Ч. 86 (13.984). Львів, вівторок 2. квітня 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504·060, 143.322. Адреса для телеграм „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: в Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 29-43. Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Святочне відслонення памятника Шевченка у Харкові.

В понеділок 25. березня п. р. відбулося у Харкові святочне відкриття памятника Т. Шевченка долота різбяра Манізера. Памятник відслонив в імени КП(б)У й уряду УССР Затонський. У хвилині відслонення памятника оркестра військової залоги Харкова підграла інтернаціонал, а хор з 700 осіб під управою диригента харківської опери Арнольда Маргулліна відспівав „Заповіт". У тій хвилині літак розкинув між присутніх спеціяльне число „Вістей". У своїй промові Затонський вихваляв перемоги большевиків і здобутки Совітської України, яка є, мовляв, заборолом СССР. „Але недобитки воріжі не дрімають. Підготовляються до інтервенції. Ми новинні випередити тих, які хочуть нарушити наш мир, — що але з ними буде. Не вдасться їм спутати тих мільонів, які самі розкувались. Коли хтось западе на нас, зустрінеться з одностайним спротивом, а нічвистю, якою творці Шевченка палахкає проти панів-поміщиків. Російський нарід гордиться тим, що з його середовища вийшли такі великі демократії, як Добролюбов і Чернишевський. Ми гордимось тим, що в нас, на Україні вирів великий бунтар, революціонер Шевченко".

Нові завдання пробоєвих відділів.

БЕРЛІН, 1. 4. ПАТ. Вчора відбулася у Люстгартені збірка резерви пробоєвих відділів берлінської бриґади. Окружний начальник пробоєвих відділів фон Яґов при цій нагоді рішуче заперечив, буцім то уряд розвязав пробоєві відділи. Промовець відкреслив, що канц. Гітлер ніколи не вирече́ться їх як знаряддя національ-соціялістичного руху, який сам створив. Також член прусської державної ради Герліцер виявив, що реорганізацію пробоєвих відділів переводиться тому, що вони мають виконати нові завдання.

—o—

Реорґанізація армії в Румунії.

БУКАРЕШТ, 1. 4. ПАТ. Прем. Татареску виголосив учора через радіо промову у справі національної оборони і вивінування армії. Заявив, що Румунія завжди ціпила сокси і поровуміння, яких головною метою створити фронт проти напасників. Підкреслив, що головним завданням уряду перевести реорганізацію військових сил і зміцнити армію, бо цього вимагає теперішнє міжнародне положення. Румунія буде розбудовувати военний промисл.

Домагаються дефляції у Франції.

ПАРИЖ, 1. 4. ПАТ. На останньому засіданні конґресу радикальної партії в Ліоні приняли одноголосно внески комісії до справ торговлі і промислу про господарські проблеми. Партія домагається: 1) Обниження процентової стопи, масової дефляції податків, обмеження і скасування додатків від обороту, зменшення тариф транспортових, газових й електричних товариств. 2) Виконання великої програми публичних робіт а саме будови каналу на Рони, електрифікації села, будови водопроводів і т. д. 3) Приватні кредити для торговлі і зревальоризувати хліборобські та промислові продукти. 4) Збільшити туристичний рух і завести раціональну господарську політику ожививши торговлю Франції з кольоніями. Конґрес рішив, щоби мандати до міських рад зменшили з 6 до 4 років.

Арештування нац.-соц'ялістів в Австрії.

ВІДЕНЬ, 1. 4. ПАТ. Повідомляють, що в Горішній Австрії арештували провідника політичної організації нац.-соц. партії, промисловця Ґінтерлайтера. Крім того арештували: вождя бриґади С. Н. Варнера та кількох його співробітників. Провід існуючої тепер зелеґально горішньоавстрійської нац.-соціялістичної партії сам розвязався, як відомо, при кінці лютого ц. р.

Виявилося, що деякі провідники старалися створити знову партійну організацію та поліційна влада у Відні і Лінцу її аліквідувала.

Перед подорожю Ляваля до Москви.

ПАРИЖ, ПАТ. Політичні кола звертають увагу на оживлення на Ке д'Орсей. Англійський амбасадор Кларк дав французькому міністрові закордонних справ Лявалеві відповідь, доповняючи інформації про балачки англійських міністрів із канц. Гітлером і про балачки мін. Ідена в Москві з керманичами большевицької політики. Крім того в двократних розмовах із большевицьким амбасадором Патьомкіном Лаваль обговорив справи, звязані із своєю поїздкою до Москви. Цієї дату й далі визначують на 20. квітня. Французький міністер розглядав із амбасадором СССР проекти, яких здійснення моглаб потвердити його гостину в Москві. Отже йде передовсім про схвалення взаємної помочі. Зовсім негативне становище, яке до того проекту занав канц. Гітлер під час балачок із британськими міністрами, висуває поважні політичні справи, бо Німеччина повинна бути одним із сигнатарів того пакту. Тепер іде про те, чи Франція піде, як це думають у деяких колах, на стрічу заключенню конвенції, згідної в первісним проектом і отвертої для Німеччини. Цієї справи, як здається, ще не рішили.

ЛЯВАЛЬ НЕ ПОСТУПИТЬ ДО БЕРЛІНА.

ПАРИЖ, ПАТ. У звязку з вісткою паризького кореспондента „Льокаль Анцайґер" нібито міні. Лявалю по дорозі до Москви задержиться в Берліні, Аґ. Авава стверджує на основі інформацій з міродатних джерел, що новина вістки безосновна.

Недосяжний зразок большевицької техніки.

У московських політичних колах та серед широких шарів населення звернули увагу, що московську підземельну залізницю, яку скінчили недавно з великим накладом праці та реклями, дотепер ще не пустили в рух. Не вважаючи на те, що вже кілька разів визначувала „остаточні" речинці — залізниця не функціонує.

В Москві твердять, що спрема комісія устійнила: 1) що покладені шини не видержать поїзного тягару, бо вироблені з лихої сталі. 2) Що при будові тунелів вжили зовсім невідповідних матеріялів і тунелі можуть тепер кожної хвилини завалитися.

Ці чутки дісталися за пордон і один фінський щоденник видрукував їх.

Вчора ті поголоски потвердила „Правда", що повідомляла про арештування заступника начальника будови Лва Ґордона та директора будови Буйко, який постачав будівельні матеріяли.

Вони обо були найближчими співробітниками шефа будови Каґановича. Арештували їх за „розпусний спосіб життя та надужиття службового становища для особистих цілей".

Ця історія викликала в Москві величезне вражіння. Совітський уряд чванився метром як „недосяжним зразком техніки та поспіх праці".

ОСТАННІ НОВОСТИ на плащі, костюми, сукні вже надійшли до ф-рми

Дім Моди

для П. Т. Урядників на 5 рат

ЛЬВІВ, МАРІЯСЬКА пл. ч. 4. 727

Честь праці.

Стаття нагороджена II-ою нагородою на конкурсі „Діла" на тему: „Засоби й можливости розбудження і плекання людської енергії".

Хто винайшов би якийсь апарат для розбуджування та плекання людської енергії, зробив би найбільшу прислугу для людства. Бо без порівнання менше люди роблять, як могли би робити. Величезні засоби приспаних сил і можливостей марнуються між людьми. Серед інтеліґенції ще більше як серед інших станів. Як їх добути наверх та використати для суспільности? Як замінити потенціяльну енергію в кінетичну? Покищо наука стоїть ближче до використання сонячної енергії, ніж людської.

Та особливо безрадісний цей стан у нас. Сорок мільонів голов, а доцільної праці дуже мало. Багато менше як у малих націй, хочби голяндців, чехів, данців, шведів, норвежців, фінляндців!

Нема в нас непереможного хотіння. Інші наші духові сили розвинені інтензивніше як в інших націй, та розвиті вони на шкоду хотіння. „Слабо хотіти, значить не хотіти" — це знали вже старинні римляни. А ми слабо хочемо й мало чого досягаємо.

Пружинами людського змагання є спонуки, які пріневолюють нас добувати щось, малюючи нам в уяві радощі з майбутньої осягненої мети. А ці спонуки в нас якісь мляві й не мають досить сили, щоби захоплювати до діл і до витревалости.

Коли внутрішні спонуки за слабі, треба зовнішньої сили, яка підтримувала би охляле бажання, заохочувала. Тому наші люди так цінять „принуку", що й їжа без припрошування не йде в рот (приповідка: „Було що їсти, та не було принуки"). Якщо хочемо добути від наших людей більше виконности, то **побільшім принуку.**

Найважніші спонуки людських діл, то добробут і слава. Змагання до першого з них таке могутне, що наповняє вязниці людьми, які хотять до нього дійти скоро, без довголітньої, внесінжливої праці. Уявлення добробуту, багатства, це головний мотор людської енергії, привабна мета намагань найбільшого числа людей. І коли би наші інституції були в силі оголошувати конкурси, визначувати премії за найкращі осяги, то це був би найпевніший шлях до розбуджування й плекання енергії серед наших земляків.

Та потрібних на це капіталів у нас покищо нема. Не спускаючи з ока цієї можливости, треба шукати інших шляхів до такої мети.

Другою важною спонукою людської діяльности, як уже сказано, **слава, чи точніше честь.** Це бажання виглядати якнайкраще у власних очах і в очах інших людей. Та це ще позитивна сторінка. Зате нахил до **панства** став фатальною, руйнацькою силою в нашій історії. За почести й достоїнства проміняла наша шляхта свою національність і віру. І нині діється те саме. Кожний з пануючих над нами народів вмовляє в нас, що він ліпший, панський. І наш малосвідомий землячок лізе до того панства. Колишні наші земляки творять кадри завзятців-яничарів у сусідніх народів. Раз-у-раз повторюється подібна історія як у Будзиновського „Як чоловік зійшов на пана". А причиною тут не тільки

Майже ЗАДУРНО решетки полотна 50 сот., панама 90 сот., ВСИПИ 1·10, крепон 70 сот., вева 1·— та модні вовни на 40% дешевше **БЛАВАТНИЧИЙ БАЗАР** — Львів, Боїмів ч. 12.

вигоди, „лакомство нещасне", а ще більше бажання здвигатися ліпшим від інших; від свого оточення.

Це елітенська перевага в боротьбі з іншим народом пінити себе багато вище від противника. Сенкевич прислужився польській справі не так змалюванням видуманих геройських подвигів, як тим, що вщіпив безмірну національну гордість у душу своєї нації. Така пиха, що кладе власну націю та її членів „über Alles" менше гумання з людського погляду. Зате вона незвичайно корисна для нації, для розвитку її енергії. А в нас ця могутня підойма дуже слаба. Усякі фрази про рівність народів у програмах лівих партій виявилися тільки зручним маневром, коли ті партії дійшли до влади. В дійсности месіянізм, величання себе вибранним, найзнаменитшим народом, це постійне (не лише минуле, романтичне) джерело народньої енергії. Такі гасла ведуть до перемоги, ратують (як жидів) від загляди, денаціоналізації. І якби в нас був свій Сенкевич то став би він пробудником енергії, та на жаль його не видно.

Така роля честолюбства в житті нації, тай не менша вона в одиниць. „Слави добувати" було гасло, що вело запорожця на подвиги. Поміж заслуженими людьми в усіх віках і серед усіх народів, найбільше було таких, що мотивами їх подвигів було придбати богатство, або славу — почести. Із чистої ідейности працюють тільки виняткові люди. Власна амбіція, бажання визначитися, піднестися понад сіру юрбу, стати відомим і шанованим, є сильною спонукою до діяльности, пружиною енергії — зараз другою після змагання до богатства. **Побільшім можливість визначитися** — і викрешемо одночасно більше енергії в амбітних людей. А хто не є амбітний? Кому байдужі почести? Також лише виняткова людина.

Звичайно хто має якінебудь заслуги, той мимоволі все таки бажає, щоб їх хтось колись признав і оцінив. Колиж штучно затемнюється його заслуги, або ними пристроюється, мов чужим пір'ям, хтось інший, а тамтого понижає, щоб іншим не перешкоджував вибитися без заслуг — то як-неяк, а людина таки помалу знеохочується.

Власна держава нагороджує заслуги одиниць вдячною згадкою за життя чи після смерти. Коли парлямент прийме звичайне рішення, що Масарик або Барту заслужився для своєї держави, то це неабияке відзначення. Заслужені на війні чи в мирі люди дістають ордери, медалі, хрести заслуги. Ними вони більше пишаються як богатством чи чимось іншим.

В нас не може своя влада оцінювати заслуг одиниць, але можуть це робити наші центральні установи. Даймо змогу богатьом людям відзначитися й вони відзначаться. Не занедбуймо цієї важної пружини людської енергії.

Знаємо, який вплив на дівчат мала не зовсім розумна дужка вибирати королеву краси. Цього впливу мабуть і порівняти не можна з іншою заохотою. А краса — теж не заслуга. Чи не добре би на місце цього ввести новий звичай — вибирати королеву, князя чи подвижника народньої праці? Кожне місто, містечко й село мало би право, при допомозі народніх товариств, вибрати собі одного найбільше заслуженого мужчину й одну жінку. Вибір був би важний на рік. По році вибрали би або тих самих, або інших, по заслузі. Кого вибрали би сім разів таким подвижником, того відзначилаб відповідна центральна установа орденом заслуги, а пятнацять таких літ ще вищим. Відзначені користувались би загальною пошаною, окремими передовими місцями на зборах і т. д. Це був би якийсь рід нашої духової еліти. Навіть большевики витворюють шляхту, яку обдаровують не тільки орлерами, а й земельними посілостями!

Усе на світі можна звести до абсурду, коли до цього невідповідно підійти. Таке могло би вийти і з громадянськими відзначеннями, якби суспільність не досить поважно поставилася до відзначування заслужених, а вищі установи не контролювали їх вислід.

І деяке обмеження треба би зробити, що що таку ролю мусіли би виконувати окремо, і порозумінні з собою, установи культурні (Просвіта, Рідна Школа), й окремо економічні, за господарському полі. Полі найбільші осяги на мусілиб відпасти. Бо тоді кожтичні відзначення мусіли би своїх і ціла на партія й партійка вибирала би своїх і ціла акція звелась би нінащо. Тай політична робота вибранців мандатами, чого не мають інші ділянки праці.

Цінити треба би не так вибухи енергії (можливі і в людей дінших), як систематичне, щоденне напружування енергії, довголітню витревалість.

Серед жінок, як більш амбітних від нас, воно повинноб принести особливо добрі висліди. Та й серед чоловіків така заохота могла би сповнити свою ролю „примуки". І це було би щось якби своє „пінство" відріжнення, за яким не треба би тоді шукати у чужих.

Була би це інституція переходова й покищо обмежена на Галичину. Деінде вона була би завчасна

Корнило Заклинський.

Сила нової німецької армії.

Німецький закон з 16. березня п. р. у своїй 2-ій точці каже, що нова німецька армія буде складатися з 12-ти корпусів із 36 дивізіями. Правда, в законі не згадується нічого про те, які ще будуть корпуси і дивізії і як вони будуть організовані, але знавці на основі певних даних з 1914. року обраховують силу нової німецької армії.

1914. року німецька армія мала 25 корпусів піхоти і 4 корпуси кінноти, отже разом 5 дивізій піхоти і 12 дивізій кінноти. Мобілізація збільшила ці військові сили Німеччини на 15 запасних корпусів. На світову війну Німеччина виступила з 88 піхотними і 12 кінними дивізіями. До цього не враховано ще похідних бригад, які дали повних 10 дивізій. Згрубша можна рахувати, що Німеччина мала на початку світової війни 1914. р. біля 100 піхотних і 12 кінних дивізій.

Який є різниця між організацією німецької армії з 1914. і 1935. р.?

У давній німецькій армії корпус складався з двох дивізій. Нині Німеччина творить свою армію лише з 12 корпусами, але кожний корпус зате складається з трьох дивізій. Замість колишніх 50 дивізій, Німеччина ставить тепер лише 36 дивізій — отже творить нову армію біля 25 пр. слабшу, ніж у 1914. р. Фахівці приймають, що з поставлених 36 дивізій можна при допомозі мобілізації поставити легко 36 корпусів, але вже не по дві, але по три дивізії кожний, а з того виходить, що Німеччина може легко мати армію, яка при мобілізації зросте з 36 дивізій на 108 дивізій. Нова німецька армія своєю чисельною силою не різниться нічим від німецької армії з 1914. р.

Треба сподіватися, що Німеччина на вір сусідної Франції та Чехословаччини заведе й у себе з часом дволітню активну військову службу, а тоді нова німецька армія числилаб 700—800 тисяч мужа. Отже булаб сильніша між німецька армія з 1914. р.

До цього треба ще додати військове летунство. Яка буде його сила, тяжко збагнути, але, коли правдиві є міркування французького міністра війни, то треба сподіватися, що Німеччина ще до кінця 1935. року буде мати 1.500 військових літаків. З Парижа розійшлася теж вістка, що Німеччина задумує в найближчому часі майбутньому вибудувати теж велику военну фльоту, яка дорівнювалаб силі її сухопутньої армії.

Щож торкається матеріяльного заосмотрення німецької армії, то говориться, що всі ті німецькі фабрики, які можуть постачати військовий матеріял, вже кільна місяців працюють потайки при виробі гармат, кріс'в, скорострілів, муніції, військових авт і т. п. Всі ці фабрики працюють на три зміни впродовж цілих 24 годин. Так само і текстильні та хемічні фабрики працюють горячково над великими військовими замовленнями. Говориться далі і про те, що в останньому часі німецький уряд видав довірочне розпорядження, яким усі промислові підприємства, що можуть постачати якінебудь військовий матеріял, підлягають військовому доглядові. До всіх цих фабрик приділено військових фахівців, які не лише рішають про розподіл виробництва, про заробітні платні і т. д., але мають теж і дисциплінарну силу над робітниками і цілим фабричним персоналом, зовсім так, як у часі війни. *М—к.*

—o—

Д-Р ЕВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ 38

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

Одначе лишилися священики виборці зі Скільщини і ті селяни, які не пішли за шмідівською агітацією. Всі вони приїхали до Стрия перед вибором в 10. год. вечором. Приїхати було їм остаточно не тяжко, та зате дальша їх доля була непевна. На дворі в Стрию ждала вже їх ціла юрба всяких посіпак і жандарчів Дзедушицького, ціла повітова рада з усіми возьними і дорожниками з усього повіту, дальше сконсигнована міська поліція, жандармерія з усього повіту і крім цього шайка всякої міської голоти, ноторичних п'яниць, злодіїв, розбишак, знаних кримінальників і жиловн. А завданням тієї чесної бранжі було відбити ще на дворі, або по дорозі до міста якнайбільше виборців селян від своїх, затягнути до приготованих жидівських льокалів, де волею або неволею мусіли вже здатися, віддати, або дати відібрати собі легітимаційні карти. Там заливали їх, кілько хто хотів, давали гроші, ковбаси, цигари і такі виборці були для нас уже пропащі.

З уваги на те першим нашим завданням було ціло і непомильно перевести тих наших виборців з двірця і не дати їх розбити по дорозі. Ми зібрали також усі наші сили і взявши селян виборців у середину, вели їх, окруживши довколо, а саме: ті священики, що з ними приїхали, я з моєю канцелярією, кількадесять людей зі стрийської інтеліґенції і з молоді. По дорозі зачіпала нас голота і поштуркувала з боків, та проте ми не допустили до остаточного розбою. Друга, ще важніша справа була та, що з ними зробити через ніч, де їх примістити і переховати до ранку. Над цим думали ми в Стрию вже від кількох днів, та голі було щось видумати. Староста і маршалок заборонили всім власникам заїздів під ніякою умовною не винаймати нам помішення для наших виборців — і вони, лякаючись заборони, не хотіли винаймити нам кімнати за ніяку ціну. Я сам жертвував за нічліг для виборців сторинських, однак і це не помогло. Власної хати не мала тоді ще в Стрию ніяка наша установа, тому й не було ніякої ради.

Коли так до полудня ми не могли розвязати тої справи, запропонувала мені моя жінка, що нема іншого способу, як викинути все з нашого помешкання і там помістити всіх виборців. Щойно недавно передтим ми винаймили були нове велике помешкання й уладилися там, справивши собі нові, гарні меблі, тож трохи жаль було робити такий переворот у хаті; одначе іншої ради не було і моя жінка взялася енергійно до діла. З села привезли нам дві фіри соломи; ми випорожнили дві великі кімнати зовсім і застелили їх соломою, коцами та веретами. В дальших кімнатах поставили ми великі столи і за полудне та вечір, прикликавши до помочі кілька жінок, — моя жінка здобула рекорд кулінарного мистецтва! — виготовили цілу тисячку пирогів.

Отже хата була готова, а в ній і гостина. До неї привели ми в 10. год. вечором 60 виборців-селян з Скільщини, при чому з ними прийшло кільканацять священиків. Усі вони розташборилися у нас та перевели цілу ніч аж до білого ранку. Ми, домашні, не спали зовсім і дали на ніч навіть нашу малу донечку до хати проф. Вахнянина

Та ледви розсілися наші гості при столах, аж тут знялася під вікнами буча і стало сипатися в паркан каміння. Це голота, що конвоювала виборців Дзедушицького, приготовляла напад на мою хату. Ми вибігли на вулицю; на щастя, мій конципієнт, д-р Данило Кулик, убрався був на цей вечір в уніформ резервового поручника і це викликало респект між голотою і вона почала розбігатися. Та ще довго в ніч мусів д-р Кулик променадувати попід нашу хату, щоб забезпечити її перед напастю.

(Далі буде).

З життя українців у Франції.

КІЛЬКА ВІСТОК ПРО ПРАЦЮ „УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ" І ЇЇ ФІЛІЙ.

До нашої Редакції прийшли почтою два числа „Вістника Української Громади у Франції", одного з небагатьох органів нашої робітничої еміграції в тій країні. Про життя тієї еміграції (не політичної, бо ця має свої часописи) знаємо в Галичині дуже мало. Тимто й хочемо скористати з вісток „В. У. Г." і подати їх обективно, уникаючи такі, що могли б вразити будького, чи внести непорозуміння

УКРАЇНСЬКА ГРОМАДА В ЦІЛОМУ.

Українська Громада у Франції істнує вже 6-ий рік. 1929 р. вона заснувала свою централю в Парижі, тогож року — філії в Біянкур, Корбей і Діжон. 1930 року повстали нові філії Громади у Ліль, Вари і Демарі, 1931 р. — у Монбеліяр, Ольней, Вілері, Тюкн, Обу, Маєвр Гран і Тіонвіль, 1932 — у Труа, 1933 — у Мормон, Фейморо де-Мін, Альгранж, Нанжін і Гетанж ля Гран.

Крім цих організацій повстала була у Кнотанж-Тіонвіль в 1929 р. Українська Робітнича Спілка, що навіть почала видавати свій „Вістник"; згодом хоч Спілка справила собі прапор, діяльність її занепала і вона влилася у Тіонвільську філію Громади.

У всіх філіях має Українська Громада небагато, бо всього 600 членів; діяльністю вона охоплює яких 3.000 осіб української еміграції.

Громада вдержує звязок з Українським Гром. Комітетом у Чехословаччині та навіть з організаціями українців за океаном. Діяльність її проявляється і в тому, що за час свого істнування поширила Громада у Франції на яких 100.000 фр. українських книжок.

ЗЇЗД УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ.

Під кінець м. р. відбувся у Парижі Зїзд Головної Ради Української Громади. На Зїзд прибуло 30 делегатів від філій, що, пошанувавши память бл. п. Михайла Грушевського, обговорили низку справ організаційного характеру, м. і. становище українців у звязку з усуванням чужинців з Франції, справу українських дітей у Франції та справу пресору Громади, який вона виготовлює коштом 1.500 фр.

На 3. березня ц. р. мали відбутися трьохрічні Заг. Збори Громади і їх теж обговорено на цьому Зїзді. Чи Збори відбулися — не знаємо, покищо не маємо про це вістки.

ПРАЦЯ ФІЛІЙ ГРОМАД.

Як довідуємось далі з „Вістника", філії Української Громади у Франції ведуть на місцях головно культурно-освітню роботу. Так алеська філія влаштувала реферати про господарські справи Польщі, Листопадове Свято, на якому зібрано на українських інвалідів 230 фр., жалібну академію в честь М. Грушевського; Вілерійська й Гетанжська філія дали вистави „Невольника"(Альгранжська влаштувала свято 22. січня, на яке зложилися деклямації, сольоспіви та реферат, таке саме свято влаштувала Алеська і Труанська філія (величаве свято з виступом хору, на яке прибули українці з цілої околиці) й інші.

ПОДОРОЖ ГОЛОВИ ГРОМАДИ.

Від грудня м. р. голова Української Громади почав обїздити філії Громади, відбуваючи всюди наради з членами в організаційних справах. Такі наради відбулися вже у Тіонвілі, Альранжі, Вілері й Гомекурі. У Тіонвілі відбулося під час побуту голови жалібне свято в честь М. Грушевського, на яке зложилися деклямації, сольоспіви, хорові виступи, дуети, деклямації дітей та промова голови про значіння М. Грушевського для України.

НОВІ ОРГАНІЗАЦІЇ.

„Вістник" з 25. лютого ц. р. повідомляє, що заходом Громади закнувалися у Франції чергові наші організації, м. і. „Просвіта" у Провені й „Рідна Школа" в Гетанж ля Гран.

До „Просвіти" у Провені звійшло 45 членів, що вибрали головою Вол. Мороза; „Рідна Школа" у Гетанжі має покищо 10 членів.

Йдуть заходи, щоб оснувати філію Української Громади у Ля Гран д' Комб, де працює яких 200 українських емігрантів із Закарпаття та 30 з Галичини — отже виглядн на працю Громади дуже добрі.

Ось жмінка інформацій про працю наших братів у Франції. Ясно, що ведуть там працю ще й інші організації, що взагалі, як усюди, на працю йде, тільки шкодить їй те, що всюди — ворожнеча й особисті амбіції, про які треба окремо писати. (ак.)

„Просвіта" — це перший і найкращий вартовий українського духа. Спішіть з „Даром Просвіти".

Які постанови старої конституції

обовязуватимуть далі?

Наші читачі вже знають текст нової конституції. Але тому, що конституційний закон задержав теж деякі статті дотеперішньої конституції з дня 17. березня 1921. р., подаємо їх текст повністю зі змінами з закону з дня 2. серпня 1926. р.

Стаття 99. Польська Річпосполита признає всяку власність, чи то особисту поодиноких громадян, чи збірну союзів (звязків) громадян, установ, самоуправних органів, вреші самої Держави, як одну з найважніших основ суспільного устрою і законного ладу та заручує всім мешканцям, установам та суспільностям охорону їх майна і допускає тільки у випадках, передбачених законом, скасування або обмеження власности чи то особистої чи збірної за відшкодуванням з уваги на вище добро. Тільки закон може постановити, які добра і в якім розмірі з уваги загосен загалу, мають творити виключну власність Держави і наскільки права громадян і їх правно признаних союзів до свобідного користування землею, водами, мінералами та іншими богатствами природи, можна обмежити з публичних оглядів.

Земля, як один з найважніших чинників істнування Народу і Держави, не може бути предметом необмеженого обороту. Закони зберуть право, яке прислугує Державі щодо примусового викупу землі й управильнення обороту землею, звертаючи на увагу засаду, що земельний лад Річпосполитої Польської спиратиметься на рільних господарствах, придатних до правильної продукції і які будуть становити приватну власність.

(Земельні справи, про які згадує кінцевий устуи статті 99, управильнює низка законів і розпорядків, між ними закон про земельну реформу з дня 28. грудня 1925.).

Стаття 109. Кожний громадянин має право зберегти свою національність і плекати свою мову та своєрідні національні прикмети.

Окремі державні закони забезпечують меншинам у Польській Державі повний і свобідний розвиток їх своєрідних національних прикмет при допомозі автомних союзів меншин, які матимуть публично-правний характер у рямцях загальної самоуправи.

Держава матиме право контролювати їх діяльність і на виндок їх потреби фінансово підпомагати.

Стаття 110. Польські громадяни, які належать до національних, віроісповідних або мовних меншин, мають рівне з іншими громадянами право закладати, наглядати й управляти своїм власним коштом добродійні, релігійні і суспільні заведення і вживати в них свобідно своєї мови та виконувати свою релігію.

Стаття 111. Всім громадянам заручується свободу совісти і віроісповідання. Ніодин громадянин не може бути обмежений у правах, які прислуговують іншим громадянам, з причини свого віроісповідання і релігійних переконань. Всі мешканці Польської Держави мають право свобідно визнавати публично і приватно свою віру і виконувати свою релігію або обряд, коли це не противиться публичному ладові або публичній моралі.

Стаття 112. Свободою совісти не можна користуватись всупереч законам. Ніхто не може відтягатися від сповнення публичних обовязків з приводу своїх релігійних переконань. Нікого не можна приневолити, щоби брав участь у діях або релігійних обрядах, коли не підлягає владі батьків або опікунів.

Стаття 113. Кожний релігійний союз, признаний державою, має право уладжувати збірні і публичні богослуження, може самостійно вести свої внутрішні справи, може мати або набувати рухоме і нерухоме майно, управляти ним і розпоряджатись, зберігає і вживає своїх фундацій і фондів та заведень для віроісповідних, наукових і добродійних цілей. Одначе ніодин релігійний союз не може суперечити законам Держави.

Стаття 114. Римо-католицьке віроісповідання, яке є релігією переважної більшости Народу, займає в Державі начальне становище серед рівноправних віроісповідань.

Римо-католицька церква управляє собою власними правами. Відношення Держави до Церкви буде означене на основі договору з Апостольською Столицею, який підлягає ратифікації Сойму.

Стаття 115. Церкви релігійних меншин і інші законом признані релігійні союзи управляють собою власними законами, які Держава не відмовиться затвердити, коли вони не обіймають постанов, суперечних зі законом. Відношення Держави до тих церков і віроісповідань устійнить закон після порозуміння з їх правними репрезентаціями.

Стаття 116. Не відмовить признання нового або дотепер законом не признаного віроісповідання релігійним союзам, яких уладження, наука й устрій не суперечить публичному ладові ані публичній моралі.

Стаття 117. Наукові досліди й оголошування їх висліпів дозволені. Кожний громадянин має право навчати, заснувати школу або виховне заведення і кермувати ними, коли виконає умовини, які передбачує закон щодо кваліфікацій учителів, безпеки переданих дітей та льояльности до держави.

Всі школи і виховні заведення, так публичні як і приватні, підлягають наглядові державної влади у розмірі, який передбачують закони.

Стаття 118. Наука в загальній школі обовязкова для всіх громадян Держави. Час, розмір і спосіб навчання означить закон.

Стаття 120. У кожнім науковім заведенні, якого програма обіймає освіту молоді нижче 18 років, що його утримує зовсім або частинно Держава або самоупр. установи, наука релігії обовязкова для всіх учасників. Провід і нагляд над наукою релігії в школах належить до відповідного релігійного союзу зі збереженням начального права нагляду для державних шкільних властей.

За українську музичну культуру.

(Докінчення.)

ПРО МУЗИК ФАХІВЦІВ.

Часто говориться і пишеться в нас, що живемо в часах спеціялізації. Усі без виїмків ділянки людського знання розрослись до наших часів так непомірно, що людині у більше як одній з них докладно і „без решти" визнатись є неможливо. Зокрема музика розвинулась нині так високо і всесторонньо, оперує такими різнородними і скомплікованими засобами, що її вповні пізнати і опанувати, це навіть від фахово вишколеного музики вимагає велико праці. Маємо тепер уже дуже багато законом упорядкованих справ, звязаних з окремими фахами: чи можна сьогодні дати боронити справу в суді інжинірові, а лікування адвокатові. Тут і народна мудрість має свій повний і недвозначний погляд: „швець знай своє шевство, а в кравецтво не мішайся".

Із вдоволенням треба ствердити факт, що в нашому громадянстві вже пробудилось і щораз більшає зрозуміння для всякої фахової, у тому й музичної фахової праці. Одначе є ще в нас сильно і з давних часів вкорінені схиблені погляди. Їх яскравим висловом є вказ стаття п. І. Гриневецького. Знають у нас дуже докладно, які „обовязки" мають музики-фахівці супроти громадянства, але якось часто забувається про те, що тіж музики мають свої вимоги, яким ніяк не можна відмовити слушности. Глянемо для прикладу на одну тільки справу. Під цю пору одиноким прибіжищем для багатьох наших музик-фахівців є Музичні Інститути ім. Лисенка у Львові і краю. Спитаю, чи всі наші громадяни, які вчать своїх дітей музики, чи всі посилають їх до Музичних Інститутів? Деж тут громадянська дисципліна? У цім однім напрямі могли би ми ставити дуже багато побажань не тільки до посторонніх людей, але навіть до членів деяких співацьких і музичних товариств!

Для мене дуже цікава ще одна річ: що сказав би п. Грин., якби так Т-во „Рідна Школа" звернулося до учителів своїх шкіл з домаганням учити безплатно. А не власне булоб таким самим жаданням, як претенсії до концертанта, щоби виступав безкорисно. При тім має враження, що шан. автор робить одну велику похибку: поняття музики-фахівця лучить з поняттям учи-

теля музики і то ще певно при Інституті ім. Лисенка. Забуває, що поза вчителями є ще багато інших музик: піаністів, скрипаків, співаків, диригентів, музикантів, а саме цих брали у першій мірі під увагу члени СУПРОМ-у, коли приймали згадану постанову.

СУПРОМ ПОКЛИКАВ ДО ЖИТТЯ БЕЗПЛАТНУ МУЗИЧНУ ПОРАДНЮ.

П. Гриневецький розсіяв по цілій своїй статті тільки справді „колючих завваг, що цього без відповіди полишити не можна. Пише шан. автор, що не хоче „дискредитувати наших музиків в очах громадянства", боїться, що „такі" ухвали будуть дуже шкідливі для „молодої, цінної організації". Скажу, що до цієї хвилини напевно ніщо і ніхто так не пошкодив тій молодій організації, як п. Г. своїм насвітленням перших кроків СУПРОМ-у. Яке поняття про наших музик і про СУПРОМ набула необзнайомлена зі справами людина, прочитавши його статтю. „Ті члени СУПРОМ-у — подумав читач — ломлять громадянську дисципліну, лізуть на Олімп і кидають на народ громи, не слухають і не рахуються з голосами остереження, ніщо не бачать тільки гроші і гроші! Справді прийдеться зрезигнувати з участи тих людей у наших імпрезах".

П. Гринев. пише про хори м. і. таке: „Інша річ справа репертуару й фахових порад у тому напрямку. І тут багато доброго могліб зробити музики-фахівці. Та тим, що схочуть активно працювати в співочих товариствах, великою перешкодою буде ухвалена засада: „сталі ціни". Шановний автор, коли хотів прилюдно виступити із такими важкими закидами під адресою Союзу Музик повинен був бодай завдати собі труду докладно й уважно прочитати статейку „Наші музики організуються" („Діло" з 31. X. ц. р.), яка й подає хід перших сходин СУПРОМ-у. Там читаємо: ухвалено створити безплатну порадню для наших установ, які влаштовують ріжні імпрези (справи зложення програми, добір солістів і акомпаніяторів, евіденція речинців і т. п.). Що це значить? СУПРОМ сам творить безплатну музичну порадню для всіх наших установ, а своїм членам забороняє давати фахові поради співочим товариствам?

ІНШІ УХВАЛИ СУПРОМ-У.

П. Гриневецький, коли ставив так багато закидів Союзові, повинен був із лояльности бодай натякнути, що між ухвалами СУПРОМ-у були й не такі дуже „матеріялістичні". Мало хто з читачів міг тямити маленьку згадку про музик, яка появилась далеко перед появою його статті. Із тої власне причини треба було „для добра цінної організації" бодай натякнути на ті річи. У згаданій статейці писалося, що СУПРОМ радив м. і. над рефератами для педаг. конгресу „Р. Ш.", над створенням українського плину навчання музики, над уладжуванням виховних муз. імпрез для ширшого громадянства, над збиранням памяток по наших музиках, над науковою працею в муз. ділянці. Композитори рішили влаштовувати вечорі новітньої української музики для громадянства, рішили повести організовану творчу працю в цілі виповнення прогалин в укр. муз. літературі. Не знаю чи постарався п. Гринев. розвідати, що основується в нас видавництво своєї рідної педаг. муз. літератури і що на ту ціль дає СУПРОМ усі свої з вкладок зібрані гроші. Коли обговорювалося справу цього видавництва, композитори навіть не згадували про гонорарі. Бо усе це робилося для добра української муз. культури! Було то справді зворушливе, як наші композитори на сходинах Союзу звертались до нас із запитами, які композиції треба тепер писати, що тепер найпотрібніше: чи легкі орхестральні річи для реміснічих і сільських орхестр, чи хорові твори, чи фортепянові. Направду мало котре професійна організація і мало котрі музики інших народів дивляться на свою працю і завдання так під кутом народнього і суспільного інтересу, як власне Союз Українських Музик. І де тут Олімп? При чому тут громи?

НАШІ КОНЦЕРТИ.

Нераз уже писалося в нас на тему доцільности чи недоцільности нашого своєрідного способу приготування і влаштовування імпрез. Нераз підносилися заміти, що наші концерти або академії ні є ані концертами ані академіями. І тому що п. Гриневецького так дуже обурюють ті і їм подібні думки, треба буде нам глянути і на ту справу.

Перед півстоліттям одинокими імпрезами, закроєними на ширшу скалю були в нас Шевченкові роковини. Ці свята влаштовувано рік-річно, нераз помимо дуже важких перепон. Це були часи, коли на протязі довгих літ не було сил і можности поза святом Шевченка влаштувати іншу імпрезу. Нераз навіть ті Шевченківські концерти відбувалися при допомозі неукраїнських хорів.

Нинішня пора в порівнанні з тією, це величезна розбудова усього українського культурного життя. Глянемо на пресу. Перша наша „Галицька Зоря" мусіла освітлювати багато найріжнороднішних справ, бо була одна; сьогодні має емо численні спеціяльні часописи і журнали, які займаються ріжними ділянками знання.

Не перечу, що є такі моменти, коли влаштування імпрези у звязку з важним для цілого народу ювилеєм чи святом, є не тільки потрібне, але й конечне, а участь у ній музик обовязкова. Але чому в концертовому житті усе в нас має бути до суду-віку зовсім таке саме, як за наших прадідів? Скаже хтось: „чиж ми боронимо вам давати концерти?" Так, але не забуваймо, що до успіху концерту треба окрім концертанта і салі ще й... слухачів. А в нас, як відбудуться в місяці три або чотири академії і свята з дуже уріжно маніпеною програмою, то на концерт „без нагоди" ніхто не піде, тим більше, що „він уже чув" того концертанта на одній з академій. Які є наслідки нашого замилування чи радше привизначення до того роду імпрез? Повний брак зрозуміння для справжнього концертового життя, який може причинитися навіть до цілковитого занепаду нашої музики.

Тому запитаю, чи можна брати нам за провину, коли стараємося поставити українську музику на належне їй місце? „Але ту добру, плекану, розвинену музику, музику мистецтво" — як це гарно сказав Нестор Нижанківський. Чи є це вина, що тоді, коли п. Гриневецький журиться про 50 чи навіть 100 зол. для одної-двох потребуючих установ, ми журимося тим, куди зайде українська музична культура, якщо дальше не буде в нас справжнього оживленого концертового руху і коли не буде в нас замилування до музики-мистецтва. Чи це наша провина, що свої громадянські обовязки хочемо сповняти перш усього як працівники на полі української музичної культури?

Близькі але менші цілі не заслонюють нам дальшої, великої мети: вивести українську музику на височини мистецтва і створити з неї сильну твердиню для самозбереження і розвою нації.

Д-р Василь Витвицький.

Ніяка установа
не може
обійтись без „Діла".

Вивезли до Березі Картуської.

В пятницю 29. березня вечором поліція арештувала на Богдановці у Львові *Осипа Рудкевича*, співвласника української пральні „Бриг". У суботу 30. березня ц. р. поліція арештувала студ. *Романа Паладійчука* й обох вивезла ще в суботу до концентраційного табору в Березі Картуській.

Загальні Збори „Народньої Гостинниці.

Дня 28. березня ц. р. відбулися Загальні Збори „Народньої Гостинниці". Звіт з діяльности управи склав директор цієї кооперативи п. О. Пещак. У звітовому році кооператива мала 877 членів з 2.974 уділами на квоту 73.547 зол. Кількість гостей у „Народній Гостинниці" зросла тому, що дирекція обнизила цінник на 40 відсотків. По звіті контрольної комісії збори приняли рахункове замкнення і білянс на цей діловий рік. До Н. Ради вибрали на місце трьох уступаючих членів інж. Юліяна Мудрака, о. канцлера Миколу Галянта та Адольфа Подлевського. До контрольної комісії вибрали Івана Гнацького, Петра Фарину й Нестора Пшепюрського. Збори змінили теж статут, достосувавши його до постанов нового кооперативного закону.

Міські Театри у Львові на вівторок 2-го квітня 1935.

Театр Ріжнородностей — **Нині год. 7·30 веч.**

Дора Калинівна — Вечір гумору

Програма частинно змінена. — **Дві години безустанного сміху.**

Є. Ю ПЕЛЕНСЬКИЙ. 7

Райнер Марія Рільке й Україна.

Теплу, багатогранну й барвну сильветку України малює поет у Пісні про Правду. До того слід додати цілу низку незвичайно характеристичних подробиць, узятих із українського побуту кобзарів, подробиць, що по майстерськи вплетені до оповідання.

Подібно вплетено теж переклад української пісні про Правду й Неправду, що її співає кобзар Остап. Переклад препарний своєю простотою й біблійною силою слова. Крім останьої строфи, дещо зміненої для потреб дії, всі інші є настільки вірним перекладом, що зберегли не лише такі особливості української народної пісні, як персоніфікації, епітети, повторення, але навіть протистовну конструкцію й місцеву кольористику (пани-люди!), дарма, що переклад написаний невязаною мовою.

В цих двох оповіданнях, з яких одно змальовує часи перед Хмельниччиною, друге дещо пізніші, вмістив Рільке стільки широго захоплення Україною поруч справжнього знання українських справ, що просто не знати чому більше дивуватися. Не хочеться вірити, що це писав чужинець, в час, коли українська справа була найменше популярна в світі. Як приклад можна подати хочби такий звязкий, та попри те мистецький опис гри на бандурі в українському селі.

Запанувала мовчанка. На шістьох довгих струнах бандури повстав звук, ріс, і скорочений і рівночасно обезсилений, вертався із шістьох коротких струн. Це вражіння повторялося у щоразто швидших тактах так, що врешті треба було замикати очі з переляку, щоб не побачити, як паде у безвісті тон, що виріс у головокружному гоні з мельодії; знечевя прорвалася струна, щоб зробити місце гарному, важкому голосові кобзаря, що незабаром заповнив до краю всю хату й викликав теж із сусідніх хат людей, що гуртувалися при дверях і попід вікнами. Але ним разом не про героїв ішла пісня. Видно, слава Бульби, Остряниці і Наливайка була непохитна. На всі часи видно закріпилася козацька вірність. Не про їхні подвиги йшла ними пісня.

Або таке друге речення: „Мабуть глибше у всіх, що слухали її, задрімав танець; бо ніхто й ногою не ворохнув, й руки не підніс. Як Остапова голова, так теж інші голови похилились і зважніли від пісні".

Такі слова міг написати лише той, хто направду добре знав психіку українця, його податливість на музику, замилування до танцю, його повагу й нахил до туги, той, хто добре підглянув, як ці складні, часто супротивні елементи сполітались разом. „І по короткій, поважній тиші знову забряжчала бандура, цим разом уже краще розуміла й все більша й більша юрба. Тричі співав Остап свою пісню про правду. І кожний раз вона була інша. Коли за перший раз це була скарга, то повторена стала обвинуваченням, і напосліг, коли її втретє співав кобзар з високо піднесеним чолом, пронеслись мов ланцюг коротких приказів. Тоді з дрижачих слів ударив дикий гнів і обхопив усіх, пірвав їх у широке і заразом тужне захоплення". Відповідь присутніх була коротка: „Де збираються люди?" Так повстало українське повстання.

(Докінчення буде.)

ПОБИВАЮТЬ РЕКОРД
„ARCO“ низьких цін шовкові панчохи
ЛЬВІВ, пл. ГАЛИЦЬКА ч. 3.

Франція зрікається приязни з Німеччиною.

Промова мін. Еріо.

ПАРИЖ, 1. 4. ПАТ. На бенкеті після конгресу радикальної партії в Ліоні мін. Еріо виголосив велику промову про закордонну політику. Франція мусіла зречися надій, які покладала на Німеччину. Хоч пішла Німеччині на уступки, тепер ведуть проти Франції кампанію, щоб відірвати від неї союзників. Німеччина хоче увільнитись від своїх зобовязань, які на неї наложили міжнародні трактати і домагається свободи зброєнь, бажаючи мати 555.000 армію, колонії і фльоту містоти 35 прц. фльоти В. Британії. Вправді Франція запропонувала двосторонне порозуміння, але хотілаб бути певною, що цього порозуміння не використають проти великої держави на Сході Европи. Франція не кидає образливих слів під адресою Німеччини, яка має право до своєї безпеки. Еріо висловив вдоволення з порозуміння з Італією і жалував, що Злучені Держави відсуваються від Франції та Европи. Зате Франція придбала нового союзника — СССР. Коли Німеччина приступить до міжнародньої співпраці, буде дуже добре; колиж ні, годі відмовляти Франції права підписувати договори взаїмної допомоги. Ці договори матимуть дефензивний характер, подібно, як балканський пакт.

Згадуючи про внутрішню політику, мін. Еріо заявив, що радикали зроблять усе, щоб запевнити рівновагу урядові. Тому згоджується на співпрацю з тими, які взяли на себе відповідальність за керму Францією.

На теми мови.

(Докінчення.)

Про деякі прийменники.

„Через“ має ще значіння *посередника* (через святих до Бога, зробити щось через когось — той хтось є посередником); із цього значіння пояснюється польське przez, нім. durch конструкціях старождального стану (utwór napisany przez Słowackiego). Такі вислови ви почуєте під польським впливом і в нас (прохання потверджене через старосту). Звичайно, вони не українські. В останньому прикладі українець повинен би відчути, що староста є *посередником*, що воно має комусь передати прохання, щоб його потвердили, а не, що воно само потвердило, чи потверджує. Тільки орудний відмінок передасть у нас те, що ми хочемо сказати, а власне, що його ствердило староство (прохання потверджене старостом). У звязку з цим треба зважити, що й такі вислови як „Петро пише через велике „П“, „цей тон переданий через високе „г“ — зовсім неукраїнські, та що в таких випадках треба вживати орудника (великим „п“, високим „г“).

В нашому письменстві відомий прийменник „через“ і у значінні часовому (через рік, через три тижні). Тоді це через є синонімом приймен-ника „за“ (за рік, за тиждень). І одне („через“) і друге („за“) вказує, що щось має відбутися, коли промине якийсь час. А проте невелика різниця у значінні таки є. Шевченко пише: „Через год ото велика Зима настала“ або „через тиждень молодиці коровай місили на хуторі“ — то прийменник „через“ указує на те, що мусить минути весь зазначений час, щоб подія відбулася, що він *мусить* пройти. При приймен-нику „за“ (за рік, за тиждень) так докладно той час не зазначений. Вважати „через“ у такому значінні за русизм не можна.

Зовсім непотрібно вживаємо „через“ у *часовому* значінні там, де воно мало б указати на протят якогось часу („чередй пробувають у горах через ціле літо“; „Слово“ було через вісім років). Є це непотріб-ність сталість дзеркалом нашого горя“). ність сталість дзеркалом нашого горя“). чий архаїзм, який наша інтеліґенція зберігає під впливом польської (przez), чи німецької мови (hindurch). У таких випадках досить уживати самого знахідника (4. відмінка) часу, нпр. цілу ніч спала, робив цілий день, ціле літо пробувають у горах.

Василь Сімович.

Економічний огляд.

Українська хроніка.

ЧИ УКРАЇНЦІ ВІЗЬМУТЬ ЗОРГАНІЗОВАНУ УЧАСТЬ У „СХІДНИХ ТОРГАХ?“

Підготовка цьогорічних „Східних Торгів“ уже почалась. До Пром.-Торг. Палати, яка тепер є організатором цієї господарської імпрези, зголошуються краєві й закордонні фірми за приділом місць, дарма, що відчинення „Торгів“ заповіджене на кінець серпня. У звязку з тим виринає питання, що його ми поставили у наголовку цієї нотатки. Відповідь на нього наші господарські кола мусять дати доволі швидко, бо коли вона буде позитивна, то треба братися до підготовки, треба покликати гурт людей, що взяв би організацію виставки енергійно в свої руки і завчасу подбав про все, що потрібне.

Пригадуємо тут, що „Діло“ мин. року ясно і недвозначно висказалось за тим, щоби у Сх. Торгах український промисл і торговля брали активну участь, уважаючи зовсім слушно, що це нам з господарського боку потрібне.

Польська хроніка.

ЗА КОНЦЕНТРАЦІЮ ГОСПОДАРСЬКОЇ ПОЛІТИКИ. — „НАЧ. ГОСПОДАРСЬКА РАДА“ і „ЦІННИКОВИЙ СУД“.

Реферат, що його виголосив б. мін. промислу і торговлі Е. Квятковський на засіданні Ради Союзу Хліб. Палат й Організацій і Ради Центр. Союзу Поль. Промислу, широко зреферувала вся польська і жидівська преса. Ми не будемо тут займатись цілим змістом згаданого реферату, який має вийти незабаром окремою брошурою, а подамо одно, може найбільше замітне місце.

Інж. Квятковський, уважаючи, що Польщі необхідна є глибока реформа господарського життя, заявляє, що першим методичним елементом цієї реформи булоб покликання до життя **„Начальної Господарської Ради“**. Туди ввійшлиб репрезентанти хліборобства, промислу, ремесла, торговлі і організацій різних категорій. Нач. Г. Рада випрацювала би тези і засади органічної господарки, булаб небюрократичною копією („одповіднікем“) уряду, з яким працювала би над переломанням усього, що гальмує ініціятивну спроможність міліонів громадян: вона вязала би уряд з громадянством аж до тих найнижчих сфер, що їх не добачує бюрократичний апарат. Вона проаналізувала би межі реальної вартости дефляційної політики і приноровилаб її до нових умовин і т. д. Як другий елемент методичний — пропонує п. Кв. **„Ціннниковий Суд“**, що заступав би істнуючий уже Картелевий Суд. Ножиці ці — це найважніший чинник, що поглиблює кризу. Тому судові хотів би згаданий поль. економіст дати далекойдучі повновласти в оформлюванні тін.

Світова хроніка.

ЩО БУДЕ ІЗ „ЗОЛОТИМ БЛЬОКОМ?“ — ТРУДНОЩІ ДЕФЛЯЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ.

Валютарні події в бельгійсько-люксембурській господарській унії, з окрема девалюація бельг. франка, поставила поважний знак запиту над дальшим існуванням золотого блоку. Все більше здобуває собі життєве оправдання думка, що в сучасних умовинах міжнародного обміну і нестійности курсу майже всіх валют, удержатись із „золотою валютою“ дуже важко, не вважаючи на велике нагромадження золота в емісійних банках. Тепер тільки справа в тому, як довго треба чекати, щоби інші члени „зол. блоку“ пішли слідом Бельгії. А залишилось їх уже небагато, всього 3, коли не рахувати Польщі, яка вибито осторонь стоїть, проте тримається золотої основи і має повновартісний гріш та досі не обмежила грошевих оборотів із закордоном. Треба зазначити, що Швайцарія важко бореться за здержання дефляційної рівноваги. Спроба з „туристичним франком“ не повелась. Тепер заводять там урядову контролю над внутрішніми цінами і плянують інші заходи суто-дефляційного характеру. Тимчасом швайц. франк усе запрожений, у чому багато вина міжнародня і місцева спекуляція. У Голяндії теж не все в порядку. А Франція? Яку би вона не мала відпорну силу, то сама вона не встоїться, коли весь золотий блок розчетиться. Болай не довго.

Треба завважити, що нові полі на валютарному фронті викликали теж резонанс у Польщі. Брак послідовности у дефляційній політиці поль. уряду викликає оправдані застереження. Свідчать про це нові податкові обтяження, тощо.

СВІТОВА ТОРОВЛЯ ВОЄННИМ ПРИЛАДДЯМ. САМОВИСТАРЧАЛЬНІСТЬ НА ВИПАДОК ВІЙНИ.

Мин. року ми помістили замітку про вплив загального зброєння держав на світову економіку. У звязку з тим варто подати дані про світову торговлю зброєю, муніцією й іншим воєнним приладдям, які то-на днях опублікував Нім. Інститут для дослідів конюнктури. Світова торговля у цій ділянці зросла в 1934 р. на 12 відс. у порівнанні з 1933 р. Цей зріст є **двацятькратно швидший** ніж зріст загальної світової торговлі. Вивіз найважніших країв, продуцентів воєнних матеріялів піднісся у тому часі з 224 міл. нім. марок на 251 міл. Очевидно ті цифри не багато говорять про зоруження світа, бо в останніх двох літах розбудовано або створено в усіх державах власний промисл воєнного приладдя, бажання дійти в ньому до самовистарчальности.

Треба зазначити, що можливість воєн є суттєвою причиною великого розросту самовистарчальности держав у різних ділянках. Промислові краї стають на наших очах країнами промислово-аграрними і тимиж стають чи бажають стати країни аграрні, розбудовуючи швидким темпом усі можливі галузі промислу.

ПРАВДА ПРО СССР.

На днях був поміщений у „Ділі“ допис із Праги, де представлені погляди тих, що побували в Рад. Союзі. Большевики вміють зеднувати собі „інтуристів“ і найповажніші люди перейматься чарами новітньої „потьомкіняди“. Та час до часу трапляються теж такі, що не вважаючи на всю декорацію схоплюють правду. До них належить м. і. **Ян Івасевич**, що відвідавши недавно СССР, видав тепер книжку **„Бездоріжя Совітської Росії“**. Головну свою увагу звернув автор на господарське положення не тільки тому, що економічні справи йому найближчі, але теж як людина. І коли він каже, що громадянин СССР є европейським парієм у найбільше суттєвому значінні того слова і нуждарем у порівнанні з мешканцем іншої держави, коли він твердить, що люди там тяжко працюють і постійно голодують, що вони позбавлені елементарних життєвих потреб і впали на дусі, бо безупинно борються за шматок хліба або мяса — то це доказ, що він зумів заглянути за куліси і побачити життєву правду.

В. Н-вич.

„Біла ґвардія“ на фільмі.

НЬЮ ЙОРК, 15. березня. (Вл. кор.). Хтось має інтерес випускати фільми з протиукраїнською пропаґандою і не жалує на це гроша. Перед кількома роками привезено до Америки фільму „Тарас Бульба“, в якій представлене українське козацтво як дика збиранина некультурного елементу; перед двома тижнями приїхала совітська фільма „Гайдамаки“, де дуже культурно виступає польське і московсько-царське військо, а українські гайдамаки як кровожадна дика орда; а саме тепер виставляють в театрі Медисон фільму „Біла Ґвардія“ або „Часи Турбіних“. Це власне історичне фільма з недавньої української революції. Там зображені часи гетьманщини і Української Народньої Республики. Втеча гетьмана та переворот Петлюри має послужити комусь за доказ, що український нарід робив переворот за переворотом і тому не здібний створити державу, бо серед цього приходять большевики і заводять лад на Україні. Цікаве, що большевицький уряд заборонив виставу цієї фільми на території Радянщини, а вивіз її за границю і тут веде при її допомозі пропаґанду.

—o—

Присилайте передплату!

Літературна сензація.

„Іліяда" запозичена з індійської поеми.

Вчителі і професори грецької старовини мають незвичайну нагоду до протесту. Професор санскриту в Лагорі д-р Дара подав до відома світові вислід своїх студій, що обурюють усіх, які досі шанували Гомера як одного із найбільших творців. Боже ська „Іліяда", що була досі архитвором недосяжної краси — плягіят. Плягіят із одної нововідкритої індійської поеми, написаної раніше від „Іліяди" на три-чотири віки.

Відомо, що грецькі фільософи теж позичали свої ідеї з індійських джерел, тільки перетворювали їх по своєму. Заки не будемо мати повного тексту найденої професором Дара індійської поеми, не зможемо рішити, в якій мірі Гомер був оригінальний. Зі змісту досі подомого видно, що ввесь сюжет троянської війни з її причиною, ходом і троянським коньом запозичений з індійського джерела. Заслуга Гомера була би в тому, що він пристосував його до грецького середовища, збагатив його всіма подробицями народнього побуту. Зрештою нема нині сумніву, що прізвище „Гомера" це тільки умовна назва, бо грецька епопея була збірним твором довгих поколінь, що передавали один одному устно перекази про давнину, героїв та звичаї, доповнюючи їх невпинно новими подробицями.

Всі народні епопеї користувались у великій мірі мандрівними сюжетами, які переробляли на свій лад. З народніми піснями та мельодіями, фільософічними та релігійними ідеями діялось то саме: деякі мотиви, вийшовши з одного джерела від віків, переходили великі зміни у різних добах, культурах і серед різних народів.

Коли матимемо перед собою індійський оригінал, з якого запозичив сюжет „Іліяди", грецька епопея навряд чи втратить щонебудь на своїй красі. Виведений у ній сюжет напевне оброблений у багато кращій формі, більше мистецькій, ніж в індійській поемі. Всі подробиці грецького побуту та постаті напевно в ній оригінальні. Гомера може же тільки доля... Шекспіра, який усі свої сюжети теж позичав, а не вигадував; назвали його найбільшим плягіятором, але від цього драми його не втратили на своїй оригінальности.

2.700 священиків працює потайки.

Католицький тижневик „Комонвіл" приносить вістку, що в Мексику сповняє свої духовні обовязки 2.700 католицьких священиків, не зважаючи на урядову заборону. Вони нараженні кожної хвилини на смертну кару. Цю вістку подав Р. Л. Мартін на основі розмови з архиєпископом Леопольдом Руїз і Фльорес, пропащим апостольським делегатом з Мексика. Він живе в Техасі на границі Мексика, недалеко міста Сан Антоніо.

В Мексику є 15 мілїонів населення, а з них 90 відсотків є католиками. Урядово дозволено для цього населення лише 300 священиків. Від 1926. р. прогнано з Мексика 2.000 священиків. Але після того ніодин священик не покидає держави без дозволу духовної влади. Коли і вийде, то на його місце приходить потайки інший. Тих молодих священиків виховують здебільша в Злучених Державах. Щоб не допустити до дальшого постійного посилання молодих священиків, губернатор провінції Пуебля наказав, щоб священики мали найменше 50 літ віку.

Не зважаючи на те все, 2.700 священиків живе потайки в Мексику у горах, в селах та в містах. Вірні приносять їм потайки хірчі і самі їх переховують, наче перших христіян у римських часах. Священики виконують свої обовязки на розказ церковної влади. Вони відвідують хорих, хрестять дітей, відправляють богослуження, хоч існує закон, що уряд скомфіскує реальність, де відправляються потайки богослуження.

Про колишнього президента Мексика, Кєкса, що започаткував отсю „соціялізацію" громадянства, архиєпископ Руїз і Фльорес кажуть, що його соціялістичні експерименти нещирі і на видок: його смерти переслідування католиків скінчиться.

Приємна та цікава лєктура

це збірка оповідань

ВАСИЛЯ СОФРОНОВА

ЛИПНЕВА ОТРУТА

Ціна: 1·40 зол., з пересилкою 1·70 зол.

Замовляти в Адміністрації „Діла" Ринок 10.

Ревеляції з нашого минулого

п. н.

Сторінки з мого життя

Д-ра ЕВГЕНА ОЛЕСНИЦЬКОГО

можна дістати у Видавничій Спілці „Діло".

Ціна зол. 1·90, порто 30 сот.

Із судової салі.

ХТО СТРІЛЯВ?

Окружний суд у Золочеві розглядав справу лісничого фірми „Ойкос" в Кімінці Стр. Брочковського, який обвинуватив адвоката д-ра Бол. Перфецького з Кімінки Стр., що нібито д-р Перфецький нічю стріляв до нього й убив його коня. На розправі д-р Перфецький зізнав, що критичної ночі взагалі не стріляв, а признався йому до того вчинку бувший бурмістр Кімінки Стр., Познанський, який тоді теж був на ловах.

К. Познанський додав, що був на ловах дня 25. листопада м. р. вряз з підс. Перфецьким і годі стрілив двічі з дубельтівки міркуючи, що стріляє до дика. Після таких зізнань трибунал на розправі дня 17. березня ц. р. рішив перевести розправу на місці. Тому виславив до ліса судію Йоркаш-Коха який з прокуратором Бартлем та оборонцем д-ром Струсевичем розслідив справу в днях 24. і 25. березня ц. р. На розправі дня 30. березня ц. р. судія Йоркаш-Йох зреферував трибуналові і суддям присяглим хід дослідів на місці. Домп, що в лісі при світлі електричної лямпочки не можна стверднти, що це за людина стріляє попза дерев з віддалі 30 кроків.

Переслухавши свідків, трибунал поставив одно питання суддям присяглим за намагане вбивство. На внесок прокуратора трибунал поставив ще одно додаткове питання зі статті 242 к. з. Судді присяглі потвердили головне питання 8. голосами. Їхній вердикт викликав здивування. Трибунал по нараді скасував цей вердикт присяглих і тому проти підс. Володимира Перфецького відбудеться чергова розправа перед новою лавою суддів присяглих.

НОВИНКИ

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".

— Найкращі лиси, пелеринки, краватки виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Капітульна 3. Журнали на 1936 р. надійшли.

— Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хорущини 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 639 57-100

— Першорядне фризієрське і косметичне заведення для Пань і Панів Т. Кутковського, Сикстуська 14. Тел. 106-88. 1119 10-?

— Приймаю як давніше в моїм дентистичнім заведенні від 9—1 і 3—6, в неділі і свята від 9—10. Львів, Сикстуська 17. — **Насс.** 725 2-3

— Коли буде матура? Департамент середніх шкіл у міністерстві освіти розіслав шкільним кураторіям розпорядок у справі цьогорічних іспитів зрілости. Початок іспитів устійнено на 13. травня, а для деяких гімназій на 20. травня. Устні іспити розпічнуться в перших днях червня, а мають скінчитися найпізніше до 22. червня. В переведенні іспитів зрілости не буде ніяких змін.

— Вияснення страйку в Биткові. У звязку з новинкою п. н. „Страйк у копальні", поміщеною в ч. 83 „Діла", управа нафтової спілки „Полимка" в Биткові пов. Надвірна надіслала таке вияснення: „Заявляємо, що всього чотири дні страйкувало в нашій копальні лишень 10 людей, решта робітників до страйку не приключилася. Ніхто ніколи до людей не стріляв, ані стріляним не грозив, ані взагалі ніякого примусу на робітників не виконував. Робітники були плачені після умови між ними і фірмою з дня 5. вересня м. р. До страйку дійшло по причині видалення двох робітників і через конфлікт між керівництвом копальні і п. Фельгером, делегатом місцевого „Звязку гірників", який цей страйк зорганізував і його віа та який провокацією, шикануванням та некультурною поведінкою загострив конфлікт". — До цього вияснення додамо, що вістка про згаданий страйк появилася вперше в польській пресі.

— Виклади про Україну в Чехії. В останні часи помічається зацікавлення укр. справами серед провінціональних низових чеських організацій. З початком року на запрошення молодої генерації партії народ. демократів в Подебрадах мав виклад в чеській мові про Україну інж. Чернов. Дня 7. ІІІ. на запрошення місцевої організації приватних урядовців в Подебрадах виголосив реферат на тему „Українська проблема", теж в чеській мові, О. Козловський, що ілюстрував свій виклад образками та мапами. Після викладів відбулися дискусії в дуже прихильному до української справи дусі, хоч багато промовців признавалося, що українська проблема для них являється цілковитою новинкою.

— Українські офіцири в чесько-словацькій армії. За останньою статистикою було в чесько-словацькій армії 9517 старшин, між ними 527 німців, 8 українців, 4 мадярів (на Словаччині й Підкарпатській Руси) і 51 інших народностей, здебільшого москалів. Старшин поляків не було. Зпоміж старшин німецької народности служило 219 у Чехії, 144 на Моравії й Шлеську, 142 на Словаччині й 22 на Підкарпатті.

— Інвестиційна позичка. В нинішнім тягненні інвестиційної позички з 1928 р. впали такі виграні: 200.000 зол. на серію 3866 ч. 41, 10.000 зол. на с. 5906 ч. 49, с. 5906 ч. 49, с. 1902 ч. 9, с. 1914 ч. 47, 1000 зол. с. 6928 ч. 38, с. 3269 ч. 49, с. 1692 ч. 32, с. 9200 ч. 31, с. 6402 ч. 10, с. 1986 ч. 48, с. 9942 ч. 50, с. 1405 ч. 12, с. 9594 ч. 15, с. 4773 ч. 23, с. 3562 ч. 15, с. 2365 ч. 25, с. 3402 ч. 35, с. 5670 ч. 15, с. 7929 ч. 24, с. 1566 ч. 32, с. 7172 ч. 3, с. 4078 ч. 26, с. 6593 ч. 42, с. 9855 ч. 33, с. 2410 ч. 8, с. 640 ч. 34, с. 2170 ч. 34, с. 3369 ч. 6.

— Закестіоновані льотерійні виграні. На льоси Державної Льотерії, заняті в карній процедурі, падуть нераз виграні. Щоби управильнити поведінку скарбової влади у таких випадках м-ство скарбу зарядило, що льоси, на які впала виграна, скарбові уряди повинні посилати до дирекції Держ. Льотерії для зреалізування. Переказану дирекцією квоту мають скарбові уряди зарахувати як депозит. Коли обвинуваченого увільнять виграну мають виплатити управненому до її відібрання, а коли виграну ухвалять сконфіскувати, здепонованну квоту мають зарахувати на дохід м-ства скарбу.

— Львівська хроніка. Поліція арештувала Стефанію Червінську з вул. Вузької 35, яка на підпитку вибила кілька шиб у „Народній Гостинниці" при вул. Косцюшка, вартости 200 зол. — Злодії вивезли автом блаватних товарів із магазину Крігера та Зінгера при вул. Казимирівській ч. 5, вартости 6.000 зол. — В XI. гімназії при вул. Шимоновичів в 8-ій клясі покалічився ножиком ученик Фр. Спеняж, коли йому відчитали, що він виказаний з пятьох предметів. Раненого ученика відвезла рятункова станція до шпиталю. — Невідомі злодії вкрали з хати Мавр. Бруха при вул. св. Мартина 57 два срібні ліхтарі, білля, постіль, біжутерію все вартости 1000 зол. — Слідчий уряд у Львові одержав вістку про арештування Йос. Лукавецького й Ів. Гнатова, які недавно вкрали в Дм. Оленича з Бережниці пов. Самбір 500 долярів.

Ширіть наш часопис!

— Краєва хроніка. В селі Сухоріче біля Львова 21-літній Ів. Куземський застрілив свого стрийечного брата Серафина Куземського на тлі майткового спору. — У Бродах упав із коня улан Михайло Лобусько зі Львова та згинув на місці.

— Населення Вильна. За урядовою статистикою місто Вильно числило з кінцем м. р. 207.117 мешканців, з того 127.479 поляків, 54.607 жидів, 7.285 росіян, 1.554 білорусинів, 1.413 литовців. Решта припадає на інші народности.

— Чекіст провідником совітської науки. Провідником совітської комісії для опіки вченими, що є при Совнаркомі в Москві, визначила рада народніх комісарів В. Межлаука. Під час недавних внутрішніх неспокоїв він був членом Чеки, себто надзвичайної комісії для боротьби з контрреволюцією.

— **Краєкова кінематографія.** Чехословацькі фільмові фахівці, інжинір Крочмер і архітект Душек зробили великий винахід, що значно обнижує кошти фільмової продукції в природних красках. Апаратура уможливлює фільмування сюжети до десятої частини дотеперішніх цін. Новинка метода надається особливо до фільмового рекламування купільних місцевостей, промислової пропаганди, спортових знимок і т. п.

— **Крівавий співацький конкурс.** В Білгороді відбувся конкурс за мистецтво найкращої продукції пісень у кавярнях і барах. До конкуренту стануло 12 найславніших кавярняних і кабаретових співачок. Коли трьом співачкам признано гостроі вимівки слів прийшло почати сварку. Від противниці дерли собі одіж, опісля лиця і волосся. Поплила кров, землю вкрили вилерті космики волосся, так що треба було кликати поліцію, яка з трудом розділила і втихомирила розгрені співачки.

— **Додержав слова.** До редакції „Америки" наспів недавно лист від Павла Куревича з Вінніпегу, а в ньому прохання переслати інший лист, там залучений, для д-ра С. Демидчука в Нюйорку. В своїм письмі подає гром. Куревич таку історію листа, призначеного для д-ра Д.: „Лист цей дістався до мене в такий спосіб: Сусід мій із старого краю приїхав до Канади, побув тут 4 роки, заробив гарний гріш і гайда на 6-місячну поїздку до краю. Поїхав, гроші протратив і вертаючи назад до Канади, стрінув в дорозі зі Львова до Кракова якогось українця, що знав д-ра Д. і передав для нього листа. Мій сусід прибув до Канади, перебув три місяці і відїхав назад з листом. По двох роках побуту в краю виїхав він уже з родиною не до Канади, бо не пустили, а до Аргентини, в південній Америці. Цим разом він виказує свою чесність і лист, що його обвозив довкола світа, присилає до мене, щоб я його вислав до Злучених Держав для д-ра Демидчука. Я це роблю і прошу переслати куди слід, бо ви знаєте адресу". Довідуємося, що лист був датований 26. березня 1932 р., а писаний в залізничому потязі земляком при нагоді стрічі з подорожним з Канади. Лист доручено адресатові до скорого полагодження.

— **Поліція спалила неморальні книжки.** Нюйорська поліція мала недавно незвичайну роботу: спалила книжки вартости пів міліона дол. Цю працю виконано в печах поліційного будинку на приказ директора поліції Валентіна. Між книжками були деякі такі, що йшли на продаж по ціні 100 дол., інші по 25 і нижче. Спалено також один цілий наклад книжки. Крім того також і образки та друкарські кліші. Для Америки це дивогляд, а прецінь нюйорська поліція прийшла до висновку, що краще спалити книжки, ніж передержувати їх в кімнатах до неозначеного часу та наражувати громадянство на небезпеку дальшої деморалізації. Бо саме це були пеку дальшої деморалізації. Бо саме це були книжки, що продавалися потайки і були улюбленим предметом підсвіту, а також і молоді, наскільки вона могла спромогтися таку книжку купити. Поліція конфіскувала заборонені книжки впродовж року і назбирала їх тільки, що вже не могла їх примістити.

— **Як цінять у Франції книжки.** Недавно вбитий франц. міністер закорд. справ Барту належав до найбільших бібліофілів у Франції. У його бібліотеці находились найрідші примірники архитворів франц. літератури. Цими днями продавали його бібліотеку на ліцитації. Вже першого дня продали з неї книжок на 1.054.550 фр. Ось деякі ціни: за два примірники пес В. Гюго „Король забавляється" і „Люкреція Борджія" з присвятою для довголітньої музи поета, Джуліети Друе, заплатили 33.100 фр., за один примірник „Літературного Консерватор" з такою самою присвятою 18.900 фр., за перше видання „Нечестивих Квітів" Бодлера 57.000 фр., за „Листи на голяндському папері Наполеона до Жозефіни" з 1833 р. — 50.000 фр., за 1. вид. „Пані Боварі" Фльобера з присвятою братам Гонкурам — 46.100 фр., за альбом з автографами Наполеона заплатив відомий комедіеписець Саші Гітрі 36.000 фр. Великий бій йшов при продажі примірника версайського договору з оригінальними підписами завязаними Клемансо, Пуанкаре, Фоша, Жоффра, Петена та Льойд Джорджа. Хотіла його купити державна „Національна бібліотека", але купив приватний бібліофіл, що дістав цей примірник за 47.518 фр.

— **80 тяжко ранених на весіллі.** З Дельгі повідомляють, що в селі Курі, князівстві Джаепур, прийшло у звязку з одним весіллям до кіївавої бійки, в якій 80 осіб зазнали тяжких ран. Причиною бійки було те, що 400 селян хотіло вжити коня до весільного походу коней, але місцева влада на це не згодилася. Кінна поліція виступила проти опірних селян, наслідком чого прийшло до загальної бійки, в якій взяло участь ціле село.

— **Різні вістки.** Англійський закон забороняє продаж газет, що дають справоздання з державних І., д-р Галущинський М., Гумецький І., о. Дацки із списком льотерійних виграних уперше не мали доступу до Англії. — Нова ватиканська медаля матиме на одному боці портрет папи, на другому — голови Томи Мура і епископа Фішера, яких проголосять святими мучениками 19. травня. — У Берліні засудили на 12 літ каторги 25-літню Фріду Вільман за видачу военних тайн ворожій державі. — Гувер заперечує чутки буцім-то він поставить у 1936 р. свою кандидатуру на президента. — У Німеччині знову сконфіскували одно число „Таймса". — В околиці Стокгольму найшли трупа заст. директора банку в Гетеборзі — Ерика Лямма, що минулого року щез безслідно. — Російські емігранти у Парижі виберуть на балю на дохід безробітних „міс Росію 1935 року". — Нова церква в англ. місті Моркембі ввела у себе замість дзвонів грамофон, що передаватиме звук дзвонів із лондонських церков.

— **Музей „Бойківщина" в Самборі** мав від 31. грудня м. р. до 31. березня ц. р. 62 катальогові числа приросту. В поодиноких відділах прибуло предметів: археольогія 22, етнольогія 134, ікони 3, старі памятки 3, портрети 1, стара зброя 1, банкноти 11, монети 14, печатки 3. Архів і бібліотека: книжки 38, стародруки 1, рукописні церковні книги 1, пергаменові грамоти 1, часописи 474, афіші 8, світлини 23, кліші 3. Жертводавцями були: Бандрівський А., Баторфальві Я., дир. Бачинський М., рад. Бережанський В., дир. Беч Д., о. Білинський П., о. Вань Л., о. Ганасевич І., д-р Галущинський М., Гумецький І., о. Дашо С., проф. Дахнівський Д., проф. д-р Домбковський П., Зупко В., д-р Княжинський А., Кноллєр З., д-р Кобільник В., Кобільниківна О., інж. Кордуба В., дир. Корчинський М., о. Ладежинський Р., о. Лукомь Р. ЧСВВ., Ляшецька О., Малько О., Маланій І., Михальцевич І., Народна Торговля Самбір, проф. Орловський М., дир. Пашко В., Попіль Д., Пилипяк І., Ред. „Новий Час", Стебельська Н., проф. Филипчак І., Чихрай М.

З кіна.

КІНО „ПАЛЯС": „АНТКО-ПОЛІЦМАЙСТЕР".

Це свобідна перерібка безсмертного Гоголевого „Ревізора". Варшавський вуличник, точніше вуличний продавець крілників, має при собі кілька фальшивих царських рублів. Його арештують, на судовій розправі судять за державну зраду, бо мав при собі брошуру „Як плекати крілників" себто королів. Утікаючи попадає щасливо у залізниці на поліцмайстера, який спить пяний поруч свого однострою. Переодягнувшись у цей однострій, Антек стає автоматично поліцмайстром, коли поїзд доїджає до містечка, де ждуть новопризначеного достойника.

Вся ця фарсова комедія тримається грою А. Димши, відомого коміка, що самою мімікою вміє викликувати бурю сміху. На жаль, Димша має в цій ролі за мало нагоди проявити свій талант; акція комедії занадто пинява. Дикція акторів не навсіди така, щоб авдиторія могла розуміти всі розмови. Комедія ця не стоїть на рівні найкращих комедій польського виробництва, хоч грають у ній такі першорядні артисти як Цвіклінська і Конрадт.

КІНА „КОПЕРНИК" І „МАРУСЕНЬКА":
„КЛЕОПАТРА".

Два роки (коли вірити рекламовим афішам) підготовляли цю фільму, що довше заповідали її появу у нас, а вже найдовше треба було на неї ждати. Чомусь то завжди стоїмо позаду всіх (навіть менших від Львова) міст краю, не говорячи вже про чужинні великі міста, тимто більші фільми приходять до нас тоді, коли вони дійшли мають марку старих річей.

„Клеопатра" нас розчарувала, не даючи того, що ми по ній сподівалися. Історичне тло старого Єгипту й Риму зображене більше, як поверховно, акція, коли й годиться з історією, то йде так скоро, начеб справді любов Цезара та Антонія й Клеоп. йшла безпосередньо по собі, тобі, як історія каже, що любовна інтрига Клеопатри з Антонієм була приблизно на десять літ пізніше.

Не вдоволила нас теж Кльодет Кольбер у ролі Клеопатри. Хоч із мистецького погляду створила вона креацію без закиду, то уявляємо собі Клеопатру, демонічну королеву Єгипту, зовсім інакше. Цікава річ, що вона не старілася, була завжди молода й привабна, хоч літа йшли. Саме у фільмі легко було завважити зміну віку Клеопатри. Вистава величава, дитома для режисерського розмаху Сесіль де Міля. Фільма має кільканадцять дуже гарних картин, вирізну знимку, батальїстичні сцени. У ролях Цезара й Антонія дебютували нові актори: Вільям Варрен і Генрі Вількоксон. Дуже добрий тип єгипетського короля Ірода створив Шільдкраут.

Хоч і не революційна, усеж фільма монументальна і має місця, що дають справжню насолоду.

(ет.)

ДИВОГЛЯДИ.

ТЕЖ РОБЛЯТЬ КОНГРЕС.

У червні цього року збереться в Неаполі сьомий конгрес продавців макаронів. В Італії є їх 30.000, отже забагато. Конгрес має вирішити при співучасти 400 делегатів, чи можна допустити ще більше продавців до свого інтересу і як розмістити їх, щоб один одному не робив конкуренції.

НЕВИКОРИСТАНЕ ПІДЗЕМЕЛЛЯ.

Один французький промисловець в Опернім звернувся до міської ради в Парижі винаймувати йому за 200.000 фр. річно паризькі підземельні коридори, що стоять дурно і є тільки захистом для бізяків і злочинців. Він хоче почати там систематичну годівлю грибів, які досі треба спроваджувати за дорогі гроші з чужини.

СВЯТКУЮТЬ УРОДИНИ ЖАБИ.

Є така славна жаба, не прімо-апрілісова, а справжня, що живе у шкляній банці Наукового Інституту Блеквела у Вашингтоні. На ній роблять учені та асистенти цього інституту свої досліди вже 24 роки. Жаба має незвичайні прикмети і видала ціле покоління зразкових жаб. Учені Блеквельського Інституту рішили у 24-літтє заслуженої жаби зібратись довкола неї і як дарунок передати їй виняткову тоості мухи, які вона зїсть на обід.

ОСІД ЛІТАКА НА НЮЙОРСЬКІЙ ВУЛИЦІ.

Цими днями один летун показував над хмародерами Нюйорку всякі штуки. Наразі мотор зіпсувався і він мусів знижитися на землю. Холоднокровно зїхав він на середину вулиці між авта й юрбу людей, які зробили йому місце. Рекорд побитий, летун арештований.

—o—

Дописи.

ЛЬВІВ.

Концерт у честь Шевченка на Жовківськім передмісті. Заходом Кружка „Рідної Школи" на Жовківській дільниці відбувся 31. березня святочна академія в честь Шевченка. Почалась вона відспіванням „Заповіту". Опісля уч. Тарнавський відчитав реферат про Т. Ш. Зіспіваний хор під орудою дир. Маньки гарно виконав чотири пісні. Дещо слабше випали деклямації учениць (-ів), а ліпше 1-ої, 2-ої та 3-ої. Добре зіграний подвійний скрипковий терцет відіграв українські народні пісні в укладі д-ра Кудрина. На закінчення малі артисти відіграли картину в 1-ій дії п. н. „З Шевченкових дитячих літ" у постановці Степана Короля. Ролю малого Тараса відіграла дуже добре Марія Неділка. Свято, що подарило по собі гарні й милі спомини, закінчилося відспіванням гимну.

Я. Голдан.

Новий Самоуправний Закон

(Друге справлене і доповнене видання)

Ціна тільки: зол. 0·80
(з почтовою пересилкою 0·95 зол.). —

Хто надішле належність складанкою П. К. О. 504.060 тому негайно вишле книжечку Адміністрація „Д і л а". — Львів, Ринок ч. 10.

ПЕРЕМИШЛЬ.

Шевченкові свята. З великим пієтизмом і дбайливістю підготовлено ньогорічні концерти-свята в честь Шевченка у Перемишлі. Шевченкові дні почалися дня 9. березня концертом, уладженим молодю держ. учит. жін. семинарії й дітьми школи ім. М. Шашкевича. Дуже гарно випали співи учениць семинарії, пригарне вражіння робили сотні дітей школи Шашкевича в народніх строях. Моральний успіх був величавий — дохіду на доїжну дітей брутто 91 зол. Концерт відбувся в битком набитій салі Народнього Дому. Прибули поголовно батьки всіх дітей з міста й сіл. Цей концерт мав найбільше публики. Була гамта, що не було де стати, але був порядок і попанний святочний настрій. Малий Петрусь Демчук, Ірця Татухівна й Геньо Ярошевич та маленькі мандоліністи залишили нам гарний спомин, а Галина Шахівна й Орисьо Загайкевичорло держали жовто-блакитний прапор на сторожі при погруддї Тараса. — 10. березня школа ім. св. о. Миколая уладила в підземелях нової церкви на Засянні сидани своїх дітей Шевченкове свято для батьків. Школа, що сама була за мала й багато гостей вернулося, бо програма добором пісень-співів, музики та деклямацій показала нам кождну працю С. Служебниць, що ведуть прекрасно ту школу та дала повну насолоду батьком і гостям, що перевели у святочній атмосфері милі хвилини. — Того самого дня в салі Народнього Дому відбувся концерт громадянський заходом перем. „Бояна". Промова проф. П. Карманського, не характері фільософсько-дискусійна, місцями анальозою дуже глибока, сходила декуди на відчитову дискусію, та на громадян робила велике вражіння. Співи „Бояна" знаємо вже, що їх підготовлено тільки на

концеот, бо не видно буде у у тих двох десятків співаків тої солідної співацької культури, яку повинна мати й Бот жна коли доченається „Перемиський Боян". Слів п. Гуменюка не був вище пересічного, а молоденький Барвінський на віольон елі при акомпанименті батька грав д добре. Молоденького чеіста опляскувала публика і тут саме зайшов випадок, що дехто із громадян протестував (непотр бно аж голосно!) проти оплесків. Тому слід навчі вирішити чи на концертах-святах Шевченка, Франка і т. п. оплескувати виконавців, чи ні? Якщо станемо на тому що концерт у чиюбудь честь є виразом пошани до тої особи, що не не є попис співаків чи музиків, тоді оплески є, здається зайві, і навіть понижують повагу свят. — 17. березня філія „Просвіти" відсвяткувала концертом у салі Нар. Дому в само полудне память Шевченка. Хори й деклямації читалень і членів з околичних сіл дали перегляд культурної праці у тій царині. Вибилися на перші місця орхестра чит. „Просвіти" з Перемишля і хор з Оріховець. Публики зібралася повна сала. Замітне і відрадне, що з сіл на свята прийшла сама молодь. Настрій був дійсно святочний. — Того самого дня у власній домівці вшанували память Тараса українські робітники. Свято пройшло поважно. — 23. березня в концертовій салі української жіночої гімназії улаштували ученици своє свято в честь Шевченка. Усі точки, а саме промова, співи, форте пян і сценічна інсценізація, вдоволяли численних гостей. Сольо на фортепіян п. І. Сушкевої — при другому фортепіяні п-і проф. Божейко — вийшло найкращою точкою. — Останній концерт Шевченка влаштувала українська державна хлопача гімназія у себе в рухомій салі 25. березня. З гостей прибули оба владики Преосв. Коцилов ський і Лакота та всі передові чільні громадяни і громадяни. Дуже багато гостей вернулося від салі через брак місця. Шкода, що не перенесено свята до салі Народнього Дому! Псомова учня Стахова, співи хорів під дириг. проф. Волянського, скрипкове сольо учня Є. Фаріона, скрипкове й мандолінова орх., збірна деклямація і сценічний образець „За байраком байрак" — це все так розумно, доцільно й естетично уложено й виконано, що вся публика вийшла з найкращим враженням. У тій гімназій видно великий поступ на кожній царині праці. Там усі дичувають одну цілу душу, що лучить усі завзяв праці та видою руковю веде її до розвитку. **Я.ой**

КРАКІВ.

Шевченкове свято. Коваїнське громадянство та студентство як кожного року, так і в цьому році, гідно вшанувало Шевченкові роковини концертом, що відбувся 17. березня ц. р. Програма була багата й різноманітна. Започатковує концеот „Заповіт" М. Вербицького. А потім публика у великому напятті чекає хвилиночку й обдарову ураганом оплесків Богдана Лепкого, що саме виходить на сцену й говорить вступне слово. Слово Богдана Лепкого зробило на призваних великє враження, як глибоким змістом, так теж і щирістю, бо воно було таке саме щире й так щиро плило, як і Шевченкове слово. Очарував публику арт. опери проф. Романовський своїми барит. солями: а) Ой Дніпре, мій Дніпре, б Ой чого ти почорніло, в) Минають дні. Все віддав Романовський по мистецьки, а спричи ли цьому і сильний, чистий голос і динаміка і знаменита інтерпретація. Тому не диво, що за кожною піснею нагороджувала публика артиста рясними оплесками. Сопранове сольо при форт. дестрою п. Ольги Патриціної відспівала п. Ольга Степурова. Співала: а) Шевченка-Лисенка: Ой глину я, б) Олеся-Лисенка: Айстри. Одно й друге вийшло гарно, але більш по мистецьки відспівала п. Степурова „Айстри". П. Ірина Федчуківна відограла прегарно Бетовенову „Сонату f-moi". Деклямували: п. Ольга Ужинчуківна: Неофіти — Молитва, п. Іванна Синківна: Псалом 42. П. Синківна деклямувала прегарно, а кожного слова пробивався всією силою артизм. Мішаний хор під проводом п. Романа Салтикевича відспівав: Шевченка-Людкевича: Чи ни ме зійдемося знову?", Чайченка-Січинського: „Дніпро реве". Слабше вийшло Шевченка-Безкоровайного: „Думи мої", зате прегарно відспівав мішаний хор Шевченка-Безкоровайного: „Полубатько". Муж. хор під умілим проводом м-ра О. Степурої, хоч невеликий, проте знаменито відспівав усі свої точки: Шевченка-Водошина: „Чого мені тяжко?", Б. Лепкого-Кудлика: „Часом я тужу за тобою", Шевченка-Лисенка: „Гус". Оба дириґенти доклали всіх старань у виконанні хорів, тому не диво, що хорові точки у всіх нюансах вийшли чудово. Словом: краківське громадянство та студентство відсвяткувало Шевченкове наденство так могло найкраще. Успіх великий, сильні роковини як могло найкраще. Успіх великий, сильні враження, підем на дусі та довгий-довгий незатертий спомин.

Т. С-ко.

—o—

СПОРТ.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ С. Т. „УКРАЇНА".

Звичайні Загальні Збори С. Т. Україна відбудуться в неділю 31. м. м. в год. 11·30. Хід Зборів був наскр зь в неділю 31. м. м. в год. 11·30. Хід Зборів був наскрізь в поважний. Зі звітів поодиноких референтів дізнаємо, що минувший рік за голування Дир. Е. Нагірного приніс С. Т. Україна спортові, матеріяльні та моральні успіхи. Між іншим ухвалили Збори зміну 7-ої точки статута і поширено Видів до 18 членів. До нового Видіву ввійшли: Голова дир. Е. Нагірний через акламацію, двох заступників голови дир. Водошиновський і дир. Филипович, члени Видіву: о. Базовський, Назар, Левицький, Терлецький, Конашевич, Вербівський, Лужний, Чучман, Охримович, заступники: Васильків, Витвицький, Ковалів, Микитин, Федушко, Угрин. Збори закінчилися в годині 14·30.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 2. IV. год. 7·30 веч. Ревія Зах. Союзу.

Середа, 3. IV. год. 7·30 веч. „Крия".

Театр Ріжнородностей.

Вівторок, 2. IV. год. 7·30 веч. Рецит. вечір Калішівни.

Середа, 7. IV. год. 7·30 веч. „Подружній метч".

Кіна.

АДРІЯ: „Між небом і землею" та додаток.

АПОЛЬО: „Недокінчена симфонія".

АТЛЯНТИК: „Нові люди" (Пісня о шасті).

ВАНДА: „А. Л. 14. затонула", „Велика грішниця".

ГРАЖИНА: „Королева Христина" (Грета Гарбо).

КАСІНО: „Весела вдова" оперетка Легара (з Мор. Шевальє та Меклональд).

КОЛІСЕЯ: „Гвіски та доляри" та ревія.

КОПЕРНИК: „Клеопатра" та найновіший тижневик.

МАРУСЕНЬКА: „Клеопатра" та найновіший тижневик.

МІРАЖ: „Шойно вчора".

МУЗА: „Весняна парада" (Фр. Ґаль).

ПАКС: „Історія душі", Тижн. ПАТ-а.

ПАЛЯС: „Антко - поліцайстер" (Дивія).

ПАН: „Кохання Фрайлайн Доктор", „Створена до цілування".

РАЙ: „Родина Ротшильдів".

СВІТ: „Мікі Макс", „Новочасний Робінзон Крузо".

СОНЦЕ: „Відважний хлопець" і ревія.

СТИЛЯВЕ: „Весела Зузанна" та ревія Передсвяточні усмихи".

УТІХА: „Буритель" і ревія.

ХИМЕРА: „Світ іде вперед".

На Сході -- ми!

ІВАНА ЧЕРНЯВИ.

Книжка змальовує по мистецьки боротьбу України з Москвою у недалекому прийдешньому. — Окладинка роботи мистця Андрусева 200 сторін друку. — Ціна зол. 1·50.

Закордонне радіо.

Вівторок, 2. квітня 1935.

Відень (506,8) 12·00 Концерт, 15·40 Весняні пісні (діточий хор) 17·30 Арії та пісні (Симоне сопр.). 19·30 Вес. мельодії, **Братислава** (298,8) 18·05 Скрипка, 20·15 Гебрайські пісні, **Кошиці** (259,1) **18·00 Українські нар. пісні у вик. Остапчук - Науменкової, Мор. Острава** (260,5) 17·45 Спів, **Прага** (470,2) 18·25 Спів, 21·35 Фестіваль Баха, 22·30 Суч. музика, **Берлін** (356,7) 12·00 Популярна музика, 19·20 Спів (Прайс сопран), **Франкфурт** (251) 16·00 Форт., 20·20 Нар. музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 21·00 „Кн. Гомбург" оп. Гренера, **Кельн** (455,9) 16·00, 22·00 Прелюдія Шопена. 17·00 Вес. пісні й музика, 19·00 Пісні й танці Скандинавії, **Мінхен** (405,4) 16·10 Солісти, 19·20, 21·00 Концерт, 22·30 П сні Фішер-Франка (Іргезен сопр., Кунц тен.), **Будапешт** (550,5) 13·30 Цнг. музика, 17·00 Концерт, 18·50 Скрипка, **Міляно** (368,6) 11·30, 13·15 Легка музика, **Рим** (420,8) 20·45 Концерт хору Римської Академії, солісти (муз., спів).

Середа, 3. квітня 1935.

Відень (506,8) 12·00 Попул. музика, 19·35 Концерт військ. орх., 21·45 Суч. турецька музика, **Брно** (325,4) 17·50 Нім. нар. пісні, 19·25 Колисанки, 21·15 „Продана наречена" оп. Сметани, **Прага** (470,2) 10·15 Сальон. музика, 19·25 На крилах вальса, **Білгород** (437,3) 21·00 Славянська музика, **Берлін** (356,7) 18·00 Музика та спів, 22·30 Легка й танк. музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 19·00 Концерт, **Ляйпціг** (382,2) 20·45 Симф. концерт, **Будапешт** (550·5) 12·05, 19·10 Спів, 13·00 Військ. орх., **Міляно** (368,6) 11·30 Тріо, 17·30 Концерт, **Рим** (420,8) 21·00 Опера.

Радіо до сітки,
що відбирає 15 станцій
у Львові разом
з голосником зол. 140·--

„EKRAVOX"

ЛЬВІВ, ВУЛ. АКАДЕМІЧНА 11.

1127 2—3

Львівське радіо.

Вівторок, 2. квітня 1935.

6·30 Ранішня видниця, 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Анд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Концерт сальон. орх., 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. денник, 13·00 Твори Чайковського в гр. пл., 13·45 З ринку праці. 13·50 Експоот, 13·55 Біржа, 14·00 Легка і характеристична музика в гр. пл., 15·45 Концерт см. орхестри, 16·30 Листи від дітей, 16·45 Арії та пісні в вик. Габришевського. 17·00 Скринька П. К. О., 17·15 Орхестри — інструментальісти з гр. пл., 17·40 Скр. ресіталь, 17·50 Нові станиці праці, 18·00 Нар. пісні Равели (вик. Генерт) у супр. форт., 18·15 Фрагмент Ю. Тепи, 18·30 Камерн. концерт, 18·45 Оперетков мельодії з гр. пл., 19·15 Фейлетон про Марію Стахевич Дослеську, 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Прелюдії польських композиторів у вик. Отавової, 19·50 Актуальний фейлетон. 20·00 Легка музика, сп в, 20·45 Веч. денник, 20·55 Як подорожуємо. 21·00 Концерт польської музики XVI. і XVIII. ст., 22·00 Сальон. музика, 22·30 Бюро студій розмовляє зі слухачем, 22·40 Легка музика.

Середа, 3. квітня 1935.

6·30 Ран. анд., 7·50 Практичні вказівки, 8·00 Анд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Сальон. музика, 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. денник, 13·00 Популярна музика з гр. пл., 13·30 Експоот, 13·55 Біржа 14·45 Ревія старших оперетковців з гр. пл., 16·30 Зі світа дітей, 16·45 Славні дуети з гр. пл., 17·00 Політика сер держав після війни, 17·15 Твори Баха й Генделя на скрипку та форт., 17·30 Відчит про Юст Судковського, 18·00 Славянські пісні 18·15 Вес. скеч: Винінчилися, 19·30 Почт. техн. скринька, 18·45 Сільва рерум вист життя, 19·45 Гандлівська анд., 19·47 із Переворі до будинкова, 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Концерт гармоністів, 19·50 Актуальна хроніка, 20·00 Оп. фрагмент, 20·15 Мицкевичівський вечір в. музики, 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Шопенівський концерт, 21·50 „Сумнульський дзбан" оповідання Люд. Свєнцицького, 21·40 Пісні, хор, 22·00 Камер. концерт, 22·15 Конкурс фарфорики „Гумісрам", 22·30 Музика з гр. пл.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·28—5·30 зол.

Нім. марка 1·93—2·03, фр. франки 34·80—35·05, шв. франки 171·50—172·00, фунти стерлінги 25·30—25·50, австр. шіллінги 98·00—99·50, чеські корони 21·60—21·90, рум. леви 32·50—34·00, ліри 43·50—44·50.

Золото: Долари 9·00—9·10, Франки фр. 34·30—34·80, Дукати 81·70—82·30, Корони 36·30—36·80, Рублі 46·20—47·00.

Срібло: К рони австр. 0·32, Рублі 1·40, Фльорени 0·85, 1 гр. ср. 7·00—8·00.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Г. К. З. 44·50—46·25, 5 проц. дол. Б. Г. 51·30—53·30, 4 проц. Зол. Б. Г. 44·00—45·50, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 47·00—48·50, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 52·50—53·50, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

Премівки.

Долярівки 52·00 — 53·50, Інвестиційні 112·00—114·00, Будівельна 45·00—46·50.

ЗБІЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська	Львів		Львів	
	від	до	від	до
Пшениця одноц.	17·25	17·50	18·75	19·00
Пшениця збірна	16·25	16·50	17·75	18·00
Кукурудза краєва	19·00	19·50		
Гречка на манво	15·75	16·00		
Крупи гречані	26·00	28·00		
Висівки пшен. гр	9·00	9·25		
Висівки пшен. сер.	8·75	9·00		

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 30. березня ц. р. кооперативам платить за:

	льоко Львів.	
1 кг. масла франко магазин	2·50	зол.
1 л. молока	0·15	„
1 л. сметани	0·60	„
1 к. яиць	2·25	„

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло занижова, на молоко, сметану та яйця сильна.

Маслосоюз повідомляє, що від 30. березня п. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомасарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята		за 1 кг.	2·50	зол.
Молоді курн	І. кл.	„	0·85	„
Старі	„	„	0·75	„
Підгодов. індики	„	„	1·10	„
„ індички	„	„	1·30	„
Пантарки	„	„	1·30	„
Молоді голуби за пару			0·50	„

Птицю приймає в спільності визначеного приділу для кожного достання.

ОПОВІСТКИ.

Вечір казок для дітей улаштовує філія Крайового Тов. Охор. Дітей і Опіки над Молодю дня 6. квітня 1935 р. в салі ч. 17, засідань при вул. Даугіша ч. 17. Початок год. 5 попол. 12·7 а 2—2

Марійська Дружина Студенток у Львові, вдячна за поміч дня 7-ма Т-ва Пань у Львові, зложила 10 зол. на годуючих в Яворівщині і кличе другі Марійські Організації.

Ширіть наш часопис!

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Дешевий сонячний покій і кухня, І. пов. електрика, вода, Богданівка, Оряна 11. 1171 7—7

Друге оголошення.

Акційна Спілка для будівельного промислу
перше Іван Левинський,
подає до відома акціонарам, що

XIII. Звичайні Загальні Збори

акціонарів відбудуться дня 17. квітня 1935 року в год. 18 в конференційній салі Кооперативного Банку „Дністер", вул. Руська ч. 20 з таким денним порядком:

1. Зізномлення Управи і предложення рахункового замкнення за рік 1934.
2. Зізномлення Надзірної Ради з висліду перевірки зізномлення, білянсу та рахунку втрат і зисків.
3. Затвердження зізномлення, білянсу і рахунку втрат і зисків та ухвалення Управі і Надзірній Раді абсолюторії.
4. Ухвала що до розділу чистого зиску.
5. Вибір 3 членів Надзірної Ради на 3 роки.
6. Вільні внесення.

Хто має 10 акцій, має право одного голосу на Загальних Зборах. Щоб визнавати право голосування треба акції, що доказують право голосування, зложити найпізн ше на 6 днів перед Загальними Зборами т. є. до дня 9. квітня в ліквідатурі Кооперативного Банку „Дністер" у Львові вул. Руська 20.

Львів, дня 2. квітня 1935 року.

УПРАВА:
нж. Павло Дурбак. нач. Інж. Роман Кантухов.

Чи Ви вже передплатили католицький тижневик

„МЕТА"

„Мета" є одиноким українським католицьким тижневиком у якому добір цікавого для всіх змісту получений з гарною зовнішньою формою виходить кожного четверга.

Кожний інтеліґентний читач мусить читати часопис «Мета», коли хоче знати як з католицького становища ставитись до всіх актуальних справ. Просимо домагатися зразкових чисел.

Ціна 1 примірника 30 сот.

Місячна передплата 1·20, Піврічна 7·00, Чвертьрічна 3·50. Річна 14·00

За кордоном 3 доляри.

Адреса редакції і адміністрації:
Львів, Японська 7. — тел. 94-56
Конто ч. К. О. Варшава 101.338.

Доротеум

Львів, Бракарівська 3.

комісова меблева галя купує, приймає в комісе — продає.

МЕБЛІ всілякого рода за готівку і на сплати.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Зимає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло" Львів, Ринок 10.

Ч. 85 (13.983). Львів, понеділок 1. квітня 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504-060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 29-61. „ Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Офіціяльний комунікат про побут Ідена в Москві.

МОСКВА. 31. 3. ПАТ. Около год. 20. оголосили такий офіціяльний комунікат:

В останніх кількох днях між Іденом, лордом сторожем печатки та Літвіновим, комісарем заграничних справ, відбулися балачки на тему основних моментів теперішнього політичного положення, в цьому про проектований східний пакт і інші справи, про які згадано в англійсько-французькому комунікаті з 3. лютого, а також про дальший розвиток і покращання англійсько-большевицьких відносин.

Підчас побуту в Москві Ідена приняв Сталін і Молотов і він мав нагоду обмінятися з ними думками на ті самі теми. Підчас балачок, які весь час були зовсім приязні та щирі, Іден повідомив Літвінова про недавні переговори між англійськими міністрами та головою німецького уряду й устійнили, що ті балачки сприяли вияснению европейського положення. Іден, Сталін, Молотов та Літвінов, які з ним розмовляли, висловили думку, що в теперішньому міжнародньому положенні більше ніж колинебудь треба далі старатися створити в Европі збірну систему безпеки, як це передбачує англійсько-французький комунікат із 3. лютого та згідно з основою Ліги Націй. У розмові з Іденом Сталін, Молотов і Літвінов відкреслили, що організація безпеки в сх. Европі та проектований пакт взаїмної помочі не мають на цілі ізолювати й окружувати якунебудь із держав, а хочуть створити гарантію однакової безпеки для всіх учасників пакту та що участь Німеччини й Польщі в пакті привитав би як найкраще рішення справи.

У висліді вичерпуючої та щирої вимінн думок представники обох держав ствердили, що тепер нема ніякої основної суперечности інтересів між обома урядами в ніякій основній справі міжнародньої політики, та що цей факт створює тріскі основи для розвитку плідної співпраці між ними для справи мира. Вони переконані, що обі країни в свідомости, що незайманість і успішність кожної з них відповідає інтересам другої, будуть кермуватися у своїх взаєминах духом співпраці та льояльного виконання принятих ними зобов'язань, які виходять із їх спільної участи в Лізі Націй.

У звязку з цим Іден і розмовляючі з ним Сталін, Молотов і Літвінов переконані, що приязна співпраця обох країв у спільному творі збірної організації мира й безпеки має першорядне значіння для дальшої активізації міжнародніх справ у цьому напрямку.

ІДЕН ВІДІХАВ ІЗ МОСКВИ.

МОСКВА, 31. 3. ПАТ. Останнього дня побуту в Москві Іден далі відвідував різні фабрики, установи і т. д. Зрана Іден у товаристві ком. Крестінського й кількох закордонних журналістів проїжджав по метро. Пополудні Іден двічі розмовляв з Літвіновим у справі вияснення спільного комунікату.

Після вистави в балеті мін. Іден покинув Москву, відпроваджуваний на двірець вищими службовцями комісаріяту з ком. Літвіновим і заступником комісаря Крестінським, представниками амбасади В. Британії та Польщі під проводом амб. Чілстона й Лукасевича, а також представниками большевицької і закордонної преси. Ком. Літвінов попрощав відїжджаючого мін. Ідена словами: „Бажаю Вам успіхів, бо відтепер ваші успіхи це наші успіхи".

Німецьке військо й панцирні авта на кордоні Литви.

РИГА, 31. 3. ПАТ. Нинішні литовські часописи принесли вістку з прикордонної литовсько-німецької смуги, що там появився німецький відділ ок. 600 вояків і 10 панцирних авт. За якийсь час авта відїхали в невідомому напрямі. Згідно з дальшими вістками цими днями до Столупен прийшов новий відділ райхсвери.

НЕ ХОЧЕ БУТИ ПОСЛОМ. — ВИБИЛИ ШИБИ.

БЕРЛІН, 31. 3. ПАТ. Нім. інф. Бюро повідомляє зі Штетина, що тамошній литовський консуль Міхаеліс повідомив учора телеграфічно литовське посольство в Берліні, що в звязку з клайпедським присудом не може як німець погодитися із своїми почуваннями, щоб далі виконував обовязки литовського консуля.

Крім того цеж бюро повідомляє, що минулої ночі вибили шиби в німецькій книгарні в Ковні. Литовська влада скріпила стійки перед будинком посольства й ген. німецького консуляту в Ковні.

ЗДЕРЖАВ ВИДАВАННЯ ВІЗ.

РИГА, 31. 3. ПАТ. Із Ковна повідомляють, що німецький консулят у Ковні здержав видавання візових і транзитових віз литовським горожанам. Тим, що зголошуються в консуляті за візами, сказали, що всі просьби й візи мусять відіслати до Берліна. Коли відтам прийде відповідь, годі знати.

ЗАСУДЖЕНІ В ОКРЕМИХ КЕЛІЯХ.

БЕРЛІН, 31. 3. ПАТ. Із Ковна повідомляють, що засуджених у клайпедській розправі на кару смерти, замкнули в окремих келіях у ковенській вязниці.

„ПОЗІР — ЗАПАХ КРОВИ!"

РИГА, 31. 3. ПАТ. На шильді литовського посольства в Ризі приліпили папір із написом: „Позір — запах крови!" Литовський посол Вілейшис пішов до м-ства закордонних справ і тут в імені лотиського уряду висловили йому жаль з приводу цього прикрого інциденту. Винновника не викрили.

„Вишлемо на кордон Німеччини збройні сили" — каже французький мін.стер.

ПАРИЖ, 31. 3. ПАТ. Міністер війни ген. Морен промовляючи на річних зборах нац. союзу старшин резерви сказав м. і.: Тому, що наші сусіди держать увесь нарід під зброєю, треба уліпшити нашу систему оборони. Держатимемо й далі, а на випадок потреби вишлемо на кордон нові збройні сили, конечні для нашої сторожі.

Манїфестація голяндських нац.-соціялістів.

ГАҐА, 31. 3. ПАТ. Відбулися тут цими великі збори голяндської нац.-соціялістичної партії при участи 16.000 осіб у присутності делегатів Швайцарії Франції, Італії, Данії, Норвегії й Ірляндії та 250 німецьких нац. соціялістів.

АМСТЕРДАМ, 31. 3. ПАТ. У суботу в парламенті була велика маніфестація голяндських національних соціялістів, у якій взяло участь ок. 20.00 осіб. Був теж провідник ірляндських „синіх сорочок", ген. О'Дафі. Після маніфестації прийшло до бійки між нац. соціялістами й комуністами.

ПРИСУД НА ГРЕЦЬКИХ ПОВСТАНЦІВ

АТЕНИ, 31. 3. ПАТ. Военний суд в Атенах засудив 10 обвинуваченых в участі в ост. повстанні на безсрочницеву вязницю. 10 обвинувачених по кару по 20 літ вязниці, інших увільнили.

Проти чужинців.

ВАШИНҐТОН, ПАТ. Відомий ксенофоб конгресмен Блятон виступив у палаті з шовіністичним нападом на всіх мешканців Америки чужинного походження. Розгнівований, що імміграційна комісія конґресу перейшла до денного порядку над його проектом закону, щоб зовсім замкнути імміграцію на 10 літ, Блятон виступив із гострою філіпікою, в якій м. ін. сказав: „Так як Бруно Гавптман був тут нелегально, так діється з іншими 3 і пів міл. чужинців. Кожний з тих людей забирає працю якомусь американцеві, кожний з них відає хліб голодних дітей і жінок американських горожан. Покликуючись на статтю одного часопису, що описував життя імміґрантів у Клівленді, Блятон сказав: „Мусимо негайно ввести обовязкову реєстрацію всіх чужинців, мусимо негайно депортувати всіх, які є тут довше ніж три роки, а досі не старалися натуралізувати.

БІЛГОРОД, ПАТ. Преса повідомляє про постанову югославянського м-ства праці й сусп. опіки загострити припис в справі дозволів на працю для чужинців. Деякі пільги признаватимуть чужинцям, які народилися в Югославії, чужинцям югославянського походження та тим, які прийшли до Югославії перед 1922. р.

Без грошей як без очей!

навчає українська приповідка.
Тому складайте свої гроші на вкладкову книжечку ощадности
в Кооперативному Банку „Дністер"
у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

НОВИЙ ПАРИТЕТ БЕЛЬҐІЙСЬКОЇ ВАЛЮТИ. Довіря для уряду.

БРЮСЕЛЬ, 31. 3. ПАТ. Бельгійський уряд устійнив новий паритет валюти на рівні 28 процент нижчому від дотеперішнього.

БРЮСЕЛЬ, 31. 1. ПАТ. Сенат ухвалив заяву довіря для уряду. Ван Зелянда 110 голосами проти 20, а 19 здержалося від голосування.

ПРИСУД НА НАЦІОНАЛ-БОЛЬШЕВИКІВ У БЕРЛІНІ.

БЕРЛІН, 31. 3. ПАТ. У процесі, що відбувався в Берліні проти 13 членів нелеґальної національно-большевицької організації „Чорний Фронт", запав присуд. Головного обвинуваченого засудили на 5 літ тяжкої вязниці, 7 іншим на кару тяжкої вязниці від 2—4 літ, 6 обвинувачених увільнили.

БЕЗПЕКА ФРАНЦІЇ ПРИ СПІВПРАЦІ НІМЕЧЧИНИ.

БЕРЛІН, 31. 3. ПАТ. Льондонський кореспондент нац.-соц. „Нац. Штг." пише, що конференція в Стрезі мусітиме опертися на інших основах, ніж ті, які створила Франція та мусітиме шукати можливостей сповнити французькі домагання безпеки при співпраці Німеччини. Щойно на цій основі могтиме мати успіх конференція в Льондоні з участю всіх заінтересованих держав.

ХОТІЛИ СХОПИТИ ЩЕ ОДНОГО ЖУРНАЛІСТА.

ПАРИЖ, 31. 3. ПАТ. У звязку зі схопленим журналіста Якоба преса повідомляє, що також долю хотіли зготовити німецькому журналістові в Парижі Шварцшільдові, видавцеві тижневика „Ноес Тагебух". Шварцшільд передав матеріяли в цій справі прокураторові в Базелі.

ВЕЛИКА МАНІФЕСТАЦІЯ В РОКОВИНИ СМЕРТИ Б. ЦІС. КАРЛА.

ВІДЕНЬ, 31. 3. ПАТ. Із нагоди 13-их роковин смерти бувш. цісаря Карла відбулася в Відні на пл. Шварценберґа велика маніфестація легітимістів, у якій взяло участь кілька тисяч членів організацій згуртованих у монархістичному союзі Айзенер Ріґ, і представників гаймверн. Після полевого богослуження виголосили кілька промов, опісля архикнязь Евген вручив дефіляду монархістичних організацій.

МИР ГІТЛЄРА.

ЦІКАВІ ПОГЛЯДИ ЧЕСЬКОГО ПУБЛІЦИСТА ПРО УСПІХИ ПОЛІТИКИ НІМЕЦЬКОГО КАНЦЛЄРА.

Прага, березень 1935.

Ситуація, яка повстала в Европі після останнього рішучого кроку Німеччини, дозволяє на всякі реміністенції, комбінації, здогади та пророкування. І їх тепер в европейській пресі повно, а одним із їх головних мотивів це порівнання нинішньої европейської ситуації зі ситуацією з 1914 року.

У статті „Рік 1914 і 1935" з дня 22. березня с. р. „Діло" зовсім справедливо й обґрунтовано доказало, що хоч теперішня міжнародня атмосфера допускає деяке порівнання, то проте в констеляції европейських сил, у характері конфліктів, у потенціонельних можливостях можного вибуху між відносинами у 1914 і 1935 році існують величезні різниці. Правда, існує тепер один такий важний чинник, якого не було в ситуації 1914 р., а саме, що всі кроки теперішньої Німеччини залежать від особистого рішення Гітлера. „Фірер сказав, фірер рішився, фірер наказав", — це безперечно фрази, які допускають приймати льогічну можливість, що той самий імпульсивний фірер одного гарного дня може так само добре рішитися і на війну. Ця можливість, скріплена ще загально-пануючим однопартійним режімом у Німеччині і загальною психікою німецького народу, це нібито найбільш переконливий аргумент для тих, що за всяку ціну хотять бачити нині, весною 1935 р., таку саму небезпеку війни, як була вона весною 1914. При цьому ті, що покликуються на диктаторський режім Гітлера, забувають, що такий сам режім, з такою самою однопартійною системою, панує і в Італії Мусолінія, і Росії Сталіна і ще деяких державах...

Правда, оцінюючи нинішню европейську ситуацію дійсно не можна легковажити собі моменту залежности всіх найважніших питань державного життя Німеччини від особистого рішення імпульсивного канцлера. А проте це підхід дуже односторонний. Бо всі постанови німецького вождя далеко не такі імпульсивні чи спонтанні, як воно на перший погляд видається. Приглянувшись до них ближче, побачимо, що всі ці рішення були досі все добре продумані і підготовані, добре викалькульовані, а що найважніше, вони не були досі ніколи такими, за якими не стануб би ввесь німецький нарід. Це ми бачимо добре на таких кроках німецької політики, як виступ з Союзу Народів і безоглядне зброєння, ба навіть польсько-німецький договір чи розмова з французькими комбатантами. В нічому цьому не видно „скоку в темряву". Несподіванка криється лише у формі инколи навіть дуже різкій, в якій ці рішення доходять до відома світу. В самій суті цих рішень нема нічого такого, чого не могліб стравити противна сторона. І дійсно, ця друга сторона завсіди за якийсь час погодиться з фактами і за якийсь час стає навіть з Німеччиною до нових переговорів. Часто навіть можна мати враження, що ця сторона бажає собі, щоб Німеччина поставила її перед доконаний факт. Про цю сторінку німецької політики і про її значіння для загальної европейської ситуації знаменні міркування приносить останне число пражського тижневика „Пржітомност" зпід пера відомого публіциста Рудольфа Прохазки.

Короткий зміст цих Прохазкових міркувань такий:

Париж і Льондон добре розуміють, що деякі факти мусять статися, але колиб вони мали самі на це Німеччині дозволити, то не найшлиб на це оправдання перед своїм громадянством. Тому то для них приємніше, коли Німеччина бере собі це сама. Те, що Німеччина в таких випадках бере два рази стільки, ніж взялаб охоче ще рік чи два роки раніше, якщо булиб з нею в час і позажно переговорювали, — це вже інша і для Парижа чи Льондону ніби менше важна справа. І саме цей шлях довів нас туди, де ми нині є: від післявоєнних сподівань на Союз Народів і світове розброєння аж до давньої передвоєнної атмосфери, так, якби за ці останні роки ми на все забули і нічого не навчилися. Дарма запускатися нині в довгі реміністенції. Нема сумніву, що і англійський і французький уряд робили зовсім „бона фіде", коли збільшували свій військовий буджет чи заводили дволіття військову службу. Цими своїми рішеннями вони приготовлялися лише до тої ситуації, яку витворила Німеччина своїми відхилами від постанов версайського договору. Але цими своїми рішеннями оба ці уряди (які про відхиля Німеччини добре знали) — дали Німеччині нібито оправдуючий аргумент, щоб вона скинула свою маску і відкрито повернула до своєї передвоєнної свободи. Стан „екс лекс" продовжався так довго, аж став нормальний. Коли хотілося дійти від версайського договору до нового міжнароднього ладу, то не треба було зволікати, але взятися за це діло рішуче зараз, як тільки скликано розбройну конференцію, на початку 1932 р."

„Ми нераз звертали увагу на те — каже далі Прохазка — що внаслід переговорів про німецьку рівноправність може бути лише один: німці її або дістануть або візьмуть її собі самі. Різниця лише в тому, чи ця рівноправність здійсниться шляхом „вділ", міжнародньою конвенцією про обмеження чи зниження зброєння, чи шляхом „вгору", що Німеччина своїм безправним зброєнням здожене інших. Іншого виходу не було, бо не було ніякої можливости вжити одинокого рішаючого засобу проти Німеччини: превенційної війни. І колиб навіть був найшовся у Франції такий шеф уряду, який був би відважився на цей фізиковний крок, то ця одинока можливість була втрачена дефінітивно 26. січня 1934 р., коли підписано німецько-польський договір. В цьому моменті плян розброєння можна було провести лише шляхом, який запропонував Мусолині, а на який, хоч правда неохоче, погоджувалася теж Англія, тимбільше, що після поїздки Ідена до Берліна булаб на плян Мусолінія погодилася і Німеччина. Мусолині тоді пропонував: ніяке зниження, лише стабілізація армій т. зв. високоозброєних держав і деяке доозброєння Німеччини. Максімум для Німеччини передбачалося тоді 300.000 війська в однорічною презенційною службою, всі роди зброї як і в інших арміях, а летунство в одній третині летунських сил всіх сусідів. Правда, не був то славний плян „розброєння", але всеж це був початок, а що найважніше, це був закон, було це міжнародньо устійнене обмеження зброєння, що булоб обовязувало всіх. Але цей плян не довів до нічого, бо відома нота небіщика Барту з 17. квітня перервала всі переговори та прискорстила зброєння кожного до вподоби і шукання альянсів. Висліди такої політики це: з одного боку вступ СССР до Союзу Народів, порозуміння Франції з Італією, ліплення франко-англійської „антантської політики", та з другого боку: відступ Польщі від напрямних французької політики і перехід на шлях німецьких, мадярських і здається теж японських планів та цілковите знехтування Німеччиною сутніх постанов версайського договору. І так ось Европа дійшла до того, що дехто може радіти з „кінця всіх ілюзій", себто кінця усіх міжнародніх договорів та може дійти до висновку, що не лишається дійсно нічого іншого, як лише старі альянси".

„Німеччина досягнула свого. Вона не є вже нині більше предметом чужої політики, не є звязана нічим більше, як і інші держави, і може вже нині переговорювати з ними дійсно як рівний з рівними. Здається теж, що найновішим своїм рішенням Гітлер хотів позбутися компенсаційних прав. Він не хоче вже нічого давати за мертвий папір, головнож коли йде про т. зв. східний пакт. Правда, і нині будуть далі переговорювати, але будуть переговорювати на тому ґрунті, який собі вибере і підготує сам Гітлер. Гітлер хоче мира, але такого мира, як він його розуміє і нема де правди діти, що від того часу, як Гітлер захопив в Німеччині владу в свої руки, настає в Европі мир такий, як він того хоче. Нині не лишається нічого іншого, як лиш терпеливо ждати, як проявить себе европейська дипльоматія на руїнах колишнього Вільсонівського ідеалізму". М-н.

Майже ЗАДУРНО решітки полотна 50 сот., панама 90 сот., вспнн 1-10, крепон 70 сот., вева 1·— та модні вовни на 40% дешевше **БЛАВАТНИН БАЗАР — Львів, Боїмів ч. 12.**

Література для дітей і дитячі твори

на Совітській Україні.

На погляд комуністичних педагогів література для дітей малаб складатися лише з творів, перейнятих комуністичною ідеольогією. На їх думку, для цього найкраще надавалися би ті політичні книжки, що знайомилиб дітей з комуністичним рухом, з боротьбою пролетаріяту проти буржуазії.

На 1-му Всесоюзному зїзді письменників, що відбувся в Москві минулого року, оборонювалось, між іншим питання про створення „великої літератури для маленьких". Головним референтом на цю тему був дитячий письменник Маршак. У своїм рефераті Маршак, всупереч „буржуазним" теоретикам дитячої літератури, гостро ставив питання про політичну спрямованість дитячої літератури.

Як відомо, цей самий принцип кладеться тепер в основу шкільних читанок, а тому мистецькі твори, вміщувані там, подають дітям у препарованому вигляді.

І всеж діти поза школою залюбки читають „буржуазну" дитячу літературу та класичні твори, а через те мають можливість порівнювати класиків із сучасними продуцентами дитячої літератури.

І ось на 1-му Всесоюзному Зїзді письменників довелося членам його вислухати гірку правду від дітей, що прийшли привитати їх. Це були делеґати від сибірської „бази курносих" (кирпатих) та московських піонірів.

Витаючи зїзд, делеґати від дітей висловили й свої побажання щодо тематики творів і мистецької їх якости.

— Пишіть так, як вони, — сказали московські піонірки, показуючи одним рухом на портрети класиків у салі.

А „база кирпатих" заклинала: „Будьте готові створити кращу книжку для нас!"

Але навряд чи змінить комуністична педагогіка свої постулати щодо дитячої літератури, хоч діти недвозначно осудили їх у своїх привітаннях зїздові. Підтвердженням цього може служити той факт, що комуністична педагогіка все пишукує нові засоби для прищеплення дітям комуністичного світогляду. Так, в останній час велику увагу уділює вона виготовленню малюнків відповідного змісту, щоби покласти їх в основу класичних дитячих творів.

У статті М. Аридта „Дитячі твори за малюнками в початковій школі" („Комуністична Освіта", ч. 8—9, 1935, р.) находимо твір учня 4-ої кляси за малюнком на тему „Над забитим селькором" (селянським кореспондентом. — С.), як зразок твору з мистецькими елементами, за оцінкою М. Аридта. Подам тут цей твір у повній непорушності.

„Далеко від міста стояв хутір Іванівка. Хутір цей належав колись багатієм Чумаченкам. Після жовтневої революції хутір у Чумаченків одібрано, а земля перейшла біднякам селянам. Але Чумаченки ніяк не могли помиритися з тим, що їх землею користуються бувші наймити. Був у Чумаченків кучер Петро Бойко. Зараз він сількор у хуторі. Люто його ненавиділи куркулі за ударницьку розясновчу роботу по хлібозаготівлі. Часто він подавав дописі до сільської стінгазети „Ударник". У своїх дописах часто говорив Петро про шкідницькі ті куркульні, вказував на куркульські ями з хлібом. Раз увечері сидів Петро за столом у сільраді вкупі зі своїми товаришами. Тут то і трапилось лихо.

Куркульня, дізнавшись про це, чекала на нього біля будинку сільради. Коли він вийшов відтіль, вони схопили його і повели на край хутора. Тут теж ждали куркулі. Чумаченко вийшов в юрби і вистрілив з рушниці. Петро впав. Він був убитий.

Вдома чекала жінка свого чоловіка, але дарма — він не приходив. Побігла Горпина (жінка Петра) й до сільради. Коли вона дізналася, що він вийшов відтіля давно — на очі у неї потемніло. Сільрада теж загурбувалася. Всі прислухаються. Галас... Крики... Разом всі вибігли на двір. На краю села сходилися ліхтарі. Мерщій туди. Але що це?

Лежить Петро на землі, а біля нього стоїть купка куркулів. Жінка і діти кинулися до нього. В руці у Петра була газета, в якій була стаття про викриття куркульних ям. Це діло Чумаченків. Вони були розстріляні. Горпині дали пенсію. Діти його й досі ще вчиться в школі й активно борються проти куркулів та за хлібозаготівлю.

Недавно там організувався колгосп імени Петра Бойка".

Не стану тут зупиняться на питанні, чи припустимо з педагогічних міркувань давати дітям подану тему для писемної праці, вказку лише, що булоб необачним ва. підставі цього твору автор до описаної ним події. Не забуваймо, що й у школі за царських часів практикувалося давати учням писемні праці на теми, що можливо

вихрити їхній „образ мислей" (напрямок думок). І щож? Шкільне начальство все залишалося в лузях, бо учні добре знали, що всяке збочення трипленній формулі — „самодержавіе, православіе і народність" (під нею розуміли „единство русского народа"), потягає за собою для винуватця сувору кару аж до виключення його зі школи.

Нема сумніву в тому, що й учні сов. школи з неменшим успіхом своїми творами в комуністичному дусі водять за ніс своїх педагогів, що згодом лише розводять руками, дізнаючися про те, що мільони учнів початкових і середніх шкіл захоплюються „контрреволюційними ідеями", як про це недавно забила у дзвін тріоги московська „Правда"...

Ст. Сірополко

Міські Театри у Львові на понеділок 1. IV.

Великий Театр 7·30 Нині
год. 7·30 — Нині
„ПЕРЕНОСИНИ"
всмичавий твір К. Г. Ростворовського.

Театр Ріжнородностей год. 7·30
Подружий метч
гумор, сміх, дотеп.

Ухвала довіря для У. П. Р. і проводу УНДО.

ПОЛІТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ В ЗАЛІЩИКАХ.

В суботу 23. березня відбулася в Заліщиках політична конференція видніших членів УНДО, яку скликали голова Повіт. Народ. Комітету **д-р Роман Стефанович і б. сен. Василь Бараник** і в якій від Української Парл. Репрезентації і Центрального Комітету УНДО взяв теж участь **пос. д-р Степан Баран.** На нараді були присутні місцеві інтелігенти, дехто з інтелігентів з повіту і гурт видніших селян зі заліщицького повіту. Про наше політичне положення в краю і за кордоном референував **д-р Ст. Баран,** торкаючися зокрема подій, що зайшли недавно на варшавській парляментарній арені і викликали пекучий відгомін серед нашого громадянства в краю. Обговорив теж справу скликання Всеукраїнського Національного Конгресу, опісля внаслід недавніх громадських і волосних виборів та потребу сильної організації УНДО.

Над рефератом д-ра Ст. Барана була дискусія і запити, на які відповідав референт. Після того на внесок п. Василя Бараника ухвалено одноголосно таку резолюцію:

Політична конференція членів УНДО в Заліщиках з дня 23. березня, по обговоренні подій, що зайшли в останніх часах на терені сойму й сенату, зокрема по обговоренні становища Української Парляментарної Репрезентації і виступів послів д-ра Дмитра Левицького й Остапа Луцького в соймі та сен. д-ра Антона Горбачевського в сенаті і знаної відповіди мін. Косцялковського у сенатській скарбово-будженій комісії 14. лютого, висказує повне довіря Українській Парляментарній Репрезентації і признання за її дотеперішню працю й оборону життевих інтересів української нації, як теж довіря і признання за дотеперішню діяльність Проводові Українського Національно-Демократичного Обединання та прирікає їм свою підтримку в дальшій їх праці.

ПОВІТОВА НАРАДА УНДО В КАЛУШІ

В суботу 23. березня відбулася в Калуші у великій салі Народ. Дому повітова нарада УНДО при співучасти 271 делегатів із 49 сіл повіту. Гучними оплесками привитав Зїзд **посла д-ра С. Біляка,** який, виправдавши неприявність послів Луцького і Великановича конечністю їх побуту у Варшаві (саме йшла справа ухвалення конституції), у своєму знаменитому півтораголинному рефераті представив зібраним політичне й економічне положення нашого народу взагалі і в Польщі зокрема та зясував останні події на терені польського сойму. Реферат той нагороджувано приявні кількократно гучними оплесками.

Після переведення дискусій над рефератом приняла нарада одноголосно ось-які резолюції:

1) Повітова нарада в Калуші з дня 23. березня ствердлює, що лиш Українська Парляментарна Репрезентація, вибрана одностайним фронтом селян, робітників та інтелігенції в 1930 р., є одиноко покликана репрезентувати український нарід у Польщі і ніхто не може їй того права оспорювати;

2) висловлює Українській Парл. Репрезентації УНДО повне довіря за оборону прав українського народу та одобрює її дотеперішню діяльність;

3) завзиває українське громадянство до консолідації всіх національних сил для спільної праці на всіх ділянках національного життя;

4) складає щиру подяку представникам своєї округи послам Луцькому і Великановичеві за їхню невтомну працю та послові д-рові Білякові за знамените звідомлення з діяльности УПР.

Відспіванням національного гимну покинчено нараду.

Міжнародній Жіночий Конґрес у Стамбулі.

Світовий Конгрес Міжнародньої Жіночої Ліги відбудеться цього року в б. столиці Туреччини Царгороді вже в квітні місяці. На цей конґрес вибирається й українська делеґація, яка між іншим матиме за завдання прослідити всі деталі, що залишились по славній українці Роксолані, жінці Сулеймана Завойовника. Провідником по Стамбулі для цієї делеґації має бути автор знаменитої повісти „Роксолана", який зі свого боку вибирається туди, щоби доповнити свою повість новими матеріялами, тепер, за Кемаля Паші, для всіх доступними.

День відпочинку Ідена в палатці Літвінова.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Кореспондент Райтера повідомляє, що 30. березня був для Ідена днем відпочинку. Англійський міністер не вів урядових балачок, а перебував у підмиській палатці Літвінова. Вже здається певним, що московська гостина доведе в значній мірі до успішних висліднів. Добре поінформовані кола кажуть, що большевицькі політики захоплені щиросто Ідена та його милою поведінкою. Здається, що гостина Ідена причинилася до усунення деяких непорозумінь, які мав СССР. Англійський міністер дав заспокоюючу відповідь на деякі справи европейської політики. Керманичі большевицької політики із свого боку висловили готовість співпрацювати на міжнароднім терені, щоб запевнити мирний розвиток подій на суходолі. Успокоєння згаданих большевицьких побоювань буде певно одним із найкращих висліднів гостини. Загальне заінтересування звертається тепер до варшавської гостини міністра Ідена.

Еспанське відзначення для нашого діяча.

МАДРИД, 31. 3. ПАТ. На засіданні Еспанської Комерційної Палати для закордонної торгівлі надано нашому заслуженому на економічній ділянці громадянинові дир. І. Мартюкові за налагодження еспансько-українських торговельних взаємин орден „Яйця Колюмба" І. кл. на помаранчевій стяжці з мечами.

—o—

Чотири жертви македонської революційної організації.

СОФІЯ, 31. 3. ПАТ. Біля міста Горна Джумая в болгарській Македонії найшли 4 трупи мужчин, закопані в полі. Поліційне слідство виявило, що це жертви кантурового вбивства македонської революційної організації. В одному з убитих пізнали бувш. посла соціялістичної партії Балабанова.

Литва купує літаки і танки.

КЕНІҐСБЕРҐ, 31. 3. ПАТ. „Кенігсбергер Альґемайне Цайтунґ" повідомляє, що Литва купує далі воєнні матеріяли у Франції. Після купна 14 літаків, Литва замовила тепер 12 бомбовозів, у фірмі Ляфлі кільканадцять танків і корабель. Франція не дає кредиту, але привозить з Литви більшу кількість товарів.

60 змовників на життя цісаря Манджу-Ко.

ТОКІО, 31. 3. ПАТ. Ґубернатор Кореї обержав вістку, що 60 змовників виїхало до Манджу-Ко і Кореї, щоб виконати атентат на цісаря Манджу-Ко Пу-І і вищих урядовців під час їх подорожі до Токіо.

На теми мови.

Про деякі прийменники.

З різних причин у нас у літературній мові (й на письмі й у балачці) вживають деяких прийменників не в такому значінні, яке вони мають, а дуже часто надають їм значіння інші. На деякі такі помилки хочемо звернути увагу.

Прийменник *через* має в нас декілька значінь. Передовсім його значіння *місцеве*, напр. через міст, через ліс, через село (їхати, йти).

Пор. купальну пісню:

Через наше село
Там летіло помело
Стовпом дим..

У цьому значінні вислів із прийменником „через" чергується зчаста з самим орудним відмінком (їхати селом, їти полем). Тут ці вислови вже синоніми, хоч маленька різниця між ними таки є. Одначе з того не виходить, щоб зовсім оминати в мові прийменник „через" у його місцевому значінні.

Тут треба звернути увагу, що у нас часто сплутують (під польським впливом) „через" у його місцевому значінні з прийменником *крізь* і власне вживають „через" замість „крізь". Можна „дивитися крізь вікно", „крізь щілинку, можна щось „бачити крізь сон", але напр. „міст іде через Дністер", „дя крамниця через вулицю".

Прийменник „через" має причинове значіння (через мене він хоче вступитися, через що ви це робите", тимто вислів „через те" є синонімом до „тому, що". „тимто", де вже ми відчуваємо й наслідок (не тільки причину). В нас у таких випадках уживають неправильно прийменників *для, задля*. А отже прийменники „для, задля" мають самі́рове значіння. Порівняйте в Шевченка.

Мушу, мушу жити для України, а для чого? (себто для якої мети)

Тимто всі такі вислови як „длячого ти до мене не прийшов" (замість: чому, через що), „Це внесення перепало для того, що не було добре вмотивоване" — зовсім не українські, а польські. Цікаво, що в польській балачці Львова почуєте часто **czemu, temu,** замість **dlaczego dlatego.** Це вже вплив української мови. Як бачимо, впливи взаємні.

Зате оминаючи причинове значіння прийменника „через" ми вживаємо зовсім невідомо чому у причиновому значінні прийменника „ізза". Тимчасом прийменник „ізза" має тільки місцеве значіння (те саме, що „зза", напр. „стріляти зза слота", „вилітели орли зза крутої гори". „І" у слові „зза" (ізза) тільки фонетичне і впливу на зміну значіння слова не має. Тимто всі такі вислови: „не прийшов ізза хороби", „не зробив цього задля недуги" (замість через хоробу, недугу) — не українські, й їх уживати не слід.

Василь Сімович.

(Докінчення буде.)

Присилайте передплату!

НОВИНКИ

— **Українські пісні в радіо.** Радіостанція в Кошицях (25д,1) передаватиме у вівторок 2. квітня концерт українських пісень у виконанні Остапчук-Науменкової. Програма: 1) Артемовський: В саду; 2) Лисенко: Чогож вода каламутна; 3) Стеценко: Сумерк; 4) Барвінський: Мрія; 5) Лисенко: Скеля; 6) Кобзь Кобза, 7) Лисенко: На горі Початок концерту в год. 18.

— **Поворот зими.** Від кількох днів Европа знову знайшлася під впливом північних полярних вітрів, що виперли теплі західні вітри на Атлянтійський океан і принесли з північного бігуна нову зимову атмосферу. Ще в четвер впали в Карпатах сніги, а в ночі на суботу настала над цілим краєм завируха, що з малими перервами тревае дальше. Поля вкрилися сніговою верствою на 40 цм. З Турки повідомляють, що з причини сніговій, яка лютувала над турчанським повітом, утруднена комунікація. В Сянках і Бенезій сніг засипав дороги на 1 м. високо, місцями на кілька метрів. Наслідком заметілі перервана була цілу суботу телєграфічна комунікація з Бережанами, Самбором, Сяноком, Камінкою Стр. і Бориславом. Одночасно повідомляють з Криму, що там в останньому часі значно потеплило. Мігдалові дерева зацвили. На Дніпрі і Доні розпочалася пароплавба.

— **Дощільна рекляма.** В понеділок від двацятої до третьої улаштовує Центросоюз безплатну пробу своїх мясарських виробів у двох нововідкритих крамницях: при вул. Личаківській і Жовківській. Пробки, не більші як 10 дкг., можна брати і до дому.

— **Допомога жертвам повені.** Допомоговий комітет львівського воєвідства придїлив для мешканців ярославського повіту, що потерпіли від торічної повени, 13 вагонів вівса і 5 вагонів сівного ячменю. Крім того закупив 30 вагонів вівса і 150 вагонів бараболі до садження. Все те роздано між дрібних рільників на відробок при публичних роботах. Крім того признали трилітній низькопроцентовий кредит 10 000 зол. на закупно сівного збіжа. А де інші повіти, що находяться в гіршому положенні від ярославського?

— **Господарське приспособлення молоді.** Міністерство промислу і торговлі приготовляє акцію господарського приспосіблення на терені цілої Польщі. Завданням акції запевнити молоді підчас студій і після закінчення відповідних практик у промислових і торговельних заведеннях. Промислово-торговельні палати мають порозумітися з промисловцями, що годяться приняти молодь на практику.

— **Ціни радіових апаратів для шкіл.** У звязку з акцією радіофонізації шкіл у Польщі полекшується для шкіл набування популярного дволампового радіового відбірника, достосованого до слухання авдицій у шкільних салях. Ці апарати продає „Союз Польського Учительства" у 10-місячних ратах по ціні коштів продукції. Ціни апаратів є такі: а) дволамповий апарат (для місцевостей без електричної сітки) 104 зол.; б) такий сам апарат з комплексом інсталяційного матеріялу 109 зол.; в) такий сам апарат з комплексом інсталяційного матеріялу, сухою батерією жарїння 4,5 вольт і сухою анодовою батерією 120 вольт 131 зол.; г) дволамповий апарат (для місцевостей, що мають електричну сітку на змінний струм) 137 зол.; д) такий сам апарат з ізоляційним матеріялом 142 зол. Всі інформації у звязку з продажею радіових апаратів для шкіл дає головна управа „Звйознку" Варшава, Косцюшковске Вибжеже.

— **Академічна оплата за весняний триместр.** У звязку з недалекими записами на університетах у весняному триместрі м-ство освіти видало вияснення в справі оплати чесного від студентів, що записуються вперше в середині академічного року. Нові студенти весняного триместру мають платити чесне за цілий піврік.

— **Особисті вісти.** Проф. Іван Огієнко, б. ректор камян. укр. держ. університету, б. уповноважений уряду УНР в Камянці Подільському, б. професор св. Богословії у варшавському університеті, звичайний доктор брненського університету, невтомний видавець словників і правил на непорушний правопис дістав за заслуги в ділянці пропаганди культу милозвучности европейських мов високе відзначення від Королівського Інституту в Льондоні у формі почесного членства в цьому інституті.

— **Не буде страйку трамваярів у Львові.** В справі підвищення обнижки платень міським робітникам, відбулася в суботу конференція представників громадських службовців з представниками міської управи. Покищо міська управа змодифікувала трохи свій проект, представники службовців згодились на нього. Пізним вечором відбулися збори міських службовців різних категорій при участи коло півтора тисячки осіб. Тільки незначна група заявилася за страйком, всі інші згодилися на обнижку поборів, але про знесення додаткових чинитьб (додатки на одностроі, відпустки, святочне і т. п.) не хотять чути. Після зборів відбулася в ратуші знову конференція, на якій устійнено обосторонно обнижку платень від 8 до 12 прц. та інші справи, а виїмкою справи мундурового і трамвайових карт для родин робітників, що буде предметом ще одної конференції.

— **Винагорода за відпустку.** Найвищий суд у Варшаві рішив, що звільнення службовця з кінцем календ. року з одночасною виплатою винагороди за час виповідження, який обіймає частину наст. року, не управнює службовця домагатися винагороди за відпустку в році, коли не був уже занятий у свого працедавця.

— **3600 зол. за образу марш. Пілсудського.** Апеляційний суд у Львові розглядав справу купця Ісаї Райхеса, якого городський суд засудив на 3 місяці арешту за прилюдну образу марш. Пілсудського. Образи цієї допустився Райцес нічю в каварні, де забавлявся з джокерами після того, як виграв 200 зол. на перетягання. На розправі обвинуваченій боронився тим, що був пяний. Трибунал засудив Райцеса на 3.600 зол. кари або 3 місяці арешту.

— **Щастя нашого земляка в Австрії.** З приватного, але певного джерела довідуємося, що наш відомий знавець мистецтва др В. Залозецький, доцент віденського університету, виграв цього року на швайцарській льотерії в сумі 100 тисяч шв. франків.

ДИВОГЛЯДИ.

ПРИПАДОК, ЧИ ТАЄМНИЙ ЗВЯЗОК?

В Італії жило трьох братів Бартіві — всі трійняки; двох у Римі, третій у Мілано. Брати були дуже подібні один до одного і мали багато спільних звичок, навіть вели подібний спосіб життя. Цими днями одного з них переїхало авто, годину пізніше другий брат умер на серцевий удар, не знаючи нічого про смерть тамтого. Третій брат у Мілано вмер теж того самого дня на серцевий удар.

ДОЛЯ МОВОЗНАВЦЯ.

Паризький фільольог Вуяар, який знав 45 мов, несподівано стратив память, а тепер з великим зусиллям може порозумівати ся французькою мовою. Ця недуга є імовірно наслідком перенатаження памяти.

СПОРТ.

ФІНАЛИ У ВІДБИВАНЦІ.

Змагання за мистецтво львівської округи У. С. С. у відбиванці дали в неділю 31. ІІІ. отсі висліди:

Сокіл-Батько І. учасники — С.-Б. І. члени 2:1.
С.-Б. І. члени — Черник 2:0.
С. IV. — С.-Б. І. Члени 2:0.
С.-Б. учасники — Черник 2:1.
С. IV — С.-Б. учасники 2:1.
Черник — С. IV 2:0.

Після цих висліду табеля фіналістів виглядає так:

	грн	точок	сетів
1) С.-Б. І. учасники	3	4	5:4
2) Сокіл IV	3	4	4:3
3) С.-Б. І. члени	3	2	3:4
4) Черник	3	2	3:4

Остаточне рішення і порядок у табелі дадуть змагання в найближчу неділю.

Змагання жіночих дружин закінчені остаточно. Табеля жін. дружин виглядає так: 1) Пласт, Стрілка, 3) Сокіл IV, 4) УССК.

ЗМАГАННЯ ЗА МИСТЕЦТВО ЛІГИ.

КРАКІВ. Гарбарня — Погонь 1:1 (1:0).
ВАРШАВА. Легія — Висла 4:0 (3:0).

ЗАКОРДОННІ ЗМАГАННЯ.

ВІДЕНЬ. Порнік — Відень 2:1 (2:1).

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Понеділок, 1. IV. год. 7·30 веч. „Переосмин".
Вівторок, 2. IV. год. 7·30 веч. Ревія Зах. Союзу.

Театр Ріжнородностей.

Понеділок, 1. IV. год. 7·30 веч. „Подружий метч".
Вівторок, 2. IV. год. 7·30 веч. „Подружий метч".

Кіна.

АДРІЯ: „Між небом і землею" та додаток.
АПОЛЬО: „Недокінчена симфонія".
АТЛЯНТИК: „Нові люди" (Пісня о щасті).
ВАНДА: „A. Jl. 14. затонула", „Велика грішниця".
ГРАЖИНА: „Королева Христина" (Грета Гарбо).
КАСІНО: „Весела вдова" оперетка Легара (з Мор. Шевальє та Мекдональд).
КОЛІСЕЙ: „Заодій сердець", ревія „Хай живе спорт".
КОПЕРНИК: „Клеопатра" та найновіший тижневик.
МАРУСЕНЬКА: „Клеопатра" та найновіший тижневик.
МІРАЖ: „Щойно вчора".
МУЗА: „Весняна парада" (Фр. Галь).
ПАЦ: „Історія душі", Тижн. ПАТ-а.
ПАЛЯС: „Автво - поліцмайстер" (Дивта).
ПАН: „Кохання Фрайлайн Доктор", „Створена до цілування".
РАЙ: „Родина Ротшильдів".
СВІТ: „Син Кінг - Конга", комедія „Князь Аркадії".
СОЛЯЦЕ: „Відважний хлопець" і ревія.
СТИЛЕВЕ: „Тіні Бродвею", ревія „Лет у сміхосферу".
УТІХА: „Буритель" і ревія.
ХІМЕРА: „Світ іде вперед".

Закордонне радіо.

Понеділок, 1. квітня 1935.

Відень (506.8) 17·40 Молоді солісти, 20·00 Вес. авдиція, 21·30 Нар. арії та пісні, 22·00 Концерт, **Прага** (470,2) 17·30 Пісні, 21·00 Хор. **Білгород** (537,3) 16·20 Пісонькин, 20·00 Опера, **Берлін** (356,7) 20·10, 23·00 Концерт, **Гайльсберг** (291) 19·30 Форт. твори Макса Регера, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·50 Комор. концерт Вайсмана, 23·00 Форт. твори Баха, **Кельн** (455.9) 16·00 Дамні нім мистці, **Мінхен** (405.4) 13·25 Популярна музика, 19·00 Камер. музика. 20·10 Пісні й музика, **Будапешт** (550,5) 12·05 Форт. і скрипка, 16·00 „Мадам Батерфлай" оп. Пуччіні, 21·25 Циг. музика, **Міляно** (568.6 11·30 Легка музика, 21·00 Солісти (Арія Серато (скр., Фуга (форт.). **Рим** (42,8) 12·30 Квартет. 17·3 Концерт творів Баха.

Вівторок, 2. квітня 1935.

Відень (506.8) 14·00 Концерт, 15·40 Весняні пісні (діточий хор) 17·30 Арії та пісні (Симова сопр.) 19·3 Вес мелодії, **Братислава** ((98.8) 18·05 Скрипка, 20·15 Словацькі пісні Кошиці 559,1) **18·00 Українські нар. пісні у вик. Остапчук - Науменкової, Мор. Острава** (260,5) 17·45 Спів, **Прага** (470,2) 18·25 Спів, 21·35 Фестіваль Баха, 22·30 Суч. музика, **Берлін** (356.7) 12·00 Популярна музика, 19·20 Спів (Прайс сопран), **Франкфурт** (251) 16·00 Фоот., 22·20 Нар. музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 21·00 „Кн. Гомбург" оп. Гренера, **Кельн** (455.9) 16·00, 24·00 Прелюдія Шопена, 17·00 Вес. пісні й музика, 19·00 Пісні й танці Скандинавії, **Мінхен** (405,4) 16·10 Солісти, 19·20, 21·00 Концерт, 22·30 Пісні Фішер-Франка (Іргезен сопр., Куніс тен.), **Будапешт** (550,5) 13·30 Циг. музика, 17·00 Концерт, 18·30 Скрипка, **Міляно** (368.6) 11·30, 13·15 Легка музика, **Рим** (420.8) 20·45 Концерт хору Римської Базиліки, солісти (муз., спів).

Львівське радіо.

Понеділок, 1. квітня 1935.

6·30 Ран. авд., 7·50 Практичні вказівка, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·05 Метеорольог. вістки, 12·05 Концерт джез-сальон. орхестри, 13·45 Хочу мати гарний балькон, 12·55 Полудн. денник, 13·00 Музика, 13·50 Експорт, 13·55 Біржа, 15·45 Улюблені реквізити пісоньки з гр. пл., 16·45 Чвертьгодина славних артистів (сп. рнов. із гр. пл., 17·00 Муз. загадки для дітей, 17·15 Симф. концерт, 18·00 Фільм. огляд, 18·10 Спів (органіська) в супр. форт., 18·25 Суспільна хвилинка, 18·30 Льв. спортова округа перед сезоном копаного мяча, 18·40 Сільва реруи, вист. життя, 18·45 Сп. рестталь Вансера (баса-баритона) в супр. форт., 19·15 „Нічні летуни в Великій Британії" (фейл.), 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35, 19·40 Військ. авд., 20·00 Академія в честь Кір е-Склодовської, 21·30 Музика з гр пл., 21·45 Вечір. денник, 22·05 Як працюємо, 22·00 Реклам. концерт, 22·15 Легка музика.

Вівторок, 2. квітня 1935.

6·30 Ранішня авдиція, 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Концерт сальон. орх., 12·50 Хвилинка для жінок. 12·55 Полудн. денник, 13·00 Твори Чайковського з гр. пл., 13·45 З ринку праці. 13·50 Експорт, 13·55 Біржа, 14·00 Легка і характеристична музика з гр. пл., 15·45 Концерт сп. орхестри, 16·30 Листи від дітей, 16·45 Арії та пісні в вик. Габришевського. 17·00 Скрипка П. К. О., 17·15 Орхестри — інструменталісти з гр. пл., 17·30 Скр. рестталь, 17·50 Нові станиці праці, 18·00 Нар. пісні Равеля (вик. Геверт) у супр. форт., 18·15 Фрагмент Ю. Тепи, 18·30 Гєкляк. концерт, 18·45 Опереткові мельодії з гр. пл. 19·15 Фейлетон про Марію Стахевич Долінську, 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Прелюдії польських композиторів у вик. Отавової, 19·50 Актуальний фейлетон. 20·00 Легка музика, сп. п, 20·45 Вечір. денник, 20·55 Як працюємо. 21·00 Концерт польської музики XVI., і XVIII. ст., 22·00 Сальон. музика, 22·30 Бюро студій розповідає зі слухачем, 22·40 Легка музика.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Ванни, насоди, балії поручає найдешевше Войтіх Заяць, Оссолінських 14. 4—10

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Ділo". З друкарні Вид. Спілки „Ділo". Львів. Ринок 10.

ч. 87 (13.985). Львів, середа 3. квітня 1935. Pocztowa opłatę opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II пов. Конто почт. щадн. 504-.60, 143.32. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Добрі відсотки
Найбільшу певність
Інтратний інтерес
Спокійну голову
Тривке опроцентування
Естетичну книжечку
Резерву на старість

будете мати — складаючи свої ощадности в Кооперативному Банку „ДНІСТЕР", у Львові, вул. Руська ч. 20.

НА ВЕСНУ боа з лисів, тхорів, куни і інших шкірок, пелєринки та краватки поручає по найдешевших цінах однинока українська ФАБРИКА ФУТЕР „ХРОМ" Львів, ул. Руська 20. Тел. 71-83. 1165 4—8

Як виглядає памятник Шевченка у Харкові.

З „Комсомольської Правди" довідуємося, що памятник Шевченка, відслонений 25. м. м. у Харкові в парку ім. Постишева, має гігантські розміри. Він збудований на залізо-бетоновій конструкції і має 16.5 метра висоти. На памятнику є 16 фігур (кожна величини півтора особи); сама фігура Шевченка величезна — в ній можна би змістити 27 людських обемів. На відлив тої фігури пішло 30 тон бронзу. На памятник зужито 25 вагонів (400 тон) лябрадору. — Серед 16 фігур, що окружають памятник, перша фігура — це „Катерина", що є образом селянки-кріпачки. Далі йдуть інші персонажі творів Шевченка, а закінчують, як читаємо в „Комс. Правді", „повні радости й бадьорости фігури колгоспника, робітниці і молодої комсомолки, що тримають високо червоний прапор Совітів"

Страшне вбивство в монастирі греко-катол. оо. Редемптористів.

НЬЮ ЙОРК 23-го березня. (Вл. кор.) „Кенедіян Прес", поміщена в „Ню Йорк Геральд Трібюн", повідомляє, що в Йорктоні, провінція Саскачеван у Канаді, коваль Ілаш прибув до місійного дому оо. Редемптористів і там зажадав побачення з о. Іваном Белою, українським катол. священником. Коли о. Бела вийшов до нього, він стрілив з револьвера і ранив о. Белу в живіт. Коли на поміч с. Белі поспішив о. Альберт Дельфордж, гр.-кат. священик бельгійського роду, Ілаш стрілив до нього в голову і вбив на місці. Опісля Ілаш вибіг на двір і стрілив собі в груди. Поліція, що прибула на місце злочину, стверднла, що Ілаш кричав до о. Бели, нечеб то він убив його сина. Допити виявили, що син Ілаша помер у 1930. р. в місі, домі на запалення легенів без нїякого підозріння з чиїнебудь сторони. Виходить, що Ілаш поповнив злочин у приступі божевілля.

Св. Отець остерігає перед війною.

ВАТИКАН, 2. 4. ПАТ. Папа Пій XI. після дворічної перерви брав участь у таїнім консисторі, де між ін. колегія кардиналів прийняла до відома канонізацію двох блаженних англійців Фішера і Муре. В промові Св. Отець заявив: „Не хочемо вірити, щоби ті, на яких тяжить відповідальність за добро народів, хотіли пхнути світ до ріки, руїни і знищення не тільки своїх народів, але й частини цілого людства. Якщо хтось осміливсяб доконати того злочину, ми проспли би Бога: Господи, спини так, щоб опамятались усі ті народи, що хочуть війни".

Папа назначив на січень 1936. р. тридневі публичні мольби, щоби Бог просвітив уми тих, що в їх руках спочиває влада і доля народів.

Японія і Німеччина змагають до війни.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Кореспондент „Таймс" помістив кілька цікавих подробиць з розмови мін. Ідена зі Сталіном. І так Сталін запитав чи небезпека війни більша чи менша тепер ніж у 1914. р.? Коли мін. Іден заявив, що на його думку небезпека війни тепер менша, Сталін заперечив, кажучи, що в 1914. р. тільки змагання до експансії одного народу скривало небезпеку війни. Тепер є два такі народи: Німеччина та Японія. Опісля додав, що усі заходи обезвладнити та відокремити Німеччину були недоцільні і даремні. Одначе тепер на думку Сталіна стан умів у Німеччині небезпечний.

Опісля Сталін глянувши на карту на невеличкий острів, яким є Англія і велику територію СССР, що тягнеться північною Европою та Азією, заявив: дуже дивне, коли подумати, що доля миру і війни зависить від такої малої держави.

Підозріння Москви супроти політики В. Британії були куди більші, ніж міг сподіватися британський міністр. Ці підозріння спирали большевики на активности богатьох приватних і низвачних осіб, яких „Таймс" не згадує, але мабуть тут входить Детердінг. Ці підозріння збільшували ще голоси англійської преси і неясні переконання деяких британських міністрів. Пропаганду комунізму недбало легковажили. „Таймс" пише, що в 1935. р. війна творить куди більшу небезпеку, ніж світова революція.

Демарш великодержав у справі Мемелі у литовського уряду.

ЛЬОНДОН, 2. 4. ПАТ. На засіданні палати громад запитували мін. Саймона, якого рода буде інтервенція В. Британії та інших великодержав, сигнатарів мемельського статуту, у справі подій у Мемелі. Відповідаючи мін. Саймон сказав, що представники В. Британії, Франції й Італії склали в литовського уряду демарш, заявляючи, що теперішня ситуація на території Мемеля не є згідна з засадами автономії, загарантованої мемельським статутом і що це обовязок литовського уряду негайно закінчити таку ситуацію.

Журналістів не допустять на наради в Стрезі.

БЕРЛІН, 2. 4. ПАТ. Зі Стреаи повідомляють, що ирали представників Франції, В. Британії та Італії не відбудуться у самій Стрезі, тільки в Кастель Боромео на боремських островах на озері Лаго Маджоре. Журналістів не допустять ні островів.

Страшний вибух у порохівні.

МІЛЯНО, 2. 4. ПАТ. У порохівні коло Міляно лишило до сильного вибуху внаслідок самозапалення вибухових матеріялів. Сім робітників згинуло, 20 ранених

Мін. Іден у Варшаві.

Львів, 2. квітня 1935.

Хоч десятикратно офіціяльні англійські комунікати й відповідальні англійські державні діячі особисто підкреслювали інформаційний характер нинішньої подорожі керманичів Форін Офісу по столицях Европи, проте вся міжнародня преса привязує до тієї подорожі величезне, може вирішне значіння для справи всього нового укладу европейських сил, для справи всього ходу подій на довгі роки. Ніколи так яскраво, як нині, не проявилася свідомість, що таке чи інше вирішення всіх найскладніших міжнародніх справ таки у першій мірі залежить від становища Англії. Ніколи теж не йшли такі палкі часописні дебати на тему небезпеки війни та шляхів забезпеки мира. І ніколи так виразно, як ось при цій нинішній нагоді, не проявився тенденційний підхід до тієї теми великої части ни міжнародньої преси, кермованої солідарністю з „твердинею міжнародного соціялізму" або старим заскорузлим русофільством, — всі разом одностайно стараються обезцінити і перекреслити висліди побуту англійських міністрів до Берліна, та вивищити й капіталізувати ефект подорожі до Москви.

На нїщо не пригодилося залевнювання про інформаційний характер берлінських розмов. Величезна частина міжнародньої преси, яка стоїть на платній службі III. Інтернаціоналу, яка підтримує соціялістично-ліберялістичний погляд щодо Совітів, як „творця нового ладу", величезна частина преси, опанованої острахом перед Німеччиною, який межує з патольогічним станом, та опанованої жидівськими журналістами, для яких гітлерофобія є нині єдиним критерієм в усіх справах цього світа, — вся ця преса заповнилась товстими наголовками „фіяско берлінських розмов" та „успіхи подорожі московської", вся та преса займалась масовою фабрикацією „автентичних" вісток, в яких справді важко зоріентуватись: де кінчається цинізм та де починається безграмотність. В усякому разі — рідко коли так як тепер, показалося так виразно, яку силу репрезентують у світі русофільські й комунофільські елементи і як через те пильно мусить іти природний хід історичних подій у напрямку — ліквідації найбільшого лиха, яке зазнала людськість від часів великого монгола Джінгісхана й Атилі, короля гунів.

Серед тої вакханалії пресових сугестій, про єдиноспасенність системи колективних пактів, зокрема східнього пакту, приїхав учора міністер Іден з Москви до Варшави. І вряз уся преса заговорила, що Варшава, це „ключ ситуації" і тому розмови у Варшаві матимуть першорядне значіння, щоб високий англійський гість витворив собі правильний образ відносин на Сході Европи. Справді: Польща має силою свого геополітичного положення далеко неостанній голос у справах, які торкаються европейського Сходу і заходів, які йдуть — одні на стабілізацію і петрифікацію нинішнього стану, інші — на його зміну. І прийдеться міністрові Іденові вести у Варшаві розмови на тему: чи Польща вдоволена з нинішнього стану на заході і сході від своїх кордонів, чи бачить яку небезпеку у тому стані, і яку саме, та яким робом гадає її усунути.

Останні роки польської закордонної політики виказали, що її фактичний керманич не підлається сугестії польської націоналістичної думки, на якій тяжить вічно прокляття русофільства.

НАЙНОВІШІ МОДЕЛІ
НАЙВИБАГЛИВІША РОБОТА
Найнижчі ціни у весняних жіночих плащах і костюмах у фірмі
НАЙКРАЩА ЯКІСТЬ
НАЙБІЛЬШИЙ ВИБІР
МОЛДАВЕР
ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА ч. 17. І. пов. Телєфон 246-56.

Пакт польсько-німецький був тим громом, що розшутав хуртовину найбільш фантастичних поголосок про цілі польської політики.

Забувся польсько-совітський пакт неагресії, який врешті у свій час теж не викликав захоплення у Парижі, і польська закордонна політика дістала на заході марку, яку їй причіпила пропаганда протигітлерівська й совітофільська. У тих критичних голосах не було ніколи поважного підходу до проблеми Сходу Европи і евент. ролі Польщі при її розв'язці. У голосах міжнародньої преси чути лише про німецький імперіялізм, про небезпеку війни на Сході Европи, про фантастичні пляни польських поміщиків (якщо ті пляни існують, то вони дійсно фантастичні і утопійні), але при найбільших зусиллях годі у тих часописах, які виробляють опінію світа, найти увагу, що не може втриматись такий політичний стан на величезному просторі Европи, де панує система правління мрячного середньовіччя і де кількадесять міліонів народів, що мали свої суверенні держави, перетворено на погній московському великодержаву, перемальованому на червоний колір.

Ніхто не глядить на Польщу, як на впорядника нових відносин на европейському Сході, тим більше, що деякі історичні прецеденси кажуть у цій матерії зберігати найдальшу обережність. Але совітський Схід це не „внутрішня справа" Совітів — це справа такої великої міжнародньої ваги, якою є кожна справа, що рішає про мир і війну, що криє у собі зародки неминучого загального потрясення. І тому теж повинна бути у Варшаві мова про ті головні елементи, які складаються на атмосферу неспокою на Сході Европи і що та атмосфера так довго тривати-ме, щораз густішаючи, як довго існуватиме нинішній територіяльно-політичний тамошній стан. З того погляду ледви чи зискає на значінні східній пакт, головна нинішня журба Совітів, як гарантія недоторканости східньо-европейського стану. Вирине теж питання, чи взагалі становище державної Польщі певне і тривке, коли вона находиться поміж Німеччиною з її незаспокоєними претенсіями, яких не можна перечеркнути одним словом „ні", та Росією, яке сьогодні є пацифістична й оборонна, але яка у своїй суті, була, є і буде агресивна й завойовницька. Що з тієї ситуації мусить найтись вихід і що такого виходу не дають пакти, які замикають очі на дійсність та конвульсійно тримаються зовнішніх оман мира. Не дають виходу з ситуації пакти, що за всяку ціну намагаються зберігти існуючий формальний стан речі, якого зберігти ніяким силам не вдасться.

Міністер Іден не є — як сам впевняє — уповноважений заключати якінебудь дефінітивні умови. Але й без таких умов величезним успіхом його подорожі булоб те, колиб він справді привіз до Льондону пересвідчення, що на Сході Европи є не лише „зле", але що й винуватцями того лиха є саме ті, які зодягаються у тогу мироносців. Мудрість англійської політики, яка мірить пляни й заміри не нинішнім днем, яка вміє рахуватися зі силами, що їх ніби то нема ще на поверхні політичного життя та яка рахується з еволюцією великих течій, дає підставу сподіватися, що вернеться мін. Іден до Льондону не з хаотичним образом цілком протилежних тверджень, говорених у кількох столицях, а з ясним і правдивим образом — нестерпного положення у післяверсайській і післярижській Европі.

УВАГА! Велика передсвяточна знижка цін на всякі матеріяли вовняні, шовкові й літні — у фірмі
Галицький Маґазин Новин
вул. ГАЛИЦЬКА ч. 15
Для приміру кілька цін:

Вовна шкільна від	1·50	Полотно	0·55
Вовна на сукні „	1·60	Зефір сирий	0·45
Шеміотти англ. „	2·80	Димка на підшитки	0·85
Вовна на плащі	5·—	Зефір пріма	0·70
Вовна на костюми	5·50	Вісп рожевий	1·05
Marocain в десен.	3·75	Атлас постелевий	1·40
Шовк блюзовий	2·60	Полотно на простир.	1·25
Перкалі	0·65	Пошевки мережковані	1·90
Шовк штучний	1·—	Простирала на ліжка	2·—
Marocain на шифр.	1·20	Обруси в метрах	1·90
Сатина шовкова	1·35	Кадри — обруси	2·50
Eponge у найнов. взори	1·55	Рушники кутедові	0·50
Сирий шовк	1·15	Рушники вафлеві	0·28
Полотна на сорочки	1·20	Стирки до начиння	0·45
Перкалїна кольорова	0·70	Простирала під коляри	4·95

УВАГА: Великий вибір останніх новин на весняний і літний сезон.
При закупні товару від 5·— зол. даром білети до перших кін 2—2
Замовлення з провінції виконуємо за почт. побранням.

Стерилізаційна клініка.

БОРДО, 2. 4. ПАТ. Викрили тут недегальну клініку, в якій стерилізували мужчин і жінок. Власника льокалю, де була приміщена клініка, арештували. Він зізнав, що операцій робив один хірург, австрійський підданий, якому пощастило втекти до Бельгії. За операцію брав від клієнта 150—500 фр.

Австрія та загальна військова служба.

(Від нашого кореспондента.)

Як версальський мир Німеччині, так сенжерменський Австрії заборонив мати своє військо на підставі загально-обовязкової служби. Тому ясно, що відгук змону німецького уряду про введення тої служби є і в Австрії дуже сильний. Офіціяльні віденські круги відразу задекларувалися як приклонники загальної військової служби та поспішилися з публікацією про становище австрійського уряду до нових рішень уряду Гітлера на полі військово-політичному. Зміст тої заяви такий, що німецький крок є, мовляв, чисто внутрішньою справою Німеччини, до котрої Австрії мішатись нема чого.

Але заява заявою, а австрійський уряд уже давно виступив зі своєї сторони з домаганням рівноправности на військовому полі. Уряд Австрії не сумнівається, що йому вдасться осягнути ту рівноправність при помочі переговорів та порозумінь і таким чином отворити собі шлях до зміщення мілітарної сили Австрії, шлях до загальної обовязкової участи цілого населення в національній оборонні.

Ще вирізніше від того офіційного комунікату висловився посадник Відня Шміц та проводирі союзу селян в Австрії — всі за негайним поворотом до загальної військової служби. Слідом за тим оголошено, що в міністерстві війни приготовляється вже перехід до міліційної системи. Крім того видано на днях новий закон про публичний обовязок достави підвод війську (т. зв. „форшпандінст"). Передтим вже удало в очі в нагоди торічного обчислювання населення, що кожний мужчина від 14—50 літ мусів виповнити окрему картку з чисто військовими даними.

В дійсности перші кроки до заведення міліційної системи на місце армії професійних жов-

---

Д-Р ЕВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ. 39

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

В хаті ми обчислилися і прийшли до пересвідчення, що зі Скільщини маємо всуперек усьому більшість. А що зі стрийського судового повіту мали ми також забезпечену більшість, тому рахували на перемогу і на певний вибір о. Давидяка.

Та ранок приніс нам нові розчарування. Ранішим-ранком почали збиратися виборці з сіл Стрийщини. Збірною точкою була умовлена міська церква, де мали всі зійтися в 7. год. рано. Одначе ще перед тою годиною почали нас доходити вісти про нові штучки наших противників і нові насильства. На роґачках, які є зі всіх сторін при візді до міста, нападали на фіри, що везли наших виборців, пропінаційні стражники, щоб довідатися, чи не везуть вони часом пропінаційних напитків. Очевидно, що й не снилося нікому в такому часі возитися з такими напитками, одначе стражники при нагоді ревізії підкидали під фіри у фляшках горівку і негайно після цього арештували наших виборців і тягнули їх до магістрату, де замикали в арешт. На всякий випадок старалися при нагоді ревізії видерти кожному легітимаційну карту. Повідомлений про це, пішов я зараз до магістрату і до староства, щоб інтервенювати, одначе пан староста були заняті так, що не зволили навіть бачитися зі мною, а другим разом велів мені сказати, що може про ці справи говорити аж по виборах. Таким способом стратили ми кількасот наших певних голосів.

В год. 7. повели ми всіх виборців, що ночували у мене, до церкви. Дорога вела через ринок, а там діялися вже нечувані річи. Збіговисько страшне, крик, гармідер, голота нападала на спокійних людей, після чого жандарми арештували негайно не тих, що нападали, але нападених і з місця відводили їх до арешту. В моїх очах арештовано в той спосіб Стефана Корчинського, нотаріяльного кандидата зі Сколього. Він ішов спокійно вулицею. Проти нього надбіг жидівський обірванець і штовхнув його, при чому рівночасно сам почав кричати. Наче зпід землі вирісе поліцієнт, що арештував Корчинського, зовсім спокійну, інтелігентну людину. Я закипів зі злости і кинувся до староства, одначе воно було замкнене, а жандарм, що стояв при дверях, не хотів мене пустити, вимагаючи легітимаційної карти.

Пішли ми до церкви, а тому, що вже скоро надходила година виборів, вирушили по короткій хвилині на подвіря перед церквою і там уставилися до походу до магістрату, де мали відбутися вибори. Там ще раз порахувалися і ствердили, що й тепер ще маємо більшість.

Одначе та більшість не могла дістатися до виборчого льокалю. До магістрату треба було йти знову через ринок. З церкви вела до ринку вузька, коротка вулиця. Ту вулицю заполнила жидівська юрба так, що перейти нею було неможливо. Коли ми стали йти, вона внеслася проти нас збитою лавою і підняла пекельний вереск, що хлопи хотять, мовляв, жидів різати. Ми були в незвичайно прикрім і просто страшнім положенні. Та тут прийшов нам помисл. Ми поздіймали капелюхи і почали співати цісарський гимн: „Боже, буди покровитель!" Не знати звідки приніс хтось у тій хвилині між нас образ цісаря. Ми підняли його в гору і несли на чолі походу. Перед портретом цісаря і на звуки гимну почала юрба розступатися. Ми добилися вкінці з трудністю до магістрату.

Перед магістратом був паркан, через який вела фіртка. При фірті стояли жандарми, які впускали тільки тих, що виказувалися легітимаційними картами, а зпоза фіртки, зпоза плечей жандармів, вискакували обірванці і вирвали виборцям в очах жандармів легітимаційні карти. Наші виборці, що стояли перед брамою, піднимали крик протесту, однак жандарми не зважали на це і дальше контролювали карти зі стоїцьким спокоєм, чим так розохотили голоту, що вона знущувала навіть тих виборців, які по сконтролюванні їх карт жандармами вже були впущені в магістратське подвіря і видирала їм там дальше легітимаційні карти. Одного виборця (назви його не тямлю, одначе тямлю, що був з Верчан), який легітимаційну карту ухав для певности в чобіт, повалили в наших очах на землю, стягнули чобіт і видерли карту. І те все робилося в білий день, в окружнім місті, публично, в очах влади!

(Далі буде).

Наймодніші волічки
Найелєгантніші панчохи ARCO
ЛЬВІВ, пл. ГАЛИЦЬКА ч. 3.
210

вірів, через порозуміння з гарантами миру, зроблено ще за часів канцлера Зайпеля, коли християнський посол Вогоїн був довгі роки міністром військових справ. Тоді — як зрештою і тепер — і фінансова сторона тої проблеми була в значній мірі міродайна до такого домагання. Тих 20.000 вояків, що їх дерлала Австрія (замість дозволених їй 30.000) треба було дорого оплачувати, а міжнародня армія на взірець швайцарської не коштувалаб надто багато. Тоді в рр. 1928—1933, повелося було Австрії зискати собі підтримку таких плянів у деяких її европейських протекторів, особливо в Італії. Але в суті річи „святий аліянс" тих держав, що їх лучить солідарність злої совісти, засадничо противиться, як і все противився, всякій можливости Австрії зміцнити свою військову силу. Бо й дійсно тоді передбачити на чию користь в разі збройного конфлікту перехилиласяб озброєна Австрія. Отже при помочи переговорів чи за мирним порозумінням ледви чи буде можливо Австрії здобути одноголосну женевську згоду на поворот до загальної військової служби.

Лишалосяб їй тільки одно: піти за приkладом Німеччини та односторонним актом звільнитись від догічених приписів сенжерменського миру. Але тут слід би спитати, чи — подібно, як у Німеччині — є і в Австрії в самому населенню відповідно підготовлений ґрунт до такого кроку. І, мусимо признатися, що такого одностайного національного хотіння, як у сучасного населення Німеччини, такої „тотальности", як у правлінні німецької республики, в Австрії не знайдемо. Саме уряд Шушніґа терпить сильно від вічної ривалізації між двома проурядовими групами: христ. суспільниками та гаймверою. І одна і друга ґрупа претендує на можливо більший вплив на курс правління, на обсаджування посад, на розділ допомог, концесій, титулів, відзначень то-що. І одна і друга група має, поза звичайною армією, свої приватні, хоч по революціях 1934. р., вилегалізовані війська: христ. суспільники свої „остмеркіше штурмшарен", гаймвери різні їхні формації. Загальна військова служба зробилаб безперечно скорий кінець усім тим піввійськовим формаціям; прийшов би кінець тій смішній, майже военній грі різних „пфланцмахерів" у фантастичних уніформах, що — подібно як повоєнгажовані 7.000 державних урядовців — привикли вже аж надто добре до певного, безділього життя.

Тому ясно, що одушевлення особливо гаймверів загальною військовою службою зовсім не таке щире. Навіть селянство, ліхери котрого так голосно домагаються військового обовязку, в суті річи не конче симпатизує з міліційною системою, бо само потребує своїх синів для полевих робіт. А що вже казати про інше населення, що не стоїть у проурядовому таборі! В австрійському робітництві переважає до нині незломлений ще дух соціялізму зі своїми протимілітаристичними гаслами. Викорінити його, подібно як у Німеччині або Італії, теперішньому австрійському урядові неможливо, хочби вже тому, що він пустився на шлях помирення зі старими лідерами й довіреними проф. союзів та робітництва. Ще тому, бо урядові не був у силі поставити на ноги нові проурядові профсоюзи, сильно саботовані комуністичними елементами. А про глибокий антагонізм між урядом і — по сарсьному плебісциті доволі зміцненим національ-соціялістичним рухом, зокрема після недавніх строгих присудів на учасників липневого путчу, не приходиться й говорити.

Так отже сьогодні міжнародне та внутрішне положення австрійської республики таке, що введення загальної обовязкової служби не пішлоб без спротивів та боротьби. Одначе всеж таки треба рахуватися з тим, що ця справа є актуальна і не дасться вже більше відложити на дальшу будучність.

Відень.

Вибори до мадярського парляменту.

БУДАПЕШТ, 2. 4. ПАТ. В мин. неділю зачали в Мадярщині переводити вибори до парляменту. 1-го дня голосувало 175 округ. 134 мандатів здобуло народне зєднання, 16 дрібні аграрії, 11 незалежні, 2 християнська партія, 2 нац.-соціалісти і 1 соціял демократ. Ліберали й інші не здобули ніодного мандату. Виборчий округ 1-го дня виборів є великою політичною сенсацією. Премієр Ґембеш мав великий успіх і вже тепер має значенну більшість у парляменті.

З польської преси.

Л. Василевський про москвофілів.

В останньому числі „Бюлетину П.-У." з 31. III. ц. р. находимо м. ін. статтю Леона Василевського п. н. „На маргінесі одного видавництва". Мова йде про календар „Общества ім. Качковского" на 1935. рік. Автор проаналізовує мову, правопис і зміст того „твору", характеристичного для цілої культурно-політичної фізіономії нинішнього галицького москвофільства, репрезентованого пп. Бачинським, Яворським, Сірко-Білинським та Гуллою (всі вони взаємно, зрештою, вже розсварені).

Після короткого нарису передвоєнного галицького москвофільства і його краху після світової війни й укр. визвольної війни, автор слушно завважає:

„...Здавалося, що давне галицьке москвофільство, позбавлене всякого ідейного і матеріяльного ґрунту, цезне остаточно з поверхні політичного життя, як повна несенітниця. Тимчасом показалося, що уклад відносин у відродженій Польщі дозволив йому відродитися і розпочати нове життя, якщо не можна назвати життям.

Льояліям супроти Австрії заступлено таким самим льояліямом супроти Польщі. Офіціяльну Росію, що потрощувала галицькому москвофільству, заступили російські організації, що діють на терені Польщі, головно на північно-східних окраїнах. Підставою ідеольогії залишилася давня теорія про національну єдність всіх відломів „Руси", себто великорусів, українців і білорусів, та скрайня ненависть до українців, як до „ренегатів", „зрадників", „запроданців", „Кайїв" і т. д. Але так само, як і за австрійських часів не поставлено точки над „і" і не витягнено остаточних висновків з теорії культурної єдности „Руси" та введено нечуваний національномовний хаос до щоденного життя..."

Той хаос автор виказує на прикладі згаданого календаря „і то від першої до останньої сторінки". І наприкінці своєї статті доходить до такого льогічного висновку:

„Старе передвоєнне москвофільство, що вязало всі свої надії з „побідними російськими військами" (стор. 91. календаря) і „російськими богатирями" (стор. 146.) померло безповоротно разом з його патроною — царською Росією. Нове, післявоєнне москвофільство не має ніяких природних умовин розвитку. І той нечуваний хаос у ділянці мови й правопису, який відбився у названому вище видавництві, свідчить найкраще, що в тому таборі панує повний розклад. Того, що передвоєнному москвофільству давало існування могучої царської Росії, не заступить мораль на допомога горстки осілої в Польщі російської інтеліґенції, яка намагається використати національну несвідомість частини населення північно-східних окраїн. Національна свідомість українських мас, яка росте всупереч усьому, безперечно знищить ліплений з таким трудом „російський" табор на Червоній Русі і похоронять разом з ним всі легколушні і безпідставні надії, оперті на його розвитку".

Як бачимо, то в делікатній, але певній формі висновки автора, адресовані під адресою тих безпосередніх протекторів москвофільства, які сьогодні використовують його для поборювання українців та витрачують на це гроші й енергію, ба навіть свій моральний престіж, вартий кращої справи. Очевидно, люди, які *знають*, що таке галицьке москвофільство, знають об'єктивно, на підставі знання слов'янських мов, відносин, історії, людей і т. д., — розуміють, що все галицьке москвофільство це „несенітниця", яка скорше чи пізніше *мусить* щезнути з лиця політичного життя та яке животіє *виключно* завдяки „пособіям". На жаль, таких одиниць-поляків, зі сутнім знанням справи, які не летять на гачок антиукраїнських експериментів, — є дуже мало. Більшою „популярністю" тішаться речі, які можуть служити зразком безграмотности та яких єдина „вартість" в їх ненависті до всього українського.

Ось наводимо вижче два такі голоси львівської польської преси.

Новий подвиг „Вєку Нового".

Ми вже звертали свого часу увагу на характеристичне для польської преси явище, що той сам часопис, який має бодай більш-менше означену лінію в усіх найдальших справах закордонної чи внутрішньої політики, який має своїх референтів для тих справ і старається їх не дискредитувати протилежними статтями на ту саму тему, — в українських справах не має ніякого погляду, ніякого становища. На практиці виявляється це в той спосіб, що після найбільше ліберальної статті приходить найбільше хуліганська, що раз прихильним співробітником такого часопису може бути авторитет з наукового іменем, то знову якийсь повний анальфабет і ігнорант і що редакційний референт українських справ або не існує, або він сам сьогодні має один погляд, завтра інший, або з ним не рахуються і вважають річю допускальною дискредитувати його поміщуванням найбільше компромітуючих єлюкубрацій, що прийшли від якогось „прихильника" газети.

„Вєк Нови" це клясичний приклад такого явища. Ніби стара газета, виходить вже 35 літ і ніби повинна вже мати такий чи інший, ліберальний чи реакційний, ендецький чи поступовий погляд на українські справи. Знаємо, що напр. недавно, підчас ендецької пресової дискусії на українські теми, саме „Вєк Нови" станув по стороні т. зв. українців польських, та друкуючи голосні статті проф. Пінія явно і славно заангажувався проти ендецького націоналістичного зоольогізму, проти ендецької україножобії, яка стільки лих накоїла справі польсько-українських відносин. Аж ось ще тії статті не прогомоніли, як той самий вчорашній „Вєк Нови" друкує просто ганебну статтю якогось д-ра В. К., статтю, яка взагалі трактує українців, як якийсь штучний витвір одної „партії", та ще й застерігається, щоби дискусія з приводу такої статті велась у „поважному тоні, далекому від усяких агресивних тенденцій". Дискусія має бути „неагресивна" тоді, коли вся стаття не тільки агресивна, але в найвищому ступні провокаційна супроти всього українського народу.

Передовсім, згадана редакційна примітка, що трактує статтю (її наголовок „Польський рух серед греко-католиків") як притоку до „поважної" дискусії, оперує ендецькою фразою про „корчення польського стану посідання" у Східній Галичині та „щораз численніші переходи польських селян на греко-католицизм". Невже поважно можна дискутувати з твердженнями, що є очевидними злобними видумками на те, щоби лякати земляків і цькувати їх проти українців?!

Годі переповідати зміст тієї статті. Досить сказати, що стаття покликується на ославленого „Греко-Католіка", який разом з „Польською Всходньою" (вона недавно упокоїлася) та „Курєрком" робить краківській пресі слушну марку преси найбільше назадницької та найбільше шовіністичної. Провідна думка така, що треба покласти край „українській агітації серед греко-католиків" (скільки вартна одна лише така фраза, — вона звучить цілком так, як напр. „німецька агітація серед протестантів — очевидно у Прусах — або „арабська агітація серед мусульман"!). Греко-католицизм у Східній Галичині „виставлений на поталу українізмові (!)", „наслідком чого ввесь гр.-католицький клір, який був донедавна клиром польським (!!), перейшов на сторону українців". Тому треба підтримати акцію краківського „Греко-Католіка", який пропагує **поворот до часів зперед 1846 року**, себто завести в усіх гр.-кат. церквах польські проповіди, вчити дітей гр.-кат. релігію по польськи і створити для греко-католиків поляків окремі шкільні відділи. „Пишемося найповніше на ті гасла" — друкує „Вєк Нови". Треба, значить, змагати до польонізації греко-католиків (автор зове це „охороною гр.-кат. поляків"), замість відтягати їх на римо-католицизм. „Це єдиний реальний спосіб забезпеки Львова і скріплення безпеки держави на південному сході".

Ґратулюємо „єдиного способу". Якщо він справді „єдиний" то погана справа з тією безпекою. Той черговий „проект на знищенє Русі" спирається на двох поодиноких „правдах" про-

повідуваних „Греко-Католіком": що нема взагалі українців, лише є зрутенізовані поляки та ріжні польські племена від Лаби, Варти і Вісли по Дніпро, та що в Галичині є пів міліона греко-католиків свідомих поляків. Д-р В. К. підписуючись під проектом „Греко-Католіка", повинен був всетаки той проект в той спосіб доповнити: кого можна перетягнути з греко-католицизму на римо-католицизм, чи то обіцянками чи залякуванням, того треба римо-католиком зробити, а для всіх тих „поляків руского племени", що всетаки своєї віри покинути не схочуть, треба зорганізувати церкву на польській національній основі. О, — це щойно було б знаменита розв'язка національно-релігійної проблеми для вперти греко-католицьких (народців!

З такими тезами і такою рецептою „Век Нови" вимагає „поважної дискусії". Ми в ній участи брати не будемо.

105 відсоткові католики з „Курієра Львовского".

„Курер Льв." з 1. ц. м. не може залишити позаду „Век Нови", тим більше, що чейже ніхто не може сумніватись, що в його редакції находяться найбільші однодумці краківського „Греко-Католіка". Львівським ендекам найбільше сподобався у тій краківській газетці черговий напад і черговий донос на українську греко-католицьку церкву та її ерархію, цим разом з приводу — Католицької Акції. Краківські і львівські україножери не можуть погодитися з тим, щоб у католицькій організації згадувалось само ім'я українського народу, — цеж профанація католицизму і релігії! Такі поодинокі вислови з прочитання КАУМ-а, як „праця для добра і слави українського народу", або обіт „скласти найбільшу жертву за Христа й український нарід" — обидва „братні" органи заосмотрюють аж у три оклики, як якийсь нечуваний куріоз.

Замість полеміки з ультракатоликами, яким їх католицька етика дозволяє займатись вічним цькуванням, наклепами та безперервними провокаціями, — радимо їм лише перестудіювати історію римо-католицької церкви в історичній Польщі, поділеній та відродженій: може тоді український національний характер греко-католицької церкви у Східній Галичині перестане видаватись їм ніде у світі небувалим дивоглядом.

—o—

Майже ЗАДУРНО решткн полотна 50 сот., панама 90 сот., вспни 1·10, крепон 70 сот., вевба 1·— та модні вовни на 40% дешевше **БЛАВАТНИН БАЗАР** — Львів, Боїмів ч. 12.

ПРАВНІ ІНФОРМАЦІЇ.

Речинці податків

ПЛАТНИХ У КВІТНІ Ц. Р.

У квітні припадають речинці платности таких податків:

У перших днях квітня особи, які ведуть торговельні книги, платять зачет доходового податку на ц. р. Цей зачет сягає половини податку від минулорічного доходу. До 7. квітня ц. р. слід заплатити доходовий податок від платень, емеритур і винагороду за найману працю, яку виплатив працедавець за березень ц. р.

До 15. квітня ц. р. припадає перша сплата доходового податку від кількох платень, які податник одержав від кількох працедавців у 1934 р.

До 15. квітня треба внести зачет на промисловий податок від обороту за 1935 р. Цей зачет торговельні підприємства I. і II. категорії і промислові I—V. категорії, які ведуть правильні торговельні книги, платять у висоті податку від обороту за березень ц. р.

До 30 квітня припадає перша сплата сумаричного („зарчалтованого") промислового податку від обороту. Платять її тільки дрібні підприємства. До 30. квітня треба внести першу сплату маєткової данини; до 30. квітня — першу сплату грунтового податку за 1935 р.; до 30. квітня — державний податок від нерухомостей за перше чвертьріччя 1935 р.; до 30. квітня — податок від помешкань і будівельних площ за перше чвертьріччя 1935 р.

ВІДПИСАННЯ ДРІБНИХ ПОДАТКОВИХ ЗАЛЕГЛОСТЕЙ.

У „Дневнику Законів" ч. 22. з 30. березня ц. р. оголошено розпорядок міністра скарбу з дня 28. березня ц. р. про полекші при сплачуванні податкових залеглостей. **На основі цього розпорядку скарбові уряди відпишуть усім платникам їхні дрібні податкові залеглости, які повстали до 1. квітня 1933 р.**

І так скарбові уряди відпишуть без огляду на висоту: 1) залеглости грунтового податку, який платять збірні одиниці; 2) залеглости грунтового податку тільки тим дрібним платникам, яким за 1934 р. вимірили заплатити найбільше 20 зол.; 3) залеглости податків від нерухомостей, від помешкань і будівельних площ тільки тим платникам, яким за 1934 р. призначили заплатити небільше 100 зол. за кожний з цих трьох податків; 4) вкінці всі залеглости військового податку.

Незалежно від цих чотирьох випадків скарбовий уряд відпише залеглости промислового податку від обороту і доходого тільки тим платникам, які винні не більше 20 зол. від кожного з цих двох податків.

ВІДПИСАННЯ ДОДАТКІВ ДО ПОДАТКІВ, КАР ТА ЕКЗЕКУЦІЙНИХ КОШТІВ.

Одночасно з відписанням залеглих податків скарбові уряди відпишуть: усі державні і самоуправні додатки до цих податків, кари за загаяння заплати цих податків, відсотки за відсунення речинця заплати цих податків та екзекуційні кошти, коли скарбові уряди примусово стягали залеглі податки.

ВІДПИСАННЯ ГРИВНИ (ГРОШЕВИХ КАР).

Крім відписання згаданих залеглостей податків, кар, відсотків і коштів скарбові уряди відпишуть теж **гривни до 100 зол.**, наложені за незаплачений якийнебудь із вище згаданих податків. З відписання гривни можуть користати теж і такі платники, яким не відпишуть на основі згаданого розпорядку їхніх залеглих податків.

ВІДПИСАННЯ ОПЛАТ ЗА ПРИГАДКИ.

Коли платник одержавши від скарбового уряду пригадку, заплатив залеглий податок, але не заплатив оплати за таку пригадку не більше **3 зол.**, тоді таку оплату теж відпишуть. Далі скарбові уряди відпишуть залеглости в квоті не більше 20 зол., які повстали з незаплачення кризового додатку до доходового податку і від нерухомостей і кошти екзекуції цього додатку, але знову під умовиною, що самі податки платник заплатив.

Згаданий розпорядок обовязує від 30. березня ц. р. Слід додати, що скарбові уряди счеркнуть усі вище згадані залеглі податки, додатки до податків, відсотки, кари та екзекуційні кошти без уваги на те, чи в хвилині оголошення цього розпорядку велась екзекуція, заплачення податку відложено, розложено на сплату або платник вніс відклик від некорисного рішення скарбового уряду.

—o—

Мін. Іден у Варшаві.

ВАРШАВА, 2. 4. ПАТ. Вчора вечором приїхав до Варшави мін. Іден, де на східнім двірці повитав його мін. Бек, британський амбасадор, вищі урядовці і представники закордонної та польської преси. Мін. Іден відїхав до Європейського Готелю.

Нині мін. Іден склав візити прем. Славекові, мін. Бекові і був на сніданні в президента на Замку. Пополудні підуть далі наради. Вечором мін. Бек гоститиме британського міністра обідом. Крім цього марш. Пілсудський прийме теж мін. Ідена. Завтра далі тревватимуть наради. Британський амбасадор буде гостити сніданням, вечором мін. Іден покине Варшаву.

—o—

Інвестиційна позичка.

Міністерство скарбу оголосило, що дня 1. травня ц. р. появляться облігації інвестиційної позички на суму 200 міліонів зол. Облігації позички будуть на предявника по 100 зол. в золоті і даватимуть 3 відсотки річно. Відсотки будуть платні що 4 місяці з долини. Капітал і відсотки цієї позички забезпечує держава, цілим своїм майном. Премії льосуватимуть що 4 місяці. Підписування позички треватиме від 10. квітня до 10. травня ц. р.

Гроші цієї позички призначені на розбудову комунікаційної сітки, підержування будівельного руху, регуляцію рік та інші господарські інвестиції і частинну сплату інших державних довгів.

Є. Ю ПЕЛЕНСЬКИЙ 8

Райнер Марія Рільке й Україна.

(Докінчення.)

Рільке не лише пізнав українців; він їх зрозумів і відчув. Подобалися йому ці люди, такі близькі самого Господа, як ніякі інші.

Що такий був підхід Рільке до України підтверджують крім тексту „Казок про любого Господа" його листи. Цю свою книжку називає Рільке скрізь гарною, а в листі до Паулини Модерзон-Бекер пише: „Маю до Вас прохання: чи не схотіліб ви зберегти для мене цю книжку нарисів, де написано багато моїх найлюбіших рядків?" (1900)

Не менше захопився Рільке українською природою.

Не диво, що поза цими нарисами, Україна позначила теж свій слід у віршах цього поета. Пишну й барвисту картину дає Рільке в своїй поезії: **Карло XII, шведський король мчить по Україні („Karl der Zwölfte von Schweden reitet in der Ukraine").** Веселковими кольорами змальовує тут молодого лицарського короля шведів в моменті, що наступив безпосередно по програній під Полтавою.

Врешті слід піднести ще захоплення українською літературою. В листі до Софії Шіль пише Рільке про **Слово о полку Ігоревім:** „З інших книжок зацікавило мене **Слово** безмежно; найкращий є там плач Ярославни, як теж на початку величаве й незрівняне порівнання до десятьох соколів над лебедями.... що не має собі рівного" (лист з 23. лютого 1900). Що це не було лише тимчасове захоплення над красою цієї староукраїнської лицарської поеми, можна пізнати з того, що Рільке переклав її на німецьку мову. На жаль цей прегарний переклад великого майстра слова, покищо лише частинно оголошений друком. (**Prager Presse vom 16. Februar 1930 і Insel-Almanach auf das Jahr 1931. Leipzig**). Решта лежить досі в Рільковому архіві в Веймарі.

Є врешті теплі згадки про Україну в листуванні поета, зокрема в неоголошених досі листах до матері.

Навіть коли й не розгортати питання про Україну в творчости Рільке на всю широчінь, навіть коли обмежитись лише кількома позначеними вище заввагами до цієї теми, то навіть і тоді мусить зарисуватися чітко ця постать великого майстра слова й рівночасно великого ентузіяста України, цієї божеської країни дивних людей, що носять у серці Бога, мистецтво й волю.

Окрему главу, що виходить уже поза рамці цієї статті творить інше питання, саме протилежне до того, якого ми тут торкнулись. Це справа впливу Рільке на творчість сучасних українських поетів. Не був він незначний, як можна догадуватись наприклад із Маланюкової „Праги", присвяченої Райнерові-Марії Рільке. Ввесь цей цикль поезій так і надиханий духом цього поета-містика й атмосферою його улюбленого міста, Золотої Праги:

„Може, власне, в цім парку, мрійний юнак,
За ростом рослим слідкуючи тільки, —
Знаходив вічности таїнний знак
Райнер-Марія Рільке".

Крім згадуваного Евгена Маланюка, деякий вплив Рільке позначився на поезіях Михайла Йогансена, Богдана І. Антонича, Ярослава Дригинича-Ярого й інших.

Твори Райнера Марії Рільке перекладали на українську мову — правда, лише останніми літами — такі майстри слова, як Юрій Липа, Михайло (Майк) Йогансен, Леоніл Первомайський, Михайло Рудницький, Леонід Мосендз, Остап Луцький та інші.

—o—

Міські Театри на середу 3-го квітня 1935

Великий Театр 7·30 Нині

„Крик" — сензація сезону.

психольогічний перекрій життя вченого лікаря.

Театр Різнородностей

капітальна комедія Ліхтенберга.

Подружий метч

Злидні нашого села.

Злидні й нужда в селі Поршна. — Маєтковий і родинний стан 42 родин. — Необхідна допомога.

Голодувала Гуцульщина. Голодує Яворівщина. Писали й пишемо про це, збирали і збираємо збірки, щоб помогти голодним. Про голодних у цілому краю не пишемо. Це не значить, щоби в решті краю все було в порядку. Свідчить про це хочби такий зразок одного села у львівському повіті.

Від Львова на південь у віддалі 17 км. є село **Поршна.** Перед війною було воно навіть заможне. Сьогодні зовсім підупало матеріяльно, а 42 родини того села просто таки голодують. Головною причиною теперішніх злиднів стала війна, в якій згоріло 270 господарських будинків разом зі всім мертвим інвентарем. Один очевидець так описує враження зі своїх відвідин у господаря Ілька Маголи дня 24. березня ц. р.

„Коли я був уже на подвірю, то вийшли наперти мене господар з жінкою і дітьми. Видно, стидалися своєї нужди в хаті й не хотіли мені її показати. Була неділя. Господар у подертих черевиках, штани й жабат з латами, шитими білими нитками власного виробу. Господиня боса. Дві дівчинки у шкільному віці босі, на спідницях і сорочинах вже таки не булоб де причіпити латки. Через вікно виглядала 4-літня дитина тільки в подертій сорочині. Діти не ходять до школи ні до церкви, бо не мають чобіт і вбрання. На питання, як смакували їм пироги (недільна присмака на селі), гірко всміхнулися. Від Різдва в них вже нема в хаті муки. Того дня їли лиш картопляну зупку, приправлену капустою. Вигляд цілої родини жалюгідний. А подібних їм у селі багато.

Господарі, які перед війною мали коні й кілька корів, не мають сьогодні, як то кажуть, хвоста на подвірі. Зарібків нема ніяких. Надходить весна, а на засів нема. Нужда в цілому селі така велика, що ті ніби заможніші люди в селі не в спромозі нічого помочи нуждарям. Село обтяжене великими державними, повітовими, дороговими, громадськими, асекураційними і всякими іншими податками й додатками. Крім того в 1934 р. зібрано в селі на поводян 83 кірці бараболі й кілька кірців твердого зерна. На „позичку народову" пішло з громади в томуж році 1.000 зол.

Ніхто в тому селі, як зрештою всюди у нас, не реєструє і не цікавиться безробітними, ніхто не думає про допомогу й дожившування дітей. Наслідком загальної нужди число уродин в порівнянні до передвоєнних часів змалило на 60 проц.

Маємо зібрані відомости про маєтковий і родинний стан 42 родин села Поршни. Є в тих родинах разом 191 осіб, з того 98 осіб дорослих і 93 дітей. На окремі родини припадає в 10-ти родинах по 3 дітей, в 5-ти родинах по 4 і в 3 родинах по 5 дітей. Земельна власність тих родин виглядає так: 7 родин — безземельні, 16 родин має від 1/10 до 1 морга землі, 17 родин має до 2 моргів землі і тільки 2 родини мають до 4 моргів поля. Разом **42 родини зі 191 особами мають 51 і 4/10 моргів землі.** Ясно, що при такому складі родинному і при такій землевласности мусить бути страшна нужда.

Подібних сіл, як Поршна, а то й у гіршому матеріяльному положенні, є у львівському повіті більше. Напевно ще бідніші села є по інших повітах, і голодуючі родини напевно найдуться в кожному селі. Уладжуючи збірку на негайну допомогу голодуючим у Яворівщині, треба рівночасно дуже поважно застановитися над голодуючими в цілому краю і подумати про способи й засоби заради в тому тяжкому лихові.

✝ Проф. Василь Біднов.

Із Варшави пристигла сумна звістка, що вночі, з понеділка на вівторок, попрощався з цим життям відомий український громадський діяч і вчений *Василь Олексієвич Біднов,* професор історії Церкви на православному богословському факультеті варшавського університету, професор українського університету у Празі, дійсний член Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, член Українського Історично-філольольогічного Товариства у Празі й багатьох-багатьох наукових і культурних установ...

Покійний носив у собі вже віддавна зародень важкої недуги і, хоч дуже страдав, іще донедавна виконував свої професорські обовязки і брав участь у громадському й науковому житті української колонії у Варшові. Під впливом намов приятелів зважився небіжчик у вересні 1934. р. на операцію, якийсь час після неї почував себе непогано, алеж у таких недугах операція не помагає. Після великих страдань, про які знали тільки найближчі йому приятелі — нарешті зрінула смерть.

Професор Біднов був — *праведником* у повному того слова значінні. Незвичайно правдолюбивий, що ніколи не ховався зі своїми думками, він, як було треба, вмів говорити й неприємну та гірку правду в очі. А проте ніколи ні до кого не відчував злоби, ніхто не чув від нього ніколи ні на кого поганого слова. Тимто, здається не мав він і особистих ворогів. Бодай у такій мірі, як їх мають звичайно інші. Людина незвичайно доброю серця. Він усе находив для людських хиб виправдання. Нікого ніколи не залишав без поради, якщо хто тільки її в нього шукав. Головно — студентство. І не тільки його студенти, а й чужі — находили в ньому в наукових справах усе дуже доброго дорадника. Обдарований феноменальною памятю, небіжчик, людина незвичайного знання, сотням молодих людей допомагав і літературою і вказівками. Своїх викладів на наукових засіданнях ніколи не читав а виголошував усе їх із памяті! І все так було. Чи як Біднов учителював іще в духовній семінарії в Катеринославі (до війни), чи як був професором у кам'янецькім університеті (1918—1920), чи у празькому (від 1923) чи, нарешті у Варшаві.

Незвичайно скромний у житті і в поведінці з людьми — покійний проф. Біднов ніколи не цурався тої чорної роботи, яка така невдячна, а без якої ніяке будівництво не можливе. Чи чув хто коли, щоби Він відмовився був від громадської роботи української? Він, основник катеринославської „Просвіти" (1905. р.), раз-у-раз давав виклади в цьому товаристві й тільки через ту свою вперту працю по українських товариствах Катеринослава — його не затверджено професором київської Духовної Академії (1912). Взагалі за свої українські переконання й йому й його дружині (залишалися під большевиками, й судили 1929. р. за приналежність до „Спілки Визволення України") довелося багато витерпіти...

Проф. Біднов покинув нас не старою ще розмірно людиною — в 61. році життя (народився 1874. р. на Херсонщині). З ним сходить у могилу один із наших практичних науковців, що своє величезне знання волять устно передавати своїм слухачам, а вже про друковане слово не так і дбає. Хоч наукова спадщина Біднова величенька (найбільший твір „Православная Церковь въ Польщѣ и Литвѣ по „Volumina legum", 511 стор. 8°), алеж це тільки дуже невеличка частина того, що він знав, що його цікавило й що знав тільки він. Правда, небіжчика цікавила вся українська історія, він радо спинявся на різних ділячах у нашому минулому — алеж спеціяльність його була вони історія Церкви й церковних рухів на Україні, організація й розвиток православної Церкви. Тут йому рівного знавця не було, й довго ще доведеться нам ждати, щоби хто міг заступити невідшкодувану памяті — Василя Біднова...

З Біднова віршов у могилу — дуже гарний популяризатор. Про це могли переконатися слухачі його популярнонаукових викладів у зорганізованій Ним у Празі „Лізі української культури" (1923—1925) і читачі його численних статтей, що їх друкували галицькі журнали (напр. „Літературно-Науковий Вістник".). І тяжчі справи виходили в нього легкими та зрозумілими.

Алеж був це передовсім чиста як сльоза людина, добра і щира душа, яких тепер так мало на світі! Тимто з великим болем доводиться прощати його й передати на його свіжу могилу на чужій землі грудку.

Хай-же легка буде вона йому, та чужа земля, в усіх, хто його знав. Він вічно житиме в найкращих спомдах. — В. Ш. П!

Дим'сія двох грецьких міністрів.

АТЕНИ, 2. 4. ПАТ. У багатьох містах Греції відбулися протестаційні віча прихильників Метаксаса проти лагідних присудів на повстанців. На вічах приняли резолюції з домаганням кари смерти для повстанців і димісії уряду. Дотепер уступили два міністри Песмазоглю і Савс.

Девалюац'я франка в Люксембургу.

ЛЮКСЕМБУРГ, 2. 4. ПАТ. Оголошений розпорядок устійнив паритет люксембурського франка на рівні 1·25 бельгійського франка. Це рішення означає девалюацію люксембурського франка на 10 відсотків.

Східний пакт і Ліга Націй.

БЕРЛІН, 2. 4. ПАТ. Німецька преса широко обговорює вчорашній московський комунікат. „Берлінер Тагеблят" пише, що цей комунікат насуває великі сумніви, які підтверджують голоси з Льондону, що східний пакт підпишуть без Німеччини під покровом Ліги Націй. У Варшаві вважуть мін. Іденові на факти, які рипатимуть про положення на сході Европи. Одночасно згаданий щоденник пише, що Німеччина відкинувши східний пакт висунула свій проект цього пакту.

У Варшаві вилснять мін. Іденові, що Німеччина не загрожує Польщі.

Візита м'н. Лявалля у Варшаві.

ПАРИЖ, 2. 4. ПАТ. Авас повідомляє, що **польський уряд звернувся до мін. Лявалля з проханням, щоби підчас подорожі до Москви спинився у Варшаві.** Мін. Лявалль згодився.

Два страшні вибухи.

ШАНГАЙ, 2. 4. ПАТ. Від вибуху кітла повстала в тутешнім арсеналі велика пожежа, підчас якої згинуло 80 осіб. Поліція арештувала заступника директора арсеналу і кілька робітників під замітом саботажу.

СЕВЛЬ (КОРЕЯ), 2. 4. ПАТ. У фабриці штучних погноїв у Конан дійшло до вибуху збірника з воднем, 7 робітників згинуло, 4 тяжко ранені. 509 робітникам потріскали оболони в ухах. Усі вікна в дооколичних хатах повилітали. Населення в переполосі втікло в гори.

Большевики грізною небезпекою для Европи.

ЧІТА ДЕЛЬ ВАТІКАНО, 2. 4. ПАТ. „Оссерваторе Романо" обговорюючи міжнародне положення перед конференцією у Стрезі пише, що Москва є одною з найбільше неврапьгічних точок теперішнього положення в Европі. Слід підкреслити, пише щоденник, що Німеччина випрездує свої збросння постійним збросннем СССР. Одночасно Франція підпише з СССР союз тому, що не вдалось підписати східний пакт. Вкінці щоденник підкреслює, що закордонна політика СССР дуже небезпечна для Европи.

Ґебельс про політику Німеччини.

БЕРЛІН, 2. 4. ПАТ. Мін. Ґебельс промовляючи в Карльсруге заявив, що тепер Німеччина придбала знову великодержавне значіння, яке дозволяє їй забирати голос у вирішаві політичних сил. До речі світ повинен бути вдоволений з нової німецької армії, бо на чужині обчисляли її на багато більше. Це неправда, що Німеччина домагається „коридору", частини Чехословаччини, Австрії, Альзасії, Льотарингії чи інших теренів. А коли закордонна преса поширює ті поголоски, то саме вони загажають Европу.

Демарш швайцарського посла у Берліні.

БЕРНО, 2. 4. ПАТ. Швайцарська Телеграфічна Агенція повідомляє, що швайцарський посол у Берліні явився до мін. Нойрата у справі журналіста Якоба. Про зміст демарша і його вислід повчище урядових вістей нема.

209 Замовлення приймає „Нар. Торговля". 1—10

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Французький міністр летунства ген. Деман заявив, що з кінцем н. р. летунські війська Франції будуть зрівняні з летунськими силами Німеччини.

— Цісар Японії підписав проект закону про автономію для острова Формози.

— Ліга Націй рішила розглянути італійсько-абісинський конфлікт.

НОВИНКИ

— **ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".**

— Приймаю як давніше в моїм дентистичнім заведенні від 9—1 і 3—6, в неділі і свята від 9—10. Львів, Сикстуська 17. — **Насс.** 725 3-3

— **У Львові накручують українську фільму.** Відоме німецьке кіно-виробництво „Уфа" хоче накрутити фільму з українського життя у Львові. Головну ролю у згаданій фільмі, під наголовком: „Дівчина з фабрики цукорків" гратиме відома кінова зірка Анна Стен, що є з походження українкою. Велику частину фільми накручуватимуть у відомій українській фабриці цукорків „Фортуна Нова", Львів, Кордецького ч. 23. 1166

— **Народня Організація Українців** м. Львова пригадує своїм членам, що як звичайно, так і цього четверга (4. IV.) в год. 6. веч. мґр. Тополюницький подасть огляд української преси.

— **Т-во Письменників і Журналістів ім. І. Франка у Львові** просить усіх своїх позаміщевих членів вирівняти залеглі вкладки та належність за виписове. Гроші посилати на адресу: Т-во Письм. і Журн. ім. Франка Львів, Ринок ч. 10/II.

— **Подорож з „Бесіди" на місяць.** Невмирущу славу здобув би кожний, хто збудував би відповідний комунікаційний засіб до подорожі із землі на місяць. Ближчі подробиці про це можна почути на відчиті д-ра Андрія Ластовецького п. з. „Чи можна поїхати на місяць?" („Подорож на місяць у літературі і науці"), що відбудеться заходами „Товариства Письменників і Журналістів ім. І. Франка" в неділю, 7. квітня н. р. у салі „Бесіди". Початок в 18. год. Відчит буде ілюстрований світлинами.

— **Першоквітневі жарти.** Як і минулих літ, наш денник за традиційним звичаєм, прийнятим у пресі, приніс кілька жартів у числі з 1. квітня. Чимало читачів, непопереджених того дня про „Прima Апріліс", прийняло неодну таку денникарську „качку" поважно. Правдою є, що в квітні відбудеться Міжнародній Жіночий Конгрес у Стамбулі; імовірно вибереться туди й українська делегація, але імя Роксолани тут ні при чому. Директор Центросоюзу І. Мартюк, хоч і заслужився при наладнанні еспансько-українських торговельних взаємин, але ордеру „Яйця Колюмба", на жаль, навіть через ПАТ-а не дістав. Центросоюз не давав 1. квітня безплатно на пробу своїх масерських виробів, бо у Львові голодних тачі за багато. Королівський інститут у Льондоні не нагородив проф. Огієнка почесним членством, тому, що досі не читав його творів; вчепті д-р В. Залозецький не виграв на швайцарській льотерії. Орган Союзу Українок „Жінка" приніс теж жарт, що Союз Українок на своєму Загальному Зїзді призначив почесним членом д-ра М. Дзеровича за його заслуги для українського жіночого руху. У львівській пресі були деякі добрі дотепи, напр. „Хвілі" про Дуніковського, що показуватиме приблизно, як робити золото, у „Газеті Порінній" про Ідена, що захоплений комуністичним ладом рішив зачишитись на постійне у Москві.

— **Присуд на комуніста.** Суд присяглих у Львові засудив на півтора року вязниці робітника Давида Тарнавського за кольпортажу комуністичних летючок.

— **Жахлива большевицька дійсність.** Совітська преса переповнена фальшованим ентузіязмом праці, яким, мовляв, визначається робітництво обох полів на сколектизованих рільних господарствах, фабричних заведеннях і т. п. Славлять ударників і ударниці, себто найбільш продуктивних робітників, а їхні „общежитія" ставлять за зразок нового соціялістичного життя. Але вже самим большевикам видко досить того гумбугу і вони зачинають прозрівати над дійсністю, що проймає їх тільки жахом. Як повідомляє „Комсомольская Правда", робітники московського мясокомбінату ім. Мікояна після роботи юрбою виходять за браму. Вони не пропускають ніодної дівчини, щоби її не зачіпити і вилаяти гидкими словами. У спільних кватирах (общежитії) валяться спати в одіжі і чоботах. Вечором впадають не стукаючи, в жіночий відділ і тут у плащах розвалюються по ліжках, іноді приносять зі собою „гармошки" і зачинають ся гульки. Опісля йде п'ятка, а дальше кроки танцюристів уже менше певні і в сиьому димі несеться вулична лайка. Вечорі кінчаться іноді загальною бійкою. Молоді ударниці також дають ся, беруть участь в п'ятниці а часом викликають ударників до змагань на куляки. Як бачимо, картини большевицького раю дуже симпатичні.

— **Заморока з пятернятами.** Пять дівчаток пятернят, що їм минуло по 9 місяців, живуть собі спокійно й весело в окремому шпиталику в Каландер, Онтеріо, в Канаді, який поставив для них уряд провінції Онтеріо. Бідні батьки пятернят, молодий фармер Діон і його жінка, обоє французи, спершу раділи такою опікою і радо на це згодились. Але час минає, а пятернятами інтересується ціла Канада, Америка й увесь світ. Преса і фільмові робітні добре платять за знимки чи описи пятернят і гроші прибличають. Батьки згодились, що увесь прихід мають складати для пятернят, але ось вже за 9 місяців прибутки перейшли 100.000 долярів і їх дали до банку для пятернят, а батьки і їх пятеро старших дітей мусять бідувати. Тимчасом сойм провінції Онтеріо ухвалив закон, що першим опікуном пятернят є король Англії, а потім опікунча рада, в якій є також батько Діон. Може це й було подобалося йому, але адвокати порадили, що то зле. Вони кажуть батькам відібрати дітей і держати в себе дома, а всі прихоли ділити як для пятернят так теж і для старших дітей. Тому тепер батьки добиваються, щоби відібрати дітей. Вони хотять самі скласти для них шпиталик, з доктором і доглядачками, а прибутки ділити. Люди питають батьків Діон, що це є, чи не підмова, щоби використовувати пятернят, а ті запевнюють, що ні.

— **Нова виправа по скарби.** До Казабланки прибув на днях англійський корабель „Верасіті", що пливе на острів Кокос, положений на Тихому Океяні, шукати скарбів, які зберегли там, як каже поголоска, перед сто роками пірати. За тою поголоскою скарби представляють вартість 25 міліонів фунтів штерлінгів. Залога корабля складається з капітана Артура Мак Фарлена, геольога, двох інжинірів, двох жінок членів залоги і пятьох моряків техніків. Виправа забезпечилася всякими потрібними приладами. Капітан Фарлен вірить, що йому вдасться знайти скарби, бо вже підчас попередньої експедиції знайдено поодинокі золоті монети. Острів Кокос невеличкий, 6 км. довгий, 5 км. широкий і є вулканічного походження. Належить до республики Костаріка, яка держить на ньому свою залогу в силі 10 вояків. Ця залога й має бути охороною для англійської експедиції. Поправді буде пильнувати сподіваних скарбів в інтересі свого уряду.

— **Чи предки президента Рузвельта були жиди?** Редактор жидівської газети „Джуиш Кроникл" з Дітройту (Мишиген), Филип Сломовіц, написав до президента Рузвелта лист, в якому прохав пояснення чуток про те, що предки його були жиди. Президент Рузвелт відповів на це, що його предки прийшли до Америки з Голяндії близько 300 літ тому. А далі пише: „В далекому минулому вони могли бути жиди, католики або протестанти, одначе мене більше інтересує, чи вони були добрі громадяни і чи вірили в Бога, а сподіваюся, що так". Він додає, що не старався прослідити походження своїх предків у Голяндії. (Імя Рузвелт є голяндське, себто германського походження, значить „новий рід").

— **Нові канадійські паперові гроші.** З відкриттям Банку Канади зачинають в Канаді курсувати нові банкноти, які він видав. Вони своїми розмірами менші від дотеперішніх, трошки коротші, але ширші як американські банкноти. Банкноти є в англійській і французькій мові.

— **Рекорд кінової артистки.** Нюйорська артистка Розмарі Еймс побила дотеперішні рекорди у розволі та подружі. В год. 11-ій вранці внесла вона судову скаргу, щоб розвестись із своїм чоловіком Берті Меєром. Справа була така ясна і так добре підготовлена, що в 12 год. уполудне дістала вона вже розвід на письмі з дозволом на нове подружа. В год. 1 вона вийшла замаж за Стілвела.

— **Нова метода лікування.** До Німеччини за згодою уряду приїхав японський лікар д-р Гіокушу Такіяма, великий спеціяліст в „ахупунктурі" — стародавній методі лікування в Японії за допомогою уколів і випалювання ріжних місць на людському тілі. Гітлер нездужає віддавна на горло і бессонницю. Берлінські лікарі, не маючи змоги помогти йому, порадили стрібувати нової методи.

— **Ріжні вістки.** На Адрійському морі лютувала сильна буря, в якій затонуло кількацять рибацьких суден і згинуло 32 осіб. — В румунській рафінерії нафти у Вега під Пльоешті склалася велика експльозія, від якої згинуло 5 робітників. — Совітська летунка Фйодорова побила світовий рекорд скоку з легкопадом, скачучи з висоти 5.350 метрів.

— **Музей Наукового Товариства ім. Шевченка** у Львові, вул. Чарнецького 24, мав у місяці березні 41 катальогових чисел приросту до ч. 25300 включно. В поодиноких відділах було предметів: археольогія 5, побутова старовина 1, історична памятка 1, етнографія 2, акварель 1, більших репродукцій 18, топографічних видівок 37, портретових та інших фотографій 70, монет 7, медалів 6, плякета 1, печатка 1. Жертводавцями були пп.: Бережанська І., Береза Я., проф. Вітошинський, проф. Гайдучок С., Гладишовський О., Гадупяк Я., Глібовицька А., дир. Дорошенко В., о. Дрогих В., д-р Залужний О., Оришкевич О., Канцелярія „Просвіти", Львів, Прусевич О., єромонах Роман УСТС, проф. Сімович В., рад. Сопотницький О., ред. „Української Загальної Енциклопедії", проф. Шендрик І., проф. Шпитковський І., Янчак Я. Управа Музею складає всім щиру подяку. Після виставового сезону Музей вже наново інсталюваний і приступний для відвідувачів що дня від 8—13 год., в неділі й свята від 10—12 год.

— **Справлення помилки.** У вчорашньому (86.) числі „Діла", в статті **„Сила нової німецької армії"**, зложено помилково, що в 1914-ому році німецька армія мала 25 корпусів піхоти, себто 5 дивізій. Має бути: 50 дивізій.

ДИВОГЛЯДИ.

НЕ КОЛЮМБ, А МІЛЛЄР.

Німецький професор Ернст Цінзер відкрив незбиняку річ: він стверджує, що Америку не відкрив Колюмб, а німець Йоганнес Міллєр. Той німець уродився у 1435. р. біля Кеніґсберґа, мав велике астрономічне знання і показав Колюмбові дорогу до Америки. Тимто слава Колюмба не заслужена. Досі не знаємо, чи цей Міллєр сам їздив до Америки чи тільки післав Колюмба.

ЖІНКА, ЩО 49 РАЗІВ ВИЙШЛА ЗАМІЖ.

У нюйорському шпиталі померла 48-літня Адріянна Мек Слін, якої життєпис належить до рубрики „дивоглядів" тому, що ніхто не повірив би в нього, якби прочитав його в повісті або побачив у кіні. Ця жінка вродилася у Шікаго, у бельгійській рілні Гійо. У 14-ім році життя поїхала у світ з цирком; у нюйорському моріголі познайомився з нею 48-літній міліонер Мек Слін і оженився з нею. Дарма, що він засипував її гріпами та дарунками, вона воліла втекти від нього з дорогоцінностями вартости 100.000 долярів. Утікла змінивши прізвище, себто за фальшивим пашпортом. У Сан Франціско якась потайна фабрика пашпортів постачала їй постійно паспорти на всякі імена. Мандрувала вона по великих містах Зл. Держав і Півд. Америки і грала всякі можливі ролі: не на сцені а в житті. Раз представлялась як жінка банкіра, то як донька професора, то як нещаслива вдовичка. Скрізь находила кандидатів до подружого стану. Заручувалась і коли треба було, виходила заміж. Коли тільки дістала більший дарунок — щезала. Лише як три-чотири місяці не витримувала при

одному. Таким робом 49 разів вийшла заміж і 600 разів була заручена. Коли в Сан Паольо м-в Й ось-ось арештувати один детектив, що пізнав свою колишню „наречену", вона втікла до Европи. У Бельгії підчас одного її шлюбу один із весільних гостей теж пізнав свою давню наречену. Аж тут, на землі її батьків, арештували її і засудили на 3 роки. На суді оповіла вона своє життя. Найцікавіше в ньому те, що поліція всіх держав 30 літ не могла її схопити. Скривджені чоловіки і наречені не дуже шукали за нею, бо як багаті люди, на визначних становищах, не хотіли признаватись, що хитра красуня так їх ошукала. Адріянна Мек Слін померла у Нью Йорку від грудну недугу, якої набралась у в'язниці.

—o—

З кіна.

КІНО-РЕВІЯ „КОЛІСЕЙ": „ГОРІЛКА І ДОЛЯРИ" та ревія „ВАЛЬТЕР У КОЛІСЕЇ"

Незвичайно весела американська фарса з актором-коміком Фільдсом у головній ролі. Фільма має стільки веселих сценок, що публика ввесь час сміється. Не шкодить навіть дещо витерта копія фільми — незвичайно смішний сценарій винагороджує все.

У ревії вперше виступив відомий варшавський фільмовий актор Владислав Бальтер. Мабуть багато надії покладала на нього дирекція, коли заангажувала його до себе. Однак у першому виступі не дав він нічого надзвичайного. Хоч і сам він дуже добрий комік, але сумніваємося, чи він зуміє піднести ревію на вищий рівень, як Сцівярський. Є ще дві нові жіночі сили: симпатична п. Гілевська й характеристична актриса п. Скверчинське. Обі зєднали собі симпатії публики. Позатим виступив старий ансамбль з Беляньким, що ніколи не вичерпується, п. Зелдою, балетом Островського і ревелерсами „Евгена". Ревія мала деякі недостачі мабуть тому, що нові актори не мали ще часу приготовити програму.

(ст.)

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

о. ВАСИЛЬ МОТЮК.

24. березня помер у Маріямполі к. Галича у 84. р. життя парох і декан устецький о. Василь Мотюк. Походив з Тисьменниці з міщанського стану. Середню школу кінчив у Станиславові, духовну семинарію у Львові. На становищі пароха в Маріямполі був 53 роки.

Небуденний був це парох і громадянин. Ціле своє трудяще життя без великого гомону до останньої хвилини присвячував церкві й народові. З його ініціятиви і під його проводом постали й розвивалися в Маріямполі всі культурно-освітні та економічні установи: читальня „Просвіти", кружок Рідної Школи, Союз Українок, Сільський Господар, кредитова кооператива, Сокіл, читальняний хор. У повоєнних вже роках, коли українцям відібрали церкву, він не попав у зневіру; при помочі кількох діяльних одиниць серед дуже важких умовин збудував за кілька літ величаву церкву в центрі міста за ціну майже 100.000 зол. Побіч церкви двигнув другий величавий одноповерховий будинок, читальню „Просвіти". Цими двома будівлями на цілі століття поклав сильні основи для вдержання національної свідомости серед українського міщанства, що живе тут між польською більшістю.

Був небуденним проповідником. Його проповіді в церкві захоплювали молодечим порівом, поетичним полетом та ідейним світоглядом на світ і життя. Особливо опікувався молодою і дорослом. Хоч немічний вже, не занедбував у школі ні одної години релігії. У своєму домі збирав дітей та навчав історії України, якої не вчили в школі. Для дітей зорганізував парохіяльну бібліотеку, спроваджував діточі журнали, організував діточі драматичні гуртки та збирав дітей на окремі науки до церкви.

До кінця свого життя цікавився живо всіми справами і в деканаті і в парохії. В парохії ще цієї зими на власний кошт спровадив диригента, щоб перешколив знавий на всю околицю маріямпільський хор; на кілька тижнів перед смертю зорганізував ще сільсько-господарський курс; цікавився всіми справами освітніми, культурними, господарськими. Був передплатником майже усієї української національної преси. В його домі було більше газет і журналів, як у деяких наших касинових товариствах навіть по більших містах. Мав добірну бібліотеку, з якої користала передусім студіюча молодь. Не було жадн. справи, на яку сам у першу чергу не дав би більшої жертви, які річно доходили до кількох сотик. До жертвености заохочував також своїх парохіян і то не лише заохочував, а своїм прикладом показував. А все найбільше заслуг поклав, що з невеличкого містечка вислав десятки молоді до середніх і фахових шкіл (Волчуки, Гробельні, Каменецькі, Галібеї, Когути, ремісники: Смеречинські, Сіменовичі та інші).

Його хата була осередком товариського життя для молоді і місцевої інтелігенції. Взірцеве семейне життя, взаємне привязання, ведика пошана дітей до батька була доброю школою для парохіян, інтелігенції та священиків його деканату. У відношенні до різних національностей визначався незвичайним тактом, тому не диво, що між поляками й жидами тішився загальною пошаною.

Його похорони, що відбулися 26. м. м., були величавою маніфестацією і виявом вдячности за його трудяще життя. Непрогляднні маси народу, 22 священики, 2 хори (між ними один польський), орхестра з Єзуполя, маса вінців та 10 промов над його домовиною були наглядним доказом, що померла небуденна людина.

В. Й. П.

Відгуки дня.

Чому не писав?

Чому я не написав прімаапрілісового фейлетону?! Адже знав напевно, що перший квітень прийде, що люди будуть себе дурити, що часописи поміститъ різні видумки. І в написанні фейлетону не лежить трудність. Адже пишу їх більш десять літ, раз ліпші, раз гірші, а все фейлетони.

Причина того, що я не писав нічого на Прім Апріліс, ось у чім:

Нині не можна написати нічого неймовірного! Все, що видумаєте, що в найбільше сміливій фантазії виплекаєте — може за хвилю, за день, чи за рік сповнитися.

Тому три роки писала одна газета на першого квітня: „Гітлер заключив союз з Польщею проти Франції".

Тому два роки вправився якийсь фантаст з першоквітневим жартом: „Большевики одноголосно приняті до Ліги Націй!" Пригадую собі — хтось у те повірив і потім було сміху, аж бідний чоловяга паленів від сорому.

— Ну, подумайте, — говорили про нього — повірив у таку пісенітницю!...

Коли почала виходити „Заграва", небіжчик Федь Федорців приніс першого квітня новину: Поліїв получився з трудовою партією. Хтось у редакції повірив, а всі інші в сміх.

І так від літ ішло й ішло. Що одного квітня виглядало на фантазію — за рік (нераз і за тиждень) ставало фактичним фактом, а що було фактом — за рік виглядало на фантазію.

А не все було в часах передкрізових, устабілізованих, коли версальський трактат стояв як мур, а Франція булаб большевикам очі видерла, коли долар стояв як два мури, а Волинь мала кільканадцять українських послів...

Навіть порівнювати не можна тих часів до сьогоднішніх, повних непевности і дивоглядних вихилясів.

Англійські міністри були в Гітлера: він — моркву та пили молоко, були в Сталіна і їли кавяр та пили шампана. Гітлер говорив про англійський наріл, Літвінов про те, що „ваші успіхи є вашими успіхами", а при кінці промови і в присутности самого Сталіна: „Нехай живе Їх Королівська Величність Юрій V!"

Колиб був хто таке сказав консулеві Лончинському, консуль був би відповів:

— Ах, цей ваш буржуазний звичай Прима Априлису!... Нічого, нічого, дотепно сказане.

І так далі і так далі аж до „Веку Нового".

Чи міг би хтось, навіть найбільший фантаст Верн, видумати таку дикобизну, що в ній року по статтях професора Пінія у „Веку" про привілеї українців, появиться стаття якогось д-ра В. К. про те, що треба в наших церквах завести проповіді по польськи? Стаття появилася 1. квітня і я припускав, що це жарт. Але ні! Стаття була на серіозно брана...

Колиб я був статтейним — залюбки писав статті на першого квітня і то статті — так складно — пророчі. Не сповняться пророцтва — є виправдання: першоквітневі сповняться — є слава: „Подумайте, передвидів!"...

А в фейлетоні — тяжко. І так нераз серіозне слово беруть за жарт, а правду за видумку...

Тому я не писав на Прім Апріліс нічого.

Галактіон Чіпка.

Дописи.

СТАНИСЛАВІВ.

Конкурсові змагання амат. гуртків. Мин. неділі відбулася тут II. виставa II. руиди конкурсових змагань амат. гуртків читалень „Просвіти", в якій брали участь гуртки Ямниці, Єзуполя, Креховець та Угорник. Перше місце добула Ямниця („Вуйко з Америки"), в якій на перше місце з аматорів вибився селянин Духович Ів., режисер гуртка. Крім того дуже добра була Бофковська Нуся. Друге і третє місце (нарівні) заняли Угорники („У Різдвяну ніч") та Єзуполь („Свідки"), четверте Креховці („Настасящі"). В перервах приграваля дуга орхестра з Креховець. Пунктаційна табеля по двох неділях виглядає так: 1) Ямниця 25 пункт.; 2) Княгинин-Бельведер 24 п.; 3) 4) і 5) Княгинин-Гірка, Єзуполь та Угорники по 22 п.; 6) Княгинин-Кольонія 21 п.; 7) Креховці 19 п. II. руида закінчиться 14. квітня. До змагань тої руиди стане ще 8 гуртків і опісля кілька найкращих зложік них ліздуть до півфіналу, який заповідається дуже цікаво. Тут слід побажати, щоб станиславівська публика більше поцікавилася цими змаганнями.

Шевченківський концерт на Княгинині-Бельведері. Мин. неділі влаштувала тутешня читальня „Просвіти" концерт у честь Шевченка. Програма була зложена здебільшого й цікаво: промова Брицидея Ст. про три декламації: Пташинська (10-літній хлопець), Максимцю (6-літній хлопець) і п. О. Гелетинської; сольоспів Бурака („Черемше, брате мій" — Лисенкевича й „Засумуй грембіто" — Кушнірського); скрипкове сольо Федишина; хорові продукції читальняного хору (дириґент дир. В. Фрей-ас та інсценізація „Гаркнітої молодиці" у виконанні амат. гуртка. Фортепіянові супровід був у руках проф. І. Лисенкевич-Свідзинської, яка виявилася зі свого завдання безсторонньо. Всі вичислені програми виявилися вкупі зі свіх згадань і тут з певністю можна стверднти, що до свого приготовлення читальня дуже солідно. До найкращих точок програми належала безперечно інсценізація, яка незвичайно могутньо вражінням й остатнім словом у душі слухів. У великій мірі причинилась до цього і М. Постківна, яка в постаті України вилила всю свою душу, так, що в декого на салі блестіли в очах сльози. Дуже добре співав Бурак, як також хор, особливо „Дніпро реве" з баритоновим сольом інж. Фартуха в супр. фортепіяну. Публики небагато, але та, що була, виходила з концерту в якомусь піднесенім настрою.

Ав.

РАВА РУСЬКА.

Не вільно приєднувати членів „Просвіті"! Дня 16. III. в год. 20-ій мало відбутися засідання надзірної ради каси „Самопоміч" у Верхрати. На засіданнях прибув також муж довіря „Просвіти" п. Смут Іван, щоб заохотити присутніх членів н. р. до вступу у члени Т-ва „Просвіта" у Львові. Саме передтим, як мало розпочатися засідання, увійшов до домівки кол. пост. Лисаковський і запитав: „Що то за зебрання"? Йому відповіли, що на засідання н. р. каси „Самопоміч". Лисаковський зажадав протоколу, а коли йому не показали книги протоколів тому, бо не було її під рукою — мав її ще неприсутній на засіданні п. Чіх Михайло — Лисаковський почав провірювати між присутніми, хто яку має функцію. В міжчасі завважив п. Лисаковський на столі інструкцію Головного Виділу „Просвіти" і повноваснть для мужа довіря. Ту інструкцію і повноваснть сконфіскував із обіцянкою на другий день по основному перечитанні відлати. Другого дня, замість її віддати, Лисаковський почав страшити мужа довіря, що він веде нелегальну роботу, за яку вивезуть його до Берези Картуської; далі заявив, що повноваснти не віддасть, а перешле її до староства. Подаємо це до відома Хвального Головного Виділу Т-ва „Просвіта" у Львові і просимо поробити в цій справі відповідні заходи. Треба зазначити, що згаданий Лисаковський постійно робить перешкоди у всіх ділянках культурно-освітньої роботи по установах села Верхрати.

Нікна установа
не може
обійтись без „Діла".

СПОРТ.

СПОРТ У СТАНИСЛАВОВІ.

Мин. неділі відбулось льосування мистців Б.-кл при чому Б.-клясу поділено на дві групи. Проном грає в І-ій групі, до якої належать ще: Рипне, Бельведер (Станисл.) і Стрийка та Дрор зі Стрия. Календарик розгривок такий: 28. IV. Проном — Бельведер; 5. V. Рипне — Проном; 12. V. Дрор — Проном; 19. V. Проном — Стрийка; 23. VI. Проном — Рипне; 30. VI. Бельведер — Проном; 7. VII. Проном — Дрор; 14. VII. Стрийка — Проном. Склад Проному не багато зміниться і буде представлятися так: на воротах буде грати знаменитий Андрійшин І., заступати в потребі буде його Баграновський. На оборонї виступить мінудорічна пара Андрійшин II. і Мокрович. В помочі грати будуть Чаплинський, Куділа, Панашій, Брицидей і Гаврилів III. В нападі побачимо майже минудорічний склад: Демянчук, Керикевич, Яворчук І., Зубик, Лісневич Б. і Коровайчук І. Коли змагуни вложать у свою гру багато амбіції та жертвенности, то можуть рахувати на мистецьке і вкід до А-на.

ЗМАГАННЯ У. С. С.

В мин. суботу й неділю відбулись пінт-погові змагання за першенство стан. округи, органів. У. С. К.-ом До змагань стануло 16 змагунів: 13 з У. С. К.-у і 3 з „Говерлі". (Де змагуни з Бельведеру?) Змагання відбулись системою олімп. По елімінаціях до півфіналу дійшли: Радич, Комар, Міяльот і Данько (всі У. С. К.). Сенсацією елімінації була програна Андрусовича II. з Комарем. Висліди: **півфінали:** Данько — Міяльот 21 : 15, 19 : 21, 19 : 21, 22 : 20, 21 : 19 Комар — Радич — 21 : 18, 21 : 11, 24 : 22. **Фінал:** Данько — Комар 21 ; 18, 23 : 21, 21 : 12. Мистецтво округи добув тямсамим Данько вповні заслужено.

Б. Л.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Омелян Терлецький: ГЕТЬМАНСЬКА УКРАЇНА Й ЗАПОРОЗЬКА СІЧ. Львів 1935. Накладом фонду „Учітеся, брати мої". Ч. 17. Стор. 85. 16-о.

Д. Вирнак: КАРДИНАЛ МЕРСІЄ. Львів, 1935. Книгозбірня „Вістника" Ч. 1. (5). Стор. 68, 16-о.

Е. Ю. Пеленський: СУЧАСНЕ ЗАХ.-УКР. ПИСЬМЕНСТВО. ОГЛЯД ЗА 1930—1935 Р. Р. Львів 1935. Стор. 64, ф. 16-о.

ЖУРНАЛИ.

ЛІТОПИС ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ ілюстрований журнал історії та побуту. Львів, квітень 1935. р. VII. Ч. 4. Зміст: Вашим тінням. Слово від нас — Редакція. Василь Гірний: Березневе повстря. Т. Галко: Дороги. Ст. Гайдучок: Цифри оповідають про УСС в 1914 р. Богдан Нижанківський: Гренадир. В. Юрченко: Стрілецькі маки. Анатоль Курдидик Поема про стрілецьку шапку. В. Тесар: Стрілецькі псальми. Степан Глушко: Сотник Клим Гутковський. Василь Ткачук: Гато й одинак. Ф. Мелешко: Нестор Махно та його анархія. Д-р Іван Карпинець: Історія 8-ої галицької Бригади. Ярослав Куодидик: Дівчата й мальчи. Зенон Тарнавський: Собака стрільця Артура Косе. Бібліографія. Від Адміністрації.

ЖІНКА, двотижневик. Видає видавнича кооперативна „Союз Українок" Львів, вул. Сикстуська Ч. 44. Число з дати: Львів, 1-ого квітня 1935. Зміст: Підсумки загального з'їзду. Хід нарад на загальних зборах Союзу Українок. М. Ценьковська: Єлисавета Трипільська Вістка Союзу Українок. М. Омельченко: Рабіндранат Тагор про жінку. Наталія Сас: Безробіття. Мел. Ніжанковська: Дитяча книжечка. Естетика одягу. М. А.: Кілька рефлексій з приводу одного свята. Рецензії. Число має 1. сторінок.

ДЗВІНОЧОК, часопис для українських дітей. Львів, квітень 1935. Р. V., ч. 42.

БОГОСЛОВІЯ, науковий тримісячник. Львів 1935. Т. XIII Кн. 1. Зміст: D-r Artur Landgraf: Petri Abelardi Expositionis in epistolam S Pauli ad Romanos Abbreviatio. о. д-р Мирослав Конрад: Нарис історії старинної філософії (продовження). Михайло Возняк: Перший історик Церкви з вихованців львівської духовної семинарії (продовження). Вибрані питання. Коли Хозари перейшли на жидівство — докінчення (В. Мошін). Археольогічні розкопи дітом 1933 р. на терені Катедри св. Юра у Львові — докінчення (д-р Ярослав Пастернак). Чи Орієнтали є зобовязані карами, определеними в Кодексі Права Канонічного (о. д-р Лев Ганицка). Огляди й оцінки. Всячина — хроніка. Книжки й часописи.

НОВА ХАТА, двотижневий журнал для плекання домашньої культури. Львів 1. квітня 1935. Р. XI. Ч. 7. Зміст: Весняника. Софія Русова: Весна і дітвора. Марія Омельченко: Україночки й дитячий притулок в Подєбрадах. Любов Шелухина: Перший дитячий театр. Мелі Нижанківська: Мистецькі діти. Стефанія Савицька: Підсумки емансипації. Ірина Гургула: Народні пісні. Цінна чаю. Галина: Графольогія. У. С.: У дитячинни. Цінна чаю. Галина: Графольогія. У. С.: Дитячій харчівні. С. Коржинський: Бережім немовлят. Ніжне і дітей від кривухів. Сукенка для дівчинки. Шпільне сиділня. Еля Олесницька: Весняні клопоти. Приписи. Ірина Вільде: Метелики на шпильках. Ілюстрації.

НИВА, часопис присвячений церковним і суспільним справам. Львів, березень 1935. Р. XXX. Ч. 3. Зміст: Назад на давні шляхи. о. Степан Хабурський: До проблеми виховання нашої молоді. о. Михайло Мосора: На обрядові теми. о. В. Р. Рабій: Душпастирю у недузі. о. Іван Нагурський: Homo homini lupus. о. Прот. П. Табінський: До питання про четверте попружжа в Східній Церкві. о. Юліян Дзерович: Загальні збори Т-ва св. Андрея. Відозва Товариства Просвіта. Всячина.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Середа, 3. IV. год. 7·30 веч. „Крик".
Четвер, 4. IV. год. 7·30 веч. „Пять перед дванайцятою".

Театр Різнородностей.

Середа, 7. IV. год. 7·30 веч. „Подружній метч".
Четвер 4. IV. год. 7·30 веч. „Під примусовою управою". Вистава льосована, всі місця по 1 зол.

Кіна.

АДРІЯ: „Поза муранн монастиря" та додаток.
АНОЛЬО: „Недокінчена симфонія".
АТЛЯНТИК: „Московські ночі".
ВАНДА: „А. Л. 14. затонула", „Велика грішниця".
ГРАЖИНА: „Вероніка" (Фр. Галь)
КАСІНО: „Весела вдова" оперетка Легара (з Мор. Шевальє та Мекдональд).
КОЛІСЕЙ: „Гвіски та долари" та ревія.
КОПЕРНИК: „Клеопатра" та найновіший тижневик.
МАРУСЕНЬКА: „Клеопатра" та найновіший тижневик.
МІРАЖ: „Танець кохання", „Чи Люцина то дівчина".
МУЗА: „Весняна парада" (Фр. Галь).
ПАКС: „Історія душі", Тижн. ПАТ-а.
ПАЛЯС: „Антко - поліцмайстер" (Данія).
ПАН: „Кохання Фрайдайн Доктор", „Створена до цілування".
РАЙ: „Каріока".
СВІТ: „Мікі Маус", „Новочасний Робінзон Крузо".
СОНЦЕ: „Відважний хлопець" і ревія.
СТИЛЕВЕ: „Весела Зузанна" та ревія Передсвяточні усмихи".
УГІХА: „Буритель" і ревія.
ХИМЕРА: „Світ ідо вперед".

Закордонне радіо.

Середа, 3. квітня 1935.

Відень (506,8) 12·00 Попул. музика, 19·35 Концерт військ. орк., 21·45 Суч. турецька музика, **Брно** (325,4) 17·50 Нім. нар. пісні, 19·25 Колисанки, 22·15 „Продана наречена" оп. Сметани, **Прага** (470,2) 10·15 Сальон. музика, 19·45 На крилах вальса, **Білгород** (437,3) 21·00 Славянська музика, **Берлін** (356,7) 18·00 Музика та співи, 22·30 Легка й танк. музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 19·00 Концерт, **Ляйпціг** (382,2) 20·45 Симф. концерт, **Будапешт** (550·5) 12·05, 19·10 Співи, 13·00 Військ. орк., **Мілянo** (368,6) 11·30 Тріо, 17·30 Концерт, **Рим** (420,8) 21·00 Опера.

Четвер, 4. квітня 1935.

Відень (506,8) 13·10 Музика для дітей, 17·30 Шопенівський концерт, 20·35 Розривковий концерт, 22·20 Квінтет А-дур Шуберта (Фореленквінтет), **Мор. Острава** (269,5) 17·30 Вес. пісоньки, 18·30 Сп. ресіталь, 19·25 Дивертн на два форт., **Прага** (470,2) 10·15 і особливе тріо, 17·20 Форт. рес тталь, 20·00 Пісні на жін. хор, **Білгород** (437,3) 17·00 Скрипк. ресіталь, **Берлін** (356,7) 16·30 Солісти (муз. сп.), 20·10 Танк. вечір, **Кенігсвустергавзен** (1571) 10·15 Нар. пісоньки, 20·15 Суч. музика, **Кельн** (455,9) 10·10 Нар. пісоньки, 13·15 Пісоньки (солісти, хор), 16·00 Солісти, **Штрасбург** (329,6) 20·15 Музика з часів Шекспіра, **Будапешт** (550,5) 12·05, 17·30 Легка музика, 13·40 Скрипка, 19·30 „Московський бал" оп. Нердія, **Мілянo** (368,6) 17·00 Суч. музика, 20·45 „Арабська невільниця" оперетка Сільві, **Рим** (420,8) 17·05 Солісти, 20·45 Симф. концерт,

Львівське радіо.

Середа, 3. квітня 1935.

6·30 Ран. авд., 7·50 Практичні вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Сальон. музика, 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. денник, 13·00 Популярна музика з гр. пл., 13·50 Експорт, 13·55 Біржа, 12·45 Ревія старших оперет із гр. пл., 16·30 Зі світа дівчат, 16·45 Славні дуети з гр. пл., 17·00 Політика евр. держав після війни, 17·15 Твори Баха й Гендля на скрипку та форт., 17·50 Відчит про Йос. Сулковського, 18·00 Славянські п сні, 18·15 Вес. скеч: Викінчилися, 18·30 Почт.-техн. скринька, 18·40 Сільва ерум мист життя, 18·45 Рашавіцька авд., 19·07 із Гребовлі до Будинкова, 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Концерт гармоністів, 19·50 Актуальна хутірка, 20·00 Оп. фрагмент, 20·15 Міцкевичівський вечір із Вільна, 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Шопенівський концерт, 21·30 „Гуцульський ліс" оповідання Люд. Славинського, 21·40 Пісні, хор, 22·00 Рекл. концерт, 22·15 Конкурс фабрики „Тунгсрам", 22·30 Музика з гр. пл.

Четвер, 4. квітня 1935.

7·30 Ранішня авд., 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Бесіда школа, 12·30, 13·10 Муз.-вок. концерт, 13·00 Хвилинка для жінок, 13·05 Полудн. денник, 13·45 З ринку праці, 13·50 Експорт, 13·55 Біржа, 14·00 Легка й характеристична музика з гр. пл., 16·45 „Ave Марія" в пісні з гр. пл., 17·00 Репортаж із радового інституту в Варшаві, 17·15 Вок.-муз. концерт, 17·50 Спорт. порадник, 18·00 Пісоньки Ерішового хору з гр. пл., 18·10 Рік 1905 в польській поезії, 18·30 Листи та програми, 18·40 Сільва ерум, мист. життя, 18·45 Співи (Волінський, тен.), 19·15 Біогр. шиц мого Пашкіна (театр. фейд.), 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Пісні (Блажинська, сопр.), 19·50 Акт. фейд., 20·00 З весельою музою по світі (муз., співи), 21·30 Желенський: Форт. тріо, 22·00 Реклам. концерт, 22·15, 23·05 Концерт легк. муз., 22·35 Іст. співи Неницевича з музикою Карпінського.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·28—5·30 зол.

Нім. марка 1·95—2·05, фр. франки 34·80—35·05, шв. франки 171·50—172·00, фунти стерлінги 25·30—25·50, австр. шілінги 99·00—99·50, чеські корони 21·60—21·90, рум. леви 32·50—34·00, ліри 43·50—44·50.

Золото: Долари 8·95—9·00, Франки фр. 34·20—34·50, Дукати 81·70—82·30, Корони 36·30—36·80, Рублі 46·20—47·50, 1 гр. 5·92·44.

Срібло: Корони австр. 0·32, Рублі 1·40, Флорени 0·65, 1 гр. ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Г. К. З. 44·50—46·25, 5 проц. дол. Б. Г. 51·50—53·50, 4 проц. Зол. Б. Г. 44·00—45·50, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 47·00—48·50, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 52·00—53·50, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

Премівки.

Долярівки 52·00 — 53·50, Інвестиційні 112·00—114·00, Будівельна 45·00—46·50.

ЗБІЖЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська льоно Львів

	від	до	від	до
Пшениця одноц.	17·25	—17·50	18·75	—19·00
Пшениця збірна	16·25	—16·50	17·75	—18·00
Кукурудза краєва	19·00	—19·50		
Гречка на мливо	15·75	—16·00		
Крупи гречані	26·00	—28·00		
Висівки пшен. гр	9·00	— 9·25		
Висівки пшен. сер.	8·75	— 9·00		
Мука пш. І. А.	30·50	—31·00		
Мука пш. І. Б.	28·50	—29·00		
Мука пш. І. Ц.	26·50	—27·00		
Мука пш І. Д.	25·75	—26·25		
Мука пш ІІ. А.	23·50	—24·00		
Мука пш ІІ. Ц.	23·50	—24·00		
Мука пш. ІІ. Д.	21·00	—21·50		
Мука пш. ІІ. Е.	20·50	—21·00		
Мука пш. ІІ. Ф.	19·00	—19·50		
Мука пш. ІІ. Г.	18·50	—19·00		
Мука пш. ІІІ. А.	13·50	—14·00		
Мука пш. разова	17·50	—18·00		

Інші курси незмінені.

ШИНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 2. квітня ц. р. кооперативам платив за:

	льоко Львів.
1 кг. масла франко магазин	2·50 зол.
1 л. молока	0·15 „
1 л. сметани	0·60 „
1 к. яець	2·25 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло, молоко, сметану та яйця сильна.

Маслосоюз повідомляє, що від 2. квітня ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомасарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята		за 1 кг.	2·50 зол
Молоді кури	І. кл.	„	0·85 „
Старі	„	„	0·75 „
Підгодов. індики	„	„	1·10 „
„ індички	„	„	1·30 „
Пантарки	„	„	1·30 „
Молоді голуби за пару			0·50 „

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „Д І Л О"!

ОПОВІСТКИ.

Філія Союзу Українок у Львові, повідомляє своїх членів, що в четвер 4. квітня 1935. в год. 18·30 в домівці при вулиці Сикстуській 44. відбудеться реферат п. Д-р Х. Кононенко на тему „Жіночий рух на Підкарпатті". 211

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Вакни, насіди, балії поручає найдешевше Войтіх Заяць, Оссолінських 14. 5—10

ОГОЛОШЕННЯ.

Нагода для елєгантної й ощадної пані!

Першорядна робітня корсетів „КРИСТИНА", Львів, св. Миколая 17, партер. Веде її довголітня працівничка фірми „Малгожата" яка дає гарантію за першорядне виконання і матеріяли по дуже низьких цінах. 84/27 1—3

ІВАН ДРОПА
Інструктор Англійського крою системи „Міністра"
мужеський кравець
ЛЬВІВ, РИНОК 19. II. ПОВ.
виконує першорядні мужеські одяги після найновіших фасонів по безконкуренційних цінах. 1178 3—4

ДЕШЕВО! ДЕШЕВО!
СІТКИ ДО ОГОРОЖІ
І. КОНРАД
ЛЬВІВ, ГЕТЬМАНСЬКА 22.
204 1—4

Читайте „Діло"!

Гарні й дешеві книжки

Видавничої Спілки „Діло"

	ціна		почтова пересилка
Др. Е. Олесницький: **Сторінки з мого життя I.**	1·90	зол.	0·30
Василь Софронів: **Липнева отрута**	1·40	„	0·90
Евген Чикаленко: **Спогади Частина I. II. III.**	4·50	„	0·50
Окрема частина по зол 1·50			
Ст. Левинський: **З японського дому**	1·50	„	0·30
М. Рудницький: **Між ідеєю і формою**	1·50	„	0·30
Е. Бронте: **Буреверхи,** переклав М. Рудницький	1·50	„	0·30
Проспер Мериме. **Блакитна кімната та інші оповідання,** переклав Василь Софронів	0·95	„	0·25
Альфонс Доде **Маліцький,** із французької мови переклав М. Рудницький	1·00	„	0·30
Володимир Островський: **Смік землі**	0·80	„	0·15
Микола Матів Мельник: **Кров дим і згар**	0·50	„	0·15
Гордій Брасок: **Безлунні**	0·50	„	0·15
Михайло Возняк: **Шевченко і книжка Реліма**	0·80	„	0·15
Михайло Возняк: **Белей і Конисьлія**	0·50	„	0·15
Др. Ст. Баран: **Новий самоуправний закон**	0·80	„	0·15

Дістати можна у Видавничій Спілці **Діло" Львів, Ринок 10** та у всіх книгарнях.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти . 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол.	0.35	Дрібні оголошення від слова: натримовільні і приват. кореспонденція по купно, продаж, винаєм і т. п. зол. 0.15; шукаючі праці „ 0.07; слова товстим друком подвійно.
1 „ одношпальтовий в тексті і новинках	„	0·60	
„ на першій сторінці	„	0·80	

Остання сторінка 1/1	зол.	450—
„ „ 1/2	„	250—
„ „ 1/4	„	130—
„ „ 1/8	„	70—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

ч. 88 (13.986). Львів, четвер 4. квітня 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Квартальна 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Польща не замотається в акцію проти Німеччини.

ЛЬОНДОН, ПАТ. „Таймс" пише, що мін. Іден поінформує рішальні чинники Польщі про розмови у Берліні і Москві. Завданням мін. Ідена довідатись, чи Польща не змінила свого становища супроти східного пакту. Варшава тримає у своїх руках ключ теперішнього положення. „Дейлі Телеґраф" пише, що Польща не хоче вести ніякої акції, яка булаб грізна для Німеччини. На думку німецьких кол підписання пакту без Німеччини булоб однозначне з окруженням Німеччини і довелоб скоріше чи пізніше до війни, яка велась би на землях Польщі. Тому Польща не хоче дати втягнутись до ніякої комбінації ані проти Німеччини ані проти СССР, але хоче зберегти між ними рівновагу.

„Менчестер Ґардіян" пише, що на випадок конфлікту годі вдруге нарожуватись на новий поділ. До замирення Европи може дійти тільки завдяки зусиллям держав східної Европи. Тому В. Британія не може взяти на себе ніяких зобовязань у східній Европі, але виступити в ролі посередника. Коли подорож мін. Ідена дала почин до посередництва В. Британії у східній Европі, в такому випадку принесе вона велику користь

Перед конференцією у Стрезі.

ПАРИЖ, 3. 4. ПАТ. „Птіт Журналь" пише, що в міністерстві закордонних справ іде оживлена дипльоматична діяльність. Приготовляються до конференції у Стрезі та застановляються, яку форму прийме система збірної безпеки та чи східний пакт здійснять у його первісній формі, на випадок, коли Німеччина відмовиться в ньому від співучасти. Якщо і Польща не приступилаб до пакту, він утратив би характер регіонального пакту та став би союзом між Францією, Чехословаччиною та СССР. Думають теж над ін. розвязкою, яка беручи на увагу ідею взаємної помочі втягнула би іще питання миру на сході у ширший пакт Л. Націй. Ішло би тут тільки про европеїзацію ідеї взаємної помочі, що є підставою східного пакту.

Німецька армія служить мирові.

БЕРЛІН. ПАТ. Заступник канцлєра мін. Гес виголосив на зборах робітників у Мінхені промову, в якій згадав теж про введення загальної військової служби в Німеччині. Заява німецького уряду привернула свободу і незалежність Німеччини та перейшла до денного порядку над важними постановами версальського трактату, які порушили інші держави. Світ знає, що ця заява піддержує вже нині відповідна кількість озброєних воїнів. Від 16. березня Німеччина є свобідною нацією. Проти нарушення своєї свободи німецька нація буде завзято боронитись. Міністер заявив, що виріб воєнних матеріялів дасть працю широким верствам населення. Нова національно-соціалістична армія не має імперіялістичних цілей, але служитиме німецькому мирові

Мусоліні перестерігає перед перебільшеним оптимізмом.

РИМ, 3. 4. ПАТ. У вступній статті у „Пополо д' Італія" Мусоліні пише, що в останньому часі починають італійці віддаватися прибільшеному оптимізмові. Його обовязком є перестерегти перед тими оманами, бо розчарування є дуже прикре.

Мусоліні зовсім не думає недоцінювати конференції у Стрезі, але хоче, щоби ця конференція відбулася в політичній і дипльоматичній атмосфері сучасної Европи, яка не дозволяє на омани. Це зовсім зрозуміле, що надії й зацікавлення цілого світу звертаються у бік конференції, але всякий передчасний ентузіязм, викликаний переконанням, що у Стрезі створять підстави миру на цілі століття, неказаний і невідповідний.

Ліквідац'я болівійсько-параґвайського конфлікту.

ЖЕНЕВА. 3. 4. ПАТ. Нині прийшли до Ліги Націй вістки, що болівійсько-параґвайський конфлікт за Чако входить у стадію ліквідації та в колах Ліги Націй викликали помітне вдоволення. Мабуть що надзвичайна сесія Ліги, яка мала відбутися 20. травня, буде зайва. Повідомили теж Лігу, що Аргентина і Чіле запросили Болівію, Злучені Держави і Перу до співпраці над мирною ліквідацією спору за Чако. Болівія і Параґвай уже, як говорять, погодилися перервати військову акцію а взамін сумежні держави запевнили їм безпеку.

В той спосіб спір ліквідували за власівками Ліги

Арештували комуністів у Празі.

ПРАГА, 3. 4. ПАТ. Поліція арештувала у Празі кільканацять осіб, викидаючи їм протидержавну комуністичну діяльність. Між арештованими є двох німецьких громадян та кількох швайцарських. Ревізія в помешканнях арештованих на празькім передмісті викрила дві добре уряджені короткохвильні висильні радіостації, що були готові до вжитку. За власником тих апаратів, Шульцом, шукають.

Арештовані німецькі громадяни Мецнер і Фрайбер мали при собі більшу готівку у чеській і чужинній валюті.

Заява довіря для уряду Фляндена.

ПАРИЖ, 3. 4. ПАТ. На нинішнім засіданні палати премієр Фландєн поставив вотум довіря, мотивуючи, що уряд мусить мати підтримку краю перед сесією Ліги Націй, де дискутуватимуть про німецькі озброєння. Палата виділила уряд довірим 410 голосами проти 134 та відклала свої засідання до 28. травня.

Великі демонстрації студентів у Ковні.

Домагаються димісії міністра.

БЕРЛІН, 3. 4. ПАТ. Німецьке інформаційне бюро повідомляє з Ковна: 2.000 студентів пішли походом перед будинок німецького посольства, але поліція не допустила до демонстрацій. Опісля студенти пішли під університет, де уладили віче і домагались димісії міністра внутрішніх справ і начальника поліції в Ковні.

Демонстрації студентів у Румунії.

БУКАРЕШТ, 3. 4. ПАТ. Уряд заборонив скликати конгрес союзові студентів націоналістів. Тому студенти уладили великі демонстрації перед будинком університету і міністерства внутрішніх справ.

Перед девалюац'єю еспанської пезети.

ПАРИЖ, ПАТ. Французька преса пише що еспанські фінансові кола сподіваються девалюації пезети. Еспанський посланик „А. Б. Ц." вважає, що девалюація пезети поправить закордонну торговлю Еспанії.

Уживайте лише

знаменитої цикорії **„ЛУНА"**
здорової підмінки кави **„ПРАЖІНЬ"**
і зернистої **„Солодової кави ЛУНА"**
виробів української кооперативної фабрики
„Суспільний Промисл" Львів XV., Церковна 2. тел. 42-97

На політичній шахівниці.

Тенденційна і несправедлива оцінка української політики в Польщі нашою американською пресою. — Несовісність краєвих кореспондентів. — Обективна оцінка української національної політики в краю.

Нюйорк, 22. березня 1935.

В кількох українських газетах в Америці появилася менше або більше гостра критика у українського політичного проводу з нагоди промови варшавського міністра Коцялковського. Критика має на цілі доказати, що український політичний провід, тобто УНДО і Парляментарна Репрезентація це люди без чести, без пуття і чого там ще. Висловлюється при цій нагоді надію, що справді треба нового проводу, але такого, щоби не йшов на компроміси та щоби не „хрунів" і не занедбував життєвих справ українського народу.

Отже критику з докорами в сторону наших патріотів у Польщі можна було вичитати не один раз, але критики будуючої або признання хоч крихітки доброї волі для краєвого проводу не можна доглянути ні в одній газеті, виданій для українського громадянства в Америці.

Нехай вільно буде мені поставитися критично до такої критики хочби в ім'я справедливости. Перш усього треба поставити собі питання, для кого пишеться така критика діяльности Української Парляментарної Репрезентації? Чи вона писана для вжитку цієї Репрезентації і для українського загалу, щоб їх навести на іншу, злу чи добру, дорогу? Бо хто в краю читає українські газети з Америки? Навіть не читає їх Українська Парляментарна Репрезентація, ані редакції українських газет у Польщі. Хай буде, що перечитає яких 100 українців на еміграції в Европі, то решту читачів цієї критики творить виключно український загал в Америці. Отже виринає питання, яку науку дістануть американські українці з такої критики? — Просто таку, що в краю кожний провід мусить бути хрунівський лише тому, що живе в чужій державі і має взаємини з представниками цієї держави. А цей факт сам собою вказує, що наше представництво є „хрунівське", бо хто видів таке, щоби говорити з противною стороною в часі боїв? Цеж проста „зрада"!

А дальший висновок мусить бути такий: Як кожне представництво в краю зрадливе чи хрунівське, то пощо підтримувати його, а з ним і тих, що його створили? Ліпше йти за гаслами тих, які обіцюють, що колись буде в нас справжнє народне представництво, але аж у своїй власній державі і тоді ми його будемо слухати. А тимчасом треба валити кожного представника, що відважиться говорити з міністром.

Насамперед мала завага для дописувачів із краю до американських газет: Те, що добре сказати в Галичині на адресу нашого представництва сьогодні, може бути злим, коли дістанеться до Америки за місяць. Те, що ви скажете по приятельськи своїм співробітникам і товаришам праці, **виглядає на ганьбу, як напишете про це до далекого краю.** І тут, в Америці, добре можна зрозуміти пословицю про птицю, що замечищує своє гніздо.

Тепер до меритум справи: Коли в нас, у всьому українському громадянстві так діла стоять, що українських справ ще тепер, після стількох із

торичних нещасть і стільки жертв можуть вести одиниці, що їх лише можна підозрівати в зраді чи хрунівстві, то така нація не має будучини. Ліпше спускаймося на дно. Ми — виховить — таке кодло, що не спосібні видати спомiж себе характерних провідників. І на цьому требаб закінчити отсі міркування та положити підпис.

Але самé тому я не годжуся із такою критикою, бо воно так не є! Мені ліпше приймити іншу засаду, тобто засаду гри на політичній шахівниці. Без огляду на умовини, стоять проти себе два грачі і роблять потягнення. Один грач може бути сильніший, другий слабший. Один прийшов для забави, другий з розпуки, бо не має іншого виходу: мусить грати, а ні, то тратить життя. Отже ліпше грати, хочби на те, щоби зискати на часі. Може зміняться відносини, може прийде поміч, може противник ослабне. Не вдалося одно потягнення, не вдалося друге, грозить мені програна, але я ще при шахівниці, ще мене не змів мій противник. Маю нагоду навчитися, маю спромогу набрати сили.

Дивляться наші патріоти на оту нерівну гру, а коли нашій Парляментарній Репрезентації не пощаститься, так зараз: „хрунi! Зрадники"! Чомуж бодай не „брак політичного вишколення, або „брак орієнтації"? Чому зараз дорікати недостачю патріотичних почувань? Тому, що не мають сил перемогти? Тому, що не стоять виключно за максимальну програму? Тому, що говорять навіть і про хліб насущний замість безнастанного повторювання „хочемо держави"?

Хочемо і домагаємося від Парляментарної Репрезентації безупинного здобування. А забуваємо, що добути можна лише силою. А силу творимо будівництвом. Отже ті, що то критикують недостачу здобутків, мають отверте поле: Пробувати самим іти до боротьби і станути на чолі політичних боєвиків. Тоді вони покажуть, що ще не всі „зрадники" та „хрунi", та що українська нація на цілому світі має ще гідних довіря людей. Це скріпить довіря мас до проводу і викреше в них завзяття.

А може ми, звідси, з Америки, не сповняємо свого обовязку? Може ми вміємо навіть і крик підоймити, який подекуди помагає нашому краєвому проводові, то зате ми не скріпляємо як слід наших будівельних станиць. Що говорить Рідна Школа? — Міліон двісті тисяч довгу! Ні одна позичка Рідній Школі на сплату цього довгу з Америки! Яке наше відношення до краєвих економічних установ? Як ми поширюємо в Америці краєві діточі видавництва? Які звязки нашого молодого покоління з молодечими організаціями в старому краю? І т. п.

Отже пробуймо наперед будувати силу, а тоді домагатися здобування позицій від нашого національного проводу. А на ділі, коли вдумаємося в положення нашого народу в Польщі, то можемо завважати, що таку саму законну боротьбу мусить цілий нарід, під проводом парляментарного заступництва, звести за одну українську вселюдну школу, як і за цілий комплекс національних справ, зясованих збірною назвою „автономії", що є однозвучне з домаганням українського стейту на американський лад. І тому невдача в політичній грі парляментарної репрезентації є однозвучна з невдачею змагань усього громадянства. Когож тоді винувати?

Д-р Семен Демидчук.

Майже ЗАДУРНО решітки полотна 50 сот., панама 90 сот., в с и п и 1·10, крепон 70 сот., вебa 1·— та м о д н і вовни на 40% дешевше **БЛАВАТНИЙ БАЗАР** — Львів, Боїмів ч. 12.

ПЕРЕД СТРЕЗОЮ.

Рим, 28. березня 1935.

Зустріч Гітлера зі Саймоном і тринадцятигодинна їх розмова, яка мала характер гострого переконливого монольогу першого, викликала в Європі ще більше напружевня. Саймон після цієї розмови вийшов усміхнений і сказав журналістам стільки, що вони... пішли на здогади, на певні міркування. А все те долилає оливи до вогню, і ми, українці, стоїмо осторонь і приглядаємось із зімкнутим віддихом. І проблиск надії мигне перед вами, коли читаємо, що всі заявляють про додержання миру. Та хто цьому вірить? Горожана постава Франції не має тут такого голосу, як останнє в цьому напруженні слово Англії: вона всеж ще й досі є головним чинником в европейській політиці.

Римська преса на поставу Гітлера, на його лиховісні плани, висловлені перед Саймоном, реагувала двояко: нервово гостро і супокійно. Супокійно заговорив поважний, давній націоналістичний щоденник („сині сорочки") „Ля Трібуна", в 28. III. ц. р. В передовиці каже, що з офіційного берлінського комунікату не можна, в даному випадку робити нядких гороскопів. Покищо німецькі інформації, нібито розмови Гітлера зі Саймоном не були любовь такі, щоби після них можна було легко дійти до порозуміння. „Оце й усе", — каже автор передовиці.

Дещо гостріше заговорив щоденник „Іль Мессаджеро" з 27. III. ц. р. Берлінський кореспондент каже, що „В кінцевому комунікаті про англійсько-німецькі розмови з цих днів, навіть із найкращим бажанням не вдається найти нічого поза звичайні, порожні слова ввічливости". Таке вражіння має кореспондент згаданого щоденника.

Зате „Іль Джіорнале д'Італія" з 28. III. ц. р. у своїй передовиці „Негативні прояви" виявив дещо нервовости і гострого тону. Для нього висновки англійсько-німецької зустрічі в Берліні роблять супокійних европейських обсерваторів мінше безрадними. Висліду цієї зустрічі не можна вважати за хосенний прояв напряму для загально-політичного порозуміння. У передовиці ще раз читаємо що поїздка Саймона до Берліна йде виключно на відповідальність британського уряду і вона не може представляти збірної лінії трьох потуг. Дальше: що „Все те каже догадуватися, що ніякої основної точки порозуміння не найшли вони, а тому й нема ніякого позитивного висліду, такого, якого надіявся осягнути британський уряд. Тож можна вже тепер сказати, що після берлінської зустрічі не пішли ми крок наперед, а радше мабуть пішли крок назад на шляху загального порозуміння. Безперечно, Англія доложила великих зусиль, щоб крайньою спробою найти можливість до порозуміння. Але вона примушена ствердити, що всі ті спроби пішли надаремне. Негативний вислід у Берліні глибоко відчує Англія... Беручи на увагу остаточне висвітлення цього становища, виринає питання: чи в теперішній хвилині існують іще можливости сердечної співпраці між більшими потугами Европи, чи треба зректись загальних порозумінь і вернутись до системи збірної, тісної і на підставі певного положення, приняти постанови про конечні забезпечення, щоб на випадок браку загальної співпраці оминути небезпеку для ладу і миру в Европі?"

В цьому тоні ми можемо добачати й тонку політику Італії, як також і її непевність: коли б Німеччині вдалось перевести свої плани на Сході, чиж це не захитає сили і впливів у закордонній політиці не лише Франції, а й Італії? Правда, їмці важко щось певного передбачити, ще й у таку хвилину, коли політика Европи находиться в дуже плинкому стані, коли може й нашою й доля Европи рішається, коли Москва переговорює з Лондоном.

М. Завамський.

Цісар Манджу-Ко їде до Японії.

ГСІН-КІНГ, 3. 4. ПАТ. Цісар Манджу-Ко Канґте з почотом виїхав з Гсін-Кінг до Дайрену, звідкіля на японськім панцирнім кораблі відплине до Токіо, де прибуде 6. квітня ц. р. Панцирному кораблеві товаришитиме фльотилія торпедовців.

Дальший транспорт італійських військ.

НЕАПОЛЬ, 3. 4. ПАТ. Відплив відси до сх. Африки корабель „Камні д' Оліо" з 1.500 вояками дивізії І авіяція та воєнним матеріялом.

Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жаліймо датків на скріплення освітних змагань.

Д-Р ЕВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ 40

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

Спосіб, в який впускали наших виборців до середини магістрату, дав противникам бажаний успіх. Ця процедура при фіртці тревала дуже довго, а тимчасом виборці противної партії були вже в середині. Їх впустили другим боком через розібраний пліт від сторони городу і там вони без нашої участи вибрали виб. комісію. Вибирали її тоді, коли перед магістратом наші шарпалися з жидівською голотою, поштуркувані, биті і зневажувані. А як вкінці всі наші увійшли до салі, була вже комісія вибрана й очевидно чисто польська. З уваги на те переведення голосування було лиш формальністю. Оголошено вислід: Дзедушицький 90, Давидяк 70 голосів — і голота завила дикими голосами: Віват! З наших виборців при виході глузували собі окликами: А бе! Но магістратським подвірю стріляли з мозділів, хрунів потягнули на гостину.

Того почування, що його я тоді зазнав, не в силі я представити. Я не розумів досі тої гіркої розпуки, тої скаженої злости, яко мене тоді опанувала на цей вид безконечної неправди, безправства, нечуваного насильства, яке в моїх очах тут довершили на моїм народі. Це почув я і цього зазнав я щойно дня 25. вересня 1895 р. підчас Баденівських виборів. І це чули ми всі. Я бачив, як старі, сиві селяни плакали як діти, як били головами в мур. І це підняло ще мою злість і розпуку, викликувало в мене докори проти нас самих, що в такій хвилині вміємо лише плакати...

Так відбувалися найвищі конституційні акти в конституційній Австрії під рукою польського намісника Казимира Баденія.

XXXVI. ЗАГАЛЬНИЙ ВИСЛІД ВИБОРІВ, ІХ НАСЛІДКИ І ВРАЖІННЯ.

В такий більш-менш спосіб перевели всюди вибори, де не кандидували кандидати польсько-урядові, себто зпоміж русинів ті, що їх поставив т. зв. „Головний Комітет". З його кандидатів вийшли Барвінський, Вахнянин, Савчак, Мандичевський, Охримович, Небиловець, Гаморак і Кобринецький (проти Романчука). Цього останнього, правда, виразно той комітет не поставив, одначе фактично його підтримував. З кандидатів „Незалежного Комітету" не вийшов властиво ніхто. Вийшли — правда — підтримувані цим комітетом д-р Окуневський, як також селяни Остапчук і Новаковський, одначе це були в дійсности радикальні кандидати. Вийшли також два судді, Завчківський і Кульчицький, однак вони були ставленіками також „Головного Комітету", і цій обставині завдячували свій вибір. Справжні кандидати „Незалежного Комітету" перепали всі, а саме з наволоцців: Романчук, Настирний, Гурик, Антін Горбачевський і я, як також помірковані москвофіли: Рожанковський, Король і причислюваний тоді також до помірковних о. Давидяк.

Упадок майже всіх кандидатів цього комітету був просто погромом. Це було спрямоване проти цілої української течії, оскільки її представники не перейшли шляхом нової ери на сторону політики Баденія. І це був головний успіх при тих виборах Баденія і вірних йому новоеристів. З всенароднього комітету, себто з маркантних москвофілів, не вийшов ніодин і це булоб одною додатньою стороною тих виборів, коліб не було рівночасно окуплене такими великими жертвами, що їх поніс цілий нарід.

При виборах в міст поставили були русини лиш одну поважну кандидатуру в Стрию в особі о. Олекси Бобикевича, що кандидував проти всемогучого в тім місті д-ра Фрухтмана, польського жида-патріота, дотеперішнього посла і бувшого бурмістра того міста. Боротьба була завзята. Фрухтман, що завжди досі переходив майже одноголосно, дістав 453 голосів, Бобикевич більше як половину, бо 249. Руське міщанство держалося дуже добре. На Бобикевича голосувало й багато польського міщанства, а навіть — з винятком одного — всі місцеві польські священники. Була це поява ніколи передтим, ані опісля в Галичині не бувала.

(Далі буде).

Загальні Збори Земельного Банку Гіпотечного

АКЦІЙНОЇ СПІЛКИ У ЛЬВОВІ.

Дня 1. квітня 1935 р. відбулися 21-ші Загальні Збори Земельного Банку Гіпотечного, Акційної Спілки у Львові, при дуже значній участи акціонарів, які разом репрезентували 46.215 акцій на всіх 50.000 акцій. В год. 7.30 рано відбулося в катедрі св. Юра поминальне Богослуження з Панахидою за померших акціонарів, членів Надзірної Ради, Дирекції і Службовиків Банку.

Загальні Збори почалися в год. 11. під проводом президента Модеста Каратницького, який відкриваючи Збори привитав зібраних та при тій нагоді підміс, що саме дня 1. квітня минає повних 25 років праці Банку, бо в дні 1. квітня 1910 р. вперше отворив Банк свої вікна для української публики, а зокрема для селян так, як це для них засновано Земельний Банк.

Заснування Земельного Банку Гіпотечного було життевою конечністю та завершенням тодішньої економічної організації нашого національного життя. Вже тоді було в нас біля 400 кредитових кооператив, обединаних у тодішньому Краєвому Союзі Ревізійному, приблизно стільки і в Патронаті Видїзу Краєвого та біля 80 т. зв. „русских" кооператив, як оборони проти лихварських кредитових надужить, однак не було установи, яка могла би прийти в поміч хліборобському населенню довгоречинцевими кредитами. Це міг зробити тільки Банк, побудований на поважних фондах і на правах емісії заставних листів, отже Банк Гіпотечний.

Основниками Банку були Впреосв. Галицький Митрополит гр. Андрей Шептицький, Преосв. Єпископ Перемиський Константин Чехович, Преосв. Єпископ Станиславівський Григорій Хомишин, а дальше о. Тит Войнаровський, Микола Василько, д-р Теофіль Дембицький, д-р Теофіль Кормош, д-р Ярослав Кулачковський, д-р Кость Левицький, д-р Евген Олесницький, Юліян Романчук, д-р Тадей Соловій, д-р Степан Смаль-Стоцький, д-р Степан Федак, д-р Микола Шухевич.

Більшість основників, бо аж 8, уже не живуть, а саме Єпископ Перемиський Константин Чехович, посол Микола Василько, д-р Теофіль Дембицький, д-р Теофіль Кормош, д-р Ярослав Кулачковський, д-р Евген Олесницький, Юліян Романчук і д-р Тадей Соловій. Присутні повставши з місць віддали пошану померши основникам.

Найбільші заслуги в заснуванні Земельного Банку Гіпотечного положив виконавчий комітет під проводом президента д-ра Костя Левицького при співпраці таких громадських робітників, як д-р Степан Федак, д-р Ярослав Кулачковський і д-р Тадей Соловій. Не мало також причинився до одержання концесії наш Парляментарний Клюб у Відні, а зокрема знова д-р Кость Левицький і пок. Юліян Романчук та Микола Василько.

Провід Банку зложили основники в руки дир. д-ра Леся Кульчицького, який перевів техн. організацію Банку та в довоєнних роках здобув Земельний Банк Гіпотечний до значних осягів.

За цих 25 років свого існування перейшов Банк дуже бурхливі і загрозливі часи і лише коротко до серпня 1914 р. мав можність працювати в нормальних обставинах. У часах війни мусіла бути діяльність Банку з природи річи обмежена, а повоєнні часи, а відтак інфляція польської валюти — це часи упадку і обезцінення цілого маєтку Банку подібно як у всіх наших установах у краю. Щойно стабілізація польської валюти і переведена в 1925 р. підвишка акційного капіталу до зол. 1,000.000 дала можність Банкові сперши свої сили і розпочати наново свою таку корисну для населення працю. Вже скоро потім, бо в 1928 р. зайшла конечна потреба підвишки акційного капіталу до зол. 5,000.000. А саме дня 17. березня 1928 р. вийшов закон, що приписував для Гіпотечних Банків висоту акційного капіталу в поданій вище квоті. Населення краю знищене війною та зубожіле через інфляцію, не могло дати Земельному Банкові Гіпотечному такої великої суми. В тій скруті звернувся Земельний Банк Гіпотечний до наших князів Церкви з пропозицією улокувати церковні фонди в акціях Банку. Тому тільки завдяки вчасному зрозумінню ваги Гіпотечного Банку для потреб нашого населення, треба завдячити це високе громадянське діло, яке зробили не лише для самого Банку Гіпотечного, але для цілої нації Преосв. Галицький Митрополит Андрей і ції Впреосв. Галицький Митрополит Андрей і Преосв. Станиславівський Єпископ Григорій, купуючи цілу VI. емісію акцій на 4.000.000 зол.

Маючи разом 5,000.000 акційного капіталу, міг Банк на ширшу скалю розвинути свою діяльність, але вже в 1929 р. прийшла затяжна господарська і фінансова кріза, яка, очевидно, не минула і Земельного Банку. Та всеж таки завдяки підвишці акційного капіталу та обережній господарці завідуючих органів Банку, Земельний Банк Гіпотечний вийшов ціло з тієї скрути та удержав свої капітали як акційний так і резервовий вповні ненарушенними. Хоча не видно ще кінця кризи, але завідуючі органи Банку, свідомі ваги установи для українського господарського життя, своєю обережною господаркою дають запоруку, що поручене їм народне майно в цілости збережуть та при поправі конюнктури доведуть його до належного розвитку і значіння.

З відчитаного на Загальних Зборах звіту з діяльности за р. 1934 виходить, що подібно як і в інших приватних Банків агенди Земельного Банку Гіпотечного не виказують більшого оживлення і збільшення трансакцій, хоча в порівнянні до минулого року доходовість Банку значно поправилася. Збільшенню трансакцій стояв на перешкоді відплив долярових вкладів, який скінчився щойно в останніх місяцях минулого року, крім цього дальше тривожні трудноші в ліквідації селянських кредитів із причини щораз гіршого стану нашого селянства. Заміткою була акція Банку в напрямі упорядкування рільничих зобовязань у дорозі добровільної умови і розложення сплати довгу на довші речинці. Поза тим кредитова акція Банку з причини значного увязнення своїх капіталів у селянських кредитах, обмежувалася з природи річи до короткоречинцевих інтересів, які забезпечували Банкові повну ліквідність.

По представленні Загальним Зборам звіту з діяльности і бідансу та рахунку страт і зисків за р. 1934, Загальні Збори ухвалили абсолюторію Дирекції і Надзірній Раді Банку, а з виказаного чистого зиску придїлили зол. 5.000 на загальний резервовий фонд, а решту перенесли на рахунок 1935 р.

На місце уступаючих членів Надзірної Ради вибрано наново **д-ра Леся Кульчицького,** радника **Евгена Барановського, дир. Марияна Кисілевського і д-ра Льва Голінатого.**

Вкінці ухвалено оціночні норми для гіпотечних позичок, що забезпечують заставні листи згідно з предложенням Дирекції

З чеського культурного життя.

У 50-ліття д-ра Яна Славіка.

Д-р Ян Славік — це один з тих, що добре розуміють українську справу. Він приятель українського народу, не з доброго серця, але як видатний чеський славіст, бо пильно, докладно простудіював і студіює історію славянства, зокрема історію російської революції.

Д-р Ян Славік народився 25. березня 1885 р. в м. Шлєпанице в Чехах. Закінчивши університет Карла докторатом фільософії, був кілька років асистентом Історичного Семінару, де з самого початку зосередив свої студії на історії славянства, зокрема на історії східних славян. Тепер д-р Славік є проф. реальної гімназії і директором російського архіву при міністерстві закордонних справ ЧСР., а також директором Українського Історичного Кабінету та інших еміґрантських архівів, які зорганізовані при міністерстві закордонних справ (Кубанський, Білоруський).

Д-р Ян Славік, як директор усіх цих архівів, має можливість, яку пильно використовує, щоби простудіювати документи і величезну літературу до великої російської революції. У висліді своїх студій д-р Славік написав і видав кілька наукових праць: „Основи царизму", „Зміст російської революції", „Росія за війни і за революції"; ця ост. праця — це 1-ий розділ у праці Т. Г. Масарика „Европа й Росія" в новому виданні. Д-р Славік не обмежився тільки теоретичними студіями історії революції, він аж тричі їздив до Совітської Республики і там на місці студіював життя в большевицькому раю. Найбільшу увагу звернув на життя, на культурний, соціяльний і національний стан Совітської України, і внаслідок цього став оборонцем українського народу. Його три невеликі, але дуже цінні книжечки: „Що бачив я в Росії" — це критика большевизму з його політикою супроти українського народу. А вже обурення в російській суспільности викликала його студія: Російська влада та український рух перед світовою війною", яка друкувалася в журналі „Славянски Пржеглед", річник XXII., і в 1930 вийшла окремою відбиткою. На жаль, і в 1930 вийшла окремою відбиткою. На жаль, і в українській пресі якось мало про це писали. Ця студія написана на основі документів царської бюрократії, починаючи від 1863 р., коли „російська влада заборонила друкувати твори, написані українською мовою, за винятком красної літератури"... „А 1876 року вийшов розпорядок, яким утиск української літератури ще загострився". — так починає свою працю Славік. Далі він опубліковує меморандуми царській Академії Наук про дозвіл видрукувати українською мовою; цікаві тут теж листи князя Константина, Плеве, які яскраво освітлюють мотиви заборони української мови навіть у Святому Письмі. З черги Славік помішує документи за ери Столипіна: потім маємо добу першої революції 1905—1906 р.: це „поліційні документи, які перш за все є найліпшим джерелом до пізнання духа владних та адміністративних органів".

В цій частині автор подає історію українського руху, починаючи заложенням Кирило-Методійського Братва та виходами Драгоманова, Михайла Грушевського й ін. Описує положення Просвіт у різних повітах, навіть осну вання Просвіти на Кубані (де було крім централі в Катеринодарі ще 6 філій). Український рух, як свідчать документи поліції, не обмежувався Великою Україною, але поширювався по всіх землях Росії, де живуть українці. Тому ця книжечка цінна для кожного українця і її можна нераз використати перед чужинцями.

Славік як історик російської революції через свою здібність обективного історичного дослідника, через свій хист доброго викладача, критично ставиться до розвитку російської революції і її наслідків, оцінює всі явища й історичний процес під оглядом соціольогічним і фільософічним. Він стверджує деякі здобутки, але осуджує варварство, гекатомби зайвих жертв та несправедливу національну політику СССР. Ян Славік гуманіст, обожатель і пропагатор Гуса й гуситської революції в Чехах, тому недавно появились його цінні праці, що освітлюють цю добу славної історії чеського народу: „Новий світогляд на Гуситство" й „Гуситська революція".

Крім того вийшли окремими книжками ще такі його праці: „Большевизм у переродженні", „Ленін" (життєпис), „Ленінова влада", „Пекарж контра Масарик" (з чеської історії). Як директор архіву зредагував і зібрав видання мемуарних збірників: „Російська березнева та листопадова революція" і „Листи царського подружжа зо часів війни (світової)".

Як людина Славік користується пошаною і любовю не тільки своїх друзів, але взагалі всіх тих, що з ним мають звязки. Про це можуть сказати і всі ті, що працюють в архівах і є йому підлеглі.

Ми, українці, в особі д-ра Славіка маємо щирого, справедливого захисника нашої національної справи, нашого права на самостійне існування української культури, як рівноцінної славянської культури, зовсім своєрідної. Не раз Славікові закидали росіяни його „українофільство", а це треба нам цінити, бо тут, як в осередку славянської культури, тут, де перебуває еліта російської інтеліґенції, мати такого видатного вченого своїм прихильником є великої ваги факт. І ми всі українці дуже цінимо й повязаємо Шановного Ювілята і бажаємо йому ще багато літ здоровля та суспільної праці на славу свого народу і славянства. Дай Боже більше таких славістів. **Мавія Омельченкова.**

З ЖИТТЯ НАШИХ УСТАНОВ.

Загальні Збори кооп „Продукція".

Дня 31. березня ц. р. відбулися перші Звичайні Загальні Збори кооперативи „Продукція", кооперативи, що за предмет своєї діяльности має виріб мармоляд, повидл та інших овочевих перетворів.

Загальними Зборами проводив инж. Павликовський Юліян, який у вступному слові відмітив можливости успішного розвитку кооперативи саме на цій, невикористаній ще нами ділянці збуту і перерібки овочів. Зокрема вказав на невикористані під цим оглядом полоси у Східній Галичині і Волині, богаті в садовину, полуниці, малини і т. п. — Велика скількість цих овочів наслідком незорганізованости їх збуту — не попадає на ширший ринок і й продають на місцях майже за безцін.

Зі звітів управи (а звітовано за півтора року істнування кооперативи) — довідуємося, що кооператива начислює вже понад 80 членів, у тому головну часть дають службовники Народньої Торговлі, які дали почин до створення цього підприємства.

В першому році діяльности (1933-34) кооператива виробляла свої мармоляди у фабриці „Фортуна Нова"; в тім часі виварено 3 вагони товару, який своєю якістю і конкурсиційною ціною дуже скоро добув ринок.

Це заохотило звідуючі органи кооперативи заложити в літі 1934. р. власну фабрику овочевих перетворів (у Львові, при вул. Павлінів ч. 16) і з кінцем серпня 1934. р. дійсно таку фабрику урухомлено. У власній вже фабриці, вивінуваній у всі потрібні машини, збільшено в сезоні 1934-35 продукцію мармоляди вдвоє, крім цього поширено її на виріб повидл і різного роду вищестатункових овочевих перетворів, як джемів, соків, десерових мармоляд і т. п. Весь випродукований запас уже майже збуто, лишилися ще невеликі скількости, які вмисне зарезервовано на передсвяточний великодний сезон.

Власних фондів має кооператива понад 5.000 зол., а крім цього користується фінансовою підтержкою з боку Т-ва „Самопоміч Службовників Народньої Торговлі" і з боку самої Народньої Торговлі.

Головний збут своїх продуктів має кооператива через обєднану в Народній Торговлі і Центросоюзі українську кооперацію а вслід за цим найважнішою проблемою при дальшій розбудові підприємства — це приєднання в члени кооперативи „Продукція" якнайбільшого числа Повітових осередків кооператив та міської споживчої кооперації.

На найближчу кампанію ставить кооператива у своєму пляні праці збільшення виробу усіх своїх артикулів рахуючись зі збільшенням круга своїх відборців і постепенним опановуванням навіть чужого ринку.

Підкреслити треба вагу цієї кооперативи як посередника, що органічно скріпив звязки українського села з містом, закуповуючи безпосередньо від наших селян великі скількости садовини й іншого сирівця, а рівночасно даючи працю нашим безробітним у Львові.

З білянсового доходу, виказаного по день 31. XII. 1934. р. в сумі зол. 1.259.72 призначили Загальні Збори майже 1/4 частину на добродійні цілі, як інвалідів, Рідну Школу, будову кооп. дому, С. Г. в Луцьку і ін.

—o—

Великий вибір бляватних товарів

поручає фірма

Антін Увєра

ЛЬВІВ, вул. ГАЛИЦЬКА ч. 10.

Ціни надзвичайно низькі

1—20

Небувала нагода — єдина цього року!

Хіба можна нам перейти мовчки біля неї! Ні! — Тричі: Ні! — скаже кожна культурна й тямуча людина. Не можна, — **не вільно нам оминути тієї нагоди,** що її дають саме тепер наші центральні Товариства **„Просвіта" й „Рідна Школа".** Вже в березні ц. р. проголосили вони **велику небувалу досі — знижку цін українських книжок** і тепер — на домагання деяких кругів нашого громадянства — **продовжують** час знижки виїмково ще на цілий місяць квітень (до Великодніх Свят) ц. р. Отож не прогаймо нагоди! У **Книгарні „Просвіти"** (вул. Руська ч. І.) і **„Рідної Школи"** (вул. Сикстуська ч. 20) можна дістати не лише окремі високоцінні книжки, але й цілі, менші та більші, зразково дібрані **бібліотеки по незвичайно знижених (30 прц. до 80 прц.) цінах.** Така велика знижка цін можлива лише в масовій продажі й лише **за готівку,** і через те саме обмежено її до **кінця квітня ц. р.,** а далі обовязуватимуть звичайні книгарські ціни. Тому то цю добродійну нагоду **повинні негайно використати всі наші організації** (читальні „Просвіти", кружки „Рідної Школи", кружки „Союзу Українок", кооперативи, церковні брацтва, школи, діточі захоронки і т. п.) і **кожна людина,** що книжку любить, що сам її читає й іншим поручає читати, що знає її вагу в житті народу. Тут ще слід звернути бодай загальну увагу, що ц**ілу бібліотеку для дітвори** (до 14 року життя) із **50 книжок** можна дістати лише за 15 зол., — **бібліотеку для молоді і старших із 30 книжок лише** за **25 золотих,** такуж бібліотеку з **70 книжок** лише за 45 золотих, — за ту саму ціну (45 зол.) бібліотеку (30 книжок) історичних повістей і оповідань, а **19 великих томів,** вибраних творів **„Українського Письменства"** лише за 30 золотих, і чимало-чимало інших цінних книжок з усіх родів письменства й науки — просто за безцін (загляньте до каталогу). Є це справді небувала та єдина **нагода** придбати ще в **цьому місяці** за невеличку ціну — добрі, вартісні, **необхідні** для всіх **книжки** й цілі добірні бібліотеки — з **Книгарні „Просвіти", Львів, Руська 1.** і з **Книгарні „Рідної Школи", Львів, Сикстуська 20.**

Вибори на місцях.

ВИБОРИ ДО ВОЛОСТИ СИНЬКІВ, ПОВ. РАДЕХІВ.

Вибори до самоуправних установ у Радехівщині дали наслідком різних штучок просто фантастичний вислід для українців. Ті, що переводили вибори, зорієнтувалися, що в повіті, де величезну більшість мають українці, щоб вийшло по їхньому, треба або перевести вибори незгідно з виборчим регуляміном, або вжити хитрости. І тому форсовано компроміс всякими способами. А коли вже в 90 прц. заключено компроміс на користь поляків і русофілів, то в громадах, які на компроміс не пішли, так переведено вибори, що взагалі не допущено українців до рад, хіба для приличности одного-двох.

Маючи вже рівновагу або перевагу при виборах на солтисів, уже більше про компроміс не згадували, а просто іменували людей, які з громадами і їх інтересами певно не підуть. Тому солтиси і підсолтиси майже поголовно як не поляки, то москвофіли.

При виборах до волосних рад українці напхалися вже в меншости і тому є у волосних радах ними німими глядачами без впливу і значіння.

Для прикладу подамо, що у волосній громаді Синьків є 12 радних. При виборах поділено громаду на дві округи: одна вибирала 4 радних, друга 8 радних і таку застосовано геометрію, щоб вибір українців був неможливий. Для 5. лютого уневажнено українську листу. Внесено спротив, який староство приняло і дня 24. лютого ц. р. відбулися поновно вибори. Виставлено дві листи: українську і — як назвав її предсідник — „ржондову".

Предсідник Тадеуш Суруфко, управитель школи з Барилова, з місця зажадав, щоб кандидати, які підписали письменні заяви, особисто зявилися для провірки підписів і полишив 10 мінут часу для кандидатів, віддалених 4 км. від місця виборів, хоч у той спосіб нарушував регулямін. Крім того усунув з листи пароха Барилова о. Нагурського Івана (який стояв на першому місці і був найбільше сіллю в оці) й інших. Так справлену листу вкінці приняв. А на „ржондовій" листі уміщено людей, які з інтересами громад і громадськими справами не мають нічого спільного. Та листа вразила й тих „порядних русінув" і почалася метушня. Вони стали голосувати на українську листу. Тоді предсідник почав викрикувати на повновласника української листи Демка Хаплака з Барилова, а коли другий учитель звернув йому увагу, що це господар, то предсідник сказав: „Видаш мі се, же в з дзецьмі в школе".

По віддаванні голосів (загальне число 51 радних) предсідник не допустив повновласника української листи бути при обчисленні, а просто, без відчитування змісту карток до голосування, без записування до контрольних лист, сам зараховував і прочитав. І листа ч. 1., себто українська, в окрузі, де вибирали 8 радних, дістала 11 голосів, а листа ч. 2 („ржондова") 40 голосів. Таким робом листа українська має одного радного, а „ржондова" 7. Виборці остовпіли, бо віддано найменше 30 голосів на українську листу. Внесено спротив, який підписали всі, що голосували на українську листу, а рівночасно внесено карне донесення за фальшування виборів. І так чисто українська громада-волость Синьків має одного українця радного!

ДОБРІ РЕЦЕПТИ

ШИКОВНІ МОДИ

в журналі

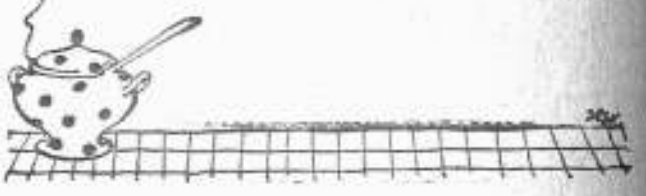
GARTENLAUBE

Кожний знає його веселу частину. GARTENLAUBE відоме своїми визначними співробітниками.

Дає дуже багато практичних порад, що влекшують працю господині. Переглянь те раз один зшиток гарного німецького журналу для родин.

Verlag Scherl Berlin SW. 68.

Наради мін. Ідена у Варшаві.

ВАРШАВА, 3. 4. ПАТ. Вчора пополудня марш. Пілсудський розмовляв цілу годину з мін. Іденом. При розмові були мін. Бек, державний підсекретар Шембек, радник британської амбасади Авелін і шеф секції в Форін Офіс Стренг. Увечір мін. Бек гостив мін. Ідена обідом. Підчас обіду обо міністри промовляли.

—o—

Бажання Сталіна і Молотова.

ПАРИЖ, 3. 4. ПАТ. Кореспондент Аваса, який їздив з мін. Іденом до Москви пише, ка домаганнях Сталіна і Молотова вставили до офіційного комунікату про наради мін. Ідена в Москві таке речення: „Приступлення до пакту Німеччини і Польщі булоб найкращою розвязкою проблеми". В. Британія покищо не виявила свого становиска в цій справі.

При шлункових недомаганнях, згазі, браку апетиту, обструкції, тиску біля печінки, злім почуванні, тремтінні кінчин, сонноті, склянка природної гіркої води **Franciszka-Józefa** діляє скоро й успішно на ослаблене травління.

Канада проти війни.

ОТАВА, 3. 4. ПАТ. Палата громад одноголосно рішила, що Канада не буде брати участи у війні, якщо війна не буде торкатись Канади.

—o—

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— У Данціґу невідомі справники замазали вистави майже всіх жидівських крамниць і помістили протижидівські написи.

— Военний суд у Неврополі в Болгарії засудив трьох членів македонської революційної організації на кару смерти за таємні убивства.

Новий Самоуправний Закон

(Друге справлене і доповнене видання)

Ціна тільки: зол. 0·80

(з почтовою пересилкою 0·95 зол.). —

Хто надішле належність складанкою П. К. О. 574.08 Тому негайно вишле книжечку Адміністрація „Д ла",— Львів, Ринок ч. 10.

ОПОВІСТКА.

Управа „КАРПАТІЯ" Товариства влас. вних обезпечень на життя у Львові подає до відома, що п. Якова ЗАЗУЛЯКА з Чорткова звільнено з обов'язків агента „Карпатії" і він не має права виступати в її імені. 216

Атентат на прокуратора на Сов. Україні.

БЕРЛІН, 3. 4. ПАТ. Німецьке інформаційне бюро повідомляє з Москви: У Славянську на Совітській Україні виконано невдалий атентат на прокуратора Величка, який приїхав туди. Г. П. У. перевело масові арештування тому, що атентат мав політичний підклад.

З ДИВ ЛУЦЬКА.

Капличка в центрі міста. — Чужі апетити. — Щезла огорожа. — Магістрат господарює. — А Брацтво мовчить.

Дня 27. березня ц. р. Луцьк мав незвичне видовище. Вранці до православної каплички в центрі міста (на Ягайлонський вул. біля окружного суду) прибув президент міста Вежжик. Одночасно зявилися робітники з відповідним приладдям. Не встигли ранні мешканці Луцька розізвити рота, як почалося валення мурованих стовбурів залізної огорожі. Спочатку — ззаду, потім з боків і нарешті з фронту.

За залізною огорожею і стовбурами почав зникати й мурований фундамент. Врешті застогнала фронтова залізна брама. Сумно похилився на ній хрест, якби чекаючи смертельного удару.

Як на рух чарівної палочки, вози миттю вивозили цеглу й залізні частини. Дерева похнюпилися. Небо кропило дощиком. А в капличці, перед образом Божої Матері, горіла тремтючи свічка, поставлена побожною рукою в острасі, що незабаром щезне й сама капличка.

— Що це діється? — збентежено питалися українці, росіяни, навіть поляки й жиди.

Відповіді не було, бо не було нікого в Чесохресного Брацтва, до якого належить площа і на ній капличка та якої урядовим опікуном є сенатор Маслов.

Врешті хтось пустив чутку: президент міста Вежжик не любить огорож та дерев. Тому розібрав брацьку огорожу, вирубує біля каплички дерева й на освяченій брацькій площі заложить відкритий „европейський" скверик для всіх.

Чутка видалася правдоподібною. През. Вежжик справді не любить огорож і... дерев (чи нема такої недуги?) Торік зніс залізну огорожу міського парку й почав вирубувати дерева. Енергійна постава мешканців і польської преси стримала „европейську" руку п. Вежжика. Покалічений довкола парк світить писпинами й пустарем. Зрештою, нема певности, що одного погідного р[illegible] ку лежуть трупами й урятовані дерева. Не дерева. А, як сказала одна польська газета, „легені Луцька", який в літню пору задихається від пороху, смороду та спеки.

Отже не дуже дивувалися мешканці Луцька „радісній творчости" батька міста, що так аручно знищив огорожу довкола православної каплички. Але навіть дуже здивувалися ті, що хоча трохи розуміються на праві.

Десятки років площа, на якій стоїть капличка, є у володінні луцького Чесохресного Брацтва, хоча колись належала до якогось римо-кат. манастиря. Брацтво огородило її, засадило деревами й завідувало нею як власник. X. том Збр. Законів російської імперії каже, що хто здійснював 10 років права власности, той вже став правним власником. Отже з правного боку нема найменшого сумніву, що власником згаданої площі є Брацтво.

Інакше дивиться на такі речі „курія біскупія". Вона подала Брацтво до суду про ревіндикацію площі. Безумовно програлаб. І ось, незвичайно чимось вказівками, виступає на сцену міський уряд, входячи в процесову справу, як третя зацікавлена сторона; він твердить, що площа не належить ні до Брацтва, ні до єпископської курії, а до міста. Окружний суд відкладає справу і дає міському урядові час вложити докази свого права на площу. Та звідки взяти те, чого нема? Міський уряд доказів не дає, а тимчасом силоміць захоплює площу і руйнує огорожу на очах цілого міста, очевидно, вважаючи, що право сильного є найкращим правом.

Тут треба ще сказати, що арт. 331. X. тому Збр. Зак. Рос. Імп. забороняє під загрозою кари навіть власникові захоплювати свою власність, коли вона є в фактичному посіданні інших осіб; право звернення власности належить судові через виконавчий судовий орган. Отже президент Луцька повинен понести кару за самоволю та перевищення своєї влади. Чи стається це, побачимо?

Найцікавішим питанням є тепер, що зробить Чесохресне Брацтво, а властиво сенатор Маслов, щоб привернути права Брацтва на площу біля каплички, ввійти в здійснювання цих прав, змусити міський уряд до відбудови зруйнованої огорожі та притягнути президента міста до карної відповідальности за самоволю і присвоєння чужого рухомого майна (цегла, огорожа)? Луччани сумніваються, чи сен. Маслов, як і його прибічна рада, відважаться виступити в обороні прав і майна Брацтва та заразитися на підозріння в нельояльности.

Але є ще й гірше. Від довшого часу пронесли по Луцьку чутки, що опікун Брацтва та близькі до них чинники вже погодилися на знесення каплиці, мовляв, з огляду на її російський архітектурний стиль. Інші ж кажуть, що з огляду на іншу обставину — капличка дехто коле в очі. А щодо стилю, то, здається, теж не зовсім правда: стрільчасті вежички не є виключно ознакою московщини. Очі разить хіба неотинкована цегла стін. Дайте капличці тинк і в цій новій шаті вона буде презентуватися навіть дуже гарно.

В кожному разі православні українці Луцька й околиць хотіліб почути від Брацтва вияснення в справі дуже неясної справи площі й каплички.

Православний.

Мін. Іден виїхав до Праги.

У середу 3. квітня ц. р. передпол. відбулась остання розмова мін. Ідена з мін. Беком, яка закінчилася в год. 1.30 пополудні. Опісля мін. Іден відїхав з мін. Беком до британської амбасади, де гостили їх сніданням. Пополудні в год. 5.15 мін. Іден виїхав до Праги. Пресової конференції не було, бо мін. Ідем покликався на те, що ні в Берліні ні в Москві не приймав журналістів. Про хід нарад у Варшаві видадуть комунікат.

ВАРШАВА, 3. 4. ПАТ. Підчас розмов з мін. Беком мін. Іден поінформував польського міністра закорд. справ про хід нарад у Берліні і в Москві, які велись згідно з напрямними лондонської заяви з 3. лютого ц. р. Мін. Бек поінформував мін. Ідена про становище польського уряду до цих справ та обговорив загальне міжнародне положення. Обі міністри підкреслили необхідність затіснити звязки з приводу дальшого розвитку політичного положення в Европі

Капіталісти й директори до стрілецьких ровів!

ВАШИНГТОН, 3. 4. ПАТ. Згідно з проектом, який Рузвельтів уряд предложить палатам у найближчий тиждень, на випадок війни конфіскуватимуть у хосен держави половину доходів промислу, що виносять до 6 проц. і всі доходи, що переступають цю суму. Великих промисловців змобілізують і вони мусітимуть згідно з проектом, посвятити особисті інтереси для добра народу, або їх вишлють у стрілецькі рови. Всіх членів дирекцій і адміністрацій великих підприємств також змобілізують і вони дістануть платні, що не перевищатимуть платні генерала бригали. Коли б противилися, підуть на фронт. Доходи нетто, що перевищають 10.000 дол. оподаткують додатково, а кари за затаювання доходів підвищатимуть у деяких випадках до 100.000 дол.

„Просвіта" — це перший і найкращий вартовий українського духа. Спішіть з „Даром Просвіти".

Литва прилучить Мемель.

БЕРЛІН, 3. 4. ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє з Льовлону: Преса пише, що литовський уряд, сподіючись піддержки від Франції і СССР, звернеться до Ліги Націй з домаганням признати суверенні права Литви до Мемеля. През. Сметона згодився на цей внесок уряду. Литовський уряд уважає справу Мемеля внутрішньою справою, до якої інші держави не можуть вмішуватися. Вияснення мін. Саймона у палаті громад не зробили зовсім у Ковні враження. Права губернатора в Мемелі поширять.

НОВИНКИ

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

— Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів пл. Капітульна 3, І. пов. тел. 54-46. Приймає футра до перехову на літо. 1138

— Хто перший відвідає український магазин взуття **„Такт"**, Львів, Ринок 43, де також на замовлення виконують всі шевські роботи солідно, дешево й скоро — даю 2% на Рідну Школу. 1132 г-10

— Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хоружини 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 639 58-100

— Першорядне фризієрське і косметичне заведення для Пань і Панів Т. Кутковського, Сикстуська 14. Тел. 106-88. 1119 11-7

— Подружжа двох українців з мільонерками. Цього року двох наших львівських земляків оженилось із двома американками-мільонерками. Коли один із журналістів спитав їх, чому завдячують свій успіх, вони відповіли, що молоді американки звернули передовсім увагу на їх спортові мужеські сорочки. Сорочки ці, готові і на міру, з першорядних матеріялів фірми „ЕМКА" куплені в Кооп. „Пласт", Сикстуська 29 або у Стефанії Монцібович, вул. Хмільовського 15. 213 1—2

Приємна та цікава лектура

це збірка оповідань

ВАСИЛЯ СОФРОНОВА

ЛИПНЕВА ОТРУТА

Ціна: 1·40 зол., з пересилкою 1·70 зол.

Замовляти в Адміністрації „Діла" Ринок 10.

— Концерт п-і Іванни Шмерковської-Приймової у Львові. Довідуємося, що вже 10. квітня ц. р. відбудеться у великій салі Лисенка концерт нашої визної співачки і знаменитої інтерпретаторки пісень **Іванни Шмерковської Приймової,** нашої музичної рецензентки. На програму концерту зложаться староіталійські арії і французькі шансони 18 ст. композицій Шумана, Р. Штравса, Шимановського, а з українських твори Ст. Людкевича, Н. Нижанківського та Ст. Туркевич-Лісовської, українські народні пісні в гармонізації М. Колесси, Н. Нижанківського та В. Барвінського (в супроводі скрипки). Фортепіяновий супровід буде в руках д-р Ст. Туркевич-Лісовської.

— З Українського Лікарського Товариства. В пятницю 5. квітня в год. 19. відбудеться в домівці Товариства при вул. Підвалля 7, І. відчит д-ра Я. Малиса: „Гангрена долішньої кінцівки.

— До відома членів „Кооперативи Український Театр" у Львові. Усіх членів згаданої кооперативи, які досі не доповнили членського уділу до 10 зол. і не підписали заяви, що приступають як члени до цієї кооперативи, взиває ся

Репертуар Міських Театрів на четвер 4. квітня

Великий Театр 7·30 Нині

комедія несподіванок

„ПЯТЬ ПЕРЕД ДВАНАЙЦЯТОЮ"

Театр Ріжнородностей

Нині 7·30 Великий регіт і сила гумору на сцені:

Подружий метч

Ліхтенберга.

кооператива, щоб до 15. травня п. р. полагодили цю справу. З огляду на те, що кооператива не має теперішніх адрес усіх своїх членів, звертається вона цією дорогою, щоб члени подали свої адреси. Хто не полагодить згаданих потрібних формальностей, того вичеркнуть із списку членів даної установи, а неповний уділ перейде на її власність.

— **День імянин мистця Новаківського.** Рік-річно від початків малярської студії арт.-маляря Олекси Новаківського збираються його учні і прихильники дня 30. березня, щоби вшанувати свого професора і чільного мистця українського малярства. І цього року вшанували день його іменника „теплого Олексія" в його мешканні, провівши вечір на скромному принятті і милій гутірці аж до пізньої ночі. Присутні мали змогу побачити нові його праці, а передовсім нові дуже цікові проекти „Матери Божої" до вівтаря у архикатедральній церкві св. Юрія у Львові, образу фундованого українським жіноцтвом міста Львова. Захоплені невсипучою працею мистця побажали йому дальшої щасливої праці для нашого малярства.

— **Стан засівів у Польщі** значно погіршився в порівнанні зі станом з грудня. Причиною були найперше сильні морози в першій половині січня п. р. при недостачі снігу, описля сильний спадок температури в березні після вимкново теплих днів у другій половині лютого. З кінцем лютого сніги зійшли зовсім з поїь, але в березні настали морози, наслідком чого вимерзла озимина. До погіршення стану засівів причинилася теж геська мушка, що в осені виступила була масово. У східніх воєвідствах вимерзла бульба, а в південних сторонах бульба гине у кіпцях. У воєвідствах станиславівському і тернопільському показався великий брак соломи.

— **Вписи до вселюдних шкіл.** Шкільна влада робить приготування до переведення вписів у вселюдному шкільництві на новий шкільний рік. На терені варшавської і лодзької кураторії вписи відбудуться в часі від 1. до 15. травня. Обовязкові зголошення до вселюдних шкіл підлягають діти, уроджені в 1928 р. і старші, що з причини переповнення не могли вписатися до школи.

— **Кандидати до державної служби і стан здоровля.** Міністерства видали обіжник у справі лікарських оглядин кандидатів до державної служби в Польщі. Всі кандидати мають піддатися оглядинам урядових лікарів. Устійнення стану здоровля кандидатів може мати вирішний вплив на означення здібности до праці в часі державної служби. Лікарські оглядини мають відбуватися перед дорученням номінаційних писем.

— **Домагається винагороди за ощадність.** Колишній директор львівських трамваїв, інж. Барвіч, заскаржив до суду громаду м. Львова за 35 тисяч зол. Цієї суми домагається як процентту від переведених ощадностей в трамваєвій господарці на основі умови з громадою.

— **Страшний випадок на зал. двірці.** На головному двірці 48-літній робітник Іван Гусар дістався через необережність під колеса паровозу, які відтяли йому обі ноги.

— **Зловживання на почті.** Делегат дирекції почт зі Львова ствердив підчас контролі почтової агенції в Єрмаківці пов. Борщів спроневірення на квоту 1.365 зол., якого допустився почтовий урядовець Олександер Рожневський. Справу передано прокураторії.

— **Перед виборами бурмістра м. Станиславова.** На другий тиждень відбудуться вибори президента м. Станиславова наслідком зречення посла Хованця. Кандидатом більшости є посол Здзіслав Стронський.

— **Радіові інформації для села.** Право на зменшений однозолотовий радіовий абонамент мають ті мешканці села, що їх головним джерелом утримання є рільне господарство або фізична праця у власників (посідачів, держащів) рільних господарств. Це торкається тільки тих власників (посідачів, держащів) рільних господарств, які при теперішньому вимірі податків платять від своїх господарств не більш 106 зол. річно державного грунтового податку, при чому не оплачують промислового податку. Щоби дістати зменшений радіовий абонамент, треба піти до своєї громади, яка видасть посвідку на право користати зі зменшеного радіового абонаменту. За таку посвідку громада може побирати не більш 10 сотиків. З посвідкою громади треба піти до найближчого поштового уряду або поштової агенції. Там складається цю посвідку, вплачується 30 сотиків реєстраційних коштів і дістається уповажнення користуватися радієм. В поштовому уряді або поштовій агенції оплачується радіовий абонамент в квоті 1 зол. місячно. Радіовий абонамент можна також вплачувати за квартал, пів року або цілий рік згори, через що уникається страти часу і конечности ходити що місяця до поштового уряду.

— **Краєва хроніка.** В окружному суді в Станиславові засуджено б. секретаря городського суду в Солотвині, Адольфа Римського на півтретя року вязниці за грошеві зловживання. — В Конотопах пов. Сокаль 30-літній Петро Слободюк порубав сокирою тяжко свою жінку за подружу зраду. — У Ворохті біля Белза, згоріли чотири господарські загороди. — У Дрогобичі помер у 80 р. життя Іван Носаль, що виграв на льотерії клясовій 100 тисяч зол. — У Дрогобичі втопився в криниці службовець „Галіції" Давид Талер. Причиною самогубства були мабуть надужиття. — Стрийський суд на виїздовій сесії в Сколім засудив на півтора року вязниці Йосифа Чуловського, власника млина в Синевідську Вижному, що заподобав засоби обережности, наслідком чого згинув 15-літний робітник Іван Піла. — В Золотому Потоці пов. Бучач ствердженo чотири випадки плямистого тифу. — В Лисиничах під Львовом умерло двоє малолітних дітей муляря Івана Пелікана, зівши частину селедця, купленого в склепі Н. Шрайка. — Львівський суд присяжних засудив на 8 і пів року вязниці Федька Мацевку з Погорілець пов. Перемишляни, що застрілив свого суперника Івана Гната.

— **З Польщі.** У Варшаві помер інспектор армії ген. Д. Конажевський, колишній віцеміністер військових справ, у 65 р. життя. — В місяці березні п. р. було у Варшаві 101 самогубних замахів, з яких 25 скінчилося смертю. — В ліпмановському повіті відбудовано 22 мости, знищені повінню. — В Бельську засуджено на півтретя року вязниці дентиста техніка А. Мацецького за знущання над своєю кількамісячною донечкою. — В Рацібовіцах під Краковом згорів дім Юлії Цепельової, причому жертвою вогню стала властителька і два її сини. Підозрівають, що хтось її убив, а описля підпалив хату. — В Овіньсках відобрав собі життя урядовець психіятричного заведення, Фелікс Чабінський, заложивши собі петлю на шию та стріливши до себе з револьвера. — В Любартові застрілився директор місцевого шпиталю, д-р Ант. Гурецький.

— **Вбивство в скарбовому уряді.** В Пинську відбулася судова розправа проти б. начальника скарбового уряду в Берестю, Генрика Гавронського, що вбив начальника тогож уряду Густава Гжибовського. Гавронського засуджено на 6 літ вязниці. Обвинуваченій, що має правничі студії, боронився сам і зголосив апеляцію.

— **Жидівський погром у міській раді.** На засіданні міської ради в Лодзі ендецький радний Капчанський висловився образливо про жидів, мовлячи, що нема на світі підлішої нації як жиди. Коли проти цього запротестували радні жиди, Капчинський кинув склянкою в їх сторону і зрзнив радного Йосая в голову. За його приміром радний ендек Столярек розбив другу склянку об голову радного Маргоміса, ранячи його до крови. Описля інші ендеки почали кидати кріслами на жидів та деяких польських бебеків, що станули в їх обороні. Бійка на салі тревала з пів години, аж врешті прийшла поліція і рятункова стація. Крім жидів були побиті до крови бебеки Найдер і Боруцький.

— **Сумні пригоди наших бузьків.** На Шлеську завважено бузьків, що мали в грудях відломки муринських стріл. Доказ, що на бузьків підчас їх лету понад північною і східною Африкою стріляли муринські племена. І справді, стверджено, що коли наші бузьки збираються до відлету на північ, творячи громади з кількох тисяч штук, їх окружують дикі тубильці і засипують дощем стріл, зокінчених гострими металевими шпилями. Причиною цих ловів є забобон. Ногу бузька уважають амулетом проти якушення змій. Багато деяке ранених бузьків тікає зі стрілами, які ломляться, так що гострий шпиль залишається в грудній кости птахи. Згодом рана заростає і бузьки прилітають з муринськими стрілами у грудях до наших країв. Минулими роками бачено на Шлеську також таких значених бузьків.

— **Згоріло кількадесять осіб.** Біля залізничного двірця в Ужгороді згоріло в ночі на вівторок вісім стирт соломи і сіна, причому жертвою вогню стало багато бездомних бурлак, що ночували в сіні. Досі добули із згарищ 15 спалених трупів. Побоюються, що в інших спалених стиртах, яких ще не спрятано, знайдеться ще стільки жертв. Тіла нещасних згоріли на вуголь, так що годі їх розпізнати. Пятьдесять літ тому подібна катастрофа склалася була у Львові. На Янівському передмісті згоріли військові склади сіна, а в них кількадесять бездомних нічліжан

— **Міліон спортовців у Чехословаччині.** За урядовим обчисленням в Чехословаччині находиться тепер міліон активних спортовців, з того поверх 600 тисяч соколів. Жіночі спортові організації мають поверх 100 тисяч змагунок.

— **Демонстрація проти кари смерти.** У вязниці Вандеворт строчено б. англійського старшину маринарки Брігштока, засудженого на смерть за вбивство. У звязку з цим страченням англійка Ван дер Ельст, голова союзу боротьби з карою смерти, зорганізувала перед будинком вязниці демонстрацію. Вона наняла тоді літаки з великими хоругвами, на яких видно було написи „геть з карою смерти". Літаки були над вязнищею. Перед брамою вязниці стояли самоходи з мегофанами, що передавали пісні. Опольдня зібралася горба жінок, що навколішках молилися. Люди розійшлися аж тоді, коли сторожа вивісила на брамі вязниці оповістку про виконання екзекуції.

— **Дрібні вістки.** Загальна сума довгів, зголошених до конкурсової маси „сірникового короля" Івара Крігера, дійшло трьох міліярдів корон. — Московська академія наук іменувала Максима Горкого директором інституту для російської літератури. Від смерти А. Луначарського це місце було опорожнене. — Братів Адамовичів, знаних з того, що перелетіли з Америки до Европи, американський суд у Брукліні засудив на 15 місяців вязниці за нелегальний виріб спіритусу. — Колишній сіямський король купив маєток в Англії, де рішив на постійне осістись. — В Італії трапляються випадки, що молоді хлопці, неповнолітні, втікають до Африки, щоб узяти участь у „війні з абісинцями". — У Берліні відкрили виставу польського мистецтва; офіційно взяли участь при відкритті Гітлер, Герінг, Нойрат і ін. — У сенаторі в Кордові, вибудований у 1316 р. вперше від 500 літ відправили службу під проводом паризького рабіна Вейля; перед службою мав еспанський професор Хозе Гаос відчит „Аристотель і Маймонідес". — Відомий шаховий мистець д-р Ляскер має намір вернутись до Совітського Союзу в осени і може там поселиться. — Ріка Свіслоч залила вулиці Мінська; 25 домів знищених, 700 людей без даху над головою; вода досягла 4 метри 14 цм. — У Монтреалі повісили двох італійців та одну італійку за вбивство особи, щоб дістати обезпечену премію; жінку повісили в Канаді вперше. — До Палестини виїхало 1600 жидів із різних країв Европи на Макабіяду 1935 р.

— **Поправки.** У статті п. н. „За українську музичну культуру" в ч. 84 „Діла" пропущено після слів „самі студії не можуть дати успішного виходу" речення: „Розуміється, що без порівнання більші вимоги ставиться до диригента спеціяліста напр. диригента опери". В ч. 86 на 4-ій сторінці (четвертий рядок) надруковано „музикантів" замість „музикольогів".

ДИВОГЛЯДИ.

КОНГРЕС ПІД ВОДОЮ.

Союз нурців Зл. Держав збереться цього року в червні у Сан Франціско. Вперше рішили вони зробити святочне засідання під водою: 600 делегатів з різних надбережних країн пірне під воду у купальних костюмах і там голова промовить до них. Промова піде телефоном з корабля, що буде на воді. Делегати випливуть, переодягнуться і підуть до готелю, де почнуть радити над різними справами своєї мокрої професії.

—o—

З кіна.

Кіно „Пан": „ФРОЙЛЯЙН ДОКТОР".

„Фройляйн Доктор" — цікаво змонтована фільма, що йшла у свій час у „Касіно", з життя відомої у світовій війні шпигунки. Має вона багато моментів, що напинають нерви, жваву акцію і характеристичний гешпі енд. Саля кіна повна.

Друга фільма тієї програми, „Сотворена до поцілунків" — типова американська фільма, що йшла в „Атлянтік". З неї неодна наша Гала може навчитись, як добути багатого чоловіка. Це коштує нервів, але остаточно оплачується. (a).

Із судової салі.

ВІДГОМІН ВІЗИТАЦІЇ ПРЕОСВ. Д-РА БУЧКА У ЗБАРАЖЧИНІ.

Прокуратор окружного суду в Тернополі притягнув до відповідальности *Володимира Вергуна*, 28-літнього нотаріяльного мунданата з Нового Села. Акт обвинувачення каже, що дня 24. травня 1934. р. він кинув грудкою землі на перебіжчих уленів і нецензурними словами обізвав людей, щоб ханали ся камінням і теж кидали на вірників.

Окружний суд у Тернополі засудив обвинуваченого *Волод. Вергуна* на розправі дня 8. жовтня 1934. р. за зневажу осіб, приділених урядовцеві цілком виконування службових обов'язків і за публичне накликування людей до провини на *вісім місяців вязниці* по думці статтей 133 § 1. і 154 § 1. к. з. Підсудний заголосив апеляцію від цього присуду. На апеляційній розправі, яка відбулася у вівторок 2. квітня ц. р. у Львові, апеляційний суд обвинив кару до *трьох місяців*, звільнивши підсудного від провини зі статті 133. § к. з.

Розправу вів судія Медицький, обвинувачував прок. Гриневецький, підсудного боронив адв. *д-р Лев Ганкевич*.

РОЗПРАВА ЗА ВИГОЛОШЕННЯ ОСВІТНЬОГО РЕФЕРАТУ.

7. травня 1933. р. мав відчит студент прав Орест Колтунюк у читальні „Просвіти" в Жукові за освітні теми. Відчит виголосив Орест Колтунюк у присутности самих членів „Просвіти", так, що не заходила ніяка законна потреба, щоб просити якогонебудь дозволу в цій справі. Іншої гадки було повітове староство в Любачеві, яке рішенням з 20. липня 1934. покарало Ореста Колтунюка грошевою карою в квоті 50 зол. із заміною на кару двотижневого арешту. Староство стануло на становищі, що студент Колтунюк скликав публичні збори в Жукові без повідомлення про це староства. Тому, що обвинуваченій завдав спрямування справи до суду, відбулася дня 2. квітня перед окружним судом у Львові розправа. Наведені обороною свідки потвердили в цілости оборону обвинуваченого студента, а саме, що в даному випадку були це не публичні збори, а збори членів, які згідно з законом про збори не вимагають ані заголошення, ані дозволу влади. По переведенні розправи оголосив радник Бочар присуд, яким *студента Колтунюка звільнено від вини і кари*. Обвинуваченого боронив адвокат *д-р Евген Давидюк*.

Дописи.

ЛЬВІВ.

Городецьке — Т. Шевченкові. Мин. неділі влаштувала читальня „Просвіти" на Городецькому передмісті у Львові концерт у честь Т. Шевченка, що відбувся в салі „Будучности" при пл. св. Юра. На його програму вложилися промова дир. Ст. Похмурського, продукції хору читальні, деклямації (дуже вдатна п. І. Лотоцького) та дитяча інсценізація. Програма була виконана бездоганно, але публики було обмаль: на салі було всього яких 50 осіб. І як з одного боку концерт був доказом, що частина громадянства цього передмістя, зорганізована при „Просвіті", працює, так ця публика доказувала, що не всі розуміють цю працю. (а)

Всі зложимо „Дар Просвіті" — всі своїми власними силами викуємо кращу долю нації.

ПЕРЕМИШЛЬ.

Основання Відділу Українського Лікарського Т-ва. Дня 30. 3. ц. р. в год. 17-ій відбулися в салі „Української Бесіди" установчі Загальні Збори Відділу Українського Лікарського Товариства в Перемишлі. На Збори прибуло поважне число місцевих і позамісцевих лікарів перемиської округи. Від Головного Товариства у Львові зїхав його голова директор д-р Бурачинський і член Виділу д-р Малис, витаючи теплими словами заснування нового відділу та бажаючи йому якнайкращих успіхів у наміченій праці. В склад управи філії вибрано: голова д-р М. Старух, заст. голови д-р І. Вітошинська-Кочеришена, секретар д-р М. Кузик.

РАВА РУСЬКА.

Просвітянські анкети. Дня ц. м. м. відбувався просвітянська анкета в справі масового членства в Просвіті, розбудови читальняних бібліотек та обговорення плану праці по читальнях. На анкеті було заступлених 66 місцевостей 92 делегатами. Присутні також всі члени виділу Філії і делегат Головного Т-ва „Просвіта" інсп. Петрик Петро. Анкету отворив і нею проводив довголітній голова Філії, інж. Василь Терпелюк. Він в обширній промові зясував присутнім ціль скликання анкети, обговорив основно майбутній бібліотечний закон та вказав на конечність розбудови читальняних бібліотек. Після того інсп. Петрик у двогодинному рефераті пригадав присутнім ціль і завдання Просвіти, звернув увагу на конечність організації масового членства до Просвіти та вказав подав вказівки, як треба вести роботу по читальнях. Технічну сторінку переводжування акції за приєднуванням масового членства обговорив секретар Філії п. Степан Совик. По рефератах виявилась широка дискусія, яка тревала понад дві години. У висліді всі присутні рішили одноцушно скликати наради громадян по місцях і на них обговорити порушені на анкеті справи та доцікавлювати, щоб намічений план праці виконати. Зокрема рішено доповнити всі читальнині бібліотеки до 500 книжок та в кожній місцевости придбати якнайбільше громадян у члени Головного Т-ва „Просвіта". — Дня 25. м. м. відбулась освітня конференція з визначеними мужами довіря. На конференції було присутніх 53 мужів довіря та 23 делегати читалень — разом 76 осіб. Конференцію отворив голова Філії інж. Василь Терпелюк. Реферат на тему „Чому маємо переводити акцію масового членства Просвіті?" — виголосив п. Совик Степан. По рефераті на основі інструкції Головного Виділу пояснив п. Совик, як слід переводити акцію та вказав на моральні користи тих громадян, які стануть членами Просвіти. По дискусії всім присутнім мужам довіря роздано довновласти, афіші й інструкції. Дотепер не іменовано мужів довіря і тимсамим не переводять акції в таких місцевостях равського повіту: Камінна Гора, Лаврикія, Потелич, Пріся, Улицько, Щирець, Васьків Великий, Губинок, Домашів, Річиця, Сталі, Хлівчани і Хоронів. До виділів читалень тих місцевостей рішено вислати окрему пригадку.

ТЕРЕБОВЛЯ.

Свято Т. Шевченка. Марійська Дружина гімназистів у Теребовлі уладила дня 10. III. ц. р. в салі читальні „Просвіти" концерт у честь Шевченка, що був правдивою насолодою душі для численної молоді й публики, яка на той концерт масово прийшла і ледве вмістилася салю. Концерт цей був взором, як треба такі свята уладжувати. На чудово прибрану вишиванками сцену з погруддям Тараса серед квітів виступила молодь святочно приодіта в відзнаками „Мар. Дружини". Учениці всі з вишиваними комірцями на мундурках. Концерт складався з двох частин. В І. частині: муз.-вокальний 9 точок; кожна точка програми була дуже збайливо і прецизно вивчена. Вступного слова провідника о. Весоловського, опрацьованого на основі найновіших джерел про Т. Шевченка, вислухали всі з запертим віддихом. Якщо ідеться про мистецьку сторінку, то мішаний хор давав найбільше насолоди слухачам доброю чудових композицій Вахнянина, Рудольського і Котка, як і виконанням їх. Тут належиться признання для Е. Панчишина, уч. VIII кл., який потрапив з хору малолітніх видобути такі пречарні ефекти. Також добра була тамбурова орхестра під проводом К. Цепенди, уч. VII кл., та мельодеклямація С. Гавришової, уч. VIII кл. Як новість у II. частині концерту відограла молодь „Неофіти" Т. Шевченка — сценічний образок у IV. відслонах, опрац. проф. Девосиром. Ці події з часів переслідування християн рим. імператором Нероном. Тут слід признати, що добір акторів та історичних римських костюмів був дуже вдалий, що є заслугою о. Весоловського, який не щадив ні часу, ні труду для вивчення молоді і який це свято в честь Тараса зорганізував і перевів якнайкраще. Треба також підкреслити з признанням, що молодь є дисциплінована і радо працювала для переведення цього свята. До ефектового виведення вистави „Неофітів" причинилася також п. М. Саймівна, збс. гімн., яка знамените виконала статуї рим.-поганських божків: Бакха, Венери, Нерона й інших декорацій з римських часів. І. З.

З дороги життя.

Більше на весело!

Я все був тої гадки, що до всяких життєвих подій треба підходити легко, погідно, весело. Та прийшли часи, коли безсердечна мітла кріза вимітає з аренн життя остонні сліди доброго усміху, здорового оптимізму. Те саме діється в пресі. Усе на мольову ноту, в безнадійній, а то й жахливо понурій тонації. Усе, як у Франковій пісянці:

Згинем — люд шепче, та горе не спме
Звикло ходить. Або пошесть прийде
Або...

Вистане перечитати в якійнебудь львівській газеті новинки. Що друга новинка наїжить тобі волосся, що третя велить зловитися з жаху за чоло що четверта заломить руки з жалю чи розпуки.

Все там побільшене до монументальних розмірів, усе в згущених темних барвах, все овіяне подихом страхіття, загостреве як кінжал у трагедії.

Ось наприклад читаєш:

„На залізничому дворці скоїлася вчора подія, що проймає морозним жахом. Робітник через неуважу дістався під колеса паровозу, який його переїхав на дві половини. У безнадійному стані відвезли його до шпиталю"

А в дійсности було ось як:

На залізничому дворці скоїлася вчора немила подія. Робітник через роззявість упав під колеса паровозу, який відрізав йому палець. Робітникові перевязали палець і він скрутив собі тою самою рукою папіроску.

Або пише другий дневник:

„Перед городським судом станув вчора Василь Вертюх, обвинувачений за зведення Анни Фартух та за незаплачені аліменти на дитину, яку Анна Фартух привела на світ за його намовою".

Тут уже, їй Богу, все не до ладу.

Чи не краща була би така стилізація:

„Василь Вертюх був поетом з Божої ласки. Позатим у вільних хвилинах користав з ласки Анни Фартух, гарної брунетки, що працювала у фабриці чоколяди. Це в наслідках довело до — передбаченої життям і кодексом карним події, як це зрештою буває там, де два серця кохаються. Епілогом цього була судова розправа. Суддя признав, що закид зведення був пестійний. Справу коштів утримання дитини полагодив суддя мирно. Спірні сторони вийшли зі салі вдоволені".

Або така страховита подія:

„Відомий бандит Грицько Грім, що був потрахом Покуття і одної двини перерізав своїх родичів, сидить тепер у вязниці в Коломиї. Адвокат д-р Крутиверт, якому з уряду припала невдячна роля оборонця, відвідав обвинуваченого у вязничній келії і вийшов звідти до дна душі схвильований. Злочинець не проявив ніякого жалю".

Чи замість такої понурої картини, не краще було би написати:

„Невгамований у своєму темпераменті Грицько Грім, що був вельми популярний на цілому Покутті, а недавно став круглим сиротою, втративши одної днини батька і неньку, перебуває під цю пору у зовсім відокремленій домінці і пристрасно виклядає пабелу та писанки. Оноді відвідав його оборонець з уряду, відомий меценас д-р Крутиверт і радився з ним, чи не волів би він змінити спосіб життя. На милій гутірці минули їм скоро час. Грім мав дуже мягку вдачу і рішив задуматись над доброю пропозицією".

Або таке:

„В шинку Пінкаса Мордовера при вул. Городецькій забавлялися два потерпілі нежінники Щепко Падух та Тонько Валигуда. В часі суперечки Падух пожем розпоров Валигудові живіт. Нещасна жертва до пів години вмерла".

Вистане змінити тонацію і сцена виглядала би так:

„Антін Падух та Щепко Валигуда сиділи при пиві на милій розмові. Опісля завели суперечку за дівчину і в тому часі Падух незручно маніпулюючи різницьким пожем, який звик усе носити для самооборони, зачіпив Валигудза по животі. Справа була би пройшла непомітно, якби не те, що Валигуда давно вже недужав на шлунок і негайно вмер".

Возьмім таку звичайну подію описану в новинках:

„Відомий пяниця А. Бригала, вернувшись до хати сильно підхмелений, счинив бучу зі своєю тещею, що викинув нещасливу жінку крізь вікно з II. поверха на подвіря".

Так було штучне і зайве здраматизування.

Було просто так:

„Пан Антін Бригала, що дивиться скептично до „Відродження", людина дещо оригінальна та химерна. Вернувшись учора до хати звелив наразі своїй тещі, що хоче бути сам і прохав її перейтись, бо чудова погода. Коли теща відповіла йому, що не гадає сходити з другого поверха вниз без потреби, він хотів допомогти їй у цьому і пересадив її через вікно просто на вулицю. Тому, що теші, як відомо, зовсім так само як коти, падуть завсіди на ноги, хочби падали з найвищих місць, теща скористала з приємного весняного проходу

Тиберій Горобець.

СПОРТ.

УКРАЇНА — ЧОРНІ.

Перші змагання за мистецтво окружної ліги між цими дружинами відбудуться в неділю 7. ц. м. на грищі Погоні в год. 10.30 перед полуднем. Повередить змагання резерв в годині 8.30. Ціни білетів низькі, для дітей ціни білетів по 25 сотиків.

ЗАКОРДОННИЙ СПОРТ.

ПРАГА. Славія — Д. Ф. Ц. 1:1; Спарта — Пільзно 3:0; Простейов — Тепліцер 4:0; Кладно — Чехія Карлін 4:2; Жіденіце — Вікторія (Пільзно) 3:0. Табеля мистецтва представляється так: 1) Славія 26 пунктів, 2) Спарта 25, 3) Вікторія (Пільзно) 21, 4) Жіденіце 19, 5) Простейов 17, 6) Тепліцер 16, 7) Кладно 15, 8) С. К. Пільзно 14, 9) Д. Ф. Ц. 13, 10) Богеміанс 9, 11) Чехія Карлін 9 і 12) Колін 6 пунктів.

БУДАПЕШТ. Уйпешті — III. Округа 5:1; Ференцварош — Аттіла 5:0; Офнер — Фебус 1:1; Шегед — Кішпешті 2:2; Бочкай — Сомогі 3:0; Сорокшар — Гунгарія 2:1. Табели є така: 1) Уйпешті 28 пунктів, 2) Ференцварош 24, 3) Гунгарія 23, 4) Шегед 20, 5) Кішпешті 16, 6) Офнер 16, 7) Сорокшар 16, 8) Фебус 15, 9) Бочкай 14, 10) Аттіла 13, 11) III. Округа 12 і 12) Сомогі 6.

ЗАМКНЕННЯ РАХУНКІВ
ЗЕМЕЛЬНОГО БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО Акційної Спілки у Львові
за адміністраційний рік 1934.
РАХУНОК БІЛЯНСУ.

ЧИННИЙ СТАН:	Золоті	Золоті
Каса і суми до диспозиції в Банку Польськім і П.К.О.		203 082·14
Заграничні валюти		65.072·66
Цінні папери:		
а) державні позички	87.029·78	
б) іпотечні папери	31.128 —	
в) акції	4.565·60	122.723·60
Уділи і акції в консорц. інтересах		45 989·50
Краєві банки	11.388·20	
Заграничні банки	23.850·85	35.239·05
Векселі		2,311.561·14
Біжучі рахунки (дебетові сальда)		
а) забезпечені	522·362·61	
б) незабезпечені	59.500·2	581.862·81
Термінові позички		3,022 339·91
Належ. з конверс. договорів		2 990·00
Недвижимости		474.469·31
Рижі рахунки		1,911 67·65
Іпотечні позички		21· 722·75
Іпотечні відсотки		31·303·10
		,0?3.817

ДОВЖНИЙ СТАН:	Золоті	Золоті
Власні капітали:		
а) акційний	5,000,000·00	
б) резервовий	232.309·65	
в) інші резерви	27.870·21	
г) амортизаційний капітал	165 691·69	5,425.874·55
Вклади:		
а) термінові	838.621·11	
б) à vista	1,030,060·34	1,868.681·45
Біжучі рахунки (кредитові сальда)		329.88 ·04
Інкасові зобовязання		1.471·90
Ресконт		705.155·81
Краєві банки		13·00
Заграничні банки		1.260·61
Рижі рахунки		404 853·19
Заставні листи		215.729·7
Неподяті купони заст. лист.		27.490·67
Векслеві відсотки на р. 1934		9·777·78
Зиск		33.806·01
		9.0·3 8·7 6·

Гаранті . . . . . 6.543·00 Інкасо . . . . . 21.066·33

РАХУНОК СТРАТ І ЗИСКІВ.

ВИДАТКИ:	Золоті
Виплачені відсотки і провізії	149.517·03
Адміністраційні кошти	39.375·43
Податки	66.400·19
Амортизація	7.047·47
Відписи	54.129·38
Рижі	56.182·71
Зиск	3.406·01

ДОХОДИ:	Золоті
Зиск з р. 1933	27.066·03
Побрані відсотки і провізії	464.625·30
Курсові рижниці	59.011·62
Доходи з нерухомостей	12.969·24
Рижні	32.786·03
	596 458··

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Четвер, 4. IV. год. 7·30 веч. „Пять перед дванадцятою".

Пятниця, 5. IV. год. 7·30 веч. „Рокіш на дівчина".

Театр Ріжвородностей.

Четвер, 4. IV. год. 7·30 веч. „Подружній жетч".

Пятниця, 5. IV. год. 7·30 веч. „Під примусовою управою". Вистава льосована, всі місця по 1 зол.

Кіна.

АДРІЯ: „Поза мурами монастиря" та додаток.
АПОЛЬО: „Недокінчена симфонія".
АТЛЯНТИК: „Московські ночі".
ВАНДА: „Брат дівола", „Білий шах".
ГРАЖИНА: „Вероніка" (Фр. Галь)
КАСІНО: „Весела вдова" оперетка Легара (з Мор. Шевалє та Макдональд).
КОЛІСЕЯ: „Гіскі та долярн" та ревія.
КОПЕРНИК: „Клеопатра" та найновіший тиждевик.
МАРУСЕНЬКА: „Божок південних вод", „Леді Лю".
МІРАЖ: „Танець кохання", „Чи Люцина то дівчина".
МУЗА: „Весняна парада" (Фр. Галь).
ПАКС: „Історія душі", Тижк. ПАТ-а.
ПАЛЯС: „Антко - поліцайстер" (Дания).
ПАН: „Кохання Фрайлайн Доктор", „Створена до цілування".
РАЙ: „Каріока".
СВІТ: „Мілі Мавс", „Новочасний Робінзон Крузо".
СОНЦЕ: „Відважний хлопець" і ревія.
СТИЛЕВЕ: „Весела Зузанна" та ревія Передсвяточні усмихи".
УТІХА: „Бурителі" і ревія.
ХИМЕРА: „Світ іде вперед".

Закордонне радіо.

Четвер, 4. квітня 1935.

Відень (506,8) 13·10 Музика для дітей, 17·30 Шопенівський концерт, 20·35 Розривковий концерт, 22·20 Квінтет А-дур Шуберта (Форелевий квінтет), **Мор. Острава** (269,5) 17·30 Вес. пісоньки, 18·30 Сп. ресіталь, 19·25 Джезети на два форт., **Прага** (470,2) 10·15 Російське тріо, 17·20 Форт. ресіталь, 20·00 Пісні на жін. хор, **Білгород** (437,3) 17·00 Скрияк ресіталь, **Берлін** (356,7) 16·30 Солісти (муз. сп.), 20·10 Танк. вечір, **Кенігсвустергавзен** (1571) 10·15 Нар. пісоньки, 20·15 Суч. музика, Кельн (455,9) 10·10 Нар. пісоньки, 13·15 Пісоньки (солісти, хор), 16·00 Солісти, Штрасбург (522,6) 20·15 Музика з часів Шекспіра, **Будапешт** (550,5) 12·05, 17·30 Легка музика, 13·40 Скрияка, 19·30 „Масковий бал" оп. Вердія, **Мілано** (368,6) 17·00 Суч. музика, 20·45 „Арабська невільниця" оперетка Сільві, **Рим** (420,8) 17·05 Солісти, 20·45 Симф. концерт,

Пятниця, 5. квітня 1935.

Відень (506·8) 13·40 Тріо на форт., скр і віольончелю, 17·30 Балади Лєве (Фукар, бас - бар.), 19·30 Для приятелів цитїя розв. концерт, 22·35 Арії та пісні (Баим бар.), **Братислава** (298·8) 19·30 „Егмонт" Бетовена на осн. Гетого, **Прага** (470,2) 13·55 Канер. музика, 19·30 „Гонзи" оп. Остерчіал, **Білгород** (437,3) 18·30 Пісоньки **Берлін** (356,7) 17·00 Розр. концерт, **Гамбург** (331,9) 18.00 Пісоньки, 19·00 Скапд. музика, 21·00 Птамаче весілля, муз. анд., **Кельн** (455,9) 12·00 Концерт, 13·15 Штрасбурські твори, 19·00 Пісні Вольфа, **Ляйпціг** (382,3) 16·00 Солісти (муз., сп.), 21·00 Оперетнова музика, **Мінхен** (405,4) 15·30 Форт. ресіталь, 16·10 Пісні, **Штутгарт** (522,6) 10·45 Шопенові твори, 13·15 Легка музика, **Будапешт** (550,5) 12·05 Циг. музика, 17·35 Концерт, 22·00 Солісти (муз., сп.), **Мілано** (368,6) 11·30, 17·05 Легка й попул. музика, 21·15 Пісоньки, 22·15 Вальси на орх. і хор, **Рим** (420,8) 16·00 Трансм. з Академії св. Сесилії (віольончеля — Бенедетто Манкураті), 20·45 Концерт, 22·00 Нар. музика, пісоньки.

Радіо до сітки, що відбирає 15 станцій у Львові разом з голосником зол. **140·—**
„EKRAVOX"
ЛЬВІВ, ВУЛ. АКАДЕМІЧНА 11.
1197 3—3

Львівське радіо.

Четвер, 4. квітня 1935.

7·30 Ранішня авд., 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Весела школа, 12·30, 13·10 Муз.-вок. концерт, 13·00 Хвилинка для жінок. 13·05 Полудн. денник, 13·45 З ринку праці, 13·50 Експорт, 13·55 Біржа, 14·00 Легка й характеристична музика з гр. пл., 16·45 „Аве Марія" в пісні з гр. пл., 17·00 Репортаж із радового інституту в Варшаві, 17·15 Вок.-муз. концерт, 17·50 Спорт. порадник. 18·00 Пісоньки Ерлихового хору з гр. пл., 18·10 Рік 1905 в польській поезії, 18·30 Листи та програми, 18·40 Сільна реформ, мист. життя. 18·45 Спів (Волинський тен.). 19·15 Біогр. шкіц мого Панкіна (театр. фейл.), 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Пісні (Блажинська, сопр.), 19·50 Акт. фейл., 20·00 З пісенною музою по світі (муз., спів), 21·30 Желенський: Форт. тріо, 22·00 Реклам. концерт, 22·15, 23·05 Концерт легк. муз., 22·35 Іст. співи Шевченка з музикою Карпінського.

Пятниця, 5. квітня 1935.

6·30 Ран. авд., 7·50 Практичні вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Сальон. музика, співи, 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. денник, 13·00 Концерт сальон. тріо, 13·50 Експорт. 13·55 Біржа, 15·45 Нар. пісоньки з гр. пл., 16·00 Дві Марусі — вок. музич. авд. 16·30 Квітень на небі й землі — гутірка для ст. дітей, 16·45 Хвилинка Бізета з гр. пл., 17·00 Про вартість праці, 17·15 Орг. концерт, 17·40 Авд. для хорів, концерт, 18·10 Фрагмент із комедії Ріттнера „Дурний Яків", 18·45 Легка музика з гр. пл., 19·15 Інтерв'ю із найлобшою людиною в Польщі, 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Легкі пісоньки (Нос. Зубик, тен.) в супров. форт., 19·50 Акт. фейлетон, 20·00 Куток краєзн. т-ва, 20·05 Муз. гутірка, 20·15 Симф. концерт фр. мови; Веч. денник, Як працюємо, 22·30 Рецитації поезій, 22·45 Великопістні науки „Про особисте поєднання", 23·00 Комунікати.

ПРОСПЕР МЕРІМЕ
БЛАКИТНА КІМНАТА
ТА ІНШІ ОПОВІДАННЯ
Переклад із французької мови Василь Софронів. — Ціна 0.95 зол., з почт. пересилкою 1.20 зол

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·28—5·30 зол.

Нім. марка 1·95—2·05, фр. франки 34·80—35·05, шв. франки 171·50—172·00, фунти стерлінги 25·30—25·50, австр. шілінги 98·00—99·50, чеські корони 21·60—21·90, рум. леви 32·50—34·00, ліри 43·50—44·50.

Золото: Долари 8·95—9·00, Франки фр. 34·20—34·50, Дукати 81·70—82·30, Корони 36·30—36·80, Рублі 46·20—47·50, І гр. 5·92·45.

Срібло: К рони австр. 0·32, Рублі 1·40, Фльорени 0·85, 1 гр. ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Г. К. З. 44·50—46·25, 5 проц. дол. Б. Г. 51·50—53·50, 4 проц. Зол. Б. Г. 44·00—45·50, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 47·00—48·50, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 52·00—53·50, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

Премівки.

Долярівки 52·00 — 53·50, Інвестиційні 112·00—114·00, Будівельна 45·00—46·50.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 3. квітня ц. р. кооперативам платив за:

	льоко Львів.	
1 кг. масла франко магазин	2·50	зол.
1 л. молока	0·15	„
1 л. сметани	0·60	„
1 кг. сиру	2·25—2·30	„

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло, молоко, сметану та сир сильна.

Маслосоюз повідомляє, що від 3. квітня ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвірп птахомисарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята		за 1 кг.	2·50 зол.
Молоді кури	1. кл.	„	0·85 „
Старі	„	„	0·75 „
Підгодов. індики	„	„	1·10 „
„ індички	„	„	1·30 „
Пантарки	„	„	1·30 „
Молоді голуби за пару			0·50 „

Птицю приймає в скількости вказаного приділу для кожного доставця.

ОПОВІСТКИ.

Загальні Збори Українського Туристично - Краєзнавчого Т-ва „Плай" у Львові відбудуться в суботу 13. квітня 1935. в год. 6-ій вечором у домівці Т-ва „Українська Бесіда" у Львові при вул. Рутовського 22. Виділ. 1—2 214

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Парохія Селиска до заміни за парохію котроінебудь епархії. „Русини" — користайте з нагоди! о. Савойка, поч. Dybów. 217 1—?

Ветеринарного лікаря приймє від 1-го травня філія Сільського Господарі в Стрию. Умовини на місці. Зголошуватися до 15. квітня. 212 1—2

ОГОЛОШЕННЯ.

Надзвичайні Загальні Збори
Українського Лікарського Товариства
відбудуться в неділю 21. квітня, в год 13-ій в салі музею Н. Т. Шевченка, вул. Чарнецького 24, І. пов.

Порядок нарад:
1) Відкриття Зборів.
2) Ю. Кордюк: Історія У. Л. Т.
3) М. Музичка: Наукові завдання У. Л. Т.
4) Л. Максимовнько: Організаційні питання.
5) Т. Бурачинський: Будова українського шпиталю. 215

ПЯНІНА першорядні по знижених цінах на догідних умовинах. Купно продажа. Замінка ужиних інструментів
Новацкий, Пілсудського 17.
89 31—35

Ширіть наш часопис!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавниче Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

ч. 89 (13.987). Львів, пятниця 5. квітня 1935. Pocztową opłatę opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Не греко-католицький, а словянський або словянсько-византійський обряд.

„Львівські Архіепархіяльні Відомости" за березень ц. р. принесли на першому місці декрет Апостольської Столиці про „комісію для Росії" та про видання богослужбових книг словянського обряду, після чого йде пояснення до цього декрету Ексцел. Митр. Шептицького. З уваги на вагу справи подаємо це пояснення в цілости у нашому органі. — **Редакція.**

Подаючи до відома Всч. Духовенства Декрет Святого Апостольського Престола, так зв. **„motu proprio"**, з дня 21. XII. 1934, Митрополичий Ординаріят звертає увагу на незвичайну вагу для нашої Церкви того розпорядження. Передовсім **раз на все знесені всі сумніви, що наш обряд є обрядом византійським.** Відтак усі гадки, що той обряд ділиться на ріжні галузи від себе цілковито відмінні. Тимсамим відпадає й ріжниця між обрядом, називаним східно-словянським, і нашим, називаним знову без причини — уніятським. **Ми не маємо іншого обряду від наших братів на Волині, Підляшші, Поліссі й Холмщині.**

Розпорядженням Святішого Отця упадає також назва нашого обряду: греко-католицький; Святіший Отець називає його **обрядом словянським чи словянсько-византійським.**

В ріжних церквах чи провінціях нашого обряду можуть бути вживані деякі провінціональні відміни, але вони не можуть зміняти в нічому того, що є сущне в обряді.

Святіший Отець цим письмом зарядив **утворення у Східній Конгрегації Секції для всіх Церков, що вживають словянського чи словянсько-византійського обряду.** Та Секція буде займатися, крім нас у Галичині, справами католиків нашого обряду на Волині, Підляшші й Поліссі, на Закарпатті, в Югославії і в Америці північній та полудневій, та справами католиків росіян, сербів і болгар.

Крім того Святіший Отець розпорядив, **щоб якнайскорше були видані літургічні книги нашого обряду.** Цим виданням буде устійнене раз на все те, що належить до сущности нашого обряду і що ніяким робом не може бути змінене.

Кожний бачить, що розпорядження Святішого Отця випливає з далекойдучої прихильности для нас і для нашої справи, бо не можемо переставати вважати за нашу справу зєднення Східних Церков з Апостольським Престолом. Тому мусимо відчувати для Христового Намісника глибоку вдячність за Його прихильність та Його такі мудрі й знаменні розпорядження, а усильними й покірними молитвами випрошувати з неба помочі для всіх тих, що мають вводити в життя ті розпорядки.

Треба нам просити, щоб нове римське видання наших літургічних книг випало якнайкраще і найліпше. Від кількох літ Міжепархіяльна Літургічна Комісія працює над приготуванням матеріялу до подібного видання. Рішення Святішого Отця є чудовим увінчанням усіх праць нашої Міжепархіяльної Літургічної Комісії і довершенням цього, такого важного для нашої Церкви діла.

Дано в день 40 мучеників, місяця березня 9, року Божого 1935. † АНДРЕЙ, Митрополит.

Протест митр. Дениса проти буреня Собору св. Софії.

Митрополит православної церкви у Польщі Деннс вислав до премієра ради міністрів листа з протестом проти наміру большевицького уряду знищити Собор св. Софії у Києві. Митр. Денис пригадує, що Собор св. Софії збудував великий князь Ярослав Мудрий. Собор відновив митрополит Петро Могила і він є одною з найцінніших памяток східного християнства та найбільшою цінністю українського народу. Собор є теж великою історичною памяткою українського будівництва XVII. і XVIII. вв.

Вістка про задуманий акт варварства викликала велике схвилювання серед православних на цілому світі, головно серед православних українців, які обурені до живого новим замахом на одну з найбільших і найцінніших релігійних памяток. Це обурення піддержує цілий християнський світ і ціле культурне людство. В імя цього почування, як православний архипастир мільйонів українського населення Польщі, ерархії і православного населення Польщі, митр. Денис проходе, щоб польський уряд інтервенював проти збурення Собору св. Софії в Києві

Наради мін. Ідена у Празі.

ПРАГА, 4. 4. ПАТ. Нині в год. 8. рано приїхав до Праги мін. Іден. На двірці привитав бритійського міністра мін. Бенеш і вищі урядовці чеського міністерства закорд. справ, звідкіля відіхав до бритійського посольства. В год. 10. передпол. почались наради мін. Ідена з мін. Бенешом у участі закорд. справ, які тягнулись до 12. години

В. Британія не підпише східного пакту.

ПАРИЖ, 4. 4. ПАТ. Авас повідомляє з Льондону: Добре поінформовані кола запевняють, що В. Британія не прийме ніяких зобовязань у справі сх. Европи. Зате піддержить морально всі зусилля, щоб зорганізувати спільну безпеку

Большевицько-німецька полєміка.

БЕРЛІН, ПАТ. „Діпльоматіш-Політіше Кореспонденц" полемізує зі статтею Тугачевського в московській „Правді", в якій він закидає Німеччині агресивні наміри супроти Франції, Польщі, Чехословаччини й Австрії. Офіційний орган німецького міністерства закордонних справ пригадує, що „Ізвестія" закидають такі самі плани Німеччині супроти СССР. Обі концепції зводяться до того, щоб тільки перепачкувати наміри СССР коштом Німеччини. Одначе така агітація свідомо противилає замиренню Европи.

Німецький орган пригадує, що комунікат про британсько-німецькі переговори у Берліні виразно підкреслив мирні наміри Німеччини. Нехтування висліпів цих розмов може підкопати довіря, необхідне для порозуміння.

Німеччина не зречеться Мемелю.

РИГА, 4. 4. ПАТ. З Ковна повідомляють: Литовський часопис для молоді „Салтенеріс" вислав замовлення до одної цинкографічної фірми в Берліні, щоб надіслала ілюстраційні кліше. Німецька фірма надіслала відмовну відповідь, в якій кажеться: „Ми були би лихі німці, якщо вдержували би далі взаємини з представниками литовської преси. Ніодин литовський часопис не осудив терору литовського уряду, який веде супроти наших братів і сестер, замешканих на Литві. Литовська преса знає, що Литва захопила Мемель, чисто німецький край. Ніодин німець, який себе шанує, не може подати руки литовцеві. Колиб ми вислали кліше для литовської преси, були би божевільні. Окликом най живе Німеччина і німецький Мемель закінчила німецька фірма свою відповідь

З Новим Роком
КООПЕРАТИВНИЙ БАНК „ДНІСТЕР"
Львів, Руська 20. видає знову
премійні ощадностеві книжечки
для яких призначені нагороди від 25 — 100 золотих. — Подробиці в окремих проспектах, які на бажання Банк висилає безплатно.

Новий наступ на українські позиції.

За витворення типу „gente ruthenus natione polonus".

Від часу, коли завдяки стихійному поширенню між українськими масами національної свідомости і почуття національної єдности на всіх українських землях і завдяки вирізнюючим новим міжнародним констеляціям українська справа стала осередком зацікавлення при майбутньому розвязуванні питання „близького сходу" — появляються в польській пресі більше або менше поважні голоси більше або менше відповідальних осіб польської суспільности на тему полагодження великого історичного польсько-українського спору та *„остановлення нормальних передумовин співжиття з національними меншинами* в польській державі"[1]). Тим справам спеціяльно присвячений тижневик „Бюлетин Польско-Український", а часто порушують ті питання: „Бунт Młodych", „Nowe Czasy" і деякі щоденники. Як звичайно бувае — друга частина поль. преси (ендецький „Курер Львовскі", асимілятизований „Ілюстрованн Курер Цодзенни" та інші), стоїть на воєнній стопі і полагодження українського питання бачить тільки у поголовнім винародовленню всіх українців.

Очевидно, з останньою породою новочасних внеохлопських асимілятарів всяка розумна дискусія виключена. Натомість з першою групою можлива дискусія на тему розвязування польсько-українських проблем. Як довго мають тревати з польського боку такі українські студії? — не знати. Д-р Владзімеря: Тільки відповідь: „Сарказм непотрібний і в устах патріотів не в місці — нехай тревають якнайдовше!"[2]). Чому ті теоретичні студії і дискусії повинні тревати довоєне „якнайдовше", пояснює до деякої міри при ін. нагоді відомий зі своїх поль.-українських студій п. Станіслав Лось. Він пише: „Українці чи русини, що живуть в нашіх межах, не живуть в чужій державі. — Вони не почуваються в цій державі добре.... бо їхня *політична зрілість не поступила* ще на стільки, щоби їм умożливити *розумний компроміс* з численішою (польською) мовною групою"[3]).

Хто і які має встановляти критерії української політичної зрілости, щоби умożливити „розумний компроміс", і коли це може статися, цього п. Лось не каже. Якщо з польської сторони і то з тої, що проповідує „співжиття", так ставиться справу полагодження спору, то очевидне вевкі дискусії на ту тему фактично не мають ніяких реальних виглядів і зводяться прямо до теоретичного пустомельства. Одначе, якщо йде про організацію якогось нового наступу на українські позиції, то це вже справа проста, яка і без ніяких „студій" й з місця переводиться в життя. Ось найновіший приклад:

У передвчорашньому „Ділі" реферували ми коротко статтю д-ра В. К. п. з. „Польскі рух вьруд грекo-католіцув", поміщену у „Век-у Нови" з 31. III. 1935. Цей рух — то спроба нового „підходу" у наше найбільше культурно-духове завдяння з чергової метою „пусьціць русіна на русіна" і таким чином ослабити наш національний фронт. Тому цій справі хочемо присвятити нині дещо більше уваги.

[1]) „Nowe Czasy" ч. 12 з 12. III. 1935.
[2]) „Biuletyn polsko-ukraiński" ч. 10 з 10. III. 1935
[3]) „Biuletyn polsko-ukraiński" ч. 9 з 3. III. 1935.

Майже ЗАДУРНО решітки полотна 50 сот., панама 90 сот., вспнн 1·10, крепон 70 сот., веба 1·— та модні вовни на 40% дешевше **БЛАВАТНИН ВАЗАР** — Львів, Боїмів ч. 12.

На вступі редакція „Віку Нового" дає від себе замітку, що „чимраз частіше переходження польських селян на гр.-кат. обряд викликує в польській суспільності узасаднений неспокій, що виходить відгомін у пресі". Ці острахіття мальовані „Віком Новим" і польською пресою не відповідають дійсности, бо про такі переходи зовсім не чувати. *Це є провокаційна спроба розбудити в польській суспільності найнижчі вшехпольські інстинкти і таким чином змонтувати найновіший „малзо"*.

Рішуче суперечить історичній правді твердження, мовляв, „Австрія творила сепаратистичний український рух". — Навпаки!

Після упадку польського повстання проти Росії в 1863. р., коли поляки вже втратили надію на відбудову самостійної Польщі, постановили вони створити в Галичині свій національний піємонт. З цією метою погодилися з Австрією й одержали від цісаря Франц-Йосифа І. вільну руку в Галичині на засаді передачі всевлади в польські руки з тим, що австр. уряд нічого не робитиме в Галичині для українців без відома й згоди поляків. Вшехпольська господарка в Галичині йшла на „знищення Руси". Австрійський цісар не хотів навіть вислухати жалоб української делегації на страшні надужиття правлячого тоді вшехпольського табору. Тодішні польські можновладці не заведбали нічого, щоби спинити і знищити український рух і на це завдалекім одержали згоду і благословенство Відня. Що це все не помогло і в тяжкій боротьбі за своє істнування українство все таки розвивалося, закріплювалося і обхоплювало найширші маси — це вже „віс майор", це неспожита, незломна живучість української нації, яка уможливила перебути всякі історичні лихоліття до найновіших страхіть включно.

Це правда, що деякі українці брали участь у польському повстанні, але вони робили це тому, бо вони повірили у гасло „За нашом і вашом вольносць", а не тому, начеб греко-католики почувалися тоді поляками. Про це свідчать і популярні тоді пісні з нагоди вербування греко-католиків до польського повстання як напр.:

„Приєднань Юрку до вербунку,
Будеш істи з маслом куряку..."

Отже не по польськи, але по українськи вербували наших Юрків під гаслом „За нашом і вашом вольносць", бо це були українці, а не поляки.

Яке ціль нової польської диверсії в українське культурно-духове життя? На це дає ясну відповідь обговорювана тут стаття „Віку Нового".

Метою є „привернути народовий стан у церкві вперед 1846. р., коли то всі гр.-кат. священики уважали себе поляками (?) та в усіх церквах проповіди говорили по польськи". З цією метою *„треба ввести навчання гр.-кат. релігії по польськи, а в гр.-кат. духовних семінаріях потворити окремі відділи для гр.-кат. поляків"!* „Подібний рух (греко-мадярський) врятував для Угорщини при її розборі ту саме частину краю (комітат Гайду) з греко-католицьким населенням, де перед війною вщіплено національну мадярську ідею". Свої канібальські медитації кінчить словами: „Це одинокий реальний спосіб забезпечення Львова і зміцнення бодеки держави на північному сході".

У звязку з цим повним наступом на українські позиції не від речі буде пригадати ті блаженні польські часи „вперед 1846. року", які бажають відновити тепер. Нагадаємо дещо про польських світочів на високих становищах гр.-кат. церковної єрархії — на підставі історичних документів[1]).

„Багато василіян шукало в ордені не спасення своєї душі, тільки урядів і почестей. Різні елементи вписувалися до ордену, а особливо польська шляхта римо-кат. віроісповідання перебігала до українських монастирів, щоби після коротного часу проби діставати ігуменати та єпископати... Який дух провідикували вони до гр.-кат. церкви, коли самі не розуміли навіть старої церковно-слов'янської мови? Який вплив могли мати на духовенство і на нарід? З глибини душі ненавиділи вони обоїх, а йшли вони на такі високі становища не з покликання, тільки з амбіції і найчастіше зі звичайної хлібожерности".

Про часи вперед 1846. р. в Галичині читаємо ось що:

„Польському клирові вдалося осягнути важний вплив не школи, що були під контролем українського духовенства. Губернівальним розпорядком з 9. II. 1782. р. ч. 4217. віддано польському духовенству виключний нагляд над усіми школами. Польський клир усунув зі шкіл українську мову навчання та українське письмо, а далі українську мову усунули з університету, теольогічного факультету і навіть з гр.-кат. духовної семінарії (1809—1848), священики не могли евангелія перечитати по українськи, а проповіди говорили по польськи. Навіть пастирські листи були писані по польськи"[1]).

Такі для нас „примітивні гороскопи" бажають відновити організатори новочасного „наїзду", ще й одушевляються денаціоналізаційними методами й основами мадярів, дарма, що їх осуджує весь культурний світ, а від яких спеціяльно укрїнський нарід в Галичині витерпів стільки горя в часі світової війни...

Ці всі вшехпольські „культуральні" засоби і мадярські методи бажають ввести в українські взаємовідносини ті самі „приятелі", що одно-

[1]) „Das Schicksal des ukrainischen Volkes unter polnischer Herrschaft" von Titus von Wojnarowskyj, Prälaten u. Domherrn in Lemberg. I. Bd.

часно реклямують широко на тему „Кохаймо сен" і „Під єдним дахом", на тему „встановлення нормальних передумов співжиття з національними меншинами"... Так уявляють собі вони розв'язку польсько-українського історичного спору на цілощині... „взаємного порозуміння і співжиття" — у практиці.

Одначе вже тепер можемо запевнити нових польсько-українських „миротворців", що їх зусилля будуть даремні. Український нарід зайшов вже далеко поступив у національній свідомості та національній культурі, щоби дати себе поглотити чи то шляхом отвертої боротьби, чи якимнебудь іншими облудними засобами. Історичного колеса розвитку й консолідації української нації не вдасться вже повернути. Типу „генте регенус національне польонус" не вдасться вже відтворити. А спроби в тому напрямі засуджені згоря на невдачу. Якщо новочасні „миротворці" думають, що це найкращі і найвідповідніші методи до пропагованого нині польсько-українського порозуміння, співпраці і співжиття, то дуже помиляються.

І. Г.

Під крилами Мілюкова.

Жалюгідне завершення національно-політичної еволюції Василя Панейка.

Кілька тижнів тому „Діло" перше — не називаючи прізвища — недвозначно вказало на д-ра Василя Панейка, як на автора нефортунних статтей у віденській газеті „Вінер Таг", що законспірувався під псевдонімом „Деловріє". Ті статті покривалися цілком з насвітленням совітською пресою української краєвої політики та всього антисовітського становища українського громадянства, та взагалі ставали рішуче на русофільське й совітофільське становище. За тих останніх кілька місяців д-р В. Панейко видно пішов ще далі в еволюції своїх поглядів, бо ось у паризьких „Последніх Новостях" з 31. III. ц. р. появилася стаття п. н. „К украінскому вопросу", в якому В. Панейко, вже за повним підписом стає вже не тільки на становищі політичного русофільства, — яке, очевидно, в українській політичній думці репрезентує один напрямок і тому засадничо є допускальне та дискусійне, — але оперує навіть такою фразеольогією, яка пригадує вже просто російські часописи і то типу „Русского Голоса".

Вже на самому початку статті вражає дивогляднний підхід автора до проблеми витворення на сході Европи окремих національностей — російської та української; автор пересуває початок процесу національної диференціяції одного руського народу аж до... 1772 року, до поділу Польщі.

„...Дѣло въ томъ, что въ 1772 году пробилъ предпослѣдній часъ **единства русской національности...**

Тотъ же актъ положилъ начало процессу, гогда еще незамѣтному даже для самаго наблюдательнаго глаза, но обладавшему, тѣмъ не менѣе, всѣми условіями, необходимыми для развитія: мы говоримъ о процессѣ, приведшемъ къ окончательному раздѣленію русско-русинской народности на двѣ вѣтви — великорусскую (называемую нынѣ „русской" per nefas) и малорусскую, или русинскую, или, какъ говорятъ съ недавняго времени, „украинскую".

Отказъ Россіи отъ Восточной Галиціи, происшедшій въ 1772 году, изъялъ эту, наиболѣе продвинутую на востокъ вѣтвь русинской народности изъ сферы прямого вліянія Россіи, „Единой и недѣлимой" — и отдалъ ее въ распоряженіе чужой національно-политической воли.

Восточная Галиція подпала подъ польское, рѣзко анти-русское вліяніе и политическую волю: первоначально **аморфная русинская народная масса стала со временемъ объектомъ національнаго эксперимента въ рукахъ польско-австрійск. властей.** Въ ней, въ этой массѣ, стали выискиваться (если даже не насаждаться) сепаратистскіе, анти-русскіе элементы, подвергавшіеся тщательному культивированію. Наоборотъ русско-объединительскія теченія подавлялись; **вѣками сохранявшееся чувство племенной солидарности съ русскими, проживавшими по ту сторону государственныхъ границъ, всячески искоренялось;** воспитывалась ненависть ко всему, напоминавшему Россію.

И это происходило въ томъ самомъ XIX вѣкѣ, который видѣлъ возрожденіе и даже созданіе національностей!

Австро-польскія усилія принесли несомнѣнные плоды: русинское населеніе Галиціи (или, по крайней мѣрѣ, значительная часть его) превратилось въ орудіе раскола русскаго національнаго единства.

Это орудіе — рѣзко анти-русское украинство — вошло въ планъ внѣшней политики Австріи лишь при Францѣ-Фердинандѣ. Его дѣйствіе становилось все болѣе и болѣе ощутимымъ во время великой войны и русской революціи. **Въ наше время, т. е. въ самые послѣдніе дни, оно превратилось исключительно въ инструментъ польскаго и германскаго имперіализма, или, выражаясь точнѣе, въ инструментъ „движенія на Востокъ" Гитлера и Пилсудскаго.**

Страшенне ніяково і прикро стає при читанні тих речей, фірмованих іменем недавнього ще поважного, відповідального й усім відомого українського національного діяча — політика і публіциста. Русофільські погляди автора брошури „Зєднінє держави Східної Европи" не були для нікого тайною, він теж з ними не скривався. Однак ніколи не переставав бути українським патріотом. Які зовнішні події чи внутрішні переживання вплинули на д-ра Василя Панейка, щоби він писав речі, які можна класифікувати вже як прояв національної безхребетности — цього не знаємо. В усякому разі — це подія дуже прикра.

УКРАЇНЦІ!

КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

Німеччину запросять на морську конференцію.

ВАШИНГТОН, 4. 4. ПАТ. Секретар мариняркн Свансон заявив на пресовій конференції, що є прихильником запросити Німеччину на майбутню морську конференцію.

ВАШИНГТОН, 4. 4. ПАТ. Доповнюючи вістку про заяву мін. Свансона у справі запросин Німеччини на будучу морську конференцію, Райтер повідомляє, що Свансон зазначив, що говорить тільки від себе. Крім того підкреслив, що намірене Німеччиною значне побільшення военної німецької фльоти не нарушило би значніше відношення б:б:3, устійненого між В. Британією, Злуч. Державами та Японією.

Наприкінці секретар мариняркн заявив, що керманич азійської фльоти Злуч. Держав прибуде в дні, коли зачнуться маневри на Пацифіку до Йокогами, щоби запобігти всім неприхильним настроям, які ті маневри могли би викликати в Японії.

Загострення італ.йсько-абісинського конфлікту.

„Дейлі Телеграф" повідомляє з Аддіс-Абеби, що становище знову загострилось. Поголоски про зосередження великих італійських військових сил на границях Абісинії. Абісинські старшини не дають над цим контролю. В Абісинії громадить військо і вивозить муніції. Вістка, що Франція задержала в порті Джібуті муніцію, призначену для Абісинії, викликала велике обурення.

Останні вісти кажуть, що Італійці збираються вивести збірну до Абісинії.

—o—

З польської преси.

Про окремий „лемківський нарід".

У „Бюлетині П.-У." з 31. березня ц. р. находимо статтю п. н. „Новий нарід чи старе фільство"? („З ідеольогії американського „Лемка"). Стаття дуже влучно підхоплює справжне обличча людців, які нині, використовуючи політичну конюнктуру в Польщі, лепечуть про лемків, як „окремий нарід". Мова, очевидно, про „зодей свідомих своєї гри і своїх цілей, а не про аналфабетів, які повторяють ці речі, обманюючи себе і других.

Передаємо статтю майже без змін:

„У м. Клівленд (Огайо) у Злучених Державах появляється вже мабуть VIII-ий рік часопис „Лемко". Повний титул того часопису звучить: **„Лемко, Карпаторусская Народная Газета. Виходіт раз в неделю по четвергам. Орган Лемко-Союза в Соед. Штатах і Канаде".** Ціль організації: **„культурная защіта русскаво племені Лемков, заселяющіх самий западний уголок русской землі, от Попрада і Дунайца по Уж і Сян".**

Наголовок характеристичний, хоч не зовсім відповідний. Невідповідний передусім тому, що його література чиста російщина погано підходить до того „волюпіку", в якому видаваний орган „Лемко-Союза". Кажучи про „волюпік" не маємо очевидно на думці лемківського діялекту, лише ту його жахливу мішанину з російською літературною мовою, яку стрічаємо в усіх статтях „Лемка". Ту мішанину не лише важко стравити тому, що вона мало пригадує обидва свої складники, але також тому, що вона майже у кожній статті — інша.

Але й не ті зовнішні прикмети спонукують нас признати наведений наголовок як невідповідний для того часопису. За тим самим промовляє також його зміст, який важко вважати висловом ідеї „культурної оборони", та який радше заслуговує на назву — наступу на **національному** фронті. Свідчать про це виразно такі провідні думки „Лемка": Лемки досить мають українців і російських білогвардистів, досить Соборної України та єдиної неділимої Росії. Лемки хотять визволитися від своїх непрошених опікунів і стати раз врешті — собою. Українці закидають лемкам, що їхня окремішність не має за собою ніяких історичних традицій і що їхня мова це на ділі говірка, але те саме кількадесять літ тому закидали українцям — москалі. Однак психіка лемків інша від психіки українців і те рішає про їх національну окремішність.

„Коли читаємо ті і тим подібні льогічно — треба признати — мотивовані думки, коли довідуємося одночасно, що лемківські діячі осуджують русофілізм, який виновродовлюється щодо мови, та бажають вести освітню працю серед народу у власній лемківській мові, то мимохіть зявдаємо собі питання, чи ми не є свідками повставання нової національности. Починаємо думати, що незалежно від волі народів, що сусідують з лемками, те плем'я може дійсно стане самостійним народом. Однак така омана не трівае довго. Ближче знайомство з „Лемком" не залишає сумніву щодо того, що той часопис в ніякому разі не є органом національности, яка родиться. Бо що таке находимо в ньому поруч зі статтями із фразами про національне самовизначення лемків, чи радше у тих самих статтях?

Ось ствердження, що не слід судити по "зовнішніх познаках, що те, що вони ріжняться від українців, свідчить про факт окремішньої лемківської національности. Навпаки:

„Лемки так довго були культурно звязані з російським Сходом, що сьогодні називають себе і почуваються росіянами (русскими). І тому вони не хотять ніколи зірвати культурного звязку з російським народом і будуть завсіди приятелями його держави. Тою державою є нині — Совітський Союз" (ч. 24. з м. р.)

...Лемки любили Росію і люблять Совітський Союз, і вважають нині Совітський Союз так щодо національности як і під класовим оглядом — за свій. (Ч. 16. з м. р.)

Що більше: хоча

„...наша рідна мова це мова лемківська, не є нашою ціллю обмежитися до тої лемківської мови, але дійти до знання великоруської мови, бо те знання відкриє перед нами нову багату народню культуру, культуру народніх мас, велику російську літературу. Ось це наша ціль!" (Ч. 16. з м. р.)

Бо

„...лемківська душа це та сама душа, що душа цілого російського народу..." (Ч. 12. з м. р.)

„Наведені цитати говорять самі за себе. Отже хіба можна ще раз стверднти, що про „новий нарід" слід казати з великою обережністю. Зате тим більше можна казати про старе „фільство", те, яке перед роками проявлялося у невільничій любові до єдиної у світі „славянської" імперії та нині проявляється у такій самій невільничій адмірації (і не лише адмірації!) також єдиної „держави робітників і селян". Визнавці тої своєрідної течії, чи радше одиниці, зражені бацилями того злобного „фільства" духового невільництва, нічого не навчилися, нічого не зрозуміли і на йоту не змінилися. Видається таким американським лемкам, що своїм совітофільством відчиняють якусь нову світляну епоху у своїй історії, що відкривають якусь лемківську Америку, — а це лише **духи Дідицьких і Добрянських ведуть їх лише на биту москво-**

фільську роботу і радіючи затирають руки на саму думку, як то в році старенького Погодіна виступлять тов. Попов і Ваганян.

„Перед нами дві дороги — каже патетично „Лемко" — одна веде назад, до татарської неволі, до Гітлера й Аракія, на неї ведуть наші лідери, — наші карпаторуські попи, яких ми утримуємо, — друга наперед, до свободи, справедливости, до братерства народів — це дорога з російським робітником і його державою — Совітським Союзом, який жагуче прагне мира на землі, справедливости навіть для всіх найменших народів, і кращого життя для всіх працюючих та якого програму признають всі свідомі робітники світа, вся правдива нетілєрівська і не-араківська інтелігенція, правдиві вчені світа, всі геніяльні письменники світа і т. д. і т. д. (Ч. 1. з м. р.)

Однак цікава річ, що той романтичний характер любови американських лемків до „єдиної держави робітничого світа" і зроджені тою любовю не менше романтичні пляни переселення лемків з Підкарпаття до СССР, зовсім не прийшли під смак її інспіраторам. Свідчить про це найкраще **візита американських лемків у совітського амбасадора у Вашингтоні, тов. Трояновського.** Коли делегація просила амбасадора, щоби він зволив підтримати у свого уряду згаданий проект переселення лемків на Україну або Кубань, амбасадор справді обіцяв підтримку, але як **терен кольонізації запропонував... Сибір...** („Там маємо багато вільного місця"). Простодушні делегати взяли це за жарт, але амбасадор цілком не жартував. Зрештою той оборот, який приняло совітофільство американських лемків, зовсім не спонукував його до жартів.

Те совітофільство було остільки цінне для Совітів, оскільки воно хоч у невеличкій мірі нейтралізувало на американському терені прикрі відгуки їх зовнішніх і внутрішніх невдач на відтинку національної політики. Однак коли з тої пожиточної ролі зійшло на менівці утопійного захоплення, стало союзником радше прикрим. Хто знає, що сталось би з лемками після поселення їх серед братів совіто-русів. Хто може заручити, чи і ті мрійники не вилікувались би зі своїх романтичних оман!

В. КАМІНЕНКО.

Несвоїми силами.

З нагоди виставн російського мистецтва у Празі.

Під фірмою Славянського Інституту в Празі в ряді виставок славянського мистецтва, відкритих в Празі велику ретроспективну виставу російського малярства і різьбярства XVIII—XX століття.

По війні це перша спроба улаштувати в Празі більшу ретроспективну виставу російського мистецтва заходами російської еміграції. Розуміється, що таке підприємство було нелегке передовсім через те, що всі державні і приватні збірки у самій Росії для організаторів були недоступні. Тому окремі доби в розвитку російського мистецтва заступлені дуже нерівномірно і несистематично. Це все випадкові речі, які зібрані з різних закордонних, переважно приватних збірок, або праці мистців, що у свій час працювали за кордоном чи тепер працюють на чужині. З малярства найновіших часів на виставі репрезентовані майже виключно праці російських емігрантів і то переважно тих, що перебувають у Франції та „Малій Антанті". Загалом коли новіші часи заступлені повніше, то старші часи, і особливо XVIII ст., мають значні прогалини. Зовсім бракує першої половини XVIII ст., доби академічної класичности сер. XIX ст., а надто „передвижники", що становлять важний, характеристичний період російського мистецтва, представлені надто рідненько.

Переглядаючи величезну кількість імен із т. зв. російського малярства, як завжди, кидається в очі дуже багато, а в часах XVIII—XIX ст. повна перевага, не росіян-чужинців, або як їх називали москалі „інородців". Тому і цілу виставу не можна назвати виставою російського мистецтва, тільки виставою мистецтва колишньої „тюрми народів" — російської імперії. Початки цього мистецтва, коли воно вийшло зі сліпої вулиці візантійщини і московського примітивізму на ширшу дорогу світового европейського мистецтва — творили головно українці, котрих російські теоретики та історики мистецтва все ще вважають „русскими". І так мистці світової міри, що розпочали у Петербурзі нову течію европейської класичности, як Дмитро Левицький і Володимир Боровиковський були не тільки українцями з походження, але привезли з собою з України ціле знання і мистецький вишкіл.

На виставі Д. Левицький представлений лише одиноким образом (портретом Розумовського), що є справжньою окрасою цілої виставн.

Натомість з В. Боровиковського є дві маловарті копії, одна мініятура і один портрет (ч. 7), авторство котрого не зовсім певне. З цього ясно, що винести з празької виставн якесь поняття про творчість наших великих портретистів XVIII ст. — не можна. Мало того, **цим світовим** майстром роблять велику кривду, коли вчиставляють їх одну річ або і підробки...

Зі старих майстрів треба ще відмітити одну невелику серію („Слобода Бронице") у виконанні нашого великого різьбаря Івана Мартоса.

Століття XIX. репрезентують виставу теж українці: П. Нілус, І. Айвазовський (власне Гайвазовський, родина походила зпід Львова), І. Крамський (народж. на Слобожанщині), І. Похитонів (з Херсонщини), І. Репін (з Харківщини), Г. Кондратенко, М. Ярошенко (з Полтавщини), К. Крижицький, М. Самокиша, М. Пимоненко (з Киева) та ін. Кількістю найбільше заступлений на виставі Репін (9 портретів, одно велике полотно „Процесія" і 10 ін. малюнків), хоч і не найкращими творами. Крім того є кілька шкіців, що викликають поважні сумніви, чи справді належать Репіну. Деякі з них недавно інтенсивно продавали в Празі під назвою „репінських" шкіців, в додаток з ріжноманітними „потвердженнями" і печатками на самих рисунках, які мали би ствердити, що належать пензлю Репіна. Отже частину цих „припечатаних" сумнівних шкіців ми побачили і на виставі.

З інших творів українських мистців прегарні речі виставлені К. Крижицького (зимовий краєвид), М. Самокиша („Трійка") і М. Пимоненка („Дівчина заганяє гусей"). Справді коні Самокиша нарисовані віртуозною технікою і захопливою динамікою, а кольористика знову раз показує нам великого майстра барви. Коло імени Пимоненка скупчені дуже ріжноманітні погляди. Нераз закидували йому також технічні недостачі і недбальство. Та його „Дівчина" виставлена на празькій виставі свідчить не тільки про доброго майстра рисунку, але також колориту. Хоч образ виконаний ще в 1900 р., але ко-

Совіти мають вже досить західних мальконтентів, які за гостинність платять націоналізмом і якими скорше чи пізніше треба заселювати Сибір. Отже воліють не ризикувати і помістити їх у тому віддавна безпечному місці — відразу. Совітофільство американських лемків не є для нас (пише „Бюлетин П. У.") такою далекою і байдужою справою, як це на перший погляд моглоб видаватися. Коли взяти під увагу, який вплив на національно-політичну ідеольогію краєвих лемків має їх заморська еміграція, — коли взяти факт, що на петиції у справі еміграції лемків до СССР зібрано свого часу на Лемківщині чимало підписів, то годі перейти над цією справою до денного порядку".

Польща відмовилась підписати східний пакт.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Спеціяльний кореспондент „Таймса" повідомляє на основі достовірних вісток, що мін. Ідем почув від марш. Пілсудського, що Польща рішуче не підпише східного пакту у теперішній формі. Тому вигляди для східного пакту недобрі. Здається, що не вдасться зорганізувати миру в Европі на сході і на заході на основах британсько-французької заяви з 3. лютого ц. р. Польща переконана, що її безпеку найкраще запевнює теперішне положення.

„Дейлі Телеграф" пише: мін. Ідем переконався тільки, що між Польщею і Німеччиною нема військового союзу.

БЕРЛІН, ПАТ. Німецьке інформаційне бюро обговорюючи комунікат про варшавські розмови пише, що ці розмови мали наскрізь інформаційний характер і ніякого рішення не прийнято.

ПАРИЖ, ПАТ. Французька преса критикує польську закордонну політику за відношення до Німеччини.

Журналіст Пертінакс в „Еко де Парі" виступає проти візити мін. Лаваля у Варшаві. Пертінакс побоюється, щоб мін. Лаваль підчас свого побуту у Варшаві під впливом аргументів Польщі не змінив свого становища до східного пакту.

Приємна та цікава лектура

це збірка оповідань

ВАСИЛЯ СОФРОНОВА

ЛИПНЕВА ОТРУТА

Ціна: 1·40 зол., з пересилкою 1·70 зол.
Замовляти в Адміністрації „Діла" Ринок 10.

Австрія матиме 60-тисячну армію.

ВІДЕНЬ, 4. 3. ПАТ. Вчора пополудне відбулося засідання ради міністрів, яка рішила над розбудовою австрійських збройних сил. Рада міністрів рішила одноголосно домагатись повної рівноправности для Австрії, вважаючи її основою своєї політики.

Райтер повідомляє за основі вісток з добре поінформованих кол, що Австрія задумує збільшити свої збройні сили покищо з 30 тисяч на 60 тисяч.

—o—

267 залізничих катастроф за пів м сяця.

„Ізвестія" з 1. квітня ц. р. пишуть, що на південно-західній залізниці в СССР у другій половині березня було 267 залізничих катастроф і нещасливих випадків. Причини катастроф не розслідженні. Начальники залізничих відділів сварняться між собою кому мають записати відповідальність за ті катастрофи.

—o—

Летунство Німеччини дорівнує летунству В. Британії.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Агенція Райтера повідомляє: Мін. Саймон відповідаючи на запит у палаті громад заявив, що канц. Гітлер у загальних словах підкреслив, що летунство Німеччини дорівнює летунству В. Британії.

—o—

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— В Сібію на зборах румунської національно-селянської партії дійшло до кривавої бійки між прихильниками голови партії Міхалаке і прихильниками колишнього премієра Вайди.

— Паризька мінниця почала вибивати золоті 100 франкові монети.

— Один з фільмових операторів у Ковні одержав від американської фірми Пате Нюз теку телеграму: Негайно фільмувати всі битви і військові операції. Переслати експресом.

— У Кадімен недалеко Багдаду магометани шиїти викликали заворушення тому, що влада приступила до будови будинку для поштового уряду на грунтах шиїтського мечету. 8 осіб убитих, 30 ранених.

— У Палестині повстала нова арабська партія до боротьби зі сіонізмом, жидівською імміграцією у Палестині і проти британського мандату у Палестині.

—o—

ПРАВДИВУ НАСОЛОДУ
викликують весняні новини BOUCLE
Волічки і вовни „ARCO"
ЛЬВІВ, пл. ГАЛИЦЬКА ч. 3. 210

Що є з д-ром Якобом?

ЛЬОНДОН, 4. 4. ПАТ. Гострий тон і рішуча форма переданої у Берліні ноти швайцарського уряду, що протестує проти схоплення журналіста Якоба, викликав в Льондоні велике вражіння.

Відомий англійський публіцист Стід, що про нього згадує швайцарська нота у зв'язку з цією аферою — мовляв: „Веземан, що був у тій справі провокатором, підступно здобув довіря ред. Якоба, обіцюючи, що матеріяли Якоба предложить саме Стідові" — заявив в англійській пресі: „Я взагалі д-ра Якоба ніколи не бачив. Веземана під його прізвищем я не знав. Він прийшов до мене 18 місяців тому, представившись, як Рудольф Шредер, виказався порученнями низців, яких я пізнав у Парижі і які гідні були довіря та хотів зацікавити мене долею жінок, що перебувають у концентраційних таборах у Німеччині. Питав мене, чи не звів би я його з жіночими організаціями, бо він хотів би зорганізувати протест проти поведінки з жінками у тих таборах. Єдиним доказом, який мав Веземан, був лист, перепачкований з концентраційного табору. Я заявив, що це дуже недостаточний доказ. Шредер згадав про Якоба та питав мене, чи не зголжуся передплачувати його інформаційний бюлетин, який Якоб видаватиме в Штрасбурзі. Згодом я написав до Якоба та передплатив на деякий час його інформаційний бюлетин. Та д-ра Якоба особисто я ніколи не зустрічав".

ІНТЕРВЕНЦІЯ ЖІНОК.

ЛЬОНДОН, 4. 4. ПАТ. До німецької амбасади зголосилася делегація представниць сімох країв, що перебувають саме тепер на міжнароднім зїзді виконавчого комітету Товариства Жіночої Ліги Мира та Свободи. Делегацію приняв німецький шарже д' афер кн. Бісмарк. Делегатки В. Британії, Швайцарії, Чехословаччини, Зл. Держав, Франції, Швеції і Голяндії домагалися виразних інформацій у справі схоплення Якоба та представляли, які наслідки викличе подібна метода, коли йде про публичну опінію світу.

Кн. Бісмарк відповів, що не може дати ніяких інших інформацій як ті, що були проголошені офіційно у пресі в німецькім комунікаті.

Всі зложимо „Дар Просвіті" — всі своїми власними силами викуємо кращу долю націй.

льори і блиск олійних фарб такі свіжі і живі, ніби праця виконана в цьому році!

Другу, досить поважну частину „російського" малярства, особливо старших часів, також складають „іногородці" з такими „русскіми" прізвищами як Е. Рейтан, М. Ге (Gay), М. Клодт von Jurgensburh), Гурджан, Куїнжі (грек з України), Н. Мілліоті, О. Шарлемань, М. Добушинський (литовець), А. Бенуе, Е. Лансере; з новіших мистців — Юон, Бурлюк, Екстер, Шагал, Пуні, Б. Шацман, М. Кац, Е. Берман та ін.

Всі ці мистці разом з українцями творять вітку загального европейського мистецтва особливо щодо свого вишколу, майстерства і техніки виконання.

Зате справжні москалі творять іншу групу, де можемо знайти деяку своєрідність, не тільки щодо змісту, але також у способах виконання і рисунків та манері. Передовсім серед росіян можемо намітити якесь хоробливе бажання здивувати глядача незвичайним сюжетом, несподіваними тріками. І справді є чимало творів, що „беруть" глядача своєю „оригінальністю", лишною, показною формою, сміливими контрастами, бравурним рисунком. Але часто поза цими зверхніми прикметами скривається убогість, а то і хоробливість думки, поверховість сюжету, зрадливі недостачі техніки і навіть грубі хиби з рисунку. Розуміється, що в ріжні часи і у ріжних мистців ця „своєрідність" виявлялася ріжно. Ми не можемо деталізувати і обмежуємось лише загальними спостереженнями.

На виставі з російських мистців звертають на себе увагу панно Шітькіна, В. Верещагіна, В. Серова, В. Маковського, М. Нестерова, Васнецова, І. Левітана, К. Коровіна, В. Поленова, К. Сомова, П. Стелецького, І. Білібіна. М. і. з Васнецова виставили знаного „Богатиря на роздоріжжі". Очевидно це одна з кількох копій чи то варіянтів мистця, але власне одна з гірших.

З модерних мистців відмітимо імена: І. Черкесов, А. Серебряков, А. Яковлев, В. Шухаев, С. Суддбінін (різьбар), Б. Григорієв, О. Захарова, Г. Мусатов та ін. Тут заступлені дуже ріжноманітні загально-европейські напрямки як експресіонізм, неоклясицизм, супрематизм, сюрреалізм і всі відтінки примітивізму.

У відділі найновішого мистецтва є також одна невелика бронза (жіночий торс) нашого А. Архипенка і чотири олії А. Грищенка. Припускаємо, що одна одинока річ Архипенка попала на виставу випадково з якоїсь приватної збірки, зі спеціяльною методою заступити надто знаного різьбаря, якого росіяни — організатори виставки стараються зробити „своїм". Що до чотирьох праць А. Грищенка*), то тут справа мається, мабуть, інакше. Відомо нам також, що організатори виставки зверталися до поодиноких українських мистців (не до українських **організацій!**) з пропозицією взяти участь у виставі „Славянського" мистецтва. Чули ми, що дехто зажадав забезпечення окремого українського відділу, інші навіть прислали свої експонати, але з умовиною, щоби на виставі їх імена фігурували як українські мистці. Це не подобалось організаторам і таких експонатів вони взагалі не виставили...

Так чи інакше, але відділ сучасного мистецтва празької виставки довів, що українське мистецьке життя входить в організаційні рямки і що спроби наших сусідів розбити національну єдність індивідуальними запросинами за посередництвом „відомих" професорів на „відому" виставу (навіть під плащиком „Славянського мистецтва") — розбиваються об одностайність лінії українських мистців, що вимагають пошанівку для їх національної гідности.

Щодо самої організації виставки не можемо не додати, що виставка в цілому не дає ані цілости, ані доброго огляду, бо не тільки одні і ті самі автори поміщені в ріжних салях, але навіть твори з ріжних століть „випадково" зустрічаються поруч себе, хоч ніби організатори виставки мали намір дати огляд праць у хронольогічній послідовности.

Безсумнівно, що збирання усіх експонатів вимагало дуже багато праці, часу і ще більше коштів. Але, на жаль, не осягнено якоїсь цілости, а тим більше повноти у ретроспективному огляді. У всякому разі, пересічний глядач не може мати певного уявлення про „російське" мистецтво. Більше значіння має виставка для тих осіб, які вже ознайомлені з мистецтвом колишньої російської імперії. Цей глядач може відновити свої вражіння, побачити оригінали визначних мистців, а навіть пізнати ті праці, які здавнього були цілком недоступні — заховані по ріжних приватних збірках за кордоном. І в цьому значіння виставки чимале.

*) До речі кажучи приміщених в якомусь знакомству при неможливому освітленні.

Промова б. прем. Пристора, „Діло“ і пос. М. Бачинський.

З СУДОВОЇ САЛІ.

7. травня мин. року, на відкритті курсу господарських діячів ББ. у Кракові, виголосив велику промову б. премієр полк. Ол. Пристор. Ця промова була тоді сенсацією політичного дня, бо промовець надзвичайно відважно розкривав і пятнував чи не найбільшу болячку прилюдного життя у Польщі, якою є людці, що примазались до підсанаційного табору, хоч не мали і не мають нічого спільного з ідеольогією марш. Пілсудського, здобули впливові становища та надужівають їх для своїх особистих цілей. Не диво, що така промова відбилась голосним відгуком у всій пресі.

Була й про неї в „Ділі“ вступна стаття у ч. 121 п. н. „Перед зміною уряду“, в якій навязуючи до тої промови вказувалось на неморальну господарку в „Народньому Домі“ у Львові, на чолі якого стоїть один посол ББ. Ту саму справу порушено у статті „Діла“ п. н. „Розвязання ББ?“ з 15. вересня м. р., в якій теж вказано на факт, що таких діячів санації, як Добецький, Певний, Висліцький чи Бачинський нічогісінько ідейного не вяже і не може вязати з ідеольогією творців травневого перевороту. Вкінці в „Ділі“ з 22. вересня мин. р. появилася стаття п. н. „Чи чистка в ББ обхопить посла Бачинського“. У тій статті була пригадка на краківську промову полк. Пристора „про каріеровичів і шантажистів, що жирують на своїх вірнопідданчих заявах“ і казалось там, що „між гуртом таких комерсантів у ББ находиться теж державний комісар Народнього Дому“. У дальшій частині статті казалось про деякі подробиці з життя М. Бачинського, м. і. про те, як він у ріжних життевих обставинах признається до щораз іншої нації нальности. Посол М. Бачинський залишив на боці всі ті конкретні закиди та пізвав до суду відповідального редактора „Діла“ дир. Олександра Костика за образу чести, яку добачив у наведених вгорі словах статті.

4. квітня ц. р. відбулася у Львові перед окружним судом розправа, якій проводив д-р **Льокер**; М. Бачинського заступав **адв. д-р М. Глушкевич**, підсудного боронив **адв. д-р М. Волошин.**

Обв. дир. Ол.. Костик боронився, що від початку червня по другу половину жовтня мин. року він був важко хворий, переходив операцію і фактично своїх обовязків відп. редактора „Діла“ не виконував. Цю обставину потвердили свідки **головний редактор „Діла“ Василь Мудрий**, 1-ий директор Вид. Спілки **о. кан. Дамян Лопатинський** і **ред. Іван Кедрин-Рудницький.** Однак при переслуханні того останнього свідка справа прибирала трохи інший оборот. А саме, на відповідні запити д-ра М. Волошина **ред. І. Кедрин признався до авторства статті,** про яку казав акт обвинувачення, і всіх інших вищезгаданих статтей у „Ділі“. Заявив, що в справі Народнього Дому і господарки в ньому веде віддавна кампанію і предложив число 5 (54) варшавського часопису „Бунт Młodych“ з 19. березня 1934, в якому помістив був обширну статтю п. н. „Інститут національної культури чи твердиня обскурантизму“ — „Історія Народнього Дому та його нинішній жалісний стан“ на фактичні дані, наведені у тій статті та не спростовані п. Бачинським, покликувалась і стаття в „Ділі“ з 22. вересня м. р. Висловів „шантажист і каріерист“ вжив у тому значінні, як їх вживав у своїй краківській промові полк. Пристор, видрукованій в пілості в „ЖЦ“ ч. 127 з 9. V. 1934. Тому — на запит судді щодо евент. декларації — заявив, що готов скласти прилюдну заяву, що наведених слів „не вжив у буквальному розумінні“. На запит д-ра М. Волошина свідок ствердив, що свою статтю писав виключно в оборонї узасадненого публичного інтересу.

Пос. М. Бачинський, з яким д-р М. Глушкевич порозумівся телефонічно, не зголився на пропоновану форму заяви, лише домагався перепросин, — чого знову не схотів зробити ред. І. Кедрин. Тому, що непричасність відп. ред. О. Костика до цієї справи виявилась понад усякий сумнів — — М. Глушкевич взяв назад обвинувачення. Мериторично справи не розглядали.

„Запорожець за Дунаєм“ у київській опері.

В часи повного ізолювання України большевиками від західнього світу, стало радіо одиноким засобом, при помочі якого можна в ряди-годи дещо довідатися про нинішнє музичне життя на Сов. Україні.

Кілька днів тому, наставляючи радіоапарат на Київ, почув я нежадано дивно знайомі згуки. Вмить пізнав я спів Оксани „Ангел ночі“, і дует „Ластівко моя прекрасна“ з другої дії „Запорожця за Дунаєм“. Здивований до краю цим „відкриттям“, слухаю мистецьке виконання добрих співаків, під супровід симфонічної орхестри, спонтанний вибух признання, а опікер київського радія заповідає, що „саме закінчилося перезвання другої дії опери „Запорожець за Дунаєм“ Гулака-Артемовського зі сцени київського оперного театру“.

Зі скріпленою увагою прослухав я „Запорожця“ до кінця і ділюся з читачами „Діла“ зі своїми враженнями, що вирнули при тій нагоді.

Від років ідуть заходи обновити цю першу й талановито записану українську комічну оперу. Головно відчувалася потреба додати дію про побут Карася в султанській палаті. Додання такої дії продовжилоб саму оперу, а через перенесення акції в інше середовище, розкрилоб багаті можливости перед композитором і режисером опери.

Цікаво, що ту саму ідею мали незалежно від себе і в Галичині і на Наддніпрянщині. В нас доробив третю дію Роман Купчинський, а музику написав д-р Ст. Людкевич. Те саме, як слідно з радієвої авдиції, сталося і на Сов. Україні.

Опікер не надавав лібретиста, зате подав композитора 3-ої дії і мабуть інструментатора цілої опери. Є ним Йориш, у 1930-31. р. диригент Першої Пересувної Державної Опери, яка працювала тоді в околицях Дніпропетровська і Донбасу, тепер диригент київської опери.

Композитор Йориш, мабуть з походження жид, ще перед кількома роками написав українську оперу „Кармелюк“, яка йшла у згаданій вище опері, тепер доробив третю дію до „Запорожця за Дунаєм“.

Весною 1931. р. довелося мені бачити у Києві „Запорожця“, переробленого на „оперетку“ у виконанні Харківської Мелкомедії. Бавила там участь перебуваюча тоді у Харкові Стефа Стадниківна. Творцями того „архітвору“ були Остап Вишня і композитор Тіц (жид). Зі славного старого „Запорожця“ не осталось майже нічого. Акцію „актуалізовано“ і залито „ідеольогією“. І так, дія відбувається в Африці, де українські політичні емігранти тільки мріють про поворот на Україну. Карась співає про виїзд на білому коні до Києва, дует Оксани і Андрія в другій дії відбувається на большевицькому кордоні, і в моменті, коли хочуть його перейти, стрічають наставлений штик большевика. (Ролю большевика грав жид з довгим носом.) Додано до цього цілу копу „інтервентів“ на чолі з самим Папою Рим., Пілсудським, Бріяном, Карлом Румунським, Андрієм Лівицьким, О. Лотоцьким і ін. Словом, зробили таку немистецьку саламаху, яка крім несмаку не викликувала на глядачах ніякого вражіння. Пригадую собі збентежені погляди й іронічні усмішки на лицях киян, які прийшли на це видовище, заманені заголовком оперети.

Тим більше заскочило мене поважне потрактування опери у виконанні київського оперного театру.

На жаль, оба рази довелось мені приїздково зловити її тільки від третьої дії.

Григорій Грозик

вислужений майор австр. війська, основник і б. довголітний директор Краєвого Товариства Кредитового у Львові, член Ради Української Ремісничо-промислової Бурси, та член всіх українських установ

по довгій і тяжкій недузі прийнявши св. Тайни помер в Дорі дня 4-го квітня ц. р. в 80-ім році життя. — Похорон відбудеться з дому жалоби в Дорі 6-го квітня ц. р. рано на місцевий цвинтар. На цей сумний обряд запрошують всіх Знайомих опечалені

ДРУЖИНА й РОДИНА.

На основі прослуханого можна припускати, що цим разом інспенізатори занехали всяких карколомних експериментів та обмежилися тільки доданням дії в султанській палаті. Інша річ, що певне й тепер ішли зусилля підкрасити виставу большевицькою тенденцією, але це явище в совітських відносинах неминуче.

Дороблена Йоришем третя дія починається поважним орхестровим вступом, після якого слідує арієве султана. Після відходу султана чуємо веселий дует Селіма-Аги і Вельможі (тенор і бас) в старо-італійському стилі буффо. Входить на сцену Карась і орхестра виконує цікаво інструментоване інтермеццо, побудоване на мотивах арії „Тепер я турок, не козак“.

На салі лунає постійно сміх, певне через поведінку Карася в султанській палаті. Починається розмова султана з Карасем, який не вміє, що це султан. В часі розмови, жіночий хор за сценою виконує орієнтальний спів без слів. Розмова має повно комічних моментів, бо на салі вибухає раз-у-раз сміх.

На запит султана, що вчинив би Карась з козаками, той відповідає, що „пустив би їх до дому, бо живуть тут, як мухи в окропі“. Після цього чути орхестровий туш, сурми, урочисту музику і хор. Дія кінчиться довгим (дещо нудним) балетним фіналом, щось на зразок „половецьких танків“ Бородіна.

Музика III-ої дії взагал вдатна, має кілька цікавіших точок як дует, інтермеццо і дещо з танців. Гармонічно, менш або більш щасливо старається не відбігати занадто від загального характеру опери. Коли порівнювати її зі знаними зразками, то у веселих моментах схожа на Россіні, а у поважних на Бородіна (аріозо султана). Решта опери не виказує вільних змін.

Пісню „Ой, казала мені мати“ в чудовому виконанні М. І. Литвиненко-Вольгемут стрічала авдиторія невгамовними оплесками. Пропущено тільки арію Карася, яку в третій дії вжито на інтермеццо, а входить він на сцену з початковими тонами народньої пісні „Ой, піду я лугом“.

Богдан Пюрко.

(Докінчення буде.)

Новий Самоуправний Закон

(Друге справлене і доповнене видання)

Ціна тільки: зол. 0·80
(з почтовою пересилкою 0·95 зол.). —

Хто надішле належність складанкою П. К. О. 504.066 тому негайно вишле книжечку Адміністрація „Д і л а“, — Львів, Ринок ч. 10.

Великі почести для цісаря Манджу-Ко.

ТОКІО, 4. 4. ПАТ. Цісар Манджу-Ко Канг-Те приїхав на японськім кружляку Гі-Ей до порту Омедзма, де його повитала японська фльота зложена з 70 воєнних кораблів. Над кораблями літало 100 гидропланів.

Признаються до хуліганства в совітських школах.

Вольтер Дюранті, кореспондент „Таймсу“ оповіщає кабльограмою з Москви, що вже й совітський уряд пізнає наслідки большевизму в школах. Колись сказав Ленін: „Дайте мені 4 літа на виховання дітей, а переконаю вас, що ніхто не зможе повернути революції назад“. Сьогодні сама влада починає думати над тим, якби завернути революцію із школи.

Ось що пише большевицька урядова „Правда“: Дітям у першій клясі народньої школи вільно цілком свобідно, отже дико бігати в часі шкільних нарад. Ніхто не пробував завести якусь-небудь дисципліну між дітьми, учити їх товариської поведінки і людяности. Почали надходити листи від батьків із скаргами на діточу пустоту, дичіння та авиродність. Щойно тоді совітська влада почала звертати увагу на школи і давати інструкції вчителям, як вчити дітей дисципліни. Тепер уже учителі посилають до вежди звіти про поведінку дітей.

Також завертають уже з іспитування груп. Доведавна не було іспитів для кожного учня, лише для цілого гурта. Коли гурт виказав, що він варт бути комуністичним гуртом, його пускали. Та показалося, що така система збірної відповідальности та збірного оцінки обнижує цілковито знання. Переміну почали від учителів. Від них вимагається уже і знання педагогіки, а знання марксизму поширається на другому місці.

Присилайте передплату!

Кілька слів про бензинове мило.

Кілька місяців тому писали ми про суть і прикмети бензинового мила, виробленого з бензинової емульсії фірми „Земні Гази" Сп. А. у Львові („Діло" 16. IV. 1933. ст. 10). Бензинове мило це новітній засіб, як прати і чистити затьмарені предмети; воно має подвійну силу — мила бензини, внаслідок чого вдвоїшує працю і скорочує час прання, при чому ощаджує білля. Тому, що бензинове мило пере швидко і добре теж на холодно, його можна вживати теж до прання вовняних і шовкових тканин, завісок тощо. Воно відсвіжує кольорові тканини і надає їм вигляд нових. Крім того можна ним дома чистити всякі товсті плями, мити товсті руки після праці напр. коли хто є монтером, шофером тощо. Бензинове мило має міць дезинфекційну і можна ним прати білля та постіль недужих. Реклама його прикмета в тому, що воно не полишає на випраних предметах слідів бензинового запаху і що воно зовсім безпечне, тому, що бензина дуже міцно злучена з милом. Довідуємось, що бензинове мило завдяки своїм прикметам і не вищій ціні від ціни звичайного мила здобуває собі щораз ширше коло покупців на селі і в місті, між приватними людьми у різних установах, шпиталях, війську і т. п. Широка маса українських консументів може користати з бензинового мила, завдяки нашій кооперативній установі „Центросоюзові", що почав його виробляти у власній фабриці, даючи першорядний товар. Користуючись цим милом, підтримуємо одночасно рідну кооперативу. 223

НАЗУСТРІЧ

Ціна 50 сот.
ЛЬВІВ, РИНОК 10. II. п.
Домагайтесь зразкових безплатних чисел!

Найбільша і тому найдешевша українська кооперативна

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"

виконує в найкоротшому часі твори, брошури, афіші та всілякі інші друки. — Ціни дуже низькі.
АДРЕСА Львів, Ринок 10.

За океаном.

СВЯТО В ЧЕСТЬ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА.

НЮЙОРК, 18. березня (Вл. кор.) Перше в Злуч. Державах ювилейне свято в честь Юрія Федьковича відбулося вчора вечором у Нюйорку в Українському Народньому Домі при добре виповненій галі. Була це властиво святочна академія при співучасти смичкової орхестри проф. Михайла Гайворонського. Вона відіграла під проводом самого Гайворонського хорали американської іміграції і пісню Федьковича „Як я, браття, раз сконаю" композиції Гайворонського на вступі, опісля в перервах поміж рефератами Суїту цьогож композитора „З пригадкової музики" до трагедії Старицької „Гетьман Дорошенко" і дві композиції на народні мотиви його самого. На сцені перед куртиною лишався спеціяльно намальований образ Федьковича кисти Ф. Бращиника, прикрашений рушником. Убрана в строю буковинки п. С. Галичинова віддеклямувала дуже ефектовно Федьковичевого „Довбуша" після другого реферату. А реферати, після отворення свята д-ром С. Демидчуком із зазначенням причин припізнення свята, йшли в такому порядку: С. Северини, ЧСВВ, про середовище, серед якого назрівав талант Федьковича і впливи на його творчість; д-ра С. Демидчука про причини святкування памяти Федьковича, його життепис та суспільну добу його діяльности як громадянина; д-ра Л. Мишуги про напрямні поетичної та прозової творчости Федьковича із відчитанням найзамітніших місць з його творів. Публика цікавилася всіми точками, включаючи й реферати, бо це вперше в Нюйорку зроблено спробу популяризації Федьковича та його творів. Зроблено збірку на покриття коштів та видано думку зробити складку на утримання української школи на Буковині ім. поета.

Ревеляції з нашого минулого

п. н.

Сторінки з мого життя

Д-ра Евгена Олесницького

можна дістати у Видавничій Спілці „Діло".

Ціна зол. 1·90, порто 30 сот.

Співпраця чотирьох штаб в підчас війни з Німеччиною.

Париж має неабияку політичну аферу, якої героєм є посол Тетінґер. І так перед кількома днями відбулося засідання комісії національної оборони, на якім промовляли міністри: війни Морен і летунства Денен. Засідання було тайне й обовязком учасників було зберегти мовчанку. Після засідання оголошено офіційний комунікат, який нічого не каже. Тимчасом соціялістичний щоденник „Попюлєр" і комуністичний „Юманіте" оголосили подрібний звіт з нарад комісії запевняючи, що ці вістки подав пос. Тетінґер. На засіданні міністри заявили, що оборонне становище Франції як слід не зорґанізоване. Ґен Денен висловив вправді вдоволення з розбудови французького летунства, але одночасно додав, що запас бомб дуже малий. Міністр заявив, що ґенеральні штаби Франції, СССР, Чехословаччини та Італії порозумілись у справі допомоги підчас війни. На основі окремого договору з Бельґією французькі війська перейдуть територію Бельґії на випадок війни з Німеччиною. В хвилині вибуху війни большевицькі літаки полетять на допомогу Франції. Ґен. Денен поінформував теж комісію про великі замовлення Франції у закордонних фабриках літаків. Провідник комісії просив пресу, щоби вісток пос. Тетінґера не оголошувала. І дійсно про це засідання замовчали всі щоденники, крім „Попюлєра" та „Юманіте".

НОВИНКИ

— **У двадцяті роковини смерти проф. Володимира Шухевича** відбудеться в неділю, 7. квітня ц. р. в год. 12. в церкві Успенській при вул. Руській Поминальне Богослуження з Панахидою.

— **Один з найстарших фахівців** кольоніяльної бранші п. З. Вагемзин відкрив при вул. Сокола І торговлю корінних товарів, получену з кімнатою до снідань.

— **Зібрання Фільольоґічної Секції НТШ.** відбудеться в суботу, б. ц. м. в 18. год. Деннний порядок: 1) д-р І. Свенціцький: „35-ліття Т. Масарика"; 2) д-р І. Свенціцький: „Етапи творчости М. Ґоголя"; 3) Організаційні справи.

— **Про вражіння в Абісинії** матиме б. квітня у великій салі львівського університету Корсіюм Максімум (Косцюшка 9) відчит зі світлинами д-р Ярослав Константинович п. з. Абісинія та її архітєктура. Початок в год. 19. Вступ 50 сот.

— **Українські пісні в радіо** Радіостація в Коницях (259.1) передаватиме в суботу б. квітня концерт українських народніх пісень у виконанні Яроша, в супроводі фортепіяну. Початок трансмісії в год. 18.

— З театру „Заграви" повідомляють нас, що крім новозаангажованих згаданих уже артистів, театр придбав іще одну силу в особі п-і Кл. Кемпової.

— **На опанування Гуцульщини.** В Коломиї відбулася польська конференція в справі плянової експльоатації Гуцульщини. Устійнено м. і. плян інвестиційних робіт, які хотять перевести цього року в косівському, коломийському і надвірнянському повіті. Програма робіт передбачує загосподарювання полонин, поширення акції зі лярства, будову керниць і купілевих місць. Роботи має фінансувати фонд праці.

— **„Просвіта" в Острозі.** Вищі адміністраційні чинники відкинули відклик ради т-ва „Просвіта" в Острозі від рішення воєвідського уряду про закриття цієї „Просвіти". Згадана повітова „Просвіта" з усіма сільськими філіями має бути зліквідована.

— **Українознавчі виклади в Українськім Науковім Інституті в Берліні.** В літньому семестрі ц. р. відбуватимуться в „Українськім Науковім Інституті" в Берліні такі дальші постійні виклади в німецькій мові з обсягу українознавства, оголошені вперше також в офіціяльній програмі викладів семінара орієнтальних мов при берлінському університеті у відділі „Україна" та в офіціяльній програмі викладів берлінського університету: 1) Доцент інж. Роман Димінський: Українське господарство новітньої доби (понеділок, год. 18—19); 2) доцент д-р Борис Крупницький: Історія України в XX-му столітті, (середа, год. 19—20); 3) проф. д-р Зенон Кузеля: Сучасне українське народознавство в побуті й народній поезії (пятниця, год. 19—20); 4) доцент Віктор Леонтович: Політичні течії та спроби державно-правної організації на Україні в XX. ст. (середа, год. 17—18); 5) проф. д-р Іван Мірчук: Духове життя України в сучасній добі (понеділок, год. 19—20). Вписи приймаються до 15. квітня в канцелярії „Укр. Наук. Інституту" (Брайтештрассе 36) і в „Семінари орієнтальних мов" (Доротеенштрассе 7).

— **Оплати за урядові письма.** Міністерство внутрішніх справ поручило адміністраційним урядам перекидати оплату за пересилку урядових писем на адресатів. Оплату мають адресати поносити у всіх випадках, коли письмо торкається їх власного інтересу. На таких письмах буде все печатка: „Урядова пересилка, оплату поносить адресат".

— **Заборона великодної стріляниии.** В урядовому органі львівського воєвідства пригадано заборону великодної стріляниии не тільки з пальної зброї, але й при помочі страшаків, петард, жабок зладжених з каліхльорікум і інших вибухових матеріялів. Заборонено теж продавати в аптиках, аптичних складах і інших торговлях без лікарських рецепт вибухові матеріяли, як каліхльорікум, сіль Бертолета та вироби з тих матеріялів. Хто провиниться проти цієї заборони, буде караний адміністраційною дорогою гривною до 500 зол. або арештом до 14 днів, оскільки провина не потягне за собою тяжших наслідків, передбачених в інших законах. Відповідальність за провини малолітніх паде на родичів і опікунів.

— **Краєва хроніка.** На три жінки з Мужок пов. Долина, що верталися вечором з Болехова, напали на дорозі четири бандити і закинувши їм плахти на голови, побили їх та ограбили. — З мешкання Станислави Буляндівної, вчительки жіночої школи в Сколім, вкрадено залізну касетку з готівкою 2.000 зол. і біжутерією вартости 2.000 зол.

— **Ошукали кілька тисяч людей.** В 19-му процесу директорів „Людового банку спільдельчого" у Львові зізнавав свідок бухгальтер д-р Вагнер. Він ствердив, що вже в половині 1930 р. дохід цього банку осягнув суму 300

тисяч зол., а рівночасно адміністраційні видатки доходили до 450.000 зол. Пізніше дохід виносив пів міліона, а адміністраційні видатки три четверті міліона! Знавець обчислює втрати, які спричинили директори банку на шкоду кількох тисяч своїх клієнтів на міліон зол. Розправа триває дальше.

— **Присуд на комуніста.** Перед судом присяжних у Львові станув кравецький помічник Сімон Гохберг, член комуністичної партії, якого арештовано в серпні минулого року, як на вул. Полянській розвішував транспарент з протидержавним написом. Гохберга засуджено на 5 літ вязниці.

— **Смертельна стрілянина на дорозі.** В Хомківці пов. Коломия гаєвий Лев Северин зустрів вечором на дорозі відомого грабіжника Миколайку Німчука, якого підозрівали, що вбив свою жінку. Побачивши гаєвого, Німчук освітив його ліхтаркою і крикнув: руки в гору! при чому наставив проти нього кріс. Коли Северин підійшов до нього на кілька кроків і освітив його своєю ліхтаркою, Німчук стрілив йому в груди. Тяжко ранений гаєвий мав ще стільки сили, що стрілив до нього двічи з револьвера, цілячи з живіт. Німчук почав утікати і хотів перелізти крізь пліт. Але не мав уже сили, повис на плоті і так помер. Одночасно помер від рани також гаєвий Северин.

— **Самогубство гімназиста.** На залізничому шляху під Перемишлянами знайшли тіло учня VIII кл. місцевої гімназії Йосифа Голяновського з відтятою головою. Причиною самогубства була зла нота в школі.

— **Населення Польщі.** Головний статистичний уряд подає, що в дні 1. січня ц. р. населення Польщі доходило до 33,221.000 осіб, з чого на центральні воєвідства припадає 13.910 тисяч осіб, на східні 5.811 тисяч, на західні 4.672 тисяч і на південні 8.828 тисяч осіб. Природний приріст у минулому році обчислено на 401.931 осіб. Портове місто Гдиня мало 55.946 мешканців.

— **Еротика на селах.** Не зважаючи на крізу та важке волинське життя, Амор знаходить собі тут немале поле для своїх збитків. Софія Романюк із с. Колодежа на Луччині від довшого часу мала близькі зносини з місцевим амантом Іваном Тлумачем. Навіть умовилася з ним утікти із села. Раптом зявився в селі другий, кращий. Романюкова „виповіла" любов Тлумачеві, щоби віддати своє серце новому коханцеві. Тоді Тлумач вийняв револьвер і вистрілив. Стріл хибив і поцілив гостя зрадниці Романа Шевчука. Чоловік Романюкової аж після цього випадку довідався, що від довшого часу носив „роги". — Подібне робиться й на Поліссі. Жінка мешканця Пружан Йосипа Курачика кохалася з сусідом М. Сіваковським. Коли Курачик пійняв їх разом і счинив авантуру, Сіваковський стрілом з револьвера поклав його трупом на місці. — Мешканець Здолбунова М. Семенчук, ставши безробітним, почав красти й попав до вязниці. Приятелі поінформували його, що бувшо його жінка зраджує його. Коли врешті Семенчук вийшов з вязниці, з місця счинив жінці авантуру, виволік її з хати на вулицю і вдарив ножем у голову. Поліцянт перешкодив убивству. Семенчукова довго лежала в шпиталі. Окружний суд у Рівному засудив Семенчука на 4 роки вязниці.

— **Всюди грошеві зловживання.** На поручення слідчого судді в Рівному арештовано начальника скарбового уряду Тита Калиновського під закидом грошевих зловживань. З тої самої причини арештовано в Глубокому на Виленщині бурмістра цього міста Кольбушевського. У Хелмні відбувається судова розправа проти Зенона Гурецького, директора місцевої каси ощадности, за спроневіріння 8.000 зол. У Варшаві розпочався великий процес підприємця Вацлава Гонсьора, що спроневірив 300.000 зол. на шкоду краківської каналізаційної фірми „Брагоб".

— **Проти коедукації.** Католицька акція в Кракові звертає увагу родичів, щоби хлопців записували до шкіл мужеських, дівчата до жіночих, а не до коедукаційних (мішаних).

— **З Польщі.** Студентка краківського університету, Сельма Літнер, родом з Освенціма, кинулася з четвертого поверху на вулицю і згинула на місці. — В Ряшеві повішено Г. Чехуру, засудженого на смерть за вбивство судді Кшоса в Тарнобжегу. — При будові мосту на ріці Бернардинці під Калішем завалилося рушт ування, наслідком чого впало з моста в ріку 15 осіб. — **Летунська катастрофа.** Біля Парижа запалився в повітрі військовий літак і впав з висоти 200 метрів. Обсерватор вискочив з легкопадом, але з причини замалої висоти не відчинився. Летун упав на землю і тяжко потовкся. Пільот згорів з літаком. — **Різні вістки.** У Марсейлі судитимуть у липні тьох югославянських терористів за вбивство короля Олександра та міністра Барту. — Підчас направи телеграфічного кабля на лінії Брест-Казаблянка ствердили, що море в одному місці має 60 м. глибини, хоч на картах досі воно означене 4000 м. — Паризький експрес наїхав біля Манса на авто з пасажирами тому, що будник не спустив рампи; двоє ранених, пять убитих. — На виставі одної совітської фільми в Мадриді половина публики почала оплескувати, друга свистати; поліція арештувала кількох глядачів. — Наладнаний звязок радіових станцій між Токіо і Ріо де Джанейро на просторі 19.600 кільометрів

Місьні Театри на пятницю 5-го квітня 1935.
Великий Театр 7·30 Нині
„Роскішна дівчина"
му ична комедія Ральфа Знацкого
Гарні пісоньки - гумор — танці — забава.

Театр Різнородностей
Льосована вистава Всі місця по 1 зол.
„Під примусовою управою"
комедія в трьох актах
Сміх — дотеп — концертова гра артистів

ВІДГУКИ ДНЯ.

Лист до Пана Михайла.

Дорогий і милий нашому серцю Михайле!

Поїхав Ти в сонячну, божевільну Італію — покинувши нас на ласку морозів, снігів, мряк... і подібних галицьких настроїв. Думка наша знялася за Тобою від Головного Двірця у Львові аж до Двірця Прінціпале в Римі та весь час задрила Тобі і залізничої знижки і паспорту і зражінь.

Кожний з нас, як не був особисто у Вічнім Місті, то бодай багато читав про нього, так що удавити собі Твою радість і щастя не тяжко.

Виходиш з двірця і зразу кидаєшся в погоню веснянного сонця, в повінь весняної зелені, набираєш повні груди приємного воздуху римських садів, а як припече південне сонце, то й шугнеш щупаком у зеленкавий Тибр.

Кожний з нас пробив би так само, коливб був на Твоїм місці. На жаль, галицький березень, а навіть квітень то навіть не римський лютий, а Полтва не Тибр. Ми в тім самім часі виходимо з редакції, роззираємось бовкло по заболоченій вулиці і вибираємо місця, де болото тільки по кістки. Врешті вибравши стежинку, кидаємось у потопу дощу зі світом, у повінь весняної мряки, стараємось не набирати в груди атмосфери львівського ринку і тінаємо до дому.

З якою тугою чекали ми перших звісток від Тебе і бодай у Твоїх листах клаптиків сонця та подиху весняних пахощів.

Ох, дорогий нашому серцю, Михайле! Як ми раділи, коли врешті прийшла посилка: обемиста коверта виглядала як богацька подушка.

— Нар-р-решті! — скрикнули всі члени і гості редакції „Діла". — Певно якесь оповідання!

— Або враження з карнавалу! — сказав довголітній хронікер

— Або рецензія з виставки образів..

— Або враження з римського парку! — додумувався одна гостя і... зітхнула.

— Або: все разом! — закінчив один з редакційних оптимістів.

Розтяли коверту... Політична стаття!!

Про помисли, замисли, побадки, конфесиції...

Ми всі посоловіли...

Невжеж це найбільше цікавить поета, новеліста, співака, критика мистецтва і молодого бродливого чоловіка, все це в одній особі і все це Ти!?...

Ні! Напевно цікавишся ріжним: від виставок до парків, а нам пишеш про політику.

Рим...

— Виставка найновішого малярства: — кричать на вулиці афіші.

Пан Михайло йде, оглядає і пише допис. Коли ж не захоче, то бодай опише афішу. Навіть „АНУМ" був би за те вдячний..

Або:

Вечірній сумерк: запахає парк. Піній, туї і тим подібні рододендрони зітхають. На лавочках — пари. Теж час до часу зітхають. Пан Михайло йде, набирає повітря (сам або вдвійку!) і — пише.

А мода, а нові літературні сенсації, а... а... а...?! Не буду вичислять, бо місця не стане.

Тимчасом, дорогий Михайле, Ти береш і пишеш:

„Римська преса на поставу Гітлера, на його ліховісне декому виявлення усіх плянів найближчого майбутнього Німеччини Саймонові, зареагувала двояко: нервово-гостро і супокійно."

Я так само зареагував на Твої політичні статті: спершу нервово-гостро, потім супокійно.

І тому супокійно кінчу:

Михайле! Напиши нам про Рим, але без політики!

Здоровлю Тебе щиро
Галактіон Чіпка

P. S. Привіт: Несторові Смаль-Стоцькому і Тарнові Рандюк привіт!

ДИВОГЛЯДИ.

ПРОДАЛИ ОСТРІВ ПІД МОРЕМ.

Японський промисловець Ганокура веде з державним скарбом оригінальний процес. Ганокура купив кілька місяців тому від держави малий острівець в околиці Формози. Хотів там збудувати собі палату і доживати спокійно віку. Заплатив четверту частину ціни і вислав туди токійських інжинірів та архітектів. Коли ці приїхали на місце — з острівця не було й сліду. Маленький землетрусик скинув острівець під морські хвилі. Ганокура домагається від держави звороту гроша; держава каже, що за землетруси не відповідає. Ганокура твердить, що такий уряд як японський, що має до діла з землетрусами, повинен брати на увагу такі явища при контрактах.

БОЖЕВІЛЬНІ МАЛЮЮТЬ.

Один із директорів великої санаторії для божевільних в Еспанії зорганізував виставу образів своїх пацієнтів. Знавці мистецтва ствердили, що між тими образами є вартісні твори. Лікарі та вчені, що поцікавились такою спробою, з деяких творів складуть окрему виставу, недоступну для публики.

5-ЛІТНІЙ КОМПОЗИТОР.

У місті Чарльстон у Вест-Вірджінії передали цими днями композицію Фредді Елліота, що всім дуже подобалась. Слухачів повідомили, що композитор скінчив три дні тому 5 літ. Усі думали спершу, що це жарт, але так воно фактично було: ця дитина сама скомпонувала мелодію і сама її записала.

Дописи.

ЛУЦЬК

Зїзд В. У. О. В днях 30. і 31. березня ц. р. відбувся в Луцьку в міському театрі зїзд зорганізованого П. Певним т. зв. „Волинського Українського Обєднання". Більшість учасників зїзду творили українці в Великій Україні, що займають урядові, самоврядні чи інші посади: урядовці, вчителі, священики, дяки, війти і т. д. Всім учасникам зїзду, що мали прибути залізницями, міністерство шляхів дало 50 проц. знижки. На зїзді В. У. О. був присутній воєвода Г. Юзефський, деякі повітові старости й інші представники влади. Головним тоном промов було задоволення положенням українського народу на Волині. Рай тай годі!

З „Українбанку" в Луцьку. Дня 31. березня відбулися загальні збори Українського Кооперативного Банку в Луцьку при участи дуже малої кількости членів. Після полагодження справ ще з 1933 р. збори прийняли звіт управи з діяльности і звіт контрольної комісії. Далі збори довідалися, що польський ревізійний союз „Зйонзек" спротивився розглядові грошевого справозданя й білянсу на 31. XII. м. р., а також дерективам органів управління з огляду на те, що ще не перевів ревізії і не затвердив білянсу. Тому ці точки знято з порядку дня до скликання надзвичайних загальних зборів. Переведено лиш доповнення одного члена надз. ради і трьох заступників, затверджено бюджет на 1935 р. і змінено один параграф статуту. Банк значно зменшив свої адміністраційні видатки і бореться з тяжкими умовинами.

ЗБОРІВ.

Чи в Зборові обовязує мовний закон? Від якогось часу староство в Зборові домагається від кружків „Рідної Школи" і читалень „Просвіти", щоб вони предкладали йому зміст пісень і деклямацій, що входять у програму свят і концертів, на польську мову. Бажаючи мати скорше дозвіл на концерти і подібні імпрези, деякі кружки „Р. Ш." і читальні „Просвіти" дійсно перекладали українські пісні й деклямації на польську мову. Такі переклади, які звичайно роблять нефахові люди, надаються дуже добре хіба до гумористичних журналів. На інтервенцію в старості, на якій підставі ставить староство домагання перекладати зміст заголошуваних імпрез на польську мову, вияснено, що своє домагання опирає воно на приписах розпорядку про імпрези. І в той спосіб зборівське староство хоче скасувати мовний закон

„Просвіта" — це перший і найкращий вартовий українського духа. Спішіть з „Даром Просвіті".

СПОРТ.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ У. С. К. „СЯН" У ПЕРЕМИШЛІ.

Цьогорічні Загальні Збори У. С. К. „Сян", шості з черги в історії Клюбу, відбулися 24. березня на Вовчу — підміському селі, що було колискою „Сяну", сьогодні одного з передових українських спортових товариств на українських землях по цей бік Збруча й Дністра. Небудення розгонова сила й енергія тої молодої збірноти, якою є „Сян", ставить все нові і все більші вимоги до проводу Клюбу, з метою надати цій розгоновій силі й енергії відповідні організаційні форми та змістово определити ці вартости, що їх крие в собі „Сян". Завдяль — тута за шораз кращим і сильнішим проводом у Клюбі.

Присутніх на Зборах було 76 членів — на загальне число 151. Звіти видільових виказали живу й жертвенну працю уступаючого Видїлу та членів Клюбу, у звязку з придбанням і ніведяцією власної площі, значним побільшенням інвентаря й майна Клюбу та у звязку з минулорічними розгривками копаного мяча. Звіт провідника секції копаного мяча виказав, що І. і ІІ. дружина розіграли мин. року 32 змагань, у цьому 16 змагань за мистецтво. З того 10 змагань вирішив „Сян" у свою користь, 2 зремісував, 4 програв. Відношення воріт у змаганнях за мистецтво 35:22 в користь „Сяну". Найкращими і найщасливішими стрільцями були: Партика — 15 воріт, Гурко 12, Дигдалевич 11. Всіх змагунів мала секція 65. Прибуло 5, убув 1. Звіт секції гор і забав виказав, що дружини кошівки й відбиванки УСК. „Сян" здобули третє місце в зимових мистецтвах Перемишля 1934 р., на загальне число 11 стартуючих дружин польських і жидівських. Секція має 18 членів. Секції легкоатлетична, зимових спортів та ситківкова не проявляли в мин. році жичної діяльности. Каса виказала оборот на суму 7.938 з.

Загальні Збори проходили під знаком: 1) завершення будови площі, 2) конечности всестороннього у спортовленни змагунів, 3) поглиблення товариського життя шляхом частіших ширших сходин і відповідної систематичної праці в домівці Клюбу, 4) солідної підготови до боїв за мистецтво Ачкіяди, 5) урухомлення та скріплення діяльности секцій легкоатлетичної, гор і забав, жіночої, водної та николесницько-прогулькової.

Після уділення абсолюторії уступаючому Видїлові вибрано, згідно з предложенням комісії-матки, головою Клюбу директора української держ. гімназії Степана Шаха. Неугасні оплески цілої салі були показчиком великих симпатій українських спортовців до дир. Шаха, який вивяв за короткий час діяльности на терені гімназії велике зрозуміння для справ фіз. культури, незвичайний організаційний хист та енергію і є сам активним спортовцем, беручи цього року участь у лещетарських змаганнях в Сянках. Дальший склад Видїлу: І. заст. голови проф. Богдан Шехович, ІІ. заст. голови о. проф. Петро Голинський, секретар ред. Евген Зиблікевич, скарбник дир. Григорій Колцьо, господар Іван Скірка; члени Видїлу: інж. Волод. Корженьовський, др Мих. Старух, др Мирос. Кунин, дир. Мих. Зубрей, інж. Мик. Бурий, Ант. Дяк, Іван Доротяк, Роман Гриців і Петро Вивяль.

СЯН І. — ПОЛЬОНІЯ І. 0:1 (0:0).

24. 3. „Сян" започаткував цьогорічний сезон змаганнями з ліговою „Польонією". Гра велася в гострому темпі. Більше з гри мав „Сян", що виступив до цих змагань без Дигдалевичів І. і ІІ., Романця, Федоровича І. і Макарухи. Окрім запропащення ідеальних позицій під воротами „Польонії" не використав „Сян" двох карних.

31. 3. СЯН І. — ЧУВАЙ І. 3:2 (3:2).

Другі з черги змагання дали „Синові" можливість зайняти позицію чи не найкращої дружини в Перемишлі. Така оцінка пішла у спортовий світ Перемишля після цих змагань і на це „Сян" уповні заслужив незвичайно гарною і стилевою грою з „Чуваєм". „Чувай" виступив до цих змагань у своєму найкращому складі і зі справленими ад гос Дмитришином, Кубіном і Гетліхом. Наголість „Сян" без хорого Лозинського на воротях здисквалїфікованого Романця на обороні і Макарухи в нападі. Напад „Сяну", веденій Дигдалевичем І., грав один з найкращих своїх матчів, бомбардуючи ворота „Чуваю" та змушуючи знаменитого зрештою воротаря „Чуваю" Гетліха 28 разів інтервенювати. Коли не цей Гетліх і знаменита гра воротаря „Чуваю", то вислід змагань був би певно двоцифровий у користь „Сяну". Крім того воротаря не було в дружині „Сяну" слабо резервового воротаря не було в дружині „Сяну" слабо резервового воротаря не було в дружині „Сяну" слабо резервового

Ч. 90 (13.988). Львів, субота 6. квітня 1935. Pocztową opłatę opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. ощадн. 504.060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Інформаційні розмови у Стрезі.

Прем. Мекдональд не поїде до Стрези.

ЛЬОНДОН, 5. 4. ПАТ. „Таймс" оголосив, здається інспіровану, таку вістку: В деяких колах кружляють поголоски, буцімто прем. Мекдональд візьме участь у нарадах у Стрезі. Британський кабінет уважає наради у Стрезі інформативними розмовами, підчас яких дасться і розглянуть висліди візит британських міністрів у Берліні, Москві, Варшаві і Празі. На нараді не западуть ніякі рішення. Крім мін. Саймона та Ідена до Стрези не поїдуть інші міністри. Коли на нараді дійдуть до переконання, що слід теж запросити Німеччину, тоді присутність прем. Мекдональда буде мабуть побажана.

До чого змагає система збірної безпеки.

ЛЬОНДОН, 5. 4. ПАТ. У вступній статті про британську політику „Таймс" стверджує, що хоч В. Британія підтримує збірну систему, то всетаки до більше як до дипльоматичної підтримки обовязана В. Британія тільки в західній Европі. Мін. Іден безсумніву представить англійському урядові, що ріжні краї ріжно інтерпретують поняття системи збірної безпеки. Польща виразно зазначила, що не приступить до пакту взаїмної помочі на Сході Европи. Та через те Польща бодай не є противником збірної ситеми. Німеччина відмовилася теж приступити до східного пакту. Знаємо, що канц. Гітлер погодиться заключити договір про ненапад з кожним сусідом — з винятком хіба Литви — та прийняти всі двосторонні договори, в яких сторони зобовязувались би не помагати напасникові. Може така система не є в цілості збірною системою, але не протирічить їй. Така система повинна бути в відповідній площині, на якій В. Британія могтиме продовжувати свої заміри зорганізувати мир, думаючи про те, що остаточною ціллю є злучити всі уряди в Лізі Націй.

Конфіскують майно за участь у повстанні.

АТЕНИ, 5. 4. ПАТ. Слідство у справі недавнього повстання виявило теж участь багатьох провідників колишньої опозиції, членів національної коаліції і членів республиканської ліги. Всі підсудні стануть перед воєнним судом. Уряд сконфіскував майно недавно помершого предсідника сенату Гонатаса.

Франція не заключить військових конвенцій.

ПАРИЖ, 5. 4. ПАТ. Авас повідомляє: Міністри національної оборони: війни ген. Морен і летунства ген. Дене рішучо заперечують повідомлення німецької преси будьто би вони і ген. Тетенжер говорили в військовій комісії Палати про військові конвенції Франції з Італією, Совітами, Чехословаччиною і Бельгією. Заявки, які буцімто мали скласти французькі міністри, в цілості суперечать політиці Франції.

ІДЕН У ПРАЗІ.

ПРАГА, 5. 4. ПАТ. Мін. Бенеш і Іден мали нині 2-годинну розмову в будинку мін-ства закорд. справ, після чого оголошено такий комунікат: Оба міністри у приязній і сердечній атмосфері обмінялися поглядами на всі питання, заторкнені в льондонськім комунікаті з 3. лютого. Мін. Бенеш подякував щиро мін. Іденові, що повідомив його про вислід своїх візит у інших столицях. Крім того в подрібнім експозе мін. Бенеш представив Іденові напрямні чехословацької політики, яка змагає до закріплення миру. Оба міністри устійнили повну згідність поглядів у політиці обох держав для утрепалення миру та широї співпраці між народами.

По розмовах відбулося в тіснішому гурті снідання, видане мін. Бенешом. Присутній був теж преміер Малінетр. В год. 13.30 мін. Іден у товаристві секр. Генкея відлетів до Льондону.

Політичне снідання у Празі.

ПРАГА, 5. 4. ПАТ. Чехословацьке Пресове Бюро повідомляє, що в часі снідання в честь мін. Ідена промовляв мін. д-р Бенеш. В промові говорив про привязь обох народів та про значіння поїздки мін. Ідена по Европі для миру й ідеї міжнародньої співпраці у Лізі Націй. Мін. Іден у відповіді підкреслив вірність Чехословаччини та її міністра Бенеша засаді збірної безпеки. „Мої візити — говорив — не мали іншої мети, як утревалити мир. Часи, коли народи шукали направи своїх обставин у війні минулися. Нині ми всі занадто зі собою звязані, щоби була можлива війна. Всі вдержимося, або всі разом провалимося. Це засада пакту Ліги".

Три тисячі убитих підчас бою з комуністами.

ГОНГ-КОНГ, 5. 4. ПАТ. Між китайськими урядовими військами і китайськими комуністами ведуться дуже завзяті бої. Підчас останньої битви згинуло 3.000 урядових вояків. Передня сторожа комуністів віддалена тепер 16 миль від міста Квей-Янг, яке начислює 100 тисяч мешканців. Крівава битва почалась нині вранці. Всі місіонарі покинули Квей-Янг. Марш. Чанг-Кай-Шек вислав проти комуністів усі запасні частини.

Страх большевицького уряду за долю колхозів.

Большевицька преса широко розписується про новий закон для колхозів, який приняли на II. зїзді колхозників-ударників. Московська „Правда" з 2. квітня ц. р. у великій передовиці т. н. „За колхозну демократію" вичитає, що большевицькі керманичі колхозів не лочно зрікаються своїх привілеїв, які давали їм право призначати своїх привілеїв, які давали їм право призначати та усувати працівників. „Нема вже колхозників, є тільки лихі керманичі" — пише „Правда". За лиху працю на ріллі колхозів сплачує відповідні на керманичів районові установи та більшість на керманичів районові установи та більшість з доходів колхозів. Ціла стаття свідчить про невдоволення колхозників. Большевицький уряд вирішив большевицького уряду, що селяни-колхозники не погодилися зі своєю долею і далі минулорічними методами лишать машини, не йдуть до праці і т. д., щоб таким чином запротестувати проти колхозної системи. „Правда" наводить один такий виразний факт, який показує на страшне положення селян-колхозників. У районах Челябінської округи та інших землях ще дотепер не поділили доходів колхозів між селян. Збіжже з тисячів локторів лежить ще невимолочене, колхозники ще дотепер не діставали нагороди за свої „труди" збіжжям і вимирають з голоду.

Уживайте лише

знаменитої цикорії **„ЛУНА"**
здорової підмінки кави **„ПРАЖІНЬ"**
і зернистої **„Солодової кави ЛУНА"**

виробів української кооперативної фабрики

„Суспільний Промисл" Львів XV., Церковна 2. тел. 42-97

Товариство „Відродження".

Львів, 5. квітня 1935.

Перед нами справоздання з діяльности нашого абстинентського Т-ва „Відродження". Воно настільки цікаве, що варто йому ближче приглянутися. У минулому адміністраційному році згадане товариство мало кругло 6.400 членів, 13 філій і 110 кружків, воно видавало далі свій часопис „Відродження" — спершу двотижневик, а від січня ц. р. місячник, видрукувало 3 нові книжечки абстинентського змісту (всіх досі видрукованих книжечок є 30), в тім цього гарні календарці, стінний і кишеньовий, та відповідні різдвяні й великодні листівки, а весною відсвяткувало ювилей свого 25-ліття, який всім нам не свіжо в памяті. Власне з приводу свого ювилею Т-во „Відродження" розвинуло було широку пропагандивну діяльність: воно уладило низку викладів у столиці й на провінції, видало дві книжечки відповідного змісту („За тверезість" і „Свято Відродження"), розкинуло між нашу суспільність поза 3.000 оказових приміряників свого часопису, уладило театральні представлення й абстинентському виставу і взагалі навязало тісніші взносини із абстинентськими товариствами цілого світу. Абстинентську діяльність Т-ва „Відродження" в минулому, ювилейному році сильно підперли наші церковні власти й нижче духовенство в цілому краю.

Та на цьому ясному тлі живої діяльности нашого заслуженого абстинентського товариства різко виступають темні плями його недостач. Зломіж членів Т-ва ледви одна десята частина сповнює свої членські обовязки та бере участь у працях Т-ва, решта — то байдужі, бездільна маса, яка навіть не вважає своїм обовязком заплатити членську вкладку. З вищолових ледви половина брала участь у працях видїлу, решта цілком не цікавилася долею Т-ва: в 13 філій тільки дві (краківська і снятинська), а із 110 кружків тільки 25 діяльні, решта інших абстинентських осередків цілком не сповняє своїх важних, принятих на себе зобовязань. Значить уся згадана вище й ін. на наші відносини подиву гідна діяльність „Відродження", це діло кількох людей, які із безмірною посвятою ведуть нашу абстинентську працю серед нашої суспільности, при цілковитій байдужности членів Т-ва й цілого нашого загалу!

Тимто й не дивно, що останнє звідомлення із діяльности „Відродження" це один крик розпуки тих кількох щирих ідеалістів — абстинентів, яким уже просто не стає сил до дальшої боротьби не з алькоголем і нікотином, з тими ворогами отверезіння нашого народу, а із просто карикатурною байдужністю більшости членів Т-ва і — удармося в груди — загалу нашої суспільности.

Розуміється, що так далі не може бути! Наука доказала вже давно й безумну потверджує це дні, що алькогольні напитки і тютюн, це вредливі отрути, які руйнують тіло, душу й майно людини й цілого народу. Для нашого українського народу, зокрема, алькоголізм і нікотинізм це суспільні лихо, а лихом мусить боротися кождий, хто хоче, щоби наш нарід був здоровий і духовий фізично, духово й — фінансово. Тимто в наводи завтрішніх Загальних Зборів Т-ва „Відродження" взиваємо всіх свідомих членів нашої суспільности: Вписуйтеся всі в члени нашого абстинентського Т-ва „Відродження" та беріть чинну участь у всіх працях і змаганнях!

Громадянин.

За кращі методи праці і співпраці.

(Наради міської споживчої кооперації.)

Заходом „Народньої Торговлі" у Львові, як організаційного і господарського осередку міської споживчої кооперації відбулись у середу 3. ц. м. в салі „Української Бесіди" наради делегатів цього типу кооператив із цілого краю. Зявились вони в числі 32, репрезентуючи 25 кооператив, на 71 кооператив, членів Н. Т.

Нараду відкрив зам. директор „Н. Т." інж. **Ю. Павликовський**. Він привитав у першу чергу делегатів із провінції, відпоручників РСУК і преси, а відтак виголосив довшу промову, в якій змусував стан української міської кооперації і вказав на завдання, яке має виповнити нарада. Промовець підкреслив, які невеличкі ще в нас осяги в царині міської споживчої кооперації, коли прирівнати їх до можливостей, що їх вона має для свого розвитку. Слаба мережа крамниць обслуговує тільки невеличку кількість міських споживачів. Усього трицята частина загального нашого запотребування у споживчих артикулах по містах і пятнацята частина готівкових оборотів йде через наші міські споживчі кооперативи. Таке сконстатував VII. Кооперативний Зїзд у 1932 р. Глибша аналіза дає ще сумнішу картину, бо вказує, що навіть члени міських спож. кооператив не є їм вірні і звосмотрюються потрібними їм артикулами не там, де повинні.

Зібрані на нараду делегати — заявив сен. Павликовський — мусять застановитись над тим усім, мусять накреслити такі напрямні, які справу посунуло би уперед. Міська спож. кооперація повинна повести відповідну пропаганду. Треба розбудувати членство і побільшити обороти. Те в свою чергу поправить зовнішнє і внутрішнє положення кооперації. Коли збільшаться обороти, тоді можна буде подумати теж про власну заготовку товарів, які веде міська кооперація. Дивно стає, коли зважити, що місто виявило стільки організаційного хисту при монтуванні сільської кооперації, а себе зуміло зорганізувати ледви в одній третині.

Після того запросив інж. Павликовський до президії пп. дир. Лазорка, проф. Боб яка (Бережани), Майхровича (Долина), а на секретаріа пп. Фірчука (Яворів) і Кудрика (Львів).

До голосу прийшли референти.

П. Гаврилів (Тустановичі) виголосив реферат п. н. „Роля міської споживчої кооперативи супроти своїх членів-споживачів та її організація". Він доповнив ще в дечому цифри, якими ілюстрував інж. П. свої виводи та насвітлив ріжні недомагання міської спож. кооперації. Маємо враження, що заголовок реферату не влучно підібраний, бо референт переважну частину свого їх зазвав присвятив методам праці міських споживчих кооператив. Як корреферент виступив **п. Витвицький** з Тустанович, який коротко представив справу тустановицької кооперативи.

Дуже цікавий був черговий реферат **п. Галяревича** про „Народню Торговлю", як торговельний осередок міської споживчої кооперації. Починаючи від ріжних постанов, що Н. Т. тим центром зробили, промовець підкреслив, що Н. Т. вповні відповідає ролі, яку взяла на себе, маючи до того відповідний досвід, структуру, фаховий персонал, звязки з закордоном, вироблену позицію поважного імпортера у відповідних установах у Варшаві, тощо. Асортимент товарів, якими розпоряджає Н. Т., є дуже великий, проте головну ролю у ньому грають артикули кольоніяльно-коріннї. Окремі відділи, як: пражарня кави, паківня чаю, розливня оцту і вина тощо, могли би значно інтензивніше працювати, колиб було більше запотребування. „Н. Т." де може, там користає з ріжних джерел закупу.

Ось так купує вол. оріхи просто від селян у борщівськім повіті, мід — через Пас. Спілку, гриби через П. Союзи У. К., овочі через Сіль. Господар. Та на жаль багато доводиться користати з чужих джерел, у першу чергу при закупах муки і круп. Спроби Теребовлі з млином не повелися. „Н. Торг." помагає нашим продуцентам збувати свої вироби. Прелегент обговорив уреш-ті справу цін, опакування, достави, кредиту і закінчив тим, що дисципліна нашої міської спож. кооперації залишає дуже багато до бажання. В 1933 р. усього яких 24 пром. свого запотребування в товарах покрила вона через свій торговельний осередок, через „Нар. Торговлю".

В салі була влаштована невеличка виставка насіння і кольоніяльних артикулів. Після перерви, в якій зроблено теж спільну знимку, виставу ки, в якій зроблено теж спільну знимку, виставу з насінням обяснив інсп. Кіт, а виставу кольон. артикулів п. Сандович.

(Докінчення буде.)

Майже ЗАДУРНО решітки полотна 50 сот., панама 90 сот., в с и п н 1·10, крепон 70 сот., неба 1·— та модні вовни на 40% дешевше **БЛАВАТНИЙ БАЗАР** — Львів, Боїмів ч. 12.

Українська народня пісня на педагогічному зїзді.

Ню Йорк, 16-го березня 1935.

Серед підготови до концерту у честь Шевченка в Тавн Голл у Ню Йорку на день 7-го квітня дістав ініціятор цього першого в історії американської України діла, проф. Олександер Кошиць, запрошення прибути на Музичний Педагогічний Зїзд з північно-центральних стейтів Америки, назначений у місті Індіянополіс, у стейті Індіяна, від 17-го до 22-го березня. В часі зїзду відбудуться там ріжного роду реферати на музично-педагогічні теми і будуть також пописи хорів. Між ін. буде там також виступати хор з усіх вищих шкіл („гайскул") з Індіянополіс і хор консерваторії Артура Джордана з Індіянаполіс на концерті, в якому будуть брати участь як слухачі 2.000 інспекторів та вчителів музики. Саме перед цією високо музикальною публикою має виступити проф. Кошиць із хором консерваторії Джордана і при його допомозі демонструвати українську народню пісню. Хор вищих шкіл має у програмі також українські народні пісні.

Для українця дуже мило почути таку новину, але не менш цікаво повинно бути, довідатися, якими взялась українська народня пісня в програмі американського педагогічного зїзду. Очевидно, що це не сталося відразу, а треба було літ попередньої праці. Цю працю вложив наш високовідзначений диригент професор Олександер Кошиць.

Після двократної поїздки Кошиця до його Українським Національним Хором по Америці зверталася до нього музична накладна фірма **(Witmark Son. Educat. Public. New York)** з Ню Йорку з предложенням підготовити видання українських пісень в англійській мові. Це перший випадок, що американська фірма сама зацікавилася українською піснею і видає її тепер в англійській мові випусками. Дотепер появилося 28 пісень в обробці проф. Кошиця і в перекладі на англійську мову Макса Томаса Кроне, директора згаданої вище консерваторії Артура Джордана в Індіянополіс. Всі ті випуски в числі 28 вислано до Бритіш Мюзіюм у Льондоні і ними користується тепер музичний світ в Англії. Американський музичний світ зужитковує ці випуски як підручники народньої музики в університетах та колегіях, а згаданий дир. Кроне сповіщає їх часто своїм консерваторським хором та її хорами вищих шкіл середніх стейтів, як: ось напр.: 16-го квітня 1933. р. в Джан Геррон Арт Інституті; 13-го липня 1933. в Шикаго на світовій виставі з нагоди дня стейту Індіяна ранком Пікнік Касіно, а вечором в Корт оф Стейтс; 24-го листопада 1933. р. хором вищих шкіл стейту Іллінойс, складеним з 200 членів; 22-го квітня 1933. р. в першому хоральному фестивалі коледжів стейту Індіяна; 20-го квітня тогож року у фестивалі Федерації Музичних Клюбів тогож стейту; 26-го жовтня 1934. р. в концерті всіх вищих шкіл стейту Вест Вірджінія в Парксрбурґ, В. Ва.; 11-го квітня 1934. р. на національній конференції музичних інспекторів у Шикаго; тогож дня і в томуж місті в концерті-фестивалі всіх вищих шкіл з Шикаго й округи з хором складеним з 500 членів.

Найновіше запрошення проф. Кошиця до Індіянополіс на великий зїзд вказує на признання

Пийте найздоровішу солодову каву „ЕЛЬБЕ"

Продають в кожній споживчій крамниці.

Д-Р ЕВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ. 41

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

Зараз по виборах іменований був Бадені міністром-президентом і рівночасно міністром внутрішніх справ та як тріюмфатор поїхав до Відня. По ньому став намісником князь Сангушко, людина без енергії і політичного значіння. За нього панував в управі і дальше дух Баденія і властиво був Бадені і дальше управителем краю та дальше продовжувалася Баденівська система. Та сама система була при виборах до парляменту в 1897 р., які нічим не ріжнилися від соймових з 1895 р.

Переїздячи через Краків, стояв Бадені перед своїми соймовими виборцями і виголосив політичну промову. В ній сказав, що сойм сповнив усі справедливі, умотивовані бажання другої народности краю, а дальше ствердив, що вибори відбулися спокійно і вільно воля виборців не була ніде обмежена. Це були запевнення, що згори опрокидували всі жалі русинів і робили їх в очах уряду безпідставними претенсіями.

Як Бадені виїздив зі Львова, прощали його поляки як героя, переможця, тріюмфатора, що здобув для Польщі цілу Галицьку

а тепер їде, як другий Собеський, здобувати для неї цілу Австрію. І дійсно не була ще ніколи Польща в Австрії така сильна, як у тій хвилині. Тому польський шовінізм міг справедливо плести Баденієму лаври і голосити пезни. Та між тими численними польськими депутаціями, що клонились до його ніг, була також депутація Т-ва ім. Шевченка під проводом Ол. Барвінського. А руський нарід болів серцем і бурилася в ним кров, що в тій хвилині, коли потрясав ним ще свіжий біль по зазнаних наругах і втоптаних правах тим сильним і могутнім його ворогом, клонилася до його стіп установа, що носила імя Шевченка. І це нарід записав собі добре в памяти.

В краю кипіло. Нарід бурився. Чув кривду, що діймала його до живого і шукав доріг та способу, якби за неї відплатити, якби прибрати тяжкий біль. В усіх повітах почалися віча, на денним порядку яких стояла одна головна резолюція, яка вимагала, щоби всі соймові вибори як неважні скасувати і розписати нові вибори в цілім краю. Та уряд з правила не допускав і заборонював ті віча, як у Бережанах, Станиславові, Стрию і Тернополі, або розвязував, як у Жовкві. Заборонено також скликане до Львова всенародне віче на день 25. листопада. Замість заборонених віч відбувалися довірочні наради, на яких всюди ухвалювано повищу резолюцію.

Зійшовся парлямент, та в нім наші посли були переважно прислужниками і прихильниками Баденія, тому тяжко було надіятися, щоб вони могли і хотіли виступити проти його політики. По проголошенні його програми розведено над нею дебату, в якій Барвінський, домагаючись — правда — ширших прав для русинів, приймив ту програму щиро і заявив своє особливе вдоволення з неї. Гостріше виступив Романчук і навів кілька фактів, які і звернули увагу деяких чужих послів на наші відносини, одначе взагалі його виступ був блідий і далеко не відповідав настроєві народу, що ждав огнистого слова, яке було би висловом його тяжкої кривди, його великого болю.

(Докінчення буде.)

для української пісні: для її пропагатора, проф. Кошиця. Отже незалежно від вас самих українська народня пісня здобуває собі одно з перших місць, а подекуди навіть перше місце між народніми піснями, продукованими в Америці. Навіть і намічений на 7-го квітня концерт у честь Шевченка вийшов із зацікавленням американців українською піснею; а проф. Кошиць зручно використав це зацікавлення на влаштування великого концерту в центрі американського мюзік-голл, при Бродвею в Ню Йорку.

С. Демидчук.

Міські Театри на суботу 6-го квітня 1935.
Великий Театр 7·30 Святочна премієра
архітектор Зигмунта Красінського
„Небожеська комедія"
Нова інсценізація, величава пластична оправа.

Театр Різнородностей Нині 7·30
Подружий метч
комедія Ліхтенберга концерт акторської гри.

З нашої кооперації.

НОВІ ВИМОГИ КООПЕРАТИВНОЇ РАДИ У ВАРШАВІ.

Як відомо, РСУК дістав доручення від Кооперативної Ради змінити свій статут і тепер, після ухвалення цього нового статуту Загальними Зборами, старається про його затвердження. Цей новий статут уложений вже згідно з усіми вимогами нового кооперативного закону та згідно з устійненим вже давніше Кооперативною Радою розподілом компетенцій та територій. Одначе на днях дістав РСУК від Кооперативної Ради письмо з вимогою, щоб у статуті вичеркнути з членства ще три типи кооператив, а саме промислові й торговельні підприємства і ріжні. Таку саму вимогу поставила Кооперативна Рада і до всіх інших рев. союзів, тому що для цих типів кооператив хоче створити окремий ревізійний союз. В засаді до цих типів повинні належати тільки кооперативи, яких членами є поодинокі приватні підприємці, одначе у нас з давніх часів велися під цією назвою деякі наші кооперативи, які не повинні би туди належати, як напр. кооп. „Будучність" у Тернополі, „Суспільний Промисл" у Львові, „Народна Гостинниця" у Львові, всі видавничі кооперативи, друкарські (в цьому числі й „Діло") та інші. РСУК дістав від предсідника Кооперативної Ради згоду на те, щоб Дирекція РСУК спільно з відпоручником Кооперативної Ради перекласифікувала ці кооперативи та перенесла їх до інших типів, які й надалі залишаються при Р. С. У. К.

Р.С.У.К. ДІСТАВ ДАЛЬШЕ ПРАВО РЕВІЗІЙ

Тимчасове право ревізій, яке одержав Р.С.У.К. при кінці минулого року, вигасло з днем 31. березня ц. р. В останніх днях березня Міністерство Скарбу повідомило Р.С.У.К., що міністер скарбу надав Ревізійному Союзові Українських Кооператив дальше право ревізій на необмежений час для українських кооператив на території воєвідств: львівського, тернопільського і станиславівського. У списку типів кооператив, для яких Р.С.У.К-ові надано право ревізій, не поміщено вже тих трьох типів, які мають бути додатково вичеркнені з нового статуту Р.С.У.К., а саме двох типів кооператив підприємців і типу кооператив ріжних.

ЗАСНОВИНИ УКРАЇНСЬКОЇ ГАЛЯНТЕРІЙНОЇ КООПЕРАТИВИ У ЛЬВОВІ.

В неділю 7. ц. м. в год. 10. рано в домівці Р.С.У.К. при вул. Міцкевича 12 мають відбутися установчі загальні збори української галянтерійної кооперативи. Думку про заснування такої кооперативи підняли службовики Р.С.У.К., які в цій справі порозумілися зі службовиками усіх інших кооперативних, економічних та освітніх установ у Львові. Вибраний комітет підготовив пляни та заявився збиранням уділів. Висота уділу 10 зол. без додаткової відповідальности. Участь у перших загальних зборах повинна взяти якнайбільша скількість українських громадян.

ТРАГІЧНА СМЕРТЬ КООПЕРАТОРА.

В селі Ворончині, горохівського повіту на Волині, склалася сумна подія, якої жертвою впав молодий, 37-літній кооператор Л. Демчук, скарбник місцевої кооперативи. Коли вечором дня 2. м. м. скарбник Л. Демчук їшов до кооперативи відбирати торги, напало на нього трьох місцевих молодих людей, які завдали йому понад 12 ран ножами в голову, виски та обличча і врешті підрізали йому горло. При тім забрали у нього 200 зол. кооперативних грошей та около 14 зол. його власних. Цікаво, що тіло одного з убивників найдено по якомусь часі в сусідньому селі Береську з перерізним бритвою горлом. Ведеться слідство, але чи воно щонебудь викриє?

ДАЛЬШІ ВЛОМИ ДО КООПЕРАТИВ У ГОРОДЕНЩИНІ.

В ночі з 6. на 7-го березня ц. р. обкрадено кооперативу „Єдність" в **Оліевій-Королівці**, пов. Городенка. Вломники дістались до крамниці через вриту в стіні діру, забираючи ріжних товарів на суму 244.76 зол. Злодіїв удалося вислідити, одначе вони встігли вже більшу частину товарів десь заторити. Товарів відібрано на 73 зол. Вломників Петра Гунчака з Семенівки та Івана Благого і Василя Пойчака з Раківця арештували. — День передтим дістались теж злодії до союзної крамниці в **Чортівці** і вкрали досить значну кількість товарів. Злодіїв досі не викрили.

В. Л.

Всі навчаймося своєї літературної мови!

Хто хоче навчитись доброї української літературної мови,
ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ НА 1935 РІК
Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА"
поставлений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО. — ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річно, 3 зл. піврічно, 1.60 чвертьрічно. За границею: в Европі 9 зл., поза Европою 2 амер. доляри. Зразкове число 50 сот. Конто чекове П. К. О. число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації:
Warszawa IV., ul. Stalowa 25 m. 10.

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУРНА МОВА!

ВИБОРИ В КРАЮ.

ВОЛОСНІ ВІЙТИ В ТУРЧАНЩИНІ.

ПАТ. приніс 31. 3. виклід виборів на волосних війтів у 13 волостях, що обіймають 99 громад турчанського староства. Замітне тут те, що між вибраними війтами **нема ні одного українця**; всі вони або поляки або полякуючі шляхтичі зпід стягу „Згоди".

Українська музика в Парижі.

ПАРИЖ (Офінор). Музичний сезон у Парижі відзначився в останніх днях кількома поважнішими маніфестаціями української музики, які звернули на себе увагу французької музичної критики. З них можна відмітити концерт української пісні в стилізації композитора Ю. Пономаренка, твори якого виконали з великим успіхом визначніші солісти та секстет під проводом А. Чехівського. Одночасно музична преса відмічає вихід з друку великої суїти українського композитора Акименка, бувш. професора московської консерваторії, написаної на українські теми і затитулованої „Над Дніпровою хвилею". На думку знавців ця суїта, зберігаючи вповні український характер, одночасно стоїть нарівні з найліпшими творами сучасних европейських композиторів.

—o—

30 років з дня смерти Юлія Верна.

ПАРИЖ (Офінор). Французьке громадянство святкувало в цих днях 30-ліття з дня смерти Юлія Верна, автора славних науково-пригодницьких романів, які є й досі улюбленою лектурою молоді всього світу. Цікаво відмітити, що Верн до 35 року життя готувався бути адвокатом і не мав ніякого спеціяльного знання. Перший свій роман „Пять тижнів на бальоні" написав, щоб заробити на хліб і лиш після його успіху став самостійно студіювати технічні науки. Всі свої твори написав він у своєму маєтку під Нантом, де зібрав велику спеціяльну бібліотеку і ніколи не їздив далі Парижа. Сучасна техніка визнала, що Юлій Верн був обдарований надзвичайним даром технічного передбачування і його твори-залюбки студіюють ріжні винахідці, сподіваючися знайти в них вказівки для їх евентуальних праць. У 30-ті роковини смерти великого романіста Паріська Академія вшанувала його память урочистими зборами, на котрих відчитано реферат: „Вплив Юлія Верна на розвиток сучасної техніки".

Таємна смерть секретарки німецького посла.

ЛЬОНДОН, 5. 4. ПАТ. Райтер повідомляє: Нині найшли в мешканні дві емігрантки з Німеччини, відому феміністку Дору Фабіян і Мамельду Вурм — мертвими. Говорять, що їх отруїли. Пані Фабіян займалася акцією помочі для ред. Якоба. Кілька місяців тому хтось ограбив її мешкання, при тому не забрав ніяких вартісних предметів, тільки документи. Фабіян була секретаркою колишнього посла до Райхстагу Розенфельда.

Присилайте передплату!

З найліпших найдешевші і свої рідні
ПАПЕРЦІ І ТУТКИ
150 шт. за 30 гр. „КАЛИНА"
Фабрика в Тернополі. Фабричний склад: Львів, ул. Бляхарська 11.
Можна дістати в кожній крамниці!

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Політичні кола Німеччини побоюються, щоб литовський уряд не прилучив Мемеля з округою до Литви.

— На нараді представників обох палат конгресу дійшло до порозуміння у справі проекту закону про публичні праці. На боротьбу з безробіттям призначили 4 міліярди і 800 міліонів долярів.

— Голяндський Банк підвищив дисконтову стопу з 2½ на 3½%.

— У стейті Гаваї 300 осіб намагалось увільнити засуджені особи за незаплачення комірного. Підчас бійки з поліцією згинув начальник поліції, пять осіб ранили.

Правні інформації.

ВИСОТА ВІДСОТКІВ ВІД ЗАЛЕГЛИХ ПОДАТКІВ.

У „Деннику Законів" з 30 березня ц. р. ч. 22 оголошено закон про висоту відсотків від залеглих державних і самоуправних податків, додатків до цих податків, стемплевих оплат і т. д.

Залеглість у податках повстає тоді, коли платник не заплатить їх у речениці платности. Від таких залеглих податків, додатків до податків і стемплевих оплат, одним словом від усіх публичних данин, платник платить 0.75 пільгових відсотків місячно.

Коли залеглі публичні данини не перевищають 10 зол., платник не платить ніяких відсотків.

Коли сплату публичних данин відложено або розложено на сплати, платник платить відсотки у висоті 0.4% місячно. Платник користає з цих пільгових відсотків уже на основі самого закону з хвилиною, коли скарбовий уряд або скарбова палата відложить або розложить на сплати залеглі публичні данини. Ці полекші до низьких відсотків платник втратить, коли залеглі публичні данини не заплатить у речениці, до якого відложено заплату. При обчислюванні відсотків розпочатий місяць числиться за цілий.

Кому відпишуть податок, або хто заплатить його, тому теж і відпишуть відсотки. З важних господарських причин міністр скарбу може відписати зовсім або частинно належну квоту зі залеглих відсотків і пільгових відсотків. Якщо платник заплатить зависокі або ненależні відсотки, скарбовий уряд може відписати надвижку на рахунок інших податків, або може цю надвижку звернути податникові готівкою. — Цей закон буде обовязувати від 13. квітня ц. р. З цим днем відпадає теж **14-денний пільговий речинець,** підчас якого скарбові уряди не зачислювали кар за загаєння.

ЗАТРИМАННЯ РУХОМИХ РІЧЕЙ НА ВИПАДОК НЕЗАПЛАЧЕННЯ КОМІРНОГО.

Як відомо закон признає власникові помешкання право затримати всі рухомі речі комірника, який не платить комірного. Одночасно закон каже здогадуватися, що всі рухомі речі, які є у винанятім помешканні, є власністю комірника. Найвищий Суд своїм рішенням з дня 6. вересня 1934 р. (до ч. С. I. 2224/33) станув на становищі, що обовязком комірника внести до помешкання відповідну кількість рухомих річей, коли не дав іншої забезпеки власникові помешкання. Власник помешкання не має права заставу на тих рухомих річах, про які комірник повідомив власника, що вони не є його власністю. Не має теж права заставу до тих річей, про які можна здогадуватися, що вони не є власністю комірника. Напр. власник помешкання не має права заставу на черевиках, чоботах і т. д. свого комірника — шевця, який латає або шиє нові черевики, чоботи і т. д.

Ревеляції з нашого минулого

п. н.

Сторінки З МОГО ЖИТТЯ

Д-ра ЕВГЕНА ОЛЕСНИЦЬКОГО

можна дістати у Видавничій Спілці „Діло".

Ціна зол. 1·90, порто 30 сот.

„Запорожець за Дунаєм" у київській опері.

(Докінчення.)

Текст кінцевої молитви змінили. Починається вона словами: „Блаженний день, блаженний час". Слова: „Побачить дай єм рідний край", змінено на: „Земля кохана жде на нас". Диригентом вистави був Йорш. Ставив оперу Мазалй, декорації Курочки-Армашевського і Олексієвої.

Надзвичайно солідна обсада ролі вказує, що театр поставився поважно до справи. Ролю Одарки відтворювала М. Литвиненко-Вольгемут, Карася — Донець М. І., Сюсани — Захарченко (в 1931. р. таланновита початкуюча співачка), Андрія — Корабейченко (новий дуже добрий тенор) і Рожок Султана — Зубарнов (дублював Іващенко) Селіма Агу — Макаренко, Вельможі — Броайнський, Імама — Гошів. Всі за виїмком Корабейченка, були в Київській Опері вже в 1930-1 р.

Але зовсім не слід заперечувати фактy більшменше культурного виставлення „Запорожця за Дунаєм" на весь сьогоднішній стан музичної культури в Україні.

Доказом цього, Шевченківський концерт, трансмітований з Києва 10-го березня ц. р. Знову попав я випадково на середину концерту, але і цього було досить, щоб дістати ясний образ, як улаштовується концерт Шевченка у „столиці Радянської України". Невідомого прізвища співачка виконувала з пісні: „Плавай лебедонько" — Стеценка, „Не вернувся із походу" невідомого автора і „Стрічечка до стрічечки" Радзиевського. Все те речі старі, співані на Україні від раду ніт усіми співаками при всяких нагодах.

Після цього виступила „Перша Заслужена Капеля України" „Думка", під кер. Н. Городовенка. Вона виконала „Заповіт" Стеценка, „Радуйся ниво" — Лисенка і... три народні, досить простенькі пісні: „Ой, у лісі на ялині", „Мала мати одну дочку", „Брала дівка льон". Видко тепер прийнявся на Україні звичай не подавати при виконуванні пісень авторів, бо цього на концерті Шевченка не чули ми ні разу.

Зате кожний раз заповідав п. Городовенко „українська народня пісня з життя заїмичок", чито „українська народня пісня про жіночу долю". Видко присутня публика не пізнала би, що це виконується, коліб п. Городовенко не подав, що це „українська пісня"!

Мимоходом кажучи кілька днів тому ту саму пісню „Мала мати одну дочку" Леонтовича виконувано в київському радію на... дитячому концерті. Закінчила „Думка" свій виступ співом „Інтернаціоналу". (Це в Київі рідкість!)

Виступив ще артист Оперного Театру Рожок із піснею „Тои шляхи" Степового. Були крім нього ще й дві деклямації. Артист Державного Драматичного Театру ім. І. Франка Александер Петрович Юрський (це так звучало в устах зукраїнізованого заповідача) рецитував „Івана Гуса", і якась артистка рецитувала „Якби ви знали паничі". Вкінці виступив „Державний жіночий ансамбль" при Нар. Ком. Освіти і провідник його п. Верховинець заповів схвильованим голосом, що: відзначує „цей радісний для трудящих день" виконанням низки... рекрутських пісень з часів Шевченка.

На жаль, не довелося прослухати концерту до кінця, бо надійшла година 10-та, коли то київське радіо кінчає передачі.

На наведеній музичній програмі концерту можемо ствердити, як недбало і неуважно складається там програму такого свята. З факту, що в цілому концерті не виконано мабуть ні одного нового твору котронебудь із сучасних композиторів на Україні, можемо гадати, що совітські чинники, які так особливо цікавляться розвитком і шляхами всякого мистецтва на Україні, не вжили ніяких заходів для придбання нових творів до слів Шевченка, та що й самі композитори правдоподібно бояться щонебудь писати до слів Шевченка, щоб не наразитись на підозріння „націоналістичного ухилу".

Богдан Пюрко.

За океаном.

ЧАЙНИЙ ВЕЧІР ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ГОСТЕЙ В УНІВЕРСИТЕТІ.

Після реферату в Народньому Домі дістала С. Северина ЧСВВ. запрошення прибути із своєю збіркою народньої ноші до Коломбійського Університету на горі міста Нюйорку. Там, завдяки студ. Ф. Соколовському, улаштував вищий курс при студентському клюбі стейту Індіяна спеціяльний чайний вечір в будинку учительського факультету в годині 6.30 веч. В часі вечора мали відбутися українські продукції. В означеному часі явилося може 200 професорів та студентів у великій кімнаті Грейс Дадж, а з ними й українські гості. П. Марія Гребінецька відмовила українську пісню (історична дума Лисенка й „Айстри"), студ. Соколовський, як впорядчик вечора, дав короткий відчит про Україну та її нарід, а п. Осадчукова й Гук відспівали дуетом кілька стрілецьких пісень. У перервах йшла жива розмова між професорами й деякими українськими інтелігентами, що прибули на вечір, про культуру України. Після того всі пішли до сусідньої кімнати підручної рекреаційної бібліотеки і там застали „маків цвіт": дівчат та хлопців в українських строях. Дехто з них станув до народніх танків, аранжованих п-ею Авраменко, а 14 представляло українську ношу, привезену С. Северином. Пояснення давала дуже влучно п. Марія Боднар, а присутню С. Северину витали зібрані не менше щирими оплесками, як і виконавців програми. Був це незвичайно корисний вечір для обох сторін: запрошуючих і запрошених.

ЩЕ ОДИН СВЯЩЕНИК ПОКАЯВСЯ.

У філядельфійській „Америці" з 19. березня находимо заяву ще одного покаяного: це о. Михайло Лисяк, греко-кат. священик у Перт Амбой, що перейшов був до української православної церкви в Америці, з якою зірвав тому кілька місяців. У своїй заяві о. М. Лисяк жалує свого глибоко-помилкового кроку, відкликує все те, що колинебудь сказав у церкві чи поза нею проти догм або канонів Греко-Кат. Церкви та обіцяє поправу і все своє дальше життя присвятити праці для добра українського народу в єдиній, соборній Апостольській Церкві.

НОВА КОМПОЗИЦІЯ ПРИДАТКЕВИЧА.

НЮЙОРК, 22. березня. (Вл. кор.) Проф. Роман Придаткевич скомпонував недавно „Фугу для струнного квартету в скалі Б-дур". Її відіграв смичковий квартет на останньому концерті Приятелів Української Музики в середу 20. березня в Стодіо Клоб при 77 вул. в Нюйорку. У квартеті виступали: Придаткевич і Пассеріні, як скрипаки, Гельфанд на віолі і Буженик на чельо. Крім „Фуги" відіграли ще Гайворонського „Різдвяну суїту", Берндта-Придаткевича „Весняну пісню" і Печенігову „Коломийку". Промову про працю Приятелів виголосив студ. університету в Нюйорку Стефан Марусевич.

ПРИЗНАННЯ МАТЕРІ СЕВЕРИНИ ЗА ВИСТАВУ.

На руки комітету, що приготовляв українську секцію на виставі в Гренд Сентрал Пелес, наспів лист від Ради Народніх Свят, а саме від предсідниці комісії фольклору п-і Флоренс І. Кессиді, в якому сказано: „Я хочу найщиріше подякувати Вам за все, що Ви зробили у звязку з українською виставою на Міжнародній Торговельній Виставі. Я доцінюю це більше, ніж можу це висловити. Прошу Вас, передайте мою найщирішу подяку Матері Северині та скажіть їй, що мені дуже жаль що не можу написати їй цього по українськи".

З життя українців на Буковині.

ШЕВЧЕНКІВСЬКЕ СВЯТО.

Цього року влаштувало співочо-музичне Т-во „Буковинський Кобзар" дня 25. березня у великій „Музичній салі" величавий Шевченківський концерт. Багата й артистично виконана програма, в якій чергою виступали мішані й мужеські хори, сольоспіви, деклямації та скрипкове сольо п. Е. Мигасюка — просто захоплювали публику, що вдячна нагороджувала виконавців гучними оплесками. Хори виступали під орудою відомого композитора п. М. Бойчука, а фортепіяновий дострій спочивав у мистецьких руках б. проф. Вищої Музичної Школи п-і М. Ясеницької. Хоч українська громада Черновець вже привикла до солідних виступів „Буковинського Кобзаря" то на цей раз вона вдячна зранжерам, виділовим та співакам, що всупереч до труднощів, які вони мусіли перемагати, влаштували концерт, гідний Поста!

З ПРОСВІТНОГО РУХУ.

25. березня відіграв Український Театр „Буковинського Кобзаря" в салі Нар. Дому оперету на 3 дії М. Старицького „Чорноморці". Режисерував оперету арт. І. Дутка, а диригентом був І. Робачик.

Секція „Мищанського Хору" відіграла на передмісті Черновець Клокічці 24. м. м. драму Манька „Нещасне кохання".

Аматорський гурток в Лужанах відіграв 17. м. м. „Верховинців".

ЦИФРИ, ЩО ЗА НАС ГОВОРЯТЬ...

За офіційною статистикою з р. 1913 (Львів) статистикою з 1923 (Президія суду, Чернівці) та статтею поміщеною в календарі Клюнс „Про судівництво в роках 1930—1935" виходить, що судді й судові урядники по національности так були обсаджені:

1914 р. суддів було: 89 румунів, 38 українців, 74 жидів, 36 німців, 29 поляків. Суд. урядників: 34 румунів, 26 українців, 157 жидів, 58 німців, 38 поляків.

1923 р. суддів: 101 румунів, 18 українців, 39 жидів, 40 німців, 14 поляків. Суд. урядників: 65 румунів, 22 українців, 133 жидів, 40 німців, 24 поляків.

1930 р. суддів: 139 румунів, 8 українців, 23 жидів, 32 німців, 6 поляків. Суд. урядників: 251 румунів, 12 українців, 87 жидів, 40 німців, 11 поляків.

1935 р. суддів: 128 румунів, 8 українців, 13 жидів, 27 німців, 3 поляки. Суд. урядників: 256 румунів, 12 українців, 52 жиди, 40 німців, 10 поляків.

В ЧЕРВНІ РОЗВЯЖУТЬ СОЙМ?

НОВІ ВИБОРИ В ВЕРЕСНІ?

У варшавських політичних колах кажуть, що премієр Славек у найближчих днях зазнайомить кабінет із своїми планами в справі конституції та зі справами травневої надзвичайної сесії сойму. Сойм має полагодити чотири проекти законів: закон про сенат, про організацію начальної влади, про спосіб вибору президента держави та справу виборчої ординації до сойму та сенату. Наради надзвичайної сесії потревали би ок. три тижні, а розвязали би теперішній сойм і сенат з кінцем червня або з початком липня. Нові вибори відбулися би в вересні.

Всі зложимо „Дар Просвіті" — всі своїми власними силами викуємо кращу долю нації.

Що волієш?

Чи посвятити щодня 10 сотиків

на смачне і повновартісне снідання з Овомальтини Д-ра Вандера, яке утримає Тебе в повні здоровля і сил і побільшить заробкову здібність, чи тратити гроші на дорогі ліки, а цінний час пролежуючи в ліжку?

OVOMALTINE

Дістанете в аптиках, аптичних складах, більших кольоніяльних крамницях, та у всіх складах Народної Торговлі.

OVOMALTINE

Гоголь в Естонії.

З приводу 100-ліття появи історичної повісти Гоголя „Тарас Бульба" Управа Національного Музею у Львові звернулася до установ усіх европейських країн, що є в звязку з нею, з проханням доставити зразки перекладів подинокох творів Гоголя та огляди значіння Гоголя в національних письменствах. У відповіді на це появилася в 68-му числі „Діла" стаття д-ра Ю. Кисілевського про англійські переклади Гоголя. Тепер дістав Музей статтю бібліотекаря естонського Національного Музею в Тарту, п. Оскара Ургарта.

У 30-тих і 40-вих роках минулого віку, на які припадає письменницька діяльність М. В. Гоголя, естонська література мала ще виключно дидактичний і церковний характер. Хоч мала вона за собою 300-літній розвиток (перша книга в естонській мові вийшла 1535. р.) вона була все ще надто молода, щоб дати читачам таку вріллю підготовку, яка була потрібна для сприймання літературно-мистецьких досягнень більших народів. Тоді ще не настав був час для перекладання творів, що вимагали більш розвинутого смаку і більших духових надбань; занадто рано було й переводити Гоголя.

Та в той час і дещо пізніше Гоголь залишався чужим і для тих представників естонської інтеліґенції, що випередили свою добу, чий естетичний смак вимагав чогось більшого, ніж могло дати тодішнє естонське письменство. Знаючи чужі мови, вони находили лектуру в чужих літературах. Річ у тому, що Естонія, хоч і була частиною російської імперії, політично була з нею звязана лиш дуже слабо, а в культурному житті вона не мала тоді з Росією нічого спільного. Тому й естонська інтеліґенція читала тоді не російських, а німецьких і частинно французьких авторів.

Всеж, уже і в ці добу появилася течія з тенденцією зблизити естонців до російської культури. З чисто соціяльних причин — надіючись дістати землю й визволитися з під влади і впливу німців-поміщиків — ести стали переходити з лютеранства на православія, при чім це явище приймало деколи масовий характер. Правда, довго довелося ждати на суспільні гекзади, для яких люди змінялм віроісповідання, та зате розкинуті по всій країні православні приходства стали осередками нових культурних впливів. Виховане в російських школах духовенство стало впливати на естонське життя в зовсім іншому напрямі, як це було до того часу.

Для культурного життя естів, що розвивалося під чімецькими впливами надто односторонньо, поворот в новому напрямку була у великій мірі корисна, вже хоч би й тому, що ствоючись з поріжа, вже хоч би й тому, що ствоючись з поріжа, передім, вони витворювали деяку рівновагу. Попри те, порівнюючи культурні цінності двох великих народів і сприймаючи від них підхожі елементи, можна було ясніше осягнути й ощінити все те, що було самобутнім, чисто естонським.

Спочатку російська культура проникала в Естонію дуже тиняво. Щож торкається зокрема творів Гоголя в естонській мові, то перший переклад появився щойно 20 літ по смерти письменника, в 1873. р. Всеж цей переклад першої половини повісти „Тарас Бульба" стверджує вказну ролю православних естів у праці для познайомлення з російською культурою: „Тарас Бульба" був видрукований у православному естонському календарі, що виходив у Ризі. І коли в 1880 р. вийшов „Тарас Бульба" уже повний, то й тут перекладчиком був таки православний естонець.

Що до появи повного перекладу „Тараса Бульби", до згаданих вище обставин, що сприяли російським впливам, прибув новий чинник. Саме під кінець 70-их рр. в Естонії повстала нова течія, що хотіла підорвати політичні впливи місцевих німців через піднесення престіжу центральної російської влади.

Разом із тим оригінальна естонська література вже вспіла вирости й розвинутися в незвичайно скорому темпі, так, що й середньо освічений естонський читач був уже достаточно підготований сприймати кращі твори світових літератур.

Починаючи з 80. рр. трапляються все частіше переклади з російської мови. Імя Гоголя теж щораз частіше згадується в статтях, замітках чи під заголовками нових перекладів. В 70-их роках поруч „Тараса Бульби", перекладено в цілості лише „Шинелю" (1879). По 1880. р. картина різко змінилася. Разом із згаданим виданням „Тараса Бульби", в 1880. р. перекладено „Ніч перед Різдвом" і „Сорочинський ярмарок", 1882. р. „Жінку", 1883. р. „Ревізора" та в 1885. р. „Вія".

Зріст звязків з російською культурою викликав цілком природно невдоволлля місцевих німецьких кол. Зокрема в приводу перекладу „Ревізора" в німецькій пресі нагнітувався ся видавця. Лякались при тому, що ця пєса може захитати престіж місцевої влади, й потішалися лиш надією, що естонці не дорослі ще до того, щоб зрозуміти цей твір. Проте воронні напади не довели до бажаних наслідків: газета, що опублікувала переклад „Ревізора", заявила ще раз у полеміці з німецькою пресою, що „для естонського народу настала пора звернутися у пошуках за духовим покріпленим до Сходу".

В 1884. р. основано в Тарту спеціяльний журнал „Ома Маа" („Своя Земля"), якого головною метою було познайомити естонців з культурними надбаннями російського народу. Серед численних перекладів з російської літератури появилися там: перша частина поеми „Мертві душі" (1887), та скорочений переклад повісти „Вія" (1889). У 90-их рр. перекладено на естонську мову „Коляску" (1890), „Ніс" (1896), „Повість про те, як посварився Іван Іванович з Іваном Никифоровичем" (1896) і „Женитьба" (1899).

З початком XX. в. не було сприятливих обставин для появи нових перекладів з російської літератури. Тогочасне молоде покоління естонських письменників виступало поглядь, що російська література, як і німецька, вже в Естонії досить знана, зате слід познайомити прогадянство з порівнано менше знаними літературами: фінською, скандинавською, французькою, англійською і т. п. Щодо творчости Гоголя і перекладів з нього, то справа представляється куди краще через те, що на перше десятиліття цього століття припали 50-ті роковини смерти й столітні роковини уродин письменника. В обох випадках естонська преса пригадала своїм читачам в основних рисах про життя й діяльність автора „Тараса Бульби". В звязку з цими роковинами видано й переклади деяких творів Гоголя. З приводу 50-ліття смерти письменника вийшов переклад „Майської ночі", а також окремо другий реалізації повісти і „Шинеля". У звязку з сотими роковинами уродин видали „Коляску". У це десятиліття опубліковано ще два переклади з Гоголя: „Зачароване місце" (1901) і першу частину „Страшної помсти".

Чергове десятиліття було вбоге на переклади з Гоголя. Наново перекладено лише „Ніч перед Різдвом" (1911) і „Вія" (1915). Разом із цим виходить друге видання „Женитьби" (1911) і „Тараса Бульби" (1912).

Повстання незалежної Естонії викликало особливо сильний підєм оригінальної літератури та рівночасно вплинуло на зріст перекладних видань. Не лише збільшилась їх кількість, але й помітно покращала їх якість, що слід поставити в звязок із інтенсивним розвитком естонської мови й літературного стилю.

У відношенні до перекладів з російської літератури цей підєм не такий помітний, хоча багато з тих чинників, що передше були тут перешкодою, вспіли знищити. За третє 10-ліття перекладено наново „Ревізора" (1924) і „Тараса Бульбу" (1929); крім цього появилися в естонській мові: перша частина „Портрету" (1928), та фрагменти з „Мертвих душ" (1923) і „Тараса Бульби" (1923).

Це невелике число перекладів із Гоголя за останні роки пояснюється тим, що естонська інтеліґенція, яка все ще володіє російською мовою, може читати цього автора в оригіналі. Всеж справа тут постійно змінюється. Те, що навчання російської мови в більшій частині середніх шкіл усунули, спричинить у будуччині упадок знання цієї мови серед естонців. Разом із цим виникне потреба перекласти Гоголя й інших класиків російської літератури: знаним робом праця в цій ділянці, як і в ділянці освітлення творчости Гоголя в естонській мові в ширших розмірах — щойно прийде.

Тартт, березень 1935.

Оскар Ургарт

Ідуть рільникові назустріч...

(Допис зі Збаражчини.)

Ідуть рільникові назустріч; як то всім відомо і багато про це говориться, такий тепер вітер віє, що треба брати в опіку і допомагати, як тільки можна, рільникам — сільському населенню. З тої причини вийшло кілька законів, спеціяльно розрахованих на допомогу селянству.

В оригінальний спосіб йде з допомогою місцевому селянству збаразьке староство.

З кінцем 1934 і початком 1935 р. приступила філія Т-ва „Сільський Господар" у Збаражі до поширення мережі кружків „Сільського Господаря" в повіті і в тій ціли внесено кілька подань до староства з проханням зареєструвати в дотичних селах кружки. Староство полагодило ті подання ось-як:

Starosta Powiatowy Zbaraski. Nr. B. 42/35. Zbaraż, dnia 13. marca 1935. Do Założycieli Stowarzyszenia p. n. Krużok „Silskoho Hospodara" na ręce p. Wasyla Oseńczuka w Koziarach. Na zasadzie art. 14 prawa o stowarzyszeniach z dnia 27. października 1932 r. (Dz. U. R. Nr. 94, poz. 808) zakazuję założenia zgłoszonego mi oddziału stowarzyszenia pod nazwą Krużok „Silskoho Hospodara" w Koziaraah, **albowiem istnienie stowarzyszenia może spowodować zagrożenie bezpieczeństwa, spokoju i porządku publicznego,** zwłaszcza gdy się zważy, że w charakterze założycieli występują niektórzy członkowie zawieszonego przez władze stowarzyszenia Czytelnia Proświty w Koziarach z powodu uprawiania nie zgodnej z prawem działalności, względnie osoby, które, z uwagi na swoją dotychczasową działalność konspiracyjną i orjentację polityczną, nie dają należytej rękojmi, iż działalność będzie prowadzona w ramach statutem zakreślonych, oraz nie wkroczy na tory polityczne, względnie, że stowarzyszenie nie zostanie opanowane przez elementy wywrotowe.

Od tej decyzji przysługuje założycielom prawo wniesienia odwołania do Urzędu Wojewódzkiego w Tarnopolu za mojem pośrednictwem w ciągu dni 14, licząc od dnia następnego po dniu jej doręczenia. Starosta powiatowy wz. Ślaski mp. (H. Ślaski — Wicestarosta).

Для вияснення слід подати, що ця заборона виписана на готовому друку і тільки у відповідних місцях вписано місцевість і назву кружка.

Пояснення до заборони зайві. Коли йде про згадану там завішену читальню, то її незгідно зі статутом діяльність полягала в цьому, що на заг. зборах один з її членів підніс у дискусії, щоби члени читальні були також членами кооперативи. Тільки й усього.

Такі самі заборони дістали ще кружки в Колодках та ін.

*

Перед недавнім часом створив тутешній Окружний Союз Кооператив збіжевий магазин для закупу і збуту збіжа, маючи на увазі прийти селянинові з помічю у збуванні його продукту, який він примушений у приватній торговлі збувати часто-густо за безцін.

Магазин приміщено в цьому самому місці, де повних 10 літ мав такий самий магазин купець жид. Магазин цей лежить при бічній вулиці, зовсім на боці від головного тракту і вуличкою тою рідко хто йде; рух на ній, можна сказати, ніякий.

Доки не було там Союзу, попередний власник він без ніяких перешкод цей магазин і приміщення його було без закиду й нікому не шкодило. Колиж тільки зачав магазин вести Союз, вимоги до магазину наразі змінилися.

Наперед міська управа зажадала відповідного освітлення цього місця, де є магазин, з огляду на небезпеку. (Давніше було безпечно без освітлення). Коли цю справу поладнано, дістав Союз на днях отсе письмо:

Starosta Powiatowy Zbaraski. Nr. A. 42. Zbaraż, dnia 22. marca 1933 r. Do Okręgowego Sojusza Kooperatyw na ręce Przewodniczącego P. Inż. Ołeksiuka w Zbarażu. Dnia 17. listopada 1934 zgłosił Okręgowy Sojuz Kooperatyw uruchomienie magazynu zbożowego w domu Izaka Landesberga, położonego przy ul. Olgi Kobylańskiej w Zbarażu.

Ponieważ dochodzenia wykazały, że prowadzenie w tym miejscu tego rodzaju przymysłu nie odpowiada wymogom art. 6. prawa przymysłowego, a w szczególności magazyn odnośny położony jest w dzielnicy bardzo gęsto zaludnionej, a zgrupowanie tam stale fur powoduje utrudnienia komunikacji i stałe zanieczyszczenie placu — przeto na zasadzie art. 131 rozp. Prez. Rzeczp. z 7. VI. 1927 o prawie przemysłowem Dz. U. Nr. 40 Dz. U. Nr. 53 poz. 468 w brzmieniu noweli z dnia 10. III. 1934 Dz. U. Nr. 40 poz. 350 zakazuję dalszego prowadzenia tego przemysłu w tym magazynie.

Od tej decyzji wolno wnieść odwołanie do Urzędu Wojewódzkiego przez Starostwo w terminie dni 14, licząc od dnia następującego po doręczeniu. — Starosta powiatowy: wz. Ślaski mp. (H. Ślaski — Wicestarosta).

Словом: нема то, як поміч на кожному кроці рільництву!

Самогубство двох еміґранток.

ЛЬОНДОН, 5. 4. ПАТ. Велике вражіння у Льондоні викликало самогубство двох еміґранток з Німеччини, Вурм і др Фабіян. Лікарі стверднли, що обі німкині застрілились вероналем. Вурм була дружиною покійного соціялістичного посла до райхстагу Емануїла Вурма, який був членом німецького уряду в 1918. р. Д-р Фабіян була відомою соціялістичною діячкою і здержувала зв'язки з журналістом Якобом і Веземаном. Коли прокуратор в Базилеї перед двома тижнями був у Льондоні і збирав інформації про схопленого журналіста Якоба, д-р Фабіян подала, що була його секретаркою. Льондонська преса здогадується, що еміґранти робили заходи, щоб викрити німецьку тайну організацію у Льондоні. Тому обі скінчили самогубством під натиском законспірованого терору.

Райтер повідомляє з Базель, що ніхто з тамошніх німецьких еміґрантів не вірить у самогубство жінок Вурм і др Фабіян. Підчас слідства у справі схопленого журналіста Якоба подали швайцарському прокураторові цінні інформації. Німецькі еміґранти побоюються за своє життя.

Секція обох жінок відбудеться 10. квітня ц. р. Один з послів запитав у палаті громад, які заходи поробить уряд, щоб виявити поголоски преси про це самогубство і про те, що Англія не стерпить ніякого політичного злочинства. Державний секретар міністерства внутрішніх справ відповів, що секція тіл виконять цілу сповну.

Протест Німеччини в Ковні

БІЙКА СТУДЕНТІВ З ПОЛІЦІЄЮ.

РИГА, 5. 4. ПАТ. З Ковна повідомляють: Підчас протинімецьких демонстрацій дійшло до бійки між студентами і поліцією. Ректор заборонив уладжувати віча в університеті без спеціяльного дозволу.

Німецький посол у Ковні склав міністрові закордонних справ протест з приводу протинімецьких демонстрацій.

ГУБЕРНАТОР МЕМЕЛЯ УСТУПИВ.

РИГА, 5. 4. ПАТ. Кореспондент „Севодня" повідомляє з Ковна, що губернатор Мемеля Новакас уступив. На його місце прийде Куркавскас, голова хліборобської палати та інспектор мит.

Мін. Бенеш поїде до Москви.

МОСКВА, 5. 4. ПАТ. „Ізвестія" оголосили інтервю свого празького кореспондента з мін. Бенешом, яке дав у російській мові негайно після відїзду мін. Ідена з Праги. Мін. Бенеш заявив, що дуже вдоволений з розмов з мін. Іденом. Тому що не може вести виключно чехословацької політики, міністер мусить вести европейську політику. Мін. Бенеш висловив острах, що з огляду на географічне положення кожна війна для Чехословаччини небезпечна. Інтереси Чехословаччини є тотожні з інтересами СССР, який — як підкреслив мін. Бенеш — не хоче війни і щиро бажає миру. В дальшій боротьбі за східний пакт Чехословаччина буде порозумівати сь з Францією і СССР. Вкінці мін. Бенеш заявив, що одержав від ком. Літвінова запрошення поїхати до Москви, на яке згодився і скористає з нього при найближчій нагоді.

—o—

ФРАНЦІЯ ВИСИЛАЄ ВІЙСЬКО НА СХІДНИЙ КОРДОН.

ПАРИЖ, 5. 4. ПАТ. Авас повідомляє, що для зміцнення південно-східного кордону вислали баталіон марокканських стрільців до Горішнього Ельзасу і два батальйони піхоти до Мецу.

УКРАЇНЦІ!

КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

МІЛЬОНОВІ ЗЛОВЖИВАННЯ В ЛЕНІНҐРАДІ.

МОСКВА, 5. 4. ПАТ. У Ленінграді викрили зловживання більш ніж на два мільйони рублів при доставі прохарчування робітників. Арештували 63 особи. За грабіжницькі напади на помешкання розстріляли трьох бандитів.

—o—

НОВИНКИ

— **ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".**

— **Найкращі лиси,** пелеринки, краватки виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Капітульна 3. Журнали на 1936 р. надійшли.

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів,** Хорунщини 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 639 59-10

— **Першорядне фризієрське і косметичне** заведення для Пань і Панів Т. Кутковського, Сикстуська 14. Тел. 106-88. 1119 12-7

— **Засідання Комісії нової історії України при Історичній Секції НТШ.** відбудеться в понеділок, дня 8. квітня в 6-ій год. вечором у Бібліотеці НТШ.

— **Загальні Збори Т-ва „Відродження".** В суботу 6. квітня ц. р. в год. 17 (пятій) пополудні відбудуться загальні збори Українського Протиалькогольного Товариства „Відродження" в домівці Т-ва „Зоря", вул. Вірменська 25. Головна Рада Т-ва „Відродження" прохає взяти численну участь.

— **Чи можлива подорож на місяць і як собі її уявляють письменники та вчені,** — на таку цікаву тему виголосить д-р Андрій Ластовецький відчит у неділю, 7-го квітня, 6 год. попол. в салі „Бесіди". Прелєґент переповість всі „способи" подорожі на місяць, як їх подали такі письменники у своїх творах: англієць Вельс: „Перші люди на місяці", француз Жіль Верн: „Подорож на місяць", німець Лясвіц: „На двох планетах", німець Гайль: „Стріл у простір" і поляк Жулавський: „На срібному гльобі". Опісля подасть до відома останні висліди наукових дослідів над можливостями подорожі на місяць. Свій відчит прелєґент ілюструватиме світлинами. Словом — це буде цікавий вечір, на якому присутні зможуть перевести годинку на гутірці на тему справді далеку від усіх земних турбот. Відчит уладжує: „Товариство письменників і журналістів ім. І. Франка".

— **Вистава мистецької реклями.** 31-го квітня відчинять у Промисловому Музею у Львові (Дзедушицьких 1) виставу оголошень, проспектів і торговельної реклями, краєвої та чужинної.

— **Про олійну малярську техніку та її розвоєві етапи** матиме в суботу 6-го ц. м. в год. 8-ій веч. відчит у салі „Української Бесіди" (вул. Рутовського 22) відомий наш мистець Михайло Осінчук. Мистець поділиться зі слухачами даними мало відомими ширшому загалові; всі, що мають олійні образи і часто не знають, як із ними поводитись, щоб вони не зіпсувались, можуть скористати при цьому з деяких практичних вказівок. Відчит улаштовує Українське Т-во Прихильників Мистецтва й АНУМ. Вступ за добровільними датками.

— **Гімназійна молодь Шевченкові.** Молодь головного заведення української гімназії у Львові вшанувала 4. ц. м. память безсмертного Кобзаря традиційним концертом, влаштованим перед полуднем для школи, вечором для запрошеної публики. Цим разом виведено його мішаними, мужескими і жіночими силами, бо гімназія має вже 60 учениць у двох коедукаційних клясах. На програму зложилися крім „Заповіту", відспіваного мішаним хором, і святочного слова (уч. Р. Глинки) фортепянова гра уч. Ом. Бучацького, скрипкова продукція уч. Т. Горникевича, дві деклямації (уч. Ев. Вертипороха і Ост. Тарнавського), дві хоральні продукції та сценізована деклямація „Причинна". Інструментальні продукції свідчили додатно про музичні студії виконавців, а хорові про поважну працю диригента уч. Ст. Садовського. В драматизованій деклямації „Причинна" визначилась молоденька учениця Леся Пелеховська. Що в хорах жіночі голоси вийшли трохи несміло, а мужеським нестовало добрих перших тенорів, ніяка дивниця, коли взяти на увагу молоденький вік співаків. Головна річ — концерт був виведений дбайливо та щиро, отже ціль — звеличати память Шевченка вповні осягнена. З цього самого приводу драматичний кружок учнів цієї гімназії відіграє для ширшої публики в неділю 7. ц. м. в салі заведення „Невольника" Т. Шевченка, драматичні картини М. Старицького.

— **Шевченківське свято в Брюселі.** В домівці т-ва „Незалежна Україна" в Брюселі відбулося традиційне Шевченківське свято. Без огляду на тяжкі часи українська кольонія гідно відсвяткувала це свято і вшанувала нашого великого поета незлим, тихим словом.

— **Поладнання справи платень міських службовців.** Минулого четверга скінчилися переговори міської управи у Львові з працівниками громадських заведень у справі ревізії платень. Між обома сторонами прийшло до порозуміння під такими умовинами: Обнижується платні в трьох перших категоріях на 12 прц., в четвертій і пятій категорії на 10 прц. і в шестій, семій та восьмій на 8 прц. Функційні додатки залишаються без зміни. Зноситься 50 прц. додаток за неділі і свята. За річні трамваєві карти для родин платиться 1 зол. місячно. Службовці, що не стикаються з публікою (варстати) платять за одностроїй половину коштів. Трамваї курсують в перший день Різдва і Великодня від год. 13, а працівники за заняття в обох цих днях дістануть 50-процентовий додаток. Одночасно трамваєвим службовцям обіцяно в найближчому часі групові аванси, причому зміни службових приділів допускальні тільки на основі дисциплінарного слідства.

— **Обовязок обезпечення.** Найвищий Адміністраційний Трибунал розглядав довготревалий спір у справі обовязку обезпечення занятих осіб, які рівночасно мають власний варстат праці. Н. А. Тр. устійнив, що обставина, коли особа занята на основі робочого або службового відношення, має ще й власний варстат праці, не виключає обовязку обезпечувати цю особу. Обовязок цей істнує і тоді, коли власному варстатові праці занята особа присвячує переважно свій час і має з цього переважну часть доходів.

— **Нещаслива пригода при військових вправах.** У військовому суді у Львові відбулася розправа проти ппор. Т. Бобера і пор. І. Серафіна за те, що причинилися до тяжкого каліцтва двох вояків. Сталося це у вересні м. р. в Лисничах під Львовом, де підчас вправ у будові землянки завалилася земля, причому потовкло тяжко двох вояків. Серафіна засуджено на 14 днів, а Бобера на 7 днів арешту з припиненням кари.

— **Справа вкрадених 8.000 зл.** Минулого тижня пропав у Львові без сліду возьний повітової ради Іван Сеник, забравши готівку 8.000 зол., яку мав дати до банку. В доходженнях у цій справі зайшов тепер наглий зворот. До канцелярії одного адвоката зголосилася жінка Сеника і зложила дві щадничі книжечки на 8.000 зол. на покриття втрати, якої зазнала повітова рада. Самого Сеника не відшукали досі.

— **Засудили дефравдантів.** В Перемишлі відбулася судова розпрова проти війта із Сосинці Репки за спроневірення 8 тисяч зол. на шкоду громади. Репку засуджено на два роки, а громадського касіра Пинила, що теж відповідав перед судом, на півтора року вязниці.

— **Смертний присуд.** Перед трибуналом присяжних суддів у Станиславові відбулася розправа проти 27-літнього Миколи Мельника за злочин вбивства матери і намаганого вбивства сестри. Мельника засуджено на кару смерти. Засуджений приняв присуд спокійно.

— **Зпід шибениці до шпиталю.** В пятницю рано мали в Ряшеві повісити бандита Гавр. Чехуру, який вбив начальника суду Кшоса. Коли вязничні сторожі завязали Чехурі очі й руки він дістав нервового потрясення, сполученого з серцевим недомаганням. Колиж Чехуру віддали катові Бравнові, він упав непритомний на землю. Кат сказав, що не може повісити бандита в такому стані. Лікарі ствердили, що Чехура тяжко хорий і годі знати, коли він видужає. Після порозуміння зі шефом прокуратури відложили екзекуцію на неозначений час. Чехуру відставили до шпиталю.

— **Бандитизм у совітській Росії.** Совітська влада оголосила комунікат, що 22. ц. м. на філію державного банку в Камянці на Поділлі напали бандити і застрілили касіера та ранили тяжко двох урядовців. За кілька днів бандитів арештовано, а саме шістьох у Київі а чотирьох у Москві. Їх перевезли до Камянця, де засудили їх на смерть і розстріляли. В часі від 20. березня до 2. квітня ц. р. страчено в совітській Росії 41 осіб за бандитизм.

— **Чоловік, що говорив 58 мовами.** В Рейк'явіку, столиці Ісляндії, помер на днях 72-літній крамар Оляф Еріксон, знаний з того, що говорив 58 мовами. Від молодих літ присвячував він 58 мовами. Від молодих літ присвячував кожну вільну хвилину вивчуванню чужих мов. В 30-му році життя знав уже 24 мови у слові та письмі. Пізніше довів до того, що говорив 58 мовами. Таке величезне знання мов Еріксон здобув незвичайним способом. Не маючи грошей, щоби купувати собі граматики, чи інші книжки, або оплачувати вчителів, він заставав у пристані, дожидаючи чужинців. Підставове знання мов він присвоював собі заздалегідь з позичених підручників. Коли приплив якийсь корабель, він старався говорити з людьми з чужих країв, прислухувався їхній вимові, присвоював собі їх фрази і т. п. Таким чином Еріксон стався дуже популярним у порті і чужинні моряки розмовляли з ним дуже радо та заприязнювалися, втішені, що можуть з тим ісляндцем говорити рідною мовою. Капітани люксусових пасажирських кораблів, що приїздили до Рейкявіку, все звертали увагу на „вченого крамаря" і поручали його своїм пасажирам. Еріксона вживали за товмача і провідника для чужинців, причому він незле заробляв. Часом завдяки йому в порті виходили цікаві сцени. Якийсь бразилієць при помочі Еріксона оповідав якомусь японцеві веселу анекдоту. Еріксон оповідав цю анекдоту дальше присутнім англійцям, французам, італійцям, грекам і т. д. у їхніх рідних мовах. Тоді цілі гурти різних чужинців вибухали сміхом, а вкінці сміх захоплював усіх подорожних у порті. Цікаве, що при своїх великих доходах, які мав як товмач, Еріксон він дальше свою крамницю, мовлячи: „Крамарство це мій фах. Все інше тільки приємність".

— **Міжнародня світова вистава в Брюселі** буде відкрита дня 1. травня ц. р. Гарне положення вистави, чудесні павільони, велика участь европейських держав притягнуть велику кількість чужинців, тим більше, що спадок вартости бельгійського франка дозволить багатьом малим коштом відвідати виставу досягнень світової культури. Слід зазначити нашим землякам, що краще відвідати виставу з кінцем червня або з початком липня, бо багато павільонів буде викінчених десь на початку липня. Докладні інформації в цій справі подасть радо українська кольонія. Звертатись під адресою: Т-во „Незалежна Україна", 39. Rue Aviateur Thieffry, Tél.: 34.14.70 — Bruxelles.

— **Ріжні вістки.** Бюджет південної Ірляндії за минулий фінансовий рік закінчився дефіцитом на 2 міл. 432.811 фунт. ст. — Совітський уряд купив у Голяндії, Швеції та Норвегії 24 торговельних пароплавів. — У Тиролі арештувала інсбруцька поліція більш як 50 комуністів; найшли тайну друкарню і летучки. — У Лінці вибудують найбільшу в Австрії висильну рад. стацію. — Відомий віденський різьбар Ганіш Консе робить плякетові різьби маєтр. регента Горті з нагоди 15-літнього його урядування та премієр-міністра Гембеша. — У Румунії в м. Крайова померла 123-літня жінка Йоганна Крету, що ніколи не була хора. — Найбільший корабель Атлянтійського Океану „Мавретанія", що 20 літ служив як пасажирський пароплав корабельної лінії Кюнард, проданий у Глязгові на металь за 80.000 фунт. шт.; коштував він 3 міл. фунт. — У Берліні засудили на смерть 24-літню Шарльоту Юнеман за те, що голодом свідомо заморила своїх троє дітей, забравши зі собою 44 марки на кількаденну забаву; коли вона вернулась додому, заперті діти вже повмирали.

дивогляди.

ЯК І ХТО ДІСТАЄ ПЕНСІЮ

Пишуть нам: Професор держ. ґімназії в Бережанах Г. З. по двократній судовій розправі засуджений за хабарництво на 1 рік вязниці відбув свою кару 6 місяців у Львові, бо других 6 місяців дарували йому на підставі амністії з 1932. р. Коли відсидів кару, явився в березні 1935. р. в Бережанах і дістав з державної каси около 2.000 зол. титулом своєї пенсії, а на перше шістня вислали йому до Львова пенсію за той сам місяць. Насувається питання, чи це відшкодування за відбуту кару, чи може що інше... І чи це сталось на підставі старої чи може нової конституції?

КІНО І ХІРУРГІЯ.

У Голівуді поселився хірург В. Дж. Тейльор, що у своїй клініці перешиває, перерізує і переробляє губи. Він вивчив тайну фотогенічних усмішок і часто дуже незначним розрізом яхіняє виглад обличчя так, що артист або артистка набирають зовсім іншого виразу, потрібного для дівання ролі.

БІДА З ГРІШМЬ.

Славний магараджа з Непалю, що має більше грошей, ніж може їх протратити на власні потреби, вибрався по французьку Рів'єру, щоб там прожити якийсь час широко. Денно має він 200.000 фр. доходу. Наняв один поверх для себе в найдорожчому готелі, другий для своєї служби, третій для своїх гостей. Сперечався із Парижа кілька найкращих зат, давав щодня бенкети. Все це було за мало. Тоді рішив він поїхати до салі гри у Монте Карльо. Там найлекше можна видати багато грошей. Але релігія магараджі дозволяє йому грати тільки 5 днів на рік. Грав зараз першого дня як непритомний, або як пяний московський купець. І виграв 500.000 франків. Це так його перелякало, що рішив невідкладно покинути Рів'єру і виїхав до Льондону. Фунт штерлінгів стоїть вище і там лекше видати свій зложений прибуток.

Позазочна школа високошкільних студій

Український

Технічно-Господарський Інститут

при Українській Господарській Академії в Подебрадах — продовжує запис на:

8 семестровий високошкільний економічно-кооперативний відділ, курси українознавства з широкою програмою, фахові курси: бухгальтерії, мов (англійської, німецької, французької), пасічництва, садівництва, переробления садовини та городини, с. г. рахівництва, громадської агрономії, оброблення шкіри, живинарства, олійництва, радіотехніки, фотографії. Передбачається відкриття й інших курсів.

Навчання провадиться кореспонденційною методою.

Проспекти і програми — безплатно. На кожду відповідь прикладати міжнародню поштову марку.

ПОШТОВА АДРЕСА:

Ukrajinsky Technicko-Hospodarsky Institut Podebrady, Tchecoslovaquie. 1047 6—2

З кіна.

КІНО „АТЛЯНТІК": „МОСКОВСЬКІ НОЧІ".

Фільма зроблена ще минулого року в Парижі. Тема запозичена з повісти відомого письменника Пєра Бенуа, автора „Атлянтиди" і „Кенігсмарк", повістей, що їх уже спопулярнизувала екран. Повість ця досі неоголошена. Режисерував фільму росіянин Граповський. Головні ролі мають у ній французький трагік Гаррі Бор, відомий із „Нуждарів" і „Давида Гольдера", поруч нього дві відомі артистки Аннабелля та Опінельї.

Акція йде в початках світової війни. Зруйнована аристократка хоче видати заміж свою молоденьку доньку за старого мільонера-купця, великого військового доставця муки. Донька закохується у молодому капітанові, доглядаючи того у шпиталі. Паралельно йде шпигунська інтрига — німці викрадають російські пляни з генерального штабу. Кохання, проші, державна зрада — все це складається у двох-трьох моментах на криміяльний сюжет. Сцени у московських ресторанах з шампаном і цигансьою музикою — знаємо. Гаррі Бор як завсіди має два-три незвичайні моменти у фільмі, в якій майже жертвує своїм талантом; його тип московського купця — капітальний. Назагал фільма непогана, хоч нецікава. „Гепіенд" приходить так несподівано, що жаль стає завуленого сюжету.

Дописи.

ПЕРЕМИШЛЬ.

Посвячення нової церкви в Перемишлі. В найближчу неділю 7. ц. м. відбудеться в Перемишлі на Засянні посвячення новозбудованої церкви оо. Василіян, якого довершить після архиерейської Служби Божої Преосв. Йосафат Кочиловський. Будова тої церкви на Засянні, де колись істнували аж чотири наші церкви і де її потребу відчували широкі круги населення вже здавна дуже сильно, тягнулася три роки. А завершено ту будову в розмірно недовгому часі не тільки завдяки просто подивугідній енергії ігумена монастиря оо. Василіян о. др. Чепеля, але й завдяки великій жертвенности всього перемиського українського громадянства, яке нос радо спішило з датками на ту ціль. Багато допомогли при будові й селяни з довколичних місцевостей, що давали безплатно працю своїх рук, фіри для звожения цегли й піску тощо. Вага новозбудованої церкви ще й у тому, що в її сутеринах виправлено велику салю, призначену на відчити, концерти, збори і всякі інші католицькі імпрези. Тому посвячення церкви на Засянні буде великим святом не тільки того передмістя, але й святом цілого престольного Перемишля і всієї Перемиської Землі.

По Загальних Зборах „Української Шадниці" а „Віри". Дня 14. березня ц. р. відбулися річні Загальні Збори „Української Шадниці" при численній участи членів та гостей зі Львова в особах др. Ст. Федака і дир. Д. Кореніця. Збори мали наскрізь діловий хід. По річевих виводах та заввагах пп. Федака, Загайкевича, Подгаузького і Кореніця підчесено згідно з правдою великі заслуги наших провідних духовних кругів усіх трьох епархій і при основанні і при дальшій підтримці цієї пресвячної криниці з публічним забезпеченим української установи. Щоб погибити довіря тих високих і впливових одиниць до „Української Шадниці", поробили Загальні Збори деякі доцільні персональні зміни в управі а вкінці (Надзірній Раді). Відтепер довголітній

член управи надр. Дмохівський з причини довгого віку та заслуженій довголітній директор бюр І член управи п. Сндір Білинський з причини переходу на емеритуру — як останній член-основник, перемучений працею і виснажений дрібними закидами. Рівева і поважна дискусія внесяла правильність діловодства, а вибір довірених людей із кругів близьких духовному проводові велить сподіватися, що „Українська Шадниця" піде скорою ходою до найкращого розвитку, чого їй для добра українського народу всі бажають! Слід підкреслити, що по цих Загальних Зборах настало успокоєння серед громадянства; це теж запорука, що члени найшли правильний шлях розвязки і ним причинилися до піднесення давньої слави і престіжу „Української Шадниці". — Під тим самим кутом відбудуся 19. березня Загальні Збори найстаршої української фів. установи: Українського Кооп. Банку „Віра". Підхід до персональних змін пішов по тому самому психічному наставленні, що й у Шадниці. Змінено бувших членів людьми, що стоять при керм. реліг. нап. життя і дають теж запоруку найкращого розвитку „Віри" на будуче. **Я. ой.**

—o—

СПОРТ.

ЧОРНІ — УКРАЇНА.

Перші змагання в цьому сезоні за мистецтво Окр. ліги між цими дружинами відбудуться в неділю 7. ц. м. на гриці Погоні. Початок: год. 10.30 передпол. Попередять змагання резерв.

КОМУНІКАТ Ч. 3 СУБРЕФЕРАТУ КОПАНОГО МЯЧА ЛЬВІВ. ОКРУГИ.

1) 10. квітня в год. 7. веч. у домівці У. С. С. відбудеться теоретичний вишкіл у поривацці для копунів. Обовязкова приявність усіх копунів.

2) Пересувається речинець підготовних весняних змагань для копунів з дня 7. квітня на день 21. квітня на площі Сокола-Батька з такою програмою: 1) Мет бутлавкою. 2) Дружинове перетягання линвою. 3) Скок у далечінь. 4) Штафета 10 × 100.

ЗА СУБРЕФЕРАТ К. М.:

М. Вербицький, голова. **В. Повзанюк**, секретар.

—o—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Степан Смаль-Стоцький: Т. ШЕВЧЕНКО. Інтерпретації. Варшава 1934. Праці Українського Наукового Інституту. Стор. 240, ф. 4-о.

Григорій Косинка: ТЕМНА НІЧ і інші оповідання. З передмовою Л. Ничпорського. Львів 1935. Українська Бібліотека. Вид. І. Тинтора. Ст. 125.

ЖУРНАЛИ.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ, популярно-науковий місячник Т-ва „Просвіта". Ч. 4. Львів, квітень 1935. Зміст: М. Андрусяк: Микола Костомаров, у пятдесятліття смерти (1 портрет). — М. Костомарів: Із „Книги Битія українського народу". — Хемічна війна в кожаховані. — Василь Щурпиляк: Сімсот пятдесять років тому. — Із „Слова о полку Ігоревім": 1. Битва на Каялі (в оригіналі й переспіві Т. Шевченка); 2. Плач Ярославни (переклад П. Мирного). — Василь Пачовський: Невинрушість „Слова о полку Ігоревім" для теперішности. — М. Бой-ко: Про справжній вигляд Ісуса Христа (2 обр.). — Гагідки в Пізбірцях коло Львова. — Літній і зимовий сон кажанів (лиликів). — Василь Пачовський: Писанки, вицвіт старовинної культури (13 обр.). — В. Стасів: Водопади Німеччини (6 обр. і 2 мапки). — Ярина Сімович: Про золотуху (1 обр.). — Ол. Цинкаловський: Старе деревяне церковне мистецтво на Волині (4 обр.). — Гр. Бобик: Часник — свята рослина. — А. Андрієнко: Що бачила і чула стара груша (про садження овочевих дерев). — Б. Антоневич: Реформа сучасної рухавки (1 портр.) — А. Лотоцький: „Сонцелов" (1 обр.). — Фр. Коковський: Нові прилади про поруху. — А. Пастовецький: Що таке „вітер" або „дифракція" хвиль. — Е. Жарський: Малі як мабо „дифракція" хвиль. — Ю. Соневицький: Культурними авіятка (3 обр.). — І качки стають модерні. — В. Дорошенко: Марко Кропивницький (1 портр.) — Коні ялинчаки. — Бібліографія. — Додаток: Павло Алепський: Подорож патріярха Макарія (далі буде).

ВІСТНИК, місячник літератури, мистецтва науки й громадського життя. Львів, квітень 1935. Р. III. Кн. 4. Зміст. Л. Мосендз: Замок. Евген Маланюк: Сонет. Оксана Печеніг: „ ". Альберт Самен: (пер. Ю. Клен) Поезії. Альдос Гекслі: Портрет. Д-р В. Бірчак: Нарада комісії У. Н. Ради. Юрій Липа: Сіра, жовта і червона. М. Мухин: Тіні незабутніх предків. Герберт Кесов: Британський успіх. Ст. Луцик: Виставка М. Глущенка: Е. Лонич: Ніттон. Евген Маланюк: Наступ. Мірробів. О. В. Четверта Росія. Devlus: Нарід без простору. О. Думін: Стрілецькі „двадцятки". М. Л.: З пресового фіґлю. Бібліографія.

РІДНА МОВА, науково-популярний місячник. Варшава, квітень 1935. Р. III. ч. 4.

НАШ ПРИЯТЕЛЬ. Львів, квітень 1935. Р. XIV. Ч. 9.

ДЗВІНОЧОК, часопис для українських дітей. Львів, квітень 1935. Р. V. Ч. 42.

ЖІНОЧА ДОЛЯ, часопис для українського жіноцтва. Коломия. 1. квітня 1935. Р. XI. Ч. 7.

ЖІНОЧА ВОЛЯ, часопис для сільських господинь. Коломия, 1. квітня 1935. Р. IV. Ч. 7.

НОВА СКИБА, вістник філії „Сільського Господаря" в Луцьку. Луцьк, 25. лютого 1935. Р. III. Ч. 2.

ORIENS, dwumiesięcznik poświęcony sprawom religijnym Wschodu. Kraków, 1935. Rocznik 3, zeszyt 2 za marzec—kwiecień.

PRZEGLĄD SPOŁECZNY. Lwów, marzec 1935. R. IX Nr. III.

MORZE, organ Ligi Morskiej i Kolonjalnej. Warszawa: kwiecień 1935. R. XII. № 4.

Шиоіть наш часопис!

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Субота, 6. IV. год. 7·30 веч. „Небожеська комедія". Премієра.

Неділя, 7. IV. год. 3·30 веч. „Перенесини".

Неділя, 7. IV. год. 7·30 веч. „Небожеська комедія".

Театр Різноріднстей.

Субота, 6. IV. год. 7·30 веч. „Подружній вечір".

Неділя, 7. IV. год. 7·30 веч. „Подружній вечір".

Кіна.

АДРІЯ: „Поза мурами монастиря" та додатов.

АПОЛЬО: „Недоцінчена симфонія".

АТЛЯНТИК: „Московські ночі".

ВАНДА: „Брат дівола", „Білий шлях".

ГРАЖИНА: „Вероніка" (Фр. Ґаль)

КАСІНО: „Весела вдова" оперетка Легара (з Мор. Шевалє та Макдональд).

КОЛІСЕЯ: „Гвісни та доляри" та ревія.

КОПЕРНИК: „Клеопатра" та найновіший тижневик.

МАРУСЕНЬКА: „Божок південних вод", „Леді Лю".

МІРАЖ: „Танець похання", „Чи Люцина то дівчина".

МУЗА: „Весняна парада" (Фр. Ґаль).

ПАКС: „Історія душі", Тижн. ПАТ-а.

ПАЛЯС: „Антко - поліцмайстер" (Дзимба).

ПАН: „Кохання Фрайдлйн Доктор", „Створена до підування".

РАЙ: „Каріока".

СВІТ: „Мікі Маус", „Новочасний Робінзон Крузо".

СОНЦЕ: „Прощання зі зброєю" та ревія.

СТИЛЕВЕ: „Весела Зузанна" та ревія Передсвяточні успіхи".

УТІХА: „Буритель" і ревія.

ХІМЕРА: „Світ ідо вперед".

Закордонне радіо.

Субота, 6. квітня 1935.

Відень (506,8) 18·15 Нар. пісоньки, 19·05 Веселі пісні, 20·00, 21·15 Юшил. концерт із Концертгавзсаль, 20·10 Класичні оперетки, 22·00 Сучасна оперетка. **Братислава** (298·8) 17·20 Книги Словаччини (хвилі в супр. форт.), **Брно** (325,4) 17·50 Нім. композитори в Чехії, **Кошиці** (259,1) Укр. нар. пісні (вик. Яроп в супр. форт.), **Прага** (470,2) 15·55 Легка музика, 17·20 Арії в супр. форт., 19·15 Військ. орх., **Білгород** (437,3) 13·15, 18·30 Пісоньки, **Берлін** (356,7) 17·30 Лотиська музика, 19·00 Концерт, 20·10 Вес. вечір, **Кеніґсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. всячина, 20·15 Вес. вечір, **Кельн** (455,9) 16·00 Вес. полудне (райське тріо, співи, муз.), **Мінхен** (405,4) 12·00 Воєн.-муз. концерт, 15·15 Моцартові твори, 19·15 „Вільний стрілець" оп. Вебера, **Будапешт** (550,5) 13·30, 17·30, 20·00 Концерт, 22·30 Циг. музика, **Мілано** (368,6) 11·30, 13·10 Легка музика, 17·00 Концерт у честь Баха, 20·50 „Фавст" оп. Гунода, **Рим** (420,8) 17·10 Концерт, 21·00 Опера.

Неділя, 7. квітня 1935.

Відень (506,8) 11·45 Симф. концерт, 13·00 Музика всього світа, 13·45 Югосл. камер. музика, 19·20 Форт. ресіталь, **Братислава** (298,8) 20·40 „Вовкулак" оп. Конрадія, **Прага** (470,2) 11·00 Квартет, 12·15 **Париж** (1648) 19·30 Радіоцирк, 20·00 „Метр Вольфрам" оп. Раєра, **Берлін** (19·00 Музика, 19·15 Лотиська музика, 20·30 „Юдитта" оп. Чайковського, **Кеніґсвустергавзен** (1571) 14·30 Пісні югосл. нар. пісень, 20·00 Оп. музика, **Кельн** (455,9) 12·30 Діт. хор, 17·30 Музика, 19·00 „Фіделіо" оп. Бетовена, **Ляйпціґ** (382,2) 11·30 Кантата Баха „Мани Готт ві данк, ах данке". 17·30 Нім., італ. і рос. пісні (Каденце бас), **Мінхен** (405,4) 10·35 Форт. твори, 13·00 Муз. поранок, 17·50 Квінтет ф-моль Брамса, 20·00 Пятьсот літ розр. музики, **Будапешт** (550,5) 15·00 Скрипка, 20·00 Вок. концерт, 21·30 Концерт, **Мілано** (368,6 17·00 Концерт, **Рим** (420,8) 20·45 „Блакитний мазур" оп. Легара.

Львівське радіо.

Субота, 6. квітня 1935.

6·30 Ранішня авд. 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Композитори виконавці власних творів (гр. пл.), 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. денник, 13·00 Військ. орх., 13·45 Концерт орх., 15·30 Рецитації прози, 15·45 Концерт малої оркестри, 16·30 Техн. скринька, 18·35 Форт. ресіталь, 17·00 Богослужения з Гострої Брами в Вильні, 17·50 Прир. гутірка „Тайна диликів", 18·00 Театр Уяви: „Весь світ Петрунькі помагає" (авд. для дітей), 18·30 Жіночі часописи, 18·30 Мист. й культ. життя, 18·45 Реклям. концерт, 19·00 Гр. пл., 19·15 Боротьба за творчий Львів, 19·25 Концерт мандолінистів, 19·45 Акт. фейлетон, 19·55 На веселій львівській хвилі, 20·25 Веч. денник, 20·35—0·30 Трансм. з Мідяна з Театру „Ля Скала": „Фавст" оп. Гунода; в перервах: ок. 20·55 „Зоперований Фавст Гетого", ок. 22·02 Рецитації з „Фавста" в перекл. Зегадловича, ок. 22·57 „Як працює Польська Академія Літератури".

Неділя, 7. квітня 1935.

9·00 Ранішня авд., 11·30 Богослуження, муз. і пісні з гр. пл., 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Сільна рерум, театр. репертуар, 14·00 Найгарніша гр. пл., 15·00 Нар. обрядовий рік (квітень) із муз. ілюстрацією, 15·12 Огляд ринків різьних продуктів, 15·35 Гр. пл., 15·45 Що треба знати про плекання рослин, 16·00 Концерт сол. співа (муз. співи), 17·00 Концерт сальон. музики, 17·35 „Нора" оповідання для ст. дітей. 17·50 Культ. щоденного життя: „Спортовець", 18·00 Популярні вальси з гр. пл., 18·20 Концерт підльвівських нар. хорів, 18·45 Життя молоді, 19·08 Муз. мозаїка з гр. пл. 19·45 Серед мазурських озер, 20·00 Що, чинаємо сезон кон. мича, 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Льожа Глум., 21·30 Що читати, 21·45, Гр. пл., 22·00 Спорт. вістки, 22·02 Реклям. концерт, 22·15 Сниф. концерт (муз. сл.), 23·05 Боксерські фінали.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·27—5·29 зол.

Нім. марка 1·95—2·05, фр. франки 34·80—35·05, шв. франки 171·50—172·00, фунти стерлінги 25·40—25·70, австр. шілінги 98·00—99·50, чеські корони 21·60—21·90, рум. леви 32·50—34·00, діри 43·50—44·50.

Золото: Доляри 8·93—9·03, Франки фр. 34·20—34·50, Дукати 81·70—82·30, Корони 36·30—36·80, Рублі 46·00—47·50, 1 гр. 5·92·44.

Срібло: Корони австр. 0·32, Рублі 1·40, Флорени 0·85, 1 гр. ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 44·50—46·25, 5 проц. дол. Б. Г. 51·50—53·50, 4 проц. Зол. Б. Г. 44·00—45·50, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 47·00—48·50, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 52·00—53·50, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

Преміївки.

Долярівки 53·00—54·50, Інвестиційні 108·00—112·00, Будівельна 45·50—47·00.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 6. квітня ц. р. кооперативам платить за:

		льоко Львів.
1 кг.	масла франко магазин	2·50 зол.
1 л.	молока	0·15 „
1 л.	сметани	0·60 „
1 к.	яєць	2·25—2·30 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло, молоко, сметану та яйця сильна.

Маслосоюз повідомляє, що від 6. квітня ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвірп птахомисарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята			за 1 кг.	2·50 зол.
Молоді кури	1. кл.		„	0·90 „
Старі	„	„	„	0·75 „
Підгодов. індики		„	„	1·10 „
„ індички		„	„	1·50 „
Пантарки		„	„	1·30 „
Молоді голуби за пару				0·50 „

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

ОПОВІСТКИ.

На голодуючих Яворівщині зложили члени редакції і адміністрації „Діла" в золотих: В. Мудрий 4, І. Пінчук 4, І. Рудницький 4, Д-р М. Рудницький 3, О. Кузьма 3, В. Несторович 3, М. Хомин 2, Ол. Костик 4, Р. Голінн 3, Анат. Курдидик 3, Д-р В. Котельний 3, Вол. Гарух 3, Мих. Коссач 2, О. Вальківна 2, М. Рудек 2, М. Диківна 1, Е. Мартиньчук 1, Ст. Нидза 2, Р. Кучинський 2, о. Д. Лопатинський 5. Разом 54 зол. — Члени кружка Союзу Українок на Личакові 15·50, Мих. Царевич 5, Українська каса на Личакові 40, пнж. Ю. Мудрак 5, Гена Гольфельд 2, Анна Баргер 2, Кирпяк Біланський 5, Стефанія Хранівська 5.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Льокаль на крамницю обширний, може бути і з цілковитою обстановкою на принципальним місці відступлю. Письмені зголошення під „Льокаль" до Адміністрації. 222 2—2

Старша вдова з добрими свідоцтвами шукає посади до господарства на вміні за скромною винагородою. Вміє добре варити. Марія Боросевич, ул. Кордецького 45. — Львів. 225

XIII. Звичайні Загальні Збори

Українського Товариства

ДОПОМОГИ ІНВАЛІДАМ У ЛЬВОВІ

відбудуться 20. квітня 1935 р. (субота) о год. 17-тій в салі Т-ва „Сокіл-Батько" у Львові, вул. Руська ч. 20 з таким порядком нарад:

1. Прийняття протоколу останніх Заг. Зборів,
2. Звіт з діяльности Т-ва за 1934 р.
3. Звіт Контрольної Комісії.
4. Уділення абсолюторії за 1934 р.
5. Вибір Голови, 4 членів Г. Ради і 2 наступників.
6. Вибір Контрольної Комісії.
7. Внесення й запити.

Коли б у назначеному часі не було достаточної кількости членів, Збори відбудуться годину пізніше з тим самим порядком нарад та важністю рішень.

ГОЛОВНА РАДА УКТОДІ
227 у Львові.

ІВАН ДРОПА

Інструктор Англійського крою системи „Міністра"

мужеський кравець

ЛЬВІВ, РИНОК 19. II. ПОВ.

виконує першорядні мужеські одяги після найновіших фасонів по безконкуренційних цінах. 1178 4—4

Церковні цвіти

поручає на свята

СТЕФАНІЯ ПОГОРЕЦЬКА

В СТРИЮ, УЛ. ШЕВЧЕНКА 6.

КИТИЦІ до свічок є в трьох цінах. Менші 3·— зол. пара; середні гарні 4·50 зол. пара; великі 6·—зол. пара.

КИТИЦІ поставні на престіл: менші 15 зол. пара; середні гарні (около 70 цм. високи) 25 зол. пара; великі 35 зол. пара.

ГІРЛЯНДИ на образи: вужча 4 зол. і широка 6 зол.; найширша 8 зол. за метер.

Цвіти матеріяльні — тривкі, колірно естетично добрані. 1176

У цьому оголошенні в ч. 72 і 81 „Діла" вкралась похибка, а саме в ціні китиць поставних середніх вийшло зол. 2 за пару, а має бути зол. 25 за пару.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів. Ринок 10.

Ч. 91 (13.989). Львів, неділя 7. квітня 1935. Рік LVI.

Реєстрова оплата оплачено ґуськавіем.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504·060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Четвертьрічно 15·00, Півріччя 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41, „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Десятиліття Товариства Опіки над Українськими Емігрантами.

Десять літ тому повстала у Львові установа, що своїм завданням покладе опікуватися тими, яких доля примушує шукати кращих умовин життя на чужині. Тією установою було Т-во Опіки над Українськими Емігрантами.

Підсумки праці Товариства за тих десять літ значні: 62.000 справ, що їх полагодили бюра Товариства, часопис „Український Емігрант", який подає вірні еміграційні інформації та остерігає перед ошуканцями, філії і мужі довіря по всіх важніших еміграційних осередках, віднайдення неодного пропавшого члена на чужині — ось важніші осяги тієї суспільно-громадянської праці, яку Т-во Опіки над Українськими Емігрантами виконувало й виконує по нинішню хвилину.

Для вшанування десятиліття своєї діяльности скликує Управа Т-ва Ювілейні Загальні Збори, які відбудуться у вівторок дня 23. квітня в год. 6. попол. у власній домівці при вул. Вишневецьких ч. 4.

Рано цього самого дня в год. 8. відправить в катедральному Храмі св. Юра поминальне богослужения за померших членів Товариства і в намірянні розкинутої по цілому світі української еміграції Преосв. о. Никита Будка.

Голодовий тиф у Яворівщині.

Нас повідомляють з достовірного джерела, що голодова ситуація в яворівському повіті надалі грізна і в останньому тижні погіршилася ще настільки, що в охоплених голодом селах вибух голодовий тиф. Так м. і. у селі Брухналь замотовано 16 випадків цього тифу.

Прегарний почин.

Відчинення першого курсу сіль-господ. інструкторок при Союзі Українок.

Виконуючи постанови Українського Жіночого Конгресу та цьогорічного Зїзду Союзу Українок відчинив Головний Виділ Союзу Українок у своїй домівці при вул. Сикстуської 44 у Львові свій перший курс для сільсько-господарських інструкторок, що скінчивши курс, мають вести сіль.-госп. організацію у рямках організації С. У.

На цей перший курс зголосилося повне число передбачених курсанток. а відкрила його при участи делегатів наших господарсько-економічних та кооперативних установ заст. голови СУ п. **Олена Шепарович**, вказуючи на значіння цього курсу, що має виховати на селах нові лави свідомих господинь-громадянок та дякуючи Сільському Господареві, Центросоюзові й Маслосоюзові за допомогу у влаштуванні курсу.

З черги говорили, відмічуючи значіння сіль.-госп. організації жінок та першої кадри їх організаторок інж. **д-р Храпливий** (Сільський Господар), **інж. Творидло** (Центросоюз), **інж. Падій** (Маслосоюз) та управителька курсу **д-р Харитя Кононенко**. Всі промовці бажали курсові повних успіхів.

На курсі викладають такі пані: Е. Храплива, пос. М. Рудницька, д-р Кононенко, О. Шепарович, О. Боровська, др Перфецкович, І. Гавринюк, І. Павликовська,, І. Гургула, С. Мельникова та О. Лящинська, крім цього ряд сіль.-госп. фахівців-мужчин.

На курс може СУ приймити ще 5 курсанток. Оплата за курс 60 зол. міс. з повним удержанням. Курс відбуватиметься щодня вранці й пополудні в домівці „Труду". Ринок 39 і триватиме 3 місяці. (а)

Торговельний договір Франції та Бельгії.

БРЮСЕЛЬ, 6. 4. ПАТ. Нині приїхала тут французька господарська делегація з мін. Маршандо. Приїзд делегації опричинили наслідки девалювації бельг. франка, що загрожували митній системі у Франції. Бо тепер продають у Франції бельгійські товари багато дешевше як три тижні тому в Бельгії, коли вони тільки вийшли з фабрики. Франція хоче найти таку розв'язку, що була би корисна для обох сторін. Мін. Маршандо заявив, що девальвація бельг. франка перечеркнула французьку оборонну митну систему та що Франція буде примушена придумати відповідні оборонні засоби.

ПАРИЖ, 6. 4. ПАТ. Мін. Маршандо вернувся з Брюсель та заявив, що є зовсім вдоволений із ходу розмов, в яких оба уряди устійнили деякий торговельний договір.

Міністер повідомить про проект того договору завтра на засіданні ради міністрів.

Німеччина щиро хоче миру?

ДАНЦІГ, 6. 4. ПАТ. Премієр Геріт промовляючи на передвиборчім вічу м. ін. говорив: „Коли ви передвиборчім вічу м. ін. говорив: „Коли ви у неділю підете до виборчих урн, памятайте, що треба стверднти перед світом, що Данціг є і зостане німецький і націонал-соціялістичний. Найважніше не те, чи організаційно приналежний. Найважніше не те, чи він у зв'язку він до Німеччини, а власне те, чи він у собі німецький. Світ колись зрозуміє, що голі літери проти законів природи. Канцлер Гітлер не злочинець. Він сказав слова, які дав другому народові. Може ще минуть слова, яке дав другому народові. Може ще колись і Франція зрозуміє, що Німеччина хоче миру, то міністер Лаваль не потребує їхати до Москви. Може висісти в Берліні для справи, яка йому тепер важна. Нема сумніву, що Німеччина щиро хоче миру. Наш вождь порозумівся з Польщею та тим доказав, що існує шлях практичної мирної політики. Обі народи зв'язані зі собою правом взаємного миру і Німеччина є щирим і совісним партнером. Ми не дамо себе нічим спровокувати і домагаємося того від противника".

Дальше підкреслив ген. Геріт, що теж більшість меншини в Данцігу не може жадувати на нац.-соціялістичний режім.

В. Британія не змінить своєї рішучої і сильної політики.

ЛЬОНДОН, 6. 4. ПАТ. Мін. Іден вернувся до Льондону вчора в год. 8.45 ввечері. Журналістам заявив на дверці: Наш подорож була дійсно корисна. Про це ніхто не сумнівається, подібно як рисна. Про це ніхто не сумнівається, подібно як про великі труднощі теперішнього европейського положення. Ці труднощі можна перемогти, але під умовою, що кожний народ відогріє свою роль. Наша роля — заявив мін. Іден — продовжувати отверту, рішучу і сильну закордонну політику, яка спирається на Лігі Націй і збірній системі миру.

Протижидівські заворушення в Букарешті.

БУКАРЕШТ, 6. 4. ПАТ. На медичнім факультеті університету знову вибухли протижидівські заворушення. Університетська влада домагається помочі від поліції.

Центральний Кооперативний Банк
„Краєвий Союз Кредитовий" у Львові, вул. Третого Мая ч. 15.
приймає вкладки ощадности і як централя кредитова для українських кооператив всіх видів уділяє кредити на піднесення господарства і промислу

Від 1-го січня 1935 р. всі розумні мами і господині порадять своїм дітям і своїй домашній прислузі складати свої ощадности на **премійні книжечки**
в Кооперативному Банку „Дністер"
ЛЬВІВ, вул. РУСЬКА ч. 20, на які по році можуть припасти нагороди від 25—100 зол.

НА ВЕСНУ боа з лисів, тхорів, кун і інших шкірок, **пелерники та краватки** поручає по найдешевших цінах **одинока українська ФАБРИКА ФУТЕР „ХРОМ"** Львів, ул. Руська 20. Тел. 71-83. 1163 3—3

Військовий союз Франції, Совітів і Чехословаччини.

Львів, 6. квітня 1935.

Після шуму, що його викликувала подорож англійських міністрів, настала розмірна тишина. Все тепер ніби вичікує конференції трьох західних великодержав — Франції, Англії й Італії — у Стрезі, яка відбудеться уже 15. ц. м. Але песимістичне заява самого Муссоліні, що буде тій конференції провокувати, важко сумніватися, чи виїдуть міністри з палати за острівці Боромео з мінами тріюмфаторів-творців тріюного мира в Европі, напрошений війною. Мало тек даних на те, щоб там, у Стрезі, всі три визвані великодержави приймали на себе однакові зобовязання плекувати існуючий стан в усіх частинах Европи, іншими словами, мало є даних на те, щоб і Франція і Англія і Італія відновались та проектованих пактах: надунайському і східному, не вважаючи на становище Німеччини і Польщі. Бо не підлягає вже сумніву, що ціл подорож обох міністрів Вел. Британії, спершу Саймона і Ідена до Берліну, відтіше самого Ідена до Москви, Варшави та Праги, в нічому не змінила дотогочасного становища всіх заінтересованих держав до проекту надунайських пактів. Себто, що і Німеччина і Польща відмовляються покласти свій підпис під отими пактами, головно пактом східним, вважаючи, що існуючі нинішні двосторонні пакти між Німеччиною і Росією та між Польщею і Росією з одного боку і Німеччиною з другого — в достаточний спосіб гарантують мир.

Зрештою, мотиви не грають ролі. Фактом є що після відмови Німеччини і Польщі можливі тепер дві дороги: 1) або вдасться винайти таку форму східного пакту, яка фактично позбавить його всякого практичного значіння та під якою підпишуться всі держави, отже й Німеччина і Польща, або 2) східний пакт підпишуть Франція, Совіти і Чехословаччина, себто це не буде вже „колективна гарантія безпеки", лише просто військовий союз тих трьох держав. В першому випадку побідило становище, що не слід повторяти помилки з 1914. р. — з окруженням Німеччини, яке наче «автоматично *змушує* Німеччину старатись той перстень силою прорвати. В другому випадку це було б перемога всіх антинімецьких і антиєвропейських міжнародніх елемен-

тія, перемога ненависти до нинішнього німецького режиму й ідеольогії націонал-соціялізму та остраху перед німецькою відродженою силою. Фактично це булаб перемога тези, що лише збройна сила може втримати нинішній територіально-політичний стан Европи перед наступом ревізіонізму і що для протидати тому ревізіонізмові треба об'єднувати всіх, хто тільки заголоситься, відсуваючи на бік всякі моральні чи ідеольогічні оглядн.

Чи прийде до створення нового післявоєнного три-союзу — Франції, Совітів і Чехословаччини — до якого певне приступить ще Литва, Румунія і Туреччина — це сьогодні центральне міжнародне питання. Воно настільки актуальне, що має бути вирішене вже цього місяця, у квітні 1935. р. Прутъ на це Совіти, про Чехословаччину, прутъ всі ті француаи, яких ми смерть переляканто проголошення в Німеччині повороту до великої постійної регуляції армії на суші, морі і повітрі в усіми родами зброї. Здається, що реалізації того союзу у великій мірі сприяє вріст протинімецьких настроїв в Англії, яка через те, сама не ангажуючись активно у східному пакті, не висуває попажних застережень, коли його здійснювала собі Франція в якій-небудь формі. Здається теж, що германич французької закордонної політики Лявель, який спершу не квапився реалізувати діло, розпочате його попередником пок. Барту, то вказував далекойдучу стриманість супроти совітського кандидата на союзника, — знині, під натиском німецького зброєння і манії переслідування своїх земляків не зможе довше відкладати рішення і мабуть під кінець цього місяця, підчас своїх відвідин у Москві, те рішення оформить — своїм підписом на франко-совітському пакті. Вправді ще чуємо про те, що чимало тверезих французів перестерігає перед союзом з большевиками, як тією Харибдою, не яку попадеться французький корабель вимінюючи німецьку Сицилію, однак справді не відокремлені голоси, і треба хіба подивляти, що при тій пильній організаційній роботі совітської пропаганди, при тих великосвських сумах, які йдуть на перекупловання французької прихильної опінії, існує ще так багато громадян, які не підлаються ніяким сугестіям.

В той спосіб слід бути приготованим, що вже в найблизчому часі світ буде поставлений перед доконаний факт франко-совітсько-чеського військового союзу. Повстане тоді нова ситуація, тим характеристичніша, що в *Европі почне вирисовуватися вперше виразна лінія поміж двома таборами: просовітським і противовітським.* Повстане блюк держав, які свої інтереси на життя і смерть зв'яжуть з існуванням Совітів в їхніх теперішніх державних границях, но і очевидно логічно дбатимуть за те, щоб своєму союзникові не причиняти ніяких турбот ані на зовнішньому ані внутрішньому терені. *Буде це засіб до заходів творити противагу у новому блюку держав — противовітському.* Буде це теж початок карколомного експерименту — чи можна на довгу мету підтримувати центр і джерело большевизму навовні й одночасно боротися большевизмом у себе внутрі? Буде це безумовно початок періоду сильних несподіванок і потрясень.

Оформлення військового союзу Франції, Совітів і Чехословаччини, (Румунії, Туреччини і т. д.), це безперечно буде великий успіх совітської дипльоматії. А проте це буде хрестик на ідеї комуністичної експанзії, на ідеї світової комуністичної революції, це буде удар для всього ідейного підложжя большевизму. Одночасно, це буде провокація всіх тих сил, які вважають большевизм і совітську єдину неподільну Росію нещастям своїм і цілої Европи. Щойно тоді почнеться явна і славна організація всіх противовітських сил у всьому світі. Тому зовсім неоправдані голоси паніки у зв'язку з недавним заверщенням франко-совітських союзницьких пактів. Кожна акція викликує реакцію — і треба лише готовитись до тієї реакції.

НАЙНОВІШІ МОДЕЛІ
НАЙВИБАГЛИВІША РОБОТА
Найнижчі ціни у весняних жіночих плащах і костюмах у фірмі
НАЙКРАЩА ЯКІСТЬ
НАЙБІЛЬШИЙ ВИБІР
МОЛДАВЕР
ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА ч. 17. І. пов. Телєфон 246-56.

В Австрії не було італійських дезертирів.

Австрійські урядові круги з найбільшим обуренням протестують проти поширюваних у цілому світі вісток про те, що Австрія видала Італії дезертирів з південного Тиролю, які як німці не хотіли їхати з італійським відділом до Абісинії і втікли на територію Австрії, після чого їх італійська влада розстріляла. Як виходить з урядового комунікату, на австрійській території не було взагалі ніяких італійських дезертирів, тому й не може бути ніякої мови про їх видачу італійській владі. Такі явно неправдиві вісти поширюють вороги теперішнього австрійського уряду, щоб тільки підірвати до нього довір'я широких кругів австрійського населення.

Закарпаття.

ЗЕМЕЛЬНА РЕФОРМА НА ПІДКАРПАТСЬКІЙ РУСИ.

Недавно керманич уряду для земельної реформи в Ужгороді в. радник інж. Ірковський мав реферат на тему: „Земельна реформа на Підк. Русн". Із його реферату подаємо отсе:

По світовій війні у 22 державах в Европі переведено земельну реформу, а також у чел. державі. На основі закону на Підкарпатті треба було між селянством розділити 415.000 кат. угрів землі на 104-ох панських маєтках. Ці маєтки лежать у катастрах 231 сіл. З назначеного простору землі до розділу звільнено 64.000 кат. угрів.

До кінця 1934 року розділено 100.000 кат. угрів між селянами у 200 селах. Із земельної реформи користало 30.000 родин, що представляє найменше 135.000 душ, які живуть у 250 селах і на ріжних кольоніях. Землею наділено 6.000 безземельних по 2 і пів кат. угрів і 24.000 дрібних газдів по 4—6 кат. угрів; кольоністи дістали 282 приділів на 11-ох кольоніях у розмірі 8.000 кат. угрів. Окрім цього розділено 20 більших посілостей. Останкові (збиткові) маєтки розділено у 16 випадках до 3.414 кат. угрів. Більші простори землі (до 15.000 кат. уг.) приділено селам на пасовиска, 15.000 к. уг. приділено на цілі державні і краєві (край дістав 309 к. ут.). Під будівлі розділено 2.600 парцель у 60 катастрах.

У відсотках по національности користало із земельної реформи: українців (русинів) 86 відс., мадярів 10 відс., чехословаків 1.5 відс., жидів 1.4 відс., німців 1.0 відс., ріжні 0.1 відс.

(Це, здається, не є статистика розділеної землі?)

Окрім того приділено значну скількість парцель школам, війську, товариствам спортовим, науковим, гуманітарним і кооперативним.

Найбільше землі забрано від спілки „Латорица", бо 62.000 кат. угрів; з цього розділено дотепер 49.000 к. уг.

У близькій майбутності уряд розділить 56.000 кат. угрів, які лежать у 250-ти катастрах. З огляду на те, що на Підк. Руси число населення зростає, треба буде дальші частини землі взяти й між селянством розділити, що може настати аж тоді, коли вже ті призначені 56.000 к. у. будуть розділені, що потревае 5 літ. Пізніше прийде черга на ті землі які нині творять лісові комплекси, а рівночасно велику частину розділять із держ. лісів. Колиб на П. Руси перевели комасацію, тоді при кожних 100.000 к. уг. зайщадять 4.000 к. угрів.

Небавком треба буде списати ті землі державні, церковні, громадські, урбаріяльні та приватні, які стоять облогом і не дають ніякої користи. З таких земель для земельної реформи лиш на долах можна би зискати ще дальших 30.000 кат. угрів, але на це треба ухвалити новий закон.

РУСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МУЗЕЙ В УЖГОРОДІ.

Дня 28. червня 1930 р. відбулися в Ужгороді установчі збори „Руського Національного Музею". Статут музею одобрило міністерство внутрішніх справ 17. червня 1931 р., але формально доручило це одобрення щойно в лютім цього року.

Маючи формально одобрений статут у руках, тимчасова управа „Руського Національного Музею" постановила на своїм засіданні дня 15. III. ц. р. познайомити нашу публику ширше з дотеперішньою діяльністю, а також з головними постановами своїх статутів.

Досі до музею вплинуло понад 100 цінних предметів, важні літературні рукописи, етнографічні матеріяли, стародруки, між ними Острожська біблія з р. 1581 з приписками нашого полеміста Михайла Оросвеговського, цінні золоті прикраси з часів скитської культури (100 літ перед Хр.), винорані в Буштині ще перед війною на так званім „Кровавім полі", цінна хустська кераміка та цінні мальовила на склі з Требушан, а також звідти старі ікони. Тепер повинна бути пора ширша праця провідних органів Музею для збільшення його експонатів та відповідного їх приміщення.

УЖГОРОД ДІСТАЄ НОВОГО ПОСАДНИКА.

Після іменування ужгородського посадника (старости) К. Грібара губернатором на його місце до ужгородського магістрату прийде Е. Дудаш, верх. комісар фін. дирекції. Цими днями губернатор К. Грабор зрезигнує з посту старости і тому прийде до нових виборів, у яких буде вибраний Е. Дудаш. Українці надіються, що Е. Дудаш як староста головного міста в своїм уряді буде наскрізь обективний і не дасть себе затягнути до служби для москвофільського напрямку.

ЗАСТАНОВЛЕННЯ „НАШОГО КАРПАТОРУССКОГО ГОЛОСУ".

Краєвий уряд в Ужгороді заборонив видавництво „Нашого Карпаторусского Голосу" на 6 місяців. Завішений на 6 місяців часопис — це відомий москвофільський щоденник, що його видавав д-р Фенцик за гроші консуляту одної сусідньої держави. „Н. К. Г." мав за ціль розпалжувати не тільки народовецький український рух на Закарпатті, але й розторопувати всяку творчу працю, яка зміцнювала чсл. республику чи то внутрі, чи назовні.

Жадайте всюди!
найкращу рідину, пасту і порошки до чищення металів і посуди — та смар ло лещат. 440 19—7
„СІЛЬВА"
Львів, Бандурського 3

Меморіял про зброєння Німеччини.

ПАРИЖ, ПАТ. У міністерстві закордонних справ працюють над меморіялом, який французький уряд перешле Лізі Націй вслід за своєю нотою а протестом проти заведення загальної військової служби в Німеччині і порушення версальського трактату.

У Парижі поставились прихильно до телеграми британського уряду, щоб текст цього меморіялу розглянули наперед у Стрезі. Французькі політичні кола сподіваються, що текст меморіялу незважить на майбутніх переговорах з Німеччиною.

600 міліонів на зброєння.

БУКАРЕШТ, 6. 5. ПАТ. Румунський уряд вклав у парламенті проект закону, який уповажнює підписати з фабриками Скоди умову на доставу гарматів і муніції для румунської армії на суму 600 міліонів чеських корон. Умовини нового договору будуть корисніші, бо ціни впали на 15 прц. Цей договір заступить давнішу умову з фабриками Скоди якої вже

Новий губернатор Мемеля.

КЕНІГСБЕРГ, 6. 4. ПАТ. „Прейсіше Цайтунг" повідомляючи про номінацію Курканаускаса на губернатора Мемеля, сподівається, що політичний курс зміниться та домагається розвіяння пропаганди мемельських німців та відкликати накази, суперечні з мемельським статутом.

—o—

Австралія зміцнює пристані.

Зі столиці Австралії Канбері наділили вісти, що уряд рішив зміцнити твердині задовж побережа. В першу чергу будуватимуть твердині в портах Сідней, Ньюкесль і Дарвін. Тяжкі далекострільні гармати, призначені до тих портів, замовив австралійський уряд в Англії.

За кращі методи праці і співпраці.

(Нарали міської споживчої кооперації.) (Докінчення.)

Ми подали вчора зміст рефератів, що їх виг. м. у салі львівської „Бесіди". Сьогодні подаємо коротко хід дискусії, яка вивязалась після рефератів і дотичила методики праці міських споживчих кооператив і їхньої співпраці з Нар. Торговлею.

Дир. Майхрович (Долина) виступив проти кредиту Н. Т., бо кооперативи в легкий спосіб приходять до товарів і їх у свою чергу розбор-говують.

Пос. З. Пеленський. Праця по містах важка, бо міщанин зарозумілий. Треба приєднувати членів. Велике значіння має показ товарів, виказування якостевої ріжниці. Думка, щоби місяць червень призначити місяцем міської кооперації щаслива.

Д-р І. Коберський. Міське населення не думає по кооперативному. В „Кооп. Родині" треба поміщувати матеріял не тільки для села, але і для міста. Пекарні „Зол. Колос" і „Якір" повинна перебрати Нар. Торговля і Маслозоюз та відповідно зреформувати. Боргувати не треба навіть місячникам (які місячно платять). Можливо, що готівкові торги будуть з початку менші, але вони знову зростуть. Зразком може бути „Зоря" на Богданівці. Знесення кредиту треба підготовити. (Відтак промовець пропонує зміни деяких проектованих резолюцій).

Інсп. Стернюк. Слабі кооперативи на місці не заступлені. Їх треба міцніше притягнути до співпраці. Крамарів треба теоретично і практично перешколювати. Підчас кооп. свят менше паради а більше праці. Від них треба брати готівкову каву. Конкурсові змагання (щось як С. Госп.), в улаштовуванні крамниць, у зединуванні членів і готівкових торгах. Висилати відпоручників до слабших кооператив, збирати замовлення.

Фірчук (Яворів). Як торгує місто, це слідне в Яворові. 7 крамниць у місті мало 10.000 зол. обороту, а 30 крамниць у повіті — 12.000 обороту. Потрібні анкети по містах, але висилати туди нових людей. Товари з українською етикетою висовувати на І. плян. Місячникам залишити обмежений кредит. Коли неточні, то тоді його відібрати. Наші промисловці не повинні конкурувати. Яворів затруднює 24 службовиків. Заведено серед них примусову ощадність по 5 зол. міс. поки не осягнуть 500 зол. і це є каувція.

Проф. Бобяк (Бережани). Спиняється довше над справами кооперативи „Н. Дім" у Бережанах. Там впроваджено щадничі книжочки на забезпечення кредиту. Торги з членами. Треба звертати увагу на особистий інтерес, а не на патріотизм. Добре булоб завести збірні посилки автом. Провінція хоче бути краще в курсі діл Нар. Т., тому треба їй дати більше місця у Недз. Раді.

О. Бандера (Стрий). Міські кооп. не дбали за централю, а централя за міські кооперативи. В Н. Раді Н. Т. більше місць представникам м. к. коштом сільських кооператив. Вигляд місь. кооператив треба зуніфікувати. У справах кредиту і конкуренції треба співпрацювати з приватниками. (Подібне видвигнув пізніше інсп. Стернюк).

Майхрович (Долина). Рішучо припинити борги. Підтримувати культурні установи в міру спроможности.

Інж. Павликовський закінчив дискусію широким розглядом слушних і неслушних завваг. Членів треба зединувати, але тих, що хочуть цікавитися кооперативою, купувати в ней, а не мертві душі. Конче потрібне дошколювання міських кооператорів. Важна річ — буджети. Кредит постепенно треба ліквідувати. Потрібна пропаганда. Н. Т. і РСУК визначать час і спосіб переведення свят міської кооперації. „Кооп. Родину" — як слушно завважено — треба пристосувати теж до міського читача. Достава автом трудна і дорога (шляхи дуже погані!). Датки на культурні цілі з надвишок. Хоч ситуація з міською кооперацією не світла, то всетаки до війни було м. к. 18, по війні 3, в 1931 р. — 53, а тепер кругло 100.

Г. Салевич (Богданівка) завважує, що червень — мертвий місяць і кепський для кооп. свят.

Відтак д-р Коберський почав реферувати резолюції. Після відповідних змін прийнято їх як напрямні для дальшої праці. Подаємо їх тут у цілости.

І. Впродовж року 1935 обовязана кожна М. К. збільшити число своїх членів бодай на половину дотеперішнього числа.

II. Всі МК обовязані впродовж року 1935 розвести таку сильну акцію стягання боргів, щоби по році сума боргів кожної МК поменшилася бодай на половину і тому нарада взиває всі МК припинити продажу товарів на борг, не виключаючи т. зв. місячників, а коли це неможливе відразу, то йти до тої цілі постепенно так, щоби до року кредитова продаж була цілком зліквідована, та щоби нових конт не відкривати.

III. Зібрані постановляють вернутися до Рочдельської засади признавання членам-покупцям, що купують за готівку, товарових звоpотів.

IV. Зібрані постановляють, щоби кожна МК бодай раз у місяць улаштувала у своїому місті пропагандивну імпрезу, як: відчит, показ продуктів кооперативних і взагалі рідного промислу, тощо, для поширення і вщіплення кооперативної ідеї.

V. Кожна МК має приєднати до кооперативної праці — особливо для пропаганди — місцеву молодь, а передовсім дівчат.

VI. Для переведення в життя ухвал VII. Краєвого Кооперативного Зїзду з 29. червня 1932. всі МК обовязані стати членами НТ з відповідною кількістю уділів та в той спосіб скріпити себе і свій організаційно-торговельний осередок.

VII. Всі МК обовязані все своє запотребування в кольоніяльно-споживчих товарах покривати виключно у своїй централі, то є „Народній Торговлі", — з уваги, що НТ має якостево добрий товар і що ціни НТ є нормальні.

VIII. Всі МК обовязані вдержувати не тільки постійні торговельні звязки з НТ, але також мають як найчастіше зноситися з НТ у справах організаційних і виховно-пропагандивних.

IX. Беручи на увагу число міських споживчих кооператив, обединаних в НТ, уважає, що дотеперішне число представників МК у проводі НТ, як централі споживчої кооперації, є мінімальне. Тому зібрані висказують побажання, щоби міродайні круги взяли це на увагу та допустили більше представників МК до завідуючих органів НТ, то є Надзірної Ради, та Контрольної Комісії, аби в цей спосіб тісніше звязати міські кооперативи з їх централею і навпаки.

Після прийняття резолюцій **дир. Лазорко** подякував присутним і закінчив нараду. Тривала вона більше шістьох годин.

Сензаційна новина!

Доконано винаходу великого значіння! Шампон без мила. Застановіться над цим: мимо того багата піна, лагідна і добродійна для волосся! — В цей спосіб вдалося вилучити найгрізнішого ворога волосся — алькалії. Тепер волосся не буде рапаве і пучнявіти, зникне сірий осад, який відбирав волоссю полиск. І не потрібно потому вживати до полоскання оцту або цитринового соку. — Волосся завдяки Спеціяльному Шампонові Еліда стає лискуче і мягке, через що ондуляція є лекша і треваліша.

ДО БЛЬОНД ВОЛОССЯ

KAMILLOFLOR

СПЕЦІЯЛЬНІ ШАМПОНИ ЕЛІДА

BRUNETAFLOR

ДО ТЕМНОГО ВОЛОССЯ

Проблєма німецького трансферу.*)

Від Редакції. Цю цінну статтю вступив автор нашому берлінському кореспондентові, д-рові Кузелі, для оголошення в „Дім".

Після повного обезцінення своєї валюти з причини інфляції ввійшла Німеччина в 1924 р. знову в круг країв із сталою валютою. Хоча величезні воєнні й післявоєнні страти порушили німецьке господарство в самих його основах, всеж таки вдалося сповнити найважніші передумовини впорядкованих відносин: удержати в рівновазі державний буджет і платничий білянс. Буджет можливо було вирівняти власними силами. Зате платничий білянс можна було зрівноважити лише при допомозі заграничних кредитів а не при помочі надвишки з заграничної торгівлі.

Причиною того були в першу чергу ті невиносні репараційні заплати, що їх фатальні наслідки пізнала якслід заграниця, на жаль, що-йно підчас теперішньої світової кризи. Заграниця уділяла охоче кредити, сподіючись повороту впорядкованих міжнародніх, господарських зносин і надіючись на здібність Німеччини до акції. Внаслідок цього задовження Німеччини заграницею виросло від 1924 до 1930 р. до незвичайно високої суми, що виносила **поверх 25 міліярдів** марок**). До того треба було затягнути довги на такі високі відсотки, що значно перевищали передвоєнні. З біжучих доходів господарства неможливо було їх постійно покривати. Тодішній і теперішній президент Райхсбанку д-р Шахт, що є тепер теж міністром господарства, остерігав ще завчасу переконуючо і край і заграницю перед небезпеками цих заграничних кредитів. Він вказував на те, що народне господарство не може опиратися стало на кредиті та що мусить якнайшвидше колись прийти остаточний розрахунок.

Тому що заграничний капітал напливав до Німеччини незвичайно обильно, могла вона переводити трансфер наложених на неї репараційних виплат, а крім цього можливо було ще нагромаджувати значні валютові резерви. Заграничні уряди-вірителі доходили від 1924 р. заплат своїх репараційних претенсій цією дорогою: заграничні банки та приватні капіталісти давали німецьким приватним і заграничним підприємствам і установам валютові кредити. Ці підприємства та й установи діставали від Райхсбанку, що до нього допливали за це переходово девізи, рівновартність у марках. З другої сторони стягав німецький уряд при помочі податків з усього господарства репараційну суму в марках, відкуповував за це від Райхсбанку відповідну скількість девіз і пересилав їх репараційним вірителям. При таких відносинах міг репараційний агент сконстатувати зовсім легко в своїх звідомленнях беззакидне функціонування пляну Доза. Даремно звертав Райхсбанк кількаразово увагу на суперечність цієї системи та протестував проти її продовження. Звіт міжнародньої комісії знавців, що радили в 1931 р. у Базилеї, представив ясно правдивий стан річей у світі, очевидно... запізно. На підставі чисел німецького платничого біляису виразно ствердили, що Німеччина не осягнула по кінець 1930 р. ніякої надвишки з заграничної торгівлі, а згідно з висловленими замірами в плянні Доза тільки такими надвишками мали сплачувати репарації. Таким чином репараційні вірителі одержували в дійсності висилані міліярди від своїх власних горожан і від громадян інших держав. Замість заплатити політичний довг, перемінили його лише на торговельне задовження.

Уже в 1931 р. оправдалися німецькі остороги. Тоді не лише перестала заграниця уділяти Німеччині дальші кредити, але й вірителі почали відкликувати з Німеччини свої капітали в такім розмірі, що ставив до платничої спроможности німецького господарства вимоги не до ви-

*) Трансфер — переведення заплати за границю.

**) До цієї суми ми не зарахували інших заграничних господарчих інвестицій у Німеччині.

Замовлення приймає „Нар. Торговля".

конання. Ніякий край не устоявсьб перед таким домаганням, а Німеччина, виснажена війною й репараціями, не могла цього майже ніяк подолати. Вонаж всетаки платила надіючись що зможе здержати руч*) аж до остаточної можливости. Одначе невдовго показалось, що одиноким виходом із цієї ситуації є планове унормування заграничних виплат. Це проявилось головно в знаних особливих умовах відносно відложення речинця платности, в напруженій господарці девізами й у строгому обняттї по можності всіх заграничних валют. Пізніше мусіло примусове господарювання девізами постійно загострюватись, щоб охоронити німецьку валюту від катастрофи. Німецьких труднощів не треба тому пояснювати собі хибною політикою емісійного банку, вони були наслідком надмірного задовження за границею, що його спричинила війна та репарації. Усунення цих труднощів є передумовою розвязки трансферної проблеми.

Заграничні довги можна вкінці-кінців заплатити лише товарами або послугами. В інтересі своїх вірителів вичерпала Німеччина майже зовсім засіб золота й девіз і то не лише Райхсбанку й інших банків, але теж і приватних осіб. Щоби без захитання валюти могли слідувати дальші виплати, необхідним було осягнення незвичайно активного торговельного білянсу. В 1931 і 1932 рр. пробувала Німеччина, згідно з засадами класичної валютової теорії, так дуже обнизити рівень своїх цін і через те збільшити свій вивіз до тої міри, щоби можна було перевести, як лиш могла, великий трансфер. Переведена в тих цілях фінансова політика була гостра та безоглядна аж до останніх меж. Надзвичайна комісія, що її скликав у грудні 1931 банк для міжнародніх виплат на підставі § 119 пляну Юнга, признала цю фінансову політику за безприкладну. Всеж таки ця дефляційна політика не дописала й не мала виглядів тому, що природне вирівнання світового господарства вже значно затратилося. Навіть Англія потерпіла через дефляційну політику невдачу, хоч вона була визначила собі відносно скромне завдання. Труднощі, що їх приходилось побороти Німеччині, були без порівнання більші, бо тут йшло просто про непонятне завдання.

Торговельний білянс, що був перед війною на 1 і пів мілірда марок річно пасивний, мав тепер бути нагло на таку саму суму активний. Пробуючи забратися до виконання цього завдання стратило німецьке господарство основи своєї реальности, цілі господарські галузі, недовсім сільське господарство, ниділи, число безробітних зростало з місяця на місяць, аж вкінці кожний третій працездатний майшовся між відворотом від такої політики і... більшевизмом. Найтрагічніше в цьому розвитку подій було те, що стан німецького трансферу ні на дрібку не поправився. Під цим оглядом наступило навіть погіршення. Чим більше німецькі подешевілі товари напирали на заграничні ринки, тим сильніше замикали інші держави свої границі перед німецьким ввозом. Багато країн обнижувало вартість своєї валюти і в той спосіб демпінгом випереджували інших. Деінде й так уже високі охоронні мита ставали прогібітивними, ще інші заводили замість цього сталі контингенти. Проти цих останніх не поможе ніяка знижка цін, навіть коли ціна спаде аж до зера. Саме контингент є найкращим доказом, що німецької трансферної проблеми не можна розвязати при допомозі дефляції. Тому національ-соціялістичний уряд поступив зовсім консеквентно, коли скоро й енергійно відступив від такої політики.

У Німеччині та поза нею не бракує теж проектів, щоби шукати помочі в девалюації. На нерозсудливість таких думок, що не узглядняють зовсім психіки тих, що щадять, не треба зовсім вказувати напр. у Франції, передовій країні золотого блоку. Німеччинаж має ще особливі протиаргументи, що виключають можливість користати з девалюації. Колиб наслідком девалюації зростав вивіз, то все одно перешкодить цьому контингент і інші торговельні перепони та ціла акція не вдасться так, як це сталось із дефляційною політикою. До цього прийшов би ще зріст цін ввозових товарів, що не лишалось би без сліду, коли йде про загальний рівень цін і заплат. Таким чином у висліді стан девіз Німеччини й її здібність до трансферу радше погіршилася би замість поліпшитися. Нова девалюація привелаб до нових забурень не лише в самій Німеччині, але й взагалі у цілому світовому господарстві. Тому німецький уряд відкидає всякі подібні проекти щодо девалюації й постановив задержати сталу валюту.

Чим дальше поступала світова криза, тим значніше погіршувався автоматично стан німецького трансферу. Сильна вивозова надвишка в 1931. р. спала скоро в двох наступних роках тому, що німецький вивіз натрапляв на щораз то сильніші торговельні обмеження й на зростаючу конкуренцію країв, які обнизили вартість своєї валюти. Серед таких умовин мусів німецький уряд проголосити в червні 1933. р. частинну мораторію трансферу. Він зважився на цей крок майже тоді, коли не було вже ніякої іншої можливости й коли на рахунок первісних заграничних довгів було вже заплачено майже 11 мілірдів марок. Вже після кількох місяців виявилось, що неможливо оминути загострення постанов щодо мораторії. Значна частина країв — і то саме найважніших для осягнення вивозової надвишки — відповіли на це поступування Німеччини, до якого примусили її невідкладні обставини, клерінговими зарядженнями, щоби за свої купони одержати заплату. Досвід показав, що таке поступування веде невідклично до що більшого зменшення торговельних заграничних виносин. При майже цілковитім вичерпанні своїх девізових запасів мусіла Німеччина пристосувати свій вивіз до змінених обставин.

Так прийшов т. зв. „новий план", що його попередкував короткий період девізових реставрацій. Є очевидним, що „новий план" наложив на Німеччину дуже гострі обмеження. Рівночасно дістанув він теж діймаюче ті краї, що з них спровадкувала Німеччина товари. Отже обидві сторони заінтересовані в тому, щоб його чим скорше злагіднити. Одначе це вможливлює лише упрощення трансферової проблеми, що з принципі може наступити двома шляхами. Або заграниця збільшить вивіз німецьких товарів, або наступлять значні полекші в тягарах, що випливають із задовження Німеччини за границею. Тому, що перша можливість суперечилаб інтересам заграничного промислу, а друга булаб не на руку заграничним капіталістам, практичне розвязання цієї квестії мусить должати якнебудь посередині. На всякий випадок Німеччина признає тепер як і перед тим свої довжні зобовязання й є готова зробити все, що в її силах. Одначе суть трансферної проблеми така, що не дасться її розвязати лише доброю волею одної сторони платити. Складна розвязка цього питання є тільки тоді до подумання, коли й інші держави сповнять те, що до них належить.

Д-р Франц Дерінг,
директор Райхсбанку — Берлін.

ГЕМОРОЇДИ
є причиною злого самопочування, і т. д. Треба безумовно усунути ті дошкульні терпіння. — При гемороїдах вживати
Anusol
-Goedecke-
ДІСТАНЕТЕ В АПТИКАХ.
70/7 9—22

Довіря Українській Парляментарній Репрезентації.

Заява Повітового Нар. Комітету в Дрогобичі.

Повіт. Нар. Комітет у Дрогобичі на своєму засіданні дня 16. березня ц. р., вислухавши звіту з нарад Краєвого Нар. Комітету, рішив одноголосно висловити своє повне довіря Українській Парл. Репрезентації і Проводові УНДО.

Над якими справами радитимуть у Стрезі.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Мусоліні надіслав до англ. міністерства закорд. справ пропозицію, щоб конференція у Стрезі розглянула такі справи: 1) Устійнила становище трьох держав супроти одностороннього рішення Німеччини, яка вимовляє міжнародню співпрацю. Три великодержави повинні узгіднити свою тактику перед надзвичайним засіданням Ради Ліги. 2) Створила спільний фронт великих держав з метою здійснення льондонського пляну з 3. лютого ц. р., притягнувши до цієї акції теж інші зацікавлені держави. 3) Обговорила справу незалежности Австрії і знайшла засоби здержати цілість австрійської держави. 4) Розглянула можливість ревізії мировних договорів з Австрією, Мадярщиною і Болгарією.

РИМ, ПАТ. Мусоліні прилетів літаком до Форлі, звідкіля відіхав до Ронка для Камінато на кількаденний відпочинок перед конференцією у Стрезі. Політичні кола звертають увагу, що Мусоліні перед кожною міжнародньою конференцією відпочиває кілька днів і тоді підготовляється до нарад з представниками інших держав.

Правдиво гарне срібло
ФАБРИКА СРІБНИХ ВИРОБІВ
Д. Л. Найман Львів, Кохановського ч. 21. (Рік осн. 1880). — Тел. 6-74
Можна дістати у всіх більших ювелерських магазинах в цілім краю. 313 30—30

Справжні відносини у Мексику.

НЮ ЙОРК, (Вл. кор.) Товариство Північно-Американських Газет вислало недавно свого представника до Мексика для перевірки тамошніх умовин. Тепер цей кореспондент, С. Л. А. Маршал, подає свої звідомлення. Досі появилися три статті. У першій каже Маршал, що в Мексику справді переслідують католицьку віру. Всі губернатори, крім одного, йдуть рука в руку з федеральним урядом. Церкви позамикані і вірних карають за спробу молитися у замкнених церквах. Релігійність між населенням зросла до небувалих розмірів. В кожній фабриці робітники ставлять престоли на місце збурених престолів по церквах. На запит, чи не бояться поліції, відповідають: „Хэй поліція прийде й спробує їх забрати"

Виховання по школах пішло в безбожницькому напрямку. Дітвору учать, що Бога нема, людина є найвищим ґатунком над собою. Водночас учать дітей, що вийшли із діточих садків, про полові справи. Показують їм образки наших людей та кажуть: „Це природа". Учителі зогиджують духовенство по школах. Загалом пробують увести соціялістичні методи навчання, але, що це значить, ніхто не має ясного поняття. Шкільні підручники щойно друкують; вони написані в безбожницькому дусі.

Чи в Мексику закинули большевики? — Теоретично так. Проголошують там большевицькі доктрини, але в практиці це виглядає інакше. Це тому так, що уряд хоче йти на руку всемогучим робітничим юніям і послугується їхньою тактикою в агітації, але у практиці большевицьких дічів нераз замикається до арешту. З цього виходить дволичність теперішнього режіму: Говорять одне, роблять що іншого.

*) Масовий вибір грошей, складених у банку, спричинений побоюванням банкрутства.

Наступ китайських комуністів припинений.

ШАНГАЙ 6. 4. ПАТ. Офіційний комунікат каже, що урядовим військам удалось припинити наступ комуністів у провінції Квей-Чав. Червоні відділи відступили на схід. Тому минула небезпека, що китайські комуністи захоплять місто Квей-Янг.

Даньша кольонізація Криму жидами.

НЮ ЙОРК, (Вл. кор.). Жидівська телеграфічна агенція приносить таку вістку з Москви: Совітський уряд проголосив створення нової жидівської автономної округи в Криму, де веде кольонізацію жидами американський жидівський „Єдиний Комітет Розселення". Є це вже пята автономна жидівська округа в Совітському Союзі. Нова частина буде називатися Ларіндорф у честь недавно померлого Урі Ларіна, совітського жидівського провідника. Округа складається з 50 колгоспів.

Уряд забирає пакунки пересилані через Торгтосп в Рос'ю.

НЮ ЙОРК, (Вл. кор.) Бездротна телеграма до „Ню Йорк Таймса" каже, що державний уряд контролі припинив дозвіл висилки пакунків з харчами та матеріялами до німецьких земляків і приятелів у Совітській Росії. Німецький уряд давніше дав був дозвіл кожному своєму громадянинові висилати допомогу до Росії в пакунках вартости до 50 марок, казучи, що можна їх посилати через організацію Торгсін. Тепер виявилося, що пакунки з Німеччини конфіскували в Росії і передавали совітським урядовцям в округах, навіщених голодом. Що більше: Тих, для яких пакунок був призначений, підозрівали, що вони мають зв'язки із закордоном і совітська влада їх карала. Отже німецька добродійність виходила ще на шкоду їх землякам під Совітами. Німці висилали великі кількости німецьких виробів і продуктів в околицю над Волгою.

Арештували засудженого на 263 роки вязниці

ДАЛЬМАС, (Стейт Техас), 6. 4. ПАТ. Біля Ворту арештували Гамільтона, відомого під прізвищем „суспільний ворог" ч. 1." Гамільтона, що допустився багато грабіжницьких нападів, пошукували суди 6-х північно-західних стейтів і засудили на загальну кару 263 роки вязниці. Замкнули його були в вязниці у 1931. р., та він утік у січні 1934. р., при чому вбив одного сторожа. У квітні Гамільтона знову арештували та засудили на смерть. Три місяці опісля Гамільтон знову утік із вязниці. У лютому ц. р. вломився до арсеналу в Бомонті й забрав звідтам кріс'а і кільканадцять набоїв. Тепер Гамільтона відставили під сильною ескортою до вязниці.

При звапненні кровоносних посуд, мізку і серця, вживаючи щодня малу скількість природної гіркої води **Franciszka-Józefa** можна мати легке випорожнення. — Поручають її лікарі.

Ревматизм є недугою холодної і вогкої пори року.

З весною, коли повітря все ще є досить холодне і часто пересичене вогкістю, збільшуються ревматичні недомагання. У нашому малосонячному і багатому в опади кліматі, найчастіше довучає ревма млинів, яку спричинює звичайне або перестуда через натіл, раптові зміни погоди, або теж через невідповідні мешканеві умовини. Часто трапляється, що одниця недуги локується в мязнях криїв (постріл), а часами ці болі дають відчувати щораз в іншому місці. Лікування ревматичних терпінь вимагає раціональної і дбайливої курації, при чому треба пересторігати дієту. Лікарські досвіди виказали, що у лікуванні цих схорінь є вказані саліцинові препарати, які у сполуці зі солями літу осягнули сильно зміцнений вплив. Одним з таких протиревматичних засобів є таблетки Тоталь. Уживаємо їх в артретизмі, ревмі та подагрі. Тоталь успокоює болі і приносить полекші. Таблетки Тоталь уживаємо теж при грипі, перестуді, болях нервів і голови.

Козир сезону!

ІДЕН У ЛІЖКУ.

ЛЬОНДОН, 6. 3. ПАТ. На припоручення лікаря льорд Іден остався нині рано в ліжку. В льондонських колах зазначують, що британський уряд вважає конференцію в Стрезі подією першорядної ваги. Досі не постановили хто буде заступати В. Британію в Стрезі.

БОЛГАРСЬКИЙ МІНІСТЕР У ВАРШАВІ.

ВАРШАВА, 6. 4. ПАТ. У неділю приїздить до Варшави болгарський міністер освіти Радев. Побуде 3 дні, потім поїде до Кракова.

САБОТАЖ.

ДЕБЛІН, 6. 4. ПАТ. На значному просторі графства Корк невідомі люди поперерізували телеграфічні дроти та попідрізували тел. стовпи. Залізнична сполука наслідком того була довгий час перервана, а цілі околиці зовсім ізольовані. Комунікація між Корком і Дебліном відбувається бічними шляхами. В звязку з саботажем арештували багато осіб членів „синіх сорочок". Мета саботажу незнана.

ВСІ ДІТИ на селі і в місті читають:
„Світ дитини" і „Діточу Бібліотеку"
Цілорічні передплати по 5 зол. висилати на адресу: Львів, вул. Зіморовича 3.

Ц-Р ЕВГЕН ОЛЕСНИЦЬКИЙ. 42

СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ.

(Докінчення.)

В яких відносинах були наші проурядові посли до Баденія, зілюстрував фікт, поданий в короткім часі потім, як він став премієром, віденською газетою „Deutsches Volksblatt". В опозиції до Баденія станули в парляменті антисеміти під проводом Люегера. При першому голосуванні, яке відбулося у спірній між ними, хоч зовсім несенціональній справі, руські посли уважали за відповідне здержатися від голосування. Це так розлютило Баденія, що він прикликав до себе в парламенті на салі Барвінського, Мандичевського й Вахнянина і висказав їм доволі голосно, як, що могли це чути інші посли, своє невдоволення словами: **Wy durnie, ja was wszystkich porozpędzam.** Згаданим послам були ті слова дуже прикрі і вони простували це в „Deutsches Volksblatt-і"! одначе редакція тої газети додала при спростуванні, що це подали їй вірогідні особи з парляментарних кругів, які при цьому були і це чули. Значить, що наші парляментарні представники були просто льокаями Баденія і він поводився з ними як з льокаями. І чи від таких послів можна було ждати, щоб вони станули проти нього й уступилися за кривди народу?

Про галицькі вибори помістила гостру статтю д-ра І. Франка віденська „Zeit"; та стаття зробила у Відні більше вражіння, як усі статті посли в парламенті. При буджетовій дебаті прийшло до полеміки між Романчуком і Вахнянином, з яких перший виступив проти Баденія і його програми, а другий боронив його. Був це деморалізуючий вид. Купила собі з нього не лише віденська, але навіть польська преса, яка писала про це під наголовком „Duet profesorów".

Бадені був паном ситуації у Відні, а рівночасно став його брат Станислав крайовим маршалком у Галичині і був ним з короткою перервою понад 25 літ. Була це амбітна людина і він відограв в історії краю значну ролю. Був він теж енергійний, та не брутальний, як Казимир і був від нього спосібніший. Проявляв свою енергію і в управі крайового виділу і в веденні сойму, хоч не йшов за далеко і не ломив регуляміну навіть у часах української обструкції, якої ще дожив і яку тяжко йому приходилося переходити. Був безперечно найспосібніший і найенергічніший з усіх краєвих маршалків і як патріот та правдивий польський державний муж віддав польській справі великі прислуги. Не був приятелем русинів, за якого його мали деякі, особливо між поляками, та як розумна людина і політик розумів, що не прислужиться польській справі той, хто пропасть між поляками й русинами поширює до крайности. І тому в своїй поведінці був більш умірковний, як інші польські політики, та — що найважніше — не схилявся ніколи до підтримування москвофілів і остерігав перед ним поляків та не приложив ніколи руки до винаравання їх проти українців. Оргій польсько-московського єднання з передвоєнних часів він не дожив. Серед русинів лишив память може одиноко польського політика, з яким відносини були ще сяк-так можливі. Та це не здогодило ані на крихту того тяжкого проклону, який від цілого руського народу висить над сумною памятю Казимира Баденія.

Всі ті виборчі події мусіли знайти відгомін у міжнаціональних відносинах в краю в усіх напрямках, взірвати взаємини між русинами й поляками на всіх полях, передовсім взаємини товариські. Відчув я це також і на своїй канцелярії, проти котрої поляки уладили правдивий бойкот. Та якось пережив це щасливо. Скінчилася особиста приязнь між поляками й русинами там, де вона ще досі була. В Жидачеві зірвали русини всі відносини зі старостою Галецьким і між іншими зірвав з ними звязки також старенький місцевий парох о. Лукавецький, людина дуже симпатична і всіми загально люблена. З часом стало Галецькому жаль тих взаємин і він шукав за посередниками, які би їх наново навязали. Той місії підявся повітовий інжинір Малецький, поляк, також стара людина, цікавий для нас тим, що будучи родом з Росії, в молодих своїх роках побирав науки в Петербурзі і там особисто познайомився з Тарасом Шевченком. Він вибрався до о. Лукавецького і старався намовити його, як міг, щоб він Галецькому простив і з ним погодився. О. Лукавецький був невблаганий, тому Малецький ужив останнього аргументу:

— Ależ, księże kanoniku, Chrystus przebaczył łotrowi!

— Nie jestem Chrystusem і łotrowi nie przebaczę! — була відповідь о. Лукавецького і при ній стояв він уже аж до смерти

*

Від Ред.: На цьому прикінчується спомини пок. Е. Олесницького. Докінчити їх не дозволила йому передчасна смерть. — Незалежно від цих споминів Редакція „Діла" має ще в себе щоденник Покійного з часу світової війни (рр. 1914—1917), який поки що не надається до публікації.

Міські Театри в неділю 7-го квітня 1935.

Великий Театр по найнижчих цінах
вемичавий твір К. Г. Ростворовського
год. 3·30 попол. **„ПЕРЕНОСИНИ“**
год. 7·30 веч. Безсмертна драматична поема Жигмунта Красінського **„Небожеська комедія“**

Театр Різнородностей Нині 7·30
капітальна комедія
Подружий метч
Невтишний сміх на салі.

Слідство проти Василя Вишиваного?

ПАРИЖ, 6. 4. 11. ПАТ. Слідчий суддя рішив вести слідство проти колишнього архикнязя Вільгельма Габсбурґа (Вишиваного), замешкалого у Парижі, замішаного у процес за обмани своєї приятельки Полєти Куїби.

Цю вістку подаємо з журналістичного обов'язку не відповідальність ПАТ-а.

Хто зложить на дар „Просвіті“ — облекшить її важкі завдання.

Колбі думає, що Німеччина шукає розправи на Сході.

НЮ ЙОРК, 22-го березня. (Вл. кор.) Бейнбрідж Колбі, кол. секретар стейту в кабінеті президента Вудро Вільсона, висловився перед представниками преси, що — на його думку — Німеччина приготовляє свою армію не до побоювання Заходу, але Сходу. „Японія натискає на Росію із Сходу — казав Колбі — а недавня німецька енунціяція каже, що вона мріє про експанзію не на Заході, а на Сході. Це значить, що ключа до розвязки сенсаційних подій треба шукати в Росії“.

Для Америки дораджує Колбі таку поведінку: Треба берегтися всякого вмішування в теперішнє положення, навіть урядово не висловлювати ніякої думки, бо це може спричинити ще більшу метушню.

Від 2600 літ перший чужий володар у Японії.

ЛЬОНДОН, 6. 4. ПАТ. Із Токія повідомляють, що цісар Маньджу-Ко, Канъ Те, приїхав нині до Японії, подорожуючи з Дайрену японським панцирником. Цісар Канъ-Те це перший із чужих володарів, які колинебудь ступили на японську землю, від хвилини, коли тому 2.600 літ основано теперішню династію японських цісарів. У Йокогамі, куди приїхав цісар Маньджурії, ждав на нього князь Чічібу, брат цісаря Японії. Як виїздив до пристані, японська фльота, 70 кораблів, привитала цісаря сальвами. У Токіо на двірці ждав на монарха зверхника держави цісар Японії з почотом. Після привитання обидва монархи відїхали величавою каретою вулицями міста до палати Акасака, яку призначили цісареві на резиденцію. Місто святочно удекоровано прапорами обох союзних держав.

—o—

РЕФОРМАЦЬКІ
ПІҐУЛКИ з маркою **ЧЕРНЕЦЬ**
(ZAKONNIK)
ВЖИВАЄМО:
ЯКО РЕГУЛЮЮЧІ ШЛУНОК
ПРИ ТЕРПІННЯХ ПЕЧІНКИ
НАДМІРНІЙ ОПАСИСТОСТИ
ЛАГОДЯТЬ ГЕМОРОЇДИ
І ПРИ НАХИЛІ ДО ОБСТРУКЦІЇ
Є ЛАҐІДНИМ ПРОЧИЩУЮЧИМ ЗАСОБОМ

Вживати 1 до 2 пігулки на ніч.

НОВИНКИ

— **Хто перший** відвідає український магазин взуття „Такт“, Львів, Ринок 43, де також на замовлення виконують всі шевські роботи солідно, дешево й скоро — даю 2% на Рідну Школу. 1132 7-10

— **На свята** найдешевше джерело закупна першої якости **вуджениии і мяса,** волового, телячого, вепрового в нововідкритих мясарських склепах **„Центросоюзу“** при вул. **Личаківській ч. 50 і Жовківській ч. 175.** Замовлення приймають крамниці або телефоном 289-27. Для крамниць гуртом відповідний рабат. 1235

— **Європі загрожу катастрофа від землетрусів.** Багато европейських геольогів заявило, що в найближчих роках навістять цілу Европу великі земьетруси. Головно середущій Европі, отже таким чином і нашій країні, загрожує неминуча загибіль. Потрясення мають бути такі сильні, що з усіх міст та сіл не залишиться „камінь на камені“. Гірку думки про це жахливе майбутне найкраще осолоджувати цукорками „Фортуни Нової“. 1166

— **Марійське Товариство Пань у Стрию** повідомляє про те, що в четвер 11. квітня в год. 8.30 рано, відправиться в міській церкві заходом того товариства Поминальне Богослужения за упокій душі колишньої заступниці голови і діяльної членки Олени Ґенлзінської. 1230

— **Великдень іде!** Народні звичаї загибають, впроваджуємо чужину, своє гарне забуваємо, зате чужі беруть наше за своє і чваняться. Одним із найкращих звичаїв є хороводи, що їх виводить молодь на Великдень — а які дуже надаються на концерти і народні свята через цілий рік — замість чужих балетів. На Жіночому Конгресі в Станиславові ягілки найбільше подобалися. Впроваджуймо їх навіть там, де їх досі не грали! Підручник ягілок (ягілок, гайвок) з нотами на соц. ін і адьт і словами замовляти у д-ра Бориняка Олександра, Львів, Театинська 31, пересилаючи переказом зол. 2, себто за книжку зол. 1.80 і на порто 20 сот. — В книгарні по зол. 1.80. — Спішіть бо книжка вже вичерпується! 1231

— **Порадня прання.** Мин. тижня відкрила фірма Шіхт-Левен А-С. порадні прання у Станиславові при вул. Казимирівській ч. 3, в Тернополі, Ринок 33, в Самборі при вул. Коперника 4 і в Стрию при вул. Собіського ріг Голуховського. Такі станиці, які вже давніше відкрито на терені цілої Польщі, стрінулися з великим признанням Вп. Господинь. Порадні є чинні щодня, крім неділь і свят, безперервно від 9. рано до 7. вечір. У порадні даються **безплатно** вказівки, як треба прати білля біле кольорове, вовну, шовки і т. д. Пані, які бажають скористати з Порадні, можуть принести зі собою дрібну штуку і випрати її на місці. Треба тільки принести пачку Радіону, бо в Порадні Радіону не продається. Отже запрошуємо **Шіхт-Левер А. С.**

— **Подружжа двох українців з мільонерками.** Цього року двох наших львівських земляків оженилось із двома американками-мільонерками. Коли один із журналістів спитав їх, чому завдячують свій успіх, вони відповіли, що молоді американки звернули передовсім увагу на їх спортові мужеські сорочки. Сорочки ці, готові і на міру, з першорядних матеріялів фірми „ЕМКА“ куплені в Коопер. „Пласт“, Сикстуська 29, або у Стефанії Монцібович, вул. Хмільовського 15. 213 2-2

— **Концерт Іванни Шмериковської-Приймової** відбудеться 10. квітня у великій салі Муз. Т-ва ім. Лисенка вул. Шашкевича, год. 8.15 веч. Пісні з різних епох дадуть концертантці можність виказати її музичне уміння та почуття стилю. В програмі збуджують велике зацікавлення пісні Ст. Туркевич-Лісовської. Композиторка належить до модерної школи. На перший плян виб'ивається у неї створення відповідного настрою. Звукові краски віддають зміст слова. Дальше атракційною точкою концерту будуть лемківські пісні у новій гармонізації В. Барвінського (фортепян та скрипка). Білети скорше до набуття у Союзнім Базарі.

— **Реферат про пок. В. Липинського для чужинців.** В католицькому „Лео-Ґезельшафт“ у Відні виголосив З. ц. м. доц. д-р Вол. Залозецький реферат під наз. „Вячеслав Липинський, український теоретик класократичного руху“.

— **Контроля приватних шкіл.** Міністерство освіти виясиює, що фінансова господарка усіх приватних фахових шкіл, які дістають в якійнебудь формі підмогу від держави, підлягає контролі шкільних кураторій.

— **До відома тих, що відвідують борнславський басейн.** Прогульковці, що відвідують борнславський нафтовий басейн, повинні знати, що в Борнславі є дім фондації Христіянської Громади, призначений на літню оселю, де є вигідні нічліги в ціні 20 сотиків від особи. Кожний прогульковець може користати з тих нічлігів (ліжко з чистою постелею). Зголошуватись до фондації Христ. Громади в Борнславі або до о. пар. Івана Ліщинського.

— **Цікава льотерія.** Відділ Українського Центрального Комітету у Львові влаштовує льотерію. Головні виграні є такі: фортепіян, Загальна Енциклопедія, образи Новаківського, Кожушки Дядинюка, Осінчука, Іванця, Морозa й ін. Крім того багато ще й інших річей призначено на виграні. Деякі з річей, що є призначені на виграні, виставлені в книгарні Наукового Т-ва ім. Шевченка у Львові, Ринок 10 (у вітрині з боку Руської вулиці.). Всіх білетів є 2000 штук. Ціна одного білету 1 золотий. Набувати їх можна в книгарні Наукового Т-ва ім. Шевченка у Львові, Ринок 10 та в книгарні „Рідної Школи“ у Львові, Сикстуська 20. Тягнення відбудеться дня 9. червня ц. р. в годині 17, в салі „Бесіди“, при вулиці Руговського 22. у Львові. Чистий зиск з льотерії призначений на добродійні цілі еміграції з України.

Великий вибір блаватних товарів
поручає фірма
Антін Увєра
ЛЬВІВ, вул. ГАЛИЦЬКА ч. 10.
2—20 Ціни надзвичайно низькі.

— **30 зелених почтових скриньок** появилося у Львові для місцевої почти, розміщених у різних місцях міста. Листи, вкинені до тих скриньок до год. 16-ої доручать адресатам ще того самого дня. Доручуватимуть почту пополудні, а навіть вечором в усьому терені почтового уряду Львів І.

Всі зложимо „Дар Просвіті“ — всі своїми власними силами викуємо кращу долю нації.

— **Розправу проти пос. Вахнюка,** обвинуваченого дрогобицьким судом в цьому, що підбурював нарід на вічу, відложили до травня задля покликання нових відків.

— **Львівська хроніка.** В хаті при вул. Під Дубом 7 помер із нужди 31-літній безробітний Евг. Авербах, де його були з милосердя приняли. Недавно Авербах кинувся із II. поверха каменици при вул. Курковій ч. 35, та зачепився за балькон I. поверха. Опісля найшли були Авербаха затроєного в Вел. Театрі перед льожею президента. — У готелі „Ревіон“ при вул. Рутовського 26 застрілився 27-літний Йосиф Волосецький, хорий на туберкульозу. — На вул. Кадетській арештували возного Пов. Каси Ощадности Юліяна Семика, який вкрав 8.000 зол. Він оставив був своїй жінці 7.000 зол., а сам із 1000 зол. хотів внемігрувати до Марока. Та не мав відваги, а що гроші минались, вернувся до Львова. — В готелі „Народної Гостинниці“ застрілився 32-літний Евген Бергверк, приватний урядовець з Дрогобича, з причини браку праці. — Арештовано Яна Ставарського, Сам. Ружера і Йосифа Габарського за те, що кинулися на поверунків і ставили опір при виконуванні екзекуції.

БАРВАМИ ВЕСЕЛКИ
міняться тисячами колірів
Шовкові панчохи
по зол. 1·70
ФІРМИ: **„ARCO“**
ЛЬВІВ, пл. ГАЛИЦЬКА ч. 3. 910

— **Завзятий сектяр.** Антін Сюкало, син селянина з околиці Замістя (Холмщина) пішов до війська. Приділили його до служби в КОП-у, яку робив на волинському кордоні. Підчас служби почав роздумувати — як опісля зізнав — про життя та про зброю, яку дають одному чоловікові проти другого. Вернув до дому, пристав до секти адвентистів. Коли за рік покликали його на військові вправи, повідомив команду про свої релігійні переконання. Одначе на це не дивились і казали йому перед уставленим відділом вояків взяти кріс до рук. Сюкало не послухав і сказав: Хочете мене навчити убивати ближнього?

го, а я не хочу. Зробити комусь кривду то великий гріх, а що доперва убивати. Ми адвентисти придержуємось евангелія. — Тоді одержав вин наказ взяти крісь в руку, а коли три рази він відмовився, його арештували. І пересидів в тюрмі 11 місяців за невиконання приказу. А що Сюкало є також вегетаріянином, то жив лише водою і хлібом. Щож буде, як знову піде до війська на вправи? Напевно піде знову до вязниці, бо секта реформованих адвентистів не користає з тих привілеїв, що баптисти, яких беруть лише до праці в санітарних відділах. І такий А. Сюкало стоїть проти цілого озброєного світа, сам о-зброєний в свою віру.

— **Десять тисяч подань на 200 опорожнених місць.** У Варшаві перейшло коло 200 міських і трамваєвих службовців на емеритуру, не хотячи погодитись на нові умовини праці. Наслідки є тепер такі, що на магістрат, трамваєві каналізаційні та інші підприємства хлинули безконечні маси безробітних, які шукають заняття. Досі вплинуло поверх 10.000 подань, переважно осіб, що не мають відповідних кваліфікацій.

— **З Польщі.** В кількох місцевостях виленського воєвідства шириться плямистий тиф. — В Бузі під селом Шостаки виловлено тіло коло 30-літнього мужчини, якого хтось убив і кинув до ріки. — У Варшаві помер композитор і оперовий диригент Еміль Млинарський.

— **Славяни множаться.** Французька статистика затрівожена упадком романської раси. Стверджено, що з початком 19-го століття норманські народи творили третину европейського населення. З кожним десятиліттям це відношення зменшується в їй некористь і в 1960 р. норманські народи будуть тільки пятою частиною народів Европи. Так само з германськими народами, що перед війною творили 33 проц. населення Европи. За 25 літ спадуть до 26 проц. Зате обчислення французьких статистиків ставлять дуже корисні гороскопи для народів славянських. Число славян зростає постійно і за 25 літ вони будуть творити половину мешканців цілої Европи.

— **Клопіт з кораблем.** Колишній найбільший німецький корабель „Фатер", що після війни припав як добича Злуч. Державам (його купила корабельна лінія Юнайтед Стейтс Лайнс із зміненою назвою „Левіатен"), вислужив уже свої літа і піде на спочинок. Був це дорогий корабель, бо сама перерібка коштувала 8 міл. дол., а ще й так він не виплачувався. На його місце збудує Юнайтед Стейтс Лайнс інший корабель, коштом 10 міліонів. Тому, що будова такого корабля в чужих варстатах коштувалаб лише 6 міл. дол., уряд Злуч. Держав має доплатити 4 міл. дол. від себе, коби лише затримати будову в Америці. „Левіатен" стоїть тепер у пристані в Гобокен і чекає своєї долі. Його хотіли перебудувати ще раз на найновіший зад, але кошти показались завеликі, а подорожні не хотіли їздити ним з давним способом будови.

НАСІННЯ городовини, господарські і квітові, огородниче приладдя, засоби до поборювання шкідників
ЛЬВІВ, Трибунальська 3 Телефон 255-70. 9/6 1—2 **Е. ФРЕЕҐЕ**

— **Замерз богатий жебрак.** В брамі одного дому в Люблині знайшли тіло людини, що замерзла зі зимна. Показалося, що це знаний в місті жебрак Огурек, який жебрав головно на передмістях. Носив плащ, зшиваний зі шматків найріжнородніших матерій. А що латки були нашивані на латках, то плащ приймав щораз більші розміри. Звертало загальну увагу, що Огурек ніколи з тим плащем не розлучався і пильнував його як ока в голові. Після його смерти загадка вияснилася. Плащ попорено і знайдено в ньому поважну готівку 8.000 зол., зашитих в ріжних місцях. Це була його ощадність з цілого життя.

— **Ріжні вістки.** Німецький уряд покликав 3000 австрійських робітників-металістів для праці на фабриках для виробництва зброї. — Союз власників готелів у Швайцарії звернувся до адміністрації залізниць з проханням увести зниження тарифу для туристів на весняний сезон. — У бібліотеці американського вашингтонського конгресу (парляменту) відкрили виставу рукописів фільософа Маймоніда. — Почали працювати над безпосередньою телефонічною комунікацією між Францією й Америкою; досі ця комунікація йде через Ачелію. — У Будапешті страйкує 4000 шевців, домагаючись підвищення плаці. — Бельгійська поліція скомфіскувала 360 кільограмів золота, які від одним літак з Франції до Бельгії везучи, що везуть золото до державного банку.

— **ЗАПЕРТЯ.** Славні лікарі спеціялісти потверджують, що з дією природної гіркої води FRANCISZKA-JÓZEFA під кожним оглядом вповолені.

На Свята!!!
ДО ТІСТ і ПЛЯЦКІВ
Чоколяда в блоках
ЧОКОЛЯДА В ПОРОШКУ
Fuchs Шкірка помаранчева осмажена

ДИВОГЛЯДИ.

НОВИЙ НІМЕЦЬКИЙ ПРИВІТ.

Берлінський кореспондент львівського органу „Ревю" розмовляв довго на балю прєси з Геббельсом. „Чи правда — спитав швайцарський журналіст — що Гітлер, коли до нього звертаються з привітом „Гейль Гітлер!" також відповідає: „Гейль Гітлер!"? — Правда — відповів Геббельс — бо „Гейль Гітлер!" стало вже загальнонімецьким привітом і Гітлер уживає його як усі інші.

ЩО КОШТУЄ УКРАЇНСЬКИЙ БОРЩ?

Читаємо у большевицьких „Ізвестіях" з 30. березня: „Совітські літниця приготовляються живо до літнього сезону. В Ялті, Сухумі, Хості і Пятигорську відчинять зразкові ресторани. Ціни знижені у порівнянні до минулого року, але таки недоступні для пересічного громадянина. Так звичайний оселедець з гарніром коштує 3 рублі, український борщ 3 р. 50 к., ковбаски з капустою 4 рублі"

З кіна.

КІНО „МАРУСЕНЬКА": „БОЖОК ШВДЕННИХ ВОД" і „ЛЕДІ ЛЮ".

Перша фільма сензаційного змісту. Йде про суперництво двох моряків за першенство на морі та в успіхах до дівчини. Головні ролі грають Річард Арлен і Фей Рей.

„Леді Лю" — це друга фільма з оригінальною Мі Вест. Зміст доволі цікавий, має кілька добрих моментів. Можна подивитяти головну акторку: чи не одинока, що не дбає про свою „лінію".

(ст.)

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

ДМИТРО КАТАМАЙ,

колишній поручник УСС., підполковник Дієвої Армії УНР. і етапний комендант Українського Легіону в Відні, помер 2. квітня 1935 р. у Відні в 48. році життя. Похорон відбудеться з каплиці заг. шпиталю на центральний цвинтар 8. квітня. Зупокійне богослуження відправиться 9. квітня в 8. год. рано в церкві св. Варвари.

Покійний, скінчивши учительську семінарію, був співробітником „Громадського Голосу". В 1933 р. основав і редагував „Ілюстровану Україну". Одночасно присвятив усі свої сили організації УСС. У визвольних змаганнях Покійний як підполковник дієвої армії УНР. брав активну участь. З польського концентраційного табору утік до Відня, де прожив до останніх днів з праці рук в олній з українських книгарень Відня. В. И. П.!

Дописи.

ЛЬВІВ.

Ремісниче молодь — Шевченкові. Дня 31. березня ц. р. юнацтво рем.-пром. бурси у Львові вшанувало у чит. „Просвіти" на Личакові память Шевченка доволі вдатним концертом. Під звуки „Заповіту" виступив на естраду п. Книш і палким словом схарактеризував постать поета. Слідували пісні, деклямації і мандоліновий секстет бурсаків; заслуговувала на увагу деклямація Іваськевича. Окремі точки заняли чельове й пісенне сольо Рибчина, при акомпаніяменті п. О. Гнатишакової. Концерт закінчено національним гимном, який підняло одноцушно все ремісниче юнацтво, що вщерть виповнило салю. Також і старше громадянство явилося на концерті доволі численно, так, що цей виступ ремісничого юнацтва приходиться занотувати як один з кращих і симпатичніших.

Загальні збори чит. „Просвіти" в Голоску Великім. В зим. неділю (31. III. ц. р.) відбулися звичайні загальні збори читальні „Просвіти" в Голоску Великім біля Львова. Громадяни Голоска Вел. вибудували в минулому році прекрасну читальняну домівку. Вибудували домівку в минущих тяжких часах річ нелегка, тимбільше, коли зачинається з нічого. Але голощани не зачинали з нічого, вони мали те, що найважніше для нужного діла: Запал і посвяту. Найбідніші складали датки по 50 і 100 зол! Всю роботу при будові виконували безкорисно самі члени читальні. Трохи гроша дорічними і так придбали власну хату. І оце вперше у новій домівці відбулися загальні збори. На зборах говорили про дальшу працю. Тепер — був голос — треба насправді працювати по просвітянськи, бо дотепер найважніше було збудувати хату. Загальні збори вибрали новий виділ з п. Гнатишаком як головою. Ще в цьому році в залі читальні в Голоску Великім святкуватиме досвічення своєї домівки.

—o—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Антін Лотоцький: БУЛО КОЛИСЬ НА УКРАЇНІ. Історичні оповідання. Частина перша: Найдавніші часи. Львів 1934. Накладом Видавництва „Наш Приятель". Стор. 52, ф. 8°.

Антін Лотоцький: БУЛО КОЛИСЬ НА УКРАЇНІ. Історичні оповідання. Частина друга: Великомонгольська доба. Львів 1935. Накладом Видавництва „Наш Приятель". Стор. 84, ф. 8°. Вінету й ілюстрації до обох книжочок зладив Петро Андрусів.

о. Михайло Дороцький: 1) В ЦЕРКВАХ БЛАГОСЛОВІТЬ ГОСПОДА. Стор. 16, ф. 16°.

2) **„РАДУЙСЯ ЖИВОТОНОСНИЙ ХРЕСТЕ."** Ст. 32, ф. 16°. Накладом В-ва ЧСВВ. у Жовкві.

ЖУРНАЛИ.

КООПЕРАТИВНА РЕСПУБЛИКА, економічно-суспільний місячник. Львів, квітень 1935. Р. VIII. ч. 4. — Зміст: На окраю днів: К. Мацієвич: Один з етапів аграрної революції в Україні. К. Коберський: Передумови справжнього відродження. А. Жук: Вклади в кредитових кооперативах Польщі в 1930—34 рр. С. Г. Серіозна справа. Хроніка. В. Тотоміянц: Кооперація в Греції. Підготовча акція проти української кооперації в Румунії. С. Бородаєвський: Збіжевий монополь в ЧСР і кооперація. Господарська хроніка. Додаток: І. Витанович: Володимир Навроцький (1847—1882), перший український статистик-економіст в Галичині.

РІДНА ШКОЛА, ілюстрований часопис для вс. Львів, 1. квітня 1935. Р. IV. Ч. 7. Зміст: Чи українське суспільство цікавиться школою (з приводу ексцизації куратора Л. Ш. О.). Юрій Горліс-Горський: Лекція політграмотн (фейлетон). Світила Зоряниці. Рідна Школа у львівській Духовній Академії. Лев Ясінчук: Народній учитель у новій повісті. Д-р Іван Раковський головою Наукового Т-ва ім. Шевченка. Дорість Рідної Школи: Дорість у практиці. Ігор Лосьмий: Недільні школи в Полтаві на початку 60-х років мин. ст. Т. Монюк: Декільна завваг до реформи нар. освіти в Австрії. Сенатор Новак про незавидну долю учителя. Хомин Михайло: Конечність фізичного виховання. З життя Рідної Школи. Бібліографія. Рідні вісті.

ГОСПОДАРСЬКО КООПЕРАТИВНИЙ ЧАСОПИС, Львів, неділя 31. березня 1935. Р. XV. Ч. 13.

СОКІЛЬСЬКІ ВІСТИ, орган Українського Сокільства. Львів, квітень 1935. Р. VIII. Ч. 4.

ГУРТУЙМОСЯ, трьохмісячний журнал військового громадської думки. Прага січень—лютий—березень 1935 р. Р. I. (VII) Ч. 1. (XIII).

УКРАЇНСЬКИЙ СОКІЛ, часопис Союзу Українського Сокільства за кордоном. Прага, березень 1935. Р. II. Ч. 3.

СВІТ ДИТИНИ. Львів квітень 1935. Р. XVI. Ч. 8.

УКРАЇНСЬКЕ ЮНАЦТВО, ілюстрований журнал української молоді. Львів, квітень 1935. Р. III. Ч. 4.

SLOVANSKY PREHLED, Praha, brezen 1935. R. XXVII. C. 3.

PŁOMYK, tygodnik dla dzieci i młodzieży. Warszawa, 1. kwietnia 1935. R. 19. Nr. 30.

PŁOMYCZEK, tygodnik dla młodszych dzieci. Warszawa, 1. kwietnia 1935. R. 19. Nr. 30.

Майже ЗАДУРНО рушники полотна 50 сот. панама 90 сот., вспли 1·10, крепон 70 сот. вева 1·— та модні вовни на 40% дешевше
БЛАВАТНИЙ БАЗАР — Львів, Вовмін ч. 12.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Неділя, 7. IV. год. 3:30 веч. „Перенесення".

Неділя, 7. IV. год. 7:30 веч. „Небожеська комедія".

Понеділок, 8. IV. год. 7:30 веч. „Чужа дитина". Виступ „Хвилі".

Театр Різнороднестей.

Неділя, 7. IV. год. 7:30 веч. „Подружній мотив".

Понеділок, 8. IV. год. 7:30 веч. „Подружній мотив".

Кіна.

АДРІЯ: „Поза мурами монастиря" та додаток.

АПОЛЬО: „Недокінчена симфонія".

АТЛЯНТИК: „Московські ночі".

ВАНДА: „Брат дівчини", „Білий шанх".

ГРАЖИНА: „Вероніка" (Фр. Галь)

КАСІНО: „Весела вдова" оперетка Легара (з Мор. Шевальє та Макдональд).

КОЛІСЕУМ: „Гвінеї та доляри" та ревія.

КОПЕРНИК: „Клеопатра" та найновіший тижневик.

МАРУСЕНЬКА: „Божок південних вод", „Леді Лю".

МІРАЖ: „Танець кохання", „Чи Люцина то дівчина".

МУЗА: „Весняна парада" (Фр. Галь).

ПАКС: „Історія душі", Тижн. ПАТ-а.

ПАЛЯС: „Антіно - поліцмайстер" (Дизма).

ПАН: „Кохання Фрайдайн Доктор", „Створена до цілування".

РАЙ: „Каріока".

СВІТ: „Мікі Маус", „Новочасний Робінзон Крузо".

СОНЦЕ: „Прощання зі зброєю" та ревія.

СТИЛЕВЕ: „Весела Зузанна" та ревія Передсвяточні усмішки".

УТІХА: „Віва Відаль!" та ревія.

ХИМЕРА: „Четирьох джентельменів" і Бастер Кітон.

Закордонне радіо.

Неділя, 7. квітня 1935.

Відень (506,8) 11·45 Симф. концерт, 13·00 Музика лісього світу, 15·45 Югосл. камер. музика, 19·20 Форт. ресіталь, **Братислава** (298,8) 20·40 „Вовкулак" оп. Конрадія, **Прага** (470,2) 11·00 Квартет, 12·15 **Париж** (1648) 19·00 Радіожурн, 20·00 „Метр Вольфрам" оп. Равра, **Берлін** (19·00 Музика, 19·15 Лотиська музика, 20·30 Йоганта" оп. Чайковського, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·30 Берлін югосл. нар. пісень, 20·00 Оп. музика, **Кельн** (455,9) 12·30 Дит. хор, 17·30 Музика, 19·00 „Фіделіо" оп. Бетовена, **Ляйпціг** (382,2) 11·30 Кантата Баха „Майн Гот зі дінг, ах дінге", 17·30 Нім., італ. і рос. пісні (Кадерле бас), **Мінхен** (405,4) 10·35 Форт. твори, 13·00 Муз. поранок, 17·50 Квінтет ф-моль Брамса, 20·00 Пятьсот літ розр. музики, **Будапешт** (550,5) 15·00 Скрипка, 20·00 Вок. концерт, 21·30 Концерт, **Мілянo** (368,6) 17·00 Концерт, **Рим** (420,8) 20·45 „Блакитний мазур" оп. Легара.

Понеділок, 8. квітня 1935.

Відень (506,8) 17·40 Соліст, 19·50 Муз. етюд, 21·40 Дас Кляйнде Лід (сп., симф. орх.), **Братислава** (298,8) 17·10 Спів, **Мор. Острава** (260,5) 19·15 Пісні, 21·15 Танк. музика, **Прага** (470,2) 12·35, 15·55 Сальон. орх., **Париж** (1648) 20·55 Віольончеля, форт., 21·40 Шварц. мельодії, **Берлін** (356,7) 20·20 Музика, 21·30 Концерт, **Гамбург** (331,9) 18·25 Пісні, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. вечірка, **Кельн** (455,9) 16·00 Спів (Шілер-Реп сопр.) 20·40, Старовіт. муз., сп., **Ляйпціг** (382,2) 20·10 Ляйпцігські композитори, **Мінхен** (405,4) 21·10 Вок. концерт, 22·30 Шубертові твори, **Будапешт** (550,5) 17·30 Сальон. муз., 19·20 Дует на тарогато, **Мілянo** (368,6) 11·30, 19·00 Легка музика, 22·00 Камер. муз., **Рим** (420,8) 17·30 Квартето ді Рома, 22·00 Танк. муз.

Львівське радіо.

Неділя, 7. квітня 1935.

9·00 Ранішня авд., 11·00 Богослуження, муз. і пісні з гр. пл., 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Сільва веруи, театр. репертуар, 14·00 Найгарніша гр. пл., 15·00 Нар. обрядовий рік (квітень) із муз. ілюстрацією, 15·12 Огляд ринків рільних продуктів, 15·35 Гр. пл., 15·45 Що треба знати про пасікання рослин, 16·00 Концерт солістів (муз. спів), 17·00 Концерт сальон. музики, 17·35 „Нора" оповідання для ст. дітей, 17·50 Культ. щоденного життя: „Спортовець", 18·00 Популярні пісьси з гр. пл., 18·20 Концерт підльвівських нар. хорів, 18·45 Життя молоді, 19·05 Муз. мозаїка з гр. пл. 19·45 Серед мазурських озер, 20·00 Починаємо сезон кон. мяча, 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо 21·00 Льожа Гаум., 21·30 Що читати, 21·45, Гр. пл., 22·00 Спорт. вістки, 22·02 Реклам. концерт, 22·15 Симф. концерт (муз. сп.), 23·05 Бовсерські фінали.

Понеділок, 8. квітня 1935.

6·30 Ранішня авд., 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорол. вістки, 12·05 Німецька опера з гр. пл., 12·45 Вказівки для молодих матерей. Виправа неповолітніх, 13·05 Полуд. денник. 13·05 Соліст (муз., сп.), 13·50 Експорт, 13·55 Біржа, 16·05 Концерт сальон.-джаз. орхестра, 16·30 Лекція нім. мови, 17·45 Бандровська - Турська з гр. пл., 17·00 Вже прилетіли птахи, 17·15 Заг. польська резерва, 17·00 Фільм. огляд 18·10 Арії та пісні з супр. форт., 18·25 Суспільна хвилинка, 18·30 Авд. для мол. дітей: І ви маєте голос перед мікрофоном (репетиція вправ), 18·45 Легка музика з гр. пл., 19·15 Як живе Люд. Дім, 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Авд. з Вільна, 20·00 „Що було би, коли б" концерт нездійснених мрій, 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Симф. концерт, 22·00 Реклам концерт, 22·15 Сальон. музика.

Не оплачується шити дома.

Знамените БІЛЛЯ мужеське, жіноче, дитяче і постелеве купите значно дешевше у фабриці білля **Львів** — Сикстуська 1

„Пав"

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·27—5·29 зол.

Нім. марка 1·95—2·05, фр. франки 34·80—35·05, шв. франки 171·50—172·00, фунти стерлінги 25·50—25·70, австр. шіллінги 98·00—99·50, чеські корони 21·60—21·90, рум. леви 32·50—34·00, ліри 43·50—44·50.

Золото: Долари 8·95—9·05, Франки фр. 34·20—34·50, Дукати 81·70—82·30, Корони 36·30—36·80, Рублі 46·00—47·00. 1 гр. 3·92·44.

Срібло: Корони австр. 0·32, Рублі 1·40, Фльорени 0·85, 1 гр. ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Г. К. З. 44·50—46·25, 5 проц. дол. Б. Г. 51·50—53·50, 4 проц. Зол. Б. Г. 44·00—45·50, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 47·00—48·50, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 52·00—53·50, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—63·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

Премівки.

Долярівки 53·00 — 54·50, Інвестиційні 108·00—112·00, Будівельна 45·50—47·00.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 7. квітня ц. р. кооперативам платив за:

		львоко Львів.
1 кг. масла франко магазин		2·50 зол.
1 л. молока		0·15 „
1 л. сметани		0·60 „
1 к. яєць		2·25—2·30 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло, молоко, сметану та яйця сильна.

Маслосоюз повідомляє, що від 7. квітня ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, яєко подвірна птахомісарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята		за 1 кг.	2·50 зол.
Молоді кури	І. кл.	„	0·90 „
Старі	„	„	0·75 „
Підгодов. індики	„	„	1·10 „
„ індички	„	„	1·30 „
Пантарки	„	„	1·30 „
Молоді голуби за пару			0·50 „

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

ОПОВІСТКИ.

Парохіяльні реколекції в церкві Успення Пр. Д. Марії (Голоскій) розпочинаються в неділю дня 7. ц. м. в год. 5 попол. В днях 8. 9. 11. і 12. це 6 в понеділок, вівторок, четвер і пятницю початок в год. 6·30 вечором. В середу 10-го в год. 6 вечором покдони. В суботу 13-го в год. 5 попол. сповідь. В неділю 14-го Служби Божі читані в 7., 8., 9. і 12 год. Співана Служба Божа в 10 год.

Загальні Збори філії „Просвіти" в Тернополі відбудуться в понеділок, 22 квітня 1935 р. в год. 10 передпол. у салі „Міщанського Братства". Порядок З. Зб. звичайний. **Видїл філії „Просвіти".**

Увага! Велика передсвяточна знижка цін на всякі матеріяли вовняні, шовкові й літні — у фірмі

Галицький Маґазин Новин

вул. ГАЛИЦЬКА ч. 15

Для приміру кільна цін:

Вовна шкільна від	1·50	Сатина шовкова	1·35	Атлас постелевий	1·40
Вовна на сукні „	1·60	Eponge у найнов. взори	1·55	Полотно на простир.	1·25
Шевіоти англ. „	2·80	Сирий шовк	1·15	Пошевки мережковані	1·90
Вовна на пляші	5·—	Поплеліна на сорочки	1·20	Простирала на ліжка	2·—
Вовна на комплети	5·50	Перкалїна кольорова	0·70	Обруси в метрах	1·90
Marocain в десен.	3·75	Полотно	0·55	Капи — обруси	2·50
Шовк блискучий	2·60	Зефір синій	0·55	Рушники кучерові	0·50
Перкалї	0·65	Димка на підштанці	0·65	Рушники вафлові	0·28
Шовк штучний	1·—	Зефір пріма	0·70	Стрічки до начищ.	0·45
Marocain на шлафр.	1·20	Вовн. рожевий	1·05	Простирала під ковдри	4·95

УВАГА: Великий вибір останніх новин на весняний і літний сезон. При закупні товару від 5·— зол. даром білети до першорядних кін. Замовлення з провінції виконуємо за почт. побранням.

Представників на Львів і поодинокі повіти, що ви конували би одночасно функції аквізитора, кольпортера та інкасента, на знаменитих умовах, прийме велике видавництво. Вимагані першорядні референції та порука за інкасо. Оферти слати до Адміністрації „Діла" для „Репрезентант".

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Ванни, насіди, балї поручає найдешевше Войтіх Заець, Оссолінських 14. 7—10

Коперти під ковдри 200/140 тревалі і чепурні 5·90, пошевки з медіоляму 1·90—2·75 якости 75 сот., професійні плащі 4·90. Фабрика білля „Астра", Львів, Сикстуська 2. 1059

Дитячий ровер, для хлопчика в віці 6—9 літ. оказійно до продання. Бюро інформації в Адміністрації „Світа Дитини", Львів, ул. Зиморовича 3. 1237 1-2

З причини виїзду продам на догідних умовах одноповерхову каменицю з дуже добре проспероуючою пекарнею в околиці фабрики Бачевського та поповибудовану в офісинах каменицю цілком вільну, яка надається на фабрику і мешкання. Вклад 50.000. Зголошення до Адміністрації під „Каменниця". 1236

Агентів до збирання замовлень по селах на рільничі приладдя шукає „Жниво". Львів, Жовківська 34. 22/56 1—4

Дві кімнати, кухня, комфорт до винайму. Театинська 3. 1238

ОГОЛОШЕННЯ.

ОСТЕРОГА.

Тому, що в торгівлі появились підроблені вироби ультрамарини з дуже подібними етикетами наших знаків „Меркур", „Курка" і „Жирафа", остерігаємо, щоби при закупні звертати пильну увагу на джерело товару. Наші вироби зі знаком „Меркур", „Курка" і „Жирафа" є хемічно чисті і найвидатніші до білля, ванна та малярських потреб.

ФАБРИКА УЛЬТРАМАРИНИ
Х. Перльмуттер
55/26 1-3 ЛЬВІВ — ЗНЕСІННЯ

Найдешевша вирібня СІТОК ДО ОГОРОЖІ **„Пяткодрут"** Львів, 1204 3—4 **Замарстинівська 33.**

ПЯЛИНА першорядні по зниженій ціні на догідних умовинах. Купно продажа. Зам на уживаних інструментів Новацкий, Пілсудського 17. 89 34—55

Загальні Збори „СОКОЛА-БАТЬКА" відбудуться в неділю 14. квітня 1935 р. в год. 9-ій у руханковій салі „Сокола-Батька" при вул. Руській ч. 20 з таким порядком нарад:

1. Відкриття Загальних Зборів.
2. Відчитання протоколу з останніх Загальних Зборів.
3. Звіт з діяльности Старшини Т-ва „Сокіл-Батько" за 1934 рік.
4. Звіт Провірної Комісії.
5. Дискусія над звітами та уділення абсолюторії уст. Старшині.
6. Вибір членів Старшини та Провірної Комісії.
7. Установлення членської вкладки на 1935 рік.
8. Внески й запити.

Коли не буде комплету в означений годині — Загальні Збори відбудуться годину пізніше, без огляду на скількість присутніх членів, з тим самим порядком нарад.

ЗА СТАРШИНУ ТОВАРИСТВА „СОКІЛ-БАТЬКО" У ЛЬВОВІ:
інж. М. Хроновят в. р. **Е. Благітка** в. р.
1232 голова. справник

Нагода для елєґантної й ощадної пані!

Першоюдна робітня корсетів **„КРИСТИНА"**, Львів, св. Миколая 17, партер. Веде її довголітня працівничка фірми „Малгожата" яка дає гарантію за першорядне виконання і матеріяли по дуже низьких цінах. 84/27 5—3

Українські — польські
Машини до писання
вживані та
ВІЧНІ золоті ПЕРА
поручає 220 2—3
„Машинополь", Львів, Сикстуська 9.

ЦЕ ТВІР, ЯКОГО НЕ ЗАСТУПИТЬ СОТКА ІНШИХ КНИГ.

Замовляйте!

1. УЗЕ. в 3 томах в півшкірі на сплати (по 10 зл. місячно) — 240 зл., за готівку — 150 зл.

2. УЗЕ., в 3 томах із додрукованого першого накладу (друга половина на дещо гіршому папері, без деяких ст. таблиць та в дешевшій оправі) за готівку — 90 зл.

3. Для заграниці 3 томи в півшкірі — 90 шв. франків, або їх рівновартість.

Замовляти:
Українська Загальна Енциклопедія, Коломия, Собеського 56. 1195

КОВДРИ
матераци, подушки, коци, білля на постіль
Маріян МЛЄКО
ЛЬВІВ, вул. КОРАБЛЬНИЦЬКА ч. 6, телефон 237-72 1234 1—20

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 5 текстових шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . зол. 0.35
„ „ одношпальтовий в тексті і новинках „ 0·60
„ „ на першій сторінці . „ 0·80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по кухно, продаж, винаєм і т. п. . . . . зол. 0.15 „ 0·10
шукаючі праці . . . . . „ 0·07
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 480·—
„ „ 1/2 . . . . . „ 250·—
„ „ 1/4 . . . . . „ 130·—
„ „ 1/8 . . . . . „ 70·—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло" Львів Ринок 10.

ч. 92 (13.990). Львів, понеділок 8. квітня 1935. Pocztową opłatę opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504-060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Бандитський напад на вулиці посла М. Бачинського на редактора І. Кедрина.

В суботу 6. ц. м. в год. пів до 6. вечір, коли ред. Іван Кедрин-Рудницький проходив Гетьманські Вали у Львові в сторону вул. Легіонів, підійшов до нього збоку посол ББ Міхал Бачинський і назвав його назвище. Коли ред. Кедрин потвердив і одночасний спитав „чим можу служити?" — в ціль мить М. Бачинський з цілою силою вдарив його кулаком поміж очі. Ред. І. Кедрин від несподіваного удару похитнувся, а напасник вдарив його ще кільька разів по голові. Нападений мав у руці важку теку з паперами й пересолю, якою інстинктовно заслонився. Напасник вирвав йому пересолю, зломив і кинув на вулицю. Весь час вимахував вуличні лайливі слова. (Слід додати, що Міхал Бачинський це людина атлетичної будови, на яку голову вищий від І. Кедрина, людина схорованої і дрібної будови).

Счинилося збіговище, на оклики зявився і поліцієнт, якому п. Бачинський кинув гордовито: „встем посел Бачиньскі", після чого швидко відійшов. Поліцієнт тільки руками розвів: „Пше пане, нетикальбесьць посельска..." З юрби впали при цій нагоді різні цікаві уваги під адресою Бачинського, який є знаною у Львові, та ще й у цій столиці „фігурою". Коли напр. ред. Кедрин звернувся до деякого з просьбою подати своє прізвище як свідок події, чув відповідь: „Пане, ви знаєте, хто це є? Адже він може „все" у Львові і може чоловіка знищити". Тільки один шофер сам зголосився, обурений тим бандитським нападом.

Тло події аж надто відоме. П. Бачинський не сподівався такого висліду судового процесу в останнього четверга. Пригадуємо, що тоді автор статтей проти господарки п. Бачинського в „Народньому Домі", ред. І. Кедрин, зізвіючи в характері свідка в суді, призвався до авторства статей і підтримав мериторичні закиди. Але замість правуватися перед судом бутний п. Бачинський волів пястуком вимірювати собі справедливість.

Це просто нечуваний випадок, *щоби державний комісар культурної установи нападав на вулиці на журналіста, який має відвагу за своїм підписом прилюдно пятнувати рубіжницьку господарку в тій установі!* Ясно, що і цей подвиг бутного вуйка ББ і фантазиста найде свій епілог у суді.

Міські Театри в понеділок 8-го квітня 1935.

Великий Театр Нині 7·30 веч.

совітська комедія В. Шкваріна

„Чужа дитина"

Театр Ріжкородностей

сьогодні 7·30 веч найвеселіша з пєс Ліхтенберга

„Подружий метч" — комедія

ПОЗІР!

ЗАВТРА XII. КОНЦЕРТ ЛЬВІВСЬКОЇ ФІЛЬГАРМОНІЇ

Росте Український Шпиталь у Львові!

Пресова конференція у Народній Лічниці у справі будови шпиталю.

Вчора, в неділю 7. ц. м., вполудне, відбулася пресова конференція, скликана Т-вом „Народня Лічниця" для поінформування українського громадянства про історію та нинішній стан будови Українського Шпиталю. Доказом великого зацікавлення цією справою та пошаною до її творців була велика скількість учасників конференції: понад 20 українських журналістів. Присутніми були всі члени виділу Т-ва „Нар. Лічниця", члени К-ту Будови Українського Шпиталю та майже всі лікарі й лікарки Лічниці. Надзвичайно цікавий і змістовний інформаційний реферат виголосив директор Нар. Лічниці д-р **Тит Бурачинський,** на запити відповідав теж голова Т-ва „Нар. Лічниця", **през. В. Децикевич.** До звіту д-ра Т. Бурачинського повернемо ширше завтра.

Загальні Збори Товариства „Відродження".

В суботу 6. квітня ц. р. відбулися загальні збори Українського Протиалькогольного Т-ва „Відродження" в салі Т-ва „Зоря" при вул. Вірменській ч. 25. Збори відкрила і привітала кількох делегатів філій та кружків Т-ва „Відродження" голова д-р С. Парфанович-Волчук. На жаль на збори не приїхало з невідомих причин коло 30 делегатів з краю та з Волині, які зголосили свою участь і на салі було ледви 40 членів. Затем настрій між присутніми був бадьорий, наради зборів наскрізь ділові. Після вибору председиства зборів **проф. д-ра Івана Раковського** і секретаря **Івана Костюка,** голова і поодинокі референти склали широкий звіт з діяльности Головної Ради. На внесок голови контрольної комісії дир. Івана Герасимовича збори одноду шно признали Головній Раді за її майже дворічну абсолюторію. Після річевих звітів делегатів з діяльності філій у Золочеві, Городку, Коломиї та Рогатині і кружка „Відродження" на Личакові зявязалась широка дискусія.

На внесок голови комісії-матки проф. Юліяна Каменецького збори одноголосно вибрали головою Т-ва „Відродження" **д-р С. Парфановича-Волчука,** яка обняла теж провід зборами. До Головної Ради ввійшли: **інж. Іван Прокопів, проф. д-р Петро Біданюк, дир. Филип Волчук, дир. Петро Чубатий, Іван Костюк,** студ. прав, **Евгенія Павлишин, Ярослав Літинський,** абс. торг. курсу, **м-р Остап Домбровський, м-р Осип Лозинський** і **Адам Антонович,** студ. філ. Членами заступниками вибрали: проф. Юліяна Каменецького, Ярослава Чуму, студ. філ., Грицька Оборського, студ. прав і Дмитра Мавлевича.

До контрольної комісії увійшли: проф. д-р Івана Раковський, дир. Іван Герасимович і Дмитро Кузик, студ. техн.

З огляду на спізнену пору відпав організаційний референт. Збори ухвалили низку резолюцій і закінчили свої наради в год. 9.30 вечором.

В неділю делегати оглянули ще протиалькогольну виставу картин у салі Т-ва „Зоря". Веселою товариською гутіркою за спільним обідом у ресторані „Вітаміна" закінчилась ця неофіційна частина зборів.

Вислід виборів у Данціґу.

ДАНЦІҐ, 7. 4. ПАТ. Провізоричний вислід голосування до Фолькстаґу на сот. скількість 447 виборчих округ такий: в 419 округах впало 396.884 голосів, неважних 1556. Нац.-соціялісти — 123.129, соціялісти — 31.961, комуністи — 1.075, центр — 27.263, німецько-нац. — 8.193, комбатанти — 412, поляки — 7.115.

Президент данціґської поліції, який проголошував вислід виборів, перервав їх оголошування та заявив, що урядово оголосить вислід у понеділок рано.

Пийте найздоровішу СОЛОДОВУ КАВУ „ЕЛЬБЕ"

Продають в кожній споживчій крамниці.

ЗАГ. ВІЙСЬКОВА СЛУЖБА У ЗЛ. ДЕРЖАВАХ НА ВИПАДОК ВІЙНИ.

ВАШИНҐТОН, ПАТ. Палата репрезентантів ухвалила одноголосно внесення сенатської комісії про оборону краю, що є поправкою до проекту Мекнемея. На основі проекту президент Злуч. Держав підчас війни матиме право реквірувати всі фінансові запаси краю. Президент має право заряднти бранжу до війська, зато діставатимуть заплоту, рівну платні некваліфікованих робітників. Матиме він теж право контролювати цілий промисл, за виїмком часописів і книгарень.

Крім того палата ухвалила внесення про оподатковання та конфіскату доходів воєнного промислу.

ВІДКЛИЧЕТЬСЯ ДО ФРАНЦУСЬКОГО НАРОДУ.

ПАРИЖ, ПАТ. Інспектор Боні, що є в слідчій вязниці, сказав слідчому судді, що не буде зізнавати та заповів, що відкличеться безпосередньо до французького народу.

ІДЕН ХОРИЙ НА СЕРЦЕ.

ЛЬОНДОН, 7. 4. ПАТ. У неділю вечором оголосили лікарський бюлетен, який стверджує, що мін. Ідена наслідком бурливого льоту літаком у повороті з Праги занедужав на ослаблення серця. Лікарі поручають йому безоглядний відпочинок на 4—5 тижнів.

Повищий бюлетен стверджує чутку, яка кружляла від повороту Ідена до Льондону, що він перейшов у Кельні серцеву атаку.

БУДУЮТЬ ВЕЛИТЕНСЬКИЙ БУДИНОК М-СТВА ХЛІБОРОБСТВА.

БЕРЛІН, ПАТ. У центрі Берліна будують у прискореному темпі велитенський будинок м-ства хліборобства. Це комплекс новочасних будинків, а в підземеллі будують гараж для ок. сто авт. При будові працює 1000 робітників в три зміни. 1. жовтня віддадуть до вжитку частину комплексу, а цілість викінчать 1 квітня 1936.

ЕВАКУАЦІЯ БОЛЬШЕВИЦЬКИХ ЗАЛІЗНИЧНИКІВ.

МОСКВА, ПАТ. Почалась евакуація большевицьких залізничників із сх.-китайської залізниці. Спеціяльна репатріяційна комісія приїхала до Іркутська. Загадом репатріюють 6.000 залізничників разом із їх родинами 20.000 осіб. Багато з цих осіб приняло свого часу большевицьке горожанство на основі опції та приїздять до СССР уперше.

СЕКТА, ЩО ВЗИВАЛА ДО БОЙКОТУ БОЛЬШЕВИЦЬКИХ ШКІЛ І КОЛЄКТИВІВ.

МОСКВА, ПАТ. В Орлі арештували провідників нової релігійної секти, якої членами були переважно жінки. Провідником секти був царський старшина, якого прихильники вважали за Христа, та бувший керманич місцевої монархістичної організації. Секта взивала до бойкоту большевицьких шкіл і земельних колективів.

РЕВІЯ ВІЙСЬКА У ВІДНІ.

ВІДЕНЬ, 7. 4. ПАТ. Президент республіки Мікляс із членами уряду переглянув віденську залогу. Ревії приглядалися маси віденців. Канцлер Шушніґ у промові звернув увагу на велике значіння свята для відродження патріотизму в Австрії.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Засуджені в клайпедській розправі фашисоціялісти мають небаром внести просьбу в справі касацій. Речинець складання подань минає 17. квітня.

— Буревій зничив одну місцевість у стейті Пенсильванія. Згинуло 10 осіб, 50 є ранених.

— У Шато-Тієрі підчас перегонів авто, зупинене нараз, впало між людей. Двоє дітей згинуло на місці, кільна осіб було ранених. Інше авто впало на дерево та згоріло. Жертв у людях при цьому не було.

— „Нового ворога американського народу ч. 1." Гамільтона замордували в день смерти в Гонтвілі в стейті Техасас. Покарають його смертю на електричному кріслі.

Нове дохідне джерело для Рідної Школи.

Великі суми гроша видають кожної днини українські родини на своє удержання. Візьмім для прикладу Львів. Якщоб тут жило лише 50 тисяч українців, то є кругло 10 тисяч родин і, якби одна родина видавала на ціле денне прохарчування всього один золотий, то всі українці видають 10 тисяч зол. денно, або місячно 300 тисяч золотих. На ділі ще без порівнання більше. А тепер дочислім інші предмети першої потреби як: одіж, взуття, білля, меблі, хатнє знаряддя, осьвіл і т. д., то — хоч на це не видається кожного дня, всеж таки воно дало би пересічно суму щонайменше у двоє сильки на місяць. Отже — найменше один мілїон золотих на місяць видають українці у Львові на свій прожиток. А скільки видає цілий нарід?!

Хтож збирає ті казкові суми? Чи ті, що їх інкасують, памятають попри свої та державні потреби також про потреби того народу, до якого належать консументи? А якщо памятають, то як на них реагують? Чи нарід, що складає такі великі суми одиницям, що все таки є лише посередниками у вимінї, відчуває, в який спосіб на своєму організованому житті те, що він такій то сількості тих посередників вимінї помагає вдержатися на поверхні?

Якщо це *українське* купецтво, то нарід має принайменше ту свідомість, що в його рядах наростає нова верства, що творить і використовує вартості праці, зарезервовані донедавна виключно для інших. Багато українських купців помагає радо по своїм силам усім проявам національної розбудови. Одначе не можна замовчати, що й таких чимало, що воякy поміч дають нерадо, немов із мусу, виявляють при цьому своє невдоволення з „таких порядків", а то й відказують, — що — мовляв „вони з українців не живуть". Не треба доказувати, що цей крайно фальшивий аргумент просто обиджає кожного чесного українця, а то й виводить з рівноваги. Бо, яким чином напр. ми могли би тоді вимагати помочі — каждім — від американських українців, що чейже живуть з американців! Українець може заробляти там, де йому припаде; але він має завжди памятати на свою національну приналежність і виявляти це перед своїми — ділом.

Щоби довести під тим оглядом громадянську контролю, щоби привчити наш нарід підтримувати своє рідне виробництво й торговлю, Рідна Школа проголосила, *що візьме на себе рекляму* тих підприємств, що будуть їй за це платити і то пропорціонально до вторгованої готівки від українських покупців. Висоту винагороди умовляють купці за кожний випадок окремо з представником Рідної Школи (у Львові — з представником Повітового Союзу Кружків РШ.). Очевидно, що купець не може при цьому підвищувати ціни товару. Певно, що якби якась установа зобовязувалася й дійсно виплачувала *суртово* якусь суму, що відповідає торговій установі, то Рідна Школа на це погодилася би.

Не є це зовсім нова, чи незнана в нас видумка. Старше громадянство памятає, як то перед війною кожний український покупень вимагав у торговлях „купонів" РШ, а коли купець їх не мав — то покупець відходив без закупна. З тих бльочків мала тоді Рідна Школа тисячі корон доходу без обтяжування чийогонебудь домашнього буджету.

Цю практику треба конечно відновити і то чим швидше. Шкода кожного дня. Надходять святочні-закупи. Кріза — не кріза, але є річи, що й не узгляднюють. Купців не можна інакше призвичаїти до такої реклями, як за це не візьметься саме громадянство. Як це зробити?

Кожний український покупень повинен перед остаточним устійненням ціни спитати купця, чи він видає „провірні бльочки РШ". Якщо ні, покупець не є обовязаний полагоджувати тут свої закупи. Таке становище покупця буде гідне. Воно пригадає купцям і привчить їх, що реклями потрібна річ не десь там у далекому світі, але й у нас; що за неї треба платити не тільки чужим підприємствам, але й тій рідній всенародній установі, що піклується навіть для купців нових клієнтів. Сама приналежність до української нації ще не є достаточною рекламою. Можна бути українцем, але некорисним. Зрештою — не всі орудки дадуться полагодити в українських підприємствах. Рішучість у тому ділі з боку цілого загалу українського громадянства може мати незвичайно високий моральний, виховний вплив на наше купецтво й на саме громадянство. Чейже кожному мила свідомість, що він щось доброго зробив для свого народу. Всякі балачки підприємства, що „торги слабі", „зарібки невеликі" і т. п. — мусять щезнути. Малий дохід — дасть Рідній Школі малий відсоток, але дасть. Мілїон українського населення дасть разом Рідній Школі десятки тисяч золотих.

Тому не гайнуймо хвилі. Вже нас — по правді — в цьому ділі випередили деякі міста. Станиславівський Кружок РШ ввів такі бльочки від 2—3 літ. Деякі міста заждали від Головної управи свіжої посилки „провірних бльочків". Але у Львові мусить початися це діло на велику міру. Даймо добрий і гідний приклад зі Львова. Зь Львовом піде такий самий почин у краю. Громадянські діячі, освітяники і всі ті, що вважають себе (чи їх уважають) — за провідників народу нехай про це освідомлюють село. Зробім контролю українських торгів при помочі „провірних бльочків РШ" загальною й масовою справою, або доконаємо великого діла. Підприємство не збідніє, покупець нічого не втратить, а Рідна Школа добуде нове дохідне джерело на таке поширення своїх виховних впливів і своєї діяльности, як цього тепер вимагає хвиля.

Лев Ясінчук.

Майже ЗАДУРНО решітки полотна 50 сот., панама 90 сот., вспи 1·10, крепон 70 сот., вебя 1·— та модні вовни на 40% дешевше **БЛАВАТНИЙ БАЗАР** — Львів, Боїмів ч. 12.

ЗАДЕРЖАТЬ 60.000 ВОЯКІВ.

ПАРИЖ, 7. 4. ПАТ. Рада міністрів постановила з річника, що мав бути звільнений в квітні, задержати в рядах 60.000 вояків. Їх ужиють для охорони кордонів і організації оборони краю. Контингент цей звільнять найпізніше 14. липня.

МІН. НОЙРАТ В ІТАЛІЇ.

РИМ, ПАТ. Від кількох днів є в Італії мін. закорд. справ Німеччини Нойрат. Задержався він короткий час у Римі, опісля відїхав до Неаполю. Повідомляють, що його подорож має зовсім приватний характер.

ВІДМОЛОДЖЕННЯ ШКОЛИ.

РИМ, ПАТ. Італійський уряд видав розпорядок про обниження границь віку, переношуваних на емеритуру професорів університету і середніх шкіл, щоб згідно зі заявою міністра освіти відмолодити середню школу, яка повинна бути перенята фашистівським духом і щораз більше піддаватися військовій дисципліні.

БОГДАН МОРОЗЕНКО.

Перший баль.

(Із записок гімназиста.)*)

У нас баль!... Висить вивіска у вестибулі гімназії, йдуть запрошення до інституток. На цю вістку серце здігається, а від нього йде електрична струя аж до пят.

Шкільна саля з професорами й товаришами йде кудись у западню, а перед очима виринає балева саля з лямпочками, килимами, музикою й танцюючими парами. Цеж перший мій баль. Мій перший виступ у світі казкових мрій...

На серці в мене весело, радісно. На крилах біжу домів, розтручую по дорозі людей і дивуюся, чому сьогодні вони такі сонні?

У нас баль...

Мені хочеться кожного повідомити, що в нас баль, дивує мене, що ніхто не знає про це. В хату вбігаю як куля найшвидшого скорострілу, відчиняю широко двері й кричу:

— Мамцю, в нас баль! Справжній баль!

Лиця домашніх веселіють; їм теж приємно, що я забавлюся. А я вичисляю: треба мені штани випрасувати „на кант", сорочку випрасувати, краватку вигладити, черевики вичистити „на глянц". Цілий тиждень ідуть приготування, мене огортає нетерпличка. Числю дні а відтак години... Врешті, — врешті діждався!

А на дворі сніговія, Господи ратуй! Нова журба. Штани стратять фасон, черевики заболотяться. На один мент, приходить думка, чи не взяти візника... А може авто?

Учень і авто — ха, ха, ха! Добрий юнак, ще й пластун! Рішучим рухом підкочую штани, беру ганчірку в кишеню, щоб витерти черевики і маджаю. В гімназії неприємно вражає мене, що кажуть платити собі 50 сотиків! Вся моя істота бунтується проти цієї видумки. Вступу з засади не платжу. Могліб у школі бодай забава раз у рік бути задурно! Наша руханкова саля, прибрана наче молода на весілля (хтось подумає — дурень: деж молоду збирають у килими!) Багато світла, музика! Зайва тільки декорація — професори і директор, спинятимуть нам свободу рухів...

На салі є вже досить товаришів; вони стоять гуртками, оглядаються взаємно, один одному дає ради. У деяких антерті одностроїй, одначе срібні гудзики блистять відбиваючи світло лямп. Полатані черевики, але міна самопевна, начеб вибиралися на підбій сальонів цілого світа. Один приглядається в шибі і зачісує пальцями чуприну, інший поправляє краватку, бо ось починає грати музика. Входять товаришки поволі, несміливі, усміхнені, розглядаються по салі і відповідають маєстатично на уклони. Знову несподіванка!

Наших найліпших товаришок з семої кляси не пустили з інституту на забаву!

Чому? З якої причини?

Йдуть здогади. Бунтуємось проти цього, але треба погодитися з дійсністю. Музика грає.

Хлопці починають рухатися, витягають шиї, у штивних комірцях. Простуються, роблять приємні міни та вирушають уперед. Один одного штовхає в плечі, додає відваги. Йде коломийка, фокс, вальчик, танго, одні сильніше притискають дівчат, другі слабше — залежить як хто переймається танцем і словами мельодій! В око впадає мені чепурне дівчатко, підбігаю до нього й:

— Чи можу просити? — а вона з чарівним усміхом:

— Так, але я до буфету, бо я страшенне голодна — й подає рамя.

Прошу свою даму на солодощі, помаранчі, і швидко:

Вибачте на хвилинку...

І вже мене нема. Хтось подумає „ось і джентельмен", а я тільки відповім: можна бути джентельменом, як хто має гроші. Мусить краля платити само за те, що їла з таким смаком на мій рахунок.

Бачу, вона відходить, підбігаю й подаю рамя:

— Ви уже? Так скоро? — Вибачте, я забарився... — й сміюся.

Тепер ми можемо вже танцювати, нема страху, що знову захоче до буфету... У куточку чогось глітно. Йду туди й довідуюся, що якийсь дотепний хлопчище продає куски торта, по 10 сот., які купив у буфеті по 5 сот. Використовує загоду й захвалює свій товар, що вмить розходиться. На салі можна бачити всякі типи й краєвиди. Одні веселі, елегантні, інші надуті, накрохмалені, вистрашені. Безрадно хватають першу-ліпшу дівчину й без життя крутяться з нею по салі, часом нїяково підсміхаючись.

Один хлопчик, прохає до танцю панну, вона встає, а він:

— Дуже вибачте, я хотів тільки переконатись, чи у вас добре серце... І йде.

„Студентський" дотеп.

Поволі баль добігає кінця, хлопці важко дихають, панни махають хусточками, збираючись домів. Ще кінцева фотографічна знимка. Приготовляються з пів години! Творять групки, фантастичні пози і т. п. Вкінці блиснула магнезія і кінець.

— До дому! — лунає страшний голос директора.

Моє чепурне дівчатко відводжу домів, гайдаючи спільно по дорозі помаранчі й цукорки.

— Ах! який я мене забудько! — говорю — ходжу з вами цілий вечір і не знаю як вам на імя?!

— Дарця! — каже, кокетливо стріляючи чорними очками.

— Ах Дарця! — що за чудове імя. І я розпливаюсь вже в похвалах, величаючи Дарці, ах ті Дарці!

Кінець чудовій мандрівці. Брама за моїм дівчатком зачинилась, а з нею щезає світ казки. Я залишаюсь сам, у буденщині, серед ночі, брудного снігу й хуртовини.

Чи був у нас нині баль?

*) Нарис цей справді написаний гімназистом і подаємо його як перші спроби молодого пера з нахилом до гумору. — Ред.

З українського життя на Далекому Сході.

„Рідна Школа" в Харбіні. — Культурне й організаційне життя. — Бандурист у радіо. — Участь українців у конгресі тюрко-татар. — Національна політика большевиків на Зеленій Україні.

Українська кольонія в Харбіні вже здавна турбується про те, щоби відновити рідне шкільництво, яке колись було там добре поставлене. Українську школу мали відчинити вже в осени, та справа затягнулась, бо мешкання було ще тоді заняте. Тепер з ініціятиви Спілки Українських Емігрантів започатковано „Фонд Рідної Школи" з вкладкою 35 гобі місячно і є надія, що найближчої осени школа остаточно буде урухомлена.

Культурне життя українців у манджурській державі проявляється дальше цілою низкою ріжних імпрез. Особливо згадана Спілка У. Е. і її секція молоді „Зелений Клин" весь час дуже чинні. З вистав останніх тижнів слід згадати „Катерину-мужичку", „Запорожець за Дунаєм" і дві комедії „День Правди" і „По ревізії". Крім того українські програми в сінцінській радіо-стації, що має 100 кільоватів і працює на хвилі 536 м. (може кому з наших радіоаматорів вдасться зловити) ввійшли вже в звичай і повторяються доволі часто. В програму входять виклади, деклямації й музика. Харбінська преса відзначила особливо перший виступ в радіо українського кобзаря Грицька Северинюка, який щойно втік з Радянщини. Цей виступ відбувся 6. березня ц. р. Бандурист виконав народню думу „Вітер віє, повіває", дві частини „Сави Чалого", пісню „Їхав козак на війну" і на закінчення „Гопака".

Делегат СУЕ. ред. „Манлж. Вістника" І. Світ взяв участь у конгресі тюрко-татар, що під ін. назвою „куралтай" відбувся у Мукдені в першій половині лютого під головуванням невтомного борця за самостійність Ідель-Урала, вождя тюрко-татар Аяза Іскаки. Ред. І. Світ передав на конгресі привіт від Спілки Українських Емігрантів і від газети „М. Вістник" та від харбінського клюбу поневолених большевиками народів „Прометей". Його промову зустріли численно зібрані делегати з ріжних країв Азії, як теж представники манджурської і японської влади грімкими оплесками.

З інших проявів організаційного життя занотуємо поширення Спілки У. Е. теж на емігрантів старої дати, так, що ця організація стає тепер центральною організацією українців у Манджурії. Почалися також заходи для організації постійного жіночого гуртка при СУЕ. Зате є теж сумні обяви. І так недавно основану політичну організацію „У. Нац.-Держ. Фронт" треба було аліквідувати внаслідок її безчинности і великої ріжниці думок серед членів. Ліквідаційні збори відбулись 22. лютого ц. р. Як широко розійшлась негода серед далеко-східних українців — про це говорить яскраво виступ д-ра Мілька, рухливого діяча, і Роя проти управління У. Нац. Дому. Спілка Емігрантів в окремій постанові назвала цей виступ „свідоцтвом свавілля та ганебним вчинком невідповідальних осіб". Зазначимо, що д-р Мілько прибув недавно з Берліна і був у житті української кольонії в Харбіні дуже чинний.

Про життя українців на Зеленій Україні не багато відомо. Вона зачинена герметично, ще більше як Вел. Україна. Проте дещо подають устно втікачі і мабуть на тих релаціях оснований виклад про Зелену Україну, трансмітований харбінською радіо-стацією. Виймок з того викладу подаємо. Сказано в ньому про „українізацію" давніше і тепер. (Цей вирізок беремо з „М. Вістника з 9. березня ц. р.)

„Перш усього, як виглядає відома ленінська „національна політика" на Дал. Сході?

З початку були певні натяки на так зв. „українізацію". Але коли комуністи побачили, що нац. свідомість щодень то більшає, а з тим більше ненависть до окупантів, тоді комуністи вирішили припинити всі будь спроби розвитку навіть українського нац. життя та... уряджують на Д. С. (хтоб подумав) жидівську автономну округу.

Виходить, що по тій ленінській політиці — кілька десятків жидів мають право навіть до своє автономії, а понад мілйон українців про своє національне походження і не сміють подумати, бо це буде петлюрівщина і куланський сепаратизм.

Хабарівський „обласной" театр, коли вже обридне втікачі зі „Чудовим Сьлавом" і т. і. впроваджує до репертуару претерпілі оперети, цілковито негуючи український репертуар.

Вже від року Хабарівська радіостація ані слова не пустила в українській мові.

Про школи нема вже й що говорити. Самі большевики плачуть, що в багатьох школах навчання, або проводиться ненормально, або зовсім не проводиться, бо (це може бути лише при комуністичній владі) школи не забезпечені паливом. Це на Дал. Сході, на Приморщині, де десятки тисяч „лішенців", працюють по порубці лісу.

Комуністичні та адмін. верхи, цілком зрозуміло обсаджені москалями та жидами — з українською мовою можна лише славити генеральну лінію „Леніна-Сталіна" та й то обережно.

Таким чином чим далі тим більш, від т. зв. національної політики для українців на Д. С. залишається лише спомин.

Це дуже характеристично для рад влади. Вона реклямує та навіть дає певну можливість нац. розвитку народам, котрих ще потрібно пробуджувати до нац. почуття, як оце тунгусам, ороченам, тощо, або народам, що по кількох десятків розкинуті по Д. С., як жиди. Це цілком безпечно, а для реклями дуже придається. Зате культурно-нац. роботи серед українського населення на комуністичному Д. С. не ведеться жадної".

Невідрадна картина сумної дійсности.

Север.

Присилайте передплату!

Український Науковий Інститут у Варшаві.

Короткий огляд діяльности за 5 літ істнування.

У березні цього року минуло саме 5 літ від покликання до життя Українського Наукового Інституту у Варшаві. З цього приводу УНІ видав друкований звіт (цілу книжечку на 24 стор. друку), з якого довідуємося досить цікаві подробиці про діяльність і характер тої української високої наукової установи.

Український Науковий Інститут має на меті: а) студії в обсягу господарського життя, культури й історії українського народу, б) підготовку сил для наукової праці. Тому Інститут: 1) уладжує в мовах польській і українській виклади, які, за згодою відповідних влад, можуть бути виголошувані у вищих школах та інших наукових установах, 2) уладжує систематичні курси в українській мові та в інших місцевостях Польщі, 3) видає науковий орган та оголошує друком оригінальні наукові праці або переклади на українську мову наукових творів та підручників. На підставі статуту з 13. III. ц. р. утворено в Інституті відділи: а) українського господарського та громадського життя, б) української політичної історії та історії української культури й її нинішнього стану (мова, література, духові течії), в) історії церкви. Директор, якому належить загальний провід Інституту, репрезентує Інститут назовні та керує одним з його відділів. Науковий Секретар Інституту є редактором творів Інституту та керує його господарськими справами й канцелярією. Наукова Колегія керує науковою та адміністративною діяльністю Інституту на основі ухваленого нею регуляміну.

Колегія Інституту складалася з 4-ох осіб: директор — проф. Олександер Лотоцький, керманич катедр історії, прав й духовних течій, секретар — проф. Роман Смаль-Стоцький, керманич катедри філольогії, члени колегії — проф. Богдан Лепкий, керманич катедри історії літератури, і проф. Валентин Садовський, керманич катедри економічних наук. До кінця 1930 року, в якому повстав Інститут, праця йшла здебільша в організаційному напрямку і тільки від кінця того року приймала характер органічний.

Найкращим зовнішнім показчиком наукової праці Інституту є його видання. Вийшло взагалі 26 томів з ріжних ділянок науки. У статистичній серії — 2 томи, в економічній — 5 томів, у правничій — 3 т., у фільольогічній — 3 т., в історичній — 3 т., у серії мемуарів — 4 т., у серії підручників — 2 т. та по одному тому у серіях педагогічній, фільософічній, історично-літературній і в Комісії для дослідів над польсько-українськими питаннями. Серед тих книжок є твори великої наукової вартости, частина творів має чимале загально громадське значіння, будучи доступною і для ширшого кола читачів.

Поза серією своїх „Праць" УНІ видав „Пана Тадеуша" в українському перекладі Максима Рильського з передмовою проф. Р. См.-Стоцького; по примірнику того перекладу дістали всі члени славістичного конгресу у Варшаві, що відбувся з приводу століття появи „Пана Тадеуша". У звязку з 75-літніми роковинами смерти Тараса Шевченка, які будуть у 1936. році, УНІ приступив в мин. році до першого повного видання його творів та ширшої серії дослідів над його життям і літературною діяльністю. Видання передбачене на 10 томів та займуться ним буквально тої найвизначніші українські літературно-наукові дослідники, знавці Т. Шевченка.

Наукова праця Інституту поділена по його комісіях та семинаріях. Із них: економічний семинар мав 36 засідань, на яких відчитано й обговорено 11 рефератів; Правнича Комісія опрацювала 9 кодексів радянських законів; Історично літературна Комісія м. ін. приготовляє один з томів повного видання творів Шевченка — на інші мови, — при комісії істнує теж семинар шевченкознавства. Комісія перекладу св. Письма та Богослужбових Книг на українську мову має дві філії — у Луцьку й Кремянці — і разом з тими своїми установами перевела 67 засідань. Комісія дослідження історії українського руху придбала м. ін. архів М. Драгоманова й почала початки музею Драгоманова, — приготовляє теж видання джерельного твору про політичну мазепинську еміґрацію. Комісія для дослідів над польсько-українськими питаннями уладила м. ін. 7 рефератів. Список прикладних викладів у Наук. Інституті, в інших установах з ініціятиви Інституту, популярних викладів та викладів у радіо — вичислює 35 ріжних типів. УНІ взяв теж участь у II. Українському Наук. Зїзді (4 реферати), на міжнародньому історичному конгресі у Варшаві в 1933. р., на II. міжнародньому конгресі славістів у Варшаві 1934. р., у міжнародніх лінгвістичних конгресах у Женеві в 1930. р. і в Римі 1933, у міжнародньому географічному конгресі у Варшаві в 1934. р. З цілою низкою чужинецьких і рідних наукових установ УНІ втримує тісний звязок, зокрема займається культурною інформацією серед польського громадянства (концерти, вистави, академії). Щорічно користується стипендіями пересічно по 10 осіб. Бібліотека Інституту нараховує нині ок. 4.000 назв і ок. 5.000 томів. За видання Інституту присилає йому в обмін свої видання кільканадцять рідних і чужинецьких наукових установ Европи, Азії й Америки.

З приводу 5-ліття Інституту відбулось 21. м. м. у великій салі УНІ урочисте засідання, на якому проф. В. Садовський виголосив реферат на тему: „Виклади кольонізаційної політики Совітів". Голова Інституту проф. О. Лотоцький склав звіт з діяльности Інституту, і проф. Богдан Лепкий в імені Наукової Колегії висловив слова подяки і признання для фактичного ініціятора Інституту та його невтомного керманича — проф. Олександра Лотоцького.

З наведеного короткого огляду діяльности Українського Наук. Інст. у Варшаві яскраво видні його високі позитивні вартости для української науки. Інститут став поважним осередком української наукової праці та взагалі одним із чільних осередків українського національного життя, який згуртував уже досі довкола себе безпосередньо або посередньо кільканадцять українських наукових сил. Показалося теж на практиці, що острах деяких українських патріотів, щоб Український Науковий Інститут у Варшаві не став якимось „ерзацом" українського університету та не стоїв через то на перешкоді справі основання університету у Львові, був цілком безпідставний. Навпаки, українські організатори й керманичі та діячі того Інституту не тільки оминули небезпеку попасти у колізію зі справою організації українського університету на рідній землі та зуміли надати Інститутові зовсім інший характер від характеру високої науково-виховної школи, але своєю діяльністю саме й причинилися до остаточного похоронення легенди, яка покутувала серед деяких польських кол. про низький ступінь української науки та „недостаточну сильність" українських порівняно наукових сил.

НОВИНКИ

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

— Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів вул. Капітульна 3, І. пов. тел. 54-46. Приймає футра до перехову на літо. 1138

— Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хоружини 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матераци по 7 зол. 639 0-100

— Першорядне фризіерське і косметичне заведення для Пань і Панів Т. Кутковського, Сикстуська 14. Тел. 106-88. 1119 13-?

— З радія. Львівська радіостація передаватиме в середу 10. квітня концерт українських народніх пісень на бандурі в виконанні Володимира Шуля. Програма: 1) Було не рубати зеленого дуба, 2) Дощик, 3) Козак відїзджає, 4) Прийди милий, 5) Ой ти дівчино заручена, 6) Козак. Початок концерту в год. 18.

— Чи буде у нас коли інакше? Пишуть нам: У нас часом далеко від слів до діл. Говоримо багато про розбудову промислу, торговлі, сільського господарства і подібні речі, а в щоденному житті забуваємо на такі дрібнички, здавалось би, що у нас вже продукується і продається багато товару власної продукції і то не гіршої від чужої, а може і кращої. Забуваємо в простої цікавости, потребуючи чогось нині, спитати в крамниці, своїй чи чужій, чи є на складі такий або такий наш продукт. Купець бачить заінтересування і скорше бере на склад наш продукт і тим самим улекшується роботу в здобуванні ринку збуту. Тимчасом у нас бувае нераз навпаки. Я був свідком такого випадку: приходить наш поважний громадянин і жадає тютюн до папіросок але не своїх, хотяй купець чужинець поручає „Колину" такими словами: „Я поручаю Вам Ваші тутки і ручу за якість". Очевидно наш покупець образився і не взяв, хоч інші не кращі і не дешевші. Як довголітній курець знаю, що так, знаю теж докладно про продукцію того товару, про цілу фабрику, скількість занятих наших працівників і жертвенність цієї установи. Здобули своєю солідністю і якістю виробів вже чужих, а своїх так тяжко напнути до гасла „Самі собі". Я мав нагоду видіти дещо сумніші факти. Громадяни, що стоять на чолі інституцій, які користуються матеріяльною підпорою цієї фабрики, консумують товар чужої фабрики. — *Д. В. К.*

— Каналами з Клепарова на вул. Краківську. Нічо на суботу вломники вибралися каналом на Клеапрові з великими карбідовими лямпами та дійшли так аж до Ринку, а відси **земними** каналами на вул. Краківську. Тут дібралися до складу футер Горовіца під ч. 4. Вибили великий підкоп під пивницею, відси зробили отвір у пруській стіні пустого партерового льокалю та вийшли туди до складу футер. Забрали весь товар із вистави, а полиць і шаф, усе вартости 20.000 зол.

— Львівська хроніка. На лавці в Стрийському парку застрілився 28-літній кравець Михайло Кіт. Помер у шпиталі. — Із. Авербахові з вул. Зиблікевича 44. злодій украв 2.500 зол., як він виходив зі салі „Яд Харузім" при вул. Бернштайна. — У млині Едліна при вул. Янівській мішок із крупами впав на робітника Федька Стерналя та зломив йому ногу.

— За 30 зол. хотіли бути злодіями. Окружний суд у Станиславові як відкликна інстанція розглядав недавно цікаву справу. В о. Сірецького пароха в Надвірній, служив за наймита Іван Івасик. В осені мин. року вкрадено парохові копицю сіна і пошкодований звернувся до Івасика з пропозицією, що за викриття імени злодія дістане нагороду 30 зол. За кілька годин Івасик зголосився до о. Сірецького і сказав, що крадежі допустився він сам до спілки з Василем Масліем. Справою занялася очевидно поліція, опісля городський суд у Надвірній і Івасик дістав 6 місяців, а Маслій 8 місяців вязниці. Івасик, що надіявся дістати від пароха обіцяних 30 зол., не відкликався від цього присуду, але зробив це Маслій. Тепер відбулася розправа перед окружним судом у Станиславові і справа приняла нагляд зворот. Як Маслій так Івасик, переслуханий як свідок, заперечили тепер рішучо. неначе би допустилися крадіжи, а навіть перевели доказ на своє алібі, яким стверджено, що в часі крадіжи вони були в товаристві інших осіб. Розправа скінчилася увільненням обох засуджених.

— Краєва хроніка. У Ляшках Мурованих 20-літн. Ол. Іваницин і 20-літн. Мик. Маршалок найшли гранату в землі. Як виймали зі землі, граната вибухла й відірвала Маршалкові ногу та зранив у груди, Іваницина в плечі й голову. Обох в безнадійному стані привезли до львівського шпиталю. — До мешкання вчительки Павл. Яблонської в Глубокій пов. Самбір добулися два озброєні грабіжники і стероризувавши її револьверами, забрали їй 100 зол. готівкою та деякі річи щоденного вжитку. — У Витошинцях пов. Перемишль Василь Ціжман, людина несповна розуму, вбив у полі свого батька, вдаривши його лопатою по голові. — На шосі Луцьк-Чорників знайшли в придорожньому рові тіло Мендля Бочара, заможного купця з Луцька, вбитого задля грабунку. На дорозі стояли коні з возом.

ДИВОГЛЯДИ.

ВІДСТУПНЕ ПРИ РОЗВОДІ

Ню йорська мільонерка Варвара Геттон відома як „наслідниця вульвортських мільонів". Вийшла вона заміж за Алексія Мдівані, а тепер із ним розводиться. Приїхала до Сан Ремо, на франц. Рів'єру, щоб розмовитись із своїм чоловіком. Мдівані дістане мільон долярів при розводі і пів мільона щорічної платні. Дарма, що перший чоловік коштує її так багато, вона дзвонить щодня з Рів'єри до Льондону до якогось молодого данця, графа Гавріца, за якого має намір вийти заміж.

СПОРТ.

ЧОРНІ — УКРАЇНА 4:1 (3:1).

Україна: Микитин, Олійник Воробець; Підлісецький, Якимів, Сиротюк; Федун, Крушельницький, Мільош, „Стахевич", Сія. Перші змагання за мистецтво о кружної ліги відбулися серед непогоди; майже цілий час падав на перемину дощ і сніг. Україна в теперішньому складі представляється доволі слабо, головно напад. Але з місцем цього місця зайшлися ряди нападу Сиротюка і Лисяк, а від 11. травня вже буде грати Краєвський, якому з цим днем кінчиться дискваліфікація. Напад чорночервоних грав слабо. На висоті стояв лише один Мільош, але як один не міг опертися і здобути на власні сили небагато зробив. З крайників лівший Федун, натомість Сія грав слабо, розбитий у другій частині з б'ка. мусів злягти з грипа і Україна грала в десятку. „Стахевич" при пильнім тренінгу може бути добрим гравцем, натомість Крушельницький на грача абсолютно за повільний, не вміє цілком грати лівою ногою і тому не можна йому ворожити ніяких успіхів у першій дружині. Помічі працьовиті, Підлісецький давав собі раду з грізною лівою стороною нападу Чорних, Сиротюк видержав добре темпо змагань, натомість Якимів грав справно: ек'бітно, але подання його до нападу не все були доцільні. Оборона мала тяжке завдання; Воробець грав як звичайно добре і амбітно, лише викони дещо непевні. Олійник твердий, але за мало опанований. Микитин на воротах вдоволив. „Чорні" були лише ю дружиною і виграли заслужено, найкращі їх грачі це Чижевський, Хмельовський і Журковський.

Спочатку Україна має легку перевагу, напад гарно комбінує, але не може дійти до стр'лу бо оборона Чорних все аіквідує. Помалу доходять до голосу противники і у 11 хв. добуває перші ворота з карного. Чорні дальше мають більше з гри і у 16 хв. стрілюють другі ворота. У 23 хв. добуває Україна одинокі ворота з карного з стрілу Сиротюка, але у 30 хв. падуть треті ворота для Чорних. По зміні після Чорні дальше атакують і по 5 хв. мяч є по раз четвертий в сітці України з вини Олійника. В 6 хв. сходять з грища розбитий Сія і чорно-червоні до кінця грають в десятку. Напад України має ще кільканайцять разів нагоду добути ворота, але стрільці йдуть в аут. Під кінець Чорні мають перевагу, але вислід остає без зміни. Судіював п. Курцвайль. Видів мимо снігу і зимна около 600.

УКРАЇНА II — ЧОРНІ II 0:0.

Резерва України мала цілі змагання сильну перевагу, але безрадний напад не вмів її використати. Найліпші в Україні Завадівський, Андрійчук, Миськів та Янкевич.

МИСТЕЦТВА ЛІГИ.

КАТОВИЦІ. Рух — Погонь 4:0 (1:0).
ЛОДЗЬ. ЛКС — Варшавянка 2:1 (1:1).
ПОЗНАНЬ. Варта — Краковія 4:0 (1:0).
ВАРШАВА. Гарбарня — Польонія 4:1 (0:1).
КРАКІВ. Вісла — Шлеськ 4:1 (2:1).

МИСТЕЦТВА ОКР. ЛІГИ.

ЛЬВІВ. Ц. Сокіл — Погонь І Б. 1:1 (1:1).
ПЕРЕМИШЛЬ. Чуваї — Лехія 3:2 (3:2).

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ.

ЛЬВІВ. Гасмонея — Ревера 3:2 (0:0).
ЛЬВІВ. Білий Орел — Світязь 1:0 (1:0).

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.
Понеділок, 8. IV. год. 7·30 веч. „Чужа дитина". Вистав „Хвилі".
Вівторок. 9. IV. год. 8·15 веч. XII. Симф. концерт.

Театр Різнородностей.
Понеділок, 8. IV. год. 7·30 веч. „Подружній метч".
Вівторок, 9. IV. год. 7·30 веч. „Подружній метч".

Кіна.

АДРІЯ: „Поза мурами монастиря" та додаток.
АПОЛЬО: „Недокінчена симфонія".
АТЛЯНТИК: „Московські ночі".
ВАНДА: „Брат диявола", „Білий шах".
ГРАЖИНА: „Вероніка" (Фр. Галь)
КАСІНО: „Весела вдова" оперетка Легара (з Мор. Шевальє та Мендонкальд).
КОЛІСЕЯ: „Гвіски та доляри" та ревія.
КОПЕРНИК: „Клеопатра" та найновіший тижневик.
МАРУСЕНЬКА: „Божок південних лод", „Леді Лю".
МІРАЖ: „Танець кохання", „Чи Людина то дівчина".
МУЗА: „Весняна парада" (Фр. Галь).
ПАКС: „Історія душі", Тижд. ПАТ-а.
ПАЛЯС: „Антко - поліцмайстер" (Дивна).
ПАН: „Кохання Фрайдайн Доктор", „Створена до цілування".
РАЙ: „Каріока".
СВІТ: „Міккі Маус", „Новочасний Робінзон Крузо".
СОНЦЕ: „Прощання зі зброєю" та ревія.
СТИЛЕВЕ: „Весела Зузанна" та ревія Передсвяточні успіхи".
УТІХА: „Віва Відаль" та ревія.
ХІМЕРА: „Чотирьох джентельменів" і Бастер Кітон.

Закордонне радіо.

Понеділок, 8. квітня 1935.

Відень (506,8) 17·40 Солісти, 19·50 Муз. спів, 21·40 Дас Кляйнде Лід (сп. симф. орх., **Братислава** (298,8) 17·10 Спів, **Мор. Острава** (260,5) 19·15 Пісні, 21·15 Танк. музика, **Прага** (470,2) 12·35, 13·55 Сальон. орх., **Париж** (1648) 20·55 Віольончеля фоот., 21·40 Шлайф. мельодії, **Берлін** (356,7) 20·20 Музика, 22·30 Концерт, **Гамбург** (331,9) 18·25 Пісні, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. вечірка, **Кельн** (455,9) 16·00 Спів (Шуберт. ем сопр.) 20·40, Старовіт. муз., сп., **Ля пціг** (382,2) 20·10 Лівіцітські композитори. **Мінхен** (405,4) 21·10 Вок. концерт, 22·30 (Шубертові твори, **Будапешт** (550,5) 17·30 Сальон. муз., 19·20 Дует на тарогато **Мілянo** (368,6) 11·30, 14·00 Легка музика, 22·00 Камер. муз., **Рим** (420,8) 17·30 квартето дї Рома, 22·00 Танк. муз.

Вівторок, 9. квітня 1935.

Відень (506,8) 12·00 Легка музика, 14·00 Форт. реціталь, 17·10 Твори Шерберя (муз., сп.) 19·30 Страстна авдиція (Роміта, баритон), 20·05 Вес. танк. мельодії (муз., сп.), **Братислава** (298,8) 20·50 Соната на форт. і віольонч. г-моль Бетовена, **Мор. Острава** (259,5 17·45 Спів, **Прага** (470,2) 18·15 Фільм. і оп. пісеньки, 20·45 Скрипка, **Париж** (1648) 12·15, 22·30 Легка й танк. музика, 20·45 „Вечір у Ляпен-Аджіль найстарш. літ. кабареті Монмартру, **Берлін** (356,7) 16·00 Сим. квартет, 19·00 Солісти (муз. сп.), 22·40 Твори Баха й Генделя, **Гайльсберг** (291) 19·15 Фоот. Твори Скрябіна, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·45 Муз. пісні 23·00 Твори Шумана й Берліоза, **Будапешт** (550,5) 12·05 Циг. музика, 17·30 Хор, 20·15 Бетовенівський концерт, **Мілянo** (368,6) 11·30 Легка музика, 20·45 „Іль бручіно ді Паріджі" оп. Монтанарія, **Рим** (420,8) 17·30 Розр. музика, 21·45 Камер. музика, шотляндські пісні.

Львівське радіо.

Понеділок, 8. квітня 1935.

6·30 Ранішня авд. 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорол. вістки, 12·05 Німецька опера з гр. пл., 13·45 Вказівки для молодих матерей. Виправа немовлятка, 13·53 Полудн. денник. 13·05 Солісти (муз., сп.), 13·30 Експорт, 13·55 Біржа, 16·05 Концерт сальон.-джаз. орхестри, 16·30 Лекція ням. мови, 17·45 Бандровська - Турська з гр. пл., 17·00 Вже прилетіли птахи, 17·15 Заг. подъська резерва, 18·00 Фільм. огляд 18·10 Арії та пісні в супр. форт., 18·25 Сусп. хвилинка, 18·30 Авд. для мол. дітей: І ми маємо голос перед мікрофоном (рецитація віршиків), 18·45 Легка музика з гр. пл., 19·15 Як жине Люд. Дім, 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Авд. з Вільна, 20·00 „Що було би, коли б" концерт нездійснених мрій, 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Симф. концерт, 22·02 Реклям концерт, 22·15 Сальон. музика.

Вівторок, 9. квітня 1935.

6·30 Ран. авд., 7·50 Практичні вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Тріо, 12·30 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. денник, 13·05 Англ. пісеньки з гр. пл., 13·45 З ринку праці, 13·50 Експорт, 13·55 Біржа, 14·00 Легка музика з гр. пл., Концерт оркестри, 16·30 Трохи весни — оповідання для мол. дітей, 16·45 Хвилинка Римського-Корсакова з гр. пл., 17·00 Скрипка ШКО, 17·15 Камер. концерт ск. квартету, 17·50 Кутох мови, 18·00 Арії та пісні в супр. форт., 18·15 Театр. фрагм. із ост. премієри в Вел. Театрі, 18·30 Реклямовий концерт, 18·45 Пісеньки з гр. пл., 19·15 Культура поведінки на вулиці 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Концерт мандоліністів, 19·45 Промова міністра Царини, 20·00 У пятдесятліття І. концерту Падеревського (муз. спів) Веч. денник Як працюємо, 22·00 Легка муз., 22·30 Англ. традиції та звичаї, 22·45 Резерва, 23·00 Комунікати.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 93 (13.991). Львів, вівторок 9. квітня 1935. Pocztowa opłatę opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504·060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНЬОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Приписує Америці нещастя Европи.

НЮ ЙОРК, 29-го березня. (Вл. кор.) До Нью Йорку приїхала з Европи Сара Вамбо, американська письменниця, що від Ліги Націй була призначена до плебісцитової комісії в Сарщині. Вона висловилася перед репортерами про положення в Европі так: „Змішно думати, що Америка може не вмішуватися в европейські справи. Наші інтереси тепер тісно звязані з европейськими і ніхто з тих, що думають про можливість европейської війни, не допускає нейтральности Америки". На її погляд теперішня важка атмосфера в Европі витворилась через невдачу розброєвої конференції. А невдачу ту треба приписати Америці тому, що вона не належить до Ліги Націй. Через невдачу Ліги Націй прийшли на Европу рівні нещастя, як ось теперішнє положення. Спеціяльно винні в тому нещастю ті, що недозволяють Злучених Державах у члени Ліги. А це є група сенаторів у Вашингтоні, що живуть іншою епохою і не розуміють духа часу — думає Сара Вамбо.

Каже, що Отто стане цісарем Австрії за 2 роки.

НЮ ЙОРК, 27. березня. (Вл. кор.) Домінікаринин о. Вінцентій Донован, а толицький проповідник і письменник, вернувшися щойно з Европи, де брав участь у міжнароднім комісії для ревізії богослужби Домінікансього чину. В розмові з газетярами він сказав, що Австрія стане монархією в недалекому часі, бо 75 відс. тамошнього населення бажають собі постійного уряду, а таким може бути лиш монархістичний уряд. Претендент до австрійського престолу, Отто Габсбурґ має виглядн на сильну підтримку Франції, Вел. Британії та Італії і займе престіл до двох літ. — О. Донован високо цінить Муссолінія, зате критично ставиться до Гітлера. Каже, що німецьким релігійним чинам грозить протицерква в Німеччині кожної хвилини за опір проти нацистів.

Литовський протест у Берліні.

Литовський посол у Берліні д-р Сулі передав ноту свого уряду у міністерстві заграничних справ з протестом против вмішування Німеччини до внутрішніх справ Литви. Литовський уряд вказує, що німецька преса і радіо ведуть систематичну пропаґанду проти Литви. Далі протестує против демонстрацій перед литовським посольством у Берліні і литовськими консулятами у Німеччині, які уладжено негайно після присуду на мемельських німців у Ковні. Бланк зотаг нагадує, що в Тільзіті поліція перешкодила масові ревізії й арештуванню серед литовців німецьких громадян, яким теж повибивано вікна.

Перед важною нарадою британського кабінету.

ЛЬОНДОН, 8. 4. ПАТ. Міністр Іден мусить залишитись у ліжку. Лікарі ствердили ослаблення серця заслідок перетомлення. Після місячного відпочинку міністр Іден покине ліжко. Вчора відвідав міністр Ідена прем. Макдональд. Міністр Ідена не буде на нинішнім засіданні кабінету, звіт за нього складе міністр Саймон. Від нинішнього засідання преса сподівається дуже багато. Запевняє, що британський уряд вирішить дві справи: чи має далі посередничати між державами, чи прилучитись до союзників. Преса сподівається, що уряд стане на першім становищі. Від висліду нинішнього засідання кабінету залежить теж, чи Макдональд поїде до Стрези. Означе тому, що міністр Іден неодумає, дуже можливе, що прем. Макдональд таки поїде з міністром Саймоном до Стрези.

Фінансова афера у Брюсель.

ПАРИЖ, 8. 4. ПАТ. Преса повідомляє з Брюселю: Фінансовий відділ брюсельського прокураторського уряду перевіряючи біланс іпотечної каси, ствердив, що багато позицій білянсу дуже неясні. Слідство виявило, що немало багато важних документів. У доходах багато позицій було фальшивих. Виявилося, що іпотечна каса давала за високі позички. На приказ прокуратора поліція арештувала директора каси. Недобір сягає 20 мільонів франків.

Затіснювання приязни Японії з Манджу-Ко.

В наслідок приїзду до Токіо цісаря Манджу-Ко Кан-Те цісар Японії видав великий банкет. Під час банкету мікадо сердечними словами привітав свого гостя. Цісар Кан-Те заявив, що Манджу-Ко є вірним союзником Японії і збереже завжди вдячність до Японії. Союз між Манджу-Ко і Японією перервавний та причиниться до вдержання миру в східній Азії і в цілім світі. Столиця Японії Токіо потопає у морі світла. Пошта видала спеціяльні марки. На всіх будинках і домах повівають державні прапори і написи. Часописи видають рекордові надзвичайні видання. З цілого краю напливає до столиці вельо цікавих японців. Перед палатою, де замешкав цісар Манджу-Ко збір ються непроглядні маси народу. Тріюмфальні луки прибрішені японськими і манджурськими державними прапорами.

Перед вирішним боєм з китайськими комуністами.

Рейтер повідомляє з Гонг-Конгу: Марш. Чан-Кай-Шек підготовляється до головного бою з китайськими комуністами коло міста Кваї-Чанг, столиці провінції Кваї-Чан. Марш. Чан-Кай-Шек сподівається, що цей бій матиме вирішне значіння. Його армія нараховує 75.000 вояків, комуністична армія 50.000 вояків. У допершіших боях згинуло по обох боках тисячі вояків.

Колірові війська в Ельзасі.

Французька військова влада постановила обсадити охорону східних кордонів Франції. До горішнього Ельзасу над швайцарський кордон вислали сильні відділи колоніяльних військ, марокканців і сенеґалійців.

„Базелер Національцтг." повідомляє, що в лісі на Кембзер Гардт і в горішній частині долини Іну в лісах, куди залюбки виходили мешканці Базелю на прогульку, розложено великі комети. Що кількасот кроків стоїть вартовий з крісом і наложеним багнетом. Марокканці замість багнетів мають великі ловецькі ножі. Військові взятливі дали вояків харчі й вугілля, зарекві-ровані в околиці. Піонірн будують на горбах і захисних заглибинах землянки-захисти проти бомб і газу.

Майже ЗАДУРНО решітки полотна 50 сот., панама 90 сот., вспін 1·10, крепон 70 сот., вева 1·— та модні вовни на 40% дешевше **БЛАВАТНИН БАЗАР** — Львів, Боїмів ч. 12.

З Новим Роком

КООПЕРАТИВНИЙ БАНК „ДНІСТЕР"

Львів, Руська 20. видає знову

премійні ощадностеві книжечки

для яких призначені нагороди від 25 — 100 золотих. — Подробиці в окремих проспектах, які на бажання Банк висилає безплатно.

Анґльо-московські переговори і московська небезпека.

Женева, 2. квітня 1935.

Европа вступає в нову, можливо вирішальну та в усякому разі дуже небезпечну стадію свого політичного розвитку. Формально сучасні політичні відносини між великими державами Европи будуть означені у Стрезі, але їх обриси зазначились досить виразно вже тепер.

Коли лаконічність повідомлення сера Джона Саймона про анґльо-німецькі переговори в Берліні викликала деяке невдоволення у журналістичних колах Женеви і подекуди взагалі в Европі, то докладні комунікати про анґльо-московські переговори в Москві не полишають справді нічого до бажання.

Істотним в одному та другому комунікаті є ствердження, що між Льондоном та Берліном є поважні різниці в поглядах, та що між Льондоном та Москвою істнує згідність поглядів. Хоч це ствердження дуже загальне, а проте досить цікаве. Одноетідність поглядів між Льондоном та Москвою зводиться до того, що в Льондоні деякі політичні кола вважають поважні зміни у відносинах між великими державами в сучасний момент небезпечними для европейського миру, і тому небажаними, а в Москві гадають, що час для рішучого наступу на Европу в цілях що найменше реставрації старої Росії ще не прийшов, тому вдають засадничий пацифізм.

Оскільки льорд Іден вірив комфістичним запевненням московських можновладців, ми робив в Москві добру міну до злої гри, ствердити цього не можна. У всякому разі становище його в розмовах зі Сталіном, Молотовим та Літвіновим було нелегке, а видовище більшевицьких олігархів, що співають гимн „Боже бережи короля", кузена якого вони збили без суду, могліб справді зворушити не лише льорда Ідена.

Щодо інших аргументів, якими вони переконували представника Анґлії, то їх подає бадькучий п. Радек у величезній статті в двох числах „Ізвестій". Основна теза цих аргументів та, що Анґлію, якій загрожує не тільки Німеччина, але і Японія, а при нагоді навіть Америка, може урятувати лише приязнь СССР. Ціна за це розмірно дуже невелика: „Для цього треба лише, щоб Вел.британія **не перешкаджала** (Підкр. „Ізв.") тим народам, які шукають гарантії проти війни **в регіональних пактах взаємної допомоги, що не виключають нікого.** Для цього треба лише, щоб Анґлія **беручи сама участь в подібних пактах, де вона безпосередньо зацікавлена,** помагала творити **обруч, що не допускає зросту тенденцій розсадити мир.** Цим Анґлія найкраще послужилаб **своїм власним інтересам".**

А що буде, коли Анґлія буде розуміти свої інтереси інакше, як п. Радек, Сталін і Ко.? Буде зле: „300 тон вибухових речовин може скинути 150 бомбардовних літаків за один рейд..." „Від Німеччини відокремлює Анґлію лише відділ в 2 години". Що віддаль від Анґлії до Німеччини виносить також 2 год., та що Анґлію мають боронити фр. й іт. літаки на основі повітряної конвенції, що це п. Радек мав

Нині 8·15 веч. у Великім Театрі

XII. Концерт Львівськ. Фільгармонії

Валерій Бердяєв — Генрі Темянка
це два чільні прізвища концерту.

Театр Ріжнородностей
Нині 7·30 **„Подружий метч"**
капітальна комедія призначена для жінок, яких зраджують і для чоловіків, що зраджують свої жінки.

чить. Але він має і інші погрози для Англії, хоч і менше страшні.

Війни на сході по його думці локалізувати не можна. „Цей схід, що тягнеться від Одри та Дуная до Владивостока, охоплює вже два континенти. Колиб війна розпочалась на такім просторі, то вонаб рішала про долю Азії і Европи". Перемога Японії, пророкує пан Радек, попровадивбаб до захоплення нею Китаю, а це знов довелоб би або до війни Америки та Англії проти Японії, або Англії та Японії проти Америки. „Відтягнення Англії та Америки на Далекий схід ізолювалоб Францію та поширилоб негайно війну на цілу Европу", фантазує далі Радек. З тих його міркувань виходить, що він зовсім забув про плян пакту чотирьох великих держав Европи, не цілком чужий і деяким політичним колам Англії, що спершу мали намір запросити Німеччину на конференцію до Стрези. Можна думати, що і Японія поставилась би інакше до пляну далекосхіднього Льокарна та співробітництва з іншими великими державами в Китаю, колиб московські впливи там були виключені.

Таким чином булаб виключена й небезпека війни як в Азії так і в Европі. Булиб виключені й не уявлені, але дійсні небезпеки, що загрожують Англії з континенту. Найбільшою з них є сучасне панування большевицько-соціялістичного блоку у Франції та заходи його та інших прихильників Москви в Парижі викликати за всяку ціну збройний конфлікт з Німеччиною, щоб знищити в ній національний соціялізм.

Про зріст большевицьких впливів у Франції чимале між іншим паризький кореспондент „Журналь де Женев", не дуже приязно настроєний супроти Німеччини. Він скаржиться, що учительський склад у Франції пересяклий большевицькою пропагандою і має дуже злий вплив на молодь, з якої рекрутується військо. Частина французької преси скаржиться також гірко на большевицьку „пацифістичну" пропаганду у війську, зазначуючи, що це ані трохи не відповідає засадам франко-совітської приязни та ослаблює французьке військо супроти Німеччини.

Нема найменшого сумніву, що московський уряд урочисто обіцяє припинити большевицьку пропаганду у Франції, як він обіцяє також Англії припинити пропаганду III. Інтернаціоналу в Шанґаю та Гонконгу. Але ту свою обіцянку большевики дотримають напевне на свій привичний спосіб. Адже большевицько-соціялістичний блок у Франції це організація „наскрізь французька" і від Москви „незалежна". Вона теж вартна для московських можновладців більше, ніж усі паперові пакти, гарантії та умови з „буржуазними державами" разом. Також і совітська частина Китаю в боротьбі проти Японії для Москви вартна більше, ніж усі умови про ненапад чи „обопільну підтримку".

Поки існує справді німецька барера між Московщиною та Францією, московські агентури у Франції ніколи не виступлять отверто; але після воєнної поразки Німеччини, совітська республика у Франції буде проголошена негайно. Тоді можуть дістати практичне значіння і теперішні обчислення пана Радека, скільки тон вибухових матеріялів зможе кинути на Англію збольшевізована повітряна та й морська фльота Франції.

Можна сподіватись, що англійські представники перебуваючи в Берліні та Варшаві довідалися докладно, чому сусіди СССР не мають найменшої охоти до пакту „обопільної підтримки". Ці сусіди знають Москву краще ніж західні держави, відмежовані від неї Німеччиною. Вони мали нагоду до цього або зазнаючи довголітньої московської неволі, як Фінляндія та більша частина Польщі, або боронючись збройно проти московської навали, як Німеччина. Коли інші держави, як наприклад Литва чи Румунія, схиляються до думки про пакт з Москвою, то через те, що Литва має щастя не сусідувати безпосередно з Совітами, а Румунія так само як Чехословаччина вірить, що не прийдеться пускати червону армію на свою територію.

Найпильнішим завданням сусідів московської вязниці народів, особливо тих державних націй, що зазнали на власнім досвіді московської неволі, повинно бути співробітництво з поневоленими націями СССР. Ці колишні невільники Москви, тепер незалежні держави, повинні зрозуміти, що при тій катастрофі Европи, яку готує їй московський большевизм, буде поставлена на карту і їх державна самостійність. Гарантією безпеки східньої Европи може бути лише визволення поневолених націй СССР.

М. Данько.

Росте Український Шпиталь!...

РЕФЕРАТ ДИРЕКТОРА НАРОДНЬОЇ ЛІЧНИЦІ, Д-РА ТИТА БУРАЧИНСЬКОГО, НА ПРЕСОВІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ 7. Ц. М.

Реферат д-ра Тита Бурачинського, про який ми згадували вчора у коротькій згадці про пресову конференцію в Народній Лічниці, подаємо майже в цілості з огляду на його великі інформаційні вартости: в цифрах, призвищах і датах засвоєний там той великий подвиг, яким безумовно є будова Українського Шпиталю, що находиться вже в останній стадії і жде помочі громадянства.

НАРОДИНИ ІДЕЇ І ПОЧАТОК БУДОВИ ШПИТАЛЮ.

Товариство Народня Лічниця, засноване якраз тому 32 роки, головно заходами першого її директора **д-ра Озаркевича** і завдяки жертвенности Митрополита, що відступив для неї безкорисно реальність, спершу у посідання, а від 1926 р. на власність. З початку працювали в ній на половину чужі лікарі і наші, зчасом відсоток українських лікарів більшає, а у вересні 1934 р. перестав ординувати останній лікар неукраїнець д-р Ляндав. Тепер працюють тільки свої лікарі, числом 14.

Кілька літ до війни д-р Озаркевич підніс думку, що амбуляторійне лікування, яке було головною агендою Н. Л., не вистарчає і подав думку будови шпиталю, що мав би зчасом стати завязком **клініки.** На ту ціль записав був перед війною бл. п. о. Залуцький ок. 15.000 корон, що проте здевальвувалися в часі війни. Після смерти д-ра Озаркевича у 1916 р. став директором „Н. Л." **д-р Дрималик,** що помер з кінцем 1920 р. У часах повоєнної руїни годі було і думати про будову. Коли після смерти д-ра Дрималика перебрав директуру **д-р І. Куровець,** Н. Л. мала ще і зобовязання. З сорою д-ра Курівця настали для Н. Л. інші часи: Він не лише зумів поставити ведення Н. Л. на високий рівень, але і підняв енергічну пропаганду будови шпиталю та заразом і підготовчу акцію до неї.

4 НЕОБХІДНІ ЧИННИКИ.

До здвигнення шпиталю треба кількa чинників: 1) Матеріялу хворих. 2) Лікарського і помічного персоналу. 3) Відповідного будинку, а 4) грошей.

1) Хворих маємо багато. У 1931 році було їх 11.194, які дістали 25.278 лікарських порад, у році 1932 було їх 10.011 та 23.050 порад, у 1933 р. 9.204 плюс 12.151 порад, у 1934 р. 10.355 плюс 16.393, разом 26.748 порад. Отже є з чого вибірати! По національности було українців 60 прц., поляків 30 прц., жидів 8 прц., інших (німці) 2 проц. Матеріял дуже багатий і багато буває цікавих випадків і для лікарської практики і для наукової обробітки! І хоча українські лікарі перетяжені безкорисною працею в Нар. Лічниці, та іншою громадською діяльністю, то проте в Лікарському Вістнику появилося вже чимало розвідок на основі досвідів, зібраних на матеріялі, що їх подає порадня Н. Л., як д-ра Дурделла, д-ра Курівця, д-ра Парфанович, д-ра Подолинського, д-ра Філяса і д-ра Т. Бурачинського.

КОГО ЛІКУЄ НАРОДНЯ ЛІЧНИЦЯ.

З яких кол рекрутуються хворі Н. Л.? Отже з якнайширших верств населення без ріжниці віри і національности. Добру одну пяту частину творить шкільна молодь від передшкілля аж до високих шкіл. Для тих шкіл, що не мають забезпеченої лікарської опіки, як школи У. П. Т., інші наші приватні школи, Духовна Академія і Торговельна Школа, Народня Лічниця є фаховою порадньою. Але з неї користають залюбки й учні та **студенти** державних шкіл. Н. Л. має обовязок лікувати **інвалідів У. Г. А. та вдови і воєнні сироти,** яких лікує також безплатно. Тут робиться і менші операції, числом до кількадесять річно, і тому, як бачимо зі звітів УКТОДІ, кошти лікування інвалідів не доходять до 1000 зол. річно (це тільки на ліки). Не треба думати, що питання лікування інвалідів це лише справа кількох літ. Адже і нині бачимо ще тут і там сліди польських повстанців з 1863 р. На жаль, не всі випадки можна тут оперувати (приклади з останніх місяців).

До наших клієнтів належать всякого роду безробітні та особлившою опікою тішаться **мистці й артисти театрів,** яким здебільша матеріяльно ведеться нині дуже погано і тому годі від них вимагати за лікування. Тут лікарі мають ту приємність, що можуть дати свій вислів пошани й адорації для мистецтва та бодай в частині заплатити мистцям борг, якого не хоче або не може сплатити їм наше громадянство. Якби відчинено наші архіви, то можнаб найти там найзнаменитші імена без ріжниці пола і звання.

ЛІКАРІ І ПОМІЧНИЙ ПЕРСОНАЛ.

Про другий чинник, тобто про лікарів, не зручно лікареві багато говорити; скажу тільки, що бл. п. д-р Куровець мав деякий інтуіційний дар пізнавати людей, а він був у доборі і своїх приятелів і співробітників дуже обережний. Його ідеєю було зібрати в Н. Л. штаб фахівців, щоби стояли на висоті і могли вести шпиталь так, щоби він не боявся суперництва з чужими подібними установами.

З помічного персоналу маємо досі не багато, бо це получене з коштами: Маємо гігієністку-п. К. і сестру з чину Вінкентія Павльо. Ці сестри будуть і працювати у шпиталі, коли він буде готовий.

ЗБІРКА ФОНДІВ ТА КОШТИ БУДОВИ.

Побіч підготовчої акції присвятив був д-р Куровець багато праці на збірку фондів. Для зрозуміння його зусиль скажу, що у 1924 р., як він перебирав директуру Н. Л., вона мала довги. Колиж він приступив до будови у 1930 на 31. рік, Н. Л. мала вже і реальність і в грошах кругло 14.000 долярів. У тім міститься і дар Митрополита Андрея в сумі 5.000 долярів і придбання реальности як його дар. Митрополит присвячував Н. Л. багато опіки, він-жеж є її протектором. Тому не диво, що коли в 1930 р. зійшлися представники львівських установ для призадуми над тим, якби то звеличати ювилей Його 30-літнього перебування на митрополичому престолі, рішили одноду шно, щоби таким живим памятником ювилею став шпиталь Народньої Лічниці ім. Митроп. Андрея. Заложено ювилейний комітет з еп. о. Бучком і през. В. Дещиневичем на чолі, який взяв у свої руки пропаганду і збіркову акцію.

Осінню 1930 р. почалася будова, що триває і досі. **На будову видано досі 408.770 зол. і 43 сот.** На пропаганду (власні видання, листівки і т. д.) **16·584 зол. і 29 сот.** Разом досі **425.354 зол. і 72 сот.**

Як-же збиралося ті фонди? Н. Л. мала на початку будови 14.000 дол., себто 135.000 зол., з Америки прислано 5.500 дол., себто 50.000, збірка Ювил. Комітету дала 150.000, Фундація Арх. Ради Льв. 10.000 дол. — 70.000, не дає суму 405.00 зол.

На докінчення бракує нам ще ок. 60.000 зол., на уладження повне можна числити ок. 120.000. Отже на будову вийде кругло 500.000, а разом з уладженням весь кошт буде виносити **620.000 зол.**

(Докінчення буде.)

ВСІ ДІТИ на селі і в місті читають:

„Світ Дитини" і „Діточу Бібліотеку"

Цілорічні передплати по 5 зол. висилати на адресу: Львів, вул. Зіморовича 3.

Заворушення селян у Нормандії.

У богатьох місцевостях Нормандії дійшло до великих селянських заворушень у приводу надмірних податків і масових податкових екзекуцій. Тисячі селян зірвало зі скарбових урядів таблиці з державними гербами, які опісля демонстраційно спалювали при людно на площах. У кількох місцевостях дійшло до сутичок. Слабі поліційні відділи були безсильні супроти мас. Відносини далі напружені.

Смерть 34 осіб від гураґану.

НЬЮ ЙОРК, 8. 4. ПАТ. Стейти Алябама, Міссіпі, Фльорида і Техсас навістив гураґан, який спричинив великі шкоди. 34 особи згинуло, 100 осіб ранених.

Відгуки нападу посла М. Бачинського.

ВИСЛОВИ СПІВЧУТТЯ ДЛЯ РЕД. І. КЕДРИНА.

Вістка про брутальний вуличний напад посла ББ М. Бачинського на ред. І. Кедрина-Рудницького викликала серед львівського українського громадянства загальне обурення. В редакції „Діла" зявився впродовж дня цілий ряд чільних громадян, що особисто висловили співчуття ред. І. Кедринові. Зокрема письменно надіслали з цього приводу свої вислови співчуття і різкий осуд поведінки М. Бачинського Президія УНДО та президія Організації Українців м. Львова.

У листі **Президії УНДО** до ред. І. Кедрина читаємо м. і. таке: „З великою прикрістю довідуємося про вуличний напад на Вас Міхала Бачинського, посла й комісаря Народнього Дому. Є це тим прикріший випадок, що Ви потерпіли за виконування Вами важкого громадського журналістичного обовязку, маючи на увазі виключно громадське добро".

Президія Організації Українців м. Львова, після гострого наплітування бандитської поведінки М. Бачинського, заявляє у своєму листі ось що:

„...Вам, ВП. Пане Редакторе, що виступали в українській пресі в оборонї нашого національного майна та отверто пятнували руйницьку господарку комісаря Міхала Бачинського, висловлюємо отсим повну пошану, довіря та співчуття".

Довіря Української Парляментарній Репрезентації.

В середу 3. цвітня ц. р. у Сяноці на сходинах місцевого українського громадянства пос. д-р *В. Загайкевич* звязував присутнім діяльність Української Парляментарної Репрезентації та УНДО. Основніше спинився над справою територіяльної автономії для українських земель у Польщі, обговорив відому заяву голови УПР сен. д-ра Дмитра Левицького у сеймі і становище українських послів підчас вирішування нової конституції в дні 23. березня ц. р. Прихильно вислухали з великим зацікавленням виступів пос. д-ра В. Загайкевича. Після того сен. *О. Кисілевська* поділилася своїми враженнями про інтенсивну працю по наших селах і взивала всіх до єдности. І хоч між присутніми були громадяни з різними політичними переконаннями, проте приявні одноголосно висловили довіря Української Парляментарній Репрезентації і пос. д-рові В. Загайкевичеві, зокрема за їх дотеперішню діяльність.

Вияснення Головної Управи Р. Ш.

З огляду на те, що в одному львівському тижневику появилася нотатка „Учителя", що хибно представляє і тенденційно насвітлює зарядження Президії Головної Управи Р. Ш. в справі виповідження служби всім львівським учителям Р. Ш. і службовикам Управи Р. Ш., Президія Гол. Управи Р. Ш. подає отсе вияснення до відомости загалу громадянства:

Згадане зарядження Президії Головної Управи стоїть у звязку з ухваленням службової прагматики (службового договору), згідно з домаганнями Загального Зїзду Р. Ш. з 24. квітня 1933 р., висловленим у його 21. резолюції. Це вимагає розвязання дотеперішнього службового відношення і заключення нового, при чому його мусить попередити **формальне і своєчасне** виповідження служби всім службовикам Р. Ш. у Львові без огляду на літа їх служби.

До цього самого зарядження спонукали Президію Гол. Управи Р. Ш. ще й ухвала Гол. Упр. Р. Ш. з дня 7. жовтня 1931 р., як також ухвала Загального Зїзду Р. Ш. з дня 25. грудня 1933 р., а саме уст. 1) і 2) 15. резолюції.

При цій нагоді Президія Гол. Управи Р. Ш. стверджує, що помиляється „Учитель", пишучи: „...що не було випадку, щоб працівники Р. Ш. колинебудь з причин затягнених зобовязань процесувалися зі своїми працедавцями", тобто Рідною Школою. На жаль — такі працівники були і є і саме з цього приводу, що колишні провідні чинники Р. Ш. не завсіди придержувалися строго законних формальностей при заключуванні та розвязуванні службових договорів. Рідна Школа в останніх роках у трьох випадках поносить з того титулу дуже прикрі наслідки.

Минається також з правдою „Учитель", коли пише, що Гол. Управа „...**не дала досі ані одного сотика** (підчерк. „Учителя") на Торговельну Школу у Львові", бо згідно з правдою Гол. Управа дає Торговельній Школі не тільки свій льокаль, але й за її вчителів вже від ряду літ платить суспільне обезпечення і то лучно з тими пайками, що обовязані платити службовики особисто, а місячно воно дає поверх 200 зол.

ЗА ПРЕЗИДІЮ ГОЛОВНОЇ УПРАВИ РІДНОЇ ШКОЛИ:

Ів. Галущинський вр. голова. **Д-р Мирон Коновалець** вр. секретар.

—o—

З відчитової салі.

Заходом „Т-ва письменників і журналістів", **Д-р А. Ластовецький: „ЧИ ПОДОРОЖ НА МІСЯЦЬ МОЖЛИВА?"** 7. ц. м. саля „Бесіди".

Прелегент-фізик вибрав собі цікаву тему, що й досі залишилась у нашій уяві з молодечих літ, коли ми читали Жюль-Верневу, фантазію про подорож до місяця. Незвичайний розвиток техніки та фізичних наук дає привід до нерідких у пресі новинок, що ось-такі-то вчені чи техніки поважно займаються проблемою подорожі до місяця, будують відповідні ракети, щоб туди дістатися, тощо. На основі таких ідей побудовані теж і ріжні фантастичні повісті.

Д-р А. Ластовецький звернув увагу на першу найбільшу перешкоду у „місячній мандрівці" — гравітаційне ділання землі. Уелс порадив собі у повісті „Перші люди на місяці" просто так, що герой повісти придумує субстанцію, яка звільняє людей від притягання. Сталева куля обложена цим „кеворитом" могла полетіти на місяць. Подібний спосіб придумав і німецький письменник Лясвіц у повісті „На двох планетах", де мешканці на Марсі вміють витворювати такі поля, де гравітація не ділає. Сучасна фізика вважає усунення гравітації утопією.

Зрештою усунення гравітації спричинило би інші труднощі. Тіло викинене зі землі зі скорістю коло 12 км. на секунду ніколи вже на землю не вернулось би. При цьому ця скорість удесятеро більша від наших найшвидших стрілен (місяць віддалений від землі на 400.000 км.!). Якби техніка вже здійснила такі дуже швидкі стрільна, то люди, які сиділи би в них, не могли би витримати розгону. Проф. Рипін стверднв, що миші можуть витримати максимальне прискорення 58 м. на секунду, птахи 39 м.; а люди ще менше. Надзвичайне прискорення вистріленого стрільна не могло би тревати довше, як кілька секунд, щоб люди у стрільні не вмерли. Дуло гармати, яка висилала би стрільно на місяць мусіло би бути довге на 7200 км., щоб зміна скорости набою з зера на

ОТ. ЛЕВИНСЬКИЙ.

Королева і чура.

У моєму житті ніщо замітніше не діється. Часом слухаю оповідань моїх товаришів; трагедії і катаклізми їх життя-буття напоряють мене щирим подивом. Від 26 літ я є службовиком одної з наших найдавніших інституцій. Назву цієї поважної установи волію тут промовчати. Навіщо міняти цих загальновідомих громадян до моєї історії, що може виключе в декого сумнів або і критику? Отже від 26 літ життя моє майже ее виходить поза цих кілька провулків старого Львова: Руську, Бляхарську, Вірменську, куди щоденно кілька разів тончу брук. Залюбки дивлюся на сірі, замурзовілі будівлі цієї дільниці міста і думаю, що моє життя, як і їхнє, ледво скоро, трохи безрадісно й безнадійно, вичерпується. У цьому віжуванні, без блиску і тіни, насупленні брови мого директора, або печена гуска на столі в добросердої пані Марти, куди щоденно заходжу на обід, виростають до важливих життєвих подій. Новий весняний одяг або білет до театру це ті придорожні стовпи, що значать віддалі року і послідовний прихід старости і смерти.

Тим вище пригода, що про неї хочу тут оповідати, розрослася на тлі мого одноманітного життя, до надто великих розмірів. Почалося це років тому десять. Сьогодні пятьдесятка випросталась мені за спиною, тоді не мав я ще сорока літ.

Одного вечора вертівся я, як звичайно, старими львівськими провулками до моєї хати. Була зима і я з правдивою насолодою думав про тепло моєї кімнати, про скромну домашню вечеру, спокійну лектуру щоденника. Самі старопарубоцькі звички, що їх додержуюся досі. Я мешкав на третьому поверсі старої й обчимханої камениці. Треба було пройти подвіря, щоби добитися до викривлених і сумрачних сходів. Я пройшов їх цього вечора, як завжди, спокійно відміряними кроками, зачинив за собою двері кімнати і зараз забрався до „прімуса" і тарелів. Потім застелив серветою край стола і став смакувати рідною і гарячий чай. „Яке зимно там, на дворі, і як приємно у затишній хаті", думав я. З очами вертими у замерзлі вікна хати, спровола сьорбав я смачний, гарячий чай.

Спокійний хід моїх думок прорвав несміливий стук у двері. Жив я самітно, відвідини друзів рідко водилися у мому рівномірному, ніби механізм годинника, житті. Трохи нерадо підійшов я до дверей. Це була мала Міля, дівчинка з пральні. Стрілою проховзнувшися вона біля мене і поклала на стіл пачку з біллям. Я перерахував усе дбайливо, написав посвідку, заплатив. Коли вручав Мілі гроші, запримітив, як тремтить вона по всьому тілі. Мовчки вказав я їй місце біля печі, налив у склянку чаю і подав їй. Водила по хаті своїми великими, переляканими очима, а я, водночас складав білля до шафи. Педантерія була завжди одною з моїх найглибше закорінених звичок. Поскладавши все, зачинив я шафу і поклав ключик у кишеню.

— Зимно? — кинув я знехотя.

Стала енергійно перечити головою, хоч тремтіння не покидало її. Потім, знечева, поставила склянку поруч себе на підлогу, згорнула у хустину решту білля, і заки я встиг оглянутися, шарнула, непопрощавшись, крізь двері.

„Дурна, мала Міля, — подумав я, — дика вона, як цигани".

Але ще не встиг я додумати мою думку до кінця, коли почув як щось бебехнуло на сходах і зараз опісля вдарило мої вухи голосне видання литини. Прокляв кинувся я у двері. Кілька ступнів нижче моєї хати лежала у калюжі Міля і верещала, що в неї було сили.

— Тихо! — пробував я заспокоювати її, — та сильно вдарилася?

Я підвів її на ноги. Затихла так скоро, як почала, як звичайно діти. Позбирала розлиняне на сходах білля і кинулася мов куля вниз.

— Поволі! — кликав я їй вслід. Із першого поверху блиснули ще у мій бік її розумні очі щезли.

„Не мусіла сильно вдаритися" — вирішив я і вже хотів повернути до кімнати, коли нараз відкрив у півсутінку сходів, щось біле, шматок паперу, здається, що валялося біля моїх ніг. Я підніс це і поклав у кишеню. „Певне згубила Міля, подумав я, але тепер уже не докличуся її" Аж у хаті глянув я на найдений предмет. Це був лист або точніше, записка зложена у тверо. На хребті виписана була адреса, ще й підкреслена:

„Д-р П. Левицький,
до власних рук."

„Нижок це, лист писаний до мене? — дивувався я, — Міля забула передати його мені? За будьо мала!"

Почерк був мені невідомий. Узагалі рідко відбирав я листи, деколи від родини і то дуже рівномірно. „Чи би прачка допоминалася якоїсь абсурдної підвишки?"

Поволі розгорнув я таємничу записку. Зміст був короткий, лапідарний:

„Зайдіть, будь ласка, у суботу на маскараду до Народнього Дому. Чекатиму Вас в 10½ год. вечі на кінці першої галереї.

До побачення,
Матильда".

(Далі буде.)

12 км. відбулась дуже поволі. Герої Вернової повісти та повісти Жулавського „На срібнім гальобі" повинні би згинути у стрільні зараз таки на самім початку лету.

Деякі вчені працюють над ракетами, які реагуючи на відповідні вибухові гази могліб силою власної скорости відірватись від землі. Одначе техніка не має ще ними відповідного матеріялу на саму ракету ні відповідних матеріялів. Ракета з масою одної тонни мусіла би забрати вибухових матеріялів на 550 тонн.

Прегарно описана подорож ракетою на місяць у німця Гайля „Вистріл у всесвіт". Нема тут ніяких неточностей з наукового погляду, тільки, що автор приймає вибухові матеріяли ще досі невідкриті.

Насуваються ще питання: як кермувати вистріленою ракетою і як поладнати температуру в ній. Бажаний напрям можна би осягнути т. зв. напрямними вистрілами, температура залежала би від теплових промінів, що походять від сонця та землі і на це є рада. Із усіх даних можемо зробити висновок, що людство не скоро ще вибереться на місяць і може минуть ще століття, заки розвиток техніки дозволить на таку далеку прогульку.

Дуже цікавий відчит совісно підготовлений зібрав чимало слухачів.

НАЗУСТРІЧ

Ціна 50 сот.
ЛЬВІВ, РИНОК 10. II. п.
Домагайтесь зразкових безплатних чисел!

Порозуміння у православній російській церкві в Америці.

НЮ ЙОРК, 29. березня. (Вл. кор.) Ґазета „Новое Русское Слово" приносить долис з Дітройту про конференцію російських православних епископів, що там відбулася 25-го березня. На конференції еп. Адам Филиповський, що називає себе „Карпаторусским", згодився приступити до спільної російської митрополії в Америці і за це йому віддали східну частину Пенсильвенії під юрисдикцію. Лишили також йому його ім'я „Карпаторусскій" та в додатку ще признали архиепископом.

Єп. Адам Филиповський знаний із своєї праці для перетягання галицьких гр.-кат. церков на російське православя ще в передвоєнних часах. Після війни він попав у велику біду, бо православні церкви поровліпились. Щойно тепер, коли рос. православіє наново береться до наступу, Филиповський підносить голову.

„Доброго мають солтиса".

(ІЗ СУДОВОЇ САЛІ В ГОРОДКУ.)

Дня 5. IV. в городському суді у Городку відбулася розправа проти Йосифа Раїни, коменданта „Стшельца" і новообраного солтиса села Суховоля, городецького повіту. В тому селі від ряду літ незнані люди вичиняють різні бешкети, вибивають вікна в публичних домах, як школа і громадський уряд, а в останніх часах хтось розкинув коло місцевої кооперативи письма протидержавного змісту. По кожнім такім випадку мешканці того села бували арештовані на підставі конфіденціональних доносів особи, про котру ніколи не довідалися. А в 1930 р. по памятних подіях мешканці Суховолі мусіли оплачувати дуже довгий час нічних вартівників, двох місцевих латинників Йосифа Раїну й Івана Шаргута.

Щойно тепер довідалися суховольці від Івана Шаргута цікавих річей. Він та його жінка Марія зізнали обоє в суді на згаданій розправі, що Йосиф Раїна в осени 1930 р. сам намовляв їх, щоб разом з ним написали на місцевій школі різні підбурюючі слова, щоби в той спосіб спрямувати підозріння на українців, котрі будуть знов арештовані і через те влада зарядить дальший обовязок удержування варти. Лиш тому, що Шаргут і його жінка на це не згодились, не міг Раїна здійснити свого наміру.

Тепер відповідав Раїна за намову до проступку зі статті 147. к. к. Одначе суд по переведенні доказів постановив предложити акти прокураторові у Львові з огляду на можливість застосування в данім випадку амнестійного закону з 1932 р.

Українське життя у Кракові.

Загальний образ. — Праця по українських товариствах і студентство. — Серед студентських злиднів.

Про життя краківських українців у нас мало знають. Тому постараюся бодай у загальному його представити.

Живе у Кракові чимало українських родин. Є тут: професори університету, урядовці, підурядовці, робітники та студентство. Всі вони в чужому середовищі творять наче одну родину. Є тут такі, що забувають і звільна відстають від цієї родини, є теж і такі, що вже зовсім про неї забули, хоч ще не так давно — були великими „патріотами".

Загал гуртується у різних установах, як от: „Просвіта", „Рідна Школа", Т-во Охорони Военних Могил, Відродження, Союз Українок та в церковних брацтвах. Студенти є членами чи не всіх тих установ. Найбільшим обединюючим студентським товариством є „Українська Студ. Громада" — товариство самодопомогове. Краків винятково вибивається зпоміж инших середовищ тим, що студентство і громадянство взаїмно себе підпомагають і зі собою співпрацюють. Нема тут, на щастя, і таких міжусобиць та непорозумінь, як по інших місцевостях між одними та другими.

Приглянмося тепер дещо ближче праці по громадянських та студентських товариствах в останніх часах. Візьмімо наперед Т-во „Українська Студ. Громада". На жаль, нема тут тепер того життя, як минулими роками. Склалося на це багато причин. Наслідком відомих минулорічних подій у Кракові Виділ Студ. Громади здекомплетований і припинений університетською владою по нинішню днину. Є надія, що по Великодних святах справа Студ. Громади буде полагоджена. До того всього причинився ще й дуже малий приплив студіюючої молоді у високі школи в Кракові (від 1930 р. найменший приплив у цьому році).

Українське студентство, не маючи змоги працювати в своєму Т-ві „Українська Студ. Громада", зосередковує всю працю по таких установах, як: „Просвіта", „Рідна Школа", „Відродження" й ін. Ось декілька образців із цієї праці за останній час. І так: 3. II. п. р. відіграно стараннями аматорського гуртка комедію „Тітка". 17. II. студентство святкувало роковини Крут. 24. II. відбулися звичайні загальні збори філії Т-ва „Просвіта" при великій участи громадянства та студентства. Старанням Кружка „Рідної Школи" в Кракові відбулися 3. березня ширші сходини батьків із рефератами студ. Т. Сташка та п. М. Зарічного. На сходинах порушено такі справи: дитячі садки та користь із них, батьківські кружки по школах, справа опіки над дорослом. Дня 3. березня студ. Шкреметко виголосив в університеті цікавий реферат „На теми української літератури". Цьогож дня вечором аматорський гурток відограв комедійку „Змійка". Студенти Академії Мистецтв заснували при філії Т-ва „Просвіта" мистецький гурток, що обєднує всіх студентів мистців. Дня 17. березня відсвятковано величаво Шевченкові роковини, про що вже було в „Ділі". Дня 24. березня студ. Т. Сташко виголосив у салі Т-ва „Просвіта" незвичайно актуальний реферат: „Література та життя" (Взаїмовідносини). Дня 31. березня діти рідношкільних курсів улаштували Шевченківський концерт. Годиться на цьому місці згадати, що Кружок „Рідної Школи" у Кракові заснував дитячий садок, що вже почав свою діяльність. З ініціятиви Т-ва „Просвіта" основано комітет допомоги для незаможних українців, що в цьому напрямі проводить живу діяльність. Великим признанням тішиться церковний хор, зложений зі студентів і громадян, що тепер в під умілим проводом студ. Р. Солтикевича.

Приглянмося тепер ще дещо студентським гаразднам у Кракові. Відома річ, що українське студентство — за малими хіба винятками — тяжко бідує. Минулими роками „Українська Студ. Громада" завжди спішила з матеріяльною помічю найбільш потребуючим. Цьогож року кожний зданий був на власні сили, не могучи рахувати на якунебудь, хочби й найменшу, підмогу Студ. Громади, тому, що наслідком здекомплетування Виділу діяльність Громади була сильно обмежена й не мала ніякої субвенції з Ягайлонського університету.

Цей рік сильно лався в знаки студентству Кракова. Місцеве громадянство, знаючи доклад-но ці „блага" та злиденні, незавидні будні студенського життя, спішило йому все з помічю в кожній потребі та в міру своєї спроможности. Краківському громадянству належиться за це повне признання.

Т. С-ко.

ВИБОРИ В КРАЮ.

ВИСЛІД ВОЛОСНИХ ВИБОРІВ У МОСТИСЬКОМУ ПОВІТІ.

Волость Гусаків: 8 українців, 12 поляків. Управа польська.

Волость Пикут: 8 українців, 12 поляків. Українці: заступник війта і 2 лавники.

Волость Мостиська: 6 українців, 14 поляків. Управа польська.

Волость Малнів: 10 українців, 10 поляків. Українці: заступник війта і 3 лавників.

Волость Дитятичі: 9 українців, 11 поляків. Українці: війт і 2 лавників.

Волость Судова Вишня: 10 українців, 10 поляків. Українець 1 лавник.

Офіційний комунікат про вибори в Данціґу.

ДАНЦІҐ, 8. 4. ПАТ. Офіційні підсумки виборів вперед год. 2 пополудні такі: Управнених до голосування 237.016 виборців, голосувало 236.733 управнених, між ними 13.482 приїзжих. Важних голосів 234.956, неважних 1.777. Націонал-соціялісти здобули 139.043 голосів, соціялісти 38.015, комуністи 7.990, католики (центр) 31.525, німецькі націоналісти 9.691, колишні комбатанти 382, поляки 8.310.

БЕРЛІН, 8. 4. ПАТ. Німецька преса пише про велику перемогу націонал-соціялістичної партії при виборах до сенату в Данціґу.

„Фелькішер Беобахтер" пише, що соціялістам удалося змобілізувати решткн прихильників завдяки завзятій агітації. Данціґ є прегожим ґрунтом для кожної демаґоґії з приводу важкої господарської скрути і нерозумних постанов статуту.

„Монтаґ" пише: Вибори до сенату доказали, що Данціґ душею і тілом належить до Німеччини.

Арештували кореспондента анґлійських часописів.

ДАНЦІҐ, 8. IV. ПАТ. Нині в ночі арештували в Данціґу варшавського кореспондента анґлійських часописів „Менчестер Ґардіян", „Ню Кронікль" та інших — Иоеля Цанґа. У справі арештованого кореспондента інтервенював ґенеральний комісар у Польщі мін. Папе в данціґському сенаті в Бетхера, який обіцяв розглянути справу.

Маніфестац'я 10 тисяч студентів.

ТОКІО. 8. IV. ПАТ. Цісар Манджу-Ко Канґ-Те приняв нині делеґацію японського уряду під проводом прем. Окада. В делеґації взяли участь вищі японські достойники. 10 тисяч японських студентів маніфестували нині на вулицях столиці у честь цісаря Канґ-Те.

Приємна та цікава лєктура
це збірка оповідань
ВАСИЛЯ СОФРОНОВА
ЛИПНЕВА ОТРУТА
Ціна: 1·40 зол., з пересилкою 1·70 зол.
Замовляти в Адміністрації „Діла" Ринок 10.

Найбільша і тому найдешевша українська кооперативна

ДРУКАРНЯ „ДІЛО“

виконує в найкоротшому часі твори, брошури, афіші та всілякі інші друки. — Ціни дуже низькі.
АДРЕСА Львів, Ринок 10.

З природи й техніки.

90-ЛІТТЯ НАРОДИН РЕНТГЕНА.

Вільгельм Конрад **Рентген** уродився 27. березня 1845. у місточку Леннен у Надренії як син багатих родичів; матері голяндки та батька німця, фабриканта сукна. Кілька років після народження Вільгельма його родичі перенеслися до Апельдорн у Голяндії, де мешкали їхні кревняки. Там ходив Рентген до народньої школи та до гімназії, якої не скінчив. Причиною виключення його з гімназії було те, що заохотив одного свого товариша, доброго рисівника, до нарисування у клясі карикатури нелюбленого вчителя. Після цього інциденту Рентген ходив до технічної школи в Апельдорн. Довідавшись від одного швайцарця, що до вступу на ціріхську політехніку не треба гімназіяльної матури, молодий Рентген переселився до Ціріху і вступив на відділ будови машин. Одначе не був пильним студентом, волів веслувати по ціріхському озері та драпатися на недалекий шпиць Ітлі. Одного разу злетів він з цієї гори підчас виходу на неї та лежав важко ранений та непритомний довший час, аж припадково віднайшли його і завезли до шпиталю. З великим трудом одержав вкінці Рентген дипльом инжиніра будови машин.

Тут у Ціріху познайомився Рентген з одним німецьким емігрантом, бувшим студентом, Людвігом, який відчинив реставрацію напроти міського театру. У цій „Зеленій скляниці“ пізнав теж Рентген уперве другу дочку Людвіга Берту, в якій залюбився. У другій кнайпі пізнав підчас обіду проф. фізики **Кундта**, що прийшов до Ціріху на місце славного **Клявзіюса. Кундт** запропонував йому з місця працювати в його фізикальнім інституті. Рентген приняв цю пропозицію і від цього моменту працював уже тільки для фізики. Вкоротці зробив докторат у Кундта і коли Кундт переселився до Вірцбургу, взяв Рентгена зі собою, як асистента. Фізикальні праці Рентгена з того часу зробили величезне вражіння на фізиків незвичайно бистроумною апаратурою та дуже прецизійними помірами.

Як асистент оженився Рентген з Бертою Людвіг. Одначе у Вірцбургу не міг ніяким робом одержати доцентури тому, що баварські приписи вимагали від кожного будучого доцента гімназіяльної матури. Щойно коли Кундт дістався на новий німецький університет у Штрасбургу, вигабілітував там Рентгена без матури. З цього менту розпочинається наукова карієра Рентгена. З Штрасбурга закликали Рентгена на професора фізики у рільничій академії в Гогенгайм біля Штуттгарту, звідтам знов на надзвичайного професора до Штрасбурга, а відтак на звичайного професора до Гісен, де він напрацював найбільше.

У Гісен відкрив Рентген електричний „рентгенівський струм“. За це відкриття покликали його на університетську катедру в Утрехті, одначе він відмовився, а приняв катедру у Вірцбургу. І саме тут відкрив він 1895 р. промені „Х“, названі відтак променями Рентгена. Цим відкриттям поставив себе Рентген між найславніших фізиків свого часу і перший одержав нагороду Нобля.

Помер Рентген 10. лютого 1923 у Мінхені. Причиною смерти було... недостаточне відживлювання. Тіло Рентгена спалили згідно з його останною волею, а урну з попелом примістили біля урни з попелом його жінки в Гісен.

ЩО ТАКЕ УЛЬТРАЗВУКИ?

Дуже важко витворити дуже високі, а одночасно достаточно голосні звуки звичайним способом напр. при помочі камертону, свиставки або струни. Зате можна електричною методою викликати дрогання грубих плиток з дуже штивного матеріялу напр. криштального кварцу. Частота цих дрогань себто висота тону є незвичайно висока. Можемо собі її пояснити тим, що підчас деформації плитки кришталу повстають у цій плитці величезні елястичні сили, які знов надають частинам плитки їх первісне положення. Таким робом професор Р. В. Вуд одержав дрогання частоти 300 тисяч на секунду; сьогодня реалізують навіть ще більші частоти. Розуміється, що цих тонів почути не можна тому, що більшість людей перестає чути тони, якщо частота їх дрогань є більша від 17 тисяч на секунду, що відповідає шестій октаві над середнім „Ц“. Ці акустичні хвилі незвичайної частоти (бо кількасот тисяч на секунду) викликують дуже цікаві наслідки.

Хоч пересунення дрогаючих частинок течі або й ціпкого тіла, яким переходить така хвиля, не більші від одної стотисячної центиметра, все таки ці дрогаючі рухи відбуваються з такою великою скорістю, що енергія хвилі є дуже велика. Внаслідок цього деякі прикмети хвилястого руху виявляються тут доволі виразно. І так напр. при помочі цих ультразвукових хвиль можемо показати тиск звуків тоді, коли вказати його в випадку звичайних звуків, напр. газсу, дуже важко. Одначе, якщо положимо на дні начиння з олієм плоско дрогаючу кварцову плитку так, щоби ультразвукові хвилі переходили крізь олій до гори, тоді тиск цих звуків піднесе на поверхні течі стовп течі висоти 7 і пів центиметра, а над цим стовпом здійметься фонтанна олійних кропель. Цей тиск ультразвуків може вдержати на собі плитку ваги 150 грамів. Цю велику енергію ультразвукових хвиль можемо показати ще й так: Якщо до згаданого начиння з олієм зануримо тонку скляну паличку, якої другий кінець держимо в пальцях, тоді внаслідок дуже частих дрогань кварцової плитки на дні начиння та дуже частих дрогань зануреної скляної палички ця остання своїм тертям випалить на скірі нашого пальця маленький рівчак. Так само занурений в олій своїм грубшим кінцем металевий прут може випалити своїм тонким кінцем малий отвір у кусинку дерева.

Незвичайно інтересні біольогічні ділання цих ультразвукових хвиль (довжина їх рівна сотним частям центиметра тоді, коли звичайна звукова хвиля має довжину кількох центиметрів до кільканадцяти метрів). Отже ці ультразвукові хвилі вбивають, розходячись крізь воду, маленькі рибки і жаби. Тоді такі хвилі перемішують зміст живих клітин та розривають на кусні малі ніжні організми. Так само тільця крови тріскають у воді, яку потрясають ці ультразвукові хвилі.

ПЛИВАЮЧІ ОСТРОВИ У НЮЙОРСЬКІЙ ПРИСТАНІ.

У Нью Йорку будують саме тепер новий рід „двірця“, а саме: два плаваючі острови для гідропляпів. Є це дві плаваючі рампи довжини 27 метрів, ширини 17 метрів та ваги приблизно 170 тон. Кожна рампа складається з двох великих, сталевих плаваючих збірників (танків), на котрих покладено сталеву конструкцію. Вона є підставою для деревляного покладу. По середині деревляного покладу приміщений великий оборотний кружок, якого промір рівний 13,5 метрам.

Завданням цього оборотного кружка є перенести гидроплян із занурепої у воду частини рампи на горішню частину рампи. Саме причалювання гідропляпів буде відбуватися таким робом, що гидроплян причалить наперед до тої частини рухомого кружка, що занурена у воді (ціла рампа не лежить поземо, а лиш дещо похилена до води); відтак підносять занурену частину рампи дещо згору, випихаючи з танків згущеним повітрям дещо води так, щоби рампа лежала зовсім поземо над водою. Щойно тоді обертають кружком і гидроплян находиться уже на сухій горішній частині рампи.

ДЕЩО З ВОЄННОГО ЛЕТУНСТВА.

Скорість бомбових літаків рівнялася у 1918. р. 150 кільометрам на годину. Луч їх ділання мав тоді 300 кільометрів. Вони могли піднести 300 кільограмів бомб на висоту 6.500 метрів. Сьогодні скорість бомбовиків рівна 300 км. на год., їхній луч ділання має сьогодні 2.000 кільометрів, при чім можуть вони летіти на 5000 метрів високо з 2.000 кільограмами бомб. Найновіші американські бомбовики можуть летіти зі скорістю 305 км. на год. на висоті 2.000 метрів з вантажем 3680 кг. бомб, причім їх луч ділання рівний 2400 кільометрів. Цей сам літак зменшує на висоті 3500 метрів свою скорість на 277 км. на годину. Як гидроплян робить він тільки 265 км. на год. Підчас причалювання може він зменшити свою скорість до 90 км. на год. *А. Л.*

Ревеляції з нашого минулого

п. н.

Сторінки з мого життя

Д-ра ЕВГЕНА ОЛЕСНИЦЬКОГО

можна дістати у Видавничій Спілці „Діло“.
Ціна зол. 1·90, порто 30 сот.

Ген. Людендорф найбільшим вождом.

БЕРЛІН, 8. IV. ПАТ. Канцлер видав приказ, щоб у вівторок 9. березня ц. р. у 70-роковини уродин ген. Людендорфа публичні будинки прикрашено державними прапорами. Приказ згадує про почування глубокої вдячности німецького народу, який памятає безсмертне діло свого найбільшого вождя зі світової війни.

Вкрали дипльоматичні документи.

Льондонські часописи повідомляють, що японський делеґат на міжнародню конференцію в Льондоні, як приїхав до Сеулю в Кореї, ствердив, що вкрали йому документи, які торкалися нарад. Здогадуються, що документи вкрали агенти держави, сусідуючої з Японією.

УКРАЇНЦІ!
КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Зл. Держави згодилися посередничити в мирній полагоді збройного конфлікту за Ґран Чако.

— У Льондоні перебуває від тижня представник Гітлера, бувш. міністер закорд. справ Кільман, щоби противділати новому пактові. Переговорював м. ін. з Льойдом Джорджом.

Присилайте передплату!

Загальні Збори

Мінерального Живця Черче

Сп. з обм. пор. у Львові.

Дня 28-го березня ц. р. відбулися в салі „Дністра" Загальні Збори Мінерального Живця Черча, сп. з обм. пор. у Львові, при численній участи уділовців. Збори проводив д-р Кость Левицький, секретарював дир. Микола Скрипка. Рахунковий звіт із білянсом та рахунком „страт і зисків" предложив Зар. Зборам дир. Е. Чесник. Уділовий капітал С-ки 221.659 зол., співльників 73. Сезон 1934. р. тревав у Живці від 1-го травня до 1-го жовтня, т. є. повних 5 місяців. Хоча погода минулого літа підчас другого, себто найголовнішого сезону, була дуже несприятлива, то це на загальній фреквенції гостей, як по інших живцях не завважило, того найкращим доказом є кількість виданих купелів: боровинових 4.011, сіркових 3.798, газових 408, на загальну квоту 17.564.61.

Господарський звіт з діяльности за 1934. р. здав гол. дир. С-ки Л. Лепкий, спинившись довше над технічним оборудуванням Живця і його розбудовою: Постійний зріст фреквенції, зокрема зацікавлення посторонніх лікуванців незрівняною черчанською боровиною і водами, змушує Управу доложити всіх зусиль для дальшого поширення і удосконалення Живця, відповідно до вимог щораз то нових гостей, що досі прямували до реверламованих, широкованих живців на заході. З того приводу доводиться, хоча би для конкуренції піднести не лише справність та вигідливість купелевого заведення в Черчі, але і його комфорт. І таї користуючись довгою погідною осінню Управа вже завдалегідь приготовилась до сезону на 1935. р. Поширено купальняний відділ, відповідно змеханізовано обслугу кабін, причому звернено найбільше увагу на вимоги естетики й гігієни. Сала т. зв. „Палатка", що при більшій скількости гостей була за тісна, побільшена тепер новими клюбовими кімнатами. У весняному та осінньому сезоні кімнати ці, в разі потреби управа буде огрівати. Вибудовано також окремий адміністраційний будинок, з лікарнею, касою, почтою та канцеляріями. Переведено дальшу регуляцію плянтів та прикрашено парк новим деревостоном. Не занедбано й певучої справи дойзду до залізничного двірця, вимощення вулиць та хідників, в чому зацікавлена також і управа місцевої громади. Сезон на цей рік почнеться вже 1-го травня, бо досвід виявив, що весняні місяці бувають у нас найкращі.

По відчитанні дир. М. Скрипкою звіту з перевірки білянсу рахунку страт і зиску, вивязалася ширша дискусія, в якій взяли участь д-р Б. Білинкевич, д-р Е. Бурачинський, дир. М. Киселівський, д-р Б. Ільницький та П. Стецьків. Опісля Загальні Збори затвердили білянс і рахунок зисків і страт, уділюючи абсолюторію Надз. Раді і Управі. З чистого прибутку, у квоті 4.181.25 зол. призначено 1 пр. на дивіденду, решту до запасового фонду. В місце уст. членів до Надз. Ради вибрані: д-р Е. Бурачинський, дир. Ярослав Колтунюк, д-р Кость Левицький, д-р Маріян Панчишин, дир. Володимир Сінгалевич, дир. Микола Скрипка, о. крил. Василь Темович; заступниками: Іван Гладун, д-р Володимир Ільницький.

НОВИНКИ

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".

— Дбайлива хазяйка купує **вудженину** і першої якости мясо волове, теляче, вепрове в нововідкритих мясарських крамницях **„Центросоюзу"** при вул. Личаківській 50, і Жовківській 175. Ціни конкуренційно дешеві. 1235 1-6

— Кому служить „Орбіс"? У пятницю, 5. ц. м. коло год. 5. пополудні зайшла до подорожного бюра „Орбіс" при пл. Марійській у Львові п. Нуся Кучабська і звернулась українською мовою до урядовця за інформаціями у справі відїзду поїзду до Ходорова. На це дістала від урядовця відповідь: „Що, що я не розумем". Остаточно урядовець не дав бажаної інформації й п. Нуся Кучабська мусіла відійти з нічим. Чи нема кому повчити службовців „Орбісу", що їх обовязком є обслугувати публику без ріжниці краєвих мов? А українська публика повинна це послідовніше маніфестувати, що вона тут є, та що українській мові прислуговують рівні права з мовою польською.

— Громада, що напитала собі клопіт з циганами. Біля Рави Руської лежить містечко Потелич. Перед війною більшість громадян цього містечка, а навіть ті, що стояли при громадському проводі, пересиджували по коршмах і за чарку горівки робили все, що лише від них захотів. До таких промахів громадської влади слід зачислити дозвіл замешкання циганської родини на громадському грунті в присілку містечка зв. Клебани. Спершу цигани не робили більших прикростей громадянам містечка, а якщо допускалися крадіжей, то робили це по сусідних селах. Згодом почали повторятися не лише по сусідніх селах, але й поміж громадянами Потелича, а в 1934 р. прийняли такі розміри, що громадяни присілка Клебанів доведені до крайности рішилися на самосуд, бо всі інтервенції у адміністраційних чинників були безуспішні. Вечором дня 23. серпня м. р. гурток молодих хлопців напав на циган, щоби їх настрашити за пороблені їм кривди. Цигани відповіли на те стрілами. Счинилася бійка й одна циганка, а саме Іван Назаренич згинув на місці. Дня 5. ц. м. відбулася у городському суді в Раві Руській карна розправа проти 15 молодих громадян, обвинуваченых у тому нападі. Після переслухання обвинуваченых і свідків суддя оголосив присуд, яким засудив Потопляка Василя, Хміля Михайла і Кулієвича Дмитра по одному році і 6 місяців арешту, Люсяновича Василя, Мацелка Андрія і Балуту Івана по одному році, Слотвінського Михайла, Грицака Андрія, Цьоха Івана, Предуха Василя, Грицака Миколу і Цьоха Петра по 10 місяців, всіх без припинення. Трьох обвинуваченых увільнено. Всім засудженим почислено слідчий арешт.

Великий вибір блаватних товарів

поручає фірма

Антін Увєра

ЛЬВІВ, вул. ГАЛИЦЬКА ч. 10.

3—20 Ціни надзвичайно низькі.

— Ліцитація земських маєтків. В Станиславівщині відбудеться ліцитація двох земських маєтків, а саме Деліїв і Тумир за довги в Тов. Кредитовім Земськім. Власником є Рафал Цизінський. Виклична ціна 438.500 зол. Крім того розписана ліцитація земського маєтку Казимира Агопсовича в Тулукові пов. Снятин. У половині травня у Львові буде ліцитація 39 маєтків за довги в Кредитовому Земському Тві. М. І. на ліцитацію підуть добра гр. Ст. Потоцького Риманів і Немирів, що є власністю бар. Крузенштерна. Зліцитувати мають теж відомого публіциста Ад. Бохенського з Повиквн, гр. Скарбека з Яблонова і Колонич (пов. Лісько), бар. Юр. Конопку з Микулинець, д-ра Каз. і Фр. Мицельського власника Венґерика та Тулиголов (пов. Ярослав), Щепанських з Вікнин (пов. Товмач), Ромерів з Бездітки (пов. Ясло). Сума задовження тих дібр у згаданому кред. т-ві виносить 22 мільони зол.

— Україніка. Березневе число місячника „Slovansky Prehled" принесло кілька інформацій з життя українців у СССР, Польщі та Румунії. А. Г. рецензує книгу М. Галій-Б. Новицький: Геть маску! та поручає її переклад. В статті Вацлава Чейхана: „Словянська бібліотека міністерства закордонних справ у Празі в своїм першім десятилітті" находимо деякі відомости щодо українського відділу бібліотеки. В січневім числі Monde Slave вміщено статтю Борщака „Михайло Грушевський".

Новий Самоуправний Закон

(Друге справлене і доповнене видання)

Ціна тільки: зол. 0·80

(з почтовою пересилкою 0·05 зол.). —

Хто надішле належність складанкою П. К. О. 504.056 тому негайно вишле книжечку Адміністрація „Діла", — Львів, Ринок ч. 10.

— Вибори президента м. Станиславова визначено на четвер 11. квітня.

— Кіна в потягах. На польських залізничих лініях буде незабаром їздити спеціяльний потяг-вистава, присвячений пропаганді краєвої продукції. В потязі буде один вагон переміненний на кіно зі звуковою апаратурою. В часі задержки потягу на станції можна буде влаштовувати сеанси під голим небом.

— Олені на Волині. Дирекція державних лісів постановила на пробу спровадити до лісів на Волині оленів, бо ліси ті мають для того вельки умовини.

— Спроневірив депозит сироти. У львівськім окружнім суді відбулася розправа проти канцеліста городського суду в Мостах Великих Станислава Кукава, за сфальшування документів і спроневіріння. Довідавшись, що в городськім суді у Жовкві находиться депозит 953 зол., власність малолітної Олени Каламар, вислав до міського суду урядове письмо з домаганням видачі депозиту і підписав на ньому городського суддю Шиндайла й одержану готівку спроневірив. Розправу відложено, щоби розслідити умовий стан обвинуваченого.

— Львівська хроніка. З хати Миколи Кордуби при вул. Каспра Бочковського 15 злодій вкрав 1.450 зол. — З відчиненої вистави крамниці Пропста при пл. Марійській ч. 3 злодій украв дорогу шкіряну торбинку. Субектам не вдалося зловити злодія. — Войтіх Качмарчик із вул. Маршалківської повідомив поліцію, що його син Роман, ученик 7. кляси народньої школи пропав безслідно. — З хати Жигм. Гроскопфа при вул. св. Анни злодії вкрали мужеське й жіноче футро та біжутерію вартости 10.000 зол. — На Старому Замарстинові при вул. Кривій ч. 32 завалилася стіна одноповерхового дому Мойс. Шпріцера. Жертв у людях не було, бо комірники випровадилися ще давніше. Родину одинокого комірника безробітного Н. Юраша дельожували.

— Вернулася до жидівської віри. Жидівочка Н. Калїхман з Немирова, яка перейшла на християнство, щоб вийти замуж за місцевого столяра Голіяна, покинула чоловіка, бо подружжя їх не було щасливе. Тепер вернулася до жидівської віри та замешкала в батьків

— Краєва хроніка. Президент окружного суду в Самборі, Кароль Тренер помер нагло на удар серця. — На терені громади Церківна пов. Долина чотирьох людей напало на Анну Щадей, її сина Івана та Юстину й Асиу Йосип з Лужок і закинувши їм плахти на голови, побили їх та ограбили з річей, які купили в Болехові. Поліція викрила, що грабунку доконали Микола Штурмак, Ілько Макар, Василь Угрин і Мик. Чорний з Церківної, а намовив їх до того Мик. Лесів, який знав, що жінки вибралися до Болехова на почту по гроші. Всіх арештовано, а готівку й зрабовані річи відібрано. — У Перемишлі страйкують будівельні робітники. До них прилучилися й робітники, що добувають пісок зі Сяну. — Новий буджет Мостів Вел. передбачує електрифікацію того містечка та приміщення військової залоги. — Невідомі бандити напали на хату Фенстерів у Городенці, поранили тяжко обоїх і вкрили лише будильник. Раненых забрали до шпиталю.

— Продали дитину за 9 зол. До комісаріяту поліції в Ліді зголосилася Анна Павлюкевич і зізнала, що перед тижнем продала свою 4-місячну дитину за 9 зол. двом незнаним їй жінкам. Жаль за дитиною завів її на поліцію просити, щоби відшукала їй дитину.

— Жінка жорстокий суддя. В Москві займає становище судді м. і. Марія Кіреєва, що визначається незвичайною строгістю, яка переходить инколи в жорстокість. Найчастіше видає смертні присуди. Минулого тижня засудила на смерть чотири особи за вбивство, в суботу післала на смерть три особи за крадіж. Засуджені відкликалися до вищого суду, одначе він відклик відкинув і присуд виконано.

— Таємний злочин. В одним готелі у Мінхені знайшли тіло удушеної, коло 30-літної жінки, що винаймила кімнату перед трьома тижнями, вписавшися під фальшивим прізвищем. Портієр зізнав, що її відвідував якийсь мужчина, якого вона титулувала графом. Обоє говорили по польськи. Душогуб був такий обережний, що видер своїй жертві монограми з її білля.

— Пожежа на морі. На чілійському кораблі „Біо Біо" в часі подорожі з Гаяквіль до Вальпаразо вибухла грізна пожежа. З допомогою поспішили інші кораблі і врятували всіх пасажирів і залогу, корабель „Біо Біо" затонув з цілим вантажем. На думку капітана корабля пожежа повстала наслідком підпалу. На кораблі находилося 215 пасажирів і 92 особи залоги. У вогні згинуло кільканацять перегонових коней.

— Різні вістки. За половину березня число безробітних упало на 4000 менше. — Ірландський президент Де Валєра відмовився прийняти запросини на ювилейні свята англійського короля з нагоди його 25-літн. панування. — Грецький уряд видав наказ, щоб усі антисемітські організації розвязати. — У Катеринославі один друкар найшов спосіб виробляти газетні кліші із заліза, зовсім не гірші від цинкових. — Поважно занедужав відомий кіновий артист Адольф Менжу. — Скінчив самогубством у 58 р. життя американський видавець Вільям Фіцд, колишній адміністратор „Шікаго Трібюн". — Безробіття у Франції поволі зменшується; за один тиждень стало 8290 безробітних менше. — Студенти у Страсбурзі почали страйк на знак протесту проти чужих лікарів у Франції.

— Газ не буде трійливий. Віденський проф. Міллер винайшов після довголітніх експериментів спосіб, що усуває зі світильного газу його трійливий складник, а саме окис вугля. Коштом 6 міліонів шилінгів вибудували у віденській газівні спеціяльний відділ, де очищують газ. Для покриття цих інвестицій подорожіє тепер на півтора гроша газ, але зате буде менше самогубств. Бо в останніх часах у Відні відбирають собі життя, затроюючись світильним газом.

— Майбутня війна буде війною машин. Генерал Грабек у Відні виголосив сенсаційний виклад про візії майбутньої війни і заявив, що ця війна буде вестися без попереднього виповідження так що не буде робитися ніякої різниці між військом і цивільним населенням. Також жінки будуть приневолені взяти участь у війні, яка попрадві буде війною машин, отже змоторизованих танків і змоторизованої артилерії. Війна при допомозі бацилів і газів, на думку ген. Грабека, не відіграє більшої ролі.

— Летунська катастрофа. Голяндський пасажирський літак, що курсував постійно на лінії Амстердам-Прага, упав біля Кассель в Німеччині, при чому згинули двоособова залога і чотири пасажири. Повітряна лінія була удержувана від 1. ц. м. чехословацьким повітреплавним товариством і одною голяндською фірмою. Першу пробну подорож відбув празький бурмістр Бакса.

З театру.

ВЕЛИКИЙ МІСЬКИЙ ТЕАТР: „НЕБОЖЕСЬКА КОМЕДІЯ", драматична поема в 4 явн *З. Красінського.*

Драматична поема, містерія. Пояснювали нам її в гімназії. Слухаємо її нині і дивуємось, які ми були колись інтелігентні. Розуміємо мало, за мало, щоб мати приємність театрального глядача. Для публики конче потрібний ясний вступний виклад про те, чого хотів поет. Красінський мав дуже своєрідний погляд на місію поета. Сам він дивився на дійсність крізь містичні шкла, а коли торкався суспільних проблем, плював по морі метафізики. Німецька спекулятивна філософія мала на нього такий вплив, що досі кашляємо очима.

Уся „Небожеська комедія" складена із сцен коротеньких як дорівочні записки — дія міняється, часто гра уяви. Треба їх показувати одну за одною, як на екрані, або звести в одну цілість. Звести в одну цілість, значить усе перетворити. У львівському театрі бачили ми події різного часу та різного місця на тій самій сцені: цвинтар, фотель у приватній кімнаті, примари, нинішній день і чотири роки вперед — усе на одній площині. Дадаїсти люблять такі експерименти: — зломи собі голову, промадяннне, навіть зломи собі її!

Виставили цю містерію мабуть з нагоди якихось роковин. А може чули про недавні її успіхи на большевицькій сцені, де комуністи використали відповідно соціяльну тезу про боротьбу двох класів і зробили сценічний експеримент, не рахуючись із автором. Знаємо, що нині режисери можуть зробити з усього лесу і з кожного чорного біле; воліли би ми, бідні глядачі, якби те біле було бодай ясне. Краще такі поеми зелишити у книжці, поруч якої можна покласти ще кілька книжок з — коментарями. Серед авдиторії можна було стверднти, що багато осіб прийшло до театру привабленних заголовком „комедія": хотіли просто посміятись. Якби можна писати рецензію в одному рядку, то досить було би крикнути ж ша перерві до сусідів:

— Na miłość boską! jak można grać Nieboską?

м. р.

ДИВОГЛЯДИ.

ПРИЧИНА РОЗВОДУ.

Відома кінова артистка Жан Гарльов, т. зв. платинова білявка, подала в суд свого чоловіка, домагаючись розводу. Мотив: „духова жорстокість". Докази — її чоловік (фільмовий оператор Галь Россон) залюбки читає до пізньої ночі в ліжку, а це грає на нервах артистки і псує їй карієру. Суд у Льос Анджельос стоїть теж на такому становищі.

ПОДОРОЖ „ЗА ДУРНО" ЗАКОННО ДОЗВОЛЕНА.

Мешканці міста Ляуенбург над Ельбою мають виключний привілей їздити залізницею у тій громаді на просторі 12 км. безплатно. Коли 40 літ тому вибудували залізничу лінію Берлін - Гамбург, що вела через Князівство Ляуенбург (тоді належало до Данії), данський король застеріг собі, щоби стародавній привілей безплатної їзди затримати

—o—

З дороги життя.

Шуберт на вулиці.

Я бачив його перед роками на сцені в „Домику трьох лялюк", що був так гарно і вручно побудований з його романтичних життєвих пригод і не менш романтичної музичної творчости.

Згодом бачив я його на екрані на тлі чудової „Нескінченої симфонії" гамоль і нещасного кохання до доньки угорського вельможі.

Учора вечором почув я його на вулиці... Недалеко від цукорні нашого Стецькова, при вул. св. Миколая, стояв чоловічок у витертому пальті та грав на скрипці. Грав як мистець. Зі струн спливали лагідно звуки Шубертової „Мрії":

„Моляться мої пісні до тебе в тиху ніч..." Чути в них було безконечну тугу. Кожен звук тремтів, рився і пропадав у вечірніх тінях, що окутували понурі мури старого університету.

Я зупинився біля музики. Стало мені його жаль. „Мрію" Шуберта інтерпретував він так, що видко було його велику музикальність, навіть на вулиці серед великоміського гомору.

Скінчив грати і я завів з ним розмову.

— Віддавна вже граєте?

Глянув на мене сумними очима, опісля підступивши ближче муру, говорив тихо:

— Більш двацяти років, але так як тепер, — щойно пів року. Колись був я майже заможний; батько був на добрій посаді і я мав змогу втичися музики. Так було до війни. Взяли мене до війська і щойно після війни став я знов грати — але вже... для хліба.

— І заробляли ви своєю грою?

— Так, я грав у одному більшому кіні — но і якось жилося. Опісля вели звукові фільми. Механізм заступив людину. Тепер отакому пятрав один гурт музик, а опісля розсилається ці звуки по цілому світі. І кажуть нам гордо: ми вам даємо поступ, нові досягнення кінематографічної техніки. Так говорять і пишуть — а ми в душі думаємо: дайте нам голод і нужду...

— А не пробували ви деінде шукати заробітку, в ресторані чи кавярні?

— Грав я деякий час в одному ресторані, але під цю пору орхестри грають лише в більших льокалях, а в менших знаєте що є — радіо. Такі мала скрипочка пропала нас відти. Надто багато є музик, щоб могли утриматись та заробити на життя.

— Щодня тут граєте?

— О, ні, міняю місця концертів — усміхнувся сумно, — бо часом маю прикрости від поліцаїв. Невіть не почуваю до них жалю. Виконують свій обовязок.

— Багато заробляєте?

— Часом золотого, деколи й більше. Якось живеться. Дехто й цього не має. Скажу вам щиро. Бувають хвилини, коли чоловік гримнув би головою об мур чи хідник — та годі. Бо в й хвилини, коли можна з деким поговорити, як ось сьогодні. Тоді вертюсь дещо до рівноваги. Говорю про все, щоби просто втекти від мовчанки.

Я попрощав скрипаля і вертався до хати.

По дорозі, крізь відчинене вікно чув я крикливу мельодію фокстрота.

І пригадалися мені ще слова бідного скрипака:

— Ті фокстроти, прошу вас, це лише крик зраненої душі нинішньої людини.

І відходячи зі опущеною головою з Шубертовою мельодією в ухах, думав я над способом, як можна би боротись перед лиховісним розвитком техніки й автметизмом.

Прийшов я до хати й — автоматично написав фейлетон. Техніку маю, але Шубертової мельодії ні трохи.

Тиберій Горобець.

Із судової салі.

ПІД ЗАМІТОМ ФАЛЬШИВИХ ЗІЗНАНЬ.

Від 1. до 6. IV. включно велися в суді у Равій Руській карні розправи перед окружним суддею зі Львова Зигмунтом Бітнером. До важніших розправ, які слід зареєструвати, належала така розправа: Прокуратор окружного суду у Львові притягнув до карної відповідальности п. **Мигаль Ірену**, обс. гімн., доньку пароха з Камінки Старого Сел. та **Бакаївну Анну** з Равн Руської. Акт обвинувачення каже, що обі вони дня 16. IV. 1934 на головній розправі перед суддями присяглими у Львові, яку ведено проти Володимира Осідача і тов., посуджених у кольпортажі летючок ОУН, переслухувані в характері свідків зложили зізнання, незгідні із зложеними зізнаннями на поліції та перед слідчим суддею. Обвинувачував прокуратор Гольчевський. Боронив обв. Мигаліану д-р В. Старосольський зі Львова, обв. Бакаївну д-р Б. Карпевич з РавиРуської. По переслуханні обвинуваченних і лиш одного свідка, покликаного обороною (бо внесок оборони на переслухання інших свідків після спротиву прокуратора суддя відкинув) та одного свідка прокураторського на внесок прокуратора розправу відложено тому, що на розправі не явилися прокураторські свідки: суддя Стах та поліційний розвідчик Лісовський.

Присилайте передплату!

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

ПАМЯТИ ГРИГОРА ГРОЗИКА.

Покійний, б. дир. Кревого Товариства Кредитового у Львові, був селянською дитиною, а родився 1. XII. 1855. р. на Лемківщині в дуклянській землі. При допомозі заможнішого свояка ходив у Львові до гімназії, а відтак вступив до кадетської школи. Покінчивши її, служив як старшина у різних австрійських гарнізонах (Відень, Боснія, Краків, Новий Санч і Львів).

Одвострій австрійського старшини не відчужив його від своїх і не вирвав йому зі серця великої любови до свого народу та привязання до своєї церкви. Як поручник у Новому Санчі наближається і дружиться з Василем Яворським і разом з ним засновує у місті бурсу для шкільної молоді. Ця бурса відіграла в історії лемківської землі багатовікову ролю. Вона причинилася до побільшення фреквенції української молоді в гімназії, так, що шкільна влада вже в першому році була приневолена створити прекопатолицьку котихетуру. Разом із пок. Яворським був він теж основайком комітету будови церкви і голосно їх невсипучий труд і заходи довели діло до

звершування. Був сердечним приятелем і опікуном українського театру та співацьких гуртів, які приїздили до Нового Санча.

В 1890. р., коли театр „Бесіди" відбував своє турне по Лемківщині, відвідавши Ясло, Горлиці — добився й до Н. Санча. Тим театральна дружина знайшла в покійникові сердечно відданого їй прихильника, який увесь тягар „квартирунку" прийняв на себе. Порозміщувавши частину по приватних домах, внеднав у команді полку дозвіл на приміщення решти акторів у касарні.

Відоме було між старшим громадянством, що пок. Грозик, як активний капітан при львівській команді корпусу, купував у „Просвіті" книжки та роздавав їх між жовнірами. Це було теж не без впливу на пізніше перенесення його в вечинний стан.

Після переходу на емеритуру, працював деякий час у „Дністрі", а виступивши звідтам, засновав разом з пок. Іваном Бачинським (теж б. старшиною) та Олександром Сероїчковським (пізн. високим урядовцем Австро-Угорського Банку) „Краєве Товариство Кредитове урядників і священників".

Товариство це в розмірно короткому часі стало головним джерелом прибутку для вільних професій серед нашого громадянства, особливо для людей, що закладали вартати праці, для дрібного львівського міщанства, що купувало парцелі та будувало малі дімки у підміських громадах, (Богданівка, Левандівка, Сигнівка, Білогорщі, Клепарів), де наше населення в той час говорило ще переважно польською мовою. Користали з нього навіть селяни доокольчних сіл.

Брав теж Грозик живу участь у „Організації Українців міста Львова" і був одною з найпопулярніших постатей серед старшого покоління.

Перед війною одружився і останні роки життя перевів в рідному в Дорі. Востаннє був у Львові на ювилейній виставі театру „Бесіди". Був це того вечора мабуть одинокий гість в театрі, що дивився хлопячими очима перед 70-ти роками на першу виставу театру в р. 1864.

В Дорі теж помер у 80. році життя і в субогу дня 6. ц. м. відбулися його похорони в Дорі при живій участи місцевого громадянства. Похорони провадив о. сов. Шмериковський, що теж виголосив в церкві над домовиною гарну формою й глибоку змістом проповідь, у якій змалював сильвету покійника, як вірного сина народу і церкви та людину хрустального характеру й невтомної праці. Над мотилою попрощав його від управи Краєвого Товариства Кредитового делегат Т-ва д-р Гошикович.

З покійним зійшов зі світа б. директор Кр. Т-ва Кред., що поклав для нього рідкі заслуги і добре записався в памяті львівського громадянства, особливо у власників дрібних недвижимостей на передмістях Львова. — В. Й. П.!

(кін. ч.)

Дописи.

РАВА РУСЬКА.

Нарада представників установ. Дня 31. III. відбулася у нас нарада представників усіх повітових культурно-освітніх та економічних установ, скликана підйом Філії „Просвіти" в справі відсвятковування памяти пок. проф. Михайла Грушевського По зреферуванні справи головою Філії інж. В. Терлецьким присутні одноду шно назначили день 14. квітня ц. р. днем національної жалоби та вибрали святочний комітет з головою інж. В. Терлецьким. В тій ціли зладжено для всіх сіл повіту клеєнсидри, підписані всіми повітовими установами та висдано до духовенства й установ повіту окремий обіжник, у якому упрошено духовенство до відслужения в тому дні по Служби Божій панахиди, а всім установам доручено приготовити панахиду й уладити академію.

Загальні Збори П. С. К. Дня 30. березня відбулися в домівці „Української Бесіди" в Раві Руській. На Зборах заступлених було 29 кооператив 47 делегатами. Присутній на зборах був також ревізор Р. С. У. К. інж. Іван Семинів. Збори отворив голова Н. Ради п. Целевич Корцило й запросив до Президії п. Якова з Вільок Мазовецьких і Панічка Івана з Піддубець; на секретарів дир. Степана Котовича з Рави Руської і Н. Буршту з Корчмина. Протокол з останніх Загальних Зборів відчитав дир. Котович і його Заг. Збори приняли до відома без змін. Заізомлення з переведеної законної ревізії в змени Р. С. У. К. в обширним поясненни зложив інсп. Р. С. У. К. Семинів Іван, звідомлення з торговельної ділянки дир. М. Макух, а обширне звідомлемдення з організаційної ділянки дир. Степан Котович. З черги член ревізійної комісії п. Кохан Іван стверднв, що в Союзі переведено ревізію від ревізійної комісії Заг. Зборів та поставив внесок на ухвалення абсолюторії Дирекції і Надзірній Раді та на приняття рахункового замкнення і бідансу за 1934 р. У дискусії забирали голос пп. Потоцдяк, В. Лупин, Козак, Галань, Смут, Панічок, В. Савчишин, Обдирко, П. Вішак, Бречко, Гіль і Бурда Іван. Усі вони торкалися справ, порушених у звідомленні, а декотрі, як звичайно нарікали на те, що в П. С. К. мовлен, товари на до огні тому своїх запотребувань не полагоджували виключно в П. С. К. Усім промовцям належне вияснили дав інсп. Р. Р. У. К. Семинів дир. Макух і дно. Котович. По замкненні дискусії Заг. Збори одобрили діяльність Дирекції і Н. Ради і тимсамим затвердили рахункове замкнення й бідане за рік 1934; Надвишку бідансову рішено перенести на покриття страт з попередніх літ.

Марійська дружина — Шевченкові. Як що року, так і в цьому році українська молодь державної гімназії в Раві Руській, зорганізована при Марійській Дружині, уладила дня 21. III. в саді гімназійного будинку святочні сходини в честь Шевченка. На програму свята зложилися продукції жіночого гімназійного хору під управою ученика VIII класи З. Золочівського, а саме пісні „Ой горять" і „Сон", реферату п. н. „Релігійна тематика творів Шевченка", що його виголосив гім. ученик Дорошський Н., тертет з двох скрипок і гітари „Маруська" у виконанні гімн. учен. Яр. Стражника, Олешка і Золочівського, деклямацій: „На вид розп'ятого Христа" — деклямувала ученина Прийма Дарка і „Мені тринадцятий минав" — деклямував уч. Бойко. Святочні сходини закінчено відспіванням Марійського гимну.

За зневаження гімн. вчителя. Дня 2. IV. п. р. відбувався перед окружним суддею Зиґм. Бітнером у тут. суді карна розправа проти гімн. абіт Мазра з Рави Р., обвинуваченого за те, що минулого року по устному іспиті, при якому перебав, зневажив чинно на гімназійному коридорі гімн. проф. ж-ра Озера Танєнбавма. По переслухані обвинуваченого та свідків судя Бітнер засудив Мазра на 8 місяців арешту без завішення. Варто назначити, що і професор і абітурієнт жидівської народности.

СЯНІК.

Сен Кисілевська серед жіноцтва. Сен. О. Кисілевська відбула 3. п. м. в год. 5. попол. нараду з представницями місцевого жіноцтва, взиваючи їх, щоб представницями місцевого жіноцтва, взиваючи їх, щоб оживили діяльність філії „Союзу Українок", яка занеможила через незгоди серед місцевих українок. Присутні пані поставилися прихильно до слів сенаторки і тому є надія, що філія „Союзу Українок" оживить в місцевості свою діяльність та поширить свою працю по селах.

—o—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Д-р Микола Гадзаган: РІДКІ ЗЕМЛІ — короткий систематичний нарис. Прага 1934. Накладом автора. Стор. 53, ф. 4-о.

ЖУРНАЛИ.

УКРАЇНСЬКО - БОЛГАРСЬКІ ВІСТИ. Видання Україно - Болгарського Товариства в Софії. Софія, березень 1935. Печатниця „Художникъ" Р. І. кн. І.

СОЦІЯЛЬ - ДЕМОКРАТ. Орган закордонних організацій УСДРП. Подебради, квітень 1935. Ч. 16.

ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ. Львів, квітень 1935. Р. II, Ч. 3.

ПЛАСТУН, часопис пластової молоді. — Сенкюр, квітень 1935. Р. XIII. Ч. 4.

ГОСПОДАРСЬКО - КООПЕРАТИВНИЙ ЧАСОПИС". Львів, 7. квітня 1935. Р. XV. Ч. 14.

PŁOMYK, tygodnik dla dzieci i młodzieży. Warszawa, 3. kwietnia 1935. R. 19. № 31.

PŁOMYCZEK, tygodnik dla młodszych dzieci. Warszawa 8. kwietnia 1935. R. 19. № 31.

Всі зложимо „Дар Просвіти" — всі своїми власними силами викуємо кращу долю нації.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 9. IV. год. 8·15 веч. XII. Симф. концерт.

Середа, 10. IV. год. 7·30 веч. „Небожеська комедія".

Театр Ріжнородностей.

Вівторок, 9. IV. год. 7·30 веч. „Подружкий метч".

Середа, 10. IV. год. 7·30 веч. „Подружкий метч".

Кіна.

АДРІЯ: „Заглада світа" Гаррі Піль.

АПОЛЬО: „Недокінчена симфонія".

АТЛЯНТИК: „Московські ночі".

ВАНДА: „Збещещена", Завішання д-ра Фу-Манчу".

ІРАЖИНА: „Вероніка" (Фр. Галь).

КАСІНО: „Весела вдова" оперетка Легара (з Мор. Шевалє та Мекдональд).

КОЛІСЕЯ: „Гаїски та долари" та ревія.

КОПЕРНИК: „Клеопатра" та найновіший тижневик.

МАРУСЕНЬКА: „Божок південних вод", „Леді Лю".

МІРАЖ: „Танець кохання", „Чи Людина то дівчина".

МУЗА: „Весняна парада" (Фр. Галь).

ПАКС: „Вірлятко" та тижн. ПАТ-а.

ПАЛЯС: „Антко - поліцмайстер" (Дзима).

ПАН: „Кохання Фрайдайн Доктор", „Створена до цілування".

РАЙ: „Каріока".

СВІТ: „Мікі Мавс", „Новочасний Робінзон Крузо".

СОНЦЕ: „Прощання зі зброєю" та ревія.

СТИЛЕВЕ: „Двобій зі смертю" і ревія.

УТІХА: „Віва Відля!" та ревія.

ХІМЕРА: „Четирьох джентельменів" і Бастер Кітон.

Закордонне радіо.

Вівторок, 9. квітня 1935.

Відень (506,8) 12·00 Легка музика, 14·00 Форт. реціталь, 17·10 Твори Шербера (муз., сп.), 19·30 Страстна авдиція (Рокита, баритон), 20·05 Вес. танк. мельодії (муз., сп.), **Братислава** (298,8) 20·50 Соната на форт. і віольонч. г-моль Бетовена, **Мор. Острава** (259,5 17·45 Спів, **Прага** (470,2) 18·15 Фільм. і оп. пісоньки, 20·45 Скрипка, **Гарниж** (1648) 12·15, 22·30 Легка й танк. музика, 20·45 „Вечір у Лапон-Аджль найстарш. літ. кабареті Монмартру, **Берлін** (356,7) 16·00 См. квартет, 19·00 Солісти (муз. сп.), 22·40 Твори Баха й Гендля, **Гайльсберг** (291) 19·15 Фоот. твори Скрябіна, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·45 Суч. пісні 22·00 Твори Шумана й Берлюза, **Будапешт** (550,5) 12·05 Циг. музика, 17·35 Хор, 20·15 Бетовенівський концерт, **Міляно** (368,6) 11·30 Легка музика, 20·45 „Ль Бручіво д' Парідкі" оп. Монтанарія, **Рим** (420,8) 17·30 Розр. музика, 21·45 Камер. музика, шотляндські пісні.

Середа, 10. квітня 1935.

Відень (506,8) 12·00 Концерт, 17·25, 19·35 Орг. й легка музика, **Братислава** (298,8) 17·05 Тріо, 21·30 Суїта чеська Двожака, **Париж** (1648) 20·00 Оп. арій (Кіпкіпі сопран, хор. орх.), **Білгород** (437,3) 13·15 Пісоньки, **Берлін** (356,7) 18·00 Муз., спів, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. вечірка, 17·50 Пісні Шуберта й Гендля, **Кельн** (455,9) 13·15 Легка музика, лес. пісоньки, **Мінхен** (405,4) 17·00 Попул. музика, **Штутгарт** (522,6) 18·30 Пісні, 20·45 Симф. концерт, **Будапешт** (550,5) 13·10 Симф. концерт, 17·00 Циг. музика, 18·30 Форт. реціталь, 19·30 Вечір опер („Кавалерія Рустікана" оп. Масканія, Мадирські фантазії Ліста), **Міляно** (368,6 11·30 Легка музика, 17·15 Квінтет, **Рим** (420,8) 13·05, 17·05 Легка музика, 21·00 Опера.

Львівське радіо.

Вівторок, 9. квітня 1935.

6·30 Ран. авд., 7·50 Практичні вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Тріо, 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. дениик, 13·05 Англ. пісоньки з гр. пл., 13·45 З ринку праці, 13·50 Експорт. 13·55 Біржа, 14·00 Легка музика з гр. пл., Концерт оркестри, 16·30 Трохи весни — оповідання для мол. дітей, 16·45 Хвилинка Рімського-Корсакова з гр. пл., 17·00 Скринька ЦКО, 17·15 Камер. концерт см. квартету, 17·50 Кутов мови, 18·00 Арії та пісні в супр. форт., 18·15 Театр. фрагм. із ост. премієри в Вел. Театрі, 18·50 Реклямовий концерт, 18·45 Пісоньки з гр. пл., 19·15 Культура повсдінки на вулиці, 19·25, 19·30 Спорт. вісти, 19·35 Концерт мандолінистів, 19·45 Промова віцемаршала Царя, 20·00 У пядесятьліття І. концерту Падеревського (муз. спів); Веч. денник, Як працюємо, 22·00 Легка муз., 22·30 Англ. традиції та звичаї, 22·45 Резерва, 23·00 Комунікати.

Середа, 10. квітня 1935.

6·30 Ранішня авд., 7·50 Практичні вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Танки різних народів з гр. пл., 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. денник, 13·05 Концерт сальон. орх., 13·50 Експорт, 13·55 Біржа, 15·45 Музика, пісоньки, 16·30 Вілли пісни на леру, 16·45 Фр. пісонька на гр. пл., 17·00 Політична евр. держав після війни, 17·15 Солісти (ліричні сопр., Камінський скр.) в супр. форт., 17·50 Про кн. Бистрони „Мегальом ніа народова", 18·00 Концерт на теорбані Вол. Шуля, 18·15 Веселий скеч 18·30 Техн. скринька 18·40 Сільва рерум, вист. життя, 18·45 У великопістному настрою (гр. пл.), 19·15 Польські дед яхти, 19·25, 19·30 Спорт. вісти, 19·35 Хор, 19·50 Акт. фейл., 20·00 Концерт (Гінлер мецосоир. Снєжник бас) у супр. форт., 20·05 Веч. денник, 20·55 Як живемо та працюємо, 21·00 Шопенівський концерт 21·30 Рецитації поезій, 21·40 Скр. реціталь, 22·00 Реклям. концерт, 22·15 Найгарніша гр. пл., 23·00 Комунікати.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·28—5·30 зол.

Нім. марка 1·95—2·05, фр. франки 34·80—35·05, шв. франки 171·20—172·00, фунти стерлінги 25·50—25·80, австр. шіллінги 98·00—99·50, чеські корони 21·70—22·00, рум. леви 32·50—34·00, діри 43·50—44·50.

Золото: Долари 9·00—9·08, Франки фр. 34·40—34·81, Дукати 82·00—82·80, Корони 36·60—36·80, Рублі 46·03—47·50, 1 гр. 5·92·44.

Срібло: К рони австр. 0·32, Рублі 1·40, Фльорени 0·85, 1 гр. ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Г. К. З. 44·50—46·25, 5 проц. дол. Б. Г. 51·50—53·50, 4 проц. Зол. Б. Г. 44·00—45·50, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 47·00—48·50, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 52·00—53·50, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

Премівки.

Долярівки 53·00 — 54·50, Інвестиційні 108·00—112·00, Будівельна 45·50—47·00.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 7. квітня ц. р. кооперативам платив за:

		льоко Львів.
1 кг. масла франко магазини		2·50 зол.
1 л. молока		0·16 „
1 л. сметани		0·75 „
1 к. яець		2·25—2·30 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло сильна, на молоко і сметану звишкова, на яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 7. квітня ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомисарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята		за 1 кг.	2·50 зол.
Молоді кури	І. кл.	„	0·90 „
Старі „	„	„	0·75 „
Підгодов. індики	„	„	1·10 „
„ індички	„	„	1·30 „
Пантарки	„	„	1·30 „
Молоді голуби за пару			0·50 „

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

ОПОВІСТКИ.

На голодних Яворівщини в нашій Адміністрації зложили в золотих Е. Нелишович, Каліш 5·—, К. Пилипівська, Варшава 5·—, Ф. Кобилянський, Пороги 2·—, інж. Попович, Варшава 5·—.

Представників

на Львів і поодинокі повіти, що виконували би одночасно функції аквізитора, кольпортера та інкасента, на знаменитих умовах, приме велике видавництво. Вимагані першорядні референції та порука за інкасо. Оферти слати до Адміністрації „Діла" для „Репрезентант".

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Ванни, насіди, балії поручає найдешевше Войтіх Заяць, Оссолінських 14. 8—10

Дитячий ровер, для хлопчика в віці 6-9 літ, оказійно до продання. Ближші інформації в Адміністрації „Світа Дитини", Львів, ул. Зикоровича 3. 1237 2-2

ОГОЛОШЕННЯ.

Конкурс

Кружок „Рідної Школи" в Яворові розписує конкурс на посаду вчителя фахових предметів в Однорічній Торговельній Школі в Яворові.

Голошуватися з документами до Кружка до 1. травня ц. р. 1341 1—3

Українські — польські

Машини до писання

вживані та

ВІЧНІ золоті ПЕРА

поручає 220 3—3

„Машинополь", Львів, Сикстуська 9.

КОВДРИ

матерацци, подушки, коци, білля на постіль

Маріян МЛЄКО

Львів, вул. КОРАЛЬНИЦЬКА ч. 6.
телефон 237-72 1234 2—20

Доротеум

Львів, Браєрівська 3.

комісова меблева галя купує, — приймає в комс — продає.

МЕБЛІ всілякого рода за готівку і на сплати.

Ширіть наш часопис!

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти . 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.35	дрібн. оголошення від слова: матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15	Остання сторінка 1/1	зол. 480.—
1 „ одношпальтовий в тексті і новинках	„ 0·60	кущно, продаж, винаєм і т. п.	„ 0·10	„ „ 1/2	„ 250.—
„ на першій сторінці	„ 0·80	шукаючі праці	„ 0·07	„ „ 1/4	„ 130.—
		слова товстим друком подвійно.		„ „ 1/8	„ 70.—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". Друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10

Ч. 94 (13.992). Львів, середа 10. квітня 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік L. VI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

„Византійсько-словянський обряд" означення наукове — не юридичне.

З розмови представника „Діла" з Ексцеленцією Митрополитом Шептицьким.

Подане за „Львівськими Архиепархіяльними Відомостями" в числі 89. „Діла" з б. ц. м. пояснення Ексцеленції Митрополита А. Шептицького до декрету Апостольської Столиці про „Комісію для Росії" та про видання богослужбових книг для нашої Церкви викликало в широких кругах українського громадянства різні толки. Ми почули з кількох сторін запити, чи нова назва: словянський або византійсько-словянський обряд, ужита в декреті на означення греко-католицького обряду, не внесе у нас замішання, а то й боротьби та анархії, і чи припадково це не новий експеримент у наших церковних відносинах, на якому скористає хтось третій...

Щоб розсіяти всі можливі сумніви та дістати авторитетне вияснення в цій немаловажній справі, представник Редакції „Діла" звернувся до Екси. Митрополита з проханням розвіяти ті сумніви й побоювання, що зродилися в деяких наших кругах після появи згаданого декрету й пояснення до нього. Екси. Митрополит, що, як відомо, прикований важкою недугою до одного місця від пятьох літ, прияв нашого відпоручника дуже радо і в довшій розмові з ним на цю тему дав отсі авторитативні вияснення:

Декрет Св. Апостольського Престола, т. зв. motu proprio з 21. XII. 1934. про „Комісію для Росії" та про видання богослужбових книг словянського обряду, означує виразно наш греко-катол. обряд **як обряд византійський.** Прошу тільки перечитати уважно точний переклад того декрету у „Льв. Архіеп. Відомостях", а побачите, що щодо цього не може бути ніяких сумнівів. З того декрету виходить також ясно і недвозначно, що наш обряд не ділиться на якісь відмінні від себе групи, а є **один і той самий** і в Галичині і на Закарпатті і в Югославії і в Америці, і таксамо серед наших братів на Волині, Підляшші, Поліссі й Холмщині. В різних церквах чи провінціях нашого обряду можуть бути вживані деякі провінціональні відміни, але вони **не можуть змінити в нічому того, що сущне в обряді.**

Означення Св. Отцем у декреті обряду назвою „словянський" або „византійсько-словянський" ужите в **науковому, а не в юридичному змислі** і в дотеперішній практиці у нас воно нічого не змінює, бо **це означення не змінює правного стану річи.** Значить: назва „греко-католицький", зафіксована зрештою в Конкордаті Апостольської Столиці з Польською Річпосполитою, залишається, як і досі, непорушена, тому не може бути мови про зміну тої назви в документах, церковно-парохіяльних печатках, тощо. Тимсамим не може бути й мови про якесь замішання чи анархію, — того дехто боїться, бо **в практиці буде все по старому.** Очевидно, таксамо не тангує це в нічому номенклятури „католицький" в різних наших установах, публікаціях і т. д., бож ця назва вповні оправдана і має вже у нас вікову традицію.

Словом: означення Св. Отцем нашого обряду назвою „словянський" або „византійсько-словянський" має лиш **науково-теоретичне, а не практично-правне значіння.** Означе вага того означення все таки незначена, передовсім під **оглядом національно-ідейним:** вже відтепер всі сини нашого народу, де вони не жили б, **є членами одного й того самого византійсько-словянського обряду.** Значить: ми, греко-католики в Галичині, не маємо іншого обряду від братів на північно-західних землях, яким гепер надають часом назву: католики східно-словянського обряду: відтепер вони творять з нами **одну тісну віроісповідну родину.** А не хіба немаловажна річ, і всі ми повинні це як слід зрозуміти й оцінити. Маємо той сам обряд, що наші православні брати на Волині, Холмщині, Поліссі й Підляшші, хоч вони відірвані від нас і Апостольського Престола насильним переслідуванням царського уряду, через що і в обрядах були введені зміни. Лучність наша з нашими віддаленими братами в обрядах є для нас великої ваги і зі становища церковного і національного, бо скріпляє в нас надію, що прийдуть часи, в яких нічо вже не буде нас ділити.

Гріш родить гріш

але тільки на вкладці

в Народній Торговлі.

Це твердять усі її вкладники з вдоволенням.

Ближчі умовини подає устно або писемно

НАРОДНЯ ТОРГОВЛЯ, ЛЬВІВ, РИНОК 36.

НА ВЕСНУ боа з лисів, тхорів, кун і інших шкірок, пелеринки та краватки поручає по найдешевших цінах **одинока українська**

ФАБРИКА ФУТЕР „ХРОМ"

Львів, ул. Руська 20. Тел. 71-83. 1165 6—4

Перед виборами до повітової самоуправи.

ПО ВОЛОСНИХ ВИБОРАХ.

Вибори до волосних рад в чотирьох галицьких воєвідствах вже покінчені. Вибори волосних управ себто вибори війтів, підвійтів і лавників, або також уже відбулися, або добігають кінця. Вже протягом місяця квітня і травня відбудуться вибори до повітових рад, а негайно по них вибори до повітових виділів.

На загал вибори для волосних рад випали для українців погано, а вибори до волосних управ просто зле. На такий вислід зложилося багато завинених нами, а також незалежних від нас причин. Цими найважнішими причинами були: 1) посередність виборів до волосних рад, себто тс, що виборцями були громадські радні й солтиси та підсолтиси, 2) замале підготування з нашої сторони, розсварсність українців між собою, велика кількість кандидатів а вслід за тим розбиття і 3) головно натиск адміністраційного апарату чи то в формі впливання на виборців, чи у формі виборчих зловживань, чи вкінці незатверджування вибраних українців-війтів. Вибори до волосних рад і волосних управ та причини нашої невдачі вимагають окремої всебічної застанови й оцінки. На загал треба ствердити сумний факт, що в багатьох волостях з великою перевагою українського населення поляки мають більшість у волосних радах, а війтами є звичайно поляки. Крім цього деяка кількість волосних українців вийшла радними не з української, а з урядової ліста й вони у волосних радах йдуть рука в руку з поляками.

ВИБОРИ ДО ПОВІТОВИХ РАД.

Вибори до повітових рад є теж посередні, то значить, що повітових радних вибиратимуть члени волосних рад і волосних управ. Тому некорисний вислід виборів до волосних рад і волосних управ передрішує справу в тому, що вибори до повітової самоуправи вийдуть для нас погано. Та всеж ми мусимо доложити всіх зусиль, щоби повітові вибори не були дальшим погіршенням нашого стану посідання, щоби українське населення добуло в повітовій самоуправі бодай такий відсоток радних, що у волостях. Техніка виборів є така: Кожна волость вибирає двох членів повітової ради. Крім цього міста відповідно до кількости населення вибирають від 2 до 5 радних. Лише міста, що числять понад 25.000 населення не входять до повітової самоуправи. Некорисною для нас є ця обставина, що малі волости, які нараховують кілька тисяч населення, з перевагою польського населення вибирають двох повітових радних і великі волости, що мають кількадесять тисяч населен-

Жертвуйте на Паску для українських военних вдів і сиріт!

За дозволом Воєвідських Урядів Управа Т-ва „Український Фонд Военних Вдів і Сиріт" переведе в неділю 14. квітня ц. р. прилюдну збірку жертв у користь военних вдів, сиріт і батьків по полеглих у 1918—1920. рр. членах Української Галицької Армії.

Від кількох років буде це перша збірка, на яку Т-во дістало дозвіл. Гроші, зібрані в часі останньої збірки в 1932. р., Т-во видало вже на підмоги вдовам, сиротам і батькам, на лікування й ліки недужих вдів і сиріт та на шкільні оплати за двох учеників-сиріт, приміщених у Львові на кошт Товариства. З призбираних під кінець 1934. р. жертв, при помочі приватних посилок, Т-во могло роздати скромні підмоги з нагоди Різдва Христового для 218 найбідніших вдів і сиріт деван на суму 1.648.02 зол, так, що в касі Т-ва не остало вже ніяких грошей.

Около 220 вдів, сиріт і батьків живе в крайній нужді. Їм мусимо помогти, бо вони стратили своїх опікунів для народу! Не можна дозволити, щоб вони простягали руку за проїдом — на наруту та сміх злобних людей. На це не дозволяє християнська любов ближнього й честь народу!

Тому Управа Т-ва звертається з горячим покликом до всього П. Т. Громадянства:

Жертвуйте на паску для военних вдів і сиріт!

Нехай ніхто не відмовить лепти на вдови й сироти!

Вступайте в члени Товариства! (Членська вкладка 50 сот. місячно).

В неділю, 14. квітня, не минайте пушки й доконечно до неї свою лепту!

Жертви просимо пересилати поштовими складанками, або просто на адресу Товариства.

Львів, у квітні 1935

УПРАВА ТОВАРИСТВА
„Український Фонд Военних Вдів і Сиріт"
Львів, Потоцького 48.

Від Німеччини не загрожує інвазія.

БЕРЛІН, 10. 4. ПАТ. Урядове „Дипльоматічно-Політичне Кореспонденц", пишучи про конференцію у Стрезі висловлює побажання, щоби, коли говоритимуть про рішення Німеччини з 16. березня, не забули про розброєневі зобов'язання інших великодержав. Приверження збройної суверенности Німеччини зовсім не співчить про нерешности Німеччини зовсім не співчить про нерешности Німеччини зовсім не співчить про нереш

ня, з перевагою українського населення теж вибирають двох повітових радних. Вибори повітових радних є пропорціональні, а це значить, що звичайно польська меншість в кожній українській волости змагатиме до того, щоби вибрати собі одного повітового радного.

Справу погіршує ще ця обставина, що деякі українці волосні радні йтимуть при виборах із поляками. З цього виходить ясно, що тільки в деяких наших повітах істнує теоретична можливість, щоби ми здобули більшість.

ВИБОРИ ДО ПОВІТОВИХ ВИДІЛІВ.

Повітовий виділ складається з 6-ти членів. Членів повітового виділу вибирають повітові радні. Вибори є пропорціональні. Головою повітового виділу є повітовий староста з уряду. Вислід виборів до повітових виділів залежить від майбутнього складу повітових рад. Ми маємо дуже малі виглядн на те, щоби денебудь добути більшість у повітових виділах.

ЯК ПОВЕСТИ ПІДГОТОВУ ВИБОРІВ І КОГО ВИБИРАТИ ДО ПОВІТОВИХ РАД І ПОВІТОВИХ ВИДІЛІВ.

Вислід кожних виборів залежить від підготови і доброї чи злої організованости виборців. Ми мусимо доложити всіх зусиль, щоби перетягнути на нашу сторону хитких українських виборців, щоби не допустити до розбиття голосів чи пак, щоби виборчі компроміси не виходили на нашу шкоду.

Повітові Народні Комітети мусять в найкоротшому часі відбути в кожному повіті наради волосних радних та обговорити грядучі вибори до повітової самоуправи та устійнити українських кандидатів до повітових рад і повітових виділів. Значіння повітових радних залежить не лише від їх кількости, але й від їх якости. Ми можемо лише в дечому вплинути на кількість наших радних, але зате якість радних залежить тільки від нас. Повітовими радними слід вибирати справжніх інтелігентів, священників, кооператорів, лікарів і щонайсвідоміших селян. Повітова рада є великою і складною машиною. Ми мусимо здобути вплив на кермування цією машиною. Що більше, повітові ради й повітові виділи мають рішаючий вплив на господарку громадських і волосних рад, а ще й заноситься на те, що повітова самоуправа може мати вплив і на вислід соймових виборів. Значіння і вплив можуть мати тільки такі радні, які визнаватимуться і в законних постановах і в господарських, гуманітарних та освітніх справах. Щонайменше половина українських повітових радних повинні бути інтелігентами. Про поодинокі кандидатури повинна рішати не амбіція поодиноких членів, лише чесність і знання та відвага кандидатів постояти за своє право. Некорисною для нас є ця обставина, що членами повітових рад не можна вибирати інтелігентів із міст, бо член повітової ради мусить мати виборче право в тій волости, яка його вибирає радним. Зате членами повітових виділів повинні бути вибирані з нашої сторони правники, інжиніри та кооператори з міст, бо справи міста входять теж у склад повіту. Засідання повітових виділів відбуваються часто, приблизно раз на тиждень і членство повітового виділу це не почесть, а важкий та відповідальний перед народом обовязок. Належито може виконати цей обовязок тільки особа, що мешкає в місці і має правничу чи економічну освіту.

В. Целевич.

НАЙНОВІШІ МОДЕЛІ
НАЙВИБАГЛИВІША РОБОТА
Найнижчі ціни у весняних жіночих
плащах і костюмах
у фірмі
НАЙКРАЩА ЯКІСТЬ
НАЙБІЛЬШИЙ ВИБІР
МОЛДАВЕР
ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА ч. 17. І. пов. Телєфон 246-56.

ДИСКУСІЯ.

В широкій дискусії забирали голос представники установ і преси. **Дир. Филипович** заявив, що Дирекція РСУК передасть тримісячні вкладки від кооператив Яворівщини секції філії „С. Г." в Яворові на допомогу голодним. **Дир. Палій:** „Маслосоюз" крім допомоги буде розділювати молоко голодним. **Інж. М. Творидло** згадав, що Центросоюз звернувся до Повітових Союзів Кооператив, щоб збирали збіжа та картоплі голодним у Яворівщині. Тому, що наші села постійно голодують, слід би подумати над загосподарюванням повітів. **Ред. В. Целевич** звернув увагу на те, що крім Яворівщини голодує теж кілька інших повітів і цілі наші села. Тому, що наше населення постійно недоїдає, воно вироджується. Щоб запобігти голодові, треба героїчних зусиль цілого народу. **Інж. Е. Храпливий:** Центробанк дав 10.000 зол. позички з грошей, які вдалося стягнути з розданих позичок повенцям та установам у 1927 р.

Опісля деякі делегати установ і представники пресових органів забирали ще раз голос. М. і. дир. **Палій** з Маслосоюзу поставив внесок, щоб преса помістила якнайбільше картин з голоду, щоби влаштувати великий концерт з визначних мистецьких сил на допомогу голодним та врешті і ярмарок з виробів яворівського промислу з відповідним відчитом. На дальшу мету радив дир. Палій подбати у Яворівщині, що отак позбувсяб марева голоду, про поширення мережі молочарських станиць та про підсилення годівлі худоби в цьому повіті; важно теж найти місця для збуту продуктів Яворівщини. Дир. **Храпливий** з „Сільського Господаря" повідомив приявних, що „С. Г." створив окрему секцію для допомоги Яворівщині.

Усім дискутантам відповідав на запити та давав пояснення **о. Ломницький.**

Нараду замкнув **пос. Матчак,** повідомляючи всіх, що у Львові буде створений у висліді наради широкий комітет допомоги Яворівщині, може й постійний комітет сусп. опіки, що вживе всіх заходів для облекшення долі голодних та подасть технічні вказівки пресі для дальшої акції.

Нарада скінчилася в год. 19.55.

Голод у Яворівщині, як виходило з нарад, справді лячний і загрозливий. Він повинен найти у громадянстві якнайширший відгомін.

В Яворівщині голодує 24.000 осіб.

КОНФЕРЕНЦІЯ У Т-ВІ „СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР".

У понеділок 8. квітня ц. р. відбулась заходом Т-ва „Сільський Господар" у домівці цьогож Т-ва інформативна нарада у справі допомоги голодним Яворівщини. На нараду прийшло 12 представників центральних установ і сімох представників української преси.

Нараду відкрив в год 6.15 вечором дир. Т-ва „Сільський Господар" **інж. д-р Евген Храпливий** витаючи представників преси й установ Провід обняв **пос. М. Матчак.** Короткий змістовий та ядерний реферат про розміри голодової катастрофи в Яворівщині виголосив голова філії „Сільського Господаря" в Яворові **о. Ломницький,** парох з Вільшаниці. Референт заявив, що розмірн голодової катастрофи годі зясувати. Селянство в Яворівщині що року голодувало. Раз на день у селянській хаті горів вогонь і тільки один раз на цілий день рідня їла взагалі. Тому до постійного голодування селянство призвичаїлося. І коли нині самі селяни заговорили про голод, то тому, що положення їх дійсно страшне, розпучливе.

ДЕЩО СТАТИСТИКИ.

Філія перевела статистику в 44 селах, яка виявила, що 2.274 родини голодують у буквальному слова значіні, 2.225 родин їдять ще дещо (чотирма бульбами на день живе ціла родина), разом голодує 4.524 родин. З цього дорослих осіб голодує кругло 14.000, дітей до 10 років 10.000, разом 24.000.

І ось, щоб прохарчувати голодних аж до жнив, необхідні на три місяці харчі в такій кількості: 160 вагонів картопель і 30 вагонів збіжа, числячи по 90 кг. на особу. Крім того на сівбу необхідні 35 вагонів збіжа і 100 вагонів картопель на садження.

Філія покликала до життя секцію до боротьби з голодом, яка знову поділилась на підсекції. Староство згодилось на її існування. На інтервенції цієї секції староство виділяло від уряду для голодних 4 вагони збіжа (два ячменю і два вівса), 16 вагонів картопель і 2.000 зол. грошевої допомоги, яку розділено між голодних, але під умовиною, що голодні відробляють це при направі доріг і т. д.

Секція звернулась теж за допомогою до централі „Сільського Господаря" і до послів. І справді завдяки інтервенції Т-ва „Сільський Господар" Центробанк дав 10.000 зол. позички на 2 проц. річно, яку через „Українбанк" у Яворові і райфайзенки по селах розділено між голодних. Селянин може купити за 15 зол. бодай 100 кг. ячменю. З дрібних жертв надійшло до філії досі 2.500 зол. За ці гроші секція закупила 50 сотнарів муки і 25 сотнарів пенцаку та розділила це між голодних у 16 селах на всіх 44 сіл, де голодують.

ДОЖИВЛЮВАННЯ ДІТЕЙ.

Підсекція для дожившювання дітей дістала 800 зол. і переводить дожившювання теж поки що у 16 селах. І так у селі Вільшаниці дожившюється 160 дітей у шкільному віці. Діти дістають горнятко кави „Пражінь" (кооп. „Суспільний Промисел" дала 50 кг.) і дістають кусень хліба (бохоня ділять там між шестеро). Для дітей у позашкільному віці варять пенцак з молоком і одна дитина дістає 1/4 літри.

Пляну на майбутнє годі укладати, бо невідомо, на як довго стане грошей.

З приводу недалеких Свят Воскресення Христового слід подбати, щоб голодні мали бодай такі харчі, які ми маємо що дня.

Уживайте лише
знаменитої цикорії **„ЛУНА"**
здорової підмінки кави **„ПРАЖІНЬ"**
і зернистої **„Солодової кави ЛУНА"**
виробів української кооперативної фабрики
„Суспільний Промисел" Львів XV.,
Церковна 2. тел. 42-97

Досягнення проф. Кошиця на музичній конференції.

(Інтервю нашого кореспондента з проф. Кошицем).

Нью-Йорк, 26. березня 1935.

В минулу неділю, 24. березня, стрічаю проф. Олександра Кошиця на черговій пробі у Джерзи Сітї у приготуванні до концерту в честь Шевченка 7. квітня в Таун Голл у Нью-Йорку. Після привітання запитую про успіх поїздки до Індіянаполіс.

— Пішло ліпше, ніж я міг думати — каже шановний професор. — Я не лише задоволений, але й здивований.

— Щож таке сталося? — питаю дальше.

— А цеж не виглядає на дивне, що на музичній конференції, де прибуло 2.000 знавців музики, як: композиторів, учителів, інспекторів і різних інших фахівців, що приїхали на „Північно-Центральну Конференцію Музичних Виховників" до Індіянаполіс від 17. до 22. березня запрошено лише мене однісенького зпоміж отих сотень різнородних чужинних груп і то ще й у ролі ментора. Цеж не лише признання для мене самого, але ще більше для тієї народньої пісні, що ми її тут поширюємо на американському континенті.

— Щоправда, з попередньої розмови з Вами, пане професоре, я не міг докладно зрозуміти, пощо то Вас туди запросили. Поясніть, будь ласка — прошу шановного професора.

— Дуже радо, — відповідає п. Кошиць. — Тільки вважайте: Всі українські пісні, про котрі я вам попередньо згадував, були предметом важної дискусії на кількох комісіях конференції. Їх вибрано для зразку народніх пісень поширюваних тепер по американських школах. Кожна комісія мала своє спеціяльне завдання, як ось: одна інтересувалася методою навчання, друга музикою, третя хорами і т. п., бо вся конференція мала педагогічно-дидактичний характер, а разом з тим і мистецький. Мене запрошено до праці в комісії вокальної музики молодших і старших вищих шкіл і колегій, що збиралася в готелі Клейпул. Там я мав показати плян

Майже ЗАДУРНО решітки полотна 50 сот., панама 90 сот., в с и п н 1·10, крепон 70 сот., веба 1·— та м о д н і вовни на 40%, дешевше
БЛАВАТНИЙ БАЗАР — Львів, *Бойма* ч. 12.

Втіхою пань
є волічки і вовни
фірми: „ARCO"
Львів, пл. Галицька ч. 3. 210

дивий український стиль пісні. До розпорядимости віддали мені хор консерваторії Джордато такі пісні: „Розпяття", „Воскресения", „На вулиці скрипка грає", „Гей тай орав мужик" і Пісню про Сагайдачного. Це була, так би мовити, лябораторія для мене.

Приступивши до роботи, я завважив, що американці співають ці пісні по своєму, а в деяких місцях завважив я навіть інший характер, крім цих пісень, що даються до простого виконання. Через те треба було все чисто перемінити публикою. Крім того треба було вивчити ще дві нові пісні, тобто: „Могила" і „Суд перед Пилатом" (кант.), щоби показати методу науки. Завдяки тому, що хор володіє цілковито нотами, лише в деяких місцях треба було зупинятися і проводити окремі голоси в малому темпі, щоб усі партії зрозуміли, зрештою всі читали начеб ноту книжку. А в хорі було 40 голосів. Моя лекція мала демонструвати мій власний спосіб вивчування хору, бо й інші показували свої способи. Після одного виходив другий диригент і диригував ту саму пісню тим самим хором по своєму, щоб вияснити різницю виконання і стилю.

Вся авдиторія була задоволена моєю лекцією і після неї різні виховники, інспектори і композитори приходили до мене та розпитували про Україну, про її пісню і загалом про все, що їм потрібно було знати у звязку з народньою піснею. Щоправда, вони й так уже мали поняття про українську пісню, бо п. Т. Кроне, що свого часу перекладав українські пісні, коли я ладив їх до друку, роздав присутнім мою статейку про українську пісню, зладжену мною спеціяльно на цю конференцію, а крім цього ще й із сцени додав до статейки пояснення.

— Позвольте, пане професоре, чи може маєте цю статейку? — питаю.

— Рад служити, — відказує чемненько професор. — Ось-тут є один примірник.

Цікаво, переглядаю і хочу дечого навчитися. Це 6 сторін машинового письма, ціла лекція в англійській мові про Україну і її пісню, про характеристику української музики та про українських композиторів. Отже є 4 розділи, а кожний має ще свої підподіли. Коротесенько згадано про положення українських земель та українського народу, а в розділі про українську народню пісню згадано про дані обрядові пісні, історичні, побутові, релігійні. При характеристиці пісні обговорено скалі (це дуже фаховий уступ), ритм, мельодії, а після вичислення головних давніх і живучих композиторів поданий зміст пісень, що їх шановний професор співав із хором консерваторії. Довше спинився над обговоренням кантів і релігійної стрістної Трильогії, про яку музичні знавці висловлюються як про твір, що його перевищує хіба німецький Бах. Ця трильогія находиться також у виданні Вітмарка разом із 25 іншими піснями, аранжованими Кошицем.

— Колиж так приймають українську пісню американці, то чому нема фахової критики в музичних журналах? — питаю проф. Кошиця.

— Тожто й клопіт з тим, пане редакторе, — завважує шановний професор, — що наша журналістика не подала до прилюдного відома голосів критики. Ось маєте бодай один такий.— І передав мені число „Мюзикал Сопервайзор-с Джернал" Musical Supervisors Journal — з жовтня 1933 р., де є прегарна статейка з нагоди появи збірки „Пісні України, аранжовані для хору Олександром Кошицем". Сказано в цій статейці: „Цей новий випуск репрезентований сімома номерами, притягає до себе увагу вже самим престіжом імени бліскучого диригента Українського Національного Хору. З другого боку внутрішня цінність аранжементів є настільки велика, що при зазнайомленні з цими піснями вони притягнулиб до себе прихильну увагу й тоді, колиб цілком не було відоме імя, або навіть і жадного імені не було.

„Тут нема ніяких екстравагантних зусиль витягати з народньої пісні „ефекти". Навпаки, перед нами праця майстра-артиста, який гидиться перекручуванням або викривленням питомих рис пісні. В наслідок цього підноситься природний чар пісні в той самий час, як їй додається нова сила й глибина: проста селяночка на наших очах виростає в „даму високого світу".

„Музикальна сила, красота, майже непоміт ні доторкнення, якими осягається ця трансформація є такі, що вони можливі тільки тому, хто сам має майже неймовірну силу творити вокальні ефекти..." Підписано: Вилл Іргарт, директор музики в Питсбург, Па.

— Та це лише одна із численних критичних похвал у різних фахових журналах — кінчить проф. Кошиць і спішить до дальшої роботи.

С. Демидчук.

Відгуки нападу

посла М. Бачинського на редактора І. Кедрина.

КОМУНІКАТ ТОВАРИСТВА ПИСЬМЕННИКІВ І ЖУРНАЛІСТІВ

В дні 6. квітня 1935 напав посол ББ і державний комісар „Народнього Дому" Михайло Бачинський на ред. Івана Кедрина-Рудницького і користаючи з фізичної переваги тяжко його побив. Це сталося в наслідок пресової кампанії, яку провадило „Діло", поруч інших українських і навіть польських часописів проти господарки та поведінки згаданого вище посла й комісаря.

Рада Т-ва Письменників і Журналістів ім. І. Франка пятнує як найрішучіше такий некультурний поступок, висказує своєму членові щире співчуття та стверджує, що того роду реакція на публичну критику не зачіпає чести нападеного.

За Раду Товариства:

Роман Купчинський, голова. **Мирон Коновалець**, секретар.

„САМОСУД ПОСЛА НАД РЕДАКТОРОМ".

Під таким наголовком подає ширшу нотатку „Курєр Львовскі", в якій поруч з описом останнього нападу М. Бачинського на ред. І. Кедрина пригадує також кілька інших подібних подвигів того пана. Кінчається та замітка таким зворотом: „Про вплини посла з ББ. п. Бачинського в різних державних установах оповідають собі у староруських колах дуже багато. Існує взагалі переконання, що п. Бачинського „не можна побідити" на якому прилюдному форумі. Однак чести Клюбові ББ своїми методами п. Бачинський не приносить".

Повища замітка правдива остільки, що ті впливи обмежуються до свободи робити все, що до вподоби, на терені Народнього Дому, і до таких виступів, як суботнішній. Зрештою, тим впливам приходить вже кінець і це голована причина поденервування кацика.

Покищо ті „впливи" вистарчили ще на те, щоби — за виїмком „Курєра Львовского" і „Недзєлі Рано" — всі інші польські львівські газети компромітуючий п. Бачинського виступ — промовчали. Сталося це, як довідуємось, наслідком „інтервенції". Промовчання такої якравої події кидає характеристичне світло на відносини у польському й жидівському львівському журналістичному світі, який не почуває ся до обовязку примітивної солідарности у таких підставових справах свободи чесної журналістичної праці — без огляду на національність!

Міські Театри, в середу 18-го квітня 1935.
Великий Театр грає нині 7·30 веч.
Безсмертний твір Жигмонта Красінського **„Небожеська комедія"**

Театр Різнородностей
Нині 7·30 **„Подружий метч"**
і в найближчих днях — капітальна комедія — одна гураган сміху. Мотто: чи мужчина може любити дві жінки рівночасно?

ст. ЛЕВИНСЬКИЙ

Королева і чура.

Здається, зайва річ довго тут пояснювати, як дуже збентежили мене ці слова. Матильда? Так, я догадуваюся, це була донька прачки, стрункі, вродлива студентка університету. Деколи, врідка, стрічав я її там, у пральні, як обережно розхиляла низькі, тапетові двері і кликала: „Мамо, прошу на хвилину". Я тямив, що раз, або два рази, вещі очі спрямулися і я навіть запримітив трохи вальцяння в її погляді. Але це могла бути омана. Ще минулого року представила мене їй мама. Вона сказала трохи церемонно: „Матильдо! Пан д-р Леницький", і тоді, на мить, опинилася у моїй руці її холодна, матова рученька, щоби зараз ізсля цього разом зі самою особою щезнути за дверми. Усі ці подробиці засовував я тепер в дбайливість архіваря-педанта. Так, ми ее обмінялися ніколи ні однісінським словом. На її конті було в мене кільна напів вальотних поглядів і тепер — оця записка.

Довго розділяв я її на всі боки і власним очам не йнив віри. Це: „Д-р" у адресі, задержало мене на хвилину. Я, поправді, не був ніяким доктором. Алеж багато, здавна, мене цим титулом величали, як це водиться у нас, у Галичині. Ні, не могло бути ніяких сумнівів: лист був від ві домої мені Матильди і призначений був для мене.

З того менту, коли всі сумніви розвіялися, я втратив дещо з мого звичайного терпцю. Можливість любовної пригоди замаячила передімною у всій спокусливій красі. Даремне пробував я боронитися перед невідомим, даремне накликав усі сили інерції і себелюбства. Нероздягаючись, пролежав я у мріях усю ніч на ліжку. Поволі, один по одному, піддавалися всі осередки спротиву. Думка звикала до нового хотіння. Коли день зайшов на замерзлих шибках кімнати, я був уже рішений: Піду на маскераду! Згадую сьогодні думки тої ночі і не можу повбутися здогаду: адже уже тоді, несвідомо, кохав я Матильду!

Залишалося питання костюму. Два дні і дві ночі я вовтузився з оцими пустими думками, як мені переодягнись. Нарешті вибрав я одяг еспанського лицаря. Позичив його у театральній гардеробі, тільки відчистив дещо і скропив пахощами. Цапину борідку теж дочіпив я до мого голеного обличчя і тек причепурений посунув у суботу на маскові вечерниці. Не буду скривати, що почував себе трохи моторошно і тільки вадиркуватий стрій і маска на очах додавали бадьорости моїм рухам.

Народний Дім находиться на кілька кроків від мого тодішнього мешкання. Незапримічений ніким, пройшов я темний вестибуль і сходи. У гардеробі полонила мене звичайна атмосфера маскаради. Маски півколесом окружили мене: „Мій любенький, еспанський лицарю, проведи мене по салі", шептали чийсь живочі уста. Якийсь величезних розмірів цирковий кльовн, мабуть на ходулицях, умисливив мені непостережний відступ до дверей. На галерії глота була велика. Саме кадриль починався, цей традиційний танок недавнього Львова і всі очі гляділи вниз, у цю дивно настроєну атмосферу Народнього Дому, виповнену тремтливим світлом газових ламп. Але мій зір не ліпов униз, тільки помандрував у другий кінець довгої галерії. Там, трохи збоку від решти людей, відкрив я дві жінки. Чи одна з них була Матильда? Всеж таки не міг не завважити таким, що йшов надолині, були розсіяні і часто поглядали в мій бік. Старша з них, незамаскована, сиділа на кріслі. Друга, похилена над нею, шептала їй щось на вухо. Волосся мала чорне. Маска закривала її очі. Її костюм, чудо дивного привиду, був, як і в мене, еспанський. Це була сукня Ізабелі з білим мереживним комірцем, що тую здіймалася позаду її голови. До вірного портрету еспанської королеви бракувало їй хіба автентичних брабантських мережок і смарагдових перстенів зі скарбів антенів. Я затремтів від зворушення. Теж була Матильда! Я впізнав її стрункість, горду стать, коли нараз випростувала спину і станула нерухома як статуя.

Не більше кількох метрів ділило мене тепер від неї. Аж пройшов уже всю довжінь галерії й аж тут задержався нерішучий. Чи поклонитися їй, забалакати?, думав я. Адже знав я її так мало. Могла не бажати собі цього, сидівши тут іще одна особа, може інтимничена. Я вирішив не починати першим розмови і чекати на знак від неї. Але Матильда залишалась німа і непорушна як правдива статуя. Я стояв наче загіпнотизований, відповів потроху, але не смів рушитися з місця. На долині одна по одній проходили фігури кадрилю. Потім пари сплелись у безконечну гірлянду рук і кольорів, що під голосні вигуки аранжерів, розгорталася на очах захопленої галерії. Нарешті музика вдарила вальса. Я зітхнув.

(Далі буде).

Росте Український Шпиталь!...

РЕФЕРАТ ДИРЕКТОРА НАРОДНЬОЇ ЛІЧНИЦІ, Д-РА ТИТА БУРАЧИНСЬКОГО, НА ПРЕСОВІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ 7. Ц. М.

(Докінчення.)

II.

ЧИ БУДОВА ШПИТАЛЮ ЗА ДОРОГА?

Тут і там чути голоси, особливо з кругів, що старалися за будову, але її не дістали, що будова Укр. Шпиталю коштує за дорого. Для порівняння подаємо тут числа, оголошені начальним лікарем львівської обезпечальні, д-ром Шумським (П. Газ. Л. 3/35), що кажуть про будову санаторії Каси Хорих, збудованої на 250 ліжок (тепер число ліжок збільшено на 350). Кошт будови санаторії з півеляцією терену був 5 міліонів 775.000. Отже кошт будови одного ліжка дає 23.100, у нас (на 100 ліжок) 6.200. Німців одно шпитальне ліжко коштує 8—15.000 зол., шведів ок. 11.000 зол.

Плян нашого шпиталю виконав інж. Натірний на підставі спеціяльних студій і по довгих конференціях з лікарською комісією Н. Л. Будову переводить інж. О. Пежанський. До комітету будови належать пп. М. Галібей, д-р Подолинський, М. Стефанівський і д-р Тит Бурачинський. Фаховим дорадником Комітету був бл. п. інж. радн. Гамота, тепер є ним інж. Турин. ГП. з Комітету працювали дуже дбайливо і точно і — як кажеться — обертали кожний сотик у руках, заки його видали. Зрештою, шпиталь це не звичайна будова, бо тут мусять бути збережені і деякі приписи закону і все мусить відповідати вимогам гігієни.

ПРИБУТКИ НАРОДНЬОЇ ЛІЧНИЦІ.

Поза зібраними фондами обертали ми на будову і частину наших звичайних впливів з оплат недужих, що лікуються: ці впливи приносили річно 16—25.000 зол., спершу більше, тепер менше, бо і тут відбивається фінансова скрута. Наша „фінансова політика" була така, що ми звичайні впливи призначували на обстанову і вивінування шпиталю: рентген, віталюкс, крем. лямпу і діятермію. Наші впливи напр. за рік 1933 були такі: з оплат хворих 16.230 зол., субвенції м. Львова і Гал. Каси Ощадности 600 зол. (і то лише завдяки заходам през. В. Децикевича), членські вкладки 96 зол., збірки і датки 1.240 зол., разом 18.166 зол.

З зіставлення оплат, що їх складають хворі за останні 4 роки, виходить, що впливи були такі: д-р Бурачинський 9.010 зол., д-р Гинилевич 11.126 зол., д-р Дзерович 3.009 зол., д-р Дурделло 5.441 зол., д-р Кашубинський 8.766 зол., д-р Куровець 2.562 зол. (1930 і частина 1931 р.), д-р Криштальська 13.041 зол., д-р Максимонько 5.190 зол., д-р Надрагова 751 зол., д-р Паньчишин 2.704 зол., д-р Подолинський 5.780 зол., д-р Філяс 750 зол., д-р Чайківська 1.429 зол. Доходи тепер дещо збільшаються через зріст фреквенції хорих, купно діятермії і завелення домового лікаря (д-ра Малиса).

Наша гіпотека чиста, бо ми розбудовуємося в міру спроможности: ані Н. Л., ані шпиталь це не підприємства „бізнесові". І так ми думаємо шпиталь втримати чи то зі шпитальних оплат, чи з доходів амбуляторії.

МОДЕРНЕ ШПИТАЛЬНИЦТВО.

Якеж значіння має шпиталь для людства загалом та для нас зокрема? Переживаємо тепер епоху, яку в культурному лікарському світі називають епохою шпиталів. Число їх все збільшується. В Німеччині є їх тепер біля 3.500: на 1.000 населення припадає там 8 шпитальних ліжок. Як мінімум вважається в культурному світі 5 ліжок на 1.000 населення. В Польщі є під цю пору 710 шпиталів, на 1000 мешканців приходить 2 і пів ліжка.

Досі вважали люди шпиталі за свого роду „варстати ремонту здоровля", тепер це не вистарчає: тепер шпиталі стають централями здоровля. Така зміна мусить у всіх культурних державах входити глибоко в технічний стан і форму шпитальництва. Завданням модерної медицини є не лише праця над лікуванням шкід, але і для заради їм заздалегідь, себто профілактика. Як на всіх ділянках суспільного життя, так і в опіці над здоровлям головною ціллю є не те, щоб опікуватись менше вартними щодо здоровля одиницями і лікувати поодинокі особи, а щоб стояти на сторожі здоровля як народнього добра, берегти його перед шкодами, виховувати людей до тілесної і умової гармонії з окруженням і самим собою. Шпиталь є одним із центрів лікарської культури і стає та мусить ставати ним щораз більше. Інтернаціональні конгреси шпитальництва, товариства, часописи, все те зводиться до організації і доскопалення модерного шпитальництва.

Дослід показав, що шпиталі з менше як 50 ліжками не є фінансово життєздатні, не виплачуються. Найсправніші є шпиталі з числом ліжок між 50 та 200. Наш шпиталь обраховано на 100 ліжок. Це максімум, на яке ми можемо собі дозволити під цю пору і він може мати всі відділи, потрібні молодим лікарям до обовязкової практики.

Щодо форми будови, то є шпиталі або блькові, або павільонові. В Німеччині показує статистика за рік 1932, що 50 проц. шпиталів є блькових, 10 проц. павільонових, решта мішаних. Наш шпиталь є блькований, бо це найдешевше.

ЗНАЧІННЯ УКРАЇНСЬКОГО ШПИТАЛЮ.

Для нас зокрема будова шпиталю має поза загальну гигієнічну потребу ще й багато більше значіння: 1) шпиталь повинен стати одним із зависків високих лікарських шкіл. 2) Він має нам створити новий варстат наукової праці. Досі таким варстатом був у Львові лише бактеріольогічно-хемічний інститут Н. Т. Ш., з яким зрештою Н. Л. находиться в тісній співпраці. 3) Він має бути установою для освіти лікарів так старших (доповняючі курси), як і молодших щодо конечної практики. Він має також протидіяти недостачі ріжних фахівців. 4) Він має стати джерелом освіти помічного персоналу, як сестер, гігієністок для шпиталів та осередків здоровля на випадок елементарних лих, епідемій, війни тощо. Його роля подібна до державних організацій „Червоного Хреста", що для нас не є доступні. 5) Він повинен стати централею помочі в негайних випадках. Вже й досі Н. Л. була такою станицею при всяких здвигах і зїздах, як КАУМ, Кооперативне Свято, Сокільський Здвиг. 6) Шпиталь має стати найвищим звеном фахової порадні для нашої шкільної молоді і для шпитального лікування інвалідів УГА.

Якже ми уявляємо собі дальші збірки? Досі мали ми фундацію АЕпарх. Ради у Львові на два ліжка, але брак таких фундацій Епарх. Рад у Перемишлі і в Станиславові.

ДАТКИ, ЗАПИСИ І ФІНАНСОВИЙ ПЛЯН.

Крім наших звичайних впливів дістали ми несподівано в мин. році від суперіорату СС. Вінкентія а Павльо 10.000 зол. і недавно знову 2.500 зол. Перед кількома днями дістали ми від вдови по бл. п. д-рові Довбуші п. д-р Зайдлер-Довбушевої його запис на шпиталь в сумі 800 доларів, що дає 4.225 зол., з застереженням, що запис призначений на уладження урольогічного відділу. На ту ціль призначив покійник і цілу свою урольогічну обстанову та інструментар вартости около 1.500 зол. І тому Рада Н. Л. постановила, що урольогічний відділ Н. Л. буде відтепер раз на все носити ім'я фундатора.

Звичайні збірки принесли в 1933 р. ок. 2.000 зол. Та це небагато. Ми лікарі працюємо так, як можемо: думаю, що годі від нас вимагати більше. Збірки будуть і дальше іти, але на них годі спиратися. Недавно одна пані заявила нам, що хотіла би дати жертву на уладження одного ліжка, так, щоби те ліжко було назване іменем дорогої її особи. Такий один запис уже є. Рада Н. Л. призадувалася над тим і прийняла норму, що тоді можуть бути такі памятникові ліжка, якщо хтось жертвує 2.000 зол., та евентуально цілі салі тоді, коли хтось жертвує 10.000 і більше золотих. **Якби найшлося таких 100 осіб, тоді ми зараз мали би шпиталь добре улаштований і вивінуваний.** І ця дорога видається нам під цю пору найбільше доцільною. Такі жертви можуть складати й установи.

ЖИВИЙ ПАМЯТНИК!

Думаю, що така високогуманна ціль, як будова шпиталю, заслугує на підтримку громадянства. І зискає на тім наш престіж як нації і піднесеться український Львів і підвищиться престіж Митрополита, для якого шпиталь має бути живим памятником. Ми були би дуже щасливі, якщоб у 1936 р., коли припадає 35-ліття Його Владицтва, шпиталь почав вже свою діяльність. При будові старалися ми всі роботи давати своїм фірмам (за виїмком інсталяцій центр. огрівання і сходів) і далі будемо триматися того принципу. А як буде шпиталь, то очевидно, що буде поважним консументом цілої низки продуктів рідного виробництва. Нічого й казати, що кожному миліше лікуватися таки серед своїх, в атмосфері рідної мови й близьких собі, співчуваючих земляків. Наша робота, це одним прикладів позитивної, конструктивної, творчої праці і тому думаю, що вона заслугує не лише на признання, але і на сильнішу підтримку всього нашого громадянства.

—o—

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Папа принав на авдієнції нунція у Берліні монсіньора Орсеніго. Здогадуються, що темою нарад було положення у Німеччині.

— Бельгійський уряд утворив уряд економічної відбудови, завданням якого буде перевести господарську реформу Бельгії.

— У Букарешті арештувала поліція 38 осіб, між ними 22 студентів за демонстрації.

— Найвищий суд у Мадриді затвердив 5 присудів смерти на повстанців.

— Литовський поштовий уряд у Мемелі приказав, щоб адреси і назви місцевостей писали литовською мовою.

— Над Формозою лютував ураган, який знищив багато сіл і фльотилю рибацьких кораблів.

В. Британія перестерігає перед війною.

ЛЬОНДОН, 10. 4. ПАТ. Віцепреміер Болдуін, промовляючи вчора на прилюдній зібранні на тему політичної ситуації, порівнював теперішню европейську ситуацію з важко недужими людьми, які поволі й уперто переходять стан реконвалєсценції. „Тепер народи не йдуть шляхом мира — говорив Болдуін — але блукають стежками, які легко можуть довести до війни. Хворі, що повертаються до здоровля, не хотять слухати приписів лікарів. Ніхто радо не согодиться на велику розбройну операцію. Дехто твердить, що найкращим ліком на збройна є збройся ще більше. Понижена Німеччина виломилася зпід обмежень, які її вязали. Події 1914. р. засадничо не змінили ні її пр, ні її характеру. Тому помилкою було думати, що накинення Німеччині постанов версайського договору може змінити природу німців. Все таки ми не тратимо надії, що збройня будуть обмежені і Німеччину тиснутимемо так довго, доки щиро не скаже, що не хоче з тим мати нічого до діла. Якщо Німеччина чи будь яка інша держава не схоче співпрацювати в тому напрямі, тоді очевидно положення буде доволі трудне. Велика Британія не хоче війни, але, коли війну можна відсунути тільки через загрозу напасникові, що Европа не дозволить на війну, — то Велика Британія теж разом з цілою Европою відіграє свою ролю".

Прем. Мекдональд і прем. Фляндєн поїдуть до Стрези.

ЛЬОНДОН, 9. 4. ПАТ. Вчорашнє засідання британського кабінету тягнулося чотири години. Кабінет розглянув звіт мін. Ідена та подрібні пропозиції, які виринули підчас його подорожі до европейських столиць. Кабінет рішив, що до Стрези поїде прем. Мекдональд і міс. Саймон.

ПАРИЖ, ПАТ. Авас подає таку вістку з добре поінформованих кол: Коли до Стрези поїде прем. Мекдональд, туди виїде теж прем. Фляндєн. Нині рада міністрів рішить про виїзд прем. Фляндена і міс. Ляваля до Стрези.

—o—

Комуністичні заворушення в Болгарії.

СОФІЯ, 10. 4. ПАТ. Вчора вполудне в місцевості Бельозе в південній Болгарії між комуністами та жандармерією дійшло до стрілянини. Два комуністи й один жандарм убиті. По обох сторонах є багато ранених.

—o—

Велика шпигунська орґанізація в Югославії.

БІЛГОРОД, ПАТ. Влада викрила велику шпигунську організацію з централею у Марібові. Поліція арештувала багато осіб, між ними шефа організації і кореспондента австрійських часописів Клайнеца

З польської преси.

Відворот „Веку Нового" від „Греко-Католіка".

Після статті п. В. К., який „цілою рукою" підписувався у „Веку Новім" під „акцією" ославленого краківського „Греко-Католіка" (про це буде у нас мова), „Век Нови" робить — хоч у дусі призадумуючись трохи поважніше над характер статті, сигнованій референтом українських справ дять акції „Греко-Католіка", з 7. ц. м., автор вка- зує на те, чого нема та що є у тій газетці.

„Передовсім шукаємо (пише автор) чогось конкретного про „греко-поляків" (термін „Греко-Католіка"), про їх рух, організацію, про позитивну працю, про їх осередки і т. п. Тимчасом находимо про ті речі лише загальникові дані з давньої і недавньої минувшини та трохи прізвищ з теперішности".

Вказуючи одночасно на ремствування краківської газетки на байдужість польського громадянства до її „акції", автор зауважує, що „ті претенсії, не підтримані представленнам річевих доказів, є вимогами на кредит. Крім того кожна акція, що не підтримується реальною підбудовою, з природи річи висить у воздусі".

„Друга річ, що бе в очі на сторінках „Греко-Католіка", це присвачування майже всього місця дискредитуванню українських греко-католиків, головно клиру. Не перебирається там у словах, що відсуджують від чести й віри всіх визнавців української національної ідеольогії. А зужиткувавши стільки зусилля на шоборювання українізму, заперечується взагалі існування окремої української національности. Тут торкаємось орудування фактичним матеріалом. Отже „Греко-Католік" або не рахується з відомою всім дійсністю, або каже вірити правдам, що давно вже зревідовані, сюпадаючи у суперечність взаїть з власними твердженнями. Отже раз русини є для нього поляками, то знову польськими перевертнями, чи „українофілями", то знову українцями. Раз славянський обряд має у Польщі польський характер, то знову є знаряддям ренегації. Той хаос термінольогії і натягання фактів до засновків спричинює гори суперечностей".

Наприкінці автор доходить до висновку, що робота, яка полягає виключно на зогиджуванню ідеольогії противника, „не приносить користи народові і польській державі".

Наші уваги, що ми не будемо брати участи у тій „поважній дискусії", яку „Век Нови" заініціював статтею п. В. К. та нашу характеристику тої статті „Век Нови" назвав лайкою, з приводу якої висловив під нашою адресою кілька терпких уваг. Тепер сам на власних сторінках дає відповідь, чому ми іншого становища зайняти не могли.

Коли „В. Н." стверджує „брак реальної підбудови" у „Греко-Католіка", то це делікатно означує ноторійно відомий факт, що за „Гр.-Кат." не тільки ніхто не стоїть (не рахуючи, очевидно, тих чинників та одиниць, які кожну й найбільш абсурдну роботу та всяку мерзоту готові підтримувати, щоби зробити українцям пакість), але *що взагалі греко-католиків поляків у Польщі нині нема.* Є українські перевертні, які *ще* не змінили обряду, але ледви чи найдуться хочби навіть одиниці патріоти-поляки, які поляками є від другого покоління та тримаються греко-католицького віроісповідання! Зовсім зрозуміло: лише людина непритомна або до-краю злобна може писати — як то ми недавно в одній газеті читали — що поляки-кольоністи переходять на грекокатолицизм для вигоди через *кращі* трактування греко-католиків, ніж римо-католиків, чинниками влади. Ноторійний натиск на цілі категорії робітників, державних і муніципальних функціонарів, урядовців та кандидатів на всякі державні, муніципальні і приватні посади, щоб вони змінили обряд східний на західний, римо-католицький, спонукав і далі спонукує до такої зміни всіх слабодухів. Зміна обряду на римо-католицизм — це взагалі перший ступінь до вигід чи навіть просто життевої екзистенції греко-католиків! Тому вся „акція" „Гр.-Католіка" і його звеличників у році п. В. К. — це *блеф*, і то блеф суто політичний, українофобський, а методи, якими творці такого блефу послуговуються (термінольогія „Гр.-Кат.", признавання всіх українців „неістнуючими" або „зрутенізованими поляками") і зогиджування греко-кат. клиру такі хуліганські, що *річево* полемізувати з цим не можна.

Зудар поїзду, яким їхав Рузвельт.

ВІЛЬСОН, 10. 4. ПАТ. (Північна Кароліна). Вчора вечором зударився коло Вільсона поїзд, що віз президента Рузвельта з самоходом, що його хтось залишив на залізничім торі. Ніхто з подорожних не потерпів.

Присилайте передплату!

§19.

Городок Ягайлонський, 27. березня 1935.

До Хвальної Редакції Часопису „Діло"
у Львові, Ринок ч. 10.

Дотично статті в часописі „Діло" ч. 72. (13970) з дня 19. III. 1935. р. п. наг. „Чому в Городеччині є застій на культурно-освітній ділянці" прошу на основі § 19. пресового закону з 7. XII. 1862. р. В. Д. З. ч. 6. з 1863. р. помістити в найближчому числі згаданого часопису в тому самому місці і тими самими чернилами, в якому була поміщена стаття, отсе спростування:

Неправдою є, начеб-то застій в діяльности „Просвіт" на терені пов. Городок у 1934. р. слід. приписати репресіям влади та що розвязано і завішено діяльність Товариств „Просвіта" і з-от Товариств „Сокіл" без причин, що невинних людей арештовано і відставлено до вязниць, — чим спричинено відстрашування інших членів у приналежності до „Просвіт" і якоїнебудь діяльности.

Натомість правдою є, що ще в травні 1934. р. завішено по думці арт. 16. закону про стоваришення з 1932. р. хвилево діяльність 6-ох читалень „Просвіти" і тільки одного Т-ва „Сокіл".

Завішення діяльности тих читалень „Просвіти" на деякий час було подиктоване оглядами публичної безпеки, тому, що діяльність тих читалень „Просвіти" переходила не тільки поза рямці статуту, але входила в колізію з карним кодексом та не зважаючи на попереднє (перед завішенням) упімнення адміністраційної влади, — діяльність ця не зміпилася.

Доказом каритідної діяльности членів завішених товариств були судові розправи і вироки, що винних укарано.

Та проте наслідком просьб делегатів тих товариств адміністраційна влада відкликала завішення діяльности, не сягочи до дальших прислуговуючих їй ригорів, — що делегати тих товариств приняли з задоволенням до відома, розвиваючи без перешкод дальшу діяльність.

Дальше неправдою є, начеб-то голові філії „Просвіти" інж. Паламарчукові заказано виїзди та приказано зрезигнувати зі становища голови, натомість правдою є, що коли стверджено, що члени філії „Просвіти" діяють проти статутів, — перестережено Паламарчука про правні наслідки, які можуть виникнути з тої причини, — Паламарчук заявив, що не має на членів ніякого впливу і що нічого на це порадити не може, бо його не слухають. Можливо, що в консеквенції того уступив зі становища голови.

Врешті неправдою є, начеб-то тутешня адміністраційна влада ставила перешкоди в розвою культурно-освітньої праці читальням „Просвіти". Натомість правдою є, що ця влада ставиться до товариств, які пристосовуються до законних постанов і статутів, якнайбільш обективно та прихильно.

Повітовий староста в Городку:
Фрончковскі, вр.

ВСІ ДІТИ на селі і в місті читають:
„Світ Дитини" і „Діточу Бібліотеку"
Цілорічні передплати по 5 зол. висилати на адресу: Львів, вул. Зіморовича 3.

НОВИНКИ

— **ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.**

— **ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".**

— **Найкращі лиси,** пелеринки, краватки виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Капітульна 3. Журнали на 1936 р. надійшли.

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хорущини 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Перероблює ковдри по 5 золотих, матераци по 7 зол. 639 1-100

— **Першорядне фризієрське і косметичне** заведення для Пань і Панів Т. Кутковського, Сикстуська 14. Тел. 106-88. 1119 14-?

— **На Волині впав великий метеор.** З Волині наспіли вісти, що там у лісах упав великий метеор. Метеор упав зараз таки з вечора, так, що багато людей бачило його. За метеором тягнувся довгий хвіст голубого коліру, такого приблизно, як пушки з цукорками „Фортуни Нової". 1342

Летунська конвенція непотрібна.

Вказівки для британської делегації.

ЛЬОНДОН, 9. 4. ПАТ. Британський кабінет на своїм засіданні дав такі вказівки для британської делегації, яка поїде до Отреви: 1) Британський уряд вважає необхідним потвердити постанови локарненського договору, щоб перестерегти Німеччину перед дальшим одностороннім порушенням міжнародніх зобовязань. Така заява мала б на меті недопустити до одностороннього порушення Німеччиною демілітаризованої области. 2) Британський уряд далі обстоює британсько-французьку заяву з 3. лютого ц. р. і вважає здійснення цієї програми в цілости за єдиний правильний шлях, щоб зорганізувати систему збірної безпеки. Британський уряд підтримає теж всякі заходи, щоб цю систему збірної безпеки оперти на 16 статті пакту Ліги Націй. 3) Частинне здійснення лльондонської програми, яке зводилось би до підписання летунської конвенції локарненськими державами, на думку британського уряду недоцільне.

Дискусія виявила, що зацікавлення британського уряду летунською конвенцією зменшилось мабуть признанням Німеччини, що її летунські сили дорівнюють летунству В. Британії. 4) Британський уряд засадничо піддержує східний пакт у такій формі, яка уможливилаб приступлення до нього Польщі залишаючи можливости приступити до нього теж Німеччині. 4) В. Британія не візьме активної участи у східнім пакті. Одначе противиться такому сформулуванню пакту, яке поділилоб Европу на ріжні табори. 5) Британський уряд підтримує пакт у справі вдержання незалежности Австрії навіть у такому випадку, коли Німеччина відмовиться підписати цей пакт. Роля В. Британії обмежиться тільки до консультації.

Вечір стрілецької творчости на Вульці.

В домівці чит. „Просвіти" на Вульці, що находиться при вул. Левицького 24., відбувався мин. неділі цікава імпреза: вечір стрілецької творчости, взаштований заходом Літературного Обєднання Молодих „12".

Вечір почався в год. 19. і на програму його вложились: вступне слово п. Нижанківського про літературну, зокрема стрілецьку літературну творчість, рецитації творів письменників-стрільців Р. Купчинського, М. Голубця, О. Бабія, С. Софронова-Левицького, Л. Лепкого, М. Матієва-Мельника, Я. Вільшенка, Ю. Шкрумеляка, Ст. Шухевича та Б. Лепкого, врешті зачитання ред. А. Курдидика. Твори рецитували З. Тарнавський та Марійка Дідурівна, що має задатки на добру декляматорку.

Вечір, що дав публиці нагоду познайомитись з цілістю літературної творчости УСУСУС-ів у промові та з виймками з неї в рецитаціях, залишив по собі милий настрій. Шкода тільки, що публики було всього яких 50 осіб. Як зачуваємо, такі вечорі мають відбутися заходом Обєднання „12" у інших читальнях Львова, його передмістя та в деяких товариствах у найближчих тижнях. Тому, що такі вечорі мають високе національно-виховне значіння, треба їх привитати якнайщиріше.

В. Р.

Облігації 6% „Народової Позички"
на покриття премій від обезпечень на умовинах устійнених розп. Міністра Скарбу з дня 21. VII. 1934. Дз. Р. П. ч. 66 поз. 582 приймає

„Карпатія"

Товариство взаїмних обезпечень на життя у Львові, Ринок ч. 38. — Подрібні умовини приняття облігацій висилає Товариство на бажання інтересованих.

— **Весняний сезон у Черчі.** Як довідуємось, весняний сезон у Черчі починається цього року вже 1. травня. Інформації та проспекти на бажання висилає Управа живця — Черче, п. Рогатин. 1340

— **Найбільше вдатною імпрезою Товариства** „Українська Захоронка" будуть чергові загальні збори, що відбудуться в четвер 11. квітня в год. 4-ій попол. в салі Т-ва „Укр. Бесіда" вул. Рутовського 22, з несподіванками для своїх членів у формі премій, на які складаються дарунки наших мистців малярів Гаврилюка, Гординського, Івашюка, Малюци, Осінчука й ін. ручні роботи пань виділових, а також твори кулінарного мистецтва (торти). При підсумках цілорічної праці товариства, що працює на добро наших найменших передшкільних дітей — виховує і перевиховує їх національно, розвиває тілесно і духовно, підготовляє річно до двох сотень до рідних шкіл і нераз змушене звертатися до наших установ і приватних осіб за допомогою — члени будуть мати нагоду давати свої завваги і поради. По зборах товариський чай і роздача премій. Передсвяточним доходом на цілі товариства буде зорганізована захоронковими **учительками продаж куряток,** що своєю ніжністю і безпорадністю є немов відбиткою тих маленьких істот, якими щирим серцем опікується Т-во Укр. Захоронка. З певністю можна твердити, що ціпенята буде наше громадянство цього року так само розхоплювати як попереднього. **На кожний святочний великодний стіл — захоронкове ціпеня.**

— **Концерт п-і Іванни Шмериковської Приймової у Львові.** В середу 10. квітня ц. р. відбудеться у великій салі Лисенка концерт нашої знаної співачки і знаменитої інтерпретаторки пісень Іванни Шмериковської Приймової. Програма дуже багата і цікава. Початок в год. 8.15 вечором.

— **„Чи письменник мусить мати світогляд?"** На таку тему влаштовує Т-во письменників і журналістів" у Львові в неділю 14. ц. м. в год. 6. веч. у салі „Молодої Громади" (вул. Коциюшка 1 „Народня Гостинниця") прилюдну дискусію, яку поведуть М. Рудницький і др М. Гнатишак. Буде це перша у нас спроба заступити приняту в нас загальну форму відчиту або викладу діяльогом, так, що оба прелегенти боронитимуть двох протилежних поглядів і промовлятимуть по черзі, що кілька хвилин так, немов би вели товариську дискусію. Тема відчиту дуже актуальна для всіх, що мали нагоду в останніх часах стежити за дискусією в пресі про ріжні наші літературні новини. Більшість наших критиків ставить до письменників домагання щоб їх твори були висловом якогось ясно-означеного світогляду і дуже часто піддають саме у сумнів усю вартість твору, коли він таких прикмет не має. У дискусії на цю тему візьме участь певно теж неодин автор і читач. На відчит можуть прийти теж і нечлени Товариства, без окремих запрошень.

— **„Творчість жінки в українському мистецтві".** Під таким заголовком виголосить мистець П. Ковжун відчит у львівській філії Союзу Українок, при вул. Сикстуській ч. 44, у четвер 11. ц. м. в год. 6. попол. Відчит охопить творчість української жінки в малярстві, різьбі, графіці, мистецькій критиці, мистецтвознавстві та інших родах пластичних мистецтв. Відчит буде багато ілюстрований зразками творчости наших жінок і дасть широкий огляд. Гостям раді.

— **„Стрілецькі пісні на бандурі".** У четвер 11. н. м. в год. 8. вечором відомий бандурист-віртуоз Володимир Шуль у клюбі „Молода Громада" дасть концерт стрілецьких і козацьких пісень. Вступ для членів і впроваджених гостей. Як уже повідомлялося, — у середу 10. ц. м. п. В. Шуль грає низку пісень в львівському радіо.

— **Цікава лектура.** Хто хоче знати літературно-мистецькі новини за останні два тижні, нехай візьме до рук найближче 8-е число ілюстрованого журналу „Назустріч", що появиться вже цієї пятниці. Буде там інтервю з нашим чільним мистцем В. Масютином, що приїхав на короткий час до Львова, портретує тут, роздумує і тихцем оповідає про свою роботу. Сенсацією для неодного повинна бути довга розмова з Вол. Винниченком, що живе від довшого часу на французькій Рівієрі на селі, де займається хліборобством; він виясняє причини, чому його твори не появляються у друку. Р. Купчинський, голова „Т-ва письменників і журналістів" висловлює свій погляд на завдання літературної премії, якої не слід розбивати на дрібні відзначення. З нагоди 50-ліття смерти М. Костомарова М. Деркачева оповідає про роман його дружини Аліни, що зазнала чимало ударів долі і пережила справді романтичну історію. Окремий фейлєтон передає одну сцену з П життя — зустріч із великим Містом, що хотів заопікувати ся й музичним талантом. Ст. Левинський пише про вигляд львівського ринку, що змінив свій одяг, В. Сімович передає спомини про В. Білнова, д-р Я. Гординський дає один зразок, як виглядає у нас провінціональна критика, карикатурист Ромцьо Чорній зображує у 3 картинах „Засоби й можливости розбудження й плекання людської енергії". Адреса Адміністрації „Назустріч" Ринок 10 II. п. Місячна передплата 90 сотиків.

— **Хорватський часопис про Українську Загальну Енцикльопедію.** Загребський щоденник „Обзор" ч. 81 з 5. квітня приніс великий фейлетон п. з. „Енцикльопедії". Автор фейлетону др Іван Есіх говорить про енцикльопедії: французів, англійців, німців, італійців, еспанців, шведів, москалів, **українців** (у Польщі), поляків, чехів, хорватів, сербів, словінців, болгар. Про **Українську Загальну Енцикльопедію** сказано там: Українці в Польщі мають Загальну Українську Енцикльопедію в 3-х томах, а саме на двох вийшов додаток, який доповнений теж наявнщами деяких наших (себто хорватських) культурних робітників, як напр. д-ра Миколи Андріча, унів. професора Павла Вука-Павловича, д-ра Зденки Маркович і ін. Енцикльопедію видала „Рідна Школа" (Львів, Станиславів, Коломия). Головний редактор відомий український біольог Іван Раковський, хорватську літературу й культуру опрацювали Ягічев ученик (тепер у Берліні) д-р Зенон Кузеля і др Василь Сімович. В редакційному комітеті були В. Дорошенко, М. Рудницький, В. Сімович і невтомний Василь Микитчук. Щодо багатства матеріялу, з огляду на своїх співробітників, перших українських фаховців і щодо методи праці, українська енцикльопедія є монументальним ділом, що може суперничати з найкращими енцикльопедіями Заходу. Пять великих зшитків лексиконового формату присвячено лише гаслу „Україна" і це справді архітвір сучасної української науки. Твір має більше як 5.000 ілюстрацій.

— **Вінчальна статистика.** Обчислено урядово, що торік заключено в Польщі 277.255 подруж. З того припадає на римо-кат. обряд 181.347, на греко-кат. 32.122, на православний 33.036, на евангеликів 7.066, на жидів 21.861 (крім ритуальних вінчань), на інші віроісповідання 1.226 подруж. Найбільше число подруж припадає на греко-кат. обряд, бо 9.1 подруж на 1000 мешканців, коли на римо-кат. припадає 8.7, на православних 8, на жидів 7.1 подруж.

— **Туристичний рух у Карпатах.** М-ство шляхів оголосило статистику про фреквенцію туристів у більших гірських захистах. У січні і лютім ц. р. 5.978 туристів користало із захистів у Татрах, Шлеському Бескиді 5.411, у Високому Бескиді 5.095. У Східних Карпатах туристичний рух був теж дуже оживлений. Найбільшу фреквенцію мали захисти на Зарослякy і Чорногорі, а дальше під Пікуєм у Біщадах і в Горгонах на Пантирському просмику.

— **Знову наука ходження.** У Львові почали знову службу летючі стежі для регулювання та контролі колового й пішого руху. У вівторок стежі інтервенювали в 52-х випадках, придержували авта, фіякри та прохожих. Покищо придержаних лише напоминали, а в важніших випадках притягали дані особи до карно-адміністраційної відповідальности. Покарали 8 осіб, а право їзди відібрали двом шоферам, їх авта віддали до гаражу. Поліція придержує особи, які не зважаючи на коловий рух, переходять вулицею. Стежі для контролювання руху урядувати муть кілька найближчих днів.

— **Примусова управа в „Курєрі Львовскім".** Городський суд у Львові, екзекуційний відділ, установив примусову управу в „Друкарні Кресовій" та видавництві „Куріер Львовскі". Покищо дав 14-денний речинець до управильнення довгів.

— **Громовиця над Львовом.** У вівторок, 9. ц.м. передпол. над Львовом перейшла перша цього року громовиця. Небо затяглось темними хмарами, так що по домах треба було світити, а згодом спинуло градом і дощем, при чому почало блискати та греміти. Несамовиту сутичку грядучої весни з відступаючою зимою супроводили зітхання мешканців міста: коби вже раз перемогла весна!

— **Засудили ошуканців.** В голосному процесі директорів зліквідованого „Людового банку вспулдзельчого" у Львові запав 8. ц. м. присуд. Едмунда Онишкова засуджено за спроневіріння 60.000 зол. на два роки вязниці, Маріяна Гендля на 3, а Влад. Германа на 2 і пів року вязниці. Обв. Бріля, Вала і Т. Онишкова звільнено. Засуджені рішили внести апеляційний відклик з причини високого виміру кари.

— **За кольпортажу комуністичних відозв.** Трибунал присяжних суддів у Львові розглядав справу 24-літн. Берти Зісман, приватної вчительки і 20-літн. Лєї Гроскопф, гімназійної абсольвентки, обох родом з Перемишлян, які потягнено до відповідальности за те, що роздавали робітникам гарбарні при вул. Огородницькій комуністичні відозви. Зісманівну засуджено на 4 роки, а Гроскопф на 2 роки вязниці.

— **Львівська хроніка.** З кремниці Вас. Стельмеха при вул. Коперника 22. вкрадено два олійні образи вартости 1000 зол.— Із ждальні хати Тад. Завадовського при вул. Сулїнського ч. 5 зродій вкрав два плащі й одну куртку вартости 1.100 зол. — Дзядок Юлія підкинула свою нешлюбну 5-місячну дочку в домі при вул. Леонартовича, де давніше жила.

— **Осторога.** В Тернополі а певно також і в інших містах та селах появилися цими днями проспекти якогось „Банку заїчкового і кредитового" з Кракова. В цих проспектах обіцює „банк" за вкладку 30 зол., складану що місяця протягом 15 літ, виплатити за 15 літ готівку 6.000 зол. Крім цего мають відбуватися льосування шість разів кожного року, щоби виграти премію 6.000 зол. Вже самі звичайні обіцянки приневолюють кожного призадуматися, чи цей банк не є обчислений на легковірність своєї клієнтелі, і наказують бути обережним, щоби не зловитися на принаду. Летючка промовчує, який є закладовий капітал цього банку, які запасові фонди, кілько і яких має членів, хто входить в склад дирекції і надзірної ради, а це степенує сумніви майже до певности, що основники „банку" належать до птиць, які не орють ані сіють, а хотять обловитися коштом легковірних людей. Тому остерігаємо всіх перед цею несовісною принадою. Місцем для українських ощадностей є тільки українські банки і кооперативи.

— **Арештування в Рівному.** Пишуть нам: В неділю 7. ц. м. поліція в Рівному арештувала С. Івюка, К. Либака, П. Гонтара, Л. Зброжека і Ст. Ворника, яких передержала 20 годин. Після переслухання і списання протоколів усіх звільнено.

— **Ошуканство з інвалідською рентою.** Лісний робітник у Зеленій пов. Надвірна, 17-літній Микола Осташук хотів мати інвалідську ренту і попросив гаєвого Дмитра Сенедюка, щоби відрубав йому сокирою два пальці з правої руки. Сенедюк зробив це й Осташук пішов до обезпечальні, де якийсь час лічився, а потім вигадав, щоби йому признали інвалідську ренту. Два свідки, гаєвий Сенедюк і Семен Осташук посвідчили, що випадок стався при праці, і Миколі Осташукові призначено ренту. І справа була би ніколи не виявилася, якби не те, що Семен посварився з Миколою і робив йому докори за ошуканство. Довідалися про це інші люди і справою занялася поліція. Всі три станули перед окружним судом, який засудив Миколу Осташука і Дмитра Сенедюка по 2 роки вязниці, а Семена Остащука на 10 місяців без припинення. Від цього присуду засуджені відкликалися і перед кількома днями справу розглядав львівський апеляційний суд. Два перші не виграли нічого, бо апеляційний суд затвердив присуд першої інстанції, тільки Семенові Осташукові припинив кару на 5 літ.

— **Велика пожежа** була в Холовичах пов. Стрий. Вогонь знищив церкву, плебанію і 9 господарських загород. З причини великого вітру, пожежа грозила цілому селу. До припинення пожежі причинилася пожежна сторожа зі Стрия. Шкоду обчисляють на сто кількадесять тисяч.

— **Краєва хроніка.** Урядовець станиславівського староства, Йосиф Бельоті, дістав вістку про мільонову спадщину по своїх в Аргентині. — В Чорткові засуджено громадського писаря з Доброполя, Конст. Завадовського на рік вязниці, а касіра Войтіха Мазура на 6 місяців. — На мешкання вдови Чізи Мінка у Перегінську пов. Долину напали в ночі бандити і примусивши її перемогою вкрали 50 зол. та 40 зол. —

Ревеляції з нашого минулого

п. н.

Сторінки з мого життя

Д-ра ЕВГЕНА ОЛЕСНИЦЬКОГО

можна дістати у Видавничій Спілці „Діло",

Ціна зол. 1·90, порто 30 сот.

Добрі Ромажи

багато історій

в місячнику

GARTENLAUBE

GARTENLAUBE є славне своїми визначними авторами і мистецькими співробітниками. — Чи знаєте його практичні сторони: смачні рецепти, моди для домашнього кравецтва. Поради для хатнього господарства і плекання квітів — також важні вказівки про обезпечення від нещасть і на випадок смерти? Перегляньте останній зшиток гарного німецького журналу для родин.

VERLAG SCHERL BERLIN SW. 68.

— **Весілля впало з II. поверху.** В домі при вул. Листопада в Лодзі, в мешканні на третьому поверсі відбувалося жидівське весілля. Підчас забави гості, щоби прохолодитися, вийшли на балькон. Під тягарем близько десятьох осіб балькон завалився і впав разом з людьми на подвіря. Наслідки були страшні. Зміж весільних гостей Хіль Таненбавм убився на місці, а девять інших осіб, між ними й молода пара, тяжко потовклися, ломлячи собі руки та ноги. Одна жінка дістала серцевого удару і втратила свідомість. Раненних відставлено до шпиталю, де переведено негайно кілька операцій.

— **Судовий секретар застрілив суддю.** Як повідомляють з Вильна, в городському суді в Лінтупі пов. Свенціяни сталася жахливо трагедія. Секретар тогож суду Еразм Янушкевич увійшов на салю розправ і дав кілька револьверових стрілів до судді Кузьмінського, кладучи його трупом. Опісля вистрілом у голову відобрав собі життя. Була це помста за те, що Кузьмінський переслідував службово Янушкевича, хотячи його позбутись.

— **Залізничий розвал у Совітах.** „Гудок", орган совітського комісаріяту шляхів, нарікає на масові катастрофи і випадки на залізницях. Влада виступає проти залізничих службовців з тяжкими репресіями, які тільки відстрашують людей від цієї служби. На одній брянській лінії покинуло службу 570 машиністів, наслідком чого залізнича обслуга страшенно перетяжена працею. Бувають випадки, що залізничники роблять службу без перерви по 38 годин, що теж причиняється до безнастанних залізничих катастроф. Одночасно нищаться масово вагони, особливо на бічних лініях. Обчислено, що протягом 9 місяців мин. року на всіх бічних лініях знищилось 34.000 вагонів.

— **Ровер за 33 золотих.** На цьогорічних торгах у Ляйпцігу був сильно заступлений японський промисл. У торгах взяло участь 180 японських фірм, що виставили коло 8.000 предметів, переважно виробів гумових, текстильних, роверів і т. п. Один японський ровер коштував 16 німецьких марок (33 зол.) Одночасно японський промисл гляде собі ринків збуту в Африці і південній Америці.

— **Країна зловживань і крадіжей.** Як повідомляє совітська преса, міська контроля в Ленінграді викрила великі зловживання. В різних місцевих фабриках відбувалися систематичні спроневірення й крадіжі, що дійшли до 2 мільйонів рублів. Хоч арештовано багато винуватців, інші крадуть дальше. Владі закидують, що нічого не робить. Деякі слідчі судді передержують акти вже від вісьмох місяців.

— **Убив кільканацять хлопців.** Німецька поліція арештувала 65-літнього Зефельда під закидом убийства 8-літн. хлопця в місцевости Вітенберге. Злочинну допустився на сексуальному підкладі. Є підозріння, що Зефельд уже давніше убив 12 хлопців у Бранденбургії та Мекленбургії з тих самих мотивів.

— **Різні вістки.** Скінчив 90 літ колишній французький амбасадор у Берліні Жіль Камбон, член „Французької Академії"; каже, що буде жити ще довго, щоб не опорожнювати свого фотелю, бо в останній час його приятелі з Академії вибирають недобрих кандидатів. — З нагоди ювилею панування англійського короля роздали в Англії 80.000 медалів за всякі послуги, які віддали батьківщині різні громадяни. — Офіціяльна статистика каже, що з американських шкіл викинули за мин. рік шість 13-літніх дівчат за те, що вийшли заміж, 29 14-літніх і 104 15-літніх за ту саму провину; американський закон дозволяє дівчині вийти заміж щойно у 16. році життя. — Власники паризьких театрів і кін погрожують страйком проти надмірних податків; тепер у Парижі „повний сезон" так, що публика була би сильно схвильована таким страйком. — Синдикальний Союз письменників і журналістів у Франції рішив виключити із свого товариства всіх неарійців себто і всіх тих, що хоча би в третьому поколінні мали між своїми предками жидів. — В Москві уставлено 12 веж, високих на 30 м., з яких совітська молодь буде вправлятися у скоках з легкопадом. — Буревій, що навістив стейти Алябама, Місісіпі, Фльорида і Техас, наробив величезної шкоди. Згинуло 34 особи, а 100 осіб є ранених. — Коло деяких японських вулканів уставлено поліційну сторожу, тому що в останніх часах багато осіб кидається в кратери, щоби покінчити з життям.

—o—

ДИВОГЛЯДИ.

З ГАРМАТОЮ НА МУХИ.

В Єгипті найшли новий спосіб боротьби з мухами. Цієї весни появилось там безліч мух і не можна було від них обігнатись. За містом збирали велику купу сміття, обливали її рідиною, що привабжувала мухи. Коли мухи обсіли купу, стріляли на неї з гарматки, що мала трійко, яке збивало всі мухи. Але кошт одного стрільна дуже високий.

СЛОНИ МАЮТЬ СВІЙ УНІВЕРСИТЕТ.

У Бомбаю заснували інститут, що називається „Слоневим". Там учать слонів усього, що треба, щоб вони допомогали людям. Слон учиться працювати доцільно, видатно і навіть щадити свої сили. Власники слонів платять за них, як за університетські студії, дуже небогато і ці витрати дуже скоро їм виплачуються.

ВСЕСТОРОННІЙ МУЗИКА.

Був в Америці вчитель математики Гарольд Перкінс. Крім цього мав великий хист до музики. Який струмент не взяв у руки, грав на ньому з місця. Якийсь імпресарій довідався про це і запропонував йому виступи у мюзік-голі. Тепер Перкінс грає там на 104 інструментах за одну годину. Ясно, що більшість із них він сам собі придумав.

ПОЛІТИЧНИЙ ФЕЙЛЕТОН.

Тарас Шевченко і Павло Тичина.

Най дарує мені тінь Великого, що я поставив його ім'я поруч з іменем Павла Григоріевича Тичини. Неслушно було б закинути п. Тичині, що він пише те, що він тепер пише, за шмат гнилої ковбаси. Писання належить тепер до найкраще оплачуваного фаху в СССР. Говорять, що Горкій зробився справжнім мільонером, хоч і в совітських рублях. Навіть — кажуть — Винниченко заробив на хату під Парижем „сонячною машиною".

А Винниченкові до Тичини, як куцому до зайця. Тичину у „Ізвестіях" хвалять на двох шпальтах, кажуть, що він є під впливом Некрасова, Бальмонта і Белаво; а Винниченко був лише під впливом Андреева, Арцибашева і Горькаво. Того останнього наслідував так лихо, що Горький прозвав його „лакуном в цилїндрі". Тимчасом Тичину пан Асеев у „Ізвестіях" по-плечу ляскає і ласкаво говорить, що він у Тичині „риси свого власного життєпису бачить". А далі і таке говорить: „Не випадково в добу підземної боротьби націоналістів фашистівського типу проти партійної лінії Тичина зберігає ясність своєї політичної свідомости, не йде на провокації цих ворогів Совітів, лишається віриим раз зрозумілому на завжди принятому ним гаслу керівництва партії"... „Він впроваджує в мову підважно нові течії, він міняє словник, не боючись закидів відносно пониження форми" .

Святу правду говорить пан Асеев, це навіть і по большевицьких українських часописях помітно. Окрім того він говорить, що „творчість Тичини іде шляхом високого напруження". І це мабуть також правда. Тичина справді перенапружується. З нагоди відкриття памятника Шевченка дня 24. березня в Харкові виписує він у „Ізв." такі перлини наприклад: „Слухайте! — Сьогоднішнє наше свято повинно ще більше окрилити нас, ще більше зробити нас кращевими в боротьбі проти оснажених фашистських псів з їх підлоскими, українськими націоналістами". Пан Тичина „пониження форми" справді не боїться, а щодо змісту його „звеличання" Шевченка, то справді цікаво, деб опинився великий український поет, коли б він раптом явився серед тих, що „святкували" так його память у Харкові.

Але справжнім Ко-хі-нором поетичного мистецтва пана Тичини є таке речення, з яким він очевидно звертається патетично до памятника Шевченка: „Діти, яких ти так любив, — подивись — вони зібрались навколо тебе, і *сльозять по голівці їх тов. Постишев.*" *(!!!)* Перед памятником українського генія, голови української дитини торкається тов. Постишев, той Постишев, що винищив голодовою смертю сотки тисяч української людности, щоби перевести план постачання на 100 відсотків. Це справді вінця гідна талянту пана Тичини.

Але пан Тичина, як багато поетів, очевидно пересаджує — навколо нововідкритого памятника могли бути хіба добре витоловані діти харківських чекістів, а такого чола руки Постишева заплямити не могла...

А поза тим все творило суцільну гармонію — Постишев пана Тичини Постишеву чи Шевченкові, невідомо властиво кому, і сам памятник. Великий український поет ділить і по смерти долю своєї нації. Його намагається полонити Москва так-же, як вона апекує і Руставелі і невідомих творців Калевали. Але як далеко брудним руками Москви до Шевченка, доводить найкраще сам памятник.

Пани Манізер, Лянґбрт та Отупшін, що зліпили „памятник" Шевченкові, напружували ся мабуть не менше пана Тичини, зрештою й дістали за це разом 9.000 рублів нагороди, а перший навіть гідність заслуженого діяча мистецтва УССР. Але твір їх під оглядом ідеї, композиції, а навіть звичайної естетики належить до найгірших взірців московського різбарства. Шаблі навколо колюмни, по яких дряпається вгору „революційний нарід", роблять вражіння типової ілюстрації большевицьких досягнень. Велика постать Шевченка, чомусь у римській тозі, стоїть на безпечнім віддаленні від кіс і дрючків відносно дрібних персонажів революції. Символічні постаті революції, мішкуваті як одягнені ляльки, без найменшого виразу руху чи змагання, роблять вражіння типових саботажистів.

А може це й був темний намір творців памятника. Може й пан Тичина, ставлячи гов. Постишева поруч із памятником Шевченка, хоче викликати в глядачах чуття трагічного контрасту і гіркої іронії. Бравий вояк Швейк, наприклад, також все пересаджував субординацію та виконання своїх військових обовязків, а потім показалось, що він саботував Австро-Угорщину.

І мимоволі робиться моторошно за талант пана Тичини. Оп. яблучко, куда котишся, потрапиш до Комвнуделу, не воротишся.

М. Данько.

Дописи.

СЯНІК.

Заборона українських імпрез. Від кількох місяців не можуть українські установи добитись дозволу від староства на найневинніші імпрези. Не вільно давати у нас ні аматорських вистав, ні концертів, ні відчитів. Ось чуємо, що дружкові „Р. III." заборонило старостве улаштувати відчити про відношення селян до Москви, Мокрім та Боську, ось філія „Просвіти" в Сяноці не може відіграти ради „Безталання", ось у селі Чертежі заборонено аматорський виставу і т. д. і т. д. А одинокий мотив усіх тих заборон — огляд на „публичну безпеку"...

СТАНИСЛАВІВ.

Конкурсові змагання амат. гуртків. Минулої неділі відбулася III. вистава II. рунди, в якій взяли участь гуртки Микитинець, Чернієва, Ганусовець і Рибного. Перше місце добув гуртож з Микитинець в 23. п. перед Черніевом (22 п.). Про перше місце Микитинець рішила дуже добре виведена гуртова сцена. Поодинокі гуртки грали: Микитинці — Франка „Кам'яна душа"; Чернів — Наскальченка „На перші гулі"; Ганусівці — Васькова „Жених із міста"; Рибно — Старицького „Як ковбаса та чарка". Публики дуже мало.

Ан.

Шевченківський концерт у Княгинині - Місті. За прикладом інших передмість улаштувала й тутешня чит. „Просвіти" Шевченківський концерт. На програму свята вложились: дуже гарна промова дир. Малогона, 4 деклямації, а саме пп. Волошинівної, Тарафанюківної і двох малих хлопців — Бриндзи (6 літ) — та Шкільра (8 літ) і хорові продукції „Думки". Публики мало. Слід завважити, що Княгинин-Місто — це найслабше зорганізоване передмістя, яке будяться щойно завдяки новій посвяті праці гуртка ідейних людей, що показав собі за ціль звинути у Княгинині-Місті гніздо комунізму, яке на тому передмісті було колись дуже сильне.

Ан.

СПОРТ.

ПЕРШИЙ ВИСТУП „ПРОЛОМУ" В ЦЬОМУ СЕЗОНІ.

Мин. неділі відкрив станиславівський „Пролом" літній сезон прият. змаганнями з „Адміною". Перед змаганнями відбувся вибір капітана дружини, яким лишився на одноголосною згодою змагун Роман Керикевич, його заступником Роман Демянчук. Опісля в імени Видїлу привітав грачів з новим сезоном тепдими словами д-р Кутинський, який завважив, що Видїл доложить усіх старань, щоб улекшити змагунам працю на муравї, але рівночасно змагуни мусять вложити у свою гру в цілому сезоні якнайбільше амбіції та правдивої праці, щоб у 5-літтю клюбу дожчати симпатиків і воротам, що „Пролом" — не направду репрезентаційна українська дружина по цей бік Львова. Дальше новий референт секції м-р Ос. Крушельницький візвав грачів до солїдної праці, до пильної участи в тренінгах до послуху приказам проводу — і дружина виїхала на гряще в такому складї: Андрієшин І. Мокдович, Андрієшин ІІ., Гавопдів ІІІ., Чайдинський, Кудіба, Ліськевич Б., Демянчук, Керикевич, Янїбчук і Панашій. Змагання закінчилось виграною „Пролому" 3 : 2 (1 : 1), хоч вислід 7 : 2 на користь „Пролому" відповідав би краще переважі української дружини. В „Проломі" найкраще грав Андрієшин І., який боронив у безнадійних, здавалосяб, позиціях „Звяно" в яке тепер у знаменитій фірмі та з цінх „Звяно" в яке тепер у знаменитій фірмі та з цінх „Звяно" в яке тепер у знаменитій фірмі та з цінх

Ч. 95 (13.993). Львів, четвер 11. квітня 1935. Рік LVI.

Почтовий оплаты оплачено гуртовим.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 501.060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячне 3·00 зол., Чвертьрічне 15·00, Піврічне 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Велика політична дискусія у палаті громад.

ЛЬОНДОН, 10. 4. ПАТ. Нині на засіданні палати громад міністер Саймон виголосив промову на тему закордонної політики, заявляючи заразом на початку, що візити англійських міністрів в європейських столицях мали на меті поінформувати ся про погляди інших урядів на питання конференції у Стрезі.

СТАНОВИЩЕ НІМЕЧЧИНИ.

Гітлер виразно заявив, що Німеччина не схоче підписати східного пакту, де є клявзула про взаємну поміч. Німеччина не хоче пакту взаємної помочі з большевиками. Прихильно поставиться до договору про ненапад між великодержавами, зацікавленими справою сходу, але той договір мусів би мати консультативні клявзулі на випадок нападу. Теж Литва не може брати участи в договорі про ненапад.

СТАНОВИЩЕ СОВІТІВ.

Большевицький уряд заявив Ідемові, що вважає, що теперішня ситуація примушує продовжувати зусилля, створити систему безпеки в Европі за вказівками комунікату з 3. лютого. На думку большевицького уряду східний пакт не змагає до того, щоби окружити будьяку іншу державу, а має на меті безпеку всіх його учасників. Участь Польщі і Німеччини в договорі дала би найкращу розвязку питання.

У Варшаві мін. Бек пояснив, що Польща договорами з Совітами і Німеччиною залишила собі умовини на обох своїх кордонах. Тому рішуче не може заявити, чи підпише східний договір.

Про те саме говорили у Празі.

В справі збройонь на суші Гітлер заявив, що Німеччина хоче мати 36 дивізій зі станом 550 тис. всіх родів зброї, включно із пробоєвими хвилями і змілітаризованою поліцією. У справі морських збройонь домагається 35 проц. британського тонажу та щодо летунства зрівняння з В. Британією і Францією.

Мін. Саймон передав цей звіт так, як говорили інші. Очевидно, що британські міністри звернули увагу на поважну розбіжність поглядів у деяких точках. В. Британія візьме участь у Стрезі не формуючи заздалегідь свого становища. Мін. Саймон висловив надію, що закордонна публична опінія підожде до офіційної заяви уряду, покищо не проголошуючи невідповідних висновків з англійських пресових коментарів.

ДИСКУСІЯ.

Підсекретар для справ летунства Сассон заявив, що коли брати під увагу всі чинники, то військове летунство В. Британії має все ще такий значнішу перевагу над німецьким. Та постійний зріст німецького летунства трівожить В. Британію і примушує її постійно і пильно на це уважати. На запит, які є летунські сили Німеччини відповів, що докладних даних не має, бо німецький уряд не оголошує ніяких даних про летунську продукцію.

Ленсбері, провідник лейбористів, заявив, що уряд не хотів зложити виразної декларації та висловив надію, що по Стрезі палата громад почує декларацію уряду в справі закордонної політики. Промовець сподівається, що мін. Саймон старатиметься зорганізувати у Стрезі збірну безпеку в рамах Ліги Націй безпеку, що спиралась би не на багнетах і трійливих газах ті не на збройонях, але на розброєнні.

Самуель Герберт домагається, щоб уряд запевнив палату, що у Стрезі не затягнуть ніяких зобовязань без попередньої дискусії у палаті громад.

Мін. Саймон заявляє, що таке запевнення може скласти. Через те свобода ділання В. Британії так не буде звязана. Чейже по Стрезі буде Женева.

Чемберлен домагається, щоб дискусію над закордонними справами відбути зараз по Великодні. Макдональд погодився на це.

Мекстон (незалежна робітнича партія) протестує проти того, що нема дискусії над закордонною політикою перед Стрезою і Женевою та питається, чи конференція у Стрезі матиме теж інформаційний характер.

Мін. Саймон потверджує.

Чемберлен питав ще, чи справа Мемелю теж буде предметом нарад Ліги Націй. Мін. Саймон відповів, що тією справою займатимуться надбут у Стрезі.

Французько-большевицька конвенція.

ПАРИЖ, 10. 4. ПАТ. Авас повідомляє: Кружляють поголоски, що після второпньої розмови мін. Ляваля в большевицьким амбасадором Потьомкіном дійшло до згоди обох урядів у справі конвенції, яку підпише Франція і СССР під час візити мін. Ляваля у Москві в дні 23. квітня н. р. Цей договір обговорить ще раз у Женеві ком. Литвінов і мін. Ляваль під час сесії Ради Ліги в дні 15. квітня н. р.

ЛЬОНДОН, 10. 4. ПАТ. Райтер повідомляє з Парижа: Французько-большевицька конвенція передбачує інтервенцію Ради Ліги Націй, щоб устійнити і зміцнити санкції статтей 10., 16. і 17. пакту Ліги Націй.

Німецько-большевицький торговельний договір.

БЕРЛІН, 10. 4. ПАТ. Вчора підписали у Берліні німецько-большевицький торговельний договір, який опирає торговельні взаємини обох держав на нових основах. Договір передбачує крім инших на нових основах. Договір передбачує крім инших можливостей замовлень на товари, нові замовлення большевицького уряду на товари на загальну квоту 200 мілюнів марок. Торговельне представництво СССР у Берліні дістане кредит від конзорції німецьких банків на заплату належитости за закуплені товари готівкою. Большевицький експорт до Німеччини цього року перевищить 150 мілюнів марок.

Бунт австрійських соціялістів у СССР.

ВІДЕНЬ, 10. 4. ПАТ. „Політікю Корреспонденц" повідомляє з Харкова, що при кінці березня збунтувались австрійські емігранти, яких замкнули большевики в таборі, і напали на сторожів табору. Большевики арештували 140 емігрантів. Про їх долю нема ніяких вістей. Тому большевицький уряд заборонив від до СССР австрійським шуцбундівцям в Чехословаччині.

Заворушення селян у північному Китаю.

ШАНГАЙ, 10. 4. ПАТ. Китайський щоденник „Шін-Нао" повідомляє про великі заворушення селян у північнім Китаю після введення сільного монополю. Селяни з 13 округ провінції Гу-Пей виступили збройно проти уповноважених. Уряд вислав поліцийні і військові відділи та артилерію. У богатьох селах дійшло до боїв між селянами і військом, впали вистрілі і ранені. У збунтованих округах оголосили воєнний стан.

Важне для власників премійних вкладкових книжечок Кооперативного Банку „Дністер".

У льосуванні переведеному на засіданні Надзірної Ради Кооперативного Банку „Дністер" у Львові, в дні 8-го квітня 1935 припали премії за ощадність на такі премійні книжечки:

по зл. 25·— число книж. 30.310, 30.311, 30.331 і 30.363
по зл. 50·— „ „ 30.292 і 30.314
по зл. 100·— „ „ 30.353.

ДИРЕКЦІЯ
Кооперативного Банку „Дністер".

Чи повторяться гріхи виборчої ординації?

Безперечно найважнішою актуальною справою є нині справа виборчої ординації до сойму і сенату.

Для кожного ясно, що коли нова виборча ординація позбавила зорганізоване політичне українське громадянство можливости устійнювати кандидатури послів та сенаторів, то це неминуче привело би до занархізування політичного життя з одного боку, та до зміцнення революційного підпілля з другого.

Ще більшим ударом для легального політичного життя була би спроба створити таке представництво, до якого не могло би приміщатися українське громадянство. В цей момент справа виборчої ординації є особливо актуальною, бо якраз тепер її опрацьовують. Коли в червні скличуть сойм на надзвичайну сесію для розгляду проекту виборчої ординації, — як про це загально говорять, — то справа фактично буде вже пересуджена. Тому цілком нормально, що саме тепер справу нової виборчої ординації порушує преса всіх національностей та про неї говориться на публичних політичних зібраннях.

Невідомо, як буде сконструована нова виборча ординація. Однак можна припускати, що і в даному випадку минуле в цей чи інший спосіб впливатиме на майбутнє. Тому слід призадумятись над тим, якими були тенденції дотеперішньої виборчої ординації до сойму і сенату супроти українського народу.

Два смертельні гріхи мала стара виборча ординація до сойму і сенату щодо нас українців. Передовсім вона намагалась зовсім позбавити парлям. представництва українське населення Холмщини, хоч є його 217.170 душ. Для тієї цілі була застосована штучна виборча геометрія, а саме кожний український повіт приділювали до 2-х польських повітів. Те саме торкається цілої Лемківщини. Другим гріхом старої ординації було явне та велике порушення засади рівности при виборах.

Як виглядала ся рівність на етнічно польських і українських землях, видно зі слідуючої таблиці, що показує, на яке число управнених до голосування припадав у 1928 р. один соймовий мандат у різних округах.

1 мандат припадав в округах (округло в тисячах):

A) на польських землях:		Б) на українських землях:	
Краків	31	Львів-повіт	47
Новий Сонч	32	Стрий	51
Тчев	32	Станиславів	47
Острув (Позенщ.)	33	Тернопіль	47
Тарнів	34	Золочів	50
Скерневіце	34	Ковель	45
Торунь	34	Луцьк	45
Гнезно	34	Кремянець	50
Седльце	34	Берестє	58
Ловіч	34	Пінськ	47

В середньому 1 мандат припадав при виборах в 1928 р. у всіх центральних воєвідствах на **40 тисяч** управнених до голосування, в західних воєв. — на **35 тисяч** на українських землях Га-

Майже ЗАДУРНО решітки полотна 50 сот., панама 90 сот., ясиця 1·10, крепон 70 сот., вебо 1·— та модні вовни на 40% дешевше **БЛАВАТНИЙ БАЗАР** — Львів, Боїмів ч. 12.

личина, Волинь і Полісся — округи від чч. 48 до 60) на 47 тисяч.

Ця нерівність ще збільшується, коли прийняти під увагу, що число управнених до голосування у відношенні до числа населення не було однаковим у всіх воєвідствах.

В 1928 р. було управнених до голосування:

в центральних воєвідствах	56 пр. населення
в західних воєвідствах	55 пр. населення
у східних воєвідствах	50 пр. населення
в полудневих воєвідствах (Львів, Станиславів, Тернопіль)	47 пр. населення

З огляду на те, „рівність" виборчого права краще ілюструє слідуюча таблиця:

1 мандат припадав на число населення округло в тисячах:

1) в центральних воєвідствах	на 70
2) в західних воєвідствах	на 66
3) на Волині та Поліссі	на 90
4) у Станиславові та Тернополі	на 100

Такою була для нас сама виборча ординація до сойму та сенату.

Приймаючи під увагу обидва її вище зясовані гріхи, коротко можна сказати, що вона зводить на половину зменшувала українське представництво в польському парляменті.

Не знаємо чи в такий самий спосіб буде встановлена засада рівности виборчого права і в новій виборчій ординації до сойму і сенату. Тенденції дотеперішньої виборчої практики вказували би на те, що зміни на краще очікувати трудно. Досвід виборчої практики ще більше каже нам оцінювати скептично засаду рівности виборчого права. Підтверджує це такий фактичний стан:

Як відомо, українці становлять приблизно 22 проц. загального числа населення в Польщі. А проте українських послів було в 1928 р. — 41, що дає 9,3 проц., а в 1930 р. — всього 22, що дає 5 проц.

Виборча практика принесла нам ще інше прикре явище, а саме: На Волині українськими послами стали такі одиниці, яких сам український нарід за своїх послів не уважає. В 1928 р. таких псевдо-послів було 3, а в 1930 р. вже 6. Отже бачимо тенденцію до великого зросту такого явища.

Не знаємо, чи нова виборча практика піде по тій самій лінії. На кожний випадок Українська Парляментарна Репрезентація з соймової трибуни перестерігала перед дальшим стосуванням цієї методи, підкреслюючи, що український нарід воліє не мати ніякого представництва в парляменті, ніж погодитись на таке, до якого не мав би довіря.

С. Хрущкий.

Замовлення приймає „Нар. Торговля".

Теперішній стан німецького сільського господарства.

(Від нашого стадого берлінського кореспондента на основі урядових інформацій.)

Берлін, квітень 1935.

Між переворотовими господарськими кроками, що їх зробив новий режім у Німеччині, відограють надзвичайно важну ролю аграрно-політичні справи. Тому то й буде надзвичайно цікаво побачити, як розвивались аграрні відносини після того, як у червні 1933 р. перебрав провід державного м-ства визвольлення й сільського господарства Р. Вальтер Дарре. Головною ціллю Дарре було створити сильний селянський стан із середніми господарствами та так його під правним оглядом закріпити, а під оглядом господарським забезпечити, щоби нащадки сьогоднішніх селян могли проживати на теперішніх посілостях ще після десяток, а то й сотик літ. Державний закон про дідичні господарства створив правні основи. Заходи уряду, що мали за завдання забезпечити положення рільника під оглядом господарським, були дуже різні.

Щоби могти здійснити господарські плани націонал-соціялістів у ділянці сільського господарства, треба було для цього створити державну станову хліборобську організацію. У цій організації зійшлись усі давніші сільсько-господарські організації, що себе взаємно поборювали й через те майже зовсім унеможливлювали переведення одностайної сільсько-господарської політики. Ця новоповстала державна станова хліборобська організація обіймає сьогодні в рівній мірі все німецьке селянство, кооперацію, сільсько-господарську торгівлю й перерібку сільсько-господарських продуктів. Ця організація вможливляє теж управильнити в Німеччині загальне питання вижиття. У цей спосіб створено передумови для повної перебудови сільсько-господарського ринку.

Німецьке селянство терпіло в останніх роках передусім внаслідок сталої знижки тих сільського хитання ціп сільсько-господарських виробів. При великому задовженні, що його причинили частинно інвестиції з часів кононктурального розмаху з 1927-29 рр., було неможливим провадити ці сільські господарства без страти. Ось подаємо таблицю, що показує розвиток цін, одержаних при продажі, і обтяжень відсотками сільського господарства:

ЦІНИ, ОДЕРЖАНІ ПРИ ПРОДАЖІ, І ОБТЯЖЕННЯ ВІДСОТКАМИ НІМЕЦЬКОГО СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА.

Господарський рік:	1912/13	10750	750	6.98
	1924/25	7590	425	5.60
	1927/28	9440	785	8.32
	1928/29	10300	920	8.93
	1929/30	9750	950	9.74
	1930/31	8890	950	10.69
	1931/32	7270	1005	13.82
	1932/33	6600	590	9.08

Так скоро витворилася ситуація, що довги зростали все більше і більше, а відсотки пожирали щораз то значнішу частину доходів. Тут треба додати, що в противенстві до цін за сільсько-господарські продукти ціни за промислові вироби, що були потрібні для належного ведення сільського господарства, зростали. Тому й відношення між одними й другими цінами ставало щораз то більше некорисне.

ПОКАЖЧИК ЦІН ВЕЛИКОЇ ТОРГОВЛІ.

1913 р. = 100

Рік	Сільс.-госп. продукти	Промислові вироби	Загальний покажчик
1924	119.6	156.2	137.3
1928	134.3	158.6	140.6
1930	113.1	150.1	124.6
1932	91.3	117.9	96.5
1934 (серпень)	99.8	115.7	

Націонал-соціялізм уважав за своє завдання скінчити раз із спадом цін, усунути їх сильні вагання і вкінці привести до вирівнання цін промислових і сільсько-господарських продуктів. До деякої міри осягнено це вже до сьогодні, про що свідчать вищенаведені числа. На підставі закону про державну станову хліборобську організацію переорганізовано ринки, внаслідок чого в господарському році 1933/34 зросли вже приходи сільського господарства на 112 пр. у порівнянні з попереднім роком, а саме з 6,5 на 7,2 міліярдів нім. марок. Через те сільське господарство могло знову виступити як сильніший відбірщик промислових виробів. Також видатки на платні й соціяльні обезпечення в порівнянні з 1932/33 р. зросли в 1933/34 р. досить помітно. Це бачимо з наступного зіставлення:

Видатки на платні й суспільні обезпечення зросли (внаслідок збільшення праці) на 70 міл. марок; видатки на компост на 50 міл. м.; видатки на машини принайменше на 20 міл. м. Отже в загальному піднеслись видатки щонайменше на 145 міл. нім. марок.

Пригляньмося тепер, як виглядає відтяження сільського господарства:

Видатки на оборотовий податок зменшились на 40 міл.; на грунтовий — 75 міл.; на різницький — 7 міл. Разом 122 міл. нім. марок.

Дальше треба взяти під увагу 150 міл. марок річно, що їх зараховують на відсоткові відтяження й багато іншого.

Оце господарське зміцнення селянського стану міг осягнути націонал-соціялістичний уряд лише при помочі далекойдучого упорядкування ринку. Для багатьох витворів сільського господарства завели сталі ціни. Таким чином можна було усунути сталі дотеперішні вагання цін, через що господарі поносили більше шкоду. Важним є й те, що без огляду на це унормування цін і звижку приходів сільського господарства ціни, що їх платили консументи за харчові продукти, зовсім не зросли, або зросли дуже незначно.

В останніх пяти господарських роках майже зовсім не змінилася сума, що її мусів платити консумент за сільсько-господарські продукти; зате приходи сільського господарства з року на рік зменшались. Сьогодні починає промощувати собі дорогу знову здорове вирівнання.

Ціль нової аграрної політики можна звести до засади: справедлива винагорода для рільника й справедливі ціни для споживача. В господарстві відживлення треба змагати до стабільности, щоби таким чином забезпечити вижиття населення як у часах скрути так і підчас достатку.

Д-р З. К.

Як відкривали памятник Шевченка.

Щойно тепер дістали ми до рук „Известия" з 26. м. м., де поміщений опис відслонення памятника Шевченка в Харкові. З того опису довідуємося, що стяжку, яка стягала шовкове червоне покривало на монументі, перерізав комісар освіти Затонський. В тому самому моменті артилерія відлала почесну сальву, а хор із 700 співаків відспівав „Заповіт".

Після того промовляв перший Затонський, а далі виголосили привітні промови: секретар обкому КП(б)У Демченко, російський письменник Вс. Іванов, білоруський поет Янко Купала, нар. артист республики Гнат Юра, українські письменники Кулик і Микитенко. Від робітників Донбасу виступав Мурашко, від колгоспників села Моринці, де вродився Шевченко, колгоспниця Кубрак.

На закінчення учасники свята прийняли текст привітних телеграм ЦК ВКП(б) — Сталінові, Совнарком СССР — Молотову, ЦИК СССР — Калінінові, ЦК КП(б)У і СНК УССР — Косіорові, Постишеву, Любченкові та письменникові Максимові Горкому.

На святі були м. ін. у більшому числі колгоспники з Кирилівки і Моринець, серед них внуки поета — Харитон і Петро Шевченко. На окремому підвищенні сиділи консулі чужих держав та інтуристи, що прибули тоді до Харкова. Увесь Харків був прикрашений червоними прапорами.

З того бачимо, що большевики влаштували це свято з найбільшою „помпою", щоб тільки використати його для своїх цілей. Коли ж перестануть вони знущатися над памятю співця самостійної України?

Домагаються купна бомбовозів.

СТОКГОЛЬМ, 10. 4. ПАТ. Головний штаб маринарки і літаків звернувся до уряду зі спільним листом, щоб негайно закупив бомбовози тому, що міжнародне мілітарне положення змінилось. Уряд прийняв таке рішення в 1933. р., але його не виконав.

З польської преси.

„Доки має сягати Польща?"

Такий запит ставляє Мар'ян Рожа у двох чи слах „Курієра Львовского" (з 5-го і 6-го ц. м.), звертаючи його під адресою редактора „Бюлетину Польско-Українского" В. Бончковського.

„Я — пише п. М. Р. — цілком добре знаю, розумію і почуваю, доки має сягати Польща, яка має бути й географічна ширина і довжина. Але мені здається, що п. Бончковський не знає, а може тільки не є рішений, і добре було би, щоби собі і своїм приятлям політичним старався дати відповідь на запит, який я поставив..."

Потім автор полемізує з п. Бончковським щодо вартости „кресів" для Польщі як терену, який дав позитивні чи негативні громадянсько-етичні вартости польському народові й державі та повсякчас старі ендецькі комунали, що за стан відносин у Сх. Галичині відповідальним є післяравсвий режим. Своє становище автор формулює так:

„...Національний табор (обуз народови) радше є чи старається бути спадкоємцем політичним ідеї ягеллонської Польщі. Польщі, як сильно зорганізованої держави, без проміжних просторів, які десь там на сході розливаються. В тому значінні обуз народови хоче, щоби не окраїни („кресы") були в Польщі, але Польща на кресах, щоби кресы перестали існувати у користь Польщі".

Міркування ред. Бончковського автор вважає „фантазією", і то „на східний лад", а ендеції приписує прикмету, що вона хоче реально формувати дійсність". Конкретно закидає редакторові „Бюлетину", що він своєю пропагендою „будує Україну в Польщі і приготовляє відірвання від Польщі східних земель..."

Ціла обширна стаття М. Рожа побудована на двох стерих ендецьких тезах: 1) Польща взагалі існувати може лише як однородна національна держава, тому неполський характер „кресів" мусить змінитися на польський і 2) всяка інша, ніж асимілятійна національна політика грозить Польщі втратою „кресових" земель. Тому вся полеміка фактично зводиться до оборони польської націоналістично-асимілятійної політики без огляду на те, під яким плащиком вона велась би. Головна й смертельна помилка автора у тому, що він називає реальною політику ендеції, коли саме та політика *наскрізь нереальна*, бо оперта на анахронічних правдах, на цілком фальшивих премісах, бо вона не звертає уваги на цілу низку чинників, які вимоскливлюють „благородну" ідею, „щобы кресы перестали існувати"...

З життя українців на чужині.

„Українська Матиця" в Банялуці.

Українці переселенці вербаської бановини в Югославії на зборах 31. III. ц. р. основали Товариство „Українська Матиця". Метою Товариства є господарське та освітне піднесення переселенців при помочі бібліотеки, відчитів, вистав, концертів та взаїмної помочи.

Товариство має у програмі в найскоршім часі збудувати власний дім і постановити в ньому бурсу. В цій бурсі мешкати муть лиш діти членів цілої вербаської бановини. Бурса допоможе дітям набрати української свідомости. Це буде одиноке і перше заведення, з котрого вийде добра власна інтеліґенція, якої переселенці тепер не мають. Бурса буде приймати не лиш дітей, що будуть ходити до шкіл, але й тих, що будуть учитись ремесла, торговлі і раціонального полевої господарки в місті Банялуці.

Крім того Товариство має вистарання допомогу держави для двох постійних зимових курсів: один для хлопців для вивчення раціональної господарки, шевства, садівництва й часть ництва, другий для дівчат для вивчення шитва, крою, вязьбу килимів і варення.

Місцева югославянська преса прихильно підчеркнула основання цього культурного товариства, бо це перше й одиноке товариство цього роду між українцями, переселенцями в Боснію з рідного краю ще перед 40 роками.

М. Теодорович.

500 журналістів їде до Стрези.

ПАРИЖ, 10. 4. ПАТ. З Риму повідомляють, що на конференцію до Стрези приїде 500 журналістів. Кореспонденти можуть користуватись 23 телефонічними лінілми, з яких 12 лучитиме безпосередньо Стрезу з Парижем і Лондоном.

—o—

Сенат проти загальної військової служби.

ВАШИНҐТОН, 10. 4. ПАТ. Сенат прийняв проект, який передбачує конфіскату надмірних зисків воєнного промислу. Одночасно відкинув більшістю 255 голосів проти 193 поправку про обовязкову військову службу під час війни.

—o—

За океаном.

СВЯТО ШЕВЧЕНКА В УКРАЇНСЬКІЙ ВИЩІЙ ШКОЛІ У СТЕМФОРДІ.

Українська Вища Школа у Стемфорді вшанувала память безсмертного Кобзаря України концертом, що відбувся в неділю 31. березня вечором. У програму входили деклямації творів поета, скрипкові соля, таксамо теноровї соля і песа, основана на науці Тараса в дяка. До виконання сольових точок були запрошені позашкільні особи і прихильники тої школи, які радо заявили свою згоду на співучасть у святі. На цей перший концерт у честь Шевченка в тій школі запросила управа місцеве громадянство, яке явилося на ньому в дуже поважному числі.

„УКРАЇНСЬКЕ ВЕСІЛЛЯ".

21. квітня у великій салі „Дойтшесгавсу" в Дітройті буде виставлений великий український „педжант" (хоровід) у десятьох сценах, а саме „Українське весілля". Виступить у ньому 60 ос. з хором, танцюристами, двома сільськими музиками, свашками, дружками, боярами та зі всіми мальовничими обрядами, співами і т. д. Склав ці картини і режисерує їх д-р Льонгин Цегельський. Є плян, щоб це „Весілля" виставити також в інших містах, як Шикаго, Пітсбург, Клівленд, а навіть повезти на Схід до Ню Йорку й Філядельфії і т. д. Приготування в повнім розгарі.

НОВІ УКРАЇНСЬКІ ЖУРНАЛИ.

В Дітройті появилися два українські тижневики, поруч двох, що вже істнують. Це „Піонір", що його видає п. Йосиф Сабек, бувш. співредактор „Мозаїчиця" в Шикаго. Напрям його гетьмансько-католицький і конструктивний. Другим органом є „Ді Райзинг Стар", по англійськи видаваний бюлетин Української Ліги Католицької Молоді при церкві св. Івана.

Від освіти залежить майбутність — нехай кожний зложить „Дар Просвіті".

СТ. ЛЕВИНСЬКИЙ. 3)

Королева і чура.

— Можна прохати вас до танцю? Адженс танцюєте? — поклонився я їй моїм еспанським поклоном.

Довго не почув я ніякої відповіди. Нарешті Матильда глянула допитливо на свою товаришку, якби прохала її дозволу. Пальці її руки ворухнулися незначно в мій бік.

— Перемога! — затремтів я.

І зовсім несподівано для мене впали Матильдині слова:

— Це пан д-р Левицький.

— Що означає ця недискреція? — забореталася моя думка.

Але не було часу на застанову; я привітався.

— Пані Матвієва, моя опіка — пояснювала Матильда.

— Якжеж приємно пізнати — лебеділа пристадькувата пані Матвієва, а її маленькі очиняти виявляли позне пошани зацікавлення.

— Це таємничена — подумав я вдоволений.

Ми пійшли недовшу і пропали в сорокатій орбі танцюючих пар. Я віддав себе безастережно солодкому обманові і почував себе трохи так, як справжній лицар на маскараді у притворах якогось Альказару або палати Дожів. Я вживався у що, вимріяну мною в уяві атмосферу любовної інтриги, геройських жестів й авторитету вроди. Як був, повторяю, мало не новиком у житті. Те, що для інших було тільки одною з точок їхньої карнавалової програми, звичайним, банальним етапом життя, було для мене подією, романтичною казкою, що я її вимріяв у снах. Так, я задалегідь пережив, передумав усе, до подробиць, з інтенсивністю відчування відлюдка-самотника. Ось тепер, за мить, думав я, Ізабеля-Матильда розсміється весело і зробить дискретний натяк на свою таємну записочку. Тимчасом, ми були мовчазно серед сорокатої публики, що вже починала нас замічати.

— Матильда, панна Матильда, — почув я кільва разів.

— Видко знали її і пізнавали, хоч мала маску. Матильда сміялася і, на диво, не перечила зовсім.

— А ваш їдального, це — він?

— Він, — тріюмфувала Матильда або і пояснювала:

— Як, не пізнали? Цеж др Левицький.

Чийсь руки доторкалися мене довірливо і вітались зі мною як зі старим знайомим.

— Чому розкриваєте моє інкогніто? Адженс без цього ніхто не пізнав-би мене.

— Ви помиляєтеся, всі вас тут знають, — лунала ненадійна відповідь.

Я дошукувався у цій Матильді недискреції бажання похвалитися мною перед її друзями. Те, щось невідоме, непередбачене мною, що приносила дійсність зі собою, ще мене бавило, розважало. Я мало звертав уваги на все незрозуміле, суперечне до її слів і жестів. Усе клав я на рахунок жартів. Матильдиж я міг бути певен, мавже я „матеріяльну певність", у формі її листа, у кишені. Я чіпався обруч цієї „певности". Скільки тайн і несподіванок приховує життя, що проних нам навіть не сниться, думав я у захопленні. Мені марилися вже й руки, як омлівали сплетені навколо моєї шиї і її уста начеби шептали вже до мене: „Я так ждала".

Матильда танцювала тільки зі мною. Неодин побивався за танок із нею, але вона завжди відмовляла з дискретною усмішкою на устах, що, здавалося обіцювала небо:

— Адженс не полишу іншим мого лицаря прекрасного.

Коло першої години майже всі позіймали маски. Матильда скинула й одна з перших. Її личко заливало красою і молодістю. „Взяла мене приступом без бою", думав я і не відривав очей від неї. І я собі сягнув рукою до моєї маски, але зараз-же її чудові, матові очі спочили на мені:

— Не скидайте маски, прохаю я вас — шепнула — хочу дещо заінтригувати тут вами.

„Так і краще", подумав я, „омінемо зайвих сплітень".

Після дансінґа ми вернулися на галерію і забрали пані Матвієву до буфету. Тут пильнував я її чарки і не жалів компліментів старій, добродушній сеньорі. Ця роля Готового Мефістофеля подобалася мені дуже. Автім я запримітив, що Матильда стала трохи нервова. Вже не вибухала веселістю і не моргала зальотно до мене, як там на салі, коли окружили її галянтні мужчини. Тут, у буфеті, начебы нудьгувала, спирала голову на рамя пані Матвієвої і дивилася потаємними очима на мене. Будилася тільки тоді, коли я питав у неї: „Ви втомлені, підемо?". Але ні, вона не хотіла вертатися до дому й енергійно перечила головою. Адженс почуване себе прекрасно. Ще не пора вертатися. Її руки клались тоді на мої долоні, заспокоювали, шептали про якісь таємні почування, сповідалися зі своєї немочі і віри у мене. Я радо залишався. (Далі буде).

Наукова і практична сторінка енергії.

Стаття відзначена II-ою нагородою на конкурсі „Діла“ на тему: „Засоби й можливости розбудження і плекання людської енергії“.

(Психольогічний нарис.)

Відповіди на питання: „Як розбуджувати і плекати людську енергію?“ шукати можна у глибині досвіду і життевої практики селф-мейдмен-ів; можна теж за соціольогією і психольогією розглядатись за її розвязкою по далеких обріях теорій. Та навіть вибіраючи цю другу можливість, треба заздалегідь обмежити наші сподівання. Бо не слід сподіватись відповіди на питання: чим саме є енергія в своїй суті, — тому що це питання позанаукове. Фізика, навіть тоді, коли підіймається до рівня фільософії природи, — навіть, коли в енергії дошукується суті світу (енергетизм Оствальда) законами перемін енергії поясніое всі явища, — від гравітації почавши аж по явища моралі з категоричним імперативом „не розтрачуй ніякої енергії“ — не зуміють вийти поза її номінальну дефініцію „спроможности праці“.

Психольоги, що їм поняття енергії повинно бути доступніше, бо воно дане посередньо у свідомости, не можуть вирішити, чи треба добачати в енергії прояв фізіольогічних процесів, звязаних з тілесною стороною людської природи, з її „темпераментом“, обумовленим „хемією крови“, приявністю таких чи інших гормонів (Кречмер) — чи може прояв духовости, т. зв. „духову енергію“ нематеріяльний „життевий гін“ (Бергсон). Одні і другі спираються на поважних доказах. З одного боку,— гормональні теорії покликуються на знані факти зросту чи обниження людської енергії у станах меляхолії чи манії у звязку з функціями желез, що витворюють гормони, з другого боку оборонці духової сторінки людської енергії вказують на залежність проявів органічних від людської психіки. „У глибокій гіпнозі рана на приказ перестає кривавити, від краплі дестильованої води, як від кипятку набігає міхур, дерміз прикладає язик до розпаленої штаби“ (Клягес). Найобережніші із психольогів розвязують цю трудність, добачуючи в людині „психофізичну нейтральність“, у якій духові прояви є тільки „життям досередини“, органічними проявами, „духом назверх“ (Штерн).

Пригадаймо, що наука не **„виясиює** суті проявів, — вона головно **описує** явища. Не дбаючи змоги проникнути в глибину проявів енергії, психольогія дозволяє нам створити для наших цілей немов ідеальну конструкцію — тип, чи „життєву форму“ в розумінні Шпрангера — людини, якої основним переживанням буде **переживання енергії.** Назвім собі коротко цей тип — типом „енергіста“. Завдання цієї допоміжної конструкції подвійне: на ній як на моделю пізнаємо всі засадничі прикмети „енергіста“, відтак пізнавши як слід прояви і структуру психіки енергіста, зможемо призадуматися над тим, — як цей твір нашої психольогічної уяви здійснити у справжньому житті.

В енергістів найвища цінність не у висліді праці, але в самому **акті діяння**. Зусилля, вияв енергії, які для не-енергіста є прикрою конечністю, для енергіста перестають бути засобом і стають „самоціллю“. Безумовно, — висліл праці не байдужий енергістові, але вартість його передовсім у тому, що він стає (ейби замороженою енергією, скристалізованим, у форму закляттим зусиллям. Висліл є пригадкою, знаком і доказом, що людина витратила відповідну скількість відповідного роду енергії. Найвищим імперативом для енергіста не неблизько побільшувати інтензивність життевої енергії, моральним ідеалом — активність у цілій ріжнородности своїх проявів, які собі взаємно не перешкоджували би і не спричиняли значної втрати енергії. Відпочинком для енергіста, це не перерва в діяльності, а його ріжнородність, — найбільшим прогріхом — гріхом проти Духа Життя, це бездільність та лінощі.

Напрямок виявлювання енергії — може бути ріжнородний, та чи він буде такий чи інший, — важлива **експанзія** життевої енергії, а не її спрямування. „Маємо більше сліз, ніж треба для наших терпінь“ (Гійо), маємо потребу творити, витискати форму нашої активности на світі. У семій гадці, в її вічному русі, в її активности відиаходимо переживання нашої енергії. Плодючість гадки, плодючість почування, плодючість волі, це ріжнородні „поля сили“, в яких виявляється експанзія енергіста.

У психічній структурі енергіста інтелект відіграє точно означену ролю. Роля ця визначена першенством діяння і його конечностями. Завданням інтелекту бути ліхтарнею життевої енергії, — насвітлювати її мету, її засоби, доцільність витрати енергії, спроможности її відновн й її зросту. Обмежуючись до ролі слуги, — підпорядковуючись життевій енергії, — інтелект набуває право нею кермувати. Парадоксальність ролі інтелєкту замикається в тому, що добровільно зрікаючись зверхництва над енергією, стає справжнім її керманичем. Сфера почувань енергіста визначається деякими особливостями. Назагал переважають у ній почування радости, надії, самопевности. Радість є станом сили. Тому що на настрій радости складаються такі органічні враження як поширення обему грудної клітки, прискіпеного та рівного і міцного биття серця, готовости до напруги мускулятури, — настрій радости уготожуємо з припливом енергії і тимсамим служить він цілям енергізму. Очевидно, що сфера почувань енергіста, включаючи в себе настрої радости, тимсамим виключає протилежні настрої — смутку, особливо пригноблення, звязаного із приявністю „комплексу меншевартности“. Цей рід пригноблення — діяє на осередки нашої активности паралізуючо як нікотина на курця.

Тому що релігійність, щонайменше у деяких своїх формах, збільшує життевий оптимізм, часто трапляється симбіоза релігійного духа, — „якому ніколи радости не хибує“, із енергізмом. Типічне релігійне зворушення як постійний настрій релігійної людини виявляється у формах, які свідчать про **піднесення рівня енергії,** байдуже, чи цими формами буде нахил до екпресивних рухів (святі танки) чи далекосяжні зміни у функціях наших нутрощів; нервової системи (лікування молитвою), чи інтеграція нашої уяви, виразніша свідомість, приспішеність психічних процесів. У своїй цікавій книжці „Наука і життя релігійне“ Карло Ран допускає можливість органічної, тілесної віднови у дусі висказів св. Павла, яке найшло свій вираз у приказі Веди: „Нехай твоя душа буде як супокійне свічадо плеса у місячну ніч“, мала по стороні соматичній (тілесній) виявлятись цілковитою зміною у функціонуванні железної гормональної системи, так що замість адреналістичної мобілізації енергії й її витрат у виявах гніву і пристрастей, — наступилаб постійна **продукція** енергії та її згуртування.

Характеристика вдачі енергіста булаб неповна, колиб ми не згадали про його відношення до інших людей. Це відношення далось би змалювати отакою схемою: для енергіста другі люди, це передовсім як і він сам „точки сили“ із промінюючими динамічними лініями енергії, які чи узгіднені чи ні із його власними напрямними ділання складаються в замотані системи, що влекшують або спиняють його власну активність.

Конструкція ідеального типу енергіста викінчена. Якаж її практична вартість? Чи може вона завдяки магічному заклинові ожити та як новий Голем піти у дійсність? Чи існує спосіб продукції життевої енергії? Чи треба шукати „еліксіру життя“ на дні реторти альхеміка? Чи тайна життевої енергії замкнена в магічній формулі ділання з духа на духа?

Не можна а пріорі заперечити можливости витворювати енергію впливом матеріяльних засобів на наше тіло. Сни альхеміків ще не переснився. Не можна а пріорі заперечити можливости таємної техніки чисто духових практик, що витворюють енергію психічними шляхами. „Арієць із Заходу досліджував звіринний світ, його брати із Сходу стежили за внутрішніми стежками, що ведуть до духа і серця людини“ — пише Карло Ран. У своїх дослідах дійшли люди Сходу до дбайливої, подрібно випрацьованої техніки, надзвичайно зближеної, навіть у прихильників дуже віддалених від себе віруваць, — що її метою, яку й часто осягали, було **відродження** цілого єства, а особливо віднова психічної енергії. Та всі ці можливости далеко не загально доступні. Тому, що наука пішла шляхом розкладання **матерії** — а **не духа,** — не мають вони наукового оформлення. Практичне їх значіння для розбудження і плекання енергії у скалі національної суспільности невелике. Місце магії і альхемії зайняти тут мусить — **виховання.**

Очевидно, „виховання“ в найширшому того слова розумінні. Виховання не обмежене до якогось тільки віку, ведене не тільки інституціями безпосереднього виховання (школа, родина, позашкільна освіта, народній університет), але і посередньо (преса, книжка, кіно, радіо). Ціле виховне середовище мусить бути насичене цими поглядами і цінуваннями, які сприяють оформлюванню енергістичної структури, тими первнями, що з їх свобідної асиміляції повстати міг би енергістичний **світогляд,** отворений для поступу і можливий до поширення, пластичний у своїй формі, — словом протилежність накиненої, оціпенілої, неорганічної **доктрини-ідеольогії.**

Ці погляди і цінування, які сприяють оформленню енергістичної психічної структури вже немов визначені аналізою складових енергістичної психіки. Йдучи за цією аналізою, треба на першому місці поставити: розумне обмеження ролі розуму. Кіплінг раз сказав, що Англія завдячує свою могутність між іншим цій обставині, що англійці не думають надто багато. Є багато слушности в тій заввазі, — наскільки не розуміємо через раціональну критику, раціональности і її меж, — культу „ірраціональности волевого принципу“... Цей культ мусить лишитись чужим енергістичній структурі, для якої важливим моментом є **вислідність** енергії, а вона неможлива, і не можна собі її уявити в випадку інтегрального **„sacrificio dell' Intelletto“.**

Радість є станом сили, — що далі силу зроджує... Українці мусять перестати бути „нацією жалібників“. Особливо мусять побороти пригноблення, що випливає із збірного „комплексу меншевартности“. Та тямити треба, що психольогія Адлера знає тільки **один** спосіб, „полагодження“ комплексу: стаючи віч-на-віч із дійсністю зясувати собі, що невдача є висліл обективних обставин, — а не засадничих і неможливих до направи і доповнення недостач нашого єства. Коли комплекс меншевартности веде до підкреслювання своєї **фіктивної вищости,** яка відсувається від конфронтації з дійсністю, — така „надкомпензата“ провадить до дальших невдач і упокорень — а що за тим йде, до зміцнення „комплексу“.

Для розбудови енергістичних структур може мати чимале значіння насвітлення життевих, практичних наслідків релігійного стану, так влучно означених американськими прагматистами, а як видається доволі чужих нашій релігійній думці, релігійній пропаганді і релігійній літературі. Рівень особистої енергії підноситься не тільки тоді, коли її сполучимо із мистою приспаних у підсвідомости релігійних змагань, але теж і тоді, коли вдасться нам витворити щось якби релігійний підхід до всіх тих вартостей і ділянок праці, в яких наша енергія має виявитись. Якщо до вартости національної, естетичної, теоритичної, яку творимо нашим зусиллям, будемо ставитись наче з релігійною пошаною, як до чогось освяченого, коли до зінтелектуалізованої техніки праці приєднається почування **віри** в її **спасенність,** не тієї віри, що вірить „quia absurdum“, але тієї, що творить поспіль з ідеєю, ідею-силу (Фуе) зможемо говорити про максімум осягненої енергії.

Дальшим чинником формування енергістичних структур стати повинен виховний вплив групового життя. Не тільки розбудження співпочуття, не тільки закони звязку до масі-

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— През. Рузвельт підписав закон про збільшення армії зі 118.700 на 165.000 вояків.

— У Парижі арештувала поліція німецького шпигуна Губера.

— Ректор букарештенського університету припинив виклади на університеті до 20. квітня ц. р. за протижидівські заворушення.

— Італійське посольство повідомляє грецький уряд, що ген. Прасос, один з провідників повстанців, утік з Додекнезу.

— Поліція у Брюсель перевела численні ревізії у банках, товариствах і редакціях та забрала багато видань, які обговорюють французько-бельгійську заяву.

— Голяндський Банк підвищив дисконтову стопу з 3.5 до 4.5 пр.

Великий вибір блаватних товарів
поручає фірма
Антін Увєра
ЛЬВІВ, вул. ГАЛИЦЬКА ч. 10.
Ціни надзвичайно низькі.
4—20

дування у рядах своєї еліти, не тільки культом провідників громади, що визначались інтенсивністю духової енергії такою як Шевченко або Франко. Сама свідомість членства у даній суспільній групі, якслід зорганізований розбуджує енергію „Свідомість, що існує суспільна група, якої ми є членом, стає джерелом почування сили і безпеки“ — пише Мек Давгель. „Тільки в спільноті можна знайти джерело вищої енергії, ніж та, що нею розпоряджає одиниця, і яка переливається в її душу“ стверджує Діркем. Очевидно, сила групи, її зорганізованість, відповідно зміцнюють її побудливий вплив на одиницю. Німецький націоналізм докладно зрозумів ті прості правди, — та живе з них і для них. Проблєма інтенсифікації індивідуальних сил, тісно вяжеться із оздоровленням і узгідненням групового життя суспільности. У нас — на обрію найближчої майбутности зорі світ заповідають... Наближається Національний Всеукраїнський Конгрес..

Вкінці ще одно питання, звязане з темою оцієї конкурсової статті: Яке буде відношення нових енергій, якщо вони появляться до ділянки економічної праці?

Видається ймовірне, що поява нових засобів енергії зазначиться передовсім в економічній ділянці. Тому що економічні вартости, — хоча й не найвищі — підставові. „Prirum vivere“... Дальше тому, що економічна ділянка для нас розмірно доступна. Накінець не треба забувати, що економічна діяльність внутрішньо рідна енергізмові. Великі конквістадори індустрії находять оправдання своєї праці не в пірамідах матеріяльного добра, але в напрузі енергії, що це добро витворила і збирала.

Д-р Олександер Кульчицький
(Коломия)

Економічний огляд.

Українська хроніка.

З ГОСПОДАРСЬКИХ СПРАВ ЗАКАРПАТТЯ.

В останньому часі положення в деревній бранжі значно покращало. Як подає „Прагер Прессе“ — біля Рахови будують новий тартак, в Ясіню урухомлено в березні новий тартак, а Праське Торг.-Пром. Т-во, що є власником великого, але від двох літ нечинного тартаку в Устеріках біля Рахови, заповідає також його урухомлення. Найбільший контингент замовлень походить з Англії. Деревні продуценти стараються закріпитись ще й на бажанському ринку. Це збільшення експльоатації закарпатських лісів нас може найменше тішити. Коли не рахувати затруднення кількох десятків чи хочби й більше гуцулів з голодовими заробітками, виголювання наших Карпат по обох боках кордону без рівночасного планового заліснювання (що рідко зустрічається, бо приватні експльоататори про це не дбають) є руїною без винагороди. — В Ужгороді влаштувала кооператива „Народний Промисл“ **виставу виробів народнього мистецтва.** Вистава тривтиме до 14. квітня ц. р. Помішена вона в салі Т-ва „Просвіта“.

Польська хроніка.

ДОВКОЛА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЗИЧКИ.

В пресі появились уже великі оголошення мін. скарбу про емісію на 1. травня ц. р. 3 прц. премієвої інвестиц. позички. Рівночасно ці оголошення, підтримувані окремими статтями, в яких насвітлюються загальні користи позички та її характер, відмінний від останньої „народової „позички“. Остання мала покрити буджетові браки, — нова буде зужита для справ позабуджетових, для виконання великих праць — як казав мін. Завадський на прес. конференції — праць, які є конечні для скріплення живчика господарського життя.

З приводу нової інвестиційної позички преса нагадує, що премієві державні позички тішаться великою популярністю в масах. І так: долярівка має номінальний курс 44.57, а біржевий 53 зол., інвестиційна з 1928 р. має номінальну вартість 100 зол., а курсову 108 зол. Тільки курс будівляної позички з 1930 р. є 46.50 зол., Отже дещо нижче від номін. вартости. Зближені до уряду часописи висказують надію, що нова позичка в висоті 150 міл. зол. вимянить багато похованих капіталів.

ЧИСЛО ПІДПРИЄМСТВ У ПОЛЬШІ ЗБІЛЬШИЛОСЬ.

Число викуплених пром. свідоцтв на 1935 р. вказує на те, що кількість торговельних і промислових підприємств у Польщі зросла дуже значно. І так: коли від мин. рік викуплено (від листопада 1933. до лютого 1934 включно) 504.945 патентів, то в такомуж часі викуплено на цей рік 535.665, себто поверх 6 проц. більше. Зріст торговельних станиць дещо більший ніж промислових.

ПОЛЬЩА І БЕЛЬГІЯ. — ТОРГОВЕЛЬНІ І ФІНАНСОВІ ВЗАЄМИНИ.

У звязку з девалюацією бельг. франка цікаво приглянутись господарським взаєминам Польщі з Бельгією.

Польща має з Бельгією активний білянс. Експорт до Бельгії був у мин. році 2 і пів разів більший ніж імпорт з Бельгії. Бельгійський капітал заангажований у Польщі в деяких галузях промислу, особливо в ділянках: хемічній, електротехнічній і в комунікації. В останньому часі, в наслідок зросту кризи в себе, бельгійці почали вицофуватись із деяких підприємств у Польщі. Фінансові зобовязання польських банків супроти Бельгії розмірно невеликі, бо сягають дещо поверх 10 міл. зол.

Нема сумніву, що знижка бельга відібється частинно теж на вивозі Польщі. Її товари стануть тепер дорожчі в країні зі здевалюованим грошем, а через те збут буде трудніший. Коли візьмемо під увагу те, що вивіз Польщі до „золотих країв““ (Франції, Голяндії і Швайцарії) виносить усього 13 прц. заг. суми експорту, то зрозуміємо, що кожна така девалюація сильно трівожить польські госп. кола.

ГОСПОДАРСЬКІ НОВИНИ.

Появилося перше число нового економічного часопису **„Банкі і Гелда“.** Його завданням є інформувати загал про положення на грошевому ринку. Крім нього виходить від мин. року місячник „Банк“. — Представники „Патронату Людового Промислу“, „Ліги Пром. Помочі“ і „Краєвого Безару“ відбули недавно першу конференцію в пром. виділі воєвідства, обговорюючи справу **уніфікації людового промислу** у Сх. Галичині. — Опубліковані тепер Стат. Урядом дані дотично стану населення Польщі на 1. І. 1935 р. вказують на приріст у кількости 394 тис. впродовж 1934 р. **Природний приріст був 402 тис.,** але цю цифру зменшило еміграційне сальдо на 8 тисяч. На 1. І. 1935 р. було населення в Польщі **33.418 тисяч.**

Світова хроніка.

ПІСЛЯ БЕЛЬГІЙСЬКОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ. — ВАЛЮТАРНА НЕПЕВНІСТЬ.

Серед усіх господарських проблєм домінує тепер справа бельга і непевне „завтра“ голяндського гульдена, швайц. франка, а з тим і решти „золотих країв“. Слідкування за настроями світових бірж, за ринком девіз й ефектів, виказує велике хвилювання не по днях, а по годинам. Після невеличкого успокоєння знову приходять значні флюктуації, тут і там алярмують чергову атаку спекулянтів на „тверді“ валюти. Ці спекулянти рахують на недалеке обниження курсу гол. і швайц. валюти, чого доказом їх термінові орудки в тих валютах у небувалій досі кількости. Нервозність на біржах уділюється теж частинно масам, особливо в Голяндії. Табор голяндських інфляціоністів зростає дуже сильно.

Трівожні настрої передістаються до Франції. Міністрові фінансів Мартенові поставили просто питання, що буде з франком, коли експеримент з бельгом вдасться. Тверда постава Мартена — мовляв Францію ніщо не спровокує на девалюацію і вона встоїться цій психозі — викликала широкий резонанс у пресі, а біржі приняли цю заяву з вдоволенням. До того згідно з промовою премієра Фляндена франц. карбівня приступає до карбування золотих монет. Щоправда практичного значіння цей факт не буде мати, бо золоті монети ще довго не найдуться в обігу, проте психольогічне значіння воно може мати, вказуючи на „золоту завзятість“ франц. уряду. Всетаки застановляє вістка, яку приніс часопис „Фіненшел Таймс“, що в банкових колах рахуються з **недалекою загальною девалюацією „золотих валют“,** після чого міжнар. конференція мала б устійнити новий паритет.

В. Н-вич.

Мусоліні у Стрезі.

СТРЕЗА, 10. 4. ПАТ. Точно в год. 12-ій вполудне прилетів до Стрези Мусоліні гідропляном „Сесто Календе“ враз з державними підсекретарями: для пропагандових справ гр. Чіяно і закордонних справ Сувічем. Гідроплян окружив острів і осів на острові Ізоля Белля, де в палаті Боромео замешкав Мусоліні і де відбудуться наради трьох премієрів. На палаті повівав державний прапор і великий блакитний прапор зі золотою лікторською відзнакою. Цей прапор є гербом Мусолінія. Ціле місто і готелі над озером прибрані прапорами. Городники з поспіхом закінчують праці в парках і надбережних сквериках, покритих квітучими кущами. Здовж побережа машерують відділи фашистівської молоді, яка прийшла привитати Мусолінія.

Всі готелі переповнені. Французька і британська делєгація замовили кімнати в готелю Боромейських островів, де замешкали теж члени італійської делєгації.

Преса пише, що в нарадах візьмуть участь: італійський амбасадор у Льондоні Ґранді, британський амбасадор у Римі Дрюмонд, французький амбасадор у Римі де Шамбрен. Нині рано виїхав до Стрези італійський амбасадор ді Кустоца. Британська делєгація прибуде завтра. Французька делєгація прибуде нині в год. 10.15 вночі.

Присилайте передплату!

Природний приріст населення у Польщі.

Головний Статистичний Уряд оголосив числові дані про природний приріст населення у Польщі за минулий рік. І так у 1934. р. приріст населення у Польщі осягнув 401.931 осіб. З того на центральні воєвідства припадає 176.488 осіб, на східні 77.800, на західні 55.605, на південні 92.038 осіб. Пересічний природний приріст на 1.000 мешканців сягав 12,1. Найбільший приріст виказують східні воєвідства, бо 13,4.

Приріст населення на основі віроісповідання виглядає так: 269. 387 римо-католиків (на 1000 мешканців 12.8), *35.678 греко-католиків (на 1000 мешканців тільки 10,1), 56.103 православних (13,6),* 35.678 евангеликів (6.1), 32.352 жидів (10.4) і 3.144 осіб інших віроісповідань.

З того бачимо, що приріст греко-католиків дуже незначний, значно слабший від православних, римо-католиків, а навіть жидів. Чи думає у нас хто над цим явищем?

НАСІННЯ городовини, господарські і квітові, огородниче приладдя, засоби до поборювання шкідників
ЛЬВІВ, Трибунальська 3
Телєфон 255-70. 9/6 2—2 **Е. ФРЕЄҐЕ**

Перші мешканці концентраційного табору в Голяндії.

АМСТЕРДАМ, 10. 4. ПАТ. У форті Русвік, на південь від Утрехту створили концентраційний табор для прикрих чужинців. Вчора замкнули перших інтернованих сімох комуністів з Німеччини.

Прем. Фляндєн і між. Ляваль виїхали до Стрези.

ПАРИЖ, 10. 4. ПАТ. Нині в год. 9.30 виїхали до Стрези прем. Фляндєн і між. Ляваль в цілій делєгації.

Весілля прем. Ґерінґа.

В середу, 10. квітня ц. р. відбувся шлюб прем. Ґерінґа з артисткою державного театру Емою Зонеман. У вівторок попотудні молоді приймали в палаті Герінга дуже багато осіб, які складали їм побажання і дарунки. Герінґ подарував своїй дружині діядем з 35 самоцвітів, вартости 100 тисяч марок. Відомий композитор Ріхард Штрівс передав Герінґові рукопис опери „Арабеля", делегація старшин райхсвери і маринарки люксусовий яхт вартости 300 тисяч марок, Люфтганза літак, обитий багряним сафіяном, вартости 130 тисяч марок. Союз обезпеченевих товариств уфундував 50 премій по 500 марок для дітей — дівчат, яких хресними батьками буде Ґерінґ з дружиною.

Усіх дарунків і делегацій годі вичислити. Вчора вечором відбулась так святочна вистава в Опері тільки для запрошених гостей. Після вистави прем. Герінґ зі своєю нареченою приглядались з балькону опери походові пробоєвих відділів. У середу поліція замкнула сильним кордоном всі вулиці, якими їхав прем. Ґерінґ з нареченою до шлюбу. Здовж цих вулиць 33 тисячі членів пробоєвиків утворило шпалір.

Ратуш потопав у квітах і державних прапорах. Над ратушем кружляли весь час літаки. В год. 11.15 передполудням прем. Герінґ поїхав пригарно лімузиною по свою наречену. Опісля відїхали до будинку канцлера, де ждали на молодих канц. Гітлер і міністер справедливости Керль. В год. 12-ій молодята зі свідками і весільним почотом приїхали до ратуша, де в присутности бурмістра Сама підписали шлюбний документ. В год. 1-ій пополудне відбувся ще шлюб в евангелицькій катедрі, який давав єпископ Мілєр.

Весілля закінчилось величавим бенкетом для 400 осіб у готелі „Кайзергоф".

Бандитизм серед большевицької молоді.

МОСКВА, 10. 4. ПАТ. Головний прокуратор СССР заявив большевицьким журналістам, що поведе безоглядну боротьбу зі злочинністю малолітніх згідно з постановами декрету, який вводить кару смерти для малолітніх.

Прокуратор завважив, що до злочинности намовляють малолітніх ворогі большевицького режіму і тому це є боротьбою проти большевицької правовости.

Люди, що терплять на запертя стільця і получене з цим перекровавлення орґанів підчеревя, удари крови до голови, болі голови і биття серця, як також терпіння болони кишок, недугу відходової кишки, гемороїди і фістули, пють по чверть шклянки природної гіркої води **Franciszka-Józefa** зрана і вечером. — Поручають її лікарі.

НОВИНКИ

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".

— **Хто перший** відвідає український магазин взуття „Такт", Львів, Ринок 43, де також на замовлення виконують всі шевські роботи солідно, дешево й скоро — даю 2% на Рідну Школу. 1132 8-10

— **На свята** найдешевше джерело закупна першої якости **вудженини** і **мяса,** волового, телячого, вепрового в нововідкритих мясарських склепах **„Центросоюзу"** при вул. **Личаківській ч. 50 і Жовківській ч. 175.** Замовлення приймають крамниці або телефоном 289-27. Для крамниць гуртом відповідний рабат. 1235

— **Пригадуємо,** що 12. квітня 1935 (пятниця) в год. 6. вечором відбудуться **Загальні Збори Товариства Українсько-руських Прзвчників у Львові** в домівці Тов. Українська Бесіда (Народній Дім). — Головна Рада. 1348

— **Сезон у Черчі.** Весняний сезон у Черчі починається вже 1. травня. Хворі на гіхт, ісхіяс, провалочну ревму, недуги нирок, шлунка, жіночі та нервові, мають добру нагоду дешевого й вигідного лікування. 1340a 1—5

— **З Українського Лікарського Товариства.** В пятницю 12. квітня в год. 19. відбудеться у домівці Товариства при вул. Підвалля 7, І. реферат д-ра Т. Бурачинського: Звіт діяльности Лікарської Палати. 1351

— **Дискусійний діяльог** переведуть 14. ц. м. в год. 6. веч. у салі „Молодої Громади" (Народня Гостинниця І. п.) М. Рудницький і д-р М. Гнатишак на тему „Чи письменник мусить мати світогляд?" Вечір улаштовує „Т-во письменників і журналістів"; вступ вільний і для нечленів.

— **Українська пяністка в радіо.** У вівторок 16. квітня ц. р. в год. 16.45 попол. відбудеться у львівському радіо фортепіяновий речіталь відомої нашої пяністки Надії Біленької-Лаврівської. Авдиція тріватиме 20 хвилин. У програмі твори Скотта, Дебісси і Рахманінова.

— **З прогульок т-ва „Основа".** Після звиджения цілої низки українських культурно-освітних та економічних установ, прийшла пора на найменодше дитя нашого рідного промислу. Понад 40 членів т-ва „Основа", що цікавляться розвитком дрібного українського промислу, звиділо недавно фабрику цикорії „Луна", що є власністю „Суспільного Промислу". Цікаво і просто зі здивуванням слухалось фахових пояснень та історії розвитку цієї нової станиці. Хоча щойно два роки праці має вона за собою, бореться з поважною конкуренцією і має проти себе жидівських купців, то всежтаки зуміла „Луна" як слід загосподаритись та розвинути своє підприємство. Екстензивність „Луни" не лежить у тому, що в дотеперішніх льокалях їй за тісно, отже підіймає нові, не в тім, що ангажує надалі нові сили, даючи варстат праці нашим безробітним, що вибудувала власну сушарню цикорії в Жовкві, але саме в тому, що взялась вперше садити та плекати буряк-цикорію таки на нашій землі. Це мабуть одинока своєрідна ділянка нашого промислу, що в 100 проц. є самовистарчальна. Наш селянин садить цикорію і має запевнений збут по добрій ціні. Сирівець сушиться на місці, а сушення, перероблене у Львові, дає консументам добрий, здоровий та дешевий напиток. Про це мали змогу переконатись Основяне особисто, коли дирекція частувала їх опісля смачною кавою-пражінь. Пили її радо і з приємністю та захвалювали її прекрасний смак. Спільна знимка під будинком, де міститься „Луна" закінчила ту цікаву прогульку.

— **Святочні ферії у школах.** Кураторія львівської шкільної округи зарядила: У школах, які святкують римо-кат. свята святочні ферії тревatимуть від середи 17. квітня включно до посвяточного вівторка 23. квітня включно. Наука пічнеться в тих школах 24. квітня. Тому що день 24. квітня припадає на середу по греко-кат. обряді, молодь греко-кат. обряду, яка доїзджає до шкіл, у яких святкують свята на основі римо-кат. обряду, треба звільнити того дня, себто 24. квітня і в дальших днях від науки аж до 1. травня включно. У школах, що святкують свята на основі греко-кат. обряду, святочні ферії тревatимуть від гр.-кат. четверга себто 25. квітня включно до 1. травня включно. У школах, які святкують свята на основі обох обрядів: римо-кат. і греко-кат. святочні ферії тревatимуть від 18. квітня включно до середи після греко-кат. свят, себто до 1. травня ц. р. включно.

— **Щедра допомога голодній Яворівщині.** Дирекція Центросоюзу призначила на пасху для голодного населення Яворівщини 500 кг. ковбаси і 50 кг. мила.

— **Лайдацькі методи большевицьких публіцистів.** У московських „Ізвестіях" з дня 26. березня ц. р. читаємо в телефонограмі з Києва таку нікчемну замітку: „Сегодня в связи с открытием памятника Тарасу Шевченко „Вісти" публикують интересный документ о лицемерии западноукраинских националистов. **Шпион польской дефензывы и „ученый" К. Студинский** в припадке откровенности рассказывает в своей брошюре о том, как „почтили" память Т. Шевченко в Львове". Далі цитують „Ізвестія" виймок із брошури проф. Студинського, де говориться про те, як то львівський магістрат спротивився будові памятника Шевченкові напроти домів Н. Т. ім. Шевченка у Львові. Цю замітку „Ізвестій" зацитували ми на те, щоби показати, як виглядає „мораль" большевицьких публіцистів, які ще перед трьома роками хвалили проф. Студинського, вважаючи його прихильником „пролетарської культури", а тепер звуть його „шпіоном дефензиви". Колись проф. Студинського вони використовували, а тепер подло копають.

— **Охорона лісів у Карпатах.** На зборах Польського Природничого Т-ва у Львові прийнято важні резолюції в справі охорони лісів у Карпатах. З уваги на те, що ліси зменшують небезпеку повіней, які винищують щороку величезні простори краю, збори зажадали, щоби: 1) заборонити безоглядне вирубування лісів у Карпатах і на Підкарпатті; 2) заліснити негайно оголочені з лісів околиці; 3) створити фонд на наукові досліди в Карпатах над впливом, який мають ріжні роди землі на якість води, що спливає гірськими потоками і ріками, та над геохемічними змінами; 4) створити технічну магістратуру для виладження плянів охоронних регуляційно-водних плянів. На цей фонд крім дотацій з державного скарбу слід призначити всі грошеві кари за нарушення закону про охорону лісів.

— **Стягали безправні оплати з літників.** Перед судом у Львові стануда ціла громадська управа з Рясни Польської під Львовом за то, що здирала безправно „кліматичні оплати" з літників, які мешкали в присілку Лучки, що творить з Бруховичами одну кліматичну місцевість. Крім того брала безправно будівельні оплати і все разом ховала до власної кишені. Під закидом зловживань урядової влади та спроневіреня, що тревали пять літ, станули перед судом б. начальник громади Мацей Ястшембський, його заступник Ян Дзендзеляк, асесор Войцех Маазурчак і писар Міхал Грох, б. постерунковий.

— **За комуністичну плахту.** Суд присяглих у Львові розглядав справу 19-літн. робітника Мошка Вайнтравба і 21-літн. приватної уряднички Ґені Адлер, що відповідали за комуністичну агітацію. Арештовано їх у січні ц. р. на вул. Газовій, як розвивали плахту з комуністичними кличами. Адлерівну засуджено на 3 роки, а Вайнтравба на 2 роки вязниці.

— **Зловживання в громадській господарці.** Перед перемиським судом станули війт із Журевиці Максим і громадський писар Пятницький під закидом зловживань на шкоду громади. Вони довгі літа крали громадські гроші, покриваючи браки фальшивими квітами. Зловживань допускались так спритно, що контроля не могла їх викрити. На розправі не признаються до вини, викручуючись як могла. Розправа тревае дальше.

— **Краєва хроніка.** Стрийський суд засудив Ядвигу Краєс на місяць арешту за образу польського народу. — Презеса „Звйонзку Інвалідів із Миколаєва засудив суд на 8 місяців вязниці за спроневіреня. — У Городищі (Станиславівщина) отруїлася сільним квасом 15-літня Леокадія Щербан, дочка службовця спіртового монополю. Перед самогубством написала 40 листів до приятельок.

— **Утопія чи дійсність?** Фільма, грамофон і радіо — винаходи останніх часів, сьогодні дуже важливі чинники повочасного життя, є одна від одного залежні і взаємно доповняються. І то не лише тепер, але й в самих початках свого істнування. Колись, разом з телевізією вони творитимуть одну промислову та артистичну цілість. Це буде великий комплект, з так високим рівнем культури і цивілізації, що сьогодні не можемо цього собі уявити. Це буде осередок всіх можливих чинностей людського духа. Така повочасна сполука фільми, грамофону, радія і телевізії створить світовий осередок всіх творчих сил. Радіо, чи там фільмова телевіаія, дасть нам живе співвоздання, швидке і безпосереднє. Замість глядачів, часописів та книжок, будуть видаватися „теле-друки", які живим словом, репродукцією звуків, барвних образів, повідомлять нас докладно про все. Письменник майбутнього буде чарівником, поет буде виповідати свої поетичні надхнення при помочі фантастичних винаходів. Театр та концерти прийдуть до нас до дому. Це будуть артистичні репортажі спортових змагань, на яких не будемо тиснутися на трибунах, але будемо обсервувати їх, сидячи на вигідному кріслі. Також нові, дійсно нові театри будуть обмінюватися перекажно у радіових розголосях. Тут будуть експериментувати чільні артисти зі світлом, барвою, музикою, драмою, літературою і чистою поезією, як вкінці почуємо „танкову сонату на електропіяніні". А коли це нас не буде цікавити, то попросту натиснемо малий гузик нашого апарату і будемо свідками поїздки на дно океану або найновіших дослідів і експериментів над атомами. Мікрокосм і макрокосм... А посередині людина, до якої так близько будуть ці два світи. І останній поет в найбільш глухій провінції не буде вже писати про місячну ніч: „соловейко співав, дерева шахчуть...", але малюватиме свої фантазії повні здорового, історичного чару і виповідатиме їх ваттами, амперами, хемічними взорами, логаритмами, синусами і косінусами. Не буде поодиноких відділів штуки. Не буде окремих працівників. Буде вспільно організована велика цілість, окружена фахівцями. І внаслідок спільної праці будуть поставати артистичні твори блискучої краси. Так... Бо вже тепер нас не дивують успіхи телевізії. Вже тепер на нашу думку, книжки заміновані акустично звуковими кліпами або фільми, висвітлювані телевізором, або радіові денники — річ недалекого майбутнього. Ми знаємо, що все це раніш чи пізніш буде.

— **Діти повинні звикати** постійно полокати уста і чистити зуби Одолем. Дезинфекційні прикмети Одолю хоронять зуби перед псуванням і спричинюють свіжий чистий відділ. Одонь не добродійство для зубів. В кожній краплі сили!

— **ЗАПЕРТЯ.** На підставі опінії університетських клінік, дїлання гіркої води **FRANCISZKA JÓZEFA** є успішне і хоці рано її вживають

З кіна.

КІНО „ХИМЕРА": „ЧОТИРЬОХ ДЖЕНТЕЛЬМЕНІВ".

Чи герої цієї фільми справді „джентельмени", чи тільки звичайні собі пияки, про це не можна знати ані з наголовку, ані з лії. Це наївна погідрок на комедія зі своєрідним американським гумором, що не ставить великих вимог до глядача, який хоче сміятись будь із чого. Три герої — майже коміки, на кожний випадок смішаки, четвертий — 100-відсотковий герой любовної історії, О'Брієн, що має за партнерку Мері Браєн, симпатичну акторку. Програму доповнює коротенька фарса з Бастером Кітоном, що як годинникар псує годинники і як аматор цирку вчиться акробатики.

ДИВОГЛЯДИ.

СЕЛО ВЕЛИТНІВ.

Бретонське село Аммер має 150 мешканців ростом від 180 до 2 метрів. Паризькі бібльоги та гігієністи вислали туди окрему комісію, щоб прослідила, які причини цього надмірного їх росту. Вчені ствердили, що велитні відзначаються дуже слабим умовим розвитком. Є здогад, що деякі складники у землі, змішані з поживою впливають на цей неприродний фізичний ріст.

СОНЦЕ КУХАРЕМ.

На каліфорнійському побережі у Сан Дієго відчинили перший ресторан, де приладжують страви не не вогню, а під впливом сонячного проміння. Під доглядом інжиніра і двох кухарів ставлять на ближу страви облиті оливою і наводять на них дзеркало. Сонце не варить так швидко, як вогонь і гості в ресторані мусять вепаз довше чекати на свою страву. Але за той час вони не нудьгують, бо придивляються, як це робиться на їх очах.

НА ОДНІЙ НОЗІ.

Один безробітний у Міляно заложився з підприємцем одного великого вірієте за 5000 лірів, що перейде з Мілляно до Венеції на одній нозі. У дорозі вільно йому відпочивати доволі, але не на двох ногах. Аматор такого проходу годає перескакати цю далеку відаль за 6 тижнів. Він нічим не рискує, бо при порожній кишені і так не заплатить нічого, коли заклад програє.

—o—

Дописи.

СТАНИСЛАВІВ.

Станиславів — Шевченкові. Від сорок літ відбуваються у Станиславові весною вечерниці в честь генія України. Від часу, як наша свідомо українська громада була ще дуже нечисленна і мала, аж до останніх днів відбувалися такі вечерниці часом в літнім, часом в зимовім виглядом. Не було ще у Станиславові хору, то силами його спеціально „на гок" свідомі одиниці, а коли й це не вистарчало, то спрошували собі хористів вераз і здалека. Описи, як основано „Станиславівський Боян", то він при співучасти всіх товариств робив такі вечерниці щорічно. Від проф. Желехівського й Остапа Левицького почавши промовляли на тих святах рідні люди з цілого краю, а поміж місцевих і запрошувані з цілого краю, а поміж місцевих і запрошувані з Відинковського, Якубовича, Франкевича управляли від Білинковського, Якубовича, Франкевича управляли хорами на тих святах цілий гурт диригентів. З часом Станиславів розвивається, свідомий український елемент зріс у ньому і зростає постійно. Поруч наших поважних установ повстали по всіх передмістях читальні „Просвіти" з власними домівками, зі своїми рухливими драматичними гуртками й хорами, що згуртували у себе після життя передмість. Цього року вперше кинено у Станиславові думку, що годовні, репрезентаційні Шевченківські вечерниці у Станиславові мають бути влаштовані силами всього громадянства, як міста, так і передмість. Вечерниці ті відбулися 6. квітня в домівці „Сокола" при випродажній салі. Участь у вечерницях взяли: хоровий вже від кількох літ зі своєї дисциплінованости й солідности у виконуванні творів хор „Думка", що організує під проводом мґра Л. Крушельницького разом і реміснічу й академічну молодь; хор відспівав гарно вступну кантату; дівочий хор з Княгинина-Горки, що під проводом п. Дувірака відспівав композицію Лисенка до слів Шевченка; мішаний хор з Княгинина-Бельведеру, що під управою дир. Ворончака відспівав бездоганно дві пісні; врешті мішаний хор „Станиславівського Бояна", що відспівав під диригентурою проф. Нелільського „Похоронний марш" Лисенка, а під диригентурою проф. Бирича Псальму Бортнянського і з обох цих творів проф. Бирича Псальму Бортнянського і з обох цих творів чок виявився дуже добре. Вправді добір цих двох творів на вечерниці Шевченка не можна назвати влатним, але це пояснюють тим, що для Шевченка з музикою Лисенка все місце на Шевченківських вечерницях. А від Лисенка все місце на Шевченківських вечерницях. А від Бортнянського на святі Шевченка, коли знаємо псальму Бортнянського, полюбила їх троїй у своєму житті все так любив псальми, полюбила їх троїй у своєму житті все так любив псальми, полюбила їх і переклав кілька на українську живу мову — також на місці. Вступне слово мґра Куцпіра і своїм дбайством і ентузіазмом зробило найкраще враження. Свято зовсім сполонізованим зробило найкраще враження. Свято зовсім сполонізованим зробило найкраще враження. Свято зовсім сполонізованим

з „Русю" у змаганнях за мистецтво. Тому, що в мин. неділю програв головний суперник „Руси", Спишська Нова Весь з Ч. С. К. — Ужгород 0 : 1, наша репрезентативна дружина з Ужгороду має ще змагання здобути мистецтво, якщо і в усіх дальших змаганнях буде так грати, як мин. неділі зі С. К. Берегово.

ЗАКОРДОННИЙ СПОРТ.

ПРАГА: Спарта — Славія 2 : 1 (0 : 0). Чеські „дерби" закінчилися перемогою Спарти, яка по чотирьох роках знова висунулася на перше місце в табелі і провадить одним пунктом перед Славією. Видів 28.500. Дальші висліди: Колін — Д. Ф. Ц. 3 : 2, Кладно — Теплітер 4 : 0, Вінторія (Пільзно) — Простейов 1 : 1, Жіденіце — Богеміанс 1 : 0, Чехіс Карлін — Пільзно 1 : 0.

ГЛЕСГО: **Шотляндія — Англія 2 : 0 (1 : 0).** Заслужена перемога шотів, які грали краще і дошкільніше. Видів 131.832!!!

ВІДЕНЬ: Фаворіттнер А. Ц. — Вієнна 2 : 2, Рапід — Лібертас 3 : 1, Австрія — Спортклюб 3 : 0, Вакер — В. А. Ц. 3 : 0, Адміра — Ф. Ц. Він 3 : 2, Ф. А. Ц. — Гакоах 1 : 1. Табеля представляється так: 1) Рапід 29 пунктів, 2) Адміра 22, 3) Вієнна 20, 4) Вакер 18, 5) Австрія 16, 6) Лібертас 15, 7) Ф. Ц. Він 14, 8) Ф. А. Ц. 14, 9) Спортклюб 12, 10) Фаворіттнер А. Ц. 12, 11) В. А. Ц. 11, і 12) Гакоах 9 пунктів.

БУДАПЕШТ: Гунгарія — Шегед 4 : 1; Ференцварош — Кішпешті 4 : 0; Сорошпар — Ш. Округа 1 : 1; Будай — Аттіла 3 : 1; Бочкай — Фебус 2 : 0; Уйпешті — Сомоті 5 : 0.

МІЛЯНО: В мистецтвах Італії провадить Ювентус (Торіно) 33 пункти, перед Фльоренція і Амброзіяна (Мілляно) по 32 пункти.

ЛЬОНДОН: Льондонські „дерби" Арсенал — Чельсі закінчилися висліком перішенки 2 : 2 без уваги на непогоду видів було 72.203. В мистецтві веде Арсенал (Льондон) 48 пунктів, перед Сендерленд 46 пунктів і Менчестер Сіті 43 пункти. Всі дружини розіграли вже по 37 змагань. (Всіх змагань мають розіграти 42, бо ліга має 22 клюби).

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

о. Осип Годулько: ПРЕСВЯТАЯ БОГОРОДИЦЕ СПАСИ НАС. Перша читанка з прикладами. Додаток: Молебен до П. Діви Марії. Львів, 1935. Накладом о. Ярослава Милевича. Стор. 24, ф. 8-о.

ЖУРНАЛИ.

СВІТЛО Й ТІНЬ, фотографічний журнал ч. 4, за квітень 1935. Зміст: Знимки тематичні. — Яку камеру вибрати? — Від редакції. — Техніка інфра-червоної фотографії. — Технічний куток. — Шикагінська виставка УФОТО. — Красознавчий куток. — З новин фотопромислу. — Важне для всіх українських світлиців. — Висліл фотографічного конкурсу „Зима". — З нашого досвіду. — Від Адміністрації.

ВОГНІ, ідеологічний журнал нового покоління, Львів, березень — квітень 1935. Р. V. Ч. 7—8.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Четвер, 11. IV. год. 7·30 веч. „Крик".
Пятниця, 12. IV. год. 7·30 веч. „Небожеська комедія".

Театр Ріжвородностей.

Четвер, 11. IV. год. 7·30 веч. „Подружий метч".
Пятниця, 12. IV. год. 7·30 веч. „Подружий мете".

Кіна.

АДРІЯ: „Загадка світа" Гаррі Піль.
АПОЛЬО: „Недокінчена симфонія".
АТЛЯНТИК: „Московські ночі".
ВАНДА: „Збетещена", Завіщання д-ра Фу-Манчу".
ГРАЖИНА: „Вероніка" (Фр. Ґаль).
КАСІНО: „Весела вдова" оперетка Легара (з Мор. Шевальє та Меклональд).
КОЛІСЕЙ: „Двобій жінок" і ревія „Весна, тріх і сміх".
КОПЕРНИК: „Людина, що продала голову".
МАРУСЕНЬКА: „Клеопатра".
МІРАЖ: „Танець кохання", „Чи Людина то дівчина".
МУЗА: „Весняна парада" (Фр. Ґаль).
ПАКС: „Вірлятко" та тижн. ПАТ-а.
ПАЛЯС: „Антко - поліцмайстер" (Дитина).
ПАН: „Кохання Фрайлайн Доктор", „Створена до цілування".
РАЙ: „Каріока".
СВІТ: „Мікі Маус", „Новочасний Робінзон Крузо".
СОНЦЕ: „Небесні птахи" та ревія.
СТИЛЕВЕ: „Двобій зі смертю" і ревія.
УТІХА: „Віва Вілля!" та ревія.
ХИМЕРА: „Чотирьох джентельменів" і Бастер Кітон.

Закордонне радіо.

Четвер, 11. квітня 1935.

Відень (506,8) 12·00, 13·10, 20·00 Концерт, 17·30 Вільонч. дуети, **Кошиці** (299,1) 18·00 Спів (**у програмі твори закарпатських композит.**), **Прага** (470,2) 17·50 Давні й нові сонатини, 20·05 Симф. концерт, **Париж** (1648) 12·15 Камер. концерт, 20·45 „Ромео і Юлія" др. симфонія Берліоза, **Білгород** (437,3) 17·00 Пісеньки, **Берлін** (356,7) 16·30 Солісти (скр., клявесин), 20·10 Вес. концерт, 23·00 Суч. музика, співи, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. вечірня 20·10 Пісні молоді, **Кельн** (455,9) 12·00 Концерт, **Франкфурт** (251) 20·15 „Польська кров" оп. Недбала, **Мінхен** (405,4) 15·00 З життя мужиків — вок. авд., 16·10 Солісти, **Будапешт** (550,5) 17·30 Концерт, 17·40 „Реквієм" Вердія в вик. Швайц. Т-ва Учителів Співу, **Мілляно** (368,6) 11·30, 19·00 Легка музика, 17·05 Вок. концерт, 21·00 „Кармен" оп. Бізета, **Рим** (420,8) 13·05 Муз. радіофільма, 17·05 Солісти, 20·45 Симф. концерт.

Пятниця, 12. квітня 1935.

Відень (506,8) 12·00 Концерт, 15·40 Твори на два обої та форт., 17·35 Пісні в супр. альтівки, 19·30 Рел. музика, 21·35 Арії та пісні, **Брно** (325,4) 19·30 Прогулька по славянських краях (муз. попурі), **Прага** (470,2) 19·10 Вок. октет, 20·50 Концерт (скр. Сігеті), **Париж** (1648) 20·00 „Богема" комедія Міржера з муз. ілюстр., **Білгород** (437,3) 12·00 Військова музика, 18·30 Пісеньки, **Берлін** (356,7) 17·00 Концерт, 21·00 Октет, **Франкфурт** (251) 16·00 Фортеп. реціталь, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. вечірня, 17·50 Скр. реціталь Мігуеля Канделя, **Кельн** (455,9) 21·00 „Де цитрина доспіває (концерт естр. музики), **Лайпціг** (382,2) 16·00 Нім. пісні (Гойх сопр., Вехслер альт), **Будапешт** (550,5) 13·40 Сп. реціталь, 17·30 Циг. муз., 22·15 „Тангайзер" оп. Вагнера (фрагм.), **Мілляно** (368,6) 11·30, 18·25 Легка музика, 21·20 Популярні пісні, 22·15 Концерт естр. музики, **Рим** (420,8) 16·00 Трансм. з акад. св. Сесилії (сп. реціталь муринської співачки Марії Андерсен), 20·45 Концерт.

Львівське радіо.

Четвер, 11. квітня 1935.

6·30 Ранішня авд., 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 На нашому подвірячку — авд. для нар. шкіл, 12·30, 13·18 Муз. поранок, 13·00 Хвилинка для жінок, 13·05 Полудн. денник, 13·45 З ринку праці, 13·50 Експорт, 13·55 Біржа, 14·00 Легка музика в вик. військ. орхестр із гр. пл., 16·45 Музика в дїточому світинку, 17·00 З ділянки розвоєних дослідів (Біольогія), 17·15 Театр Уяви: авд. „Стан. Пенцев, помпір", 17·50 Спорт. порадник, 18·00 Камер. концерт, 18·15 Конрад і світ (сусп. погляди), 18·30 Листи та програми, 18·40 Сїдьма рерум, вист. життя, 18·45 Рекляновий концерт, 18.50 Американські пісоньки, 19·15 Питання популяризації, 19·25, 19·30 Спортові вістки, 19·35 Дрібні скрипкові твори, 19·50 Провідні ідеї нової конституції, 20·00 Легка музика, спів (Вітас), 20·30 Реклям. концерт, 20·40 Веч. денник, 20·50—0·50 Трансм. з Мілляна з Театру „Ля Скала": „Кармен" оп. Бізета; у перерві ок. 21·50 фраґм. із новелі Меріме „Кармен", ок. 22·50 муз. фейл., ок. 23·55 „Біле місто білих голубів".

Пятниця, 12. квітня 1935.

6·30 Ран. авд., 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Секстет, 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. денник, 13·05 Попурі й вальси з гр. пл., 13·50 Експорт, 13·55 Біржа, 13·45 Концерт орхестри, 16·30 Хвилинка питань — авд. для дітей, 16·45 Пісні в супр. форт., 17·00 „Дискутуйно" на тему праці й погляду на світ, 17·15 Форт. реціталь Вельти Вайт, 17·40 Авд. для хори, концерт орх., 18·10 Театр Уяви: „Юда" пєса Розтворовського (фраґм.), 18·30 Реклям. концерт, 18·45 Сальон. музика з гр. пл., 19·15 Три знаки запиту, 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Пісоньки 19·50 Акт. фейлєтон, 20·00 Турист. поради, 20·05 Музика з гр. пл., 21·00 Веч. денник, 21·10 Як живемо та працюємо, 21·15 Муз. гутірка, 21·25 Концерт познанського катедр. хору, 22·30 „Чистий прийм" рецит. поезій, 22·40 Великопісні науки: Спокуса, 23·00 Комунікати, 23·05 Легка муз. з гр. пл.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·28—5·30 зол.

Нім. марка 1·95—2·05, фр. франки 34·80—35·05, шв. франки 171·50—172·00, фунти стерлінги 25·50—25·80, австр. шілінги 98·00—99·50, чеські корони 21·70—22·00, рум. леви 32·50—34·00, ліри 43·50—44·30.

Золото: Долари 9·00—9·08, Франки фр. 34·40—34·80, Дукати 82·00—82·80, Корони 36·50—36·80, Рублі 46·00—47·50, 1 гр. 5·92·44.

Срібло: Корони австр. 0·32, Рублі 1·40, Фльорени 0·85, 1 гр. ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Г. К. З. 44·50—46·25, 5 проц. дол. Б. Г. 51·50—53·50, 4 проц. Зол. Б. Г. 44·00—45·50, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 47·00—48·50, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 52·00—53·50, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

Премівки.

Долярівки 53·00 — 54·50, Інвестиційні 108·00—112·00, Будівельна 45·50—47·00.

ЗБІЖЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська	льоко Львів від	до	від	до
Пшениця одноц.	17·75—18·00			
Пшениця збірна	16·75—17·00			
Жито одноцінне	13·50—13·75	15·25—15·55		
Жито збірне	13·00—13·25	14·75—15·00		

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 10. квітня ц. р. кооперативам платив за:

	льоко Львів.	
1 кг. масла франко магазин	2·70 зол.	
1 л. молока	0·16	„
1 л. сметани	0·80	„
1 кг. сиру	2·25—2·30	„

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло звишкова, на молоко і сметану сильна, на сир вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 10. квітня ц. р. платить своїм доставцям **за 1 кг.** живої ваги птиці, льоко подвірє птахомасарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята	за 1 кг.	2·50 зол.	
Молоді кури	1. кл.	„	0·90 „
Старі	„	„	0·75 „
Підгодов. індики	„	„	1·10 „
„ індички	„	„	1·30 „
Пантарки	„	„	1·50 „
Молоді голуби за пару			0·50 „

Птицю приймає в сильности визначеного приділу для кожного доставця.

ОПОВІСТКИ.

Загальні Збори Українського Туристично - Краєзнавчого Т-ва „Плай" у Львові відбудуться в суботу 13. квітня 1935. в год. 6-ій вечором у домівці Т-ва „Українська Бесіда" у Львові при вул. Рутовського 22. **Виділ.** 2—2 214.

Замість квітів на могилу бл. п. Стефанії Терлецької зложив батьківський комітет при школі ім. Князя Льва на Личакові 20 зол. на голодних Яворівщини.

Представників

на Львів і поодинокі повіти, що виконували би одночасно функції анвізитора, кольпортера та інкасента, на знаменитих умовах, приймемо велике видавництво. Вимагані першорядні референції та порука за інкасо. Оферти слати до Адміністрації „Д і л а" для „Репрезентант".

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Ванни, насіди, балії поручає найдешевше Войтіх Заяць, Оссолінських 14. 9—10

Особа в середнім віці, інтеліґентна, добра хазяйка, що розуміється добре на варенню-печенню, управі дому і взагалі на всіх взвичаях у домі священика, шукає місця до ведення хазяйства, найрадше у священика-безженного або вдівця. Зголошення прошу слати: Гр.-кат. парохіяльний уряд Ваньовичі п. Самбір. 1347 1—2

Шукаємо сол дного абстинента до ведення рахунків в Товаристві „Відродження" за скромною винагородою. Зголошення — Домініканська 11. 1349

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „Д І Л О"!

ОГОЛОШЕННЯ.

Загальне Зібрання

Львівської філії Товариства „УЧИТЕЛЬСЬКА ГРОМАДА"

відбудуться в понеділок, 23. квітня 1935 р. в годині 9 рано в салях „Рідної Школи" при вул. Мохнацького ч. 12. у Львові з таким денним порядком:

1. Верифікація протоколу з попереднього Загального Зібрання.
2. Звідомлення з діяльности Ради філії та Провірної Комісії.
3. Вибір нової Ради філії та Провірної Комісії.
4. Організаційний реферат.
5. Внески та запити.

На випадок недостаточної скількости присутніх до важности ухвал, відбудеться Загальне Зібрання Львівської філії „Учительської Громади" в тому самому місці і з тим самим порядком нарад одну годину пізніше. Наради будуть відбуватися в українській мові.

Рада Львівської Філії Товариства
1350 „УЧИТЕЛЬСЬКА ГРОМАДА"

III. Звичайні Загальні Збори

Українського Товариства Прихильників Мистецтва у Львові

відбудуться в пятницю, 19. квітня н. р. в год. 6-ій вечором в салі „Української Бесіди" при вул. Рутовського 22. 1 пов. зі звичайним порядком нарад. В разі браку потрібної скількости членів, Збори відбудуться годину пізніше без огляду на скількість присутніх.

1352 **ВИДІЛ.**

Церковні цвіти

поручає на свята

СТЕФАНІЯ ПОГОРЕЦЬКА
В СТРИЮ, УЛ. ШЕВЧЕНКА 6.

КИТИЦІ до свічок є в трьох цінах: Менші 3·— зол. пара; середні гарні 4·50 зол. пара; великі 6·—зол. пара.

КИТИЦІ поставні на престіл: менші 15 зол. пара; середні гарні (около 70 см. високи) 25 зол. пара; великі 35 зол. пара.

ГІРЛЯНДИ на образи: вужча 4 зол., широка 6 зол.; найширша 8 зол. за метер.

Цвіти матеріяльні — тривкі, краски естетично добрані. 1140

ПЯНІНА першорядні по зниженій ціні на догідних умовинах. Купно продажа. Заміна уживаних інструментів

Новацкий, Пілсудського 17.

689 35—35

КОВДРИ

матераци, подушки, коци, біллє на постіль

Маріян МЛЄКО

ЛЬВІВ, вул. КОРАЛЬНИЦЬКА ч. 6
телефон 237-72 1234 2—20

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . зол. 0.35
1 „ одношпальтовий в тексті і новинках „ 0·60
„ на першій сторінці . „ 0·80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . „ 0·10
шукаючі праці . . . . . „ 0·07
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 480.—
„ „ 1/2 . . . . . „ 250.—
„ „ 1/4 . . . . . „ 130.—
„ „ 1/8 . . . . . „ 70.—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". В друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 96 (13.994). Львів, пятниця 12. квітня 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щекан. 504.060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічне 15·00 „ Піврічне 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

В справі збірки на воєнні вдови і сироти по членах УГА.

КОМУНІКАТ.

Як уже подано в пресі, Товариство „Український Фонд Воєнних Вдів і Сиріт" у Львові дістав по кількаліттній перерві дозвіл влади на переведення прилюдної збірки жертв у користь українських воєнних вдів і сиріт.

Воєвідські уряди у Львові і Станиславові дали дозвіл на збірку в неділю 14. квітня ц. р. В останній хвилині Т-во дістало дозвіл Воєвідського Уряду в Тернополі з дня 4. IV. 1935 ч. ПБ. 8/32/35 на переведення збірки на терені тернопільського воєвідства в другий день Великодних Свят, себто в понеділок 29. квітня 1935 р.

Подаючи це до ласкавого відома П. Т. Громадянства, Управа Товариства просить отсим ще раз жертвувати

НА ПАСКУ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ВОЄННИХ ВДІВ І СИРІТ

у неділю 14. ц. м. у львівському і станиславівському воєвідстві та в понеділок 29. квітня ц. р. в тернопільському воєвідстві.

Львів, дня 11. квітня 1935 р.

Управа Товариства „Український Фонд Воєнних Вдів і Сиріт", Львів, Потоцького 48.

Подробиці французько-большевицького договору.

ПАРИЖ, ПАТ. Політичні кола подають подробиці французько-большевицького договору, до якого дійшло після півторарічної наради большевицького амбасадора Потьомкіна з мін. Лявалем у вівторок 9. квітня ц. р. У нараді брав теж участь мін. Тітулеску і посли Малої Антанти та балканської антанти. Ком. Літвінов належе телеграму, що годиться на пропозиції Франції. Редакцію договору переведе мін. Лявель з ком. Літвіновим у Женеві при нагоді надзвичайного засідання Ради Ліги Націй. Договір складається зі загальної частини, яка творитиме підставу до тісніпої конвенції. Текст складається з трьох статтей. У першій статті обі держави зобовязуються користати з порад Ради Ліги Націй. Друга стаття забезпечує право до акції, якби не дійшло до однодушної згоди всіх членів Ради. Третя стаття згадує про відношення Ради до членів Ліги, щоб сухопутні, морські і летунські сили запевнили пошанування договорів. Міродатні кола запевняють, що Чехословаччина і СССР підпишуть договір за зразок французько-большевицького.

Приїзд французької делєґації до Стрези.

СТРЕЗА, 11. 4. ПАТ. Вчора в год. 10.15 увечір приїхали до Стрези прем. Фландена і мін. Лявель з 9 членами делєґації. Французьких державних мужів привитав Муссоліні в однострою вістуна фашистівської міліції. Орхестра відграла марсельєзу.

ПАРИЖ, ПАТ. Рада міністрів затвердила повноваги для прем. Фландена і мін. Лявалля, текст меморіялу і резолюцій, які мін. Лявель висуне на засіданні Ради Ліги підчас дискусії над заведенням у Німеччині загальної військової служби. Французький уряд бажає, щоб у Стрезі Італія і В. Британія згодились на проект резолюції та щоб її висунули всі три держави у Женеві як спільну.

Перед поділом Европи на два ворожі табори.

ЛЬОНДОН, 11. 4. ПАТ. Англійська преса поки що не обговорює французько-большевицького порозуміння. Дотепер тільки два часописи помістили комунікати. „Таймс" називає це порозуміння намаганням використати санкції Ліги для цілей обосторонного союзу. Для богатьох це нове порозуміння не буде нічим більше, як союзом під охороною Ліги Націй. „Таймс" висловлює побоювання, що ці нові пропозиції доведуть до поділу Европи на два ріжні і ворожі табори.

„Ню Кронікль" підкреслює, що французько-большевицьке порозуміння вказує, яким шляхом підуть події, якщо В. Британія не вдасть поставою пакту Ліги Націй про безпеку суттєвого значіння.

Арештували д-ра Фенцика.

ВЕРЛІН, ПАТ. З Праги повідомляють, що у вівторок 9. квітня ц. р. вернувся з поїздки до Злучених Держав д-р Степан Фенцик, щоб повести кампанію на Підкарпатській Руси. Фенцика арештувала поліція в Хебіні і перевезла до Ужгороду. Фенцикові закидають, що в Злучених Державах вів кампанію проти Чехословаччини. (Від Редакції: Арештований д-р Ст. Фенцик — це той самий, що переїв відому жовтим читачам фінансову трансакцію з конзулятом одної держави в Ужгороді, завдяки якій міг видавати щоденник „Карпаторусскій Голосъ", що його недавно чех. влада припинила на 6 місяців).

Продовжать військову службу в Бельґії.

БРЮССЕЛЬ, 11. 4. ПАТ. На засіданні комісії для справ національної оборони палати послів обговорювали справу продовження часу військової служби. Міністр національної оборони заявив, що не може запевнити, чи не зложить теперішнього цабінету про військову службу. Полягає ідуть тільки народи під продовженим часу військової служби.

Чергова висилка військ до Африки.

РИМ, 11. 4. ПАТ. Вчора ввечір відплив з Неаполю до східної Африки корабель „Леонардо да Вінчі" з відділами 34 полку піхоти і воєнним матеріялом.

З Неаполю відплив кораблем „Ганна" штаб дивізії Гавіліяно.

Уряд не продовжує служби моряків з 1913. р.

Невтральність Злучених Держав.

ВАШИНҐТОН, 11. 4. ПАТ. През. Рузвельт радив учора з державним секретарем закордонних справ у справі невтральности Злучених Держав на випадок конфлікту в Европі. Відповідний проект предложать конгресові.

Національна рада оборони Німеччини.

БЕРЛІН, 11. 4. ПАТ. Ґен. Сект вертається з Китаю до Німеччини. Кружляють поголоски, що ґен. Сект дістане важливе і відповідальне становище в армії з метою її відбудови. Ген. Секта призначать членом національної оборони, до якої належать теж ґен. Людендорф і адмірал Мендсен.

Важне для власників премійних вкладкових книжечок Кооперативного Банку „Дністер".

У льосуванні переведеному на засіданні Надзірної Ради Кооперативного Банку „Дністер" у Львові, в дні 8-го квітня 1935 припали премії за ощадність на такі премійні книжечки:

по зл. 25·— число книж. 30.310, 30.311, 30.331 і 30.363
по зл. 50·— „ „ 30.292 і 30.314
по зл. 100·— „ „ 30.353.

ДИРЕКЦІЯ Кооперативного Банку „Дністер".

425.000 видано — треба ще 60.000 зол.!

Львів, 11. квітня 1935.

У двох числах „Діла" друкували ми повністю реферат директора Нар. Лічниці, д-ра Тита Бурачинського, виголошений на недільній пресовій конференції в справі будови українського шпиталю. Вірніше кажучи, річ іде вже не про будову, а про докінчення будови, про останню сталію завершення великого діла, яке зродилось — з нічого. З нічого? Ні, те велике діло зродилося з ініціятивности, ідейности, рухливости, добрих помислів і муравлиної жертвенної багатолітньої праці одного невеличкого гуртка людей, — гуртка українських лікарів.

Справді, ніде може так, як на прикладі будови українського шпиталю у Львові, не можна перевірити правди, які чуда діє ідея у злуці з енергією і працею. Ще яскравіше виступатиме назверх творче діло українських лікарів, коли порівняємо його наприклад з такою справою, як будова українського театру у Львові: тут, без шуму й розголосу, майже незамітно виріс великий триповерховий будинок і ще поки його викінчено — вже він частинно відданий до вжитку, — там уже кількадесять літ стоїть пригарна площа, опоганена якимись будками чужих підприємств. А чейже шпиталь, дім для хворих, не справа така непопулярна, така „неприємна" — для всіх здорових, — а в справі українського театру велася довгі роки „ударна кампанія" і вона завжди цікавить найширші кола й верстви громадянства, як справа безпосередньої розваги!

А проте так склалося, що — не входячи вже ближче в аналізу позитивних і негативних моментів в одній і другій справі — український Львів матиме швидше шпиталь, ніж театр. І саме нині, в останній хвилині, творці того позитивного діла звертаються до своїх земляків з покликом допомогти їм довести діло до кінця. Мають право робити це. Бо не робили цього давніше, не жалували довіря на кредит, не старалися популяризувати справу, заки не показали й реальних обрисів, — лише найшли Мецената, прилбали від нього пожичку і перших 5.000 долярів, потім скористали з ідеалізму того достойного Мецената для проголошення збірки, та ввесь час самі складають сотик до сотика і дрібних оплат за лікування в Народній Лічниці і в той спосіб постепенно, в міру доплину фондія, будують, рядять кожною новою вмурованою цеглою і журяться, щоби швидше вдалося вмурувати чергову...

Є чим радіти. Який рік тому відбулося посвячення будинку шпиталю і тоді присутні могли оглядати лише партер. Сьогодні сходами можна пройти вже аж на тарасу над третім поверхом і на кожнім поверсі оглядати просторі салі, призначені разом на сто ліжок, салі призначені на операції, на каплицю, на ріжні кабінети, на помішення допоміжного персоналу. Видано досі на будову й інсталяцію поверх 425.000 зол. — треба на викінчення будови ще немалої суми, а проте вже невеликої в порівнянні з тією, яку вже витратили: треба ще якихось 60.000 зол.

Майже ЗАДУРМО решітки полотна 50 сот., панама 90 сот., всипи 1·10, крепон 70 сот., неба 1·— та модні вовни на 40% дешевше **БЛАВАТНИЙ БАЗАР** — Львів, Боїмів ч. 12.

Шпиталь, річ справді непопулярна. Масова збірка на шпиталь ледви чи далаб бажані висліди, коли одночасно на масовій жертвенності спираються такі установи, як „Просвіта" чи „Рідна Школа". Зате ідея шпиталю, що не тільки має бути домом хворих, але й „централею здоровля", як його назвав нинішній енергійний керманич, може найти справді розуміння у чималому гурті одиниць. Повинна теж найти розуміння й підтримку у тих наших заможніших громадян, які саме завдяки своїм матеріяльним засобам переконалися, яке це щастя мати можливість користати зі здобутків медицини, — та яке нещастя, коли хтось до практичних користей з тих здобутків не має доступу. Шпитальництво, це така ділянка суспільної праці, що від непамятних часів в усіх країнах світа находило протекторів і меценатів і спонукувало до проявів найблагороднішних почувань душі і серця. А проте це прояв не тільки слізливого гуманітаризму. Допомогти справі українського шпитальництва, це не тільки дати висліз своєму жалеві з приводу істнування хворих і своїй охоті усунути їх біль. Допомогти українському шпитальництву каже у ще більшій мірі **журба за здоров'я нації**, за піднесення здоровельної культури, за защіплення у найширші маси свідомости про потребу плекання свого здоровля, систематичної його перевірки у фахівців-лікарів, за витворювання теж кадрів високих лікарських фахівців. Тому шпитальництво стоїть на тій самій дошці суспільних вартостей, що всі установи, присвячені плеканню здорового тіла і здорової душі. Рідний шпиталь вилікує теж найлевше разом з тілом неодну хвору душу.

Гурток одиниць, який справді з енергією і завзяттям гідним найвищого подиву веде діло будови українського шпиталю, подає конкретний проект, як найкраще прийти з допомогою його ділові. Він відкликується відразу до одиниць заможніших. Просить їх, щоби вони по 2.000 зол. фундували ліжка, які звались би іменем фундатора, або одиниць, близьких фундаторові, (цілі салі по 10.000 зол.). Очевидно, комітет будови не нехтує і меншими датками. Одночасно з недільного реферату ми довідалися, що лише львівська Архиепархія дала 10.000 долярів на два ліжка у шпиталю. Іншими словами: духовники з львівської Архиепархії по віки вічні мають право займати у шпиталі два ліжка та користати з безплатного лікування. Здається, що навіть з „бизнесового" погляду це найгірша трансакція, — якщо „интересом" можна назвати — рятування життя і здоровля! Ця фундація львівської Архиепархії поважно допомогла будові шпиталю. Можна висловити велике здивування, чому досі того самого не зробили Епархії станиславівська й перемиська: ми певні, що це тільки тимчасова загайка, спричинена несуттєвими обставинами та в найближчому часі доведе до корисного завершення. Тоді річ іти-ме вже за модерне внутрішне лікарське вивінування шпиталю, яке піде швидкою ходою.

Піддаємо цю справу під увагу всім ідейним громадянам, зокрема заможнішим одиницям та міродайним чинникам обох других краєвих Греко-Католицьких Епархій.

Вже вийшло 8-е число ілюстрованого двотижневика

НАШ ЗУСТРІЧ

З таким змістом: В. Ласовський: Універсаліст на мягкій канапці (В. Масютин). Анатоль Курдидик: Перший день. Роман Купчинський: Наші літературні нагороди. Марія Деркачева: Роман Аліни — дружини Костомарова. Віктор Петров: Аліна й Костомаров. Розмова з Волод. Винниченком. Біне-Вальмер: Краса. Василь Сімович: Праведна душа. Ст. Левинський: Старомодна сукня львівського ринку. Д-р Ярослав Гординський: Провінціональна критика. Між нами. — Летіло 40 сорок.

Ціна 50 сот.

ЛЬВІВ, РИНОК 10. II. п.

Наради в Стрезі.

ЛЬОНДОН, 11. 4. ПАТ. Райтер повідомляє: В год. 8.40 приїхали до Стрези: прем. Макдональд і мін. Саймон, яких привитав Мусоліні англійською мовою. На двірець могли війти тільки англійські журналісти. Дипльоматичний кореспондент Райтера повідомляє, що залізничого шляху від кордону стережуть сильні військові стежі. В декількох місцях стоять скорострільні. Наради почалися в год. 10.30 передполуднем.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— З Атен повідомляють, що грецькі посли у Варшаві Політіс і в Москві Поліхроніядес уступлять.

— Ген. Людендорф надіслав до канц. Гітлера телеграму з подякою за побажання і відзначення. Одночасно подякував канцлерові, що привернув загальну військову службу і створив нову німецьку армію.

— Мін. Томас заявив у палаті громад, що уряд не вирішить ніякої проблеми без згоди домініїв.

— Підчас останніх виборів на Мадярщині проурядова партія здобула 168 мандатів, дрібні хліборобн 24, безпартійні 12, християнсько-господарська партія Вольфа 14, соціял-демократи 11, ліберали 6, національ-соціялісти і легітимісти по 2, інші дрібні партії 3 мандати.

Новий Самоуправний Закон

(Друге справлене і доповнене видання)

Ціна тільки: зол. 0·80
(з почтовою пересилкою 0·95 зол.). —

Хто надішле належність складанкою П. К. О. 504.044 тому негайно вишле книжечку Адміністрація „Д і л а". — Львів, Ринок ч. 10.

Найбільше вмирає греко-кат. дітей.

Із загального числа 133.922 померших дітей в Польщі минулого року припадає на римо-кат. обряд 84.254 немовлят, на грецо-кат. 19.773, на православних 17.478, на евангеликів 2.869, на жидів 2.951, на інші 597 смертей. *Найбільша смертність приподає на греко-католиків*, бо 19.3 смертей немовлят на 100 живих уроджень. У евангеликів припадає 16 смертей на 100 живих уроджень, у православних 14.6, римо-католиків на жидів 4.7.

„Бюлетин польсько-український“

як „спец“ від волинської українізації.

I.

Усім знана теза деяких польських кол, що українці з під російської займанщини належать — мовляв — до іншої нації, ніж з під австрійської. Тези тієї держаться польські політики ріжних мастей, певняки, московські попи; на ній побудований Сокальський кордон, як і твердження, що галицька преса не розуміється на волинських справах, не відзеркалює правдивого життя волинських українців, не може бути його виразником.

Такої тези й таких тверджень, зокрема, держиться й „Бюлетин Польск.-Укр.“, який у відповідь на мою статтю п. н. „Паперова українізація“ („Діло“, ч. 56) закинув мені, що стаття ця (як багато статтей у „Ділі“ в питаннях українських з терену був. займанщини російської) не оригінальна думками, ані не віддає того, що діється („Бюлетин“, стор. 126). Оригінальність думки й правдивість у передачі українського життя на Волині цей орган застеріг за собою, як за таким, що працює над його питаннями „жетельне“, „обєктивне“ й „од шереґу лят“.

II.

Чим міцніше польські політики будуть держатися своєї тези про ріжницю між волинськими українцями і галицькими, тим це буде для них шкідливіше: вся їх праця, як побудована на фікції, лише віддалить їх від розвязки української проблеми. Бо ніякий „сокальський“ кордон, хочби він був грубшим і вищим від китайського муру, не роздвоїть української національної свідомости. **Минуле, теперішнє, мова,** а головно — **серце** щире й непідкупне вказує кожному волинякові, що галичанин є його рідний брат, член тоїж національної родини, до якої належить він. Смішний закид галицькій пресі, що вона не орієнтується в українських питаннях на просторах з під б. російської займанщини. Тим, хто в нього вірить, укажу на його безприкладну простакуватість: таж і в „Ділі“ і в інших українських органах на волинські теми пишуть не галичани, не зайди, осілені на Волині репрезентувати „тутешню“ людність та хвалити її національне „благоденствіє“. А таки самі волиняки, — „тутешні з ліда й пралїда“. Їх статті це голос місцевої інтеліґенції; це простий рефлекс того, що там діється; що їх болить і що їм на серці лежить... З обставин усім (а зокрема — „Бюлетинові“) добре відомих, нема в них можливости подати свій голос із парляментарної трибуни: нема теж змоги виступити з місцевою власною пресою; залишилася одна лише можливість користуватися пресою, виданою за „Сокальським“ кордоном. Але задля цього преса та зробитися трибуною не локальною, а загально національною; з нею мусить рахуватися кожний, хто „жетельне“ й „обєктивне“ ставиться до українського питання.

III.

Не рахуючись із голосом „тутешніх“, „Бюлетин“ приписав Волин. Єпарх. Зїздові й Т-ву Петра Могили такі „заслуги“ на полі церковнім, про які говорити не поважились би перед українцями й самі „могильники“. Ґльорифікація нежиттевого й маленького гуртка, як і його неістнуючих осягнень, наводила на припущення, з якої саме кухні вона походить: що це звинним „могильникам“ пощастило пробратися до „Бюлетиню“. Але редакція останнього категорично заперечила контакт із ними, тому на справу ґльорифікацій приходиться дивитися з іншого боку й розвязки й шукати на іншій площині.

У статті п. н. „Паперова українізація“ я подав **засадничі й загальні** факти з минішнього церковного життя на Волині. Наведу тепер кілька **конкретних,** які надаються до перевірки, а які прекрасно ілюструють вартість українських „здобутків“.

1) Архиеп. Алексієві, підчас його обізду Волині в осені м. р., доручено парохіяльними делегатами стоси прохань; то про українізацію богослуження, то про нелади з причетом. — „А пусть себѣ пишут!“ — з такою словесною резолюцією владика передав їх членові Консисторії. Не поладнали справ тих до єпархіяльного зїзду, не поладнали й по зїзді... А наслідки вам такі: Як недавно повідомляв ПАТ, адміністраційна влада замкнула святиню в Вишгороді (Кремянеччина), з причини постійних сутичок між парохіянами і причетом та згіршуючих ексцесів: замкнула аж до цілковитого заспокоєння... Це „українізація“ на селі.

А в місті? — Ось вам приклад. Коли архиеп. Алексій у вересні м. р. був у Володимирі, делєґація з 7 осіб зложила йому меморіял, прохаючи чергування українських відправ у соборі з славянськими (себто: менше того, що було від 1924 р. до 1927 р., коли кожного свята була урочиста українська відправа). „Шож це ви?— почули делєґати від „українського“ владики,— знову тут **полікарповщину заводите?** Не буде цього!“ І нема, хоч на секретарськім стільці в Консисторії сидить п. Власовський, а зїзд прийняв ухвалу, прихильну до української справи.

2) Ніби звільнений з посади п. Перетрухин (росіянин) все таки фіґурує в церковнім офіціозі („Воскресное Чтеніе“ Ч. 2. стор. 28), як волинський єпархіяльний місіонар, а дїяльний член РНО продовжує далі своє юрисконсульство та є оборонцем судових справ Консисторії, хоч не бракує здібних і православних адвокатів-українців..

3) Офіційні повідомлення про особисті зміни в Волинській Єпархії друкуються таки в московській мові („Воскресное Чтеніе“, останнє число)...

4) В „Українській Ниві“ (ч. 11) хтось запитує, чому о. прот. Васькевич (українець, особа спеціяльно близька до архиеп. Алексія) у своїй Чесно-Хрестській церкві в Кремянці (під самим боком Консисторії й архиерейських палат), на перекір постановам Св. Синоду й Єпархіяльного Зїзду (якого був учасником) проповідує мовою російською й молиться мовою московсько-суздальською... Орган певняків подає цей факт під заголовком: „Що це значить?“

IV.

„Українська Нива“ не зуміла дати відповіди: не дасть її напевно й „Бюлетин“: тому вияснення справи візьмемо на себе. Названий парох є українцем тої породи, що цінять у справі переловсім „реальну“ сторону й стосуються до „реального укладу сил“. Отже він знає, що українізація Волині — байка з 1001 ночі, пущена між публіку в звязку з близькими виборами; не лише блєхман, якими мають оперувати певняки й „могильники“ в виборчій кампанії.

Пройдуть вибори — і байці кінець; всіж, що повірять у неї, пошиються в дурні та ще підлазять під підозріння в „неблагонадьожности“, а то й „замярах виворотових“. Бо коли ліквідується філії „Сільського Господаря“, забороняється читальню „Просвіти“, не дозволяється на гурток „Рідної Школи“: то хтож би дивився через пальці на якусь там українізацію церковного життя?!

Ант. Гірський.

Вона носить тільки
спеціяльний рід густих шовкових панчіх
1·70
без сказ по зол.
„ARCO“ **львів, пл. галицька ч. 3.**
10

ВСІ ДІТИ на селі і в місті читають:
„Світ Дитини“ і „Діточу Бібліотеку“
Цілорічні передплати по 5 зол. висилати на адресу: Львів, вул. Зіморовича 3.

Розстріли у Москві.

МОСКВА, ПАТ. В Москві викрили організацію, яка викрадала муку з державних складів. Провідників організації розстріляли, вісьмох учасників засудили на кару від 8—16 років вязниці.

ОТ. ЛЕВИНСЬКИЙ. 4)

Королева і чура.

Доходила певне 6-та година, коли користаючи з неуваги Матильди я скинув маску. Якжеж гірко довелось спокутувати мій учинок! Було так, якби розвіявся цей дивний чар, що звязував нас разом. Розвівся без решти настрій пестливої таємности. Нагло з висот неба впав я простісько на землю поміж колючки і крошиво. Матильда?, питаєте, чи ґвалталася, протестувала? Отже ні. Навряд чи сказала хоч однісіньке слово. І це було найболючіше. Її очі дивилися на мене розчаровані і знуджені, якби казали: „І що ти зробив, недотепо. Я можеб була покохала тебе, а тепер, — все пропало“. Даремне я приговорював і жартував, даремне вибачався і дорікав. Матильду неначе страшенне розболіла голова і ми покинули нишком маскараду, щоби мерщій вернутись додому.

Аж на вулиці, може під впливом холодного равку, Матильда ласкавіше заговорила до мене. Коли ми попрощали пані Матвієву, що мешкала нам по дорозі, і глянула мені просто в очі.

— Дякую, що прийшли — сказала.

Надія блискавкою прошибла мене.

— Адженж вам я не міг відмовити — прошептав я.

— Ви вдоволені? — всміхнулася дальотно.

Чи я був вдоволений! Я почав, у нестямі, говорити їй про її красу і очі, про почування, моє новоспробуване кохання.

Трохи брутально залишила моє рамя і глянула здивовано.

— Ви поважно? — сказала з ноткою іронії у голосі. — Так скоро, за одну ніч проведену на маскараді?

— Так, так! — настоював я.

— Отже, не можу вам робити надій — сказала поволі і відвернула голову.

— Не відбирайте мені надій! Не вбивайте мене! — кричав я непогамований від сорому і болю.

Ми зайшли вже під саму хату Матильди. Ніче той потакаючий, що хапається дошки, я прошептав:

— Дозвольте хоч частіш бачити вас; не відмовте!

Уже прощала мене і залишила хвилину свою руку у моїй.

— Ледви чи це буде можливо. Зрештою... навіщо? — глянула востаннє мені в очі.

— Отже, чому ця ваша записка? Що вона значила? — прийшло мені враз на думку, але Матильди не було вже біля мене.

Я вернувся до хати. Дзеркальце, що стояло в мене на столі, блиснуло мені в очі подробицями мого еспанського костюму, всім цим блазенством непроспаної ночі. Чи я був справді арлєкіном, весельчаком для чужої розваги? Люто відірвав я сорідку з обличчя, що вже й так дошкуловала добре. Я здер зі себе стрій Дон Кіхота і зґірдливо жбурнув у сірий кутюк хати. Якжеж добре почував я себе у моєму щоденному підлаку, як витіснув у стяропарубоцьких капцях! „Назад на лавці, добре знайомі життєві рейки! Завертай до бюра, пирогів п-і Марти, до солідного життя, до тиші твого китицького гніздечка?“ — помічував я і нагикав себе до пострами. Але лекше було скинути костюм арлєкіна і змити грим з обличчя, як витерти з памяти спомин цієї ночі.

На моє лихо раз-у-раз бачив я її. На схрещенні двох провулків, серед сорокатої юрби перекупок на Ринку, у церкві підчас відправи, випадала передомною знечева і всміхалася заклопотана, якби прохала вибачення, що недискретно попала у мої очі. Навіть у бесіді знайомих, водно повертало її ім „Матильда“, чув я скрізь, так, немов усі її знали і то знали тільки її.

Якось ішов я на обід до пані Марти у товаристві одного з моїх буйових товаришів. У виході з Руської на Ринок вже з під землі виросла перед нами її гармонійна сильветка.

— Матильда, пробурмотів я поневолі.

— А, знаєш її? — ожинився мій товариш — гарна дівчина. Аж жаль, що вже заручена.

— Заручена? — не видержав я. Звідки знаєш?

— Цеж усі знають. Її заручена д-ра Левицького.

— Д-ра Левицького? — повторив я збентежений, це мають бути жарти?

Обличчя мого друга надмірно видовжилося, а брови зійшлися

— Зовсім не до жартів мені — пирхнув він. — Це заручена д-ра Петра Левицького, повторяю. Він мешкає отут недалеко — тут він показав пальцем ряд кам'яниць у Ринку, — і зовсім з тим не скриває. Коли такий цікавий і не віриш, можеш зайти сам до нього і спитати. Це звичлива людина, не образиться. Так, можеш піти і спитати, — вже майже ревів мій товариш.

(Далі буде.)

Де і як зродилася ідея т. зв. східного пакту?

Прага, квітень 1935.

„Східний пакт" — це чарівне гасло, від здійснювання якого мало би єдино залежати вияснення непевної і небезпечної сучасної політичної ситуації в Европі, головна основа, на якій мав би спертися „трівкий мир", побудований на збереженні статус кво в Европі. Не дивно, що зусилля довести до заключення такого пакту стало осередною точкою цілої сучасної европейської політики і що різне розуміння того пакту поділило Европу на беззастережних прихильників і на його не менше беззастережних противників. Інакше воно й бути не може, коли взяти під увагу, що в нинішній Европі різко зарисовуються теж два різні погляди на способи збереження статус кво. Але джерела тих двох протилежних інтерпретацій східного пакту треба — на нашу думку — шукати в мотивах, з яких зродилася саме його ідея.

Загально широка публика має дуже неясне поняття про походження ідеї східного пакту. Звичайно приймається, що думка про східний пакт вийшла з Західної Европи і автором тієї концепції називають небіжчика Барту. Але воно зовсім не так. Одиноким винахідником того плану був ніхто інший, як лиш „товариш" Літвінов. Щоб стало нам ясно, як до цього прийшло, дозволимо собі повести наших читачів слідами думок статті п. Р. Мечрея *„Правда про східний пакт"* зі „Сатердей Ревю" з березня ц. р.

Пригадаймо собі деякі головні політичні події двох-трьох останніх років в Европі, які безпосередньо довели до народин ідеї східного пакту.

Цей наш екскурс можемо почати від 1932. р., коли то Совіти підписали пакт неагресії з балтійськими державами і з Польщею. Нині вже кожному ясно, що це зробили Совіти під натиском японської експансії у Східній Азії.

В літі 1933. р. Совіти заключили другу серію таких пактів і то не лише зі сусідами, але і з державами, які не є їхніми безпосередніми сусідами. Деж лежить причина цього поспіху і такого заключування пактів „ан гро"? Відповідь дуже проста і вона обмежується до одного слова: Гітлер.

Передгітлерівську Німеччину вязали зі Совітами два договори: рапальський і берлінський, і обі вони довели до незвичайно приязних відносин між обома державами. Ця приязь йшла так далеко, що загально говорилося навіть про якусь тайну військову конвенцію між Німеччиною і Совітами. Прихід Гітлера і його немилосерна атака проти комунізму змінила усе за один день. Ба, що більше. Деякі з його найближчих і найбільш впливових помічників почали зараз-же проповідати евангелію експансії, яка прямо загрожувала СССР. В Москві до страху перед Японією прилучився ще страх перед Німеччиною. Ситуація для Совітів нараз і основно змінилася. Як довго Совіти мусіли боятися тільки ворога зі сходу, так довго ті пакти, які забезпечували їхні західні кордони, їхнє запілля, їм вистарчали, але коли вирісь новий явний і сильний ворог ще й із заходу, цих пактів було вже мало. Ще яскріше виступило те, коли Польща заключила з Німеччиною відомий десятилітній договір. Опинившись в такій ситуації Совіти мусіли шукати якоїсь нової забезпеки, чогось більше „активного", ніж усі дотеперішні „пасивні" пакти неагресії. Найдено це в широкій ідеї пактів чи радше в одному колективному пакті „взаємної помочі" — в пакті „зі зубами", як його називають американці. Орієнтуючись дуже добре в загальній европейській ситуації і здавши собі ясно справу з того, на які табори поділена тепер Европа, Совіти звернули природно свою увагу на Францію, а поїздка Ерріо до Москви приготовила безпосередній шлях. В березні минулого року один паризький часопис піддав думку французько-совітського пакту, а в квітні і травні пропозиції східного пакту обговорювалися вже конкретно в Женеві позад кулісами Союзу Народів. Тоді теж можна було почути перші натяки про охоту Совітів вступити до женевської інституції. Зараз-же після цього пішли вже широкі дискусії і в цілій Европі на тему проектованого пакту. Малі держави, які сподівалися лише користей з нього, повитали його дуже радо. Видимим знаком цього було формальне признання Совітів Румунією і Чехословаччиною в червні 1934. р. Дуже вдоволений був з цього і Барту, бо це йшло цілковито по лінії його політики. Але одночасно стало ясно, що ані Німеччина, ані Польща не хочуть мати з пропонованим пактом нічого до діла. В серпні Барту привіз ідею пакту до Льондону. В Льондоні приняли її досить спокійно, а далі Англія навіть облегшила вступ СССР до Союзу Народів, у вересні м. р. Від того часу ідея східного пакту набирає в концерті европейської політики того значіння, яке має й нині і від тоді вона не сходить ні на мент з черги нарад усіх міжнародніх переговорів. До кульмінаційної точки доходить ідея східного пакту особливо тоді, коли Літвінов перемовив Лявала підписати договір, яким Франція й СССР зобовязуються не вести ніяких сепаратних договорів з іншими державами, які могліб рішити про остаточну долю ідеї східного пакту. Цим треба теж пояснювати згадку про східний пакт в комунікаті з 3. лютого ц. р. Первісно концепція східного пакту була така, що його мали підписати СССР, Німеччина, Польща, балтійські держави і Чехословаччина з французькою піддержкою чи запорукою. Але, коли показалося ясно, що Польща і Німеччина є всетаки проти пакту, зродилася нова концепція: заключити східний пакт без Німеччини і Польщі та вкінці вирнула ще й пропозиція редукувати його сигнатарів лиш до СССР і ЧСР з французькою піддержкою. Останніми часами вже в часі поїздки Ідена, проскочила ще й така думка, щоби клявзулю „взаємної допомоги" випустити зовсім з пакту, а лишити в ньому лише клявзулю про ненапад. Як скінчиться ціла ця боротьба за „чарівний" пакт — нині все ще годі сказати щось більш певного, хоч після візити Ідена у Варшаві можна було прочитати в европейській пресі думку, що ідею східного пакту в його первісному виді треба вважати остаточно погребаною. Правда, тепер дуже великі надії складають прихильники східного пакту на Англію, але — коли вірити словам п. Мечрея — Англія ніколи не згодиться на те, щоб дати Совітам якунебудь ґарантію їх границь чи то на сході, чи на заході. А така ґарантія забезпекла совітських границь, теж істота цілого східного пакту, пакту, який зродився саме зі страху Москви за ті границі.

М—н.

Міські Театри, в четвер 11-го квітня 1935.
Великий Театр грає нині 7·30 веч.
Безсмертний твір Жигмонта Красінського
„Небожеська комедія" В новій інсценізації.

Театр Ріжнородностей
Капітальна комедія Ліхтенберга
Нині 7·30 **„Подружий метч"**
Дві години невинного сміху.

В. Панейко, Д. Паліїв і масони.

У статті „Д-р Василь Панейко — явний відступник" („Батьківщина", ч. 14), якої автором є п. Д. Паліїв, поміщений м. ін. такий уступ: „Раз приїхав Панейко до Львова як делегат масонської льожі великого сходу і намагався втягнути до масонів ріжних українських діячів. Намовляв тоді і мене. Я, очевидно, дав йому негативну відповідь. Д-р Панейко мені м. і. зізнав, що йому вдалося втягнути до масонів м. ін. деяких членів Редакції „Діла". Чи відповідає це правді, не знаю". Можемо внезвнити п. Паліева, який не минає ніякої нагоди, щоб тільки кинути каменем у наш город, що ця „інформація", яку він вібито дістав від д-ра Панейка (чого ніхто не вспів перевірити), не відповідає правді. Ніхто з нинішніх членів Редакції „Діла" до масонів не належить і з тим рухом не мав і не має нічого спільного.

М. ВОЗНЯК.

ПІД ГАСЛОМ: „НА ДНІПРО! НА ДНІПРО! ДО КИЄВА!".

(Францішек Духінський і українська справа.)

Смерть Францішка Духінського в 1893 р. минулась без відгомону в українській пресі, хоч на згадку в ній він заслужив собі. Як закінчив свою публічну сповідь свого роду в паризькій брошурці з 1885 р. „Drugi mój 25-letni jubileusz", два голоси кермували його сумлінням у всьому його житті. „Коли тяжку на безмір впливу — писав тут Духінський — на долю християнства й Европи, як з причини лаґу московського громадянства, опертого на царизмі, себто на комунізмі так і з причини московських сект, які реалізують усі можливі форми людини, відокремленої від Бога, що ж дивне, що від самих початків мого самостійного думання, а це думання почалося дуже рано, під тягарем особистих і публічних поразок, я мав лиш два голоси: один до Господа Бога „Боже змилуйсь!" а другий до народів Европи „На Дніпро, на Дніпро, до Києва!" Тріюмф Европи над Москвою я бачив лиш тоді, коли Европа підійме боротьбу в імя хреста. Бо щоб боротьба проти Москви закінчилась тріюмфом, мусить бути хрестовою. Москва бо представляє велику силу антихриста, який удає, що діє в імя боже, як це бачили в 1848 році, коли по революціях у Парижі, Відні й Берліні цар закликав: „На коліна, погани, бо з нами Бог". З цього саме становища треба до всіх моїх праць підходити."

Як бачимо, один із двох провідних голосів Духінського, згідно з признанням самого автора, релігійний, а другий політичний, отже обидва не наукового характеру. З цього приводу й написав проф. Ян Бодуен де Куртене в брошурі „Z powodu jubileuszu profesora Dudzińskiego" таке вірне помічення: „Уже сам політичний характер писань д. Духінського робить їх строгу науковість досить підозрілою. Не можна служити однаковою добайливістю двом панам того роду, як правда й політика. Або одну, або другу треба занедбувати. Учений повинен змагати лиш до правди без огляду на те, чи висліди цього змагання будуть приємні чи й неприємні. А публічний муж, бавлячись політикою, має цілком інші цілі, а бажаючи перепровадити успішно свою справу через усі інстанції „публічної опінії" й „міжнародніх" думок, звичайно не перебирає в засібах і не вяжеться правдою."

Науково-літературні й публіцистично-політичні писання Духінського за свою головну вісь мають ненове і не перший раз у нього висловлене твердження, що москалі не належать ні до словян, ні навіть до арійців, але до так зв. „туранців" разом із іншими монгольськими, татарськими, фінськими тощо племенами. Свою „теорію" доказував Духінський такими аргументами, як формою автократичної влади, названою в нього „царатом", як московським комунізмом усупереч особистій власності арійців, як, — твердженням, що туранці це номади, кочовники, а арійці рільники, далі, що в москалів вражає мале число міст і містечок, таку силу, яких зустрічаємо в провінціях, положених на захід від москалів, і т. ін.

Хоч аргументація Духінського не витримує наукової критики, одначе в нього часто зустрічаються здорові й згідні з наукою думки того роду, що давня церковно-словянська мова це мова давніх болгар, що літературна мова Руси до XIV. в. не була народньою для неї, але що це була мова вчених, церковна, тощо, як це він виводив у першій частині „Zasad dziejów Polski i innych krajów słowiańskich i Moskwy". У другій частині своїх „Zasad" назвав зийнятки з своєї статті в „Trzecim Maju" про переяславську умову, написаної з приводу арештування кирило-методіївців, бо „про арештування професорів і студентів київського й харківського університету: Куліша (Kuleszy), Шевченка й інших у 1847 р. писали й французькі часописи."

І в третій частині своїх „Zasad" згадав Духінський свою статтю про переяславську умову, а саме в словах: „В роках 1847—1848 ми вязували Европі потребу вмішатись їй у справу Малоруси, і тоді взяли ми за основу переяславську умову, зроблену між Хмельницьким і царем Олексієм Михайловичем: згідно з цією умовою Малорусь стоїть у такому відношенні до Москви, як Румунія і Сербія до Туреччини. І сьогодні (себто 1861 р.) це твердимо, спираючись на пояснення цієї справи згідно з правом народу, як це ми робили в тих роках (нпр. „Trzeci Maj"). Одначе це цілком не ослаблює, а скріплює наші докази, що Малорусь находиться під Москвою на тому праві, що Петро І. підбив цю країну. Права підбою цезають, дякувати Богові, в наших часах і народи управляються самі собою. Отже Малорусь вільна рішати про свою долю." „Малорусь" Духінського це Лівобережжя, яке на його думку „відірветься від Москви, а злучиться з Польщею". Приспішити таку злуку „це велика політика Польщі, польської держави, мужів стану Польщі в краю і за кордоном." **(Далі буде).**

ПРАВНІ ІНФОРМАЦІЇ.

Додатки до податків і стемплевих оплат.

Від 1. квітня ц. р. обовязує закон з 26. березня ц. р., який вводить:

1) 10 проц. додаток до стемплевих оплат, посередніх податків (напр. від соли) і грунтового податку.

2) 15 проц. додаток від безпосередніх податків (напр. доходового, промислового і т. д.) крім грунтового податку, до податку від спадщин і даровин.

Ці додатки будуть стягати скарбові уряди не тільки враз зі згаданими податками та стемплевими оплатами починаючи від 1. квітня ц. р., але також від залеглих податків і стемплевих оплат зперед 1. квітня.

Дохід з усіх цих додатків забирає міністерство скарбу.

Буває таке, що скарбові уряди податки і стемплеві оплати відписали, обнизили, відсунули, розложили на сплати, припинили екзекуцію або повели екзекуцію, щоб їх стягнути. В таких випадках доля цих нових додатків зовсім звязана з податками і стемплевими оплатами.

Згадані додатки обчисляють і стягають ті скарбові уряди або палати, які обчисляють і стягають безпосередні та посередні податки і стемплеві оплати.

КОЛИ НЕ ПЛАТИТЬСЯ ДОДАТКІВ ДО СТЕМПЛЕВИХ ОПЛАТ І ДО ПОДАТКІВ.

Не платиться: 1) 10 проц. додатку до стемплевих оплат від нотаріяльного акту чи документу про заснування акційної або командитово-акційної спілки, якої осідок буде у Польщі. 2) 10 проц. додатку від рішень про збільшення основного капіталу тих спілок. 3) 10 проц. додатку до споживчого податку від цукру всіх гатунків. 4) 15 проц. додатку до податку від помешкань. 5) 15 проц. додатку до податку від електричної енергії. 6) 15 проц. додатку до надзвичайного податку від деяких професійних занять. 7) Додатку до податку від убою. 8) 15 проц. додатку до крізового додатку до державного податку від нерухомостей. 9) 15 проц. до надзвичайної маєткової данини і лісової данини та до самоуправних додатків.

Чи зрозуміють це українці?

(Допис з Грималівщини).

У судовій грималівській окрузі живе, не зважаючи на дуже численну повоєнну кольонізацію із заходу, все ще около 60 проц. українців. Крім цього є тут 32 проц. латинників із поляками та около 8 проц. жидів. Цю людність обслуговує у всіх потребах ціла маса жидівських купців, що не продають нічого з українського промислу, 5 жидів адвокатів — на двох українців, 4 лікарів-жидів та один технік-дентист жид і лиш 1 лікар українець. Усі ті купці адвокати і лікарі-жиди живуть головно з українських мас і то дуже добре, наслідком малого нац. освідомлення тих мас та вміло веденої конкуренції супроти українців-адвокатів та лікарів (бо купців українців нема!).

Та відношення тут. жидів до їх українських хлібодавців далеко не поправне. Ані один купець, адвокат чи лікар-жид не має у себе хочби одної української книжки, не передплачує ніякого українського часопису чи журналу, не дає ніколи нічого на ніякі українські цілі, навпаки — неодин з них ставиться з погордою, а то й ненавистю до всього, що українське. Одначе на цьому не кінець. Українці у декого з них — це також „кабани", „петлюрівські погромщики" і т. д.

Дня 2. квітня ц. р. відбулася у городському суді в Грималові до ч. II. кг. 171/35 карна розправа проти українця Віктора Кльована, обвинуваченого лікарем-жидом д-ром Крайзлером за те, що обвинувачений В. Кльован, без причини спровокований д-ром Крайзлером, грозив йому нібито побиттям. В. Кльован боронився тим, що д-р Крайзлер перед ріжними особами прозиває його згірдно „кабан" та посуджує його у забраннї фір з хорими пацієнтами (до речі: з українськими селянами) та в спрямовуванні їх до „кабаньского д-ра", себто до українського лікаря д-ра М. Добромиля. Вислід тої розправи неважний, а важне те, що для д-ра Крайзлера українець — це тільки „кабан", але дуже болить його, коли цей „кабан" свій тяжко запрацьований гріш занесе до свого лікаря, а не до нього.

Чи зрозуміють це українці?

Наради в Стрезі не забезпечать миру.

СТРЕЗА, 11. 4. ПАТ. Перед офіційними нарадами трьох держав відбулась італійсько-французька нарада.

Наради трьох держав почались в год. 11.30 у у палаті Боромео. В нарадах беруть участь: від Італії — Муссоліні, Суїч, Альойзі, від В. Британії — прем. Макдональд, Саймон і Ванситарт, від Франції — прем. Фляндєн, Ляваль, Нель і Леже.

Конференція відбувається під великим знаком запиту, який Франція та Італія висувають під адресою В. Британії. Кружляють поголоски, що підчас італійсько-французьких нарад, італійська делеґація домагалась нових військових гарантій для вдержання незалежности Австрії. Франція годиться піддержати ці плани, якщо до співпраці приступить М. Антанта. Зате Франція домагалась осудити збройння Німеччини і на майбутнє хотіть ся господарських санкцій, якщо Німеччина нарушила би договори. Кружляють поголоски, що Франція змодифікує східний пакт, подаючи докладніші санкції супроти напасника.

Міродатні кола заявляють, що висліди конференції у Стрезі не дадуть світові ані миру ані війни.

Самосуди в Мексику за шкрежня атеїзму.

БУЕНОС АЙРЕС, 11. 4. ПАТ. З Мексику повідомляють, що в йонтля у стейті Морельос поліція знайшла труна проф. С. Гонцалеса на одним з придорожніх дерев з написом на грудях: За навчання у соціялістичнім дусі. У Мексику щораз частіше повторяються виступи населення проти програми навчання у соціялістичнім дусі, яку завів уряд. В одній місцевости населення хотіло зробити самосуд над учителькою, яка викладала в школі теорію соціялізму. Тільки завдяки енергійній акції поліції, вдалось вирвати учительку з рук юрби.

З ЖИТТЯ НАШИХ УСТАНОВ.

Загальні Збори „Української Бесіди" у Львові.

В суботу дня 30. березня ц. р. відбувся річний Загальний Збір львівської „Української Бесіди" у власній домівці в Народнім Домі (вул. Рутовського ч. 22). Це наше товариство жие вже понад 70 літ і за час свого довгого життя дало також почин до заснування неодної з наших молодших установ як Українського Театру, „Просвіти", Бояна та інших.

Відкриваючи сьогорічний Збір, голова д-р І. Колоч зазначив м. ін. з притиском, що з „Бесіди" користають не тільки власні члени Товариства, але також і ширші круги нашого громадянства, які часто підшукують за невеличкою оплатою кімнати „Бесіди" на ріжні свої імпрези: збори і наради, відчити і виклади, святочні сходини і забави. Членів має Товариство тепер тільки 150. Безперечно могло би і повинно би їх около 150. Безперечно могло би і повинно би їх було значно більше, а тоді й членська вкладка, яка тепер виносить 2.50 зол. місячно, була би значно нижча, бо могла би евентуально виносити навіть тільки один золотий місячно, якби число членів зросло бодай до 300. На жаль, ми живемо тепер у часі надмірного роздробу наших сил. У нас тепер чомусь відокремлюються, а то й зовсім відсувають від себе як чужі споодинокі групи, і то не тільки далекі собі віком покоління (мовляв: „старі" і „молоді"), але навіть близькі собі часово річники поколінь. А це безумовно дуже недобрий прояв нашого життя. Бо деж у такім разі має вирости і розцвісти спільнота думок, почувань і волі, так дуже потрібна до всякої успішної народньої праці? Вонаж може зродитися і розвинутися тільки у живім контакті людей зі собою. — Як важний додатний прояв теперішнього життя „Бесіди" відмітив д-р Копач також той момент, що навіть серед загальної нищі скрути і кризи Товариство всежтаки зуміло вдержати себе в господарській рівновазі. Дальший його розвій буде залежати, очевидно, від дальшого зросту і складу його членів.

При виборі нової управи зміненo дотеперішній Виділ Товариства тільки незначно. Головою залишився дальше емер. візитатор шкіл д-р *Іван Копач*, господарем емер. радник скарбу *Володимир Штогрин*, а секретарем емер. судія *Володимир Івенець*.

Приємна та цікава лектура

це збірка оповідань

ВАСИЛЯ СОФРОНОВА

ЛИПНЕВА ОТРУТА

Ціна: 1·40 зол., з пересилкою 1·70 зол.
Замовляти в Адміністрації „Діла" Ринок 10.

Стрілецька вистава в Коломиї.

Сьогодні, 7. IV. пережила коломийська українська громада дуже миле і зворушливе свято: заходом невтомного впорядника д-ра І. Іванця перевезено повна історичних пам'яток Українських Січових Стрільців зі Станиславова до Коломиї й розміщено ті дорогі серцю кожного українця скарби в салі „Народного Дому" та в кімнатах Т-ва „Родина". Вже на довго перед годиною, на котру назначено відкриття виставки, було повно гостей: інтеліґенції, дещо міщан та селян, старих і молодих, мужчин і жінок, які цікаво, із захопленням оглядали розвішані по стінах образи. В год. 12.30 відкрив виставу др В. Білозор, колишній стрілецький лікар, гарною і змістовою, а чуттям виголошеною, промовою, в якій дав короткий нарис повстання Стрілецької Армії від народин ідеї української збройної сили 1905. р. та її історію від 1914. до 1918. р., тобто до часу, як стрільців стягнули з України на Буковину, де їх захопив розвал Австрії. Промова, якої зміст виповнила перша пісня великої стрілецької епопеї, що її чимало присутніх на салі особисто пережило, захопила всіх слухачів і глибоко зворушила. Після того впорядник д-р Івенець пояснив образи. Починаючи від великої салі переходив від стіни до стіни, вказував на головніші, пояснював їх зміст, розказував історію змальованих чи знятих фотографічним апаратом картин, осіб, ілюстрацій і переходив поволі цілу історію Маківки, Семиківців, Лисоні під Бережанами, зазнайомилися з головними стрілецькими командантами, вичитали з деяких картин багатонадійні радощі (їх мало),, в інших невдачі, недугу, тиф, безрадність... Для Коломиї найшлось тут таки багато цікавого: стрінулися знайомі імена й обличчя як от от. Н. Гірняка, пор. Букшованого, сотн. Дудинського, Камінського, підп. Франца Кіхаля, а дальше арх. Карла пізніше цісаря, що був у Коломиї 1912. р. Пригадався усім старшим відхід добровольців до УСС із Коломиї 1914. р., збережений на світлині О. К. І взагалі Коломия вложила в стрілецьку епопею велику і важну частину. Бойк і голова Боєвої Управи, якій формально було підчинене стрілецтво, д-р К. Трильовський, теж мешканець Коломиї, організатор січового руху на Покутті, дуже значно підсилив стрілецькі ряди. Все це зовсім справедливо підкреслили обидва промовці. Дальше звернув упорядник увагу гладачів і на мистецьке та товариське життя січ. стрілецтва, показуючи нам цікаві карикатури Сорохтея й ін. та виясняючи історію „Залізної Остроги". Вкінці пояснив іще, як повстали стрілецькі однострої. Завершуючи довгий, але цікавий виклад, вказав на вагу цієї виставки як національно-виховного чинника та повідомив, що тепер ідуть заходи в тім напрямі, щоб експонати, а яких багато є приватною власністю ріжних осіб, найшлися в одному відділі Національного Музею у Львові, щоб їх число доповнити предметами з приватних збірок та залишити майбутнім поколінням на славу, потіху й науку.

Гості розходилися з почуттям вдячности для всіх тих, що постаралися створити таку виставу, а також для тих, що спровадили її до Коломиї. Вистава буде відкрита до 21. ц. м. Можна надіятися, що не тільки вся коломийська громада, але й села обов'язково відвідають її і дадуть тим доказ, що стрілецька слава їм справді дорога.

Д. Н.

МІН. БЕНЕШ ПОІДЕ В ЧЕРВНІ ДО МОСКВИ.

ПАРИЖ, 11. 4. ПАТ. Авас повідомляє з Праги, що мін. Бенеш поїде до Москви в червні ц. р.

—o—

НА ТЕМИ МОВИ.

Про прийменники.

Прийменник біля має тільки місцеве значіння (пор. Шевченка: вітер... ліг біля моря одпочить у поемі „Причинна"). Він є синонімом прийменника „коло", (пор. народню пісню „Коло млина, коло броду, два голуби пили воду") в місцевому значінні. Алеж цей останній прийменник має ще й значіння „довкола", нім. um, чоль. okolo. Через теж і знову що анальогічні польські, чи німецькі вислови мають і прислівникове значіння, то й у нас, у Галичині, набрав прийменник „коло" і прислівникового значіння: більш-менш, приблизно (йому коло двацять років). Зі змішання „коло" й „біля" почали в нас (і то тепер дуже вже часто) вживати прийменника „біля" у прислівниковому значінні. Тимто часто доводиться читати такі вовсім неможливі фрази: це сталося біля тринятих років XIX. ст.; йому біля пядесятки; минуло біля сорок років, замість чисто українських висловів: це сталося більш-менш у тридятих роках XIX. ст.; йому коло пядесятки, минуло яких сорок років і т. д. Прийменник біля це — тільки місцевий (його дуже не любив чомусь письменник Нечуй-Левицький і воював із ним, домагаючися заміни його прийменником „коло") і тільки прийменник; у прислівниковому значінні його українська мова не знає.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

НОВИНКИ

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".

— Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів пл. Капітульна 3, І. пов. тел. 54-46. Приймає футра до перехову на літо. 1138

— Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хоружин 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 639 e2-100

— Першорядне фризієрське і косметичне заведення для Пань і Панів Т. Кутковського, Сикстуська 14. Тел. 106-88. 1119 15-?

— Сезон у Черчі. Весняний сезон у Черчі починається вже 1. травня. Хворі на гіхт, ісхіяс, проволочну ревму, недуги нирок, шлунка, жіночі та нервові, мають добру нагоду дешевого й вигідного лікування. 1340a 2—5

— Весна йде. Співацькі товариства „Львівський Боян" і „Сурма" влаштовують у вівторок, 16. квітня ц. р. концерт із творів Лисенка, Леонтовича, Колєра, Кравса, Ніль В. Гаде та А. Сільсера. Концерт відбудеться у великій салі Музичного Товариства ім. М. Лисенка. Більшість творів — це похвальні гимни в честь весни, що саме до нас підкрадається з розясненим лицем. Деякі з них ще не гомоніли з львівських естрад. Звертаємо на цей концерт увагу громадянства, бо прикро було би, якби хто такої небувалої нагоди не доглянув. Численною участю задокументуємо нашу музикальність і дамо принаймненше маленьке моральне вдоволення тим диригентам і співакам, що стільки часу та праці присвятили для нашої духової насолоди.

— **Українознавчі виклади в берлінському університеті.** В літньому семестрі 1935 р. читає д-р Зенон Кузеля в семінарі орієнтальних мов при берлінському університеті такі курси української мови та виклади з обсягу українознавства: 1) Українська мова для початкових (3 год. тижнево); 2) курс української мови для студентів з елементарним знанням (середній курс, 3 год. тижнево); 3) найвищий курс української мови (пояснення українських текстів, 2 год. тижнево); 4) українська національна територія в світлі статистики (2 год. тижнево); 5) німецько-українські відносини на протязі історії (1 год. тижнево). Вписи приймає канцелярія семінара, Берлін, НВ 7, Доротеєнштрассе 7.

— **Засідання Фільольогічної Секції Наук. Тов. ім. Шевченка** відбудеться в суботу 13. квітня в 18-ій год. в бібліотечній салі. На черзі реферат праці **М. Мочульського**: „Гошинський, Словацький і Шевченко, як співці Коліївщини".

— **Кераміка,** магазин порцеляни і скла під управою Олександра Ониська перенесений з вул. Руської на вул. Галицьку 5 в подвірю. 1356 1-?

— **„Прагер Прессе" про збірку Ю. Косача.** „Прагер Прессе" поміщує замітку про збірку Ю. Косача „Черлень". Критик цього прегарно веденого денника, що систематично інформує своїх читачів про новини славянських літератур, підкреслює дуже широку тематичну та формальну розпряжність молодого лірика. Вказує теж на його культуру, яку можна розяснити частинно посвоєченням з Лесею Українкою. Критик є тої думки, що присуд журі „Т-ва письменників і журналістів", яке признало Косачеві нагороду цього року був „безумовно оснований", хочби як хто піддавав у сумнів загаданий розподіл нагород.

— **Гетьман Мазепа у шведській історіографії.** На цю тему виголосить доц. д-р Б. Крупницький 12. ц. м. виклад у салі Укр. Наукового Інституту в Берліні.

— **Оконечно закрили „Просвіту" в Острозі.** Як по інших повітах Волині, адмін. влада припинила діяльність Т-ва „Просвіта" в Острозі з тареном діяльности на здолбунівський повіт. Недавно б. філії тої „Просвіти" надіслали відповідь м-ства про те, що рішення воєвідського уряду затверджено і наказано перевести остаточну ліквідацію.

— **Малярська вистава** збірних праць польського мистця проф. Влад. Ляма буде відчинена від 14. квітня год. 12 вполудне. Буде на ній 100 ріжноманітних праць від 1917 р.

— **Нові школи і цвинтар у Львові.** Управа м. Львова рішила побудувати три нові вселюдні школи, а саме при міському заведенні сиріт при вул. Кадетській, на Богданівці і в Бруховичах. Крім того передбачується відкриття нового цвинтаря, бо цвинтарі Личаківський і Янівський переповнені.

— **Дорогові роботи у Сх. Галичині.** План дорогових робіт коштом фонду праці на 1935-6 рік передбачує кредити на 30 міліонів зол. З цієї суми припадає на роботи у львівському воєвідстві 1.591.000 зол., станиславівському 720.000 зол. і тернопільському 325.800 зол.

— **На волі.** Дня 1. ц. м. вийшов на волю з арештів городського суду у Краківці п. Павло Химич, відсидівши 7 місяців кари за зневагу органів влади.

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішнім тяганні Держ. Клясової Льотерії впали виграні на такі числа: 50.000 на ч. 21410. 20.000 зол. на ч. 29020. 10.000 зол. на ч. 14821, 12087, 104209, 141807. 10.000 зол. на ч. 63474. 5.000 зол. на ч. 3386, 117142, 182009. 5.000 зол. на ч. 34946, 35639, 55975, 103700. 2.000 зол. на ч. 35870. на ч. 10823, 37967, 69596, 145298, 179986. 1000 2.000 зол. на ч. 31090, 156672, 175098. 1000 зол. на ч. 31081, 151038, 179977. 500 зол. на ч. 49993, 93340, 94438, 116579, 125479, 145316, 148074, 172398. 500 зол. на ч. 37271, 63399, 70429, 77668, 79416, 96720, 102358, 109963, 109934, 114731, 113979, 121939, 130809, 132816. 400 зол. на ч. 9649, 2175, 14743, 38664, 72298, 76078, 94207, 111782, 135383, 139717, 143277, 154098, 168489, 183318. 400 зол. на ч. 19707, 22583, 28146, 32783, 42438, 140574, 169798, 184152. 300 зол. на ч. 195, 1428, 17373, 37613, 38432, 46575, 55304, 56723, 61209, 73051, 95216, 101143, 119448, 141268, 154153, 154239, 156938, 157638, 158142, 159090, 163978, 176666, 177913, 180277. 250 зол. на ч. 689 4168, 9477, 21245, 30747, 37887, 49507, 49531, 49727, 49771, 49986, 54585, 58620, 70003, 71493, 72645, 81000, 58192, 93068, 101012, 101953, 111217, 113999, 117528, 126650, 136181, 137124, 151069, 153946, 154481, 154789, 155677, 161628, 162564, 164343, 168728, 174873, 177895, 180293. 300 зол. на ч. 1515, 44283, 83967, 104909, 135243, 172070, 182234, 97168, 131133, 161877, 182235.

— **Реєстрація лікарів.** Міністерство суспільної опіки видало розпорядок у справі реєстрації лікарів на терені цілої держави. Реєстрації мусять піддатися всі лікарі, що досі не зголосилися до адміністраційної влади. Остаточний речинець установлено на день 30. червня ц. р. У випадках, коли представлені документи лікарів можуть викликувати сумніви щодо їх автентичности, справа буде спрямована до міністерства.

— **Нагорода за працю вязнів.** Новий правильник щодо винагороди за працю вязнів ділить їх на три категорії залежно від поведення і ступня пильности. Нагородою за добре поведення буде переношення до вищої категорії, а карою деградація. Кожний вязень має свій рахунок, на який вязнична управа буде записувати винагороду за працю. Частину заробків, призначену на додаткові харчі, можна буде обертати на купно харчевих засобів, зате інших речей, як папіроси, з тих грошей купувати не вільно. При звільненні вязня виплатять йому решту суми. Праця вязнів при ремонті будинків і виробу хліба для вязничного господарства не зачисляється до заробкових робіт. Денний кошт вязничної роботизни у варстатах обчислено на 60 сотиків.

— **Військові підстаршини на залізницях.** Міністерство шляхів поручило залізничій дирекції у Львові влаштувати 6-місячний залізничий курс для 50 підстаршин як кандидатів на залізничих службовців. Після укінчення цього курсу фреквентанти дістануть 9 групу платень.

— **За недозволену збірку.** У старостинському суді у Львові відбулася розправа проти видавництва „Курера Львовського" за грошеву збірку без дозволу влади. Збирано м. і. гроші на шкільні оплати для ендецької академічної молоді та на захист Брата Альберта. Видавця мера Мацейка засуджено на 200 зол. гривни з заміною на 4 дні арешту. Зібрану готівку 703 зол. сконфісковано і призначено на інше товариство.

— **Податок від псів.** Власники псів у Львові обовязані заплатити до кінця квітня ц. р. такий податок: 1) за кожного першого пса — 20 зол.; 2) за кожного другого пса — 60 зол.; 3) за кожного чергового пса — 100 зол.; 4) за другого ланцюгового пса 10 зол.; 5) за третього ланцюгового пса 20 зол.; 6) за кожного чергового пса 10 зол. більше. На просторі громад прилучених до Львова за кожного пса 10 зол., за другого і чергового ланцюгового пса по 5 зол. Бляшка на шию для пса 50 сот. Псів, які не будуть мати нових значків від 1. травня ц. р., будуть ловити гицлі (живолупи). Крім того на власників псів магістрат накладатиме кари.

— **Проти зараження плямистим тифом.** Департамент служби здоровля в міністерстві суспільної опіки видав обіжник, що має на меті охорону перед зараженням плямистим тифом осіб, які, виконуючи своє звання, стикаються з хорими. Лікарі, шпитальна служба у відділі заразливих недуг, дезинфекційні правівники і санітарні контрольори мають піддатися щепленню сировицею проф. Вайгля.

— **Львівська хроніка.** Повідомлено поліцію, що пропали без вісти 13-літня Людвика Гут і 15-літний Зб. Ставарський. Останній забрав родичам 120 зол. — На поді дому при вул. Вулецькій знайшли висільника Яна Долинського, що приїхав з Рівного, відсидівши кару 6-місячної вязниці. — В готелі Гранд отруївся 32-літний Евг. Бергверк, безробітний, родом з Дрогобича, що вже минулого тижня пробував в іншім готелі відобрати собі життя. — При ліцитації кіна „Пасаж" ліцитаційні тіни завдалегідь заняли салю, тому комориик мусів візвати поліцію. Щойно як поліція усунула їх, ліцитація могла відбутися спокійно. — Стефан Костів вирвав артистці театру Богданській торбинку. Злодія арештували.

— **Краєва хроніка.** До бюра Української Щадниці в Перемишлі добулися в ночі злодії, одначе розбити касу їм не довелось, бо їх сполошено. — На ріці Стрий в Синевідську Вижньому віддано до вжитку міст на 100 м. завдовшки, якого будова тревала два роки. — В Ковалівці пов. Бучач кольоніст із Шлеська, Щепан Кузьмінський програвши маєтковий процес зі своїм тіточним братом Влад. Гуравським, застрілив у ночі його 27-літню жінку та 6-літн. сина. — В Дрогобичі засуджено на пів року вязниці Марію Ситор за самовільну зміну назвища на Рас. — У Бориславі намагала втрутитися Катерина Вишатицька з причини родинної незгоди. Забрали її до шпиталю. — В Іспасі, Турці, Винограді лютує й далі плямистий тиф. До шпиталю в Коломиї перевезли дальших 6 хорих. Досі в шпиталі померло 7 осіб. — Із перемиської вязниці вивезли до Дрогобича 30 вязнів, засуджених на довші кари.

— **Бандитизм в краю.** На Івана Кобриня і Федора Бутиця, що вертались у ночі з товаром для кооперативи в Любелі пов. Жовква, напало трьох людців, озброєних втятими військовими крісами. Один напасник ударив кольбою Кобриня і коли оба нападені втікли, бандити забрали увесь товар. — Другої ночі ті самі мабуть бандити напали на дім Демка Кулявця в Лісовій біля Добрачина. Господар ударив сокирою одного напасника, що стрілив у стелю. У відповідь на те один з бандитів, що стояв на варті, пробив багнетом сина господаря у груди, після чого всі втікли. — Тої самої ночі біля Стоянова пов. Радехів трьох торговців кіньми, що вертались з ярмарку з Горохова, заатакували бандити стрілами. Сполошені криком нападення напасники втікли, не забравши нічого.

— **Убивство задля помсти.** В Угринові Старім пов. Калуш застрілено недавно солтиса цієї громади Ількова. При помочі поліційного пса викрито, що винуватцем є місцевий громадянин Перегиняк, який признався до вини і перед слідчою комісією оповів цілу подію. На день перед тим відбув кару арешту, з якого звільнився після вечір, мовлячи, що він хорий. Пішов до дому

взяв військовий кріс і пізним вечором пішов під хату Ількова, де причаївся під вікном, прислухуючись, що діється в середині. Коли солтис стояв нарешті перед самим вікном, він стріляє, кладучи його трупом. Опісля втік і кріс сховав. Причиною вбивства була охота піймститися за кривду, якої зазнав від Ількова. Перегиняка відставлено до Станиславова.

— **Електрифікація Холмщини.** В Люблинщині постав електрифікаційний союз міст Люблина, Замістя, Холму, Красноставу і Грубешова. Союз має перевести електрифікацію не тільки тих міст, але й всіх містечок і сіл у своїй окрузі. Електричну енергію мають постачати електрівні в Люблині, Замості і Красноставі. Безпосередніми виборцями енергії будуть міські і сільські самоврядування, які у власному обсязі будуть дальше розбудовувати сітку низького тиснення для поодиноких консументів. Перші роботи розпочнуться з початком червня ц. р.

— **З Польщі.** У Варшаві помер у 69-му році життя др медицини Антін Глюзінський, професор варшавського університету, раніше краківського і львівського, один з найвизначніших лікарів інтерністів у Польщі. — В Билгощі отруїлася 18-літня Корнелія Клімош, ученица IV. р. вчительської семінарії, з причини злого поступу в школі. — На залізничій лінії Лодзь-Пабяніце знайдено переїханого трупа якогось мужчини, а трохи дальше якоїсь жінки. Тотожности обох трупів не виясснено. — В Парах під Варшавою повісився 12-літній Маріян Салах зі страху перед карою, яка ждала його від батька за якусь дрібну провину.

— **Новітний Довбуш.** Румунська жандармерія арештувала недавно голосного опришка Корою, що довший час непокоїв цілу Буковину. Він є сином заможного посесора дібр у Дорнештах і мав гарну жінку, що фліртувала з командантом жандармської станиці. Довідавшись про це, він побив жандарма і втік у ліси, де зорганізував шайку розбишаків. Протягом кількох літ шайка доконала кількадесять грабункових нападів, при чому вбила кількацять осіб. Налякане населення платило йому окуп, щоби тільки дав йому спокій. Корою мав своїх спільників серед жандармів, які за гроші часто милили погоню своїх товаришів, так що годі було його зловити. Показалося, що його спільники брали від нього правильні місячні платні. Корою визначався надзвичайною відвагою. В білий день прийшов до мільонера Фішера і стероризувавши домашніх, забрав пів мільона леїв. А тимчасом поліція й жандарми глядали за ним у Ясах. Раз шайка Корою забрала цілу жандармську стежу в полон. Опісля пішла до Стефанівців на румунсько-польській границі і вернулась з великим окупом, добутим від стероризованих мешканців. Нарешті жандармерія заскочила його в одним домі, який обступила зі всіх боків. Тоді Корою викинув крізь вікно записку, що як хотять взяти його живим, нехай прийде до нього адвокат з прокуратором. Так і сталося. При арештованому знайшли кілька тисяч леїв. З його зізнань виявилося, що його спільниками були люди з вищих товариських кол, які зрабовані гроші обертали на гулятинку. А сума всіх зрабованих грошей доходить до 10 мільонів леїв.

— **Як Гітлер і Іден стояли проти себе в окопах.** На обіді в англійській амбасаді в Берліні англійський міністер капітан Антін Іден нарисував на картці воєнну позицію, як він тому 18 років був у окопах проти німецької боєвої лінії. Тоді Гітлер нарисував знову німецьку позицію проти неї, де він був теж в окопах. Показалося, що обі вони тому 18 років стояли якраз проти себе, і то у невеликій віддалі. Іден взяв собі ту картку, що була списом страв на обіді в амбасаді, зі собою на пам'ятку і повіз її до Москви.

— **Бригіда Гельм піде до арешту.** Голосну фільмову артистку Бригіду Гельм засуджено свого часу на 2 місяці безоглядного арешту за те, що переїхала автом і залишила без опіки одну жінку. Засуджена внесла відклик, одначе карний сенат німецького державного трибуналу затвердив присуд і Бригіда Гельм мусить відсидіти кару. Тимчасом вона вийшла замуж за богатого промисловця і вибралася в пошлюбну подорож до Італії.

— **Чим грізна Німеччина?** Американський тижневик „Либерті" помістив статтю воєнного кореспондента Вайта Вилиямса п. з. „Гітлерові воєнні пекольні зброї", в яких описує жахливі воєнні винаходи, що їх буцімто має Німеччина. Він запевнює, що Німеччина вже виробила ту нову зброю і може її вживати у новій війні. Ось вона: 1) Стратосферні ракети до кидання газів та вибухових матеріялів так далеко й так високо, як лише оператори захотять, навіть з Берлина до Ню Йорку. 2) Промінні „З", що ниспадають всяку знищівсрію в означеним просторі, навіть всяку живу істоту. Це „залізна стіна" для оборони Німеччини. Чи літак чи гармата, як попаде в цю повітряну стіну, зараз ницьться і стає цілком безчинним та безужиточним. 3) Нова куля, що розбиває сталь. Таких куль тепер виробляють по 480.000 денно. 4) Оборотна гармата, що вистрілює 1.000 куль на мінуту. Головне її завдання засипати градом куль ворожі літаки. Тепер вистрілюють 2.000 таких гармат. 5) Машиновий кріс Штанге, що вистрілює по 600 куль в мінуту. Він легкий і його дуло не потребує охолоджування, але можна його миттю змінювати.

— **Злочинність серед дітей в совітській Росії** приймає такі розміри, що центральний виконний комітет установив дуже строгі кари. Карний закон будуть стосувати навіть до дітей від 12 літ. Замість давати їх до домів поправи у тяжких випадках будуть карати їх смертю.

— **Село великанів.** Санітарна комісія з Парижа досліджує населення бретонського села Аннер, що визначається надмірним ростом. Село має 150 мешканців, з яких дуже мало є нижчих як на 1.80 м. Зате багато є вищих як на 2 метри. Впадає в очі мала інтеліґенція тих великанів. Лікарі здогадуються, що якась хемічна домішка в землі і поживі викликує надмірний фізичний ріст при одночасному малому розвитку умових сил.

— **Повітряна труба у Словаччині.** Над повітом Рожнава в західній Словаччині шаліла у вівторок катастрофальна буря, сполучена з повітряною трубою. Цілу околицю перемінило в пустиню. Повирвало з корінням великі дерева, поронесло до основ доми, а поля та городи покрило грубою верствою каміння та піску. Згинуло кільканацять осіб, а кількадесять є тяжко ранених. Серед населення настав страшенний переполох. Спершу думали, що це ураганний напад ворожих літаків або землетрус.

— **Жахлива катастрофа при самохідних перегонах** склалася в Шато-Тієрі у Франції. Змагун Катансо, що їхав зі швидкістю 150 км. на годину і находився сто метрів перед метою, втратив на ховзькому від дощу терені панування над своєю машиною і вїхав на публику. Самохід розторошив на просторі дванацятьох метрів 35 осіб і вдаривши з цілим розгоном об дерево, відскочив в протиний бік, де повстала з нього купа дрізок. З грудей публики роздався жахливий крик. На місці, куди вїхався був самохід, вилися в калюжах крови тяжко ранені. Показалося, що дві особи згинули на місці, а кільканацять осіб перевезено до шпиталю, де чотири вмерло від ран. Іншим раненим мусіли ампутувати руки або ноги, при чому шість осіб бореться зі смертю.

— **Самі катастрофи.** На півострові Юкатан буря викинула зі шин потяг, при чому згинуло багато людей. — Підчас сильної бурі над островом Формозою згинуло 40 рибалок. — В Каліфорнії наслідком великих дощів виляла ріка Фізер, наслідком чого згинуло кількадесять осіб. — Біля Сакраменто в Каліфорнії зударились два залізничі потяги. Жертви людьми начисляють на десятки.

— **Продавала собаче і котяче мясо.** Мешканці села Таркая в Румунії зміркували, що від якогось часу щезають їх пси і коти без сліду. Почали слідити і стверднли, що різничка Михайлина Рошта вбивала пси і коти а їх мясо продавала замість козячого. В її пивниці знайшли багато кістяків тих звірят. Різничкою занялася поліція.

— **Різні вістки.** У 66-ім р. життя помер визначний американський поет Едвін Арлінгтон Робінсон, що двічі дістав найбільшу літер. нагороду „премію Пуліцера" і в 1929 золоту медалю від Інституту літератури і мистецтва. — На тиждень зачинили університет у Бухарешті через антисемітські демонстрації; студенти страйкують і хотять, щоб жидів не допускали на медицину. — Цими днями чотири французькі літаки відвезли до Льондону 2840 кільо золота, а з Амстердаму приїхало до Парижа 840 кільо. — У Льондоні почали продавати невидні окуляри, розміру очка; тільки спеціялісти можуть запримітити, хто їх носить; найдешевші коштують 20 фунтів шт. — У Ліль відкрили 9-ий міжнародний ярмарок. — У берлінськім університеті введені катедри „расової науки" і „етнічної біольогії"; професором на цих катедрах призначили відомого теоретика націонал-соціялістичної партії Ганса Гунтера. — Від 24. липня виставлять у римському Кольосеум 6 разів „Кво вадіс?" з участю 1000 осіб і орхестра Масканія. — Румунський уряд вніс у парлямент законопроект, що дозволив би збудувати у чехословацьких фабрик Шкода артилерійське знаряддя на 500 міл. фр. — Британський уряд запросив Льойда Джорджа, щоб він представив свій проект господарської відбудови Англії. — Найвищий суд стейту Алябами рішив, що нема перепон для негрів, щоб вони були присяжними суддями: досі у Півн. Америці вони не мали цих прав. — У Ніцці радить міжнародній телевізійний конгрес при співучасті делегатів Англії, Франції, Німеччини, Італії та Злуч. Держав. — В Амстердамі продали два образи Ван Гога: один за 70.000 фр., другий за 115.000 фр. — Совітська преса передає офіціяльний комунікат, що стратостат вибудований біля Москви досяг без людей висоти 129.855 стіп і тим побив дотеперішні рекорди; найнижча температура була на висоті 30.000 стіп (76 ст. нижче зера). — У Парижі мешканева криза давно поладнана; при кінці 1934 р. було 20.000 вільних помешкань, більш як перед війною; цікаве те, що великих помешкань нема вільних. — У Могилеві хірург Нормалевський операцією привернув зір одній жінці, яка була сліпою 15 років. — Від гураґану над Филипинськими островами втонуло в заливі Рагай 135 рибаків. — Поліція на Кубі врештувала кількадесять осіб членів ватаги, яка схопила міліонера Бонета і випустила його на волю за окупом 300 тисяч долярів. —

— **Український Народній Музей „Гуцульщина" ім. о. Йосафата Кобринського в Коломиї** дістав у часі від 1. січня до 31. березня 1935 р. отсі предмети: 10 гуцульських виробів, 6 образів, 1 річник, 5 церковних і 15 світських книг, 1 грамоту, 6 історичних пам'яток, 11 викопалин, 1 печатку, 1 медалю, 38 вишивок, 6 фотографій, 1 церковну штуку, разом 149 експонатів. Жертводавцями були: Климентина Лисиненька Косман, м-р Германюк Онуфрій Коломия, м-р Зайцла Льва Городенка, Кобринський Ярослав Варшава, радник Величковський Евген Городенка, Мендель Банк Коломия; хліборобн: Лечук Василь, Верига Параска і Сухолитка Марія, Степева, Лушпинський Іляріон Коломия, Гоянюк Василь і Гаврилюк Степан Коломия, Музей Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, Яремчук Гриць Остапківці, Кміцикевич Констянтин Коломия, Семотюк Катерина Стецівка, проф. Кузьма Орест Коломия, інж. Дмитренко Василь Коломия, Якібчук Емілія Текуча, Загориак Евдокія Прокурава, Пігуляк Микола і Головатий Федір Іспас, д-р Зиновій Левицький Коршів, Іванна Семятович Коломия, радник Михайло Геник-Березовський Коломия, проф. Сіщук Яків Корнич, Максимюк Микола Голови, о. пралат Олександер Русин, сотник Королюк, інж. Зайцлий Ярослав, м-р Богдан Лисяк, Богдан Вонсуль, директор банку Пашкевич Іван, Мацкевич Мафтей і Ярослав Явний Коломия, генерал Омелянович-Павленко Іван Каліш, о. Гоянюк Микола Залуче, о. Володимир Пилипець Трійця, Клявдія Бобикевич Сора, Лащук Василь Саджавка, Тимінський Василь Печеніжин, Ольга Майковська Княждвір, м-р Марія Кобринська Коломия й о. Теофіль Бемко Бринці Церковні. В тому часі відвідало Музей 190 осіб. За жертвовані предмети Управа Музею складає отсим щиру подяку.

—o—

ДИВОГЛЯДИ.

КОРОЛІВСЬКА ЗАБАВКА.

Болгарський король Борис дістав від новозаснованої фабрики в Бургас новий модель льокомотиви. Це не зменшений зразок, а правдива льокомотива. Король Борис завзятущий паровозний машиніст і кожну нову льокомотиву сам пробує. Чи дочіпляє він до неї вагони і возить нею своїх знайомих — газети не пишуть. Не знаємо теж, де він переховує такі великі дарунки.

ТАКОЖ „ІНСТИТУТ".

Один льондонський промисловець обраховав скільки людей денно голиться і псує вістря „жілеток", з якими не має що зробити. Він заснував окреме підприємство звane „Інститутом" і має передплатників, що вимінюють у нього непридатні вістря. Що місяця заходить до кожного передплатника агент і забирає відмінене голярське приладдя.

КРАВАТКИ З КИТІВ.

Від кількох місяців поширився у Злуч. Державах і південній Африці новий рід краваток. Виробляють їх у Дурбані (півд. Африці) зі шкіри кита; Дурбан — це осередок ловлі китів. Шкіра кита — дуже мягка та тривка; краватки з неї не друться.

РОБІНСОН ЗАЛИШИВ ПРАВНУКІВ.

У Льондоні відкрили нащадків Робінсона Крузо. Є це рідня Вебстерів, що має всі документи, які стверджують, що вона виводиться від моряка Олександра Селькірка, що був тим „Робінсоном", якого історію змалював Дефо. Цікаве те, що моряцька та бурлацька кров того давного мандрівника пливе досі в жилах Вебстерів, бо один із нинішніх їх членів вибирається в гості через океян, за прикладом свого предка.

Дописи.

РОГАТИНЩИНА.

Повітова анкета „Р. Ш." Дня 20. березня ц. р. відбулася повітова анкета „Рідної Школи" в Рогатині в організаційних справах. Присутніх було 77 делегатів від 27 кружків. Анкетою проводив дир. Петро Бігус. Виголошено реферати: 1) „Дитячі садки" — реф. дир. Водоносс Микола. 2) „Доріст „Р. Ш." — реф. мец. Шенкірик Роман. 3) „Внутр. позичка „Р. Ш." — реф. дир. Бігус Петро. По рефератах вивязалася жива дискусія, в якій забирали голос: о. дек. І. Щербанюк, Гаравенчі І. і Макогін Федь — оба зі Жовчева, Мокрий Михайло і Падучак Микола з Данилича, Байдак Іван з Пукова, Василів Яків із Підгородця, Атаманів з Поюнят. Дискусія велася в тім напрямі, щоби кружки старалися організувати в себе конечно „дитячі садки" і якнайскорше доріст „Р. Ш." та в той спосіб запевнувати молодих поколінням. Також велику увагу звернули делегати на акцію „Сотникового фонду", який при солідній праці й рухливості кружків може стати головним джерелом матеріяльної підтримки „Р. Ш." і при цім зазначували, що „Сотниковий фонд" має також дуже велике морально-виховне значіння. Щодо внутр. позички постановлено дальше повести інтенсивну акцію в повіті, поки не збереться сума, відповідна гідности й повазі Рогатинщини. Наківець у цій справі анкета ухвалила отсі резолюції: 1) Ширша повітова анкета „Р. Ш." в Рогатині стверднла, що дотеперішній стан позички „Р. Ш." на терені Рогатинщини такий низький, що захитує й добру опінію, набуту працею попередніх літ. 2) Звертається передовсім до всіх громадянських установ повіту, щоби в найкоротшому часі безоглядно використали продовжений речинець і субскрибували позичку „Р. Ш." в сумі, яка відповідала б їх престіжові. 3) Апелює до всіх громадян Рогатинщини без ріжниці на стан, у яких жеврів любов і тепле серце для потреб народу на рідношкільнім відтинку, щоби в міру своєї матеріяльної спроможности субскрибували сталі або збірні позички. Председінка, замикаючи анкету, висказав задоволення з приводу зрілої і річевої дискусії. Взивав делегатів, щоб послідовно реалізували постанови анкети, а гасла й думки, видвигнені рефератами й дискусією, несли в найширші круги українського громадянства. Цим засвідчимо перед світом нашу національну зрілість. Зокрема закликував, щоби старшини кружків „Р. Ш." звернули головну увагу на акцію „Сотникового фонду", бо відомо, що не всякий може спромогтися на субскрибування внутр. позички, одначе на „Сотниковий фонд" можна, навіть найбідніша одиниця зможе щось жертвувати, дрібними але постійними датками причинитися до створення джерела доходу, яке становитиб домінуючу позицію в прибутках „Рідної Школи".

Ніяка установа

не може

обійтись без „Діла".

Нові книжки й журнали.

Мирон Дольницький: ВІД БЕСКИДСЬКИХ РОЗВОРІВ ДО ПОЛІСЬКИХ БОЛОТ. З 25 обрамками й мапкою. Львів, 1935. Стор. 88. ф. 16-о. Видання Товариства „Просвіта". Кн. ч. 3. за грудень. — „Боже, яка вона гарна, та наша земля"! — сказав зі сльозами глибокого зворушення тринайцятілітній юнак. І ці зворушливі слова захоплення і великої любови напевно вирвуться з душі кожного і кожної з нас, коли читатимемо цю книжечку „Від бескидських розворів до поліських болот", що її в оповідній формі написав Мирон Дольницький, відомий наш географ і доцент Українського Педагогічного Інституту в Празі. Є це прекрасний і всебічний опис західно-українських земель, а саме: Поділля, Волині, Підсоння, Підгаття, Розточчя, Карпат, Лемківщини, Бойківщини, Гуцульщини, Підгір'я і Покуття. Все це написано чистою літературною мовою, на 80 сторінках гарного друку, з 25 відповідно дібраними образками й одною мапкою М. Кушніцького. Такої книжки, потрібної й цікавої водночас для молоді і старших, для школи й дому, доброї для людини з освітою і доступної для найширшого загалу — ми досі не мали. Видала її „Просвіта", за місячну вищечку за березень ц. р. Дістати її можна за 70 сотиків у Книгарні „Просвіти" — (Львів, Руська ч. 10/Л.) передплату на цілий рік 3·60 зол., бо передплатники дістануть 12 таких же потрібних і цінних місячних книжечок за половину їх книгарських цін. Тому користайте з цього самі та заохочуйте ще й інших!

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Пятниця, 12. IV. год. 7·30 веч. „Небожеська комедія".

Субота, 13. IV. год. 7·30 веч. „Небожеська комедія".

Театр Ріжнородностей.

Пятниця, 12. IV. год. 7·30 веч. „Подружній метеж".

Субота, 13. IV. год. 7·30 веч. „Подружній метеж".

Кіна.

АДРІЯ: „Загадка світа" Гаррі Піль.

АПОЛЬО: „Недонінчена симфонія".

АТЛЯНТИК: „Московські ночі".

ВАНДА: „Збешещена", Завіщання д-ра Фу-Манчу".

ГРАЖИНА: „Вероніка" (Фр. Галь).

КАСІНО: „Весела вдова" оперетка Легара (з Мор. Шевалє та Мендональд).

КОЛІСЕЙ: „Двобій жінок" і ревія „Весна, гріх і сніх".

КОПЕРНИК: „Людина, що продала голову".

МАРУСЕНЬКА: „Клеопатра".

МІРАЖ: „Танець кохання", „Чи Люцина то дівчина".

МУЗА: „Весняна парада" (Фр. Галь).

ПАКС: „Віріятко" та тижн. ПАТ-а.

ПАЛЯС: „Антко - поліцмайстер" (Дитина).

ПАН: „Велика парада", поліровано „Мікі Маус".

РАЙ: „Каріока".

СВІТ: „Мікі Маус", „Новочасний Робінзон Крузо".

СОНЦЕ: „Небесні птахи" та ревія.

СТИЛЕВЕ: „Двобій зі смертю" і ревія.

УТІХА: „Віва Відія!" та ревія.

ХИМЕРА: „Четирьох джентельменів" і Бастер Кітон.

Закордонне радіо.

Пятниця, 12. квітня 1935.

Відень (506,8) 12·00 Концерт, 15·40 Твори на два обої та форт., 17·35 Пісні з супр. альтівки, 19·30 Рел. музика, 21·35 Арії та пісні, **Брно** (325,4) 19·50 Прогулянка по славянських краях (муз. попурі), **Прага** (470,2) 19·10 Вок. октет, 20·50 Концерт (скр. Сігеті), **Париж** (1648) 20·00 „Богема" комедія Міржера з муз. ілюстр., **Зілгород** (437,3) 12·00 Військова музика, 18·30 Пісоньки, **Берлін** (356,7) 17·00 Концерт, 21·00 Октет, **Франкфурт** (251) 16·00 Фортеп. реціталь, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. всячина, 17·30 Скр. реціталь Мігуеля Кандела, **Кельн** (455,9) 21·00 „Де цитрина доспіває (концерт есп. музики), **Лайпціг** (382,2) 16·00 Нім. пісні Гойх сопр., Векслер альт), **Будапешт** (550,5) 13·40 Сп. реціталь, 17·30 Циг. муз., 22·15 „Тангайзер" оп. Ваґнера (фраґм.), **Мілянo** (368,6) 11·30, 13·25 Легка музика 21·20 Популярні пісні, 22·15 Концерт есп. музики, **Рим** (420,8) 16·00 Трансм. з акад. св. Сесилії (сп. реціталь мурманської співачки Марії Андерсен), 20·45 Концерт.

Ширіть наш часопис!

Субота, 13. квітня 1935.

Відень (506,8) 12·00, 13·15, Симф. концерт, 17·00 Дітячий хор, 19·25 „Продана наречена" опера Сметани, **Братислава** (298,8) 17·15 Форт. реціталь, 18·05 Скрипка, **Прага** (470,2) 10·15, 15·55 Сальон й легка музика, **Париж** (1648) 20·25 „Мальвіна" оперетка Гана, **Білгород** (437,3) 20·00 Оп. арії відсп. Івич, **Берлін** (356,7) 20·10 Вес. муз. вечір, **Гайльсберґ** (291) 19·25 Солісти (співи, форт.), **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. всячина, 20·10 Вечір Павла Лінка, **Лайпціг** (382,2) 16·10 Форт. реціталь, 20·10 „Гаспароне" оп. Міленкера, **Мінхен** (405,4) 13·25 Популярна музика, 18·35 Славні конц. етюди, **Будапешт** (550,5) 12·05, 13·30, 17·20 Музика, 18·30 Спів, 20·30 Скандинавський вечір, **Мілянo** (368,6) 17·05 Симф. концерт, 20·45 Опера, **Рим** (4208) 13·05 Легка музика, 21·00 Опера.

Львівське радіо.

Пятниця, 12. квітня 1935.

6·30 Ран. авд., 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Секстет, 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полуди. денник, 13·05 Попурі й вальси з гр. пл., 13·50 Експорт, 13·55 Біржа, 15·45 Концерт орхестри, 16·30 Хвилинка питань — авд. для дітей, 16·45 Пісні в супр. форт., 17·00 „Дискутуймо" на тему праці й погляду на світ, 17·15 Форт. реціталь Вельти Вайт, 17·40 Авд. для хорі, концерт орх., 18·10 Театр Уяви: „Юда" пєса Ростворовського (фраґм.), 18·30 Реклям. концерт, 18·45 Сальон. музика з гр. пл., 19·15 Три знані запиту, 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Пісоньки 19·50 Акт. фейлетон, 20·00 Турист. поради, 20·05 Музика з гр. пл., 21·00 Веч. денник, 21·10 Як живемо та працюємо, 21·15 Муз. гутірка, 21·25 Концерт познанського катедр. хору, 22·30 „Чистий дириз" рецит. поезій, 22·40 Великопісні науки: Спокуса, 23·00 Комунікати, 23·05 Легка муз. з гр. пл.

Субота, 13. квітня 1935.

6·30 Ранішня авд., 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Великі співаки виконавці іт. опер — із гр. пл., 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. денник, 13·05 Концерт орх., спів, 13·45 Польська морська торговля, 13·50 Експорт, 13·55 Біржа, 14·00 Легка музика з гр. пл., 14·45 Концерт легкої музики, спів, 15·30 Рецитації вес. прози: фраґм. із повісти Т. Єжа „Історія про прадіда", 15·45 Концерт симфон. орхестри, 16·30 Техн. серинька, 16·45 Чвертьгодинка сер. романсів у супр. форт., 17·00 Лешно — город Лещинських і Сулковських, 17·10 Найновіші гр. пл., 17·50 Про бідого ведмедя, 18·00 Від коминарчика до годинникаря, вес. авд. для дітей з муз., 18·30 Фейл. „Два покоління", 18·40 Сільви реруя, мист. життя, 18·45 Пісоньки з гр. пл., 19·15 Львівські вечорі Літ. Пантелимка, 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Спів у супр. форт., 19·50 Актуальний фейлетон, 20·00 Виклад льв. фільмового конкурсу, 20·10 Муз. гутірка, 20·15 Симф. концерт; у перерві: Як працюємо". „Домашнє господарство мандрівної серині", 22·30 Літ. часописи, 22·45 Льожа Глумлянців „Діди з під церкви", 23·20 Легка музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 3·28—3·30 зол.

Нім. марка 1·95—2·05, фр. франки 34·80—35·05, шв. франки 171·50—172·00, фунти стерлінги 25·50—25·80, австр. шіллінги 98·00—99·50, чеські корони 21·70—22·00, рум. леви 32·50—34·00, ліри 43·50—44·50.

Золото: Долари 9·00—9·08, Франки фр. 34·40—34·80, Дукати 82·00—82·80, Корони 36·60—36·80, Рублі 46·00—47·50. 1 гр. 3·92·44.

Срібло: Корони австр. 0·32, Рублі 1·40, Фльорени 0·85, 1 гр. ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 44·50—46·25, 5 проц. дол. Б. Г. 51·50—53·50, 4 проц. Зол. Б. Г. 44·00—45·50, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 47·00—48·50, 4 1/2 проц. Кон. Б. Кр. 52·00—53·50, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

Премівки.

Долярівки 53·00 — 54·50, Інвестиційні 108·00—112·00, Будівельна 45·50—47·00.

ЗБІЖЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська льоко Львів

	від	до	від	до
Пшениця одноп.	18·25	—18·50	19·50	—19·75
Пшениця збірна	17·25	—17·50	18·50	—18·75
Жито одноцілє	13·75	—14·00	15·50	—15·75
Жито збірне	13·25	—13·50	15·00	—15·25
Ячмінь одноцілий	13·25	—13·50		
Ячмінь на мливо	12·00	—12·25	14·25	—14·50
Висівки житні	8·25	— 8·50		

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 10. і 11 квітня п. р. кооперативам платив за:

	льоко Львів.
1 кг. масла франко магазин	2·75 зол.
1 л. молока	0·16 „
1 л. сметани	0·80 „
1 к. яєць	2·25—2·30 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло, молоко і сметану сильна, на яйця здержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 11. квітня п. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвірп птахомасарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята		за 1 кг.	2·50 зол.
Молоді кури	І. кл.	„	0·90 „
Старі	„	„	0·75 „
Підгодов. індики	„	„	1·10 „
„ індички	„	„	1·30 „
Пантарки	„	„	1·30 „
Молоді голуби за пару			0·50 „

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

Доротеум

Львів, Браєрівська 3.

комісова меблева галя купує, — приймає в комісс — продає.

МЕБЛІ всілякого рода за готівку і на сплати.

ОПОВІСТКИ.

Весна у слові, танку і музиці. Імпреза Кружка ім. Ганни Барвінок в неділю 14-го квітня п. р. в год. 11·30 передполудням у салі „Театру Ріжнородностей" (Народний Дім). При ласкавій співучасти Вип. Барвінської Евгенії, Дерлиґ Лесі, Гургулп Ірини, Зарицької Евгенії, Шуратової Олександри і учениць ритмічної школи Музичного Товариства ім. Лисенка під проводом п. проф. Оксани Федак. Фортепіяновий супровід обняли Вип. проф. Байлова Мелянія, д-р Кудрик Борис і Пшеничкова Стефанія. Білети від 11-го квітня п. р. можна дістати в Книгарні Т-ва „Просвіта" при вул. Руській, а в день імпрези від 10-ої год. в касі театру. 1357

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Особа в середнім віці, інтелігентна, добра хазяйка, що розуміється добре на варенню-печенню, управі дому і взагалі на всіх взичаях у домі священика, шукає місця до ведення хазяйства, найкраще у священика-безженного або вдівця. Зголошення прошу слати: Гр.-кат. парох. уряд Ваньовичі п. Самбір. 1347 2—2

Секція „Взаїмної допомоги жінок" при філії Союзу Українок у Львові, задумує отворити в найкоротшім часі спільний „Дім Жінок". Емеритки і жінки, що працюють поза домом, що схотіли би у такім домі замешкати, зводять ягодоситися до редакції часопису „Жінка" Львів, Сикстуська 44 партер, де дістануть бажані інформації. За секцію „Взаїмної допомоги жінок": **Володимира Жуковецька**

Конкурс

Кружок „Рідної Школи" в Яворові розписує конкурс на посаду вчителя фахових предметів в Одноріченій Торговельній Школі в Яворові.

Зголошуватися з документами до Кружка до 1. травня ц. р. 1341 2—3

Пасічники!

Збірні воску до перерібки на штучну вощину отворила Пасічницька Спілка, Львів, Підвалля 9, — по всіх складах Народньої Торговлі і Повіт. Союзах. Де нема, домагайтесь щоб її отворили. Інформації дають **збірні.**

Пасічницька Спілка закупить кожну скількість правдивого пасічницького воску. 1354

Іван Дропа

інструктор англійського крою система „Міністра"

мужеський кравець.

ЛЬВІВ, РИНОК 19. II. ПОВ.

виконує першорядні мужеські одяги, після найновіших фасонів по безконкуренційних цінах. 1356

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол.	0.35	Дрібні оголошення від слова: матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол.	0.15
1 „ одношпальтовий в тексті і поминках	„	0·50	купно, продаж, винаєм і т. п.	„	0·10
„ на першій сторінці	„	0·80	шукаючі праці	„	0·07
			слова товстим друком подвійно.		

Остання сторінка 1/1	зол.	480—	
„ „ 1/2	„	250—	
„ „ 1/4	„	130—	
„ „ 1/8	„	70—	

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 97 (13.995). Львів, субота 13. квітня 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к., — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 29-61. Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

V-ий Зїзд українських природників і лікарів.

V. Зїзд українських природників і лікарів відбудеться у Львові в днях 20.—22. квітня н. р. Програма Зїзду: Субота 20. квітня, год. 15, сала Муз. Інституту ім. Лисенка: 1) Відкриття Зїзду. 2) Вибір Президій. 3) Привіти. 4) О. Полянський: 25-ліття Українського Лік. Т-ва. 5) Б. Осесницький: 25-ліття Медичної Громади. 6) Т. Е. Бурачинський: Новіші погляди в науці про пістряка. Неділя 21. квітня, год. 9, сала природничого музею Н. Т. Ш., вул. Чарнецького 24., спільне засідання обох секцій. На денному порядку реферат В. Кубійовича на тему „Людність українських земель у картах". Вистава з поясненнями. Понеділок 22. квітня, год. 13. та сама сала, спільне засідання обох секцій. На денному порядку:1) реферат В. Кубійовича на тему „Зміни в стані населення українських земель СССР в останніх роках". 2) Звіти з праць секцій. 3) Резолюції. 4) Закриття Зїзду.

Крім того в неділю від год. 10. працюватиме окремо секція природників у підсекціях: біологічній (реферати І. Раковського, О. Тисовського, Ольги Мриц, Т. Фотинюка, Е. Малина), географічній (реферати З. Залуцького, Ю. Полянського, І. Тиглі) і математично-фізичній (теми й реферати будуть подані пізніше). Спільне засідання біологічної і географічної підсекції, злучене з оглядинами природничого музею НТШ в новому приміщенні й рефератами В. Бригідера, С. Пастернака і В. Отоновського, відбудеться в неділю 21. н. м. в год. 15.

Секція лікарів радитиме в неділю 21. н. м. від год. 9.30 у салі музею НТШ. На денному порядку реферати М. Панчишина, М. Дзерович, Т. Мацькова, Т. Бурачинського, І. Ортинського, Е. Дурдевича, Я. Шматери Копаковой. В год. 15. у тій самій салі відбудуться доповіді Заг. Збори Українського Лік. Т-ва. II. засідання лік. секції відбудеться в понеділок 22. н. м. в год. 9. На денному порядку реферати Е. Питлика, Ю. Маковського, Н. Максьової, І. Ортинського, Т. Гвоздецького, Ю. Добриловського, М. Струхо, П. Горницького, Е. Вертипороха й О. Маланюка.

Зїзд буде попереджений номінальним богослуженням за померших членів У. Л. Т. в суботу, год. 8, в Успенській церкві.

Кореспонденцію в справах Зїзду спрямовувати на адресу: д-р Евген Дурдевич, Львів, Сикстуська 22.

Зїздовий Комітет творять: д-р В. Левицький, д-р Ю. Полянський і д-р Т. Е. Бурачинський.

В. Британія не прийме ніяких нових зобовязань.

ЛЬОНДОН, 12. 4. ПАТ. Хід нарад у Стрезі переконує політичні кола Льондону, що щобудь станеться, британський уряд не дасть собі накинути ніяких нових зобовязань. Британські міністри неспокійні з приводу становища Німеччини, але всеж сподіваються, що Німеччина підпише договір з якимось зі своїх сусідів. Німеччина мабуть не сказала ще свого слова. Одначе, колиб виявилося, що Німеччина не причиниться до загальної безпеки, тоді без сумніву британський уряд розгляне прихильно заходи інших держав, щоб устійнити гарантії взаємної безпеки без Німеччини. В кожному випадку британський уряд не змінив свого становища, яке заняв у льондонській заяві з 3. лютого н. р. Британський уряд міркує, що найкращою методою осягнути безпеку це підписати регіональні пакти у рямцях Ліги Націй. В. Британія не підпише ні пакту у справах середущої Европи ні східного пакту. Коли заява Гітлєра, яку склав канцлер мія. Саймонові, у справі повороту Німеччини до Ліги Націй означає, що Німеччина не вернеться, доки не дістане знову полоній від інших держав, тоді це становище виключало би саме протилежне становище В. Британії.

За поворот Німеччини до Ліги Націй.

ЗАЯВА ПРЕМ. МЕКДОНАЛЬДА.

СТРЕЗА, 12. 4. ПАТ. Прем. Мекдональд заявив журналістам, що В. Британія не думає широко отвирати дверей Німеччині до Ліги Націй. В. Британія бажає, щоб Німеччина вернулась до Женеви, але не на умовинах, які висуває Берлін. Булоб великою помилкою міркувати — говорив премієр, що В. Британія згодиться на кожне домагання Німеччини за ціну її повороту до Ліги. Колиб інші держави згодились на домагання Німеччини, то це було би великою небезпекою для довіря до Ліги і до трьох великих західніх держав. Годі подумати, буцімто вдасться поріжнити три великі держави в їх акції для вдержання миру.

Військовий союз Італії з Францією?

ПАРИЖ, 12. 4. ПАТ. „Ль'Евр" пише, що найважнішим моментом на конференції у Стрезі були французько-італійські розмови. Кажуть, що в французько-італійські розмови. Кажуть, що в французько-італійські розмови. Кажуть, що в

Зокрема щодо українського народу в Польщі, то не втратила сили ані постанова Ради Амбасадорів держав Антанти з 14. III. 1923 р. ані теоретично не анульований і польський закон з 26. вересня 1922, а ті два акти признають українцям право до автономії.

Тому ясно, що не можна ліквідувати політичного життя українського народу; не можна також обмежувати і ролі українських політичних партій при виборах до сойму і сенату.

Словом, коли не хочеться перекреслити національно-політичні права українського народу та внести дезорганізацію і безладдя в його політичне життя, то не можна обмежувати ролі і діяльности українських політичних партій взагалі, а зокрема і при виборчій акції. При тих же самих ідеольогічних засадах виборча ординація до сойму і сенату мусить бути іншою на українських землях, ніж на польських.

На закінчення прикра для нашого національного престіжу увага. У світлі цих міркувань якою безмежно невідповідальною демагогією та безглуздим малпуванням чужого видається пропаганда в недержавному українському народі боротьби з власними політичними партіями.

С. Хрущький.

Всі навчаймося своєї літературної мови!

Хто хоче навчитись доброї української літературної мови,

ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ НА 1935 РІК

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА"

присвячений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО. — ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річно, 3 зл. піврічно, 1.60 чвертьрічно. За границею: в Европі 9 зл., поза Европою 2 амер. доляра. Зразкове число 30 сот. Конто чекове П. К. О. число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації: **Warszawa IV., ul. Stalowa 25 m. 10.**

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУРНА МОВА!

Стреза.

Читачі всіх ілюстрованих часописів у світі мають нині змогу оглядати образок краєвиду, що подібає на закутину раю: чарівне озеро поміж горами, що виблискують снігом критими шпилями, модерну міську променаду над берегом, а посередині озера островець, що потопає у зелені пальм: між кущами дерев і квітів біліють стіни розкішної палати, тої палати, на яку нині звернені очі світа. Це містечко Стреза над Лаго Маджіоре й острів Ізоля Белля з палатою князів Боромео, в якій колись мешкав Наполеон. Вчора у тій палаті, в атмосфері казкової природи й найбільш вибагливого комфорту, розпочалась конференція, яка виросла рангом до значіння історичної події виключно з огляду на склад конференції: три премієри трьох західних великодержав, два міністри закордонних справ, державні секретарі й безліч референтів найвідповідальніших ресортів, — це навіть у післявоєнній добі, в якій наради й ради, з'їзди й конференції: стали якоюсь манією, річ незвичайна.

Кажемо, що лише особистий склад конференції, лише присутність на ній Муссолінія, Макдональда й Фландена, Саймона, Лявалля і Суїча, амбасадорів Франції, Англії й Італії із ріжних европейських столиць, — лише той список імен звернув на Стрезу таку увагу, якою вона нині втішається. Бо зрештою ніхто до тої конференції не прив'язував надзвичайного значіння ані тоді, коли в Парижі, 23. мин. міс., безпосередньо перед подорожею англійців до Берліна, вирнула ідея таку конференцію скликати, — ані і тепер, після дипльоматичної англійської подорожі по столицях Европи, ніхто від тієї зустрічі премієрів і міністрів та активних дипльоматів не сподівається винаходу якогось такого чародійного лікарства, яке вра всю хвору Европу вилікувало6, усуваючи і симптоми недуги і її джерело. Казав недавно віцепремієр Вел. Британії Болдуін, що Европа подібає на дім божевільних і подорож по Европі подібає до проходу по домі для душевно хворих. Порівнання справді досить вдучне. Існують тільки ріжні погляди на те, хто надав Европі того характеру дому божевільних, хто нині ту атмосферу підтримує, де саме існують осередки тієї недуги і як вона проявляється. Так само, як на повищу драстичну характеристику, всі учасники нинішньої зустрічі у Стрезі напевне однаково однозгідні щодо остраху перед вибухом війни в якійнебудь частині Европи і раді би той вибух бодай відсунути як мога найдальше. А проте в деталях, у подробицях дискусій: де лежить небезпека для миру, хто йому посередньо і безпосередньо загрожує та в який спосіб найкраще здобути гарантію мира, — існують великі розбіжности. І тому лікарське консиліюм у Стрезі мабуть не тільки не випише однозгідної рецепти, але й не поставить одної діягнози.

Існують нині в Европі держави, обхоплені просто якоюсь воєнною пазікою. Громадянам тих держав та ще більше їхнім дипльоматам хотілось би якнаучче ось-ось вийти з тієї атмосфери вічної непевности. Звідсіль і перебільшені та безпідставні надії на величезні успіхи кожної чергової наради, кожної дипльоматичної подорожі чи зїзду. Ведром холодної води стала безперечно стаття в органі Муссолінія „Пополью д'Італія", в якій невідписаний, але аж надто авторитетний автор, перестерігає перед занадто оптимізмом та поручає своїм землякам найкращий спосіб забезпечити собі спокійний сон: 600.000 вояків під зброєю. Ще конкретніше говорить (поданий на іншому місці) комунікат Райтеро, який висловлює офіціальне становище Англії. Читати цей комунікат треба в цей спосіб: Англія не бачить підстави, щоби вже нині монтувати протинімецький блок, бо є переконана, що при доброй волі (обосторонній) Німеччина може дійти до порозуміння з „котроюсь із сусідніх держав". Себто, Англія не вважає збірних пактів єдиним доцільним способом і допускає ще радше двосторонне безпосереднє порозуміння. Англія поручає дальші розмови з Німеччиною, яка „не сказала ще свого останнього слова". Від себе заявляє рішуче, що противиться німецьким кольоніально-експансивним плянам і — не приймає на себе ніяких більше зобовязань щодо територіяльного стану европейського континенту...

Становище і Італії і Англії більш-менше ясне, але й становище Франції не залишає великих сумнівів. Хоча провідні державні діячі Франції не квапляться до такого союзу з Совітами, який грозить охолодженням взаємин з Англією (офіціяльно ця остання не має нічого проти таких союзів, як кому до вподоби) та остаточним зачиненням дороги до розмов з Німеччиною, проте до такого союзу пре Францію й прилюдна опінія, яку нині оформлюють збольшевизовані кадри французького народнього вчительства (на вчительському конгресі співали недавно інтернаціонал та радили під червоними прапорами), скорумпована совітськими фондами французька преса, соціялістична й жидівська протигітлерівська „пропаганда страхіть" всіх німецьких емігрантів, вкінці вливовий „єдиний фронт" французьких соціялістів і комуністів. І тому під натиском тої прилюдної опінії напередодні Стрези

СТ. ЛЕВИНСЬКИЙ. 5)

Королева і чура.

(Докінчення.)

— Зовсім не дивуюся і не маю права не вірити тобі — пробував я викрутитися. — Тільки...

— Аа, ти може думав, що я про тебе жарти воджу? — зненацька зареготався мій інформатор. — навіть у думці не моя! Адженж ти є найсолідніщою підпорою старопарубоцького стану. Щоби звести такого „ананаса" як ти, певне і Матильди мало — жартував безнастанно мій товариш.

Ще в час обіду у пані Марти вибухнув нараз невгамовним реготом і глянув іронічно на мене.

Ще того самого вечора, коли тільки добре смеркло, вибрався я на Ринок. Якось не хотілося вірити у цього мітичного д-ра Петра Левицького, нареченого Матильди, що дивним дивом мав те саме прізвище, що й я. Може справді мій товариш тільки звжертував? Може бачив мене тоді на маскараді і тепер кепкував не маліючи? Я пробіг під гору кілька сумрачних челюстей камяниць. Аж при кінці довгого ряду будинків відкрив я на одних дверях невеличку, вже добре стерту й заплямлену, візитну картку. „Д-р Петро Левицький" — прочитав я. Це вже не були слова жартуна товариша, але матеріяльний доказ існування мого двійника. Правда, мені на ім'я було Павло. Та на цій записці тоді була тільки перша буква нашого імени. Так, поволі пригадав я всі подробиці цього вечора, що попередив маскові вечорниці. Візитну Мілі, її упадок на сходах, найдену карточку і її зміст. „Д-рові П. Левицькому, до власних рук". Адженж це був не хто інший, тільки він, Матильдин наречений! Записка попала випадково у мої руки і мені довелось тільки наступати його.

Таке відкриття засоромило мене ще більше. Я згадав Матильдин неспокій, її зрезигновану мінку. Яку невдячну ролю довелось мені заграти супроти неї! Моя фантастична любовна пригода виявилася справдішньою комедією помилок, маскарадою костюмів і людей, не для кожного приємною. Я нараз збіднів на ту... Матильдину записку, що призначена для кого іншого, перестала бути мовою власністю. З героя романтичної пригоди я став назад життєвим чурою. Ця давня роля у житті тепер соромила мене і перестала мене вдоволяти. Я став оминати Матильду. Думка, що ця дівчина могла б заговорити до мене, вгадати перипетії балевої ночі, нагадати своє тодішне дивування, жаль і резигнацію, приводила мене до гарячки. Під претекстом, що виїжджаю зі Львова, змінив я пральню, щоби тільки оминути нагоду побачення з нею. Але і цього було мало для моєї подразненої амбіції. Одного дня вантажний віз заїхав перед стару кам'яницю і забрав скромне моє добро. Я змінив мешкання. Мешкаю тепер поблизу Замку. Моє вікно виходить на город, що межує з підзамковими плянтаціями. Особливо весною і літом це дуже приємно.

Я почув ще про Матильдине вінчання з д-ром Петром Левицьким. Потім щезла зовсім з мого овиду. Казали, що виїхала зі Львова. Одноманітні будні стерли згодом з моєї памяти образ цієї дівчини. Я не згадував би про неї і сьогодні, якби не дивний припадок, що звів мене з нею знову. Це сталося якось перед роком, на другий день Зелених Свят, коли то наш нарід поминає вмерлих. Була прегарна погода. Маю звичку, у вільні від бюра дні, ходити самотою на проходи. Цього дня я вибрався на Янівський цвинтар. Обійшов могили, послухав народнього співу. Потім пішов я ще трохи у напрямі Клепарівської станції. Повітря було свіже, весняне, прозоре. Вертався я знову повз ворота цвинтаря. Смеркало. Я глянув крізь хвіртку. Долетів до мене запах свіжо розквітлої конвалії. Якийсь запізнений жебрак кидав у вечірній спокій одноманітні шепіт своєї молитви. Тоді знечева вона підійшла до мене. Була вся в жалобі, з довгим чорним вельоном, що спливав з її капелюха. Я пізнав її по очах, що залишилися великі, матові, гипнотизуючі.

— Давно не бачились, — заговорила перша до мене.

Я поклонився їй мовчки. Стала балакати багато про себе, якби стрінула близького знайомого. Це здивувало мене і вона це завважила.

— Дивуєтеся, що розказую вам усе, про смерть Петра, самоту мого життя? Адженж я все маю велике довіря до вас. Тямите тоді?, усміхнулася.

— Думаєте, ця записка, що помилково попала в мої руки?

Я зніяковів.

— Алеж зовсім не помилково, — енергічно заперечила Матильда. Вонаж була призначена для вас.

Щось защеміло у моїх грудях. Я завагався.

— Не розумію вас, — шепнув я.

Усміхнулася меланхолійно. Узяла мене під руку, як тоді, на вулиці, після маскаради.

— Ходіть, — сказала довірливо, — думаю, проведете мене до міста?

Ми стали йти.

— Тепер можу вам все розказати, почала Матильда, бож було так давно, а Петро, головний герой цих давніх подій, уже не живе. Очі її стали вогкі і Матильда замовкла. Нараз ожившлася знову.

— Я вже давно повинна була подякувати вам, сказала наче веселіше, я не скористала з вашої ввічливости не питаючи навіть дозволу.

— Нічого не розумію, — здвигнув я раменами.

— Бачите, тоді, давно... саме цієї ночі, загадалася, врештою це не важне, це було давно. Можу вам тільки сказати, що Петро, як богато молодих гарячих голов тоді, належав до підпо-

пп. Лявель і Патьомкін парафували пакт, який передбачує можливість спільної акції Франції і Совітів не оглядаючись на Лігу Націй та який знову кроком вперед до тісного франко-совітського союзу.

Чим конкретно закінчиться конференція у Стрезі, годі — очевидно — докладно передбачувати. Можна передбачувати тільки загальне фіяско з тому розумінні, що та конференція не зупинить розвитку подій, що їх започаткувала сама Франція: це дорога не „колективних пактів гарантії", але саме дорога союзів, політично-військових союзів, що зілють Европу на приятелів і ворогів. Можливо, що у Стрезі винайдуть знову якусь формулу „збірної забезпеки мира" — готівкою для цілої Европи — щоби ратувати престіж збанкрутованого східного пакту. Можливо, що рядять там над ратуванням престіжу нещасної роззбройної конференції та що висліном нарад будуть постанови щодо способу полагодження французького відпливу до Ліги Націй в справі німецької загальної військової служби і що впадуть у Стрезі нові проекти ратування установи Ліги Націй.

А проте все воно ледви чи змінить сутяю ситуацію. Стреза залишиться одним з етапів, що фігуруватимуть в історії післявоєнних змагань Европи петрифікувати той післявоєнний стан. Залишиться поруч із пактом Ліги Націй, з пактом Кельога, з регуляміном роззбройної конференції, і зі стиртою протоколів ріжних конференцій. Збільшиться скільність записаного паперу.

Позочна школа високошкільних студій
Український
Технічно-Господарський Інститут
при Українській Господарській Академії в Подебрадах — продовжує впис на:

8-семестровий високошкільний економічно-кооперативний відділ, курси українознавства з широкою програмою, фахові курси: бухгальтерії, мов (англійської, німецької, французької), пасічництва, садівництва, переробництва садовини та городини, с. г. рахівництва, громадської агрономії, обробления шкіри, тваринництва, олійництва, радіотехніки, фотографії. Передбачається відкриття й інших курсів.

Навчання провадиться кореспонденційною методою.

Проспекти і програми — безплатно. На першу відповідь прикладати міжнародню поштову марку.

ПОШТОВА АДРЕСА:

Ukrajinsky Technicko-Hospodarsky Institut Podebrady, Tchecoslovaquie. 1047 7—7

Як працюємо для наших найменших.

ЗАГ. ЗБОРИ Т-ВА „УКРАЇНСЬКА ЗАХОРОНКА" У ЛЬВОВІ

В салі „Української Бесіди" у Львові відбувся в четвер 11. ц. м. Заг. Збори одної з найбільш активних наших установ — Т-ва „Українська Захоронка", яке робило підсумки своєї невсипущої праці за мин. рік. Це т-во працює так непомітно й тихо, а виконує таку велику ролю в житті українського Львова, що приглянувшись до неї дуже цікаво.

На Збори прибуло яких 60 осіб, членів Т-ва, делегатів Митрополії, центр. установ і преси.

Збори відчинила голова Т-ва „Українська Захоронка" п. **Софія Ракова,** вітаючи прибраних та згадуючи померших членів т-ва (радн. Стебельського, О. Паньківську, Ю. Бойка, радн. Сосновського, П. Льва і радн. Дзеровича), яких память Збори пошанували, встаючи з місць. Після цього провід Зборів обняла п-і К. Малицька, секретарювала п-і Ріплева.

Після відчитання протоколу з минулорічних Заг. Зборів звіт із праці Т-ва зложила п-і **Донцова.** Він виглядає так:

„Українська Захоронка" — це виховна, добродійна й суспільна установа. Впливаючи на батьків і звязуючись із ними, виховує вона громадян. Зокрема виховує „Українська Захоронка" дітей у передшкільному віці, для чого вдержує у Львові 7 передшкіль, затверджених шкільною владою та 2 світлиці для дітей, в яких діти були під лікарською опікою д-р Рудницької-Кришталь ської. В цих передшкіллях працювало 7 фахових учительок, з якими голова відбувала раз у місяць конференцію. У всіх передшкіллях (вул. Руська, Городецька, пл. св. Юра, вул. Личаківська, вул. Софії, вул. Зиблікевича і Левандівка) було 260 дітей, з того 131 хлопців і 129 дівчат, а між ними 112 даром. До школи відійшло мин. року з передшкіль 112 дітей. Усі передшкілля коштували 19.398.14 зол., в цю квоту входили 3.755.20 зол. з оплат за діти та 1.124.97 зол. з імпрез, що їх влаштовували передшкілля. Передшкілля влаштували у звітовому році 24 сходин батьків дітей та 49 свят і видали 35.741 обідів. У двох дитячих світлицях (Богданівка, Знесіння Старе) було в тому ж часі 50 дітей (24 хлопців і 26 дівчат), з того 30 даром. Світлиці коштували 1.519.09 зол., у що ввійшло 453 зол. з оплат та 201.37 зол. з імпрез. При світлицях відбулося 9 сходин батьків та 11 свят, видано в них 7.371 обідів. Взагалі ж у передшкіллях і світлицях було **310 дітей** (155 хлопців і стільки ж дівчат), з того **143 даром.** Всі передшкілля і світлиці коштували 20.917 зол. 23 сот., у що ввійшли 4.208 зол. 20 сот. з оплат, 1.326 зол. 34 сот. з імпрез дітей та 861 зол. 95 сот. з імпрез учительок. При них відбулося 33 сходин батьків та 60 свят, а видано в них 44.112 обідів. Кожне передшкілля відбуло в себе Свято Матері, Свято Молоді Рідної Школи, Закінчення Року, св. Миколая, Шевченківське Свято та одну-дві діточі забави. Як добродійна установа займалася „Українська Захоронка" доживлюванням дітей у трьох видах: доживлювання у передшкіллях і світлицях, де діти дістають сніданок та одну поживну страву, доживлювання в діточих харчівнях (дві — на Городецькій та Жовківській), де 300 дітей дістає обід з двох страв та доживлювання на півоселях, в яких діти, що не мають змоги виїхати на вакації, перебувають зранку до 5 год. поп. й дістають сніданок, обід і підвечірок. Контроля Міського Комітету позашкільної опіки виявила в півоселях зразковий і якнайкращий стан. Вся ця праця Т-ва зедмала собі найширші кола громадянства, проте була вона важка, бо без півосель і діточих харчівень коштувала Т-во близько 36 тис. зол., отже Виділ мусів роздобути кожної з місяця 3.000 зол. Члени Т-ва, яких є 351, підмагали виділ у праці, але їх замало. Засідань виділу було 35. Книги Т-ва веде п-і Стефанович, господарськими справами завідують пані Гординська і Роздольська. Виділ створив бібліотеку для учительок, яку веде п-і Павлова, а з доручення його вела уч. Бігунівна курс для провідниць діт. садків у Стрию. П-і Раковська, Федева і Коржинська репрезентували Т-во на У.Ж.К., а голова Т-ва, п-і Ракова, виголосила на ньому реферат про дошкільне виховання. Подякою Митрополитові та добродіям Т-ва, зокрема українським економічним централям, які широ допомагали йому у праці, закінчила п-і Донцова свій реферат, що цифрами мусить викликати подив для праці виділу Т-ва.

З черги з касового звіту п-і **Ганни Стефанович** довідалися прикві, що приходи Т-ва були 35.698 зол. 6 сот. і такіж були його видатки. У приходах більші позиції дали: оплати — 4.322.43 зол., чинш з камениці Т-ва при вул. Жовківській 2.392.75, жертви й субвенції 8.107.97, імпрези 9.625.37, членські вкладки 3.589.65 та позички 6.121.66 зол. Крім цього Т-во дістало в натурі 1200 кг. муки, 20 сотн. бараболь та 20 тон вугілля, вартости 1.392 зол. від магістрату. У видатках найбільші позиції створили: платні учительок 12.602.48, зворот позичок 7.470.81, підготова імпрез 3.219.89, харчі 2.349.69, чинші 2.710 33 сот. та суспільні обезпечення 2.280.68 зол. Загальний касовий оборот Т-ва **71.146 зол. 62 сотики.**

Третім і останнім звітом Заг. Зборів був звіт референтки півосель „Української Захоронки", п-і **Марії Ганущакової.** Обговоривши широке значіння півосель, що дають величезну поміч бідним і безробітним батькам дітей та дозволяють дітям перевести вакації у сонці й веселости, референтка повідомила Заг. Збори, що минулорічні півоселі, яких було 8 і з яких скористало 587 дітей, коштували Т-во 6.928 зол. 47 сот., на що зложилися головно субвенції 4.150.00 зол. та приходи з осель 1.792 зол. 20 сот. Жертви на півоселі дали смішно малу квоту 204 зол. 8 сот.

У дискусії над поодинокими звітами забирали голос **п-і Малицька, д-р Федак, п-і Ріплева, о. Лала і п-і Каштанюкова,** після чого на внесок голови Контр. Комісії п-і **Кміцикевичевої** Збори ухвалили оплесками абсолюторію виділовим Т-ва.

Нарешті голос забрав голова комісії-матки **о. сов. Лициняк** і на його внесок Збори довготривалими оплесками вибрали головою Т-ва **п-ю Софію Ракову,** що вже кілька літ веде Т-во й віддає усі сили йому, як це з признанням відмічували промовці в дискусії. До виділу вибрали Заг. Збори пані: **О. Гординську, М. Донцову, Ір. Павликовську, А. Стефанович, М. Пастернак, Ст. Павлову, О. Лончинову, М. Мудракову, О. Копачеву, О. Целевич, Ст. Роздольську, О. Будзову, А. Мартюкову, Ст. Монастирську й О. Савчакову,** — а до Контр. Комісії **М. Федакову, Ст. Кульчицьку й О. Ціпановську.**

На цьому Заг. Збори „Української Захоронки" скінчилися, а учасники їх говорили ще довго за чаєм із буфету пань та слідкували за ходом льотерії, яка мала 27 прегарних фантів (образи, подушки й ін.) і 300 льосів по 1 зол.

*

Заг. Збори „Української Захоронки" були одними з найприємніших для часописного звіготавця. Тривали всього дві і пів години, були річеві й ділові, а цифрами й підсумками роботи незвичайно цікаві. Ті цифри, зокрема цифра наших дітей, що їх „Українська Захоронка" ратує від опіки вулиці та винародовлення, повинні притягнути до співпраці з Т-вом все українське громадянство: воно своєю матеріяльною допомогою повинно облегшити важку працю виділових Т-ва, що вся йде під знаком підготови чи не найкращих кадрів майбутніх українських громадян. (ак)

мельної терористичної організації. Ви може чули?

Я заперечив.

— Можете уявити, — говорила далі, — як дуже я боялася за нього. Уже на кілька днів до тої ночі, він посварився зі мною, наче на смерть. Чи ви знаєте, що значить прощати на смерть найдорожчу людину?, — глянула допитливо на мене Матильда, але не чекала моєї відповіди. Тоді ви прийшли мені чогось на думку. Ви були одного росту з ним і... деколи більше сили своїм словам, Матильда сперлася на моє рамя. — І тоді, зовсім поважсильніше, зробила я Петрові пропозицію, що й певно, дивився на мене. „Так, скадогадуєтеся. Дивно глянув на мене. „Так, скаволав, якби в ніч зі суботи на неділю, ніч моских вечорниць, можна було постаратися за алібі для мене". Так, він не перечив, це могло мати велике, може рішальне значіння для нього.

— І така була тайна вашої записки?, — шепнув я, порушений.

— Так, — притакнула Матильда.

— І хоч здалося на що?

Матильда засміялася і заперечила головою.

— На щастя, це було зайве. Може і не здалосяб нінащо, бо ледве, чи повірилиб мені. Алеж ці хвилювання! Боже, що пережила я цієї одної ночі!

— Подивляю вас, — прошелтав я.

Ми були вже в місті. Вуличний гуркіт не давав нам говорити. Коли прийшли ми під хату, де мешкала, подала мені на прощання руку і сказала з простотою, так якби кінчила почату думку:

— Тому ви повинні стати моїм другом. Як завжди мала найбільше довіря до вас.

Від того вечора я справді здружився з Матильдою.

Пробна мобілізація сил.

ПАРИЖ, 12. 4. ПАТ. У Ліль відбулись збори членів напіввійськової організації „Круа де Фе" (Вогняного Хреста) при участи 5.000 осіб, які приїхали до Ліль на 1.200 самоходах. Звертають увагу, що згаданих членів явилися несподівано, щоби приїхали на ці збори. „Матен" називає це пробною організацією сил цієї організації.

—o—

Бої з повстанцями в Індіях.

НЮ ДЕЛЬГІ, 12. 4. ПАТ. У північно-східних Індіях дійшло до боїв між повстанцями і британськими військами. Повстанцями проводить факір з Алінгару. Під час боїв згинуло 18 повстанців, один вояк, шістьох вояків було ранених.

—o—

Справа Академічного Дому.

ЗАЯВА КОМІТЕТУ АКАДЕМІЧНОГО ДОМУ.

Останніми часами зайшли в Академічному Домі між студентами-мешканцями Академічного Дому й його адміністратором поважні непорозуміння, які довели до того, що згаданого адміністратора невдоволені студенти усунули з Академічного Дому. Супроти цих жалюгідних подій Комітет Академічного Дому був приневоленний зімкнути з днем 10. квітня ц. р. Академічний Дім і доручити його мешканцям із нього випровадитися до часу святочних феріїв т. є до дня 18. квітня ц. р. Нове приняття студентів на мешкання в Академічному Домі буде в відповідний час подане до відома в часописах.

Львів, дня 11. квітня 1935.

Комітет Академічного Дому, установлений Виділом НТШ.

Майже ЗАДУРНО решітки полотна 50 сот., панама 90 сот., вспін 1·10, крепон 70 сот., вєба 1·— та модні вовни на 40% дешевше **БЛАВАТНИЙ БАЗАР** — Львів, Бойма ч. 12.

За охорону народнього здоровя.

Перед Загальними Зборами Українського Гігієнічного Товариства 14. IV. ц. р. в год. 12-ій в Бесіді.

ЗАВДАННЯ У. Г. Т.

Вже 14. квітня ц. р. вполудне, відбудуться Загальні Збори одного з наймолодших товариств Українського Гігієнічного Т-ва. Тяжке завдання оздоровити свій нарід та охоронити його перед всякими пошестями, суспільними недугами, а передовсім туберкульозою взяло воно на свої несильні плечі.

Чи здаємо собі усі справу з ваги завдання, кількости і якости праці, числа перешкод та кількости працівників на цій запущеній у нас ниві?

Гурток і то доволі малий громадян, серед перешкод чужих, а без підтримки своїх, прочищує шлях цієї неторканої ще ділянки, якою є охорона народнього здоровя.

БРАК ОСВІДОМЛЕННЯ.

На жаль у нас над цією справою мало чомусь задумуються ріжні провідні чинники. Чи направду є важніші справи? Чи народне здоровя є таке байдуже? Чи воно не цікавить у більшій мірі загалу лікарів, політичних і економічних діячів, провідниць жіноцтва, молоді, селян і робітників?

О, ні! Навпаки, кожний цінить своє здоровля понад всякі скарби, але ставиться до цієї справи радше індивідуально, а не з суспільного становища. Чи старався хтонебудь довідатись про те, що рік-річно на наших землях в Польщі вмирає около 25.000 людей лише на туберкульозу, а вдесятеро стільки є хорих? Чи задумується хто над тим, скільки страти має родина, громада й народ наслідком довгої хороби й смерти дорослих, доволі молодих людей і то страти матеріяльної і в людях, нераз найкращих народніх робітників? А скільки пропадає марно дітей, будучности народу?!

ПРИРОДНИЙ ПРИРІСТ МАЛІЄ.

А природний приріст людности у Польщі, і то головно на наших землях маліє. Це наглядно виказує остання статистика. Великий спадок зазначився в останніх 2—3 роках, найбільше в східних і південних воєвідствах: з 16.1 чи 14.0 на 9.9 чи 9.8 річно, коли в центральних воєвідствах цей приріст держиться на однаковій стопі 12.2

Ще некорисніше випадає для нас ця статистика, коли рівняти природний приріст ріжних віроісповідань, а саме: римо-католики 12.8, жиди 10.9, правосл. 9.7, гр.-кат. 8.6.

Чи ця статистика не каже призадуматись над справою охорони здоровя і якщо не можна вплинути на збільшення природного приросту, то тимсамим треба розтягнути більшу опіку над здоровям живих людей.

Це зрозуміли культурні народи давно, повели завзяту працю в цім напрямі і мають тепер величаві успіхи.

Не грає в цій праці великої ролі багатство даного народу, але в першій мірі **освідомлення** у справах гігієни та охота до праці.

ЯК ЦЯ СПРАВА СТОЇТЬ В ІНШИХ НАРОДІВ?

Для прикладу згадаймо про акцію за народне здоровя у північних народів, данців, норвежців, голяндців і т. п., які займають перші місця у праці над поборюванням туберкульози й коли у нас смертність на туберкульозу на 10.000 людей доходить до 42 річно, то данці своєю невсипущою працею довели до того, що у них смертність є найменша, бо лише 5/10.000 річно. Дещо вищі цифри є у норвежців і голяндців.

Безперечно, що охороною здоровя опікуються там дуже живо держані органи і великі суми державного буджету йдуть на цю ціль.

Згадаймо в кількох словах про діяльність і участь загалу в ріжних організаціях здоровя.

Членські вкладки протитуберкульозного товариства в Данії з 3.5 мій. населення приносять річно 2.800.000 франків, а збірка з продажі т. зв. квіту жниа приносить 4.200.000 фр.

За це в них на кожного хорого на туберкульозу припадає 1 ліжко в санаторії, коли в Польщі бракує щонайменше ще 30.000 ліжок. Данці завели примус аго*ошувати хорих на туберкульозу, мають 2.500 лікарів спеціялістів і 7000 сестер оглядачок, які працюють по порадняях, що є в кожнім місті і більшім селі. — В Норвегії теж завели примус эголошування хорих на туберкульозу. Організації тут незвичайно сильні; „Червоний Хрест" має 63.000 членів. **Ліга здоровля норвеських жінок має 90.000 членів,** а протитуберкульозне т-во 200.000 чл.

І багато інших прикладів можнаб навести серед інших народів. Ріжні народи всяко хотять розвязати це питання, але всі вони сходяться на одному, а саме пропаганді, яку ведуть з великою впертістю серед найширших мас.

ЯК У НАС СТОЇТЬ ЦЯ СПРАВА?

Ми нині відповідальні за здоровя народу й хоча здані виключно на власні сили, мусимо цю роботу повести по нашій змозі. Не маючи, більшої матеріяльної підтримки, треба докласти більше праці. Це завдання зрозумів гурток активних одиниць Гіг. Т-ва і не вважаючи на брак зрозуміння наших культурних кол почав і веде цю працю, котра за коротший час істнування т-ва є доволі велика. Цим разом хочу підкреслити працю Гіг. Т-ва за останній звітовий рік.

В першій мірі щораз більшим довірям і признанням тішиться Протитуберкульозний Диспанзер, який маючи апарат Рентгена провадить докладні оглядини хорих на туберкульозу, дає лікарські поради, а навіть досліджує жит-

ВСІ ДІТИ на селі і в місті читають:
„Світ Дитини" і „Діточу Бібліотеку"
Цілорічні передплати по 5 зол. висилати на адресу: Львів, вул. Зіморовича 3.

М. ВОЗНЯК. 2)

ПІД ГАСЛОМ: „НА ДНІПРО! НА ДНІПРО! ДО КИЄВА!".

(Франціщек Духінський і українська справа.)

У брошурі „Stosunki z księciem wojewodą Czartoryskim i jego rodziną Franc. Kijowienina D." (Париж 1892) оповів Духінський про свій перший виступ в українській справі таке: Опинившись у 1846 р. в Парижі, явився він у тому бюрі міністерства внутрішніх справ, яке опікувалося емігрантами всіх країв, і оповів своє положення в батьківщині самому директорові бюра. Зараз по перших словах Духінського він перервав йому менше-більше ось-як: „Франція дуже терпить у своїх відносинах із Росією на тому, що має польських емігрантів, а ви прибуваєте з Києва, себто з першої російської столиці, яка від 200 років по кривавих війнах із Польщею вернулась до Москви. Ви говорите, що київські росіяни бажають відірватись від Москви. Франція не може вдержувати ворохобників росіян; досить маємо з польськими!" Бачучи, що урядовець щораз більше запалювавсь, Духінський сказав: „Отже прощаю Францію; одначе заки покину її, послухайте мене, що скажу вам, певне перед швидкою, може голодовою смертю", і почав викладати про ріжницю українців від москалів, про те, як переслідували москалі українців католиків, себто уніятів і українців православних. Урядовець слухав із великою увагою, бачачи ждати тим, що приходили до нього в ріжних справах, а Духінський говорив може 20—25 мінут щораз з більшим запалом і вийшов із міністерства такий згрижений, що захворів із цього. Та „піднесення прапору незалежної Малоруси" в французькому міністерстві внутрішніх справ у 1846 р. зеднало Духінському й прихильність кн. воєводи Чарторийського і його тещі княжни Сапіжини.

Біограф Духінського Антоні Гіллер говорить у своїй брошурі „O życiu i pracach F. H. Duchińskiego Kijowianina (Львів 1885) гіперболічно про заслуги Духінського для українців, а саме: „Якщо всі приятелі народнього права до волі й незалежности, а зокрема справжні словяни, повинні бути вдячні Духінському за труд, якого піднявся, так поперед усього українці повинні бути зобовязані йому за те, що поклав науковий фундамент під будівлю їх відродження. Бож ніхто ясніше й сильніше не доказав документами науки й життя тієї ріжниці, яка заходить між ними й москалями, що бажають їх поглинути; ніхто з такою витривалістю не репрезентував їх справи за кордоном, як він; ніхто протягом пів століття між своїми й чужими щиріше не промовляв за їх самостійністю, нарешті ніхто сміливіше від Духінського не заслонював їх муром історії, етнографії й географії від того, щоб не пожерла їх Москва. Хто легковажить цю наукову Духінського оборону, той забуває, що Москва саме на основі науки засудила українців на смерть. Бо з історії, етнографії й лінгвістики, яку сама сфальшувала, витягнула висновок, що українці це один і той самий нарід, що москалі, й заборонила їм працювати над розвитком своєї народности й піднесенням своєї мови до літературного значіння. Заказ друкувати книги в українській мові й навчати цією мови в школах і наказ духовної влади, щоб священики в церквах промовляли по московському, доказує, що Москва на засаді спільного з українцями походження і братерства, яке проголосила, старається їх подібно, як нас поляків, вигубити з обличчя землі".

Одначе, відокремивши слушно історію давньої київської і галицько-волинської держави від історії Росії, Духінський включив її в історію Польщі не звертаючи уваги на те, що робить таку помилку, яку закинув російським історикам. При тому мотиви такого поступку знаходив у таких аргументах, як поява полян над Вислою і Дніпром, яких він ідентифікував. А в тім краще буде покликатись на слова поляка при характеристиці науковости писань Духінського. У вступній статті „Życie i działalność literacka Franc. Duchińskiego Kijowianina" до збірного ран персвільського видання писань Духінського (незакінченого) тодішній бібліотекар польського Національного Музею в Рапперсвілі д-р Станіслав Грабський підкреслював, що писання Духінського „не є історичними писаннями в докладному значінні цього слова". Не мають вони розвитку суспільної і політичної діяльности польського народу, ні навіть окремих діб. І не можна їх назвати методольогічними, „бо не говорять вони нам нічого про те, як маємо досліджувати минуле, звідки маємо брати відомості про минулу діяльність народів, як віднаходити свідоцтва й памятки минулого, яким способом пояснювати їх і справджувати їх вірогідність, ні тим більше де шукати пояснення стверджених фактів. І не тільки не говорять нічого нам про це... праці Духінського, але, що більше, доказують, що сам Духінський не мав наукової методи історичних дослідів, що не застановлявся глибше над нею, ані не старався особливо здобути її". Бо й був він повним автодидактом, як і стільки інших тогочасних польських еміграційних „істориків". Для Духінського не існували дотогочасні наукові здобутки з поля критики й інтерпретації історичних джерел (Нібур, Ранке), з обсягу методи географічних і антропольогічних дослідів (Гумбольдт) тощо. Духінський ставив нарівні побіч себе памятки першорядної ваги й дуже сумнівні, а вже його фільольогічні виводи часто гумористичні.

Менше вже можна дивуватись його довірю до „Історії русів", яку назвав найтяжчим протестом проти того, що Богдан Хмельницький

лові умовини хорого вдома при допомозі сестри оглядачки.

Щораз більше поширює працю на провінції, закладаючи філії, які вже є в Коломиї, Станиславові, Теребовлі, Сокалі, Мостах Великих і т. п., але працюють під проводом лікарів.

За звітовий рік уладжено 10 гігієнічних вистав по ріжних містах краю, получених з тижневим курсом лекцій про поборювання туберкульози, а це вимагає багато вкладу гроша и праці.

У. Г. Т. вело кліматичну стацію на Соколі в Карпатах, спортову лікарську порадню, що є доказом розуміння Т-ва, яке велике значіння має здоровя для культури. Останньо проектують ще евгенічну порадню. У. Г. Т. веде теж пропаганду словом і письмом, уладжуючи велику кількість викладів, видаючи популярні гігієнічні книжки й вкінці організуючи місяці для пропаганди боротьби з туберкульозою. Минулого року розміщено на цю тему в ріжних наших часописях 15 статтей, цього року 18 статтей, які мають зацікавити й повчити широкі маси про боротьбу за народне здоровя.

ВІДНОШЕННЯ ДО ШЕЇ ПРАЦІ ЗАГАЛУ.

На жаль, треба ствердити брак підтримки моральної й матеріальної нашої суспільности. Мала кількість членів і то членів паперових не дає змоги фінансово розвивати Т-во й морально підтримати тих, що безкорисно посвячують час і працю для здоровя народу.

Нема в нас такого зацікавлення, як у інших народів і в нашій пресі, яка найбільше може причинитися до поширення засад гігієни в найдальших закутинах краю. Де ще зрозуміння для охорони здоровя у наших жінок, які найближче стоять цих питань? Чому вони не йдуть слідами норвеських жінок? Де цл поміч наших лікарів і громадських лівчів на провінції в цій, так важній справі? Час вкінці взятися до боротьби за охорону здоровя усім, масово та орґанізовано під проводом Українського Гіг. Т-ва, вступаючи в його члени, а про велику вагу цієї роботи найкраще переконається кожний, хто буде на Загальних Зборах У. Г. Т-ва. *Д-р Роман Осінчук*

Новий Самоуправний Закон

(Друге справлене і доповнене видання)

Ціна тільки: зол. 0·80
(з почтовою пересилкою 0·95 зол.). —

Хто надішле належність складанкою П. К. О. 504.066 тому негайно вишле книжечку Адміністрація „Д і л а", — Львів, Ринок ч. 10.

Наради у Стрезі протягнуться до суботи.

ОФІЦІЯЛЬНИЙ КОМУНІКАТ

СТРЕЗА, 12. 4. ПАТ. Після вчорашніх нарад оголошено такий комунікат: Вчора в год. 11-ій передполудием відбулась у музичній салі палати Боромео перша нарада британської, французької та італійської делегацій. Мусоліні привитав сердечно делегації Франції і В. Британії.

Прем. Макдональд зясував напрямні британської політики. З черги мін. Саймон склав звіт з подорожі до Берліна, обговоривши становище Німеччини до: 1) східного пакту, 2) наддунайського пакту, 3) летунського пакту і 4) Ліги Націй.

Над цими справами розвинулась широка дискусія, яка з перервами на обід тягнулася до год. 19.30.

СТАНОВИЩЕ В. БРИТАНІЇ.

ЛЬОНДОН, 12. 4. ПАТ. Райтер повідомляє зі Стрези, що британська делеґація ясно зясувала своє становище у справах миру і безпеки. В. Британія зробить усе, щоб зміцнити свою солідарність з Францією та Італією. Дискусія велась над відкликом Франції до Ліги Націй у справі заведення військової служби в Німеччині. В. Британія годиться на співпрацю, яка забезпечила б збірну безпеку, але на практичний і можливий до виконання лад. Британські міністри наткнули, що В. Британія згодиться на устійнення висоти зброєнь і на контролю Ліги Націй у справі виконання прийнятих договорів. Дискусія не виявила покищо основних розходжень між трьома державами. Тому, що в Стрезі мають розглянути багато справ нарада протягнеться до суботи або навіть до неділі.

ЛЬОНДОН, 12. 4. ПАТ. Кореспондент Райтера у Стрезі повідомляє, що наради мали наскрізь інформативний характер.

ПОЛЬЩУ ЗАПРОСЯТЬ ДО СТРЕЗИ?

ПАРИЖ, ПАТ. „Матен" пише, що Мусоліні запросить Польщу до спільних нарад. „Тан" запевняє, що Мусоліні запросить теж інші европейські держави. „Оссерваторе Романо" підкреслює значіння Польщі для вдержання безпеки у східній Европі.

МУСОЛІНІ ОСТЕРІГАЄ ПЕРЕД РОЗЧАРУВАННЯМ.

СТРЕЗА, ПАТ. Щоденник „Пополью д' Італія" оголосив статтю, яку — як кажуть — інспірував Мусоліні, в якій автор остерігає італійську опінію перед безосновним оптимізмом. Стреза не запевнить вічного миру. Він залежить від того, якого у Стрезі нема. Який буде вислід Стрези, коли не буде ні миру ні війни? Єдиним вислідом буде консультація. Деякі засадничі справи, які є на черзі нарад, заторкують безпосередньо Німеччину, Польщу і СССР. Автор статті заперечує буцімто Італія приготовила на конференцію спеціяльний плян. Єдиний плян, яким цікавиться Італія, зводиться до вдержання 600 тисяч озброєних людей. Їм треба дати найновішу зброю і зміцнити морську і повітряну фльоту. Тільки такий плян необхідний, щоб вдержати в Европі мир.

Зміни адміністраційного поділу в УСРР.

Центральний виконавчий комітет УССР рішив: 1) змінити межі деяких районів Дніпропетровської округи; 2) змінити межі овсушського району, Донецької округи; 3) перезвати село Царекостянтинівки на Куйбишево, царькостянтинівський район на куйбишівський, 4) створити у Києві дарницьку районову міську раду і прилучити до Києва села Позняки й Осокорки; 5) частинно змінити межі районів Чернігівської округи

Прибалтійські держави відкинули ґарантії СРСР.

ПАРИЖ, ПАТ. Кружляють поголоски, що большевицький уряд звернувся до урядів Естонії, Литви і Латвії з пропозицією, що СССР і Франція загарантують їхню незалежність під умовиною, що ці держави підпишуть східний пакт. Естонія і Латвія відкинули мабуть цю пропозицію.

РИҐА, 12. 4. ПАТ. У Ризі зїхались учора представники трьох прибалтійських держав на нараду. Конференцію скликали несподівано, бо зїзд міністрів закордонних справ Естонії, Латвії і Литви мав відбутися 6. і 8. травня ц. р.

—o—

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— У стейті Ню Джерзі оголосили закон, який забороняє вести пропаґанду проти рас і релігій.

— Підчас першого дня нарад у Стрезі представники В. Британії і Франції склали вінці у мавзолею італійського маршала Кадорни у Пеленці, містечку недалеко Стрези.

— Недалеко міста Мексику дійшло до бійки між селянами і жандармерією. Селяни захопили ґрунт приватного власника і не хотіли його віддати. Згинуло 14 селян.

— У Марсель дійшло до бійки між соціялістами і прихильниками пос. Сабіяні, провідника „Соціялістичної Акції". Чотири особи ранені.

— Мін. Гірота переслав ноту до уряду Злучених Держав у справі введення нафтового монополю в Манджу-Ко. Міністер запевняє, що Японія не нарушила договору. До порозуміння доведуть тільки безпосередні договори з урядом Манджу-Ко.

Ревеляції з нашого минулого

п. н.

Сторінки з мого життя

Д-ра ЕВҐЕНА ОЛЕСНИЦЬКОГО

можна дістати у Видавничій Спілці „Діло", Ціна зол. 1·90, порто 30 сот.

Атентат на шефа І. П. У.

З Москви повідомляють: Літак, який вилетів з Владивостока до Сахаліну станув у огні на висоті 3.000 метрів. Літак згорів з шістьома подорожніми і двома летунами. Виявилося, що до вибуху не дійшло в моторі, але в кабіні для подорожніх. У Москві переконані, що до катастрофи дійшло вислідок терористичного замаху і що в літаку була пекольна машина. Прізвищ жертв покищо не устійнили. Відомо тільки, що одним з подорожніх був кол. шеф ГПУ Рищук.

УКРАЇНЦІ!

КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

піддав Україну москалям. Одначе Духінський підходив досить вірно до значіння „історії русів", оцінюючи її „як перший прояв відродження Руси як незалежного народу". Згідно з признанням Духінського, як традиція про короля Станіслава Лещинського з польського боку, так традиція про Мазепу й про „Історію русів" із українського була духовим джерелом його писань.

У цьому признанні Духінського маємо його власне ствердження, що на його писання і його діяльність треба дивитись із політичного боку. У цитованій уже паризькій брошурці з приводу свого 25-літнього ювілею згадав Духінський осьщо: „Я провів життя в дорогій моїй батьківщині аж до втечі в 1846. році то в побожності, то як найгарячіший патріот і найбистріший шпигун у таборі найстрашнішого ворога моєї релігії і мого народу, а цим народом однаково для мене дорогим був і українець і поляк, бо я жив життям обох, що було мені легко, як кожному на Русі, хто живе елемсатом тубильців і має за головну мету прогнання москаля! Та саме ненависть до Москви незвичайно влекшувала мені способи єднувати православних українців. Я, найневинніший юнак, увесь для всіх, кормився з найбільшою радістю думкою убити царя! Разів думкою, як їхатиму ніж у живіт царя, коли виїзде з повозу перед домом генерал-губернатора, або в іншому місці! І мій рідний брат, старший на два роки, Володислав-Петро, живився таким бажанням. Я переконаний, що таких було багато між київською молодою, в основі найневинніше так, як і я! Так то московський уряд витворює злочинців із найневинніших дітей!"

З витвореними в Києві настроями втік Духінський у 1846. р. з Києва через Одесу до західньої Европи з гаслом: „На Дніпро! по Дніпро! до Києва! о, народи Европи: там ваша зброя, бо там Київ! о, народи Европи: там ваша зброя, бо там ось українці відновлюють свою боротьбу в обороні своєї европейської цивілізації проти Москви, боротьбу, перервану тріюмфом царя над українцями й над польсько-національним сторонництвом короля Станіслава Лещинського під Полтавою у 1709. році!" З приводу цього гасла зазначував Духінський: „Цей саме український прапор, який так войовниче вивісив я в 1846. році, себто перед арештуванням Шевченка, Куліша, Костомарова, спричинив мені багато скорбот, бо багато великих поляків на скитальстві бачило в мені зрадника батьківщини!" І хоч багато дорелось Духінському витерпіти, все ж таки — писав він — „Я не зрадив свого київського прапору, себто незалежної Малоруси (про цілу Русь не було мови)!" Як сам заявив, він не знав особисто Шевченка, Куліша й Костомарова.

Скрізь, де був, у Франції, Італії, південній Словяншині, чи Туреччині, пропаґував Духінський устним словом і пером свою улюблену думку, що „устрій московської суспільности, як устрій суспільностей народів Азії, спертий на комунітичній рівності, рівності ворожій українцям так, як іншим народам европейської цивілізації! Щодо цього українці, навіть православні, ближчі англійцям, португальцям, італійцям, сьогоднішнім американцям, ніж найближчим своїм сусідам москалям". До кінця свого життя ширив своє переконання, що „божа рука тяжить уже над російською державою" і що „московська держава мусить вернутись під татарем руки справжнього Бога, до меж Великого Московського Князівства"!

(Далі буде.)

Міські Театри, в суботу 13-го квітня 1935.
Великий Театр грає нині 7·30 веч.
Безсмертний твір Жигмонта Красінського
„Небожеська комедія“

Театр Різнородностей Нині і в наступні дні
„Подружий метч“
Капітальна комедія — гураган сміху Мотто:
Чи мужчина може любити дві жінки рівночасно?

З діяльности Союзу українських совітських письменників.

Дня 3. квітня ц. р. відбулась під проводом І. Кулика нарада членів управи і ревізійної комісії Союзу Совітських Письменників України. А. Сенченко виголосив реферат про консолідацію літературних сил і зміцнення управи Союзу. Плянарне засідання управи Союзу відбудеться 20. квітня ц. р. На черзі нарад реферат Є. Щупака про завдання критики і Колесника про історію української літератури.

—o—

Спільний фронт Франції та Італії.

СТРЕЗА 12. 4. ПАТ. Італійська преса розписується про затіснення співпраці між Італією і Францією. Преса пише, що перший день нарад у Стрезі минув у приязній атмосфері.

Французька преса подає вдогади, що французька делегація буде домагатися поширити санкції пакту Ліги Націй проти напасника і на всі акти нарушення договорів. Становище Франції піддержить Італія. Зате становище В. Британії невідоме. Здійснюються теж поголоски, що у справі недунайського пакту Італія і Франція співпрацюватимуть над зміцненням гарантій, щоб вдержати незалежність Австрії. Франція буде домагатись, щоб до цієї співпраці притягнути ще держави Малої Антанти.

Нова конференція при участи Німеччини, Польщі і СССР?

ЛЬОНДОН, 12. 4. ПАТ. Райтер повідомляє зі Стрези, що там обмірковують плян нової конференції на ширших основах, себто при участи Німеччини, СССР і Польщі. Справді подробиць ще не обговорювали, але у Стрезі переконані, що конференція відбудеться у Льондоні. Звертають увагу, що в останніх 24 годинах затіснились взаємини між В. Британією та Італією.

Бельгія скасувала золоту клявзулю.

БРЮСЕЛЬ, 12. 4. ПАТ. Бельгійський уряд скасував золоту клявзулю у приватних зобов'язаннях у внутрішньо-краєвому обороті. Таким чином бельгійські довжники могтимуть сплачувати довг після теперішнього курсу бельгійського франка. Цей розпорядок обовязує від 31. березня ц. р.

1.700 комбатантів передасть відзнаку Мусолінієві.

ПАРИЖ, 12. 4. ПАТ. „Ле Жур“ повідомляє, що найближчого тижня 1.700 комбатантів з марш. Петеном поїде до Риму, щоб вручити Мусолінієві найвищу військову відзнаку „Медель Мілітер“

Міська Комунальна Каса Ощадности у Львові
вул. Валова 9 і 7 та Відділи:
в ул. Городецька 60 і Жовківська 75
приймає **субскрипцію**
3% Премійової Інвестиційної Позички
щодня від год. 8·30 до 13-ої
і від 17-ої до 19-ої. 1360

НОВИНКИ

— **Дбайлива хазяйка** купує **вудженину** і першої якости мясо волове, теляче, вепрове в нововідкритих мясарських крамницях **„Центросоюзу“** при вул. **Личаківській 50, і Жовківській 175.** Ціни конкуренційно дешеві. 1235 2-6

— **Сезон у Черчі.** Весняний сезон у Черчі починається вже 1. травня. Хворі на гіхт, ішіяс, проводочну ревму, недуги нирок, шлунка, жіночі та нервові, мають добру нагоду дешевого й вигідного лікування. 1340а 3—5

— **Запрошення на V. Зїзд Українських Природників і Лікарів,** який відбудеться в днях 20.—22. квітня ц. р., вислано. Товаришів, котрі з якихнебудь причин запрошення не дістали, просимо звертатися по них на адресу: Українське Лікарське Товариство Львів, Підвалля 7. І. — **Зїздовий Комітет.** 1359

— **Кераміка,** магазин порцеляни і скла під управою Олександра Онисько перенесений з вул. Руської на вул. Галицьку 5 в подвірю. 1356 2-?

— **Премієра у театрі „Заграва“.** 13. ц. м. виставить у Тернополі театр „Заграва“ під артистичним проводом В. Блавацького нову пєсу Мерія-ма-Лужницького „Ой, Морозе-Морозенку“, останню пригоду полковника козацьких військ Станислава, гербу Прус, Мрозовицького. З Тернополя виїзджає театр до Бережан, де крім згаданої пєси виставить ще „Ой не ходи Грицю“ і „Крамарі слави“ Паньоля.

— **Реколєкції для мужчин** відбудуться заходом Т-ва катихитів в семинарській церкві у Львові, вул. Коперника 36 від понеділка, 15 ц. м. що дня від год. 6 веч. Сповідь буде в пятницю, 19. ц. м. від 5 год. веч., причастя в суботу, 20. ц. м. в год. 7.30 вранці.

— **Народня Організація Українців м. Львова** запрошує своїх членів на анкету Кружка Рідної Школи стрийської дільниці, на день 14. квітня (неділя) ц. р. в год. 11. передпол. в домівці при вул. Супінського 23. Реферує посол д-р Ст. Біляк.

— **Спір за працю письменника** на тему „Чи письменник мусить мати світогляд?“ поведуть М. Рудницький і д-р М. Гнатишак у неділю 14. ц. м. в год. 6. веч. у салі „Молодої Громади“ (Народня Гостинниця І. п.). Вечір улаштовує „Т-во письменників і журналістів“ із правом вступу на салю також для нечленів.

— **Гарний жест.** Дружина „Театру ім. Тобілевича“ прислала на руки Управи „Кооперативи Український Театр“ 60 зол. — чистий дохід із одної вистави у Перемишлі на кошти лікування О. Кривіцької, що лежить від кількох місяців у Львові. Упр-ва „Народнього Дому“ у Перемишлі відступила на цей вечір салю безплатно. Зважаючи незвичайно важкі матеріяльні умовини наших артистів, треба вважати таку пожертву актом великої культури. Хоча О. Кривіцька не є нині членом трупи Театру ім. Тобілевича, яку покинула кілька місяців тому, що перейшовши до „Заграви“, всеж її давні довголітні товариші праці хотіли зазначити цим способом свою симпатію для неї.

— **Пригадка на часі.** Зближається пора улаштування Свята Матери (друга неділя місяця травня). Багато наших установ, що займаються підготовою цього торжества, не знає, де шукати за потрібними матеріялами, які підходили-б на зложення відповідної та доцільної програми цієї імпрези. Тому на іншому місці подаємо окрему інформаційну статейку в тій справі, а тут замітимо, що багато ріжноманітного матеріялу, який надається на зложення добірної програми, найдуть організатори Свят Матери в **травневих** числах дитячого журналика **„Світ Дитини“**, від 1930 р. починаючи. Зокрема цьогорічне травневе число (9.) „Світа Дитини“ має великий добір зовсім оригінального матеріялу. Між іншим є там гарна сценка Лідії Горбачевої п. з. „День Мами“ і дитяча ревія пера Антона Лотоцького п. з. „Вітаймо нашу Неньку“. Тому звертаємо на це число увагу всіх заінтересованих, головно наші культурно-освітні установи в краю. Ціна одного числа 50 сот.

— **Загальні Збори Спілки Студентів-українців у Німеччині.** Дня 20. березня ц. р. відбулися в Берліні Загальні Збори Спілки Студентів-українців у Німеччині (заснованої ще 22. січня 1921 р.), на яких вибрано нову Управу Спілки. До управи ввійшли: інж. Дмитро Волощак як голова та П. Кожевників, Д. Садівничий і М. Максимюк як члени Управи. До Ревізійної Комісії ввійшли: М. Слива, Ф. Ємець і Я. Гумовський.

— **Управа Української Громади в Берліні,** вибрана на загальних зборах дня 27. лютого ц. р., почала свою діяльність з днем урядового затвердження 1. ц. м. і влаштовує м. і. спільне святочене на Великдень та Шевченківський концерт у травні ц. р.

— **Цукор для пчіл подешевів.** Львівська Рільнича Палата подає до відома, що ціна цукру для доживлювання пчіл за 108 кг. з опакуванням льоко цукроварня є 43 зол. До того приходить ще 2 проц. податку і 2 зол. за кошти загроження. Ціна цукру обовязує від 1. квітня до 31. травня ц. р. Цукор придїлюється головно з цукроварні в Городенці. За інформаціями слід звертатися до Рільничої Палати

— **Метеорольогічно-астрономічна станція на Чорногорі** має бути збудована цього року державним коштом. Обсерваторія стане на верху Піп Іван (2078 м.) і буде складатися з одноповерхового будинку між двома вежами. З державною телеграфічною і телефонічною сіткою буде получена окремим каблем і власною радіо-телеграфічною станією. Зі станції можна буде обсервувати не тільки вищі верстви атмосфери, але й стратосферу. Буде в ній лябораторія для дослідів геофізики, земного магнетизму, астрономії і т. п. Дослідами чорногорської станції буде користуватися державний метеорольогічний інститут (ГІМ) при передбачуванні погоди.

— **Вибрики молоді супроти туристів.** Міністерство освіти видало розпорядок у справі вибриків шкільної молоді супроти туристів. Тому що шкільна влада одержала від туристичних організацій скарги на невідповідне поведення молоді, міністерство освіти поручило шкільним управам в краю, щоби систематично поучували шк. дітвору про обовязок поводитися культурно супроти туристів і подорожних. Всякі вибрики молоді супроти подорожних слід якнайгостріше поборювати, впливаючи одночасно відповідними виховними методами на поведення молоді поза школою.

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішнім тягненні Держ. Кляс. Льотерії впали виграні на такі числа: 20.000 зол. на ч. 14539. 10.000 зол. на число 36364. 5.000 зол. на ч. 147161 184309. 2.000 зол. на ч. 64986 111789 174251. 1.000 зол. на ч. 111191 134267 136131 138090 145965 160797. 500 зол. на ч. 1748 3198 5459 15965 25529 46674 60814 87972 100444 102518 114745 147971 174732 175718 177219. 400 зол. на ч. 12368 28125 32934 33418 54519 56502 62111 71855 89684 99648 102152 103982 109241 110584 148982 150538 158665 162107 166212 174512. 300 зол. на ч. 3668 13291 15326 16994 19074 33582 43376 53594 61976 64096 66535 66969 71352 73182 91102 114462 114823 115571 125264 139448 166242 179640. 10.000 зол. на ч. 18991 123657. 5.000 зол. на ч. 14401. 2.000 зол. на ч. 39964 93760 136736 184977. 1.000 зол. на ч. 47589 73798 64611 100845 136316 151795 164286 500 зол. на чч. 446, 11703, 50856, 61150, 75057, 90911, 93036, 101317, 105619, 112350, 128913, 152434. 400 зол. на чч. 7408, 15110, 14797, 17926, 37153, 45337, 46070, 63872, 64745, 77729, 79249, 85522, 124292, 128543, 151732. 300 зол. на чч. 2724, 6616, 9810, 26333, 34141, 41164, 43546, 54815, 64955, 66650, 96170, 103827, 110820, 115349, 117639, 131396, 150323, 151562, 156519, 163775, 164912, 181190, 181223. 250 зол. на чч. 2850, 4699, 7364, 10699, 18121, 21487, 22405, 23025, 24783, 44818, 55158, 58461, 61990, 62368, 71632, 72270, 72620, 73089, 74279, 84187, 89377, 90398, 90856, 91201, 96596, 102097, 102805, 114780, 118999, 120344, 124754, 125341, 125124 131132, 132147, 133509, 136970, 37113, 140570, 141391, 144301, 144324, 146076, 149320, 149868, 150266, 160042, 169915, 171220, 171373, 174157, 174543, 250 зол. на ч. 448 23370 24570 33267 34795 39398 39448 41468 45427 46752 50805 50311 57393 58316 69877 72080 73242 75048 76259 76429 91184 92972 94377 95293 98671 98940 91184 92972 94377 102782 102864 114047 119753 130913 134045 150142 165478 170959 184551.

— **Засудили комуніста.** Трибунал присяжних суддів у Львові розглядав справу Авраама Фалька, члена КПЗУ, що виголосив комуністичну промову на подвірі гарбарні „Пеліс“. Дістав за те 2 роки вязниці.

— **Жидівська фарма під Львовом.** В Чижикові пов. Львів урухомлено з днем 1. ц. м. жидівську рільничу фарму, що обіймає ріжні ділянки рільництва, огородництва, пчільництва і плекання дробу. Учасники фарми числом 10 приміщені у винайомлених будинках, що находяться біля грунтів фарми. Тимчасом будується одноповерховий мешкальний дім і господарські будинки. Коли будинки будуть готові, число учасників побільшиться до 20. На фармі заложено шкілку овочевих дерев, крім того приготовляються плянтації білої морви задля плекання шовкопрядки та мала плянтація винограду. Як пише „Хвіля“, матеріяльний бік фарми забезпечений приватними пожертвуваннями.

— **Громовиця над Рівенщиною** перейшла минуто четверга. В селі Ясеневичах грім ударив у церкву, яка швидко станула у вогні і згоріла до тла. Шкоду обчисляють на 60.000 зол.

— **Селянин кандидатом до почесної нагороди.** Польська академія літератури виготовила вже правильник почесної відзнаки т. зв. академічного лавру. Першим кандидатом до такої срібної відзнаки за освітну діяльність і поширення культури став малоземельний селянин Антін Кузьнярський зі села Литовичі недалеко Маз. Миська. В своїй скромній хаті назбирав він понад 3 тисячі ріжних книжок, які доходять під саму стелю. З цієї бібліотеки користає ціле доко-

личне селянство. Кузьмярський став збирати книжки перед 40 роками і за свій тяжко заробляний гріш набув бібліотеку, з якої мають користь тисячі інших селян.

— **Новий президент м. Станиславова.** У четвер вечором рада м. Станиславова вибрала посла др. Здзіслава Стронського президентом міста Станиславова. Всі 42 радні віддали на нього голос.

— **Інтелігенти до вязниць.** Волинські „лінчі" один за одним ідуть за крати на відпочинок. Недавно затихла справа деяких нотарів, урядників земельного уряду, комірників і інших. Волинь має нову сензацію. В Рівному начальник скарбового уряду за хабарі просто з кабінету поманд рував у кайданах через місто до вязниці. В Луцьку пішов недавно на відпочинок лінч з „Рольніка" за якісь дрібні 12 тисяч зол. А цими днями арештовано добре знаного б. директора комунальної каси й дир. електрівні „Вольт" Клімка, який з доброго серця видавав позички у висоті десятків тисяч зол. без належного забезпечення.

— **„Небіжка" вернулася з гробу.** Недавно тому жінка залізничого дорожника Григ. Скиби на Знесінні під Львовом, 63-літня Пелагія, посварившись з чоловіком, вийшла з дому і більше не вернулась. За кілька днів трамвай на вул. Городецькій переїхав одну старушку, в якій Скиба пізнав свою жінку. Поховав її як слід, відправив з родиною поминки і поставив на домовині хрест з написом „Пелагія Скиба" і т. д. З того часу минув тиждень, аж колисьтут у хаті „осиротілого" вдівця отвираються двері і на порозі ставуля „похована" Пелагія Скиба. Розлались оклики здивування, жу і радости, бо показалося, що розжалена Пелагія поїхала до своєї родини в Городку і там спокійно провела цілий тиждень. Врешті затужила за чоловіком та дітьми і вернулась до дому.

— **Зловживання на шкоду населення, що потерпіло від повені.** В Новому Торзі арештовано урядовців повітового виділу Романа Врублевського, Войтіха Баньковіа, Барицького і Котарбу за зловживання при роздаванні підмог населенню, що потерпіло шкоди від повені. Арештовано теж Маркуса Гроса, купця з Нового Торгу, вмішаного в цю справу.

— **Крайова хроніка.** До будинку греко-кат. капітули в Перемишлі добувся в ночі вікном злодій, вибили діру в мурі і дістались до мешкання о. пралата Мриця, а коли там нічого не знайшли загостили до о. мітрата Левицького. Тут їх спотикано і злодії втікли, залишивши на памятку долото. — Громадського писаря з Білої пов. Чортків Петра Кунька засуджено за грошеві зловживання на 10 місяців вязниці.

— **По американськи.** Господар Кривце з Малої Цереквиці пов. Хойниці вибрав з банку більшу суму грошей. Лєдви вернувся додому, перед хату зайхав самохід, з якого висіло кількох замаскованих людів, що увійшли до мешкання і зажадали видачі грошей. Знали видко, що він дістав більшу готівку. Коли нападений відмовив, вони побили його, сплюндрували ціле мешкання й забравши гроші, втікли самоходом. Поліція шукає за ними.

— **З Польщі.** У Вільковіцах пов. Біла відбувся 11. ц. м. вінчання Ігната Дашинського, колишнього краєвого маршала і лідера ПІС, зі 49-літньою Целіною Кемпнер. Дашинський перебуває на лікуванні в Домі здоровля в Бистрій Шлеській. — Президент Мосціцький помилував Габриеля Чехуру, засудженого на смерть за вбивство судді Тишове в Тарнобжегу, перемінивши йому кару на досмертну вязницю.

— **Стерилізаційна афера в Стирії.** Жандармерія в Ніклясдорфі біля Леобену ствердила, що в Граці й в околиці находиться багато мужчин, на яких хтось перевів стерилізацію. Вона розвела нагляд над підозрілими людьми й осталочно арештувала колишнього студента медицини Корнила Барсана, румунського громадянина та механіка Макса Зеленки, які признались, що ці вони виконували операції. Зеленка вербував кандидатів на евнухів, вистоюючи на залізничому двірці, де вони приїздили зі спеціяльним тайним знаком. Він відводив їх до мешкання Барсан і брався зараз до операції, за яку була встановлена такса 85 шіллінгів. Барсан і Зеленка управляли свою практику ще від 1932 р. і відповідали вже раз за те перед судом, при чому Барсан дістав 9 місяців вязниці. Обох знову арештовано, а жандармерія старається тепер викрити всіх, що піддалися стерилізації.

— **Різні вістки.** Рада Фонданції Карнегі в Газі призначила мирову премію 19.000 фльоренів за 1935 р., Лізі Націй; гроші призначені для розвитку радіотелефонічної сітки Ліги. — Австрійський президент ген. Штарембєрг злав тепер на Сицилії. — Португальський президент генерал Кармон дістав титул маршала від парляменту. — В індійському парламенті поставили внесок, щоб заборонити населенню вживати чай. — На совітських летунів Попова і Василевського, що підчас бурі мусіли осісти на степах Сталінградського рейону (Царицин) напали вовки: летуни ледви втікли. — На острові Тристан де Кунія вибудують метеорольогічну станцію. — Підчас виборів на президента стейту Пара у Бразилії прийшло до кривавих бійок; три посли убиті. — У Відні скінчила самогубством наслідком невластеній відома російська танечниця Софія Несторова-Георгієва, що була рік примабалериною в Софії. — В Кантоні підчас кінового сеансу завалився театральний будинок, причому згинуло кількамашять осіб, а кількадесять потовклося.

— **Антени спрямовані на село.** Конфлікт поміж міським голодом розваги і сільським голодом культури є давній і здавалося, що він не дасться полагодити. Радіо, зі всією свідомістю значіння, яке воно має у суспільности, намагається цей конфлікт вирівнати шляхом можливо кращого задоволення суперечних потреб. Треба віддати місту з радіевої програми те, що йому належиться — і віддати селу те, чого воно домагається. Цей принціп можна бачити у кожній точці нової радіової програми. Вона складена так, щоби запевнити розвагу місту і користь селу. Тому міські слухачі повинні тямити і розуміти, що позбавлення їх на кілька хвилин радіової авдиції є лише дрібною жертвою людини, насиченої культурою, в користь того, хто її прагне. Ця жертва може є лише тимчасова, але покищо вона є конечна. Радіо на селі має вже натепер своїх 30 тисяч абонентів, тобто біля 150 тисяч слухачів. Це є армія поступу на селі. Це є чинник, що приймає з радія вищі інтелєктуальні цінности, кращі поняття про життя та працю. Кілька авдицій для них на протязі тижня, є лише мінімальним задоволенням їх потреб. Але власне тому це конечне задоволення потреб села у радіовій програмі не повинно викликати нарікань. Є потішаючим явищем, що саме кількість слухачів на селі та у містечках зростає найшвидше. Там є нерозроблене поле діяльности для радіофонії, яке почали розробляти не так давно і то з блискучими наслідками. Це є наслідки доцільно перепровадженої акції знижки абонаменту та пропагандової акції, спертої на суспільних засадах. Що місяця на селі прибуває більш менш 7.000 нових абонентів радія. У селах і містечках працюють вже тепер інструктори, вишколені на спеціяльних курсах радіового приспосібления. Це повні ентузіязму молоді люди, що працюють не для матеріяльної вигоди, але у зрозумінні ідеї поширюють великий спорт слухання радія. Хоча на разі акція обіймає лише центральні воєвідства, таких курсів відбулося вже біля 50 з трьома тисячами учасників. Не можна забувати, що щойно розпочата акція радіофонізування шкіл є продовженням та розвиненням ідеї радіофонізації села. Відбірник у школі — це передусім виховування радіового слухача, від наймолодших років, виховування його в цілях вмілого користування радіовою програмою для себе та найближчих осіб. Молодь призвичаєна до радія залишиться йому вірною назавжди. Майбутнє радія є у розповсюдженні його на селі та у малих містечках. Тепер ми наближаємося до сезону, який до деякої міри цю акцію припинить, але майбутня осінь принесе дальші додатні наслідки. Один раз зроблений досвід переконав про величезні можливості.

— **Новинки Держ. Льотерії.** Дня 5. ц. м. відбувався в Генер. Дирекції Держ. Льотерії пресова конференція, на якій дир. Ст. Маркус познайомив присутніх зі змінами, введеними до 33 Держ. Льотерії. Найосновніша з тих змін — це нове додаткове цінкове тягнення, різне від 5-ої класи льотерії тим, що грач, який вигуває льос А-ої класи, матиме змогу виграти в цьому тягненні дарми ще, хоч і невелікі, але в передріздвяному часі дуже потрібні виграні по 100—200 зол., теж і більші, які виплачуватимуть колектори та Генер. Дирекція день після тягнення, що відбудеться 20. грудня ц. р. Тягнутимуть з чисел, що не вийшли в ніякій класі, а стягатимуть з них тільки звичайних 20 проц. для Держ Скарбу. Далі дир. Маркус повідомив 50-золотові виграні сказав, що вдійсності не що інше, а ставки дають змогу грачеві без великого ризику пробувати дальшого щастя на льотерії та не впливають ніяк на змогу добути й більші виграні. Нарешті зарепрезентував дир. Маркус представникам преси нове льотерійне колесо, красвого виробу, що прийде на місце дотеперішнього, яке 100 літ уже виконує свою службу. Воно краще тим, що вимішує краще звитки з числами та є в постійному русі, а тим самим не дозволить уже нікому жалітись, що числа недокладно перемішані, як досі було не, коли колесо кожний раз зупиняли, коли не робила сирітка.

Листування Редакції.

„К. в. З." Вашу цінну статтю отримали. Дякуємо.
Редакція.

З найліпших найдешевші і свої рідні це ПАПЕРЦІ і ТУТКИ

150 шт. за 30 гр. „КАЛИНА"

Фабрика в Тернополі. Фабричний склад: Львів, ул. Вляхарська 11.

Можна дістати в кожній крамниці!

Із судової салі.

ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО О. У. Н.

Дня 5. квітня ц. р. відбулася в луцькому окружному суді розправа проти 22-літнього Василя Петрука і 19-літнього Олексія Цесюка з с. Жидичина б. Луцька, обвинуваченних у приналежности до О. У. Н., а зокрема В. Петрука, що писав і вислав був. православному парохові Жидичина П. Пятаченкові анонімний лист з вимогою зложити 50 зол. на О.У.Н. Після двогодинної розправи суд засудив: **В. Петрука на 4 р°ки й 6 місяців вязниці, Цесюка — на 3 роки**, обох з позбавленням гром. прав і врахуванням слідчого арешту. Боронили: Петрука — адв. С. Підгірський з Ковля, Цесюка — адв. Скабалом з Луцька.

ЗНЕСЛИ ПРИПИНЕННЯ КАРИ.

Окружний суд у Рівному відкликав завішення (припинення) кари: Михайлові Медвицькому Раїсі Зілінській (півтора року вязниці), Андрієві Лобарові, Евгенії Трачуківній, Варварі Шереметівній і Галині Козубській (дім поправи). Всіх їх засуджено 20. грудня 1933 р. у відомому процесі „Юнака", але суд кару їм тоді був припинив. Постанову свою суд мотивує тим, що засуджені „але поводились". Засуджені внесли скаргу до апеляційного суду в Люблині, але звідти прийшло рішення відмовне, себто присуд окружного суду затвердили.

З кіна.

КІНО „КОПЕРНИК": „ЛЮДИНА, ЩО ПРОДАЛА ГОЛОВУ".

Цікава тема: талановитий бідний журналіст причиняється до незвичайної популярности одного богатого газетного підприємця, пишучи від його іменем. Виступає він проти великих фабрикантів зброї, що для власного інтересу пручь до війни, щоб збувати свої вироби. Власник соціялістичного денника придбавши вже ім'я та гроші своїми статтями йде на компроміс з підприємцями зброї. Вибухає війна. Журналіст, що продав свій талант — теж іде на фронт. Після довгого часу довідується він там випадково про деякі закулісові нитки інтриги, якою опутав його колишній працедавець. Вирішує теж підозріння щодо його жінки, яку він безмежно кохає. Технічно фільма має одну важну похибку: в ній бачимо те, що оповідає герой цієї трагедії, а оповідає він теж те, чого він ніяким робом не міг бачити ані навіть знати. Але глядач може і не примітити цього серед живої акції. Лише добрі, хоч мало відомі актори.

ДИВОГЛЯДИ.

ГРАМОФОН У ШТАНАХ.

Один лондонський винахідник збудував малесенький грамофон, який назвав кишеньковим. Важить цей грамофон 220 грамів і можна носити його зі собою на вулиці. Дома, чи підчас проходу, коли хтось нудьгує, можна закрутити собі грамофон і слухати. Як буде виглядати вулиця з такими тисячами розспіваними грамофонами — жах подумати.

КОРИСТЬ ІЗ ВЯЗНИЦІ.

У Мадриді засудили відомого купця Гонзалєса за фальшиве банкрутство. Сидів Гонзалес у вязниці і вичитів повістку, що якесь видавництво розписало конкурс на повість за 10.000 песет нагороди. Сів, написав повість і вислав рукопис, очевидячки анонімово. Дістав першу нагороду. Тепер він славний. Уже написав до міністерства справедливости прохання, щоб йому дарувати кару. Коли обіцяє, що не буде вже торгувати, а писати романи, певно його звільнять.

РІДНА ШКОЛА БУДУЄ ОСНОВИ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ МАЙБУТНОСТИ!

Дописи.

КАЛУШ.

Конкурси хорів і драматичних гуртків. З ініціятиви філії „Просвіти" в Калуші відбуваються в окрузі цієї філії конкурси хорів і драматичних гуртків, що існують при читальнях „Просвіти". Читальні поділені на 6 районів по 5—6 пересічно. Досі відбулися змагання в 4-ох районах, а саме: 24. II. п. р. в Новиці з участю читалень з Угринова Старого, Угринова Середнього, Завою і Новиці. Вирішено хор з Угринова Середн. і драм. гуртох з Новиці. Дня 10. III. в Загірю, участь брали Хотінь, Загіря і Калуш. Вирішено: хор з Хотіня і драм. гуртох із Загіря. Дня 17. III. в Голині з участю Пійла, Довгої Кал., Тужилова, Голиня, Кропивника і Сівки Кал. Вирішено: мішаний хор з Тужилова і драм. гуртох з Голиня. Дня 24. III. в Підгорках з участю Студінки, Вістової, Мислова і Підгорок. Оба перші місця і за хор і за драм. гуртох дістала читальня з Підгірок. Після закінчення змагань, які мають ще відбутися в районі Небилова і Завадки, всі вирішені хори і драм. гуртки візьмуть участь у кінцевих, остаточних змаганнях в Калуші.

Закінчення господ.-ветеринарного курсу у Новиці. В минулому місяці покінчився 6-тижневий господарсько-ветеринарний курс у Новиці, зорганізований спільними заходами філії „Сільського Господаря" і Районової Молочарні в Калуші. Курс цей покінчило 42 учасників з 27 місцевостей калуського повіту. Поруч загальних відомостей про раціональну господарку, справу пашних рослин, штучні пожні, садівництво, багацько місця присвячено годівлі рогатої худоби, її нехугам та практичній контролі молочности. Референтами були: інж. П. Дубрівний, інж. О. Мельникович, вет. лікар П. Кулиняк і проф. Л. Король. Переведений перед окремою комісією іспит виявив високий рівень курсу, при чому курсанти, що ледво покінчили сільську школу, з повним зрозумінням розв'язували навіть дуже складні задачі. Контроли молочности, переведена на відступлених деякими новицькими господарями коровах, дала за короткий час (3 тижні) дуже гарні, заохочуючі висліди. Напр. корова господаря Ю. Поповняна збільшила під впливом контрольованої годівлі з 9·9 кг. молока при 2·2% товщу на 13·6 кг. молока і 3·9% товщу. На основі обрахунку поголів'я корова збільшити власникові дохід з 18 зол. на 120 зол. річно. Очевидно, що при кращій тваринній матеріяді висліди можуть бути куди більші. На основі підрахунків рентовности теперішніх рільних господарств самі курсанти доходили дедукційною дорогою до висновку, що збіжева господарка, яка погодовно панує по наших підкарпатських господарствах, не оплачує, тож треба в підкарпатських умовинах переходити до куди рентовнішої годівельно-пашної господарки. Тому й Районова Молочарня задумує завести контрольну годівлю корів по селах свого району, в початку у двох-трьох; переводитимуть її під наглядом Рай. Молочарні абсольвенти курсу як контрольори асистент. В цей спосіб найде курс і своє практичне пристосування.

ЧОРТКІВЩИНА.

Конкурс хорів та амат. гуртків при читальнях. Філія Т-ва „Просвіта" в Чорткові улаштовує в нашім повіті конкурс хорів та амат. гуртків за першенство. Треба не завдячувати новому видінові й урядовцеві, які енергійною працею хочуть постаратися наш повіт на різні з іншими. Дотепер поділено повіт на такі райони: 1) Район Улашківці, в якому конкурс хорів відбудеться дня 21-го квітня. 2) Район Полівці, в якому конкурс хорів відбудеться дня 5-го травня, а конкурс аматорських гуртків дня 2. червня. 3) Район Бичківці, в якому конкурс хорів відбудеться дня 12-го травня, амат. гуртків дня 9. червня. 4) Район Шманьківчики, в якому конкурс аматорських гуртків відбудеться дня 16. червня. Кінцеві змагання в Чорткові будуть оголошені окремо.

Свято Крут. Заходами „Молодої Громади" в Чорткові відбулося 8. квітня п. р. свято в честь полеглих у бою під Крутами. Свято почалось жалібною панахидою за полеглих борців, що її відправив о. Теодор Чубатий, парох Чорткова, в асисті оо. Добрянського і Дзоби в місцевій церкві на Вигнанці. Підчас панахиди співав хор „Чортківського Бояна". Після панахиди відбувся в салі „Сокола" концерт при співучасти мішаного хора „Чорт. Боян" і мужеського хору з Чорткова. Хор „Боян" під батутою дир. Володимира Масевича відспівав „Вкраїно Мати" і „Засяло сонце золоте". Продукції „Чорт. Боян" випали дуже добре і виявили справність та певність диригента й поміч співання хору, хоч заважала ще непевність деяких співаків; ця непевність треба брати на рахунок тих хористів, що ті непевні себе на сцені хористи не приходять точно на проби і тимсамим лиш завдають диригентові більше праці та задержують поступ у праці „Боян". Члени „Боян" повинні занести в себе рішуче більше дисципліну й точність. Мужеський хор під батутою п. Маркяна Струка відспівав „Коли Ви вмірали", „Вихрі" і ще стрілецьких пісень. Гайворонського. „Прометея" і „За рідний край". Диригент вложив дуже багато труду над вивченням того молоденького хору, що у нас щойно тепер зорганізувався. Крім кількох старших хористів з „Боян" вступили до мужеського хору самі молоді люди, що з них одні співали досі в хорах дуже мало, інші щойно вперше. Та завдяки завзятості диригента хор міг вже виступити на сцені і крім „Прометея" всі вичислені пісні відспівав без замину; що більше — силою голосів, видержанням темпа та закінченням пісень викликав просто захоплення серед слухачів. Слабше випав тільки „Прометей". Та це й не за трудна для такого молоденького хору, що стає на сцені. І цією маленькою невдачею хористи не сміють зражуватись. Навпаки — треба працювати витревало дальше; а певно мужеський хор дорівняє „Боянові". На дальшу програму свята зложилися: промова п. Коржана Михайла зі Львова і деклямації „Крути" та „Бій під Крутами". „Крути" деклямував п. Дусан з Гадиконець, „Бій під Крутами" п. Лідія Носкова з Чорткова. Обі деклямації виголошено з великим зрозумінням і чуттям. Промова п. Коржана була багата змістом, зате виголошена не-потрібно. Цьогорічне свято Крут випало в Чорткові багато імпозантніше, як у у попередніх роках.

—o—

СПОРТ.

ЧУВАН — УКРАЇНА.

Змагання переможця Чуваш з Україною за мистецтво Окружної Ліги відбудуться в неділю 14. п. м. на гриші Погоні. Початок: год. 11-30 передпол.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Субота, 13. IV. год. 7·30 веч. „Небожеська комедія".

Неділя, 14. IV. год. 3·30 веч. „Перенесини".

Неділя, 14. IV. год. 7·30 веч. „Небожеська".

Театр Різнородностей.

Субота, 13. IV. год. 7·30 веч. „Подружній метч".

Неділя, 14. IV. год. 7·30 веч. „Подружній метч".

Кіна.

АДРІЯ: „Загляда світа" Гаррі Піль.

АПОЛЬО: „Недокінчена симфонія".

АТЛЯНТИК: „Московські ночі".

ВАНДА: „Кавальнада".

ГРАЖИНА: „Вероніка" (Фр. Ґаль).

КАСІНО: „Весела вдова" оперетка Легара (з Мор. Шевальє та Макдональд).

КОЛІСЕЙ: „Двобій жінок" і ревія „Весна, гріх і сміх".

КОПЕРНИК: „Людина, що продала голову".

МАРУСЕНЬКА: „Клеопатра".

МІРАЖ: „Нана" з Анною Стен.

МУЗА: „Весняна парада" (Фр. Ґаль).

ПАКС: „Віряткo" та тижн. ПАТ-а.

ПАЛЯС: „Антеo - поліцмайстер" (Дима).

ПАН: „Велика парада", кольоране „Мікі Маус".

РАЙ: „Карієка".

СВІТ: „Мікі Маус", „Новочасний Робінзон Крузо".

СОНЦЕ: „Небесні птахи" та ревія.

СТИЛЕВЕ: „Двобій зі смертю" і ревія.

УТІХА: „Віка Віхя!" та ревія.

ХІМЕРА: „Четирьох джентельменів" і Бастер Кітон.

Закордонне радіо.

Субота, 13. квітня 1935.

Відень (506,8) 12·00, 13·15, Симф. концерт, 17·00 Діточий хор, 19·25 „Продана наречена" опера Сметани, **Братислава** (298,8) 17·15 Форт. реціталь, 18·05 Скрипка, **Прага** (470,2) 10·15, 15·55 Сальон. й легка музика, **Париж** (1648) 20·25 „Мальвіна" оперетка Гана, **Білгород** (437,3) 20·00 Оп. арій відсп. Івич, **Берлін** (356,7) 20·10 Вес. муз. вечір, **Гайльсберг** (291) 19·25 Солісти (спів, форт.), **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. вечірка, 20·10 Вечір Павла Ліпка, **Лайпціг** (382,2) 16·10 Форт. реціталь, 20·10 „Гаспароне" оп. Міллекера, **Мінхен** (405,4) 12·25 Популярна музика, 18·35 Славні конц. етюди, **Будапешт** (550,5) 12·05, 15·30, 17·20 Музика, 18·30 Спів, 20·30 Скандинавський вечір, **Міляно** (368.6) 17·05 Симф. концерт, 20·45 Опера, **Рим** (4208) 13·05 Легка музика, 21·00 Опера.

Неділя, 14. квітня 1935.

Відень (506,8) 11·45 Симф. концерт, 12·55 Легка музика, 17·35 Смичк. квартет, 19·10 Твори Ів. і Йос. Штравса, 22·30 Арії, пісні (Розенде сопр.), **Братислава** (298,8) 17·55 Твори Лайоша Бургена, **Брно** (325,4) 10·00 Весн. мельодії, 17·50 Бах, Гендель, **Прага** (470,2) 12·15 Військ. орх., **Париж** (1648) 16·00 Солісти (муз., сп.), 18·40 Сп. реціталь, 20·00 Давні й нові пісоньки, **Білгород** (437,3) 18·20 Пісоньки, 20·00 Сербський вечір, **Ковно** (1935) 20·05 Спів, 21·45 Бетовенівський вечір, **Берлін** (356,7) 12·15, 13·10 Концерт, **Франкфурт** (251) 18·30 Спів, 20·00 „Польська кров" оп. Недбаля, **Гамбург** (331,9) 19·00 „Стабат Матер" ор. Перголезія, **Кельн** (455,9) 10·00 Молоді композитори (муз. сп.), 21·00 „Ніколяй в Італії" оп. авд. (солісти, хор, орх.), **Лайпціг** (382,2) 17·00 Саксонська авд. (сп., муз.) **Будапешт** (550,5) 15·30 Циг. музика, 20·05 „Фіяна з Монмонтру" оп. Кальмана, **Міляно** (368,6) 22·00 „Ель дуо ді Ль'Аффрікана" муз. казка Кавальєра, **Рим** (420,8) 11·00 Богослуження в базиліці, 17·00 Симф. концерт, 20·45 „І вагабонді делля стелле" оп. Руллія.

Львівське радіо.

Субота, 13. квітня 1935.

6·30 Ранішня авд., 7·50 Прант. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Веселі співаки виконавці іт. опер — із гр. пл., 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. денник, 13·05 Концерт орх., спів, 13·45 Польська морська торговля, 13·50 Експорт, 13·55 Біржа, 14·00 Легка музика з гр. пл., 14·45 Концерт легкої музики, спів, 15·30 Рецитації вес. прози: фрагм. із повісти Т. Єжа „Історія про праліда", 15·45 Концерт симф. орхестри, 16·30 Техн. скринька, 16·45 Чвертьгодинка скр. романсів у супр. форт., 17·00 Лещко — город Лещинських і Сулковських, 17·10 Найновіші гр. пл., 17·50 Про білого ведмедя, 18·00 Від коминарчика до годинникаря, вес. авд. для дітей з муз., 18·30 Фейд. „Два покоління", 18·40 Сільва рерум, мист. життя, 18·45 Пісоньки з гр. пл., 19·15 Львівські вечорі Літ. Пам'ятника, 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Спів у супр. форт., 19·50 Актуальний фейлетон, 20·00 Вислід льв. фільмового конкурсу, 20·10 Муз. гутірка, 20·15 Симф. концерт; у перерві: „Як працюємо". „Домашнє господарство мандрівної сирині", 22·30 Літ. часопись, 22·45 Льожа Глумливців „Діди з під церкви", 23·20 Легка музика.

Неділя, 14. квітня 1935.

9·30 Ранішня авд., 9·30 Богослуження рел. музика з гр. пл., 11·15 Трансм. з Лайпціґа: „Жалібний гимн" Гендля, 12·15 Сільва рерум, театр. репертуар, 12·25 Орат. концерт (муз., сп.), 14·05 Найгарніша гр. пл., 15·00 Хліборобська скринька, 15·15 Музика з гр. пл., 15·22 Огляд ринків рільн. продуктів, 15·35 Популярна музика з гр. пл., 15·45 Значіння управи пастівних ростин для самовистарчальности господарств, 16·00 Концерт солістів, 16·40 Рецит. прози „Пані Словацька" (з кн. Волошиновського „Словацький"), 17·00 Концерт сальон. музики, 17·40 Віршики Тунима для дітей, 17·50 Йорданівський городець, 18·00 Фольклор Америки (сп., муз.), 18·45 Життя молоді, 19·08 Шубертова музика з гр. пл., 19·45 Подорожуймо: „Лібія, воскресший твір цезаріз", 20·00 Легка музика, 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 На веселій льв. хвилі, 21·30 Франц. католицька повість, 21·45, 21·46, 22·00 Спорт. вістки, 22·05 Реклям. концерт, 22·15 Концерт сим. орх., спів, 23·05 Концерт сальон. орхестри.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·28—5·30 зол.

Нім. марка 1·98—2·05, фр. франки 34·80—35·05, шв. франки 171·50—172·00, фунти стерлінги 25·50—25·80, австр. шилінги 98·00—99·50, чеські корони 21·70—22·00, рум. леви 32·50—34·00, ліри 43·50—44·50.

Золото: Долари 9·00—9·08, Франки фр. 34·40—35·80, Дукати 82·00—82·80, Корони 36·60—36·80, Рублі 46·00—47·50. 1 гр. 5·92·44.

Срібло: Корони австр. 0·32, Рублі 1·40, Фльорени 0·85, 1 гр. ср. 0·07—0·08.

Премівки.

Долярівки 53·00—54·50, Інвестиційн 108·00—112·00, Будівельна 45·50—47·00.

ЗБІЖЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська льоко Львів від до від до

Гречка на мливо 17·25—17·50

Інші курси незмінені.

ШНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 12. квітня п. р. кооперативам платив за:

	льоко Львів.
1 кг. масла франко магазин	2·75 зол.
1 л. молока	0·16 „
1 л. сметани	0·80 „
1 кг. лещ	2·25—2·30 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло, молоко, сметану та яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 12. квітня п. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомисарні „М. С." у Львові, (вул. Декарта ч. 4):

Курята		за 1 кг.	2·50 зол.
Молоді кури	І. кл.	„	0·90 „
Старі	„	„	0·75 „
Підгодов. індики		„	1·10 „
„ індички	„	„	1·30 „
Пантарки	„	„	1·30 „
Молоді голуби за пару			0·50 „

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного достанця.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Ванни, насіди, бані поручає найдешевше Войтіх Заяць, Оссолінських 14. 10-10

Печатки кавчукові та металеві для парохіяльних урядів, читалень, кооператив та ін. виконує найдешевше Макс Гінзерман, Львів, Сикстуська 19, телефон 215-08. 1358 1—12

Дешевий, сонячний покій і кухня, І. пов. електрика, вода. Богданівка, Орая 11. 1361 1—7

ОГОЛОШЕННЯ.

Представників

на Львів і поодинокі повіти, що виконували би одночасно функції аванзитора, кольпортера та інкасента, на знаменитих умовах, приймемо велике видавництво. Вимагані першорядні референції та порука за інкасо. Оферти слати до Адміністрації „Діла" для „Репрезентант".

Українські — польські

Машини до писання

вживані та

ВІЧНІ золоті ПЕРА

поручає 220 1—4

„Машинополь", Львів, Сикстуська 9.

ВОЛОДИМИР ОСТРОВСЬКИЙ.

СМІХ ЗЕМЛІ

Ціна 0·80 зол., з почт. перес. 0·95 зол.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол.	0.35
1 „ одношпальтовий в тексті і новинках	„	0·60
„ на першій сторінці	„	0·80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол.	0.15
купно, продаж, винаєм і т. п.	„	0·10
шукаючі праці	„	0·07

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	зол.	480—
„ „ 1/2	„	250—
„ „ 1/4	„	130—
„ „ 1/8	„	70—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10

Ч. 98 (13.996). Львів, неділя 14. квітня 1935. Рік LVI.

Поштова оплата оплачено ryczałtem.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Перемога флямандців у Бельгії.

Рівноправність флямандської мови з французькою.

БРЮСЕЛЬ, ПАТ. Сенат прийняв проект закону, який вирішить вживання флямандської мови в суді. Закон касує дотеперішню перевагу французької мови в бельгійським судівництві. Тепер у флямандських судах урядовою мовою буде флямандська мова, у вальонських судах французька мова. У Брюсель обі мови будуть урядові.

Німеччина підпише пакт про ненапад.

ДРУГИЙ ДЕНЬ НАРАД У СТРЕЗІ.

СТРЕЗА, 13. 4. ПАТ. Вчора вечором оголошено такий офіціяльний комунікат. Делегати Британії, Франції та Італії під проводом Муссоліні радили від год. 9.30 до 1. вполудне. Пополудні наради тягнулись від год. 3.30 до 7 вечором. Дискусія велась цілий час над нотою Франції до Ліги Націй, у справі нарушення версайського договору після введення загальної військової служби в Німеччині. Крім того делегати обговорювали положення Австрії після експозе Муссоліні, східний і дунайський пакт.

СХІДНИЙ ПАКТ ПОГРЕБАНИЙ.

Пополудні мін. Саймон додав ще такі потрібні до свого реферату про неприхильне становище Німеччини до східного пакту.

БЕРЛІН, ПАТ. Німецьке інформаційне бюро повідомляє зі Стрези: Після реферату делегати запитали мін. Саймона, яке становище займе канц. Гітлер, коли інші держави підпишуть зі собою договори взаємної допомоги без Німеччини. Тому мін. Саймон звернувся до Берліна за новими інформаціями.

ВІДПОВІДЬ НІМЕЧЧИНИ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Райтер повідомляє зі Стрези: Німецький міністер закордонних справ Нойрат дав таку відповідь британському амбасадорові у Берліні. Канц. Гітлер далі вважає небезпечним східний пакт про взаїмну допомогу. Зате Німеччина візьме участь у пакті про ненапад навіть тоді, коли б поодинокі держави учасники такого пакту підписали між собою договори про взаїмну допомогу. Одначе Німеччина поставила таку вимогу, щоб договори про взаїмну допомогу і договір про ненапад творили два окремі пакти. Цю відповідь зреферував мін. Саймон на вчорашньому засіданні.

СТРЕЗА, ПАТ. На основі цих вісток большевицький східний пакт уважають погребаним. Зате для східної Европи вирінув новий пакт, спертий на основі про ненапад. Великодержави розглянувши можливости прийшли до переконання, що пакти про ненапад краще забезпечать мир, ніж большевицька система взаїмної допомоги, яку Москва назвала східним пактом.

ПЕРЕД НОВОЮ КОНФЕРЕНЦІЄЮ У ЛЬОНДОНІ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. На вчорашнім засіданні Муссоліні склав заяву у справі незалежности Австрії. Італія і Франція підготовляють спільний проект, який гарантував би незалежність Австрії. Його предложать Німеччині. Сподіються, що нова конференція всіх зацікавлених держав відбудеться у Льондоні.

Перед поїздкою між. Ляваля до Варшави і до Москви.

ПАРИЖ, ПАТ. Авас повідомляє зі Стрези: Після засідання Ради Ліги сверщу мін. Лаваль поїде до Варшави, опісля до Москви, де підпише французько-большевицьку конвенцію. Одночасно британські міністри переговоруватимуть з кермачами німецької політики: від цієї відповіди залежатиме дальший розвиток дипльоматичної акції в Европі.

Конференція міністрів трьох прибалтійських держав.

РІГА, 13. 4. ПАТ. Конференція представників міністрів закорд. справ трьох прибалтійських держав тягнулась тільки один день. Після нарад не оголошено комунікату. Латвійські кола заявляють, що темою нарад була справа установлення черги нарад найблизької конференції. Остаточний черги нарад найблизької конференції. Остаточний черги нарад найблизької конференції. Остаточний

НАЙНОВІШІ МОДЕЛІ
НАЙВИБАГЛИВІША РОБОТА
Найнижчі ціни у весняних жіночих
плащах і костюмах
у фірмі
НАЙКРАЩА ЯКІСТЬ
НАЙБІЛЬШИЙ ВИБІР
МОЛДАВЕР
ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА ч. 17. І. пов. Телєфон 246-56.

Через те, що він чудодійний і від усіх страждань, то зрозуміла річ, і дорогий. Селянська калькуляція дуже проста: краще заплатити дорого, але раз і вилікуватися самому від усякої напасти, ніж їздити раз-у-раз до лікарів, платити за звичайні ліки й не мати певности, чи поможуть, (бо — звичайні, не чудодійні.

А селянин дійшов уже до того щабля, що вже чуває, що урятує боже хіба чудо. Отже самопали ліки й платили десятки золотих.

Третьою „єгипетською карою" є спасителі вже не тіла, а душі — різні „апостоли" нових, незнаних тут досі релігій, починаючи від безчисленних сект і кінчаючи „народовим косцьолом" та українським лютеранством. Перефразувавши відомі слова евангелія ось: „одним духом не житиме людина", „проповідують" вони і тими проповідями заробляють на хліб щоденний і дещо до хліба.

Пятою „карою єгипетською"...

Стримуємося від перечислювання їх, бо список витягнувся би до безкраю.

Крім згаданих „єгипетських кар" Волинь має нарешті й дошку рятунку. Перекинули й сюди аж з Варшави. Кажемо про „Звйонзек Związek Małorolnych Rzechipospolitej Polskiej", (так звучить повна фірма), якого головна рада у Варшаві зав'язує зв'язки з повітовими секретаріятами та їхньою рятунковою акцією.

Маємо у руках відозву цього „звйонзку" (польською мовою) і читаючи її ледве стримуємося від зворушення й сліз. Скільки благодаті несе він нашим бідним селянам! І всього за 12 зол. річно! (Порівняймо: уділ у кооперативі 5 зол., член. вкладка до „С. Господаря" річно 1 зол. і т. д.).

Але слухаймо про ці благодаті:

„Звйонзек" веде боротьбу за нові права, за зміну рільного устрою, за *негайне вивласнення великих дворських обшарів без відшкодування (!)*, за звільнення „хлопів" від ярма злиднів, за замістію, віддовження, зменшення податкових тягарів, підвищення цін на продукти, обниження цін промислових виробів, боротьба проти капіталістів, звільнення господарств до 5 га від усіх податків, за хліб і працю. А до того ще: організує правну оборону, дає подання, дає поради і т. д.

І все це тільки за 12 зол. річно (можна ратами).

Осліплені цією благодатю селяни, надіючись на таку расну небесну манну — господарську, соціяльну, правну, податкову і т. д., витягають з кишені останні золотівки й дають. І тим більше, що так гарно до них промовляють: „Товаржиште і Обивателе Хлопі" та все даватимуть даром (12 зол. не рахується).

На нещастя, маємо скептиків, які й цю благодать зараховують до „єгипетських кар" і то найстрашніших, бо облудних і брутальних. Ці скептики навіть подають докази:

Нетаїчами тих спасителів селянства (за 12 зол.) часто-густо є найгірший елемент, що вже понаривав дядьків у характері представників різних фірм (один, вдається, з Дубна, здефравдував ці золотівки й утік до другого міста, де намагався покінчити самогубством). Стягнувши „виписи" до „Звйонзку" ті люди вдруге й не показуються в селах. Обіцяють неможливі речі, як напр., у с. Л—ві, де втягнувши кільканадцять дурніших селян, годували їх надією, що поможуть їм дешевше списати „купчу" на землю, що її дістали з парцеляції в поміщика.

Отже, що це є: благодать, чи справді чергова „єгипетська кара"? Але чому тоді улещують роботу агентам цих спасителів деякі солтиси, ба навіть учителі? Може би відповідні чинники влади розглянули ці дивні історії..

Senex.

Кераміка склад порцеляни і скла
у Львові при вул. Галицькій 5. в подвірю (365 1-3
під управою ОЛЕКСАНДРА ОНИСЬКА
поручає товари по найдешевших цінах.

Замовлення приймає „Нар. Торговля".

Діяльність Сокільської Організації в мин. році.

Напередодні Загальних Зборів Сокола-Батька.

В неділю 14. ц. м. відбудуться звичайні річні Загальні Збори Сокола-Батька у Львові. З цього приводу цікаво буде приглянутись ближче праці централі сокільського руху на наших землях за минулий (1934) рік.

Старшина Сокола-Батька відбула в 1934 р. 45 засідань, що свідчить найкраще про інтенсивну працю в Товаристві, яка, як знаємо, велася в дуже несприятливих обставинах. Старшина присвятила багато зусиль і накладу енергії для сконсолідування сокільської організації внутрі й назовні, започатковуючи схему сокільської ривалізації поодиноких гнізд у краю.

ЧЛЕНИ ТОВАРИСТВА.

Товариство мало з кінцем 1934 р. 254 членів фізичних і крім цього 59 замісцевих, разом 313 членів. У 1934 р. прибуло 81 членів, 12 виступило, 6 виключено і 3 померло. До Т-ва належали як члени майже всі сокільські гнізда краю як особи правні. Чл. вкладка для фізичних членів була 1 зол. місячно, для сокільських гнізд 8 зол. річно. Вплатили вкладки: 133 членів фізичних точно і 121 частинно. В 1934 р. вплинуло до канцелярії С.-Б. 1.511 писем, вислано 978. Крім цього вислано 2.621 обіжників.

СОКІЛЬСЬКІ ГНІЗДА.

Щодо сокільських гнізд у краю, то в звітовому році було діяльних гнізд 220. Окрім цього є ще ок. 150 сок. гнізд недіяльних, яких не можна ніяким способом спонукати до праці, і відновлення діяльности. В мин. році через брак статутів не основано ніодного гнізда. Натомість влада розвязала у львівськім воєвідстві 1 гніздо (Городок), у станиславівськім 3 (Верінь, Рунгури, Тяпче) й 1 в тернопільськім (Орлів). Можливо, що є ще деякі випадки розвязання гнізд одначе дотичні гнізда не повідомили про це централі. Подавані причини розвязання опираються на давніше практикованих зразках, що гнізда ведуть військові вправи, а також, що гуртували шкільні діти. Треба згадати, що напередодні Здвигу завісила влада кілька гнізд у повітових містах, як Рогатин, Долина, Чортків та вкінці ствердила деяких відпоручників, полишаючи тимсамим сокільські гнізда в деяких повітах без проводу. Цікавий випадок маємо з гніздом в Дубні, пов. Ланцут, де староство завісило діяльність сок. гнізда ще 8. II. 1934 р. і коли старшина цього гнізда, опираючись на приписі закону про т-ва хотіла його відновити, староство трикратно його завішувало аж дотепер.

ХТО ПРАЦЮЄ В СОК. ГНІЗДАХ.

З присланих 155 звітів з діяльности за 1924 р. виходить, що ті гнізда гуртують членів вище 30 років життя 1.728 побратимів і 158 посестер, членів від 18—30 років життя 6.388 побратимів і 2.407 посестер та учасників від 14—18 років життя 915 хлопців і 926 дівчат. Разом 155 гнізд гуртує 12.522 осіб, себто пересічно на кожне гніздо припадає 80 осіб. Справа збільшення числа членів у сокільських гніздах виказує з року на рік поправу, бо в 1932 р. припадало на гніздо 63 одиниць, в 1933 р. 73 одиниць. Ті 155 гнізд приняли в 1934 р. 3.493 нових членів, а вичеркнули 1.096 членів. Зовсім зле представляється справа вирівнювання членами членських вкладок до гнізда, бо лише 6.353 осіб, значить ок. 50 прц. зорганізованих одиниць виконало свій обовязок. Тут треба ще вложити багато енергій, бо плачення вкладки є підставою сокільської дисципліни. Зовсім лихо моється також справа руханкових одягів, бо лише 1.455 осіб має їх, або ок. 12 прц. Руханкових гуртків мають гнізда обмаль: 12 коней, 22 поручок, 30 дручків і 6 інших. Пересічно припадає один руханковий прилад на 2 гнізда.

У звязку з підготовою до Здвигу гнізда присвятили в 1934 р. більше уваги сокільському тіловихованню, як попередніми роками. Одначе програма тіловиховання у гніздах надальше обмежувалася переважно до переведення писових вправ вільноруч і лише в малих виїмках стояла на дійсно сокільськім рівні. Поруч це гнізда займалися ще культурно-освітньою працею в аматорських гуртках, концертах, відчитах, курсах для неграмотних, тощо.

Повну членську вкладку в 1934 р. вплатило 99 гнізд, частину 15 гнізд.

З присланих звітів виходить, що головами гнізд були: у 58 прц. селяни, 12 прц. ремісники й робітники, 8 прц. студенти, 6 прц. прив. урядовці, 6 прц. священики, адвокати й лікарі, 5 прц. купці і промисловці і 5 прц. інші. Начальниками і справниками було: 56 прц. селян, 19 прц. ремісників і робітників, 1 прц. адвокатів і лікарів, 4 прц. прив. урядовців, 13 прц. студентів, 5 прц. купців і промисловців, 2 прц. інших звань.

ПЛЯН ДІЯЛЬНОСТИ НА 1935 РІК.

Для гнізд опрацьовано на 1935 р. плян діяльности, який має на меті оздоровити відносини в сокільській організації, виробити дисципліну й виховувати членів у розумінні сокільських ідей та двигнути діяльність сокільських гнізд. Почавши від грудня 1934. висилає Сокіл-Батько щомісяця до кожного гнізда обіжники, у яких є намічена праця на кожний місяць та долучений реферат про сокільське виховання. Плян праці є так побудований, що він можливий навіть найслабшому гніздові до виконання. Найбільше уваги присвячено там сокільському тіловихованню, бо це головна ціль сокільського руху. Із виконанням пляну праці переводиться рівночасно суперництво між гніздами краю за першенство. Всі гнізда беруть у ній обовязкову участь. На очах переводиться велика переміна у психіці соколів. Організаційна Секція С.-Б. відбула по Здвизі 10 організаційних поїздок у краю та 4 у Львові, головно на загальні збори гнізд. Окрім цього у Львові відбуваються раз у місяць сходини голов і начальників львівських гнізд.

При Т-ві працюють секції: руханкова, спортова (з гуртками: легко-атлетичним, спортових гор, ситківки, туристики, пливацьким, каюковим, пінг-понговим, боксерським, совгарським, і лещетарським, що був у дійсності окремою секцією). Крім того існував гурток організаційний та інструкторсько-судейський.

АКЦІЯ ВИКУПНА УКРАЇНСЬКОГО ГОРОДУ.

До Загальних Зборів (22. 4. 1934 р.) акцію викупна Українського Городу вів бл. п. надр. Ст. Стеблецький. По Заг. Зборах перебрали ведення цих агенд д-р Федів Ігор і Копач Роман.

Стан фактичний викупна Українського Городу представляється так: З цілого простору землі 65.149 м. кв. викуплено 42.429 м. кв., заадатковано і сплачується в піврічних амортизаційних ратах 9.772 м. кв., лишається ще до дальшого викупна 12.948 м² землі. Аморт. рати (10) розложені на час від 1. I. 1932. до 1. VII. 1936. включно. Всі зусилля звернені покищо на те, щоби прилбати на час відповідні фонди та заплатити біжучі рати. На 1934 р. припадали

дві рати, разом на суму 910 ам. дол. Лишаються ще до сплати 4 рати, разом на суму 1700 ам. дол. За 1934 р. зібрано на викупно Українського Городу 3821. 46 зол.

ПРЕС. ОРГАН ТОВАРИСТВА

Орган Т-ва „Сокільські Вісти" друкується пересічно у 1.200 примірниках. В мин. році вийшло 9 чисел. Це видавництво, на жаль, дефіцитове. В останніх місяцях слідно деяку поправу і зріст числа передплатників.

Отсе найважніші дані зі звідомлення Сокола-Батька за 1934 рік. При цій нагоді варто з мітити, що Українське Сокільство за границею зорганізоване в „Союзі Українського Сокільства за кордоном" з осідком у Празі. Пардубицях, Ржевницях, Брні, Ліберці, Буенос-Айрес, Ля Фальда і Кордоба. За кордоном виходять як місячники два українські сокільські часописи, а саме: „Український Сокіл" у Празі (ЧСР), виданий Союзом Українського Сокільства за кордоном та „Український Сокіл" в Аргентині, виданий сокільським гніздом у Буенос-Айрес.

Закарпаття.

УКРАЇНСЬКЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ОБЄДНАННЯ — НОВА ПОЛІТИЧНА ПАРТІЯ.

З українського аграрного тижневика „Земля і Воля" довідуємося, що деякі українські діячі на Закарпатті творять тепер українську політичну партію під назвою „Українське Національне Обєднання". Це булаб перша українська політична партія на Закарпатті, вповні незалежна від посторонніх чинників (бо всі інші тісно звязані з ідентичними чеськими партіями). В справі утворення Українського Національного Обєднання відбулася в неділю 7. ц. м. нарада української інтеліґенції в Ужгороді, де про потребу утворення на Закарпатті української незалежної партії референтувала відома діячка п-і Невицька. На нараді рішено виробити програму Українського Нац. Обєднання і приступити в найкоротшому часі до утворення нової партії.

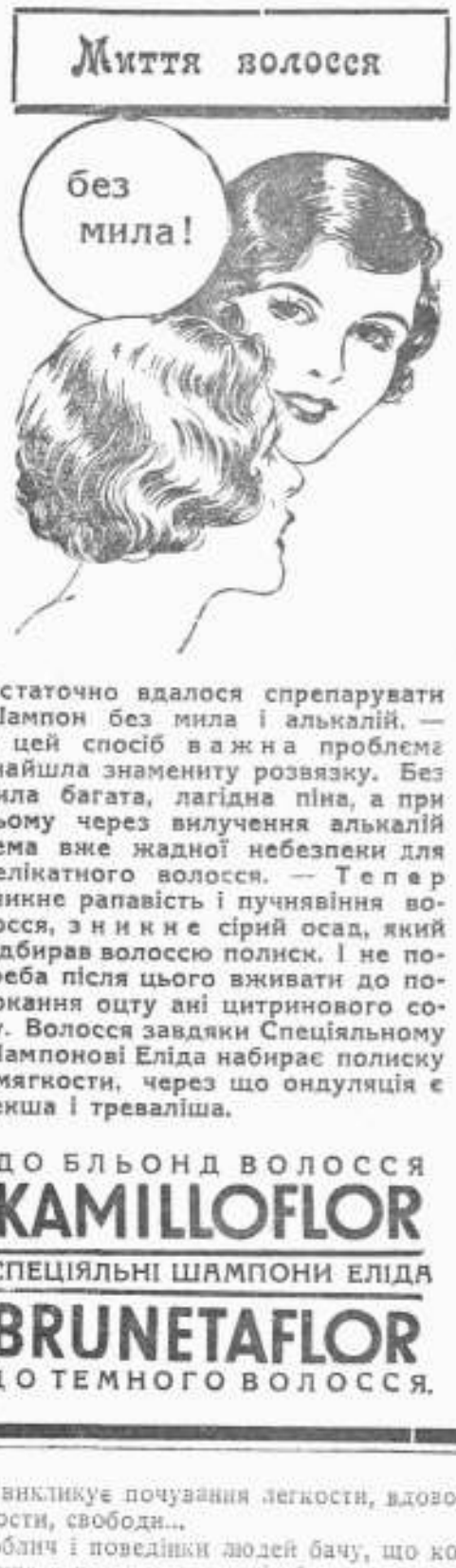
УКРАЇНЦЯМ — УКРАЇНСЬКА РАДІОСТАЦІЯ.

На конференції дня 15. березня ц. р. представники українських культурно-освітніх, політичних та громадських установ Закарпаття, як також представники преси, ухвалили постанову, в якій домагаються якнайскоршого збудування української радіостації в Ужгороді. При дотеперішній організації радіовисилання програм українське населення Закарпаття не лиш не має майже ніякої користи, але навпаки: терпить ще знущання над своєю рідною мовою, як це практикує кошицький відділ радіостації для Закарпаття. Висилка відбувається у незрозумілій населенню мові (московсько-словацькій мішанині), на що є повно нарікань. Конференція ухвалила вимогу, щоб тимчасово, доки не буде вибудувана українська радіостація в Ужгороді, як центрі культурного, політичного і господарського життя Підкарпатської Руси, відділ кошицької радіостації для Закарпаття був розширений таким способом, щоб крім денної хроніки зарезервовано денно найменше дві години для наших програм та відчитів.

ШЕВЧЕНКОВЕ СВЯТО В МУКАЧЕВІ.

7. квітня ц. р. філія „Просвіти" й Український Пласт у Мукачеві влаштували в городському театрі святочну академію, присвячену памяти Шевченка. Святочну промову сказав В. Потушняк, молодий енергійний громадянин. Сценічна картина „Тарас-дитина" подала видцям цікаві моменти з дитячих літ поета. Безумовно була публика захоплена ручними вправами шкільних дітей; дівчатка вправляли дуже гарно. Народні строї і наші прапори доповнювали цю поднебесну гармонію нашої надії і краси. Вправи хлопців рушницями були приємні для слухачів; видно було, як наша молодь шанує славну давнину нашого народу. Спів-присяга подавала рішучу віддяність молодих серць праці для здійснення всіх наших мрій. Співана пластовим хором „Гамалія" під дир. п. Свереняка була точкою чи не найкращою щодо значіння. Вірш, що його продеклямував Е. Галай, був відданий з переживанням. Шкільна молодь заспівала народні пісні і пересвідчила всіх, що українська пісня охоплює серця нашої молоді. Програма скінчилася „Заповітом".

Остання новина!

Остаточно вдалося спрепарувати Шампон без мила і алькалій. — В цей спосіб важна проблєма знайшла знамениту розвязку. Без мила багата, лагідна піна, а при цьому через вилучення алькалій нема вже жадної небезпеки для делікатного волосся. — Тепер зникне рапавість і пучнявіння волосся, зникне сірий осад, який відбирав волоссю полиск. І не потреба після цього вживати до полокання оцту ані цитринового соку. Волосся завдяки Спеціяльному Шампонові Еліда набирає полиску і мягкости, через що ондуляція є лекша і треваліша.

ДО БЛЬОНД ВОЛОССЯ
KAMILLOFLOR
СПЕЦІЯЛЬНІ ШАМПОНИ ЕЛІДА
BRUNETAFLOR
ДО ТЕМНОГО ВОЛОССЯ.

ГРИГОР СМОЛЬСЬКИЙ.

Берлін-Париж.

(Дві столиці)

Небагато думаючи скажеш: оба міста майже однакові. Такі самі вулиці, такі самі каменищі, двірці, підземельна залізниця та й навіть щодо числа населення і простору великої ріжниці між ними нема. А придивишся ближче — два окремі світи.

Це не проявляється у написах, тут у німецьких, там у французьких, ані в тому, що Берлін не має вежі Айфля ані церкви Нотр Дам та не видно в ньому стільки чужинців — передовсім мурнів і японців, що в Парижі, але відчуваєш це зразу в дусі й атмосфері обох столиць, що характеризують обі раси: германську і романську.

Навіть не треба оглядати цілого Берліна, а лиш станеш перейтися від шлеського двірця до мистане перейтися від шлеського двірця до мистане „Цісаря Фридриха", щоб відчути духа лаві „Цісаря Фридриха", щоб відчути духа лавею „Цісаря Фридриха", щоб відчути духа лавею „Цісаря Фридриха", щоб відчути духа лавею

З нашої кооперації.

КООПЕРАЦІЯ ПІДТРИМАЛА СЕЛО В НЕЩАСТЮ.

Саме рік тому, у Страстний Четвер 1934 р., страшна пожежа знищила 179 господарств у Денисові тернопільського повіту. В хатині на кінці села запалилася саджа, а що в тому часі був сильний буревій, то вогонь поширився дуже скоро і за пів години ціле село стояло у вогні. Про рятунок не було навіть мови. 800 мешканців села опинилося без даху над головою, без куска хліба й одежі. Крім худоби, майже нічого не вдалося врятувати. Розпука охопила нещасливих людей.

І саме в цім тяжкім нещастю показалося, що кооперативна ідея, ідея самопомочі та об'єднання, глибоко вже вкорінилася в душу нашого громадянства, зокрема селянства тернопільського повіту. На заклик Повітового Союзу і „Сільського Господаря" кооперативи сусідніх сіл негайно зорганізували поміч для погорілого села. Перші прибули під проводом кооператорів підводи з харчами і соломою зі села Плотичі. Привезли 300 пасок і 8 фір соломи. За ними пішли інші села. Разом 97 сіл цілої округи привезли свої жертви для потребуючого брата.

Доставлено разом 5.247 штук пасок приблизно ваги 15.741 кг., 8.481 штук яєць, 44.420 кг. збіжа, 1.013 кг. муки, 5.683 кг. бульби, 105 кг. мяса, разом привезено харчів около 67.366 кг., отже пересічно по 84 кг. на особу. В цей спосіб забезпечили наші кооператори погорільців не лиш харчами, але, доставивши насіння ярого збіжа, дали їм спромогу покінчити весняні засіви.

Також подбали і про худобу, бо звезли 421 фір соломи і 137 міхів січки. Збірка одежі дала 393 штук ріжної одежі. Крім того 283.91 зол. готівкою. Зокрема прийшли з видалною помічю наші кооперативні централі й інші установи, разом на квоту 613.25 зол.

Фабрика мила Центросоюзу жертвувала для погорільців 200 кг. мила, фабрика „Фортуна Нова" прислала для дітей на „Свято матері" 50 кг. цукорків, кооператива „Робітничий Дім" у Львові — 13 подушок і 30 штук одіння.

Для віднови садів дістав кружок „С. Г." в Денисові від садівничого заведення А. Терпіляка — Залуква, 200 чудових щеп черешень, від п. Ксинка з Хмелеви 10 оріхів-деревець і 25 овочевих кущів. Мотузярня ПСК в Копичинцях прислала негайно після пожежі 20 пар порядної упряжі, даючи спромогу погорільцям покінчити весняні роботи.

Великим порятунком для доставців Районової Молочарні був безпроцентовий зачет Маслосоюзу у висоті 1.000 зол. на купно грису для коров, наслідком чого стримано випродажу коров, бо було чим перетримати до зеленої паші. Доставили грис безплатно підводи з Гаїв, Березовиці і поблизьких сіл Тернополи. Пасічнича Спілка дала для перевезення грису 26 мішків.

Оттак спільними силами обединаних в кооперації громад урятовано 800 мешканців Денисова від загибелі.

В БОРЩІВЩИНІ НЕ ВИДНО ПОСТУПУ.

Борщівщина, один з найбогатших і найсвідоміших повітів Східної Галичини, в кооперації, на жаль, не робить великих поступів. Останні звідомлення з 33 перевірених у тім районі кооператив виказують, що тільки 46 проц. сільських господарств є скооперованих. В 1934 р. прибуло до тих кооператив всього 416 членів. Торги зменшилися у всіх кооперативах на 6 пр. Загальний більянс усіх кооператив виказує загальну страту на 887 зол. Виною тут мала кооперативна свідомість і брак фахових та ідейних проводів по низових кооперативах. Та є й добрі сторінки господарки кооператив цього району. Це в першій мірі зменшення боргів по кооперативах, загально на 13 проц. у порівнянні з 1933 роком, добре відношення власних фондів до чужих, яке не переступає відношення 1:0.22, та добра торговельна вірність Повітовому Союзові.

ПОВІТОВИЙ СОЮЗ КООПЕРАТИВ У ЖОВКВІ ПІДНОСИТЬСЯ.

Після довголітніх політичних та особистих сварів, які піджошували всяку працю в повітовім осередку кооператив у Жовкві, прийшло врешті в 1934 р., завдяки новій дирекції, встановленій Ревіз. Союзом, до поправи відносин у цій повітовій централі. Праця нової дирекції і під оглядом організаційним і під оглядом торговельним принесла гарні успіхи.

ПСК згуртував біля себе майже всі кооперативи ріжних видів району. В противенстві до 4 попередніх років — працьовано буджетово і більянс виказав надвишку. Обороти ПСК у всіх відділах помітно зросли (не зважаючи на загальну знижку цін на товарах). Розбудовано відділ сільсько-господарських продуктів та артикулів с.-госп. потреб. Зрозуміння ваги кооперативної надбудови для піднесення хліборобського стану села взяло верх, низи зуміли оцінити працю ПСК та його теперішнього проводу. Торговельна вірність низових кооператив до ПСК добра; також і ПСК не спроневірився в торговельній вірности супроти ЦС. Обороти в продуктах зросли о 87 проц. (яйця) і 117 проц. (збіжа та фасоля), а в відділі с.-госп. потреб о 119 проц. ПСК взявся до скупу і збуту збіжа та фасолі, перепродав більше 403 скринь яєць і 881 сотнарів збіжа; перепродав 7 вагонів вапна, 3 вагони цементу, 1 вагон коксу. Вапном, цементом і коксом здобуває собі монополь у Жовківщині.

ПСК зліквідував 49.81 проц. боргів, до мінімум обмизнив векслевий кредит. Купує і продає за готівку. Кооперативи переходять на готівкову продажу товарів.

Протиборгова акція в районі дала спад боргів о 20 проц.

ПСК відступив частину площі кооперативній фабриці цикорії „Суспільний Промисл" у Львові на вибудування сушарні. Селян заохотив до управи цикорії та дав їм у цей спосіб змогу користуватися більшими матеріяльними здобутками з обробки землі. Викінчено також будову магазину. 1934-ий рік стане мабуть переломовим у діяльности ПСК в Жовкві.

В. Л.

Бранка А. С.
Львів
ПОРУЧАЄ НА СВЯТА:
ЧОКОЛІНУ
крем чоколядовий
ЧОКОЛЯДУ ЗЕРНИСТУ
потрійно мелену
ЧОКОЛЯДУ БЛЬОКОВУ
запашну і видатну,
ПОМАРАНЧЕВУ ШКІРКУ
на рафінаді цукровану,
МАКАРОНИКИ
знамениті печива.

РЕФОРМАЦЬКІ
ПІҐУЛКИ з маркою **ЧЕРНЕЦЬ**
(ZAKONNIK)
ВЖИВАЄМО:
ЯКО РЕГУЛЮЮЧІ ШЛУНОК
ПРИ ТЕРПІННЯХ ПЕЧІНКИ
НАДМІРНІЙ ОПАСИСТОСТИ
ЛАГОДЯТЬ ГЕМОРОЇДИ
І ПРИ НАХИЛІ ДО ОБСТРУКЦІЇ
Є ЛАҐІДНИМ ПРОЧИЩУЮЧИМ ЗАСОБОМ

Вживати 1 до 2 пігулки на ніч.

ВСІ ДІТИ на селі і в місті читають:
„Світ Дитини" і „Діточу Бібліотеку"
Цілорічні передплати по 5 зол. висилати на адресу: **Львів, вул. Зіморовича 3.**

М. ВОЗНЯК. 3)

ПІД ГАСЛОМ: „НА ДНІПРО! НА ДНІПРО! ДО КИЄВА!".

(Францішек Духінський і українська справа.)

Він обвинувачував тих зпоміж польської суспільности, що нову назву Московщини — Росію писали по-польському через одно с, у бажанні зблизити її до назви українців „Русь". Він не бачив „інш. рятунку для Европи, отже й для Польщі, як у відродженні українців в їх національному дусі, себто европейському, а цілком не в козацькому дусі". Духінський бачив „шораз ближчу руїну Европи", бо „цілий так звані ліберальні москалі злучені з царатом, бачучи, що від Москви залежить вибрати відповідні хвилини, щоб зруйнувати Европу на річ своїх інституцій, себто комуністичних рівностей, вибираючи до помочі чисельні европейські партії, які працюють над здійсненням тих московських комуністичних рівностей, а також вибираючи відповідню до часу до своєї завойовницької мети німецьку або французьку силу".

Перестрашений москвофільською політикою Вельопольського й сподіваючись, що Росія кинеться при помочі німців або французів на Европу, Духінський поспішив до Відня. Дві події гнали його тудн: звістка, що кабінет гр. Альфреда Потоцького зазівав народи Австро-Угорщини нарадитись над своєю безпечністю, і факт, що в Галичині під проводом віцемаршалка сойму Юліяна Лаврівського зорганізувалась українсько-католицька партія „в дусі европейської цивілізації". Її прапор був — згідно з словами Духінського — „прапором боротьби проти русско-московського сторонництва, яке наслідувало сторонництво Вельопольського. Орган віцемаршалка „Основа" був продовженням „Основи", яку заклав у Петербурзі Куліш, що боровсь проти польської аристократії, але в дійсності виробляв єдність українців із поляками проти Москви". Словом „невідрадний стан справ серед польської суспільности причинився до тим швидшого порозуміння киянина (себто Духінського) з віцемаршалком Лаврівським. Останнім висліцом цього порозуміння було надрукування в „Основі" в цьому ж 1871 р. виясснень киянина „об отношинах языка руського до московського" з підписом „Киянин", а в 1872 р. розвідки, пересланої з Цюріху через студентів політехніки українців із приводу свята в память Шевченка. Було це продовження вище згаданих виясснень самого Киянина, як зміст його конференцій. Редакція підносила від себе єдність поглядів Киянина з поглядами Кавеліна, які друкувала в 1870 році." Кавеліном цікавився Духінський тому, бо він звернув увагу своїх земляків на думки Духінського про їх минуле й майбутнє.

Признання самого Духінського до співробітництва в „Основі" лишилось без уваги українських і польських бібліографів. Він признався до авторства двох своїх статтей в „Основі", до однієї п. з. „Відносини языка руского до московского", підписаної „Киянин", в чч. 52, 55, 61—62, 65, 67, 69 „Основи" за 1871 р. і до другої, пересланої з Цюріху в 1872 р. У першій зазначив Духінський, що „пересправи, які нині ведуться межи русинами народними а поновистами о відносинах языка руского до московского, а лучше сказавши, о народних відносинах русинів до москалів і до поляків, мають надзвичайно велику досягліть не тільки для тих народів, але і для всіх народів цивілізації европейської і їх сусідів. Се є відновленем пересправ, які були вже на Руси в віках XIII і XIV, бо і тоді рішалися подібні питання". Маємо тут зразок мови Духінського, без сумніву з деякими редакційними змінами, якщо зважити слова „односини", „руського" й „московського" в польській брошурі Духінського й „відносини", „руского" й „московского" в „Основі".

Обговоривши евфонію, переходить Духінський до дальшої ріжниці словами: „Іншою важною точкою, далеко важнішою ніж евфонія, є характер цивілізації", чим займається автор у другому розділі статті. Але ж „окрім характера цивілізації, опертої у русинів на індивідуалізмі і федерації, у москалів — на комунізмі і царизмі, причина ріжниці в языках двох народів лежить у традиціях історичних", чим і вичерпується третій розділ статті. „Іншою великою точкою в оцінению відносин языків руских до московского і польского є вплив геольогічний", про що є мова в останньому, четвертому розділі статті Духінського.

Друга стаття Духінського, до якої він сам признався, надрукована в чч. 18—20 „Основи" за 1872 р. п. з. „Відношеня русинів до поляків і до москалів. А під взглядом гідрографічним, Б. під взглядом орографічним, В. щодо похожденя і цивілізації", не має підпису, бо й не скінчена: на кінці стоїть (Д. б.), себто далі буде, а продовження нема.

(Далі буде).

Подяка.

Всім тим організаціям і окремим особам, які з приводу прикрої пригоди, що стрінула мене тиждень тому, устно або письменно висловили мені своє співчуття, із них у першу чергу Його Ексцеленції Митрополитові Кир Андрееві, — складаю на цій дорозі щиру подяку.

Львів. 13. квітня 1935

І. Кедрин

Жадайте всюди!
Найкращу **рідину, пасту і порошки до чищення металів і посуди — та смар по лещат.** 490 19—7

„СІЛЬВА“
Львів, Бандурського 5

Оце властивий спосіб прання вовни!

Щоби залишилась пушиста і тепла, — треба її прати в зимнім розчині Радіону. Радіон надається до всілякого білля. Привертає йому первісний вигляд і надає милий свіжий запах.

Вистарчить:

1. **Розпустити Радіон у зимній воді,**
2. **У зимній воді прати,**
3. **У зимній воді полоскати.**

RADION
Пере все ідеально чисто.

RPS-35

Відповідь
на Зияснення Головної Управи Рідної Школи.

Союз Українських Приватних Службовиків „СУПРУГА“ і „Самопоміч Службовиків Народної Торгівлі“, як професійні організації українських працівників, що стоять на сторожі оборони прав своїх членів і яких члени в одночасно членами Рідної Школи, а в багатьох випадках передовими її працівниками, вважають за свій обов'язок висловити прилюдну думку у зв'язку з оголошеним у пресі „Зясненням Головної Управи Р. Ш.“ у справі загального виповідження праці всім львівським учителям і службовикам Р. Ш.

У своєму зясненні Президія Р. Ш. покликується на 21-у резолюцію Загального Зїзду Р. Ш. з 24. IV. 1933. р., на ухвалу Головної Управи з 7. X. 1931. р., та на 15-ту резолюцію Загального Зїзду Р. Ш. з 25. XII. 1933. р.

На основі докладної перевірки наведених рішень стверджуємо, що:

а) Загальний Зїзд Рідної Школи доручив „виступити зі всею рішучістю проти тих одиниць зпоміж учительства чи службовників, яких поведінка чи вчинки не відповідають високому завданню рідношкільного вчителя чи службовика“;

б) Загальний Зїзд доручив Головній Управі Р. Ш. „зладити збірну умову (правильник) для вчителів і службовників Р. Ш. в порозумінні з їхніми представниками“;

в) ухвала Головної Управи Р. Ш. з дня 7. X. 1931. р. торкалася адміністрації фондів Р. Ш. й нічого не говорить про виповідження праці.

З повищого виходить виразно, що тенденцією першої наведеної ухвали Загального Зїзду Р. Ш. було звільнити Рідну Школу від одиниць сумнівної вартости, якщоб такі були. Треба додати, що повищу резолюцію зініціювали на томуж Зїзді Р. Ш. саме нині зредуковані службовики Р. Ш. зі Львова. Тимчасом своїм виповідженням поставила Президія Р. Ш. під сумнів громадянську вартість цілого львівського рідношкільного персоналу, хоч між ними є люди, що мають понад 30 літ жертвенної праці в Рідній Школі. Є між ними також громадянин, яку одне із Загальних Зїздів іменував був почесним членом Р. Ш.

Коли ж перед остаточним оформленням договору Президія Р. Ш. виповіла працю всім львівським працівникам Рідної Школи, то тим самим вона звехтувала рішення Загального Зїзду Р. Ш., що доручив *обрацювати договір у порозумінні з представниками вчительства і службовиків Р. Ш.*, і поставила працівників у примусове положення: прийняти покинені правила, або опинитися без праці. Президія Р. Ш. пояснює громадянству, що нібито для введення в життя нового збірного договору (чи правильника) було потрібне попереднє виповідження дотеперішніх умов. Такий погляд не є правно обосонований. Бо кожний службовий договір може бути за згодою обох сторін заступлений іншим договором, *без потреби попереднього виповідження праці.*

Такої думки мабуть була і сама Президія Головної Управи Р. Ш. Хоч проект нового збірного договору обіймає всіх працівників Р. Ш. як у Львові так і в краю, то — по нашим відомостям — Президія Р. Ш. не наказала загальної виповіді своїм підчиненим Кружкам Р. П. й виповідь одержали лише львівські працівники. Отже коли не виповіджено праці „формельно і своєчасно“ персоналові у краю, то таксамо не було підстави виповідати й у Львові.

Якщоб одною з цілей рішення Президії РШ була знижка платень персоналові, то треба стверднти, що рідношкільний персонал ніколи в тому напрямі не робив труднощів проводові РШ (останній з доказів: добровільна згода львівських працівників РШ на відписання цілої одномісячної платні в році 1934-ому на користь Р. Ш.).

Подаючи повищу відповідь на „Зяснення Головної Управи Р. Ш.“, з жалем мусимо завважити, що своїм виповідженням праці, яке несподівано заскочило працівників РШ, поставила Президія Р. Ш. тих працівників у дуже прикре психічне положення, вичікуючи в непевности повного прийняття, або звільнення з праці. Оце видно, що така загальна виповідь праці та її форма сильно вразила ввесь загал українського службовництва, яке є одним з найактивніших членів Рідної Школи. Можна побоюватися, що такий поступок може нанести для самої установи матеріяльну і моральну страту, якщо провід Рідної Школи не відкличе рішення Президії виповідження праці.

ЗА ГОЛОВНУ РАДУ „СУПРУГА“:
Д-р К. Кобзарський, д-р І. Федів, д-р Д. Бречка.
І. заст. голови. II. з. голови. секретар.

ЗА УПРАВУ „САМОПОМОЧІ СЛУЖБОВИКІВ НАРОДНОЇ ТОРГОВЛІ“:
П. Кіт, голова. *В. Кисілевський*, секретар.

Сукна фабрики Альойз Моргенштерн
у великім виборі в найновіших десенях — на весну і літо Львів, Ягайлонська 2.
На складі також найновіші оригінальні англійські купони.
Увага: ЦІНИ ЗНАЧНО ЗНИЖЕНІ.

Кара смерти на дітей в СССР.

(РО) Перед кількома днями в Москві оголосили рішення центрального виконавчого комітету і Ради Народніх Комісарів про введення кари смерти для малолітніх проступників себто дітей. Це рішення підписав голова центрального виконавчого комітету Калінін і голова Ради Народніх Комісарів і колишній головний прокуратор СССР Акулов.

Ця зміна карного кодексу доказує повну безсильність большевицького уряду у боротьбі зі зростом злочинности в СССР. Одночасно розбиває міт про всесильні виховні методи, яких „тайну“ знала буцімто большевицька влада. Під час будови Біломорсько-Балтійського каналу руками політичних і кримінальних проступників найвизначніші провідники уряду і большевицькі письменники не могли нахвалитись своїх виховних метод. М. Горкий а за ним і інші большевицькі письменники заявляли, що тільки большевицький лад може переродити найгірше суспільне шумовиння. Концентраційні табори і большевицькі вязниці між іншими теж відомі на ввесь світ Соловецькі острови назвав Горкий „великою виховною школою“. Такий відроджений проступник був улюбленим героєм большевицьких повістей і сюжетом для мистецтв. Большевицька преса ододушно запевняла, що досвід з будовою Біломорсько-Балтійського каналу доказує нечувану моральну силу большевицького ладу.

Тимчасом введення кари смерти для дітей розвіяло цей міт. Рішення доказує прочисто, що большевицька влада не має інших засобів крім примусу у боротьбі зі злочинністю, яка залляла край. Цій справі московська „Правда“ в дня 5. квітня ц. р. присвятила велику передовицю, намагаючись вияснити розвиток злочинности серед дітей.

Головною причиною злочинности серед дітей — пише „Правда“ — є те, що „нове покоління не знає, не нюхало капіталізму, не виділо ніколи живого поліцієнта, вивіски приватного банку, не відчувало тяжкої зневажливої руки господаря-гнітителя. Опісля „Правда“ накидається на батьків, суспільність та адміністрацію, які зрозуміли свободу у соціялістичнім краю саме навпаки міркують, що вона дозволяє дітям безкарно топтати всі обичаєві приписи. Відповідальність падає теж на комісії для неліток, які буцімто „виявили повну безрадність у боротьбі зі злочинністю малолітніх“. Постанови центрального

Елегантний Львів
подивляє весняні новини
ВОВНИ І ВОЛІЧКИ
Львів, пл. Галицька ч. 3. „ARCO“

ГЕМОРОЇДИ

є причиною злого самопочування, і т. д. Треба безумовно усунути ті дошкульні терпіння. — При гемороїдах вживати

Anusol
-Goedecke-

ДІСТАНЕТЕ В АПТИКАХ.
707 10—22

Міські Театри, в неділю 14-го квітня 1935.
Великий Театр грає нині 3:30
остання нагода побачити твір К. Г. Ростворовського
„ПЕРЕНОСИНИ"
Величава гра артистів.
Нині год. 7:30 Жигмонта Красінського
„Небожеська комедія" Незабуте враження

Театр Різнородностей
Нині в останнє
Год. 7:30 веч. Год. 7:30 веч.
„Подружий метч"
Востаннє спішіться на одиноку нагоду щирого сміху.

Шевченко і Европа.

„Журналь де Женев" привіз замітку під титулом: „Памятник українському поетові, що представлений як большевицький пророк". У цій замітці говориться: „Нарешті по п'ятидесятилітній дискусії вибудовано памятник найбільшому українському поетові на головній площі Харкова, другої столиці України. В добі царської Росії уряд противився будові памятника вважаючи поета завзято революційними та україножільськими. Український національний уряд (1917) не міг зайнятися цією справою насліпком анексії України Совітами. Совітський уряд України відкрив новий конкурс на памятник, зазначуючи, що Шевченко має бути представлений як пророк большевизму та співець пролетаріяту. З огляду на те, що українці природно противились такому представленню поета, уряд цей не міг здійснити свого проекту доти, доки в його складі були міністри української національности. Лише видаливши укр. націоналістів зі свого складу уряд спромігся вибудувати памятник. Одночасно міністер освіти дав розпорядок про нове видання творів Шевченка, в якому всі натяки на націоналізм мають бути пильно „вичищені", чи бодай позначені відповідними коментарами, згідно з большевицькою доктриною".

Пальта габардинові імпрегновані вже за зол. 29·—
Убрання спортові на шовку ручно шиті „ 59·—
Пальта оригінальні англійські у великому виборі
продає просто консументам **ФАБРИКА ОДІННЯ**

РОТ І РУДЕРФЕР
ЛЬВІВ ЛЕГІОНІВ 3. І пов.
І наші склади „РЕР" Львів, пл. Марійська 8. Борислав, Косцюшка 31.

НА СПЛАТИ! Всяку конфекцію мужеську, жіночу й дитячу поручає фірма **Д. Шранц**
Трибунальська 4. (давніше Личаківська 7).
12/91 1—4 Телефон 261-16.

— Рада міністрів звернулась до президента Масарика, щоб розвязав парламент і розписав вибори на 19. травня ц. р.

— Спеціальний суд у Рошток засудив католицького пароха пралата Леферса на півтора року вязниці за критику книжки Розенберга п. н. „Міт XX. віку".

— Мін. Гебельс заявив підчас промови у Франкфурті, що Німеччина не має ніяких воєнних намірів. Мир є в інтересі німецьких робітників. Тому, що Німеччина не має приятелів, які боронили б Німеччину, боронитиме її сила німецького народу.

— Підчас летунських вправ недалеко Праги вдарились два літаки і згоріли. В катастрофі згинули два летуни і два механіки.

— Італійсько-абісинський конфлікт розглядає спеціальна комісія, до якої ввійде по двох членів італійського й абісинського уряду.

—o—

Розправа проти Каменоса.

АТЕНИ, 13. 4. ПАТ. У понеділок 15. квітня починається перед надзвичайним воєнним судом у Кавалі розправа проти ген. Каменоса і проти старшин, що разом із ним утікли до Болгарії. Як відомо, ген. Каменос був головним керманичем повстання в Македонії та Тракії.

—o—

Усунули 40 судовиків, 700 моряків перенесли до сухопутного в'йська.

АТЕНИ, 13. 4. ПАТ. На днях появилося спеціальне видання урядового денника, в якому оголосили листу 45 членів судівництва, усуваючи з їхніх становищ. На приказ міністра війни 700 моряків, що належали до залоги збуттованих воєнних кораблів, перенесли до сухопутньої армії. Оголосили теж нову листу 134 осіб, учасників революції, яких рухоме й нерухоме майно сконфіскували.

При затрощні викликаним зіпсутими стравами, як також алькоголем, нікотиною, морфіною, кокаіною і опієм природна гірка вода **Franciszka-Józefa** є цінним помічним засобом. — Поручають її лікарі. 1—1

16 старшин вернулось до Греції.

АТЕНИ, 13. 4. ПАТ. До Атен вернулось з Неаполю 16 старшин, які втікли з Венізельосом до Італії. Старшини заголосилися у грецького консуля в Неаполі з проханням відставити їх до Греції. Юрба хотіла їх у порті зліквідувати, але поліція недопустила до цього.

Воєнний суд засудив своїка Венізельоса Пістолакіса і поручика маринарки Канаріса на 20 років вязниці, 11 підсудних від 2 до 20 років вязниці, 9 звільнили.

Майже ЗАДУРНО решітки полотна 50 сот., панама 90 сот., вспни 1·10, крепон 70 сот., веба 1·— та модні вовни на 40% дешевше **БЛАЗАТНИЙ БАЗАР** — Львів, Оолмів ч. 12.

Нова конференція в Римі.

ЛЬОНДОН, 13. 4. ПАТ. Райтер повідомляє зі Стрези: Покищо не приняли ніякого рішення, але урядові кола запевняють, що в найближчому часі відбудеться у Римі друга конференція великих держав. Здогадуються, що Австрій, Мадярщині і Болгарії признають право до зброєння.

—o—

В. Британія дає вільну руку Франції та Італії.

ЛЬОНДОН, 13. 4. ПАТ. Зі Стрези повідомляють: В. Британія дала вільну руку Франції та Італії в зредагуванні відповідної форми про невтручування в австрійські справи з тим, що її предложать канцлерові Гітлерові, щоб внедитати його згоду. Коли канц. Гітлер відкине цей пакт, В. Британія годиться, щоб пакт став обовязуватися застерігаючи собі становище дорадника.

Загальниковий осуд Німеччини.

ЛЬОНДОН, 13. 4. ПАТ. Британські кола прикладають велике значіння до нового становище Німеччини супроти східного пакту і здогадуються, що це становище корисно вплине на хід дальших міжнародніх переговорів у Стрезі і на наради Ради Ліги Націй. Кажуть, що великі держави у Стрезі згодились, щоб резолюція з осудом Німеччини за нарушення версайського трактату була загальникова. Одночасно рішили, покликати спеціальний комітет Ради Ліги Націй. Його завданням буде устійнити засоби, яких хоче ся Рада Ліги, щоб недопустити до нарушення міжнародніх постанов. У Стрезі не приняли ніяких санкцій проти Німеччини.

ЖЕНЕВА, 13. 4. ПАТ. Секретаріят Ліги Націй оголосить у неділю в 12. год французький меморіял у справі заведення військової служби в Німеччині. Його реферуватиме в Лізі Націй колишній еспанський міністер закордонних справ.

Міліон управнених до сенат. виборів?

Варшавські часописи принесли нестверджену покищо чутку, що на основі нової виборчої ординації найбільше міліон осіб, мешканців Польщі, матиме виборче право до сенату.

—o—

Рев'зії й арештування в редакції „Голосу Покуття".

Поліція перевела ревізії в редакції тижневика „Голос Покуття" у Коломиї та арештувала всіх співробітників цього часопису крім неприсутнього начального редактора. Крім того поліція арештувала теж присутні тоді в редакції особи. До вязниці вставили 15 осіб.

НОВИНКИ

— **Найкращі лиси,** пелерінки, краватки виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Капітульна 3. Журнали на 1936 р. надійшли.

— **Хто перший** відвідає український магазин взуття **„Такт"**, Львів, Ринок 43, де також на замовлення виконують всі шевські роботи солідно, дешево й скоро — даю 2% на Рідну Школу. 1132 9-10

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хорунжи 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 639 c3-100

— **Сезон у Черчі.** Весняний сезон у Черчі починається вже 1. травня. Хворі на гіхт, ішіяс, проволочну ревму, недуги нирок, шлунка, жіночі та нервові, мають добру нагоду дешевого й вигідного лікування. 1340a 4—5

— **Великдень іде!** Народні звичаї загибають, впроваджуємо чужину, своє гарне забуваємо, зате чужі беруть наше за своє і чваняться. Одним із найкращих звичаїв є хороводи, що їх виводить молодь на Великдень — а які дуже надаються на концерти і народні свята через цілий рік — замість чужих балетів. На Жіночому Конгресі в Станиславові ягілки найбільше подобалися. Впроваджуймо їх навіть там, де їх досі не грали! Підручник ягілок (гагілок, гаївок) з нотами на сопран і альт і словами замовляти у д-ра Бариляка Олександра, Львів, Театинська 31, пересилаючи переказом зол. 2, себто за книжку зол. 1.80 і на порто 20 сот. — В книгарні по зол. 1.80. — Спішіть, бо книжка вже вичерпується. 1231

— **Повідомлення.** Отсим подаю до загального відома П. Т. Громадянству, що виступив я зі спілки веденої під фірмою Чорній і Беряк, Львів, Руська 3. Вкоротці подам адресу свого власного підприємства. — **О. Беряк,** приватне мешкання Руська 3. І. пов 1364

Правдиво гарне срібло
ФАБРИКА СРІБНИХ ВИРОБІВ
Д. Л. Найман Львів, Кохановського ч. 21. (Рік осн. 1880). — Тел. 6-74
Можна дістати у всіх більших ювілерських магазинах в цілім краю. 313 31—50

— **Грета Гарбо приїде до Львова.** Появилась вістка, що відома фільмова зірка Грета Гарбо приїде до Львова, щоби попробувати незрівняної якости шоколядових виробів „Фортуни Нової". 1342

— **Новий український продукт.** На днях появився в розпродажі овочеві дрижі (галяретки) укр. вирібні споживчих артикулів „Ароза" у Львові. Конкуренційна ціна і зверхний естетичний вигляд товару заохочують любимців солодощів випробувати цей новий український виріб. 1368

— **З радія.** Львівська радіостація передасть у вівторок, 16. квітня фортепіяновий концерт Надії Біленької-Лаврівської. Програма: 1) Шопен: Ноктюрн f-моль, 2) Ліст-Шопен: Бажання дівчини; 3) Дебісі: Клер де люн; 4) Рахманінов: Прелюд. f-моль. Початок концерту в год. 16.45.

МАТЕРІЯЛИ НА УБРАННЯ
ПЕРШОРЯДНІ БЕЛЬСЬКІ ГАТУНКИ
Найнижчі ціни поручає
Тадей Цветлер Марійська Площа 3. Львів,
11/91 (Дім Шпрехера) тел. 238-13. 1—10

— **Живу дискусію** викличе нині у неділю в год. 6. на „Молодій Громаді" (Народня Гостинниця) тема, яку вибрали собі на діяльог М. Рудницький і д-р М. Гнатишак. Прелегенти стоятимуть на двох протилежних становищах і розсвітлюватимуть те саме питання з іншого боку. Дискусія буде імпровізована. Ні відчит ані виступ теж і нечлени „Т-ва письменників і журналістів", яке організує його.

Від 15. квітня
Бюра Адміністрації „Діла"
відчинене від 9-тої рано до 6-тої вечір.

— **З життя української еміграції у Львові.** Дня 31. березня в малій салі Музичного Інституту ім. Лисенка у Львові відбулися річні загальні збори Товариства Допомоги Емігрантам з України. На початку зборів присутні одноголосно обрали почесним членом Т-ва б. довголітнього голову Т-ва п. Юрія Магалевського. Із відчитаних звітів Управи виявилося, що касовий оборот Т-ва в минулому році був 9.238 зол. 74 сот., а загальна сума допомог — 2.893 зол. 65 сот. Членів на р. 1935 є 90. Збори вибрали нову Управу, яка уконституювалася так: голова Т-ва — Володимир Дорошенко, І. заступник голови — д-р Василь Сімович; ІІ. заст. голови і скарбник Т-ва — Андрій Петренко; секретар — Федір Дудко; члени: Лідія Доценко, Андрій Жук, Дм. Котко. Фед. Сидоренко й Микола Тарнович. Заступники членів Управи: А. Гребінник і д-р Ігор Лоський. Члени Ревізійної Комісії: інж. М. Боровський, Наталія Дорошенко й мец. Мих. Корчинський. Товариство в 1935 році вступає в 15-ий рік свого існування.

— **Будівельні кредити.** Комітет розбудови м. Львова розділив позички на загальну суму мілі-он зол. на будови домів. На дрібне будівництво призначено 530.000 зол. для 82 осіб, що будуть доми головно на периферіях. Комітет звернувся до Банку Краєвого Господарства за додатковим кредитом.

— **Хто виграв на льотерії?** В минішнім тиґневі Держ. Кляс. Льотерії впали виграні на такі числа: 100.000 зол. на ч. 62487 134862 168759. 50.000 зол. на ч. 99463 173232. 20.000 зол. на ч. 45638 78293. 10.000 зол. на ч. 1023 64129 72386 76517 164414. 5.000 зол. на ч. 3918 80288 95201 122586 167759. 1.000 зол. на ч. 7884 15310 38850 42435 92400 124916 175515. 500 зол. на ч. 14890 18037 18401 21155 74268 75967 143550 163864 175362 184119. 400 зол. на ч. 4366 5300 29421 36038 37860 38222 58701 99122 124439 132553 143220 149479 150362 151757 158107 164509 169193 182949. 300 зол. на ч. 27838 49748 30695 90004 100842 105279 111486 125890 135552 141076 142984 144744 148192 161144 172009 180997. 20.000 зол. на ч. 116491. 10.000 зол. на ч. 73035 174857. 5.000 зол. на ч. 81848. 2.000 зол. на ч. 52590 105515 179143. 1.000 зол. на ч. 21876 34861 41716 100456 118902 161196. 500 зол. на ч. 6323 11815 13509 16749 24005 72375 85515 87510 94008 159612. 400 зол. на ч. 17101 35798 44067 46441 65087 78507 97786 110858 110948 120687 134494 135062 173005 175165 179354 180745. 300 зол. на ч. 1980 9486 12882 29672 30150 35351 38884 39052 62325 62690 88932 83831 91736 94200 100746 117799 124280 127303 130823 151322 154713 175662 178725.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Дещо з Брюхович.

Брюховичі гарна місцевість. Шипшиновий ліс шумить, озерця блестять, а літом то й музика грає. І поїзди зі Львова часто туди відходять, і автобуси курсують, а від біди і пішки можна.

Бував я там перед давнішими літами в товаристві, останніми по більшій части сам, ходив до лісі, малювався озерцями, дихав чистим повітрям і був досі переконаний, що Брюховичі тільки тим славні.

Показується, що ні.

Є в Брюховичах ксьондз Станіслав Новацкі, який теж заслугує на увагу. У вільних хвилях від фахових занять він лише статті на тему українщини околиць у Галичині. Не такого укріпщення, що десь там хтось перейшов на греко-католицизм (чи там: словяно-візантинізм), але поголовно: село за селом, повіт за повітом. Всьому тому винні українські священики, в яких душехватство стало головним занятям, а польська влада толерує те в далеко більшій мірі як австрійська.

Виходить, що якби не шовіністичне, розполітиковане галицько-українське духовенство, то греко-католиків булаб жахливо мала кількість: десь якийсь селянин, десь якийсь священик, а з цивілів Дмитро Левицький і кілька вархолів.

Читає чоловік ці глибокі думки і сам не знає, що думати. Може й справді моя предківська віра була інша, а під впливом віри змінилась і мова і національна приналежність!?...

Хто може мене переконати? Метрика ні, бо вжуж і в поросших мохом літах душехватство українських духовників процвітало так само як тепер! Родинні передання теж не вистоять. Чиж можна повірити своїй бабуні, коли вже й дідо був перетягнений, а прадід забув його про це поінформувати?!

Особисто, про себе і своїх не допитаюсь, але про загал таки можна. Адже живуть ще по архівах старі шематизми. Заглянути до них і справа буде ясна.

Переглянув я кілька.

В 1848. р. було в Східній Галичині латинських парохій — мало-що понад сто і то майже виключно по містах та містечках, в 1934. р. було багато понад тисячу і то по селах, а навіть присілках.

Старшого шематизму я не знайшов. Колиб так хто мені доставив, то може ще більша булаб різниця на користь греко-католиків.

Щож воно доказує?

Що душехватство сягає чи не часів князя Болеслава Тройденовича, бо не припускаю, щоби король Данило, чи князь Роман позволили на це, так як не позволяв і Франц Йосиф І. Щойно ліберальний Болеслав почав на цю справу дивитися крізь пальці.

Але дійди тепер, чи я був в тих, яких перетягали, чи з тих, які перетягали?

Всеж таки перетягання пішло дорогою мирною: більше молитви як сили.

Але тепер, коли — по думку кс. Новацького — настали невимовно тяжкі часи для римо-католиків у Галичині, о. Станіслав з Брюхович піддав скромну думку:

Prezydent miasta Lwowa powiedział niedawno że nie można wywalczyć Polski ani modlitwą, ani jej wygadać, lecz tylko siłą. Otóż chcielibyśmy w tej właśnie sprawie tak groźnej dla polskości widzieć zastosowanie tych słów pana prezydenta przynajmniej w części.

А так!...

Галактіон Чіпка.

Для мами й дитини

зміцнює мязи і нерви.

Найновіші матеріяли бельські та оригінальні англійські на сукні, вбрання й пальта жіночі та мужеські
13/91 поручає по цінах дуже низьких 1—3
фірма А. і М. ДІРР
Львів, пл. Голуховських 11. Тел. 267-35.

— **В неділю почта відкрита.** Щоб уможливити публиці користування почтою в часі сильного передсвяточного руху, дирекція почт і телеграфів повідомляє, що в неділю, 14. квітня будуть відкриті всі почтові уряди й агенції у всіх відділах внсильної служби від год. 9 до 12.

— **Можна привезти одну запальничку.** Польське м-ство скарбу виявило, що подорожній може привезти із закордону до краю одну запальничку для особистого вжитку без дозволу міністра скарбу. Одначе така запальничка не звільнена від мита й монопольної оплати. При транзитовому переїзді подорожніх Польщею запальнички їх підлягають умовній митній оплаті.

— **Яка гра в карти заборонена?** Найвищий суд видав рішення в справі гри в карти. Отже гра в якій виграна або програна залежить від вмілости комбінувати, як забава є байдужна зі становища карного закону. Зате гра, в якій виграна залежить від сліпого припадку, або т. зв. гра газардова, підпадає під санкцію закону про перестуцства. Гра, якої характер (напр. при грі в три карти) полягає на спекуляції, щоби звести грача в блуд, підпадає під приписи карного закону про ошуканство.

Магазин жіночої конфекції
АДОЛЬФ БАРГ Львів. Галицька 10. І. пов.
поручає весняні плащі, костюми, сукні найновіших зразків.
10/91 1—3

— **Ізоля Белля.** Чарівний острівчик Ізоля Белля на Лаго Маджоре, біля Стрези, де міністри Англії, Франції й Італії радять над справою вдержання загального миру, не все була такою чудовою закутиною, як тепер. Щойно тому 200 літ на нагий, скалистий острівчик, що сторчав серед озера, звернув увагу італійський граф Віталю Борромео і рішив тут замешкати. Отже на безлюдному досі острівчику виросла незабаром величава палата, а довколішні скелі перемінилися великим коштом на прегарний город, що спадає терасами до води. Тераси сполучені камінними сходами, а на мурах, які ділять одну терасу від одної, пишаються статуї та інші прикраси. Всьому тому дикий колись острівчик завдячує теперішню свою назву.

Великий вибір блаватних товарів
поручає фірма
Антін Увєра
Львів, вул. Галицька ч. 10.
5—20 Ціни надзвичайно низькі.

— **Різні вістки.** У 77. р. життя вмер Адольф Окс, видавець „Ню-Йорк Таймс-а" і цілого ряду періодичних видань. — За березень стало в Англії на 130.000 безробітних менше. — Золоті запаси золота Зл. Держав збільшились за 1934 р. на більш як мілярд долярів. — У Лондоні продали на лицитації нововідкриті листи Наполеона; за лист, в якому Наполеон прохає жінку приїхати на Ельбу, заплатили 300 фунт. ст. — У Ніцці помер відомий французький дипльомат, колишній сенатор Моріс Бомпар. — У Кубі поліція арештувала 20 осіб підозрілих у тому, що вони брали участь в організованому нападі на багатія Боннета, якого схопили і звільнили за викуп 300.000 дол. — На летунському шляху Париж-Льондон установлений новий рекорд швидкости: 225 миль за 59 хв., замісць дотеперішнього часу переїзду 67 хв. — Світовим чемпіоном гри у більярді на 1935 р. проголошений бельгієць Ван Бель, що побив усіх своїх противників і зібрав 56 пунктів. — У Файті над Гайном знайшли у керниці серед руїн старого замчища тіло якогось Мандля, колишнього чоена Гаймвери, вбитого, як показалось, каптуровим судом. — В Римі помер у віці 42 літ після операції славний в Европі та Америці скрипкар Франц Вечей, жизний з концертів теж у Варшаві та Львові. — Наслідком зудару шкільного автобусу з потягом у Роквіль (стейт Меріленд) 14 дітей згинуло, а вель загало тяжкого каліцтва.

ДИВОГЛЯДИ.

ОПЕРАЦІЯ 104-ЛІТНЬОЇ.

В Осльо перевели незвичайну операцію 104-літній сліпій жінці Ларсен. Її сліпота була викликана з недуткою сітківки. Недавно померла одна молода жінка і в неї перенесли живі клітини ока під око недужої бабусі. Бабуся після літ побачить світ божий.

ОРДЕР ЗА СОБАКИ.

Громадянин французького міста Гренобль Марк Фессор дістав відзначення „Лицаря почесної Легії" за те, що відавна годує расові пси. Ті расові пси експортують на чужину і вони приносять честь Франції.

ЯК ВИГЛЯДАЄ ЩАСТЯ.

Мешканець Ліону, якого називають скромно тільки буквами Л. В. поставив на кінських перегонах 50 франків на одного коня. При цьому дав доручення, що на випадок виграної можна ту суму спекатити по черзі на такі то інші коні. Три виграні перейшли як ставка на четвертого коня і щасливці виграв цього дня 481.000. франків.

Дописи.

ЛУЦЬК.

Дивний розпорядок куратора. Куратор Волинської Шкільної Округи видав 8. квітня ц. р. розпорядок про великодні ферії. Невідомо, з якої причини наказано православним гімназіям з українською та російською мовою навчання розпочати науку вже на третій день великодніх свят. Учні мусять виїхати з дому на другий день свят. Учні польських шкіл мають після своїх свят один день для зїзду, а учні православних шкіл такого вільного дня позбавлені. А чому було не призначити закінчення науки на 19. квітня, а початок на 2. травня, себто дати православним дітям те, що дістали польські діти? Громадянство очікує, що цією справою займеться Митрополія Православної Церкви та буде інтервенювати в Міністерстві Освіти.

—o—

Нові книжки й журнали.

ЗБІРНИК присвячений світлій памяти **Мелетія Смотрицького** з нагоди трисотніх роковин смерти. Львів, 1934. Накладом Грекокат. Богословської Академії у Львові. Стор. 64. ф. 8°.

—o—

СПОРТ.

ЛУГОВИЙ РУХАНКОВО-СПОРТОВИЙ КУРС У ЛЬВОВІ.

Луговий руханково-спортовий курс у Львові відбувся цього тижня заходом „Великого Лугу" у Львові. На курс вислало своїх делегатів 29 Лугів з різних повітів від Лімчуга зі села Куриліна, до села Чернилівці в Городенщині. Курс тривав 6 днів, переводили його фахові сили: проф. Худик і члени Головної Старшини Юрко Мазчак, м-р В. Жовнір, В. Федорчак, І. Мазчакіона, м-р Дашкевич Р. Майже цілий курс відбувався на площах Лугового Городу. Вивчено лугові вправи, легку атлетику, рухункові гри й забави та вправи. Дальше делегати почули низку викладів організаційних на тему, як вести лугову організацію і виклади загальноосвітні, які мав ред. Голіян, секретар УНДО В. Целевич і дир. І. Юцишин. Крім цього дир. І. Юцишин вивчив делегатів кількасенят лугових нових пісень. Настрій між делегатами був якнайкращий, до чого причинилися вправи в Луговім Городі, де будиться все до життя з раннього весною. В пятницю 12. квітня пополудні відбувся іспити курсантів у присутности цілої Головної Лугової Старшини. По іспитах роздано курсантам свідоцтва укінчення курсу.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Неділя, 14. IV. год. 3·30 веч. „Перенесення".

Неділя, 14. IV. год. 7·30 веч. „Небовеська".

Понеділок, 15. IV. год. 7·30 веч. „Небовеська комедія". Шкільна вистава.

Театр Різнородностей.

Неділя, 14. IV. год. 7·30 веч. „Подружий метч".

Понеділок, 15. IV. год. 7·30 веч. Театр нечинний.

Кіна.

АДРІЯ: „Загадка світа" Гаррі Піль.

АПОЛЬО: „Недокінчена симфонія".

АТЛЯНТИК: „Московські ночі".

ВАНДА: „Канальядо".

ГРАЖИНА: „Вероніка" (Фр. Галь).

КАСІНО: „Весела вдова" оперета Легара (з Мор. Шеналіс та Мекдональд).

КОЛІСЕЙ: „Двобій жінок" і ревія „Весна, гріх і сміх".

КОПЕРНИК: „Людина, що продала голову".

МАРУСЕНЬКА: „Клеопатра".

МІРАЖ: „Нана" з Анабо Стен.

МУЗА: „Весняна парада" (Фр. Галь).

ПАКС: „Вірлятко" та тижн. ПАТ-а.

ПАЛЯС: „Антко - поліцмайстер" (Димша).

ПАН: „Велика парада", коліроване „Міккі Маус".

РАЙ: „Карієка".

СВІТ: „Міккі Маус", „Новочасний Робінзон Крузо".

СОНЦЕ: „Небесні птахи" та ревія.

СТИЛЕВЕ: „Двобій зі смертю" і ревія.

УТІХА: „Віва Відаль" та ревія.

ХІМЕРА: „Четирьох джентельменів" і Бастер Кітон.

Закордонне радіо.

Неділя, 14. квітня 1935.

Відень (506,8) 11·45 Симф. концерт, 12·55 Легка музика, 17·05 Смичк. квартет, 19·10 Твори Ім. і Нос. Штравса, 22·30 Арії, пісні (Гольвег сопр.), **Братислава** (298,8) 17·55 Твори Лавоша Бурґена, **Брно** (325,4) 10·05 Весн. мельодії, 17·50 Бах, Гендель, **Прага** (470,2) 12·15 Військ. орк., **Париж** (1648) 16·00 Солісти (муз., сп.), 18·40 Сп. реціталь, 20·00 Давні й нові пісеньки, **Білгород** (437,3) 18·20 Пісеньки, 20·00 Сербський вечір, **Ковно** (1935) 20·05 Спів, 21·45 Бетовенівський вечір, **Берлін** (356,7) 12·15, 13·10 Концерт, **Франкфурт** (251) 18·30 Спів, 20·00 „Польська кров" оп. Недбаля, **Гамбург** (331,9) 19·00 „Стабат Матер" ор. Перголезія, **Кельн** (455,9) 10·00 Молоді композитори (муз. сп.), 21·00 „Ніколяй в Італії" оп. авд. (солісти, хор, орк.), **Ляйпціг** (382,2) 17·00 Самсонська авд. (сп., муз.) **Будапешт** (550,5) 15·30 Циг. музика, 20·05 „Фінгал з Моймоутру" оп. Кальмана, **Міляно** (368,6) 22·00 „Ель дуо ді Ля'Аффіша" муз. казка Канналєра, **Рим** (425,8) 11·00 Богослуження з баніліки, 17·00 Симф. концерт, 20·45 „І вагабонді делі стелле" оп. Гуальо.

Понеділок, 15. квітня 1935.

Відень (506,8) 12·20 Популярна музика, 17·00, 21·40 Форт. реціталь, **Братислава** (298,8) 17·10 Спів, **Кошиці** (259,1) 20·30 Скрипка, **Прага** (470,2) 12·35 Салькон. орк., 17·40 Скрипка, 21·45 Форт., **Париж** (1648) 12·15 Концерт, 18·30 Літ. гутірка, 20·00 „Ле Роа Рене, муз. неса Габріель-Марі, **Мадрид** (274) 19·00, 21·00 Спів, **Білгород** (437,3) 13·15 Мельоділ. 16·20 Хор. **Берлін** (356,7) 20·10 Концерт 22·30 Давні нар. мельодії, **Франкфурт** (251) 21·00 Від менуета до фокстрота, **Гамбург** (331,9) 20·10 Так повить Заратустра, симф. поема Р. Штравса, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. всячина, 19·00 Концерт, **Кельн** (455,9) 12·00 Популярна муз., спів, 14·15 Тріо цитристів, 16·00 20·10 Пісні й танки, **Будапешт** (550,5) 18·25 Солісти, 19·50 Італ., рос., нім., фр. й мад. пісні відсп. Марія Базилідес, 20·55 Симф. концерт, 22·15 Циг. музика, **Міляно** (368,6) 11·30, 13·10, 17·05, 22·05 Музика, **Рим** (4308) 17·05 Солісти (муз., нок. дуети).

Львівське радіо.

Неділя, 14. квітня 1935.

9·30 Ранішня авд., 9·30 Богослуження рел. музика з гр. пл., 11·15 Трансм. з Ляйпціка: „Жалібний гимн" Гендля, 12·15 Сільна рерум, театр. репертуар, 12·25 Орат. концерт (муз., сп.), 14·05 Найгарніша гр. пл., 15·00 Хліборобська скринька, 15·15 Музика з гр. пл., 15·22 Огляд ринків рільн. продуктів, 15·35 Популярна музика з гр. пл., 15·45 Значіння управи пастівних ростин для самовистарчальности господарств, 16·00 Концерт солістів, 16·40 Рецит. прози „Пані Словацька" (з кн. Волошиновського „Словацький"), 17·00 Концерт сальон. музики 17·40 Віршики Тувима для дітей, 17·50 Нордзівський городець, 18·00 Фольклор Америки (сп., муз.), 18·45 Життя молоді, 19·05 Шубертова музика в гр. пл., 19·45 Подорожуймо: „Лібія, воскресший твір цезарів", 20·00 Легка музика, 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 На веселій льв. хвилі, 21·30 Франц. католицька повість, 21·45, 21·46, 22·00 Спорт. вістки, 22·05 Рекдам. концерт, 22·15 Концерт сим. орк., спів, 23·05 Концерт сальон. оркестри.

Понеділок, 15. квітня 1935.

6·30 Ранішня авд., 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Концерт сальон. орк., 12·45 Традиційні великодні страви, 12·55 Полудн. денник, 13·05 Оперова музика з гр. пл., 13·55 Експорт, 15·45 Концерт, 16·50 Лекція нім. мов, 16·45 Амстердамська орк. з гр. пл., 17·15 Кораблем до пастусі, вес. авд. для дітей Вен. Герца. 17·35 Заг. польська резерва, 18·00 Фільм. огляд, 18·10 Концерт хору, 18·25 Честь і рідний край, 18·30 Скринька для дітей, 18·40 Сільна рерум, Культ. і мист. життя, 18·45 Пісні й арії (Гельмгольц сопран), 19·15 Про культ.-осв. працю в окраїнному містечку, 19·25, 19·30 Спрт. вістки, 19·35 Похвала воєцького стану, вок. муз. авд. (Наглік сопр.), 20·00 Легка музика, 20·45 Вен. денник, 20·55 Як живе та працює сільська інструкторка, 21·00 Реклям. концерт у 6 роковини смерти Мельцера, 22·00 Реклям. концерт, 22·15 Сальон. музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·28—5·30 зол.

Нім. марка 1·95—2·05, фр. франки 34·80—35·05, шв. франки 171·50—172·00, фунти стерлінги 25·50—25·80, австр. шіллінги 98·00—99·50, чеські корони 21·70—22·00, рум. леви 32·50—34·00, ліри 43·50—44·50.

Золото: Долари 9·00—9·08, Франки фр. 34·40—34·80, Дукати 82·00—82·80, Корони 36·60—36·80, Рублі 46·00—47·57. 1 гр. зол 3·92·44.

Срібло: К рони австр. 0·32, Рублі 1·40, Фльорени 0·85, 1 гр. ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 44·50—45·25, 5 проц. дол. Б. Г. 51·50—53·50, 4 проц. Зол. Б. Г. 44·00—45·50, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 47·00—48·50, 4 1/2 проц. Кон. Б. Кр. 52·00—53·50, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—63·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

Премійовки.

Долярівки 53·00 — 54·50, Інвестиційна 108·00—112·00, Будівельна 45·50—47·00.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 13. квітня ц. р. кооперативам платим за:

		льоко Львів.
1 кг. масла франко магазин		2·75 зол.
1 л. молока		0·16 „
1 л. сметани		0·80 „
1 кг. вець		2·25—2·30 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло, молоко, сметану та яйця здержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 15. квітня ц. р. платить своїм доставцям **за 1 кг.** живої ваги птиці, льоко подвіря птахомансарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята		за 1 кг.	2·30 зол.	
Молоді кури	1. кл.	„	0·95	„
Старі	„	„	0·75	„
Підгодов. індики	„	„	1·20	„
„ індички	„	„	1·40	„
Пантарки	„	„	1·50	„
Молоді голуби за пару			—·—	„

Птицю приймає в сільности визначеного приділу для кожного доставця.

ОПОВІСТКИ.

Звич. Загальні Збори Львівського Клюбу Стрілецтва відбудуться 21. IV. ц. р. в год. 10 передпол. в льокалі при вул. Коперника ч. 5. з таким порядком: 1) Відчитання протоколу з поп. З. Зборів, 2) Звіти, 3) Вибір нового виділу, 4) Евентуалія. — **Виділ.** 1363

Малянія Волинець і д-р Александер Білинський заміють повідомлять про своє вінчання, яке відбулося 3. березня ц. р. в Загірочку к. Ходорова — складають 50 зол. для найбідніших. 1369

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Ванни, насіди, білі поручає найдешевше Войтіх Заяць, Осолінських 14. 1-10

Агентів до збирання замовлень по селах на рільниче приладдя шукає „Жниво". Львів, Жовківська 34. 22/56 2—4

Дешевий, сонячний новий і пухня, І. пов. електрика, вода. Богданівка, Орля 11. 1361 2—7

Спальню новочасну, дешево продасть Столярня: Сикстуська 14. 1367

Парасольки наймодніші поручає: Нова Вирібня, ЯГАЛЛОНСЬКА 16.

1.000 сорочок мужеських маємо на складі. Спортові найновіші 4·50, з двома коміром зефірові 5·50, шовкові попелінові 6·90, димкові підштанці 1·90—2·50. Фабрика білля „Астра", Львів, Сикстуська 2.

Фортепіяни коротні як нові в різних цінах оказійно продає, міняє ГАНАК, Пілсудського 21. І. пов. 86/47 1—5

Печатки каучукові та металеві для парохіяльних урядів, читалень, кооператив та ін. виконує найдешевше Макс Глязерман, Львів, Сикстуська 19, телефон 215-03. 1358 2—12

ОГОЛОШЕННЯ.

ЦЕ ТВІР, ЯКОГО НЕ ЗАСТУПИТЬ СОТКА ІНШИХ КНИГ.

Замовляйте!

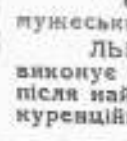
1. УЗЕ. в 3 томах в півшкірі на спляти (по 10 зл. місячно) — 240 зл., на готівку — 150 зл.

2. УЗЕ., в 3 томах із додрукованого першого накладу (друга половина на дещо гіршому папері, без деяких із. таблиць та в дешевшій оправі) за готівку — 90 зл.

3. Для заграниці 3 томи в півшкірі — 90 шв. франків, або їх різновартість.

Замовляти:

Українська Загальна Енциклопедія, Коломия, Собеського 56. 1135

Найдешевша вирібня СІТОК ДО ОГОРОЖІ „Блискавка" Львів, Замарстинівська 33. 1204 3—4

ОСТОРОГА.

Тому, що в торгівлі появились підроблені вироби ультрамарини з дуже подібними етикетами наших знаків **„Меркур", „Курка" і „Жирафа"**, остерігаємо, щоби при закупі звертати пильну увагу на джерело товару. Наші вироби зі знаком **„Меркур", „Курка" і „Жирафа"** є хемічно чисті і найвидатніші до білля, вапна та малярських потреб.

ФАБРИКА УЛЬТРАМАРИНИ **Х. Перльмуттер** ЛЬВІВ — ЗНЕСІННЯ

85/26 3-3

ПЯТНА першорядні по зниженій ціні на догідних умовинах. Купно продажа. Заміна уживаних інструментів **Новацкий, Пілсудського 17.** 689 36—39

КОВДРИ

матераци, подушки, коци, білля на постіль

Маріян МЛЄКО

ЛЬВІВ, вул. КОРОЛЬНИЦЬКА ч. 6, телефон 237-72 1234 4—20

Іван Дропа

Інструктор англійського крою система „Міністра"

мужеський кравець

ЛЬВІВ, РИНОК 19. II. ПОВ.

виконує першорядні мужеські одяги після найновіших фасонів по безкок куревційних цінах. 1355

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

ч. 99 (13.997). Львів, понеділок 15. квітня 1935. Pocztowe opłatę opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060, 148.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Загальні Збори „Сокола-Батька".

В неділю 14. ц. м. в год. 10. рано відбулися в салі С.-Б. Загальні Збори Т-ва „Сокіл-Батько" у Львові.

На збори зявилося делегати 20-ти сокільських гнізд, 51 фізичних членів, 8 гостей та представники преси.

Після звітів з діяльности Старшини і Провірної Комісії та по дискусії над звітами Загальні Збори одноголосно затвердили рахунки за 1934. рік та дали Старшині абсолюторію за цілий рік 1934.

З черги на внесення Комісії-Матери Загальні Збори вибрали одноголосно до Старшини: членів на 3 роки: Я Стебновський, Е. Жарський, Ю. Корейба, В. Михалевич; членів на 2 роки: М. Галіфей; заступників на 1 рік: М. Заклинський, О. Вальчин, Р. Копач, М. Тріль; до провірної комісії: С. Гайдучок, І. Павлик, С. Фариско; на провідників руханки: Я. Благітка, В. Тихоліз, О. Козачок.

З вибраних на попередніх Заг. Зборах залишилися: інж. М. Хроновят, інж. А. Палій, О. Карпінський, д-р І. Мриц, Е. Благітка, В. Савик, Л. Огоновський, д-р І. Фелів, інж. І. Свіровський і д-р Максимонько.

Збори закінчено в год. 4. попол.

Докладний звіт подамо у завтрішньому числі.

Шевченківські вечорі
в дівочих гімназіях.

(Враження учасника.)

В пятницю, 12. ц. м. в салі головного заведення української гімназії у Львові молодь дівочої гімназії Рідної Школи ім. Конрудзів дала концерт в память Т. Шевченка. Перший прилюдний виступ цієї гімназії вийшов дуже удачно, головно завдяки проводові проф. Гриневецького, що надав музичним продукціям чомітного мистецького полету.

Сильний дівочий хор, що відспівав (крім гимну) чотири композиції, з них три Б. Кудрика, являв вначне зіспівання при умірковано динаміці. Прегарні були сопрана, між якими визначилася ученица І. Ярославич, що відспівала дві сольові пісні: Лисенка: „Якби мені вамисто" і О. Нижанківського: „Минули літа молоді". Остання вимагає не тенор і відома з інтерпретації таких співаків як Мещінський, але панна Ярославич теж дала собі з нею раду, атакуючи смілo високі тони. З темпераментом грала на фортеніяні піснь М. Кривців і нінський той добула зі скрипок панна Михайлівська. Були очевидно й вдалі деклямації. Всі концертистки виступили в народній одежі, вносячи багато мальовничости до акустичних вражінь цього гарного вечора.

Немечне гарно відсвяткувала на другий день (13. ц. м.) память Шевченка дівоча гімназія СС. Василіянок при вул. Длугоша. Тут збирав тріюмфи проф. Мельник, артистичний провідник концерту. Його симпатичний хор, зложений з якої шістьдесяти співачок, імпонував особливо альтами. Співав з бравурою Вербицького „Заповіт" і добре відомі композиції, складені властиво на мужеський хор, але вміло перероблені на жіночий: Воробкевича „Думи мої", Колесси „Якби мені черевички" і Білинковського „Широкий дуг", а врешті Нішпенського „Вечорниці" зі славним „Зажурала". Мужеський характер композицій підкреслювали знаменні альти, що вибивалися часом зі стихійною силою. Не дивниця. Така сьогодні виховна система з безнастанними фізичними вправами, перед і після науки з чистими забавами, ритмічними танцями і т. п. Молоде жіноцтво поконує сміло мужеські партії, хочби й басові. На згадку заслугує теж святочне слово панни М. Прокопович і „Три душі" (з „Великого льоху"), відеклямовані паннами М. Остащевською, І. Олексин і О. Чижович. Загальне враження з концерту сильне і бадьоре. Такі вечорі не скоро забуваються.

К.

Конференція в Стрезі закінчилася.

УРЯДОВИЙ КОМУНІКАТ.

СТРЕЗА. 14. 4. ПАТ. Конференція в Стрезі закінчилася нині ополудне. Оголосили такий офіційний комунікат:

Представники урядів Італії, Франції й Англії розглянули заг. європейське положення в світлі вказівок, які дала вимінa думок, переведена ост. тижнями, в світлі постанови німецького уряду з 16. III., а теж в світлі інформацій, що їх зібрали британські міністри підчас візит у різних європейських столицях.

Після розглянення наслідків того положення в відношенні до політики, означеної в попередніх, які осягнено в Римі та Лондоні представники трьох урядів згодилися щодо різних справ, які обговорювали.

1) Згодилися в справі спільної напрямної поступування підчас дискусій, яка буде потрібна відносно Франції до Ліги Націй. 2) Одержані інформації скерували їх у переконанні, що треба переговорювати, щоб дійти до бажаного розвитку безпеки в сх. Європі. 3) Представники трьох урядів знову розглянули положення Австрії. Потвердили англійсько-французько-італійську заяву з 17. II. і 27. IX. 1934., на основі яких стоять і приказали, що конечність збереження незалежности і незмінности Австрії і далі оживляє їхні спільну політику. Всім представникам тим їх спільну політику. Всім представникам урядів, названих у римському трактаті, доручають збиратися наново в справі заключення трактату дотично середущої Европи. 4) У справі лотарінського трактату представники трьох урядів постановляють ці принципи й цю процедуру, які були передбачені в лондонському комунікаті з 3. II. і годяться на активне розглядання цих справ, щоби приготовити трактат 5-х держав, згаданих у лондонському комунікаті, а також двосторонні умови, що могли б йому товаришити. 5) Переходячи до **справи зброєнь,** представники трьох великих держав пригадують, що лондонський комунікат передбачує полагоду, яка мала на основі переговорів із Німеччиною заступити відповідні постанови 5-ої частини версайського трактату.

Представники трьох держав дискутували свідомі своєї відповідальности над ост. демаршем німецького уряду та над звітом міністра Саймона на тему бадачки, що її мав із канц. Німеччини в цій справі.

Представники трьох держав із жалем стверджують, що методи одностороннього відкидання трактатів, пристосовані Німеччиною, в хвилині, коли роблено кроки для осягнення полагоди справи зброєнь на основі згідних переговорів, поважно нарушили довіря гром. думки до постійности мирного порядку справи. З другого боку широкі основи німецької програми зброєнь, якої виконання поважно поступило вперед, відібрали всякувартість змаганням розброєння, а рівночасно відібрали надію, яка оживляла ті змагання.

Представники трьох держав уважають, що постановлення цих принципів і процедури, а також заключення нового трактату, який забезпечить мир, вимагає співпраці всіх держав, зацікавлених у збереженню миру, а також і Німеччини, яка, як і всі інші держави, повинна бути запрошена до співпраці в цій справі.

Від 1-го січня 1935 р. всі розумні мами і господині порадять своїм дітям і своїй домашній прислузі складати свої ощадности на **премійні книжечки**

в Кооперативному Банку „Дністер"

ЛЬВІВ, вул. РУСЬКА ч. 20, на які по році можуть припасти нагороди від 25—100 зол.

заінтересованим почуванням бажання та зацікавленість, що й далі бажають приступитися до спільних змагань, яких жертвою змінилися збройні.

б) Представники трьох держав приняли до відома бажання, висловлені державами в їхніх військові статути успішного трактації ми в Ст. Жермен, Тріянон і Ней, а які то бажання стараються про ревізії їх статутів. Представники держав постановили поручити заінтересованим державам розглянути цю справу, щоб устійнити в загальних і регіональних рямцях гарантію безпеки.

Крім того комунікату уряди Англії й Італії зложили спільну заяву в справі локарнського трактату, в якій сказано, що представники Італії та В. Британії, держав, які брали участь у локарнському трактаті лише в характері гарантів, святочно потверджують ще раз побажання, які на осн. того трактату приписують цим державам і заявляють готовість вірно виявитися в цих на випадок потреби.

Вкінці держави, що взяли участь у конференції, ухвалили тому заяву.

Три великі держави, яких політика має за мету збірне вдержання мира в рямцях Ліги Націй, стверджують свою спільну згоду протиставитися великими особами кожному одностороннему відкиненню трактатів, що могло б витворити небезпеку для мира Европи. Задля того постановляють спиратися на основі тісної та мирної співпраці.

САЙМОН ІНТЕРВЕНІЮЄ В НІМЕЧЧИНІ В СПРАВІ АВСТРІЇ ТА ЛИТВИ.

ПАРИЖ, ПАТ. „Івр" твердить, що Муссоліні перед замкненням нарад у Стрезі поручив Саймонові офіціяльно спитати Берлін, які є цілі Німеччини в австрійській справі та звернутися до Вільгельмштрассе з запитом, чи Німеччина згодиться вступити Литву до пакту повітрєсії, який вчора приобіцяла заключити.

Саймон прийняв місію зі зрозумілим задоволенням, одначе скористав із того, щоб настоювати на делегатів Франції й Італії, аби вони зробили натиск на литовський уряд пристосувати ся до конституції цієї території.

ЛЯВАЛЯ ЗАПРОСЯТЬ ДО БЕРЛІНА.

ПАРИЖ, ПАТ. „Ле Інтрансіжан" приніс чутку німецьких журналістів зі Стрези, що міністр Лявалъ запросить німецький уряд задержатися в Берліні підчас подорожі до Варшави та Москви. Це лише чутка — заповчує часопис, та не виглядає виключеним, щоб ця чутка не могла потвердитися і що таке запрошення може одержати Лявалъ підчас свого побуту в Женеві.

Ревеляції з нашого минулого

п. н.

Сторінки з мого життя

Д-ра ЕВГЕНА ОЛЕСНИЦЬКОГО

можна дістати у Видавничій Спілці „Діло"

Ціна зол. 1·90, порто 30 сот.

Московський карнавал.

Женева, дня 6 квітня 1935.

Брехню, кажуть, білий світ перейде, а назад не вернеться. А московський уряд перейшовши комуністичною брехнею цілу Европу та Америку, починає тепер відворот під англійським пацифістичної держави, коли не зовсім ще „буржуйської", то у всякім разі досить подібної до неї.

Річ легка де не є. Зрозуміла справжньої суті московського большевизму тепер в Европі вже досить поширене. І треба признати, що в упадині до цього руху привалив досить поширений вже цілком слушний погляд, що большевизм є останньою ставкою розвитку московського імперіялізму, для якого комунізм та соціялізм всякого роду є лише маскою і засобом для осягнення політичних цілей Московщини в цілому світі.

А звідси недалеко було вже й до зрозуміння, що й сучасна „еволюція" большевизму, перервана справді на якийсь час масакрами з приводу смерти Кірова, в напрямі „демократизації" большевицького ладу, його злагіднення та відновлення приватної власности на землю, є лише черговою брехнею, комедією, маскою і засобом для осягнення політичних цілей Московщини в межах СССР і поза його межами.

Поруч із політичною комедією в Европі в большевицькій вязниці народів відбувався справді подекуди карнавал. Московська преса подає навіть світлини з маскових походів, які могліб відбуватися десь у Кельні, Ніцці чи Віареджіо, колиб малочисельність й убогість тенденційність масок та похоронний вигляд учасників не зраджували, що цей „маскований похід" відбувається „ударним порядком" по наказу згори. Остільки фальшиво виглядають і ріжні інші репрезентаційні імпрези шкільних гуртків „мистецької самодіяльности", спортових гуртків, жінок старшин червоної армії і т. і. Деякі знимки з цих імпрез дісталися навіть до „Журналь де Моску" на доказ французам, що в СССР все цілком, як і в „буржуазних" державах. Цілу безнадійну убогість большевицького мистецтва зрадила між іншим та обставина, що льордові Іденові не спромоглися показати в Москві щось новіше ніж старезний балет Чайковського „Лебедине озеро", який все ще надуживають і еміграційні московські трупи.

Але коли одурити тепер Европу без порівнання тяжче ніж кілька років тому, то одурити рідне власне населення, а особливо поневолені нації, є вже справою на ділі безнадійна. Занадто вже очевидне для цього населення сучасне незвичайно тяжке становище московського уряду, яке він намагається замаскувати. Для всіх очевидно, що московський уряд намагається, коли вже не купити прихильність населення, то бодай зменшити його ворожість та захитати рішучість виступити збройно проти уряду при перших стрілах на якомусь із кордонів.

Скасування реквізицій збіжа в далеко-східнім краю, загроженім японцями мало прихилити тамошнє населення до Москви та збільшити його охоту до оборони меж московської деспотії. Який ефект викликало це зарядження на совітськім Далекім Сході можна буде побачити лише по вибусі війни, але в сусідній Східній та Західній Сибірі це викликало такий опір населення проти примусового постачання збіжа, що ці райони здали збіжа в зимі минулого року незвичайно пізно. Оскільки це постачання було виконане на 100 відс., не дасться, розуміється, стверднти, але фактом є, що загострені методи стягання збіжа викликали голод у Сибірі також, як і на Україні.

Поворот мільонів пудів збіжа голодному населенню України в зимі минулого року, яке у нього було загарбане в осені, має на цілі не тільки рятувати населення від голодової смерти, але й приєднати його на випадок збройного конфлікту на західних кордонах СССР.

Але найбільшою акцією в напрямі піднесення „патріотизму" населення, є безумовно поліпшення в спадщині користаний селянських родин із невеликих кавалків ґрунту та дозвіл мати кілька штук власної худоби. Ці заходи московського уряду шиті занадто білими нитками, щоби вони могли звабити чи обдурити ширші верстви українського селянства. Це селянство, що чекає від війни повороту цілої землі відібраної у нього, визволення та припинення московського визиску разом із розбиттям московського уряду, не піде вже в таку немудру пастку. Українське населення вважає цілком слушно уступку московського уряду признакою його слабости, непевности, нерішучости і готовости до дальших уступок.

Але далеко пійти в цім напрямі московський уряд не може. Не видираючи у селянства більшої частини збіжа, не продаючи його вдесятеро дорожче покупної ціни, московський уряд не може ані прогодувати міського населення, ані вдержати своєї армії та бюрократії.

Видайність праці промислового робітництва в СССР остільки нижча від видайности праці селянства, що большевицький уряд не міг би купувати досить збіжа за промислові вироби навіть і в тім разі, колиб переважна частина промислової праці не йшла на безглуздий збройня. Хижацька господарка поневолення та визиску лягатиме все тяжчим тягарем на плечі населення і всі „демократичні" реформи та інші карнавалові комедії ані не улекшать становища цього населення, ані не обдурять його.

Оскільки даремні намагання московського уряду обдурити своїми „реформами" міжнародні чинники, можна бачити хочби зі статті „Журналь де Женев", „Московський страх", в якій між іншим пишеться про причини цього страху: „Чого боїться московський уряд? Він боїться смертельно ізоляції. І це зрозуміло з огляду на внутрішній стан країни, який цьому урядові добре відомий. Чи не він самий вивласнив селян та понизив їх до стану парія, що працюють під чоботом „соціялістичної держави"? Чи не тримає він мільони засланців у концентраційних таборах та примушує будувати залізниці й канали, вирубувати ліси і т. д.? Чи не позбавив він у січні робітників їх єдиного привілею купувати танший хліб на картки? Чи не вивищив він та не позаникав до вязниць кращих інтелігентів ріжних станів? Чи не топче він всі права людини і громадянина, волю слова преси та організацій? **І нарешті чи не тримає він у жорстокім ярмі всі чужі народи, які всі разом творять половину населення СССР?"**

„Отже нема дива, коли в таких умовинах Совіти бояться помірятися з закордонним ворогом. Москві не усміхається змобілізувати мільони невдоволених, бо невідомо, що з того може бути".

Таке свідоцтво впливового женевського часопису на передодні сесії Союзу Народів, що готується на домагання Франції висловити догану Німеччині, головному ворогові СССР, не віщує нічого доброго московському урядові. В Москві знають дуже добре, що СССР здавний тепер на ласку чи неласку французької підтримки. І коли сучасна французька паніка минеться, коли у Франції зрозуміють, що Англія та Італія гарантують Францію цілком вистарчально супроти Німеччини, яка поза франко-московським

Майже ЗАДУРНО решітки полотна 50 сот., панама 90 сот., вспни 1·10, крепон 70 сот., неба 1·— та модні новини на 40% дешевше **БЛАВАТНИКИ БАЗАР** — Львів, оолмів ч. 12.

Міські Театри на понеділок дня 15-го квітня 1935.

у Великім Театрі Архитвір Жигмонта Красінського

Небожеська комедія

як шкільна вистава в год. 5-ій поп. Ціни місць від 30 сот. до 1·50 сот

ЕВГЕН ЧЕРЕВАНЬ.

Неохибні рецепти.

Доля, скажена сука, однаково кусала нас обох. Ми були бідняги-вітрогони. Я називався Данило Тихий а він, мій товариш, Пилип Колючка. Ні, говорити про наше життя, злидні, чи зрештою, найдешевші приємности рішуче нецікаво. Нічого замітного. Як довго ходили ми до гімназії, то ще не дуже гайнували часу. Бодай теорії і життя славних людей мусіли вичучувати напам'ять та сміялись з неодного, що поліз до шкільного підручника.

Згодом, коли, немов рясні вогні перескочили ми „віслячий місток"-матуру і коли дозріли до того, щоби щось робити — вже нічого не робили.

Покінчили ми студії в часах, коли патенти злевалювались. Приємности, які докучали нам мати всередині найглибше переконання, що світ є гарний і варто жити, були зовсім прості. Мій товариш, Пилип Колючка, день і ніч спав, пробуджуючися тільки на те, щоби викурити ординарного „ковбоя", та мрів у снах-явах про життя, яке він міг би вести, якби мав „становище". Я сам собі дивувався, що ходив день-у-день до університетської бібліотеки та впивався нектаром фільософічних міркувань, які напоєнними вщерть моє удуховлене черево, кивали головою над ріжними питаннями краси, правди і добра.

Так дурили ми світ і себе більше як два роки. Уранці та ввечері вели суперечку про ріжні способи, як здобувати посади. Пилип Колючка волав завсіди нереальні проекти: дістати посаду завдяки доньці чи жінці якогось директора чи председателя надзірної ради, яка в ньому закохалася. Я не хотів його розчаровувати, але — закохатися в ньому ніяка жінка не могла. Він був страшенне несміливий і не вмів говорити компліментів.

Та заки я ще придумав якийсь реальний проект — я дістав посаду. З великої протекції мене, як талановитого молодця, який чейже не може змарнуватися, посадили на портіерці одного банку за 60 зол. місячно. Щоб я міг покрити кошти трамваїв і тютюну.

Я прибрав почуття суспільної повновартности і був би щасливий, якби не одна колючка: Пилип Колючка. Він і надалі байдикував з нужди.

Ми зібрались на велику нараду. У висліді на вісток Данила Тихого (це я) ухвалили ми одноголосно такі резолюції: 1) Тільки енергійна людина, з американською психікою, що знає сама собі ціну і вміє про те переконати інших — може у нинішніх важких часах добути посаду; 2) Коли хочеш добути чи задержати посаду, мусиш бути обовязковий, тихий, солідний, скромний та незамітний.

Жеребок сприяв першу резолюцію Пилипові Колючці, другу Данилові Тихому.

*

— Пане портіер, чи є ваш директор?

— Є, але...

— Зголосіть мене. Пилип Колючка.

Молодий чоловік з розмахом повісив плащ і капелюх у передпокою і самовпевненою ваґінцю у кабінет. Директор кунявся за бюрком. Вороже глянув на гостя.

— Ага, то ви тут пропали — промовив гість і — нічого кімната. Сонця, думаю, багато мусить? Що?

Директор здурнів.

— Так, кімната соняшна — відповів.

— Вибачте, я не представився. Степан Колючка, певно мене знаєте.

— Ні! — пробурмотів директор.

— Мабуть забули. Память незмагав. Я до вас, до речі, з ділом.

— Прошу! Слухаю...

Колючка забинув ногу за ногу і нахабно глянув на стелю.

Простягнув руку до елегантної коробки, що стояла на бюрку директора, до половини випов нена папіросами:

— Дозволите...

Директор до решти збентежений хитнув головою та навіть тицьнув гостеві під ніс сірничок. Колючка затягнувся димом і розперся вигідно у фотелі.

— Отже коротко й ясно. Бо знаю, що ви, пане директоре не маєте багато часу. Успіх кожного підприємства — як самі знаєте — залежить від того, як воно сповняє свої завдання. А це знову від людей, які у тім підприємстві працюють... — Директор похитав головою. — ...А, що ви є саме таким директором як це я собі уявляв, — то не надумуючися, візьмете мене до себе на урядовця. І добре заплатите, а це напевно вам виплатиться...

Директор почув про посаду, прочуявь. Прягадав собі, що треба буде перечести редукцію, що один його приятель, адвокат, просив його за посадою для своєї доньки; що його жінка має якогось протеґованого.

— Вільних посад не маю. Шкодую дуже — відповів різко.

союзом не має ніякої причини для сорамячі проти Франції, коли ізоляція Москви стається фактом, тоді московські потентати опинаться в слінім вулиці.

Московський уряд, що всіми засобами намагається тепер допровалити до „точення Німеччини та франко-німецької війни, буде сточеним спільним фронтом великих держав із заходу та спільним фронтом всіх поневолених націй СССР із середини. Висліл такої боротьби московського імперіялізму на двох фронтах не ровжевий.

Сучасний карнавал, уладжений московським урядом для Европи та поневолених націй СССР може бути справді небезпечною імпрезою для московських можновладців. **М. Данько.**

Катастрофа „Цепеліна".

Із Ресіфе до Ріо-де-Жанейро повідомляють: 12. квітня в год. 0.34 мусів повітряний „Цепелін" осідати наслідком бурі та зливи. При цьому зачепив за домик, який завалив, та за кільки дерев. Щойно в год. 8.40 міг окончно осісти. В частині внутрішньої конструкції поробилися діри. Також задній мотор ушкоджений, його пропелер і керма теж ушкоджені. Повітряний направляють і він ще тогож дня мав полетіти далі.

Від 15. квітня

Бюра Адміністрації „Діла"

відчинене від 9-тої рано до 6-тої вечір.

Закарпаття.

ЗАГ. ЗБОРИ Т-ВА УКРАЇНСЬКИХ АБСОЛЬВЕНТІВ ТОРГОВЕЛЬНИХ ШКІЛ.

Дня 17. м. м. відбулися річні загальні збори Товариства українських торговельних шкіл у ЧСР з осідком в Ужгороді. До нового виділу ввійшли: голова — А. Мересій, заступники гол. — Ю. Лацанич і Ю. Манівчук. Члени виділу: М. Лизанець, З. Бубеленій, І. Роман, М. Бабота, А. Мальчицький, І. Долгош. Заст. вид.: В. Ковач і П. Криж. Контрольори: М. Попович і В. Бора. Дотеперішній голова інж. А. Гелетка, з причини перенесення до Праги, не міг прийняти функції. Новий виділ візвав усіх членів, головно тих, котрі є без посади, щоб чим скорше прислали свої точні адреси і повідомили Товариство, де і коли подали, або подають просьби про приняття на посаду, щоб Товариство могло евентуально в їхній справі інтервенювати.

ВЕЛИКЕ СВЯТО У СТРАБИЧЕВІ.

Дня 5. травня ц. р. відбудеться у селі Страбичеві посвячення памятника в честь полеглих зі села вояків у світовій війні. У звязку з цим управа місцевої читальні „Просвіти" рішила при тій нагоді посвятити також свій прапор. Ціле технічне переведення того великого свята „перебрала на себе чит. „Просвіти" разом з комітетом, спеціяльно на це вибраним. — Варто пригадати, що в селі Страбичеві перебували в перших місяцях світової війни постоєм Українські Січові Стрільці, звідки винесли найкращі спомини.

Пилип Колючка усміхнувся, поправившся у фотелі і поважно говорив далі:

— Розумію, що вільних посад не маєте, об не можете навіть такого місця, що я вам пропоную.

— Чуєте, що вільних посад для нікого не маю!

— Но, но, не переборщуйте. Для людини, яка поставить вам усе на ноги, посади є завсіди вільні, бо це інтерес інституції.

— Пане, не забирайте мені часу — директор був уже злий.

— Директоре, — Колючка ще більше усміхнувся — іноді годинами час тратите на пусті, недоцільні конференції, а тепер, коли йде направді про справу далекосяглої ваги — не смієте мати.

Директор двічі задзвонив. Увійшло двох возних.

— Викиньте цього пяного — сказав.

І Колючка на віки з'ходів переконався, що европейська людина з американською психікою не має що серед земляків робити. Було йому жаль не себе, не посади, а свіжинької рецепти.

Тиждень опісля запросили мене в портіерні...

— Зі своєю чемністю ви рішуче не надаєтеся на портіера. Ви могли би бути директором, але доки я живу, це виключене. А по моїй смерти мабуть теж, бо я маю доньку і буду мати зяти.

Так і друга резолюція пройшла. Вернулись ми з приятелем до давніх занять. Він спить, а я ходжу до бібліотеки і обо пригадуємо собі рецепти.

З чого живемо? Науки неплачені, інформуємо ріжних людей про вільні посади та про способи, як їх здобути. Беремо мізний заробок (для себе, як їх здобути. Беремо мізний заробок (для себе, як їх здобути. Беремо мізний заробок (для себе

во першенства мають практиканти, що відбули річну безплатну практику з додатним висліком, опісля абсольвенти вчительських семінарів, що відбули вже військову службу, а дальше кандидати, яких звільнено з війська і болай перед двома роками одержали дипльом. Переносити вчителів можна тільки на їхнє бажання. З уряду переносити або редукувати можна тільки в тих випадках, де вимагає цього справді організація шкільництва.

— **Залізнича катастрофа.** Зі суботи на неділю на станції в Ряшеві поспішний вантажний поїзд зі Львова наїхав на частину вантажного поїзду з Кракова. З львівського поїзду знищені два вагони, в цьому один службовий, з краківського 9 вагонів, у цьому 7 із товаром, м. н. два з меблями розторощені зовсім. Залізничник Прагновський був ранений, тому його негайно зоперували та перевезли до шпиталю.

— **Сміливі вдоми.** До кам'яниці при вул. Домбровського 8. закрався злодій перед 10. годиною. Сторож їх замкнув, нічого не прочуваючи. До хати д-ра Гофмокля на І. поверсі дістався заздалегідь приготованою драбиною. Служниця, що спала в одній з кімнат не пробудилася злодії вкрали їй золотий годинник і гроші. Опісля перейшли до спальні д-ра Гофмокля. Жінка д-ра Гофмокля пробудилася наслідком шелесту та побачивши світло електричної ліхтарки, не могла кричати. Злодії забралися. Рано стверднв д-р Гофмокль, що йому вкрали злодії срібну папіросницю, срібну цукорничку та скриню зі шрубами до самоходу й футро. Поліційний пес найшов потім це футро в огороді, одначе злодії відпороли ковнір. На вул. Стрийській та в парку порозсипували шруби. Загальна шкода 1.500 зол. — Подібний сміливий вдом був при вул. Пястів 10. Анеля Кіркунь пробудившись нічим запримітила, що крізь відчинене вікно влазить злодій. І вона зі страху не могла кричати, сон її зморив, а рано ствердила, що злодій украв футро, два плащі, заг. вартости 1500 зол. Здогадуються, що вломники при вломі вжили якогось одурманюючого засобу, тому згадані жінки вснули. — До хати Натана Натовича при вул. Шептицьких 35 дістався злодій крізь відчинене вікно та забрав річні вартости 210 зол.

— З хати проф. Меч. Кройца при вул. Кіпцевій 16. невідомі злодії вкрали гардеробу вартости 1.200 зол. — З хати д-ра Йос. Гавсмана при вул. Колонтая 8. злодії вкрали футро вартости 1.200 зол.

— **Львівська хроніка.** На вул. Льва Сапіги якийсь напасник побив 27-літн. Генр. Муху з вулиці Листопада 43, скалічив йому око, вухо, ніс і вибив зуби. Муху забрали до шпиталю, а напасник утік. — 22-літній безробітний Вол. Сікора з вул. св. Йосифа 4 напився сільного квасу; забрали його до шпиталю. — До шпиталю забрали 16-літн. Брон. Славеця, який зранився в ногу з фльоберту.

— **Вибух при фабрикації „жабок".** В Збоїських біля Львова в хаті Михайлини Пішакізни наступив вибух при фабрикації експльодуючих „жабок" і кульок. Вибух був такий сильний, що зірвав дах хати. Пожежу загасили в Пішаківну, якій вибух обірвав пальці та зранив лице, забрали до шпиталю.

— **Краєва хроніка.** Над ставом у Бережанах застрілився посесор дібр Дрищів, Йосиф Шпаковський, програвши процес з польським нарохом. — В Станиславові перейшла на жидівську віру асистентка одного жида, Гелена М., щоби виїхати разом з ним до Палестини— До мешкання Івана Проця в Бориславі дістались в день два замасковані бандити й звязавши його жінку, що сама одна була дома, вкрали готівку 900 зол. — Жінкою, яка згинула у Львові, переїхана автом, а яку залізничник Скиба зі Знесіння поховав як свою жінку, була 64-літня Анна Фітова з Наварії, що приїхала до Львова до своєї доньки, жінки постерункового.

— **Викидають польських громадян із Франції.** Перед кількома днями крізь Познань переїхав великий транспорт польських реемігрантів із Франції. В часі від липня мин. року до кінця березня ц. р. Комітет опіки, що займається спеціяльно такими реемігрантами, дав допомогу 8.500 робітникам з Польщі, яких звільнено з робіт у Франції.

— **Проти торговлі дівчатами.** Еміграційна влада розвела ріжні способи обережности, щоб унеможливити торговлю людським товаром під покришкою женячки в державах південної Америки. М. і. дозвіл на приїзд наречених до Уругваю має затвердити польський консулят, причому наречені підписують заяву, що їхнє вінчання відбудеться до трьох місяців від часу приїзду. Якщо заява не буде додержана, емігрантів завернуть назад до Польщі.

— **Живцем похований.** В румунському містечку Маркулештах пов. Сороки вмер недавно швець Янку Шпільберґ і після двох днів його поховали. Найближчої ночі приснилося жінці небіжчика, що її чоловік воскрес. Вона счинила крик і збудила всю родину. Рано всі побігли на цвинтар, відкопали гріб і відчинили домовину. На велике їхнє здивування труп лежав лицем долів, причому одіж була на ньому подерта. Знак, що він пробудився був у гробі, боривався, аж врешті згинув.

— **Нова німецька зброя.** Німецькі військові техніки зробили, як повідомляє англійська преса, важні видосконалення морських торпед. Вони придумали торпеду з електричним мотором, що не лишає за собою на поверхні моря ніяких слідів, як це діється з торпедою, викиненою під тисненням згущеного повітря. Друге видосконалення зводиться до того, що торпеда не скалочує води і через те не звертає уваги ворога. Слабою її стороною є те, що має меншу швидкість від торпеди, викиненої згущеним повітрям.

СПОРТ.

УКРАЇНА — ЧУВАЙ 4:1 (3:0).

Україна: Микитин; Сеpегота, Одинець; Мікльош, Лисик Воробець, Якимів, Цимбала; Фелун, Мікльош, Лисик Воробець, Сиротюк. У другій частині грав Воробець в обороні, а Сеpегота в нападі. Україна добула перші два пункти у цьогорічних змаганнях, грала вона о цілу клясу краще, як минулої неділі з Чорними. По довгій перерві грав знова Лисик, який добре провадив напад і добув дооб воріт; Мікльош технічно дуже добрий, разом з Воробцем чи у другій половині зі Сеpегогою і Лисиком творив чи у другій половині зі Сеpегогою і Лисиком творив виграну трійку нападу, яка часто загрожувала воротам противника. З крайників ліпший Сиротюк. Помимо ротам противника. З крайників ліпший Сиротюк. Помимо добре спомагала напад прецизними подаваннями, в обороні легко давала собі раду з нападом противника. Микитин не мав багато до роботи. Україна як цілість презентувалася цілком добре, вже пізнати працю тренера. Перший виступ „Чувая" у Львові розчарував публіку. Є це дружина справді скора, але має багато технічних браків. На вирізнення заслуговує передовсім правий крайник, дальше правий оборонець і воротар.

Вже в 3 хв. добуває Лисик перші ворота по гарній комбінації нападу. Чорно-червоні грають добре і без перерви загрожують воротам противника. У 16 хв. Цимбала вигусове Сиротюка, цей подає Лисикові, який стріляє другі ворота. Перевага України тревае дальше. Чувай злобувається лише на кілька випадів, які певно ліквідує оборона України; у 22 хв. судок признає карного для України, якого Сеpегота перестрілює. В 42 хв. Сиротюк підвищує ворота до 3:0. По зміні воріт темпо гри слабне, Україна має певну виграну і не висилюється; Мікльош має леха в стрілах, двічі перестрілює в дорідної позиції у 12 хв. Сеpегота стріляє четверті ворота. Почесний пункт добуває перемиська дружина з карного, за руку Цимбали. Судіював п. Раніш, Вийшло около 700.

УКРАЇНА П. — КАМЕНЯРІ 2:2 (1:0).

Товариські змагання між цими дружинами закінчилися виспідом нерішеним. В Каменярах подобалася ліва сторона ладу, а Україні найкраще грали помічі Андрійчук, Сушко, Бубела і Миськів в обороні.

МИСТЕЦТВА ЛІГИ.

ЛЬВІВ. Погонь — Польонія 3:0 (1:0).
КАТОВИЦІ. Рух — Висла 5:2 (3:1).
ВАРШАВА. Гарбарня — Легія 0:0.
КРАКІВ. Краковія — ЛКС 5:1.
ПОЗНАНЬ. Варта — Вершавянка 3:1 (0:0).

МИСТЕЦТВА ОКР. ЛІГИ.

ЛЬВІВ. Чорні — Гасмонея 2:0 (1:0).
ЛЬВІВ. Лехія — П. Сокіл 3:0 (2:0).
ПЕРЕМИШЛЬ. Польонія — Погонь І. Б. 3:1 (0:1).

ЗАКОРДОННІ ЗМАГАННЯ.

Змаганнем за чашу середущої Европи між репрезентацією Швайцарії та Мадярщини скінчилися перемогою швайцарів у відношенні 6:2.

Чехословаччина зремісувала з Австрією 0:0 в змаганнях за чашу середущої Европи.

ВІДЕНЬ. Міжмістовий метч між Прагою та Віднем покінчився перемогою Праги в відношенні 2:1

Присилайте передплату!

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Понеділок, 15. IV. год. 7·30 веч. „Небожеська комедія". Шкільна вистава.

Вівторок, 16. IV. год. 5 попол. „Небожеська комедія".

Театр Ріжнородностей.

Понеділок, 15. IV. год. 7·30 веч. Театр вечинний.

Вівторок, 16. IV. год. 7·30 веч. „Таємне конто". ком. Бернавера й Естерайхера.

Кіна.

АДРІЯ: „Загадка світа" Гаррі Піль.
АПОЛЬО: „Недокінчена симфонія".
АТЛЯНТИК: „Московські ночі".
ВАНДА: „Кавальєада".
ГРАЖИНА: „Вероніка" (Фр. Галь).
КАСІНО: „Веседа вдова" оперетка Легара (з Мор. Шевальє та Мендональд).
КОЛІСЕЙ: „Двобій жінок" і ревія „Весна, гріх і сміх".
КОПЕРНИК: „Людина, що продала голову".
МАРУСЕНЬКА: „Клеопатра".
МІРАЖ: „Нана" з Анною Стен.
МУЗА: „Весняна парада" (Фр. Галь).
ПАКС: „Вірлятко" та тижн. ПАТ-а.
ПАЛЯС: „Антко - поліцмайстер" (Дитма).
ПАН: „Велика парада", коміроване „Мікі Маус".
РАЙ: „Каріока".
СВІТ: „Мікі Маус", „Новочасний Робінзон Крузо".
СОНЦЕ: „Небесні птахи" та ревія.
СТИЛЕВЕ: „Двобій зі смертю" і ревія.
УТІХА: „Приємрники Індіян" і ревія.
ХИМЕРА: „Четирьох джентельменів" і Бастер Кітон.

Закордонне радіо.

Понеділок, 15. квітня 1935.

Відень (506,8) 12·20 Популярна музика, 17·40, 21·40 Форт. реціталь, **Братислава** (298,8) 17·10 Спів, **Кошиці** (259,1) 20·30 Скрипка, **Прага** (470,2) 12.35 Сальон. орх., 17·40 Скрипка, 21·40 Форт., **Парнж** (1648) 12·15 Концерт, 18·30 Літ.-гутірка, 20·00 Ле Роя Рене, муз. пєса Габріель-Марі, **Мадрид** (274) 19·00, 21·00 Спів, **Білгород** (437,3) 13·15 Мельодії. 16·20 Хор, **Берлін** (356,7) 20·10 Концерт, 22·30 Давні нар. мельодії, **Франкфурт** (251) 21·00 Від менуета до фокстрота, **Гамбург** (331,9) 20·10 Так мовив Заратустра, симф. поема Р. Штрауса, **Кеніґсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. всячина, 19·00 Концерт, **Кельн** (455,9) 12·00 Популярна муз., спів, 14·15 Тріо цитристів, 16·00 20·10 Пісні й танки, **Будапешт** (550,5) 18·25 Солісти, 19·50 Італ., рос., нім., фр. й мад. пісні відсп. Марія Базилідео, 20·35 Симф. концерт, 22·15 Циг. музика, **Мілянo** (368,6) 11·50, 13·10, 17·05, 22·05 Музика, **Рим** (4208) 17·05 Солісти (муз., вок. дуети).

Вівторок, 16. квітня 1935.

Відень (505,8) 12·00 Популярна муз., 21·15 Кавр. концерт, 22·45 Вес. пісеньки, **Братислава** (298·8) 17·05 Скрипка, 20·05 Форт., **Кошиці** (259,1) 18·00 Спів, 20·25 Скрипка, **Прага** (470,2) 11·05 Бах — муз. радіоісценка, 12·35 Сальон. музика, 18·25 Забутий романтизм у музиці, **Парнж** (1648) 20·45 Оп. музика, **Білгород** (437,3) 12·00 Рос. пісні, 17·00 Пісеньки в супр. орх., **Берлін** (356,7) 13·35 Арії з нім. опер, 19·00 Моцартові творн, 19·20 Шіфнерові творн, 20·10 Весн. мельодії, **Франкфурт** (251) 16·00 Форт., 17·00 Вок. муз. концерт, **Кеніґсвустергавзен** (1571) 11·30 Пісні, 17·45 Моцартові творн, 20·15 Сп. реціталь С. Онегіна (пісні Генделя, Шуберта, Брамса, Вердія), **Кельн** (455,9) 16·00 Солісти, 20·10 Нар. мельодії, **Мінхен** (405,4) 19·40 Спів (Мартензен сопр.), 22·30 Вок.-муз. концерт, **Буданешт** (550,5) 12·05 Скрипка, спів, 17·20 Цит. музика, 18·15 Спів реціталь О. Малецького. **Мілянo** (368,6) 19·00 Легка музика, 21·45 „Фрате Франческо" містерія Корбі, **Рим** (420,8) 21·30 Вок. концерт.

Львівське радіо.

Вівторок, 13. квітня 1935.

6·30 Ран. авд., 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Концерт орх., 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. денник, 13·05 Спів (Шаляпін), скрипка (Кубелік) із гр. пл. 13·45 З ринку праці, 13·50 Експорт, 13·55 Біржа, 14·00 Легка муз. з гр. пл., 15·45 Концерт орх., 16·30 „Казева дьокомотика" авд. для мол. дітей, **16·45 Форт. концерт Надії Біленької - Лаврівської,** 17·00 Скрипька ПКО., 17·15 Концерт із цикою: „Пять століть камер. музики, 17·40 Легка муз. з гр. пл., 17·50 Справа кооп. руху споживачів, 18·00 Сп. реціталь Ол. Липовської в супр. форт., 18·15 Молодь і фільма, 18·30 Реклям. концерт, 18·45 Віденські відгомони — музика з гр. пл., 19·15 Спогади про проф. Г. Герштнера, 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Твори на кларнет у супр. форт., 19·50 Акт. фейл., 20·00 Концерт симф. орх., 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Концерт катедр. хору з Познання, 22·30 Бюро студій розмовляє зі слухачами, 22·45 Концерт орхестри.

Понеділок, 15. квітня 1935.

6·30 Ранішня авд., 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Концерт сальон. орх., 12·45 Традиційні великодні страви, 12·55 Полудн. денник, 13·05 Оперова музика з гр. пл., 13·35 Експорт, 13·45 Концерт, 16·30 Лекція нім. мов. 16·45 Амстердамська орх. з гр. пл., 17·15 Кораблем до пастусі, вес. авд. для дітей Бен. Герца. 17·35 Заг. польська резерва. 18·00 Фільм. огляд, 18·10 Концерт хору, 18·25 Честь і рідний край, 18·30 Сказанка для дітей, 18·40 Сільва веруи, Культ. і мист. життя, 18·45 Пісні й арії (Гельгольц сопран), 19·15 Про культ.-осв. працю в окраїнному містечку, 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Похвала воєцького стану, вок. муз. авд. (Наглік сопр.), 20·00 Легка музика, 20·45 Веч. денник, 20·55 Як живе та працює сільська інструкторка, 21·00 Реклям. концерт у 6 роковини смерти Мельцера, 22·00 Реклям. концерт, 22·15 Сальон. музика.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 100 (13.998). Львів, вівторок 16. квітня 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічне 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доллр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 29-61. Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Французький меморіял до Ліги Націй.

ПАРИЖ, ПАТ. Генеральний секретаріят Ліги Націй оголосив французький меморіял у справі введення загальної військової служби в Німеччині. Меморіял приводить закон німецького уряду з 16. березня ц. р. про загальну військову службу. Перед виданням цього закону Німеччина завела військове летунство. Цими двома рішеннями Німеччина формально відкинула військові обмеження версайського миру. Ці акти були завершенням методично переведених, потайних зусиль. Ліга Націй має обов'язок розглянути цю справу, бо є сторожем версайського миру. Далі меморіял приводить, що Німеччина, вступаючи до Л. Націй зобов'язалась шанувати договори. Тепер Німеччина вважає ці договори необов'язковими. Цими актами зашкодила переговорам у справі зменшення зброєнь, які велись під проводом Ліги Націй згідно з 8. статтею пакту. 3. лютого ц. р. французький і британський уряди опрацювали програму, яку сприняли прихильно інші уряди і теж Німеччина. Зокрема з 16. березня ц. р. односторонно зарушила міжнародні договори, протиставляючи переговорам доконаний факт. Европа опинилась перед проблемою загального зброєння. Тому Ліга Націй повинна висловитись про теперішнє міжнародне положення.

Відповідь Німеччини.

БЕРЛІН. ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро оголосило такий коментар до французького меморіялу.

Приводить, що Німеччина опинилась у скрутному безвихідному становищі. Рішення Німеччини спричинила поведінка інших держав. Із заяв французьких міністрів було відоме, що Франція не думає пішти роззброюватись і оручним маневруванням хоче позбавити Німеччину необхідних рішень, про її безпеку. Німеччина від 1926. р. до 1934. р. боролась безпристанно, але безуспішно, щоб до Німеччини пристосовано постанови статті пакту Ліги Націй, яка гарантує безпеку і мир членам Ліги Націй і на яку покликується меморіял. Ліга Націй не сповнила свого обов'язку супроти Німеччини, інші великі держави не додержали своїх роззброєних зобов'язань і мають потайки навипередки зброїтись.

Німеччина додержувала постанови військового статуту Ліги так довго, доки мала надію, що інші держави подумають над його здійсненням. Коли ж Німеччина переконалась, що ніколи не дійде до безпеки для всіх, осягнула повну і безумовну свободу ділання. Вкінці коментар закидає французькому меморіялові вецирість, коли подає про роззброєні зусилля Франції.

Праця большевицьких невільників.

МОСКВА, КАП. Большевицька преса оголосила дефінітивний білянс коштів будови каналу імені О. Г. П. У. себто кривавої „чежа". Канал довгий на 221 км. і лучить Біле Море з Балтійським Морем. Большевицький уряд видав на будову 90 міліонів у золоті, на працю не видав ані одного сотика тому, що канал копало коло 100 тисяч вязнів (політичних — прим. Ред.) під примусом і наглядом Г.П.У. цілком задармо. Большевицька преса пише, що 75 тисяч вязнів замкнули за „звичайні" прозини. Ці вязні скористали теж частинно з амнестії. Большевицька преса ні словечком не згадує, в яких умовинах працювали ці вязні, як відживлялись, як на них примусова праця відбилась на їх здоровлю та про інші подробиці. Відомо, що більш-менше половина вязнів померла від поносних недуг, голоду і виснаження.

Ліга Націй розгляне справу Мемеля.

Литовський уряд вадіслав відповідь на меморіял великих держав, які підписали мемельську конвенцію. Литовський уряд каже, що мемельська конвенція мала на меті узгіднити суверенні права Литви зі законами мемельської округи. Одначе одна закордонна держава втручається щораз більше до внутрішніх справ Мемеля і нарушує нормальний хід життя. Тим чином витворює нове положення, яке нарушує мемельську конвенцію. Литовський уряд пропонує, щоби цілу мемельську справу розглянула Ліга Націй або Міжнародній Трибунал у Газі.

Масові процеси проти повстанців у Греції.

АТЕНИ, 15. 4. ПАТ. У четвер починається перед воєнним судом процес проти 39 підсудних за участь у повстанні. Між підсудними є теж прізвища неприсутніх Венізельоса, ген. Пластираса, сина Венізельоса та інших провідників повстання.

Нині почалась розправа в арсеналі Салямін проти 229 моряків-повстанців.

Бійки з комуністами у Франції.

ПАРИЖ, 15. 4. ПАТ. Комуністична партія уладила вчора три віча на передмістях Парижу, щоби запротестувати проти дволітньої військової служби. У Больоле поліція розігнала 1.000 комуністів, які уладили похід і намагались захопити силою мера. Дійшло до бійки між комуністами і поліцією, яка арештувала кілька осіб. Крім того дійшло до бійки між комуністами і молодою Акцією Франсез, в комуністів ранили.

Залізнична катастрофа коло Бордо.

ПАРИЖ. ПАТ. Коло Бордо дійшло до залізничої катастрофи, яка потягнула великі матеріяльні втрати і жертви в людях. Поспішний, електричний поїзд, який їхав зі скорістю 108 км. на годину, з невідомих причин перекинувся. Четвертий вагон вискочив з рейок. Інші вагони зіскунулись з насипу. Зпід зализ витягнули трьох убитих і 10 ранених.

Найбільша смертність дітей між греко-католиками.

Зі загального числа 128.922 померших дітей у цілій Польщі за минулий рік припадає між римо-католиками 84.254 дітей, між **греко-католиками 19.773 дітей**, між православними 17.478, між евангеликами 2.869, між жидами 2.951 і між іншими 597.

Розмірно найбільша смертність дітей припадає на греко-католиків, бо 19.2 на 100 живо народжених дітей. Між евангеликами смертність дітей доходить до 16,1 на 100 живонароджених, між православними 14,6, римо-католиками 14, жидами 4.7 та іншими віроісповіданнями 11.

Керамiка склад порцеляни і скла у Львові при вул. Галицькій 5. в подвірю 1365 2-1

під управою **ОЛЕКСАНДРА ОНИСЬКА** поручає товари по найдешевших цінах

Висліди Стрези.

Львів, 15 квітня 1935.

З усіх голосів преси, які ми старались переглянути про конкретні висліди конференції у Стрезі, найбільш нам сподобалась така фраза віденського щоденника: „...можемо вражіння, що зроблено малий кусник дороги вперед." Ця характеристика вислідів нарад найбільш відповідальних кермничів трьох західних великодержав, які вже вперше від 1922 року знову засіли за зачиненими дверима за один стіл — ця характеристика настільки переконлива, що — скромна. Нема там мови про якісь епохальні постанови, про якісь революційні зміни існуючого політичного стану у світі, та замість всякої гучної проповіди сказано дуже обережно про „малий крок". До якої мети змірює той крок? Чи справді до кращого, солідшого міжнародного порядку? Гадаємо, що той крок має на цілі передусім — чергову конференцію, чи навіть нову серію дальших конференцій, які на тлі існуючого стану стають вже ціллю самою для себе: в нічому по суті вони „міжнародного порядку" не змінюють. Не змінила його і Стреза.

Широкий офіціяльний комунікат, виданий учасниками конференції та переданий повністю у вчорашньому числі „Діла", вимагає таких коментарів:

У вступному слові зазначено виразно, що предметом наради була м. і. постанова німецького уряду з 16. III. (про введення загальної військової служби): це було потрібне з уваги на точку 1) комунікату і б) — про що буде мова. Отже в 1) точці стверджено згоду всіх трьох держав щодо процедури, яка буде застосована на Раді Ліги Націй у справі французького відклику щодо зломання Німеччиною мирових зобов'язань. Про саму постанову, яку приймє Рада Ліги, нічого не сказано, о ніяк зараз чергова точка комунікату усуває всякі сумніви, щоби в Женеві могли прийняти справді гостру резолюцію, та ще й про якісь практичні протинімецькі „санкції": „треба переговорювати" — читаємо у комунікаті, і це стверджения є перемогою **англійського** становища, яке висловлює погляд, що „Німеччина не сказала ще свого останнього слова" (офіц. комунікат Бюра Райтера в дні візиту Макдональда й Саймона з Льондону). Третя точка комунікату каже про справу, яка найбільше болить **Італію**, себто незайманість Австрії і зповідає спеціяльну надунайську конференцію (отже ще одна конференція!). Четверта точка є прийнятим бажань **Англії** щодо летунської конвенції. Зате справу німецького зброєння включено до пятої точки комунікату, що займається загальною проблемою розброєння, при чому прийнято дуже скромну форму осуду: „з жалем" стверджують учасники наради, що німецькі односторонні зброєневі акти „поважно нарушили довіря громадянської думки до постійности мирного порядку справи". Мабуть ніхто зі звичайних смертників не заперечить що того „тепер" вже давно не було. Тому речення про безвартість змагань до розброєння заступлює на похвалу, як вислів реалізму, що ним досі не дуже відзначалися женевські пропагатори розброєння. Вперше теж почули ми тепер, що вживають заходи за „зменшення зброєнь", а не за повне розброєння. У 6) точці маємо згадку, що

Присилайте передплату!

Австрію, Болгарію і Мадярщину (хоч їх по імені не названо), як ті держави, що стараються дістати дозвіл на зброєння. Зі стилізації тої точки виходить, що західні великодержави схильні були піти їх бажанням назустріч (це вже вислід італійської дипльоматії); якщо ті малі, порізані у Версалі держави, дали б наложити на себе шори загальних і регіональних пактів. Дальше йде уступ, присвячений **французькій безпеці:** Англія і Італія ще раз урочисто підтримують локарнське зобовязання (рейнський пакт). Наприкінці комунікату маємо „реверанс" у сторону **Ліги Націй** та неясну погрозу під адресою Німеччини (без називання її по імені) — про футуро.

Ось і все. Найбільш суттєве із усього того мабуть таке: 1) рішення не робити з французької скарги з приводу німецької загальної військової служби великого крику, 2) дальше переговорювати з Німеччиною, 3) рішення остаточно вдоволити Італію та приспішити реалізацію наддунайського пакту а також піти назустріч малим державам, протегованим Італії, 4) відмовитись остаточно від утопійної ідеї роззброєння та говорити на будуче лише про зменшення зброєнь, і 5) запевнити ще раз Францію, що її паніка безпідставна, бо на випадок нападу Німеччини обидві французькі союзниці з часів великої війни поспішать їй на поміч.

Цікаво, що в цілому комунікаті нема одного слова про східний пакт. Це тим більш характеристичне, що вже підчас конференції у Стрезі Німеччина частинно зревідувала своє становище (мабуть наслідком якихось англійських сугестій), у тому напрямку, що вона готова приступити до такого пакту, якщо він матиме характер **пакту неагресії без клявзулі про обовязок взаємної допомоги.** Очевидно, що такий пакт — це зовсім щось інше, ніж те, що хотіли большевики. Але можливо, що **те** німецьке рішення разом із новою англо-італійською гарантією французьких західних границь — зупинить Францію в її бігу навпростець — в обійми Совітів.

Якщоб справді наслідком Стрези був зріст розуміння у Франції тої правди, що не Совіти потрібні Франції, лише Франція Совітам, тоді успіх Стрези був би великий.

МАТЕРІЯЛИ НА УБРАННЯ
ПЕРШОРЯДНІ БЕЛЬСЬКІ ГАТУНКИ
Найнижчі ціни поручає
Тадей Цветлер Марійська Площа 3, Львів,
11/91 (Дім Шпрехера) тел. 238-43. 2—20

Великодні бажання за посередництвом „Діла".

Минулого року ввели ми в нашому часописі рубрику приватних святочних бажань. — Практика показала, що ця думка подобалася широкому загалові і нововведена рубрика нашого часопису притягла досить велику скількість оголошень. Показується, що звичай складати святочні бажання за посередництвом преси, популярний давно в західній Европі, приймається теж у нас і стає у пригоді неодному, що не має часу ані змоги пересилати листовно бажання численним своїм знайомим.

З тої то причини і цього року, як і минулого, відкриваємо в „Ділі" окрему таку рубрику для своїх передплатників і читачів у великодному числі, що появиться вже у великодну пятницю.

Бажання міститимемо тільки, коли дістанемо заздалегідь оплату за них. Оголошення до 15 слів коштує 2 зол. Кожне слово понад 15 слів коштує 15 сот.

Великодні бажання приймаємо до 24-го ц. м.

НІМЕЧЧИНА ЧИ ЯПОНІЯ?

I.

Прага, квітень 1935.

Ще так то ще давно загально говорилося, що головна причина усієї постійної напруженої міжнародньої ситуації лежить в Японії. Ба що більше: там добачували всі найбільшу і найближчу причину нової майбутньої завірюхи, а ріжні політичні пророки мали неабияку нагоду висловлювати ріжні комбінації та ворожби. Тінь Японії так всевладно нависла була над Европою, що всі головні проміні міжнароднього життя Европи заломлювались у призмі „японського сфінкса". Але прийшов час, коли здавалося, що далекосхідній небозвід ніби вияснився. Почали вже навіть говорити про те, що головні причини, які викликували цей страх перед ріжними можливими несподівянками від азійської потуги вже усунені, що там над далекими берегами Тихого Океану може внедовзі прийти до такого закріплення мира, що це дасть можливість розбурхливій Европі остаточно привести до порядку і свої відносини. І Европа ніби відітхнула. Але не на довго. Цим разом промовив другий сфінкс — европейський і то дуже твердим словом. В Европі всі давно вже його слова боялися, але ніхто не вірив, що воно так скоро і в такий рішучий спосіб буде сказане. І ось серед ніби то хатніх европейських розмов про причини „внутрішніх" спорів виходить на верх, що таки Японія і Далекий Схід зберігли свою питому вагу для міжнароднього ситуації — у цілому світі.

Ось перед нами англійський журнал „Нью Стейтсмен енд Нейшен" („Новий державний дзвін і нація"), а в ньому дуже знаменна і своїм підходом до справи дуже оригінальна стаття „Політика і зброєння". Хоч автор статті є совітофільськи настроєний, а через те і у своїх поглядах, особливож у своїх висновках подекуди однобокий, то всеж його думки незвичайно цікаві і в уваги на значіння в англійській політичній опінії таких журналів, вони кидають дуже ярке світло на становище англійського політичного світу.

Вихідною точкою для автора статті є англійських журналів, вони кидають дуже ярке світло на мятють — наробила була такого шуму в Европі і спричинила була неприємну для англійської дипльомотії „хрипку" Гітлера. Шукаючи оправдання для підвищки державного бюджету для всіх трьох збройних сил Англії, англійський уряд вийшов його з Німеччині Гітлера. Коли йде про підвищення бюджету на повітряну фльоту, то воно ще до деякої міри находить своє оправдання в німецькому зброєнні, але коли йде про бюджет сухолутної армії, особливож про бюджет морських сил Великої Британії, то таке оправдання, як його дає Біла книга, не має ніякої тривкої підставки. Колиж ще додати фортифікації в Сінгапур і великі кошти нових повітряних ескадриль на тих фортифікаціях, то стане нам ясно, що суттєвого пояснення підвищки британських збройь (все одно чи теперішніх чи майбутніх) треба шукати далеко на схід від Берліна. Виповідаючи вашінгтонську конвенцію, Японія потрясла договорами, що не лише обмежують морські збро-ення, але і цілу систему публичного права, яке нормувало відносини на Тихому Океані. Це торкається безпосередньо не лише британських, але ще сильніше совітських і американських збройь. Так воно є на ділі і тому, коли в Білій книзі згадується головно про Німеччину, то це треба вважати лише тактичним маневром п. Мекдональда — на ділі він повинен був говорити про Японію. Зовсім що інше є думати, що „дух націй" (націонал-соціялістів) є джерелом „моральної отрути" в Европі, а зовсім що інше вважати його справданням британського зброєння.

Не можна винити Гітлера за те, що він колись запропонував був устійнити німецьку збройну силу до 50 прц. французьких сил — адже він не винен, що Барту просто а мосту відмовився розглянути цю дуже скромну пропозицію. Німецькі амбіції і зброєння не є безпосередньо звернені проти заходу, але скоріше проти ССОР — є це Україна, а може і балтійські держави, які німецька молодь і німецька тяжка промисловість вже з давна навчилися вважати своїми майбутніми колоніями і монопольними ринками. Але німецький генеральний штаб дуже ясно здає собі справу з того, що виглади для німецького нападу на ССОР, стануть актуальними щойно тоді, коли Японія завтакує червону армію на Сибірі. Так ось такими окружними дорогами ми доходимо до дійсної причини англійських збройь і до суті теперішньої англійської політики. „Непевність, неспокій, нові зброєння, це все нині загальні явища, але безпосередня небезпека, пружина, яка може отой цілий чортівський механізм пустити в рух, криється в Японії. Нині тяжко передбачити, що могла би зробити озброєна Німеччина за 10 або її за 5 літ, — оскільки світ не зорганізується для вдержання мира. На нашу думку велика пожежа є можлива вородовж двох-трьох років лише тоді, коли сигнал до неї дасть Японія". З цього слідує, вживаючи вислову „совнолипреда" в Льондоні п. Майського, що мир є „неподільний". „Може нам і вдалось (читаємо далі в статті) охоронити вищ острів перед війною при помочі сторожі на Рені, але ця загумінкова концепція безпеки не може остаточно відвернути небезпеки загальної війни".

І далі автор говорить вже виключно про — Японію, як джерело найбільшої небезпеки світ. Ті уваги передамо у черговому числі.

М—н.

Загальні Збори „Сокола-Батька".

Як ми вже повідомляли, Загальні Збори Сокола-Батька відбулися у Львові 14. ц. м. у домівці Т-ва при вул. Руській ч. 20. з таким порядком нарад: 1) Відкриття Загальних Зборів. 2) Відчитання протоколу з останніх Загальних Зборів. 3) Звіти з діяльности Старшини. 4) Звіт Пропірної Комісії. 5) Дискусія над звітами й ухвалення абсолюторії. 6) Вибір членів Старшини та провірної комісії. 7) Установлення членської вкладки. 8) Внески й запити.

Збори відкрив голова Сокола-Батька інж. *М. Хроновят*, витаючи делегатів гнізд, членів, гостей та представників преси. У своїй вступній промові голова С.-Б підкреслив, що звіт зі сороклітньої діяльности Т-ва Старшина вже склала на попередніх Загальних Зборах, тому на нинішніх Зборах складатиме Старшина звіт тільки за 1934 рік. Цей рік, в якому відбувся 3. Краєвий Здвиг (30. VI. і 1. VII.), є роком самопізнання. Це рік переломовий для всього сокільства, це тверда школа і досвід та карт для соколів. Інцидент з 1. VII. багато навчив. Чирик вилів на верх, показалося правдиве обличчя частини українських соколів. Старшина і всі відповідальні соколи пізнали утрачену дійсність. А ті, які причинились до скандалу на III. Здвизі, може навіть проти своєї волі і не здавши собі з того справи, започаткували відторгнення Сокільства.

Старшина складатиме звіт тільки зі своєї позаличтової діяльности. Перед Здвигом уся праця в Т-ві була підготовкою до нього і з тої частини праці склали ми вже звіт на нашім Заг. Зборах.

По Здвизі серед соколів настало упамороченя, навіть паніка. Та не тривало коротко. Сокільство прочунявши після непадійного удару, кинулось до праці зі здвоєною енергією. Не збільшувати рядів, але сталити й гартувати ті, що є. Усунути з Т-ва лівий, вибуховий і нездисциплінований елемент. Становище Старшини було не легке. З одної сторони перестарілий статут(новий іще досі не затверджений), з другої — шкідники у лоні самої організації. Треба було вести працю між молотом і ковалом.

Після того на секретарів Зборів покликано В. Савяка та В. Тихоліза.

З черги відчитано привіт, який надійшов на Загальні Збори від Союзу Українського Сокільства за кордоном.

Загальні Збори прийняли одноголосно без поправок до відома протокол попередніх Заг. Зборів. Далі поодинокі члени Старшини складали звіти: справник Е. Благітка, організаційний референт М. Тріль, начальник С.-Б інж. Я. Благітка, звіт з діяльности Спортової Секції здав теж інж. Я. Благітка. Далі склали звідомлення: референт викупна Українського Городу д-р Ігор Федів, господар Л. Огоновський та адміністратор „Сокільських Вістей" В. Савяк.

Звіти ті точно обговорені в „Ділі" з 14. ц. м. тому повторяти їх не будемо.

Крім тих звідомлень звітували ще проф. Е. Жарський про видання С.-Б. та Е. Благітка про праці слідчої комісії у справі зломання сокільської дисципліни на III. Здвизі. Для ілюстрації прочитано письмо від Старшини гнізда, яке відмовило було послуху, та яке зрозумівши свою похибку, зробило все, щоби зрегабілітуватися.

Інж. Хроновят пояснює, що ті, які дискутуватимуть над звітами, мусять взяти під увагу

Міські Театри, на вівторок 16-го квітня 1935.

Великий Театр нині виїмкова вистава
в год. 5-тій поп. „Небожеська Комед'я"
Жигмонта Красінського Шкільна вистава
по найнижчих цінах від 30 сот. до 1·50 зол.

Нині прем'єра в Театрі Ріжнородностей
Капітальна комедія Бернавера і Естерайхера
„ТАЄМНЕ КОНТО"
певна забава цілий вечір

що С.-Б половину енергії витрачує на викуп Українського Городу.

Проф. *С. Гайдучок* звітує від Провірної Комісії, що касові книги і майно Т-ва провірено та ставить внесення затвердити рахунки Т-ва за 1934. р. і дати Старшині абсолюторію за діяльність 1934. р.

Зараз ще розвинулася дискусія над звітами, п. *О. Вальчик* ставить внесок вибрати комісію-матку у складі Д. Хомяка, М. Галібея, Салдита, Костецького та Верхоли. Внесок прийнято одноголосно.

В дискусії перший говорив сен. *Ю. Повлянковський*. Інцидент на III. Краєвім Здвизі потрясе промовцем до живого. Це була моральна катастрофа Сокільства. Тішуся, — говорив промовець — що соколи зрозуміли, що непослух не може бути формою протесту. Тепер С. Б. мусить зайнятися організацією вглиб і вширш. Розумію, що С.-Б. має труднощі, але треба старатися тому, що існує в правних рамах, надати зміст. Щодо справи викупна Укр. Городу, промовець уважає, що це пропамятне діло і що довести це до кінця мусить не тільки С.-Б, але й сокільські гнізда у краю. Промовець звертає увагу на те, що треба перевірити висоту членської вкладки та доконче допильнувати плачення вкладки. У звіті організаційного референта чув, що С.-Б. не займається марудерами. Це зле, бо треба за всяку ціну зробити з тих марудерів здисциплінованих соколів. Теж говорити про дефіцитовість „Сокільських Вістей" не можна. Бо через „С. В." Сокіл-Батько" вдержує духовий звязок з усіми соколами, а це хіба варте тих двацятькілька золотих місячно, що є недобором того органу. Вся праця Сокільства — це біг з перешкодами і соколи мусять цей біг з перешкодами виграти.

М. Галібей говорить про потребу організації ремісничої молоді. Їй грозить небезпека соціялізму, комунізму і т. п. Тому треба цьому запобігти. Студентська молодь часто-густо звихнена. Пропонує теж, щоб Український Город обвести бетоновою огорожею.

Пуляк Мирослав (С. V., Львів) домагається, щоб голова С.-Б. в уряду потвердив, що студенти серед сокільської організації працюють. (Голова ствердив, що так є і саме д. Пуляк є найкращим прикладом на це). Дальше говорить про конечність поїздок у край. Коли зважити, що на 120 неділяльних гнізд С.-Б. відбув тільки 10 поїздок у край, то можна зрозуміти причину їх недіяльности.

Проф. С. Гайдучок говорить про перешкоди, які Сокільство зустрічає зі всіх сторін. Одною з таких болячок є інші товариства, що плекають фіз. культуру, які просто паралїжують працю С.-Б.

В дальшій дискусії брали ще участь пп.: *Вербицький, Малюца, Лазор, Домбровський, Косовський, ред. Поліїв* та інші. У цілій дискусії на чоло висувалося непорозуміння між С.-Б. та Українським Спортовим Союзом. Між іншим у дискусії заторкнено неприємну для УСС справу нівеляції площі. Ішло про те, що УСС не виявився зі своїх зобовязань.

Цікавий і незвичайно цінний був ще голос *інж. А. Полія:* Живемо в переломових часах, тому мусимо дбати про дисципліну в „Соколі". Тому треба перевести добір людей. Щодо двох світів, старих і молодих, то вони вже скончилися, тепер є тільки соколи. С.-Б не виступає проти УСС, але вважає шкідливим, коли в одній місцевості існують дві тіловиховні організації. Щодо спорту, то ми хочемо спортовця характеру, який наперед був би соколом, а щойно потім спортовцем.

При кінці члени Старшини відповідали на порушені в дискусії питання. Дискусія тревала майже 3 години; промовляло 17 бесідників.

По дискусії Збори одноголосно ухвалили абсолюторію Старшині та ва внесення комісії-матки вибрали членів до нової Старшини. (Склад ми подали вже вчора.).

Членську вкладку залишили Збори наділі для гнізд 8 зол. річно, для заміснених фіз. членів 2 зол. річно, для членів 1 зол. місячно.

У внесках порушено кілька справ організаційного характеру.

Загальні Збори рішили вислати привіт почесному членові С.-Б. проф. Ів. Боберському.

Коротною змістовою промовою голова С.-Б. закрив Збори. На закінчення відспівано сокільський і національний гимн.

Сукна фабрики Альойз Моргенштерн
у великім виборі в найновіших десенях — на весну і літо **Львів, Ягайлонська 2.**
На складі також найновіші оригінальні англійські купони.
Увага: ЦІНИ ЗНАЧНО ЗНИЖЕНІ.

З ОРГАНІЗАЦІЙНОГО РУХУ.

Політична нарада
в Турці над Стрием.

4. квітня 1935 р. відбулося в Турці н/Стр. засідання ширшого Повіт. Народ. Комітету. В нарадах взяло участь 108 делегатів з 23 громад судової округи Турка. Поруч селянської більшости було присутніх 7 священиків, 2 адвокати і кількох інших інтелігентів. Наради отворив голова Повіт. Нар. Комітету д-р Кондрат, секретарював д-р Дмитро Мартів. Реферат про наше політичне положення і події в останній буджетовій сесії Сойму виголосив пос. Дм. Великанович. Господарський реферат виголосив голова Філії Сільського Господаря о. Косна з Розлуча. В дискусії особливо замітні нюшко з Роздуча. В дискусії особливо замітні виступи о. Адріяна Левицького з Турки, п. Андрія Горечка, д-ра Бабія, о. Івана Федевича і гром. Сисина з Лопушанки.

Дискусія оберталася головним чином довкола господарських умовин гірської околиці та довкола останніх самоуправних виборів. Загально всі промовці стверджували, що самоуправні вибори в Турчанщині випали зле, а винили тут з одного боку офіційні чинники, які напр. зовсім не допустили наших людей на становища війтів, але з другого боку дуже завинили вибори таки й свої люди, які не допильнували виборів або виявилися слабохарактерними. Нпр. в одній волості радні підписали виборчий протест, а потім у старості відкликали свої підписи. П. Горечко звернув особливу увагу на потребу політичної організованости. Обстоює пильний добір свідомих і характерних людей до партії та переведення повної реорганізації Українського Нац.-Демократичного Обєднання в повіті. Не останнє місце займало в дискусії гасло „свій до свого". Особливо підкреслювали промовці конечність купувати штучні погної лише в Сільському Господарі. Розказували випадок, як один купець купував в Сільському Господарі томасину по 1 зол., насипав її потрошки на верх поганого сорту томасини і продавав її по дешевій ціні за добру.

По дискусії ухвалено такі резолюції:

1) Ширший Повіт. Народній Комітет стверджує, що виключно й одиноко лише Українська Парляментарна Репрезентація, вибрана в 1930 році однозгідним фронтом всього українського громадянства, є покликана репрезентувати український нарід у Польщі.

2) Висловлює Українській Парл. Репрезентації та Проводові Українського Національно-Демократичного Обєднання повне довіря за оборону прав українського народу та одобрює їх дотеперішню діяльність.

3) Взиває українське громадянство до консолідації всіх національних сил.

4) Складає щиру подяку представникові своєї округи пос. Дмитрові Великановичеві за його невтомну працю на терені Сойму й краю.

Наради закінчив короткою промовою голова ПНК. д-р Кондрат. Дякуючи присутнім за участь, реферати й дискусію, підкреслив, що лише щоденна муравлина праця виведе нас з тяжкої ситуації. По тім присутні відспівали національний гимн.

З відчитової салі.

Т-во письменників і журналістів: д-р М. Рудницький і д-р М. Гнатишак: „ЧИ ПИСЬМЕННИК МУСИТЬ МАТИ СВІТОГЛЯД?" Саля „Молодої Громади", 14. IV., год. 6. веч.

Оба прелегенти порозумілись щодо теми тільки в тій мірі, що один боронитиме тези, поставленої як запит у заголовку, позитивною відповідю, другий — негативною. Дискусія між ними мала характер імпровізації і прелегенти чергувались. Після 45-мін. виміни думок голос забирали слухачі і на кінці оба прелегенти закінчили дискусію кількома завватами.

Д-р М. Гнатишак вийшов від дефініції світогляду, назвавши так основні метафізичні переконання людини. Кожний із нас мусить мати такі переконання, тим більше має їх письменник. Але у звичайній мові світоглядом називаємо часто те, що означується терміном ідеольогія себто гармонійну систему поглядів на суспільні, релігійні, національні та інші життєві справи. Такого світогляду кожна людина не має. Людина, що має вироблений світогляд, стоїть морально вище і твори з таким світоглядом мають глибший вплив на нас, ніж ті, в яких не находимо глибоких, сильних ідей. Але самі ідеї у творі не рішають про його вартість; письменник мусить мати ще талант і твір мусить відповідати естетичним вимогам, щоб мав літературну вартість. Твір може бути з естетичного погляду вартісний і письменникові можна признати талант, а проте критика може виступати проти нього з моральних оглядів як проти такого, що має шкідливий вплив на громадянство. Література має теж виховну вартість, практичну і саме над тою її сторінкою мусить виконувати контролю критика.

М. Рудницький брав термін „світогляд" у фільософічнім значінні — суцільної системи ідей, яка розяснює всі фізичні та духові явища. Коли брати світогляд у буденному значінні, такий, як мають усі, то не треба і ставити до письменника ніяких домагань, бо кожний має такий світогляд. А проте на підставі творів великих письменників здебільша важко здати собі справу з їх світогляду; доказом цього хочби те, що кожний із нас находить у них інші ідеї, дуже суперечні, найчастіше ті, які сам хоче. Письменник змальовує свої обсервації, досвіди, переживання як поодинокі факти, але їх не узагальнює; літературний твір тим ріжниться від фільософічного, що орудує образами, не ідеями. На ріжних прикладах з історії літератури можна бачити, як письменники, коли пробували проводити у творі свої ідеї, згідно з тим, що вважали своїм світоглядом, нарушували вартість цього твору, бо не вміли орудувати ідеями. У численних випадках твори заломлювались від ідеольогії письменника, в інших вони набирали великої сили.

У дискусії забирали слово пп.: М. Матій-Мельник, д-р І. Лоський, м-р Ісаїв, д-р К. Чехович, Б. Кравців, д-р М. Дзерович, Семчишин, М. Посацький, Глібовицький, Мельничук, д-р І. Копач і М. Донцова. Більшість промовців висловлювала погляд, що письменник мусить мати світогляд у звич. людському розумінні і що той світогляд повинен бути позитивний, себто підносити нас, загрівати, скріплювати національно та морально. Дискусія оберталась головно довкола полеміки з одною, наоспіх киненою, немотивованою фразою М. Рудницького, який назвав Шевченка „безбожником". Деякі з промовців складали чисто декларативні заяви, в що вони вірять і чого хотять від літератури.

Публики було багато, дискусія була би тягнулась безконечно, хоч вона зовсім не йшла по лінії наміченої проблеми: яку ролю грають в уяві письменника ідеї.

Лет через стратосферу.

НЮ-ЙОРК, 15. 4. ПАТ. Відомий американський летун Віллі Пост вилетів удруге з Лос Анджелес через стратосферу до Нюйорку.

60-ліття праці

громадського діяча-патріота.

Ювилей о. шамб. Цегельського, декана й пароха в Камінці Струмиловій святом цілої Камянецької Землі.

Дня 7. квітня ц. р. святкувала Камінеччина 60-літній ювилей праці та заслуг старенького душпастиря **о. шамб. Цегельського,** декана і пароха в Камінці Струмиловій.

Свято започаткувала торжественна Служба Божа у церкві Богоматері, що її тому 52 роки Ювилят побудував. Службу Божу відправив в асисті місцевого духовенства делегат Матірного Т-ва „Просвіта" о. крилошанин Ю. Дзерович.

Вечором в 7. год. відбулася заходами Ділового Комітету Ювилейна Академія в салях Народнього Дому, що теж повстав заходами достойного Ювилята ще в 1911 р. Велику салю прибрано килимами та зеленю, а на головному місці виднілі золоті ініціяли старенького народнього діяча з датою 1875—1935. На свято прибули зі Львова голова „Просвіти" Впп. д-р І. Брик, о. Ю. Дзерович, посол д-р А. Макарушка та багато рідні і знайомих з цілого краю, священство майже з цілого повіту, делегати читалень та інших установ з округи та непроглядна маса місцевого громадянства, якого обширні салі Народнього Дому не в силі були навіть примістити. Прибуття шанованого та любленого Ювилята на салю привитали присутні гучними оплесками, а хор відспівав на Його честь привітальну кантату. Вп. д-р П. Мінко підніс у довгій промові найважніші заслуги та працю камінецького народнього керманича. Згадав про 70-ті роки минулого століття, коли Камінеччина лежала відлогом, коли треба було великих зусиль, щоби рухнути народ з довговікового отупіння. Не залякався великих трудів молодий тоді сотрудник о. М. Цегельський. Почав працювати в культурній, політичній та економічній ділянці. Його заходами почали повставати перші камінецькі українські установи, зорганізувалася народовецька партія, що згодом завдала смертний удар місцевому москвофільському таборові. За цю муравлину і невсипущу працю вивозять москалі о. Михайла Цегельського в 1915 р. до Києва, де не покладає рук, а тільки з іншими засланими галичанами будує українську католицьку церкву, яка до 1917 р. творить центр західнього українства в Києві і є зразком для наших православних братів. По повороті о. шамб. знова обіймає провід камінецького громадянства, закладає кружок „Рідної Школи" та інші місцеві установи. Сьогодні, не зважаючи на старечий вік працює успішно дальше.

По промові д-р Мінко вручив Ювилятові по мистецьки виконану адресову книгу з підписами усіх місцевих громадян. Відтак слідували привіти від Матірного Т-ва „Просвіта", Української Парляментарної Репрезентації та 12 місцевих установ. По устних привітах відчитав п. З. Саган надіслані привіти: від Ексцеленції митрополита Андрея та епископа перемиського Кир Йосафата, від усіх українських центральних установ, філій та читалень „Просвіти" з цілого краю, від церковних деканатів і т. д.

У програмі Академії містилося ще кілька хорових точок та 2 деклямації. Мужеську деклямацію виголосив Вп. І. Давидович (Р. Дурбак: „Ювилейні побажання"), а діточу Ст. Рихва (З. Саган: „Поклін дітей"), почім дівчатка вручили о. Ювилятові великий кіш квітів.

По скінченні Академії о. шамб. подякував короткими словами делегатам, комітетові і всім присутнім та заповів, що поки тільки стане йому сил, не кине праці для добра народу і Батьківщини.

О. М.

Майже ЗАДУРНО решітки полотна 50 сот., панама 90 сот., в с и п и 1·10, крепон 70 сот., вебa 1·— та м о д н і вовни на 40% дешевше **БЛАВАТНИЙ БАЗАР** — Львів, Боїмів ч. 12.

Велике віче у Раймс.

ПАРИЖ, 15. 4. ПАТ. У спортовім парку в Раймс відбулись збори членів „Кроа де Фе" при участи 15.000 осіб, які приїхали самоходами та автобусами з ріжних околиць. До членів промовляв провідник цієї організації полк. де ля Рок. До ніяких інцидентів не дійшло.

—o—

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— До басейну Рури приїхав канц. Гітлер і оглянув промислові фабрики в Богум та Ессен.

— У провінції Агра в Індії підчас бійки мусульман з індійцями було 19 убитих і 50 ранених.

— Суд у Білгороді засудив підсудного Андрія Гридічіка на кару смерти за атентат на члена ретенційної ради Перовича.

— Вибори до сойму в Югославії призначені на 5. травня ц. р. З цього приводу в цілій Югославії відбуваються великі політичні віча, на яких міністри виголошують промови.

Англійські відчити

про українське письменство й мистецтво в університеті в Канаді.

В салі університету Манітоби у Вінніпегу, відбулись два інтересні відчити про українців, а саме 19. березня відчит професора Ватсона Керк Конела про українську поезію, а 22. березня відчит пані Р. Інгленд про українське народне мистецтво. Оба відчити належать до серії відчитів, що мають на меті познайомити канадійське громадянство з народами Европи, які причиняються до збогачення культури Канади. Попередні відчити були присвячені японцям, дальші ісландцям, а теперішні українцям.

Цікава річ, що не було видно зацікавлення попередніми відчитами, коли про зацікавлення українськими відчитами свідчила оба рази численна публіка, між якою був, що правда, значний процент українців, але яку годі було назвати українською.

В українських відчитах професор Керк Конел і пані Інгленд виявили пієтарне ознайомлювання своїх предметів. Професор Керк Конел говорив про українських поетів і наводив цитати з творів так легко, неначе професор українець. Професор Керк Конел не оповідав того, що хтось йому говорив, він знаменитий лінгвіст, познайомлений із 70 мовами і писання українських поетів читає не в перекладах, але в оригіналі, в своє знання української мови доказав кількома гарними перекладами українських поезій англійською мовою. Між іншим він наводив свій власний переклад „Слова о полку Ігоревім". Про українську літературу сказав, що це „Синдерела, яка ще пішла на баль". Лесю Українку він признав за найбільшу поетку у всіх славянських народів.

Добре познайомлення з українським народнім мистецтвом, а спеціяльно з українськими вишивками виявила також пані Р. Інгленд. До свого відчиту вона долучила виставу українських ручних робіт, вишивок, виробів з дерева, килимів та ілюстрацій церков і старинних обрядів. В уладженні виставки помагала їй пані М. Дума, член міської шкільної ради. До виставки треба також зарахувати виступи пані Ольги Павлової з українськими піснями та групи дівчат в українських строях з українськими народніми танками.

Від 15. квітня

Бюра Адміністрації „Діла"

відчинене від 9-тої рано до 6-тої вечір.

М. ВОЗНЯК. 4)

ПІД ГАСЛОМ: „НА ДНІПРО! НА ДНІПРО! ДО КИЄВА!".

(Франціщек Духінський і українська справа.)

У найтіснішому зв'язку з другою статтею Духінського стоїть надруковане в 19 ч. „Основи" за 1872 р. „Письмо русинів з Цуріха по поводу Шевченкового вечера, даного Просвітою" з підписом „Русини в Цуріху". Відділені Альпейськими горами від земляків у рідній землі відзиваються до них буцім-то „русини в Цуріху" голосом незабутнього Тараса, пісні якого „всіх дітей одної Руси-Матери пробуджує до нового життя і покликує к одному ділу". І на чужині перейматься українці однією думкою віддати належну пошану Кобзареві. Був би він дійсно великим, бо витерпів найбільші муки, що є тріюмфом українського народу. Мученика Тараса можна найкраще пошанувати, не наслідуючи його в його геройських терпіннях, але виповнивши бажання й обовязки, які він лишив українцям у своєму заповіті. Шевченко був мистцем, був людиною серця і з такого боку знають його найбільше. Найменше знають його як людину науки. А в тім був це всяк, що покликаний до бою, бере зброю в руки, яка обіцює найшвидший успіх. Такою зброєю було почування, була народня пісня. У силі почування показав він дії нашого життя і тим темним дав знати перед нами й перед усім світом, що живемо, що маємо право до життя й що „плямовимо самостійну народність".

Одначе як справжній геній порушив Шевченко глибоке, чисто наукове питання, найважніше для народу, себто самопізнання щодо минулого й щодо теперішности. Головним пунктом нашої історії, який він признав за найважніший для нашого майбутнього, є очищення історії нашого народу з фальшів. Він найсильніше запротестував проти всяких фальшувань, яких допускаються наші вороги, одні свідомо, інші несвідомо, „починаючи напр. історію москалів не в Москві і не в землях фінів або чудів, але в Новгороді, в Смоленську, в Чернигові, в Киеві, на Галичу; або завдаючи брехню щодо відношень наших до поляків". Навівши відомі слова німця з Шевченкового Посланія про словян і монголів, стверджували буцім-то „русини в Цуріху", що наші вороги відібрали нам навіть знання нашого минулого й ми блудимо наомацки. Недавню поправу такого лихого стану завдячуємо саме Шевченкові, на голос якого забралось декілька дослідників до виповнення його волі. А хоч далеко ще перед нами хвилина тріюмфу, але вже тепер зрозуміли ми потребу дослідів щодо наших відносин до поляків, до Литви, до римського католицизму й византійської ортодоксії.

Як останні слова свідчать про те, що автором цієї статтейки був Духінський, так виразне признання до цього маємо в найближчому відступі статтейки з постановою пошанувати память Шевченка, даючи відповіді на зазначені вище теми, зокрема застановляючись над часами перед нападом монголів у XIII в. При згадці про відповіді на порушені питання є відсилка до статті Духінського „Відношення русинів до поляків і до москалів". А вже найближчого речення ніяк не можна віднести до „русинів у Цуріху", а саме: „Не іде нам о вичерпане предмету в відповіди на ті всі питання, але іде тільки о просте справоздане результатів наших вислідувань особистих, ходить нам о те, абн побудити земляків наших, которих положене і попередні приготованя наукові обовязують до доповнення їх". Таким робом автор переводить тільки думку Тараса, яка при взаїмній праці повинна довести до того, щоб нас „ані москалями, ані недоляшками не називали, а тільки русинами" й щоб обходились із ними відповідно до нашого становища між народами.

Майже з певністю можна сказати, що це Духінський подав до „Основи" з 1870 р. „Гадки і замітки о російскій історії", себто „Мысли и заметки о русской истории" Кавеліна, (Основа, 1870, чч. 4—8, 10—11, 21—22, 25—26), з редакційною приміткою, що редакція друкувала гадки талановитого російського письменника, щоб читачі переконались, наскільки правди в тому, що деякі люди аподиктично говорять про одність українського народу з російським (рускаго з російским). „Се буде антидот против ученій „Слова", которе від 1866 р. поставило собі задачею працювати над затемненням тих понятій, которі даванійше, помищаючи подібні артикули, як „Двѣ рускі народности", само уяснялo".

(Далі буде.)

Загальні Збори Українського Гігієнічного Товариства.

В неділю 14. квітня ц. р. відбулись п'яті з черги загальні збори Українського Гігієнічного Товариства, які відкрив голова д-р М. Панчишин в год. 12.25 вполудне. Голова згадав, що у звітовому році померли члени дир. Ілля Корудз, редн. Роман Сосновський, лікарі д-р Довбуш і д-р Е. Олексій. Їх память вшанували присутні повставши з місць. Опісля голова й поодинокі референти складали вичерпуючі звіти з рухливої діяльности Виділу та поодиноких секцій. УГ. Т-во має 5 філій, які ведуть теж оживлену діяльність. Наше громадянство здебільша не цікавиться всією народнього здоров'я і тому не підпержує діяльности Виділу, про яку наші читачі вже знають зі статті д-ра Р. Осінчука. На внесок голови контрольної комісії д-ра Т. Бурачинського збори однодушно признали виділові абсолюторію за його діяльність.

Головою Т-ва вибрали далі **д-ра Маріяна Панчишина**; до Виділу ввійшли: **дир. Іван Герасимович, Іван Борим**, обс. медицини, **д-р Ст. Кривокульський, п. Ірина Бонковська, д-р Олександер Подолинський, д-р Софія Шенкевич, д-р Михайло Хомин і Б. Олесницький**, студ. мед.

Після внесків і запитів голова замкнув збори в год. 2.30. пополудні.

„Таймс" проти мін. Тітулєску.

ЛЬОНДОН, 15. 4. ПАТ. „Таймс" обговорюючи висліди нарад у Стрезі гостро нападається на мін. Тітулєску тому, що він унеможливив великодержавам у Стрезі змінити пінські постанови суароти Австрії, Мадярщини і Бельгії. „Таймс" підкреслює, що коли б така акція ударемнила стосування пакту Ліги і гарантії рівноправности, тоді згадані три держави одностороннo виповідять міжнародні зобовязання, так, як це зробила Німеччина.

Засідання Ліги Націй скінчиться у середу.

ПАРИЖ, 15. 4. ПАТ. Авіс повідомляє з Женеви, що наради Ліги Націй скінчаться мабуть у середу вечором, бо міс. Ляваль мусить вернутись до Парижа, щоб приготовитись до своєї подорожі до Варшави і до Москви.

—o—

Страйк у Сирії

ТЕЛЬ-АВІВ, 15. 4. ПАТ. У Сирії зростає невдоволення з приводу нових законів уряду. Крім страйку адвокатів, який тягнеться уже тиждень, застрайкували шофери і продавці молока. Власники приватних самоходів дістали листи з погрозами, коли б не приступили до страйку.

Окружний біг навпростець.

В неділю, 14. квітня відбувся окружний біг навпростець Львівщини для легкоатлетів на 4.5 км., для юнаків на 2 км., для жінок на 1 км. До змагань стануло 27 юнаків, 10 жінок, 14 мужчин, 13 юніорів.

У бігу жінок (траса 1100 м.) перемогла Орися (Плай) в часі 5:44 м., 2) Кривак (УССК) 5:48 м., 3) Федак (УССК), 4) Левицька (УССК).

У бігу мужчин переміг Варцаба (Плай) 15:02, 2) Меруняк (УССК) 15.2, 3) Слінко (Черник) 15:25, 4) Добрянський (Плай).

У бігу юніорів на 2 км. 1) Олексин (Богун) 9:25 м. 2) Шумило (Черник) 9:40, 3) Крупка II. (Черник), 4) Левицький (УССК). Дружиново: 1) Богун, 2) Черник.

У бігу комунів на 2 км. переміг дружиново Богун 121 точок, 2) Сокіл III. 95 т., 3) Тризуб 84 т. — Індивідуально переміг Лідин (Богун) 8:40 м. 2) Орлик II. (В), 3) Повзанюк (Тризуб), 4) Степовий, 5) Бернардин.

Великий вибір блаватних товарів

поручає ф'рма

Антін Увєра

ЛЬВІВ, вул. ГАЛИЦЬКА ч. 10.

6—20 Ціни надзвичайно низькі.

НОВИНКИ

— **Робітня футер Юліяна Глушевського**, Львів ул. Капітульна 3, І. пов. тел. 54-46. Приймає футра до перехову на літо. 1138

— **Магазин постелі Р. Джала**, Львів, Хорущини 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Перероблює ковдри по 5 золотих, матераци по 7 зол. 639 (4-10)

— **Сезон у Черчі.** Весняний сезон у Черчі починається вже 1. травня. Хворі на ґіхт, ішіяс, ревматичну ревму, недуги нирок, шлунка, жіночі провеслочну ревму, недуги нирок, шлунка, жіночі та нервові, мають добру нагоду дешевого й виглядного лікування. 1340а 5—5

— **Абдуль Гамід на екрані.** Після кількох великих европейських володарів, що стали фільмовими героями, приходить черга на „червоного султана" Абдуль Гаміда. Був це немилосерний тиран, напів виродок, що не мав пошани до людей і поводився з людьми як із предметами. Його особою поцікавилося одно з головних фільмових виробництв в Англії, злохочене успіхами фільми з приватного життя Генрика VIII, „Червоний султан", що належав до найбільше таємних володарів учорашньої Европи, піде небавком в одному із львівських кін.

Короткі вісті.

— **За естетичний вигляд Львова.** Президент м. Львова Дрожновський оголосив відозву до мешканців закликаючи їх упорядкувати реальности й піднести естетичний вигляд вулиць. Зокрема поручає плекати зелень і квіти, які, розміщені на вікнах, фасадах і подвірях, є найкращою декорацією домів.

— **Шкільні будинки з дерева.** М-ство освіти видало обіжник у справі деревляних шкільних будинків там де нема інших будівельних матеріялів. Взагалі потребі сучасної хвилі відповідає найкраще деревляне будівництво. Промовляє за тим дешевість будівляного дерева і легкість його спровадити. Лекше теж за ремісника що вміє перевести будову. Небезпеку вогню можна зменшити імпрегнуванням дерева відповідними огнетревалими засобами. Деревляне будівництво розвивається дуже інтензивно побіч мурованого, бетонового і сталевого не тільки в північній Европі, але й в Америці.

— **Знесення рогачкових оплат на Волині.** Воєвідський уряд на Волині зніс на цілому терені воєвідства оплати на рогачках і від постою возів. Одночасно знижено оплати за худобу на торговицях.

— **Українка.** В катальон. газеті „Ель Маті (3.3.) що виходить у Барцельоні, поміщено статтю „Шевченко, національний поет України" за підписом **Rocatallada (псевдонім письменника Ray Romeva** Автор, цитуючи цілі уступи з французької брошури Д. Дорошенка, подає коротенький огляд історії України, біографію Шевченка й оцінку його творів. В Шевченкові добачує автор співця не тільки українського народу, але й усіх народів, які борються за своє визволення.

— **Волинь має дістати водопроводи і канали.** Фонд праці проектує в найближчих роках перевести великі інвестиції на терені східних воєвідств, щоби піднести санітарний рівень. Спеціяльне бюро має виладити плани водопроводів і каналізації для шістьох більших міст на Волині: Луцька, Рівного, Ковля, Володимира, Дубна і Кремянця.

— **Миши зїли засіви.** Місцевости положені над Прутом, на території коломийського повіту, навістила небувала досі на Покутті язва підьних мишей, що знищили 85 проц. засівів. Жнива заповідаються катастрофально.

— **Плямистий тиф.** Пошесть плямистого тифу в Коломийщині не вгаває. Щодень санітарна влада нотує по кількадесять випадків занедужань на плямистий тиф у Винограді, Турці та Іспасі. Коломийський шпиталь переповнений і нових хорих не приймає. Львівський відділ Червоного Хреста вислає в коломийський повіт окрему кольону, що має зорганізувати епідемічний шпиталь у Винограді. Місцевости, обняті пошестю, є ізольовані. Ніяких осіб, туди не впускається, ані не випускається.

— **Публичні роботи на Покутті.** До коломийського староства надійшло 60 тон збіжа, а сподіваний ще дальший приділ до 200 тон. Перша границя буде зужита як нагорода за роботи при ремонті дороги Яблонів—Космач, яка буде перероблена на самохідну шосу. В літі ц. р. розпічнеться будова мосту над Прутом у Перерові коштом 150.000 зол. Крім того є проектована регуляція Пруту, але пляни ще не готові.

— **Відкриття українського вченого.** Проф. Д. Чижевський, що після кільналітньої діяльности в Укр. Пед. Інституті та Укр. Університ. в Празі, є тепер професором університету в Галле (Німеччина), найшов рукопис Яна Амоса Коменського „Пансофія", що має біля 3000 фолієвих сторін. Рукопис знайдено в бібліотеці гальського єпископського дому, який зберігували піетисти. На цю працю Коменський присвятив кілька літ. Відома була лише частина „Пансофії", а книжка знайдена значно збогачує, доповнює а частинно й міняє образ філософічних поглядів Коменського. Твір обіймає між іншим дуже цікаву статтю про філософію мови. „Пансофія" — це не лише енциклопедія тодішньої науки, а й система популярного викладу про всі речі, зрозуміння яких мали би повести людство до щастя. Коменський хотів „Пансофією" дати людству шлях до царства божого на землі. Проф. Д. Чижевський був недавно в Празі та зробив про своє відкриття доповідь в Укр. Істор.-Філол. Т-ві. Про цінне наукове відкриття подала вістку чеська преса і ви голосила реляцію радіостанція, що не знати чому зробила Д. Чижевського „російським істориком".

— **Львівська хроніка.** При контролі львівських автодорожок городське староство укарало 31 шоферів, а двом відобрало право їзди. — При вул. Пелчинській на місці давних військових бараків почали будувати адміністраційний будинок міської електрівні коштом одного мільона зол.

— **Краєва хроніка.** Управа міста Сколього розпочала відбудову мосту на пляжі, знищеного водами, що спливали з гір. — Громадського писаря з Журавниці Бартніцького, засудив перемиський суд за грошеві зловживання на шкоду громади на рік вязниці і 6. вийта Мих. Максима за занедбання догляду на 8 місяців вязниці з припиненням кари. — В Зимній Відці під Львовом відобрав собі життя ем. майор Влад. Добровольський, заживши отрути і перетявши собі жили. — У Золочеві поліція арештувала Володислава Десагу, який 7. ц. м. вкрав у М. Корудзя у Львові при вул. Каспра Бочковського 11 готівкою 1.450 зол., два футра та 4 одяги і срібну заставу вартости 2.000 зол.

— **Для засуджених нема місця у вязниці.** В Косівщині виловили шайку, що грабувала на косівській і кутській дорозі. Нападала на купців яким відбирала гроші, вовну, шкіри, яйця і т. п. Суд у Кутах засудив Семена Мельничука, Михайла Кричуна і Василя Попенюка на 6 до 12 місяців вязниці, одначе тому, що вязниця переповнена, засуджені ходять на волі.

— **Зловживання в луцькій міській касі.** В Луцьку арештовано члена управи і віцедиректора міської каси ощадности Ізака Дава і сина одного з місцевих купців Грінштайна. Дальше слідство довело до арештування директора каси Олександра Клімка. Викриття зловживань в луцькій міській касі викликало серед населення велику сенсацію. Зловживання датувались від 1929 р.

— **Зруйнували церкву на будову вулиці.** Большевики в Ямниці Подільському розібрали Олександро-Невську церкву, а камінь вжили на будову Шевченківської та Петровської вулиці. Розбираючи церкву в її вівтарі знайшли два мішки паперових грошей, випущених за часів Української Народньої Республики.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"

Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.

Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи

по найдешевших цінах!

Мільонова фільма для мільонів небаром у кіні „АТЛЯНТИК“

Червоний Султан Абдуль Гамід

незабаром у кіні „АТЛЯНТИК“

— **Напад на двір.** До мешканця вельників дібр у Юречковій, пов. Добромиль, Корвіна, дістались крізь вікно від городу бандити і силіндрували кімнату, глядаючи за цінніщими предметами. Опісля вилли до кімнати, де була зібране товариство, що складалося з кількох пань, Корвіна та його кревного. Бандити з наставленими револьверами жадали видачі готівки і дорогоцінностей. Мужчини відмовили цьому домаганню, добуваючи револьверів. Вивязалася стрілянина, серед якої бандити тяжко ранили Корвіна, а його свояка вбили. Повідомлена поліція вислала на місце нападу поліційного пса.

— **Підозріла недуга 11 учениць.** У Білостоці одинадцять учениць народньої школи затруїлись невідомою речовиною. Слідство виявило, що дівчата затруїлись нікотиною, бо дуже багато курили. Коли дівчата почувались погано, одна учениця дала понюхати їм порошок, насичений сильним наркотиком. Дівчата розхорувалися. Ведуть слідство.

— **Гроші зігнили в пивниці.** Один мешканець села Пущев біля Ченстохови переховував у пивниці 1.500 зол. банкнотами. Коли за якийсь час видобув гроші, переконався, що банкноти зігнили, перемінившись в папір без вартости.

— **Напад на церкву.** Православний священик Албов з Лятеголи на Виленщині повідомив поліцію, що невідомі бандити хотіли вломитися до церкви, але сполошив їх його син. Один бандит ударив сина священика залізом по голові, а інший стрілив з револьвера, але нікого не поцілив.

— **З Польщі.** В Соснівці арештували на вулиці комуністичного агітатора Авірома Ландава, який, переведений до слідчого уряду, вмер нагло від серцевого удару. — В Лодзі у склепі з писальними приладдями вибухло кільна тисяч страйків, при чому ранило кільканадцять осіб.

— **Лінгвіст забув нагло всі мови.** Французькі часописи повідомляють про трагедію професора паризького університету Еміля Вожер, одного з найвизначніших европейських лінгвістів. Вожар, що має 42 роки, опанував досі 45 різних мов. Недавно почав вивчувати одночасно чотири нові мови і заповів, що незабаром їх опанує. Одного ранка пробудився з дивним хаосом у голові. Як щодень пішов на університет, щоби виголосити виклад. Нараз переконався, що не тямить ні одного слова із 45 мов, якими говорив досі плавно. Його відставили до санаторії, де лікарі ствердили, що його мозок не вилержав так великого напруження і він утратив зовсім память до мов. Навіть по французьки говорить дуже повсяк і з надумою. Одначе лікарі не тратять надії, що довше лікування усуне цей сумний наслідок перевтоми.

— **Гітлер спить 4—5 годин.** Англійський публіцист Гордон Ленокс оголосив біографію Гітлера, що містить багато подробиць з його приватного життя. Довідуємось з неї, що Гітлер спить пересічно 4—5 годин на добу, а як треба, то й зовсім обходиться без того відпочинку. Зі всіх боків лікарі накидують йому засоби проти нервового виснаження й безсоння, але Гітлер їх не приймає. Недавно одержав з Японії якийсь лік, що відмолоджує й оживляє організм. Одначе Гітлер відкинув його, мовляв, що 4 до 5 годин сну на добу йому досить.

Новий Самоуправний Закон

(Друге справлене і доповнене видання)

Ціна тільки: зол. 0·80

(з почтовою пересилкою 0·95 зол.). —

Хто надішле належність складачкою П. К. О. 504.066 тому негайно вишле книжечку Адміністрація „Д і л а“, — Львів, Ринок ч. 10.

— **Жахлива картина большевицького раю.** Англійський публіцист Стефан Свіфт відбув недавно подорож по совітській Україні і зробив такі спостереження, коли припадково знайшовся без опіки большевицької поліції. Поля неуправлені і пусті, ніхто на них не працює. Кидається в очі повна недостача звірят: ніде не видати корови, вола або коня. Навіть псів, котів і дробу нема. Все вимерло, заки ще повмирали люди. В одному селі біля Немирова всі доми були опущені, у вікнах повибивані шиби. Не було ніодного мешканця, як ствердив англійський журналіст. Людей заслано на Сибір за те, що не хотіли належати до колгоспу, а їх майно сконфісковано.

— **Червоний дощ і чорний сніг.** Катастрофальний піщовий буревій, що навістив середущо-західні стейти Зл. Держав, тревае дальше й атакує все нові простори. Досі катастрофа постигла вісім стейтів і посувається у східному напрямі. Десятки тисяч кв. кільометрів управної землі перемінило в піскову пустиню. Всі шпиталі переповнені людьми хорими на відділові органи. Операції неможливі, бо операційні салі занечищені піском і пилом, який добувається крізь зачинені вікна та двері до середини. Одночасно виступають дивні явища природи. В Канзасі впав червоний дощ, що залишив на дахах ржаві плями. Після дощу став падати чорний сніг і зараз розплився в сіру брудну масу. На просторах, яких не навістила стихійна катастрофа безпосередно, повітря насичене гризким пилом, що приневолює населення носити газові маски. На сесії парляменту в Техасі посли радили з газовими масками на головах. В околицях засипаних піском, всяка колова комунікація припинена. Кільканадцять літаків постигла катастрофа, а число людських жертв росте з дня на день.

— **Рівні вістки.** Німецький уряд мав намір надати генерал. Людендорфові титул маршала з нагоди його 70-ліття, але він відмовився від тої чести. — У Білгороді відкрили при співучасти членів уряду „Дім журналістів“. — 11. ц. м. 1500 студентів вищих шкіл у Ню Йорку страйкувало годину для демонстрації проти можливости війни; 12- страйкували ввесь день. — У Москві у дорозі з Новосибірська зупинився славний шведський учений і мандрівник Свен Гедін. — У Палестині засадять добродійні жидівські організації ліс у память убитого югославинського короля Олександра. — Цього року налагоджують систематичну пароплавну комунікацію між французькими і совітськими пристанями. — У Берліні трапляються випадки, що на жидів нападають на вулиці, це наслідок відновленого економічного бойкоту жидів. — Шведська влада заборонила у Женеві два антисемітські тижневики.

— **Через шлунок до серця!** Передсвяточний час це найбільше виснажливий для кожної пані дому. Перед святами не тільки треба поробити основні порядки, але кожна Пані Дому мусить іще приготовити багато лакоминок, передовсім тістонок і печива, без яких не можуть обійтись Великодні Свята. Найбільшим клопотом це думка, чи пляцки і баби вдадуться. Щоби всім вдались поручаємо дуже при приготовленню печива домішати до муки і пересіяти тричратно 1/3 частину кукурудзяної мучки „Мондамін“. „Мондамін“ це продукт, що надає печиву відповідну легкість і аромат, від чого печиво стає не лише пухке, але передовсім легкостравне. Кукурудзяну мучку „Мондамін“ можна дістати в кожній харчевій крамниці і в дрогеріях або аптечних складах.

Доля лицем до промислу.

Бориславський басейн належить до найбільш упривілеєних частин краю. Природні багатства творять підставу добробуту мешканців цієї частини, але і доля не забуває за неї, бо майже у кожній класі Державної Льотерії обдаровує їх великими виграшами. В одній тільки четвертій класі попередньої льотерії в нафтовому басейні поділили там дві виграні по 50.000 зол., які впали на числа 124656 і 176554, а передтим іще в III-ій класі 30-ої льотерії дрогобичани виграли 300.000 зол. на ч. 56439.

І 13. ц. м., в останньому дні тягнення III-ої класи, 100.000 зол. впало на ч. 168759, продане за посередництвом почтового уряду в Дрогобичі трьом службовцям нафтових фірм, сп. П. Д., С. Н. і І. Б. Четверту чвертку купила група функціонарів дирекції почти.

Треба підчеркнути цікавий епізод, що на ч. 168759 в тій середній класі впала виграна зол. 50. — тільки не перевищило це найвищий виграш у сумі 100.000 зол., але облегшило грасам завдання висліджи, що дальша гра нічого вже їх не коштувала. В цьому факті проявився яскраво додатк. сторінки взаємозалежання 50 золотових виграних.

Зрештою цим разом доля взагалі звернулася „лицем до промислу“. Других 100.000 зол. впало саме на ч. 62487, яке купив службовик одної з мануфактурних фірм у Лодзі, п. М. Найман і група його найближчих приятелів, а третя стотисячна виграна припала мешканцям відомої фабричної оселі Островця Келецького на ч. 134862. Є вони пп. Р. І., фризієр, Ф. Л. бухгальтер, П. І., робітник і Г. К., дрібний купець.

Крім цього Лодзь одержала 50.000 зол., які впали на ч. 173232. Другою виграною 50.000 зол. поділяться власники лісу ч. 99463, замешкалі в Кракові.

В цей спосіб закінчено III-у класу 32-ої льотерії. 6. травня розпічнеться тягнення IV-ої класи, опісля вступимо в льотерію 33-ту, якої плян, як відомо, передбачує велику несподіванку для гроша, а саме у формі безплатного додаткового різдвяного льосування.

З концертової салі.

Концерт у честь Шевченка у Станиславові.

ВІД РЕД.: Про цей концерт був уже в „Ділі“ (ч. 95) допис п. Ю. Е. О. Нинішню замітку містимо як доповнення до того допису.

Дня 6. квітня ц. р. відбувся у Станиславові в салі „Сокола“ святочний концерт у честь Шевченка. В програму входили хори передмість Гірка, Бельведер та хори „Думки“ і „Станиславівського Бояна“; далі дві точки нашого мистця-співака М. Голинського та промова м-ра М. Кушніра.

Концерт зачоткував муж. хор „Думка“, що під умілим та енергійним проводом м-ра Л. Крушельницького відспівав зовсім поправно кантату Стеценка „Шевченкові“. Промова м-ра М. Кушніра відзначалася оригінальним підходом до свята й відбігала від шаблонових промов, виголошуваних під час Шевченкових свят. З черги жіночий хор чит. „Просвіти“ Княгинин-Гірка відспівав під орудою п. Дувіряка „Сон“ Левицького. Є це хор щойно зорганізований, тому годі від нього вимагати багато. Та всеж таки вже й тепер можна завважити в ньому гарні голоси і велику працю диригента. Мішаний хор чит. „Просвіти“ Княгинин-Бельведер відспівав Біликовського „Думи мої“ під проводом дир. І. Ворончака зовсім добре, лиш місцями інтерпретація була за свобідна. Хор своїм числом, доборок як і відспіванням зробив на всіх миле враження. Тому організаторам цього хору повинні не жалувати праці, бо цей хор може в майбутньому стати першим мішаним хором м. Станиславова.

„Станиславівський Боян“ відспівав Лисенка: „Жалібний марш“ під проводом проф. І. Нелільського — і щодо інтерпретації твору і щодо динаміки і щодо відспівання вповні влучно. Між голосами хору слід виріжнити солістів: п. Трачеву — ніжний і милозвучний сопран, п. От. Курівць — альт та дуже симпатичного ліричного тенора м-ра Крушельницького. Друга точка „Бояна“ — Бортнянського концерт III. („Господи, силою Твоєю“), не випала вповні вдатно через те, що диригент проф. Б. в часі продукції попав у дивну трему і стратив владу над хором. Слухачам дало це нагоду пізнати, як здисциплінований хор зателігентних співаків, коли його диригент стратив панування над ним, може, не зважаючи на хибне подання голосу, увійти в русло тонації.

Вкінці дві точки програми з двома наддатками відспівав наш славний артист-співак М. Голинський, а саме: Углицького: арію Хоми з опери „Вій“ („Минають дні“) та Безкоровайного: „Думи мої“ в супроводі фортепяну і челя. Вперше у нас виконаний твір Углицького є великим і цінним прибутком у нашій музичній літературі. Щоб його виконати, мусить співак оперувати широкою голосовою скалею та поборювати багато технічних трудноців, що М. Голинському вповні вдалося. Колиб не фатальні хиби салі українського „Сокола“ (повний брак акустики та вентиляції), то згаданий твір, як і вся програма, були б вийшли далеко краще. Як наддатки відспівав М. Голинський Барвінського „Ой, поля“ та Б. Вахнянина „На щож мені врода“ (уривок з Титаря).

Нашому громадянству ім'я Углицького не дуже ще відоме, хоч є це композитор, що має за собою велику та плідну працю на полі української муз. культури. Він бувший директор консерваторії в Петрограді; тепер живе в Ню Йорку, де працює безупинно над поширенням нашої муз. культури серед чужинців. Зачуваємо, що в найближчому часі має відбутися стараннем п. Углицького у найбільшому стадіоні в Ню Йорку великий концерт української музики, на який запрошено нашого земляка М. Голинського.

Фортепяновий дострій мала у своїх певних руках п. проф. Княжевівська.

Вражіння з концерту взагал дуже гарне, фреквенція велика. Дуже оригінальна та помислово декорація сцени, виконана студ. акад. мистець. в Кракові п. Зорієм.

О. С.

Весна в слові, танку і музиці.

Під таким заголовком улаштував Кружок Рідної Школи ім. Ганни Барвінок в салі театру Різнородностей показ своїх молодих аспіранток мистецтва. Всі, що виступали, є безперечно дуже талановиті і мимоволі слухачеві приходить думка, як розвинуться у будучині ці таланти. Чи з тих весняних ще пуп'янків розцвите колись квіт, який буде порівнятися слухачів зрілим мистецтвом? Тільки щодо розвитку талянту, то тут замало сонячного проміння, тут головно потрібна невгавоча праця та прямування вперед до щораз більшого.

Дуже гарним та поетичним вступним словом п. *Ірина Гургула* впровадила нас у настрій весни. П. *Евгенія Зарицька* своїм умінням з виступаючих найбільше зріла. Голос її має цікаву темну краску, а при тім є м'який. Спосіб її співання є дуже музикальний. *Леся Деркачівна*, яка вже собі виробила марку талановитої скрипачки і цим разом збирала гучні оплески. *Евгенія Барвінська* у пяністичних продукціях дала богато вдумчивости, п. *Олександра Шурат* вперше виступила перед нашою публікою. Її стилізовані танки являють інвенцію. Богато радости та безпосередности внесли на естраду наймолодші ученики ритмічного курсу п. *Оксани Федоківної*.

До цілости потрібна була ще рецитація.

І. Приймова.

ДИВОГЛЯДИ.

ПОГАНСЬКІ ОГОЛОШЕННЯ

Із дрібних оголошень у німецькій пресі можна бачити, що пропаганда поганства робить там своє діло. Батьки дають своїм дітям поганські імена і багато з них називають попросту „Гунде" (поганин). Є теж оголошення, що „справжній поганин" хоче листуватись або ознайомитись із правдивою поганкою.

ПРОТИ НЯНЬ ПОДРУЖ.

Парлямент американського стейту Іллінойс (куди входить теж Шікаго) прийняв закон, який забороняє т. зв. нічні подружжа. Досі цивільні уряди давали шлюб молодій парі також і вночі, коли така пара явилась перед суддею з відповідними документами, взявши підхмелена. Траплялось часто, що молоді люди познайомившись у барі, ресторані або на танцях, після відповідної скількости алькоголю рішали одружитись. Ясно, що на 1000 таких нянь подруж 999 кінчилось розводом.

НЕМА НІЧОГО НОВОГО.

„Коктейль" — ліпер, напиток, що складається із усяких родів алькоголю, винайдений американцями і такий поширений останніми роками, знали вже в Єгипті. На одному офіціяльному бенкеті в Льондоні пили коктейль, зроблений на підставі припису, який зберігся в гробниці Тутенхамона. Великий фараон мусів його дуже цінити, коли приніс цієї отрути долучили йому на вічну дорогу.

МОНОКЛЬ У МОДІ.

Японські студенти привезли з Европи до рідного краю нову моду: монокль. Байдуже, чи хто потребує його для загострення зору: це частина одягу. За студентами почали вже носити монокль торговці, промисловці, навіть звичайні продавці.

ВСІ ДІТИ на селі і в місті **читають:**
„Світ Дитини" і „Діточу Бібліотеку"
Цілорічні передплати по 5 зол. висилати на адресу: Львів, вул. Зіморовича 3.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Пелягія з Волинців Фільцова, властителька реальности в Перемишлі, померла 12. квітня ц. р. в 73 р. життя. Покійна була людиною незвичайно енергійною та рідкої вроженої інтелігенції. Завдяки невтомній праці, сама дочка убогих перемиських міщан, вспіла дати своїм дітям високу освіту. Двох із них є адвокатами, двох інжинірами, а донька ліхарем. Всіх виховала на корисних громадян своєї нації. Сини брали участь у нашій визвольній боротьбі, причому один з них поклав свою голову в перших днях змагань за Перемишль в 1918 р. Увесь час свого трудолюбивого життя стояв її дім у Перемишлі отвором для багатьох бідних учнів перемиської гімназії, яким помагала не тільки матеріяльно, але піддержувала їх моральною в їх часто тяжкому життєвому змаганні в гімназії і пізніше на університетських студіях. Тому вона і пізніше на університетських студіях. Тому вона і пізніше на університетських студіях. Тому вона

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

ТЕАТРИ.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 16. IV. год. 5 попол. „Небо-Вісьна комедія".

Середа, 17. IV. год. 7·30 веч. „Чужа дитина" (вистава льосовська).

Театр Ріжнородностей.

Вівторок, 16. IV. год. 7·30 веч. „Таємне танго". ком. Бернавера й Естергайзера.

Середа, 17. IV. Театр. нечинний.

Кіна.

АДРІЯ: „Загадка світа" Гаррі Піль.

АПОЛЬО: „Недокінчена симфонія".

АТЛЯНТИК: „Московські ночі".

ВАНДА: „Кавальєада".

ГРАЖИНА: „Вероніка" (Фр. Ґаль)

КАЛІНО: „Весела вдова" оперета Легара (з Мор. Шевалє та Мекдональд).

КОЛІСЕЙ: „Двобій жінок" і ревія „Весна, гріх і сміх".

КОПЕРНІК: „Цар царів".

МАРУСЕНЬКА: „Цар царів".

МІРАЖ: „Нана" з Анною Стен

МУЗА: „Весняна парада" (Фр. Ґаль).

ПАНС: „Віролтко" та тижн. ПАТ-а.

ПАЛЯС: „Англо - поліцайстер" (Дикова)

ПАН: „Велика парада", поширене „Міо Маме".

РАЙ: „Каріока".

СВІТ: „Уланські обіти".

СОНЦЕ: „Небесні птахи" та ревія.

СТИЛЕВЕ: „Двобій зі смертю" і ревія.

УТІХА: „Приємники індіян" і ревія.

ХІМЕРА: „Чотирьох джентельменів" і Бастер Кітон.

Закордонне радіо.

Вівторок, 16. квітня 1935.

Відень (505,8) 12·00 Популярна муз., 13·15 Еспер. концерт, 22·45 Вес пісеньки, **Братислава** (298 8) 17·05 Скрипка, 20·05 Форт., **Кошиці** (259,1) 18·00 Спів, 20·25 Скрипка, **Прага** (470·2) 11·05 Бах — муз. радіосценка, 12·35 Сальон. музика, 18·25 Забутий романтизм у музиці. **Париж** (1648) 20·45 Оп. музика, **Білгород** (437,3) 12·00 Рос. пісні, 17·40 Пісеньки в супр. орк. **Берлін** (356,7) 13·55 Арії з нім. опер, 19·0) Моцартові творп, 19·20 Шфіцерові твори, 20·10 Весн. мелодії, **Франкфурт** (25.) 16·00 Форт., 17·00 Вок. муз. концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 11·30 Пісні, 17·45 Моцартові творп. 20·15 Сп. ресіталь І. Онегіна (пісні Гендля, Шуберта, Брамса, Вердія), **Кельн** (455 9) 16·00 Солісти, 20·10 Нар. мельодії, **Мінхен** (405,4) 19·30 Спів (Мартензен сопр.), 22·30 Вок.-муз. концерт. **Будапешт** (550,5) 12·05 Скрипка, спів, 17·20 Цик. музика, 18·15 Спів ресіталь О. Маленького, **Мілано** 368,6) 19·00 Легка музика. 21·45 „Фратя Франческо" містерія Корбя, **Рим** (420,8) 21·20 Вок. концерт.

Середа, 17. квітня 1935.

Відень (505,8) 12·00, 13·10 Концерт, 19·05 Страсти на осн. св. Матея Й. С. Баха (муз. сп.), 22·20 Віденська музика, **Кошиці** (259,1) 17·05 Для Закарпаття, **Прага** (470,2) 10·15 Сальон. орх., 19·25 Легка музика, **Париж** (1648) 20·00 „Травіата" оп. Вердія, **Берлін** (356,7) 20·45 22·30 Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 11·00 Муз ванчина, 20·45 Симф концерт, **Кельн** (455,9) 14·15 Еспер. нар. пісеньки, **Лайпціг** (382,2) 16·00 Давня камер. муз., **Мінхен** (405,4) 13·25, 19·00 Концерт (муз., співи), 16·10 Пісні (Гобгебавер сопр., Ліп Бах). **Будапешт** (550,5) 17·00 Концерт, 19·25, 23·30 Цик. музика, 20·50, 22·15 „Парсіфаль" оп. Вагнера, **Мілано** (368,6) 11·30, 17·05 Музика, 21·00 „Федора" оп. Джордана, **Рим** (420,8) 13·30, 17·05 Легка музика.

Львівське радіо.

Вівторок, 16. квітня 1935.

6·30 Ран. авд. 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Концерт орх., 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. дзвінок, 13·05 Спів (Шаляпін), скрипка (Кубелік) із гр. пл. 13·45 З ринку праці, 13·50 Експорт, 13·55 Біржа, 14·00 Легка муз. з гр. пл., 15·45 Концерт орх., 16·30 „Казка львокомотива" авд. для мол. дітей, **16·45 Форт. концерт Нації Біленької - Лаврівської.** 17·00 Скринька ПКО., 17·15 Концерт із циклю: Пять століть камер. музики, 17·40 Легка муз. з гр. пл., 17·50 Справа кооп. руху споживачів, 18·00 Сп. ресіталь Од. Лозовської в супр. форт., 18·15 Молодь і фільма, 18·30 Реклам. концерт, 18·45 Віденські відгомони — музика з гр. пл., 19·15 Спогади про проф. Ґ. Герштнера, 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Твори на кларнет у супр. форт., 19·50 Акт. фейл., 21·00 Концерт симф орх., 20·45 Веч. дзвінок, 20·55 Як працюємо, 21·00 Концерт катедр. хору з Познання. 22·30 Бюро студій розповідає зі слухачами, 22·45 Концерт оркестри.

Середа, 17. квітня 1935.

6·30 Ранішня авд. 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Музика з гр. пл. (пяністи), 12·30 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. дзвінок, 13·05 Муз. вок. концерт із Вільна, 13·20 Шуберт: Недокінчена симфонія з гр. пл., 13·50 Експорт, 13·55 Біржа, 13·45 Концерт орх., 16·30 Заслужені жінки: Рокуальда де Кутене, 16·45 Музика з гр. пл., 17·00 Політика екр. держав після війни, 17·15 Рел. концерт (Московський баритон.), 17·50 Людський матеріял у світ. господарці, 18·00 Орг. ресіталь, 18·15 Веселий скеч, 18·30 Техн. скринька, 18·40 Сільва веруж, Культ. і инст. життя, 18·45 Муз. з гр. пл., 19·15 Про польські Кальварії, 19·25, 19·30 Спорт. вістки. 19·35 Пісні в супр. форт., 19·50 Акт. гутірка, 20·00 Оп. фрагменти, 20·15 Літ вечір: Забутий архітектор „Марія — українська повість"; Відчит про Мальчевського вид. проф. Пині; рецитації фрагм. з оп. Сокписа „Марія" вик. Евг. Заричька й хор, 20·45 Веч. дзвінок, 20·55 Як працюємо, 21·30 Стабат Матер Дольороза, 21·40 Форт. квінтет, 22·20 Рекл. концерт, 22·35 Балада в музиці з гр пл.

Представників

на Львів і поодинокі повіти, що виконували би одночасно функції аґзитора, кольпортера та інкасента, на знаменитих умовах, прийме велике видавництво. Вимагані першорядні референції та порука за інкасо. Оферти слати до Адміністрації „Діла" для „Репрезентант".

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·28—5·30 зол.

Нім. марка 1·95—2·02, фр. франки 34·80—35·05, шв. франки 171·50—172·00, фунти стерлінги 25·50—25·80, австр. шіляги 98·50 — 101, чеські корони 21·70—22·00, рум. леви 32·50—34·00, арґ 43·50—44·50.

Золото: Долярн 9·00—9·05, Франки фр. 34·40—34·80, Дукати 8·00—82·80, Корони 36·50—36·80, Рублі 46·00—47·57, 1 гр. зол. 5·92·44.

Срібло: Корони австр. 0·32, Рублі 1·40, Фльорени 0·82, 1 гр. ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Г. К. З. 44·50—46·25, 5 проц. дол. Б. Г. 51·50—53·50, 4 проц. Зол. Б. Г. 44·00—45·50, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 47·00—48·50, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 52·00—53·50, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

Премівки.

Долярівки 53·00 — 54·50, Інвестиційна 102·00—105·00, Будівельна 44·00—46·00.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 13. квітня н. р. кооперативам платив за:

		львівщ. Львів.
1 кг. масла франко магазин		2·75 зол.
1 л. молока		0·16 „
1 л. сметани		0·80 „
1 кг. яєць	2·25—2·30	„

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло, молоко, сметану та яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 15. квітня н. р. платитиме своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, львівщ. подвіря нагромадження „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята		за 1 кг.	2·50	зол.
Молоді кури	І. кл.	„	0·95	„
Старі	„ „	„	0·75	„
Підгодов. індики		„	1·20	„
„ індички		„	1·40	„
Пантарки		„	1·50	„
Молоді голуби за пару			—·—	„

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Ванни, насідн, балї поручає найдешевше Войтіх Заяць, Осссолінських 14. 9-10

Дешевий, совящний покій і кухня, І. пов. електрика, вода. Богданівка, Орля 11. 1361 1—7

1.000 сорочок мужеських шевйо на складі. Спортові найновіші 4·50, з двома комірами зефірові 5·50, вовкові попелясті 6·90, димкові підтягті 1·90—2·50. Фабрика білля „АСТРА", Львів, Сикстуська 2. 1059 8—10

Перекладаю на польське і опрацьовую знаменитим стилем тексти німецькі, французькі. — Галицька ч. 19. м 8. по-полудні. 1373 1—2

Спільничку з більшим капіталом шукаю, цідь матримоніяльна Зголошення до Адміністрації „Діла" під „Фабрика".

Найдешевше джерело закупу **галянтерії** для Пань і Панів **БРЕННЕР,** Львів, **ЖОВКІВСЬКА 25.** 1370 1—4

ОГОЛОШЕННЯ.

Sąd Okręgowy we Lwowie.
Wydział II. handlowy,
jako Sąd rejestrowy
dnia 2. listopada 1934.
II. R, H. B, XII. 1763.

POSTANOWIENIE.

Sąd Okręgowy we Lwowie Wydział II. handlowy jako Sąd rejestrowy postanawia wpisać do rejestru handlowego do złu „B" następującą firmę: Brzmienie firmy: Kartia" Towarzystwo ubezpieczeń wzajemnych na życie we Lwowie, w języku ruskim; „Karpatia" Towarzystwo wzajemnych obezpieczeń na żytia u Lwowi, w języku francuskim: „Karpatia" Société d' Assurances Mutuelles sur la vie a Lwow, w języku niemieckim: „Karpatia" Lebensvosicherungsgesellschaft auf Gegensertigkeit in Lwow. Siedziba Towarzystwa: Lwów. Przedmiot przedsiębiorstwa: zawieranie ubezpieczeń na życie we wszystkich kombinacjach wchodzących w zakres tych ubezpieczeń. Towarzystwo ma prawo przyjęte przez siebie ubezpieczenia reasekurować w krajowych i zagranicznych zakładach ubezpieczeń, jak również ma prawo przyjmować w reasekurację prowadzone przez siebie rodzaje ubezpieczeń na życie. Obszar działalności Towarzystwa rozciąga się na województwa: lwowskie, stanisławowskie, tarnopolskie, krakowskie i cieszyńską część województwa śląskiego. Kapitał zakładowy wynosi 2200.00 zł. i ulega spłaceniu dopiero po utworzeniu kapitału zapasowego w dwukrotnej wysokości kapitału zakładowego. Spłata wszystkich udziałów następuje jednorazowo. Wypowiedzenie kapitału zakładowego jest niedopuszczalne. Spłata kapitału zakładowego w razie likwidacji lub upadłości Towarzystwa jest dopuszczalna dopiero po wpłaceniu wszelkich innych zobowiązań. Kapitał zakładowy wpłacony gotówką, zebrany został przez wydanie 2.200 imiennych kwitów udziałowych po 100 zł. za jeden kwit udziałowy. Kapitał zakładowy może być oprocentowany najwyżej na 5% tylko o tyle, o ile są nadwyżki bilansowe. Dodatkowe oprocentowanie za poprzednie lata jest niedopuszczalne Członkowie nie są odpowiedzialni wobec wierzycieli Towarzystwa, a odpowiadają jedynie wobec Towarzystwa. Odpowiedzialność członków zawiera w sobie obowiązek pokrycia każdorocznego niedoboru bilansowego dopłatami członków (dodatkowemi składkami), o ile niedobór ten nie zostałby pokryty z funduszów Towarzystwa. W Towarzystwie nie mogą być ubezpieczeni niecłonkowie. Członkami zarządu wybrani zostali: D-r Iwan Gyża, Jarosław Kołcuniuk, inż. Juljan Pawlykowski, zastępcami członków zarządu: D-r Lubomir Makaruszka i Emanuel Czesnyk. Towarzystwo reprezentują i firmę Towarzystwa podpisują dwaj członkowie zarządu lub jeden członek zarządu i prokurent. Ogłoszenia Towarzystwa umieszczane będą w czasopiśmie „Dilo" we Lwowie Prokury udzielono Józefowi Tarnawskiemu. Do rejestru wpisano dnia 3 grudnia 1934

ЕВГЕН ЧИКАЛЕНКО

Спогади I. II. і III. часть

Ціна 4·50 зол., з почт. перес. 5·— зол. Окрема частина по 1·50 зол.

ПОДЯКА.

Перебувши дуже важку недугу, почуваюся до обовязку здожити широ - сердечну подяку всім тим, що дали мені змогу її перемогти і після кількох тижнів терпінь вернути назад до здоровля.

У першій мірі дякую, сердечно дякую **Вп. П. Професорові д-рові Маріянові Панчишиновi,** який так научно розпізнав мою недугу, вложив в її видікування цілий свій хист, не жалів ні труду, ні заходів для мене за цілий місяць моєї недуги і водночас явився стільки цінних і подивугідних прикмет людини, що вона на ціле моє життя залишиться в моїй памяті.

Дякую Вп. П. **д-рові Т. Бурачинському** за вміле переведення операції і опіку **д-рові Зайонцові і д-рові Смішкові,** дирекції санаторії **„Салюс"** за щоденний догляд і турботи, як загалом **персоналові** тієї санаторії за здібливе піклування і щире відношення до мене.

Врешті дякую всім **приятелям і знайомим,** що в час моєї недуги часто мене відвідували і здожили доказ справжнього відчуття мого положення.

Львів, у квітні 1935.

Д-р А. Строніцкий,
адвокат у Ходорові.

1371

Конкурс

Кружок „Рідної Школи" в Яворові розписує конкурс на посаду вчителя фахових предметів в Одноріченій Торговельній Школі в Яворові.

Оголошуватися з документами до Кружка до 1. травня ц. р. 1341 3—3

Доротеум

Львів, Браєрівська 3.

комісова меблева галя купує, — приймає в комісс — продає.

МЕБЛІ всілякого рода за готівку і на сплати.

КОВДРИ

матерацн, подушки, коцн, білля на постіль

Маріян МЛЄКО

ЛЬВІВ, вул. КОРОЛЬНИЦЬКА ч. 6. телефон 237-72 1234 5—20

Іван Дропа

інструктор англійського крою система „Міністра"

мужеський кравець

ЛЬВІВ, РИНОК 19. II. ПОВ.

виконує першорядні мужеські одяги, після найновіших фасонів по безконкуренційних цінах. 1352

Чи Ви вже передплатили католицький тижневик

„МЕТА"

„Мета" є одиноким українським католицьким тижневиком у якому добір цікавого для всіх змісту получений з гарною совящною формою виходить кожного четверга.

„Мета"

Кожний інтелігентний читач мусить читати часопис «Мета», коли хоче знати як з католицького становища ставитись до всіх актуальних справ. Просимо домагатися зразкових чисел.

Ціна 1 примірника 30 сот.

місячна передплата 1·25, Півріччя 7·00. чвертьрічна 3·50. Річна 14·00

За кордоном 3 доляри.

Адреса редакції і адміністрації:

Львів, Японська 7. — тел. 94-56.

Конто ч. К. О. Варшава 101.338.

ПРОСПЕР МЕРІМЕ

БЛАКИТНА КІМНАТА

ТА ІНШІ ОПОВІДАННЯ

Переклад із французької мови **Василя Софронія.** — Ціна 0,95 зол., з почт. пересилкою 1.20 зол.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 5 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . зол. 0.35
1 „ одношпальтовий в тексті і новинках „ 0·60
„ на першій сторінці . „ 0·80

Дрібні оголошення від слова:

натримоніяльні і приват. кореспонденція по купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . зол. 0.15
шукаючі праці . . . . . „ 0·10
слова товстим друком подвійно. „ 0·07

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 480·—
„ „ 1/2 . . . . . „ 250·—
„ „ 1/4 . . . . . „ 130·—
„ „ 1/8 . . . . . „ 70·—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів Ринок 10.

ч. 101 (13.999). Львів, середа 17. квітня 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 2·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Домагаються ґарантії безпеки.

Офіційний комунікат держав Малої і Балканської Антанти.

ЖЕНЕВА, 16. 4. ПАТ. Держави Малої Антанти оголосили такий комунікат. Постійна Рада Малої і Балканської Антанти радила вчора вечором під проводом мін. Титулеску. По нарадах оголошено комунікат. Уряди згаданих держав з вдоволенням приймають до відома зусилля великодержав у Стрезі зорганізувати мир в Європі.

Держави Малої і Балканської Антанти прикладають велику вагу до підписання договору про взаємну допомогу у північно-східній Європі. Меншу вагу прикладають до переговорів у справі пакту безпеки в середущій і полудневосхідній Європі. Представники пятьох держав, себто Румунії, Чехословаччини, Югославії, Греції і Туреччини прийняли до відома висловлення мін. Лявалля у справі зміни військових статутів Австрії, Болгарії і Мадярщини. Уряди В. Британії, Франції та Італії навмисне здержались від своєї думки про суть справи, залишаючи її вирішенню урядам безпосередньо заінтересованих держав. Єдиним побажанням урядів трьох держав є переведення переговорів у цій справі, узалежнюючи згоду на зброєння від ґарантії безпеки. Рада Малої і Балканської Антанти зійдеться ще на нараду після цієї сесії Ради Ліги Націй.

Згода на зброєння Австрії, Мадярщини і Болгарії.

ПАРИЖ, 16. 4. ПАТ. Авас повідомляє, а Женеви: Мін. Лявель вияснюючи французьким журналістам закінчення комунікату, виданого у Стрезі, який говорить про військові обмеження держав, які підписали трактати у Сен Жермен, Тріянон і Нет, заявив: Представники трьох великодержав у Стрезі, подаючи до відома заінтересованим урядам бажання Австрії, Мадярщини і Болгарії змінити їх військові статути, здержались від висловлення якоїнебудь думки про суть самої справи. В першу чергу представники бажали повідомити про свої погляди уряди, найбільше зацікавлені цією справою, які повинні теж висловити свої погляди на цю справу.

Заходи великих держав змагають до того, щоб вирішення цілої справи перекинути на переговори і відповідальність безпосередньо заінтересованих держав.

Ред. Якоб зрадник батьківщини.

БЕРЛІН, 16. 4. ПАТ. Появився урядовий комунікат, що вияснює, чому не видали ред. Якоба швайцарській владі. Комунікат підкреслює, що слідство, яке перевела німецька влада ніяк не виказало, щоби чім. урядові чинники брали будь-яку безпосередню чи посередню участь у подіях на швайцарській території. Вевеман чи його помічники рішуче не дістали від урядових німецьких чинників ніяких припоручень щодо афери Якоба. Вевеман це тип з темним минулим, від років живе за кордоном не маючи ніякого заняття, зрештою його підозрівають, що веде протинімецьку акцію за кордоном. Зовсім можливо, що згадані особи хотіли видати німецькій владі ред. Якоба. Приймаючи, що Якоб попав на територію німецької юрисдикції без ніякої інтервенції з німецької сторони, та тому, що він — багато разів караний зрадник батьківщини, найгіршого сорту — німецький уряд перевів давно вже зачате слідство та виїхав ред. Якоба німецькому судові.

Каганович санує відносини на большевицьких залізницях.

МОСКВА, 16. 4. ПАТ. Народний комісар комунікації Каганович завів гострі репресії супроти членів наукового дослідного інституту при народнім комісаріяті, закидуючи їм неробство. Це неробство збло багато мільонів рублів та спричинило безліч катастроф. Усіх керманичів тієї інституції звільнили зі становищ та перенесли на підрядні залізничі становища на провінції.

Японія проти „Льокарна Далекого Сходу".

З Токіо повідомляють: Японська преса подала комунікат агенції „Кокусеу" про проект „Льокарна Далекого Сходу" і поділ сфери впливів в Азії між В. Британією і СССР. Після оголошення цього комунікату представник японського міністерства закорд. справ заявив кореспондентові „Кокусеу" таке: Большевицькі інформації про азійські справи різняться від англійських вісток. Є основа міркувати, що большевицькому урядові дуже залежить на здійсненні проекту Льокарна Далекого Сходу. Одначе не думаємо, щоб В. Британія, яка підтримує добрі взаємини з Японією, хотіла вести ризиковні переговори з СССР в азійських справах. Активність політики СССР в Азії дуже збільшилась по оголошенні закону про загальну військову службу. Одначе Японія не зміпить своєї політики, яка спирається на двох засадах: 1) Не вмішуватись до европейських справ; 2) Без погроз і агресії на Далекому Сході. Японія переконана, що вдасться зберегти мир у Східній Азії.

Фляндці здобувають рівноправність.

БРЮСЕЛЬ, 16. 4. ПАТ. На вчорашнім засіданні палати фляндські посли заявили вимогу, щоб палата ще перед святами приняла мовний закон. Після бурхливої дискусії внесок приняли і палата радитиме над проектом закону вже у великий четвер.

РОЗПРАВЛЯЮТЬСЯ З ПОВСТАНЦЯМИ.

ЗАОЧНА РОЗПРАВА ПРОТИ ВЕНІЗЕЛЬОСА.

АТЕНИ, 16. 4. ПАТ. Військовий суд рішив відокремити справу Венізельоса, ген. Пластіраса та інших провідників повстання, які втікли за кордон і визначив розправу на 30. квітня н. р.

700 МІЛЬОНІВ ДРАХМ НА ПОВСТАННЯ.

АТЕНИ, 16. 4. ПАТ. Вчора почалась в аресеналі розправа проти 228 моряків за участь у повстанні. На лаві підсудних засіло 122 моряків, інші втікли за кордон. Прокуратор домагається від підсудних звороту коштів 700 мільонів драхм які уряд видав на здавлення повстання.

ТРИ СУДИ СУДЯТЬ ПОВСТАНЦІВ.

АТЕНИ, 16. 4. ПАТ. У місті Драма три військові суди судитимуть військових і держ. урядовців, журналістів, політичних діячів та інших осіб за участь у повстанні. На Криті теж відбудеться процес проти повстанців.

Минулої пятниці здеградували на подвірю військової школи Евельпідія старшин повстанців перед делегатами цілої атенської залоги. Публики не допустили тому, що при першій деградації зневажила покараних старшин.

Субскрипцію

3%-тової преміевої інвестиційної позички

приймає

КООПЕРАТИВНИЙ БАНК „ДНІСТЕР"

у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

НА ВЕСНУ боа з лисів, тхорів, куниць і інших шкірок, пелєринки та краватки поручає по найдешевших цінах однокова українська

ФАБРИКА ФУТЕР „ХРОМ"

Львів, ул. Руська 20. Тел. 71-83.

Кара смерти для нелітних у СССР.

Львів, 16. квітня 1935.

Цілий світ вельмипрацювала тістка, що червоні володарі Кремля ввели смертну кару на проступну малолітню молодь. Без огляду на те, хто підписав цей пособник акт („сам" Сталін з тактичних мотивів не дав на ньому свого підпису) і якіб оправдання цього найновішого смертного терору від нелітніми не видумувала „кальокина" совітська преса, то сам факт, що совітські потентати не можуть найти зі своєю совітською мовою іншої переконливої мови тільки смерть, є найкращим доказом повного банкротства їхньої „ідеї", якої реалізація коштувала життя мільонів невинних жертв.

Це другий генеральний наступ большевиків проти власної совітської молоді. Перший раз по вели його після вбивства Кірова. Бо виявилося, що саме то, найбільше надійна молодь, дбайливо виховала в комуністичній школі, очищений з усіх буржуазних і націоналістичних „предрассудків" й „ухилів", яка перейшла комуністичну „десятиграмоту", перейшла комуністичну пробу, яких приняли й до „комсомолу", — отже та сов. молодь, що повинна бути остовом і найпевнішим фундаментом у совітському будівництві — вийшла на цілій лінії. На всіх великих просторах неосяжного СССР пішли безоглядні репресії, пішла теророва чистка. Найдевніші „комунарі" зпоміж молоді, на яких червоні володарі будували майбутність СССР, опинилися тепер по тюрмах або на заслані, а інші залякані, стероризовані — затихли...

Молодь на цілому світі є більше імпульсивна, є більше вразлива для скрутних, а то й найскрутніших гасел, ніж більше зрівноважені, навчені життєвим досвідом старші генерації. І коли ті найскрайніші гасла світової перебудови гнилого суспільного буржуазного чи змішаного фашистівського і націоналістичного ладу на одно спасаємий інтернаціональний комуністичний лад і довголітні заходження в тому напрямі — не залякали, не вповнили сов. молоді, не зробили її фанатиками тієї ідеї і були терпким обвинувачем її творців, теперішніх совітських керманичів, — то це очевидно найкращий доказ нежиттєздатности і банкрутства самої комуністичної ідеї.

Совітська преса хоче викрутитися сіном, запевняючи, що сов. молодь тому проступна і карогідна, бо... не бачила ні одного буржуазного ладу і не має поняття, як страшно живеться народам, а зокрема молоді в різних буржуазних державах і не порівнювала з тим, яке життя в Совітах. Очевидно, це не має ніякої вартости. До того: такі большевицькі обвинувачення не компенсують цілковитої безоружности своєї публики, яка під духом „оборонности", доктринерського „кальєвщизму" не має змоги читати іншої преси і довідатися про фактичний стан справ в цілім

НАЙНОВІШІ МОДЕЛІ
НАЙВИБАГЛИВІША РОБОТА
Найнижчі ціни у весняних жіночих
плащах і костюмах
у фірмі
НАЙКРАЩА ЯКІСТЬ
НАЙБІЛЬШИЙ ВИБІР
МОЛДАВЕР
ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА ч. 17. І. пов. Телєфон 246-56.

яних „буржуваних" державах, з якими — до речі — совітська дипльоматія так запопадливо старається затіснити взаємини.

А введення кари смерти на малолітніх... Червоні диктатори певно не рахувалися з тим, яке враження викличе у світі такий *кровавий декрет*. Вони вжили всіх можливих засобів, щоби не допустити до цієї чергової, тепер безумовно вже найбільшої компромітації комуністичної „ідеї" і комуністичних вождів. Одначе всі засоби сов. виховання вичерпалися, численні касарняні притони, дитячі будинки й „радісні" табори праці з такими похвалами пропаговані у пресі, й у фільмі в Совітах і за границею — завели на цілій лінії. З усіх тих „новочасних" совітських ріжного роду „домів поправи" виходять кінець-кінців проступні, а то й злочинні елементи, з якими сов. влада не може інакше розправитися, як тільки одинокою випробованими в червоному царстві „мірами найвищого наказання", себто карою смерти.

Річ ясна — це страшний моральний удар в сторону виховної совітської системи і самих-же совітських „вихователів", всіх тих, під різними формальними назвами перемальованих на різні лади „чекістів" з їхніми політбюрами й ком. ячейками. А вихована ними проступна і злочинна молодь — цеж жертви їхньої системи, їхнього прикладу, а в слід за тим, якщо вже карати — то не вихованих ними малолітніх і незрілих, але творців тієї страшної системи, що доводять, бо мусять довести до затрати почуття всякої людяности і примітивних засад правопорядку.

Нечуваний большевицький „червоний терор" взагалі, а зокрема найбільше вирафіновані системи масового винищування населення на Україні, ці щоденно проголошувані звідомлення про докові розстріли, ціла та душна атмосфера довкруги переповнена запахом свіжої людської крови невинно помордованих жертв, взагалі цілий той страшний упадок людської гідности й обезцінення людського життя — мусів відбитися відрази-

ючими наслідками особливож на дітях і молоді. Ці жахливі життєві приклади, проникаючи всі верстви населення аж до маленьких дітей включно, витискають з їхніх душ все благородне і людське, притупляють природний нахил до добра, до правди, впривоюють в їхніх сердець почуття милосердя та сімейної любови і любови до ближнього — а на місце того всього вкорінюють з чимраз більшим успіхом поніжачий людської гідности, обезцінення людського життя і взагалі озвіріння.

Значить — причини лиха не можна допускатися в натурі чи психозі дітей і молоді, а в самих творцях страшного большевицького режиму і в большевицьких методах. Оті криваві звірські методи правління й поступування — це наглядна *практична школа для всяких нелітніх проступників і злочинців*. За їхні проступки і злочини відповідають їхні практичні вчителі! Їх, а не малолітню ними вихована молодь, слід би „пригавріть к высшей мере наказания!"

Так чи інакше, а останній кривавий декрет проти нелітніх проступників і злочинців ситуації не поправить: не піднесе людської гідности, не піднесе вартости людини, а тільки ще більше обезцінить її, не кажучи вже про те, щоби такими смертельними методами можна присилувати когось до пошанування й любови кривавого большевицького режиму й усіх тих катів, які мільонам спричинили страшні муки й мільони невинних людей видали на другий світ та своє жорстоке діло нищення продовжують дальше.

Декрет про кару смерти на малолітніх проступників і злочинців — це остання ставка большевицьких червоних потентатів для припинення загальної анархії та розвалу совітської системи. Воно є наглядним доказом не сили — тільки слабости й труслявости червоних диктаторів. Скорше чи пізніше прибуде розвал і перед цим логічним і природним наслідком не в силі уратувати їх ніякі хочаб і які жорстокі та нелюдські кривавi декрети.

НІМЕЧЧИНА ЧИ ЯПОНІЯ?

II.

Сконстатувавши — як це ми вчора описали — дійсну істотну причину внішньої напруженої міжнародньої ситуації і найшовши її осторонь таки на Далекому Сході, в Японії, англійський публіцист ставить таке твердження: Проблема вдержання світового мира, — бо при внішньому скомплікованому міжнародньому житті лише про такий мир можна і треба говорити, — зводиться в найблизчому майбутньому до питання: як можна унерухомити (імобілізувати) Японію, або ще ліпше, як можна її включити назад у рямці міжнародньої системи.

Питання не легке, але воно дуже цікаве.

Китайський уряд є в дуже тяжкій фінансовій ситуації. Частинно тому, що — срібло, яке є основою китайської монетарної системи, виказує постійні хитання, а частинно і тому, що китайське селянство, як творить подавляючу більшість місцевого населення, в легко запальне: „зріле" до громадянської війни. В такій ситуації Китай має дві альтернативи до вибору: може дістати американсько-британську позичку або скористати з пропозицій японських кредитів, але під деякими політичними умовинами. Є різні вести про те, та всі вони роблять таке враження, що Японія позичить обома руками, а після позички пішле туди ще й своїх старшин — інструкторів і дорадників, поможе нанкінському урядові винищити повстанців, а все те під умовинами, що Китай відверне ся від Союзу Народів і від заходу, згодиться увійти в японську орбіту і разом з Японією прийме гасло: „Азія для азійців". Коли б це дійсно сталося, то це означалоб те саме, що повний протекторат над Китаєм, або щонайменше перемін Китаю в японську сферу економічних інтересів. Іншими словами це означалоб: „Азія для японців". Оскільки ж Китай не прийняв би японської фінансової помочі в таких умовинах, то Японія тоді з питомою собі впертістю буде коштувати одну китайську провінцію за одною. А на це вона все найде причину. Коротко кажучи, для Китаю лишається лише такий вибір: Японія прокотне його відразу або по кусниках. Чи краще вихід з цього? Не це все британсько-американська фінансова пропозиція не є ніякою відповіддю. Гроші не помогуть. Ще менше можуть допомогти лікарі і вихователі Союзу Народів. Не багато поможе теж американська мувіція і літаки, коли цей страшний сусід почне абсорбувати китайські провінції зі скорістю по три провінції кожного року. Кредитор який позичить Китаєві гроші, мусить ще й боронити Китай перед зубами тої всепожираючої азіятської потуги. Це дуже тверде слово. Союз Народів пробував і не досягнув нічого. Напевне не буде цього пробувати сама Англія, вона й не сміє сама ризикувати. Не зробить цього теж і сама Америка, яка має куди менші торговельні інтереси. Не-

віть обі разом вони ще не є очевидно непобірні, бо ані одна із них не має досить оборонних баз близько до серця Китаю. Крім цього японці розраховують не те, що їм вдасться „розділити" обі ці держави. Вони мають своїх прихильників в Англії, а загально-американська опінія є здебільша за самоізоляцією.

Однак повна безділяльність супроти Японії теж ще не дає мира. Китайські міста сражені не бомбардування, а осілі китайських селян знищують з лиця землі. Америка і Велика Британія збройться, а нові збройовня підвищують ще температуру. Совіти очікують, коли будуть заатаковані, а як це тільки станеться, виступить і Гітлер. Коли ж це не станеться і коли Японія кровавіє Китай мирною дорогою, то що можна предсказати для світової історії? Які виглядали на майбутнє зарисовуються перед Европою, коли повстане цей колос — імперія, яка буде володіти половиною Азії й матиме під своєю командою Тихий Океан?

Нарисувавши ось так загальну ситуацію на Далекому Сході з перспективи її впливу на европейську політику, автор тих цікавих міркувань приходить до висновків, які з одного боку вказують на його совітофільство, з другого кидають деяке світло на деякі елементи англійської закордонної політики останнього часу.

Автор гадає, що хоч як це питання складне і тяжке, розвязка його все-таки можлива. Колись у Вашінгтоні Бальфур і Ює стояли перед такою самою ситуацією, а може й ще гіршою, бо тоді Японія мала уряд „Анфу" в Пекіні, а Шантунг був обсаджений її армією. Але тоді ці два мужі зуміли спільно діяти, а наслідком цього було створення групи тихо-океанських держав, з яких дві вели, а решта йшла за ними. Однак вони зробили тоді одну велику помилку. Вони зігнорували СССР. „Тоді воно так робилося". Нині неправильність цієї поведінки очевидна, бо коли „обмежитися до реального думання, то СССР має найбільше причин змагати до унерухомлення Японії і Совіти мають для цього найбільше приватних сил.

Комбінація червоної повітряної сили з британською і американською фльотами й зі свіжими операційними базами напевне зробилоб вражіння навіть на японські мілітарні уми. Треба вже цій виглядній «бстракції „колективна безпечність" надати конкретних форм. Це значить: „зібрати непобірні сили проти правдоподібного агресора".

Словом — англійський совітофіл пропонує блюк Европи й Америки проти Японії. Очевидно, для Европи і світа практично означалоб це не тільки петрифікацію совітських кордонів, але й відчинялоб би двері для нової величевної експанзії комунізму. Автор англійської статті бачить тільки „жовту небезпеку" та не бачить зовсім большевицької небезпеки.

В успішному разі його концепція легше чи коли-небудь може бути здійснене, бо ідея військового союзу Англії, Злучених Держав і Совітів це справжній абсурд.

М—н.

Кераміка склад порцеляни і скла
у Львові при вул. Галицькій 5. в подвірю 1365 3-2
під управою **ОЛЕКСАНДРА ОНИСЬКА**
поручає товари по найдешевших цінах

Повна промислова самовистарчальність Німеччини.

З Берліна повідомляють, що німецький уряд опрацював плян, який унезалежнить Німеччину зовсім промислово від чужини. Населення Німеччини може 3 і пів року користуватись сирівцями і мясом краєвої продукції. У Німеччині зорганізовано тепер на велику міру фабрикацію штучного шовку. Ці фабрики штучного шовку можна до 12 годин перемінити на фабрики трійливих газів.

Політичні атентати в СССР.

МОСКВА. ПАТ. У Нижнім Тагілю на Уралю невідомі справники застрілили слідчого судді. Кілька днів пізніше застрілили найрухливішого кореспондента і члена комуністичної партії. Преса пише, що оба вбивства є терористичними актами.

французький міністр летунства поїде до Риму.

ПАРИЖ, 16. 4. ПАТ. Півофіційно повідомляють, що мін. летунства ген. Денен з початком травня п. р. поїде до Риму, щоби обговорити летунські питання, які заторкнено на конференції у Стрезі

Згинув провідник китайських комуністів.

ШАНГАЙ. 16. 4. ПАТ. „Центрсаль Нюс" потверджують вістку, що один з чільних провідників китайських комуністів, Шо-Тег згинув у боротьбі з армією Чан-Кай-Шека що вийшов повним переможцем.

Ініціятива, лідерство і зацікавлення працею.

(Стаття відзначена 7-ою нагородою на конкурсі „Діла" на тему „Як плекати й розбуджувати людську енергію?").

Мірило господарської зрілости держави чи нації — це кількість витвореної енергії та її розділ.

Зовсім аналогічно мірилом розвитку нації є засоби індивідуальної та збірної енергії її членів та напрямні, в яких та енергія проявляється.

Щоби відповісти на питання, як плекати людську енергію та як її збільшувати?, необхідно відповісти на інше: що таке людська енергія.

Зясувати цю справу найкраще прикладом із електрики. Що таке електрика? Наука не подала досі докладної дефініції цього явища. Але нам відомо, що вона існує, знаємо її прояви, ми збагнули закони, що нею кермують, ми найшли способи, що її викликують і зберігають. Те саме можна сказати і про людську енергію. Її суті не знаємо, зате нам відомі її прояви, — у сфері духової й матеріяльної культури, як напр. у науці, мистецтві, техніці, спорті і т. д. Досліджуючи осяги у цих царинах можемо судити про рівень людської енергії даної країни. Збірна енергія держави чи нації, це сума індивідуальної енергії її членів. Щоби знати як плекати людську енергію, необхідно зясувати собі ті прикмети психічні чи фізичні, якими відріжняється одиниця, що ми її звикли називати енергійною.

На нашу думку, найбільше замітними прикметами енергійної людини, це вроджений хист до ініціятиви, підприємчивости, меткости, тривалої активности й витривалости. Всі ті звичайно вроджені завдатки прикмет, що характеризують енергійну людину, вимагають постійного плекання й розвою.

Кожна здорова нація повинна передовсім: 1) Виплекати у своїх членів якнайбільшу кількість потенціяльної енергії. 2) Надати напрямні, як витратити цю енергію для позитивних суспільних цілей. 3) Викликувати й підтримувати максимальну інтензивність цієї енергії.

Якимиж засобами доходять держави чи нації до наміченої цілі у суспільній енергетиці? Такими засобами є:

1. **Змагання** на всіх полях духової й матеріяльної культури. Ці змагання відбуваються серед цілого суспільства, починаючи від найменших суспільних клітин: гуртків, товариств, загально національних організацій, аж до змагань міжнародніх — світових. Щоб заохотити до таких змагань держави чи нації встановляють ріжні нагороди для переможців (як напр. наукові стипендії, нагорода Нобля, „Чаша Дейвіса" тощо).

2. **Слава й почести.** За виявлення особливої енергії для праці в користь загального добра, суспільство винагороджує ті одиниці окремим признанням чи почестями. Ця нагорода знов таки викликує збільшену енергію та втримує її на певному рівні.

3. **Зацікавлення ідеєю.** Це теж один з дуже важних чинників, що впливає на побудження людської енергії. Психотехнічні досліди виказали наочно, що осяги в праці є далеко більші тоді, коли людина є зацікавлена успіхом цієї праці. Це зацікавлення можна викликати чисто абстрактними моральними мотивами (вдоволення, естетичні почування, похвала і т. д.), або матеріяльними користями (нагорода за збільшену працю).

4. **Кар'єра.** Люди хотять забезпечити собі суспільне становище получене з моральними й матеріяльними користями. Це мабуть найбільше поширений засіб побуджувати людей до енергії, бо він охоплює величезні суспільні верстви, бо він охоплює цілі державні й нації застосовують цей засіб вже давно, головно у своєму державному апараті.

5. **Провідництво** („лідерство"). Людину, обдаровану більшими засобами енергії ставлять на відповідальне становище, на якому вона має відповідати не лише за свої власні вчинки, але й за вчинки поручених їй людей. Цей шлях є дуже корисний засіб розбуджування енергії, дуже корисний для кожної нації, бо тільки від якости й кількости її провідників (лідерів) залежить поступок і розвиток даного народу.

Слово „лідер" чи „лідерство" розуміють у нас звичайно дуже ріжно. Часто лучать з ним негативні поняття: наприклад маніо провідництва („ота без ніяких до того особистих даних („отава без ніяких до того особистих даних („отава без ніяких до того особистих даних („отава

Економічний огляд.

Українська хроніка.

З ГОСПОДАРСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ.

Із новіших появ слід занотувати перш за все 4. книжку тримісячника „Український Агрономічний Вістник". Цією книжкою закінчений перший річник видавництва, що повстало і втримується, заховуючи високий академічний рівень, завдяки інж. д-рові Е. Храпливому. У свій час ми зареєстрували поміщені в попередних книгах статті, які мають загально-економічний характер. З останньої книги заслуговують на увагу (поруч очевидно стисло-фахового цінного матеріялу) статті: **проф. М. Добриловського** (Система кон'юнктуро-творчих факторів), що аналізує тему, якої в нас торкається тільки зрідка газетна публіцистика, — д-ра Г. Вольфа з Берліна, прес. референта держ. хліборобського стану (спеціяльно написана для цього журналу стаття п. н. „Упрямування хліборобського ринку приносить ощадности для нар. господарства"), де автор ділиться з нами найновішими досвідами Німеччини, — інж. І. Лапчука „Реформа хліборобського кредиту", тощо. Остання праця вяжеться тематикою зі статтею д-ра К. Коберського з квітневого зшитку **„Кооперативної Республики"**, що з уваги на деякі своєрідні думки заслуговує на увагу, дарма, що не з усіми ними можна беззастережно погодитись. Не маючи змоги в короткій замітці глибше спинути до думок д-ра К., зазначимо тільки, що заявився він у цій статті **прихильником девалюації** польського золотого, вважаючи, що направа господарських відносин у Польщі мусить обняти теж справу її валюти.

Польська хроніка

МОВА ЦИФР.

Під таким наголовком поміщена у квітневому зшитку органу Ліги Мор. Кольон. „Морже" передова стаття, якої тон дуже песимістичний. Редакція, спираючись на публікаціях Статистичного Уряду, розглядає три господарські болячки Польщі: торговлю з закордоном, внутрішню консумцію й еміграцію. „Від року 1930 вивозимо і привозимо до Польщі щораз менше, щораз меншу вартість представляє наш торговельний оборот із закордоном" — читаємо у статті: „В 1930 р. наш оборот був ще 4,679 міл., а в 1934 р. впав до 1.775 міл., тобто нижче, ніж це було в перших літах нашої господарської самодіяльности. Вивозимо і привозимо на голову населення **менше від усіх европейських країн** із виїмком Сов. Росії".

Торкаючись внутрішньої консумції „Морже" пише: Харчуємось головно бульбою — 762.5 кг. на голову, — споживаємо теж багато... спірту, бо 1.41 літра на голову. Але далеко за іншими народами стоять цифри споживаного в Польщі мяса, товщу, цукру, зуживаного вугілля, вовни, бавовни, тощо. Обмежуємо все більше наші потреби, вже нижче людських умовин життя. „Стягання пояса" приносить уже упадок фізичного здоровля народу, карловатіння молодого покоління.

Врешті нарікає „Морже", що Польща не має еміграційної політики, хоч — не вважаючи на еміграційні перепони — з Польщі виїхало за хлібом у 1919—1933 рр. більше 1,600 тисяч людей.

БОРОТЬБА З ПІДПРИЄМЧИВІСТЮ. — ГРОШЕВИЙ КАПІТАЛ І КАПІТАЛ РІЧЕВИЙ.

Справа капіталізації ні грохи не перестає бути в Польщі гостро-актуальна. „Ощадність" — це головний аргумент, коли йде про поборювання девалюаційних чи навіть інфляційних підшептів. „Польща не може позволити собі на те, щоби знову підірвати довіря до краєвого гроша". Консервативний „Час" заявився на днях положенням грошевого капіталу і капіталу річевого і дійшов до зовсім слушного висновку, що посідач гроша є сьогодні упривілеєний, зате власник річевого капіталу несе поважні тягарі і тому він часто старається перемінити цей капітал на гроші.

„Сприяємо — пише „Час" — просто несамовитим способом усім „цюлачам", капіталістам ріжного авторамету і калібру, але тільки тим, які мають плинні капітали до такої чи іншої льокати, а заховуємось неприхильно, якщо не ворожо, супроти річевого капіталу". Це грізний обвин, викривлення понять. Замість вливати плинні капітали до існуючих варстатів, щоби їх оживити, Польща призначує їм іншу ролю. А над річевим капіталом знущається вона при помочі податків і багатьох інших тягарів, забуваючи що рівночасно нищить підприємчивість, отже те, що є фундаментом господарства. І „Час" домагається рівнорядного трактування обох цих елементів господарської діяльности.

Відомо, що підчас дефляції в кращому положенні є посідач грошевого капіталу. Але де гарантія, чи вже в найближчому часі обставини не зміняться і саме посідач грошевого капіталу не стане „парієм", яким сьогодні є власник річевого капіталу. А **можливість того є аж надто** велика. „Час" про це навіть не натякає... До речі — **не хочемо тим сказати**, що ствердження, що **не** є слушне. Так, це правним існуючого стану **не** є слушне. Так, це правда, що хибна політика, а перш за все **ніколи** неситий фіскус, нівечить розгін підприємчивости у громадян Польщі. Правда теж, що посідач грошевого капіталу є покищо подекуди „бенеміком"...

Світова хроніка.

ВАЛЮТОВІ ПРОБЛЕМИ. — АНГЛІЯ МІЖ ДВОМА НЕБЕЗПЕКАМИ.

Голяндський гульден і швайцарський франк встоялись покищо атакові спекуляції і поправили навіть свою ситуацію. Але непевність тревае і полохливі — як усе — капітали шукають ліпшого прибіжища. Натомість наплив капіталів до Бельгії є великий. Тепер бельг. франк фактично стабілізований і з боку валюти ніщо йому грозити не може. Досі не зазначили ми на цьому місці про внесення клявзулі золота в Бельгії, що дуже характеристичне і бе тих, що кладуть велику вагу на той рід забезпеки. Щоправда золота клявзуля в Бельгії внесена у зобовязаннях, що дотичать рухомостей і нерухомостей. Але й у валютових закордонних зобовязаннях вона фактично не істнує, бо хоч курс задержаний эперед часів девалюації, то платність може відбуватись теперішними бельгами.

Цікаве є теперішне становище супроти валютарних подій у нутрі золотого бльоку. З одної сторони їй треба, щоби здевалюували теж усі інші держави і щоби в той спосіб вона мала можливість перевести врешті стабілізацію фунта не побоюючись, що ця стабілізація буде за висока. Девалюації в краях „золотого бльоку" вимагає теж престіж Англії. Та з другої сторо-

ВСІ ДІТИ на селі і в місті читають

„Світ Дитини" і „Діточу Бібліотеку"

Цілорічні передплати по 5 зол. висилати на адресу: Львів, вул. Зіморовича 3.

М. ВОЗНЯК. 5)

ПІД ГАСЛОМ: „НА ДНІПРО! НА ДНІПРО! ДО КИЄВА!".

(Францішек Духінський і українська справа.)

(Докінчення.)

Нарешті Духінський, якщо не подав або не спричинив „Россійских свідоцтв о народній самостойности Руси" в „Основі" за 1871 р., напевне „magna pars fuit" у цьому. Вказують на це такі слова другого відступу передмови до них: „Помістивши займаючу розправу Кипнина о відносинах языка рускаго до московскаго, в которій мимоходом порушена не одна сторона, якою Русь наша відзначуєся від народу московскаго, думаємо, що не від річи буде ті уваги реченого автора піддержати свідоцтвами з россійської письменности, не тілько старшої, коли ще ніхто з людей науки народну самостійність полудневої Руси не заперечував, але власне і з новійшої, коли такі „учені", як Катков et comp. стали відмовляти нашій Руси всяке право на самостійне розвите своєї народности, з боязни, аби Русь, на підставі своєї розвитої народної окремішности, не подумала колись о відзисканню своєї самостійности політичної, і не асолідаризувалася в тій цілі з другими народними не-московскими елементами россійскої імперії, особливе з поляками, которі вже самі одні без участи русинів, своїми революціями набавляли Россію великого клопоту".

На „Російскі свідоцтва о народній самостійности Руси" склались ось-які речі:

I. „М. Костомарів о росколі" (Основа, 1871, чч. 71—73).

II. „А. Гільфердінг о Руси" (чч. 73, 75).

III. „В. Даль о окремішности язиковій" (ч. 75).

IV. „С. Ешевский о рускій колонізації північно-всхідної Россії" (чч. 76—82).

V. „Роспрява п. Дієва о походженю жителів Костромскої губернії" (ч. 88).

VI. „Погодін о походженю москалів і русинів" (ч. 89).

VII. „Чи русини були правічними жителями поляньскої землі, чи прийшли з-за Карпат в XIV. віці?" (чч. 90—92).

VIII. М. Максимовича „ Фінологічні письма до М. П. Погодіна" (чч. 93—99).

Крім того: „З петербурской газети „Голосъ" (ч. 100).

Статті Духінського в „Основі" стали матеріялом для виданої в Ранперсвілі в 1872 р. книжки, в яку ввійшли: I. **„Ursachen, die seit der Kathastrophe von Pultava 1708 (sic) zur Entwickelung der ruthenischen Nationalität das Meiste beigetragen haben".** II. **„Ansichten ruthenischer Gelehrten und Schriftsteller über die Beziehung ihres Volkes zu den Polen und den Grossrussen (Moskowiten), sowie zu den arischen und nicht arischen Völkern überhaupt"** із додатком перекладу фейлєтону з „Основи" п. з. **„Ueber das Verhältniss der ruthenischen Sprache zur moskowitschen"**; III. **„Gedanken und Bemerkungen über die russische Geschichte. Von Kawelin, Mitglied der Kais. Akademie der Wissenschafften in St. Petersburg".**

До 80-сторінкової книжечки додана й карта з поведеною межею між „арійцями" й „туранцями" Духінського; на таку карту покликувавсь Духінський у своїй статті в „Основі" з 1872 р., але редакція зазначувала, що вона не дісталася карти. Правда, дружина Духінського, Северина, в додатку до брошури **„Młode lata Franciszka Duchińskiego uzupełnione rzutem oka na jego działalność naukową"** зараховує цю книжечку до праць інших авторів, зладжених на основі писань Духінського, але згадуваний уже вище його біограф Гіллер, що писав свою річ не лиш на підставі писень, але й усних інформацій Духінського, розвіяв усякі сумніви в словах: „В Ранперсвілі видав у місцевій друкарні брошуру в німецькій мові про відношення Руси до Москви й переслідуваннях, яких Малорусь зазнала від часу полтавської битви 1709 року".

У пізнішій паризькій брошурі з 1883 р. **„Łzy króla Jana III-go za Smoleńskiem, Kijowem, Czernichowem"** підкреслював Духінський, що „українці, затоптані, спаралїжовані в своєму розвитку, будуть знаряддям Москви й европейських ворогів федерації народів Европи; але українці в найбільшому своєму розвитку підуть туди ж, куди пішли їх батьки, не зважаючи на насильне відокремлення їх від атлянтійської Европи через підбої варяго-русів і через монгольські підбої, себто злучаться з іншими народами тієї Европи". Духінський не вірив у переміну Росії в справжню федераційну державу.

Дуже часто покликувавсь Духінський на Шевченка, Куліша й Костомарова, заявляючи, що вони діяли лиш як письменники, а він „видвигав" прапор у всій льогіці літературного відродження". У „Łzach" висловивсь Духінський, що „Шевченко, справжній українець, бо український селянин, зґіршував панів Костомарових і Кулішів, бо, не спаралїжований у дитинстві московським вихованням, як вони, закликав до повороту Руси до одности з ляхами!" Те, що в поляків імя Шевченка означає українську різню, приписував Духінський незнанню історії України серед польських політиків.

Не зашкодить пригадати, що з приводу появи нового видання „Истории славянских литератур" Пипіна й Спасовича Духінський слушно обурився, що вони (властиво Пипін) „викинули з літератури русинів усі прояви української (ruskiej) літератури до XVI. століття і включили її до московської літератури", що „малюють нові прояви змагань українців не як наслідок історичного життя їх батьків із XV—XVI століття, а як щось нове, без традиції, немов чуже українському народові".

В одній своїй брошурі обіцяв Духінський надрукувати кореспонденцію Юліяна Лаврівського до нього. Своєї обітниці не виконав. Листи Лаврівського певне віднайдуться в котрійсь польській бібліотеці в Парижі або Варшаві. Та варто також пошукати за листами Духінського до Лаврівського. Можна думати, що листування їх обох принесе дещо цікавого в історію української політичної думки.

ки, з торговельного боку кожна нова девалюація загрожує Англії на світових ринках, здержує експансивність англійського експорту. Це зрозуміли в Англії після конверзії бельгійського франка.

СОВІТИ ДОГОВОРИЛИСЬ ТОРГОВЕЛЬНО З НІМЕЧЧИНОЮ.

Не вважаючи на різкі розходження СССР з Німеччиною у справах політичних, господарське співробітництво цих двох держав триває дальше. На днях заключили вони з собою новий торговельний договір, в якому німецькі банки признали совітам 200 міл. кредиту. Фінансувати тим кредитом будуть банки вивіз німецьких артикулів до СССР.

СРІБЛО.

Америка дальше веде політику регабілітації срібла. Це довело досі до поважної звишки цін на срібло і до страшних монетарних пертурбацій у Китаю. В Европі ціна срібла теж замітно підскочила й осягнула вже рівень американський.

В. Н-вич.

ДОБРІ РЕЦЕПТИ
ШИКОВНІ МОДИ
в журналі
GARTENLAUBE

Кожний знає його веселу частину. GARTENLAUBE відоме своїми визначними співробітниками.
Дає дуже багато практичних порад, що вленшують працю господині. Перегляньте раз один зшиток гарного німецького журналу для родин.

Verlag Scherl Berlin SW. 68.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Підчас похорону магометанина в північній Індії дійшло до бійки з індусами. 24 особи з кількома поліціянтами відвезли до шпиталю.

— У Женеві мін. Бек відбув у вівторок нараду з мін. Лявалем і бар. Альойзієм.

— Італійсько-абісинський конфлікт полагоджує конциліяційна комісія, до якої ввійде по двох делегатів Італії та Абісинії.

— Мін. Ляваль відбув у Женеві нараду з представниками держав Малої Антанти, в якими обговорив поддунайські справи.

— Швайцарська поліція загострила контролю в женевських готелях і коло будинку Ліги Націй тому, що анархісти задумали виконати низку атентатів на політиків у Женеві.

— Буджет В. Британії замкнув міністр скарбу Невіль Чемберлен надвишкою 11 мільонів фунтів штерлінгів і тому запропонував обнизити податки від розривок.

— В Італії конфіскували кільна німецьких часописів.

— Ген. Кармона мав 15. квітня після нового вибору його президентом португальської республики зложити присягу. Він занедужав і присягу відложили, а премієр Салязар заступає президента.

ЗРІСТ БАНДИТИЗМУ В СССР.

МОСКВА, 16. 4. ПАТ. У Москві схопили ватагу грабіжників, які виконали 86 грабіжей і кілька вбивств. Шістьох грабіжників розстріляли.

ПЕРЕД ДЕВАЛЮАЦІЄЮ ГОЛЯНДСЬКОГО ФЛЬОРЕНА.

АМСТЕРДАМ, 16. 4. ПАТ. Президент Голяндського Банку заперечив вістки преси, буцімто уряд задумує здевалювати курс голяндського фльорена на 20 відсотків.

СМЕРТЬ 29 ВУГЛЕКОПІВ.

ТОКІО, 16. 4. ПАТ. В одній з копалень у Юсен на Кореї дійшло до катастрофи, в якій згинуло 29 вуглекопів.

Проти зброєння „по самі зуби".

ВАШИНГТОН, 16. 4. ПАТ. З нагоди „панамериканського дня" предсідник панамериканської унії державний секретар Гол виголосив через радіо промову, в якій сказав м. ін.: „Деякі народи йдуть у напрямі крайного націоналізму, а не думають про катастрофальний вплив такої політики на господарське відродження та на світовий мир. Опановані тим божевіллям народи зброяться „по самі зуби" та готовлять непереможні ряди проти господарського відродження світу. Пятнуймо перед усім світом таких ворогів цивілізації як злочинців, що стоять поза законом і всіх тих, що підривають основи мира, торговлі та чесної приязни й тих, що гальмують поступ людства та провокують боротьбу й війну".

Спліндрували соціялістичний льокаль.

ПАРИЖ, 16. 4. ПАТ. Вчора вночі виконано вдом до льокалю соціялістичної федерації департаменту Сени. Льокаль спліндрували. Під замітом виконання вдому арештували двох членів „Кроа де Фе".

Концерт п. І. Шмериковської-Приймової.

Не зважаючи на тяжку матеріяльну та моральну кризу — наша відома концертова співачка п. І. Шмериковська-Приймова зважилася виступити 10. ц.м. із самостійним співочим сольовим „речіталем" у великій салі Т-ва Лисенко. Програма вечора містила пісні різного часу і стилю, співані у 5 мовах: італійській, французькій, німецькій, українській, ще й польській, — та із української пісенної літератури подавала цікаві новини: дві лемківські народні пісні у прегарній обробці В. Барвіського (із скрипкою) одну М. Колесси, одну Н. Нижанківського і два сольоспіви із композиторської майстерні нашої наймолодшої генерації „чеської" школи: п. С. Туркевичівної-Лісовської.

П. Приймова-Шмериковська вийшла із мистецького змагання „обороною рукою" і винесла значний хоча й частинний успіх. Співачка своїми голосовими даними, а ще більше певсипущою працею та музичною культурою заслуговує на те, щоби ставитися до неї не як до аматорки, а до артистки поважних аспірацій, що ставить собі високі та нелегкі мистецькі завдання. І коли ми з такого становища дивитисьмемо на виступ п. Шмериковської, — то при всім признанню для її співочо-мистецького досягнення мусимо поставити ще кілька дрібних девидератів. По перше, дикція співачки (з природи добра, і доволі виразиста) — при багатомовній пісенній програмі вимагає сильнішої виразовости і рельєфности, особливо у тих протилежних мовах, як італійській і німецькій. По друге: співачка для осягнення повного естетичного враження повинна би ще трохи попрацювати над цілковитим опануванням зрівноваженням голосової лінії у динаміці і модуляції кінечної у кантиленових жанрах, та над осягненням непорочної інтонації, яка деколи із якихось причин захитується. Врешті й при складанні пісенної програми вечора артистка повинна держатися більше однородних стилевих напрямків та оминати надто рябої мозаїки мінітур, які себе взаємно нівелюють. Ці побажання ні в чім не обезцінюють значного позитивного значіння цього пісенного вечора для оживлення нашого під цю пору слабого музичного руху у Львові, головнож для виявлення на концертовій естраді нового пісенного доробку українських композиторів.

Фортепіяновий супровід вела вміло і рутиновано п. Ст. Лісовська-Туркевичівна, яка рівночасно виступила на концерті (уперше після свого повороту із Праги) як композиторка із двома своїми сольоспівами. Пісні це трохи модерного напрямку, новіяні доволі виразно впливами великих її чеських мистрів. Надії на розвій композиторського таланту п. Ст. Туркевичівної, покладані перед 10-ти роками — згодом здійснюються, хоча й безперечний талант іще й тепер находиться в стадії формування свого власного вислову.

Ч. В.

Весна у слові, музиці й танку.

Від Редакції. Вчора помістили ми фахову рецензію про музичну частину цієї сімпатичної імпрези, а нині друкуємо оцінку танкової її частини.

„Музика, спів і танок ніколи не діяють сильніше, ніж тоді, коли вони „єдинечі разом" — сказав великий Платон. При цьому перше місце віддавав він танкові як найстаршому мистецтву, з якого вродилися усі інші музи.

У всіх культурних осередках західної Европи влаштовують останніми роками цілі циклі імпрез під гаслом „музика й танок". Чолові танечниці самі або з гуртом своїх учениць інтерпретують у танку музичні твори, то знов композитори передають у музиці мельодію рухів та висліз танкового твору.

„А може би уладити щось подібного і в нас?" — не тільки сказав рухливий, повний все свіжої ініціятиви виділ Кружка Р. Ш. ім. Ганни Барвінок у Львові, але й влаштував у неділю дня 14. ц. м. у салі театру „Різнородностей" оригінальну імпрезу. Була вона справжньою естетичною та мистецькою насолодою, тим більше, що й виконавцями були виключно молоді таланти, які мають уже на собою деяку сценічну минувшину та серед нашої публики популярне імя. Програма коротка, знаменито підібрана, не томила ні виконавців ні публики, що у нас рідко буває. Вже сама поява виконавців — усі у ясних легеньких одягах, мов ранна імла уносилися на сцені — викликувала погідний настрій. Так і здавалося, неначе ніжним леготом провесни лине від них на битком виповнену салю.

Свято розпочала короткою промовою вчителька рецитаторка п. *Ірина Гургула*, пригадуючи, що культ весни і сонця живе у людей від найдавніших часів, як у людей на низькому ступіні духового розвою, так і серед високо культурних народів. Усі радіємо із перемоги сонця над зимою і в честь весни співаємо, танцюємо і граємо. Зазначила вона, що у сьогоднішнім святі кожний із виконавців вложить радісний привіт весні зовсім індивідуально, так як це чує, як хоче і як уміє.

І ось дрібними пальцями на струнах скрипки вичаровувала *Леся Дермич* субтельні настрої у Бетовена „Весняній Сонаті". Блестіла повним заплишної свіжости голосом п. *Е. Зарицька* у низці відспіваних пісень. Розспівали весняну тоніфікацію мов жайворонка радісний спів п. *Евгенія Барвінська* у своїй фортепіяновій грі. Про їх виступи була вже фахова реценэія, а я передаю тільки враження.

З затертим віддихом та радісною напругою в очах оглядала публика маленькі ученици курсу ритміки п. *Оксани Федак*, як у Чайковського „Май — ясні ночі" мов на поляні, залитій місячним сяйвом, виводили свої ігри. Були при цьому такі свобідні, а у своєму дріботанні та підскоках такі діточо-природні, що мимохіть переносили уяву глядачів у країну казки. І це якраз найбільше ціниться у діточих виступах на сцені, коли вони не роблять зі себе великих артистів, не наслідують сліпо старших, не прибирають пози штудерних рухів, а є тільки собою. Кажуть, що у фільмі найкраще виходять діточі сцени, коли їх роблять без приготувань і безличі проб, бо тоді діти є щирі і роблять те, на що їх стати. Ученици п-ни О. Федак знають про те, що вони не балетниці і їх на ритміці не вчать танцювати. Вони лиш ідеально запризнаються з музикою, стараються її вичути, розуміти та вилиці пластикою тіла висловити її зміст та динаміку. Одначе це не виключає, що неодна із цих малих дівчаток із особливо вродженими здібностями та мистецьким нервом зможе колись стати доброю танечницею у розумінні інтелігентної інтерпретації.

Та без сумніву атракцією цієї милої весняної імпрези був танковий виступ п. *Олександри Шуратової*. Це її дебют на українській сцені, хоча має вона за собою довгі літа студій музичних і танкових. У „Пташиному Етюді" Боргкевича представилася нам п. Шуратова як мала, ніжна пташка, що щойно пробує крил своїх до лету, яку манять простір та безкрая блакить неба. А з тим і рухи розвиваються, стають повніші, сміліші, набренілі радістю із вдалого першого лету.

Та властиво п. Шуратова відшукала саму себе у „Арабесці" Дебісса. У ранньому пробудженні, у драматичному страху перед бурею і громами та у розпогодженому защебетанні виказала вона таку велику реципрамність рухів, дала стільки сили вислову, що можемо без трудноші відгадати у ній представницю нового танкового балету. Сухощава ніжної, дрібної будови легінького, майже дитячого обличчя дівчинка, що нагло дебютувала виразно зачала себе у інтерпретаціях суб-

тельних, мягких, із сильним нахилом до ліричного вислову. Одначе вже серші акорди В. Барвінського „Українського Танку" бурять кров у її жилах, вона танцює цілим своїм радісним єством, мов натріває його собою та індивідуально стилізує. Побіч різких, агресивних мужеських рухів бачимо зворушливу дівочу соромливість, а ця знов поволі переходить у мягку, повну жіночого чару сильвету. Декотрі місця цієї композиції здаються вже витяті із стилізованих народніх танців С. Гординського.

Коли возьмемо під увагу, що всі названі танці в власного укладу п. Щуратової, то з приємним муснмо повитати її як творчу мистецьку одиницю, перед якою стоїть прозябаюча щойно у нас ділянка танкового мистецтва.

Фортепіянний дострій спочивав у досвідчених руках п. Ст. Пшеничкової і п. проф. О. Федак.

М. Пастернакова.

ПОДЯКА.

Оним почуваюся до обовязку зложити подяку Товариству взаїмних обезпечень на життя „КАРПАТІЯ" у Львові за скоре і без зайвих трудношів виплачення повної обезпеченої суми по моїй сестрі бл. п. Клементій Марії Огоновській, емер. учит. в Станиславові.

Скоре й акуратне виплачення обезпеченої суми уповажнює мене поручити це одиноке українське Товариство обезпечень на життя „КАРПАТІЯ" у Львові найширшим кругам української суспільности.

Надія Огоновська.

НА СИБІРІ ПОШИРЮВАЛИ ВІДОЗВИ КОЛЧАКА І КЕРЕНСЬКОГО.

ТОМСЬК, 16. 4. ПАТ. Управа архіву в Томську поширювала під покришкою продажі макулятури старі відозви Колчака і Керенського.

—o—

БОЛЬШЕВИКИ ПРО НІМЕЦЬКІ ЗБРОЄННЯ.

ПАРИЖ, 16. 4. ПАТ. „Матен" повідомляє з Льондону: Большевицький уряд оголосив звіт народного комісаря оборони про зброєння Німеччини. У звіті сказано, що Німеччина збільшить число 3.600 літаків до 16.000. Стан армії сягає 909 тисяч вояків. До цього числа слід ще додати 900 тисяч „чорної політичної гвардії". Число военних кораблів буде сягати 101 з 22 тисячами людей залоги.

—o—

ПОЇЗДКА ЕСТОНСЬКОГО МІНІСТРА ДО ШВЕЦІЇ.

СТОКГОЛЬМ, 16. 4. ПАТ. Шведська телеграфічна агенція повідомляє, що на прохання шведського уряду міністер закорд. справ Естонії Селяма приїде до Стокгольму на дводенний побут у днях 16. і 17. квітня ц. р.

—o—

МОРСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ ПРИ УЧАСТИ НІМЕЧЧИНИ І СССР.

ТОКІО, 16. 4. ПАТ. Японська преса повідомляє, що британський уряд запросив Німеччину і СССР на морську конференцію. Урядові японські кола є тієї думки, що справи Европи повинні вирішувати европейські держави без огляду на те, чи це морські чи загальні розброїні справи.

Праця для завтра.

Чоловіка, що живе тільки сьогоднішнім днем і не думає про те, що буде завтра, називаємо короткозорим. Звичайно про нього говоримо: „Він бачить тільки кінець свого носа". Вже проминула доба великої війни, коли найбільш передбачливі люди жили тільки надією дня, бож „завтра" могло для них вже не існувати і цілий світ тоді в пожежі війни жив тільки гаслом: „Сьогодні наше". Але люди сучасної доби, сплюндровані багатьох трагедій і ран, що їм заподіяла війна, мусять подвійно думати про завтра. Вони мусять дбати про те, щоби забезпечити собі і своїй рідні буття та цим самим скріпити фундаменти своєї батьківщини, мусять гадати далеко в будучність, щоби не тільки для них вистарчило хліба, але також щоби будуче покоління не голодувало.

Державна льотерія дала знаменитий доказ цієї праці, що сягає далеко в майбутнє. Хоч щойно весняні базьки починають розквітатися на деревах, а люди приготовляються до Великодних свят, то Державна Льотерія вже подумала про те, щоби якусь нову несподіванку зробити своїм грачам тоді, як землю вкриє білою габою сніг. Виключно цієї передбачливости — безплатне різдвяне тягнення, що відбудеться 20. грудня ц. р. Участь у цьому додатковому тягненні візьмуть усі ті числа льосів, що на них в часі 33-ої Льотерії не впала жінка виграна. Тому всі, що не виграють у нормальних тягненнях 33-ої Льотерії, нехай потішаться думкою, що у безплатному різдвяному тягненні можуть ще виграти 20.000, 5.000, 2.000, 1 тисячу, 200 або бодай тільки 100 зол.

Такі є гороскопи на будуче.

Не хочуть реферувати франц. резолюцій з осудом Німеччини.

Данія проти осуду Німеччини. — Тайне засідання Ліги Націй відложене.

ЖЕНЕВА, 16. 4. ПАТ. Переговори між державами у справі відклику Франції до Ліги Націй не вияснили ситуації. Не вдалось увзгіднити тексту проектованої резолюції в справі рішення Німеччини з 16. III. ц. р. і тому нині мало відбутись тайне засідання Ради, на якім мали визначити референтів. Одначе зібрання не відбулось. Хоч референта не визначили, Рада зійдеться на тайне засідання в год. 16. і дискутуватиме над промовою мін. Лявеля. Після того поодинокі члени Ради складуть заяви про своє становище.

ЛЬОНДОН, 16. 4. ПАТ. Райтер повідомляє з Женеви, що нині передполудням не відбудося тайне засідання Ради Ліги з ось яких причин: Більшість членів Ради має уже устійнений погляд на резолюцію, яку Франція запропонувала у справі нарушення Німеччиною версайського трактату. Референти дістануть вказівки, щоб зредагували резолюцію так, щоби її могла прияти ціла Рада. Вибір трьох референтів натрапляє на трудности. Делегат Данії мін. Мунх далі відмовляється від обовязків референта. Здогадуються, що референтом призначать делегата Австралії Рутов. Данія є одною з держав, яка виступає проти домагання Франції, щоб осудити Німеччину за нарушення версайського трактату і прияти санкції на випадок нового нарушення. Після відложення засідання Ради Ліги довідалися, що Франція рішила предложити Раді безпосередньо резолюцію з осудом Німеччини, не чекаючи на визначення референтів.

Таким чином Франція звільнюється від процедури, яка відбулась при розглядні жалоб, зголошених до Ліги. Райтер довідується, що резолюція буде редагована гостро і буде осуджувати політику Німеччини

НОВИНКИ

— **Дбайлива хазяйка** купує **вуджевину** і першої якости **мясо** волове, теляче, вепрове в нововідкритих мясарських крамницях **„Центросоюзу"** при вул. **Личаківській 50, і Жовківській 175.** Ціни конкуренційно дешеві. 1235 2-б

— **Пригадуємо**, що 19. квітня 1935 (пятниця) в год. 6. вечором відбудуться Загальні Збори Українського Т-ва Прихильників Мистецтва у Львові в домівці „Української Бесіди" при вул. Рутовського 22. I. пов. По вичерпанні дневного порядку наступить роздача 6 премій (образів) між присутніх членів. **Виділ.** 1382

— **Розпорядок у справі переїзду на залізничому шляху.** Тому що останніми часами повторяються щораз частіше випадки на залізничих переїздах, які кінчаться смертю, воєводи трьох південно-східних воєвідств видали охоронні зарядження, що управильнюють безпеку на залізничих переїздах на різні шин. Машиніст, який веде залізничий поїзд, як доїзджає до залізничого переїзду на різні шин, має зменшити скорість поїзду, так щоб міг здержати поїзд у кожній хвилині перед переїздом. Фірі повинні їхати помало, а заки відуть на зал. переїзд, повинні переконатися, чи не переїзджає поїзд, або чи його приїзд не заповіджено світляними чи звуковими сигналами.

— **Присуд на комуніста.** Перед судом присяглих у Львові станув мобярський помічник Авраам Гальперн за державну зраду і протидержавні оклики. В грудні м. р. на розі вул. Сербської і Рынку він виголосив комуністичну промову до зібраних випадкових слухачів. Промову закінчив окликом у честь комуністичної партії. Поліція розігнала юрбу а Гальперна відставила до арешту. Гальперн боронився, що не належав ніколи до комуністичної партії і був тільки членом професійного союзу. Присяжні судді затвердили обі питання і Гальперна засуджено на 4 і пів року безоглядної вязниці.

— **Українїка.** Чеський місячник **„Zahrani cn Politika"** поширив свою хроніку політичного життя й почав зазначувати між політичними подіями з цілого світу й українські. В щоденнику „Лідове Новіни" (ч. 183) И. К. реферує про частопис „Український Сокіл" та між іншим зробив Івана Боберського, „українського Тиртея — основоположника українського сокільського руху", професором Укр. Господар. Академії. Авторові тієїже замітки пласт здається „відмінною скавтінгу". В ЧСР живуть сотки українців, а ось газета, що порівнюючи більше за інші уважливо до українських справ, усе ще не має найпростіших відомостей з українського життя.

— **Влом до церкви.** Невідомі злодії вломилися до церкви в Серафинцях (пов. Городенка). Розбили шість скарбонок і забрали всі гроші, які там були.

— **Страшний буревій.** В суботу, 13. ц. м., перейшов над збараським повітом страшний буревій і наробив у деяких селах великого знищення. В Сухівцях знищив 33 будинки, в Новому Селі 18, в Шельпаках 8 і Козярах 3. Загалом буревій знищив 62 будинки, з цього 30 цілком. У Сухівцях вихор вирвав у кількох місцях дерева з корінням, які падучи, знищили телеграфічні дроти. У Гнилицях зірвало дах з касарні граничної сторожі. На терені громади Білозерка пов. Кремянець шаліла сильна буря і знищила 70 будинків та 50 пр. весняних засівів на просторі 1000 га. Матеріяльні втрати обчислюють на 50.000 зол. Найбільша бурею Москалівка впала торік жертвою пожежі. Також з коломийського і городенського повіту повідомляють про сильну бурю, що надійшла 13. ц. м. вечором з південного сходу і знищила багато дерев і будинків.

— **Необережні операторы.** Перед кількома місяцями голосний був процес двох гінекологів жидівського шпиталю у Львові, д-ра Рапапорта і д-ра Абрагама. Заскаржила їх Клара Цукеркандель, якій в часі операції зашили в її тілі через необережність дві голки, наслідком чого виявалася була довга недуга. У двох перших судових інстанціях лікарів увільнено. Пошкодована внесла касацію до найвищого суду, який оба присуди зніс і звелів перевести нову розправу.

— **Львівська хроніка.** При вул. Сонішній згорів дах на домі Рубіна Давида. Пожежу спричинила служниця, що зі свічкою пішла на стрих. — Петра Головацького засуджено на півтора року вязниці за те, що вкрав з пивниці дому Єзуїтів слоїки з конфітурами вартости 8 зол. —

— **Краєва хроніка.** З дому родичів у Станиславові втік 15-літний Петро Маковський, забравши із шуфляди 4.600 зол. Поїхав мабуть до Гдині, щоби затягнутись до маринарки. — В Шешеровичах пов. Мостиська згоріло 7 будинків, мабуть наслідком підпалу. — На передмістю Станиславова при вул. Різницькій троє дітей знайшло запальник від гранати, який вибухнув і тяжко зранив 12-літнього Густава Ковальчика, 6-літнього Фр. Глязера і легко його трилітню сестричку Янину. Ковальчик помер у шпиталі. — Під Чортковом виловлено з ріки Серету топільника, гаївого Михайла Втомина, що прийшов був до міста перед місяцем як свідок у процесі шайки Чайковського. — В Хотимі пов. Калуш знайшли Миколу Доленка, як неживий лежав лицем до долівки у своїй хаті, при чому вбрання на ньому було спалене до половини. Загадочною справою займалася поліція.

— **За службу у вдови.** У заможної вдови Марії Шостакової в Татарові пов. Надвірна служив Кость Боднарчук і користувався якийсь час ласкою хозяйки. Але що був пяницею і авантурувався, Шостакова звільнила його зі служби і на його місце приняла Антона Чапка. Одначе Боднарчук хотів конче вдержатися на посаді, а навіть стати господарем і почав находити вдову, грозячи їй підпалом. Перед кількома днями удалось йому перепросити Шостакову і залишився у неї. Не подобалося це Чапкові, що боявся стратити посаду, і рішив позбутись суперника, якого застав сплячим. Потягнув його сокирою по голові і вбив на місці. Душогуба арештовано.

— **Про напад на двір** в селі Юречковій пов. Добромиль подають такі подробиці. Коли бандити увійшли до кімнати, находилися в ній крім дідича Мечислава Корвіна його жінка і економ Прахіль, 38-літний мужчина, управитель молочарської спілки. До кімнати увійшли два замасковані люди з револьверами в руках і крісами на раменах. Корвін кинувся в їх сторону і повалив одного з них на землю. З допомогою товаришеві станув другий бандит. В ментї, коли вони термосилися на землі, пані Корвінова вирвала одному з бандитів револьвер і стрілила йому в груди. Тимчасом свояк господарів вибіг з дому, щоби кликати на поміч. Тоді третій спільних бандитів, що чатував на брамі, стрілив йому в голову, кладучи його на місці трупом. Тимчасом у дворі боровся Корвін з нападником. На хвилину вдалось бандитові звільнитись з рук дідича. Він стрілив до Корвіна, ранивши його поважно, після чого втік. Утік і кожранений в груди бандит. На місці нападу лишилася тільки шапка, револьвер і рукавички. На другий день, в понеділок, до Юречкової приїхала поліційно-судова комісія і розпочала слідство. Зачувати, що на винку в Добромилі

арештовано вже одного з бандитів, того, що був ранений. Він видав своїх спільників, одначе поліція не застала їх дома. Втікли й бути в лісі під Перемишлем.

— **З Польщі.** В Татрах упали сніги і температура обнизилася до 5—7 нижче зера. — В Познані засуджено на кару смерти 24-літнього Масостерупкового Влад. Шальковського, коли хотів його арештувати.

— **Злакомився на „царські брилянти".** Селянин Боян з Недільск продав на ярмарку в Бересті воли за 200 зол. На ринку підійшов до нього молодий мужчина і почав оповідати йому з російська історію свого життя. Був, каже, царським офіцером, втік від большевиків і має при собі царські брилянти. Мандрує тепер до Чехословаччини, де має знайомих, що були в російській неволі. Але не стало йому грошей. Продав би охотно золотий ланцюг і брилянтик, щоби мати гроші на дорогу. Жиди хотять купити, але він як царський офіцер не хоче, щоби вони дістались в жидівські руки... Коло них крутився якийсь жид і шепнув Боянові, щоби купив а він від нього з грубим процентом зараз відкупить. Не надумуючись довго, Боян взяв „царські брилянти" і заплатив 200 зол. Коли оглянувся „царський офіцер" і жид щезли без сліду. Оповів це стрічному поліцаєві й оба пішли до найближчого ювилєра. Тут Боян дізнався з жахом, що „брилянти" це звичайне скло без вартости та що він став жертвою спритних ошуканців.

— **Золото і діяманти в Бразилії.** З Бразилії повідомляють, що в провінції Парана на терепах, що належать до галицьких емігрантів, відкрито поклади золота. В Куритибі повстали підприємства, що викуплюють золотодайні терени. Наслідком того ціни грунтів пішли сильно в гору. Польські газети повідомляють, що вони находяться в руках переважно польських кольоністів. Крім того на дні ріки Тібагі і в надбережних пісках відкрито діямянти. Всі ті вісти викликали в цілій Бразилії горячку золота. Зі всіх сторін тягнуть до Парани люди за легкою наживою. Але можливо, що все те звичайний гумбут.

— **Різні вістки.** Новий генерал-губернатор Каталонії звільнив яких 1000 зайвих державних урядовців. — Від 30. травня буде налагоджена постійна пароплавна комунікація між Югославією і Палестиною. — У Нюйорку заарештували чемпіона в боксі Прімо Карнеру за неправильну їзду автом. — У Франції появляться незабаром 100-франкові люідори. — У Штрасбурзі засудили на 2 роки вязниці якогось Гоффера як німецького шпигуна. — На Филипинських островах згинуло від тайфуну 70 осіб. — У нім. місті Мерзебург чотирьох хеміків згинуло підчас експериментів над новими газами. — У Франції видадуть нову почтову марку на память першого спуску на воду пароплаву-велитня „Нормандія".

—o—

ДИВОГЛЯДИ.

ШТУКАР БОРОНИТЬСЯ ЯК УМІЄ.

Паризький штукар Ерік Полльо, що показує у мюзіклолях і варієте чудеса, які родяться йому під руками не платить податків і має довги. Державний скарб і вірителі рішили його фантувати. Прийшов воєний із наказом записати його меблі — наказ щез. Хотів записати щось на документі — мав звязані руки. І це повторилось кілька разів. Тепер Полльо стане перед судом. Коли і там докаже такої штуки, що судді не зможуть урятувати, судові доведеться брати вступ за білєтами, щоб із доходу покрити довги веселого штукаря.

КЕЛЬНЕРИ ЗАМІСЬ КОРОЛІЙ.

У Відні перед памятником героїв зібралось 300 монархістів із прапорами, щоб прощати... з кельнерів, які виїздили до кол. архикнязя Оттона до Бельгії. Була не монархістична демонстрація.

ДЕНЬ МАРНОТРАТСТВА.

Місто Единбург проголосило на 10. травня день марнотратства, а кобликом до громадян, по своїй фінансовій змозі, витратити за цей день якнайбільше грошей. Громадяни повинні купувати якнайбільше, брати якнайдорожчі білєти до театрів і кін, ходити по ресторанах, що, і не забувати бідних. Великий грошевий оборот може оживити бідних. Великий грошевий оборот може оживити купецький рух, навчити деяких людей вивіти купецький рух, навчити деяких людей вивіти гроші і розсіяти погану славу шотландського міста, яке називають містом скупців.

РАБІНИ ВИМИРАЮТЬ.

Від квітня 1933. р. досі вмерло у Кракові по черзі трьох рабінів: Кореймер, Шенцер і Бляйхер. Усі вони були ще молоді, в силі віку і до вхр. Усі вони були ще молоді, в силі віку і до останньої хвилини почувались здорові. Жидівське населення у Кракові добачує в цьому дивність „закону серій".

Великий Театр. **Год. 7'30 веч.**

Прощальна льосована вистава усі місця по 1·— зол. на „Чужу дитину"

в. Шкваркіна.

З дороги життя.

Богато галасу знечевя.

Великий шум учинився в одному містечку в причині несподіваного звільнення Академічного Дому. Безпосередною причиною цього була одна тиха подія: Спокійні мешканці неформально ексмітували адміністратора дому. Просто не припав він їм до вподоби і не хотіли жити з ним під одним дахом. Казали, що він заглядав їм у горшки, а в горшків можна вичитати неодно, навіть, коли хто і не вчився археольогії. Дали йому годину часу, щоб спакував манатки і казали вибиратися до якогось тихішого захисту.

А він був упертий: пішов до власника дому і поставив на своїм: тепер знову мешкає разом під одним дахом із своїми комірниками.

Такі то часи: всі мають характер.

Онюді писали чесописи, що в одній сільській народній школі вчили чоловік і жінка.

Жінка не подобалася школярем, мовляв, як чоловік має платню, то жінка повинна сидіти в хаті, а не її місце повинна прийти якась безробітна вчителька, молодиця.

Як подумали, так і зробили.

Скликали народу і ухвалили не пустити учительку до класи.

Вмішалася влада, декого прогнала, розвязала шкільну громаду, інших покарала.

Трудно. Такий дух часу.

Дехто добачує причину таких дрібних конфліктів у теперішній системі вивчання деяких предметів. За багато вчать рухання, за мало музики. Кожний ученик розуміє, що таке бокс, легкі і важкі думання, мяч, а часто неодин не знає, яка різниця між ключем віолінowим і ключем від „00".

А вже Журден Мольєра сказав: Якби весь світ любив музику, був би на світі вічний мир.

Правда, бувають і винятки. Неприклад у якомусь професійному союзі музик: зорганізуються і мають серця так дуже переповнені музиком, що аж дах над головою вититься від цієї божеської гармонії.

Тиберій Горобець.

СПОРТ.

РУХАНКОВИЙ ВЕЧІР У. С. К. „БЕРКУТ" У ПЕРЕМИШЛІ.

В суботу 13. квітня ц. р. на сцені Народнього Дому в Перемишлі улаштував Український Спортовий Клюб „Беркут" рухянковий вечір. Програма складалася з 11 точок. Вправляли старші змагуни, старші змагунки і хлоп'ячий дорість (а де ділочий дорість?). Найкраще з уваги на спортовий осяг випали трійкові вежі. Хлоп'ячий дорість вправами, забавами з розгрівкою боксу здіскавив усіх вилів і збирав заслужені оплески. Слабо вилазли вправи — при звуках пісні — змагунок, бо не були раніше голосіння — не рух, спорт, життя! До шерму на будуче слід заангажувати доброго тренера і дати добрий показ, або загалом шерм випустити, бо ця точка на останньому вечорі робила враження помпатичного виступу міської поліції в якомусь Немирові чи Болехові. Пінг-понг (столову ситківку) розграно з життям. Не обійшлось без випадку, бо одна змагунка розперала собі до шва суконку, що її поденервувало і вона програла. Вправи на дручку і вісімкові вежі випали добре. Видно, що від останнього виступу „Беркут" зробив тут поступ. Смолоскипами управили змагуни зручно і управно. Спортові обрами змагунок були повні ефекту. Публіки не було стільки, як можна було би сподівались. Свято відкрив др В. Загайкевич промовою, звязуваши завдання й цілі спорту взагалі, головнож українського при здобуванні й будуванні найвищого ідеалу нації.

Я. ой.

СПОРТОВЕ ЖИТТЯ У СТАНИСЛАВОВІ.

Продом — Раз Два Три 3:0 (2:0). Ворота стрільнули: Керикевич, Панашій і Якібчук І. Судлював добре п. Романюк. Видів около 300. Продом виступив без Демянчуха і Ліськевича Б., які цієї неділі участи в змаганнях не хотли взяти. Дружина Р. Д. Т. грала теж з двома резервовими. Другі з черги змагання виграли Продомівці з А клясовою дружиною зовсім певно й надспідівано легко. Противник за цілий час змагань віддав заледви кілька стрілів до воріт Продому, яких знаменито боронив Андрійшин І. Зрештою ввесь час переважав Продом, не допускаючи противника до наступу. Найкраще грав Керикевич, який прекрасно вів напад; ворота, які стрілив, доказують, що він знаменито орієнтується в підворітних ситуаціях. Андрійшин В. і Мокловіч на оборонні держалися дуже добре. Помін у складі: Гаврилів ІІІ., Напливський і Куліба не допускали чужий напад до голосу, виконуючись зі свого завдання знаменито. Коровайчук І. і Якібчук І. на лучниках добре зігрались з Керикевичем і тому ворота, добуті Якібчуком, були назравду прекрасні. Панашій і Семків на крилах слабші, як трійка. Панашій притомно використав помилку оборони, здобуваючи ворота. Сама гра була гарна, а незлому темпі, якого Р. Д. Т. при кінці не видержав.

Б. Л.

СПОРТОВА АНКЕТА У СТАНИСЛАВОВІ.

В суботу 13. квітня ц. р. відбулася у нас спортова анкета, щоб зацікавити старше громадянство спортом. Одначе громадянство на анкету не явилось і добре зробило. Виявилось, що анкету зорганізували за те, щоб „переїхатись" по „Продомі", щоб на голови поважних і заслужених громадян з дир. Мартинцем на чолі, що стоять у проводі У. С. Т. „Продом", вилити ведро помий, представити громадянству У. С. Т. „Продом" як „хириндія", „шмаяр", як тих що лоскотять солідарність і п. інші небилиці. Про повазну напразу відносин на спортовім полі Станиславова у тих організаторів анкети й гадки не було. Головною ціллю анкети, підчеркуємо це ще раз, було лиш обезсилити У. С. Т. „Продом" і його симпатиків та гуртом патріотичні вигуки в їх сторону. „Плином" закінченим „анкети" були ухвалені резолюції проти У. С. Т. „Продом", які приняло „зібране на анкеті громадянство Станиславова", репрезентоване кількома молодиками, які змовили в себе, що вони „обовязані" представляти старше громадянство. От „великих слів велика сила" або „багато зими без вогню"! Організатори „анкети" хіба самі добре знають, що в цей спосіб до нічого не зайдуть і громадянство від спорту тільки відстрашать. Невинними, без глуздими нападами на У. С. Т. „Продом" вони „Продомові" не пошкодять, бо широкі кола громадянства, бачучи корисну працю „Продому", не дадуться ошукати різним амбітникам і будуть підтержувати моральною і матеріяльною У.С.Т. „Продом".

„Знаменитою пропагандою" цього українського спорту, що його репрезентували організатори субботньої анкети, були змагання в копанім мячі в неділю між У. С. К-ом і Соколом (Ямниця), які закінчилися змаганнями... на пястуки. Ось так виглядає той ідеальний „свій" спорт, між своїми таки людьми! І пощо було скакати проти члена „Продому", який на анкеті вказував на такі самі промахи тих „ідеальних спортовців" у минулому сезоні?!

Б. Л.

МЯЧЕВІ ЗМАГАННЯ.

ПРАГА, ПАТ. Мячеві змагання закінчились між Прагою і Віднем 2:1, Будапешт — Брно 6:1.

Нові книжки й журнали.

ОСНОВИ СОКІЛЬСТВА, уложив Е. Ж. Львів 1935. Накладом Тва „Сокіл-Батько". Стор. 32. ф. 8.

Театри.

Великий Міський Театр.

Середа, 17. IV. год. 7·30 веч. „Чужа дитина" (вистава льосована).

Четвер, 25. IV. год. 7·30 веч. „Таємне вонто".

Театр Різнородностей.

Середа, 17. IV. Театр. нечинний.

Четвер, 25. IV. год. 7·30 веч. „Теорія Айнштайна".

Кіна.

АДРІЯ: „Загадка світа" Гаррі Піль.

АПОЛЬО: „Недокінчена симфонія".

АТЛЯНТИК: „Московські ночі".

ВАНДА: „Кавалькада".

ГРАЖИНА: „Вероніка" (Фр. Ґадь)

КАСІНО: „Весела вдова" оперетка Легара (з Мор. Шевальє та Мекдональд).

КОЛІСЕЙ: „Мусить оженитися", ревія „У нас весело".

КОПЕРНИК: „Цар царів".

МАРУСЕНЬКА: „Цар царів".

МІРАЖ: „Нана" з Анною Стен.

МУЗА: „Весняна парада" (Фр. Ґадь).

ПАКС: „Вірянко" та тижн. ПАТ-а.

ПАЛЯС: „Антон - поліцайстер" (Дімша).

ПАН: „Велика парада", кольороване „Міккі Маус".

РАЙ: „Карієка".

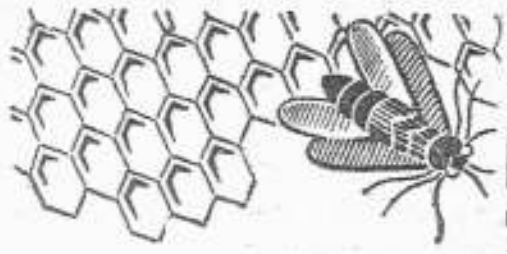
СВІТ: „Уланські обіти".

СОНЦЕ: „Небесні птахи" та ревія.

СТІЛЕВЕ: „Двобій зі смертю" і ревія.

УТІХА: „Приємирники індіян" і ревія.

ХІМЕРА: „Розсяяні очі" (Шерлі Темпль).

Працюй
Богатій
Збирай

а ощадности складай у Повшехнім Банку Звйонзковим на вкладкові книжечки поіменні або на показчика, що гарантують безоглядну тайну вкладу. Вклади платні на кожне бажання або за виповідженням у централі і відділах. Опроцентування від 5% до 6½% річно.

POWSZECHNY BANK ZWIĄZKOWY W POLSCE S.A.

ЛЬВІВ, Варшава, Бельсько, Цешин, Дрогобич, Гдиня, Краків, Перемишль, Станиславів, Тарнів.

13/5 1—3

Плятинова серія
Відбірників Телефункен

Закордонне радіо.

Середа, 17. квітня 1935.

Відень (506,8) 12·00, 13·10 Концерт, 19·05 Страсти на осн. св. Матея Й. С. Баха (муз. сп.), 22·20 Віденська музика, **Кошиці** (259,1) 17·05 Для Завершення, **Прага** (470,2) 10·15 Сальон. орх., 19·25 Легка музика, **Париж** (1648) 20·00 „Травіята" оп. Верді, **Берлін** (356,7) 20·45 22·30 Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз всячина, 20·45 Симф концерт, **Кельн** (455,9) 14·15 Есп. нар. пісеньки, **Ляйпціг** (382,2) 16·00 Давня камер. муз., **Мінхен** (405,4) 13·25, 19·00 Концерт (муз., спів), 16·10 Пісні (Нойгебавер сопр., Ліп бас), **Будапешт** (550,5) 17·00 Концерт, 19·25, 23·30 Циг. музика, 20·50, 22·15 „Парсіфаль" оп. Вагнера, **Мілано** (368,6) 11·30, 17·05 Музика, 21·00 „Федора" оп. Джордана, **Рим** (420,8) 13·30, 17·05 Легка музика.

Четвер, 18. квітня 1935.

Відень (506,8) 12·00, 20·55, 22·10 Концерт, **Прага** (470,2) 17·20 „Велика Субота" оп. Горака в уривках, 19·00 Концерт військ. орхестри, 20.25 Пісні, **Париж** (1648) 12·15, 20·45 Концерт, **Білгород** (437,3) 13·15 Пісеньки, **Берлін** (356,7) 16·30 20·40 Концерт, 22·30 Бах-Гендель, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. всячина, 20·15 Вок. авд., **Кельн** (455,9) 17·00 Концерт, 20·10 Великочетвергова музика, **Ляйпціг** (382,2) 21·20 Сонати Бетговена, **Буданешт** (550,5) 17·35 Спів, 18·40 Арфа, 22·10 Симф. концерт, **Мілано** (368,6) 17·05 Вок. концерт, 22·00 Орг. музика, **Рим** (420,8) 13·05 Легка музика, 17·05 Солісти, 20·45 Симф. концерт.

Львівське радіо.

Середа, 17. квітня 1935.

6·30 Ранішня авд. 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Музика з гр. пл. (пяністи), 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. денник, 13·05 Муз. вок. концерт із Відня, 13·30 Шуберт: Недокінчена симфонія з гр. пл., 13·50 Експорт, 13·55 Біржа, 13·45 Концерт орх., 16·20 Заслужені жінки: Ромуальда де Кутене, 16·45 Музика з гр. пл., 17·00 Політика екр. держав після війни, 17·15 Рел. концерт (Московський баритон.), 17·50 Людський матеріял у світ. господарці, 18·00 Орг. ресіталь, 18·15 Веселий скеч, 18·30 Техн. скринька, 18·40 Сідьва рерум, Культ. і мист. життя, 18·45 Муз. з гр. пл., 19·15 Про польські Кальварії. 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Пісні в супр. форт., 19·50 Акт. гутірка, 20·00 Оп. фрагменти, 20·15 Літ. вечір: Забутий архітвір „Марія — українська повість"; Відчит про Мальчевського вин. проф. Піні; рецитації фрагм. з оп. Солтиса „Марія" вик. Евг. Зарицька й хор, 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·30 Стабат Матер Дольороза, 21·40 Форт. квінтет, 22·20 Рекл. концерт, 22·35 Балада в музиці з гр. пл.

Четвер, 18. квітня 1935.

6·30 Ранішня авдиція, 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Авд. для дітей: Бузьки летять; Великодні казатала (віршики), 12·30 Хор Сикстинської капелі під дир. Перозія з гр. пл., 13·00 Хвилинка для жінок, 13·05 Полудневий денник, 13·15 Концерт салонової музики, 13·45 З ринку праці, 13·50 Експорт, 13·55 Біржа, 14·00 Шуберт: Квартет на тему „Смерть і дівчина" з гр. пл., 15·45 Музика з гр. пл., 16·00 Стабат Матер, Шимановського, орх., 16·30 Гутірка у фр. мові „Ля пенсе філософік франсе контемпорер.; Бергсон е сон моментер", 16·45 Церковні пісні, 17·00 Серце говорить — репортаж із клініки вн. недуг краї. університету, 17·15 Театр Уяви: авд. про Парсіфаля „Легенда із Пятниці", 17·30 Спорт. порадник, 18·00 Рел. пісні (Лучай бас) у супр. форт., 18·15 Конрад і сніг (рел. погляди), 18·30 Листи та програми, 18·40 Сідьва рерум, мист. життя, 18·45 „Біль дерева" Вітаніа, 19·00 Музика з гр. пл., 19·15 Літ. фейлетон, 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Форт. твори Ст. Навроцького в вик. композитора, 19·50 Акт. фейл., 20·00 Кутох красн. т-ва, 20·15 Обговорення конц. програми, 20·20 Трансмісія з варш. філгармонії „Страсти" на осн. св. Матея, Й. С. Баха в вик. варшав. фільг. орхестри та Зингакадемії з Бреславя й солістів; у перерві: Як працюємо, Вільно — столиця льону, 23·05 Сальон. музика з гр. пл.

Ширіть наш часопис!

БІРЖА.

ЗБІЖЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська дньоко Львів

	від	до	від	до
Жито одноліге	14·25	14·50	16·00	16·25
Жито збірне	13·75	14·00	15·50	15·75
Овес од. незам.	15·00	15·50	17·00	17·50
Овес од. легко зам.	14·25	14·50	16·25	16·50
Овес зб. легко зам.	13·75	14·00	15·75	16·00
Овес одноліг. зам.	13·50	13·75	15·50	15·75
Овес збірн. зам.	13·00	13·50	15·00	15·50
Гречка на млино	17·75	18·00		
Крупи гречані	29·50	31·50		
Мука пш. І. А.	31·50	32·00		
Мука пш. І. Б.	29·50	30·00	33·00	33·50
Мука пш. І. ІІ.	27·50	28·00	31·50	32·00
Мука пш. І. Д.	26·75	27·25	30·00	30·50
Мука пш. І. Е.			29·00	29·50
Мука пш. ІІ. А.	24·50	25·00		
Мука пш. ІІ. ІІ.	24·50	25·00	27·50	28·00
Мука пш. ІІ. Д.	22·00	22·50	26·00	27·50
Мука пш. ІІ. Е.	21·50	22·00	25·00	25·50
Мука пш. ІІ. Ф.	20·00	20·50	24·00	24·50
Мука пш. ІІ. Г.	19.50	20·00	20·50	21·00
Мука пш. ІІІ. А.	14·50	15·00	16·00	16·50
Мука пш. ІІІ. Б.	12·50	13·00	12·00	12·50
Мука пш. разова	18·50	19·00	21·00	22·00
Мука житня І. кат. до 55%	23·00	23·50	26·00	27·00
Мука житня І. кат. до 65%	22·50	23·00	25·00	25·50
Мука житня ІІ. в. сить. до 70%	14·75	15·25	16·00	16·50
Мука житня раз. до 95%	17·25	17·75		
Мука житня посл. понад 70%	13·50	14·00		
Висівки житні	8·50	8·75	8·75	9·00
Висівки пшен. сер.	8·50	8·75		
Пшоно			40·00	42·00

Інші курси незмінені.

Перший раз!

Камера світової марки по такій низькій ціні!

„Kodak" BB

8 знимок 4 × 6½ см. обєктив Doublet, постійна гострота, ідеальна м'якість при нявці і фотографуванні знимки миттєві і продовжені.

зол. 12.50

ПРИ ПОКАЗІ КУПОНУ

Домагайтесь плівок Verichrome 127

За показом цього купону в кожнім фотографічнім складі — ціна камери **„Кодак" Б. Б.** замість зол. 15. **зол. 12·50** Важний до дня 1. V. 1935.

Kodak Sp. z o. o. — Warszawa, al. Napoleona 5

Дістанете тільки в таких фірмах: **Барвік і Божемський,** Львів, Коперника 18 **Ян Буяк,** Львів, Коперника 4. **фото - Радіо - Паляс,** Львів, пл. Марійська 8 13/72 1—8

Твої діти вберуть із найбільшим смаком і найдешевше у конфекційнім домі Львів, ул. Казимирівська 31, „Леополіс"

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·28—5·30 зол.

Нім. марка 1·95—2·02, фр. франки 34·80—35·05, шв. франки 171·50—172·00, фунти стерлінги 25·50—25·80, австр. шилінги 95·50—101, чеські корони 21·70—22·00, рум. леви 32·50—34·00, ліри 43·50—44·50.

Золото: Долари 9·00—9·08, Франки фр. 34·40—34·80, Дукати 82·00—82·80, Корони 36·60—36·80, Рублі 46·00—47·57, 1 гр. зол. 9·92·44.

Срібло: Корони австр. 0·32, Рублі 1·40, Фльорени 0·85, 1 гр. ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 44·50—46·25, 5 проц. дол. Б. Г. 51·50—53·50, 4 проц. Зол. Б. Г. 44·00—45·50, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 47·00—48·50, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 52·00—53·50, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—62·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—63·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

Преміївки.

Долярівки 53·00—54·50, Інвестиційна 102·00—105·00, Будівельна 44·00—46·00.

ОПОВІСТКИ.

На голодних Яворівщини зложили в нашій Адміністрації: ст. і М. Чолій, Калиш 2 зол., Волод. Дентер 3 зол., Решетило Теодор 3 зол.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Дешевий, сонячний покій і кухня, І. пов. електрика, вода. Богданівка, Орли 11, 136 6—7

1.000 сорочок мужеських маємо на складі. Спортові найновіші 4·50, з двома комірами зефірові 5·50, шовкові попелінові 6·50, димкові „шотланці" 1·90—2·50. Фабрика білля „АСТРА", Львів, Сикстуська 2. 1059 9—10

Найдешевше джерело закупу **галянтерії** для Пань і Панів **БРЕНЕР,** Львів, **ЖОВКІВСЬКА 25.** 1370 2—4

Нотаріальний соліцитатор шукає заняття. Павло Налуковни, Гримайлів. 1—3

ПОВІДОМЛЕННЯ.

Отсим подаю до загального відома П. Т. Громадянству, що виступив я зі спілки веденої під фірмою Чорній і Беряк, Львів, Руська 3. Вкоротці подам адресу свого власного підприємства. **О. БЕРЯК,** приватне мешкання **Руська 3. І. пов.** 1364 1—2

МІСЬКЕ ЗАСТАВНИЧЕ ЗАВЕДЕННЯ.

Відділ Міської Комунальної Каси Ощадности у Львові на підставі дозволу Міського Уряду в кор. стод. м. Львові з дня 11. березня 1935 р. до L. W. II. / 1. 827/35 г.

УЛАШТОВУЄ

в днях 6, 7, 8, 9 і 10 травня 1935 від год. 9 до 13 (1) і від 16 (4) до год. 19 (7 вечір) у власних льокалі при вул. Вяловій ч. 9. II. пов. **ліцитаційну продажу заставів.**

Будуть продавати невикуплені предмети зі золота, срібла, шляхотне каміння заставлене або оплачене тільки по день 30. червня 1934, а означені: Серія V. від ч. 95636 до ч. 100.000 і Серія VI. від ч. 1 до ч. 95635 і Серія Д. (застави в долярах) від ч. 1. до ч. 5202 тим, що найбільше дадуть.

Повторена ліцитація згідно і на умовинах §. 33 регуляміну відбудеться після закінчення ліцитування всіх заставів з. 9 і 10 травня 1935.

ДЕШЕВО! ДЕШЕВО!
СІТКИ ДО ОГОРОЖІ
І. КОНРАД
ЛЬВІВ, ГЕТМАНСЬКА 22.
1204 3—4

130 людей
працювало роками, щоби написати для Вас книгу.
Її назва: 1—2
„Українська Загальна Енциклопедія"

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Ч. 102 (14.000). Львів, четвер 18. квітня 1935. Pocztową opłatę opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060, (43.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Квартальне 15·00 „ Піврічне 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Головна Управа Рідної Школи про актуальні справи.

У вівторок, дня 16. квітня 1935. р., відбулося засідання повної Головної Управи Т-ва Рідна Школа при участи майже всіх львівських і всіх позальвівських членів. Після цілоденних нарад, що з короткою перервою тривали від год. 9-ої рано до 21.30 вечором та по переведенні основної дискусії про важні бізнесові справи Т-ва прийнято голосами всіх присутніх проти одного слідуюче внесення члена Головної Управи пос. *д-ра Степана Білика:*

Головна Управа РШ., признаючи потребу упорядкування правного службового відношення учителів і службовників РШ., погоджується з територіяльних причин із усіми дотеперішніми зарядженнями Президії Т-ва. Натомість стверджує, що запорядження праці учителям і службовникам РШ., перероблене Президією в днях 28. вер. 29. березня втратило з формальною правних причин обовязуючу силу.

Після прийняття Головною Управою РШ. повищого внесення члена Президії з огляду на вагу й характер справи, поставу деяких кругів громадянства та на свою відповідальне становище зложили свої президіяльні мандати до розпорядимости Гол. Управи. На внесення члена Головної Управи адв. д-ра Івана Волянського зі Станиславова Гол. Управа одноголосно резигнації членів Президії не приняла, а висказуючи їм довіря, доручила переполити далі намічений план праці.

Крім того предметом нарад Головної Управи була справа проекту службового правильника і в цій справі, узгляднюючи завваги й опінію учительства і станової організації службовників канцелярій, приняла на внесення посла Степана Білика одноголосно слідуюче рішення:

Головна Управа устійнює тези службового правильника і доручає Президії дефінітивне його зредагування та узгіднення його постанов з обовязуючими законними постановами.

При цій нагоді Президія Гол. Управи звертається з горячим закликом до всього українського громадянства, щоби воно, розуміючи вагу й положення Т-ва, скріпило свою моральну підтримку й матеріяльну жертвенність на конечні потреби українського рідного шкільництва.

ЗА ГОЛОВНУ УПРАВУ РІДНОЇ ШКОЛИ

Іван Голущинський, голова. *Д-р Мирон Кононалець,* секретар.

Фальшування історії України.

На основі рішень і вказівок ради народніх комісарів і центрального виконавчого комітету СССР про викладання історії центральний комітет КП(б)У заказав для 14. квітня ц. р., щоби до 1. грудня ц. р. опрацювали нові підручники історії України для вищих шкіл. З цією метою рішили створити при УАМЛІН авторську бригаду історинів у складі: Войтинського, Трегубенка, Абрамова, Гуристрибка, Грабенькина, Скубінського і Гуслистого; крім того до групи історинів, яка працює над джерелами та опрацьовує поодинокі ділянки з історії України увійшли: Чеботарів, Фрід, Рахманінов, Перемисляр, Йосипенко, Луканенко, Терещенкова, Тимошенко, О. Сенченко і Меєнберг. Наглад над опрацюванням історії виконуватимуть М. Попов, Даніїсов і Войтинський. Директор інституту червоної професури дістав приказ призначити не менше 75 прц. студентів історичного відділу інституту, щоб спеціялізувались в історії України і КП(б)У.

Памятник Шевченкові у Києві.

Рада народніх комісарів і центральний комітет КП(б)У рішили 10. квітня ц. р. збудувати памятник Т. Шевченка в Києві. Памятник стоятиме на сквері напроти університету. Його відслонять ще цього року з нагоди 75 літніх роковин смерти поета. Виконання проекту памятника передадуть різьбареві, який виконав памятник Шевченка у Харкові.

Франція домагається гострого осуду Німеччини.

ЖЕНЕВА, 17. 4. ПАТ. Нині в год. 16.30 під проводом мін. Тевфік Арас відбулася надзвичайна сесія Ради Ліги Націй, щоби розглянути жалобу французького уряду у справі закону німецького уряду з 16. березня ц. р. про введення загальної військової служби.

В дискусії перший промовляв мін. Лаваль, підкреслюючи, що німецьку інтервенцію треба доконче осудити. Треба передбачити засоби, які в майбутньому пробили би шлях Ліги дотеперішнім в організуванні збірної безпеки. Французький уряд звертається до Ліги з повним довірям до її безсторонности та її високого авторитету.

Врешті мін. Лаваль зголосив в імені Франції, Англії та Італії такий проект резолюції:

Рада знаменує: 1) що німецьке договірне зобовязань є пляганом міжнародного життя та основою утривалення миру, 2) що суттєвою умовиною утривалення миру, є те, що ніяка держава не може скинути зі себе договірних зобовязань без згоди інших контрагентів, 3) що німецький уряд протиставив військовий закон з 16. березня ц. р. договір у суперечність з тими загадами, 4) що цей уряд не міг односторонним актом створити собі нового права, 5) що цим самим створив собі нового права, 5) що ця ситуація новий чинник загрози представляє для загоса європейській безпеці, 6) що уряди В. Британії та Італії предложили німецькому урядові 3. лютого ц. р. програму загального договору, що організував би європейську безпеку, 7) що до загального обмеження зброєнь і водночас забезпечення би активну співпрацю Німеччини має забезпечити би договір взаємного допомогового пакту в Лізі Націй та ще одно односторонного акту Німеччини не тільки не можна погодити з тою програмою, але що Німеччина доконала його саме в тому часі, коли йшли ті переговори — зайвість, що Німеччина не пошанувала міжнародніх зобовязань, що тяжать на кожному члені міжнародної інституції. Рада осуджує кожне одностороннє відкинення міжнародніх зобовязань та запрошує уряди, що дали почин до устаткування програми з 3. лютого ц. р., щоби вони далі переговори, які довели би до договору в рямах Ліги.

Крім того знаменувши, що одностороннє здоймання міжнародніх зобовязань загрожує істнуванню Ліги Націй, як інституції, якій належить опіку над миром та організацією безпеки — Рада рішає, що таке нехтування міжнародніх договорів, коли йде про зобовязання щодо безпеки народів та миру в Европі може довести до застосування відповідних протизаходів зі сторони членів Ліги і в рямах договору. Рада рішає припоручити спеціяльному комітетові Ради опрацювати в тій цілі постанови, що забезпечували би Европу на випадок, якби яка держава, член чи почлен Ліги, загрожувала мирові, одностороннє наплюючи міжнародні договори.

Мін. Саймон, бар. Альофсі і мін. Бенеш підкреслили становище міх. Лаваля.

Делегат Еспанії Мадаріяга заявляє, що зовсім проект резолюції складали Раді після переведеної дискусії. Стаєсь інакше. Тому треба уможливити членам Ради змогу поправки і додатки до проекту резолюції.

По висненнях председника міх. Тевфік Арас і промові іранського делегата міх. Мехта наради Ліги Націй були закінчені до середи.

Центральний Кооперативний Банк „Краєвий Союз Кредитовий" (Центробанк) у Львові, вул. 3. Мая ч. 15. приймає субскрипцію на 3% премійну інвестиційну позичку. Всі кооператівни, кооператори і прихильники кооперації субскрибують тільки через Центробанк.

Український Національний Конгрес у Києві в 1917 р.

(У роковини 19.—21. квітня 1917 р.)

Львів, 17. квітня 1935.

Березнева революція в 1917-му році, яка розвалила царську Росію, та яка розірвала віковічні пута України, у своїх наслідках зараз у самих початках дала доказ, що загал українського народу та здоровий національний український інстинкт був творчий і здібний до будови власної держави. Усі верстви українського громадянства виявляли велику активність у розбудові нашого життя на всіх ділянках.

Ще в березні того самого року відкрито в Києві першу українську хлопячу та дівочу гімназію. Відновлено „Просвіту", закриту царською владою в 1910 році. При кінці березня ледви в тижень після революції, скликано в Києві великий губерніяльний кооперативний зїзд, а вслід за цим покликано до життя численні та могутні нові кооперативні установи. Почала наново повставати „Рада", яку царський уряд закрив був зараз на початку війни. Скрізь на українських землях будилося та кипіло нове життя. Навіть у далекому Петрограді маніфестувало понад 30.000 українців під жовто-блакитними прапорами. Вкінці сформувалась із найвидніших українських громадян українська політична провід. Центральна Рада, — яка організувалася головно зпоміж членів ТУП (Товариства Українських Поступовців).

У місяці квітні цьогож року в днях 19.—21. квітня скликано до Києва „Український Національний Конгрес". Велика заля Купецького Зібрання виповнилась делегатами. Їхались представники усіх верств українського громадянства з усіх, навіть найдальших земель. Були там представники сухопутнього та морського війська, політичних, економічних, культурно-освітніх та інших організацій. Всіх учасників було біля 1500 душ, вже з представниками та делегатами Києва.

Почесним головою вибрано проф. Михайла Грушевського, який і відкрив конгрес. Почались наради та праці конгресу, які оберталися головно біля справ політичних. Говорячи про самий конгрес, не можна не підкреслити, що все-тій загалу учасників конгресу, не инов рівновіжно а настроєм та наставленим оранжерія і проводу конгресу. Загал конгресу, зрештою так як і загал українського народу був розентузіязмований, захоплений здобутками революції, ставив може не належно оформлено, а більше чуттєво та відруховно максимальні політичні домагання. Натомість відповідальні чинники йшли тоді на компроміси, оглядались на гасла міжнародного братерства, боячись, щоби, борони Боже, не нарушити засад демократії, не ставити на себе лиця зрадників революції і т. п. Тому й не дивно, що конгрес проходив під знаком домагання автономії й федерації з Росією, та виявляв велику увагу до справ національних меншин. Вправді в дискусії виступали ними та безкомпромісові самостійники, але їх виступи не гармонізували з процесом конгресу, який у своїх резолюціях обстоював автономію, федерацію з Росією, та висказував довіря Тимчасовому Правительству.

В такому змісті, що й наради, виявили ся і резолюції, які у цілі своїх точках висува-

Замовлення приймає „Нар. Торговля".

ли, як уже згадано, домагання автономії, федерації з Росією, справу національних меншин та довіря Тимчасовому Правительству (розуміється російському). При кінці конґресу переведено доповняючий вибір Центральної Ради, в числі понад 100 осіб. Головою Центральної Ради вибрано одноґлідно проф. М. Грушевського. Треба згадати, що між делеґатами від студентства був галичанин Юліян Охримович, молодий, талановитий публіцист, що причисляв себе до українських есерів, а якого вибрано членом Центральної Ради. Підчас большевицького режиму він учителював у ґімназії мабуть у Мелітополі, де його московські наїзники розстріляли.

Слід замітити, що на кілька днів перед конґресом скликано в Києві центральний комітет української соціял-демократичної робітничої партії, на якому прийнято таке рішення: „Скликати міжпартійну конференцію всіх соціялістичних організацій, які працюють на Україні, щоб обміркувати справу про сепаратистичні змагання Української Центральної Ради, яка скликає в скорому часі Український Зїзд — Українські Установчі Збори". — Всі присутні на цій конференції виступали різко проти українського сепаратизму.

Як бачимо уже в самих початках повстає опозиція проти Українського Національного Конґресу, ґлядно проти Центральної Ради з боку УСДРП.

Голова Центральної Ради проф. Грушевський, як у часі своєї промови на конґресі, так і опісля пишучи у „Новій Раді" свої враження та замітки про відбутий конґрес, намічав та поручав переведення по селах, місточках та містах організації українських загально-національних комітетів. У цих комітетах мали обединюватися всі національно свідомі українці. Ці комітети мали стати підставою до творення здорового та сильного фундаменту під будову української державности. І вкрилась Україна організаціями, але не загально-національних комітетів, лїльки партійними організаціями „Селянської Спілки", яка національну справу ставила тільки як виїзку для переведення соціяльних завдань. Вслід за цим по більших містах України провід захопили ліві елементи, а то російська та зросійщена демократія, яка вороже ставилась до наших державницьких змаґань. До того сам провід Центральної Ради з головою проф. Грушевським стояв тоді по стороні соціялістів-революціонерів, та „Селянської Спілки".

З другої сторони проти тодішнього проводу, а зокрема проти політики Центральної Ради повстав і другий так сказатиб протилежний табор, а саме землевласники та заможніше селянство. Вони обединювалися та організувалися на ґрунті забезпечення прав земельної власности. В. Н. Андріевський у своїх споминах про 1917-ий рік на Полтавщині каже, що Коваленко і Старицький, організатори першого губерніяльного зїзду хліборобів-землевласників заявили, що вони стоять за самостійну Україну, бо з тими, які опираються на російську демократію їм не по дорозі.

Також стихійним відрухом проти проводу та його нерішучого становища у відношенні до Москви, було повстання організації „Вільного Козацтва" в звенигородському повіті на Київщині. Цей рух поширювався скоро і на околиці Черкас, Білої Церкви, Уманя, Канева і дальше. Ініціятором цього руху був селянин Смоктій. Опісля зі зростом сили Вільного Козацтва став на його чолі отаман Семен Гризло, теж селянин. Немалі заслуги біля організації Вільного Козацтва поклав відомий діяч Міхновський. На своєму зїзді Вільне Козацтво ставило справу ясно: „Настав слушний час, щоби раз на завжди увільнитись від московського панування" — ось ясна та жовнярська резолюція цієї організації.

Всі перші українські зїзди, а зокрема Український Національний Конґрес відбувався та проходив під знаком справжнього національного ентузіязму. Але провід пересякнутий довголїтніми впливами російських соціялістичних партій та організацій не вірив, що при допомозі чисто національних ґасел можна буде потягнути за собою маси. Тому провід спрямовував цей свій стихійний рух у річище соціяльних справ. Вслід за цим прийшла саме під соц. оглядом конкуренція від лівих російських партій, а в демаґоґічній пропаганді головно від большевиків.

І Центральна Рада, яка зпочатку мала за собою мілїони, вже кілька місяців опісля, як прийшло до оружної боротьби з большевиками, не була в силі потягнути за собою широких мас. Селянство зневірене збайдужніло, а робітники явно стали по стороні большевиків.

І так Перший Український Національний Конґрес, який у загальному давав найкращі сподівання, через знехтування національних почувань, через ставлення соціяльних питань на перший плян — не зміг стати тим важним чинником у наших визвольних змаганнях, яким він повинен був стати. **М-р Василь Бачинський.**

Великодні бажання за посередництвом „Діла".

Передучора проголосили ми, що приймаємо до поміщення у великодному числі „Діла" приватні святочні бажання. Уважаємо, що ця наша часописна рубрика звертне на себе увагу наших Шановних Читачів і буде святочною атракцією для всіх тих, які у великодному числі „Діла" найдуть бажання від своїх найближчих.

Черезте теж великодне число „Діла" буде не тільки симпатичним часописом, в якому появляться дуже гарні статті найкращих авторів, але буде теж мило очікуваною почтою, яка може принести теплі привіти від кревняків, приятелів, знайомих і всіх близьких.

Чи не гарний це засіб віднови чи скріплення давніх звязків?

З польської преси.

Панросійські непорозуміння

„Бюлетину".

„Бюлетин Польско-Українські" з 14. ц. м. займається у передовій статті п. н. „Сугестії великої Росії" відомим виступом В. Панейка в паризьких „Последніх Новостях" і приходить до висновків, які переплутують ріжні факти з української історії та ріжні явища українського життя.

Отож автор, обмірковуючи становище „Діла" й „Нового Часу" у згаданій справі В. Панейка, вважає, що „у виводах на цю тему двох найважніших українських органів покутує неточність в оцінці і вахіть ставити прилюдно точку над і у немилих справах". Зокрема „Ділу" — на думку автора — помилляється, коли вважає можливим „лучити русофільство з українським патріотизмом". І тут приходить ревеляція:

> „...Випадки відступництва від української самостійницької ідеї чолових українських діячів не є спорадичні. Класичним прикладом цього були перипетії лівих українських рухів та ввесь совітофільський рух з його багатомовними і трагічними в своєму закінченні адгерентами Крушельницькими."

Автор вбачає причину такого явища, щодо правдивости якого не має ніяких сумнівів, у нібито великому впливі т. зв. общерусского комплексу не ментальність не тільки мас, але й української еліти. *„Українська відпорність супроти панросійських ідей є ще досить хитка і вона надломна на долі і вчинках окремих політичних осіб, не кажучи вже про маси".* Здивований український читач не знає, кого автор має на увазі, але трохи нижче стрічає прізвища: М. Лозинського, „деяких вождів українського легіону УСС" (Букшований, Косєк?) і т. д. І вкінці автор старається оправдувати українців за таке їхнє підчинювання себе „общерусскому комплексові" — поганою українською ситуацією на міжнародньому терені!

Пояснюємо собі цілу ту статтю одним великим непорозумінням, якого жертвою впав автор. Отже:

Політична орієнтація не має нічого спільного з тривкістю національного стрижня. (Очевидно, не говоримо про одиниці національно мало свідомі, але про такі, щодо яких справа національної свідомости, національного світогляду стоїть поза дискусією). До таких одиниць саме належали і належать і Михайло Лозинський і Антін Крушельницький і всі ті „радянофіли", які перейхали на Сов. Україну то яких там саме *розстріляли, запроторили на Соловки* або в дорозі ласки залишили на маленьких посадах під десятикратною контролею за їх безсумнівний український стрижень. Здавенна українська політична думка бється серед дилеми: „Польща чи Росія?" Василь Панейко казав у своїй брошурі „Задніпрянщина Східної Европи" — Росія. — Дмитро Донцов доказував у „Підставах нашої політики" — що Польща. З того не виходило, що один стоїть під впливом якогось общерусского, другий всепольського комплексу. В. Панейко не був теж першим у своїй русофільській орієнтації, бо русофільські тенденції зраджують і деякі твори Драгоманова, і навіть деякі концепції В. Липинського, — ділячі, які мають величезні заслуги для поступу української національно-політичної думки. Сьогодні українська політична думка ідшла багато вперед і перестала признавати згадану дилему. Міркування на цю тему завелибнас задалеко, — однак треба рішуче стверднти ак сіому: політична орієнтація в випливом розумінні геополітичної ситуації рідного краю, випливом розуміння такої чи іншої міжнародньої кон юнктури, є питанням політичної тактики чи навіть політичної напрямної. Чи треба вичисляти елементи, які складаються на свідомість приналежности до такої чи іншої *нації?!*

Приклади: Роман Дмовський і Ст. Грабський були і є русофілами, — краківські „станьчики" були австрофілами. Чи з того виходить, що одні затрачували свою польську національність у користь *національности* російської, інші знову ставали *національно* „австрійцями"? Вони могли затрачувати (і так було) почуття своєї національної рації у користь *державної* рації чужинецького народу, а проте були лише кепськими, може навіть *злочинними політиками*, однак не переставали бути *поляками*.

Тому випадок з В. Панейком, який у своїй статті стає вже на платформу не українського політичного русофільства, але російського націоналізму — є саме зовсім *виїмковий*. Порівнання того випадку з випадком Лозинського чи Крушельницького, з явищем радянофільства, як одною частиною русофільства, — зовсім фальшиве. Безперечно: відступництвом від самостійницької ідеї є напр. федералізм у розумінні відомої сеть манської грамоти. Але чи з того виходить, що всі українці, прихильники федерації, *не є українцями?!*

„Діло" поборює безоглядно русофільство в усіх його формах, — зокрема вело і перевело палку кампанію проти національно деморалізуючого і політично шкідливого явища радянофільства. А проте не можемо погодитися з твердженням, щоб усіх політичних русофілів, *свідомих українців* підтягати гуртом під „общерусский комплекс".

Майже ЗДУРНО решітки полотна 50 сот., панама 90 сот., вспін 1·10, крепон 70 сот., веба 1·— та модні новини на 40% дешевше **БЛАВАТНИЙ БАЗАР** — Львів, Боїмів ч. 12.

З українського життя в Чехословаччині.

ЗБОРИ Т-ВА „МУЗЕЙ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ УКРАЇНИ" У ПРАЗІ.

Річні збори Т-ва „Музей визвольної боротьби України", що відбулися 8. ц. м., обрали нову Управу Т-ва в складі: акад. Ст. Смаль-Стоцький — голова, проф. А. Яковлів — заст. голови, проф. А. Артимович, Є. Вировий, проф. Д. Дорошенко, проф. Б. Мартос, проф. Ст. Сірополко, проф. Ф. Слюсаренко — члени; д-р Ів. Борковський та арх. Корнійчук — кандидати. До Рев. Ком. обрані: проф. В. Гармаш, доц. Ів. Кабачків, Ів. Мірний. Обрано ще спеціяльну ревіз. ком. для обревізування музейних збірок у складі: Д. Козицький, М. Росіневич, проф. В. Садовський.

Буш, голову акад. Н. Горбачевського, що відмовився від дальшого проводу з причини стану здоровля, обрано почесним членом Т-ва. На почесного члена обрали ще щедрого жертводавця Музею п. Лисюка з Америки.

Підчас читання протоколу минулих заг. зборів та обговорювання звітів Управи й акту Ревізійної Комісії розвинулася дуже широка, не все спокійна дискусія.

Прийнято 17 нових членів; при чім при обговорюванні кандидатур бралося на увагу участь у жертвах на Музей та Український Дім, або причинення до поширення акції Т-ва. Решту кандидатур розглянуть пізніше.

Музей для будови Українського Дому має понад 115.000 кч. готівки; ця сума має збільшитися зголошеними вже жертвами на кілька десятків тисяч кч.

— З ПЛАСТОВОГО ЖИТТЯ.

Команда СУПЕ (Іспитова Комісія) перевела 31. м. м. перший пластовий іспит у Ржевницях з новиками 2. куреня ім. Богдана Хмельницького. Здало іспит 11 новиків; з того з відзначенням: курінний Я. Чернявський, А. Чопей, Р. Пурдеш, Яр. Заяць; здали: Ю. Бойчук, Вас. Григоренко, Ів. Тимофіїв, Ат. Гучок, Ю. Зінченко, Йос. Вовк; один новик повторить іспит.

— ДІТИ — ШЕВЧЕНКОВІ.

В Українськім Дитячім Притулку в Подебрадах 7. ц. м. було свято в память Шевченка, що його влаштували діти під проводом учительки Л. Кульчинської. Діти виконали багато точок ріжноманітної програми, що складалася з реферату про життя Шевченка, з деклямацій поезій Шевченка („Село", „У хаті мучився колись". „Сонце гріє, вітер віє", „Було колись в Україні", „Мово рідна, слово рідне" та ін.), співів дитячого хору („Заповіт", „Село", „Реве та стогне", „Садок вишневий", „Сонце заходить, гори чорніють"), співу трія („Місяцю ясний") і вистави сценічної картинки на одну дію „Тарас сирота", що закінчилася зворушливою молитвою за Україну „Боже єдиний..." Молоді артисти поставилися з захопленням і дуже уважно до виконання своїх точок.

— ВІДЗНАЧЕНІ ВИДАННЯ ЗА 1934 РІК.

Українське Т-во Прихильників Книги у Празі на засіданні 11. ц.м. відзначило за найгарніші видання з 1934 р. такі книги: 1) Олекса Новаківський: Монографія Володимира Залозецького. Львів. „Українське Т-во Прихильників Мистецтва", 4°, 2) Д-р Володимир Січинський: Архітектура Катедри св. Юра у Львові. Богословське Наукове Т-во, 4°. 3) Серія: Сучасне українське мистецтво: 1. Глущенко, 2. Грищенко, 3. Андріенко. Львів. АНУМ, 8°. 4) Твори Т. Шевченка. Варшава. Український Науковий Інст., 8°. 5) Д. Козицький: Як табарувати. Прага. „Український Пласт". 16°.

—o—

Селяни саботують засіви.

(РО) Московська „Правда" з 13. квітня ц. р. помістила кореспонденцію зі Сталінградського краю про стан весняних засівів, яка викликала велике затривоження у Москві. Кореспондент пише, що в теплі квітневі дні на полях нема колгоспників. „Всі працюють у власних городах. На 250 здібних до праці членів колгоспу виходить на поле до праці 40—50 осіб. Поля густо заросли хабазом. Треба б/г то робітників, щоб виполоти хабазу, але про це ніхто не думає". Праця на полях колгоспів відбувається здебільша вночі. Автор не виясняє причин цього небуденного явища. Однак їх легко додумати, бо селяни колгоспники зосереджують свої сили коло управи невеличких приватних нідель і далі не цікавляться управою поль колгоспів. З інших сторін СССР теж надходять вістки, що весняні засіви дуже припізнились.

—o—

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— До Відня приїхав чехословацький міністр торгівлі Досталєк, щоб довести до кінця австрійсько-чеські торговельні переговори.

— Литовських новобранців, яких мали звільнити у травні ц. р., затримають у війську ще на два місяці.

— У керамічній фабриці Лямберсар коло Ліль дійшло до заворушення робітників, які намагались захопити фабрику і проголосити страйк.

— Литовська меншість у Східній Пруссії передала німецькому урядові меморіял з приводу протилитовських ексцесів у Німеччині після мемельського процесу.

— У Москві відбулась пятиденна залізнича конференція при участи Сталіна, Молотова, Ворошилова і Катановича. На конференції прийняла проєкт інвестицій, боротьби з залізничними катастрофами і прискорення товарових поїздів, які їздять 5 км. на годину.

— Італійська і німецька делегація підписали торговельний договір.

— Британський амбасадор у Вашингтоні Ліндсей відбув півгодинну розмову з державним секретарем Гулем, протестуючи проти звіту сенатської комісії, яка досліджувала доставу зброї і муніції та оголосила кореспонденцію американських банків з британським урядом.

— Премієр Фінляндії підчас промови у парляменті заявив, що поголоски про бороні заміри Фінляндії супроти СССР неправдиві.

Нові договори зайві у східній Европі.

Промова мін. Бека на засіданні Ради Ліги.

ЖЕНЕВА, 17. 4. ПАТ. На вчорашнім засіданні Ради Ліги Націй мін. Бек виголосив довшу промову підчас дискусії над жалобою Франції. На думку промовця французький уряд представив Раді у своїм меморіялі три справи: 1) дозброєння Німеччини, 2) поширення зобовязань Ліги і 3) збільшення безпеки підписуючи нові міжнародні договори.

Міністер пригадав що польський уряд кількома наворотами висловлював свої погляди щодо цієї і метод розброєної конференції, яка зображувала теж справу дозброєння Німеччини. Тому, що конференція не довела до успіхів. Тому, що конференція не довела до успіхів і Польща не брала участи в дальших переговорах поза конференцією міністер не складає великих уваг на цю тему. Згадуючи про поширення зобовязань членів Ліги міністер підкреслив, що авторитет Ліги не збільшиться, коли додадуть до пакту Ліги навіть і параграф про нові зобовязання. Згадав теж що ще перед кількома роками відносини між державами у східній Европі не були задовільні. Але тоді справу безпеки в цій частині Европи відсували на другий плян на конференціях і в міжнародніх договорах. Відносини змінились, коли Польща з урядами Естонії, Латвії і Фінляндії підписали договір про ненапад з СССР. Добрі відносини Польщі з Німеччиною запанували напереломі 1933/34. Тому міністер побоюється щоб новий договір не порушив договору про ненапад на східнім кордоні Польщі і не загрожив добрим взаєминам з Німеччиною. Тому Польща не буде розглядати якихнебудь нових проєктів, доки не переконається, що вони не потягнуть за собою небезпеки для Польщі і не порушать миру в північно-східній Европі.

Мін. Лявaль не поїде до Варшави?

„Курієр Варшавскі" повідомляє з Женеви: Добре поінформовані кола з певністю, що підчас наради мін. Лявaля з мін. Беком виявились трудощі у прилученні польської делегації до трудощі у прилученні польської делегації до осуду Німеччини в голосуванні над французько-британсько-італійським меморіялом.

В кулуарах Ліги Націй кружляли поголоски, що з цього приводу відложили візиту мін. Лявaля у Варшаві, до якої мало дійти підчас його подорожі до Москви.

—o—

Затроїли газами 500 громадян.

З Шанхаю повідомляють. На майданах маджурської армії трапились масакри поля. У програмі маневрів був газовий наступ на місто Мукден. Підчас газової атаки на Мукден затроїлося бойовими газами та згинуло 500 осіб з цивільного населення. Такі самі маневри відбулися під проводом японських військових старшин у Гірині та Харбіні. Там обійшлося без пошкоджень.

—o—

Страшний вибух динаміту.

НЬЮ ЙОРК, 17. 4. ПАТ. У Геленвуд у стейті Теннесі дійшло до страшного вибуху. 200 скринь динаміту і пороху. Коло 100 осіб убитих і ранених. Середнини будинок і 36 довколичних домів зовсім знищені.

Сукна фабрики Альойз Моргенштерн

у великім виборі в найновіших десеннях — **на весну і літо** **Львів, Ягайлонська 2.**

—:— —:— На складі також найновіші оригінальні англійські купони. —:— —:—

Увага: ЦІНИ ЗНАЧНО ЗНИЖЕНІ.

Подаємо до ласкавого відома нашим П. Т. Відборцям, **що завтра 19-го** б. м.

відкриття наново льокалю ФІРМИ.....

SALAMANDRA

після реконструкції і побільшення льокалю.

Поручаємо у великім виборі обуву світової слави.

MARKA SALAMANDRA

Наша спеціяльність ортопедична обува т. зв. „SALAMANDRA – FUSSARZT",

ЛЬВІВ

Легіонів ч. 11.

Ліга Націй опікується народньою музикою.

(„Musique et chanson populaires". Institut International de la Coopération Intellectuelle. Paris 1934. ст. 256. Ціна 20 фр.)

Усі знаємо, що Ліга Націй опікується народами і має з ними великий клопіт, коли вони не хотять її слухати. Мало хто знає, що утворила вона комітети, секції та цілі установи, які працюють так тихо, начеб між сучасними народами запанували ідилічні відносини.

Дійшла до нас книжка „Народня музика й народні пісні", видана у Парижі заходом Міжнароднього Інституту Співпраці, що повстав під покровом Ліги Націй. Книжка ця — один із овочів двох міжнародніх конгресів у 1928 р. у Празі і в 1930 р. в Антверпені, присвячених народньому мистецтву. Конгреси рішили утворити окреме міжнародне бюро для досліду народніх пісень ріжних народів з метою зберегти щораз-то рідші сліди народньої поезії та музики, які щораз сильніше затирає міська культура.

Згадана книжка приносить бібліографію творів присвячених народній пісні та музиці з 18 держав. Цікава вона для нас тим, що у трьох главах находимо теж велику українську бібліографію зладжену проф. Філяретом Колессою. Тому, що у цьому виданні приняли поділ за державами, а не за національностями, про українську музику та пісні доводиться нашому вченому згадувати про них зокрема у главі „Польща", „Чехословаччина"та „Румунія" (Совітського Союзу покищо в цьому томі нема).

Книжку попереджує передмова одного із добрих знавців цього предмету та організаторів дослідчої праці — Лясльо Ляйта, що розясняє мету видавництва і плян дослідів. „Постійний Комітет для Письменства і Мистецтва при Міжнароднім Організації для духової співпраці висловився за потребою збирати народню музику та пісні ріжних народів тому, що це один із найкращих засобів зближення народів. Дослідники фольклору працюють над тим, щоб зберегти найбільше характеристичні ознаки національности та оборонити цю національність перед впливами міжнароднього „стандаризації", а проте саме у такій праці необхідна міжнародня співпраця. У музиці та піснях кожного народу залишились сліди міжнародніх взаємин — воєн, кольонізації, торговельних і релігійних звязків — які може устійнити тільки порівняльна метода. Як довго дослідник зразків народнього мистецтва не може прирівняти зібраного собою матеріялу з матеріялом інших народів, до цього часу працює він у дуже примітивних межах і примітивною методою.

Відомо, що наукова теорія тим цінніша, на чим більше прикладах спирається. У музичних дослідах величезну вагу має оригінальна форма пісні записана з народніх уст. Писемна транскрипція часто тут не вистачає, тільки мельодії записані на валиках, грамофонових плитах або на фільмовій стяжці можуть передати всі нюянси мельодії: барви голосу, ритму тощо.

Та і тут виринають деякі трудноші. Дослідник повинен уміти відріжнити те, що характеристичне, суттєве, найяскравіше від того, що в устах народнього музики чи співця може прибрати зіпсовану, припадкову або неповну форму. Таким робом із тисячі варіянтів він мусить вибрати найвірніший, найвиразніший. Знавець мусить рішити теж, яким приладом найкраще покористуватись; у деяких випадках форма виконання пісні (з акомпаніяментом, хором) може рішати про її вагу. Дослідник Лясльо розясняє, коли який засіб може у дослідах виконати якнайкращу ролю підкреслюючи, що народня пісня часто звязана з ріжними обрядами та звичаями, які треба описати, так само як і всякі музичні інструменти.

Незвичайно важко провести межу між народньою музикою і т. зв. мистецькою, індивідуальною. Народня музика це така, що повстає стихійно, поширюється устно, головно серед хліборобського народу і визначується „колективним стилем"; цей стиль перетворюється часто під впливом мистецької музики даного народу та чужинної. Роля одиниці в народній музиці зводиться до того, що вона творить варіянти у загальних рямцях. Варіянти можуть згодом витворити новий музичний стиль. Усеж консерватизм є характеристичною ознакою народніх мельодій,які переходять з покоління на покоління віками. При цьому вони — гнучкі, податливі на варіянти — словесні та музичні; народня музика це мистецтво „варіяційне" дарма, що всяка індивідуальна передача виконавця нарушує красу первісного твору.

Коли хоч один малий нарід не зібрав науковою методою своїх народніх пісень — він спинює наукову працю серед дослідників великих народів. Часто серед народів, які з державного або політичного погляду можуть грати невеличку ролю, можна найти неоцінені скарби народньої поезії.

Бібліографічний матеріял до видавництва „Народня музика й народні пісні" збирали здебільша цілі установи поодиноких держав, що займаються такою працею. Після бібліографій находимо прізвища та адреси осіб, що досліджують народню музику. Характеристичне те що коли бібліографія видань і творів присвячених народній музиці у відділі „Велика Британія" займає тільки 5 сторінок, після цього йде список 25 спеціялістів у народній музиці. Зате бібліографія самих українських пісень у відділі „Польща" займає 20 сторінок, тоді, як списку наших дослідників нема там зовсім. Усю бібліографічну працю з усіх українських земель, що ввійшли до кількох держав узяла тут на себе одна людина проф. Ф. Колесса, що подав якнайповніший список у деній ділянці. Заголовки всіх творів перекладені по французьки, прізвища та назви наших місцевостей передані в оригінальній транскрипції.

м. р.

МАТЕРІЯЛИ НА УБРАННЯ
ПЕРШОРЯДНІ БЄЛЬСЬКІ ГАТУНКИ
Найнижчі ціни поручає
Тадей Цветлєр
(Дім Шарехера) тел. 238-13.
Львів, Марійська площа 3.
11/91 3—20

ВСІ ДІТИ на селі і в місті читають:
„Світ Дитини" і „Діточу Бібліотеку"
Цілорічні передплати по 5 зол. висилати на адресу: Львів, вул. Зіморовича 3.

Проти союзу Франції з СССР.

Паріський „Котідієн" гостро виступає проти союзу Франції з СССР. Щоденник пригадує, що Франція позичила царській Росії мілярди франків перед і підчас війни. Ці гроші пропали. Большевики відмовились сплатити колишні довги і ще домагаються нових кредитів. Деякі промислові кола піддержують цю політику кредитів сподіваючись одержати замовлення від СССР. Одначе така політика небезпечна для Франції.

Чому населення Австрії зменшується?

ВІДЕНЬ, 17. 4. ПАТ. Статистика виказує, що 25.1 прц. подруж в Австрії є бездітними. Бездітних подруж або з одною дитиною є більше ніж дві треті загального числа подруж, заключених після 1890. р. У Відні відсоток бездітних подруж куди більший.

ЛЬКО БОРШАК.

Французький часопис про українські справи в рр. 1631-1647.

Козаки руйнують турецькі міста. Козаки й Владислав IV. Козаки у Франції. Франко-козацька баталія. Поразка козаків. Отаманська булава в Люврі. Повстання Остряниці. Козаки вбили турецького амбасадора.

Як відомо, урядову французьку тижневу газету Gazette de France заснував лікар Теофраст Ренодо, якого протегував Рішеліє, в 1631 р. З першого числа паріська газета займається Україною. З початком травня 1631 р. читаємо: „Становище Туреччини погіршало ще тому, що козаки на своїх чайках увійшли в Чорне Море, прямуючи до Царгороду. В дорозі вони зруйнували Мізену та інші міста, що належать султанові" (стр. 49).

4. квітня 1632 року газета сповіщає з Данціга: „Пан Арнольдін фон Карльштайн, амбасадор цісаря, хотів посварити Польщу зі Швецією, вказуючи, що шведський король робить спробу набунтувати козаків, які живуть біля Чорного Моря проти поляків"*) (стор. 191).

Початок серпня 1631 р.: „Причина, за якою Владислава виберуть польським королем, полягає між іншим у тому, що його люблять рутени (les Ruthéniens) завдяки яким новий король зможе примусити до миру москалів (les Moscovites), які є одної з рутенами грецької релігії. Козаки, що складають найкращі озброєні частини королівства, люблять Владислава, бо він їм зробив багато добра й вони готові воювати на його користь" (стр. 339).

В цьому уривку варт підкреслити відмінну термінольогію українців (Rutheniens) та росіян (Moscovites). Паріська газета твердить про спільну їх релігію, але мовчить і слушно про етнографічну єдність.

З Данцігу, 15. серпня 1632 р.: „У звязку з виборами короля (після смерти Жигмонта III.) нас багато хвилює те, що козаки твердять, що також мають право подати свій озброєний голос на виборах" (стр. 369).

За 1633 рік маємо лише одну коротку згадку з Відня під датою 22. грудня, а саме, що „14. цього місяця прибуло зі Шлеська багато козаків, хорватів і поляків" (стр. 25). Мова йде про козаків, що були на цісарській службі за часів 30-літньої війни.

Далі знаходимо українські згадки аж у 1635 році, але сліди ці вельми цікаві.

Число 81 „Французької Газети" з 1636 року має спеціяльний додаток під заголовком: „Поразка поляків від графа де Суассон у Люксембурзі". В дійсности справа йде не про поляків, а про якийсь досі невідомий козацький відділ, що під прапором цісаря воював проти французів. Ось переклад цього важливого додатку:

„Граф де Суассон кілька день тому зробив розвідку біля міста Івоа, в Люксембурзі. Місто це є вельми важливе й його губернатор, на прохання мешканців, рішив особисто його захищати. Губернатор (цісарський) мав 4000 козаків, які є польською кінnотою, під командуванням Тараського (de Tarasky*). Козаки мали свій табор на чверть милі від міста. Дізнавшись про це граф де Суассон (французький генерал), який стояв у Бріель-сір-Бар**) наказав 30. квітня зібратися своїм військам у місті Музон. Це військо складалося із 1200 кінnотників, з 4000 інфантерії та 800 швайцарців. Козаки, зібравшись під своїми прапорами, вислали 300 кінnотників, які атакували дві французькі сотні. Після півгодинної баталії козаки відступили до свого табору. Сором першої невдачі примусив їх до нової атаки. Зібравшись цього разу в більшій кількости, козаки вдруге атакували французьку авангарду, але з таким самим малим успіхом, як у перше. Вони мусіли втікати й перейти малу річку, де мали багато вбитих. Після цього другого відступу ворогів, французи, що зупинилися на березі річки, бачучи розгардіяш у ворогів, перейшли річку з таким завзяттям, що її авангарда притиснула ворогів до гори, де впало багато людей з одного й другого боку. Тоді зібралося яких 4000 козаків, які напали на французів з жахливим галасом; наші люди, що не звикли до такого галасу, так перелякалися, що кинулися тікати і відступили до болота на другому березі річки. Наші старшини трималися мужно, але залишені своїми жовнірами булиб певно пропали, якби не сміливість та розумна тактика графа де Суассон..."**) Козаки втратили більш як 400 людей, кілька полонених, три прапори, поміж якими був і прапор їх полковника Тараського. Особливо було сорómно козакам, що вони втратили 7 кітлів, які вони звичайно за всяку ціну ратують, бо хто раз їх утратив на війні, не сміє більше возити кітлів, доки не заволодіє підчас баталії новими кітлами. Цілий особистий багаж полковника Тараського також захопили разом з 600 кіньми.

(Докінчення буде.)

*) Справа йде про місію до козаків Якова Руселія, дипльомата Густава Адольфа. Докладно про цей епізод І. Крипякевич: Козаччина в політичних комбінаціях 1620—1630 рр. (Зап. Н. Т. ім. Шевч. Т. 117—118).

*) Нам не вдалося перевірити це прізвище.

*) Нині мале місто Briey в Льотарингії.

**) Пропускаємо тут мало цікаві для нас панегірики графа Суассонського, родича французького короля

Всі памятайте, що в латинському святочнім тижні
ВЕЛИКИЙ ТЕАТР. МІСЬКІ ТЕАТРИ ГРАЮТЬ ТАКІ ПЄСИ:

„ТАЄМНЕ КОНТО"
„КРИК" (по зниженій ціні)
„НЕБОЖЕСЬКА КОМЕДІЯ"
„ПЕРЕНОСИНИ"

ТЕАТР РІЖНОРОДНОСТЕЙ.
„ТЕОРІЯ АЙНШТАЙНА"
„ПОДРУЖИЙ МЕТЧ"

Крім цього буде поетичний ранок, на якім буде деклямувати сам Юліян Тувім. — Ранок веселости для наймолодших дітей при участи Басі Бітнерівної і Вещка.

Чого не відкрив Іден у Москві?

Дуже багато „відкрив" англійський міністер Антін Іден в Москві. Але не відкрив одної речі. Це — воля.

Куди не повернувся, все було заборонене, не тому, але тим вільним громадянам, що їм доля судила большевицьку владу, а яку Іден мав би „забезпечувати" і забезпечати через „східне Локарно". Значить — „кругом неправда і не воля, народ замучений мовчить", як писав Тарас Шевченко. А деж воля, де свобода захована що Іден не міг її відкрити?

Та ось відкрила її Тетяна Черкавіна, котра втекла з большевицького пекла й описала свої спомини про ту втечу у книжці п. з. „Втеча із Совєтів". Вона живе вже другий рік у Льондоні з чоловіком і сином, з якими разом втекла. Недавно вона приїхала до Америки на кілька днів, а 28. березня прощали її американці в Тівен Голл Клюб в Ню Йорку, перед поворотом до Англії. У прощальним слові сказала Черкавіна, що як вона сиділа в большевицькій казниці в Москві, то там тюремні стіни всі списані були одним словом — свобода, свобода, свобода і т. д., в безконечність. Ось де воля в Совітах! Того Іден не відкрив, бо його не пустили в тюремні мури совітської тюрми народів. Черкавіна додала у своїй короткій промові, що в тюрмі в Москві одна з її товаришок сказала їй таких 6 совітських заповідей: 1) Не думай. 2) Не говори. 3) Не пиши. 4) Не друкуй. 5) Не підписуй. 6) А коли подумаєш, говориш, напишеш, надрукуєш, або підпишеш — так відплачу.

Говорила теж графиня Олександра Толстая, що теж процвітала 12 років під большевицькою владою. Вона заявила, що все, що Черкавіна написала або сказала, є щирою неприкрашеною правдою. Совітський Союз вона прирівняла до корабля, що плине серед бурі, шукаючи вільної країни, але на нього напали пірати, звязали подорожних та повернули у невільників.

Американська письменниця І. Вайлі, яка торік була в Совітському Союзі, сказала, що там нема волі. Там лиш вона одна, як чужинка, почувалась вільною, що могла свобідно говорити й подорожувати, але всі совітські громадяни це невільники.

Тасама історія була теж з Іденом. І він один міг по Москві свобідно ходити і міг говорити з диктаторами, але повітрям волі не бачив, бо вона в тюрмі. В темні льохи старих царських вязниць, де запроторена воля, Сталін був би Ідена не пустив. Він радше згодився, щоб Літвінов кликав „На здоровля Його Високости Короля Англії", і щоб совітська орхестра грала „Боже короля спаси".

Пов'домлення.

Спілка Іван Чорній і О. Беряк розвязана. — Уділені кредити є платні виключно у фірмі Іван Чорній.

Фірма надалі має в себе великий вибір усякого роду обуви по зниженіх цінах.

Поручаючись ласкавим відвідинам залишаюсь з поважанням Іван Чорній.

Підозріває, що дійшло до анґлійсько-французького союзу.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Женевський справоздавець „Дейли Геральду" підозріває, що в Стрезі погодилися в справі пляну англійсько-французького союзу. Здогадується того на основі 4-ої точки комунікату, яка передбачує доповнення повітряного пакту 5-х льокарнських держав двосторонніми повітряними пактами. Значіння цієї постанови таке: 1) приготовлять проєкт повітряного пакту на зразок Льокарна 5 держав, а то В. Британії, Франції, Бельгії, Італії та Німеччини. 2) участь Німеччини в цьому пакті зроблять залежною від згоди на цілість порозуміння в звязку з предложеннями з 3. II., отже від згоди на східний, наддунайський пакт і від повороту Німеччини до Ліги Націй, 3) заки Німеччина прийме ті умовини, заключать покищо порозуміння Франція-Англія-Італія в справі взаїмної повітряної помочі. Часопис добачує в цьому прикмети союзу, що існує поза рямцями Ліги Націй.

Ліга Націй приняла протинімецьку резолюцію.

Данія здержалась від голосування.

ЖЕНЕВА, 17. 4. ПАТ. Хід нинішнього засідання Ради Ліги Націй був такий:

Ком. Літвінов заявив, що піддержує резолюцію трьох держав тому, що ніде про збороєння, які не мають на цілі оборони кордонів ні їх здійснення, але відплату і напад на інші держави. Хоч СССР стоїть на становищі рівности держав, але не може признавати рівноправности у збороєнних державі, яка має такі ворожі наміри. Ком. Літвінов не забув додати, що СССР не несе відповідальности за версайський трактат і не скривав ніколи свого неприхильного відношення до цього договору. Піддержує резолюцію тому, бо большевицький уряд хоче співпрацювати над створенням европейського ладу.

Делегат Португалії Де Мота стверднв, що під час нарад у Римі, Льондоні, Берліні, Варшаві, Москві і Стрезі небезпека комплікацій не зникла з европейського овиду. Господарські і фінансові санкції проти держави, яка нарушила би міжнародні трактати, зашкодили би в першу чергу тим державам, які хотілиб їх стосувати. Заявив, що піддержує резолюцію, але зазначує, що бажає повороту Німеччини до Женеви.

Делегат Австралії Брус заявив, що піддержує заяву трьох держав безастережно. Представник Еспанії Мадаріяга підкреслив, що Ліга Націй не є трибуналом, але політичним органом, який розпоряджає моральними засобами. Тому одноду шність Ради є необхідна. Еспанський уряд волів би, щоби резолюція обіймала не тільки воєнні, але також політичне вмішання глибших осуд, але також політичне вмішання глибших причин факту, який Рада розглядає. Еспанія голосує за резолюцію, хоч не погоджується з її редакцією. Делегати Мексику й Аргентини приєднались теж до резолюції.

Делегат Данії мін. Мунх заявив, що резолюція може утруднити майбутні переговори. Тому домагався увести деякі зміни до резолюції, бо у противному випадку Данія здержиться від голосування.

Делегат Туреччини мін. Тевфік Арас теж приєднався до резолюції, домагаючися скасувати теж заборону фортифікувати Дарданелі. Мін. Саймон відповів, що справа фортифікацій Дарданелів не має ніякого безпосереднього звязку з нарадами. Ком. Літвінов додав, що СССР не буде протиставитись домаганням Туреччини. Опісля запитав, чи комітет, який буде опрацьовувати санкції проти держав, що нарушують договори, буде міг опрацювати санкції, які можна булоб стосувати не тільки в Европі, але і в інших сторонах світу. В дискусії мін. Саймон заявив, що не слід поширювати прав комітету, бо його вихідною точкою праці є европейська справа. Делегати Італії і Франції піддержали цей погляд.

Резолюцію приняла Рада Ліги Націй одноголосно з тим, що Данія здержалась від голосування. Мін. Ляваль подякував Раді за приняття резолюції і засідання відложено до год. 16.30 пополудні.

Залізничі катастрофи.

ЛЬОНДОН, ПАТ. У Новій Шотляндії, на лінії Сідней-Галіфакс вискочив із шин поїзд і злетів з насипу. Було багато вбитих і ранених. Точних вістей про катастрофу ще нема. На місце відїхали поїзди з лікарською помічю.

МУКДЕН, ПАТ. У районі Ціцікару перед станцією Шіман зударилися два особові поїзди. Згинуло 7 осіб, 16 було тяжко ранених.

Львівська міська рада і жиди.

Останнє засідання бюджетової комісії міської ради у Львові відбулося серед дуже напруженої атмосфери. На внесення радного проф. Туліє комісія рішила счеркнути з бюджету субвенцію в сумі 110.000 зол., яку одержувала жидівська організаційна громада, а вже вставила до бюджету 75.000 зол. для бідних жидів м. Львова, але під умовиною, що запомоги буде розділяти сам магістрат. Проти цього запротестували від жидівських радних д-р Ротфельд і віцепрезидент Хасс, мовлячи, що польська більшість у міській раді трактує жидів несправедливо. А що можуть казати українці, які для міської управи не існують, хоча творять поверх пяту частину населення міста.

Великий вибір блаватних товарів
поручає фірма
Антін Увєра
ЛЬВІВ, вул. ГАЛИЦЬКА ч. 10.
7— Ціни надзвичайно низькі.

НОВИНКИ

— **Найкращі лиси,** пелерини, краватки виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Капітульна 3. Журнали на 1936 р. надійшли.

— **Хто перший** відвідає український магазин взуття **„Такт"**, Львів, Ринок 43, де також на замовлення виконують всі шевські роботи солідно, дешево й скоро — дає 2% на Рідну Школу. 1152 10-10

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хорущини 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Перероблює ковдри по 5 золотих, матераци по 7 зол. 639 с 5-10

— **Вибираються ракетою на місяць.** Американська преса повідомляє, що в Шікаго трьох інженірів вибудувало велику ракету й в найближчих тижнях хочуть піднестися нею на місяць. Ракета є так збудована, що після короткого побуту на місяці можна буде вернутися нею назад на землю. Вибираючися в таку далеку дорогу згадані інжиніри замовили собі вже заздалегідь знані з доброї якости солодощі „Фортуни Нової". 1342

— **З Українського Лікарського Товариства.** В пятницю 19. квітня в год. 19. відбудеться у домівці Товариства при вул. Підвалля 7, І. відчит д-ра Я. Малиса: Перітоніт. 1390

— **Суди праці.** Під таким наголовком виголосить адв. д-р Кость Паньківський відчит у суботу 20. квітня ц. р. в год. 6.30 вечором у домівці Народньої Організації Українців м. Львова при вул. Підвалля 7, III. Відчит відбудеться заходом С. У. А.

Удари крови до голови, тиск біля серця, брак віддиху, почування страху, нервове перечулення, мігрена, несупокій і безсонність легко усунемо вживаючи природну гірку воду **Franciszka - Józefa.** Поручають її лікарі.

— **Позір! Громадяни Львова й повіту!** Рада Повітового Союзу Кружків „Рідної Школи" у Львові подає до відома всім громадянам Львова й повіту, що львівське городське староство дало дозвіл на вуличну збірку на „писанку" для „Рідної Школи" у Львові до замкнених пушок при церквах і українських інституціях у сам Великдень 28. квітня ц. р. (розп. з дня 4. квітня 1935. ч. Б. П. 4/44 квест. 1935), а повітове староство розп. з 17. 4. 1935 ч. Б. П. 10л/11/35) дало такий дозвіл на збірку по всіх селах львівського повіту, на збіркові листи уповажнених громадян у всі три дні Великодних свят. Рада звертає заздалегідь увагу на це всіх громадян Львова й околиці та прохає використати ту нагоду в якнайширшому розмірі.

— **Кари за нищення садів і городів.** Часті шкоди в огородах і садах на селі спричиняди, що міністерство внутрішніх справ видало в цій справі обіжник до адміністраційної влади, в якому поручає виступати проти нищителів чужої власности. У випадках нищення дерев або овочевих шкілок виступатимуть проти шкідників на основі уст. 54 і 55 закону про проступки. Уст. 54. § 1 каже: Хто ушкоджує чужий город, сад або цвітник, овочеве дерево, овочевий кущ або придоріжне дерево, підлягає карі арешту до трьох місяців або гривні 3.000 зол. § 2. Крім того визначується заплату у трикратній висоті заподіяної шкоди.

— **Присуд на комуніста.** У Львові відбулася перед судом присяжних розправа проти Соломона Цвека за комуністичну діяльність. Цвека засуджено на 4 року вязниці.

— **Стережіться затроєння вудженини.** Із санітарних кол звертають увагу, що перед Великодніми святами появляються у Львові покутні продавці вудженини, яка походить з підозрілих провінціяльних джерел. Щороку бувають випадки затроєння мясом, яке дістається до Львова без санітарної контролі і без пльомб. Досліди виказали, що в багатьох випадках причиною затроєння є теж вода, вживана до фабрикації вудженини, що походить з рік і ставів. Отеплення впливає теж відомно на транспорт із дальших сторін. Вправді компетентні чинники побільшили контролю над вудженою чужинного походження, але це ще не гарантує безпеки так як це діється з фабрикацією вудженини в самому Львові. В кожному разі українське громадянство повинно тямити, що у Львові є українська фабрика вудженини, ведена Центросоюзом зразково і на основі вимог гігієни.

НА ВЕЛИКДЕНЬ
найкращий дарунок — одинокі на світі українські великодні кружки
„Сирена — Електро“
виконання хору „Сурма“. 1388 1-3

— **Хуліганерія у Львові.** На вул. Ленартовича у Львові побилися якісь дві жінки. Бачив це 28-літн. асистент академії ветеринарії д-р Стан. Романський і пізнавши з однієї з жінок знайому урядничку, став в її обороні. Тоді прискочив до нього якийсь молодий чоловік, як кажуть, монтер, і вдарив Романського кілька разів по голові, в груди і рот, так що його обляла кров. Романський пішов до дому, обмився і пішов до своєї праці. В ночі умер нагло на удар серця. Лікарі ствердили, що смерть стоїть у звязку з побиттям на вулиці і тому поліція глядає за незнаним хуліганом.

— **Львівська хроніка.** На стриху в Ринку ч. 3 вибухла запальничка від артилерійського стрільця й покалічила 13-літн. хлопця. — У склепі з бензиною і нафтою при вул. Набеляка вибухла пожежа і знищила всі бочки з пальним матеріялом. Пожежу спричинив якийсь мужчина, що увійшов до склепу з закуреною папіроскою. — Магістрат рішив зліквідувати міські автобуси, що приносять тільки дефіцит. — Б. адвокат д-р Бергер заскаржив раду адвокатів, домагаючись 600 тисяч зол. відшкодування за те, що счеркнула його з адвокатської листи. — В домівці союзу лікерників при вул. Жовківській арештовано кілька осіб, що радили в справі комуністичної демонстрації в дні 1. травня. — Президія Т-ва прихильників академічної молоді призначила з власних фондів 33.000 зол. на заплату чесного бідних студентів у всіх польських університетах. Для Львова призначено 3.000 зол.

— **Розбудова автобусової комунікації на Покутті.** Зачувати, що сітка автобусової комунікації на Покутті буде цього року значно поширена. Вона обійме теж місцевости Космач, Делятин, Яремче, Снятин, Заліщики й Окопи св. Трійці. Залізнична влада орухомить теж самоходи марки „Штаєр“ і вводить вози більших розмірів. Автобусовий рух має причинитися до оживлення туристичного руху на Покутті.

— **Буря з громами** навістила вчерге цього року рівенський повіт. У Старій Любомірці грім убив 16-літн. Савицького, а в Трикопах згоріло від удару грому одно господарство. Крім того буря наробила багато дрібної шкоди.

— **Краєва хроніка.** Андрій Андріїв з Гірного пов. Стрий вимантив від Марії Петлин 600 зол., обіцюючи з нею оженитись і втік до Стрия. — На дир. банку в Коломиї, Кріса, напав на вулиці якийсь грабіжник і вдаривши його з заду по голові, видер йому течку з грішми. Кріс утратив зовсім память і привезений до шпиталю жене ще не знає, що з ним сталося.

— **Страйк у театрі.** Увесь персонал варшавського популярного театру „Комедія“, якому з причини лихого фінансового стану грозить ліквідація, рішив не покидати будинку так довго, аж міродатні чинники запевнять театрові дальше істнування. Після останньої вистави в суботу залишився увесь персонал, артистичний і технічний, в театральному будинку і не хоче його покинути. Багато з них почало вже голодівку.

— **Моральний розклад большевицької молоді** проявляється щораз більше на університетах. Інформації про їхні ексцеси не сходять зі сторінок совітської преси. „Правда“ містить письмо наукових працівників вищих шкіл у Томську. Вони наводять приміри злочинів університетської молоді. Рознузданні юнаки нападають на прохожих, бють їх, ловлять жінки і насилують. Місцеві суди так привикли до їхньої поведінки, що карають дуже легідно, а університетська влада зовсім не потягає винуватців до відповідальности.

— **Чи фільмова артистка мусить плакати на команду.** Одно з фільмових підприємств у Голівуді заангажувало гарну фільмову артистку Гвін Бері, бльондину і рішило зробити з неї нову фільмову зірку. Зроблено їй велику рекляму і молода артистка була вже певна, що заблисне славою, яка затьмить саму Грету Гарбо. Одначе її мрії скінчились швидко некорисним зворотом. Міс Бері звільнила фірма зі служби, бо вона не вміє плакати. Дістала дуже сентиментальну ролю, з якої не могла якслід вивязатися. Надармо бідкалися коло неї режисер і асистенти. „Маєте плакати і вже!“ сказав рішучо директор. Колиж це енергійне упімнення не помогло, зірвав з нею контракт. Одначе артистка не приняла свого звільнення без протесту. Вона заскаржила фірму за поважну суму, виходячи з того заложення, що артистка не мусить проливати справжні сльози. Кілька гліцеринових кропель повинні вистарчити до фільмової знимки. Тепер увесь Голівуд дожидає нетерпеливо кінця процесу, який має рішити, чи фільмова зірка мусить плакати на команду.

Кружки **„Сирена Електро“**
та інші продає електротехнічний склад
ЕКО, Львів, Сикстуська 29, тел. 203-30. 1—8

— **Буря пересунула дім.** Над бенгальською провінцією в Індіях перейшов буревій, що знищив поверх 1000 домів і повирвав з корінням всі більші дерева. Ремісничу школу в Читагон пересунуло на 50 метрів.

— **184 людей добичею акул.** На західному побережі Австралії буря заскочила на морі збирачів перел. Багато човнів перевернулось і збирачі впали в море. 184 людей, між ними 61 японців утопилось або стало добичею акул.

— **Подяка.** Вповажаному П. Редакторові „Світа Дитини“, Мих. Таранькові за дар 76 книжок вартости 50 зол. для діточої парохіяльної бібліотеки у Вільшанці складаю щиру подяку. — **о. Евген Ломницький, парох.**

— **ЗАПЕРТЯ.** Довголітні досліди у шпиталях виказують, що природна гірка вода **FRANCISZKA-JÓZEFA** знаменито регулює чинність кишок.

— **На святочнім столі** не може бракнути пляцка або пістечка, бабки або торту, чи будиню або закомінки приладжених на підставі старанно спрацьованих і легко зрозумілих рецепт Еткера. Легко вдасться, якщо зужинемо до цього певного порошку до печення Д-ра Еткера „Backin“ Багато випробуваних приписів є в кухарській книжці Д-ра Еткера, яку можна дістати в кожнім кольоніяльнім складі або безпосередньо у заступників.

Із судової салі.

Дівчата перед судом за приналежність до ОУН.

У середу 17. квітня ц. р. перед судом присяглих у Львові станули знову три молоді дівчата, яких прокуратор притягнув до відповідальности за приналежність до ОУН. Трибуналові проводить **радн. Генсьоровський,** обвинувачує **прок. Ольберек.** Підсудних Степанію і Галину Куйбіду боронить адв. **д-р Старосольський,** підс. Калину Танчаківську адв. **д-р М. Глушкевич.**

ПІДСУДНІ.

На лаві підсудних засіли три молоді дівчата: 1) **Степанія Розалія Куйбіда,** гр.-кат., 28-літня кравчиня зі Львова, без майна. 2) **Галина Куйбіда,** гр.-кат., 20-літня кравчиня зі Львова, без майна. 3) **Калина Танчаківська,** гр.-кат., 28-літня абсольвентка семинарії і трикотарка зі Львова, без майна.

АКТ ОБВИНУВАЧЕННЯ.

Прокуратор притягнув усі три підсудні до відповідальности за приналежність до ОУН (злочин державної зради зі статті 97 § 1. к. з.)). Крім того обвинувачення каже, що підсудні **Степанія і Галина Куйбіда** відступили в травні м. р. Калині Танчаківській кімнату при вул. Бічній Мучній, щоб улекшити їй переписування на машині відозв і статтей до бюлетину ОУН. **Підс. Калина Танчаківська** — каже акт обвинувачення — здалила на машині у травні м. р. воскові матриці відозв і статтей до бюлетину ОУН і тому прокуратор притягнув усі три до відповідальности за приналежність до ОУН зі статті 155 § 2. к. з.

ДРУГА РОЗПРАВА.

Підсудні станули нині вдруге перед судом присяглих. Перша розправа відбулася проти них у днях 8. і 9. лютого ц. р. Тоді то після зізнань **св. д-ра М. Панчишина** трибунал перервав розправу тому, щоб лікарі-психіятри могли видати осуд про відповідальність підс. Калини Танчаківської за її вчинки. І дійсно лікарі психіятри ствердили в підс. К. Танчаківській хоробливі обяви заявляючи, що підсудна відповідає за свої вчинки. Тому нині почалась вдруге розправа проти підсудних.

ПІДСУДНІ ЗАПЕРЕЧУЮТЬ СВОЮ ВИНУ.

Всі три підсудні заперечили свою вину і приналежність до ОУН. Після зізнань свідків трибунал відложив розправу до четверга.

З театру.

ТЕАТР РІЖНОРОДНОСТЕЙ: „ТАЄМНИЧЕ КОНТО“, комедія на 3 дії Бернауера та Естерґрейхера.

Бувають такі талановиті адвокати, що одного дня закохуються і забувають за свої рахунки. Колиж вибраною є донька клієнтів, ще й зовсім збанкрутованих, можна уявити собі, як ті рахунки виглядають. Віденъ, це таке ідеальне місто, де адвокати доплачують до клієнтів і до ідеального кохання. Але є там, на щастя, совісні урядовці, останки колишньої австро-габсбурської спадщини і коли один такий урядовець ствердить, що його шеф живе фальшивим контом, він зробить усе, щоб те конто вивести на чисту воду, хочби за ціну ради професійної тайни та почувань чарівної (правда, не власної, а чужої) дівчини.

Пружина цієї комедії стара, але не заіржавіла: гроші переплутані з коханням завсіди хвилюють глядача, коли він не може відгадати, що, коли і чому візьме верх. Головну ролю в цій інтризі грає добрий, старий дух молодого адвоката, його помічник, що все наплутує та розплутує своєю інтеліґенцією та глупотою.

Весела, безпретенсіональна песа, з добрими ситуаціями та артистами. Можна безжурно сміятись і тішитись, що бодай на сцені всі фінансові труднощі та любовні конфлікти кінчаться добре.

м. р.

ДИВОГЛЯДИ.

ПОДАТОК ВІД БОРІД.

Мексиканський уряд має багато уяви і знає всякі способи, як робити революцію, душити й та мирних громадян. Тепер придумує він новий спосіб, як видушити з людей новий податок. До податку на неженатих хоче додати інший: податок від бороди, але теж тільки від неженатих. Борода — кажуть вони — це така річ, що коли хто до неї звикне, то тяжче розстатися з нею, як із свободою царубоцького стану. А тому, що борода нікому не потрібна і хто вперто носить її, видко привязує до неї вагу, нехай за це платить. Покищо це проект, але геніяльний. Імовірно всі мексиканські стрижії поведуть агітацію, щоб він став законом.

СТОНОГА З ОДНОЮ НОГОЮ.

Паризький дослідник Генріят зробив прецікавий експеримент. У лабораторії, при помочі операцій вигодував він таку стоногу, що замість 100 ніг має тільки одну ногу. Учений не має заміру творити такої одноногої породи, а хотів тільки доказати, що в ембріоні стоноги з одною ногою містяться комірки, з яких пізніше повстає багато ніг.

Дописи.

ПЕРЕМИШЛЬ.

Вистава театру ім. Тобілевича. В першій половині квітня місяця дав театр ім. Тобілевича сім вистав у залі Народнього Дому. Перша йшла премієра „Те, що найважніше“ Євреїнова. Це типічна російська песа, повна питань і загадок про те, що це таке життя, смерть, душа, мораль, віра. Песа видцеві лишає в душі те „щось“, яке роєстроїть душу й після в нас пустку. По виставі виходиш не свій. Постановка була добра й давала сценічно деякі новости—як пародія-балаган театральної проби, контакт із публікою та на закінчення треба було так сказати численній публіці, що „те, що найважніше“ — це штука життя, це саме життя, бо багато вийшло з вистави й не знали, що найважніше. — „Книжна чарівниця“ вийшла вдачно й гарно, хоча співи були більше на слабенькі, але все таки вона всім найбільше полобалася. — Пєсу „Бешкет у раю“ Арнольда трошечки поперчено актуальною сатирою грали тільки для старших, а шкода, бо вона суспільно взорова, виховно конструктивна та з маленькими пропусками підхожа для молоді. Не знаємо, хто її проскрібував, але ми радимо дирекції театру зняти пару фраз і пустити молодь на „Бешкет“

фабрика хемічних виробів
О. Левицька і С-ка
У ЛЬВОВІ, вул. КОРДЕЦЬКОГО ч. 51.
Телєфон 60-04. ПКО 303-881
поручає власні вироби найкращої якости
Пасту до взуття „Елєгант" терпентин.
Пасту до взуття „Елєгант" воскову
Пасту до підлоги „Французька маса"
Віск комбінований до підлоги
Вазелїну до шкіри
Синку до білля
помадкову і коронову
Шкварц до чобіт. — Віск шевський. — Смолу шевську. 387

Зрештою молодь і так по-своєму розпитує й розшукує того, чого їй не вільно знати й довідується те, що найдуріше від найвідважніших товаришів, по-кравецькому учасників вистави або від батьків. Вихід такий, що або „Бешкет" зняти з репертуару, або його справедливого дати для всіх, бо допіски на афішах „для дорослих" — це невиховне й заносить середньовіччям. — З останніх чотирьох вистав підкреслити прийдеться тільки виховання національно елементи „Серед бурі" — бо інші речі були нижче пересічних разом із „Залізною Острогою". Артисти дали в себе те, що найкраще. Рубчак, Стадник, Бенцаль, Яковлів, Ленська, Коссакова пригадали нам світлі часи нашої сцени. Ці назви це типи й фірми — вони важать самі за себе говорити! — Не вина — на жаль — говорити за себе наша „інтелігенція", ця інтелігенція, яку приходиться нам писати в лапках. Бо яке ж не брати в лапки нашої громади з середньою й вищою освітою, разом зберу сотень людей, з яких деяк тричотири десятки ходить на вистави? Ніяк інтерес до культури, це мистецька справа, що ця „інтелігенція" виплекає для прикладу молодим? Крапка! — При найближчій нагоді вишлемо дорогі імена наших вермишських „батьків" на вічний спомин гризучим! Це мабуть поможе! Я. ой.

Вистава еміґрантів. Заходами Т-ва Допомоги Еміґрантам з Вел. України у Перемишлі влаштовано дня 14. квітня ц. р. в салі Народнього Дому виставу трьох одноактових пєс, а саме: „Модерний шлюб" — комедія А. Реїнікова; „Захід" — драматичний етюд Я. Мамонтова; „Жінка і злодій" — комедія А. Аверченка. Режисерував Прасільний. Грали майже самі еміґранти. Гра аматорів була назагал добра, місцями таки справді мистецька, напр. сцена Стельмащука в „Заході", або Гутирева в „Жінці". Шкурат ухарактеризований у ролі професора („Захід") нагадував нам Грушевського і виглядом і поведінкою. Перерви були направду за довгі, а це чи не головною. Перерви були направду за довгі, а це чи не тому, щоби протягнути виставу поза 10 годину? Уважаємо нашим обовязком просити навіть режисер'в театральних і аматорських вистав, щоби вони кінчили вистави перед десятою годиною, бо це для гостей зовсїм вигідне. Цієї вимоги придержуються в цілому культурному світі. Щоби вкінці-кінців починати виставу точно в означеній годині не сміємо того вимагати ні від режисерів ні від публики, бо тієї мудрости ми не в силі навчитися! Я. ой.

Шовкові панчохи без сказ (замісць 3 зол.) зол. 1·70
Матові панчохи (замісць 3·80) зол. 2·20
„ARCO" ЛЬВІВ, пл. ГАЛИЦЬКА ч. 3. 410

БРОДИ.

Святочний вечір. Милою несподіванкою для нашого міста був святочний вечір, улаштований заходом загальної ради К.А.У.М. у Бродах. Не зважаючи на дуже погану погоду, силу Муз. Товариства виповнило у великій українське громадянство, а передовсім молодь Бродів і околиці. Немало причинилося до цього солідне підготовлення цієї імпрези, а зокрема участь запрошених гостей з Львова: ред. В. Глібовицький (вступне слово), дра Слави Ганчерюківни (піяністка) та рад. І. Геців (баритон). Вже перший виступ хору під вмілою диригентурою о. проф. Осадців при участи акомпаніменті п. Ярою о. проф. Осадців при участи акомпаніменті п. Ярою о. проф. Осадців при участи акомпаніменті п. Яр

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

СВЯЧЕНЕ

прикрашують знамениті тіста і страви приладжені з виробів

Д-ра ЕТКЕРА

Театри.

Великий Міський Театр.

Четвер, 18. IV. год. 8·15 веч. Релігійний концерт під дир. Фелікса Нововейського.

Театр Різнородностей.

Четвер, 18. IV. Нечинний.

Кіна.

ГРАЖИНА: „Життя св. Терези".
КАСІНО: „Цар царів".
КОПЕРНИК: „Цар царів".
МАРУСЕНЬКА: „Цар царів".

Закордонне радіо.

Четвер, 18. квітня 1935.

Відень (506,8) 12·00, 20·55, 22·10 Концерт, **Прага** (470,2) 17·20 „Велика Субота" оп. Горака в виїмках, 19·00 Концерт військ. оркестри, 20·25 Пісні, **Париж** (1648) 12·15, 20·45 Концерт, **Білгород** (437,3) 13·15 Пісоньки, **Берлін** (356,7) 16·30 20·40 Концерт, 22·30 Бах-Гендель, **Кеніґсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. вечірка, 20·15 Вок. авд., **Кельн** (455,9) 17·00 Концерт, 20·10 Великочетвергова музика, **Ляйпціґ** (382,2) 21·20 Сонати Бетовена, **Будапешт** (550,5) 17·35 Спів, 18·40 Арфа, 21·10 Симф. концерт, **Міляно** (368,6) 17·05 Вок. концерт, 21·00 Орг. музика, **Рим** (420,8) 13·05 Легка музика, 17·05 Солісти, 20·45 Симф. концерт.

Пятниця, 19. квітня 1935.

Відень (506,8) 17·00 „Сім слів Спасителя на хресті" ор. Гайдна, 19·30 Стабат Матер, Двожака, Кошиці (2591) 17·00 Форт. ресіталь Штравса, **Прага** (470,2) 18·15 „Велика Пятниця" муз. авд., **Париж** (1648) 12·15 Музика, 21·45 Симф. концерт, **Білгород** (437,3) 11·00 Концерт, 18·30 Пісоньки в супр. орк., **Любляна** (569,3) 19·00 Пісні. Рига (514·6) 19·30 „Парсіфаль" зп. Вагнера, **Кеніґсвустергавзен** (1571) 15·00 Трансл. з церкви Богоматери в Берліні, Музика, 15·30 Орг. твори Баха, **Кельн** (455,9) 10·45 Камер. музика, 18·05 Пання голяндська муз., **Ляйпціґ** (382,2) 13·00 Концерт, 19·00 „Страсти на осн. св. Матея" ор. Баха, **Будапешт** (550,5) 19·30 Концерт оп. орк., 19·00 Твори Баха, 15·30 Сальон. музика, **Міляно** (368,6) 11·30, 19·00 Легка музика, 13·25 Тріо, 17·05 Церк. музика, 22·00 Комедія, камер. муз., **Рим** (420,8) 13·25 Легка музика.

Читайте „Діло"!

Львівське радіо.

Четвер, 18. квітня 1935.

6·30 Ранішня авдиція, 7·30 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Авд. для дітей: Бузьки летять; Великодні казатала (віршики), 12·30 Хор Сикстинської капличі під дир. Перозія з гр. пл., 13·00 Хвилинка для жінок, 13·05 Полудневий дневник, 13·15 Концерт сальонової музики, 13·45 З ринку праці, 13·50 Експорт, 13·55 Біржа, 14·00 Шуберт: Квартет на тему „Смерть і дівчина" з гр. пл., 15·45 Музика з гр. пл., 16·00 Стабат Матер, Шимановського, орх., 16·30 Гутірка у фр. мові „Ля пенсе фільософік франсе контемпорер; Бергсон е сон моментер", 16·45 Церковні пісні, 17·00 Серце говорить — репортаж із клініки вн. недуг ґрак. університету, 17·15 Театр Уяви: авд. про Парсіфаля „Легенда Б. Пятниці", 17·30 Спорт. порадник, 18·00 Рел. пісні (Лучай бас) у супр. форт., 18·15 Конрад і світ (рел. погляди), 18·30 Листи та програми, 18·40 Сільва рерум, мист. життя, 18·45 „Біль дерева" Вітлна, 19·00 Музика з гр. пл., 19·15 Літ. фейлетон, 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Форт. твори Ст. Навроцького в вик. композитора, 19·50 Акт. фейл., 20·00 Куток красин. т-ва, 20·15 Обговорення конц. програми, 20·20 Трансмісія з варш. фільгармонії „Страсти" на осн. св. Матея, И. С. Баха в вик. варшав. фільг. оркестри та Зінгакадемії з Бреслява й солістів; у перерві: Як працюємо, Вильно — столиця льону, 23·05 Сальон. музика з гр. пл.

Пятниця, 19. квітня 1935.

6·30 Ранішня авд., 7·30 Практичні вказівки, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорол. вістки, 12·05 Концерт трія, 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Позудн. дневник, 13·05 Гайдн: „Сім слів Спасителя", смичковий квартет, 13·50 Експорт, 13·55 Біржа, 15·45 Рел. музика, спів (Гошовська мецосопр.), 16·30 Легенда про пастівку, 16·45 Одиноспівні пісні (хор), 17·00 Дискутуймо на тему праці та людини, 17·15 Орг. ресіталь. 17·40 Авд. для хорих, концерт, 18·10 Театр Уяви: „Святий Боже" Каспровича, 18·30 Реклам. концерт, 18·45 Музика з гр. пл., 19·15 Спогади про стару Гдиню. 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Муз. з гр. пл., 19·50 Актуальний фейлетон, 20·00 Рел. концерт (орх., хор, Садковська сопр. сольо), 21·30 Вечірні дениики, 21·40 Як працюємо, 22·15 Вірші про Вел. Пятницю, 22·30 Концерт хору, 23·05 Одиноспівні науки, 23·20 Пісня: „Всі наші дени справи".

НАЙБІЛЬША УКРАЇНСЬКА КООПЕРАТИВНА

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"

ЛЬВІВ, РИНОК 10.

ВИКОНУЄ В НАЙКОРОТШОМУ ЧАСІ І НАЙДЕШЕВШЕ ТВОРИ, БРОШУРИ, АФІШІ, ЧАСОПИСИ ТА ВСІЛЯКІ ІНШІ ДРУКИ.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·28—5·30 зол.

Нім. марка 1·95—2·02, **фр. франки** 34·80—35·05, **шв. франки** 171·50—172·00, **фунти стерлінги** 25·30—25·80, **австр. шілінги** 98·50—101, **чеські корони** 21·70—22·00, **рум. леви** 32·50—34·00, **ліри** 43·50—44·50.

Золото: Долари 9·00—9·08, Франки фр. 34·40—34·80, Дукати 82·00—82·80, Корони 36·60—36·80, Рублі 46·00—47·57, 1 гр. зол. 5·92·44.

Срібло: Корони австр. 0·32, Рублі 1·40, Фльорени 0·85, 1 гр. ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 44·50—46·25, 5 проц. дол. Б. Г. 51·50—53·50, 4 проц. Зол. Б. Г. 44·00—45·50, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 47·00—48·50, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 52·00—53·50, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

Премійки.

Долярівки 33·00—34·00, Інвестиційна 102·00—105·00, Будівельна 44·00—46·00.

Найближчі біржеві збори у вівторок, 23. квітня.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 17. квітня н. р. кооперативам платив за:

		Львів	Львів
1 кг. масла франко магазин		2·75	зол.
1 л.	молока	0·16	„
1 л.	сметани	0·80	„
1 кг.	хець	2·40	„

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло, молоко і сметану сильна, на яйця зниикова.

Маслосоюз повідомляє, що від 17. квітня н. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, дьоко подвір'я птахомисарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята		за 1 кг.	2·50	зол.
Молоді кури	І. кл.	„	0·95	„
Старі	„	„	0·75	„
Підгодов. індики		„	1·20	„
„ індички		„	1·40	„
Пантарки		„	1·50	„
Молоді голуби за пару			—·—	„

Птицю приймає в скількости вказаного приділу для кожного доставця.

Представників

на Львів і поодинокі повіти, що виконували би одночасно функції акзіятора, кольпортера та інкасента, на знаменитих умовах, прийме велике видавництво. Вимагані першорядні референції та порука за інкасо. Оферти слати до Адміністрації „Діла" для „Репрезентант".

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Ванни, насіди, балії поручає найдешевше Понтіх Заець, Оссолінських 14. 3-10

Фортепіяни короткі як нові в різних цінах оказійно продає, міняє ГАНАК, Пілсудського 21. І. пов. 86/27 2—5

Дешевий, совящий покій і кухня, І. пов. електрика, вода. Богданівка, Оряя 11. 1361 5—7

Нотаріяльний соліситатор шукає заняття. Павло Налуковий, Гримайлів. 2—3

Сол дна панна з середньою освітою шукає посади бюрової в підприємстві торговельнім, або до управи дому. Зголошення до Адм. „Діла" під „Солідна".

Дзюник відозвися. Прошу адресу Иосифа Михаляна, колишнього інтернованого Тухоли: (Стрий, Руська 3). Zofja Małecka, Tuchola. Pomorze. 1383

Харчівня „Марусенька" поручає дешеві сніданки і вечері. Львів, ул. Гродзіцких 6. 1389

Спеціяльна вирібня ПІЖАМ, БОНЖУРОК, ДРЕССІНГІВ, детайлічно по умірковапих цінах. — **Руд-Стар,** Львів, Сербська 17. II. 1391 1—20

Найдешевше джерело закупу **галянтерії** для Панъ і Панів **БРЕНЛЕР, Львів, ЖОВКІВСЬКА 25.** 1370 3—

ОГОЛОШЕННЯ.

Оповіщення судової ухвали.

З огляду на обмеження польським законом прав української мови, на вправне жадання суду уміщусно це оголошення в польській мові.

II. R Hr. B X 1516. **Postanowienie.**

Sąd okręgowy Wydział II. handlowy we Lwowie jako Sąd rejestrowy dnia 3. IV. 1935 w sprawie firmy: „Zemelny Bank hipoteczny" S. A. we Lwowie zarządził do rejestru handlowego wpis następującej treści: Otworzono oddział firmy: „Zemelny Bank hipoteczny" S. A. we Lwowie — w Stanisławowie. Dalszymi członkami zarządu ustanowiono: D-ra Jana Wołańskiego, Teodora Martyńca. Wpis w rejestrze oddziału zarządzono. Wpisano do rejestru dnia 8 kwietnia 1935. 32/18

Звичайний Загальний Збір тов. Народна Лічниця

відбудуться в суботу, 4. мая н. р. у власній домівці т-ва у год. 6 вечором з осьтаким денним порядком:

1. Відкриття Збору.
2. Відчитання протоколу з останнього Заг. Зборт.
3. Звіт Ради т-ва.
4. Звіт Управи.
5. Звіт Контрольної Комісії.
6. Вибір Ради т-ва і Контр. Комісії.
7. Внесення й запити.

Якби в означеному часі не явилася приписана скількість членів, Загальний Збір може відбутися годину пізніше при якійнебудь скількості учасників.

У Львові, 17. квітня 1935 р.

Володимир Денисевич — голова
Д-р Тит Бурачинський — директор

ПЯНІНА першорядні по знижених цінах на догідних умовинах. Купно продажа. Заміна уживаних інструментів

Новацкий, Пілсудського 17.

698 37—55

КОВДРИ

матераци, подушки, коци, білля на постіль

Маріян МЛЄКО

ЛЬВІВ, вул. КОРАЛЬНИЦЬКА ч. 6. телефон 237-72 1234 6—20

Гарні й дешеві книжки

Видавничої Спілки „Діло"

		ціна		почтова пересилка
Др. Е. Олесницький: **Сторінки з мого життя I.**		1·90	зол.	0·30
Василь Софронів: **Лилиева отрута**		1·40	„	0·30
Евген Чикаленко: **Спогади Частина I. II. III.** Окрема частина по зол 1·50		4·50	„	0·50
Ст. Левицький: **З японського дому**		1·50	„	0·30
М. Рудницький: **Між ідеєю і формою**		1·50	„	0·30
Е. Бронте: **Бурваерхи,** переклав М. Рудницький		1·50	„	0·30
Проспер Мерме. **Блакитна кімната та інші оповідання,** переклав Василь Софронів		0·95	„	0·25
Альфонс Доде. **Маціцький,** із французької мови переклав М. Рудницький		1·00	„	0·30
Володимир Островський: **Сміх землі**		0·80	„	0·15
Микола Матів Мельник: **Крізь дим і згар**		0·50	„	0·15
Гордій Брасюк: **Вавилутні**		0·50	„	0·15
Михайло Возняк: **Шевченко і княжна Репніна**		0·80	„	0·15
Михайло Возняк: **Белей і Конинський**		0·50	„	0·15
Др. Ст. Баран: **Новий самоуправний закон**		0·80	„	0·15

Дістати можна у Видавничій Спілці **Діло" Львів, Ринок 10** та у всіх книгарнях.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 103 (14.001). Львів, пятниця 19. квітня 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: в Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-61. Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

ВЕЛИКОДНЕ БАЖАННЯ

у великодному числі „Діла" коштує 2·— зол. до 15 слів та 15 сотиків кожне слово понад 15 слів.

Оголошення приймаємо тільки до 24-го ц. м.

Належність можна теж вислати почтовими марками.

Комітет із держав.

ЖЕНЕВА, 18. 4. ПАТ. На полудневій таємній засіданні Ради Ліги Націй рішила створити комітет згідно з принятою протинімецькою резолюцією. До комітету ввійшли представники із таких держав: Франції, В. Британії, Італії, СССР, Естонії, Польщі, Голяндії, Югославії, Мадярщини, Канади, Чілє, Португалії і Туреччини. Завданням комітету опрацювати санкції згідно з постановами 16 статті пакту Ліги проти держави, яка в майбутньому порушила би міжнародні договори. Комітет зійдеться на нараду, коли згадані держави призначать делегатів. Черговe засідання Ради Ліги визначене на 20. травня н. р.

Опісля Рада розглядувала справу асирійського населення в Іраку і председник замкнув 85. надзвичайну сесію Ради Ліги.

Найбільший удар для Ліги Націй.

БЕРЛІН, 18. 4. ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє: Політичні кола запевняють, що Німеччина займе становище щойно тоді, коли буде відоме, як після оголошених резолюцій появляться додаткові висновки. У Берліні міркують, що Ліга Націй, яка прийняла резолюцію, не маючи моральної і правної основи, завдала собі найбільший удар і зірвала мости, що ведуть до порозуміння з Німеччиною. Тепер від Ліги залежить спроба, щоб відбудувати ці мости.

Німецька преса гостро критикує резолюцію.

БЕРЛІН, ПАТ. Німецька преса ексльовано обурення, що Л. Націй прийняла резолюцію, яка осуджує німецькі озброєння. „Дипльоматіш-Політіше Корреспонденц" гостро критикує промову кома. Литвінова, називаючи її пропагандою комунізму.

У Німеччині ставлять питання, чи поведінка Женеви корисно вплине на дальші переговори.

„Дойче Альгемайне Цайтунг" пише: Обурення в Німеччині загальне. Женева впливалась послушним знаряддям у руках переможних держав. Коли хто хоче завести в Европі новий лад, не повинен починати від нової брехні про вину Німеччини. Цей погляд для нас важливіший від питання, чи женевське рішення образило Німеччину, чи ні. „Нахтаусгабе" пише: Німеччина не може погодитись з резолюцією. Новостворена ситуація при найлагіднішій обставинах всякі переговори.

„Берлінер Тагеблят" пише, що Німеччина не може відграти ролі засудженого злочинця і в цій ролі не хоче починати переговорів.

Словом хоч політичні кола сподівались, що Рада Ліги прийме французько-британську резолюцію, вістка з Женеви викликала велике враження. У Берліні сподівались, що більше делегатів стримається від голосування над резолюцією.

Обовязком Німеччини співпрацювати з іншими державами.

ПРОМОВА ПРЕМ. МЕКДОНАЛЬДА.

ЛЬОНДОН. 18. 4. ПАТ. Рейтер повідомляє: Вчора вечір прем. Мекдональд виголосив промову до радіо, в якій обговорив вислідки наради у Стрезі. Премієр підкреслив той відрадний факт, що В. Британія, Франція та Італія заявили факт, що В. Британія, Франція та Італія заявили про свою солідарність і єдність. Згадуючи про безпеку у східній і середущій Европі пригадав британсько-французьку декларацію з 3. лютого н. р. Додав, що після оголошення цієї заяви, положення покращало, але рішення Німеччини з 16. березня н. р. завдало їй сильний удар. Рішення Німеччини захитало взаїмне довіря европейських держав. Що зробить тепер Німеччина? — запитав премієр. Дуже можливе, що погрішається. Я хотів би — говорив премієр, щоб німецький нарід знав як прикро тим, що бажають йому якнайкраще. Але німецький нарід мусить знати, що його обовязком прилучитись до інших і співпрацювати над приверненням довіря. Якщо дух Стреза вдержиться і його рішення сповняться, стануть правдивою основою до розпорошення хмар на овиді і тоді на захмареним небі може заблисне знову сонце.

Французька преса осуджує промову мін. Бека.

ПАРИЖ, ПАТ. Французька преса осудила промову мін. Бека, яку виголосив на засіданні Ради Ліги. „Пті Парізієн" закидає мін. Бекові, що злегковажив мирові зусилля трьох держав, що надто байдуже поставився до жалоби Франції і виявив перфідію до французького меморіялу. „Ле Журналь" пише, що в Женеві рідко коли почули стільки гострих та іронічних закидів від польського міністра. Міс. Бек не сказав ні словечком про резолюцію трьох великих держав. „Епрессіян" підкреслює, що промова мін. Бека була моральною сатисфакцією для Німеччини. „Журналь де Деба" пише, що слова мін. Бека ще раз виявили визначне становище польського уряду, який заважає, що вперто зберігає приязні відносини з Францією та іншими державами, загроженими політикою Німеччини, в дійсности підтримує цю політику.

Чеський парляжент розвязаний.

Опозиційний фронт словаків, поляків і москвофільських автономістів.

ПРАГА, ПАТ. През. Масарик підписав декрет про розвязання парляменту. Нові вибори відбудуться мабуть 19. травня н. р.

МОРАВСЬКА ОСТРАВА, ПАТ. На засіданні виконного комітету словацької народньої партії у Ружомберку під проводом о. Глінки зайшло включено виборчий договір між згаданою партією і словацькою партією пастора Раксуса з польським міжпартійним комітетом та „Автономним Земледільським Союзом" пок. Куртяка. Партії Раксуса і Куртяка йшли при попередніх виборах з чеськими національними демократами. Чеська преса називає новий виборчий блок словянським опозиційним фронтом у Чехословаччині. Згадані партії здобули при останніх виборах до парляменту 556.000 голосів і 23 мандати.

Субскрипцію

3%-тової преміевої інвестиційної позички

приймає

КООПЕРАТИВНИЙ БАНК „ДНІСТЕР"

У ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

Від незалежництва до опортунізму.

З приводу 50-тих роковин смерти Миколи Костомарова.

Львів, 18. квітня 1935.

Цих століття минає 10. квітня 1935. р. від смерти одного з членів великої наддніпрянської трійки, Миколи Костомарова. Вже сьогодні його літературні писання, вірші й драми, мають лише історичне значіння; хоч інших він вклинув у своїх історичних працях і монографіях, характеризується цілком із ходом часу. Одначе всякаки мати ме Костомарів своє місце в історії національного відродження України, головно як її політичний ідеольог у своєму часі.

Хоч має усі дані до знаменитого професора університету, не втрів місця ні в Києві, дрібно визнай за участь у Кирило-методіївському Братстві, ні в Петербурзі, де коротко тривала поблискуча університетська професура, закінчена в 1862. р. Із перепису виказів Костомарова по петербурському університеті кождий галицький українці вадію, що доказують його у Львові на університетській катедрі. Бо й кореспонденція з Києва приносила в ч. 51. „Слова" з 24. жовтня 1863. р. між іншим таку листівку: „Історик Миколи Костомарів, що по своєму уступленні з катедри петербурського університету виявив охоту перейхати до Львова, якщо дозволили би йому на доцентуру української (в оригіналі „русской") історії на львівському університеті, живе тепер постійно в Петербурзі".

Ширше на цю тему заговорив „Невідомий з поміж гурту", себто Данило Танячкевич (як між іншими розшифрував „Невідомого" Титко Ревакович на примірнику Бібліотеки Наукового Т-ва ім. Шевченка) в „Письмі до громади" в листопаду видатку „Мети" за 1863. р. Автор підносив добру нагоду „постаратись о катедру нашої історії в рідній мові" на львівському університеті, бо „дорогий земляк наш, глибоко вчений і славний на цілу Словянщину історик Миколи Костомарів висилається Москвою в границі". Тому „треба придбати поміж нами на рідній руській землі ще поважне місце для здорового й славного брата".

Щоби хто непокликання не дістався на катедру, Танячкевич промовляв за тим, щоб „дідати ій значному помічникові, що тільки до розсвічення наших історичних поглядів причинився". Автор радив вислати адресу до австрійського міністерства освіти й оповідався, що „не відмовлено би своєї ласки милостивий уряд, коли уважив

З А Я В А.

Почуваючись до вдячности Всч. Отцям Парохам і іншим Вп. Особам у яких находив я щиру гостину підчас люстрацій кооператив Стрийського Повіт. Союзу в 1930 і 31 році — складаю жертву на „Рідну Школу" в Стрию в сумі 10 (десять) долярів.

Канада, Вінніпег, 6. березня 1935 р.

772 „Magnus Avenue парох Катедраль. Собору
о. ПЕТРО МАЄВСЬКИЙ.

нас за рівноуправнених із іншими народами Австрії, от як поляками, чехами, уграми, котрі мають на своїх університетах такі катедри своєї історії, коли уважає науку спільним добром людей". Вож держави покликують на свої університети славних учених звідусіль, бачучи „честь у тім для держави, коли вона більше таких славних наукою людей посідає". Проектовану адресу підпише дуже радо університетська молодь, бажаючи на університеті почути українське слово з рідної історії, якого не чула в тім'язії, і „послухати на тій катедрі такого славного земляка, котрого московське товариство в Петербурзі всюди з найбільшим запалом вітало, де б він не виступив". Що більше, молодь постарається зробити з цієї адреси „всенародній обяв, збираючи для неї по всіх кутках охочі підписи". Автор був певний, що ніхто не відмовиться дати свого підпису, „щоб не дозволити дорогому землякові десь там блукатись по чужій землі, коли й на рідній, руській, є ще, славити Бога, такий куток, де з власної хати не виганяють". Найцікавіші такі дальші слова „Письма"; „А що славний земляк наш прийметься радо такого народнього обовязку, знаю певно; — ще давніше він переказував, що мав би охоту прийти на наш університет. Користаймож, милі браття, із доброї пори!"

Тодішні галицькі українці й не потрапили й ледви чи мали силу скористати з доброї нагоди та здобути катедру української історії на львівському університеті для Миколи Костомарова. Бувби це річ уяви снувати думки на тему, яким шляхом був би пішов національний розвиток Наддніпрянщини, зокрема під науковим і літературним оглядом, якщо Костомарів був би перенісся з Петербурга до Львова на катедру української історії. Те одно можна припускати, що у Львові він не був би докотився до таких меж опортунізму, як це сталось у Росії.

Цей Костомарів висловив у „Книгах битія Українського Народу" тверду віру, що „Україна буде непідлеглою Річчю Посполитою в Союзі Славянськім", цеж не тільки Шевченко назвав Богдана Хмельницького „нерозумним сином" України за переяславську умову з Московщиною, це Костомарів іще перед „Книгами" в розвідці про причини й характер церковної унії назвав Хмельницького за його фатальний для національного розвитку України союз із Московщиною великим на словах, а не на ділі. Українці бо бажали незалежности, таке було народне домагання, але цього домагання не виконав Хмельницький, коли по зборівській битві між зручною політикою задержався по своєму боці хана, а рішучою битвою відкрити собі шлях у середину держави.

Чого давніше більше здогадувались, ніж знали, а саме, що Микола Костомарів був ідеольогічним провідником кирило-методіївців, на що вказала сконфіскована російською цензурою стаття В. Семевського в „Русск-ому Богатстві" за 1911. р. про „Кирилло-Мефодиевское Общество 1846—47 г.", а потвердив у повній основі текст його твору „Книги битія Українського Народу", опублікований вперше у першій книзі „Нашого Минулого" за 1918. р. Одначе революціонер повинен мати сильні нерви, а таких і не могло бути в Костомарова, що одідичив по батькові сильну вдачу по-мистецькому написана монографія Костомарів заломився; та й з чисто особистого погляду ніхто з засуджених кирило-методіївців не втратив стільки, що Костомарів.

Коли десять років пізніше в 1857. р. появилась по мистецькому написана монографія Костомарова про Богдана Хмельницького, він став знову загально признаним політичним ідеольогом українців і таким лишився аж до своєї смерти, в усякому разі до 1882. р., коли своєю статтею про „Задачи украинофильства" в „Вестнику Европы" відмежував себе від тодішніх провідників українського національного руху. Очевидно, був дуже тяжкий труд шукати в монографії Костомарова про Хмельницького того революційного вогню, яким бухають його „Книги", але фактом є, що протягом кількох десятиліть Костомарів, як висловився Драгоманів, „найбільше скидався на українського бога".

Що й пізнішого Костомарова важуть численні нитки з його „Книгами", за те вказав акад. М. Грушевський у статті „Костомаров і Новітня Україна" в сорокові роковини його смерти. Зокрема не від речі буде тут пригадати такі слова Костомарова з його листу до Герцена як редактора „Колокола" з 1860. р. „Пробудження словянських народностей знайшло швидко відгук на Україні й підняло з летаргічного сну народню думку й почування. Зявилося змагання відродити народність, що вмирала під московським кнутом і петербурським багнетом, і утворити самостійну літературу. Ту ідею панславізму прийняли на Україні зовсім інакше як у Москві. На Україні прибралася ця ідея зараз в ясну форму федеративного союзу словян, де кожна народність захоронювала свої окремішности при загальній особистій і громадській свободі. Разом із тим витворилося переконання, що цим і єдино цим шляхом Україна може підвятися з упадку та зберегти свій власний, стільки разів несправедливо й безжалісно потоптаний вигляд".

Політичні гасла Костомарова, висловлені в його статтях і історичних працях, наскрізь народницькі, які можна схарактеризувати коротко „з народом проти держави". Костомарів малював залюбки глибокий і неперехідний контраст поміж змаганнями українського громадянства з автократичним, бюрократичним і дворянсько-кріпацьким ладом московського царства й російської держави. Українську народність, що живе на старому осідку давніми словянськими принципами, протиставив Костомарів москалям, вмівшим іншими етнічними впливами й відмінним розвитком їх історій. Спільна ненависть до самодержавя і бюрократизму, аристократії і соціальних привілеїв, централізму й державного насильства промощувала для Костомарова та його писань велику популярність і серед української і серед московської суспільности.

Одначе в практичному здійснюванні своїх народовецьких гасел ціпков Костомарів на хоробрий грунт опортунізму. Як сам висловився, він старався „помирити з українством уряд". І тут він не помітив, як далеко він розійшовся з основними провідними думками своїх писань, а може й за сильно охопило його бажання добитись прихильнішого трактування українства з боку російського уряду. Тим часом примиренництво Костомарова не здобуло йому довіря уряду, за те посіяло недовіря до нього серед українського громадянства; нарешті він викликав сильне невдоволення серед нього своєю різкою і нетактовною критикою своїх-же однодумців-українців саме в імя свого опортуністичного курсу. Одно треба признати, що Костомарів був далекий від яких-небудь особистих вигід за свій опортунізм.

На шляху свого опортунізму скотився Костомарів із висоти незалежницького становища до погляду про українську літературу тільки „для домашнього вжитку" й до статтей, які радо передруковували галицькі москвофіли для проти української пропаганди. Тому, говорячи про Костомарова, треба все відзначувати, про котрого мова, про колишнього братчика, про пильного співробітника „Основи", чи про пізнішого. Як найвірнішим приятель Шевченка за його життя й по смерти, Костомарів і лишиться для українства назавжди дорогим через ті нитки й думки, що були ідентичні, а бодай найближчі до думок Шевченка.

Мих. Возняк.

Праця для молоді у Львові.

Загальні Збори львівської філії Краєвого Товариства дітей і опіки над молодю.

Після Заг. Зборів „Української Захоронки" — Заг. Збори львівської філії Краєвого Т-ва охорони дітей і опіки над молодю, другої установи, що працює над українською дітворою у Львові, зробили і собі підсумки своєї праці за мин. рік. Ця праця також непомітна як і „Української Захоронки" і також велика в підсумках, як це зараз побачимо з цифер.

Заг. Збори львівської філії Т-ва охорони дітей і опіки над молодю відбулися в салі Української Бесіди в год. 5.45 поп. Відкрив їх голова Т-ва, д-р Павло Цимбалістий, що ствердив мале зацікавлення не тільки громадянства, але й членів працею Т-ва (на салі всього 32 особи!) та відмітив два чергові його успіхи: правничу секцію для нешлюбних жінок і дітей і відчинення бібліотеки.

З черги після відчитання протоколу Заг. Зборів з мин. року, почалися звіти, що дали картину праці Т-ва.

Секретарський звіт (п-і Бекесевичева) мав такі цифри: Філія мала 210 членів і їх вкладки — одинокий дохід, якого на потреби Т-ва абсолютно замало. Тому Т-во влаштовувало для придбання фондів ріжні імпрези: збірку в церкві, Тиждень Дитини, Свято Весни, Святоандріївський Вечір, Вечір Казок (2), вечерниці, фестин та буфети ріжним українським установам з нагоди свят і балів (4). Крім цього Т-во дістало більші жертви від Митрополита Шептицького, Консисторії, Нар. Торговлі й Центросоюзу. За ці фонди вдержувало Т-во Порадню для матерей і немовлят із дентистичною амбуляторією влаштувало ялинку для найбідніших дітей, на якій обдаровано 100 найменших, вело курс плекання немовлят, видавало на доживлювання найбідніших дітей молоко та дало кільканадцять допомог найбіднішим учням грішми, книжками й одіжю. З 39 подань про допомогу 34 залагоджено прихильно. Скомплєтовано теж і доповнено бібліотеку Т-ва та відчинено правничу порадню для нешлюбних жінок і дітей. Зате видавнича секція Т-ва в мин. році не видала нічого.

Касієрський звіт (д-р Т. Воєвідка) повідомив Заг. Збори про такі цифри: Т-во мало в мин. році 6.369.35 зол. прибутків і 5.891.86 зол. розходів. В цьому числі є сальдо з мин. року 179.03 зол. та членських вкладок всього 1.411 зол. Т-во має окремо на щадничій книжечці 1283.84 зол. Дент. амбуляторія дала 238.60 зол. прибутку. На запомоги видало Т-во 673.73 зол. Стан каси на цей рік 163.28 зол.

Третім звітом Заг. Зборів був звіт голови Поради Матерей (п-і Раковська). Зміст його такий: Праця амбуляторії концентрувалася в 4 відділах: амбуляторія для дітей і немовлят, насвітлювання кремінною лямпою, дентистична амбуляторія і доживлювання дітей молоком. Лікарський провід Поради був у руках д-р Тини-Надрагової, що справді посвячувала всі свої сили цьому ділу та вела амбуляторію для дітей і немовлят. Амбуляторія урядувала щоденно і мала в евіденції 268 дітей до 3 літ. В мин. тільки році вписано до амбуляторії 145 нових дітей. Лікарка повчала теж матерей, як обходитися з немовлятами. Батьки цих дітей, з яких 30 проц. неправого ложа, це у 30 проц. заробники, 30 проц. слуги, 26 проц. ремісників, 6 проц. купців, 8 проц. — інші. З насвітлення кремінною лямпою, яку уруховлено щойно в ост. місяцях, скористало 21 дітей. З дентистичної амбуляторії, яку вела д-р Ірина Антонович, скористало 185 дітей і 225 старших, всіх ординацій 1510. Даром лічено 20 дітей. Цей відділ, хоч брав мінімальні оплати, був самовистарчальний і ще приніс невеличкий дохід. Молоком, якого видавано за гроші Міського К-ту Передшкільної Опіки 5.200 літрів, доживлювано 19 дітей. Крім цього в Порадні защеплено проти віспи 115 дітей. Порадня влаштувала курс плекання немовлят, на якому 45 курсанток прослухало 12 фахових викладів. Зважаючи, що під опікою Поради було з дітей 30 проц. неправого ложа, основано для них Правничу Порадню, яку вели п. Гладишовський і Тимкевич. Головно заходами Поради, до якої багато праці вложили деякі пані-члени, відбулося теж Свято Матері і Ялинка для найбідніших.

У дискусії над цими трьома звітами забирали голос, вказуючи напрямні діяльности Т-ва на черговий рік, К. Малицька, д-р Т. Бурачинський, проф. Павлюх, радн. Іванович, дир. Горалевич і м-р Пеленський, після чого, на внесок Контр. Комісії Збори ухвалили абсолюторію Виділові Т-ва.

На проект Комісії-Матки вибрали Заг. Збори такий новий Виділ Т-ва: д-р Павло Цимбалістий — голова (оплесками), Бекесевичева, Перфецька, д-р Коржинський, д-р Воєвідка, Радловська, о. Годунько — виділові. Федусевичева, Кавульова, радн. Іванович — заступники, д-р Ревюк, проф. Березовський і проф. Павлюх — члени Контр. Комісії. Збори намітили теж голів для поодиноких секцій.

*

Як зі звітів на цих Заг. Зборах видно, Львівська Філія Т-ва охорони дітей і опіки над молодю виконує у житті українського Львова величезну ролю. Того, що вона робить для дітей найбідніших шарів українського громадянства у Львові, не робить ніодна наша установа. Ясно, що мало тієї праці, але вона спинена браком відповідних фондів. Якби масове членство і зацікавлення громадянства — Філія ще працю поширилаб, а Виділ Т-ва, що й так зробив багато, дякуючи одиницям, які працювали з посвятою, напевно міг би на чергових Заг. Зборах показати ще кращі успіхи у своїй праці. **(а)**

РІДНА ШКОЛА БУДУЄ ОСНОВИ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ МАЙБУТНОСТИ!

Відповідна людина на відповідне місце.

(Стаття відзначена III-ою нагородою на конкурсі „Діла" на тему: „Засоби й можливости розбудження і плекання людської енергії.")

Находимося в тісних обставинах життя, безробіття росте, нужда зневолює людей зрікатися навіть найконечніших потреб життя, — недоля тисне. А що кожний натиск родить протитиск-реакцію, тож не дивно, що появляються проекти, як ратуватися.. Історія нас учить, що терпіння і невдача не все були прокляттям, а навпаки ставали джерелом діяльности руху. „Potrzeba jest matką wynalazków"...

1. ЛЮДСЬКА ДОЛЯ.

Одним із проявів спротиву проти недолі є різні проекти розбудови варстатів праці. Але ті проекти в нічому не поправлять нашого положення. Вони довго довго будуть лежати замагазиновані в книжках, не в силі облегчити людям тягару нужди. Досвід показує що і капітали не вистачають: большевія розбудувала капіталами безліч машин, які часто стоять нечинні і ржавіють. Найбистріший розум з його найкращими проектами мало поможе, якщо не звернемо всієї уваги на апарат сильніший від розуму і грошей, апарат, що є мотором всього людського поступу, на людську волю. Але людської волі не можна осягнути за гроші, людина не дістає її від природи задурно. Її треба розбудувати, чи пак виховати. Але тому, що сильнішу волю може мати й людина етично безвартна, то питання людської волі нерозривно звязане з питанням внутрішньої культури людини — її характеру. Тільки людина з внутрішньою культурою може спрямовувати акти волі на далекі цілі — ідеї. Примітивна людина стає культурною (благородною), коли спершу виховними інституціями, опісля самовиховним зусиллям зуміє відчинити вікно у світ ідеалів і збудити віру в можливість їх здійснення.

Внутрішної культури не розбудуємо в людині, якщо всі наші виховні зусилля спрямуємо виключно на розвій інтелекту. Досвід показує, що не розум, а саме почування є мотивом чину. І чим дбайливіше їх плекають, тим вартісніше є діло, до якого вони людину спонукують. Інтелект це сила статична, не світло, що вказує путь, по котрій ідуть наші почування до цілі. Чим це світло яскравіше, тим дальші і вищі ідеали воно нам вказує, але тільки наші почування можуть підбадьорити нас. Розбудувати внутрішню культуру людини — значить урегулювати „дику річку" людських інстинктів, імпульсів і почувань щоб не розливалось із берегів по полі, але прямувала одним річищем до одної цілі — ідеї.

Розбудова варстатів праці тісно вяжеться з розбудовою внутрішньої культури людини. Людину треба виховувати. Виховна праця дуже тяжка, зате рентовна, бо вже малий відсоток сильних характерів в народі (скажім 1 прц.) виявляє таку силу, що може потягнути за собою решту відсотків. Розбудуймо в людині внутрішню культуру і спрямуймо всіма виховними засобами всі її почування на наші господарські ідеали (кооперативи і інші варстати праці), а тоді навіть одиниці з академічною освітою найдуть у собі енергію й охоту сидіти за кооперативною лядою, хочби навіть у малій убогій сільській закутині.

2. УСУСПІЛЬНЕННЯ ЛЮДИНИ — ПЕРЕДУМОВА СКУПЧЕННЯ НАРОДНЬОЇ ЕНЕРГІЇ.

XX. століття є віком великих відкрить на полі педагогіки. Відкрито, що інстинкти і почування не тільки руководять тваринами, але й людьми, що всякі виховні почини повинні виходити від їх сублімації (облагороднення). Відкрито, що в людині глибоко вкоріненний інстинкт стадовий, громадний, якому завдячуємо такі твори, як суспільність, нарід, держава. Тому нова школа підтримує і сублімує його прояви. Усуспільнена людина, це людина, що прийшла до свідомости, що сама собі нічого не завдячує, що є твором, на який зложилися підсвідомі риси її батьків, предків, твором, на якому витиснуло нестерте пятно суспільне і фізичне середовище, з його звичаями, обичаями, віруваннями і т. д.

Людина не може обійтися без людей як риба без води; відмежувати людину від людей, значить завдати їй болючу кару і увязнити її. Людське середовище є для людини дзеркалом, в якому пізнає саму себе, свої індивідуальні здібности і свою вартість. Людина, яка усвідомила собі чинники, що її вяжуть з суспільністю (народом) легко пойме змагання народу за свої власні і легко бере на себе жертви для загалу.

Нова школа робить зусилля, щоб шкільна праця була збірним вислідом всієї шкільної суспільности: вистави ручних робіт учнів, концерти, аматорські вистави, організовані прогульки, кооператива, ощадність, шкільні громади і т. д. це найрентовніший спосіб сполучування і координування народніх сил. Чим суспільність громади, тим вищий підем енергії і економічніше її зужитковання. Збудити людську енергію значить збудити в неї охоту до праці. Але щоб та охота не була соломяним вогнем, щоб не треба розбуджувати її невпинно зверху, то треба винайти в людині „perpetuum mobile" що ціле життя піддержує в ній охоту до праці. Це „perpetuum mobile" називають англьосаси „the riht man on the rigt place", — „відповідна людина на відповідному становищі". Воно зветься теж покликанням або замилуванням, яке родиться в душі кожного, коли він найдеться на відповідному становищі, у відповідному варстаті праці.

Світова війна виказала, які багаті наслідки такої сили, коли до відповідного роду зброї дадуть відподного воїна і скільки тим способом зощаджують на людській енергії і на людському матеріялі.

Вартість людини не можемо міряти одною міркою. Проти давньої школи повстала сильна опозиція тому, що вона трактувала дітей масово: для всіх однакові вправи, однакові питання, однакові вимоги. Дітей виховували як рекрутів. Анкета, переведена підчас війни між рекрутами, що дала їм вселюдна школа, виказала, що не засвоїли вони собі навіть найелементарніших відомостей. Для відповідної структури духа — відповідний варстат праці, відповідна галузь промислової продукції і т. д. І коли настане така ситуація, що людина з відповідною духовою структорою зустрінеться з відповідною структурою фаху, то настане між ними рід „духової хемічної сполуки". Передумовою постійного ділання людської енергії є саме довести до такої духової злуки. Добре ведена школа і відповідно вивінувана психотехнічна поради можуть неодну людину спрямувати на властивий шлях життя, виказавши властивий рід її енергії.

3. ІНІЦІЯТИВА ТА ЇЇ ПЛЕКАННЯ.

Зпомі ріжних уздібнень, які криє в собі наша багата народня скарбниця, передовсім ловимні ми звернути увагу на уздібнення моторичної вартости, на людей ініціятиви і підприємчивих. Такі люди всяке знання уміють якстій переводити в діло. Кожний етичний учинок має великий сутестивний вплив на окруження, такий вплив, якого не мають ані слово, ані письмо. Він родить охоту наслідування. Люди з ініціятивою є найбільше творчі в суспільному житті і мають завжди наслідувачів. Не принципи становлять силу партій, але той, хто стоїть на її чолі і що ці принципи вводить у життя. Коли говоримо про переможне військо, то завжди питаємо, хто його полководець. Те саме треба сказати про всі наші варстати праці і всі наші установи. Такі люди, як каталізатори серед металів уміють спонукати до діла самою своєю присутністю. Цю тайну знав добре Наполеон.

Досвід виказує, що ініціятива і підприємчивість не є тільки вродженими рисами, але їх можна в людині виховати. Стара передвоєнна школа вважала, що кожна думка, яка „впаде учням в голову, має тенденцію проявлятися чином. Тому вчителі викладали, а учні слухали... І то тяжко мстилося і ще мститься на людях. Нераз з тяжким трудом прибрані відомости або попадали в забуття, або сиділи спокійно замагазиновані в людських головах, не маючи найменшої охоти проявитись назверх. І коли прийшла така ситуація, де тільки діло рішало про її розвязку, то найнездарнішим показався „інтелігент". Нова школа вже не тільки імпортує в голову відомости, вона каже їм зараз проявлятися ділом, що більше вона ставить учневі проблему відповідну до його сил і каже йому самому її розвязувати. Учитель уже задихується викладами, але створює таку ситуацію в науці, що ученик сам звертається до вчителя за інформаціями. Англьосаський світ зумів цією дорогою докопатись до незглибимих покладів людської енергії. Тому гасло „наша школа — наша будучність" треба змінити на „новий дух у школі — наша будучність".

4. ЗДОРОВЛЯ

Справа людської енергії тісно вяжеться зі здоровлям людського організму. Людський організм є підложам, на якому розгриваються психічні явища. Коли хочемо піднести енергію виявів нашого психічного життя, мусимо держати в якнайкращому стані наше тіло, бо воно є знаряддям, якого душа вживає до своїх проявів, до здійснення наших бажань і ідеалів. При тому мусимо все дві речі мати на увазі, а саме те, що здоровля організму є тільки засобом, а не ціллю самою в собі, як це буває в атлетів, і те, що здоровля ніколи не осягнемо розпещуючи себе, пасивно виминаючи хороби і забезпечувати тіло лікарствами. Організм треба привчати, щоб боровся з хоробами і небезпеками активно: це значить треба гартуватися. Гарт тіла доводить завжди до гарту духа, якщо сповнимо обидві згадані передумови, інакше в здоровому тілі не виховаємо здорової душі. Про це добре тямили греки. В теперішньому лихолітті не проявляємо достаточного гарту духа; господарська скрута є для нас страшна не тим, що вона тисне, але тим, що вона викликує в нас зимний спротив, сіє зневіру, наслідком чого піддаємося. Терпіння і невдачі, що були у ріжних народів джерелом діла і поступу, у нас можуть стати прокляттям. Людська енергія, це найцінніший природний скарб кожного народу. Та її не можна взпрягти до праці як запрягаємо силу бистрих потоків, чи вітру. Її треба розбудовувати — виховувати.

Д-р Петро Біланюк.
(Львів)

Буджет міста Львова нереальний.

ГОЛОС КРИТИКИ В БУДЖЕТОВІЙ ДИСКУСІЇ.

З промов, які виголошено на буджетовому засіданні міської ради у Львові, заслугує на увагу промова радного інж. Бернацького, що піддав гострій критиці преліміновані доходи громади, називаючи їх нереальними. Буджет передбачує в доходах 17 міліонів зол. 40 прц. тієї суми це доходи з додатків до державних податків, 20 проц. це доходи із самостійних податків громади та оплат, 5 проц. доходи з маєтку громади, 21 проц. дають доходи з міських підприємств, а 14 проц. доходи із зворотів. Власники реальностей з льокаторами платять 5 міл. 400.000 зол. або 32 проц. Всі податки з року на рік спадають. Сам податок від видовищ, що давав колись поверх міліона, преліміновний тепер на 420.000 зол.

Промовець переходить доходи з міських підприємств, що мають принести: громадські добра 37.000 зол., різня 40.000, водотяги 140.000 зол., газівня 373.000, електрівня 2,930.000 зол. Апровізація, чищення міста, трамваї і похоронне заведення не дають ніяких доходів. Отже всі доходові позиції з 9 міських підприємств мають дати 3,522.000 зол. Промовець аналізує ті суми і стверджує, що газівня перестала бути виробництвом, тільки є транспортовим конем газоліни і то досить більним. Газівня не в силі амортизувати свого довгу 4 міл. зол. Має лихі дороги до розведення занадто дорогого газу, так що доходовість цього підприємства стоїть під знаком питання. Щодо водотягів, слід числитись з будовою другого водотягу коштом 12 міліонів зол., отже підприємство повинно збирати вже резерви, а цього не робиться. Одинокий реальний дохід, на якому спирається буджет Львова, це дохід з електріяні. Всі інші доходи фіктійні, висять в повітрі.

Аналізуючи буджетові видатки м. Львова промовець стверджує, що адміністрація пожирає річно 4 міл. 383 тисяч, а разом з опікунчими радами, театрами, музеями, фондаціями ця сума доходить до 6 міл. 800 тисяч річно, довги (неповні) 2.700 тисяч, освітлення 1.100 тисяч, чищення міста 1.100 тисяч, консервація доріг 600 тисяч, отже разом 12 міл. 300 тисяч. Отже що дишеться на такі потреби міста як: канали, нові дороги, цвинтарі, консервація будинків, шкільництво, публичне здоровля, публичні роботи і т. п.? Безплановість міської господарки веде до щораз більшого хаосу й господарського упадку міста. Тому промовець домагається, щоби вибрати спеціяльну комісію, яка вкладила би плян оздоровлення міської господарки.

—o—

Клясовий поділ населення СССР.

Бюлетин торговельної палати СССР оголосив таку статистику поділу населення на „кляси" в СССР. Статистика стверджує, що до 1928. р. у СССР було 17.3 прц. т. зв. пролетаріяту, який зріс до 1934. р. на 28.1 прц. Одночасно бюлетин підкреслює, що туди зачислено теж урядовців і державних службовників. До „кляси пролетаріяту" зачисляють теж селян одноосібників, себто тих, що не хочуть приступити до колективів, далі ремісників і халупників і їх вважають підпорою держави. Ця друга група „кляси пролетаріяту" зросла з 2.9 прц. від 1928. р. на 45.9 прц. у 1934. р.

Не зважаючи на натиск „пролетаріятських" чинників у 1934. р. було ще 22.5 прц. самостійних селян, ремісників і халупників; в 1928. р. ця самостійна група творила 72.9 прц. І до 1934. р. змершилась на дві третини.

„Буржуазна класа", до якої зачислюють большевики більших землевласників, богатших селян, власників домів, рентієрів і купців, змершилась з 4.5 прц. у 1928. р. до 0.10 прц. у 1934. р. В 1913. р. ця клясa населення творила 1.5.9 цілого населення царської Росії.

Так виглядає „клясовий" поділ населення СССР на основі офіційної большевицької статистики. В дійсности в СССР є дві кляси: невеличка числом пануюча комуністична партія, яка має всі права і привілеї та величезна більшість населення, без яких прав, яке голодує, недоїдає і стогне у страшній неволі.

Російські школи у Польщі.

У Польщі є пять русских гімназій у Бересті, Варшаві, Вильні, Луцьку і Рівнім. Дві гімназії у Бересті і Луцьку не мають права приладности, інші три користуються неповними правами. В усіх гімназіях є 604 учеників, з яких батьки 293 учеників це інтелігенти, 97 — торговці і ремісники, 86 — службовики і робітники, 74 — священики, 27 — землевласники, 27 — селяни. Оплату за науку доходить від 20 до 70 зол. Майже всі гімназії замикають свій буджет недобором.

Народніх російських шкіл у Польщі є сім: у Барановичах, Бересті, Варшаві, Вильні, Ковелі, Луцьку і Рівному. Пять з них це приватні школи, дві державні. Усіх учеників ходить до цих сімох шкіл — 1091.

Франція кидається в обійми большевиків.

ЖЕНЕВА, ПАТ. Авас повідомляє з Женеви: По тригодинній нараді мін. Лявaль і ком. Літвінов заявили, що устійнили напрямні французько-большевицького договору, якого текст предложать своїм урядам до затвердження. У пятницю на засіданні ради міністрів мін. Лявaль складе подрібний звіт з переговорів з ком. Літвіновим і предложить текст договору, щоб його затвердити.

Відкрили Невідому Євангелію.

Директор відділу стародавніх рукописів Британського Музею д-р Ідріс Белл відкрив грецькі уривки Невідомої Євангелії. Дістав він в Єгипту пергаменти, куплені в якогось антиквара, написані дуже виразно, людиною літературною. Рукопис походить імовірно з половини II-го віку і має тексти, що не належать до ніодної із відомих нам канонічних Євангелій. Спеціялісти Британського Музею твердять, що ці фрагменти старші приблизно на 100 літ від усіх великих рукописів Євангелій (ватиканського та синайського кодексу і недавно відкритого папірусу, що в каталогах Брит. Музею називається „Папірусом Честер-Бітті").

Величезне значіння цього останнього рукопису ясне. Якби вдалось найти ще інші фрагменти такої Євангелії, то ми мали би нові, неоцінені дані про земне життя Христа і хто зна, чи вони не змінили би неодин дотеперішній погляд.

Невідома Євангелія відходить від традиції Марка, Матея і Луки і зближена до Євангелії св. Іоанна. Редактори цього фрагменту висловлюють здогад, що невідомий її автор працював над тим самим матеріялом, що його мав автор IV-ої Євангелії. Грецький митрополит Германос, приписує авторство цієї євангелії апостолові Юді, братові апостола Якова. Воно написане імовірно в Азії на підставі устної традиції, що переважала в кінці першого і на початку II-го віку.

Є в цій Євангелії один епізод, хоч і неповний, про який досі не згадує ніодин з трьох відомих нам Євангелій. Річ іде тут імовірно про диспуту між Христом і його противниками на березі Йордану:

„І коли вони замовкли, збентежені від його запиту, Ісус зупинився на березі ріки Йордан і простягнувши праву руку Свою, посипав на воду.. Після цього взяв у жменю воду, що була... і перед ними і вона принесла плід".

Д-р Белл здогадується, що тут описане досі невідоме чудо Христа: коли його вороги замовкли, не знаючи, що Йому відповісти, Ісус узяв жменю пшеничних зерен і посипав їх на воду, схопив їх разом із водою, викинув на землю і зерна на очах глядачів виросли, видаючи овоч.

Крім наведеного тут фрагменту є там іще глави про вилікування прокаженого, епізод з динарієм (оповіданий теж в Єв. Марка, глава 12 і спір Ісуса з законниками (Св. Іоанна гл. 5.).

Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жаліймо датків на скріплення освітних змагань.

Клюб Українських Еміґрантів.

НОВА УКРАЇНСЬКА УСТАНОВА У ЛЬВОВІ

Нас інформують, що дня 17. квітня ц. р. в помешканні Допомогового Т-ва для Еміґрантів з В. України при вул. Руській відбулися перші Загальні Збори Т-ва „Клюб Українських Еміґрантів", на яких вибрано управу цього нового т-ва. Головою Клюбу вибрали учасники одноголосно полк. О. Доценка, членами управи: А. Петренка, А. Жука, д-ра М. Матюшенка, інж. М. Боровського, М. Тарановича, М. Гікавого, а заступниками виділових: інж. Петра Данченка і Д. Котка. До Контрольної Комісії ввійшли: проф. В. Сімович, мец. М. Корчинський і дир. В. Дорошенко. На Зборах вибрано також і суд чести.

Клюб має за завдання підтримувати товариське життя серед української еміґрації та дбати про культурний рух серед неї. При Клюбі має бути зорганізована харчівня з добірними наддніпрянськими стравами. Управа Клюбу буде теж улаштовувати відчити, концерти та товариські забави й вечірки.

До праці в Клюбі будуть притягнені поза фаховими силами в першу чергу політичні емігранти. Гроші на організацію та урухомлення Клюбу вдалося добути в формі довгоречинцевої позички на імя полк. О. Доценка в Нансенівському Комітеті при Лізі Націй. Заходи для отримання позички сильно підтримали Генеральна Еміґраційна Рада в Парижі й Головна Управа У. Ц. К-ту в Варшаві. Фактичним переведенням позички в життя занявся представник Гол. Ем. Ради п. М. Лівицький.

Далі зачуваємо, що Управа вже робить підготовчі заходи для урухомлення Клюбу та харчівні при ньому. Про речинець відкриття в своєму часі буде оголошено в пресі.

Публікуючи ці інформації та витаючи це позитивне досягнення української еміґрації на львівському ґрунті, бажаємо нашим землякам якнайкращих успіхів як в організації так ще більше в праці нового Т-ва

ВСІ ДІТИ на селі і в місті читають:

„Світ Дитини" і „Діточу Бібліотеку"

Цілорічні передплати по 5 зол. висилати на адресу: Львів, вул. Зіморовича 3.

ЛЬКО БОРЩАК. 2)

Французький часопис про українські справи в рр. 1631-1647.

(Докінчення.)

„Другого дня, першого цього місяця, козаки захотіли мати свій реванж і наблизились аж до міста Фюме (сьогодні в департ. Арден. І. Б.), але їх негайно відштовхнули. Про цю баталію граф де Суассон надіслав реляцію королеві. Це ті козаки, яких князь Казимір, брат польського короля*), минулого року перевів через цілу Німеччину, яку козаки страшенно спустошили, про що газети (мабуть німецькі. І. Б.) так багато писали. Після того, як князя Казиміра його брат відкликав, козаки місяців вісім тому дістались до Люксембургу, де підняли бунт, бо їм не давали платні. Тоді кардинал-інфант**), щоби заспокоїти козаків, розмістив їх у Брабанті. Але брабантські міста не маючи більше змоги перенести успіх козаків, зложилися, щоби сплатити їм 600.000 франків, які козаки дістали з обіцянкою вийти із Брабанта. Та замість цього вони наробили ще більше лиха. Тоді мешканці не маючи більше змоги терпіти, самі розпочали боротьбу з козаками. Нарешті останні вийшли із Брабанта десь у середині місяця травня, щоби вернутись до Люксембурга, де їх зустріло нещастя, яке ми подали вище" (стр. 333-336).

*) Майбутній король Ян-Казимір.

**) Намісник еспанського короля, якому тоді належала Бельгія й Люксембург.

14. червня 1636 „Газет де Франс" сповіщала, що „12. цього місяця п. де Шалюссе приїхав з армії де Суассона до Парижа. Він привіз королеві булаву козацького генерала „Тараського". Вона зроблена з тонкого срібла, важить сімвісім фунтів. Козацький генерал згубив її підчас баталії під Івоа, два тижні тому. Доведені до одчаю втратою свого обозу козаки в числі 4.000 кинулися на село Монфокон, яке спалили і на два інші французькі села, де захопили в полон жінок і дітей" (стр. 355—356).

Про повстання Павлюка й Остряниці ось що читаємо в „Газет де Франс": З Данціґу, 13. лютого 1638 р.: „Гетьман Конецпольський (Comet-polsky!) саме недавно розбив 7.000 козаків, які напали на Туреччину не вважаючи на угоди останньої з Польщею. Гетьман втратив 300 шляхтичів і велику кількість жовнірів" (ст(р. 137).

7. серпня газета видрукувала допис із Варшави, з 3. липня 1638 р.: „Цими днями запорожці зібравшись у числі 40.000, напали на кордони королівства, де спалили силу міст і спустошили велику територію. Але комендант польських військ, вирушивши з найбільшою частиною наших (виходить, що автором допису був поляк. І. Б.) сил, знищив до тла козаків: убив більше як 12.000 і полонив 13 їх головних полководців, яких післав до поль. короля. Він також захопив цілий козацький обоз, а решту козаків пігнав аж на Україну" (стр. 401).

Нарешті ось вістка про страшну кару, що спіткала Остряницю й його співробітників.

З Данціґу, 16. липня 1638 р.: „У Варшаві відрубали голову гетьманові козаків і його старшинам. Козаки вибрали своїм вождом сина святого гетьмана, якого смерть хочуть помстити" (стр. 448).

Місяць пізніше, 17. серпня 1638, нова вістка з Данціґу, що „завірюха продовжується на Поділлю, де козаки чудово зорганізувалися" (ст. 529) й нарешті, 14. вересня 1638 р. нове повстання: „Козаки повстали проти польського короля й годяться на замирення тільки на трьох умовинах: 1) Щоби їм залишити свободу релігії, яка в них протестантська (sic!) з усіми правами й привілеями, що їх скасував варшавський сойм; 2) щоби польське військо приходило на Україну лише на випадок найбільшої небезпеки, вони самі захищатимуть свої кордони проти татар; 3) щоби скасувати реєстр 6.000 козаків" (стр. 621).

Але з початком 1639 р., 22. січня, „Газет де Франс" заспокоювала своїх читачів, що „сила козаків така слаба, що з цього боку нема чого боятися" (стр. 33).

Далі знаходимо згадку про Україну аж під кінець 1641 року, а саме, 13. вересня, з Данціґу: „Нам пишуть з Польщі, що козаки разом з руськими (Russiens) остаточно знищили турецьку авангарду. Є також вістка, що турецького амбасадора, який проїхав Францію, Англію, Голяндію до польського короля з цілою його прибічною дружиною вбили козаки" (ст. 437).

Знову на шість років мовчання про Україну, аж до 8. травня 1647 р., коли читаємо, що „Руські (Russiens), які живуть у Польщі, хоті-либо воювати проти турків, а литовці проти московитів. Проте сойм не хоче нічого про це чути" (стр. 445).

Незабаром цей часопис наповниться вістками про Україну у добі Хмельниччини.

—o—

Заборона заснувати читальню „Просвіти" в Кошелеві.

Члени основники читальні „Просвіти" в Кошелеві одержали таку заборону від староства в Жовкві:

Starostwo powiatowe żółkiewskie. — Nr. PB. 5/22/35. Żółkiew dnia II. IV. 1935 r. Do Kierownictwa Oddziału Czytelni Proświty (do rąk p. Miroraz w związku z art. 13 prawa o stowarzyszeniach z dnia 27. X. 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 94 poz. 808) zakazuję założenie Oddziału pod nazwą „Czytelnia Proświty"w Koszelowi, ponieważ istnienie tego Towarzystwa zagrażałoby bezpieczeństwu, spokojowi i porządkowi publicznemu (art. 14. cyt. Prawa). Od powyższej decyzji wolno wnieść odwołanie przez tut. Starostwo do Urzędu Wojewódzkiego we Lwowie w terminie dni 14-tu, licząc od dnia następnego po dniu doręczenia. Ewentualne odwołanie nie wstrzymuje mocy obowiązującej odnośnie zakazu rozwijania jakichkolwiek działalności stowarzyszenia. Za Starostę powiatowego: (Androchowicz).

Слід згадати, що на всі заходи громадян у Кошелеві, щоб заснувати в селі кружок „Сільського Господаря", кружок „Рідної Школи", т-во „Луг" і читальню „Просвіти", діставали ві староства в Жовкві постійно відмовну відповідь.

Водні роботи в Польщі.

ЗА СХ. ГАЛИЧИНУ ЗАБУЛИ.

Фонд праці у Варшаві виладив уже план сьорічних водних робіт, на які призначено 11 міл. 925 тисяч зол. З цієї суми призначено на регуляційні роботи 6 міл. зол., на обвалування 1 міл. 621 тисяч, на регуляцію несплавних рік 4 міл. 248 тисяч зол. На водні роботи в краківському воєвідстві призначено 2 міл. 560 тисяч, шлеському 2 міл. 176 тисяч. варшавському 1 міл. 50 тис. і келецькому 983 тисяч зол.

План робіт передбачує будову порту на Жераню і в Плоцьку, регуляцію Пшемши біля Соснівця, Бендзіна і Домброви, консерваційні роботи на Августівському Каналі і Шарі, направу водної дороги на Припеті, консерваційні роботи на Варті і бидгоському каналі, дальше консерваційні роботи на Гуцульщині. При всіх тих роботах буде занятих коло 20 тисяч безробітних.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— 28. або 30. тр'вня ц. р. відбудеться нарада у Римі в справі нанубайського пакту.

— Перед судом у Парижі закінчилась розправа проти шпигунів, які працювали для СССР. Росіянку Лідію Сталь і полк. Дімулена засудив суд на 5 років вязниці і по 3.000 фр. гривни, інших від 3 до 5 років і від 1 до 3.000 фр. гривни, пятьох увільнили.

— През. Замора підписав декрет про привернення автономної адміністрації в Каталюнії, крім служби безпеки.

— Представник мемельських німців Маєр передав жалобу державам, які підписали мемельську конвенцію. Жалоба підкреслює, що сойник у Мемелі не зійшовся за цілий рік ні один раз на нараду тому, що йому ставили перешкоди.

— Провідники евангелицької церкви переслали меморіял канц. Гітлерові зі заявою, що солідаризуються з пасторами з Гессії і Саксонії, яких замкнули до концентраційних таборів. Провідники просять увільнити цих пасторів.

— Британський амбасадор Фіпс та італійський Черутті повідомили німецького міністра закордонних справ Нойрата про рішення урядів у Стрезі.

— Ком. Літвінов поїде до Риму на конференцію з Мусоліні.

— До Риму приїхало чотирома поїздами 2.000 французьких комбатантів, щоб взяти участь у демонстрації італійсько-французької приязни. Їх приймає Мусоліні.

— При виборах до провінціональних сойміків у Голяндії націонал-соціалісти здобули 39 місць у Голяндії націонал-соціалісти здобули 39 мандатів, себто 6 до 8 прц. загального числа мандатів. Проурядові партії втратили коло 6 прц. мандатів, втрати католиків невеликі.

— У британській Колюмбії підчас кривавої бійки 250 страйкарів з поліцією було тяжко ранених 16 поліцистів і 25 [illegible]скопів.

Всі памятайте, що в латинським святочнім тижні МІСЬКІ ТЕАТРИ ГРАЮТЬ ТАКІ ПЕСН:

ВЕЛИКИЙ ТЕАТР.
„ТАЄМНЕ КОНТО"
„КРИК" (по знижекій цінї)
„НЕБОЖЕСЬКА КОМЕДІЯ"
„ПЕРЕНОСИНИ"

ТЕАТР РІЖНОРОДНОСТЕЙ.
„ТЕОРІЯ АЙНШТАЙНА"
„ПОДРУЖИЙ МЕТЧ"
Крім цього буде поетичний ранок, на якім буде деклямувати сам Юліян Тувім. — Ранок веселости для наймолодших дітей при участи Баєї Бітнерівни і Вещика.

З природи й техніки.

3.463 МЕТРИ ПІД ЗЕМЛЕЮ!

Найглибший отвір, зверчений американською „Дженерель Петролеум Кампені", находиться біля Сант Бебрідедж у Каліфорнії. Промір цього отвору на самім його кінці рівний 14 цм. Досі найглибший зверчений отвір (2335 м.) був теж у Каліфорнії в окрузі Кетлємен Гільс.

СКІЛЬКИ ТУРІВ У БІЛОВЕЖСЬКІЙ ПУЩІ?

Стан турів у біловежській пущі представляється згідно з комунікатом Дослідного Інституту Державних Лісів у Варшаві так: турів чистої крови 9. З цього 2 старших биків, 2 молодих бичків, 2 корови, 2 ялівки й 1 теличка. Турів-мішанців з бізонищі і тура є 5, а саме 2 корови, 2 ялівки і 1 теличка. Усіх турів є у Біловежі 14 штук.

З цієї кількости 5 штук куплено ще 1929 р., решта (9 штук) враз із биком-мішанцем, перевезеним до Зоольогічного Саду в Варшаві, є вже біловежського хову з років 1930—1934. Тому, що є надія дальшого приросту череди турів, частину турів-мішанців перевезуть до нового заповідника у спальських лісах.

ТЕСТИ ІНТЕЛІГЕНЦІЇ МУРИНІВ.

Сьогодні незвичайно популярні в психольогії тести (проби) інтеліґенції. Недавно д-р Р. А. Ц. Олівер з фундації Карнеґія розслідив при помочі тестів інтеліґенцію муринів у британській кольонії Кенія у східній Африці та порівнав її з інтеліґенцією білих хлопців, що теж там мешкали. Свої досліди перевів д-р Олівер на кількох групах. Розуміється, що тести були відповідно дібрані тому, що д-р Олівер досліджував раз хлопців з деякою освітою, другим разом хлопців без ніякої освіти.

Отже ці досліди на хлопцях, що ходили до „білих" і муринських шкіл, виявили, що середній рівень інтеліґенції муринських хлопців рівний ледви 85 відсоткам середнього рівня інтеліґенції білих учнів. Тільки 14 відсотків муринів мали однакові або й дещо вищі висліди від середнього рівня інтеліґенції білої раси. На основі цих дослідів д-р Олівер каже в „Нейчер", що тільки мінімальна кількість муринів надається до вищих студій, невелика до середніх шкіл, а більшість ледви сповнить вимоги народньої школи.

ЕКСПЕДИЦІЯ ДО ДЖЕРЕЛ АМАЗОНКИ.

В осені цього року вибирається до недосліджених ще областей, положених довкола джерел Амазонки, еспанська наукова експедиція. Для цього у доках пристані Валенція вибудували експедиційний корабель „Артабро". Цілу електричну машинерію цього корабля порушує мотор Дізля потужности 500 парових коней. Крім цього на покладі корабля находяться два літаки. Усі кабіни корабля так збудовані, що пасажири будуть забезпечені перед шкідливим впливом клімату, а саме додано всюди вентиляційні і холодільні прилади. Кабіни получені зі собою так, що не треба буде зовсім виходити на поклад. Шруба корабля зроблена зі спеціяльної стали, щоби могла ставити підчас плавби відповідний опір пням дерева, які попадають у ріку. Можна її теж вимінювати підчас плавби.

Експедиція вийде з пристані Ель Ферроль у північно-західній Еспанії.

БУДОВА ВІТРОВОЇ ЕЛЄКТРІВНІ.

Біля Берліна розпочали недавно будову пробної вітрової електрівні. Річ у великім вітряку з 4 крилами, що, обертаючись на вітрі, витворюють електричний струм. Цей електричний струм законсервовують пожищо в акумуляторах, а відтак з акумуляторів вийдуть проводами до споживачів струму.

Крила пробної вітрової електрівні зачеркують колесо з проміром 60 метрів. Вежа, що двигає ці крила, висока теж на 60 метрів. Вона збудована на горбку, що здіймається яких 40 метрів над рівень землі. Під вежею находиться будинок, де приміщені лябораторії, мешкання та господарські убікації. Одна кільоватгодина достарченої цією електрівнею електричної енергії коштуватиме від 3 до 5 сотиків. Будову цієї вітрової електрівні переводять своїм коштом великі німецькі фірми на спілку з німецьким міністерством господарства.

НАЙШВИДША ПАРОВА ЛЬОКОМОТИВА СВІТА.

На днях збудувала німецька фабрика локомотив Борзіґа нову парову льокомотиву, яка може осягнути максимальну скорість 175 кільометрів на годину. На зверх вона зовсім неподібна до давніх льокомотив. Нема на ній ніяких виставочих частей, усе закрите так, щоби льокомотива стрічала як найменший опір повітря. Льокомотива довга на 26,3 метрів, важить разом з тендром і усіми запасами 212 тон. Промір її коліс рівний 2,3 метра. Тиск пари в циліндрах рівний 20 атмосферам.

При будові цієї льокомотиви звернули спеціяльну увагу на відповідне зладження гальм. І так машиніст може задержати цю льокомотиву при скорости 175 кільометрів на годину на дорозі 1 кільометра. За цією льокомотивою підуть дальші льокомотиви. Проектують одну льокомотиву, на якій приміщення для машиніста та паляча буде зовсім на переді льокомотиви.

Слід згадати, що подібні швидкі парові льокомотиви вибудували в останніх часах англійці (швидкість їх рівна приблизно 150 км. на год.) та японці.

ПОХОДЖЕННЯ АМЕРИКАНСЬКИХ ЗЛОЧИНЦІВ.

Д-р Ляґлін з інституту Карнеґія у Вашінґтоні роєслідив статистично національне походження американських злочинців. Виявилося, що в американських вязницях перебуває відсотково більше злочинців з полудневої Европи (Греції і інших балканських держав), ніж це відповідає їхній кількости в Америці. Зате менше злочинців, ніж відповідає їх кількости, дають замешкалі в Америці швайцарці, ірляндці та німці.

ЧОМУ ВІКІНҐИ ПОКИНУЛИ ҐРЕНЛЯНДІЮ?

985 р. Червоний Ерік заклав на Ґренляндії оселю вікінґів. Кругло 500 років перед відкриттям Америки Колюмбом дістався син Еріка Ляйф до Вінляндії, себто до нинішнього стейту Масачузетс. На ті часи припадає теж живий товарообмін між Европою (головно Норвеґією) і Ґренляндією. На Ґренляндії будували тоді кам'яні церкви. Туди привозили теж з Европи худобу. Зате з Ґренляндії до Европи транспортували китову рогівку. Одначе ці взаємини з Европою завмерли згодом. Населення Ґренляндії вимерло поволі, доми порозсипалися. А тому, що нових норвеґців не прибувало, зайняли цю область ескімоси.

Недавно викопав копенґазький професор **Ґанзен** біля Ґерйольфнес на ґренляндськім побережжі кістяки вікінґських жінок. Після розслідів цих кістяків ґінекольоґом д-ром **Мексвелем**, професором медичного коледжу в Пайпінґ (Китай), виявилося, що кости жінок мають на собі сліди змягчення. І саме велике поширення цієї недуги (змягчення костей) між вікінґами вважає проф. Мексвел причиною загибелі вікінґів на Ґренляндії. Зате ескімоси не вимерли з тої причини, що вживали проти змягчення костей тран, який вони залюбки й до нині попивають. Зате вікінґи не вживали трану, бо не призвичаїлися до нього у своїй старій батьківщині. Якщо припущення д-ра Мексвела були би правдою, тоді маліб ми доказ на те, що на історію можуть мати теж вплив авітамінози, себто недуги, викликані браком відповідних вітамін у поживі.

А. Л.

Присилайте передплату!

Святочна Атракція Львова
Відкриття цирку Станевських
Премієра в неділю 21. квітня в год 4·30 поп. і 8·15 веч.
Нова ревевеляційна програма, якої дотепер ми не бачили. 20 міжнародніх атракцій з Чорною Англійкою, таємна Miss Okulte і L. Maisem з бравуровим мотоциклістом на линві, як провідником.
Доїзд трамваями ч. 2, 3, 5, 8. **ПЛОЩА БЕМА.**

Англійська і французька преса про протинімецьку резолюцію.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Англійська преса не заняла одностайного становища до рішення Ліги Націй. „Морнінг Пост" і „Дейлі Телєграф" з вдоволенням одобрюють рішення Ліги і спільний фронт трьох західних держав. Підкреслюють, що Німеччина, осуджуючи це рішення, поглибляє своє відокремлення. Зате „Таймс" критично ставиться до рішення в Женеві. Стверджує, що хоч резолюція законно оправдана, то всеж слід було піти на деякі уступки з уваги на специфічні обставини, в яких Німеччина приняла мирові зобовязання. „Таймс" підкреслює, що комбінацією трьох переможних держав мусить вдержатись мир. Ці три держави не мають наміру зломити миру, але буде це — пише „Таймс" — мир дуже клопітливий і непевний, доки з негативної політики зорганізування безпеки проти війни не перейдеться до позитивної політики підписання узгідненого договору.

Замкнув сойм і приказав вибрати себе президентом.

ПОРТО АЛЛЄГРЕ, 18. 4. ПАТ. Повідомляють із Белєм (стейт Пара), що губернатор того стейту майор Барата виконав збройний напад на послів, яких під ескортою федерального війська відпроваджували на сесію стейтової палати. Підчас нападу були ранені посли Кондурэ, Суза, Кастро й Мек Довел. Після виконання нападу майор Барата приказав замкнути посольську палату та в своїй резиденції зібрав вірних собі послів, які на його домагання вибрали його президентом стейту. З огляду на грізне положення, яке витворилося в усьому краю, начальний стейтовий трибунал звернувся до федераційного уряду, щоби прислав сильніші військові відділи, щоби під їх опікою відбувалася сесія.

Арештування політичних діячів у Болгарії.

БЕРЛІН, 18. 4. ПАТ. Німецьке інформаційне бюро повідомляє зі Софії: Нині рано на приказ болгарського уряду влада арештувала колишнього премієра проф. Олександра Цанкова, провідника народньо-соціялістичної партії. Арештованого Цанкова відвезли негайно до твердині Бургас над Чорним Морем. Його арештували у звязку з листом, який проф. Цанков вислав перед двома днями до своїх прихильників і політичних діячів. У листі проф. Цанков гостро критикував уряд кажучи, що армія повинна залишити політику і вернутись до касарень. Королеві слід привернути права, бо в противному випадку Болгарії грозять внутрішні заворушення. Крім того поліція інтернувала колишнього премієра Ґеоргієва, колишнього начальника поліції Начева, посадника Софії Караколова і префекта Кенілева.

Мін. Ляваль не ставиться ворожо до Німеччини.

Рішення Ліги Націй називає французька преса великим успіхом французької політики безпеки, особистим успіхом мін. Ляваля і самої Ліги Націй. „Евр" пише, що політика мін. Ляваля не є ворожа до Німеччини. І саме тепер, коли Франція почувається сильною, не бажає собі нічого більше, як тільки співпраці з Німеччиною. Провідник соціялістів Блюм пише у „Попюлєр", що резолюція Ліги Націй є безвартісна тому, що промовчує справу обмеження зброєнь.

Дві тисячі студентів заняло двірець.

Військо на поготівлі.

З Букарешту надійшли вістки, що 2.000 студентів заняли в четвер 18. квітня ц. р. двірець і не пускають ніякого поїзду. Студенти домагаються спеціяльного поїзду, щоб могли поїхати на студентський конгрес до Крайової. Околиці двірця обсадило військо. Влада згодилась дати студентам спеціяльний поїзд. Нормальний залізничний рух привернуть вечором. Ректор видав гостру відозву, в якій викликує студентів негайно покинути головний двірець у Букарешті. В противному випадку погрожує карами тим студентам, які попадуть у колізію з карним законом за нарушення публичного ладу.

Концерт співочих товариств „Бояна" і „Сурми".

Хоровий концерт „Бояна" і „Сурми", влаштований у вівторок дня 16. ц. м. в салі Лисенка, — був першим самостійним виступом обох товариств у цьому році під знаком органічної злуки та спільної праці. Злука ця вилинула корисно в першій мірі на скріплення мужеських кадрів Бояна. Програма цього „весняного" концерту обіймала 4 виступи мішаного хору Бояна (Лисенка Весняники 1. і 2. вінок, Сільвера вальчик „Майська ніч" та „Весняну фантазію" норвеського композитора Ґаде) — і два виступи муж. хору „Сурма", що відспівав Коляра „Ріка велит" і Леонтовича „Льодолом" (переложив на міш. хору) в першій, а два весняні гимни німецьких авторів Німаєра та Кравза в другій точці. З уваги на обильність весняних тем у пісенній літературі, вибір пісні „Ріка велит", якої зміст із весною не має звязку, та дешевенького, надто „оклепаного" вальса „Майська ніч", — міг трохи дивувати здумчивих слухачів.

Коліб говорити про виконання програми обома хорами, то загально можна сказати, що воно переважно держалося на висоті задачі, але в подробицях треба нам перевести деяку дистинкцію. Бояни мають, признати треба, до розпорядимости кращі та повніші голосові засоби, ніж сам мужеський склад голосів „Сурми", поділений на чотири частини, ще й до того в останніх двох роках дещо зредукований у тенорах і І. басах. До того і точки програми мішаного хору, хоч і обмисті, були далеко вдячніші і легші до виконання, ніж скомпліковані у фактурі та експонуючі співаків маленькі весняні гимни Кравза та Німаєра. І коли ми ті умовини візьмемо під увагу, то хто зна, чи пальму першенства не треба нам признати „Сурмі". Не зважаючи на трудноші, члени „Сурми" виявили і тим разом стільки зрозуміння і запалу, що уможливили здумчивому і працьовитому диригентові п. Плешкевичеві добути із нелегких творів (за виїмком одного-двох форсовних місць, що справді переходили сили малого складу хору) їх вираз та подати доцільну інтерпретацію.

Бояни, як сказано, був звуково кращий від „Сурми", і виконав свою вдячну програму загалом уявши добре, — але без сильнішої виразової інтерпретації, а саме у ритмічному фразуванні і атоґіці темпа. Що у великій весняній кантаті Ґадого диригент із фортепяновим супроводом не міг розвинути ширшої лінії і ґрадації, можливої тільки при супроводі орхестри, — це річ зрозуміла й оправдана. (Тут може слід було скоротити повторювання і довгі інтродукції у фортепяні). Також признати треба, що „старий співак" аматор зовсім добре виявився із драматично закроєного теноровго соля у кантаті, коли справді не було фахового артиста до диспозиції. Подібно і жіночі соля у Весняниках виявили претарні голоси і музикальність. Але, щоби Бояни, (одинокий наш репрезентаційний міш. хор у Львові в 40-ліття свого істнування) — не міг був трохи більше зручно і прецізно виконати ефектовних ритмічних нюансів у Весняниках (тріолі, мішані із дуолями, зміни темпа) або справніше фразувати дешевеньку ритміку вальса, — в це чомусь тудно повірити. Мушу тут застеретися, що за ці недомагання не хочу обтяжувати відповідальністю якраз диригента, п. Охримовича, який вложив у справу чимало видатної праці, а головно малу активність більшости виконавців та отсей, немов „фамілярний" застрій, який нераз мимохіть вичувається у виступах хору Бояна, та який утруднює хорові вдержатися на цій висоті, на якій його поставила історія.

Всеж таки концерт був інтересний і повинен був притягнути більший число мельоманів. На превеликий жаль, публики зібралося так мало, як мабуть ніколи ще на хоровім концерті у нас. Переважала молодь, яка очевидно найторгівніше сплескувала катаринкового вальса Зільхера. Це справді наш знак часу і показчик, в яких умовинах приходиться працювати співочим та музичним братам.

Ч. В.

Смерть Панаіт Істратія.

У Румунії помер несподівано визначний румунський письменник Панаіт Істраті; помер у 31-ім р. життя на сухоти, з якими боровся від довгих літ. Приїхав умирати до рідної громади, до Ратіма. Істраті тільки румун з походження; він письменник — французький дарма, що найкращі його твори мають за сюжет рідний, румунський побут. Завдяки йому румунські типи та звичаї вперше вийшли в европейську літературу.

Його життя було повне злиднів, несподіваних успіхів, невдач і розчарувань. 13-літнім хлопцем віддали його батьки — грецька прачка та румунський контрабандист із Браїли — на виховання одному шевцареві. Там став він послужником-покупачем, потім продавав на вулиці турецький мід. Торговці живим товаром порвивають його сестру. Він утікає у світ — без паперів і сотика. Чорне Море, Стамбул, Схід, Південь — приваблюють його. Нишком дістається на вантажний корабель, що їде до Франції; у Неаполі викидають його на беріг. Там голодує і блукає як вуличник, доки не дістанеться знову „зайцем" на корабель, цим разом — панський. В Єгипті працює як кімнатний маляр. Це одна з його ранніх професій. Водночас починає дописувати до румунського соціялістичного денника „Адеверуль" про робітничий рух, в якому бере участь як організатор.

Його приїзд до Швайцарії, де хоче лікувати свої легені, стає зворотною точкою його карієри. Пише він до Ромен Ролляна, щоб допоміг йому з літературних починах. Лист вертається до нього — це воєнний час. Істраті має намір підрізати собі горло. Поліція находить його у страшному стані і поруч лист до Ролляна на столі. Ролляна заопікувався Істратім і від того часу Істраті дав книжку за книжкою, що виправдують епітет Ролляна, коли назвав його „балканським Горьким".

Цикль повістей, названий „Історією Адріяна Зоґрафі" це здебільшим довга низка спомнянь бурхливого, цікавого життя, вбрана у літературну форму. Істратія перекладають на всі европейські мови. Він засвоїв собі невідому раніше французьку мову з такою швидкістю і так майстерно, що сам його вхід до нової великої літератури треба вважати винятковим успіхом.

З переконання був він комуністом. Кілька літ тому вибрався він у довшу подорож до Совітського Союзу, де завдяки особистим звязкам з рідними провідниками большевиків і завдяки своїм книжкам міг свобідно мандрувати і придивлятись ближче, як виглядає той новий суспільний лад, про який він мріяв. Його досвіди скінчились повним розчаруванням. Він покинув Сов. Союз після кільканацяти місяців, списавши свої 3-томові спомини п. з. „Назустріч новому полуменеві". Це один із найгостріших документів обвинувачення, зверненний проти совітського ладу та правління, де зберегліся найгірші хиби царського режиму: — ворога суспільної та індивідуальної свободи.

ПЕРЕД ПОДОРОЖЮ МІН. ЛЯВАЛЯ ДО МАДРИДУ.

ПАРИЖ, 18. 4. ПАТ. „Інтрасіжан" повідомляє з Мадриду: Кружляють поголоски, що мін. Ляваль поїде з візитою до Еспанії

Із судової салі.

ПРИСУД НА ДІВЧАТ ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО О. У. Н.

У четвер 18. квітня п. р. закінчилась розправа проти трьох молодих дівчат в год. 5-ій пополудні.

Після промови прокуратора й оборонців д-ра В. Старосольського і д-ра М. Гаушкевича присяжний суддія присяжних по нараді відчитав такий вердикт: Судді присяжні заперечили вину підс. **Степанії Розалії Куйбіди і Галини Куйбіди** за приналежність до ОУН, а затвердили щодо **підс. Калини Танчаківської.** Крім того затвердили вину щодо всіх трьох підсудних за злочин зі статті 155 § 2 к. з. (поширювання відозв і видань ОУН).

На основі вердикту трибунал засудив підс. **Степанію Розалію Куйбіду на 2 роки вязниці, підс. Галину Куйбіду на півтора року вязниці** за злочин зі статті 155 § 2 к. з. **Підс. Калину Танчаківську на 4 роки** за злочин державної зради зі статті 97 § 1 к. з. (приналежність до ОУН) і на 3 роки за злочин зі статті 155 § 2 к. з. Трибунал визначив підс. К. Танчаківській спільну кару на **6 років вязниці.** Крім того трибунал засудив усі три дівчата на втрату громадянських прав на 10 років. Засудженим зачислив трибунал слідчий арешт. Присуд зробив на присутніх дуже гнітуче враження.

НОВИНКИ

— **На свята** найдешевше джерело закупна першої якости вудженини і мяса, волового, телячого, вепрового в нововідкритих мясарських склепах „Центросоюзу" при вул. **Личаківській ч. 50 і Жовківській ч. 175.** Замовлення приймають крамниці або телефоном 289-27. Для крамниць гуртом відповідний рабат. 1235

— **Подаємо до відома** українському громадянству міста Львова, що в цвітну неділю 21. IV. ц. р. будуть продавати під всіми церквами шутку, з якої дохід призначений для українських інвалідів. Обовязком кожного українця є купити шутку лише українських інвалідів. 1-2

— **Загальні Збори Українського Т-ва Допомоги Інвалідам у Львові** відбудуться в суботу 20. квітня 1935 р. в салі Т-ва „Сокіл-Батько", вул. Руська ч. 20. в год. 17. Членів Т-ва просимо явитись — **Головна Рада УКТОДІ, Львів** 1396

— **З Наукового Товариства ім. Шевченка.** Засідання Історично-Фільософічної Секції Н. Т. Ш. відбудеться в суботу 20. ц. м. в год. 18 з таким денним порядком: 1. Справа видавництв Секції; 2. І. Филипчак: Тирявська Сільна (реф. д-р І. Крипякевич); 3. Біжучі теми.

— **Духовний концерт.** У цвітну неділю 21. ц. м., відбудеться в год. 6. веч. у церкві св. Духа духовний концерт (псальми). Вступ на концерт за запрошеннями, які будуть розіслані. Вхід головною брамою з духовної семинарії.

— **Шевченківський вечір у Берліні.** Кілька років берлінські українські організації не впорядкували свята Тараса Шевченка. Щойно Українське Національне Обєднання рішило відновити цей традиційний національний звичай. Понад 50 українців, німців, туркестанців, ідель-уральців і грузинів зібралося 12. квітня п. р. в „Тюрінгер Гоф". Д-р Іван Дробатий виголосив по українськи і по німецьки реферат про життя і творчість Поета-Пророка. Пані Духовичева і маленька Галинка Садівнича деклямували кілька віршів. Князь Діасамідзе вітав українців від імени грузинів і передав у знак приязни грузинську збірку творів Т. Шевченка, що вийшла у світ у 1911 р. Сходини закінчено спільним співом гимнів і ріжних пісень. — -ий.-

— **Цирк Станевських у Львові.** На Великодні свята приїздить до Львова знаний в цілому краю цирк Станевських з першорядною програмою міжнародніх атракцій. Гвоздем цієї програми буде знана на цілому світі чарівна англійка, твемія міс Окульта, що своїми невиясненими і загадочними експериментами захопила публику майже всього світу. На другому плані є назвище короля французьких мотоциклістів, що буде пописуватися бравуровою їздою на линві. В програмі теж знаменито треновані медведі, незрівняна тресура коней, псів, рядні акробатичні дружини: Распіні, еквілібристи на драбинах, що стоять вільно, дружина італійських акробатів Джіноті з рекордисткою універсальною світа Джіною. Звіздою програми є голяндські віртуози на акордеонах і знаменита джокейська дружина 7 шотляндців. Теперішня програма має бути найкращою зі всіх, які цирк Станевських досі демонстрував.

З дороги життя.

Нове свято.

Читав я оноді в часописах, що в місті Амарільо, у стейті Техас відбулося дивне, небувале свято.

Виглядало воно менше-більше так:

Одна днина всіх мешканців старих і молодих, багатих і бідних поставила на ноги. Все було на вулиці. Кількацять тисяч гладачів стоїть збитою масою, голова при голові у спеку і терпеливо жде.

Вкінці метушня; голоси ростуть. А здалека видно похід, що достойно йде від ретуша. Похиляються прапори, а грудей вириваються оклики, сиплеться дощ квітів. Скрізь гірлянди, транспаренти. Когож це витають?

Ось похід наблизився. Видно учасників. На їх чолі сам губернатор Техасу, а далі жінки. Більше старих, менше в середньому віці.

На головній площі губернатор виходить на трибуну та у надхнених словах виголошує палку промову, прославляючи достойні... свекрухи, такі цінні, а так рідко оцінені представниці жіночого роду. При святочній тиші трьох тисяч свекрух мимоходом кажучи, старанно дібраних, пересортованих і певно нересійних городянським комітетом — долітає тихе ридання. Зворушливе свято осягає свій вершок, коли декорують найшляхотніших свекрух міста Амарільо.

На другий день усі американські часописи писали про „День свекрух", про підсвесний настрій і т. д. і т. д.

Може ця мода поширеться у світ і прийметься в інших краях.

Тоді би і в нас в слід за днем матері, дитини, ощадности, приятелів звірят, садіння деревин, кривлїв установ і паралітиків, прибув би день свекрух.

Я довго думав над приметами свекрухи і згадав хочби всі гумористичні журнали, які вона годує тумами вже сотні літ. Я побачив нараз похід, трибуну, себе наверху, як промовляю і добираю аргументи... потім вирвалась перелімною постать покійної (Дух святий при вас!) і моєї тещі.

І побачив, що я вже в ліжка.

Такі бувають сильні враження.

Тиберій Горовень.

— **Д-р Бабій,** стоматольог-дентист, перенїс ординацію на вул. Академічну 14Ї. п. 1395 1-3

— **Кляснфікація грунтів.** В найближчому часі будуть утворені повітові і воєвідські класифікаційні комісії, одночасно головна класифікаційна комісія при м-стві скарбу, щоби перевести нову класифікацію грунтів для податкового виміру.

— **Підносять ціни.** Овочеві гуртівники, користаючи з оживленого передсвяточного руху, піднесли ціни на помаранчі. Підвишка доходить до 10 проц. Одночасно ріжовий картель підвищив ціни ріжу від 3 до 4 сотиків на одному кг.

— **Поляк похвалив Біласа й Данилишина.** Перед окружним судом у Львові станув студент прав Казимир Дунаєвський, за те, що в дискусії з товаришами сказав: „Українці слушно вважають Біласа і Данилишина героями, яких можна порівнати з ген. Хлопіцьким і Скшинецьким. Якщо українці хотять дійти до незалежности, то тільки дорогою, яку вибрали Білас і Данилишин". Дальше сказав, що як поляки хотять увільнитися від жидів, то повинні вживати тих самих засобів. Обвинуваченій, член ендецького табору, признався до тих слів, зазначуючи, що вжив їх тільки з українського становища. Розправа скінчилася засудженням Дунаєвського на 10 місяців вязниці без припинення.

— **Зловживання в канцелярії коморника.** З доручення слідчого судді арештовано у Львові Германа Сальпетера, урядовця канцелярії коморника Краєвського, під закидом спроневірення 4.000 зол., заінкасованих від сторін. У звязку з тим припинено в урядуванні самого коморника Краєвського.

— **Львівська хроніка.** Арештовано російського емігранта Мошка Біксгорна, вибито інжинера, а властиво гохштаплєра, що натягнув ріжні фірми на 30.0000 зол. — Відомого морфініста Н. Рудницького та його сестру А. Томашевську засуджено на 6 і 3 місяці вязниці з припиненням за недозволену торговлю наркотиками. — За крадіж кур засуджено циганів Ст. Пйотровського і Вл. Гловацького на півтора року вязниці. — У лазні св. Анни при вул. Академічній поперетинав собі жили кравецькими ножицями емер. суддя з Ряшева 50-літній д-р Маріян Біндер, що жив від кількох літ уже у Львові при вул. Замковій ч. 2. Причиною самогубства була мабуть невилічна недуга. Непритомного Біндера забрали до шпиталю.

— **Здоровний стан у тернопільському воєвідстві.** Згідно з останніми даними у тернопільському воєвідстві занотували збільшення випадків черевного тифу, при чому були й смертні випадки при черевному тифі. Пятнистий тиф трапляся менше. Туберкульоза виявляє і далі багато смертних випадків. Напр. на 24 випадки зголошених занедужань 11 випадків смерти, в іншому тижні на 9 випадків занедужань 5 смертних випадків, а ще в іншому тижні 4 смертні випадки на 8 занедужань і 7 смертних випадків на 13 занедужань.

— **Грабунковий напад у Коломиї.** Незнані досі грабіжники напали на власника банкового дому в Коломиї, Зигмунта Кріса, як повертав до дому і вдаривши його до непритомности якимсь тупим знаряддям, зрабували йому течку, в якій було 152 штук долярівок, 59 штук ріжних цінних паперів вартости понад 4.000 зол., векслі на 50.000 зол., а врешті ріжні чужі валюти вартости 4.000 зол. Пошкоджений є тяжко ранений і не може описати вигляду напасників.

— **Батько оклеветав доньку.** Дочька коршмаря в Джурові пов. Косів, Ребека Гайслер залюбилася в парубку В. Козаку і сказала родичам що хоче вийти за нього замуж. Одночасно заявила, що перейде на християнську віру. Родичі старалися всіми силами відвести її від того, але надармо. Одної ночі Ребека спакувала свої річи до валізи й покинула батьківський дім, щоб удатись до сусідного села, де жив її наречений. По дорозі придержала її гранична сторожа, підозріваючи її, що вона щось перепачковує. Так повідомив її заздалегідь батько Ребеки. Одначе сторожа переконалася, що це неправда і дівчина пішла без перешкоди до нареченого, де й замешкала. Тоді батько повідомив поліцію, що вона комуністка. Доходження, які перевела поліція, й цього не потвердили. Батько хотів тільки, щоби її арештували й вирвали з християнського дому. Зате прокураторія потягнула Гайслера до відповідальности за клевету і введення влади в блуд. Незабаром відбудеться в Коломиї судова розправа в цій справі.

— **Краєва хроніка.** У таборі для вправ у Надвірній застрілився підхорунжий Рудольф Лупьский. Причиною було мабуть нещасливе кохання. — Видавничий інститут у Станиславові „Ренесанс" засудив суд на заплату письменникові Марчинському 2.400 зол. авторського гонорару за видання повісти „Опирі Атлянтику". — На стрільниці в Кипячці в Надвірній Фр. Фроняк застрілив Федька Хомина, хоч стріляв сліпим набоєм. — Військовий суд у Перемишлі засудив сержанта Гайду з Ярослава на 15 літ вязниці за вбийство жінки. — У Стрільчу пов. Городенка стинали тополю, при чому дерево вбило 14-літнього Дмитра Романського. — В Розвадові пов. Жидачів Іван Андрухів показував своїй сусідці 16-літній Катерині Доскочинській револьвер, при чому орудував ним так необережно, що вистрілив і вбив дівчину на місці. — Син громадського радного і члена ревізійної комісії кооперативи „Гараж" у Перерослі пов. Надвірна підкопався в ночі до крамниці і вкрав ріжні товари та готівку з каси. — В Дорі пов. Надвірна згоріли дві хати, які хтось підпалив. — В селі Туркотині пов. Перемишляни усувається гора, грозячи засипанням сумежних домів. Влада наказала евакуацію загроженних мешканців. — Бувш. війт та з Ляшок Королівських (Золочівщина) Гарбаса засудив суд на рік вязниці за спроневірення та надужиття влади. — Із станиславівської вязниці перевезли до вязниці у Вронках 15 політичних вязнів. — Влада безпеки у Станиславові арештувала багато комуністичних дівчів.

— **Посада чи чоловік?** Суспільна обезпечальня в Лодзі вимовила з днем 1. травня 129 замужним урядничкам службу. Щоби вдержатися на посадах, зредуковані урядички зголосили подання, в яких заявляють, що є сепаровані або переведуть сепарації зі своїми чоловіками, отже мусять самі на себе заробляти.

— **Зїв 15 яєць і вмер.** В Сосівці якийсь Розенес заложився з товаришами, що зїсть 15 яєць зварених на твердо. Заклад виграв, але незабаром занедужав тяжко і помер.

— **З Польщі.** На шляху Демблін-Луків біля стації Стави поспішний потяг наїхав на сільську фіру, наслідком чого згинули два селяни і пара коней. — В Баранові нов. Пулави згоріло 71 господарств.

— **Міліон помаранч затопили в морі.** Мешканці Констанци були 16. ц. м. свідками, як з портових магазинів вивезено на море скрині з помаранчами і затоплено. Разом затоплено 30 вагонів помаранч або поверх міліон штук. Так зробили румунські купці, побоюючись, щоби ввезений товар не причинився до спадку цін на румунських ринках. Тисячі людей зібралося на березі моря, приглядаючись з обуренням, як величезні запаси овочу спускали на дно. Багато рибацьких човнів плило за кораблями, щоби виловлювати скрині з помаранчами, але це їм не вдалось.

— **Життя на Марсі?** Льондонська преса довідується з Токіо, що японські астрономи викрили сліди життя на Марсі. Відкриття доконано перед кількома днями, коли планета Марс знайшлася найближче землі.

— **Ріжні вістки.** Літній час уведений в Англії в ночі на 14. квітня; у 2 год. уночі стрілку годинника пересунуть на 1 годину вперед. — Великодну службу в соборі св. Петра відправить сам папа; її передадуть радіем від 10.30 до 12.30 г.; коротке повідомлення про це передаватимуть латинською мовою, італійською, англійською, французькою, німецькою, еспанською, португальською, голяндською та польською. — Славний колись чемпіон у боксі парижанин Карпантіє відчинив тепер бар в околиці „Елізейських Піль". — Грецькі часописи, що підчас останньої революції були в опозиції до уряду і що їх припинили знову пічнуть виходити. — У Калябрії відчули сильні підземельні тремтіння. — 18. ц. м. виберуть у Парижі „Місс Францію", а „Місс Всесвіту" між 1. і 6. червня в англійському містечку Торквей зпоміж королев краси різних країв. — У Бельгії створять значок, який купці зможуть вивішувати на виставі, щоб зазначити, що зобовязуються не підвищувати ціп на товари.

Відозви й комунікати.

ПОМОЖІТЬ ЗБУДУВАТИ ШКОЛУ НА ЛИЧАКОВІ!

Від секції будови школи Кружка Р. Ш. ім. князя Льва у Львові дістали ми до поміщення таке прохання до всіх мешканців Львова, зокрема до мешканців Личаківської дільниці:

Іде весна і зближаються Великодні Свята. Всі газдині роблять генеральні порядки в хаті обійстю і на стриху. При цій нагоді палять всі непотрібні річи, або викидають їх на смітник.

Секція будови школи звертається до всіх з проханням, щоб не викидали таких неужитків, але жертвували їх на будову школи на Личакові.

Хто дасть кілька порожних пляшок, хто старе залізя, кусні металів, інший поломані меблі, прочитані газети, почтові марки, знищене взуття, одежу, шматки і т. п.

Все те просимо зголошувати до Управи школи ім. кн. Льва, вул. Крупярська 15, або телефоном під 248-82 і по все те зголоситься в означений час наш візок.

За секцію будови школи при Кружку Рідної школи у Львові-Личакові, вул. Крупярська 15:
Д-р М. Панчишин **Е. Пашкевичева.**

ДИВОГЛЯДИ.

ЗБОЖЕВОЛІВ ВІД РАДІЯ.

У стейті Пенсильванія один 55-літній радіоаматор підчас свадьбп сховав револьвер і вистрілив у апарат, відтак до власної донькп. У домі для божевільних він кричав увесь час: „Радіо! радіо!" Паризький психіятр Тулюз заявляє, що шкідливий вплив радія на нервову систему безсумнівний.

ГІТЛЄР МАЄ ГЕРБ.

14. ц. м. затвердив Гітлер геральд. рисунок для власної особи: червоний квадрат із чорною та білою обстяжкою довкола; у середині білий кружок зі свастикою, довкола якої вється вінок із золотих листків. По кутках: двоголовий орел орел зі свастикою і вінок із золотих листків.

Цезар і Наполеон були скромніші.

Ніяка установа

не може

обійтись без „Діла".

Дописи.

ЖОВКІВЩИНА.

Не вільно вести церковного хору у гром. уряді в Кошелеві. Дня 6. квітня п. р. вечором відбувалася у Кошелеві проба церковного хору у громадському будинку, на що згодився місцевий війт. Але не подобалося це пострунковому Назарчукові з Куликова, який розігнав пробу, бо мовляв, це урядовий дім і тут не вільно робити нїяких проб. Було би набуть все добре, якби цей хор був нацапський, так як у Новім Селі. Там можна вчитися в громадськім будинку, бо „to co innego". Крім цього просимо компетентні чинники, щоб повчили п. Назарчука, щоб таких слів, як „байзель" та інші не заміплював по наших селах.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Народній Театр ім. І. Тобілевича, під арт. пров. И. Стадника.

Судова Вишня:
19. IV. „Княжна чардаша".
20. IV. „Цілунок перед дзеркалом".
21. IV. „Загадна Острога".
22 IV. „Пепіна".

Зі Судової Вишні театр їде до Городка, де гратиме підчас Великодних Свят.

Великий Міський Театр.
Пятниця, 19 IV. Нечинний.

Театр Різнородностей.
Пятниця, 19. IV. Нечинний.

Кіна.

ҐРАЖИНА: „Життя св. Терези".
КАСІНО: „Цар царів".
КОПЕРНИК: „Цар царів".
МАРУСЕНЬКА: „Цар царів".

Закордонне радіо.

Пятниця, 19. квітня 1935.

Відень (506,8) 17·00 „Сім слів Спасителя на хресті" ор. Гайдна, 19·30 Стабат Матер, Двожака, **Кошиці** (2591) 17·00 Форт. ресіталь Штрауса, **Прага** (470,2) 18·15 „Велика Пятниця" муз. авд., **Париж** (1648) 12·15 Музика, 21·45 Симф. концерт, **Білгород** (437,3) 11·00 Концерт, 18·30 Пісоньки в супр. орх., **Любляна** (569,5) 19·00 Пісні, **Рига** (514,6) 18·30 „Парсіфаль" оп. Вагнера, **Кенігсвустергавзен** (1571) 15·00 Трансм. з церкви Богоматери в Берліні, Музика, 15·30 Орг. твори Баха, **Кельн** (455,9) 10·45 Камер. музика, 18·00 Давня голяндська муз., **Ляйпціг** (382,2) 12·00 Концерт, 19·00 „Страсти на осн. св. Матея" ор. Баха, **Будапешт** (550,5) 12·30 Концерт оп. орх., 14·00 Твори Баха, 15·50 Сальон. музика, **Мілянo** (368,6) 11·30, 19·00 Легка музика, 13·25 Тріо, 17·05 Церк. музика, 22·00 Комедія, камер. муз., **Рим** (420,8) 13·25 Легка музика.

Субота, 20. квітня 1935.

Відень (506,8) 12·00 Симф. концерт, 18·15 „Парсіфаль" оп. Вагнера, **Брно** (325,4) 17·30 Весна у німецькій пісні, **Прага** (470,2) 15·55 Військ. орх., 17·10 Мурові пісні, 20·30 „Під яблуню" др. легенда, муз. Сука, **Париж** (1648) 20·00 Вечір всячини, **Білгород** (437,3) 18·30 Соната оп. 13. на скр. і форт. Ґріга, **Берлін** (356,7) 18·15 Муз. обрядки, 20·10 Вес. концерт, 22·30 Симфонія ч. 5. Бетовена, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. всячина, 15·15 Пісоньки, 20·15 Розривкова музика, **Кельн** (455,9) 13·15 Концерт, 16·00 Веселе попольдне, **Ляйпціг** (382,2) 20·00 „Голяндець-скитавець" оп. Вагнера, **Мінхен** (405,4) 15·15 Нар. пісні Близького Сходу (мад., польські, рос.) — Шрайбер-Ройтер сопр., 18·30 Камер. муз., **Будапешт** (550,5) 17·30 Солісти (у програ. Бетовенові сонати), 20·50 Концерт, **Мілянo** (368,6) 11·30 Легка музика, 21·00 „Турандот" оп. Пучіні, **Рим** (420,8) 13·05 Легка музика, 21·00 Опера.

Львівське радіо.

Пятниця, 19. квітня 1935.

6·30 Ранішня авд., 7·50 Практичні вказівки, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорол. вістки, 12·05 Концерт трія, 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. денник, 13·05 Гайдн: „Сім слів Спасителя", смичковий квартет, 13·50 Експорт, 13·55 Біржа, 15·45 Рел. музика, спів (Гошовська мецосопр.), 16·30 Легенда про хастівку, 16·45 Великопістні пісні (хор), 17·00 Дискутуймо на тему праці та людини, 17·15 Орг. ресіталь, 17·40 Авд. для хорих, концерт, 18·10 Театр Уяви: „Святий Боже" Каспровича, 18·30 Реклям. концерт, 18·45 Музика з гр. пл., 19·15 Спогади про стару Гдиню, 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Муз. з гр. пл., 19·50 Актуальний фейлетон, 20·00 Рел. концерт (орх., хор, Єнджеєвська сопр. солю), 21·30 Веч. денник, 21·40 Як працюємо, 22·15 Вірші про Вел. Пятницю, 22·30 Концерт хору, 23·05 Великопістні науки, 23·20 Пісня: „Всі наші денні справи".

Субота, 20. квітня 1935.

6·30 Ранішня авдиція, 7·50 Практичні вказівки, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольогічні вістки, 12·05 Муз. Ґлюк. Вагнера з гр. пл., 12·55 Полудн. денник, 13·05 Концерт оркестри, 13·45 Польська морська торговля, 13·50 Експорт, 13·55 Біржа, 14·00 VII. Симфонія Бетовена з гр. пл., 14·45 Чайковський: форт. тріо а-моль, оп. 50, 15·30 Техн. скрипка, 15·45 Забуті великопістні пісні (муз., сп.), 16·40 Фейл.: Краківські актуальности, 16·55 Твори на віольончелю, 17·15 Смерть і воскресення вселенної, 17·30 Найновіші гр. пл., 17·45 Театр Уяви: авд. для ст. дітей „Подумаймо" Сельми Лягерлеф, 18·15 Дзвони, 18·35 Огляд періодиків, 18·45 Поважна музика з гр. пл., 19·15 Памятні Великодні Львова, 19·25 Сільва рерум, 19·30 Форт. ресіталь, 19·50 Паломництво по гробах і церквах, 20·00 Богослужения з Варшави, 20·45 Музика з гр. пл., 21·40 Концерт оркестри, 22·30 Великодній фейлетон, 22·15 Вес. авдиція, 23·00 Легка музика з гр. пл.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·28—5·30 зол.

Нім. марка 1·95—2·02, фр. франки 34·80—35·05, шв. франки 171·50—172·00, фунти стерлінги 25·50—25·80, австр. шілінги 98·50—101, чеські корони 21·70—22·00, рум. леви 32·50—34·00, ліри 43·50—44·50.

Золото: Доляри 9·05—9·12, Франки фр. 34·40—34·80, Дукати 82·00—82·80, Корони 36·60—36·80, Рублі 46·00—47·57, 1 гр. зол. 5·92·33.

Срібло: Корони австр. 0·32, Рублі 1·40, Фльорени 0·85, 1 гр. ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 44·50—46·25, 5 проц. дол. Б. Г. 51·50—53·50, 4 проц. Зол. Б. Г. 44·00—45·50, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 47·00—48·50, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 52·00—53·50, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

Премівки.

Долярівки 53·00 — 54·50, Інвестиційна 102·00 — 105·00, Будівельна 44·00—46·00.

Найближчі біржеві збори у вівторок, 23. квітня.

ШИНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 18. квітня ц. р. кооперативам платив за:

	льоко Львів.	
1 кг. масла франко магазин	2·75 зол.	
1 л. молока	0·16	„
1 л. сметани	0·80	„
1 кг. яець	2·40	„

Пастеризоване молоко з достановою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло, молоко і сметану сильна, на яйця звищкова.

Маслосоюз повідомляє, що від 18. квітня п. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомасарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята		за 1 кг.	2·30 зол.
Молоді кури	І. ид.	„	0·95 „
Старі	„	„	0·75 „
Підгодов. індики	„	„	1·20 „
„ індички	„	„	1·40 „
Пантарки	„	„	1·30 „
Молоді голуби за пару		—·—	„

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

ОПОВІСТКИ.

На голодних Яворівщини зложили в нашій Адміністрації П. Познанський, Бяда 2·50 зол., Волод. Долинський, Підгірчича 2 зол., М. Недзьведська 5 зол., о. к. Базиденич 2 зол., М. Денальська 1 зол., Од. Коссик, Познань 5 зол., Кооперативa „Проміння", Левандівна 10 зол.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Перекладаю на польське і опрацьовую знаменитим стилем тексти німецькі, французькі. — Галицька ч. 19. м. 8. попольдні. 1373 2—2

Дешевий, сонячний покій і кухня, І. пов. електрика, вода. Богданівка, Орли 11. 1361 6—7

Найдешевше джерело закупу **галянтерії** для Пань і Панів **БРЕННЕР,** Львів, **ЖОВКІВСЬКА 25.** 1570 4—4

Нотаріяльний соліцитатор шукає заняття. Павло Налуковий, Гримайлів. 3—3

ОГОЛОШЕННЯ.

Надзвичайні Загальні Збори Т-ва „Взаїмна Допомога"

непринятих до служби колишньої австрійської і російської держави та емеритів, відбудуться при вул. Короля Ліщинського ч. 23. 19. травня 1935. в год. 10, а при недостачі потрібної скількости членів в год. 11 без огляду на число членів. На порядку дня:

1) Відкриття Нах. Загал. Зборів.
2) Відчитання протоколу.
3) Звіт з діяльности, касовий і Контр. Комісії, уділення Центр. Виділові абсолюторії.
4) Вибір Виділу і Контр. Комісії.
5) Біжучі справи.
6) Внески і запити.

Львів, дня, 17. квітня 1935.

ЗА ВИДІЛ:

Мик. Гарасюк, секр. — Данило Павлюк, голова

Доротеум

Львів, Браєрівська 3.

комісова меблева галя купує, — приймає в комісе — продає.

МЕБЛІ всілякого рода за готівку і на сплати.

Іван Дропа

інструктор англійського крою система „Міністра"

мужеський кравець

ЛЬВІВ, РИНОК 19. II. ПОВ.

виконує першорядні мужеські одяги, після найновіших фасонів по безконкуренційних цінах. 1355

130 людей

працювало роками, щоби написати для Вас книгу.

Її назва: 2—2

„Українська Загальна Енциклопедія"

На Сході -- ми!

ІВАНА ЧЕРНЯВИ.

Книжка змальовує по мистецьки боротьбу України з Москвою у недалекому прийдешньому. — Окладинки роботи мистця Андрусева. 200 сторін друку. — Ціна зол. 1·50.

Дістати можна в друкарні „ДЕМОС" Львів, Ринок ч. 10. і у всіх книгарнях

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 104 (14.002). Львів, субота 20. квітня 1935. Pocztową opłatę opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. ощадн. 504-060. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

В ЧАСІ СВЯТ!
Гостям приємність, Собі вдоволення придбаєте, коли свої потреби
на **Вина і інші напитки** покрите в складах
„Народної Торговлі"
де одержите гарантовано природні — праздиво - виноградні
угорські, австрійські, італійські, французькі, грецькі, еспанські також солодкі десерові
ВИНА по дуже дешевих цінах бо вже від зл. 3·60
за 1 пляшку.
Крім цього питні меди, як боярський і гетьманський,
1405

Вибори до повітових рад у Тернопільщині.

В першій половині травня ц. р. відбудуться на території тернопільського воєвідства вибори до повітових рад. Такі вибори в заліщицькому повіті визначено на понеділок 6. травня ц. р. Кожна сільська волость вибирає двох повітових радних, міста до 5 тисяч населення — 2, до 10.000 — 3, до 15.000 — 3 і т. д. найвище 5. Голосують члени волосних або міських рад. Вибрана може бути тільки особа, що мешкає на території даної волости або міста, така, що скінчила 30 літ життя і знає польську мову у слові і письмі.

Протест Німеччини.

ЛЬОНДОН, 19. 4. ПАТ. Райтер повідомляє з Берліна: Британського амбасадора запросили вчора на Вільгельмштрасе, де фон Більов, заступаючи неприсутнього мін. Нойрата, склав острий протест у формі вербальної ноти проти становища В. Британії, яке заняла у Стрезі і в Женеві. Подібний протест склав на руки італійського амбасадора. Фон Більов запитав обох амбасадорів, чи їх уряди, які підписали договір у Льокарно, беруть відповідальність на випадок нападу від Франції так як від Німеччини. Здогадуються, що оба амбасадори дали позитивну відповідь.

Британські міродатні кола оголосили такі вияснення:

У вівторок 16. квітня п. р. британський амбасадор у Берліні Фіпс офіційно повідомив німецький уряд про заяву В. Британії та Італії у Стрезі, яка потверджувала льокарненський договір. Про цю заяву повідомлено теж бельгійський уряд. У середу 17. квітня п. р. державний підсекретар Більов запросив амб. Фіпса і висловив здивування німецького уряду з приводу тону і змісту рішення в Женеві. Фон Більов підкреслив, що вона не вважатиме німецькому урядові дальших заходів, щоб довести до міжнародного порозуміння, яке започаткувала В. Британія. Британські кола підкреслюють, що демарш фон Більова не мав характеру протесту хочби тому, що В. Британія не могла би приняти протесту проти рішень Ради Ліги.

Райтер повідомляє з Берліна, що італійського амбасадора теж запросили до м-ства закорд. справ. Італійська амбасада заперечує, буцімто італійському амбасадорові фон Більов склав протест.

Договір взаїмної допомоги між Францією і СССР.

ПАРИЖ, 19. 4 ПАТ. З Женеви повідомляють, що ком. Літвінов поїде до Парижа, де вестиме далі переговори у справі договору взаїмної допомоги між Францією та СССР.

Відпруження у литовсько-німецьких відносинах.

ПАРИЖ, 19. 4. ПАТ. Авас повідомляє з Ковна, що німецьке посольство у Ковні від двох днів дає литовським громадянам транзитові віза. Візи на побут у Німеччині дає влада у Берліні. Німецька митна влада в Ейткунах звернула литовській митній владі сконфісковані гроші і товари литовських селян підчас протилитовських маніфестацій у Німеччині. Німецькі влади повідомили литовський уряд, що митних урядовців покарали є місячною вязницею. Французька преса пояснює ці вістки як відпруження між Німеччиною і Литвою.

Арештування комуністів.

РИГА, 19. 4. ПАТ. З Ковна повідомляють: Литовська поліція перевела численні ревізії і арештування комуністів, які поширили в останніх часах свою діяльність.

Димісія болгарського уряду.

Офіціяльний комунікат

СОФІЯ, ПАТ. Болгарська телеграфічна агенція оголосила такий комунікат: Міністер внутр. справ на внесок директора поліції приказав інтернувати на острові св. Анастасії коло міста Бургас колишнього премієра О. Цанкова, колишнього посла Миколу Мямілева і полк. Подлищнього. Цанков і групу осіб, між ними: колишнього прем'єра Ґеоргієва, колишнього шефа його кабінету Василя Кіракулова і колишнього директора поліції Начева.

Особи першої групи інтернували тому, що О. Цанков не розвязав своєї політичної народньої партії і вів далі діяльність у супереч постановам декрету з 12. червня 1934 р., яким розвязано всі політичні партії. Таким чином Цанков своєю діяльністю виступив не тільки проти уряду, але проти устрою держави.

Кімона Ґеоргієва і його приятелів інтернували тому, що в білгородському щоденнику „Правда" появилась заява проти премієра та інших політичних діячів. Вони нарушили своєю діяльністю постанови згаданого декрету даючи лихий приклад противникам устрою.

З цього приводу міністри: закорд. справ Батолов, справедливости Діков і господарки Молов зголосили димісію. Прем. Златев удався вчора пополудні до короля і повідомив про димісію трьох членів кабінету. По 10 хвилинах покинув палату короля відмовляючи журналістам якихнебудь вияснень. Вечором прем. Златев зголосив королеві димісію цілого кабінету.

РІДНА ШКОЛА БУДУЄ ОСНОВИ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ МАЙБУТНОСТИ!

Позаочна школа високошкільних студій
Український Технічно-Господарський Інститут
при Українській Господарській Академії в Подебрадах — продовжує запис на:
8-семестровий високошкільний економічно-кооперативний відділ, курси українознавства з широкою програмою, фахові курси: бухгальтерії, мов (англійської, німецької, французької), пасічництва, садівництва, переробництва садовини та городини, с. г. рахівництва, громадської агрономії, обробництва шкіри, шевства, одіїництва, радіотехніки, фотографії. Передбачається відкриття й інших курсів.
Навчання провадиться кореспонденційною методою.
Проспекти і програми — безплатно. На першу відповідь прикладати міжнародню поштову марку.
ПОШТОВА АДРЕСА:
Ukrajinsky Technicko-Hospodarsky Institut. Po de brady, Tchecoslovaquie. 1037 8—2

Надійна організація.

У 25-ЛІТТЯ УКРАЇНСЬКОГО ЛІКАРСЬКОГО ТОВАРИСТВА.

Нині, 20-го квітня, почнеться свої наради V. науковий зїзд українських лікарів і природників у Львові. З нагоди 25-ліття „Українського Лікарського Товариства" і „Медичної Громади" вшанують оба товариства цей зїзд святочною академією у салі Музичного Т-ва ім. Лисенка в годині 3-ій пополудні.

Знаємо лікарів тільки тоді, коли нездужаємо. Про те, що наші лікарі ведуть організаційну суспільну роботу мало хто знає. У 1910 р. повстало наше перше Руське Товариство Лікарське — як воно тоді звалось. Уже перед тим роком було в межах австро-угорської держави яких 150 лікарів-українців, на жаль і на диво, незорганізованих. Заслугу зорганізування їх має невеличкий гуртик основників, передовсім перший ініціятор такої установи д-р Олександер Кожевич.

До війни було це товариство досить немічне, хоч проводив ним такий неатомний громадянин як д-р Евген Озаркевич. Причина — зрозуміла; у Львові, в осередку товариства було за мало наших лікарів. Усеж заходом Товариства виходив півтретя року популярно-науковий місячник „Здоровля" присвячений гігієнічно-санітарній опіці над нашим народом.

У перших роках по війні загальна депресія не оминула і наших лікарів. Щойно від 1920 р. коли Товариство дало почин до що-тижневих сходин своїх членів і наукових відчитів на них, почалась у ньому живіша діяльність. Діяльність ця йшла у кількох напрямках. Ставова організаційна праця мала на меті розбудити та підтримати свідомість обовязків супроти свого стану. Крім цього кожний виділ Товариства клав окрему вагу на завдання супроти громадянства. Багато у цьому напрямку зробив довголітній голова Товариства д-р Іван Курівець. У висліді Т-во мало останніми роками своїх відпоручників у виділах майже всіх українських наукових, культурних і гуманітарних товариств. До цієї ділянки треба зарахувати ще й акцію для матеріяльної забезпеки вдів і сиріт по членах Т-ва і для допомоги лікарям-новичкам, для чого й заснували у 1931 р. кредитову кооперативу Лікарська Самопоміч.

Наукові відчити та реферати читані щотижня на сходинах і що два роки наукові зїзди мають на меті спонукати членів Т-ва підтримувати контакт із поступом науки. Такий контакт має величезне значіння для лікарів, що не можуть жити у великих осередках наукової праці. Т-во видає науковий чвертьмісячник Лікарський Вістник, де помішує праці своїх членів, реферати чужих журналів і хроніку Т-ва; його дістають усі члени і таким робом не тратять

звязку із Товариством. Слід згадати теж, що Т-во дає прелегентів на всілякі освітні курси.

Члени Т-ва виконують чималу громадянську працю в українських гуманітарних і виховних товариствах як лікарі, крім цього підносять стан здоровля нашого загалу, даючи почин до заснови таких товариств як Гігієнічне Товариство, Українська Рада Суспільного Здоровля та інших.

Українське Лікарське Т-во має тепер 290 звичайних членів, 20 членів-кореспондентів і три філії: у Коломиї, Перемишлі і Станиславові. За тих останніх 25 літ, незвичайно тяжких для нашого громадянства, У. Л. Т. може похвалитись великими успіхами. Лікарі належали в нас віддавна до найактивніших та найбільше свідомих своїх великих завдань громадян, поступових, характерних і завзяти самій своїй професії — найбільше незалежних.

Українське Лікарське Товариство не тільки дбає за здоровля нації, але і само побудоване на здорових основах. У його ювилейний день слід йому скласти побажання, щоби воно і надалі розвивалось у такому самому темпі і щоби воно могло стати прикладом для інших наших станових товариств. Коли інші фахові товариства зможуть у нас почванитись подібними вислідами праці як Українське Лікарське Товариство, тоді наша нація докаже, що вона направду має багато конструктивного організаційного хисту та енергії, як підвалин кращої майбутности.

Знову ізоляція Німеччини.

Безпосередньо зі Отреви переїхали західні дипльомати до Женеви на надзвичайну сесію Ради Ліги Націй, скликану на домагання Франції для полагоди її відказу в справі загальної німецької військової служби. І ось, та сесія несподівано закінчилася актом, який створює в Европі нову ситуацію: ставить Німеччину у примусове положення — або промовчати справді надзвичайно з морального боку прикру „адмоніцію", рівнозначну з національною образою, або самій завернути до стану ізольованости і витривати у тому стані так довго, поки Франція та ввесь відремонтований фронт не змінять засадничого підходу до справи співпраці з нею.

Женевська несподівянка полягає у тому, що у Отреві приймали найважнішу постанову — про потребу дальших переговорів з Німеччиною. Ясно, що така постанова пересуджує теж тон відношення до німецьких справ. Тому логічною була делікатна стилізація осуду німецьких збройень, як одностороннього акту, включення цієї справи до загальної проблеми розброєння і постанова про дальше ведення розброєних заходів у напрямку — приложення збройневих перегонів. Таке розмірно стримане становище великодержав у Отреві ковало пришускати, що у Женеві дебата над французьким відказом скінчиться якоюсь резолюцією, яка буде докладно рахуватися зі словами, щоб даючи сатисфакцію Франції, такий перечулений на пункті німецької небезпеки, одночасно не відштовхнути Німеччини знепер воріт Ліги: адже після переведення свого дозброєння фактично нічо не стоїть Німеччині на перешкоді вернутися до Ліги Націй і в той спосіб автоматично ввійти до тієї „міжнародньої співпраці", про яку стільки говорить англійський дипльоматичний світ. Тимчасом Рада Ліги приняла резолюцію, яка і змістом своїм, і скількістю отриманих голосів і процедурою переведення вдарила по Німеччині найболючіше, як тільки можна було.

Отже передовсім французький представник, мін. Ляволь, зголосив резолюцію на самому вступі нарад, як перший промовець у дискусії, — всупереч дотеперішньому звичаєві, щоб резолюція явилась висліком всієї дискусії і відзеркалювала погляди всіх учасників. Таким робом Франція поставила Лігу перед доконаний факт, відкидаючи згори можливість компромісового тексту. В дискусії, що правда, розлягались голоси не дуже одностайні з французьким гострим протинімецьким тоном, — належав туди м. ін. голос польського міністра Бека. А проте в голосуванні всі одноголосно підтримали французьку резолюцію, з виїмком однієї Данії, яка стрималась від голосування. Щоб торкатися самої резолюції, то вона не тільки якнайгостріше осуджує даний німецький розпорядок про загальну військову службу, але просто підтримує стару версайську тезу про Німеччину, як єдиного винуватця воєнного заколоту, воєнного ферменту в Европі. До того спеціально обравлинним для Німеччини був виступ Літвінова, що використав нагоду відіграти комедію оборонця недоторканности всяких трактатів, оборонця Ліги Націй та прокуратора Німеччини. Він, представник держави, побудованої на тезі світової революції і нехтування всіх буржуазійних „пересудів", з емфазою виголошував теорії, кому можна признати військову фізноправність та кому не слід її признавати, і разом з мілітаристичною Францією дискредитував перед опінією світа Німеччину!

Річ ясна, що таке женевське видовище мусіло до краю обурити німців. Тон німецької преси каже, що Німеччина потрактувала останню засідання Ради Ліги не як тактичний маневр, але як нову образу. Коли ввесь націоналсоціялістичний рух ішов під гаслом оборони й ребілітації німецького імени, спотаненого у Версалі закидом єдиної воєнної вини, — то повторювання вини подібного закиду офіціяльно у найвищій міжнародній установі мусить не тільки всіх прихильників нинішнього німецького режиму, але взагалі всіх німців, (що ще не запродались III. Інтернаціоналові) надзвичайно дратувати.

Виринає питання: як конкретно поведеться Німеччина і як дальше виглядатиме англійське посередництво? Чи антантські великодержави, зокрема Англія, зроблять тепер в черги якийсь відворот і будуть старатися чимось злагіднити препогане вражіння, викликане в Берліні будучною резолюцією, чи будуть намагатися послідовно Німеччину морально ломити? Чи тайна англійська дипльоматія справді залишила Німеччині якусь „фіртку до Ліги", чи може слова Макдональда про обовязок німців „міжнародньо співпрацювати" — це тільки черговий пробний балон?

Воюжбитство у політиці, це неприємна річ. Краще реєструвати факти і завважувати їх льогічні можливости. До одної з тих можливостей належить щораз частіше пропагована німецькою пресою думка про свідомий поворот Німеччини до стадії ізоляції. Постанови приступити до східного пакту у його відповідній змодифікованій формі, подана до відома англійському амбасадорові в Берліні вже підчас нарад у Отреві, була перемогою тої німецької течії, яка міжнародньої ізоляції не хоче. Можливо, що тепер верх візьме друга течія. В усякому разі на таку можливість німці тільки тепер притоглюються. При всіх бойкотах і всій нагінці, яку стрічає німецький промисл у широкому світі, Німеччина зрівноважила свій фінансовий і торговельний більянс і працює на всіх ділянках під гаслом самовистарчальности. Недавно ми читали, що плян харчів і сирівців запевнює Німеччині самовистарчальність на три роки. Знаємо теж, що період ізоляції від моменту вступу в Ліги Націй Німеччина використала для відбудови своєї військової сили на суші, морі і в повітрі та для консоліди устрою і режиму. Тому можна не дивуватися пропагаторам ідеї перешпити на німецький ґрунт гордовиту англійську теву про „splendid isolement".

Остання женевська сесія це безперечно черговий програш німецької дипльоматії, — дипльоматами німці завжди були програними. Але чи в даному випадку цей програш є виграною миру, мира побудованого на тривкіших основах ніж армій і насильство, прикрите пацифістичним плащиком — це питання, на яке відповідь дасть мабуть вже недалека будучність.

Д-Р М. КОЗИЦЬКИЙ.

Творчі сили філософії.

Дві ідеї вийшли з людиною за ворота утраченого раю і провадять людство впродовж цілого шляху історії: ідея пізнання правди і ідея безсмертности. А що обі ті мрії далекі від нашої життєвої дійсности, то шукаємо забуття в їхніх протилежностях: в омані і хвилині.

Але принадливий чар тих двох химер не в силі втиснути в нашій свідомости туги до пізнання правдивої дійсности, якоїнебудь, сумної чи радісної і власити наше прагнення опертися перелетній тимчасовости хвилини. Так заплутані в суперечности матерії і духа тривожно глядимо в гущавину життя, в якому шукаємо блиску циганських очей, що відчитали би на нашій простягнутій долоні лінії нашої долі і будучности.

Тимчасом літа ідуть, життя не архітектура, — воно не стоїть, а пливе як музика, аж вкінці з невблаганим часом невідхильно проминає творча свіжість наших сил і нам пережитим і зубожілим лишається тільки згадка про „ясні дні, дні весни". Починаємо жити споминами, а в тих спомнах, волочаться за нами всі наші пережиті літа і розвивають перед нами зноў номерклого плутання, що колись золотими струнами простягалося в мерехтливу даль нашого майбуття, а на яких потім наше життя вигравало свої предивні мельодії. І починає нам відкриватися справжня правда життя, сумна і безвихідна: все йде, все минає...

Тоді вперше починаємо фільософувати. У холодній лабораторії нашого інтелекту розглядаємося за ліком, щоб перед палючим квасом розуму рятувати те все, чим ми досі жили, що безвластежно любили, від чого невідлучний перед нами світ блистів таємним і принятним чаром, мов вогка синява розмріяних очей.

Тоді в провалях душі зарисовується перед нашою свідомістю болісне питання: чому починають меркнути і стиратися разом з нами ті ясні і світлі думки й ідеї, які колись горіли на обріях нашої молодости, чому життя починає розкривати свою подвійну льогіку і кожну правду, яка лягла в глибінь нашої душі, починає ріжнобічно розколювати на більше частинних правд, відмінних і собі суперечних? Яку вартість мають ті принадливі видіння, блискучі замисли і ті величні ідеї, які були для цілого нашого життя магічним семафором; яка є правда, безумна чи доцільна і чим є той світ, над якого видовищем уже старий Геракліт проливав свої сльози і на якому, як назав батько медицини Гіпократ усе помішане: божеське і людське або якби ми його тепер поправили: божеське і діявольське?

Усеж не тільки чоловік, але цілі покоління і народи посуваються по шляху історії, залюблені в мерехтливе сяйво ідей і гинуть, коли вже не можуть в далині свого існування доглянути якогось дороговказу, що взявши би їх у дальшу „мандрівку століть". Ціла історія людства, це поправді не реєстр королів і їхніх виграних чи програних боїв, а людська поема непомірних зусиль і змагань, повних перемог і тимчасових знемог у боротьбі за здійснення тих усіх думок і ідей, що горіли на обріях кожної доби, що хвилювали до глибини духове єство кожного покоління і в його душі напинали вітрила назустріч новому майбутньому.

Історія це чергування щораз свіжіших і більше потенціональних у силі своїй народів, повних внутрішнього несупокою і вижидання, що відкривають нові ідеї, беруть на себе історичну місію їх здійснення і тим виповнюють своє буття.

Саме фізичне існування хочби і найчисленнішого народу не залишає в історії жадного сліду, коли в констеляції духа факт його існування не палає ніяким світлом.

На невеличкій території малий грецький нарід перший зацалував безкорисною любовю до ідеалу правди і до чистого пізнання відвічного порядку річей. І тоді він створив методи думання, заложив незрушні основи знання і укріпив дисципліну духа, що і досі є елементами костуму европейської культури.

Але діло грецького генія не є завершеним осягом призначення людського духа в історії. Кожна доба має свою свіжу проблему, над якої розвязкою томиться її покоління. І коли якась проблема вже здійснена і з неї вже не треба змагатись, то з хвилиною її розвязки вона стає мертва і тим самим вже не вспіє оживити людського духа. Колись в історії є деякі ніби розвязані, мертві проблеми, які все ще подають знак життя так, що їх треба добивати, то це є доказом, що вони ще добре живі і як такі, стоять за ввесь зріст, нерозвязані перед нами.

Напр. від віків деякі історики фільософії ломлять собі голову над вартістю фільософічного думання, при чому стараються себе та інших переконати, що ліпша фільософія є неможлива що вона є тільки безплідною і пустою грою сторожних абстрактних понять. Але самі ті надремно повторювані намагання позбутися фільософії промовляють за її живучість і вартість, при чому треба за Аристотелем пригадати, що вже самі зусилля доказати неможливість фільософії є вічним іншим, тільки самою фільософією. І саме фільософія займається тими всіми невтишимими і вічно недобитими проблемами, які щораз оживають за овиді людського духа і непокоять його, хоч їх людство в деяких моментах історії вважало за полагоджені і безповоротно відкинені.

(Д. б.)

Жахливі образки з голодної Яворівщини.

(Від нашого кореспондента).

I.

Голод — це явище дивне й повне страхіть. Одні люди знають його з Гамсунового роману „Голод", інші знають його з часів війни — з фронту й таборів, та мало мабуть людей зчає, що це таке голод тисячів населення, голод, що навістив цілий повіт, що загорнув у свою сіть із густими очками не лише всю сільську бідноту, що її так багато усюди, але **загорнув поголовно все населення:** і так зв. халупників і господарів, старих і дітвору, ба навіть худобу.

Всюди по наших галицьких селах знають „передзимок", знають нужду, велику нужду, знають її в Яворівщині більше ніж в інших околицях, але **передзимок навіть найтяжчий — це ще не голод!** Навіть підчас найтяжчого передзимку може біднішний заробити зерна чи бараболь, може взяти на відробок, може позичити, вкінці може випросити чи попросту вижебрати. Але тепер, коли навіть кільканацятьморгові господарі не мають дрібки зерна на хліб, коли вони **вже забули смак хліба,** то чим має жити, що може випросити — звичайний сільський бідняк, що творить 90 проц. яворівського села?...

Як удова лишає в хаті кількоро дітей опухлих з голоду і, сплакуючи з жалю та сорому, йде по селі з витягненою рукою просити їсти й під вечір приносить... аж **чотири бараболі,** то це вже не передзимок, це голод!

II.

І цей голод витискає своє пятно на житті цілого повіту. Населення випродує останки дробу, безріг і рогатої худоби. З того користують торговці, купуючи те все по дуже низьких цінах. Зрештою худоба з браку паші є крайно винужденіла. Шкіра й кости! Коні гинуть, часто в дорозі на фірманці. Паша сильно подорожіла.

Майже кожного дня під вечір збираються на ринку в Яворові гурти людей зі сіл, що фірами виїздять „у світ" шукати для себе і для своїх родин рятунку перед голодом. Це переважно молодь — дівчата й парубки. Їдуть у невідоме! Першою їх станцією є Львів. Там сподіваються знайти працю і хліб. Та чи знайдуть? Так багато тепер усюди рук до праці і так мало праці!...

Замінена еміграція за кордон, та голод витворив нову форму еміграції. Ось під муром на вулиці присів якийсь змарнілий старець з порожнім мішком. Відпочиває. Іде в перемишлянський повіт. Звідтам мав жінку. Іде до її кревських, може в них заратується чвертков бараболь. Далека це дорога на старі ноги, але мусить іти, бо дома голод. Син і невістка безрадні, а дрібні вкуки в голоді. Для них то рішився безсилий дідусь на таку велику й важку дорогу.

Та не він один пустився на таку „еміграцію". Ось іде й жінка-селянка в камінецький повіт. Іде до своїх родичів за запомогою. Кінь у дома згинув, діти голодні, чоловік з голоду й жалю занедужав. Сказала чоловікові, що піде до своїх родичів за допомогою. Скричав на неї: „Згину, а ніде не йди!" Стидно й досадно йому, прачу, тому радив собі так, що їв грудку цукру за грейцар, яку попивав двома-трьома ґлунками води. На хліб не мав грошей. Щойно так наповнивши живіт, міг сурмити. Отже подібно „відживляється" багато родин і в Яворівщині, лише що цукор заступають бараболею. Крають бараболю на тонесенькі пластинки, пражать на кухні і „хрупають". Цей яворівський „пражінь" спричинює спрагу, тому попивають його великою скількістю води, що гасить спрагу й виповнює живіт. Кілька бараболь вистарчить на цілу сімю. Та як виглядає ця сімя по двох-трьох тижнях такого „харчу" — це інша річ!...

В одному селі вже щезають собаки й коти. Люди підозрівають, що їх вбиває на мясо один селянин. Свідками цього не стверджено.

IV.

Найгрізніший супутник голоду — **тиф проявився в повіті з невиданою досі силою.** В Брухналі є 17 занедужань, тиф щойно розвивається, в Мосбергу — 4 випадки, в присілку Ліс (належить до Вільшаниці) тиф розвивається, в Новім Яжеві тиф розвивається, у Вербянах і на присілку Запуст тиф розвивається, а в Тростянці **— 76 занедужань на тиф!** Це село здається здобуло рекорд у цілій державі. Сумний рекорд! Зрозуміло, що не всі хворі виздоровлюють. Є смертні випадки.

Подгний вище „біляис" далеко неповний, бо з ріжних причин годі уявити кожний випадок занедужання. Населення з несвідомости таїть, як у родині хто має „горячку", бо боїться опечатання дому, або й замкнення села. Така примусова ізоляція унеможливила би добування харчів. Друга причина та, що санітарний персонал, який працює в селах загрожених тифом, є кількостево за малий, щоби міг вчас викрити кожне занедужання. Ціла санітарна акція ведеться під проводом повітового лікаря — д-ре П. Радла, який справді з великим самопожертвуванням віддався тій праці. У повіті функціонує дві движимі санітарні кольони з дезинфекторами й ваннами, переводячи поголовно дезинфекцію мешкань і населення. Та ці всі заходи не вспілі опанувати положення. Крім пятнистого тифу трапляються вже занедужання, що своїми симптомами подібні до червінки. Одна біда тягне за собою другу!

V.

Та все вище сказане ще не вичерпало тих понурих красок, що ними так обильно розмальована тепер Яворівщина. Зміст трагедії збільшає весна, що вже зійшла на землю. Голод і тиф це тільки дві дії тої страшної трагедії. Третя — це весна й брак насіння на засів.

І не рільник оре плугом скибу, але важка жура оре глибокі борозни на чолі рільника. Він знає, чого потребує його земля на весну, він чує, що його **земля голодна насіння** — і ломить руки. Цей голод рідної ниви відчуває він може більше, як свій власний, як голод своїх дітей, — та щож?...

А над тим усім, над селами й полями світить, як усе, тепле весняне сонечко й приспішує весну. Жорстоке сонце! Немов глумиться з рільника!

Сотки селян щоденно товпляться по касах у Яворові, по ріжних урядах, стараючися про запомогу чи позичку на весняні засіви. Староство видало 4 вагони збіжа й 16 вагонів бараболь. Замало! Не кілька, а кількасот вагонів треба! Повітовий комітет допомоги одержав з Центробанку десять тисяч золотих на дешевий кредит на весняні засіви. Ці гроші розділено через Українбанк „Народний Дім" в Яворові між сільські кредитівки виключно на дрібні засівні позички. Ця засівна позичка всякла, як

крапля води в пісок. Районова Молочарня в Яворові роздала між членів і доставців 3 вагони грису на відживлення худоби і 5 вагонів бараболі на садження та майже вагон насіння наших рослин. Р. Молочарня в Молошковичах роздала вагон грису й два вагони бараболь. Це все одержали члени й доставці титулом зачету на молоко.

А весна квапиться й підганяє до засіву. Люди випродують, що лише можуть. На ринку в Яворові побачите селянина, як продає родинну святість — коралі, що ними від непамятних літ вінує мати свою доню, побачите також селянина, як продає спідницю, або блюзу з жінки чи дочки, продає якісь старі холяви від чобіт... І пізнати по ним та по його „крамі", що „боєм" здобув його від родини, або в тайні перед нею виніс це на продаж. Жінки попросту за безцінь випродують полотна.

А корець бараболь коштує 6 зол., корець вівса 20 зол., та ще йде в гору. Багато загонів лишиться необсіяних. Що буде на слідуючий рік?...

VI.

Повітовий Комітет допомоги голодним роздав уже 75 сотнарів харчів (мука й пеницак). Уладив також харчування дітей в 16-ох місцевостях. У кожнім такім харчевім осередку одержує одноразово денно харч 50 до 80 дітей. Одержують бараболю на юшку, пеницак, клюски, хліб. Це переважно діти дошкільного віку. По деяких школах одержує частина дітей харч з допомоги староства. Перед Великоднем зможе Повітовий Комітет роздати ще вагон муки й дарованих Центросоюзом 500 кг. ковбаси. Маслосоюз крім значної готівки призначив виключно для дітей 2.000 л. молока, які видасть впродовж трьох місяців. Завдяки цьому зможе Пов. Комітет заложити нові харчеві осередки для дітей та поширити існуючі.

Крім Митрополита Шептицького й епископа Коциловського, що дали більшу грошеву допомогу, поспішили з видатною допомогою також усі краєві кооперативні організації, як також повітові кооперативні осередки й поодинокі громадяни. І кооперативна фабрика паперців „Калина" прислала на днях, як мене поінформовано в Комітеті, квоту 500 зол.! Дуже це значний дар. Чоловікові мимохіть насувається гадка, скільки то ще ріжних кооперативних фабрик могло би в краю повстати й яку велику поміч принесли би вони населенню в хвилину потреби.

Всі датки з краю Повітовий Комітет уживає дуже раціонально, закуповує за них найконечніші харчеві продукти й розділює їх при помочі сільських роздільчих комітетів між найбільше потребуючих. Повітовий Комітет має на увазі передовсім дітей і для них то повинно українське громадянство цілого краю не забути про „писанку".

Яворівщина тепер потребує помочі від краю, а прийде час і нагода, то віддасть її з відсотками. Ми того певні. **Н.**

Українці на другому конґресі „Апсат".

В днях 13. до 15. ц. м. відбувся в Лювені другий з черги конгрес „Апсат-а" (Університетське Католицьке Товариство для Помочі Місіям") під проводом ректора університету Мрг. Ляденція та епископів Бельгії. Офіційним делегатом українських студентів був А. Кішка, який виголосив на відкриттю привіт. На конгресі підмічувалося численну присутність українських студентів, що студіюють в Лювені. У вечорі на банкеті співав український хор під проводом студ. Обушкевича.

Ні одного сотика не позичать Европі.

ВАШИНҐТОН, ПАТ. Сен. Бораг склав у сенаті проект закону, який забороняє давати позички державам і приватним особам поза Америкою. Сен. Бораг мотивує свій внесок тим, що кожний позичений сотик Европі піде на воєнні цілі. Проект розглянула вже комісія закордонних справ сенату. Він передбачує за порушення цього закону кару до 10 років вязниці і гривну. Проект закону не забороняє заключувати договори у справі існуючих уже довгів.

Новий ґубернатор Мемеля.

РИГА, 19. 4. ПАТ. Новопризначений губернатор мемельського краю Куркаскас почав урядувати. Німецька опозиційна фракція мемельського соймику намагалась уладити демонстрацію на знак протесту проти ненормальних умов політичного життя, до якого довели розпорядки литовської влади. Засідання соймику не відбулось тому, що члени литовської фракції не прийшли на засідання.

ПРАВНІ ІНФОРМАЦІЇ.

Закон про сплату податкових залеглостей.

У „Деннику Законів" ч. 29. оголошено розпорядок міністерства скарбу з 15. квітня ц. р. про сплату податкових залеглостей. Зміненний закон обовязує від 15. квітня ц. р.

ДО ЯКИХ ПОДАТКІВ ВІДНОСЯТЬСЯ ПОЛЕКШІ.

На основі згаданого розпорядку відповідна влада (міністри: скарбу, внутрішніх справ і суспільної опіки або підлеглі їм уряди) може **відписувати заплату, розкладати на сплати і відписувати частинно або зовсім такі державні податки** з усіми державними, самоуправними додатками і додатками для деяких публичноправних установ, а саме: грунтовий, від нерухомостей, від будівельних площ, промисловий, доходовий, маєтковий, від капіталів і рент, від помешкань, від електричної енергії, від убою (різні), надзвичайного податку від деяких професійних занять, військовий, від спадків і даровин та надзвичайної маєткової і лісової данини.

Ці полекші вже на основі самого закону (без вношення прохань до відповідної влади) мають: фізичні особи, неперебрані спадки та явні спілки. З полекш не можуть користати ті платники податків, проти яких ведеться слідство за порушення законів і за що передбачує закон кару арешту або вязниці.

Особи, які не користають з полекш, можуть внести до міністерства скарбу за посередництвом відповідної скарбової влади умотивовані прохання і таким чином виєднати полекші.

ВІДПИСАНІ ПОДАТКОВІ ЗАЛЕГЛОСТИ.

Половину залеглого податку зперед 1. квітня 1933 р. відлишуть тому платникові, який у 1934/35 році заплатив бодай квоту, яка відповідає рівновартости цілого довжного податку (напр. грунтового); загальна сума цього податку з дня 31. березня 1935 р. у порівнянні зі загальною сумою довгу з 31. березня 1933 р.: не збільшилась або зменшилась найбільше на 25 прц. Колиж сума залеглого (напр. грунтового) податку меншилась більше ніж на 25 відс. **тоді відписують довжникові цілу залеглість цього податку зперед 1. квітня 1933 р.**

При устійненні рівновартости вплат на податок береться під увагу не тільки прошеві вплати, але також чинитьби в натурі (напр. заплата за ширварки) і цінними папірами, якими можна сплачувати податок.

ВІДСУНЕННЯ ЗАЛЕГЛОСТИ НА ТРИ РОКИ.

Коли по відписанні довгу за податок залишається всеж таки ще залегла квота податку зперед 1. квітня 1933 р. і з 1933/34 р. — заплату цієї квоти відсувається **до 31. березня 1938,** але під умовиною, що платник буде платити добровільно податок в роках 1935, 1936, 1937 і 1938. Якщо платник не буде платити кожночасно визначеного податку, тоді мусить заплатити залеглий податок з відсотками від 1. квітня 1934 р. і тратить права до дальших полекш.

ПОСТУПНЕВЕ ЗМЕНШУВАННЯ ПОДАТКОВИХ ЗАЛЕГЛОСТЕЙ.

Платникові, який заплатив податок у 1934/5 або заплатить до 1. червня (селяни до 1. вересня) — **тоді відпишуть йому 10 прц. залеглостей.** незалежно від згаданого одноразового відписання.

Якщо платник заплатить добровільно податок у 1935/36 році, тоді **відпишуть йому 15 відс. податкових залеглостей.** Якщо заплатить податок в 1936/37 — тоді **відпишуть йому 20 відс. залеглих податків;** за заплату податку в 1937/8 — **відпишуть 28 відс.** податкових залеглостей.

Право до відписання податкових залеглостей у поодиноких буджетових роках матимуть ті платники, які мали це право в попереднім році. Відповідна влада буде відписувати податкові залеглости в останнім дні кожного буджетового року. Відсотки і полекшеві відсотки від податкових залеглостей відписується від дня їх повстання до 31. березня 1934 р. Крім того платники не будуть платити відсотків тоді, коли влада відложить сплату податкових залеглостей.

Платник, який в 1934/35 не заплатив цілого податку, користає з полекш тоді, коли решту податку стягне влада екзекуцією або добровільно заплатить найдальше до 1. квітня 1935. **селяни до 1. вересня 1935 р.**

СПЕЦІЯЛЬНІ ПОЛЕКШІ І СПЛАТА ПОДАТКУ ОБЛІГАЦІЯМИ.

Якщо платник сплачує податкові залеглости в речинці, до якого влада відложила заплату, тоді відповідна влада **зачислює вплачених у 1935/36 р. 100 зол. за 250 зол.,** у **1936-37 р. 100 зол. за 200 зол., у 1937-38 р. — 100 зол. за 150 зол.** і на таку квоту податкові залеглости розмірно зменшуються. Крім того влада відписує відсотки від заплачених таким чином податкових залеглостей.

Податкові залеглости може платник сплачувати грішми або облігаціями: 6 прц. внутрішньої (народової) позички і 5 прц. конверсійної позички з 1924 р.

Присилайте передплату!

Рівноправність Австрії.

ВІДЕНЬ, 19. 4. ПАТ. Віденське Кореспонденційне Бюро поміщує заяву міністра закордонних справ Бергер-Вальденега. Міністер вернувши з Женеви заявив, що підчас розмов у Женеві на тему середньо-європейського договору безпеки ствердив, що зацікавлені у цій справі держави хочуть здійснити це діло. До цієї справи ставляться дуже поважно і з доброю волею. Ініціятиву Мусоліні скликати до Риму конференцію всіх учасників того пакту, Австрія радо поприйняла. Питання ревізії нестерпної для Австрії військової ситуації гарячково розглядали у Стрезі.

Зовсім корисні висліди цієї наради є у 6-ій точці комунікату, що його проголосили у Стрезі. Міністер висловив переконання, що Австрії теж признають рівноправність збройнь. Тому, що середньо-європейський пакт безпеки завершить у Римі при співучасти австрійського уряду, Австрія без ніяких договорів добуде повну рівноправність у збройних.

Ізоля Белля.

Рим, 15. квітня 1935.

Давно вже не було такого неясного настрою в політиці великих і менших держав Европи, як за останні три дні перед абором трьох потуг у Стрезі, в Ізоля Белля, над темногранатним плесом озера Ляго Маджіоре.

Адже й тут у Римі, де помічався зрівноважений супокій, останні дні перед Стрезою розгорячили уми, розворушили, так звану, публичну опінію. Вся преса Італії, передовсім римська, в одно била: супроти становища Німеччини всі три потуги мусять стануть одностайним фронтом і втримати мир, бо інакше — горе! І то в одній статті про ту одностайність згадувалося декільки разів. Між рядками можна було вичитати гострий докір у сторону Англії за її „пробування" тоді, як треба діяти рішучо, сміло, без вагань і створити ясну співпрацю на сьогодні та на завтра.

Сучасно політика Італії сказала для добра свого краю забути за свої давні виступи проти версайського трактату, за ревізіонізмом, за експанзією і виступити в пресі з закидами проти Німеччини, що вона рве версайський трактат, що вона розвязавши одну справу за свою користь береться зараз за другу і то по лінії експанзії. З притиском зазначували, що „німецька політика вся просякнута антиросійським духом". В успіх нарад у Стрезі не дуже вірили: про що говорять дві авторитетні статті в „Іль Пополо д' Італія" з 3. і 12. квітня ц. р. А в другій іронічний у сторону Англії натяк, що й наради в Стрезі будуть „пробні".

Такі були настрої в Римі в останніх днях перед Стрезою. У західних державах замість згоди перед східною небезпекою, розгоралася боротьба за впливи в майбутній політиці Европи, а в тим, що важливіше, за рівновагу такого народу як Франція.

*

Після Стрези прийшло втихомирення. В пресі прориваються і радісні голоси. Дуже вперто зазначується солідарність трьох потуг. Забувають про те, що ще днів тому кілька докоряли Англії за її окремішність у політиці і пишуть, що Стреза „заперечує всім поголоскам, про те, що Англія відлучилась від політики двох европейських потуг", себто від Франції та Італії. Правда, пишуть, що ця „Солідарність трьох потуг не має ніякого характеру спрямування свого єдиного фронту проти, якоїсь то не було, іншої країни. Щоб сказати ясно, ця солідарність не думає ізолювати Німеччину, а ще менше на неї нападати". Говорячи про сьогоднішнє надзвичайне засідання Союзу Народів, „Іль Дікорнале д' Італія", з якого тут наводимо ці фрази, всеж не вважається сказати: „Не можна сумніватися, що єдність трьох потуг матиме глибокі впливи на остаточні постанови в Женеві". Хіба ж не вичуваєте сумніву в ту єдність?

На першу вістку про згоду Німеччини підписати східний пакт ненападу без взаємної допомоги, римські часописи вдарили у дзвін перемоги. Інша справа, що не дуже сподобалося Італії те, що Німеччина навіть про такий пакт з Литвою не хоче чути нічого. Що більше: на цю тему „Іль Месаджеро" з 14-го ц. м. широко розписується про плани Німеччини захопити Мемель і віддати його Польщі, а за це Польща відступилаб Данціг і частину Поморя. Потім Польща помоглаб окружити Чехію, через „аншлюс", за це дістала би Тешин і через Карпати малаб границю з Малоросиною. Стільки „Іль Месаджеро".

Сьогодні вже холодніше осуджують факт згоди Німеччини приступити до східного пакту. Тут нема чого тратити часу над розумуванням про причину цієї постанови, — каже згаданий „Іль Джорнале д' Італія". „Хотілосяб бажати, щоб це була перша ознака повороту Німеччини до співпраці. Але це бажання нехай буде висказане з обережністю". Що до Австрії, то „Італія в ній не шукає нічого для себе: ні оборони своїх кордонів, добре забезпечених на Бреннері, ні ніякого упривілеєваного становища". Ці слова дуже характеристичні для доповнення картини сьогоднішньої політики Італії. Щож до конференції держав Малої Антанти і інших, яка відбудеться 20. травня у Римі і протягнеться 10 днів, покищо мало говорять. Чи Німеччина візьме участь у ній теж іще тут не знають.

Кажуть, що зібрання у Стрезі, це за останніх пятнацять років найважніша подія. „Це початок нової доби" — пише В. Гайда в згаданому щоденнику. Може дехто і вірить у це — нам трудно.

Тихе, легітливе плесо озера Ляго Маджіоре, де так глибоко відбивається глибінь тутешнього неба, не вплинуло на втихомирення боротьби за впливи в европейській політиці. Як Фліпплен бере на руки італійські діти, фотографується з ними, то це липне на те, щоб подратувати зрівноваженого англійця й пустити дещо демагогічного вітру в очі народам Франції, Італії, мовляв: нас уже ніщо між не розєднає!

Кріза політична Европи трівае дальше.

І пригадуємо собі щиру фразу одного чужинця:

— Вам, українцям, краще, якщо політична кріза в Европі затягнеться на довше...

З цього виходило те, чого він не міг ясно сказати: що ні Стреза, ні Женева, ні Рим не розвяжуть іще сучасної політичної крізи. Вона розвяжеться гостріше й болючіше.

М. Заславський.

ЗА ВИДАЧУ СЕН. КОРФАНТОГО.

ВАРШАВА, 19. 4. ПАТ. До маршалка сенату вплинуло нині внесення міністра справедливости в справі видачі судам сен. Войтіха Корфантого, якому закидають ошуканства більше як на 19.000 зол.

Всі навчаймося своєї літературної мови!

Хто хоче навчитись доброї української літературної мови,

ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ НА 1935 РІК

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА"

присвячений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО. — ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річно, 3 зл. піврічно, 1.50 чвертьрічно. За границею: в Европі 9 зл., поза Европою 2 амер. доляри. Зразкове число 50 сот. Конто чекове П. К. О. число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації: Warszawa IV., ul. Stalowa 25 m. 10.

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУРНА МОВА!

Площа Бема. Доїзд трамваями 1, 2, 3, 5, 8. Тільки короткий час у Львові
Атракція Великодних Свят! Премієра в неділю 21. ц. м. в год. 4·30 і 8·15 веч

Відкриття цирку Станєвських

Нова ревеляційна, дотепер у Львові небувала програма атракцій.
Гарна англійка, таємна MISS OKULTA??? — MAIS мотоцикліст на дроті — та 20 феноменальних точок програми.

Культурно-освітня праця „Учительської Громади" в Рогатині 1934-35.

Вже третій рік „Учительська Громада" в Рогатині веде освітню працю, влаштовуючи в осінній і в зимовій порі наукові та популярно-наукові виклади. Перші призначені для рогатинської інтеліґенції, другі для міщанства Рогатина та селянства доокольчних сіл. Популярно-наукові реферати стягають багато слухачів від 200—300. Це зовсім зрозуміле: реферати виголошують фахівці і то все на актуальні теми, до того ще дуже гарний реферат ілюструють світляними образами, при помочі епідіяскопу. Перед рефератом, член „Учительської Громади" виголошує ще „живий часопис", в якому подає актуальні вісти з останнього тижня: з українського життя, важніші події економічні, політичні, спортові, та інші.

Наукові виклади відбувалися що два тижні в суботи, а в останьому місяці що тижня. Участь інтеліґенції спочатку слаба, а потім зросла так, що треба було переходити до великої руханкової салі. Зацікавлення велике. В останньому сезоні виголошено такі реферати:

О. Бачинський: М. Грушевський як громадянин; І. Вербяний: Нові погляди на рослину; д-р Гр. Дмитрів: Враження з Парижа; Ю. Каменецький: Ніцше про алькоголяне питання; Ю. Каменецький: Політичний устрій сучасних держав; Ю. Каменецький: М. Грушевський як історик; Д. Козій: На межі науки й метафізики; Д. Козій: М. Грушевський як історик літератури; о. Й. Скрутень: Психоаналіза Фройда; о. Й. Скрутень: Конґрес істориків у Варшаві 1933. р. та візантольоґів у Софії 1934. р.; Враження з подорожі по Болгарії, Румунії та Чехословаччині; М. Угрин Практичні проблеми української мови.

В осінньому і зимовому сезоні виголошено такі популярно-наукові виклади: О. Бачинський: М. Грушевський як громадянин. Закарпатська Україна перед і по війні. А. Букеда: Технічні винаходи в XX. ст. І. Вербяний: З життя мурашок. І. Декалію: Японія, країна квітів і дітей. Гр. Дрогомирецький: Далекий Схід (Японія і Китай). Ю. Каменецький: Що таке нація? Чи пити і курити? Алькогольне питання в образах. В. Ратич: Визначні українські письменники. І. Таращук: Грецька культура в образах. М. Угрин: Юрій Федькович — співець Буковини. У. С. С. на Україні; Т. Шевченко. Мец. Р. Шенкірик: Про відновлення селянства. Хомінський: Ковальчина. — Крім цих рефератів члени Уч. Громади виголошували ще реферати в Союзі Українок, на анкетах рідношкільних з Рогатина і в повіті, на бібліотечнім курсі філії Просвіти, по Кружках Р. Ш. в повіті. — Члени Уч. Громади беруть активну участь у культурно-освітніх та економічних установах Рогатина; є головами цих товариств або входять в склад виділу. „Учит. Громада" має у своїй управі читальню для членів, де мається вся національна українська преса має архів та наукову бібліотеку (щойно в початках).

К.

Акційна Спілка для будівельного промислу,
раніше Іван Левинський

подає до відома акціонарів, що **дивіденду по 1.00 зол. від акції** за зложенням купону Ч. П. виплачує каса **Кооперативного Банку „Дністер"**
1403 1—3 УПРАВА.

З життя українців у Брні Моравськім.

6. квітня ц. р. влаштувало Чехословацько-Українське Обединання при співучасти українських товариств у Брні концерт у честь 100-их уродин О. Ю. Федьковича. На програму свята, яке відбувалося у великій концертовій салі „Беседного" дому — багато прикрашеній зеленю та прапорами — українським та чехословацьким, склались: а) Український муж. місцевий хор під орудою диригента інж. Вол. Франтека, який посвятив немало часу та праці на його підготову. До мистецького рівня піднесли цей святочний вечір шановні наші мистці-гості, що своєю безкорисною участю піднесли рівень свята у честь великого гуцульського „Соловія", і показали чудовим нашим прекрасну народню музику. Були жінцям Бережницький та п-і Дарія Карановичева з Відня, п-і Анда Остапчук-Науменко в Нітри (Словаччина). Їм усім належиться ще велика подяка! Мистецьку гру проф. Б. Бережницького та п-і Дарії Карановичевої в першій половині концерту просто зі салі передала радіостанція Брно. П-і Анда Остапчук-Науменко знана оперова співачка з ужгородського театру, після пісень В. Барвінського, Н. Нижанківського та Лукіяновича відспівала народні пісні, між ними кілька характеристичних гуцульських. Гарне враження зробив коротенький чеський реферат гімн. учителя Руд. Кучери, який подав огляд в життя та творчости О. Ю. Федьковича.

Публика вийшла з концерту з якнайкращим враженням, а українська колонія та декількох приятелів-чехів провели решту вечора при спільній вечері на гутірці з милими гостями.

На другий день виїхали вони на прогульку в гостями-мистцями з Відня до відомих печер „Мацохи", а 7-го ц. м. п-і А. Остапчук-Науменко відспівала репертуар з наших пісень до брненського радія.

З життя українських установ у Тернополі.

Руханковий вечір „Сокола".

Заходом членів Т-ва „Сокіл" у Тернополі відбувся дня 14. ц. м. Руханковий Вечір в салі Міщанського Братва. Програму вечора виповнили вправи побратимів на поручу, ритмічні вправи посестер, вправи дорослих на колі, вежі побратимів і дорослих, виклад д-ра Теодора Мисюна, ліканра і заст. голови „Сокола" про „Значіння руханки для людини", рецитація дорослих з закликом до вступати в ряди руховиків і живий образ: мет списами.

До вправ і на перервах концертувала дуже гарно орхестра дутих інструментів із Березовиці Великої.

Всі точки програми старанно приготовано і виконано так, що зібрані з великим заінтересованням слідкували за ходом вправ і численними оплесками висказували своє вдоволення.

Всюди цікавляться вихованням тіла, признаючи йому велику вагу для народу, цікавляться осягами на цьому полі і на таких вечорах публика виповнює всі місця. В Тернополі, на жаль, між видцями була сама молодь, а зі старшого громадянства не було навіть десятки осіб. Не прийшли на цей вечір ані державні ані приватні урядовці, не прийшли ані адвокати ані священики, не було теж купців, промисловців, ремісників ані рільників-міщан, хоч їх діти вправлялися, а найдорожче місце на салі коштувало 1.50 зол. Очевидно, що при таких обставинах мусіло товариство вдоволитися моральним успіхом, бо матеріяльно понесло страту.

Така страшна байдужість старшого громадянства в Тернополі до всього організованого життя вражає, а до сокільської організації зокрема не існує ніде на світі, і ніяким чином не може причинитися до піддержання цього життя, але навпаки причинюється до його занепаду. Крайня пора отямитися і пригадати собі, що без моральних і матеріяльних жертв кожного члена суспільности нема і не може бути ніяких здобутків.

Учасник.

ВСІ ДІТИ на селі і в місті **читають:**
„Світ Дитини" і „Діточу Бібліотеку"
Цілорічні передплати по 5 зол. висилати на адресу: **Львів, вул. Зиморовича 3.**

З найліпших найдешевші і свої рідні це ПАПЕРЦІ І ТУТКИ
150 шт. за 30 гр. „КАЛИНА"
Фабрика в Тернополі. Фабричний склад: Львів, ул. Блахарська 11.
Можна дістати в кожній крамниці!

Свято замарстинівської дільниці.

РУХАНКОВИЙ ВЕЧІР СОКОЛА V.

В суботу 13. ц. м. відбувся у салі чит. „Просвіти" в Замарстинові руханковий вечір, улаштований „Соколом V." у Замарстинові.

Вечір зачався живою картиною. На малій сцені станули чети соколів, соколок і дорослу. З молодих дужих грудей добулася пісня. Соколи на „позір" співали свій гимн.

Після того В. Козачок виголосив промову-реферат, в якім підкреслив значіння фізичної культури та ролю Сокільства у національних змаганнях.

По рефераті відбулися вільноручні вправи мужчин. Виступали чотири соколи. Коли дивишся на кремезні, дужі постави і бачиш, з якою працією виконують вони рухи — розумієш, у чому значіння тілесного виховання. Вправи побратимів були без закиду. Жіночі вправи з віночками захопили публику. Може тому, що вправляли вони у мальовничих сокільських одностроях та, що всі чотири одна в одну були гарні. Вправи дорослу внесли бадьорість, радість. Було їх дванацять дівчат. Це насправді була зворушлива картина, коли 9-літня дівчинка переводила на сцені вправу зі своєю малюсенькою четою. Тим більше, що дрібненькі рядовнички виконували приказ без закиду.

Танки „Чумак" у виконанні побратимів та „Катерина", яку відтанцювала шістка, були теж гарні та викликали велике задоволення на салі.

Деклямація п. Ярослави Демщюх, виголошена з темпераментом та рецитація Е. Лазора були мистецькою ілюстрацією для реферату В. Козачка.

Свято закінчили національним гимном.

Замарстинівське громадянство, що вщерть виповнило салю, розходилося домів з помітним задоволенням. Товариство тої дільниці „Сокіл V." здало звіт зі своєї праці. І виявилося, що замарстинівські соколи зразково працюють над собою. Може дещо можна було ще ліпше виконати, але треба взяти на увагу, що та сама молодь працює ще теж і в інших дільничевих товариствах.

Підготовою свята займалися заст. гол. С. V. п. М. Пузик та нач. О. Шевчук.

Е. Ч.

Ревеляції з нашого минулого

п. н.

Сторінки з мого життя

Д-ра ЕВГЕНА ОЛЕСНИЦЬКОГО

можна дістати у Видавничій Спілці „Діло".
Ціна зол. 1·90, порто 30 сот.

ВЕНІЗЕЛЬОС У ПАРИЖІ.

ПАРИЖ, 19. 4. ПАТ. Нині приїде сюди Венізельос з Турину.

КООПЕРАТИВНА ПЕКАРНЯ
Золотий Колос
поручає різнородне і добірне печиво
на ВЕЛИКОДНІ СВЯТА: паски і баби. Замовлення:
Львів, ЯНІВСЬКА 77. 1398 1—4 Телефон 292-17.

Нарада кн. Штаремберґа з Мусолін'м.

РІМ, 19. 4. ПАТ. Мусоліні відбув нині з віце-канцлером Австрії кн. Штарембергом довшу нараду.

Виступають з Леґіону Молодих.

ВАРШАВА, 19. 4. ПАТ. Члени кола сеніорів Леґіону Молодих прем. В. Славек, колишній міністер Я. Бінджевич, К. Світаль̀ський, мін. В. Бінджевич, С. Стажинський, Т. Шецель, мін. Зиндрам Косцялковський і полк. Ульрих виступили тому, що організація не вивязалась зі своїх виконних завдань. Підписані стверджують у листі до Головної Команди Леґіону Молодих, що організаційні методи Леґіону Молодих далеко відбігли від устійнених моральних та ідейних основ.

Обіжник міністра до шкіл у справі конституції.

ВАРШАВА, 19. 4. ПАТ. У звязку з заповіданням оголошення конституції міністер освіти видав обіжник до всіх шкіл, щоб по оголошенні конституції молодь зійшлась по школах і її вияснили значіння цієї події.

—o—

52 повстанців перед судом.

САЛЬОНІКІ, 19. 4. ПАТ. Воєнний суд оголосив присуд проти 52 повстанців. Двох засудили на безречинцеву вязницю, одного на 15 років, одного на 10, одного на 9, одного на 7, одного на 6 років і всіх здеградували. 18 підсудних засудили на кару від 6 місяців до 5 років вязниці. 27 підсудних уневинили.

—o—

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— В Оснабрік розвязали організацію католицької молоді, якої члени знищили домівку національ-соціялістичної молоді у Лінгєн.

У поїзді між Ако і Гайфою дійшло до бійки між арабськими і жидівськими робітниками. Сімох жидівських робітників ранили, поліція арештувала 22 арабів.

— Тільки деякі засуджені у мемельськім процесі внесли апеляцію. Апеляційна розправа відбудеться у половині травня ц. р.

— Поліційний самохід переїхав в одній місцевости в СССР якогось прошака. Виявилось, що це був брат Распутіна.

—o—

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

В останній хвилині наспіла до нас сумна вістка, що в Празі померла 8. квітня ц. р. **Емілія Горбачевська**, дружина професора і ректора університету д-ра **Івана Горбачевського**. Похорони відбулися 11. квітня ц. р. В. Їй П.!

—o—

НОВИНКИ

— **Приймаю як давніше в моїм дентистичн'м** заведенні від 9—1 і 3—6, в неділі і свята від 9—10. Львів, Сикстуська 17. — **Насс.** 725 1-

— **Робітня футер Юліяна Глушевського,** Львів пл. Капітульна 3, І. пов. тел. 54-46. Приймає футра до перехову на літо. 1138

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хоружини 3, поручає: **ковдри, матраци по найдешевших** цінах. Переробляє ковдри **по 5 золотих,** матераци по 7 зол. 639 с 6-100

— **Д-р Бабій,** стоматольог-дентист, переніс ординацію на вул. Академічну 14/I. п. 1395 2-3

— **Мін. жив. Черче.** Ресторан і данцінгова сала „Палатка" з новими клюбовими і бріджовими кімнатами та пансіон „Роксоляна", перебудований на модерний зразок, відчинені для Впов. Гостей-лікувальців з днем **1. травня 1935.** Дешеві ціни, вибагливий харч, та метка служба дають запоруку вигідного лікування. Зголошення приймає інж. Ю. Ніжинковський, Черче, пов. Рогатин. 1397 1-3

— **Представники українського виробництва і торгівель, приступайте масово до акції „Провірених Бльочків" Рідн. Школи!** Досі приступили вже отсі підприємства: Такт маг. взуття, Ринок 43; Арс, шевська робітня, Зибликевича 4; Шевська робітня укр. інвалідів, Софії 25; ресторан „Вітаміна", Коснюшка 3; харчівня Дм. Дружбяка, Ринок 40; кравецька робітня В. Хомина, Домініканська 11, фризієрські заведення: Кутковський, Сикстуська 14 та Кузик А., Гродзіцьких 4; Золотий Колос, Янівська 77 та будка Страгана „Якір", Ринок; „Нова Фортуна", Коодецького 23: овочевий базар „Мекка", Руська 3; Лотос, перфумерія і галянтерія, Сикстуська 21; склярня і оправа образів Стельмаха В., Коперника 22; церковна штука „Доставо", Ринок 43; Українська гуртівня С. Герасимовича, Бляхарська 14. В тих підприємствах і торговлях повинні українці полагоджувати всі свої закупи. Окремі громадяни платять тут такі ціни як усюди й завжди. Але від тої суми, що її деякі вони вторгувати, одержить Рідна Школа кожного місяця умовлений відсоток на потреби приватного шкільництва РШ. Вистане при закупні тільки звернутися до купця з вимогою: „Прохаво дати на заплачену суму відривок з бльочку РШ." Тим самим ви вже сповнюєте свій громадянський обовязок і причинюєтеся до піддержки Рідної Школи. Тільки трохи послідовности а Рідна Школа одержить великі суми. Цікаво, хто викажеться до кінця травня ц. р. найбільшим числом таких відривків з бльочків РШ.?

— **Вже в неділю йдемо до цирку.** В неділю, 21. ц. м. львівська публика побачить у цирку Станевських нову, справді революційну програму м. і. з таємною міс Окультою та бравуровим мотоциклістом. Цирк Станевських має устійнену мярку в краю і за границею та що року захоплює нас добором досконалих програм, так що найзабагливіший бувалець відноситься до нього з найбільшим признанням. Як довідуємось, теперішня програма цирку Станевських має бути найкращою зі всіх дотеперішніх, стільки в ній величавих тресур, акробатики та інших атракцій з ділянки циркового мистецтва.

— **Чи товмацький повіт буде знесений?** Станиславівське воєвідство вислало до м-ства внутрішніх справ письмо з вияснением на скасування староства в Товмачі. Це внесення стоїть у звязку з великими видатками тамошнього повітового виділу, що досягли суми 200 тисяч зол. річно. В останньому часі воєвідство звеліло повітовому виділові зредукувати видатки на 25 пр. Тому що повітовий виділ цього не зробив, воєвідство вислало до Варшави письмо з повищим внесенням.

— **Пневматична комора у Львові.** Найновішою і дуже важною добичею медицини є новий спосіб лічення при помочи розрідженого та згущеного повітря в спеціяльних пневматичних коморах. Таке лічення стосується до ріжних хоріб: астми, дихавиці, деяких олегочних катарів, деяких хоріб серця і ріжних хоріб переміни матерії, як ертретизм, звапнення посудин, цукрова слабість і т. п. Комори мають вид звичайних кімнат, як це бачимо на клініках або в лічницях. В Німеччині мають таких комор 14, в Чехословаччині 3. В Польщі повстає щойно тепер перша пневматична комора, яка буде побудована у Львові за Личиківським парком. Нова спеціяльна лічниця принесе багатьом хорим велику поміч, якої вони в своїх тяжких не могли до тепер ніде найти.

— **Відгомін вбивства міністра Перацького.** у варшавському городському суді відбулася розправа проти студентки Янини Ґальот, якій акт обвинувачення закидав поширювання фальшивих вісток. У червні м. р. поліція придержала обвинувачену на вулиці й відібрала їй течку з відозвами, в яких сказано було, що то жиди вбили мін. Перацького та що вбивники відомі. Обвинувачену засудили на 2 роки вязниці та сто зол. кари.

— **Італійський страйк в „Газеті Поранній".** Львівська „Газета Порянна" бореться з фінансовими трудношами. В тижні двічі не видрукувала провінціонального накладу, а в пятницю 19. квітня не появився цей часопис уже взагалі. Причиною того є італійський страйк 18 складачів і машиністів, із яких 14 не покидає голі машин. Страйкарям принесли харчі їх родини.

— **Масове вбивання коней.** Нужда села спричинює ріжні несподіванки, які можуть мати дуже прикрі наслідки перш усього для самого рільництва. До таких проявів сучасного лиха належить сумне явище нищення коней у хліборобів кожушничим промислом. Користаючи з тяжкого положення села, ріжні ґандлярі закуповують по селах шкірки з новонароджених жеребят і висилають їх до міста, де виробляють з них досить дорогі жіночі футра. Дуже часто купують ті ґандлярі навіть жеребята, які мають щойно прийти на світ. Наслідком цієї несовісної спекуляції стан коней по селах зменшується дуже скоро, а якщо така „господарка" потреває довше, то її наслідки можуть бути дуже прикрі. В тій справі, важній не лише для села, але і для краю, повинні забрати голос передовсім хліборобські організації та звернути увагу міродайних чинників на це сумне явище. Контролю легко перевести, бо влада має точну евіденцію з другої сторони закон забороняє вбивати жеребята, які є здорові і придатні до хову.

— **Студенти теольоґії покинули гр. кат. обряд.** З третього року дух. семинарії виступив, як повідомляє „Гр. Голос", студент Михайло Винницький, родом з Коритник і зголосив у старостві, що виступає зовсім з греко-кат. церкви. Староство прияло це зголошення без перепон. Винницький є москвофілом.

Елєґантні Пані

купують наймодніші плащі, костюми, сукні тощо у відомої фірми

Й. Посамент 1401 **Львів, Академічна 2** 1—

— **Обезпечальня не відповідає за лікарів.** В апеляційному суді у Львові запав присуд у процесі спадкоємців муляроського робітника Антона Скрабка. Вони заскаржили Суспільну Обезпечальню, домагаючись 50.000 зол. відшкодування за його смерть, тому що лікарі обезпечальні не перевели негайно операції кишки, наслідком чого пацієнт умер. Суд першої інстанції відкинув позов. Спадкоємці відкликалися до апеляційного суду, який рішення першої інстанції затвердив. Апеляційний суд станув на становищі, що Суспільна Обезпечальня обовязана тільки дати обезпеченому лікаря, а як це сталося, всяка дальша відповідальність відпадає. Позовники відкликалися тепер до найвищого суду.

— **Львівська хроніка.** Щоб упорядкувати зверхний вигляд міста, будівельний уряд магістрату рішив збурити одну поверхову рудеру при Краківській площі, велику мурована стайню при вул. Зеленій і старі реставраційні павільони в городі Костюшка. — Львівська палата адвокатів скреслила зі списку адвокатів д-ра Леонтія Хомишького наслідком судового присуду за спроневіріння. — В головному шпиталі вмер 11-літній Мечислав Коверко, що зазнав тяжких ран від експльозії гарматнього стрільна. — Підкопом дісталися злодії до крамниці Й. Вурцля при вул. Як. Германа ч. 6 та забрали споживних артикулів вартости 1.000 зол. Поліційна стежа їх сполошила й вони покинули добичу на вулиці, а самі втікли. — Поліція уладила в пятницю в середмісті облаву на передсвяточних злодіїв і арештувала їх кільканацять.

— **Краєва хроніка.** У складі порцеляни Штатера і Цаймера в Станиславові скоївся з невідомої причини в ночі вибух, що знищив багато товарів. — В Луцьку помер Шулім Каган, що прожив 120 літ. Старець держався до останньої хвилини добре. — В Ярославщині переведено вербунок до таборів праці і коло 100 молодих людей, переважно селян, знайде після свят працю при публичних роботах.

— **Трамвай потаніє,** але у Варшаві. Управа того міста рішила обнизити вже з днем 1. травня ц. р. ціну білєту з 25 сотиків на 20 за переїзд в одному напрямі. У звязку з тим наступлять теж зміни у знижкових оплатах. У Львові покищо про якесь подешевіння трамваю не чувати.

— **З Польщі.** В Гороші під Білостоком помер польський музик і композитор проф. Луціян Марчевський, відомий м. і. з музичних ілюстрацій до театральних пєс. — Проф. Пікар, відомий зі своїх летів до стратосфери, приїде до Варшави, щоб оглянути бальонові заведення. — В Каровицях підчас військових вправ у фаховій школі одна куля попала в учня Енрика Квасняка, якого в безнадійному стані відставлено до шпиталю.

— **Повінь в Наддніпрянщині.** З Києва повідомляють, що від кількох днів виступили води з Дніпра. Рівень води піднісся на 5.70 м. Води заляли острів Труханів. З місцевости Слобідки виселено 640 осіб. З затопленими оселями вдержується комунікація човнами.

— **Поворот зими.** В північній Росії лютилася в останніх днях велика сніговія, що поперервала телеграфічні дроти і припинила комунікацію з Ленінградом. Над очищенням залізничих шляхів зі снігів пущено в рух робітничі бриґади з плугами. Від снігів обнизилася температура навіть в Польщі, особливо в північних воєвідствах. Одночасно настали холоди в цілій Европі. В Карпатах і Альпах упали великі снігу. У Швайцарії лявіна засипала 15 туристів, з яких три згинули. В північній Італії настала зима. Впали снігу до пів метра завгрубшки. Ціла Рівієра приняла зимовий вигляд. В Ліворні шаліла страшна завируха, що знищила всю рослинність. Великі снігу впали в Трієсті. Такої зими в половині квітня не було в Італії від давна.

— **Смерть за крадіж ордеру.** Суд у Ленінграді розглядав справу якогось Петрова, що вкрав орден Червоного Прапора. Большевицькому судові видалось це таким злочином, що засудив Петрова на розстріл, який вараз виконано.

УКРАЇНСЬКІ ПЛИТИ
„Сирена — Електро“
виконання хору „Сурма“
с атракцією теперішнього сезону.

— **Різні вістки.** За останній тиждень ввезли до Злуч. Держав золота більш як на 34 міл. дол., — попереднього тижня на 6 міл. — Англія вивезла в березні цього року на 40 міл. фунт. ст. товару, а ввезла на 60 міл. — До Москви виїжджає чехословацька авіяційна комісія, щоб нарадитись, як наладнати постійні переїзди літаків між Совітами і Чехословаччиною. — Британський уряд рішив вибудувати радіостанцію в Палестині. — Спілка німецьких фабрик „Фарбеніндустрі“, що виробляє теж отруйні гази мала за минулий рік 565 міл. доходу. — Відомий американський детуг Уайлі Пост уже втрете пробував перелетіти віддаль між Тихим і Атлянтійським океаном через стратосферу. — Арештували у Берліні шайку гангстерів, які давали подружі оголошення до часописів, відбирали від них гроші і вбивали їх. — Жінка Геріна, артистка Еммі Зонеман, покидає сцену; востанне виступить вона в день уродин Гітлєра 20. квітня як Мінна фон Барнельм Лессінга.

— **Поправки.** У фейлетоні про „Франціщка Духінського й українську справу“ попала низка помилок, з яких більші треба так справити: в ч. 96, 2 шп. р. 35 здолу „Dudzińskiego“ на „Duchińskiego“, р. 31 „однаковою дбайливістю“ на „з однаковою дбайливістю“, р. 22 „засібах“ на „засобах“; в ч. 97, с. 4, шп. 2, р. 40 здолу „Антоні Гіллер“ на „Агатон Гіллер“, с. 5, шп. 2, р. 16 здолу „Італії“ на „Італії, Швайцарії“; в ч. 98, шп. 2, рр. 25 і 22 здолу „киянина“ на „Киянина“; в ч. 100, шп. 1, р. 17 здолу „Буб би“ на „Був бо“; в ч. 101, шп. 2, р. р. 35 „Kathastrophe“ на „Katastrophe“, р. 6 „переслідуваннях“ на „переслідування, шп. 3, рр. 2—1 „принесе... в історію“ на „внесе... в історію“. У статті „Від незалежництва до опортунізму“ в попередньому числі треба справити на с. 2, шп. 1, р. 57 знизу „Наддніпрянщини“ на „Наддністрянщини“, р. 10 „був даремний труд“ на „був би даремний труд“. Шляком попсовано текст думки про Костомарова (р.. 23), що „одіднчив по батькові сильну нервовість. При слідстві за участь у Братстві Костомарів заламався.

ДИВОГЛЯДИ.

ДЕРЖАВНІ ПОХОРОНИ ДЛЯ ПСА.

Шіснацять священників проводило цими днями на вічний супочинок... пса. Було це в Токіо. Пес звався Гашіко і знали його всі. Він був національним героєм. Не мав він за собою ніякого геройського подвигу ані на полі битви ані на морі. Його історія простіша, більш — коли можна так висловитись — людська. Його пан звався Гідесабуро Уено. Цей визначний лікар їздив щодня до своєї клініки залізницею; його проводив завсіди вірний пес і чекав на нього на стації ввечір. Одного дня пес чекав надармне. Його пан не прийшов більше. А всеж минали дні, місяці, роки — пес виходив точно в тій самій годині, на те саме місце зустрічати свого пана. Так чекав він на нього 10 літ, аж сам раз упав неживий на двірці. За тих 10 літ він став славний у цілій Японії. Його історія ввійшла до читанок як приклад, який треба наслідувати. Минулого року поставили йому памятник. Вдова д-ра Уено дістала в день, коли пішла звістка по краю, що вірний Гашіко, не живе, тисячі квітів. Гашіка поховали в одному гробі поруч свого пана. З погляду наших европейських звичаїв, така пошана для пса — дивогляд, хоч у ньому велика, здорова, модерна нація віддавала поклін одній з найкращих людських прикмет — вірности.

Дописи.

ЗАЛІЩИКИ.

Свято в честь М. Грушевського. В неділю, 14 квітня ц. р. відбулося в Добрівлянах, пов. Заліщики, свято в честь Михайла Грушевського, влаштоване місцевим громадянством. На свято прибули не тільки місцеві громадяни, але деякі і зі сусідніх сіл та д-р Р. Стефанович, б. сенатор В. Бирлик з родиною і дир. Гандзюк зі Заліщик. Свято відбулося у просторій салі читальні „Просвіти“. Зачалося воно відспіванням місцевим хором пісні „Ой Морозе, Морозенку“, після чого виступив промову виголосив посол д-р Степан Баран, а опісля відповідний реферат д-р Гурко, адвокат зі Заліщик. Свято закінчено відспіванням національного гимну.

БРІДЩИНА.

Т-во „Луг“ у Лешневі в 10-ліття Лугової Організації. В 10-ліття основання першого „Луга“ збиралися наші луговики в числі понад 50 у читальні рано, звідки пішли до церкви на Службу Божу. В церкві стояли ввесь час на „лозір“. Вечором відбулося свято. Реферат про Лугову Організацію виголосив голова „Луга“ у Лешневі В. Домбровський. Дальше були деклямації: „Плач Ярославни“, „Іван Підкова“, „Мені тринацятий минав“. Хор під проводом В. Дудчака відспівав кілька пісень, а аматорський гурток відіграв відповідну виставу. На закінчення свята відспівали всі луговий гимн.

Кружки „Сирена Електро“
та інші продає електротехнічний склад
ЕКО, Львів, Сикстуська 29, тел. 203-30. 2—6

БРОДИ.

Вистава рідного промислу в Бродах. Заходами складниці Повітового Союзу Кооператив у Золочеві і Народньої Торговлі в Бродах улаштовано в Бродах в днях від 7. до 12. квітня ц. р. виставу вироблів рідного промислу в піднаймленій великій салі „Музичного Товариства“. По Службі Божій в неділю 7. квітня ц. р. в год. 12 в пол. відкрив виставу заступник дир. Центросоюзу п. Мартюк. Виставу відвідали мешканці Бродів і з сіл повіту, головно в понеділок у ярмарковий день та молодь місцевих шкіл. На салю впускали відвідувачів партіями і коло кожного станку фірм представники давали пояснення про вироби та осяги в їх поширенні. До зразкового порядку на салі і вияснень причинився немало п. Юрій Говорун (старий невтомний кооператор з Вел. України), службовик складниці П. С. К. у Бродах. Дирекція складниці П.С.К. п. Чубатий і Фрондзей доложила всіх старань, щоб зразково улаштувати виставу. Прикрасою виставки був як все змістовий і оригінальний станок фабрики паперів і туток „Калина“. Крім промислових виробів — були заступлені на виставі і ручні роботи пань з Бродів й околиці, які хапали за очі красою народнього мистецтва. Теркі були станки фірм „Сільва“ (модерний), „Елегант“ О. Левицько і Ска, Бібльос, Пасічника Спілка, Центросоюз, Фортуна Нова, Маслосоюз, Кір, Дендра, Міка, Луна; Н. Т. і інші.

Д. К.

СПОРТ.

КРАЄВЕ МИСТЕЦТВО В БІГУ НАВПРОСТЕЦЬ.

Недільні змагання за краєве мистецтво біту обнимають біг мужчин навпростець на просторі 4.5 км. і біг жінок на просторі 1 км. Є це змагання, що розігруються в терені природнім. Завданням цих змагань є викази не тільки фізичну справність змагуна в бігу, але і його інтелігенцію. В більшій мірі, ніж в інших бігах, змагун мусить дати доказ скорої орієнтації, заралности та вмілости пристосуватися до кожного терену. З огляду на це суспільне значіння біг цей висувається на чоло всіх змагів і в цей спосіб оцінюють його народи, що дбають про розвій фізичної культури у себе.

Організація і переведення таких змагань не уявляє собою великих трудностів, навпаки: змаг цей не вимагає ні площі ні приладів і може відбутися в будьякім терені.

У нас змаг цей знайшов належне зрозуміння в спортових кругах, а краєвий біг навпростець має вже і свою маленьку історію. Від чотирьох літ розігруються ці змагання за мандрівну нагороду. В першім році (1932) утворення цієї нагороди здобув її Сліпко з клюбу У. С. С. В 1933 р. здобуває її Савчак Микола зі стрийського „Сокола“. Мин. року здобув цю нагороду Добрянський з львівського „Плаю“.

На цьогорічним старті стрінуться усі ті першуни з попередніх літ, а можливо, що край, передовсім Стрий, пришле своїх представників, щоб боротися за належне їм місце. (вб)

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

РІДНА МОВА. Зміст 4-го (28) числа: І. Огієнко: Методи вивчення складні: описова, порівнювальна, історична. М. Гнатишак: Артизм творів Степана Руданського. Є. Грицак: Новотвори в сучасній українській мові. І. Огієнко: Сучасна українська літературна мова. С. Черкасенко: Наша твердиня, поема: 3. Пора остання. „Пригоди молодого лицаря“, роман. А. Зеленяк і Д. Петрів: До українського вчительства. П. Кононосюк: Психофізіологія мови. Діа Орія: Граматика малої Лесі: десята частина мови — частка, І. Огієнко: Етнимологічно-семантичні нариси: сумний — смутний, троянда, сизий, зодіяр. Дописи Прихильників рідної мови. Українська мова в Канаді й Америці. Розділ для самоуків і дітей: „Рідне Слово“. Початкова Граматика укр. літературної мови. — Адреса „Рідної Мови“: Варшава IV, ул. Сташьова 25 м. 10. Передплата річна 6 зол., піврічна 3 зол., чвертьрічна 1.60 зол.; за границею в Европі 9 зол., в Америці 2 дол. річно. Нові передплатники, коли того бажають, дістають „Рідну Мову“ від 1 числа: Річник І (без 2 і 3 числа) 5 зол.; річник ІІ — 6 зол., оправа 7.50 зол.

УКРАЇНСЬКИЙ АГРОНОМІЧНИЙ ВІСТНИК, чвертьрічник під редакцією інж. д-ра Евгена Храплівого. Львів 1934. Р. І. кн. 4. Зміст: Система конюнктуро-творчих фактів — проф. М. Добриловський. Упорядкування хлоробського ринку приносить ощадности для народнього господарства — д-р Г. Вольф. Реформа хліборобського кредиту — інж. І. Лавчук. Підкарпатські потасові солі в світлі нових дослідів — інж. С. Пастернак. Дальші висліди контролі молочности в селянських господарствах — інж. д-р М. Холевчук. Початки організації збуту бекону у Сх. Галичині — о. А. Пеленський. Вплив часу садження чи погоди на розвиток лісових культур? — проф. Б. Іванишкий. Реферати та рецензії. Міжнародні С. Г. організації, конгреси, наради, Записник нашої агрономічної праці. Різне. Оголошення. Ціна цеї книжки 3 зол. Адреса: Львів, Ринок 10, II.

ЖИВАЯ МЫСЛЬ, карпаторусский журнал политики и культуры. Прага — декабрь 1934 г. январь-февраль 1935. Р. Ч. 6, 7—8.

КОМАР, Львів, 21. квітня 1935. Р. III. Ч. 16.

Виказ жертв

на допомогу хорим дітям голодуючої Яворівщини.

Жертви зложили в зол.: Їх Ексцеленція Митрополит Шептицький 100, Старшинам Братства Божої Матері Неуст. Помочі при греко-кат. парох. церкві ОО. Редемптористів в Ковлі 35, СС. Василіянки в ул. Потоцького у Львові 10, інж. В. Гермак, Ченстохова 20, С-ка „Єдність“ у Чорткові 20, Святоіванська Лавра ОО. Студитів у Львові 2 зол. По 5 зол. зложили: Уряд парох. Липовиця, А. Ліськевич, І. Громницький, М. Панейківна, О. Павлюхова, п. Р., Ф. Возьний, М. Криняк, Грабацькова, С. Галам, А. Куликич, Ходорів; По 10 зол. зложили: В. Калинович, М. Балаким, Й. Вишиванюкова, Колонія, О. Кузьмович Соколівка, А. і С. Підгородецькі Рогатин, А. Дембіцька Заліщики, М. Созанська Судова Вишня. По 4 зол. зложили: П. Чубатий, Й. Віхańська Гумницька. По 3 зол. зложили: Е. Шарковя, Ковшевич, І. Матлюк, Я.Чайковський, Л.Вашук Сяневідсько В., Г.Олесюкова Яремче. По 2 зол. зложили: Б.Іверко, І.Чайковський, В. Несторович, С. Тисовичева, М. Біляк, О. Яремко, Нападівич. О. Пеліх Милованє, М. Яцунчакова Сяневідсько Вижне. По 1 зол. зложили: Т. Білецький, М. К. (1 черевики), Николишин, В. Бороєнь. Збірка жертви 12.20. (Діти дітям): Люба і Богдан Конради Радошичі 2 зол, і кличуть інших дітей складати жертви хорим сестрам і братчикам Яворівщини. Всі ці жертви відіслано негайно до Яворова до Секції Допомоги хорим дітям при Марійськім Тві Пань на руки голови п. Фільцової.

Всім Вп. Жертводавцям, що поспішили з допомогою хорій дітворі Яворівщини, підписаний Комітет складає сердечну подяку і побажання Божої ласки. Просимо ласкаво і надальше памятати про хору дітвору Яворівщини і в згоди Христового Воскресення зложити для них бодай найменшу лепту. Ласкаві жертви просимо слати на адресу: Львів, „Достава“ вул. Руська ч. 20, а в одежі чи в натуралях у Яворові к. Львова п. Фільцова.

ЗА УКРАЇНСЬКИЙ КОМІТЕТ ДОПОМОГИ ХОРИМ У ЛЬВОВІ:

М. Біленька. А. Конрадова.

Допомога Лемківщині.

Зі збірок переведених українськими часописами й організаціями у Львові до дня 15. квітня 1935 р. одержали допомогу такі села в золотих: Святкова Велика пов. Ясло, на руки о. Дмитра Стуглика 100; Бортне пов. Горлиці, на руки о. Івана Булата 150; Фльоринка пов. Новий Санч на руки о. Василя Хробака 100; Маластів пов. Горлиці, на руки о. Павла Шуфлата 150; Завадка Риманівська пов. Сянік, на руки о. М. Жеплинського 200; Розтока Велика пов. Новий Санч, на руки Емілії Поливки 100; Сяйжава Руська пов. Ясло, на руки Василя Судика 100; Мацина Велика пов. Горлиці, на руки Марії Бубняк 100; Устє Руське пов. Горлиці, на руки Івана Басалиги 100; Злоцьке пов. Новий Санч, на руки о. Івана Качмара 200; Перегонина пов. Горлиці, на руки Василя Костика 100; Гладишів пов. Горлиці, на руки о. Андрія Зазунка 100; Криве пов. Горлиці, на руки о. Володимира Гайдукевича 100; Вапниця пов. Горлиці, на руки Петра Феща сина Івана 100; Мушик пов. Новий Санч, на руки о. Івана Бугери 200; Лемхівія пов. Новий Санч, на руки Івана Костіва 150; Поворозник пов. Новий Санч, на руки о. Павла Ваха 100; Волівець пов. Горлиці, на руки о. Володимира Гайдукевича 100; Вірхня пов. Горлиці, на руки о. Андрія Зазунка 100; Ждиня пов. Горлиці на руки о. Володимира Ардана 100; Ясьонка пов. Горлиці на руки о. Володимира Гайдукевича 100; Смерековець пов. Горлиці, на руки о. Василя Шевчука 100; Королева Руська пов. Новий Санч, на руки о. І. Височинського 100; Більцарева пов. Новий Санч, на руки о. Володимира Костишина 100; Конечна пов. Горлиці, на руки Прокопа Урбина 100.

У кількох випадках розділено допомогу не лише на ті села, до котрих вислано гроші, але також і на сусідні села, що належать до тої самої парохії. Допомогу розділювано дрібними квотами тим, які потерпіли від минулорічної повені і найбільше тої допомоги потребували. Крім вище переведених збірних допомог вислано ще зол. 100 на лікування хворих дітей з околиці Риманова через тамошнього лікаря і уділено дрібних особистих допомог на суму 140 зол.

Досі розділено разом 3.190 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Народний Театр ім. І. Тобілевича, під арт. пров. Н. Стадникa.

Судова Вишня:

20. IV. „Цілунок перед дзеркалом".
21. IV. „Залізна Острога".
22. IV. „Пепіна".

Зі Судової Вишні театр їде до Городка, де гратиме підчас Великодних Свят.

Великий Міський Театр.

Субота, 20. IV. Неділький.

Театр Різнородностей.

Субота, 20. IV. Неділький.

Кіна.

ҐРАЖИНА: „Життя св. Терези".
КАСІНО: „Цар царів".
КОПЕРНИК: „Цар царів".
МАРУСЕНЬКА: „Цар царів".

Закордонне радіо.

Субота, 20. квітня 1935.

Відень (506,8) 12·00 Симф. концерт, 18·15 „Парсіфаль" оп. Вагнера, **Брно** (325,4) 17·30 Весна у німецькій пісні, **Прага** (470,2) 15·55 Військ. орк., 17·10 Мурові пісні, 20·30 „Під яблуню" др. легенда, муз. Сука, **Париж** (1648) 20·00 Вечір всячини, **Білгород** (437,3) 18·30 Соната оп. 13. на скр. і форт. Ґріга, **Берлін** (356,7) 18·15 Муз. образки, 20·10 Вес. концерт, 22·30 Симфонія ч. 5. Бетовена, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. всячина, 15·15 Пісоньки, 20·15 Розривкова музика, **Кельн** (455,9) 13·15 Концерт, 16·00 Веселе пополудне, **Ляйпціґ** (382,2) 20·00 „Голяндець - скиталець" оп. Вагнера, **Мінхен** (405,4) 15·15 Нар. пісні Близького Сходу (мад., польські, рос.) — Шрайбер-Ройтер сопр., 18·30 Камер. муз., **Будапешт** (550,5) 17·30 Солісти (у програ. Бетовенові сонати), 20·50 Концерт, **Міляно** (368,6) 11·30 Легка музика, 21·00 „Турандот" оп. Пуччіні, **Рим** (420,8) 13·05 Легка музика, 21·00 Опера.

Неділя, 21. квітня 1935.

Відень (506,8) 11·35, 13·00, 22·20 Концерт, 17·00 Твори Комзака, 19·15 Септет ес-дур оп. 20. Бетовена, **Брно** (325,4) 10·00 Великодній хоровід, 17·30 Форт., **Кошиці** (2591) 17·35 Циг. музика, **Мор. Острава** (259,5) 19·05 „Смігруст" фольклористична сценка (муз. сп.), **Прага** (470,2) 7·30, 17·50 Концерт, **Париж** (1648) 14·15 Вес. авд., 17·00 Симф. концерт, 20·00 Великодній концерт (хор, солісти), **Білгород** (437,3) 13·15, 18·30 Пісоньки, 20·00 „Ле Драгон де Відяр" оп. Мелярта, **Ковно** (1935) 18·35, 21·00 Пісні, 20·20 Лит. музика, **Берлін** (356,7) 16·00 Веселі великодні мельоді, 19·00 Квінтет Шуберта, 20·00 Вок.-муз. концерт, **Кельн** (455,9) 18·15 Соната Д-дур Бетовена (скрипка, форт.), 20·00 „Викрадення зі Сераю" оп. Моцарта, **Мінхен** (405,4) 10·40 Камер. музика, 13·00 Муз. поранок, 18·05 „Нюрнберські співці" оп. Р. Вагнера, **Будапешт** (550,5) 14·00, 21·30 Циг. музика, **Міляно** (368,6) 17·00 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 14·25 Симф. музика, 17·00 Опера або концерт, 20·45 Концерт із нагоди нащ. свята.

Львівське радіо.

Субота, 20. квітня 1935.

6·30 Ранішня авдиція, 7·50 Практичні вказівки, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольоґічні вісти, 12·05 Муз. Ґнш. Вагнера з гр. пл., 12·55 Полудн. денник, 13·05 Концерт оркестри, 13·45 Польська морська торговля, 13·50 Експорт, 13·55 Ґіржа, 14·00 VII. Симфонія Бетовена з гр. пл., 14·45 Чайковський: форт. тріо а-моль, оп. 50, 15·30 Техн. скринька, 15·45 Забуті великопісні пісні (муз., сп.), 16·40 Фейл.: Краківські актуальности, 16·55 Твори на віольончелю, 17·15 Смерть і воскресення вселенної, 17·30 Найновіші гр. пл., 17·45 Театр Уяви: авд. для ст. дітей „Полуничко" Сельми Лаґерлеф, 18·15 Дзвони, 18·35 Огляд періодичин, 18·45 Поважна музика з гр. пл., 19·15 Памятні Великодні Львова, 19·25 Сільва рерум, 19·30 Форт. ресіталь, 19·50 Паломництво по гробах і церквах, 20·00 Богослуження з Варшави, 20·45 Музика з гр. пл., 21·00 Концерт оркестри, 22·00 Великодній фейлетон, 22·15 Вес. авдиція, 23·00 Цегна музика з гр. пл.

Неділя, 21. квітня 1935.

8·30 Ранішня авдиція, 9·30 Богослуження та проповідь із Пельплїна, репортаж, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Діяльог між рецензентом і директором театру, 12·15 Свят. авдиція, 13·00 Театр Уяви „Пан Ґельдґаб" Ол. Фредра (із А. Зельверовичем), 13·15 Веселе великодне пяце (свят. авд.), 14·00 Щось для кожного — гр. пл., 15·00 „Материнка" нар. авд. з Катовиць, 15·30 Концерт капелі, 16·00 „Богородиця" (словно-муз. авд.), 16·40 Фрагм. із Реймонтових „Мужиків", 17·00 Концерт, 17·35 Великодні звичаї, авд. для дітей, 17·50 Обичаєва авд., 18·35 Фейл.: Великдень Тонька Хмари, 18·35 Легка музика, 19·30 Польща бачена з дітака, 20·00 Оперетькові мелодії (орк., солісти), 20·55 Як працюємо, 21·00 Льожа Ґдумливців: Кухарки, 21·30 Концерт солістів (муз., спів), 23·30 Легка й танк. музика.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 19. квітня п. р. кооперативам платне за:

	льоко Львів.
1 кг. масла франко магазин	2·75 зол.
1 л. молока	0·16 „
1 л. сметани	0·80 „
1 к. яєць	2·40 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло, молоко і сметану сильна, на яйця звищкова.

Маслосоюз повідомляє, що від 19. квітня п. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомисарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята		за 1 кг.	2·30 зол.
Молоді кури	І. кл.	„	0·95 „
Старі	„	„	0·75 „
Підгодов. індики	„	„	1·20 „
„ індички	„	„	1·40 „
Пантарки		„	1·50 „
Молоді голуби за пару		—·—	„

Птицю приймає в скільности визначеного приділу для кожного доставця.

ПОДЯКА.

Прибита тяжким горем, яке зіслав на мене Всевишний, забираючи мені Дорогого мужа **бл. п. Григорія Грозника,** почуваюся до обовязку здожити щиру подяку всім тим, які у важких хвилинах несли потіху у наші зболілі душі.

Передовсім дякую дуже сердечно Вп. Пані Шмериковській, яка ввесь час недуги несла чинну поміч і полекшу в наших терпіннях.

Відтак дякуємо Всеч. о. Шмериковському місцевому парохові за відвідування покійника в часі його недуги, за останню потіху, з якою поспішив до нього, а також за провід у похороні і сердечне прощальне слово. Дякуємо теж Всеч. о. Золотому парохові Делятина за ласкаву участь у похороні. Дані дякую Товариству кред. урядників і священників у Львові за висилку делеґата в особі Вп. П. д-ра Говикевича до участи в похороні і за виголошення прощальної промови.

Вдячні дякую всім Вп. Громадянкам і Громадянам Дори за віддання останньої послуги численною участю у похороні, а всім знайомим за пересилки мені слова співчуття.

Дора, в квітні 1935.

Олена Грозник.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Ванни, насіди, балії поручає найдешевше Войтіх Заяць, Осссолінських 14. 4-10

Печатки навчункові та металеві для парохіяльних урядів, читалень, кооператив та ін. виконує найдешевше Макс Ґлязерман, Львів, Сикстуська 19, телефон 215-03. 1338 2—12

Дешевий, сонячний повій і кухня, І. пов. електрика, вода. Богданівка, Орля 11. 1361 7—7

Спеціяльна вирібка ПІЖАМ, БОНЖУРОК, ДРЕССІНҐІВ, детайлічно по гуртових цінах. — **Руд - Стар,** Львів, Сербська 17. II. 1391 2—20

Вдова ,нтеліґентна, працьовита приймє посаду господині у священика. Прошу слати листи до Адміністрації під „Вдова". 1408 1—2

Фортепіян кружовий, ученика „Безендорфера" з причини виїзду продам за 500 зол. Академічна 22. І. пов. двері 9, від 3—7. 1407 1—3

Продам віллю — 6 кімнат з кухнею і 2 кімнати на підданні зараз. Зголошуватися: інж. Водолимно Дутка, Голуховського ч. 46. Станиславів. 1402 1—10

Продам положений за містом дім з великим городом, садом, будинки. Відомість Адам Шконткевич, Бережани, вул. Шевченка, дім п. Ґертманової. 1399

ОГОЛОШЕННЯ.

ЗАВЕДЕННЯ ТЕХНІЧНО- **Дентистичне**

Й. Браневського Львів, Академічна 18 Телефон 237-53

Для П. Е. держ. урядовців з н и ж к и і догідні умовини. 4/92

АЛЬФОНС ДОДЕ.

МАЦІЦЬКИЙ

Переклад із французької мови М. Рудницького. — Ціна 1·— зол., з почтовою пересилкою 1·30 зол.

ПОВІДОМЛЕННЯ.

Отсим подаю до загального відома П. Т. Громадянству, що виступив я зі спілки веденої під фірмою Чорній і Беряк, Львів, Руська 3. Вкоротці подам адресу свого власного підприємства. **О. БЕРЯК,** приватне мешкання **Руська 3. І. пов.** 1364 2—2

ПРОСПЕР МЕРІМЕ

БЛАКИТНА КІМНАТА

ТА ІНШІ ОПОВІДАННЯ

Переклад із французької мови **Василь Софронів.** — Ціна 0.95 зол., з почт. пересилкою 1.20 зол.

Увага! **Велика передсвяточна знижка цін на всякі матеріяли вовняні, шовкові й літні** — у фірмі

Ґалицький Маґазин Новин

вул. ҐАЛИЦЬКА ч. 15

Для приміру кільна пін:

Вовна шкіцьна від	1·50	Сатина шовкова	1·35	Атлас постелевий	1·40
Вовна на сукні „	1·60	Eponge у найнов. взори	1·35	Полотно на простир.	1·25
Шевіоти англ. „	2·80	Сирий шовк	1·15	Пошевки мережковані	1·90
Вовна на плащі	5·—	Попеліна на сорочки	1·20	Простирала на ліжка	2·—
Вовна на комплєти	5·50	Перкаліна кольорова	0·70	Обруси в метрах	1·20
Marocain в десен.	3·75	Полотно	0·55	Капи — обруси	2·50
Шовк блюзковий	2·60	Зефір сирий	0·55	Рушники купелеві	0·50
Перкалі	0·65	Дивка на підштанці	0·65	Рушники вафлеві	0·28
Шовк штучний	1·—	Зефір прима	0·70	Стирки до начиння	0·35
Marocain на шляфр.	1·20	Всякі рожеви	1·05	Простирала під колдри	4·95

УВАГА: Великий вибір останніх новин на весняний і літний сезон.
При закупні товару від 5·— зол. даром білєти до першорядних кін
Замовлення в провінції виконуємо за почт. побранням.

Сирий білянс
Земельного Банку Ґіпотечного С. А. у Львові,
на день 31. березня 1935.

Чинний стан: Каса і сума до диспозиції в Банку Польськім П. К. О. і Держ. Банку Рольн. 125.787.61. Валюти заграничні 48.349.47. Цінні папери: а) державні позички 87.294.78, б) заставні листи 31.283.20, в) акцій 4.565.60. Консорціяльні інтереси 45.989.50. Краєві банки 84.045.43, Заграничні банки 29.865.87. Вексні 2.307.838.45, рахунки бїж. (дебет. сальда) 534.490.11. Термінові позички 3,071.800.12. Належности в конверс. уладдів 13.198.48 Дім 474.469.31. Ріжні рахунки 1,948.837.18. Конти і т. п. 69.837.06. Відділи 205.421 04 Довготермінові ґіпот. позички 215.722.72. Ґіп. Провсілянке 31.909,99. Належности з титулу трансакцій девізових на термін. і репортових Разом Зл. 9,330.703.90.

Довжний стан: Власні капітали: а) акційний 5,000.000, — б) резервовий 232.309.63, в) інші резерви 27.870.21, ґ) амортизаційний 165.694.69. Вклади. а) термінові 806.133.47, б) à vista 1,119.259.53. Біжучі рахунки (кред, сальда) 405.346.03. Інкасові зобовязання 1.418.81. Реесконт 620 321.08. Дисконт акцептів Банку Акцептаційного 100.000.—. Краєві банки —.—. Заграничні банки 1.258.22. Ґіпотечні вірителі —.—. Ріжні рахунки 356.154.89. Відсотки, провізії і ріжні виски 135.796,75. Відділи 143.417.87. Заставні листи 215.722.72. Акценти —.—. Зобовязання з титулу трансакцій девізових на термін. і репорт. —.—. Разом Зол. 9,330.703.90. 1400

Акційна Спілка для будівельного промислу.
раніше Іван Левинський.

РАХУНОК БІЛЯНСУ З ДНЕМ 31. ГРУДНЯ 1934 Р.

Актив: I. Маєток сталий: 1. Ґрунта зол. 56.021·60; 2. Будинки а) фабричні 89.757·22, б) мешкальні 15.508·83 — разом 105.266·07 зол.; 3. Уряджения технічні 38.977·16; 4. Інвентар бюровий 937·60 зол. — разом 201·202·43 зол. II. Маєток пливаний: 5. Ґотівка в касі 4.020·07 зол.; 6. Ґотівка в банках а) на рахунку біжучім 66.446·53, б) льокати 12.695·41 зол. — разом 79.141·94 зол.; 7. Папери процентові 3.600·00 зол.; 8. Ріжеси зол. 1.656·15; 9. Аниїй і уділи зол. 11.965·16; 10. Матеріяли а) сирівці 2.800·68, б) помічні і погінні 892·45 зол.; 11. Півфабрикати 946·60 зол.; 12. Ґотові вироби 5.407·24 зол.; 13. Довжники а) акціонарі з титулу кредитів фінансових 22·122·40 зол., б) підборні 1·062·15 зол., в) ріжні зол. 63.358·97; 14. Сумнівні належитости а) протестовані векслі 200·00 зол., б) належности в поступованні реівндикаційнім 2.123·09 зол. — разом 196.296·90 зол.; 15. Спеціяльний перехідний рахунок ріжниць курсових 64.632·25 зол. Разом 462.131·58 зол.

Пасиви: I. Капітали власні: 1. Капітал закладовий 100.000·00 зол.; 2. Капітал запасовий 55.000·00 зол.; 3. Капітали резервові а) резерва спеціяльна 1.100·00 зол., б) еквівалент проданих ґрунтів 231.711·99 зол. — разом 232.811·99 зол.; II. Капітал амортизаційний а) сальдо з р. 1933 зол. 20.422·23 зол., б) дописано в р. справозд. 6.113·08 зол. — разом 26.535·31 зол. III. Капітал облїґаційний: 5. Резерва податкова 8.788·95 зол.; IV. Зобовязання: 6. Незаплачені податки 1.079·92 зол.; 7. Ріжні вірителі 5.725·79 зол.; 8. Дивіденда за р. 1932 зол. 24·00; 9. Дивіденда за р. 1934 зол. 15·00 — разом 6.844·71 зол.; 10. Решта зиску з р. 1933 зол. 6.137·32.; 11. Зиск з р. 1934 зол. 26.013·80 — разом 32.151·12. Разом 462.131·58 зол.

РАХУНОК ВТРАТ І ЗИСКІВ:

Втрати: I. Адміністрація а) загальна 18·787·11 зол., б) кошта фабрикації 1.591·99 зол. — разом 20.379·10 зол.; 2. Податки а) державні зол. 3.062·01, б) комунальні 1.115·94 зол. — разом 4.180·95 зол.; 3. Ріжниці курсові зол. 2.127·80 зол.; 4. Амортизація а) будинків 2.465·38 зол., б) технічного уряджения зол. 3.647·70 — разом зол. 6.113·08; 5, Зиск а) решта зиску з р. 1933 зол. 6.137·32, б) зиск з р. 1934 зол. 26.013·80 — разом 32.151·12 зол. Разом зол. 64.952·05.

Зиски: 1. Відсотки зол. 11.716·13; 2. Наєм а) льокалїв 20.818·83 зол., б) машин зол. 42.897·21, в) ґрунтів зол. 1.692·41 — разом 26.795·45 зол.; 3. Будинки зол. 11.641·88 зол.; 4. Інвентар зол. 5.652·66; 5. Інсталяції зол. 2.358·73; 6. Матеріяли зол. 294·88; 7. Ріжне зол. 325·00; 8. Зиск з р. 1933 зол. 6.137·32. Разом 64.952·05 зол.

Поданий білянс та рахунок втрат і зисків затверднив XIII. Звичайні Загальні Збори, які відбулися дня 17. квітня 1935 р.

УПРАВА:

Інж. Павло Дурбак вр. **пп. Інж. Роман Колтунюк вр.**

За редакцію відповідає Олександер Костик Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 105 (14.003). Львів, неділя 21. квітня 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-43. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

НА СВЯТА! при закупі товарів на ВЕЛИКДЕНЬ НА СВЯТА! памятайте ЩО ЛИШЕ В СКЛАДАХ „Народної Торговлі" ОДЕРЖИТЕ товар свіжий і найдобірнішої якости — по приступних цінах. Обслуга дбайлива! Обслуга дбайлива!

Епільог української національної трагедії у 1920 р.

З ПРИВОДУ 15-ИХ РОКОВИН Т. ЗВ. ВАРШАВСЬКОГО ДОГОВОРУ З 22. КВІТНЯ 1920 Р.

Дня 22. квітня 1920 р. підписали у Варшаві тодішний управитель мін. зак. справ і міністер юстиції Укр. Нар. Республики Андрій Лівицький та управ. мін. зак. справ Польської Річпосполитої Ян Домбський умову, якою зазначено кількамісячні переговори, що їх вела українська дипльоматична місія під проводом А. Лівицького з польським урядом, репрезентованим окремою комісією під головуванням кермуючого мін. зак. справ Августа Залеського, пізнішого міністра зак. справ і премієра.

Текст підписаної умови в українському оригіналі звучить:

ПОЛІТИЧНА КОНВЕНЦІЯ МІЖ ПОЛЬЩЕЮ Й УКРАЇНОЮ.

Уряд Української Народньої Республики з одного боку й уряд Річпосполитої Польської з боку другого — в глибокому переконанні, що кожний нарід має природжене право самоозначення та окреслення своїх стосунків із сусідами і однаково виходячи з бажання утруднювати підстави для згідного і приязного співжиття на добро і розвиток обох народів, погодились на слідуючі постанови:

Арт. 1. Визнаючи право України на незалежне державне існування в межах на північ, схід і південь, як ці межі будуть означені договорами Української Народньої Республики з її погранічними, з тих сторін сусідніми, Річпосполита Польська визнає Директорію Незалежної Української Народньої Республики на чолі з Головним Отаманом п. Симоном Петлюрою за Верховну Владу Української Народньої Республики.

Арт. 2. Кордон між Українською Народньою Республикою і Річпосполитою Польською встановлюється слідуючий: На північ від річки Дністра відповідає річки Збруча, а далі відповідає б. кордону між Австро-Венгрією та Росією до Вишгородка (по українськи має бути: Вишгород), а від Вишгородка на північ через устя Кременчука, потім мінецьке, далі по лінії на схід від Здолбунова, потім відповідає східного адміністраційного кордону рівенського повіту, далі на північ відповідає кордону адміністраційного повіту, потім Прип'яттю до її устя. Щодо повіту р. Прип'яттю, а потім Прип'яттю до її устя. Щодо повіту р. Пинського, дубенського і частини кремінецького, які зараз відходять до Річпосполитої Польської, то пізніше має наступити стисліше порозуміння. Докладне окреслення кордонної лінії повинно бути переведено спеціяльною українсько-польською комісією, складеною з відповідних фаховців.

Арт. 3. Уряд польський признає Україні територію на схід від кордону, означеного в арт. 2. цієї умови, до кордонів Польщі з 1772 року (передрозборових), які Польща вже посідає або набуде від Росії шляхом збройних чи дипломатичних.

Арт. 4. Польський Уряд зобовязується не заключати ніяких міжнародніх умов, направлених супроти України; до тогож самого зобовязується Уряд Української Народньої Республики супроти Річпосполитої Польської.

Арт. 5. Права національно-культурні, які Уряд Української Народньої Республики забезпечить громадянам польської національности на території Української Народньої Республики, будуть в неменшій мірі забезпечені громадянам національности української в межах Річпосполитої Польської і навідворот.

Арт. 6. Заключається спеціяльні економічно-торговельні умови між Українською Народньою Республикою і Річпосполитою Польською. Аграрна справа на Україні буде розвязана конституантою. До часу скликання конституанти юридичне становище землевласників польської національности на Україні — означується згодою між Річпосполитою Польською і Українською Народньою Республикою.

Арт. 7. Заключається військову конвенцію, що становить інтегральну частину цієї умови.

Арт. 8. Умова ця зістається таємною. Вона не може бути передана третій стороні, ні в цілости ні по части (inkaufe, як тільки за взаємною згодою обох контрактуючих сторін за винятком арт. 1, який буде оголошено по підписанні цієї умови.

Арт. 9. Умова ця вступає в силу негайно по підписанні її контрактуючими сторонами.

Підписано у Варшаві вівтня 21-го 1920 в двох примірниках, уложених один в мові українській, один в мові польській з застереженням, що в разі сумніву, текст польський буде вважатися за міродайний.

*

Основою до повищої конвенції була декларація української дипльоматичної місії у Варшаві з 2. грудня 1919 р., підписана А. Лівицьким, Леонідом Михайловом, Борисом Ржепецьким і Прокопом Понятенком і зложена ними на виразне домагання польської сторони. Там і вирішено в засаді західні кордони УНР по польському бажанні та охорону польської меншини і польських землевласників на території, що мала лишитись при УНР, а які увійшли в конвенцію як її підставові частини. Провідні думки декларації з 2. 12. 1919 р. — справа Сх. Галичини, по части північно-західні кордони, охорона польських землевласників — були вже обняті деклярацією з 19. серпня 1919 р., що її зложила польському урядові укр. надзвичайна місія УНР у Варшаві за підписами Пилипа Пилипчука, Клима Павлова і Володимира Тулюпи. Декларація П. Пилипчука з деклярацією А. Лівицького не має однак безпосереднього формального звязку.

В деклярації українці домагались більше, як дала ця конвенція. Вимагали там признання УНР незалежною самостійною державою, підтримання змагань УНР перед третіми державами і заключення необхідних договорів та конвенцій, поперед усього військового, торговельного і консулярного характеру. У точці 2) деклярації згадано і про Східну Галичину, що залишалася по польському боці, що її політичне положення розвяжеться польським урядом в порозумінні з представниками східно-галицьких українців. Врешті жадано доброзичливого і скорого вирішення долі тих осіб української народности, що були з політичних причин конфіновані або інтерновані польським урядом, або з тих причин були арештовані або увязнені.

На таку деклярацію не погодилися галицькі члени місії д-р Степан Витвицький, д-р Антін Горбачевський і д-р Михайло Новаківський по причині полишення Східної Галичини як складової частини Польщі і закладаючи проти неї протест, виступили з місії. До них приключився придніпрянський член місії Петро Мшанецький, що теж її покинув. Зміст деклярації, а опісля і зміст конвенції, викликали велике негодування українського громадянства в Галичині, як також і в значної частини еміграції та на довший час творили причину розєднання галичан з придніпрянцями.

Матірю деклярації і конвенції була наша велика національно-державна трагедія років 1919-20. Галичани після близько девятьмісячної безперервної боротьби не видержали сильного збройного напору польської армії, скріпленої дивізіями Галлєра, вишколеними і узброєними у Франції, що їх звідтам вислано тільки проти большевиків. У половині липня 1919 р. галицька армія перейшла Збруч і ціла Східна Галичина знайшлася у польській окупації. Запанували

Субскрипцію 3%-тової премієвої інвестиційної позички приймає Центральний Кооперативний Банк „Краєвий Союз Кредитовий" (Центробанк) у Львові, вул. 3. Мая ч. 15. Всі кооперативи, кооператори і прихильники кооперації субскрибують тільки через Центробанк.

КООПЕРАТИВНИЙ БАНК „ДНІСТЕР" у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20. провадить від 1. січня 1935 р. Премію за ощадність у висоті 25—100 зол. Подробиці в окремих проспектах, які на бажання Банк негайно висилає.

НА ВЕСНУ боа з лисів, тхорів, кун і інших шкірок, пелеринки та краватки поручає по найдешевших цінах одинока українська ФАБРИКА ФУТЕР „ХРОМ" Львів, ул. Руська 20. Тел. 71-83. 1165 9-10

Земельний Банк Гіпотечний приймає субскрипції на 3%-ову премієву позичку інвестиційну так у централі у Львові при вул. Словацького 14. як і в Агенції Банку в Станиславові при вул. Собіського 12. Субскрибуйте тільки в Земельнім Банку Гіпотечнім. Інформації даємо устно і письменно 2—2 1364

Кераміка склад порцеляни і скла у Львові при вул. Галицькій ч. 5. (в подвірю) під управою ОЛЕКСАНДРА ОНИСЬКА поручає товари по найдешевших цінах.

Жадайте всюди!
Найкращу рідину, пасту і порошки до чищення металів і посуди — та смар до лещат. 440 19—7 **„СІЛЬВА“** Львів, Бандурського 5

Шовкові панчохи без шва (замісць 3 зол.) зол. 1·70
Матові панчохи (замісць 3·80) зол. 2·20
„ARCO“ львів, пл. ГАЛИЦЬКА ч. 3. 210

тут відносини, що звичайно товаришать воєнній окупації, особливо у її початках — масові труси, арешти, увязнення і інтернування, замкнення преси чи пак воєнна цензура, припинення діяльности товариств та різних установ і т. д. в роді інших благодатей воєнного режиму. Цей режім не зломив однак духа і відпорности галичан, що остаточно після двох-трьох літ зачали відбудовувати своє національне життя у всіх його ділянках та збирати новий національний капітал і гуртувати свіжі сили і нові цінности для приходу кращої майбутности.

Без порівнання гірше і прямо катастрофальне було положення на Великій Україні. Після зліквідування Скоропадського і уступлення окупаційних армій німецької і ще передтим австро-угорської — повстанча армія розбіглася негайно домів, а селянська маса не ставила більшого опору большевицькій розкладовій агітації і не піддержала як слід свого національного уряду. Не було у цієї маси сливе ніякої тривкої української національно-державної свідомости, бо під царським панованням не перейшла вона відповідного національного вишколу. У відносно нечисленної української інтеліґенції, у значній частині т. зв. березневого хову без українських національних традицій, не було відповідної рутини до обслуги складного державного апарату і *то* в додатку в часах революції і величезної розрухи. У великій своїй частині схилялася вона до скрайних політичних і соціяльних гасел, у чому в практиці не багато нерав ріжнилася від большевиків. Керму держави майже виключно взяли есдеки і есери. Зацарювало погубне партійництво, а на відповідальних місцях засідали люди, часто без ніяких особистих обективних даних — лишень з титулу своєї партійної приналежности. На боці лишилось чимало державно-творчих одиниць з великими особистими кваліфікаціями і випробованим українським національним стажем.

На Велику Україну зачали насувати вже з початком 1919 р. невеликі ще числом большевицькі війська з північного сходу і сходу, а згодом денікінці з півдня. Директорія з урядом та рештками армії УНР подавалася щораз дальше на захід до границь Галичини і тодішніх польських військових кордонів, а їх місце займали большевики. Початок липня 1919 р. приніс військову катастрофу для обох віток українського народу. Обі армії — галицька і наддніпрянська і оба уряди знайшлися на вуженькому клаптикові незанятої ще землі над Збручем. В останній момент прийшло поєднання і спільний похід на схід, що скінчився звільненням значної частини Правобережжа і заняттям Києва в дні 30. серпня 1919 р. Тут оружна стріча з денікінцями і новий відворот. Галицька армія знайшлася у справдішньому чотирокутнику смерти, десятковану пошестями, голодом і голодом. На широких українських степах лишила понад 20.000 трупів. Подавалися взад і недобитки армії УНР. Напирали дальше большевики і денікінці. Грозила повна мілітарна і державна катастрофа. Помічної руки не подавав ніхто. Зближався фінал трагедії. І якраз вона зродила висилку української дипльоматичної місії до Польщі під проводом А. Лівицького, що по ріжних перипетіях завершила свою працю декларацією з 2. грудня 1919 р. і конвенцією з 22. квітня 1920 р.

В міжчасі за Збручем відбувалися нові трагічні мартирії нашої державної історії. Перехід УГА до Денікіна, виїзд уряду Петрушевича з Кам'янця до Відня 15. листопада 1919 р., прихід польської армії до Кам'янця 17. XI. 1919, розтіч директорії уряду УНР за кордон на захід, до Польщі і на схід, перехід решток армії УНР до Польщі разом з головним отаманом і головою директорії Сим. Петлюрою. Дальше т. зв. зимовий похід Омеляновича Павленка на большевицьке запілля, нова трагедія УГА і її перехід до большевиків, вкінці з кінцем квітня 1920 р. на фронті до поляків і її остаточне інтернування за дротами в Тухолі. Польський похід на Київ і його заняття поляками в травні 1920 р., скорий їх відворот і докочення большевицької армії під Львів і Варшаву. Розгром большевиків на фронті в серпні 1920 р., новий похід поляків на схід, а з ними і частини армії УНР зі Збруч. Прелімінарний мир в Ризі 12. жовтня 1920 р. з тимчасовими кордонами, що зліквідував армію УНР і посадив її за дроти у польських концентраційних таборах. Врешті риський мир з 18. березня 1921 р., означення теперішніх східних кордонів Польщі, формальне визнання Польщею Української Соціялістичної Радянської Республики, а тимсамим і формальна ліквідація Польщею Української Народньої Республики та її уряду.

Тяким фіналом закінчено варшавську конвенцію з 22. квітня 1920 р., підписану іменем Польщі Яном Домбським, що теж був провідником польської мирової делеґації в Ризі і поклав свій підпис під оба згадані вище акти з 12. X. 1920 р. і 18. III. 1921 р. Поклав їх мимо постанови арт. 4 варшавської конвенції з 22. IV. 1920 р., якою польський уряд зобовязався не заключувати жадних міжнародніх умов, направлених проти України і хоч мусів знати, що проголошення большевиками самостійности і незалежности УСРР є тільки їхнім тактичним ходом. Ствердили це пізніші події ще за життя нині покійного Яна Домбського.

Зроджена нашою трагедією варшавська конвенція з 22. IV. 1920 р. є сьогодні лишень шматком паперу без практичної вартости. А всеж і про нього треба згадати у 15. роковини підписання згаданої конвенції.

Варшавський договір з 22. IV. 1920 р. можна назвати **societas leonina** — львиною спілкою — з римського права. Головні контрагенти — Йосиф Пілсудський і пок. Симон Петлюра в тодішніх обставинах не були співмірними величинами. Перший велика й сильна індивідуальність вже тоді з національною легендою, з революційною і організаційно-військовою практикою, що о голову перевищала розсварених провідників польських політичних партій; другий теж велика індивідуальність, але без мілітарної сили. Пілсудський знав, що мусить прийти до оружної розправи з большевиками за істнування і кордони Польщі і завдалегідь приготовлявся до неї та бажав її розіграти на польській території. Мав армію, політичну допомогу Франції та допомогу Франції у воєнному знарядді і Злучених Держав в апровізації. Петлюра з недобитками армії за дротами, без території і матеріяльних засобів, навіть довший час фактично без зорганізованого уряду був у становищі вівці супроти льва.

Тим і треба пояснити зміст варшавської конвенції. Не визнавала вона формально України як самостійної і незалежної держави, а тільки право України на незалежне державне істнування. Було це визнання **de facto** а не **de iure**, як визнанням **de facto** було іменування польською регенц. радою 26. X. 1918 р. Стан. Ваньковича надзвичайним послом і повноправним міністром при гетьмані Скоропадському. Польща зискала згаданою конвенцією признання Сх. Галичини і Зах. Волині, охорону своєї меншини на Україні й охорону інтересів польських землевласників за саму обіцянку неозначеної допомоги для УНР. Конвенція не була політичним трактатом в розумінні міжнародного права, не мала ніколи ратифікації, ні була тільки зручним політичним потягненням польської військової стратегічної тактики, що родить деякі факти без міжнародного політичного обовязку. Скріпили це картини дальшої історії польсько-українських взаємин навіть на теренах самої Польщі, до нині зовсім неналищованих.

Нема сьогодні і польської політичної романтики в українській справі колишнього і сучасного окруження Пілсудського.

Число наших прихильників серед поляків цілком незначне і зовсім нерішальне.

Наша історія не заманена. Віримо в реституцію української самостійної і незалежної держави. До боротьби за її здійснення прийде на українсько-московському фронті. Не без значіння для нас буде становище Польщі, з якою буде колись нова конвенція, але напевно з іншим змістом як конвенція з 22. квітня 1920 р. Що останню належало сьогодні згадати, бо **haec meminisse iuvabit.**

Д-р Степан Баран.

Д-Р М. ЮЗИЦЬКИЙ. 2)

Творчі сили філософії.

Саме наше покоління горить від внутрішньої жаги, щоб перевірити і воскресити деякі вже давно вирішені проблеми, і після їх переоцінки, положити нові підвалини під будову розхитаного теперішнього життя. І хоч нинішня наука і технічні небувалі досягнення упростили нам життя і замеханізували його до аритметичних функцій, то саме тепер, як ніколи, сучасна людина відчула, що хоч їй удалось добути велитенське знання, при помочі якого вона володіє природою і самим собою, то цього ще мало, бо для життєвої радости і спокою потреба мудрости, яка спочивав між руїнами повалених правд до нинішніх часів.

Душа модерної людини, стоячи під високим склепінням збудованого величезними трудами і жертвами знання, почула в собі моторний подув порожнечі і самітної безцільности та зраджена двоїчним аванґардизмом науки вернулась до глибокості своїх смутків і радощів, щоб шукати загубленого щастя.

Та колеса історії нам не завернути. Розвиток знання і технічне удосконалення матеріяльної культури не вистачає як підставу для духових змагань людини; вони можуть тільки осліпити нас, вдарити між собою сторони і змагання та ставити нас на перехресті дилеми./ Самі творці науки, думаючи вже її застосуванням починають підкреслювати думку, що наука має служити не тільки зверхнім, але і внутрішнім потребам людини, бо ми не можемо інакше поводитися в житті, як тільки згідно з засадою Шопенґавера, що „людина може все робити, що хоче, але не може всього хотіти, що захоче“.

Сама фізика доходить на підставі досвідів до висновку, що закон причинности не може всюди своєї безоглядної сили, що в природі є досить поля для свобідного звязку явищ, а це доказ, що доля світу не залежить від прав сліпого механізму конечностей, але спочиває у виді якоїсь вищої, розумної і свобідної волі.

І хоч наука дійшла вже до переконання, що основним елементом буття є думка, якої матеріяльним проявом є наш світ, то вона не може теж заперечити, що в людській свідомости крім думок, що творять теоретичне і практичне знання, живе ще ціла таємна глибінь нашого „я“. Оцей незглиблений ніде другий світ впливає в наше життя стільки живої дійсности і має так багато голосів, що наше життя не мало б вартости, якби ми до тої несупокійної безодні перестали прислухуватися. А хід історичних подій пригадує нам, що поза річами і фактами істнують ще інші чинники, такі, як ідеї моралі, ладу, гармонії, добра, краси і правди, що часто сильніше спрямовують наші життєві стежки, ніж інші, матеріяльні сили життя. Вартість тих духових сил оцінюємо нашими переживаннями.

Чим є ті ідеї, ті вищі понадматеріяльні цілі? чи тільки хемічними ілюзіями, субєктивними станами нашої душі? чи відповідає їм щось реального в цілому безмірі буття? чи те невтишне змагання, щоб пізнати правду і відрізнити її від неправди є тільки нашою звичкою, суспільно виробленою умовною потребою, чи є в цьому якісь глибші причини? А врешті, чи поза природою річей і явищ істнує якийсь трансцендентний принцип, який не підлягає законам простору і часу, а який є сам законодавцем і вносить обективний елемент в наше істнування?

Відповіди на ті всі питання шукаємо при помочі науки фільософії, що старається всі матеріяльні і духові сили людства спрямувати до гармонійної єдности і таким чином віднайти для цієї таємної пригоди на нашій планеті, званої людським життям, якийсь глибший змисл і якусь розумну ціль.

Не тільки людина, але кожний нарід має свою збірну, призбирану мудрість „життєву фільософію“, яка випливає з покладів його минулого і всієї складности його зверхніх і внутрішніх умовин життя, а крім того у своїй духовій спадщині має випрацьовані твори своїх геніїв, які своєю винахідливою думкою охопили цілість життя. Таким робом великі одиниці передали свій духовий світ поколінням, конкретизували форму і зміст історії свого народу. І чим більше мав цей світ їх думок, живучої сили у собі і духового поглиблення, тим більше і виразніше має нарід свідомости і ясного шляху перед собою.

(Далі буде.)

—o—

З українського життя в Празі.

Загальні Збори Т-ва „Музей Визвольної Бороть би України" в Празі дня 8. квітня 1935 р

Загальні збори Товариства „Музей Визвольної Боротьби України" в Празі відбулися дня 8. квітня 1935. р. в присутности 31 членів під головуванням акад. проф. д-ра С. Смаль-Стоцького. Збори відкрив за відсутністю голови Т-ва акад. проф. д-ра І. Горбачевського, що не міг прибути на збори через хворобу, його заступник проф. А. Яковлів.

Збори насамперед вшанували повстанням чамить покійного проф. В. Біднова, що був членом-фундатором Т-ва та довголітнім членом Управи Т-ва.

Серед справ, внесених на порядок денний, центральне місце займали звідомлення Управи про діяльність Т-ва й Музею за звітовий рік і про стан збірковой акції на будову Українського Дому в Празі.

З особливим заінтересуванням вислухали збори лист Президії Української Парляментарної Репрезентації у польському соймі та сенаті з дня 1. квітня 1935. р., де повідомляється про те, що Українська Парляментарна Репрезентація внесла на біжучий рахунок Т-ва 1000 зол., як пожертву на Український Дім у Празі. Вислухавши цей лист, загальні збори Т-ва „Музей Визвольної Боротьби України" в Празі дня 8. квітня 1935. р., високо оцінюючи моральну та матеріяльну підтримку Т-ва й Музею, яку Українська Парляментарна Репрезентація виявила своєю пожертвою 1000 зол. на будову Українського Дому в Празі та надісланням ласкавого листа з дня 1. квітня 1935. р., висловлюють високошановним панам послам і сенаторам щирий привіт і глибоку подяку".

Після обговорення звітів Управи та директора Музею, а також Ревізійної Комісії, збори прийняли такі резолюції, внесені Управою: „1. Загальні Збори щиро вітають розкиданих по всьому світі жертводавців на Український Дім у Празі та закликають українське громадянство й надалі одностайно підтримувати Музей Визвольної Боротьби України та його збіркову акцію на Український Дім у Празі; 2. Загальні Збори висловлюють подяку всім тим особам, установам і організаціям, що своїми пожертвами річей прислужилися до поповнення Музею Визвольної Боротьби України, а також його постійним співробітникам; 3. Усвідомлюючи роль і значіння преси, загальні збори висловлюють свою подяку всім українським періодичним органам за їх прихильне ставлення до Т-ва „Музей Визвольної Боротьби України" взагалі та збіркової акції на Український Дім у Празі зокрема".

Після затвердження звітів Управи та уділення їй абсолюторії, загальні збори приступили до вибору Управи та Ревізійної Комісії. З огляду на те, що дотеперішній незмінний голова Т-ва та Управи акад. проф. д-р І. Горбачевський листовно повідомив збори, що через хворобу він не може надалі сповнювати обовязків голови, а тому просить збори не виставляти його кандидатури, щоби не ускладнювати виборів, збори вибрали на голову Т-ва та Управ акад. проф. д-ра С. Смаль-Стоцького. Крім того до складу Управи ввійшли: проф. А. Яковлів (заступник голови), проф. д-р А. Артимович, Е. Вировий (скарбник), проф. Б. Мартос, проф. С. Сірополько (секретар) і проф. Ф. Слюсаренко. Крім обраних членів, до складу Управи, як відомо, належать ще: делегат Наукового Т-ва ім. Шевченка у Львові — акад. проф. д-р С. Смаль-Стоцький, що є тепер головою Т-ва „Музей Визвольної Боротьби України", та два делегати Українського Університету в Празі — проф. Д. Дорошенко та проф. О. Мицюк. До Ревізійної Комісії ввійшли: для ревізії касових справ — проф. д-р В. Гармаш, доц. І. Кобачків та І. Мірний; для ревізії Музею — Д. Козицький, М. Россіневич і проф. В. Садовський.

Далі загальні збори на внесення Управи одноголосно вибрали в почесні члени Т-ва акад. д-ра І. Горбачевського та К. Лисюка за їх заслуги перед Т-вом і прийняли у звичайні члени Т-ва 14 осіб і 3 українські організації.

Наприкінці загальні збори ухвалили щиро подякувати кол. Управі, зокрема акад. проф. д-рові І. Горбачевському, за цінну й продуктивну працю в Т-ві, почесним жертводавцям-добродіям Музею Визвольної Боротьби України К. Лисюкові та Я. Мапогонові за їх дотеперішню допомогу Т-ву, директорові Музею проф. А. Алтоновичу, скарбникові Е. Вировому та акад. проф. д-рові С. Смаль-Стоцькому за провід на загальних зборах.

*

Від Редакції. Публікуючи якнайповніше цей комунікат, ми дозволимо собі завважити, що в Празі є численна й активна галицька політична еміграція. Здавалось би, що й вона повинна бути заступлена в Управі цієї незвичайно цінної за-

НЕОБХІДНІ НА СВЯТА

Крім цих трьох популярних черевиків маємо на складі сотні найновіших моделів, аж до найвибагливіших і люксусових гатунків.

Del-Ha

Дістанете у всіх філіях.

РЕФОРМАЦЬКІ ПІҐУЛКИ з маркою ЧЕРНЕЦЬ

(ZAKONNIK)

ВЖИВАЄМО:
ЯКО РЕҐУЛЮЮЧІ ПРИ ТЕРПІННЯХ НАДМІРНИЙ ЛАҐОДЯТЬ — ШЛУНОК ПЕЧІНКИ ОПАСИСТОСТИ ГЕМОРОЇДИ

І ПРИ НАХИЛІ ДО ОБСТРУКЦІЇ Є ЛАҐІДНИМ ПРОЧИЩУЮЧИМ ЗАСОБОМ

Вживати 1 до 2 пігулки на ніч.

До відома Равщини.

Публична збірка для голодуючих у Яворівщині.

Подаємо до відома Всечеснішому Духовенству та усім проводам існуючих культурно-освітніх і економічних установ равського повіту, що староство повітове у Раві Руській не внесене під нині дозволило перевести публичну збірку на терені цілого равсько-руського повіту (з виїмкою села Карова й Уневівка) так у грошах, як й натураліях (збіжє, бараболі, яйця і т. п. продукти) в часі від дня 30. IV.—7. V. 1935 р. включно для голодуючих у яворівському повіті.

З уваги на те, що Повітовий Збірковий Комітет у Раві Руській не буде розсилати збіркових лист — просить тою дорогою Всечесне Духовенство усіх трьох деканатів як також провідників усіх існуючих культурно-освітніх та економічних установ повіту, негайно зорганізувати при котрійсь існуючій установі місцевий збірковий комітет, якого завданням буде виготовити собі збіркові листи та у дозволеному часі енергійно заняться переведенням збірки для голодуючих у сусідному повіті.

Зібрані пожертви в грошах враз із збірковими листами належить переслати негайно по закінченні збірки до канцелярії Українбанку „Віра" у Раві Руській, вул. Міцкевича 12/1., а зібрані продукти задержати на місці в селі аж до дальшого зарядження Повітового Збірково Комітету в Раві Руській.

За Повітовий Збірковий Комітет Голодуючих:
Д-р Данило Богачевський вр., інж. Василь Терпелюк вр., Степан Совик вр.

Усі українські часописи прохаємо цю відозву передрукувати у найближчому числі.

Зміна грецької конституції.

АТЕНИ, ПАТ. Грецький уряд працює над проектом реформи конституції. Проект передбачує скасування сенату. Залишиться тільки палата послів. Тільки уряд матиме право заголошувати проекти законів, які передбачують нові видатки. Президента вибиратиме безпосередньо цілий нарід і він матиме право розвязувати парламент на внесок уряду, якого влада буде теж зміцнена.

Правдиво гарне срібло

ФАБРИКА СРІБНИХ ВИРОБІВ

Д. Л. Найман Львів, Кохановського ч. 21. (Рік осн. 1880). — Тел. 6-74.

Можна дістати у всіх більших ювілерських магазинах в цілім краю. 313 32—50

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Італійський корабель „Сатурніо", який виїхав з прогулькою на Середземне Море, одержав приказ негайно вернутись до порту. Здогадуються, що цим кораблем відвезуть військо до східної Африки.

— У Ніцеї застрайкувало 100 листарів. На їх місце вислали негайно з Парижа 200 листарів.

— Італійське міністерство війни оголосило брошку річника 1915. р.

— Американський амбасадор у Берліні склав протест проти припинення виплати американським громадянам відсотків від облігацій позички Дауса.

Уживайте лише

знаменитої цикорії „ЛУНД"
здорової підмінки кави „ПРАЖІНЬ"
і зернистої „Солодової кави ЛУНД"

виробів української кооперативної фабрики

„Суспільний Промисл" Львів XV., Церковна 2. тел. 42-97

Не хотіли піддаватись лікарським оглядинам.

БІЛГОРОД, ПАТ. Югославянський уряд припинив виконання принятого недавно закону, на основі якого новоженці мусіли піддатись лікарським оглядинам. Закон мав на меті боротьбу з венеричними недугами. Закон натрапляв на великі трудноші головно серед селянства, яке не хотіло піддатись лікарським оглядинам.

Засідання Центрального Комітету УНДО.

(Комунікат Секретаріяту УНДО.)

В суботу 13. квітня 1935. р. відбулося засідання Центрального Комітету Українського Національно-Демократичного Обєднання. Нове політичне положення у звязку з останніми подіями в Польщі й у світі референував голова *д-р Дмитро Левицький*. Найближчі організаційні завдання партії та справу скликання Народнього Збору представив секретар *В. Целевич*. Над обома рефератами відбулася жива дискусія. Відтак справу відносин серед української заморської еміграції референував 2-ий секретар посол д-р *Л. Макарушка*. *Посол С. Хрущський* обговорив справу розбірки Софійського Собору й поставив відповідні резолюції, які Центральний Комітет приняв одноголосно. При точці внесків голова *д-р Д. Левицький* поставив внесок на уділення йому 3-місячної відпустки з огляду на стан здоровля. Центральний Комітет ухвалив відпустку голови з тим, що день, від якого зачнеться відпустка, устійнить Президія УНДО, й доручив в часі відпустки голови виконування функцій урядуючого заступника голови *ред. Василеві Мудрому*.

Сукна фабрики Альойз Моргенштерн

у великім виборі в найновіших десенях — **навесну і літо** **Львів, Ягайлонська 2.**

На складі також найновіші оригінальні англійські купони.

Увага: ЦІНИ ЗНАЧНО ЗНИЖЕНІ.

Яворівщина у світлі статистики.

Перед кількома днями Головний Статистичний Уряд оголосив такі числові дані про Яворівщину на основі перепису населення з 9. грудня 1931 р.

Простір яворівського повіту 976,8 км². У повіті є 2 міські волости, 8 сільських волостей, 66 сільських громад і 334 місцевостей. Густота населення на один квадратовий кільометер припадає на 88.8 проц. (у Польщі 85 на 1 км. кв.).

На 86.762 населення повіту на міста виходить 12.367 мешканців, на села 74.395. По містах на 12.367 мешканців припадало **греко-католиків 6.049 (48,9 проц.)**, римо-католиків 2.991 (24,2 проц.), жидів 3.291 (26,6 проц.), членів інших віроісповідань (0,3 проц.).

На 74.395 мешканців сіл припадало **56.734 греко-католиків** (76.3 проц.), 15.403 римо-католиків (20.7 проц.) і 1.870 жидів (2,5 проц.). В цілім яворівськім повіті живе **61 проц. греко-католиків**, 21 проц. римо-католиків і 18 проц. жидів.

АНАЛЬФАБЕТИЗМ.

По містах вміло читати і писати 7.996 осіб (83.2 проц.), тільки читати 101 (1,1 проц.), **не вміло ні читати ні писати 1.471 осіб** (15.3 проц.). Таким чином по містах яворівського повіту до неписьменних і напів письменних належало 16,4 проц. населення. По селах тільки 57,3 проц. населення вміло читати і писати, 0.6 проц. тільки читати, **41,5 проц. зовсім неписьменних.**

МЕШКАНЕВІ УМОВИНИ.

Загальне число помешкань по містах Яворівщини сягає 44.222, по селах 17.070. Пересічно по містах припадає 1,8 помешкань, по селах 1.3. По містах припадало на помешкання 2.7 осіб, по селах 4.4. Одноімнатних помешкань по містах було 59,9 проц., по селах 49,2 проц.

ДЖЕРЕЛА ПРОЖИТКУ.

87,3 проц. населення Яворівщини жило з хліборобства (по містах 30,7 проц., по селах 95.3 проц.), 4,7 проц. з промислу і торговлі (по містах 22,8 проц., по селах 1.6 проц., 3 проц. з торговлі й обезпечень (14,9 проц. по містах, 1 проц. по селах), 0.4 з комунікації і транспорту та 4.6 проц. з інших джерел.

ВЕЛИЧИНА СЕЛЯНСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ.

На загальне число 11.993 господарства **карловатих господарств нижче 2 га.** було 4.660, на яких жило 22.297 осіб (4.8 осіб на господарство), 4.961 господарств від 2—5 га., з яких жило пересічно 5.8 осіб. Більших господарств простором понад 50 га. було в Яворівщині ледви 51.

ІНШІ ПРОФЕСІЇ.

З інших професій крім хліборобства жило з городництва і лісництва 250 осіб, з промислу і ремесла 4.046 (робітників і халупників 1235). З торговлі та обезпечень 2.627 осіб, з комунікації і транспорту 344 осіб, у публичній адміністрації 296 осіб, у судівництві й адвокатурі 244 (151 осіб це умові робітники), в церкві і віроісповідних союзах 280 осіб, у загальнім шкільництві 294 осіб, домашньої прислуги 492 особи, емеритів і інвалідів 792 особи.

На 2024 мешкальних будинків було 82,2 проц. дерев'яних, 11,2 проц. мурованих.

Ці числа найкраще говорять про нужду і перелюднення Яворівщини. Крім голоду населення винищують тепер пошесні недуги (тиф).

ВСІ ДІТИ на селі і в місті читають „Світ Дитини“ і „Діточу Бібліотеку“

Цілорічні передплати по 5 зол. висилати на адресу: Львів, вул. Зіморовича 3.

Військовий договір між Францією, СССР і Чехословаччиною.

Закордонні політичні кола запевняють, що між Францією і СССР та Чехословаччиною ведуться переговори у справі додаткових військових клявзуль. Головною метою цих клявзуль має бути створення летовищ у Чехословаччині для повітряної фльоти проти Німеччини. Дотепер з великою нехітю ставились до цієї справи військові кола Румунії. Франція вжила всіх заходів у Букарешті, щоб Румунія згодилась на перелет большевицьких літаків понад Румунію до Чехословаччини. Зате дістане Румунія від Франції зброю на дуже догідних умовинах.

ПАРИЖ, 20. 4. ПАТ. Французька преса вважає: Виїзд Літвінова до Москви без зупинення в Парижі означає, що ще не узгіднили проекту французько-большевицького договору.

Демарш великих держав у Ковні.

КОВНО, 20. 4. ПАТ. Представники великих держав, які підписали мемельську конвенцію, склали демарш литовському урядові домагаючись, щоби Литва придержувалась постанов мемельського статуту.

Арештування священиків у Німеччині.

ЛЯЙПЦІҐ, 20. 4. ПАТ. З Дрездену надійшли вістки, що за ворожу діяльність, яко би могла ослабити волю національної суспільности, арештували в Саксонії багатьох священиків християнських віроісповідань і замкнули їх в охоронній арешті.

У червні відбудеться конференція в Римі.

ПАРИЖ, ПАТ. „Ле Журналь“ повідомляє, що конференція в Римі відбудеться найскоріше 10. червня н. р. До цього часу закінчаться уже переговори Італії з державами Малої Антанти і з балканськими державами.

Замовлення приймає „Нар. Торговля“.

Літвінов у Парижі.

Підписання французько-большевицького трактату.

Французька рада міністрів розглядала текст французько-большевицького трактату. Постановили трактат у дечому змінити. Ці зміни має узгіднити амбасадор СССР у Парижі Патьомкін і правний радник французького м-ства закорд. справ професор міжнародиього права Ба де Бо. Трактат підпишуть мабуть у суботу 20. квітня після обіду, який міністр Лявалль уладжує в честь Літвінова, що приїхав до Парижа.

МАТЕРІЯЛИ НА УБРАННЯ

ПЕРШОРЯДНІ БЕЛЬСЬКІ ГАТУНКИ

Найнижчі ціни поручає **Тадей Цветлєр** Львів, Марійська Площа 3.

11/91 (Дім Шпрехера) тел. 238-43. 4—20

Основи нової виборчої ординації.

Кандидати на послів і сенаторів будуть іменовані. — Партійні організації без впливу на вибори.

Як повідомляє польська преса, зараз після латинського Великодня буде оголошена у „Віснику Законів“ нова польська конституція, яка й в тому ж дні увійде в життя. Президент республіки зложить присягу на нову конституцію, після чого будуть заприсяжені всі члени уряду.

А покищо комісія, зложена з премієра Славека, віцемаршала Царя і посла Подоського, виладжує проект нової виборчої ординації. В головних зарисах він уже й готовий, але мусить ще перейти редакцію широкого кола спеціялістів, опісля президії клюбу ББ і щойно тоді увійде до сойму на надзвичайну сесію як проект закону з посольської ініціятиви.

Краківський „Іл. Курієр Цодзенни“ приніс уже головні теси, що увійдуть в основу нової виборчої системи, неподібні до тієї, що обовязують в інших конституційних державах. Має це бути чисто „польська“ система, що робить виборчий акт зовсім независимим від волі партійних організацій. Право зголошування кандидатур надано *спеціяльній колегії*, окремій для кожної округи, а зложеній з представників територіяльних і господарських самоврядувань а також з делегатів правно-публичних установ. Так сконструована колегія десигнує для кожної округи кандидатів на послів у числі найменше вдвоє більшому від числа кандидатів, що припадають даній окрузі. Спосіб десигнування кандидатів колегією буде такий, щоби кандидати не конче були одної політичної орієнтації, але відповідали різним суспільним течіям.

Передвиборчі колегії будуть складатися з представників усіх кляс, заступлених у територіяльних самоврядуваннях, отже побіч делегатів промислово-торговельних і рільничих палат засядуть теж заступники робітничих кол. *Зате не буде місця для партійних чинників.*

Виборчі округи значно зменшено в порівнанні з дотеперішніми. Принципіяльно вони будуть відповідати одному або кільком повітам. *Округи будуть дво- і три-мандатові.* Вибори

НА СПЛАТИ!
й дитячу поручає фірма
Трибунальська 4. (давніше Личаківська 7)
12/91 1—3
Всяку комфекцію мужеську, жіночу
Д. Шранц
Телефон 261-16.

сойму будуть, згідно з конституцією, загальні, рівні, таємні і безпосередні. Тільки вік виборців буде підвесений з 21 до 24 літ, причому жінки будуть зрівняні з мужчинами. Це дасть коло 14 мільонів голосів в цілій державі. До вибору пос*л* вистане *звичайна більшість*, тому друге голосування буде зайве.

Великі міста, що розпоряджають більшою мандатами, будуть поділені на округи, що відповідатимуть дільницям з окремим характером. Через те має бути забезпечене представництво міщанству, професійній інтелігенції, робітничому й жидівському населенню і т. п. Взагалі виборча географія й аритметика дає *упривілеєння великим містам супроти сіл*, що відіграють, як там сказано, меншу роль в господарському, культурному й суспільному житті держави.

Число послів до сойму, що давало досі 444, буде сильно зменшене і не перевищить 300. *Поділу на клюби в новому сеймі не буде*, а до соймових комісій будуть покликувані посли не як делегати клюбів, але персонально. Зате число сенаторів не буде зредуковане, причому одну третину сенаторів назначує президент республики, а дві третини вийдуть з виборів. Вибори до сенату не будуть *ані загальні, ані рівні, ані безпосередні*, а число упривілеєних до голосування в цілій державі не дійде до мільона. Буде застосований *ценз віку й освіти*. Вибори до сенату будуть відбуватися *двоступнево, причому* вплив в різних категорій виборців не буде однаковий. Сенатські виборчі округи територіально будуть відповідати воєводствам.

Вкінці зачувати, що премієр Славек виголосить на початку травня ц. р. експозе про нову виборчу ординацію, опісля буде скликана надзвичайна сесія теперішнього сойму і сенату. Вибори відбудуться аж *при кінці* ц. р. на основі нової виборчої ординації.

Наслідки ревматизму.

Головні огнища ревматичних і артретичних хорób гніздяться переважно в мязах або в органах руху. З тої причини недужі відчувають меншу здатність свобідно рухатись. Ті, які терпіли, не повинні занедбувати цих небезпечних для їх життя схорінь і зараз при перших проявах ломоти в руках і ногах, в костях і крижах, коли грубіють і опухають суглоби, розпочати відповідне лікування. Дуже часті лікарські обсервації виказали, що одним із добрих засобів для побороювання цих недуг, показався ацетильосаліцильовий квас, який у сполуці зі солями літу й іншими дає повне, аміцяне лікування. При ревмі, артретизмі, подагрі і т. п. можна застосувати між іншими і таблетки Тоґаль, які втихомирюють болі і приносять полекшу. Треба жадати оригінальних таблеток Тоґаль враз із проспектом.

1—2

НАЙНОВІШІ МОДЕЛІ
НАЙВИБАГЛИВІША РОБОТА
Найнижчі ціни у весняних жіночих
плащах і костюмах
у фірмі
НАЙКРАЩА ЯКІСТЬ
НАЙБІЛЬШИЙ ВИБІР
МОЛДАВЕР
ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА ч. 17. І. пов. Телєфон 246-56.

Далекосяглий розпорядок міністра освіти.

Міністер віроісповідань та освіти Річпосполитої видав обіжник № 37 з 6. IV. 1935. II. 2075/35 у справі організації науки в нових середніх школах на рік 1935/36. Тим обіжником він зарядив, що **в меншинових школах середніх (українських, німецьких, білоруських) приказівництво при навчанні руханки має бути видаване в польській мові.**

Слід замітити, що приказівництво в тих школах відбувалося все і відбувається досі у рідній мові учнів.

Нова спроба баламуцтва українських робітників.

Л. Троцький хоче рятувати комунізм між українцями.

Колишній большевицький міністер війни Л. Троцький, якого місце побуту скривають далі, видав відозву до українських селян і робітників. У відозві Троцький накликує до нової опозиційної акції проти большевицького уряду Сталіна. Троцький запевняє, що завжди був прихильником самостійности совітської України і противився скасуванню цієї самостійности центральним больш. урядом, який ухвалив у 1923 р. у Москві федераційну конституцію з СССР. У міжнароднім руху пролетаріяту Україна повинна враз з іншими державами творити самостійний революційний чинник. Далі Троцький обвинувачує провід комуністичної партії, що відступив від засад національної політики Леніна.

Відозву Троцького в українській мові поширюють масово між українськими емігрантами у північній Америці.

Одночасно емісарі Троцького заложили нову організацію між українськими робітниками в Канаді і видають власний орган.

Наймодніші матеріяли бєльські та оригінальні англійські на сукні, вбрання й пальта жіночі та мужеські
13/91 поручає по цінах дуже низьких 2—3
Фірма А. і М. ДІРР
Львів, пл. Голуховських 11. Тел. 267-35.

Труднощі при творенні нового уряду.

Демонстрації в Болгарії.

СОФІЯ, 20. 4. ПАТ. Король Борис доручив місію створити новий уряд Андрієві Тошевові, колишньому дипльоматові і визначному журналістові проурядової партії. Тошев прийняв місію і якщо створить кабінет до нього ввійдуть: Кіосеіванов — як міністер закордонних справ, Каназірський — мін. скарбу. Крім того ввійдуть три члени колишнього кабінету, а саме: колишній премієр ген. Златев як міністер війни, ген. Радев як міністер освіти, полк. Колев як міністер внутрішніх справ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Зі Софії надійшли вістки, що в цілій Болгарії велике напруження. В Софії військо на поготівлю, бо побоюються, щоб прихильники Цанкова не зробили перевороту. У Софії було кілька демонстрацій проти інтернування болгарських політиків. На двох стаціях куди переїздив поїзд з колишнім премієром Цанковом на вигнання, зійшлась юрба його прихильників. На допомогу візвали відділи кінноти, щоб розігнали юрбу.

СОФІЯ, 20. 4. ПАТ. Тошев зустрічає великі *труднощі при творенні нового кабінету*. Колишній міністер справедливости Діков, який подався до димісії на знак протесту проти інтернування Цанкова, поставив як умовину своєї участи в новім кабінеті негайне звільнення Цанкова.

УКРАЇНЦІ!
КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

Ґенеральний страйк у Сарагосі.

МАДРИД, 20. 4. ПАТ. Анархісти синдикалісти зорганізували ґенеральний страйк у Сарагосі, щоб напротестувати проти забороні уряду улаштувати збори. Перед кількома днями вечором вибухли бомби в кількох місцях міста. Одна особа вбита, кілька ранених.

Мистецьке життя.

ТЕОРЕТИЧНА КНИЖКА В. МАСЮТИНА.

Так називається нова праця мистця проф. Василя Масютина, яку саме тепер він викінчив, працюючи над нею звиш 15 років. Це є перша оригінальна українська праця, що широко трактує основи мистецької творчости.

ВИСТАВА ОЛЕКСИ ГРИЩЕНКА В ПАРИЖІ.

Відомий український мистець Олекса Грищенко після 16-місячного побуту в містах Еспанії вернувся до Франції. Він підготовляє свою виставу еспанських праць. Будуть там і ті твори, що були на VI. виставі АНУМ. у Львові.

УКРАЇНСЬКА МИСТЕЦЬКА ВИСТАВА У ВАРШАВІ.

Українська мистецька група „Спокій", що свій осідок має у Варшаві, улаштувала свою виставу, вже VII. з черги, в салях „Польська ІМКА". Вистава відбулася від 24. III. до 31. III включно.

АНТІМАҐНЕТИЧНИЙ
не магнетизується від телєфону, радія й мотору.

ВИСТАВА В. ДОМАҐАЦЬКОГО.

Знаменитий український різьбар Володимир Домагацький, професор академії — улаштував свою виставу різьб у Москві. В. Домагацький, на жаль, з різних причин постійно мешкає поза межами України, хоч ім'я його відоме у мистецькому світі, а в українській різьбі займає дуже поважне місце.

З VI. ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ ВИСТАВИ У КИЄВІ

Українська радянська преса подає, що VI. Всеукраїнська виставка пройшла з виїмковим успіхом. За два місяці відвідали її кругло 120.000 людей. Крім того на виставу приїздили групи мистців з Москви, Ленінграду, Тифлісу, Мінська і інших міст, аби ознайомитись з досягненнями українського мистецтва.

Акційна Спілка
для будівельного промислу,
раніше Іван Левинський
подає до відома акціонарів, що дивіденду п. 1.00 зол. від акції за зложенням купону Ч. II виплачує каса Кооперативного Банку „Дністер",
1203 2—3
УПРАВА.

По 200 чи по 20 долярів для 60-літніх.

У парляменті Зл. Держав посол д-р Таунсенд поставив внесення, щоб кожний американець, який скінчив 60 літ життя діставав місячну ренту по 200 долярів. Та щоб горожанин діставав таку ренту, мусить бути некараний і не має вже працювати. В палаті репрезентантів цей проект відкинули 206 голосами проти 56. В урядових колах поставили проект, щоб кожний, хто скінчив 65 літ життя, діставав по 20 долярів місячно. Така підмога коштувала би державу 220 мільонів долярів річно.

Перед зміною польського уряду.

24. квітня оголосять нову конституцію.

Польська преса пише, що нову конституцію оголосять у середу 24. квітня ц. р. після того, як у вівторок 23. квітня конституцію підпише президент. По оголошенні конституції теперішній уряд зголосить свою димісію. Кажуть, що президент доручить місію створити новий уряд теперішньому премієрові полк. Славекові. При цій нагоді деякі міністри відійдуть. Віцепремієром стане колишній міністер інж. Е. Квятковський, який перед кількома днями мав довшу нараду з президентом. Кажуть, що інж. Квятковський матиме широкий вплив на господарські справи, головно на проектовані великі публичні роботи. Дуже можливе, що інж. Квятковський стане теж міністром промислу і торговлі. Кажуть, що міністер скарбу Завадський теж устушить. На його місце прийде полк. Коц або віцеміністер скарбу Станішевський.

БРАНКА ЛЮКС
ЧОКОЛЯДА для вибагливого знатока!
БРАНКА БОНА
ЧОКОЛЯДА, за якою Ти завсіди шукав!

НОВИНКИ

— 3-та з черги мясарська крамниця **„Центросоюзу“ в Ринку ч. 2** (ріг вул. Домініканської) буде відкрита вівторок рано 23. квітня. Там можна дістати всі вудженини, товщі і сире мясо (волове, теляче і вепрове). 1410

— **Купуйте черевики тільки в „КОМЕТІ“**, Львів, Ринок ч. 27. У власній управі робітня, де можете собі замовити вибагливе взуття. Приймаємо всякі репарації. 1—5

— **Дбайлива хазяйка** купує **вудженину** і першої якости мясо волове, теляче, вепрове в нововідкритих мясарських крамницях **„Центросоюзу“** при вул. **Личаківській 50, і Жовківській 175.** Ціни конкуренційно дешеві. 1235 2-4

— **Д-р Бабій**, стоматольог-дентист, переніс ординацію на вул. Академічну 14/I. п. 1395 3-3

— **Приймаю як давніше** в моїм дентистичнім заведенні від 9—1 і 3—6, в неділі і свята від 9—10. Львів, Сикстуська 17. — **Насс.** 725 4-6

— **Чи Ви знаєте про те**, що вже є в розпродажі укр. виробу знамениті в смаку овочеві дрінці (галяретки) „Арроза“. Випробуйте їх якнайскорше. 1415

— **Тайна успіху мистця.** В одній інтимній балачці один наш відомий мистець признався, що він завжди підчас малювання своїх образів, споживає цукорки „Фортуни Нової“ і тому має солодкий настрій і малює з великим темпераментом. 1342

Великий вибір блаватних товарів
поручає фірма
Антін Увєра
ЛЬВІВ, вул. ГАЛИЦЬКА ч. 10.
8—20 Ціни надзвичайно низькі.

— **Викрили комуністичну друкарню.** Львівська поліція викрила у фабриці паперових торбин при пл. Більчевського ч. 7 комуністичну друкарню з цілим новочасним уладженням. У пивниці були змонтовані друкарські машини, балі паперу і рукописи відозв, приготованих до друку. Коли поліція увійшла до пивниці, друкарня була в повнім руху. Застала при роботі 14 осіб, членів центральної комуністичної організації, як звичайно, самих жидів. Усіх арештовано. Одночасно поліція викрила при вул. Клепарівській ч. 82 магазин комуністичних дружів, готових до кольпортажі.

ПОСОЛ ДО БОГА.

— **Зловживання в ЗУПУ.** В окружному суді у Львові ведеться процес против урядовця ЗУПУ Роберта Бача, під закидом спроневірення 15.000 зол. Перед арештуванням Бач хотів покрити манко в касі, побравши безправно в Касі Ощадности з конта ЗУПУ суму 12.000 зол. Обвинувачений боронився недугою жінки і неодержуванням зайнятої пенсії.

— **У 20-ті роковини бою під Горлицями** відбувають місцеве побоєвище і цвинтар прогульки ріжних комбатантів зі світової війни. Перша прогулька, зложена з колишніх німецьких вояків і родин тих, що полягли, прибуде до Горлиць 2. травня ц. р.

— **Львівська хроніка.** Арештовано двох шантажистів з Варшави, Бончковського і Станішевського, що натягнули ріжні фірми на 10 тисяч зол. на оголошення для неіснуючого „Бюра пропаганди“. — У готелі „Ревніон“ при вул. Рутовського 26 застрілився студент університету Йос. Горовіц. Причина самогубства жовчева недуга й те, що попав у погане товариство. — В брамі дому при вул. Дунін-Борковських ч. 10 невідома жінка підкинула кількатиденну дівчинку. — Поліцай арештував на вул. Голувка Тад. Слівінського, що хотів вирвати торбинку якійсь жінці.

ВЕЛИКИЙ РЕПЕРТУАР УКРАЇНСЬКИХ ПЛИТ
„Сирена — Електро“
З ПІСНЯМИ І ТАНКАМИ ДО ВИБОРУ.

— **Постерунковий, що вбив вояка, увільнений.** Окружний суд у Золочеві розбирав справу Станіслава Левандовського, постерункового з Адамів пов. Кам.-Стр., що застрілив вояка. Дня 21. жовтня м. р. він зустрів під селом Адами Михайла Кілянського в товаристві двох інших людей. Один з них, побачивши постерункового, втік до ліса, зате Кілянський убраний у військований однострій, з другим товаришем наближився до поліцая. Левандовський думаючи, що це якісь злочинці, зняв з плечей крісь і держачи його готовим до стрілу, підходив теж до них. Коли пізнав Кілянського, що відбував тоді військові вправи, казав йому віддати багнет і йти з ним на постерунок. Поліція вела тоді доходження проти Кілянського за ріжні провини, як казав опісля постерунковий. Одначе Кілянський його не послухав, думаючи, що як вояк не повинен дати поліцаєві себе розброїти. Тоді Левандовський стрілив, кладучи його трупом. Після переслухання свідків, з яких одні зізнавали корисно для Кілянського, інші некорисно, суд звільнив обвинуваченого, прийшовши до переконання, що він не мав наміру вбити Кілянського, а вжиток зі зброї зробив згідно зі службовою інструкцією.

— **Краєва хроніка.** В Щирці пов. Львів застрілився постерунковий Гіполит Вонціх з причини нещасливої любови. — На дорозі між Дерманем і Гільчею пов. Здолбунів убив грім Андрія Кусніpчука з Мізочу.

Власного виробу **КОВДРИ — МАТЕРАЦИ**
Білля на постіль. Полотна. Капи. Фіранки.
А. Пєтрушевський
тепер ГАЛИЦЬКА 20. —І— ТЕЛ. 213—33

— **З Польщі.** У Варшаві помер у 76 р. життя Мечислав Френкель, один з найвизначніших польських акторів. — В потягу Варшава-Білийсток окрадено кн. Любомірську, що їхала до свого маєтку в городненському повіті. Злодії вкрали їй валізу з більшою готівкою і гардеробою.

Ніяка установа
не може
обійтись без „Діла“.

— **Бунт вязнів.** З Рамля повідомляють, що 15 вязнів, занятих при будові нового вязничного будинку, напало й розброїло дозорців і пробувало втекти до сусідних лісів. Заалярмовані відділи поліції пустилися в погоню, при чому трьох вязнів убито а решту, крім одного, зловлено. Доходження викрили, що напад був заздалегідь приготований.

ВАСИЛЬ ПРОЦІВ
емерит. проф. гімн.
по довгих і тяжких терпіннях прийнявши Найсв. Тайни, заснув в Бозі в суботу 20-го квітня ц. р. прожиливши 55 літ
Похорон відбудеться в понеділок 22. квітня ц. р. в год. 3 попол. з дому жалоби при вул. Парковій ч. 5. на місцевий цвинтар.
Поминальне Богослужения
відправиться у вівторок 23. квітня в год. 8-ій рано в катедральній церкві.
ЖІНКА і ДОНЬКИ.

— **Дрібні вістки.** Норвеський парлямент приняв проект закону, щоб заборонити вивозити зброю до тих держав, що ведуть завойовницьку війну. — Перебудують берлінську оперу в Шарльотенбурзі. — Із Швайцарії виселили франц. комуністичного письменника Барбюсса, що приїхав до Женеви з відчитом. — Занедужав поважно польський генерал Галлер. — У Відні покінчив самогубством психіятр д-р Людовик Горн. — 10. квітня вночі на Каспійському морі та побережжі відчули сильний землетрус, що йшов від Астрахана до Карабугаза і в ріжних місцях Адзербейджану. — Перший аеродинамічний поїзд у Франції переїхав із Парижа до Ліону — 510 км. за 4 години і 46 хвилин. — Професор Пікар має приїхати у травні до Польщі, щоб порозумітись щодо будови стратосферичного балюну в фабриках Яблонна-Легіоново. — Біля Галінгдаль в Норвегії впав прогульковий літак, при чому згинуло чотирьох пасажирів. — У графстві Йорк біля Бріндлінгтону самохід, кермований знаною летункою Молізон, зударився з мотоциклем, при чому керманич мотоциклю згинув на місці а його товариш тяжко потовкся. Сама Молізон та її батько вийшли ціло.

Крушки **„Сирена Електро“**
та інші продає електротехнічний склад
ЕКО, Львів, Сикстуська 29, тел. 203-30. 3—6

— **Дитина велитень.** В родині колхозників Воробєвих у селі Прітоутово росте 10-літний синок Анатоль, що важить 88 кг. Торік він важив 64 кг. Високий він на півтора метра, а кожного місяця виростає на 10 цм. Має притім велику силу: обома руками підносить свобідно 72 кг. Умово він також добре розвинений і в школі вчиться відзначаючо. Незвичайним хлопцем зайнялися лікарі і роблять над ним наукові дослідн.

— **Катастрофа при роздачі милостині.** В місцевості Барайні над Перським заливом оголосив один купець, що буде роздавати милостиню бідним людям. На цю вістку перед домом купця зібралося коло 2.000 осіб. Юрба тиснулася вузьким переходом на подвіря дому. Щоби сконтролювати число приятих, купець звелів замкнути браму. З невідомої причини серед зібраної маси народу повстала паніка. Всі почали тиснутися з диким поспіхом до виходу і заки отворено двері, багато осіб звалено на землю і подоптано ногами. Погибло коло 75 осіб переважно жінок і дітей.

У хорих нервово і психічно лагідна своїми прикметами природна гірка вода **Franciszka - Józefa** причиняється до доброго травлення, дає спокійний, вільний від тяжких думок сон. — Поручають її лікарі.

ДИВОГЛЯДИ.

КОЛИ САМОТА ЗНУДИТЬОЯ.

Шведський моряк Карло Петерсен відкрив острівець Тебар на північ від Нової Гвінеї 40 літ тому. Він проголосив себе там королем і рішив доживати віку. Тепер, на старість, знудилось йому там життя і він продає острів, щоб переїхати на веселіше місце: — до Парижа.

На Світову Виставу
до Брюссель
1-ША ПРОГУЛЬКА ВІД 1.—10. ТРАВНЯ 1935.
ЦІНА ВІД ЗОЛ. 290.—
Вписи й інформації
„FRANCOPOL“
ЛЬВІВ. ФРЕДА 6. ТЕЛ. 245-66.

ГЕМОРОЇДИ

є причиною злого самопочування, і т. д. Треба безумовно усунути ті дошкульні терпіння. — При гемороїдах вживати

Anusol
-Goedecke-

ДІСТАНЕТЕ В АПТИКАХ.
70/7 12—22

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

18. квітня ц. р. померла в Познані бл. п. **Софія з Войків Чорна**, дружина начальника уряду акциз і монополів в Гнезні, в 30. р. життя.

Похорони після перевезення тлінних останків відбудуться в Коломиї, 23. квітня (вівторок) з дому жалоби при вул. Мішкевича ч. 18. В. Ій П.! 1409

Магазин жіночої конфекції
АДОЛЬФ БАРТ Львів, Галицька 10. І. пов.
поручає **весняні плащі, костюми, сукні**
найновіших зразків. 10/91 2—3

Д-р Юрій Петринюк, лікар, помер 20. ц. м. у львівському шпиталі в 40. році життя на грудну недугу. Покійний, син селянина з Кобак, скінчив серед великих злиднів медичний факультет віденського університету і вернувшись до краю, старався віденський докторат апострифікувати. Та важкі матеріальні обставини і підірване здоровля не дозволили йому перевести того замислу в діло. І в часі своїх віденських студій і в часі побуту у Львові Покійний писав немало по українських часописах та журналах, стараючись популяризувати головно медичне знання. Немало статтей і замітоk а також фейлетонів помістив він у „Ділі" та в тижневику „Неділя". Перед 4. місяцями мусів після вибуху крови перейти до шпиталю, де й закінчив своє злиденне життя. В. Й. П.!

Найновіші матеріяли вовняні і шовкові
по найнижчих цінях поручає фірма **М. ЕРЛІХГОФ, ЛЬВІВ**
вул. Сикстуська 15. Тел. 26-49. 15/91 2-4

Осип Ременюк. В неділю 14. квітня ц. р. передпол. помер у Тернополі нагло на склероzу ем. управитель вселюдних шкіл **Осип Ременюк** в 51. році життя. — Дитина бідних тернопільських міщан власною працею як сирота вибився в люди. Як учитель працював не тільки в школі, але й цікавився громадськими справами сіл, у яких учителював, беручи участь в кооперативах, читальнях і т. д. Пройшов кампанію на Вел. Україні, пересидів по тюрмах Тернополя та львівських бригідок, передчасом пішов на емеритуру. Осівши в Тернополі став діяльним членом українських установ. Своїй становій організації українського учительства, де був членом Виділу та рідношкільній ідеї присвятив весь свій скромний тихий труд. Засідав у Старшині Кружка „Рідної Школи" в Тернополі, де обняв референт народних шкіл. Минулого року обійшов сам цілий Тернопіль збираючи заяви батьків за оснуванням державної української народної школи, а коли акція стрінулася з неохотою влади та байдужністю власного громадянства, развраз накликував до оснування в Тернополі української приватної народної школи. Безкорисно працював як учитель у фіяковій школі, доповняючій школі терміноторів Кружка „Рідної Школи" в Тернополі. Робив усе без гомону, не висуваючись на чоло, не бажаючи слави чи популярности. Українці Тернополя стратили ідейного, самовідреченого рідношкільного робітника, характерного громадянина. Похорони, які відбулися 16. квітня ц. р. зібрали всю тернопільську українську громаду. Чотирьох священників з каноніком Громницьким вели сумні похорони. Над могилою попрощали ідейного громадянина іменем організації учителів, дир. Залужний, а від Кружка „Рідної Школи" дир. Никифорук. В. Й. П.!

Прогулькн до Югославії
СУХОПУТНІ відпочинкові і **МОРСЬКІ** вздовж чарівного побережжа Середземного моря люксусовим югославянським пароплавом „KRALJICA MARIA"
ВПИСИ Й ІНФОРМАЦІЇ **„FRANCOPOL"**
ЛЬВІВ, ВУЛ. ФРЕДРА 6. Тел. 245-66.

ВІДГУКИ ДНЯ.

З кооперативної нивки.

Є в Галичині русскі і на те нема ради. Принайменше тепер. Бувають часи, що вони слабнуть, буває, що крінпуть, але ще не прийшов час, щоб їх не було.

Говорять вони мовою українською, пишуть дуже наближеною, а за свою рідну (у вищім стилі!) уважають російську. І на те нікщо нема ради.

Є між ними всякий народ: порядні люди, які щиро працюють для народу, хоч уважають його за щось іншого, є й „жуліки", які не цікаві хто вони, хто їх нарід, а знають добре тільки чого хочуть: наживи.

Є в русских і Ревізіонний Союз, який обединяє частъ українських кооператив, що мають себе за русскі, але все таки працюють на нашому селі і для економічного підсилення нашого народу. Були між тими кооперативами і молочарні, які не мали організаційного осередку в роді „Маслосоюзу". І ось одного дня Варшава відібрала Ревізіонному Союзові молочарні і наказала їм вступити там, де є молочарська централя.

Вони й заголосили свое приступлення. До Ревізійного Союзу Українських Кооператив, бо там є молочарська централя.

Виходили з такого положення: говорять так само, пишуть майже так само, а що мають себе за „русских" — їх річ.

Щодня читаємо в польських часописах, журналах і книгах, що русини і українці одно і те саме (я теж то кажу!), що „руский" чи „русский" — нема ріжниці (я маю іншу думку!) і врешті (глядн: „Курієр Львовскі"!), що треба вживати тільки старшої нашої назви, а при слові „український" давати лацки.

А тимчасом:

„Русскі" молочарні не можуть належати до РСУК з тої простої причини, що вони є „русскі" а він — український.

Тому мають вони вписатися до польського союзу.

Варшава лькує — й тут фініта.

— Признаюся — казав мені один знайомий, — що не розумію ні тої лькути, ні тої фініти. Раз ми русини з двома партіями: українською і старорускою, другий раз два народи... Чи справді аж так тяжко українцеві робити ревізію в русскій кооперативі, а русским читати інструкції українського союзу?!... Не розумію!

А я розумію.

Що правда, рідко буваю на провінції, але знаю, що життя і тим плине вперед, що сьогодня новий нарід — лемки, а накльовується другий — гуцули. Чомуж не малаб поглибитися ріжниця між народовцями та „клінонеділимцями"!

Може наші мови на той час так розбіжаться, що їх уже і зловити не можна?!

Перед війною — знаю — було тільки ріжниці, що твердий знак у письмі і „господине" в бесіді. Десь певно тепер ще долучилося „почепія" і „до свиданія".

А це вже справу ускладнює.

Не кажу при ревізіях, інструкціях, чи інших повідомленнях, але спеціяльно на... тропевих переказах!

Напишуть наприклад: „Многоуважаємі Гаспада! Посилаємо вкладку за місяц лютий. С почтеніем..."

І як українському союзові не зрозуміти?

Галактіон Чіпка.

Подвійно заощадиш купуючи у нас за низьку ціну добрий товар
Мужеські, жіночі й дитячі вбрання та студентські мундурки
„ЛЄОПОЛІС"
ЛЬВІВ, КАЗИМИРІВСЬКА 31.

СПОРТ.

С. К. РУСЬ (УЖГОРОД) — М.ШЄ. (МУКАЧІВ) 2:0 (1:0.)

Єдині змагання у сх. окрузі Слов.-Підкарп. Дивізії, що відбулися в Ужгороді у неділю 14. ц. м., принесли очікувану перемогу Руси, одначе не сповнили очікувань численної публики щодо рівня гри. Гра дружини Руси носила характер гри випущених „профі", які обмежились лише здержуванням на відповідній віддалі свого противника, коштом викінности окремих одиниць дружини. Такими одиницями на цей раз були: в нападі — Кривк ст., у помочі — Куруц та Шкиряк, в обороні — єдиний Бокшай, який мав свій добрий день і ловив усе та з усякої позиції. Побіджені — МШЄ нагадували гостей з „дикого заходу" й показали публиці „цінні" приклади спеціяльної поведінки зі своїм противником, так, що по змаганнях кабіна Руси нагадувала полевий шпиталь...

До цього в немалій мірі причинився суддя Гайдекер з Кошиць, який був часто-густо „двинадцятим грачем" для МШЄ. Через його невміле ведення прийшло до неприємного випадку, наслідком якого було вилучення з гри лівокрилового Руси — Суховського, так, що Русь останні 15 хвилин грала в 10 грачами. Ворота добули у 14. хв. Крайник та Ковач у 85. хв.

Після цих змагань Русь відділена від ведучого АЦ Сп. Нова Весь одною точкою при рівнім числі розіграних змагань.

Чергові змагання в Дивізії грає Русь проти КАЦ (Кошиці) у неділю 28. ц. м. у себе дома.

Елєґантні Пані
купують наймодніші плащі, костюми, сукні тощо у відомої фірми
Й. Посамент 1401 **Львів, Академічна 2** 2—2

МАДЯРСЬКА ДРУЖИНА „СЕҐЕД" У ЛЬВОВІ.

Мадярська професійна дружина „Сегед", що займає в таблі 4-е місце, розіграє у Львові в неділю (21.) і в понеділок (22.) змагання з Погонею. Початок в обох днях І. год. попол.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

о. Остап Гайдукевич: БУЛО КОЛИСЬ. (Із записника полевого духовника УГА). Львів, 1935. Накладом Видавничої Кооперативи „Червона Калина". Стор. 116. Ф. 16⁵.

Інж. Любомир Савойка: ТОВАРОЗНАВСТВО, перша частина. Неорганічні товари. Львів 1935. Стор. 170 + VI. Ф. 6⁵

ЖУРНАЛИ.

РІДНА ШКОЛА, ілюстрований часопис для всіх. Львів, 15. квітня 1935. Р. IV. ч. 8. Зміст. Чи українське суспільство цікавиться школою? (З приводу енуніції куратора ЛШО). О. Горницький: Баль. Учитель в громадській праці. П. Якуш: Рідношкільна й освітня праця над міноцтвом в Підгаєчеччині. Лев Ясінчук: Суспільна опіка Школа в Совітах. Дорість Рідної Школи. Підготовляймо Свято Матері. На терністому шляху: Інспектор Пиндюр, але його методи остали. Жінки й українське шкільництво на Підкарпатті. Драматичний вечір в Ужгороді. З життя Рідної Школи. Різні вісті.

ДЗВІНОЧОК. Львів, травень 1935. Р. V. Ч. 43.

НОТИ.

Дмитро Котко: ЗБІРНИК УКРАЇНСЬКИХ ПІСЕНЬ на мішаний хор. Переклади й аранжіровки з репертуару Наддніпрянського Хору. III. десяток. Власний наклад. Львів, 1935.

Вудженини, товщі, мясива
Першої якости — поручає по фабричних умірковання цінах для відпродавців, крамниць і кооператив.
Теодор ПЯВКА Львів, Руська 16. Тел. 259-74. Личаківська 87. Тел. 280-76.
Замовлення з провінції виконується солідно й скоро.

НАСІННЯ городовини, — господарські і квітові, огородниче приладдя, засоби до поборювання шкіднинів.
ЛЬВІВ, ТРИБУНАЛЬСЬКА 3. Тел. 255-70
Е. ФРЕЄҐЕ

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Народній Театр ім. І. Тобілевича, під арт. пров. Й. Стадника.

Судова Вишня:

21. IV. „Залізна Острога".

22 IV. „Пепіна".

Зі Судової Вишні театр їде до Городка, де гратиме підчас Великодніх Свят.

Великий Міський Театр.

Неділя, 21. IV. год. 7·30 веч. „Таємне конто".

Понеділок, 22. IV. год. 3·30 пол. „Крик".

Понеділок, 22. IV. год. 7·30 веч. „Таємне конто".

Театр Різнороликостей.

Неділя, 21. IV. год. 7·30 веч. „Айнштайнова теорія". Комедія Цвойдзінського.

Понеділок, 22. IV. год. 3·30 пол. „Подружий метч".

Понеділок, 22. IV. год. 7·30 веч. „Айнштайнова теорія".

Кіна.

АДРІЯ: „Авантюристка з Техасу" та додаток.

АПОЛЬО: „Недокінчена симфонія".

АТЛЯНТИК: „Червоний султан" (Абкуль Гамід).

ВАНДА: „Канальяда".

ГРАЖИНА: „Антво Поліцайстер" (Ад. Димша).

МІРАЖ: „Напа" з Анною Стен.

МУЗА: „Мальована заслона" з Гретою Гарбо.

КАСІНО: „Були собі два гільтаї" (Льорель і Гарді).

КОЛІСЕЙ: „Мусиш оженитися", ревія „У нас весело".

КОПЕРНИК: „Бал у Савою" (Джіта Альпар, Ганс Яраї).

МАРУСЕНЬКА: „Жид Зіс" (Конрад Файт).

ПАКС: комедія „Його ексцеленція" та ще додатки.

ПАЛЯС: „Проданий голос" (Шмідт).

ПАН: „Велика парада", кольоране „Міні Мавс".

РАЙ: „Ігумен Кордецький".

СВІТ: „Уланські обіти".

СОНЦЕ: „Небесні птахи" та ревія.

СТИЛЕВЕ: „Московські ночі" і ревія.

УТІХА: „Примирники індіяни" і ревія.

ХІМЕРА: „Розкішні очі" (Шерлі Темпль).

Закордонне радіо.

Неділя, 21. квітня 1935.

Відень (506,8) 11·35, 13·00, 22·20 Концерт, 17·00 Твори Комана, 19·15 Септет ес-дур оп. 20. Бетовена, **Брно** (325,4) 16·00 Великодній хоровід, 17·30 Форт., **Кошиці** (2591) 17·55 Циг. музика, **Мор. Острава** (259,5) 19·05 „Смігруст" фольклористична сценка (муз. сп.), **Прага** (470,2) 7·30, 17·30 Концерт, **Париж** (1648) 14·15 Вес. авд., 17·00 Симф. концерт, 20·00 Великодній концерт (хор, соліста), **Білгород** (437,3) 13·15, 18·30 Пісоньки, 20·00 „Лє Драгон де Вілар" оп. Мелярта, **Ковно** (1935) 18·35, 21·00 Пісні, 20·20 Лит. музика, **Берлін** (356,7) 16·00 Веселі великодні мельодії, 19·00 Квінтет Шуберта, 20·00 Вок.-муз. концерт, **Кельн** (455,9) 18·15 Соната Д-дур Бетовена (скрипка, форт.), 20·00 „Викрадення зі Сераю" оп. Моцарта, **Мінхен** (405,4) 10·40 Камер. музика, 13·00 Муз. поранок, 18·05 „Нірнбергські співці" оп. Р. Вагнера, **Будапешт** (550,5) 14·00, 21·30 Циг. музика, **Мілянo** (368,6) 17·00 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 14·25 Симф. музика, 17·00 Опера або концерт, 20·45 Концерт із нагоди нац. свята.

Понеділок, 22. квітня 1935.

Відень (506,8) 10·50 Вокові твори, 12·55 Легка музика, 15·35 Фр. музика, 19·20 Спів (Шварц, сопр.), 20·00 Щось для кожного (муз. сп.), 22·25 Вагнерівський вечір (муз. сп.), **Мор. Острава** (259,5) 9·15 Шведські нар. пісні, 15·00 Хор, 17·40 Вес. пісоньки, 18·15 Стирійські пісні, **Прага** (470,2) 9·15 Віольонч. реціталь, 19·30 „Якобінн" оп. Двожака, **Париж** (1648) 12·15 Концерт, 14·00 Радіосценки, 16·00 Легка музика, 19·00 Пісоньки, 20·00 Вес. авд., **Білгород** (437,3) 16·30 Пісоньки, 20·00 Із загребського театру, **Берлін** (356,7) 18·00 Вес. кабарет, 19·00 Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 11·30 Гендлеві твори, **Кельн** (455,9) 10·30 Хор, 12·00 Легкий концерт, **Ляйпціг** (382,2) 17·50 Пісоньки й танці, 20·03 Симф. концерт, **Мінхен** (405,4) 11·30 Соната форт. а-дур Моцарта, 14·30 Композитори Швабії, 17·45 Камер. концерт, **Будапешт** (550,5) 16·33, 22·25 Циг. й популярна музика, 18·45 Скрипка, 19·50 „Князь Боб" оперета Гуски. **Мілянo** (368,6) 11·30, 13·10, 17·05 Легка й популярна музика, **Рим** (420,8) 17·05 Солісти, 22·00 „Ізі Реуччо е ізі суо Кручіо" муз. казка Сільвія Негрі.

Львівське радіо.

Неділя, 21. квітня 1935.

8·30 Ранішня авдиція, 9·30 Богослуження та проповідь із Пельплїна, репортаж, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Діялог між рецензентом і директором театру, 12·15 Свят. авдиція, 13·00 Театр Уяви „Пан Гельдгаб" Ож Фредра (із А. Зельверовичем), 13·15 Веселе великодне яйце (свят. авд.), 14·00 Щось для кожного — гр пл., 15·00 „Материнка" нар. авд. з Катовиць, 15·30 Концерт капелі, 16·00 „Богородиця" (словно-муз. авд.), 16·40 Фрагм. із Реймонтових „Мужиків", 17·00 Концерт, 17·35 Великодні звичаї, авд. для дітей, 17·50 Обичаєва авд., 18·35 Фейл.: Великдень Тольки Хнари, 18·35 Легка музика, 19·30 Польща бачена з дитака, 20·00 Оперетові мелодії (орх., соліста), 20·55 Як працюємо, 21·00 Льожа Гаумлянців: Кухарки, 21·30 Концерт солістів (муз., спів), 23·30 Легка й танк. музика.

Понеділок, 22. квітня 1935.

9·00 Ранішня авд., 10·05 Богосл. з Познання, муз. з гр. пл., 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Шопенові рожі — гутірка для жінок, 12·15 Муз. пор. з Грігових творів, 14·00 Найгарніша гр. пл., 15·00 Лісова скринька, 15·15 Концерт, 15·45 Невичерпані вартости сільського народу, 16·00 Концерт солістів (Ірина Дубиська сопр., Ол. Міхаловський бас), 16·35 Відгомони пісень і лісів на весну, 16·55 Для ст. дітей „Великдень", 17·25 Гр. пл., 17·35 Метч Бреслав — Лодзь, 18·00 Фільм. огляд, 18·15 Сальон. музика з гр. пл., 18·30 Радіослухачі різних фахів говорять, 18·45 Італійська пісонька й октет Скнайдра з гр. пл., 19·25, 19·36 Спорт. вістки, 19·35 Вонцька авд., 20·00 Дінгус, Снігус! — сюїта Сегетинського (орх., соліста), 20·45 Веч. денник, 20·55 Там, де кінчається трамвай, 21·00 Симф. концерт, 22·00 Реклам. концерт, 20·15 Метч теніс. Англ. Клюб — Легія, 22·40 Музика з гр. плит.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 20. квітня ц. р. кооперативам платив за:

	львівщ.	Львів.
1 кг. масла франко магазин	2·75	зол.
1 л. молока	0·16	„
1 л. сметани	0·80	„
1 к. яєць	2·40	„

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло, молоко і сметану сильна, на яйця звишкова.

Маслосоюз повідомляє, що від 20. квітня ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвір'я птахомисарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята		за 1 кг.	2·50 зол.
Молоді кури	І. кл.	„	0·95 „
Старі	„	„	0·75 „
Підгодов. індики	„	„	1·20 „
„ індички	„	„	1·40 „
Пантарки	„	„	1·50 „
Молоді голуби за пару			—·— „

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Святочні закупи прошу ласкаво полагоджувати — у Степанії Курдидик, **крамниця спожнавчих і кольоніяльних товарів, Львів, Руська 1.** Спеціяльність: печена козацька вудженина. 1918 1—2

Powszechny Bank Związkowy w Polsce S.A

Львів, Варшава, Бельсько, Цешин, Дрогобич, Гдиня, Краків, Перемишль, Станиславів, Тарнів.

ощадности складай у Повшехнім Банку Звйонзковім на вкладкову книжечку поіменну або на покажчика, що гарантують безоглядну тайну вкладу. Вкладати можна платню на кожне бажання або за виповідженням у централі і відділах. Опроцентування від 5% до 6½% річно.

Агентів до збирання замовлень по селах на рільниче приладдя шукає „Живно". Львів, Жовківська 34. 22/56 3—4

Фортепіяни короткі як нові в ріжних цінах оказійно продає, міняє ГАНАК, Пісудського 21. І. пов. 86/37 3—5

Спеціяльна вирібня ПІЖАМ, БОНЖУРОК, ДРЕССІНГІВ. детайлічно по гуртовних цінах. — **Руд-Стар,** Львів, Сербська 17, II. 1391 3—20

Продам віддю — 6 кімнат з кухнею і 2 кімнати на піддаші зараз. Зголошуватися: інж. Володимир Дутка, Годуховського ч. 46. Станиславів. 1402 2—10

Фортепіян кришовий, ученика „Безендорфера" з причини виїзду продам за 500 зол. Академічна 24. І. пов. двері 9. від 3—7. 1407 2—3

Вдова інтелігентна, працьовита прийме посаду господині у священика. Прошу слати листи до Адміністрації під „Вдова". 1408 2—2

Чотири морґи ґрунту, сад будинки, близько Львова продам. Тгомас, Львів, Лісна 14. 1412

Спальню новочасну, солідну, дешево продасть: Столярня, Сикстуська 14.

Хлопячі сорочки спортові 2·25, подвійного гарного фасону — Словацького — спортові 2·90, підштанці 1·75 і вснже білля мужеське і дамське за бецпін. Фабрична білля „Астра" Львів, Сикстуська 2. 1059 1—10

ОГОЛОШЕННЯ.

ОБУВУ першорядну по небувало низьких цінах поручає на свята своїм постійним відборцям **Магазин КРАХА** львів, галицька 15. в подвірю. Дешево, бо подвірю. 1919 1—10

Свій до свого!
Панчохи і скарпитки
КУПУЄМО ВСІ В КРАМНИЦІ
„Українського Народнього Мистецтва"
ЛЬВІВ, КОСТЮШКА 1.

Дім дитячої конфекції
„Рай дитячий"
ЛЬВІВ, РУТОВСЬКОГО 1.
поручає дитячі вбрання і плащики, як теж шкільні приписові мундури для хлопців і дівчат по помірковання цінах. 1917 1—2

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

ОСТОРОГА.
Тому, що в торгівлі появились підроблені вироби ультрамарини з дуже подібними етикетами наших знаків **„Меркур", „Курка" і „Жирафа"**, остерігаємо, щоби при закупі звертати пильну увагу на джерело товару. Наші вироби зі знаком **„Меркур", „Курка" і „Жирафа"** є хемічно чисті і найвдатніші до білля, вапна та малярських потреб.
ФАБРИКА УЛЬТРАМАРИНИ
Х. Перльмуттер
85/26 3-3 ЛЬВІВ — ЗНЕСІННЯ

ПЯНІНА першорядні по знижених цінах на догідних умовинках. Купно продажа. Заміна уживаних інструментів
Новацкий, Пілсудського 17.
698 38—55

КОВДРИ
матераци, подушки, коци, білля на постіль
Маріян МЛЄКО
ЛЬВІВ, вул. КОРАЛЬНИЦЬКА ч. 6.
телефон 237-72 1234 7—20

Іван Дропа
інструктор англійського крою система „Міністра"
мужеський кравець
ЛЬВІВ, РИНОК 19. II. ПОВ.
виконує першорядні мужеські одяги, після найновіщих фасонів по безконкуренційних цінах. 1355

НА СВЯТА
ВИНА
1916 1—2
ГОРІЛКИ
ЛІКЕРИ
поручає
ф-а Едмунд РІДЛЬ Львів, Рутовського 3
Альжирські
Австрійські
Французські
Грецькі
Еспанські
Ренські
угорські

ВЕСНА і АЛЬ-СА-ДО
приносять
радість Вашим дітям
Поручаємо у величезному виборі прегарну весняну обуву по низьких цінах, яких дотепер не було
Аль-Са-До
СПЕЦІЯЛЬНИЙ МАҐАЗИН ОБУВИ ДЛЯ ДІТЕЙ І МОЛОДІ
ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 19.
18/91 1—2

Присилайте передплату!

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.35	Дрібні оголошення від слова: матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15	Остання сторінка 1/1	зол. 480.—
1 „ одношпальтовий в тексті і новинках	„ 0·60	купно, продаж, винаєм і т. п.	„ 0·10	„ „ 1/2	„ 250.—
„ на першій сторінці	„ 0·80	шукаючі працї	„ 0·07	„ „ 1/4	„ 130.—
		слова товстим друком подвійно.		„ „ 1/8	„ 70.—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Ч. 106 (14.004). Львів, понеділок 22. квітня 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полудн. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьріччо 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНЬОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Занепад жертвенности на українських інвалідів.

Загальні Збори Українського Т-ва Допомоги Інвалідам.

В суботу 20. квітня ц. р. відбулися загальні збори УКТОДІ в салі Т-ва „Сокіл-Батько" при вул. Руській. Збори відкрив (в год. 6. вечором) голова Т-ва *д-р І. Гижа*. Тому, що збори рішили, щоб протоколу з останніх загальних зборів не відчитували, секретар Т-ва *д-р Я. Олексишин* склав звіт з діяльности Головної Ради УКТОДІ.

НАПРЯМНІ ДІЯЛЬНОСТИ.

Ціла діяльність йшла і йтиме у двох напрямах: 1) придбання достаточних фондів на допомогу інвалідам і 2) розділ цих фондів між найбільше потребуючих інвалідів. Виконати ці два завдання не було легко головно з причини господарської скрути, яка з кожним роком усе більше висновжує наше громадянство в краю і на еміграції, бо саме на його матеріяльних засобах спирало свою діяльність УКТОДІ. Цю скруту поглибили ще минулорічні повені, посухи та інші стихійні нещастя як голод. Всеж таки Т-во вже 12-тий в черги рік несе поміч найнещасливішим інвалідам Української Армії. Це своє завдання Т-во могло сповнити тільки тому, що серед українського громадянства є зрозуміння для недолі українських інвалідів. Одначе слід підкреслити, що тільки частина українського громадянства сповнює свій обовязок супроти українських інвалідів.

ЛЕДВИ 15 ІНВАЛІДІВ ДІСТАЄ РЕНТИ.

А тимчасом до 2.019 зареєстрованих інвалідів з минулих років постійно заголошуються нові інваліди. Для них Т-во не може зі скупих фондів дати постійні ренти, але мусить у богатьох випадках приходити бодай з одноразовою допомогою. У звітовому році з фондів Т-ва користало тільки 423-ох інвалідів, з яких 25 було від 90—100 прц. каліками, 21 від 80—85 прц., 32 від 70—75 прц., 88 від 60—65 прц., 83 від 50—55 прц., 97 від 45—85 прц. і 49 від 33—30 прц. Решта зареєстрованих це інваліди инакше процентові. УКТОДІ дає допомогу для інвалідів у трьох формах а саме: 1) рент і підмог, 2) опротезування й лікування і 3) приміщення в захисті. Ренти дістають тільки інваліди від 35 прц. інвалідства в гору. Одначе тому, що жертвенність українського громадянства дуже зменшилась в останньому році, Головній Раді була приневолена двічі зменшувати висоту і так скромної інвалідської ренти.

ГОЛОДОВА РЕНТА

Після останньої обниженки в місяці вересні 1934. р. інваліди 90—100 прц. побирають ренту по 30—40 зол. місячно, інваліди 70—80 прц. по 18—23 зол. місячно, інваліди 50—60 прц. по 10—18 зол. місячно й інваліди 35—45 прц. по 6—8 зол. місячно. Інваліди від 30—35 прц. дістають двічі до року, перед Різдвяними і Великодними Святами по 10 зол. У надзвичайних випадках (напр. родинне нещастя) інваліди дістають надзвичайну допомогу. При устійнюванні висоти рент береться під увагу не тільки ступінь інвалідства, але також моральний стан і число членів родини інваліда, що є на його удержанні.

В 1934. р. УКТОДІ виплатило на ренти і підмоги інвалідам 73.945. 15 зол.; у 1933 р. — 84.984.65 зол., себто у звітовому році ренти і підмоги обнижено на 11.039.50 зол.

На опротезування інвалідів видало Т-во у звітовому році 3.421 зол., або на 1.000 зол. більше, ніж у минулому році. На лікування 954.09 зол. В дійсности є це тільки кошти ліків, подорожі інвалідів до лікарів, оплати за перев'язочні матеріяли тощо, бо українські лікарі переводять лікування українських інвалідів безплатно. Дуже прихильно до наших інвалідів ставиться Народня Лічниця у Львові. Крім того Т-во платить кошти лікування у шпиталі, якщо інвалід мусить оперуватись пляново або платить частий операції.

ЗАХИСТ ДЛЯ ІНВАЛИДІВ.

Пятьох безпомічних інвалідів примістило Т-во у своїм будинку на Яліяці за Личаківською рогачкою. Двох відійшло на село до рідні і в захисті перебуває тепер тільки трьох інвалідів, з яких тільки один потребує приміщення та опіки. Кошти вдержання захисту у звітовому році сягали 2.431.26 зол.

АДМІНІСТРАЦІЙНІ ВИДАТКИ.

На адміністраційні видатки Т-во видало квоту 15.707 зол. і 46 сот. З цієї квоти на платні 4-ох урядовців і посильного припадає 9.005 зол., решта на річеві видатки, з яких найбільше вложено на пропаганду.

НЕ ЦІЛИХ 4.000 ЧЛЕНІВ.

Джерелом прибутків Т-ва є: 1) членські вкладки, 2) жертви, 3) доходи з майна і 4) доходи з шапкарської роботи. Т-во має 3.900 членів; у звітовому році прибуло 404 члени. Більшість членів УКТОДІ це львівські громадяни, зокрема службовики львівських українських установ, що точно вплачують місячні вкладки і то навіть вищі, як означує статут. У краю УКТОДІ має дуже мало членів і це доказує, що 16 філій не сповнює ані слід свого основного завдання.

ЧЛЕНИ НЕ ПЛАТЯТЬ ВКЛАДОК.

Зпоміж 3.906 членів тільки 2.416 осіб вирівняло членську вкладку, залягає з вкладкою 1.496 осіб. На рахунок членських вкладок надійшло до каси Т-ва 9.799.22 зол., себто на 2.051 більше як у минулому звітовому році. До цієї знижки причинилась підвищка постійних вкладок наших центральних установ.

Членів добродіїв має Т-во 265, з яких 146 є в Америці, 100 в краю. У звітовому році членами добродіями іменували: 1) Народню Лічницю у Львові, 2) Українську Національну Раду в Канаді з Вінніпегу і 3) Т-во „Скала" в Нью-Йорку.

ЖЕРТВИ З КРАЮ ТА ЕМІГРАЦІЇ.

З жерт прийшло до каси Т-ва 63.267.60 зол. З цієї квоти на край припадає 29.860.91 зол., на Америку і Канаду 6.167.32 дол., себто 32.884.87 зол., на европейську еміграцію 521.82 зол. У порівнанні з 1933 роком жертвенність на цілі УКТОДІ зменшилась у звітовому році на 28.564 зол. 99 сот. Постійне зменшування жертвенности може захитати забезпеченням українських інвалідів навіть у дотеперішніх мінімальних розмірах. Сума не цілих 30 тисяч, яку жертвував край, не дуже незначна квота, якщо взяти під увагу число українського населення. Частинним оправданням зменшення жертвенности слід уважати безуспішні заходи в адміністраційної влади виклопотати дозвіл на прилюдну збірку в 1934 р.

Жертви з Америки і Канади зросли у звітовому році на 1.928.69 дол. більше ніж у минулому році.

ДОХОДИ З МАЙНА І ШАПКАРНІ.

Нерухомости Т-ва принесли у звітовому році 14.733.87 зол. доходу. Найбільший дохід дає дім при вул. Потоцького ч. 48, закуплений за американські жертви і він сягає 13.686.74 зол. Відсотки дали Т-ву у звітовому році 1.417.05 зол.

Кравецьку і шевську робітню Т-во відступило на власність інвалідам і веде тепер тільки шапкарський варстат. Шапкарня дала доходу 1.307 зол. У варстат інвестовано 6.000 зол. Шапки продають тільки за готівку.

Разом до каси вплинуло 90.525.02 зол., видатки зросли на квоту 98.752.10 зол. Недобір 8.227.08 зол. покрило Т-во з майна, яке з року на рік зменшується.

Вкінці в імені УКТОДІ секретар подякував пресі в краю і за океаном та усім тим товариствам, організаціям і поодиноким громадянам які виявили свою прихильність для українських інвалідів.

Під контрольної комісії п. М. Гебус поставив внесок признати Головній Раді Т-ва абсолюторію за 1934 р., яку після короткої дискусії Збори одноголосно ухвалили.

На внесок проф. **Березовського** Збори одноголосно вибрали головою УКТОДІ дотеперішнього голову **д-ра Івана Гижу**. До Головної Ради увійшли далі дотеперішні члени: адв. **д-р Кость Паньківський**, д-р **Володимир Щуровський**, **Михайло Галібей** і **Василь Сенчишин**. Заступниками вибрали: **д-ра Івана Вегеру** та **інж. Михайда Хроновята**. До Контр. Комісії увійшли: **Методій Гебус, Петро Пасіка і Микола Кохан**; на заступників: **інж. Антонів і Григор Керод**.

Опісля на внесок д-ра Я. Олексишина збори рішили вислати *V. Науковому Зїздові Лікарів привіт з подякою за безкорисну і добойливу працю для українських інвалідів.*

Після декількох внесків голова замкнув Збори в год. 7. вечором. На салі було присутніх ледви понад 30 осіб.

Подробиці з конференції в Стрезі.

Показується, що велика конференція над Лаго Маджоре, де рішали про важні міжнародні справи, не обійшлася без жіноцтва. Ролю господині дому відограла княгиня Іда Боромео. Жінка брала теж участь у самих нарадах. Була це гарна молода докторка, сіньоріна Лявра, що служила товмачкою. Роля дуже важна, бо від неї передусім залежало, чи різні політики порозуміються зі собою. У Стрезі було крім того десять німецьких журналісток, яким товаришили італійські офіцири. На питання хто вони, була відповідь, що редакторки з Відня. Всеж таки дехто домагався, щоб їх арештувати, хоч не було доказів, що вони німецькі шпигунки.

В днях конференції в Стрезі панувала велика дорожнеча. Населення малого міста використало рідкий побут дипльоматів і піднесло сильно ціни харчевих продуктів.

Коли підчас плебісциту в Саарщині журналісти відбули рекордову кількість телеграфічних розмов, то підчас конференції в Стрезі цей рекорд побито. В одному тільки дні самих італійських розмов було 800, а із заграницею 1700. Взагалі телеграфічні розмови в тім дні тревали 10.000 мінут.

ЗНОВУ ПЯТЬ БОМБ.

Анархістично-синдикалістичні організації в Еспанії рішили приступити до загального страйку на знак протесту проти заборони конгресу, що мав відбутися в святочному тижні. У звязку з тим кинено в Сарогосі пять бомб що вбили одну особу, а зранили три. Поліція арештувала виконний комітет анархістів-синдикалістів і коло сто підозрілих осіб. Соціялістичні організації не причучилися до синдикалістів.

ЦІКАВИЙ СОВІТСЬКИЙ ДЕКРЕТ.

Совітський комісар скарбу оголосив декрет, який признає особам, що вказали місце, де сховано золото і дорогоцінности в часі революції 1917 р., 25 прц. вартости знайдених предметів.

ЛІКВІДАЦІЯ „ЛЕГІОНУ МЛОДИХ".

Як відомо, з „Легіону Młodych" виступило кілька сеніорів, між ними чотирьох міністрів з премієром Славеком, тому що ця організація не сповнила свого завдання. Одночасно прилучено всі субвенції для „Легіону Młodych", одержувані від урядових кол. Це рішення рівняється ліквідації „Легіону", що має значний будинок, видатків, а не має ніяких власних доходів.

Нові вибори до чехословацького парляменту
й політичні партії на Закарпатті.

І.

(Організація самостійної української партії. — Партії, що стоять на українському грунті. — Боротьба між українцями й мадяронами-москвофілами в аграрній партії. — Посол аграрної партії москвофіл Щерецький обвинуваченний у лихварстві.)

Ужгород, квітень 1935.

У травні відбудуться вибори до чехословацького парляменту, що відбуватимуться одночасно з виборами до краєвих, окружних і громадських заступництв. Партії вже давно підготовані до виборів.

Давно була думка між свідомим українським громадянством, переважно молодю, заснувати свою незалежну, суто українську партію. Але далі балачок і мрій не пішло. Зійдуться, побалакають на цю тему і на тому й закінчиться. Все таки московський поет добре зрозумів душу славянську, пишучи, що „сужденi нам благiх порив, но совдавать нiчего не дано...“ Та не тільки це. Реальні обставини такі, що трудно організувати партію, бо нема людей. Щоби не бути голословним, приведу уривок з дискусії на цю тему з ужгородського „Українського Слова“. Цю газету редагують люди старші, солідні й політично грамотні та безсумнівні українські патріоти, що їм тяжко закинути якийсь опортунізм. Там читаємо: „В нас великий брак людей до культурної економічної, а найбільше до політичної праці. В великий брак людей, що мали б відповідну політичну освіту та конечну для праці на політичному полі практику... Додаймо до того ще одну сумну появу в нас. У нас вступає більшість людей до партії не тому, щоби для тієї партії працювати, але щоби з тієї партії мати якусь вигоду. В нас ідейна сторона партійного життя стоїть ще дуже низько...“

У львівському „Нов. Часі“ з 2. квітня п. р. була вміщена стаття на цю тему — „Головна вимога закарпатського політичного життя“, як голос ужгородського громадянина. Стаття досить наївна і зражує людину, що, скажу отверто, поза Ужгород, не заглядала. Не працювала на селі й не знає ані настроїв селянських мас ані потреб та бажань народу. Основна хиба статті— брак об'єктивности в осуджуванні цілого українського руху на Закарпатті та ролі поодиноких партій у ньому. Одну партію вихваляє, а другу осуджує, хоч обі вони однаково філіялки чеських партій. Напр. відносно християнсько-народньої партії пише, що вона „піддержує чесно т. зв. народовецький політичний напрям“... На Закарпатті так, бо на чолі її стоїть о. Авг. Волошин, але на Пряшівщині? Там вона вже завзято поборює український національний рух і стоїть на твердій „русскости“. Далі йдуть такі міркування: „Нас нiяк не сме зражувати, якщо при перших виборах, що в них самостійно візьмемо участь, не здобудемо ні одного мандату, бо в суті речі, це не буде наша програна. Навпаки, для нас буде великою моральною перемогою, що врешті ми спромоглися власними силами на свій самостійний виступ, не помагаючи й не вислугуючись чужим політичним богом“.

Бувають всякі виступи. Але цей виступ буде якраз моральною поразкою цілого українського руху в очах чужинців. Вони не будуть цього оцінювати як виброк невеличкого гуртка неповажної й політично недосвідченої молоді, а як бляманж цілого українського руху, бо цей дебют збере ледви чи навіть тисячу голосів. Не говорю вже, що це робити мусіли ініціятори нової партії тому рік-два назад, а не тепер, за три тижні перед виборами, — „шити, варити, бо завтра Великдень“.

7. квітня під назвою — „Українське Національне Обединання“ нова партія заснувалася. З огляду на те, що селянство не було заступлене, (а на чиї голоси розраховують партійні провідники?!), бо ані не було запрошене, рішено через два тижні скликати всенародній конґрес до Хуста, де буде прочитана та ухвалена програма партії... До цього „Українське Слово“ робить такі завваження: „Чи не буде цей „всенародній конґрес“ так само підготовлений, як і ці перші наради?“ Навіть щоби то були організаційні ґенії, то за такий короткий час та ще й без жадних матеріальних засобів не можуть зорганізувати якоїсь нової партії. Ця запізнена метушня з організацією нової партії річ в даний момент цілком не серіозна, й може мати дуже сумні наслідки...“

На виразно народовецькій (українській) позиції стоять досі з коаліційних партій дві: — соціял-демократична й християнська народна партія (о. А. Волошин)), при чому остання народовецьку позицію боронить лише на Закарпатті, а вже на Пряшівщині (на Словаччині) стоїть на ґрунті твердо „русскому“, москвофільському. Решта коаліційних партій активно підпирає москвофільський рух, що є одинокою перепоною до консолідації відносин на Закарпатті. В останні часи аграрна партія трохи змінила свій москвофільський запал, але всеж таки підтримує такі одиниці, як сен. Бачинський, що завдячують свою карієру боротьбі з українським рухом та своїй „русскости“. Вже нераз приходилося в своїх дописах підкреслювати, що москвофільський рух на Закарпатті активно підпирає не лише більшість чехословацьких партій, але також і сусіди, які мають значно більший інтерес у деструктивному москвофільському русі, ніж самі чехи, які лише на цьому реально втрачають, але засліплені русофільством ще старої дати не можуть позбутися свого некритичного боготворення „Велкего Словянскего Руска“. Колись вони цього будуть жалувати, але, вдається, буде пізно. Для чеської політики не секрет, які сусідні держави та кого з москвофільських махерів підтримують, але „Велке Руско“ понад усе. Також теперішні коаліційні чехословацькі партії не мають ніякого інтересу підтримувати москвофільський рух, бо одинокі, не завінґесковані ще сусідами, москвофільські лідери — буковинський емігрант, москвофіл Цурканович та пряшівський москвофільський діяч Жидовський, находяться на поводі та на утриманні опозиційної чеської національної демократії, партії русофіла К. Крамаржа. Цуркановичеві національні демократи допомогли матеріяльними засобами в минулих виборах і він навіть був вибраний православними голосами до сенату, де належав до посольського клюбу чеських націонал-демократів, але коли останні опинилися в опозиції до уряду, то емігрант Цурканович, з переляку, аби йому не зрезидували громадянства, вийшов з опозиційного клюбу, „Русская Народнiчая Партiя“ Жидовського ще є філія чеської національно-демократичної партії. Крамаржа й є на утриманні цієї чеської партії.

Аграрна партія в початках своєї організації на Закарпатті короткий час стояла на народовецькому ґрунті й видавала писану народною мовою ґазету „Село“. Пізніше почала досить активно підтримувати москвофільський рух. Понаприймала до партії різних збанкротованих політиків, мадяронів, які ще недавно відмовлялися присягати республіці, бо чекали, що скоро повернуться мадяри на Закарпаття, а ті воскресили давні методи та способи мадярських виборів. Аґрарна партія спричинила тому, що від Закарпаття попало до парляменту двох „русинів“ москвофільського напряму — до сенату Бачинський, який настільки змадярнілий, що не вміє поправно ані одної фрази зв'язати на якій будь славянській мові, бо мадярська мова не знає родів і тому в п. сенатора кінь то вона, а корова — він. Одна потіха слухати його промову. Посол Щерецький — багатий селянин — коршмар, буяш, комуністичний агітатор. Як цих двох москвофільських матадорів просунула аґрарна партія до парляменту, то колись так описувала чеська ґазета: „Боротьба з комуністичною демаґоґією перетворилася в нищення демократії. Ця тактика, що характеризує цілий аґрарний режім, принесла аґрарній партії перемогу в керованні й такі непомірні виборчі успіхи, що підкарпатські мандати, зняковані терором і шантажем, вирішили про керуюче становище аграрної партії в

ҐЕЛІҐТ ҐОФМАН-ОСТЕНҐОФ.

Приємна подорож.

Скільки літ мала Мері Вітс? Ніхто крім неї не знав цього. Її найліпша приятелька. Дейзі твердила, що вона старша від неї на 10 літ. А що ця найліпша приятелька мала один із найбільших сальонів краси у Нью Йорку, то і приятелі Дейзі не могли збагнути, який її вік. Та це байдуже.

Мері Вітс відвідала свого тіточного брата Ральфа в Льондоні. Це був уже старшний добродій, трохи згорблений. Він подивився на Мері здивований крізь старомодні окуляри.

— Дуже гарно, Мері, що ти ще не забула за мене.

— Я не приїхала виключно для тебе.

— А для кого?

— Я хотіла би ще раз щось цікавого пережити.

Ральф тільки розкрив рота:

— Що ти хотіла би ще?... — заїкався.

Вона глянула на нього з погордою і повіхнула. Завтра вона поїде в Париж. Коли вона приїздила до Европи, то робила так завсіди: їхала з одного міста до другого. Ще десять, двадцять літ тому була більше посидюща.

Коли Ральф відвозив її на двірець, покивав головою і спитав:

— Що ти в Парижі будеш робити?

—Як тобі вже казала... хочу щось трошки пережити...

І засміялась так по дитячому і так тужно, що Ральф збаранів.

*

До Парижа було 8 годин їзди. Заїхала до готелю і негайно казала записати дані про свою особу. Коли вписувала своє прізвище, поруч поставила дату на 15 літ менше. Передаючи зелену карточку портієрові, дивилась пильно в його очі, але він нічого не помітив. Від цього серце забилось їй живіше.

Викупалась і вибігла на бульвари. Вступила ко „Кука і Синів“, щоб вимінять свій чек на пачку тисячфранківок. І пішла спокійно вулицею.

Коли перейшла на другий бік, зараз завважила „його“. Якийсь стрункий, елеґантний мужчина. З легким усміхом добре вихованого джентельмена відповів на її перелякану усмішку. Мері, як правдива дама, скрутила в бік на вулицю Едварда VII. Ні разу не повернулась, хоч почувала, що панок ідe за нею.

У Фошоні, де рішила вступити на чай, завважила, що цей молодець не такий уже молодий. Це так їй підхлібило, що легко всміхнулась, поважно, як і слід добре вихованій дамі. Молоденька кельнерка могла подумати, що дама всміхається до неї. Елеґантний чужинець теж замовив чай. Він замітив трохи раніше, ніж Мері. Коли вона тільки вийшла з льокалю, він стояв перед шклянними дверима з глибоким поклоном. Промовив до неї по англійськи, чистою мовою. Як могла Мері, що так тужила за якимсь переживанням, відмовитись від розмови з ним?

*

Він подобався їй дуже. Два дні мала вона нагоду подивляти його аристократичні манєри і незвичайний хист до товариської розмови. На третій день довідалась вона, що його жінка — російська княжна і що він походить з одного кола з найближчому сусідові Австрії.

— І ви мешкаєте ввесь час у Парижі, ґастоне? — спитала його. Вона звала його попросту Ґастоном тому, що не дочула прізвища, коли він їй представився.

— Я можу жити тільки в Парижі.

— Поправді, то я теж... — відповіла Мері, підносячи тужно свої блакитні очі.

— Якби це було чудово, якби ви могли тут жити завсіди! — і взяв її обережно за руку.

— Ви маєте чудові руки, а ваші очі попросту чарують. А як приємно розмовляти з вами... Ах Мері, щоб ви знали, як мало є таких жінок, з якими можна вести розмову...

Вона легко торкнулася його пліч і встала. Коли він помагав їй одягати плащ, спитав з усміхом:

— Чому ви все вбрані у чорному? Чи вам не було б гарно у колорових сукнях?

— Чи вам не подобається мої сукня?

— Навпаки. Чудовий модель. Від фірми Віонне, правда?

Вона кивнула головою вражувана. Нарешті зустріла мужчину, що зрозумів її смак.

— А чи були ви вже у Марселя.

Ні, вона не була. І засоромилась. Навіть не чула цього прізвища.

— Там виставлений чудовий зразок нової сукні „Аттанде-моа“, модель, неначе створений для вашої фіґури.

Він махнув на авто. Перед кавярнею Де ля По він уперше завважився поцілувати її, але як...! Він не сказав ні слова. І не напирав, як це звичайно робили мужчини, що хотіли, щоб вона не довше залишалася в їх товаристві. Він помігся з авта і попрощався, підносячи її в повазі в руку.

*

центральній влад...!" Так, що мандати свої Бачинський і Щерецький завдячують не своїй організаторській праці чи популярности між народом, а лише теророві та пияцтві і ласці тих, для яких потрібно було мати „на показ" пару „карпаторосів". Всяк політична і партійна діяльність цих „представників народу" обмежувалася виключно на боротьби з українським рухом. Ніколи ніхто з них у парляменті ані слова не промовив про потреби й нужди закарпатського селянства. Тому не дивно, що тепер проти аґрарної партії таке обурення на селах. Цілком зрозуміла також невтральність аґрарної партії щодо руху українського. Тепер, коли українське селянство, зорганізоване в аґрарній партії, починає приходити до голосу, то зрозуміло, що аґрарники-чехи не будуть вести боротьби зі своєю партійною масою і примушені були зайняти становище невтральне щодо українського руху — хоч продовжують ще фаворизування москвофільства, але українського руху вже активно не поборюють.

А українці, члени аґрарної партії, видають навіть свій часопис українською мовою „Земля і Воля", який має досить великий успіх на селах, а селяни завжди на партійних зборах домагаються зробити його партійним органом, але Бачинський і Щерецький ще в проводі партії і тому розуміють, що це спрямоване проти них і ще завзятіше виступають проти українського руху.

Факт видання аґрарного часопису українською мовою дуже вбентежив москвофільську верхівку аґрарної партії, яка з переляку почала робити дурниці. Так в одному селі сен. Бачинський зорганізував урочисте палення української аґрарної газети „Земля і Воля" й т. п. вибрики.

Що ж торкається посла Щерецького, то він недавно чи буде ще виступати в парляменті за заведення до шкіл московської мови на Закарпатті, бо в осені минулого року відбувалася в суді в Ужгороді дуже цікава розправа. Цей судовий процес відзеркалює вповні життя нашого селянства на Закарпатті, а тому коротко перекажемо його за чеською пресою. Судовий процес почався між послом аґрарної партії В. Щерецьким і довіреником тої партії в Верецьких Змеškалом. Змеškал писав колись до голови краєвої екзекутиви аґрарної партії Манети довірочно про справи зв'язані з партійною організацією аґрарної партії на Верховині. В своєму листі між іншим написав, що аґрарний посол В. Щерецький зробив між голодним населенням Верховини лихварські маніпуляції з худобою, незаконно збагачується в кредитовій та споживчій кооперативі, в якій є головою. Як голова кредитової кооперативи набирає там селян доводить до ліцитації, а їх майно скуповує для себе, головно це відчувається в сусідніх селах Лазах і Завадці (де недавно урядово стверджений випадок голодної смерти дитини). Далі писав, що Щерецький по лихварськи використовує скрутне становище голодуючих селян-верховинців відомим способом „кохання" худоби „на половину". Навів навіть імена: Михайло Вутковин, Мих. Фулітканич, Юрко Дербак і багато ін., що стали жертвою лихварської чинности посла Щерецького. Тому, що партійним шляхом не могли погодитися, справа опинилася перед судом. Манета відмовився цей лист дати до розпорядимости суду, покликуючись на те, що справа йде про довірочного листа, опублікування якого могло би пошкодити інтересам партії. Суд це визнав, а тому, що сторони відмовилися закінчити справу миром, суд допустив докази правди й розправу відложив. Після цього ледви чи аґрарна партія відважиться виставити кандидатуру Щерецького до парляменту. Втрата минуле й сучасна діяльність Щерецького на Верховині скоріше годиться для кандидатури на героя якогось нового роману для Ів. Ольбрахта, ніж на посла — репрезентанта й захисника народніх інтересів.

Про метушню в москвофільських партіях та її виливи в церковому житті. *М. О.*

Як у нас працюють деякі видавництва.

Видавництво „Українська Культура" (Львів, вул. Вірменська 25, I) і його „інтерес" з одною читальнею „Просвіти".

Товариство „Просвіта" у Львові дістало дня 13. IV. 1935 р. від своєї читальні в Золотниках підгаєцької філії, таке письмо:

„До Хвального Виділу Матірного Товариства „Просвіта" у Львові: Виділ Читальні „Просвіти" у Золотниках повідомляє, що на своєму засіданні в дні 15. II. 1935 р. ухвалив зробити до Мат. Т-ва донесення з зажаленням на Видавництво „Українська Культура" у Львові. Справа представляється, як понижче слідуватиме: В дні 10. X. 1934 р. загостив до нас представник В-ва „Українська Культура" — на прізвище йому Бабяк — котрий виказався повновластю від згаданого В-ва збирати замовлення на книжки від товариств і приватних осіб, як також побирати на замовлені книжки задатки. Голова Читальні відказував, говорив, що ми не маємо права набувати книжки по інших видавництвах, лиш через Матірне Т-во або свою повітову Філію. На те вище згаданий представник пояснив йому в той спосіб: „Як бачу, маю до діла з свідомішою людиною, одначе переконуюся, що не визнається, що то є таке В-во „Українська Культура". Тому позвольте — я вам пояснію". І пояснив у той спосіб: Тому, що Матірне Т-во „Просвіта" має на своєму складі велику скількість книжок, а читальні їх не побирають, витворило таке видавництво, а видавництво висилає таких людей, як я. І власне нас є тепер у Вашому повіті 15 таких людей, а якщо не вірите, можете переконатися 15. X. 1934 р. у своїй повітовій Філії, бо там у тім дні маємо всі зійтися і будемо мати конференцію. За книжки не мусите всю готівку складати, але ратами сплачувати, а то по 2 зол. місячно, бож прецінь Матірне Т-во кількакратно взивало виділи читалень, щоби замовляли книжки, але помимо того ніякі виділи читалень цього не виконали. Тому ми беремося в інший спосіб до роботи, бо хочемо переконатися, чому властиво не набувають книжок до читальняних бібліотек. Бож найновіший закон каже, що якщо не буде 500 томів у читальняній бібліотеці, то влада таку читальню розвяже". На тій підставі виділ читальні зробив замовлення на сім книжок на загальну суму 24.25 зол. Все те мали ми одержати найдалі до 31. XI. 1934 р. Уповажнений представник побрав на замовлені книжки, як задаток 7 зол. Минув річниць, а книжок не прислали. Виділ читальні бачучи, що книжок не прислали, ухвалив на своєму засіданні в дні 16. XII. 1934 р. відкликати замовлення і просити видавництво вислати лише такі книжки, які покрилиб ту квоту, яку зложено як задаток. Повідомлення це вислано до видавництва порученим листом в дні 23. XII. 1934 р. під адресою, яку подав нам представник а властиво, яка була на печатці: „Видавництво Українська Культура, Львів, IV., вул. Спокійна 4". В дні 29. XII. 1934 р. вернув той лист назад, а було на ньому зазначено так: **„Фірма звінента, адресат випровадзіл сен без подання адресу".** По одержанні цього листа голова читальні удався до своєї Філії в Підгайцях, щоби заснягнути інформації і одержав змінену адресу. Зараз таки в Підгайцях запакував вернувший лист у нову коверту, щоби видавництво знало, що той лист був уже у Львові, і вислав його знову поручено під зміненою адресою 3. I. 1935 р.

В дні 22. I. 1935 р. одержав виділ читальні від в-ва „Українська Культура" таке повідомлення: „До Хв. Читальні „Просвіти" в Золотниках. У відповідь на Ваше письмо доносимо, що дійсно наш представник зробив у Вас замовлення, якого ми не могли виконати.,, Не наша тут вина. Поступаючи згідно з Вашим письмом, висилаємо вам жадані вами книжки та долучуємо ще альбом „Української Культури", за який просимо гроші пересвати в двох ратах. Рівнож маємо на складі книжки всіх українських видань*), як рівнож уділяємо всіх інформацій звязаних з книжками всіх українських видавництв. В надії, що Ви нас зрозумієте, остаємо з поважанням (Підпис: Чорніта і печатка)".

Але мимо того до нині нема нічого. Ніяких альбомів ані інших книжок від в-ва не вимагаємо, лише ті, котрі ми просили. Крім того Виділ вимагає звернення коштів почтових у квоті 1.10 зол. Видно не обійдеться, щоби люди читали по часописах про такі в-ва. На селі людина уважає, що все, що українське, то святе. То треба дати нічліг і обійтися як зі своїм. А то, до чого доводить? Більше в нашому селі такого випадку не буде!

Виділ читальні звертається з просьбою, щоби ту справу Хв. Гол. Виділ Т-ва „Просвіта" взяв якнайскоріше до розгляднення, бо читальня і так великі втрати понесла, бо ані ті гроші можна було одержати від Мат. Т-ва багато більше книжок по книжковій ціні. А певно Хв. Виділ скаже, що тут недбальство ніше завинило. Ми і самі так кажемо, але цим разом просимо нам вибачити. — За Виділ Читальні в Золотниках: Ант. Било вр. голова читальні, Зазуляк Юрій вр. секретар, і печатка читальні.

*

Цей документ хіба не вимагає ніяких коментарів.

*) Мак іншим „Укр. Культ." навіяв читальням „Просвіти" свої видання, як портрет Грушевського і книжечку про нього, хоч ці дві річи видала „Просвіта". Що найменше дивне поступування! (Ред.)

На другий день зателефонував до неї вже в 9-ій год. зранку. Умовились на вечір.

— А не забудьте взяти якусь веселу сукню. Я хотів би почувати себе бадьоро.

Мері була вражена. Всі її сукні були темні. Вона згадала модель від Марселя. Одяглась і поїхала туди. У Марселя показувачки їй прегарні Моделі.

„Аттанде-мода" заповіла нараз розпорядниця. Вийшла стрункa модельна у сукні, якої Мері справді ще не бачила. Хоч яка висока ціна була на неї, американка не завагалась.

— Ця сукня це попросту мрія — сказала продавчиця.

Мері Вігс усміхалась сама до себе

Мрія? Цеж Гастон.

Коли вона переходила через великий голь, почула нараз кілька голосів, як суперечались.

— Я казав вам уже раз — кричав якийсь сильний чоловічий голос — що дівчина в окулярі Кука належить до мене...

— А я виловлюю свої клієнтки там, де мені хочеться. Чи ви маєте може контракт з Куком?

Третій спокійніший голос годив їх:

— Не сваріться, мої панове. Нема защо. Від чотирьох днів лише мало мені вловити одну клієнтку, якусь стару, дурну американку, що уявляє себе молодою. І то ще не знаю, чи купить таки той модель „Аттанде-мода" до якого я її намовив.

Пані Мері Вігс ледве відважилась зробити крок уперед. Перед нею стояло трьох дуже добре одягнених джентельменів. Один із них був Гастон — її остання мрія.

Пре. а. б.

Присилайте передплату!

З ЖИТТЯ НАШИХ УСТАНОВ.

Загальні Збори Товариства Прихильників Мистецтва.

Дня 19. 4. 1935 відбулися в салі Т-ва „Українська Бесіда" загальні збори Українського Т-ва Прихильників Мистецтва. У зборах взяло участь 22 членів. По відчитанні протоколу з останніх зборів з 1933 року, звіт з діяльности Т-ва складав голова ради, **Антін Рак.** Т-во, як виявилося, зробило у звітовому часі дуже багато. Коїм виставі в листопаді 1934 р. в салях музею Н. Т. І. Ш. влаштувало в зимовому сезоні цілу низку відчитів, яких прелегентами були і члени з групи Анум: Коважун, Осінчук, д-р Драган, д-р Іваненець. Т-во видало гарну монографію про арт. маляра О. Новаківського, яка одержала першу нагороду на виставі Т-ва Поих. Книжки в Празі. Т-во закупило в Дорі парцелю враз із гуцульською хатою для О. Новаківського, як ювилейний дар у 60-ліття народин артиста. Набуло крім того площу в Дорі по пок. ради. Чачковському, де має намір збудувати оселю для маляра. Крім того заплянки пані Іванні Левицькій дістало даремне приміщення в помешканні п. Левицької для чотирьох студіюючих маляр і одного різьбаря. Крім складок членів, яких тепер є 52, Т-во не має ніяких фондів, тому просто дивно, як умію і гарно веде працю, а зі звіту касієрки п. І. Левицької ми довідалися, що Т-во оперувало поважними фондами. Монографія Новаківського коштувала около 3.000 зол., з

того вже заплачено друк і кліші і виплачено навіть гонорар авторові монографії.

Присутні приняли звіт до відома і висловили подяку за великі труди для добра Т-ва пані І. Левицькій, а пані Наді Макухівній за заходи в поширенні монографії. О. д-р Застирець, як представник Провірної Комісії ствердив якнайкращий порядок у веденні книг і підкреслив великі успіхи в діяльности Т-ва.

По дискусії переведено доповняючі вибори Виділу. Одноду шно вибрали присутні головою радн. А. Рака, що зрікся був головування, а Виділ доповнено новими членами, а саме ввійшли до нього: п. Колтуновка, прок. Гриневецький і п. Заяць. Заступниками стали п. Вічковська, Ліськевичева і п. Панчак. Провірна Комісія і Мировий Суд ті самі, що минулого року, з тим, що ввійшли ще туди п. Нижник і Рудакевич як заступники М. Суду.

По зборах на салі розльосовано 7 образів Морозa, Гаврилюка, Плешкевичівної, Івашоха, Малюци і Нижниківної між членів Т-ва. Щасливцями виграних льосів були п. І. Галущинський, д-р Ст. Дмоховський, о. д-р Застирець, прок. Гриневецький, п. Залевський, п. Вічковська й інш. Лев Шепарович

НОВИНКИ

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

— **Найкращі лиси,** пелеринки, краватки виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Капітульна 3. Журнали на 1936 р. надійшли.

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хоругви 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матераци по 7 зол. 639 7-100

— **Припинили податкові екзекуції.** Скарбова палата в Луцьку в порозумінні з волинською рільничою палатою, звеліла скарбовим урядам припинити екзекуції податків у селян підчас осінніх засівів до 30 квітня ц. р.

— **Зміна краски вагонів.** Оливкова краска, якою помальовані особові вагони польських залізниць, показалася непрактичною, тому що є мало відпорна на атмосферичні впливи і дим з паровозів. У звязку з тим міністерство шляхів наказало зробити проби з трьома красками: гранатовою, зеленою і сірою. Проби роблять у варшавській і познанській дирекції. Щоб улекшити пасажирам відріжнювання вагонів І. і ІІ. кляси від вагонів ІІІ. кляси, пробні вагони перших двох кляс одержать під дахом смугу помаранчевої краски. Проби потревають 12 місяців, опісля вибереться відповідну краску, якою постепенно будуть помальовані всі особові вагони польських залізниць.

— **З Польщі.** В Познані арештовано секретаря прокуратури при окружному суді, Казимира Страйха за хабарництво. — В бидгоському повіті викрито злодійську шайку, якої герштом була 28-літня жінка. — В Торуні експлодував у бальоновій галі збірник газу, причому згоріла одна бальонова особа.

— **Небезпека нової ледяної доби.** Як повідомляє американська преса, звідомлення адмірала Бирда з його другої подорожі до південного бігуна принесе важні наукові революції. Ледова полоса довкола бігуна посувається в напрямі Австралії зі швидкістю одного кільометра протягом року. Бирд не пояснює, чи ті ледові маси переходять в океан чи поверхня їх росте. В другому випадку могло би це спричинити сумні наслідки для земної кулі. Це значилоб, що земля йде знову до ледяної доби і колись ціла покриється ледяною верствою.

— **Екзекуція одної** революціонерки. В Атенах страчено перед кількома днями незвичайну венізелістичну революціонерку. Була це папуга, яку її пан, власник одної атенської кавярні, що користується великою фреквенцією гостей, навчив був виголошувати від довшого часу слова: „Хай живе Венізельос! Геть з його ворогами!". Ці слова папуга викрикала десятки разів щодня аж до останнього повстання Венізельоса і гості слухали їх спокійно. Колиж революта провалилася, всі гості перемінились, бодай назверх, на здеклярованих противників Венізельоса. Тільки папуга осталась вірною своєму: „Хай живе Венізельос!" Ця політична демонстрація викликала серед гостей кавярні велике обурення, яке довело до того, що зажадано інтервенції збройної влади. Одного дня примашерував перед кавярню військовий відділ. Його командант зловив папуту і зробив з нею коротку справу: скрутив завзятій венізелістці голову! Після цієї екзекуції відділ вояків відмаширував до своєї команди, щоби здати їй рапорт, що приказ виконано.

— **Родина Баха.** Славний німецький композитор Бах, якого згадує тепер цілий світ з приводу роковин його уродин, знаний був також з того, що мав 18, а дехто каже аж — 22 дітей. Що правда, він був двічи жонатий. Одного вечора коли всі діти були вже в ліжках, прийшов до Баха один гість. Побачивши в кухні щось 40 черевиків, він сказав збентежено: „Ах, дуже перепрошую, я попався в робітню шевця. А куди йти до пана Баха? — Оповідають, що міська поліція, коли батько родини з жінкою і дітьми йшов вулицею на прохід, була дуже занепокоєна, що готовиться якесь заворушення в місті.

— **Ріжні вістки.** У Відні арештовано гінекольога Рота, якому вмерли дві пацієнтки наслідком переведених операцій. Показалося, що Рот зовсім не має лікарського дипльому і лікував зовсім безправно. — Населення Японії числить за найновішою статистикою коло 100 міліонів осіб.

НА ВЕЛИКДЕНЬ
найкращий дарунок — одинокі на світі українські великодні кружки
„Сирена — Електро"
виконання хору „Сурма". 1388 2-3

ДИВОГЛЯДИ.

ЯК ЗА ЦАРСЬКИХ ЧАСІВ.

Із Москви приходять звістки, як там підготовляються, щоб приймати французького міністра закорд. справ Лявала. В опері дадуть „Вогні Парижа" балет із франц. революції, в оперетці „Донька Мадам Анго" у театрі Мейергольда пєси Чехова. На останній стації підземельної залізниці яку отвляне Лявель 20 артистоk у костюмах із франц. революції деклямуватиме відповідні твори. Лявель дістане в дарунку один рукопис Вольтера із ленінградської бібліотеки вартости 75.000 фр. У Кремлі буде великий баль, на якому Літвінов танцюватиме (як догадуються) з донькою Лявеля. На обіді у Літвінова подаватимуть ще вина з царських льохів... досі невипиті (річ зовсім неймовірна, хто знає ненависть москалів, коли можна пити на чужий рахунок). Лявелеві присниться у Москві подорож Пуанкаре до Петербурга безпосередньо перед війною і мучитимуть його кошмари, що він опинився у царській Росії, де цар має обличчя Сталіна.

Ревеляції з нашого минулого

п. н.

Сторінки з мого життя

Д-ра ЕВГЕНА ОЛЕСНИЦЬКОГО

можна дістати у Видавничій Спілці „Діло", Ціна зол. 1·90, порто 30 сот.

Дописи.

НАДВІРНА.

Вибори в Яремчі. 9. ц. м. відбулися вибори до волосної управи волости Яремче, що в її склад входять громади Дора, Ямна, Лут й Яремче. Не зважаючи на великий натиск всі радні українці (9) голосували на свого кандидата на війта, яким вибрано п. Андрія Мерунович. Підвійтом вибрано п. Івана Коризну (поляка). Контркандидат на війта (поручник Е) на загальне число 16 волосних радних одержав 7 голосів, в тім один жидівський. На жаль старостве уневажнило вибори й наказало другі — **Ю. К.**

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Понеділок, 22. IV. год. 3·30 поп. „Крик".
Понеділок, 22. IV. год. 7·30 веч. „Таємне конто".
Вівторок, 23. IV. год. 7·30 веч. „Небоженська комедія".

Театр Різнородностей.

Понеділок, 22. IV. год. 3·30 поп. „Подружній метч".
Понеділок, 22. IV. год. 7·30 веч. „Айнштайнова теорія".
Вівторок, 23. IV. год. 7·30 веч. „Айнштайнова теорія".

Цирк Станевських, площа Бема.

Понеділок, 22. квітня, дві вистави, початок год. 4·30 і 8·15 веч.

Кіна.

АДРІЯ: „Авантюрниця з Техасу" та додаток.
АПОЛЬО: „Недокінчена симфонія".
АТЛЯНТИК: „Червоний султан" (Абдуль Гамід).
ВАНДА: „Кавалькада".
ГРАЖИНА: „Антко Поліцмайстер" (Ад. Димша).
МІРАЖ: „Нана" з Анною Стен.
МУЗА: „Мальована заслона" з Ґретою Ґарбо.
КАСІНО: „Були собі два гільтаї" (Льорель і Гарді).
КОЛІСЕЙ: „Мусиш оженитися", ревія „У нас весело".
КОПЕРНИК: „Баль у Савою" (Джіта Альпар, Ганс Яраї).
МАРУСЕНЬКА: „Жид Зіс" (Конрад Файт).
ПАКС: комедія „Його екселенція" та та додатки.
ПАЛЯС: „Проданий голос" (Шмідт).
ПАН: „Велика парада", кольоране „Міні Мавс".
РАЙ: „Ігунен Кордецький".
СВІТ: „Уланські обіти".
СОНЦЕ: „Небесні птахи" та ревія.
СТИЛЕВЕ: „Московські ночі" і ревія
УТІХА: „Присмерники індіян" і ревія.
ХИМЕРА: „Розсміяні очі" (Шерлі Темпль).

Закордонне радіо.

Понеділок, 22. квітня 1935.

Відень (506,8) 10·50 Бахові твори, 12·55 Легка музика, 15·35 Фр. музика, 19·20 Спів (Шварц, сопр.), 20·00 Щось для кожного (муз. сп.), 22·25 Вагнерівський вечір (муз. сп.), **Мор. Острава** (263,5) 9·15 Шлеські нар. пісні, 15·00 Хор, 17·40 Вес. піснюки, 18·15 Стирійські пісні, **Прага** (470,2) 9·15 Віольонч. реціталь, 19·30 „Якобінн" оп. Двожака, **Париж** (1648) 12·15 Концерт, 14·00 Радіосценки, 16·00 Легка музика, 19·00 Пісоньки, 20·00 Вес. авд., **Білгород** (437,3) 16·30 Пісоньки, 20·00 Із загребського театру, **Берлін** (356,7) 18·00 Вес. кабарет, 19·00 Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 11·30 Генделеві твори, **Кельн** (455,9) 10·30 Хор, 12·00 Легкий концерт, **Лянціцір** (382,2) 17·50 Пісоньки й танці, 20·00 Симф. концерт, **Мінхен** (405,4) 11·30 Соната форт. а-дур Моцарта, 14·30 Композитори Швабії, 17·45 Камер. концерт, **Будапешт** (550,5) 16·35, 22·25 Циг. й популярна музика, 18·45 Скрипка, 19·50 „Князь Боб" оперета Гуски. **Мілано** (368,6) 11·30, 13·10, 17·05 Легка й популярна музика, **Рим** (420,8) 17·05 Солісти, 22·00 „Іль Реуччо е іль суо Кручіо" муз. казка Сільвія Негрі.

Вівторок, 23. квітня 1935.

Відень (506,8) 14·00 Сп. реціталь Кіпріна, 17·00 Форт. реціталь, 20·15 Комедія зі співом, 21·00 Концерт, 12·20 Сп. реціталь Ол. Шведа (барит.), **Братислава** (298,8) 18·10 Скрипка, 21·00 Берисон у Грігових творах, мельодрама з уч. орх., **Брно** (325,4) 10·15 Концерт сальон. орх., 17·05 „Великдень" Рахманінова на два форт., **Прага** (470,2) 17·45 Оп. арії, 18·25 Твори В. Гроса (муз., сп.), 19·10 Сольо на арфі, **Париж** (1648) 20·45 Музика, поезія, спів, **Берлін** (356,7) 19·00 Камер. концерт, 20·45 Танок довкола сонця (сп. поезія, муз.), **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. всячина, 17·45 Спів (Давид Блейр Коски, тенор), **Кельн** (455,9) 12·00 Концерт, 16·00 „Давідсбюндлертенце" Р. Шумана (форт.), 17·00 Фінн. муз., **Мінхен** (405,4) 20·45 Нар. музика, пісні, **Будапешт** (550,5) 12·05 Скрипка, 19·50 Циг. музика, 20·45 Симф. концерт, **Мілано** (368,6) 11·30 Легка музика, 20·45 „Книжна чарівна" оп. Кальмана, **Рим** (420,8) 13·15, 17·30 Легка музика, 20·45 Віольончеля, 22·00 Концерт.

Львівське радіо.

Понеділок, 22. квітня 1935.

9·00 Ранішня авд., 10·05 Богосл. з Познання, муз. з гр. пл., 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Шовкові рожі — гутірка для жінок, 12·15 Муз. пор. з Грігових творів, 14·00 Найгарніша гр. пл., 15·00 Лісова скринька, 15·15 Концерт, 15·45 Невичерпані вартости сільського народу, 16·00 Концерт солістів (Ірина Дубинська скр., Ол. Міхадовський бас), 16·35 Відгомони пісень і лісів на весну, 16·55 Для ст. дітей „Великдень", 17·25 Гр. пл., 17·35 Метч Бреслав — Лодзь, 18·00 Фільм. огляд, 18·15 Сальон. музика в гр. пл., 18·30 Радіослухачі ріжних фахів говорять, 18·45 Італійська пісонька й октет Сквайра з гр. пл., 19·25, 19·36 Спорт. вістки, 19·35 Воєнька авд., 20·00 Дингус, Смігус! — суїта Сегетинського (орх., солісти), 20·45 Веч. денник, 20·55 Там, де кінчаться трамваї, 21·00 Симф. концерт, 22·00 Реклям. концерт, 20·15 Метч теніс. Англ. Клюб — Легія, 22·40 Музики з гр. плит.

Вівторок, 23. квітня 1935.

6·30 Ранішня авд., 7·50 Грамт. вправінки, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Концерт камер орх., 12·50 Хвилинка для жінок. 12·55 Полудн. денник, 13·02 Вок.-муз. концерт, 13·45 З ринку праці, 13·50 Експорт, 13·55 Біржа, 14·00 Легка музика з гр. пл., 15·45 Концерт орх., 16·30 Гутірка для найменших дітей, 16·45 Музика з гр. пл. — Смірнов, 17·00 Скринька П. К. О., 17·15 Брамс: Соната ф-моль оп. 34 да два форт., 17·50 Жінка в таборі праці, 18·00 Пісоньки. 18·15 Театр. фрагмент, 18·30 Реклям. концерт. 18·45 Легка музика з гр. пл., 19·15, 19·30 Актуальний фейл., 19·25, 19·30 Спортові вістки, 19·35 Пятнацять хв. на гітарі, 20·00 Лише для дорослих, авд. старих пісеньок, 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 У пятьлиття львівської радіостації (промова, ревія), — 22·30 Памятник траг. кохання — Маріянна Д'Алькофорадо, 22·45, 23·05 Легка й танк. музика.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Ч. 107 (14.005). Львів, вівторок 23. квітня 1935. Pocztowe opłatę opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060. 148.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячне 5·00 зол. Чвертьрічне 15·00 „ Піврічне 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-61. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Зділяльности Англьо-Українського Комітету в Льондоні.

Гостина в готелю Савой для членів Англьо-Українського Комітету, представників преси й інших осіб.

16. квітня п. р. відбулася в готелю Савой пополудньова гостина-сходини для членів Англьо-Українського Комітету в Льондоні, для запрошених гостей і представників столичної та провінціональної преси, щоб познайомити їх з українськими справами. Господарями були п-во Е. Ліпкольн.

На гостину прибуло около 60 осіб. Дуже численно була заступлена льондонська преса, яка вислала своїх редакторів і кореспондентів. Прибули теж представники світових телеграфічних агенцій: Ройтерс, Брітіш Юнайтед Прес, Ексчейндж Телеграф і ін. Таке велике зацікавлення українською справою було несподіванкою навіть для найбільш оптимістично настроєних членів Комітету. Особливо численно була заступлена провінціональна преса, як Йоркшір Пост, Бірмінген Пост, Скатсмен, Кройдон Тайме і інші.

Для кращого пояснення української справи роздано присутнім журналістам коротенький огляд теперішнього становища українського народу разом з мапкою українських етнографічних земель.

„Українське питання — пишеться у вступі того огляду, — набирає сьогодні великої ваги, бо воно стоїть у близькому відношенні до европейського мира та пакту взаємної помочі на Сході Европи. Воно зучиться також з договорами, які між іншими підписав і Велика Британія. Воно зачіпає широкі британські інтереси на Балькану і Середньому Сході та цікавить велико-британські круги ще й з тої причини, що в Канаді живе біля 430 тисяч британських горожан українського походження. Крім цього, як зачувати, в Німеччині існує група, що не питаючи українців про їхні бажання та не звертаючи ніякої уваги на інші держави, лагодить свої плани щодо України. Ми певні, що українці воліють повну незалежність ніж бідьки зміну одних правителів на других.

„Українці замешкують менш-більше однотіпьну етнографічну територію (більшу ніж Велика Британія і Франція), поділену тепер між СССР, Польщу, Чехословаччину і Румунію.

„Англьо-Український Комітет заснований з тим, щоб стежити за політичними подіями того, щоб стежити за політичними подіями і коли зайде потреба, щоб ужити таких заходів, які покажуться потрібними, бо досі було дуже мало спроб справедливо стрітитися з українців. А постійне нехтування цієї складної справи готово остаточно спричинити конфлікт, в який буде втягнена вся Европа.

„Комітет дбатиме удержувати взаємовідносини з найближчих місців більше сходин і відчитів".

Гостина почалася в год. пятій після обіду. Члени Комітету безупинно подавали всім цікавим пояснення про українську справу, про український народ, його культуру і його мистецтво. Для відріжнення комітетових від інших гостей, були для них виготовлені жовто-блакитні відзнаки. Сходини затягнулися до год. 8. вечером і своїм успіхом перейшли всякі сподівання тих, що їх уладили.

Мініятурна виставка зразків української прасти всього світа і „мистецький куток", яким завідував і давав пояснення п. Олександер Дяковичь, абсольвент кор. академії мистецтва в Льондоні — притягали зацікавлених англійських журналістів. Експонати для цієї надзвичайної виставки доставило Українське Бюро в Льондоні. Окремий статистичний листок з моттом „Українська преса — це один з найважніших лучників, які вяжуть українців всіх частин світа в одно тіло" пояснював, як розділена українська преса в різних частинах світа.

„Мистецький куток" складався з вибраних зразків гуцульського різьбярства, народніх вишивок і ін. речей (визначених на той вечір д-ром В. Ю. Кисілевським). Гарно видані публікації „Українського Мистецтва" (Прага) і „Групи Празького Студіо" ілюстрували добрий у зарисах характер українського мистецтва.

На стінах висіли дві цікаві мапи України (власність Українського Бюра). Одна з них — велика колірова етнографічна мапа українських земель з типами українського населення і статистичними табелями, яку виготовила Українська Господарська Академія в Подебрадах, друга — мапа України з 1666 року, видана в Амстердамі Йоанном Янсеном.

17. квітня помістив „Таймс" (також „Морнінг Пост" і кілька інших щоденників) новинку-повідомлення про сходини і список гостей (за виключенням представників преси). Подаємо зміст цієї новинки:

„Пан і пані Ф. Еш Ліпкольн були вчера господарями гостини в готелю Савой, яку улаштовано для познайомлення з членами Англьо-Українського Комітету. Членами того Комітету між іншими є:

„Льорд Дікінсон; льорд Ноель-Бакстон, пос. полк. Джосая Веджвуд, кол. посол, полк. ЛЕстрейндж Мальон, пос. Джофрей Мендер, проф. Р. В. Сітон-Вотсон, проф. П. Гуч, п-і Дагдейл, п. С. А. Мекартней, п. Ланселот Лотон; сер Волтер Нейпір, п-і Шіпшенке, п. Ф. Еш Ліпкольн, пос. майор Дж. В. Гілс.

„Між гостями, що приняли запрошення були:

„Посол сер Джордж Джевис, сер Волтер Піком, князь і княгиня Левенштайн, посол Ліпсл Фут і пані Фут, посол д-р Лупинович, дост. Квінтен Гогг і п-і Гогг, професор Гілберт Мерей, барон Альвенслен, п. Брус Локгарт, д-р В. Ю. Кисілевський, королівський рад. п. Невіль Ласкі і п-і Ласкі, п. С. Грінвуд, пан і п-і Ліпкольн, пан і п-і Леві, п. Ліпс і п. Джон Елптайн".

Для пояснення: сер Волтер Піком — член королівського двора, бувш. скарбник Принса Валлі; дост. Квінтен Гогг — син теперішнього міністра війни льорда Гейлшема.

Англьо-Український Комітет влаштовує в короткому часі сходини в парляменті, на які запрошено всіх послів та льордів. На тих сходинах буде виголошений інформаційний референт про українське питання і після нього відбудеться широка дискусія.

(Укбюро, Льондон.)

Зріст большевицької пропаганди у Франції.

Поруч з гарячковими заходами ком. Літвінова, щоб довести між Францією і СССР до військового союзу і таким чином добути в Франції нові великі кредити, комуністи розвели велику пропаганду проти продовження військової служби і т. д. Тому французький уряд подавав під бол. вичливого удару під своїм впливом помішав що пропаганду. Тимчасом комуністи ведуть далі пропаганду. „Либерте" виводить статтю комуністичного посла Пері в комуністичному щоденнику „Юманіте", який пише так: Франціуско-большевицький договір не буде міцною перешкодою для революціонерів вести далі пропаганду, а навіть активно допомагати

Від 1-го січня 1935 р. всі розумні мами і господині порадять своїм дітям і своїй домашній прислузі складати свої ощадности на **премійні книжечки**

в Кооперативному Банку „Дністер"

ЛЬВІВ, вул. РУСЬКА ч. 20, на які по році можуть припасти нагороди від 25—100 зол.

Женевський суд.

Женева, дня 18. квітня 1935.

Женевський суд відрізняється від кожного іншого тим, що його рішення не має ніякого реального значіння. Це показалось і в справі японсько-китайського конфлікту і в справі збройного конфлікту між Парагваєм та Болівією. Теж саме виявилось і тепер при майже одноголосному осуді німецького новозброєння.

Одноголосність була властиво забезпечена сим фактом того, що під французькою резолюцією підписались і інші держави, які брали участь у версайському мировому договорі. Французьку резолюцію обгрунтовано наскрізь формально, і з погляду формального й мусіли приняти не лише ті версайські автори, а й інші члени Ради Союзу Народів, збудованого на версайській умові.

Але це ще зовсім не значить, що держави, які віддали свої голоси за французьку резолюцію, годилися дійсно з її змістом. Це протиставлення між формальною слушністю і реальним безглуздям французької резолюції виявив особливо яскраво представник Польщі, міністер Бек, який виголосив промову спрямовану властиво проти французької резолюції в такій мірі, що в Союзі Народів чекали щонайменше стримання Польщі від голосування; всеж після того польська делегація голосувала за резолюцією.

Так очевидно зрозуміли польську тактику і в Німеччині, якої преса помінула тактику Польщі в Женеві розважною мовчанкою. Ця тактика Польщі має і ту добру сторінку, що полягає їй на будуче змогу служити мостом для евентуального порозуміння між Францією та Німеччиною.

Хоч обурення в Німеччині, викликане французькою резолюцією в Женеві дуже велике, та проте можна сподіватися, що й німці зрозуміють, що до такого наскрізь нефортунного виступу в Женеві Францію могли підштовхнуть лише Москва. Через те женевська резолюція може бути навіть деякою наукою для Берліна, бо вона вказує, що поруч зі зрозумінням сучасного, більш ніж нервового, настрою в Парижі становище супроти Москви мусить бути послідовно тверде і недвозначне. Найменші „ухили" від тієї лінії вважають у Москві проявами кволости та викликують нові московські провокації на міжнароднім терені.

На заключення торговельної умови з видачею позички в 200 міліонів марок, на миролюбний жест Німеччини в справі східного пакту, оголошений в часі конференції в Стрезі, Москва відповіла справді по-московськи. За позичку московський уряд полякував гальмуванням з „різкого упадку німецького експорту", жадав про „надужиття фашистівської влади, від яких терплять совітсько-німецькі господарські відносини", переїхався по промові німецького міністра Геса в Данціґу і висловив надію, що „інтереси німецького експортового промислу перемогли інтереси фашистівської демагогії" („Діло" 11. 4. 1935).

На останній вияв німецької миролюбности в справі східного пакту промова Літвінова в Женеві була незвичайно характеристичною відповіддю. Вона розвіяла останні сумніви щодо того, що московський уряд був зіпсутим впорядчиком женевської комедії, а французький уряд лише її

нещасливим виконавцем. Пресові знавці женевських звичаїв мало не закладалися, чи говоритиме Літвінов. Свята наївність людей, що не знають Москви! Літвінов не лише промовляв, але й промовляв так, що п. Лявалеві очевидно зробилось непримітно. В той час, як московський промовець усміхався цілою масою товщу свого обличчя, кидаючи образу по образі під адресою Німеччини, вигляд п. Лаваля був похмурий, майже трагічний.

Промова Літвінова була дійсно надзвичайною в історії Союзу Народів не тому лише, що представник уряду, який порушив дійсно всі головні основи правного співжиття націй, виступав в обороні інтернаціональних умов, зобов'язань, рівности прав, непорушности кордонів (!!! Україна, Грузія, Азербейджан, Туркестан, Зовнішня Монголія, внутрішній Китай???). Але п. Літвінов змішався у небувалий у Женеві спосіб до внутрішніх справ Німеччини, зазначуючи, що нею „керують люди, які проголосили політику реванжу та необмеженого здобування чужих територій", люди, яких він називає „людцями (ендівідю) зачіпної вдачі", що є „загрозою для їх співгромадян", і радить відібрати тим людцям „право носити зброю".

Провокаційний тон женевської промови п. Літвінова цілком зрозумілий. московський уряд поспішає спалити всі мости до якогось порозуміння між Францією та Німеччиною. В цьому відношенні він працює в напрямку цілком протилежному до Варшави. Так само гарячково намагається п. Літвінов приспішити факт франко-московського союзу. У великому поспіху він по московському звичаю не дуже вважає на якість праці і виявляє готовість підписати умову досить невиразну щодо мілітарних зобов'язань обох сторін, себто умову в рямцях Союзу Народів, під фірму якого французький уряд ховається від надмірної настирливости Москви. Чи Москві пощастить витягти французький уряд поза межі Союзу Народів, це питання, на яке покищо годі відповісти.

У всякому разі можна думати, що французький уряд буде стерегтися переступити межі Союзу Народів у своїх пактах з Совітами, як довго він не зясує докладно становища Англії та Італії до цього кроку. Покищо кореспондент „Журналь де Женев" повідомляє з Льондону, що прийняття французької резолюції Союзом Народів „стрінулось в політичних колах Англії з найбільшою резервою": „Багато англійців намагається скласти цілу відповідальність за те, що сталося, на Францію. Німці відмовляться тепер вернутися до Женеви та будуть все більше зброїтися, замість того, щоб співпрацювати на конференції розброєння". Так повідомляють про настрої в Льондоні. Цьому відповідає і заява Макдональда в палаті громад, що „Великобританія не перебрала ніяких нових зобов'язань ані щодо східного пакту, ані щодо центрально-європейського пакту про незалежність Австрії".

Надзвичайна сесія Ради Союзу Народів справді ані не скріпила мира в Европі, ані не піднесла значіння самої женевської установи.

М. Данько.

Бельгійський націоналізм.

Брюсель, у квітні 1935.

Світова війна змінила психіку більшости народів. На місце давнього парляментаризму перемагає теорія суверенности націй. Замість давньої миролюбности замикаються кордони і бережуть їх сильно багнетами. 1922 рік — переломова дата для бельгійського парляментариста і консерватиста. Група бойовиків світової війни, що бачила „брато- і миролюбність" Франції захопила спочатку малу групу кол. комбатантів, згодом і молодь, яка стає носієм бельгійського націоналізму між старшим громадянством.

Чужинцеві дивно стане, коли почує про націоналізм... у Бельгії, зложеної з вальонів-романів і флямандців-германців. Одначе революція з 1830, а пізніше льондонська конференція з 1831 створила ще одні кордони на одній території, назвавши новий твір Бельгією, щоби міг, як казали „існувати мир в Европі". Після війни версайським договором Німеччина мала „віддати Бельгії вальонські кантони Епен, Мальмеді і Моресне" і таким робом населення Бельгії збільшилося приблизно на 74.000 душ. (Не забуваймо, що в Мальмеді і його околиці на 37.000 мешканців, 10.000 почувається вальонами, а решта це німці, не говорячи про другі два серед яких 98 прц. німців).

Не диво, що в теперішній структурі можемо бачити аж три крайні „рухи: вальонів, яких звуть ваалінгантами, що хотять незалежности Вальонії чи пак злуки з Францією, флямандців, званих флямінгантами, що бажають „прилучитися до матері Голяндії" і теперішній післявоєнний панбельгійський рух, що охопив помірковані кола і на них хоче творити сильну Бельгію з корпоратизмом, точно запозиченим з Італії.

Вождем цього руху стає колишній фронтовик, теперішній адвокат в Льєж Поль Гоорнаерт. Організація прибирає назву „Національного Легіону" і в ньому старається об'єднати всіх бельгійців, вальон і флямандців, без різниці на класовий стан, мову, релігійні чи партійні переконання, в один спільний національний фронт — на засадах національної доктрини.

Нові ідеї починають находити чим раз більше прихильників і вже в 1925 р. організація може брати активну участь у виборах і пропонує своїх кандидатів у провінції Льєж. Коли дістає мандати, стан її кращає і в 1929 р. „Національний Легіон" може стануги до відкритої боротьби з соціялістами, а головно комуністами, які в цьому часі були зміцнились у промислово-робітничих центрах. Памятаємо 1932 рік: страйк вуглекопів Шарлєруа і його околиць, якому треба було протиставити жандармерію враз з військом. Від мин. року кадри членів посилюються студентами університетів, а сутички з соціялістами („Молода Соціялістична Сторожа" уформована на зразок нац.-соц. відділів) є тепер на денному порядку, головно при коментарях преси.

Про можливості захоплення влади „Нац. Легіон"-ом тяжко сказати, коли маємо на увазі національну сорокату Бельгію, з різними політичними партіями і групами. З другої сторони великі капіталісти кріпко держаться католицької чи ліберальної партії, а дальше маємо 650.000 зсиндикованих соціялістів, найбільших ворогів націоналізму.

В основу державно-бельгійського життя хотять члени Легіону покласти династичну монархію, що забезпечує сталість і силу держави. Король сам призначає міністрів і їх відкликує, отже може обезсилювати партійні інтриги. Та з другого боку проблема ця дуже ускладнюється, беручи під увагу, що Бельгія це парляментарна держава, у повному розумінні того слова.

Силу держави думає Легіон закріпити армією, якої фактичним вождем буде король, бо як вони кажуть: „Сильна армія, що буде централізована і поважана, може бути перманентним обовязком національного уряду" і тимсамим забезпечить державі належне місце на міжнародньому форум.

Родина зістається, як основа суспільно-державного життя, приватна власність, вільність переконань, рівноправність мов і т. п.

Базою взаємин між горожанами мають стати професійні організації, а їх завершенням це корпоративний устрій. Роля держави зводиться до звичайного арбітра, який може видавати осуди у справах тяжких до мирного вирішення.

Ось у загальних рисах ще один устрій, якого прихильники хотіли би перевести в життя але як бачимо, ідеї і його програма стоять у великій розбіжності до форми теперішнього бельгійського, державного ладу, також і партій, головно флямандців. **М-р Б. Казимира.**

Ширіть наш часопис!

Д-Р М. КОЗИЦЬКИЙ 3)

Творчі сили філософії.

(Докінчення.)

З якою фаталістичною силою діяє нерав філософічна думка на процес формування характеру і на історію народу, про це повчає нас німецька історія за останню сотню літ. Коли німці, цей нарід філософів, розтрощувався в методах французької революції, опертих на чуттєвій логіці суспільного ладу, то їхні мислителі протиставили такому станові річей логіку чистої думки, як раціональний і обов'язковий принцип всього культурного і державного життя нації. Першим неухильним, категоричним імперативом цієї думки, який поставив Кант, була свідомість свободи й обовязку, неживного не зверху, а з власної душі людини, як підстава і найдальша норма в кодексі зборної і індивідуальної моралі.

Кант зробив зворот подібний до Коперника, бо переніс точку тяготіння з обєкту на субєкт — прокинув у людині свідомість самостійного творчого духа, який свої закони черпає не з природи, а радше вкидає їй свої власні. Тому призначенням людини є розвинути до найдальших меж усі можливости свого духа і зреалізувати їх згідно із внутрішнім світом ідей. Його наслідники Фіхте і Шелінг підвели людину не тільки до гідности співтворця своєї долі, але встановляють її власним законодавцем, що поступає у згоді зі своїм свобідним розумом і загальним добром людства. Ця метафізична ідея людини, як джерела свободи і творчости стає для німців огнищем своєрідного містицизму, який полонив цілу націю і наповняє її вірою у виняткове призначення германської пєси

Таким чином німецька філософія спрямовувала психіку свого народу в напрямі імперіялізму. Ось як муж провидіння своєї доби, Фіхте, звертається до свого народу: „Ви, німці, одинокі між народами бережете в собі зародок людської досконалости. Відродження людства може вийти тільки з німецького народу!"

Ця германська віра в себе перелилась у форми дисципліни й організації і двигнула перетомлений німецький нарід у короткому часі на чоловече становище в Европі. У слід за тим у небувалому темпі розвинулась там наука й грандіозна техніка.

Правда, що ідеольогія германізму, на якій виховувалося кілька поколінь, допровадила вкінці до перверсій, а в часі світової війни до вибухів зборної металюманії. Проповідуючи німецьку гегемонію над світом один німецький інтелектуаліст писав так: „Нарід Лютра, геніїв, вождів і героїв несе в собі світове післанництво. Німецький нарід мусить стати виконавцем волі Божої над іншими народами". (Альсо шрах Германія.)

І хоч ця внутрішня жага до розросту і віра в перемогу допровадила вкінці до катастрофи і понижуючих пут версайського трактату, то все ж спокійні і розумні форми дисципліни, в яких по-военна Німеччина з гідністю пережила своє приниження, спрямування всіх матеріяльних і моральних сил, щоб знову вибороти собі ідейний примат, знову чудує ввесь світ і наповняє його тривогою перед тим „невідомим", що скривається у можливостях германського духа.

Так немов би потвердилось переконання Гегеля, що „будівля німецької держави стоїть на підвалинах інтелігенції".

Та філософія є не тільки джерелом, що оживляє моральну атмосферу і скріплює вимину духової матерії в організмах народів. У всіх проявах вищого життя вона шукає якогось внутрішнього обединального принципу, що вирівнював би (особливо в суспільній механіці) всі нерівности і суперечности, що є наслідком зударів сліпих, неодухотворених сил людської природи. Таким чином філософія спрямовує життя людини та її історію на шлях дійсного призначення, щоб осягнути якнайбільше щастя людства. Бо в кожній душі є туга і потреба прилучити себе до якоїсь вищої збірної одиниці, а коли її здійснювано, повстають з конфлікту між одиницею і збірним організмом проблеми, які важко розвязати. Вже старинні римляни надибували у громадянському житті суперечність: „Сенаторес бони вірі, сенатус аутем моля бестія". (Сенатори чесні мужі, але сенат якчемна скотина), суперечність, якою досі вабиться не лише соціяльна і політична психольогія, але також сама філософія.

Адже якась основна правда в підставі існування мусить лежати: або духова свобода і доцільна єдність, або матеріяльна конечність автоматичного механізму.

Большевизм, як плід цього другого розуміння світа, в цілій історії людства не бачить нічого крім відношень перехрестних сил економії і самому в цілій своїй механістичній творчости не може викресати життєвої радости, бо ядро потрібної для життя правди лежить не в аритметиці часу і геометрії простору, а в елементах людського духа. Тимсамим не хоче большевизм признати тих конфліктів, що повстають на лінії продовження поза матеріяльним досвідом і тому скорше чи пізніше веде він до обридження життя собі та іншим, бо нема в ньому оптимізму, що виливається з тісних взаємин із буттям і думок про призначення людини. До нього шукає дорогі не більші знання і уміність матеріяльної будови

Памятник Шевченкові у Харкові.

ВЕЛИКА ПОДІЯ БЕЗ ВІДГОМОНУ.

24. березня відкрили у Харкові великий памятник нашому найбільшому поетові, який втілив у собі найвищі ідеали народу у боротьбі за волю. Подія, на яку довгі роки ждало нетерпляче українське громадянство всіх українських земель і чужини. Та якось проминула вона тепер без більшого відгуку, стратила свою гостроту. Чи втратила вона своє колишнє значіння — ідейне та політичне?

Цеж поставлено грандіозних розмірів монумент найбільшому синові української землі, найбільшому її геніеві, тому, хто пробудив націю до життя, дав їй на віки вічні силу до існування.

Про цю подію в інших обставинах говорив би цілий світ, ілюстрації з памятника розіслиб агенції всім журналам світу, всім народам — увесь культурний світ взяв би радісну участь у такій події, бодай як при недавніх святах роковин „Калевали" у Фінляндії.

Та ця подія пройшла сьогодні спокійно, тихо, скромно. Кільконацять газет із Харкова й Києва, кілька пресових органів на провінції, деякі газети з Москви й Ленінграду присвятили цій події більші або менші свої сторінки, а то й шпальти, ба, навіть звичайні новинки.

50 ЛІТ НА ПРОЄКТИ І КОНКУРСИ.

Перед нами купа газет, що найбільше присвятили увагу цій події. З них ми бачимо все те, що і як діялося з памятником Шевченкові, який він є, як його відкрили, для чого й чому усе це зробили.

Знаємо, що справа увіковічнення памяти поета має за собою 74 роки. Справа самого памятника займає українське громадянство кругло 50 літ. Усе це має за собою свою дуже проречисту історію, прецікаву в різні моменти, якто ставились різні суспільства, урядові чинники й окремі особи до цієї справи.

Видається нам, що історія памятника Шевченкові — це історія життя українського народу за останне пів століття.

Були за той час часи, коли не можна було й думати про таке увіковічнення памяти Шевченка. Були дозволи, були й заборони. Була боротьба за нещасних кілька метрів землі в рідному краю поета, була боротьба за те, як, коли і чим вшанувати його — багато дечого було. Нарешті збирали гроші на монумент. Збирали всі: бідні і багаті, дорослі й діти. Було так, що молоденький учень примирав з голоду, а ніс кілька копійок, зібраних від таких як він сам до комітету, що збирав гроші на памятник. Давали всі і всюди. І свої і чужі.

Були теж і конкурси. Ось-ось і памятник мав повстати.

Все це було в тих часах, що їх називаємо чорними, ганебними — в часи реакції, нелюдяности, заскорузлости, в часах найбільшого поневолення українського народу.

З багатьох причин памятника тоді не збудовано. Перешкодила цьому світова війна. В кожному році до війни відбулися чотири конкурси на памятник, — усі без остаточного висліду. Занадто був великий пієтизм до поета у тих груп, що проводили працями комітету для будови памятника, занадто велика була відповідальність перед усім українським суспільством, щоб прийняти сякий чи такий проєкт.

ПІДХІД БОЛЬШЕВИЦЬКОЇ ВЛАДИ.

Нарешті революція, повна зміна обставин, зміна психіки громадянства, перегрупування суспільства — усе це з різних причин видвигало справу Шевченкового памятника. За неспинних революційних подій повставали найріжнородніші памятники, очевидно, тимчасові — які, або означували місце, де памятник має стояти, або їх будували з нагоди роковин, усяких свят тощо. Були випадки, що такі памятники по варварськи розторощували ті самі сили, що в агонії доживали свого віку, як відгуки реакційних часів на Україні.

Коли прийшов большевицький режім треба було аж 10 років, щоби ця справа стала знову актуальна задля того, що Шевченка використовувала ця влада ввесь час як апостола буцімто своїх ідей і за той час поставила памятник неодному меншому апостолові.

Уся справа у початках виглядала так, щоби могли прийняти її як свою ві верстви українського громадянства на всіх українських землях. Розписали міжнародній конкурс у 1931 р., справа була в руках українських культурних діячів, комуністів. Як відомо — той конкурс не дав висліду через боротьбу, яка повстала на тлі впливів на Україні в самій комуністичній партії. Українські комуністи потерпіли поразку — їх працю коло організації будови памятника признали за контрреволюційну і перекреслили. Незвичайно цікавий був цей двобій двох течій у комуністичних „зівах на Україні — української й російської.

МОСКОВСЬКИЙ ДИКТАТОР НА УКРАЇНІ ПРО ПАМЯТНИК.

Ось що говорив з цього приводу російський вагажок П. Постишев:

„Харківська парторганізація на чолі з окружкомом зуміла мобілізувати широку громадськість навколо тримісячника нацкультобудівництва, створення оперного театру, побудови памятника Шевченкові й поставити цю справу на практичні рейки. Деякі товариші говорили: навіщо в Харкові ставити памятник Шевченкові. Ці товариші забувають, що Харків тепер є не тільки величезним промисловим, але й столичним центром Радянської України. Обивательсько-націоналістичні голоси кричать, що духова батьківщина Тараса — це Київ (вони розуміють тут не пролетарський Київ, а „старий" Київ, тобто міщансько-шовіністичні його елементи). (З промови П. Постишева на пленумі ОКП. 23. II. 1930 р.).

Невтаємничені в позакулісові комбінації російських комуністів на Україні, готові цей „трьохмісячник" брати за чисту монету, тоді як справді цей „трьохмісячник" був лиш відчітним для українського загалу на Совітській Україні, без огляду на те, чи це були комуністи чи ні. Представник українських комуністів так відповідав на плани Постишевих: „Мені здається, і в мене таке є враження, що дехто з харківських товаришів чіпляється за такі от ініціятиви: побудова української столичної опери і побудова памятника Шевченка в Харкові, з цілковито окремих думок, що нічого спільного не мають з тою лінією... Харківські організації розглядають ці питання в аспекті цілого будівництва української радянської культури. Але серед окремих елементів є деякі протиставлення. Вони хотіли б, так би мовити, відбояритися від питання будування української радянської культури памятником і оперою: **„чорт з вами, нате вам памятник вашого Шевченка, нате вам вашу оперу й не турбуйте нас питаннями будування української радянської культури.** Оці елементи ставлять опір будуванню української радянської культури в столиці УССР, у Харкові; це вони провадили опір будуванню української драми, опери, оперети". (Комуніст, 11. 8. 1929).

ПАМЯТНИК ЧУЖИМИ РУКАМИ.

Дальший хід подій відомий. Скрипник наклав на себе руки — Постишев вибудував памятник Шевченкові. Скрипник котів того, що у всяких обставинах українській нації треба, а Постишев опинився в ролі того самого київського генерал-губернатора, що будувати памятник і дозволив, і одночасно робив перешкоди. Якби не революція — той наш генерал-губернатор нарешті був би гукнув: „чорт з вами, нате вам ваш памятник вашого Шевченка, тільки дайте нам святий спокій!"

Але памятник таки поставили. Не було на цьому пренажному святі делегацій від багатьох українських земель: майже третина українського народу не то, що не взяла участи у цьому святі, а навіть нічого про нього не знає... Більше того — навіть сама Україна до свята поставилася холодно, байдуже. Все, що міг притягти Постишев до Харкова — більше ніж скромне. Щож сталося? Сталося так, що памятник виготовили в Ленінграді, який вибудували на українських кістях, виготовили його чужими руками, і тими самими руками поставили. Роля українців була весь символічна. Копали фундаменти — ну, а двох українців каменорубів тесали житомирське каміння... Правда, ще одна участь, також досить символічна. Актори Ужвієва, Бучма й Маріяненко позували різьбареві як „Катерина", „Невільник" і „Гайдамака"...

І все це діється тоді, коли памятник можна було зовсім добре, а без сумніву — краще й доцільніше створити й виконати українськими мистецькими силами.

МИСТЕЦЬКИЙ ВИГЛЯД.

Що собою уявляє памятник? Яка його мистецька вартість?

Памятник є високий на 16-і пів метрів, виконаний з житомирського лябрадориту в основі, на якій поставлено саму постать поета, а навколо 16 фігур, що спірало, на кількох підвищеннях оточують його коло головного педесталу. Як видно: композиція зовсім проста, офіціяльна. Нічим замітним вона не промовляє, не визначується ніякою оригінальністю, скомпонована не лише просто, а вбого. Один з творців цього памятника, поруч автора різьбаря М. Манізера, професора академії — архітект Й. Лянгбард так описує памятник: „Центральна постать памятника — фігура великого поета — дана самостійно й винесена на високий педестал. Оформлення сходців витримані в дусі архітектури цього памятника, з підкресленням її простими виразними формами... Фігури й групи розставлені навколо педесталу на уступах, що наростають мірою наближення до фінальної групи — перемоги життя" (Комуніст, 24. 3. 1935).

Отже, на всіх тих східцях поставлено 16 фігур виконаних так, ніби це була якась несамовита вулична сцена. З мистецького погляду, — памятник саме розбитий у силюеті, не має ніякої стилевої ні форми, ні лінії. Дивно, як його автор, професор Академії очевидно, досконалий фахівець — не передав цих сцен у барельєфі, а розкинув якусь нічим не повязану подію ріжних часів навколо педесталу, що є нічим іншим, лише стовпом. Різьбар М. Манізер імовірно цілком підпорядкувався політичному жорс-

На Світову Виставу до Брюссель
І-ша прогулька від 1.— 10. травня 1935.
ЦІНА ВІД ЗОЛ. 290.— Виписи й інформації „FRANCOPOL"
ЛЬВІВ, ФРЕДРА 6. — Тел. 245-66.

життя, але в першій мірі фільософія, як понадматеріяльна мудрість життя.

Кожний нарід має власну фільософію і життєву мудрість, яка відбивається у дзеркалі його національної культури і цілої його історії. Ця його фільософія каже йому вибрати собі власний шлях, яким він пробирається крізь свої існування, до загальної, єдиної правди. Бо кожний нарід має, як казав Достоєвський, свою дорогу до Бога. Одначе подвійна людська природа — гомо дуплекс — тягне народи раз у сторону мілкого матеріялізму й егоїзму, то знов на арену, де вони змагаються за загальні духові цінности й ідеали. Так грецький світ духа покохав римську імперію і зединившись з християнством, став джерелом, з якого досі людство черпає сили і віру у зміст нашого існування.

Дві ідеї просвічують людству від початку його історії: жадоба пізнання правди і туга до безсмертности. До цього ідеалу воно прямує різними дорогами та багато світла кидає йому на тіні цих доріг безінтересовна, фільософічна рефлексія. Сповняючи те своє покликання, вона випереджувала науку і саме життя, розкриваючи перед ними дійсні можливості і цілі призначення чоловіка. І останній порив фільософічного видіння сильно підбадьорив сміді дослідники науки, щоб продовжити людське життя і розвязати тайну смерти. Тому багато животворної струї оптимізму влили Бергсон у душу жерців науки своїм славним порівнянням людства до шаркі кавалерії, яка в своєму розгоні може перескочити якусь в своєму розгоні може перескочити якусь перешкоду, яка є перед нею, себто саму вічну останню баріеру, яка є перед нею, себто саму вічність. Хай це буде тільки омана, але люди любсмерть. Хай це буде тільки омана, але люди люблять цю омману і почнають в неї вірити, як люблять і вірять в неодну іншу.

Присилайте передплату!

Фабрика хемічних виробів
О. Левицька і С-ка
У ЛЬВОВІ, вул. КОРДЕЦЬКОГО ч. 51.
Телефон 60-04. ПКО. 503-881
поручає власні вироби найкращої якости
Пасту до взуття „Елегант" терпентин.
Пасту до взуття „Елегант" воскову
Пасту до підлоги „Французька маса"
Віск комбінований до підлоги
Вазеліну до шкіри
Синку до білля
помадкову і коронову
Шварц до чобіт. — Віск шевський. — Смалу шевську.
1387

МАТЕРІЯЛИ НА УБРАННЯ
ПЕРШОРЯДНІ БЕЛЬСЬКІ ГАТУНКИ
Найнижчі ціни поручає
Тадей Цветлєр
Львів, Марійська Площа 3.
11/91 (Дім Шпрехера) тел. 238-43. 5—20

(політична комісія для будови памятника Т. Шевченка у Харкові) і задовольнив його вказівки та побажання.

ДЕШЕВА АЛЄГОРІЯ.

Група навколо памятника також нерівні і не повязані. Коли „Невільник", „Катерина" і „Гайдамака" ще становлять деяку суцільну композицію, а також і фінальна група непогана, то середина просто дика. „Салдат" миколаївських часів, „червоногвардієць" і „червоноармієць" вряд із сучасними робітниками нудні примарні. Коли цей твір виконано в дусі т. зв. „совітського реалізму", то можемо наглядно бачити, як упало там мистецтво і як звироднів смак у тих колах, що його пропагують.

Памятник назагал хоче бути алегорією перемоги пролетаріяту. Алегорія, коли вона не має мистецьких елементів, нагадує звичайну пропагандивну плякату. А коли вона натуралістична, то це не що інше, як дешева циркова буфонада. Такою буфонадою є і памятник Шевченкові у Харкові, о щож можемо сказати, коли така буфонада перелита в мідь і камінь?

Коли авторів памятника до цього змусили — то, зважаючи на найняткові обставини наших часів, можемо їм лише співчувати. Коли ж це діло їх рук щире й непримушене, то шкода, що вони не дали місця українським мистцям, а взялися до завдання, яке їм не під силу.

Памятник Шевченкові у Харкові не задовольнив мистецьких кол за межами України, не задовольнить він ні з якого боку і широких верств українського народу.

Шовкові панчохи без сказ (замісць 3 зол.) зол. 1·70
Матові панчохи (замісць 3·80) зол. 2·20
„ARCO" львів, пл. ГАЛИЦЬКА ч. 3.
310

Сталін боїться пімсти народу.

Масові арештування в СССР.

Спеціальний кореспондент „Дейлі Мейль" повідомляє, що ГПУ переводить тепер масові арештування по всіх містах СССР. „Сталін переконаний, — пише „Дейлі Мейль" — що Японія і Німеччина нападуть одночасно на СССР зі сходу та з заходу і боїться дуже пімсти обманеного народу, який він тяжко переслідував в комуністичній партії". Тому ГПУ арештує тепер цілими тисячами усіх тих, яких підозріває, що ворожо настроєні до большевицького уряду. У Ленінграді і Москві арештують по 1000 людей денно. Дотепер арештували понад 30.000 осіб. Деяких вислали на заслання на Сибір, інших масово розстрілюють.

Большевицька преса мовчить про ці масові арештування і розстріли невинних людей. Зате майже щодня большевицьке преса повідомляє про боротьбу уряду з бандитизмом під такими наголовками: „Розстріл бандитів", „Бандити розстріляні", „Розстріл сімох" і т. д

НАСІННЯ городовини, — господарські і квітові, огородниче приладдя, засоби до поборювання шкідників.
ЛЬВІВ, ГРИБУНАЛЬСЬКА 3. Тел. 255-70.
Е. ФРЕЄҐЕ

Святкуймо без алькоголю!

Найбільшого Празника Празників, яким є Свято Воскресення Христового, не опоганюймо вживанням алькогольних напитків. У ті великі святочні дні нехай лунає гасло: **„Замість на алькоголь гроші на Рідну Школу!"** Датки разом із внказами осіб, що під цим гаслом зложили жертву на Рідну Школу, просимо пересилати до **Головної Управи Рідної Школи у Львові, вул. Словацького 14.** Жертви починаючи від 1 зол в гору будуть оголошувані в пресі.

Головна Управа Рідної Школи.

З української преси.

Перед виборами на Закарпатті.

У статті під наг. **„Перед виборами"** находимо в ужгородському „Українському Слові" з 11. ц. м. такі міркування:

„Земля і Воля" подає у своєму останньому числі в статті „Із внутрішньої політики" перегляд кандидатур поодиноких партій при найближчих виборах. Стаття написана річево й видно, що аграрна партія добре обзнайомлена з боротьбою за кандидатури в поодиноких партіях.

Стаття подає, що соц.-дем. партія поставить на першому місці **інсп. Ю. Реван,** а на одному з дальших місць сіоніста д-ра Хаїма Кугеля; бродіївці поставлять на перше місце до сойму Бродія, а до сенату д-ра Будая, адвоката з Хусту, чеські нар. соціялісти поставлять на перше місце до сойму д-ра Веселого, директора лічниці в Берегові, а до сенату поставивши Цуркановича, коли між чеськими народними соціялістами й нар. демократами буде заключена згода.

„Християнська Партія" (Волошинова), по „малім" непорозумінні з гр.-кат. капітулою, на 1. місце до парляменту кандидує **о. дир. Волошина,** а до сенату ще не відомо кого поставить. **Д-р Мих. Бращайко** для церковних кругів є занадто жовто-блакитний — пише „Земля і Воля".

Ось такі інформації подає „Земля і Воля". Здавалосяб, що подавши такі точні й вірні інформації про всі партії та їх кандидатів, подасть „Земля і Воля" теж про кандидатів аграрної партії, про яких вона має чейже найточніші інформації. На жаль, так не є, про кандидатів аграрної партії **ні слова в тій статті!**

За це є на першій стороні стаття під дуже багато обіцюючим наголовком: „Як буде виглядати кандидатна листа нашої партії". В цій статті не говориться вправді нічого про кандидатів аграрної партії, ані про це, як загалом буде виглядати листа кандидатів, але саме **ця мовчанка супроти українців говорить дуже багацько.**

Стаття говорить між іншим:

„Признаємо, що становище членів українців у нашій партії дуже тяжке, але ми віримо, що в проводі партії побідить розвага та правдива оцінка наших наростаючих сил і впливів серед наших селянських мас і ніхто не відважиться цей факт злегковажити".

Отже: з того виходить, що нині не перемогла ще розвага в проводі партії і що там нема ще правдивої оцінки наших наростаючих сил. Коли цього ще нема — кожний розумний догадається, що в тій партії **не поставлено ні одного українця, що міг би увійти до сойму чи сенату!**

При кінці сказано, що про кандидатури будуть дефінітивно рішати у Празі. З того знову випливає, що місцевий провід не хоче брати відповідальности за листу кандидатів, а **скидає ту відповідальність на Прагу.** Буде потім сказано: — Ми хотіли, ми предложили Празі, а це вона не хотіла...

Про цю справу говоримо тому, що коли аграрна партія стала змінати свої погляди на українську справу, багато українців вступило до неї, сподіючися, що знайдуть там повне признання прав свого народу.

Хай ті люди будуть нині приготовані на велике розчарування. **Їх приналежність до аграрної партії, їх приявність у цій партії буде ужита до збільшення числа голосів для вибору — неукраїнців!**

У черговому числі „Українського Слова" з 18. ц. м. поміщена передова стаття під наг. **„На кого голосувати?"** З тої статті довідуємося, що христ.-народня партія таки поставила своїм кандидатом до сенату адв. д-ра Михайла Бращайка. Редакція „У. С." поручає всім свідомим українцям кандидатуру до сойму **о. Августина Волошина** і до сенату **д-ра М. Баращайка** з християнсько-народньої партії та кандидатуру до сойму шк. інспектора **Юліяна Ревая** з соціял-демократичної партії. Подавши коротку характеристику тих трьох діячів, „У. С." пише:

„Дістати тих трьох людей до парляменту булоб великим здобутком для Підк. Руси взагалі і зокрема булоб перемогою української народовецької ідеї".

Про інші українські кандидатури обіцяє „У. С." написати в найближчому часі.

Акційна Спілка для будівельного промислу,
раніше Іван Левинський
подає до відома акціонарів, що **дивіденду по 1.00 зол. від акції** за зложенням купону Ч. II. виплачує каса **Кооперативного Банку „Дністер',**
1403 3—3 УПРАВА.

Рух населення в Америці.

Як повідомляє бюро хліборобства у Вашинґтоні на протязі двох останніх років, частина населення Злучених Держав, а саме понад два мільони людей переселилася з міст до рільничих округ. Більшість з тих людей це частинні хлібороби, що живуть на фармі а добиздять до міста на роботу. Таке частинне хліборобство звязане зі змаганням за вкорочення годин праці, уліпшення транспорту, збільшення будівлі твердих доріг та поширення змагання до децентралізації індустрій.

Частинне хліборобство, як кажуть федеральні знавці агрікультури, не потребує вести боротьби чи конкуренцію з людьми, що віддають увесь свій час рільництву. Коли заробітки, що походять з правильного заняття, дають достаточний дохід, частинне хліборобство продукує менше власних засобів поживи та купує більше від правильних хліборобів.

З другого боку, підчас безробіття, родини частинних хліборобів мають безпосередню змогу продукувати для себе потрібні споживчі засоби, яких не вспіли в той час купити

Тісна японсько-німецька співпраця у Манджу-Ко.

З Токіо надійшли такі вістки: Німецький торговельний аташе в Токіо запропонував японському урядові в імені великих німецьких фабрик Круна наладити німецько-японську співпрацю в господарській і промисловій ділянці у Манджу-Ко. Необхідний капітал дали б японські банки, Німеччина дала б інжинірів, спеціялістів і патенти. Японські господарські кола згодились на цю співпрацю з Німеччиною. Одночасно ідуть переговори у справі співпраці з Німеччиною в текстильній і цукровій промисловости.

Перед зміною румунського уряду.

У Букарешті кружляють поголоски, що з початком травня дійде до зміни румунського уряду. Кажуть, що зміна уряду буде чисто формальна, бо дотеперішній курс політики не зміниться.

Ревеляції з нашого минулого
п. н.
Сторінки з мого життя
Д-ра ЕВГЕНА ОЛЕСНИЦЬКОГО
можна дістати у Видавничій Спілці „Діло"
Ціна зол. 1·90, порто 30 сот.

Ліський повіт у світлі статистики.

Нині подаємо числові дані Головного Статистичного Уряду про ліський повіт на основі перепису населення з 9. грудня 1931. р.

Простір ліського повіту 1.531.5 км². Загальне число населення 111.575, мужчин 54.382, жінок 57.193. Густота населення на км² припадає 60.9. (У Польщі 85 осіб на км²). У повіті є 2 міські волости і 10 сільських волостей, 152 сільських громад, 389 місцевостей.

НАСЕЛЕННЯ МІСТЕЧОК, СІЛ ТА ВІРОІСПОВІДАННЯ.

По містечках (бо більших міст нема — прим. Ред.) проживало 7.912 осіб, з того 3.625 мужчин. По селах 103.663 особи, з того 50.757 мужчин. За віроісповіданням по містечках проживало *1.793 греко-католиків* (22,7 прц.), 1.775 римо-католиків (22.4 прц.), жидів 4.326 (54.7), інших 12 (0.2).

По селах проживало *79.751 греко-католиків* (76.9 прц.), 16.434 римокатоликів (15.9 прц.), 6.500 жидів (6.4 прц.), інших 805 (0.8).

МАТІРНА МОВА.

По містечках як матірну мову *українську подало 898 осіб (11.3 прц.), руську 609 (7.7) себто нашою мовою говорило 1507 осіб (19 прц.)*, польську мову 2.437 (30.8 прц.), жидівську або гебрайську мову 3.952 (49.9 прц.), іншу мову 9 (0.1 прц.). По селах як матірну українську мову *подало 34.603 осіб (33,4 прц.), руську мову 34.236 (33 прц.), себто нашою мовою говорило 68,839 осіб (66,4 прц.)*, польську мову 29.403 (28.4 прц.), жидівську або гебрайську мову 4.523 (4.4 прц.), іншу мову 643 (0.6 прц.)

ТЕМРЯВА.

По містечках вміло читати і писати 5.075 осіб (52,3 прц.), тільки читати 43 (0.7 прц.), *не вміло ні читати ні писати 1.031 (16.7 прц.)*. Таким чином по містечках ліського повіту було неписьменних і напів письменних 1.074 особи (17.4 прц. По селах панує дійсно „тьма кромішна", бо читати і писати вміло ледви 28.935 осіб (39.6 прц.), тільки читати 609 осіб (0.8 прц.). Зате більшість селянства неписьменна, бо аж 42.827 осіб (58.6 прц.).

МЕШКАНЕВІ ОБСТАВИНИ.

Загальне число кімнат у помешканнях: по містах 3.283; по селах 24.188. Пересічне число кімнат припадало на помешкання: по містечках 1.9; по селах 1.5. Пересічне число осіб на кімнату припадало: по містечках 2.4; по селах 4.3. Однокімнатних помешкань по містечках було 43.7 прц., двокімнатних 36.2 прц.; по селах однокімнатних помешкань 63.2 прц., двокімнатних 29.3 прц.

ДЖЕРЕЛА ПРОЖИТКУ.

З хліборобства, крім городництва, лісництва і рибольовства живе в Ліщині 92.725 осіб (83.1 прц.); по містечках 1.026 (13.0 прц.), по селах 91.699 (88.5 проц.). З промислу і торговлі проживало 7.806 осіб (17.0 прц.); по містечках 2.496 (31.6 прц.), по селах 5.305 (5.1 прц.). З торговлі й обезпечень проживало 4.336 осіб (3.9 прц.); по містечках 2.296 (29.0 прц.), по селах 2.040 (2.0 прц.). З комунікації і транспорту черпало засоби на прожиток 1.239 осіб (1.1 прц.); по містечках 352 (4.4 прц.), по селах 887 (0.8 прц.) і з інших джерел (емеритури, особи по шпиталях, вязницях і т. д.) 5.469 (4.9 прц.); по містечках 1.740 (22.0 прц.), по селах 3.729 (3.6 прц.). З найманої праці у хліборобстві проживало 6.863 осіб. З цього числа тільки 4.648 осіб (між ними 2,669 мужчин) могло працювати, решта припадає на дітей і немічних.

ВЕЛИЧИНА СЕЛЯНСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ.

На загальне число 13.826 господарств: *карликових господарств нижче 2 га було 3.028*, на яких жило 15.133 осіб (5 прц. на господарство), 5.853 господарств від 2—5 га де проживало 35.518 осіб (6.1 прц. на господарство), 3.167 господарств від 5—10 га, де проживало 21.630 осіб, або 6.8 прц. на господарство. Більших господарств простором понад 50 га — 64, на яких проживало 311 осіб.

ІНШІ ПРОФЕСІЇ.

З городництва і лісництва проживало 612 осіб, з промислу і торговлі 7.896 осіб (робітників і ходучників 4.354). Сюди слід зачислити 1.210 осіб (88 умових працівників і 1.119 фізичних робітників), які черпали засоби на прожиток з копалень нафтової руди і 1.401 осіб з тартаків. У суді й адвокатурі працювало 302 особи, в церкві і віроісповідних громадах 453 особи, у шкільництві 280 осіб, з домашньої прислуги 800 осіб, з лічництва і гігієни 210 осіб, емеритів та інвалідів 906 осіб.

НЕРУХОМОСТИ І БУДИНКИ.

По містечках: мешкальних нерухомостей 934; мешкальних будинків 978 (деревляних 658 або 67.3 прц. мурованих 319 або 32.6 прц.); з вогнетривким покриттям 567 (51.8 прц.), з електрикою 383, водотягом 4, каналізацією 126. На селі мешкальних будинків є 15.529.

Великий вибір блаватних товарів
поручає фірма
Антін Увєра
ЛЬВІВ, вул. ГАЛИЦЬКА ч. 10.
8—20 Ціни надзвичайно низькі.

zwłocznego poczynienia kroków, w celu przyjęcia nowego statutu, oraz wniesienia zgłoszenia o zarejestrowanie przez Urząd Wojewódzki Stanisławowski przed upływem terminu 1. czerwca 1935.

Po wszelkie informacje w związku z przystąpieniem do Związku Straży pożarnych, oraz zarejestrowaniem jakoteż otrzymaniem przepisanych formularzy i dowodów, należy zwrócić się do Powiatowego Zarządu Związku Straży Pożarnych w Tłumaczu, urzędującego w Wydziale Powiatowym w Tłumaczu. Zwracam, że art. 8. ust. 3 cytowanej ustawy o ochronie przed pożarami i innemi klęskami przewiduje, iż z chwilą utworzenia związku Straży pożarnych o charakterze wyższej użyteczności, na obszarach gmin mogą istnieć tylko takie straże ochotnicze, które należą do tego związku.

Związkiem, który otrzymał charakter wyższej użyteczności, jest Związek Straży Pożarnych R. P. (Rozporządzenie z dnia 28. 11. 1933.) Dz. U. R. P. № 102. poz. 779 i dlatego też statut wzorowy przewiduje przynależność stowarzyszeń do tego Związku.

Równocześnie uprzedzam, że od chwili wprowadzenia statutu tj. od 1. 6. 1935., żadne stowarzyszenia ochotniczej straży pożarnej nie należących do Związku, nie będzie mogło nadal istnieć. Odmowa zatem przyjęcia statutu wzorowego lub niezgłoszenia go rejestracji w przepisanym terminie musi pociągać za sobą likwidację stowarzyszenia.

Dla użytku i orjentacji P. T. Stowarzyszenia, dołączam pod 1) egzemplarz wzorowego statutu stowarzyszenia Ochotniczej Straży Pożarnej celem zaznajomienia się z postanowieniami tego statutu i wykorzystania na Walnem (zgromadzeniu) zebraniu.

Termin 1. czerwca 1935.

1 zał. Starosta Powiatowy:
(Wł. Skłodowski)

—o—

НОВИНКИ

— **На свята** найдешевше джерело закупна першої якости **вудженини** і мяса, волового, телячого, вепрового в нововідкритих мясарських склепах **„Центросоюзу"** при вул. **Личаківській ч. 50 і Жовківській ч. 175.** Замовлення приймають крамниці або телефоном 289-27. Для крамниць гуртом відповідний рабат. 1235

— **Приймаю як давніше** в моїм дентистичнім заведенні від 9—1 і 3—6, в неділі і свята від 9—10. Львів, Сикстуська 17. — **Насс.** 725 3-4

— **Купуйте черевики тільки в „КОМЕТІ"**, Львів, Ринок ч. 27. У власній управі робітня, де можете собі замовити вибагливе взуття. Приймаємо всякі репарації. 2—5

— **Першорядне фризієрське і косметичне** заведення для Пань і Панів Т. Кутковського, Сикстуська 14. Тел. 106-88. 1119 1-?

— **Виставу театру „Заграва" у Львові.** На два дні, на другий і третій день Великодніх Свят, приїде з гостинними виступами до Львова трупа нашого відомого театру „Заграва". Гратиме у салі театру „Різнородностей". У понеділок 29. квітня в год. 7.30 веч. виставить нову пєсу Меріяма-Лужницького п. з. „Ой, Морозе, Морозеньку", у вівторок пополудне в год. 3.30 повторить її, а ввечір 7.30 того самого дня дасть другу новинку „Крамарі слави", комедія Панюля. Історична пєса „Ой, Морозе"...," що йшла вже в деяких містах на провінції загально подобалась. „Крамарі слави", відомого автора „Топаза", „Маріюса" та „Фанні" мали величезний успіх у Парижі. Виводять обі пєси режісер В. Блавацький, нові декорації до них зладив Л. Боровик.

— **Господарська криза і свята.** Надії львівських купців, промисловців і ремісників, головно кравців, що з приводу Великодніх Свят нарешті ожиють більшого руху, завели на цілій лінії. Загальна господарська криза і пусті кишені мешканців без різниці віроісповідань склалися на те, що по склепах і конфекційних робітнях не було перед латинським Великоднем більших, ніж звичайно, оборотів. Всі обмежувалися до закупна найконечніших товарів чи харчових продуктів і вдоволялися скромними святами, згадуючи давні кращі часи.

— **Похорони д-ра Юрія Петринюка.** Нас просять подати до відома, що похорони пок. д-ра Юрія Петринюка відбудуться у вівторок 23. IV. в год. 3. попол. з каплиці Анатомії (Пекарська 52) на Янівський цвинтар.

Сукна фабрики Альойз Моргенштерн
у великім виборі в найновіших десенях — на весну і літо **Львів, Ягайлонська 2.**
На складі також найновіші оригінальні англійські купони.
Увага: ЦІНИ ЗНАЧНО ЗНИЖЕНІ.

Ліквідація українських товариств вогневої сторожі?

Нижче подаємо зарядження Повітового Староства в Тлумачі до руханкового т-ва і сторожі вогневої „Луг" у Кривотулах Старих (Луг на давніх статутах), з якого виходить, що „Луги" на давніх статутах мають змінити свій статут на основі взірцевого статуту „охотничої сторожі пожарної", а оскільки цього не зроблять до 1. червня 1935. р., то будуть розвязані.

Таке зарядження видали майже всі староства станиславівського воєвідства.

Щодо „Лугів", то справі полагоджено, бо зарядження ще не обовязує „Лугів" на новіх статутах, тому, що вони є руханково-спортовими, а не пожарничними сторожами. Тому „Лугам" на давніх статутах не лишається нічого іншого, тільки перейти на новий луговий статут.

Ось той розпорядок:

Starosta Powiatowy Tłumacki. Tłumacz, dnia 22. marca 1935.
Nr. B. A. 4.
Statut wzorowy Stowarzyszeń Ochotniczych straży pożarnych.

Do
P. T. Zarządu Stowarzyszenia p. n. Towarzystwo gimnastyczne i straży ogniowej „Łuh"
(do rąk P. Przewodniczącego Jurka Cipucha)
w Krzywotulach Starych.

Na podstawie art. 11 ustawy z dnia 13. marca 1934. o ochronie przed pożarami i innymi klęskami (Dz. U. R. P. Nr. 41. poz. 363) i art. 45 prawa o stawarzyszeniach z dnia 27. października 1932. (Dz. U. R. P. Nr. 94 poz. 808) Pan Minister Spraw Wewnętrznych wydał rozporządzenie z dnia 14. stycznia 1935 o statucie wzorowym Ochotniczych Straży Pożarnych, obowiązujący wszystkie Straże pożarne, tworzone jako stowarzyszenia.

W myśl § 2. tego rozporządzenia wszystkie istniejące ochotnicze straży pożarne utworzone jako stowarzyszenia, obowiązane są najpóźniej do dnia 1. czerwca 1935. dostosować swe statuty do wymienionego wyżej dołączonego statutu wzorowego i przedstawić je właściwym władzom administracji ogólnej do zarejestrowania.

Zgodnie zaś z § 3. powyższego rozporządzenia do rejestracji, o której mowa w poprzednim ustępie, stosuje się postanowienia rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych, z dnia 10. grudnia 1932. o rejestracji Stowarzyszenia (Dz. U. R. P. Nr. 116, poz. 963) z tą zmianą, że opłata za ogłoszenie wynosić będzie 1 zł. (jeden złoty) od każdego stowarzyszenia. Pozatem podania ze zgłoszonymi o rejestrację i decyzję o rejestracji nie podlegają opłatom stemplowym.

Podając powyższe do wiadomości na skutek zarządzeń p. Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 18. lutego 1935. Nr. A. P. 33-29 (Okólnik Nr. 9) ogłoszonego w dzienniku urzędowym Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 20. lutego 1935. Nr. 6) wzywam P. T. Stowarzyszenie do powzięcia uchwały na walnem zebraniu członków swego stowarzyszenia zgodnie z obowiązującym statutem na przystąpienie do Związku Straży Pożarnych i nie-

Подвійно заощадиш — купуючи у нас за низьку ціну добрий товар —
Мужеські, жіночі й дитячі вбрання та студентські мундурки „ЛЄОПОЛІС“ львів, казимирівська 31.

До статті про 60-ліття громадянської праці о. шамб. М. Цегельського в Камінці Струмиловій.

(Гл. „Діло“ з дня 16. квітня 1935 р., ч. 100.)

У звязку з цією статтею годиться зазначити, що 6. квітня ц. р., себто день перед ювилейним святом, явилися в о. М. Цегельського представники „русских“ пп.: б. посол В. Курилович, лавник Г. Мулькевич, висл. суддя Перфецький, лікар д-р Целевич і арт. різьбір Ничай. Д-р Целевич зложив о. ювилятові бажання та підчеркнув у своїй промові його всесторонність та об'єктивність у відношенні до всіх без різниці поглядів. Крім того лавник Г. Мулькевич виголосив привіт на Ювилейній Академії. Це становище місцевих „русских“ (між ними є і талергофці) стоїть у різкій суперечності з клеветою, киненою на о. ювілята в Тальргофському Альманаху, нічеб то на його донос в 1914. р. австрійці вішали камінецьких міщан.

— **„Свій до свого“ у практиці“.** 8. квітня ц. р. відбулася цивільна розправа у чортківськім окружнім суді двох наших селян до ч. справи С. 83/35. Позовницю Анну з Гайдамахів Король заступав адв. д-р Михайло Росляк, позваного Петра Гайдамаху м-р Бухсбавм, конципієнт адв. д-ра Мозлера. І хоч у Чорткові є аж 6-ох наших адвокатів, які беруть активну участь у громадянському житті, наші адвокати з повітових міст передають часто заступництва у розправах перед окружним судом у Чорткові адвокатом чужинцям. Таке сталось тепер, бо наш адвокат Степан Воркун з Борщева передав заступництво адв. д-рові Мозлерові. Гасло „свій до свого“ повинно обовязувати теж українських адвокатів.

НА ВЕЛИКДЕНЬ
найкращий дарунок — одинокі на світі українські великодні кружки
„Сирена — Електро“
виконання хору „Сурма“. 1388 3-3

— **Крівава святочна хроніка.** Подешевіння алькогольних напитків причинилось до більшої їх консумції, як на це вказують численні кривавi випадки в часі латинських Великодних свят у Львові. На рятункову стацію привезено цілу родину Гілевичів з Личакова, зложену з чотирьох осіб, що побилися до крови в часі святочної пятнички. — При вул. Львовських Дзеші посварився Максим Хромяк зі своїм сином Антоном і стрілив йому з револьвера в голову, так що витекло йому око і куля залишилася в черепі. Хромяка арештовано, а тяжко раненого сина відвезено до шпиталю. — До катедрального костела прийшов 34-літний Йос. Митковський, приватний урядовець, тихий пяний, що впав на камяний поміст і розбив собі голову. — На вул. Шумлянських якісь пяні молодці побили до крови трамвайового службовця Татаровича. Подібних випадків на алькогольному підкладі було першого дня свят кільканацять. Люди розбивали один одному голови, калічили груди, ломили руки, ноги і т. д. А поготівля рятункової стації опадало зі сил, перевязуючи безнастанно жертви великодної пятнички і біятики. — Хроніку крівавих великодних днів доповнила 24-літна Софія Чорна при вул. Красіцьких, що не могла пережити якогось непорозуміння з нареченим. Вона відобрала собі життя отруївшись газом.

— **Трагічна пригода з трамваєм.** На вул. Личаківській дістала під колеса трамваю 15-літна Дора Н., що хотіла перебігти на другий бік. Нещасній розбило череп і покалічило на цілому тілі. Рятункове поготівля перевезло її в безнадійному стані до шпиталю. Цікаве, що на тому самому місці дістався попереднього дня під трамвай 11-літний хлопець.

— **Родинна драма розігралася в неділю в** мешканні Яна Несторовського при вул. Яблоновській у Львові. Мешкав у нього як субльокатор безробітний помічник рентґенольога Альфред Бренер, що скучні хвилі свого безробіття уприємнював собі в товаристві своєї молодої господині, жінки Несторовського. На сам Великдень Несторовський застав обоїх у дуже... підозрілій ситуації. Прийшло до драматичної сцени, підчас якої Бренер добув ножа і пробив себе тяжко у груди. Рятункове поготівля відставило його у грізному стані до шпиталю.

— **Корфанти за кордоном.** Як ми вже повідомляли міністерство справедливости зажадало від маршала сенату видачі сенатора й посла шлеського сойму Корфантого в звязку з фінансовими надужиттями на суму 19.000 зол. Тепер прийшли вістки, що Корфанти виїхав нараз за кордон у невідомому напрямі.

— **Чесько-Українське Товариство.** У Мл. Болеславі відбулися 13. квітня ц. р. перші загальні збори Чесько-Українського Т-ва. Наради відкрив голова тимчасової управи п. Пащак громовою, в якій згадав головніші дати з історії чесько-українських взаємин, при чому зясував завдання нової організації. Зборами проводив ред. Чежовський. Вибрано управу, до якої увійшли: голова Ю. Веер, заст. голови п. Пащак, секр. п. Ржегоржова, скарбник п. Брончишин, члени управи пп. Ржегорж і Мусіль. Доц. О. Бочковський виголосив короткий реферат про „можливости та виглядн чесько-українських взаємин“. Програму діяльности т-ва зясував п. Пащак, оповівши про заходи найкращого забезпечення української гімназії на випадок її перенесення з Ржевниць до Мл. Болеслави. Ред. Чежовський звернув увагу на скрутний стан укр. еміґрації в ЧСР та пропонував зорганізувати при управі спеціяльну соціяльну комісію, що дбала би про поліпшення долі українців, бо мовляв, ідеалістичним словянофільством людей не нагодуєш. Крім цього він пропонував закласти також пресову комісію для пропаганди та культурну для ознайомлення чеського загалу з українськими справами.

Кружки **„Сирена Електро“**
та інші продає електротехнічний склад
ЕКО, Львів, Сикстуська 29, тел. 203-30. 4—6

— **На допомогу українським школам у Чехословаччині.** На загальних зборах Т-ва допомоги українським школам в Чехословаччині вибрано 15. ц. м. кураторію в складі: д-р Вінклер голова, майор Заплеталь, інж. Кмонічек, Н. Григоріїв, інж. А. Галька, доц. Є. Малик. Крім того входять до кураторії представники: гімназії в Ржевницях (директор), Укр. Пед. Інституту, міністерства шкільництва, міністерства закорд. справ, проф. Урбан (інспектор гімназії). З правом дорадчого голосу входять представники Батьківського Комітету та педагогічної ради гімназії. До ревіз. ком. вибрані: інж. Р. Каратницький, інж. Яремин, проф. М. Тимченко. Кошторис Т-ва на 1935 р. збільшено приблизно на 15 проц.

— **Шкільництво в Словаччині.** За урядовим обчисленням у Словаччині находиться тепер 3.125 шкіл зі словацькою мовою навчання, 736 з мадярською, 115 з німецькою і 89 з українською (карпаторуською) мовою. У всіх словацьких школах було 507.528 дітей.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО“
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26,
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

— **Продають церкви.** Одна громада на Закарпатті хоче побудувати школу, а що не має на це потрібних матеріяльних засобів, рішила продати старинну деревляну церкву, що находиться в селі, як це зробили вже інші громади, маючи нові мурівані церкви. Як повідомляє „Прагер Прессе“, зголосилося вже одно місточко на Моравії, що хоче купити церкву зі всім внутрішнім уладженням, образами, хоругвами, старинними ліхтарями і т. п. Церкву хотять розібрати на части, перевезти на нове місце й поставити в міському парку.

— **Радіо пострахом на воробців.** На цю думку впали очевидно американці. Каліфорнійські фармери не могли дати собі ради з хмарами воробців, що обсідали овочеві дерева і нищили овочі. Отже порадили собі так, що серед галузя дерев дають радієвий голосник, що цілими годинами видають голосні звуки музики, співу, комунікатів і відчитів. Це робить такий галас, що воробці тікають далеко в поле, а фармери, з приємністю заїтирають собі руки.

—o—

З концертової салі.

РЕЛІГІЙНИЙ КОНЦЕРТ ЛЬВІВСЬКОЇ ФІЛЬГАРМОНІЇ.

Цього року стояв при диригентському пульті *Фелікс Нововейський*, лавреат останньої музичної нагороди у Варшаві та власник цілої низки музичних міжнародніх відзначень. Це композитор, який належить до старшої генерації, а його всесторонна та багата творчість займає в музиці поважне місце. Вийшов зі славної німецької школи Макса Бруха і в його творах переважає нахил до класицизму. Був час, в якому музика Нововейського викликувала зацікавлення, нині вона для нашого вуха не дає багато нового. Одначе характеризує її велика шляхотність мельодійної лінії, врочистий характер та сила музичного вирізу.

Ми почули фрагменти з ораторій „Блудний син“, „Знайдення св. Хреста“ з „Кво вадіс“ та баритонове сольо та дві релігійні пісні при акомпаніяменті фортепіяну. Солістом був *Е. Московський*, якого знаємо добре з оперових виступів і все захоплюємося його дуже гарним голосом. — Увертура до „Персіфаля“ Вагнера, що започаткувала концерт, це музика, яка найсильніше відповідає нашим трансцедентальним бажанням і яка глибоко зворушує.

Сам диригент викидує велику симпатію, тимбільше, що є незвичайно скромний. Видно, що він перший план хоче висунути і соліста і збір оркестри, а себе відсуває на дальший.

І. Приймова.

КОНЦЕРТ „СТРИЙСЬКОГО БОЯНА“.

По довгій перерві „Стрийський Боян“ знову почав відживати. Поборовши партійні і фінансові труднощі, зорганізував наново своїх членів, заангажував на диригента проф. М. Колессу зі Львова і почав систематичні, інтенсивні проби. По 3-ох місяцях праці виступив з концертом „Народніх Пісень“, що відбувся в Стрию дня 7. квітня ц. р. у виповненій слухачами салі „Народнього Дому“.

Голосовий матеріял хористів зумів проф. Колесса своєю вправною працею ушляхетнити і вирівняти до тої міри, що в звуковому відношенні „Стрийський Боян“ запрезентував себе добре. Диригує Колесса з відданням і своїми виразними пластичними жестами, видобув із хору динамічні і виразові ефекти, так, що виконання всієї програми було цілком вдоволяюче.

Репертуар складався із самих народніх пісень в укладі Леонтовича, Вериківського, Барвінського, а крім того з кількох нових творів нашої муз. літератури, досі ще не виконуваних, як М. Колесси з лемківські пісні (Дощджик, Мати баба Михала, Прийшов би я до вас, опрацьовані у спокійних гармоніях, але в контрапунктичнім, іноді навіть вишуканім стилі, який всеж не затирає, а навпаки увидатнює мельодичні лінії і неспокійні ритми цих пісень. З. Лисько у своїй пісні „Ой хо-хо“ дає перевагу елементам гармонічним, через що опрацювання цієї оригінальної в мельодичного боку гагілки підкреслює її містично-елегійний характер. Дві пісні Е. Форостини (Зелений дубочку, Стоїть явір) опрацьовані стилем гомофонічним, вдячні своїм укладом, добре в хорі звучали.

В коляді В. Барвінського „Що то за предиво“, виступила із сопрановим сольом п. Ол. Покиданець, що розпоряджає вдатним голосовим матеріялом, металічної закраски і дуже широким діяпазоном; перейшовши добру школу, вона могла б досягти великих мистецьких успіхів. Також гостинний виступ баритона п. Гумецького витала публіка рясними оплесками. Сольоспіви Січинського (І золотої й дорогої), Стеценка (Небо з морем обнялося) і Ярославенка (Ой, нависли чорні хмари) відспівав п. Гумецький з глибоким відчуттям і викликав щире захоплення слухачів. Акомпаніювала п. І. Котовичівна.

Взагалі цілий цей концерт стояв на поважному мистецькому рівні і розбудив значне зацікавлення. Праця проф. Колесси з тутешнім „Бояном“ не пішла на марне, навпаки, розбудила охоту до співочої справи, а хористів, що досі були розбиті на кільна гуртків, зєднала при „Бояні“ і дала можність стрийянам почути хоровий концерт якого тут давно не було.

Д-р З. Лисько.

Стрий, 18. квітня 1935.

Власного виробу КОВДРИ — МАТЕРАЦИ
Білля на постіль. Полотна. Капи. Фіранки.
А. Петрушевський
тепер ГАЛИЦЬКА 20. —:— ТЕЛ. 213—33

ДИВОГЛЯДИ.

ЗАВЗЯТУЩА САМОГУБНИЦЯ.

У Будапешті виловили цими днями з Дунаю, колишню артистку, колись жінку д-ра Мункачі, що пробувала втопитись. Коли вона скочила до води, двох робітників із пароплаву доглянуло цю й спасло її. Це вже сотий раз самогубної спроби тої жінки, що не може найти від літ нічого заспокою. І кажуть, що одна невдатна самогубна спроба прив'язує людину сильніше до життя!

КРІЗОВЕ ОГОЛОШЕННЯ.

В одному з львондонських часописів було таке оголошення: „Мужчина, 106 літ, жвавий і дільний, високоосвічений мовознавець, шукає місця".

Вудженини, товщі, мясива
Першої якости — поручає по фабричних умірковання цінах для відпродавців, крамниць і кооператив.
Теодор ПЯВКА Львів, Руська 16. Тел. 259-74. Личаківська 87. Тел. 280-76.
Замовлення з провінції виконується солідно й скоро.

Дописи.

ЖОВКІВЩИНА.

Культурно-освітнє життя. В останньому часі освітня праця в читальнях жовківського повіту поступила значно вперед. Причинилась до цього посилена праця філії „Просвіти", а властиво її пляновість, якої звичайно нема в освітній роботі. Найбільшу вагу покладено на книжки. Виголошено 30 відчитів на тему: „Освіта і виховання" і „Значіння книжки для села". Переводжено практично лекції голосного читання (9 разів), засновано 11 гуртків прихильників книжки, яких завданням переводити голосне читання. Переведено провірку читальняних бібліотек, визначено книжки до голосного читання. Виготовлено відчити „Ю. Федькович", „Просвіта і ми" (акція поголов. членства) „Народній віщун" (про Шевченка) і виголошено їх 16 разів. Досі переведено (через філію) 10 замовлень книжок в Гол. Т-ві на суму 850 зол. Пороблено заходи основати читальні в Кошелеві і Смерекові, однак в обох тих селах староство не дозволило основати читальні. Відбуто 31 збори. Відбуто провірок 24. Дня 5. березня улаштовано в Жовкві повітову освітню анкету в справі поголовного членства, поширення книжки і просвітної карности. На анкеті був присутний відпоручник Гол. Т-ва п. Петрик. Присутніх було 100 учасників, зацікавлення освітніми справами зі сторони селян досить значне. Улаштовано 4 свята „Просвіти" (Федьковича), 8 свят Шевченківських. Вистав, вечерниць, забав улаштовано 26. Акція поголовного членства ще не має поважного успіху, бо ані село, а тимбільше місто не дуже йде за книжком свого найстаршого товариства. Однак є надія, що все таки кожне село дасть якусь скількість членів. Найменше зацікавлення цею справою в самому місті. — Виділ Філії відбув в останнім кварталі ц. р. 8 засідань. Засновано відчитову секцію при Філії, урухомлено бібліотеку для села, улаштовано святочні сходини, присвячені памяти М. Грушевського. Тепер ідуть старання за-снувати при Філії постійний аматорський гурток. Однак за мало має „Просвіта" в Жовкві просвітних робітників, особливо брак охочих до поїздок на село. Навіть стягнення членських вкладок до Гол. Товариства і до місцевої читальні натрапляє на труднощі. Поважною причиною тих труднощів є поділ громадянства на табори. Перепони в праці немалі, а село потребує помочі в доброму, сильному проводі, в будуючому примірі, в тихих сірих працівниках. Але все таки оживлення в роботі помітне, передовсім на селі, яке щораз більше горнеться до своїх читалень і що раз краще розуміє вагу просвітньої організації. В. П.

ВСІ ДІТИ на селі і в місті читають:
„Світ Дитини" і „Діточу Бібліотеку"
Цілорічні передплати по 5 зол. висилати на адресу: Львів, вул. Зіморовича 3.

РАВА РУСЬКА.

Загальні Збори читальні у Гребенним. 31. м. м. відбулися Загальні Збори читальні „Просвіти" в Гребенним. Присутніх на Заг. Зборах було на жаль лише 18 членів. По звідомленні з діяльности виділу, якої в читальні за цілий рік майже не було, а то тому, що брак відповідної домівки заст. голови філії д-р Богачевський, адвокат з Рави Р. в обширнім рефераті вказав як треба вести працю в читальні та поясняв значіння організації взагалі, а зокрема „Просвіти". По рефераті вибрали новий виділ з головою Юрієм Теодором с. Гведька

Загальні Збори Кружка Р. Ш. у Верхраті. 31. ІІІ. 1935 відбулися Заг. Збори Кружка Р. Ш. у Верхраті. Присутніх на Заг. Зборах 82 громадян села Верхрата і секретар Повітового Кружка Р. Ш. з Рави Руської п. Совик Степан. Тому, що в Кружку за цілий рік не було майже ніякої діяльности і ніхто з членів Старшини не складав звідомлення, п. Совик Степан в обширному рефераті обговорив ціль і значіння організації взагалі, а зокрема вказав на завдання Рідної Школи та подав способи ведення праці в Кружку. По рефераті вибрали нову Старшину з головою о. Хомінським Евгеном. По виборі п. Совик звернув увагу на значіння дошкільного виховання та вказав Старшину, щоб вона так як у минулому році, подбала за організування і на час літніх ферій дитячого садку. У минулому році у такому садку у Верхраті було 20 дітей. Вела його п. Козаківна Олександра абс. семінаря і зі свого завдання виплекалася добре.

Загальні Збори Кредитівки у Верхраті. Того самого дня увечір відбулися у Верхраті Заг. Збори місцевої Кредитівки. Проводив заст. голови НР. п. Комубаль, секретарював Лесь Василь. Звідомлення зложив упр. Чік Михайло. Збори прийняли звідомлення до відома, затвердили рахункове замкнення та уділили абсолюторію Управі і Надзірній Раді. Член Дирекції Українбанку „Відродження" в Рави Руській п. Совик Степан вказував практичні ціль і значіння Кредитівки для села, а упр. Чік обговорив справу організації масового членства до Кредитівки.

Заг. Збори „Союзу Українок". 12. квітня 1935 відбулися річні Загальні Збори Філії Союзу Українок у Рави Руській. Присутніх було 17 жіночих членець і делегаток. На Зборах був теж делегат філії „Просвіта" Ст. Совик. Проводила голова Філії п. Богачевська Роксолана, Згадала померлу основницю і довголітню голову Філії бл. п. Ольгу з Князів Лещукову, якої память прибулі вшанували. Загальні Збори були коротші, бо від останнього філії минуло 10 літ. До Президії Зборів вийшли заст. голови п. Кашірева Марія та секретарка п. Михалівна Ірина. Звідомлення зложила п. Богачевська. Виділ мав за звітний рік 13 засідань, упорядкував діловодство філії і кружків, відбув 10 поїздок по селах, уладив виставу ручних робіт народнього мистецтва, спільно з місцевою Захоронкою Свято Матері Миколаївський Вечір і 2 дитячі забави, спільно з читальнею Свято І. листопада і 22.січня, а в місці лютім двотижневий курс куховарства для жіноцтва, крім цього 5 чайних вечорів і кілька вечерниць, з між ними одні вечерниці народнього убрання.

СКОЛЄ.

Ростемо і розвиваємось. З зростом національної свідомости і зрозумінням клича „свій до свого по своє" повстали в Сколім в останнім часі нові українські фірми. Союз Кооператив в Стрию отворив нарешті довго очікуваний і для цілої Скільщини потрібний мануфактурний відділ в домі Гавптмана в ринку на розі, в приступнім для всіх місці і вигіднім локалі, де можна дістати ріжні матеріяли на убрання мужеські і жіночі, хустки, капелюхи, полотна, кравецькі додатки і т. д., словом всі потрібні річи для села з мануфактурної ділянки. Народ з цілого повіту звернувся масово до новоотвореної кооперативи. Особливо наше жіноцтво може багато зробити, бо коли воно могло дотепер удержувати 16 чужих склепів, то сподіюсь, що наша кооператива згуртує ціле наше жіноцтво. Дальше слід згадати, що в домі Михайла Федорини (на місці давної Верховинської Книгарні) отворив Олекса Жежелевський в двох кімнатах гостинну кімнату-харчівню під назвою Амата, де можна дістати сніданки, обіди і вечері, дуже смачні а дешеві, без горівки і пива, бо наша Верховина вже тих благодатей не потребує. Можна все посидіти, послухати радія та прочитати часопис. На 47 тисяч українського населення в Скільщині не було тут українського готеля і стрижня, аж знайшовся п. Петро Сіль і отворив власне обладнаність поблизу ринку в бувшім льокалі Шлямбергера, куди повинні зверпутись всі наші інтелігенти і селяни. Крім того п. Ярослав Билець отворив зимерський склеп і продаж делікатесів під назвою Іта. Сподіємось, що громадянство Скільщини рівнож буде памятати про гасло „свій до свого". Н. Н.

Ніяка установа
не може
обійтись без „Діла".

РАДЕХІВ

Р'дношкільна анкета. 14. квітня відбувався рідношкільна анкета в Радехові при участи 60 делегатів з Радехова і повіту. Нарадами проводила заступниця і члениня Повітового Кружка Р. Ш. п. медсестра радехівського Повітового Кружка Р. Ш. п. медсестра Василь Кудрик. Загальна Возянова, секретарювала п. Василь Кудрик. Загальний реферат мав делегат Головної Управи Р. Ш. п. Іван Герасимович, а реферат про місцеві і повітові справи секретар Пов. Кружка Р. Ш. п. Михайло Панасюк. Після обчитної дискусії, в якій брали участь п. Інж. Гриць Герасимович з Радехова, п. Кудрик з Крилоса, п. Хомяк з Стинави, п. Мотавок з Мужила, п. Федун з Дмитрова, п. Лотоцький з Волиці Баришової, п. Марків з Полонного, п. Сушацький з Радехова, з нач. Селезінкова та інші, ухвалили: 1. З огляду на те, що більшість всенародніх свят є робочими днями, а в Радехові є одинокою українською школою Р. Ш. в Радехові є одинокою українською школою Р. Ш. в Радехові є одинокою українською школою Р. Ш.

СВЯТО СОКОЛА IV. НА ЛИЧАКОВІ В ДЕСЯТИЛІТТЯ ІСТНУВАННЯ.

Цього року минає 10 літ від заснування тіловиховної організації на Личакові. Тут почало життя натрапляти на великі труднощі та перешкоди, як своїх, так і чужих. Поволі здобували соколи признання в ширшому кругі громадянства личаківської дільниці своєю працею. На закінчення першої десятки літ праці уладили соколи виступ дня 21. ц. м. в домівці читальні „Просвіти" при вул. Крушельницької. 24 побр. і 10 посестер та 1 чета (8) членів Сокола-Батька передефілювали перед головою гнізда дир. Радловським. Дивно, що така маленька заїзна могла їх усіх помістити. Трохи за довгою проповіддю привітав усе громадянство дир. Радловський. Після того до вправ вільноруч з колесами виступило 7 посестер (для більшої кількости не було місця на малій сцені). Вправи випали добре. Довгий реферат виголосив п. О. Домбровський, в якому розповів про розвій гнізда від початку існування по сьогоднішній день. Дуже ефектовні та тяжкі вежі на обручі виконало 13 побратимів. Національні танки відтулило 4 пари (Катерина, Гречаники та Суходольський козачок). По перерві виступила чета побратимів Сокола-Батька з вправами на поручах; вправи були тяжкі, тому знати було солідну підготову. Це чета, яка вже може мірятися і з чужими. Вправи вільноруч побратимів С. IV. випали добре. На закінчення відспівано сокільський та національний гимн. На святі було багато гостей з міста, зате мало громадянства з Личаківської дільниці.

ІНСТРУКТОРСЬКИЙ ТІЛОВИХОВНИЙ КУРС СОКОЛА-БАТЬКА У ЛЬВОВІ

відбувся в днях 11., 12. і 13. IV. ц. р. В програмі: вправи, прорух, приладівка, забави і гри, спортові гри, легка атлетика, танки, гімнастика й ратівництво, історія сокільства, гутірка та інші. Вислухало 37 побратимів та 3 посестер із 33 гнізд з цілого краю. Курс перевели: нач. інж. Я. Благітка, В. Тихоліз, проф. Гайдучок, М. Тріль, Ю. Корейба, О. Вальчик, др І. Мриц і О. Домбровський.

ІНСТРУКТОРСЬКИЙ ТІЛОВИХОВНИЙ КУРС ДЛЯ СТАНИСЛАВІВЩИНИ

відбувся від 18.—20. IV. ц. р. Програма курсу обіймала підготову до свята молоді, яке відбудеться дня 9. червня ц. р. у Станиславові та вишкіл начальників з ділянки тіловиховання. Присутніх було 28 побратимів і 12 посестер з 13 гнізд. Курс перевели інструктори Сокола-Батька інж. Я. Благітка та О. Вальчик.

КОПАНИЙ МЯЧ.

ЛЬВІВ 21. IV. Сегед — Погонь 1:1 (1:0).
ПОЗНАНЬ. Познань — Бреслау 5:3.
ВАРШАВА. Берлінер С. Ф. — Польонія 2:2.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

KÖNIGREICH BELGIEN. IV. INTERNATIONALER TECHNISCHER UND CHEMISCHER KONGRESS DER LANDWIRTSCHAFTLICHEN INDUSTRIEN unter dem Protektorat Seiner Majestät des Königs von Belgien. IV-e CONGRÈS INTERNATIONAL TECHNIQUE ET CHIMIQUE DES INDUSTRIES AGRICOLES. Brussel 15.—28. Juli 1935. Generalsekretariat: 133, Chaussée de Charleroi, Bruxelles.

ЖУРНАЛИ.

VÖLKERBUND, Geneve 9. avril 1935. Nr. 124—125

BULLETIN MENSUEL de Renseignements Economiques et Sociaux. Rome, 1935. Crop. 97—132, ф. 8-о.

PŁOMYK, tygodnik, dla dzieci i młodzieży. Warszawa 15. kwietnia 1935. R. 19. № 32.

PŁOMYCZEK, tygodnik dla młodszych dzieci. Warszawa 15. kwietnia 1935. R. 19. № 32.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 23. IV. год. 7·30 веч. „Небожеська комедія".
Середа, 24. IV. год. 7·30 веч. „Таємне конто".

Театр Різнородностей.

Вівторок, 23. IV. год. 7·30 веч. „Айнштайнова теорія".
Середа, 24. IV. год. 7·30 веч. „Айнштайнова теорія".

Цирк Стьневських, площа Бема.

Вівторок, 23. квітня, дві вистави, початок год. 4·30 і 8·15 веч.
Середа, 24. квітня, дві вистави, початок год. 4·30 і 8·15 веч.

Кіна.

АДРІЯ: „Авантюристка з Техасу" та додаток.
АПОЛЬО: „Недокінчена симфонія".
АТЛЯНТИК: „Червоний султан" (Абдуль Гамід).
ВАНДА: „Канальська".
ГРАЖИНА: „Антко Поліцайстер" (Ад. Дінца).
МІРАЖ: „Нана" з Анною Стен.
МУЗА: „Мальована заслона" з Гретою Гарбо.
КАСІНО: „Були собі два гільтаї" (Льорель і Гарді).
КОЛІСЕЙ: „Мусиш оженитися", ревія „У нас весело".
КОПЕРНИК: „Бадь у Савою" (Джіта Альпар, Ганс Ярай).
МАРУСЕНЬКА: „Жид Зіс" (Конрад Файт).
ПАКС: комедія „Його ексцеленція" та та додаток.
ПАЛЯС: „Проданий голос" (Шкідт).
ПАН: „Велика парада", колірована „Мікі Маус".
РАЙ: „Ігумен Кордецький".
СВІТ: „Уланські обіти".
СОНЦЕ: „Небесні птахи" та ревія.
СТИЛЕВЕ: „Московські ночі" і ревія
УТІХА: „Приємняки індіян" і ревія.
ХИМЕРА: „Розкішні очі" (Шерлі Темпль).

Закордонне радіо.

Вівторок, 23. квітня 1935.

Відень (506,8) 14·00 Сп. ресіталь Ківрїна, 17·00 Форт. ресіталь, 20·15 Комедія зі співом, 21·00 Концерт, 12·20 Сп. ресіталь Ол. Шведа (баритон.), **Братислава** (298,8) 18·10 Скрипка, 21·00 Берисон у Гріґових творах, мелодрама з уч. орх., **Брно** (325,4) 10·15 Концерт сальон. орх., 17·05 „Великдень" Рахманінова на два форт., **Прага** (470,2) 17·45 Оп. арії, 18·25 Твори В. Гроса (муз., сп.), 19·10 Сольо на арфі, **Париж** (1648) 20·45 Музика, поезія, спів, **Берлін** (356,7) 19·00 Камер. концерт, 20·45 Танок довкола сонця (сп. поезія, муз.), **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. всячина, 17·45 Спів (Давид Блейр Коски, тенор), **Кельн** (455,9) 12·00 Концерт, 16·00 „Давідсбіндлертенце" Р. Шумана (форт.), 17·00 Фінл. муз., **Мінхен** (405,4) 20·45 Нар. музика, пісні, **Будапешт** (550,5) 12·05 Скрипка, 19·50 Циг. музика, 20·45 Симф. концерт, **Мілян** (368,6) 11·30 Легка музика, 20·45 „Книжка чардаша" оп. Кальмана, **Рим** (420,8) 13·15, 17·30 Легка музика, 20·45 Віольончель, 22·00 Концерт.

Середа, 24. квітня 1935.

Відень (506,8) 12·00, 19·20, 20·05, 22·20 Концерт, 10·00 Форт. ресіталь, **Братислава** (298,8) 19·30 Опера, **Прага** (470,2) 10·15 Сальон. музика, **Париж** (1648) 20·00 Концерт, **Берлін** (356,7) 18·00 Музика, спів, 19·20 Пісні, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. всячина, 18·00 Скрипка, форт., **Кельн** (455,9) 16·00 Камер. музика, **Будапешт** (550,5) 13·30 Форт. ресіталь, 18·05 Сальон. муз., 19·30 „Фауст" оп. Гунода, **Мілян** (368,6) 11·30 Тріо, 17·20 Квінтет, 21·00 „Аіда" оп. Верді, **Рим** (420,8) 14·35, 17·05 Популярна й легка музика, 21·00 Опера.

Львівське радіо.

Вівторок, 23. квітня 1935.

6·30 Ранішня вид., 7·50 Практ. вказівки, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Концерт камер орх., 12·50 Хвилинка для жінок. 12·55 Полудн. дениик, 13·05 Вок.-муз. концерт, 13·45 З ринку праці, 13·50 Експорт, 13·55 Біржа, 14·00 Легка музика з гр. пл., 15·45 Концерт орх., 16·30 Гутірка для найменших дітей, 16·45 Музика з гр. пл. — Смірнов, 17·00 Скринька П. К. О., 17·15 Брамс: Соната ф-моль оп. 34 да два форт.. 17·50 Жінка в таборі праці, 18·00 Пісоньки. 18·15 Театр. фрагмент, 18·30 Реклям. концерт, 18·45 Легка музика з гр. пл., 19·15, 19·50 Актуальний фейл., 19·25, 19·30 Спортові вістки, 19·35 Пятнадцять хв. на гітарі, 20·00 Лише для дорослих, вид. старих пісеньок, 20·45 Веч. дениик, 20·55 Я працюємо, 21·00 У пятьліття львівської радіостанції (промова, ревія), — 22·30 Памятник траг. кохання — Маріянна Д'Алькофорадо, 22·45, 23·05 Легка й танк. музика.

Середа, 24. квітня 1935.

6·30 Ранішня авдиція, 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Концерт орх., 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. дениик, 13·05 Екзотизм у муз. з гр. пл., 13·50 Експорт, 13·55 Біржа, 15·45 Концерт орхестри, 16·30 Для жінок: Про весняну моду, 16·45 Есп. мельодії з гр. пл., 17·00 Політика евр. держав після війни, 17·15 Муз.-вок. концерт, 17·50 Як повстали Татри, Старі ремесла й нова наука, 18·00 Півн. музика з гр. пл., 18·15 Веселий сяєч, 18·30 Почт.-техн. скринька, 18·40 Культ. і вист. життя, 18·45 Реклам. концерт, 19·00 Легка муз. з гр. пл., 19·15 Вісла від Сандомира до Шулав, 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Саксофоновий дует, 19·50 Акт. фейлетон, 20·00 Концерт бажань, 20·30 Трансмісія з Мілана: „Аіда" оп. Верді. В перерві Веч. дениик; Як працюємо; Фейлетон; Весняні подуми.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 22. квітня ц. р. кооперативам платив за:

	льоко Львів.
1 кг. масла франко магазин	2·75 зол.
1 л. молока	0·16 „
1 л. сметани	0·80 „
1 к. вець	2·40 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло, молоко і сметану сильна, на яйця звишкова.

Маслосоюз повідомляє, що від 23. до 26 IV. ц. р. платять своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахокомісарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята		за 1 кг.	2·50 зол.
Молоді кури	І. кл.	„	1·10 „
Старі	„	„	0·90 „
Підгодов. індики	„	„	1·30 „
„ індички	„	„	1·50 „
Пантарки	„	„	1·50 „
Молоді голуби за пару			0·50 „

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Ванни, насіди, балії поручає найдешевше Войтіх Заяць, Оссолінських 14. 5-10

Спеціяльна виробня ПІЖАМ, БОНЖУРОК, ДРЕССІНҐІВ, детайлічно по гуртових цінах. — **Руд-Стар,** Львів, Сербська 17, II. 1391 4—20

Продам віллю — 6 кімнат з кухнею і 2 кімнати на піддаші зараз. Зголошуватися: інж. Володимир Дутка, Голуховського ч. 46. Станиславів. 1402 3—10

Фортепіян крижовий, ученика „Безендорфера" з причини нестачі продам за 500 зол. Академічна 24. I. пов. двері 9. від 3—7. 1407 3—3

Святочні закупи прошу ласкаво подаговджувати — у Степанії Курдиди, **крамниця споживчих і кольоніяльних товарів, Львів, Руська 1.** Спеціяльність: печена козацька буджениина. 1918 2—2

За утримання студент приготовить до вступних гімназіяльних іспитів і до матури. Найрадше на провінції. Зголошення до „Діла" під „Інструктор". 1926

ОГОЛОШЕННЯ.

На Сході -- ми!
ІВАНА ЧЕРНЯВИ.
Книжка змальовує по мистецьки боротьбу України з Москвою у нецалекому прийдешньому. — Окладникова роботи мистця Андрусева. 200 сторін друку. — Ціна зол. 1·50.
Дістати можна в друкарні „ДЕМОС", Львів, Ринок ч. 10. і у всіх книгарнях.

Ширіть наш часопис!

Доротеум
Львів, Брацерівська 3.
комісова меблева галя купує, приймає в комісе — продає.
МЕБЛІ всілякого рода за готівку і на сплати.

КОВДРИ
матераци, подушки, коци, білля на постіль
Маріян МЛЄКО
ЛЬВІВ, вул. КОРОЛЬНИЦЬКА ч. 6. телефон 237-72 1234 8—20

Іван Дропа
Інструктор англійського крою система „Міністра"
мужеський кравець
ЛЬВІВ, РИНОК 19. II. ПОВ.
виконує першорядні мужеські одяги після найновіших фасонів по безконкуренційних цінах. 1355

Свій до свого!
Панчохи і скарпитки
КУПУЄМО ВСІ В КРАМНИЦІ
„Українського Народнього Мистецтва"
ЛЬВІВ, КОСТЮШКА 1.

ОБУВУ першорядну
по небувало низьких цінах
поручає на свята своїм постійним відборцям
Магазин КРАХА
ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 15, в подвірю.
Дешево, бо подвірю. 1919 2—10

„Український Агрономічний Вістник"

журнал-чвертьрічник під редакцією інж. д-ра В. ХРАПЛИВОГО

який саме заїнчив перший рік (1934) свого існування, це чималий збір відомостей передовсім з ріжних ділянок господарства всіх українських земель, ягаджений найкращими нашими агрономами, економістами, лісниками, садівниками, пасічниками, — вченими та практиками. Над зложенням цього річника „У. А. В.", що є великою книгою на прибливно 400 сторінок, працювало 38 авторів, своїх і чужинців, які дали 45 статтей - розвідок, з яких деякі вийшли окремими книжками. Крім того вміщено в цім великім хліборобськім і економічнім збірнику точну хроніку тої великої агрономічної і господарської праці, що її роблять наші господарські діячі на ріжних наших землях. В цьому річнику вміщено десятки рефератів та рецензій ріжних наших і чужих господарських видань і публікацій. Не помилена теж хроніка чужого господарського життя. Словом: **це збірник господарського знання для кожного передового українського громадянина, для кожної української бібліотеки.** Це єдиче дже дерело для господарських і економічних відчитів, рефератів і курсів. Тут найдете живе дзеркало нашого господарського життя на рідній землі.

Просимо закупити цей річник, який дасть нам і оплатою пересилки, одначе тільки за попереднім надісланням грошей, та таку знижену ціну: 10·— (десять) золотих польських в краю, — 40·— (сорок) корон чеських для Чехословаччини, — 2·— (два) доляри американські для інших країв. — Замовлення і гроші треба висилати на адресу:

Український Агрономічний Вістник ЛЬВІВ, РИНОК 10. II. п.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 108 (14.006). Львів, середа 24. квітня 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. ощадн. 504.060. 148.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячна 9·00 зол. Чвертьрічна 15·00 „ Піврічна 30·00 „ Річна 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Українських учених далі нищать.

В ч. 74 київських „Вістей" читаємо в статейці „На сесії Української Академії Наук" таке:

„Сесія також затвердила пропозицію акад. Палладіна про виключення з дійсних членів УАН акад. Перетца, нині засудженого за антирадянську діяльність" (Вісті, ст. 2)

Відомо, що акад. Перетц чоловік дуже обережний, кабінетний учений, що ніякою політикою не займався, отож його засуд можемо пояснити тільки черговим ударом по українству. Акад. Перетц потерпів очевидно тільки за свої україноznавчі праці.

V. Науковий зїзд українських лікарів і природників.

В днях 20—22 квітня ц. р. відбувся V. науковий зїзд українських лікарів і природників. Одночасно Українське Лікарське Товариство обходило 25-літній ювілей свого істнування. Зїзд почався комінальним богослуженням в Успенській церкві за померших лікарів, членів У. Л. Т. Богослуження і панахиду відправив кан. о. *Данил Лопатинський*.

В суботу пополудні в год. 3-ій відбулося ювілейна академія в салі Музичного Інституту ім. Лисенка з нагоди 25-ліття У. Л. Т. На ювілей наспіло багато привітів з краю і зза кордону. Крім привітів зза кордону з Праги приїхала делегація від Спілки Українських Лікарів у ЧСР в складі д-р Шматери-Ковалєва, д-р Добрянського та д-р Ортинського.

У неділю 21. квітня ц. р. почались у салях музею Н. Т. ім. Шевченка при вул. Чарнецького ч. 24. наради секцій лікарів і природників і тревали аж до понеділка 22. квітня ц. р. У понеділок в полудне відбулося спільне засідання обох секцій, на якім прийнято цілу низку резолюцій і опісля зїзд закрив проф. В. Левицький в год. 13-ій пополудні. У зїзді взяло участь около 160 лікарів і природників, а вчас а тістьми около 200 осіб.

У міжнарсді відбувся в суботу вечором товариський вечір, а в неділю вечором спільний комерс у салях „Бесіди" при вул. Рутовського ч. 22. Між членами і гістьми панував щирий і сердечний настрій.

Подрібний звіт з нарад обох секцій зїзду подамо в найближчому часі. Слід тільки підкреслити, що виголошені реферати і дискусія стояли на дуже високому рівні.

Філія Земельного Банку у Станиславові.

З днем 1. травня ц. р. відчинив Зем. Банк Гіпотечний сі Львові на місце дотеперішньої своєї агенції у Станиславові філію. Про лей управа банку старалася в мін. скарбу вже кілька літ, але ці заходи спізнилися успішно щойно недавно. Філія Зем. Банку у Станиславові — це не тільки новажний здобуток для самого банку, але і для станиславівського громадянства, яке вможе полагоджувати всі свої банкові інтереси у своїй установі, тим більше, що дотеперішня агенція була обмежена до виключно касової діяльности. Поїн станиці бажаємо лиш якнайкращого розвитку.

Переговори між Францією і СССР перервані.

Франція проти допомоги на випадок війни з Японією.

МОСКВА, ПАТ. До Москви вернувся з Женеви ком. Літвінов. ТАСС повідомляє: Розмови між мін. Лявалем і ком. Літвіновим перервано на деякий час. Літвінова візвали до Москви, щоб склав звіт зі засідання Ради Ліги Націй.

ПАРИЖ, ПАТ. Вістки про труднощі в редагуванні тексту большевицько-французького договору викликали у Парижі велике вражіння. Загально сподівались у суботу приїзду Літвінова до Парижа. В суботу агенція Авас повідомила, що підписання договору на деякий час відложили тому, що Літвінов мусів виїхати до Москви. Тому, що Лявалі виїхав на свята, — каже ком. Тому, що Лявалі виїхав на свята, — каже комунікат зі суботи — годі передбачити чи ще цього тижня йтимуть далі переговори у справі пакту.

„Ль' Евр" запевняє, що несподівані труднощі насунули клявзулі протоколу про виконання договору. Йшло про те, чи обі держави повинні вести акцію перед рішенням Ради Ліги Націй чи щойно по нарадах і після рішення. „Ліберте" пише, що між Лявалем і Потьомкіном вирівнули розбіжности щодо політичних відносин між обома державами і щодо негайного виконання клявзулі про взаємну допомогу. „Ліберте" додає, що в останніх часах відкрили комуністичну пропаганду між французькими воїками на східних кордонах. Кажуть, що Франція зголосила демарш до большевицького уряду. Задержання воїків в армії довело до заворушень між воїками. „Ль Прес" запевняє, що французький уряд не хотів зобовязатись супроти СССР до негайної військової допомоги на випадок війни на Далекому Сході.

МОСКВА, 23. 4. ПАТ. Ціла преса помістила на перших сторінках комунікати Аваса і Тасса про перервання французько-большевицьких переговорів без якихнебудь коментарів. Паризький кореспондент Тасса підкреслює, що з Парижі не вважають переговорів зірваними. Большевицька преса помічує голоси французької преси, яка зажидає мін. Лявалеві загальної, нерішучість і нельояльність.

Велитенські маневри у Злучених Державах.

ЛЬОНДОН, 23. 4. ПАТ. Зі Сан Франціско повідомляють, що по західнім побережі Злучених Держав сконцентровано 160 воєнних кораблів, 450 літаків і 45.000 старшин та вояків тому, що 3. травня відбудуться маневри фльоти. 271 літаків вийхолиться на 4 авіоматках. Крім того повітрий кружляє має розвідчі літаки. Решта літаків розміщена на островах, між ними є 100 великих бомбовців. Здогадуються, що маневри відбудуться коло Алясських островів і закінчаться коло Гавайських островів.

Гр. Берхтольд обвинувачує Німеччину.

ВІДЕНЬ, 23. IV. ПАТ. „Зон уид Монтагсцайт" помістила інтервю з гр. Берхтольдом. Він обвинувачення, ніби то вину за вибухнення війни повинить Австрія та стверджує, що Німеччина відіграла рішаючу ролю в постанові австро-угорського уряду виповісти війну Сербії.

Плянують збройний напад на парлямент.

Соціялістичний щоденник „Попюлер" пише, що напіввійськові праві організації плянують збройний напад на французький парлямент. Про цілу справу втаємничений один з членів дирекції Французького Банку. „Попюлер" домагається, щоби влада розпалала негайно всі напів військові фашистівські організації поки ще не запізно.

Присилайте передплату!

ВЕЛИКОДНЕ БАЖАННЯ

у великодному числі „Діла" коштує 2·— зол. до 15 слів та 15 сотиків кожне слово понад 15 слів.

Оголошення приймаємо до четверга 25-го ц. м.

НА ВЕСНУ боа з лисів, тхорів, кун і інших шкірок, пелеринки та краватки поручає по найдешевших цінах однинока українська **ФАБРИКА ФУТЕР „ХРОМ"** **Львів, ул. Руська 20.** Тел. 71-83. 1165 10-10

Буря у бельґійській скалянці.

Про „зраду" Бельгії золотому блькові та зрадливу союзницю Францію.

Брюсель у квітні 1935.

У попередній нашій кореспонденції (гл. вчорашнє „Діло", стаття п. н. „Бельгійський націоналізм" — прим. Ред.) писали ми про ідейні національні відносини у Бельгії, про національний рух фламандців і панбельгійський націоналізм, — сьогодні хочемо згадати про події господарсько-політичної натури, які відбилися голосним відгуком у всій закордонній пресі. Гадаємо, що цікаво згадувати про ті події не тільки з чисто інформаційного обовязку, для пояснення, які були причини недавньої гострої урядової кріси, закінченої створенням кабінету, в якому засіли поруч себе і соціялісти і католики — а ще й тому, бо ті останні полі в маленькій країні Бельгії кидають яскраве світло на хижацький чужинецький капіталізм, що не рахується з ніякими мотивами „братньої приязни". В даному випадку маємо на увазі французький капіталізм, відомий зрештою зі своїх егоїстичних подвигів і на терені союзницької Польщі.

Над Бельгією перейшла буря, що скрусила її валютою. Не вдаючись у причини гострої господарської кріси (подібні, зрештою, як у цілому світі), зазначимо, що ще в останній хвилині бельгійський міністер фінансів Тені старався шукати помочі і рятунку у найближчої сусідки і союзниці — Франції. Але у Парижі спіткала його повна невдача. Після повороту відтіль на брюсельській біржі запанувала паніка. Всі передчували, що гряде щось нове, однак докладно ніхто нічого не знав. Перша Англія заасекурувалась підвищуючи на 20 пунктів на бельгійську сталь. Рівночасно соціялістична партія повела інтенсивну акцію проти теперішнього уряду, що в її словнику називався „урядом банкирів". Кріза кабінету була неминуча. Заграничні капітали у вигляді золота чи девіз почали нагло покидати бельгійські банки, через що „Національний Банк" мав величезні втрати в кількох днях. Експорт золота спершу малий, опісля чимраз більший, а заразом спекуляція на линяку бельгійського) Значні були непередбачені розміри. Запас золота зменшився настільки, що уряд мусів вдатися до безпосередніх засобів проти спекулянтів. А міністерія, впровадживши контролю валюти, вдомо о вимінних висилок.

На цьому тлі зродилася гадка утворення осібної установи нового з Ван Зеландом на чолі. Їх і коруки зложено економічну долю Бельгії.

кий.

*) Бельга, монетарна бельгійська одиниця.) складається з 5-ти франків.

Найбільша приємність підчас СВЯТ

9/67

то **Добра Папіроска**

Найдете її в гарних касетках які представляють КОЛЄКЦІЮ 100 штук найліпших папіросок в ціні зол. **13·50**

для тих, які курять цигара **„CORONAS"**

10 штук у вибагливій касетці **зол. 12·**— Милий аромат і знаменитий смак тих найліпших виробів **Польського Монополю Тютюневого** зроблять курцям правдиві **Веселі Свята.**

Перед „Святом Матері".

Друга неділя місяця травня кожного року призначена на імпрези і торжества в честь Матері. В нас уже входить це суспільне свято в звичай і багато наших установ, головно школи, захоронки, Кружки „Р. Ш.", читальні та Кружки „Союзу Українок" улаштовують уже правильно кожного року це незвичайно симпатичне торжество, яке має велике значіння для виховання, бо вяже воно родину зі школою і навпаки, а крім того у великій мірі причиняється до зросту авторитету Матері як громадянки і виховниці.

Багато осіб, які займаються підготовкою цього Свята, має завжди багато мороки із підбором відповідних матеріялів на зложення програми такої імпрези. Тому тут подаємо всім заінтересованим подрібний список матеріялів, які надаються для такої цілі, а саме:

1) **Реферат** про ролю матері-виховательки і громадянки — дуже популярно і живо опрацьований п. Іванною Блажкевичевою — надрукований на циклостилю, що надається до виголошення зад. відчитання на такому святі. Ціна 1 зол.

2) **„Сердечний віночок"** — збірка побажань, пера Юри Шкрумеляка. Ціна 1 зол.

3) **„Шелести нам барвіночку"** — збірка деклямацій на Свято Матері пера Уляни Кравченко. Ціна 1 зол.

4) **„Милий декламатор"** — збірка ріжних деклямацій, підібраних Михайлом Тараньком, ред. „Світа Дитини". Ціна 50 сотиків.

5) **„Матигстраднця"** — поема Марійки Підгірянки, підходить до читання у виїмках на таких торжествах. Ціна 1 зол.

6) **„Свято Матері"** — сценічна картина в 2 діях Марії Козоріс-Барилякової, підходяча для міських осередків. Ціна 60 сот. (Дозволена до приладних вистав рескр. Староства Гродського у Львові, з дня 6. травня 1930, до ч. 216/ог. прас.).

7) **„У Мамин День"** — сценічна картина в 3 діях Іванни Блажкевичевої, підходяча для сільських осередків. Ціна 80 сот. (Дозволена до приладних вистав рескр. Староства Гродського у Львові з дня 29. квітня 1931. до ч. 317/ог. прас.).

8) **„Сирота"** — сценка у 2 діях Юри Ігоркова, призначена головно для сиротинців, захистів і шкіл. Ціна 30 сот. (Дозволена до приладних вистав і обнята „Спис ком цензурованих укр. пес" під поз. 552. відмованим Старостом Гродським у Львові).

9) **„Світ Дитини"** — травневі числа цього журналика за роки: 1930, 1931, 1933, 1934 і 1935. У них великий вибір деклямацій, пісень та матеріялів до читання на таких торжествах. Ціна 1 числа 30 сотиків.

Всі ті матеріяли має на складі: **Видавництво „Світ Дитини"**, Львів, вул. Зіморовича 3.

—o—

В обороні доброго імени заслужених громадян.

(Лист до Редакції.)

Управа Т-ва б. вояків Армії Української Народньої Республики в Польщі, дізнавшись про зміст статті полк. Мурашка: **„Fortes creantur fortibus et bonis"**, що була вміщена в ч. 9 (99) „Хліборобського Шляху", ласкаво просить Вас, Пане Редакторе, помістити на сторінках Вашого поважного часопису наш протест проти інсинуацій, кинених у тій статті на адресу двох наших визначних вояків: генштабу генер.-хорунжого М. Безручка та генштабу ген.-хорунжого О. Удовиченка.

Управа Т-ва добре поінформована в тому, що в часи визвольної боротьби до гостинної Армії УНР. пристало чимало „подорожніх" людей, так би мовити, „лицарів" на час, типу колишніх ландскнехтів-„побратимів", що нічого спільного з борцями за Незалежність не мали, а тільки вичікували слушного часу, щоби копнути тих, хто своїми героїчними чинами справ величні й найкращі сторінки української збройної боротьби. Зараховуючи до категорії згад. вояків п. Мурашка, Управа Т-ва не звернулаб на нього ніякої уваги, колиб автор до свого прізвища не додав: „Полковник У. А." Не лише полковник, але ж звичайний підстаршина мусить знати, що в своїх докладах мусить бути точним, правдивим і чесним. Ні одна в світі армія не дозволяє своєму воякові оперувати інсинуаціями та наклепами, подібними до тих, що їх так безпідставно й безоглядно розкидає в своїй статті полк. Мурашко.

В ім'я правди й за відповідальністю всіх членів Т-ва. Управа стверджує, що:

1. Генштабу ген.-хор. М. Безручко нічого на еміграції від свого Уряду не дістає, що свій шматок хліба дістає за мозольну працю й на якій втратив здоровля, але й немічний продовжує повнити відповідні функції у нашій національній праці;

2. Генштабу ген.-хор. О. Удовиченко 1924 р. примушений був „ради шматка хліба" виїхати до Франції в характері звичайного робітника; там довший час працював на заводах і лише зчасом покликаний був самим воїнством до національної організаційної праці у Франції.

В означеній галузі працює він і сьогодні в Парижі на запрошувані гроші.

Управа Т-ва не має слів для вислову своєї огиди до генебного припущення полк. Мурашка, так зухвало кинутого ним на адресу двох заслужених вождів Української Армії, що у визвольній боротьбі багато разів наражали своє життя на жахливі небезпеки; припущення, що ідейна національна праця двох генералів та їхня вірність прапорам, під якими вони провадили воїнство до боротьби, ніби базувалось і базується на матеріяльній залежности від Уряду У. Н. Р.

Подібне матеріялістично-сервілістичне трактування нашого воїнства та його ідеольогії з боку полковника Мурашка яскраво свідчить, якими нитками зшитий політичний світогляд цього еміграційного апольогета гетьманства.

Просимо прийняти від нас вислови глибокої пошани.

За Управу Товариства:

М. Середа, підполковник, заст. голови; **С. Горячко**, сотник, секретар Управи; **М. Харитоненко**, підполк.; **В. Писаревський**, сотник, члени Управи.

Новий уряд у Болгарії.

Маніфестації студентів.

СОФІЯ, ПАТ. Склад нового болгарського кабінету такий: Премієр і міністер без теки Андрій Тошев, міністер закордонних справ Юрій Косеіванов, внутрішніх справ Атанасов, освіти Радев, фінансів Рясков, справедливости Катарйосов, війни ген. Канев, господарства Мушанов і комунікації Кожухаров.

Прем. Тошев заявив, що новий уряд буде продовжувати далі внутрішню і закордонну політику дотеперішнього уряду. Новий уряд скасував наказ про інтернування колишніх премієрів Цанкова і Георгієва.

Організації старшин і підстаршин запевнили прем. Тошева, що піддержать його уряд. Щоб не допустити до якихнебудь заворушень, військо обсадило пошту та окружило кордоном палату короля.

Король видав відозву до народу, наклікуючи до обединання всіх сил для добра держави.

Софійські студенти намагались зорганізувати маніфестацію перед королівською палатою, але поліція не допустила. Тоді студенти зійшлись перед академічним домом. У столиці студенти розкинули відозви, наклікуючи населення до маніфестацій на честь короля.

БІЛГОРОД, ПАТ. Політичні кола в Югославії вважають внутрішне положення в Болгарії грізним і передбачують великі внутрішні заворушення.

Добрі Романи

багато історій

в місячнику

GARTENLAUBE

GARTENLAUBE є славне своїми визначними авторами і мистецькими співробітниками. — Чи знаєте його практичні сторони: смачні рецепти, моди для домашнього кравецтва. Поради для хатнього господарства і плекання квітів — також важні вказівки про обезпечення від нещасть і на випадок смерти? Перегляньте останній зшиток гарного німецького журналу для родин.

VERLAG SCHERL BERLIN SW. 68.

Розбили полк і два баталіони.

АСУНСІОН, 23. 4. ПАТ. Оголосили тут такий урядовий комунікат: Ми розбили два баталіони болівійської піхоти й один полк у Мангего. В полон узяли ми 50 людей. Неприятель оставив 200 убитих.

Новий Самоуправний Закон

(Друге справлене і доповнене видання)

Ціна тільки: зол. 0·80
(з почтовою пересилкою 0·95 зол.). —

Хто надішле належність складанкою П. К. О. 504.06 тому негайно вишле книжечку Адміністрація „Д і л а", — Львів, Ринок ч. 10.

Протестаційна нота Німеччини.

БЕРЛІН, ПАТ. У суботу 20. квітня ц. р. пополудні Німецьке Інформаційне Бюро оголосило такий комунікат: Німецький уряд передав урядам, які голосували за женевською резолюцією з 17. квітня ц. р., протест проти цієї резолюції. У протестаційній ноті кажеться, що рішення Ради Ліги є новою спробою обвинуваченя Німеччини і тому повинні її відкинути. Уряди не мають права бути суддями Німеччини. Одночасно німецький уряд повідомляє, що в найближчому часі оголосить своє становище до поодиноких справ, які затрикнуло рішення Ради. Протестаційну ноту передали в суботу пополудні у Парижі, Льондоні і Римі німецькі амбасадори. Одночасно ноту передали урядам тих держав, які входять до Ради Ліги.

Голоси німецької і французької преси.

БЕРЛІН, ПАТ. Німецька преса широко обговорює ноту з протестом німецького уряду. Щоденники стверджують загострення міжнародього положення. Одночасно не пишуть про абсолютну неможливість повороту Німеччини до Женеви.

ПАРИЖ, ПАТ. Французька преса вказує на помірковний тон протесту Німеччини. Підпреслює, що Німеччина не згадує про зірвання можливих переговорів з великими державами.

Тайний німецько-польський союз?

Ревеляції французької преси.

Великий французький щоденник у Ліоні „Салют Пюблік" оголосив „текст" тайного німецько-польського договору запевняючи, що одержав його від колишнього міністра Л. Лазуре Ці сенсаційні вістки підхопила цілa французька преса і подає на цю тему різні здогади, не вважаючи на заперечення цих вісток польськими офіційними колами. „Санде Таймс" пише, що цей документ має всі познаки большевицької інспірації. Документ має дату 25. лютого 1934. р. і складається з 8 статтей.

Стаття I. Обі держави зобовязуються безпосередньо порозумітись в усіх справах, які можуть потягнути для них міжнародні зобовязання і вести постійну політику ефективної співпраці.

Стаття II. Польща зобовязується у закордонних взаєминах не рішати нічого без порозуміння з німецьким урядом з метою охорони в усіх умовинах інтересів цього уряду.

Стаття III. На випадок, коли виринула міжнародня подія, яка могла б порушити статус кво, обі держави зобовязуються порозумітись із собою, щоб узгіднити засоби, які вважатимуть хосенними.

Стаття IV. Обі держави зобовязуються обєднати військові, господерські і фінансові сили, щоб відбити кожний неспровокований напад і взаємно себе підтримувати на випадок, коли на одну з них напали.

Стаття V. Польський уряд зобовязується забезпечити свобідний перехід німецькій армії через свою територію на випадок, коли ці армії мали відповісти на провокацію зі сходу або північного сходу.

Стаття VI. Німецький уряд зобовязується гарантувати засобами, які має до розпорядимости, непорушність кордонів Польщі перед кожним нападом.

Стаття VII. Обі держави зобовязуються в господарській ділянці використати всі засоби, щоб забезпечити успіхи і спільні оборонні постанови.

Стаття VIII. Цей договір обовязуватиме два роки від дня, як обмінюються ратифікаційними грамотами. Його вважатимуть продовженим на такий самий час, якщо ніодин з обох урядів не виповість його на 6 місяців перед цим речинцем. Опісля кожний з урядів зможе виповісти його, складаючи заяву на 6 місяців перед закінченням 2-літнього речинця.

За безоглядну боротьбу з комуністами і масонами.

ПАРИЖ, КАП. У Парижі відбулись четверті великі збори членів напіввійськової організації „Кроа де Фе", яка постійно здобуває популярність. Провідник цієї організації полк. де ля Рок затвердив що в самім тільки Парижі організація „Вогнянного Хреста" начислює 35.000 членів. У березні ц .р. зголосилось 11.000 осіб. Полк. де ля Рок обговорив внутрішне положення Франції і вказав на небезпеку для суспільного ладу від „Соціялістичного Спільного Фронту", який потайки піддержує уряд. За діяльністю цього „Фронту" стежимо проз за проком, година за годиною. Якщо взвіть будемо єдиними, які матимуть відвагу наставити свої груди всеж вкінці їх розторощимо. З масонерією, яка керує цим „соціялістичним фронтом" немов маріонетками теж несадового розрахуємося.

Ліквідація широко розгалуженої комуністичної партії.

БІЛГОРОД, ПАТ. В столиці Югославії і провінціональних містах поліція перевела ліквідацію широко розгалуженої комуністичної партії, у проводі якої стоїв урядовець іпотечного банку Гаврилович.

Німецький протест у Москві.

МОСКВА, 23. 4. ПАТ. Німецький амбасадор у Москві гр. фон дер Шуленбург вложив у нар. комісаріяті закордонних справ німецький протест, який вислав усім державам, що ухвалили останню резолюцію Ради Ліги.

Сталін під землею.

МОСКВА, 23. 4. ПАТ. Сталін у товаристві Молотова, Кагановича й Ордзонікідзе переїджав московською підземною залізничкою. Робітники й піонірі вітали його овацийно. Замітне, що в урядовому звідомленні, яке видали з цієї нагоди, Сталіна вперше назвали „улюбленим вождом народів СССР" а не „вождом світового пролетаріяту", як це було досі в звичаю. Також серед оголошених у нинішній пресі 62 гасел, устійнених на 1. травня центр. комітетом компартії, всього кілька гасел має „комінтернівський" характер, а інші мають наскрізь державні поняття.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Воєнний суд у Греції засудив ген. Пангаласа і 8 старшин на кару смерти, 17 підсудних на довголітню вязницю, 18 звільнив.

— Дотеперішній болгарський премієр ген. Златев заявив журналістам, що переходить до резерви.

— Конгрес англійської незалежної партії прийняв резолюцію про співпрацю з III. інтернаціоналом, але рішив, щоб партія не вступила в його члени.

— В цілій Німеччині відбулися великі маніфестації з нагоди 46 роковин уродин канц. Гітлера. Ген. Бльомберг заявив у „Фельдгерр Бехтер", що нація й армія склали присягу на вірність тому, який привернув повагу Німеччині перед світом. У Відні на узбіччах Каленбергу зійшов гурт молодих людей розпалив в цій нагоди огнище, яке поліція загасила.

— У Бейруті дійшло до заворушень підчас страйку шоферів. 3 особи вбиті, 16 ранених, між ними кількох поліцаїнтів.

— Сувіч відбув нараду з мін. Беком у Венеції.

— У Москві викрили дві бандитські шайки. Членів їх розстріляли.

— У Москві зліквідували дві тайні курильні опію, вдержувані китайцями. Арештували обох власників і 18 курців опію, багато опію сконфіскували.

Проголошення нової конституції.

У вівторок 23. квітня ц. р. вечором проголосять на Замку у Варшаві нову конституцію. Під час проголошення будуть присутні: премієр Славек з усіми міністрами, маршал сойму і сенату, президенти Найвищого Суду, Найвищої Контрольної Палати, Найвищого Адміністраційного Трибуналу та інші достойники Президент складе присягу на нову конституцію, опісля вложить присягу премієр В Славек і члени уряду Одночасно на площі перед Замком почесні відділи військової залоги віддадуть військові почести Президент власноручно удекорує творців конституції В. Славека, віцемарш. Царя, проф. Мозковського і гр. В. Ростворовського високими відзначеннями.

Після того відбудеться на Замку обід, на який вислали поза 2.000 запрошень. Нову конституцію оголосять у „Дзенніку Законів" у середу 24. квітня ц. р. і в цією хвилиною стратить обовязуючу силу закон про повноваженя для президента.

НОВИНКИ

— **Робітня футер Юліяна Глушевського,** Львів пл. Капітульна 3, І. пов. тел. 54-46. Приймає футра до перехову на літо. 1138

— **На свята** найдешевше джерело закупна першої якости **вудженини і мяса,** волового, телячого, вепрового в нововідкритих мясарських склепах **„Центросоюзу"** при вул. **Личаківській ч. 50 і Жовківській ч. 175.** Замовлення приймають крамниці або телефоном 289-27. Для крамниць гуртом відповідний рабат. 1235

— **Приймаю як давніше** в моїм дентистичнім заведенні від 9—1 і 3—6, в неділі і свята від 9—10. Львів, Сикстуська 17. — **Насс.** 725 4-4

— **Каригідна помилка.** Багато людей помилюється, коли кажуть, що кожного дня мають однакову охоту до праці і можуть завжди проявити невичерпану енергію й охоту до життя. Це рішуча неправда, бо добре під кожним оглядом може почуватися тільки той, хто не забуває зробити одної речі щоденно, а саме, зїсти трохи цукорків „Фортуни Нової". 1342

— **Чергове засідання історично-музичної секції** Молодої Громади відбудеться в середу 24. квітня ц. р. в год. 6. веч.

— **Українська Порадня для вибору звання** при Головній Управі РШ. у Львові (вул. Словацького 14/III) переводить психотехнічні досліди та уділює поради в справі вибору звання, подає інформації про фахові школи кожного будучого дня від год. 11—13 та від 3. травня до кінця цього шкільного року також у попередніх годинах від 15—17 кожного вівторка і пятниці крім свят.

Артретизм

Хто не хоче зносити терпінь нехай заживає Аспірину

АСПІРИНА

мала таблєтка, а успішна.

Дістанете у всіх аптиках.

— **Промоція.** В авлі клявенбурського університету (Семигород) відбулася 20. квітня ц. р. промоція адвоката Омелина Половича з Чернівців на доктора державних наук.

— **Упадок „Газети Поранної".** Не помогли ніякі фінансові реформи, ні політичні еволюції, не поміг санаційний жолуб. „Газети Поранна" з причини довгів і невиплатности перестала виходити. Перед самим латинським Великоднем дружарський персонал видавництва розпочав т. зв. італійський страйк в надії, що тим способом видусить свої залеглі зарібки, і це був останній удар, що добив нарешті дефінітове видавництво.

— **Відгомін академії з нагоди імянин еп. Бучка в Колодіївці.** Ат. Всхуд повідомляє, що окружний суд у Тернополі засудив п. Олександра Пісецького з Гримайлова на кару 300 зол. із заміною на випадок, коли їх годі стягнути, на 10 днів арешту за проступок із уст. 18. закону про проступки. Проступку того, згідно з актом обвинувачення, допустився п. Пісецький м. р. у Колодіївці підчас академії, уладженої з нагоди імянин еп. Бучки.

— **Нова польська парохія.** КАП повідомляє, що перемиський рим.-кат. епископ д-р Ф. Барда утворив нову парохію у Гродзіську коло Добрехова. До нової парохії увійдуть села: Гродзіськo, Завадка (частина) і Ружанка.

— **За чемність, швидке урядування і порядок у судах.** Міністер справедливости, Міхаловський видав обіжник до судів у справі порядку і чистоти в судових урядах. Обіжник зазначує, що особи, які прибувають до судів повинні наслідком швидкого і тактовного полагодження їх справ виносити не тільки переконання про високий авторитет влади вимір справедливости, але крім того повинні з огляду судових поміщень брати зразок до застосування у власних життевих умовинах. Тому суди мають дбати про чистоту й порядок. У всіх судових будинках слід уладити приміщення на гардеробу, щоби публика не входила у зверхніх окриттях.

— **Львівська хроніка.** Невідомі злодії дістались вночі через підкоп до галянтерійної крамниці Розмера при вул. Коперника 7 та забрали готівкою 200 зол. — Поліцай арештував злочинця Івашишина. Коли злочинець пустився втікати, поліцай постріляв його в живіт. Раненого забрали до шпиталю. — При вул. Обозовій 4 застрілився 42-літній поліцай Мар'ян Коморовський в присутності жінки та 6-літньої донечки. Причиною було те, що жінка доріхала чоловікові, що пропиває гроші. — Судова розправа проти урядовця ЗУПУ Бача, за спроневірення 15.000 зол., скінчилася засудом на 2 роки вязниці. — На ритуновому поготівлі зголосилося кілька осіб, покусених підозрілими псами, що волочаться на передмістях.

— **Велика крадіж у адвоката.** При вул. Коперника ч. 14 живе адвокат д-р Бернард Нусбавм, чоловік богатий, що держав дома більшу грошеву готівку, не маючи довіря до фінансових установ. Щоб охоронитись перед злодіями, він придумав скритку, яка на його думку була безпечніша від огнетревалої каси. Свою готівку в долярах і золотих на суму 50.000 він умістив в деревяній кулі під круглим столом. Та видко хтось і про цю скритку довідався, бо коли перед кількома днями д-р Нусбавм заглянув до неї, вона була порожна. Гроші пропали без сліду. Поліція арештувала перш усього його служницю, що мабуть підглянула скритку свого пана.

— **Еміграція з Польщі.** В місяцях січні і лютім ц. р. виемігрувало з Польщі 5.718 людей, з яких 292 виїхало до европейських країв, решта до позаєвропейських. На першому місці стоїть Палестина, до якої виїхало 4.526 емігрантів жидів. Це робить 80 проц. загальної суми емігрантів.

До Впов. Передплатників

Складанки П. К. О.

помаранчевої краски

розсилаємо з нинішнім числом, якими просимо надсилати передплату на травень.

Висилка передплати цими чеками вільна від почт. оплати.

АДМІНІСТРАЦІЯ.

— **Шайка вломників під ключем.** Перемиська поліція арештувала шайку вломників, що в ночі на 11. ц. м. добулися були до бюра української „Щадниці", розпороли касу, але грошей не забрали, бо хтось їх сполошив. До шайки належать Ст. Демко, Мих. Ручка, Іван Глинський та Адам Немец. Стверджено, що Демко винайняв тому пів року фризієрський льокаль під бюром „Щадниці" в Народнім Домі, щоби звідтіля докопати вломи. У змові з вломниками був зозний „Щадниці" Васильчук, що мав уважати, коли в касі буде більша готівка. Критичної ночі було в касі 86.000 зол. і тому спільники взялися до роботи, яка на щастя їм не повелась. Стверджено теж, що ті самі вломники обікрали свого часу гр.-кат. капітулу, забравши з каси 40 тисяч зол. Ціла шайка знайшлась тепер у слідчій вязниці.

— **Замкнули коморника до комори.** До Розгірча пов. Стрий приїхав коморник стрийського городського суду, Іебінський, щоби заняти рухомости Антона та Анни Тисовських. Довжники робили труднощі коморникові, аж врешті, коли коморник зайшов до комори, щобн списати річи, затріснули за ним двері і замкнули на колодку. Справою занялася поліція.

УКРАЇНСЬКІ ПЛИТИ

„Сирена — Електро"

виконання хору „Сурма"

є атракцією теперішнього сезону.

— **Краєва хроніка.** У Бродах 24-літній Йосиф Петрусь убив 22-літню служницю Степанію Лукомську, після чого й собі відібрав життя. Причиною було те, що Лукомська не хотіла вийти за Петруся. — У Станиславові появилася серед псів скаженина. — У копальні „Теспу" в Калуші наступив вибух газу, при чому згинув 31-літній робітник Василь Возняк.

— **Вселюдні школи в Польщі.** На території Польщі є тепер 27.786 вселюдних шкіл, в яких учиться 4.654.796 учнів, з того 2.390.493 хлопців і 2.264.303 дівчат. У тих школах учить 81.944 вчителів. Шкіл приватних є 1.421, решта це школи державні. По містах є 3.009 шкіл, по селах 24.777.

— **З Польщі.** Міністерство почт позволило листоношам, що носять державні однострої, поздоровляти не підношенням шапок, але прикладанням двох пальців до дашка шапки на військовий лад. — У Лодзі адвокат Рабінович, вскакуючи до трамваю, дістався під колеса, які відтяли йому одну ногу, наслідком чого він помер у шпиталі. — У Шидлівці конецького повіту, вбито міського урядовця Йосифа Гомуліцького, якому зграбовано 800 зол. і золотий годинник. Слідство викрило, що грабунково душогубства доконали Адам Шлезінгер, голова католицької організації молоді, та Мечислав Пайонк, заступник начальника „Сокола".

Кооп. „ПЛАСТ" вироби до печива

заощадять Вам передсвяточних клопотів, а Вашій Рідні запевнять Радісні Свята. 31/91 1—2

— **Землетрус знищив Формозу.** Минулої неділі навістив японський острів Формозу жахливий землетрус, що наробив величезної шкоди. На основі дотеперішніх обчислень втратило життя 3.065 осіб, тяжко ранених 7.889, лекше 1.490. Від землетрусу завалилося 17 тисяч домів, а 20 тисяч є ушкоджених. Це переважно малі деревляні доми. Бездомних є 250.000 осіб. Переполох населення побільшився від численних пожеж. Найбільше потерпіли провінції Тайгу і Сінаіку. На головній вулиці міста Тайгу згинуло 100 осіб, а вулиця перемінилася в купи звалищ. Залізничі шляхи попереривані, тунелі завалилися. Мешканці, що врятувалися з катастрофи, шукають своїх родин серед руїн. Персонал Червоного Хреста і поліція працюють без перерви. Одночасно зі землетрусом на Формозі вибух вулкану Асама біля Каруїсами, у віддалі 140 км. на північний захід від Токія. Вибух, найбільший від 40 літ, тревав цілу годину. Від лави запалилися ліси. Стовп диму піднімається на 4 км. Японський уряд організує велику наукову виправу. Британські кораблі, що находяться на китайських водах, поспішили теж з допомогою. „Таймс" повідомляє, що землетрус захопив 2.000 кв. миль землі. Міста Тайгоку й Тайван, де живе кілька европейців і американців, урятувалися. В містечку біля Тойогара згинуло так багато людей, що ті, які остались при житті, не всилі зібрати трупів. 22. квітня в 3. год. новий сильний підземний струс відчули в місцевости Тайгу. Населення не має харчів. Катастрофа була тому така велика, бо валилися доми, будовані з намулу, а легенькі японські домики зидержали дрожання поверхні землі. Ріки, що виступили з берегів, є новою небезпекою. Рятункові експедиції при рятуванні вживають головно камфори, що є одним із головних продуктів Формози.

— **Різні вістки.** В Австрії заборонили всякі політичні збори та демонстрації на цілий місяць. — У Німеччині вводять „дитячу поліцію", що має на меті стежити за дисципліною молоді у різних організаціях. — 20. квітня Гітлер скінчив 46 літ, у день його уродин усі державні урядовці та робітники звільнені від праці. — Палестинський уряд дозволив від квітня до вересня віхати новим 7600 особам до Палестини; у цьому 400 осіб, що не мали такого дозволу є вже на місці. — Помер у 88-ім р. життя у Міляно головний рабін Да Фано, що був особистим приятелем папи і вчив його гебрайської мови. — Гендерсон як голова конференції розброєння відмовився від платні як член англ. парляменту заявляючи, що одної платні йому досить. — Паріська поліція відчинила в себе два нові відділи для чужинців, один для туристів, де урядовці володіють чужими мовами, другий для чужинців, що живуть у Парижі. — Монако видрукувало справоздання свого підприємства: дому гри в Монте Карльо: — витрати 56 міл. 571.000, доходи 60 міл. 985.000. — В Чіта дель Ватікано помер у 60 р. життя маркіз Франческо Пачеллі, генеральний радник ватиканської держави, один з головних творців лятеранського трактату.

Кружки „Сирена Електро"

та інші продає електротехнічний склад

ЕКО, Львів, Сикстуська 29, тел. 203-30. 5—6

Відозви й комунікати.

ПОМОЖІМ ЗДВИГНУТИ ХРАМ БОЖИЙ НА ЗАХІДНИХ ОКРАЇНАХ!

Село Тарнавка, пов. Переворськ, це найдальше за Сяном висунене село на захід, що зберегло по нинішній день не тільки рідний грекокат. обряд, але й рідну українську мову. В селі є мала, дуже старенька деревляна церковця, яка вже давно не може помістити всіх вірних (кругло 1.000 душ), що горнуться до неї, як добрі діти до ласкавої мами. Тому за почином о. пароха Т. Калинича і кількох свідомших та меткіших громадян приступило село до будови нової, мурованої церкви, на яку добуло дозвіл щойно по тяжких кількалітніх заходах.

Пляни церкви виготовив інж. Нагірний, що веде її будову при помочі „К.І.Р"-а. В минулому році у липні поблагословив угольний камінь крилош. Гриник з Перемишля. У вересні відвідав парохію Преосв. Кир Йосафат, що у своїй чудовій проповіди загрів населення до любови рідної церкви й народу та заохотив до дальшої будови церкви. І дійсно ще мин. року викінчено не тільки фундаменти нової церкви, але й підведено мури до висоти 6 метрів. А при цій праці співділали з запалом сотні рук місцевих селян і навіть дітей, що помагали копати фундаменти, носити цеглу і т. д.

На жаль, продовжати дальше будову тарнавчани не в силі. Тарнавка взагалі дуже бідне село, а тепер люди живуть тут у крайній нужді, знищені минулорічними повенями і неврожаєм. До того в селі почали саме тепер будову нової школи і нової дороги, так, що ненакритим мурам нової церкви грозить знищення.

Щоб до цього не допустити, щоб помогти привязаним до своєї церкви й рідної мови тарнавчанам здвигнути свій храм Божий, що буде по всі часи твердинею рідного духа в цих околицях, просимо все українське громадянство поспішити нам на рятунок. Коли мури церкви стали виростати з землі, то старі люди плакали з радости, що отсе повстає тут забороло св. віри й народности, яке пригорне до себе їх дітей, внуків і правнуків. І тоді неодин тарнавчанин продав останню худібку, щоб тільки причинитись своєю жертвою до будови рідної церкви.

Чиж можете бути глухі на отсю героїчну любов тарнавчан до свого рідного? Чиж відмовите їм своєї лепти на таку святу ціль?

Громадяни! Якщо розумієте вагу такої станиці, якою буде мурована церква у Тарнавці, далеко на західних окраїнах, то поспішите всі з жертвами на дальше ведення і завершення її будови! Звертаємось до Всч. Духовенства, наших Установ та всіх свідомих Громадян з горячим проханням: Поможіть нам!

Жертви, хочби найменші, які оголосимо прилюдно, просимо посилати на адресу: Комітет будови церкви у Тарнавці, п. **Manasterz ad Przeworsk.**

За Комітет:

о. Теофіль Калинич, парох; Микола Куцибала; Захар Піхура; Касіян Хома.

*

На перший поклин у „Ділі" (в липні мин. року) прислали на будову церкви у Тарнавці отсі Вп. Добродії: Андрій Ших з Коросна 30 зол., д-р Осип Пеленський зі Львова 10 зол., Т-во св. Андрея у Стрию 10 зол., фабрика свічок „Керос" у Львові 5 зол., п-ні Присташова 5 зол., Марія Коваиська з Яворова 2 зол., Ярослав Божанський 1 зол. Крім того прислав один невідомий Добродій 10 зол. і др Іван Німчук зі Львова 100 прим. своєї книжки „За Сяном" вартости 50 зол. А надто найбільша, гідна наслідування жертва п. д-ра Володимира Кіндрачука, аптикаря в Ланцуті, що від липня 1934 року дає на будову нашої церкви постійну місячну допомогу в сумі 30 зол., яку обіцяє продовжувати аж до завершення будови. Всім Вп. Жертводавцям сердечне Спасибіг!

МАТЕРІЯЛИ

ДО НАШИХ ВИЗВОЛЬНИХ ЗМАГАНЬ

найдете у книжці Михайла Галущинського п. наг.

З Українськими Січовими Стрільцями,

що подає багато подробиць з життя нашого Січового Стрілецтва.

216 сторін друку на дуже гарному папері.

Ціна зол. 1·90. Порто 30 сот.

Замовлятн в „Ділі". 1—7

ДИВОГЛЯДИ.

ГРАД У ПАРИЖІ.

17-го ц. м. був у Парижі великий град при блискавках і громах. Парижани давно не бачили такого видовища і ховались до підземельної залізниці.

ПРОРОК ПРОПОВІДАЄ СТРАШНИЙ СУД.

Фінляндець Корпела виступає від довшого часу як пророк у скандинавських країнах. Пішов він там стільки прихильників, що шведська влада лякається заворушень. Ляпляндці вважають його як висланця божого. У проповідях своїх до народу каже він так: У великодний понеділок цього року прийде Страшний Суд. Напередодні з неба зійде ковчег, що причалить до берегів озера Кіруна. Там займуть місце праведники, що доступлять царства божого. Інші підуть в ад на віки вічні...

Населення приготовлялось до страшного суду, продає все своє добро і втікає в ліси. Влада безсильна, бо має до діла з масовою істерією.

—o—

Дописи.

ТЕРНОПІЛЬ.

Анкета „Рідної Школи" в Тернополі. Заходом Повітового Союзу кружків „Рідної Школи" в Тернополі від булася 17. квітня н. р. анкета представників і кружків тернопільського повіту, в якій взяли участь представники 30 кружків на 70, значить більшість кружків не цікавиться рідношкільною справою. Анкету розпочав і нарадам проводив посол др Ладика, голова Пов. Союзу Кружків, його заступник був ем. упр. п. Антоняк, секретарював п. Стецин з Петрикова. Основні реферати виголосили: 1) др Ст. Брикович, про дитячі садки і 2) редактор А. Чернецький про: Значіння і завдання Кружків Р. Ш. по селах. В дискусії забирали голос: студ. Гавліч зі Смиковець, студ. Охримович, проф. Ів. Брикович, о. Богатюк з Товстолуга, та селянин Смаліч з Малашовець і проф. Бодпар. Відповідали провідники зборів пос. Ладика, Антоняк та оба референти. Одноголосно прийнято запропоновані ред. Чернецьким резолюції: Зібрані на анкеті рідношкільні працівники Тернопільщини 17. в. 1935 р. взивають усе свідоме українське громадянство а головно Станишини Кружків Р. Ш., щоб 1) повели сер-

гійну ударну кампанію за масовим членством усіх українців і українок у Р. Ш.; по селах від кожної української душі треба зібрати по тижню по 1 вписові на Р. Ш., які місцеві кооперативи через П. С. К. мають передати Р. Ш. 2) По всіх Кружках створити дитячі бібліотеки, на які кожний кружок щорону му ить жертвувати принаймні 10 зол. 3) По всіх Кружках Р. Ш. організувати при-шкільну молодь, над шкільною молодю, над дошкільними дітьми молоді, над читанням рідної історії, мови та природи і т. д. 4) По всіх Кружках зорганізувати дитячі кооперативи ощадности та закупу, як також молодечий дорібок. На підставі правительства Головної Управи Р. Ш. 5) По всіх Кружках створити курси матеріяльства. 6) У всіх кружках Р. Ш. здобути заходи над отриманням дитячих садків — на час найближчих польових робіт — що треба перевести під загрозою страшної національної шкоди, за яку відповідальність спаде на всіх українців і українок". — З приводу цієї анкети можна зробити деякі завваги. Передовсім стверджуємо за мало зацікавлення рідношкільною справою по селах Тернопільщини. Діяльність Кружків обмежується до виставів та забав. Вкладки по Кружках рівні 20, 30 сот. річно, декуди тільки по 1 зол. І проти того виступають селяни як провідництва, навіть там, де Кружки Р. Ш. заступають розвязані читальні „Просвіти". А платить ті малі вклади і так дуже мало членів. Часом за рік є тих вплат 15, 30, а найбільше 53 зол. (дані із люстрованих потепер Кружків). Позичка Р. Ш. по селах представляється сумно. Селяни декларували 32 позички, але як заявив на анкеті представник канцелярії Р. Ш. — не вплачено ні одної. На 135 кооператив лише 33 підписали позичку Р. Ш. Деморалізація запустила за глибоке коріння по подільських селах, де шириться польонізація як це стверджують виказ всіх парохіяльних урядів. Для цієї Р. Ш. подільське село не має зрозуміння. На 70 Кружків Р. Ш. тільки 15 внесло минулого року подання в справі дитячих садків, але й і кружок таке подання зі старостава взяв назад. Дозволу не дістав ніхто, а тільки деякі парохи вели церковні дитячі садки і земкі з них поліція передчасом розігнала. За мало цікавиться Р. Ш. духовенство; на анкеті назвався тільки один священик. Позичку Р. Ш. підписало всього 13 священиків Тернополя і 3 повіту. З прикрістю треба ствердити, що багато священиків інтелектуально стоїть не дуже високо і не може дорівнятися світським, часом навіть селянським дітям. Не в докір піднесмо цей замір, але в інтересі успішнішої праці нашого духовенства серед громадянства. Зацікавлення Р. Ш. в Тернопільщині ілюструють найкраще такі позички для Р. Ш.: До дня 31. III. 1935 деклярировано 12.420 зол., вплачено 8.509.80 зол. Всіх теклярантів є 341; з того 1) приватні урядовці 37; 2) кооператорки 33 (на 135); 3) Кружки Р. Ш. 34 (на 70); 4) селяни 32 (вплач. 0); 5) емерити 29; 6) робітники 22; 7) ремісники 21; 8) сторожі 2; 9) торг. службовці 3; 10) нав. учителі 14; 11) учителі Р. Ш. 13; 12) священики 13; 13) купці 9; 14) промисловці 4; 15) адвокати 6; 16) адв. вплік. (2) 1; 17) лікарі 4; 18) держ. уряд. 4; 19) проф. сер. шкіл 3; 20) товариства 11; 21) жінки 14; 22) Чит. „Просвіти" 9) 23) секції молоді 5; 25) мішани 1; 26) власн. зем. добр 1; 26) власн. готелю 1; 27) вільний 1; 28) банки 2; 29) гр. кат. пар. уряди 2; 30) різні 8; 31) жили 3; 32) фабрика „Калина" 1000 зол.

Антін Чернецький.

Пані наші й господині,
Послухайте хоч від нині
Наказу святого:
Купувати лиш у свого!
На Галицькій 5 (так близько)
Сидить в склепі О. Ощадько
Сидить і думає,
Своїх гостей дожидає!
Підіть до нього у повірі,
(Склеп міститься у розділі:)
Фірмаж наша — рідна,
Чесна і соління.
Розгляньтеся около себе,
Чого в начинні Вам треба,
Бо без начиння й застави
Не смакують страви.
В пору треба вже позбути,
В „Кераміці" все дістати.
Бож хай тямить кожна хата:
За плечима свята!

ПЕРЕМИШЛЬ.

Виклади для батьків. Заходами Батьківського Комітету при школі ім. Шашкевича організовано цю весну, від 3. лютого до 14. ц. м. виклади для батьків зібрані. Реферати виголосили: 1) Релігійне виховання. 2) Гігієна спорту. Основи фізичного виховання. 3) Національне і державне виховання. 4) Господарське виховання. 5) Дозвілля дитини. Поміч батьків у праці. 6) Коедукація. Спільна праця дитини. Гігієна шкільної дитини. 7) Сон і подобе питання. Гігієна шкільної дитини. Страва: осель і дозвілля дітей. Поміч Батьківського Комітету у вихованні. 8) Психічні підстави й завдання нової школи. Основи й форми спільної праці батьків і вчительства. Доклади виголосили три лікарі, др Кошарова, др Старух і др Кушик, четверо батьків Іванова, п. Козьорицький і п. Гриняка, п. Полюсський, п. Козьорицький і п. Гриняка і п'ятьох членів учительського збору: о. Ю. Гринишин і п'ятьох членів учительського збору: п. Мигай, п. Чайківська, п. Мілерівна, п. Савицька і п. Зубрев. На виклади приходили родичі у числі від 67 до 123, переважно мами. Найвідрадніше нашем було те, що приходили найбідніші родичі, а більшій частині селяни. Слухачі рідо й часто брали участь у дискусії й ставили запит до референтів. По викладі й дискусії улаштовано індивідуальні конференції з родичами, коли в них були якісь секретні залиги, що торкалися фізичного й психічного виховання дітей.

Загальні Збори Т-ва Охорони дітей і Опіки над молодю відбудуся 18. квітня в домівці Української Бесіди при участі 25 членів на всіх 51. На збори прибув відпоручник головного товариства проф. Северин Левицький, який в довгій промові змусив завдання товариства під нинішній мент та передав п. М. і І. Білинським похвальні грамоти за заслуги для товариства. — Вчитель перемиської філії Т. О. Д. І. О. п. М. улаштував у мин. році Вакаційну Оселю для дітей у власній домівці в Старих, везе діточу захоронку й удалив діточу забаву. Поширити працю й опіку над найбіднішими дітьми виділові не вдалося, бо оселя по 40 зол. за місяць для бідноти недоступна, а захоронці вона теж не має чим платити, а на забаву не має в чім їти. Відпоручниками на загальний збір головного товариства вибрані: голова п. Білинський, п. Котисова й п. Бачинський Леонід.

в. ов.

СПОРТ.

ПЕРЕМИШЛЬ. УКРАЇНА — СЯН 3:3 (3:1).

Товариські змагання двох найкращих українських дружин, розіграні в понеділок 22. ц. м., закінчилися рівнім вислідом. Ворота для України стріляли: Воробець (з карного), Міхньош та один самовбивчі, для Сяну Партика (2) і Турко

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ.

ЛЬВІВ. Сокіл III — Тризуб 2:1.

ЛЬВІВ. УРСК — Чорноморці 2:1.

БІГ НАВПРОСТЕЦЬ СОКОЛА V. У ЗАМАРСТИНОВІ.

В понеділок 22. ц. м. в год. 10-ій рано улаштував Сокіл V. для своїх членів біг навпростець у терені. До біґу стануло 10 мужчин та 5 жінок. П. Пуаль Мир., засл. голови Сокола V., привітав змагунів короткою промовою, вказуючи їм виховне значіння такого біґу. Нач. О. Шевчук подав практичні пояснення, як бігти та обирати трасу біґу. Трасу визначили на Грунвальді („Сегарі") для мужчин на 2 км., для жінок на 1 км.

Біг мужчин на 2 км., до якого стануло 10 соколів: перший прибіг Миколаїв Дмитро — 9.25, 2) Голдун Ів. — 9.35, 3) Шевчук Ол. — 9.37, 4) Курнат С. 9.44, 5) Лазор Евг. — 9.57.

До біґу жінок на 1 км. стануло 5 змагунок. Перша прибігла до мети п. Марешівна — 7.20, 2) Прокопівна Ів. — 7.22, 3) Королівна М. — 7.28.

Треба підкреслити, що траса біґу багато різнилася від бігові на площі С.-Б. Організаторам біґу йшло про те, щоб соколів привчити до практичного біґу. Тому визначили цікаву, урізноманітнену трасу. Змагуни перебігали через ріс, мали доволі стрімкі підходи, на грасі було навіть кільканастрове мочарище. Біґ мав тренінговий характер.

ЗМАГАННЯ У СТАНИСЛАВОВІ.

Пролом — Бескид (Надвірна) 5:1 (1:1). Мин. неділі розіграв Пролом тов. змагання в Надвірній, виграючи високо. Ворота здобули: Якібчук 3 і Кернякевич 2. Найкраще в Проломі грав Кернякевич. Гра в першій половині нудна, без темпа, в другій прибирає на жвавости. Пролом має велику перевагу і до 30 мін. стріляє чотири голи. Бескид грає покищо хаотично й за гостро; дружина мусить взятись солідно до праці, коли хоче в цьогорічних аматорських Ц.ж.л. зайняти перше місце. Змагання провадив вміло п. Нежнікевич.

Сокіл III — Сокіл (Богородчани) 3:3 (1:0). (Мист.). Судив п. Світний.

Беркут (Пасічна) — Сокіл (Отинія) 2:0. (Мист.) Судив п. Камінський.

У. С. К. — Вовчинець 3:3 (1:3). Зм. тов. Судив п. Семчина

Б. Л.

КОПАНИЙ МЯЧ.

ЛЬВІВ. Другий Сокіл — Чувай (Перемишль) 3:0 (2:0). Змагання за мист. Окр. Ліги.

ЛЬВІВ. Сегед — Погонь 1:0 (1:0). В другому дні змагань змагання мадярська дружина.

ЛЬВІВ. Лехія — Рекорд 3:2 (1:1). Змаг. тов.

КРАКІВ. Гарбарня — Ф. Ц. Він 2:0 (1:0).

КРАКІВ. ф. Ц. Він — Краковія 4:0 (2:0).

КАТОВИЦІ. Рух — Фортуна (Дісельдорф) 5:1 (3:1)

ВАРШАВА. Спортклюб (Відень) — Легія 4:2 (2:1).

ПОЗНАНЬ. Варта — Б. С. Ф. 1:0 (0:0).

МІСЬКІ ТЕАТРИ В СЕРЕДУ, 24. КВІТНЯ 1935.

Великий Театр

„Таємне конто"

Знаменита комедія повна чару і гумору.

Театр Різнородностей

Айнштайнова теорія"

Небувалий успіх. — Найліпша комедія сезону відзначена І-ою нагородою круж. Драм. Літорів.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Розкоші музики.

Тепер часи радіо. Хто може — справляє собі як класність малу скриньку з помотаними дротиками, виставлює на дах дві тички і — слухає. Українці також слухають, хоч львівська радіостація переконана, що обовязки є тільки односторонні: українців супроти неї. Зате обовязки її супроти українських слухачів не існують, або майже не існують.

Тепер часи радія, так як були колись часи грамофону. А що львівська радіостація залюбки допомогає собі грамофонними плитами, то я не справляю собі радія, а ходжу до знайомих слухати грамофону. Люблю добрий грамофон навіть більше як радіо. Подобається мені щось — пускаю плиту десять разів. Не люблю не пускати.

Наприклад: коли приду „на грамофон", прошу за плити Мещінського. „Ой, одна я одна", „За думою дума", „Коби мені мамо намисто..." Любив я колись і „Гетьмани", але наші співаки обспівали вже тих гетьманів так часто! — так рідко, що маю їх досить (одна з причин, що я не гетьманець!)

Кажуть мені деякі знавці: Лисенко те, чи тамте, але що не кажи, є в його творах оте сердешне тепло щирої творчости, якого так тепер бракує в декотрого з новіших наших музиків. А як Менцінський вміє те тепло віддати.... Слухав я його співу і на концерті і з грамофону, а все таки не переслухався. Кожний раз заставляю цікаво вухо, а з грамофонної скриньки ллється мені до серця музичні розкіш...

Чув я Менцінського в грамофоні вже давнодавно. З того часу, признаюся, рідко коли слухав два рази іншу нашу плиту. То співак, то хор, то музичний твір мені не підходив. От послухаю раз і не бажаю за другим разом.

Але ось недавно маю нову плиту і нового співака. Наспівали „Сурма" до грамофону пісню великого нашого музика: „Ой, три шляхи широкії". А в тій пісні є тенорове соло „Посадила стара мати...", а в „Сурмі" був тенор Цимбалістий.

Вчора пускав я плиту три рази, а тільки тому не пускав четвертий, що плити шкода.

Шановні Панство. Не маю проценту від розпроданих плит, не належу до „Сурми" і не знаю особисто п. Цимбалістого, але хто хоче почути добру пісню, в добрім оформленні і направду прекрасний матеріял на ліричного тенора — нехай спрівнить до свого (або скаже справити сусідові до свого!) грамофону „Ой, три шляхи". Рахуючи музичну розкіш по 5 грошів за одну дазку — плити. та виплатиться.

А й чужинець — думаю — рідо послухав. Адже й вони мають великий сентимент до нашої пісні.

Оповідав мені один знайомий, що недавно стрінув такого ентузіяста, Жидка.

— Ох, — казав — як я люблю ваші пісні! Бачите, старий я таке, а як почую українську пісню — серце в мені з радости підскакує. Згадую свою молодість і свій спів.

— То ви співали?

— Ще й як! На плитах мій голос є. Перед війною 5.000 корон за українські пісні заробив. Пять тисяч як один грейцар!... Направду маю сентимент.

Така то українська пісня. З ріжного боку до неї люди підходять. Але всі мають до тої пісні сентимент.

Галактіон Чіпка.

Нові книжки й журнали.

ГОСПОДАРСЬКО-КООПЕРАТИВНИЙ ЧАСОПИС. Львів, неділя 21. квітня 1935. Р. XV. Ч. 16.

Театри.

Великий Міський Театр.

Середа, 24. IV. год. 7:30 веч. „Таємне конто".

Четвер, 25. IV. год. 7:30 веч. „Таємне конто".

Театр Різнородностей.

Середа, 24. IV. год. 7:30 веч. „Айнштайнова теорія".

Четвер, 25. IV. год. 7:30 веч. „Теорія Айнштайна".

Цирк Станєвських, площа Бема.

Середа, 24. квітня, дві вистави, початок год. 4:30 і 8:15 веч.

Четвер, 25. квітня, одна вистава, 8:15 веч.

Кіна.

АДРІЯ: „Авантюристка з Техасу“ та додаток.

АПОЛЬО: „Недокінчена симфонія“.

АТЛЯНТИК: „Червоний султан“ (Абдуль Гамід).

ВАНДА: „Кавалькада“.

ГРАЖИНА: „Антоні Полїцмайстер“ (Ад. Диниш).

МІРАЖ: „Нана“ з Анною Стен.

МУЗА: „Мальована заслона“ з Ґретою Гарбо.

КАСІНО: „Були собі два гільтаї“ (Льорель і Гарді).

КОЛІСЕЙ: „Мусим оженитися“, ревія „У нас весело“.

КОПЕРНИК: „Баль у Савою“ (Джіта Альпар, Ганс Ярай).

МАРУСЕНЬКА: „Жид Зіс“ (Конрад Файт).

ПАКС: комедія „Його ексцеленція“ та та додатки.

ПАЛЯС: „Проданий голос“ (Шмідт).

ПАН: „Велика парада“, кольоране „Міні Мавс“.

РАЙ: „Ігумен Корделюкий“.

СВІТ: „Уланські обїти“.

СОНЦЕ: „На позорищі“ та ревія.

СТИЛЕВЕ: „Московські ночі“ і ревія

УТІХА: „Присмирники індіяни“ і ревія.

ХИМЕРА: „Розсміяні очі“ (Шерлі Темпль).

Закордонне радіо.

Середа, 24. квітня 1935.

Відень (506,8) 12·00, 19·20, 20·05, 22·20 Концерт, 10·00 Форт. реціталь, **Братислава** (298,8) 19·30 Опера, **Прага** (470,2) 10·15 Сальон. музика, **Париж** (1648) 20·00 Концерт, **Берлін** (356,7) 18·00 Музика. спів, 19·20 Пісні, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. всячина, 18·00 Скрипка, форт., **Кельн** (455,9) 16·00 Камер. музика, **Будапешт** (550,5) 13·30 Форт. реціталь, 18·05 Сальон. муз., 19·30 „Фавст“ оп. Гунода, **Міляно** (368,6) 11·30 Тріо, 17·20 Квінтет, 21·00 „Аіда“ оп. Верді, **Рим** (420,8) 14·35, 17·05 Популярна й легка музика, 21·00 Опера.

Четвер, 25. квітня 1935.

Відень (506,8) 11·00, 13·10 Концерт, 16·50 Твори Макса Ліліенгава (муз., сп.), 20·00 Містці віденської оперетки (муз., сп.), 21·39 Форт. реціталь, **Кошиці** (2591) 17·20 Словацькі нар. пісні, **Прага** (470,2) 12·35 Концерт сальон. орх., 21·00 Комп. концерт Респігія, **Париж** (1648) 12·15, Концерт (муз., сп.), **Берлін** (356,7) 10·15 Пісоньки, 16·00 Клясс. і сучас. твори на форт., 16·30 Форт. твори Бетовена, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. всячина, 17·30 Солісти, 20·10 Пісоньки, Ляйпціг (382,2) 16·00 Домашня музика (гіт., скр., альт.), 17·00 Концерт **Будапешт** (550,5) 18·35 Мадярські арії сп. Кальмар у супр. циг. орхестри, 21·00 Муз. народів, **Міляно** (368,6) 11·30, 13·35 Легка й популярна музика, 17·05 Вок. концерт, **Рим** (420,8) 17·05 Вок. інстр. концерт, 20·45 Симф. концерт.

Львівське радіо.

Середа, 24. квітня 1935.

6·30 Ранішня авдиція, 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Концерт орк., 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. дзенник, 13·05 Екзотизм у муз. з гр. пл., 13·50 Експорт, 13·55 Біржа, 15·45 Концерт орхестри, 16·30 Для жінок: Про весняну моду, 16·45 Есп. мельодії з гр. пл., 17·00 Політика евр. держав після війни, 17·15 Муз.-вок. концерт, 17·50 Як повстали Татри, Старі ремесла й нова наука, 18·00 Півн. музика з гр. пл., 18·15 Веселий скеч, 18·30 Почт.-техн. скринька, 18·40 Культ. і мист. життя, 18·45 Реклям. концерт, 19·00 Легка муз. з гр. пл., 19·15 Вісла від Сандомира до Пулав, 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Саксофонний дует, 19·50 Акт. фейлетон, 20·00 Концерт бажань, 20·30 Трансмісія з Міляна: „Аіда“ оп. Верді. В перерві Веч. дзенник; Як працюємо; Фейлетон; Весняні подуви.

Четвер, 25. квітня 1935.

6·30 Ранішня авдиція, 7·50 Практичні вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Для дітей: Огороднича гутірка, Великодні пісоньки, Свячене малої Басі, 12·30 Хвилинка Гумода з гр. пл., 13·05 Полудн. дзенник, 13·15 Муз. казки, концерт камер. орх., 13·50 З ринку праці, 13·55 Експорт, 14·00 Гр. пл., 15·35 Біржа, 15·45 Вогонь як муз. мотив — музика з гр. пл., 16·10 Сп. реціталь надкантора проф. Фріда, 16·30 Інфлюанс де ля пенсе фільософік сір ля літератур франсе. 16·45 Фортепіяновий реціталь, 17·00 З гірничою ляменочкою в підземеллях Підкарпаття (репортаж зі Стебника), 17·15 Театр Уяви: Про Маргаритку та про танок із гусарами Мошинської-Янушевської, 17·50 Спорт. вістки, 18·00 Арії та пісні в супр. форт., 18·15 Конрад і світ; Етика героїзму, 18·30 Листи та програми, 18·40 Культ. і мист. життя, 18·45 Пісоньки й оперетков. арії в супр. форт., 19·15 Люди праці: Шльосар, 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Форт. тріо Габр. Форе, 19·50 Акт. фейлетон, 20·00 Турнір реверсів (труни: Еріння, Есбена, Веселої Пятки), 20·45 Веч. дзенник, 20·55 Мухам голодова смерть, 21·00 Концерт симф. орх. (Врага бас), 22·00 Реклям. концерт, 22·15, 23·05 Легка й танк. музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долляр у Львові у приватних оборотах 5·29—5·31 зол.

Нім. марка 1·95—2·02, фр. франки 34·80—35·05, шв. франки 171·30—172·00, фунти стерлінги 26·50—26·80, австр. шіллінги 99·50—101, чеські корони 21·70—22·00, рум. леви 32·50—34·00, ліри 43·00—43·75.

Золото: Долляри 9·05—9·12, Франки фр. 34·40—34·80, Дукати 82·00—82·80, Корони 36·60—36·80, Рублі 46·00—47·37, 1 гр. зол. 5·92·44.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50, Фльорени 0·85, 1 гр. ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 44·50—46·25, 5 проц. дол. Б. Г. 51·50—53·50, 4 проц. Зол. Б. Г. 44·00—45·50, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 47·00—48·50, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 52·00—53·50, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—63·00, 4 проц. позичка м. Львова 45·00—47·50.

Премівки.

Долярівки 53·00—54·50, Інвестиційна 102·00—105·00, Будівельна 44·00—46·00.

ШНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 23. квітня п. р. кооперативам платив за:

	дьоко Львів.	
1 кг. масла франко магазин	2·75	зол.
1 л. молока	0·16	„
1 л. сметани	0·80	„
1 к. яєць	2·40	„

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло, молоко і сметану сильна, на яйця звишкова.

Маслосоюз повідомляє, що від 23. до 26 IV. п. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С.“ у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята		за 1 кг.	2·50 зол.
Молоді кури	I. кл.	„	1·10 „
Старі „	„	„	0·90 „
Підгодов. індики	„	„	1·30 „
„ індички	„	„	1·50 „
Пантарки	„	„	1·50 „
Молоді голуби за пару			0·50 „

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

ОПОВІСТКИ.

Порядок Богослужень Страстного тижня і Христового Воскресення у Волоській церкві. Четвер дня 25. квітня 1935. в год. 9. Служба Божа св. Василія Вел. Год. 6. веч. Страсти Г. н. Ісуса Христа. Вел. Пятниця дня 26. квітня 9. год. царські Часи. Год. 11. вечірня і обхід з Плащаницею. Год. 5. попол. Надгробна Утреня, в год. 7. веч. Псальми, які відспівує хор під орудою проф. Р. Прокопович-Орденка. Вел. суб. 27. ц. м. в год. 9. співана Св. Божа Вечерня Вел. з вечірнею. — В неділю Воскресну дня 28. ц. м. в год. 4·30 рано Надгробне, опісля Воскресна Утреня. Читані Служби Божі що години від години 6. рано починаючи. Остання читана Служба Божа в год. 12. В год. 10. рано Архієрейська Служба Божа, яку відслужить Його Преосвященство Кир Никита в сослуженні Духовенства. Вечером в год. 5. вечірня. В інші дні Великодних Свят Богослужения як звичайно це є читані Служби Божі в год. 6·15, 7, 8, 9 і 12. Співана Служба о год. 10. 1—2

Суд Чести, що відбувся у Львові дня 19. IV. 1935 р. в годині 13-ій в справі П. Михайла Винника проти П. Б. Западнього рішив, що непорозуміння між обома сторонами спричинив П. С. Заблоцький, якого поступування. Суд Чести осудив як нечесне. — М. Бадлюк, О. Винник, інж. Л. Яцкевич. 1935

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Продам віллю — 6 кімнат з кухнею і 2 кімнати на піддаші зараз. Зголошуватися: інж. Володимир Дутка, Голуховського ч. 46. Станиславів. 1402 4—10

Особа в середньому віці, вміє прати і варити та всю домашню працю, шукає заняття місцевість байдужа. Адміністрація для М. П.

НА СВЯТА

ВИНА

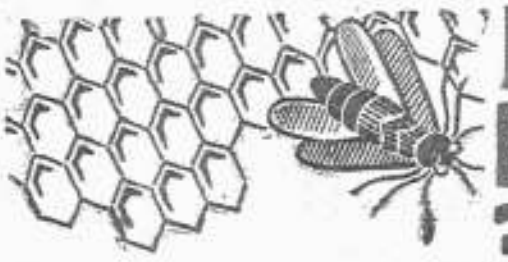
1916 2—2

ГОРІЛКИ ЛІКЕРИ

поручає

Альжирські Австрійські Французькі Грецькі Еспанські Ренські угорські

ф-а Едмунд РІДЛЬ Львів, Рутовського 3

Працюй Бережи Збирай

а ощадности складай у Повшехнім Банку Звйонзковим на вкладкові книжечки поіменні або на показчика, що гарантують безоглядну тайну вкладу. Вклади платні на кожне бажання або за виповіджениям у централі і відділах. Опроцентування від 5% до 6½% річно.

POWSZECHNY BANK ZWIĄZKOWY W POLSCE S.A.

ЛЬВІВ, Варшава, Бельсько, Цешин, Дрогобич, Гдиня, Краків, Перемишль, Станиславів, Тарнів.

Дім дитячої конфекції

„Рай дитини“

ЛЬВІВ, РУТОВСЬКОГО 1.

поручає дитячі вбрання і плащики, як теж шкільні приписові мундури для хлопців і дівчат по помірковаих цінах. 1917 2—2

ОБУВУ першорядну

по небувало низьких цінах

поручає на свята своїм постійним відборцям

Магазин КРАХА

ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 15. в подвірю.

Дешево, бо подвірю. 1919 3—10

Одинока книга

в якій зібрані відомости про український нарід і землю, це

1378 **„Українська Загальна Енцикльопедія“**

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО“!

Щоб радість усіх нас оповила пянко
Хоч серед крізи живемо сьогодні,
Хай **„Львівське Пиво“**, те з новітнім замком
1932
Буде на кожнім столі Великоднім.

НА СВЯТА! НА СВЯТА!

Баранки, писанки, чоколяди, цукри, часвики й овочі поручає

„RIVAL“ ЛЬВІВ, Коперника 26. Тел. 247-84. 1931 1—6

ПАНІ І ПАНОВЕ!

Першорядна українська фризієрня

АНДРІЯ КУЗИКА

міститься 1934 1—3

у ЛЬВОВІ, вул. ГРОДЗІЦКИХ ч. 4.

Ширіть наш часопис!

УПРАВА

Товариства взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР“ у Львові

повідомляє, що XLI. Звичайні Загальні Збори відбудуться в четвер, 30. травня 1935 в год. 10-тій рано у власній салі Товариства у Львові, при вул. Руській ч. 20 з таким порядком нарад:

1) Відкриття Загальних Зборів.
2) Відчитання протоколу XL. Загальних Зборів з дня 24. травня 1934.
3) Звіт Управи з діяльности і замкнення рахунків за XL. адміністраційний рік (1933):
   а) Відділу обезпечень від огню,
   б) Відділу обезпечень від крадежі з вломом.
4) Звіт Надзірної Ради з внеском на затвердження більянсу і рахунку зисків і страт та на уділення абсолюторії Управі за XLII. адміністраційний рік (1934).
5) Внесення Надзірної Ради в справі:
   а) покриття більянсового недобору Відділу обезпечень від огню,
   б) уничтя надвишки Відділу обезпечень від крадежі з вломом.
6) Вибори:
   а) 4 членів Надзірної Ради на три роки (§ 34. статута),
   б) 3 заступників членів Надзірної Ради на один рік (§ 35. статута).
7) Означення винагороди для членів Надзірної Ради (§ 32. т. 5. статута).
8) Інтерпеляції членів.

До повищого порядку нарад може 1/5 частина представників згодитися додаткові справи, які мали би бути поміщені на денним порядку нарад, однак таке жадання помістити окремі справи на порядку дня треба згодитися Управі Товариства не пізніше як на 14 днів перед річницем Загальних Зборів.

XXXVII. Звичайні Загальні Збори

КООПЕРАТИВНОГО БАНКУ „ДНІСТЕР“

ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ПОРУКОЮ У ЛЬВОВІ

відбудуться в четвер, 30. травня 1935. в год. 4-тій пополудне в салі Товариства взаїмних обезпечень „Дністер“ у Львові при вул. Руській ч. 20. з таким порядком нарад:

1) Відчитання протоколу з XXXVI. Звичайних Загальних Зборів з 24. травня 1934.
2) Звіт Дирекції і Надзірної Ради з діяльности і замкнення рахунків за XXXIX. адміністраційний рік (1934).
3) Звіт Ревізійного Союзу Українських Кооператив з переведеної ревізії.
4) Звіт Надзірної Ради з внеском на уділення абсолюторії Управі Товариства за XXXIX. адміністраційний рік (1934).
5) Внесення Надзірної Ради:
   а) в справі розділу зиску за рік 1934. в квоті зол. 21.650·32;
   б) в справі визначення найвищої квоти кредиту, яку може Товариство уділити одному членові;
   в) в справі визначення найвищої суми зобовязань Товариства;
   г) в справі буджету на рік 1935.
   д) в справі зміни §§ 3. 19, 28, 33 і 36 статута.
6) Інтерпеляції членів.

На випадок якби в означений вище годині не явилося достаточна скількість членів вимагана до правосильности рішень (§ 32. уст. 2. стат.), відбудуться того самого дня в год. 5. попол. в тій самій салі і з тим самим порядком нарад другі Загальні Збори, які рішатимуть правосильно без огляду на число присутніх членів.

НАДЗІРНА РАДА:
о. Алексій Пясецький
заст. председника.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.

ч. 109 (14.007). Львів, четвер 25. квітня 1935. Poczłowa opłatę opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504·060. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

З Новим Роком
КООПЕРАТИВНИЙ БАНК „ДНІСТЕР"
Львів, Руська 20, видає знову
премійні ощадностеві книжечки
для яких призначені нагороди від 25 — 100 золотих. — Подробиці в окремих проспектах, які на бажання Банк висилає безплатно.

Фабрика хемічних виробів
О. Левицька і С-ка
У ЛЬВОВІ, вул. КОРДЕЦЬКОГО ч. 51.
ПКО. 503-881
Телєфон 60-04.
поручає власні вироби найкращої якости
Пасту до взуття „Елегант" терпентин.
Пасту до взуття „Елегант" воскову
Пасту до підлоги „Французька маса"
Віск комбінований до підлоги
Васеліну до шкіри
Синку до білля 1387
помадкову і коронову
Шкарц до чобіт. — Віск шевський. — Смалу шевську.

Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жаліймо датків на скріплення освітних змагань.

Короснянський повіт у світлі статистики.

Головний Статистичний Уряд подає такі числові дані про короснянський повіт на основі перепису населення з 9. грудня 1931 р.

Простір короснянського повіту 934,4 км.² Загальне число населення 113.387, мужчин 53.700, жінок 59.687. Густота населення на км² припадає 121,3 (у Польщі 85 осіб на км²). У повіті є 2 міські волости, 11 сільських волостей. 111 сільських громад, 315 місцевостей.

НАСЕЛЕННЯ МІСТ, СІЛ ТА ВІРОІСПОВІДАННЯ.

По містах проживало 14.247 осіб, з того 3.601 мужчин. По селах 99.140 особи, з того 47.099 мужчин. За віроісповіданням по містах проживало **233 греко-католиків (1,6 прц.), 16 православних (0,1 прц.),** 10.461 римо-католиків (73,4 прц.), 3.484 жидів (24,5), інших 33 (0,2).

По селах проживало **10.647 греко-католиків (10,7 прц.), 4.236 православних** (4.3), 80.728 римо-католиків (81,4 прц.), 3.037 жидів (4,3). інших 221 (0,2).)

МАТІРНА МОВА.

По містах як матірну мову українську подавало 25 осіб (0.2 прц.), руську 112 осіб (0.8 прц.), себто нашою мовою говорило 137 осіб (1 прц.), польську мову 11.123 осіб (78, 1 прц.), жидівську або гебрайську мову 2.924 осіб (20,5 прц.), іншу мову 25 (0,2 прц.)

По селах як як матірню українську мову подало 1.130 осіб (1,1 прц.), руську мову 13.399 осіб (13,5 прц.), себто нашою мовою говорило 14.529 (14,6 прц.), польську мову 82.568 осіб (83,3 прц.), жидівську або гебрайську 1.492 осіб (1,5 прц.), іншу мову 41 (0,1 прц)

НЕГРАМОТНІСТЬ.

По містах вміло читати і писати 10,457 осіб (91,8 прц.), тільки читати 202 особи (1,8 прц.), не вміло ні читати ні писати 700 осіб (6.1 прц.).

По селах вміло читати і писати 59.734 особи (81.6 прц.), тільки читати 2.118 (2.9 прц.), не вміло ні читати ні писати 11.106 осіб (15,2 прц.).

МЕШКАНЕВІ ОБСТАВИНИ.

Загальне число кімнат у помешканнях: по містах 6.886; по селах 36.426. Пересічне число кімнат припадало на помешкання: по містах 2,3, по селах 1,9. Пересічне число осіб на одну кімнату припадало: по містах 2,0; по селах 2,7. Однокімнатних помешкань по містах було 698 (22,9 прц.), двокімнатних 1.452 (47,6 прц.); по селах однокімнатних помешкань 2.210 (15,9 прц.), двокімнатних 6.904 (49,7 прц.).

ДЖЕРЕЛА ПРОЖИТКУ.

З хліборобства, крім городництва, лісництва і рибацтва жило 84.981 осіб (74,9 прц.): по містах 2.976 осіб (20.9 прц.), по селах 82.005 (82,7 прц.). З промислу і торговлі 14.926 осіб (13,2 прц.): по містах 5.050 осіб (35,4 прц.), по селах 9.876 (10,0 прц.). З торговлі і промислу 4.515 осіб (4,0 прц.): по містах 2.423 осіб (17,0 прц.) по селах 2.092 осіб (2,1 прц.). З комунікації і транспорту 1226 осіб (1,1 прц.): по містах 381 осіб (2,7 прц.), по селах 845 (0,8 прц.) і з інших джерел (емерити і т. д.) 7.739 осіб (6,8 прц.); по містах 3.417 (24,0 прц.), по селах 4.322 осіб (4,4 прц.). З найманої праці у хліборобстві проживало 6.729 осіб. З цього числа могло працювати тільки 4.607 осіб (між ними 2.324 мужчин). решта припадає на дітей і нелітних.

ВЕЛИЧИНА СЕЛЯНСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ.

На загальне число 16.037 господарств: карловатих господарств **нижче 2 га було 6.685,** на яких жило 25.411 осіб (3,8 на господарство); 6.512 господарств від 2—5 га, де проживало 32.869 осіб (5,0 на господарство); 1.227 господарств від 5—10 га, де проживало 7.140 осіб (5,8 на господарство). Більших господарств простором від 50 га — 14, на яких проживало 37 осіб.

ІНШІ ПРОФЕСІЇ.

З городництва і лісництва проживало 317 осіб, з промислу і торговлі 14.926 осіб (робітників і халупників). Сюди слід теж зачислити 4.068 осіб (251 умовних працівників і 3.771 фізичних робітників), які черпали засоби на прожиток з копалень нафтової ропи. У суді й адвокатурі працювало 286 осіб, в церкві і віроісповіданнях 508 особи, у шкільництві 450 осіб, з домашньої прислуги 1.269 осіб.

НЕРУХОМОСТИ І БУДИНКИ.

По містах: мешкальних нерухомостей 1.674; мешкальних-будинків 1.727 (деревляних) 1.251 або 72,4 прц., мурованих 474 або 27,5 прц., з електрикою 188, водотягом 41, каналізацією 252, газом 265. На селі мешкальних будинків 19.006.

Замовлення приймає „Нар. Торговля".

Кооп. „ПЛАСТ" вироби до печива

заощадять Вам передсвяточних клопотів, а Вашій Рідні запевнять Радісні Свята.

31/91 2—2

Протиукраїнська політика львівського Радія.

Польське Радіо бойкотує греко-катол. Великдень.

Про шовіністичну політику Польського Радія та взагалі про стосування до справи радіевих програм політичного, а не культурного критерія — ми писали вже нераз. Сьогодні звернемо спеціяльну увагу на політику львівської висильної стації.

Директор висильної стації у Львові неодноразово перед окремими українськими діячами бідкав, що він не має змоги давати українських авдиції, бо має надзвичайно обмежений час для продукції місцевих сил та що взагалі не польські авдиції мусять мати затвердження Варшави.

Іншими словами — всю вину скидав на Варшаву. Було теж серед українських кол, які цією справою віддавна турбуються, чимало одиниць, що вірили в добру волю керманича львівської висильної стації та шукали можливостей співпрацювати з ним. Однак тепер переконалися вони наглядно, що спеціяльно львівська радіо-станція веде супроти українців політику, яка мусить викликати обурення серед усіх українців, абонентів Польського Радія.

І так, ще в січні м. р. наші музичні кола переговорювали з дирекцією львівського Радія про українські авдиції підчас греко-католицьких Великодних Свят. Була мова про концерт псальмів у Велику Пятницю і про концерт з українських грамофонових плит та концерт хорів. Дирекція львівського Радія спершу погоджувалася, але вкінці заявила, що „нема місця"! Як на глум запропонувала святоюрському хорові „відступити"... чверть години у Велику Пятницю. Так само не дотримано обіцянок, які дістали особисто деякі українські мистецькі сили.

В той спосіб львівське Радіо не тільки не використало нагоди гр.-кат. Великодних свят для виповнення програми українськими псальмами, гагілками і т. п. актуальними мистецькими продукціями, щоби дати хоч дрібну радість українським радіо-абонентам, але просто збойкотувало наше найбільше свято!

Власного виробу **КОВДРИ — МАТЕРАЦИ**

Білля на постіль. Полотна. Капи. Фіранки.

А. Петрушевський

тепер **ГАЛИЦЬКА 20.** —:— **ТЕЛ. 213—33**

Гоголівська вистава.

(З приводу 100-ліття „Тараса Бульби".)

По довших підготовчих заходах відкрито в салях **Національного Музею у Львові** 54-у чергову виставу, присвячену памяти Гоголя.

Вистава обіймає перші видання творів Гоголя, всі бодай чимнебудь замітніші збірні видання (числом 18), найважніші переклади у 14 европейських мовах, репродукції рукописів і рисунків Гоголя, врешті монографії й збірники, присвячені цьому письменникові. Великий ілюстративний матеріял обіймає види родинних місцевостей Гоголя, головні моменти його життя, портрети його приятелів та перші ілюстрації до його творів (Боклевського, Агієва, Бернардського й ін.).

Окремий відділ творять переклади на українську мову від 1850 р. Між перекладачами стрічаємо імена Климковича, М. Лободи, Франка, Стирицького, Пчілки, Лесі Українки, Щурата, Рильського, Зерова й інших. Є й рукописи Пчілки. Цей відділ має українські перерібки творів, студії про Гоголя та музичні композиції Лисенка. З дорогоцінних особливостей є тут оригінал записки Гоголя до Богдана Залеського — одинокий рукопис письменника українською мовою, що заховався до наших днів. (Власність Ягайлонської бібліотеки).

Матеріял для виставки зібрано з університетських бібліотек у Чернівцях, Кракові, Варшаві, Відні, з Словянської Бібліотеки Міністерства Зак. Справ у Празі, Чеського Народнього Музею й Центральної Бібліотеки міста Праги, Естонського Нац. Музею у Тарту, Української Бібліотеки ім. С. Петлюри в Парижі а з львівських зборів від Ossolineum, Університетської Бібліотеки, Наук. Т-ва ім. Шевченка й Музею Н. Т. Ш., Народнього Дому, студ. Т-ва „Друг" і приватних збірок.

Вудженини, товщі, мясива

Першої якости — поручає по фабричних уміркованих цінах для відпродавців крамниць і кооператив.

Теодор ПЯВКА Львів, Руська 16. Тел. 259-74 Личаківська 87. Тел. 280-76

Замовлення з провінції виконується солідно й скоро.

Міжнародний жіночий конгрес у Царгороді.

У Царгороді закінчились у вівторок 23. квітня ц. р. наради XII. міжнароднього жіночого конгресу, які тревали від 18. квітня ц. р. Наради конгресу відбувались у палаті Ільдіш-Кіоск, колишній резиденції „червоного султана" Абдуль Гаміда. У палаті султана було стільки гурисок, скільки делегаток приїхало на конгрес. До Царгороду приїхали делегатки 40 держав. Конгресові проводила англійська делегатка Корбет Епбі. На конгрес приїхало багато делегаток з Ірану (Персії), Іраку, Палестини та інших східних держав.

Темою нарад були ріжнородні жіночі справи.

Злучені Держави розбудовують свою фльоту.

ВАШИНГТОН, 24. 4. ПАТ. Фінансова комісія посольської палати закінчила наради над буджетом міністерства маринарки. Видатки сягають 470 мільонів доларів, число моряків збільшать з 88.000 до 102.676, між ними 8.176 старшин. Буджет передбачує будову 555 нових літаків.

Адмірал Стевдлей, шеф оперативного відділу маринарки заявив на засіданні комісій, що теперішній стан американської маринарки не відповідає своєму завданню і фльота не здатна до офензиви. Зате може відбити наступ на американське побереже. Одначе коли фльоту розбудують до розмірів, передбачених у договорах, тоді дорівнає маринарці кожної іншої держави. Адмірал говорив про необхідність розбудувати летунство. Критикував теж британську маринарку, яка створила окреме міністерство летунства і тепер невдоволена, бо не має під собою летунства. Британські летовища у первісним стані. Тепер роблять дещо, щоб направити недостачі. Злучені Держави зробили це ще перед 10 роками.

Українські бібліофільські видання за 1934 рік.

На зборах Українського товариства прихильників книги в Празі 11. квітня н. р., відбувся реферат д-ра Володимира Січинського під таким заголовком.

Референт вказав, що в останні роки поодинокі українські видавництва почали звертати увагу не тільки на зверхній вигляд книжок (оклади-нок), але також на внутрішнє оформлення і техніку друку. Та, на жаль, загальний рівень украінської книжки в мистецькому відношенні залишає ще багато до побажання, зокрема не високий рівень різних „популярних" видань, що друкуються дуже недбало.

Рік 1934. приніс цілкопитий зворот у „технографії" бібліофільських видань. Цілком бракує добре виданих книжок з Києва і Харкова, хоч, наприклад, совітські видання у російській мові виблискують небувалою розкішю і багатством. Та ця люксусовість не відповідає бібліофільським вимогам у сучасному розумінні функціональности оформлення. В цьому відношенні вражаюче різка різниця поміж суто сучасними бібліофільськими виданнями німецькими і російськими. Коли перші дуже скромні, оформлені з вишуканою простотою, а в технічному відношенні видруковані бездоганно, то московські видання непомірно розкішні, декоративно переладовані, чудернацьких, часто величезних розмірів, але все з технічно-друкарськими недостачами. Прикладом такого видання може служити „Русская миниатюра XV—XVII. века" (Вид-во „Академия", Ленинград 1934) — величезний альбом, друкований цілком на крейдяному картоні в кольоровими репродукціями... В той самий час на Україні повна відсутність „за браком папіру" пристойно виданих книжок.

Першенство у бібліофільському оформленні українських видань чимраз більше здобуває Львів.

З окремих видавництв, за минулий рік, особливо відзначаються видання Асоціяції незалежних українських мистців — монографії про мистців М. Андрієнка, М. Глущенка, О. Грищенка і екслібріси О. Сіхновської. Всі ці книжки мають строгий і вишукано-простий характер а відповідно підібраним папером, друком тощо.

Розкішно видана монографія про Олексу Новаківського — заходом Українського товариства прихильників мистецтва. Звертають на себе увагу досить добре виконані кольорові репродукції (способом трибарвного друку), тоді як формат і розміщення рисунок тексту тут не зовсім відповідні.

Більш академічний характер мають видання Богословської академії і Богословського Наукового товариства у Львові — монографія про катедру св. Юра і огляд церковного мистецтва. Видані ці дві великі книги з великою увагою і численними, добре виконаними ілюстраціями.

Звертає на себе увагу також повне видання творів Т. Шевченка Українського Наукового Інституту у Варшаві, що заповідається як одно з найкращих видань творів Шевченка.

З інших добре виданих книжок можна відмітити брошури Українського пласту в Празі, книжку проф. Д. Дорошенка про Чикаленка (Прага) та серію видань часопису „Світ Дитини" під проводом М. Таранька.

Серед періодичних видань також помітне поліпшення, хоч скрізь відчувається брак фахового мистецького догляду, наслідком чого часописи не рідко не додержуються елементарних правил оформлення, розміщення ілюстрацій тощо. Краще видаються такі часописи як „Ми" у Варшаві та львівські ілюстровані часописи „Назустріч", „Нова Хата", „Жінка", „Червона Калина" і „Життя і Знання".

ВСІ ДІТИ на селі і в місті читають

„Світ Дитини" і „Діточу Бібліотеку"

Цілорічні передплати по 5 зол. висилати на адресу: Львів, вул. Зіморовича 3.

МАТЕРІЯЛИ НА УБРАННЯ
ПЕРШОРЯДНІ БЕЛЬСЬКІ ГАТУНКИ
Найнижчі ціни поручає Львів, Марійська Площа 3.
Тадей Цветлєр
11/91 (Дім Шпрехера) тел. 238-15. 6—20

Невжеж „за українську музичну культуру"?

II

(Докінчення.)

Одна думка д-ра В. Витвицького зверяена до львівських співочих товариств. Шан. автор каже: „Але що Львів повинен вже мати один хор із дипльомованим диригентом, який своєю працею зробляв би собі бодай частинно на прожиток, це хіба признасть кожний". Не хочу висловлювати мого погляду на таку „концепцію", але об'єктивно мушу ствердити, що вона зовсім незвичайна серед загалу співаків. Спершу треба „переконати" їх, а таким „виховником" повинні бути саме члени СУПРОМ-у, що таку думку пропагують. Щоби виконати те завдання, не вистарчить обстоювати її доцільність у своїх емоціях, а треба зацікавитися працею в тих товариствах, треба навязати з ними інший контакт, як ухвала про безплатну пораду і т. д. А кількож львівських членів СУПРОМ-у працює в наших співочих товариствах хоч би в характері членів? Як виглядає співпраця СУПРОМ-у з нашими співочими товариствами? Відповідь на це питання переконала б автора, що між словами, хочби дуже патетичними і ділами є велика різниця.

При кінці тієї частини статті пише мені автор, чи я не знаю, яка різниця між працею співаків, чи я не знаю, але знаю й те, чого мовляв і диригента. Знаю, але знаю й те, чого мовляв не знає автор статті, що у львівських співочих товариствах є люди, що посвятили на службі їм пісні і то щирій, безкорисній службі. І хоч рідкій пісні і то щирій, безкорисній службі. І хоч вони не мають дипльомів вищих студій музичних, вони не уступають ніодному із тих, що мав музичні студії.

БЕЗКОРИСНА ПРАЦЯ.

Далі доказує автор конечність спеціялізації, чого ніхто не перечить. Зате зовсім хибним і нецільним треба вважати запит до мене: „Що сказав би п. Грин., коли так Т-во Рідна Школа звернулося до учителів своїх шкіл з домаганням учити безплатно?" Де Рим, де Крим? Неначеж до того порівняння приніщов автор на основі моєї статті? Ніколи я не мав, не маю й не буду мати претенсії до шан. авторів, аби він як учитель чи управитель перемиського музичного інституту виконував свою працю безплатно, зате як громадянин маю право вимагати від нього й інших членів СУПРОМ-у, аби крім платної праці в школі дали ще якусь працю безплатно для громадянства із свого звання. Не зашкодить теж авторові довідатися, що Р. Ш. вже вимагала від своїх учителів безкорисної громадянської праці, нагадає звідомлень з неї в квестіонарях, а навіть вставляє відповідну точку у службовий правильник.

Підсуває мені теж автор думку, що „поняття музики-фахівця лучу з поняттям учителя музики і то ще певно в Муз. Інституті" і з ними звязую ту ухвалу, тоді, як вона передовсім торкалось *неучителів*. Це справді цікава „акуміяція"! Якби я навіть так думав, то кілько членів СУПРОМ-у не є вчителями в наших музичних школах? Якаж тоді ціль тої ухвали? Чомуж саме учителі муз. шкіл були першими жертвами тої ухвали? Теж згідно з думкою тої заяви автора громадянство має цілковиту рацію, що так осудило тих, що жадали гонорарів, бож вони „використали" добре подумяну ухвалу СУПРОМ-у, ще й знеподіяли своїй стійовій організації. Чи за таку прозину потягнув їх провід організації до відповідальности? Хтось з нас, Пане Докторе, промахнувся.

БЕЗПЛАТНА ПОРАДНЯ І РЕАЛЬНА ПРАЦЯ.

Під заг. „СУПРОМ покликав до життя безплатну музичну пораднію" й „інші ухвали СУПРОМУ" вичисляє автор цілу низку ухвал СУПРОМУ, щоби мені при тій нагоді закинути брак льояльности у відношенні до СУПРОМ-у, бо я, мовляв, свідомо замовчав про них у своїй першій статті. Забуває автор, що моя стаття була відповідю на статтю д-ра Нижанківського, тож нехай з тими претенсіями звернеться до нього, що не згадав про ті ухвали у своїй першій статті, а чомусь то за найважнішу признав саме ухвалу, про гонорарі, і хоч про те ясно не сказав, то весь час довколо тої справи кружляв та при тій нагоді не шадив колючок музичним і співочим товариствам. Та з приводу тих ухвал, з яких деякі назвав автор аж зворушливими, додам, що мене більше зворушувало висліди цих ухвал, тобто праця, як проголошування їх для прилюдного відома. Дуже пригадував нас позитивна відповідь на таке питання: „Кілько рефератів на музичні теми виголосили для громадянства члени СУПРОМ-у за час істнування тої організації?" Цеж перший реальний контакт з громадянством, який так гарно навязують інші організації, як АНУМ, Т-во Журналістів і Письменників і ін., а я певний, що таку ініціятиву СУПРОМ-у повитали б дуже рало, бо і в розмовах ту справу видвигають. Тощо деякі члени СУПРОМ-у багато енергій витрачують на безвигідну конкуренцію з фаховою працею „Т-ва Журналістів і Письменників", хоч їм та праця завдає багато більше труду і довше триває, а в деяких випадках вимагає і збірних зусиль, то і сама техніка праці дуже ріжниться. (Вірю, що ту „дольчику" зрозуміють ті, до кого її звертаю.)

ТРЕБА ОРГАНІЗАЦІЙ ЗАМІСТЬ РЕКЛЯМИ.

У кінцевій частині статті, п. з. „Наші концерти" нарікає автор на громадянство, що байдуже ставиться до концертових імпрез та в той спосіб вече оправдує їх невеличку спільність. Позволю собі на деякі „нескромні" і „єретичні" завваги під адресою СУПРОМ-у. Розуміємо значіння, яке може мати для громадянства СУПРОМ, але треба спрямувати його працю у відповідне русло та повести її між громаду. І то не за посередництвом терпеливого папіру, а особисто і то *громадно* (тим висловом хочу сказати, що між членами СУПРОМ-у є *одиниці*, що тяжку працю виконують) нераз і в поті чола, не числячися не то з матеріяльною, але і з моральною заплатою і не зражуючися тим, що громадянство зразу може й не зуміє її оцінити.

Тоді щойно музики-фахівці добудуть належну їм „популярність" (ту в доброму значінні) і не будуть потребувати зайвої реклями для своїх замірів і ухвал, а музика, „та добра, плекана, розвинена, музика мистецтво", як пише д-р Нижанківський і цитує автор (так, так, та музика, що підносить людину понад земне багнище а усякими його випарами!) не стане духовим кормом вибранців, а кінечністю загалу. Тоді відпаде така річева дискусія про Олімп, бо і шан. автор зрозуміє, чого ті слова торкалися (в минувшині) та не буде потребувати так патетично розписуватися про цілі СУПРОМ-у, як то зробив при кінці статті. Тоді чимраз більше буде тих, що наглядно переконаються, якою *цінною* організацією є СУПРОМ, а навіть самі члени СУПРОМ-у *повірять*, що такий висліб не є *ідеалем*. Зовсім хибна й наглядно необєктивна інтерпретація моїх думок висказаних словами: „Чи в це вина, що тоді, коли в Гринівецький журиться *про 50 чи навіть 100 зол. для одної, двох потребуючих установ (?)*, ми журимося тим, куди зайде українська музична культура і т. д." Я позволю собі спарафразувати: „Чи моя вина, що коли п. д-р В. кілька місців журиться, як зєне полагодити, я й інші вороги СУПРОМ-у журимося, куди зайде українська музична культура, як усі музики-фахівці так будуть розуміти своє післанництво?"

БЕЗКОНЕЧНА ДИСКУСІЯ.

Та на кінці ще одна заввага. Відомо, що „замість" ведена дискусія може тревати дуже довго, а знаючи дещо про генезу деяких статтей, що появилися у звязку з моєю першою, боюся, що та „прецікава" і повчальна дискусія може ще протягнутися, а „льояльне" ігнорування моїх думок може мене знову змусити витрачувати час на відповіді, хоч би для того, аби хтось з шан. читачів, необізнаймлений зі справою, не питав мене приватно, за що мене лають. Не маючи охоти до такої „громадянської" проті заявляю, що у дальшій „такій" дискусії на сторінках преси не буду брати участи, зате ее відмовляюсь від неї на іншому терені. Та раніше члени СУПРОМ-у повинні зрозуміти, що шукання людей неприхильних СУПРОМ-ові, як семій організації музик-фахівців є недоцільне та повірити, що і я й багато таких вороґів СУПРОМ-у, як я, щирим серцем радітимемо, коли СУПРОМ стане для народу тим, чим він повинен бути.

Іларіон Гриневецький.

10. IV. 1935.

Уживайте лише

знаменитої цикорії **„ЛУНД"**
здорової підмінки кави **„ПРАЖІНЬ"**
і зернистої **„Солодової кави ЛУНД"**
виробів української кооперативної фабрики
„Суспільний Промисл" Львів Богданівка 30. — тел. 42-97

Економічний огляд.

Українська хроніка.

УКРАЇНСЬКИЙ РЕМІСНИК ДІСТАВ СВОЮ ГАЗЕТУ.

„*Практичний порадник*“, двотижневик, що появляється від 15. грудня м. р., вибрав вреші своїм виключним читачем численний кадр українських ремісників, які досі не мали своєї преси. Перші числа були своїм змістом занадто універсальні, розраховані на дуже різношерстного читача. Там можна було читати про ґрипу, про паління в печі, про переховування футра, нещільність дверей, насіння, астрономію, гігієну, тощо. Ремісниче „самовизначення“ прийшло щойно вгодом і в заголовку „Пр. Порадника“ додано „для українських ремісників“. Уважаємо цю зміну дуже щасливою, а місію, що її хоче сповнити нова газета, дуже важливою. Бажаним було б, щоби вона шукала читачів теж серед найбідніших ремісників з домашнього промислу, що працюють у поті чола за марний гріш для завладців-чужинців. Моральна підтримка і фахове дорадництво такої популярної газетки, якою є „Практичний Порадник для Ремісників“ може чимало причинитись до перетворення нашого домашнього промислу у те, чим воно повинно бути, в наш національний промисл.

Польська хроніка.

БОРОТЬБА З „ЧОРНОЮ МАГІЄЮ“. — НЕБЕЗПЕКИ ЗБІЛЬШЕНОГО ІНТЕРВЕНЦІОНІЗМУ.

Справа кращого розподілу (дистрибуції) товарів, опанованого „чорною магією“, яку обговорив мін. Фльонр-Райхман в одній зі своїх промов на парляментарному терені, може бути повільно розглянена і зреорганізована. В пресі появилась уже вістка, що уряд щось у тому напрямі готовить і при виготовленню пляну для відповідної акції шукає співробітництва Пром.-Торг. Палат.

Слід зазначити, що зрегіоналізування розподілу товарів у тому напрямі, щоби зайві чи користолюбні посередництва не здорожували товарів у торговлі, — це справа, що на міжнародному терені звернула вже раніше увагу відповідних чинників. А саме заходом Міжнародньої Торг. Палати покликано до життя Міжнародне Бюро для Дослідів Дистрибуції, а в багатьох державах повстали Координаційні Комітети для Дистрибуційної Проблеми. Ніхто не перечитиме, що вгляд у заробітки гуртівників потрібний. Та проте годі не добачувати небезпеки зі ще одної інтервенції держави, зі ще одного обмеження. Ті обмеження по черзі позбавляють господарство останків свободи. І зовсім непомітно, переходячи поодинокими етапами, готові ми опинитись у новій системі господарства, в якій свобода приватної ініціятиви буде тільки спогадом.

Світова хроніка.

ЧИ ШВАЙЦАРІЯ БУДЕ ТАКОЖ ЕКСПЕРИМЕНТУВАТИ?

Країна, в якій здепоновано чимало міжнародніх капіталів, Швайцарія, має тепер перед собою дві непевности, що вимагатимуть від населення може більшого гарту, ніж воно змогло його дати. Ситуація в цій невеличкій, свободолюбній державі, складна не тільки через оборонні атаки міжнародньої спекуляції на швайцарську девізу, але теж через пропаганду соціялістів, що пруть до господарської і соціяльної реформи. Що принесе 1-ий травень? Чи своєрідний плебісцит, який має в цей день відбутись, зверне державний швайцарський човен на води соціялізму? Нова валютова політика, яка в свою чергу мусілаб прийти, була би новим важким ударом у золотий блок. Нервовість з цього приводу має своє глибоке оправдання.

НАДІЇ НІМЕЧЧИНИ НА ТОРГОВЛЮ З РОСІЄЮ.

Під тим наголовком помістила „Ц. Ґазета Ґандльова“ допис свого берлінського кореспондента, де обговорена остання торговельна умова двох ворогуючих тепер держав: Німеччини з СССР.

Нема двох думок, що політична ворожнеча дуже міцно відзеркалюється в торговельних оборотах. Відчуває це перш за все Німеччина, що злетіла з активного сальда в р. 1931. р., що виявлявся сумою 459 міл. н. марок, на 146 мін. в. м. пасивного сальда в торговлі з СССР у 1934. р. Коли большевики повертають знову до Німеччини, не вважаючи на гострі з нею суперечности, то причиною цього є кредити. Вони большевикам потрібні, а німці є в кредитуванні найбільш либеральні. Про це саме говорить нам згаданий допис. Товари дають німецькі промисловці, фінансують їх банки, а ґарантує... держава.

Треба зазначити, що німці вміли все відморожувати свої заморожені в СССР претенсії. І так, коли ще в 1931. р. належалось їм звідтіля 1,200 міл. рублів, то тепер уже тільки 180 міл.

Кореспондент зазначив рівночасно, що господарська ситуація, яку витворила нова умова Німеччини з СССР, для Польщі некорисна. Остання мусить конкурувати з нім. промислом, хоч щоправда взаємні орудки влекшує контингентова умова СССР з Польщею.

СВІТОВА ПРОДУКЦІЯ ЗОЛОТА В 1934 Р. — НЕБУВАЛА В НІЙ РОЛЯ СОВІТСЬКОГО СОЮЗУ.

В р. 1934. світова продукція золота просто рекордова: 27.35 міл. унцій себто майже 2 мільони унцій більше, ніж в 1933. р. З подяної цифри припадає на Пізнічно.Африк. Унію 10.48 міл., на СССР — 4.22 мін., на Канаду 2.96 міл. і на Зл. Д. П. Америки 2.75 міл.

У розвою світової продукції золота замітні два прояви: меншання продукції в П.-Афр. Унії, і незвичайний її зріст у большевиків. Для порівнання невеличка ілюстрація цифрами (в мільонах унцій):

	1932	1934
П.-Афр. Унія	11.56	10.48
СССР	1.99	4.22

Продукція золота у большевиків, що ще 5 років тому сягала 7 відс. світової продукції, в минулому році осягнула 15 і пів відсотка! Повищі цифри, що їх ми беремо з німецьких джерел, вказують на те, що большевики поставили собі девізу: добути якнайбільше золота!

В. Н—вич.

Найближче число ілюстрованого двотижневика

НАШ ЗАУТРІШНІЙ

що вийде перед святами принесе репродукції творів О. Сорохтея з характеристикою автора, репродукції памятника Шевченкові в Харкові, новелю Д. Лукіяновича і новелю Є. Могема, анкету „Чи ходите до кіна?“, та інші цікаві статті.

Ціна 50 сот.

Домагайтесь зразкових безплатних чисел!

АДМІНІСТРАЦІЯ, ЛЬВІВ, РИНОК 10. II. п.

За безпосередні переговори

Франції з Німеччиною.

ПАРИЖ, 24. 4. ПАТ. На засіданні конґресу федеральної унії колишніх комбатантів у Больонь предсідник Пішот склав звіт про взаємини французьких комбатантів з німецькими комбатантами. Конґрес уповажнив Пішота продовжувати взаємини з німецькими комбатантами.

Президент підписав новий конституційний закон.

ВАРШАВА 24. ПАТ. Вчора вечір президент Польщі підписав новий конституційний закон. У лицарській салі на Замку зійшлись в год. 7.15 веч. члени уряду, маршал сойму і сенату та референти конституційного закону. В год. 7.30 увійшов до салі президент з двома адютантами, за ним прем. Славек, шеф цивільної канцелярії. Прем. Славек передав президентові текст конституційного закону на пергаміновому папері вже з підписом премієра і всіх членів уряду, на якім президент склав свій підпис. Одночасно в цій хвилині роздалось 101 гарматніх стрілів. На площі перед Замком відбулась з цього приводу маніфестація почесних відділів війська і юрби народу. Ввечір відбувся бенкет на Замку, де було 2.000 осіб.

ВАРШАВА, 24. 4. ПАТ. У „Деннику Законів Р. П.“ ч. 30. з 24. квітня 1935. оголосили конституційний закон із 23. квітня 1935.

Великодне благословення папи.

На Великдень латинського обряду приїхали до Риму прочани з цілого світу, щоби взяти участь у врочистостях і прияти благословення в папських рук. Тридцять найбільших радієвих стацій переказало це благословення на цілий світ.

Після врочистого богослуження в базиліці св. Петре, яке відправив папа в окруженні кардиналів і церковних достойників, великі маси вірних почали напливати на площу перед церквою. Фронтом до льожі, в якій мав появитися папа, уставилися відділи папської ґвардії, італійського війська та фашистівської міліції з прапорами. Уставлені на величезній площі мегафони подавали зібраним прочанам інформації в різних мовах.

Роздалися звуки труб, що заповіли прихід св. Отця. На площі перед церквою настала тишина. Крім того прибуття папи завповіджено словами в різних мовах, починаючи від латинського: Ляудетур Ґзус Хрістус! Появу папи повитали зібрані грімкими окликами. Опісля серед тишини поплив молитвенний спів св. Отця: „Да будет милосердіе Всемогучого Господа над Вами“. А вкінці: „Благословеніе Господне на вас“. Нарід упав на коліна. Папа благословив зібраних вірних, опісля звертаючись лицем на всі сторони світу, благословив увесь світ. Після благословення один кардинал повідомив зібраних, що св. Отець уділив їм повного відпусту.

Роздались знову звуки труб, військо спрезентувало зброю. Папа в окруженні свого почоту, прощаний одушевленими окликами вірних, покинув льожу.

Перший раз в історії христіянства величаву ватиканську врочистість завдяки радію слухав цілий світ.

Мартин Міллєр

ЛЬВІВ, пл. ҐАЛИЦЬКА 14.

найновіші капелюхи,

сорочки, кравати,

ВАЛІЗКИ, ТРИКОТАЖІ, ПАРАСОЛІ, ПАЛИЦІ.

Рік оснування 1866. 1939 1—4

В. Британія і Німеччина обмінюються старшинами.

БЕРЛІН, 24. 4. ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє з Льондону: Британійська і німецька армія обмінялись старшинами так, як це було перед війною. Двох старшин британської армії виїхало вчора з Льондону до Німеччини. У найближчих днях трьох німецьких старшин від піхоти, кінноти і артилерії виїде до В. Британії на довший час.

Розбудова британського летунства на Далекому Сході.

Японський щоденник „Ніші-Ніші“ повідомляє, що британське міністерство летунства переводить великі зміни у системі стратегічних точок на Далекому Сході.

Головна стратегічна лінія британської оборони йтиме від Гонґ-Конґу до британського Борнео і далі на південь до пристані Дарвін в північній Австралії. На острові Борнео буде головна база для літаків. Тепер будують там 6 великих летовищ під управою представників міністерства летунства полк. Тернера і Вельша. Після здійснення нового пляну, твердиня Сінґапур буде закривати запілля нової стретегічної лінії. Тоді теж відлетить зі Сінґапур 6 ескадр тяжких гідроплянів на острів Борнео.

Українка з Буковини спадкоємницею папи Пія XI.

Румунські газети розписалися широко про спадщину по папі Пію IX. В 1916 р. явилися в польських газетах оголошення, в яких шукалося спадкоємців папи Пія IX., що помер в Римі 1879 р. Спадщина, полишена папою Піем IX. складалася з звязку і маєтку в Барцельоні, і мала припасти нащадкам його сестри Марії Доротеї. На це оголошення зголосилося багато спадкоємців, але вони не могли доказати своїх прав до спадщини. Одинокою особою, яка ці права доказала, була пні Ольга Федорович із Вижниці на Буковині, що мешкає тепер у Чернівцях. Вона предложила документи, з яких виходить недвозначно, що покійна сестра папи Пая IX була її прабабкою. Пані Ольга Федорович жила в дуже скромних відносинах з маленької пенсії по своєму мужові, що був урядником. Вона оповідає, що недавно відвідав її один торговець старинними річами з Берліну, граф Болеслав Мостай дела Фереті, який об'їхав автом цілу Польщу, щоби доказати, що він кревний пок. папи Пія IX. Каже, що він походить з родини, яка від 1520 р. мешкає в Італії і має кревних у Львові та Кракові. Незабаром він має виїхати до Барцельони, щоби 28 свідоцтвами уродження доказати, що він кревний пок. папи Пія IX. Але й п. О. Федорович має старі документи, з яких виходить, що пок. сестра папи Пія IX. познайомилася на дворському балю в Барцельоні з бувшим полоненим Наполеона, Іваном Стшельбіцьким, якого батько мав посілости в Польщі, і вийшла за нього заміж. Молода пара виїхала після весілля до Польщі, де залишилася у своїх добрах. Пані Федорович твердить, що вона є одинокою правдивою спадкоємницею по папі, бо памятає, що її покбатько оповідав про маєтки в Барцельоні та дорогоцінности, які там остались. „Я знала", оповідає пані Ольга Федорович, „що походжу з шляхотської родини, що пок. папа Пій IX був нашим близьким свояком, одначе не інтересувалася спадщиною. Я пригадала собі те все аж тоді, коли вичитала в польських газетах про спадщину і про рішення суду в Барцельоні". Пані Ольга Федорович приготовляється тепер до виїзду до Барцельони, де перед судом докаже свої права до спадщини, щоби відти повернути — мільонеркою. — **Буковинець.**

Ліквідація комуністичної організації на Мадярщині.

БУДАПЕШТ, ПАТ. Будапештенська поліція викрила широко розгалуженну комуністичну організацію та арештувала 70 комуністів. Організація мала тайну друкарню, де друкувала не тільки летючки, але теж часопис „Комуніст". Провідником організації був Юлій Йольсей, який по здавленні комуністичної революції на Мадярщині утік до Німеччини, опісля до СССР. Недавно вернувся Йольсей потайки на Мадярщину, щоб зорганізувати комуністичний рух.

Будьонний про винищування коней.

Відомий командувет большевицької кінноти Будьонний оголосив листа про лихий стан годівлі коней у колективних господарствах і совхозах. Тому, що на Україні значно зменшився стан коней до судової відповідальности притягнули начальника департаменту годівлі коней комісаріяту хліборобства Огія та його заступника Дудника. Обох обвинувачують за лиху господарку, внаслідок якої зменшився чисельний стан коней на сов. Україні.

Духовний концерт львівського хору

питомців.

В Квітну Неділю, 21. ц. м. в год. 6. веч. хор питомців львівської гр.-кат. Духовної Академії під бетутою м. Володимира Жолкевича влаштував у семинарицькій церкві духовний концерт. Програма достроєна була вповні до великопісної пори.

Трагічне Неделеве „На ріках Вавилонських" творило гідний вступ програми, символізуючи варязом і долю новочасного Ізраіля — над Дніпром і Дністром! Твір, написаний в оригіналі на мішаний хор, не тратить нічого в перекладі на мужеський, при чім навіть тонацію оригіналу (Ц-моль) лишено. Твір Біликовського „Прискорбно есть", як друга точка, був хіба лише історичною пригадкою недавно минулого, подібно, як напр. деякі пісні Січинського на іншій концертах. Недостачі твору, як напр. розшматовування слів Христової молитви в Гестеманії зовсім зайвими повторюваннями фраз на якийсь-то ніби італійсько-оперний зразок велять дивитись на твір, як на історичну реліквію післяперемиської епохи (1880—1900). Але й тут дбайлива інтерпретація нашого хору робила своє. Та вже третю точку слід би назвати просто сенсаційною появою у програмі українського хорового концерту! Це не що менше, а двохорний мотет Пахельбеля (1653—1706), одного з ближчих німецьких попередників Й. С. Баха. І оце вперше йде у нас твір передбахівської доби в українському перекладі тексту! Хор вивязався з цього, такого повязаного завдання вповні гідно, розвиваючи відповідну кольористику. Додаю, що твір стоїть у тональності Ц-дур, зложений з двох контрастових частин; Ц-дур, зложений в двох контрастових частинах; першої у тричвертевому такті з питомою XVII-тому століттю ритмікою годішніх танців „галіярду" чи „шаконни", — і з другої частини в цілодневому такті з рівнож улюбленими в цій добі частими мелізмами шіснацяток у каденціях.

Після коротенької перерви пішов твір, що вповнові в історичною реліквією в репертуарі нашого хору питомців — але цим разом уже реліквією куди давнішої доби, а доби найранішого дитинства наших питомецьких і взагалі галицького українських хорів. Гайдніївське „Супер флюміна Бабильоніс", перекладене ще яких 100 літ тому Осипом Левицьким з Болшова (відомим музичним ділячем перемиської доби) з мішаного хору на мужеський, з одночасним насильним прикроюванням до цієї музики богогласникового тексту „Виджу Тя на хресті вясята". Правда, що ця церебірка під усяким оглядом «неторсько-незручна і з цього здають собі справу й самі виконавці. Але при малочисельности оригінальних, передовсім наших українських мотетів на мужеський хор, послугуються ще й донині наші хори питомців усякими перерібками, нераз навіть такими незручними, як оце „Виджу Тя" — а вжеж згаданий твір є традиційним репертуарним твором, що почавши від часів О. Левицького дідично переходить в отцьому хорі з покоління на покоління. Одначе супроти зросту музичної свідомости в наших хорах, бо навіть і серед публики, традиція всяких нескладно оброблених „Виджу Тя" швидко уступить місце новій традиції — Пахельбелів з добрими українськими перекладами!

На пяту точку концерту подано „Христе Царю" Ноніція (не, як хибно у програмках надруковано, „Раніні"!). Наш хор співав цей твір на основі німецької збірки духовних хорів з різних епох, виданої якимось Цангером у Липську. Там стоїть цей твір під іменем згаданого італійця XVI. ст. — тимчасом його стиль в собі яких добрих 250 літ молодший, себто епохи Бетовена й Шуберта! Але й нашому найбільшому духовному композиторові та взагалі найгеніяльнішому українському композиторові Бортнянському не діялася кривда. Драматично-могутнім його мотетом „Да молчить всякая плоть" у доброму (на жаль, лиш вимково доброму) перекладі на мужеський хор закінчено концерт.

Щира симпатія, якою тішиться вже традиційно цей хор у нашої публики, оцим останнім концертом ще дужче закріпилася. Одначе слід би було поставити тут ось такий запит: Невжеж такий духовний концерт у нас мусить виключно тільки триматися великопісної пори, невжеж не можна би й частіше в році силами не лиш питомців, але й інших мужеських та мішаних хорів улаштовувати вечір духовної музики різних епох і народів? Очевидно, кладучи в першу чергу натиск на нашу українську духовну музику, що — як нікна інша музична ділянка — може вповні „засідати при спільному столі" в іншими европейськими народами. А чейже просто соромно, що з богатої та могутньої творчости Бортнянського знає наш загал леди яку двадцятьяту частину, а поза тим цілі золоті гори зовсім незначних, а високоцінних творів. Таке часте приводження перед свідомість загалу цього нашого найщирішого музичного дорібку не лиш будитиме та скріплятиме релігійного духа, але також підійме сильно нашу патріотичну гордість, може навіть куди сильніше, як світська музика!

Д-р Борис Кудрик.

МАТЕРІЯЛИ ДО НАШИХ ВИЗВОЛЬНИХ ЗМАГАНЬ

найдете у книжці Михайла Галущинського п. наг.

З Українськими Січовими Стрільцями,

що подає багато подробиць з життя нашого Січового Стрілецтва.

216 сторін друку на дуже гарному папері.

Ціна зол. 1·90. Порто 30 сот.

Замовляти в „Ділі". 1—7

До кожної туалети відповідну ТОРБИНКУ поручає найдешевше МАГАЗИН ВИБАГЛИВОЇ ГАЛЯНТЕРІЇ **ЛЕВ ПРОПСТ** — ЛЬВІВ, **площа Марійська ч. 3.** 32/91 1-2 Тел. 205-83.

РОЗСТРІЛЯЛИ ДВОХ ГЕНЕРАЛІВ.

АТЕНИ, 24. 4. ПАТ. Ген. Пенульоса, колишнього команданте грецьких військ в Малій Азії і ген. Кімісіса засудив воєнний суд на кару смерти за участь у повстанні. Обох генералів розстріляли нині в год. 6-ій вранці.

При шлунково-кишкових недомаганнях, браку апетиту, атонії кишок, здутті, згазі відбиванню, загальнім подразненні, мігренових болях голови коли вживемо 1—2 склянки природної гіркої води **Franciszka-Józefa** дістаємо знамените випорожнення кормового проводу. — Поручають її лікарі. 1—1

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— В Атенах почалась розправа проти провідників опозиції. Шеф безпеки Зеодс заявив, що повстання зорганізував Венізольос. Воєнний суд зредукував число свідків оборони. Таким чином у справі провідників опозиції буде зізнавати по пять свідків, у справі інших підсудних по трьох свідків.

— У Толедо, у стейті Огайо застрайкувало 2.000 робітників у фабриці самоходів Шевроле, домагаючись, щоб у фабриці працювали тільки члени робітничих синдикатів.

— На передвиборчих вічах у Югославії дійшло в кількох містах до кривавих сутичок. У Цетинії вбили кандидата на посла Зубера, у Спліті ранили колишнього міністра Анджеліновича, обо кандидати проурядової партії.

— До Стокгольму виїде з візитою литовський міністер закордонних справ Лозорайтіс, де буде два дні, 12. і 13. червня ц. р.

— У Деблині вторів будинок ірляндської льотерії зі салею льосувань. Здогадуються, що будинок підпалили.

НОВИНКИ

— **Третя з черги мясарська крамниця „Центросоюзу" в Рынку ч. 2** (ріг вул. Домініканської) вже відкрита. Продає вудженини, товщі і сире мясо (волове, теляче, вепрове). 1410

— **Купуйте черевики тільки в „КОМЕТІ",** Львів, Ринок ч. 27. У власній управі робітня, де можете собі замовити вибагливе взуття. Приймаємо всякі репарації. 3—5

— **Приймаю як давніше** в моїм дентистичнім заведенні від 9—1 і 3—6, в неділі і свята від 9—10. Львів, Сикстуська 17. — **Насс.** 725 4-4

— **Хто перший** відвідає український магазин взуття **„Такт"**, Львів, Ринок 43, де також на замовлення виконують всі шевські роботи солідно, дешево й скоро — дають 2% на Рідну Школу. 1132 1-3

— **Люблин. церква св. Йосафата, вул. Зелена** 3. Порядок греко-кат. Великодних Богослужень: Вел. Субота, 27. ц. м. год. 8. веч. Воскресна Утреня. Воскр. Неділя, 28. ц. м. год. 11. Співана Служба Божа. Світл. Понеділок і Вівторок 29. і 30. ц. м. Служба Божа год. 9. Неділя, 5 травня год. 11. Служба Божа. попол. спільне „Свячене".

Шовкові панчохи без шва (замість 3 зол.) зол. **1·70**

Матові панчохи (замість 3·80) зол. **2·20**

„ARCO" ЛЬВІВ, пл. ГАЛИЦЬКА ч. 3. 910

МІСЬКІ ТЕАТРИ В ЧЕТВЕР, 25. КВІТНЯ 1935.

у Великиім Театрі в год. 7·30

„Таємне конто“

Знаменні типи — сміх — гумор — забава.

у Театрі Ріжнородностей в год. 7·30

Антонього Цвойдзінського

„Айнштайнова теорія“

відзначена І-ою нагородою круж. Драм. Авторів.

комедія — найліпша пєса сезону

— **Нова українська кооператива „Піон“.** Вже від 1. квітня ц. р. відчинила свою робітню кооператива українських столярів „Піон“ при вул. Потоцького ч. 48 в домі Українського Т-ва Допомоги Інвалідам. Кооператива виконує швидко і солідно всі роботи з ділянки столярства. Управа кооперативи спочиває в руках енергійних і солідних наших столярів, які дають запоруку, що всі замовлення будуть швидко і солідно поладнані. Управа „Піон“ повідомляє отсею дорогою українське громадянство про заснування столярської кооперативи і просить громадян віддавати туди всі свої замовлення.

ВЕЛИКИЙ РЕПЕРТУАР УКРАЇНСЬКИХ ПЛИТ

„Сирена — Електро“

З ПІСНЯМИ І ТАНКАМИ ДО ВИБОРУ.

— **Заприсяження війтів.** Староство в Чортківі заприсягло нових війтів і їхніх заступників. Війтами збірних громад вибрані: Біла, Володимир Плюшевський, заст. Лясковський; Джурин, Леопольд Лисаковський, заст. Микола Тимків; Паушівка, Григ. Яковишин, заст. Лев Мисловський; Свидова, Стеф. Маркевич, заст. Мат. Нельсон; Косів, мр. Йосиф Дреліховський, заст. Іван Давибіда; Коленцяни, Макс. Лілінг; Улашківці, Беренда, Чайковський; Білобожниця, Ів. Баранський, Тим. Пилявський; Ягольниця Ст., д-р Войтіх Ляхович. — У Жовківщині війтами стали: Бутини, Радзіковський; Зіболки, Білинський; Крехів, Саль; Мокротин, Рот; Мости Великі, Івахів; Надичі, Лучик; Воля Вис., Дучимінський; Туринка, Долошицький; Колодно, інж. Блонський.

— **Неділька почта на літницях.** На основі розпорядку міністерства почт у всіх кліматичних і літниськових місцевостях на терені Польщі вводиться в неділі і свята одноразове доручування почтових посилок. Розпорядок обовязує від 1. травня ц. р.

— **Шукають за нафтою.** Нафтові підприємства в Польщі глядають нових нафтових теренів магнетичним способом. Глядання ведуться головно в Стрийщині. Сейсмічні досліди вказують, що в стрийському повіті є богаті нафтові джерела.

— **Україніка.** „Прагер Прессе“ подала нотатку про „Українську Загальну Енцикльопедію“, що саме закінчила останній том свого видання. Автор називає цю енцикльопедію граничним каменем в історії української культури, хоча не вповні досконалим, всесторонно вжиточним знарядом умової роботи, то всеж таки вислідом дуже поважної вступної праці і свідоцтвом національної зрілости. — У зшитковому виданні видавництва Л. Мазача Tvůrcové dějin („Творці історії“) між ін. опубліковано такі праці проф. Д. Дорошенка: Іван Мазепа, зош. 89—90; Богдан Хмельницький, зош. 85—86 (з портретом); Петро Могила, зош. 80—81. — Ілюстрований місячник Pestry Tyden (ч. 12 з 22. III.) видрукував українську народню казку „Пан Коцький“ з 4 ілюстраціями та текстом Галини Мазепи. — В останній (2-ій) книзі берлінського історичного квартальника „Цайтшріфт фір остевропеіше Ґешіхте“ памяти М. Грушевського присвячено дві статті: проф. О. Геча й проф. М. Кордуби. В тійже книзі уміщено рецензію Б. Крупницького дня „Нарис історії України“ Д. Дорошенка. — П. Кость Кракалія помістив в останньому часі в німецьких газетах, що виходять в Румунії, такі статті: про Т. Шевченка в „Черновіцер Моргенблят“, про Мих. Грушевського в „Дойче Тагеспост“ і про Федьковича тамже. Дальше помістив він у „Дойче Тагеспост“, „Банатер Тагеблят“ та „Експрепост“ статті про українців у Совітах, на Зеленому Клині, в Манджурії й про подвійну політику совітську супроти України та Европи.

— **Вчительські семинарі в Польщі.** На терені цілої Польщі є тепер 156 учительських семинарів. З педагогій, 21 захоронних семинарів і 6 семинарів для вчителів ремесла. 99 семинарів є державних, 9 самоврядних і 48 приватних. У семинарах учиться 10.160 учеників, у педагогіях 350, у захоронних семинарах 1.144 учениць, у ремісничих семинарах 319 учениць.

— **Львівська хроніка.** „Газета Поранна“, що з причини страйку друкарияних робітників припинила була видавництво виходить дальше. — На вул. Сокола помало нагло 60-літній Зиґм. Шмідт, б. оперетковий співак з міського театру.

— **Краєва хроніка.** В млині в Торговиці пов. Стрий вибухла пожежа, яку спричинили свідомо два сини державця млина Т. Пінелеса. Обох арештовано. — В Конюхах пов. Грубешів три озброєні людці напали в ночі на дім Мих. Сольського і тяжко його побили, не знайшовши в нього грошей. — На дорозі між Свиржем і Перемишляном якісь три опришки напали на 25-літнього Шаю Вайса і побивши його до безтями, зрабували йому 15 зол. — В Бориславі утопився в ропній ямі 25-літний Ян Вебер, посварившися зі своїм братом. — В Литині пов. Дрогобич хтось застрілив 35-літнього Сеня Патюка.

— **Катастрофа з автобусом.** На шосі біля Коритків пов. Опочно пасажирський автобус упав до рова, причому 11 пасажирів потовкло. Катастрофу спричинили візники, що перегодячи, обкидали автобус камінням. Один камінь ударив шофера, який через те втратив свідомість і панування над кермою. Візників арештовано.

Кружки **„Сирена Електро“**

та інші продає електротехнічний склад

ЕКО, Львів, Сикстуська 29, тел. 203-30. 6—6

— **Бездержавники підлягають опіці Червоного Хреста.** Т. зв. бездержавники, що користуються правом азилю в Польщі і мають нансенівські пашпорти, користали досі з опіки Ліги Народів. Тепер спеціяльний делегат Ліги Народів покинув своє становище у Варшаві і тому всі справи опіки над бездержавниками в Польщі переняв польський Червоний Хрест (Варшава, Смольна 6).

— **Землетрус в Ірані.** Провінцію Мужандеран в Ірані навістив землетрус. Багато домів завалилося, присипаючи мешканців румовищем. Досі добули з руїн 280 трупів.

— **ЗАПІР.** Досліди, переведені в клініках для внутрішніх недуг виказують, що природна гірка вода **FRANCISZKA JÓZEFA** є знаменитим засобом на прочищення і приносить велику полекшу.

Облігації 6% „Народової Позички“

на покриття премій від убезпечень на умовинах устійнених розп. Міністра Скарбу з дня 21. VII. 1934., Дз. Р. П. ч. 66. поз. 582,

приймає „КАРПАТІЯ“

Товариство Взаїмних Обезпечень на життя у Львові, Ринок ч. 38. Подрібні умовини приняття облігацій висилає Т-во на бажання інтересованим

Два трупи.

У вівторок 23. ц. р. кількох хлопців з Левандівки вибралося ловити рибу у річці, яка перепливає коло Рісни Польської і Білогорщі. Нараз 16-літній Станислав Пизь закричав, побачивши над річкою два трупи в калюжі оцінепілої крови. На його крик прибігли інші хлопці і побачили, що побіч себе лежали трупи жінки і мужчини. Батьки хлопців повідомили поліцію, куди негайно виїхав повітовий комендант поліції Рейман з тайними агентами, фотографом і дактильоскопом. Трупи залишила поліція на місці, бо стемнілося і не багато можна було устійнити. В середу рано виїхала туди судово-лікарська і поліційна комісія, яка ствердила ось що: Труп жінки в доволі знищеним одягу. Її закостенілі руки держали попелясту куртку. Побіч трупа жінки лежав високого росту мужчина в чорнім убранні. Побіч трупів на землі лежало пять лусок від револьверових куль, здається кальбру 6/35. На голові і грудях жінки і мужчини ствердила поліція по дві рани. Револьверу побіч трупів поліція не знайшла, зате лежала скіряна течка з ганчірками. В кишенях мужчини ніяких документів ані записок не було, тільки в хустині зав'язаний ключ і пять-золотівка. Крім того в кишені пальта фотографія молодої дівчини з присвятою. Поліція ствердила, що вбиті це 24-літня Марія Ковалівківна, гімн. абсольвентка, донька пароха зі Скнилова та 26-літній студент Михайло Копач зі Солонки. Поліція веде слідство, чи це було самогубство за любовному підкладі, чи таємне вбивство.

У середу в 4. год. пополудні відбулась секція у Рясні Польській -

Великий вибір блаватних товарів

поручає фірма

Антін Увєра

ЛЬВІВ, вул. ГАЛИЦЬКА ч. 10.

8—20 Ціни надзвичайно низькі

Перед виборами в Клайпеді.

РИГА, 24. 4. ПАТ. Із Ковна повідомляють: 15. квітня вигасла каденція теперішнього клайпедського соймику. Коли та в яких обставинах відбудуться нові вибори, ще невідомо. Нема сумніву, що перед оголошенням виборів литовські чинники будуть старатися найти шляхи до порозуміння з представниками місцевих німців.

Невдалий переворот у Болгарії.

Зі Софії надійшли вістки, що влада арештувала колишнього міністра внутрішніх справ Кулова з кабінету ген. Златева. Кулев підготовляв державний переворот проти короля Бориса, бажаючи проголосити Болгарію республикою. В цілій Болгарії перетрясла влада численні ревізії й арештування. Королівський замок у Софії окружив один з найвірніших болгарських полків і кодети.

СОФІЯ, 24. 4. ПАТ. Прем. Тошев склав таку заяву представникам закордонної преси: Завдання нового уряду означив маніфест короля до народу. Метою уряду здержати внутрішній і зовнішній мир. Малий край, яким є Болгарія, потребує миру і ладу, щоб загоїти свої рани, які завдала війна і повоєнні роки. Конституція, над якою працює премієр і міністер справедливости, відповідатиме вимаганням Болгарії та її політичним потребам і традиції. Конституція піддержить обнову держави, яку започаткувала армія у травні м. р. У закордонній політиці Болгарія, вірна ідеалам Ліги Націй, буде чинником мира на Балкані і в Европі. Новий уряд буде старатись затіснити господарські і культурні взаємини з іншими державами, головно зі сусідами.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Кілька днів тому помер у Львові **Олександер Гриневич,** колишній старшина УГА, скромна, гарна вдачею людина, свідомий український патріот. Походив Покійник із Буковини, народився 13. X. 1891 у Верещанці на Буковині, гімназію скінчив у Кіцмані, після чого вступив на посаду до почтового уряду в Чернівцях. Перебув цілу світову й потім українсько-польську війну і як старшина УГА пережив польський полон у Тухолі. Потім працював у салінах у Величці під Краковом та в управі пансіону „Шматерівка“ в Зелемянці. Чотири роки тому оженився з вдовою по пок. М. Самосію, власнику крамниці з образами і рамами при вул. Руській, та перейняв той склеп, працюючи в ньому разом з дружиною. Став роботящим, інтелігентним, чесним ремісником і находив в усіх, що стрічались з ним, пошану та симпатію. Помер на запалення легенів, похорон відбувся у минулий вівторок на янівський цвинтар. Несподівана смерть О. Гриневича, людини в силі віку, зробила на всіх його знайомих гнітуче враження. В. Й. П.!

ФАБРИКА ГОРІВОК

ОВОЧЕВИХ НАЛИВОК І ЛІКЕРІВ

Ян Мушинський

повідомляє, що вже відкрила після реконструкції

ФАБРИЧНУ КРАМНИЦЮ

у Львові, Ринок З. 33/91 1—2 (біля Музею)

Дописи.

СТАНИСЛАВІВ.

Свято в честь Н. Кобринської на Бельведері. Минулої неділі відбулося на Княгинині-Бельведері свято в честь Н. Кобринської, влаштоване місцевим гуртком „Союзу Українок“. На програму свята зложилися: промова п. Витрикушевої, дві деклямації, два сольоспіви п. Ліди Каратницької (сопран): („Фінале“ Січинського „Стелися барвінку“ й арія з „Тоски“, а на біс „Ласка моїх“) і хорові продукції жін. хору гуртка під дир. п. Ворончака. При фортепіяні: проф. І. Ліськевич-Снікурович (хори) і п. М. Тимківна (сольоспів). Свято полишило дуже гарне враження. Публики мало, здається з причини слабої реклями.

„Бесіда“ перенесла свою домівку з вул. Перацького до просторих кімнат колишньої кавярні „Асторія“ на вул. Собіського. Ан.

Культурно-освітній рух у Скільшині. СКОЛЕ. В останніх часі філія „Просвіти" в Сколім та її урядовець мґр Микола Ценко були всецілo заняті переведенням річних загальних зборів по читальнях, на яких звичайно можна пізнати успіхи та браки просвітної роботи. Село Рожанка Нижня, донедавна Богом і людьми забуте, без кооперативи, читальня лише на папері, а останнім часі по відновленні читальні, оснуванню кооперативи повело правдиву просвітну роботу. Загальні збори з присутности около 100 членів виказали великий поступ і успіхи просвітної роботи. Недавно заснована жіноча секція влаштувала свято стрілецької пісні, на якім виголошено кілька деклямацій, відспівано кілька пісень, і Анна Корсневич відчитала реферат. Громадські заборони виказали велику зорганізованість села. Члени кооп. не жалуючи грошей на уділ, вложили 70 метрів дерева і мають намір приступити до будови власного дому. Дня 7. п. м. відбулося скромне але гарне свято в честь Т. Шевченка, на якому реферат виголосив селянин Михайло Кінаш. Так росте і розвивається село без одного інтелігента, але завдяки людям доброї волі і о-

Маса до підлоги, коцики і щітки всілякого роду. Фарби, лякери, покости і пендзлі. — ПЕРФУМЕРІЯ і КОСМЕТИКА
по крізових цінах — у фірмі
А. Лопушанський
ЛЬВІВ, пл. МАРІЇСЬКА 8. — тел. 216-16. 14/91 1—5

коті до праці. — В Орав і ствердженo не найгіршій стан. Читальня протягом ділового року проявляла замалу діяльність, вправді приготовлено дві вистави, відбув кільки засідань, однак за мала скількість зорганізованих членів та незорганізоване жіноцтво. Збори розпочали нове життя, вписалось багато нових членів, основано жіночу секцію і вибрано новий енергічний виділ з о. Мудрим і тому сподіємось, що читальня розвине не більшу діяльність. Признати треба, що контингент дару „Просвіті" читальни перевиконала, а також була у зязку з Філією, беручи участь у всіх нарадах. В П о г а р і читальня за 7 літ істнування не навчила ще на жаль не то членів, але навіть виділових, що до читальні треба платити вкладку, бо на 36 присутних лише 3 мало заплачену вкладку, а читальня за цілий рік мала 2.26 зол. доходу, коли графіка лише в кооперативі торгує за папуші 20 зол. на тиждень. Аж під загрозою делегата, що дальше не буде зборів, всі присутні вписались в члени і заплатили вкладку. По рефераті делегата вибрано новий виділ і відразу видно було, що 4-годинні збори зробили переворот у їх душах, чого доказом, що читальня має вже около 100 членів з вкладками, основано жіночу секцію і мають намір цього року приступити до будови власного дому. — Загальні збори читалень в нижній частині Скільшини (плебічна) повіяли іншим духом, бо це вже не забута верховина, але некотрі зразково зорганізовані села. Збори в П і д г о р о д ц я х і С о п о т і та вночі в У р и ч у це поистино концерт культурно-освітньої праці і повна насолода для делегата. Читальні мають по 300—450 (Підгородці) членів, що неділі і свята сходини з голосним читанням і дискусією. Голови читалень о. Чумало (Підгородці) і о. Воскрес (Сопіт) виголосили низку рефератів на різні актуальні теми і тому читальні та праця в них стали для народу хлібом насущним. Такої жертвенної та успішної праці побажатиб всім парохам нашого округа (дотепер трохи більше як половина так працює), то тоді просвітнє життя і розвиток сіл пішов би зовсім іншим темпом і ми стали б в ряді найсвідоміших повітів, бо нарід назагал горнеться дуже радо до зорганізованого життя. — Загальні збори в К о р о с т о в і і М е ж и б р о д а х виказали, що там без огляду на різні перешкоди і брак власних домівок просвітня праця гарно розвивається завдяки людям доброї волі і є надія, що цього року розвинуть ще кращу діяльність. — В С л а в с ь к у ствердженo, що минувшись вже слава давного Славська, яке село провід у цілій Верховині, бо існують в селі аж 3 кооперативи, в яких головно старші громадяни залюбки пересиджують, хтось не дбає, бо немає зацікавлення. Читальня має лише 80 членів і то не всі заплатили членську вкладку. За рік одної вистави не було, ні концерту, ні реферату, хіба скотина членів з голосним читанням. Збори тим замітні, що разом з оснуванням жіночої секції і зборами кружка Р. Ц. тревали 4 години і всі присутні вислухали реферати уважно. На загал делегата вписалось 28 громадян у члени Тов. „Просвіта" у Львові і вложили членську вкладку. Новий виділ дав заповідь кращої роботи. — В К о з ь о в і за 6 літ істнування читальні не належно діловодства, члени не платять вкладок, в читальни крім церковних книг майже не має інших для потреби членів. Вистав планів не робить, бо уважають це непотрібним. Вистав

1—2
Повідомлення.
Отсим подаємо до відома, що
Столярська робітня — ТИМОЧКО І ГАЛЬОВ
перенесена на вул. Ленартовича 20.

Подвійно заощадиш купуючи у нас за низьку — ціну добрий товар —
Мужеські, жіночі й дитячі вбрання „ЛЄОПОЛІС"
та студентські мундурки
ЛЬВІВ, КАЗИМИРІВСЬКА 31.

З дороги життя.

Паломники — чи туристи?

Від чудових травневих днів одного парістого року поруч незвичайного розвитку туристики (особливо на Гуцульщину) отало в наших сусідів процвитати буйним квітом політичне комівояжерство, себто перехід з одного табору у другий, утеча з під одного прапору під другий, мандрівка з одної партії до другої.

Має воно своє обгрунтування. Люди радо пересуваються із твердого крісла на витідний, глибокий декретовий фотель.

*

Стрівув я вчора шкільного товариша, тепер професорі політехніки, визнаючого ендека. Став зі мною говорити про товариський вїзд в нагоди 35-літніх роковин іспиту зрілости. Ми йшли Академічною вулицею і в розмові розгорілась перед нами ватра споминів про заборонені папіроси, про проф. Шухевича, про дівчата, кабарет Клігсберта, куди ми заходили тай людей шукали, щоби добру навчили.

*

Стрічаємо біля готелю Жоржа другого товариша. Теж професор політехніки і вчив товариш зі шкільної й політехнічної лавки.

— Куди йдеш? — питається перший.

— Йду до товариського клюбу ББ.

— А щож ти маєш з ними спільного і що ти там робиш?

— Не вмію пояснити, ні добре я там почуваюсь. Самі свої.

*

Я вертався додому і думав по дорозі:

— А в нас? чи краще? У нас теж переходять люди з одного табору до другого, але роблять це менше дискретно. Як тільки перейде який діяч з права на ліво або з ліва на право, зараз починає гуляти в напрямку всіх своїх вчорашніх однодумців:

— Ви замотивічені демагогією адаптовані типи, без ідей, без характеру, без ноші, чистої лінії!

І всі починають з подивом дивитись на той новий, ясний, кришталевий характер, що випромінювався від хлопини, як плюнув посеред себе.

А якби я мав голос у тих високих ідейних справах, то сказав би так:

— Панове туристи! Не забувайте, що земля округла і що хто далеко заходить, може вернутись навіть на старе місце.

Тому боїмся в нагоди Великодня мститься і биті-ме у груди!

Тиберій Горобець.

Сукна фабрики Альойз Моргенштерн
у великім виборі в найновіших десенях — на весну і літо Львів, Ягайлонська 2.
На складі також найновіші оригінальні англійські купони.
Увага: ЦІНИ ЗНАЧНО ЗНИЖЕНІ.

концертів не приготовляють, однак є надія, що читальня цього року зачне зовсім нову діяльність завдяки новому ідейному парохові, який щиро зявився працею в читальні, організує членів і розпочинає нове життя. Вибрано виділ з о. Каричеком, який дає запоруку кращого розвитку читальні. — С т и н а в а В и ж н а давно вже веде гарну діяльність власними силами селяни у всіх товариствах, яка дає знаглядні овочі праці. Виділ розвинув успішну діяльність, чого доказом були річеві і гарно опрацьовані звіти виділових. Зате серед членів стверджено почасти байдужність і брак охоти до просвітної праці, чого доказом за мала скількість членів і неточне плачення вкладок. — Головною журбою і працею в останнім часі стала с п р а в а м а с о в о г о ч л е н с т в а. В тій цілі скликано 22. м. м. повітову анкету мужів довіря, що відбулася в присутности 35 делегатів читалень і п. інсп. Брилинського з Т-ва „Просвіта", який виголосив реферат про значіння просвіти, потребу масового членства і предложив технічний план діланія. Повітовим організатором членства вибрала Філія свого урядовця, який розвинув енергійну та успішну акцію в тім напрямі. Філія постановила приєднати цього року 2.000 членів і таке число приняли вибрані на анкеті як нашу ціль. Рівночасно указалися, що кожний виділовий читальні мусить стати цього року членом „Просвіти", супроти некорного виділу може Філія застосувати кари аж до завішення виділу в урядуванні включно. Ухвалено, що кожне село мусить дати найменше 25 членів і кожний муж довіря постановив приєднати стількох членів, щоби здобути книжкову нагороду і відзначення. Гарний початок зробив виділ читальні з Я л и н к о в а т о г о (недавно село занедбане), бо голова читальні Олекса Галадій приніс 16 вкладок за виділ, так само Йосиф Шестакович з Г о л о в е ц ь к а, а майже всі присутні вписались на анкеті в члени. Численно, якщо округ наш незвичайно бідний луживає річно тютюну за 400 тисяч золотих, а гуртівня монопольки продає 100 літрів денно алькоголю, то сміло можемо здобувати дві тисячі членів для „Просвіти". Пов. організатор розвинув сильну акцію в тім напрямі і напр. по рефераті в Сінєвідську Вижнім вплатило 50 членів відразу членську вкладку, а вибрані мужі довіря постановили приєднати 200 членів, так що для решти повіту вже мале число лишиться і сподіємось, що ідейні мужі довіря намічене число здобудуть. Коли Дмитро Михайлишин, голова читальні в П о б у ц і може прийти з колиби в лісі в ночі до пов. організатора, щоб його запросити на анкету і радується, що анкета в справі масового членства увінчалась успіхом, Дмитро Лесів з Л и б о х о р и 2 рази приходить пішки до Сколього по інформації, а Анна Левицька ж. Матія в Сінєвідську Вижнім збирає між жінками яйця, продає їх літникам і так приєднує аж 30 членів для „Просвіти", то сподіємось, що всі мужі довіря так гідно сповнять свій обовязок і наша Філія число 2.000 членів повинна осягнути. Тому взиває всіх мужів довіря розвинути сильну акцію за масовим членством і негайно предкладати виказ членів грошеві повітовому організаторові, мґрові Миколі Ценкові в канцелярії д-ра Булака в Сколім і відібрати для членів образи.

Дня 10. квітня відбулося в Сколім величаве жіноче віче в присутности п. сенаторки Кисілевської, пань Васильчишин, орган. референтки С. У. в Стрию, яка від Союзу Кооператив в Стрию обіхала всі кооперативи скільського повіту, де виголошувала до жінок і мужчин реферати на кооперативні теми і в присутности понад 100 жінок з повіту і Сколього та представника С. К. в Стрию, дир. Кузіва, що виголосили реферати на кооперативні та організаційні теми. Присутні постановили, що всі закупи будуть полагоджувати лише в кооперативних крамницях.

СПОРТ.

КОПАНИЙ МЯЧ.

В днях 21. і 22. ц. м. гостила друга дружина України в Ходорові, де розіграла два змагання: з „Цукрівнею" і „Ходоровією". На велику втіху української публики, яка зібралася численно в обі дні, Україна II. перемогла обох противників. У неділю грала Україна з Цукрівнею, в понеділок з Ходоровією.

Україна II — Цукрівня 3:2 (3:1).

Україна мала в першій половині перевагу і добула трое воріт зі стріляв Сумина, Ліськевича і Крушельницького. На перший план вибився в українській дружині воротар Босий, в напад подобались Яцкевич і Крушельницький, в помочі Сушко. У другій частині напад дещо ослаб, але оборонне тріо і воротар України стояли на висоті і не дозволили противникові вирівняти.

Україна II — Ходоровія 2:0 (1:0).

Змагання дуже цікаві, раз одна, раз друга дружина була в офензиві. Акція України більше плянова завдяки добрій грі Яцкевича і Крушельницького. Всі стріли нападу противника боронив ефектовно воротар Босий, який був найкращим змагуном на гриші. Ходорівська дружина грала доволі брутально, що викликало негодування серед публики. Ворота добув Крушельницький. Суддя в обох днях п. добрий.

Найновіші матеріяли вовняні і шовкові
по найнижчих цінах поручає фірма М. ЕРЛІХГОФ, ЛЬВІВ
вул. Сикстуська 15. Тел. 26-43. 15/91 3—3

Нові книжки й журнали.

И. Т. Підлашецький: ПРИГОДИ ШУМА в передмовою І. Нагірняного. Львів 1935. Накладом І. **Тиктора.** Стор. 128, ф. 16-о.

Театри.

Український Народній Театр ім. І. Тобілевича, під арт. пров. И. Стадника.

Городок:
28. IV. „Княжна чардаша.
29. IV. „Бешкет у раю".
30. IV. „Корневіяьські дзвони".
1. V. „Товаріщ".

Великий Міський Театр.

Четвер, 25. IV. год. 7·30 веч. „Таємне конто".

Пятниця, 26. IV. год. 7·30 веч. „Перекосини".

Театр Різнородностей.

Четвер, 25. IV. год. 7·30 веч. „Теорія Айнштайна".

Пятниця, 26. IV. год. 7·30 веч. „Подружній жетч".

Виступ Театру „Заграва"
в саді „Різнородностей".

Понеділок, 29. IV. год. 7·30 веч. „Ой, Морозе, Морозеньку", Мерінна - Лужницького.

Вівторок, 30. IV. год. 3·30 поп. „Ой, Морозе, Морозеньку".

Вівторок. 30. IV. год. 7·30 веч. „Крамарі слави" М. Паньоля.

Цирк Станевських, площа Бема.

Четвер, 25. квітня, одна вистава 8·15 веч.

Пятниця, 26. квітня одна вистава 8·15 веч.

Кіна.

АДРІЯ: „Магараджа".

АПОЛЬО: „Недокінчена симфонія".

АТЛЯНТИК: „Червоний султан" (Абдуль Гамід).

ВАНДА: „Кавалькада".

ГРАЖИНА: „Антко Поліцмайстер" (Ад. Димша).

Гарбо.

КАСІНО: „Були собі два гільтаї" (Льорель і Гарді).

КОЛІСЕЙ: „Імітація життєв ревія „Варшава — Львів"

КОПЕРНИК: „Баль у Савою" (Джіта Альпар, Ганс Ярай).

МАРУСЕНЬКА: „Жид Зіс" (Конрад Файт).

МІРАЖ: „Новий пол" та „Історія тріху".

МУЗА: „Мальована заслона" з Ґретою.

ПАКС: комедія „Його ексцелєнція" та та додатки.

ПАЛЯС: „Проданий голос" (Шмідт).

ПАН: „Велика парада", колірове „Мікі Маус".

РАЙ: „Ігумен Кордецький".

СВІТ: „Уланські обіти".

СОНЦЕ: „На позорищі" та ревія.

СТИЛЕВЕ: „Московські ночі" і ревія

УТІХА: „Присмирники індіян" і ревія.

ХИМЕРА: „Розсміяні очі" (Шерлі Темпль).

АЛЬФОНС ДОДЕ.

МАЦІЦЬКИЙ

Переклад із французької мови М. Рудницького. — Ціна 1·— зол., з почтовою пересилкою 1·30 зол.

Закордонне радіо.

Четвер, 25. квітня 1935.

Відень (506,8) 11·00, 13·10 Концерт, 16·50 Твори Макса Ліліенгава (муз., сп.), 20·00 Мистці віденської оперетки (муз., сп.), 21·39 Форт. реціталь, **Кошиці** (2591) 17·20 Словацькі нар. пісні, **Прага** (470,2) 12·55 Концерт сальон. орх., 21·00 Комп. концерт Респігія, **Париж** (1648) 12·15, Концерт (муз., сп.), **Берлін** (356,7) 10·15 Пісоньки, 16·00 Класс. і сучас. твори на форт., 16·30 Форт. твори Бетовена, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. всячина, 17·30 Солісти, 20·10 Пісоньки, **Ляйпціг** (382,2) 16·00 Домашня музика (гіт., скр., альт.), 17·00 Концерт **Будапешт** (550,5) 18·35 Мадярські арії сп. Кальмар у супр. пит. орхестри, 21·00 Муз. народів, **Мілянo** (368,6) 11·30, 13·35 Легка й популярна музика, 17·05 Вок. концерт, **Рим** (420,8) 17·05 Вок. інстр. концерт, 20·45 Симф. концерт.

Пятниця, 26. квітня 1935.

Відень (506,8) 14·00 Симф. музика, 15·40 Концерт, 17·30 Солісти, 22·10 Давня й нова музика, **М. Острава** (239,5) 17·55 Спів, **Прага** (470,2) 11·05, 20·05 Концерт, 17·00, 19·10 Квартет, **Париж** (4648) 18·00 Пісні, 20·00 Вок. вечір, **Білгород** (437,3) 12·00, 21·05 Ред. пісні, 15·00 Богослуження. **Берлін** (356,7) 17·00, 23·00 Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. всячина, 23·00 Просимо до танку, **Кельн** (455,9) 16·00 Кам. музика, 21·00 Танки всього світа, **Ляйпціг** (382,2) 21·00 Симфонія ч. VIII. ц-моль Бріннера, **Мінхен** (405,4) 15·40 Форт. реціталь, **Будапешт** (550,5) 12·05 Легка музика, 17·00 Хор, 18·25 Флет, 16·30 „Травіята" оп. Верді, 23·20 Циг. музика, **Мілянo** (368,6) 11·30, 17·05 Легка муз., 13·25 Тріо, 20·45 Два століття танк. музики, **Рим** (420,8) 13·25, 20·35 Легка й камер. музика, 17·05 Солісти, 22·00 Концерт на скр. і орх. Чайковського.

Львівське радіо.

Четвер, 25. квітня 1935.

6·30 Ранішня авдиція, 7·50 Практичні вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Для дітей: Огороднича гутірка, Великодні пісоньки, Свячене малої Басі, 12·30 Хвилинка Гунода з гр. пл., 13·05 Полудн. денник, 13·15 Муз. казки, концерт камер. орх., 13·50 З ринку праці, 13·55 Експорт, 14·00 Гр. пл., 15·35 Біржа, 15·45 Вогонь як муз. мотив — музика з гр. пл., 16·10 Сп. реціталь надкантора проф. Фріда, 16·30 Інфлюанс де ля пенсе фільософія сір ля літератур франсе. 16·45 Фортепіяновий реціталь, 17·00 З гірничою лямпочкою в підземеллях Підкарпаття (репортаж зі Стебника), 17·15 Театр Уявн: Про Маргаритку та про танок із гусарами Мошинської - Янушевської, 17·50 Спорт. вістки, 18·00 Арії та пісні в супр. форт., 18·15 Конрад і світ: Етика героїзму, 18·30 Листи та програми, 18·40 Культ. і инст. життя, 18·45 Пісоньки й оперетнові арії в супр. форт., 19·15 Люди праці: Шлюсар, 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Форт. тріо Габр. Форе, 19·50 Авт. фейлєтон, 20·00 Турнір реферсів (трупи: Еріяна, Есбена, Веселої Пятки), 20·45 Веч. денник, 20·55 Мухам голодова смерть, 21·00 Концерт симф. орх. (Врага бас), 22·00 Реклям. концерт, 22·15, 23·05 Легка й танк. музика.

Пятниця, 26. квітня 1935.

6·30 Ранішня авд., 7·50 Практичні вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Музика з гр. пл., 12·50 Полудн. денник, 13·05 Музика з гр. пл., 13·55 Експорт, 15·35 Біржа, 16·30 Листи від дітей, 16·45 Музика з гр. пл. (Р. Штравс), 17·00 Дискутуймо на тему праці, 17·15 Форт. реціталь Л. Мінцера, 17·40 Авд. для хорих, концерт, 18·10 Театр Уявн: комедія Балуцького „Отвертий дім", 18·30 Реклям. концерт, 17·45 Концерт джез. орх., 19·15 Про трему перед мікрофоном, 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 20·00 Турист. порадник, 20·05 Муз. гутірка, 20·15 Симф. концерт; Веч. денник, Як працюємо, 22·30 Шопен у поезії, 22·45 В обороні родинного щастя та здоровля будучих поколінь (репортаж із крак. дерматол. клініки), 23·05 Музика з гр. пл.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Доляр у Львові у приватних оборотах 5·29—5·31 зол.

Нім. марка 1·95—2·02, фр. франки 34·80—35·05, шв. франки 171·30—172·00, фунти стерлінги 25·50—25·80, австр. шилінги 99·50 — 101, чеські корони 21·70—22·00, рум. леви 32·50—34·00, ліри 43·00—43·75.

Золото: Доляри 9·05—9·12, Франки фр. 34·40—34·80, Дукати 82·00—82·60, Корони 36·60—36·80, Рублі 46·00—47·57. 1 гр. зол. 8·92·44.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50, Фльорени 0·85, 1 гр. ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 44·50—46·25, 5 проц. дол. Б. Г. 51·50—53·50, 4 проц. Зол. Б. Г. 44·00—45·50, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 47·00—48·50, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 52·00—53·50, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

Премівки.

Долярівки 53·00 — 54·50, Інвестиційна 102·00—105·00, Будівельна 44·00—46·00.

ЗБІЖЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська дьоко Львів

	від	до	від	до
Пшениця одноп.	18·50—18·75		19·75—20·00	
Пшениця збірна	17·50—17·75		18·75—19·00	
Жито одноцінне	14·75—16·00		16·50—16·75	
Жито збірне	14·24—14·50		16·00—16·25	
Ячмінь одноцінний	13·75—14·00			
Ячмінь на мливо	12·75—13·00		14·75—15·00	
Овес од. незан.	15·50—16·00		17·50—18·00	
Овес од. легко зам.	14·75—15·00		16·75—17·00	
Овес зб. легко зам.	14·25—14·50		16·25—16·50	
Овес одноцін. зам.	14·00—14·25		16·00—16·25	
Овес збірн. зам.	13·50—14·00		15·50—16·00	
Бобик	15·25—15·75			
Гречка на мливо	18·25—18·50			
Крупи гречані	30·00—32·00			
Мука пш. І. А.	32·00—32·50			
Мука пш. І. Б.	30·00—30·50		33·50—34·00	
Мука пш. І. Ц.	28·00—28·50		32·00—32·50	
Мука пш. І. Д.	27·25—27·75		30·50—31·00	
Мука пш. І. Е.			29·50—30·00	
Мука пш. ІІ. Ц.			28·00—28·50	
Мука пш. ІІ. Д.			26·50—27·00	
Мука пш. ІІ. Е.			25·50—26·00	
Мука пш. ІІ. Ф.			24·50—25·00	
Мука пш. ІІ. Г.			21·00—21·50	
Мука пш. ІІІ. А.			16·50—17·00	
Мука пш. ІІІ. Б.			12·50—13·00	
Мука пш. разова	19·00—19·50		22·20—22·50	
Мука житня І. кат. до 55%	24·00—24·50		27·50—28·00	
Мука житня І. кат. до 65%	23·50—24·00		26·00—26·50	
Мука житня ІІ. н. ситк. до 70%	15·25—15·75		17·00—17·50	
Мука житня роз. до 95 %	17·75—18·25			
Мука житня посл. понад 70%	14·00—14·50			
Висівки ячмінні			8·50— 9·00	
Крупи ячмінні гр.			25·00—26·00	
Пенцак			25·00—26·00	

Інші курси незмінені.

Працюй Бережи Збирай

POWSZECHNY BANK ZWIĄZKOWY W POLSCE S.A

Львів, Варшава, Бельско, Цешин, Дрогобич, Гдиня, Кракiв, Перемишль, Станиславів, Тарнів. 17/5 1—4

а ощадности складай в Повшехному Банку Звйонзковому на вкладкові книжечки імєнні або на предявника, які безоглядно забезпечують тайну вкладу. Вклади платні на кожне домагання або за виповідженням у централі і у відділах. Оприцентованнія від 5% до 6 1/2 % річно.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 23. і 24. квітня ц. р. кооперативам платив за:

	льоко Львів.
1 кг. масла франко магазин	2·75 зол.
1 л. молока	0·16 „
1 л. сметани	0·80 „
1 кг. нещ	2·25—2·30 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло та яйця вдержана, на молоко і сметану сильна.

Маслосоюз повідомляє, що від 23. до 26. IV.ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомасарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята		за 1 кг.	2·50 зол.
Молоді кури	І. кл.	„	1·10 „
Старі	„	„	0·90 „
Підгодов. індики	„	„	1·30 „
„ індички	„	„	1·50 „
Пантарки	„	„	1·50 „
Молоді голуби за пару			0·50 „

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного достанця.

ОПОВІСТКИ.

Порядок Богослужень в Архікатедральнім Храмі св. Юри у Вел. Четвер, Пятницю, Суботу і світлий Празник Воскресення Господнього. Дня 25. квітня ц. р. — **Вел. Четвер:** год. 6 рано утреня і читана Служба Божа; год. 7. читана Служба Божа; год. 8·30 Торжественна Архієрейська Служба Божа св. Василія Вел. з Вечірнею, посвяченням Антимінсів, св. Мира і обрядом умивання ніг; год. 6. веч. Страсти Господні. Дня 26. квітня. — **Вел. Пятниця:** Год. 9. рано Царські Часи; год. 11. передпол. Вел. Вечірня і винесення Плащаниці; год. 5. попод. Псальми; год. 6. веч. Єрусалимська Утреня. Дня 27. квітня. — **Вел. Субота:** Год. 6., 7. рано Читані Служби Божі; год. 8·30 рано Служба Божа св. Василія Великого з Вечірнею; год. 5·30 веч. Надгробна; год. 6. веч. Воскресна Утреня. Дня 28. квітня. — **Празник Воскресення:** Год. 6. рано читана Служба Божа, проповідь і свячення пасок. Опісля що пів години читані Служби Божі; год. 9. рано Торжественна Архієрейська Служба Божа з посвяченням Артоса; год. 12. попол. читана Служба Божа; год. 4. попод. Вечірня. Дня 29., 30. квітня. — **Світлий Понеділок і Второк:** Порядок Богослужень як звичайно в неділі з тим, що у Світл. Понеділок о год. 8. р. відправиться Братська Служба Божа.

На голодних Яворівщини зложили в нашій Адміністрації: п. Будзінська, Заліщики 10 зол., п. Амбр. Лев, Собутка 5 зол., п. Іван і Ірена Шерстиши, Сулимів 5 зол.

Подяка. Виділ філії Союзу Українок у Чорткові складає оцим щиру подяку п. д-рові Богданові Макарушці, лікареві в Чорткові за його труд і безінтересовну працю, яку показав він при переведенні санітарного курсу, зорганізованого на терені міста Чорткова Виділом філії Союза Українок. Курс відбувся у квітні і тревав три тижні, при участи 35 учасниць, які винесли з того курсу багато практичного знання з ділянки санітарної та гігієнічно-домашньої. 1936

У Велику Пятницю 26 квітня 1935. в год. 6·30 вечір відспіває хор Успенської Церкви такі псальми: 1. Галушка: „Благообразний Иосиф", 2. Архангельський: Внегда сдорбіти мя", 3. Кошиць: „О страстях Христових", 4. Львов: „Возлюбію Тя Господи", 5. Львов: „Тебе одіющагося світом яко ризою".

Д-р Володимир Бабій зложив на Рідну Школу 5 зол. замість святочних побажань. 1453

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Ванни, насіди, балії поручає найдешевше Войтіх Заяць, Оссолінських 15. 6-10

Фортепіяни короткі як нові в різних цінах оказійно продає, міняє ГАНАК, Пілсудського 21. І. пов. 86/27 4—5

Спеціяльна вирібня ПІЖАМ, БОНЖУРОК, ДРЕССІНҐІВ, детайлічно по гуртових цінах. — **Руд - Стар,** Львів, Сербська 17. II. 1391 5—20

Тренчкоти імпрегновані жіночі, мужеські, дитячі, найдешевше джерело „Ілюзія", Гетьманська 22, побіч музею. 1—7

Продам віллю в Янові к. Яремча — 6 кімнат з кухнею і 2 кімнати на піддашші зараз. Зголошуватися: інж. Володимир Дутка, Голуховського ч. 46. Станиславів. 1402 5—10

Дбайкури, рукавички, краватки перерабляє робітня, Пілсудського 6. — тел. 255-32.

ОГОЛОШЕННЯ.

ПЯНІНА першорядні по зниженій цінах на догідних умовинах. Купно продажа. Заміна уживаних інструментів **Новацкий, Пілсудського 17.** 698 39—55

КОВДРИ
матераци, подушки, коци, білля на постіль
Маріян МЛЄКО
ЛЬВІВ, вул. КОРАЛЬНИЦЬКА ч. 6. телєфон 237-72 1234 9—20

Свій до свого!
Панчохи і скарпитки
КУПУЄМО ВСІ В КРАМНИЦІ
„Українського Народнього Мистецтва"
ЛЬВІВ, КОСТЮШКА 1.

ОБУВУ першорядну
по небувало низьких цінах
поручає на свята своїм постійним відборцям
Магазин КРАХА
ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 15. в подвірю.
Дешево, бо подвірю. 1919 4—10

НА СВЯТА! НА СВЯТА!
Баранки, писанки, чоколяди, цукри, часники й овочі поручає
„RIVAL" ЛЬВІВ. Коперника 26. Тел. 247-84. 1931 2—6

ПАНІ І ПАНОВЄ!
Першорядна українська фризєрня
АНДРІЯ КУЗИКА
міститься 1954 2—5
у ЛЬВОВІ, вул. ГРОДЗІЦКИХ ч. 4.

ЦУКОРНЯ БРОЧКОВСЬКОГО
Личаківська 11
поручає:
ЗНАМЕНИТІ ВИРОБИ НА СВЯТА.
1451 1—2

24 шт. столового альпакового накриття гільди **19** зол.
у **Б. Ґрінберґа,** Сикстуська 4

Щодня свіжі чисто вепрові вудженини.
Найстарша львів. фабр. вудженин
Йосифа Котовича
ЛЬВІВ, головний склад **Ринок 25.**
Телефон 63-64. 1937
Фабрика і фабричний склад ЖОВКІВСЬКА 119. Телефон 64-72.
Покій до снідань при силені Ринок 25

СВЯТОЧНЕ ПЕЧИВО
поручає цукорня
В. УРБАНІКА
1918 СИКСТУСЬКА 35

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Ділo". Друкарні Вид. Спілки „Ділo". Львів. Ринок 10

Ч. 110 (14.008). Львів, субота 27. квітня 1935. Pocztowe opłatę opłacono ryczałtem. РІК LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 35 сот.

РОМАН КУПЧИНСЬКИЙ.

Розбитий дзвін.

В ВОСКРЕСНУ НІЧ, КОЛИ БЛАКИТНА ТИША
ЧЕКАТИМЕ НА ВІСТКУ ПРО ХРИСТА —
ПІДИ НАД ЗБРУЧ, НАД ЛИХОВІСНУ РІЧКУ,
ПРИПАДЬ ТАМ ВУХОМ ДО ЗЕМЛІ...
ПОСЛУХАЙ... ГОМІН!...
ТО ВІТЕР ТАК У ВИСОХЛИМ БОДЯЧІЇ,
В РОЗВАЛИНАХ ЗАСУДЖЕНИХ ДОМІВ...
ПРИПАДЬ ЩЕ БЛИЖЧЕ, НИЖЧЕ ДО ЗЕМЛІ
І СЛУХ ЗАГОСТРЕНИЙ ПІШЛИ...
ДЗВЕНИТЬ ЩОСЬ ГЛУХО... ЛАНЦЮГИ,
СИБІР, СОЛОВКИ, ВСІ ШЛЯХИ.

А ДЗВІН?... СОБОРНИЙ ДЗВІН СОФІЇ?!...
МОВЧИТЬ. НІМІЄ СЕРЦЕ В НЬОМУ,
З ОБДЕРТОЇ ГЕТЬМАНСЬКОЇ ДЗВІНИЦІ
НЕ ПОДАЄ ВЖЕ ГОЛОСУ ДО НАС.
РОЗКОЛЕНИЙ НА ДВОЄ,
ДЗВОНИВ НИМ ХТО ХОТІВ,
ОДИН БИВ ТІЛЬКИ В ОДНУ КРИСУ,
А ДРУГИЙ НАСМІХАВСЯ І — КУЛЯМИ З ГАРМАТ.
МОВЧИТЬ ТЕПЕР, РОЗКОЛЕНИЙ, НАШ ДЗВІН

ЧИ Є НА СВІТІ ЛІК ЧУДЕСНИЙ,
ЩОБ ЗАГОЇТИ РАНУ ДЗВОНА,
ЩОБ ЗНОВ СКУПАЛИСЬ НАШІ ДУШІ
В ЙОГО ЩЛЮЩИХ ЯСНИХ ХВИЛЯХ?!
Є ЛІК, ЩО ЩЛИНУ ЗАЛІЄ.
ОДИН-ОДНИМ, ДОРОГОЦІННИЙ!:
ТО НАША, НЕ ЧУЖА, СЕРДЕШНА КРОВ!...

І ВІРЮ Я І ВІРМО ВСІ, О БРАТТЯ,
ЩО МИ ЗАЛІЄМ СРІБНУ КРИЦЮ
СОБОРНОГО, СОФІЇСЬКОГО, ОДНОГО,
ЩОБ ВІН ПО ВІКИ НЕ ЗАТИХ.

ТОДІ НА ГОРАХ, НА СВЯТИХ
ДО СОНЦЯ БЛИСНЕ ВЕСНЯНОГО
ХОЧ МІЛЬЙОН ДОБУТИХ З ПІХВИ ЛЕЗ...
А ДЗВІН — ЯК ГРІМ:
„УСІМ! УСІМ! УСІМ!
ХРИСТОС ВОСКРЕС!!"

Зміст:

1) Р. Купчинський: РОЗБИТИЙ ДЗВІН (поезія).
2) Д-р Ст. Баран: ВІД МАКСИМАЛІЗМУ ДО РЕАЛІЗМУ
3) М. Возняк: ЗЛОВІСНИЙ ВЕЛИКДЕНЬ І ВІКОВІЧНІ ЙОГО ВІДГОМІН.
4) Василь Софронів: ТРАМВАЄВІ ДЗВОНИ ДЗВОНЯТЬ (фейлетон).
5) Д-р Дмитро Левицький: МАЙБУТНЯ УКРАЇНСЬКА ПАРЛЯМЕНТАРНА РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ.
6) Ст. Чарнецький: ВЕЧІРНЯ (поезія).
7) І. Федорович-Малицька: МИСТЕЦТВО І ПУБЛІКА.
8) Михайло Островерха: НА МОРСЬКУ РИБУ (фейл.)
9) Волод. Целевич: ПОЛІТИКА І ГОСПОДАРСТВО.
10) Анатоль Курдидик: ДЕНЬ (поезія).
11) Іван Дулик: ПОХОРОНИ ПІД ВЕЛИКДЕНЬ (фейл.)
12) Д-р Любомир Макарушка: РІДНИЙ КРАЙ І АМЕРИКАНСЬКА ЕМІГРАЦІЯ.
13) Інж. Е. Храплицький: ГОЛОД В УКРАЇНСЬКОМУ СЕЛІ.
14) Ан. Курдидик: СТАШИКА (фейлетон).
15) З. П.: ПОЛІТИЧНЕ ІМПОРТЕРСТВО.
16) В. Кузьмович: НЕСПОДІВАНКИ, ЯКІ ПРИНОСЯТЬ ЖИТТЯ.
17) Ст. Шманьковецький: ДВАДЦЯТЬ РОКІВ ТОМУ... (фейлетон).
18) Мих. Рудницький: КОЛЮЧКИ.
19) Д-р В. Сімович: ВЕЛИКДЕНЬ У ТАБОРІ ПОЛОНЕНИХ.
20) 174 АТЕНТАТИ НА СОВ. УКРАЇНІ ЗА 7 МІСЯЦІВ.
21) ПІДЗЕМНІ ТВЕРДИНІ ЗДОВЖ БОЛЬШЕВИЦЬКОГО КОРДОНУ.
22) О. Кузьма: ПРОТИ МЕХАНІЗАЦІЇ ЖИТТЯ.
23) ВІСТИ ЗІ СВІТА.
24) НОВИНКИ.
25) СВЯТОЧНІ ПОБАЖАННЯ.
26) Галактіон Чіпка: ВЕЛИКОДНІ ПОМИСЛИ (фейл.)

Д-Р СТЕПАН БАРАН.

Від максималізму до реалізму.

ШЛЯХАМИ УКРАЇНСЬКОЇ ПОЛІТИКИ І ТАКТИКИ У СУЧАСНІЙ ПОЛЬЩІ.

Після фактичного розвалу української державности в рр. 1919-20 Польща старалася закріпити за собою міжнародніми актами здобуті тоді українські землі. Східну Галичину заняла Польща мілітарно з кінцем першої половини 1919 р. після завзятих осьмимісячних фронтових боїв з українською галицькою армією і здобула санкцію цієї окупації у мандаті Найвищої Ради у Парижі з 25. червня 1919 р. Але згаданим мандатом не одержала Польща суверенних прав над Східною Галичиною, а сталося це щойно на основі рішення Ради Амбасадорів з 14. березня 1923 р., яким ця Рада передала Польщі суверенні права у Східній Галичині, що були досі застережені побідним державам антанти. Долю українських північно-західних земель ще на два роки перед тим вирішено ризьким договором з 18. березня 1921 р.

Східна Галичина й українські північно-західні землі припали Польщі на підставі різних міжнародніх актів. У межах Польщі знайшлася майже у цілости колишня галицько-володимирська держава. Обі частини жили до недавна довго окремим життям серед різних правно-державних відносин і прийшли до Польщі з неоднаковим рівнем національної свідомости, вироблення й активности. Мала їх тільки Східна Галичина, а сусідні землі з півночі дійшов у дуже малій мірі. Це і завважило чимало на дальшому ході нашої політики і нашої політичної тактики у Польщі.

Наглядно можна це прослідити хочби на польському парляментарному терені. Кінчиться якраз четверта каденція парляментарних установ Польщі. У першій (1919—1922) у т. зв. установчому соймі українці не брали участи, бо ні Східна Галичина, ні Волинь та Полісся у часі виборів не були ще навіть у фактичному посіданні поляків. Тоді ухвалено при відсутности українських представників конституцію з 21. березня 1921 р., що проголосила Польщу однородною національною державою і визначила напрямні польської національної політики.

У другій каденції (1922—1927) до сойму і сенату увійшли вже українські посли і сенатори. З північно західних земель завдяки виборчому бльокові нєпольських народів вибрано 20 послів і 6 сенаторів, що утворили однопільну Укр. Парл. Репрезентацію. У Східній Галичині українські політичні партії проголосили бойкот виборів з цієї головно причини, що вона тоді не належала до Польщі у міжнародньо-правному розумінні. За польською спонукою вибрано 5 послів з групи т. зв. хліборобів, що фактично були урядовими польськими кандидатами і в українському громадянстві не мали ніякої фактичної й ідеольогічної підстави та на парляментарній арені робили не українську, а виключно польську державну політику. Від УПР й тодішній голова пос. Підгірський в січні 1923 р. при нагоді дискусій над експозе премієра ген. Сікорського заявив, що змаганням українського народу є здобуття української незалежної держави, але рахуючися з фактичними відносинами, УПР готова співпрацювати з польським народом і з іншими народами, що є у Польщі, під умовою, що Польщу як національно неоднородну державу перебудується в той спосіб, щоб кожна територіяльна меншина, у першу чергу українці, мала можність здійснити своє право самоозначення. На практиці велено зразу опозиційну політику і в лютому 1923 р. УПР голосувала навіть за буджетом. Серед членів УПР не було політичного вироблення і повної національної солідарности. Вона вскорі розбилася на різні групи, з яких одна докотилася до клюбу комуністів, друга утворила групу автономістів-федералістів, ще інша соціялістичну групу Сельсоюзу з деякою симпатією до сходу, організацію яких вже покійну, що короткий час мала деяке політичне значіння на Холмщині й Волині; деякі увійшли до УНДО, а ще деякі липнулись безпартійними. Розбиття УПР і часті крізи у проводі не впливали долітньо на українське громадянство, що їх вибрало і очевидно не скріпляли й новаги та значіння на терені самих парляментарних установ.

Був це час значного політичного ферменту і творення у нас щораз то нових політичних партій. З давнішої Укр. Трудової Партії і т. зв. її Незалежної Групи, з групи „Заграви" та деяких безпартійних повстало в липні 1925 р. Укр. Нац. Дем. Обєднання (УНДО), що незабаром взяло у свої руки провід української національної політики в Польщі. Укр. Соц.-Дем. Партія з 18. вересня 1923 розпалася і більшість її членів перейшла в комуністичний чи комунізуючий табор. Повстала дальше комунізуюча партія Сель-Роб, що незадовго розкололася на правицю з орієнтацією на Совітську Україну і москвофільську лівницю з орієнтацією на Москву, як прибудівка Комінтерну чи пак КПЗУ. Підпільну акцію вела і веде ще й досі нелегальна Комуністична Партія Зах. України (КПЗУ), вложена у великій переважі з жидів і під їх фактичною кермою — однак без ніяких більших успіхів. З найближчих адгерентів д-ра Е. Петрушевича утворилася в 1927 р. Укр. Партія Праці, виразно радянофільська — врешті ще одна політична група — Укр. Хр. Організація — пізніше Укр. Католицька Партія, а тепер Укр. Народня Обнова, що задекларувала чинну льояльність супроти Польщі. На польській державній платформі без застережень стануло врешті Укр. Народній Союз під проводом колишнього голови Укр. Радикальної Партії д-ра С. Даниловича, що не знайшов ніякої піддержки в кругах нашого громадянства і дуже скоро зник з овиду, коли польська влада відмовила йому своєї допомоги, даючи її замість нього москвофільським недобиткам. На українському самостійницькому становищі попри У.Н.Д.О. лишилась Укр. Соціялістично-Радикальна Партія, і відновлена в 1927 р. дуже нечисленна Укр. Соц.-Дем. Партія, що разом всі три творили т. зв. незалежницький фронт, орієнтуючися на власні сили. Були це часи доволі широкого розросту радянофільських симпатій — особливо серед частини галицької інтелігенції і комунофільства на північно-західніх землях, а рівночасно шкідливої регенерації завмираючого москвофільства при допомозі польських чинників. Серед цієї величезної політичної сумятохи тяжко було знайти спільну мову у загально-національних справах навіть у згаданих трьох партій з національною українською ідеольогією і не знайдено її теж при виборах до сойму і сенату в березні 1928 р. До виборів пішло окремо УНДО (поза Галичиною спільно з деякими білоруськими і жидівськими партіями), окремо УСРП і УСДП, дальше Сель-Роб правиця, окремо Сель-Роб лівиця, УПП — врешті проурядова партія УНС. Вийшід виборів дав для УНДО-ня 23 посольські і 9 сенаторських мандатів, для УСРП 8 і 1, для Сель-Роб правиці 4 і 1, для Сель-Роб лівиці 2 послів, для УПП — 1 посол, двох волинських послів з листи 18, фірмованої УНДО-м і 1 посла безпартійного з листи 22, фірмованої УСРП — разом 41 послів і 11 сенаторів.

У третій каденції (1928—1930) українське парляментарне представництво було доволі численне, зорганізоване в чотирьох клюбах у соймі і в одному у сенаті. Український Соймовий Клюб мав 26, з нього 23 УНДО, Клюб УСРП 8, Клюб Сель-Роб правиці 4 і Клюб Сель-Роб лівиці 2. В сенаті Укр. Сен. Клюб мав 10 членів (9 УНДО і 1 УСРП). Посли і сенатори УНДО разом з двома послами волинянами з колишньо-

ВЕСЕЛИХ СВЯТ

бажає своїм П. Т. відборцям фірма

Михайло Фляйшер

фабричний склад паперу
ЛЬВІВ, ул. СИКСТУСЬКА 23.
тел. 240-87 28/91

го Сель-Союзу і одним галицьким безпартійцем творили т. зв. Укр. Парл. Репрезентацію, у руках якої знайшовся фактично провід української політики на польському парляментарному терені і пропаганда української національної справи на міжнародній арені.

Правно-державне становище УПР засував у своїх промовах у соймі дня 29. березня і 30. травня 1928 голова УНДО і УПР пос. д-р Дмитро Левицький, підчеркуючи з натиском наше право до власної незалежної і соборної української держави і заповідаючи боротьбу за її здійснення. Не висунено там ніяких практичних політичних домагань супроти Польщі напр. справи територіяльної автономії і занято супроти неї, як і супроти Совітів негативне становище. По суті подібного змісту була і декларація УСРП з 30. 3. 1928 р. з цією ріжницею, що коли декларація УНДО стануда на загально-національному становищі, згадуючи про соборну українську національну державу, то згадана декларація УСРП з 30. березня 1928, висуваючи ту саму мету, говорила про соборну українську соціялістичну республику і в цей спосіб акцентувала свій клясовий характер. На подібному становищі як УСРП стануда теж і декларація Сель-Роб правиці з 30. березня 1928 р. з тим, що тут підчеркнено ще, що влада в укр. соборній соціялістичній республиці має бути в руках робітників і селян — інакше, що державний устрій має бути подібний як у Совітах. Натомість речник москвофільської Сель-Роб лівиці у своїй соймовій заяві з 30. березня 1928 р. не згадав зовсім про українську державу, а тільки про спільну боротьбу українського робітника і селянина з польським робітником і хлопом проти польської буржуазії і проти клясового і національного утиску за робітничо-хлопський уряд і тим станув без застережень на платформу третього московського інтернаціоналу. Проти Польші заявилися речники всіх чотирьох клюбів, а опісля й одинокий у соймі речник УПП, за симпатію зі Совітами речники обох комунізуючих Сель-Робів та речник УПП. Пропольське і проурядове становище заняв у декларації з 30. травня 1928 р. представник української групи (4 послів) з ББ з Волині, що здобула мандати виключно з ласки уряду.

Мимо свого засадничого негативного становища супроти Польщі представники УПР і репрезентації УСРП не виреклися своєї співпраці у соймі і сенаті. Увійшли у склад президій сойму і сенату як віцемаршали і члени соймового секретаріяту, як голови або заступники голов комісій, пильно співпрацювали в комісіях і на пленумі, забираючи голос у всіх важніших справах та зголошуючи самостійні внески й інтерпеляції. Не тикано лишень одної справи — а це територіяльної автономії українських земель у Польщі. У цьому рахувалися зі загально поширеною українською опінією, що видвигнення українського автономічного питання в межах Польщі є рівнозначне зі зрадою української соборницької і самостійницької ідеї і невибачливим національним гріхом.

Ненадійно прийшло в дні 30. серпня 1930 р. розвязання сойму і сенату і розписання виборів на листопад 1930 р. Переведено ті вибори після відомої пацифікації Східної Галичини і серед атмосфери, що ріжнилася дуже від березня 1928 р. Вислід для нас: УНДО — 17 послів і 3 сенаторів і УСРП — 3 послів і 1 сенатора — разом 20 послів і 4 сенаторів, хоч обі ці партії були тепер збльоковані. Інші українські листи не здобули ніяких мандатів. З листи ББ вийшло в Галичині двох москвофільських послів і з Укр. Волинського Обединання 6 послів і 2 сенаторів, що ввійшли в склад ББ.

Четверта каденція (1930—1935) дала абсолютну перевагу Безпартійному Блькові співпраці з урядом у соймі і сенаті. Ціла опозиція на парляментарному терені була без всякого впливу і значіння, як фактично і сам польський парляментаризм. Загострено регулямін нарад і українське представництво не було навіть у спромозі зголосити самостійно внесок або інтерпеляцію. Його роля зійшла більше до ролі обсерватора. З нагоди дискусії над буджетом рік-річно у промові голови УПР згадувалося про ріжні наші справи, не відкликуючи правно-державної заяви з березня і травня 1928 р. Зрештою Польща вступила у фазу декретування законів і в дійсности про все рішав уряд, а парляментарний устрій став декорацією.

У цій періоді зайшли зміни і на нашій політичній арені. Розвязано оба Сельроби, зліквідувалася сама УПП, а на це повстала нечисленна Укр. Селянська Партія з неозначеним політичним обличчам та громінкий Фронт Національної Єдности з фашистівською закраскою. Не запестало своєї давнішої акції націоналістично-терористичне підпілля, кермоване зза кордону, що ще осінню 1930 своїми виступами спричинило т. зв. пацифікацію Східної Галичини. Поляки посилили свої спроби політичного розкладу нашого громадянства — назагал безуспішно. Як дуже відрадне явище треба відмітити цілковитий занепад у нас — зокрема серед частини нашої інтелігенції — радянофільських симпатій і загальне протибольшевицьке наставлення. Не менше відрадним фактом є спроби для скликання Всеукр. Національного Конгресу для обединання українських національних сил.

За весь цей час вели ми безупинну боротьбу за вдержання наших позицій у Польщі. Не все це вдавалося. Останнім з черги був болючий удар по нашій кооперації. Самоуправні вибори переведено на основі нового самоуправного закону теж під кутом інтересів теперішнього режіму, що і в цій ділянці скріпив своє становище.

На наших очах уводить Польща новий державний устрій, унятий вже новою конституцією з 23. березня 1935 р. Не є він ні большевицьким з диктатурою пролетаріяту чи властиво комуністичної партії з безоглядним державним соціялізмом, не є теж і фашистівським з корпоративною будовою, ні врешті гітлерівським з питомим йому расизмом. Називають його польським устроєм, що обмежуючи дуже значно і економічний лібералізм і політичний демократизм, формально їх не зносить, а передаючи в руки президента держави законодавчу і виконавчу владу і широку виконавчу владу в руки уряду, уводить у життя омніпотенцію держави при задержанні деякої декорації громадянських чинників. Обмежуючи у дечому право громадян з дотеперішньої конституції, — й нова конституція не признає зовсім прав національних територіяльних меншин як окремого правно-державного колективу.

Майбутній склад польських законодатних установ буде майже незалежний від політичних партій, що стратять свою головну функцію і без формального урядового розвязання, як це було в Італії чи у Німеччині, фактично готові сходити з політичного горизонту. У таких відносинах вже найближча українська парляментарна репрезентація і по своєму складі і по своїм завданням буде виглядати інакше від дотеперішніх.

Не без значіння для нас є і міжнародні політичні відносини, зокрема становище Польщі і Німеччини до Совітів, бо це не буде без впливу і на розвій наших взаємин до Польщі, можливо вже й у недалекій будучності.

Та найважнішою подією з нашого політичного життя у Польщі в останніх роках є видвигнення справи територіяльної автономії українських земель з нагоди дебат над новою польською конституцією. Вона по правді не нова. Видвигнено її на зїзді Укр. Трудової Партії у Львові в травні 1923 р. і тоді принято більшістю голосів т. зв. автономістичну резолюцію пок. д-ра Вол. Охримовича. Спричинила вона багато галасу у нашому громадянстві і навіть роздвоєння у нутрі партії та її остаточно відкинено і формально на черговому зїзді цієї партії у квітні 1924 р. По раз другий питання територіяльної автономії виринуло на зїзді УНДО у Львові в березні 1932 р. на основі попереднього рішення його Центрального Комітету в окремому рефераті ред. Вас. Мудрого. І тут виникала вона велику і запальну дискусію і остаточно полишено її невирішеною. За багато ще тяжіло на нашій ментальности політичних ремінісценцій з недавнього минулого і наше громадянство не було ще як слід приготоване думати поза політичним максималізмом ще і практичними реальними політичними категоріями.

З черги піднесено її вже не на політичному зїзді — але безпосередньо на парляментарній арені. Зробив це на засіданні конституційної комісії польського сенату дня 13. грудня 1934 р. найстарший сьогодні віком український парляментарист — сенатор д-р Антін Горбачевський заявою в справі внесення до польської конституції відповідних постанов, які признавалиб територіяльну автономію для всієї території, заселеної більшістю українського народу в границях Польщі. У цій заяві загально накреслені і розміри тієї автономії, відомі з промови сен. д-ра Горбачевського, друкованої свого часу в цілости у „Ділі". Означення границь цієї територіяльної автономії і її законних розмірів мав подати окремий закон, що мав творити інтегральну частину польської конституції. Не зважаючи на те, що цей внесок перепав, голова УПР пос. д-р Дмитро Левицький підніс справу територіяльної автономії у своїй промові на пленумі сойму дня 5. лютого 1935 р., подаючи там обширні мотиви, відомі теж читачам „Діла" з друкованого тексту його промови. Симптоматичне, що ні внесок і промова сен. д-ра Горбачевського, ні промова пос. д-ра Левицького, що промовляли на основі уповажнення екзекутиви партії, не викликали ширшого відгомону ні серед українського, ані серед польського громадянства. Видко ясно, що ця справа сьогодні зовсім ще не на часі.

Справа територіяльної автономії для українців у Польщі у хвилевих сучасних відносинах належить теж з огляду на пануючу польську ментальність до дуже мало реального політичного максималізму. Непопулярна вона й у нас. А мимо цього нашим політичним наказом сучасности повинно бути її популяризування й боротьба за її здійснення. У нашій політиці у Польщі літали ми — що ужию порівнання зі „Слова про похід Ігоря" — „сизим орлом у облаках", — на найближчу майбутність треба нам бігати „сірим вовком по землі". І у цьому буде якраз перехід від політичного максималізму до політичного реалізму у найширших його розмірах, які вже і започатковані згаданими вище промовами речників Укр. Парл. Репрезентації у сенаті й соймі.

Всі навчаймося своєї літературної мови!

Хто хоче навчитись доброї української літературної мови,

ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ НА 1935 РІК

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА"

присвячений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО. — ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річно, 3 зл. піврічно, 1.60 квартярічно. За границею: в Европі 9 зл., поза Европою 2 амер. доляри. Зразкове число 50 сот. Конто чекове П. К. О. число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації: Warszawa IV., ul. Stalowa 25 m. 10.

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУРНА МОВА!

Дирекція Народньої Торговлі
складає щирі побажання

Веселих Свят

усім своїм Членам,
Прихильникам і Відборцям.

1921

Позаочна школа високошкільних студій

Український
Технічно-Господарський
Інститут

при Українській Господарській Академії в Подебрадах — продовжує запис на:

8-семестровий високошкільний економічно-кооперативний відділ, курси українознавства в широкою програмою, фахові курси: бухгальтерії, мов (англійської, німецької, французької), пасічництва, садівництва, переробления садовини та городини, с. г. рахівництва, громадської агрономії, обробления шкіри, видавництва, олійництва, радіотехніки, фотографії. Передбачається відкриття й інших курсів.

Навчання провадиться кореспонденційною методою.

Проспекти і програми — безплатно. На цирту відповідь прикладати міжнародню поштову марку.

ПОШТОВА АДРЕСА:

Ukrajinsky Technicko-Hospodarsky Institut. Podebrady, Tchecoslovaquie. 1047 9—7

Зловісний Великдень і віковічний його відгомін.

(Літописне оповідання про подію зперед 750 років.)

Невеличкий епізод тисячолітньої борні України-Руси з степовими кочовиками, з яких найдостойніше дались у знаки нашим прапрадідам печеніги, половці й татари, дав тему до Пісні про похід Ігоря. Чим вона є в українській літературі, бачимо це з слів захоплення нею у проф. Александра Брікнера, що вступ до перекладу Юліяна Тувіме розпочав таким признанням: „Ніодна з середньовікових словянських літератур не може похвалитись таким клейнодом, як українське (ukraińskie) Ігореве Слово з 1186. р.".

Полишаючи покищо на боці справу датування „Слова о полку Ігоря", спинюсь над самим епізодом. Головним його героєм був князь Новгороду Сіверського Ігор, син чернігівського князя Святослава. Він позавидував удатної виправи на половців великому князеві київському Святославові, що, за третім разом укріпившись на великокняжому престолі в 1181. р., вспів уже завдати пару поразок половцям, а останню побіду над ними вінію Святослав київський уразі із дітьми своїми 1. березня 1185. р. Ігор мав за собою уже вдатну виправу на половців із 1183. р. й задумав подібний похід і з тими самими князями, що в 1183. р., на половців під Великдень 1185. р. Одначе історія не повторюється, бодай перед таких самих обставин і з такими самими наслідками вона й не може повторитись.

Київський літопис в Іпатському кодексі переховав нам таке оповідання про другий похід Ігоря на половців: „Ігор Святославич, унук Олегів, вирушив із Новгороду 23. квітня у вівторок, узявши зі собою брата Всеволода з Трубецька, свого братанича Святослава Ольговича з Рильська й свого сина Володимира з Путивля; ти й у Ярослава випросив собі зятя Ольстина Олексича, Прохорового внука, з чернігівськими ковуями. Йшли тихо, збираючи своє військо, бо були в них коні дуже тучні. І коли вони наближались до Донця, рано увечері поглянув Ігор на небо й побачив, що сонце стояло як місяць. І сказав він до бояр і товаришів зброї: „Чи бачите, що означає цей знак?" А вони поглянули, побачили й похилили голови, і сказали вони: „Княже! цей знак не на добре!" Ігор промовив: „Браття й товариші зброї! Божої таємниці ніхто не знає; Бог створив знак і ввесь свій світ, а що нам дасть Бог, чи дав його нам на добре, чи на наше лихо, щойно побачимо".

По тих словах переправився Ігор через Донець і, прийшовши так до Оскола, два дні ждав свого брата Всеволода, що йшов із Курська іншим шляхом. Відти пішли до Салниці. Тут приїхали до них і розвідники, вислані наперед, та сповістили: „Ми бачились із військовими людьми: ваші вороги їздять озброєні; отже або їдьте швидше вперед, або вертайте додому, бо не в пору ми вибрались". А Ігор сказав до братії: „Якщо ми повернемось, не бившись, то сором буде нам гірше смерти; хай уже буде, що Бог дасть".

По такій постанові їхали через усю ніч, а на другий день, у п'ятницю, в полудневий час зустріли половецькі полки, які вже приготовились на них, поставили свій табор за собою, а самі зібрались усі від малого до великого й стояли по тому боці ріки Сюурлія. Наші утворили шість полків: Ігорів полк посередині, направо його брата Всеволода, наліво його братанича Святослава, перед ним син Володимир і інший полк Ярослава, з сими ковуї в Ольстином, а третій полк: попереду стрільці, яких вивели всі князі. Так установили свої полки. І сказав Ігор до своєї братії: „Браття! цього ми шукали, тож підемо вперед", і так пішли на них, поклавши на Бога свою надію.

Коли вони наблизились до ріки Сюурлія, з половецьких полків виїхали стрільці й, випустивши на Русь по стрілі, пустилися на втікача, а Русь іще не переправилась через ріку Сюурлій. Пустились навтікача й ті половецькі сили, які стояли подальше від ріки. За ними пігнались Святослав Ольгович, Володимир Ігоревич, Ольстин із ковуями та стрільці, а Ігор і Всеволод ішли помалу й не розпускали свого полку, а передня Русь била половців і брала їх у полон. Половці втекли до табору, а Русь, дійшовши до їх наметів, збагатилась полоном, а інші нічим прийшли до полків із полоном.

А коли зібрались усі половці, сказав Ігор до братів і до своїх воїнів: „Це Бог своєю силою вислав побіду на наших ворогів, а нам честь і славу; та ми бачили, які численні половецькі полки, тож чи всі вони тут зібрались? Нинішньої ночі відїдемо, а хто поїде завтра по нас, то чи всі повернуть, та кращі з кінниці пройдуть, а щодо нас самих, як «Бог нам дасть". І сказав Святослав Ольгович до своїх стрийв: „Я далеко гнався за половцями й мої коні не можуть; якщо доведеться мені нині поїхати, то прийдеться мені зостатися в дорозі" — і Всеволод прийняв йому в помічники, щоб тут спинитися. І сказав Ігор: „Що ж, браття, не диво й умерти, будучи освідомленими". І вони тут спинились.

На розсвіті-ж у суботу почали виступати половецькі полки, як бори; руські князі не знали навіть, кому з них проти котрого поїхати, було бо їх безчисленне множество. І сказав Ігор: „Це видно, ми зібрали на себе всю землю": Кончака, й Козубурновича, й Токсобича-Колобича, й Етебича, й Тертробича". І так роздумавши, зсіли з коней, бо хотіли бючись дійти до ріки Донця; говорили бо: „Якщо побіжимо, втечемо самі, а зоставимо чорних людей, то від Бога буде гріх нам, якщо їх видамо; підемо (зведемо боротьбу пішо) й або помремо, або живі будемо на одному місці".

По таких словах усі зсіли з коней і пішли, бючись. І так за божим допустом зрамили їговаші вороги їздять озброєні; отже або їдьте швидше вперед, або вертайте додому, бо не в пору ми вибрались". А Ігор сказав до братії: „Якщо ми повернемо, не бившись, то сором буде нам гірше смерти; хай уже буде, що Бог дасть".

По такій постанові їхали через усю ніч, а на другий день, у п'ятницю, в полудневий час зустріли половецькі полки, які вже приготовились на них, поставили свій табор за собою, а самі зібрались усі від малого до великого й стояли по тому боці ріки Сюурлія. Наші утворили шість полків: Ігорів полк посередині, направо його брата Всеволода, наліво його братанича Святослава, перед ним син Володимир і інший полк Ярослава, з сими ковуї в Ольстином, а третій полк: попереду стрільці, яких вивели всі князі. Так установили свої полки. І сказав Ігор до своєї братії: „Браття! цього ми шукали, тож підемо вперед", і так пішли на них, поклавши на Бога свою надію.

Коли вони наблизились до ріки Сюурлія, з половецьких полків виїхали стрільці й, випустивши на Русь по стрілі, пустилися на втікача, а Русь іще не переправилась через ріку Сюурлій. Пустились навтікача й ті половецькі сили, які стояли подальше від ріки. За ними пігнались Святослав Ольгович, Володимир Ігоревич, Ольстин із ковуями та стрільці, а Ігор і Всеволод ішли помалу й не розпускали свого полку, а передня Русь била половців і брала їх у полон. Половці втекли до табору, а Русь, дійшовши до їх наметів, збагатилась полоном, а інші нічим прийшли до полків із полоном.

А коли зібрались усі половці, сказав Ігор до братів і до своїх воїнів: „Це Бог своєю силою вислав побіду на наших ворогів, а нам честь і славу; та ми бачили, які численні половецькі полки, тож чи всі вони тут зібрались? Нинішньої ночі відїдемо, а хто поїде завтра по нас, то чи всі повернуть, та кращі з кінниці пройдуть, а щодо нас самих, як «Бог нам дасть". І сказав Святослав Ольгович до своїх стрийв: „Я далеко гнався за половцями й мої коні не можуть; якщо доведеться мені нині поїхати, то прийдеться мені зостатися в дорозі" — і Всеволод прийняв йому в помічники, щоб тут спинитися. І сказав Ігор: „Що ж, браття, не диво й умерти, будучи освідомленими". І вони тут спинились.

На розсвіті-ж у суботу почали виступати половецькі полки, як бори; руські князі не знали навіть, кому з них проти котрого поїхати, було бо їх безчисленне множество. І сказав Ігор: „Це видно, ми зібрали на себе всю землю": Кончака, й Козубурновича, й Токсобича-Колобича, й Етебича, й Тертробича". І так роздумавши, зсіли з коней, бо хотіли бючись дійти до ріки Донця; говорили бо: „Якщо побіжимо, втечемо самі, а зоставимо чорних людей, то від Бога буде гріх нам, якщо їх видамо; підемо (зведемо боротьбу пішо) й або помремо, або живі будемо на одному місці".

По таких словах усі зсіли з коней і пішли, бючись. І так за божим допустом зрамили Ігоря в руку й обезладнили його лівицю, і настало велике огірчення в його полку, мали воєводу, а його найперше зранили. І так бились міцно тієї днини до вечора, і багато було раненних і мертвих у руських полках. А коли настала суботня ніч, пішли, бючись.

На світанку в неділю заворушились ковуї в полку й побігли. Ігор був у тому часі на коні, бо був раненний, пігнав до їх полку, бажаючи завернути їх до полків, та побачивши, як дуже віддалився від своїх людей, зняв шолом на те, щоб пізнали князя й вернулись, і пігнав назад до полків; та ніхто не вернувсь, тільки Михалко Юрієвич, пізнавши князя, вернувся. Полки бо не попали в замішання з ковуями, з вийнятком мало кого з простих або когось із боярських во-

Жадайте всюди!
Найкращу рідину, пасту і порошки до чищення металів і посуди — та смар до лещат. 440 19—2

„СІЛЬВА"
Львів, Бандурського 5

Осягнули ми надзвичайну річ!

Маємо винахід великої ваги. Шампон без мила і алькалій. — Тепер будемо мити волосся зовсім новим способом — без мила, отже без найгрізнішого ворога — алькалій. Тепер зникне рапавість і пучнявіння волосся, зникне сірий осад, який відбирав волоссю лиск. — І пізніше не треба сполокувати волосся оцтом або цитриновим соком. Волосся завдяки Спеціяльному Шампонові Еліда, стає лискуче і мягке, через що ондуляція є лекша і треваліша.

ДО БЛЬОНД ВОЛОССЯ

KAMILLOFLOR

СПЕЦІЯЛЬНІ ШАМПОНИ ЕЛІДА

BRUNETAFLOR

ДО ТЕМНОГО ВОЛОССЯ

ВАСИЛЬ СОФРОНІВ.

Трамваєві дзвони дзвонять...

Як прийде Великдень, всі ми міцухи, голова-но ті, що маємо дещо спільного з газетами — багато пишемо, а потім, з курту́азії до товаришів перш, ще більше мусимо читати — про „великодні дзвони".

„Великодні дзвони дзвонять..." — так починається майже кожна великодна поезія. А правду кажучи, ми тих дзвонів тут у місті ні не чуємо, ні не відчуваємо. Ми лише уявляємо собі, як вони дзвонили колись і може ще тепер дзвонять у тім селі, де ми провели нашу молодість. А знаю й таких поетів, що пишуть про великодні дзвони, а, поправді, їх ніколи й не чули.

Але хто з нас не скаже:

— Ех, нема то, як Великдень на селі! Та відправа! ті дзвони! — і згадуємо ми тім, як над святочною, пропорою як скло тишею села моєстатично, на широко розпростертих крилах плинуть розколихані, рідісні дзвони. Сповивають нашу душу спокоєм, а думку кличуть до Бога.

Сільські дзвони... Можна написати про них цілу розвідку, класифікувати їх, ділити. Але всі дзвони — добрі. Чуєте їх рано і знаєте: це на утреню, це на Службу, а це на „вірую". Чуєте, як грають увечір і розумієте: це на вечірню, а це дрібні підголоски на молебень. А тим знову врадиколи задзвонять за померлу душу. То знов почуєте зненацька дзвіночок десь на дорозі і відразу клякаєте: це пан-отець їде з Божими Дарами. Всі вони відвертають вашу думку від земної суєти. Роблять це мимоходом і непастирливо. Може й тому їх так любимо.

Зате одно тільки місто і Великдень у ньому асоціюються у моїй душі з воскресними дзвонами. Це Київ. До нині чую ті дзвони вперед сімнадцять літ, ті дзвони, що вже давно перестали грати... У нас міські церкви вже давно зреклись свого монополю на дзвони і дзвіночки. Демон міста — вічас — украв Божі дзвони та дзвіночки і як блазень в будень і на Великдень дзвонить ними, де тільки поступить. Скільки ви їх, настирливих, різких, непривітних не наслухаєтеся тут, у місті, за день! Ненавидите їх. Вони не підносять духа, а стягають його раз-у-раз до приземного життя і його суєти.

На вулиці міста дзвонять трамваї, дзвонять ровери, дзвонить розвізники леду, дзвонять похатники, дзвонять годинники на вежах. Все це нахабним, втіленим дзеленьканням на всі боки смикає за поли вашу увагу. У бюрі дзвінок невпинно відтягає вас від праці до телефону. Аларм-кові дзвінки при дверах термосять вашими нервами так само, як нервами злодія.

А дома! Вже напімлять знаєте ті хатні дзвінки. Різкий, короткий — оплата за газ, або електрику, сторож за комірним, або агент від каси. Довгий, настирливий — податок, вексель, рята. Довгий, нетерпливий — листонош, або молочарка. Чи врешті можна їх усіх счислити?

Та є ще один хатній дзвінок, неподібний до тих: тихий і несмілий. Дзень — і мовчанка. Такий, як рух долоні, що торкнеться вас і просить вибачення. І цей дзвіночок знаєте.

— Не відчинив. Це знову жебрак. Напосілися, направду! — кажете до себе. Але тихий, несмілий дзвіночок, що вже мало пробудень, не дав вам спокою. Аж доки не встанете, хочби з найсолодшої пообідньої дрімоти і не позиритеся крізь вічко у дверях у ту трагічну глибінь очей, що стоять там за вашими дверми і мовчки просять. Тоді думаєте: чи не єдиноокий дзвінок від Бога.

— — — — — — — — —

Коли пишемо пророку про „великодні дзвони", вибачте нам, сільські читачі. Ми не маємо їх і тому тужимо за вашими сільськими. Але для себе, тут у місті, ми мріємо про одно: про велику, радісну, великодню — тишу.

Найкращі млинські вироби і харчеві товари — в першу чергу вироби українського промислу — по найдешевших цінах поручає 1946

Промисловий Млин

Львів, площа Унії Берестейської ч. 4.

яків, але добре всі бились, ідучи пішки, а посеред них Всеволод показав немалу хоробрість.

І коли зближувався Ігор до своїх полків, переїхали йому поперек дорогу й тут полонили його у віддаленні вистрілу від його полку. Полонений же Ігор бачив свого брата Всеволода, як він міцно бореться, і прохав смерти для своєї душі, щоб не бачити загибелі свого брата. А Всеволод так бився, що й зброї недостало в його руках. І бились вони, ідучи довкруги озера. І так у день святого Воскресення навів на них Господь свій гнів; замість радости навів на них плач і горе замість веселости на ріці Каялі.

І говорив Ігор: „Згадав я свої гріхи перед моїм Господом Богом, що довершив я багато убивств і кровопролиття в християнській землі, бо не пощадив я християн, але взяв штурмом город Глібів біля Переяслава; тоді бо немало лиха набрались невинні християни, бо батьки розлучались із своїми дітьми, брат із братом, приятель із своїм приятелем, жінки з своїми чоловіками, доньки з своїми матірями, приятелька з своєю приятелькою; усе було затривожене полоном і жалощами, живі завидували мертвим, а мертві раділи, що вони як святі мученики відійшли від цього життя після огненної спроби, старих усмертлювали, а молоді приймали люті й немилосердні рани, чоловіків убивали й розсікали, а жінок безчестили. І всього того довершив я, — сказав Ігор, — я негідний лишатись при житті; і ось нині бачу кару від мого Господа Бога. Де нині мій улюблений брат? де нині син мого брата? де мій власний син? де бояри, дорадники, де хоробрі лицарі, де лави вояків? де коні й многоцінна зброя? Чи не позбавлений я цього всього й чи не віддав мене Бог звязаного в руки цим беззаконникам? Так відплатив мені Господь за моє беззаконня і за мою злобу, і звалились сьогодні мої гріхи на мою голову. Правдивий Господь і дуже справедливі його присуди; нема для мене місця між живими; сьогодні бачу, що інші прийняли мученицькі вінки, чому я один винуватий не потерпів за них усіх? Та Владико Господи Боже мій! не відтруть мене до кінця, але як твоя воля, Господи, так зішли й ласку на нас, твоїх рабів".

Скінчилась тоді й битва, розведено полонених і кожний пішов до свого намету. Ігоря ж половили тарголи, а саме чоловік на імення Чилбук, його брата Всеволода полонив Роман Кзич, Святослава Ольговича Єлдечюк Бурчевич, а Володимира Копті Улашевич. Тоді ж на побойовищі Кончак заручив за свата Ігоря, бо він був ранений. З такої маси людей мало хто врятувавсь, ніяким способом не можна було навіть бігунам утекти, бо немов міцними стінами оточили їх половецькі полки. Русь пустила чутку, що втекло 15 вояків, ковуїв іще менше, а решта потопилась у морі".

Очевидно, половці використали свою побіду: два їх хани Кончак і Кза палили та зрівнювали з землею городи й села Української Землі. Коли Кза пустошив Посемя, Кончак руйнував Посулля, потім пішов під Переяслав і зайняв Римів. Наруйнувавшись до скочу Української Землі, вернули половці з великим полоном до своїх наметів.

У неволі зоставсь Ігор до весни найближчого року. Його син Володимир вернув на Україну щойно 1187 р. разом із донькою хана Кончака. Тоді й справив батько синові весілля.

Таким робом підходимо до часу, коли могло повстати „Слово о полку Ігоря". Хто датує його 1186 р., приймає, що воно написане з приводу повороту Ігоря на рідну землю. Одначе такому поглядові можна протиставити слова закінчення пісні про похід Ігоря із згадкою про те, що „краї ни раді, городи веселі, та з славою для молодих князів, між ними й для Володимира. Ця згадка й ця слава вказували б, що „Слово" повстало в 1187 р., в усякому разі перед тим, заки до автора дійшла вістка про смерть галицького князя Ярослава Осмомисла, який помер 1. жовтня 1187 р., а якого апострофує автор „Слова" як живого.

АНТІМАГНЕТИЧНИЙ

не магнетизується від телєфону, радія й мотору.

ПОС. Д-Р ДМИТРО ЛЕВИЦЬКИЙ.

Майбутня Українська Парляментарна Репрезентація.

Українська Парляментарна Репрезентація є в польському соймі вже від 1922 р. В тому році Галичина не взяла участи в виборах. Північно-західні землі добули тоді в виборах повну перемогу, бо отримали усі мандати, які нам належались на основі виборчої ординації. Вони мали своє незалежне представництво, а в Галичині, мимо нашої волі, вибрано тоді пять хрунів. У дуже короткому часі ми переконалися, яку велику помилку ми зробили, здержуючись тоді від участи у виборах. Парляментарна Репрезентація північно-західних земель, політично ще не зовсім вироблена, розсварилась між собою, багато послів і сенаторів перейшло з національного в інтернаціональний табор і тому ні в польському соймі, ні в краю та Парляментарна Репрезентація не відіграла належної ролі. З другого боку пять галицьких послів-хрунів не тільки, що компромітували українське імя в краю ,але деякі їх виступи, головно виступ Ількова як „вибраного репрезентанта українського народу" в 1923 р. перед рішеням Ради Амбасадорів у Парижі, мали для нас дуже шкідливі наслідки.

У 1928 р. ми вже взяли участь у виборах. В нашій передвиборчій агітації ми були дуже осторожні. Словом і друком ми заявляли нашим виборцям, що ми не сподіємося ніяких реальних успіхів на арені польського сойму, а йдемо до виборів тому, щоби заманіфестувати український характер наших земель та щоби в соймі мати вільну трибуну для висування наших національних постулятів для краю і для світа. Мимо виборчої ординації й мимо сильного натиску адміністрації, ми тоді вибори виграли. Слабшими показались тоді північно-західні землі, а політичні умовини в Польщі так змінилися, що вже підчас передвчасних третіх соймових виборів у 1930 р. Галичина мала хоч і дуже зменшену, але свою незалежну Українську Парляментарну Репрезентацію, а північно-західні землі тільки Ількових — себто Певного й товаришів.

Чи і в якій мірі Українська Парляментарна Репрезентація сповнила за тих 7 літ своє дуже важке й відповідальне завдання, — це оцінить історія. На всякий випадок можна ствердити, що вона не сплямила українського імени та що її виступи як на терені сойму так і в краю і в освідомлюванні світа про наше положення і наші змагання мають і матимуть своє і то не мале значіння. Український Клюб має пошану й у польському соймі, бо це одинокий більший Клюб, який за цілих 7 літ мимо сильного напору з гори та мимо нищення партійно-політичних організаційних форм, ні разу не заломився у своїй організації. Ні один його посол не зрадив партійної організації, не перейшов до іншого Клюбу, ні не став „диким". Навіть б. посол В. Кохан, коли розійшовся з нашою партією, зложив посольський мандат і не нарушив клюбової організації.

Але не зважаючи на те, ні наша Українська Парляментарна Репрезентація, ні окремі посли не тішилися серед деякої частини нашого народу тією повагою, якою тішилися перед війною і тішаться ще й сьогодні виборні представники в інших демократичних народів — у Франції, Англії, Америці й інших. Причиною цього є занепад демократії в сумежних з нами й тому найбільше нам знаних державах, де знищено й оплюгавлено засади народоправства, скасовано вільну волю народу й його виборного представництва та поставлено омніпотенцію держави і її репрезентанта-диктатора як головну підвалину, біля якої мають скупчуватися всі інтереси нації. Таку саму тактику обезцінювання народнього представництва повела й польська політика після травневого перевороту в 1926 р. І хоч наші посли найменше заслуговували на обезцінювання у свого народу, то всеж та кампанія відбилась також на опінії Української Парляментарної Репрезентації. Це вже така українська слабість, що „найпевніші" відомости черпаються з чужої преси. Тому поневолі за польською пресою защіплювалось і в нас згірдливе відношення до Української Парляментарної Репрезентації. Вкінці це виродилося в нас у таку аномалію, що наприклад до надходячих нових виборів у нас немає зацікавлення, так немов би це для нас справді було без значіння. А діється це знов таки під впливом зручної польської пропаґанди в напрямі обезцінення парляментарного представництва.

Є в тому дві преважні справи, а саме мається враження: 1) що будьтоби полякам, чи самому урядові не залежить на соймі, 2) що Українська Парляментарна Репрезентація для нас не має ніякого значіння.

Щойно недавно скінчилась баталія за польську конституцію. Немає сумніву, що писана конституція має для держави й для державного народу своє значіння. Менше значіння при нинішньому фактичному стані має писана конституція для народу, який живе у державі. Для нас — українців ні стара конституція не була за широка, ні нова не буде за вузька. Ні стара конституція не давала нам можливости здобуття наших національних прав у межах польської держави, ні нова не відбере нам тих можливостей, коли настане слушний час. Здійснення наших змагань не залежить від писаних краєвих чи міжнародніх актів, а від обставин і фактичної нашої сили та від міжнародньої кон'юнктури у відповідний мент. І тому завжди обовязувала й обовязує кожний нарід власна неписана конституція, яку кожночасно у практичному житті творять люди, покликані до проводу, або люди, що здобули собі провідне становище. І саме тому треба приписати безсумнівний факт, про який пише польська преса, що напр. марш. Пілсудський менше цікавився проектом нової конституції, а натомісць дуже зацікавився виборчою ординацією до сойму й сенату. Яку вагу прикладає польський уряд до виборчої ординації, а тимсамим і до складу майбутнього сойму й сенату, свідчить і те, що коли вирішення постанов конституції уряд полишив громадському чинникові, себто проурядовому бльокові ББ, то вирішення засад виборчої ординації взяв у свої власні руки і тому головного автора і конституції і виборчої ординації Валеріяна Славека іменували тепер премієром міністрів.

Так само нема найменшого сумніву, що й будучий склад Української Парляментарної Репрезентації у польських законодатних тілах матиме для нас незвичайно важне значіння як з уваги на світ так і з уваги на край.. Світ нас ще мало знає. Для нього мало знані і наші люди й наші фактичні сили. Для світу представником народу є той, кого нарід вибрав на свого представника і тільки той повинен говорити від свого народу. Нам відомі вже спроби, щоби пхнути „певняків" як представників українського народу на Конгрес Національних Меншин. Відома нам заборона заснувати в Польщі Українське Товариство Прихильників Союзу Народів, бо таке товариство вже існує, заложене Певним. Немає сумніву, що український нарід у світі буде репрезентувати його будуча Українська Парляментарна Репрезентація, так як досі мимо всіх ворожих нам зусиль репрезентувала його теперішня Репрезентація. Живемо в часах дуже непевних і складних. Міжнародня політика бере тепер значну перевагу над краєвими політиками. Про значіння й могутність навіть великих народів не рішає вже виключно власна сила, а й опінія та інтереси світової політики. Вже лише того вистарчить, щоби наша нація доложила всіх своїх зусиль, щоби

КООПЕРАТИВНА ПЕКАРНЯ

Золотий Колос

поручає ріжнородне і добірне печиво на ВЕЛИКОДНІ СВЯТА: паски і баби. Замовлення: Львів. ЯНІВСЬКА 77. 1398 3—4 Телефон 292-17.

До кожної туалети відповідну ТОРБИНКУ поручає найдешевше МАГАЗИН ВИБРАНОЇ ГАЛЯНТЕРІЇ **ЛЕВ ПРОПСТ** — Львів, площа Марійська ч. 3. 32/91 1-2 Тел. 205-83.

375 зол.

Королева малих писальних машин

Нова писальна машина найліпшої якости. — 500.000 машин проданих. — Тревалість великої машини. 12 перебиток через кальку. Ідеально легкий і еластичний удар.

СКЛАД МАШИН ТЕЛЄФОН 228-70.

Ю. Ломаґа, Львів, Валова 11.

24/91

Прецизійна направа машин усіляких систем

вибрати собі представництво, яке буде репрезентувати його власну, а не чужу волю й інтереси.

Так само велике значіння матиме склад майбутньої Української Парляментарної Репрезентації для справи нашого положення в межах польської держави. Всім нам відомі головні напрямні теперішньої політики польських державних чинників. Вони в ім'я повної тотальности держави прямують до удержавлення цілого політичного, культурного й господарського життя. Це прямування загрожує нівеляцією усіх дотеперішніх зовнішніх форм наших зорганізованих національних установ. Звичайно — це змагання до нівеляції не вбє нашого внутрішнього життя і його духа; жива нація вишукає собі в потребі інші форми, конечні для свого життя і поступу. Та всеж таки знищення дотеперішніх форм мусить на довший час припинити правильний розвиток життя нації. В нинішніх часах у всіх народів світу підпадають змінам у першу чергу політично-устроєві форми даної держави чи нації. А щойно за ними йдуть зміни культурних і господарських форм і від зміни перших залежні всі інші форми національного життя. Тому можна бути певним, що від якости Української Парляментарної Репрезентації будуть залежати в поважній мірі й дальші форми нашого культурного, суспільного й господарського життя.

Досі ще не знаємо засад нової виборчої ординації. Певним здається, що число послів буде значно зменшене і що вплив на устійнення кандидатів матимуть не виключно виборці, а якісь організації, що будуть під сильним впливом державної адміністрації. Не в наших силах буде змінити напрямні виборчої ординації і не в наших силах буде фактично вибрати Українську Парляментарну Репрезентацію, залежну виключно від волі нашого народу. Та в наших можливостях і виключно від сили нашої зорганізованости залежить виказати волю, яку ми хотіли би мати Українську Парляментарну Репрезентацію. Не йде про кількість, але про якість. У 1930 р. серед найтяжчих умовин ми зуміли вибрати хоч нечисельну, але нашу власну Парляментарну Репрезентацію. У 1935 р. ми мусимо доказати, що зробимо все, щоби вибрати наших послів, які будуть висловниками нашої збірної волі. Тому до тих виборів після нової — правдоподібно дуже тяжкої для нас виборчої ординації — ми мусимо стати у весь ріст сконсолідовані й зорганізовані.

Справа велика. Йде про виказання нашої організованости і сили. Тут мусять замовкнути всі гуртові чи особисті анімозії. До спроби сил мусить стати ціла нація. Кожний, хто виломлюється зпід національної дисципліни, мусить бути викинений поза межі національної суспільности. Нашою девізою мусить бути: члени Української Парляментарної Репрезентації вийдуть з волі народу й його проводу та будуть представниками його волі і змагань, а не знаряддям чужої волі й інтересів.

І. ФЕДОРОВИЧ-МАЛИЦЬКА.

МИСТЕЦТВО І ПУБЛИКА.

Три роки тому у статті „Мистецька критика і загал" висловила я бажання, щоби появлялись частіше фейлетони на мистецькі теми у щоденній пресі та щоби відповідні чинники уладжували у Львові і на провінції відчити з історії мистецтва, найкраще зі світлинами на екрані.

Це останнє бажання здійснилось. Від осени мин. року уладжує такі відчити Т-во Прихильників Мистецтва спільно з АНУМ майже щотижня. Це поважний крок вперед. Відчити ті розбуджують і піддержують зацікавлення публики мистецтвом. Треба бути вдячним за них провідним мистецьким колам. Але щоби дійсно поширити любов до мистецтва, треба давати такі відчити також на провінції.

Дещо гірше зі статтями на мистецькі теми у щоденній пресі. За винятком немов примусових, здебільша сухих, дуже „офіціяльних" рецензій з нагоди мистецьких виставок і коротких, інформативних заміток, мусимо ствердити цілковиту відсутність якихнебудь поважніших статтей на мистецькі теми. А саме щоденна преса найбільше читана, найбільше розходиться між публикою!

Польський щоденник „Час" поміщує двічі на місяць статтю на актуальну мистецьку тему. Статтю передуману, неповерховну, що спонукує читача задуматись над порушеною проблемою. Чому наша щоденна преса не здає собі справи з пекучої потреби таких статтей? В нас такі статті куди потрібніші, ніж в наших сусідів, де відсоток ознайомлених з проблемами мистецтва одиниць без порівнання більший ніж у нас одиниць без порівнання більший ніж у нас

Гарні слова про національне мистецтво нічого не вдадуться як довго наша суспільність не дасть мистцям матеріяльної змоги працювати у рідному краю. Суспільність тільки тоді матиме зрозуміння для високої вжи мистецьких осягнень, коли відповідні чинники подбають про належну освіту загалу у тому напрямі та про налагодження живійшого контакту між мистецтвом і публикою.

В тій цілі треба конечно частіших статтей на тему ріжних мистецьких проблем. Маю на думці не повчальні фейлетони, які бували менше-більше повторенням зґаданих відчитів, а висліли свобідної, вільної думки або й вимину думок одиниць, зацікавлених мистецтвом, або артистів і фахівців-критиків або звичайних любителів мистецтва. Ціль таких статтей — зближувати проблеми мистецькі до світа думок та почувань пересічного читача. Нехай не здається йому, що мистецтво — це щось далеке від нього, щось незрозуміле і тому непотрібне йому.

Щоби доконати те велике діло, не вільно авторам статтей ще більш поглибляти прірву, яка й без того істнує (не тільки в нас, але також у культурних народів заходу) між сучасним мистецтвом і публикою. Чужинні критики европейської слави осуджують нині одноголосно хибне становище мистецтва, яке свідомо відвертається від свого природнього окруження і кепкує з деяких оправданих вимог публики, а водночас вимагає, щоби те публика захоплювалася ним і підтримувала його.

Істнує ряд важливих питань, на які треба відповісти публиці, якщо вимагаємо, щоб вона ставилась поважно до мистецтва і до мистців. Багато осіб ще нині дивиться на мистецтво як на забавку нездібних або неохочих до практичного життя одиниць. Інші — дещо вражливіші на естетичні цінности — признають, що мистецтво приємне, гарне, але... це люксус, покищо не призначений для нас. Дехто навіть розуміє деякий рід вагу мистецтва, але твердить, що не щойно надбудова всього життя народу, а нас не на часі, що покищо боремось за матеріяльне істнування.

Мистецтво не є тільки надбудовою у житті народів. Воно один із важливіших виявів живучости національної психіки. Виявом тим важливішим, коли несприятливі обставини унеможливлюють нормальне життя і нормальне виявлення національної енергії. Вияв, такий важний для нас усіх.

Література і мистецтво недержавного народу, це крик спутаної душі, а не — люксус, надбудова...

У нас зацікавлення мистецтвом зросло останніми роками покищо настільки, що пересічний інтелігент відвідує нині охоче мистецьку виставу. Не кожний відвідує її з чисто мистецького зацікавлення, але відвідує її. Та як мало осіб купує мистецькі твори!

Знаємо, наш інтелігентний загал живе нині у виняткових трудних, часто безнадійних матеріяльних обставинах. Не стає йому на необхідні матеріяльні потреби — не стає, очевидно, на щонебудь попад це. Але істнує деякі поважне число одиниць, що мають змогу час до часу набути працю котрогось мистця. Коли також вони не купують образів ані інших праць артистів, це поможе нарікати на них. Видно, ще не пробудився в них душевний потяг до шляхетної насолоди, яку в силі дати мистецтво. Ще не встигли вони зазнати щастя, яке дає присутність гарного малюнку у власній домівці, де можна до вподоби ним насолоджуватись.

Не поможе нарікати на таких людей. Поможе терпелива, послідовна праця над їх мистецьким вихованням, над тим, щоб у них розбудити вражливість на естетичні переживання. Цеж не повинно бути надто трудно. Українці з уродження здебільша дуже вражливі на красу. Але треба нам дійсно іти назустріч їх голодові краси. Треба збудити в них пристрасть до мистецтва, а не нудити та баламутити блідими, ще й сумнівними теоріями.

Методи, пристосовані деякими критиками та мистцями, щоби побуджувати мистецьку вражливість нашої публики, видаються мені у дечому недоцільна.

У першій мірі маю на думці замилування вповіти у публику погляд, немов без подрібного зрозуміння техніки даної галузі мистецтва неможливо розуміти мистецький твір.

Цей погляд хибний (не тут місце над тим ширше розводитись) здатний хіба на те, щоб відстрашити ширший загал від мистецтва і відібрати йому те мінімум вдоволення, яке дають нині пересічному інтелігентові відвідини мистецької виставки.

Не тільки в нас, але також у культурних краях західної Европи, пересічний (або і не пересічний, навіть замітний у своїй професії, наскільки він виняткове не займається ближче мистецтвом) інтелігент і пересічний любитель мистецтва не втаємничений у техніку мистецьких творів.

Знайомість технічних трудностів мистецтва необхідна тільки критикові, який має оцінити твір і працю артиста. Любитель мистецтва не йде на мистецьку виставу на те, щоб експонати оцінити, тільки, щоб ними насолоджуватись. Йому потрібна тільки деяка підготова, яка дає йому підставові мистецькі поняття. Поняття — найважніше, щоб навчився дивитись власними очима і щоб, тямлячись на справжній твір мистецтва, відчував справжню насолоду.

Дивитись власними очима — це спокійніше, без амбіції і тайна справжньої естетичної насолоди людини, що думає.

СТ. ЧАРНЕЦЬКИЙ.

ВЕЧІРНЯ.

Куди ти стежко, пуста й далека
ведеш мене?
У море жита, що його вітер
пестить і гне,
Де поле вбрала срібним серпанком
мряка густа,
Де при дорозі на вербу сперся
хрест, як хреста,
Що мов змагується, як колосям
лан шелестить,
В поле вдивився і слізним оком
благословить...
До Тебе, Христе, поміж вербами
мій жаль несу,
Тобі одному в житті кланявся,
коган Красу;
Красі життя зовігав я престоли,
хвалу співав,
В огонь жертвенний пахучі кедри
карпатські клав.
І коли між лани — іноді й в сонце,
в гори, на ниви
І не бодався в моїй дорозі
прогнилих дерев,
Ніс в собі пісню дику, нужливу
як Черемош — —
Молоду пісню вбрану вінками
кривавих рож...
Нині змежився я вже у мандрівці
серед слоти:
Бо несу в серці довге кохання,
сумне — як Ти!

Магазин жіночої конфекції
АДОЛЬФ БАРТ Львів, Галицька 10, І. пов.
поручає весняні плащі, костюми, сукні найновіших зразків.
10/91 3—3

ФАБРИКА ГОРІВОК
ОВОЧЕВИХ НАЛИВОК І ЛІКЕРІВ
Ян Мушинський
повідомляє, що вже відкрила після реконструкції
ФАБРИЧНУ КРАМНИЦЮ
у Львові, Ринок 3. 33/91 2—2
(Біля Музею)

Замовлення приймає „Нар. Торговля".

Відібрати нашому інтелігенти. загалові віру у спромогу дивитись власними очима, все одно замкнути перед ним ворота та унеможливити вступ у країну естетичних переживань. Не відбираймо йому довіря до самого себе, до власного здорового розуму, до власного інстинкту краси!

Коли відкриваємо щось самі, дана річ промовляє безпосередньо до нашої вражливости, навязується дійсний контакт між нами і нею, відчуваємо її глибінь і тільки тоді дане враження стає — переживанням.

Змеханізоване знання — найбільший ворог естетичних переживань. Краще самому відкрити і відчувати красу найскромнішого малюнку, ніж знати на память прізвища та твори всіх славних малярів без глибшого відчування їх особливих прикмет. Горе тим, що приступають до мистецького твору, бажаючи оцінити його на підставі того, що чули або читали про мистецькі проблеми, а не стараються неупереджено вичути його суттєве значіння та зміст. Бо кожний твір мистецтва, гідний тої назви, має значіння і зміст — навіть коли він абстрактний. Публика правильно відчуває і поступає, коли питає за зрозумілим „змістом" мистецького твору і відвертається знеохочено, коли такого не знаходить. Але треба навчити публику — це належить до згаданих минулих шкідливий гін за чимось щораз „новим". Змагаючи до ліпшого, великі мистці нераз находили щось нового. Ніодин із них не шукав нового „задля нового", а тільки тому, щоб удосконалити своє ремесло, аби чимраз краще передавати свою внутрішню візію та мистецькі інтенції.

Не всі добрі малярі покликані до того, щоби бути новотворами. У нас завелася мода хвалити мистця не тоді, коли дає добрий твір, а передовсім тоді, коли дає щось „нового" (нібито! бо досі „нове" в нас є тільки наслідуванням чужого), навіть коли це „нове" противиться підставовим поняттям мистецтва. Гін за щораз новим є поганим знаком інтелектуальної зарозумілости, а властиво — інтелектуального снобізму.

Знаменитий паризький критик Вальдемар Жорж гостро осуджує сучасних малярів, недолею яких є „перманентна революція". Бо перманентна революція відзначається бунтом задля бунту, а не задля осягнення ясно поставленої цілі. Експериментувати вільно мистцям, наскільки вони це роблять щиро. Та експерименти часто невдатні. Ними не можна голувати публики, що її щойно треба зєднати для мистецтва. Зрештою творити щось суто своє, означує завсіди у деякій мірі щось нове. Наслідувати чуже — ні нове, ні своє.

Майже всі наші молодші артисти нині ознайомлені з малярськими здобутками Заходу. Требаж творити синтезу відповідних для нас технічних засобів із власною духовістю: тоді напевно зродиться в нашому ширшому загалі прихована любов до мистецтва і готовість матеріяльно піддержати наших мистців. Але треба в одних і других — у мистців так само як у публики — упертого зусилля, щоб дивитись власними очима та упертої віри в божу іскру у власній душі.

стецьких підстав — що зміст та значіння малюнку не виступає головно в оповіднім змісті (сюжеті). Зміст і значіння малюнку виступає у підході до сюжету; у формі, у доборі барв, у тому, як мистець зображує даний предмет. Маляр саме тому малює, аби виразити щось таке, **чого не можна виразити інакше, як тільки мовою форми та барв.** Томуто зміст і форма у творі пластичного мистецтва одно неподільне, нерозривне.

У відношенні глядача до твору мистецтва заходить очевидно ріжниця вдачі, смаку, вражливости ріжних одиниць. Немудро вмовляти в людину, що даний твір повинен подобатись їй, коли, дивлячись на нього, ця людина не зазнає жадних естетичних почувань. Навіть коли даний твір є високо вартий, він не мусить подобатись кожному і той, кому він не подобається, не конечно естетично тупий ані — як то люблять вирожатись — естетичний анальфабет. Видно, даний твір не відповідає його психічній структурі. (Приклад: суперечні осуди добрих малярів, коли один говорить про твори другого). Погляд, що кожний під оглядом мистецьким добрий твір мусить подобатись естетично вражливій людині, витворює тільки мистецький снобізм.

Завдання провідників нашого мистецького життя не тільки у тому, щоб обдарувати публику готовим знанням, а радше виховувати її на те, щоб уміти дивитись на твори мистецтва власними очима.

Не треба також, щоб публіка ставилась до мистців із легковаженням і недовірям ані мистці до публики з огірченням і зле замаскованою погордою.

Коли праці котрогось маляря не подобаються публиці — не завсіди винна публика, ані не завсіди — маляр. Як усюди, треба також тут доброї волі, щоб взаїмно порозумітися.

Публика повинна шанувати мистця, який студіював довгі роки, заки опанував техніку свого ремесла та який рішився стати артистом, даючи тим незаперечний доказ ідейности.

Артисти нехай не забувають, що публика жадає і має право жадати від них заспокоєння духового голоду. Не вільно кидати їй як духову поживу сурогатів чужинних вартостей, замість творити щось власне. Передовсім треба відки-

МАТЕРІЯЛИ НА УБРАННЯ
ПЕРШОРЯДНІ БЕЛЬСЬКІ ГАТУНКИ
Найнижчі ціни поручає
Тадей Цветлєр
11/91 (Дім Шпрехера) тел. 248-43.
Львів, Марійська Площа 3.
7—20

Наймодніші плащі, тренчкоти, капелюхи, сорочки, краватки, рукавички поручає
ТРЕНЧКОТ 25·— ЗОЛ.
AMERICAN HOUSE
ЛЬВІВ, ВУЛ. КОПЕРНИКА 5.
39/91

МИХАЙЛО ОСТРОВЕРХА.

На морську рибу.

— Мушу зїсти „фрутті ді маре", поки я ще в Італії! — твердо сказав молодий, чорнявий мистець.

Його невідклична постанова зробила те, що ми того самого дня ввечір пішли на морську рибу. А щоб зазнати повного смаку нашої виправи, то вибралися ми в дільницю, де найкраще приправляють цю лакоминку.

Ще захід горів, як смолоскип, селединовою загравою, а небо встелялося темною, цяткованою золотом, синявою, ми в чвірку входили в гето, від Тибру, за божищею праворуч. Трішки в долину і зараз горбок Ченчі, де стяли, кажуть, славну Беатріче Ченчі. У вечірньому світлі лямп грізно знімається стара покинена церква Бано, мов зі старости літ, широко розлялася.

— Чогож ти шукаєш? — питаю приятеля.

— Самуеля!

— Самуеля? Чи треба їхати аж до Риму, щоб шукати Самуеля?

— О, Самуель своїми філетами баккаля, своїми „карчіоффі алля Джіндія" славний на ввесь Рим!

— Як так — веди! — і мистець, і жінка приятеля і я згідно притакнули.

Праворуч виглає з маси малих камяниць барокова — не то святиня, не то капличка. Стовпи рівно ділять вечірній сумерк. За капличкою глибоким отвором, який злегка підноситься вгору, показуються старі не то сіні, не то тунель. Дві молоді дівчини несуть у пляшках воду. Обі — чорні, чорні кучері розкуйовдані, якими вітерець, як віттям пальми грає.

Невеликий майдан увесь народом заллятий. Бігають, ходять, руками вимахують: крик такий, що про Рим забуваєте. В повітрі несеться запах смаженої на оливі цибулі. Під ногами дрібне сміття, як шматки паперу, яким вітер гонить, усякі відпадки овочів. І ці кучері чорні, і цей крик, і цей запах, і це сміття, і ці сірі мури довкола майдану — якісь вам особливо рідні: ви наче на Жовківському у Львові. Жиди й тут, де забули свою мову, де похожі часто зверхнім виглядом на італійців, де антисемітизму не відчувається як на Сході — і тут вони вміють у своєму гето зберегти свою окремішність. Завсіди треба про них сказати: гідні наслідування.

Та ходімо до Самуеля.

Перед нами ясно освітлений трахтир. Над дверима ясно освічена вивіска, якої червоний колір перемагає, з написом: Самуель.

— Ось і наш Шмуль! — хтось із нас сказав.

Увіходимо в середину. Гамір і тут змішаний з припахами штокфішу — баккаля по італійськи — та смаженої оливи. Розставлені й застелені скатертями столики, яких тут вісім, усі зайняті. Нам роблять місце. Розгощуємося. Підходить чорний, худощавий, з добрим носом „римським", швидкоговіркий кельнер. Бачите, що він теж земляк вам. Замовили ми: рибка, юшка, філе баккаля і смажені, ну, розуміється, що на оливі, карчіофі, або з французька „артішоки". Вино, щоб наш столик золотом обвіяло, він без замовлення приніс.

Розглядаємося. Трахтир! Дещо прикурені димом стіни, недалеко над головою стеля. Під ногами, правда, піл із „цементованого" мармуру. Там стоїть мармуровий жолоб, у якому булькотить безнастанно вода — там риба переховується. Тут велика, мов шафа, з якої виставляють чотири чи пять чопів, із яких жбухає вино — то рубіном, то золотом усяких запахів і смаків. Довкола нас сидять гості. Це переважно жиди: тут дуже добре їх можна розпізнати. Ми вдоволені, що й тут у Римі є можливість зблизитися до чогось рідного, що нагадує нам батьківщину.

Зацікавлений, встаю і входжу до другої кімнати. Тут усі столики зайняті. Посередині злучено кілька столиків разом і довкола цього великого стола сидить велике товариство: бенкет. Блиски живих чорних очей ломляться в блисках вина. Легко накармінювані уста тулять до берегів чарок. За перегородою, яку видко, кухня. Груба, старша кухарка Джюлія безнастанно приготовляє, подає кельнерові порції рибних лакоминок.

— Подобається тобі тут? — питає приятель.

— Дуже! — відповідаю і сідаю на моє місце.

Ще хвилина — і перед нами поставили рибну юшку. Мистець, як побачив повну тарілку, почервонів, зніяковівши. Я подивився на нього: перед очима мені стали його образи „Дама з котом", його всі портрети, з яких, через Візантію, віє змістовним, соняшним раннім ренесансом — а тут: через усю тарілку вигідно розложилася рожевого коліру морська риба каплун, біля неї вусата сепія, а довкола них у малих скойках ще менші звірятка, щось як устриці. Усе те плаває в червонавій від помідорового сосу юшці. Уся ця морська менажерія вповита легкою парою. Можна й зніяковіти!

З нечуваним смаком ми ті „фрутті ді маре", ті баккаля, ті карчіофі — змішали.

Довкола кипів гамір. Груба й мила господиня задоволеними очима водила по гостях. Кухарка Джюлія дзвенькотіла тарілками. Біля дверей стали й авта заїзджати: Самуель, значить, добра фірма!

Ми вийшли надвір. Світло місяця змагалося зі світлом лямп. Мистець приглядався маленьким скойкам, які він взяв зі собою, і приговорював:

— Ви лиш гляньте, яке це чудове! До дому повезу, їй-Богу!...

Рим. 13. IV. 1935.

НАЙНОВІШІ МОДЕЛІ
НАЙВИБАГЛИВІША РОБОТА
Найнижчі ціни у весняних жіночих
плащах і костюмах
у Фірмі
НАЙКРАЩА ЯКІСТЬ
НАЙБІЛЬШИЙ ВИБІР
МОЛДАВЕР
ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА ч. 17. І. пов. Телєфон 246-56.

ВОЛОДИМИР ЦЕЛЕВИЧ.

Політика й господарство.

ГОСПОДАРСЬКИЙ ЛІБЕРАЛІЗМ.

Ліберальні економісти визнають своїм найвищим „вірую" засаду повної свободи в господарському житті, яку формулюють у популярному свого часу кличі „laisser faire" (Це значить у дослівному перекладі „нехай собі роблять, нехай собі йдуть"). Вони твердять, що приватний інтерес одиниці є все в згоді з інтересом загалу і що одиниця, змагаючи у своїй господарській діяльности до як найвищого зиску, вже тим самим працює у користь загалу. Коли людина скупчує в своїх руках багатство, здійснює природний лад і тим самим працює для людства. Таке становище ліберьних економістів дає розріщення для найбільше шкурного господарського егоїзму одиниць. На перший плян життевих цілей висувається тріщ і починається в XIX ст. дикий танець найнижчих пристрастей довкруги золотого тельця. Дійшло до того, що напр. вартість людини в Америці оцінюється на підставі кількости грошей, яку вона має. А Toynbee стверджує, влучно: „Ліберальна економія підходить до людей не як до членів родин, товариств і націй, але як до відокремлених одиниць, звязаних лише грошевим інтересом."

Ліберальні економісти висувають у наслідку зясованих вище поглядів домагання, що політика мусить стояти осторонь від господарських справ, що державна влада не сміє вмішуватися у господарську діяльність людських громадян. На їх думку держава й політика має лише завдання берегти суспільний лад і забезпечувати вільну конкуренцію і вільну торговлю, які є найкращим регулятором суспільного господарства. Господарський лібералізм накоїв у практичному пристосуванні багато лиха. Він поділив суспільства й нації на два ворожі собі табори: на тих, що мають гроші й тих, що їх не мають, на буржуазію і пролетаріят, і викликав гостру соціяльну боротьбу. Щобільше — він анархізує господарські відносини, обезцінюючи моральні, релігійні та взагалі духові вартости людини й у головній мірі довів до тої духової кризи, яку переживає світ.

ІДЕЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА.

Ідеї господарського лібералізму тепер бан кротують. Зі світовою війною кінчиться ліберальна доба нових віків, яка почалася ренесансом, і географічними відкриттями й розпочинається нова доба. Сьогодні переживаємо гостру реакцію проти індивідуалізму й лібералізму. На наших очах відбувається переоцінка всіх вартостей. Сьогодні одиниця щораз більше перестає відчувати як мікрокосмос у протиставленні до решти світу, а одиниці формують своє відношення до життя через призму чи то групи (соціялізм, комунізм), чи то нації (націоналізм). При тій переоцінці вартостей інтереси й життя одиниці перестають мати найвищу вартість. Вони підчиняються інтересам нації. У ділянці господарській здобуває право горожанства ідея національного господарства з головним кличем автаркії (самовистарчальности). До автаркії змагають державні й нації, а інтересам національного господарства підчинюється по волі або по неволі інтереси індивідуальних господарств і господарські інтереси поодиноких суспільних верств.

Згідно тим новітня держава внутрі перебирає контролю над цілим господарським життям своїх горожан і вона впливає в рішаючий спосіб на це життя. Вона впливає і на взаємовідносини між фабрикантами й робітниками, вирішуючи спори між ними, вона намічує шляхи розбудови занедбаних або неіснуючих ділянок господарського життя і безпосередньо або посередньо переводить його в життя. На зовні змагає держава до самовистарчальности національного господарства, до унезалежнення себе від заграничних капіталів, від заграничного промислу й сирівців.

ВЗАЄМИНИ МІЖ ПОЛІТИКОЮ І ГОСПОДАРСТВОМ.

У деяких наших колах кооперативних лічів є поширений погляд, що господарське життя є важніше ніж політика і що тому політику слід підчиновати господарським інтересам нації. Такий погляд має своє джерело у банкротуючих ідеях ліберальної економічної школи й основується на повному незрозумінні завдань національної політики й завдань національного господарства. Послухаймо, що про взаємовідносини між політикою і господарством пише славний німецький політичний письменник і фільософ Освальд Шпенглер:

„У житті нації не можна відділити політики від господарства й господарства від політики. Політика й господарство, це дві сторінки того самого життя, які мають до себе так як керманичство корабля до вантажу (ладунку) корабля. На кораблі капітан корабля є першою особою, а не купець, до якого належить ладунок, який везе корабель. Історія всіх часів і всіх народів доказує, що політика, а не господарство є рішаючим чинником у житті націй. Господарське життя все й усюди підчинюється накази політики і без сильної політики не може бути сильного й здорового господарства. Славний англійський економіст, основник науки економії Адам Сміт уважав господарську сторінку життя найважнішою в житті людей, а роблення грошей властивим змислом історії. Вслід за тим він уважав державних мужів, себто політичних провідників звичайними шкідниками. Але саме приклад Англії доказав щось противного. В Англії не купці й не фабриканти, а справдішні політики, як напр. оба Піти, зробили господарство Англії першим у світі. Спричинила це їх величава й передбачуюча майбутність закордонна політика, яку пристрастно поборювали не хто інший, а англійські ліберальні господарські кола. Безоглядна боротьба Англії з Наполеоном, як представником Франції за панування над світом довела хвилево до захитання рівноваги господарського життя Англії, але по виграній війні дала Англії на довший час умовини блискучого господарського розвитку".

Політика має завдання кермувати життям нації, отже й його господарством. Національна політика мусить змагати до всебічного розвитку всіх ділянок життя нації у всіх його суспільних верств та старатись, щоби вони всі служили інтересам нації як цілости.

Життя нації творить одну суцільну, нерозривну звязану зі собою органічну цілість, а поодинокі ділянки цього життя, як господарство, фізичне здоровля, освіта, виховання молодого покоління, культура, народне мистецтво, суспільна опіка, наука й мистецтво є зі собою в тісному, нерозривному звязку. Стає недужим організм нації, коли якась частина цього організму завмирає, або є хворою. Напр. коли народне господарство нації є в занепаді, коли нація є убогою, то це впливає шкідливо на освіту, культуру й політичну силу нації. Господарство нації є виявом її живих творчих сил на господарському відтинку, а національна політика має старатися про те, щоби всі живі творчі сили нації, отже й ті на господарському відтинку, могли якнайкраще розвиватися.

ВЗАЄМОЗАЛЕЖНІСТЬ ПОЛІТИКИ Й ГОСПОДАРСТВА.

У державних і недержавних націй є тісна взаємозалежність політики й господарства. Недорозвинені під господарським оглядом держави попадають скорше чи пізніше не лише в господарську, але й у політичну залежність від своїх багатих сусідів. Діється це шляхом т. зв. мирного проникання. Починається воно з того, що сильна під господарським оглядом держава втягає біднішу державу в круг своїх господарських інтересів. Їй дається позичку на важких умовах. Коли вона не може платити, дається їй позичку ще на твердших умовах. Цими твердими умовами є концесії для використування природних багатств, узалежнення промислу від чужого капіталу, корисні торговельні договори, а навіть право контролі довжної держави. Згодом довжна держава попадає у таку залежність від опікуючої держави, що є лише позірно самостійною державою, а вкінці може навіть утратити позірну самостійність.

В такий безкровний спосіб утратило державну самостійність багато азійських, африканських і південно-американських держав.

Подібна взаємозалежність політики й господарства є й у недержавних націй. Одною з головних причин невдачі наших визвольних змагань було те, що ми були кволі й недорозвинені під господарським оглядом. Ми не були модерною нацією, зріжничкованою на суспільні верстви, ми не мали в наших руках торговлі, ремесла, промислу, ми не опановували міст. Але не лише політика є залежна від господарства, але й господарство від політики.

У нас є багато дячів на господарському відтинку життя, які як громадяни стоять осторонь від політики, а виправдують вони себе тим, що, мовляв, вони займаються виключно розбудовою господарського життя. Ті люди несвідомо причинюються до занепаду національного господарства. На кожному кроці бачимо в нас звязок нашого господарського життя і політики. Українці на північно-західніх українських землях є слабо освідомлені й зорганізовані під політичним оглядом і тому там так слабо розвинене наше самостійне господарське життя, точніше кажучи, наша кооперація. Там влада, бачучи нашу кволість і незорганізованість під політичним оглядом, робить великі трудноші при закладанні нових кооператив, а навіть ліквідує старі. В останніх часах відлучила влада українські волинські й полісські кооперативи від українського Ревізійного Союзу Українських Кооператив у Львові, а підчинила їх польським ревізійним союзам. Так то брак нашої незалежної політичної сили на північно-західніх українських землях потягає за собою занепад самостійного господарського життя.

Що більше. Буйному розвиткові нашого господарського життя в Галичині загрожуватиме припинення, а то й занепад, коли в парі з господарським розвитком не йтиме скріплення й розріст політичної організації української нації. Все, що є виявом нашої політичної сили, згл. слабости, отже вислід самоуправних і соймових виборів, впливає додатно, згл. відємно на наше господарське життя.

Преважний для господарського життя української нації клич „свій до свого" зможемо перевести в життя, а вслід за тим розбудувати українську торговлю і промисл і дати працю нашим безробітним тільки тоді, коли будемо добре зорганізовані під політичним оглядом.

Найновіші матеріяли вовняні і шовкові
по найнижчих цінах
поручає фірма М. ЕРЛІХГОФ, ЛЬВІВ
вул. Сикстуська 15. Тел. 26-43. (5/91 5-)

АНАТОЛЬ КУРДИДИК.

ДЕНЬ.

Це вже не будень на диво:
небо обмилося біля
й ніби весела дитина
ген, аж під місто прибігло.

Місто сміється шибками
(з радощів? сонця? екстази?)
хочеться впасти устами
й розцілувати вас, вази!...

Можна би вітром упитись,
вчутися в сонячний гомін...
Як можна вірити й жити
серцем Невірного Томи?

Хтось Превеликий і Світлий
з гробу важкого підвівся —
Браття! в цей ранок досвітній
вітром і сонцем молімся:

„Дні в нас розбиті, приспали,
дні — понад прірвою кладка:
дай свої руки — о, пені!
дай свої очі — о, батьки!

Коли політичні організації змобілізують народні маси під кличем «національного патріотизму", тоді клич „свій до свого" дуже легко дається у 100 проц. здійснити.

В українській дійсності є недостаточний зв'язок між політикою і господарством. Складається на це дві головні причини. Першою причиною є те, що господарські діячі здебільша не цікавляться політичним життям і не беруть у ньому активної участи. А другою є те, що українські політичні партії, за виїмком Українського Національно - Демократичного Об'єднання — не займаються розбудовою господарського життя нації, а й УНДО в недостаточній мірі охоплює й кермує нашим господарським життям. Для загального добра мусимо змагати до того, щоби між господарським життям української нації та її національною політикою зав'язувався тіснійший зв'язок ніж досі. Це лежить і в інтересі національної політики і національного господарства.

Цей тіснійший зв'язок розуміємо не в цей спосіб, що українські господарські установи мають стати вузькопартійними чи радикальними чи якимись іншими установами. Ні, ми хочемо, щоби наші господарські установи дальше залишилися загально-національним добром. Лише ми вважаємо, що службовики господарських установ, як громадяни, повинні брати участь у політичному житті й зірвати з утечею від політики та з безпартійністю, а політика повинна звернути більшу увагу на розвиток національного господарства.

ЕПОХАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ.

Українці в Польщі належать до найбідніших і найбільше незріжничкованих націй в Европі. Около 90 проц. українців живе з хліборобства. На нашому селі панує страшне перелюднення. До війни поважний відсоток селянського населення йшов на заморську еміграцію. Сьогодні відтяті всі шляхи заморської еміграції. Еміграція селянського населення до міст на нашій таки національній території є теж неможлива, бо наші міста є недорозвинені під промисловим оглядом. Страшне перелюднення села, неймовірне як на аграрну країну спролетаризування селянства, поширення структурального безробіття і незвичайно низький, майже голодовий рівень життя, оце загальна характеристика нашої господарської дійсности. Відживлювання селян є настільки недостаточне, що рівняється недоїданню. Статистика конскрипції виказує, що консумція жита і пшениці в Познанщині є в четверо більша ніж на українських землях. Німецький економіст Войтиньскі обчислив, що в часах доброї кон'юнктури в рр. 1927—29 суспільний дохід виносив річно на голову одного мешканця в Америці 3.313 марок, у Німеччині 1.077 марок, у Румунії 403 марок, а в Польщі тільки 313 марок. Бувший польський міністр Кларнер стверджує, що сьогодні суспільний дохід у Польщі впав до половини й виносить на голову около 290 зол. річно. Цей дохід стоїть понижче життевого мінімум. Не маємо обчислень, скільки виносить пересічний суспільний дохід на одного українця, але думаємо, що добре було би, колиб виносив 150 зол. річно. Чи ці страшні цифри не викликують у нас жаху за нашу майбутність? Голод у деяких околицях краю, який неприкл. у Яворівщині й гірських околицях є наслідком нашого господарського положення і він виказує тенденцію постійного поширення. Такий стан є не лише наслідком господарської кризи й політики держави, але й наслідком нашого господарського недорозвитку в довоєнних часах.

Перед нашою національною політикою стоїть переломове завдання: у швидкому темпі розбудувати нашу продукційну базу, себто розбудувати ремесло і промисл, узяти в свої руки торговлю, зінтенсифікувати рільництво. У нас йде вправді розбудова господарського життя, але заповільним темпом. Колиж цього не зробимо, загрожують нам: загострення суспільно-економічних суперечностей, повна павперизація українського населення, атомізація українського життя і повільна дегенерація під фізичним і моральним оглядом.

Чи є реальні можливости виконання цього епохального завдання? На мою думку є, хоч здаю собі справу з велитенських трудношів. Пособляють тому завданню криза сучасного капіталізму, перевага малих і середніх промислових підприємств над великофабричними, де-

Маса до підлоги, коцики і щітки всілякого роду. Фарби, лякери, покости і пендзлі. —
ПЕРФУМЕРІЯ і КОСМЕТИКА
по крізових цінах — у ф і р м и
А. Лопушанський
ЛЬВІВ, пл. МАРІЇСЬКА 8. — тел. 216-16. 34/91 1—3

Міський Великий Театр у Львові
ПОСОЛ ДО БОГА
Понеділок дня 6. травня 1935 год. 19·30
1919

шевість праці українського робітника. Досить велика апатія і безділля наших мас, брак капіталів і господарська політика влади стоять на перешкоді виконанню цього завдання. Брак капіталів є великою перепоною, але не такою, якої не можнаби побороти геройським зусиллям, ощадністю, доведеною до самовідречення і притяганням до співпраці заморських земляків. Оскільки йде про господарську політику влади, то вона вправді може припинювати зверхні організаційні форми господарської праці, але не всилі перешкодити самій господарській плановій діяльності міліонів. Врешті господарський поступ і розвиток країни не може бути в засаді противний господарським інтересам держави, а люди вбогі, невдоволені й голодні є розкладовим і важким до опанування елементом у державі.

Розбудова нашого господарського життя мусить бути не припадковою, а плановою. До цієї праці належить притягнути не лише кооперативи, але й наших приватників. Сама кооперація не всилі розвязати всіх питань нашого господарського життя. Необхідною конечністю є покликання до життя Української Господарської Ради, яка виготовляла би загальні плани господарської розбудови й мала загальний нагляд над їх виконуванням.

Наші завдання на господарському відтинку національного життя є все таки невимовно трудні. Ми мусимо для здійснення їх розбурхати нові поклади біольогічної енергії нації. Розбурханий національний ентузіязм міліонів стане тою моторичною силою, що заставить мілікони одиниць до висилаючої геройської і повної посвяти праці і допоможе здійснити відповідальне господарське завдання нашої національної політики. Бурхливі й великі часи, в яких живемо, вимагають від нас великої напруги сил, геройчного ентузіязму й надлюдської муравлиної праці.

ІВАН ДУДИК.

Похорони під Великдень.

Присвячую дорогій дружині

Як тільки Степанові доручили телеграму, він не читаючи, знав її зміст. Перед ним став у повному образі сон із минулої ночі. Високий державний достойник входить у його кімнату. Без одного слова привіту розкладає свою шкіряну валізочку, де повно ліклрського приладдя. Із них витягає непрошений гість чорні щипці і безцеремонно відчиняє Степанові уста і вириває йому переднього зуба!.. Вирваний зуб — це смерть когось з родини. І коли ось доручили йому перед хвилиною телеграму, він ні трохи не здивувався, хоч не тямить, чи взагалі хтонебудь звертався до нього в житті в якій справі аж телеграмою.

Степан відчиняє уважно телеграму і числить слова: один, два, три, чотири... А де ще чотири?... „Тато помер зараз приїжджайте". Чотири слова, так!... Чотири — адреса — разом вісім слів, усе в порядку!... Складає рівненько карточку, якби нічого у світі і ховає до кишені. Глядить крізь вікно. На даху сусідньої хати бються два бузьки. Один одного б'є крилами, відлітає на мить, то знову підлетить і коле клювом. Степан відчиняє з лоскотом вікно і кричить:

— Шшу! Шшу! Шшуу!...

Сполошилися і полетіли в поле....

— Летіть собі з Богом!

Зачиняє вікно. Із другої кімнати долітає хлипання жінки. Ах так! Помер батько!... Уявляє собі, як у невеличкій кімнаті лежить хорий старий батько. Коло нього старенька мати і найменший син. Подають якісь ліки... просять, плачуть... Батько глядить щераз; востанне може, шкляним зором по них, по хаті... Силується підвестися, немічно паде назад на подушки, щераз віддихає глибоко і... протягається без руху... Його убирають, миють... плачуть, крутяться по хаті без цілі, шукають щось, чого нема й найти не можуть, а чого властиво зовсім не треба... Уже читають псалтиру... Дяк... як він...? Ага, Крищенко! Так, Крищенко!... Гарне, навіть дуже гарне прізвище!.. Чисто українське!... Такі зі закінченням на „енко" це найкращі: „Шевченко, Грінченко, Стороженко"... А то в нас якісь на „бич", „сич", „ух", „ик"..., а тут „енко" — „Крищенко"... Степан повторив кілька разів у голос „Крищенко"...

— „Крищенко" — трохи чи не забагато співзвуків! — думав він — вимовляючи це слово крізь тісно примкнені зуби.

— Забагато співзвуків, чи шелестівок, все одно: співзвук-самозвук, шелестівка, голосівка... Нудна річ ця граматика!... Бувало в гімназії починаєш оповідати „коли Геракль став на розпутті"...

— „Коли" — в плоті! — кричить професор. — А нині „коли" зовсім добре! Нудні ці професори! Або й відміна іменників!... Пощо їх стільки?... Сім в однині, плюс сім у множині... „Батько, батька, батькові"...

— Степанку, бійся Бога!... Чогож ти так дурно сидиш?... Батько помер, інший плакав би, журився би, а він курить папіроску і мріє!... Боже мій, Боже!.. Яка з тебе людина без чуття!... Перебирися хоч на час! — із плачем голосить жінка.

— Я Мунечко жираф!... Майже готовий!... Не плач серденько, це кожного чекає, справа часу!

Степан готовиться до дороги. На похорони батька... От уже йде похоронний хоровід. Співають священики, що батько йде туди, де „ніже болі, ніже печалі, но жизнь безконечная"... Гріб. На його дні біліють кости якогось небіщика, довічного батькового сусіда... Сильні, мозолисті руки спускають домовину на шнурах униз, хтось крикнув, навіженим голосом „тату!", уже лопотить земля по домовині, а грабар засипає все далі і далі, аж сопе! Бідні ті робітники.

Степан починає несвідомо свистати Марсельезу...

— Чоловіче ти вже зовсім без чуття, ти не маєш навіть стільки чуття, що наша собачка Міка— плаче жінка.

— Батько помер, а він співає! Боже, Боже!.. Які то люди сьогодні на світі!... Помер батько, а він не то що ні сльози не пустить, але ще співає!... Боже, Боже!.....

— Не гнівайся Мунечко, вибач, маєш повну рацію, що співаю не на часі!.. Але ти не плач, не плач голубко!... Батько помер, то властиво, ще... якби то сказати... ми і так сподівались... нічого такого незвичайно не сталося. Смерть.

— Так?... То у тебе ще зветься це нічого?.. Ох!.., — плаче Мунця.

— Ні Мунечко!... Зрозумій мене!... Властиво смерть у багатьох випадках стає добродійством. Звільняє людину від терпінь, яких ніхто не в силі й скоротити. Інтелігентна людина повинна це розуміти і... всі ми...

Ідуть полевою доріжкою. Степан сам собі дивувався, що зумів так розумно промовити до жінки. Вона глядить десь далеко перед себе в поле. Сонце вислало на землю увесь свій запас світла, прогнало всі хмари, зупинило навіть найменьший легіт вітру. Зате жайворонок піднявся аж ген-ген до сонця з радісною піснею вдячности... Коні тягнуться спровола, не хотять утікати від цієї краси... Так гарно, так чудесно!... За кілька днів молодь буде прославляти цей чар весни у Великодніх гаївках!... .

Степан щераз глянув на жінку. Гляділа байдужно перед себе. Тоді охопив Степан цілий овид, що лежав перед його очима непорушно у всій його красі і на лиці почув дві гарячі сльози, як поволі котилися... Обтер їх обережно, щоби не помітила жінка. Потім із пересердя щипнув себе сильно в ногу... Був лихий на себе. Ненавидів себе!....

— Бо чиж мені лицює плакати?... — думав Степан — коли жінка каже, що без серця? А найважніше, чи я вже раз коли навчуся, в якій порі повинен я плакати, а в якій сміятися?...

Юськовичі.

Д-р ЛЮБОМИР МАКАРУШКА.

Рідний край і американська еміґрація.

Американський кореспондент „Діла" д-р Семен Демидчук у своїй статті, поміщеній на сторінках того часопису у ми 4. квітня н. р. порушив одну з дуже важних та незвичайно актуальних тепер справ, а це справу взаємовідносин між краєм і українською заокеанською еміграцією. Др. Демидчук висловив погляд, що українська американська преса не зовсім правильно і з національного становища не все доцільно реагує на політичні події в рідному краю.

Справа ця вже від давна представляється ненормально, вона вже й досить наболіла, а останні числа української американської преси, які дійшли до наших рук вповні підтверджують тезу дра Демидчука та вказують, що унормування тих відносин є справою пильною і нагальною. Із способу освітлювання деяких українських американських пресових органів старокраєвих справ мимоволі набирається враження, що українські американські провідні круги, це є ті круги, які відповідають за напрям преси, не зовсім злазять собі справу із свого експонованого, відповідального та з всенаціональної точки погляду незвичайно важного становища.

Частина української американської преси не дбає про те, щоби вірно інформувати про відносини в Старому Краю, вона задовольняється ролею ментора у відношенні до тих кругів і до тих осіб, які відповідають за цілість національного життя в Старому Краю. Ця преса обмежується до критики провідних чинників у Старому Краю, вона їх лає, часто-густо в неперебірчивий спосіб та вказує їм шляхи і напрямні їх поступування. І це роблять не тільки якісь невеличкі неважні провінціональні пресові органи, це робить, на жаль, і частина поважної української національної преси. І вона не в силі охоронитися від такої невідповідальної політичної демагогії. Виходить наскрізь дивоглядна ситуація. Деякі пресові українські американські органи вмішуються активно в політику Старого Краю, критикують на своїх сторінках потягнення старокраєвого політичного проводу, а при тім всім виявляють повне незнання дійсности та реальних умовин, серед яких живе та в яких працює громадянство Старого Краю.

Спинімся хвилину над цією справою. Що сказало би українське громадянство в Америці чи Канаді, якщо преса в Рідному Краю забажала-лаб кермувати політичною тактикою українського американського громадянства в його відношенні до американського громадянства чи до американського уряду? Як заареґувалиби українські емігранти на вмішування Старого Краю в такі справи, в яких тільки вони можуть визнаватися. Для прикладу візьмемо такі справи: чи українці мають організуватися в демократичних чи республіканських клюбах, або чи в Канаді мають піддержувати фармерів при виборах чи якусь іншу політичну партію? Припускаємо, що з обуренням і з оправданою насмішкою відкинули би українські емігранти за океаном ради таких всезнайків, які з Галичини чи з Буковини хотіли би диктувати українським організаціям у Ню-йорку, Шікаго чи Вінніпегу, яке становище мають вони занята в тій чи іншій політичній американській справі. Чи не ставлять себе в подібне дивоглядне положення ті одиниці чи організації зпоміж українсько-американського громадянства, які хотіли би зпоза океану без попереднього порозуміння з відповідальними крутами в краю, впливати в рішаючий спосіб на хід справ у Старому Краю, які вважають можливим брати через таке поступування співвідповідальність за його долю, які не бояться рішати про напрямні праці Старого Краю та про тактику тих політичних організацій, які на тих українських землях працюють.

Нас ніколи не дивує, якщо в тій чи в іншій американській газеті появляться якінебудь вістки про старокраєві справи, або якщо якінебудь часопис виявить непоінформованість чи незнання якоїсь конкретної справи. Проти таких річей ми не виступаємо, бо їх зовсім звичайно з чисто технічних оглядів не можна усунути. Ми виступаємо натомість проти явища далеко поважнішого, а саме проти небезпечної тенденції частини української американської преси інформувати загал громадянства в Америці невірно про старокраєві відносини. Спостерігаємо небезпечне явище, що деякі пресові українські американські органи не стараються чи не хочуть бути всесторонньо й обєктивно поінформованими про те, що діється на рідних землях в Европі. Вони натомість дають безкритичний послух тим одиницям чи пресовим органам з краю, які за ніщо не відповідають, і яким ніщо не перешкаджає вживати критики й крітких слів догани у відношенні до провідних старокраєвих чинників. Таке наставлення деяких американських кругів не можна вважати позитивним і воно скорше чи пізніше мусить принести шкоду загально-національній справі.

В чім-же лежить причина такого ненормального й шкідливого явища? Думаємо, що вона лежить головно в тому, що редактори української американської преси не завдають собі настільки труду, щоби самим виробляти собі погляд на основі всесторонньо зібраних інформацій зі Старого Краю та старокраєвої преси. Як пишуть вони про відносини на рідній землі, то послугуються переважно для тої цілі статтями від ріжних невідповідальних дописувачів зі Старого Краю, заховяних під криптонімами, всяких Замарстинівських чи Горовенків в одній особі. Такі, не все зовсім совісні й перед ніким невідповідальні кореспонденти рахуються звичайно не з тим, чи їхня інформація принесе користь чи шкоду загально-національній справі, а чи є вона написана так, щоби подобалася американському читачеві. Такі кореспонденти звичайно вважають, що чим більше опозиційним є їх допис, чим більше в ньому критики та лайки на політичний провід, тим скорше помістять його в американській пресі й тим довше залишаться вони кореспондентами того чи іншого американського часопису. Отже в тому невідповідальному поступованні деяких дописувачів із Европи лежить ледви чи не найважніша причина того трагічного непорозуміння між рідним краєм та його заокеанською еміграцією, яке може принести необчислимі в своїх наслідках шкоди для збірного життя нації.

Як виглядає така інформатична служба, хочу виказати на одному автентичному випадку, з яким я мав нагоду свого часу стрінутись. Перед десяти роками, перебуваючи на студіях за кордоном, мав я змогу слідити докладніше за американською пресою. До краю приїзджав я тоді доволі часто, отже був несогірше зоріентований у краєвих відносинах. В одному поважному й великому американському часописі появлялися тоді часто дописи про відносини в Старому Краю, дописи жахливо невірні й тенденційні. В ньому самому часі заходив до мене один зі старших українських політиків і від нього довідався я зовсім випадково в розмові, що то він є автором більшости тих кореспонденцій. Тим старокраєвим кореспондентом того великого американського пресового органу була отже людина, яка від 1914 р. постійно перебувала за кордоном, а від часу світової війни взагалі не переступила меж Галичини й не мала найменшого поняття, як уложилися відносини в краю по війні. Можна уявити собі, якими річевими були ті кореспонденції, і яку інформативну вартість про старокраєві відносини мали ті дописи, писані в якійсь із кавярень Відня. А на підставі саме таких інформацій кристалізувалася опінія українського американського громадянства про політичні та громадянські відносини в Старому Краю.

Так було перед кількаканайяти роками, не краще воно й тепер, а навпаки, як це можна завважити з наставлення частини американської української преси, то стан цей ще й погіршився. Такі відносини ніяким чином не повинні вдержатись, система та мусять бути переломана, якщо вона не має принести школи українському національному життю. Українська американська преса мусить рішитися на те, що вона буде всесторонньо й вірно передавати інформації про відносини в Старому Краю та що не буде послуговуватися такими дописувачами, які не є відповідальними бодай морально перед зорганізованими громадянськими чинниками Старого Краю. Врешті саме українське американське громадянство повинно й має право домагатися від своєї преси, щоби воно було обективно й вірно інформоване про такі важні для них справи, як та, в яких відносинах живе їх Батьківщина.

На цьому місці слід завважити, що є велика ріжниця в способі інформування про старокраєві справи в українській пресі Злучених Держав Північної Америки и Канади. Українська американська преса Злучених Держав, а на всякий випадок велика її частина підходить до строкраєвих справ у спосіб, який ми вгорі навели, натомість ціла поважна преса Канади інформує своїх читачів про старокраєві справи звичайно в вірніший та обективніший спосіб.

Пишемо ці рядки в глибокому переконанні, що українська заокеанська еміграція хоче бути тільки позитивним чинником в житті свого народу. Американська еміграція неодного недержавного народу своєю допомогою чи то моральною в міжнародньому світі чи матеріяльною завважувала в рішаючий спосіб на долю свого Рідного Краю. (Ірляндія, Литва чи навіть українське Закарпаття). Думаємо, що такими самими інтенціями руководиться й українська американська еміграція. Одначе вона цього не зможе сповнити своєї історичної ролі, якщо буде в неї вкоріненою далі та система, яку тепер спостерігається, якщо емігр. американська преса не буде вірно й обективно інформувати український американський загал про рідний край, про те, чим він жие, в який спосіб борється за свої права, які є там реальні можливости для праці та існування народу та якими шляхами може йти праця зорганізованого громадянства.

Відповідальні політичні круги Старого Краю здавали собі справу з того, що звязок між поодинокими частинами українського народу, розкиненого по цілому світі, а зокрема звязок між краєм і заокеанською еміграцією є рішуче за слабий, що він майже не існує і що на тому дуже терпить цілість українського національного життя. А рівночасно треба бути свідомим того, що є чимало справ загально-національного значіння, які однаково важні для всіх віток української нації, де вони тепер не жилиб. Такі спільні для всіх справи вимагають обговорення при особистих зустрічах, вони вимагають взаємного поінформування та докладного устійнення поступування на будуче. Одним із засобів наладнання такого звязку з ціллю взаємного поінформування мав стати між іншим і намічений Всеукраїнський Національний Конгрес. Та заки він відбудеться, заки дійде до реалізації цієї безперечно великої ідеї, життя йде своїми шляхами і в міжчасі можуть зайти події, які могли би мати далекосяглі значіння для життя нації. Вважаємо, що українські відповідальні американські круги мусять застановитися над ревізією свого дотеперішнього поступування, вони мусять глибоко і в почутті повної національної відповідальности застановитися над своїм відношенням до справ Старого Краю, бож вони не можуть і не сміють творити такі факти, які не йдуть по лінії інтересів рідної землі. Українське американське громадянство не може піддержувати такі політичні акції, проти яких заявляється ціле збірне життя народу в Старому Краю. Якщо українська американська еміграція не зрозуміє цієї великої правди, то тоді вона не зможе відограти позитивної ролі в житті свого народу. А думаємо, що українська американська еміграція ніяк не хоче, щоби її позитивна роля могла колинебудь перемінитися в ролю шкідливу для громадянства на рідній землі. Проти можливостей такого дивогляду, що українська еміграція могла би піддержувати морально чи матеріяльно політичні акції, проти яких боронився цілий здоровий національний організм Старого Краю, повинно виступити не лише ціле зорганізоване громадянство краю, але й ті круги українського американського громадянства, які здають собі справу з тої ролі, яку повинна відіграти українська заокеанська еміграція в житті української нації.

Повідомлення.

Отсим подаємо до відома, що

Столярська робітня — ТИМОЧКО І ГАЛЬОВ

перенесена на вул. Лєнартовича 20.

Сукна фабрики Альойз Моргенштерн

у великім виборі в найновіших десенях — на весну і літо Львів, Ягайлонська 2.

На складі також найновіші оригінальні англійські купони.

Увага: ЦІНИ ЗНАЧНО ЗНИЖЕНІ.

Д-Р ЕВГЕН ХРАПЛИВИЙ.

Голод в українському селі.

Вістка про голод у Яворівщині наче лискавкою освітила один жахливий фэкт: наше село голодує. Село, яке має бути доставцем харчевих продуктів, яке у понятті мільйонів є невичерпаним магазином плодів праці хлібороба — не має сьогодні нічого для себе: воно у своїй нужді докотилося до голоду. Коли зважити, що наш селянин не нарікає, не просить і не жалується, коли зважити, що він знає добре, як важко дістати якунебудь допомогу, то коли він каже, що голодує, то це направду край його терпіння.

У нас голодує не тільки Яворівщина. Правда, таких великих розмірів голоду вже дівно не було на такому невеличкому клаптику нашої землі. Бо 24.000 голодуючих, в тому поверх 10.000 дітвори в одному повіті, це одне жах, який без сумніву ляг важким горем на нашому національному житті. Але це тільки яскравий зразок того, що діється по наших селах взагалі. Є околиці, в яких голод не переводиться, якщо голодом називатимемо явище, що людина зіколи належно й доволі їсти не може, коли вона постійно ходить голодна. Бож такий стан у нас у більшости краю. Його прикрий прояв — передновок. Передновок, до якого ми так звикли, це звичайний голод, серед якого мрією стає кусок хліба. Вистане перейтися по наших селах, а стверднмо, що у весняних місяцях один раз розпалюють вогонь, раз у день їдять теплу страву, а за хліб для дітвори так тяжко, як за найкращі присмаки. І за який хліб! Порівняйте його з тим, що його їсть міська дітвора, теж бідна, але над якою є все таки опіка як не громадянства, то бодай громадської опінії.

Вже сам вигляд селян вказує на їх гарячки. Вистане поглянути на одяг наших селян, що приходять до міст. Більшість цього лахміття, в яке вони вбрані, це те найкраще, яке було в хаті. А як вбираються ті, що лишились дома та вичікують повороту своїх із міста, надіючись, що привезуть бодай той нужденний гріш, за який можна купити на спілку сі сусідом сірник чи чорну сіль!

Є околиці, де голод панує постійно, ось як гірські околиці. Є такі, де він приходить весною, є такі, де він є що року, є й такі, де він проявляється що два-три роки, коли є бодай невеличкий неврожай. Та всеодно його наслідки для нас жахливі. Вже звикли ми до вимізерованих лиць нашого селянства, а мусимо звикати і до того, що коли так справа піде далі, то мусітимемо дивитись на цілковитий занедад нашої, недавно здорової і тугої сільської людности. Щож буде в дітвори, яке місяцями не бачить хліба й омасти, а єдиною поживою її — бараболя? Чи можна на цьому матеріялі будувати майбутнє народу? Вже сьогодні поширюються масово недуги на селі, яких хресними родичами є голод. Чахотка, тиф — це подекуди постійні гості. Бо село за краю спроможности навіть вижившти себе. Є тому накладати на село все нові та нові обовязки, нема кому показати, звідки село має взяти бодай на найконечнішу справу: на їду та одяг для себе.

Причини голоду нашого села глибокі: перенаселення; ціла маса вільних рук, що хотіли взятися до праці, а нема де; голод на землю і здержування нашого селянина перед її купном; замкнений шлях до чужого нам промислу; замкнення еміграції у світ; давна господарська політика на некористь села; величезні тягарі, що їх село не в силі покривати. Все це лихо звалилося на наше село тому, бо наш селянин має до видержання три кріси: 1) загально-світову, 2) додаткову аграрної держави і 3) типово-українську, бож під оглядом скільности землі — наш селянин упішає у державі, в якій живе. Чиж дивно, що у висліді тяких умовин проявляється голод? Бо період одного року може спричинити голод, але тільки у таких нуждарів, що живуть зі сьогодні на завтра. Такими не є селяни інших країв, але такими є ми. І цього не хочуть бачити, ні чути хіба люди, що не мають ні крихітки доброї волі.

Мусимо рятуватися перед маревом голоду. А що воно постійне, то мусимо мати осередок, який постійно цікавився би загроженими околицями та змагав до того, щоби в час відвернути нещастя. Мусимо рятуватися власними силами, але мусимо теж вимагати допомоги там, звідки вона нам належиться. Мусимо прослідити причини голоду і мусмо їх викорінювати семі. мусимо звертати на них увагу інших. Мусимо рятувати нещасних, мусимо в час нагодувати голодуючих братів і сестер та їх дітвору, як довго у нас ще є найменший кусок хліба. Мусимо ділитися усі, якщо не має в богатьох околицях прийти покоління хирляве, марне і — безнадійне.

Центральний Кооперативний Банк

„Краєвий Союз Кредитовий" у Львові,

вул. Третого Мая ч. 15.

приймає вклади ощадности і як централя кредитова для українських кооператив всіх видів уділяє кредити на піднесення господарства і промислу

РЕФОРМАЦЬКІ

ПІГУЛКИ з маркою **ЧЕРНЕЦЬ** (ZAKONNIK)

ВЖИВАЄМО:

ЯКО РЕГУЛЮЮЧІ ШЛУНОК
ПРИ ТЕРПІННЯХ ПЕЧІНКИ
НАДМІРНІЙ ОПАСИСТОСТИ
ЛАГОДЯТЬ ГЕМОРОЇДИ

І ПРИ НАХИЛІ ДО ОБСТРУКЦІЇ
Є ЛАГІДНИМ ПРОЧИЩУЮЧИМ ЗАСОБОМ

Вживати 1 до 2 пігулки на ніч.

Для цього вимогою хвилі є *створення окремого осередка, чи установи для боротьби з голодом* на наших землях. Загроза надто велика, щоби одна установа могла до цього взятися. Мусять прийти в допомогу усі живі сили народу, щоби хоронити наше сільське, голодуюче населення перед голодом.

Нехайжеж для цього жахливий приклад Яворівщини буде осторогою: колиб допомога була скорша, булоб менше нещастя. А таких випадків, як цей буде у нас чимраз більше, бо село наше котиться чимраз більше до нужди.

—o—

Натиск на мін. Лявалля.

Прилюдний запит до французького уряду.

ПАРИЖ, ПАТ. Агенція Радіо запевняє, що переговори у справі французько-большевицького договору велись підчас Великодніх свят. Усякі вістки про перервання переговорів неправдиві. „Еко де Парі" запевняє, що вістки агенції Радіо не точні. Після перервання переговорів у пятницю, розмови велись півофіційно поза дипльоматичними канцеляріями.

„Л'Інформаціон" здогадується, що канц. Гітлєр у промові, яку виголосить 1. травня ц. р. торкнеться теж взаємин між Францією і Німеччиною.

„Л'Інтрансіжан" підкреслює, що французько-большевицький договір буде проблематичним тому, що між Німеччиною і СССР нема спільного кордону. Тому становище Польщі буде мати важливе значіння і від неї залежить доцільність порозуміння між Францією і СССР.

„Ле Жур" ставить французькому урядові низку питань. Між іншим питається, чи правда, що в уряді дійшло до непорозумінь і мін. Лявалль згодився на договір з СССР під натиском, що прем. Фляндєн і мін. Еріо намагаються довести якнайшвидше до підписання цього пакту і т. д. Вкінці щоденник підкреслює, що французьке громадянство невдоволене цим пактом.

АНАТОЛЬ КУРДИДИК.

Стаційка.

Було це під вечір. Юрчик уже обійшов з батьком три церкві. У кожній лежав Ісус і Юрчик вирахував, що Ісусів було три. Питав батька, чи всіх трьох вбили жиди, але батько впевнював, що тільки одного. Хто тих двох убив — не хотів сказати, хоч у Юрчиковій кучерявій головці не могло поміститись взагалі, як можна Ісуса, такого доброго Ісуса, вбити.

В хаті була тиша Великої Суботи. Бабця лежала вже на ліжку, охаючи на кризі, дядзьо читав святочну „Неділю", а Стефця докінчувала мити в кухні долівку.

Юрчик з розмахом скинув плащ. Вже тиждень вміє сам скидати і тільки вішало за високо, щоб повісити. Юрчик глянув на вішало, зітхнув і кинув плащ на ліжко.

Гай-гай! Не можна то нарешті бути великим! Стільки їсть — а рости не росте. Щоденно, сідаючи до обіду, питає:

— Чи як зім ту зупу, буду великий?

Дістає відповідь, що так, — а проте не росте.

Має доказ. Коли просить батька, щоб підняв руку, то аж лячно дивитись, де ця рука. Дядзеві чоботи — о, взув їх раз — так трохи не втопився у них. Човгав по хаті, а всі лягали зі сміху.

Смійтеся! Виросту і буду великий, як поліцай! — вирішував Юрчик у голові, а поліцай — втілення всіх Юрчикових мрій — стояв внизу на вулиці й вимахував палицею.

— Чи той поліцай також їсть грибову зупу? — спитав тої суботи Юрчик батька, коли на обіді примушували його їсти зовсім не смачну юшку.

— Їсть, синочку.

— То і я буду.

І зїв. Мусів, бо раз поліцай — поліцай. Чистить черевики, як поліцай, лягає чемно спати — як це втілення ладу і навіть митися, хоч як це неприємно, миється — бо Стефця каже, що поліцаї миються. А ввечір знає, що поліцаї моляться і насуваючи на голову накривало, кажуть:

— Добраніч, пане комісар!

І тоді вже треба спати, бо не годиться солідному поліцаєві не спати, коли так сказав.

І все це вяжеться з мрією Юрчика бути високим.

А оце в хаті тихо, передвечірньо. Юрчик знає, що дядзеві не годиться перебивати, коли читає газету, а бабця і так стогне на кризі.

Юрчик іде під вікно. Все це діється на третьому поверсі, а вікно в цій хаті при землі, бо хата піддашна. Відчиниш і лягай на землю. Звідти годинами можна дивитись на поліцая, часом на військо з трубами, і кріcами, як у нього.

Але тепер Юрчик має біля вікна щось інше цікаве. Ціла велика коробка кльоцків, пуделок з пасти й сірників. Ви знаєте, що з цього може бути?

Ось, ці кльоцки один за одним — так, Юрчик складає — залізниця. На ці два кльоцки — один довгий — міст. Ось тут великий і на нього дашок — стація.

Юрчик чує, як увійшов батько, що ходив ще кудись. Звичайно летів би до нього, але недавно тільки бачив його — отже ні. Юрчик чує, як батько щось говорить зі Стефцею, як його великі черевики чалапають по хаті і ось зупинилися за ним. Навмисне не оглядається: батько звичайно підхоплює його попід пахи й хапає на руки — а тоді Юрчикові так добре, що ледве чи може бути ліпше у світі. О, якби ви, батьки, знали, скільки є насолоди на ваших руках!

Юрчик жмурить очі, ось тепер — тепер — але ні! Татко сідає на землю коло нього!

— Що це таке, Юрчику?

— Залізниця — відповідає він, обкидуючи оком інжиніра поставлені ним будівлі й мости.

Татко теж обкидає все своїм зором і — татко завжди має ідеї.

Ось узяв кльоцок, на нього другий і ставить.

— Що це татку?

— Семафор.

Ах, рація! Як він міг не догадатися.

За залізницею слідкує пильно другий рік і знає всі рампи, вайхи й сигнали.

Татко ставляє великі квадратові кльоцки й накриває їх дашками.

— Це стація. А отут — татко впихає у шпару в підлозі стовпчик і на нього настромлює інший; це ліхтарня. А це — на двох стовпчиках квадрат — сигналова таблиця. А це (стовпчик біля нього коробочка) — водокачка...

Юрчик захоплено слідкує за руками батька. Ці рухи-рухи! Великі (о, коли, коли я матиму такі?), міцні, а як почнуть щось робити, то:

— Татку, яке це гарне! — і його очка аж жмуряться до батькових вій і до стації, що виросла ніби з казки.

(О, ви дитячі стації, о залізниці з коробок зі сірників! Стації, що заквітчані буйною уявою пятилітньої головки й залізниці, що давно розвязали проблему руху і простору і їдете, як думка, в незнане, в сонце, під хмари!...)

Але тепер приходить те, чого Юрчик не сподівався. Татко каже:

— Юрчику, в кухні на постелі лежить кльоцок, принеси!

Юрчик не пригадує собі, щоб там був кльоцок, але татко каже — він знає дисципліну і йде. Він не знає, що це тільки „трік" батька. У кухні голосно питає себе:

— Де кльоцок? Де кльоцок?

Перешукав ціле ліжко й біжить.

— Нема татку!

З. П.

Політичне імпортерство.

Одною з найхарактеристичніших рис української національної вдачі — це **гін до наслідування** чужих прикмет, явищ і життевих зразків. Ми завжди любимо надмірно вдивлятися в те, що роблять інші; любимо визнавати вищість, і більшу досконалість чужих життевих змістів і форм. Починаючи від сільського парібка, який, повертаючи з чужого війська, залюбки закидає в розмовах чужими „панськими" словами і від сільської дівчини, якій понад найгарнішу нашу народню ношу імпонує міська галянтерійна тандита і — кінчаючи на наших передових політичних публіцистах. У всьому помітно просто хоробливу тягу до імпортування на наш грунт чужого барахла. Діється таке однаково в ділянці нашого духового що й матеріяльного життя. Наша— що так висловимося — національна шкура є така тонка і така не гартована, що пропускає до нашого національного нутра усе, що тільки може туди протиснутись, без огляду на те, чи воно нашому організмові корисне, чи шкідливе. На споді цього явища лежить безсумніву своєрідний комплекс української психічної маловартности.. Але нема сумніву, що цей гін — це наслідок довго-вікової нашої недолі; особливож ми ніколи не встигали витворити вповні провідної культуро-творчої національної верстви, яка привчилаб націю творити і шанувати перед усім чужим усе рідне і своє.

Можна би для узасаднення тієї тези наводити безліч прикладів із ріжних ділянок українського життя. Тут обмежимося лише до явищ нашого **політичного** наслідування і імпортерства, однаково в ідеях, як і в організаційних формах. Нашого політичного життя ми не будуємо природно, органічно, конструктивно з реальних специфічних умовин нашого власного ґрунту, не надбудовуємо на цих передумовах способу свого власного політичного думання, але думаємо здебільша чужими, намосними категоріями. Особливож програмістичне формулювання „наших" справ носить на собі в останніх десятиліттях всі риси інтелектуалістичної **начитаности.** За останні десятиліття нашою національною політично провідною верствою була укр. інтеліґенція. Це була здебільша саме вона, що **відчитувала** з взорів і зразків інших націй, що і як нам політично робити. Це явище має свої узасаднені глибші соціольогічні причини, в які тут не будемо входити. Тут обмежимося лише до ствердження і розгляду низки фактів, які від десятиліть покутують на нашім ґрунті. До арсеналу наших політичних програм, кличів і ідей ми — не з рації і примусу власних політичних конечностей — але тому, що щось таке є модне і діється дєінде переймаємо гасла, які з нашою життевою дійсністю не мають нічогісько спільного, а то й нераз, навіть тіни якогось розумного узасаднення. У безконечній черзі повторюється у нас завжди одна і та сама картина: було колись у світі, ще далеко перед великою війною мода на **демократизм,** тоді наш брат і собі вкрик: „давай нам демократію!" Була колись мода на **соціялізм,** а в нас люди собі: ми хочемо соціялізму! Говорено десь там в Европі, в упромисловленій Англії чи Німеччині про марксизм, а наші наслідувачі давай собі аплікувати марксизм на українську кулацьку шкуру. Пішла потім, після війни, мода на **антидемократизм,** — вмить у нас натворилось безліч принціпіяльно здецидованих антидемократів. Перевернув Муссоліні в Італії **парлямент** — а у нас крик: „геть з парляментаризмом!". Прийшла оце найновіша в Европі мода на **монократизм** — пішов зразу і в нас сильний ідеольогічний курс на монократію. **Обєктивні** европейські історично-розвиткові умовини витворили в Европі тип модерної авторитарної диктатури — і чи потрібно **нам** це — чи ні, природне воно на нашім ґрунті — чи ні, взагалі можливе — чи ні, — що там! Давай диктатуру!

У нас не аналізується і не робиться політично-програмових і організаційних висновків вміру наших потреб і нашого положення, але безнастанно перещіплюється на наш ґрунт речі чужі, вичитані у чужинців, чисто інтелектуалістичні, які пасують до нашої дійсности якраз так як горбатий до стіни.

Особливо буйно розцвіла на нашому ґрунті того роду імпортерська політична публіцистика в останніх 15 літах. Після вчорашньої великої моди на демократизм, лібералізм, марксизм, соціялізм і т. д. прийшла нині отакаж велика мода на фашизм, гітлеризм, тоталітаризм і інші того роду „орденізми". Пікантне тут те, що ці самі люди, інтелектуалістичні передовики цієї імпортерської публіцистики, потрапляють з однаковим розмахом і „фанатизмом" нині заперечувати те, що вчора були першими пропаґаторами і спо-

Від 1-го січня 1935 р. всі розумні мами і господині порадять своїм дітям і своїй домашній прислузі складати свої ощадности на **премійні книжечки**

в Кооперативному Банку „Дністер"

ЛЬВІВ, вул. РУСЬКА ч. 20, на які по році можуть припасти нагороди від 25—100 зол

движниками. Вчора воно звалося: „ми — каже — українські-інтеліґенти марксисти стоїмо на становищі боротьби кляс, бо тільки побіда пролєтарської демократії може принести шляхом здійснення соціялізму визволення народніх мас". Нині воно зветься так: „ми, каже, українські хвашисти стоїмо на становищі, що тільки створення ордену українських насильників і волюнтаристів зможе принести шляхом винищення загнилої демократії щастя і силу народу".

Але що з усім цим — вічно зрештою мінливим — імпортованим програмістичним крамом можна у нас розумного зробити? Оте наймодніше імпортерське наставлення вприває в наш ґрунт, особливож у душі і голови нашої молоді, будь-який фашизм, чи інший гітлєрівський орденізм і **рівночасно,** прекрасно знає, що в нашім **дійснім** національнім організаційнім життю всі ці ідеї і тенденції не мають ані навіть найменших шанс чи спроможностей реалізації. Повинен би хіба такий комісіонер від закордонної політичної програмістики здавати собі з цього справу, що у нас не можливо творити масові „фашівді комбатіменто", що ми не маємо ніякого своґо „загнилого парляменту", котрий можна би було і треба би було валити, що наші, соціольогічні життєві умови інакші від італійських. Передумови, вимоги і засоби нашої власної національно-політичної організованости і нашої тактики мусять бути в специфічних умовах нашого теперішнього положення з ґрунту інакші, ніж дєінде. Але що з того! Цей чи інший програміст все одно буде вам торочити своє; все це є докладно, отак „шиґальовщина" з творів Достоєвського, яка буде вам викладати свою доктрину, без огляду на те, чи має вона хочби навіть мінімальне відношення до найпекучіших справ нашої дійсности. А власне, яке відношення до життєвих справ нашої Козови або Воливолок (бо **це** є наша дійсність!) має ціла ота наша міська, зачитана в чужих журналах і ґазетах, зафасцинована чужими „великими" і „всесвітніми" проблємами, інтелєктуалістична, кавярняна, „шиґальовська" програмістика?

А вжеж, можна щиро повірити, що образ машеруючих фашистівських когорт, залізний марш сто тисяч гітлєрівських штурмовиків на темпельгофській площі може бути для глядача справді фасцинуючий. Їх одностроґ, розвіяні стяги, рубані слова команд, міт провідництва, їх заворотний похід до влади і по владу — все це має богато приманчивого, особливож для молодечої уяви. Цей образ імпонує; за ним зявляється охота робити й собі на цей лад. Але що так робити не дається, а очам важко від цих чужих взорів відірватися, тому повстає в умах і душах цілих наших суспільних наверствовань світ політичних фікцій, царина політичних сублімацій, в яку тікає перед нашою дійсністю уява цього типу людей. Таким чином твориться глибокий розрив поміж нашою політичною теорією і практикою, і в результаті, „накачавши" осьтак, особливож наші молодші покоління, того роду „фашистівським духом" обезваднюється їх організаційно вповні, ставиться попросту поза рямці всякого творчого національного життя. В умовинах насичення цієї молоді візіями ріжних „машеруючих когорт" ціла ота програмістика зуміла ґрунтовно зогидити, особливож нашій молоді, те, — що справді „є єдине на потребу" — всяку думку про вперту, мозолисту муравлину працю над формуванням і організуванням нашого національного життя на місцях.

Бий демократію? Ей — та чи справді?! Подумай найперше! Сядь і подумай чоловіче, — чи нам, як недержавній нації вона часом з цілої низки тактичних оглядів таки не вигідніша? Вали парлямент? — Ей, та чи не краще воно булоб колиб замість кліщів поліційно-авторитарної си-

---

І враз не пізнає стації:

На самому пероні, зараз таки за водокачкою, стоїть щось жовте й пухке, невидальщина якась. Юрчик тямить, що йшов до кухні — так цього не було, він не знає, що це і чому саме на стації — приїхало може?

Він всміхається збентежено й шукає батькових очей. Але батько поправляє завязято шини — може й не запримітив?

— Татку, що це таке?

— Де?

— А на стації — і Юрчикова рука висунула обережно палець, ануж вкусить.

— Ціпця!

Ціпця! Як таки він не міг пізнати? Бачив уже стільки раз, навіть нині за вікнами крамниць...

— А він кусає?

— Ні, синку!

Тепер Юрчик обережно опускається на коліна й на лікті на долівку. Проти нього на стації стоїть „ціпця". Велика така, як цілий стаційний будинок, головою сягає семафору, але якаж пухненька! Яка жовта!

Юрчик просуває до неї палець:

— Ціпця поїде на льокомотиві — гладить він мягку шовкову вату. — І очка має чорненькі (які маціньки!), і дзюбок. А хто мені дав?

— Ісусик дав тобі...

— Ісусик? А Ісусик має багато таких ціпців? А що він дає їм їсти? А куди вони йдуть спати?

О, багато, багато питань глибокого змісту викликає ця ціпця, що стоїть, набундючившись, на стації! Цілий світ природи, метафізики й філософії відчиняє вона — той пухкий, жовтий ключик...

І йде на долівці, під вікном у піддашній хаті на третьому поверсі, розмова. Юрчикові голова повна нових вісток. Він дивиться на татка, що все-все знає і повний подиву до нього. Він уже знає, що завтра буде свято, що будуть писанки, що він у шкілці гаївок на свято вчиться...

Але в хаті світять і відбувається генеральна нарада. Юрчик знає: про нього, де він спатиме.

— З бабцею! — вирішує дідо й відкладає часопис.

З бабцею? Теж ідея!

— Поліцай з бабцею не спить! — вирішує Юрчик, бо йому у цей вечір хотілобся спати з батьком, притулитись до його грудей, раз у рік, під свято, коли тато зовсім інший, як цілий рік і не такий діловий, що для нього не має часу.

Остаточно йому розяснять, що з бабцею гарно спати. Перина, над ліжечком янгол-хоронитель і т. д. — аргументують добре. Найважніше, що з бабциного ліжка видно вікно і внизу поліцая.

Юрчик розібрався, вмився і помолився. Ляг — мала, жива кулька і натягнув накривало під очі.

— Тату! Добраніч, пане комісар!

Тепер буде спати. Він — солідний поліцай і сказав так. — спатиме. Але за моментик підноситься:

— Татку, а якби був дощ, щоби ціпця не змокла. І скажи поліцаєві, щоби пильнував стацію...

— Добре, Юрчику, добре...

Тепер Юрчик спокійний. Може спокійно замкнути очі й заснути.

...На маленькій стації під вікном у піддашній хаті на третьому поверсі стоїть на стації на дротяних ногах пухке Великодне курятко, дожидаючи на поспішний поїзд. На стації є ліхтарня, але її забули засвітити. На стації ждуть вагони на ранок. Дитяча уява промостить їм далеко-далеко шляхи, в невідоме й таємне.

...Біля семафору із двох стовпчиків стоїть усміхнене маленьке щастя дитини.

Власного виробу **КОВДРИ — МАТЕРАЦИ**
Білля на постіль. Полотна. Капи. фіранки.
А. Петрушевський
тепер **ГАЛИЦЬКА 20.** —:— **ТЕЛ. 213—33**

Просимо загостити до Свого — українського ресторану — „ВІТАМІНИ“ ЛЬВІВ, Костюшка 3. коло „Нар. Гостинниці“ в кооперативнім льокалі.

стеми нам не краще булоб, аби — в цій чи іншій державі, в якій нам доводиться жити — тоді панував парляментаризм? Політичний подвиг Гітлєра може бути справді імпонуючий. Корпоративна італійська ситема може справді заслуговувати на пильну студію й увагу, але що це має, скажімо, спільного із життєвою проблематикою отої нашої Козови чи Воливолок? Вожне для нас може бути наразі, в існуючій **тепер** ситуації, тільки те, що у Воливолоках є 70% неграмотних, що в цьому селі нема читальні „Просвіти“, що в селі нема ані одного примірника української газети, що село нуждує, що є в ньому 50% халупників, що це село нині ще не зорганізована суспільність, але сіра маса, з якою політично богато не зробиш.

Те, що нині нам потрібне — це узгіднення нашої національно-політичної програмовости з реальними умовинами нашого ґрунту й аспектами нашого історичного положення. Доводиться вже раз наресті підняти рішучу боротьбу з усякою неприкладною в наших умовинах зачитаною, затягненою з чужого ґрунту політ. програмістикою. Програмово-політичне розпляновування української справи може і **повинно** надбудовуватися лише з дійсних, пекучих життєвих, політичних і соціольогічних проблем **нашого** ґрунту; для **нас** отим „залізним кроком штурмових батальйонів“ може — в **наших** умовинах — бути лише якась ця чи інша ентузіястична кампанія громадянства — старших і молоді, батьків і дітей за засновування в кожному селі читальні „Просвіти“, за вербунок 100.000 повітових членів „Сільського Господаря“, за те, аби в кожнім селі була своя кооператива і „Народний Дім“, за те, аби ні одна українська дитина не росла у тьмі і неграмотности, за те, аби не пропадала ніодна укр. душа, яка відходить до міста, за те, аби піднести всесторонно діференціяльний рівень нашого життя, за те, аби себе політично внутрі обєднати, і за тисячу і ще одну із цих **малих** справ, які в сумі творять міць, суцільність, силу нації — і можливість дальшого великого розвитку.

ВСІ ДІТИ на селі і в місті читають:
„Світ Дитини“ і „Діточу Бібліотеку“
Цілорічні передплати по 5 зол. висилати на адресу: **Львів, вул. Зіморовича 3.**

В. КУЗЬМОВИЧ

Несподіванки, які приносить життя.

Відомо, що життя створює цікаві, інколи парадоксальні ситуації. Чи сподівався нпр. колинебудь творець мовних законів, п. Ст. Грабський, що шеф шкільництва на терені Східної Галичини, куратор Л. Ш. О. здискваліфікує його твір? А так сталося. У санаційному тижневику „Нове Часи“ з 24. березня ц. р. читаємо: „Слушність цього закону (Грабського) від довшого часу квестіонувало однаково громадянство польське, як і українське. Також шкільна влада здає собі справу з того, що цей закон повинен підлягти засадничій новелізації“ і т. д. Ці слова це виїмок з інтервю з куратором Л. Ш. О., п. Ю. Гадомським. Не хочемо заводити дискусій, наскільки польське громадянство справді дискваліфікувало цей закон. Однак погоджуємося у тому, що він не видержав проби життя. Та тільки п. куратор не довів своєї думки до кінця. Він не сказав, чому цей закон нічого не вартний. Хай нам буде вільно це доповнити. На нашу думку цей закон давав українському громадянству, хоч скривлені, але всеж легальні можливости боротися за свої права; він просто заставляв, примушував до цієї боротьби під загрозою утрати останків своїх прав, отже активізував це громадянство в найширшому розумінні. Закон Ст. Грабського підняв на ноги сотні тисяч батьків, спопуляризував у них потребу боротьби за школу в рідній мові, словом створив клясичний приклад постійного плебісциту національної енергії. Ось цей плебісцит національної енергії викривив справжню інтенцію шкільного плебісциту, яку мав його ініціятор п. Ст. Грабський. Він хотів скасувати права української мови при допомозі свого закону, і спольонізувати державне шкільництво з українською мовою навчання — без бою. Тимчасом, правда, це сталося, але після важкого бою. Закон Грабського побідив, але це була Пірргова побіда. На побоєвищі залишилося подразнення, почуття образи і зневіра в усяку легальність — з українського боку, а збоку державної влади почування ніяковости через доконану помилку і потребу доконче сяк-так направити її. Словом, закон Грабського став невигідний, створив заколот, розпутав боротьбу, а ціль, яку осягнув, показалася з погляду польського державного інтересу ілюзорична, хоч може збоку національного корисна.

У цьомуж інтервю п. куратор хоче дискусії, яка могла би причинитися до того, щоби „пхнути справу меншинового шкільництва з мертвої точки, в якій воно найшлося“. Виповістися малиб обоа громадянства: українське й польське, „чого досі не було“. Останній закид у наш бік рішуче неоправданий. Не було досі закону, ані колись в австрійській, ані сьогодні в польській державі, якого українське громадянство так солідарно і так послідовно не поборювалоб, як закон Грабського. Стільки резолюцій на вічах і анкетах, стільки меморіялів шкільних і освітніх установ, опіній Української Парляментарної Репрезентації, промов послів, закидів правників і т. п., що й на „воловій шкурі“ не списав би їх. Вся ця опінія зводилась до одного: і з національного боку і з педагогічного і з практичних оглядів цей закон не годиться. Однак з тією опінією ніхто ніколи не рахувався. П. куратор каже: „Шкільна влада приступаючи до опрацювання новелі чи нового закону, не розпоряджає, крім рішучої негації, ніякими матеріялами, ані з польської ані з української сторони“. Не є завданням цих рядків ці матеріяли дати. Їх і так аж надто в актах Кураторії Л. Ш. О. і міністерства освіти. Чомуж їх шкільна влада не використовує? Адже всі во-

НА ВЕЛИКДЕНЬ
найкращий дарунок — одинокі на світі українські великодні кружки
„Сирена — Електро“
виконання хору „Сурма“. 1388 3

СТ. ШМАНЬКОВЕЦЬКИЙ.

Двацять років тому...

Сумний був рік 1915. Уродився він на порозі великої хуртовини, що неслася вже над цілим майже світом. Співали на його хрестинах нові полки царської армії, що мов каламутні хвилі перепливали через Львів, подаючись на захід і на південь, щоби скріпити російські сили в Карпатах та добитися дорогою на Краків до наддунайської столиці.

Дивлюсь на той час і його події з віддалі 20-ти років і думаю про все те так спокійно і холодно, як з простору часу думається про все, що давно минуло.

Та якже інакше було тоді! З яким жахом стрічали ми тоді Новий Рік! Як болюче вставав зі сну кожний день, що не мав відвати й навіяти думку, що завтра буде краще.

А прецінь, як починалася війна зі Сербією, ворожили їй таке недовге життя.

Щоправда, бойва лінія покотилася від Львова далеко на захід. Велись уперті, завзяті бої у всіх карпатських провалах, велика царська армія стояла на заході перед укріпленнями Кракова.

Австро-німецькі війська спинили вперше на довший час московський наступ на Карпати і в напрямку Кракова, ба навіть пробували сміло наступати, але були це кадрильові ходи, бо виснажені осередні держави не могли опертися чисельно більшій ворожій навалі, то й заступали на те, щоби за день-два відступити.

Непорушною точкою були гігантичні артилерійські змагання на лінії Козьова, Оравa, ва славні в історії світової війни позиції Звинін і Козівка. Там наткнулися царські війська на сталевий опір німецької артилерії. Ще в 1915. році оглядав я ці побоєвища і гроби і вперше побачив жах війни. Цілі гори, села, поля й огороди перед хатами перемінені на цвинтарища.

Місто Стрий стало великим військовим шпиталем, бо туди спрямовували транспорти рівнож з карпатських провалів, де найбільше жертв завдало російське військо.

А тимчасом у запіллі, головно у Львові наладнували росіяни нове життя.

На високу стопу поставили технічно-комунікаційний апарат, щобажного вивінували санітарну службу, а гроші і харчі, що плили до Львова і — по весь простір занятої країни свідчили про багатство царської імперії. Тільки адміністрація потверджувала стару приповідку, що „Росія велика, багата, але лиху в ній нема“.

Минали дні, минали ночі. Перекотилася осінь, минулася зиме і сонце щораз вище випливаючи на небо, віщувало весну.

До цього часу встигла царська влада на Львів і на інші більші міста накинути російську поволоку.

Під управою Чихачова відбувалися курси науки російської мови в кількох відділах, при них була зразкова школа для дітей; окремі курси були для учителів і учительок у Львові і в інших містах (Станиславів, Тернопіль, Самбір, Стрий). Опісля курсисти виїхали на науку аж до Петрограду на курси Лохвицької-Скалон, де солідарно перейшли всі на православія.

У „Народнім Домі“ відкрито „Російську шкільну виставу“, якої пізніше не встигли росіяни вивезти.

Кореспондент історично-філольогічного виділу Академії Наук Шмурло щиро заходився, щоб рятувати й охороняти історичні памятки, якийсь делегат Бонч-Осмоловський робив студії, якби з весною допомогти сільському населенню. У Львові відбувалися російські вокальні концерти Щегловітової, Литвінова, та симфонічні під управою Смірнова.

В наш город приїздила царська рідня і сам цар, французькі й англійські генерали.

Відкрито філію російсько-азіятського банку. Найприкрішою появою був приїзд численного православного духовенства, що під командою волинського й житомирського епископа Євлогія, стало завзято навертати поодиноких людей, групи а то й цілі громади на православія. Євлогій мешкав при вул. Набеляка ч. 27. в) і цілий майже день приймав людей.

Генерал-губернатор Бобринський продовжив оголошену Австрією мораторію до 1. червня. Єв. Євлогій звернувся до єпископів південної Росії, щоби вишукували православних священників, які знають „малорусский язик“ та щоби їх присилали в Галичину, де вже створено 100 православних парохій, бо в недалекому часі число те значно побільшиться.

Другою новістю стала особливо для Львова преса. „Львовское Воєнное Слово“ під редакцією капітана Наркевича зберігало сяк-так приличний тон; виступило раз навіть проти галицьких москвофілів, що з Дудикевичем на чолі стали випливати на хвилі публичного життя, як сірі туси на воду.

Москвофіли обновили свої товариства, стали проявляти діяльність, заснували різні добродійні комітети — постачання, харчові, опіки над утікачами й евакуованими. Брали величезні суми й рятували „русский народ у Галичіне“.

Їх „Прикарпатская Русь“ була редагована ганебно від першого числа. Доноси, наклепи складалися в 90 відс. на її зміст. Одно було правдиве: це тривожні вісти з Австрії про Талергоф, військові вязниці і т. д.

Зловтішно писала „Прик. Русь“, що „до Києва доставили транспорт полонених мазепинських легіонерів“. Були це гуцули у своїх строях, лиш мали військові шапки на голові. „Це видно — пояснювала редакція — жертви злочинної агітації мазепинських послів Трильовського й Василька“.

Іншим разом принесла вона вістку, що митр. Шептицький робить заходи через свого брата Олександра, щоби йому дозволили перебратися з Курська до Петрограду. Окремо була постійна рубрика про „австрійські звірства“, про нужду, голод та інші воєнні страховища.

Був ще третій часопис „Новий Край“ опісля „Червоная Русь“. Було це жидівське підприємство якогось Капелєра.

Нас, українців, на окупованій території так

ни походять від відповідальних українських громадянських чинників.

Суть проблеми дейнде. Її виявляють цифри. Згідно з твердженням міністра освіти п. В. Єнджеєвича, на терені Східної Галичини лиш 0.6 прц. польських дітей користає з української школи, 16,7 прц. з утраквістичної та 82,4 прц. з чисто польської школи. Зате згідно з тими даними лише 5 прц. українських дітей користає на терені Східної Галичини та 0.02 прц. на Волині зі школи з українською мовою навчання, решта українських дітей вчиться в польській чи утраквістичній — на ділі польській школі. Шкільна влада твердить, що державне шкільне законодавство (всупереч прилюдним заявам його творця п. Ст. Грабського) не має національно-політичного вістря і що на терені мішаних територій — з оглядів буджетових (брак грошей на творення окремих польських і окремих українських шкіл) і з оглядів на мозаїку населення (є села з мішаним населенням, де проте можлива лише одна школа) — утраквізм шкільництва є одинокою практичною розв'язкою шкільної проблеми. Отже „новелізація", яка має наступити, не змінить характеру школи. Вона має залишитися в більшості утраквістичною. Виходить, що згадана новелізація має розв'язати лише ось-яке вужче питання: Як усупереч волі польського громадянства, яке з престіжевих мотивів не хоче утраквістичної школи, цей відсоток 16.7 прц. піднести? По друге — як шляхом законодавства, з малими змінами, запетрифікувати теперішній стан державного шкільництва, окуплений такою дорогою ціною, і такими величезними зусиллями? І то запетрифікувати так, щоби зберігти легальні форми, але не апелювати до українського населення. Очевидно, в такій площині дискусія важка. Українському громадянству залишився би тоді одинокий шлях: ждати на однобічні рішення без його волі й поборювати їх. Однак може бути, що шкільна влада хоче сьогодні стануги справді на становищі раціоналізації шкільного відтинка. А в такому випадку прилюдна дискусія зайва. Тут треба дискусії фахівців. Наскільки нам відомо, відповідальні українські шкільні чинники не відмовлялися ніколи від такої дискусії і сьогодні теж не відмовляються. Та досі ніхто їх до такої дискусії не запрошував...

Також і нові шкільні закони викликали зовсім інший ефект на практиці, ніж надіялися їх творці. Життя знову перекреслило рахунки законодавців. Вони боялися якоїсь негативної реакції збоку громадянства, тимчасом новий шкільний закон прийнято здебільша байдуже. Родичі не захоплюються справді цікавими новими програмами, але й не саботують нових типів школи. Зате на арену виступив зовсім новий чинник, який погрожує просто перекресленням усіх реформістичних планів. Тим новим чинником показалася матеріяльна скрута. Наслідком звинення двох перших гімназійних кляс у цілій Польщі, 60 тисяч дітей мусіло найти місце у вселюдних школах. Це зродило конечність збільшити учительські етати щонайменше на цілу тисячку. Та цих етатів не тільки не збільшено, але навіть їх зменшено. Наслідок такий, що замість 50 дітей на одного вчителя в народній школі, припадає після введення реформи на одного вчителя 64 дітей! Другим здається теж несподіваним наслідком є завелике захитання існуванням приватних шкіл. Вони творять 54.4 прц. усього середнього шкільництва в Польщі. Шкільна реформа обкроїла вже гімназії на дві кляси здолу (незабаром обкроять ще на дві кляси зверху) і зробила їх тимсамим ледви самовистарчальними. Матеріяльна скрута, це лихо поглибила. Польське приватне середнє шкільництво стоїть перед цілковитою руїною.

Цікаво, що з того боку українським приватним шкільництвом шкільна реформа не захитала. Воно призвичаєне до біди, переносить лекше матеріяльну скруту. А навіть... поправило деякі свої недостачі. До часу введення шкільної реформи в тому шкільництві проявлялася нездорова тенденція: збільшити скількість кляс — при упадку фреквенції молоді. Коли 10 гімназій Рідної Школи мало в шкільному році 1925-26 — 2.003 молоді, і 61 кляс, то в 1931. році ті самі гімназії мали 1.419 молоді і 72 кляси. З уведенням нових шкільних законів цей стан поправився. Фреквенція піднеслася, скількість кляс зменшилася. У шкільному році 1932-33 третя кляса всіх гімназій Рідної Школи мала 191 учнів, в минулому році відповідаюча їй перша кляса нового типу мала їх уже 375, а в цьому році має вона вже 447 молоді. Та проте над українським приватним шкільництвом висить меч Дамокля, але іншого роду. Воно може істнувати лише під умовиною, що в кожній клясі середньої школи буде бодай по 2 відділи, (4-клясова гімназія з 4-ма відділами не матиме для фахових учителів відповідної скількости годин). Ось тут поважна небезпека. У цьому шкільному році лише 3 гімназії Рідної Школи мали в першій клясі нового типу по 2 відділи, зате у 2-ій клясі не має вже ні одна гімназія двох відділів. Цю Ахилеву пяту українського приватного шкільництва може унешкідливити лише українське громадянство.

Про інші загрозливі явища шкільних законів, які українські шкільні чинники передбачували, сьогодні дискутувати ще передчасно. За мало маємо досвіду й матеріялів. А в таких справах, як сітка шкіл, громадська ініціятива в їх розбудові, у впливі на їх програму ми майже або зовсім безголосі. На питання, чи скількість селянських дітей в новій середній школі зменшилася, не можна сьогодні відповісти. Це питання повстало наслідком т. зв. сліпої вулиці, яка істнує поміж першою клясою нової гімназії і найнижчеступневою сільською школою. Скількість селянських дітей у гімназіях справді зменшилася, але не знати, чи наслідком матеріяльної скрути, чи наслідком зневіри селян до вищої освіти як до засобу соціяльного забезпечення. Давніше відсоток селянських дітей в українських середніх школах вагався від 50—60, сьогодні він у школах Рідної Школи уже 42. Ця зневіра до середньої школи як засобу до осягнення якогось соціяльного становища буде з року на рік поглиблюватися, саме наслідком нових шкільних законів. До цього причиниться перш усього селєкція молоді, вступні іспити, зменшення ліцеїв у відношенні до зліквідованих вищих кляс гімназій і утруднення доступу на університет, не згадуючи про істнуюче вже сьогодні безробіття інтеліґенції.

Державні шкільні чинники з остраху перед наслідками переповнення вселюдних шкіл і недостачі будинків для тих шкіл, апелюють до приватної ініціятиви громадянства і домагаються допомоги у будові шкіл. Нам відомо, що завдяки приватній ініціятиві польського громадянства на терені Л. Ш. О. збудовано 34 шкільних будинків. У цій ділянці поклик до українського громадянства не мав успіхів з того приводу, що тією справою займається польське Товариство підтримування будови народніх шкіл. Та думаємо, що цей поклик міг би найти і в українському громадянстві відгомін, але під одною умовиною: щоби **вибудовані руками й грішми українських громадян школи мали опісля українську мову навчання і українського вчителя.** Ми певні, що кожна польська дитини зі сусідства, яка до цієї школи зголосилась би, найде там гостинне приняття. Та сумніваємося, чи на цю пропозицію державна влада піде, навіть не вважаючи на те, що в її руках находиться вся контроля над персоналом, програмами, підручниками, вихованням. Ось справжня „мертва" точка, яку проте не завинило громадянство — українське.

Хто хоче помогти „Рідній Школі", нехай при всяких закупнах домагається „Провірних бльочків Рідної Школи".

Мило Пальмолів

ХВАЛЬНИМ ДИРЕКЦІЯМ НАРОДНЬОЇ ТОРГОВЛІ ЦЕНТРОСОЮЗУ ПОВІТОВИХ СОЮЗІВ КООПЕРАТИВ І ІХ СПІВРОБІТНИКАМ ТА ВСІМ ВІДБОРЦЯМ БАЖАЄМО ВСЬОГО НАЙКРАЩОГО З НАГОДИ ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО
фірма О. ЛЕВИЦЬКА і С-КА У ЛЬВОВІ.

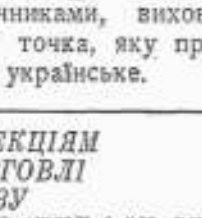
РУЙНУЮТЬ МИХАЙЛІВСЬКИЙ МОНАСТИР.

БЕРЛІН, 25. 4. ПАТ. Німецьке інформаційне бюро повідомляє з Москви, що за згодою большевицького уряду зруйнують у Києві Михайлівський монастир. На його місці збудують будинок для центрального комітету КП(б)У.

Правдиво гарне срібло
ФАБРИКА СРІБНИХ ВИРОБІВ
Д. Л. Найман Львів, Кохановського ч. 21. (Рік осн. 1880). — Тел. 6-74.
Можна дістати у всіх більших ювілерських магазинах в цілім краю. 313 39—50

ПЕРЕЛЕТ НІМЕЦЬКИХ ЛІТАКІВ НАД ФРАНЦУСЬКИМИ ТВЕРДИНЯМИ.

МЕЦ, 25. 4. ПАТ. Літак здається зі Сарбрікен перелетів над фортифікаціями у Вальдвізе. Авас повідомляє, що в останнім тижні літаки з Тревіру літали над твердинями у районі Катенон і над містом Тонвіль.

Веселих Свят
1467 бажає
ДЕНДРА

Українська фабрика шевських кілків.

6 ЗАСУДІВ СМЕРТИ.

(РО) „Ізвестія" з 21. ц. м. подають вислід судової розправи проти банди хуліганів, що напала на робітничий клюб в місцевості Філі (недалеко Москви). Провідника банди Бородуліна розстріляли, — розстріляно також 3-ох людців, які в грудні мин. р. подавали себе за агентів кримінальної поліції і в той спосіб грабили в приватних помешканнях.

„Комсомольська Правда" з 21. ц. м. повідомляє про розстріл 2-ох організаторів хуліганської банди, яка перевела кілька крадіжей у приватних хатах і крамницях. Розстріляні ніколи не доконали ніякого душегубства.

Найкращі матеріяли бельські та оригінальні англійські на сукні, вбрання й пальта жіночі та мужеські
13/91 **поручає по цінах дуже низьких** 3—3
Фірма **А. і М. ДІРР**
Львів, пл. Голуховських 11. Тел. 267-35.

якби не було; ніхто про нас не згадував. Слова Фатіянова при відкритті „Діла" з приходом царських військ у Львів інтерпретував старенький, валякавий і до краю зневірений М. Павлик як „Фініс Україне".

Таке важке становище докотилось до безнадійности в днем упадку Перемишля. „Денник Польскі" записав з того часу кількадесять випадків божевілля.

Наближався Великий Піст. Тоді мали ми справді нагоду пізнати глибоку релігійність тих людей, що прибули ізза Збруча, а то й з далекого Сибіру.

Православні великопісні богослуження відбувалися, що днини в церкві при вул. Францісканській, в церкві при військовій харчівні при вул. Клепарівській, в церкві Преображенській при вул. Краківській та в церкві при евакуаційній комісії біля головного двірця. — Народу всюди було повно, головно війська. Всі сповідались і причащались.

На Великдень Архиерейську Службу Божу правив у Преображенці еп. Євлогій, у Перемишлі еп. дмитровський Трифон, а навіть до Куликова приїхав американський епископ Евдоким у товаристві Володимира Бобринського й посла до Думи о. Митрощького.

Все це йшло пляново й свідомо, щоби додати блиску й поваги та краси православному обрядові.

І наші церкви у Львові, по інших містах та по селах були битком заповнені. Нарід святкував перший Великдень у царській неволі. Всі були свідомі, що в двох лініях ворожих окопів стоять наші брати. По одній Іван без роду — по другій Іван — хахол... А там ще далі ллється сердешна кров наших Січових Стрільців.

Тож молилися наші люди такою глибокою молитвою, що треба було справді незвичайної сили духа, щоб нарід так дуже навіщений горем, на голос Великодних дзвонів, що голосили свято Воскресення Христового найшов у серці не каляну мовчавку розпуки, не скреґіт іронії, а слова глибокої, незахитаної віри у своє майбутнє...

МИХ. РУДИНИЦЬКИЙ.

Колючки.

Ми частіше любимо людей із вадами, яких їм важко позбутись, ніж із прикметами, які їм важко придбати.

*

Найважша проблема модерного мистецтва: чому деякі твори є мистецтвом?

*

З поглядами, як із валютою: неодин мусить їх вміняти, щоб далі заїхати.

*

Чоловік і жінка розходяться частіше через власну недискретність, ніж через чужу: тоді, коли вони кажуть одне одному голосно те, що вже знають віддавна.

*

Ми найрадніше допомагаємо ближнім тоді, коли можемо їм при цьому показати, що так само могли б ми їм і пошкодити.

*

Деякі дівчі так мало дбають за будуччину свого народу, що не вагаються давати раз-у-раз свої ради, як його спасти.

*

Давніше, коли сватами були свої люди, подружне нещастя залишалось у рідні, тепер воно перейшло до статистики.

*

У малому місті можна б теж жити культурно, коли б не було в ньому занадто багато великих людей.

*

Працл осолоджує життя... найчастіше — чуже.

*

Великі люди не дають малим спокійно жити, малі великим спокійно вмирати.

*

Поступ довів нас до того, що лекше обїхати світ, ніж обійти паштортові труднощі.

*

Кіно — єдине нове мистецтво, яке встигло переконати публику, що вона не потребує лякатись у ньому мистецтва.

*

З літератури жити тепер так важко, що деякі письменники мусять відбирати хліб графоманам.

*

Історія повторяється: на жаль, із щораз меншими людьми та щораз більшими помилками.

НА СПЛАТИ! Всяку конфекцію мужеську, жіночу й дитячу поручає фірма **Д. Шранц**
Трибунальська 4. (давніше Личаківська 7) Телефон 261-16.
12/91 3—4

БУДОВА КАНАЛУ МОСКВА—ВОЛГА.

Сурогати замість шкір.

МОСКВА, 25. 4. ПАТ. Рада праці й оборони затвердила низку технічних рішень у справі будови каналу, який получить Москву з Волгою. Канал уможливить доставу кавказької нафти московському районові. Рада приняла до відома внесок спеціяльної комісії, щоб замість шкір уживати сурогатів.

—o—

ФРАНЦІЯ ЗМІЦНЮЄ СВОЇ СХІДНІ КОРДОНИ.

ПАРИЖ, 25. 4. ПАТ. „Матен" повідомляє з Нансі, що згідно з приказом міністра війни далі пересувають війська на східнім кордоні Франції. І так дві компанії 91 полку піхоти перенесли до Жіве на французько-бельгійськім кордоні. Кілька полків перенесли з Гавр, Руен і Шербурґа до Арденів.

Адвокат Д-р РОМАН КРИШТАЛЬСЬКИЙ
провадить канцелярію
У ЛЬВОВІ, ВУЛ. КОПЕРНИКА 42 б
1465 Тел. 243-24.

БІЙКА ДВОХ УРЯДОВЦІВ ПРИЧИНОЮ ЗАЛІЗНИЧОЇ КАТАСТРОФИ.

На стації Яма донецької залізничої округи зударились два поїзди. 21 вагонів розбиті, одна льокомотива знищена, число жертв невідоме. Причиною залізничої катастрофи була бійка зворотничого з машиністом. Коли на стацію Яма заїхав особовий поїзд, начальник стації приказав зворотничому пересунути рейки, бо має надїхати поїзд з протилежної стації. Одначе тимчасом дійшло до бійки між машиністом і зворотничим, який забув пересунути рейки.

Найгарніша фільма, яку людське мистецтво від часу істнування кінематографії створила:
НЕДОКІНЧЕНА СИМФОНІЯ
продовжена в „Аполльо" на загальне бажання публики. 20.121 осіб оглянуло дотепер цю фільму (враз з тими, які оглянули її дво- і тричратно). — —
6-тий тиждень гри
Ціни від 49 сот. на всі сеанси. — Знижки важні.

ВАСИЛЬ СІМОВИЧ.

Великдень у таборі полонених.

(Двадцять літ тому.)

Культурно-освітню й освідомну працю в таборі полонених українців у Фрайштадті (Горішня Австрія, недалеко Лінцу) почав „Союз Визволення України" в листопаді 1914. р. Йшла вона серед невимовно важких обставин. Переможна російська армія залягла була всю Галичину. Серед полонених панував узагалі російський державний патріотизм. Що-вечора в кожному бараку лунав царський гимн. Між вояками вдержували царську дисципліну т. зв. підпрапорщики, з роду українці, алеж просякнуті наскрізь духом „непереможної русской армії". І т. зв. „вольнопределяющіїся", себто однорічні охотники, інтелігенти, росіяни й жиди з України, а то й „малороси", здебільша, соціялісти, мали все повну губу російських патріотичних фраз.

А проте спроквола робота наперед ішла. Т. зв. вечірні сходини призбирували день за днем щораз більше слухачів. Правда, не обходилося раз-у-раз без грубих лайок, нахабних виступів, проклямацій проти таборових робітників, проклямацій, що їх розвішували ріжні „патревоти" по видних і невидних місцях у бараках (здебільша — в відхідних місцях). Бувало й таке, що до викладового бараку сипалося каміння. Кинутий зручно крізь вікно великий камінь із даху одного бараку, тільки щастям не розвалив був голови викладачеві. Українським газетам, що виходили у Відні, мало хто вірив. Зате полонені цілими роями обступали карти воєнних фронтів, що висіли в бараці-читальні, й по свому все розяснювали. Червона лінія, що нею був зазначений австро-російський фронт (аж десь під Краковом) викликувала ріжні міркування. Найбільше думок було таких, що ось-ось, мовляв, „наші" заберуть Відень і тоді буде — мир. Полонений і нічого більше тоді не хотів. Хай тільки прийде мир, а решта дурниця.

Найтяжча хвилина для праці в таборі це був — упадок Перемишля в березні 1915. р. А проте якось і ця важка подія минулася. Впертість, із якою вів свою працю „Союз" у таборі, своє вражіння робила. Вона не звужувалася, а ширшала. Полонені почали до неї звикати. Таборовий хор і орхестра з дня на день зростали. У таборовій школі збільшувалося з дня на день число учнів. Величезний барак, збудований на загальні читання, ледви вміщував людей на концертах.

А проте відчувалося відпір на кожному кроці. В революцію в Росії, в можливість утворення „Самостійної України", та ще в такій концепції, як її первісно проводив „Союз Визволення України", вірив мало хто. А проте виклади з історії України назбирували й до 1000 слухачів. Щораз цікавіші були дискусії на економічні й соціяльні теми.

Робота йшла.

*

Надходив Великдень 1915. р. Заповідався він гарно. Година була чудова.

Вже від яких двох місяців ми чекали з Відня приходу таборового пан-отця. І надзвичайно важно було для нас, щоб він прибув до нас іще до Великодня, щоб люди могли говіти. Алеж справа затягалася. О. Омеляна Гнідого, пароха Луки на Буковині, ще з початком війни захопили австрійські жандарми, і його чогось не випускали з Талєргофу, дарма, що „Союз" робив усі можливі заходи, щоб його випустили. А нам хотілося власне мати о. Гнідого, відомого на Буковині українського патріота, одного з тих, що перед війною мав відвагу виступити проти всевладного тоді режіму М. Василька. Може, зате йому й попалось...

Перед Великоднем ми таки о. Омеляна не діждались. А приїхав він саме на Великдень. В таборі — ціла облога. Ввесь читальняний найбільший барак у т. зв. другому таборі забитий битком людьми. З труднощами до провізоричного вівтаря добираємося ми та австрійські таборові старшини.

Нарешті Великодня Служба. Полонені слухають дуже вважливо. І така, як у них і не така. Якась наче зрозуміліша. Бо — українська вимова церковних слів. Такого святкового настрою не доводилося давно бачити. Перед самим вівтарем здебільша старші люди. В очах сльозн. А як уперше о. Омелян затяг „Христос воскрес", в бараці склалося щось несамовите. Страшний рев розлягся по бараці. То — ридали старші полонені. Їх діди, батьки, родини, думки були далеко-далеко на Україні. Від тих згадок і покотився плач по бараці. Те саме, коли о. Омелян сказав декілька щирих слів і згадав далеку Україну, що про нас усіх згадує, нас чекає й без нас сьогодні святкує. Та тільки, як він сказав, що через рік вони всі нас там певно вже побачать на веселій уже Україні, лиця повипогоджувалися...

Як порозуміли тоді слово „вольна Україна" — тяжко було збагнути. Кожний по своєму. Міркую, що тоді, на весну 1915. р. дуже ще небагато зрозуміло їх так, як їх розумів о. Омелян...

Після відправи почалося „христосування". Цей такий далекий і незрозумілий для нас, західніх українців, звичай, аж тоді, в бараці на Великдень 1915. р. став нам зрозумілий. Забути ясних облич „дядьків", що тиснулися гурмою до тебе й щиро цілувалися — ніколи не можна. Розвязувалися уста і тим підпрапорщикам, тяжким ворогам нашої таборової роботи. Здається, вперше в таборі вони тоді забалакали по українському...

Як скрізь було весело тоді в таборі, який чудовий був настрій — й уявити собі не можна. До вас підходили ті, що кидали вам у спину лайки і глузували з української мови. Підходили, усміхалися і щиро-щиро розціловувались.

*

У кожному бараку свято для себе. Про те вже подбали ріжні митці, здебільша жиди, що вміли все добитися дозволу в комендантурі на прохід до міста. Викручуючи на свій лад німецькі слова, вони для своїх православних товаришів діставали й горілку, й яєчка, й ковбасу, і свіжий білий хліб (цеж було в 1915. р. — всього було у Фрайштадті доволі!). В кожному бараці — співи, радощі. Зайдеш — не пускають. Припрошуються і христосуються. І мусиш побути в гостині. А то — й образа і... гріх. Тут та там кинеш кілька слів бажань. Зараз і тобі бажають. Із щирого серця бажають. А бажання в усіх одне: хай уже на той рік кожний із нас святкує в себе дома. І хай ця проклята війна пропаде!

*

В бараці „інтелігентів" — окреме свято. Тут зібралися т. зв. вольноопределяющії й за нашими стараннями, народні вчителі, учні ріжних шкіл, кооператори. Заставлений стіл посередині. Довкола лавки. Всіх нас витають. Десь із кутків дивляться заздрим оком інтелігенти-жиди. Та й їх просять до столу.

Незабаром настрій робиться дуже гарний. Гармідер, аж крик. Це — після двох-трьох чарок. А потім — промови. Спершу зовсім — „неполітичні", а просто — великодні. Здебільша — смішні, веселі. І досі чуєш сальву радісного сміху, після промови Й. Безпалка, яка кінчилася словами: „Геть із нашого краю! Щоб із другим Великоднем ніодного з вас тут не було!" А далі співи. І чого там не було. І „Христос воскресе", й „Ангел вопіяше", і „Ще не вмерла", й „Дубінушка", й „Коробушка" і безліч пісень, що їх повичучував уже в таборі Евген Турула. А далі — пішло на політику. Правда, дехто кричить: „Не треба". А проте якийсь руський із України Гончаров, вольноопределяющійся, що спить день-у-день до 11. год. (барак інтелігентів не підлягає загально-таборовій дисципліні) глузує собі з таборової роботи, майже все підхмелений, до 4. год. ранку в карти грає — той Гончаров своїм сильним голосом добивається того, що його слу-

КІНО ХИМЕРА
Знаменита святочна програма
РОЗСМІЯНІ ОЧІ з ШЕРЛІ ТЕМПЛЬ.
В неділю в год. 12 спеціяльний ранок для молоді

хають. Говорить дуже гладко, по адвокатському й кінчить, що мовляв, ми чекаємо хвилини, „когда не будет никакаво правітельства, а правітельством будет — сам народ". Все це ніби критика нашої освідомної української роботи. Мовляв, вона — вузька, до того — сепаратистична...

Вихована на лектурі сильних фраз, наші земляки, вже й таборові робітники — попадають у захоплення. Оплескам нема кінця. Гончаров — герой. Наче вперше його пізнали. А він сидить собі, самовпевнений, червоний од горілки, і неважливо дивиться на „хахлів", що розперезались.

Такого обличчя забути ніколи не можна. І слів таких ні! Це ті слова, які врізувались анархістичній нашій юрбі два-три роки пізніше й розкладали її зовсім. І кілько таких Гончарових було тоді в таборі! Всі вони пізніше, як склалася таборова українська організація, раз-у-раз її підміновували...

На щастя, наших земляків спамятала розважлива відповідь Скорописа-Йолтуховського. Він порадив, що варта було такі гасла Гончаровську проголошувати там, на фронті, між російськими салдатами, які саме розграбовують українську Галичину...

На цю промову не було відповіді Гончарова. Вона присоромила трохи земляків — хоч великоднього настрою не попсувала. Він не покидав табору, ввесь цей ясний великодній день...

* * *

А дома, в місті, нас довго, майже до 4. год. вполудня, чекали наші родини.

КООПЕРАТИВНА ПЕКАРНЯ
„ЗОЛОТИЙ КОЛОС"
у Львові, вул. Янівська 77, тел. 292-17
складає Всім своїм Відборцям найширші бажання „Веселих Свят".

Пять нових королів в Індіях.

Індії мали досі тільки одного віцекороля, що в заступстві англійського короля та індійського цісаря панував над 300-мільйоновим індійським народом. Від травня ц. р. Індії, друга з черги щодо величини країна на світі, буде мати пятьох королів, що будуть користуватися всіми атрибутами коронованих володарів. В річницю дня, коли англійський король Юрій І. перед 25 роками вступив на англійський престіл, надасть він пятьом індійським князям королівські корони, даючи їм рівночасно право вислати своїх дипльоматичних представників на англійський двір. Також Англія буде на дворах цих пятьох королів репрезентована не тільки своїми комісарями, але й своїми уповажненими послами.

Між новими індійськими володарями висувається на перший плян магараджа Нізам з Гайдерабату, що править краєм так великим як Італія, і є одним з найбогатших людей на світі. Другим магараджою, на якого приязні дуже залежить Англії, це Гарі Сінг з Кашміру. Він належить Англії, це Гарі Сінг з Кашміру. Він належить Англії, це Гарі Сінг з Кашміру. Він належ

Тільки кіно КОПЕРНИК. Сьогодні найгарніша святочна програма **Тільки кіно КОПЕРНИК.**

Гітла Альпар, Ганс Ярай, Розсі Барсоні, Фелікс Броссар і багато інших креують передові ролі у найновішій найвеселішій австр. муз. ком. в німецькій мові п. н.

Баль у Савою

Казкова фільма, яка розвеселює і викликує захоплення всіх глядачів! Режисерія: Ст. Шекелі і Г. Костерліц, творці „Петруся". Мистецька музика славного композитора Павла Абрагама.

О. КУЗЬМА.

Проти механізації життя.

Боротьба з патольогією технічної культури.

Друга половина минулого й початок XX. століття стояли під великим гаслом технічного розвитку. Він став божищем цивілізованого світа, що привязував до нього найбільші надії. Техніка мала визволити трудові маси з неволі фізичної праці і заступити людські мязи машинами. Мала усунути раз на все важке ручне гарування, що перемінює людину в робучого вола, позбавляючи її людської гідности. Зробити людину паном свого я, дати їй змогу всесторонно розвинутися, користуватись у вільних хвилинах спортом, театром, кіном, радієм та ін. вищою розвагою. Звільнити навіть робучі звірята, заступаючи їх моторами. Технічний поступ мав принести людству ріжні життеві вигоди, зробити всіх богатими, розумними, культурними.

Тимчасом, що сталося? В тій золотій, мовляв, добі технічного поступу, заскочили нас найбільші суспільні лиха: війни, революції, банкрутства ,кризи, страшне безробіття... Навіть ті, що на воєнній хуртовині робили великі інтереси, тепер загибають безпомічно, як лікарі в часі грізної пошести. Чоловік створив вправді машину, поконав сили природи, запрягаючи їх до своєї служби, придумав багато винаходів, але всю модерну їх техніку війна обернула переважно на засоби його **знищення.** Машина заманувала над світом і **поневолила людину.** Змеханізування людської праці принесло замісць сподіваного добробуту — загальне **безробіття та зубожіння.** Машина викликала надпродукцію з рівночасним обниженням покупної сили широких мас населення. Що з того, що одяги дешеві, що харчів повно, коли чоловік не має за що їх купити, коли він голодує. Фабричні магазини завалені товарами, випродукованими дешево при допомозі видосконалених машин, але збуту на них нема. В результаті щораз більший застій в праці, щораз більша скрута, банкрутства, ліцитації, життеві трагедії. Настала загальна **господарська криза,** що обнизила матеріяльний і духовний рівень людського життя та засудила широкі маси на гірке вегетування. Цілий світ дуситься серед важких злиднів і не бачить нізвідки рятунку. Ось які благодати приніс нам ославлений технічний поступ.

Як цьому лихові зарадити? Відповідь на це питання надзвичайно трудна і над нею ломлять собі голови економісти та суспільні діячі цілого світа. Вони придумують закони, що мали хоронити громадянство перед наслідками суспільного лиха, але ціла та суспільна опіка не зменшує загального лихоліття. Мало хто сягає до самого коріня лиха, який передовсім слід би усунути, щоби викликати зворот до кращого.

Цікавий з того погляду голос члена французької академії наук, Л. де Льоней в одному париському журналі. На його думку треба би вибрати зовсім простий і радикальний спосіб: **припинити технічний поступ на якийсь час** і позволити людству свобідно відотхнути. Він покликується на літературу господарської кризи, писану у всіх світових мовах, і стверджує, що людство находиться немов в обличчі грядучої катастрофи чи кінця світа, що нинішня цивілізація взагалі збанкротувала, тому треба конче рятувати людство перед загибіллю.

Отже припинити технічний поступ! Нехай стане у свому дикому розгоні колесо поступу; нехай припиниться на якийсь час розвиток машинової техніки, що відбирає працю міліонам рук; нехай людство нпр. 10 літ або й довше задержиться при тій самій моді, тих самих звичаях, тих самих здобутках технічної цивілізації. П. де Льоней розуміє, що не дасться перевести шляхом міжнародньої конференції, ані законодатним. На його думку це мусіло би статися самою **силою фактів,** силою зрозуміння цієї потреби самим людством. Може чоловік пережив би в тих 10 роках якийсь новий золотий вік, відпочав би і набрав сил перетворювати себе і світ на новий, непередбачуваний тепер лад.

Головним предметом критики французького автора є змеханізування праці, заступлення чоловіка машиною, якийсь дикий гін до безнастанної продукції, при застосуванні щораз то нових удосконалень. Ледви одну машину змонтовано, а вже заступають її іншою, досконалішою, не питаючи, що консумція з ріжних причин невсилі поглотити такої величезної продукції. Доходить до таких абсурдів, як масове нищення товарів і рільних продуктів, до затоплювання кави в морі, палення пшениці в печах, коли одночасно величезні маси безробітних, усунених мольохом техніки, голодують.

Деж ті благодати поступу? — питає автор. Мали отвиратись нові фабрики, а нині замикаються давні. Щораз більше підприємств і господарських установ упадає. Завели рожеві надії, привязувані до техніки, винаходів, досконалень; продукція і консумція зменшується постійно і послідовно. Не помагають ніякі ідеї заступити надпродукцію надконсумцією.

Те, що називаємо звичайно „поступом", зводиться сьогодні переважно до **зміни моди.** Можна це видержати ще в одягах, меблях, літературі та мистецтві, але не в цілости життя: політичного, суспільного, господарського і т. п. Тому треба наложити **мораторію на поступ,** перш усього в техніці, а також в інших ділянках життя! — кличе автор. Людство перетомлене технічним **поступом,** людство хоче відпочати. Культура, яка виростає на цьому поступі, приймає **патольогічні форми.** Потрібне їй лікування поки час, поки не звалилась ще загальна катастрофа.

Річ ясна, що проти голосу французького вченого можна висунути теж противні аргументи. Не машини винні, але кепський розподіл продуктів, які вони витворюють. Не небо винне, що дає нам стільки сонця і дощу, що врожай стається катастрофою, але людська неспроможність чи нездарність (можна назвати це ріжно) створити на землі такі умовини, в яких кожний міг би купити собі хліб, одяг і все інше. Чоловік, який став невільником машини, мусить здобути панування над машиною і кермувати над нею так, щоби і заступала людську працю і не позбавляла людей праці. Машина повинна служити всьому людству, а не одній його частині.

Одначе всі ті закиди не відбирають вартости голосові французького вченого, що має все таки багато рації. Факт є, що цей голос не є відокремлений та що відомі вже практичні спроби протиставитись механізації людського життя. Німецький уряд, так є, уряд Гітлєра, розпочав перший боротьбу з панованням машини, як головної причини надпродукції. В багатьох німецьких підприємствах заборонено вживати деякі типи машин, що позволяють на масову продукцію товарів. Чи розвинеться він в боротьбу з лихом на ширші розміри, покаже найближча майбутність.

Міська Комунальна Каса Ощадности у Львові.

Недавно відбулося засідання Міської Комунальної Каси Ощадности у Львові, на якому приняли до відома і затвердили предложене Управою Каси справоздання з діяльности і замкнення рахунків за рік 1934.

З дат справоздання показується, що ця Інституція спирається на основному від літ довірю широких кол громадянства, успішно протиставиться відомим впливам господарчої скрути, яка вже тягнеться кілька літ, а навіть девалюація долара не відбилася надто сильно в процесі капіталізації у формі ощадностевих вкладів, які виказують постійну тенденцію зросту. Заломання долара причинилося до скріплення довіря серед населення до польської валюти і прочистило оздорову атмосферу двовалютовости, а частинно долярової спекуляції.

Цифри, які відносяться до вкладів золотових і долярових в останніх чотирьох роках, потверджують ясно зріст вкладів у польській валюті — без огляду на різкий спад долярових вкладів.

Стан ощадностевих вкладів:

	золотових:	долярових (перечисл. на золоті):
р. 1930 —	28,383.604.12	36,049.763.31
„ 1931 —	28,936.488.36	30,288.830.91
„ 1932 —	34,051.826.42	28,653.272.15
„ 1933 —	38,231.339.89	17,884.097.79
„ 1934 —	47,967.256.65	7,608.175.73

Подрібні дати дотично діяльности каси у справоздавчому періоді виказують, що стан ощадностевих вкладів був зол. 55,575.432.38 на 99,262 книжечках — отже зріс у відношенні до попереднього року на зол. 5,925.561.13 і на 902 книжечок більше. За рік полагодили у вкладковому відділі 292.526 сторін або пересічно 975 сторін денно. Дописані відсотки від вкладів виказують з кінцем року зол. 2,296.357.02. Вклади на біжучих рахунках дійшли з кінцем року до зол. 3,874.859.15.

Міські Відділи Каси — засновані перед кількома роками, а саме при вул. Гогодецькій 60 і Жовківській 75, розвиваються далі успішно, про що вказують осягнені їх висліди з кінцем року 1934:

Стан вкладів у Відділі І. (вул. Городецька 60) зол. 4,474.571.15.

Стан вкладів у Відділі ІІ. (вул. Жовківська 75) зол. 1,842.796.93.

В ділянці гіпотечних позичок заслуговує на згадку факт, що Каса підтримала акцію розбудови осель на Залізній Воді, які організує громада м. Львова. Власникам реальности, які залягають з гіпотечними ратами наслідком незаплачення комірного льокаторами, стала Каса помочю чи то через продовження амортизаційних речениць, чи то через скапіталізування залеглостей або їх ратальну сплату.

Стан гіпотечних позичок дійшов у дні 31. грудня 1934 р. 822 позичок на загальну квоту зол. 17,489.152.76.

Другою формою діяльности кредитової каси є есконт векслів. В р. 1934 ескантовано 49.683 векслів на квоту зол. 43,126.188.25. Стан портфелю з кінцем грудня 1934 р. дійшов до 11.208 векслів на зол. 11,408.651.65.

З признаних кредитів припало: на торговлю 9.40%, промисл 6.73%, рільництво 11.30%, рукодільництво 4.08%, власників реальностей 47.46%, К. К. О. і кооперативи 5.18% — інші заняття 15.85%.

У звязку з перманентною господарчою скрутою і загальним зубожінням громадянства, віддає поважні послуги населенню міста Львова Відділ Каси, Міське Заставничє Заведення, яке виказує дня 31. грудня 1934 р. заставів 32.001 обтяжених зачетами у загальній квоті зол. 2,260.268.33. Загальний оборот цього заведення дав у справоздавчому періоді зол. 9,143.416.05 — пересічно висота позички зол. 65.—.

З білянсової надвишки за 1934 рік у квоті зол. 345.241.32, переказано до засобового фонду каси зол. 293.455.13, що є висловом змагання, щоб вивікувати касу в сильні резерви, які забезпечують тривалий розвій інституції.

Резервові фонди каси рівні тепер зол. 5,824.873.24, або 10% вкладкового капіталу. 1941

Кілька слів про бензинове мило.

Писали ми про суть і прикмети бензинового мила, виробленого з бензинової емульсії фірми „Земні Гази" Сп. А. у Львові. Бензинове мило це новітній засіб, як прати і чистити затовщені предмети; воно має подвійну силу — мила бензини, наслідком чого влекшує працю і скорочує час прання, при чому ощаджує білля. Тому, що бензинове мило пере швидко і добре теж на холодно, його можна вживати теж до прання вовняних і шовкових тканин, завісок, тощо. Воно відсвіжує польорові тканини і надає їм вигляд нових. Крім того можна ним дома чистити всякі товсті плями, мити товсті руки після праці нпр. коли хто є монтером, шофером тощо. Бензинове мило має міць дезинфекційну і можна ним прати білля та постіль недужих. Велика його прикмета в тому, що воно не полишає на випраних предметах слідів бензинового запаху і що воно зовсім безпечне, тому, що бензина дуже міцно злучена з милом. Довідуємось, що бензинове мило завдяки своїм прикметам і не вищій ціні від ціни звичайного мила зєднує собі щораз ширше коло покупців на селі і в місті, між приватними людьми у ріжних установах, шпиталях, війську і т. п. Широка маса українських консументів може користати з бензинового мила, завдяки нашій кооперативній установі „Центросоюзові", що почав його виробляти у власній фабриці, даючи першорядний товар. Користуючись цим милом, підтримуємо одночасно рідну кооперативу. 223

О. Т. ВІНКЛЄРА СИН
ЛЬВІВ, РИНОК 28. Тел. 219-96
поручає найдешевше
ГОСПОДАРСЬКІ АРТИКУЛИ,
ФАРБИ І ПЕРФУМЕРІЮ.

ТАЄМНЕ ВБИВСТВО.

НЮЙОРК. 25. 4. ПАТ. В Остен у стейті Тексас вчора вечором на відлюдній вулиці убили суддю найвищого суду стейту Тексас Персона та його дружину. Велике враження викликала сенсаційна вістка, що поліція арештувала сина судді Говарда під закидом цього вбивства. Підчас слідства Говард признався до вбивства батьків, яких втягнув у засідку кажучи, що хотів помститися. По вбивстві Говард зрікся у рамя.

МІН. ЛЯВАЛЬ ЗАПЕРЕЧИВ ТАЙНИЙ НІМЕЦЬКО-ПОЛЬСЬКИЙ ДОГОВІР.

ЛЬОНДОН. 25. 4. ПАТ. Щоденник „Стар" повідомляє, що Кед'Орсей півофіційно заперечило текст згаданого нім.-польського договору. Це дуже рідкий випадок, щоб міністер одної держави заперечувало запевнення, які торкаються другої держави. Щоденник припускує, що мін. Лявель потрактував большевицькі вістки як натиск Москви, щоб прихилити французьку опінію до союзу з СССР.

КОМПРОМІСОВА ФОРМУЛКА

ПАРИЖ, 25. 4. ПАТ. У справі французько-большевицьких переговорів „Л'Евр" повідомляє, що большевицький уряд згодився на таку компромісову формулку договору: Замість уступу, що обі сторони перед приступленням до акції мусять ждати ще нараду Ліги Націй буде постанова, що обі держави повідомлять Раду Ліги. Тим чином безпосередня акція не буде узалежнена від Ради Ліги Націй.

—o—

Найліпші тутки які взагалі існують Пріма Аіда

ПРЕМ. МЕКДОНАЛЬД ПРО ВИМОГИ НІМЕЧЧИНИ.

ЛЬОНДОН. 25. 4. ПАТ. „Ню Кроніль" помістив статтю прем. Мекдональда про розмови британських міністрів у Берліні. Розмови зторкнули кілька справ, які треба розслідити, щоб можна було ствердити, чи вони приносять якісь користи для збірної безпеки. Одначе Німеччина поступає так, щоб підірвати взаїмне довіря в Европі. Німеччина домагається для себе збільшення збройних сил, від інших народів домагається мирових зобовязань, на які сама не згодилась би. Німецький нарід за багато ближче від тих, які його розуміють і з ним симпатизують. Німецька політика експансії та умовини, в яких її заповіджено, мусять пхнути ідею безпеки на небезпечний шлях військових союзів.

Британський уряд вірить у співробітництво Німеччини. Діло в тому, чи німецький уряд виявить свої мирні наміри погоджуючись на резолюцію у Стрезі.

Ю. ГАРАСИМІВ

Головна продажа вудженин власного виробу

СТРИЙ, 3. МАЯ, філія: ВУЛ. ЛЬВІВСЬКА

поручає свої вироби знані першою якістю.

Вп. Гостям і Відборцям свойого краму шле при нагоді свят щирі побажання кращого майбутнього.

1460

ЗНУЩАННЯ І ПРИМУСОВІ РОБОТИ В СОМАЛІЇ.

АДІС АБЕБА, 25. 4. ПАТ. З прикордонної смуги італійської Сомалії надходять жалоби на знущання сомалістів, які втікають перед безправством і примусовими роботами на територію Абісинії. Виголоджені сомалійські племена нападають навіть на оселі.

—o—

ВИБУХ БОМБИ В ЦЕРКВІ.

БУЕНОС АЙРЕС, 25. 4. ПАТ. У Гельта мальо підчас богослужения вибухла бомба у дверях церкви, яку підложили невідомі справники. Сім осіб тяжко ранених.

—o—

АНГЛІЙСЬКІ СТАРШИНИ В НІМЕЦЬКІЙ АРМІЇ.

БЕРЛІН, 25. 4. ПАТ. У найближчих днях їдуть до Берліна три англійські старшини, що на основі взаємної умови між німецькою й англійською армією чотири тижні виконуватимуть службу в німецьких залогах. Старшини ті належать до трьох родів зброї піхоти, кінноти й артилерії. Німецькі старшини почали вже свою службу в формаціях англійської армії.

ПОДЯКА.

За безкорисне вилікування мене з тяжкої хвороби складаю Високоповажаному Д-рові Марківнові Дзеровичеві сердечну подяку.

Михайлина Дида.

НІМЕЦЬКІ ВОЯКИ ВБИЛИ ДВОХ ЛИТОВЦІВ.

ЛЬОНДОН. 25. 4. ПАТ. Райтер повідомляє з Ковна: У хвилині коли два литовці брати Карло та Август Ейніяс переходили німецький кордон, німецькі вояки віддали до них по кілька стрілів. Карло убитий, Август тяжко ранений і його перевезли до шпиталю. Кажуть, що оба литовці переходили німецько-литовський кордон легально.

ГІГІЄНІЧНІ ВКЛАДИ 30 СОТ.

Del-Ha

Можна дістати у всіх філіях.

МАРШ. ЧАНГ-КАЙ-ШЕК ТЯЖКО ЗАНЕДУЖАВ.

ЛЬОНДОН. 25. 4. ПАТ. Марш. Чанг-Кай-Шек, який кермував армією у боях з комуністами, нагло тяжко занедужав. Кажуть, що причиною недуги начального вождя нанкінської армії є перевтома. З Чунг-Кінг привезли літаком лікарів чужинців, які опікуються недужим маршалом.

Дядькове червоне яєчко.

— Христос Воскрес!

— Воістину Воскрес!

Весело переливались церковні дзвони, наповнюючи душу радощами та любовю. Нарід святочною юрбою виходив із храму; кожний квапився додому до смачної паски, до коляча, до великодного м'ясива.

Тільки один бідний студент Іван міг не квапитись. Дома не ждало його нічого крім залізного ліжка, звичайного стола і полиці з книжками.

— Але дядькові таки треба би побажати веселих свят — подумав Іван, пробиваючись нерішуче серед гомінкої юрби. У руці стискав він звичайну крашанку, бо нічого більше не міг собі купити.

У дядька було шумно. Гості, вже засіли за стіл, христосувались з господарями і між собою. Гостинний господар приготовив для своїх другів писанки. Прегарні різнокольорові писанки, прикрашені ініціялами „Х. В.".

Іван несміливо підійшов до дядька і похристосувався. Соромно йому було дати звичайну крашанку, але дав.

— Для тебе, Івасю — сказав дядько — я теж приготовив крашанку — і передав йому дерев'яну писанку.

— Який привіт така і відповідь! — подумав Іван і збентежений сховав писанку до кишені.

Після цього почував він себе ввесь час ніяково, коли подумав, які гарні дарунки дістали інші. Коли вернувся до хати, довго крутив писанку в руці, нарешті побачив, що вона відчиняється. Відчинив і тоді вилетів з неї зложений папірець. Розгорнув його і прочитав увесь щасливий, аж руки йому при цьому тремтіли: Polska Państwowa Loterja Klasowa, IV. klasa 1/4 losu cena 10 złotych, ciągnienie 6. maja.

ІДИЛЛЯ У СОВ. ШКОЛАХ.

(РО) „Правда" з 19. ц. м. поміщує кореспонденцію з чернігівської округи про стан окружних шкіл. Число хуліганських вибриків росте. Старші учні в найпоганіший спосіб переслідують свої молодші товаришки. Вихованки придивляються цілком байдуже. Це — як каже кореспондент — „діти чужих елементів". В одній районовій школі вчителі систематично били дітей і противилися інтервенції районових властей.

В одній школі в Куйбишові (к. Самари) 13. ц. м. ученик Сідоров убив свого товариша Орлова. Сідоров стояв на чолі банди діточих хуліганів і голосно вигрожувався, що вбе Орлова, — вчителі знали про це, але не брали цього поважно.

Знову „За Індустріялізацію" з 18. ц. м. подає вістку про вбивство учня школи в Енатієві (Донбас) — Магіда. Вбив його нелітній хуліган Лагерний, який навіть не знав своєї жертви.

—o—

ГОЛОС РОЗПУКИ ВЯЗНЕНОГО ЛІКАРЯ В СССР.

„Рятуйте мене... Капиця".

ЛЬОНДОН, 25. 4. ПАТ. „Таймс" повідомляє: Університет у Кембрідж одержав вістку, що проф. Капиця, який перебуває тепер у СССР, не вернеться уже до В. Британії. Перед кількома роками проф. Капиця одержав від королівського Наукового Товариства 15.000 фунт. стерлінгів на будову нової лабораторії в університеті у Кембрідж. Перед Великодними Святами проф. Капиця виїхав до СССР на науковий конгрес, але не одержав дозволу вернутись до Англії. Большевицька амбасада оголосила комунікат, що внаслідок надзвичайного розвитку господарства в СССР число учених за мале. Тому большевицький уряд має право користати з прислуг большевицьких учених, які працювали дотепер закордоном як напр. проф. Капиця.

Проф. Капиця лікарем британського короля.

Капиця був професором британського університету у Кембрідж. Перед кількома днями один його товариш у Льондоні одержав лист з Москви: „Рятуйте мене... Капиця". Учений поробив усі заходи, щоб рятувати свого товариша з рук большевиків. З Москви надійшли вістки, що проф. Капиця виїхав перед трьома тижнями в невідомому напрямі. Капиця підчас світової війни був у Росії, де зазнайомився з Леніном. В 1924 р. вернувся до Льондону, де був лікарем короля Юрія. З кінцем 1934 р. до СССР, звідкіля вже не вернувся.

Позір! Стрийщино!

ДОМАГАЙМОСЯ В КОЖНІЙ КРАМНИЦІ ЛАВСІДИ СВІЖОГО Й ДОБІРНОГО ПЕЧИВА З ПЕРШОРЯДНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЕЛЕКТРИЧНОЇ ПЕКАРНІ

ІВАНА ДЕРЖКА

СТРИЙ, ЗЕЛЕНА 3.

НАНКІНСЬКИЙ УРЯД ЗАПЕРЕЧУЄ.

Нанкінський уряд заперечує вістки про успіхи комуністичних військ у провінції Шеншуян і Квей-Чак. Нацийки урядові війська окружили комуністів. У місті Чен-Фу панує спокій. Життя і майно чужинців не загражене ніякій небезпеці.

На Великдень 1935.

Зелені українські ниви забагрює сходяче сонце й ранішним сяйвом золотить темну синяву неба. Чепурні білі сільські хатки з почорнілою стріхою стоять мов сонні, а бані святинь блестять у ясності. З церковних вікон ллється світло. Дзвони грають — а трудовий нарід святочно прибраний, зединений в одну масу, щирим радісним голосом голосить

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Це Великдень на українській землі!

Та не всюди він такий святочний. На великому її просторі навіть спогади завмирають. А там, поза безкраєм морем, жадібно вдивляються у далечінь чи бодай не привидиться їм рідний образ, чи не причується знаний звук.

У цю хвилину радощів і туги звертається до Вас голос добре Вам відомої Рідної Школи, немов голос рідної матері — з пригадкою й покликом.

Майбутність українського народу залежна від праці, зусиль і всіх родів жертвенности кожночасного покоління. Ми, сучасники, бажаємо, щоби наші пляни й наміри здійснювалися в будуччині. На це треба нам підготовити молодь, щоби вона наші заміри розуміла, щоби вона леліяла ті самі бажання і для їх здійснення працювала.

Тому то український нарід, що глядить вдумчиво на джерело національного розвитку, ставить **виховання молоді за одно з найважніших завдань сучасного покоління.** Виховання — це справа всенародня й тому нарід має про нього дбати. Керманичем виховної справи встановив нарід Товариство **Рідну Школу**. 25 тисяч молоді у виховних заведеннях Рідної Школи, решта під її впливом. Дрібні й великі противенства утруднюють працю, а зростаюча діяльність збільшує видатки. Їх мусить покрити сам український нарід: для власного добра. Якщо того не зробить, всі його змагання й осяги були би загрожені.

Загальне обєднання українців світу для помочі Рідній Школі скріпить нашого духа і спричинить вдоволення з приводу сповненого національного обовязку.

Довголітній звичай перейшов у потребу пригадати громадянству з нагоди Христового Воскресення цю преважну установу та її потреби. **Не може бути українця чи української установи, що не зложили би Рідній Школі дару на „писанку".** Якщо нема до цього на місці нагоди, нехай пересилають прямо до Гол. Управи РШ. При виплеканій жертвенности з нашого боку нічого не вдіють сторожі, нічого не пошкодять печаті; наша ідея мусить воскреснути!

Львів, у квітні 1935.

ГОЛОВНА УПРАВА РІДНОЇ ШКОЛИ:
Іван Галушинський, голова. **Д-р Мирон Коновалець,** секретар.

„Писанка" для Рідної Школи.

З нагоди Воскресення Христового не забудьте дати жертву на „писанку" для Рідної Школи. Нехай кожне Товариство (Кружок РШ, Руханкове Товариство, філії і Кружки Союзу Українок, Кооператива, Молочарня і т. п.) кожне підприємство і кожний українець і українка особисто чи гуртом перешле дар на „писанку" Рідній Школі.

Приходи з вистав, концертів, пописів та інших розривок у часі від Великодня до Вознесення ідуть на Рідну Школу.

ГОЛОВНА УПРАВА РІДНОЇ ШКОЛИ
у Львові, вул. Словацького 14.

І. ЛЯВРУК
Першорядний склад ножівничих виробів
ЛЬВІВ,
УЛ. ГАЛИЦЬКА 6 — ТЕЛЄФ. 255-72.

Веселих і тверезих Свят!

Алькоголь і тютюн — найбільші вороги нашого народу. В часі Великого Дня женіть їх зі своїх домів! Святкуйте тверезо! Ваших столів хай не безчестять пляшки отрути, а повітря Ваших домів хай не занечищує отрутний тютюневий дим! Геть з алькоголем і тютюном! Живімо та святкуймо гідно і тверезо! Заощаджені гроші пересилайте на загально народні цілі та на скріплення протиалькогольного та протинікотинного руху! Лиш тверезі Свята можуть бути веселими!

Головна Рада Т-ва „Відродження".

За непозних 1½ року мав ілюстрований двотижневик

НАШ ЗУСТРІЧ

більш як 100 співробітників.

Між ними працювали в ньому Б. І. Антонич, Дмитро Антонович, Арета, Василь Барвінський, Володимир Бірчак, Осип Боднарович, Ілько Боршак, Ліда Бурачинська, Микола Бутович Дарія Віконська, Ірина Вільде,, Михайло Возняк, Володимир Гаврилюк, Теодор Галіп, Роман Голіян, Микола Голубець, Святослав Гординський, Др. Ярослав Гординський, Катря Гриневичева, Олекса Грищенко, Марія Деркачева, Роман Домбчевський, Володимир Дорошенко, Михайло Драган, Іван Дубицький, Федір Дудко, Павло Зайцев, Петро Зленко, Галина Журба, Іван Іванець, Петро Карманський, Іван Керницький, Павло Ковжун, Едвард Козак, Юрій Косач, Леся Кривіцька, Іван Крипякевич, Роман Крохмалюк, Олександер Кульчицький, Роман Купчинський, Анатоль Курдидик, Гліб Лазаревський, Володимир Лаговський, Галина Лащенко, Степан Левинський, Зиновій Лисько, Денис Лукіянович, Я. Мандюкова, Микола Матіїв-Мельник, Михайло Мочульський, Ольга Мочульська, Ярослава Музикова, Богдан Нижанківський, Мелянія Нижанківська, Нестор Нижанківський, Михайло Островерха, Оля Островська, Міка Пастернакова, Михайло Посацький, Іван Раковський, Антін Рудницький, Михайло Рудницький, Улас Самчук, Василь Сімович, Володимир Січинський, Степан Смаль-Стоцький, Йосип Стадник, Олена Степанів, Степан Чарнецький, Ганна Чикаленко, І. Шмерикоська-Приймова, Степан Щурат, Софія Яблонська. — **Місячна передплата 90 сот.**

АДМІНІСТРАЦІЯ, ЛЬВІВ, РИНОК 10. II. п.

НОВИНКИ

— **„АМАТА"** найелеґантніший пансіон з повним комфортом у Черчі відчинений з 1. травня. Живець Черче, п. Рогатин. 1468 1—10

— **Мін. жив. Черче.** Ресторан і данцінґова саля „Палатка" з новими клюбовими і бріджовими кімнатами та пансіон „Роксоляна", перебудований на модерний зразок відчинені для Впов. Гостей-лікуванців з днем 1. травня 1935. Дешеві ціни, вибагливий харч, та метка служба дають запоруку вигідного лікування. Зголошення приймає інж. Ю. Ніжанковський, Черче, пов. Рогатин. 1397 2-3

— **Робітня футер Юліяна Глушевського,** Львів пл. Капітульна 3, І. пов. тел. 54-46. Приймає футра до перехову на літо. 1138

— **Хто перший** відвідає український магазин взуття **„Такт"**, Львів, Ринок 43, де також на замовлення виконують всі шевські роботи солідно, дешево й скоро — даю 2% на Рідну Школу. 1132 2-3

— **Першорядне фризіерське і косметичне** заведення для Пань і Панів Т. Кутковського, Сикстуська 14. Тел. 106-88. 1119 2-?

— **Купуйте черевики тільки в „КОМЕТІ"**, Львів, Ринок ч. 27. У власній управі робітня, де можете собі замовити вибагливе взуття. Приймаємо всякі репарації. 4—5

— **На свята** найдешевше джерело закупна першої якости **вуджениии і мяса,** волового, телячого, вепрового в нововідкритих мясарських склепах **„Центросоюзу"** при вул. **Личаківській ч. 50, Жовківській ч. 175 і Ринок ч. 2.** Замовлення приймають крамниці або телефоном 289-27. Для крамниць гуртом відповідний рабат.

— **Болото як лік.** Багато є недуг, що не можна їх вилікувати штучними ліками. Гіхт, ісхіяс, загалом усякі ревматичні захворіння, а також жіночі й шкірні — потребують природного лікування купелями — сірчаними або болотом, т. зв. боровиною. Як виявилось, найсильніша боровина є в Черчі. Проф. Д-р Вестфалевич, що минулого року довший час досліджував хемічні цінности Черчанського Живця, підкреслює у своїй оцінці незрівняну вартість черчанського боровинового намулу. Також мінерально-сірчані купелі й питні води в Черчі мають велику цілющу міць. Колиж узяти ще на увагу незвичайну дешевість цін у тому живці, то можна сміливо признати його безконкуренційність і поручити всім, що потребують такого лікування. Весняний сезон починається в Черчі зараз після Свят, себто 1. травня. Цей сезон найдешевший, при цьому найвигідніший для лікувавців, бо не ма толі натовпу. 1943

— **Пішки зі Львова до Риму.** Цими днями прийшов до Риму якийсь українець студент зі Львова Петро К. Всю дорогу перейшов він пішки. Італійська студентська організація в Римі прийняла нашого студента дуже щиро. В реванжі за таке щире приняття п. К. почастував італійських студентів цукорками „Фортуни Нової". Студенти-фашисти не могли нахвалити собі українських цукорків. 1342

— **Одинока книга,** де зібрані відомости про український нарід і землю, це „Українська Загальна Енциклюпедія". 1378

— **Всім нашим переплатникам, післяплатникам, читачам, співробітникам і прихильникам бажаємо веселих свят. Христос воскрес! — Редакція.**

— **Чергове число „Діла"** появиться з причини свят у вівторок, 30. ц. м. вечором.

— **Конфіската „Діла".** Вчорашнє (109) число „Діла" підпало конфіскаті за цілу передову статтю з наголовком. Це 7-а з черги конфіската в цьому році.

— **Позір, львовяни!** У сам Великдень (28. ц. м.) ніхто з нас не мине пушки на жертви для „Рідної Школи" при наших церквах і установах, не вкинувши до неї бодай дрібного датку. Докажім ділом, що „громада великий чоловік!" Цього вимагає від нас значіння „Рідної Школи" та вага хвилини!

ВІДОМА МОЛОЧАРНЯ
Д. ДРУЖБЯКА
РИНОК 40
поручає смачні сніданя, обіди і вечері.

— **Молода Громада** возьме у Велику Пятницю, 26. квітня ц. р. участь у виносі Плащениці в Волоській церкві. Збірка в год. 11 коло церкви. В год. 12.30 традиційні парубоцькі сходини в клюбі. Субота год. 18. Воскресна Утреня в Юра, а опісля Христосування в клюбі.

— **Маєток Рудрофа на ліцитації.** В бюрі нотаря Каз. Соколя у Львові відбудеться ліцитація дібр, що належать до Спілки Броди, а саме: Броди, Клекотів, Монастирок, Руда, Шнирів, Станиславчик, Фільварки Вел., Смільно, Гаї Смоленські, Лагодів, Конюшків, Лещнів, Піски, Біляваці, Берлін і Болдури. Виклична ціна всіх нерухомостей сума понад 15 мілюнів зол., вадіюм 410.000 зол.

НАЙЕЛЄҐАНТНІШІ ПАНОВЕ ОДЯГАЮТЬСЯ ТІЛЬКИ У Ф-МІ
Те-Ка
ЛЬВІВ, РУСЬКА 16. І. ПОВ.

— **Хто вкрав 50 тисяч в адв. Нусбавма.** Поліційні доходження в справі таємної крадежі 50.000 зол. в золотих долярових монетах на шкоду львівського адвоката д-ра Нусбавма при вул. Коперника довело до викриття винуватців. Арештовано служницю адвоката, Марію Коваль, її приятеля Франца Чеха і Василя та Людвику Гичків, що живуть при вул. Клепарівській і виховували дитину служниці. Підчас ревізії знайшли у них кількасот золотих, що походили з цієї крадежі. Стверджено при тім, що Гички пробували перекупити невигідного свідка. Всіх украдених грошей досі не знайшли.

У ВЕЛИКІМ ВИБОРІ ТАПЧАНИ І ВСІЛЯКОГО РОДУ **МЕБЛІ** ПОРУЧАЄ ФІРМА — —
І. СІВЕК
ЛЬВІВ, УЛ. ВАЛОВА 11 а.
ПІЛЕКЦІЇ В СПЛАТАХ.

— **Генерал Анріс головою Товариства Українознавства в Парижі.** Офінор повідомляє з Парижа, що надзвичайні загальні збори Т-ва Українознавства вибрали, на місце померлого проф. Ферана, головою Т-ва генерала Анріса, одного з найвизначніших героїв великої війни, та голову Комітету допомоги голодуючим на Україні. Генерал Анріс був підчас війни головнокомандуючим французькою армією на Сході і правою рукою знаменитого маршала Франції Франше д' Еспре. Він виграв славний бій при Маглені, де розбив болгарське військо і таким чином причинився найбільш до прискорення закінчення війни. З українцями він зазнайомився ще в 1920 році, коли був головою французької військової місії у Варшаві і висунув ідею польсько-українського порозуміння, щоб звернути спільні сили проти московських большевиків. Ця його позиція не подобалася в Парижі і його відкликали, але його заступник ген. Вейган мусів йому признати рацію, коли невдовзі мусів обороняти Варшаву проти большевиків. З того часу ген. Анріс ставиться до українських змагань з незмінною симпатією і охоче бере участь в українсько-французьких товариствах.

Наслідки ревматизму.

Головні огнища ревматичних і артретичних хоріб находяться переважно в мязах або в органах руху. З тої причини недужі відчувають меншу здатність свобідно рухатись. Ті, які терплять, не повинні занедбувати цих небезпечних для їх життя схорінь і зараз при перших проявах ломоти в руках і ногах, в костях і крижах, коли грубіють і опухають суглоби, розпочати відповідне лікування. Дуже часті лікарські обсервації виказали, що одним із добрих засобів для поборювання цих недуг, показався щоденно вживаний мінеральний кислий квас, який у сполуці зі солями літу й іншими дає повне, зміцнене ділання. При ревмі, артретизмі, подагрі і т. п. можна заосотувати між іншими і таблетки Тогаль, які втихомирюють болі і приносять полекшу. Треба жадати оригінальних таблеток Тогаль враз із проспектом.

1—2

— **Краєва хроніка.** В Станиславові ствердженно сильно поширену сказенну псів, яких жертвою впало кількадесять осіб. — В Луцьку в склепі Ріхтера вибухла скриня з корками до стріляння, при чому знищило цілий склеп і ранило його власника. — На залізничній стації в Заболотові дістався через необережність під потяг Гр. Савчук, якому колеса відтяли руку і розторощили голову. Нещасний помер у шпиталі. — В Золочеві пробував відобрати собі життя 24-літній студент прав Бол. Казьмерський, стріливши собі в груди. Причиною була нещаслива любов і тяжке матеріяльне положення. — У Грушатичах пов. Перемишль згоріли чотири господарські забудови зі всім добром. Шкода на кількадесять тисяч зол.

З нагоди Воскресення Христового бажає Веселих Свят своїм П. Т. Відборцям склад порцелянни „Кераміка" під управою

ОЛЕКСАНДРА ОНИСЬКА, Львів, Галицька 5 в подвірі.

1462

— **З Польщі.** До бюра фабрики сукна Л. Поляка в Білостоці вломилися злодії й пробували добутися до каси, а коли це їм не вдалося, підпалили бюро й склад сукна. Шкоди обчислюють на 70.000 зол. — У Тишівцю на Шлеську підчас пробного висвітлювання фільми вибухла пожежа, причому згорів оператор Ембахер і ціла внутрішня обстанова кіна. — До Варшави прибув австр. шах. мистець Шпільман, щоби розіграти мечі з 5 партій з варш. шах. мистцем Павлином Фрідманом. — В Радомі розпочалася судова розправа проти канцелярійного урядовця городського суду, Юл. Порчинського за спроневіріння 10.681 зол. — Краківський військовий суд на виїздовій сесії в Бендзіні засудив на досмертну вязницю Тад. Яворського, військового дезертира, за те, що за 75 зол., які дістав від Стеф. Гахульського, застрілив його жінку. — В мешканні одного залізничника в Люблині посварилися на святах гості і покололи себе тяжко вилками та ножами.

ГРАМОФОНИ
ПЛИТИ з найбогатшим українським репертуаром та всілякі музичні інструменти краєві і заграничні поручає — Музичний Дім
ЛЄОПОЛЬД ГУТТЕРЕР
Львів, Сикстуська 19, тел. 107-83.

— **Большевики привертають старшинські степені.** Комісар військових справ Ворошилов видав розпорядок, яким зніс становища політичних агентів при війську і встановив давні старшинські степені, що були в царській армії. Переконався нарешті, що армія, зложена зі самих „товаришів", нічого не варта.

Нововідкритий український салон мод „МАК" при вул. Чарнецького 10
поручає капелюхи, квіти, рукавички мужеські та жіночі готові і на замовлення. — Найновіші моделі.
1477

— **Злочинні ошуканці з женячкою.** Берлінська поліція викрила шайку матримоніяльних ошуканців, що глядали жертв серед самітних жінок, які хотіли вийти заміж. Злочинні обезпечували легковірні жінки, опісля вбивали їх, ділячись асекураційною премією. Одні члени шайки виступали в ролі женихів, другі в ролі адвокатів, що займаються обезпеченнями. На сліди злочинців попала поліція, ведучи слідство в справі таємної смерти одної служниці. Вона познайомилася з двома мужчинами, з яких один представився як майбутній наречений, другий як адвокат, спеціяліст в асекураційних справах. Дівчину злочинці намовили, щоби обезпечилася в користь „нареченого". Одначе не діждалася вигідання, бо за кілька тижднів згинула серед таємних обставин. Берлінська поліція розвела пильні доходження, бо секція тіла виказала, що дівчину отруєно. Найдена кореспонденція навела на цілу низку таких випадків, де жінки, попавши в сіти злочинців, умирали подібним способом після обезпечення „наречених". Злочинців арештовано.

— **Замерз, шукаючи золота.** З Канади повідомляють, що там помер трагічною смертю Станіслав Ліско, директор кількох копалень золота. Він вибрався літаком до північної частини провінції Квебек, де надіявся знайти золотодайні терени. По дорозі дістався в снігову бурю і мусів осісти на озері. Його товариші розбили шатра, щоби перечекати бурю, а Ліско пішов шукати людської оселі і більше не вернувся. Його знайшли замерзлого на снігу.

— **Залізниці без шин у Німеччині.** Німецькі краї послугуються щораз більше самоходовою комунікацією, так що бензинова моторизація обіймає майже таку саму довжину ліній, яку мають залізничі шини в цілій державі. В 1933. було в Німеччині 1.142 вантажні самоходи до помочі залізницям, в 1934 р. урухомлено дальших 920 возів і 500 причіпок. Крім того коло 500 приватних самоходових підприємств працює для залізниці.

— **Телевізія у Франції.** Французький міністер почт Мяндель заповів, що з кінцем квітня н. р. буде урухомлена на висильній стації в Парижі телевізійна обслуга. Образи будуть надавались на хвилі довгій на 175 метрів. На секунду припаде 25 образів подібно як на фільм, знимках. Перша телев. висильна стація буде урухомлена тільки для проби. Щойно за три місяці конструкція апарату буде урухомлена і зміцнена, щоби могла надаватися до телевізійної обслуги більшого числа абонентів. Телевізійні стації є вже в Німеччині, Англії та Америці.

— **Цінний вероліт.** Із Сантіяго да Чіле повідомляють, що на чілійсько-болівійському пограничі один робітник знайшов вероліт, що містив у собі велику скількість золота і платини.

ОСТАННІ НОВОСТИ на весінний і літній сезон у шовках і вовнах поручає ф-ма
АДОЛЬФ АВЕРБАХ
ЛЬВІВ, РИНОК 20, тел. 207-54
Філія ВУЛ. БОІМІВ Ч. 5. —
Спеціяльний відділ церковних матеріялів для Всч. Духовенства. 1922

— **Напад на банк.** З Буенос Айрес повідомляють про незвичайний напад на англо-американський банк у Санта Круц. Кількох бандитів напало до бюра цього банку і застрілили двох урядовців, що станули їм на перешкоді. Опісля зграбували з каси 200 тисяч пезетів і втікли. Директора банку і його жінку, що прибігли на гук стрілянини, ранили тяжко револьверовими стрілами.

ВЕСЕЛОГО „ХРИСТОС ВОСКРЕСЕ"
бажає
ВСІМ ВІДБОРЦЯМ І ПРИХИЛЬНИКАМ
ПАРОВА ФАБРІКА СОЛОДОЩІВ
„ФОРТУНА НОВА"
у Львові.

— **Жертви малярії.** На острові Цейльоні в часі від листопала м. р. до березня н. р. вмерло на малярію 13.000 осіб. Відпустки лікарів і шпитальної служби відкликано. На великі розміри переводять протималярійне щеплення.

КІНО АТЛЯНТИК висвітлює
Найбільший фільм сезону
Червоний султан
(Абдуль Гамід) В головній ролі Фріц КОРТНЕР.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Великодні пожиски.

Тому десять літ сиділо одно товариство в одним товаристві. Було це саме перед Великоднем, як ось тепер, сонце гарно світило і заповідалася постійна погода.

Говорило товариство про це та про те, про шинки, торти і напитки, а врешті вийшли на звичаї.

— Гарні ті наші великодні гагілки! — зітхнув один.

— Що з того! Чоловік уже забув, коли їх бачив — зітхнув другий. Сидить у тім проклятім Львові і не має навіть вражіння, що Великдень. Воскресна утреня вечором...

— Так-так! — докинув четвертий. — А на селі?... Яка краса — ранішня відправа. Сонце сходить, а процесія йде повагом довкола церкви.

— А потім цілий день співи, дзвони і радість.

Нема випадку, щоби українці десять мінут говорили, а не впала міодна помислова думка.

Так і тут.

— Панство! Маю ідею... А що, якби ми зібралися в більший гурт і поїхали денебудь на село відсвяткувати Великдень?!

Товариство на хвилю заніміло. Добра ідея все в першім моменті викликує тишу.

Щойно потім:

— Браво...

— Славно...

— Знаменито...

— Слово даю...

А що галичани знані з дрібничковости, то зараз таки взялися за підготовку виправи.

Проєктодавець обіцяв вибрати відповідну місцевість.

— Щоби була і близько і гарно положена, і мала деревляну церкву! — наказували йому.

— Ви, пані, що привеземе?

— Що хочете. Можу шинку, торт, телятину.

— Отже добре. Ви телятину. А ви торт, а ви ковбасу...

І розділили — ідеально.

Мужчини мали постаратися за напитки. („Не можна без цього, зимні страви!").

— За три дні останнє засідання! — заявив усім на відхіднім президент.

Цілі три дні всі горячково підготовлялися до прогулькн, а коли зійшлися, показалося, що проєктодавець не вибрав ще місцевости.

Але, що Галичина — край невеликий, то рада знайшлася.

— Возьмемо, наприклад Звенигород.

Взяли...

— — — — — — — —

Тому пять літ сиділо одно товариство і балакало про Великдень.

— Панство! Чи ми мусимо все святкувати Великдень у Львові?! Адже під самим Львовом є така прекрасна церковця Студитів. Зберімся в гурт і ходім там на воскресну утреню!...

І тим разом товариство спершу заніміло..

Потім: Браво! Славно! Знаменито! і т. д

„Розробили" плян, повизначували ролі і розійшлись.

На другім засіданні прийшов ще додаток:

— Лишимось там цілий божий день і будемо виводити гагілки.

А що ми народ співучий, то хор не тяжко було зложити.

Зложили...

— — — — — — — —

Хтось із Шановних Читачів спитається: Якже ми в однім і в другім випадку бавились?

Прошу бути спокійним: Ми ніде ногою не рушили!

В тім випадку не можу написати: Ми українці... Бо є ріжниця між галичанами і наддніпрянцями.

Наддніпрянці були вибралися, а щойно потім оглянулись, що не взяли зі собою нічого.

Галичани все підготовили і — не вибралися.

Колиб так зміщати їх разом.

Маю вражіння, що вийшов би гарний Великдень...

Галактіон Чіпка.

З найліпших найдешевші і свої рідні це ПАПЕРЦІ і ТУТКИ

150 шт. за 30 гр. „КАЛИНА“

Фабрика в Теркополі. - Фабричний склад: Львів, ул. Бляхарська 11.

Можна дістати в кожній крамниці!

— **Різні вістки.** У Португалії, півд. частині Італії, Триполітанії та Персії відчуло населення доволі сильний землетрус; у Португалії є кілька осіб раненних, у Персії багато. — До Москви приїхала делегація бельгійських учених під проводом проф. Борде, директора Пастерського інституту. — Голяндський уряд не дозволив англійському льордові Марлі, соціялістові, виступити у гол. парляменті в справі признання совітського уряду. — У Марокко появляться від 15. травня нові почтові марки по 1, 2, 3 і 10 фр. у память фр. марш. Ліоте. — През. Масарик дістав з нагоди свого 85-л. 13.000 привітів і приняв 10.000 осіб у своїй палаті. — Російський професор Вознесенський стверджує, що найстуденіше місце на землі це не Верхоянськ, як гадали досі, а кількасот кільометрів далі містечко Оймекон, в Якутії.

Почування переповнення, неправильну ферментацію в кишках, почування повноти і здуття в печінці, застійну жовчі, болі в боках, тиск в грудях і биття серця усуває природна гірка вода **Franciszka-Józefa,** зменшує перекровавлення мізку, тиск в очах, серцю і грудях. — Поручають її лікарі. 1—1

МІНІСТРИ — МІСЬКІ РАДНІ.

ПАРИЖ, 25. 4. ПАТ. У звязку з недалекими виборами до міських рад „Парі-Соар“ пише, що за віднову мандатів до міських рад буде старатися цілім міністрів: Фляндєн, Еріо, Лявель, Маршандо, Реніе, Мандель і ін. та 172 сенаторів і 313 послів.

Великий вибір блаватних товарів

поручає фірма

Антін Увєра

ЛЬВІВ, вул. ГАЛИЦЬКА ч. 10.

Ціни надзвичайно низькі.

9—9

З театру.

Театр „Різнородностей“: **„ТЕОРІЯ АЙНШТАЙНА“**, комедія на 3 дії **А. Цвойдзінського.**

Погідна, майже незлобна сатира на звичайних смертників, що з такої науки як фізика роблять лік на всі свої душевні рани. Чи належить до них теж представник цієї науки — професор, що із запалом викладає теорію Айнштайна домо і в університеті? — невідомо. Автор песи сам фізик, використав своє фахове знання, щоб із сцени відкрити перед нами неодну паморочну сторінку цієї епохальної теорії і залишити нас із сумнівами: чи багато ріжнимося від тої кухарки, яка кивае захоплена головою, що все прегарно розуміє. Всю першу дію слухаємо з цікавістю довгого викладу, переживаного ніяковими запитами найвних. Та коли приходить друга дія знову з дискусією про Айнштайнову теорію і після неї така сама третя, тратимо гумор.

З самих дискусій песи зробити не можна; треба конче хоч трошечки інтриги та типів. Закінчення у старому стилі комедії дель арте, де деякі особи суперечаться, наче живі люди, які вони мають стати героями комедії — само таке закінчення не вистачає на „шлюс-ефект“. Песа найбільше могла би подобатись добрим фізикам, які змилосердяться над глупотою ліків, коли вони починають зі здоровим розумом підходити до теорій, які вимагають доброї фахової підготовки.

Чому ця песа дістала І-у нагороду Союзу драматичних авторів у Варшаві? Мабуть тому, що на конкурсі кращої не було. Грали її добре; подивляли ми маленьку дитину, що поводилась на сцені як рутинована артистка. **м. р.**

МІСЬКІ ТЕАТРИ У ЛЬВОВІ

Великий Театр:

26. IV. 1935. год. 7.30 „Переносини“.
27. IV. 1935. год. 7.30 „Таємне конто“.
28. IV. 1935. год. 12. Поранок Юліяна Тувіма; год. 3.30 „Крик“; год. 7.30 „Таємне конто“.
29. IV. 1935. год. 7.30 „Айнштайнова теорія“.
30. IV. 1935. год. 7.30 „Таємне конто“.

Театр Ріжнородностей:

26. IV. 1935. год. 7.30 „Подружий Метч“.
27. IV. 1935. год. 7.30 „Айнштайнова теорія“.
28. IV. 1935. год. 7.30 „Айнштайнова теорія“.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Марійка Ковалюківна, літ 23, студентка, дочка пароха Скнилова, о. Тімотея і Анни з Красноперів Ковалюків, згинула трагічною смертю 22-го квітня ц. р. Похорон відбудеться з дому жалоби у Скнилові 26-го квітня ц. р. в год. 3-ій пополудні. В. Ій П.!

Михайло Копач, абсольвент гімназії, літ 23, згинув трагічною смертю 22-го квітня ц. р. Похорон відбудеться з дому жалоби в Солонці 26-го квітня ц. р. В. Й. П!

ВСІМ НАШИМ ЧЛЕНАМ, ПИХИЛЬНИКАМ І ГОСТЯМ НАШОГО ГОТЕЛЮ БАЖАЄ ВЕСЕЛИХ СВЯТ

Управа НАРОДНОЇ ГОСТИННИЦІ.

Веселих Свят бажають:

Дорогій Родині і всім Знайомим складають бажання Веселих Свят — **Іванна і д-р Дмитро Левицькі.**

Замість окремої висилки поодиноких письм оцією дорогою передаю моїм Знайомим і Другам бажання веселого і щасливого „Христос Воскрес“. — **Пос. Дмитро Великанович.**

Цілій Рідні і дорогим Друзям та Знайомим з нагоди Воскресення шлемо сердечні побажання „Христос Воскрес“ — **Д-р Михайло й Одена Волошини.**

Родині, Кумам, Приятелям і Знайомим складаю з нагоди Великодня сердечні бажання всього найліпшого — **Микола Заячківський.**

Рідні і всім Знайомим з нагоди Великодня складаю щирі бажання. — **Кипріян Білинський.**

Своякам, Знайомим і Товаришам (кам) праці бажаємо з днем Воскресення Христового кращих днів і сили до дальших змагань. — **Стефанія і Іван Филиповичі.**

Побажання з нагоди Великодних Свят пересилають Родині, Приятелям і всім Знайомим — **Іван і Марина Іжицькі.**

З Великодними Святами найкращі побажання для дорогої Родини і Приятелів від **Марії і Ярослава Колтунюків.**

Всім Своякам, Друзям і Знайомим сердечні побажання „Веселих Свят“. Христос воскресе — **Ірина і Володимир Кузьмовичі.**

Всім Друзям нашого дому бажають сердечно Веселих Свят — **Остап і Орися Луцькі.**

Всім Кооператорам писанку сердечного Великодного поздоровлення передає — **Остап Луцький.**

Побажання Веселих і Щасливих Свят Рідні та Знайомим складають — **Надя і Любомир Макарушки.**

Усім Рідним, Приятелям і Знайомим бажають Веселих Свят і складають з тієї нагоди 10 зол. на Рідну Школу — **Ліна і Микола Малицькі (Шляхтинці).**

КРАМНИЦЯ ВЗУТТЯ І РОБІТНЯ ІВАНА ЧОРНІЯ, У ЛЬВОВІ, РУСЬКА 3

поручає великий вибір усякого роду обуви по зниженних цінах.

Приймаю і виконую всяку направку солідно, скоро і дешево.

1945

Рідні, Приятелям і Знайомим „Веселих Свят“ бажають — **Надія, Володимир і Любомир Онишкевичі.**

Святочним привітом „Христос Воскрес!“ — витають усіх своїх Друзів і Знайомих і пересилають щирі побажання всього добра! — **Софія і Михайло Тараньки.**

Сердечні бажання з нагоди Воскресення Христового та щире „Христос Воскрес“ усій Рідні та Знайомим пересилають **Евгенія, Евген і Леся Храпливі.**

Всій Рідні, Приятелям і Знайомим у Галичині, на Буковині й на еміграції бажають щасливих і веселих Свят — **Дора й Василь Сімовичі.**

Всім Кревним і Знайомим та всім тим найбіднішим, якими опікуюся, пересилаю побажання „Веселих і Щасливих Свят“. Христос Воскресе! — Рівночасно складаю 10 зол. для бідних дітей Яворівщини. — **Д-р Стефан Федак.**

Своякам, Приятелям, Товаришам праці і Знайомим в краю і за границею бажають Веселих Свят. Христос Воскрес! — **Я. і В. Мудрі.**

З Воскресенням Христовим здоровимо всю Рідню і Знайомих! — **Неоніля і д-р Ярослав Селезінки, Радехів.**

Щирі побажання Веселих Свят Рідні і Знайомим пересилають — **Стефа і Олекса Яворські, Підгайці.**

Рідні, Приятелям і Знайомим Веселих Свят бажають — **Д-р Дмитро і Міра Блавацькі.**

Бажання Веселих і Щасливих Свят Рідні і Знайомим пересилає — **м-р Володимир Гарух.**

Щирі побажання Веселого і Щасливого „Христос Воскресе“ пересилають всім Своякам і Знайомим — **Кл. і Т. Глинські.**

Кревним, Своякам і Знайомим складають отсим бажання Веселих Свят — **Зофія і Теодор Миссаки.**

Дорогим Мамі, братові Остапові у Відні, всій рідні і знайомим у Львові і на провінції пересилають святочні побажання — **Марія і д-р Іван Грицаї.**

Веселих Свят бажають Рідні і Приятелям — **інж. Евген і Марія Гузар, Чехословаччина.**

Щирі побажання з нагоди Воскресення Христового пересилає усім рідним і знайомим — **о. Омелян Горчинський з Рідною.**

Рідні, Знайомим і Другам сердечні бажання передає — **Евген Дидик, Львів.**

Веселих Свят Христового Воскресення Рідні й усім Знайомим бажає — **о. Омелян Квіт, Камінка Стр.**

З днем Воскресення Христового всього кращого Рідні і Знайомим бажають — **Д-р Мирослав і Зеновія Комарянські, Букачівці.**

Усій ближчій і дальшій Рідні та Знайомим пересилають з нагоди Воскресення найщиріші побажання „Веселих Свят“ — **Крушельницькі-Никифораки, Станиславів.**

Усій Дорогій Родині, Щирим Друзям та Знайомим у краю і поза ним, пересилаю з Воскресенням Христовим щирі привіти і бажання Веселих Свят. — **інж. Степан Кульчицький, Катовиці.**

Дорогій Родині, парохіянам церкви св. Николая, Кревним, Знайомим, Приятелям і Всім бажають Щасливих Свят. Христос Воскрес! — **Ольга і Василій Лончини.**

З нагоди Великодних Свят найсердечніші бажання Всім Знайомим складає — **Дентист Нассе.**

Рідні, Приятелям і Знайомим у Свято Воскресення найкращі бажання. — **Інж. В. Несторович.**

Приятелям і Знайомим бажає Веселих Свят Христос Анесте — **Скрипка Микола.** — **Квітень, 1935.**

Святочні бажання Рідні, Товаришкам і Знайомим пересилає — **Софія Собків, Витків Старий.**

Стрийкові, Вуйкові, Приятелям і Знайомим Веселих Свят бажає — **М. Хомяк.**

З великим і радісним Святом Христового Воскресення пересилаю сердечні побажання Дорогій Родині, Приятелям і Знайомим — **о. Петро Хомин з родиною.**

Всім Дорогим Кревним, Приятелям, Знайомим бажають веселих і щасливих Свят — **Софія і Клим Шанковські, Ланцут.**

З Воскресенням Христовим привіт і щирі бажання Рідні, Приятелям і Знайомим в краю і за кордоном пересилає — **о. Я. Чемеринський і Рідня.** — Льва-город 25. 4. 1935.

Всій Рідні і добрим Знайомим бажаємо веселих свят. — **Олекса, Марія і Ольга Кузьми.**

Родині, Товаришам і Знайомим Веселих Свят бажає — **Роман Купчинський.**

З нагоди празника Воскресення Христового складаємо Всім Нашим Відборцям і Прихильникам бажання Веселих і Щасливих Свят — **Фабрика свічок „Керос“.**

КІНО ПАЛЯС

Безконкуренційно найгарніша фільма в чудово мелодійній фільмі „Проданий Голос“ (Ein Stern fällt vom Himmel).

Йосиф Шмідт

Ця фільма то ревеляція Львова!

Приятелям і Знайомим у краю і на чужині — **І. Кедрин.**

Всіх Вп. своїх членів, прихильників, співробітників і відборців календаря-альманаха „Дні про", всі краєві українські установи й емігрантські організації в Польщі й поза Польщею — вітає з Великодніми Святами — **Українське Товариство Допомоги Емігрантам з України у Львові (Руська 3).**

Найщиріші побажання з нагоди Воскресення Христового засилає Вп. Управам і Співробітникам українських Установ, як також своїй численній Вп. Клієнтелі — **„Союзний Базар", Львів, Руська 20.**

Нашим Відборцям і Доставцям Веселих Свят бажає — **фабрика картонових виробів „Декоро", Львів, Потоцького 58 а.**

Веселих Свят своїй Клієнтелі бажає — **Андрій Дуфанець, Львів, Пасаж Міколяша. Тел. 287-41.**

Веселих Свят бажає своїм Гостям фірма — **Бізанц і Пікавс, Львів.**

Своїм Високоповажаним Гостям „Веселих Свят" дома, а приємних вакацій у Черчі бажає — **Управа пансіону „Надія" в Черчі.**

Пилип Борис, галантерійний склад товарів, Стрий, Ринок — шле своїм Покупцям побажання Веселих Свят.

Кравчук Володимир, робітня обуви, Стрий, Львівська — з Воскресенням Христовим складає побажання своїм Відборцям.

Д. Кац — Техн. Дентистичне Заведення, — Стрий, Міцкевича 24 — бажає ВШ. своїм Клієнтам Веселих Свят.

В. Бізанц, ресторан і кімнати до снідань — Стрий, Нар. Дім — бажає ВШ. своїм Гостям Веселих Свят.

З нагоди свят Христового Воскресення всім Вп. Відборцям і Прихильникам бажає цією дорогою Веселих Свят — фірма **А. Терпиляк,** розсадники овоч. деревець та насіння, Залукви п. Галич.

Всім Своякам і Друзям в краю і за кордоном, Приємних Свят бажають — **Роман і Ольга Голіяни.**

Веселих Свят бажає своїм Гостям — **Молочарня Станислава Чернецького, Львів, Підвалля ч. 9.**

Веселих Свят бабці Юлії Ставничій у Яремчі, тетці Іванні Біберовичевій у Коломиї, дядькові Денисові Струтинському в Чернівцях, рідні Хоминам у Тустім, Дмитракам у Дрогобичі, Гречаникам і Куриловичам у Пінчові, Федевим у Станиславові, Сліпецьким у Копичинцях, Пікам у Будилові, Курпякам у Коломиї, Королевичам у Стрию, Грегорашам у Яремчі, Федевій у Плошку, друзям Каменецьким і Козіям у Рогатині та Шкабріям у Станиславові — бажають **Івани Ставничі в Павелчі.**

Косметичний кабінет „Дістінкціон", Коперника 42 а бажає Всім Вп. Паням Клієнткам Веселих Свят.

Дорогій Родині, Приятелям і Знайомим бажаю Веселих Свят. — **Д-р Іван Німчук.**

Веселих Свят своїй Рідні і всім Знайомим бажає — **Роман Пашківський.**

ВЕСЕЛИХ СВЯТ
бажає всій своїй Впов. Клієнтелі
Юліян Глушевський
Робітня футер. — Львів, пл. Капітульна 3. І. п.

СПОРТ.

СПОРТОВЦІ НА ДОПОМОГУ ЯВОРІВЩИНІ.

У перший день Великодніх Свят, в неділю 28. квітня ц. р., відбудуться на площі Сокола-Батька у Львові за стрийською рогачкою вечері змагання між клюбами **„Україна II" — „Каменярі"** й **„Україна I" — „Сян" з Перемишля.** — Початок перших змагань точно в годині 15-ій, других в годині 16.30. **Увесь дохід з тих змагань призначений на допомогу голодуючим Яворівщини.** Українці міста Львова! В неділю пополудні всі на площу Сокола-Батька! В день Великодня, памятаймо за допомогу голодуючим братам у Яворівщині.

Чернівці. ДРАГОШ — ДОВБУШ 7:2 (3:0).

Катастрофальна програна Довбуша у змаганнях за мистецтво, що через цю невдачу перекреслив усі надії своїх прихильників на здобуття мистецьких лаврів у цьогорічному сезоні. В українській дружині грали слабо й безідейно всі частини — в противенстві до драгоманців, що мали свій день і всі, як один були на своїх місцях.

Запасні дружини: Драгош — Довбуш 2:1.

ТУРНІР 4 ДРУЖИН У ВІДНІ.

У Відні розіграли турнір 4 передові європейські дружини з таким висліком: Австрія—Славія (Прага) 4:2; Рапід—Спарта (Прага) 2:1. Другого дня: Спарта—Австрія 3:0; Рапід—Славія 4:2. (Славія вела ще до 55. мін. 2:0!).

АРСЕНАЛ УТРЕТЕ МИСТЦЕМ ЛИГИ.

По змаганнях з мин. неділі англ. дружина Арсенал здобула у 40 грах 56 пунктів і тепер не може її вже ніхто перегнати. Тимсамим Арсенал, мистець англ. ліги в 1933 і 1934 року, здобув мистецтво і на 1935 рік.

—o—

Нові книжки й журнали.

„ШЛЯХ НАЦІЇ", місячник Української національної політики і громадського життя. Ч. 1. Р. 1., Львів травень 1935. Зміст: Від Редакції: Наша поява і наші завдання; В. Кучабський: Політичні конечности; Зенон Пелеховський: Критиканти й опозиціонери; Д-р Л. Макарушка: Ідемо новий лад!; М. Демкович-Добрянський: До джерел великої творчости; Волод. Целевич: Сумерк великих; Рецензії; Українська хроніка; Міжнародні справи. Журнал обіймає три аркуші друку форм. великої вісімки, себто 48 стор. Редагує його колегія. Головним редактором Зенон Пелеховський. Адреса редакції й адміністрації: Львів, вул. Скарбківська 35. І. пов. Ціна одного числа 1 зол. У передплаті журнал коштує 2.50 чвертьрічно, 5 зол. піврічно, 10 зол. річно.

ВІСТНИК, місячник літератури, мистецтва, науки й громадського життя. Рік III. кн. 5, Львів, травень 1935. Зміст: О. Теліга: Поезії; Е. Маланюк: Морські язики; Кендзюр: Мойсей. Христос; Т. Дмитренко: Фарисеї; Е. Л. По: Ельдорадо; Р. Кіплінг: Забава в Оркенгамі; А. Гильрігель: Кузня в Гретигірлі; А. Моруа: Р. Кіплінг; Е. Лович: Нілтон; М. Мухин: Тіні незабутніх предків; О. Дуфін: Стрілецькі двацятки; Дм. Донцов: „Ковак із мільона свинопасів"; О. В. „God save the King". М. Гоца: Інтелігенція професійна й духова; М. Л.: З пресового фільму.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Виступ Театру „Заграва"
в салі „Різнородностей".

Понеділок, 29. IV. год. 7:30 веч. „Ой, Морозе, Морозеньку", Мерінка-Лужницького.

Вівторок, 30. IV. год. 3:30 пол. „Ой, Морозе, Морозеньку".

Вівторок, 30. IV. год. 7:30 веч. „Крамарі слави" М. Павльова.

Український Народній Театр ім. І. Тобілевича, під арт. пров. Н. Стадника.

Городок:
28. IV. „Книжка чардаша".
29. IV. „Бешкет у раю".
30. IV. „Корневільські дзвони".
1. V. „Товаріщ".

Великий Міський Театр.

Пятниця, 26. IV. год. 7:30 веч. „Перелюбники".

Субота, 27. IV. год. 7:30 веч. „Таємне конто".

Неділя, 28. IV. год. 12 пол. Поранок Юд. Тувима.

Неділя, 28. IV. год. 3:30 пол. „Крик".

Неділя, 28. IV. год. 7,30 веч. „Таємне конто".

Понеділок, 29. IV. год. 7:30 веч. „Айнштайнова теорія".

Вівторок, 30. IV. год. 7:30 веч. „Таємне конто".

Театр Різнородностей.

Пятниця, 26. IV. год. 7:30 веч. „Подружній метч".

Субота, 27. IV. год. 7:30 веч. „Айнштайнова теорія".

Неділя, 28. IV. год. 7:30 веч. „Айнштайнова теорія".

Цирк Станєвських, площа Бема.

Пятниця, 26. квітня одна виставa 8:15 веч.

Субота, 27. квітня дві вистави, 4:30 пол. і 8:15 веч.

Неділя, 28. квітня дві вистави, 4:30 пол. і 8:15 веч.

Понеділок, 29. квітня одна вистa, 8:15 веч.

АЛЬФОНС ДОДЕ.
МАЦІЦЬКИЙ
Переклад із французької мови М. Рудницького. — Ціна 1— зол., з пересилкою 1·30 зол.

Кіна.

АДРІЯ: „Магараджа".
АПОЛЬО: „Недовінчена симфонія".
АТЛЯНТИК: „Червоний султан" (Абдуль Гамід).
ВАНДА: „У неволі джунглів", „Її експеляція прачка".
ГРАЖИНА: „Антко Поліцмайстер" (Ад. Димша).
КАСІНО: „Були собі два гільтаї" (Льоредь і Гарді).
КОЛІСЕЙ: „Імітація життя", ревія „Варшава — Львів"
КОПЕРНИК: „Баль у Савою" (Джіта Альпар, Ганс Ярай).
МАРУСЕНЬКА: „Жид Зіс" (Конрад Файт).
МІРАЖ: „Новий под" та „Історія гріху".
МУЗА: „Мальована заслона" з Гретою Гарбо.
ПАКС: комедія „Його експеленція" та та додатки.
ПАЛЯС: „Проданий голос" (Шмідт).
ПАН: „Колись у кровавому палаці", „Тайна жінки".
РАЙ: „Ігунен Кердецький".
СВІТ: „Уланські обіти".
СОНЦЕ: „На поворищі" та ревія.
СТИЛЕВЕ: „Московські ночі" і ревія
УТІХА: „Присмарники індіян" і ревія.
ХИМЕРА: „Розсміяні очі" (Шерлі Темпль).

Закордонне радіо.

Пятниця, 26. квітня 1935.

Відень (506,8) 14·00 Симф. музика, 15·40 Концерт, 17·30 Солісти, 22·10 Танки й мода музика, **М. Острава** (269,5) 17·55 Спів, **Прага** (470,2) 11·05, 20·05 Концерт, 17·00, 19·10 Квартет, **Париж** (1648) 18·00 Пісні, 20·00 Вок. вечір, **Білгород** (437,3) 12·00, 21·05 Ред. пісні, 15·00 Богослуження, **Берлін** (356,7) 17·00, 23·00 Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. вечірка, 23·00 Просимо до танку, **Кельн** (455,9) 16·00 Кам. музика, 21·00 Танкового світа, **Лайпціг** (382,2) 21·00 Симфонія ч. VIII. ц-моль Брікнера, **Мінхен** (405,4) 15·40 Форт. реціталь, **Будапешт** (550,5) 12·05 Легка музика, 17·00 Хор, 18·25 Флєт, 16·30 „Травіята" оп. Верді, 23·20 Циг. музика, **Мілянo** (368,6) 11·30, 17·05 Легка муз., 13·25 Тріо, 20·45 Два століття танк. музики, **Рим** (420,8) 13·25, 20·35 Легка й камер. музика, 17·05 Солісти, 22·00 Концерт на скр. і орк. Чайковського

Субота, 27. квітня 1935.

Відень (506,8) 14·00 Болгарські солісти, 15·15 Хор, 16·55 Весело в Пратері (муз., сп.), 19·45 „Бандера" оп. Кальмана, 22·10 Танк. музи., сп., **Братислава** (298,8) 19·30 Чеські нар. пісні, **Мор. Острава** (269,5) 17·05 Скрипка, 18·00 Григоріанські пісні, **Прага** (470,2) 15·55 Військ. орк., 17·05 Форт., 38·00 Нар. пісні XVI. і XVII. ст., **Париж** (1648) 12·15, 22·30 Танк. музика, 20·00 „Париж" муз. комедія Де Флєра й Кальвета, **Ковно** (1935) 19·30 „Аіда" оп. Верді, **Берлін** (356,7) 15·30 Пісні, **Кенігсвустергавзен** (1571) 10·15 Муз. для дітей, 16·00 Вес. пополудне, **Кельн** (455,9) 18·15 Фагот і фортепіян, 20·10 Вес. вечір, **Лайпціг** (382,2) 19·00 Танк. суїта, 21·10 „Дер Цуфріденгештельте Еолюс" (драма на хор, сольо, флєти, обої й інстр. Баха), **Мінхен** (405,4) 14·30 Популярна музика, пісні, 15·15 Нар. пісні, 20·10 „Подув весни" оп. И. Штравса, **Будапешт** (550,5) 12·05, 17·50 Концерт, 20·30 Пісні, 22·00, 22·50 Циг. й розр. муз., **Мілянo** (368,6) 11·30, 15·10, 17·05 Легка й танк. муз., **Рим** (420,8) 14·35 Оп. муз., 21·00 Опера.

Неділя, 28. квітня 1935.

Відень (506,8) 11.45 Концерт, 12.55 Австрійські композитори, 15.35 Камер. музика, 16.50 Пісні, 18.05 Віденська музика, 22.50 Австр. перли; **Братислава** (298,8) 20.05 Пісні й танці, **Прага** (470,2) 9.15 Скрипка, 10.00 Квартет, **Париж** (1648) 11.15 Орг. музика, 14.15 15.00 Пісоньки, музика, 20.00 „Король Дагоберт" оп. Русо; **Кенігсвустергавзен** (1571) 16.40 Концерт, 20.00 Міжнар. звуковики, **Кельн** (455,9) 12.00 Нар. мотиви в операх, 13.00 Вести, музика; **Мінхен** (405,4) 10.35 Солісти, 17.50 Камер. музика; **Будапешт** (550,5) 15.50 Концерт на два флєти, 16.50 Спів, 22.00 Циг. музика; **Рим** (420,8) 17.00 20.45 Концерт, 20,05 Спів.

Понеділок, 29. квітня 1935.

Відень (506,8) 17.30 Солісти, 20.05 Концерт хору віден. Опери, 20.50 Великі композитори як герої оперет, 22.15 Форт. квінтет ф-моль Франкка; **Братислава** (298,8) 17.10, 19.30 Пісні й танці; **Кошиці** (259,1) 17.10 Муз., спів; **Прага** (470,2) 19.30 Військ. орк., 21.20 Рос. великодні пісні; **Париж** (1648) 20.00 Камер. вечір (муз., пісні, літ. радіосценки); **Білгород** (437,3) 16.20 Розр. концерт, 20.30 Вокально-муз. концерт; **Берлін** (356,7) 21.00 Словно-муз. авд., 23.30 Камер. концерт; **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00 Муз. вечірка, 20.45 Пісня зір, радіобаляда, **Кельн** (455,9) 17.00 Родина Штравсів; **Лайпціг** (382,2) 16.00 Солісти, 17.00 Муз. казки; **Будапешт** (550,5) 13.30 Форт., скр., 17,30 Циг. музика, 19.30 „Гарі Янош" водевіль; **Мілянo** (221,1) 17,06 Популярна музика, 22.00 Форт. реціталь; **Рим** (420,8) 17.05 Спів, Камер. концерт із Кор. Філярмонії, 22.00 Легка музика.

Вівторок, 30. квітня 1935.

Відень (506,8) 12.00 Концерт, 16.40 Хор, 18.55 „Аіда" оп. Верді; **Братислава** (298,8) 16.05 Спів, 20.05 Форт. концерт, **Кошиці** (259,1) 17,05 Спів; **Прага** (470,2) 11.05 Весна в пісні, 17.45 Форт. реціталь, 18.25 Пісні, 21.05 Спів у супр. форт.; **Париж** (1648) 19.30 Солісти (спів, орг.), 20.45 „Ле Бонжер дє Жур" пєса Гіро; **Білгород** (437,3) 13.15 16.30 Пісні; **Берлін** (356.7) 12.00 Популярна музика, 19.00 Солісти (муз., сп.), 20.10 Орх. концерт; **Кенігсвустергавзен** (1571) 16.00 Вес. пополудне, 17.30 Форт. реціталь, **Кельн** (455,9) 11.00 Вільольнч., форт., 13,00 Легка музика, 20.10 Концерт творів Чайковського, **Мінхен** (405,4) 16.10 Пісні, 19.20 Муз. образець із муз. Рамо й Куперена; **Штутгарт** (522,6) 22.30 Серця на Сході (китайські пісні й поезія — Лінерт сопр.); **Будапешт** (550,5) 17.00 Орхестра, 21.30 Вільольнч., 22.35 Сальон. музика; **Мілянo** (221,1) 20.45 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 17.30 Розр. концерт, 20,45 Симф. концерт (Арто Серато).

Середа, 1. травня 1935.

Відень (506,8) 12.00 Легка музика, 14.00 Класики австр. музики, 15.40 Камер. музика, 17.10 Трубна музика, 22.15 Концерт; **Прага** (470,2) 8.45 Сальон. музика, 10.05 Скрипка, віольончель, фістарм. (Двожак), 11.00 Військ. орк., 19.55 Мор. дуети Двожака; **Париж** (1648) 20.00 Мюзікгол (солісти), 22,35 Танк. музика; **Білгород** (437,3) 13,15, 16.20 Пісоньки; **Кенігсвустергавзен** (1571) 12.00 Промова Гітлера (Свято нім. народу), 13.30 Марші, пісні, 14.45 Хор. пісні, рецитації, 16.00 Концерт; **Будапешт** (550,5) 17.20 Спів, 22.00 Орх. концерт; **Мілянo** (221,1) 11.30 13.35 Легка музика. **Рим** (420,8) 17.05 Легка музика, 21.00 Опера.

Львівське радіо.

Пятниця, 26. квітня 1935.

6·30 Ранішня авд., 7·50 Практичні вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Музика з гр. пл., 12·50 Полудн. денник, 13·05 Музика з гр. пл., 13·55 Експорт, 15·35 Біржа, 16·30 Листи від дітей, 16·45 Музика з гр. пл. (Р. Штранс), 17·00 Ліскутуймо на тему пошт, 17·15 Форт. о

сіталь Л. Мінцера. 17·40 Авд. для хорих, концерт, 18·10 Театр Уяви: комедія Балуцького „Отвертий дім", 18·30 Реклям. концерт, 17·45 Концерт джез. орх., 19·15 Про трему перед мікрофоном, 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 20·00 Турист. порадник, 20·05 Муз. гутірка, 20·15 Симф. концерт; Веч. денник, Як працюємо, 22·30 Шопен у поезії, 22·45 В обороні родинного щастя та здоровля будучих поколінь (репортаж із кран. дерматол. клініки), 23·05 Музика з гр. пл.

Субота, 27. квітня 1935.

6.30 Ранішня авд., 7.50 Практичні вказівки, 8.00 Авд. для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Метеорольог. вістки, 12.05 Моцарт-Вебер із гр. пл., 12.50 Хвилинка для жінок, 12.55 Полудн. денник, 13.05 Концерт солістів (муз., сп.), 13.50 Польська морська торговля, 13.55 Експорт, 14.00 гр. пл., 14.35 Біржа, 15.30 Рецитації прози „Життя дерев" Ейсмонда, 15.45 Твори на скрипку в супр. форт., 16.10 Концерт мандоліністів, 16.30 Техн. скринка, 16.45 Концерт із циклю: Пять століть камер. музики, 17.00 Відч.: Несвіж, 17.10 Найновіші гр. пл., 17.50 Скарби лісів, 18.00 Найменші дівенятка (рев'єтка для дітей з нагоди 5-ліття льв. радія), 18.30 Легка атлетика у Львові, 18.40 Культ. і мист. життя, 18.45 Комп. ресіталь З. Шаца (скр.), 19.15 Львівські жінки, 19.25, 19.30 Спорт. вістки, 19.35 Концерт із циклю: 24 прелюд. Дебіссі, 20.00 Бумель з пісонькою по Львові (вес. авд.), 20.45 Веч. денник, 20.55 Як працюємо, 21.00 Авд. для поляків за кордоном, 21.30 Симф. концерт: Ліс у музиці, 22.00 Реклям. концерт, 22.15 Поезія в музиці (літ. нарис), 22.30 Вилеїська заклуля, 23.05 Легка й танк. музика.

Неділя, 28. квітня 1935.

9.00 Ранішня авд., 9.45 Трансм. з Познання з Вел. відпусту, 12.05 Репертуар театрів, Сільва рерум, 12.15, 15.15 Муз. поранок; у перерві ок. 13.00 Театр Уяви: „Моряк" (фрагм. із пєси Шанявського), 14.00 Найгарніші гр. пл., 15.00 Чвертьгодина жінки хліборобки, 15.15 Музика з гр. пл., 15.22 Огляд ринків рільних продуктів, 1535 Коли військо грає — гр. пл., 15.45 Сантимент і сокира в лісі, 16.00 Соліети (муз., сп.), 16.40 „На одинку", новеля М. Ярославського, 17.00 Авд. (капеля в ок. Лозича), 17.30 Дивна пригода Івана (авд. для дітей з наг. Свята ліса), 17.50 Службовці й інтересенти, 18.00 Пядесятий раз (муз. репортаж), 18.45 Життя молоді: „Кутом і на кавалірці", 19.08 Музика з гр. пл., 19.45 Шляхом найгарнішої в світі залізниці: Куритиба-Паранагуа, 20.00 Вес., музика з гр. пл., 20.15 Веч. денник, 20.25 Як працюємо, 20.30 На веселій льв. хвилі, 21.30 Що читати, 21.45, 22.00 Спорт, вістки, 22.05 Реклям. концерт, 22.15 Концерт симф. орх. (муз., сп.), 23.05 Танк. вечір (орх.).

Понеділок, 29. квітня 1935.

6.30 Ранішня авд., 7.50 Практичні вказівки, 8.00 Авд. для шкіл, **10.00 Богослужения з Волоської церкви у Львові,** 11.57 Сигнал часу, 12.03 Метеорольог. вістки 12.05 Музика з гр. пл., 12.45 Як самій скроїти суконку, 12.55 Полудн. денник, 13.05 Концерт солістів (муз., сп.), 13.55 Експорт, 15.35 Біржа, 15.45 Легкі мельодії та пісоньки, 16.05 Ігор Стравінський: Октет на дуті інстр. (гр. пл. з поясненнями), 16.35 Лекція нім. мови, 16.45 Музика з гр. пл. (Весн. мельодії), 17..00 Для мол. дітей: Віршики Ейсмонда, Пісоньки в вик. Фога, 17.45 Мандрівка мікрофону по познанських торгах, 18.45 Арії та пісні (Левкович, баритон), 19.15 Шляхи виховання нового горожанина, 19.25, 19.30 Спорт. вістки, 19.35 Пісні в вик. Софії Теминицької в супр. форт., 19.50 Фільм. огляд, 20.00 Легка музика з гр. пл., 20.45 Веч. денник, 20.55 Як працюємо, 21.00 Симф. концерт, 22.00 Реклям. концерт, 22.15 Легка музика (орх.), 23.05 Джез. музика з гр. пл.

Вівторок, 30. квітня 1935.

6.30 Ранішня авд., 7.50 Практичні вказівки, 8.00 Авд. для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Метеорольог. вістки, 12.05 Концерт тріо, 12.50 Хвилинка для дітей, 12.55 Полудн. денник, 13.05 Концерт сальон. орх., 13.50 З ринку праці, 13.55 Експорт, 14.00, 15.45 Легка музика з гр. пл., 16.30 Хвилинка питань для старших дітей, 16.45 Весняні мельодії з гр. пл., 17.00 Скринька ПКО, 17.15 Композит. концерт Дрегє-Шілевої (муз. сп. Корвін-Шимановська), 17.50 Індивідуальна й сусп. медицина, 18.00 Концерт ревелерсів із Вильна, 18.15 Фільм. фрагм. Ю. Тепи „Рецензії", 18.30 Реклям. концерт, 18.45 Форт. ресіталь, 19.15 Праця Т. Ш. Л. на тлі заг. осв. праці, 19.25, 19.30 Спорт. вістки, 19.35 Легка музика з гр. пл., 19.50 Актуальний фейл., 20.00 Концерт митр. правосл. хору з Варшави (великод. пісні), 20.45 Веч. денник, 20.55 Як працюємо, 21.00 „Солодкий кавалір", оперетка Шанцера й Голіша, муз. Л. Фалля, 22.30 Бюро студій розмовляє зі слухачами, 22.45, 23.05 Концерт орх.

Середа, 1. травня 1935.

6.30 Ранішня авдиція, 7.50 Практичні вказівки, 8.05 Авд. для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Метеорольог. вістки, 12.05 Концерт сальон. орх., 12.50 Хвилинка для жінок, 12.55 Пополудн. денник, 13.05 Різні мельодії з гр. пл., 13.55 Експорт, 15.35 Біржа, 15.45 Образці зі Сходу (концерт камер. орх.), 16.30 Мама не має часу, 16.45 Музика з гр. пл. (Рапсодія), 17.00 Політика євр. держав після війни, 17.05 Концерт, 17.50 Про книжку Фріша: Життя Гомера, 18.00 Арії та пісні в супр. форт., 18.15 Веселий скеч, 18.30 Техн. скринька, 18.40 Сільва рерум, культ. життя, 18.45 Сп. ресіталь Е. Стебельського (тенор) в супр. форт., 19.02 Гутірка краєзнавчого т-ва, 19.15 Прогулька до Маріямполя над Дністром, 19.25, 19.30 Спорт. вістки, 19.35 Концерт хору, 19.50 Актуальна гутірка, 20.00 Оп. фрагменти, 20.15 Легка музика з гр. пл., 20.45 Веч. денник, 20.55 Як працюємо, 21.00 Шопенівський концерт, 21.30 Шкільні спогади (фейл.), 21.40 Р. Палестер: Діточа симфонія на дуті інстр., 22.00 Реклям. концерт, 22.15 Легка музика сальон. орх, 23.15 Танк. музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·29—5·31 зол.

Нім. марка 1·95—2·02, фр. франки 24·80—25·05, шв. франки 171·30—172·00, фунти стерлінги 23·50—23·80, австр. шілінги 99·50—101, чеські корони 21·70—22·00, рум. леви 32·50—34·00, ліри 43·00—43·75.

Золото: Долари 9·05—9·12, Франки фр. 34·50—34·80, Дукати 82·00—82·80, Корони 36·60—36·80, Рублі 46·00—47·75, 1 гр. зол. 5·92·44.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50, Фльорени 0·85, 1 гр. ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 44·50—46·25, 5 проц. дол. Б. Г. 51·50—53·50, 4 проц. Зол. Б. Г. 44·00—45·50, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 47·00—48·50, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 52·00—53·50, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

Премівки.

Долярівки 53·00 — 54·50, Інвестиційна 102·00—105·00, Будівельна 44·00—46·00.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 23-24. квітня ц. р. кооперативам платив за: льоко Львів.

1 кг. масла франко магазин	2·75	зол.
1 л. молока	0·16	„
1 л. сметани	0·80	„
1 к. яєць	2·25—2·30	„

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло та яйця вдержана, на молоко і сметану сильна.

Маслосоюз повідомляє, що від 23. до 26. IV.м. р. платить свої доставцям **за 1 кг.** живої ваги птиці, льоко подвіря птахо-, мясарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята		за 1 кг.	2·50 зол.
Молоді кури	1. кл.	„	1·10 „
Старі	„	„	0·90 „
Підгодов. індики	„	„	1·30 „
„ індички	„	„	1·50 „
Пантарки	„	„	1·50 „
Молоді голуби за пару			0·30 „

Птицю приймає в свідомости визначеного приділу для кожного доставця.

ОПОВІСТКИ.

Порядок Богослужень Страстного тижня і Христового Воскресення у Волоській Церкві. Четвер дня 25. квітня 1935. в год. 9. Служба Божа св. Василія Вел. Год. 6. веч. Страсти Г. п. Ісуса Христа. Вел. Пятниця дня 26. квітня 9. год. царські Часи. Год. 11. вечірня і обхід з Плащаницею. Год. 5. попол. Надгробна Утреня, в год. 7. веч. Псальми, які відспівує хор під орудою проф. І. Прокоповича-Орленка. І с. суб. 27. ц. м. в год. 9. співана Сл. божа Василія Вел. а вечірнею. — В неділю Воскресну дня 28. ц. м. в год. 4·30 рано Надгробне, опісля Воскресна Утреня. Читані Служби Божі що години від години 6. рано почавши. Остання читана Служба Божа в год. 12. В год. 10. рано Архієрейська Служба Божа, яку відслужить Його Преосвященство Кир Никита в сослуженні Духовенства. Вечером в год. 5. вечірня. В інші дні Великодних Свят Богослужения як звичайно не є читані Служби Божі в год. 6·15, 7, 8, 9 і 12. Співана Служба о год. 10. 2—2

На голодуючих Яворівщини здожили: Евгенія і Евген Храпливі, Львів 5— зол., проф. Березовський 2·50 зол.

Замісць Святочних побажань складають 10 зол. на Рідну Школу п. Дурбани, Львів.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Агентів до збирання замовлень по селах на рільниче приладдя шукає „Живно". Львів, Жовківська 34. 22/56 4—4

Учителька, 31 літ, симпатична, музикальна, непогана, на посаді під Кельцами, навяже переписку з матримоніяльних цілях з інтелігентним мущиною, найрадше учителем. Листи під: Kielce, poste restante 10.

Машину до шиття Зінгер, оказійно продає „Ренова". Чарнецького 10. 1474

КОСИ і серпи продає дешево „Геркулес", Львів, Словечна 11. Приймаємо агентів. 23/56 1—1

Вітрівки імпрегновані, найдешевше джерело: „Палюм", Гетманська 22. побіч Музею. 1452 1—7

ПАРЦЕЛІ — ДОМИ в Станиславові, передмістя, продам або заміняю на нерухомість на пінянщі або в Кракові. — Зголошення під „Заміна" до Biura ogłoszeń Stattera, Kraków. 1466 1—2

Солідний, пристійний, непересічної вдачі, для себе матеріально забезпечений, навяже листування з особою подібною. Оферти: „До 40", Адм. „Діла". 1949

М. Ц. Шімель, Львів, пл. Бернардинська 12. продає комплетні кухонні уряджения по найнижчих цінах. 1456

Спеціяльна виробня ПІЖАМ, БОН ЖУРОК, ДРЕССІНГІВ, детайлічно по гуртових цінах. — **Руд - Стар,** Львів, Сербська 17. II. 1391 6—20

Продам віллю в Янівці к. Яренча — 6 кімнат з кухнею і 2 кімнати на піддаші зараз. Згодомуватися: інж. Володимир Дутка, Голуховського ч. 46. Станиславів. 1402 6—10

Фортепіяни короткі як нові в ріжних цінах оказійно продає, вінне ГАНАК, Пілсудського 21. I. пов. 86/27 5—5

Ванни, насідн, балій поручає найдешевше Войтіх Заяць, Оссолінських 13. 7-10

Печатки каучукові та метадеві для парохіяльних урядів, читалень, кооператив та ін. виконує найдешевше Макс Глязерман, Львів, Сикстуська 19, телефон 213-03. 1355 3—12

ОГОЛОШЕННЯ.

АДВОКАТ

Осип ДЕМЧУК

веде адвокатську канцелярію в СОКАЛІ ВУЛ. КОСЦЮШКА 65. в домі Вп. п. Курисів. 1—2

М-р Роман ОЛЕСНИЦЬКИЙ

заприсяжений судовий перекладчик англійської і німецької мови.

Золочів. 1942

Кафлярські печі і кухні

ПОРУЧАЄ 22/91

П. Рогатинський

ЛЬВІВ, КОСЦЮШКА 1 а.

ТЕЛ. 239-93. —:— ТЕЛ. 239-93.

Конкурс.

Фабрика цикорії кооперативи „Суспільний Промисл", Львів—Богданівка 30, повідомляє, що конкурс на виконання проєктів рекляного рисунку і обгортки (етикети) на підміну кави „Пражінь" продовжений з причини надісланих малої кількости проєктів до дня 31. травня 1935.

Услівя: Проект реклямового афіша має бути коліровий, величини 63×47 цм.

Проєкт обгортки (етикети) в розмірах дотеперішньої етикети і на етикеті мусить бути поміщений охоронний знак.

Нагорода, як в первісним оголошенні: За проєкт обгортки I нагорода зол. 50.—; II. нагорода зол. 30.—,

За проект афіша I. нагорода зол. 100.—; II. нагорода зол. 50.—,

Визначення нагород відбудеться дня 5. VI. 1935.

Ненагороджені проєкти можна буде відобрати в бюрі фабрики до дня 15. VI. 1935 р.

Нагороджені проєкти стають власністю фабрики. 1458

ЦУКОРНЯ БРОЧКОВСЬКОГО

Личаківська 11

поручає:

1451 2—2 ЗНАМЕНИТІ ВИРОБИ НА СВЯТА.

КОВДРИ

матераци, подушки, коци, білля на постіль

Маріян МЛЄКО

ЛЬВІВ, вул. КОРАЛЬНИЦЬКА ч. 6. телефон 237-72 1234 10—20

Купець і промисловец[illegible] та кожен, хто цікавиться нашим госпо[illegible] торським життям, мусить переда[illegible] знати

ДВОТИЖНЕВИЙ ОРГ[illegible]ИЙ С.У.К. І ПР.

„Торговля і Промисл"

Появляється 1. і 15. кожного місяця під редакцією

ВОЛОДИМИРА НЕСТОРОВИЧА.

Актуальні статті.— Фахова інформація.— Поради у справах податкових. — Фейлетони. — Організаційні вісти. — Грошевий і товаровий ринок.

Передплата: річно 6 зол., півр. 3 зол., місячно 50 сотиків.

Адреса Редакції й Адміністрації: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ й ЧИТАЙТЕ

„ВІСТНИК" І „КНИГОЗБІРНЮ ВІСТНИКА"

під редакцією Д-ра Д. Донцова.

Передплата на „Вістник": річно зол. 23.—, піврічно зол. 12.—, окрема книжка зол. 2.20, за кордоном зол. 30.—, або 6 дол. ам. річно.

Передплата на „Книгозбірню Вістника": (4 книжки) — річно зол. 5.—, для передплатників „Вістника" — зол. 2.50. Для заграниці зол. 6.—, для передплатників „Вістника" зол. 3.50.

Досі в „Книгозбірні Вістника"" вийшли такі книжки: Ч. 1. М. Островерха: „Муссоліні, людина й чин", ціна зол. 1.—; Ч. 2. М. Макіявель: „Володар", ціна зол. 2.—; Ч. 3. Д-р М. Антонович: „Йозеф Геррес, вістун німецької єдности", ціна зол. 1.—; Ч. 4. Д-р Р. Ендик: „Гітлер", ціна зол. 1.—. — Найновіше вийшло І-е ч. „Книгозбірні Вістника" на 1935 р. Д. Варнак: „Кардинал Мерсіє, оборонець церкви і бельгійського народу, ціна зол. 1.—.

Адреса: „ВІСТНИК", Львів, Чарнецького 26. м. 21. — П. К. О. № 500371. 1476

Проєкти, провід і будова мешкальних та фабричних домів, відновлювання і реконструкції, та всілякі залізобетонові конструкції виконує уридово управнений

Інж. А. Ліськевич

ЛЬВІВ, ВУЛ. СВ. СОФІЇ 17 А.

ВЕСНА і АЛЬ-СА-ДО

приносять

радість Вашим дітям

Поручаємо у величезному виборі прегарну весняну обуву по низьких цінах, яких дотепер не було

Аль-Са-До

СПЕЦІЯЛЬНИЙ МАГАЗИН ОБУВИ ДЛЯ ДІТЕЙ І МОЛОДІ

ЛЬВІВ, СИКСТУСЬКА 19.

18/91 3—3

СВІЙ ДО СВОГО!

СТОЛЯРСЬКА КООПЕРАТИВА

„П І О Н"

Виконує всілякі роботи столярські, обстякову кімнатну (меблі), крамниць, віденську античних меблів, роботи галянтерійної і будівельні.

У ЛЬВОВІ, ВУЛ. ПОТОЦЬКОГО ч. 48. у домі укр. інвалідів. 1470

Свій до свого!

Панчохи і скарпитки

КУПУЄМО ВСІ В КРАМНИЦІ

„Українського Народнього Мистецтва"

ЛЬВІВ, КОСТЮШКА 1.

ОБУВУ першорядну

по небувало низьких цінах

поручає на свята своїм постійним відборцям

Магазин КРАКА

ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 15. в подвірю

Дешево, бо подвірю. 1919 3—3

НА СВЯТА! НА СВЯТА!

Баранки, писанки, чоколяди, цукр[illegible] чаєвики й овочі поручає

„RIVAL" ЛЬВІВ, Коперника 28 Тел. 247-84. 1931 3—3

ПАНІ І ПАНОВЕ!

Першорядна українська фризієрня

АНДРІЯ КУЗИКА

міститься 1934 3—3

у ЛЬВОВІ, вул. ГРОДЗІЦКИХ ч. 4

Працюй Багатій Збирай

а ощадности складай у Повшехному Банку Зайонзковім на вкладкові книжечки іменні або на предявника, які гарантують безоглядну тайну вкладу. Вклади платні на кожне домагання або за виповідженням в централі і відділах. Опроцентування від 5% до 6½% річно.

POWSZECHNY BANK ZWIĄZKOWY W POLSCE S.A

ЛЬВІВ, Варшава, Бельско, Цешин, Дрогобич, Ґдиня, Краків, Перемишль, Станиславів, Тарнів. 18/5 1—6

Щодня свіжі чисто вепрові вудженини.
Найстарша львів. фабр. вудженин

Йосифа Котовича

ЛЬВІВ, головний склад **Ринок 25.** Телефон 63-44. 1937
Фабрика і фабричний склад ЖОВКІВСЬКА 119. Телефон 64-72.
Покій до снідань при склепі Ринок 25

Доротеум

Львів, Брацрівська 3.

комісова меблева галя купує — приймає в комісс — продає.

МЕБЛІ всілякого рода за готівку і на сплати.

ПЯНІНА першорядні по зниженых цінах на догідних умовинах. Купно продажа. Заміна уживаних інструментів

Іван Дропа

Інструктор англійського кною система „Міністра"

мужеський кравець

ЛЬВІВ, РИНОК 19. II. ПОВ.

виконує першорядні мужеські одяги, після найновіщих фасонів по безконкуренційних цінах. 1355

Новацкий, Пілсудського 17.
698 40—55

ФАБРИКА КОНСЕРВ

Жигмонта РУКЕРА

АКЦ. СП. У ЛЬВОВІ

ВУЛ. ЖОВКІВСЬКА 173 ТЕЛЄФОН 200-97, 283-10

поручає в пушках: Мясні консерви (для домашнього господарства). — Спеціяльности для туристів, пластунів, мисливих, гуляші, флячки, печені волові, телячі і вепрові, озори, ковбаски і т. д.
Яринні консерви — компоти — джеми — мармоляди й огірки.

Гикання

та всілякі інші розладдя мови радикально усуває довголітне лікувальне заведения для гикавих. При заведенні школа для **глухонімих** і малорозвинених.

Д-р Жилкевич -- Варшава, вул. Хлодна 22.

Проспекти канцелярія висилає безплатно.

ДОВІЛЬНИЙ ВИБІР ОРДИНУЮЧОГО ЛІКАРЯ

Санаторія „САЛЮС" у Львові, Сенаторська 3. Телефон 47-47

Побут з утриманням і загальною лікарською опікою в окремих кімнатах — зол. 15·—, у двоособових зол. 12 денно, ПОРОДОВИЙ РИЧАЛТ (10 днів) із ужиттям породової салі, положкею і опікою над новородком включно **від зол. 250·**— Умово і заразливо хорих не приймаємо.

Увага!

Велика знижка цін на всякі матеріяли вовняні, шовкові й літні — у фірмі:

Галицький Маґазин Новин

вул. ГАЛИЦЬКА ч. 15

Для приміру цільна ціна:

Вовна шкільна від	1·50	Сатина шовкова	1·35	Атлас постелевий	1·40
Вовна на сукні „	1·60	Epongе у найнов. взори	1·55	Полотно на простир.	1·25
Шевіоти анґл. „	2·80	Сирий шовк	1·15	Потенки мережковані	1·90
Вовна на плащі	5·—	Попеліна на сорочки	1·20	Простирала на ліжка	2·—
Вовна на комплєти	5·50	Перкалїна кольорова	0·70	Обруси в метрах	1·90
Магазин в десен.	3·75	Полотно	0·55	Капи — обруси	2·50
Шовк блюзковий	2·60	Зефір сирий	0·55	Рушники кучелеві	0·50
Перкалі	0·65	Димка на підштанні	0·65	Рушники вафлеві	0·28
Шовк штучний	1·—	Зефір прима	0·70	Стирки до начиння	0·45
Магазин на шлафр.	1·20	Вспн рожевий	1·05	Простирала під колдри	4·95

УВАГА: Великий вибір останніх новин на весняний і літний сезон.
При закупні товару від 5·— зол. даром бітети до першорядних кін
Замовлення з провінції виконуємо за почт. побранням.

фахове підприємство для графічного промислу

„Ґрафіка" Марко Зайде

Львів св. Міхала 8 (бічна Косцюшка)

Черенки, мосяжні лінії. — Машини плоскі і педалові, до краяння і т. п. Регали, шуфлі, вінкельгаки, фарби, покости й інше приладдя.

ФАБРИКА ДРУКАРСЬКИХ ФАРБ НА СХІДНУ ГАЛИЧИНУ. НОВІТНЯ ПНЕВМАТИЧНА ВІДЛИВНЯ ДРУКАРСЬКИХ ВАЛЬЦІВ І ВИРІБНЯ ВАЛЬЦЕВОЇ МАСИ. 39/91

Вже вийшов необхідний для політика, журналіста, економіста, купця

III. Український статистичний річник УКРАЇНСЬКОГО ЕКОНОМІЧНОГО БЮРА

ЗМІСТ: I. Людність і Територія. II. Сільське господарство. III. Тваринництво і Промисловість. IV. Торговля й Комунікації. V. Політична й культурна статистика. VI. Показчик української культури. VII. Miscellanea. VIII. Карта України.

Річник подає понад 2.000 адрес годовищних органів української преси та чільнійших установ в цілому світі. Текст український і англійський.

ЦІНА тільки зол. 1·90 **ЦІНА тільки зол. 1·90**

РЕДАКЦІЯ: Проф. Д-р В. Кубійович, Ред. Л. Лукасевич, Ред. Е. Чехович.

ГОЛОВНИЙ СКЛАД: Книгарня Наукового Т-ва ім. Т. Шевченка **ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10.**

Замовлятн через ПКО конто 4·423 Варшава, Е. Чехович, вплачуючи зол. 2·20 (вартість річника і порто).

Ї Д Ж Т Е
Знаменитий хліб
КІРШІНҐЕРА

ТЕХНІЧНЕ БЮРО КІТТЛЕР

МЕХАНІЧНІ ВАРШТАТИ — ҐАРАЖІ

ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА 54

ТЕЛ. 207-63. —:— П. К. О. 501-260.

Представництва:

Ganz & Co. Будапешт і Варшава, Леобендорфська Фабрика Машин, Scheiber & Kwaysser Відень, Benz & Hilgers Düsseldorf.

Продаж, перерібки і направа всяких машин, паїьних моторів і самоходів. Складові частини моторів Leobensdorf, Graz і т. п. Мотори Дізля, газові й бензинові. Числівники, електричні машини й апарати. Електропомпи. Автоматичні водопроводи. Млинські постави. Роздрібні. Цегольняні машини.

Машини до сортування яєць, до формування і важення масла і сирів. Безводні холодільні урядження.

Провінціональні заступники потрібні. 1938

„Український Агрономічний Вістник"

журнал-чвертьрічник під редакцією інж. д-ра Е. ХРАПЛИВОГО

який саме закінчив перший рік (1934) свого існування, це чималий збір відомостей передовсім з різних ділянок господарства всіх українських земель, зладжений найкращими нашими агрономами, економістами, лісниками, садівниками, пасічниками, — вченими та практиками. Над зложенням цього річника „У. А. В.", що є великою цінною на прибл. 400 сторінок, працювало 38 авторів, своїх і чужинців, які дали 45 статтей - розвідок, в яких деякі вийшли окремими книжками. Крім цього вміщено в цім великім хліборобськім і економічнім збірнику точну хроніку тої великої агрономічної і господарської праці, що її роблять наші господарські діячі на різних наших землях. В цьому річнику вміщено десятки рефератів та рецензій різних наших і чужих господарських видань і публікацій. Не помінена теж хроніка чужого господарського життя. Словом: це збірник **господарського знання для кожного передового українського громадянина, для кожної української бібліотеки.** Це величезне джерело для господарських і економічних відчитів, рефератів і курсів. Тут найдете живе дзеркало нашого господарського життя на рідній землі.

Просимо закупити цей річник, який даємо враз з оплатою пересилки, одначе тільки за попереднім надісланнім грошей, та таку нижчу ціну: 10·— (десять) золотих польських в краю, — 30·— (сорок) корон чеських для Чехословаччини, — 2·— (два) доляри американські для інших країв. — Замовлення і гроші треба висилати на адресу:

Український Агрономічний Вістник ЛЬВІВ, РИНОК 10. II. П.

СВІТ І ЖИТТЯ

ЕНЦИКЛЬОПЕДИЧНИЙ НАРИС СУЧАСНОГО ЗНАННЯ І КУЛЬТУРИ

видаваний при співучасти найвизначніших вчених і спеціялістів під начальною редакцією Д-ра Зигмунта ЛЕМПІЦЬКОГО, проф. Варш. Унів. виходить від 1. І. 1933 і обіймає пять томів (річників), з яких чотири перші будуть містити наукові матеріяли, опрацьовані монографічно, а пятий том точні інформації. На кожний том складається 10 зшитків, які виходять щомісячно за винятком липня і серпня.

„Світ і Життя" є видавництвом, яке повинен мати кожний дім, кожна бібліотека без огляду на народність чи віроісповідання. Бо дає це видавництво крім основного знання про світ, представленого обєктивно, найвартіший науковий матеріял, зібраний у готові статті. Дає змогу скоро і певно орієнтуватись у морі питань, які насуває сучасне життя, є неоцінимою поміччю для ознайомлення із сучасною культурою і то так для молоді, як і для дорослих. 1929

Передплата річно зол. 45·15, піврічно 23·30, місячно зол. 4·80.

НАКЛАД ВИДАВНИЧОГО ІНСТИТУТУ

KSIĄŻNICA—ATLAS

ЛЬВІВ, Чарнецького 12. WARSZAWA, Nowy Swiat 59.

ОДИНОКА В КРАЮ УКРАЇНСЬКА ФІРМА

„УНІЯ“

КЛІШАРНЯ і ЛІТОҐРАФІЯ
Львів, Мілковського 5,
Телефон 292-97.

виконує: друкарські кліші одно і більше барвні, літографічні друки, а саме: колірові афіші, образи, грамоти, мапи, вартісні папери, ноти тощо.

„УНІЯ“ Виконання першорядне!
Ціни конкуренційні!

Земельний Банк Гіпотечний
акційна спілка
ЛЬВІВ, ВУЛ. СЛОВАЦЬКОГО 14.
Телефон ч.: 203-82, 252-92. Телеграфічна адреса: ЗЕМЛЕБАНК ЛЬВІВ.
Конто в П. К. О. (Варшава) ч.: 149.000.
Конто в П. К. О. (Львів) ч.: 300.170.

Жировий рахунок у Банку Польськім у Львові
Акційний капітал 5,000.000. — Власна каменица.
Виконує всякі банкові чинности. — Переводить інкасо в усіх місцевостях у краю й на чужині. Купує і продає цінні папери, девізи, валюти по курсі дня на найкорисніших умовах. — Полагоджує перекази за границю до всіх місцевостей світа. Приймає й виплачує вклади в злотих і злотих у золоті, та в доларах на бікучий рахунок.
— У всіх краях Европи й Америки власні кореспонденти. —

ЕЛЄКТРО-ТЕХНІЧНЕ БЮРО
інж. ЕВСТАХІЯ
Микитки
СТРИЙ, Колєйова
виконує всякого рода ІНСТАЛЯЦІЇ
дешево і солідно. 1460

Поз'р! Позір!
Всякі готові
МУЖЕСЬКІ, ЖІНОЧІ І ДИТЯЧІ ОДЯГИ
купуємо тільки в однокій своїй фірмі
„Конфекція“
М. Якимишин
СТРИЙ, Ринок 32.
1560 а

Добре насіння
лише з добрих висадків!
Тому спішіть по насіння і розсаду городини і квітів до одинокого укр. городничого заведення
Степан ЦИБ
Стрий, Маршин'вка.
Плекання — Селекція і Висилковий дім всілякого насіння. 1560 в

ЦУКОРНЯ
„CORSO“
Б. Заплатинський,
Стрий, 3-го Мая
поручає свої знамениті вироби. 1560 б

Мясарні Центросоюзу

1. при вул. Личаківській ч. 50.
2. при вул. Жовківській ч. 175.
3. Ринок ч. 2.

ПРОДАЮТЬ
всі роди ВУДЖЕНИНИ й сире мясо: волове, теляче, вепрове й товщі щодня свіжі!

Тільки задля Вашого здоровля
Раз-у-раз дораджуємо Вам **пити якнайбільше**
Пастеризованого Молока
◇ Маслосоюзу ◇
Бо воно позбавлене всіх хороботворчих бактерій небезпечних, заразливих недуг.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.

Ч. 111 (14.009). Львів, середа 1. травня 1935. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Добрі відсотки
Найбільшу певність
Інтратний інтерес
Спокійну голову
Тривке опроцентування
Естетичну книжечку
Резерву на старість

будете мати — складаючи свої ощадности в Кооперативному Банку „ДНІСТЕР", у Львові, вул. Руська ч. 20.

МАТЕРІЯЛИ ДО НАШИХ ВИЗВОЛЬНИХ ЗМАГАНЬ

найдете у книжці Михайла Галущинського п. наг.

З Українськими Січовими Стрільцями,

що подає багато подробиць з життя нашого Січового Стрілецтва.

216 сторін друку на дуже гарному папері.

Ціна зол. 1·90. Порто 30 сот.

Замовляти в „Ділі". 3—7

Кедриновий заповідник у Ґорґанах.

(КОМУНІКАТ.)

У звязку з V. Зїздом Українських Лікарів і Природників, що відбувся у Львові в днях 20—22. квітня ц. р. явилась дня 22. квітня в Ексцеленції Митрополита Андрея делєгація зїзду, зложена з пп. д-ра В. Левицького, як голови зїзду, д-ра Т. Бурачинського і д-ра Малиса як представників Українського Лікарського Товариства, д-ра І. Раковського і пані д-р О. Мрицівної, як представників НТШ. Іменем делегації промовив до Їх Ексцеленції д-р В. Левицький і зложив подяку за привітне письмо Митрополита з нагоди 25-ліття Українського Лікарського Т-ва; одночасно висловив заяву глибокої вдячности від зїзду за два величаві дари Ексцеленції Митрополита для української науки й культури в останніх часах, а саме: 1) за здвигнення Народньої Лічниці і злученого з нею першого українського шпиталю у Львові, 2) за утворення першого українського кедринового заповідника в Ґорґанах у столових добрах Галицької Митрополії на горі Яйце (1.600 м.) коло Підлютого. Опісля передав д-р В. Левицький до ласкавого узгляднення Ексцеленції низку резолюцій, ухвалених V. Зїздом Українських Лікарів і Природників, що дотичать поширення акції охорони природи на українських землях між громадянством, а в першу чергу між гр.-кат. духовенством.

Ерекційна грамота Митрополита в справі утворення заповідника.

Ексцеленція Митрополит Андрей відкісся дуже зичливо до предложених постулятів зїзду, інформувався про усякі детайлі й у відповідь передав до рук голови Наукового Товариства ім. Шевченка д-ра Івана Раковського в присутності о. мітрата Т. Войнаровського, о. офіціяла О. Ковальського й інжиніра п. А. Мельника ерекційну грамоту, якою утворює перший український заповідник (резерват) і віддає його в опіку Науковому Товариству ім. Шевченка у Львові. Ось та грамота:

„**Андрей Шептицький,** божою Милістю і Святого Апостольського Римського Престола Благословенням Галицький Митрополит, Львівський Архиепископ, Камінецький Єпископ усім, що цю грамоту читатимуть Мир у Господі й Архиєрейське Благословення.

Маючи на увазі велике значіння, яке має для науки й культури Українського Народу творення з цінних закутин нашої землі окремих заповідників, що по всі часи збереглись би для грядучих поколінь та з яких молодь черпала би любов до рідної землі й училася пізнавати її красу та котрі булиб великим невичерпанним джерелом для наукових природничих дослідів і студій та творилиб спільну національну цінність, щоби дати основи до майбутнього українського національного парку в Карпатах — на загальне бажання й прохання нашого громадянства Ми утворили в маєтности Галицької Гр.-кат. Митрополії у громаді Перегінсько, Долинського повіту, Галицької Землі **Кедриновий Заповідник,** на ґрунтових парцелях к. чч. 9223, 9233, 9647., на верху „Яйце" 1600 м. у горах Ґорґанах поверхнею 255.19 гектарів, у границях згідно з долученим ситуаційним пляном.

Цей заповідник, згідно з рішенням Станиславівського Воєвідського Уряду з дня 20. вересня 1934. р. ч. РЛ. 2/140, підлягає охороні по думці закону з дня 10. березня 1934. р. про охорону природи.

Науковому Товариству ім. Тараса Шевченка у Львові, як найвищій науковій установі нашої землі, передаємо отсим **Кедриновий Заповідник** на верху „Яйце" під наукову опіку й висказуємо при цьому Наше побажання, щоби Наукове Товариство ім. Т. Шевченка у всіх важніших справах цього заповідника стояло в звязку з Нами й кожночасним Нашим Наслідником на Владичому Престолі та повідомляло Нас про хід і стан наукових праць у заповіднику.

Застерігаємо Собі й Нашим Наслідникам на Митрополичому Престолі право відкликати доручену опіку кедринового заповідника на верху „Яйце" на випадок, колиб Наукове Товариство ім. Тараса Шевченка у Львові перестало істнувати і колиб покинуло свою наукову діяльність або провадило її шляхом незгідним із засадами католицької віри й моралі.

Дано при Нашому Архикатедральному Храмі св. ВМ. Георгія в городі Льва, дня 15. квітня Року Божого 1935. † **Андрей М. Г.**"

Тим великим даром для українського народу дав Ексцеленція новий доказ, що Йому дорогі є інтереси української науки й культури, та що вповні розуміє вагу й далекосяглість ідеї охорони природи взагалі, а української зокрема. Ця велика жертва зможе урятувати загибаючу фльору й фавну наших земель від цілковитого винищення та навчить широкі круги нашого громадянства розуміти вагу нашої питомої української природи. А завданням комісії для охорони природи, що істнує при математично-природописно-лікарській секції НТШ буде подбати якнайскорше, щоби перший український заповідник опрацювати як слід, під кожним оглядом, та зробити його доступним для цілей української науки й добре понятої туристики.

Морські переговори з Німеччиною.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Німецький морський аташе у Льондоні Вашнер відбув довшу нараду з шефом штабу британської маринарки адм. Шефільдом. Згадав, що німецький уряд бажав би, щоб відложити морські переговори аж до часу, коли канц. Гітлєр виголосить промову про розбудову німецької фльоти. Тому морські переговори відбудуться мабуть 16. або 17. травня ц. р. Німецьку делегацію проводитиме фон Рібентроп.

Руйнують Київ!

З приводу звістки про руйнування Михайлівського Собору.

Російський щоденник „Вечерняя Москва" (Москва, 26. березня 1935 р., ч. 70, ст. 1) у невеликій статті під наголовком „В столиці України", подає інформації про „бурхливе строїтельство новой сталіци України Києва". Ці інформації зачерпнені з рефератів „українських" архитектів, виголошених у Москві „при зустрічі з московськими архитектами". Одначе далі говориться лише про реферат „київського професора"... Штейнберга, який „розгорнув величавий образ завтрішньої столиці України". Довідуємось, що над розбудовою Києва, а саме над „проектом центральної площі Києва", працюють „не тільки українські, але і кращі московські і ленінградські архитекти". А що російські часописи розуміють слово „українські" лише в територіально-географічному розумінні, то не диво, що вкінці-кінців серед тих „українських" і неукраїнських архитектів не находимо **ані одного українця.** От ці імена: „академік Фомін, професор Веснін, професор Штейнберг і архітекти Алабян і Чечулін"!

На „новій" площі мають бути побудовані „правітельственния учрежденія" (державні установи).

Далі читаємо дослівно таке:

„Нова площа буде створена через получення двох істнуючих київських площ — Михайлівської і Софійської, **Михайлівський собор, що не представляє собою історичної вартости, вже збурюється** („сносится"), а Софійський собор буде **збережений**" (підкреслення наше).

Страшна, неймовірна звістка, якій просто не хочеться вірити!

Дорогоцінна памятка мистецтва початку XII (дванацятого) століття має бути збурена в XX столітті!

Чи це можливо? Чи це правда?

Може помилка недбалого репортера-аналфабета? Але ні! — ці відомости друковані в офіційному органі „Московського городського комітету ВКП(б) і Московського Совета"...

Длячого треба нищити цінну памятку архитектури початку XII століття?

Для того, щоби „створити" площу „по величині десятой в міре" — як це з захопленням реферує московська газета.

„Десята у світі" площа! Чи це не „достойний образ „величавого будівництва"!

Хто перешкоджає побудувати на великих просторах СССР місто, чи інший колхоз, де би площа розмірами була першою на земній кулі??

*

Яку вартість представляє собою Михайлівський монастир у Києві?

Найцінніша будова монастиря — „Золотоверха" церква побудована в 1108—1113 роках за князя Святополка-Михайла, спімдрована за намовою московського князя Івана III — татарами в 1487 р. і відбудована наприкінці XVI сто-

ліття. З описів подорожників видно, що при кінці XVI століття церква була в доброму стані, як це, наприклад, пише Е. Лясота, що бачив церкву в 1594 р. з великою золоченою банею (звідси й назва „Золотоверха"). Дальші праці над розбудовою церкви були в 1620 р. за митроп. І. Борецького, в 1655 р. коштом гетьм. Б. Хмельницького, у 80-их роках XVII ст. коштом генерального судді М. Вуяховича, а самому кінці XVII ст. коштом гетьм. І. Мазепи і нарешті в роках 1715—1717. Ця остання розбудова найбільша, коли поширено церкву з трьохнавної до семинавної, надбудовано мури і середню баню та добудовано 5 нових бань. Тоді змінився зовнішній вигляд храму, коли будова замість византійського стилю з деякими місцевими українськими особливостями, придбала типові форми українського барока. Але в середині храму старі частини XII ст. збереглися, розмірно дуже добре, а саме — всі стінки, пільони (стовпи), абсиди (склепіння) і головна баня, тоді як перекриття бічних нав і нартексу (притвору) — походять з новіших часів.

Цінність будови, як історичної памятки українського і світового мистецтва цілком виїмкова. Можна з певністю твердити, що після Софійської катедри і головної церкви Києво-печерської Лаври (1073 р.), Михайлівська Золотоверха церква є третьою з черги найцінішою і найбільшою памяткою княжої доби міста Києва.

Щоби ясніше окреслити значіння цієї памятки византійської культури на українському ґрунті, досить вказати, що в розумінні технічних досягнень подібних будов не було в той час в цілій середній Европі, зокрема в Польщі і Чехії, не кажучи вже про Московщину. В цій останній збереглися памятки не старші XV століття, а в Чехії і Польщі в XI—XII ст. будували або невеличкі округлі храми (ротунди) або будови базилікального типу, де склепіння над навами не вміли ще робити, лише виконували перекриття звичайної деревляної конструкції. В тому самому часі у Києві Софійська катедра 1017 р., Михайлівська церква 1108 р. та ін. покривалися склепіннями і банями складної конструкції над цілою будовою.

Прибудова Золотоверхого храму поч. XVIII ст. також уявляє собою величезну цінність, як один з найкращих зразків українського барока, що має стільки своєрідних та оригінальних рис місцевої, української творчости.

В середині церкви надзвичайне значіння мають також мозаїки XII ст., при чому для української культури ті мозаїки мають може навіть більше значіння, ніж славнозвісні мозаїки Софійської катедри у Києві. Бо коли ці останні виконувалися, правдоподібно, грецькими майстрами, то Михайлівські — місцевими українцями, як це ствердив цілий ряд дослідників, починаючи від Кондакова.

„Вечерняя Москва" покликуючись на „професора" Штейнберга самовпевнено пише, що „Михайлівський собор не представляє собою історичної цінности", а в той сам час великий провідник по Києві, **виданий вже в 1930 році у Києві** присвячує Михайлівському монастиреві цілих 14 торінок (ст. 361—375), а про Михайлівські мозаїки пише, що вони мають „цілком виїмкове, світове історичне і мистецьке значіння" (ст. 364).

Позатим в Михайлівській церкві є цінні 2 барелефи „Св. Їздців" XII ст. (вмуровані на південній фасаді церкви), іконостас синіперської праці чернігівського майстра Григорія Петрова 1718 р. та ін.

У забудуваннях Михайлівського монастиря треба ще відзначити такі цінні памятки архітектури, як дзвінниця 1716—1720 р. — найстарша в Києві мурована дзвінниця, що зберігла свій первісний вигляд; далі так зв. „Трапезна", теж барокова будова 1713 р.; мурована огорожа монастиря 1746—1758 р. з брамною „Економською" брамою 1766 р.

Все це настільки цінні памятки мистецтва, що в кожній іншій державі не тільки Заходу, але й Ближчого і Дальшого Сходу стали би предметом найбільшої опіки уряду, наукових інституцій, міста і цілого громадянства без різниці політичних, соціяльних і всяких інших переконань, без різниці системи правління.

Як приклад пригадаємо, що теперішній турецький уряд (до речі, теж відзначається протирелігійною політикою) закрив Софійську катедру в Царгороді як мечет для релігійних відправ, але, розумівши вагу памятки, тепер переводить реставрацію і відкриття византійських мозаїк, що збереглись під тинком і новішими магометанськими мальовилами.

Зі смутком мусимо також ствердити, що про Михайлівську церкву у Києві на жаль, нема наукової історично-мистецької студії, а чисто-історичні праці Н. Сементковського, П. Лебединцева (1885) та два інші видання монастиря 1889 і 1899 р. вже давно перестарілися. Нема також обмірів будови крім схематичного плянку, опублікованого пок. проф. К. Широцьким.

*

Тепер руками російських „академиків" і „професорів" ці дорогоцінні памятки Михайлівського монастиря мають уступити місце „десятій по розмірах площі у світі"...

Московська хороблива психоза „розширювання", „розбудовування", і „реставрації" міст, доріг і площ на Україні починається не від сьогодняшнього дня. Попросту ціле XIX ст., коли царський уряд скасував усякі ознаки самоуправи українських міст, пройшло під цим гаслом „поширювання". Тоді російські професори, інжинїри та архитекти понищили цілий ряд надзвичайно цінних памяток української архитектури. Так були знищені храми V—IX ст. і цілий ряд храмів княжої доби XI—XII ст. (Володимир-Волинський, Овруч, Київ та ін.), Кам'янецький Замок XV—XVI ст. і т. д. і т. д.

В такий самий спосіб були понищені найстарші памятки Києва, які скупчувалися на колишніх трьох окремих горбках — київського акрополю (місце Десятинної церкви) та Софійської і Михайлівської площі.

І так Золота брама 1037 р. остаточно розвалилася, коли її для „кращого збереження" засипано землею... Решткн Оринінської церкви XI ст., що стояли на розі сучасної Вел.-Володимирської і Оринінської вулиць, були розібрані в 1840 р., коли „будували" Вел.-Володимирську вулицю (тепер на цьому місці стоїть каплиця в московському стилі).

На Софійській площі: у 80-их роках XIX ст., коли теж „розширяли" площу, зруйнували деревляну Троїцьку церкву та цілий ряд іншу старовинних будинків, а на їх місце побудували „присутственния места" (державні російські канцелярії), а в центрі площі — памятник Б. Хмельницькому (1888 р.) — як символ „приеднання" України до Росії. На свій час це також було „величаве будівництво", але „присутственния места" були так красно побудовані, що тепер стали цілком непридатними та їх розбирають...

Найдавніша Десятинна церква 986—996 р. стояла в імпозантних руїнах ще до початку XIX ст., коли на її місці побудовано сучасну в 1828—1842 рр. у незграбному византійсько-московському стилі. Тоді, як проект церкви відомого українського (київського) архитекта А. Меленського — відкинено. Щоби „очистити" місце для нової московської церкви, зовсім збурено мури старої Десятинної церкви (з мозаїками X ст.), що в деяких місцях доходили до 6 метрів висоти! Все це зробив теж російський архитект, професор і мистецький критик В. Стасов, подібно до сучасного М. Штейнберґа.

Треба зазначити, що всі ці „поширювання" і „розбудовування" XIX ст. йшли урядовою дорогою, російською адміністрацією в ім'я „вищих" релігійних і державних (загальноросійських) рацій.

Як бачимо, останнє „розширювання" Софійської і Михайлівської площ у Києві має свою давню традицію та історичну „тяглість".

Залишається хіба та потіха, що „збудування" нової площі і збурення дорогоцінної памятки XII ст. не діло не українських рук. А імена тих, що нищать невідкалькульовану памятку — стануть на вічні часи в „почесному"-місці поруч з Андрієм „Боголюбським", Менґлі-Ґіреєм, ріжних російських губернаторів, позіцмайстрів та інших „блюстителей"... „бурнаже строітельства".

Але остання руйнація перевищує всі попередні!

Володимир Січинський.

БОГДАН ЛУЧАКОВСЬКИЙ, ліс. інж.

Квітень і травень у ловецькому царстві.

Як під теплими промінням весняного сонця оживе вся природа і зачне способитися, щоби цвісти, парунатися і множити, тоді й у ловецькому царстві зачинається нове життя, веселе, гамірне, повне пристрасти і борні. Але якже водночас воно повне нераз геройської посвяти і самовідречення.

Медвідь зголоджений по зимовій дрімоті, блукає тепер невпинно за їжею. В цю пору робить багато шкоди між ловною звірнею. Медведиця заховалася у недоступні сутечі. Кормить молоде, що вродилося під кінець зими. Горе тому, хто посмів би наставати на її медведятко.

Олені міняють у цей час зимову шерсть попелясто-сіру на літню попелясто-червону. Бики скинули у березні роги, тепер зачинають їм рости нові. Старі бики відбиваються від лань. Під кінець травня лань приводить на світ 1—2 оленят, у відлюднім затишку.

Лики живуть кожне своїм життям. Старі самурі та недолітки держаться по густавинах. Підсвинки ходять самі окремими стадами. Льоха у квітні пороситься. У барлозі приводить на світ 10—12 пацят.

Вовчиця щениться у половині квітня. У густій лозині або під вивертом серед недоступних лісових густавинків родить 4—5 сліпих вовченят. Аж до літа годує їх своїм молоком і не відходить від них ні кроком. Вовк носить їй їсти, полюючи яко мога найдальше від гнізда.

Тоді теж лисиця приводить на світ своїх молодят у ямі, 4—5 штук. Спочатку лисиця живить своїх діток тільки молоком, пізніше зачинає приносити їм миші, далі птицю і молодих зайчиків. Усе живе. Врешті обоє лиси виводять лисинят на науку. В тому часі лиси роблять величезні школи між заяцями і пташнею, виловлюючи без труду молодник та підбираючи яйця.

У квітні приводять на світ молодих ще також рись, дикий кіт, куниця та видра.

Одна тільки борсучка вродила борсученят ще в березні. Тепер зачинає виводити їх з нори, привчаючи їх самим промишляти.

У травні серна приводить на світ 2 цяпкавистих сернят, найрадше у високих травах серед молодого лісу. Вже в годину по народженні сернятка трібують підстрибувати за матірю. Цапові дорослюють нові ріжки. Тому, що молоді ріжки свербять його, чіхає їх до деревини. Таким чином псує багато молодняку. Якже роги зовсім зачистяться, тоді починається пора літніх ловів на цапи.

Серед травня зайчиха котиться другий раз цього року. Марчаків десятькували студінь і зводи, травняків стереблюють крилаті і шерстаті хижаки, що малими зайчиками годують залюбки своїх молодят. Заяці зашиваються тепер у збіжа.

У карпатському пралісі та на поліській пущі гр'яне тирво („токи") гоґурів. Найзавзятіше гаькають старі когути у квітні, на досвітках. Як пустить осика, тирво тихне. Курка зносить 6—12 яєць. Когути западають у найглибшу лісову глушу й починають випірюватися. Курка насідає яйця на 4 неділі.

По підгірських та поліських лісах та лазах, ще від березня до половини травня тирво тетервів. Від перших зорів аж під полудне лунає далеко боєвий зов і йдуть завзяті бійки когутів. Аж поки ліс не зачне добре пускати та зазуля не розкувтеться.

Тоді тирво кінчається. Тетеря зачинає нестися. В ямку на землі вистелену пірам і мохом зносить до 16 яєць. Висиджує їх 3 і пів тижня. Під цю пору когути зашиваються у найглибші чагарники, міняючи пір'я. Випірявшися, на короткий час втрачають спроможність лету.

Тихо і незамітно паруються у лісовій затиші найменша з наших тетеринів орябка.

Від найранішої весни тягнуть хрольчи понад вищими лазами, смереками і досвітками слуквн. Декуди виводяться вони звічі за собою. Там тяга трівае без перерви до літа.

Коропатви ще в березні розбилися зі стад на пари. Сипаюся при цьому пір'я, бо когутики здобували собі подруг у завзятім бою між собою. Вечорами чути їх весільне чиріканнн. В трівні курочка зносить в ямку 18—25 яєць. В червні вилежуються писклята.

У місяцях квітні-травні паруються та стеляться в нас ще: дикі качки, лиски, бекаси, дупелі, перепелиці, фіталіони, дикі голуби, деркачі, коростілі та багато інших рідких, головно прилітних птиць. Ще більше ріжних пісавих ловних птиць тільки попасає весною у нас, летючи з вірею на північ; одні одиницями, інші малими стадами, ще інші великими табунами, нпр. дикі гуси.

Протест проти зброєнь і за союз з Франц'єю.

ЛЬОНДОН, 30. 4. ПАТ. „Морнінг Пост" пише, що британський уряд вислав до Німеччини протест проти будови підводних човнів усупереч постановам статтей 181. і 191. версайського договору. Текст ноти устійнять на завтрішнім засіданні британського уряду. „Морнінг Пост" у вступній статті домагається заключення союзу з Францією.

ПАРИЖ, ПАТ. Чергового тижня їде до Льондону міністер маринарки Піетрі, де обговорить морські зброєння Німеччини.

Німеччина будує 12 підводних човнів.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Агенція Райтера повідомляє: Німецький уряд повідомив британського військового аташе у Берліні, що приступає до будови 12 підводних човнів, містоти 12 тон.

ЛЬОНДОН, 30. 4. ПАТ. На вчорашньому засіданні палати громад мін. Саймон давав відповіди на питання послів у справі будови Німеччиною підводних човнів. Повідомлення Німеччини про будову 12 підводних човнів надійшло до Льондону 25. квітня ц. р. Цю справу розгляне тепер британський уряд. Нема ніяких урядових інформацій про школу підводних човнів у Кільон. На питання послів, чи британський уряд відкличеться до Ліги Націй у справі нового нарушення версайського договору, чи переговорюватиме тепер з Німеччиною у морських справах міністер не дав ніякої відповіди.

ВЕЛИКИЙ РЕПЕРТУАР УКРАЇНСЬКИХ ПЛИТ
„Сирена — Електро"
З ПІСНЯМИ І ТАНКАМИ ДО ВИБОРУ.

Чехословаччина відмовила кредиту СССР

МОСКВА, 29. IV. ПАТ. В неділю прийшла до Москви вістка про зірвання чехословацько-совітських переговорів, тому, що консорція чехословацьких банків відмовилась дати Совітам кредити на фінансування чехословацького експорту до Совітів. Ця вістка викликала в Москві дуже погане враження, особливо з причини передречинцевого введення в життя заключеної торговельної умови. З того приводу в агенції „Тас" появився комунікат, що накинувся гостро на становище чехословацьких банків.

ВСІ ДІТИ на селі і в місті читають:
„Світ Дитини" і „Діточу Бібліотеку"
Цілорічні передплати по 5 зол. висилати на адресу: **Львів, вул. Зіморовича 3.**

За моральне відродження душі укр. нації.

Кілька думок про Католицьку Акцію.

Загал українського громадянства щораз частіше має нагоду стрінутися з подіями, які разураз вирівнають то в часописній полеміці, то на проповідях, то на загальних зборах різних установ і торкаються одного з новіших відтинків організованого життя. Хто цікавиться (а таких є дуже мало) змістом Архієпархіяльного і Епархіяльних Вістників, тому відомо, що вже більше як рік існує в Греко-католицькій Галицькій Церковній Провінції установа під назвою Генеральний Інститут Католицької Акції у Львові. Згаданий Інститут покликаний і зложений із світських людей, що взяли на себе переведення в діло статутових обовязків Католицької Акції.

Для нас, українців, це справи дуже „нові", що викликають у одних велике здивування, у других недовіря, у інших лайку, а ще в декого глумливу усмішку. Не дивниця, що так діється, бо крім священичих кругів ніхто серед українського громадянства не знає, що ще в 1905. році Папа Пій X. оголосив енцикліку „Іль фермо пропозіто", в якій уперше вжив слова „Католицька Акція", доказуючи, що в модерному світі, який виплекав зразковий тип хрещених людей, але не-християн, шляхом справи є перетворення формальних християн на активних, справжніх християн. Одиниці зпосеред мирян, які пізнають і розуміють цю основну правду, стають сівачами ідеї повороту загалу до тих ідеалів, що їх має християнізм сам у собі (як фільософічна система).

Наступник Пія X., Венедикт XV., в 1919. р. теж підкреслює в одній із енциклік цю справу, а врешті Пій XI. розроблює й точно очеркує та надає правні церковні рами Католицькій Акції.

Не дається заперечити, що серед нашого українського народу наступило подібно, як серед інших народів повільне, але постійне відчужування себе від практичного проводження в життя Христової ідеольогії не тільки в приватному, але також і в суспільному, а навіть політичному житті. Може це явище й не дивне, коли взяти під увагу, що психіка кожної поодинокої людини, як і психіка цілого сучасного людства, є викладником повного зматеріялізування та змеханізування думок. На цей, хоча на неправильних передумовах побудований світогляд, прийшли ще нові системи думок у формі науки релятивности всіх явищ та потрясли всіми устійненими тезами не тільки фізичної, але й психічної натури.

Коли приглянемося ще так дуже розбудованим природничим наукам, коли глянемо на перекочування соток, а то й тисяч проблем нового часного людського життя, як особистого, так і суспільного, то легко зрозуміємо, що пересічний інтелігент мусів дійти до підвесення людського розуму на педестал позірної всемогучости. Це почуття всевлади розуму, опанування його математичною й фізичною регулою, головокружне темпо сьогоднішнього як особистого, так суспільно-політичного життя та незвичайно вигідна позиція релятивістичного розуміння всіх явищ довели до повного забуття тієї найпримітивнішої правди, що все сотворене ніколи не досягне Мудрости й Великости свого Творця. Є в психольогічному розвитку поодинокої людини й цілого людства великі моменти, коли одиниця, чи народ здіймається до великого лету, але є й хвилини, коли як одинична, так і загальна психольогія вється розпучливо, шукаючи повороту до втраченої рівноваги. Сьогодні саме ми є наглядними свідками з одного боку безпощадного розторощування матеріялістично-релятивістичного й ляїцистичного світу до вершин вибуялим егоїзмом, що є остаточною консекаенцією цього світогляду, а з другого боку бачимо перші прояви ренесансу людського духа! Побіч тисячних прикладів самоспалювання старого ліберальстичного світу та побіч наглядного парадоксу заперечення взагалі здорового глузду в практично-матеріялістичній державі, державі комуністів, бачимо щораз більше людей, що втомлені боротьбою за давні матеріялістичні ідеали, шукають внутрішнього спокою й щастя в тому, що є поза видимим для змислів світом. Чи не слід уважати за симптоматичне переповнення до краю всіх церков у часі великодніх місій і реколекцій, тих церков, які ще кілька років тому майже світили пустками?

На наших очах немов щось пробуджується в людях, люди немов отрясаються з цього нестерпного настрою, в який потонули були давніше завдяки старим, матеріялістичним доктринам.

Та кудиж дітися цим людям? Де мають причалити, щоби покріпитися на душі й серці, де змішнити та згармонізувати те наставлення, що виплило з нової потреби душі?

Найпростіша відповідь — це поворот до Церкви та духового корму, що пливе з уст проповідника. Так і повинно би бути. Однак сьогоднішній священичий чин із одного боку переходить разом із цілим людством глибокі переміни, а з другого боку найбільше невідрадні умовини життя, що заставлять неодного священика фізичною працею здобувати конечні засоби на покриття найпримітивніших життевих потреб, зменшують видатність його діяльности. Та є ще й інша причина, внаслідок якої міряни не можуть найти помочі у душпастирів у тій мірі, як цього бажалиб: зло є сьогодні таке загальне, а водночас охочих до позитивної праці над собою є така безліч, що духовенству фізично не стає сил до сповнення тих великих та всебічних завдань.

І саме тут найвиразніше побачимо ролю Католицької Акції, як помічного світського чинника, який під кермою Епископату Провінції стане найтіснішим співробітником духовенства.

Тому зайвим є всі побоювання деяких одиниць, що Католицька Акція, як клерикальна, принесе боротьбу та роздор і так уже знесиленому українському народові. Навпаки, — коли всі українці, християни-католики, стануть одною, міцно оформленою ідеольогічною організацією, коли завдяки співділанню з Епископатом і Клиром наступить зрозуміння безмежно більшої вартости для української нації кожного свідомого та християнським духом перенятого громадянина, то щезне руйницький і так дуже шкідливий для нації та для її морального здоровля атеїстично-ліберальстичний чинник.

Ми свідомі, що шлях до наміченої цілі далекий, але при нинішньому світлому Христовому Воскресенні відновлюємо і покріплюємо свою найглибшу певність, що Христові ідеї серед українського народу віджинуть та стануть пророчистим доказом правди слів Божого Сина: „Кто во мні пребивает, імат живот вічний".

Д-р Маркіян Дзерович.

По лісах, урочищах деколи понад великі води та в горах кладуть гнізда з весною наші крилаті хижаки: соколи, яструби, луні, сови, сичі, кані та орли. У часі як годують своїх молодих, деякі з них роблять справедливі спустошення між пташнею та меншими ссавцями. Більші з них вбивають сернят, навіть оленят. Одначе не можна всіх крилатих хижаків вважати за шкідливих. Багато з них є навіть безумовно корисних. Деякі є шкідливі тільки для мисливця та лісовода, а корисні для хлібороба. Ще інші є шкідливі лише сезоново. Абсолютно шкідливі є тільки сокіл-балабан, сокіл-сапсан, сокіл-білозор, підсоколик малий, яструб голубій, скригулець (яструб воробій), лунь очеретяний та великі сови. Врешті орли і пугач.

Наскільки взяти під увагу тільки інтерес ловця, то безперечно шкідниками є теж ворони та сороки.

На весну добрий ловець оберігає шерстату звірину, а полює тільки на крилату, та й то не всю, і тільки на самичків.

Зате весняні полювання вважають ловці за найкращу мисливську розвагу, і направду ніякі інші лови крім риковиська не можуть дати тільки могутніх естетичних емоцій, що весна не тирво.

На весні полюють: На гоюря. На тирві. У погідний досвіток. Найкраще з засідки від вечора. Теж з підходу. Дістати гоюря на стріл дуже важко. Полювання зачисляється до т. зв. високих ловів.

На тетерва. На тирві. Досвіта. У погідний час, без вітру. Підходом. З засідки звичайної, в будки стоячої або з будки вкопаної, на „чучало", на вабець. Полювання зачислюють ще до високих ловів.

На слукви. На тязі. Смерком або досвіта. Найкраще під теплий дощик. На стійці або на вабець. Стріл важкий. Необхідна собака для сипортажі.

На дикі качурі. При сходах та заходах сонця. Підходом і підпливом на човні, на вабець на „рекуху", або на освоєну качку. Дуже потрібна собака.

На баталіони. На тирві. По лугах. Від сходу сонця. Трофей не трудний.

На дикі гуси. Понад води, на озиминах. Найкраще у мрячну днину. Полювання важке і мало до нього нагоди.

На орнітольогічні особливості. Пригадно. Понад води, по лісах, по заростях серед піль.

На крилатих хижаків. Пригадно або з випханим пугачем. Великих птиць хижаків: орлів та пугача не слід у ніякому разі бити, хоч вони й є шкідники, тому, що їх залишилося у нас уже дуже мало. Навіть тих найзвичайніших хижаків треба вибивати тільки в міру. І вони теж на свій спосіб сповнюють корисне призначення в природі.

Часи ловів означує польський ловецький закон ось так:

У місяці квітні вільно полювати на: гоюрі-когути, тетерви-когути, слукви, баталіони, дикі качурі, дикі гуси.

У місяці травні вільно полювати на: гоюрі-когути тільки до 15., тетерви-когути, слукви тільки до 15., баталіони, дикі качурі, дикі гуси тільки до 15 червня.

Власного виробу **КОВДРИ — МАТЕРАЦИ**
Біллля на постіль. Полотна. Капи. Фіранки.
А. Петрушевський
тепер ГАЛИЦЬКА 20. —:— ТЕЛ. 213—33

Техніка в природі.

Щойно коли розвиток людської техніки поступив незвичайно далеко, техніки відкрили, що багато модерних технічних винаходів від-давна вже існує у звіринім та ростинним світі. Це свідчить тільки про те, що техніки дійсно вміють з успіхом користуватися законами природи, що вони „природничо" думають та тому доходять до тої самої мети, що природа.

Киньмо оком на кілька прикладів. Відомо, що наші довгі кости є рурковатими костями, себто вони творять руру, що внутрі зміцнена ще дуже ніжним кістяним руштованням. Таким робом довга кість значно сильніша і може двигати більші тягарі. Зате з будівельної техніки знаємо, що так само будує інжинір уже віддавна свої мости, залізні вежі, крани тощо на філярах, які внутрі є порожні, а зміцнює їх поперечками. Ці поперечки уміщує інжинір там, де філяр найбільше виставлений на ділання тиску та тиснення. Так само кістяне руштування у внутрі наших рурковатих костей находиться там, де воно з механічних причин найпотрібніше. На цьому прикладі бачимо, що будова наших костей відповідає вимогам механіки та що технік, повинуючись законам механіки, творить будівлі, які дуже подібні до творів природи.

Перейдім тепер до другого прикладу. Деякі риби (як напр. електричний угор, ковязник) мають оригінальний електричний прилад, яким оголомшують свою добичу або боронаться перед ворогами. Цей електричний прилад нагадує дійсно відому з науки про електричність колюмну Вольти. Ця колюмна складається з утра з 6 тисяч поземо уложених плиток. Як тільки наступить у риби подразнення нерву, одна половина плитки електризується додатньо, друга відемно і таким робом получені разом у ряд плитки достарчають електричної напруги приблизно 800 вольтів. Отже є це незвичайно сильний прилад, який природа мала вже тоді, коли людям не снилося про електричність.

Знаємо, що людина ловила у давних часах птахів на поживу таким робом, що обліплювала галузки дерев дуже липким клеєм. Птахи сідали на таких галузках, прилипали до них і не мали вже сили відлетіти. Анальогічно поступають сьогодні жаби та муравлярі. Вони виставляють свій липкий язик, а комахи та мурахи прилипають до цього язика й стають їхньою добичею.

Ще цікавіше чатує на свою добичу личинка муравлянки. Неповоротна й трубо не могла би вона здігнати муравлів, якими живиться і тому вживає підступу. А саме, ладить у піску лійковатий долик, неначе западню, на дні якого скривається, виставляючи з піску дуже сильні щоки. Неодин муравель сам упаде необачно на дно долика між щоки чатуючої личинки і стане її жертвою. Колиж яка комашка задержиться над берегом лійки, личинка муравлянки кидає на комашку зерняти піску і спихає її таким робом до лійки. Тоді схоплює добичу сильними щоками й висисає. Не треба й пригадувати, що ще сьогодні в деяких сторонах люди копають подібні доли на ріжні звірята, щоб їх схопити.

Мистцями у ловленні комах виявилися пауки. Свою сіть будують вони з неменшим хистом від людей, що ловлять своїми сітями ще більші звірята. А саме паук творить наперед одно волоконце. Воно повстає таким робом, що липкий сок, який витікає з бородавок паука, піпеніє на повітрю. Це волоконце прикріплює паук, скажім, до галузки. З тимжже волоконець творить відтак трикутник, який є основою цілої сіти. Пізніше паук суче дальші нитки, що сходяться неначе проміні кола в його осередку. Щойно потім зачинає нитки спіральне. Притім посдугується паук головно своїми ногами. Сам паук чатує на боці, получений кількома спеціяльними нитками, неначе електричними дзвінками, з сіткою. Завданням цих ниток є доносити своїм рухом паукові про те, що в сіть зловилася комаха. Чим більше заловлена у сітці комаха кидається, тим цупкіше замотується у нитки сіти. Тоді прибігає до комахи зполярмований паук, убиває її ідю, що сливає з його щокових кігтів, та висисає її.

Велика частина звірячого життя призначена на боротьбу з іншими звірятами. У цій боротьбі звірята вживають засобів, дещо подібних до людських. Замість трійливих газів, якими винищують себе підчас війни люди, вживають мурахи для своєї оборони пекучо кислого соку (мурашиного квасу). Знаємо добре, що підчас війни воюючі сторони стараються скривати свої задуми та рухи і тому вживають димових заслон тощо. Те саме стрічаємо у звірячім світі, де мутняк чорнилець утікає у воді перед ворогом, витворюючи перед собою чорну заслону таким робом, що випускає зі себе чорну масу, сепію.

Людське знарядля теж подибуємо у звірів. Пригадаймо собі тільки продовжену пашу риби лилиса, що має вигляд подвійнозубатої пили. Ділання цієї пили збільшується ще й великою швидкістю самої риби. Як пильник працює язик слимаків, що під мікроскопом нагадує нам терце до тертя ярини. Цим язиком слимаки спиловують листки та гліни. Кліщі маємо на першій передній парі ніг рака, а наші щоки працюють теж як кліщі до придержування поживи.

Відомо, що рух ракети вгору є викликний реакцією на випливи вибухових газів уділ. Подібно до ракет порушуються внаслідок реакції грегаріни, малесенькі одноклітинні сотворіння, що живуть галапосами в жабах. Вони викидують із себе дригласті виточки в однім напрямі й одночасно посуваються самі поволеньки в протилежнім напрямі. Використовують реакцію теж чорнильці, що випускаючи зі свого пляца зужиту на віддих воду в однім напрямі, порушуються самі швидко в протилежнім напрямі.

Риби держаться у воді при помочі виповненого повітрям міхура, подібно як кермовик „цепелін" держиться у повітрю при помочі „міхуря", виповненого воднем або гелем. Зате риби-жируни подібні більше до наших літаків. Тому, що вони не мають главного міхура, мусять порушуватися при помочі ударів хвостом і не можуть держатися у воді без руху.

З інших людських винаходів, які вже віддавна існують у звірят, слід згадати виплягові печі, яких уживають австралійські кури талегалля. А саме вони загребують свої яйця у купу листя. Внаслідок гниття листя витворюється тепло, потрібне до вилягу. Когут талегалля вміє навіть регулювати температуру цієї „печі", накладаючи ще більше листя на купу або й забираючи його з купи.

Деякі комахи виявились знаменитими городниками. Живе у південній Америці рід мурахів, що плекають для свого вжитку „яриму": рід гриба на листках. Мураші часто пересаджують цей гриб, не дають зарости йому холтою та, переносячись на інше місце, забирають його зі собою на листках. Знов інші мурахи займаються плеканням „домашніх звірят": а саме вони залюбки їдять солодкий і липкий сок, виділюваний мшицями. Тому там, де тільки можуть, боронять цих мшиць перед їхніми ворогами, збирають їхні лечка, берегуть їх аж до весни і тоді виносять їх знов на рослини, на котрих ці мшиці виводяться.

Наш часописний папір продукують фабрики, перероблюючи відповідно кусники дерева. Анальогічну працю виконують з деревом оси. А саме вони пережовують своїми щоками деревну масу з кусників спорохнявілих старих дощок, гонтів тощо на сірі пластинки, які відтак зліплюють клийкою слиною, і будують з них гнізда. Якщо ми вибілили би таку сіру пластинку, ми могли б друкувати на ній часопис. Людські глиняні хати відповідають ластівчим гніздам, що зроблені теж із глини, до якої додано ластівчої липкої слини.

Не брак теж у природі наших музичних інструментів. Наші трещатки з семейства сарančуватих потирають своїми задніми дрібнозубчатими стегнами виставчу жилку на горішних крилах і таким робом добувають з них тон подібно, як ми на скрипці. Ролю резонаційної скрипки сповнює тут співзвучна шкіра. Знов-же травоконики сверкотять таким робом, що потирають об себе берегами своїх горішних крил.

З усіх наведених тут прикладів маємо зовсім простий висновок: велика кількість нинішніх технічних винаходів була вже віддавна „відома" нашим звірятам. Ми тільки запізно почали обсервувати пляново природу. Одначе не вільно забувати, що не все можна в природи підглянути. Напр. монополем людини буде завсіди винахід колеса та взагалі всіх приладів, що вживають оборотового руху. Бо досі природа не зуміла ще зреалізувати доплину крови та соків до тих частей організму, що находяться в оборотовім русі. А постійний доплив крови або соків до організму є передумовою його праці.

Д-р Андрій Ластовецький.

МАТЕРІЯЛИ НА УБРАННЯ
ПЕРШОРЯДНІ БЕЛЬСЬКІ ГАТУНКИ
Найнижчі ціни поручає
Тадей Цветлєр
(Дім Шпрехера) тел. 238-43.
Львів, Марійська Площа 3.
11/91 7—10

Шевченко в інтерпретації Ст. Смаль-Стоцького*).

Першорядним, у шістьдесятих і сімдесятих роках мин. століття одиноким, від 80 літ найважнішим чинником розвитку і зросту національно-культурної і політичної сили галицьких українців був **культ Шевченка,** що зародився в т. зв. студентських (учнівських) „громадах", а згодом принявся в широких народолюбних колах нашої інтеліґенції, нарешті перейшов і в народні маси.

З відповідною переставкою дат і подробиць це саме торкається і Наддніпрянщини. І там народолюбна, національно свідома інтеліґенція виростала в сяйві Шевченкових ідеалів, тільки що там, під царським гнетом, іще різкіше виявилось, що поклонятися Шевченкові й бути українцем — це одне й те саме.

Правда, Шевченків культ дуже часто зводився у нас до зверхніх святочних форм. Свідоцтва цього найдемо в памятковій книзі століття Шевченкових народин (З. Н. Т. Ш. т. CXV), але ж це зміняє справи по суті, не вменшає ваги Шевченкового культу як динамічної сили. Шевченків культ був насправді джерелом нашої бадьорости і віри, його „Кобзар" був джерелом нашої політичної думки і духової сили, Шевченко був нашим вождем у поході нації. Так, бо нації йдуть, перемагають, або падуть раз із піснею на устах, раз із мечем у руці.

Так воно було, хоч промовці на Шевченкових святах і прилюдні діячі наші, що покликалися на Шевченка, отже подвижники його культу, не завжди вірно передавали його думки, нераз інтерпретуючи Шевченка так, як їм, діячам і провідникам було цього треба. Нераз ці суспільні й політичні діячі й провідники не вспіли були простудіювати Шевченка. У поміч їм, як і всій громаді, повинна була прийти наука і популяризатори. Дослідники і вчені повинні були зладити повний Шевченків життепис, під доглядом учених повинно було появитися повне, критичне, наукове видання всього, що Шевченко написав. Без цього Шевченкознавці мають мозольну працю, розбиваючись над текстами, здобуваючи порозкидані, незведені в одну книгу біографічні матеріяли.

Чимало хиб у розумінні Шевченкових творів треба завести і до невідповідних метод при дослідах наших учених. Доволі часто вони находили в Шевченка те, чого дошукувались, а не те, що Шевченко сказав. Інші дослідники — приписуючи середовищу поета більшу силу й вагу ніж самому поетові і його талантові — находили здебільша те, що інші поети написали, а Шевченко начеб то повторив за тими поетами. Такі були висліди перебільшеної суб'єктивної оцінки і загостреної порівняльної методи, коли вона перейшла в лихої слави „аплювольогію" і приклонники „впливольогії" навіть у поодиноких висловах дошукувалися чужих впливів на Шевченка.

Серед справжнього хаосу довкола аналізи і критики Драгоманова, Огоновського, Шурата, О. Колесси, Єфремова, а навіть босяцьких підскоків Євшана — озвався поважний, рішучий, і як давін сильний голос академіка Степана Смаль-Стоцького.

В своїх промовах на Шевченківських святах; у розмовах на теми Шевченкознавства; в українському семінарі черновецького університету; вкінці у статтях по різних журналах акад. Смаль-Стоцький заговорив про Шевченка інакше, ніж до того часу говорили й писали. Він розглядає й інтерпретує Шевченкові твори філольогічною методою. Передумовою цієї лябораторійної методи є: не вносити до праці

*) Степан Смаль-Стоцький, Т. Шевченко, Інтерпретації, 25-ий том праць Укр. Наук. Інституту в Варшаві під редакцією секретаря проф. Ром. Смаль-Стоцького, попереджений листом до автора від директора Інституту проф. О. Лотоцького і передмовою проф. В. Сімовича, стор. 237 + I + 7.

НАЙНОВІШІ МОДЕЛІ
НАЙВИБАГЛИВІША РОБОТА
Найнижчі ціни у весняних жіночих
плащах і костюмах
у фірмі
НАЙКРАЩА ЯКІСТЬ
НАЙБІЛЬШИЙ ВИБІР
МОЛДАВЕР
ЛЬВІВ, КОПЕРНИКА ч. 17. І. пов. Телєфон 246-56.

субєктивних думок, тобто засідаючи до роботи без усякого упередження, не шукати в тексті потвердження власних здогадів, а шукати думки, яку в образи й описи вмістив, або символом зобразив сам поет. Вихідною точкою для дослідника є поетичний текст і тільки текст. Маючи його перед собою, дослідник розбирає значіння слів, висловів, образів і речень; вяже їх в одну думку; шукає звязку думок, речень і строф; розкриває провідну ідею твору; водночас розгортає те, в що вона вбрана, тобто розглядає мову і форму.

Ніколи метода не є метою для себе, вона є способом і засобом до ціллі; всяка ж метода може завести на бездоріжжя, коли її стосують невідповідно (пр. фільольогічну методу при розгляді ліpики), або однобічно, не комбінуючи з іншими методами. Отже не можна вважати інтерпретований твір за мікрокосм, за щось, що живе саме для себе, навпаки, він тільки у звязку з цілістю може вирнути виразно і повно. Тимто, приступаючи до інтерпретації одного Шевченкового твору, треба раніше познайомитись із „Кобзарем", бо в кожному окремому творі Шевченко був цілим собою. Вкінці не слід ізолювати поета від середовища, робити його незалежним від кольориту і духа часу, що в ньому поет жив, обертався і працював.

Акад. Смаль-Стоцький не є в своїх дослідах односторонній, бо фільольогічний розбір тексту він доповняє генезою й історією твору, звязує розбираний твір з іншими Шевченковими творами, писаннями, навіть із його пластикою; звязує і з середовищем, у якому поет працював. Але при тому вихідною точкою для автора завжди залишається текст, і не автор статті говорить за Шевченка і не Шевченкові сучасники-поети, а Шевченко сам і то промовляє він словами віднайденими в інтерпретованій поемі і з звязку з думками висказаними в творах із того самого часу, з тієї самої групи. А до того акад. Смаль-Стоцький має на увазі всю літературу даного предмету, реферує її скрупулятно, займає до неї становище. До кого не промовляє погляд автора, той може прихилитися, куди йому любо, чи виробити собі власний, але сам автор розправляється з інтерпретантами рішуче. Рідше погоджується з ними, частіше подемізує отверто і з властивим йому темпераментом.

Так широко, всебічно трактує вибраний матеріял акад. Смаль-Стоцький у своїх статтях.

Нехай читач не лякається, нехай не думає, що книжка акад. Смаль-Стоцького написана виключно для фахових україністів і для самих тільки вчених. Замітна і дуже цінна авторська прикмета акад. Смаль-Стоцького — це дуже приступний, популярний виклад і ясний, легкий стиль та пластичний виклів, так що його книжка надається на лектуру ученим, фаховим, студіючій молоді, кожному інтелігентному українцеві і буде джерелом до рефератів на теми Шевченкових творів. Тимто Український Науковий Інститут зробив громадянську прислугу, зібравши в один том низку праць акад. Смаль-Стоцького, а саме сім статтей з інтепретаціями, шість присвячених ширшим питанням Шевченкової творчости.

Збірку статтей попередив змістовою передмовою проф. Сімович, найвизначніший дослідник із школи акад. Смаль-Стоцького. Він розказує, як приймалася фільольогічна методи інтерпретування на семинарі акад. Смаль-Стоцького, як працюють в дусі цієї методи Дмитро Николишин, Платон Лушпинський, а свого часу працював пок. Микола Равлюк. З цієї школи вийшло перше народне видання Кобзаря (Сімовича), кілька томиків інтепретацій у „Загальній Книгозбірні" Николишина і Лушпинського естетична аналіза вибраних Шевченкових текстів.

Шевченко пробудник і апостол України приспіше нам Шевченка-мистця. Отже книжка акад. Смаль-Стоцького в багато місцях поміж інтерпретаціями і в окремій, найдовшій статті („Ритміка Шевченкової поезії") помагає нам пізнати і того другого Шевченка, що в своїх чудових строфах зеднує універсалізм із українським сюжетом найприродніше, з незрівняним мистецтвом; пізнаємо того найбільшого українського мистця, що в його непорочна краса і невичерпане багатство всіх поетичних засобів розливається так природно, як тиха вода пливе.

Укр. Науковому Інститутові належиться велика подяка за таку гарну великодню писанку для читацької громади.

Д. Лукіянович.

Серед мук і терпінь родиться франко-совітський союз!...

Справа франко-совітського союзу ввійшла у вирішну стадію і прийняла характер — найбільшої міжнародньої політичної сензації. Коли прийшло до фіналізації союзницького пакту, виявилися раптом куліси, про які досі ніхто не чував. І трісла „бомба", якої відгуки досі ще не протомоніли.

Річ у тім, що підчас останньої надзвичайної сесії Ради Ліги Націй ніби то устійнено між Лявалем і Літвіновим, що Літвінов приїде просто з Женеви до Парижа підписати пакт. У Парижі приготовили вже бенкет і розіслали яку тисячку запрошень на нього. Тимчасом Літвінов замість до Парижа — поїхав до Москви і прийшлось париський бенкет відкликати. Офіц. французький комунікат казав дискретно, що „переговори йдуть дальше", але швидко ввесь світ довідався ось про що:

Літвінов пер цілою силою, щоб франко-совітський пакт підписати яко мога швидше. Лявель згоджувався і — крутив. Крутив, бо не хотів ангажуватися з головою у совітську „приязнь", лякаючись слушно, щоб на цій приязні Франція забагато не втратила. Коли ще жив попередник Лявеля Барту, справа виглядала багато простіше: французько-совітський союз мав бути скритий під парасолем колєктивного східнього пакту, в якому фігурувалаб і Німеччина і Польща. Колиж східній пакт розбився, вирнули сумніви, щоб союз Франції з Совітами не пошкодив союзницьким зобовязанням, що містяться у т. зв. рейнському пакті (Льокарно) і союзі з Польщею. Совітам залежить головно на пункті про „взаємну військову допомогу", яка мусілаб наступити „автоматично" на випадок заатакування одної з договірних сторін третьою державою (Німеччиною). Тимчасом у Льокарно Англія і Італія зобовязалися прийти з військовою допомогою Франції або Німеччині, якщо Німеччина заатакує французьку границю або Франція німецьку. Насувається така небезпека: Німеччина атакує Совіти, Франція на підставі пакту з Совітами мусить заатакувати Німеччину, — але ось Англія і Італія на підставі рейнського пакту будуть змушені прийти з допомогою Німеччині та заатакувати Францію! Яка тоді користь Франції, тим більше, що Совіти не межують з Німеччиною і на перемарш совітських військ проти Німеччини не годиться Польща!!

Лявель найшов такий вихід з тої ситуації, що в останній хвилині вписав до пакту точку, яка узалежнює прихід Франції з допомогою Совітам — від рішення Ліги Націй! Ця клявзуля так розсердила Літвінова, що він виїхав до Москви.

У звязку з цим часописи повні ревеляцій про те, як англійська з одного боку й італійська та польська дипльоматія з другого боку намагаються перешкодити франко-совітському пактові та як знову французький премієр Фляндєн і мін. Еріо натискають на Лявеля у користь Совітів. Закулісові переговори йдуть дальше і мабуть до пакту таки прийде при якійсь дуже штудерній стилізації. В усякому разі підчас Великодних латинських і наших свят нічого нового в тій справі не трапилось.

Вже сьогодні називають франко-совітський „союзницький" пакт „пактом взаємного недовіря".

Уживайте лише
знаменитої цикорії „ЛУНА"
здорової підмінки кави „ПРАЖІНЬ"
і зернистої „Солодової кави ЛУНА"
виробів української кооперативної фабрики
„Суспільний Промисл" Львів Богданівка 30. — тел. 42-97

Німеччина паном ситуації на Балтійськім Морі.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Англійська преса присвячує цілі сторінки морським і повітряним зброєнням Німеччини. „Дейлі Телеграф" пише, що британський уряд буде розбудовувати далі своє летунство і підвищить на цю ціль видатки до 25 міліонів фунтів штерлінгів. Преса пригадує, що британський уряд скористає з постанов льондонського договору з 1930. р., які дозволяють державам, що підписали цей договір, себто В. Британії, Злученим Державам і Японії розбудовувати свою фльоту, якщо якась держава буде зброїтись на морі. „Манчестер Гардіян" пише, що нова воєнна фльота Німеччини буде паном ситуації на Балтійському Морі супроти перестарілого типу фльоти СССР. Німеччина легко може тепер втягнути прибалтійські держави у сферу своїх впливів.

ПАРИЖ, ПАТ. „Пті Журналь" пише, що на острові Сильт Німеччина вибудувала підземне летовище для літаків, яке може встоятися і перед найсильнішими летунськими нападами. На острові скрито великі гармати. Невеличкий порт на острові розбудовано і до порту можуть тепер заїздити кораблі містоти 15.000 тон.

РИМ, ПАТ. Італійська преса називає рішення Німеччини збудувати 12 підводних човнів новою німецькою бомбою і новим нарушенням договорів.

Совіти готуються до війни?

НЮ ЙОРК, 15. квітня (Вл. кор.) — Тутешній денник „Сан" поміщує бездротну телеграму з Москви про новий большевицький терор над останками людей з попереднього режіму. Винищують не розстрілами, але прогнанням з Ленінграду та з Москви. Проганяють кого попадуть і без ніякої причини. Досить, коли людина була чимось за царських часів. Декого висилають на поселення на Сибірі, але звичайно не кажуть, де мають прогнані осісти.

Такий терор йде вже останніх 7 тижнів. Дотепер прогнали яких 25.000 людей. Проганяє нова установа „Надзор", що повстала на місце ГПУ. Проганяють навіть учених, що їх потрібно в лабораторіях. Голова одного наукового інституту мусів буквально йти на руках та ногах до поліційної влади, щоби вимолити затримання при роботі спеціялістів, що їх прогнали з Москви. Він понизився тому, що міг був остатись без інтелектуальних робітників в лабораторіях і цілий інститут був би припинив працю. Раз вирешетували всіх лікарів у шпиталі і шпиталь перестав функціонувати. Чоловіки розділені від жінок і жінки від чоловіків навіть не знають, що сталося з їхньою рідною.

Все те робить уряд на те, щоб приготовитись до війни.

Перед 1-им травня у Совітах.

Як повідомляють з Москви, перший день травня в Совітах святкуватимуть цього року під знаком мілітаризму. Совітська влада старається заздалегідь надати йому розміри досі небувалі. Ціла Росія від арктичних островів аж далеко на південь, від Владивостоку до польської границі приготовляється до святкування 1-го травня. Цього дня відбудеться парада сотки тисяч вояків і міліонів цивільних осіб, щоби задемонструвати військову силу совітської Росії. Також преса почала відповідно приготовляти публичну опінію.

Перед новим голодом на Рад. Україні.

Денник „Ню Йорк Америкен" у виданні з неділі, 14. квітня, подає дальше звідомлення д-ра Евальда Амменде, секретаря Міжнаціонального Комітету Допомоги Голодуючим у Совітському Союзі з Відня.

В тім звідомленні д-р Амменде каже, що новий і великий голод загрожує особливо в південній Україні. Тому міська влада міста Одеси встановила нову міліцію, яка має охороняти всі дороги, що ведуть до міста, щоби не впускати туди голодних селян з Одещини.

Також зазначує, що „колхози" на Україні не мають збіжа на засів, як це ствердила сама большевицька влада.

Далі він подає, що українці в Америці постійно одержують звідомлення з України у приватних листах від свояків про голод, що там далі панує.

Вкінці д-р Амменде стверджує, що Москва, не зважаючи на голод на Україні, продає „голодове збіжа" на збіжевих торгах в Льондоні і в Роттердамі, в Голяндії.

Вистава

Українського Технічного Господарського Інституту у Подєбрадах.

Ширше празьке громадянство недавно мало нагоду познайомитись ближче з діяльністю установи, про працю якої воно чуло, але ближче приглядатись її роботі не мало змоги.

Йде про Технічно-Господарський Інститут позаочного навчання, що працює при Українській Господарській Академії в Подєбрадах.

При кінці минулого місяця Т-во Прихильників Академії, що підтримує Інститут матеріяльно, улаштувало в салях Ідальні Укр. Жіночого Союзу у Празі виставу праць цієї нової Української Школи. Хоч Інститут існує всього півтора року, треба признати, що він дійсно мав що показати і чим похвалитись.

Особливо, беручи на увагу наші звичні „рідні темпи" і наші, українські, поняття про час. А ще й до того при наших бідних матеріяльних можливостях!

І коли скажемо, що за цей час УТГІ показав продукцію в скількости 45 видань, переважно високошкільних підручників, то кожний, хто розуміє, що то значить підручник написати й надрукувати, признає, що працю доконано дуже велику.

Само собою розуміється, що це могло статися лише при умовинах, що в допомогу Інститутові прийшла професура Укр. Госп. Академії, а почасти Високого Педагогічного Інституту та Укр. Університету, себто ще зорганізованих і налагоджених апаратів.

Кажемо — „ще", бо, як відомо, всі ці три школи „на схилі", — і коли їх не підтримає закон вони упадуть.

І аж тоді всі ми відчуємо велику прогалину, в нашому житті...

Головну видавничу продукцію вилив Економічно-Кооперативний Відділ Інституту; цей відділ має поверх 100 слухачів-студентів; багато із них уже на п'ятому семестрі і, для них треба весь час друкувати лекції. Із цих лекцій і повстають одна за одною, великі книжки-підручники.

Серед цих підручників маємо чимало грубих, імпозантних видань: тут політична економія, теорія статистики, комерційна аритметика, теорія кооперації, цивільне право і т. д.

Друге місце займають видання агрономічно-лісового і хемічно-технольогічного відділу, чи вірніше лекції з окремих практичних дисциплін. Тут маємо: садівництво, насінництво, олійництво, мильоварство, фотографія, радіотехніка і т. д. Серед авторів з приємністю зустрічаємо поруч старих професорів, імена молодших видатних фаховців. Зокрема треба це сказати про претарний курс насінництва.

Третю групу на виставі творив курс українознавства, що складається, як відомо, з 8 предметів. Звертає на себе увагу курс української культури, щедро ілюстрований малюнками. Взагалі цей курс українознавства — належить до тих видань, що повинні би знайтись у кожній бібліотеці!

Крім видань, відвідувачі виставки мали нагоду познайомитись з самою „технікою" позаочного навчання: як студент дістає від професора листовне завдання, як виконує його, як професор поправляє тощо.

Загальне враження з виставки — великої добре налагодженої праці.

Маємо гарну, солідно поставлену Школу позаочних студій!

Нехай-же громадянство наше якнайповніше використає її!...

Б. К.

Закінчення XII-го молоч. курсу „Маслосоюзу" в Стрию.

Дня 24. квітня ц. р. закінчено в Стрию XII-ий молочарський курс „Маслосоюзу", що тревав 7 місяців. В цьому році переведено цей курс після програми для постійної молочарської школи, яку „Маслосоюз" рішив створити в Стрию та робить старання про її затвердження. Завданням молочарських курсів „Маслосоюзу" є вишколити добрих керманичів Районових Молочарень та інших працівників нашої молочарської кооперації. На цьогорічний курс зголосилося 50 кандидатів і 4 кандидатки, а принято 26 кандидатів, з яких з ріжних причин відпало 5 кандидатів, а вповні закінчило курс 21 кандидатів. Підготовка кандидатів була така: вселюдна школа 4, недокінчена середня 7, закінчена середня 8, та висока 2. Кандидати були з повітів: Стрий — 3, Збараж, Коломия, Львів, Тернопіль, Яворів — по 2, Бучач, Дрогобич, Дубно, Рава Руська, Самбір, Сянік — по 1.

Навчання на курсі ділилося на дві частини: практичну і теоретичну. Практичну працю робили курсанти передполуднем, а поділені на 5 чет, виконували по черзі усі потрібні роботи при відборі і пастеризації молока, при виробі масла і твороґу, при експедиції молочних продуктів, в лябораторії і в книговодстві. Теоретичні виклади обняли 537 годин. Курсанти заснували окремий культурно-освітній гурток, якого члени були обовязані виголошувати самостійні реферати. На курсі викладали: нач. Лис, д-р Лопатнюк, інж. Хрононят, інстр. Сікач, д-р Чехут та управитель школи д-р М. Хомишин. Курсанти покінчили курс зі степенем: дуже добрим — 2, добрим — 11 та достаточним — 8.

Свято закриття курсу почав промовою дир. „Маслосоюзу" **А. Мудрик,** вказуючи на ціль школи і завдання курсантів у практичній роботі. Бо курсанти їдуть по скінченні курсу на обовязкову 3-місячну практику, а щойно після неї займуть відповідні місця у самій молоч. кооперації. Управитель курсу інж. **М. Хомишин** дав огляд цілої праці курсу та її вислідів. Від Краєвого Господарського Т-ва „Сільський Господар" у Львові промовляв **інж. д-р Е. Храпливий,** підкреслюючи спільні шляхи господарської і кооперативно-молочарської праці. Від курсантів промовляв **С. Федак,** дякуючи „Маслосоюзові" за влаштування курсів і запевнював про намір курсантів віддатись всеціло праці у кооп. молочарстві.

Після закінчення свята розїхались курсанти домів на свята. Потім підуть на практику, а згодом займуть, чого щиро бажаємо, важні місця у нашому кооперативному молочарстві. Цей курс дав, завдяки „Маслосоюзові", знову фахове знання двом десяткам людей, а через те і в недалекому майбутньому варстат праці, що буде приносити безпосередню користь для українського села.

Большевики виселяють фінляндців.

Академічне Карельське Т-во у Гельсінгфорсі видало комунікат у справі нового переслідування фінляндців совітським урядом. Так само як у 1931. р. уряд цей почав проганяти фінляндців з Імперії на далеку північ, навіть на Сибір. До 11. квітня ц. р. 200 родин дістало вже наказ покинути свої родинні огнища. Вночі 26. березня сотні голов родин разом з деякими важнішими своїми членами опинились у концентраційному таборі, де їх обстригли і повідомили, щоб приготовились до далекої дороги. Головна причина цих арештів — нехіть фінляндського населення до колективізації. Довше справоздання про засоби совітського уряду супроти фінляндського населення змальовує жахливі картини.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— У суботу, 27. квітня ц. р. бельгійський король Леопольд III. з королевою відкрив світову виставу у Брюсель.

— Інтерновані болгарські премієри Цанков і Георгієв вернулись до Софії.

— Швайцарська союзна рада одобрила проєкт закону про гарантію безпеки Швайцарії. Проєкт поширює повноваст для уряду та настановляє великі кари за вичрадання людей із швайцарської території а також за політичну, військову й економічну шпіонажу.

— Досі вернулося до Німеччини 10.000 німецьких еміґрантів, які виїхали за кордон після того як до влади прийшли нац. соціялісти. Покищо всіх тих еміґрантів інтернували в концентраційних таборах.

Новий Самоуправний Закон

(Друге справлене і доповнене видання)

Ціна тільки: зол. 0·80
(з почтовою пересилкою 0·95 зол.). —

Хто надішле належність складанкою П. К. О. 504.066 тому негайно вишле книжечку Адміністрація „Д і л а". — Львів, Ринок ч. 10.

НОВИНКИ

— **Купуйте черевики тільки в „КОМЕТІ",** Львів, Ринок ч. 27. У власній управі робітня, де можете собі замовити вибагливе взуття. Приймаємо всякі репарації. 5—5

— **Хто перший** відвідає український магазин взуття **„Такт"**, Львів, Ринок 43, де також на замовлення виконують всі шевські роботи солідно, дешево й скоро — даю 2% на Рідну Школу. 1132 5-3

— **Першорядне фризієрське і косметичне** заведення для Пань і Панів Т. Кутковського, Сикстуська 14. Тел. 106-88. 1119 3-?

— **Дбайлива хазяйка** купує **вудженину** і першої якости **мясо** волове, теляче, вепрове в нововідкритих мясарських крамницях **„Центрозозу"** при вул. **Личаківській 50, Жовківській 175** і **Ринок 2** (Рік вул. Домініканської). Ціни конкуренційно дешеві. 1235 5-5

— **Чоловік, що говорив з духом.** В одного вчителя в Золочівщині трапилась небувала подія. Чоловік той бачив духа і говорив з ним. А було це так: В саму північ ціла кімната заповнилася в одній хвилині блідозеленим світлом, а з одного кутка висунулася висока біла постать духа. Дух наблизився до постелі вчителя й запитав: „Чи будеш купувати своїм дітям цукорки „Фортуни Нової"? 1484

— **Святочні бажання,** які наспіли після видрукування Великодного числа: Дорогій Рідні, Приятелям та всім знайомим шлемо бажання Веселих Свят — **Теофіля і Стефан Березюки, Мукачево.** — Дорогій рідні. Товаришам шкільної лавки, Співробітникам Кр. Мол. Союзу „Маслосоюз", усім Знайомим бажання Веселих Свят складають — **Степан і Софія Шуровські. Бельсько.** — Вп. Наталі Морозівній, Рідні й усім своїм Приятелям та Знайомим у Львові, в Підгайцях та Перемишлі з нагоди Христового Воскресення щиросердечні побажання — **Евген Ткачук.**

— **Загальні Збори Філії Т-ва Охорони Воєнних Могил у Перемишлі** відбудуться 11. V. ц. р. в год. 6., на випадок відсутности вимаганого статутом числа членів, в год. 6.30 веч. у домівці Української Бесіди, в Народнім Домі. На черзі нарад: Звіт з діяльности за останній цьовий рік та вибір нового Виділу.

— **Український світогляд у головних основах.** На таку тему виголосить проф. д-р І. Мірчук німецький виклад у пятницю, 3. травня ц. р., в Українськім Наук. Інституті в Берліні. Початок год. 8. веч.

— **З нових поступлень до Музею ВБУ.** За останній тиждень Музей одержав: арабські книги, власність проф. В. Біднова; черкаський глечик від д-ра В. Гармашова; автографи українських письменників; американський збірник з нагоди співочого фестівалю в Зл. Держабах 1934 р. з участю українців і витинки з американських газет про голод на Україні та про Ш. Шварцбарта від О. Кочана з Америки (через Н. Козицьку); дві книги про Черче і листівку Гординського від Д. Симовичевої із Львова; поезії О. Олеся і М. Лівицької-Холодної, портрет С. Смаль-Стоцького; плякати з пластової виставки роботи М. Михалевича від скавтм. Д. Козицького; авторський примірник нової праці д-ра М. Гадагана, книжки, часописи і 50 фотографій від Л. Янушевича; видання Українського Наук. Інституту і твір „Варяг" (через проф. В. Садовського); видання Українського Наук. Інституту в Берліні й „Української Бібліотеки" у Львові; часописи від інж. М. Россіневича; приватне листування, жалібні оповістки й ріжний ілюстрований матеріял дереворити, складники, ілюстрації й інш. числом 65 від проф. Д. Антоновича; доукомплетування французького бюлетеню Укр. Прес. Бюра в Парижі і від ріжних редакцій 190 часописів.

— **Українка.** Бенялюцький щоденник „Врбаске Новіне" ч. 680. з 13. квітня приніс у літературному відділі довшу статтю „Тарас Шевченко". Авторка статті Персіда Н. Кахан. — Загребський щоденник „Обзор" ч. 99. з 28. квітня приніс у фейлетоні замітку про „Українське Книжевне Награле" (Українські літературні нагороди).

— **Іспити зрілости** в середніх школах розпічнуться 13. травня ц. р. Шкільні кураторії одержали вже від дирекцій шкільних заведень списки кандидатів на матуристів, причому замітний спадок їхнього числа в порівнанні з попереднім роком.

— **Під загрозою повені.** Наслідком дощів, що падали з кінцем мин. тижня без перерви 20 годин, піднеслася вода у всіх гірських ріках і потоках Сх. Галичини. Низькі ріки в Долинянщині

МІСЬКІ ТЕАТРИ У ЛЬВОВІ В СЕРЕДУ 1. ТРАВНЯ 1935.

У Великім Театрі, год. 3.30:
„Таємниче конто", знаменита комедія Бернавера і Естеррайхера. — Знаменита обсада чолових сил. Капітальна забава

У Театрі Ріжнородностей:
„Теорія Айнштайна" А. Цвойдзінського. На тій комедії люди бавляться краще як на фарсі.

Калущині, Надвірнянщині і Косівщині повиливали. В ночі зі суботи на Великодну неділю дощі припинилися, наслідком чого вода у ріках стала спадати. Тільки в самому Дністрі дальше прибувала, доходячи в деяких сторонах (під Нижневом) до 3.40 м. понад нормальний стан. Більших шкід повінь не зробила.

— **Пониква на ліцитації.** Добра Пониква пов. Броди, власність Бохенських, будуть зліцитовані в дні 31. травня ц. р. Маєток складається з рільного і лісного господарства, промислового підприємства і літнища. Виклична ціна 919.800 золотих.

— **Книжка Турянського в Америці.** Як повідомляють з Ню Йорку, в катальозі нових книжок „Рітейл Букселлер" за квітень ц. р., згадано, що до 15. квітня появиться книжка Осипа Турянського під наголовком „Загублені тіни" — „Лост Шедовз". У замітках до цього твору сказано: „Історія сімох вояків, що борються з голодом і холодом на альбанській дорозі смерти. З української мови переклав Андрій Микитяк. В оголошенні, поміщенім у тімже катальогу, сказано, що книжка є „сензацією Европи".

— **Стерилізація в Польщі.** Польське евгенічне Тво виладнало проект стерилізаційних приписів, над якими радить державна рада здоровля у Варшаві. Проект передбачує стерилізацію осіб, обтяжених невилічимими недугами, або умово недужих. Рішення про переведення стерилізації має видати в кожному випадку суд. Одначе сам інтересований може також зажадати стерилізації.

— **Самогубство в часі шконтрум.** До почтового уряду в Перемишлянах приїхав на люстрацію інспектор з дирекції почт зі Львова. Коли інспектор переслухував почтовий персонал, начальник почти Йосиф Салатка покинув бюро і прийшовши до свого мешкання, стрілив собі в револьвера в голову. Причина самогубства загадочна, бо переведене шконтрум не викрило ніяких зловживань.

— **Львівська хроніка.** Мин. неділі доконано у Львові пять самогубних замахів, з цього два зі смертним вислідом. — При вул. Личаківській повісилася 50-літня Анна Мряцех, втративши перед кількома тижнями сина, доцента університету.

— **Краєва хроніка.** В Коломиї арештовано М. Голуба, співробітника „Радикального Голосу Покуття". — Рух державних автобусів між Коломиєю і Печеніжином з днем 1. травня припинено, тому що не оплачується. — Гаєвого в Ославах Чорних біля Делятина Ілька Витвицького пострілено тяжко наслідком чого він помер у коломийському шпиталі. Під закидом злочину арештовано Івана Зазурського, що грозив був гаєвому пімстою.

— **Трагічна смерть Гамерлінга.** З Ню Йорку прийшла вістка про смерть б. польського сенатора Людвика Гамерлінга, що впав з 19-го поверху готелю, якого був власником. Він підійшов до вікна і діставши завороту голови, випав на вулицю. Був родом зі Сх. Галичини, перед війною виемігрував до Америки, доробився маєтку і став навіть президентом пресового тресту в Ню Йорку. Після війни вернувся до Польщі, зблизився до Вітоса і від людової партії став членом польського сенату. Перед кількома роками вернувся знову до Америки, де мав мільоновий маєток.

— **Найстарше місто у світі.** Директор музею пенсильванського університету д-р Чарльз Бейч вернувшись із археольогічної виправи повідомляє, що в Мезопотамії відкрив він передпотопове місто, яке може є одно з найдавніших у світі. Руїни цього міста відкрив він під курганом Теле Гавра, під руїнами 11 інших міст, що їх археольоги відкопали один за одним. Мешканці найдавнішого міста мали великий мистецький хист. Численні свої ганчарські вироби розмальовували дуже гарно. Найшли там теж ковані золоті вироби, мармурові вази і великі каді.

— **Різні вісти.** У Брюсселі вдерлись невідомі люди вночі до військового картографічного інституту і вкрали там усякі документи, щодо военної оборони Бельгії. — Совітська преса повідомляє, що у Сов. Союзі створять 5000 рухомих радіостацій для колгозів підчас жнив. — Міська рада в Парижі призначила дві стипендії по 18.000 фр. для франц. мистців або архітектів, що на рік виберуться працювати до Франц. Африки. — На 1. травня всі земовстрації в Парижі заборонені. — Німецький посол у Парижі вжив заходів, щоб із виставки „Сальону гумористів" забрали деякі занадто злобні карикатури на Гітлера. — В Японії став вибухати вулкан, якого вважали вигаслим, бо не відзивався уже 350 літ. — Цими днями почнуться у Зл. Державах величезні маневри, морські і повітряні, з участю 160 корабликів і 450 літаків. — У Чехословаччині вводять замість 48-годинного тижневого робучого дня 40 і 42-годинний без зміни платень. — З китайської провінції Сечуан, де взяли верх комуністи, втікло 1000 чужинних місіонарів. — У білий день напали бандити на банк у Санта-Круц, убили кілька осіб і забрали 200.000 піястрів. — Відомий американський письменник Аптон Сінклер, після невдатної кандидатури на губернатора стейту Каліфорнія, рішив остаточно відійти від політики; він поважно занедужав. — Шведська королівська музична академія вибрала своїм членом Ф. Шаляпіна. — Підчас Великодня на 2000 англійців більше відвідало цього року Бельгію, ніж мин. року. — Колишній нім. кронпринц приїхав до Мароко. — Після землетрусу на Формозі найшли 3185 убитих, 9215 тяжко ранених, 1415 легко ранених, 15.292 зруйновані хомів і 15.457 понищених.

—o—

З театру.

ТЕАТР РІЖНОРОДНОСТЕЙ: **„ОЙ, МОРОЗЕ, МОРОЗЕНКУ"**, песа на 3 дії Меріяма-Лужницького. Вистава трупи „Заграва".

Три моменти з життя славного козацького полковника, якого нарід назвав Морозенком. Кохання, суспільний обовязок і смерть. Три великі моменти заторкнені легесенько, так, щоб глядач не мусів думати ні про одно занадто поважно.

Та авдиторія, для якої песа призначена кладе головну вагу на те, що Морозенко — лицар-герой і патріот, який для добра землі, що його вигодувала відрікся своєї шляхотської рідні. У песі нема місця для зразків геройства ні для психольогічного виправдання вчинків головного героя; глядач приймає їх на віру. Молоденькі, недосвідні дівчата закохуються в козацькім полковнику при першій стрічі в лісі і одна з них перша питається його, чи зможе ще колись побачити його вдруге, питається зовсім отак собі свобідно, якби це було в нинішній добі на дансінгу. Те, що козак, ще й полковник, повівся з безборонними паняночками як повівся би кожний інший чесний мандрівник, річ зовсім природна.

Так само мусимо вважати зовсім природним факт, що герой зявляється на сцені завсіди тоді, коли його треба і не треба і що 100-відсотковий, загартований у боях козарлюга поплакує при мамі, як малолітній чура. Навіть умирає він, мов за цапову душу, без відповідного авреолу. Закінчення кожної дії має замісць драматичного акорду хор за сценою, який розливає тужливо-сентиментальний настрій. Настрій цей так подобається у деяких частинах салі, що люди забувають про козацьку силу та енергію.

Важко торкатись питання: чи у песі автор хотів зачіпити за проблему служби народові, коли її виконує неофіт — недавно одиниця чужої національности. Коли хто стоїть на тому, що зміна національности є завсіди похвальна, коли відбувається на нашу користь і ганебна, коли на користь наших ворогів, то тим краще для нього. Всеж таких питань не можна узагальнювати і треба брати кожне з них зокрема, з усіма мотивами вчинку та цілою характеристикою людини. Саме така характеристика сильної індивідуальности приваблює драматургів і варт би побачити таку індивідуальність у Морозенку.

Дивно вражало у песі те, що герой двічі покликувався на свою славу, яка житиме в народі після його смерти, хоч не повинен би мати до цього права.

Головні ролі грали Блавацький, Боровик, Паздрій, Істоміна — відомі добрі актори. Морозенко мав за мало в собі сили, але може такий він мав бути, якщо триматись „голого" тексту. Дві молоді артистки-дебютантки, хоч дуже симпатичні, не мали ще потрібної свободи рухів і не могли створити з двох блідих ляльок відповідних постатей.

Тому, що сентиментально-побутовий репертуар вперед 50 років не має нині продовжників і все ще подобається, така песа може мати успіх на сценах наших мандрівних труп. — **М. Р.**

Спорт.

УКРАЇНА — СЯН 2:2 (1:0).

Україна: Микитин; Миськів, Сайчик; Андрійчук, Якимів, Цимбала; Федун, Міхльош, Лисик, Воробець, Сиротюк.

Сян: Лозинський; Онисик, Підбельський; Федорович I, Федорович II, Гібалевич, Макарука, Медвідь Гібалевич, Партика, Турко.

Змагання двох найкращих українських дружин, з яких увесь дохід призначено на голодуючих Яворівщини. Перед початком метчу привітав обі дружини, зокрема перемиських гостей, посол М. Матчак іменем Комітету допомоги голодній Яворівщині. У відповідь на той привіт промовив голова „Сяну" дир. С. Шах, після чого обі дружини поздоровили одна другу спортовим окликом — і змагання почалися.

Змагання були доволі цікаві і велись увесь час у добрім темпі. В першій половині Україна з лішою дружиною і часто загрожує воротам гостей. Ініціятором численних нападів є передовсім Міхльош, який теж відав доволі велику кількість стрілів, що або йдуть побіч воріт, або їх боронить певно воротар Сяну. В 21 мінуті Міхльош сильно стріляв, Лозинський випускає мяч до воріт; надбіг Лисик і для певности добив у сітку. 1:0 для чорно-червоних. Україна і дальше має перевагу. Сян атакує лише спорадично. По зміні піль образ гри теж зміняється. Гості з місця притискають і вже в 3. мінуті вирівнює Турко. Тепер львовяни грають хаотично і позволяють накинути собі систему гри противника; атаки Сяну є частіші і грізніші, ініціяторами є головно Турко і Партика. В цій частині гри вибивається з України Олійник, який часто рятує у грізних ситуаціях. Атаки геолодарів є безсильні з причини слабої гри крилових. У 23. мінуті добував Сян другі ворота зі стрілу Федоровича II. Під кінець знову Україна є лішa і в 40. мінуті після гарного заграння Андрійчука і стрілу Воробця вирівнює Сиротюк.

Сян запрезентувався з якнайкращої сторони; це дружина амбітна, що диспонує добрим стартом до мяча. Напад комбінує доцільно, поміч підпомагала напад добрими мячами, оборонне тріо певне. Найкращі грачі — це Турко і Партика. Стиль гри України є інший, вона грає більш комбінаційно і гарніше для ока, перевищає Сян технічно і вправою, але далеко не дорівнює йому амбіцією і стартом до мяча. В обороні України ліпший Олійник, у помочі подобались Якимів і Цимбала, у нападі добре зіграна середуша трійка, але слабі крайники.

Судіював дуже добре п. Кміцінський. Видців около 1.000.

КАМЕНЯРІ — УКРАЇНА II 4:3 (4:2).

Метч України з Сяном попередили змагання львівських Каменярів з Україною II, з яких переможцем вийшли заслужено Каменярі, що виявились дружиною не тільки амбітною, але й технічно вже доволі зізансованою. Склад Каменярів: Седечко; Цар, Миханишин; Сядовий, Сутликевич, Мандзіловський; Гладкий I, Зілінський, Мельник, Жиінковський, Гладкий II. Ворота для Каменярів стріляли: Зілінський, Мельник, Гладкий I. і Жиінковський. Для України II.: Крушельницький, Вовк і Лісікевич.

МИСТЕЦТВО ОКРУЖНОЇ ЛІГИ.

ЛЬВІВ. Гасмонея — Огнісько 3:1 (1:1).
ЛЬВІВ. Чорні — Чувай 3:0 (1:0).
ПЕРЕМИШЛЬ. Польонія — II. Сокіл 1:0 (0:0).
ЛЬВІВ. Лехія — Ресовія 6:1 (3:0).

ЛІГОВІ ЗМАГАННЯ.

КРАКІВ. Погонь — Краковія 3:0 (0:0).
ЛОДЗЬ. Л. К. С. — Рух 4:2 (2:0).
КАТОВИЦІ. Шлеськ — Польонія 2:0 (2:0).
ВАРШАВА. Варшавянка — Варта 1:1 (0:0).

III. СОКІЛЬСЬКИЙ ГУРТКОВИЙ БІГ НАВПРОСТЕЦЬ

відбувся другого дня Великодних Свят з пл. Сокола Батька. До змагань стануло 12 гуртків (48 змагунів).

Учасники 1 км.: 1) Сокіл-Батько I. в часі 3.25 (Лідчин, Лесик, Павлюк, Остап). 2) Сокіл-Батько II. в часі 4.04 (Гавур Р., Лисий, Всеволод, Юлько). 3) Сокіл IV. в часі 4.19.

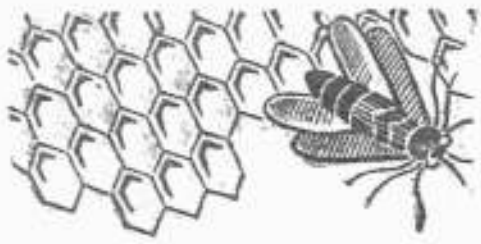
Посестри 500 м.: 1) Сокіл IV. в часі 1.51,7 (Ясньовська, Скрипій, Славецька, Гуменюк). 2) Сокіл-Батько в 2.03,0 (Пасічник, Чорна, Марійка, Лутчин).

Побратими 3 км.: 1) Сокіл-Батько I. в часі 9.40,1 (Коцовнок, Тиховський I і II, Билень). 2) Сокіл III/I. в часі 9.45.3 (Кулечко, Орищин, Мороз). 3) Сокіл IV/I в часі 10.05,0 (Залеський, Муць, Малинчук, Гилевський). 4) Сокіл V в часі 10.24,9 (Шевчук, Козачок, Пузик, Матвіїв) 5) Сокіл III/II в часі 10.35,7 (Самовар, Штайнер, Кушай). 6) Сокіл-Батько II в часі 10.39,0 (Трільо, Савяк, Гайванович, Будзиковський). 7) Сокіл IV/II в часі 11.05,4.

СВЯТОЧНИЙ ТУРНІР У ВІДБИВАНЦІ

учасників гуркового бігу навпростець відбувся по змаганнях у бігу.

Сокіл III. — Сокіл V. 1:2 (3:15, 15:12, 7:15). Сокіл IV — Сокіл-Батько уч. 0:2 (7:15, 1:15). Сокіл-Батько уч. — Сокіл V 2:1 (15:7, 14:16, 15:12). Дуже цікава гра, в якій Сокіл V зробив несподіванку, опинюючись на 2-му місці. У висліді: 1) Сокіл-Батько уч., 2) Сокіл V., 3) Сокіл IV, 4) Сокіл III.

Працюй Багатій Збирай

а ощадности складай у Повшехнім Банку Звйонзковим на вкладкові книжечки поіменні або на показчика, що гарантують безоглядну тайну вкладу. Вклади платні на кожне бажання або за виповідженням у централі і відділах. Опроцентування від 5% до 6½% річно.

POWSZECHNY BANK ZWIAZKOWY W POLSCE S-A

ЛЬВІВ, Варшава, Бельсько, Цешин, Дрогобич, Гдиня, Краків, Перемишль, Станиславів, Тарнів.

Театри.

Великий Міський Театр.

Середа, 1. V. год. 7·30 веч. „Таємне кохо".

Четвер, 2. V. год. 7·30 веч. Айнштайнева теорія".

Театр Різнородностей.

Середа, 1. V. год. 7·30 веч. „Айнштайнева теорія".

Четвер, 2. V. год. 7·30 веч. „Подружий вечір".

Цирк Станевських. площа Бема.

Середа, 1. травня, одна вистава 8·15 веч.

Кіна.

АДРІЯ: „Магараджа".

АПОЛЬО: „Недокінчена симфонія".

АТЛЯНТИК: „Червоний султан" (Абдуль Гамід).

ВАНДА: „У неволі джунглів", „І експедиція прачки".

ГРАЖИНА: „Антко Поліцмайстер" (Ад. Димша).

КАСІНО: „Вондер-бар" (Дольорес дель Ріо).

КОЛІСЕЙ: „Імітація життя", ревія „Варшава — Львів"

КОПЕРНИК: „Баль у Савою" (Дмітя Альпар, Ганс Ярай).

МАРУСЕНЬКА: „Жид Зіс" (Конрад Файт).

МІРАЖ: „Історія гріху" (на осн. Жеромського), „Новий пол".

МУЗА: „Мальована завдова" з Гретою Гарбо.

ПАКС: „Сни джунглів" та додатки.

ПАЛЯС: „Проданий голос" (Шмідт).

ПАН: „Федора", „Тайна жінки".

РАЙ: „Світ сміється" (большевицька комедія).

СВІТ: „Кохай мене сьогодні" (Моріс Шевальє). „Остання парубуцька ніч".

СОНЦЕ: „На позориці" та ревія.

СТИЛЬОВЕ: „Спокуса дявола" (Хозе Мохіка), ревія: „Ай, ай, ай, нарешті май".

УТІХА: „Сини пустині" (Фріш і Фляш), ревія „Весняні іграшки".

ХИМЕРА: „Розсміяні очі" (Шерлі Темпль).

ЕВГЕН ЧИКАЛЕНКО

Спогади I. II. і III. часть

Ціна 4·50 зол., з почт. перес. 5·— зол.
Окрема частина по 1·50 зол.

Закордонне радіо.

Середа, 1. травня 1935

Відень (506,8) 12.00 Легка музика, 14.00 Класична австр. музика, 15.40 Камер. музика, 17.10 Трубна музика, 22.15 Концерт; **Прага** (470,2) 8.45 Сальон. музика, 10.05 Скрипка, віольонч., фісгарм. (Дворжак), 11.00 Віденськ. орх., 19.55 Мор. дуети Дворжака; **Париж** (1648) 20.00 Мюзикгол (сольсти), 22.35 Танк. музика; **Білгород** (437,3) 13.15, 16.20 Пісоньки; **Кеніґсвустергавзен** (1571) 12.00 Промова Гітлера (Свято нім. народу), 13.30 Марші, пісні, 14.45 Хор. пісні, рецитації, 16.00 Концерт; **Будапешт** (550,5) 17.20 Спів, 22.00 Орх. концерт; **Мілянo** (221,1) 11.30 13.35 Легка музика, **Рим** (420,8) 17.05 Легка музика, 21.00 Опера.

Четвер, 2. травня 1935.

Відень (506,8) 12.00 Концерт, 17.20 Сольсти, 20.00 Вок. концерт; **Мор. Острава** (269,5) 18.30 Вес. пісоньки; **Прага** (470,2) 10.15 Сальон. орх., 17.20 Два форт.; **Париж** (1648) 20.45 Симф. концерт; **Білгород** (437,3) 17.00 Пісоньки, 20.00 Скрипка, 20.30 Оп. арії; **Берлін** (356.7) 16.00 Орх. суїта Еренфельза, 16.30 Форт. твори Брамса, **Кеніґсвустергавзен** (1571) 14.00 Муз. всячина, 17.50 Пісні, 20.10 Молоді композитори, 23.00 Данська, фінська, норвеська музика; **Кельн** (455,9) 16.00 Єнсенові твори (сп., муз.), 19.00 Муз. дрібнички. **Лайпціг** (382,2) 16.00 Брамсові пісні, 22.00 Бахові твори, **Мінхен** (406,4) 13.25 Популярна музика, 15.20 Італ. музика, 20.10 „Норма" оп. Белінія, **Будапешт** (550,5) 18.30 Спів, 20.50 Концерт, **Мілянo** (221,1) 11.30 Легка музика, 17.05 Вок. концерт, 20.45 „Польська кров" оп. Недбаля, **Рим** (420,8) 17.05 Солісти, 20.45 Симф. концерт.

Львівське радіо.

Середа, 1. травня 1935.

6.30 Ранішня авдиція, 7.50 Практичні вказівки, 8.05 Авд. для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Метеорольог. вістки, 12.05 Концерт сальон. орх., 12.50 Хвилинка для жінок, 12.55 Полудн. денник, 13.05 Різні мельодії з гр. пл., 13.55 Експорт, 15.35 Біржа, 15.45 Образці зі Сходу (концерт камер. орх.), 16.30 Мама не має часу, 16.45 Музика з гр. пл. (Рапсодія), 17.00 Політика евр. держав після війни, 17.05 Концерт, 17.50 Про книжку Фріша: Життя бджіл, 18.00 Арії та пісні в супр. форт., 18.15 Веселий скеч, 18.30 Техн. скринька, 18.40 Сільва рерум, культ. життя, 18.45 Сп. ресіталь Е. Стебельського (тенор) в супр. форт., 19.02 Гутірка краєзнавчого т-ва, 19.15 Прогулька до Маріямполя над Дністром, 19.25, 19.30 Спорт. вістки, 19.35 Концерт хору, 19.50 Актуальна гутірка, 20.00 Оп. фрагменти, 20.15 Легка музика з гр. пл., 20.45 Веч. денник, 20.55 Як працюємо, 21.00 Шопенівський концерт, 21.30 Шкільні спогади (фейл.), 21.40 Р. Палестер: Діточа симфонія на дуті інстр., 22.00 Реклям. концерт, 22.15 Легка музика сальон. орх, 23.15 Танк. музика.

Четвер, 2. травня 1935.

6.30 Ранішня авд., 7.50 Практ. вказівки, 8.50 Авд. для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Метеор. вістки, 12.05 Авд. для шкіл: „Дві присяги", 12.30, 13.15 Концерт (муз., сп.), 13.00 Хвилинка для жінок, 13.05 Полудн. денник, 13.50 З ринку праці, 13.55 Експорт, 15.35 Біржа, 15.45 Концерт сальон. орх., 16.30 Гутірки у фр. мові, 16.45 Музика з гр. плит: Гротеска в музиці, 17.00 З ділянки досліду розвитку, 17.15 Театр Уяви: „Хай живе цісар" Ад. Шілера, 17.50 Спорт. порадник, 18.00 Пісні в вик. Век у супр. форт., 18.15 Конрад і світ, 18.30 Листи та програми, 18.40 Сільва рерум, репертуар театрів і кін, 18.45 Легкий концерт в вик. трія, 19.15 „44 роки праці ТШЛ.", 19.25, 19.30 Спорт. вістки, 19.35 Концерт із циклю „Пять століть камер. музики", 19.50 Акт. фейлетон, 20.00 Легка музика, пісоньки, 20.45 Веч. денник, 20.55 Як працюємо, 21.00 Симф. концерт польської музики, 22.00 Реклям. концерт, 22.15 „Бюро перекладів" муз. скеч, 22.45 Сальон. музика з гр. пл. 23.05 Гутірки з англ. слухачами радія.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·26—5·29 зол.

Нім. марка 1·95—2·02, фр. франки 34·80—35·05, шв. франки 171·30—172·00, фунти стерлінги 23·40—25·80, австр. шілінги 99·50—101, чеські корони 21·70—22·00, рум. леви 32·50—34·00, ліри 43·00—43·75.

ЗБІЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська дьоко Львів

	від	до	від	до
Овес од. незам.	16·00	16·50	18·00	18·50
Овес од. легко зам.	15·25	15·50	17·25	17·50
Овес зб. легко зам.	14·75	15·00	16·75	17·00
Овес одноріч. зам.	14·50	14·75	16·50	16·75
Овес збірн. зам.	14·00	14·50	16·00	16·50
Овес одноч. насін.	16·35	16·75		
Гречка на маливо	17·25	17·50		
Кон. біла відьна від кан.	60·00	80·00		
Кон. біла нат. відьна зі кан.	90·00	115·00		
Висівки житні	8·75	9.00	9·00	9·25
Висівки пшен. гр	8·75	9·25		
Висівки пшен. сер.	8·75	9·00		

Інші курси незмінені.

„Найліпші знімки робив я пуделковим Brownie"... Так говорить кожний старий аматор!

"Kodak" BB
(Baby Brownie)

на 8 знимок 4×6½ цм., об'єктив Doublet, постійна гострота, легкий і простий, миттєві і продовжені знимки — коштує

зол. **12.50**

ПРИ ПОКАЗІ КУПОНУ

Домагайтесь плівок Verichrome 127

За показом цього купону в кожнім фотографічнім складі — ціна камери **„Кодак" Б. Б.** замість зол. 15. **зол. 12·50** Важний до дня 15. V. 1935.

Kodak Sp. z o. o. — Warszawa, al. Napoleona 5

Дістанете тільки в таких фірмах: **Барвік і Божемський,** Львів, Коперника 18 **Ян Буяк,** Львів, Коперника 4. **фото - Радіо - Паляс,** Львів, пл. Марійська 8 18/72 1—1

ОПОВІСТКИ.

Службовики екон. установ в Калуші обєднані у філії „Супруга" зложили на Рідну Школу 40 зол. прощаючи директора Петра Миговича. Щира подяка від **Головної Управи Р. Ш.**

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Спеціяльна вирібня ШЖАМ, БОН ЖУРОК, ДРЕССИНГІВ, детайлічно по гуртових цінах. — **Руд - Стар,** Львів, Сербська 17. II. 1391 7—20.

Продам віллю в Яниім н. Яремча — 6 кімнат з кухнею і 2 кімнати на піддаші зараз. Згодошуватися: інж. Володимир Дутка, Голуховського ч. 46. Станиславів. 1502 7—10

ПАРЦЕЛІ — ДОМИ в Станиславові передмістя, продам або заміняю на нерухомість на дітинщі або в Кракові. — Згодошення під „Заміна" до Biura ogłoszeń Stattera, Kraków. 1466 2—2

Кавалєрський покій з окремим входом до винайму. Марка 20/I. 1490 1—3

Вдова шукає посади на виїзд, знає господарку і кухню. Добрі свідоцтва, скромні вимоги. Згодошення у п. Байгл, вул. Домініканська 7. для „Марії". 1489

Фортепіян ученика Безендорфера, кружовий, стан добрий, продам за 500 зол. Академічна 24. двері 9. від 3—7. 1486 1-2

Негайно продам новий, мурований дім партеровий з мансардами при вул. Зимновій у Львові за ціну 8.000 зол. вклад 3.000 зол. Відомість у канцелярії адв. д-ра Бабія, Львів, вул. Сапіги 62. 1485

Комбінезони моточикльові найдешевше джерело „Падіюм", Гетманська 22. побіч музею. 1452 1—7

ОГОЛОШЕННЯ.

АДВОКАТ

Осип ДЕМЧУК

веде адвокатську канцелярію

в СОКАЛІ ВУЛ. КОСЦЮШКА 65

в домі Вп. п. Курисів. 2—3

Іван Дропа

Інструктор англійського крою системи „Міністра"

мужеський кравець

ЛЬВІВ, РИНОК 19. II. ПОВ.

виконує першорядні мужеські одяги після найновіших фасонів по безконкуренційних цінах. 1355

КОВДРИ

матераци, подушки, коци, білля на постіль

Маріян МЛЄКО

ЛЬВІВ, вул. КОРОЛЬНИЦЬКА ч. 6. телефон 237-72 1231 11—20

Свій до свого!

Панчохи і скарпитки

КУПУЄМО ВСІ В КРАМНИЦІ

„Українського Народнього Мистецтва"

ЛЬВІВ, КОСТЮШКА 1.

ОБУВ першорядну

по небувало низьких цінах

поручає на свята своїм постійним відборцям

Магазин КРАХА

ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 15. в подвірю.

Дешево, бо подвірю. 1919 6—10

ПАНІ і ПАНОВЄ!

Першорядна українська фризієрня

АНДРІЯ КУЗИКА

міститься у ЛЬВОВІ, вул. ГРОДЗІЦКИХ ч. 4 1934 4—5

Чоколяди, цукри, чаєвики й овочі

поручає

„RIVAL" ЛЬВІВ, Коперника 26. Тел. 247-84. 1931 1—6

Доротеум

Львів, Брацівська 3.

комісова меблева гала купує — приймає в комісс — продає.

МЕБЛІ всілякого рода за готівку і на сплати.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 112 (14.010). Львів, четвер 2. травня 1935. Рік L.VI.

Рекламні оголошення згідно цінником.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 504.060, 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло", Львів. — Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. — Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 3·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічне 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Великдень у Совітах.

Цьогорічний Великдень у Совітах святкувало населення дуже святочно. В самій Москві в пяти відчинених ще церквах перейшло за ніч зі суботи на світлу неділю коло 100 тисяч осіб. В 12. год. вночі церкви ущерть виповнили люди, убрані в старі, скромні і витерті одяги. Богослуження відбулись без перешкод большевицької влади.

В невеличкій церкві, де находиться образ святої Богоматері, яку в 1642. р. подарували атонські черці тодішньому цареві, вірні віяк не могли поміститися. 700 вірних, із свічками в руках, стояло на цвинтарі і співало „Христос воскресе". Недалеко цвинтаря гурт хлопців і дівчат заводив танці і забави

Протисовітський терор у СССР.

Вбивство двох визначних комуністів.

Утікачі з СССР потверджують, що в останньому часі в СССР замітно збільшилася терористична діяльність протибольшевицьких організацій. Догадуються уже, що ком. діяча Бикова вбили члени протисовітської організації, якої центр находиться в Єкатеринбургу.

Агенти ГПУ попали на слід тієї організації та примаршрутували вже кількох її членів. Виявилось, що деякі арештовані це... члени комуністичної партії, між ними предсідник єкатеринбурського совіту Пестов.

На днях в околиці Челябинська „незнані злочинці" вбили в білий день одного з чільніших сибірських комуністів секретаря газети „Знамя Колхозов" Конарева. Конарев так як і Биков обвинуваачував сотні робітників у „неблагонадьожности" і їх дуже часто висилали на Соловки і в Нарим.

Незнані вбивники застрілили Конарева на шосі. Трупа найшли в рові. Вбивників ще не найшли. Та всеж у Москві говорять, що Конарева вбили ті самі люди, що вбили і Бикова, себто К. Пестов і його співробітники, яких арештували не за вбивство, але за приналежність до „підозрілої зіновієвсько-троцькістської організації, що поставили собі за ціль продовжувати протибольшевицький терор", яку заснував Николаєв.

З Москви виїхала до Челябинська і Єкатеринбурга спеціяльна слідча комісія

Бурхливе засідання французької ради міністрів.

Проти 4-міліярдової позички на розбудову большевицьких залізниць

Французька рада міністрів відкинула компромісовий текст французько-большевицького договору взаїмної допомоги, який мін. Лаваль предложив у вівторок 30. квітня ц. р. пополудні по довших нарадах з большевицьким амбасадором Потьомкіном. Пятьох міністрів рішуче спротивилось приняти формулу про негайну спільну акцію проти держави-напасника. Тому мін. Лаваль при допомозі знавців змінив текст договору і запросив амб. Потьомкіна на чергову нараду. По одногодинній нараді амб. Потьомкін покидаючи міністерство закордонних справ заявив, що мусить телєграфувати до Москви, бо виринули нові трудности.

Політичні кола запевняють, що коли большевицький уряд згодиться на пропоновані зміни, нарада над пактом закінчається. Договір мають заключити у рямцях пакту Ліги Націй, який передбачує згідність рішень, виключає негайну спільну акцію проти держави-напасника та гарантує локарненський договір.

„Ля Прес" запевняє, що рада міністрів спротивилась теж признати СССР 4 міліярди позички на розбудову стратегічних залізниць. Агенція Кюстос запевняє, що цю позичку згодилась дати большевицькому урядові група великих французьких банків. „Ля Ліберте" пише, що большевики зобовязалися закупити у Франції вевль залізничий матеріял і оплатити французьких інжинірів і монтерів.

Політичні кола рішно коментують факт, що перед засіданням ради міністрів мін. Еріо конферував з амб. Потьомкіном.

Зброєння Німеччини і Злучених Держав.

Звишка акцій воєнного промислу.

РІМ, ПАТ. „Джіорналє д' Італія" подає такі подробиці морських збройнь Німеччини на 1935-36. р. Минулорічний плян передбачував на основі версайського договору будову двох кружляків „Дойчлянд" містоти 10 тисяч тон, одного кружляка містоти 6 тисяч тон, 4 контрторпедовців по 800 тон і вісім по 600 тон містоти. Одначе збудовано тільки один кружляк містоти 6.000 тон. Тепер затвердив німецький уряд нову морську програму на 1935-36 р. Він передбачує будову двох панцирників по 20.000 тон містоти, двох кружляків містоти 9 до 10.000 тон, одного кружляка містоти 6.000 тон, 16 контрторпедовців по 1400 тон, 10 по 800 тон. Словом нова програма передбачує будову фльоти на 95.000 тон містоти. Крім того Німеччина збудує відповідну кількість підводних човнів. Крім 12 підводних човнів по 250 тон Німеччина збудує ще підводні човна по 400—500 тон містоти. Згідно з вказівками адмірала Редера нові кораблі збудують дуже швидко. Два великі кораблі закінчать будувати до 1938. р. Кожний буде озброєний 9 280 мм. гарматами і ходитиме зі швидкістю 32 миль на годину. Кожний корабель 9—10 тисяч тон містоти буде озброєний 8—9 203 мм. гарматами. Підводні човна збудують у найкоротшому часі. Для них вибудували вже потайки мотори Дізля. В 1935. р. німецька фльота матиме 166 тисяч тон містоти крім підводних човнів.

ВАШИНҐТОН, ПАТ. През. Рузвельт заборонив військовій комісії палати репрезентантів оголошувати інформації про плани департаменту війни, хоч доднесь такого випадку ніколи не було. През. Рузвельт заявив, що скористає з прав начального вождя армії і фльоти, якщоб треба було заборонити оголошування інформацій комісією.

ТОКІО. ПАТ. Вістки про нові морські збройня Німеччини і Злучених Держав викликали звишку курсу акцій воєнного промислу. Сполівляться загальних переговів збройнь. Акції фабрик муніції підскочили до 5 точок.

Замах на поліційну станицю.

ВІДЕНЬ, 1. 5. ПАТ. Віденське інформаційне бюро повідомляє, що вчора вечором невідомі справники, мабуть комуністи, виконали замах на поліційну станицю у XX. окрузі Відня. Тяжко ранено уряловця канцлерського уряду, який випадково переходив вулицею, мусіли амнутувати ногу. Крім того були ранені дівчинки і службовик поліції.

Бійка з комуністами.

СОФІЯ, 1. 5. ПАТ. Недалеко місцевости Каталіяк поліційна сторожа відкрила вічі комуністів. Комуністи повитягли поліцію револьверовими стрілами. Команданта сторожі вбили, одного поліциянта тяжко ранили. За комуністами уздали погоню.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

Довкола узброєння Австрії.

Відень, 28. квітня 1935.

Крок німецького уряду з 16. III. ц. р. зробив актуальною справою ревізію мілітарних клявлузь усіх мирових договорів. Проклямування загальної військової служби в Німеччині зробило потрібним озброєння Австрії не лише з причини зовнішної, але також і внутрішньополітичних.

Австрійські „наці", які після революти в липні м. р. знову зорганізувались, натискають усе більше на уряд. Закони про заборону зборів, ширення нелегальної літератури і т. д. мало що помагають і „наці" зі своєю агітацією мають щораз більший успіх. Малі кадри державної екзекутиви не позволяють урядові поважно боротися з опозиційними партіями, яких після їхніх демонстрацій на спогад революції в лютім 1934 р. трохи розгромили, працюють знову, як і передтим, і допікають дуже своєю роботою урядові. В округах Відня з переважно робітничим населенням вони часто організують т. зв. „Blitzversammlungen". Такі збори проходять так: Раптом сходиться на якімсь розі кілька сот комуністів, які починають викрикувати ріжні свої гасла. Зараз потім виголошує хтось коротку промову і коли поліція приїзджає автами, щоб розігнати збори, то зібрані розбігаються і нема кого арештувати.

Взагалі внутрішнє положення Австрії непевне. Кожного дня може знову вибухнути якась революта тому і з цієї причини озброєння держави стало необхідністю. Але показалося, що це річ не така легка. Крім фінансових трудностів заходить небезпека, що при введенні загальної військової служби прихильники опозиційних партій дістали би в руки зброю, яка могласб повернутись проти уряду.

Бувший військовий міністер, Вогуєн, дав на це питання на зборах організації „Vaterländische Front" таку відповідь: „Не можна казати, що через загальну військову службу вороги держави можуть дістатись до війська. Обовязок військової служби істнує лише для молодих людей, але для міністра нема обовязку кожного приймати. Армія мусить стати знову школою для виховання народу, а при цій задачі нам опозиція не потрібна". Обовязок військової служби для всіх, очевидно, зредукують до членів „Vaterländische Front".

Ініціятива Мусолінія на конференції у Стрезі в справі озброєння Австрії вказує на те, що воно лежить в інтересі Італії. В останніх двох роках Італія стала пануючою над Австрією і хоче в кожнім разі забезпечити свою позицію. Австрія зробилась італійським форпостом у середущій Европі і має грати в планах Мусолінія велику ролю. Це висловив дуже виразно бувший астрійський міністер д-р Матая в одним викладі про задачі Австрії в середущій Европі. Між іншим він сказав: „Австрія має в дунайському просторі велику задачу. Вона мусить створити нові взаємини і вже істнуючі взаємини між дунайськими державами скріпити. Треба найти нову форму організації дунайських держав. Тут відограє Австрія рішальну ролю і в такий спосіб зробить свою роботу для консолідації нової системи".

Що Італію в її „дунайських" планах підтримує Франція (бо вони також спрямовані проти Німеччини), на це вказує стаття віцепрезидента комісії для закордонної політики

французького парляменту, Суріє, в одній віденській газеті. Він пише: „Австрія вийшла більше сильною з переговорів у Стрезі, ніж була перед ними. Її незалежність забезпечена, бо всі держави, які мають інтерес у тім,, щоб Австрія була незалежна, є готові поборювати кожний замах на цю незалежність. Дунайська конференція у Римі буде мати, оскільки я міг довідатись, позитивний вислід і забезпечить співпрацю Італії з Малою Антантою, як це є передбачене у французько-італійських договорах.

Але тепер ще не видно цієї співпраці. Навпаки — Мала Антанта, головнож Чехословаччина, починають робити труднощі щодо дозволу озброєння для Австрії. Цю тактику перешкод Чехословаччина переводить тому, щоб якнайбільше виторгувати від Австрії на економічних ділянках. Торговельні переговори між цими двома державами не посуваються вперед, а протест теперішнього провідника ради Малої Антанти, Тітулєску, вказує, що згода на франко-італійські плани супроти дунайських держав буде багато коштувати. Центр дунайського простору перейшов через порозуміння між Францією й Італією з Праги до Риму і чехи хочуть дістати за це порядне відшкодування.

Без сумніву: великим державам удасться перевести концепцію своєї політики в дунайському просторі і австрійське озброєння має при цім велике значіння. Але знак запиту над усіми цими планами ставить Німеччина, яка все ще не тратить надії грати колись першу ролю над Дунаєм.

Ю. С-ко.

Ґенерал Омелянович Павленко про організацію колишніх українських вояків.

Варшавський журнал „Бунт Млодих" приносить у ч. 9. з 20. квітня передовицю за підписом Витовта Пражмірського п. з. „Мрії про другий Зимовий Похід". Подаємо дослівний її переклад:

„Від кількох місяців можна запримітити серед українського громадянства спроби організувати колишніх військових. Важко вже нині оцінити, які спонуки цього руху і які його реальні сили, але безсумнівне те, що на тлі політичної перевтоми українського громадянства партійництвом, рух цей має великі виглядн на успіх. Фактом є те, що він здобуває щораз більші впливи в усіх осередках української еміграції в Европі.

Стежачи за всіма проявами української політичної думки, редакція „Бунту Млодих" вислала свого постійного співробітника до Праги, де перебуває сеніор українських комбатантів, герой т. зв. зимового походу на задах большевицьких військ і головний комендант української армії ген. Омелянович-Павленко.

Ген. Омелянович-Павленко згодився на інтерв'ю з нашим співробітником, у коротких воєнних реченнях зясовуючи суть комбатантського руху.

— Чи не схотіли би Ви, П. Генерале, представити коротко сучасне політичне життя українців та діяльність українських партій?

— Українська політична думка на еміграції зосереджується довкола трьох напрямків: гетьманського, другого т. зв. націоналістичного і третього УНР., що створює здогалне дальше існування Української Народньої Республики. Коли йде про партії, то боронять вони завзято своїх позицій і окремих своїх програм, хоч в останньому часі всі наші партії найшли спільну площину порозуміння, яка називається „Самостійна правова держава" на базі всенціональної духової єдности. (Висловилось це у головнім домаганні Всеукраїнського Конгресу, який саме підготовляють — прим. ред. „Бунту М."). Кажучи загально: українське політичне життя находиться у фазі консолідації.

— Як Ви пане генерале дивитесь на щораз виразнішу консолідацію українських комбатантів?

— Комбатантський рух примусової військової еміграції української має багато підстав до істнування. У всіх народів запримічуємо, що нині як ознака реакції на надто велике розпорошення, повстають диктатури партій або проявляють свою активність комбатанти. Комбатанти стараються обєднати своїх резервових старшин, щоб силою своєї маси мати вплив на хід найважніших подій. Хочу зазначити, що поруч військового вишколу, який вони дістали на полі битв, комбатанти у своїй кількатисячній більшості, не вважаючи на важкі обставини емігрантського життя придбали вищу освіту, придбавши ступні інжинірів і докторів, — це похвальний доказ вартости комбатантів і змінює в мені переєвідчення, що на цих людей можна рахувати. Комуж буде з ними не подорозі? — хіба політичним авантюрнстам.

— Чи колишні українські вояки мають організації відповідної сили, що могліб відограти для нового руху ролю організаційної бази?

— Безсумніву. Спочатку були це невеличкі товариські гуртки членів, що їх обєднала традиція спільної боротьби, але згодом в усіх закутинах Европи, де тільки жили українські вояки, прийшло до їх ремілітаризації, ще й поруч плекання традиції виступило змагання самодокоиалитись і спільно розвязувати ті завдання, які їм ставляє життя.

— Яка на вашу думку, п. генерале, повинна бути роля нового комбатантського напрямку в українським політичнім житті, яке становище повинні заняти комбатанти до такої актуальної нині проблеми виховання, а головно виховання молоді?

— Колишнім українським воякам не байдуже, що діється на Україні; вони хотять такої влади, що з Батьківщини зробить сильний і здисциплінований державний організм. Комбатанти, що несуть високо національний прапор не вдаються у щоденну політичну акцію і тільки під загрозою анархії виступлять на політичну арену. Тим неменше майбутня Україна мусить для власної забезпеки стати військовим табором, до речі згідно зі своєю славною традицією. Гадаю, що ті наші гасла потягнуть за собою молодь.

— А чи можнаб уже нині означити, яке буде відношення до найважнішого питання: Української Незалежности?

— Я переконаний, що кристалізація післяреволюційних сил у колишній російській імперії не була випадкова. Навпаки це був сподіваний вислід процесу відродження поодиноких національностей. Головними осередками цієї кристалізації були: Москва, Варшава і Київ, одначе її постійність залежить від того, які взаємини пануватимуть між Варшавою і Києвом. Ці взаємини заздалегідь передрішать, бо мусять передрішати про становище до Польщі галицьких українців. Так думаю і в цьому переконанні мене теж еволюція української політичної думки, яку вона перейшла за останніх десять літ, еволюція, що висловлюється щораз повніше у гаслі „На Київ!" Загально-політична концептура вимагає крім сильної Польщі сильної України, а проте треба зазначити, що передо всім ситуація на т. зв. „українському заході" повинна вспокоїтись наслідком взаємних уступок.

— Ви П. генерале були такі чемні і познайомили мене не тільки з причинами, але і з загальними напрямними українського руху комбатантів і наскільки можу оцінити, цей рух має великі виглядн перед собою.

— Комбатантський рух це явище позитивне і як мовчазний суддя може він віддати великі послуги українській справі при вирішуванні можливих конфліктів.

—o—

Пляни комінтерну окружити Німеччину.

„Таймс" повідомляє з Риги, що комінтерн рішив на своєму засіданні минулого четверга підтримати політику Літвінова та окружити Німеччину ланцюгом „пролетарських пактів". Відповідні вказівки одержали комуністичні партії В. Британії та всіх сусідніх держав Німеччини крім Голландії і Швайцарії, яким доручив комінтерн уладити великі демонотрації під гаслом проти нових збройнь Німеччини.

П. КОВЖУН.

Василь Масютин.

Непересічні, великі люди — чи то люди науки, літератури, мистецтва чи політики — виростаючи в якомусь суспільному оточенні, вбирають у себе все найкраще, що суспільство видало, аби бути в передових лавах, мати якнайкращі дані для своєї діяльности, зробити своїми досягненнями крок уперед.

Ці передумовини, це оточення і атмосферу створює або державне життя, або сильна культурно й економічно суспільність.

Нашою трагедією є те, що не маємо своєї державности, а наша провідна верства щойно тепер пробує розбудувати наше економічне життя.

Свою культуру ми маємо. Наші культурні можливості теоретично мають величезну перспективу і будучність. А всяк 40-мільонова нація повинна й мати значно більшу, як має нині. Коли передумовини культурного розвитку наберуть повних форм, змогутніє й наша культура.

Факти, якими переповнене наше життя в найчорніші роки, на майбутнє не повторяться. Гоголя, Короленка, Коссака, Репіна та цілого ряду вчених, винахідників — творців, яких ми дали своїм сусідам — не дамо більше і не вернуться обставини, через які від нас відійшли Мартос, Ковловський, Клименко.

Кров кращих українських синів, що на наших очах полилася за права української нації лясть своєї наслідки. Сучасна українська думка, чи то культурна чи політична привернула нам багато сил у всіх без винятку напрямках політичного життя — від Скрипника до Скоропадського. Вернулися до української науки цілі десятки передових інтелігентів, — маємо такі складні психольогічні індивідуальности в літературі як Хвильовий, вернулись до нас Нарбут, Архипенко, Грищенко, Кравченко і багато інших.

Неменшу несподіванку зробив нам земляк, про якого довгі роки не чули ми нічого — потужний мистець Василь Масютин.

Має він за собою понад 30-літню мистецьку діяльність; має величезне надбання, звязки в передових західно-европейських центрах, — імя його має заслужене місце в енциклопедіях. Увесь цей скарб, як чудодійну находку — він віддає з радістю своєму народові.

„Життя відвело мене в інший бік" — каже мистець — „поки я не усвідомив собі тяги, що єдино могла привести мене до свого народу. Мої безпосередні предки є в тому й батько — походять з Чернигівщини, де я був ще дитиною. Там чув я козацькі оповідання, пісні — там я пізнав свій старинний український рід, що з нього вийшли й військові козацькі старшини Масютинські Сороки. Коли я зустрівся з питанням української культури — передімною відкрився новий, а разом з тим і старий — свій властивий світ".

І Масютин у своїй праці вглибився в форму і зміст української мистецької культури. Увійшов до неї з розмахом, з новими силами, в саму її гущавину, у все те, що хвилює наші передові мистецькі кола. Маючи величезний досвід — ставить він питання стилевої самобутности, опановує прояви мистецької української культури, аби підсилити її цілою силою свого мистецького знання й хисту.

В. Масютин — автор двох основних джерельних праць про Бреєгеля й Бойка (в німецькій мові), автор підручника гравюри й літографії, довгої низки статтей у німецькій фаховій пресі, мистець, що має за собою сотні творів в усіх ділянках образотворчого мистецтва, що має цілий ряд своїх безпосередніх і посередніх учнів і наслідувачів, між іншими — першого професора гравюри високих мистецьких майстерень у Москві. Усе це переходить нині до нас без ніяких авансів з нашого боку.

У книзі про творчість В. Масютина, яку видав у 1920. році Румянцевський Музей — зазначено, що творчість В. Масютина не має російського характеру. Неначе провидіння! По п'ятнадцяти літах творчість його показалася українською у всіх виявах і засновках.

Два роки тому, мені довелось листуватися з одним видатним російським мистецтвознавцем, істориком і бібліофілом у Ленінграді у справі одної міжнародньої виставки. Коли я згадав про В. Масютина, як українського мистця, що бере з нами участь — мій листувач був більше як здивований: „Про котрого Масютина ви пишете?" — питав він — „є один Василь Масютин — відомий і заслужений наш мистець, діяч і педагог, — і він певно помилюється". Очевидно, мені вистарчило аргументів, щоб переконати чужинця: я вислав йому відбитки двох останніх праць В. Масютина — портрети Мазепи і Хмельницького. Мистецький підхід у цих творах, їх стиль і мистецький зміст вказують, що тут не йде про український підпис мистця, а йде про повну зміну форм творчости, про новий мистецький світогляд, про те, що нова підписом скривається ін. зміст, підміненій „їм", а близький і властивий нам.

Найкращим нашим бажанням за час короткої гостини Масютина у Львові є тільки те, щоб ми залишили йому такі самі сильні та теплі враження, як він залишає нам своєю появою та працею.

—o—

Амнестія для політичних вязнів.

ВІДЕНЬ, 1. 5. ПАТ. Комісар до справ пропаганди виголосив до радію промову заявляючи, що з першотравневої амнестії скористає 195 політичних вязнів, з яких 135 сидить за участь у повстанні в лютому 1934. р.

Відомого спричинника залізничих катастроф Малушку не звільнять з вязниці.

Вчора австрійський уряд оголосив розпорядок, що тільки організація „Фронт Батьківщини" матиме право скликувати віча, збори і наради. Цей розпорядок не торкається господарських, наукових, культурних і спортових організацій.

Відгомін таємничої трагедії

полк. Отмарштейна.

Лист генерала М. Безручка до Редакції.

Від Ред.: Справа таємничого вбивства полк. Ю. Отмарштейна має вже свою обширну літературу. Ціла та справа незвичайно прикра і скомплікована. Тому ми ніколи в неї не встрявали та не брались насвітлювати цієї похмурої трагедії сперед 14-ти років. Коли ж тепер даємо місце листові ген. М. Безручка на сторінках нашого органу, то робимо це з уваги на його великі заслуги в визвольній боротьбі та на його відповідальність.

Високоповажаний Пане Редакторе!

Маю шану просити не відмовити вмістити на сторінках Вашого органу моє пояснення:

Майже від двох уже років справа замордування пок. полковника генерального штабу Української Армії Юрія Отмарштейна, стала предметом публичного обговорення як у пресі, так і в осібних працях, при чому всі автори нераз згадували і моє прізвище з нагоди тих чи інших обставин і умовин цього злочину, що й сьогодні ще незвичайно хвилює все українське воянтво, а особливо його старшину.

Оця обставина, як також і те, що підчас замордування небіжчика я був Начальником Військової Групи інтернованих табору в Щепіорні, примушують мене забрати голос у справі тих фактів, що ріжними авторами подані та кожним на свій спосіб освітлені в їхніх працях.

Не тому, щоби догодити тому чи іншому авторові, а виключно тому, щоби подати правдиві факти, що твердо залишилися в моїй памяти від тої сумної події 2. травня 1922 року, тому щоби сказати саму лише правду, берусь я до пера.

А спинюся я тільки на головних мені відомих фактах.

1. Полковник Ю. Отмарштейн прибув до щепіорнського табору, пригадую собі, 29. квітня 1922 року. Вступивши до нашого табору, відвідав насамперед мене. Він знав, що я був начальником військової групи інтернованих у Щепіорні. Для старшин це було природною річю і то тим більше, що Отмарштейн мав пробути в таборі декілька днів, а це вимагало урегулювання багатьох суто практичних питань, звязаних із довгим перебуванням у таборі, як ось наприклад, помешкання і т. д. Хтож як не начальник табору мав обовязок такі справи урегулювати.

Тільки потім пішли ми разом з полковником Отмарштейном до полковника Р. Сушка, що мав своє помешкання на протилежному кінці табору.

Отже, помиляється полк. Р. Сушко, коли в своїй книзі — „Хто вбив полковника Отмарштейна?" на стор. 10. пише, нібито полковник Отмарштейн насамперед явився у нього, а потому „негайно відвідав" мене.

2. Перше питання, яке в звязку з перебуванням Отмарштейна в таборі довелося мені негайно вирішити, це була справа помешкання. Тому негайно, як тільки Отмарштейн вступив до мене, я післав свого джуру до сотника С. Гудвіла з метою примістити Отмарштейна в помешканні останнього. Там і жив він весь час свого перебування в таборі. Барак, де жив Гудвіл, находився на значній віддалі від помешкання Р. Сушка, і помешкання першого не належало Сушкові, а находилося в виключному розпорядженні сот. Гудвіла.

Отож помиляються — панове Сушко і Рогозний — перший, коли на стор. 10—11 своєї згаданої книги пише, що Отмарштейн „замешкав" у нього, а другий, коли на стор. 597 своєї статті — „До тайни вбивства Ю. В. Отмарштейна" („Самостійна Думка" ч. 7—8 1934 р.) наводить **неправдиве** свідоцтво сот. Гудвіла, начеб то Гудвілове помешкання належало Сушкові.

3. Коли ми з Отмарштейном прийшли, як я вже сказав, вечором 29. квітня до Сушка, то пробули в помешканні останнього **тільки** декілька мінут, а потім я і Сушко відпровадили Отмарштейна до Гудвілового помешкання на ніч. Прийшовши туди, Отмарштейн відразуж ліг до ліжка, бо почував себе змученим дорогою, а тому ми пішли кожний до себе до дому.

Таким чином не відповідає правді, коли полк. Сушко в своїй праці на стор. 12—13 оповіає, що начеб то **того самого вечора** 29. квітня він, Сушко, мав довгу розмову з Отмарштейном.

4. Отмарштейн підчас свого перебування в щепіорнському таборі щодня дуже багато часу проводив у помешканні Сушка. Зі слів Сушка знаю, що там багато писалося. Але, що саме писалося, того **я на власні очі не бачив та власними ухами не чув,** бо я підчас того писання ніколи присутнім не був.

Отож дуже розминувся Сушко з правдою, коли писав у своїй книзі на стор. 14 буцім то я приймав участь у якомусь спільному **диктаті** Отмарштейнові.

5. Отмарштейна вбито в ночі з 2. на 3. травня. Вранці того 3. травня я з Сушком оглядав ті частини таборового терену, що находилися коло місця знаходу трупа небіжчика.

Але абсолютно не відповідає дійсності, коли Сушко на стор. 23 пише, що він зробив підчас того нашого огляду **„несподівану знахідку"**, с. т. знайшов подорожню торбу Отмарштейна, присипану землею, бо фактично знайшов торбу сотник **К. Міхневич.**

6. Дізнавшися про замордування Отмарштейна, ми з ініціятиви подружжа Сушків вирішили делікатно повідомити удову, що жила у Львові, про наглу смерть її чоловіка. Дружина Сушка заявила про свою згоду виконати цю місію, та для цього поїхати до Львова.

А що виїзд п-і Сушкової з табору до Львова, тому що на підставі звичайної перепустки не вільно було інтернованим залишати табору для далекої подорожі, вимагав **спеціяльного** дозволу польської влади, тому подалися ми з Сушком до комісаря калішського та щепіорнського табору, п. Шепанського, щоби такий дозвіл добути.

Але п. Шепанський рішуче відмовився видати такий дозвіл та загрозив ще й покарати паню Сушкову, коли вона виїде до Львова самовільно.

Одначе пані Сушкова тогож 3. травня виїхала до Львова, **нелегально.**

Отож панове Сушко і Рогозний допустилися **великої неправди** — перший, коли пише на стор. 22 своєї книги, начеб то я „добув дозвіл на виїзд" його дружині до Львова, а другий — що, до речі сказати, не був присутнім при нашій з Сушком розмові з комісарем Шепанським про дозвіл, — коли у згаданій своїй праці на стор. 604 пише, ніби то ми з Сушком прохали комісаря видати пані Сушковій **безплатний документ подорожі.**

7. Вся старшина щепіорнського табору виявила надзвичайний інтерес до висвітлення справи злочину та до викриття справдішнього убійника полковника Отмарштейна; силкуючися допомогти органам слідчої влади, польської (слідчий суддя п. Зальцберг), та української (військовий слідчий В. Демяненко) в їхніх розслідах, бо тільки вона мала змогу досягти чогось позитивного для висвітлення злочину.

Отож, не тільки було недоцільно звертатися, але ані я сам ані спільно з п. Сушком не зверталися до інспектора Української Армії генерала О. Удовиченка з докладом у справі замордування полк. Отмарштейна, як то пише п. Сушко на стор. 48 своєї книги, бо цеж кожному ясно було — генерал Удовиченко не був у силі нічого в тій справі зробити.

8. Оповідаючи в своїй книзі про свою розмову з полковником М. Чеботарівим, п. Сушко заявляє на стор. 44 тої самої книги, що внаслідок тої розмови, ніби то підслуханої двома українськими старшинами, він зголосив мені якусь то **„довірочну пропозицію".**

Це змушує **мене заявити** категорично, що п. Сушко ніякої пропозиції, яка з його розмови з полк. Чеботарівим випливалаб, **мені не докладав.**

9. У своїй книзі „Невдала регабілітація Сушка-убийника", полк. М. Чеботарів на стор. 28. звертається з докором-запитанням, зaадресованим до мене, „Чому я не дав" Отмарштейнові своїх коней, щоби він мав змогу без труднощів виїхати з табору до ст. Скальмежиці

Спростовуючи цей захований у запитанні докір, заявляю, що я не тільки не відмовлявся дати полк. Отмарштейнові своїх коней, але навпаки **сам їх запропонував йому,** що Отмарштейн від тих коней **відмовився,** пояснивши свою відмову тим, що п. Сушко **виведе його з табору крізь північну дірку** в таборовій дротяній огорожі.

10. Того самого 1922 року Сушко втік з щепіорського табору та виїхав за кордон Польщі. Про самий факт втечі дізнався я по його доконанні, що сталося наприкінці вересня, або на початку жовтня. Таким чином, Сушко пише явну неправду на стор. 53 своєї книги, начеб то він у порозумінні зі своїм начальником, с. т. зі мною виїхав нелегально за кордон.

11. Нарешті, сотник Рогозний на стор. 573 своєї праці наводить „факт", що має кинути недобре світло на Головного Отамана бл. п. **Симона Петлюру.**

Оповідаючи про „Громаду Старшин 6. дивізії", він пише:

„Вироблений" статут „Громади Старшин" був поданий командирові дивізії генерального штабу генер.-хор. Безручкові, а він предложив той статут на затвердження Головному Отаманові Петлюрі. Головний Отаман статута не затвердив і категорично наказав „Громаду" розвязати.

Сотник Рогозний сказав неправду.

А правдою є те, що „Статут" Громади **затвердив я,** Головному Отаманові я того статуту не передавав на затвердження і Головний Отаман ані не заборонив організувати „Громаду", ані не наказував розвязати її.

М. Безручко,
Генерального Штабу генерал-хорунжий.

23. квітня 1935 р. — Варшава.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Шведський міністер закордонних справ Сандлер заявив на інтерпеляцію сен. Ліндгабена, що Швеція не підпише східного пакту.

— У Токіо у Пасифік Клюбі на політичним обіді большевицький амб. Юренев заявив, що СССР згодиться на переговори з Японією після демілітаризування кордонів на Далекому Сході. Господарська відбудова СССР на Далекому Сході не звертається проти Японії.

— 9. або 10. травня ц. р. приїде до Риму французький міністер лотництва Денен.

— Італійські військові кола заперечують буцімто шість італійських літаків приневолило осісти німецький літак коло Гесто-Юленде

НОВИНКИ

— **З Українського Лікарського Товариства.** В пятницю 3. травня ц. р. в год. 19. відбудуться сходини в домівці Т-ва при вул. Підвалля 7/I. На сходинах відчитається праці д-а Питлика і д-ра Маковського: Сифіліс на Гуцульщині.

— **Традиційне свячене Комітету будови церкви СС. Василіянок** у Львові при вул. Потоцького 95. відбудеться в неділю 5. ц. м. в салі монастиря. Підчас свята хореографічні виступи і роздача премій Вп. Жертводавцям. Початок год. 5. попол. Громадянство Львова, зокрема VI. дільниці, повинно прибути на це свято якнайчисленніше.

— **Моїм парохіянам до відома.** Повідомляю що я ще не зачав відвідувати своїх „старих парохій", бо ще досі не дістав дозволу з міністерства. А тому, що я дістав дозвіл з міністерства внутрішніх справ на побут підчас Великодніх Свят у Картуській Березі, то після повороту з Берези вибираюся в дорогу до моїх вірних, що сидять по ріжних чужих загородах. Порядок буде оголошений в часописах. Картуська Береза Великдень 1935. **о. д-р Осип Кладочний.**

— **З Інжинірської Палати.** Загальні збори членів Інжинірської Палати у Львові відбудуться в суботу, 11. травня ц. р. в салі Польського політехнічного т-ва у Львові, вул. Зиморовича 9. Початок год. 18.

— **Холодна весна.** Над Вилежиною, Сх. Прусами і Поморям панувала 30. квітня п. р. сильна сніговія. Гдиня у вівторок була засипана снігом. При північних вітрах температура в цілій середущій Европі значно обнизилась. Овочеві дерева, що вкриваються листям і денеде почали вже цвісти, сильно загрожені нічними холодами.

— **Кінець шкільного року 15. червня.** Без огляду на домагання публичної опінії щодо зміни поділу шкільного року, заняття у всіх вселюдних і середніх школах на терені польської держави скінчаться 15. червня ц. р. Не буде теж зміни в дотеперішніх речинцях шкільних ферій

— **Краєва хроніка.** На коршму Ізраіля Бравштайна в Лисятичах пов. Стрий напало кількох замаскованих людців, що побили коршмаря та його зятя і не знайшовши грошей, зрабували ріжні річи. Під закидом грабунку арештовано Миколу Коркуна і Мих. Хтомина з Добрівляк — Перемиський суд засудив на 5 літ вязниці Войтіха Тура з Губич пов. Добромиль за вбивство своєї тещі Катерини Лесько.

— **Заява.** В „Ділі" ч. 103, з 19. квітня ц. р. була замітка про „Клюб Українських Емігрантів" у Львові, де між іншим названо моє імя серед членів управи Клюбу. Оцим заявляю, що я не давав згоди на мій вибір в члени управи Клюбу і через обтяження працею вибору прийняти не можу. — **Михайло Гікавий.**

—o—

Із судової салі.

ЗА НАМАГАНИЙ НАПАД НА СТАНИЦЮ ПОЛІЦІЇ.

У середу 1. травня ц. р. почалась перед судом присяжних у Львові розправа проти шістьох молодих українців: *Онишкевича, Метуха, Решетила, Козловського, Мазура і Шустикевича*, яких прокуратор притягнув до відповідальности за приналежність до ОУН, за намаганий напад на станицю поліції в Угнові в дні 13. липня 1934. р., чемаганий підпал ріжних обектів в Угнові. Трибуналові проводить рада. *Двожак*, обвинуваченє прок. Ольберек, підсудних боронять адв. д-р *С. Шухевич і адв. д-р Паньківський.*

Підсудні заперечили свою вину.

—o—

З театру.

ТЕАТР РІЖНОРОДНОСТЕЙ: „КРАМАРІ СЛАВОЮ", комедія мораліз на 5 дій Паньоля. Труппа „Загравн".

Гостра сатира на тих щурів у запіллі, що підчас війни годуються чим можуть і доходять до майна та кар'єри коштом крови воїнів. Автор вибрав дуже різкий приклад, якто втрата сина може стати у пригоді батькові і соме допомогти йому тоді, коли він гадав, що життя для нього, з утратою дорогої дитини, втратило всяку вартість. Остання велика війна зробила неодну несподіванку тим, що довго чекали на поворот близьких зі фронту або не чекали на них зовсім. Паньоль вибрав для своєї песи саме одну з таких злобних несподіванок, що перевертає вверх дном родинне життя.

Наш глядач не відчуває з такою гостротою того болячка, що його автор назвав „крамарями слави", хоч при всій різниці обставин можна би перевести деякі епізоди в нашим життям підчас війни: коли лаври збирали зручні люди, які вміли відповідно „реклямувати" неодну сумну перемогу та невдачу. Песу Паньоля можна вживати в однаковим правом сильно патріотичною і сильне непатріотичною. Ті, що підготовляють кожне нове покоління до війни не люблять згадувати про її вічні темні сторінки та часто сумувати про її вічні наслідки. Паньоль спромігся тільки на страшну сатиру, не додаючи навіть на кінець кари для крамарів, що торгують прилюдно геройством.

Перші дві дії для нас трохи задовгі тому, що не можемо з відповідною цікавістю стежити за політичною торгівлею груп і партій. Уся песа взагалі повинна мати гарячкове темпо приватної бірки; тільки в такій паморочній атмосфері можливе те, що часом, звичайні громадяни годяться на вчинки, до яких здатні каналії.

Грав наш театр цю песу дуже добре. В. Блавацький, крім першорядної креації неповинного героя війни, дав іще другу, добре передуманну зломаного батька. Пездрій мав найважчу ролю і нелегко йому було, при всій добрій грі, виявити стільки гнучкости, щоб ми могли вірити у всі переміни сірого громадянина, очманілого кар'єрою. „Генефитсмена" на всі руки вивів дуже талановито Боровик. Соняєва, як завсіди в ролях нещасливих матерей, дала природний тип. Багато енергії та індивідуального обличчя мала Степова. Комовій при добрій грі бракувало тепла у патетичних сценах. Дуже характеристичний тип створив в великим успіхом Королик; добру меску мав Рождаєвський.

У перекладі песи конче треба виправити бодай два найчастіші москалізми „зараз" у значінні „тепер" і „самий гірший" у знач. найгарніший.

Песа цікава, з сильними моментами. *м. р.*

—o—

Свято 1. травня.

Цьогорічне свято 1. травня у Львові відбулося спокійно. Около 3.000 членів організацій УСДП, ППС і Бунд з орхестрами і прапорами зійшлись на площі Госевського, звідкіля після промов Кушніра, Буняка, Гавзнера, Щирека, Шерера та інших пішли походом вул. Зеленою, Академічною, Легіонів до Великого Театру. Після промови ред. Скаляка похід розвязався.

Окремий похід при участи коло 700 осіб уладив Союз Професійних Союзів з Ремісничої Палати до Ринку, де розвязався перед будинком своєї організації.

Соціялісти-сіоністи при участи коло 500 осіб уладили своє окреме віче в кіні „Атлянтік". Поліція арештувала кількох комуністів за розкидання летючок.

БЕРЛІН, 1. 5. ПАТ. Державне свято 1. травня у Берліні почалось у Люстгартені передполудневим вічем національ-соціялістичної молоді. Промовляли мін. Гебельс і канц. Гітлер.

СПОРТ.

ПОГОНЬ і Б. — УКРАЇНА.

Змагання цих дружин за мистецтво Окружної Ліги відбудуться в п'ятницю 3. ц. м. на грищі Погоні. Початок: год. 4.45 пополудні. Попередять в год. 2.45 змагання Лехії в Чорнім.

ГАСМОНЕЯ — УКРАЇНА.

Змагання цих дружин за мист. Окр. Ліги відбудуться в неділю 5. ц. м. на грищі Погоні. Початок: год. 4.30 попол. Попередять в год. 2.30 змагання дружин молодших.

НАЙБЛИЖЧІ ЗМАГАННЯ „СЯНУ".

Дня 5. травня грає перемиський „Сян" мистецькі змагання з „Легією" в Коросні (на Лемківщині), 19. травня з борисловською „Кадімат" у Перемишлі, 26. травня з самбірською „Короною" в Самборі.

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ ДРУЖИН У. С. С.

ЛЬВІВ. Богун — Буревій 1:1. Судив п. Повзинок.

ЛЬВІВ. Чорноморці — Богун 2:0 (1:0).

Ці змагання розіграно в користь голодуючої Яворівщини. Обі дружини виступили в ослаблених складах. Судив п. Слизка.

СПОРТОВЕ ЖИТТЯ У СТАНИСЛАВОВІ.

Підчас Великодних Свят „Пролом" відпочивав, набираючи сили до найважніших мист. змагань (б. б. з Рипнім). До Рипного їде дружина в найсильнішім складі: Андрійшин І, Моклович, Андрійшин ІІ; Чаплинський, Бриндзей, Куліба; Демянчук, Кернякевич, Коровайчук І, Якібчук І і Панашій. Всі грачі здають собі добре справу з того, що змагання ті найважніші в цілому сезоні, і приготовляються до них як слід. Станиславівське українське громадянство з нетерпеливістю буде ожидати вислід з Рипного. Грачі доложать певно усіх зусиль, щоби громадянства не розчарувати. Віримо, що амбіція, якої за 6 літ істнування „Пролому" нераз бракувало, доведе „Пролом" у цьому сезоні нарешті до мистецтва з Бжз. і до авансу до А-кляси.

У. С. К. — Сокіл ІІІ. 5:2 (2:0). Несподівана виграна У. С. К-у. Судив мгр Святий мало енергійний і за часто переривав гру. *Б. Л.*

ЗА КОРДОНОМ.

ПРАГА. Славія-Чехія Карлін 5:1; Спарта-Колін 5:0; Богеміянс-Д. Ф. Ц. 0:0.

ВІДЕНЬ. Рапід-Відень 2:0; Гакоах-Відень 5:2; Адміра-Австрія 7:0; ВАЦ-Лібертас 3:2.

БУДАПЕШТ. ФТЦ-Угорія 2:1; Уйпешті-Бочкай 5:0; Будай-Кішпешті 2:2; Сегед-3. округа 5:0; Шорокшар-Шомоги 2:1; Фебус-Атлян 2:1.

БРІССЕЛЬ. Німеччина-Бельгія 6:1.

—o—

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

Вп. Дописувачеві з Перемишля: Рецензії зі змагань України з Польщею і Сяну з Україною дістали щойно 30. IV. тому помістити ми не можемо.

БІРЖА.

Долар у приватних оборотах 5.25—5.26.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Народній Театр ім. І. Тобілевича, під арт. пров. И. Стадника.

Городок Ягайлонський:

2. V. „Залізна Острога".
4. V. „Бешует у раю".
5. V „Катерина" у год. 3·30 попол. „Серед Бурі" у год. 8·15 веч.

Підготовляють відому музичну комедію на 3 дії, яку виведе І. Стадник „Розкішна дівчина".

3 Городка Театр їде до Комарна та Миколаєва.

Великий Міський Театр.

Четвер, 2. V. год 7·30 веч Теорія Айнштайна".

Пятниця, 3. V. год. 3·30 попол. Вистава Т. ІІІ. Л. „Пошста".

Пятниця, 3. V. год. 7·30 веч. Вистава Т. ІІІ. Л. „Пошста".

Театр Ріжнородностей.

Четвер, 2. V. год. 7·30 веч. „Подружній вечір".

Пятниця, 3. V. год. 7·30 веч. „Теорія Айнштайна".

Цирк Станевських. площа Бема.

Четвер, 2. травня одна вистава: в год. 8·15 веч.

Пятниця, 3. травня дві вистави: в год. 3·30 попол. і в год. 8·15 веч.

Кіна.

АДРІЯ: „Магараджа".

АПОЛЬО: „Недокінчена симфонія".

АТЛЯНТІК: „Червоний султан" (Абдуль Гамід).

ВАНДА: „У неволі джунглів", „Її експеленція прачка".

ГРАЖИНА: „Антко Полєцмайстер" (Ал. Дюма).

КАСІНО: Вондер-бар" (Дольорес дель Ріо).

КОЛІСЕЙ: „В путах шантажиста" та ревія „У нас маєте наче в автоматі".

КОПЕРНИК: „Бал у Савою" (Джіта Альпар, Ганс Ярай).

МАРУСЕНЬКА: „Жид Зіс" (Конрад Файт).

МІРАЖ: „Історія гріху" (на осн. Жеромського), „Новий пол".

МУЗА: „Мальовнича засідона" з Ґретою Гарбо.

ПАКС: „Син джунглів" та додатки.

ПАЛЯС: „Проданий голос" (Шмідт).

ПАН: „Федора", „Тайна жінки".

РАЙ: „Світ сміється" (большевицька комедія).

СВІТ: „Кохай мене сьогодні" (Моріс Шевалє). „Остання парубоцька ніч".

СОНЦЕ: „На поворищі" та ревія.

СТИЛЕВЕ: „Спокуси дівпола" (Хозе Моліка), ревія: „Ай, ай, ай, нарешті май".

УГІХА: „Сини пустині" (Фліп і Фляп), ревія „Весняні іграшки".

ХИМЕРА: „Розсміяні очі" (Шерлі Темпль).

Закордонне радіо.

Четвер, 2. травня 1935.

Відень (506,8) 12.00 Концерт, 17.20 Солісти, 20.00 Вок. концерт; **Мор. Острава** (269,5) 18.30 Вес. пісоньки; **Прага** (470,2) 10.15 Сальон. орх., 17.20 Два форт.; **Парнж** (1648) 20.45 Симф. концерт; **Білгород** (437,3) 17.00 Пісоньки, 20.00 Скрипка, 20.30 Оп. арії; **Берлін** (356.7) 16.00 Орх. суіта Еренфельза, 16.30 Форт. твори Брамса, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00 Муз. всячина, 17.50 Пісні, 20.10 Молоді композитори, 23.00 Данська, фінська, норвеська музика; **Кельн** (455,9) 16.00 Енсенові твори (сп., муз.), 19.00 Муз. дрібнички, **Лайпціг** (382,2) 16.00 Брамсові пісні, 22.00 Бахові твори, **Мінхен** (405,4) 13.25 Популярна музика, 15.20 Італ. музика, 20.10 „Норма" оп. Белінія, **Будапешт** (550,5) 18.30 Спів, 20.50 Концерт, **Мілянo** (221,1) 11.30 Легка музика, 17.05 Вок. концерт, 20.45 „Польська кров" оп. Недбала, **Рим** (420,8) 17.05 Солісти, 20.45 Симф. концерт.

Пятниця, 3. травня 1935.

Відень (506,8) 12·00, 13·10 Концерт, 17·25 Суч. швайц. форт. музика, 20·00 „Донна Діана" ком. опера Жезнічека, 22·10 Легка віден. музика, **Мор. Острава** (269.5) 17·55 Спів, **Прага** (470,2) 10·45 Весна в муз. та сп., 13·55 Дутий квінтет, **Парнж** (1648) 20·00 Вечір оп. музики, 21·15 Концерт, **Білгород** (437,3) 13·15 Пісоньки, **Любляна** (569,5) 22·00 Нар. музика, **Берлін** (356,7) 17·00 Розр. концерт, 23·00 Кам. музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. всячина, 20·15 Концерт в честь комп. Жезнічека, **Кельн** (455,9) 13·00 Популярна музика, 16·00, 19·00 Хор, орх., **Лайпціг** (382,2) 18·50 Камер. музика, **Мінхен** (405,4) 12·00 Концерт, 21·10 Солісти, **Будапешт** (550,5) 17·45 Спів, 21·45 Форт. ресіталь, **Мілянo** (221,1) 11·30 Легка музика, 13·25 Тріо, 21·00 Хор, 22·00 Скрипка, **Рим** (420,8) 17·05 Вок.-інстр. концерт, 20·45 Концерт.

Львівське радіо.

Четвер, 2. травня 1935.

6.30 Ранішня авд., 7.50 Практ. вказівки, 8.50 Авд. для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Метеор. вістки, 12.05 Авд. для шкіл: „Дві присяги", 12.30, 13.15 Концерт (муз., сп.), 13.00 Хвилинка для жінок, 13.05 Полудн. денник, 13.50 З ринку праці, 13.55 Експорт, 15.35 Біржа, 15.45 Концерт сальон. орх., 16.30 **Гутірки у фр. мові**, 16.45 Музика з гр. **пляж**. Гротеска в музиці, 17.00 З ділянки досліду розвитку, 17.15 Театр Уяви: „**Хай живе цісар**" Ад. Шілера, 17.50 **Спорт.** порадник, 18.00 Пісні в вик. Век у супр. форт., 18.15 Конрад і світ, 18.30 **Листи** та програми, 18.40 Сільва рерум, репертуар театрів і кін, 18.45 Легкий концерт в вик. трія, 19.15 „44 роки праці ТШЛ.", 19.25, 19.30 Спорт. вістки, 19.35 Концерт із циклю „Пять століть камер. музики", 19.50 Акт. фейлетон, 20.00 Легка музика, пісоньки, 20.45 Веч. денник, 20.55 Як працюємо, 21.00 Симф. концерт польської музики, 22.00 Реклями. концерт, 22.15 „Бюро перекладів" муз. скеч, 22.45 Сальон. музика з гр. пл. 23.05 Гутірки з англ. слухачами радія.

Пятниця, 3. травня 1935.

9·00 Ран. авд., 10·00 Богослуження, твори Монюшка з гр. пл., 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Театр. огляд, Сільва рерум, 12·15, 13·15 Муз. вик. поранок; у перерві ок. 13 год. „Поворот посла" Немцевича, 14·00 Музика з гр. пл., 15·00 Весняні клопоти пасічника, 16·00 Стартуємо, 16·25 Концерт хору й камер. орх., 16·40 Рецитації поезій „Забутий Ель", 17·05 У веснянному настрої — концерт секстету, 17·35 Для дітей: Нар. пісні (діточий хор), 17·50 Польська традиція в ділянці справ праці, 18·05 Концерт капелі, 18·45 Боротьба за конституцію в Польщі, 19·05, 19·33 Твори на польончеву в супр. форт., 20·00 Реціталь Ени Бандровської-Турницької з гр. пл., 20·30 Гальо тут поперечний, 20·55 Як працюємо, 21·00 Хай живе цісар" Ад. Шілера, 17.50 **Спорт.** порадник, 18.00 Пісні в вик. Век у супр. форт., 18.15 Конрад і світ, 18.30 **Листи** та програми, 18.40 Сільва рерум, репертуар театрів і кін, 18.45 Легкий концерт в вик. трія, 19.15 „44 роки праці ТШЛ.", 19.25, 19.30 Спорт. вістки, 19.35 Концерт із циклю „Пять століть камер. музики", 19.50 Акт. фейлетон, 20.00 Легка музика, пісоньки, 20.45 Веч. денник, 20.55 Як працюємо, 21.00 Симф. концерт польської музики, 22.00 Реклями. концерт, 22.15 „Бюро перекладів" муз. скеч, 22.45 Сальон. музика з гр. пл. 23.05 Гутірки з англ. слухачами радія.

Пятниця, 3. травня 1935.

9·00 Ран. авд., 10·00 Богослуження, твори Монюшка з гр. пл., 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Театр. огляд, Сільва рерум, 12·15, 13·15 Муз. вик. поранок; у перерві ок. 13 год. „Поворот посла" Немцевича, 14·00 Музика з гр. пл., 15·00 Весняні клопоти пасічника, 16·00 Стартуємо, 16·25 Концерт хору й камер. орх., 16·40 Рецитації поезій „Забутий Ель", 17·05 У веснянному настрої — концерт секстету, 17·35 Для дітей: Нар. пісні (діточий хор), 17·50 Польська традиція в ділянці справ праці, 18·05 Концерт капелі, 18·45 Боротьба за конституцію в Польщі, 19·05, 19·33 Твори на польончеву в супр. форт., 20·00 Реціталь Ени Бандровської-Турницької з гр. пл., 20·30 Гальо тут поперечний, 20·55 Як працюємо, 21·00 Хай живе цісар" Ад. Шілера, 17.50 **Спорт.** порадник, 18.00 Пісні в вик. Век у супр. форт., 18.15 Конрад і світ, 18.30 **Листи** та програми, 18.40 Сільва рерум, репертуар театрів і кін, 18.45 Легкий концерт в вик. трія, 19.15 „44 роки праці ТШЛ.", 19.25, 19.30 Спорт. вістки, 19.35 Концерт із циклю „Пять століть камер. музики", 19.50 Акт. фейлетон, 20.00 Легка музика, пісоньки, 20.45 Веч. денник, 20.55 Як працюємо, 21.00 Симф. концерт польської музики, 22.00 Реклями. концерт, 22.15 „Бюро перекладів" муз. скеч, 22.45 Сальон. музика з гр. пл. 23.05 Гутірки з англ. слухачами радія.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 113 (14.011). Львів, пятниця 3. травня 1935. Pocztowe opłatę opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504·060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячне 5·00 зол., Чвертьрічне 15·00, Піврічне 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, франків, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41, Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Американська еміґрація старому краєві.

НЮ ЙОРК, 20. квітня. (Вл. кор.) Навіть безділяність може надоїсти декому з наших людей. Так і сталося в Ню Йорку. За почином Ініціятивного Комітету Рідної Школи, до якого увійшли: о. П. Понятишин і о. Филимон Тарнавський та громадяни Ілля Гузар, д-р Семен Демидчук, Василь Лазутя, Василь Пундя й адвокат Михайло Радик, скликано на неділю, 15. квітня, до нюйоркського Українського Народного Дому віче у справі допомоги Рідній Школі в старому краю з нагоди Великодня.

Після промов Родіона Сліпого, що приїхав недавно з краю, В. Пундя, о. Понятишина, С. Демидчука і В. Лазути, зложили присутні — а їх було півтора сотні — 250 доларів на першу поміч Рідній Школі. Між жертводавцями маємо імена: В. Пундя із 50 дол. готівкою, а 50 дол. приречених, о. Понятишин 100 дол. готівкою, о. Ф. Тарнавського 25 дол. готівкою і 25 дол. обіцяних, В. Лазути 10 готівкою і 15 приречених, І. Гузара 10 дол. готівкою, а крім того по 5 дол. С. Демидчука, Л. Мирошка, Анни Олоскої, В. Скиби, Маріяна Одухівського, Василя Хруща. Коли після збірки голова зібрання Ілля Гузар оголосив, що вона досягла лиш суми 250 дол., зараз розпочав агітацію за доповненням її до повних 300 доларів і вчасі тієї акції п. Пундя доложив ще 48 дол., о. Понятишин 3, а багато по одному, два і три доляри.

Опісля переведено коротку дискусію і вирішилося, що присутні також дадуть долученого пожертвування на збірці на письанку Рідній Школі з нагоди Великодня, а тимчасом родичі собі пораз збирають гроші висилати китайською на потреби Рідної Школи в старому краю.

Нюйоркський комітет Рідної Школи планує перемінити себе на постійний комітет допомоги старокраєвим культурним установам.

Комінтерн проти Німеччини, Японії та Польщі.

МОСКВА, 2. 5. ПАТ. „Правда" містить відозву комуністичного інтернаціоналу з приводу 1. травня. Відозва атакує всі держави, навіть совєтську Францію. Військовий союз між фашистівською Німеччиною, Японією і Польщею ставиться доказовим фактом. Вістря цього союзу спрямоване проти Совєтів. А проте в Польщі розвивається, сказано у відозві, спільний фронт комуністів і соціялістів проти контрреволюційного і протисовєтського фашизму пілсудчиків.

Представники нім. робітників у канц. Гітлєра.

БЕРЛІН, 3. 5. ПАТ. Канцлер Гітлер прийняв в нагоди національного свята у палаті президента згідно зі щорічним звичаєм 100 представників німецьких робітників з цілої Німеччини та 38 переможців у конкурсі праці. В цілій Німеччині національне свято пройшло дуже поважно. Маніфестацій не мали інцидентів.

Девалюація данцїґського ґульдена.

ДАНЦІҐ, 3. 5. ПАТ. Вин. вночі відбулося засідання сенату, на якім ухвалили девалюацію данцїґського ґульдена, згідно з новим паритетом золота. Сенат видав у звязку з тією справою відозву до населення, взиваючи зберегти спокій та виявляючи, що сенат запобіжить наслідкам девальвації. В найближчих днях відбудуться масові збори, на яких докладно поінформують населення про рішення сенату.

Мадярські комуністи підготовляли переворот.

Мадярська поліція арештувала 30. квітня ц. р. групу терористів, які плянували 1. травня ц. р. політичний переворот у Будапешті. Комуністи хотіли захопити публичні будинки. Поліція знайшла зовсім спокійно. Ввечір у Гайдпарку зібралося 5.000 маніфестантів. Виголосили кілька промов проти королівського ювілею та відспівали революційні пісні.

НЮ ЙОРК, 2. 5. ПАТ. Два 1-го травня соціялісти і комуністи зорганізували два окремі походи. Перший мав 100.000, другий 50.000 учасників.

МОСКВА, 2. 5. ПАТ. Вчорашнє свято 1. травня на Червоній Площі відбулося в присутності членів політичного бюра, уряду, дипльоматичного корпусу, преси, численних делегацій і т. п. Перед військовою дефіладою виголосив промову комісар народньої оборони Ворошилов. Підчас дефіляди біля Сталіна, Молотова і Кагановича находився відомий з ляпщіґського процесу болгарин Димітров.

Після дефіляди відбулася маніфестація зорганізованого цивільного населення. Місто було прикрашене, вечором ілюміноване. На Червоній Площі наказано велику обережність.

Святa першого травня.

ЛЬОНДОН, 2. 5. ПАТ. День першого травня пройшов зовсім спокійно. Ввечір у Гайдпарку зібралося 5.000 маніфестантів. Виголосили кілька промов проти королівського ювілею та відспівали революційні пісні.

НЮ ЙОРК, 2. 5. ПАТ. Два 1-го травня соціялісти і комуністи зорганізували два окремі походи. Перший мав 100.000, другий 50.000 учасників.

МОСКВА, 2. 5. ПАТ. Вчорашнє свято 1. травня на Червоній Площі відбулося в присутності членів політичного бюра, уряду, дипльоматичного корпусу, преси, численних делегацій і т. п. Перед військовою дефіладою виголосив промову комісар народньої оборони Ворошилов. Підчас дефіляди біля Сталіна, Молотова і Кагановича находився відомий з ляпщіґського процесу болгарин Димітров.

Після дефіляди відбулася маніфестація зорганізованого цивільного населення. Місто було прикрашене, вечором ілюміноване. На Червоній Площі наказано велику обережність.

Водні роботи у львівському воєвідстві.

План водних доріг на терені львівського воєвідства обіймає більші роботи в дорічі Сяну і Вислоки, щоби запобігти катастрофальній повені. М. ін. буде переведена регуляція горішнього пливу Вислоки аж по Рашів, забудування Стривігору і Вирви з доплавами. Будуть забудовані потоки Сяну, як Барівлиця з добрами Сконів, Лентіянки і Тарнавки. Крім того будуть виконані регуляційні роботи на Сяні біля Перемишля і Дивова, де були великі знищення в берегах і врожайних ґрунтах. Програма робіт передбачує кошти на поверх 2 мільони зол. і обчислена на два роки.

Дальше будуть виконані регуляційні роботи на лівім граничнім відтинку Сяну на терені громади Стрина і сусідніх, а також на Бузі. Дальші роботи будуть виконані на Бузі під Камінкою Стр., Кристинополем і Сокалем. На рахунок тих робіт вплинула перша рата 30.000 зол.

Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego: Sąd okręgowy Wydział VI. I. karny we Lwowie, w składzie wiceprezes S. O Ł. Malicki, jako przewodniczący, S. O. D-r J. Locker i S. O. P. Dysiewicz jako głosujący w sprawie konfiskaty Nr. 109 czasopisma pt. „Dilo" z daty Lwów, 25. kwietnia 1935. do Sygn. VI. I. Pr. 61/35, na posiedzeniu niejawnem w dniu 27. kwietnia 1935 r. po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie, postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną 25. kwietnia 1935. przez Starostwo grodzkie we Lwowie, konfiskatę czasopisma pt. „Dilo" Nr. 109 z daty Lwów, 25. kwietnia 1935. zawierającego: 1). w artykule pt.: „Chmary kolonistów sunut"... — w całości wraz z tytułem zamieszczonego występku z art. 157 k. k., zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl §. 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17. grudnia 1862. Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863 tj. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. Uzasadnienie. Ogłoszenie drukiem wymienionego wyżej artykułu ma na celu przez szerzenie nieprawdziwych wiadomości o rzekomej akcji kolonizacyjnej, prowadzonej przez Rząd na terenie Wschodniej Małopolski, wywołać niepokój publiczny. Według §§. 447, 489, 493 p. k. oraz §§. 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący: Ł. Malicki w. r. Protokulant: Kosiński w. r. Za zgodność: Janowicz kier. sekret.

Трудися і щади, а не зазнаєш біди!

навчає українська приказка — тому складай свої ощадности в Кооперативному Банку „Дністер" у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

„Стражаки", Соколи і Луги.

Львів, 2. травня 1935.

В „Ділі" ч. 107 з 28. квітня ц. р. оголошено розпорядок повітового старости в Товмачі з 22. березня ц. р. ч. В. А 4 до управи руханкового товариства й огневої сторожі „Луг" у Кривотулах Старих зі зазивом, щоби під загрозою ліквідації перемінило до дня 1. червня ц. р. і до того часу зареєструвало свої статути на статути товариства добровільної огневої сторожі після взірцевого статуту, оголошеного розпорядком міністра вн. справ з 14. січня ц. р. Подібний щодо змісту розпорядок видали недавно повітові старости всіх трьох східногалицьких воєвідств відносно „Лугів" на старих статутах і сільських „Соколів", що у своєму статуті мають окрему постанову про пожежництво і їм усім грозить тепер ліквідація з уряду, якщо до 1. червня ц. р. не підчинять постановам згаданого міністерського розпорядку. Що це відноситься виразно до „Лугів" і „Соколів", виходить між іншим з розпорядку повітового старости у Перемишлянах з 8. квітня ц. р. ч. В 42 до управи пожежно-руханкового товариства „Сокіл" у Задвірю, якого текст подаю сьогодні на іншому місці. Тут згори зазначую, що згаданий на вступі розпорядок міністра вн. справ не дотикає зовсім нових „Лугів", бо вони огневою сторожею не займаються.

Ліквідація дотеперішніх пожежних товариств чи товариств, що попри руханку і спорт займаються статутово теж і пожежництвом, або їх перемін на півофіційні товариства добровільної огневої сторожі згідно з наведеним міністерським розпорядком, не відноситься виключно до українських товариств, але до усіх з подібними цілями на терені цілої Польщі. Є це у звязку з відносними постановами обовязуючих польських законів, у першу чергу з постановою арт. 11. уст. 3. закону з 13. березня 1934 ВЗПР ч. 41, поз. 365 про охорону перед пожежами й іншими стихійними катастрофами, що надає державі монопольне право творити товариства для поборювання пожеж і інших стихійних катастроф із повним виключенням усіх інших організацій, які тими справами займалися досі. Нове потягнення польського уряду опирається також і на постановах четвертого розділу (арт. 46 до арт. 56) декрету президента про право про товариства з 27. жовтня 1932 ВЗПР. ч. 94, поз. 808, який передбачує товариства вищої ужиточности і надає раді міністрів на внесок міністра вн. справ право признати якийсь рід товариства за товариство вищої ужиточности і виключити від даної діяльности усі дотеперішні товариства. Саме право про товариства в арт. 60 за товариство вищої ужиточности визнало тільки „Польський Червоний Хрест", що має монопольне становище. Сьогодні приходить черга на пожежні товариства згідно з постановами розпорядку міністра вн. справ з 14. січня 1935 ВЗПР ч. 7 поз. 35, про зразковий статут для добровільних пожежних сторожей. Все те разом є тільки дальшим льогічним розвитком польської сучасної дійсности, що за спонукою теперішнього урядового режиму йде послідовно до здійснювання омніпотенції держави.

Що є товариством вищої ужиточности, означив закон про товариства в арт. 46 словами:

МАТЕРІЯЛИ НА УБРАННЯ
ПЕРШОРЯДНІ БЕЛЬСЬКІ ГАТУНКИ
Найнижчі ціни поручає
Тадей Цветлєр
Львів, Марійська Площа 3.
(Дім Шорехера) тел. 245-43.
11/91 9—20

Товариства,яких розвій є спеціяльно ужиточний для державного або суспільного інтересу Річпосполитої, можна визнати за товариства вищої ужиточности". Наступний арт. 47 говорить таке: „Це визнання слідує шляхом розпорядку ради міністрів, виданого на внесок міністра внутрішніх справ, поставленій в порозумінні із заінтересованими міністрами. Визнанню товариству надання товариству відповідного статуту, що регулює у подробицях правне існування товариства. Якщо це товариство було передше зареєстроване у інший спосіб, мається його вичеркнути з дотеперішнього реєстру. Зміна статуту переводиться у той самий спосіб, що надання статуту". Дальший 48 арт. надає товариствам вищої ужиточности правну особовість, а арт. 49 надає знову міністрам вн. справ і скарбу право надавати тим товариствам окремі полекші і звільнювати їх від державних чи комунальних податків і оплат. Рішальною вреші для нашої теми є постанова арт 51: „Визнанню може товариство надання товариству привілею виключности діяльности в означеному обсязі на просторі цілої держави або меншому, що потягає за собою виключення всіх інших товариств від входу в цей обсяг на відповідному просторі без огляду на їх дотеперішні управнення і зміст статутів".

На основі наведених постанов оголошено згаданий вище розпорядок міністра вн. справ з 14. січня ц. р. разом зі зразковим статутом для добровільних пожежних сторожей (Статут Стоважишення Охотничей Стражи Пожарней), однозначним для усіх цього роду товариств у цілій державі. У § 2 цього міністерського розпорядку є постанова, що усі існуючі добровільні вогневі сторожі (охотниче страже пожарне), утворені як товариства, є обовязані найпізніше до дня 1. червня 1935 р. привести свої статути до наведеного в § 1 зразкового статуту і предложити їх до зареєстрування властивим властям загальної адміністрації, а згідно з § 3 цьогож розпорядку оплата за оголошення реєстрації вносить 1 золотий.

Сам зразковий статут є дуже обширний (38 парагр.). Обсягом діяльности товариства є дана громада й околиця у промені 5 км. На основі постанови § 2 статуту товариство мусить бути членом Союзу Пожежних Сторожей Річпосполитої (Звйонзек Стражи Пожарних Ржечпосполітей) з монопольним характером, що розпорядком ради міністрів з 28. листопада 1923 ВЗПР. ч. 102, поз. 779, одержав характер вищої ужиточности. Завдання товариства означує § 3 статуту. Є ним передовсім уділювання помочі і рятунку у випадку пожежі й інших катастроф (напр. повені), як також в акції пасивної оборони протилетунської і протигазової та в інших випадках, передбачених законом. Членом товариства може бути кожний громадянин польської держави з бездоганною минувшиною, що укінчив 18 літ життя і що його прийме управа товариства. Керманичами й органами товариства є загальні збори, управа і начальник сторожі та провід згаданого Союзу Пожежних Сторожей, передовсім управа його повітового відділу, який вже утворено в осідку кожного повіту і який веде організацію, вишкіл і контролю місцевих сторожей. Цей відділ затверджує теж управу сторожі і предкладає зі своїм внеском до затвердження вищим властям кандидатів на начальників та його заступників зпоміж предложених йому кандидатів. Члени товариства мають право носити приписаний однострій і мати власний прапор, а надто управа товариства мусить їх обезпечити від випадків або смерти в часі повнення службових обовязків і то в інституції, яку вкаже Союз Пожежних Сторожей.

На вулицях повітових міст можна бачити тепер звичайно молодого ще чоловіка, що парадує в однострою, який нагадує дещо однострій передвоєнного генерала. Є це команданти повітових відділів Союзу Пожежних Сторожей і їх заступники, звичайно недавні старшини польської армії нижчих ступнів. Цілу пожежну організацію збюрократизовано і напів змілітаризовано. Утворено величезну фалангу сотень мундурових урядовців, як по нинішні часи дуже добре платних, що від централі у Варшаві через воєв. відділи до найдальших повітових закутин обсіли цілу територію Польщі. Як і команданти „Стшельця", є це виключно вибранці теперішнього політичного режиму — всі очевидно без виїмку поляки.

По суті не можна мати нічого проти добільної організації в поборюванні пожеж і інших елементарних нещасть. Навпаки, така організація в інтересі загалу потрібна під вимогою, що служитиме тільки своєму властивому завданню, не буде ніяким політичним знаряддям і вповні пошанує національні почування того населення, що творить більшість у даній місцевости. Дотеперішні місцеві добровільні вогневі сторожі, що їм патронував у нас у Галичині повітовий виділ, дуже мало займалися властивим пожежництвом, а частіше були статистами на різних польських національних парадах як т. зв. по наших містечках і селах „польські фармези". Симпатій у нашого населення не мали вони ніякої.

Треба звернути теж увагу на фінансову сторону нової імпрези, що потягне за собою значні видатки, які в більшій частині мають покрити комунальні установи — повітів і волостей.

Звичайно у далеко більшій мірі як „виданські" вогневі сторожі робили пожежну службу наші сільські „Соколи" та давніші „Січи" й утворені по їх розвязанні за польських часів „Луги" на старих статутах. У своїй праці стрічали вони часто перешкоди. Лиш виїмково мали вони власне пожежниче приладдя. Переловсім йшло тут про дорогі сикавки, що найчастіше — і це самозрозуміле — були власністю громади. Були випадки, що за чиюсь спонукою згори управи громад відмовляли членам наших сільських „Соколів" або „Лугів" права користуватися громадською сикавкою, якої вони не могли собі купити.

У цей спосіб зліквідовано у нас цілі сотні „Соколів" і „Лугів" не зважаючи на те, що пожежництво статутово не було головною метою їхньої діяльности, а тільки руханка і спорт.

Сьогодні ми на передодні цілковитої ліквідації сільських „Соколів" і давніх „Лугів", бо не думаю, щоби котренебудь із тих товариств схотіло стати виключно лише „стражаками", то в додатку у польській організації. Вихід був би одинокий, а саме, якнайбільше до 1. червня ц. р. сільські „Соколи" і давні „Луги" зареєстрували зміну своїх статутів на нові з цілковитим викиненням пожарництва, полишаючи тільки руханку і спорт. Знаю, що старшина заслуженого у нас „Сокола-Батька" у Львові робить здавна заходи в справі зміни статутів у цьому напрямі, щоби пожарництво викинути зовсім з ділянки діяльности сільських „Соколів", але усі ці заходи були безуспішні. Старі „Луги" зможуть оминути ліквідації, якщо до 1. червня ц. р. внесуть на основі рішення своїх загальних зборів нові статути „Лугу", що стоїть під управою д-ра Р. Дашкевича. Перед кількома роками підняли проти „Лугів" на нових статутах — де вже нема пожежництва — великий галас наші гурапатріоти і то зовсім безосновний. Життя і події виказали, що ці товариства є дуже цінним національним злотом.

Без сумніву, що згаданий на вступі міністерський розпорядок з 14. січня ц. р. вдарив не лише по наших „Соколах" і „Лугах".

Одно, що ми негайно мусимо зробити, це поробити відповідні заходи щодо відложення речинця з 1. червня ц. р. принайменше на кілька місяців, щоби був час перевести відповідну зміну статутів „Сокола" і щоби ця зміна одержала затвердження політичної влади. Тут йде про існування кількох соток товариств („Соколів" і „Лугів"), дуже часто діяльних і корисних, що творять поважну позицію в активах загального нашого національного білянсу. Для рятування цієї нашої додатної позиції треба поробити все, що тільки можна зробити!

Д-р Степан Баран.

Власного виробу КОВДРИ — МАТЕРАЦИ
Білля на постіль. Полотна. Капи. Фіранки.
А. Петрушевський
тепер Галицька 20. — тел. 213—33

ВЕЛИКИЙ РЕПЕРТУАР УКРАЇНСЬКИХ ПЛИТ
„Сирена — Електро"
З ПІСНЯМИ І ТАНКАМИ ДО ВИБОРУ.

За домівку для Торговельної Школи!

Наша найстарша фахова школа, якої 25-ліття праці будемо святкувати в найближчому році, не має досі власного кута і мусить шукати приміщення в Бурсі ім. кард. Сембратовича.

В додатку це приміщення не відповідає вимогам, які ставить шкільна влада до нового типу цих шкіл, а саме купецьких гімназій, тому нашій школі грозить, що вона не зможе прибрати нової організаційної форми через недостачу відповідної домівки.

Та найважніше те, що в дотеперішній домівці через брак місця не може наша школа так уладитися, як цього вимагає наше господарське життя. А воно потребує не тільки зразково уладженої торговельної гімназії, але також торговельного ліцею і вищої кооперативної школи для підготування кандидатів на бюрові і керму-ючі місця в нашій кооперації.

Такі школи вимагають просторих саль для науки, наукових кабінетів і робітень купецької, кооперативної, товарознавчої, а також для руханки і відпочинку. Було би теж дуже бажаним і доцільним, якщо можна би при школі уладити інтернат для приміщення замісцевої молоді, бо досі яка третина доїзджає до школи зі шкодою для свого здоровля і науки та виховання.

Тому, коли ми справді хочемо нашу школу втримати і розбудувати, а часто голошене гасло про потребу фахових шкіл не є тільки пустим згуком, то ми повинні вже в найближчому часі приступити до будови хати для Торговельної Школи, яка булаб уладжена відповідно до її потреб. Такі добродії нашого шкільництва як незабутній радник Кокорудз і його достойна вдова є у нашому незаможному громадянстві тільки виїмковим явищем, тому нарід мусить збірним зусиллям прийти в допомогу першій нашій фаховій школі і дати їй як ювилейний дарунок власну домівку. При Т-ві „Рідна Школа" заснувався „Комітет будови українських фахових шкіл", який поставив собі за ціль вибудувати на площі, призначеній на ту ціль „Рідною Школою", домівку для Торговельної Школи, а з часом і для інших фахових шкіл. Комітет не пожаліє часу ні труду, та без помочі цілого громадянства нічого не вдіє. Отже кожний, що розуміє і доцінює вагу фахового шкільництва для господарської розбудови народу, хай поспішить з пожертвою на будівельний фонд фахових шкіл.

Зокрема абсольвенти нашої школи і курсів, особливо ті, які завдяки добутому в ній знанню здобули собі посаду і життеву позицію, бо навіть власні торговельні підприємства, повинні прийти нам в поміч не тільки постійними щомісячними датками, але також приєднуванням для ідеї будови школи якнайширших кругів. Тільки масова, хочби дрібна, жертвенність, дасть нам змогу здійснити наш намір: дати власну домівку нашій школі, як конечну умовину її дальшого розвитку і розбудови.

Жертви приймає „Центробанк" у Львові, вул. 3. Мая ч. 15. на рах. 10.400 і всі Українбанки на його рахунок, та „Земельний Банк Гіпотечний" у Львові, вул. Словацького ч. 14. з допискою „На будову фахових шкіл „Р. Ш."

Д. Коренець.

Голод у Яворівщині.

Відгуки польської преси.

Про голод у Яворівщині польська преса не згадує зовсім, або дуже мало і то в коротких лише нотатках. Те, що недалеко Львова голодує 24.000 українських селян — не робить вражіння на сусідську пресу...

Виїмок становить соціалістична „Трибуна Роботнича". У 1-травневому числі згаданого часопису появилася велика стаття п. п. „Всі весело, всі спокійна" („Село веселе, село спокійне" — слова Яна Кохановського), в якій говориться про нужду й голод у Яворівщині та у Львівщині. Автор статті м. ін. кличе уряд прийти з негайною допомогою голодуючим селянам.

Так щож — статтю „Трибуни" цензура сконфіскувала!...

Перед ліквідацією сільських „Соколів“ і давних „Лугів“.

В „Ділі“ ч. 107 з 23. квітня ц. р. оголошено розпорядок повітового старости в Товмачі станиславівського воєвідства, яким взивається управу т-ва „Луг“ у Кривотулах Старих до прийняття зразкового статуту товариства добровільної вогневої сторожі під загрозою ліквідації цього товариства, якщо воно до дня 1. червня ц. р. не змінить своїх статутів у спосіб, вказаним розпорядком староства. Подібний розпорядок видали й інші староства, між іншими і повітовий староста в Перемишлянах тернопільського воєвідства, який наводимо тут у цілості:

Starosta powiatowy Przemyślański.

Nr. B. 42.

Przemyślany, dnia 8. kwietnia 1935.

Do Zarządu

T-wa pożarno-gimnast. „Sokił“ w Zadwórzu.

W Dzienniku Ustaw R. P. № 7, poz. 35, zostało ogłoszone Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 14. stycznia 1935 r. o statucie wzorowym ochotniczych straży pożarnych.

W myśl § 2. cytowanego rozporządzenia wszystkie istniejące ochotnicze straże pożarne oraz wszelkie inne stowarzyszenia, których statuty przewidują zakres pożarnictwa, a więc także T-wa „Łuh“ i „Sokił“, obowiązane są najpóźniej do dnia 1-go czerwca 1935 r. przyjąć nowe statuty wzorowe, przewidziane wyżej wspomnianem rozporządzeniem i zgłosić je do rejestracji władzy administracji ogólnej t. j. Województwa za pośrednictwem Starostwa.

Ponadto „Łuh“ i „Sokił“ zarejestrowany na zasadzie nowych wzorowych statutów musi należeć do Związku Straży Pożarnych R. P. o stowarzyszeniach z dnia 27. X. 1932 r. (Dz. U. R. P. № 94, poz. 808).

Wkońcu zwracam uwagę, że o ile T-wo w terminie wyżej podanym nie wypełni warunków wyżej podanych, T-wo „Łuh“ i „Sokił“ ulegnie likwidacji na zasadzie art. 16. prawa o stowarzyszeniach jako nie odpowiadające warunkom swego istnienia.

Starosta powiatowy Mgr. M. Grodowski.

Коментарі до повищого старостинського розпорядку, виданого безсумніву на доручення міністерства внутрішніх справ і виділу безпеки тернопільського воєвідського уряду, подаємо нині у статті посла д-ра Ст. Барана.

Бувший асистент гінекольогічного відділу держ. шпиталя у Львові

Д-р мед. Олександер Лаврівський

ординує вул. Льва Сапіги ч. 6.

Телефон 244-56. Телефон 244-56

Совіти — велитенський дім для нуждарів.

Що відкрив Роберт Риплі в большевицькій Росії.

Як повідомляють з Нюйорку до радіостанцій Кольомбія Бродкестинг Ко. виголосив недавно відчит про відносини в совітській Росії Роберт Риплі, що перед роком відівдав Совіти через Персію і від тієї хвилини мусів переживати різні страхіття в Росії. На границі відібрали від нього три фотографічні камери і впустили в комуністичний рай. Цей „рай“ зясовує Риплі так:

Є це велитенський дім для нуждарів. Мільони людей ждуть смерти з голоду. Лиш Ленінград і Москва виглядають інакше, бо це показ Совітів. Показ приготований, так щоби видець не міг нічого заглянути за кулісами.

Зате в Україні і на Кавказі умовини зовсім інші. Це пізнати вже із самого вікна потягу, коли на пригранічній стації цілі юрби людей кидаються до подорожних з проханнями за милостинею. В одному лиш 1932 р. вмерли на Україні 4 мільони людей з голоду. Професор Л. Тарасевич, знаний російський соціольог, у своїм звіті для Ліги Націй, каже, що 30 мільонів людей померло в Росії з голоду від початку большевицького режіму. Ті цифри підтверджує Фрідтйоф Нансен, що був у Совітах з доручення Червоного Хреста.

Подрібно описує Риплі знищення Росії в людях і в матеріялі. В 1932 р. „червона армія“ увійшла на Україну і навантажила цілі потяги 80.000 родинами, що їх вивезено з України аж до Якутська у Східній Сибірі. Їх викинули буквально на лід, в краю, де термометер мало коли підноситься до зера. З тих родин, що разом мали яких 300.000 душ, осталось до сьогодні може 5.000 людей в живих.

Совітські газети не подають правди про заграничні справи. Або перекручують, або видумують неймовірні речі. Заграничних газет не впускають. Релігійну пісню кардинала Нюмана перемінили Совіти на „Хор Демонів“ і в такій назві передають її в радіо слухачам.

Безробітних в Росії нема. Всі робітники це вязні і їх вживає уряд до чого схоче. Людина не має волі ані релігії, ні рухів, ні праці. Її переносять з місця на місце в товарових вагонах як худобину тисячами миль. Навіть після смерти людина не свобідна. З неї здирають обуття й ті лахи, що ними вона прикрита. Коли припадково мав хто пльомбовані зуби, то й зуби вирівають і витягають з них золото чи срібло.

Робітникові платять місячно 150 паперових рублів. З того відтягають примусово 22 рублі для уряду, 15 рублів на податок і на ріжні вкладки, 2 рублі членська оплата до робітничих союзів; 25 рублів на рент. Остається робітникові 86 рублів на харч, убрання й інші видатки.

Ціни такі: (подані за „Вечірньою Газетою“ в Москві): Бохонець хліба півтора рубля; кварта молока 2 й пів руб.; фунт масла 20 руб.; туши яєць 10 руб.; і т. д. Сорочка коштує 30 руб., а найзвичайніше убрання 175 руб., отже два рази стільки, що платня робітника в місяць.

Коли людина хоче втікти з краю, її стріляють.

І такий „добробут“ — каже Риплі — хоче Сталін накинути цілому світові. Для комуністичних агітаторів радить Риплі наложити таку кару: прогнати їх з Америки, але так, щоб вивезти їх до „комуністичного раю“.

З організаційного руху.

Дня 23. квітня ц. р. відбулась у Добромилі довірочна нарада УНДО, у приявности відпоручників 14 громад добромильського повіту. На нараді обговорено партійно-організаційні справи. Короткий звіт з діяльности УПР і про партійну організацію УНДО подав д-р Загайкевич. В дискусії забирало голос більше число світських і духовних учасників, порушували практики і висліди при самоуправних виборах, зокрема незатверджування українців війтами чи підвійтами. У повіті велика нужда, яку використовують суседи, поширюють „кулеба рольніче“, наділюючи зерном на засів. Також ведуть акцію за „польсько-руською згодою“.

ВСІ ДІТИ на селі і в місті читають:

„Світ Дитини“ і „Діточу Бібліотеку“

Цілорічні передплати по 5 зол. висилати на адресу: Львів, вул. Зіморовича 3.

РІДНА ШКОЛА БУДУЄ ОСНОВИ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ МАЙБУТНОСТИ!

Д-Р ЕВГЕН ГРИЦАК

ВЕЛИКДЕНЬ

В УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНІХ ПРИПОВІДКАХ.

Тема статті вяжеться тісно з великодніми звичаями й віруваннями та з народною великодньою лексикою, одначе для скорочення обмежуємося тільки до приповідок*).

У народніх приповідках зазначено величний і врочистий характер свята: „Великдень раз у рік“, „Не щодень Великдень, не щодня бриндя“, це свято пар екселянс: „Як має бути свято, найвже буде Великдень“. Отже з Великоднем порівнює нарід тільки Різдво, підкреслює деяке суперництво між обома святами**) та означує ними час ріжних подій, що є характеристичне для простолюддя всяких народів, що люблять життєві події й свої праці означувати не в порядку днів і місяців, а свят, як напр.: „Від Провід до Провід бідуємо“, або: „Іде не до Різдва, а до Великодня“. Різдво звязує теж нарід у своїх віруваннях із Великоднем, коли йде про погоду: „Зелене Різдво — білий Великдень“, подібно, як із святом Благовіщення: „Яке Благовіщення, такий Великдень“. Про Благовіщення висловлюється ще нарід: „Благовісник старший від Великодне“, бо звичайно припадає перед Великоднем.

У звязку з цим Франко подає народне віруванння, що як Благовіщення припаде в той самий день, що Великдень, то треба насамперед відправити службу „святому Благовісникові“ й тільки тоді справити Воскресню, бо „інакше сонце не зійде“.

На тиждень перед Великоднем припадає „цвітно“, або „шуткова“ неділя, на Україні „вербна“ або „вербниця“, „вербич“. Тому, що тоді часто буває холод, нарід склав приказки: „Прийде Вербниця назад зіма вернецца“ й „Вербич — три кожухи тебрич“ (надягни). Тоді теж б'ють домашніх, а найбільше дітей „шуткою“ і примовляють: „Вербе бе, не я бю, за тиждень Великдень“, а при цьому складають побажання: „Будь великий як верба, а здоровий, як вода, а багатий як земля“. В інших околицях України примовляють: „Не я бю, верба бе. Якоя? Святая“, або „Верба хльос, бий до сльоз! Не я бю, верба бе“. В Галичині приговорюють дуже простенько й менше поетично: „Не я бю, верба (шутка) бе: від нині за тиждень Великдень“.

І. Франко пояснює цей звичай тим, що биття як засіб до запамятання відоме з давніх часів і вживали його, як треба було зберегти в памяті межу землі або ціну якоїсь речі т. зв. асоціяцією.

Увесь страстний тиждень призначений на підготову великого свята й це відзвів нарід у приповіді: Шити, білити — завтра Великдень! і ще в одній: „Дівки, беріть у руки хвуки (веретена), завтра Великдень“, при чому слово „завтра“ вжито в гіперболічному значінні (= швидко, хутко.) Молодь, а найбільш дівчат, заохочують теж до праці й пригадкою, що їх чекає в свято радість і забава, як бачимо це в приказці: „Тиждень-ринди, завтра Великдень!“. Робота має йти швидко й радісно як танок.

Із днів страстного тижня відмічує нарід у своїх звичаях та повірях передовсім четвер і пятницю. Страстний четвер, це „живник“ або „живний четвер“, як про це каже нар. пісня:

В живний четвер що вечери
Ходит Христос по всій земли.

У звязку з цим четвером маємо приповідку „Від живника до паски тридніску постьит“ (= постять), бо від вечері в четвер постили давніше селяни аж до воскресної утрені у Свічну Неділю, це ан. до свяченого.

З Великою Пятницею звязані приказки: „Баби читають, як коло Божого Гробу“, при чому слово „читати“ значить жалібно й одноманітно голосити, рецитувати, начебто на лад церковних відправ при Божому Гробі. У Велику Пятницю не можна причащатися, це було б річ непристойна й незвичайна, як висловив нарід у приповіді: „Дивиться (= дивитися) на п'ятницю — все одно, що причащатися в Велику Пятницю“.

Перед нашим Великоднем часто бувають жидівські свята „пейсах“, коли то жиди мають свою „паску“. До жидів бачимо в народній словесності неприхильне відношення і тому складено в Тернопільщині приповідку: „Хто ся наїсть жидівської паски, той своєї не дочекає“. Франко пояснює це повіря пересудом проти жидівської „маци“, що в ній начеб то „мусить бути хоч крапелька християнської крови“. Деякий кроїв народнього антисемітизму бачимо теж у двох приповідках, що є пародією відомого воскресного канона, а саме з Дрогобиччини: 1) Воскрес Ісус од гроба, на всіх жидів хороба і друга, що в ній додано до попередньої слова „Якоже пророче, а з них холєм притече“. (Покінчення буде.)

*) За джерело беремо тут Приповідки видані Висоцьким у Петербурзі, Номиса Приказки і Приповідки зібрані у 3 т. Франком.

**) Святий вечір святибися, а Великдень не святився, а Ніколи аби не було ніколи, а також: Різдво злобися, а Великдень не святився і „Не зійде сі Великдень з Різдвом“.

Мистецька цінність української ікони.

Говорити про ікону як про пейзаж *живу* партість, це найчастіше означає зводити неминучу боротьбу з міцно вкоріненим упередженням, буцто би ікона, коли беремо її як мистецький твір — є висловом деяких мистецьких норм і що джерел цих норм треба шукати лише в обсязі догматики, себто в обсягах, що виходять поза межі тілесного, а то й чуттєвого нашого есва.

І дійсно: ікона цікавиться не так до переживань справжньої живої дійсности, земної — як до надій іншої дійсности, сподіваної. Справжньої земної необхідности чи потреби, повсякчасної повсякчасности — кровно відчутої й баченої близини — в іконі переважно не знаходимо.

У великій мірі завинило тут те, що іконні традиції не впросли у нас на рідному ґрунті, а були до нас імпортовані звідні. Вони прийнялися одночасно з непорушними догмами християнського віронавчання та надовго залишилися речами побожної пошани.

Між іншим так було і на території старої московської держави. Московська чи новгородська ікона — все це повінь прекрасних, самих у собі творів іконописного мистецтва, але все таки в це перемога чужої традиції, десь добре обдуманої й переведеної, хоч деякі національні особливости мистців-репродукторів мусіли тут проявитись. Всяк обличчя святих на іконах не є московські обличчя, пейзаж ікони також не московський пейзаж; лиш час від часу деякі архітектурні мотиви дозволяють вводити якісь місцеві мотиви.

Зі свідомістю цього всього я пішов до нашого Національного Музею, щоби більше й глибше познайомитися зі збіркою галицьких ікон.

І я знайшов непорушну стіну іконописної традиції.

Те, чого чомусь не могли зробити московські іконописці — зробили українські. Для майстрів москалів традиційно-візантійське, зовсім чуже обличчя було табу —і це обличчя у великій мірі утрималося навіть тоді, коли до іконописі почали вдиратися західні впливи.

На стародавніх галицьких іконах я знайшов живі типи, безсумнівно наші українські обличчя, які кожний з нас зустрічає щоденно, та які багато з нас бачать у дзеркалі. І це наближує нашу ікону до повсякденности, робить її *життєвою*.

Як же цьому причина? Незручність майстра, що не справився з вибагливою закономірністю зразків? О, ні.

Тут, у нас — ми знаходимо таке саме явище, як, хоча би в Турфанських фресках (етнографічний музей у Берліні). На них виразно видно як рука мистця-монгола перетворювала накиданий на стіну контур. А той контур був виконаний відповідно до геллєнських зразків, який занесли до китайського Туркестану, який самозрозуміло, був тут кровно чужий.

Майстер-монгол апольонівські обличчя певною рукою обертав в монгольські. Його рукою водило чуття значно сильніше від хисту. Це чуття, було чуттям раси.

Оцей то голос раси чую я в близькій мені українській іконі. Оце поборення, подужання традиції є для мене свідоцтвом певности, зосереджених расових особливостей українського народу. Потрібна правдива, владна любов до своєї раси, аби наперебій, побороти те, що в більшости випадків було отим „табу". У Московщині цього не трапилося або через байдужість, або й через те, що там расові ознаки не скристалізувалися.

Василь Масютин.

Із судової салі.

За намаганий напад на поліційну станицю в Угнові.

Як нашим читачам уже відомо, в середу 1. травня ц. р. почалася перед львівським судом присяжних розправа проти шістьох молодих хлопців.

На лаві підсудних сидять:

1) *Тарас Онишкевич*, 21-літній селянин з Угнова, гр.-кат., скінчив 7 кляс нар. школи.

2) *Іван Мазур*, 27-літній селянин з Карова, гр.-кат., 4. кл. нар. школи.

3) *Василь Решетило*, 26-літній селянин з Угнова, гр.-кат., 3 кл. нар. школи.

4) *Василь Козловський*, 26-літній селянин і швець в Угнові, гр.-кат., 3 кл. нар. школи.

5) *Григорій Мазур*, 23-літній тартаковий робітник з Карова, гр.-кат., 6. кл. нар. школи і

6) *Іван Шустикевич*, 24-літній безробітний з Угнова, гр.-кат., 3 кл. нар. школи.

Всіх підсудних притягнув прокуратор до відповідальности за злочин державної зради зі ст. ті 97 § 1. к. в. (приналежність до ОУН у 1934. р.). Крім того перших пятьох підсудних прокуратор притягнув до відповідальности за намаганий напад у ночі з 13. на 14. липня 1934. р. на станицю поліції в Угнові з наміром захопити крісі і зброю, себто за провини зі статтей 23. і 230. к. в. (присвоєння чужого майна).

Підс. І. Шустикевича обвинувачує прокуратор за те, що в днях 11. і 12. липня 1934. р. знав про плян Т. Онишкевича напасти на станицю поліції в Угнові, прислав йому відповідних людей, себто чинно допоміг йому виконати задуманий проступок і тим допустився провини зі статтей 27. і 230 к. в.

Підс. Т. Онишкевича обвинувачує прокуратор ще й зате, що в днях 12. і 13. липня м. р. передав підс. Іванові Ментухові і Демкові Іванникові в Кірова (який дотепер скривається перед поліцією) запальні матеріяли, щоб вони підпалили жидівські доми в Угнові, себто за провини зі статтей 26. і 215. § 1. к. в. (прилюдна небезпека). Крім того підс. Т. Онишкевич — каже акт обвинувачення — приказав підс. І. Ментухові і Д. Івановій поперетинати телефонічні дроти, які ведуть до станиці поліції в Угнові, себто за провини зі статтей 26. і 223. к. в. (нарушення уладжень публичної ужиточности).

І вкінці підс. І. Ментуха притягнув прокуратор до відповідальности за намаганий підпал будинку станиці поліції в Угнові в ночі з 13. на 14. липня 1934. р., себто за провину зі статтей 23. і 215. § 1. к. в.

ОБОСНОВАННЯ АКТУ ОБВИНУВАЧЕННЯ.

Дня 13. липня 1934. р. до станиці поліції в Угнові надійшов анонімний лист з осторогою, що тієї ночі невідомі люди нападуть на станицю поліції в Угнові, підпалять містечко Угнів і поперетинають телефонічні дроти на просторі Угнова та околиці.

Повідомлена телефонічно повітова команда поліції в Раві Руській про цю остороту, вислала до Угнова агента Йосифа Духова, щоб він перешкодив виконати плянові акти саботажу. Агент Духов примістив поліцієнта Юліяна Кушніра в будинку поліції, двом поліцієнтам, Янові Чайковському і Францові Цясносі приказав скинути поліційні однострої і перебраним виконувати службу перед будинком поліції. Сам Духов з двома іншими пішов до містечка.

Коло год. 10.45 вночі поліцієнти Чайковський і Цяхноха побачили якогось мужчину, який підходив до будинку поліції. Пол. Чайковський освітив електричною ліхтаркою і з відалення 7—8 кроків пізнав — каже акт обвинувачення — підс. Гр. Мазура, який почав утікати і сховався у збіжжі.

Незадовго оба перебрані поліцієнти запримітили гурток людей, який підходив до брами судового будинку, де приміщена станиця поліції і поштовий уряд. Коли поліцієнти підійшли до цієї групи і хотіли освітити її ліхтаркою, учасники почали утікати, відстрілюючись одночасно з револьверів. Незабаром оба поліцієнти почули, що поперетинані телефонічні дроти недалеко станиці поліції попадали на землю. За хвилину на подвіря будинку станиці вбіг невідомий мужчина, якого оба поліцієнти схопили. Був це — каже акт обвинувачення — підс. І. Ментух.

Уже після арештування І. Ментуха трьох мужчин намагалося ще раз напасти на станицю поліції. Пол. Цясноха освітив ліхтаркою і між тими трьома мужчинами пізнав Демка Іваника з Кірова, а в нього за поясом ножиці до перетинання дротів. Знову дійшло до стріляннини між поліцієнтами і нападниками, які втікли. Втікачі покинули на дорозі недалеко станиці поліції якусь запальну речовину, яка загорілась.

Підс. І. Ментух негайно після арештування запевняв, що бензину купив до чищення убрання, коло будинку станиці поліції опинився припадково. Пізніше признався до нападу — каже акт обвинувачення — і виявив своїх спільників. На основі його зізнань арештувала поліція підс. Т. Онишкевича і В. Решетила, опісля й інших підсудних.

Акт обвинувачення каже, що підс. Т. Онишкевич дав почин до цілої тої акції і проводив нею. Дня 12. липня 1934. р. коло год. 5. попол. відбулись сходини над рікою Солокією, де він обговорив плян нападу на станицю поліції і т. д. та порозділював ролі підсудним. Акт обвинувачення каже, що всі підсудні признались до закинених їм злочинів.

ЗІЗНАННЯ ПІДСУДНИХ.

На розправі в середу 1. травня ц. р. підсудні заперечили свою вину, приналежність до ОУН, плянований напад на станицю поліції і підпал містечка та відкликали свої поліційні зізнання кажучи, що їх склали під примусом і побоями.

ЗІЗНАННЯ СВІДКІВ

У четвер 2. травня ц. р. зізнавали свідки: *Юліян Прайснер*, комендант поліції з Угнова, *Йосиф Духов*, агент з Рави Руської, *Станислав Шозда* аспірант поліції зі Львова та інші поліцієнти й поліційні агенти, які в цілости підтверджували акт обвинувачення.

ПРИСЯЖНИЙ СУДДЯ ЖИД СКЛАВ ПРИСЯГУ НА ХРЕСТ.

У четвер передполуднем трибунал по нараді рішив звільнити д-ра *Максиміліяна Фінгера* від виконування обовязків судді присяжного тому, що цей суддя склав присягу враз з іншими присяжними суддями на хрест, хоча сам є жидом. На його місце покликали запасного присяжного суддю.

*

Розправою проводить суддя *Двожак*, обвинувачує прок. *Ольберек*. Підсудних боронять адв. *д-р Ст. Шухевич, д-р В. Старосольський, д-р К. Паньківський, д-р О. Павенцький і д-р Вінцкер* — всі три останні борониять з уряду.

Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жаліймо датків на скріплення освітних змагань.

РЕОРГАНІЗАЦІЯ ЛЕТУНСЬКОЇ СИЛИ ВЕЛ. БРИТАНІЇ.

ЛЬОНДОН, 2. 5. ПАТ. Плян реорганізації летунських сил представлений міністром летунства рада міністрів у засіді затвердила.

Данцігський гульден буде рівнятись польському золотому.

ДАНЦІҐ, 2. 5. ПАТ. Вартість данцігського гульдена обнизили на 42.37 прц., себто курс гульдена рівнятиметься курсові польського золотого. Вартість одного більграма чистого золота означено на 5.424.44 гульденів. Після девалюації гульдена курси чужих валют будуть так виглядати: 100 гульденів буде рівнатися 100 зол., 100 німецьких марок 212.345 гульденів, 100 швайцарських франків — 172 гульденів, 100 голяндських гульденів — 358.31 гульд.

Данцігський сенат рішив видати такі розпорядки у зв'язку з девалюацією гульдена: 1) до монетарного закону; 2) до закону про емісійний банк; 3) призначити комісора для контролі цін, яким став президент сойму д-р Внук; 4) про ведення дрібних підприємств; 5) і скасування обмежень супроти німецької реєстрової марки.

Нині пополудні відбудеться засідання данцігського сойму, на якім през. Грайзер складе заряду у справі девалюації гульдена. Кас ощадностей і банків не замкнуть. Данцігський банк підвищив дисконтову стопу з 4 на 6 прц., льомбардову з 5 на 7 прц.

МІСЬКІ ТЕАТРИ У ЛЬВОВІ НА ПЯТНИЦЮ 3. ТРАВНЯ 1935.

Великий Театр:

Вистава двократно: в год. 3.30 та в год. 7.30 безсмертна комедія Фредра „Пімста" в зовсім новій інсценізації.

Театр Ріжнородностей — год. 7.30.

„Теорія Айнштайна" А. Цвойдзінського, капітальна комедія, яка тішиться неустанним успіхом

Злучені Держави не трівожаться розбудовою німецької фльоти.

ЛЬОНДОН, 2. 5. ПАТ. Райтер повідомляє з Вашингтону: На основі вісток з міродатних джерел, державний секретар Свансон заявив журналістам, що нема причини побоюватись витвореного положення після рішення Німеччини розбудувати підводні човни.

Поїзд дими ією британського уряду

Остерігають Німеччину.

ПАРИЖ, 2. 5. ПАТ. „Евр" повідомляє, що британський кабінет рішився уступити в перших днях червня. Мін. Саймон і Льондондері не ввійдуть до нового кабінету. Мін. Льондондері заявляють, що гостро не зареагував на повітряні збройня Німеччини і довів до того, що летунство В. Британії буде менше від летунства Німеччини. „Еко де Парі" додає, що премієром нового уряду буде теперішній віцепремієр Болдуін.

ЛЬОНДОН, 2. 5. ПАТ. „Дейлі Телєграф" повідомляє, що німецький генеральний штаб не бажає розмов з В. Британією, бо хоче зберігти в тайні приготування німецької фльоти.

Райтер здогадується, що підчас внутрішньої дискусії у палаті громад над закордонною політикою прем. Макдональд складе заяву про збільшення британських летунських сил. Потвердить теж заяву віцепремієра Болдуіна з 28. листопада 1934. р., що В. Британія ніколи не згодиться на те, щоб Німеччина перевищала її летунством. Кажуть про призначення додаткових кредитів в мільонів фунтів на розбудову летунства. Буджет передбачує на летунство 20,995.007 фунтів.

Преса пише, що на засіданні палати громад прем. Макдональд перестереже Німеччину перед дальшими збройнями. Одночасно заявить, що уряд буде домагатись нових кредитів на прискорену розбудову військового летунства В. Британії. Подробиці цієї розбудови затвердила уже рада міністрів. На засіданні міністрів домагались щоб уряд зясував своє становище у справі збройнь.

Авас повідомляє, що британський уряд наставатиме, щоб морські переговори з Німеччиною відбулися в другій половині травня. Якщо після цих нарад положення не зміниться би, В. Британія буде могти скористати з постанов льондонського морського трактату і розбудує свою фльоту.

НОВИНКИ

— **„АМАТА"** найелегантніший пансіон з повним комфортом у Черчі відчинений з 1. травня. Живець Черче, п. Рогатин. 1468 2—5

— **Весняний Дансінг** для своїх членів і запрошених гостей улаштовує Карпатський Лещетарський Клюб в суботу 4. травня в салях „Р. Кисина", Рутовського 22, II. пов. Початок в год. 21. 1509 1—2

— **Робітня футер Юліяна Глушевського,** Львів пл. Капітульна 3, I. пов. тел. 54-46. Приймає фугра до перехову на літо. 1138

— **Першорядне фризієрське і косметичне** заведення для Пань і Панів Т. Кутковського, Сикстуська 14. Тел. 106-88. 1119 4-?

— **Приймаю як давніше** в моїм дентистичнім заведенні від 9—1 і 3—6, в неділі і свята від 9—10. Львів, Сикстуська 17. — **Насс.** 1505 1—3

— **З музичного життя.** Заходом Музичного Товариства ім. Лисенка відбудеться 7. ц. м. у великій салі Товариства перший концерт молодої піяністки **Марти Кравців,** абсольвентки Муз. інституту ім. Лисенка у Львові (кляса проф. Г. Левицької). 1508

— **Гр.-кат. Великдень і львівське радіо.** Ми вже писали про те, що управа львівського радія з нагоди цьогорічних Великодних Свят греко-кат. обряду цілковито збойкотувала бажання й потреби своїх українських абонентів, які всеж таки в попередніх роках мали нагоду почути передачу наших чудових псальмів у Велику Пятницю та торжественну Службу Божу у перший день Свят. В цьому році управа радія не згодилася ні на передачу псальмів з церкви св. Юра у пятницю, ні на Великодну Службу Божу в неділю з Успенської церкви. Передала тільки великодушно кілька українських плит передполудднем — і на цьому кінець. Правда, керманич львівського радія годився остаточно передати Службу Божу з Успенської церкви в понеділок, але з уваги на все вище сказане від цього відмовився парох тої церкви о. кан. Д. Лопатинський, що приготовив був усе, як щороку, під передачу Сл. Божої в неділю.

— **Ольга з Базилевичів Кміцикевич і д-р Володимир Залозецькі** складають 100 зол. на Українську Захоронку у Львові замість повідомлень про своє вінчання, яке відбулося дня 30. квітня 1935 р. в Княжолуці.

— **Пригадка.** Пригадуємо, що Заг. Збір Тов. „Народня Лічниця" відбудеться в суботу, 4. ц. м. в год. 6. вечір у власній домівці П. Скарги 4. — Управа. 1501

— **Червону крашанку"** для дітей влаштовує львівська філія Союзу Українок Емігранток у неділю 5. ц. м. в салі „Уль" (вул. Осолінських 10). У програмі вистава „Сирітка", деклямації, співи та вільні діточі забави. Початок точно в 5-ій год. попол. Гостям раді!

— **З нагоди вистави „Посол до Бога".** З огляду на обіцяну присутність Їх Ексцеленції Митрополита Кир Андрея на виставі „Посол до Бога", яка відбудеться у Великому Міському Театрі дня 6. травня, просимо всіх точно прибути до театру.

— **Передача Гоголівської вистави** до публичного вжитку відбудеться в Національному Музею (Мохнацького 42) в суботу 4. травня в год. 17-ій. Директор Музею дасть відчит про українську тематику творчости Гоголя. В неділю 5. травня будуть пояснення виставленого між 11—13 год. Вступ звичайний.

— **Справа площі під будову церкви на Замарстинові,** що тягнеться ще від 1928 року (про неї писало „Діло" вже нераз!), найшлася по різних перипетіях на нарадах фінансової комісії львівського магістрату в середу 1. ц. м. Референт справу д-р Рукер, якого внесок прямував до того, щоб визначену на церкву парцелю оглянули наперед інжиніри і видали осуд, чи вона припадком не є торфовищем. Спротивився цьому завваж. през. В. Дещикевич, який представив усю історію з тою площею під церкву на Замарстинові і домагався остаточного призначення її на церкву. Після цього д-р Рукер змодифікував свій внесок у цьому напрямі, щоби справу тої площі відіслати з поворотом до ради міста. Внесення це очевидно перейшло, а голосував за ним також священик, римо-кат. парох Сигнівки Жак, що таким робом заявився теж проти признання площі під будову церкви.

Під протекторатом Їх Ексц. Митрополита Кир Андрея

Мала Семинарія у Львові улаштовує у Великому Міському Театрі в понеділок 6. травня ц. р. в 7·30 веч.

ПОСОЛ ДО БОГА

історичну драму на 3. дії з прольогом МЕРІЯМ-ЛУЖНИЦЬКОГО

Сценка „Богема" та гостинний виступ Театру „Заграва" режис. В. Блавацького, арт. Л. Боровика, арт. М. Паздрія

Постановка П. Сороки. Декор. П. Боровикі,

Білєти раніш можна дістати в Малій Семинарі Сикстуська 39 а — телефон 242-40. 1506

— **Зменшення числа кандидатів на матуристів.** Загальні статистичні числа виказують, що ц. р. значно зменшилася скількість кандидатів на матуристів у всій Польщі. Взагалі скількість учеників осьмих кляс значно зменшилася наслідком незавидного господарського положення.

— **Примусова управа з перешкодами.** У видавництві „Курєра Львовского" увів львівський суд примусову управу, встановляючи управителем адвоката Блажейовського. Коли з доручення суду коморник Кляренбах увів д-ра Блажейовського в урядування, видавець часопису м-р Домінік Мацейко кинувся на нього і не допустив до обняття обовязків. Тоді в домівці видавництва явився віцепрокуратор Еплер і перевівши слідство, велів арештувати Мацейка. А що Мацейко тимчасом утік, оголошено за ним стежні листи. На другий день видавець Мацейко, що є конціпієнтом адвоката д-ра Перецького, зголосився сам у прокуратурі, де його арештовано.

— **Який буде травень?** Коли вірити метеорольогам, погода в травні буде перманентною непогодою, полученою з дощами, градом з то й снігами. В день холодно, в ночі приморозки, мало коли тепліше — оце цьогорічна травнева погода. Щойно під кінець місяця має потеплїти. Дай Боже, щоби метеорольоги помилилися!

Великий вибір блаватних товарів

поручає фірма

Антін Увєра

ЛЬВІВ, вул. ГАЛИЦЬКА ч. 10.

9—20 Ціни надзвичайно низькі.

— **Зїзд абсольвентів торговельної школи.** Минуло 23 роки, як перші кадри абсольвентів одинокої української торговельної школи Т-ва „Просвіта" у Львові пішли у світ, щоби стати піонірами господарського відродження народу. І справді значну частину наших господарських осягів завдячуємо цій торговельній школі, що рікрічно збільшує число теоретично і практично вишколених торговельних працівників. Багато з них займає відповідальні становища, інші ведуть свої підприємства, причиняючись до розвою рідного промислу, але чимало з них головно з останніх річників сидить без заняття. Щоб унормувати ті відносини, взаїмно порадитися й обміркувати плян праці на будуче, гурт абсольвентів рішив скликати в червні ц. р. загальний зїзд усіх абсольвентів торговельної школи. На нараді 26. квітня ц. р. вибрано комітет, що має перевести це діло. Всі абсольвенти повинні негайно зголосити свою участь на адресу: Торговельна школа, вул. Хшановської 9 у Львові (зїзд). Речинець зїзду, місце і програма будуть оголошені пізніше.

На шостку і напаву шкіру

КРЕМ НІВЕА

Ціна від 40 сот. до 2.60 „ЛЕБЕКО" АКЦ. СВ., ПОЗНАНЬ

— **Сніг 2. травня у Львові.** Врапці 2. травня львовяни, що від тижня чекали з дня на день постійної, теплої весни, мусіли вдягнути наново осінні плащі на вид малих сніжинок. Прийшла нова хвиля холоду, що мало нагадує травневі дні. Офіціяльний комунікат Поль. Інституту Метеорольогічного повідомляє, що цей холод тимчасовий, тому що холодне повітря переходить з Японії. На 3. травня віщує цей комунікат тепло. Коли наш часопис вийде з друку читачі зможуть перевірити правдивість цієї звістки. — 1-го впали сніги в різних містах Польщі. У Варшаві вулиці засипані снігом, який доходить до двацятькількох цм. висоти. Снігові плуги мусіли згортати сніг, щоб трамваї могли їздити. В Закопаному мороз доходить до 12 ст., у Катовиця 4 степені, в Лодзі 3 степені. Цікаво зазначити, що від 19. до 22. квітня у Полтаві та Харкові ввесь час падав сніг.

— **Загроза для овочевих садів.** Ніч з 1. на 2. травня наслідком приморозку затрівожила садівників у Сх. Галичині, бо термометер вказував температуру нижче зера. В городах і садах позабезпечували ті дерева й кущі, яких цвіття приморозки можуть знищити. Обнизилася навіть температура в південній частині Сх. Галичини, де звичайно температура є вища.

— **Води опадають.** У ріках у станиславівському воєвідстві останніми днями води всюди опадають. Лише на Дністрі нижче Нижнева стан води ще високий.

— **Шкільні ферії треватимуть півтретя місяця.** В доповненні вістки про закінчення шкільного року в дні 15. червня повідомляють з Варшави, що шкільні ферії треватимуть до 3. вересня. Отже цьогорічні шкільні ферії будуть тревати 2 і пів місяця. Це рішення стоїть у звязку з поворотом до давної системи шкільних ферій. На другий рік шкільні ферії зачнуться 21. червня. Одночасно різдвяні ферії будуть скорочені до двох тижнів. Дволітня проба зі зміненим поділом шкільного року зустрілася з протестом громадянства і вчительства.

— **Смерть пастора з великої війни.** У Шотляндії помер відомий пастор Адамс, який на Різдво 1914 р. підчас боїв на англійсько-німецькім фронті зробив самостійну спробу перемиря. Як полковий священик відвідав він у першому ряді окопів шотляндський полк. Увесь простір до німецьких окопів закривали трупи вбитих і ранених. Пастор не надумуючись ані хвиля угору

В перші роковини смерти
бл. п. Д-р
Дарії Лежогубської - Чубатової
відправиться за душу Померлої в суботу 4. травня ц. р. в год. 8-ій рано в архикатедральнім храмі св. Юра у Львові
Поминальне Богослуження,
на яке просять Кревних та Друзів Покійної
РІДНЯ.

руки, вийшов на вал і у відповідь на німецькі вистріли голосно заспівав різдвяну пісню. Тоді з німецького боку вийшов ним, офіцир і казав припинити стрілянину. Перемиря, підчас якого з обох сторін забирали трупи, що лежали горами на землі, тривало годину. Було це перше і єдине неофіціяльне перемиря на цьому фронті за весь час боїв.

— **Жахлива автобусова катастрофа в Румунії.** Як повідомляють з Букарешту, в Тімошорі автобус, що віз 18 пасажирів, упав з розмоклої шосе в пропасть і розбився. Пятеро осіб згинуло на місці, інші тяжко потовклися. Шофер, що вийшов з катастрофи живим, збожеволів.

— **Масові вінчання в Римі.** Пропаганда італійського уряду за поширення населення має щораз більші успіхи. Протягом одного тільки дня в Римі звінчалося 2.300 молодих пар. На заснування подружого гнізда молодята на випадок потреби дістають премії в сумі 500 лірів.

Творяться підморські гори. Показалося, що причиною землетрусу на Формозі було пересування величезних підморських масивів біля цього острова. Геол. будова цілого району Формози є така, що там відбуваються тектонічні процеси творення підморських гір. Тому можна надіятись повторення землетрусу. За дотеперішніми підрахунками підчас останнього землетрусу на Формозі втратило життя 3.185 осіб, ранених є 10.630. Поверх 15 тисяч домів завалилось, двацять кількасот тисяч є ушкоджених.

— **Монополь торговлі худобою в Чехословаччині.** Чехословацька рада міністрів рішила ввести в Чехословаччині монополь на привіз і вивіз худоби. Щоби запобігти спекуляціям та управильнити імпорт і експорт худоби, мяса і товщів, покликано до життя окреме товариство торговлі худобою, з осідком у Празі. Воно буде переводити калькуляції цін і забезпечувати населення мясом, репрезентуючи інтереси чехословацьких господарських організацій.

— **Країна стариків.** Як повідомляє совітська преса, в селі Гагі в Абхазії живе старик Тлабчан, що скінчив на днях 132 рік життя. Він має 90 потомків, із них багато в поважному віці. Ум його залишився досі без закиду. Цікаве, що в тих околицях, т. зн. у Грузії та на Кавказі живе багато довголітних стариків.

— **Лікар і пацієнт умирають одночасно.** Трагічний випадок склався в мадярській місцевости Везарен. До хорого, що зазнав серцевого удару, покликано 73-літнього лікаря д-ра Розенберга. Коли лікар прийшов до пацієнта і мав зробити йому інекцію, в тій самій хвилині упав на землю, поражений апоплексією. За кілька хвилин умер теж пацієнт від другого серцевого удару.

— **Різні вісти.** На французькому летовищі підчас акробатичних пописів упав літак, причому один летун урятувався при допомозі легкопаду, другий збився. — Папа Пій XI приготовляє реформу конклаве, щоб при виборі нового папи брали участь не тільки кардинали, але й епископи, що не мають кардинальської шапки; для нарад конклаве вибудують новий будинок. — Німецький міністер внутр. справ Фрік заявив в одним інтерві, що на майбутнє ніодин недрість не зможе стати ним. громадянином. — У Берліні арештували 3-х пасторів конфесіональної церкви за те, що порозумівались з католиками, щоб спільно боротись проти новопоганської урядової церкви. — Австрійський князь Штаремберг став пільотом на лінії Відень-Грац у пасажирському літаку. — На острові Джерсі найшли скарб великої історичної ваги з монетами з IV ст. перед Хр. — У Відні заборонили ним. фільму „Боєві дні 1919" за її расистську тенденцію. — У Фльоренції зїхались на міжнародній конгрес музичні критики.

— **50 днів голодівки.** Лікарі Казаковського Інституту впевняють, що один совітський громадянин побив рекорд голодівки. Його взяли для досліду. Перші 4 дні він нічого не їв і не пив, пізніше пив щоденно три склянки води. Спочатку не міг спати, пізніше спав дуже добре, але бачив у сні весь час стіл з харчами. Страти він 26.5 проц. своєї ваги. Досі найбільше тратили ті, що голодували 23.5 проц. Витримав 50 днів і поволі вернувся до повного здоровля, не відчуваючи ніякої шкоди для організму.

— **Готові доми.** Якийсь швед Джергольм винайшов спосіб, як будувати готові доми за 2—3 години. Має він на складі долівку, стіни та стелю в окремих кусках, які можна прикріплювати окремими стягнями без цвяхів. Кожний кусень тримається в окремій рамі, щоб не викривився. Покупець замовляє собі дім такий завбільшки як сам хоче і фабрика постачає йому складовину. Кожний сам може його зложити на бажаному місці за одну годину. Доми мають величезний успіх.

ДИВОГЛЯДИ.

АМАТОРИ ЧАЮ.

Американська статистика стверджує, що найбільше чаю зуживають англійці. До цієї звістки „Менчестер Гардіян" додає деякі подробиці з життя славних англійських людей, що запивались чаєм приблизно так, як дехто у нас запивається всю ніч пивом. Славний англійський критик XIX-го віку Віліям Газліт уживав щодня одну четвертину фунта найкращого чаю Сушонг, якого ціна за фунт була тоді 32 зол. Другий славний письменник д-р Самуель Джонсон випив одним присідом 20 склянок чаю. Шотляндський поет Роберт Бернс теж пив чай пристрасно. Найціквіше те, що славний економіст Віліям Кобет, який пером воював проти чаю і називав його шкідником і причиною всяких терпінь, сам щодня випивав з насолодою багато цього напитку.

КОЛИ НЕМА КАТА.

На острові Гернезей засудили на смерть служницю Єлисавету де ля Мар, що вбила свого 70-літнього хозяїна. Від 100 літ не засудили там нікого на смерть і офіціяльного каса там нема. Закон каже, що його обовязки повинен виконувати начальник поліції. Начальних поліції заявив, що воліє зректись свого уряду, як виконати присуд.

ПОТВОРА З ЛЬОЧ НЕС.

Трьох англійських туристів упевняє, що бачило славну морську потвору, яка від довгого часу скривається у Темзі. Англійська преса не знає, як до цієї звістки поставитись: чи вірити, що такий дивогляд живе, чи брати це на рахунок багатої людської уяви.

—o—

З кіна.

Кіно „Паляс": „ПРОДАНИЙ ГОЛОС". Є люди, які не ходять на фільми з Йосифом Шмідом, так дуже вражає їх його погане обличча і вся коркикувата постать. Але безумовно є багато більше людей у світі, для яких фірма Йосифа Шміда є запорукою, що переживуть хвилини справжньої насолоди: природа справді закепкувала собі з тої одиниці, лаючи їй погану стать і лице та наче в заміну даровуючи — чудовий голос! Тому й усі фільми з Й. Шмідом, одним із найбільших сучасних тенорів, вартісні передусім як концерт. Фабули всіх тих фільм більш-менше подібні: Кажуть своєму героєві довгий час даремне побиватися за посадою в опері чи фільмі, аж поки якийсь директор чи імпресаріо випадково не відкриє скарбу у горлі того незамітного кирлика. Цим разом сценарій досить жвавий і цікавий та відхилює рубець справжніх закулісових махінацій у фільмових фабриках. Прихильники „телігенду" можуть бути подвійно вдоволені, бо герой святкує подвійний трюмф: слави і любови. Фільм у німецькій мові.

Кіно „Коперник": „БАЛЬ У САВОЮ". Ця фільма — це черговий пир для аматорів легкої віденської музики, безтурботного віденського гумору, віденської сценічної культури і першорядних віденських артистів. „Баль у Савою" це класична віденська оперета, яку фільма удосконалює, не потрібуючи рахуватися з обмеженим сценічного простору та технічних можливостей театральної сцени. Слава віденської оперети полягає не тільки на музичній сторінці (на першому місці: арії!), але й на тексті (лібретті), який робить оперету справді ралше веселою комедією зі співами і танцями! Джіта Альнор — популярна віденська оперетова зоря з прегарним голосом, Ганс Ярай — невтримний амант, красунь і культурний артист (ці прикмети рідко йдуть у парі!). Фільма справді гарна та суперечить з такими фільмами, як „Чібі", „Вероніка" і і. Фільма йде в німецькій мові.

Д-р Т. Е. Бурачинський
перепровадився й ординує від тепер при вул Л. Сапіги 43. II. пов.
Телефон 279-70.
Телефон 279-70.

КІНО „АТЛЯНТІК": „ЧЕРВОНИЙ СУЛТАН". Це фільма з останніх тижнів панування останнього турецького монарха Абдуль Гаміда. Фільма історична, зі збереженням тогочасної царгородської обстанови і тогочасних одягів та виведенням кількох історичних осіб, які згинули чи то в часі кривавої розправи з молодотурецьким рухом чи підчас молодотурецької революції. Зрештою — любовна інтрига й побічні фігури — доволі вдало вплетені автором сценарія. Фільма цікава головно завдяки фасцинуючій грі одного з найчільніших німецьких трагіків Фріца Кортнера. Фільма англійської продукції, тому йде в англійській мові.

КІНО ХИМЕРА: „РОЗСМІЯНІ ОЧІ". Це типічна лірично-ідилічна фільма зі справді подиву гідною маленькою Ширлей Темпл, мабуть наймолодшою у світі фільмовою зіркою. Кількалітня Ширлей має вже таку свою славу, що фільми, фірмовані її іменем, не потребують іншої реклями. В даному випадку маємо ще кілька дуже ефектових знимок їзди аеропляном підчас бурі та рятування себе легкопадом. Фільма годиться передовсім для дітей, але вона така погідна, гра артистів така знаменита, що кожний глядить на неї з приємністю.

Маса до підлоги, коцики і щітки всілякого роду. Фарби, лякери, покости і пендзлі. —
ПЕРФУМЕРІЯ І КОСМЕТИКА
по крізових цінах — у фірмі
А. Лопушанський
ЛЬВІВ, пл. МАРИСЬКА 8. — тел. 216-16. 15/91 3—3

Відозви й комунікати.

Поклик до бувших стипендисток „Українського Інституту для дівчат" у Перемишлі.

Минуло 50 літ, як істнує у нас Т-во „Український Інститут для дівчат" у Перемишлі. За ці довгі роки перебувало довший або коротший час в мурах Інституту багато учениць з народньої школи, учительської семинарії, ліцею, а пізніше гімназії.

Немало з них користувалось там зовсім безплатним удержанням, або поважною знижкою і цим дістали змогу покінчити школу та найти самостійний заробок і можливість праці на освітньому, громадянському чи економічному полі. Багато з них, основавши власні сімї, найшли забезпечення свого буття, нераз серед доволі гарних матеріяльних та життевих відносин.

І ось прийшов час, що Виділ Українського Інституту для дівчат у Перемишлі уважає вказаним звернутись до всіх давніх інституток, а передусім до тих, що самі користувались матеріяльною поміччю в Інституті, із закликом прийти з поміччю іншим бідним дівчатам, які бажають науки, але в теперішньому часі не можуть побороти фінансових труднощів.

Як раніш, дає Виділ і тепер найбідніщим дівчатам передовсім сиротам, яких так багато, великі знижки і навіть повні звільнення від оплат. Та, на жаль, у теперішній скруті і серед жахливого зубожіння нашого народу Виділ не в силі відповісти усім потребам і сповнити всі прохання в справі знижки чи звільнення.

Тому виринула думка відкликатись до тих, які найкраще повинні відчути цього роду положення і мати на ці потреби найбільш чуле серце, себто до давніх інституток, щоби своїми добровільними одноразовими більшими або ніварічними добровільними жертвами допомогли Виділові утворити окремий фонд із жертв б. інституток-стипендисток. Той фонд буде обернений на поміч для найбідніших дівчат, щоб уможливити їм приняття і побут в інституті, чого без такої помочі вони не могли би мати через неспроможність буджету Т-ва Виділ має повну надію, що заклик цей, викликаний громадянською і народньою потребою, найде повне зрозуміння і що жертви б. інституток-стипендисток дадуть Виділові змогу увести в життя цей фонд уже в найближчому шкільному році.

Виділ.

Мама, що дбає за здоровля дітей купує ЧОКОЛЯДУ фірми
А. ПЯСЕЦЬКИЙ А. С.
виробляє з гарантійно чистих сировців.

Замовлення приймає „Нар. Торговля".

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

26. квітня ц. р. упокоївся по коротких і тяжких терпіннях наслідком невдалої операції **Константин Ярослав Козак**, абсольвент львівської політехніки, напередодні останнього іспиту, проживши всього 30 літ. Покійний визначався небуденними прикметами ума і серця, незвичайною характерністю та трудячістю; одначе неблагання смерть не дозволила йому збирати плоди невсипущої наукової праці та здійснити задушевні мрії і пляни. Лишив по собі серед товаришів і знайомих правдиво-щирий жаль, а в родині почуття невиджалуваної втрати і невтишного болю і смутку. Похорони відбулися у Львові 28. квітня ц. р. з каплиці Анатомії на Янівський цвинтар. В. И. П.! 1502

Дописи.

КАЛУШ.

Закінчення районових змагань аматорських гуртків і хорів. Змагання за першенство хорів і амат. гуртків при читальнях „Просвіти" вже скінчилися. І так 31. березня ц. р. відбулися змагання в районі Завадки, в яких брали участь читальні з Верхні, Болохова, Мостищ і Завадки. Перше місце одержав хор чит. „Просвіти" у Завадці під диригентурою п. М. Когута, а з аматорських гуртків читальня у Верхній. Дня 7. квітня відбулися змагання в районі Небилова, де до змагань станули Камінь, Небилів і Ясень. Перше місце за хор одержала читальня Камінь, а перше місце за амат. гурток читальня в Ясені. Змагання тих хорів і амат. гуртків, що одержали перші місця в районових змаганнях, за першенство у повіті, відбудуться 26. травня ц. р. в салі „Народ. Дому" в Калуші.

Шевченківське свято. Шевченківські роковини святкував Калуш в дні 14. квітня ц. р. концертом, уладженим філією „Просвіти" з іншими товариствами. В програму входив хор „Калуського Бояна", сольоспіви п. Валентини Дубрівної і п. Михайла Петика, деклямація п. І. Короля та промова-реферат мґра В. Ничая. „Калуський Боян" під диригентурою п. Ст. Бартка виступив із „Заповітом" Стеценка, „Думи мої" Воробкевича, „Калина" Лисенка, „Туман хвилями" Лисенка та кантатою „Радуйся нивo" Лисенка. Виступ хору назагал вдачний, хоч не у всіх точках вирівнаний. Добрими набутками на музичному полі є для Калуша п. Дубрівна (сопран) і п. Петик (баритон). Зокрема виступ п. Дубрівної в точках „Чи ми ще зійдемося" Лисенка, „Плавай плавай" Стеценка і „Не вернувся із походу" Лисенка був навіть для ліпка правдивою душевною насолодою. Соліетка виявила у новій мірі добрі вальори співачки з дуже добрим голосовим матеріялом, якими уміє володіти. П. Петик збирав теж гучні оплески. Деклямацію „Бувае в неволі" виголосив з передуманою експресією п. І. Король. Вкінці промова-реферат мґра Вол. Ничая представила Шевченка у відмінному світлі від звичайного пророка, якого звичайно на Шевченківських святах так бачиться. Свято робило добре враження своєю підготовленістю навіть у подробицях.

РАДЕХІВ.

Два Шевченківські свята у Радехові. 24. березня т. р. звеличала дітвора школи „Р. Ш." в Радехові память Т. Шевченка. В програму свята входили: „Заповіт" Стеценка, віршована промова ученици VI. кл. Ірини Газдай. Пісні: „Реве та стогне", „Салок вишневий", „Ой пущу я кониченька", „Ой на горі", „Засяло сонце" — які відспівав шкільний хор. Інсценізований реферат виголосила Ів. Сигин уч. VI кл. Дітвора Р. Ш. деклямувала вірші: Стефанівни „Весняночка", „Бджілка" Конашевича, „Весна" Ів. Франка, „Весна" Ів. Франка, „Весна" Ів. Франка

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Народній Театр ім. І. Тобілевича, під арт. пров. І. Стадника.

Городок:

4. V. „Бешкет у раю".

5. V „Катерина" в год. 3·30 попол.

„Серед Бурі" в год. 8·15 веч.

Підготовляють відому музичну комедію на 3 дії, яку виведе І. Стадник „Росяшна дівчина".

З Городка Театр їде до Комарна та Миколаєва.

Великий Міський Театр.

Пятниця, 3. V, год. 3·30 попол. Вистава Т. Ш. Л. „Повста".

Пятниця, 3. V. год. 7·30 веч. Вистава Т. Ш. Л. „Повста".

Субота, 4. V. год. 7·30 веч. „Таємне конто".

Театр Ріжнородностей.

Пятниця, 3. V. год. 7·30 веч. „Теорія Айнштайна".

Субота, 4. V. год. 7·30 веч. „Теорія Айнштайна".

Цирк Станєвських, площа Бема.

Пятниця, 3. травня дві виставки: в год. 4·30 попол. і в год. 8·15 веч.

Субота, 4. травня дві виставки: в год. 4·30 попол. і в год. 8·15 веч.

Кіна.

АДРІЯ: „Магараджа".

АПОЛЬО: „Недокінчена симфонія".

АТЛЯНТИК: „Червоний султан" (Абдуль Гамід).

ВАНДА: „У неволі джунглів", „Її емансипація прачка".

ГРАЖІНА: „Автоо Поліцмайстер" (Ад. Дімша).

КАСІНО: „Бондер-бар" (Дольорес дель Ріо).

КОЛІСЕЙ: „В путах шантажиста" та ревія „У нас часте паче в автоматі".

КОПЕРНИК: „Баль у Савою" (Джіта Альпар, Ганс Ярай).

МАРУСЕНЬКА: „Жид Зіс" (Конрад Файт).

МІРАЖ: „Історія гріху" (на осн. Жеромського), „Новий пох".

МУЗА: „Мальована заслона" з Ґретою Гарбо.

ПАКС: „Сини джунглів" та додатки.

ПАЛЯС: „Проданий голос" (Шміду).

ПАН: „Їх ночі."

РАЙ: „Світ сміється" (большевицька комедія).

СВІТ: „Кохай мене сьогодні" (Моріс Шевальє). „Остання парубоцька ніч".

СОНЦЕ: „На новорічці" та ревія.

СТИЛЕВЕ: „Спокуса дівола" (Хозе Мохіка), ревія: „Ай, ай, ай, нарешті май".

УТІХА: „Сини пустині" (Фляш і Флаш), ревія „Весняні іграшки".

ХИМЕРА: „Розсміяні очі" (Шерлі Темпль).

Закордонне радіо.

Пятниця, 3. травня 1935.

Відень (506,8) 12·00, 13·10 Концерт, 17·25 Сучасні шлягери, форт. музика, 20·00 „Лоенна Дінна" ком. опера Жезнічека, 22·10 Легка віден. музика, **Мор. Острава** (263,5) 17·55 Співи, **Прага** (470,2) 10·45 Весна в муз. та сп., 13·55 Дутий квінтет, **Парнж** (1648) 20·00 Вечір оп. музики, 21·15 Концерт, **Білгород** (437,3) 13·15 Пісеньки, **Любляна** (369,3) 22·00 Нар. музика, **Берлін** (356,7) 17·03 Розр. концерт, 23·00 Кам. музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. вечірка, 20·15 Концерт в честь комп. Жезнічека, **Кельн** (455,9) 13·00 Популярна музика, 16·00, 19·00 Хор. орх., **Ляйпціг** (382,2) 18·50 Камер. музика, **Мінхен** (535,5) 12·00 Концерт, 21·10 Солісти, **Будапешт** (550,5) 17·45 Співи, 21·45 Форт. реціталь, **Мілянo** (221,1) 11·30 Легка музика, 13·25 Тріо, 21·00 Хор, 22·00 Сирінкс, **Рим** (420,8) 17·05 Вок.-інстр. концерт, 20·45 Концерт.

Субота, 4. травня 1935.

Відень (506,8) 12·00, 13·10, 22·10 22·10 Концерт, 15·20 Хор, 17·55 Співи, 19·45 Нес. авд., **Братислава** (298,8) 17·20 Словацькі дуети, **Прага** (470,2) 10·15 Сальон. музика, 17·20 Співи, 20·00 Кобзар зі Страконіць, муз. вов. авд. Крічки, **Парнж** (1648) 12·15 Концерт, 20·45 Театр. авд., **Білгород** (437,3) 20·00 Оп. арій, **Берлін** (356,7) 12·00 Концерт, 16·00 Вес. попол., 20·25 „Легенда про сайну Йолянту" зір. оп. Чайковського, **Кенігсвустергавзен** (1571) 16·00 Нес. пополудні, 18·45 Орг. твори Гендля, **Ляйпціг** (382,2) 20·10 „Трійка тільтаїв" ком. зі співами Нестроя, **Мінхен** (535,5) 13·25 Популярна музика, 15·15 Форт. реціталь, 18·30 Камер. музика, **Бреслав** (315,8) 12·00 Легкий концерт, 18·20 Форт. реціталь, 19·15 Пісні про весну Шуцана, Брамса, Вольфа (Бартерман, баритон), **Будапешт** (550,5) 12·05 Легка музика, 19·25 Циг. музика, 22·20 Віденський вечір (симф. концерт), **Мілянo** (368,6) 11·30, 17·05 Легка й танк. музика, 22·00 Концерт, **Рим** (420,8) 13·05 Легка музика, 21·00 Опера.

Львівське радіо.

Пятниця, 3. травня 1935.

9·00 Ран. авд., 10·00 Богослуження, твори Мовюшка з гр. пл., 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Театр. огляд, Сільва рерум, 12·15, 13·15 Муз. вов. поранок; у перерві оп. 13 год. „Поворот посла" Немцевича, 14·03 Музика з гр. пл., 15·00 Весняні клопоти пасічника. 16·00 Стратусно, 16·25 Концерт зору й камер. орх., 16·50 Рецитації поезій „Забутий Ельф", 17·05 У весняному настрої — концерт секстету, 17·35 Для дітей: Нар. пісні (діточий хор), 17·50 Польська традиція в діянні справ праці, 18·05 Концерт капелі, 18·45 Боротьба за конституцію в Польщі, 19·08, 19·33 Твори на віолончелю в супр. форт., 20·00 Реціталь Ени Бандровської-Турської в гр. пл., 20·30 Гадьо тут поперечниця, трансм. з вулиці, 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Хай живе 3 травень — слівно-муз. авд., 21·40, 21·55 Спорт. вістки, 22·00 Реклам. концерт, 22·10 Легка муз. в вик. орх., 23·05 Танк. музика з гр. пл.

Субота, 4. травня 1935.

6·30 Ранішня авд., 7·50 Практичні вказівки, 8·05 Авд. для новобранців, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Муз. з гр. пл. — симфонія, спів, 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудневий денник, 13·05 Концерт: Носковський: Смичк. квартет оп. 9, 13·30 Дикта. музика з гр. пл., 13·50 Польська морська торговля, 13·55 Експорт, 14·00 Приємна муз. з гр. пл., 14·35 Біржа, 14·45 Музика з гр. пл., 14·55 Подільські нар. пісні в опр. проф. Козетульського, в вик. хору учнів консерваторії муз. т-ва у Львові, 15·30 Рецитація прози, 15·45 Концерт оркестри, форт., 16·30 Техн. скринька, 16·45 Сп. ресіталь Тромпчинської з Познани з супроводі фортепіяну, 17·50 Кангур — природ. гутірка, 18·00 Театр Уяни: авд. для дітей „Про химерну породівку та спритного шевчика" Б. Герца, 18·30 Огляд видавництв, 18·40 Сільва рерум, культ. і инст. життя, 18·45 Сальон. муз. з гр. пл., 19·15 Ферд. Бостель — Людина й історик, 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Скр. ресіталь, 19·50 Акт. фейлетон, 20·00 Перегони піссньок — легка муз. авд., 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Концерт творів Гречанінова в вик. симф. орх., 22·00 Реклам. концерт, 22·15 Письменник у літературі, 22·30 На вес. львівській хвилі, 23·05 Танк. музика.

БІРЖА.

ГРОШ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·22—5·28 зол.

Нім. марка 1·95—2·02, фр. франки 34·80—35·05, шв. франки 171·30—172·00, фунти стерлінги 25·30—25·60, австр. шіллінги 99·50—101, чеські корони 21·70—22·00, рум. леви 32·00—33·50, ліри 43·00—43·75.

Золото: Долари 9·08—9·15, Франки фр. 34·40—34·80, Дукати 82·50—83·50, Корони 36·60—36·80, Рублі 46·00—47·75, 1 гр. зол. 5·92·44.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50, Фльорени 0·85, 1 гр. ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 44·50—46·25, 5 проц. дол. Б. Г. 51·50—53·50, 4 проц. Зол. Б. Г. 43·00—45·50, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 47·00—48·50, 4 1/2 проц. Кон. Б. Кр. 52·00—53·50, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

Премівки.

Долярівки 53·00 — 54·50, Інвестиційна 104·00—107·50, Будівельна 43·00—45·00.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 2. травня н. р. кооперативні платив за:

	львівською Львів.
1 кг. масла франко магазин	2·75 зол.
1 л. молока	0·16 „
1 л. сметани	0·80 „
1 к. яєць	2·25—2·30 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло та яйця вдержана, на молоко і сметану сильна.

ОПОВІСТКИ.

Подяка. Всім тим, а вперший вірі Вп. П. д-рові Федакові Степанові, що опікувалися мною підчас мого побуту в тюрмі у Львові, Дрогобичі і Плоньку складаю якнайщирішу подяку. **Баран Михайло**, політ. в'язень.

Подяка. Кружок Р. Ш. Г. Барвінок у Львові складає отсим щиру подяку усім Вп. Виконавцям, що своїм виступом дня 14. квітня 1935 р. у салі Театру Ріжнородностей причинилися до удавдження **Свята Весни**, а саме: Вп. П. проф. Байловій, Барвінській, Гургул яній, Зарицькій, Л. Деркачівній, др. Кудрикові, Пшеничковій, Щуратовій і проф. Фединівній. 1514

Замісць святочних бажань вложив о. Онезим Мартинович в Тустановичі 5 зол. на голодних Поволжжя.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

Ванни, масіди, бані поручає найдешевше Войтіх Заяць, Осссолінських 14. 8-10

Продам піано в Янів н. Яворова — 6 кімнат з кухнею і 2 кімнати на підданні зараз. Зголошуватися: інж. Водопівні Дутка, Голуховського ч. 46. Станіславів. 1502 8—10

Кавалєрський поній з окремим виходом до винайму, Марка 20/1. 1490 2—3

Фортепіян ученика Безендорфера, крижовий, стан добрий, продам за 500 зол. Академічна 24, двері 9. від 3—7. 1488 2-2

Спеціяльна виробня ПІЖАМ, БОН ЖУРОК, ДРЕССІНГІВ, детайлічно по гуртових цінах. — **Руд-Стар,** Львів, Сербська 17. II. 1391 8—20

Потребую мешкання для студента з удержанням зараз і покою для студентки без удержання. — Сухий, Генінга 32.

Зараз до винайму 2 покої з кухнею з повним комфортом, вул. Стройна 2 п. (бічна Жовківської). — Відомість у адм. д-ра Бабія, Львів, Санітн 65. 1504

Найдешевше продає скло й порцеляну **Вільнер,** Львів, Скарбківська 1. 1-5

Фортепіяни, пів'яніно світових виробів на складі, Марецький, Баторія 7. 1-11

16-літній хлопець, українець, здоровий, працьовитий з народньою школою вступить до терміну або якоінебудь праці. Наконечний, Квіткіна 17. 1499 1—2

Тенісові штани найдешевше джерело „Палюм", Гетьманська 22, побіч музею. 1452 1—7

10.000 мужеських сорочок продає від вол. 2·26 Нічочасна виробня **„Ренома",** Львів, Сонішна 9. 1510 1—22

Блаватні і суконні моди товари поручає фірма Янів **Авін,** Львів, **Скарбківська 3.** на догідних умовинах. 1511

Два покої, кухня, комфорт, негайно винайму. Телефон 228—70. 1513 1-2

Господиня, інтедігентна, в середніх віці, шукає місця до ведення хазяйства за скромною винагородою. Зголошення прошу слати до Адміністрації під „Господиня". 1515 1—3

ОГОЛОШЕННЯ.

КНИЖЕЧКА

Вечірня і Параклис

До пресв. Богородиці

конче потрібна кожному вірному, що хоче брати живу участь у цих Богослуженнях. Ціна 1 пр. 20 сот., 5 примірників з почт. оплатою 1·15 зол. Хто замовляє 50 примірників, дістає 25% знижки. Замовлятн: Адміністр. „Діла", Львів, Ринок 10. 1—3

До винайму

5 покоїв на III. поверсі з повним комфортом у реальности Земельного банку Гіпотечного, при вул. Словацького ч. 14.

Інформації в ліквідатурі банку. 1—3

АДВОКАТ

Осип ДЕМЧУК

веде адвокатську канцелярію в СОКАЛІ вул. КОСЦЮШКА 65.

в домі Вп. п. Курисів. 3—3

ПЯНІНА першорядні по зниженій ціні на догідних умовинах. Купно продажа. Заміна уживаних інструментів

Новацкий, Пілсудського 17.

698 41—55

КОВДРИ

матерацн, подушки, коцн, білля на постіль

Маріян МЛЄКО

Л ь в і в, вул. КОРОЛЬНИЦЬКА ч. 6. телєфон 237-72 1234 12—20

Свій до свого!

Панчохи і скарпитки

КУПУЄМО ВСІ В КРАМНИЦІ

„Українського Народнього Мистецтва"

ЛЬВІВ, КОСТЮШКА 1.

ОБУВУ першорядну

по небувало низьких цінах

поручає своїм постійним відборцям

Магазин КРАХА

ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 15. в подвірю.

Дешево, бо подвірю. 1919 7—10

Чоколяди, цукри, чаєвики й овочі

поручає

„RIVAL" ЛЬВІВ, Коперника 26. Тел. 247-84. 1931 5—6

ПАНІ і ПАНОВЕ!

Першорядна українська фризієрня

АНДРІЯ КУЗИКА

міститься 1934 5—5

у ЛЬВОВІ, вул. ГРОДЗІЦКИХ ч. 4.

Доротеум

Львів, Браєрівська 3.

комісова меблева галя купує, — приймає в комісе — продає.

МЕБЛІ всілякого рода за готівку і на сплати.

Іван Дропа

Інструктор англійського крою системи „Міністра"

мужеський кравець

ЛЬВІВ, РИНОК 19. II. ПОВ.

виконує першорядні мужеські одяги, після найновіших фасонів по безконкуренційних цінах. 1355

Меблеві покриття Драліхи і волосіння на матраци (Росгар) кроїть в йдешевше

ФРЕНКЕЛЬ І ЛІДЕР

ЛЬВІВ, ЛЕГІОНІВ 25. в подвірі. 1-10

СЕНЗАЦІЯ ЛЬВОВА!!!

Надзичайно дешева продажа літніх матеріялів шовкових, вовняних і білизняних у фірмі

„Галицький Маґазин Новин" Львів, Галицька 15.

Для прикладу кілька цін:

Перкаль і муслін	0·65	Полотно	0·55
Вовліни	0·75	Сирий вефір	0·55
Панама	0·80	Димка на підштанці	0·65
Крепони	0·85	Зефір на сорочки	0·70
Штучний шовк	1·00	Кольорова перкалїна	0·70
Мароккен на шлафроки	1·20	Попелїна на сорочки	0·70
Сирий шовк	1·15	Рожевий ситц	1·20
Шовк сатина	1·35	Полотно на простирала	1·05
Найновіший епонж	1·35	Атлас на постіль	1·25
Креп-Монголь	2·25	Мережковані пошевки	1·40
Шовк на блюзки	2·60	Простилала	1·90
Креп-Мароккен у десені	3·75	Обруси з метра	2·00
Шкоцька вовна	1·50	Каші і обруси	1·90
Вовна на сукні	1·60	Ручники кафесві	2·50
Англійські шевіоти	2·80	Ручники вишиті	0·30
Вовна на пляші	3·00	Стирки до вмивання	0·50
Вовна на комплі.	5·50	Простирала на кождн	0·45
			4·90

УВАГА: Великий вибір останніх весняних і літніх новостей. — Замовлення з провінції полагоджуємо відворотною почтою.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". В друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 114 (14.012). Львів, субота 4. травня 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Квартально 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Новий архидіякон гр.-кат. Митрополичої Капітули.

Ректор Богосл. Академії у Львові **о. д-р Йосиф Сліпий** іменований архидияконом (мітратом) гр.-кат. Митрополичої Капітули. У тому характері матиме Номінат Службу Божу в неділю б. ц. м. в 10. рано у церкві св. Юра. Щиро витаємо відомого громадянина і церковного діяча на новому церковному становищі і бажаємо Йому якнайкращих успіхів на новому терені праці.

Другий Міжнародній Конґрес Бібліотек і Бібліоґрафії.

Інтернаціональна Федерація Асоціяцій Бібліотекарів улаштовує цього року другий „Міжнародній Бібліотечний та Бібліографічний Конґрес". При цьому подає такі відомості паризька газета „Le Temps":

Від 20. по 30. травня в Мадриді, Саламанці, Севілі і Барсельоні відбудеться Міжнародній Бібліотечний і Бібліографічний Конґрес. Поза засіданнями передбачено кілька вистав, оглядин, принять та екскурсій. Має бути пять пленарних засідань: відкриття (в присутності президента республики), засідання розпорядче, засідання, присвячене міжнар. випозичуванню книг, засідання, присвячене бібліотечній справі і сучасному житю та закриття в Барсельоні. Запрошення взяти участь у конґресі звертається не лиш до бібліотекарів і бібліографів, але й до бібліофілів, книгарів, виховників і взагалі до всіх осіб, що їх цікавить доля книжки й бібліотек. Анрі Леметр, 17 рю Суфльо, Париж 5, французький делеґат (M. Henri Lemaitre, 17, rue Soufflot, Paris 5, délégué français), висилатиме всім особам, що до нього звернуться, детальну програму засідань конґресу й офіційну брошуру з відомостями про подорож, гостинниці й таке інше. Вписуватися просять якнайшвидше у п. Т.-П. Севенсма, генерального секретаря Інтернаціональної Федерації Асоціяцій Бібліотекарів, Ліґа Націй, Женева (M. T.-P. Sevensma, secrétaire général de la Fédération Internationale des Associations de Bibliothécaires, Société des Nations, Genève).

Рада Української Бібліотеки ім. С. Петлюри в Парижі на своому засіданні 17. квітня ухвалила взяти в конґресі участь, виславши делеґатом, коли буде на це змога, В. Прокоповича. Разом з цим постановлено цю ухвалу подати до відома українським науковим установам і бібліотекам.

Рада Бібліотеки просить тих, що мають вислати своїх делеґатів на цей конґрес, в цілях координації повідомити про це Українську Бібліотеку ім. С. Петлюри в Парижі (Bibliothèque Ukrain. S. Petlura, 41, rue de la Tour d'Auvergne, Paris 9), щоб мати можливість заздалегідь порозумітися щодо репрезентації українських бібліотек і нашої участи в конґресі, а при переїзді через Париж навязати особистий контакт з представником бібліотеки.

Тіж установи, які свого делеґата не збираються посилати, Рада просить прислати короткі дані про свою бібліотеку і ті відомості, якіб вони вважали потрібними дати.

Коли Рада дістане потрібні матеріяли, вона має намір за допомогою редакції „Тризуба" видрукувати французькою мовою реєстр наших головних бібліотек, подаючи про кожну короткі відомості: точну назву, адресу, рік заснування, завдання, характер, склад, кількість книжок, діяльність видання, імя бібліотекаря.

Підписали французько-большевицький договір.

У четвер, 2. травня ц. р. ввечір у міністерстві закорд. справ між Лявалєм і большевицький амбасадор Патьомкін підписали франзуцько-большевицький договір. Документ складається зі вступу, пятьох статей і кінцевого протоколу. Обі держави зобовязались до негайної спільної акції проти держави, яка нападе безпосередньо на їх европейські кордони.

На вступі обі держави покликуються на договори в Льокарно, Стрезі і Женеві і запевняють, що метою нового пакту зорганізувати безпеку в Европі. Одначе обі держави не вирікаються східного пакту, який вважають найкращою запорукою мира.

В першій статті Франція і СССР зобовязуються радити спільно над кожним випадком, який загрожував би порушенням їх території або обмеженням політичної незалежности. На випадок нападу або загрози нападу обі держави звернуться негайно до Ради Ліґи Націй.

Друга стаття говорить про взаємну допомогу обох держав, якщоб Рада Ліґи Націй не могла одноголосно вирішити, яких санкцій слід хопитись проти держави-нападника.

Третя стаття пригадує постанови 16 статті пакту Ліґи Націй про негайну взаємну допомогу, якщоб Франція або СССР впали жертвою неспровокованого нападу.

Четверта стаття стверджує, що вищезгадані постанови не можуть зменшити зобовязань обох держав, які вони мають супроти пакту Ліґи Націй.

П'ята стаття означує час договору і форму його виповідження.

Кінцевий протокол говорить про те, як треба інтерпретувати повищі статті. Стверджує, що повищі постанови не торкаються конфлікту, який може вирнути поза Европою. Каже, що колиб Рада Ліґи Націй не видала одноґідного осуду і якщоб напали безпосередно на їх европейські кордони Франція і СССР зобовязуються взаємно собі допомогти. Крім того протокол каже, що обовязують далі договори, які обі держави давніше підписали і зареєстрували їх у Лізі Націй.

Політичні кола запевняють, що Франція і СССР підпишуть незабаром ще військовий і господарський договір, щоб затіснити політичну співпрацю.

Договір підписали з поспіхом тому, що большевицький уряд побоювався, щоб після оголошення тексту парафованого документу не знялась буря протестів французької опінії і не припинила його підписання.

Політичні кола запевняють, що тепер Франція поведе дипльоматичну кампанію у Берліні і Варшаві та столицях прибалтійських держав, щоб ці держави підписали східний пакт у зміненій формі.

Мін. Лявалєм прибуде до Варшави 8. травня ц. р. і по двох днях виїде до Москви, де буде 3 дні.

Війна скінчиться революцією?

МОСКВА, 3. 5. ПАТ. У 1-травневому числі „Правди" виступив Карло Радек зі статтею, в якій зазначує, що нова війна, викликана капіталістичними державами, мусить скінчитися революцією. Червона армія буде боротися на території противника.

Присилайте передплату!

Уживайте лише

знаменитої цикорії „ЛУНА" здорової підмінки кави „ПРАЖІНЬ" і зернистої „Солодової кави ЛУНА"

вироби української кооперативної фабрики

„Суспільний Промисл" Львів Богданівка 30. — тел. 42-97

Лікарів багато, а хорий умирає.

Прага, квітень 1935.

В европейській політиці панує далі хаос. Далі все тут у постійному русі, все пливке; нема нічого тривкого, нічого певного. **„Певна є лиш загальна непевність"** — як сказав один дотепний французький журналіст. Нині і далі ніхто не сумнівається, що небезпека війни є все ще актуальна. Ніхто тільки не може ясно сказати, звідки може вийти перше полумя нової світової пожежі, хто зачне і хто з ким та проти кого піде. Розвязка цього питання — це найтяжча проблема сучасної европейської політики і їй присвячені всі зусилля европейської дипльоматії. Назверх ці зусилля носять іншу назву, менше драстичну і більше вспокоюючу: **„шукання засобів для збереження і закріплення европейського мира"**. Під цим гаслом відбуваються теж всі ті конференції, на яких недостачу ніхто не може тепер нарікати. Ніколи ще не було їх стільки, скільки тепер, а це теж наглядний доказ небезпечної ситуації. Чи тільки небезпечної?

Европейський мир тяжко хорий — каже той самий дотепний французький журналіст. Багато лікарів, — смерть хорого, особливож коли кожний з них лічить цього хорого іншими методами й за іншими рецептами. А так лікують теж і европейський мир.

Один із ліків, якими лікують тяжко хорий европейський мир — це **„безпека"**. Цей лік приписують хорому паризькі лікарі. Їх метода дуже проста: Ми і наші союзники виграли війну, а в мировых договорах ми досягнули всього, чого лиш бажали. Ми всі маємо досить свого і по чуже не сягаємо. Зате боїмося, щоб нам ніхто цього „нашого" не забрав. Колиб колись показалося, що нам звідкись така небезпека загрожує, всі мусять нам прийти в допомогу, а щоб таке могло статися, всі мусять до цього зобовязатися. Це відстрашить напасника і тоді ніхто не відважиться сягнути по „наше". Це і ця „европейська безпека" — єдиний успішний лік для видужання тяжко хорого европейського мира.

Зовсім іншу методу лікування й іншу рецепту мають берлінські лікарі: **рівноправність**. Ми, німці, кажуть вони, є теж культурним народом. Маємо капітал, картелі, трести, банки, сильну владу, жандармерію, поліцію. Зате ви маєте ще примусову військову службу, сильну армію, тяжкі гармати, танки, дредноути, літаки-бомбомети, а за океаном кольонії і в них великі засоби маєтків та людей. Мир? Його можна зберегти лиш тоді, коли і ми будемо мати все те, що ви маєте. Мир можна вдержати тільки між народами, що стоять на однаковому рівні цивілізації. Війна проти некультурного Китаю чи Абісинії не перешкоджає зовсім тому мирові, про який і ми думаємо. СССР теж не можна зараховувати до цивілізованого світа. Якщо англійці і французи мають свої кольонії в Азії й Африці, то чому ми не сміємо кольонізувати Східної Европи? Пустіть нас туди! Це щойно буде правдива рівноправність — буде мир.

Лік англійських лікарів називається: **рівновага**. Мир можна зберегти лиш при задержанні договорів. Цих договорів треба придержуватись, оскільки йде про зброєння і про кольонії. Одначе не можна не бачити, що і рівновага є оправданим домаганням і що переможці мусять щось попустити з постанов мирових договорів.

зокрема, коли йде про „вигоди" інших. Нема ніякого сумніву, що безпеку треба закріпляти там, звідки можна було би сподіватися загрози для англійських інтересів і тому то, коли йде про небезпеку легунського нападу на Англію, треба брит. всякі границі безпеки аж над Рейн. Одначе ще це зовсім не значить, щоб уряд Великої Британії пік собі пальці при забезпечуванні совітських чи литовських границь. Але найважнішою в англійській лікувальній методі є засада, що в Европі не сміє існувати ніяка група держав, яка булаб така сильна, щоб обійшлася без Англії. Щойно тоді ключ до мира буде добре схований в сейфах Льондону і не щойно буде правдива рівновага — буде мир.

Скажіть, не дотепно?

Але на цім іронічний і гірко-правдивий дотеп французького журналіста не кінчиться. Само собою розуміється, що при такій тяжкій хоробі, на яку нездужає европейський мир і ще до цього, коли є так багато лікарів, які лічать хорого такими різними методами й ліками — потрібні **часті конзілії.** Ці конзілії — це ось ці безнастанні конференції. Не думайте, що всі вони без успіхів. Зовсім ні. Ось наприклад успіх римської конференції був у тому, що могла відтак відбутися льондонська конференція. Льондонська конференція принесла велику полекшу хорому тим, що після неї могли відбутися конзілії в Берліні, Москві, Варшаві та Празі. І вони не були даремні, бо саме вони уможливили конференцію в Стрезі. Стрезька конференція мала знову вирішне значіння для женевських нарад, які в свою чергу підготовили грунт для нового конзілія в Римі. Треба надіятися, що і майбутня римська конференція буде мати свій успіх, бо підготує конференцію в Льондоні. І хто сміє сказати, що справа збереження мира не розвивається успішно і надійно? Ви не дивіться на те, що Німеччина тимчасом знищила одну з основних точок версайського мирового договору. Вона за це дістала своє в Женеві і... їй лишили „вільний шлях повороту до Союзу Народів". Не забувайте теж на те, що і стрезькій конференції і Раді Союзу Народів „удалося найти формулу" — а це не значить нічого іншого, як лиш те, що і німецький вовк ситий і коза мира — бодай про людське око — теж ціла. Франція дістала в Женеві сатисфакцію, а Німеччині лишилась армія. Щоб інші держави, які зобовязані мировими договорами, не взяли собі прикладу з Німеччини, лікарі найшли й на це лік. Ці держави по доброму, себто за згодою інших, дістануть своє, а тоді **можна буде теж розвязати т. зв. середньо-европейську проблему.** „Европейські держави погодилися, що в цій справі погодяться"...

Ще один успіх треба записати в користь лікування хорого европейського мира. Німеччина заявила, що вона готова підписати на Сході Европи договори про ненапад навіть тоді, коли інші контрагенти зобовяжуться між собою до взаїмної допомоги. Як представляє собі Німеччина цей пакт — це вже інша річ, але важне те, що з нею можна буде знову далі в цій справі переговорювати. Іншими словами: **перед лікарями стає перспектива дальшого лікування й нових конзілій,** при чому оптимісти мають право сказати: а всеж таки війни ще нема! Вже знаєте, що коли хтось дуже тяжко хорий, то його близькі віддихають спокійніше й тоді, коли його стан очевидно не погіршився. Але як довго видержить хорий такий стан затяжної недуги?

Дехто думає, що хорому европейському мирові не можуть помогти лиш самі лікарі-дипльомати та їхні конзілії і звертають увагу на те, що власники великих фабрик зброї теж щось раз не дають і що акції їхніх великих концернів не падають найменшої причини до того, щоб падати в курсі. Ще дехто думає знову, що хорому може допомогти лиш рішучий крок — операція. А я вам пригадаю, що є така приповідка: операція повелася, але пацієнт умер.

М-н.

Міські Театри у Львові на суботу 4-го травня

Великий Театр

год. 7·30 веч. **„ТАЄМНИЧЕ КОНТО"**

Знаменита комедія Бернавера і Естеррайхера.

Театр Різнородностей

год. 7·30 веч. **„Теорія Айнштайна"**

А. Цвойдзінського

Рекорд успіху. — Вже 150 разів у Варшаві.

Ряд закордонних театрів дає її в найближчому часі

Глибокий зміст!

Здоровий гумор!

Ще про Михайлівський Собор у Києві.

Перед двома днями — в ч. 111. нашого часопису — подали ми в передовиці про проект збурення Михайлівського Собору в Києві, одної з найстарших і найкращих памяток українського церковного мистецтва та насвітлення цього трагічного факту „товаришами-архітектами" з червоної Москви. А саме, що „Михайлівський Собор не представляє собою історичної вартости..." (Вечери. Москва з 26. березня ц. р., ч. 70). Автор нашої передовиці протиставив цьому варварському і вандальському твердженню факт, що в провіднику по Києві, виданому також, історичній і мистецькій цінности Михайлівського Собора присвячено цілих 14 сторінок. Сьогодні в наші руки дістається ще одна цікава книжка: („Führer durch die Sowjetunion") („Провідник по Совітському Союзі"), виданий в 1929 р. в Берліні Товариством Культури Зязку Совітського Союзу з Закордоном. У цьому „Провіднику" — який, до речі, вийшов і в англійській і французькій мові — читаємо на стор. 706. таке в **дослівному** перекладі: „...На північно-східнім кінці площі, багато украшеній квітниками, находиться **Михайлівський Монастир** із собором, який вибудовано в візантійському стилі за часів князя Святополка в 1108 р.; дві побічні нави з бароковими штукатурами і філярами побудовані в 18. ст. зреформували цілковито колишній вигляд церкви. Бані виложені **гарними українськими кафлями** ріжних красок і малюнків. У середині, на східній стороні, **останки мозаїки з 12. століття".** Ось відомости, які подає **офіціяльний** провідник по Сов. Союзі! Але для „товаришів" академіків і професорів архітектури Штейнбергів, Чепуніних і Веснінів Михайлівський Собор „не представляє собою історичної вартости"... Мабуть вони знаєте про нього говорили би, колиб він не був такий дорогий — усім українцям...

Мартин Міллєр

ЛЬВІВ, пл. ГАЛИЦЬКА 14.

найновіші капелюхи,

сорочки, кравати,

ВАЛІЗКИ, ТРИКОТАЖІ,

ПАРАСОЛІ, ПАЛИЦІ.

Рік оснування 1866. 1939 2—4

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— До Києва приїхала 27. квітня прогулька чехословацьких учителів під проводом В. Конячка.

— На Литві створять міністерство пропаганди.

— У провінції Любяа на Филипинах вибухло повстання. Кількі старшини, воляків і поліціянтів ранені. Телефонічна комунікація перервана між південною і північною частиною Филипин. Американські кола заявляють, що повстання викликали противники проекту нової конституції.

ВСІ ДІТИ на селі і в місті читають:

„Світ Дитини" і „Діточу Бібліотеку"

Цілорічні передплати по 5 зол. висилати на адресу: Львів, вул. Зіморовича 3.

Д-Р ЕВГЕН ГРИЦАК. 2)

ВЕЛИКДЕНЬ

В УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНІХ ПРИПОВІДКАХ.

(Докінчення.)

Великдень, як усе радісне й бажане, швидко приходить і хутко минає. Тому нарід каже: „Де той у Бога Великдень, є він уже із крашанками й пасками". Подібно висловлено жаль, що святки так швидко проминули: „Великдень уже би й коням не здогонив, так борзо минув", або „От проби — Великдень, а він зовсім невеликий".

Найяскравішим і найбільш сутнім атрибутом Великодня є паска, „свячене" й крашанки; тому саме дуже багато приповідок торкається цієї теми. Найперш бачимо велику радість, при чому підкреслена тілесна й духова користь: „Дождалисьмо паски, а за тим дождемо і Божої ласки" і „Славо Ти, (= Тобі) Боже, за ту ласку, що освятив піп паску". Паску дається навіть звірятам, як це бачимо разом з умотивуванням у приповідці: „На Великдень перший крайчик свяченої паски треба викинути псу крізь вікно; то, як сі, боронь Боже стече (= сказиться), то й пес потече".

Такий самий звичай є теж і на В. Україні, як бачимо зі збірника Номиса: „На, рудий, паски, щоб і ти святки знав" і варіянт до цього: „На, паски щоб і ти знав, що сьогодня Великдень". Паска має бути пшенична — біла по народній традиції. Колиж є вона інша, то до Великодня не належить і тому повстало багато приповідок про „гречану паску", що має означувати якусь непотрібну річ, або дурницю, як це бачимо із цих прикладів: 1) Буде (обійдеться) Великдень без гречаної паски" і 2) „Дочекався Грицько гречаної паски" та варіянт до цього: „Дочекалася баба гречної паски" (= ждав хтось добра, а дочекався ще більшого лиха).

Як паска, так теж і яйце є символом Великодня, тому теж вислів „дочекатися свяченого яйця" значить діждатися Великодня, або кажуть теж на означення часу „до свяченого яйця". Подібно приповідка „Дождалися Великодня, то не їсти яець" висловлює образово розчарування, а пословиця „Дороге яєчко к Великодню" значить: усяка річ має ціну в свому часі. Свячене яйце тісно зєднується з писанкою, що теж є атрибутом Великодня, як це бачимо в приказці: „Христос воскрес та в лисинку (?), дайте яйце і писанку".

Далі йде свячене, злучене безпосередньо з Великоднем, як це жартівливо висловлено в приповідці: „Обійдеться без свяченого аж до воскресеного" (= Воскресення) і в другій подібній: „Посвятити буде що, але на Воскресення". Смакуни волюють усяке мясо, напр. традиційне свячене порося („Байдуже паски, аби порося"), або ковбасу, як це бачимо з жартівливої приказки при горілці: „Дайже, Боже, ліждати — яйцями товкати... ковбасою запихати, Христос Воскрес казати". Мабуть із мотивів гігієнічних (люди їдять багато товщів) повстала приповідка, що є ній заборонюється пити воду: „Хто на Великдень не за обідом воду, ніколи не пообідає без води". Про свячену сіль вірить нарід, що вона помагає „на різні хороби".

Незверх обовязує людей у таке врочисте свято гарна одежа, а головним чином традиційна „біла" або „чиста сорочка": „К Великодню сорочка хоч лихенька, аби біленька", а про невірну жінку говорить приповідка, що вона бодай двічі в рік дає чоловікові чисту сорочку, а саме на Великдень і Різдво. Тому теж і сироті, що для неї „чужа ласка Великдень" належиться біла сорочка бо тільки по цьому пізнає вона, що це велике свято.

Від співних на Великдень гаївок або гайлок повстала приповідка: „Ціла гайлка буда би за тобов", що значить: люди бігли би дивитися, як на „гайлку"; від великодних дзвонів: „То великий дзвін, що як задзвонять на Великдень, то аж до другого Великодня гуде". Остання приповідка опирається на народній легенді про велитенський дзвін, що гуде цілий рік, а має бути у Львові або в Києві. Образово пристосовують цю пословицю до завзятої в гніві людини, що любить довго сердитися.

Цікаве повіря збереглось в приповідці, записаній у селі Мшанці старосамбірського повіту: „Де вовк на Великдень почує голос дзвонів, там буде цілий рік крутитися". Тому, як зазначує Франко подекуди в гірських селах не дозволяють цілий день дзвонити.

Скрізь по всіх українських землях другий день свят має назву „обливаний" у Галичині, а „поливаний" понеділок на Україні. Одначе в деяких селах у Велик. понеділок справляють празник і тому в них є „обливаний вівторок". Франко зазначує, що так є в його родинному селі Нагуєвичах і тому там уживають приповідки: „Буде тобі обливаний вівторок" = будуть тебе бити, будеш мати немилу пригоду.

Як селянам вилляже збіжа або лев, то подекуди люди складають забобонну вину на господарів, як це бачимо в жартівливій поговірці: „Як на Великдень у день спить господар, то вилляже пшениця, а як спить господиня, то вилляже льон".

У великодніх приповідках згадує нарід і священників і то в додатньому світлі: (Слава Ти, Боже, за ту ласку, що освятив піп паску, і в негативного, іронічно-жартівливого боку: 1) Коли піп посвятив паску, то не стоїть о його ласку; і 2) Колиб то можна бути через зіму попом, через літо пастухом, а на Великдень попом. В останніх 2 приповідках бачимо відгомін матеріяльної залежности селян від священника, звідкіля виника-

Постачання праці в Німеччині.

Ця стаття німецького міністра праці **Зельте**, що її дістав для „Діла" наш постійний берлінський кореспондент д-р З. Кузеля, появилась рівночасно в передовій будапештенській мадярській газеті „Мадярський Економіст". — **Ред.**

Навіть і ті заграничні обсерватори, що до нової Німеччини відносились радше з неприхильністю ніж з приязню, не можуть заперечити сьогодні успіхів німецької політики відносно постачання праці. Ці успіхи проявляються між іншим у тому, що 31. І. 1935 не було вже в Німеччині навіть 3 мільони безробітних, підчас коли в хвилині приходу націонал-соціялістів до влади — 31. І. 1933 було їх більше як шість мільонів. До того число з 31. І. 1935 представляє ще навіть відносно некорисний образ, бо в осені 1934. число безробітних виносило вже лише біля 2 і чверть мільона. Наскільки крива, що представляє зайнятих працею, літом зростає до гори й наскільки робітники находять у тому часі працю — передовсім у сезонових будівельних підприємствах, — настільки треба рахуватися з переходовим зростом безробіття підчас мокрих і холодних зимових місяців, коли то будівельні роботи, так над як і під землею, мусять переважно спочивати. У наступних місяцях, правдоподібно вже в квітні, коли поволи зачинатимуться будівельні роботи, спадатиме знову й число безробітних. У дійсності вже в лютім ц. р. зменшилась скількість безробітних знову на 220.000. Це особливо гідне уваги, коли зважимо, що сталось це ще в зимовому періоді. Майже зовсім не минатимемось з правдою, коли ствердимо, що безробіття в Німеччині зменшилося тепер у порівнанні з найвищим його станом із початку 1933 р. не тільки на половину, але майже на 2/3 і що Німеччина зближається вже поволи до того стану, коли лишається лише незначна частина безробітних. Требаж бо памятати, що зовсім побороти й усунути безробіття в новітньому господарському організмі з його різнородними розвоєвими соціольогічними тенденціями — **це річ не до виконання**. Приходу цієї стадії, каже нам надіятись досить значний брак фахових робітників, що його відчуває сільське господарство та деякі галузі промислу. Ця проблема зобовязує до того, щоби звернути особливу увагу на вишколення молодого покоління.

Коли німецькі успіхи в справі постачання праці мусить кожний, — одни охоче, другий не надто радо — признати, то навіть прихильні для Німеччини чужинці доходять ще часами в своїх осудах щодо **методи фінансування** постачання праці до некорисних кінцевих висновків, що не відповідає правдивому станові річей. Це можна собі частинно в той спосіб пояснити, що успіхи постачання праці може кожний без труду пізнати зі звичайного статистичного покажчика стану безробітних, затеж при загальному осуді фінансових досягнень треба брати під увагу численні поодинокі питання з різних ділянок державного та господарського життя. Тому то й тут не так легко представити собі все ясно. Всеж я маю добру волю спробувати представити загальний образ того, не звертаючи уваги на дрібнички, що для заграниці є напевно лише справами меншої ваги.

Постачання праці в Німеччині послугується **системою різнородних посунень**, що зазубльоються одно за одне та взаємно себе доповняють. В дійсності діляться вони на такі групи:

1. Розділювання додаткових публичних доручень і робіт;

2. Уможливлення розділювання приватних доручень через уділення публичної помочі;

3. Заохота до розділювання приватних доручень через уділення податкових облекшень;

4. Викликання зросту консумпції.

Щодо груп 3) і 4), які були рідко зачіпною точкою критики, скажемо коротко лише кілька слів: Податкові полекші, що їх ввели в Німеччині (передовсім наприклад **знесення автомобілевого податку**, коли йде про нові особові авта), **звільнення** від податку новозакуплених машин або лише їх складових частин і передбачена в новому доходовому податку збільшена можливість **відписання для короткотриваючих господарських дібр** нерухомого майна спричинили незвичайний оборотовий зріст. Внаслідок цього приходовий недобір, що його нема змоги означити зовсім докладно чисельно, можуть покрити вистарчаюче збільшені прибутки на інших ділянках публичного господарства. Про висліди постачання праці цією дорогою хай свідчить хочби цей приклад: в грудні 1932 р. припадало на один робучий день по 12,6 нововироблених особових авт, у грудні 1934 випускали їх фабрики в одному робучому дні вже 387,9.

Коли говоримо про кроки уряду відносно викликання збільшеної консумпції, маємо перш усього на увазі заведення **супружих позичок**, що їх вже уділено в 1933 і 1934 рр. кругло 365.000 на загальну суму 200 мільонів нім. марок. Уділювання цих позичок уможливлює **підвищене оподаткування нежонатих і незамужних**, що зобовязані до плачення доходового податку. Одначе в даним випадку йде не лише про пересунення покупної сили, бо супружі позички дають у висліді цілий ряд інших корисних наслідків. Вони спричинюють **сильний зріст заключування подруж і зменшують на ринку праці скількість жіночих робучих сил, вони сприяють розвоєві напрямних популяційної політики німецького уряду** та викликують врешті **велике запотребування хатнього урядження** й домашнього знаряддя так, що в відносних галузях промислу зріст збут товарів далеко понад нормальний стан.

Але й згадані під 1) і 2) посунення уряду мають під фінансово-політичним оглядом неабияке значіння. Щоби викликати розділювання **приватних** замовлень, поспішив уряд з допомогою особливо коли ухвалив знаний закон **про направу будинків** з осені 1933 р. Як додаток на направу та перебудову мешкальних будинків виплатив уряд 500 міл. нім. марок, до чого треба ще дорахувати деякі відсоткові винагороди за ту частину робіт, що її фінансували власники домів. Розподіл інших **публичних** замовлень і робіт уможливили державній адміністрації, поодиноким краям, громадам, комунальним союзам і т. п. головно три програми про постачання праці. Дві перші з них приготовили вже були попередні уряди, але щойно уряд Гітлера перевів їх направду в життя. Фінансову основу цих трьох програм можна побачити на підставі наступного зіставлення:

Програма з літа 1932 302 міл. нім. марок, з початку 1933 р. — 600 міл. нім. марок, з 1. VI. 1933 р. — 1000 міл. нім. марок. Разом 1.902 мільйон. марок.

При катастрофальному положенні, що в ньому находилось до початку 1933 р. німецьке господарство, не можливо було само собою дістати цих сум ані з якихнебудь резерв, ані не було змоги їх набути дорогою позички. За потрібними **грошевими засобами** треба було шукати в інший спосіб. Тому то підставою фінансування тих робіт були спершу векслі, зовсім такі самі як звичайні торговельні векслі, при чому нім. уряд перебрав зобовязання викупити ці векслі до 1938 р. Це зобовязання уряду дозволило Райхсбанкові ці векслі, призначені для постачання праці, редисконтувати та в цей спосіб достарчати потрібні на цю ціль грошеві суми.

На викупления векслів і покриття звязаних з ним коштів і врешті на викуп **податкових бонів**, виставлених за урядування канцлера Папена в звязку з тогочасною програмою постачання праці мусить видавати нім. уряд кожного року в часі від 1934—1938 приблизно по 3/4 мільярда нім. марок. Цього роду обтяження будучности, розуміється, було великим ризиком. Одначе вже сьогодні бачимо, що уряд був уповажнений пуститися на таке ризико. Внаслідок активної державної конюнктуральної політики, передовсім внаслідок публичних потягнень щодо постачання праці, перевищатимуть передбачувані на суму 7,9 мільярдів нім. марок податкові приходи з мита й данини в рахунковому році 1934 подібні приходи з 1932 р. приблизно на 1,25 мільярда нім. марок. Крім цього видатки **на поміч безробітним**, що в 1932 р. виносили біля 2 і 3/4 мільярда марок, можна було зменшити в 1934 р. до суми около півтора мільярда марок.

Збільшення приходів і зменшення видатків відтяжує публичні фінанси тільки в 1934 р. менше-більше на 2 і 3/4 мільярда, коли на постачання праці видає уряд річно, як вище згадано, приблизно 3/4 мільярда марок. Це зіставлення є на мою думку таке переконуюче, що я вважаю за зайве наводити дальші статистичні матеріяли, хоч наприклад зріст народнього доходу ощадностевих вкладів, вкладок на суспільне обезпечення й т. п. ще значно поправляють загальний економічний білянс політики постачання праці. Дані, що їх я вгорі навів, доказують уже зовсім вистарчаюче, а особливо переконуюче, правильність німецької політики в цій справі. Треба ще згадати, що всі **короткотермінові** зобовязання, що відносяться до постачання праці, не потребують навіть бути сплачувані в короткому речинці. При покращанні відносин, коли грошевий ринок розпоряджатиме обильнішими грошевими засобами, буде можна перемінити частину цих зобовязань з **короткотермінових на довготермінові.** Зріст ощадностевих вкладів уможливив у нас тепер урядові затягнути в публичних касах ощадности позичку в висоті 500 мільонів нім. марок, що її ужинють передовсім на викуп векслів постачання праці.

Одначе до сильного оживлення внутрішнього господарства в Німеччині, викликаного внутрішньою політикою постачання праці, **не стоїть на жаль у ніякому відношенні відповідне оживлення її заграничної торговлі.** Шкоди, що повстають через те, підривають не лише німецьке господарство, але й господарства інших країв. На чим більші труднощі натрапляє наш вивіз, тимбільше й мусить Німеччина переставати входити в рахубу **як покупець на світовому ринку**. Я сподіюсь сильно й як нім. міністер праці бачу в тому важну підставу нашої політики, щоби старання скріпити европейський мир вели до повних вислідів, принесли користь для народнього господарства всіх звінтересованих країв і щоб вони вкінці причинились до активізування наших взаємних торговельних відносин із заграницею.

ло певне невдоволення й завись, а навіть нехіть.

Багато говориться у народніх приповідках про мітичний Рахманський Великдень, що випадав би на п'яту неділю по Великодні.

По народньому віруванні живуть рахмани під землею, є дуже чесні й побожні, постять цілий рік, а на Великдень тече їм молочна ріка. Як із горішнього світу долиже до них шкаралупа з яйця, то вона стає повна, а вони всі поділяться тим яйцем і воно ще повно лишиться. На Рахманський Великдень добре сіяти всякі, що будуть пахучі, а як прикласти вухо до землі й добре вслухатися, то можна чути голос дзвонів, а це знак, що рахмани святкують Великдень. Жартівливий вислів „за кінський Великдень" значить те саме, що ніколи, подібно, як на Україні кажуть „ждати до кімлицьких заговін" = ніколи не дочекатися. Якщо хтось скаже не до ладу, то з нього глузують словами: „Добридень на Великдень, будьте здорові в Новим годом", бо годі звичайно вдати Великдень із Новим Роком. У приповідці: „Не минеться, як бабі Великдень" висловив нарід думку, що як Великдень не вдасться, як недобре чи невдатно приготована їжа, то за це відповідає баба, себто господиня хати.

У збірнику Номиса (стр. 290) помищені дві народні загадки, що торкаються Великодня: 1) Прохали два вірних одного невірного: дай вам те, що лучче царства небесного. Відгадка: Йосиф Аримателейський і Никодим прохають у Пилата тіла Христового, еби його похоронити. 2) „Сім миль мосту, на восьмій стоїть явір, на весь світ славен". Ця загадка, що означує великий піст (7 тижнів) і Великдень, має богато варіянтів, із котрих зазначуємо два цікавіші: 1) Сім верст мосту, на край мосту червона калина і 2) Лежить місток сім верст, а вкінці стоїть хрест.

Всі навчаймося своєї літературної мови!

Хто хоче навчитись доброї української літературної мови,

ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ НА 1935 РІК

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА"

присвячений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — **Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО. — ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річно, 3 зл. піврічно, 1.60 чвертьрічно. За границею: в Европі 9 зл., поза Европою 2 амер. долари. Зразкове число 50 сот. Конто чекове П. К. О. число 27110. — Адреса Редакції в Адміністрації: Warszawa IV., ul. Stalowa 25 m. 10.**

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУРНА МОВА!

Анексія Манджу-Ко.

ТОКІО, 3. б. ПАТ. Цісар Манджу-Ко Пуї оголосив учора декрет ствердкуючи, що Манджу-Ко обєднана з Японією нерозривними вуалами і їх ще затіснить, щоб вдержати мир на Далекому Сході. Одночасно з Токіо повідомляють, що амб. Юренев запропонував Японії підписати з СССР договір про ненапад.

Настрої в теперішньому Києві.

Виленський російський часопис „Русское Слово" передає у ширшій статті враження одного киянина, що втік з Києва. Ось кілька головних фактів. Харчева справа трохи поправилась, але харчів не можна дістати більш як на день і середня платня ледви дозволяє животіти. Молоко та молочні продукти дуже дорогі та рідкі. Одежі та обуви нема, є та, що є найнижчого сорта.

Протирелігійна пропаганда на селі ослабла; безбожники їдуть агітувати на село тільки під охороною. На селах є ще досить церков. У Києві в центрі всі церкви зачинені, деякі зовсім поруйнують. Розбирають церкви тільки при допомозі міліції, лякаючись виступу робітників, що працюють. Поза містом є ще церкви, з винятком тих, що були при школах, фабриках і казармах.

Архиерейську службу правлять ще у церкві на Сінному базарі; ходять туди представники всіх верстов населення, з винятком тих, що ходять в однострою. Релігійна боротьба зводиться головно до того, що розбирають церкви і переслідують священників. Населення часто бере шлюби в церкві та хрестить діти потайки. Мода на світські імена замість святих минула. Найчастіше ім'я Володимир, бо так звався святий і Ленін.

Беззахисних на вулицях дуже багато, але вони ходять одинцем, щоб їх поліція не переловила. Висилають їх до північних таборів, але від того число їх не меншає. Іноді беззахисні нападають і на поліцію.

Хабарництво в совітських установах загальне. Беруть усі і все — найрадше валюту та дорогоцінности. Найбільше беруть хабарів ті, що рішають про висилку людей до безплатних санаторій. Були випадки, коли цілі вагони з харчами або фабричними виробами, призначеними для державних крамниць, пропадали у дорозі. Раз на Дніпрі щезла баржа з 5 тоннами пшениці і ніхто не найшов й сліду в воді.

Населення сподівається війни, яка єдина може змінити теперішній лад. Громадяни перестали вже лякатись поліції та ГПУ і нерво голосно висловлюють своє обурення на прилюдних місцях, знаючи, що незадоволених за багато, щоб усіх можна арештувати.

НАШІ ЗУСТРІЧІ

АДМІНІСТРАЦІЯ, ЛЬВІВ, РИНОК 10. II. п.

Ціна 50 сот.

Домагайтесь зразкових безплатних чисел!

З найліпших найдешевші і свої рідні це ПАПЕРЦІ і ТУТКИ

150 шт. за 30 гр. „КАЛИНА"

фабрика в Тернополі. — Фабричний склад і Львів, ул. Вляхарська 11.

Можна дістати в кожній крамниці!

Заява прем. Макдональда у палаті громад.

ЛЬОНДОН, 3. 5. ПАТ. На вчорашнім засіданні палати громад перевели широку дискусію над положенням в Европі після нарад у Римі, Парижі, Льондоні і в Стрезі.

Дискусію почав прем. Макдональд складаючи таку заяву: Вихідною точкою для закордонної політики В. Британії є британсько-французька заява з 3. лютого ц. р., яка відбігала від дотеперішньої версайської системи. Опісля прем. Макдональд гостро накинувся на канц. Гітлера зате, що нарушив основу до переговорів, якою була льондонська заява з 3. лютого ц. р. Прем. Макдональд пригадав слова канц. Гітлера, що нічого не започаткує, чого не міг би опісля виконати. Канц. Гітлер почав переговори на основі заяви з 3. лютого ц. р., яку опісля нарушив.

Премієр підкреслив, що в останніх міжнародніх рішеннях у Стрезі і реалюції Ліги Націй у Женеві В. Британія справді брала участь, але не взяла на себе нових зобовязань супроти держав середущої і східної Европи. Прем. Макдональд заявив, що слід призадуматись над пропозицією канц. Гітлера про заключення багатосторонного договору про ненапад для східної Европи. Таким чином можнаб на сході Европи довести до системи збірної безпеки.

Співпраця між державами повинна бути гнучка, щоб до неї могла приступити теж Німеччина. Інша справа, чи Німеччина щиро бажає цієї співпраці. Німецькі заяви про зброєння викликали затривоження. Опісля премієр обговорив солідарність В. Британії, Франції та Італії кажучи, що ці три держави бажають побільшити число держав, які співпрацюють для мира. Заява Німеччини про будову 12 підводних човнів саме напередодні морських переговорів у Льондоні може мати величезне значіння. Підкреслив з притиском, що В. Британія не дасться випередити ніодному сусідові в летунстві, як це заявив віцепремієр Болдуін. Прем. Макдональд закінчив, що британський уряд не змагає до заключення військових союзів, тільки до співпраці держав, щоб вдержати мир. І так слід розуміти порозуміння В. Британії, Франції та Італії.

Після того відбулася широка дискусія, в якій забирали голос провідники партій, поодинокі посли і міністри.

КООПЕРАТИВНА ПЕКАРНЯ

Золотий Колос

поручає різнородне і добірне печиво. Замовлення: Львів. ЯНІВСЬКА 77. 1398 4—4 Телєфон 292-17

Прем. Ґерінґ про нове німецьке летунство.

У четвер 2. травня ц. р. пополудні в готелі „Адльон" відбулись товариські сходини закордонних журналістів, на які прибув теж прем. Ґерінґ з дружиною. Прем. Ґерінґ, який є одночасно міністром летунства, заявив журналістам справу німецького военного летунства. Всі колишні запевнення, говорив прем. Ґерінґ, що Німеччина не мала військового летунства не були брехнею. Коли канц. Гітлер обійняв владу, Німеччина мала ледви кілька перестарілих типів літаків. Летунство вважає Німеччина необхідним до удержання безпеки. Повстання німецького військового летунства дуже оригінальне. Як шеф летунських військових сил — говорив прем. Ґерінґ — рішився я відкинути шлях постепенного летунського зброєння, бо могли би виринути критичні моменти і німецьке летунство не булоб готове. Тому використано промисл і техніку до найдальших меж і завдяки цій методі вдалось у дуже короткому часі зорганізувати летунську армію. Військових літаків не скривала Німеччина по лісах ні під землею, бо їх взагалі не було. Знаменита летунська армія буде завжди для німецького народу основою безпеки. Німецьке військове летунство є так сильне, що напасник, який відважився би напасти на Німеччину, мусів би розкусити дуже твердий горіх. Німецька летунська армія не має нині ніодного старого літака та мотору. Навпаки. Літаки і мотори відповідають найновішим здобуткам техніки. Німецькі летуни доказали підчас світової війни, що зуміють дати собі раду з перевагою. Німецький летун вихований в дусі Бельке і Ріхтгофена. Повітряна фльота Німеччини не є така велика, як міркують за кордоном. Зрештою, не рішає число літаків і летунів, але якість машин і характер та здібність літаків.

Позаочна школа високошкільних студій

Український

Технічно-Господарський Інститут

при Українській Господарській Академії в Подебрадах — продовжує запис на:

3-семестровий високошкільний економічно-кооперативний відділ, курси українознавства з широкою програмою, фахові курси: бухгальтерії, мов (англійської, німецької, французької), пасічництва, садівництва, перероблення садовини та городини, с. г. рахівництва, громадської агрономії, обробления шкіри, звіринарства, олійництва, радіотехніки, фотографії. Передбачається відкриття й інших курсів.

Навчання провадиться кореспонденційною методою.

Проспекти і програми — безплатно. На ширшу відповідь приладати міжнародню поштову марку.

ПОШТОВА АДРЕСА:

Ukrajinsky Technicko-Hospodarsky Institut Podebrady, Tchecoslovaquie. 1017 10—7

ЛІКВІДУЮТЬ...

Ліквідація українських сторожей вогневих: пожарничо-гімнастичних Товариств „Сокіл" і гімнастично-пожарничих Товариств „Луг" у тернопільському воєвідстві.

Як ми подали вже у вчорашньому числі майже одночасно зі станиславівським воєвідством також тернопільське воєвідство заряднло ліквідацію пожарничо-гімнастичних товариств „Сокіл" і пожарничо-руханкових товариств „Луг" (на старих статутах). Тому, що по наших селах товариства під назвою „Сокіл" є у величезній більшості пожарничо-руханковими товариствами, а також багато ще лишилося „Лутів" на старих статутах пожарничо-руханкових, то в дуже багатьох селах наша молодь не буде мати взагалі ніякого свого руханково-спортового товариства.

У наших руках обіжник, що його староство в Бучачі розіслало до всіх існуючих у бучацькому повіті „Соколів" і „Лутів" на давніх статутах. Ось текст того обіжника:

STAROSTA BUCZACKI
Nr. W. 41/7 U.

Buczacz dnia 15. kwietnia 1935.

Do

I. Zarządu Stow. pożar. gimn. „Sokił" w Beremianach, w Kujdanowie, w Przewłoce, w Rusiłowie, w Skomorochach i w Żurawicach.

II. Zarządu Stow. pożar. gimn. „Łuh" w Chybinie, w Międzygórzu, w Potoku Złotym, w Przedmieściu, w Pyszkowcach, w Ściance, w Słobódce Górnej, w Snowidowie, w Sokołowie, w Sokolcu, w Woziłowie, w Zadarowie i w Żyznomierzu.

W związku z ukazaniem się w Dzienniku Ustaw Rz. Pospol. Polskiej Nr. 7. z 8. XI. 1933. poz. 35. rozporządzenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z 14. I. 1935. o statucie ochotniczych straży pożarnych oraz na zasadzie postanowień zawartych w ust. 3. okólnika Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z 12. II. 1935. № 9., ogłoszonego w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Spraw Wewnętrznych № 6, z 20. II. 1935., wzywam Zarząd do natychmiastowego poczynienia kroków w kierunku przyjęcia wzorowego statutu dla wszystkich stowarzyszeń ochotniczych straży pożarnych, jak również kroków zmierzających do przystąpienia do związku straży pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej.

Jako ostateczny termin zgłoszenia stowarzyszenia do rejestracji wyznaczam dzień 20. maja 1935., a to z uwagi na obowiązek przedłożenia takich zgłoszeń Urzędowi Wojewódzkiemu w terminie do 1. VI. 1935.

Nadmieniam, że nieprzyjęcie wzorowego statutu lub nie zgłoszenie do rejestracji pociągnie za sobą likwidację stowarzyszenia.

Termin: dnia 20. V. 1935.

Starosta powiatowy Fedorowicz.

На основі обіжника старости в Бучачі за одним махом перестане існувати 6 сокільських товариств і 13 лугових на давніх статутах. На щастя „Луги" мають ще вихід з того такий, що змінять статут на новий і „Луг" у тих місцевостях буде існувати, як руханково-спортове товариство. Що зроблять сокільські товариства — невідомо.

Ревеляції з нашого минулого

п. н.

Сторінки з мого життя

Д-ра ЕВГЕНА ОЛЕСНИЦЬКОГО

можна дістати у Видавничій Спілці „Діло"

Ціна зол. 1·90, пошто 30 сот.

Ювилейні Збори Товариства Опіки над Українськими Емігрантами.

Перед Великоднем дня 23. квітня п. р. святкувало Товариство Опіки над Українськими Емігрантами у Львові *десятиліття* свого істнування. Свято почалося Богослуженням із панахидою за померших членів в Архикатедральному Храмі св. Юра, яке вранці цього самого дня відправив Преосв. о. Никита. Пополудні відбулися святочні Загальні Збори Товариства.

Збори відкрив президент Товариства дир. М. Заячківський, який у першій мірі згадав померших основників і членів Товариства: д-ра Вол. Бачинського, проф. М. Галущинського, д-ра І. Курівця, д-ра Вол. Охримовича, радн. Р. Сосновського і ред. Ф. Федорціва. Потім привитав присутніх, між ними Преосв. Никиту, представників Відділу Суспільної Опіки Львівського Воєвідства д-ра Ф. Шкодзінського та д-ра В. Вишинського, представників інших еміграційних Товариств та гостей. У своїй промові представив през. Заячківський етапи розвитку української опікуючої акції над еміграцією, якими були Товариство Опіки ім. св. Рафаїла, як філія загальноавстрійського Товариства тієї самої назви, заснована у Львові 1907. р. пок. Т. Реваковичем і Преосв. Никитою, згодом Товариство „Провидіння", що ділало в тих самих роках, головно опікуючися сезоновими робітниками, які їхали до Німеччини і врешті Товариство Опіки над Українськими Емігрантами, засноване у Львові в 1925. р. Серед важких умовин доводилося працювати всім тим Товариствам, але треба признати, що вони своє завдання в міру можливостей сповнили.

Після відчитання привітних писем і устного привіту, який вложив д-р Ф. Шкодзінський, приступлено до звітів, що їх вложили д-р А. Говикович і п. К. Баєрський.

Початкова праця в Товаристві стрічала ріжні перепони й через те її осяги не були великі. Справжня діяльність починається щойно в 1927. році, коли в Польщі переведено основну реорганізацію еміграційної справи й Еміграційний Уряд почав підтримувати суспільні організації опіки над емігрантами. Товариство Опіки над Українськими Емігрантами дістало тоді дозвіл на ведення своїх інформаційних бюр у Львові, Станиславові, Тернополі і Перемишлі, почало видавати інформаційний двотижневик „Український Емігрант", видало самоучок англійської мови для українських емігрантів, популярну книжечку „Еміграційний Порадник" і т. д. Для ближчих взаємин і співпраці Товариство Опіки над Українськими Емігрантами ввійшло в контакт з усіми осередками української еміграції, як континентальної так і заморської, наприклад, з Товариством Опіки над Українськими Переселенцями ім. св. Рафаїла у Вінніпегу, в Канаді, Бюром Опіки над Українськими Емігрантами в Буенос Айрес, в Аргентині, а де не можна було відкрити окремого еміграційного Товариства, там мало Товариство Опіки над Українськими Емігрантами у Львові своїх мужів довіря або своїх кореспондентів.

Змістом праці Товариства і його бюр було: подавати точні інформації про всі імміграційні країни та умовини праці, поучувати емігрантів перед виїздом, остерігати перед агентами, вести розшуки за пропавшими членами родин на чужині, писати подання, інтервеніювати в ріжних установах і т. і. У звітовому десятилітньому речинці Товариство полагодило 62 тисячі справ, що є найкращим доказом його живучости, а водночас потреби його істнування.

Останні роки кризи в еміграції Товариство відчуло, але всеж таки воно свою працю продовжує, до нього звертаються за порадами з найдальших сторін краю і це Товариство вже сьогодні не чуже українському громадянству.

Після звітів з діяльности вислухали приявні рахункового звідомлення і протокол Контрольної Комісії, який відчитав дир. М. Лазорко в внеском на уділення управі абсолюторії.

У дискусії над звітами забирали голос: сен. Ю. Павликовський, посол З. Пеленський, д-р А. Говикович і інші.

Посол Пеленський підніс у своїй промові заслуги для Товариства його президента дир. М. Заячківського, який десять літ зряду проводить Товариству, даючи на кожному кроці докази, що не чужа йому еміграційна проблема, що це важний економічний процес і що для праці в еміграційній ділянці не щадить він ніколи ні часу, ні труду.

Промовець поставив внесок, щоби Загальні Збори, оцінюючи працю през. Заячківського, іменували його почесним членом.

Присутні приняли цей внесок довгими оплесками. Також прийнято одноголосно внесок на уділення управі абсолюторії.

З черги приступлено до частинного вибору членів Управи і Контрольної Комісії. Вибрано членами Управи: о. мітрата О. Базюка, о. кан. В. Садовського, д-ра А. Говиковича і ред. М. Тарнавського, їх заступниками п. мец. М. Говиковичеву і п. Е. Зарицьку. До Контрольної Комісії вибрано дир. о. Саєвича, дир. М. Лазорка і радн. П. Береста як членів, а дир. О. Пащака і дир. М. Кисілевського заступниками.

Збори закінчив през. М. Заячківський подякою для присутних за участь з проханням, щоби й на будуче не жаліли своєї уважливости для еміграційної справи, бо це справа справді важна і кожне свідоме громадянство повинно нею опікуватися.

МАТЕРІЯЛИ
ДО НАШИХ ВИЗВОЛЬНИХ ЗМАГАНЬ

найдете у книжці Михайла Галущинського п. наг.

З Українськими Січовими Стрільцями,

що подає багато подробиць з життя нашого Січового Стрілецтва.

216 сторін друку на дуже гарному папері.

Ціна зол. 1·90. Порто 30 сот.

Замовляти в „Ділі". 4—?

Рятуймо українську гімназію в Коломиї!

ГРОМАДЯНКИ І ГРОМАДЯНИ!

Державна гімназія з українською мовою навчання в Коломиї стоїть перед загрозою видатного зменшення числа учеників. На 210 учеників є 156 синів рільників, зарібників і дрібних ремісників. До 10. травня мусять всі зложити шкільні оплати. Найменше сотня дітей потребує негайної помочі. Щоби хоч в частині прийти в поміч бідній молоді, звертаємося до всього свідомого Вп. Громадянства і Установ з повітів: **Коломия, Косів, Городенка, Надвірна і Снятин,** з котрих молодь ходить до тутешньої гімназії **з горячим проханням:** жертвувати, але всі, на повищу ціль, хто що може. Зокрема прохаємо наші Громади, Читальні, Кооперативи, Кружки „Сільського Господаря", Банки, Союзи Українок, касинові й інші товариства, щоби масовими хочби дрібними датками поспішали з **негайною допомогою** бідній молоді коломийської гімназії. Вп. Священство, Учительство, Купецтво, свідоме Селянство і Міщанство і всю світську Інтелігенцію згаданих повітів прохаємо не лише від себе щось жертвувати, але і допильнувати на місцях, щоби кожна установа в даній громаді вислала якийсь даток.

Великими трудами і заходами старших Громадян створено в 90-их роках одиноку українську гімназію на Покуттю. Числила вона колись понад 1.000 учеників. Ми, молодше покоління, не сміємо допустити до значного зменшення учеників, навпаки, мусимо всіми засобами скріпити гімназію в Коломиї. В критичній ситуації звертається Старшина „Батьківського Кружка" при тій гімназії до Вас за негайною помічю.

Всякі жертви прохаємо висилати на адресу Банку „Покутський Союз" в Коломиї вул. Костюшка ч. 25. на кн. вкл. ч. 720/801.

Рівнож прохаємо вже відтепер підготовляти здібну молодь до гімназії в Коломиї, щоби збільшити її фреквенцію, де знайде вона щиру батьківську опіку.

Два рази дає, хто негайно дає! Громада по нитці, а бідному сорочка!

За всяку поміч в імені молоді згори щиро дякуємо.

Коломия, в квітні 1935.

Старшина Батьківського Кружка для державної гімназії з українською мовою навчання.

На службі громадянства.

(Приклад, гідний наслідування.)

„Винахід одної їди, — твердить один філософ, — важливіше для добра людства, ніж відкриття нової планети".

Ствердженню й обговоренню цих справ був присвячений чайний вечір, що його влаштував Український Жіночий Союз у Празі мин. місяця. У цей день Жіночий Союз святкував у себе скромний ювилей: двохліття існування свого підприємства — української їдальні в Празі. Ювилей був скромний і справа вибито скромна, але має рацію мудрець, що сказав: „Мужчина більше обіцяє, ніж виконує, жінка — навпаки". Підтвердження цього маємо і в даному випадку. Скільки то в нас існує галасливих і претенсійних „чоловічих" товариств, а поднівіться — реальний білянс їхньої праці: повна порожнеча. І щось зовсім іншого тут: як довідуємося із звіту, відчитаного головою Союзу п. З. Мірною, за час мин. року було видано їдальнею поверх 25.000 обідів. Але яких обідів? Про це свідчить той розголос і та слава, яку, без жадної реклями із свого боку, має у Празі наша українська їдальня. Треба зазначити, що ця добра слава вже давно переступила за межі української еміграції, і пахощі справжнього українського борщу, як те „евшан-зілля", вабить до української їдальні і „малоросів" і навіть росіян і грузинів і т. д. Тут у „мирній атмосфері", спостерігаючи українську інтелігенцію, українські часописи, оповістки про лекції й т. п. вони, здається, більше переконують в необхідности існування України, ніж деінде і будь-якими іншими способами. Тут до своєї недуги довший час обідав російський письменник із „запорозьких козаків", як сам про себе каже, — В. Немирович-Данченко, а коли занедужав, то якби по „лакомство" присилав по український борщ.

Слава їдальні базується на принципі, якого вона твердо й послідовно додержується: давати обіди тільки свіжі, тільки здорові й смачні, тільки з першорядних продуктів. Не ставлячи собі завдання лише заробити, їдальня, як громадська інституція, дійсно виконує незамінимку „службу" для громадянства: за свої скромні чеські корони, тяжко зароблені, наш емігрант справді дістає повноцінний харч.

Але служба суспільству з боку їдальні Жіночого Союзу на тім не кінчається. Як видно із звіту за мин. рік, їдальня видала 1270 безплатних обідів. Тут їдальня має теж свій принцип: ні один бідний українець не сміє відійти з української їдальні голодним. І, справді, скільки нашого народу — безробітного, перехожого, в переходовій нужді — скористало з цієї допомоги! А на еміграції така біда з кожним може трапитись: і з робітником, і з студентом, і з інжиніром! Поправляться одні — відходять; приходять інші і т. д.

Спостерігаючи цю функцію їдальні Укр. Жіночого Союзу, нераз думаєш, що теж безумовно приклад і для інших наших еміграційних (та хібаж лише еміграційних) українських осередків. Де наші люди не потребують доброї справи, не потребують помочі? А крім того ще одна надзвичайно важлива річ: цеж підприємство, яке дає працю й заробіток своїм людям. І біля такої їдальні, як їдальня Жіночого Союзу в Празі, заробляє на прожиток — хоч і скромний — майже 10 людей!

У мин. році їдальня Жіночого Союзу поширила своє помешкання й стала, так мовити, центром українського громадського життя в Празі: тут відбуваються усі ділові зустрічі, тут побачите переїзжого гостя з Галичини, Америки й т. д., тут відбуваються ріжні збори, лекції, влаштовується дискусії в приводу прочитаних доповідей, тут провадяться співанки хору, вправи пластового т-ва, виставки книжок, ручних праць, тут улаштовуються добродійні вечірки й т. д.

Звичайно, це все вимагає як від пань, що працюють в Управі Союзу, так і від тих, що працюють в їдальні, великого накладу праці, енергії, часто і нервів. Але все це наші жінки несуть із посвятою, а розумінням важливости справи.

І нашим обовязком — широкого українського громадянства — цю високо корисну й шляхетну працю нашого жіноцтва щиро підтримати, — підтримати у своїх власних інтересах!

Прилюдна.

Нові назви міст і містечок у СССР.

В „Урядовім Дневнику" міністерства пошт і телеграфів оголошено список стокількадесять міст і містечок у СССР, яких назви змінили большевики. Большевицький уряд змінив всі назви, які чимнебудь пригадували царську традицію, або мали назви комуністів, які загинали в неласку. І так Царське Село перезвали на Дітоє Село, Катеринослав на Дніпропетровськ, Ромнов на Дзержинськ, Єлисєветполь на Гандія, Нижний Новгород на Горкий, Свердловський Пріськ на Іс (робітничий центр), Воскресенськ на Істра, Іваново-Воскресенськ на Іваного, Тверь на Калінін, Ортов на Хєлтурин, Вятка на Кіров, Зіновєвськ на Кірово, Перєсов на Комсомольськ над Амуром, Кузнецово на Конаков (робітничий центр), Катеринодар на Краснодар, Уральмедстрой на Красноуральськ, Троцьк (колись Царська Гатчина) на Красногвардійськ, Самара на Куйбишев, Константиноград на Красноград, Катеринославщина на Марксштадт, Новомиколаївськ на Новосибірськ, Владикавказ на Орджонікідзе, Симбірськ на Ульяновськ, Петропавловськ на Камчатський Петропавловськ, Святий Хрест на Прикурурст, Миколаївськ на Пугачев, Катеринбург на Свердловськ, Олексіївка на Свобідний, Царицин на Сталінград, Новокузьнецк і Сибірський Кузнецк на Чапаєвськ, Петроолександрівськ на Туркул, Олександрівськ на Запороже. Дуже багато місцевостей має назви большевицьких діячів.

НОВИНКИ

— **Найкращі лиси,** пелєринки, краватки виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Капітульна 3. Журнали на 1936 р. надійшли.

— **Приймаю як давніше** в моїм дентистичнім заведенні від 9—1 і 3—6, в неділі і свята від 9—10. Львів, Сикстуська 17. — **Насс. 1505 2—3**

— **Спортовий Клюб ім. сотн. Ф. Черницка** запрошує на Дансінг, що відбудеться в неділю дня 5 о. м. в год. 18. (6.) в салях Народньої Гостинниці. 1517

— **Товариші матуристи львівської Академічної гімназії з 1905 року** зволять прибути на товариський зїзд, який відбудеться у Львові дня 10. червня ц. р. (понеділок, лат. Зел. свята). Докладніші інформації і зголошення у Ярослава Сімяновича, Львів, Зіморовича 20. — **Варивода В., П. Мечник, Я. Сімянович, М. Творидло. 1518**

— **Білєти на концерт** молоденької піяністки **Марти Кравців,** що відбудеться 7. ц. м. у великій салі Муз. Товариства ім. Лисенка — можна набути в Союзному Базарі. 1508

— **Вистава „Посол до Бога" в міському театрі.** Довідуємося, що здоровля Ексцеленції Кир Андрея не дозволяє йому прибути дня 6. ц. м. до великого театру на виставу „Посол до Бога".

— **Марія Сокіл і Антін Рудницький в радіо.** Завтра в неділю 5. ц. м. від год. 16-ої до 16.40 (4-та попол.) відбудеться в львівській радіостації концерт французької музики у виконанні Марії Сокіл і Антона Рудницького. Програма концерту така: 1) Кльод Дебіссі: Дзвони, Зоряна ніч; 2) Фльоран Шміт: У серці повно сліз; Моріс Равель: Грецька нар. пісня; Цезар Франк: Спогад — виконає Марія Сокіл; 3) Дебюссі: Бергамескова сюіта" — вик. Антін Рудницький; 4) Массене: Смерк. Коли хочеш Міньон...; 5) Дебюссі: Арія з „Блудного сина", Шарпантіє: Арія з опери „Люіза" — вик. Марія Сокіл. Концерт передаватимуть усі польські радіостації.

— **В справі допомоги найбіднішим.** Часто трапляється, що особи, які бажають зложити датки на ведену мною акцію допомоги найбіднішим не мають змоги мені особисто їх вручити. Повідомляю, що в таких випадках датки можна складати на мої конта в наших фінансових установах, або на бажання жертводавців вишлю свого заступника, яким під теперішню пору є тільки п. Арсенич Микола. — **Д-р Ст. Федак.**

— **Коли буде матура?** На основі розпорядку міністерства освіти матуральні іспити в середніх школах письменні й устні мають відбутися в річниці між 13. травня і 22. червня. Подрібні вказівки щодо річниців іспитів зрілости залишено кураторіям, які видадуть в цій справі такі розпорядки, які будуть відповідати місцевим потребам.

— **Перебудова доріг.** З причини перебудови доріг припинено рух на державній шосі зі Збоїськ під Львовом до Радехова і на воєвідській шосі Львів-Бібрка. Рух для механічних і кольових поїздів буде відбуватися окружними дорогами.

— **Річниець іспитів зрілости для екстерністів у 1935 р.** Львівська шкільна куратория визначила іспити зрілости для екстерністів на вересень ц. р. Подання в справі допущення до іспиту зрілости треба вносити в безоглядному річниці до 15. травня ц. р. До подання треба конче долучати: метрику, шкільні свідоцтва, свідоцтво моральности, курікулюм віте, виказ польських і чужих лектур, три фотографії підписані власноручно, а одна з них має мати потвердження ідентичности особи й доказ заплачення 60 зол. за матуру.

— **Обнижка торгових і різняних оплат.** Міністерство внутрішніх справ видало інструкцію до підчинених органів адміністраційної влади, наказуючи їм обнизити торгові і різняні оплати. Інструкція велить встановляти тільки такі оплати, щоби запевнювали мінімальний дохід інтересованих установ і не були обчислені на зиск. Оплати за свідоцтва місця походження звірят не можуть перевищувати 20 сотиків від штуки. Свідоцтва щодо телят, баранів, овець, поросят, кіз і дробу мають бути безплатні і тільки виїмково за оплатою від 5 до 10 сот. Торгові оплати слід обнизити до найнижчого рівня. За дрібні звірята не вільно брати ніяких оплат. Оплати за ветеринарійні досліди звірят перед убоєм і мяса після убою слід зредукувати до мінімум. Щодо оплат за лікарсько-ветеринарійний нагляд над мясом привозженим знижена оплата прислугує у випадку користання з обовязкових уладжень.

— **Нумерація шкіл.** Міністерство освіти устійнило для гімназійних кляс при приватній дівочій учительській семинарії СС. Василіянок у Станиславові ч. 686.

— **14.000 емеритів ЗУПУ.** Число умовних працівників, що користають з рент суспільних обезпечень, доходить тепер до 14.000 осіб.

— **Арештування.** У Сівці Войнилівській (Калущина) арештувала поліція Івана Булавинця. Йому закидають, що зорганізував напад на пожежну сторожу, яка переїздила гасити пожежу хати поляка Гр. Яніцького.

— **12 українських дітей перед судом.** Після прилучення городських судів у Динові і Березові до судової округи в Ряшеві відбулася вперше розправа проти 12 українців під закидом похвалювання Біласа і Данилишина. Між обвинуваченими находилися переважно діти у віці 15 літ. Переведена розправа не виказала вини 8 обвинуваченим, яких і звільнено від кари, зате чотирьох малолітних признано винуватими, але з огляду на їх молодий вік віддано їх під догляд родичів.

— **Львівська хроніка.** Арештовано 20 комуністів за протидержавні окліки. — М-ство скарбу відобрало концесію конторі виміни під фірмою Каннер і Спілка при вул. Легіонів за якісь неправильности. — На розі вулиць Сикстуської та Легіонів під трамваєвий віз з „одинки" дістався 72-літній Лайб Фукс. Тяжко потовченого відставлено до шпиталю. — Поліцію повідомлено, що 17-літня Казимира Горалевич вийшла перед тижнем з дому родичів при вул. Кульпарківській ч. 45. і більше не вернулась. — В Краківськім готелі пробувала отроїтись йодиною жінка львівського нотара, Марія Соболь. Рятункове поготівля відставило її до шпиталю.

— **Краєва хроніка.** В лісі біля Манаєва пов. Зборів скарбова контроля відкрила тайну горільню, яку вели брати Михайло і Іван Ципри ни в давних окопах, що залишились зі світової війни. — В Любезі пов. Жовква парубок Федь Кобрий стрілив двічи з револьвера до 17-літньої Парані Куницин і ранив її тяжко. Дівчину відставлено до шпиталю, а парубка арештовано. — В хаті Антона Курліти в Батогах пов. Яворів викрито тайну горільню, що виробляла самогін для цілої околиці. — До дому Гриця Пітули в Кунині пов. Жовква добувлися в ночі три злодії. Господар зловив одного з них, а тоді один його товариш стрілив до Пітули, але поцілив товариша, кладучи його на місці трупом. Убитим показався Іван Порохновець, знаний поліції. — В Бабчу пов. Надвірна на мешкання Енгельберга напали озброєні люде і зажадали грошей. Стрінувшись з опором, почали стріляти. Ранений Енгельберг помер, а бандити втікли. — Гаєвий державних лісів в Ославах Чорних пов. Надвірна Ілля Витвицький напав на селянина Жолобчука і почав його бити. Підчас сіпанини вистрілив револьвер, який держав гаєвий в руці і ранив його в черево, наслідком чого Витвицький перевезений до шпиталю помер. — На хату учителя Демяна Фуртака в Слободі біля Долини напали чотири бандити та забрали дорогоцінности й гардеробу. — В Урожі (Дрогобиччина) втопився в криниці 24-літній умовлюхорий Г. Шлерб.

— **Несамовита подія** сталася в Корчині. Захворував там багатий 36-літній господар Вавро Сколястик, а лікарська поміч спізнилася, він помер. Родина зложила небіжчика на марах, засвітила свічки й веліла читати псалтирю. Нараз коло півночі стався диво — небіжчик рушився. Опісля роздався глухий голос: небіжчик просив води. Всі присутні зжахнулись і кинулись тікати з хати. Але небіжчик якимсь нелюдським скомлінням задержав жінку і ще раз попросив води. Випивши воду, він, не сказавши ні слова, положився на своє місце. Коли згодом жінка набрала відваги і приступила до чоловіка, що вже не рухався. Покликаний лікар ствердив, що Сколястик находиться в летаргічному сні. Так пролежав він ще дві доби, аж врешті вмер на удар серця. Жінка ще довго не хотіла допустити до похорону, аж влада приневолила її поховати небіжчика. Опісля ще кілька днів жінка сиділа над свіжою могилою, надслухуючи, чи не чути голосу з гробу. Уява зробила своє. Вдова прибігла до громадського уряду з криком, що виразно чула голос, який кликав рятунку. З наказу влади відкопано домовину, але небіжчик лежав без зміни.

— **Таємне вбивство.** У Велику Пятницю з полудне в селі Киверцях на Луччині доконано таємного вбивства. Вбито 50-літнього мешканця цього села Гната Притулу, прозваного „монахом", за те, що був колись „послушником" Почаївської Лаври. Із середовища тодішніх почаївських монахів він виніс „русскій дух" і нехіть до всього українського, хоча сам був з походження українець. Мабуть цей „русскій дух" і був причиною того, що вбитий, де і чим міг, не пропускав нагоди шкодити українцям. Щоби знищити кооперативу, завклав собі приватну крамницю; займався, як казали, візклепами й доносами, був на чиїхось послугах і не розставався з револьвером. У Киверцях кипіло: то хтось у ночі попсував напис на камяній таблиці з нагоди заснування нової церкви, то хтось підкидав протидержавні летючки, то врешті хтось такі летючки розклеював на деревах і т. ін. А наслідком цього були постійні арешти серед молоді. Чи відограв у цьому яку ролю вбитий і яку саме, годі сказати. Але мав він славу погану й немало особистих ворогів. І ось сталося. Притула згаданого дня вертався з лісу з ялинкою, щоби прикрасити хату на Великдень. Нести було тяжко, то поклав на фіру, що трапилася йому по дорозі. Біля самого села нагнала його якась жінка (село на хуторах). Яка була зустріч, невідомо, але посипалися револьверові стріли з одного й з другого боку. Притула тікав до найближчої загороди. Тут жінка стрілом у голову поклала його на місці, забрала його револьвер і пішла в напрямі лісу. Вискочили навздогін два осадники але перед дулами двох револьверів утікли. Жінка спокійно віддалялася. А, як кажуть, біля лісу, була якась друга жінка. У звязку з тією подією поліція перевела масовий трус у Киверцях і в сусідньому селі Жидичині. Кілька осіб арештовано.

— **Магістер прав возним.** Яскраве світло кидає на положення нинішньої молоді, яка кінчить вищі студії, факт, що до магістрату в Познані прийнято за возного одного студента, що скінчив правничі студії й здобув степень магістра. Молодий чоловік надармо старався за якунебудь посаду, що відповідала би його студіям, аж врешті вніс оферту на це скромне становище, яке йому остаточно й дали. Тепер не потрібує бодай голодувати.

— **З Польщі.** В санаторії в Отвоцку помер д-р М. Гартлєб, доцент варшав. університету на фільософічному виділі, родом зі Львова. Перед війною відомий був у Львові зі студентського руху. — У Ченстохові зарібник Петро Анджеєвський застрілив свою жінку в ресторані, де вона працювала, після чого й собі відібрав життя. — У Варшаві міський касієр Тад. Бжозовський украв 30.000 зол.

Спорт.

ЗМАГАННЯ ОКР. ЛИГИ.

ЛЬВІВ. Потонь І Б — Україна 1:0.

ЛЬВІВ. Чорні — Лехія 1:1.

СОКІЛ Ш. — СОКІЛ-БІБРКА.

В неділю 5. ц. м. відбудуться отсі перші змагання за першенство У. С. Союзу на пл. Сокола-Батька. Початок: 12. год. опівдні.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-25.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

— **Безробіття в Польщі.** За урядовим обчисленням в дні 27. квітня ц. р. у Польщі було 476.250 зареєстрованих безробітних; в порівнанні з попереднім тижнем на 12.069 осіб менше.

— **Жахлива катастрофа** склалася підчас мотоциклевих перегонів у Чорній Струзі під Варшавою. Два мотоциклісти, їдучи зі швидкістю 150 км., вїхали між юрбу публики. Жертвою катастрофи впало 5 осіб, які в тяжкому стані перевезено до шпиталю, де одна з них померла. Крім того згинув на місці катастрофи мотоцикліст Януш Неміївський.

— **Землетрус** навістив 1. ц. м. Закавказя. В місцевости Дігор підчас землетрусу 10 осіб пропало без вісти, а шестеро дітей згинуло. За звідомленням місцевої влади жертвою землетрусу було 200 убитих і коло 500 ранених. Деінде поробилися глибокі шілини, що перервали комунікацію. Біля гори Атос повторяються часті припливи і відпливи моря, які пояснюють підморським землетрусом.

— **Де схоронитися на випадок війни?** Американський часопис „Ді Портленд Нюс" оголосив серед своїх читачів анкету на тему: „Куди схоронитися на випадок нової світової війни?" Наспіло дуже багато відповідей. Одні голосували за островами на Тихім океані (з виїмком Гавайських, де є американська фортифікація проти Японії), другі за Канадою і т. д. Швайцарія знайшлося аж на 11. місці. Найцікавіше, що 2.570 голосів зявилося за Північним бігуном як країною, де можна найбезпечніше схоронитися на випадок нової світової завирухи.

— **Підприємчива дівчина.** Англійська преса повідомляє, що з Гемшіру (півд. Англія) вибирається на північний бігун 22-літня дівчина на полювання на медведі. Товаришить їй брат і наречений. Вони зробили вже контракт з фірмою, що торгує шкірами і товщами. З Англії вони пливуть моторовим човном, опісля хотять їти по ледах. Дівчина не хоче зрадити свого назвиска ані місця походження.

— **Ріжні вістки.** У Москві зорганізована міжнародня вистава дитячих забавок. — У гановерському музею відкрили невідомий образ Ван Дайка; є це портрет Генріети Стуарт, жінки короля Карла I. англійського. — 29. квітня впав у Ленінграді, Москві та околицях такий сніг, що лякаються за цьогорічний урожай. — У Софії помер політичний діяч проф. Моллов, що був кілька разів міністром. — Совітський уряд підчас великодних свят припинив видавництво „Безбожника" подаючи як причину недостачу паперу. — У 83 р. життя вмер льорд Гледстон, син славного державного мужа. — Найстарший син америк. президента Дж. Руавельта почав працювати у секретаріяті Білого Дому. — Славного французького наколесника Ганрі Пенісіера, що виходив світовим мистцем у міжнародніх змаганнях, застрілила в Парижі власна жінка.

Із судової салі.

ЗА НАМАГАНИЙ НАПАД НА СТАНИЦЮ ПОЛІЦІЇ В УГНОВІ.

Перед присудом.

У четвер, 2. травня закінчено переслухувати свідків. Оборонці поставили нові внески, які трибунал відкинув. Присяглим поставив трибунал низку питань і розправу відложив до суботи, коли западе присуд. Розправа у четвер протягнулася до півночі.

ДИВОГЛЯДИ.

СПОСІБ НА МОРАЛЬНУ ПОВЕДІНКУ.

Бурмистр мексиканського міста Чігуагуа видав гострий наказ: кого поліція надибає у прилюдних парках після 10-ої години ввечір з дівчиною, того має право привести силоміць до комісаріяту. Там таку приловлену пару вінчають, вписуючи \ подружжа до книг. Американська преса не подає коментаря, що роблять уже з жонатими.

НЕЗВИЧАЙНА РОЗМОВА.

26. квітня розмовляли в Ню Йорку в тім самім будинку одна з одною дві особи з двох телефонічних будок. Розмова йшла через телефон на Льондон, каблем на Амстердам, радіом на острів Яву та Сан-Франціско назад до Ню Йорку. Увесь цей ланцюг, що охопив усю земну кулю, тривав 15 хвилин. Розмовляли для проби голова товариства і його заступник.

ЖУРНАЛ ДЛЯ ЖЕБРАКІВ.

Є і такий. Виходить він у Парижі. Вплав його один нотаріяльний урядовець, що попав у нужду, а хотів вдалі жити з пера. Називається цей журнал „Журналь де Мандіго", має такий самий формат як інші паризькі денники, передовиці, новинки, почтову скриньку та оголошення. Між оголошеннями є такі: „Продаю свобідне місце в багатім, малім, провінціяльнім містечку". „Церква, куди ходить багато людей, недалеко від... середній заробіток денно 25 фр. відступить... Поважні пропозиції слати на адресу..." У статтях редакція постійно пригадує жебракам, що повинні боронити своїх професійних інтересів і не допускати до себе осіб іншої професії.

НІМЕЦЬКИЙ ПОЄДИНОК.

У Рурщині, в місті Мюльгайм, власник великого млина Герман Шлінкер визвав на поєдинок купця Вольшлегера за те, що той залицявся до його жінки. Поєдинок рішили перевести старонімецькою зброєю — тяжкими молотами з довгими ручками. Вибрали місце над рікою Румбах. 4-ох секундантів придивлялось боротьбі. Противники, вимахуючи молотами над головою, довго вимикали один одного, щоб найти відповідну хвилину, коли найкраще влучити другого в голову. Виграв Вольшлегер, розбивши Шлінкерові, що мів 26 літ, череп. На місці поєдинку залишився труп.

РЕКОРДОВА КОРОВА.

В околиці Бад Галю (Австрія) вигодував один хлібороб корову, що дає річно 9563 кільо молока; у деякі дні 36 літрів. Важить вона 700 кільо.

Дописи.

ТОВСТЕЧЧИНА.

Притьмарений політичний горизонт. По волосних виборах усе сидить у нас тихо, лиш „власть імущі" звертаються до поодиноких наших видніших громадян, чи не хотіли б бути кандидатами до будучого сойму, розуміється, з листи ББ. Очікуємо покищо виборів до повітової ради, що мають відбутися у травні.

Переорюють озимину. Цьогорічна голомороз у перших днях січня спричинила те, що озимина, головно пшениця, вимерзла; вимерз також увесь рінак. Вимерзлі пшениці переорюють, лиш біда, що нема що сіяти. Ціни на ячмінь і вику замітно піднеслися.

Скандал на Великдень у Хмелеві. В Хмелеві адміністратор о. Михайло Пастушенко, що недавно прибув до села, покликуючись на якесь розпорядження, не хотів святити людям пасхи на Великдень, кажучи, що пасху слід святити у Великодну суботу. У висліді село не мало посвяченої пасхи, через що вийшло велике негодування і розперення серед парохіян.

Нема надії на урожай овочів. Зимна весна спинила квітнення морелевих садів, одначе при кінці квітня морелі таки почали цвісти. На жаль, з причини зимна вони не будуть запилені і тимсамим урожай є під великим знаком запиту. В Заліщиках морель не буде зовсім.

СТАНИСЛАВІВ.

Передмістя Станиславова перед новим завданням. Місто Станиславів, як і кожне місто, має передмістя. Є в нас їх 4. Були вони колись самостійними громадами і на громадянське життя Станиславова впливу майже не мали. Все життя зосереджувалось тоді в місті. Щойно в 1924 р., коли ті передмістя прилучили до Станиславова, починають вони відігравати поважну ролю в громадянськім житті і щораз більше виперджують місто у внутр. організації та праці. Під нинішню пору найкраще зорганізоване передмістя Княгинин-Бельведер, яке має вже від кількох літ власну гарну домівку з обширною театр. салею, в якій майже щонеділі дає вистави амат. гурток чит. „Просвіти". Інші передмістя теж мають власні домівки і стараються їх розбудувати. На кожному передмісті є аматорські гуртки читалень „Просвіти", а на Бельведері й Гірці ще й хори. Праця посувається вперед, передмістя організуються як слід. Але тіж передмістя відчувають і знають, якою великою прогалиною в громадянськім житті є недостача одиниці, загальної організації, щось у роді організації міста Станиславова і тому звернули в останнім часі свою увагу на ту занедбану містом справу. Були вправді у нас дві спроби створити таку організацію — одна ще за життя невинного працівника в дівч. док. д-ра В. Яновича (1928 р.) і друга в 1930 р., але обі спроби скінчились невдачею: організатори, не зважаючи на великі зусилля, не всіли були проломити загального лінивства й байдужности загалу. А тимчасом громадянство Станиславова само жіба переконалося, що це значить відсутність організації, здобуваючи, от хочби при останніх виборах до міської ради, „аж" два мандати, що приносить ганьбу й стид укравшим Станиславова. Одначе тому, що місто ріжними невдачами дуже мало переймається, що лиха направити й не думало, — до направи невідрадних відносин забрались наші передмістя. Як ми вже в „Ділі" згадували, передмістя постановили співпрацювати з собою, розуміючи знаменито, що лише спільна, збірна праця може дати корисні, позитивні висліди в громадянськім житті. Тому то утворено великий спільний комітет, до якого увійшли представники всіх культ.-освітніх товариств з 4-х передмість. Дальше створено президію, на чолі якої станув дир. Шавлюк, а як представники ввійшли туди: п. Ю. Гаванський (Кн.-Гірка), п. П. Яворська (Кн.-Місто), п. Ів. Куцло (Кн.-Кольонія) і мр. М. Світний (Кн.-Бельведер). Комітет поділився на відповідні секції і поділив працю між поодиноких членів. Першим етапом співпраці й започаткуванням кращих відносин великого Станиславова має бути спільне свячене всіх передмість (5. травня в салі Сокола). На свячене рішено запросити наших владик і представників усіх наших міських товариств. Підчас свяченого почуємо напевно в промовах представників неодну добру раду та вказівку, з яких на будуче треба буде скористати. Передмістя переконаються і побачать теж, як ставиться до їхньої праці і плянів громадянство міста: чи те місто хоче вступити на спільну дорогу з передмістями і здобувати кращу долю, чи дальше спокійно спати. Та які там промови представників міста на свяченім не були б, як на поставилось місто до праці передмість — то передмістям все одно раз розпочату велику працю треба довести до кінця!

Ан.

З життя амат. гуртка на Гірці. Дня 14. квітня виставив амат. гурток спільно з Марійською Дружиною жінок на Гірці „Блудного Сина", сценічний образок на 3 відслони. Вистава пройшла з великим моральним успіхом.

Відгуки дня.

Весна.

— Вічно політика і політика! — кричать до мене знайомі, пишуть незнайомі... — Чиж світ складається тільки з конференцій, пактів, актів і тим подібних шахермахів? Пишіть бодай ви про щось іншого!

— Спробую...

— — — — — — — —

Весна! Як молодість прекрасна та!... Соковита зелень оповиває дерева, квіти виставляють чепурні головки, ручай сміється вдень і вночі, а там — князь весни, соловій, як розпочне, то аж серце мліє. Підеш у парк, сядеш на лавці, любуючися красою природи...

Давними літами можна було так писати.

Десь коло половини квітня починалася ота найкраща пора року і радувала наші душі.

А тепер!?...

Старі люди кажуть, що це все через радіо. За багато електрики висисає з воздуху і тому нема тепла. Може правда, може ні, але що хтось висисає тепло, то це факт.

Ще нам старшим, пів біди. Вберешся кожушину і перейдешся алеями в парку, хоч і зимно. Але для молодих, для тих, яким весна потрібна як риб'і вода — чиста розпука.

Пішов я поглянути на весну в Стрийським Парку. На світі мій, а в парку що друга лавочка — пусткою світить. Де-де давні часи. Тільки прийшов мій, а зайшло сонце — про місце на лавочці і гадки не могло бути. Ще за дня захоплювали їх ті, яким світло сонця не було страшне, яких не полошив перший-ліпший прохожий. Пізніші відвідувачі шукали собі бодай куснина мурівку. Було невигідно, але був настрій, бо була справдішня весна з усіми своїми атрибутами.

Пішов я вчора поглянути на весну...

Трусив дрібний сніжок і віяв такий весняний вітер, що зуб на зуб не попадав. Ентузіястів весни — обмаль, може що друга лавочка. Іду повільною ходою і прислухуюся. Чи ті самі тепер весняні розмови, що давно?...

— Дай спокій! Твій ніс як лід!

— То дай хоч ручку.

— Але скоро, бо пальці ковзянуть...

А в іншім місці:

— Я відморозила не лещетах пяту і так мене тепер свербить...

— Я твої ніженьки в шапочку вложу, — пробує жартувати хлопець.

— Дякую. Зимки вложиш, ціла стопа засне житься.

— То хоч пригорнися до мене!

— Та як? Плащ зі снігом...

Іду отак алеями і тільки всього чую. Чиж можна писати про весну, коли її нема?

Ні в природі, ні в серцях. Не кажу про себе і таких, як я — наша весна давно минула, але нема її і в молодих.

Радіо винно — кажуть старі люди...

Галактіон Чіпка.

Новий Самоуправний Закон

(Друге справлене і доповнене видання)

Ціна тільки: зол. 0·80
(з почтовою пересилкою 0·95 зол.). —

Хто надішле належність складанкою П. К. О. 504.09% тому негайно вишле книжечку Адміністрація „Д і л а". — Львів. Ринок ч. 10.

хом. Аматори виявились дуже добре зі своїх ролі. Цілість доповнили гарні стилеві декорації, розмальовані п. Зорієм, студ. Акад. Мистецтв у Кракові, як також гарні стилеві костюми. Вистава зробила дуже гарне враження, тому варто би цю виставу для її великих моральних вальорів повторити по інших передмістях. — Дня 21. квітня святкувала чит. „Просвіти" на Горі Шевченківські роковини концертом. На програму вложились: хорові продукції місцевого жін. хору „Бандура", змістовна гарно виголошена промова п-ра М. Бараболяка, деклямації: п. Рогатинського „Кавказ" і п. Стефи Ом. Окуфреїв „Лебедин" та жін. квартет у супроводі орхестри. всі точки концерту пройшли добре. Найкраще випав жін. квартет у супроводі орхестри. Публики дуже мало, переважно молодь, і майже нікого зі старшого громадянства. **Ан.**

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

ЖІНКА, двотижневик — орган „Союзу Українок". І. травня 1935. Ч. 9, Рік І. Зміст: День Матері; Емігрантка: Передсвяточні настрої; О. Дучимінська: Великодні спомини; Ірина Ґургула: Гаїдин; Ул. Кравченко: Із піснею надій; Конгрес у Царгороді без нас; В. Масютин: Оном, серцем і пензлем; Х. Р-ія: Розмова з дамою з портрету; Вісті з Союзу Українок; Жіночий рух на чужині; Крізь нашу призму; Д-р О. Лаврівський: Туберкульоза і загітність; М. Пеньковська: Одена Кульчицька; При громадській роботі.

ЛІТОПИС ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ, ілюстрований журнал історії і побуту. Львів, травень 1935. Р. VII. Ч. 3. Зміст: Ф. Невестюк: У пам'яті минуле — моя пам'ять. Один вечір на позиції. Леся Криницька: Мої завдяки. — Пилип Сухорський: Державні залізниці З. О. У. Н. Р. — Осип Мікула: У воді смерти. — Василь Ярбій. З мотивою на сонце — Олександер Миколаєнчук: Листопадові дні в Полонній. — Франц Коковський: З документів великих днів на Бердичівщині. — С. Г. Могильницький: Історія 8-ої гетьмана Івана Мазепи. — Ф. Дудко: Історія 8-ої Галицької Бригади. — д-р Іван Карпинець: Посмертні згадки. — Бібліографія. — До читачів, спростування помилки.

ДЗВОНИ, літературно-науковий журнал. Львів, квітень 1935. Р. V. Ч. 4. Зміст: Б. Лисянський: Христос Воскрес. — В. Гюго: Екстаз. — М. Рильський: Вибір з творчости. П. Филипович. Вибір з творчости. — О. Печеніг: На виставі; Nature morte. — Лачерда Медина Чалі: На Лазаревім хуторі. — Н. Королева: Рах. — У. Самчук: Волинь. ч. II.: Війна й революція Д-р Карло Чехович: До проблеми народніх ритмів у Шевченка. — Д-р В. Пачовський: Пробдини української літератури й мистецтва. — Проф. М. Здзеховський: Трагічна Европа (перекл. Х.). — Н. Кочубей: Декільки уваг з приводу статті М. Д. Добрянського: „Фашистівський корпоративізм і становий принцип В. Липинського. — о. Д-р И. Співай: Віра і наука. — о. Д-р Г. Костельник: Справжнє джерело ахеїзму. — Рецензії. — М-р П. Ісаїв: Розсадникам безвітрогляддя. — Від Адміністрації. — Нові книжки.

РІДНА ШКОЛА, ілюстрований часопис для всіх. Львів, 1. травня 1935. Р. IV. Ч. 9. Зміст: На Великдень 1935. — Народній учитель. — Микола Матіїв-Мельник: Система. — Д-р М. Коновалець: З вірою в успіх. — О. Горицвіт: За позитивне шкільне й домашнє виховання. — Д-р І. Белегорський: Котра гімназія Р. Ш. найстарша: Л. Ясінчук: Опінія над літьми та її ради. — Х. Кононенко: „Червоне нечко" на еміграції. — В шкільній школі. — Доріст Рідної Школи: Гайно гагілок. — Доріст у Бикові. — М. Водонос: Нове джерело доходу на Р. Школу. — І. Л-кий: Як учили колись в Україні. — З життя Рідної Школи. — Різні вісти. — Видав датків.

РІДНИЙ КОЛОС. Луцьк, квітень 1935. Р. III. Ч. 2.

ВІСТИ З ЛУГУ, письмо присвячене луговим і сільовим справам, просвіті і науці. Львів, квітень 1935. Р. X. Ч. 4. Зміст: Христос Воскрес. — Март Великого Лугу. — Лугова Організація. — Великодні Свята. — Репрезентаційне ювилейне Лугове Свято у Львові. — Повітові ювилейні свята: Ювилейні поминки — фестини — З життя Лугів.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Народній Театр ім. І. Тобілевича, під арт. пров. М. Стадника.

Городок:

4. V. „Бешкет у раю".

5. V „Катерина" в год. 3·30 попол.

„Серед Бурі" в год. 8·15 веч.

Підготовляють відому музичну комедію на 3 дії, яку виведе М. Стадник „Розкішна дівчина".

З Городка Театр їде до Комарна та Миколаєва.

Великий Міський Театр.

Субота, 4. V. год. 7·30 веч. „Таємне конто".

Неділя, 5. V. год. 3·30 поп. „Крик".

Неділя, 5. V. год. 7·30 веч. „Таємне конто".

Театр Різнородностей.

Субота, 4. V. год. 7·30 веч. „Теорія Айнштайна".

Неділя, 5. V. год. 7·30 веч. „Теорія Айнштайна".

Цирк Станевських, площа Бема.

Субота, 4. травня дві вистави: в год. 4·30 попол. і в год. 8·15 веч.

Неділя, 5. травня дві вистави: в год. 4·30 попол. і 8·15 веч.

Кіна.

АДРІЯ: „Магараджа".

АПОЛЬО: „Недокінчена симфонія".

АТЛЯНТИК: „Червоний султан" (Абдуль Гамід).

ВАНДА: „У неволі джунглів", „Її експеденція прачка".

ГРАЖИНА: „Нові люди."

КАСІНО: „Вондер-бар" (Дольорес дель Ріо).

КОЛІСЕЙ: „В путах шантажиста" та ревія „У нас навіть наче в автоматі".

КОПЕРНИК: „Бал у Савою" (Джіта Альпар, Ганс Ярай).

МАРУСЕНЬКА: „Жид Зіс" (Конрад Файт).

МІРАЖ: „Твої уста говорять неправду", „Навіщо працювати?" (Фліп і Флап)

МУЗА: „Мальована заслона" з Ґретою Гарбо.

ПАКС: „Сни джунглів" та додатки.

ПАЛЯС: „Проданий голос" (Шмідт).

ПАН: „Їх ночі."

РАЙ: „Світ сміється" (большевицька комедія).

СВІТ: „Кохай мене сьогодні" (Моріс Шевальє). „Остання парубоцька ніч".

СОНЦЕ: „Ніч у Каїрі" та ревія.

СТИЛЕВЕ: „Спокуса дівчата" (Хозе Мохіка), ревія: „Ай, ай, ай, нарешті май".

УТІХА: „Сини пустині" (Фліп і Флап), ревія „Весняні іграшки".

ХИМЕРА: „Розсміяні очі" (Шерлі Темпль).

Закордонне радіо.

Субота, 4. травня 1935.

Відень (506,8) 12·00, 13·10, 22·10 22·10 Концерт, 15·20 Хор, 17·55 Спів, 19·45 Вес. авд., **Братислава** (298,8) 12·20 Словацькі дуети, **Прага** (470,2) 10·15 Сальон. музика, 17·20 Спів, 20·00 Кобзар зі Стравінець, муз. вок. авд. Крічка, **Париж** (1648) 12·15 Концерт, 20·45 Театр. авд., **Білгород** (437,3) 20·00 Оп. арій, **Берлін** (356,7) 12·00 Концерт, 16·00 Вес. попол., 20·25 „Легенда про сліпу Йолянту" ліро-еп. Чайковського, **Кенігсвустергавзен** (1571) 16·00 Вес. пополудне, 18·45 Орг. твори Гендля, **Лайпціг** (382,2) 20·10 „Трійка гільтаїв" ком. зі співами Нестроя, **Мінхен** (405,4) 13·25 Популярна музика, 19·15 Форт. ресіталь, 18·30 Камер. музика, **Бреслав** (315,8) 12·00 Легкий концерт, 18·20 Форт. ресіталь, 19·15 Пісні про весну Шумана, Брамса, Вольфа (Бартерман, баритон), **Будапешт** (550,5) 12·05 Легка музика, 19·25 Цит. музика, 22·20 Віденський вечір (симф. концерт), **Міляно** (368,6) 11·30, 17·05 Легка й танк. музика, 22·00 Концерт, **Рим** (420,8) 13·05 Легка музика, 21·00 Опера.

Неділя, 5. травня 1935.

Відень (506,8) Орх. концерт, 12·30 Легка музика, 13·35 Форт. квартет Дворжака, 20·10 Весн. попурі (сп. муз.), 22·25 Танк. музика, спів, **Кошиці** (2591) 17·30 Слов. нар. пісні, **Прага** (470,2) 7·00 Концерт, 10·00 Сальон. квартет, **Париж** (1648) 14·15 Легка музика, 17·00, 21·00 Концерт, **Берлін** (356,7) 11·30 Хор, 12·00, 14·15 Концерт, 18·00 Вес. пополудне, 19·00 „Царівна Мая" Глюка, **Кенігсвустергавзен** (1571) 11·30 Камер. твори, 14·35 Нар. танці, 20·00 „Спорт і кохання" муз. ком. Мізера, **Кельн** (455,9) 10·30 Хор, 16·00 Концерт. **Мінхен** (405,4) 8·30 Соната б-дур Шуберта. 13·00 Муз. ранок, 15·00 Цитри, **Будапешт** (550,5) 14·00 Цит. орх., 20·35 Спів, музика, **Міляно** (221,2) 17·00 Танк. музика, 21·00 „Мойсей" мельодрама Росінія, **Рим** (420,8) 17·00 Вок.-інстр. концерт, 20·45 „Ля Чіта Роза" оп. Ранцата.

Львівське радіо.

Субота, 4. травня 1935.

6·30 Ранішня авд., 7·50 Практичні вказівки, 8·05 Авд. для новобранців, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Муз. з гр. пл. — симфонія, спів, 12·30 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. денник, 13·05 Концерт: Носковський: Смичк. квартет оп. 9, 13·30 Джез. музика з гр. пл., 13·50 Польська морська торгівля, 13·55 Експорт, 14·00 Приємна муз. з гр. пл., 14·35 Біржа, 14·45 Музика з гр. пл., 14·55 Подільські нар. пісні в опр. проф. Козитуальського, в вик. хору учнів консерваторії муз. т-ва у Львові, 15·30 Рецитація прози, 15·45 Концерт орхестри, форт., 16·30 Техн. скринька, 16·45 Сп. ресіталь Громчинської з Познання з супроводі фортепіяну, 17·50 Кангур — природ. гутірка, 18·00 Театр Уявн: авд. для дітей „Про химерну королівну та спритного шевчика" Б. Герца, 18·30 Огляд видавництв, 18·40 Сільва рерум, культ. і мист. життя, 18·45 Сальон. муз. з гр. пл., 19·15 Ферд. Бостедь — Людина й історія, 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Скр. ресіталь, 19·50 Акт. фейлетон, 20·00 Перегони пісеньок — легка муз. авд., 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Львова Гадунинців: Святий Бюрократ (Юл. Тувім), 21·30 Що читати (чуті повісти), 21·45, 21·46, 22·00 Спорт. вістки, 22·03 Реклям. концерт. 22·15 Композиторський концерт із творів Людм. Роговського (муз., сп.), 23·05 Танк. музика.

Неділя, 5. травня 1935.

9·00 Ранішня авд., 10·00 Трансм. з Яворова: Свято ліса, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Сільва рерум, театр. репертуар, 12·15 Муз. ранок: Симфонія П. Чайковського; в перерві ок. год. 13·00—13·15 Театр Уявн: Чоловік, що був четвергом (Фраги. із пов. Честертона). 14·00 Найгарніша гр. пл., 15·00 Нар. обрядовий рік (травень), 15·22 Огляд ринків рільних продуктів, 15·35 Пісеньки з гр. пл., 15·45 На передвістку, **16·00 Концерт солістів: Марія Сокіл (сопр.) у форт. супр. Антона Рудницького (у програмі фр. музика)**, 16·40 Новели Бартневича: Поїзнка в ліси, 17·00 Концерт орх. мандолінистів і байки Б. Герца, 17·35 Для мол. дітей: Магнес і вадька, 17·50 Людина людині вовком, 18·00 Концерт камер. орх., 18·45 Акад. студій та військова служба, 19·05 Музика з гр. пл., 19·35 Від Тунської до Німецької Гори, 19·55 Від хатини до хатини, від коршми до коршми (словномуз. авд.), 20·30 Веселий джез із гр. пл., 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Львова Гадунинців: Святий Бюрократ (Юл. Тувім), 21·30 Що читати (чуті повісти), 21·45, 21·46, 22·00 Спорт. вістки, 22·03 Реклям. концерт. 22·15 Композиторський концерт із творів Людм. Роговського (муз., сп.), 23·05 Танк. музика.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 3. травня п. р. кооперативам платив за:

	льодо	Львів.
1 кг. масла франко магазин	2·90	зол.
1 л. молока	0·16	„
1 л. сметани	0·80	„
1 к. яєць	2·25—2·30	„

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло сильна, на молоко, сметану і яйця вдержана.

ОПОВІСТКИ.

Підготовний курс до І. кл. гімназії нового типу в Рогатині. З днем 2. травня п. р. починається наука на підготовнім курсі до І. кл. гімн. в Прив. Коед. Гімназії ім. вн. Володимира Великого в Рогатині. Наука на курсі безплатна. Зголошення приймає Управа Гімназії в урядових годинах. **Омелян Бачинський**, упр. 1516

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Печатки каучукові та металеві для парохіяльних урядів, читалень, кооператив та ін. виконує найдешевше Макс Ганзерман, Львів, Сикстуська 19, телефон 215-03. 1398 4—12

Продам віллю в Янім к. Яремча — 6 кімнат з кухнею і 2 піпнати на піддаші зараз. Зголошуватися: інж. Володимир Дутка, Годуховського ч. 46. Станиславів. 1402 9—10

Кавалерський поній з окремим виходом до винайму. Марка 20/I. 1490 3—3

Фортепіяни, піяніна світових виробів на складі, Марецький, Баторія 7. 2-11

Плащ і охоронне убрання найдетальне джерело „Палюн", Гетьманська 22, побіч музею. 1352 1—6

Два покої, кухня, комфорт, негайно винайму. Телефон 226—70. 1513 2-2

Господиня, інтелігентна, в середніх віці, шукає місця до ведення хазяйства за скромною винагородою. Зголошення прошу слати до Адміністрації під „Господиня". 1515 2—3

16-літній хлопець, українець, здоровий, працьовитий з народньою школою вступить до терміну або якійнебудь праці. Наконечний, Квятківа 17. 1499 2—2

ОГОЛОШЕННЯ.

ОБУВУ першорядну
по небувало низьких цінах
поручає своїм постійним відборцям
Магазин КРАХА
ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 15. в подвірю.
Дешево, бо подвірю. 1919 5—10

Чоколяди, цукри, чаєвики й овочі поручає
„RIVAL" ЛЬВІВ, Коперника 26. Тел. 247-84. 1931 6—6

До винайму
5 покоїв на III. поверсі з повним комфортом у реальности Земельного банку Гіпотечного, при вул. Словацького ч. 14.
Інформації в ліквідатурі банку. 2—3

КНИЖЕЧКА
Вечірня і Параклис
До ПРЕСВ. БОГОРОДИЦІ
конче потрібна кожному вірному, що хоче брати живу участь у цих Богослуженнях. Ціна 1 пр. 20 сот., 5 примірників з почт. оплатою 1·15 зол. Хто замовляє 50 примірників, дістає 25 % знижки. Замовляти: Адміністр. „Діла", Львів, Ринок 10. 2—3

Д-р Т. Е. Бурачинський
перепровадився
й ординує від тепер при вул. Л. Сапіги 43. II. пов. Тел. 279-70.

Єдине джерело української національної статистики це:

III. Український статистичний річник УКРАЇНСЬКОГО ЕКОНОМІЧНОГО БЮРА

під редакцією: Проф. Д-р З. Кубійовича, Ред. Л. Луцевича, Ред. Е. Чеховича.

ЗМІСТ: I. Людність і Територія. II. Сільське господарство. III. Гірництво і Промисловість. IV. Торговля й Комунікація. V. Політична й культурна статистика. VI. Покажчик української культури. VII. Miscellanea. VIII. Карта України.

Продають всі українські книгарні в краю і закордоном.

ГОЛОВНИЙ СКЛАД: Книгарня Наукового Т-ва ім. Т. Шевченка **ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10.**

Річник має 390 сторінок друку, подає понад 2·000 адрес годованців українських установ та преси в цілому світі. Текст український і англійський.

ЦІНА тільки зол. 1·90 **ЦІНА тільки зол. 1·90**

Вистарчить вплатити належність з пересилкою зол. 2·20 на конто ПКО 4·423 Варшава, — Е. Чехович і Ви отримаєте негайно що необхідну кожному інтелігентові книжку.

За печатню відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 115 (14.013). Львів, неділя 5. травня 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 504·060, 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло" Львів. — Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. — Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Нові причинки до голоду в Совітах.

НЮ ЙОРК, 15. квітня. (Вл. кор.). Нюйоркські Герстові газети („Нью Йорк Америкен" та „Івнінг Джернал") дальше послідовно друкують меморіяли про голод у СССР. Вчорашній „Американ" передруковує в перекладі з французької мови кореспонденцію кореспондента паризького „Тан" М. Берлянда з липня 1933 р. Кореспонденція вислана з Москви й цікава тим, що зупиняється спеціяльно над мовчанкою совітської преси про голодову катастрофу і приходить до висновку, що ця мовчанка є злочином. Остерігає читачів большевицьких газет у Парижі, що вони надармо шукають правди про справжнє положення в Совітах, бо правду здавлює із воєнною витревалістю совітський цензор. Зрештою подає Берлянд знані нам вісти, що совітські урядові звіриці лися в дальші експерименти уряду, а це грозить відповідними наслідками.

В сьогоднішнім „Джерналі" починає друкувати цілу низку статтей кореспондент і співробітник жидівського нюйоркського щоденника „Форвертс", Гаррі Лянг. Він відвідав осінню 1933 р. Радянщину, головнож Україну і Білорусь. Свої враження описав він у „Форвертсі". Лянг на вступі до своїх статтей у „Джерналі" каже, що жидівська преса в Америці ліпше по інформована про справжній господарський стан у СССР, ніж преса, писана англійською мовою. Йому вдалося свобідно переїхати Радянщину, головнож голодом вкритому Україну, тому, що мав поручаючий лист від сенатора з Бори з Вашингтону. Крім того він, уродженець колишньої царської Росії, мав у большевицькій Росії багато приятелів на видних становищах і вони йому помагали, скільки могли. Лянг віддає наперед велике признання Томасові Вокерові за його правдомовність у статтях, що їх помістив „Джернал". (Ті статті були зреферовані в „Ділі"). Головна заслуга Вокера, по думці Лянга, та, що він відважився писати правду навіть для отого світа, що тепер пільновито неповорушний на ніякі благання із совітської Росії. Каже, що це найбільша непристойність історія наших часів. Лянг каже про те буквально так: „Навіть забезпечений перед нервовим потрясенням світ здрігнувсяб, колиб почув подробиці про голод у Росії, головно на Україні, що була колись плодючою землею. Це не був голод викликаний природними причинами, як напр. посухою, виливами, — ні, це був голод, насаджений людьми, планований голод".

Дальші замітки у виписках такі: „В часі подорожі в Росії я дивувався, що то сталося із цивілізацією. Маємо розвинені телеграфи, радіо, що за кілька хвилин розносять по найдальших закутинах землі новинки що мінути. А чейже ми розвинули також систему модерного деспотизму, що може перешкодити розповсюдженню новин про вимирання з голоду мільонів населення, як ось тепер сталося в совітській Росії... Я мусів замочити моє перо в крові мого серця, щоб написати в „Форвертсі" статті про те, що я бачив у Росії. Я бачив живе голоду, живе смерти. Я бачив людей опухлих з голоду, як вони падали на вулицях. І я чую, що найменше, що я можу зробити, то в імені правди висловити признання для Вокера за його статті, помішені в Герстових газетах".

Після такого вступу може Лянг у першій статті, що він, як соціяліст, що ненавидів царський режим, їхав до Росії з радістю і надією побачити там соціялістичний ідеал. Він питав себе, наскільки дає щастя комуністична Росія населенню? — Це було в початках вересня 1933 р.

І починає описувати, як його мрії розвіялись із вступом на совітську землю. Діти — це закам'яніла маса, убрана в лахи. Коли вихилився з вікна, всюди почув крик: „Хліба!" В Ленінграді, у розмові із родиною совітських урядовців, почув такі слова: „Ви говорите про нове життя, про майбутнє щастя. На початку революції я, старенька бабця, мала впасти жертвою кращого ладу для моїх дітей — так мене переконували. Пізніше сказали те саме моїм дітям. А тепер кажуть ще й унукам: „Позбудьтеся убрання, харчів, щоб відбудувати край!" Отже отут маєте три генерації і ніодна з них не має надії на майбутнє. Ніхто з нас не дожиє кращих часів..." У бюрі одного урядовця побачив Лянг таблицю з написом: „Їсти дітей — це варварство". Йому сказали, що такі випадки поодинокі на Україні. Коли приїхав на Україну, довідався про 6 мільонів вимерлих з голоду. Отоді насунулась йому думка: Чому то не встане новий Єремія, що заворушив би ввесь світ недолею цих вимираючих мільонів?

Відповідь Литви на демарш великодержав.

ЛЬОНДОН, 4. 5. ПАТ. Райтер повідомляє з Ковна, що литовський мін. закорд. справ Лозорайтіс передав представникам трьох великодержав, сигнатарів мемельської конвенції, відповідь на демарш з дня 19. квітня н. р. У відповіді литовський уряд заявляє, що подбає за співпрацю між соймиком і директоріятом у Мемелі.

Переговори Чехословаччини з СССР.

ПРАГА, 4. 5. ПАТ. Мін. Бенеш відбув довшу нараду з большевицьким послом на тему договору взаїмної допомоги, який підпишуть обі держави на зразок французько-большевицького договору. Покищо ведуться дипльоматичні переговори.

Повстання на Филипинах здавили.

ВАШИНГТОН, 4. 5. ПАТ. На Филипинських островах вибухло повстання. У боротьбі з поліцією згинуло около 60 осіб. Багато ранених. Дивно, що повстання спалахнуло напередодні уведення конституції, що мала запевнити Филипинам незалежність.

МАНІЛЯ, 4. 5. ПАТ. По пільнічній боротьбі поліція перемогла повстанців. По боці ребеліянтів є 60 убитих. У Ст. Ільдефонко повстанці здерли американський прапор і на його місце вивісили незалежницькі прапори филипинських соціалістів. У місті Калямба збираються повстанці, озброєні в ножі. Недалеко Манілі 8.000 американських вояків готові в потребі помогти поліції.

ТОКІО, 4. 5. ПАТ. Агенція Ренго повідомляє, що японський уряд рішуче заперечує вістку, що її подала американська преса, будто би революціонери на Филипинських островах знаходили будь-яку підтримку Японії.

Землетрус убив 200 осіб.

АНКАРА, 4. 5. ПАТ. На російсько-турецькому пограничі, у карській провінції, землетрус спричинив смерть 200 осіб. Побоюються, що жертв є багато більше. Ранених понад 500. Ратункова акція утруднена, бо зірвана комунікація. Дрібні землетруси ще тревають.

Приєднуйте передплатників!

Центральний Кооперативний Банк „Краєвий Союз Кредитовий" у Львові, вул. Третого Мая ч. 15. приймає вкладки ощадности і як централя кредитова для українських кооператив всіх видів уділяє кредити на піднесення господарства і промислу.

Що в молодості придбаєш, те на ціле життя маєш! Тому від молодих літ складай свої ощадности в Кооперативному Банку „Дністер" у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

Франко-московський союз і невстрявання Москви.

Женева, 1. травня 1935.

Франко-московські переговори кінчаться Лявалъ має виїхати у найближчому часі до Москви підписати договір про союз, що криє в собі велику небезпеку для миру Европи.

Франко-московські переговори не були легкі. Істерична паніка провідних політичних кол Франції перед відновленням збройної сили Німеччини ледви перемогла французьку відразу до большевицької Москви. Які почуття до Москви мусіло перемогти французьке громадянство, показує недвозначно стаття п. Анрі Лемері, сенатора і заступника президента комісії закордонних справ, у „Журналь де Женев", опублікована підчас останньої надзвичайної сесії Союзу Народів, отже в часі присутности пана Літвінова в Женеві.

У цій статті пан Лемері між іншим пише: „Всі нації, що подали руку СССР дістали через те контакт з лепрою (проказа) комунізму". До цих націй належить тепер очевидно і Франція в більшій мірі ніж деякі інші. Що пан сенатор Лемері намагається захистити по змозі свою батьківщину від московської хороби, річ природна і зрозуміла. Можливо, що саме намагання п. Лявалъ в цьому напрямі затягли і франко-московські переговори, наскільки франко-московський союз дався взагалі втиснути в прокрустове ложе трактату Союзу Народів.

Але можна мати поважний сумнів, чи пощастило п. Лявалеві знайти поважніші засоби против встрявання Москви до внутрішніх справ Франції між ті, яких домагається п. Лемері в „Жур. де Жен.". А ці домагання пана сенатора справді дуже малі. Він пише:

„СССР претендував завжди на окремішність від III. інтернаціоналу: безсоромна омана, бо це лише дві фасади тої самої будови — большевизму. Московські люди використовували широко цю оману, щоби робити одною рукою те, що їм заборонено робити другою рукою. Ця гра повинна скінчитись. Не можна дозволити, щоби Совіти домагались підтримання французькою силою та організовністю, а разом з тим руйнували Францію ганебною пропагандою. Треба жадати, щоби Совіти дали інші доручення своїм агентам".

Коли пан сенатор і заступник президента комісії закордонних справ, а може разом із ним і сам міністер закордонних справ Франції, хочуть обовязково сховати голови в пісок московських доручень, то їм справді тяжко перешкодити це робити. А в Москві багато дечого бракує, але тільки не доручень, більш небезпечних, між московські буревії у Злучених Державах.

До тогож соціялістично - большевицький блюк у самій Франції має так точно обробленну програму і такі поважні сили і заходи для ру-

Нині в суботу в год. 21·30 святочна прем'єра геніяльного фільм. архитвору

„Дівчата в одностроях"

(Mädchen in Uniform) на підставі відомої пєси Христини Вінсльо в головних ролях Дорота Вік і Герта Тіле. — Передпродажа білетів вступу на нинішню прем'єру від год. 16-тої. — — Білєти вільного вступу і знижки безоглядно неважні.

Кіно Атлянтік.

нування „буржуазної держави", що ніяк для о ка зроблені доручення Москви йому властиво вже непотрібні.

Але як мало числиться Москва з домаганнями Франції та своїми зобов'язаннями супроти Союзу Народів, що забороняють Москві втручатися у внутрішні справи інших держав, про те свідчить виразно першотравневий заклик „Ізвестій" та іншої большевицької преси.

Офіціяльний орган московського уряду вигукує як звичайно — „Геть фашізм! Геть капіталізм! Най живе совітська влада в цілім світі!", ніби Москва ані трохи не належала до Союзу Народів і не намагалася за всяку ціну дійти до союзу з „імперіялістичною і буржуазною Францією".

Ще більш розперезано поводиться московський уряд супроти Німеччини, від якої дістав недавно досить поважну позичку. Без найменших вагань виписують „Ізвестія" — „Нехай живе героїчна комуністична партія Німеччини!" Та сама партія, в обороні якої московський уряд і пальцем не рушив, коли її розвязано та загнано в підземелля, та яку він тепер славить, коли її діяльність заборонено карним законом Німеччини. Отже „невстрявання" в справи чужих держав на цілому фронті!

Але верхом цього „невстрявання" є безперечно привітання „геройської комуністичної партії Китаю", яка при допомозі Москви знищила та зруйнувала мільони населення нещасливої країни. Демонстрація солідарности Москви з большевицькими військами Китаю особливо характеристична тепер, коли китайський уряд робить найбільші зусилля, щоб зліквідувати большевицькі осередки.

Намагання московських володарів надати московській в'язниці поневолених націй вигляд „держави організованого пролетаріяту, що спирається на соціялістичні відносини виробництва" виглядають у цьому році особливо комічно. Скасування карток на хліб та муку в СССР скасовано останній робітничий привілей і останню декорацію „пролетарської держави". Коли „Ізвестія" погрожують, що „напад (!?) на СССР втягне в боротьбу за СССР гігантські маси" („Ізв." 23. 4. 1935), то це смішна погроза. Московські імперіялісти, ведучи безупинно наступ на лад і спокій Европи та Азії повних 15 літ давно вже втратили право говорити про якийсь напад на СССР; а проти плянової ліквідації хижацької господарки московського імперіялізму на землях поневолених націй большевицькі агентури в ріжних державах зробили не більше того, що зробив московський уряд проти ліквідації большевицьких організацій Німеччини.

Як мало надії має московський уряд на поміч „революційного пролетаріяту", доказують найкраще його безупинні збройння, до демонстрацій яких на першого травня так гарячково готувалася большевицька армія. Але мабуть саме ці збройння і допровадять СССР до загину. Ці збройння примусили нарешті і Німеччину подумати про свою оборону. А збройння Німеччини та очевидна небезпека збольшевизованої Франції примушують і Англію збільшити свою повітряну та морську фльоту та порушити в цілім світі осягнену так важко рівновагу в зброєннях.

Розпочата Москвою акція стриміла таким чином досить несподівану протиакцію. Створення большевицького фронту в Франції та спроби окружити Німеччину довершили до несподіваних результатів. А коли Франція порушила свої союзом із Москвою єдність версайських держав в такій мірі, що вони очевидно не можуть тепер примусити Німеччину зректися належного їй права на озброєння, то незабаром цим державам лишається лише два шляхи до вибору — порозумітися з Німеччиною і виступити спільно проти Москви, чи розпочати війну проти Німеччини, яка буде до цього належно підготована.

Напад інших держав на Німеччину буде тим менше імовірний, чим краще вона буде приготована до оборони. Тому московські верхововоди роблять все можливе на те, щоб скорше спровокувати Францію до виступу проти Німеччини. А досягнути цього вони можуть лише в тім разі, коли большевицький фронт у Франції зайняє остаточно. Скріпитиж і розвинути його акцію московський уряд може лише збільшеним встряванням у внутрішні справи Франції. І пп. Лемері, Ляваль та інші французькі патріоти мусять це добре зрозуміти. Досвід Німеччини довів, що побороти „леґру" большевизму, приятелюючи з Москвою неможливо.

М. Данько.

Масове виселювання з Ленінграду і Кронштадту.

(РО) Постійний кореспондент паризького щоденника „Возрождение" з 29. квітня п. р. пише з Гельсінґфорсу, що большевицький уряд далі масово виселює з Ленінграду усіх підозрілих осіб. Акцією „очищування міста" від підозрілих осіб керує спеціяльна комісія, до якої входять представники комісаріяту внутрішніх справ і партійних організацій під проводом теперішнього секретаря ленінградської округи Жданова. Кореспондент пише, що з Ленінграду і Кронштадту виселили дотепер яких 125 тисяч осіб, здебільша старших осіб, які не беруть ніякої участи в громадянському житті. Тому що комісія не може зівинути їм ніякої „контрреволюції" відмовляє без причини права на побут у Ленінграді і Кронштадті. Щоденно на північ і на схід ідуть товарові поїзди переповнені засланцями. Дуже рідко всі члени родини дістають дозвіл виїхати разом до одної місцевости на заслання. Між засланцями дуже високий відсоток творять селяни ленінградської округи, які навіть тепер, після другого з'їзду колгоспників рішуче відмовляються вступити до колгоспів. Заслання селян є замаскованою фазою „виплєснення" („розкулачення"). Головною причиною масового заслання населення є загострене політичне положення і острах большевиків, як це, виразно заявив Жданов, що Ленінград буде скоріше чи пізніше „воєнним табором".

Маса до підлоги, коцики і щітки всілякого роду. Фарби, лякери, покости і пендзлі. — ПЕРФУМЕРІЯ І КОСМЕТИКА по крізових цінах — у фірмі

А. Лопушанський

ЛЬВІВ, пл. МАРИСЬКА 8. — тел. 216-16. 34/91 4—3

МИХ. РУДНИЦЬКИЙ.

Чи письменник мусить мати світогляд?

На тему тему зробило 14-го квітня „Т-во письменників і журналістів" спробу перевести прилюдну дискусію. Я взяв на себе тезу, що письменник не мусить мати світогляд; д-р М. Гнатишак боронив погляду, що мусить.

Тема була гостро актуальна. Від довшого часу різні наші публіцисти вважають своїм обов'язком пригадувати нашим письменникам, який вони повинні мати світогляд, щоб створити здорову та сильну літературу і виховати як слід нарід. Спроба дискусії скінчилась повною невдачею. Як висловився у вівідомленні в неї один молодець, розторощили мене в ній не прах за саму оборону такої страшної тези.

Дискусія нагадувала студентське віче. Ті, що зголосились до слова, використали нагоду, щоб довізати, що я небезпечний „тип без світогляду", в навіть не маю стільки фільософічної освіти, щоб розуміти, яка це важлива річ для сучасного українця мати ясний, твердий, непохитний світогляд. На салі сиділи теж письменники та одиниці, які розуміли вибрану тему; — на жаль, те, що перейшло із цілої дискусії до деяких органів преси, полишило читачеві враження, що Т-во письменників і журналістів дістає хібафонди від якихсь песиголовців, щоб пропагувати — відсутність світогляду.

Більшість осіб, що мало цікавляться фільософією і літературою, має на питання: „Чи письменник мусить мати світогляд?" дуже просту відповідь: „Ясно, що мусить!... Адже кожна інтелігентна людина не може жити без світогляду!" Дискусія скінчена. Коли щось мають усі, то навіть і я, якому закидають „безсвітоглядя", маю бодай такий світоглядик, як той нікчемний речник 100-відсоткового динамізму, коли кричав у дискусії, що „Винниченка треба поставити під стінку".

Тимчасом критики літератури віддавна призадумуються над проблемою, чи те, що письменник уважає за світогляд, можна назвати світоглядом. Друга проблема: коли навіть погодитись, що він має справжній світогляд, то чи ідеї того світогляду може він без шкоди для твору та свого таланту переносити у свій твір?

Хоч подати задовільну дефініцію „світогляду" не легко, розуміємо, що цей суцільний погляд на світ протиставляємо врожінним, настроям, навіть цілій уяві. Коли перейдемо історію всесвітньої літератури, побачимо, що не всі письменники залишили у своїх творах ідеї, з яких можна би скласти суцільний погляд на світ. Що більше: навіть дуже великі письменники висловлювали по черзі, чи шоруч, ідеї зовсім суперечні, щирі, замрячені, коли і не дивоглядні. Явище це розясняється просто. Письменник відтворює свої психічні переживання та образи вверхнього світу тому, що має талант це робити. Ця сила — творча уява. Письменник орудує образами, а не поняттями. Думки та ідеї, які він висловлює підчас своєї праці, не грають у творі ролі поодиноких засновків (преміс), на яких спирається ідейна будівля. Поставити таку будівлю може тільки фільософ.

Гайне Верлен, Рембо, Мюссе, Кітс, Пушкін — більшість світових ліриків — діти, що граються думками, як м'ячиками. Дошукатись у них світогляду значить — не розуміти основної суті лірики, яка висловлює настрої переживаної одиниці, настрої — неповторні, до ніяких інших неподібні і з яких не можна робити загальних висновків. Навіть повість, де маємо часто до діла з ріжними поглядами й ідеями, змальовує низку подій та духових станів, звязаних з такимито точно означеними людьми, в такому то середовищі, серед таких-то обставин. Ми приглядаємося життю виведених героїв так, немов би вони були „правдиві" і на підставі дуже далекої аналогії з тим, що самі пережили і що „вивчили", переживаємо їх кожний по своєму, передумуємо, оцінюємо. Чи письменник завсіди мусить займати до них становище? Приклади архитворів літератури доказують, що — ні.

Якби з літературних творів письменника можна було добути „світогляд", таксамо як із політичних статтей у часописі або фільософічної системи, то ясно, що критики не розясновали би того самого твору на ріжні лади, а знали би відразу, з яким світоглядом мають до діла і щойно на цій підставі починали би свою критику зі становища свого світогляду.

Возьмім хочби Коцюбинського та Стефаника. Чи можна на підставі їх оповідань дійти до пересвідчення, що один був усе життя соціяліст, навіть закоханий у Фурієрі-комуністі, другий радикал? Скажім, що і це хтось зумів добути з їх творів. Але чи їх суспільні ідеї рішали про вибрані ними сюжети та про те, як вони змальовували своїх героїв — про те, що робило їх мистцями? Чи на підставі всіх творів Фльобера, одного з найбільших повістярів XIX. віку, можна виробити собі погляд, у що він вірив і що думав як ставився до ріжних життєвих справ? Фльобер відтворював типи далеких від себе людей, часто дуже малих і пересічних так, щоб вони жили перед нашими очима і щоб ми могли пережити поодинокі моменти їх життя.

Правда: нам вільно сказати, що нам не подобаються такі письменники, що ми хочемо зовсім іншого підходу до літератури, але в першій мірі мусимо погодитись з тим, що нам нікого світогляду тому, що самі його в собі не мають. Може це сумно для европейської літератури, трагічно для всієї нашої культури, але факт залишається: щоб бути письменником — треба мати талант, а талант нераз іде в парі навіть з дуже великими моральними хибами і не зовсім високим, інтелект. розвитком. І хто хоче розмовляти про літературні проблеми, нехай не кричить, що хоче спасати світ новими ідеями, а спершу розясниться: Як всесвітня література могла докотитись до таких чудасій.

(Докінчення буде.)

„Шукаємо мосту порозуміння".

Митрополит Шептицький про польсько-українські проблеми.

Під поданим вгорі наголовком варшавський „Тигодник Ілюстрований" в числі 18. з 5. ц. м. помістив розмову свого співробітника Й. Радзімінського з Ексцел. Митрополитом Шептицьким про актуальні польсько-українські проблеми. Ту розмову попередив автор довгим вступом, у якому описує Святоюрську Гору, зокрема митрополичу палату і життя в ній та поруч неї.

На початку розмови Митрополит застерігся, що він далекий від усяких справ політичної натури і не хотів би в таких справах забирати голосу. Одначе дався переконати і висловив кілька думок на теми, порушені розмовцем.

Зійшла спершу мова на **відношення Церкви до сучасного націоналізму,** що є отвертою й актуальною справою у відношенні до всіх народів. Сучасний націоналізм — на думку Митрополита — особливо його крайня реакція, зближений до поганства. У своїй програмі, замість Бога, поміщує нарід, чи пак державу, ставлючи її інтереси понад усі інші. Католицька Церква, якої човен пливе по нечувано розбурханих филях життя двацятого віку, мусить боротися за стан свого посідання. І власне тому нераз лежить в інтересі Церкви, щоб, не осуджуючи всього, що має якийсь звязок з націоналізмом, притягти до себе та приєднати його визнавців. Осудження націоналізму Церквою чи її поодинокими представниками виключилоб можливість якогонебудь порозуміння.

— Може прийти — казав далі Митрополит — така хвилина, коли будемо з церковних проповідниць осуджувати соціялізм чи націоналізм, але нині таке становище викликалоб зовсім протилежний наслідок. Замість позискати тих людей, ми втратилиб їх раз на все. Чиж єпископи в якомунебудь краю видали заборону сповідати соціялістів? Правда, що ні! Фашизм без сумніву зближений до новітньої єресі, а все таки Ватикан підтримує добрі звязки з його творцем, Мусолінієм. Тому вважаю, що так як слід з місця осуджувати всі акти терору націоналістів, таксамо не слід громити молоді за те, що вона націоналістична.

На питання про **умовини, в яких живе українська молодь,** сказав Митрополит:

— Польське громадянство, що за малими винятками живе в повному відокремленні від нас, не зясовує собі справи з того, як далеко сучасна скрута дається відчувати серед українських мас. Ця економічна скрута впарі з деякою ідейною кризою дається головно відчути нашій молоді, що має замкнену дорогу перед собою. Не можуть бути урядовцями, вчителями, а навіть підурядовцями, чи працівниками у варстатах праці, ними самими створених. Чому нема ані відповідних економічних, ані політичних умовин існування, але існують тисячі умисних перешкод? Це таке покоління без майбутности. Голод і безробіття є найбільшими союзниками агітаторів зпід комуністичних та екстремістичних прапорів. Економічне питання, як те, що найближче доторкає людини, має дуже великий вплив на кожного. Таксамо масовий поворот студентів на село не зовсім є додатнім явищем. Студіююча молодь живе, подібно, як і вся інтелігенція, в дуже тяжких умовинах. На селі нема скрути в тій формі, як у місті. Зрештою наш селянин є сильніший, має менші вимоги, ніж міський інтелігент. На жаль, для молоді нема зайняття, що гірше, нема грошей для облегчення її долі.

Ідейно наша молодь має глибоке почуття й національну свідомість. Але наївний той патріотизм, що каже польському громадянству не розуміти, не вірити в національні можливости українців. „Нема ніяких українців, є тільки русини зі Східної Малопольщі" — впевняє покутуюча до нині ендецька теорія, що находить ще, на жаль, визнавців і поміж неендеками.

На запит про **можливости поширення комунізму серед молоді,** що живе в таких страшних умовинах, Митрополит відповів:

Наше громадянство вийшло переважно з простолюддя, що є справді глибоко віруюче. Тому тільки нечисленні одиниці підлягають гаслам комуни. Церква єднає нас усіх довкола себе. Ми не лякаємося комунізму поміж нами. Помагають нам у тому й переслідування українців на Совітській Україні. Молодь рятує перед комунізмом віра й патріотичні переконання.

На останнє питання про **денаціоналізацію поляків, що попали в українське море,** відповів Митрополит так:

Я нічого про це не знаю. Зате навпаки, майже щодня маємо кілька, чи кількинацять випадків переходу з греко-католицького обряду на латинський. Одначе є це зміни обряду, переводжені легально, через Рим і за його згодою. Зате куди більше є випадків нелегального переходу, себто переписування з книг греко-католицького обряду на латинський, зрештою звичайно під натиском хлібодавців...

*

На маргінесі тої розмови робить п. Радзімінський такі висновки:

„Слова, сказані Митрополитом Шептицьким набирають тим більшої ваги, що були сказані вперше супроти представника польського громадянства. Бо досі тільки з пастирських листів та деяких енунціяцій української преси ми могли зясовувати собі справу з такого чи інакшого становища Митрополита. Перший оце раз Митрополит Шептицький на поставлені йому питання відповів, формулюючи такі точки: 1) осуджування крайнього націоналізму — поза актами терору — вважає недоцільним, бо це замість якогось позитивного успіху виключає можливість порозуміння в майбутньому; 2) націоналізм з точки погляду Церкви є шкідливий, але з погляду національного є ланкою і скелею, що обединує українське громадянство; 3) колиб хто хотів дійти до польсько-українського порозуміння, то мусить брати під увагу можливість праці українців; 4) надією українського громадянства є молодь, сконсолідована на грунті патріотизму і релігійности...

*

Після тої розмови з Митрополитом питав п. Радзімінський кілька осіб у Львові ріжних професій і переконань, чи можливо є перевести якесь порозуміння і найти платформу для польсько-української співпраці. На це дістав відповіди: І так — і ні.

Боротьба з духовними.

БЕРЛІН. 4. 5. ПАТ. Сконфіскували ряд католицьких церковних пресових органів, які помістили пастирський лист пруських єпископів, що як твердить урядовий комунікат, критикував у недозволений спосіб „рік сільської молоді". Віломож, що німецька молодь, покінчивши народні школи, мусить одне рік працювати в хліборобських господарствах.

БЕРЛІН, 4. 5. ПАТ. У Вестфалії в місцевости Зіген застрілено вночі члена відділу праці табору Кіркгундем. Влада виносить, що це вбивство має політичне підложжя. Арештували багато осіб, м. ін. місцевого пароха.

Ширіть наш часопис!

Подвійно заощадиш купуючи у нас за низьку ціну добрий товар
Мужеські, жіночі й дитячі вбрання та студентські мундурки „ЛЄОПОЛІС" львів, казимирівська 31.

Повний текст французько-большевицького договору.

ПАРИЖ, 4. 5. ПАТ. Нині оголошено повний текст французько-большевицького договору взаємної допомоги такого змісту:

Центральний Виконавчий Комітет СССР і президент Французької Республики оживлені бажанням зміцнити мир в Европі і забезпечити його добродійства своїм краям, запевняють про своє бажання основніше прикласти постанови пакту Ліги Націй, що їх метою є вдержати безпеку народів, територіяльну цілість і політичну незалежність держав, рішились посвятити всі зусилля, щоб підготовити і підписати европейський договір. Його мета — доцільніше застосувати постанови пакту Ліги Націй. Тому рішили підписати договір і в тій цілі визначили своїх уповноважених амб. Володимира Потьомкіна і мін. Лявала, які обмінявшись грамотами, прийняли такі постанови:

I. стаття: Якщоб Франції або СССР одна з европейських держав загрожувана нападом, тоді СССР і Франція зобовязуються негайно відбути нараду і прийняти рішення, щоб виконати постанови 10. статті пакту Ліги Націй.

II. стаття: Якщоб одна з европейських держав незачіпана, напала на Францію і СССР, не зважаючи на щирі настрої обох країв, в умовинах, які передбачує § 7. статті 17. пакту Ліги Націй — СССР і Франція прийдуть з негайною взаємною допомогою і піддержкою.

III. стаття: Згідно з постановою 16 статті пакту Ліги Націй кожного члена Ліги Націй, який всупереч зобовязанням зі статтей 12, 13. і 15. пакту Ліги Націй хапається за війну, вважатимуть, що веде війну проти всіх інших членів Ліги. В такому випадку Франція і СССР рішають прийти з негайною допомогою і піддержкою, згідно з постановами 16 статті пакту, якщоб на одну з цих держав, не вважаючи на її щиро мирний настрій, нападе без зачіпки одно з европейських держав. Такі самі зобовязання приймає Франція і СССР, якщоб на них напала одна з европейських держав в умовинах, які передбачують §§ 1. і 3. статті 17. пакту Ліги Націй.

IV. стаття: Тому, що вище згадані постанови згідні зі зобовязаннями обох держав як членів Ліги Націй, не можна пояснювати постанов цього договору як обмеження місії Ліги Націй у виданні розпоряджень, щоб зберегти мир у світі. Цей договір не обмежує теж зобовязань, які накладає на обі держави пакт Ліги Націй.

V. стаття: Тексти французький і російський однаково важні. Його ратифікують негайно, як тільки це можна зробити, ратифікаційними грамотами обмінюються у Москві. Договір зареструють у секретаріяті пакту Ліги Націй. Він буде діяти від хвилини обміну ратифікаційних грамот і буде обовязувати пять років. Якщо одна з договірних держав не виповість його бодай на один рік перед закінченням цього речинця, тоді буде обовязувати необмежений час. Тоді кожна з договірних держав зможе виповісти його на один рік.

Договір має дату 2. травня 1935. р.

У додатковому протоколі оголошено такі пояснення до цього договору: Якщоб Рада Ліги Націй не приняла ніякого рішення або не осягнула би одноголосного рішення зі санкціями проти держави-напасенка, тоді Франція і СССР зобовязуються прийти з негайною взаємною допомогою. Теперішній договір не обмежує зобовязань Франції і СССР супроти інших держав, з якими вони заключили давніше договори. Уряди обох держав будуть робити заходи, щоб заключити регіональні пакти безпеки з державами, які лежать між Францією і СССР. Далі обі уряди стверджують, що метою теперішнього договору було доповнити пакт безпеки, до якого приступили би теж Німеччина, Чехословаччина, Польща і прибалтійські держави. Крім того СССР, Франція і Німеччина повинні підписати окремий договір взаємної допомоги. Хоча таких договорів ще не підписали, але Франція і СССР вважають їх вже побажаними.

V-ий Зїзд українських природників і лікарів.

Зїзд, про який у нас була вже згадка, заслуговує на те, щоб подати точний хід його нарад.

В суботу 20. квітня, год. 15. в салі Муз. Інст. ім. М. Лисенка, вул. Шашкевича відкрили Зїзд одночасно з ювилейною академією в 25-ліття Українського Лікарського Товариства та Медичної Громади у Львові.

Зїзд відкрив голова організаційного комітету д-р В. Левицький; членів, гостей і представників місцевих установ і преси було коло 250. Настрій святочний. Голова згадав покійних членів, яких память присутні вшанували встаючи з місць. Витає представників Спілки Лікарів з Чехословаччини, висловлює жаль, що нема братів з Наддніпрянщини, підкреслює великі заслуги Митрополита Шептицького, що передав Наук. Тов. ім. Шевч. кедриновий заповідник у Горганах, дав велику допомогу для українського шпиталя. Збори вибирають аклямацією президію V. Зїзду в такому складі: голова — д-р В. Левицький, заступники — д-р Козакевич, д-р Добриловський, доц. В. Кубійович, д-р Бригідер.

Секретаріят: д-р Кордюк, д-р Малис, д-р Залущький, д-р Коржинський.

Д-р Подолинський має реферат про 25-ліття Укр. Лік. Т-ва. По рефераті відчитує секретар президії привіт від почесного голови Українського Лікарського Товариства Ректора Горбачевського з Праги. Збори рішають подякувати телеграфічним привітом. Устно передають привіти представники Н. Тов. ім. Шевченка; „Просвіти", Технічного Товариства та від Спілки Українських Лікарів у Чехословаччині. Після цього йдуть численні привіти від наших установ і приватних осіб зза кордону.

Після привітів Б. Олесницький має відчит: „Про 25-ліття Мед. Громади", змалювавши розвій нашого студентського медичного Товариства.

З черги йшов реферат д-ра Т. Бурачинського: „Новіші погляди в науці про пістряка", який видруковано в „Лікарському Вістнику".

НЕДІЛЯ, 21. КВІТНЯ ГОД. 9.

Сала Природничого Музею Н. Т. ім. Шевченка. Спільне засідання обох секцій. Доц. Кубійович: „Людність українських земель у Карпатах". Год. 9.30 збір. Головною темою лікарської секції V-го Зїзду були: „Недуги кровообігу". На цю головну тему мали реферати: д-р М. Панчишин: „Недомога кровообігу", д-р М. Дзерович: „Гіпер- і гіпотонія", д-р Т. Мацьків: „Люетичні захорювання кровяної системи", д-р Т. Бурачинський: „Хірургія в хоробах кровообігу", д-р І. Ортинський: Rosacea та інші захорювання кровообігу шкіри лиця". Реферати мають свою вартість наукову і основані на досвідах прелегентів.

Окремий реферат мала пані д-р Шмагера-Коважова: „Еманація раду як патогенний і лікувальний чинник"; з наших лікарів прелегентка одинока займається цим питанням. В дискусії забирали голос позальвівські лікарі, як: д-р Родіон Сліпий, д-р Стярух, д-р Ганківський і деякі львівські.

НЕДІЛЯ, 21. КВІТНЯ ГОД. 15.

Ювилейні Загальні Збори. Зборами проводить ініціятор заснування У. Л. Т. д-р Козакевич. Довготревалими оплесками витають Збори привіт, який надіслав Й. Е. Митрополит для У. Л. Т. з нагоди його 25-ліття.

Д-р Кордюк, д-р Музика, д-р Максимонько і д-р Бурачинський представляють у рефератах минуле Товариства і завдання на майбутнє. Жива дискусія над ними затягнулась до пізна. Багато уваги присвячено викінченню будови Українського Шпиталю.

ПОНЕДІЛОК 22. КВІТНЯ, ГОД. 9.

Ранок призначено на оглядини шпиталю при вул. Петра Скарги 4.

Засідання отвирає д-р Добриловський, потім передає головування д-рові Козакевичеві.

Д-р Ортинський демонструє: І. Rhabdomyoma cordis. із світлинами і ІІ. Родинки із паростків шкіри.

Д-р Добриловський виголошує реферат: „Наші заходи при передчасовім ложиську". Висновки оперті на дуже великім матеріялі; прелегент висловлюється за лікуванням операційно.

Д-р Стярух говорить про „Гострі запальні інфільтрати в лівій підчеревній ділянці". Незвичайна точність, з якою цей випадок обробив прелегент, дуже влучна діягноза дали сільки нового може внести із своєї практики на конференції лікар на наукові зїзди.

Дуже гарний відчит мав д-р Горницький: Plica supratubaria lig. lati опертий на дослідах, на секційнім матеріялі і на дослідах ембріонів в перших тижнях і місядях. Це дуже цінна анатомо-порівняльна праця.

До дуже тяжкої теми, нині дуже актуальної, взявся наш визначний хемік П. Вертипорох: „Про полові гормони". Питання це є на порядку денним у всіх більших европейських і заморських лабораторіях; з ним звязана нині справа новотворів тощо. Великою заслугою П. Вертипороха не тільки статистична праця хеміка, але і експериментальні досвіди на тваринах.

Дуже цікавою ділянкою зайнтересував збори Ф. О. Маланюк у відчиті: „Біофізика короткохвилевої енергії в лікуванні новотворів". Демонстрував два випадки вилікування метастаз при пістряку.

Дискусія була дуже жива; торкалась головно новотворів та їх лікування променною енергією. Через недостачу фінансових засобів нема ще українського протипістрякового інституту.

Багато праць дуже цінних і оригінальних не можна було відчитати через брак часу; між іншим лабораторійних праць п-і Мазепової з Праги та наших лікарів, які працюють на Гуцульщині: д-ра Питлика і д-ра Можовського (про сифіліс).

Зїзд лікарської секції збагатили земляки з ЧСР. Добре опрацьовані реферати, чистота мови, а притім уміння зацікавити на віть неспеціялістів прикували увагу присутніх. Ширість і сердечність у поведінці наших гостей зєднали собі велику симпатію у наших зїздовців.

З V. Зїздом переходить лікарська секція до поглиблення та оживлення наукової праці у всіх ділянках медичного знання. На першому плані стоїть експериментальний досвід і звязані з ним власні варстати праці.

В год. 12. почалось спільне засідання обох секцій під головуванням голови Президії V. Зїзду д-ра В. Левицького. Д-р Кубійович В. має реферат: „Зміни в стані населення українських земель СССР. в останніх літах".

Голова закриваючи V. Зїзд стверджує високий рівень нарад і співпрацю обох головних секцій, висловлюючи надію, що в найближчому зїзді братимуть участь також земляки з Наддніпрянщини.

МАТЕРІЯЛИ НА УБРАННЯ
ПЕРШОРЯДНІ БЕЛЬСЬКІ ГАТУНКИ
Найнижчі ціни поручає
Тадей Цветлєр
(Дім Шпрехера) тел. 245-43.
Львів, Марійська площа 3.
10—21
11/91

ДО ШИРОКОМУ СВІТУ.

— У Галюлі (Новий Мексик) хтось схопив провідника комуністів Мінора, кол. скарбника місцевої організації робітничої помочі.

— З Неаполю відплили до східної Африки два кораблі з 800 фахівцями і 2.200 жовнірами.

— Під проводом прем. Фландена відбулося засідання високого військового комітету. Предметом нарад була справа оборони французських кольоній.

— В окружнім леті довкола Німеччини, що зачнеться з летовиска у Темпельгофі 28. ц. м. візьме участь 161 літаків. Лет треватиме до 2. червня ц. р.

— Хвиля сильних морозів обхопила деякі частини Югославії. В Чорногорі і Босні верства снігу на пів метра.

— Над містом Страсольдо зударилися та запалилися два військові літаки. Оба летуни згинули.

— Еспанський летун Помбо вистартував вчора рано з летовиска у Гестон до Сантандер, у середній Еспанії, звідки полетить понад Атлянтик до Мексику. Траса має 9 тис. миль. Помбо летить на англійськім літаку.

— До Парижа приїхав мін. Тітулеску та мав з Лявалем довшу розмову на тему французько-румунських відносин та приготувань до надунайської конференції.

— В японськім готелі у Тієн-Тсін застрілили з револьверу видавця газети „Куо-Чун-Туо", що була орґаном партії, яка виступає проти Куоміntанґу. На другий день убили теж у Тієн-Тсін у помешканні видавця газети Чен-Пао, що теж поборює Куоміntанґ. Справників не викрили.

— У хвилині, коли Макдональд прийшов на виставу до королівської академії завалилася частина скляного даху. Ніхто з присутніх не потурбований. Втрати тільки матеріяльні.

— Уряд Лєру подався до димісії. Президент Замора димісії не прийняв, домагаючись від премієра, щоби застановився над ситуацією та дав йому відповідь у суботу пополудні.

— Голяндський уряд звернувся до Німеччини з домаганням видати Гутцайта, якого мабуть схопили з території Голяндії та вивезли до Німеччини.

Богдан Залеський про Миколу Гоголя.

З „Нотаток літерацко-артистичних" у 218. ч. „Газети Львовской" за 1899. р. передрукувала „Киевская Старина" в жовтневій книжці з тогож року такий листок Миколи Гоголя до Богдана Залеського:

„Дуже-дуже було жалко, що не застав пана земляка дома. Чував, що на його щось напало — не то соняшниця, не то пошінниця (хай їй присниться лисий дідько), та тепер, спасибі Богові, кажуть, начей то пан зовсім здоров. Дай же, Боже, щоб на довго на славу усій козацькій землі давав би чернецького хліба усякій болізні і злидням. Та й нас би не забував, писульки в Рим слав. Добреб було, колиб і сам туди колинебудь примандрував. Дуже-дуже близький земляк, а по серцю ще ближчий чим по землі Микола Гоголь".

Наведений текст листу Мик. Гоголя до Богдана Залеського поперше стверджує особисте знайомство Гоголя з Залеським, подруге свідчить, що розмови між ними відбувались в українській мові, потрете усуває усякий сумнів щодо того, чи знав Гоголь настільки українську мову, щоб міг нею писати свої безсмертні твори.

Сам Залеський відносив своє познайомлення з Гоголем до весни 1833. або 1834. р. Одначе по двох десятках літ. Залеський міг легко помилитись на декілька років. Так і було в цьому випадку. Микола Гоголь виїхав за кордон у червні 1836. р. А що лекше було Залеському запамятати пору року, ніж докладну дату, можна віднести познайомлення обох сучасних знаменитостей найпізнійше до 1837. р., а листок Гоголя мабуть і дещо пізнійший.

Інтимно висловився Залеський про Гоголя в листі з 19. лютого 1859. р. до Франціщка Духінського, де дякував йому за присилку собі „Засад давнів Польскі, інших країв словяньскіх і Москви". Зокрема щодо Гоголя писав тут Залеський ось-що:

„Перед 25-ма роками гостював у Парижі звісний на Московщині поет Гоголь. Тут жив він дуже близько з бл. п. Міцкевичем і зо мною співукраїнцем. На жаль, не видержав у цьому близькому співжитті з нами, але тоді ми сходились часто вечорами на літературно-політичні балачки. Очевидно, ми говорили найбільше про москалів, осоружних для нас і для нього. Питання їх фінськости було постійно на столі. Цю фінськість піддержував Гоголь із усією своєю українською загонистістю. Він мав у себе під рукою звичні збірники народніх пісень у різних славяньских мовах. Отож із приводу фінськости москалів уклав був і читав нам знамените писаннячко. Доказав у ньому, порівнявши й поставивши побіч себе пісні чеські, сербські, українські тощо з московськими, різниці, що впадають в очі, духовні, обичаїв і моральности москалів і іншої славянської братії. Про кожне людське почування була окрема пісенька: тут наша славянська, солодка, лагідна, й обік зараз московська, понура, дика, перідко канібальська, словом чисто фінська. Що це писаннячко сердечно задовольнило Міцкевича й мене, можете собі, шановний земляче, легко уявити. По багатьох роках у Римі задумав я завдати в Гоголя цієї паралелі, але Гоголь уже перекинувся був на оборонця царя і православя, отже я дав спокій. Та що сталось із цим писаннячком? Чи в посмертному зборі творів Г. не знайдеться щось подібне? Це поступилось би знаменито на підперщання твоїх висновків. У кожному разі, чи вона знайдеться, чи не знайдеться між творами Гоголя, подібну паралелю не трудно й сьогодні уклести, одначе невідкладовано школа багатьох характеристичних анекдот про москалів, які тільки сам Гоголь міг знати й сам оповісти з окремим і особливим своїм дотепом".

Дальші інтимні речі про Гоголя зберігались у листі з 11. грудня 1879. р. до Духінського, а саме: „З Гоголем пізнався я в Парижі на весну

1833. або 1834. р. Я жив тоді в Севр. Приїхав якось українця і застав у мене (тут видертий папір). Я прожив із азіятським козаком у добрій братній гармонії декілька тижнів. По роках зустрівсь я з ним іще раз у Римі, але вже перетворив його Василь Жуковський. У моєму паломництві до Єрусалиму я розминувся з ним, на жаль, десь коло Лібану. Взагалі про Гоголя знаю багато деталів від його сестрінця Ґалатана й від професора Погодіна. Ці деталі цікаві, але не підносять, навпаки, вони архисумні так, що краще про них не згадувати".

З Залеським листувався й Агатон Ґіллер, біограф Духінського. Одначе те, що написав Ґіллер про Гоголя в праці „О жизни і працах Ф. Г. Духіньскего Кійовщіна", написав він не підставі листів Залеського до Духінського й на основі того, що особисто в розмові довідався Духінський від Богдана Залеського. Переповідаючи те, що вище стало відоме читачеві з самих слів листів Залеського, Ґіллер писав:

„Гоголь, в якому рівночасно пробудилось релігійне почування й він із атеїста став віруючою людиною, поїхав із Парижа до Риму. Тут показалося, що матеріяльна залежність спроводжує за собою духову неволю. Фонд Гоголя, який мав із собою, виїжджаючи за кордон із намірем не вертатись до Московщини, а працювати на еміграції над розбудженням волі й самостійности духа в своєму народі, що його поневолили москалі, не вистачав на довше життя на заході. Гроші розійшлись незабаром і Гоголь почав затягати позички від знайомих. Задовжений по вуха, не знаючи пізніше, від кого позичати та як рятуватись, був уже близький розпуки. Рятунок знайшовсь, але дорого окуплений, бо коштом його незалежности.

„Жив тоді в Римі великий князь Олександер, наслідник престола царя Миколая, зі своїм приятелем Василем Жуковським, талановитим московським поетом. Жуковський зустрівся випадковим способом із Гоголем, що його знав уже давніше. Привитались як приятелі й відтоді часто видались. Довідавшись від Гоголя про його розпучливе фінансове положення, Жуковський блиснув йому надією рятунку, обіцяв, що царевич заплатить за нього довги й дасть йому погрібну на поворот суму, якщо він постановить вернутись не тільки до царату, але й до московської літератури.

„Хто тоне, хапається бритви. Гоголь був у царевича Олександра, що прийняв його дуже ввічливо й зовсім зедиґав собі його. Отже Гоголь закинув думку лишитись на еміграції і працювати для волі, як і для української народности. Богдан Залеський зустрівся з ним у Римі й був у нього, але застав його вже цілком зміненим, бо переробив його Жуковський. Царевич заплатив його довги й вислав назад до Московщини.

„Як Пушкін, побачившись із Миколаєм, від якого зазнав добродійства, відсунувсь від своїх приятелів, з якими працював для волі московського народу, й виперся благородних змагань, а відтоді почавсь його моральний упадок й упадок генія, так само й упадок Гоголя датується від побачення з сином Миколая й від прийняття грошей від нього. Містицизм, в який попав опісля, й паломництво до Єрусалиму, вже не змогли підняти його, дальше його життя в цараті ніколи не було гідне наслідування. Гоголь жалував, що пішов за радою Жуковського, — запізно.

„Свідок смерти Гоголя Погодін оповів Богданові в Фонтенебльо історію його останніх днів і смерти. Між іншими говорив йому, що Гоголь, умираючи, висловив жаль, що не послухав спасенних рад Міцкевича"

М. Возняк.

Концерт у честь Шевченка в Нюйорку.

Ню Йорк, 8. квітня.

Вчорашній вечір у честь Шевченка в Тавн Голл при Бродвею в Ню Йорку треба вважати за великий крок наперед у наших мистецьких змаганнях. Підносять нюйорські газети в англійській мові, що був це „старокраєвий вечір, перещеплений на американський континент". Не всі щоденники містять згадки про свято, але ті, що містять, пишуть прихильно. З деяких пізнати, що репортер пише лиш на підставі програми, але зате не жалує признання. Це значить, що музичні критики звязують ім'я Олександра Кошиця з інтерпретацією української народньої пісні і навіть не допускають якихсь уємних сторін. Такий погляд їх, коли говорять про голоси, як і про виконання. Всі згадують, що це було свято в честь українського поета, Тараса Шевченка.

Враження з концерту таке, що ми віднайшли вдруге Олександра Кошиця, але цим разом як диригента нар. хору, масового хору. Цей хор був складений з 300 людей, переважно тут родженої української молоді. До досконалости була доведена динаміка, від громового фортіссімо до найделікатнішого пяніссімо. Різнородність народніх пісень, що на них розвивався дух Шевченка, викликувала зацікавлення й ентузіязм у слухачів. При співі „Заповіту" публика встала. Опісля пішли: „Вітер повіває", „Уже літ за двісті", „Максим козак Залізняк". Але все те спеціяльно заарижоване Кошицем. Він у цьому незрівняний мистець. В останній частині пісня Олеся-Степового „Для всіх Ти мертва" отвирала нову низку, а Олеся-Гайворонського „Живи Україно" замикала цілу програму. Між цими піснями відспівано ще „Ой і закувала сива зозуленька" і „Там на горі женці жнуть" — обі Кошиця, як і попередні народні пісні. В тому місці додано ще одну і по програмі відспівано „Чуєш, брате мій". Кожна з них іншого характеру і вимагала спеціяльної праці для досконалого виведення. „Живи Україно" своїм могутнім виконанням підняла публику на ноги. А було між нею багато критиків, газетярів, визначних членів з американської суспільности. З української громади прибуло майже все, що цікавить ся рідною справою. Чути було, що це маніфестація почувань. Поприїздили автами аж з околиць Вилксбері, отже около 300 миль від Ню Йорку, були із Скрентону, з Філядельфії і громад по дорозі, із стейтів Нової Англії та з близької околиці Ню Йорку.

Сенатор д-р Роял Ковпленд не прибув. Написав листа з перепрошенням, що не може виїхати з Вашинґтону, бо його жінка не прийшла ще до сил після недавнього жахливого випадку у Фльориді. Реферат про Шевченка в англійській мові виголосив річево, з деякими новими для українців інформаціями, проф. славянських мов у коломбійському університеті, Клеренс А. Маннінг. У рефераті подав частину свого власного перекладу з „Гайдамаків" („Сини мої, гайдамаки..."). Закінчив побажанням, щоби здійснилися мрії Шевченка і ним вихованого покоління про незалежність України.

Реферат, виголошений д-ром Л. Мишугою, по українськи, був просто майстерний. Тема: „Шевченко як борець за волю". Бесідник дав багато цінного матеріялу, крім своєї оригінальної концепції.

Перед українською промовою відспівав улюбимець української громади, Петро Ординський (баритон), при акомпаніяменті на фортепіяні п. Стемберa, дві народні пісні: Думу про чайку і „Розлилися круті бережечки", а також Лисенкові „Гетьмани" до слів Шевченка. На загальне домагання додав ще одну, історичну думу. Голос Ординського чарує слухачів і він ніколи не може публики наситити. „Таймс" пише, що це „багатий і могутній голос".

Вступне слово про значіння свята і народньої пісні в житті українського народу виголосив по англійськи д-р С. Демидчук. На закінчення відозвався і по українськи до української частини публики із закликом до обединання сил у визвольній праці за прикладом обединання наших хорів: Бояна з Нюярку (учит. Т. Каськів), ім. Лисенка з Джерзи Сити (А. Гела), Українського Хору з Ню Йорку (Т. Омуфрик), Бояна з Йонкерс (М. Фатюк), Бояна з Бейону (В. Мельничук), Бояна з Елизабет М. Яловський). Вони влаштували оце вдатне свято.

РЕФОРМАЦЬКІ
ПІҐУЛКИ з маркою ЧЕРНЕЦЬ
(ZAKONNIK)
ВЖИВАЄМО:
ЯКО РЕГУЛЮЮЧІ ШЛУНОК
ПРИ ТЕРПІННЯХ ПЕЧІНКИ
НАДМІРНІЙ ОПАСИСТОСТИ
ЛАГОДЯТЬ ГЕМОРОЇДИ
І ПРИ НАХИЛІ ДО ОБСТРУКЦІЇ
Є ЛАҐІДНИМ ПРОЧИЩУЮЧИМ ЗАСОБОМ
Вживати 1 до 2 пігулки на ніч.

90.000 чужинців мусіло покинути францію.

ПАРИЖ, ПАТ. Міністер праці Жакіє у розмові з представником „Еко де Парі" вказав на наслідки останніх заряджень проти чужинних робітників. Від листопада м. р. покинуло Францію 80—90.000 чужинних робітників. Не дається вже відчувати на біржі праці. Число безробітних впало за останній час на 50.000 осіб.

—o—

Наради міністрі в трьох балтійських держав.

РИҐА, ПАТ. Конференція міністрів закордонних справ трьох балтійських держав, що починається в понеділок, потреває до 8. травня. Предсідником конференції буде естонський міністер закордонних справ Селіяма.

—o—

Італійсько-мадярсько-австрійські переговори.

ВЕНЕЦІЯ, 4. 5. ПАТ. Нині рано приїхав тут із Риму державний підсекретар Сувіч, щоб почати італійсько-мадярсько-австрійські розмови. Вполудне сподіються приїзду міністрів закордонних справ цих держав. Наради потревають мабуть три дні.

Невдача комуністичних військ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. „Таймс" повідомляє з Гонконґу, що комуністичні війська зовсім випертo з округи Юнан. Вони стараються перейти ріку Янце, щоб дістатися до Чечуану.

Міські Театри у Львові на неділю 5. травня.

Великий Театр
в год. 3·30 попол. востаннє де Стефані і Церіо
„К Р И К"
Сензація сезону!

год. 7·30 веч. **„ТАЄМНИЧЕ КОНТО"**
весела повна несподіванок комедія.

Театр Ріжнородностей
год. 7·30 вечером
„Теорія Айнштайна"
М. Цвойдзінського
комедія — рекорд успіху — щодня заповнена сала

В. Британія не прийде з допомогою Німеччині.

ЛЬОНДОН. ПАТ. Райтер повідомляє: Підчас дискусії у палаті громад Герберт Семуель домагався, щоб уряд дав вияснення, які зобов'язання має В. Британія на основі локарнеського договору тепер, коли підписали французько-большевицький договір. Мін. Саймон заявив, що всі постанови французько-большевицького договору підпорядковані вимогам Локарна. В. Британія не буде зобов'язана допомогти Німеччині, якщоб підчас німецько-большевицького конфлікту Франція напала на Німеччину. Тепер В. Британія не має більших зобов'язань, ніж мала на основі локарнеського договору перед підписанням французько-большевицького договору взаємної допомоги. Згадуючи про летунські збросння мін. Саймон заявив: канц. Гітлер своєчасно поінформував британський уряд у справі рівности летунських сил Німеччини і В. Британії, що Німеччина матиме 800 до 850 літаків, не вичисляючи туди помічних літаків і спеціальної резерви, але вчисляючи до британських сил літаки поза Европою. Підчас наших розмов у Берліні — говорив мін. Саймон — здавалось нам, що так виглядає плян Німеччини і що це не є початок поступневої розбудови німецького летунства. Коли підчас розмов поставлено питання, чи Німеччина вернеться до Ліги Націй, дістали відповідь, яка нас розчарувала.

Англійська і французька преса про французько-большевицький договір.

ЛЬОНДОН, 4. 5. ПАТ. Англійська преса мовчить і не подає ніяких коментарів до підписаного французько-большевицького договору. Тільки „Таймс" пише, що цей договір має характер не лочінного, але оборонного союзу. Заключений у рамцях пакту Ліги і тому доступний теж для Німеччини. Автори договору вияви.ли при редагуванні велику обережність, щоб не попасти в конфлікт з постановами локарнеського договору. „Таймс" підкреслює, що большевики не могли вислати ні одного вояка до Німеччини ті ні одного літака, щоб скинув бомбу, без нарушення території Польщі, не згадуючи про балтійські держави. Тому допомога СССР для Франції менше правдоподібна, ніж допомога Франції для СССР.

Французька преса обмежується до офіційних комунікатів про підписання договору. Тільки деякі часописи помістили більші статті, висловлюючи вдоволення з підписання пакту. Щоденник „Котідіен" називає день 2. травня днем жалоби для французької політики, яку перемогли міжнародні сили

Впертий запір, катари грубої кишки, здуття, ослаблені шлункові функції, загальний застій, ослаблені функції печінки, болі в боках і під ребрами переходять, коли вживемо рано і вечір по склянці природної гіркої води **Franciszka-Józefa.** Поручають її лікарі.

Як у нас працюють деякі видавництва.

СПРОСТУВАННЯ.

До Хвальної Редакції щоденника „Діло" у Львові, Ринок 10, на руки відповідального Редактора Вп. П. Олександра Костика.

У 105. числі з дня 22. квітня ц. р. Вашого щоденника появилася стаття п. н. „Як у нас працюють деякі Видавництва", що горкається нашого В-ва.

На підставі 19 § пресового закона просимо помістити на тому самому місці і тими самими черенками слідуюче спростування:

Правдою є, що наш кольпортер дня 10. X. 1934 р. зробив замовлення в читальні „Просвіта" в Золотниках на книжки на квоту 24.25 зол. і побрав 7 зол. задатку.

Неправдою натомість є, щоби зміст листа, висланий нашим В-вом до Хв. Читальні „Просвіта" в Золотниках дня 22. I. 1935 р. звучав так, як це заподано в статті.

Натомість правдою є, що він звучить:

„До Хв. Читальні „Просвіта" в Золотниках. У відповідь на Ваше письмо доносимо, що дійсно наш представник зробив у Вас замовлення, якого ми не могли виконати з нижче вимінених причин: Книжка в якій було записане Ваше замовлення, була заквестіонована..., через що ми не могли виконати замовлення не тільки Вашого а й всіх тих, які були записані в тій книжці, через що і понесли велику страту, отже просимо нас зрозуміти, що не наша тут вина. Поступаючи згідно з Вашим письмом, висилаємо Вам жадані Вами книжки, та долучуємо ще альбом „Українська Культура", за який просимо гроші переслати в двох ратах, в противному разі просимо звернути, оскільки уважаєте цю річ за недоцільну, або непотрібну. При цьому зазначуємо, що оскільки не маєте ще найновіших нижче вимінених видань, то напишіть, а ми Вам негайно вишлемо, а то: „Холодний Яр" в 2 зол., „Ave диктатор" в 0.30 зол., „Проклін Крови" в 0.80 зол. і портрет М. Грушевського в ціні 0.55 зол. як рівнож брошурку „Про життя і мученичу смерть Проф. М. Грушевського" в ціні по 20 сот. Рівнож маємо на складі книжки всіх українських видань, як рівнож уділяємо всіх інформацій зв'язаних з книжками всіх Українських Видавництв. В надії, що нас зрозумієте, остаємо з поважанням:

—

На доказ нашого оправдання є ще й те, що в тій самій книжці є занотовано, що Кооператива Ваша взяла 10 штук образів „Т. Шевченко на засланні" і ми досі не упоминалися за гроші, тому, що не мігши в руках книжки замовлень, не знали про те.

Неправдою є, що наше Видавництво досі не вислало жаданих Чит. „Просвіта" в Золотниках книжок.

Натомість правдою є, що книжки „На Сході Ми", „Під Вільним Небом", „Володар", „Муссоліні" з альбомом „Українська Культура" вислано 21. січня ц. р. як друк на адресу Чит. „Просвіта" в Золотниках.

Неправдою є, що „між іншим" „Українська Культура" накидає Читальням „Просвіти" свої видання як портрет М. Грушевського і книжочку про нього, хоч ці дві річі видала „Просвіта".

Натомість правдою є, що В-во „Українська Культура" при помочі своїх кольпортерів оферує Читальням „Просвіти", про що знає Головний Виділ Т-ва „Просвіта" у Львові, як теж портрет і реферат про М. Грушевського, який появився накладом В-ва „Батьківщина" і то місяць скорше перед появою такої брошури про М. Грушевського виданої „Просвітою".

Остаємо з належною пошаною:

Видавництво „Українська Культура"
Львів, вул. Вірменська 25, I. п.
Чорпіта.

*

НА МАРГІНЕСІ СПРОСТУВАННЯ ВИДАВНИЦТВА „УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРА" У ЛЬВОВІ.

З канцелярії „Просвіти" дістаємо в справі повищого спростування такі замітки: „Спростування" Видавництва „Українська Культура" у Львові зовсім не заперечує фактів, поданих у статті „Діла" ч. 105 з 22. IV. 1935 р. п. н. „Як у нас працюють деякі видавництва". „Спростування" це наводить лише повний текст листа згаданого Видавництва до Читальні „Просвіти" в Золотниках з дня 22. I. 1935 р., з якого у статті (чи пак у зажаленні згаданої Читальні) взято лише живцем суттєві моменти, зазначуючи цілком докладно і те, що — як пишеться і доказується у листі видавництва — „не наша тут вина". Але річ не в повному тексті листа Видавництва, а в тому, що хоч і Видавництво „Українська Культура" у своєму листі з 22. I. ц. р. пише, що „висилаємо Вам (себто Читальні „Просвіти" у Золотниках) жадані Вами книжки", а в своєму спростуванні каже, що її їх „вислано 21. січня ц. р. як друк на адресу Читальні „Просвіти" у Золотниках" — то факт є, що тих книжок — як інформує Читальня — „мимо того до нині нема".

Великий вибір блаватних товарів
поручає фірма
Антін Увєра
ЛЬВІВ, вул. ГАЛИЦЬКА ч. 10.
Ціни надзвичайно низькі.
13—20

Значить: Читальня у Золотниках не твердить, що Видавництво книжок не вислало, але твердить, що тих книжок Читальня таки **не дістала!**

І дальше твердження „спростування" Видавництва „Українська Культура" у Львові знову не покривається з правдою — ані формально, ані суттєво. По перше: з портретом М. Грушевського випередила „Просвіта" „Українську Культуру" на який тиждень і про це знав дуже добре і сам Вп. п. Чорпіта, бож обидва портрети виконала та сама фірма. Щодо книжечки „Просвіти" і текстом багатіша від такогож реферату „Української Культури" і з технічних причин появилася на книжковому ринку, який тиждень пізніше, але не аж місяць пізніше — як кажеться у „спростуванню". Ці видання „Просвіти" стояли у тісному звязку зі святами Читалень на пошану М. Грушевського. До підготови тих свят віззала Централя усі свої клітини заразже після смерти Великого Українця і свого Почесного Члена і — в порозумінні з українськими культурно-освітніми Централями — устійнила спосіб тієї пошани, а саме постановила видати портрет і книжечку і про те вже на початку грудня м. р. поінформувала всі свої Читальні письменно і на просвітніх нарадах, що відбувалися тоді в цілому краю, устно. І коли „Просвіта" згаданий портрет і книжечку видала — то очевидно на те, щоб ті видання в першу чергу (а не інші) найшлися в усіх наших Читальнях.

Матірне Т-во „Просвіта" у Львові має свої власні видавництва, має й усі інші (між ними і всі ті, що про них згадується в „спростуванні"), має свою власну книгарню і має відповідний організаційний апарат та само кермує працею своїх читалень, у тому теж і їхніми бібліотеками. Отож таке „надмірне заінтересування" Читальнями з боку „Української Культури" — без уповноваження, а навіть без порозуміння з просвітньою централею — це щонайменше нельояльність. А така праця кольпортера „Української Культури", де він уводить у блуд Читальняний Виділ, підшиваючися під „Просвіту" (мовляв „Матірне Т-во „Просвіта" витворило таке Видавництво „Українська Культура" — а це власне є грубою неправдою!) діле очевидно на шкоду Т-ва „Просвіта".

Правдиво гарне срібло
ФАБРИКА СРІБНИХ ВИРОБІВ
Д. Л. Найман Львів, Кохановського ч. 21. (Рік осн. 1880). — Тел. 6-74.
Можна дістати у всіх більших ювілерських магазинах в цілім краю. 313 34—50

НОВИНКИ

— **Мін. жив. Черче.** Ресторан і данцінгова сала „Палатка" з новими клюбовими і бріджовими кімнатами та пансіон „Роксолана", перебудований на модерний зразок, відчинені для Впов. Гостей-лікуванців з днем 1. травня 1935. Дешеві ціни, вибагливий харч, та метка служба дають запоруку вигідного лікування. Зголошення приймає інж. Ю. Ніжанковський, Черче, пов. Рогатин. 1397 3-3

— **Першорядне фризієрське і косметичне заведення** для Пань і Панів Т. Кутковського, Сикстуська 14. Тел. 106-88. 1119 5-?

— **Приймаю як давніше** в моїм дентистичнім заведенні від 9—1 і 3—6, в неділі і свята від 9—10. Львів, Сикстуська 17. — Насс. 1505 3—3

— **Як писати любовний лист?** „Як місяць на голубому небі — тужний самотний я у своїй малій кімнатці. Ніч стануза під вікном і під шіптує мені такі слова: „Тужу за твоїм поцілунком, що був такий солодкий, як цукорки з „Фортуни Нової"... 1484

— **Інсталяція на архидіякона о. ректора д-ра П. Сліпого** відбудеться в понеділок 6. травня ц. р. (празник св. Юрія) в палаті Ексцел. Митрополита в год. 9.30 р.но, після чого відпроводжений нового архидіякона до катедри на призначене йому місце в ставах. Відтак Номінат целебрувати-ме співану Сл. Божу.

— **З радія.** Львівська радіостація переда-ватиме в понеділок 6. травня концерт „Веснівок" у виконанні хору „Боян" під диригентурою п. І. Охримовича. Початок в год. 16.45.

Власного виробу **КОВДРИ — МАТЕРАЦИ**
Біллля на постіль. Полотна. Капи. Фіранки.
А. Петрушевський
тепер **ГАЛИЦЬКА 20.** —:— **ТЕЛ. 213—33**

— **Свячене Комітету будови церкви СС. Василіянок** у Львові при вул. Потоцького 95 відбудеться в неділю 5. ц. м. в садї монастиря. Підчас свята хореографічні виступи і роздача премій Вп. Жертводавцям. Початок: год. 5. попол. Громадянство Львова повинно прибути на це свято якнайчисленніше.

— **Виставa бойківського мистецтва** відбудеться в салях т-ва „Бесіди" в Самборі (вул. Шопена) від 5. до 12. травня ц. р. Вступ за добровільними датками.

— **Українка.** В офіційному, наш. сов. берлінському щоденнику „Фелькішер Беобахтер" в числі з 25. м. м. поміщено переклад новелі В. Стефаника: „Земля". Переклад зладила п. Марія Мірчук.

— **Симпатична радіова авдиція з Торуня.** Дня 3. травня ц. р. торунська радіостація надавала низку народніх пісень хору народньої школи з Добжина над Дрентвою. Хор при звуках музики відспівав характеристичні народні пісні з ріжних сторін Польщі, м. і. також дві українські пісні, а саме, „Тече річка невеличка" і „Гречаники". Цікаво, що обі ці пісні названий хор відспівав в оригіналі (а не в кепському перекладі, якто інколи надає львівське радіо) і — треба признати — українська вимова була зовсім правильна. Тільки інтерпретація обох тих пісень була своєрідна: перша рівномірно протяжна, а друга рівномірно сюрбатна, коли в українській інтерпретації повільне і швидке темпо чергується. Всеж таки виконання добжинського хору було дбайливе й ефектовне, но... і внаслідок відспівання цих українських пісень ані Добжин ані Торунь нічого не стратили на польськости. Натомість львівська радіостація надає щоденно всілякі пісні в оригінальному виконанні чи на плитах: російські, німецькі, французькі, англійські, італійські, чеські, але якось тяжко приходить ся надати українські, хоча має десятки тисяч українських радіо-передплатників і з української сторони були і є заходи в тому напрямі. Українські пісні все ще належать до найкращих львівських авдицій. Керманичі львівської радіо-стації все ще не можуть позбутися вшехпольського шовінізму та зневажливого відношення до всього, що українське. А час би вже вилічитися з вшехпольської дурійки.

І. Г.

ВСІ ДІТИ на селі і в місті читають
„Світ Дитини" і „Діточу Бібліотеку"
Цілорічні передплати по 5 зол. висилати на адресу: Львів, вул. Зіморовича 3.

— **Управа Союзу письменників Совітської України** відбула з кінцем квітня ц. р. засідання, на якому Шупак і Коваленко обговорили завдання і діяльність української критики, а Тичина піддав аналізі творчість наймолодших поетів Совітської України: Малишка, Лавриненика, Сірого, Білецького, Вергана, Юзевського, Кривченка і Мізюри. Після дискусії голова народніх комісарів УСРР Любченко виголосив промову. Вирішено опісля резолюцію, що висловлює невдоволення з праці управи. Резолюція домагається, щоби зорганізувати співпрацю комуністів, комсомольців і безпартійних письменників. Рішено звільнити Кулика на власне бажання зі становища голови Союзу письменників, залишаючи його в складі президії. На його місце вибрано А. Сенечка.

(ВУ.)

— **Весняні холоди,** які охопили від тижня всю Европу, належать до рідкостей в історії метеорольогії. Державний метеорольогічний інститут у Празі стверджує, що такої температури в травні, як тепер в Чехії не було від 1775 р., отже від 160 літ.

— **Усувають інвалідські будки.** Власники інвалідських газетних кіосків у Львові одержали з магістрату повідомлення, що з днем 15. травня ц. р. відбирається їм торгове місце з уваги на припис закону про порядок на дорогах. Цей виступ міської управи є наслідком торічного рішення, щоб усунути з вулиць міста дотеперішні кіоски з естетичних оглядів і заступити їх бетонованими будами.

— **Львівська хроніка.** На пл. Східних Товпін напилася їдучи жінка ремісника Марія Флоріян із вул. Пекарської 12. Помічник поліції невзгодами. Забрали її до шпиталю. — Зі стриху дому при вул. Сташіца 5 злодії вкрали білля Н. Млодзіньского вартости 1.800 зол., та білля Гайковського вартости 750 зол. — На почті при вул. Глибокій поліція арештувала Берка Ашкеназе та Меч. Дуду, що робили штучну суготоку, щоб обікрасти інтересантів. — Через пивницю дісталися нічю злодії до крамниці Пропста при Марійській площі ч. 3 та вкрали „вічні пера" й інші товари. — Поліція арештувала Вас. Поповича й Поповичеву Анну з Косівця пов. Городок Яг. за крадіж трьох бляшанок цукорків із овочарні Вас. Лугового при вул. Ягайлонській ч. 11 а.

— **Страйк будівельників.** В Станиславові оголосили будівельні робітники заг. страйк у звязку з конфліктом з працедавцями щодо умовин праці і платень.

— **З Польщі.** До школи халюців у Варшаві при вул. Вітолінських підчас викладів стрілив хтось двічі та ранив одну ученицю. Вона померла в шпиталі. Напасники втікаючи кинули в сінях петарду, та вона не вибухла. — В Олькуші хуртовина зірвала шильд з фабрики машин. Шильд перервав електричні проводи, а ці смертельно поразили переїджаючі коні.

Жадайте всюди!
Найкращу **рідину, пасту і порошки до чищення металів і посуди — та смар до лещат.** 100 23—7 **„СІЛЬВА"**
Львів, Бандурського 5

— **Чекає нас сім мокрих років.** Американський вчений, колишній астроном фльоти, кпт. Сі віщує, що найближчих сім років буде визначатися великою обильністю атмосферичних опадів. Кпт. Сі, що заповів був період сухих років, які скінчилися в серпні м. р., і займається від 30 років студіями атмосферичних циклів, каже тепер, що стоїмо перед циклем сімох мокрих років, які попередили ураганн, виливи рік і ріжні атмосферичні катастрофи. На близкість сімох дощевих років вказує на його думку констеляція плям на сонці.

— **Конгрес румунських студентів проти українців.** В днях від 16—19. квітня ц. р. відбувся у Крайові конгрес румунських студентів. На цім конгресі присвячено багато уваги також українцям на Буковині. Загально відомо, що буковинські українці не мають ніяких шкіл і що румуни не приймають зовсім українця на державні посади, а тих, що ще залишились на таких посадах, усувають за „незнання" мови або переносять в глибину Румунії. Всеж таки на денному порядку конгресу була справа українців і промовці домагались цілковитого врумунізування північної Буковини та перенесення всіх учителів українців в глибину Румунії. Вкінці ухвалено резолюції, що домагаються в церкві, школі, судівництві, війську і міських управах нумерус нуллюс для національних меншин. Дальше зажадано піддержки румунського елементу за кордонами держави, кольонізації румунами з Македонії, Югославії та України, рівности „тратаменту" в школі і церкві.

— **Російська гармата в ставі.** Румунська влада глядала серед селян у селі Раранча на Буковині за зброєю, яка залишилася зі світової війни. Селяни сказали, що в ставі біля Новоселиці затопили російські війська підчас відвороту багато зброї. Військова комісія перешукала став і справді знайшла багато пальної й білої зброї. Крім того добули з глибини трьох метрів російську гармату, що збереглася в зовсім доброму стані. Гармату мають уставити на площі в Чернівцях на спомин великої війни.

Одна проба Вас переконає!
„АРОЗА"
овочеві дрінгі (галяретки) і будинг 1523
6 смаків
кожний інший
а всі знамениті!

— **Новий рід туристики.** Французькі залізниці вводять цього року цікаву іновацію, що без сумніву буде користуватися великим успіхом особливо серед молоді. Відновлено і перероблено більше число товарових вагонів на вагони кампінгові, в яких при помочі власних домових річей, як полеві ліжка, кухні, столи і т. п. можна уладитись як у кампінговім дімку. Вагони, які можуть вимаймити групи з 8—10 осіб, дочіпляються до особових потягів, переносячи учасників з місця на місце згідно з уложеною довільно маршрутою. У вибраних учасниками місцевостях вагон лишається кілька годин або й днів, творячи базу для прогульок в околиці, опісля рушають в дальшу дорогу. Ціна виймаку вагону незвичайно приступна, бо обчислена на

НА СПЛАТИ! Всяку конфекцію мужеську, жіночу й дитячу поручає фірма **Д. Шранц**
Трибунальська 4. (давніше Личаківська 7) Телефон 261-16
12/91 3—1

18 фр. денно, 110 фр. тижнево і 400 фр. місячно. Крім того учасники платять пів білету 3. кляси за віддаль, перебуту підчас прогульки. Цей новий рід туристики придався б у нас.

— **Грамофонові ігли з бамбусу.** Металічні ігли, вживані досі до грамофонів, мають ту відємну прикмету, що посуваючись по кружку викликують легкий шелест. Японському технікові Сайто удалось, як повідомляє англійська преса, після кількалітніх проб винайти спосіб продукувати грамофонові ігли з бамбусу. Вони значно кращі від металевих ігол тим, що видають тони без найменшого шелесту. Одначе до виробу бамбусових ігол надається тільки один рід бамбусу, що росте в деяких околицях Японії.

— **Дитина з хвостом.** До лікаря у Булавайо (Зл. Держави) прийшла індіянка з дитиною, що мала 10-центиметровий хвіст. Лікар відрізав хвіст і відіслав дитину до Льондону до наукових оглядин.

Із судової салі.

За намаганий напад на поліц. станицю в Угнові.

ПРОМОВИ ПРОКУРАТОРА Й ОБОРОНЦІВ.

В суботу 4. травня ц. р. в год. 9. рано почав промовляти прокуратор, який піддержував тези акту обвинувачення. Промови оборонців: **д-ра С. Шухевича, д-ра В. Старосольського, д-ра К. Паньківського, д-ра О. Павенцького і д-ра Вінцкера,** які виказували непричасність підсудних до закинених їм злочинів, закінчились в год. 3-ій пополудні.

Після резюме предсідника судді присяглі пішли на нараду.

ВЕРДИКТ СУДДІВ ПРИСЯГЛИХ.

По півторагодинній нараді провідник суддів присяглих відчитав вердикт, яким потверднв вину: 1) підс. **Тараса Онишкевича** за приналежність до ОУН (стаття 97 § 1 к. з.) — **9 голосів так,** 3 ні; за намаганий напад на станицю поліції в Угнові в ночі з 13. на 14. липня 1934 р. (стаття 23 і 259 к. з.) — **11 так,** 1 ні; за приказ, щоби підс. І. Ментух і Д. Іваник підпалили жидівські доми в Угнові (статті 26 і 215 к. з.) — **9 так,** 3 ні і за приказ, щоб підс. І. Ментух та Д. Іваник поперетинали телефонічні дроти (статті 26 і 223 к. з.) — **11 так, 1 ні;**

2) підс. **Івана Ментуха** — за приналежність до ОУН — **9 так,** 3 ні, за намаганий напад на станицю поліції — **9 так,** 3 ні; за намаганий підпал **12 так;**

3) підс. **Василя Решетила** — за приналежність до ОУН — **9 так, 3 ні,** намаганий напад на станицю поліції — **10 так, 2 ні;**

4) підс. **Василя Козловського** — за приналежність до ОУН — **9 так,** 3 ні, за намаганий напад на станицю поліції — **8 так, 4 ні;**

5) підс. **Григорія Мазура** — за приналежність до ОУН — **4 так, 8 ні,** за намаганий напад на станицю поліції — **4 так, 8 ні;**

6) підс. **Івана Шустикевича** — за приналежність до ОУН — **8 так, 4 ні,** за допомогу в плянованім нападі на станицю поліції (статті 27 і 259 к. з.) — **10 так, 2 ні.**

ПРИСУД.

По двогодинній нараді предсідник трибуналу суддя **Двожак** відчитав в год. 6.45 вечором такий присуд:

Т. Онишкевича за приналежність до ОУН на **6 років вязниці,** за намаганий напад на **5 років,** за приказ підпалити **4 роки,** за приказ поперетинати дроти **2 р. — разом на 12 років вязниці;**

І. Ментуха — за приналежність до ОУН — **6 років,** за намаганий напад **4 роки,** за провину зі статті 215 — **5 літ,** разом на **12 років вязниці;**

В. Решетила — за приналежність до ОУН — **6 років,** за намаганий напад — **4 роки, разом на 8 років вязниці;**

В. Козловського — за приналежність до ОУН — **на 6 років,** за намаганий напад — **4 роки, разом на 8 років** та

І. Шустикевича — за приналежність до ОУН — **6 років,** за допомогу в нападі — **5 років, разом на 10 років вязниці.**

Всім засудженим зарахували слідчий арешт і відобрали громадянські права на 10 років.

Гр. Мазура звільнив трибунал від вини і кари і він вийшов уже на волю.

Процес зробив дуже гнітюче враження.

СПОРТ.

ПОГОНЬ І. Б. — УКРАЇНА 1 : 0 (0 : 0).

Україна: Микитин; Олійник, Воробець; Підлісецький, Яцків, Цимбала; Федун, Мікльош, Лисик, Стахевич Сиротюк.

Знову програла чорно-червоних, які до 83' тримали висліл 0 : 0. Але тяжко виграти змагання без крайників, бо крилові України Федун і Сиротюк грають обо дуже слабо. Стахевич на лучинну теж слабий, так що в нападі грає в дійсности лиш Мікльош і Лисик. Що поможе добра гра воротаря, оборонців і помічників, коли напад не може добути ані одних воріт?

Погонь мала ввесь час легку перевагу, але поміч і оборона України півечила всі потягнення нашачу противника. Аж 7 хвилин перед кінцем необставлений правий крайник Погоні стріляє рішальні ворота.

Судця п. Земан. Видів около 2.500.

МИСТЕЦТВО ОКРУЖНОЇ ЛІГИ.

Львів. Гасмонея — Ресовія 4 : 0 (2 : 0).
Перемишль. Другий Сокіл — Чувай 1 : 1 (1 : 0).
Ярослав. Польонія — Огнісько 4 : 2 (2 : 1).
В табелі веде тепер Польонія.

ЗМАГАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ЛІГИ.

Краків. Гарбарня — Л. К. С. 1 : 0 (1 : 0).
Свентохловіце. Рух — Шлеськ 3 : 0 (1 : 0).

ДВІ ПЕРЕМОГИ „ДОВБУША".

У ведикодну неділю грав червоноградський „Довбуш" з дружиною національної дивізії Б. „Янов" і виграв 2 : 1. У понеділок „Довбуш" переміг жидівську дружину „Маккабі" 2 : 0. Всі грачі жовто-блакитних грали амбітно та з поксртуванням, тому й виграли.

Присилайте передплату!

ГАСМОНЕЯ — УКРАЇНА.

Змагання за мистецтво Окружної Ліги між цими дружинами відбудуться в неділю 5-го н. м. на грищі Погоні. Початок: год. 4·30 попол. По передтим змагання резерв.

Нові книжки й журнали.

КООПЕРАТИВНА РЕСПУБЛИКА, економічно-суспільний місячник. Львів, травень 1935. Р. VII. Ч. 5. Зміст: Місто — ніяке найслабше місце. — І. Гаврилів: Як піднести нашу міську споживчу кооперацію. — Гр. Бобяк: Історія одної міської кооперативи. І. Одьхович: Вкладкова політика. — П. Панченко: Виховання чи демораліяція. — Конференція міської споживчої кооперації. — І. Салевич Боротьба в боргами в практиці. — Додаток: І. Витанович: Володимир Навроцький (1847—1852), перший український статистик-економіст в Галичині.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Неділя, 5. V. год. 3·30 поп. „Крик".
Неділя, 5. V. год. 7·30 веч. „Таємне вінто".
Понеділок, 6. V. год. 7·30 веч. „Посол до Інга" пєса Меріма-Лужницького.

Театр Ріжнородностей.

Неділя, 5. V. год. 7·30 веч. „Теорія Айнштайна".
Понеділок, 6. V. год. 7·30 веч. „Подружній жетч".

Цирк Станєвських, площа Бема.

Неділя, 5. травня дві вистави: в год. 4·30 попол. і 8·15 веч.
Понеділок, 6. травня, одна вистава в год. 8·15 веч.

Кіна.

АДРІЯ: „Магараджа".
АПОЛЬО: „Недокінчена симфонія".
АТЛЯНТИК: „Дівчата в однострою".
ВАНДА: „У неволі джунглів", „Її єдиненіш прачка".
ГРАЖИНА: „Нові люди."
КАСІНО: „Вондер-бар" (Дольорес дель Ріо).
КОЛІСЕЙ: „В путах шантажиста" та ревія „У нас маєте пяче в автоматі".
КОПЕРНИК: „Баль у Савою" (Джіта Альпар, Ганс Ярай).
МАРУСЕНЬКА: „Жид Зіс" (Конрад Файт).
МІРАЖ: „Твої уста говорять неправду", „Наїщо працювати?" (Фдіп і Фдип)
МУЗА: „Мальована заслона" з Гретою Гарбо.
ПАКС: „Сини джунглів" та додатки.
ПАЛЯС: „Проданий голос" (Шмідт).
ПАН: „Їх ноч."
РАЙ: „Світ сміється" (большевицька комедія).
СВІТ: „Кохай мене сьогодні" (Моріс Шевалє). „Остання парубоцька ніч".
СОНЦЕ: „Ніч у Каїрі" та ревія.
СТИЛЕВЕ: „Спокуса діявола" (Хозе Мохіна), ревія: „Ай, ай, ай, нарешті май".
УТІХА: „Сини пустині" (Фдіп і Фдип), ревія „Весняні іграшки".
ХІМЕРА: „Розсміяні очі" (Шерлі Темпль).

Закордонне радіо.

Неділя, 5. травня 1935.

Відень (506,8) Орх. концерт, 12·30 Легка музика, 15·35 Форт. квартет Дворжака, 20·30 Весн. пошурі (сп. муз.), 22·25 Танц. музика, співи, **Кошиці** (2591) 17·30 Слов. нар. пісні, **Прага** (470,2) 7·00 Концерт, 10·00 Сальон. квартет, **Париж** (1648) 14·15 Легка музика, 17·00, 21·00 Концерт, **Берлін** (356,7) 11·30 Хор, 12·00, 14·15 Концерт, 18·00 Вес. пополудне, 19·00 „Царівна Мая" Глюка, **Кенігсвустергавзен** (1571) 11·30 Камер. твори, 14·35 Нар. танці, 20·00 „Спорт і коханнє" муз. ком. Мізера, **Кельн** (455,9) 10·30 Хор, 16·00 Концерт, **Мінхен** (405,4) 8·30 Соната б-дур Шуберта, 13·00 Муз. ранок, 15·00 Цитри, **Будапешт** (550,5) 14·00 Інг. орх., 20·35 Співи, музика, **Мілянo** (221,2) 17·00 Танк. музика, 21·00 „Мойсей" пєльодрама Росіні, **Рим** (420,8) 17·00 Вок.-інстр. концерт, 20·45 „Ля Чіта Роза" оп. Ранцата.

Понеділок, 6. травня 1935.

Відень (506,8) 17·35 Солісти (Ярмгіна, сопр., Радовський, баритон.), 20·10 Вес. нельодії, 22·10 Співи (Гадрабова, сопр.), **Братислава** (298,8) 17·05 Рум. пісні й романси, **Брно** (325,4) 19·30 „Княжна Гранєзунту" оп. Офенбаха, 21·15 „Квіти Петра Безруча" пісні Чертка, 21·30 Концерт моравських композиторів, **Прага** (470,2) 12·35 Концерт, 17·35 Віольончеля, **Париж** (1648) 20·00 Камер. концерт (муз., співи), **Білгород** (437,3) 13·15, 16·20, 20·00 Пісеньки й музика, **Берлін** (356,7) 14·15 Солісти, 20·20 Шуберотові твори, 21·10 Симфонія н-дур Бізета, **Гайльсберг** (291) 15·30 Вес. концерт для дітей (муз., сп.), 18·35 Хор дівчат, 19·30 Співи (Пешкен, альт), 21·00 „Велика туга" радіофільма Кунце, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. вечірка, 16·00 Вес. пополудне (капела, солісти), 17·30 Твори на скрипку та фортепіян Моцарта, **Кельн** (455,9) 17·00 Концерт. 21·00 Дитячий хор, оперет. музика, **Ляйпціг** (382,2) 16·00 Брамсові пісні, **Мінхен** (405,4) 13·15 Легка музика, 19·00 Настроєва музика, поезії, **Будапешт** (550,5) 17·00 Форт. ресіталь Панча Надєгерова, 20·40 „Фавст" оп. І гунода, **Мілянo** (221,1) 11·30, 17·05 Легка музика, 21·20 Нар. пісеньки, 22·00 Камер. концерт, **Рим** (420,8) 12·30, 22·30 Легка муз., 17·30 Концерт присв. Моцартові, 21·03 Ам. пісеньки.

Львівське радіо.

Неділя, 5. травня 1935.

9·00 Ранішня авд., 10·00 Трансм з Явторона: Свято ліса, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Сільна реруи, театр. репертуар, 12·15 Муз. ранок: Симфонія П. Чайковського; в перерві ок. год. 13·00—13·15 Театр Уяви: Чоловік, що був четвергом (фрагм. із пов. Честертона), 14·00 Найгарніша гр. пл., 15·00 Нар. обрядовий рік (травень), 15·22 Огляд ринків рільних продуктів, 15·35 Пісеньки з гр. пл., 15·45 На передпівку, **16·00 Концерт солістів: Марія Сокіл (сопр.) у форт. супр. Антона Рудницького (у програмі фр. музика),** 16·40 Новели Бартківича: Політика в лісі, 17·00 Концерт орх. мандолінистів і байки Б. Герца, 17·35 Для мол. дітей: Матнєс і дадька, 17·30 Людина людині вовком, 18·00 Концерт камер. орх., 18·45 Акад. студій та військова служба, 19·08 Музика з гр. пл., 19·35 Від Тумської до Німецької Гори, 19·55 Від хатини до хатини, від коршми до коршки (словномуз. авд.), 20·30 Веселий джев із гр. пл., 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Льожа Глумлиців: Святий Бюрократ (Юл. Тувім), 21·30 Що читати (чужі повісти), 21·35, 21·46, 22·00 Спорт. вістки, 22·03 Реклам. концерт. 22·15 Композиторський концерт із творів Люд. М. Роговського (муз., сп.), 23·05 Танк. музика.

Понеділок, 6. травня 1935.

6·30 Ранішня авдиція, 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Авдиція для шкіл, 8·05 Авдиція для новобранців, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольогічні вістки, 12·05 Концерт, 12·45 Як самій скроїти суконку, 13·35 Полудневий денник, 13·05 Концерт (Гендель, тенор), 13·25 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Концерт оркестри, 16·30 Лекція нім. мови, **16·45 „Веснянки" у виконанні хору „Боян" під дир. І. Охримовича,** 17·00 Муз. загадки для ст. дітей, 17·15 Заг. польська резерва, 18·00 Фільм. огляд, 18·10 Цитр. дуети, 18·25 Суся хвидинка, 18·30 Вправа на індіян фейл. Раорта для дітей, 18·40 Сільва рерум, іност. життя, 18·45 Популярна муз. з гр. пл., 19·15 У сонячному дові (репортаж із дому сиріт), 19·25, 19·30 Спортові вістки, 19·35 Вояцька авд., 20·00 „Рожі Мадонни" манастирська балада Р. Штольца, 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Концерт солістів (муз., сп.), 22·00 Реклам концерт, 22·15 Концерт, орхестра.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·25—5·28 зол.

Нім. марка 1·95—2·02, фр. франки 34·80—35·05, шв. франки 171·30—172·00, фунти стерлінги 25·30—25·60, австр. шілінги 99·50—101, чеські корони 21·70—22·00, рум. леви 32·00—33·50, діри 43·00—43·75.

Золото: Долари 9·05—9·15, Франки фр. 34·40—34·80, Дукати 82·50—83·50, Корони 36·60—36·80, Рублі 46·00—47·75. 1 гр. зол. 5·92·44.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50 Фльорени 0·85, 1 гр. ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 44·50—46·25, 5 проц. дол. Б. Г. 51·50—53·50, 4 проц. Зол. Б. Г. 44·00—45·50, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 47·00—48·50, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 42·00—43·50, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

Премійки.

Долярівки 53·00—54·50, Інвестиційна 104·00—107·50, Будівельна 42·00—45·00.

ШИНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 4. травня ц. р. кооперативні платив за:

	львов. Львів.
1 кг. масла франко магазин	2·30 зол.
1 л. молока	0·15 „
1 л. сметани	0·80 „
1 кг. кащ	2·50 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло та яйця сильна, на молоко і сметану здержана.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Ванни, насіди, бані поручає найдешевше Понтіх Замць, Оссолінських 14. 13-20

10.000 мужеських сорочок продає від вол. 2·26 Новочасна вирібня **„Ренома"**, Львів, Сонішна 9. 1910 2—22

Спеціяльна вирібня ПІЖАМ, БОНЖУРОК, ДРЕССІНГІВ, детайлічно по гуртових цінах. — **Руд-Стар,** Львів, Сербська 17. II. 1491 9—20

Найдешевше продає скло й порцелян **Вільнер,** Львів, Скарбківська 1. 2-5

Продам віллю в Янині к. Яремча — 6 кімнат з кухнею і 2 кімнати на піддаші зараз. Зголошуватися: інж. Володимир Дутка, Івановського ч. 40. Станиславів. 1402 10—10

Фортепіяни, пізніша світових вирібней на складі, Марецький, Баторія 7. 3-11

Господиня, інтеліґентна, в середнім віці, шукає місця до ведення хазяйства за скромною винагородою. Зголошення прошу слати до Адміністрації під „Господиня". 1515 3—3

Тренчкоти імпрегновані пінчі, мужеські, дитячі, найдешевше джерело „Пляшом", Гетманська 22, побіч музею. 3—7

Корсети найновіші моделі, бедрінки, нагрудники виконує солідно „Крайошивеяса", Львів, Бойків 1. 1521 1—9

Панну-субєкта в практикою прийме негайно споживча крамниця. Кавція або поручення. Винагорода за умовою. Зголошення: Анна Коваль, Кохановського 104. 1519 1—2

Фортепіяни, короткі, мало грані, дешево продає, міняє, Ганки, Пілсудського 21, перший поверх. 1/28 1—6

ОГОЛОШЕННЯ.

Меблеві покриття Дреліхи і волосіння на матраци (Росгар) вродає в найдешевше **ФРЕНКЕЛЬ І ЛІДЕР** Львів, Легіонів 25. в подвірю. 2-10

Працюй Багатій Збирай

а ощадности складай у Повшехному Банку Звйонзковім на вкладкові книжечки іменні або на предявника, які гарантують безоглядну тайну вкладу. Вклади платні на кожне домагання або за виповідженням в централі і відділах. Опроцентування від 5% до 6 1/2 % річно.

POWSZECHNY BANK ZWIĄZKOWY W POLSCE S.A

Львів, Варшава, Бельско, Цешин, Дрогобич, Гдиня, Краків, Перемишль, Станиславів, Тарнів.

20/5 1—3

ПЯНІНА першорядні по зниженіх цінах на догідних умовинах. Купно продажа. Замина уживаних інструментів **Новацкий, Пілсудського 17.** 698 42—55

КОВДРИ матераци, подушки, коци, білля на постіль **Маріян МЛЄКО** Львів, вул. КОРОЛЬНИЦЬКА ч. 6. телефон 237-72 1254 13—20

Іван Дропа Інструктор англійського крою система „Міністра" мужеський кравець ЛЬВІВ, РИНОК 19. II. ПОВ. виконує першорядні мужеські одяги, після найновіших фасонів по безконкуренційних цінах. 1355

ОБУВУ першорядну по небувало низьких цінах поручає своїм постійним відборцям **Магазин КРАХА** **ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 15. в подвірю.** Дешево, бо подвірю. 1919 9—10

До винайму 5 покоїв на III. поверсі з повним комфортом у реальности Земельного Банку Гіпотечного, при вул. Словацького ч. 14. Інформації в ліквідатурі банку. 3—3

КНИЖЕЧКА **Вечірня і Параклис До Пресв. Богородиці** конче потрібна кожному вірному, що хоче брати живу участь у цих Богослуженнях. Ціна 1 пр. 20 сот., 5 примірників з почт. оплатою 1·15 зол. Хто замовляє 50 примірників, дістає 25% знижки. Замовляти: Адміністр. „Діла", Львів, Ринок 10. 3—3

Д-р Т. Е. Бурачинський перепровадився й ординує від тепер при вул. Л. Сапіги 43. II. пов. Тел. 279-70.

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Ч. 116 (14,014). Львів, понеділок 6. травня 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Прогулька наших кооператорів до Данії.

Як довідуємося, в середу 8. ц. м. виїздить зі Львова прогулька наших кооператорів до Данії. У прогульці беруть участь директори Р. С. У. К. вос. О. Луцький і М. Капуста, директор Центросоюзу І. Мартюк, директор „Сільського Господаря" інж. д-р Е. Храплівий, директор Маслосоюзу інж. А. Мудрик, редактор „Госп.-Коop. Часопису" Всеволод Левицький, директор П. С. К. у Коломиї М. Берладі і з приватних підприємців п. О. Левицький. В Данії оглянуть наші кооперативи сільсько-господарські й кооперативні установи й удосконалення. Прогулька буде тревати в цілости один тиждень. Відїзд зі Львова в середу в год. 14.45 поспішним поїздом на Варшаву.

Транспортова нужда.

Цифри з залізничої ділянки в Совітах.

Московський кореспондент „Газети Польської" Отмар помістив 3. ц. м. у тому часописі статтю „Ахілева пята — залізниці", цікаву такими цифрами й вістями:

„Рік тому Сталін на 17. конгресі компартії заявив, що транспорт — це вузьке місце, об яке шпортається вся совітська господарка. Від тоді стан се покращав. В 1934. р. було на залізницях 62 тис. катастроф, в січні ц. р. 7 тис., в лютім 5 тис. У висліді цього заалярмовано на поправу того стану всі „резерви", як для боротьби з сіль. саботажами у 1932-33 р., а нагороду його доручено Кагановичеві, незвичайно енергійній людині, що м. ін. опанувала і згадані саботажі два роки тому. Звіт останнього виглядає за м. р. так: 7 тис. розбитих льокомотив, 4.500 вагонів розбитих і 60 тис ушкоджених. Це втрати на 60 міл. рублів, не враховуючи втрат у часі, з якого кожна катастрофа забирає 4—12 годин. На місце 65 тис. зіпсутих вагонів купили Совіти м. р. 19 тис. нових. Катастрофа — це в уяві сов. залізничників щось, що тоді оминути, а половина з них має присуди за катастрофи за собою. Щодо якости катастроф — то 26 тис. з них було внаслідок розриву поїзду, 1700 внаслідок фатального стану шин, 4 тис. наслідок злому осей вагону і 6 тис. внаслідок хибної сигналізації. Про організацію трансопорту свідчить найкраще те, що вантажні поїзди роблять всього 117 км. на добу (смішно мала цифра), а на одним відтинку між Москвою на 18 вантажних поїздів в спізнилося на 19 годин загалом. Ще гірше є на провінції і взагалі пересічно їдуть сов. поїзди 23 км. на годину та лежить щоденно 18.8 год. на постої. Каганович відмітив теж жахливий стан інвестицій: „на наших будовах — каже — крадуть, як кругом. З кралїжі живуть в околиці залізниці тисячі обманців. Будують у нас так, що напр. вибудували шлях, а забули водопроводи, розбудували станцію і не розбудували льокомотивні. Вкладаємо гігантичні суми і не маємо нічого з того".

Як пише Отмар, все це лихо має в основі лихі платні для робітників — 100 рублів, або рахуючи ціною хліба — 40 зол. на місяць. Ясно, що в таких умовинах годі вимагати охоти до праці. Каганович взявся гостро до праці і низка заряджень має заробити катастрофам, суворі прикази мають збільшити черепашний хід сов. залізниць, начальникам станцій доручено до 10 днів упорядкувати нечистоту і сміття зі станційних будинків, а політвідділам доручено не перетомлювати залізничників працею.

Але — каже Отмар — це завдання Кагановича гірше, як Геракля у стайні Авгія. Він не має проти себе 2.5 мільона байдужих до праці залізничників.

Венізельоса засудили на кару смерти.

АТЕНИ, 5. 5. ПАТ. Воєнний суд засудив на кару смерти Венізельоса, Пластіраса, Кондуріоса та Цанакакіса.

Воєнний суд крім 4 смертних присудів засудив 12 учасників повстання на кару вязниці від 2 і пів до 20 літ. Між засудженими є Венізельосів син. Десять обвинуваченних, м. ін. Папанастасію, Кафандаріса і Софуліса увільнили. Майно їх сконфіскували.

АТЕНИ, 5. 5. ПАТ. Ген. Метаксас, якого візвали на свідка в розправі проти провідників опозиції Папанастасію і тов., сказав у воєнному суді, що головними винуватцями вибуху революції є: теперішній премієр Цаздаріс, міністер війни Кондиліс і бувш. міністер мярини Хадзікіріяков. Вони своєю шаленістю супроти Венізельоса та його прихильників уможливили їм свободу дїлання.

Гофріхтер хоче регабілітації.

ВІДЕНЬ, ПАТ. Поручник Гофріхтер, герой голосної розправи перед війною, вніс до суду просьбу, щоб перевели ревізію його процесу та регабілітацію. Тому 25 літ Гофріхтера засудили були на досмертну вязницю за отроєння пор. Мадера (пігулками, які післав йому почтою як прібку для здобуття „мужеської сили"). Гофріхтера на основі амнестії після війни випустили на волю й він живе у Відні під прибраним назвищем як представник кількох чел. фірм.

Прем. Фляйнден зломив собі руку.

Як премієр Фляйнден їхав до Йон, щоб узяти участь у самоврядних виборах, в Оксер приключилася йому автомобільова катастрофа, а саме найхутше на його авто інше авто, що їхало дуже скоро. Він зломив собі ліву руку та поранив лице. Премієра перевезли до шпиталю. Фляйнденова жінка легко ранена.

ПАРИЖ, 5. 5. ПАТ. Прем. Фляйнден провів ніч у префектурі в Оксер доволі добре. Нині попол. перевезуть його до Парижа, де мусітиме підлягти операції, яка буде доволі тяжка, бо рука зломана в трьох місцях.

10. травня мін. Ляваль приїде до Варшави.

Дату приїзду мін. Лаваля до Варшави устійнили на 10. травня пополудні. Побуде два дні. 12-го поїде до Москви. Лаваля прийме на авдієнції президент Мосціцький.

Вибори до міських рад у Франції.

БІЙКА ПОЛІЦІЇ ІЗ СУФРАЖИСТКАМИ.

ПАРИЖ, 5. 5. ПАТ. Сьогодні в усій Франції було голосування до міських рад. 11 і пів міл. виборців вибирало радних спомїж більше як два мілїони кандидатів. Голосування проходило спокійно. Не було поважнїйших інцидентів. Лише в Парижі в дзельниці Монмартр прийшло до сутички з поліцією та одною з визначнїйших суфражисток. Вайс. Тому, що поліція заборонила вуличну пропаганду летючками та транспарентами. Вайс помістила вапроти комісаріяту неофіційну вибор. урну. Поліція усунула урну після короткої сутички із суфражистками, підчас якої Вайс кинула в поліцая пудерничкою. Опісля суфражистки маніфестували перед комісаріятом поліції.

ПАРИЖ, 5. 5. ПАТ. В год. 18. замкнули виб. бюра в Парижі, потім стали обраховувати голоси. Пізним вечором стали приходити перші фрагм. вістки, та вони не давали остаточного зрозуміння будучого складу м. ради в Парижі.

Перші інформації на тему виб. висліду прийшли з виб. округ у самому центрі Парижа, де скількість голосуючих пропорціонально невелика. В першому голосуванні вийшли тут переважно давні радні, що належать до правиці або центру. М. і. вибрали бувш. префекта поліції Шіяпа. В багатьох округах ніхто із кандидатів не здобув відповідної більшости, тому в найблизчу неділю буде бальотаж-ре голосування. Перед редакціями часописів збираються маси публики. Прем. Фляйндена вибрали до м. ради в Домесі cir Кір, де його листа здобула величезну більшість.

ШПІОНАЖА В ЯПОНІЇ.

ТОКІО, ПАТ. Поліція після укінчення слідства передала прокуратурі трьох арештованих чужинців Гатеса, Бреде й Рубіна, підозрілих у шпіонажі. Їх арештували при березі Формози 2. травня.

МАНДЖУРІЯ ЗЛУЧИТЬ СВОЮ ВАЛЮТУ З ЯПОНСЬКОЮ.

ТОКІО, ПАТ. В офіційних манджурських колах переважає думка, що манджурський уряд звяже свою валюту з японською, щоб забезпечити їй стабілізацію й улекшити фінансові взаємини обох держав.

СПОРТ.

УКРАЇНА — ГАСМОНЕЯ 0:0

Україна в складі: Микитин; Олійник, Воробець; Підлісецький, Яницїв, Цимбала; Федун, Мікльош, Лисик, Стахевич, Яцкевич.

„Дерби" Окружної Ліги закінчилися по цікавій грі внесідком нерішеним. Перші атаки ініціює Україна, напад в полі комбінує плинно, але лише до карного поля, де стало мич стає добичею оборонців Гасмонеї, яких дуже, що підчас цілих змагань наголу до стрілів мали слабі крайники, але стріли їх все о кілька метрів минали ворота. На цих змаганнях добре грали оборона і помочі обох дружин, які о ціле небо перевищали напади противників. У 17 хв. добував Лисик по вільним волі Воробця ворота, яких судія не уявив з цілком невідомих причин, тепер Гасмонея ініціює цілий ряд атаків, які певно ліквідують Воробець, Олійник чи дуже добре диспонований Микитин. Поміч України доставляє нападові раз враз добрі мячі, оборона противника з місця всі потягнення атемічного нападу ліквідує. В другій частині жидівська дружина накидає гостре темпо і сильно притискає, атак за атаком іде на ворота України, Підлісецький, Воробець і Олійник часто виснюють в грізних ситуаціях. У 19 хв. Микитин гарною робінзонадою боронить на ріг острий стріл Шляфа. Чорно-червоні помалу доходять до голосу, але ціла штука нападу кінчається вже перед карним полем або так довго чекають з віддачею стрілу, доки грач Гасмонеї не відбере мяча. Під кінець знова жидівська дружина має перевагу, якої не вміє використати. Ще під кінець має Яцкевич нагоду добути ворота, але фатально перестрілює в догідної позиції. Гасмонея мала назагал більше в грі, але слабо грав її напад, подібно як і напад України, в якім ще найкраще грав розбитий на попередніх змаганнях Міхальош. В помочі безперечно найкращим грачем був Підлісецький, твердий, амбітний і дуже працьовитий. Воробець був найкращим оборонцем на границі, дуже добрий був і Олійник, Микитин на воротах певний, грав найкращий мич в сезоні. В Гасмонеї подобалися Бірнбах, Шпіґбах в обороні і Горовіц в помочі. Судія п. Пшибильський. Видїло поверх 3.500.

УКРАЇНА II. — ГАСМОНЕЯ II. 1:1 (0:0).

Змагання за мистецтво А-класи. Найкраще в Україні грав Андрійчук, дальше Босий, Міськів, Вовк і Сушко. Ворота добув Вовк.

МИСТЕЦТВА ЛІГИ.

ВАРШАВА. Погонь — Легія 1:0 (1:0). Змагання в 50 хв. перервано, тому що грач Легії Мартинек не хотів на приказ судії зійти з грища.

КРАКІВ. Вісла — Краковія 4:0 (1:0).

МИСТЕЦТВА ОКР. ЛІГИ.

ЛЬВІВ. Погонь І Б — Лехія 2:2 (1:0).

РЯШІВ. Ресовія — Польонія 1:0 (1:0).

ПЕРЕМИШЛЬ. Чуваї — Оґнісько 4:3 (2:2).

ТОВАРИСЬКІ ЗМАГАННЯ.

ЧЕНСТОХОВА. Бригада (Ченстохова) — Гарбарня 5:0 (3:0).

ПОЗНАНЬ. Мінерва (Берлін) — Варта 3:2 (2:0).

БЕЛЬСКО. Бельско — Рух 2:1.

Большевики в сліпій вулиці.

Дещо про дивоглядні парадокси як наслідки суперечностей у практичній політиці большевиків.

I.

Московський большевизм прийшов до влади під гаслом і переконанням, що переведе *світову революцію*. Називалось воно, що „ми на горе всем буржуям, міровой пожар раздуем..." Світова революція мала здійснити багато великих річей. Мала визволити міжнародний пролетаріят. Мала завічнити експльоатацію працюючих. Зате реалізувати визволення всіх і всього роду поневолених. Мала також завести всесвітній мир, роззброєння, пацифізм. Мала знищити темну міжнародню дипльоматію, цілу систему і взагалі можливість міжнар. політичних союзів. Наложено велику революційну клятву на всякого роду „міщанство", тобто на цілий дотеперішній існуючий світовий лад. Усе це мало змінитися, стати інакше. Усе, що стояло, чи могло стояти їхній революції і „перебудові світа" на перешкоді, визнано *контрреволюцією*. А що першою силою, яка протиставилася походові большевизму на підбій світа було якраз *українство*, то контрреволюцією визнано передовсім усе *українське*. В ім'я таких міжнародніх „всесвітних цілей" контрреволюцією була їм передовсім наша державність. Контрреволюцією також наш національно-суспільний лад, наше „куланцво", „міщанськість", „хуторянство". Контрреволюцією наше право до зброї. Контрреволюцією наше право лаштувати своє життя так, як ми самі цього хочемо. Контрреволюцією взагалі усе, що ми з власної волі і з погляду власного національного інтересу не робили б. У відношенні до нас Москва справді проклямувала повну 100-відсоткову революцію — і большевизм справді звалив українську державність, наш власний національний устрій і самостійність в ім'я „всенародського братерства" і взагалі „всенародського щастя". Звалив не сам, бо ще й українськими руками. Було досить у нас таких, що кидали зброю і справу національної оборони, бо мав наступити час „вічного мира"; було досить таких, що нищили власну державність, бо мав наступити після побіди „всесвітного пролетаріяту" „бездержавний суспільний лад".

В емігрантському пробольшевицькім німецькім тижневику „Ді Ное Вельтбіне" (виходить у Празі) надибуємо в 14. ч. (вересень, 1935) цікаву статтю Курта Гіллера п. з. „N. I. P.". Перекладаємо тут деякі її цікавіші розділи, бо стаття яскраво характеризує безодню большевицького революційного заломання, особливо на відтинку міжнародньої політики, отже саме на цьому відтинку, де й мала йти ота „всесвітня революція". Автор, як не можна краще, демаскує оте велетенське, світових розмірів ошуканство, якого допускалася Москва — особливо у відношенні до України — тими своїми „світореволюційними" гаслами. Цих гасел ще вистарчило, аби забити соціял-революційним дурманом пам'яроки нашої політично провідної української національно-революційної інтелігенції. Коли ж ціль була осягнена, отже Україна знова поневолена черпоними „собирателями русской земли", тоді тим страшнішою стала стара московська дійсність. Світова революція? Отже читаємо:

„Еластичність провідних гасел, але непохитне збереження найдальшої цілі" — ось що знаменує велич державного мужа; особливо велич всякого *революційного* державного мужа. Провідники большевиків доказали того роду велич саме останніми часами при переорієнтовуванні російської закордонної політики. Щож є ядром *літвіновізму*, який в лині між марксистами всіх теборів так гірячо оспорюваний? Ось що:

Найважніша активна позиція робітничого руху, мирового руху, культурного руху і взагалі **цілої** всесвітної лівиці — це Радянський Союз. Радянський Союз є із зовні загрожений Японією, Польщею, гітлерівською Німеччиною (Фінляндією, Мадярщиною). В разі війни, Радянщина залишена сама собі не могла би дати собі ради з цим блоком ворогів; на те він за сильний; поразка Росії, отже самим поразка большевицького режиму, совітської системи, взагалі соціялізму в Росії, ба, навіть не поразка але **провал** системи і її заміна царським або фашистівським неокапіталістичним ладом — ось що булоб певним висліком такої війни. Робітничий, мировий і культурний світовий рух, **ціла** світова лівиця булаб відкинена назад на цілі генерації, навіть на цілі століття. Цьому треба за всяку ціну перешкодити. Але цьому можна — так як дійсні умовини складаються — перешкодити лише через союз Радянщини з деякими капіталістичними державами; отже союз із цими державами, які помимо цілої внутрішньої антипатії до большевизму, ставляться й собі із своїх власних інтересів ворожо до цього блоку: Японія-Польща-гітлерівська Німеччина. Воно булоб приємніше, колиб робітнича держава заключувала союзи з іншими робітничими державами; якщож таких нема, то коли Радянщина не хоче жити в осамітненні і не хоче ризикувати своїм існуванням, їй нічого іншого не залишається, як тільки союз із капіталістами. Робітнича держава може і мусить використовувати внутрішні суперечки капіталістичного світа на свою користь і через те — в аспекті століть — також на користь світової лівиці.

Злучені Держави Північної Америки, як природний противник Японії, є в разі японсько-російського конфлікту тим самим природним союзником Радянського Союзу. Франція, Італія є природними союзниками СССР через те, що вони є противниками Гітлерії; балтійський союз є ним через свої протипольські, а Мала Антанта через її протимадярські антагонізми. Суємівна була ще до недавна позиція Англії... Але від недавна, свідомість того, що в разі, колиб Англія залишила Францію самій собі, гітлерівська гегемонія стала би в Европі переможною і свідомість воздушно-военної загрози зі сторони вибройної Німеччини привели Англію до того, що вона на ділі приєдналася до франко-італійської антанти. Через те значно ослабло старе англійсько-російське противенство.

Ядром цілої тієї коаліції є союз Совітів із Францією і її союзниками. Тільки в ньому має Росія свою забезпеку. Це є щоправда **національна** забезпека Росії, але рівночасно і тим самим це є також забезпека большевицької системи, забезпека її соціяльної структури, забезпека соціялізму. Нехай що національний інтерес **Росії** покривається сьогодні з інтересом світового пролетаріяту, з інтересом культури, з інтересом цілого (всесвітнього) духового руху... Хто сумнівається, що всесвітній соціялістичний рух потерпить небувалий удар у випадку, коли заломляться Совіти!?

Театр Ріжнородностей 6. травня 1935. в год. 7'30 веч.

Популярна вечірня вистава по найнижчих цінах знаменитої комедії повної гумору і дотепу

„Подружий метч"

ЄВГЕН ЧЕРЕВАНЬ.

Спортовець поневолі..

Я — людина нормальна. Думав досі так само, як мої батьки та діди, отже не довершив думанням ніякого „коперниканського" перевороту, а задовольнявся здоровим розумом.

До спорту ставився байдуже. На ту повсякденну екзальтацію дивився тверезою — вважав його за таке саме конечне лихо, як кріза, або повоєнні балачки про мир.

Людей, які мали будьяке відношення до спорту, ділив я на три групи: спортсменів (спортовців), спортоманів (ідіотів, що самі не вміючи відзначити чи будьяких інших кваліфікацій стати спортовцями підтримують себе спортовими осягами інших) і спортофобів. Ті останні це ті, які раз переконавшися, що бокс чи копаний мяч небезпечні, скрізь і все ту небезпеку побороють.

Сам я не був ані спортовцем ані спортоманом ані навіть спортофобом. Спортовцем не міг бути, бо ніяк не міг спромогтися на спортові штанцята (ціна 2.40 зол., рівновартність шести великих „шнітів"!), спортоманією в глибині своєї традиційної патріотично-хліборобської душі погорджував, а щодо спортофобії? Попрадці я ніяк не міг спромогтися на відвагу пошукати „шпарки" зі спортовцями, між якими є чейже боксери (одна „рукавиця" і не пізнаєш свого „божеського обличчя"!) і копуни, що не відрізняють мяча від черева.

Тимто я тримався осторонь спортової проблеми, навіть кланявся спортовцям та аристократично, не скидаючи навіть капелюха, відхиловався спортоманам.

Але... хотів біс, вчепився я раз на цю фізичного виховання. Це вже не спорт, а якби то так розумно висловитися... це зовсім новітня і суспільна справа. Я захопився гаслами: „Не спорт, а рухавка". „Нашою хибою було одностороннє фізо-культурою". „У здоровім тілі здорова душа". „Хто посвячує денно 10 хвилин для здоровля, той живе перед смертю 10 годин довше!" та іншими тими правдами ясними, як тіло та душа.

І звичайне: захопився, то й інших хотів захопити. Я почав суспільно працювати в Рух. Т-ві „Сокіл V." на Замарстинові. Виголосив кілька рефератів з ділянки ідеольогії та метафізики фізичного виховання, і навіть не вважаючи на психічну відразу, сам вправляв у сокільських радах. Для добра ідеї, яку визнав я за правильну. Тимчасом подій у світі фіз. культури підскакували неначе мяч на примусових у нашім Соколі годинах відбивянки.

Спортовий Союз, який мав займатися спортом, щодо якого я й надалі тримався непохитно давної лінії, почав займатися теж фізичним вихованням.

Соколи, реванжуючись, наперекір усівцям навдали собі, що можуть займатися теж спортом. І навіть я, людина невтральна, голосував за тим, щоби тим, які мішаються у несвої справи, втерти нос. І саме з того вийшла халепа. „Сокіл V." уладнував біг навпростець і я, щоби бути зразком сокільської солідарности, ну, вреші і дисципліни, мусів ставати до бігу.

Нас стартувало 10 зразків сокільського цвіту. Голова Т-ва запальною промовою підбадьорив наших литок і стегон і ми на дану знак вибігли зі старту.

Біжимо до мети. Я в повчених від начальника штанцятах. Траса виснажена на 2 км. По яких 100 метрах я пригадую собі, що ще перед бігом постановив собі не висилюватись, радше маркувати біг (для добра ідеї). Десь по кільометрі лишаюсь передостанній. У моїх грудях зачинається щось варити. Булькоче, хрипить, свище, захлипується, як томін їде. В устах непримітно солодко. Ноги оливають, в очах темніє. Біжу цілою поволію і в думках виправдую себе: „Ниці своє здоровля", „Це не має ніякого сенсу", „Геж прецінь смішне".

Аж на одному закруті бачу Фільцю. Здалека махує до мене хустинкою. Коли я підбіг, а вона кричить: „Ех, ти нездаро! і ти хочеш, щоб я за тобою бігала!"

Серце живіше забилось. Щось мене вкололо так глибоко, як шпилька від дамського капелюха. Фільця мала червону спідничину. У мені прокинулась кров еспанського бика (недурно торгуємо з еспанцями!).

Біжу і біжу аж дух з мене пре, піт капає, штанці ледви тримаються.

Лишаю за собою одного... другого... третього... Передімною все ще блимають якісь грайтузи офіцини... Та я напрею... почуваю, що я... спортовець.

Ну, зараз візьму четвертого... Взяв... Теперетого... ще трохи... Нараз... що це?... Хібаж уже всіх взяв?... Передімною нема вже нікого... Біжу далі.

Мене обскакує юрба спортовців і спортоманів.

—Череванко! Знаменито! Знаменито! — договорюють.

Довідуюся, що мету я перебіг пятий. Час дуже добрий.

З маратонським жестом паду на пісок і сопу. На другий день моє прізвище у рубриці спорту. Знайомі здивовані:

— А ми не знали, що ви такий спортовець...

Ідучи з Фільцею на прохід до деберки в Голоску Великім. Вона горда з мене:

— Я знала, що ти — спортовець.

Перейшли чверть години лісом і я сів.

— Тобі що!

— Ледви ногами волочу. Цей проклятий біг! Не знаю, чи зможу тебе вже відпровадити на Замарстинів.

Мусіла піти сама. Коли зостався я сам, почав думати над тим, що біг навпростець це не така проста справа.

Коли Совіти потребують для своєї безпеки кожного союзу, то річ ясна, що мають також свій природний інтерес у тому, щоби союзно звязані з ними держави були здатні до чину, т. зн. щоби були **мілітарно сильні і здібні давати поміч.** Отже пролетарські політичні партії, які підривають мілітарну силу цих (союзних з Москвою) держав, діляють **проти** інтересу Совітів, діляють протибольшевицько, діляють **контрреволюційно,** хочби поводились при тім не знати як „революційно". Протимілітаристична підривна робота пролетарських партій у Франції, Англії, Чехословаччині і Литві може й відповідає старому революційному ритуалові, але проте, в цій новій констеляції, така робота — дивлячися на дальшу мету — є контрреволюційна. Це контрреволюція, коли в цих державах пролетарські партії відмовляють урядам кредиту на зброєння. Вказане є натомість, щоби ці партії виявляли в таких державах як у мілітарних так і в закордонно-політичних справах потрібну міру державницької льояльности (Докінч. буде.)

V-ий Зїзд українських природників і лікарів.

(Докінчення.)

ЗВІДОМЛЕННЯ
із спільного зібрання біольогічної та географічної підсекцій.

Учасників 42, головує: д-р Бригідер і д-р Кубійович, секретар: д-р З. Залуцький.

Зібраних гостей опровадили групами по природописному музею співробітники музею: д-р Полянський, д-р О. Мриц і інж. Чайковський. Музей приміщений на II. поверсі займає 10 просторих кімнат з багатими зборами, передусім мінеральогії, петрографії, палеонтольогії, остеольогії, ботаніки, зоольогії та технольогії. Деякі учасники зїзду обіцяли свої збори передати музеєві.

Д-р Вол. Бригідер мав дбайливо приготований відчит про „Наші найближчі і найактуальніші завдання для охорони природи".

Інж. Северин **Пастернак** у своєму рефераті „З новіших дослідів над нашими мінеральними джерелами" занявся радіоактивністю наших джерел та властивостями мінеральних джерел в Черчу.

Д-р Володимир **Огоновський** читав про „Східноевропейський степ". В цій синтетичній праці прелєгент перепровадив тонку кліматичну, біогеографічну і грунтознавчу аналізу наших степів, вказуючи на особливий український клімат, як головне джерело істнування степів, їхніх грунтів, рістні і звірів.

Голова Наук. Т-ва д-р Іван **Раковський,** в звязку зі своїм рефератом на біольог. підсекції, демонстрував присутнім типові черепи та ріжні форми муміфікацій людського тіла.

ЗВІДОМЛЕННЯ
з праць географічної підсекції.

Учасників 15; головує: д-р Вол. **Кубійович,** секретар: д-р Зенон **Залуцький.**

Д-р З. **Залуцький** читав реферат про „Сучасний стан дослідів над пізнанням морфогенези Підкарпаття", представивши власні досліди над терасами Пруту на Підкарпатті та порівняв свої висліди із вислідами румунських і польських дослідників Підкарпаття.

Д-р Ю. **Полянський** представив власну теренову працю, яка висвітлює поставання ярів Поділля в рамцях абсолютної хронольогії.

Мр. І. **Тесля** представив зібраним підсумки і осяги усіх найновіших летів у стратосферу, зокрема летів Пікара і родинців.

З комунікату д-ра В. **Кубійовича:** „Про зміну національних відносин на Холмщині і Підляші в останніх 30 роках" довідалися присутні про великий спадок українського населення на цих землях. Реферат був ілюстрований новими мапами.

РЕЗОЛЮЦІЇ
у справі реорґаізації дальших зїздів українських природників і лікарів.

V. Зїзд українських природників і лікарів вибере на повному своєму засіданні організаційний Комітет VI. Зїзду, зложений із членів, осілих у Львові й замешкалих на провінції.

Його завданням буде підготовити найближчий зїзд українських природників і лікарів у ширших, ніж досі розмірах та в першій мірі **виготовити точний статут зїздів українських природників і лікарів.**

При складанні цього статуту й в усій своїй праці Комітет керуватися буде директивами, що їх прийняв уже останній зїзд та які сьогоднішній поновляє.

ВНЕСКИ В СПРАВІ ОХОРОНИ ПРИРОДИ.

I. Вітаючи з найбільшою радістю й подякою **засновини** Їх Ексцеленцією Митрополитом гр. Шептицьким першого українського кедринового заповідника в Горґанах, звертається водночас до Високодостойного Творця цього заповідника з гарячим проханням поширити його вкоротці **у перший український національний парк природи,** якого здвигнення вважає Зїзд постулятом чести й престіжу нації та необхідним варстатом праці для української науки.

II. Вважаючи Церкву по суті свого вчення за чинник, що повинен співділати в поширюванні природоохоронної ідеї, звертається Зїзд до всіх Високодостойних Владик з проханням: 1) приступити в порозумінні з компетентними установами до творення заповідників на науково вартісних теренах церковних дібр, 2) поручити підвладному собі духовенству знайомитися ближче з природозахистною ідеєю, 3) покищо видати неґативну заборону зрізувати старі дерева при церквах і на приходствах та винищувати якінебудь памятки природи на ґрунтах Церкви без дозволу дотичних Ординаріятів.

III. Згідно з неґативними потребами української науки, Зїзд прохає Управу Митрополичих дібр у Горґанах, щоби в порозумінні з Заповідниковою Комісією Н. Т. Ш., приступила уже тепер до засновин лісових резерватів у долішньо й горішньогірській смузі Горґанів та захищала і далі без огляду на межі майбутніх заповідників на цілому просторі цих дібр вимираючих і загибілю загрожених найрідших представників тамошньої фльори й фавни.

IV. Вважаючи доконечним покликати до життя окрему українську горожанську „Установу для справ охорони природи, Зїзд прохає Н. Т. Ш., щоби зробило якнайскорше всі потрібні до цього заходи.

V. В журбі за збереження української фльори й фавни в їх первісному вигляді, поручає V. Зїзд майбутній новій Установі для справ охорони природи приступити негайно до планомірного поширювання й поглиблювання природоохоронної ідеї в українському горожанстві, а рівнобіжно з цим до засновин необхідних заповідників на терені наших земель.

ВНЕСКИ В СПРАВІ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОЇ НАУКИ.

I. Зїзд у журбі за підготування наробку для української науки прохає Раду Т-ва „Учительська Громада" у Львові, щоб у порозумінні з відповідними установами перевела якнайскорше нараду над справою шкільних підручників по природознавству й відповідної для молоді популярної природописної літератури та перевела негайно в життя ухвалені на цій нараді постанови.

II. Зїзд поновляє постанову попереднього Зїзду в справі основання Інституції, що слідкуючи за потребами української науки, підпомагала б її розвиток через субвенціонування наукових дослідів та публікацію готових до друку праць — і просить Наук. Т-во ім. Шевченка перевести цю постанову в життя через скликання окремої наради Управ усіх наших найповажніших установ.

Зїзд складає прилюдну глибоку подяку Його Ексцеленції Галицькому Митрополитові за здвигнення підвалин наукової праці для українських лікарів і природників, а саме за Українську Народню Лічницю і Шпиталь у Львові та кедровий заповідник у Горґанах.

Зїзд звертає увагу цілій українській суспільности, зокрема природникам і любителям природи на Природописний Музей Наук. Т-ва Шевченка у Львові та взиває до підсилення та збогачення його збірок власними, приватними колекціями, експонатами і науковим приладдям.

Зїзд закликає всіх природників, популяризаторів і публіцистів, щоби придержувалися термінольогії, яку випрацювала Українська Академія Наук у Києві.

РЕЗОЛЮЦІЇ ЛІКАРСЬКОЇ СЕКЦІЇ.

I. V. Зїзд українських природників і лікарів вважає потрібним створити при У. Л. Т. науковий фонд на підтримання наукової праці та допомоги і стипендії для наукових робітників.

II. V. Зїзд українських лікарів і природників уважає здвигнення шпиталя Н. Лічниці як доконечну потребу розбудови нашого варстату наукової праці для розвитку української науки.

III. Зїзд взиває всіх лікарів розвести якнайширшу пропаґанду будови шпиталя та організувати збіркові комітети для фондування памяткових ліжок.

IV. V. Зїзд українських лікарів і природників розуміючи належне фізичне виховання укр. молоді, взиває лікарів до інтенсивної праці на тому полі, зокрема, щоб закладати по змозі спортово-лікарські поради, де можна би досліджувати стан здоровля поодиноких спортовців, — вступати в члени спортових клюбів і дбати, щоби спорт служив виключно фізичній культурі української молоді.

V. V. Зїзд українських пр- і лік. вважаючи вживання алькоґольних напитків, а з ним таке поширене тепер пиття денатурату й самогону — за страшне лихо, що веде до дегенерації та вимерття нашого народу — взиває всіх лікарів, вчителів і суспільних діячів стануги до активної протиалькоґольної боротьби.

V. Зїзд українських прир. і лік. беручи на увагу:

а) зріст загальної смертности та смертности немовлят зокрема в Польщі — передовсім серед українців;

б) проявів рік у рік вибухів дійсного голоду на наших землях;

в) звязаних з цими проявами поширених гострих пошесних хоріб;

г) загрозу біольогічної дегенерації народу — закликає весь зорганізований український актив та молодь зокрема станути до співпраці, а семе: гігієнічної освіти найширших шарів українського громадянства. Цю співпрацю перевести в літо організуванням філій Укр. Гіг. Т-ва та гігієнічних гуртків при кружках, філіях, централях: Рідної Школи, Просвіти, Сільського Господаря, Союзу Українок, Ревізійного Союзу Українських Кооп.

V. Зїзд українських прир. і лік. беручи на увагу незмогу безпосередньо впливати на дійсний санітарний стан та здоровля українського народу в Польщі — закликає українське громадянство до власної санітарної самодопомоги.

Ще про каплицю в Луцьку.

Волинь, 27. IV. 1935.

Як було в свій час подано в „Ділі", магістрат м. Луцька самовільно захопив площу, на якій стоїть православна каплиця, розібрав огорожу, яка колись коштувала 4 тисячі рублів золотом, вивіз цеглу й залізні частини, а ще за кілька днів звіз хатку сторожа й мурований будинок на розі та почав звозити цементові блоки, щоб обрамувати вже „свій" відкритий сквериk для загального вжитку.

Як виявилось, згадана площа від стародавніх часів належала до православного українського населення: на старому плані міста зазначено, що на ній стояла св. миколаївська церква.

Згадчик самоволя міського самоврядування викликала зрозуміле схвилювання й обурення серед православного населення. Під впливом громадської опінії і преси цією справою зайнявся кремінецький консисторіяльний. Як переказують, місько самоуправа пояснила їй свій вчинок дуже просто й оригінально: згадала „право кадука" (хоча площа була в посіданні Брацтва), заявила, що огорожа псувала вигляд міста, закривала будинок окружного суду й, здається, загрожувала публичній безпеці...

Очевидно, консисторію ці „докази" не переконали й вона уповноважила настоятеля чесно-хресної церкви о. протопресвітера п. Пащевського передати справу на судову дорогу в справі відновлення порушеного володіння.

І вкінці — дивний епізод: телеґрама з консисторії про відклик повноважень. Яка тут пружина діяла, покищо годі сказати. Але коли би з приводу можности цієї телеґрами було розпочате листування, місячний речинець для внесення скарги до суду був би пропущений, а тоді „цинк продало". На місто, спискові Полікарпу, не бажаючи стягнути на себе незадоволення й напасання

громадянства, вжив заходів, щоби справа була почата.

Оборона власности брацтва доручена адвок. Богданівському, який уже вніс до городського суду подання про відновлення порушеного міським самоврядуванням братського володіння площею. До речі: справа про права володіння все лежить в окружному суді.

Не можуть не цікавити громадянство й побічні питання: які це пружини намагалися загальмувати справу й чи не ті самі, що, як кажуть, дали мовчазну згоду на перебрання міським самоврядуванням братської площі (а давніше двох братських домів біля собору)?

Кажуть, що це так і що на цьому ґрунті „нарисувався" єдиний певний фронт у Луцьку. Якщо це відповідає дійсности, то виходило б, що й у тому таборі є ще люди, які не погоджуються на те, щоб отак усе віддавати церковну спадщину віків задля доброго співжиття чи нак... посад.

Щож до мотиву міського самоврядування про почуття естетичного вигляду міста (краса Луцька всім відома!), то трохи дивно. Така сама огорожа оточує воєвідський уряд, не кажемо вже про деревляні паркани на головній Ягайлонській вулиці та першорядних бічних — 3 Мая, Сенкевича, Пілсудського й інш. Чому почато не з тих місць, а з огорожі біля капличкн.

Зрештою, чому Луцьк має випереджувати Варшаву: тої самої конструкції огорожі оточують у Варшаві Саський парк, Лазенки, Красінських і інші. І нічого. Варшаву ці огорожі не понижують і ніхто їх не розбирав, хоча й закривають вони (та дерево) значно гарніші будинки, ніж луцький окружний суд.

Православний.

НОВИНКИ

— **Хотів іще одної Берези Картуської.** Варшавський тижневик „Щербец" приніс таку вістку: „Дідич із люблинського воєвідства, власник маєтку Вільчів, Станислав Окша-Сташелецький повідомив воєвідську владу, що готов віддати якусь частину неужитків з своєї посілости на основання... другого концентраційного табору. Дуже счудувався, як не хотіли дринати його оферти. Сподівався, що так збільшить собі збут сільських продуктів і що інтерновані направлять йому дороги". „Щербец" називає Сташелецького шакалем.

— **За смертельну бійку в кооперативі.** До кооперативи „Відродження" в Ляшках Муроваиих на Сильвестра около півночі, як члени її працювали над білянсом, прийшли члени пожежної сторожі з Малехова. Прийшло до суперечки й бійки. При цьому розбили лямпу й бійка перенеслася на подвіря. Михайло Рудик, короткозорий, пробив ножем Каз. Пека, якого взяв за напасника. Пек помер. Також Рудика поранили ножами. Львівський суд засудив Рудика за непередумане вбивство на 2 роки вязниці. Зальцмана й Лещишина по 6 місяців, а Любома звільнив.

— **12 радних обвинувачених у хабарництві.** Перед окружним судом у Самборі на виїздовій сесії в Дрогобичі відбувається розправа за хабарництво. Нафтова фірма „Тернафта" в Австрії старалася винаймувати нафтові поля в Модричі (Дрогобиччина). Громада не хотіла винаймувати, бо фірма давала некорисні умови. „Тернафта" порозумілася з радним Модрича Самуелем Тіленаном. Щоб підкупити радних поручили модрицькому шинкареві, щоб місцевим радним давав безплатно пити. Крім того з кількох адвокатів зложили більші суми грошей, які виплачували після підписання контракту винаймування нафтових площ різним „посередникам". Підкупство зробило своє, бо модрицька гр. рада, згодилася наразі на умову з „Тернафтою". Все було в порядку та коли один радний довідався, що інший дістав більше грошей, повідомив про все прокуратора. Прокуратор обвинуватив за хабарництво 14 осіб, у цьому 12 радних громади Модрич, м. н. заступника війта Івана Кошка та гр. писаря Івана Магуру.

— **Львівська хроніка.** На вул. Львівських Дітей авто наїхало на 3-літню Елисавету Кравців і заломило їй череп. Дитину забрали до шпиталю. — На вул. Сукстуській, біля Духовної Академії невідомі злодії вирвали торбинку Софії Галайкевич із вул. Земялковського 4. В торбинці було 35 зол. готівки та щадничка книжечка на 100 зол. — Кушнір Фр. Ільницький повідомив поліцію, що його інкасент Ром. Олейницин утік із 200 зол., які заінкасував. — Невідомий мотоцикліст наїхав на рові вул. Льва Сапіги на Урп. Татонську з вул. Мулярської 62., покалічив їй ноги та голову.

— **Невідомий самогубник.** На станції в Білостоці поліція легітимувала якогось подорожнього, що приїхав із Варшави. Він утік відстрілюючись. Погоня пустилася за ним до ліса під Білостоком. Підчас перестрілки зранили загадочного подорожнього в ногу, після чого він застрілився. Найшли при ньому 100 зол. готівкою, револьвер і 18 набоїв. Ніяких документів не мав.

— **Статистика корабельних катастроф.** Сьогорічна зима запишеться сумно в історії світової плавби, що зазнала величезних втрат. На морях лютилися майже без упину великі бурі, від яких впродовж минулої зими коло 200 кораблів пішло на дно. Поверх 40 кораблів затонуло з залогою і цілим вантажем. Корабельний звіт англійського т-ва Льойд подає статистику втрат за 1933. і з неї довідуємося, що в 1933 р. морська плавба втратила 311 кораблів. З цього числа 65 кораблів затонуло, 27 згоріло, 26 пішло на дно зударившись з іншими кораблями, 16 покинула залога, і корабель знайшли на морі з цілою мертвою залогою, а 22 кораблі пропали без вісти. З держав, що потерпіли найбільші втрати, на першому місці стоїть Греція, якої тонаж змен. шився на 20 проц., на другому Швеція, на третьому Еспанія.

— **Вожди живуть довго.** В Парижі появилася книжка історичного змісту, в якій автор доказує на багатьох прикладах, що вожди армій живуть дуже довго. Прикладом є передовсім багато французьких маршалів, яким маршалківська булава служить видко до продовження життя. Так напр. 12 маршалів французької цісарської армії переступило 75 літ життя. Келерман і Рейля осягнули 86-ий рік життя, а Монтей дожив до 90 літ. Між генералами останньої світової війни було теж багато поважних старіків, як по німецькому боці Гінденбург і Макензен, по французькому Петен і Кастельно, що живуть ще досі. Не вияснено тільки, чи довговічність вождів стоїть у прямій або відворотній пропорції до числа вовків, що згинули під їхньою командою.

— **Клопіт з царським діядемом.** У спадщині по американській міліярдерці Елиті Рокфелер залишився величавий діядем з бриллянтів і смарагдів, що належав до царської родини Романових. Діядем є виконаний із золота і платини, що творить оправу для 5 великих смарагдів і 755 бриллянтів. Вартість діядему, що був власністю останньої цариці, оцінюють на півтора міліона долярів. Спадкоємці американської міліярдерки хотіли його продати, але не знайшли купця. Оферували ріжним членам европейських династій, але ніхто не хотів рішитися на купно такої дорогої річи, звязаної в додатку з одною з найбільших історичних трагедій. Тому спадкоємці рішили розібрати діядем і продати поодинокі камінні.

— **Рука впала з неба.** Як повідомляє віденська преса, в селі Радінчі біля Руми велике здивування викликав такий незвичайний випадок. На дах селянина Радоєвича впало з великої висоти людське рамя, що скотилося на подвіря перед ноги налякані селянки. Здогадуються, що рамя походить мабуть з трупа якогось туриста, який згинув у горах і впав жертвою хижих птахів. Одним такий хижак хотів мабуть принести руку своїм молодим до гнізда і випустив її з кігтів. Руку, що була дуже плекана і належала правдоподібно до інтелігентної людини, поховали селяни на цвинтарі.

РІДНА ШКОЛА БУДУЄ ОСНОВИ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ МАЙБУТНОСТИ!

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Понеділок, 6. V. год. 7·30 веч. „Посол до Бога" пєса Меріжка-Лужницького.

Вівторок, 7. V. год. 7·30 веч. Ревія Західнього Союзу.

Театр Ріжнородностей.

Понеділок, 6. V. год. 7·30 веч. „Подружній метч".

Вівторок, 7. V. год. 7·30 веч. „Теорія Айнштайна".

Цирк Станєвських, площа Бема.

Понеділок, 6. травня, одна вистава в год. 8·15 веч.

Вівторок, 7. травня, дві вистави в год. 3·30 попол. і 8·15 веч.

Кіна.

АДРІЯ: „Магараджа".

АПОЛЬО: „Недокінчена симфонія".

АТЛЯНТИК: „Дівчата в одностроях".

ВАНДА: „У невоні джунглій", „Її ексцелєнція прачка".

ГРАЖИНА: „Нові люди."

КАСІНО: „Вондер-бар" (Дольорес дель Ріо),

КОЛІСЕЙ: „В путах шантажиста" та ревія „У нас вместе наче в автоматі".

КОПЕРНИК: „Баль у Савою" (Джіта Альпар, Ганс Ярай).

МАРУСЕНЬКА: „Жид Зіс" (Конрад Файт).

МІРАЖ: „Твої уста говорять неправду", „Навіщо працювати?" (Фліп і Фляп)

МУЗА: „Мальована засдона" з Ґретою Гарбо.

ПАКС: „Сини джунглів" та додатки.

ПАЛЯС: „Проданий голос" (Шмідт).

ПАН: „Їх ночі."

РАЙ: „Світ сміється" (большевицька комедія).

СВІТ: „Бури на світанку", „Бастер Кітон посередник кохання".

СОНЦЕ: „Ніч у Каірі" та ревія.

СТИЛЕВЕ: „Спокуса диявола" (Хозе Мохіна), ревія: „Ай, ай, ай, нарешті май".

УТІХА: „Сини пустині" (Фліп і Фляп), ревія „Весняні іграшки".

ХИМЕРА: „Розсмішні очі" (Шерлі Темпль).

Закордонне радіо.

Понеділок, 6. травня 1935.

Відень (506,8) 17·35 Солісти (Яригіна, сопр., Радовський, баритон.), 20·10 Вес. мельодій, 22·10 Спів (Гадрабова, сопр.), **Братислава** (298,8) 17·05 Рум. пісні й романси, **Брно** (325,4) 19·30 „Княжна Трансвааль" оп. Офенбаха, 21·15 „Квіти Петра Безруча" пісні Чертка, 21·30 Концерт моравських композиторів, **Прага** (470,2) 12·35 Концерт. 17·35 Віольончель, **Париж** (1648) 21·00 Камер. концерт (муз., співи), **Білгород** (437,3) 13·15, 16·20, 20·00 Пісонькн й музика, **Берлін** (356,7) 14·15 Солісти, 20·20 Шубертові творн, 21·10 Симфонія ц-дур Бізета, **Гайльсберґ** (291) 15·40 Вес. концерт для дітей (муз., сп.), 18·35 Хор дівчат, 19·30 Спів (Лешкен, альт), 21·00 „Велика туга" радіофільма Купце, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. всячина, 16·00 Вес. пополудне (капеля, солісти), 17·50 Творн на скрипку та фортепіян Моцарта, **Кельн** (455,9) 17·00 Концерт, 21·00 Дїточий хор, оперет. музика, **Лайпціґ** (382,2) 16·00 Брамсові пісні, **Мінхен** (405,4) 13·15 Легка музика, 19·00 Настроєна музика, поезії, **Будапешт** (550,5) 17·00 Форт. ресіталь Панча Вайдіґерова, 20·40 „Фавст" оп. Гунода, **Мілянo** (221,1) 11·30, 17·05 Легка музика, 21·20 Нар. пісоньки, 22·00 Камер. концерт, **Рим** (420,8) 12·30, 22·30 Легка муз., 17·30 Концерт присв. Моцартові, 22,0) Ам. пісоньки.

Вівторок, 7. травня 1935.

Відень (506,8) 12·00 Концерт, 17·30 Спів (Танше баритон.), 20·00 Нар. пісні, 22·15 Марші та вальси, **Братислава** (298,8) 15·55 Концерт, 18·00 Сучасна танк. музика, 19·10 Словацький гумор, **Мор. Острава** (262,5) 19·35 „Свершок у запічку" оп. Гольдмарка на осн. Діненса, **Прага** (470,2) 17·40 Дїточий хор, 18·20 Пісні Брамса та Шпіцнера (Гаслер, сопр.), **Париж** (1648) 12·15 Концерт, 20·30 „Наполеон юнак" пєса Раннала, **Білгород** (437,3) 13·15, 22·15 Пісні, 18·00 Концерт, **Рига** (514,6) 19·20 Латиські пісні, **Берлін** (356,7) 14·15 Популярна музика, 16·00 Танки одного століття (1800 — 1900), 19·00 Гендлеві творн, 19·20 Пісні Віна (Ебгерт баритон.), 22·40 Бахові творн, **Франкфурт** (251) 16·00 Пісні, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·40 Нім. пісня 4-х століть, **Кельн** (455,9) 12·00 Концерт, 14·15 Інстр. муз., 16·00 Солісти (сп., муз.), 21·00 Бахів вечір, **Мінхен** (405,4) 13·15 Концерт, 19·20 Цитаристи, **Будапешт** (550,5) 15·40 Мад. пісні в супр. циг. орх., 21·05 Концерт, **Мілянo** (221,2) 11·30, 14·15, 19·15 Легка музика, 20·50 „Ля сильфіна сенца моторе" кон. Мартіно, **Рим** (420,8) 17·30 Легка музика, 20·50 Евр. концерт.

Львівське радіо.

Понеділок, 6. травня 1935.

6·30 Ранішня авдиція, 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Авдиція для шкіл, 8·05 Авдиція для новобранців, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольоґічні вістки, 12·05 Концерт, 12·45 Як самій скроїти суконку, 12·55 Полудневий дзенник, 13·05 Концерт (Гендель, тенор), 13·55 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Концерт орхестри, 16·30 Лекція нім. мови, 16·45 „Веснянки" у виконанні хору „Бояна" під дир. І. Охримовича, 17·00 Муз. загадки для старших дітей, 17·15 Заг. польська резерва, 18·00 Фільм. огляд, 18·10 Цитр. дуети, 18·20 Суспільна хвилинка, 18·30 Вправа на індійських фейґ. Работа для дітей, 18·40 Сільва ревірум, мист. життя, 18·50 Популярна муза з гр. пл., 19·15 У сонцинону домі (репортаж із дому сиріт), 19·25, 19·30 Спортові вістки, 19·35 Вонцька авд., 20·00 „Рожі Мадонни" манастирська балляда Р. Шгольця, 20·45 Веч. дзенник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Концерт солістів (муз., сп.), 22·00 Реклам концерт, 22·15 Концерт. орхестри.

Вівторок, 7. травня 1935.

6·30 Ранішня авд., 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 8·05 Авд. для новобранців, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольоґічні вістки, 12·05 Концерт орх., 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудневий дзенник, 13·05 Доніцетті — Бельні в гр. пл., 13·50 З ринку праці, 13·55 Експорт, 14·00 Легкий концерт з гр. пл., 15·35 Біржа, 15·45 Концерт камер. орх., 16·30 Лекції над дітей, 16·45 Фрагменти з мало відомих фр. опер із гр. пл., 17·00 Скрипка ПКО, 17·15 Солісти (муз., Май баритон.), 17·50 Кутох мови, 18·00 Концерт хору Юранда, 18·15 Фільм. фрагмент Ю. Тещинського, 18·30 Реклам. концерт, 18·45 Сп. ресіталь Франки Вічої (сопр.) у супр. форт., 19·15 Голос мельодій, фейл. К. Броньчика, 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Форт. творчість, 19·50 Акт. фейл., 20·00 Зоря не хоче крутити — муз. авд. (вес. фільм. мельодії), 21·00 Концерт симф. орх., 22·00 Ол. Танфорт., 23·30 Бюро студій розмовляє зі слухачами, 22·45 Джез. музика.

За редакцію відповідала Олександер Костик Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10

Ч. 117 (14.015). Львів, вівторок 7. травня 1935. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ. Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічне 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

†

Проф. д-р Станислав Дністрянський.

* 13. XI. 1870. † 5. V. 1935.

З Ужгороду наспіла до нас коротка вістка: в неділю 5. травня ц. р. помер там довголітній професор львівського університету і посол до віденського парляменту, опісля ректор українського університету в Празі, д-р Станислав Дністрянський. Ця сумна вістка вкриває жалобою все українське громадянство.

Станислав Дністрянський уродився 13. листопада 1870. р. в Тернополі, де й покінчив гімназію 1888 року. Опісля записався на правничий факультет віденського університету, де в 1894. р. промувався на доктора прав. У 1895. і 1896. р. продовжував свої наукові студії в Берліні й Лайпцігу та брав діяльну участь у семінарах проф. Дернбурґа, Адольфа Вагнера, Бихера, Ваха і Штрогаля.

Повернувшись до краю, працював науково дальше і в шкільному році 1898—99 промувався на доцента львівського університету. Вже в 1901 р. став він надзвичайним професором цивільного права у тамтуж університеті. Як професор розвинув Дністрянський широку наукову працю і виховав цілу генерацію учених українських правників.

Іменований дійсним членом Наукового Товариства імени Шевченка у Львові, обняв проф. Дністрянський редакцію „Часописи правничої і економічної" (10 томів від 1900—1912) і „Правничої Бібліотеки" (4 томи від 1900—1909); пізніше став редактором „Правничого Вістника" (6 випусків, 1906—1913) в характері голови „Товариства українсько-руських правників" у Львові.

У 1907. р. увійшов проф. Дністрянський до віденського парляменту, вибраний послом з національно-демократичної партії. Як посол звернув проф. Дністрянський головну увагу на: 1) акцію заснування українського університету у Львові; 2) збереження прав української мови по урядах; 3) акцію перепису населення в 1910. р.; 4) легіслятивну працю в судовій комісії австрійського парляменту. В цій комісії він склав м. ін. проект закону про обезволення та був головою підкомісії для нарад над реформою цивільного права.

Підчас великої війни був проф. Дністрянський авдітором при військовому суді у Відні. Після розвалу Австрії взяв він діяльну участь у заснуванні вільного українського університету у Відні, опісля у Празі. В р. 1921—22. був деканом правничого факультету, в р. 1922—23. ректором українського вільного університету у Празі.

Як великий приятель молоді, заснував він з кількома діячами зараз по втраті української державности Українське Товариство Прихильників Освіти у Відні, яке поставило собі за головну мету нести матеріяльну й моральну допомогу українській студіюючій молоді. Під його проводом розвинулося це Товариство з малих початків у могутню допомогову організацію для молоді, що напливала у небувалому ніколи досі числі з усіх українських земель до різних осередньоєвропейських держав на студії. За кілька літ праці Т-во Прих. Освіти у Відні помогло скінчити студії за кордоном цілим сотням української молоді, в чому безперечно лишина заслуга. Покійного, про що завжди з вдячністю згадують усі ті, що користали з допомог того Товариства. Коли число українських студентів за кордоном, зокрема в Австрії, сильно змаліло, проф. Дністрянський рішив перевести ліквідацію Т-ва Прихильників Освіти у Відні, чи радше перенести його осідок до Львова і передати сюди все майно Т-ва та зобовязання супроти нього. Це й перевів він у життя і після того львівське Т-во Прихильників Освіти вело також кілька літ інтенсивну допомогову акцію з великою користю для молоді.

Наукову діяльність проф. Дністрянського на полі права характеризують три головні напрямки: 1) т. зв. соціольогічна метода, 2) змагання до свободи досліду права, 3) метода еволюційного розвитку в історії права. В перших двох напрямках станув Дністрянський в літературі цивільного права на шлях, яким пішла соціольогічна школа в науці права 20-го віку. В пізніших працях доповнив Дністрянський свою соціольогічну методу методою еволюційного розвитку в історії права — і так повстала теорія „суспільних звязків". Завершенням нового напрямку є нова систематика цивільного права, яку Дністрянський переводив у своїх новіших творах. У судовій практиці послугується найвищий суд у Відні ще по нинішній день деякими висновками габілітаційної праці проф. Дністрянського. Бічну увагу звернув Дністрянський і на правничу термінольогію та видав переклад цивільних законів на українську мову з суто науковим коментарем. Крім цього видав він багато праць з державного права, з історії фільософії, з політики, статистики і т. д.

Як людина визначувався С. Дністрянський мягкою, дуже симпатичною вдачею; був громадянином насамперед культурним і товариським. Був завжди скромний, як пристало вченому і не шукав почестей у суспільному житті, хоч і не омивав його обовязків. Поруч своєї наукової праці відчував він живо суспільні потреби і брав участь у неодному товаристві, в неодній акції, завсіди совісний і працьовитий. У поведінці з людьми вмів зєднувати собі їх симпатію своєю природністю і простотою. Проф. Дністрянський належав до тих наших громадян, що вміють невтомно і безкорисно працювати для самої праці, яку вибрали, яку полюбили і якій службу уважають метою свого життя. Ту любов до свого предмету студій умів перелити у своїх численних учнів. Як людина гуманна, розумів він важке становище неодного, що тяжко пробивався серед матеріяльних злиднів і в міру своїх сил допомагав тим, що опинились у скруті, або потребували підтримки, поради, чи теплого слова.

Як справжній европеєць підносив він в очах тих чужинців, з якими зустрічався, повагу для нашої культури, що має таких громадян, культурних робітників і вчених. До останніх хвилин свого життя працював для своїх і серед своїх в Ужгороді, де його дружина веде музичну школу, не шукаючи легкого хліба між чужинцями. Там і постигла його смерть від розриву серця.

Вічна память заслуженому Вченому і Громадянинові!

Стереженого Бог Стереже!

каже давна українська приказка. Тому стережіться перед злодіями і обезпечуйте від крадежі із вломом своє майно в одинокому українському

Товаристві взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР"

у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

У справі виховання

нашої шкільної молоді.

Від Редакції. Нашим читачам звертаємо особливу увагу на важливий зміст цієї статті. При цьому зазначуємо, що на порушені в ній теми будемо радо друкувати і дискусійні статті.

Від липня 1934 року у звязку з убивством пок. дир. Бабія на сторінках „Діла" й української преси появилося чимало статтей на тему виховання й поведінки нашої молоді. З винятком двох редакційних статтей у „Ділі", присвячених згаданій трагічній події в Академічній Гімназії у Львові, продуманих і обективних, усі інші були писані з вужчого і не завжди безстороннього погляду. Згодом статті вже не були звязані з жалюгідним випадком у згаданій гімназії і доторкали ріжних ділянок шкільного виховання, але робили враження чогось недотягненого. А тож не досить у статтях та дописах стверджувати існуючий стан, але треба шукати виходу і способу, як небажане змінити на краще.

У більшості згаданих статтей наша молодь стрінулася з безоглядним осудом. Та не забуваймо, що треба вину розділити, перекидаючи частину з неї і на тих, у чиїх руках, та в чиїй оруді виховна праця й керма.

Не критикуватиму шкільну владу; за що лекше ніж за таку критику? Вона авторові зєднує навіть симпатії читача. Я запитаю, чи виховники окрім відповідальности перед шкільною владою почуваються теж до відповідальности перед своєю суспільністю і перед тими будучими громадянами, що тепер сидять іще в шкільній лавці? Це ще доріст, та саме тому треба запитати, чи виховники старалися показати йому серце і здобути довіря на те, щоби навчити цю молодь учнівських і громадянських чеснот? Чи замість того може, йдучи на уступки і для плитної популярности, не вдоволялися виховники деколи самою тільки недоцільною мягкістю проти молоді? Чи кожний учитель-виховник окрім офіційно наказаних, часто несамостійно зложених, неспоконвічних „планів" виробляє собі продуману програму виховної праці, і не перед самою вже виховною конференцією в школі, а як людина і громадянин, провірював цю свою працю?

Автор цієї статті стрічається з учителями українцями, поляками, німцями, жидами. На жаль, наше учительство представляється менше корисно. Не згадуймо про те, що котрийсь учитель — як популярно кажуть — спиняється і підлазить по плечах молоді вище. Буває таке, може не тільки в нас, тай про таких лицарів не місце тут говорити. Зате шкода, що більшість учителів-українців не бажає собі „школи праці" і „нової школи", навіть і в Польщі офіційно вже признаної. Жиди з доброї волі прийняли її в своїх приватних заведеннях — ми не хочемо її навіть у державних, бо... якже важко тоді працювати! Касарняна школа з тресурою і карами замість батьківського виховного впливу з моральним авторитетом — і вигідніша і легша; крім суворости і бюрократизму вона вимагає не багато зусиль.

Хай собі учительський світ пускає дорі і йде до портупу, нам тобіе з ними. І не варто яку

Три і пів мілірдова позичка в СССР.

У суботу 4. травня ц. р. центральний виконавчий комітет СССР оголосив декрет про нову внутрішню позичку. Позичка призначена на фінансування другої пятилітки. Висоту позички означив декрет на 3 і пів мілірда рублів. Половина позички опроцентована на 8 відсотків, друга половина без відсоткова є премієвою позичкою. Висоть премій сягає до 185.422.000 рублів.

Всесоюзна рада професійних союзів СССР видала відозву до всіх робітників з покликом, щоб підписали позичку у висоті 3-тижневого заробітку. Колективним господарствам призначили позичку у висоті пересічного тритижневого доходу.

Присилайте передплату!

МАТЕРІЯЛИ НА УБРАННЯ
ПЕРШОРЯДНІ БЕЛЬСЬКІ ГАТУНКИ
Найнижчі ціни поручає
Тадей Цветлєр
Львів, Марійська Площа 3.
11/91 (Дім Шпрехера) тел. 257-13. 11—21

мись там новостями в користь українських дітям звертати на себе багато уваги зверхників!

А що така школа-касарня в нинішню добу вже тільки віддалює молодь від учителя; що загнює молодь туди, де не бажаю її бачити; що в таких умовинах дівим облекшується їх зусилля, коли вони заходяться втягати і втягають нашу молодь на свої бездоріжжя — щож, чи це багатьом учителям вадить? Добре, що не їм, а хіба тільки загалові школа в цього.

Третій чинник „Дім", тобто батьки, в цілому і без решти перекинули тягар виховної праці на школу. Здебільша воно й по інших краях так воднться й виходить на здоровля. Головно життєві умовини, неменш і потреба фахового знання і високий рівень шкіл та учительства виправдує такий, далеко посунений поділ праці в суспільності. Проте самаж таки школа, подекуди навіть устрій школи, застерігає батькам співпрацю в ріжних формах (як: кружки, комітети, в Німеччині шкільні громади). Знову громадянське життя вкладає на батьків обовязок промовляти прилюдно, головно в пресі (і то фахово популярній), дбати про виховання молоді всімі конституційними засобами в державі.

У нас батьки не розумівть своїх прав і обовязків, не стараються зрозуміти їх, навіть нехтують ними. Преса (фахова) не допомагає їм, специ й учительський світ не обертають свого знання й досвіду по горожанськи в користь справи, занадто мало матеріялу і домагань передають вони нашим відповідальним діячам і суспільним керманичам.

У нас організовану співпрацю „Дому" в ділянці шкільного виховання представляють собою лише батьківські кружки, зведені на жаль до самого тільки доживлювання дітворн, а залишені жінкам. Кожда мама час праці в батьківському кружку вважає за єгипетську неволю і жде тільки виходу дитини від фараонів. Навіть не таяться вони з цим і зітхають голосно. Один примір засвідчить знову, як мами і кружки розуміють свою **співпрацю.**

Ото жінка одного чолового громадянина, обрана головою батьківського кружка при одній державній гімназії, на загальних зборах виповілася коротко, ясно: „Високоповажаний пане директоре! Ми на те, щоби виконувати ваші накази, прошу видавати нам зарядження, кожде буде виконане льояльно і точно". В кружку при іншій гімназії голова (старший судовий радник) не тільки жде наказів п. директора, але скільки раз вимовляє слово „директор", зараз схиляє голову, встає з крісла і шурхає підошвами. Якщо перший директор не має енергії на збут, він скривиться, почувши декларацію пані голови, бо вже він наказує терціянам, а тепер записалися в почот ще й мами. Якщо другий директор знає „бон-тон", він заборонить п. радникові зрватися з місця. Обидваж директори хіба може бачуть, що третій чинник прилюдної виховної праці сам себе перекреслив.

Скромненько, навіть дуже, користуються батьки своїм правом і в пресі, а водночас покликана до цього, шкільним справам присвячена преса, не так то видатно приходить їм у поміч. Один із наших фахових органів робить вражіння, що замість його не так пристосовується до виробленої програми, (хіба, що її цілком нема?), як радше залежить від надсилаючого, отже здебільша припадкового матеріялу.

Четвертий чинник, молодь, храмає, хитається, блукає і претьсяся туди, де її приманюють. Годі! Адже більшість учителів (прихильники касарні й муштри), всупереч новим течіям, навіть не признає цього чинника, вважаючи молодь не за співробітника, а за предмет свого труду. Це так виглядає, як би хтось уважав суспільність за предмет у руках уряду. В польських школах це вже пройдені стовпи — щоби так воно було, цього пильнує сам шкільний надзір. Отже польські школи, вслід за світовими зразками, дуже інтензивно дбають про закласове життя молоді під шкільним дахом. Воно здебільша скупчується в школярському самоврядуванні, але в наших школах один директор заведе його, а наступник скасує. В другій школі якесь воно обкроєне, це самоврядування, у третій загнане у таку кімнату, де стіни мають уха.

Жадься Боже! Щоби молодь могла виживитися, про це ні мови, бо навіть і в приватних школах не мають кружки мудрої, широї опіки й керма, так що не приносять вони молоді правдивої користи, існуючи здебільша на папері. А школа! Бо наша молодь добра, талановита, спосібна, ідейна і моральна. Хто вчив по чужих школах, той навчився цінити нашу дорогу молодь, квіт нашої нації. Прегарний з неї матеріял, але — річ ясна — потребує опіки і ради; потребує позитивної праці замість цілого лісу заборон на кожному кроці; потребує відтинку, де можнаб їй змірити, спробувати, провірити свої сили, набратися вправи. На жаль не находить вона цього, і так то плідна, урожайна нива, велике національне богатство марнується й пропадає.

Одну чи дві сторінки цього дуже сумного становища, в якому опинилося прилюдне виховання нашої молоді, дописувачі в українській пресі представляли так, що окрім одного тільки Кармансього, обвинувачували за цей стан саму тільки молодь і що хіба якісь темні, посторонні, невідповідальні чинники, що порнвають і збавляють наш доріст. (Не дайте!) Ба, на їх думку, сама тільки молодь винна тому, що жіночу учит. семінарію у Львові перед часом розвязано і замість окремої жіночої гімназії ми дістали тільки утраквістичні відділи при Академічній гімназії у Львові. Адже позатим у творенні нових українських шкіл такий великий поспіх!...

Усі такі справи, спостереження і міркування без обгорток не лише можна, бо й треба обговорити, але зробім це в своїх кругах і на зборах, на зїзді виховників-учителів і батьків, а не друкуймо цього в пресі, так від „а" до „я", без обинняків, для всього мира, для своїх і для чужих, та ще послугуючись односторонним мірилом.

Згадані статті не залишилися без відгуку, бо з якими ось завязами і рефлексіями на порушені теми виступив один учитель прилюдно. На шкільному святі одної гімназії в перших кріслах зїсіли запрошені гості: повітовий староста, делегат шкільної кураторії, місцевий бурмістр (усі поляки), а промовець, описуючи працю Учительського Збору своєї гімназії, в приявї ріжнонаціональної публики склав: „Шкода, що Пласт розвязаний і недозволений, бо через це вся українська молодь (отже і з вашої гімназії пяне учителю) пішла на нелегальний шлях і працює в підземеллі". Чи не цінне, прилодне (очевидячки не в злій думці зроблене) ствердження перед владою?

Вертаючись до порозкиданих у пресі, і коротших, і довших, навіть довжелезних статтей про шкільне виховання нашої молоді, треба вимагати, щоби вони були почином до зорганізованої праці, а не альфа-омега авторського подвигу. Адже ціль і завдання статтей не повинні бути в них самих, а в започаткованій у звязку з ними праці. Зміст статтей, друкованих від липня 1934 р., поданий педагогам і батькам на скликаному зїзді, відповідні резолюції і відповідний комітет, завязаний для виконання ухвалених резолюцій — можуть і повинні принести користь, але друк статтей у щоденниках і часописах на те, щоби були друковані, це, на жаль, постріли в порожне.

Нехай же в найближчому часі філії Учитель. Громади і Взаїмної Помочі приготують матеріял, на початку головних ферій треба відбути педагогічні зїзди, а ці зорганізують **постійні** комісії і мішані комітети для виховних справ.

фабрика хемічних виробів
О. Левицька і С-ка
у Львові, вул. КОРДЕЦЬКОГО ч. 51.
ПКО. 503-881
Телефон 60-04.
поручає власні вироби найкращої якости
Пасту до взуття „Елегант" терпентин.
Пасту до взуття „Елегант" воскову
Пасту до підлоги „Французька маса"
Віск комбінований до підлоги
Вазеліну до шкіри
Синку до білля
1387
помадкову і коронову
Шварц до чобіт. — Віск шевський. — Смалу шевську.

Водночас треба рушити справу видавництва для молоді. Шкільні бібліотеки пустіють, никнуть. Завідувачі бібліотек знають одне: з року на рік викидати книжки одну за одною за те, що вони написані раніше ніж народилась повоєнна карта Европи. Додайте до того, що неоправлені і частіше читані книжки збавляються. Так то полички й шафи опорожнюються, на прибуток „нема грошей", молодь відвикає від української книжки, думає, що її не було, нема, не буде і не треба. Частина молоді, очевидно, читає те, що захопить поза школою, не питаючи, чи ця лектура подобається виховникам, чи ні.

Відчуваючи голоднечу, молодь іде туди, де дають їй духову поживу. Якости цієї поживи вона й не в силі розібрати й оцінити. У школі не находить молодь доброї керми, тільки в найліпшому разі зїдхання, які треба так розуміти: „Ми раді би, та нам не вільно. Така наша доля". (Бо що? Спускаймося на дно пекла!). Повторім занвий раз: самою заборовою і заказом не збудуєш, молодь вимагає руху і життя, требаж для неї позитивно працювати. В нашому випадку треба дати молоді книжку, журнали, часописи.

Виховувати треба й батьків на те, щоби вони виховували молодь. Недержавна нація не може зректися виховної праці дома, залишаючи її самій школі. Дім мусить доповняти національне виховання, так само як видавнича секція мусить мати на оці українознавство, вичерпане з прилюдного навчання.

І тут розгортається простір праці для Товариства Опіки над Молодю. Воно повинно хоч тепер розсилати анкети, скликати конгреси, влаштувати курси, низку відчитів, викладів і необхідно — дискусійних вечорів для батьків.

Дискусії на трьох-чотирьох загальних зїздах Рідної Школи зайвий раз і наглядно переконали нас, що висліди виховної праці в приватних, не то державних школах вимагають доповнення і поправок. Якщо не зорганізувалося б доцільно і впору — зазнаємо великої необчислимої втрати. І то безповоротно, бо разом із нашою втратою — не дурім себе! — хтось і щось росте і кріпшає.

Велика відрада і надія в тому, що в школі і в батьківських кружках так сильно заступлене українське жіноцтво, а воножвиявляє в останніх часах так багато заінтересування громадянськими і зосібна національними справами!

Л. Ж.

Ліга Націй під диктатом Франції і СССР.

БЕРЛІН, ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє: „Дипльоматіш-Політіше Кореспонденц", офіційний орган міністерства закордонних справ помістила велику статтю під наголовком „Французько-большевицький союз і Ліга Націй", в якій пише т^ке:

З початком цього року дали почин до акції, якої метою було довести до збірної безпеки на основі свобідних переговорів. Цю акцію розбив підписаний французько-большевицький союз. З кінцевого протоколу виходить, що цей союз звернений виключно проти Німеччини, виступає проти збірної акції і вводить глибокий зилім у пакти Ліги Націй. У майбутности Рада Ліги Націй буде приймати рішення під натиском Франції і СССР. Французько-большевицький договір не числиться в одноголосним рішенням у спільній справі. Франція і СССР злегковажать усі перешкоди Ліги Націй і спільно підуть до війни.

—o—

Українці шестий нарід в Европі.

ОФІНОР повідомляє з Парижа, що найбільший французький тижневик „Гренгуєр" замістив у числі з 21. квітня статтю про мови, які треба взяти сучасній молоді. Спираючись на статистику, виробленої проф. штрасбурського університету Тенєром, автор подає, що в Европі є всього 120 мов, але з того числа лише 9, які варто вчити, а саме в порядку важности: німецька, російська, англійська, італійська, французька, *українська*, польська, еспанська та румунська. Отже в цім листі українська мова є на шестому місці, але вперша після мов, які мають уже здавна загальносвітове признання.

—o—

Політичне значіння святочних днів у Люрд.

Політичні кола Ліги Націй підкреслюють велике значіння святочних днів у Люрд з нагоди завінчення ювилейного року, в яких узяв участь французький уряд, перекреслюючи тим самим свою колишню протицерковну політику. Святочні дні у Люрд зробили велике вражіння на міжнародні політичні кола. В їх світлі протицерковні виступи в Німеччині відокремлює й моральною подібно, як це вже сталось на політичній лінії.

25 літ на престолі найбільшої імперії.

ЮВИЛЕЙ АНГЛІЙСЬКОГО КОРОЛЯ.

Англія почала вчора святкувати 25-ліття панування свого короля Юрія V. Ювилей цей неподібний до ніякого іншого; він протягнеться кілька тижнів і в ньому візьме участь не тільки все населення Англії, але й поодинокі частини найсильнішої нині імперії — британської.

Пошана, якою користується король в Англії мало зрозуміла для пересічного европейця в нинішній добі, після останніх досвідів війни та революцій. Англія — країна великої пошани традиції, не механічної, безвладної, а тої, що втягла в себе досвід довгих поколінь і великих розумних керманичів держави. Конституційна монархія, якої тримається досі Англія відповідає якнайкраще поняттям і потребам свободи англійського громадянина. Король для них це символ єдности великої імперії, поодинокі частини якої мають велику свободу і живуть окремим життям, не меншим, ніж деякі самостійні держави.

Король Юрій V зєднав собі величезну популярність своїм незвичайним тактом, скромністю і простотою поведінки. Нинішні величаві, грандіозні свята не відповідають ні трохи рисам його особи, що все життя оминала парад і маніфестаційних виступів. Та тут звеличують не особу, а ідею 25-літнього правління на одному престолі у добі, коли тих престолів залишилось так мало.

Юрій V стояв завсіди понад боротьбою партій і груп. Він не пробував накидати своєї волі тим, що вели державну політику і вмів оминати з ними конфлікту. Вся його увага була спрямована на те, щоб широкі маси народу мали довіря до політиків, яким поручив він керму держави. Його прилюдні виступи завсіди дуже стримані, обережні; він ніколи не намагається переступити меж представника, що зясовує тільки дуже загально напрямні лінії політики, устійнені у порозумінні зі своїми міністрами.

Коли батько його Едвард VII любив наверхню пишноту, бурхливе життя і гострі виступи, Юрій V нагадує своєю рівновагою королеву Вікторію в її зрілому віці. Він майже не має приватного життя — таке воно просте, для всіх відкрите. Хто знає, яку ролю грає в англійському житті прилюдна опінія, розуміє, якими зразковими прикметами чоловіка, батька та голови рідні мусить визначатись король, щоб міг зєднати собі беззастережну шану, навіть серед опозиційних партій.

Коли порівняти нинішній стан британської імперії з 1910 р., бачимо, як сильно вона змінилась за той час. Т. зв. домінії: Канада, Австралія, Півд. Африка, Нова Зеляндія, Ірляндія, Новофундляндія стали майже незалежні. Вяже їх з Англією тільки король і те, що покищо більше відокремитись від Англії, ніж уже це зробили, не хотять. Недалеким від незалежности став Єгипет. Індія дістала великі реформи; наслідком війни Англія поширила свої впливи дістаючи від Ліги Націй мандат у німецьких кольоніях в Африці (Танганіка, Півд.-захід. Африка, частина Камеруну і Того), в Австралії — частина Нової Гвінеї, острови Мелянезії та Самоа і в Азії давні турецькі володіння — Ірак, Палестина, Трансйорданія.

Та справа не в самих просторах. Впливи Англії на морі, на головних шляхах і вузлових пунктах плавби, у пристанях і военних базах величезні. Її торгівля не обмежується на власних кольоніях, а панує скрізь своєю меткістю, енергією, передбачливістю і валютою. Королівський ювилей це нагода для англійців святкувати 25-ліття суспільного ладу, неподібного до ніякого іншого, в якому монархія дає змогу розвинути у громадян якнайбільше індивідуальної ініціятиви і користуватись якнайширшою демократичною свободою.

*

Уже напередодні королівського ювилею 100-тисячна юрба зібралась перед бекінгемською палатою. Всі будівлі в Льондоні ілюміновані. Крамниці та будинки державних установ прибрані всякими прикрасами. На домах повівають прапори, вулиці вбрані у фестони та гірлянди. Рух у підземельній залізниці, автобусах і автах небувалий, гарячковий. Тисячі людей шукають якнайкращого місця, щоб приглянутись походові, що йтиме з королівської палати. Маси народу приїзджають теж із провінції.

Большевики в сліпій вулиці.

Дещо про дивоглядні парадокси як наслідки суперечностей у практичній політиці большевиків.

II

(Докінчення.)

Вимовна ленінсько-лібknехтівська заворожена формулка, що — мовляв — пролетаріят повинен „замінити імперіялістичну війну на домашню війну" є якраз цим небезпечним вістрям, яким — якщо ним незручно орудувати можемо перетяти **лінію литвіновської політики.** Війна, яку ведуть Совіти в союзі з деякими капіталістичними державами проти іншої групи капіталістичних держав не є „імперіялістичною" війною! Не є вона нею навіть тоді, коли по стороні партнерів Совітів і в союзі з Совітами ділали нераз, але сто разів ріжні імперіял. потуги та імперіялістичні мотиви. Але коли б така війна — що там слова! — навіть і була **імперіялістичною** війною, то її „переміна в громадянську війну", якщо по стороні цієї війни йдуть Совіти — оті Совіти лише ослабили б а взагалі підірвалаб шанси їхньої перемоги. Прошу собі уявити таку нісенітницю: приходить до війни, російська червона армія атакує Польщу, але Франція не може прийти Росії в допомогу через рівночасне заатакування Гітлера тому, що французькі марксисти кидають у цьому моменті гасло: „Ворог наш є у нашім власнім краю; оберніть кріси; замініть грабіжний імперіялістичний похід французької буржуазії проти Німеччини, в пролетарське повстання французів проти своєї власної буржуазії!" У виняді ми малиб громадянську війну у Франції. Але Гітлер був би побідником. Подібне булоб і в Англії, в Італії, в краях Малої Антанти, Зл. Державах Америки. І побідив би не тільки Гітлер, але теж Польща, але теж Японія і їх дрібніші союзники. Тоді: большевизм — геть! Навіть лібералізм — геть! Переможець стає тоді паном землі. Це ми маємо пропагувати? Це булоб божевілля! Це був би найбільше злочинний злочин! Це все не малоб навіть крихітки чогось спільного ані з робітничим рухом, ані з пролетарською політикою, ані із соціялізмом, ані з комунізмом, ані з світовою революцією. Тільки ідіоти, які тримаються перестарілих супровідних кличів, немов ті пики з 90 років мин. стол. своїх стоячих

МИХ. РУДНИЦЬКИЙ. 2)

Чи письменник мусить мати світогляд?

II

(Докінчення.)

Письменник не мусить мати світогляд, коли світоглядом називаємо суцільний, передуманий, гармонійний погляд на світ. Світогляд — це вліт не тільки довгих досвідів і довгої інтелектуальної праці, але ще й винятковий дар, доступний нечисленним тим, що тисячні явища зверхнього світу та вічно пливкі прояви духового життя вміють звязувати нитками ясних ідей. Нам усім ніяково признатись, що ми не маємо світогляду, тимто світоглядом радо називаємо свої погляди на всі життєві справи, починаючи від останньої політичної ситуації, аж до космічних проблем, хочби не знали нічого ні з соціольогії, ні з фізики, ні з космографії.

Та із справжнім світоглядом справа в літературі теж не стоїть легко. З моменту, коли письменник починає проводити у своїх творах загальнофільософічні, суспільні чи виховні ідеї — він легко попадає в ту царину, де уява не має під собою ґрунту: — метафізику. Щоб орудувати ідеями, для цього необхідно відріжняти всі можливі їх значіння, подоби, форми, нюанси — а що найважніше: треба вміти перекладати їх на живі постаті та дії. Коли письменник втілює свої ідеї у постаті літературного твору, він відбирає цим ідеям силу загальних законів, бо дає тільки поодинокі приклади; коли ж намагає ідеями — відбирає творові безпосередню живучість.

Гукають нам: „Що варт письменник, коли він не має світогляду!" Варт стільки, що всі ті, які не мали його, коли писали поезії, повісті і драми та ними починялись до того, що люди почина ли розуміти трохи краще інших і життя. Певно, що ідеалом кожної літератури є мати Шекспіра або Гетого, а може... такого письменника, що єднав би в собі Канта та Гетого разом. Та чи фільософ може водночас писати поезії, повісті та драми? Народи, які не мали великих фільософів, мусіли задовольнятись світоглядом, запозиченим із творів письменників, отже склеєним по-домашньому.

Домагатись від наших сучасних письменників світогляду значить — казати їм передовсім студіювати фільософію. А коли вони пічнуть це робити, побачать, що нема справжнього світогляду без знайомости, хочби поверховної, ріжних загальних відомостей з природознавства, соціольогії, історії релігій, хемії і мало чого ще! Людина, що зробила таку спробу, знає, як це неймовірно важко. Гляньмо довкола: ось талановитий письменник з іменем, нараз написав статтю на якусь суспільну чи літературну тему. Ломите руки — що за вбогість думок, яка плутанина! Це зовсім природне явище. Він узявся не за своє діло: — почав зясовувати ідеї, повірив, що має світогляд, хоч досі працював тільки уявою.

Письменник повинен боротись за світогляд, повинен старатись його мати. І саме те його змагання за ясні ідеї та за його може й неясні переєвідчення надає неодному творові динаміку, силу, живучість.

Але мати світогляд і шукати його це два ріжні психольогічні стани. Письменник, що мав би світогляд писав би не поезії або оповідання, а соціольогічні, фільософічні чи релігійні студії. Письменник шукає цікавих проявів життя і зупиняється перед ними здивований, відтворює власні сумніви, проблиски, незрозумілі для нього самого нахили, спонуки, пориви, шукання. Життя відкриває перед ним ту чи іншу сторінку; надто складну, щоб він розумів її звязок з іншими; і як чутливий мистець він стримується від загальних висновків. Чи мало знаємо поетів, коли великі письменники, як напр. Толстой, осмішували себе, проголошуючи навіть високі та гарні ідеї, але з дитячою наївністю, без хисту до абстрактного думання?

Чому ж тих простих фактів не розуміють у нас ті, що пишуть про них? Про літературу пишуть у нас нині часто люди вже з т. зв. викінченим світоглядом. Це ті, для яких світогляд зводиться до політики. А політичний світогляд зводиться до освіти, склеєної з політичних публікацій, статтей або біда зна яких випадкових книжок, що дуже мало мають спільного зі знанням історії европейських літератур та психольогії творчости. Ті недовчені публіцисти або крикуни, що встигли вже змінити свою „ідеольогію" кільканадцять разів, щиро переєвідчені, що те, що вони мають у своїй голові, називається світоглядом.

Їх підхід до літератури дуже простий, бо навчитись з неї вони нічого вже не вспіли. Вони не загикуючись „відмовляють права" називати письменником великого европейського письменника, коли він не має „їх світогляду"! Факти їм байдужі: що такі то люди є письменниками для всіх великих критиків і тої мільйонової маси інтеліґенції, що стежить за літературою і своїм смаком потверджує оцінку критики. Непокликані критики літератури мають у нас власну рецепту на те, що таке література і що таке світогляд. І добре роблять, що відкидають усе те, що діється у широкому світі ідей, бо тоді не малиб права вести дискусії.

Для тих всезнайків не існують проблеми творчости і проблема світогляду для письменника — одна з найважчих, яку знає літературознавство — вирішена просто: „Подивіться на нас, ми маємо світогляд і то єдиний вірний".

При такому інтелектуальному рівні дискусія кінчиться просто — публіцистичною пустомельщиною, де можна почути все з випитого однієї нової думки на вибрану тему.

Уживайте лише

знаменитої цикорії **„ЛУНА“**
здорової підмінки кави **„ПРАЖІНЬ“**
і зернистої **„Солодової кави ЛУНА“**

виробів української кооперативної фабрики

„Суспільний Промисл“ Львів Богданівка 30. — тел. 42-97

комірців, можуть дораджувати пролетарiятовi таку політику...

Треба це розпізнати, що „безкомпромісова опозиція“ звернена проти „всіх“ капіталістичних урядів є вправді добрим, але безвартісним — гаслом, і ще просто — гаслом, яке носить у собі загибіль пролетаріяту. Старий революційний ритуал залишився і далі залишається важний і обовязуючий у відношенні до цих держав, які є в **антиросійському** бльоці, — але примінювати його також до капіталістичних держав-союзників Росії, — ні! Мені бракує досить ввічливих термінів для окреслення цього діймаючого браку бистроти. Бо говорити про **консерватизм** або про **вузьколобість** відчужених від світа і дійсности революціонерів, звеличників традиції, — було таки справді занадто ввічливо!

Уніформованість боевих гасел, які мали би бути обовязуючі для **всіх** пролетарів світа не доростає нині до ваги завдань зовнішньополітичного положення; інтернаціональна єдність гасел виявляється переможеною точкою погляду... Є зате потрібний **дуалізм гасел!** Літвіновська зовнішня політика справді веде до тимчасового відрадикалізовання свідомих класово пролетарів у цих краях, які є в союзі з Росією. Ця політика справді веде до тимчасового перенесення тактики цих пролетарів з площини інтегрального комунізму в площину — скажім це просто — соціялдемократичну; нема сенсу закривати посідовности, які може і прикро смакують, але які треба проковтнути. Всякі тенденції, які замулюють і затемнюють що правду є не то що недостойні, але ще й трусливі; вони тільки вносять заколот, замість виховувати. Якщо революційно-соціялістичний рух не має розкластися і загнити в демократичних державах до решти, то потрібно виховати маси цих держав так, щоби зрозуміли велику концепцію Сталіна-Літвінова і щоби теж зрозуміли її наслідки. Треба ці маси виховувати в цьому напрямку, щоби могли зрозуміти цей парадокс, що тимчасове стримання революційної акції може її — дивлючись на дальшу мету — якраз тим більше приспішити. Треба виховувати маси, аби ясно розуміли сенс ситуації. Але не треба ніяких антилітвіновських конспірацій і революційного фразерства.

По дурному є: називати „дефетистичним опортунізмом“ усе те, на що Москва рішилася вкінці піти під натиском біди, вибираючи з двох можливих лих, — бодай те менше. По дурному воно і — дешево. Якщо не усі цілком обурені бояться деморалізації революційного пролетаріяту в цих краях, у яких цей пролетаріят має переходово фали Москви — підтримувати мілітаризм — і якщо справді стоїть перед цим пролетаріятом загроза, скотитися в соціял-патріотичне багно, то цій небезпеці можна запобігти (а усі небезпеки заперечити не можна) педагогічно через тим більше інтенсивне розвивання стислої теорії. А вжеж, що **природним** союзником російських Совітів є революційно настроєні пролетарські маси капіталістичних держав; суть тому, що ці маси — на випадок війни — є за слабі і як політична сила були імпотентні, то в такій ситуації большевизмови нічо іншого не залишається як шукати за „неприродними“ союзниками, але за такими, які є потентні.

Коли Ленін бачив, що туго натягнений колективізм викликував у Росії кризи, які загрожували системі, він розлюзнив соціялістичне планове господарство, допустив знова в закреслених межах свобідну торговлю, створив приватно-капіталістичний сектар регулювання ринку, все це під контролею держави. Це й була його славнозвісна Нова Економічна Політика, знана добре під скороченням НЕП! Кілька років, що їх тоді Ленін зробив назад, уможливили те, що пізніше можна було тимбільше кроків зробити вперед. Докладно так само виглядають нині ці речі в іншій ділянці. Був би вже час, щоби зрозуміти, що світова авангарда соціалістичної революції, держава большевиків, рахуючись зі зміною умовин, яка наступила у світі з приходом перемоги Гітлера, нині інакше формулує в площині міжнародніх відносин інтерес революції, як колись. Отже йде шляхами нової міжнародньої політики. Це й є: **„Навая Іностранная Палітіка“** За славним колись **Нєп-ом**, оце слідує **Нін**; він зроджується з тої самої політичної мудрости, з тої самої революційної, реалістично-технічної еластичности. Саботування **Нін-у** помагає Гітлерові, скріплює варварство, шкодить пролетаріятові, валить ідею поступу, — який ніколи не розвиватися простолінійно і ніколи — не жене перед себе, як бугай зі схиленими рогами“.

Стільки цитований автор.

Світова революція? Антимілітаризм?? Пацифізм? Антиімперіялізм? Непорочність соціялістичної революційної ідеї? Безкомпромісовість? Інтегральна революційна тактика? Ні! Перед нами тільки **Москва, стара** Москва, така, як її знаємо вже від століть, брехлива, віроломна, перфідна, підривна, інтриганська Москва. Що вчора називали контрреволюцією (мілітаризм, власна державність, патріотизм, тощо), це для них нині є, якщо так Москві потрібно, найвищим революційним засиллям. А зате контрреволюцією є: пацифізм, антимілітаризм, антиімперіялізм і комунізм. Якщо реалізується він там, де це Москві невигідно. Реалізм? Так! Але реалізм із ментальністю **Сходу. Не нам** з ним ставати до лицитації. Ми є **інші** люди. **Цей** світ можна перемогти тільки цілком іншим духом, цілком іншим психічним наставленням, цілком інакшими категоріями політичної етики й моралі.

Ревеляції з нашого минулого

п. н.

Сторінки з мого життя

Д-ра ЕВГЕНА ОЛЕСНИЦЬКОГО

можна дістати у Видавничій Спілці „Діло“
Ціна зол. 1·90, порто 30 сот.

УВАГА!
МУЗЕЙ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ УКРАЇНИ
ЗБІРАЄ ПОЖЕРТВИ НА

УКРАЇНСЬКИЙ ДІМ У ПРАЗІ

ДАЙТЕ Й ВИ СВОЮ ЦЕГЛИНУ!
ПОШЛІТЬ СКОРІШЕ ВАШУ ПОЖЕРТВУ!
ЗРОБІТЬ ЗБІРКУ У ВАШІМ ТОВАРИСТВІ! НЕ ВІДКЛАДАЙТЕ!
ЖЕРТВУЙТЕ ВСІ
НА УКРАЇНСЬКИЙ ДІМ У ПРАЗІ
ХТО СКІЛЬКИ МОЖЕ!

ГРОШІ СЛАТИ НА АДРЕСУ ДИРЕКТОРА МУЗЕЮ
Prof. D. Antonovyč, Praha-Nusle 245, Czechoslovakia
НЕ ЗАБУВАЙТЕ!

Імена всіх, і тих найменших жертводавців (хто подасть своє прізвище розбірно). Музей збереже Україні в своєму пошанному реєстрі; хтож дасть відразу або частками їх пам'ятних книгах; хтож дасть відразу або частками 10 долярів, буде записаний в окремій пам'ятній книзі. Фундаторів Українського Дому; а хто дасть 25 дол. буде записаний у золотій пам'ятній книзі Добродіїв Музею Визвольної Боротьби України; імена всіх жертводавців, хто дасть по 100 дол., помістять на окремій почесній стіні Українського Дому; а імена всіх хто дасть по 300 дол., випишуть золотими літерами на окремій мармуровій таблиці при вході. — 1000 цеглин коштує 1 долляр. — Не спінюйтеся 10 дол., 100 цеглин коштує 1 долляр. — Не спішіться з своєю пожертвою на Український Дім у Празі! Не будьте останніми: хто жертвує вчас — помагає вдвоє.

В Чехословаччині краще посилати на поштове конто Музею 80940 Praha.
Пожертви можна складати й через Земельний Банк у Львові на поштову складанку ПКО 500170 з допискою МУД „Музей Український Дім).
В Румунії пожертви приймає Адміністрація часопису „Час“, Чернівці, ул. Петровича ч. 4 та п. Д. Геродот — D. Herodot, Str. Delea Veche, 45. Bucaresti IV.
В Аргентині: Asociacion ukrainiana „Prosvita“, Gurruchaga 2371, Buenos Aires.
В Злучен. Держ. Америки можна посилати через Об'єднання Українських Організацій в Америці: „Obyednanye“, P. O. Box 122, Hudson Terminal. New York N. Y.
В Канаді через П. І. Лазаровича: P. J. Lazarowich, P. O. Box 456, Edmonton, Alberta.
В Китаю через О. Мельника: O. Melnyk, C. M. Customs, Shanghai, China.

Книжка про Сим. Петлюру в італійській мові.

ОФІНОР повідомляє з Риму, що видавництво „Ноі е л'Україна“ має незабаром видати книжку, присвячену памяти Симона Петлюри. Книжка має містити великий біографічний матеріял, огляд політичної діяльности пок. Головного Отамана та огляд міжнароднього становища України в його часах. До цього часу згадане видавництво видало вже пять книжочок, присвячених українській справі.

—o—

Книжка про Українську Армію у французькій мові.

ОФІНОР подає з Парижа, що праця ген. Удовиченка про Українську Армію, яка тепер друкується у французькому місячнику „Прометей“, має незабаром вийти окремим виданням з передмовою ген. Анріса, героя великої війни та відомого фахівця у східних справах. В книжці подрібно вложена історія Української Армії та її збройної боротьби за незалежну Українську Державу.

Большевицька армія перейде через Румунію.

Румунська преса пише, що міністер закордонних справ Тітулеску склав таку заяву підчас свого побуту у Парижі. Румунія годиться на перехід большевицької армії через територію Румунії, якщо б Німеччина напала на Чехословаччину або Францію.

Сокальський повіт у світлі статистики.

Числові дані Головного Статистичного Уряду про сокальський повіт на основі перепису населення з 9. грудня 1931 р. такі:

ПРОСТІР, ЗАГАЛЬНЕ ЧИСЛО НАСЕЛЕННЯ І ВОЛОСТИ.

Простір сокальського повіту 1.324,1 км. кв. Загальне число населення 109.111, без війська по касарнях, мужчин 52.036, жінок 57.075. Густота населення на км. кв. припадає 82,4. У повіті є дві міські волости і 8 сільських волостей, 101 сільських громад, 246 місцевостей.

НАСЕЛЕННЯ І ПОДІЛ ЗА ВІРОІСПОВІДАННЯМ

По містах жило 16.864 осіб, з того 8.083 мужчин. По селах проживало 92.247 осіб, з того мужчин 43.953. За віроісповід. по містах проживало **4.078 греко-католиків** (24.2 проц.), 5.417 римо-католиків (32,1 проц.), 7.334 жидів (43.5 процент), 32 інших (0,2 проц.).

По селах проживало **65.182 греко-католиків** (70,7 проц.), 20.008 римо-католиків (21,7 проц.), 6.038 жидів (6,5 проц.), 947 інших (1,0 проц.).

МАТІРНА МОВА.

По містах як **матірну мову українську подало 1.128 осіб (6,7 проц.), руську 439 (2,6 проц.) себто нашою мовою говорило 1.567 осіб (9,3** проц.), польську мову 12.672 (75,1 проц.) жидівську з гебрайською 2.547 (15,1 проц.) іншу мову 12 (0,1 проц.).

По селах як матірну мову українську **подало 46.386 осіб (50,3 проц.), руську мову 12.031 (13,0 проц.), себто нашою мовою говорило 58.417 осіб (63,3 проц.),** польську мову 30.179 (32,7 проц.), жидівську з гебрайською 3.370 (3,7 проц.), іншу мову 168 (0,2 проц.).

ГРАМОТНІСТЬ.

По містах вміло читати і писати 11.892 осіб (88,7 проц.), тільки читати 128 (0,9 проц.), **не вміло ні читати ні писати 1.352 (10.1 проц.).** Таким чином по містах було неписьменних і напів письменних 1.480 осіб (11 проц.). По селах вміло читати і писати 55.695 (79,1 проц.), тільки читати 576 (0,8 проц.), ні читати ні писати 13.759 (19,5 проц.). **Неписьменних і напівписьменних було по селах 14.335 осіб (20,3 проц.).** Загальне число кімнат у помешканнях: по містах 7.073, по селах 27.036. Пересічне число кімнат припадає на помешкання. По містах 1,9, по селах 1,5. Пересічне число осіб на кімнату припадало: по містах 2,3; по селах 3,4. Однокімнатних помешкань по містах було 1.464 (40,1 проц.), двокім-

Великий вибір блаватних товарів
поручає фірма
Антін Увєра
ЛЬВІВ, вул. ГАЛИЦЬКА ч. 10.
14—10 Ціни надзвичайно низькі.

натних 1.353 (37,1 проц.), решта припадає на три чотири- і пятькімнатні помешкання. По селах однокімнатних помешкань було 10.057 (57,0 проц.), двокімнатних 6.230 (35,3 проц.), решта на трикімнатні помешкання

ДЖЕРЕЛА ПРОЖИТКУ.

З хліборобства крім городництва, лісництва і риболовства жило 81.974 осіб (75,1 проц.): з того по містах 2.685 осіб (або 15,9 проц. міського населення), по селах 79,289 осіб (86,0 проц.). З промислу і торговлі 11.513 осіб (10,6 проц.); по містах 5.653 особи (33,5 проц.), по селах 5.860 (6.3 проц.). З торговлі й обезпечень проживало 6.287 осіб (5,8 проц.). По містах 3.626 (21,5 прц.), по селах 2.661 (2,9 проц.). З комунікації і транспорту 1.300 осіб (1,2 проц.); по містах 822 (4,9 проц.), по селах 498 (0,5 проц.) і з інших джерел (вільні професії, емерити і т. д.) 8.017 осіб (7,3 проц.): по містах 4.078 осіб (24,2 проц.), по селах 3.939 (4,3 проц.). З найманої праці у хліборобстві проживало на селі 14.462 особи. З цього числа припадає на умовних працівників 240 осіб, на фізичних робітників 4.222, між якими знову було 422 ремісників. З числа 14.462 могло працювати тільки 6.536 (між ними 4.105 мужчин), решта припадає на дітей і немічних.

ВЕЛИЧИНА СЕЛЯНСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ.

На загальне число 12.522 господарств: **карлуватих нижче 2 га. було 3.212,** на яких проживало 13.537 осіб (4,2 особи на господарство); 5.471 господарств простором від 2—5 га, на яких проживало 28.470 осіб (5,2 особи на госп.); 2.178 господарств від 5—10 га., на яких проживало 12.885 (5,9 осіб на господарство); 283 господарства від 10—15 га., де проживало 1.781 осіб (6,2 на господарство) і 76 господарств від 15 до 20 га., де проживало 438 осіб (5,8 на господарство). Більших господарств простором 50 га. і більше було 43, на яких проживало 129 осіб або 3,0 особи на господарство.

ІНШІ ПРОФЕСІЇ.

З городництва і лісництва проживало 1481 осіб, з промислу і торговлі 11.513, з того 337 умовних працівників, 4.995 робітників і халупників. З числа 11.513 осіб черпали засоби на прожиток зі шевства 1.271 осіб, з кравецтва 1.047 осіб, з будови домів 1.229 осіб, зі столярства 704 особи, з млинарства 728 осіб, ковальства 575. З торговлі й обезпечень черпало прожиток 6.287 осіб, між ними 400 осіб вело гастрономічні підприємства (ресторани, шинки і т. д.). В публичній адміністрації працювало 525 осіб, в церкві й віроісповідних громадах 735 осіб, у шкільництві 478, з лікування і гігієни жило 365 осіб, з домашньої прислуги 905 осіб, емеритів та інвалідів було 1.525 осіб.

НЕРУХОМОСТИ І БУДИНКИ.

По містах: мешкальних нерухомостей 2.393. мешкальних будинків 2.467 (деревляних 1.905 або 77,2 проц., мурованих 541 або 21,9 проц.; з вогнетревким накриттям 1.536 (62,3 проц.), з електрикою 404, водотягом 4, каналізацією 74. На селі мешкальних будинків було 16.248.

Власного виробу КОВДРИ — МАТЕРАЦИ
Білля на постіль. Полотна. Капи. фіранки.
А. Петрушевський
тепер ГАЛИЦЬКА 20. —1— ТЕЛ. 213—33

ВИСЛІДИ САМОВРЯДНИХ ВИБОРІВ У РОГАТИНЩИНІ.

Рогатинський повіт, що давніше мав сто одиничних громад і три невиділені міста поділено наново. Повіт має тепер 11 сільських громад, що мають 112 громад і 3 невиділені міста. На 11 сільських громад у 7 громадах вибрали війтами поляків, у 4 громадах українців. (Аг. Всхуд.).

ЗАГАДОЧНЕ АВТО НА ФР.-НІМ. КОРДОНІ.

МЕЦ, 6. 5. ПАТ. Авас повідомляє, що на французько-німецькому кордоні в Кройцвальді придержали авто, в якому було три жінки, один німецький майор і один провідник С. А. в однострої з кинжалом. Всі вони брали участь у зїзді німецьких комбатантів у Сарбрікені. Провідника С. А. задержали тому, що мав заборонену зброю. Інших відставили до кордону.

Українські діти в Білому Домі у Вашинґтоні.

(Власна кореспонденція.)

Ню Йорк, 25. квітня 1935.

Відомий організатор українського танку в Америці, Василь Авраменко, знову виказав свій хист та енергію, добившися в останній хвилині сезону нагоди виступити в Білому Дому, тобто в офіціяльній резиденції президента Злучених Держав у Вашинґтоні. Традиційно запрошуються американські діти на другий день Великодних Свят до саду при Білому Домі покачати крашанки в присутності пані президентової. Авраменко виявив ініціятиву й зорганізував групу дітей, українських танцюристів із Балтимор під Вашинґтоном і представив їх на це свято в Білому Домі. Все було зроблене так несподівано і дозвіл прийшов так пізно, що можна було стрехатися за удачність. Не було нічого під рукою і треба було гнати останнього дня ще до Ню Йорку за писанками та вишивками, щоб як слід запрезентувати українську народню культуру. Пані Скубова приладила гарно вишиваний рушник з відповідним написом в англійській мові в честь пані президентової, а власник базару Сурма дав гуцульський таріль і пригарний ящик. Трицятка українських дітей у народніх строях прибула на першу годину в понеділок 22-го квітня до Білого Дому, де тимчасом, на спеціяльне доручення пані Рузвельтової устаялено високе підвищення на виступ українських дітей. Через кімнати Білого Дому проведено дітей у садок, довкруги якого збиралася більше ніж 50-тисячна публика. Пані президентова вийшла спеціяльно із своїх кімнат, щоби приглянутися українській групі.

Виступ був підготований Авраменком як великодній балет: з лозою, з кошичками, з крашанками. Після виведення загального танку „гопак колом", прийшла черга на балетну картину з кошичками, свічечками та гагілкою. Коли серед танку діти почали по українськи „христосуватись" серед поцілунків, публика та пані президентова, що досі занімілі були із захоплення, почали гураганом плескати в долоні. А коли діти вклякнули до останньої пантоміни під музику „Боже, великий, единий", пані президентова встала на знак пошани. Коли діти вручили їй кошик з писанками, вона зворушливо їм дякувала, як також і п. Авраменкові. Опісля сама, власними руками, підійнила кошик і віднесла його до своїх кімнат, не дозволяючи своїй службі діткнутися цього „жемчуга".

Газети, що описують цю подію, відмічують, що виступ українських дітей був найкращою і найцікавішою точкою традиційного свята.

Комітет вашинґтонських українців, що допомагав Авраменкві в наладженні виступу, почувся несподівано осередком уваги вашинґтонської публики. Під його проводом зібралась невеличка вашинґтонська українська громада, а також і діти-танцюристи та їх батьки з Балтимор у невеликій салі старої „Академії оф Мюзік", щоб ще раз побачити українські тінки та познайомитись одні з одними. Тут промовив проф. Волод. Тимошенко, що недавно переніся до Вашинґтону з Ени-Арбор університету, як спец. знавець рільництві, запрошений до Рузвельтового „трести мізків". Прибув теж д-р Марголін, який посалився постійно у Вашинґтоні як адвокат при найвищому трибуналі. Після того порадились, як постійно оформити укр. комітет у Вашинґтоні з метою допомогати в репрезентації української народної справи в столиці Зл. Держав, розуміючи, що не можна все рахувати лише на українське народне мистецтво, як на єдиного українського амбасадора перед великим американським світом. Час подбати вже і про діяльність в інших напрямках

Інсценізація „Гайдамаків" Шевченка.

На Шевченківському концерті у Парижі виставлено інсценізацію „Посвячення ножів" з Гайдамаків Шевченка, музика М. Лисенка. Інсценізацію уложив і виконав головну ролю „Благочинного" відомий співак Олекса Чехівський. Величня музика геніяльного композитора, яка нині незаслужено майже зовсім забута та артистичне виконання акторів і хору зробили на присутніх глибоке враження (ОФІНОР.)

Велике свято в Льондоні.

25-літній ювилей вступлення короля Юрія V. на престіл.

ЛЬОНДОН, 6. 5. ПАТ. Вчора в ночі закінчились великі приготування до величавого відсвяткування 25-літнього ювилею з нагоди вступу на престіл короля Юрія V. До Льондону приїхали великі маси людей. Вчора проходжувалось вулицями міста 3 міл. осіб, пригляданочись пригарним декораціям міста. Зпоза Льондону прибуло пів міліона осіб. Для багатьох не стало нічлігів і тому вони мусіли ночувати на вулицях. У вечір король Юрій V. приказав, щоб для вжитку приїзжих віддати королівський міський Гайдпарк, у центрі міста. Цю вістку передано мегафонами. В Гайдпарку ночувало під голим небом понад 10 тисяч осіб. Нині в год. 2. вранці публика почала уставлятись здовж вулиць, якими мав переїжджати король Юрій V. з королевою і почотом до катедри св. Павла. В Льондоні панує сонячна і тепла погода.

У понеділок 6. травня п. р. в катедрі св. Павла у „благодарственнім" богослуженні взяв участь король Юрій V. з королевою, королівська рідня, британський уряд і представники доміній, парляменту та дипльоматичного корпусу. Ввечір король Юрій V. з кабінету своєї палати Бекінґем виголосить універсал перед спеціяльним золотим мікрофоном.

У четвер 9. травня п. р. складатимуть королеві чолобитню посли до парляменту у пристарій Вестмінстерській голі. Ввечір того дня у палаті Бекінґем король гоститиме бенкетом членів уряду, парляменту і дипльоматичного корпусу. Опісля король і королева візьмуть участь у процесіях в Льондоні, щоб населення мало змогу скласти чолобитню.

11. травня п. р. в столицях поодиноких країв Англії відбудуться окремі свята, в яких візьмуть участь сини короля. І так князь Валії поїде до столиці Валії Кардіфу, князь Йорку — до Единбургу, столиці Шотляндії, князь Гльостер до Бельфасту столиці північної Ірляндії.

З нагоди 25-літнього ювилею відбудуться у палаті Бекінґем звіоські балі.

Король Юрій V. видав до шкільної молоді поклик, взиваючи її до праці над собою для добра своїх найближчих, своєї суспільности, батьківщини і цілого людства.

З нагоди ювилею президентові розбройної конференції Артурові Гендерсонові надасть король ступінь льорда за його заслуги для розброєння.

З ріжних країв приходять привітні телеграми. Одну з перших вислав канц. Гітлер.

Здовж вулиць, якими переїздив король Юрій V. з почотом вибудували трибуни. Всі місця розпродані і заняті. Ціна місць на трибунах доходить до 150 зол. З трибун приглядається 200 тисяч осіб, здовж вулиць 3 міліони осіб. На просторі 10 км. себто здовж дороги королівського почоту виконує службу 9.000 поліцаїв в однострої. Перед поліцією густий шпалір утворило військо.

ЛЬОНДОН, 6. 5. ПАТ. На переді королівського походу, який виїхав із кор. палати в Бекінґемі до катедри св. Павла їхали в шістьох каретах премієри британських доміній із прем. Макдональдом. За ними їхали члени кор. дому та деякі запрошені гості. Далі супроводжена відділом гвардії у богатих одягах родина кн. Йорку, яку вовбо одушевлено витала. Далі в двох каретах їхали Юрій кн. Кенту та кн. Марина. Після довгого ряду карет, що ними їхали князі та члени володіючих домів за кордоном у золочених каретах, їхали король Юрій та кор. Марія. Спеціяльну увагу звертали багаті одяги індійської гвардії, прибраної в турбани, плащі та зброю, викладану самоцвітами. Ролю адютантів кор. родини виконували чотири магараджі в нечувано коштовних одягах. Появу кор. карет маси народу витали невмовкаючим одушевленням. Коли похід набливився до Сіті, перед палатою справедливости, мейор Сіті вручив королеві меч, віддаючи традиційним звичаєм королеві символічну владу над Сіті. Перед входом до катедри королівську пару привитав єпископ Льондону та повів їх до престола, уставленого при головному вівтарі. Король Юрій був у багатобарвному одязі полевого маршала з великою стяжкою Ордену Підязки.

Королева була в сукні селединової барви. Богослуження правив архиєпископ Кентербері в окруженні численного духовенства. Опісля ввесь королівський почот вернувся до палати Бекінгем, переходячи іншими ніж передше вулицями, повними народу, що підносив оклики в честь короля.

Райтер повідомляє, що подібні свята відбулися нині в усій британській імперії.

БАЖАННЯ ГІТЛЄРА ДЛЯ КОР. ЮРІЯ.

БЕРЛІН, 6. 5. ПАТ. Канцлер Гітлер вислав до англійського короля гратуляційну телеграму, в якій виявляє, що зусилля короля та його уряду, які стараються закріпити мир, заслуговують повне признання німецького народу.

—o—

ВПАЛИ В ПИВНИЦЮ ПІДЧАС ОБРАХОВУВАННЯ ГОЛОСІВ.

РОШФОР, 6. 5. ПАТ. Підчас обрахування голосів у Мареи завалилася долівка й усі присутні впали до пивниці. Було 10 ранених.

—o—

НЕВДАЧА ОПОЗИЦІЇ ПРИ ВИБОРАХ В ЮГОСЛАВІЇ.

БІЛГОРОД, 6. 5. ПАТ. При виборах до парляменту в Югославії перемогли проурядові листи з яких вибрали послами всі хорвати, поміщені на цій листі. Зате повна невдача стрінула опозиційні партії. До парляменту не ввійдуть Давидович, провідник демократів, Йованович, провідник сербських аграріїв і Сланов провідник музульманів.

—o—

КОМУНІСТИ ЗДОБУЛИ НОВІ МАНДАТИ.

ПАРИЖ, 6. 5. ПАТ. Авас повідомляє, що підчас виборів до міських рад не дійшло до важніших змін у поділі мандатів. Комуністи не втратили ніодного мандату, але здобули ще 5, соціялісти придбали один, втратили 9. Втрати і здобутки інших партій невеличкі. Замітне тільки, що при цих виборах втратив мандат мін. Еріо.

НОВИНКИ

— **Великі Весняні Вечерниці** улаштовує Львівська Філія Союзу Українок Емігранток разом з комітетом „Брат-братові" в суботу 11. травня 1935 р. в салях „Народнього Дому" вул. Рутовського 22. Добірний буфет, танці. Стрій довільний. Початок в год. 9-ій веч. Ввесь чистий дохід призначений на добудування захоронки для дітей емігрантів у Перемишлі.

— **Робітня футер Юліяна Глушевського,** Львів вул. Капітульна 3, І. пов. тел. 54-46. Приймає футра до перехову на літо. 1138

— **Першорядне фризієрське і косметичне** заведення для Пань і Панів Т. Кутковського, Сикстуська 14. Тел. 106-88. 1119 6-?

— **Інсталяція о. д-ра Й. Сліпого на архидіякона.** В день празника св. Юрія 6. ц. м. відбулася незвичайно торжественно інсталяція о. ректора д-ра Йосифа Сліпого на архидіякона Митрополичої Капітули у Львові. Перед год. 10 рано прибув з палати до катедрального храму в асисті хрилошан Ексцел. Митрополит Шептицький, після чого відбулася інсталяція Номінати на архидіякона. По інсталяції новий архидіякон целебрував Службу Божу в асисті всіх хрилошан Митрополичої Капітули. Співав хор питомців. По евангелії мав Митрополит півгодинну проповідь, на закінчення якої повідомив вірних про іменування нового архидіякона. По Службі Божій відспівав хор многоліття, в тому числі й архидіяконові о. д-рові Сліпому. Після закінчення торжества духовенство відпровадило знову Ексцел. Митрополита до палати і він з балькону поблагословив тисячні маси. Все свято пройшло незвичайно величаво.

— **Свячене Комітету будови церкви СС. Василіянок у Львові** зібрало б. ц. м. багато громадян (ок) Львова у салях монастиря. Зібрані засіли у великій салі до довгих, гарно заставлених столів, при чому „сніди" посвятив голова Комітету о. крил. Ю. Дзерович, що привитав усіх присутніх та змалював теж усі ті труднощі й перепони, що їх стрічає акція будови церкви СС. Василіянок при вул. Потоцького. Підчас свята учениці школи СС. Василіянок виконали граціозно цілу низку танків. Промовляли ще: проф. Ів. Галущинський, від Рідної Школи і д-р Біланюк від Кружка Р. Ш. на Городецькому передмісті. Свячене пройшло дуже гарно і принесло на ціли Комітету поважний дохід.

— **Ч. 687.** Міністерство освіти устійнило для гімназійних кляс при приватній дівочій учительській семинарії СС. Василіянок у Львові (вул. Потоцького 95) ч. 687. Захоронкарський семинар СС. Василіянок лічать число 40. 1523

МІСЬКІ ТЕАТРИ НА ВІВТОРОК 7-го ТРАВНЯ 1935.

Нині в Театрі Ріжнородностей „Теорія Айнштайна"
Знаменита комедія Ант. Цвойдзінського
яку грають постійно з успіхом щодня від ряду вечорів.

Загальні Збори Товариства Народня Лічниця у Львові.

Чергова фондація 2000 зол. для Українського Шпиталю.

В суботу, 4-го ц. м., відбулися річні Загальні Збори Товариства „Народня Лічниця" у Львові. Товариство має тепер 65 членів, здебільша лікарів та кількох світських і духовних діячів, які мають особливе розуміння вітн справи, що нею займається дане Товариство і жертвують для неї свій час та досвід. Присутніх було 26 осіб, — як на згадане невеличке число членів — скількість дуже поважна.

Зборам проводив голова Т-ва *през. В. Дещикевич.* На вступі згадав померших — свого члена пок. ради. Сосновського та пок. д-ра Довбуша, що щедрим завіщанням у користь Народньої Лічниці засвідчить своє гарне відношення до неї.

Короткий змістовний звіт з діяльности Т-ва за рік 1934-5 склала секретарка Т-ва, д-р Кришталь ська. Головною журбою Т-ва було добування фондів на будову Українського Шпиталю при одночасному, щораз крящому, вивінуванні існуючої Лічниці. В цій останній ділянці в минулому році закуплено для Н. Лічниці новий апарат для діятермії, яку веде д-р Малис. Цінним придбанням став запас 800 дол. та високовартісного інструментаря пок. д-ром Довбушем. Зате — довідуємося — Товариство зазнало поважної і прикрої втрати наслідком того, що Земельний Банк, який мав виплатити Нар. Лічниці, чи Комітетові Будови Українського Шпиталю, 10.000 долярів з титулу фундації АЕРади, перевів виплату ратально — частинно вже по здевалюованому курсі доляра. Т-во втратило на цьому близько 20.000 золотих і тепер вживає заходів, щоби, згідно з обітницею Дирекції Зем. Банку, дістати за ту втрату бодай частинно бонифікацію.

Директор Нар. Лічниці д-р Т. Бурачинський доповнив той звіт даними, які здебільша були вже передані нашим читачам у звязку з недавною пресовою конференцією у Нар. Лічниці. Ординує тепер у Нар. Лічниці 14 лікарів, — те число буде швидко побільшене новими силами. Д-р Бурачинський наводив приклади на доказ, що Нар. *Лічниця* має в лікарському світі добру славу. З призбираних фондів (у великій частині з впливів Н. Л.) вибудовано в останньому році у будинку У. Шпиталю сходи, виконано столярські роботи та частинно інсталяцію. Вилилуються роботи та частинно інсталяцію. Вилилуються 55.000 зол., видано 38.000 зол. Крім згаданих 55.000 зол., видано 38.000 зол. Крім згаданого завіщання д-ра Довбуша та щедрого дару СС. з завіщання д-ра Довбуша та щедрого дару СС. Вінкентія а Паульо (про що вже була в „Ділі" мова) Ком. Будови Шпиталю дістав зголошення від інж. *Евгена Гузара* на нову фондацію одного ліжка: 2.000 зол. і від д-ра О. Барвінського в дарунку кремінну лямпу. Референт вносить висловити всім названим добродіям Т-ва щиру подяку, зокрема українській пресі, головно „Ділові", за прихильну пропаганду. Слід подякувати теж д-рові Надрагі і пп. Стефанівському та Галібеєві.

Збори одноду шно прийняли цей внесок, а також прийняли до відома звіт Контрольної Комісії, складений інж. *Ю. Мудраком.*

До нової Ради ввійшли: *през. Дещикевич* — голова, о. кан. Ю. Дзерович — заст. голови, д-р Рудницька-Кришталь ська — секретар, д-р Тит Бурачинський — секретар, М. Стефанівський — господар, д-р О. Надрага і д-р О. Подолинський — члени виділу, М. Галібей, д-р В. Кашубинський і д-р Л. Максименко — заст. виділу, д-р М. Музинка, інж. Р. Сенишин і інж. І. Стерняк — члени Контрольної Комісії.

Нову вкладку устійнено 5 зол. річно.

Перестрога: по Львові, чи навіть по краю, швендяється фальшивий курсор Т-ва, який збирає датки на Український Шпиталь, легітимуючись фальшивими посвідками. Недавно здемаскировано вже такого одного фальшивого курсора в аквізитора в особі Гавришка, який надужив первісне довіря і потім виступив уже цілком з підробленими посвідками.

Цілі збори тривали ледви 40 хвилин; вони вражали діловим тоном, доброю підготовкою та відчувалося взагалі, що це Товариство, яке гуртує членів, що роблять надто поважне діло, щоби надармо витрачати багато — слів.

—o—

— **Сьогодні,** вівторок 7-го концерт піяністки Марти Кравців у великій салі Муз. Т-ва ім. Лисенка у Львові. Початок год. 8.15 веч. 1508

— **Українська Поралня для вибору звання при Рідній Школі** у Львові (вул. Словацького 14, III) переводить психофізичні досліди, удільює поради в справі вибору звання та подає інформації про ріжного роду школи і курси. Урядові години для сторін кожного будня від 10—13 год. та крім того у вівторки і пятниці пополудні в год. 15—17 до кінця цього шкільного року. Для письменних інформацій треба долучити марку на відповідь.

— **Успіхи українського піяніста у Відні.** У найбільш поширеному віденському часописі „Нвес Вінер Журналь" з 4. ц. м. читаємо в рецензії гофрата Маркса (ректор Муз. Академії) про концерт учнів „Майстерклассе" проф. Вайгартена такі слова: „Найліпшим з найліпших є й залишиться молодий українець Тарас Микиша, відзначений уже при ріжних міжнародніх конкурсах великими нагородами. Він виконав по майстерськи твір свого земляка Чайковського „Мазепа" у перерібці Ліста; це твір небезпечний навіть для передового піяніста, тому, що сама зручність не вистарчає для карколомних скоків цього твору — треба ще мати у такому виступі й щастя! У своїй власній „Сонаті бреве", яка з фантазією мріє гармоніями Скрябіна, виявився Микиша визначним майстром удару..."

— **Земельні добра на ліцитації.** Дня 21. ц. м. відбудеться в Бродах ліцитація дібр Станислава і Яльвіги Краєвських, положених у бродському і радехівському повіті. На продаж виставлені рільні і лісні господарства в Чехах, Опільцу, Оглядові і т. д. Ліцитацію веде Т-во Кредитове Земське у Львові, щоби стягнути залеглости з довготермінових позичок. Виклична ціна переходить 3 мілюни зол.

— **На хвилі публичної безпеки.** Почавши від травня ц. р. Польське Радіо надає цикль цікавих трансмісій п. н. „На хвилі публичної безпеки". Це репортажі, що описують найцікавіші моменти боротьби зі злочинністю. Вони не торкаються теоретичного або організаційного боку справи, але підходять до цієї проблеми з боку радіослухача та взагалі практичного життя. В програму репортажів входять такі справи: а) боротьба злочинну з людською легковірністю; б) як ошукують на ярмарку при купівлі коня; в) увага, емігранти — пашпорт на сходах; г) діяманти з царської корони за 20 сотиків; д) знахор і крило лилика; е) як програють за кілька хвилин тижневий заробіток; інтерв'ю з представником „недозволеної штуки".

— **Новий поділ шкільного року.** Міністерство освіти оголосило розпорядок, на основі якого шкільний рік буде розпочинатися 3. вересня, а кінчатися 30. червня. Різдвяні ферії тривати муть від 23. грудня до 9. січня. Перед цими феріями будуть роздавані піврічні шкільні свідоцтва. Другий шкільний піврік буде ділитися на два періоди. Цьогорічні літні ферії зачнуться виїмково від 16. червня і тривати муть до 3. вересня. Викладн у вищих школах потривають до 15. червня. До перших днів липня мають скінчитися всі іспити.

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішнім тягнени Держ. Кляс. Льотерії впали такі виграні: 10.000 зол. на ч. 34538 68290 101292. 5.000 зол. на ч. 83945 133966. 2000 зол. на ч. 6990 15143 17193 57402 76637 86830 88267 111554 119132 119305 145463 174528. 1.000 зол. на ч. 899 8964 12394 13489 19577 26275 43433 63403 67303 71724 71841 72704 761169 76891 87905 89957 97762 98771 102450 110448 111272 118270 122894 141051 148057 150574 158486 162518 167587 170185 170245 171336 171634 176075 176137 180723. 10.000 зол. на ч. 25508 150356 151799 152494. 5.000 зол. на ч. 15176 38938 72696 168483. 2.000 зол. на ч. 6731 18838 30812 31196 48137 52693 55348 58536 61973 63932 74203 79375 79656 82857 84215 84802 90689 93612 99066 101056 104427 108527 112083 114602 123796 138769 166867 171646 176891. 1.000 зол. на ч. 8725 9575 13534 27169 27972 45049 49996 51509 53017 57715 61709 69197 74641 87825 100624 115443 130819 135495 146269 162783 165523 176535 177217 183194

— **Шкоди від морозів у Заліщиках.** Від морозів найбільше потерпіли помідори, коло 60.000 кущів. Винниці, яблуні, груші, морелі і черешні не потерпіли від морозу тому, що при-

морозки випали після запилення квітів або ще не розвинених.

— **Українка.** Квітневе число місячника „Сльованськи Пжеглєд" крім багатої хроніки з українського життя в Совітах та Польщі приніс ще початок статті проф. Мицюка: „Драгоманів та український рух у XIX ст." (з портретом Драгоманова). Реферуючи про т. зв. „Всеслов'янський Вечір", що його у Празі влаштувала „Єдність слов'янських жен", автор замітки підкреслює ігнорування українців: „Щож, ця словянська „галузь" не гідна представництва, коли має стільки своїх членів у словянській Празі? Чомуж тоді не появилися українські народні крої й офіційні барви в салі Люцерни, поруч лужицько-сербських та всіх останніх?" Автор висловлює жаль з приводу поведінки „царофільської" Всеславянської Єдности, яка так простодушно не признала українців. Двотижневик для дітей „Малый Чтецаж" (ч. 16) знайомить своїх читачів з тим, як святкують весну українці та з малюванням писанок (статті Франтішка Майкснера). Ілюстрацію в барвах до останньої статті нарисував український маляр Вовк. В місячн. „Промете" (ч. 100) вміщено продовження статті ген. Удовиченка про Українську Армію, а в хроніці зреферовано про Англьо-Український Комітет у Льондоні, дискусію про терор у Союзі Товариств для Ліги Націй та про совітську аграркультуру на Україні.

— **Краєва хроніка.** Анну Садовську в Сокалі засуджено на 3 місяці безоглядного арешту за те, що здерла зі свого дому червоно-білий прапор в день імянин марш. Пілсудського. — В мешканні гр.-кат. пароха в Галичі, о. Гринюка, місцеві православні москвофіли вибили в ночі камінням шиби і знищили паркан, що окружує площу коло церкви. — В селі Стецевій пов. Снятин, вояк артилерії Йосиф Строжицький, прибувши на свята, пострілив тяжко свою наречену, що його зраджувала, а коли селяни хотіли зробити над ним самосуд, застрілився.

— **Новочасна музика в радіо.** Музичний відділ Польського Радія організує на пробу цикль музичних бесід, що мають на меті популяризацію сучасної музики серед широких мас радіослухачів. Як прелегент виступатиме М. Кондрацький. Ці бесіди матимуть характер популярних викладів, ілюстрованих музичними прикладами з грамофонових кружків. Виходячи з заложення, що нехіть публики до творчости композиторів сучасної доби походить більше з незрозуміння або з упередження до сучасних течій в музиці, званих „модернізмом", дирекція радія звертається із закликом до радіослухачів, щоби переконалися, що „не такий вовк страшний, як його малюють". Радіослухачі дістануть відомости про нову штуку, яку репрезентують молоді композитори. Цикль обійме 6 популярних відчитів, надаваних, що середи від год. 17.15 (перший відчит 8. травня). Перша бесіда крім загальних інформацій буде присвячена французькому імпресіонізмові (Дебюссі-Равель). Друга обговорить молодшу французьку школу (Гонеггер, Мільгод), третя — сучасних німецьких композиторів. Четверта обійме російську еміграцію (Стравінський, Прокофьєв), пята італійських і мадярських композиторів (Респігі, Маліпьєро, Беля-Барток) і шоста зверне увагу на польських композиторів зі Шимановським. Про українську сучасну музику прелегент видко не поінформований.

— **Як лікар купував скарб.** До лікаря д-ра Станислава Целецкого у Варшаві прийшов якийсь білно убраний чоловік, подібний до цигана або москаля зі східних окраїн, бо говорив тільки по російськи. Після візити пацієнт торгувався і замість 3 зол. заплатив тільки 2 і пів зол. Опісля пацієнт виняв хустинку, в якій мав завязані дві золоті монети: однорублеву і п'ятирублеву, що були поваляні глиною. Лікар згодився їх купити, а тоді пацієнт заявив, що має ще 600 штук срібних рублів і поверх 1000 штук золотих п'ятирублівок, які викопав із землі в Росії. Цей скарб він хоче продати, щоби за ті гроші виїхати до Болгарії й там осісти. Після дальшої розмови лікар згодився всі монети купити, а радуваний пацієнт лишив йому показані монети до перевірення, чи є правдиві, мовлячи, що завтра принесе всі монети. На другий день прийшов знову і сказав, що не має в чім принести скарбу, тому лікар дав йому 20 зол. на купно валізки. За дві години пацієнт прийшов уже зі спільником. Оба принесли валізу, а в ній був мішок, з якого росіянин добув кілька заболочених золотих монет. При цьому заявив, що це тільки один мішок зі скарбом, а другий принесе незабаром. Одначе його спільник виявив сумнів, чи лікар має таку велику готівку за продані монети. Тоді лікар показав приготовану вже пачку, в якій було 49 банкнотів по 500 зол., от-

ВІДГУКИ ДНЯ.

Традиційне недовіря.

Кілька разів я вже розлучався. Літа йдуть, здоровля підупадає, можливість переходу на другий світ зростає, а я ще не заасекурований.

Почав я вже розвідуватись: як і що. Треба ж перше добре знати права і обовязки, заки чоловік положить свій підпис на полісі і зачне платити обезпеченеві рати.

— Як думаєте? Чи мені заасекуруватись?

— Обовязково — відповідає один знайомий. — Я давно вже це зробив.

— У „Карпатії"?

Знайомий подивився на мене опочутливо-насмішливо і похитав головою.

— Видно, ви зовсім не орієнтуєтесь у тій матерії. Я в таких справах не можу руководитись патріотизмом. Тут іде про забезпечення рідні.

— Не розумію...

— Ясне, як пересоль. „Карпатія" за слабі фінансово, щоб могла дати запоруку.

— Якжеж може бути сильна, коли ми будемо обезпечуватись у чужих?

— Отже власне. Треба перше зібрати багато обезпечень...

— А тоді і ви заасекуруєтесь!?...

— Очевидно. Волю, пане добродію, підтримувати рідну, пане добродію, інституцію, як чужу. Але — капітал і запорука передовсім!

Не дуже я був мудрий з такого вияснення, але хтось мусить перший обезпечитися, але не випадало розпитувати. Знайомий — людина поважна і досвідчена, а я — дітвак.

Здибав ще одного знайомого.

— Ви обезпечені?

— Очевидно.

— А де?

Назвав якусь заграничну фірму.

— Чому не в нашій „Карпатії"?

— Ви знаєте, чим не знаю... Властиво, то я заасекурувався з розпуки

— З розпуки?!...

— Так, з розпуки. Не міг спекатися агента. Я до бюра — він за мною, я до дому — він за мною. Заасекуруйтеся, пане інспектор, і заасекуруйтеся... Може вас — каже — трамвай потурбувати, авто переїхати, цегла вдарити, бандит забити. Нехай! — говорю йому. — Я смерти не боюся. Але як почав мені докучати, як почав лізти на очі, то я його більше боявся, як смерти. Взяв і — хай тебе лихо возьме — заасекурувався. А щодо нашої „Карпатії", то скажу вам правду: трохи страшно — ануж не будуть мати чим виплатити!...

Маючи такі інформації, я поставовив собі твердо — заасекуруватися. Очевидно, в якійсь заграничній, великій інституції. Нехай наша рідна назбирає перше багато асекурацій, а тоді щонайменше може наш брат думати, чи можна буде йому евентуально... думати про асекурацію в неї.

Але... Не зашкодить, коли чоловік має робити інтерес з чужими, піти по інформації до своїх.

І я пішов до „Карпатії".

— Як стоїть справа з тими асекураціями? — питаю.

А директор:

— Чи ви знаєте, що таке реасекурація?

— Не знаю.

— А взаїмна порука?

— Догадуюся.

— Отже: всі асекураційні товариства роблять так звану реасекурацію і тому є взаїмна порука.

— Розумію. То значить...

— То значить, що нема ніякого ризика.

— А крім того, що ми все маємо до чужих більше довіря як до себе і в тім ціла біда.

— Так-так! — хитнув головою директор.

— Так-так! — хитнув я.

— Так-так! — махнув головою орел в ратушевої вежі...

Галактіон Чіпка.

ДИВОГЛЯДИ.

КОРОЛЬ НА ОДНУ ДОБУ

У державній вязниці в Барцельоні сидить молодець, про якого недавно писали як про короля. 28. червня минулого року його проголосили королем Андори — тої маленької держави, що лежить між Францією та Еспанією. Назвав він себе Орісом I-им. Він — голяндець, столярський син. У гімназії найкраще знав танець. Замість в університет, пішов до бару танцюристом. З Будапешту до Берліна і в Париж. У Парижі оженився з багатою дамою з Андори, Мармоновою, що для гарного хлопця розвелась зі своїм чоловіком. В Андорі відчинили обоє бар. Справи пішли так добре, що танцюрист обдумав плян, як проголосити себе королем. Завершував епископа і президента республики, що могли виступити проти нього. Коли відділ еспанських воїнів увійшов до Андори — панування Оріса I-го окінчилось. Тяглось воно добу. Тепер він танцює у барцельонській келії.

ГОЛЕННЯ В МОСКВІ.

У Москві, на Ярославському ринку, стрижії беруть за голення і кілька крапель кольонської води — 13 рублів 80 копійок. На запит, чому так дорого, господар підприємства відповідає:

— Наше підприємство привітне! Голимо і стрижемо не на підставі такси!

Так пише „Вечерняя Москва". Тепер ясно, чому стільки москвичів — бородатих.

НАЩАДОК СОБІСЬКОГО У ЗАХИСТІ ДЛЯ БІДНИХ.

Мадярська преса повідомляє, що в одному захисті для бідних у Будапешті живе 53-літній граф, що доказує генеальогічним деревом, як він походить у простій лінії від короля Яна Собіського. Він живе надією, що якась справжня княжна або американська мільонерка згодиться вийти за нього заміж.

СПОРТ.

МИСТЕЦТВО У. С. С.

ЧОРНОМОРЦІ — ТРИЗУБ 2 : 0 (0 : 0).

В чотиролітньому суперництві обох дружин уперше виграли Чорноморці, і то заслужено. Одначе Тризуб, позбавлений кількох добрих минуларічних змагунів, представляється все ще доволі корисно. Мотором усіх акцій є Чик. Чорноморці в теперішнім складі є незвичайно грізною дружиною і відіграють в пьогорічних мистецтвах хто зна чи не першу ролю. Напад по краєвім зіграний та при більшій рухливості повинен бути найнебезпечнішим у Львові. Поміч правильна. Ворота для переможців добули Петрівський і Кіндратів, для Тризуба Чик. Суддя п. Процінський добрий. Видців 200 осіб.

СОКІЛ - БІБРКА — СОКІЛ III 4 : 2 (2 : 2).

Слаба дружина з Бібрки перемогла дружину Сокола III., що грала ще слабше. Обі дружини виявляють нахил до брутальної гри. Судив п. Слівка.

„ДОВБУШ" У ЦЬОГОРІЧНИХ МИСТЕЦТВАХ БУКОВИНИ.

На Буковині грає визначну ролю спортове товариство „Довбуш", яке здобулося на власну площу і гуртує в собі найліпших українських спортовців. У футболевім мистецтві грає „Довбуш" визначну ролю і від нього залежало нераз, хто буде мистцем Буковини, хоч сам „Довбуш" не здобувся до нині ані разу на те, щоб осягнути мистецтво.

На Буковині, чи пак у Чернівцях існують такі важніші спортові товариства: „Довбуш", у яких грають самі українці, „Макабі" (жидівський клюб), удержуваний і підпомагальний жидами, „Польонія", клюб удержуваний поляками, ЖСК („Робітники"), клюб удержуваний соц.-демокр. партією, „Чифири" (C. F. R.) — залізничники і „Драгош Вода", румунський клюб, у якого складі грають 2—3 румуни, решта инші, поляки і 2 українці (Драган, Мельничук і Пентелейчук). Президентом цього клюбу є адвокат Винту, теперішній староста повіту Чернівці.

Перед 20. ц. м. стан мистецтв Буковини був такий: „Макабі" 11 точок, „Драгош Вода" 10, „Довбуш" 8, „Робітники" 5, „Залізничники" 4, і „Польонія" 2. Теоретично міг „Довбуш" здобути мистецтво, коли взяти під розвагу, що в теперішньому весняному сезоні побив „Польонію" і „Залізничників" 3 : 0, а інші клюби грали багато слабше.

Всі старання румунів ідуть на те, щоби „Драгош Вода" здобув мистецтво. І ось 20. м. м. відбулися дві стрічі: Макабі грала з Робітниками 0 : 0, а Драгош Вода виграв з Довбушом 7 : 2! Після цих змагань табеля мистецтв Буковини виглядає так: Драгош Вода 12 точок (поротя 29 : 11), Макабі 12 точок (18 : 10), Довбуш 10, Робітники 6, Залізничники 4, Польонія 2.

Поразка Довбуша була дуже неприємною несподіванкою для українців Буковини, тимбільше, що в українській дружині грають такі знамениті змагуни, як Мигайлюк (воротар), Лесько (оборона), Бойчук (бігун), молодий хлопець, який грає незвичайно гарно і щож за причина цієї програної? Про це оповідають таке: Секційний Довбуша п. Шерей саме тепер здає іспит з румунської мови (він урядовець магістрату) а його жінка, що є також урядничкою в магістраті перепала при цім іспиті перелще і її малиб віддалити зі служби. Головна Драгош Води староста Винту був головою іспитової комісії. — Гравці Лесько і Рибак також залежні; перший є урядовцем, другий інкасентом автобусів у магістраті; доля їх обох залежить від висліду іспиту... Осьтут, як кажуть, причина поразки Довбуша і вислід мечу в 20. м. м., про який говорили цілі Чернівці вже кільки днів перед стрічею цих дружин.

Буковинець.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Народній Театр ім. І. Тобілевича, під арт. пров. П. Стадника.

Комарно:

7. V. „Таваріш".
8. V. „Корнеліївські дзвони".
9. V. „Бешкет у раю".
10. V. „Задана Острога",
11. V. „Пепіна".
12. V. „Серед бурі".

Великий Міський Театр.

Вівторок, 7. V. год. 7·30 веч. Ревія Західнього Союзу.

Середа, 8. V. неділюється.

Театр Різнородностей.

Вівторок, 7. V. год 7·30 веч. „Теорія Айнштайна".

Середа, 8. V. год. 7·30 веч. „Теорія Айнштайна".

Цирк Станєвських, площа Бема.

Вівторок, 7. травня, дві вистави в год. 4·30 попол. і 8·15 веч.

Середа, 8. травня, дві прощальні вистави: в год. 4·30 попол. і 8·15 веч.

Кіна.

АДРІЯ: „Магараджа".

АПОЛЬО: „Недокінчена симфонія".

АТЛЯНТИК: „Дівчата в одностроях".

ВАНДА: „Історія гріху" та „Бастер авіарій пива".

ІРАЖИНА: „Нові люди."

КАСІНО: „Вондер-бар" (Дольорес дель Ріо).

КОЛІСЕЙ: „В путах шантажиста" та ревія „У нас наєте наче в автоматі".

КОПЕРНИК: „Баль у Савою" (Джіта Альпар, Ганс Яраї).

МАРУСЕНЬКА: „Жид Зіс" (Конрад Файт).

МІРАЖ: „Твої уста говорять неправду", „Нащо працювати?" (Фаїн і Фляш)

МУЗА: „Мальована заслона" з Ґретою Гарбо.

ПАКС: „Син цикунгів" та додатки.

ПАЛЯС: „Проданий голос" (Шнідт).

ПАЙ: „Ік ночі."

РАЙ: „Світ сміється" (большевицька комедія).

СВІТ: „Буря на світанку", „Бастер Кітон посередник кохання".

СОНЦЕ: „Ніч у Каїрі" та ревія.

СТИЛЕВЕ: „Спокуса диявола" (Хозе Мохіка), ревія: „Ай, ай, ай, нарешті май".

УГІХА: „Шпіон ч. 13." і ревія.

ХІМЕРА: „Розсміяні очі" (Шерлі Темпль).

Закордонне радіо.

Вівторок, 7. травня 1935.

Відень (506,8) 12·05 Концерт, 17·30 Спів (Танше барит.), 20·00 Нар. пісні, 22·15 Марші та вальси, **Братислава** (298,8) 15·55 Концерт, 18·00 Сучас. танк. музика, 19·10 Словацький гумор, **Мор. Острава** (263,5) 19·35 „Сверщок у запічку" оп. Гольдмарка на осн. Дікенса, **Прага** (470,2) 17·40 Діточий хор, 18·20 Пісні Брамса та Шёніцера (Гасзер, сопр.), **Париж** (1648) 12·15 Концерт, 20·30 „Народовий юнік" пєса Райналя, **Білгород** (437,3) 13·15, 22·15 Пісні, 18·00 Концерт, **Рига** (514,6) 19·20 Латиські пісні, **Берлін** (356,7) 14·15 Популярна музика, 16·00 Танки одного століття (1800 — 1900), 19·00 Гендлеві твори, 19·20 Пісні Веца (Егерт барит.), 22·40 Бахові твори, **Франкфурт** (251) 16·00 Пісні, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·40 Нім. пісня 4-х століть, **Кельн** (455,9) 12·00 Концерт, 14·15 Інстр. муз., 16·00 Солісти (сол., муз.), 21·00 Бахів вечір, **Мінхен** (405,4) 13·15 Концерт, 19·20 Цитрист, **Будапешт** (550,5) 18·40 Нар. пісні в супр. циг. орх., 21·05 Концерт, **Мілянo** (224,2) 11·30, 14·15, 19·15 Легка музика, 20·50 „Ла сіньоріна сенца ноторе" ком. Мартіно, **Рим** (420,8) 17·30 Легка музика, 20·50 Євр. концерт.

Середа, 8. травня 1935.

Відень (506,8) 17·30, 21·20 Форт. реціталь Шіфмана та Клавд. Аран, 19·20 Парада пробоєників, 22·10 Концерт, **Мор. Острава** (269,5) 18·05 Пісні, **Прага** (470,2) 10·15 Симфон. музика, 15·55 Військ. орх., 19·15 Чеська пісня — кантата Сметани до поеми Гвезди, **Париж** (1648) 20·00 Оп. музика, **Берлін** (356,7) 12·00, 14·15 Концерт, 18·00 Музика, спів, 20·45 Моцарт — Бетовен (муз., спів), **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. всячина, 19·00 Соната ф-дур на віольонч. і форт. Брамса, **Кельн** (455,9) 20·45 Сучас. муз., **Лейпціг** (382,2) 16·00 Солісти (муз., сп.), **Мінхен** (405,4) 13·15 Квартет, 15·20 Три пісні до слів Гетого (сопр. віольонч., форт.), 16·10 Пісні Бетовена і Шуберта (сопр.), **Будапешт** (550,5) 12·05 Циг. орх., 17·40 Танц. музика, 19·00 Два фортепіяни, **Мілянo** (368,6) 11·30 Легка музика, 20·50 „Ля Чіта Роза" оперета Ранцата, **Рим** (420,8) 13·05 Концерт, 22·30 Легка музика.

Львівське радіо.

Вівторок, 7. травня 1935.

6·30 Ранішня авд., 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 8·05 Авд. для новобранців, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Концерт орк., 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. дзвінки, 13·05 Доніцетті — Белліні в гр. пл., 13·50 З ринку праці, 13·55 Експорт, 14·00 Легкий концерт з гр. пл., 15·35 Біржа, 15·45 Концерт камер. орк., 16·30 Листи від дітей, 16·45 Фрагменти з надто відомих фр. опер із гр. пл., 17·00 Сирийська ПКО, 17·15 Солісти (муз., Май барит.), 17·50 Куток мови, 18·00 Концерт хору Юранда, 18·15 Фільм. фрагмент Ю. Тени, 18·30 Рекдан. концерт, 18·45 Сп. реціталь Франки Біччі (сопр.) у супр. форт., 19·15 Голод мельодії, фейл. К. Бронъчика, 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Форт. твори, 19·50 Акт. фейл., 20·00 Зоря не хоче крутити — муз. авд. (вес. фільм. мельодії), 20·45 Веч. дзвінок, 20·55 Як працюємо, 21·00 Концерт симф. орк., 22·00 Од. Тансман: Серенада на скр., віольончелю та форт., 22·30 Бюро студія розмовляє зі слухачами, 22·45 Джез. музика.

Середа, 8. травня 1935.

6·30 Ранішня авд., 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 8·05 Авд. для новобранців. 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Тріо (муз. сп.), 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. дзвінок, 13·05 Оп. фрагм. в гр. пл., 13·55 Експорт, 13·55 Біржа, 15·45 Сальон. орх., спів, 16·30 Треті клюбові збори — Зі світа дівчат, 16·45 Музика в гр. пл., 17·00 Політика євр. держав після війни, 17·15 Суч. музика для недовірків (гутірка із гр. пл.), 17·50 Від зорі до атому, 18·00 Концерт гармоністів, 18·15 Ще сусідськи — веселий скеч, 18·30 Почт.-техн. скринька, 18·40 Сільва рерум, культ. вист. життя, 18·45 Славянський вечір у вик. оп. арт. Рейхана, 19·15 Про те, як сукупні жури стають моряками (турист.-спорт. фейл.), 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Тад. Ольша співає свої пісеньки, 19·50 Акт. фейлетон, 20·00 Оп. фрагм., 20·15 Міцкевичівський вечір із Вильна, 20·45 Веч. дзвінок, 20·55 Як працюємо, 21·00 Шопенівський концерт, 21·40 Літературні хвилини, 21·40 Пісні сп. Едв. Бендер, 22·00 Гекляк концерт, 22·15 Концерт сальон. танц. оркестри.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·2·—5·28 зол.

Нім. марка 1·95—2·02, фр. франки 34·80—35·85, шв. франки 171·50—172·00, фунти стерлінги 25·30—25·60, австр. шилінги 99·50—101, чеські корони 21·70—22·00, рум. леви 32·00—33·30, ліри 43·00—43·75.

Золото: Долярки 9·05—9·15, Франки фр. 34·40—34·80, Дукати 82·50—83·50, Корони 36·60—36·80, Рублі 46·0—47·75. 1 гр. зол. 5·92·44.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50, Фльорени 0·85, 1 гр. ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 44·50—46·25, 5 проц. дол. п. Т. 51·50—53·50, 4 проц. Зол. Б. Г. 41·00—43·50, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 47·00—48·50, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 52·00—53·50, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

Премійки.

Долярівки 53·00 — 54·50, Інвестиційна 104·00—107·50, Будівельна 43·00—45·00.

ШИНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 6. травня ц. р. кооперативи платили за:

		льоко Львів.
1 кг. масла франко магазин		2·30 зол.
1 л. молока		0·10 „
1 л. сметани		0·80 „
1 кг. яєць		2·30 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло та яйця сильна, на молоко і сметану здержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 6. V. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвір птахо-м'ясарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята від 40 дкг.	за 1 кг.	2·20	зол.
Мол. однор. кури 1. кл.	„	0·90	„
Старі кури	„	0·80	„
Пантарки	„	1·50	„

Птацю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

Курята приймає повністю без приділу.

Когутів, качок, гусей, індичок та індиків взагалі на кінець сезону не приймає.

Гарні й дешеві книжки

Видавничої Спілки „Діло"

	ціна		почтова пересилка
Др. Е. Олесницький: **Сторінки з мого життя I.**	1·90	зол.	0·30
Василь Софронів: **Липнева отрута**	1·40	„	0·30
Евген Чикаленко: **Спогади Частина I. II. III.**	4·50	„	0·50
Окрема частина по зол 1·50	1·50	„	0·30
Ст. Левинський: **З японського дому**	1·50	„	0·30
М. Рудницький: **Між ідеєю і формою**	1·50	„	0·30
Е. Брокте: **Буреверхи,** переклав М. Рудницький	0·95	„	0·25
Проспер Меріме: **Блакитна кімната та інші оповідання,** переклав Василь Софронів	1·00	„	0·30
Альфонс Доде: **Мацієвий,** із французької мови переклав М. Рудницький	0·30	„	0·15
Володимир Островський: **Сміх землі**	0·50	„	0·15
Микола Матів Мельник: **Крізь дим і згар**	0·50	„	0·15
Гордій Брасюк: **Безпутні**	0·80	„	0·15
Михайло Возняк: **Шевченко і книжка Репніна**	0·50	„	0·15
Михайло Возняк: **Белей і Кониський**	0·80	„	0·15
Др. Ст. Баран: **Новий самоуправний закон**			

Дістати можна у Видавничій Спілці **„Діло" Львів, Ринок 10** та у всіх книгарнях.

ПОДЯКА.

Невблагана смерть забрала нам Найдорожчу Подругу, Маму та Бабцю, **Пелягію з Волинців фільцову,** полишаючи нас у смутку й невтишному болю. У нашому великому горі стрінуло нас від Наших Друзів та Знайомих багато сердечности та співчування, що були для нас частинною розвагою в тому болючому ударі. Тож складаємо Їм найсердечнішу подяку за Їхні глибокі співчування. Зокрема дякуємо за провід у похоронах Всч. ОО.: канонікові Мохівві Василькевичу, катехитові Петрові Годинському, парохові Володимиру Маселковві та д-рові професорові Стефанові Грабові. Крім цього дякуємо хорам: Укр. Дівочої Гімназії, Укр. Державного Семінара, Боїна та Укр. Державної Гімназії за увеличання співом сумних обрядів. Дякуємо Вп. п. Редакторам, що повістили посмертні згадки. Вкінці дякуємо Всім ВП. Знайомим та Приятелям, що так численною приявністю дали доказ Своїх почувань для нас та пошани для Покійної. Всім Їм щире від душі — Спасибіг.

Іван Фільц, муж.

Д-р лікар Іванна Вітошинська-Коченашева донька, Д-р Михайло Фільц адвокат, Омелян Фільц адвокат, Д-р інж. Кость Фільц, інж. Володимир Фільц сини, суддя Василь Коченаш зять. Ярослава, Теофіля, Мілька і Іванна невістки, Борис і Олег Вітошинські, Роман, Орест. Зденко, Юрко, Христина, Іванна і Богдана Фільци та Іван Коченаш внуки.

ОПОВІСТКИ.

Членам львівської філії „Учительської Громади" до відома: Товариські сходини Членів товариства будуть відбуватися **10. дня кожного місяця.** — Перші такі сходини відбудуться 10. V. (в пятницю), — в домівці Товариства. 1529 1—2

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

10.000 мужеських сорочок продає від зол. 2·25 Новочасна вирібня **„Ренома"**, Львів, Сонішна 9. 1510 3—22

Спеціяльна вирібня ПІЖАМ, БОНЖУРОК, ДРЕССІНҐІВ, детайлічно по гуртових цінах. — **Руд-Стар,** Львів, Сербська 17. II. 1391 10—20

Найдешевше продає скло й порцеляну **Вільнер,** Львів, Скарбківська 1. 3—5

Фортепіяни, піяніна світових вирібней на склад, Марецький, Баторія 7. 4-11

Панну-субєкта в практиком приїме негайно спожинча крамниця. Кавція або поручення. Винагорода за умовою. Зголошення: Анна Коваль, Кохановського 104. 1519 2—2

Фортепіяни, короткі, мало грані, дешево продає, міняє, Ганяє, Шасудського 21, перший поверх. 3/2о 2—7

В.трівки імпрегновані, найдешевше джерело: „Надія", Гетьманська 22. побіч Музею. 1452 2—7

За поміч у домашніх заняттях (на приходстві) дам самітній вдові або панночці повне удержання. Зголошення до Адміністрації „Діла" під „Приходство". 1527

Фортепіяни, піяніна найдешевше продає КУБЕСА, Ринок ч. 9, тел. 282-12. 1—3 1527

Кавалір, 26 літ, пристійний фаховець на посаді, 200 зол. місячно, реальність Львів річно дохід 2000 зол. шукає Українки, пані подружа, з 7000 зол. майна щоби вміла провадити власну спожинчу крамницю. Справа поважна. Зголошення „Діло" „Кавалір". 1524

ОГОЛОШЕННЯ.

Свій до свого!

Панчохи і скарпитки

КУПУЄМО ВСІ В КРАМНИЦІ

„Українського Народнього Мистецтва"

ЛЬВІВ, КОСТЮШКА 1.

Доротеум

Львів, Браєрівська 3.

комісова меблева галя купує, — приймає в комісе — продає.

МЕБЛІ всілякого рода за готівку і на сплати.

КОВДРИ

матераци, подушки, коци, білля на постіль

Маріян МЛЄКО

ЛЬВІВ, вул. КОРАЛЬНИЦЬКА ч. 6, телефон 237-72 1234 14—20

Іван Дропа

Інструктор англійського крою система „Міністра"

мужеський кравець

ЛЬВІВ, РИНОК 19. II. ПОВ.

виконує першорядні мужеські одяги після найновіщих фасонів по безконкуренційних цінах. 1355

Меблеві покриття Дреліхи і волосіння на матраци (Росгар) продає в йдешевше

ФРЕНКЕЛЬ І ЛІДЕР

ЛЬВІВ, ЛЕГІОНІВ 25. в подвірю. 3-10

ОБУВУ першорядну

по небувало низьких цінах

поручає своїм постійним відборцям

Маґазин КРАХА

ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 15. в подвірю.

Дешево, бо подвірю. 1919 10—10

На Сході -- ми!

ІВАНА ЧЕРНЯВИ.

Книжка змальовує по кистецьки боротьбу України з Москвою у недалекому прийдешньому. — Окладинка роботи мистця Андрусева. 200 сторін друку. — Ціна зол. 1·50.

Дістати можна в друкарні „ДЕМОС" Львів. Ринок ч. 10. і у всіх книгарнях

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів. Ринок 10.

Ч. 118 (14.016). Львів, середа 8. травня 1935. Pocztowe opłatę opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504-060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 25-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Надзвичайна соймова сесія.

Як зчувати в Варшаві, надзвичайну сесію сойму мають скликати в понеділок 20. травня і вона потрвае два тижні. Сойм займеться тільки виборчою орднацією, зате закони про організацію влади і вибір президента будуть оголошені пізніше як декрети. Кажуть також, що ані тепер ані після надзвичайної сесії не слід надіятися вяких змін в уряді.

Франко-московський союз і поневолені нації СССР.

З нагоди підписання франко-московського союзу „Журналь де Женев" приніс статтю під написом „З ким?", з якої подаємо деякі витяги:

„В европейській пресі та на міжнародніх конференціях уживають часом слово „Росія" замість „СССР", хоч на підставі совітської конституції Росія є також частиною цього Союзу, як Кавказ, Україна, Туркестан. Навіть більше того, в 4. параграфі цієї конституції стоїть чорним по білому, що кожний нарід, учасник Совітського Союзу має право вільно виступити з нього, проголошуючи просто цей вистуи. Отже СССР з погляду формального є ніби вільнійшим союзом народів ніж федеративна держава, а навіть конфедерація!

Але хто має право глянути на те, що закриває заслона, яка зветься совітською конституцією? „Це внутрішня справа Росії і це нас не обходить", кажуть европейці; це свого роду табу, яке не можна порушувати згідно із звичаєвим правом. Чи Льойд Джорж не сказав одного разу, що він готовий провадити торг навіть з кавібалами?

А совітські керманичі є ще більшими противниками всякої інтервенції... за виїмком може фінансової інтервенції. І дійсно, вони кидають громи на Німеччину, але не мають нічого проти того, щоби дістати від тоїж самої Німеччини позичку в 200 міліонів марок. Франція поспішить мабуть перевести ще ширшу інтервенцію з огляду на те, що шляхи полученя, як заявив Каганович, є в жалюгідним стані, який не дав би можности подати „взаємну поміч" евентуальним союзникам.

Европейці могліб поставити собі ще такі питання: Як ставляться кавказці до того, що їх добро вивозиться, наприклад марганець чи нафту, а за це до скарбу Москви пливуть сотки міліонів? Що думають українці, коли їм забирають їх збіжа, тоді як самі хлібороби мруть з голоду? Як ставляться мешканці Туркестану до того, що їм забирають їх бавовну, коли вони самі ходять голі? Таких питань можна булоб поставити ще дуже багато, але й поставлені питання вистарчають цілком на те, щоби показати, в якій мірі москвини грабують інші народи та кують їм нові кайдани їх власним добром та впробами їх власної праці.

З ким хочуть европейці заключати пакти і союзи? З Росією, чи з СССР? З Кремлем чи з народами? Хто може сказати цим европейцям, чи ці народи рушаться, коли їх покличуть на поміч? Що подумають вони, коли ці народи зразу скористають з цієї нагоди, щоби зматакувати своїх заклятих воротів у Кремлю? Чи можуть вони поважно припускати, що кавказці, українці та туркестанці будуть жертвувати собою для „єдиної неділимої Роїї?" Але це булоб правжнім божевіллям, а вони ще не божевільні!

Яка була причина розбиття царської Росії, як не деспотизм та переслідування чужих народів? Чому революція 1917. р. не уратувала цілости цього царства, як „діти батьківщини" урятували колись французьку націю? Як ясувати, що російські салдати слухаючи Леніна, відповідали на німецькі гранати тисячами закликів до братання?

Ні, російський нарід не забув, що кримська поразка принесла йому скасування кріпацтва; манджурські поразки принесли першу революцію 1905. р. і Думу; і нарешті остання поразка принесла другу революцію 1917. р. і упадок монархії. Ось що памятає російський нарід і ось чому трасуться мешканці Кремля.

Чи може в Европі думають, що війна, якаб жорстока та руйнацька вона не була, може поставити нарід російський та чужі народи в становище гірше теперішнього. Таких наївних не можна вже знайти в СССР, за виїмком, розуміється членів комуністичної партії та Комінтерну всіх країн світа, які живуть коштом народу російського і чужих, що вмирають із голоду.

Нехай читач не думає, що автор цих рядків хоче війни. Ніщо в світі. Але він ані трохи не є прихильником пактів та союзів із Москвою, що творачи ілюзії у майбутніх союзників, продовжують існування варварського большевицького режиму,ганьби нашої доби замість того, щоб увільнити від нього цивілізацію".

(УКБЮРО ЖЕНЕВА.)

Опозиція в комуністичній партії.

Сталінові грозили кулею.

Як повідомляють з Москви на зібранні командантів червоної армії Сталін виголосив політичну промову, що викликала в совітських колах сенсацію. У своїй промові він розкрив закулісові махінації в нутрі партії, описуючи труднощі, з якими бореться велика програма упромисловлення краю і колективізації рільництва. Сталін заявив м. і.

„Не всі партійні товариші виявили потрібну терпеливість і витревалість, вимагану до здійснення великого діла. Що гірше, одна група виступила під моєю адресою з домаганням, **щоби я занехав дальше виконування нашої програми**, а коли я цьому спротивився, **ці товариші грозили вибухом бунту значної частини партії проти центрального комітету, якому я особисто проводжу.** Не досить цього, опозиціоністи посунулися навіть до того, що мені й иншим членам партійної екзекутиви **грозили явно кулею.** Одначе тепер ціла злочинна диверзія зліквідована і з гордістю можу стверднти, що намічена нами дорога показалася правильною".

Обговорюючи подібну проблему індустріалізації, Сталін заявив, що досі **представляли у фальшивому світлі ролю всіх технічних здобутків,** прибільшуючи заслуги поодиноких осіб на провідних становищах та їхні впливи на господарське життя, **не доцінюючи одночасно важности робітників нижчої категорії.** Від самої техніки надіємося досі в совітській Росії осягнути великі користи.

„У звязку з тим мусимо собі сказати, — говорив Сталін — що тільки техніка, опанована людьми, може робити чуда. Совітська Росія **не має сьогодні достаточної скількости робітників, здібних опанувати технічні здобутки** і звідсіль походить важке положення, в якому находиться сьогодні трудова клясa в Совітах. Давніше говорили, що техніка рішає про все. Тепер нашу увагу мусимо звернути на людей, на працівників, які здобули техніку. Нашим гаслом тепер є: Люди рішають про все.

„Якщо дізо про армію, — закінчив свою промову червоний диктатор — то не вільно нам теж забувати, що вона буде непереможна ажтоді, **як розпоряджатиме достаточним числом випробованих і віонних вежаві вояків".**

Д-р Маркіян Дзерович

спеціяліст внутрішніх недуг
ЛЬВІВ, РОМАНОВИЧА ч. 10. 1536
виїхав як щорічно до ЩАВНИЦІ.

Що робити?

Ще про загрозу ліквідації українських пожежних сторожей: „Соколів" і „Лугів" (на старих статутах).

Уже в статті дра С. Барана в „Ділі" з 3. травня ц. р. під наголовком: „Стражаки", „Соколи" і „Луги" згадано, що староства тернопільського і станиславівського воєвідства дали зарядження, що всі „Луги" на старих статутах і пожежні „Соколи" мають змінити статут на зразковий статут польських пожежних сторожей. Тепер довідуємося, що і львівське воєвідство видало таке зарядження (маємо вістку з Перемищини). Значить: у всіх трьох воєвідствах до 1. червня ц. р. мали б перестати істнувати всі пожежні „Соколи" і „Луги" (на старих статутах).

Скільки товариств на основі тих зарядженъ має перестати істнувати? Правдоподібно около 250 сокільських гнізд та около 250 лугових товариств. Отже разом до 500 товариств. Безперечно, що це величезний удар в українське організоване життя. Правда, по наших селах є інші товариства: читальні „Просвіти", кружки „Рідної Школи", кружки „Сільського Господаря" і т. д., але ніодно з тих товариств не може вповні задоволити молоді. Молодь у нинішніх часах потребує руханки, спорту, а цього не дасть їй і не може дати ніодно з вище наведених товариств.

Пожежні „Луги" і „Соколи" поза своєю пожежною діяльністю згідно зі статутом були товариствами руханково-спортовими і культурно-освітніми. Коли вже компетентні чинники не хочуть згодитися, щоб пожежні товариства були в руках українців і розпорядили, що вони мають бути під безпосередньою командою державних інструкторів і повітових союзів, то староства чи воєвідства могли дати зарядження всім українським пожежним товариствам „Соколам" і „Лугам", щоб не займались більше протипожежною акцією, щоб віддали сикавки й інше протипожежне приладдя в руки громади чи якогось иншого товариства. В той спосіб справа пожежних товариств булаб полагоджена. По наших громадах моглиб істнувати окремі пожежні товариства на зразкових статутах, виданих урядом, та окремі руханково-спортові й культурно-освітні товариства „Соколи" чи „Луги". Одначе із зарядженъ, висланих до пожежних „Соколів" і „Лугів" на давніх статутах, виходить, що коли вони до означеного речинця не приймуть статуту пожежної сторожі, то їх чекає ліквідація. І про ту ліквідацію саме йде.

Тому українська суспільність повинна зайняти якесь становище супроти нової ситуації, витвореної розпорядком староств у всіх східно-галицьких воєвідствах. Зокрема мусимо знати, як маємо поставитись до основуваних тепер масово по наших селах пожежних товариств на польських статутах. Мусимо прийняти до відома, що такі товариства будуть заложені по всіх наших селах і що вони будуть істнувати. Досі у українське громадянство ставилось до тих товариств з великою резервою, бо ті товариства основані на польських статутах, мусять належати до повітових польських союзів вогневих сторожей і ніхто иншій, тільки згадані повітові союзи, будуть тими товариствами розпоряджати. До того всі ми знаємо, що ті пожежні товариства у нас втягали і втягають українську молодь у свої ряди і польонізують цю молодь через різні „оплатки", польські національні свята чи навіть польських поетів та лічців. Пожежні товари-

ства з сіл у шоломах бачимо навіть по містах у виступах на всіх майже польських національних святах. Заходить небезпека, що створені тепер пожежні сторожі по всіх наших селах будуть робити те саме далі, що досі робили нечисленні польські чи напів польські пожежні сторожі і що українська молодь буде втягнена до різних польських національних свят та буде польонізуватись у цих товариствах. З такими небезпеками мусимо рахуватись і тому тій грядучій польонізації нашої молоді мусимо гідно протиставитись. Вступаючи у члени тих пожежних сторожей, українці мусять поважно та гідно боротись за український національний характер вогневих сторожей на українській національній території.

Інша справа, що в кожному селі може й повинно поза тою сторожею вогневою існувати українське руханково-спортове товариство, яке вело б руханку, спорт і культурно-освітню працю серед молоді. Зарядження старост ліквідують, чи пак 1. червня зліквідують сотки українських пожежних „Соколів" і „Лугів". Не можемо в цій справі заложити рук і спокійно чекати до 1. червня, коли прийде ліквідація. Пос. д-р С. Баран у своїй статті пропонує робити заходи у влади, щоб речинець тої ліквідації відсунути на пізніше. Це конечне, але чи влада відсуне той речинець, це інша справа. Зрештою таке переложення речинця справі в дійсности багато не поможе, а дасть тільки змогу перевести цю справу пляново і всюди.

І ще одна справа. Кожне з тих товариств має якесь майно. При примусовій ліквідації тим майном, оскільки про це нема спеціяльної постанови в статуті, не буде розпоряджати само товариство, а — як звичайно буває при подібних ліквідаціях — постерунки поліції позабирають по розвязаним товаристві майно, здепонують його з громадським уряді чи в старості, а в теперішнім нашім випадку правдоподібно все те майно розвязаних „Соколів" та „Лугів" буде передане новоосновaним вогневим сторожам. Отже треба поробити негайно якісь заходи, щоб не допустити до цього.

Вихід із зарядження старост мають пожежні „Луги" і „Соколи" такий:

1) Змінити свій статут на польський статут вогневої сторожі. Правдоподібно ніодин „Луг" ані „Сокіл" на це не піде.

2) Змінити статут на статут руханково-спортового товариства „Сокіл" або українського рух.-спорт. т-ва „Луг", себто на статут нових „Лугів" і цьому новому товариству передати ухвалою загальних зборів майно. а пожежного „Сокола" чи „Луга" ухвалою загальних зборів розвязати.

3) Ухвалою загальних зборів пожежного „Сокола" чи „Луга" розвязати товариство і передати майно читальні „Просвіти" чи кружкові „Рідної Школи".

4) Чекати, доки влада сама не розвяже товариства. Це було найгірше, бо тоді всі ті товариства є тільки обектом, з якими роблять, що хочуть.

Досі ні „Сокіл-Батько" ні „Великий Луг", наскільки знаємо, не дали ніякої інструкції загроженим товариствам; принайменше така інструкція не появилася досі у пресі. В цій преважній справі повинні або обі централі зійтися і порадитись, як їм поступити, або кожна з тих централь повинна негайно (в першій мірі в популярній пресі) дати зарядження, як мають поступити всі ті 500 загрожених товариств. Вся українська преса повинна підтримати обі ті централі, а українське громадянство повинно постарати ся про переведення зарядженъ згаданих централь у життя.

РІДНА ШКОЛА БУДУЄ ОСНОВИ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ МАЙБУТНОСТИ!

ОСНОВИ ОПТИМІЗМУ.

(Стаття нагороджена III-ою премією на конкурсі „Діла" на тему: „Засоби й можливості розбудження і плекання людської енергії").

Потенціяльна енергія людини величезна. З усіх існуючих істот на землі людський організм завдяки своїм багатим духовим здібностям, може видержати найбільші життєві труднощі і з успіхом змагатися з усіми перешкодами, що стоять на дорозі його життєвого розвою. Про цю незбиту правду свідчить довгий історичний шлях пройденого життя людства.

Для ілюстрації розмірів потенціяльної енергії людства досить навести один приклад — останню світову війну.

Приказ-поклик, що впав з коронованих і некоронованих престолів, примус і вміло підготовлена сугестія миттю схвилювали мільйонові маси і їх потенціяльну енергію перетворили в кольосальну динамічну силу. Якби обчислити ту кінетику мас фізичними одиницями праці, то мабуть не стало би цифр для означення її розмірів! У голоді, холоді людська маса виявила таку силу духа й тіла, що при звичайних нормальних обставинах не можна було уявити собі, щоби людина могла стільки видержати.

В оцінці тої скритої сили людини помилилися навіть такі глибокі знавці психіки мас, як кермани генеральних штабів. Адже те, що всі майже військові штаби передбачували закінчення світової війни до трьох місяців, доказує, що вони не доцінили людської енергії.

Зокрема приклади історії українського народу, що довгі століття боронив Европу перед навалою азійських орд, приклади нескінченої боротьби зі своїми сусідами — це незбиті факти великої живучости й енергії української нації. Докладна аналіза цієї дуже цікавої проблеми дала би нам непорушні основи до оптимізму і фанатичної віри в успіх наших змагань.

Потенціяльна енергія нашого народу — безмежна. Перед нами стоїть проблема, як перетворити цю приховану силу в кінетику, щоби економічно й доцільно використати її для творчої праці.

Це тема незвичайно широка. З огляду на обмеженість місця звернемо увагу лише на найважніші моменти, що впливають на розбудження і плекання людської енергії.

1. Віра в здійснення визвольних ідеалів українського народу — як двигун творчої праці. Вже на шкільній лаві треба вливати в душі нашої молоді незрушну віру у здійснення національних ідеалів нашого народу. На вміло підібраних ясних і приступних фактах з історії нашого народу та інших закріпити тверде переконання, що нема на світі сили, яка могла би знищити ідею національного визволення. Питання скоршого чи пізнішого здійснення цих ідеалів залежить від якости й інтенсивности щоденної праці членів нації. Український народ як нація є невмируший! Перед ним стоїть велика майбутність! Цю віру в народніх масах має постійно підсилювати й сталити наша преса, література й взагалі ціла виховна система народу.

2. **Більше оптимізму.** Наша виховна література та взагалі наша вдача просякнуті песимізмом. За багато в нас „кривди русинам"!, за багато сліз, нарікань, злиднів. Успіх праці й розмах людини залежить у великій мірі від її душевного настрою. Песимізм, пригноблення чи зневіра ніколи не можуть бути товчком до творчої праці.

Всупереч важким життєвим обставинам нашого народу у минулому і тепер маємо дуже багато захопливих, світлих і життєрадісних моментів, що повинні стати віссю нашої виховної роботи. Всі ті факти успіхів праці й змагань у різних ділянках життя мають проходити червоною ниткою у нашій роботі в школі й поза нею, в літературі й пресі. Наші невдачі — це проминаючі події, викликані тимчасовими недостачами нашої народньої організації.

3. **Кожний може чесною працею дістатися на найвищий щабель.** На прикладах життєписів різних великих людей, що походили навіть з найнижчого щабля суспільної драбини і завдяки своїй праці стали цінними працівниками у різних областях життя, треба вщіпляти в молоді віру у можливість великих досягнень своєї праці й тим розбуджувати в неї активність, охоту й запал до змагань.

4. **Пошанівок праці й принципи здорового демократизму.** Наше суспільство мусить перевести у своїх загальних поглядах переоцінку вартости праці. Передовсім треба нам раз назавжди покінчити з недоцінюванням або й деяким погорджуванням фізичної праці і тимсамим погорджуванням людьми, що працюють фізично. Мусимо беззастережно прийняти за аксіому, що кожна праця, потрібна й корисна для людини й народу, однаково цінна й почесна. Кожний, хто працює чесно, без огляду на те, чи це швець, ткач, лікар чи інженір, однаково цінний і корисний для життя народу. Вартість людини стенується сумою вложеної праці для добробуту своєї рідні, свого найближчого оточення і розвоєвого поступу народу.

Починаючи від шкільної молоді, треба вщіплювати в умах наших людей тверде переконання про авязок щоденної праці селянина, робітника, ремісника, вчителя і взагалі працівників усіх професій — з життєвими потребами й користями для цілого українського народу. Кожна працююча людина: фізичний чи умовий робітник є творчим елементом у системі життя нації і співтворцем її історії. Заслуга перед народом тим більша, чим більше вложено праці для його розвою. — Добробут народу, його воля і незалежність — це передумова добробуту також кожного члена нації.

5. **Доброзичлива критика.** В громадсько суспільному житті не можна обійтися без критики. Однак вона мусить бути творча, не руйнуюча, що вбиває запал і знеохочує до праці, але доброзичлива, що підносить рівень людини.

6. **Кожна людина на своєму місці.** Люди не мають однакових здібностей і нахилів. Людина, що хоче працювати з найбільшим успіхом і мати вдоволення в праці повинна вибрати собі таке звання, що найкраще відповідає вродженим своїм духовим здібностям. Тому за прикладом передових культурних народів треба у нас якнайбільше розвинути фахове професійне поради ництво, що на основі нових психольогічних і медичних наукових досягнень помагатиме нашій молоді порадами у справах вибору звання.

7. **Самодіяльність і самокритика.** Розвиток людини й її творчости в великій мірі залежить від способів навчання і виховання. Починаючи від народньої школи, треба дати змогу дитині якнайбільше проявити свою активність і самодіяльність, щоби на основі своїх власних вчинків, своєї праці могла ця дитина доходити до тих чи інших висновків; вже змалку набирати свого життєвого досвіду та привчатися до творчого думання, самостійности й самокритики. Лише власна творчість розбуджує охоту й енергію до праці та збільшує життєздатність людини.

8. **Руханка й спорт** — це один з найкращих виховних засобів розбуджування енергії, активности, сміливости, відваги, меткости, солідарности, скріплення здоровля, сили тіла й духа. Руханка й спорт мусить і в нас поширитися серед усіх верств українського населення — села і міста.

9. **Добре віджиглювання.** Недостаточне або надто одностороннє віджиглювання зле впливає на розвиток фізичних, а разом з тим й духових сил людини. Тому цього питання не можна поминути, коли йде про розбудження й плекання людської енергії.

10. **Змагання на всіх ділянках життя** — не тільки в ділянці спорту, але й на полі літератури, мистецтва, науки й всіх галузей господарського життя. Цьому сприяють різного роду конкурси з нагородами, признаними в економічній ділянці: сільськогосподарській, ремісничій, промисловій і торговельній взагалі, вдячи виставі, признаючи премії, признаючи

Наради міністрів трьох прибалтійських держав.

РИГА, 7. 5. ПАТ. З Ковна повідомляють: Міністри закордонних справ Литви, Латвії та Естонії відбули вчора два засідання. Вечором литовський міністр Лозорайтіс приймав обідом гостей. Виявляючи членів конференції міністр Лозорайтіс підкреслив, що провідною ідеєю нарад — вдержання господарської незалежности. Висловив надію, що наради зміцнять і поглиблять взаємини між Литвою, Латвією та Естонією.

Боротьба за незалежність Филипин.

НЬЮ ЙОРК, 5. 5. ПАТ. Провідник филипинських самостійників Ромо заявив представникам преси, що повстання филипинських громадян спричинило бажання здобути незалежність. Обіцяна тепер Злученими Державами незалежність це пуста фраза. Боротьба триватиме аж до побідного кінця.

Гострий осуд протицерковної політики.

До 150 урочан з Фрайбурга і Могунції виголосив папа промову, гостро осуджуючи протицерковну політику у Німеччині. В ім'я позитивного християнізму — говорив папа — намагаються поширити у Німеччині варварське поганство.

Театр Ріжнородностей
Нині в середу год. 7·30 веч.
„Теорія Айнштайна"
знаменита комедія Ант. Цвойдзінського

Великий Театр
Завтра в четвер стрінемося всі у Великім Театрі на сензаційній прапремієрі львівської музичної комедії
„ОПЕРА У КРАТКУ"

які не тільки приносять моральне вдоволення, але у своїм дальшім висліді звязані з матеріяльними користями.

11. Пляновість праці. Одна з найважніших запорук успіху підприємства, це ясно намічена мета, організація і пляновість праці. Про цю мету і пляни підприємства повинні бути усві домлені не лише самі керманичі підприємства, але в такій самій мірі всі безпосередні його співробітники. Свідомість цілі викликує у робітника зацікавлення, яке є важним чинником у розбуджуванні активности.

12. Відповідальність і особисте заінтересування в успіху підприємства. При відповідній організації праці кожний робітник в підприємстві повинен дістати ясно означений приділ праці, за який сам несе відповідальність. Рівно часно з відповідальністю, робітник повинен бити зацікавлений особистими користями (моральної чи матеріяльної натури) в успіху підприємства. Почуття відповідальности й особисте зацікавлення в успіхах підприємства — це дуже важні чинники, що побуджують збільшену енергію.

Ми свідомі того, що це далеко ще не всі засоби до побуджування та плекання людської енергії. Як ми зазначили вже, це питання надто широке й складне, щоби можна його вичерпати в одній короткій статті. Та все таки якби застосувати наведені нами моменти, то це малоб рішучий вплив на збільшення інтенсивности праці народу.

Інж. Іван Лучишин.

Велика наддунайська конференція

Наддунайська конференція, яка мала відбутися 20. травня у Стрезі пересунена на 15. червня. Міністри закордонних справ, представники Малої Антанти згодились на свою участь під умовною повного успіху конференції. Чехословаччина має приступити до північно-східного пакту. Румунія і Югославія це рівночасно члени Малої Антанти і Балканської Антанти. Система забезпеки Середної Европи (порушена в Римі Лявалем) має бути здвигнена в Римі і злучитись із системами забезпеки східної Европи і Балкану.

В осередку системи стоїть справа незалежности Австрії. Вона стане предметом вільнасторонного т. зв. наддунайського пакту, який мігби підписати принціпіяльно всі сусіди Австрії, з винятком Швайцарії і сукцесійних держав. Наддунайський пакт зобовязував би підписані держави задержати політичну незалежність Австрії, не вмішуватись в її внутрішні справи і спільно нарадитись на випадок загрози її незалежности. Це був би виразно консультативний пакт. Але двосторонній договір забезпеки доповнить цей пакт і поставить більше далекосяглі зобовязання, підписаних під договором держав, включно до воєнної допомоги.

Коли зратифікують наддунайський пакт забезпеки, тоді стає безпредметовий британсько-французько-італійський консультативний пакт. Ясно, що для незалежности Австрії важніші такі забезпечні договори, ніж сам наддунайський пакт. Італійський уряд робив проекти французькому урядові, щоб оборонити Австрію (навіть мілітарною силою) а тимсамим охороняти себе перед нац. соціялістами. Франція згодилась би тільки під умовною, коли будуть існувати подібні договори між Італією і Чехословаччиною.

У Чехословаччині помітне змагання зблизитись до Італії. Прага свідома небезпеки, яку для неї представляє націонал-соціялізм. Бенеш правдоподібно згодиться на договір з Австрією.

Югославія може сподіватися, що пертрактації з Білгородом і Римом доведуть до успіху. Переговори з Німеччиною не стануть тому на перешкоді.

Принціпіяльно ні Чехословаччина, ні Югославія не мали би нічого проти мілітарно помічних договорів. Одначе закінчення тих договорів залежатиме від двох справ.

Скасування мілітарних клявзуль для давніших середніх держав: Болгарії, Угорщини й Австрії і від справи реставрації повороту Габсбургів, яка має покищо радше теоретичне значіння. З того приводу повстав конфлікт між Лявалем і Тітулеском. У своїй подорожі до Білгороду і до Братислави намовив Тітулеску Єфтича і Бенеша підписати протоколи проти реставрації Габсбургів.

Уряд Шушніга і уряд Дольфуса натякнули, що тільки за згодою великодержав і за згодою сусідів Австрії привернули би монархію. Одначе згаданий протокол Малої Антанти вважають за застрявання у справи Австрії і тимсамим він не в дусі пакту про невстрявання у справи Австрії.

Туреччина жадає, щоб її приняти до наддунайського пакту як члена балканської антанти. Італія й Австрія виразно проти цього. Туреччина загрожує заложити вето на підставі 4. артикулу балканського пакту проти приняття Румунії і Югославії до наддунайського пакту. Нескільконо Італія згодилася на заключення пакту забезпеки для східного моря. Туреччина вийшлась би своїх домагань. Становище Німеччини й Мадярщини ще незнане.

Але певне те, що всі держави лишуть Мадярщині повну свободу приступити до наддунайського пакту або ні. В справі наддунайської конференції повідомляє ПАТ і Агенція Стефані з Венеції таке: Приготування до майбутньої конференції відбуваються приязно, покищо розглядають господарські і політичні можливости співпраці, опираються на протоколах з 7. січня. Після вияснення деяких важніших точок, стверджують одностайність поглядів усіх трьох урядів. Надіються, що ці переговори улекшать порозуміння між усіми краями, заінтересованими в конференції. Перед закінченням розмов міністри Кавя, Бергер-Вальденег і Сувіч вислали телеграми з привітом до Мусоліні, Шушніга і Гембеша. Після інформацій з мадярських кол 1) делегація годиться заключити наддунайську конвенцію про невстрявання. Мадярщина мала дістати запевнення, що під те поняття не можна підтягати пропаганду для мирового трактату. Про заходи будучих конвенцій повідомлять дотичні уряди.

2) У справі рівноуправнень зброєнь має Мадярщина вдоволитись обіцянкою, що Італія піднесе ту справу незабаром і покличе конференцію щодо зброєння держав. Така конференція відбулась би по закінченню наддунайської конференції. 3) У господарських справах мають продовжити минулорічні умови, згідно з якими Італія мала би купити пшеницю на Мадярщині. 4) Справу трактатів взаїмної помочі мають вважати за неактуальну.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Вулькан на горі Асама під Каруізава, що був нечинний, вчора рано зачав викидати хмари диму. Також вулькан на горі Ато вчора збільшив свою діяльність.

— Агенція Ренго заперечує, вістнам, будь то би дійшло до порозуміння у справі наладнання дипльоматичних звязків між Апостольською Столицею та Японією.

— До Москви приїхала чехословацька летунська делегація під проводом міністра публ. робіт Раєбіка, щоби переговорювати у справі створення летунської комунікації між Москвою і Прегою.

— Премієр Фляндєн піддався нині операції руки. Його брат д-р Карло Фляндєн заявив, що премієр не може скоро вернутись до праці. Премієр просив, щоби не відкладати вівторкового засідання ради міністрів, на якім мають обговорити подорож мін. Литвіна до Москви і Варшави.

— Перед мерівством 10 округи у Парижі прийшло до виборчої бійки. Один поліцай ранений. Арештували 4 особи.

— З Немарн в Еритреї повідомляють, що абісинці, які вийшли за граничну лінію, вбили одного італійського жовніра. Провідник італ. стійки ствердив, що труп є на італійській території та що сліди нападників ведуть аж до границі.

— Президент Естонії Петс переїхав нині через Ригу, до Трускавця у Польщі. В часі 2-годинної перерви між поїздами Петс відпочивав в естонськім посольстві. Хоча подорож президента є приватна, то всеж витали його у Ризі адютант през. Латвії та спеціяльні делегати премієра й інші достойники.

— Згідно з поліційними звітами в часі переїзду королівського почоту з королівської палати до катедри св. Павла в юрбі зібрало 7.000 осіб. 40 відвезли до шпиталю. Одна особа померла на серцевий удар.

— У відповідь на домагання швайцарського уряду, щоби справу схоплення ред. Якоба передати до вирішення мировому німецько-швайцарському судові, уряд Німеччини заявив, що не відмовиться від зобовязань німецько-швайцарської арбітражної умови.

— Директор державного німецького банку Брікман виголосив на тижневім курсі для урядовців банку відчит про теперішню ситуацію нім. закорд. торговлі та девізову господарку. Підкреслив, що Німеччині необхідні сирівці.

Приємна та цікава лєктура
це збірка оповідань
ВАСИЛЯ СОФРОНОВА
ЛИПНЕВА ОТРУТА
Ціна: 1·40 зол., з пересилкою 1·70 зол.
Замовляти в Адміністрації „Діла" Ринок 10.

З українського життя в Чехословаччині.

Товариство Українських Письменників і Журналістів у Празі.

Дня 11. м. м. відбулися Загальні Збори Т-ва Українських Письменників і Журналістів у Празі, на яких після ухвалення абсолюторії старій Управі вибрано нову у складі: д-р Борис Гомзин — голова, проф. Леонід Білецький — заступник голови, доц. Григорій Омельченко — секретар, Мирослав Григоріїв — скарбник і члени Управи: д-р Павло Багацький і проф. Марія Омельченкова. Ревізійна Комісія: проф. Сергій Шелухин, проф. Н. Григоріїв і письменник Спиридон Черкасенко.

За минулий рік у Т-ві відбулися 34 сходини, присвячені рефератам чи святам, крім того вистава підкарпатської преси забрала три дні, разом 37 днів, що вимагали відвідування членів Товариства.

На 37 сходинах було 476 осіб. З них 275 членів Т-ва і 201 гостей. Пересічно на кожні сходини припадає 14 осіб.

На зібраннях виголошували такі реферати чи прочитали власні твори: Д-р Борис Гомзин: оповідання: „Кокаїєч", „Кара", реферати: „Праця Марії Омельченкової на еміґрації", „Завдання українських письменників і журналістів за кордоном, зокрема в Чехословаччині", „Думки про війну" (книга Рене Квітона). Аркадій Животко: „Сімдесять пять літ преси Підкарпатської Руси", „Літературна продукція на Україні в рр. 1932—1934", „Політично-громадська діяльність д-ра Люція Кобилянського", „Адольф Черні й українці". Гонтарій Омельченко: „Як Шнобо як письменник", „Д-р Едуард Бенеш як журналіст", „Д-р Франтішек Совкуп, трибун чеського народу", „Життепис д-ра Люція Кобилянського", „Життепис і літературна творчість Адольфа Черного". Проф. Леонід Білецький: „Петро Холодний на державній роботі", „Літературно-наукова діяльність проф. С. Шелухина", „Визначна діяльність М. Грушевського", „Трагедія і її майбутнє в українській драматургії". Марія Омельченкова: „Враження з Югославії", „Україна в югославянській пресі", „Тип жінок у творах Шевченка" й оповідання Марко Тимка: „Дари моря і надзвичайна історія". Ф. Мелешко: драми: „Останній", „Завітавсьо Січ" і „Мішана кров". Спиридон Черкасенко: „Богдан Хмель", драма, уривки з роману доби козаччини, „Померлі душечки", оповідання. Павло Багацький: „Галина Журба" (з нагоди 25-ліття літературної діяльности). Мирослав Григоріїв: „Що за знаком Вітеса" (репортаж зі сучасної Литви). Роберт Лісовський: „Творчість Петра Холодного". Михайло Обідний: „Петро Холодний" (спогади) Проф. Софія Русова: „Серед народовольців 70. років". Олександра Чернова: „За море океан" (трагедія з еміґрантського життя). Проф. Сергій Шелухин: „Моя літературна полеміка з Ю. Кузановським і В. Шульгиним".

Крім того виступали з рефератами гості: Д-р Евгенія Балабасова: „Життя і праця Марії Омельченкової на Кубані". Д-р Хаб, редактор чеського часопису „Народні Освобожені": „По-

їздці чеських журналістів на Україну". Ян Шнобр, чеський письм.: „Нічна чеська продукція за рр. 1933—1934".

Т-во брало теж участь у різних українських національних святах і чеських культурних акціях, як напр.: свято І. листопада, свято з нагоди зимового походу, свято 22. січня, відкриття Т-ва „Просвіта", академія „Українського Сокола" на пошану академіка памяти М. Грушевського, свято Шевченка, Юлійові Фучікові, вшанування Адольфа Черного, 70-ліття Чеського Промислового Музею, 60-ліття сенаторки Пломінкової, вшанування

троф Мілячоха та інших. Т-во висилало привіт різним українським інституціям і видатним діячам, також і чеським, з приводу ювілеїв і свят.

В Товаристві працює всього 22 члени.

Крім того Т-во випрацювало анкету для вясування умовин життя і праці українських письменників і журналістів, якої не могло перевести в минулому році за браком матеріяльних засобів, бо Т-во живе лише членськими вкладками. Т-во сподівається перевести цю анкету в цьому році.

Григорій Омельченко, секретар.

Економічний огляд.

Українська хроніка.

III. УКРАЇНСЬКИЙ СТАТИСТИЧНИЙ РІЧНИК.

Перед нами третій випуск річника Українського Економічного Бюра у Варшаві. Появився він цим разом під новою назвою, у якій зазначений його статистичний характер. І саме цей характер робить згаданий річник цінним і симпатичним. Бо статистика — це ділянка, якою в нас таки справді ніхто не турбується. „Hol dich der Teufel und die Statistik!" — вигукував колись з досадою Ніцше. Ми (чи точніше покликані до цього інституції) теж вихрещуємось від статистики, немов від несамовитої потвори, вважаючи статистику мабуть тим, чим уважала й Европа в І. половині XIX. ст., а саме: чисельним представленням відносин у державі. Те, що в нових часах статистика стала цінною для всіх ділянок людського життя і знання, що є вона підставою оцінки суспільних явищ, важного зокрема для націй, озброєних власних державних організмів — це нас мало турбує. І тільки в рядкоди відчуваємо, що **офіціяльна статистика нас не вдоволяє**, що вона побудована на інших основах, що її вихідною точкою не є те, що нам потрібне.

Не вважаючи на найкращі бажання — Українське Екон. Бюро у Варшаві не може нам у своїх річниках дати національної статистики у її (що так скажемо) чистій формі. Це праця, яка вимагає грунтовних дослідів звязаних з аналізою, сегрегацією і контролею офіціяльних даних, вимагає відповідного інформаційного апарату і фондів. Не пересуджуємо майбутніх осягів цього Бюра. Вони — до речі — напевне будуть щораз більші, т. ж. як щораз кращі, повніші і цінніші є річники, якими нас це Бюро рік-річно обдаровує. І коли ми дозволили собі на цьому місці „зітхнути" за нашою „нац. статистикою у чистій формі", то нехай цього ніхто не розуміє, як змешення вартости зазначеного вище річника. Навіть у тій формі, в якій находимо у ньому статистику, звязану з нашою землею і населенням, з досягненнями нашої духової і матеріяльної культури, — навіть у тій формі ця статистика має в наших обставинах свою велику вартість і віддати нам може на кожному кроці цінні прислуги. Багатий цифровий матеріял, зібраний і підібраний назагал дуже здайливо (в подробиці не вхолимо, тут і там трапляються помилки і годі за це занадто винувати редакцію). З признанням треба підкреслити велику різнородність, яка йому відбирає характер сухого зведення цифр (що його має напр. офіціяльний „Mały Rocznik Statystyczny"), а через те може зацікавити й людей, які від цифр утікають і ними ніколи не цікавились. Низька ціна при близько 300 стор. тексту, багатьох таблиць (з великою таблицею п-ства Кубійовича) причиниться теж до поширення цієї цікавої книжки.

Польська хроніка

НОВА КОНСТИТУЦІЯ І ГОСПОДАРСЬКЕ ЖИТТЯ.

Нова конституція принесла в арт. 5. пункт 1. як засаду тезу, що **„творчість одиниці є підложжям збірного життя"**. Ствердження цієї тези прийняла польська преса з великим вдоволенням, при чому в тій чи іншій формі зазначила суперечність, яка є поміж дійсністю (зетатизованим госп. життям) і цією постановою нової конституції.

ПОЛЬСЬКО-ФРАНЦУСЬКА ГОСПОДАРСЬКА ПРОБЛЄМА.

Всім читачам політичної преси відомо, що доволі гостро зарисувалась в останньому часі політична польсько-французька проблема. Основується вона (коли не представити найпростіше) на тому, що поляки орієнтуються на західнього сусіда, а французи на більшого східнього сусіда. Та не всім читачам відомо, що існує господарська польсько-французька проблема, яка не менше псує кров обом „союзникам". Цією проблемою займається дуже часто польська преса і тоді не один докір паде під адресою багатої Франції. Цілу газетну студію бо аж 9 фейлетонів присвятив цій справі паризький кореспондент „Газети Польської" за підписом „Економікус". Усе непорозуміння спроваджує він до двох засадничих постулятів Польщі: Франція повинна дозволити більше Польщі імпортувати й повинна інакше ставитись до польських емігрантів. Господарська проблема щезла би, колиб — мовляв — у Франції зрозуміли, що собою представляє Польща політично і господарсько. Отже — як бачимо — суть річи є в недоцінюванні Польщі Францією.

ДОТЕПЕРІШНЯ АКЦІЯ ВІДДОВЖЕННЯ НЕ ВДОВОЛЯЄ. — НОВІ ПОСТУЛЯТИ.

Жовтневі закони про віддовження — як подає польська преса — свого завдання не сповнюють. Хлібороби не можуть платити рат. І щораз голосніше лунають голоси за новим урегулюванням справи довгів. Домагання йдуть у таких напрямках: 1) звищення сплати капіталу до часу, коли сільсько-господарська продукція знову буде оцінюватись; 2) обниження відсотків від конвертованих через Акцептаційний Банк довгів; 3) скорочення т. зв. „дельових" кредитів державних банків; 4) звільнення від відповідальности за чесноти (хліборобські кооперативи); 5) значне обниження довгорочневих поточних зобовязань.

ГОСПОДАРСЬКІ НОВИНИ.

Т. зв. **„сціленому"** промисловому податкові від обороту підлягають від 1. травня пиво, горівка, оцет і дріжджі. — Вся **статистика** буде зосереджана в Гол. Стат. Уряді. Без його дозволу **не буде ніхто** обтяжувати підприємства статистичними **запитами**. — Звідомлення з **„міжнародніх торгів"** у Познані говорять з захопленням про прекрасну їх організацію. „Ц. Газета Гандльова" пише, що ці торги є імпрезою **на першорядну скалю**, яка **утримана** в поважному відношенні до подібних імпрез у Липську чи в Празі. — Союз Пром.-Торг. Палат повідомив про **обниження цін** деяких артикулів. До них належать рури, ванни, жарівки й електр. провідники, кераміка, фаянси, лопати, сокири, вила, різні роди паперів, карбід, боракс, сірчаний квас, тощо. **Зате ціни скартелізованих артикулів** знову зросли.

Свівова хроніка

ПІСЛЯ ДЕВАЛЮАЦІЇ ДАНЦІГСЬКОГО ГУЛЬДЕНА.

В мент, коли після великої горячки в нутрі золотого блоку в наслідок спинення атаків міжнародньої спекуляції ситуація дещо заспокоїлась, несподівано Данціг проголосив „переоцінку" своєї валюти, гульдена. І знову та сама історія: не брак золотого покриття, яке — не вважаючи на поважний відплив золота з Данцігу за останній час — усе таки на 10 прц. вище, ніж того жадає статут Данцігського Банку. Знову господарські причини, вимоги нормального ходу торговлі із закордоном у першу чергу із Польщею і з Англією. Цей нормальний хід стався щораз трудніший через дорожнечу данцігської валюти. І сенат рішив обниженти вартість гульдена на 42.37 прц. та зрівнати його в той спосіб з польським золотим.

Польська преса з вдоволенням приняла це рішення данцігської влади, добачуючи у цьому новий доказ, як тісно звязаний Данціг з польським запіллям. Хоч з другої сторони господарська преса побоюється, що Данціг зможе тепер більше конкурувати з Гдинею.

СРІБНА НЕБЕЗПЕКА.

Ми вже подавали на цьому місці звишку ціну срібла, спинаючись на причинах цього явища. Тепер уже щоденно цікавляться сріблом газети, нотуючи щораз то зростаючу ціну унції срібла, а фінансові кола на заході вважають цілу історію зі сріблом дуже небезпечною. Госса вартости срібла виндикала вже відповідну протиакцію Китаю, Мексика й інших держав, звязаних тісно з долею срібла.

В. Н-вич.

Фальшиві алярми.

З приводу ліцитації польських фільварків.

Краківський „Ілл. Курер Цодзенни" б. безумцю у великий дзвін тривоги у звязку з ліцитаціями задовженої великої посілости у східних воєвідствах. Пояснюючи це явище загальною господарською кризою та нерентовністю рільного господарства, орган загорілого польського шовінізму лементує, що польський стан посідання на „кресах" корчиться, бо ліцитована земля переходить здебільша в руки чужинного елементу, „переважно ворожого супроти польської державности".

Якийсь Юліян Швед у згаданому часописі з 8. ц. м. звертає увагу на останні оповіщення Віленського Банку Земського, що виставив на білоруських, поліських і волинських землях на ліцитаційну продаж 440 земельних маєтків, що обіймають загальний простір 412.627 гектарів. Тільки незначна частина цієї землі, читаємо, перейде в польські руки або стане власністю Банку, а більшість перейде в руки національних меншин, які на думку автора **приступають зорганізовано до акції**. Литовці сягають до тих ліцитацій з капіталом 8 мілїонів зол., а „українці і жиди розпоряджають також поважними сумами". Вигідно цих земель видається авторові тим легшим, що виставлено їх на ліцитацію за залеглости в загальній сумі 11 мілїонів 652 тисяч зол., підчас коли в Банку лишається ще дальше задовження на 21 мілїонів. Отже задовження зовсім не надмірне, бо пересічно 80 зол. від гектара. Тому автор, мабуть особисто інтересований, апелює до управи Банку, щоби дав якнайбільші полекші своїм довжникам і не допустив до дальшого упадку польського стану посідання в користь чужинців.

Річ ясна, що під тим патріотичним алярмом криється багато фальшу і неправди. Загально відомо, що перехід польської обшарницької землі в непольські руки не такий легкий, бо всі можливі польські чинники не допускають до купівлі обшарницької землі дрібними землевласниками української народности. Звичайним стратегічним хопудом є теж твердження, що українці розпоряджають в тій цілі якимись спеціяльними фондами, а навіть якби щось і було, то не осягнуло б успіху, бо поляки дуже здайливо форсують всюди свою кольонізацію. Тому всі „Куреркові" алярми є тільки плановим юдженням проти національних меншин, спеціяльно українців, та масованою спробою рятувати збайкотованих польських землевласників.

Ширіть наш часопис!

Відгуки грецького повстання.

Романтична історія Олени Кекропульос.

ОФІНОР. Повідомляють з Атен, що підчас суду над повстанцями, яких схоплено в полон, стала відомою романтична історія Олени Кекропульос, молоденької панни з дуже відомої атенської родини, яка зорганізувала цілий відділ амазонок і з ними пристала до повстанців. Вона оповідала, що її предок був одним з провідників повстанців у часах визволення Греції і що він дістав від знаменитого англійського поета Байрона в подарунок кинжал з написом: „Воля або смерть" та що цим кинжалом він виборов незалежність батьківщини. Олена Керкопульос зі своїм жіночим відділом завдала немало клопоту урядовому війську і вела партизантку в горах ще тоді, коли вся решта повстанців склала зброю. Проти неї мусіли вислати сильний відділ певного війська, який окружив її в горах з рештою її „амазонок", яких ще було до 200. Бачучи, що опір вже неможливий, вона вивела своїх товаришок невідомою нікому стежкою, а сама повернулася і затримувала наступ війська, поки вони не вийшли з небезпечного місця. Коли побачила, що за хвилину буде схоплена, пробила собі в груди кинжалом Байрона і згинула на місці. Переможці поховали її на місці бою з військовою почестю.

Проєкт нової виборчої ординації.

СОЙМ МАТИМЕ 200 ПОСЛІВ, СЕНАТ 111 СЕНАТОРІВ.

У вівторок 7. травня ц. р. відбулось у президії ради міністрів засідання конституційних груп сойму і сенату, членів ББ під проводом прем. В. Славека. В нараді взяло участь 40 послів і сенаторів, міністер внутрішніх справ Коцілковський і маршали сойму і сенату. Засідання відкрив прем. Славек в год. 11-ій передполудневим і виголосив реферат, в якім зясував тези нової виборчої ординації.

На вступі премієр згодав, що кілька років присвячено праці над конституцією. Одночасно виринуло питання, як мають вибирати сойм і сенат. Опісля премієр говорив про заходи, щоб у соймі були представники найширшої опінії громадянства, в сенаті звертали більше уваги на державні потреби. Пригадав завдання сойму та гостро критикував акцію політичних партій підчас виборів.

100 ВИБОРЧИХ, ДВОМАНДАТОВИХ ОКРУГ.

Сойм складатиметься з 200 послів, сенат зі 111 сенаторів. Польща буде поділена на 100 виборчих округ, в яких вибиратимуть по двох послів. Варшава буде поділена на 6 виборчих округ і вибиратиме 12 послів, Лодзь матиме три виборчі округи і 6 послів, Львів буде ділитись на дві виборчі округи і вибиратиме чотирьох послів.

ДВІ ВИБОРЧІ ЗАСАДИ

Вибирати послів до сойму матиме право кожний громадянин, що скінчив 24 літ, послом може бути громадянин, що скінчив 30 років.

Вибори до сенату будуть тільки посередні. Право голосування матимуть тільки громадяни, які мають военні відзначення та ордери і скінчили 30 років; сенатором може бути тільки заслужений громадянин, який скінчив 40 років життя. Одну третину сенаторів призначуватиме президент, дві третини вибиратимуть.

ВИБОРИ ЗА 54—60 ДНІВ.

Головного виборчого комісаря буде призначати президент зпоміж суддів або осіб з кваліфікаціями суддів. Вибори відбуватимуться у неділю, найскорше за 54 дні, найпізніше за 60 днів від оголошення виборів.

ЯКІ ВИБОРЧІ КОМІСІЇ ЧИ ПАК КОЛЕГІЇ СТАВИТИМУТЬ КАНДИДАТІВ?

Кандидатів ставитимуть виборчі комісії чи пак колегії для кожної округи зокрема. В склад виборчих колегій входитимуть представники територіяльної самоуправи, себто повітових, волосних і міських рад, представники промислово-торговельних, ремісничих і хліборобських палат. Якщо виборча округа начислюватиме понад 100.000 мешканців, тоді до колегій висилатимуть ще лікарську, адвокатську і нотаріяльну палати та професійні союзи по одному представникові на 500 членів. По містах, де є вищі школи, висилають до виборчих колегій своїх представників теж сенати цих шкіл. Послів і сенаторів вибиратимуть у кожній окрузі більшістю голосів.

Вкінці премієр запевняє, що в національно-мішаних округах відсунення від виборчої акції політичних партій доведе ці національности до реальної співпраці.

—o—

Експозе канц. Гітлєра.

З Берліна повідомляють, що рейхстаг скличуть около 15. травня. Гітлєр виголосить експозе про закордонну політику

Канал Сян-Дністер.

Водна злука між Галичиною, Волинію та Поліссям.

Аг. Всхуд повідомляє, що управа львівської округи Морської та Кольоніяльної Ліги розглядала проекти урухомлення більших водних робіт у Галичині, щоб цей терен злучити з іншими.

Проект опрацював інж. Красуцький. Обіймає він помисл будови штучних водних шляхів у південно-східній частині краю, а саме: злуки Сяну з Дністром штучним каналом, далі будова штучного відгалуження від того водного шляху через Львів до Буська й до Луцька на Стир, а вкінці регуляція та сканалізування Вісли, Сяну, Дністра й Бугу, щоб так створити основу для повищих водних доріг.

Проекти ці розглядатимуть в червні ц. р. на загальному зїзді Морської та Кольоніяльної Ліги. Зїзд той відбудеться підчас морської подорожі на кораблі „Косціюшко" по дорозі з Гдині до Борвгольму.

Пікар у Польщі.

ВАРШАВА, 7. 5. ПАТ. Відомий дослідник стратосфери професор Пікар приїхав із Брюселі до Варшави. На двірці витав його заступник шефа департаменту аеронавтики й ін. Із Пікаром приїхав відомий аеронавт, учасник ост. змагань за чашу Ґордона-Бенета, Еріх Тільгенкамп.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

ІЛЯРІОН СВЄНЦІЦЬКИЙ.

Контрасти

в житті й творчості Гоголя.

(З приводу 100-ліття „Тараса Бульби").

Родовитий українець, що все життя думає по українськи — як це виходить зі стилю його писань та висловів у листах — стає одним із творців нової російської літератури. Щиро любить свою рідну Україну, проте вже з юнацьких літ тільки про те мріє, як видістатися з неї у столицю Росії; а з далекої півночі тужить за Україною — лише немає в нього вольного часу відвідати її. Безперечний патріот російський і вірний син православної церкви — найкраще почувається тільки в Римі, в осередку католицького світа, та згодом захоплюється одним-другим містичним твором католицьких письменників, зокрема Томи Кемпійського про наслідування Христа. Гуморист виступає з дивно сумною повістю; поет і естет стає мало що не фанатичним проповідником і вчителем моралі нового життя. Завсіди слабовитий мріє про новий тип сильного громадянина-діяча. Таких контрастів можна би в житті Гоголя зібрати значно більше, але вже наведеного вистарчає для зрозуміння душі Гоголя і його творчого шляху.

Одначе ближчий розгляд цих контрастів приводить нас до висновку про вповні природну основу їх діючої сили. З подібними контрастами стрічаємося майже щодня та не тільки в одного Гоголя.

Співтворцями російської літератури був цілий ряд визначних попередників-земляків Гоголя: Богданович (*1743) автор „Душеньки", Квітка-Основяненко (*1778), Наріжний (*1780), автор першої історичної повісти з українського життя „Бурсак", і Гнідич (*1784) перекладчик „Іліяди". Працювали в цій літературі ровесники та молодші сучасники Гоголя: Кукольник (*1809) Гребінка (* 1812), Афанасієв Чужбинський (*1816), Мордовців (*1830). Закінчують цей ряд визначні письменники українського роду — Немирович-Данченко (*1845), Короленко (*1853)... А навіть Шевченко (*1814), геніяльний творець ідеологічних основ національної свідомости в українській літературі, дав чи не більше творів по російськи, як по українськи, а в тому знаменитий „Дневник" 1857-8 рр.

Одначе ані Квітка з Гребінкою ані Шевченко не тільки, що не належать до основоположників російської літератури, але навіть не займають ніякого місця в її історії. Їх українські твори є літературними перлами, а російські писання без значіння для росіян, хіба тільки історично-літературними документами широкого обєму їх письменської творчости. Ці звичайні в українсько-російських взаєминах контрасти мають в історії національних літератур свої аналогії. Згадаймо тільки французькі писання Гете і Пушкина, англійські Лермонтова, що зовсім не ввійшли в історію французької та англійської літератури. Писання ці явилися як вислід моди даної доби зі своєрідним інтернаціоналізмом і космополітизмом у світогляді визначних представників европейських літератур, а подвоєнє щирих національних патріотів.

Життя українців к. XVIII в. і пол. XIX в. проходить таки в руслі державно-міжнароднього єднання: на Подніпрівії — з росіянами, на Поднїстрівії і Побужі — з поляками, на Попрутті — з румунами, та на Закарпатті — з мадярами. Ця струя захопила на Україні саме тих, що мали велику природну мистецьку силу в собі. Ось такто попередники й сучасники Гоголя, та сам Гоголь — посвятили свою поетичну творчість літературі російській. Різні були причини цього явища, одначе ніодин в тих письменників ніколи не цурався свого українського походження та ніколи не ставився вороже до розвитку самої української літератури, в обороні прав якої доводилося неодному з них виступати.

У світовій літературі новішого часу стрічаємо подібне явище в творчості поляка Корженьовського, звісного Конрада — творця англійських повістей, який сам заявляє, що він навряд чи міг би був стати польським письменником. Є вже такі причини в житті навіть сучасних українців, от хочби фізика Пулюя та хеміка Горбачевського. Їх наукова діяльність є тісно звязана з німецькими університетами та з німецькими науковими виданнями. На рідній землі вони оба могли б були дійти хіба до керування гімназійними кабінетами, бо своїх університетських катедр та спеціяльних наукових видавництв в українців у тому часі не було... Очевидно — свідомість цього стану болить нас, але наука й життя розвиваються не в площині почувань, тільки в умовинах якоїсь сприятливої дійсности...

(Далі буде.)

Добрі Романи

багато історій

в місячнику

GARTENLAUBE

GARTENLAUBE є славне своїми визначними авторами і мистецькими співробітниками. — Чи знаєте його практичні сторони: смачні рецепти, моди для домашнього кравецтва. Поради для хатнього господарства і плекання квітів — також важні вказівки про обезпечення від нещасть і на випадок смерти? Перегляньте останній зшиток гарного німецького журналу для родин.

VERLAG SCHERL BERLIN SW. 68.

НОВИНКИ

— **„АМАТА"** найелегантніший пансіон з повним комфортом у Черчі відчинений з 1. травня. Живець Черче, п. Рогатин. 1468 3—5

— **Найкращі лиси,** пелеринки, краватки виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Капітульна 3. Журнали на 1936 р. надійшли.

— **Прожив цілий місяць сухарками й бішкоптами.** У Львові занедужав був на шлунок один урядовець. Лікар записав йому черчанські сухарки і бішкопти „Фортуни Нової". Вони так засмакували йому, що він не їв більше нічого. Так пережив він цілий рік, є вже зовсім здоровий і тепер поручає бішкопти й „черчанські сухарки" всім знайомим, як найкращий лік на хорий шлунок. 1484

— **Чергове засідання Комісії нової історії України при Історичній Секції НТШ** відбудеться в пятницю, дня 10. травня в 6-ій год. веч. у Бібліотеці НТШ.

— **У вступних іспитах** до І. кляси середніх шкіл зроблено деякі зміни. Молодь вносить подання в справі приняття не до дирекцій гімназій, але до дирекції вселюдної школи, в якій досі вчились. Ці подання опініюють дирекції шкіл і висилають їх до куратерії, яка опісля предкладає їх дирекції гімназій. Вступний іспит потрває чотири дні й обіймає всі предмети. Звільнені будуть тільки діти, що виробили письменні задачі дуже добре. Дальшою новиною буде участь учительства вселюдних шкіл в іспитових комісіях, хоча рішатимуть вчителі гімназій.

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішнім тягненні Держ. Кляс. Льотерії впали виграні на такі числа: 50.000 зол. на ч. 96151. 5000 зол. на ч. 145583 162240 174820. 2.000 зол. на ч. 228 13002 19798 40453 44131 49115 57305 68314 87541 91157 91695 91918 111379 118636 122175 129609 134757 181153. 1.000 зол. на ч. 5390 5777 6064 5750 8190 8385 12035 12501 12520 13844 15115 15364 21733 21463 23749 23858 35585 39913 46167 75519 75519 75020 78546 84368 91280 93126 101616 109087 113934 155181 156359 166895 184610 184652. 10.000 зол. на ч. 50645 58730 74402 181160. 5.000 зол. на ч. 41718 54234 98200 97578 148711. 2.000 зол. на ч. 10181 12408 15818 41812 44688 61320 730753 80874 960046 116451 123817 136115 143194 152728 174573. 1.000 зол. на ч. 455 7609 18786 27006 30547 35623 38886 42588 44688 48923 63637 74578 79081 88811 89587 91730 90530 96552 110272 110922 110936 111114 111296 117076 121141 125251 125457 127218 127782 131317 133147 137560 145617 152458 157961 160803 174684 180034 181600 183000.

— **Дикий напад „стшельців".** В дочерній каплиці в селі Гриналівка парохії Щуровичі пов. Броди правив о. парох Плешкевич у третій день Великодня богослуження. Коли два хористи йшли також до каплички, напало на них кількох „стшельців" і здираючи їм червоні стяжки від вишиваних сорочок, почали їх бити мотиками, сокирами і дручками. На крик напалених кинулись їм на поміч люди, що стояли під каплицею і слухали проповіди. Розпочалась загальна бійка, що тривала 3 години. Священик мусів перервати співану Службу Божу й докінчити її тихо. Шойно інтервенція священика і солтиса припинила заворушення. Вони упросили розірвану юрбу, зложену з якої тисячки осіб, розійтися і не допустили до самосуду на напасниках, що профанували богослуження. Вислід бійки був такий, що кільканацять осіб було тяжко побитих. Слід додати, що день перед тим один „стшелець" побив одного українського хлопця зі Щуровичі. Після подій під каплицею приїхала до Гриналівки поліція, перед якою „стшельци" зізнали, що то українці напали на них і тому домагалися, щоби спровадити військо. Поліція списала протокол з кількома українцями м. і. з Кривоніжкою, головою читальні у Гриналівці.

— **Ніодни селянин не є війтом.** Так вийшло в перемиському повіті. З поляків стали війтами два капітани, один дідич, агроном, 1 посесор дібр, 1 шподовнік поліції, 1 учитель і 1 купець. З українців затверджено трьох, а то ем. суддю, інжиніра і промисловця.

— **Зловживання в чортківському пов. виділі.** Апеляційний суд у Львові розглядає справу великих зловживань у чортківському повітовому виділі. Як обвинувачені стануть: самоврядний інспектор Сукасевич, бухгальтер Ковальчук, урядовець Яримкевич і начальник виділу Гльодт, всі засуджені за спроневіреня 29.000 зол. на кару 2-літної вязниці. Розправа потрвває довше.

— **Жінка чи куплена господиня.** Апеляційний суд у Варшаві розглядов сенсаційну справу душогубства у звязку з продажею доньки. Заможний кольоніст у селі Клетові пов. Радом, Влад. Перунський, мав хору жінку. В тім селі був теж бідний селянин, Йосиф Таргонський, що мав уродливу доньку, 20-літну Софію. Отже Перунський предложив Таргонському купно його доньки за 6.000 зол., щоби доглядала його жінку. Бідний селянин згодився радо й одержав 3.000 зол. на руку, а решту мав діставати ратами. Дівчина перенеслася зараз до Перунського і сталася відразу господинею дому. Жінки свого господаря вона зовсім не хотіла доглядати. Не подобалося це 23-літному синові Перунського, Маріянові, що почав протестувати проти батьківської трансакції. Почалися сварки, аж врешті син, доведений до краю, стрілив крізь вікно і вбив свого батька. Справою занявся суд і засудив Маріяна Перунського на рік вязниці. Проти того присуду відкликався прокуратор і апеляційний суд розглянувши справу, відложив її, щоби вислухати опінію психіятрів.

— **Жертви модної „лінії".** В одній віденській санаторії померла мадярська графиня Михайлина Мікеш наслідком форсовного лікування, що мало зменшити її тушу. 31-літня графиня хотіла за всяку ціну бути стрункою як фільмові артистки. Тому морила себе голодом і заживала всякі ліки, що стягали з неї товщ, не зважаючи на стан свого здоровля. Врешті довела до того, що важила тільки 29 кг., але одночасно дістала сухоти, які загнали її в домовину. Осторога для всіх молодих жінок, що мучать себе задля модної „лінії".

— **Нові понадокеанські лети.** Як повідомляє нюйоркська преса, в найближчих тижнях і місяцях відбудеться низка понадокеанських летів з американського континенту до різних місць старого краю. Перш усього приготовляються до лету два португальські брати, Альфред і Юрій Монтеверде, а саме з Ню Йорку до Лісабону. Скандинавський летун Тор Сольберг хоче летіти з Ню Йорку до Норвегії. Лейтнант Джордж Понд, що торік летів до Ірляндії, хоче повторити свій лет до Европи. Зачувати, що Гуго д'Анунчіо, син італійського письменника, хоче його супроводити. Також Сабені вибирається літаком до Европи і шукає собі відповідного партнера. Чарльс Фолей із Сліго (Ірляндія) плянує таку прогульку понад Атлянтик; з Ню Йорку до Дебліну, де переночує, а звідтіль назад до Ню Йорку, де надіється начас прилетіти на обід. Про Клайда Пенгборна говорять, що він приготовляє новий лет понад Тихий океан. Його товаришем буде Бенет Гріфін з Оклагоми, що простір Нова Фундляндія-Берлін перелетів на 3 години швидше ніж Пост.

— **Королівство на продаж.** До Швеції приїхав голосний свого часу шведський моряк Карло Петерзен і оголосив, що продасть своє королівство на острові Тибар, яке находиться в південній частині Тихого океану в архипелягу Бісмарка. Він приїхав туди з жінкою ще з кінцем мин. століття і згодом тубильці проголосили його своїм королем. Одначе після довшого „панування" король і королева переконалися, що підсоня острова не служить їхньому здоровлю. Вони теплім все пактіне на малярію, аж врешті вернулися до рідного краю, щоби лікуватись. Покищо не знайшовся краю, щоби лікуватись. Покищо не знайшовся купець на далеке морське королівство, хоча є на ньому, мовляв, назіть золотодайні терени.

—o—

З театру.

ВЕЛИКИЙ МІСЬКИЙ ТЕАТР: „ПОСОЛ ДО БОГА", пєса на 3 дії *Меріяма-Лужницького.*

Пєса на релігійну тему: боротьби унії з православям. Головний конфлікт, довколо якого має вертіти дія — мученича смерть св. Йосафата Кунцевича. Але сам мученик не має майже ніякої ролі. Не бачимо його евергії ні індивідуальности, не чуємо ніяких слів, що могли би порвати масу. Перший явв висуває думку, що діяльність витебського архиєпископа побачимо на історичному тлі; після кількох натяків на історичні відносини вся дія переходить на теольогічні диспути. І ні й масові сцени, які дозволяли би доводувати, що буде це пєса на тему боротьби сліпої маси з визначною індивідуальністю. А проте маса ця поводиться майже механічно, як і сам головний герой, цісивний, без індивідуального обличчя, мейже манекін.

Пояснюється це просто: щоб вивести на сцену драматичний конфлікт з релігійним підкладом, треба релігійну ідею перетворити в якісь оригінальні образи. Крім великого драматичного таланту, автор мусить бути ще глибоко релігійною людиною; надхнення не склеїш, ідеї не придумаєш на замовлення. Дискусії духовних на тему вищости католицизму чи православя більше можуть засіяти сумнівів, ніж скріпити вірних. Якби така пєса мала на меті розбуджувати релігійну віру, то треба би повторити одну фразу з неї: „Стримайте бій, коли не наладнаються політичні відносини". Те, що бачимо на сцені — таке сумне, що ніхто не хотів би, щоб повторились події з XVII. в., братовбивча війна на релігійному тлі.

Не маючи сцени для проб, організатори вистави не мали мабуть змоги її підготовити: 3-ох професійних артистів, Блавацький, Сорока, Боровик, Паздрій та Ольський, мали дрібні ролі; робили з тексту, що могли. Св. Йосафат, папа і кардинали не робили вражіння тих великих людей, яких мали зобразити. Масові сцени — найважчі для режисера, були тільки аматорські і напр. у такій кульмінаційній сцені, як убивство св. Йосафата — тенісові м'ячики замість каміння, відбирали їй усю повагу дійсної події. Для глядача зістались на сцені тільки настроєві походи черців з піснею (гарні хори!) і — гарні хмаринки на небі. Відвертаючи очі від деяких занадто грубих сцен примітивного фанатизму, думали ми про те, чи не краще було би перекласти і вивести у нас якунебудь релігійну пєсу Кальдерона або спромогтись на виставу такого великого католицького письменника, як Кльодель?

Про якісь літературні чи драматичні прикмети „Посла до Бога" годі й говорити. Публіка, привабленна непропорціонально великою рекламою пєси, не мала навіть мінімального естетичного вдоволення. Автор узявся за тему ідейно дуже небезпечну, ще й психічно не мав до неї ніяких даних. Релігійні проблеми, значно важчі, ніж проблеми фільософічні, і хто торкається їх приблудно непідготований, той, замість надати їм поваги, саме цю повагу їм відбирає. **м. р.**

—o—

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

От. Іван Степанів, крил., відзн. ювилят, парох в Заболотцях, помер дня 6. травня 1935 року, в 89. році життя, 55. році священства. Похорон відбудеться в четвер 9. V. В. Й. П.!

Олена Огоновська, емер. урядничка Дирекції Скарбу, померла в Станиславові дня 19. квітня ц. р. В. Їй П.!

Ігнатій Криштальський, архикатедральний управитель хору і дяк, помер 2. травня ц. р. в 67. році життя. Покійний працював на становищі дяка від 1912 р. при катедрі св. Юрія у Львові. Передтим був у Тернополі, Микулинцях і Городенці. Свідомий українець, від ранньої молодости працював для свого народу в церкві і товариствах. Будучи в Тернополі, зорганізував перший папський концерт, а в Городенці першу в Галичині аматорську виставу. По війні взявся з запалом до організації дяків і дав підвалини до їхньої службової прагматики. Належав у Львові до всіх культурно-освітніх товариств та до кінця життя не відмовлявся від народньої роботи. Видав друком дві Служби Божі і в той спосіб управильнив їх співання. Осиротив жінку і троє дітей: Романа — адвоката у Львові, Володимира — складача і Марію, замужню за б. арт. театру Гінняком. В. Й. П.!

ДИВОГЛЯДИ.

ЛЬВИЦЯ В ГОТЕЛІ.

До паризького готелю при вул. Єлізейських Піль зайхав мистець у плавбині Кеммеріх, тепер фільмовий артист. Обід і вечеру казав приносити собі до кімнати. На другий день виявилось, що мешкає він разом із дресованою львицею. Хоч уверяв він усіх, що вона ходить сумокійно як кітка, поліція примусила його посадити її до клітки.

ОСЕЛ ПОТРЕБУЄ ПАТЕНТ.

В австрійському містечку Марія-Енцерсдорф ішов довгий час спір, чи може осел возити дітей на гору для забави без концесії. Місьва управа рішила, що такий осел заробляє такою забавою гроші і мусить мати промисловий патент. На те, що він осел — як це трапляється при ріжних іспитах з людьми — окремого патенту він не потребує.

СМАЧНА СТРАВА.

В Індії веде влада віддавна боротьбу з аматорами — землі, такими, що їдять землю як звичайну страву. В Індії є ріжні роди грунтів, що мають у собі таку домішку, що смакує простолюддю. Найсмачніша земля в Індії з білими муравлями. Цікаве, що споживачі землі, не можуть відвикнути від такої страви і згодом нездужають на серце, недокровність і не можуть ходити.

НІМЕЦЬ, ЩО НЕ ВМІЄ ПО НІМЕЦЬКИ.

Французька поліція хотіла виселити німця Ріттера з міста Рошфор. Він не був французьким громадянином, хоч приїхав до Франції 2-літньою дитиною, рік служив у т. зв. чужинній Легії в Африці і 6 місяців у поліції. Найцікавіше те, що він не знає зовсім німецької мови і почуває себе французом.

КОЛИ ПЕРЕПЛУТАЮТЬ ЛИСТИ.

Німецький громадянин Евальд Шу вислав тиждень тому 2 листи, один до управи нац.-соціялістичної партії, щоб його приняли туди як члена, другий до брата, на чужину. Наречена його, що висилала листи переплутала коперти. Урядова партія дістала приватний лист з описом життя в теперішній Німеччині. Шу замість стати членом партії дістав півтора року вязниці і 5 літ концентраційного табору.

ВСІ ДІТИ на селі і в місті читають

„Світ Дитини“ і „Діточу Бібліотеку“

Цілорічні передплати по 5 зол. висилати на адресу: Львів, вул. Зіморовича 3.

Дописи.

ПЕРЕМИШЛЬ.

Виясненнє. В „Ділі“ ч. 113 з дня 3. травня ц. р. у дописі з Перемишля п. н. „Два ювілеї“ подано, що перемиська державна гімназія приготовляється до відсвятковання свого 40-літнього ювілею, який відбудеться ще в цьому шкільному році. Щоб не було непорозуміння чи балямуцтва, подаємо до відома, що перемиська гімназія святкуватиме свій 40-літній ювілей щойно в найближчім 1936 р., бо перша матура, по усамостійненні гімназії, відбулася в 1896 р. Тепер збираються вже матеріяли до історії гімназії, яка вийде друком. — Перемишль, 6. травня 1935 р. — **Виділ Кружка Родичів при гімназії.**

Перемиське громадянство своїм єпископам. В навечерія Христового Воскресення зложили представники українського громадянства та місцевих установ у Перемишлі під проводом посла дра В. Загайкевича святочні побажання своїм владикам, Преосвящ. Коциловському і відтак Преосвящ. Лакоті. Висказані послом Загайкевичем побажання та слово відповіди наших владик є доказом вірної сполуки, яка вяже перемиське українське громадянство з владичим престолом.

Вписи до вселюдних шкіл. Від 1. до 5. червня ц. р. відбудуться вписи дітей до вселюдних шкіл у Перемишлі. Для місцевих і замісцевих дітей призначені школи: VI-клясна коедукаційна приватна вселюдна школа Братства св. о. Николая, котру ведуть зразково СС. Пр. Дівн Марій у власній догідній поширеній домівці при вул. св. Івана ч. 42 та публична коедукаційна VII-клясна школа ім. М. Шашкевича при вул. Фр. Смольки ч. 10. До цих шкіл слід заголошувати дітей тим батькам, котрі не мають у своїй місцевості вище організованої школи. Місць для замісцевих дітей не багато, тому завчасу радимо батькам голоситися в управах шкіл устно або писемно, бо пізніше, коли контінгент місць у лавках заповнить ся, більше ні одної дитини не приймуть. Хто хоче дістати писемну відповідь, мусить долучити до листа заадресовану кореспонденційну карточку. Для дітей зпоза Перемишля найдеться вигідне приміщення і дбайлива опіка в бурсах: Гімназійного Інституту і св. о. Николая для хлопців, та в Інституті для дівчат і в Сестер Василянок на Засянні для дівчат. — При вписах у черні мусить батько предложити метрику хрестну, а можливо теж і шкільне свідоцтво дитини з першого півроку. Більші діти від оплат на потреби школи звільнені; багатші складають зараз при вписах невеликі датки на інвентар, робітні й помочі. Обі школи й усі чотири бурси забезпечують дітям зразкове релігійне й національне виховання, добру й совісну опіку та солідну підготову наукову чи до вступних гімназійних іспитів, чи до фахових шкіл, тому заїнтересованим звертаємо батькам на них увагу. — Інші часописи просимо не передрукувати.

ЧОРТКІВЩИНА.

Конкурс просвітянських хорів у Чортківщині. Дня 21. квітня ц. р. відбувся в першому районі в Улашківцях конкурс читальняних хорів з Улашковець, Юриднки, Заболотівки, Милівець, Росохача і Мухавки. Міш. хор з Улашковець під диригентурою п. Івана Шути відспівав: „Думи мої“ і „Широкий луг“. Хоч диригент вложив багато праці над дисциплінуванням та вишколенням хору, то всетаки з причини малої кількости співаків, головно басів, і невідповідної інтерпретації пісень хор не виявився як слід зі свого завдання. В майбутньому треба доложити зусиль, щоби згадані браки усунути і витревалою працею осягати щораз кращі успіхи. Муж. хор з Юриднки під дир. о. ігумена Савицького Петра ЧСВВ. відспівав „Чом тужиш, плачеш?“ і „Стрілецьким шляхом“. Хор цей ще молоденький і виступив публично вперше, та всеж таки дав запоруку, що в майбутньому виробиться завдяки праці диригента на добрий хор. Треба тільки його доповнити деякими голосами. Добір пісень був добрий і публика приняла їх з одушевленням. Міш. хор із Заболотівки під дир. п. Михайла Шути відспівав „Огні горять“, „Птичий охр“ і „Та орав мужик“. Цей хор має вже за собою більше праці та є численнійший від попередніх. При виконанні пісень виявились найкраще альти і сопрани. Слабші були баси. Солістка в сопрані виказує добрий голосовий матеріял, бракує їй тільки вишколення. Диригент вложив дуже багато праці, бо вивів доволі трудні пісні і то майже без закиду. Слід би звертати більше уваги на інтерпретацію пісень, передовсім на динаміку. Є надія, що цей хор виробиться на один із кращих. Муж. хор з Милівець під дир. п. Максимчука Петра відспівав „Видиш, брате мій“ і „Тече вода в синє море“. Миле враження зробив цей хор своїм більшим числом співаків і певністю виступу. Є в ньому рівномірність поділу голосів. На особливе признання заслуговують другі баси, що виявлялись співанням і вишколенням. Сам диригент, молодий селянин, без ніякої музичної шкільної освіти і фахової рутини, виявився з свого завдання краще, як неодин з музичними студіями і фаховим знанням. Це можна пояснити собі хіба вродженими здібностями і великим його замилуванням до музики. Хор співав під кожним оглядом добре. Треба би ще звертати увагу більше на динаміку і на те, щоб хористи вчувались у пісню. При дальшій праці диригента і співпраці співаків хор може вибитися дуже значно. Міш. хор з Росохача під дир. п. Ярослава Оробця відспівав „Ми йдем вперед“, „Весною птички“ і „Зібрав батько“. Миле враження на всіх зробив цей хор вже самою своєю появою. Всі співаки і співачки виступили в прекрасних народніх строях, що викликувало дійсно святочний настрій та полонили серця слухачів. Хор, хоч чисельно невеликий і слабший мужеськими голосами, виявився як слід зі свого завдання. Замітне тут вишколення голосів, інтерпретація і добра динаміка. Побажати б тільки, щоб диригент старався свій хор побільшити. Міш. хор з Мухавки під дир. п. Маркіяна Струка відспівав „Розритa могила“, „Птичий хор“ і „Почаївська Божа Мати“. Як попередній, так і цей хор виступив у святочних народніх строях. Хор з Мухавки має першорядні жіночі голоси і під оглядом сили і під оглядом мельодійности. На особливе признання заслуговує соліства в сопрані Михайлина Сушельницька. Таких жіночих голосів може позавидувати хорові навіть першорядний хор. Слід би подбати про доповнення хору відповідною кількістю мужеських голосів для рівноваги з жіночими, а певно вже дальші праці і зусилля хор здобуде ре-

З дороги життя.

Телєграфічні аґенції.

Кума-вудыга вложила мені в руки книжку про механізм часописних аґенцій. Вірт — подумав я — пізнати той апарат, що переказує та фабрикує вістки на цілому світі. 100 літ минає від часу, як паризький купець Авас заснував пресову аґенцію і постачав пресі матеріяли. Нині все йде дротом, кяблем, фонограмом, а в нас навіть пантофльограмом. За Авасом пішов у Берліні Вольф, у Льондоні Райтер, в Італії Стефані, у нас ріжні рідні бюра на чужинні, що подають тільки перевірені вістки, бо переписують їх уже з газет.

І за покійної Австрії було „Кореспонденційне Бюро“ і звідти телєґрамн йшли просто до Львова. Те, що діялось у нас не йшло вікуди, або довкола світа. Аж коли у Кракові повстав відділ „ПАЛЬ“, Львів діставав вісти із Східної Галичини. Відомий польський журналіст, колись редактор „Часу“ згадує, що першу вістка, яку Львів передав на вихід, виглядала так:

„Przemyśl. W grecko-katolickiem seminarjum duchownem zawaliły się miejsca ustępowe. Z ludzi nikt nie zginął“.

Така грізна вістка полетіла урядово у світ і мусіла зробити страшне вражіння своєю східно-галицькою закрасною.

Нині, коли страшні вісткн йдуть у світ через телєграфічні аґенції, вони причепурені, підстрижені, наперфумовані. І щоб не знати скільки трупів гинуло від землетрусу, коли це ствердили офіціяльно, землетрус перестає бути страшним, — перемінюється в телєґрафічну звістку. Денно зїдаємо таких звісток більше, ніж устриць аматори цієї лакомінки, а проте всіх питаємось довколо: „що чувати?“ І коли нам скажуть, що нашому знайомому заіротестували вчора вексель — робить на нас це більше вражіння, ніж ювілей англійського короля. Бо для нас, людей, що привязані до старих способів найбільше автентичне вістка це така, що її передають, вибачте за слово, „на писок“.

І хто хоче мати у нас часопис із справжнім успіхом, повинен мати телєґрафічну аґенцію, що ходила би по місті і передавала передплатникам новини на вухо. До того довів мене 100-літній досвід телєґрафічних европейських аґенцій.

Тиберій Горобець.

ТЕРНОПІЛЬ.

Вечір діточої книжки і преси. Громадянська дбайливість про наших найменших проявляється наглядно у праці тутешньої філії Союзу Українок, яка гуртує дітвору для спільних забав і в слід за цим до прилюдних виступів. Зразком цього був „Вечір діточої книжки і преси“, уладжений дня 7. квітня ц. р. Вечір почався рефератом п. М. Колодійової. Відтак були діточі танки і ритмічні вправи. На перше місце як титулова точка випадався дотепно придуманий танець книжки, що був живою реклямою у виконанні чотирьох дівчаток; виступали: Світ Дитини, Наш Приятель, Дзвіночок і Юні Друзі. Найбільш зацікавили дітей „Казка в картинах“. Відчитано казку про царенка Івана і підляжну парінку, при чому на сцені появлялись діяві особи як живі картини, до тексту казки. Казку відчитала настроєво п. Марія Левицька. По закінченій програмі відбулась загальна забава дітворн під проводом пань. Хто бачив цю імпрезу і малих виконавців, перенятих своїми ролями, захоплених дітей-видців, розрадувані обличчя їх матерей, почував усміх радости життя, яке може дати семейно-громадянська атмосфера. Такої праці й успіху побажатиб на постійне в Товаристві, зокрема тим, що не жалували часу та труду на ведення цього діла. При цьому виявився хист та добрий підхід до такої праці головної аранжерки і провідниці цілої імпрези, п. Сімінної Дарії, і позіва посвяти роботящість п. Б. Лисівної. **Громадянин.**

Новий Самоуправний Закон

(Друге справлене і доповнене видання)

Ціна тільки: зол. 0·80
(з почтовою пересилкою 0·95 зол.). —

Хто надішле належність складанкою П. К. О. 504.066 тому негайно вишле книжечку Адміністрація „Д і л а“, — Львів, Ринок ч. 10.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

ГОСПОДАРСЬКО-КООПЕРАТИВНИЙ ЧАСОПИС Львів, 28. квітня 1935. Р. XV. Ч. 17—18.

УКРАЇНСЬКЕ ЮНАЦТВО, ілюстрований журнал української молоді. Львів, травень 1935. Р. III. Ч. 5.

SLOVANSKY PŘEHLED, sbornik pro poznavani politickeho zivota slovanskych statu a narodu. Praha, duben 1935. Cis. 4. R. XXVII.

NASZA PRZYSZŁOŚĆ, trybuna polskiej myśli państwowej. Warszawa, luty - marzec 1935. T. XLIII.

PŁOMYK, tygodnik, dla dzieci i młodzieży. Warszawa. 29. kwietnia 1935. R. 19. № 33.

PŁOMYCZEK, tygodnik dla młodszych dzieci. Warszawa 29. kwietnia 1935. R. 19. № 33.

MORZE, organ Ligi Morskiej i Kolonjalnej. Warszawa, maj 1935. R. XII. № 5.

Пересилайте передплату!

Спорт.

СЯН — ЛЕГІЯ (Коросно) 3 : 0 (1 : 0).

В неділю 5. травня н. р. відбулися в Коросні на Лемківщині перші змагання за мистецтво А-класи помиж Сяном та Легією, заінічені доводі легкою перемогою перемиської української дружини, хоч Сян грав від 10 хвилини І. половини в десятку, внаслідок сильної контузії Макарухи.

Гра Сяну в першій половині випала доволі бідно. Довший час українська дружина не могла пристосуватись до дуже малого своїми вимірами і дуже нерівного грунта Легії та увільнитись від способу гри Легії, якої грачі у своїй надмірній амбіції дноїдяся на границі, обставляючи і бльокуючи кожного змагуна Сяну, шобув при м'ячі, зокрема чвірку нападу, двома, а то й трьома своїми грачами. В цій частині гри одинокі ворота добув Партика, продовжуючи стріл Підаденича в вільного. Друга половина була куди краща. Легії нападу Сяну робили хвилинами пражними неперехожної лявіни і кінчились у більшості підкинами стрілами, що їх відпаровував удачно і зі щастям воротар Легії, без сумніву найкращий змагун тої дружини. В 20 хвилині прийшла контузія воротаря Сяну Лозинського. Його заступає резервовий воротар Доротяк, що хоч і не мав великої нагоди до поспису, боронив дуже притомно і в доброму стилі.

Змагання Сяну з Легією стягнули до Коросна кільканадцять осіб, головно священників, навіть з дуже далекої околиці. Один незнаний досі симпатик Сяну відбув для тої цілі дорогу понад 50 кільометрів. Одночасно із змаганнями зелектризували також нечисленну, на жаль, нашу молодь міста Коросна. Кільох знаних молодих ентузіястів узяло просто пробором одягальню Сяну, шоб там перед провідником дружини та змагунами визнати своє молоде неофітське вірую! „Ми — українці. Ай ми будемо тішитись як н а ш а дружина виграє". Присягалися молоденькі демки, що пішки прийдуть до Перемишля, шоб лише бути свідками ше одної можливої перемоги української дружини над Легією найспільнішою під цю пору дружиною на Лемківщині.

ЗАКОРДОННИЙ СПОРТ.

Прага: Тепліцер — Славія 5 : 3, Спарта — Д. Ф. 5 : 1, Жіденіце — Кладно 6 : 0, Спарта остаточне добула мистецтво Чехословаччини.

Відень: Австрія — Фаворітнер А. Ц. 4 : 2, Рапід — Ф. А. Ц. 6 : 1, Гакоах — Ф. Ц. Він 5 : 0, Спорт-клюб — Вакер 3 : 0, Лібертас — Вієнна 2 : 0, Адміра — Н. А. Ц. 4 : 1.

Всі дружини мають розіграти ще по три змагання. Мистцем вже є остаточно Рапід, Гакоах, після останніх двох перемог є на передостанньому місці і можливо удержиться у першій лізі. На останнім місці є тепер Фаворітнер В. Ц.

Будапешт: Угорщія — Будай 1 : 0, Ференцварош — Ш. Округа 6 : 2, Уйпешті — Сероткар 3 : 0, Фе-бус — Кішпешті 4 : 3, Сегед — Сомогі 3 : 2, Аттіла — Бочкай 1 : 0.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Народній Театр ім. І. Тобілевича, під арт. пров. Н. Стадника.

Комарно:

8. V. „Корневільські дзвони".
9. V. „Бешкет у раю".
10. V. „Задзіна Острога",
11. V. „Шепіна".
12. V. „Серед бурі".

Великий Міський Театр.

Середа, 8. V. вечинний.
Четвер, 9. V. год. 7·30 веч. „Опера в кратку". Премієра.

Театр Ріжнородностей.

Середа, 8. V. год. 7·30 веч. „Теорія Айнштайна".
Четвер, 9. V. год. 7·30 веч. „Теорія Айнштайна".

Цирк Станевського, площа Бема.

Середа, 8. травня, дві прощальні вистави: в год. 4·30 попол. і 8·15 веч.

Кіна.

АДРІЯ: „Магарадна".
АПОЛЬО: „Недокінчена симфонія".
АТЛЯНТИК: „Дівчата в одностроях"
ВАНДА: „Распутін — злий дух Росії".
ГРАЖИНА: „Нові люди."
КАСІНО: „Вондер-бар" (Дольорес дель Ріо),
КОЛІСЕЙ: „В путах шантажиста" та ревія „У нас наєте наче в автоматі".
КОПЕРНИК: „Бадь у Свою" (Джіта Альпар, Ганс Ярай).
МАРУСЕНЬКА: „Жид Зіс" (Конрад Файт).
МІРАЖ: „Твої уста говорить неправду", „Навіщо працювати?" (Фділ і Флин)
МУЗА: „Два гальтаї" (Фділ і Флин).
ПАКС: „Сни джунглів" та додатки.
ПАЛЯС: „Проданий голос" (Шмідт).
ПАН: „Їх ночі."
РАЙ: „Світ сміється" (большевицька комедія).
СВІТ: „Буря на світанку", „Бастер Кітон посередник кохання".
СОНЦЕ: „Ніч у Каірі" та ревія.
СТИЛЕВЕ: „Зміна сердець" і ревія.
УТІХА: „Шпіон ч. 13." і ревія.
ХІМЕРА: „Розсміяні очі" (Шерлі Темпль).

Закордонне радіо.

Середа, 8. травня 1935.

Відень (506,8) 17·30, 21·20 Форт. рецталь Шіфмана та Клявд. Аран, 19·20 Парада пробовників, 22·10 Концерт, **Мор. Острава** (269,5) 18·05 Пісні, **Прага** (470,2) 10·15 Сальон. музика, 15·55 Військ. орк., 19·25 Чеська пісня — кантата Сметани до цвеми Гвезди, **Париж** (1648) 20·00 Зн. музика, **Берлін** (356,7) 12·00, 14·15 Концерт, 18·00 Музика, спів, 20·45 Моцарт — Бетовен (муз., спів), **Кеніґсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. всячина, 19·00 Соната ф-дур на віольонч. і форт. Брамса, **Кельн** (455,9) 20·45 Сучасна муз., **Лайпціґ** (382,2) 16·00 Солісти (муз., сп.), **Мінхен** (405,4) 13·15 Квартет, 15·20 Три пісні до слів Гетого (сопр. віольонч., форт.), 16·10 Пісні 16. і 17. ст. (Лянге-Шуберт, сопр.), **Будапешт** (550,5) 12·05 Цит. орк., 17·50 Танк. музика, 19·00 Два фортепіяни, **Мілянo** (368,6) 11·30 Легка музика, 20·30 „Ін Чіта Роза" оперетка Ґанната, **Рим** (420,8) 13·05 Концерт, 22·30 Легка музика.

Четвер, 9. травня 1935.

Відень (506,8) 12·00 Концерт, 16·10 Зн. мельодії Вагнера, 17·25 Спів (Ерб, сопран), 20·00 Хор, 21·45 „Льогенґрін" (Лео Слезак), 22·20 Віденські пробовані мельодії, **Братислава** (298,8) 19·30 „Великий шлях" оп. Ноттари, **Брно** (325,4) 17·25 Нар. слов. пісні, **Прага** (470,2) 10·15 11·05 Сальон. музика, **Париж** (1648) 20·45 Концерт фр. музики, **Берлін** (356,7) 14·15 Легка музика, 16·30 Форт. творн, Шуберта, 21·00 Година пальсів, **Кеніґсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. всячина, 15·15 Траґедні пісні (Штеппель тенор), 23·00 Концерт суч. музики, **Кельн** (455,9) 13·15 Муз. нок. концерт, 16·00 Пісні Унґера, **Мінхен** (405,4) 11·00 Пісонькн, 15·20 Сн. квартет, 19·00 Симф. концерт, **Будапешт** (550,5) 18·15 Італ. пісні в супр. форт., **Мілянo** (221,1) 17·05 Спів (Кальдероні сопр.), **Рим** (420,8) 13·35 Легка муз., 20·30 Симф. концерт.

Львівське радіо.

Середа, 8. травня 1935.

6·30 Ранішня авд., 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 8·05 Авд. для новобранців. 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Тріо (муз. сп.), 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. денник, 13·05 Оп. фрагм. з гр. пл., 13·55 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Сальон. орх., спів, 16·30 Треті ідобові збори — Зі світа дівчат, 16·45 Музика з гр. пл., 17·00 Політична евр. держав після війни, 17·15 Суч. музика для недовірків (гутірка із гр. пл.), 17·50 Від ворі до атому, 18·00 Концерт гармоністів, 18·15 По сусідськи — веселий скеч, 18·30 Почт.-техн. скринька, 18·40 Сільва рерум, культ. мист. життя, 18·45 Славянський вечір у вик. оп. арт. Рейхана, 19·15 Про те, як сухопутні щурі стають моряками (турист.-спорт. фейл.), 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Тад. Ольша співає свої пісоньки, 19·50 Акт. фейлєтон, 20·00 Оп. фраґм., 20·15 Міцкевичівський вечір із Вильна, 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Шопенівський концерт, 21·30 Літературні хвилини, 21·49 Пісні сп. Едв. Бендер, 22·00 Реклам. концерт, 22·15 Концерт сальон.-танк. орхестри.

Четвер, 9. травня 1935.

6·30 Ранішня авд., 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 8·05 Авд. для новобранців. 11·57 Сигнал часу. 12·03 Метеорольогічні вістки, 12·05 Авд. для шкіл: Весілля Івася та Катрусі, 12·30, 13·15 Вок.-муз. концерт; у перерві оп. 13·00 год. Хвилинка для жінок, Полудн. денник. 13·50 З ринку праці, 13·55 Експорт, 14·00 Найгарніша гр. пл., 15·35 Біржа, 15·45 Реґіонні пісоньки й мельодії з гр. пл., 16·30 Ліс бо мойман де л' архітіктяк Франс: Ліс шато де ля Льоар, Шато де Бльоа, Шато де Шоман, 16·45 Концерт хору, 17·00 Репортаж, 17·15 Театр Уяви; „Зимовий вечір" Ожешкової, 18·00 Пісні в вик. Г. Островської в супроводі форт., 18·15 Письменницьке знання та сусп. служба, 18·30 Почт. програ. скринька, 18·40 Сільва рерум. мист. життя, 18·45 Реклям. концерт, 19·00 Легка музика з гр. пл., 19·15 Літер. фейлєтон, 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·30 Акт. фейлєтон, 20·00 Пісні й танці Кар. Курпінського (спів, муз.), 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Симф. концерт, 22·03 Репортаж із нонд. 25-ліття володіння Юрія V., 22·20 Концерт танк. орх., 23·05 Танк музика з гр. пл

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долляр у Львові у приватних оборотах 5·28—5·30 зол.

Нім. марка 1·90—2·00, фр. франки 34·80—35·05, шв. франки 171·30—172·00, фунти стерлінги 25·50—25·80, австр. шилінги 99·50 — 101, чеські корони 21·70—22·00, рум. леви 32·00—33·50, дінари 43·00—43·75.

Золото: Долляри 9·15—9·20, Франки фр. 34·40—34·80, Дукати 82·50—83·50, Корони 36·60—36·80, Рублі 46·00—47·75, 1 гр. зол. 5·92·44.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50, Фльорени 0·85, 1 гр. ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 44·50—46·25, 5 проц. дол. Б. Г. 51·50—53·50, 4 проц. Зол. Б. Г. 44·00—45·50, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 47·00—48·50, 4 1/2 проц. кон. Б. Кр. 52·00—53·50, 4 проц. Б. Г. К. 62·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

Премійки.

Долярівки 53·00 — 54·50, Інвестиційна 104·00—107·50, Будівельна 43·00—45·00.

ПРАЦЮЙ БАГАТІЙ ЗБИРАЙ

в ощадности складай у Повшехному Банку Звйонзновім на вкладкові книжечки іменні або на предявника, які гарантують безоглядну тайну вкладу. Вклади платні на кожне домагання або за виповідженням в централі і відділах. Опроцентування від 5% до 6½% річно.

POWSZECHNY BANK ZWIĄZKOWY W POLSCE S.A

ЛЬВІВ, Варшава, Бельско, Цешин, Дрогобич, Гдиня, Краків, Перемишль, Станиславів, Тарнів.

18/5 2—6

ЗБІЖЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська дньово Львів	від	до	від	до
Жито одноціже	14·25	14·50	15·25	16·50
Жито збірне	13·75	14·00	15·75	16·00
Ячмінь сівн.	14·25	14·75		
Ячмінь одноцінний	13·25	13·50		
Овес одноц. насін.	16·75	17·25		
Овес од. незам.	16·25	16·75	18·25	18·75
Овес од. легко зам.	15·50	15·75	17·75	18·00
Овес зб. легко зам.	15·00	15·25	17·25	17·50
Овес одноціл. зам.	14·75	15·00	17·00	16·25
Овес збірн. зам.	14·25	14·75	16·50	17·00
Бобик	14·25	15·25		
Сім'я конопляне		27·00		
Мука пш. І. А.	31·50	32·00		
Мука пш. І. Б.	29·50	30·00		
Мука пш. І. Ц.	27·50	28·00		
Мука пш. І. Д.	26·75	27·25		
Мука пш. ІІ. А.	24·00	24·50		
Мука пш ІІ. Ц.	23·50	23·75		
Мука пш. ІІ. Д.	21·50	22·00		
Мука пш. ІІ. Е.	21·00	21·50		
Мука пш. ІІ. Ф.	19·50	20·00		
Мука пш. ІІ. Г.	19·00	19·50		
Мука пш. ІІІ. А.	14·00	14·50		
Мука пш. ІІІ. Б.	12·00	12·50		
Мука пш. разова	18·50	19·00		
Мука житня І. кат. до 55%	23·50	24·00		
Мука житня І. кат. до 65%	23·00	23·50		
Мука житня ІІ. к. ситн. до 70%	14·75	15·25		
Мука житня рад. до 95 %	17·25	17·75		
Мука житня посл. понад 70%	13·50	14·00		
Висівки житні			9·25	9·50
Пенцак			24·00	25·00
Крупи ячмінні гр.			24·00	25·00

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 6. травня н. р. кооперативам платить за:

	льоко Львів.
1 кг. масла франко магазин	2·50 зол.
1 л. молока	0·16 „
1 л. сметани	0·80 „
1 к. яєць	2·25 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло, молоко, сметану та яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 6. V. н. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвір'я птахо-, мисарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята від 40 дкг.	за 1 кг.	2·20 зол.	
Мол. однор. кури і. пд.	„	0·90	„
Старі кури	„	„	0·80 „
Пантарки	„	„	1·90 „

Птицю приймає в скільности визначеного приділу для кожного доставця.

Курята приймає поштою без приділу.

Когутів, качок, гусей, індичок та індиків взгляду на кінець сезону не приймає.

ОПОВІСТКИ.

Членам львівської філії „Учительської Громади" до відома: Товариські сходини Членів товариства будуть відбуватися **10. дня кожного місяця.** — Перші такі сходини відбудуться 10. V. (в пятницю), — в домівці Товариства. 1529 2—2

Ірина Данів і Петро Богдан Кордуба замість повідомлень про своє звінчання зложили 20 зол. на потреби Дівочої Гімназії Рідної Школи ім. І. і І. Кокорудзів у Львові. 1538

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Фортепіянн, короткі, мало грані, дешево продам, міняю, Ґанаг, Пілсудського 21, перший поверх. 2/28 3—3

Комбінезони потоцькі найдешевше джерело „Палюм„ Гетманська 22, побіч музею. 1482 2—7

Новочасна вирібня парасолі і парасольок „ЛіОН". Львів, ул. Шайнохи 2. — приймає реперації, покриття, дешево. 1536 1—10

Віллю в Яремчі — 13 умебльованих убікацій, господарський будинок, морг города, в прегарнім положенні знаю-дую, або до спідки на пансіон. — Перфецька, Львів, Тереси 2 „С"/І. 1531 1-1

І. ОГОЛОШЕННЯ.

УПРАВА „КАРПАТІЇ",

Товариства взаїмних обезпечень на життя у Львові, повідомляє, що:

XVII. Звичайні Загальні Збори Товариства

відбудуться в пятницю 31. травня 1935 р. в год. 17-ій у власній домівці Товариства у Львові, Ринок ч. 38., — а таким порядком нарад:

1) Відкриття Загальних Зборів і вибір предсідника.
2) Звіт Управи з діяльности й заміжнення рахунків за рік 1934.
3) Звіт Контрольного Виділу Надзірної Ради
4) Розгляд і затвердження звіту та рахункових замкнень Товариства за рік 1934 і уділення Управі Товариства абсоюторії за виконані нами обовязки.
5) Внесни Надзірної Ради в справі:
   а) приділу біляншової надвижки за рік 1934,
   б) затвердження особливих умовин на заключування договорів обезпечень на підкладі „Народової Позички".
6) Виборн:
   а) 4 членів Надзірної Ради на 3 роки (§ 34 стат.)
   б) 3 заступників членів Надзірної Ради на 1 рік (§ 34 стат.).
7) Означення висоти винагороди для членів Надзірної Ради (§ 31 ст.).
8) Інтерпеляції.

До повищого порядку нарад може ¹/₁₀ частина представників зголосити додаткові справи, що мали би бути поміщені на денному порядку нарад, одначе таке задання поміщення окремих справ на порядку дня сам зголосити Управі Товариства не пізніше як на 14 днів перед річницею Загальних Зборів (§ 28. стат.).

У Загальних Зборах беруть участь згідно з § 29. стат. вибрані з р. 1933 представники Членів і представники власників уділових листів, якими вислано ся рівночасно ще окремі запрошення. 1537

„За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Ярославичів Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 119 (14.017). Львів, четвер 9. травня 1935. Pocztowe opłatę opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504·060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Ячернці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Долю здобудеш
Народ збагатиш
Інтерес зробиш
Старість забезпечиш
Талант придбаєш
Європу зїдеш
Радість життя маєш

складаючи свої ощадности в Кооперативному Банку „ДНІСТЕР", у Львові, вул. Руська ч. 20.

Фабрика хемічних виробів
О. Левицька і С-ка
У ЛЬВОВІ, вул. КОРДЕЦЬКОГО ч. 51.
Телефон 60-04. ПКО. 505-881
поручає власні вироби найкращої якости
Пасту до взуття „Елегант" терпентин.
Пасту до взуття „Елегант" воскову
Пасту до підлоги „Французька маса"
Віск комбінований до підлоги
Вазелїну до шкіри
Синку до білля
помадкову і коронову
Шварц до чобіт. — Віск шевський. — Смалу шевську.
1587

Німецька дискусія в палаті льордів.

ЛЬОНДОН, 8. 5. ПАТ. В палаті льордів член робітничої партії льорд Дікінсон поставив внесок в висловом спожалїння з приводу ухваленого Радою Ліги Націй рішення, що осуджувало Німеччину. Дікінсон домагався перевести з Німеччиною переговори на підставах, які Німеччина могла б прийняти. Багато промовців піддержало льорда Дікінсона. Від уряду відповідав держ. підсекретар в мін-стві закорд. справ льорд Стенгоп. Він заявив, що Німеччина в останньому часі захитала почуття безпеки в Европі. Британський уряд бажав би, щоби деклярація Гітлєра, яку він має виголосити найблизчого тижня в райхстагу, була прелюдією до конструкційної акції. Щодо плану, щоби відновити розброєну конференцію, представник уряду заявив, що тепер є проєктом повинна прийти Німеччина. Повинна не тільки критикувати проєкт летунського договору, але поставити власну, конкретну пропозицію. Уряд не може одобрити шеску льорда Дікінсона, що критикує політику уряду.

Дікінсон мав на меті тільки викликати дискусію і тому свій внесок відкликав.

Перед війною в Африці.

РИМ, 8. 5. ПАТ. Оголосили тут комунікат про те, що більші достави зброї вислані до Адіс-Абеби деякими добре відомими европейськими фабриками зброї, заряджена мобілізації в Абісинії та остання промова абісинського цісаря приневолюють італійський уряд ужити відповідних заходів, щоби запевнити італійським кольоніям в Африці безпеку. Мусоліні як міністер військових справ зарядив мобілізацію дивізії Сабавда та двох дивізій т. зв. „23. березня" і 26. жовтня". Крім того змобілізовано баталіони „чорних сорочок" у Палермо, Кунео, Равенні і Форлі. До зброї покликали теж контингенти 1913. річника, що досі служили тільки 6 місяців. Отже готові до війни є тепер увесь 1913 річник так само 1911. і 1914. В Еритреї високий комісар змобілізував 2 дивізії тубільчих військ і крім цього створили дві нові дивізії та нові баталіони „чорних сорочок" на місце змобілізованих.

4 міліярди франків для СССР.

ЛЬОНДОН, 8. 5. ПАТ. Не зважаючи на офіційне заперечення у Парижі і Льондоні кружляє поголоска про французьку позичку 4 міліярдів фр. для СССР. Водночас говорять про зусилля Чехословаччини здобути у Франції деякі кредити, і це у звязку з наміром Чехословаччини приступити до французько-совітського блюку.

Візита французьких адміралів у італійського уряду.

НЕАПОЛЬ, 8. 5. ПАТ. Завтра прибуде тут з офіційною візитою французька морська дивізія. Адміралів Міже і Лзборд прийме король і Муссоліні. Преса в симпатією витає візиту французької фльоти.

Французька преса проти СССР.

ПАРИЖ, 8. 5. ПАТ. Справу відмови виїздових віз до СССР деяким французьким журналістам м. ін. теж представникові „Матену" живо коментує вся паріська преса.

„Ле Матен" поміщує енергічний протест, до якого прилучився теж „Ле Журналь", пригадуючи, що його представникові теж відмовили візи. „Ле Журналь" пише: „Навіть якби амбасада СССР відкликала своє рішення, то ми рішили не висилати наших представників до Москви". „Ле Фігаро" солідаризується у тій справі з іншими щоденниками, підкреслюючи, що відмова віз є справою всієї французької преси. „Ле Пті Парізієн" стверджує, що не можна погодитись на те, щоб при видачі віз уряд робив різницї між журналістами. Якщо совітський уряд обстоюватиме своє рішення, то більшість французьких щоденників не буде висилати своїх представників до Москви.

Невдача ковенської конференції.

БЕРЛІН, 8. 5. ПАТ. „Берл. Таґеблят" повідомляє з Ковна, що справи приступлення з балтійських держав до східнього пакту на ковенській конференції не полагодили, бо виявилися різниці поглядів між Литвою й іншими державами. Совітська оферта для балтійських держав не має нових виглядів.

Друга конференція представників анґлійських домініїв та уряду.

ЛЬОНДОН, 8. 5. ПАТ. Уся анґлійська преса приписує велику вагу до другої конференції домініяльних премієрів з членами британського кабінету, що відбулася вчора під проводом Макдональда. Нарадкувалися над справами міжнародньої політики, головно над узгідненням британських зобовязань в Европі.

Згідно з „Таймсом" представники домініїв погодилися з урядом щодо підтримки плану збірної безпеки для вдержання миру в Европі. Представники домініїв підкреслювали, що для Німеччини треба лишити відчинені двері, заявляючи, що без Німеччини неможливий тривалий мир.

На конференції узгіднили теж думку, що коли до Німеччини слід ставитись так само як до інших держав, то конечне, щоби канц. Гітлер доказав великодержавам добру волю та поінформував про дальші плани Німеччини. На конференції висловили свій осуд про те, що Німеччина порушила договори.

До виводів „Таймса" слід додати, що представники домініїв висказалися теж за збільшенням престіжу Ліги Націй як арбітра міжнародніх спорів.

Присилайте передплату!

Омніпотенція держави в господарській ділянці.

Львів, 8. травня 1935.

Вже від довгого часу ми є свідками, як у відродженій Польщі держава постепенно, але послідовно змагає до того, щоби наложити свою тверду руку на всі прояви зорганізованого суспільного життя. Особливо інтенсивно пішла праця урядових чинників над переведенням у життя гасла про омніпотенцію держави в усіх ділянках збірного життя після т. зв. травневого перевороту в 1926 р. Діється це так, що деякі відтинки зорганізованого громадсько-суспільного життя держава монополізує, а інші узалежнює від себе посередньо, при допомозі окремих, творених у тій ціли вібито напів громадських, а на ділі державних установ. Ми тут не маємо на міру ілюструвати цього прикладами з усіх ділянок життя. Ми бажаємо тут звернути увагу тільки на один відтинок, а саме господарський.

При цьому лишаємо на боці справи парцеляційної політики, бо вона говорять у Польщі, зокрема ж на наших землях, сама собою цілу проблему, яку ми обговорювали вже не раз і не два. Між іншим останнє наше статтю, присвячена цій справі, підпала в цілости, разом із наголовком, конфіскаті. Отже не все й можна про ці справи писати свобідно.

Але перейдімо до тих фактів, у яких ураганилося змагання держави всеціло опанувати деякі відтинки економічного життя. Першим таким фактом, який відчуло й наше зорганізоване життя, було введення асекураційного монополю від пожеж. Цей монополь ударив дуже болюче по всіх асекураційних товариствах, зокрема ж по нашому „Дністрі". Не входимо в те, чи вийшла на цьому добре держава, але стверджуємо, що не добре вийшов на цьому загал, який обезпечує своє нерухоме майно, а вже цілком лихо вийшли на цьому приватні, свобідно і добровільно зорганізовані асекураційні товариства.

По асекурації від пожеж прийшла черга на пенсійне забезпечення. І наш Пенсійний Інститут перестав годі існувати як окрема установа. Він опинився в загальному скомасованому пенсійному заведенні.

Буйним квітом розрослася кооперація, що була незвичайно здоровим виявом самодопомоги населення у важких часах економічної скрути. Держава звернула свою пильну увагу і на цей відтинок громадської конструктивної праці. Вона в життя відповідне законодавство, покликала до життя урядову Головну Кооперативну Раду й підчинила їй усю кооперацію. В основі праці Гол. Кооп. Ради лягли між іншим і суто політичні моменти, які найшли свій особливий вияв у відомому вже пристосуванні до Ревізійного Союзу Українських Кооператив. Р. С. У. К. утратив великий волинсько-поліський і лемківський терен для своєї праці, втратив крім того і деякі роди кооператив. Але на цьому не кінець, бо завдання і змагання Головної Кооперативної Ради йдуть у тому напрямі, щоби монополько регулювати й направляти внутрішнє жит

тя всієї кооперації в бажаному для неї напрямі й дусі.

З черги гряде до нас нове законодавство, що має цим разом піддати під виключний вплив державне молочарство. Це законодавство щойно підготовляється, але воно напевно прийде. З виробленого законопроекту довідуємося, що на будуче без окремої концесії не можна буде засновувати ні молочарської кооперативи, ні взагалі молочарні як продукційного підприємства. Концесії будуть надавати Рільничі Палати. Вони також будуть рішати про те, чи взагалі в такім то або в іншім районі чи місцевості доцільно організувати молочарню. Отже не тільки про концесію, але й про доцільність чи недоцільність молочарської кооперативи чи спілки будуть рішати Рільничі Палати! Мало того, вони будуть теж нормувати експорт молочарських продуктів. Можемо собі вже наперед уявити, до чого могла б довести молочарська політика Рільничих Палат на нашому терені, якщо ми не змагали б до того, щоби мати на неї свій вплив.

Про контролю молочности корів появився окремий закон, яким цю контролю вже змонополізували Рільничі Палати. Йде до того, що й усі годівельні справи стануть виключним монополем Рільничих Палат. А деякі Рільничі Палати лансують уже думку про те, щоби держава змонополізувала і справу асекурації худоби, зокрема рогатого скоту.

Думаємо, що наведеного досить, щоби зрозуміти всі тенденції та наміри теперішнього польського етатизму в господарській ділянці. Ясно, що ми не можемо бути тільки пасивними свідками того, що діється. Нашим обов'язком і завданням не лише зрозуміти нову дійсність, але й пристосуватися до неї так, щоби наші господарські здобутки і цінности не тільки не змаліли, але навпаки, щоби збільшились. Не можемо допускати до того, щоби нова дійсність заскакувала нас непідготованими, але навпаки, збагнувши і зрозумівши її, ми мусимо її з успіхом опановувати. Це повинні мати на увазі особливо наші господарські провідні установи.

—o—

НАРІД СОБІ.

В роковини заснування Української Господарської Академії.

В історії недержавних народів, що борються за своє національне самоозначення, — засада" „Нарід — Собі" — відограла й усе ще відіграватиме провідну роль. Винайшли її чехи — майстерно вміли використати у своїй боротьбі з традиційною небезпекою германізації. Їхне „Narodni Divadlo" (національний театр), — над сценою якого гордо пишається цей символічний заклик „Narod sobe" — є класичним втіленням цього гасла, що здійснює другий не менше популярний національний клич: **„власними силами".** Ця монументально чеська будова над Влтавою була, як каже й історик, „першим спільним ділом, яке виконав нарід, вже пробудженний після двохсотрічного свого занепаду"; вона є першим видимим проявом цього пробудження. „Цей храм мистецтва як каже цитований автор, був збудований не лише **за сотки заможніших, але й за золоті та крейцарі незаможних. Тому цей театр не належить до нікого і належить до всіх чехів".**

„Нарід — Собі" — це найкраща зброя недержавних народів передовсім у боротьбі за власну **національну культуру,** що є передумовою до фактичного національного самоозначення кожного народу. Через те воно свідомо було покладене в основу „Товариства Прихильників Української Господарської Академії" (ТПУГА)), коли перед трьома роками повстала ця установа.

При фінансовій допомозі ТПУГА повстав при Українській Господарській Академії **Український Технічно-Господарський Інститут** як спроба поширення технічної освіти серед українського загалу **методою позаочного навчання.** В обставинах української дійсности саме цю методу можна вважати найбільше доцільною та дуже практичною. Вона витворює новий тип школи, мовляв, екстериторіяльної, що сама приходить до своїх учнів, не знаючи ніяких перешкод. Не вважаючи на страшну госп. скруту, що захопила цілий світ та яка зокрема дошкульно впала на українське населення, УТГІ знайшов живий відгук скрізь серед нашого загалу. Він стрівся стан національно-соборницькою установою, що обединила всіх українців: з краю, еміграції, Далекого Сходу та обох Америк. Отже — з виїмком тільки Радянської України з причин зрозумілих і від нас незалежних. Понад 500 слухачів УТГІ серед сучасних злиднів — це в кожнім разі імпонуюча цифра. Вона могла би бути подвійно й потрійно більша, колиб ТПУГА мало досить грошей. Але криза б також дошкульно членів ТПУГА. Вона гальмує їх приріст. Це все зрозуміле. А проте! Проте, не можна забувати про гасло „Нарід — Собі". Особливож у цьому випадку. Адже ідеться про поширення фахової — технічної освіти у рідній мові. Не має ще власних шкіл для виконання цього завдання. Завдання ваги якого чейже ніхто не зможе заперечувати.

Існує ще друге чеське національне гасло, що доповнює клич — „Нарід — Собі": це — **„Через освіту до волі".** Обидві ці засади національної техніки чудово виправдалися в чеській визвольній боротьбі у найбільш рішальний її момент і в часі світової війни, коли чеські самостійники розвалювали Австро-Угорщину й після 28. жовтня 1918, коли почали будувати свою власну державу. Цей іспит політичної зрілости чехи склали з відзначенням. Сталося так завдяки тому, що вони були вишколені в дусі двох вищезгаданих національно-визвольних засад: **„Нарід — Собі" та „Через освіту до волі".**

Наше товариство місяць травень, — що є місяцем заснування подебрадської УГА, встановило місяцем пропаганди для ТПУГА й УТГІ. Тому в роковини заснування УГА — 16. травня — відгукнеться напевно весь український загал у дусі гасла „Нарід — Собі", складаючи свою лепту на УТГІ — цю свою позаочну політехніку фахового життя!

О. І. Бочковський

Турчанський повіт у світлі статистики.

Нині подаємо числові дані Головного Статистичного Уряду про турчанський повіт на основі перепису населення з 9. грудня 1931 р.

ПРОСТІР, ЗАГАЛЬНЕ ЧИСЛО НАСЕЛЕННЯ І ВОЛОСТИ.

Простір турчанського повіту 1.829,2 км. кв. Загальне число населення 114.457 (без війська по касарнях), з того мужчин 56.564, жінок 57.893. Густота населення на км. кв. припадає 62,6. У повіті є одна міська волость і 13 сільських, 97 сільських громад, 273 місцевостей.

НАСЕЛЕННЯ І ПОДІЛ ЗА ВІРОІСПОВІДАННЯМ

По містечках проживало 10.081 осіб, з того 4.936 мужчин. По селах проживало 104.375 осіб, з того 51.628 мужчин. За віроісповіданням по містечках проживало **4.211 греко-католиків** (41,8 проц.), 1.706 римо-католиків (16,9 проц.), 4.117 жидів (40,8 проц.), 33 інших (0,3 проц.),

По селах проживало **92.353 греко-католиків** (88,5 проц.), 4.595 римо-католиків (4,4 проц.), 6.510 жидів (6,2 проц.), 800 інших (0,8 проц.).

МАТІРНА МОВА

По містечках як **матірну мову українську подало 1.446 осіб (14,3 проц.), руську 1.571 осіб (15,6 проц.), себто нашою мовою говорило 3.017 осіб (29,9 проц.),** польську мову 3.977 осіб (39,5 проц.), жидівську з гебрайською мовою 3.056 осіб (30,3 проц.).

По селах як матірну мову українську подало 49.122 особи (41.1 проц.), руську мову 28.344 особи (27,1 проц.), себто нашою мовою говорило 77.466 (74,2 проц.), польську мову 22.106 (21,2 проц.), жидівську з гебрайською 4.496 осіб (4,3 проц.), іншу мову 130 (0,1 проц.).

ТЕМРЯВА.

По містечках вміло читати і писати 5.316 осіб (69,4 проц.), тільки читати 24 особи (0,3 проц.), **не вміло ні читати ні писати 2.286 (29,9 проц.). Отже по містечках було неписьменних і напівписьменних 2.300 осіб (30,2 проц.).** По селах панує дійсно „тьма кромішня", бо читати і писати вміло ледви 30.637 осіб (41,4 проц.), тільки читати 469 осіб (0,6 проц.), **зате ні читати ні писати 41.796 осіб (56,5 проц.). Неписьменних і напівписьменних було по селах 42.261 (57,1 проц.).**

МЕШКАНЕВІ УМОВИНИ, НЕРУХОМОСТИ І БУДИНКИ.

По містечках: мешкальних нерухомостей 1.324; мешкальних будинків 1.338, загальне число помешкань 1.926, загальне число кімнат у помешканнях 3.298. Деревляних будинків по містах 1.152 (86,1 проц.), мурованих 184 (13,8 проц.); з вогнетривалим накриттям 295 (22,0 проц.), з електрикою 200, каналізацією 37. Будинків нездатних до замешкання, в яких всеж таки мешкають люди 22. Пересічне число кімнат на помешкання по містах 1,7, пересічне число осіб на кімнату 3,0. Однокімнатних помешкань по містечках було 1.066 (55,4 проц.), двокімнатних 563 (29,2 проц.).

По селах мешкальних будинків було 17.475, загальне число помешкань 17.951, загальне число кімнат у помешканнях 22.187; пересічне число кімнат на помешкання 1,2, пересічне число осіб на помешкання 4,7. Однокімнатних помешкань було 15.084, двокімнатних 2.012, трикімнатних і більше 787.

ДЖЕРЕЛА ПРОЖИТКУ.

З хліборобства крім городництва, лісництва і риболовства жило 100.692 (88,0 проц.); з того по містечках 3.412 осіб (або 33,8 проц. міського населення), по селах 97,280 осіб (або 93,2 проц. сільського населення). З промислу і торговлі черпало прожиток 6.094 особи (5,3 проц.); з того по містечках 3.113 осіб (або 30,9 проц. міського населення); по селах 2.981 осіб (або 2,9 проц. сільського населення). З торговлі і промислу проживало 2.598 осіб (2,3 проц.); з того по містечках 1.602 (15,9 проц.), 996 по селах (0,9 проц.). З комунікацій і транспорту 995 осіб (0,8 проц.), з того по містечках 380 (3,8 проц.), по селах 545 (0,5 проц.) і з інших джерел (емерити, інваліди і т. д.) 4.148 (3,6 проц.); з того по містечках 1.574 (15,6 проц.), по селах 2.574 (2,5 прц.).

З найманої праці у хліборобстві на селі проживало 6.984 особи. З цього числа припадає на умовних робітників 18, фізичних 6.966. Одначе на рілі могло працювати тільки 4.804 (між ними 2.656 мужчин), решта припадає на дітей і немічних.

ВЕЛИЧИНА СЕЛЯНСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ.

На загальне число 16.772 господарств: **карловатих нижче 2 га було 5.664,** на яких проживало 26.349 осіб (4,7 особи на господарство), 6.802 господарств прост. від 2—5 га, на яких проживало 37.983 особи (5,6 осіб на господарство); 2.622 господарств простором від 5—10 га, на яких проживало 16.448 осіб (6,3 на госпд.); 386 господарств простором від 10—15 га, де проживало 2.440 осіб (6,3 — на господарство) і 138 господарств простором від 15—50 га, на яких проживало 848 осіб (6,1 на госпд.). Більших господарств простором 50 га і більше було 14, на яких проживало 79 осіб.

ІНШІ ДЖЕРЕЛА ПРОЖИТКУ.

З городництва і рибацтва проживало 235 осіб, з лісництва 225, з промислу і торговлі 6.094, з того 263 умовних працівників і 3.368 робітників і халупників. З числа 6.094 осіб черпали засоби на прожиток з ковальства 295 осіб, з експльоатації лісів і по тартаках 1.324 осіб, зі столярства 237 осіб, кравецтва 407, шевства 516, будови домів 334. З торговлі й обезпечень 2.598 осіб, з того 2.298 осіб займалось торговлею товарами. При залізницях працювало 508 осіб, у публичній адміністрації 326 осіб, у судівництві й прокуратурі 229; публична безпека — 382, церква й віроісповідні громади — 394, шкільництво — 267, домашня прислуга — 587, емерити та інваліди — 707.

Маса до підлоги, коцики і щітки всілякого роду. Фарби, лякери, покости і пендзлі. —
ПЕРФУМЕРІЯ і КОСМЕТИКА
по кризових цінах — у фірмі

А. Лопушанський
Львів, пл. Марійська 8. — тел. 216-16. 34/91 3—3

Анґлія інтервеніюватиме в потребі збройно.

ЛЬОНДОН, 8. 5. ПАТ. На нинішнім засіданні палати громад один депутований запитав уряд, чи, якщо Німеччина завела би в здемілітаризованій на основі версайського договору стрефі якісь зміни, Анґлія негайно пішлаб з усією своєю збройною силою на поміч Франції, як це передбачають льокарненські договори. Міп. Саймов відповів, що це саме є передбачене у льокарненських договорах. З анґлійсько-італійської декларації, залученої до стрезьких резолюцій випливає, що Анґлія вірно виконає свої зобовязання, згідно з льокарненським договором.

Памяти вченого, педагога і громадянина.

(Грудка землі на могилу пок. проф. д-ра Станислава Дністрянського.)

Як грім з ясного весняного неба вдарила нас на самого Юрія страшна вістка про наглу смерть найдорожчого нашого професора д-ра Станислава Дністрянського. Ледви в грудні м. р. витав він так щиро, так горячо всіх нас, його „колегів і товаришів", з празником двацятьпять-ліття його дитини: „Товариства українсько-руських правників", так тішився, що довелось йому діждатись того свята. І тільки огортав його жаль, що незавидна доля придержує його поза границями його рідного краю... В тому привіті признає Покійник, що початки Т-ва звязують його думками з найкращими літами його наукової та суспільної праці, коли міг усі свої сили жертвувати для піднесення нашої національної культури. „Вони вже давно минули — ці давні діта, коли в кругі приятелів та колегів — пише Покійник дальше — ставляв я разом з ними перші кроки у змаганий до розвитку нашої юріспруденції серед далеко кращих життевих та політичних умовин, ніж сьогодні і міг працювати безпосередньо для рідної культури в рідному краю". І тішився, що давні його труди не залишилися без успіху та що повстали шари нових правничих поколінь, що серед дуже невідрадних обставин ведуть дальше вельми тяжку працю для збереження та поглиблення нашої правничої освіти.

Так, минули давні ті роки, коли ми, студенти прав, тішилися прибитим на чорній таблиці львівського університету повідомленням, що наш дорогий професор приїде з Відня на виклади і на ведений ним цивілістичний семінар, кидали ми тоді не лише скрипти, „кузню" до близьких іспитів і кольоквій, але навіть ріжні писарки та лекції, котрими треба було заробляти на студентський чорний хліб насущний, і спішили на другий поверх старого університетського будинку, щоби стиснути руку своєму „Стасьові", щоб послухати викладу того великого цивіліста чи обговорити з ним тему семінарійної праці.

Не було в ньому сліду засушеного професора-правника. Коли він появився в університетській викладовій салі, все ставало ясне, сонячне довкруги нього; линули ми до нього як до свого товариша-колеги, як нас завсіди називав. Блестіли наші молоді очі і розкривались наші молоді душі перед тим золотим віденським серцем.

Бо культурою і вдачею був проф. Дністрянський радше віденцем ніж галичанином. І завсіди привозив нам зі собою безжурну музику филь блакитного Дунаю, веселість Пратеру, елегенцію Kärntnerstrasse, а при тім усім солідність і повагу віденської юріспруденції.

Але не лише нас, молодих його студентів, захоплював він цілим своїм єством. Де лише звернувся зі своєю палкою вдачею, в якій-небудь народній установі почав працювати, там негайно щезав галицький песимізм та галицьке пригноблення, там чола підносилися вгору, очі ясніли, праця йшла і дозрівали скоро овочі його зусиль.

От хочби його головування в основанім ним Т-ві українсько-руських правників; довів він це Товариство до найкращого розвитку і тепер іде воно по витиченому ним шляху, хоч і в які неприятливі відносини воно попало.

Або його праця на парляментарному форумі. Він був клейнодом нашої репрезентації; всі знали, що це в нашому клюбі засідає проф. Дністрянський, на котрого праці покликувались найбільші австрійські цивілісти і котрий був творцем солідних австрійських законопроектів і законів.

По нашій програній, коли наші найенергічніші і найбільш творчі умн охопила зневіра, він не переривав своєї праці. Не заразився небезпечною німемією кожної політичної еміграції. Працював інтенсивно у Відні, опісля у Празі і зумів серед чужих зберегти пошану для нашої науки. Зокрема він майже один високо ввесь час держав прапор української юріспруденції та неодин новий шлях вказав для загальної науки права.

Не тут належить оцінка незвичайно живої, плодючої праці цього великого европейського вченого і професора. Характеристику й оцінка багатьох наукових праць Покійника була би можлива — як каже проф. д-р Старосольський — лише в окремій монографії; нашим обовязком булоб здвигнути йому тривалий памятник хочби у тій формі.

Але не можна теж промовчати його великих заслуг на полі інтелектуальної і матеріяльної допомоги нашим студентам. Не кажу вже про його довоєнну діяльність у краю, де він це nobile officium університетського професора сповняв з повною посвятою разом з другим великим приятелем молоді, пок. проф. д-ром Петром Стебельським. Але скільки разів подав він свою руку лишеним без ніякої помочі нашим студентам на еміграції, про це нехай скажуть ті, що користали з тої батьківської його любови й посвяти.

Не видержало це золоте серце нещасть нації, до котрої воно все горіло святою, беззастережною любовю і якій присвятило усе, що мало. Прийшли також матеріяльні злидні, але Покійник не покидав рядів, у які раз вступив, хоч певно праця для чужих поширила би знач но його славу і далаб йому вигідне, забезпечене життя.

Не маючи надії на незалежний прожиток у рідному краю, перенісся він з Праги на той бік наших Карпат, до скромного Ужгороду, щоб хоч там бути між своїми, щоб хоч полонинський вітер з нашої Чорногори приносив йому часом сумну пісню нашої нещасної а такої дорогої країни....

Там і попрощався з цим світом на віки!

Д-р Олександер Надрага.

Ревеляції з нашого минулого

п. н.

Сторінки з мого життя

Д-ра ЕВГЕНА ОЛЕСНИЦЬКОГО

можна дістати у Видавничій Спілці „Діло"

Ціна зол. 1·90, порто 30 сот.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— У переговорах, які ведуться між представниками СССР і чехословацькою банково-промисловою спілкою, дійшло до засадничого порозуміння у справі признання СССР вивозових кредитів на суму 200 міліонів чеських корон.

— У звязку з дальшим слідством у справі повстання соціалістів на Филипинах арештували до 500 осіб.

— Листа югославянського премієра Єфтича здобула при виборах до парляменту 1,788.000 голосів, себто 62 прц. всіх відданих голосів. Опозиційні листи здобули 983.245 голосів, себто 35.4 відс.

—Недалеко місцевости Ероде у провінції Мадрас (Східні Індії) ціла родина попобивала самогубства з голоду. Самогубства докопали так, що до поржавої криниці накидали ріща, облили це нафтою і спісли цього ціла родина кинулась у горіючу яму. Одну особу вирятували, 4 особи згоріли на вуголь.

— До Торіно в Італії приїхала спеціяльна летунська совітська комісія, щоб переговорювати у справі технічної помочі при будові літаків у СССР. Небаром має приїхати до Москви група італійських конструкторів, що мають бути заняті в совітськім летунськім промисли. При переговорах посередничив між Совітами й італійськими фірмами ген. Нобіле, що, як відомо, є у большевицькій службі.

— Голяндська Телеграфічна Агенція повідомляє, що з німецького концентраційного табору недалеко голяндської границі втікло 7 вязнів. 4 з них перейшли кордон і їх інтернували, 1 згинув, двох зловила німецька сторожа.

— Французькі часописи „Ле Попюлер" і „ГЮманіте" оголосили однозвучні заяви, що в часі бальотажевого голосування соціалістичні і комуністичні кандидати будуть себе взаїмно підтримувати, уступаючи у користь кандидатів, що матимуть більші виглади на перемогу.

— Кораблі 5. і 7. дивізіону першої французької морської ескадри приїхали нині до Неаполю та обмінявшись повитальними сальвами, закинули якорі.

— Англійський король прийняв у середу у престольній салі в палаті Сейт Джемс амбасадорів і послів чужинних держав та представників доміній з премієрами на чолі. На бажання, які зложив Макдональд і бразилійський амбасадор, як декан дипльомотичного корпусу, король відповів короткою промовою.

Подробиці нової виборчої ординації до сойму і сенату.

ВАРШАВА, 8. 5. ПАТ. У президії ради міністрів відбулось вчора засідання конституційних груп сойму і сенату членів ББ., на якім прем. Славек виголосив довшу промову. В нараді взяло участь 40 послів і сенаторів ББ., міністри: внутрішніх справ Косьцялковський і справедливости Міхаловський, маршали сойму і сенату та президія ББ. Премієр обговорив завдання сойму і сенату, гостро критикував акцію політичних партій підчас виборів до сойму і сенату. Опісля зясував головні тези нової виборчої ординації до сойму і сенату, згадав про заслуги ББ для державного життя Польщі і заторкнув проблему національних меншин на тлі нової виборчої ординації.

ВИБОРИ В НАЦІОНАЛЬНО МІШАНИХ ОКРУГАХ.

„Перед нами стоїть питання, — говорив премієр — як у рямцях виборчої ординації виглядатимуть вибори в округах з національно мішаним населенням. Цю проблему слід обміркувати не тільки з уваги на виборчу механіку, але взагалі основніше. В дотеперішніх умовинах поділу громадянства на партії, які взаємно себе поборювали, при всіх виборах панував дух боротьби супроти кожної іншої політичної партії, групи населення, що не голосували на дотичну партію. Головним бажанням було здобути для себе більшу кількість мандатів відбираючи їх противежній групі. Боротьба за мандати підсичувала ці антагонізми. Але не тільки спогади виборчої боротьби загострювали національну боротьбу. В неменшій мірі впливали тут націоналістичні настрої, які постійно з обох боків, підсичували для виборчих цілей. В цій загорілости призабули подумати над тим, як виглядає дійсність, до якої довела історія. Ця дійсність каже, що на цій самій території мусять жити спільно ті, які там мешкають. В умовинах взаємного пошанівку і людської гідности можуть жити разом куди ближче і якщо захочуть, легко зможуть довести до порозуміння навіть у дуже спірних справах і зможуть наладнати своє життя куди краще ніж в настрою вічної боротьби.

Найважнішим завданням уважаю переломання тих настроїв, які шкодять обом сторонам.

Історія Польщі доказує, що ми — говорив премієр, — уміємо не тільки жити спільно з іншими народами, але вважати їх за братні народи.

До підстав тої засадничої проблеми мусимо підійти сміливо, без бажання відмежуватись муром ненависти від усіх національних меншин у Польщі і тоді знайдемо розвязку і для конкретної проблеми, яка звязана зі справою парляментарного представництва".

200 ПОСЛІВ ДО СОЙМУ.

Після промови прем. Славека пос. Подоський обговорив подробиці проекту нової виборчої ординації. Суттєві постанови нового проекту такі:

Нова виборча ординація устійнює число послів до сойму на 200.

ВИБОРЧІ ПРАВА.

Вибирати послів до сойму матиме право кожний громадянин без ріжниці полу, який скінчив 24 літ перед днем розписання виборів. Кожного громадянина, який скінчив 30 літ і має право вибирати, можна вибрати на посла до сойму.

Не можуть кандидувати у виборчих округах, де виконують службу: воєводи і підлеглі державні урядовці, прокуратори загальних судів, крім прокураторів Найвищого Суду, куратори шкільних округ і підлеглі їм візитатори та шкільні інспектори, директори скарбових палат та підлеглі урядовці, старшини і поліцаянти державної поліції.

Власного виробу **КОВДРИ — МАТЕРАЦИ**

Білля на постіль. Полотна. Капи. фіранки.

А. Пєтрушевський

тепер ГАЛИЦЬКА 20. —:— ТЕЛ. 213—33

ВЕЛИКІ
Весняні Вечерниці
у суботу 11. травня 1935 р. в салях „Народного Дому" (ул. Рутовського 2) улаштовує Львівська Філія Союзу Українок Емігранток разом із Комітетом „Брат — братові".
Добірний буфет. Танці. — Початок в 9-ій год.
Стрій довільний.
Ввесь чистий дохід на добудування захоронки для дітей-емігрантів у Перемишлі. 1522

ВИБОРИ ЗА 54—60 ДНІВ.

Вибори будуть відбуватися в неділю, найскорше за 54 дні, найпізніше за 60 днів від розписання виборів.

100 ВИБОРЧИХ ОКРУГ.

Вибори переводитимуть генеральний виборчий комісар і окружні та районові виборчі комісії. Польща буде поділена на 100 виборчих двомандатових округ.

ХТО СТАВИТИМЕ КАНДИДАТІВ НА ПОСЛІВ?

Список кандидатів на послів будуть устійнювати в кожній окрузі „окружні колегії" під проводом окружного виборчого комісаря. До окружної колегії входитимуть: 1) **делегати територіяльної самоуправи,** яких вибирають: а) **повітові ради** по одним делегатові на 25 тисяч мешканців дотичного повіту; б) **волосні ради** по двох делегатів на волость; в) **міські ради** по одним делегаті на 5.000 мешканців.

2) **Делегати господарської самоуправи і професійних організацій,** яких вибирають: а) **торговельно-промислова** палата по одним делегаті на 500 виборців до палати; б) **ремісничa палата** теж по одним делегаті на 500 виборців до палати; в) **хліборобська палата** по трьох делегатів на 500 членів хліборобських організацій, які мають право вибирати радників до палати; г) **управи професійних союзів працівників,** які існують бодай три роки перед розписанням виборів до сойму — вибирають одного делегата на 500 членів цих союзів.

В округах, які начислюють понад 100.000 мешканців до окружних колегій висилатимуть своїх делегатів ще: а) **лікарська палата** по трьох делегатів на округу; б) **адвокатська палата** по двох делегатів і в) **нотаріяльна палата** по одним делегаті на округу.

Якщо в округах є вищі школи, тоді до окружних колегій входитимуть ще делегати вищих шкіл, яких вибирають сенати цих шкіл, а саме: по трьох делегатів, якщо школа має кілька виділів, по одному делегаті, якщо тільки один виділ.

ЗГОЛОШУВАННЯ КАНДИДАТІВ.

Право зголошувати кандидатів має кожний член окружної колегії. Провідник колегії устійнює список зголошених кандидатів. Якщо зголосять тільки 4 кандидатів, усіх вписують на листу. Якщо є більше зголошених, на листу вписують тільки того кандидата, який одержав бодай 1/4 відданих голосів. Опісля устійнюють у подібний спосіб заступників кандидатів на послів. Кожний кандидат може кандидувати тільки в одній виборчій окрузі.

ГОЛОСУВАННЯ

відбувається так: Виборець дістає в домівці, де відбувається голосування карточку до голосування і видрукований список кандидатів. На карточці означує прізвища двох кандидатів, на яких хоче голосувати. Мандати дістають ті два кандидати, які здобули найбільшу кількість голосів.

96 СЕНАТОРІВ.

Сенат складатиметься з 96 сенаторів з яких 1/3 буде призначувати президент; 2/3 вибиратимуть воєвідські виборчі колегії, які мають право вибирати до сенату.

ПОСЕРЕДНІ ВИБОРИ ДО СЕНАТУ.

Право вибирати до сенату будуть мати тільки: 1) **громадяни, які мають особисті заслуги.** Сюди входитимуть всі ті особи, які мають військові відзначення та ордери і скінчили 30 років життя; 2) **громадяни, які придбали довіря широкого загалу,** отже: а) члени воєвідських, повітових, волосних і міських рад та міських управ; б) **громадяни, які виконують з вибору владу по вищих школах** себто ректори і члени сенатів; **члени управ лікарських, адвокатських і нотаріяльних палат;** г) **члени управи хліборобських промислово-торговельних і ремісничих палат,** предсідники управ промислових організацій, ремісничих цехів, хліборобських організацій, які творять підбудову згадливих палат; ґ) **предсідники низових організацій** професійних союзів та д) **предсідники низових організацій товариств вищої вжиточности.**

ХТО МОЖЕ БУТИ СЕНАТОРОМ?

Сенатором може бути кожний громадянин, який має право вибирати до сойму і скінчив 40 років перед днем, коли розписали вибори. Кандидувати може тільки в одним воєвідстві.

Кожний повіт ділиться на виборчі округи, які будуть начислювати по 60 виборців до сенату. Кожна така округа вибирає одного делегата до воєвідської виборчої колегії на два тижні перед голосуванням до сойму.

Ці делегати сходяться у воєвідських містах в чергову неділю після виборів до сойму. Виборча колегія складає список кандидатів. Кожний делегат має право віддати голос: у воєвідствах, з яких вийде 5 сенаторів — на 4 кандидатів; у воєвідствах з яких виходить 4-х сенаторів — **на** трьох кандидатів і т. д. Сенаторами стають кандидати, які дістали бодай 1/3 голосів. Опісля відбувається голосування на їхніх заступників.

Зпоміж 64 сенаторів на Варшаву, **львівське** та келецьке воєвідство припадає по 6 сенаторів. На воєвідства: варшавське і лодзьке по 5; люблинське, **волинське,** краківське і познанське — по 4; **тернопільське,** білостоцьке і шлеське — по 3 і на **поліське, станиславівське,** поморське і новгородське — по 2 сенатори.

По оголошенні виборів до сенату до сімох днів президент призначить 32 сенаторів.

Вибори до повітової ради у Бірках Великих, пов. Тернопіль.

Небувалий виборчий випадок.

В неділю 5. травня ц. р. мали відбутися вибори двох радних до повітової ради в Бірках Великих, пов. Тернопіль. Вибори визначено на год. 5. попол. і делегат староства приїхав на вибори віцестароста д-р Станислав Новак. На означену годину зійшлися члени волосної ради й управи в будинку волосної управи, а саме 12 радних поляків, війт Федорович, капітан резерви і посесор дібр у Бірках Великих, підвійт і два лавники поляки, а з українців 8 волосних радних і один наш лавник Михайло Волинець, господар з Бірок Великих. Тернопільський повіт з більшістю українського населення поділений на 15 волостей у цей спосіб, що там, де велику перевагу мають українці, злучено багато громад — нерза і кільканадцять — в одну волость, натомість з одиничних польських громад, як нпр. Ходачків Великий і Кізлів утворено самостійні волости, щоб такою геометрією забезпечити велику польську перевагу в повітовій раді. Саме місто Тернопіль є вилучене, як так зване президентське місто, з повітового звязку, і тільки містечко Микулинці вибирають окремо двох повітових радних. В цей спосіб усіх повітових радних буде 32, а всіх членів повітової ради разом з виділом (6 членів) буде 38.

Вибори до громадських рад з листопада 1934 р. переведено так, як абсолютно ніде у цілій Східній Галичині. У цілій низці громад, де українці творять половину або й більшість населення нема ані одного нашого громадського радного, тільки декуди два-три радні на показ, переважно такі, що не мають нічого спільного з українською громадою. Проти виборів внесено докладно узасаднені виборчі протести. У цій справі інтервеніювала свого часу у старости п. Малішького окрема делегація під проводом посла д-ра Степана Барана, але староство не взяло під увагу ні одного нашого виборчого протесту. Не помогла теж нічого інтервенція сен. д-ра Антона Горбачевського та пос. д-ра Степана Барана й Остапа Луцького у тодішнього воєводи полковника Мірошевського, як відпоручників Української Парляментарної Репрезентації.

Словом, вибори до громадських рад, а ще більше до волосних рад, випали для нас якнайгірше, не зважаючи на повне приготування з нашого боку і всі можливі заходи та велике зацікавлення виборами у нашого громадянства. У волосних радах тернопільського повіту українське населення або не має цілковито ніякого представництва, або є у такій дрібній меншости, що воно не грає там рішучо ніякої ролі.

На 15 волосних рад і волосних управ у Тернопільщині, що вибирають по двох повітових радних, українці мали теоретичну можливість перевести по одному своєму кандидатові найвище у трьох чи чотирьох волостях — себто 3—4 радних на усіх 32, включаючи сюди й містечко Микулинці. До таких волостей належить і борецька волость з величезною перевагою українського населення. Тут наші виборці числом 9 на усіх 25 мали теж можливість вибрати одного радного і рішили одноголосно голосувати на п. Антона Кунька, бувшого соймового посла і члена волосної ради у Бірках Великих та директора Українбанку в Тернополі, господаря в Чернилеві Руському, людину незвичайно зрівноважену і якнайліпше обізнану з відносинами в повіті, що був би певно цінним набутком для повітової ради. Кандидатуру п. Кунька на повітового радного зголошено формально на письмі з підписами всіх українських членів волосної ради — отже аж надто достаточним числом.

Голосування мало відбутися у шкільному будинку. Передтим війт п. Федорович запитався наших радних, чи вони обстоюють кандидатуру п. Кунька, а коли довідався, що так, заявив, що п. Кунько як „антипаньствовец" не може бути повітовим радним і нехай на його місце зголошують іншого кандидата. Цього нічим неоправданого домагання п. Федоровича наші радні не могли сповнити. Тоді усі польські члени волосної ради, переважно польські селяни, збойкотували виборчий акт та усунулись від голосування. При цьому був присутній віцестароста д-р Новак. Тому, що не було більше як половини членів волосної ради (найменше 13 на 25), війт Федорович заявив, що вибори не відбудуться і їх відкладають на неозначений час. Віцестароста д-р Новак не реагував зовсім на поведінку війта Федоровича і поляків та спокійно відїхав до Тернополя.

Описаний виборчий випадок справді досі небувалий на терені волосної і повітової самоуправи у Східній Галичині. До повітової ради не допускають людини старшої, заслуженої на даному терені, з можливо найліпшими особистими кваліфікаціями, які без сумніву має б. посол Кунько. Не виключене, що це діється тому, що п. Антін Кунько є діяльним членом УНДО і заступником голови Повітового Народнього Комітету; зрештою загально відомо, що він є лояльним громадянином. Згаданий випадок є будь-що-будь дуже характеристичний і про його епілог не забудемо своєчасно повідомити, бож іде тут про недавнього члена Української Парл. Репрезентації, що займає і нині поважні громадянські становища.

Сукна фабрики Альойз Моргенштерн
у великім виборі в найновіших десенях — **на весну і літо** Львів, Ягайлонська 2.
На складі також найновіші оригінальні англійські купони.
Увага: ЦІНИ ЗНАЧНО ЗНИЖЕНІ.

Відкрили велику пашпортову змову.

НЬЮ ЙОРК, 20. квітня. (Вл. кор.) Упродовж десяти літ оперувала в Ню Йорку на цілу Америку зручна шайка пашпортових ошуканців. Приловлено вами днями 30—40 різних агентів, що займалися підробляванням американських пашпортів і перепачковуванням імігрантів до Злучених Держав. Шайка платила до своєї послуги імміграційних урядовців і платила їм добрі гроші. Кажуть, що урядовці дістали повний мільйон долярів за поміч. Через 15 місяців федеральна поліція була на слїді шайки. Думають, що викрили її головне гніздо. На основі дотеперішніх ревеляцій мають поставити перед суд багато урядовців. Мають депортувати 42 чужинців, що неправно перебувають в Америці і відобрати горожанські папери 200 фальшивим горожанам. Імігрантів привожено навіть у пачках з Кубн, як якийсь товар, а потім чимскорше давали їм фальшиві, горожанські папери. Такі штучки коштували нераз півтора тисячки долярів.

Львівське радіо й українські авдиції.

На численні запити з кругів громадянства, чому львівське радіо не дало авдиції наших псальмів у Велику П'ятницю та „Весняночок" у понеділок 6. ц. м., хоч їх оголосило у своїй програмі, звернулись ми по інформації в цій справі до диригента наших хорів п. Івана Охримовича, який заявив нам отсе:

„В січні цього року, на запрошення програмового директора львівського радія явився я у нього і ми обговорювали справу авдицій українських хорів. На мою пропозицію, директор радія погодився дати авдиції для запропонованих мною хорів, а саме для Т-ва „Сурма" в березні, для церк.-катедрального хору на відспівання псальмів у Велику П'ятницю і для Т-ва „Львівський Боян" на половину травня на відспівання „Весняночок" Лисенка. Ми устійнили як певний речинець відспівання псальмів у Велику П'ятницю. На бажання директора предложив я також спис усіх грамофонових плит, наспіваних „Сурмою", які директор обіцяв пускати через мікрофон. Отже справа була в засаді полагоджена, йшло лише про устійнення на два тижні перед виступом докладної програми творів і точного часу.

Я дуже здивувався два тижні перед Великою П'ятницею, коли прийшов до радія подати точну програму псальмів, як почув, що авдиція псальмів не є уміщена в програмі та що взагалі нема на неї місця. Ніякі мої аргументи не помогли і я вийшов, переконавшись вкотре, що шкода ходити та побиватись за авдиції, бо навіть на приречення директора не можна рахувати. Знаю, що також обіцянки, дані дирекцією радія й іншим, які старалися про авдиції, не увінчувались успіхом.

А в неділю 5. травня вичитую в часописях, що „Львівський Боян" має відспівати „Весняночки" вже на другий день, тобто 6-го ц. м. в понеділок під моєю диригентурою. Львівське радіо стало нараз великодушне і самовільно, без ніякого порозуміння зі мною, назначує авдицію, яка має тревати чверть години („Весняночки" вимагають пів години), очевидно знаючи згори, що та авдиція не може відбутись. Спікер заповів, розуміється, що авдиція з причин від радієвої управи незалежних не може відбутися"...

Стільки наш інформатор. Поведінка львівського радія ясна і дальші коменторі тут зайві. Нема двох гадок: або львівське радіо раз вирішить справу українських авдицій прихильно, задоволюючи численних українських абонентів, або прийдеться йому з них зрезигнувати. Або — або.

Лети німецьких літаків над Литвою.

ПАРИЖ, 8. 5. ПАТ. Авас повідомляє з Коннас: Литовський уряд склав протест у Берліні проти порушення литовської території німецькими літаками. Німеччина заперечила, буцімто такі лети відбувалися. Литовці відновили протест, покликуючись на нові випадки перелетів. Такі випадки мали місце на території Мемеля і на південним литовсько-німецьким пограничі.

УКРАЇНЦІ!
КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

При проявах перечулення, почуванні страху, безсонниці, серцевих недомаганнях, тиску у грудях природна гірка вода **Franciszka-Józefa** — оживлює кровобіг в органах підчеревя і через це вспокоює їх розладдя. Поручають її лікарі. 1—1

Закон про клясифікацію ґрунтів.

У „Деннику Законів" ч. 27. з 16. квітня ц. р. оголошено закон про клясифікацію ґрунтів. Метою цього закону устійнити одностайні основи для рівномірного виміру ґрунтового податку і перевести евіденцію ґрунтів.

Клясифікація не торкатиметься ґрунтів, на яких є: 1) цвинтарі; 2) залізничі шляхи, публичні дороги, площі власности держави або публичних установ і 3) міські ґрунти від яких платиться податок від нерухомостей.

ПОДІЛ ҐРУНТІВ НА КАТЕГОРІЇ ТА КЛЯСИ.

Закон ділить ґрунти на такі категорії: а) орні ґрунти, б) сіножати, в) пасовиська, г) ґрунти під водами, ґ) ґрунти під лісами, д) неужитки.

А. Орні ґрунти ділить закон на шість кляс розмірно до роду землі та її видайности. І. кляса обіймає орні найкращі ґрунти, які видають багаті плоди найшляхотніших ростин. ІІ. кляса обіймає дуже добрі ґрунти, ІІІ. кляса добрі ґрунти, ІV. кляса ґрунти середньої якости, V. кляса обіймає вбогі і мало врожайні, VI. кляса обіймає ґрунти найгіршої якости, які дають дуже невеличкі плоди. Туди зачисляє закон піскові, мочаруваті і підмоклі ґрунти.

Б. Сіножати ділить закон на шість кляс: І. обіймає найкращі, ІІ. дуже добрі, ІІІ. добрі, ІV. середні, V. лихі і VI. найгірші.

В. Пасовиська ділить закон на шість кляс розмірно до якости землі.

Ґ. Ґрунти під водами ділить закон теж на шість кляс і вкінці

Г. Ґрунти під водами на три кляси.

КЛЯСИФІКАЦІЙНІ КОМІСІЇ.

Клясифікацію ґрунтів переводитимуть повітові клясифікаційні комісії, 2) воєвідські клясифікаційні комісії і 3) головна клясифікаційна комісія.

Повітові комісії переводитимуть клясифікацію ґрунтів в окрузі скарбового уряду. Воєвідські комісії поладнуватимуть відклики від рішень повітових комісій і переводитимуть клясифікацію державних ґрунтів. Головна комісія виконуватиме нагляд над працею обох комісій і предкладатиме відповідні внески міністрові скарбу.

СКЛАД КОМІСІЙ.

До повітових клясифікаційних комісій входитимуть: начальник скарбового уряду, як предсідник; його заступника визначить міністер скарбу, а далі представник міністра хліборобства, двох членів і двох заступників, яких визначить хліборобська палата та двох членів і двох за-

Новий Самоуправний Закон
(Друге справлене і доповнене видання)
Ціна тільки: зол. 0·80
(з почтовою пересилкою 0·95 зол.). —
Хто надішле належність складанкою П. К. О. 504.066 тому негайно вишле книжечку Адміністрація „Діла". — Львів, Ринок ч. 10.

ІЛЯРІОН СВЄНЦІЦЬКИЙ. 2)

Контрасти
в житті й творчості Гоголя.
(З приводу 100-ліття „Тараса Бульби").

Під знаком цих діючих у житті контрастів зложилися й відношення українця Гоголя до рідної землі та до Росії, якої державною частиною була його батьківщина. Дитячі й хлопячі літа провів Гоголь здалека від світа на селі, в сімї й товаристві стародумів-кріпосників, що вже за життя належали до вимираючого світа колишнього „панства". З кола цих людей вийшов був у свому часі Котляревський. Він може перший зпоміж українців згадав був у „Пісні на новий год 1805" і про „пана людоїда" і про „суддю, що за гроші зробив суд нехороший" і про те

„Що пани зо злої волі
не дають орати нив;
що козацькими землями,
сінокосами полями
вередують мов своїм.
Суд у правду не вникає,
за панами потакає,
щоб було йому і їм."

В сімї Гоголів не було мови про ті явища. Гоголів батько Василь склав був на зразок інтермедій дві сценічні пєси без усякого соціяльного моменту; а сам Гоголь, вихований у Ніжині на основах перед- і подекабристського капральського режіму зовсім не міг уявити собі іншого суспільного ладу, крім того, в якому виріс. Зате археольогічно-антикварські інтереси цієї доби заступлені визначними представниками верхів годішнього товариства — графом Румянцевим у Москві, митрополитом Евгенієм у Києві та діячами історично-фільольогічних установ столиць тільки зміцнювали романтичне захоплення молодого Гоголя народнім побутом у його святочному одязі. Найкращий вислів цьому дав Гоголь у „Вечорах на хуторі біля Диканьки" 1831-2. Перед очами читача розгортаються чудові картини краси України та образи і сцени живого побуту українського люду і села. Вчитуючися і вдумуючися в ці писання Гоголя, ми начинаємо відчувати ту чарівну красу України, яку міг пережити і раз на все зберегти в серці тільки українець-мистець, що згодом сям і там передав читачеві поет-письменник. Гоголь був рисівником, навіть в Академії Мистецтв у Петербурзі вчився, а в Римі таки чимало займався пейсажем. Одначе і в цьому роді свого мистецького зацікавлення він звертав увагу тільки на красу контрасту між малюсенькою хатиною та величною палатою давнього Форум Романум, або між химерним новітнім будинком та строго стилевим і гармонійним памятником клясичної архитектури. Естетична сторінка зорового контрасту була очевидно головним двигуном почування і світосприймання в Гоголя. Суспільний елємент стояв десь осторонь у тіні естетичного. Тільки згодом суспільний первісток начинає виступати на тлі питань моралі — отож як етична противага, як тло й життєве доповнення естетичного.

У тому більш-менше часі діє на Україні мистець і рисівник пейсажист Тропінін (*1790). Мистецька фактура і естетична тематика є для нього звичайним засобом і шляхом самовияву. Одначе, коли він говорить до нас добрими краєвидами, то ми цікавимося не стільки технікою і фактурою його творів, скільки фабулою малюнку-рисунку, а ця, так сказати, літературна тематика виявляє різку протилежність між роскішю панського палаца та нужденним виглядом хатини-хліва. З одного боку буйне панство, а з другого закріпощений люд. Це ми бачимо і глибоко переживаємо, не питаючись про те, чи саме ці міркування були основою творчости Тропініна, бож звісно, що і в лахміттях нужди є таки своя поезія краси та хвилини якоїсь радости.

По своїму зобразив цю красу сільського побуту романтик Гоголь. Захоплений вдатним вимислом і доброю формою твору своєї поетичної уяви — Гоголь зовсім неспосібний бачити хоч би крихітку чогось суспільного, не тільки чужого, але й свого власного. „Вечорі на хуторі" творив Гоголь у час тяжкої нужди власної в холоді й голоді, одначе в радісному опянінні від легкого, веселого, чарівного вимислу дій життя українського села на тлі образів його побуту і природи. Слава про збірку „Пасічника Рудого Панька" понеслася всіма столицями старорускіх земель Росії, а українці таки зраділи на вістку, що це — їх земляк Микола Гоголь, син поміщика Василя Гоголя з Янівщини, наймолодший і останній мужицький нащадок шляхетного Остапа Гоголя, полкового старшини козацького. Зраділи й росіяни, а перш усього найвищий літературний парнас обох столиць — Москви й Петербурга. Виявився новий талант — чималий та дуже оригінальний: гуморист-лірик, мініятурист-пейсажист-побутовець, а все в прозі — та ще й якій! руська мова забарвлена на щиро український відтінок. Ось стиль Гоголя єдино в „Вечорах". Їх продовження в повістях „Миргороду" вже держане більше в рямцях російської літературної мови, хіба тільки з дрібними технічними словами часово-місцевого характеру. „Миргородом" і закінчив Гоголь свій український романтизм.

(Далі буде).

ступників зовміж платників грунтового податку, яких визначить скарбовий уряд зовміж списку, що його предложить повітова рада. З цих двох останніх членів один буде заступником більшої земельної власности, один селянства.

Провідником воєвідської клясифікаційної комісії буде директор скарбової палати, його заступника визначить міністер скарбу, а далі керманич відділу реальних податків скарбової палати, представник міністра хліборобства і міністра внутрішніх справ та чотири делегати хліборобської палати.

Видатки звязані з помірами і клясифікацією грунтів покриватиме державний скарб. Крім того власники грунтів та ужитковці обовязані до безплатних чинитьб підчас міренння і дослідів їхніх грунтів.

Після переведеної клясифікації грунтів складять повітові грунтові реєстри.

Закон обовязує від 16. квітня ц. р.

Хлопячі 1·95 поручає фабр АСТРА
спортові сорочки б і л л я
підштанці 1·75 Сикстуська 2.
Піжами попелінові в пасн найновші мужеські і жіночі 9·80 — дитячі 3·90 1—12
153в

Софійського Собору не збурять?

Паризькі „Последнія Новості" пишуть за лондонським „Таймсом":

„Дня 27-го лютого ц. р. сер Віліям Мільнер виступив в „Таймсі" з протестом проти наміру совітського уряду збурити Софійський Собор у Києві.

Якіб не були давніше наміри совітського уряду, тепер він рішив не бурити Собору. Його зоставлять „не як церкву", а тільки як „памятник старини".

Український совнарком асигнував 135 тисяч рублів на відновлу знищених частин того величного памятника архітектури 11. і 12. віку. Дадуть ще і дальше на те гроші".

Стільки англійський „Таймс"! Як бачимо, большевики вже взяли під увагу протести заграниці. Вони рахуються з такими протестами. Українського народу, хочби він Богзна як голосно протестував, вони не слухають! Та прийде час, коли український нарід їх примусить числитися з його волею!

—o—

Польський жид большевицьким аґітатором.

НЮ ЙОРК, 30. квітня. (Вл. кор.) Газети приносять вістку про засуд польського жида, Фроїма Бейліса, на два роки вязниці на острові Смерек біля Куби. Кубанський суд в Гавані признав його винним спілки з большевиками, бо навіть доказали йому, що він був большевицьким представником на Кубі. Коло нього знайдено американський паспорт зперед двох літ. Американський консуль відшукувався Фроїма, кажучи, що паспорт був сфальшований. З Бейлісом судили одну кубанку за те, що перекладала документи для нього. Вона дістала 6 місяців вязниці.

Два вечорі стрілецької творчости у Львові.

Цікаві імпрези в читальнях „Просвіти" на Замарстинові й Жовківськім.

В останньому часі відбулися заходом Літературного Обєднання Молодих „12" два дальші вечорі стрілецької творчости в читальнях „Просвіти" у Львові: у квітну неділю на Замарстинові і в неділю 5. ц. м. на Жовківськім. Оба вечорі мали подібну програму, в яку входили реферати про творчість стрілецьких письменників та рецитації поетичних і прозових їх творів.

У читальні на Замарстинові таку промову виголосив п. Цісик, у читальні на Жовківськім (вечір улаштовував „Сокіл Україна") п. А. Курдиник. Рецитації творів Р. Купчинського, М. Голубця, Л. Лепкого, В. Софронівa-Левицького, М. Матієва-Мельника, О. Бебія, П. Вільшенка, Ю. Шкрумеляка та Б. Лепкого, у виконанні п. Тирявського та п. Дідурівної, що диспонують дуже добрим голосовим матеріялом і дикцією (дуже добре виконані: „Балляда" Шкрумеляка — п. Дідурівна та „На чорній дорозі" Матієва-Мельника — п. Тарнавський), створили милу атмосферу і вечорі залишили глибоке враження на присутніх. Шкода тільки, що їх було мало (Замарстинів — 40, Жовківське — 50) та, що загал не поцікавився тими вечорами, які дають повну картину заслуг У. С. С. і на літературному полі та з того погляду заслуговують на увагу громадянства. Найближчі такі вечорі мають відбутися на Знесінні й на Личакові, а згодом відбудуться і в інших читальнях Львова.

НОВИНКИ

— **Першорядне фризієрське і косметичне** заведення для Пань і Панів Т. Кутковського, Сикстуська 14. Тел. 106-88. 1119 7-?

— **Виборчий регулямін до повітових видїлів у Галичині** появився в числі 17. „Свободи" з дня 12. травня. Інтересовані громадяни, які не передплачують цього тижневика, можуть купити це число в адміністрації „Свободи", Львів, Ринок ч. 10, II.

— **Проти української вистави у Великому Театрі** виступив у вірторок 7. ц. м. на засіданні міської ради у Львові інж. Думін, обурюючись на те, що попереднього дня відступлено салю того театру (очевидно — за добрі гроші!) на виставу пєси „Посол до Бога". Але як ішла будова того міського театру, то говорилося, що він призначений для всіх мешканців міста, мали навіть іти на перемінну опери польські з українськими .. А нині сама вистава в українській мові й розліплені на місті українські афіші колять декого в очі!

— **З Українського Лікарського Товариства.** В пятницю 10. травня в год. 19. відбудуться сходини у домівці Товариства при вул. Підвалля ч. 7, I. На сходинах будуть відчитані реферати п. д-р Сінгалевич-Мазепової: I) „Вплив температури на творення секундарних кольоній у бактерій". II) „Про час відчитування Каннової реакції на люес.

— **Проти надмірних адміністраційних кар.** Міністер внутрішніх справ видав обіжник до воєвод і старостів, звертаючи увагу на скарги, що напливають у звязку з накладанням адміністраційних кар. Міністер підкреслює, що адміністраційні кари повинні мати характер виховний, а не тільки карно-репресійний. Тому не можна накладати кари за дрібні провини, що повстали не зі злої волі, але незнання правних приписів. В тих випадках вистарчає звичайне остереження. Дальше міністер звертає увагу на пересадну висоту адміністраційних кар. В кожному поодинокому випадку слід брати під увагу матеріяльний стан кожної особи, щоби кривда не була надмірним обтяженням. Крім того адміністраційні розправи слід так вести, щоби забирали якнайменше часу інтересованим особам і урядам. Зате карн, наложені з уваги на всі ті обставини, мусять бути виконані.

— **Коли вдови не мають права до ренти.** Найвищий адміністраційний трибунал видав рішення в справі права до вдовичої ренти у звязку зі суспільним обезпеченням. Трибунал рішив, що подружя з обезпеченим умовним працівником, який скінчив 55 літ життя, виключає право до вдовичої ренти, при чому є байдужне, чи подружя заключено після 1. січня 1928, відколи обовязує президентський декрет про суспільне обезпечення умовних працівників.

— **Полекші при повороті з літниць.** Міністерство залізниць ввело знижки до клімятичних і живецьких місцевостей на час від 1. вересня до 31. жовтня. При виїздах з тих місцевостей признана 50 проц. знижка залізничої тарифи. В головному сезоні знижок нема. Полекші призначаються після 10-денного побуту на віддалі неменшій як 80 км.

— **З радія.** Львівська радіостація передаватиме в пятницю 10. травня фортепяновий ресіталь Галі Левицької. Програма: 1) Ернст Тох: 5 Капріччі, оп. 36, 2) Микола Колесса: а) Пасхалія, б) Скерцо, в) Фуга. Початок концерту в год. 18.45. — Тогож дня трансмітуватиме львівська радіостація з Варшави відчит проф. д-ра Степана Балея: „Психольогія жінки й мужчини". Початок відчиту в год. 22.45.

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішнім тягненні держ. кляс. льотерії впали виграні на такі числа: 100.000 зол. на ч. 69572. 50.000 зол. на ч. 152108. 10.000 зол. на ч. 28427 113217 140285. 5.000 зол. на ч. 21292 35677 64333 69431 82530 99885 124941 146840. 2.000 зол. на ч. 868 2686 55349 59712 61867 82574 102718 104792 106583 113871 122624 151664 160904. 1.000 зол. на ч. 7279 9609 9692 9902 19170 19446 21031 25316 46092 47270 49025 50095 59378 75739 80426 82978 86076 87122 88311 91414 93938 94787 98461 98829 101166 112523 119570 125467 131356 131626 132195 135057 135434 141171 141268 144260 149886 151452 154882 154993 155281 158728 168229 180336 180457. 10.000 зол. на ч. 88244 98601 123181 145266 171236. 5.000 зол. на ч. 3023 67107 77595 79823 81224 85164 91817 99146 145296 163513. 2.000 зол. на ч. 34029 36504 54969 58195 61136 91265 96007 95441 101948 114093 115334 119121 128989 132893 137585 155801 159343 173399. 1.000 зол. на ч. 8275 10962 15191 19114 22708 29908 48139 50612 54203 56690 57460 57017 60298 60924 61504 62272 64504 75221 79167 107561 110771 127459 130332 154934 181855 184444.

— **Чи не за пізно?** З доручення найвищого суду переслухують ще свідків у справі останніх соймових виборів. Слідство торкається округи 48 (Перемишль) і 26 (Люблин).

— **Дірава кишеня.** При касовому вікні Почтової Каси Ощадности у Львові (вул. Третього Мая) заголосився Йосиф Шварцвальд, субект фірми „Імпорт" по готівку 2.500 зол. Перечисливши гроші, Шварцвальд сховав гроші до кишені і вийшов на вулицю в товаристві знайомого. Наразі він стверднв, що грошей в кишені нема. Вернувся негайно до каси і наробив крику. Показалося, що його кишеня мала діру. Справою занялася поліція, щоби виявити, чому Шварцвальд ішов по гроші з дірявою кишенею.

— **Хуліганський вибрик стшельця.** В Обарінцих пов. Тернопіль є т-во „Стшелец" і один з його членів, Міхал Козіброда, є в цілій околиці звісний з того, що провокує та нападає на наших хлопців і як тільки вдасться, їх побиває в тій надії, що йому все увійде безкарно. Є це типовий сільський хуліган, який вірить, що коли він стшелец, то йому вільно робити з українцями все, що тільки захоче. З низки його подвигів занотуємо такий свіжий факт: Дня 30. квітня ц. р. ішов дорогою через Обарінці до Зарудця пов. Тернопіль до місцевого пароха о. Петра Івахова Михайло Сиротюк з Вертелки, зборівського повіту. На дорозі коло Обарінець стрінув його Міхал Козіброда і побачивши на Сиротюку вишиванку сорочку і гарасівку, кинувся на нього, вдарив його в груди і сильно копнув, а відтак хопивши руками за вишивки сорочки, вирвав гарасівку разом з гудзиками, лаючи при тім плюгаво і відгрожуючися гайдамакам. Здерту гарасівку серед насміхів спалив. Михайло Сиротюк у далекому чужому селі був зовсім безборонний, а Козіброда бачив його вперше. Цей факт подаємо до публичного відома, бо може знайдеться хтось, що припинить такі хуліганські вибрики, як вище описаний, які зовсім не приносять чести польській стрілецькій організації.

— **Краєва хроніка.** На полі біля Нижнєва пов. Товмач 14-літній Михайло Боднарчук знайшов старий запальник від гранати, що вибухнув і тяжко ранив хлопця. —В ріці Пістинка, що виляла від дощів, утонула Катерина Дрозька

Арештування у Празі.

ПРАГА, 8. 5. ПАТ. Поліція несподівано перевела ревізію у харчівні німецьких емігрантів та арештувала кількоиадцять осіб, підозрілих у комуністичній аґітації чи теж у тому, що є тіт зерівськими агентами, але які скриваються як емігранти.

Великий вибір блаватних товарів
поручає фірма
Антін Увєра
Львів, вул. Галицька ч. 10.
Ціни надзвичайно низькі
13—20

Виборчі округи у Східній Галичині.

Нова виборча ординація передбачує такі виборчі округи у Східній Галичині. Місто Львів буде ділитись на дві виборчі округи; повіти: Львів, Городок і Мостиська творитимуть одну округу; Тернопіль, Збараж, Скалат — одну округу; Золочів, Кам'янка Струмилова, Радехів і Броди — одну округу; Бережани, Перемишляни, Зборів — одну округу; Теребовля і Підгайці — одну округу; Чортків, Копичинці, Борщів і Заліщики — одну округу; Станиславів, Товмач і Надвірна — одну округу; Коломия, Городенка, Снятин, Косів — одну округу; Калуш, Рогатин, Долина — одну округу; Стрий, Жидачів і Бібрка — одну округу; Дрогобич і Рудки — одну округу; Самбір, Добромиль і Турка — одну округу та Перемишль, Яворів і Ярослав — одну округу.

— **Король білих слонів фармером.** Після орієнтальних богацтв королівського престолу „екскороль" Сіяму-Прадгіпоці опинився на засланні в Англії. На її вічно зелених горбках у містечку Серрей живе він у віллі з родиною. Там має фарму курок. Колись звали його братом місяця — владарем білих слонів — паном над 24 парасолями! Чи не сказано, що білі слоні це святі звірі, що їх ніхто не сміє ні торкнути ні поховати без дозволу короля? Чи не вірять у Сіямі, що білі слоні помстяться за кривду, заподіяну королеві, звалять усі мури і стоптають цілий світ!? Чи не були ті парасолі символами влади, а стративши їх, чи не стратив король Сіяму все!? Чи не звали його братом місяця, тому, що вірили, що вміє володіти припливом і відпливом моря, погодою, що є наче одним з богів? В англійській віллі теперішнього вигнанця є тільки білий слонь з слонової кости, інсигнії сіямського гербу, образ ордерія так дуже недавно тому ще видаваних англійським достойникам. А на дворі кури і когути. Вони неспокійно кудкудакають і піють. Вони такі самі білі, як слоні. Королева з старого роду Рамбаї Барна тужить за гарячим сонцем вітчини, за колишніми почестями і славою. Король виглядає зовсім модерно назверх, але він тужить теж. Та вороття нема: парасолі які могли б хоронити його, вже висять над головою іншого короля. Тільки дві расові сіямські кітки лишились вірні королеві і проходжуються маєстатично по кімнаті.

МАТЕРІЯЛИ НА УБРАННЯ
ПЕРШОРЯДНІ БЕЛЬСЬКІ ГАТУНКИ
Найнижчі ціни поручає
Тадей Цветлєр
Львів, Марійська Площа 3.
11/91 (Дім Шпрехера) тел. 258-43. 12—21

— **Ошукали українку на 3.000 долярів.** Тому кілька місяців приїхала до Бальтімор з Філядельфії 28-літня дівчина, що говорила по українськи і старалась познайомитись з місцевими українцями. Поправді хотіла тільки вивідати, хто має гроші. Недавно зайшла вона до хати Меланії Круж, коли її чоловік і син пішли до роботи. З нею був один чоловік. Коли вони трое розмовляли, увійшов до хати ще один чужий чоловік. Він сказав що його батько має великий склеп, але він стратив гроші і тепер боїться переслідувань. Він добув скриньку і показав, що там є 25.000 долярів в банкнотах, додавочи, що ще бракує 10.000 дол. Тоді дівчина перша сказала, що дасть 3.500 і звернулась до Меланії Круж, щоб в ім'я патріотизму помогла теж рятувати земляка, обіцюючи теж спільку в бизнесі. Всі гроші, казала, будуть у скрині в неї. Меланія Круж пішла до банку, взяла всю ощадність в сумі 3.000 дол., додала ще 72 і передала гроші, радіючи, що нібито вчинила добре діло. Вечором, як чоловік прийшов до хати, показала йому скриньку. Обоє отворили її, а там були лише різані кусники газети. Пропали гроші, пропали й ощадності.

— **ЗАПЕРТЯ.** Вже старі мистці лікарського знання з признанням висказувались за природну гірку воду **FRANCISZKA-JÓZEFA** як знаменитий засіб до чищення кишок.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

ДИВОГЛЯДИ.

ГОРІЛКА ПЛАВАЄ У МОРІ.

Рибалки на побережжі Новофундляндії виловили з моря сотні бочок. Коли відчинили їх, побачили, що там — найкраща горілка. Були це бочки, які вкинули в море митні американські урядовці підчас прогібіції. Море внесло на поверхню бочки аж тепер, коли пити вже в Америці вільно. Рибалки відступили свою добичу урядові, але дістали за це винагороду, що перевищає їх звичайну ловлю риб.

НЕ СПІТЬ У ДЕНЬ!

У Парижі заснували лігу, що бореться з болотом спати по обіді. Ліга основується на погляді деяких лікарів, що пообідний сон відбирає енергію, потрібну до праці. Ліга має вже 1000 членів і веде дуже оживлену пропаганду. Та ті, що і так не сплять по обіді, не хотять до неї вступити.

Нині в год. 7·30 веч. у Великім Театрі
Прапремієра львівської муз. комедії
„ОПЕРА У КРАТКУ"
Романа Гієвяровича з муз. А. Гермеліна і И. Мунда. — Тексти Е. Гардта.
Сензація для львовян! Капітальні музичні козирі! Знаменні хореографічні креації. — Певна забава.

Театр Ріжнородностей
Нині в год. 7·30 веч.
знаменита комедія Ант. Цвойдзінського
„Теорія Айнштайна"

ВІДГУКИ ДНЯ.

Крізь моє вікно.

Живу напроти Академічного Дому і від літ обсервую його життя-буття. Ріжне він переходив за воєнний час і повоєнний час.

В 1914. р. був касарнею для Українських Січових Стрільців. Пригадую собі як нині: Прийшли ми на подвіря Академічного Дому під вечір, ціла сотня молоденьких добровольців і на трав'і поклалися спати. Навіть ще та сама грушка стоїть, коло якої я снив свої наполеонські сни.

Потім прийшли москалі і нічого не було, а потім довший час була гімназія Василіянок. Гамірно тоді було в Академічному Домі зрана, а тихо, хоч меч сій вечором і вночі.

А ще потім вернувся дім до тих, для кого збудований. Студенти засіли в ньому як перед війною. Тоді гамірно було в ньому цілий день, цілий вечір і — деколи цілу ніч. Вдень молодий народ учився, гімнастикувався, грав у мяча, вечором збирався хор і задержував рух на вулицях, відчиняв вікна в кам'яницях, змушував мешканців Львова, без ріжниці віри, слухати українських пісень, а вночі — були ревізії, демонстрації, атаки і оборони.

Ріжно бувало, але все таки — бувало. Чи добре, чи зле, але щось діялося, хтось жив, хтось терпів чи радів, сміявся чи плакав.

Тепер там мов цвинтарище. Академічний Дім порожний, нема ні вигуків, ні перекликувань, ні сміху, ні співу. Як опущений вулик у великій пасіці стоїть серед гамірних кам'яниць і сумом дихає.

Був час, коли студенти кинулись використовувати площу перед своїм домом. Сплянтували, втоптали і робили літом сітківку, а зимою сопанку. Дали довкола площі високу сітку (чи не на чотири метри!) і стовпи з залізних рур.

І грав молодий народ на тій площі в сітківку, навіть краєві змагання відбувалися, а зимою мій син на сопанці здирав черевики і раз-у-раз приносив до дому розбитий ніс.

Минулося, вірю, що напевно ще вернеться, але те, що тепер є — сум на душу навіває. З тяжким трудом і зі ще тяжчим накладом гроша вирівняна та приладжена площа нищиться з дня на день, наймолодший нарибок Супінського вулиці взяв у виключне посідання площу і завів там свої порядки.

Зачав ці порядки від дротяної сітки, а скінчив на залізних стовпах. Усе це лежить на землі, сітка ледво зарджавіла, стовпи недавно позинані, а сама площа вже хіба до кічки добра (і то для гіршої партії!).

Сумно мені дивитися крізь вікно на Академічний Дім, а ще сумніше на його площу.

Можеб вже задуматися над тим: Чи виплатиться не дбати за сітку тепер, щоби потім справляти нову?! Коли ж прийдемо до переконання, що не виплатиться, то требаб попросити сторожа, щоби час до часу заглянув на площу!...

Галактіон Чіпка.

ПОМИЛКА УРЯДОВЦЯ.

У Льос Анджелєс засудили на смерть мурина Ґріффіна за те, що вбив студента. Його оборонець доказав, що він був зовсім невинний, бо тільки боронив свого життя, нападений. Адвокат вніс касаційну скаргу і вона мала всі дані виграної. Тимчасом смертний засуд над мурином виконали. Урядовець, який дістав касаційну скаргу, забув її передати дотичному судді до розгляду і речинець кари прийшов сам собою.

Із судової салі.

ПОС. МИХАЙЛО ВАХНЮК ПЕРЕД СУДОМ.

Перед судом у Дрогобичі ведеться розправа проти посла УСРП *Михайла Вахнюка*, обвинуваченого за провину зі статті 170. к. з. Цю провину мав пос. Вахнюк поповнити так, що на посольському вічу в Попелях, дрогобицького повіту мав вібито поширювати фальшиві вістки, що могли викликати публичний неспокій. Обвинувачення спирається на зізнаннях поліцієнта, що був присутний на вічу. Цей поліцієнт зізнав, що посол Вахнюк вжив у своїй промові звороту: „Галіція Всходня ест в державе Польскі", та ріжних завваг і, на його думку, протидержавної критики державної господарки.

Обвинуваченний посол обороняється тим, що закинених йому актом обвинувачення слів взагалі не вжив. Промовляв на основі письмового реферату, зложеного з урядових соймових стенограм. Реферат не містив у собі нічого більше, як те, про що говорили в соймі і що вмістили в соймовому стенограмі.

Щодо звороту „Галіція Всходня ест в державе Польскі" вивязалася на розправі довша мовна дискусія. З неї стало ясно, що згаданий поліцей *не знає настільки української мови*, щоби зрозуміти, що українське слово „держава" означає те саме, що польське слово „паньство" а не „держава", що по українськи значить „аренда".

Зізнання обвинуваченого потвердив ряд свідків, учасників віче. Всетаки для переслухання дальших свідків розправу припинено.

Розправу веде судія Качоровський, боронить д-р Рудольф Скибінський.

ПЕРЕД НОВИМИ ПОЛІТИЧНИМИ ПРОЦЕСАМИ В БЕРЕЖАНАХ.

Дня 6-го травня почалася перед окружним судом у Бережанах друга з черги в цьому році каденція присяглих суддів.

В цій каденції відбудуться такі політичні процеси: 1) 9-го травня розправа проти Семка Куліша, Івана Перегінця і Михайла Хоми з Литвинова, підгаєцького повіту, за приналежність до ОУН. 2) 13-го травня проти Івана Барася з Кінашова, рогатинського повіту, за статті 152, 154. § 1., 156. к. з. Боронитимуть: д-р В. Вемко і д-р М. Західний.

З кіна.

КІНО „АТЛЯНТИК": „ДІВЧАТА В ОДНОСТРОЯХ".

Фільма зроблена на підставі відомої німецької пєси Вінсльо, що мала великий успіх на европейських сценах. Зображене в ній пекло дівчат у пансіонах, де замість зрозуміння для дітей, що дозрівають у дорослі особи, панує касарняна дисципліна, рутина і бездушність. Одиниці, що не можуть підпорядкуватись тим нормам — ломляться і гинуть. У пєсі виведений позитивний тип учительки, яка розуміє психольогію своїх вихованиць і хотіла би їм допомогти до духового розвитку материнським теплом і дружньою поведінкою. Фільма повна зворушливих навіть трагічних моментів, що деколи доводять до сліз. Головні ролі розділені поміж талановиті артистки, що творять цілу галерію своєрідних типів.

Дописи.

ТЕРНОПІЛЬЩИНА.

Вдатна вистава і свячене в Настасові. Заходом аматорського гуртка в Настасові відбулися першого і другого дня Великодних Свят вистава драми „Мотря". Аматори доложили багато старань, щоб вистава випала якнайкраще. Мистецький хист виявили у грі передусім п. Малисівна (Мотря), студ. мед. Ів. Куріна (Мазепа) і п. Т. Прошинин (Ідзутан). Півтисячна публіка виповнила простору читальняну салю по береги. В часі перерв грала дута орхестра під дирег. п. Гр. Базира. На третій день свят відбулося свячене для членів і запрошених гостей, до якого засіло до 200 осіб. Замітне те, що цього роду імпрезу уладжено вперше не лише в Настасові, але і в околиці. Свято, в часі якого місцеві громадяни, старші й молодші та інтелігенція, засіли до спільної трапези, полишило гарні спомини. В часі свята виголошено низку річевих промов, а орхестра грала стрічеві пісні. При нагоді зібрано 6·31 зол. на добродійні цілі. Ініціяторкою й орґанізаторкою свята була студ. Славка Яримовичівна. Відрадним явищем є консолідація праці молоді і молодих духом старших громадян над духовим відродженням села. Маємо надію, що при дальшій праці Настасів стане одним з перших сіл Поділля. і. т.

БРІДЩИНА.

До лугового свята в Лешневі. В 104. ч. „Діла" з дня 20. квітня поміщено допис про лугове свято в Лешневі, пов. Бродн, в котрім між іншим є замітка, що „хор під проводом В. Дутчака відспівав кілька пісень". Тимчасом програма лугового свята, зложена старшиною і затверджена повіт. староством, отже й дозволена до виконання, була така: реферат (відчитання статті з „Вістей з Лугу"), деклямації: „Ілля Ярославин", „Іван Підкова", „Мені тринадцятий минав" та комедія „Сруль Натягайло". Тому замітка, будьтоби на цьому святі брав участь і хор під моєю управою, є неправдива. **Володимир Дутчак.**

СПОРТ.

НА ГОЛОДНИХ У ЯВОРІВЩИНІ.

В неділю 12. ц. м. уладжує Львівська Округа спортове свято, що з нього дохід в цілости призначений на допомогу голодуючій Яворівщині. Програма свята: 1) Змагання за мистецтво у коп. мячі: Сокіл III. — Буревій. 2) Кошика муж. Пласт — У. С. С. К. 3) Змагання за мист. у коп. мячі: Богун — Тризуб. 4) Змагання у пляж. мячі: Сокіл-Батько — Чорник. Початок о год. 1·30.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

РІДНА МОВА, науково-популярний місячник. Варшава, травень 1935. Р. III. Ч III. Зміст: „Наша Культура". І. Огієнко: Методи вивчення складні: 4. Граматика й логіка. 5. Біологічна метода. Ф. Луців: Причини мовного випародовлення українців в Америці. М. Гнатишак: Артизм творів Степана Руданського. І. Огієнко: Сучасна українська літературна мова. В. Баратура: Мовні прогріхи. С. Черкасенко: Наша твердиня, поема: 3. Дві матері. Е. Гриньох: Новотвори в сучасній українській мові. С. Черкасенко: „Пригоди молодого дяцяра". Я. Гординський: про мову українських колядок. М. Кулинич, о. Жегалович, М. Пушкар, Д. Задоренький і В Бордун: Наші географічні назви. О. Бодренич, о. Модрицький, Генджа-Донський і В. Бабій; З народньої скарбниці. Чистота й правильність української мови: відповідь на запитання наших читачів. Новини з новознавства. Розділ для самоуків і дітей: „Рідне Слово". Початкова граматика укр. літературної мови — Адреса „Рідної мови": Warszawa IV, ul. Stalowa 23., m 10. Передплата річна 6 зол., піврічна 3 зол., чвертьрічна 1·60 зол.; за границею в Європі 9 зол., в Америці 2 дол. річно. Нові передплатники, полтого бажають, дістають „Рідну Мову" від 1 числа: Річник I. (без 2 і 3 чесел) зол.; річник II. — 6 зол., оправл. 7·50 зол.

НАША КУЛЬТУРА, науково-літературний місячник. Варшава 1935. Р. I., кн. I. Зміст: Національна освіта й наші завдання. Митр. Діонісій: Археольогія Евхаристичного культу. Митр. Андрей про значення національного мистецтва. Проф. Л. Білецький: Критичні моменти в ранній творчости Т. Шевченка. Проф. д-р Ів. Свєнціцький: Етапи творчости Миколи Гоголя. Проф. д-р К. Студинський: Століття чесаного гимну і його українські наслідування. Проф. д-р І. Огієнко: Сучасна українська літературна мова. Мова М. Рильського І. Вокалізм. М-р І. Коровацький: Свята Софія Київська, історичний нарис. Од. Архипенко про національне мистецтво. Проф. д-р Я. Гординський: „The Slavonic Rexiew" про українське культурне життя. А. Чайковський: За піхоть сіна, образок із судової сали. О. Одесь: Переселенці. С. Черкасенко: Понерді душечки. Б. Антонич: Колодійство. Черемхи. Рецензій й огляди. І. О-ко: Хроніка наукового й культурно-освітнього життя. Огляд наукових журналів. Від Редакції й Адміністрації.

НАШ ПРИЯТЕЛЬ. Львів, травень 1935. Р. XIV. Ч 10.

ПЛАСТОВІ ВІСТІ, орган українських пластунів-емігрантів (СУПЕ). Прага I.—II. 1935. Пл. рік 24. ч 1—2

ВІСТІ Музею Визвольної Боротьби України Прага. квітень 1935. Ч. 8. Видання неперіодичне.

ПЛАСТУН, часопис пластової молоді. Севлюш, травень 1935. Р. XIII. Ч. 5.

UKRAINIAN YOUTH — УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ, офіціяльний орган Ліги Української Католицької Молоді. Шікаго, Ілл., квітень 1935. Р. III. Ч. 2.

ВСІ ДІТИ на селі і в місті читають:
„Світ Дитини" і „Діточу Бібліотеку"
Цілорічні передплати по 5 зол. висилати на адресу: Львів, вул. Зіморовича 3.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Народній Театр ім. І. Тобілевича, під арт. пров. И. Стадника.

Комарно:

9. V. „Бешкет у раю".
10. V. „Залізна Острога",
11. V. „Пепіна".
12. V. „Серед бурі".

Великий Міський Театр.

Четвер, 9. V. год. 7·30 веч. „Опера в кратку". Премієра.
Пятниця, 10. V. год. 7·30 веч. „Опера в кратку".

Театр Різнородностей.

Четвер, 9. V. год. 7·30 веч. „Теорія Айнштайна".
Пятниця, 10. V. год. 7·30 веч. „Теорія Айнштайна".

Кіна.

АДРІЯ: „Мистерія".
АПОЛЬО: „Недокінчена симфонія".
АТЛЯНТИК: „Дівчата в одностроях".
ВАНДА: „Распутін — злий дух Росії".
ГРАЖИНА: „Нові люди."
КАСІНО: „Вондер-бар" (Дольорес дель Ріо).
КОЛІСЕЙ: „В путах шантажиста" та ревія „У нас маєте наче в автоматі".
КОПЕРНИК: „Баль у Савою" (Джіта Альпар, Ганс Ярай).
МАРУСЕНЬКА: „Жид Зіс" (Конрад Файт).
МІРАЖ: „Твої уста говорять неправду", „Навіщо працювати?" (Фліп і Фляп)
МУЗА: „Дна гільтаї" (Фліп і Фляп).
ПАКС: „Сни джунглів" та додатки.
ПАЛЯС: „Проданий голос" (Шмідт).
ПАН: „Їх ночі."
РАЙ: „Світ сміється" (большевицька комедія).
СВІТ: „Буря на світанку", „Бастер Кітон посередник кохання".
СОНЦЕ: „Ніч у Каїрі" та ревія.
СТИЛЕВЕ: „Зміна сердець" і ревія.
УТІХА: „Шпіон ч. 13." і ревія.
ХІМЕРА: „Розсміяні очі" (Шерлі Темпль).

Закордонне радіо.

Четвер, 9. травня 1935.

Відень (506,8) 12·00 Концерт, 16·10 Оп. мелодії Вагнера, 17·25 Спів (Ерб, сопран), 20·00 Хор, 21·45 „Льогенгрін" (Лео Слезак), 22·20 Віденські пробоєві мелодії, **Братислава** (298,8) 19·30 „Великий шлях" оп. Ноттара, **Брно** (325,4) 17·25 Нар. слов. пісні, **Прага** (470,2) 10·15 11·05 Сальон. музика, **Париж** (1648) 20·45 Концерт фр. музики, **Берлін** (356,7) 14·15 Легка музика, 16·30 Форт. творн. Шуберта, 21·00 Година вадьсін, **Кеніґсвустергавзен** (1571) 14·10 Муз. всячина, 18·15 Травневі пісні (Штеннцель тенор), 23·00 Концерт суч. музики, **Кельн** (455,9) 13·15 Муз. вок. концерт, 16·00 Пісні Унгера, **Мінхен** (405,4) 11·00 Пісоньки, 15·20 Сим. квартет, 19·00 Симф. концерт, **Будапешт** (550,3) 18·15 Італ. пісні в супр. форт., **Мілляно** (221,1) 17·05 Спів (Кальдероні сопр.), **Рим** (420,8) 13·35 Легка муз., 20·50 Симф. концерт.

Пятниця, 10. травня 1935.

Відень (506,8) 12·00 Концерт, 15·40 Музика на дутих інстр., 17·40 Пісні матерей, 22·10 Весна в музиці, **Мор. Острава** (269,5) 17·50 Спів, **Прага** (470,2) 19·10 Гумор. хори, 20·50 Концерт із нагоди рум. свята, **Париж** (1648) 18·00 Пісоньки, 20·00 „Ле Сен Пірж" оп. Лескока, **Берлін** (356,7) 14·15 Популярна музика, 17·00, 20·10 Концерт, **Гамбург** (331,9) 19·00 Суч. шведська музика, **Кеніґсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. всячина, 18·00 Фінл. нар. музика й поезія, **Кельн** (455,9) 14·15 Музика, спів, **Лайпціґ** (382,2) 16·00 Камер. музика, 21·00 Симф. концерт, **Мінхен** (405,4) 19·35 „Ріголєто" оп. Верді, **Будапешт** (550,3) 18·10 Форт. реціталь, 21·40 Концерт, **Мілляно** (368,6) 11·30 Легка музика, 17·05 Легка музика для дітей, **Рим** (420,8) 13·25 Легка музика, 17·05 Солісти, 20·50 Квартет ес-дур Бетговена.

Львівське радіо.

Четвер, 9. травня 1935.

6·30 Ранішня авд., 7·50 Практ. вказівки, 8·03 Авд. для шкіл, 8·05 Авд. для новобранців. 11·57 Сигнал часу. 12·03 Метеорольогічні вістки, 12·05 Авд. для шкіл: Весілля Івася та Катрусі, 12·30, 13·15 Вок.-муз. концерт; у перерві ок. 13·00 год. Хвилинка для жінок, Полудн. дениик. 13·50 З ринку праці, 13·55 Експорт, 14·00 Найтаринша гр. пл., 15·35 Біржа, 15·45 Ревінні пісоньки й мельодії з гр. пл., 16·30 Де бо моніман де д' архітіятр ан Франс: Де шато де дя Льоар, Шато де Бльоа, Шато де Шонан, 16·45 Концерт хору, 17·00 Репортаж, 17·15 Театр Уяви: „Зимовий вечір" Ожешкової, 18·00 Пісні в вик. Г. Островської в супроводі форт., 18·15 Письменницьке знання та суси. служба, 18·30 Почт. прогр. серинька, 18·40 Сільва рерум. вист. життя, 18·45 Реклам. концерт, 19·00 Легка музика з гр. пл., 19·15 Літер. фейлетон, 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·30 Акт. фейлетон, 20·00 Пісні й танці Кар. Курпінського (спів, муз.), 20·45 Веч. дениик, 21·55 Як працюємо, 21·00 Симф. концерт, 22·00 Репортаж із нонд. 25-ліття молодіння Юрія V., 22·20 Концерт танк. орх., 23·05 Танк музика з гр. пл

Пятниця, 10. травня 1935.

6·30 Ранішня авд., 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 8·05 Авд. для новобранців, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольогічні вістки, 12·05 Оп. фантазії й арії з гр. пл., 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. дениик, 13·05 Концерт салонової музики, 13·55 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Концерт орхестри, 16·30 Природн. гуірка для дітей: „Гравець на небі й на землі", 16·45 Румун. пісні, 17·00 Карати чи не карати?, 17·15 Камер. концерт, 17·40 Авд. для хорих, концерт, 18·10 Театр Уяви: „Севільський пирудьник" Бомарше (фрагм.), 18·30 Реклам. концерт, 18·45 Форт. реціталь Галі Левицької, 19·15 Про Івана Непотрібного (фейл.), 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Зуля Погожельська в своєму репертуарі, 19·50 Актуальний фейлетон, 20·10 Кутюк краєзнавчого т-ва, 20·05 Муз. гутірка, 20·15 Симф. концерт (Платівки спів); у перерві Веч. дениик Як працюємо, 22·30 Поетична антиція, 22·45 Психольогія жінки й мужчини (вид. проф. Степан Баден).

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·28—5·30 зол.

Нім. марка 1·90—2·00, фр. франки 34·80—35·05, шв. франки 171·30—172·00, фунти стерлінги 25·50—25·80, австр. шилінги 99·50 — 101, чеські корони 21·70—22·00, рум. леви 32·00—33·30, ліри 43·00—43·75.

Золото: Долари 9·15—9·20, Франки фр. 34·50—35·50, Дукати 82·50—83·50, Корони 36·60—36·80, Рублі 46·00—47·75. 1 гр. зол. 5·92·44.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·30. Фльорени 0·85, 1 гр. ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 44·50—46·25, 5 проц. дол. Б. Г. 51·50—53·50, 4 проц. Зол. Б. Г. 41·00—45·50, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 47·00—48·50, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 52·00—53·50, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

Премійки.

Долярівки 53·00 — 54·50, Інвестиційна 105·00—107·50, Будівельна 43·00—45·00.

ЗБІЖЖЕ.

Ціна парітас Підволочиська	вело від	вело до	Львів від	Львів до
Пшениця одноц.	18·00	18·25	19·25	19·50
Пшениця збірна	17·00	17·25	18·25	18·50
Жито одноціле	13·75	14·00	15·75	16·00
Жито збірне	13·25	13·50	15·25	15·50
Ячмінь сінн.	13·75	14·25		
Ячмінь одноцілий	13·75	13·00		
Ячмінь на пливо	12·25	12·50	14·25	14·50
Кукурудза красна	20·00	20·50		

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Масласоюз" повідомляє, що в дні 8. травня ц. р. кооперативні платни за:

	льоко Львів
1 кг. масла франко магазин	2·50 зол.
1 л. молока	0·16 „
1 л. сметани	0·80 „
1 к. яєць	2·25 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло, молоко, сметану та яйця вдержана.

Масласоюз повідомляє, що від 8. V. ц. р. платить свої доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвір'я птахомисарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята від 40 дкг.	за 1 кг.	2·00 зол.
Мол. однор. кури І. кл.	„	0·90 „
Старі кури	„	0·80 „
Пантарки	„	1·50 „

Птицю приймає в спільности визначеного приділу для кожного доставцн.

Курята приймає покищо без приділу.

Когутів, качок, гусей, індичок та індиків згляду на кінець сезону не приймає.

ОПОВІСТКИ.

Заява. Я нижче підписаний заявляю отсим, що внішнього для полагодив в мирові всякі спори цивільні і карні з о. Володимиром Свариченським, парохом з Болшовець і його дочкою Марією Свариченською, а заразом стверджую, що опираючись на записи хибних інформацій — несумінно причинився до поширювання неправдивих вістей, тому прилюдно прошу вибачення так о. Свариченського як і його дочку Марію Свариченську за прикрість, яку я їм цими поголосками заподіяв, при чому заявляю, що в дописом у „Ділі" не маю нічого спільного і моє пізнавше ужите так безправно. Кукольники 6. V. 1935. **о. Володимир Шанайда**, гр.-кат. душпастир у Кукольниках.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Найдешевше продає скло й порцеляну **Вільнер**, Львів, Скарбківська 1. 4-5

Спеціяльна виробня ПІЖАМ, БОН. ЖУРОК, ДРЕССІНГІВ, детайлічно по гуртовних цінах. — **Руд-Стар**, Львів, Сербська 17. II. 1391 11—20

Фортепіяни, пінніна світових виробів на складі, Марецький, Баторія 7. 5-11

10.000 мужеських сорочок продає від зол. 2·26 Новочасна виробня **„Ренома"**, Львів, Сонішна 9. 1510 4—9

Фортепіяни, пінніна найдешевше продає КУБЕССА, Ринок ч. 9, тел. 282-12 1527 2—3

Фортепіяни, короткі, мало грані, дешево продає, міняє, Ганак, Пілсудського 21, перший поверх. 2/25 4—5

Тенісові штани найдешевше джерело „Палієм", Гетьманська 22, побіч музею. 1452 2—3

Старша жінка, ощадна, господарна, дуже не вимагаюча, шукає місця господині. Львів, пл. Стрілецька 3. у п. Турчаліської

ОГОЛОШЕННЯ.

ПЯНІНА першорядні по знижених цінах на догідних умовинах. Купно продажа. Заміна ужиних інструментів. **Новацкий, Пілсудського 17.** 698 43—52

Свій до свого!
Панчохи і скарпитки
КУПУЄМО ВСІ В КРАМНИЦІ
„Українського Народнього Мистецтва"
ЛЬВІВ, КОСТЮШКА 1.

КОВДРИ
матераци, подушки, коци, біллля на постіль
Маріян МЛЄКО
ЛЬВІВ, вул. КОРАЛЬНИЦЬКА ч. 6
телефон 237-72 1234 15—20

Меблеві покриття Дреліхи і волосіння на матраци (Росгар), продає найдешевше
ФРЕНКЕЛЬ І ЛІДЕР
Львів, ЛЕГІОНІВ 25. в подвірі. 4-10

Гарні й дешеві книжки
Видавничої Спілки „Діло"

	ціна	почтова переслнка
Др. Е. Олесницький: **Сторінки з мого життя I.**	1·90 зол.	0·30
Василь Софронів: **Липнева отрута**	1·40 „	0·30
Евген Чикаленко: **Спогади Частина I. II. III.** Окрема частина по зол 1·50	4·50 „	0·50
Ст. Левинський: **З японського дому**	1·50 „	0·30
М. Рудницький: **Між ідеєю і формою**	1·50 „	0·30
Е. Бронте: **Буреверхи,** переклав М. Рудницький	1·50 „	0·30
Проспер Мериме: **Блакитна кімната та інші оповідання,** переклав Василь Софронів	0·95 „	0·25
Альфонс Доде: **Мацідьний,** із французької мови переклав М. Рудницький	1·00 „	0·30
Володимир Островський: **Сміх землі**	0·80 „	0·15
Микола Матів Мельник: **Крізь дим і згар**	0·50 „	0·15
Гордій Брасюк: **Безлугні**	0·50 „	0·15
Михайло Возняк: **Шевченко і княжна Репніна**	0·50 „	0·15
Михайло Возняк: **Белей і Конинський**	0·50 „	0·15
Др. Ст. Баран: **Новий самоуправний закон**	0·80 „	0·15

Дістати можна у Видавничій Спілці **Діло" Львів, Ринок 10** та у всіх книгарнях.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Ч. 120 (14.018). Львів, пятниця 10. травня 1935. Poczтowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

За руханково-спортовий характер „Соколів".

Комунікат Старшини Сокола-Батька

З огляду на те, що в останньому часі появилися в українській пресі відомости, які відбігають від дійсного стану, рішила Старшина Сокола-Батька на засіданні 8. травня ц. р. подати до приводного відома ось-такий комунікат:

Старшина Сокола-Батька внесла у травні 1934 р. до затвердження зміну статуту типу руханково-спортового, маючи на меті зараз після зареєстрування владою цього статуту перемінити пожарно-рухавкові т-ва „Сокіл" на тип руханково-спортовий. В очікуванні затвердження внесених статутів Старшина Сокола-Батька цього плану досі виконати не могла.

Фактом є, що на основі розпорядку Мін. Внутр. Справ з дня 14. І. 1935 р. будуть могти вести протиположну діяльність від 1. червня ц. р. лиш т. зв. „Охотніче Стражи Пожарне", основані на статутах, усталених згаданим вище розпорядком.

Тому, що головним завданням Т-ва „Сокіл" є руханка і змаг, а протиположна діяльність була лиш додатковою програмою деяких сокільських товариств, Старшина Сокола-Батька рішила на засіданні 17. квітня ц. р. доручити всім сокільським товариствам, які ще мають у програмі протиположну діяльність, занехати цю діяльність, пристосувати свій статут до типу руханково-спортового т-ва „Сокіл" та внести негайно цю зміну до зареєстрування. Рівночасно Сокіл-Батько вислав до заінтересованих сокільських товариств відповідні поучення.

За Старшину:

М. Хрововят, голова. Е. Благітка, справник.

Міністерський обіжник про мову навчання

в українських гімназіях та утраквістичних відділах (Бережани, Стрий).

Обіжник Мін. В. і П. О. з 6. IV. 1935, II. 2075/35 у справі організації шкільного року в гімназіях вводить деякі зміни щодо мови навчання поодиноких предметів. З ним слід познайомитись і родичам, і вчительству, тимбільше, що в останніх часах директори заведень вводили на власну руку зміни, зі шкодою для нас.

В гімназіях з українською мовою навчання треба обовязково вчити **польською мовою:** історії, польської мови, гімнястики і географії **в 4-тій клясі.** — Навчання інших предметів, у тому і географії в 1, 2 і 3-тій клясі, вести **в українській мові.**

В утраквістичних відділах відбуватиметься наука **по українськи** таких предметів, як релігія, українська мова, німецька мова, друга чужа мова, географія в 1, 2 і 3-ій клясі, біольогія, фізика з хемією, практичні заняття, рисунки й музика зі співом. — Зате навчання таких предметів, як польська мова, історія, латинська мова, математика, гімнастика й географія в 4-тій клясі відбуватиметься **по польськи.**

Згаданий обіжник завважує, що ще в цьому році можна приймати й молодшу молодь, ніж 12-літню, до першої кляси.

Сподіємося, що місцеві чинники допильнують і цю одробину прав, яку признають шкільні приписи українській мові.

Продаж майна Нар. Дому у Львові?

Довідуємося, що комісар Народнього Дому у Львові М. Бачинський до спілки з директором тої установи Ів. Слезьком ведуть переговори в справі продажі дому і парцелі при вул. Зибликевича ч. 30. враз з церквою Непородного Зачаття. (До-недавна монастир СС. Василіянок). Мета продажі — санація майна Нар. Дому, що, як відомо, задовжений на суму повад 2 міліони зол. Сума, за яку має бути продана та парцеля-город з домом і церквою, як нас запевняють добре поінформовані круги, не вистане навіть на заплачення процентів до банків за затягнені ком. Бачинським зобовязання Нар. Дому. Звертаємо на цю нову „трансакцію" ком. Бачинського увагу всього українського громадянства, зокрема наших компетентних чинників, щоб їй запобігли, поки не буде за пізно!

Німеччина не сондувала опінії В. Британії, Італії і Бельгії.

ЛЬОНДОН, 9. 5. ПАТ. Інформації, що їх подали „Дейлі Геральд" і „Манчестер Ґардіян", що німецьке міністерство закорд. справ мало неофіційно сондувати опінію В. Британії, Італії і Бельгії щодо інтерпретації локарненського договору у корветь Німеччини, нині офіційно в Берліні здементували. Всеж у політичних льондонських кругах говорять, що такі кроки дуже довірочно Ним. робила. Інтерпретація локарненського договору мін. Саймоном у його промові в четвер у палаті льордів викликала в Німеччині занепокоєння. З тої промови виходило, що в разі німецько-большев. конфлікту та помочі Франції Совітам, Британія залишилась би невтральна, не уважаючи виступу Франції за зачінний акт проти Німеччини, що підпадав би під клявзулі локарненського договору. Велика Британія не вважала би своїм обовязком прийти Німеччині з помічю.

Летунські зброєння Німеччини.

ЛЬОНДОН, ПАТ. „Ню Кронікль" помістив статтю, що Німеччина має тепер 3.000 літаків, за два роки збудує ще 7.000 літаків. Закордонні фабрики дістали теж замовлення на будову літаків. Крім того Німеччина має 200 летовиць, з яких 100 є військових. Головні військові летовища лежать зовсім кордонів Німеччини.

Перед оголошенням цих вістей редакція „Ню Кронікль" звернулася до німецького міністерства летунства й одержала такі виявлення. Вістки про 3.000 літаків фальшиві. Німеччина має літаків коло 1/3 цього числа. Неправдиві теж вістки, буцімто Німеччина хоче збудувати 7.000 літаків у двох роках. Якщо дійде до летунської конвенції і Німеччина осягне гарантії безпеки, тоді не буде німецький уряд будувати літаків взагалі.

Зменшення летунських сил Німеччини залежатиме від становища Франції і СССР. Большевики мають тепер 3.000 військових літаків, приготованих до негайного вжитку. Франція 2.000 військових літаків. Якщо Німеччина має осягнути безпеку без будови нових літаків, Франція і СССР муєять зменшити свої летунські сили. Загроза повітряного нападу на Німеччину большевицьких літаків має велике значіння. Большевицькі летунські знавці перебувають тепер у Чехословаччині, де у фабриках Скоди будують бомбардові літаки для СССР. Німеччина закупила кілька літаків у Злучених Державах і Англії, але для досвідів. Неправдою теж, буцімто Німеччина має 200 летовиць.

Англійські політичні кола прийняли цю заяву з великим зацікавленням. Сподіваються, що Німеччина висуне нові пропозиції у справі летунської конвенції. Богато сподіваються під промовлявки Гітлера дня 17. травня ц. р.

Бувший асистент гінекольогічного відділу держ. шпиталя у Львові

Д-р мед. Олександер Лаврівський

ординує вул. Льва Сапіги ч. 6.

Телефон 244-56. Телефон 244-56.

Самоуправні установи й українська мова.

Від 1. квітня ц. р. почали працю самоуправні органи в громаді і волостях, вибрані на основі нового польського самоуправного закону з 23. березня 1933 р. З тим днем увійшла в життя в Галичині незнана тут досі правно-публична установа збірна громада — волость — з волосною радою і волосною управою, що перебрала на себе велику більшість завдань дотеперішніх одиничних громад, яких правно-публичні завдання новим польським законом дуже обмежено. Властивим правлячим органом у волості є війт, майже зправила полк, навіть в українських волостях, що свою владу на місцях у громадах виконує при допомозі солтисів. Староства і повітові виділи мають нині дещо облекшену працю, бо зносяться зправила тільки з волостями і їм дають безпосередні прикази, а щойно війти передають їх дальше у випадку потреби до виконання солтисам, теж у нас у Східній Галичині у великій більшости полякам. Старостинські сесії відбуваються тепер лише з війтами, а вони знову у себе скликують сесії солтисів. Утворено нову волосну бюрократію і обсаджено її поляками — українці належать там до справдішніх білих круків — і в цей спосіб скріплено на селі польський елемент, залежний безпосередньо від війта.

Місцеве життя є сьогодні значно більше залежним від теперішнього війта, як не було до недавна, коли ще обовязували австрійсько-галицькі самоуправні закони. Відчувають цю зміну передовсім наші сільські товариства й установи, для яких ліпше було мати до діла у всіх справах безпосередньо з повітовими властями, хочби тільки тому, що ті краще визнавалися на обовязуючих законах і могли бути дальшими від дрібних перепон. У додатку є тенденція осідок волостей зробити осідком загально-громадянського життя у волості, очевидно з можливо якнайбільшою польською закраскою. Це приходить тим лекше, що осідком волостей всюди, де це тільки було можливе, зроблено польські громади, нераз дотеперішні невеликі кольонії, з поминенням сусідніх великих українських громад. Волости мають влаштовувати всякі польські національні свята і притягати до участи у них усю людність цілої волости і таким шляхом впоювати у неї польський державний патріотизм.

На загал вибори до громадських рад, а ще більше до волосних рад і волосних управ, випали для нас некорисно, особливо на Поділлі, де були часті випадки великих зловживань. Внесені виборчі протести майже завше лишались без успіху.

Розбудова самоуправних установ уже закінчується. У значній скількости галицьких повітів переведено вже вибори до повітової ради, які на основі штудерної виборчої ординації при переведеній відомими способами підбудові у громадах і волостях не могли вийти для нас так, щоб ми могли здобути відповідну до нашої сили і числа нашого населення повітову репрезентацію. Приблизно до половини ц. м. переведуть вибори до повітової ради і врешті галицьких повітів. Наступить невдовзі останній акт — вибори шістьох членів повітового виділу. У виборах возьмуть участь крім повітових радних ще і члени дотеперішнього тимчасового повітового виділу, що вийшли виключно з помічній, між

Виснажений зимою організм вимагає скріплення!

Найліпший засіб це першоякісний, здоровий набіл

Маслосоюзу

якими у Східній Галичині є найбільше один, дуже виїмково двох українців, найчастіше у нашому громадянському житті зовсім неактивних. З того всього виходить, що вигляди на сяк-так можливу для нас репрезентацію у майбутньому повітовому виділі є справді дуже мінімальні. А якраз повітовий виділ має кермувати цілим самоуправним життям повіту під проводом старости як його голови і то у часі, коли державна влада хоче передати, головно з фінансових оглядів, значну частину своїх дотеперішніх агенд самоуправним установам, у першу чергу повітовим виділам.

Рішального впливу на розвій самоуправного життя у більшости волостей і в повітах у Галичині — на Волині цього ніколи і не було — ми не будемо мати. Однак мимо всього не можна нам резигнувати зі співпраці у самоуправних установах, де будь-що-будь є всеж таки деяка скількість вибраних нами наших людей. У своїх виступах обовязані вони берегти своєї національної гідности і в нарадах та публичних виступах послуговуватися українською мовою як члени даних самоуправних установ та очевидно і як приватні громадяни, до чого мають право на основі обовязуючих польських законів і розпорядків.

Остання справа ще не дуже спопуляризована серед нашого громадянства на просторі воєвідств: львівського, станиславівського, тернопільського, волинського і поліського, де обовязує мовний закон з 31-го липня 1924 В.З.П.Р. ч. 73, поз. 724 про державну мову і мову урядування державних і самоуправних адміністраційних властей і виданий до нього виконавчий розпорядок ради міністрів з 24. вересня 1924. В.З.П.Р. ч. 85, поз. 820, що на території згаданих воєвідств надають деякі права українській мові, які слід нам вповні використати на терені самоуправних установ. Тих мовних постанов не ухиляє зовсім закон з 23. березня 1933 В. З.П.Р. ч. 35, поз. 294 про частинну зміну устрою територіяльної самоуправи (новий польський самоуправний закон), навпаки, виразно задержує їх правну силу.

Зміст покликаного вище мовного закону з 31. липня 1924 р. такий: В арт. 1 є постанова, що державною мовою у Польщі є польська мова. У цій мові урядують усі державні і самоуправні органи й адміністраційні уряди як у внутрішній, так і зовнішній з такими виїмками, що відносяться у даній справі до польських громадян української народности: Після арт. 2 цивільні власти і адміністраційні уряди I. і II. инстанції і самоуправні власти і їхні заведення на території згаданих пятьох воєвідств мають приймати подання і устні заяви, яких полагодження від них залежить, від польських громадян української народности в українській мові. На подання сторін, внесені в українській мові (арт. 3) адміністраційні власти I. і II. інстанції і магістрати міст, повітові і воєвідські виділи та їх заведення відповідають на території воєвідств: львівського, станиславівського і тернопільського у двох мовах: польській і українській і то з уряду без окремого домагання української сторони, а на Волині і Поліссі тільки на виразне домагання сторони.

До самоуправних установ відносяться постанови арт. 4, 5 і 6. Після арт. 4 **в нарадах** громадських, волосних і міських рад, повітових і воєвідських сойміків карівні з польською мовою у всіх згаданих вище пятьох воєвідствах **можна уживати й української мови.** Про допустимість української мови в нарадах міських рад міст, виділених з повітів, рішає міська рада. **Протоколи** засідань громадських, волосних і міських рад та повітових і воєвідських сойміків можуть бути ведені попри польську мову, теж і в українській мові, отже двомовно, а це на основі постанови даної самоуправної установи. Після постанови арт. 5 **оповістки** самоуправних властей можуть бути оголошувані згаданими в арт. 4 установами на основі їх ухвали і в українській мові, при чому польський текст має бути на першому місці. Оповістки державних властей виготовлюється у тих мовах, що оповістки самоуправних властей у даній громаді. На основі арт. 6 самоуправні союзи (звйонзкі саможондове) можуть на підставі своєї ухвали **кореспондувати** з іншими самоуправними властями на території згаданих пятьох воєвідств не тільки у польській мові, але і в українській.

Не можна вносити ніде у Польщі подань в українській мові до військових властей та до управ залізниць, почт, телєграфів і телєфонів, а по українськи можна порозумівatися устно при білєтових залізничих касах і при віконцях почтових урядів на вище згаданій мовній території (арт. 7).

Цитований виконавчий розпорядок ради міністрів ставить на рівні щодо права вживання української мови особи фізичні і правні та вичисляє подрібно власти й адміністраційні уряди I. і II. інст., з якими можна вноситися в українській мові. У відповідях і оповістках в українській мові мається уживати українських букв.

У практиці далеко не використали ми наших мовних управнень. По українськи редагують усі свої акти українських клієнтів, здебільша судові, українські адвокати на території львівського апеляційного суду з нечисленними виїмками національно мало характерних одиниць. В українській мові кореспондують з властями греко-кат. церковні установи й українські товариства та установи і ті три категорії (греко-кат. церква, наші адвокати і установи) піддержують головно публичний престіж нашої мови. На жаль, приватні особи не завше те роблять.

У самоуправних установах наша мова щезла майже цілковито. До часу світової війни більшість громадських рад і урядів у Східній Галичині урядувала по українськи і в тій мові зносилася зусіми властями — зі староством, повітовим виділом і т. д. Нині цього нема ніде, бо урядуємо внутрішньою і зовнішньою мовою за виказаними вище виїмками є тепер польська мова. І тих виїмків мусимо берегти і їх у сто відсотках використати. Обовязком українських членів громадських, волосних і повітових рад, передусім на території воєвідств: львівського, станиславівського і тернопільського, поставити на засіданні згаданих установ внесок всюди, де це можна зробити, щоби рішила згідно з постановами артикулів 4, 5 і 6 закону з 31. липня 1924 р. В.З.П.Р. ч. 73, поз. 724 і §§ 3, 4 і 5 виконавчого розпорядку ради міністрів з 24. вересня 1924 р. В.З.П. Р. ч. 85, поз. 820 вести протокол засідань і ухвал громадської, волосної зглядно повітової ради також і в українській мові і видавати усі публичні оповістки тих установ і їх органів без сумніву збільшить маніпуляцію в урядуванні, але привчить дещо і самоуправні установи на українській території до шанування мовних прав української людности. Не треба і пригадувати, що українські сторони повинні звертатися у словні та письмі до самоуправних установ виключно в українській мові і привчити ті установи — як державні теж — щоби їхні відповіди на письмі виходили крім польської ще і в українській мові.

Мова є одною з найяскравіших признак окремішности націй, що силою самого факту кидається кожному в очі. Не диво тому, що мовних прав береже кожна нація, що бореться за своє істнування. Так було колись в Австрії у чехів у Чехії, Моравії і на Шлеську, де цю боротьбу за права чеської мови, а посередньо за права і національні змагання чеського народу, розтягнено навіть на щорічні військові контрольні сходини резервістів (контрольферзамлюнґ). Тому чехи часто при викликанні свого назвиска відповідали не сакраментальним німецьким „гір", але по чеськи „зде", за що з місця їх арештовано і карано військовою вязницею. Це може був і своєрідний демонстраційний національний екстремізм, що не завше тактично оказаний, але і ним користувалися чехи у своїх змаганнях за якнайширше здійснення прав чеської нації. А від чехів слід і нам неодного навчитися, у першу чергу жертвенного національного патріотизму і пошанування гідности своєї нації.

Д-р Степан Баран.

Нині в год. 7-30 веч. у Великім Театрі
презабавна львівська муз. комедія „ОПЕРА У КРАТКУ"
Романа Неврловича з муз. А. Гермеліна і И. Мунда. — Тексти Е. Гардіа.
Від нині всі співають пробої з „Опери у кратку"

Театр Ріжнородностей
Нині в год. 7-30 веч.
Перша з трьох останніх вистав „Теорії Айнштайна"
знаменита комедія Ант. Цвойдзінського

Москвщать і комунізують назви на В. Україні.

З Москви повідомляють, що на Сов. Україні переводять широку кампанію за переназванням міст, містечок і колхозів. Всі ті місцевости називають у честь „пролетарських вождів і революційних героїв". Серед затверджених ЦВК-ом назв дуже часто стрічається імя Калінина. Замітне, що в нових назвах зовсім нема українських імен. Зате на всі способи примінюють імена Куйбишева, Кірова, Калініна, Сталіна, Горького. Всі назви, що мали імя Скрипника переназвані. Ті переназви переводять, здається, на виразні приручення українського ЦВК-ту.

Чи французькі журналісти поїдуть до СССР?

ПАРИЖ, 9. 5. ПАТ. Відмова візадових віз до СССР большевицькою амбасадою у Парижі кільком французьким журналістам, що мали супроводити мін. Лявала у його подорожі до Москви, дуже схвилювала паризьку пресу.

Для совітського уряду небажаними гостями були такі французькі журналісти: Льондон — з „Журналю", Ляпорт — з „Матену", Панетіє — з „Кандіди", Кльод Жане — з „Ві Журналю" та кореспондент з „Же Сує Парту". Всі щоденники, без винятку, з того приводу гостро запротестували, зазначуючи м. ін., що гітлєрівський уряд не вимагав від тих французьких журналістів, які їхали в Німеччину свідоцтв симпатій до гітлєрівського режиму.

Рішуче становище уряду підтримали урядові чинники. У висліді большевицький уряд за посередництвом паризької амбасади заявив, що ніякого французького журналіста не позбавляє права візду до СССР. „Тан" подає, що це рішення прийшло наслідком інтервенції та заміни поглядів між представниками Франції і Совітів. Треба підкреслити, що цілий той інцидент зійшов, як це стверджує „Журналь де Дебе" не причинився до зменшення скептицизму французької прилюдної опінії супроти Совітів. Щоденник питає: якщо большевицькі осяги є справді такі великі, як про це повідомляють офіційні большевицькі документи, то чому совітський уряд боїться опінії критиків?

Новий німецький карний кодекс.

БЕРЛІН, 9. 5. ПАТ. Німецький міністер справедливости Гіртлер у інтервю з представниками преси обговорював висліди дотеперішніх праць комісій, що виготовляє проект нового карного кодексу. Каригідні вчинки є поділені на чотири групи і до них приложені постанови, що охоронятимуть: 1) нарід, 2) провід нації і державу, 3) національне майно і 4) щоденних громадян. Проект хоче ввести нормативну дефініцію каригідного вчинку, яка основується на тім, що проступника каратимуть теж тоді, коли вакси не передбачує виконання кари за даний каригідний чин. Характеристичне є нове окреслення ріжниць між душегубством і збивством. Головну ролю грають тут мотиви і спосіб виконання вчинку. Кодекс передбачує теж високі кари за лихву і нечесне крамарство. Крім процентової і товарової лихви новий закон впроваджує поняття суспільної лихви, що полягає на визиску більших соціяльних угруповань.

Світові повітряні фльоти.

Як повідомляють з Ню Йорку, повітрєплавний департамент паркідав у найновішому звіті від президента Рузвельта зміцнення американського летунства. З подавого при тім огляду повітряних сил у світі виходить, що найсильнішу є Франція зі своїми 3.600 літаками. За нею йдуть Совіти, що мають 3.000 літаків, Англія 2.800, Італія 2.300, Зл. Держави 2.060 і Японія 1.850. Про Німеччину звіт висловлюється дуже скромно, бо начислює тільки 600 німецьких апаратів, зазначуючи, що Німеччина взагалі щодо озброєння стоїть далеко позаду своїх сусідів.

Сяніцький повіт у світлі статистики.

З черги подаємо дані Головного Статистичного Уряду про сяніцький повіт на підставі перепису населення з 9. грудня 1931 р.

ПРОСТІР, ЗАГАЛЬНЕ ЧИСЛО НАСЕЛЕННЯ І ВОЛОСТИ.

Простір сяніцького повіту 1282,1 км.² Загальне число населення 114.195 (без війська по касарнях), мужчин 54.363, жінок 59.832. Густота населення на км² 89,1. У повіті є дві міські волости і 8 сільських, 128 сільських громад і 229 місцевостей.

НАСЕЛЕННЯ І ПОДІЛ ЗА ВІРОІСПОВІДАННЯМ.

По містах проживало 18.138 осіб, з того 8.480 мужчин. По селах проживало 96.057 осіб, з того 45.883 мужчин. За віроісповіданням по містах проживало **1.728 гр.-католиків (9,5 прц.),** 10.228 римо-катол. (56,4 прц.), 6.123 жидів (33,8 прц.), 41 інших (0,2 прц.).

По селах проживало **52.839 греко-катол.** (55,0 прц.), 38.740 римо-католиків (40,3 прц.), 3.332 жидів (3.5 прц.) і 1.023 інших (1,1 прц.).

МАТІРНА МОВА.

По містах як **матірну мову українську подало 175 осіб (1,0 прц.), руську 774 осіб (4,3 прц.), себто нашою мовою говорило 949 осіб (5,3 прц.),** польську мову 11.555 осіб (63,7 прц.), жидівську з гебрайською мовою 5.554 осіб (30,6 прц.), іншу 27 (0,1 прц.).

По селах як **матірну мову українську подало 12.173 особи (12,7 прц.), руську мову 25.070 осіб (26,1 прц.), себто нашою мовою говорило 37.243 (38,8 прц.),** польську мову 56.400 (58,7 прц.), жидівську з гебрайською мовою 1.800 (1,9 прц.), іншу мову 120 осіб (0,1 прц.)

ГРАМОТНІСТЬ.

По містах вміло читати і писати 12.984 особи, тільки читати 94 особи (0,6 прц.), **не вміло ні читати ні писати 1358 осіб (9,4 прц.).**

МЕШКАНЕВІ УМОВИНИ, НЕРУХОМОСТИ І БУДИНКИ.

По містах: мешкальних нерухомостей 1.956; мешкальних будинків 2.027, загальне число помешкань 4.012, загальне число кімнат у помешканнях 9.252. Деревляних будинків 1.447 (71,4 прц.), мурованих 570 (28,1 прц.); з вогнетривалим накриттям 1.419 (70,0 прц.), з електрикою 739, каналізацією 287. Будинків нездатних до замешкання, в яких всеж таки мешкає 22 осіб. Пересічне число кімнат 2,3, пересічне число осіб на кімнату 1,9. Однокімнатних помешкань було 940 (23,4 прц.), двокімнатних 1.768 (44,1 прц.).

По селах мешкальних будинків 16.346, загальне число помешкань 16.903, загальне число кімнат у помешканнях 31.144; пересічне число кімнат на помешкання 1,8, пересічне число осіб на кімнату 3,1. Однокімнатних помешкань 5.587, двокімнатних 9.474, трикімнатних і більше 1.794.

ДЖЕРЕЛА ПРОЖИТКУ.

З хліборобства крім городництва, лісництва і риболовства жило 84.893 особи (74.4 прц.), з того по містах 1.677 осіб (або 9,3 прц. міського населення, по селах 83.216 осіб або 86,6 прц. сільського населення). З промислу і ремесла черпало прожиток 11.431 осіб (10,0 прц.), з того по містах 6.861 (або 37,8 прц. міського населення); по селах 4.570 осіб (або 4,3 прц. сільського населення). З торговлі й обезпечень 5.750 осіб (5 прц.); з того по містах 3.864 особи (або 21,3 прц. міського населення) і 1.885 осіб по селах (або 1,9 прц. сільського населення). З комунікації і транспорту 2.970 осіб (2,6 прц.); з того по містах 589 (або 3,2 прц. міського населення) і 2.381 осіб по селах (або 2,5 прц. сільського населення). З інших джерел (емеріти, інваліди і т. д.) проживало 9.151 осіб (8,0 прц.); з того по містах 5.147 (28,4 прц. міського населення) і 4.004 (4,2 прц. сільського населення).

З найманої праці у хліборобстві на селах проживало 5.140 осіб. З цього числа припадає на умовних робітників 41 осіб, фізичних 5.099 осіб. На ріллі могло працювати тільки 3.417 осіб (між ними 1.813 мужчин), решта припадає на дітей і немічних.

ВЕЛИЧИНА СЕЛЯНСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ.

На загальне число 14.066 господарств: **карловатих нижче 2 га було 4.265,** на яких проживало 19.084 осіб (4,5 на господарство); 6.096 простором від 2—5 га, на яких проживало 35.135 осіб (5,8 на господарство); 2.129 простором від 5—10 га, на яких проживало 13.835 осіб (6,5 на господарство); 283 простором від 10—15 га, на яких проживало 2.033 (1,2 на господарство) і 50 простором від 15—50 га, де проживало 354 осіб (6,9 на господарство). Більших господарств простором 50 га і більше було 37, на яких проживало 144 особи (3,9 на господарство).

ІНШІ ДЖЕРЕЛА ПРОЖИТКУ.

З городництва, лісництва і риболовства проживало 400 осіб; з промислу і ремесла 11.431, з того 346 умовних працівників і 5.710 робітників та халупників. З числа 11.431 осіб черпали засоби на прожиток з копалень нафтової ропи 399 осіб, з ковальства 541 осіб, у фабриці вагонів (тепер гумових виробів) у Сяноці працювало 2.028 осіб, по тартаках 427, зі столярства 747, кравецтва 810, шевства 1.046, пекарень 352 осіб; з будови домів 1.172 осіб. З торговлі й обезпечень проживало 5.750 осіб, з того 4.684 займалось торговлею товарами, 473 вели гастрономічні підприємства. При залізницях працювало 2.344 особи, в публичній адміністрації 494 особи, в судівництві та адвокатурі 511, в публичній безпеці 449, в шкільництві 470, домашня прислуга 1.390 і емерити та інваліди 1990.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Канц. Шушніг виїхав у середу в год. 22. з Відня до Італії.

— Міністер Іден уже зовсім видоровів і в понеділок переймє урядування у м-стві закорд. справ. В слідуючім тижні мін. Іден їде до Женеви як делегат Британії на сесію ради Ліги, що зачнеться 20. ц. м. і на надзвичайні збори Ліги Націй.

— З Ковна повідомляють, що конференція міністрів закорд. справ балтійських держав закінчилася. Перед відїздом міністрів Естонії і Латвії відбудеться пресова конференція.

— Канцлер Гітлер вернув вчора вечором до Берліна. У політичних кругах здогадуються, що канцлер вернув, щоби приготовитись до заповіджової декларації про закордонну політику Німеччини, якої всі нетерпляче дожидають.

— Еспанський премієр Леру відчитав урядову декларацію та поставив питання довіря. По дискусії кортези висловили урядові довіря 189 голосами, проти 23.

— У степті Ліваїс голод грозить 200.000 мешканцям з ріжних суспільних верств, тому, що вемає ніяких середників помочі, ситуація є дуже поважна. 500 демонстрантів їде до столиці степту домагатися, щоби відкрили станиці суспільної помочі.

— На острові Формоза повторилися землетруси. Завалилося багато домів. Населення перелохане утікає. Жертв багато. Дотепер зановували 90 вбитих.

ШКЛО львівське воса.
Найуспішніший живець сірчано-боровиковий
1540 Сезон від 15-го травня.

ІЛЯРІОН СВЄНЦІЦЬКИЙ. 3)

Контрасти
в житті й творчості Гоголя.
(З приводу 100-ліття „Тараса Бульби").

Тут слід завдати, що вже на початку свого життя-буття в Петербурзі зіткнувся був Гоголь віч-на-віч з такою своєрідною романтикою життя низького і найнижчого чиновництва, що під порогом його свідомости став формуватися і вростати новий стиль. Стиль цей був свого роду найбільше відповідним тлом для діючих осіб оповідань — „Ніс", „Шинель", „Невський проспект", „Портрет", „Записки божевільного", та для комедій „Женихи" і „Ревізор". Ось тут стрічаємося з новим дуже цікавим контрастом, як тема твору руководить стилем творця. Не кінець на тому, бо навіть кожний лист Гоголя має свій власний, ясно означений, стилевий характер. До батьків, а від 1826 р. до матери Гоголь пише завсіди в тоні синівської любови; йогож листи до сестер, значно молодших від нього, бувають тільки в тоні педагога, що дбає за можливо найясніший виклад теми. Зате до своєї колишньої учениці Балабиної пише Гоголь у так гутірливому тоні causerie, що нам здається немов би автор письма грався віялом дівчини, та розважав її веселою балачкою. До товаришів пера зі спільними літературними зацікавленнями листування Гоголя буває звичайно ділове, але не без солодкавих епітетів та крепких словець, на які була тоді мода в кружку Пушкина-Вяземського. Смирнова одна діставала від Гоголя може ще найменше стилізовані листи. У цих листах вичуваємо хіба те, що Гоголь очевидно здержувався, щоби не висказати їй кожним своїм словом тільки одно велике обожання. І хоча ці листи Гоголя до Смирнової не мають характеру любовних, то всеж їх читаємо як гимни нового життя до Беатріче, другої половини XIX. в., в сяєві мрій про яку сучасний Данте творив російську небожеську комедію. Може й це було причиною, що в творах з неукраїнськими темами нема в Гоголя жінок з натяком на найвищі і найглибші почування людини. Ці почування переживав Гоголь надто глибоко, щоби могти без болю висказатися про цю частину людського життя навіть у поетичному творі. — А вже дуже іншим духом тхне від листів Гоголя до Шереметевої, Вельгорської, Ішимової, отця Матвія, епископа Іннокентія — у справах релігійного життя. В цих листах катехитичного змісту з простою будовою звичайної діялектики, з букетом міра і кадила — нема вже ні сліду Гоголя. На першому місці стоять у цих листах загально звісні правди, з яких пяжеться ланцюх у довільній черзі думок про самозрозуміле або звісне з писань святих Отців.

Така ріжноманітність стилю Гоголя у листах може найкраще свідчить про ріжнобічність його сценічного таланту та глибину акторської експресії. Ось у чому джерело живучої сили його комедії „Ревізор" та поеми „Мертві душі". А слід памятати, що оба ці твори мають найпростішу будову нескладної фабули, без усяких ефектних додатків, прикрас та вставок. Сама вія взята з життя, того вічно старого змагаючого світа, та його незломної тугости й цупкости. Гоголів стиль виявився тут у справжній симфонії сильно контурованих контрастових типів, об'єднаних архиконтрастовими до усіх персонажів — типами Хлестакова і Чичикова.

І знов один з найбільших контрастів у творчості Гоголя. Хоча поет задумав був зобразити життя Росії, щоби показати погане обличчя середньої верстви суспільности, та таким робом причинитися до її поправи, то і в цих головних творах свого життя станув він оподалік усяких суспільних ідеольогій. Він дав малюсенький вирізок провінційного життя, проте свою поему вивів одиноко за вдатним вимислом мистця, що не мав ніякої змоги пізнати реальні прообрази життя свого громадянства. А всеж „Мертві душі" стали свого роду „історичним документом" російського життя, хоча по сутті своїй є вони документом життя взагалі, як відблиск всякої можливої реальности. Цей хист Гоголя підчинятися плодам творчої уяви та їх по свому розуміні порядкувати і у формі поетичного твору передавати може найкраще свідчить про природність контрастів у житті Гоголя, а водночас про прочуття й передачу життєвої реальности.

На основі наведених зіставлень можна стверджувати, що Гоголь орудує тільки одним стилем реалізму. Цей реалізм випливає з хисту Гоголя легко схоплювати й по свому перетворювати якусь дрібну дійсність життя до великого поетичного образу життєвої повноти.

З цього чисто мистецького становища до дійсности підійшов Гоголь і до історії України. Завдання історика добачував він у зовсім іншій

Недостачі совітської преси.

Великі наклади для упривілеєних. Преса не доросла до свого завдання.

У звязку з „днем преси", який проголошено в Совітах на 5. ц. м., довідуємось із совітської статистики, що пересічний щоденний наклад усіх большевицьких часописів і журналів доходить до 16 і пів міліона примірників. В порівнанні з продукцією в 1913 р. це дає 1-300 пр. звишки. Ще більшу звишку, бо в 2.200 пр. виказує продукція книжок. Між щоденниками на першому місці стоїть „Правда" з накладом двох міліонів примірників, опісля „Ізвестія" з накладом 1 міл. 700 тисяч. Одначе цей величезний наклад не заспокоює вповні запотребування. Якби не недостача паперу, сказано там, часописи довелось би друкувати у значно більшій скількости.

На 150 міліонів населення Совітів це зовсім не багато, коли до того зважити, що крім комуністичної **всяка інша преса недозволена**. В додатку тільки комуністи на відповідальних становищах і **інші упривілеєні громадяни** управнені абонувати часописи. Звязок совітського громадянства, якщо хоче читати часописи, мусить перед виходом газет ставати довгими рядами на місцях, де розтіплюють газети на мурах, або зводити справжню боротьбу за поодинокі примірники, які дістаються в їхні руки.

Одночасно совітська телеграфічна агенція оголосила звіт бюра пропаганди виконного комітету комінтерн на тему завдання совітської преси. Звіт стверджує, що совітська преса **не доросла до свого завдання**, що немає в ній кваліфікованих пер, а відносини, які панують в редакціях, автор називає **ошукуванням абонентів**, за яке винуватців слідби карати буками. Не краще стоїть справа в книгорській торговлі, де теж треба перевести основну реорґанізацію.

Річ природна, що цей звіт викликав у совітських політичних і пресовиих колах велике порушення.

ВСІ ДІТИ на селі і в місті читають

„Світ Дитини" і „Діточу Бібліотеку"

Цілорічні передплати по 5 зол. висилати на адресу: Львів, вул. Зіморовича 3.

Новий Самоуправний Закон

(Друге справлене і доповнене видання)

Ціна тільки: зол. 0-80

(з почтовою пересилкою 0-95 зол.). —

Хто надішле належність складанкою П. К. О. 504.066 тому негайно вишле книжечку Адміністрація „Д і л а". — Львів, Ринок ч. 10.

Франко про партії серед галицьких українців

перед 50-ма рокамн.

Стогадн Евгена Олесницького про середину 80 рр. XIX стол. пригадали мені недруковану статтю Івана Франка п. з. „Partje rusińskie w Galicji", призначену для петербурзького „Kraju". Зі змісту статті видно ясно, що вона написана в 1886 р. А що малює вона нам проявн політичного життя на Наддністрянщині саме заперед 50-ти років, подаю цю цікаву статтю Франка в українському перекладі з польської мови, в якій написаний оригінал статті, збережений в архіві Франка в Бібліотеці Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові.

М. Возняк.

УКРАЇНСЬКІ ПАРТІЇ В ГАЛИЧИНІ

I.

Маємо перед собою декілька фактів, що хоч самі в собі й не дуже важні, але все таки цікаві як характеристичні прояви партійних змагань і поглядів між галицькими українцями. Тож думаю, що не від речи буде зібрати докупи ці факти, кинути окомназад і схарактеризувати бодай коротенько теперішні українські партії на тлі їх діяльности минулого року.

Почнемо від наймолодшої партії, яка ще пускає вільці, чисто клерикальної. Якщо я ужию тут вислову „партія", послуговуюсь радше терміном, прийнятим у наших офіційних сферах, які бажають, щоби існувала така партія, під назвою, яка відповідає якійсь організації, що дійсно існує. Як усе, що створене згори, імпортоване зовні, а не виросло, з ґрунту, так і наша клерикальна „партія" має вигляд головача, створіння, складеного з великої голови й малого хвоста без ніяких інших органічних частин. Ця партія існує властиво лиш через свою репрезентацію, через своїх провідників, якими є гр. кат. єпископи. Хвіст, що тягнеться за цією головою, цілком непоказний. Він складається з кількох голосних, а може й щирих ультрамонтанів і з нечисленної низки світських священиків, що кокетують із ультрамонтанізмом для особистих інтересів, одначе далекі від того, щоби писатись на всі його послідовности. Властивим публіцистом і пропагатором цього напрямку в українській пресі є о. Лука Бобрович, емігрант із Холмської Руси, тепер проповідник у св. Юра й редактор двотижневика „Русь". О. Бобровичеві не можна відмовити ні здібностей, ні сміливости; його орган під багатьома оглядами пригадує сміливу й енергійну мову французьких і південно-німецьких католицьких часописів, а деякі друковані в ньому статті, як напр. низка статтей п. з. „Народовці й церква", зраджували перо досвідченого публіциста й бистрого спостерігача партійних відносин. Правда, цих статтей не можна приписувати самому о. Бобровичеві, що при своїй запальності далеко частіше зраджує агітатора й промовця проповідниці ніж поважного й ґрунтовного мислителя. Орган о. Бобровича виступав спочатку з деяким відтінком опозиції проти о. митрополита Сембратовича; памятаємо, як не дуже прихильно висловлювалась „Русь" у справі „затягнення" митрополита до „Русской Ради". Натомість із ентузіязмом підносила „Русь" програму, яку розвинув о. Пелеш у соймі та в пастирських листах; здавалось тут і там, що „Русь" є або хоче бути органом цього останнього в опозиції до митрополичого „Миру". Був час, коли можна було подумати, що та опозиція стане тривкою, що вона походить із ріжниці національних поглядів у самих архипастирів, бож о. Сембратович досить явно перехилявся до старої партії і в мові, якою пишеться „Мир", дозволив на багато уступок тій дивачній мішанині, якою видається „Слово" й „Пролом", а тимчасом о. Пелеш у своїй програмовій промові досить виразно висловив свої симпатії до партії народовців і задокументував їх також своїми першими пастирськими листами. Одначе ці сцисії щезли незабаром. Інтереси церкви, так сильно підкреслені в промові й писаннях о. Пелеша, взяли перевагу над таким або іншим розумінням народніх справ. О. Пелеш прилучився до указу о. митрополита, яким заборонив він священикам не тільки передплачувати й давати до читання парохіянам „Науку" Наумовича, але й віддавав в їх руки формальну цензуру над усім тим, що народ узагалі має читати. О. Бобрович став у митрополита persona gratissima, став тією фіркою, що лиш через неї можна трапити до ласки львівського українського архипастиря. І хоч „Русь" і „Мир" істнують і далі обік себе, все таки цей останній видається тільки pour l'honneur de drapeau, зовсім безбарвно й нездарно і має мабуть не більше ніж 200 передплатників-священиків, що потребують ласки митрополита, а в тім ніхто не читає його й ніхто з ним не рахується; навіть краківський „Час", що спочатку всякими способами старався попирати його, тепер давно вже забув про його істнування. Погляди, цілі та змагання української єрархії висловлює „Русь", тож її мусимо головно взяти під увагу, якщо бажаємо ближче означити фізіономію того, що я вище назвав, нашою клерикальною партією, яка пускає кільці.

Отже наскільки з дотеперішніх енунціяцій змогли ми вирозуміти це нове на нашій землі явище, можемо схарактеризувати його короткими словами. Поперед усього важне те, що українські клерикали без застережень признаються до української (małoruskiej) народности й уживають у своїх публікаціях менше або більше чистої української (галицької) народньої мови. Отже не зовсім безпідставно називав себе „Мир" органом „народовців", бо якщо лиш мова має тут творити головну властивість, „Русь", такий самий народовецький часопис, як „Діло" й „Батьківщина". „Москалів" не лиш не ідентифікують наші клерикали з українцями (małorusinami), але навіть ненавидять їх із обрядових причин. Правда, і їх українізм кульгає трохи в цей самий бік; їм дуже прикро, що переважна частина українців православна; також нерадо й невиразно згадують про цих закордонних своїх земляків. Лиш одно явище цікавить їх там — штунда, в якій бачуть протест народу проти православя, протест, який, розвиваючися свобідно, довів би увесь український (ukraiński) народ до католицизму. А доки нема цього, Збруч в очах наших клерикалів є для галицьких українців далеко глибшим ориґінічним ровом, ніж Сян або Вислок. Звідсіль і походить, що той клерикальний українізм стається в практиці політичним індиферентизмом або й безоглядним плазунством перед урядом. Український патріотизм, що виходить поза рямки гр. кат. обряду, це для клериколів малощо не злочин; о. Бобрович не вагався кинути каменем осуду на українську молодь, яка справляла по Шевченкові панахиду в православній церкві, на „Діло" й „Просвіту" за друкування історичних праць, в яких передруковано порядки української автономної церкви часів церковних братств, нарешті й на народні віча за те, що там світські люди осмілюються підіймати церковні справи в ролі патронату тощо. Розвиваючи відозву о. Пелеша до світських українців, висловлену словами: „злагідніть свій український патріотизм і живіть у згоді з поляками передусім тому, що вони католики", о. Бобрович закликує українців до безумовної покірливости шляхті, яка управляє тепер Галичиною, доказуючи, що українцям не діється ніяка кривда й що вся боротьба за рівноправність це діло небагатьох амбітних провідників. Отже не диво, що з уваги на це інші клерикали змагають зовсім висадити з сідла цих провідників, а поперед усього унеможливити їм успішний вплив на народні маси. Розвиваючи думку митрополита, висловлену при кінці памятної кореспонденції проти „Ниви" Наумовича, „Русь" пропонує створення сильної організації усього духовенства, щоб розпростерти якнайширшу опіку над народніми читальнями й виконувати якнайстрогішу цензуру над їх бібліотеками, усякі книги й друки, які не мають єрархічного дозволу, треба б незважаючи виключити з цих бібліотек ніяке зерятко радикалізму, раціоналізму або вільнодумства не сміло проникнути в нерозвинені уми простаків, що їм мають призначено лишитись нерозвиненими.

(Докінчення буде.)

(Докінчення буде.)

Кілька заміток до „Української Загальної Енцикльопедії“.

Закінчення першої української Книги Знання є великою заслугою тих, що підняли справу здійснити цей важливий доказ культурности народу.

Річ очевидна, що в такій праці можуть трапитися різні недокладности, але це не зменшує передовсім значіння самого факту появлення УЗЕ, як теж не може мати впливу на оцінку офірної праці Редакції. Про кілька таких недокладностей, яких тепер виправити не можна, але які треба мати на увазі для майбутнього видання УЗЕ, хочу тут сказати.

Отож я спостеріг таке:

1) „Армія УНР 1917—1921. Організація. (Стор 762).

а) Стор. 764 — „За гетьманату творилися різні перехідні формування рев. типу“ — факт загально незначний і тому треба було хоч би для прикладу подати назви кількох таких формувань і місце, де вони відбувалися;

б) Стор. 766, рядок 16 згори — „Були ще спроби почати формування запасових бригад“ — було, наскільки відомо, розпорядження сформувати 3 „рекрутових“ полків і якщо Автор розвідки мав їх на увазі — бо ніде про них не згадується, а запасних бригад в р. 1919. не формували, — то власне для історичної стислости необхідно вживати офіційної назви: „рекрутові полки“;

в) Стор. 766, рад. 30 згори — „Тоді з полонених інтернованих у Польщі склалася 6 дивізія, що первісно звалася 2 дивізія“ — ніколи 6 дивізія не була 2-ою, зате 3 дивізія, що її сформував ген. О. Удовиченко, звалася спочатку 2 дивізією;

г) Далі на тій стороні говориться про „Скорострільну“ дивізію — такої ніколи в Армії УНР не було, була „Кулеметна“ дивізія; можна з такою назвою не погоджуватися, як теж не все можна погодитися й з назвою „скорострільна“, але була дивізія „кулеметна“;

д) Стор. 766, ряд. 7 знизу — „з яких найсильніші були кадри 6 запасової дивізії“ — перелтим говорилося про запасні бригади й невідомо звідки взялася дивізія, а взагалі ніколи 6 запасної дивізії не було, в серпні 1920. р. з усіх запасних бригад сформовано „Збірну Запасову Дивізію“;

е) Ніколи в складі 3 залізної дивізії не було „залізничників“ як формації, чи як решток формації.

Нарешті трудно поминути мовчанням перелічення літератури, з якої користав автор і то з міркувань засадничих. Якщо автор її не мав іншої української літератури, крім ним переліченої, то хіба слід було на першому місці поставити всеж свою літературу українську. А то вийшло, що дані про організацію української армії списав автор у першу чергу з московських джерел. Є архівні наші матеріяли в Музею Визвольної Боротьби хоч би, але про це навіть і не згадано. Щодо тої московської літератури, то коли не можна було її зовсім поминути, слід було уникати незрозумілих недокладностей — адже Какурин має займення „Николай“, а не „А“, та й книжка його має титул „Война с белополяками“, а не „Белопольская война“.

2) „Провід Армії“ — стор. 770. В р. 1918. ранга „військовий старшина“ відповідала ранзі „підполковник“. Генеральські ранги були такі: генеральний хорунжий, генеральний значковий і генеральний бунчужний, а не ті, що їх подав автор.

Варшава, 6. V. 1935.

Б. Шандрук.

V. Зїзд українських природників і лікарів.

У доповненні до цього зїзду дістали ми ще доповнене справоздання з нарад Біольогічної підсекції:

Головував д-р Бригідер, секретар М. Кульчицька, присутні: 21 членів зїзду.

Перший реферат „Про святоюрські черепи“ мав голова Наук. Т-ва Шевченка д-р І. Раковський. Із аналізи матеріялу, зібраного в часі реконструкції архикатедрального храму св. Юрія у Львові референт приходить до висновку, що українська людність Львова в XIV—XVI. вв. під антропольогічним оглядом не ріжниться від сучасної.

Д-р О. Тисовський представив відчит про „Розвій поглядів на суть ріжнородности організмів“, у якій зібрав всі найновіші погляди до питання генетики в біольогії.

Д-р О. Мрицина представила зібраним у дбайливо опрацьованому рефераті висліди своїх геренових дослідів над двома торфовиськами Горгенів. Вони належать до т. зв. високих торфовиськ, які часто стрічаємо на Поліссі. Опісля на підставі пилкової аналізи подала історію творення цих торфовиськ.

Т. Фотинюк читав „Про рістню Опілля у світлі новіших дослідів“, доказуючи, що рістня Опілля не є однородна, що тут сходиться кілька фльористичних елементів, а саме степовий, гірський, середземноморський, бореальний та атлянтійський. Зокрема згадав референт про нову ростину, Еритроніюм денс каніс, яку йому сощастило відкрити на Опіллі.

Д-р Е. Малик представив роботу: „До питання регенерації хвостової частини тіла в деяких риб“, в якій вложив на підставі власних лябораторійних праць, нові можливости пояснення деяких питань регенерації.

Вкінці відчитали реферат д-ра Р. Єндика „Про біольогічні первні в антропольогії“.

На *спільному засіданні* Зїзду 21. квітня д-р В. Кубійович демонстрував карти розселення і руху людности українських земель, опрацьовані референтом і М. Кулицьким. На вступі своїх пояснень до виставн, що обіймає яких 20 карт, зазначує з якими трудношами получене було використання статистичних матеріялів. Між іншими представлено в тих картах етнографічні відносини на українських землях, густоту людности, густоту українців, рух людности (еміґраційні відносини і ін.).

На другий день д-р Кубійович представив у рефераті „Зміни в стані населення українських земель в СССР в останніх літах“.

—o—

„Червоне яєчко“ дітей еміґрантів.

Симпатична імпреза відбулася заходами Кружка Союзу Українок Еміґранток у Провідну неділю (5. V.). Почалась вступним словом п-ни Гребінник. Коротко і ясно розказала про звичаї, звязані з Великоднем, що їх святкують на Великій Україні. Для нас, галичан, цей реферат був дуже цікавий, бо ми довідались про деякі такі обходи і звичаї в часі Великодніх Свят (від квітної до провідної неділі), яких у нас нема.

Атракцією вечора була інсценізована „Спірітка“ В. О'Коннор Віліївської. Ось тут мали ми „соборність“, переведену в діло, а саме: на сцені грали не тільки еміґрантські, але теж і галицькі діти, що навіть визначувались своїми ролями (прекрасна маленька „жіночка“ Леся Храплива, Ліда Николишин і Ніна Мудрик). Дуже добра була спірітка (Оленка Лоська). Сама сценка не; величка і нічим замітним не визначається. Цікава вона тільки дїточими забавами гагілками, що їх діти, вивчені пані Лоськов справді бездоганно співали. Дїточі ігри були такі щирі, безпосередні, що малося враження, що діти завели свобідні танки і забави, не зважаючи на усю подивляючу їх публіку. Музики не було ніякої. Супроводили тільки ніжні дїточі голоси, що саме підчеркували красу і безпосередність ігор. Мені доводилось уже багато разів побувати на дїточих виставках, але ця остання своєю щирістю, безпосередністю, життєвою правдою зворушила мене до сліз. В образі спірітки ми бачили вірну відбитку еміґрантської недолі. З дальшої програмки слід відмітити деклямацію пятилітнього Левця Горбачевого, що так гарно, сміливо, з відчуттям і зрозумінням виголосив вірш, написаний спеціяльно на те свято його мамою, паню Лідією Горбачевою. Такого виголошення від малої дитини ми не надіялись, тимбільше, що виступ інших дітей, які танцювали чи деклямували був справді цілком шабльоновий, звичайний. Ще раз слід підкреслити, що найкраще вийшли пісні, а саме: „Ой, вийтеся огірочки“, „Ой на горі жито“ та „А вже весна а вже красна“, співані свобідно підчас ігор з відповідними рухами.

Найвдячнішою для дітей була остання частина програмки. Усіх попрошено на долину до салі, де для малих артистів приготовано скромне „свячене“ (безплатно), а для усіх гостей знаменитий і дуже дешевий буфет. Після того діти забавлялись так щиро і гарно, що ніяк не хотіли розходитись. Забава була призначена виключно для дітвори, а тому ,що її багато не було, усі бавились до схочу і після вподоби. Мали таку свободу, якої ніде на таких забавах не сподибується. Хто хотів — бігав, інші скакали, ще інші (очевидно малі козаки) навіть боролись, деякі були навіть настільки „нечемні“, що ховзались скільки могли на підлозі. Те все було дозволене, коби тільки мала публика була вдоволена і не порозбивала собі носинів. Не щастя обійшлось без якоїсь випадку, хоча діти мали справді дуже велику свободу. Були теж забави спокійніші, як „Пташок“, „Подоляночка“, „Царівна“; ;;Листок до листочка“ і таке інше. Цими забавами проводила пані Коцова що мала до помочі ще троє своїх милих дівчаток, поміж якими Іруся визначалась своїм соловейковим голосочком.

Одну тільки маленьку заввагу я мала би охоту дати на маргінесі цієї забави. Коли я зі своїми діточками вибиралась на забаву, то перш за все обіцяла їм, що вони побачать, щось незвичайного, а саме, як бавляться діти еміґрантів. Я уявляла собі, що забава матиме більше, так сказавши, „велико-український“ характер. Тимчасом крім справді української „Подоляночки“, не бачили ми нічого своєрідного. „Царівна“ — така чужа і змістом і формою, а протяжними, а так неукраїнськими голосівками, така нецікава для нашої жвавої дітвори, що ніщо дивного, коли в часі того, як усі посоловілими голосами співали, що „все заснуло твердим сном“, моторні дівчатка Наталка Тиктор і Оленка Лоська підскоками обтанцьовували усю салю, без уваги на те, що всі мали заснути. А вже справді не можу слухати пісні „Листок до листочка“ ще й всі суто польським на кінці „Ой, дана“. Невжеж нам бракує своїх прекрасних співанок і гор, щоби запозичатись аж у сусідів? Перегляньте річники „Світа Дитини“ чи „Дзвіночка“, а найдете там безліч прекрасного матеріялу для таких забав і то матеріялу, опертого на своїй питомій тематиці, своєрідного змістом і формою. Поміж дітворою найбільше визначались темпераментом маленькі гості Йоланда Вічковська і Славко Трохименко, тому зробилаб їм кривду, якщо не згадалаб про них, що нас усіх забавляли.

Душею імпрези була п. д-р Харитя Кононенко, що за короткий час собуту серед нас уже впровадила так багато ініціятиви. Хто не був і жалує цього, хай ще направить свою похибку тим, що прийде на ранок, який влаштовує цей самий Союз Українок Емігранток із доходом на Захоронку для дітей еміґрантів у суботу 11. V.

І. Вас.

Вияснення СУПРОМУ.

(Комунікат „Союзу Українських Професійних Музик“.)

Управа СУПРОМУ рішила подати до прилюдного відома ось який комунікат у звязку зі статтею проф. Іляріона Гриневецького під заголовком: „Ненаже за українську музичну культуру“, що появилася в „Ділі“ чч.: 108—109. ц. р.

Підписані стверджують, що:

1) Стаття д-ре Василя Витвицького („Діло“ чч.: 84. і 85. ц. р.) під заголовком „За українську музичну культуру“, була написана річево і в здержливому тоні, та що в ніякому разі не можна її кваліфікувати як „лайку“ чи „сором“.

2) Щодо дальших замітів у статті проф. І. Гриневецького як незгідних з правдою заявляємо, що: а) Статтю д-ра В. Витвицького доручену ще в грудні 1934. р. редакція „Діла“ відразу приняла до поміщення і в цьому напрямку не роблено ніяких заходів. Інтервеніовано щойно пізніше в справі речинця її появи, або звернення рукопису авторові.

б) Д-р В. Витвицький не був приявний на Загальних Зборах Муз. Т-ва ім. М. Лисенка у Львові, що проф. Гриневецький як секретар тих Загальних Зборів може ствердити на підставі свого власного протоколу.

в) Ухвала СУПРОМУ у справі гонорарів не має взивузуї, що члени СУПРОМУ повинні жадати винагороди „під загрозою виключення з організації“.

г) Нема в СУПРОМІ ніодного члена, який не давав своєї праці без заплати. (Про безплатну музичну працю і виступи членів СУПРОМУ зацікавлені можуть одержати інформації в секретаріяті СУПРОМУ.)

3) Проф. М. Колесса перестав працювати в Т-ві „Львівський Боян“ як диригент з огляду на злий стан здоровля на місяць перед заснуванням СУПРОМУ, а на півроку перед ухвалою вищих сходин СУПРОМУ у справі гонорарів, зате д-р

Ст. Людкевич працював і виступав як диригент „Бояна" без завдатку вже після ухвали СУПРОМУ в справі гонорарів.

д) Др Ст. Людкевич дав упрості СУПРОМУ уповноваження заявити, що його рішення щодо діяльности в „Бояні", прийшло без нічого зайвого на нього зі сторони СУПРОМУ.

3) Щодо діяльности Союзу Українських Професійних Музик стверджуємо, що є це в першу чергу станова організація. Не зважаючи на те, воно СУПРОМ добровільно на себе обовязок служити народові на всіх ділянках музичного мистецтва. Не дивлячись на те, що є це організація молода, бо трівае всього один рік, і що працює серед важких умовин — ця її праця є позитивна.

Тому деякі заввати про дотеперішню діяльність СУПРОМУ людьми непоінформованими і некомпетентними — ми вважаємо передчасними.

Львів, 6. травня 1935. р.

Василь Барвінський, Микола Колесса, Роман Кришталевський, Зиновій Лисько, Нестор Нижанківський, Евген Первецький, Петро Пшеничка, Роман Савицький, Тарас Шухевич.

—o—

НОВИНКИ

— **Нове конкурсове право.** В суботу 11. травня ц. р. в год. 6.30 вечором відбудеться сходини львівських адвокатів і аплікантів у домівці Організації Українців м. Львова при вул. Підвальна ч. 7, III пов., на яких **д-р Дмитро Сосюка** виголосить реферат **про нове право конкурсове.** — Видія С. У. А.

— **Старшина Пов. Сокільського Союзу в Стрию** взиває всі сокільські та лугові гнізда Стрийщини, що дотепер не предложили старих статутів задля усунення з них пожарничих постанов і заступлення їх спортово-руханковими приписами, щоби негайно їх предложили, бо інакше наразиться на розвязання або й гірші консеквенції. **Альфред Козак** голова, **А. Будзиновський** пож. референт.

— **Українська Бібліотека ім. С. Петлюри в Парижі** за шість років істнування зібрала вже 14.000 книг різними мовами. В читальні є коло сотні органів преси. Бібліотека має 5 філій. Завданням Бібліотеки бути покажчиком культурних надбань українського народу й служити своїм і чужим. День смерти С. Петлюри — 25. травня оголошено віддавна днем збірок на Бібліотеку. І Рада Бібліотеки просить читачів нашого часопису в цей день скласти датки на Бібліотеку й надіслати на її рахунок в банку: **Compte courant: Bibfiothèque Ukrainienne Simon Petlura, N. 30.471. Crédit Lyonnais. Agence „Y", 22, Avenue des Gobelins à Paris, France або на імя бібліотекаря: M-r I. Rudicev, 41, rue de La Tour d' Auvergne. Paris 9-e. France.**

— **Прогульковий потяг** вибирається в неділю, 2. ц. м. зі Львова крізь Стрий, Моршин до Болехова. Звідсіль прогулька удасться лісовою залізничкою до славних скель у Бубнищі. Виїзд зі Львова в год. 6.16, поворот 21. Прогулькові карти в ціні 6 зол. продають бюра Орбісу.

— **На будову шкіл.** Окружний комітет Т-ва будівництву вселюдних шкіл у Львові розділив між 157 місцевостей 262 тисяч зол. як безпроцентові позички. За ті гроші можна викінчити 280 шкільних саль для 6.000 дітей.

— **Пошесний шпиталь в Яворові.** Заходом окружної управи Польського Червоного Хреста відкрили в Яворові шпиталь щоб поборювати плямистий тиф. У шпиталі 40 ліжок, з яких 20 вже занятих.

— **Хто виграв на льотерії?** В инпіжім тягненні держ. кляс. льотерії впали виграні на такі числа: 20.000 зол. на ч. 40667, 10.000 зол. на ч. 7878 70450, 5.000 зол. на ч. 59793 62088 65761 66299 149882, 2.000 зол. на ч. 634 6726 18137 20373 48153 50007 59513 66410 66925 78602 103844 107668 114759 142479 149751 166997 172189 175950 176478 177120, 1.000 зол. на ч. 85 5010 7114 12863 16920 14099 26590 32412 32420 38277 48527 53286 54445 64084 74042 75776 80785 82704 85357 89425 89748 92160 117495 118939 126608 126808 130679 132964 139915 148928 149919 14990 155101 157222 158491 161863 165498 172205 179895 180104 181870 181916 183820, 10.000 зол. на ч. 17676 42552 75356, 2.000 зол. на ч. 5182 6488 10296 10442 23592 33199 49000 50162 54736 58836 62992 68299 75940 80925 85592 91052 95845 96359 114060 141591 148540 163003 177869 179074, 1.000 зол. на ч. 1442 6429 15716 26833 31673 39745 43641 53536 53568 65300 76635 77317 88153 94979 101255 105217 117508 119884 121640 122490 123280 126370 126753 126934 130073 131624 136681 142975 143081 152642 156349 166890 178332 181484.

— **Фальшують українську дійсність.** У варшавському тижневику „Антена", присвяченому справам радія, знаходимо в числі з 21. м. м. гарну фотографічну знимку українського мішаного хору з Волині в прегарних українських народніх строях. Біля ілюстрації пояснення: „Зеспул хуральни младзежи вейскей земі волинськей в строях регіональних дал досконали концерт пєсьні людових пшед мікрофоном Польскего Радія". Отже для редакції „Антени" нема нічого українського! Є тільки „сільська молодь волинської землі", а тільки якісь „регіональні строї" і „народні пісні"... Чи таке фальшування правди і скривання **української дійсности** личіює поважному органові, що хоче служити своїм абонентам без різниці народности?

— **Вістки з Косівщини.** Староство заборонило співати „Заповіт" на концерті в честь Шевченка. — В Рибні і Кобаках арештовано 1. травня ц. р. комсомольців. — Наслідком недавніх дощів Черемош виступив з берегів. У Тюдеві забрало дараби з пристані. В Рибні винесло труна 15-літної дівчини, що втопилася.

— **Латинізація Волині.** Як повідомляють із Луцька, польський епископ кс. А. Шельонжек створив на днях шість нових парохій латинського обряду на Волині, а саме: в Малих Голобах, Ворончині, Старій Гуті, Пищу, Клесові і Лобачівці. Крім того в найближчому часі відбудеться посвячення нових костелів у Смизі, Бискупичах, Осаді Креховецькій та Житині. Вкінці у Вишгородку пов. Кремянець, переміняють місцеву церкву на костел, при чому православні мають дістати гроші на ремонт другої церкви.

— **Присуд на урядовців із Чорткова.** Апеляційний суд у Львові обнизив кару урядовцям з Чорткова, засудженим за зловживання, а саме Лукасевичові з 5 на 3 роки, Ковальчукові з 3 на 2 і Яремчукові з 18 місяців на 10 місяців вязниці.

— **Львівська хроніка.** Управа міста рішила приступити до будови нового водопровідного збірника при вул. Зеленій коштом 240 тисяч зол. — М-ство справедливости зліквідує з днем 1. червня ц. р. окремий уряд судових депозитів, причому більші квоти готівкою і цінніші предмети будуть передавані на переховок скарбовим урядам. — Вчора застрайкувало 85 паркетових робітників, домагаючись підвищки заробітків. — „Газета Поранна", що минулого тижня видала ще кілька чисел, перестала зовсім виходити. — При вул. Курковій ч. 5. скінчила самогубством кількнична сторожиха Яніна Єзерська, підрізавши собі бритвою горло. Причиною було виповідження посади. — З вагону потягу біля Підзамча випав Влад. Гавришишин, що їдучи без білету, ховався перед кондуктором. Колеса відтяли йому одну ногу.

— **Трагічна їзда.** Зі Сколату вертаючись візком додому жінка управителя школи в Старому Сколаті п. Гончовського. Нараз сполошився норовистий кінь і пірвав упряж. Серед грізної ситуації п. Гончовська, теж учителька, вискочила з візка, але так нещасливо, що розбила собі череп і до кількох годин померла.

— **Арештування двох послів.** З доручення прокуратури арештовано послів польської людової партії, Страхніка з повіту рогачицького і Хищюка з Домброви.

— **Краєва хроніка.** Перед судом присяглих у Львові станув парубок Михайло Слабінський з Глухович під закидом, що на дорозі між Городиславичами і Миколаєвом пов. Бібрка напав у ночі на Ліпу Андля і приголомшивши його ударом по голові, вирізав йому ножем кишеню, в якій находилося 44 зол. з недостачі доказів обвинуваченого увільнено. — На мешкання Аделі Шафранської, співвласниці млина в Переводові пов. Сокаль напало шістьох озброєних людців і зрабували готівку 200 зол. та гардеробу. — В селі Дорогатва біля Холму згоріло 20 господарств зі всім добром. — В Дзикові пов. Березів згорів тартак, власність Баруха Цуггафта і С-ки. Шкода сягає суми 60.000 зол. Пожежа повстала від іскри з вогнища біля кітла.

— **Зловживання при війську.** Військовий суд у Варшаві розглядає справу зловживань чотирьох старшин і підстаршин електричного курінь. До відповідальности потягнені командант куріня пполк. Ржевейський, майор Полгуровський, кпт. Недзельський і кпт. Шуберт. Акт обвинувачення закидує їм, що створили тайний фонд, призначений на репрезентаційні принятя, ремунерації і т. п. — словом видавали державні гроші на приватні цілі і вели нелегальні рахунки. — В перемиській зброївні викрито зловживання, яких допускався сержант Хроманен. Сума спроневірених грошей доходить до кількинадцять тисяч зол.

— **З Польщі.** У Варшаві при вул. Сольскій завалився балькон, на якому находилося 46-літня Хана Альтенберг. Вона впала на подвіря й тяжко потовкласа. — У Варшаві в часі похорону Інж. Меч. Вуйцішького поліція припинила похід і забрала домовину до заведення судової медицини, бо вплинуло донесення, що невої медицини, бо вплинуло донесення, що невої біжчика отруєно.

— **Добувають двісті вагонів із Дністра.** В румунській місцевости Тігіна над Дністром викінчують будову залізничого мосту, що веде на совітський бік. У звязку з тим заходяться коло видобуття 200 залізничих вагонів, які затопили у 1918 р. російські війська, щоби не дістались в руки ворога. По совітському боці вибудовано на березі Дністра залізничий двір, церкву і митний уряд, де стояли давніше церкви.

— **Населення Румунії.** За обчисленням румунського статистичного інституту населення Румунії дійшло до 18.919.713 осіб. Число уродин було трохи більше ніж мин. року.

— **80-ліття уродин Фройда.** Науковий світ святкує тепер 80-ліття уродин голосного пса хольога Зигм. Фройда, ем. професора віденського університету. Він уродився на Моравії але його родина походить із Сх. Галичини (Тисьменниця). Скінчивши гімназію, він хотів посвятитися спершу гуманістиці, опісля перейшов до літератури й скінчив на медичних студіях. У 29-му році життя габілітувався на доцента неврольогії на віденському університеті, опісля став професором і викладав аж до свого спенсіонування. На цьому становищі звернув на себе увагу наукового світа своєю психоаналітичною методою лікування нервових недуг. Теза Фройда створили нові погляди на суть духового життя, а поглибили наукове значіння його твори „Значіння сну", „Психопатольогія щоденного життя", „Психольогія маси й аналіза власного я" і ін. Теорія Фройда мала своїх противників, які поборювали його як матеріяліста й натуралїста, що всі вищі духові явища зводив до психофізичних основ. Гостро виступила проти нього особливо психольогічна школа Ганса Бліхера, що у Фройді, подібно як в Айнштайні, бачила перш усього „деструктивного жидівського духа". Одначе багато вчених годиться без застережень з теорією Фройда.

— **Кістяк вояка в дереві.** При стинанні бука в Хутах випав з тупла дерева кістяк німецького вояка в одязі 140 п. піхоти. В отворі старого дерева знайшли кріс і кількадесять набоїв, що походять із світової війни.

— **Кохання пожежника.** Молодий член пожежної сторожі у Токіо кохався у маленькій Батерфлей і не мав відваги їй до того признатися. Попав на справді оригінальну думку виявити їй своє почування. Рішив підпалити дім улюбленої і врятувати її опісля з вогню та признатись, що її любить. Так і зробив. Тільки що його приловили на гарячім учинку і всадили до вязниці. Досі не мав нагоди признатись, як вогненно кохає свою вибрану.

— **Рятують голуба.** Віденці мають дуже добре серце. На Грабені багато людей. Усі дивляться вгору. Там голуб заплутався на даху, і не може висвободитись. Прикликують пожежну сторожу і вона рятує голуба під оплески публики. Подія переходить на сторінки преси.

— **Америка опікується пятьома немовлятами.** В санаторії містечка Каланда святкують перші роковини пятачат. Є це діти пані Діонне, які вона привела рік тому на світ. Медична література знає всього 33 подібні випадки, але ніколи не вдалося удержати всіх дітей при житті. Тому ці пятачата з Каланди є свого роду особливістю. На них звернула увагу ціла Америка і поспішила не дуже заможним родичам-купцям з видатною допомогою. Вартість подарунків, які прислано з усіх усюдів британської держави, дійшла до 70.000 доларів. Діти відвідував теж лікар Алєкзі Дефой, якому діти завдячують своє життя. Вродились вони дуже слабі. А всеж удалось доказати чудо — діти здорові. Називаються вони Анетта Емілія, Сесілія, Іванна, Марія і навіть мамі тяжко розріжнити їх, так дуже вони подібні одно до одного. Батько дітей, незаможний купець, думав тягнути матеріяльні користи з появи пятачат і возити їх на показ по Америці. Тоді місто взяло дітей під свою опіку.

— **Пустельник на люксусовім яхті.** Без розголосу поховали цими днями Рудольфа Скріба власника численних камениць в різних американських містах, пана чималого майна. Без огляду на своє майно він хотів перед світом не любив його. Його пасія не було море. Ненавидів міщухів у своїх вічно запорошених містах. Любив небезпеки і красу побуту на морі. Не заховався як Робінзон на якомусь безлюдному острові — тільки велів збудувати собі прегарний люксусовий яхт і поплив морем. На своєму кораблі мав чудову бібліотеку, величавий салон

до курення. Забрав теж своїх трьох секретарів. У портових містах мимо яких переїзджали відбирали вони для нього почту. Як правдивий „янкс" всеж не міг цірвати звязків зі світом. У найближчому місті, куди приїзджав, відписував на листи і полагоджував усякі справи бездротним телеграфом. Тому, що містер Скріб мав слабі очі, секретарі читали йому по черзі не романи, а фільософічні твори. Курив він пристрасно, 30 цигар денно. Всю землю об'їхав 20 разів і зробив яких 800.000 кільометрів. На жаль, під кінець життя мусів перебувати в санаторії, де і помер. Свої гроші призначив здебільша на добродійні цілі.

— **Святий Микола Америки помер.** У Санта Кльов місцевості числом 75 душ, жив почтовий урядовець. Усе своє життя присвячував він тому, щоб удержати ілюзію про святого Миколу у дітей. „Санта Клюз" — це назва по англійськи св. Миколая. На його адресу висилали листи з побажаннями і він на них відповідав. Коли дехто з дітей ще на власну руку писав доповняючого листа без відома батьків із ще більшими бажаннями, він у своїй відповіді дяяв їх нескромними. Але діти його дуже любили. Помер у 65-ім році життя. А мабуть вже не найдеться ніхто, що мав би стільки терпеливости і зрозуміння для уяви дітей як цей бідний почтовий урядовець, що заступав на землі св. Миколу.

— **Слабоумна дівчина феноменом памяти.** Надзвичайна медична поява записана на льондонській клініці. Перед роком приведено сюди дівчину від уродження слабо розвинену. Вона терпіла на істеричні приступи ляку. Лікували її дуже совісно і вона не тільки що подужала, але розвинулась в неї память у неймовірний спосіб. Найтяжчі математичні проблеми розвязувала без труднощів. Цілі сторінки раз прочитаної книжки знала на память. Лікарі рішили дати цій дівчині на власний кошт відповідну освіту.

— **Ріжні вісти.** Місто Багія з околицею (в північній Бразилії) навістила величезна повінь, від якої згинуло коло 400 осіб. Крім того кільканадцять тисяч осіб є ранених. — Президент мадярського парляменту видав розпорядок, щоби 83 слуг, занятих у парляменті, запустили мадярські бороди. — Біля Атлянти (стейт Місурія) упав пасажирський літак, причому чотири особи згинули на місці, а вісім тяжко потовкло ся.

— **Збірне самогубство з голоду.** В індійській місцевости в провінції Мадрас ціла родина злożена з 5 осіб, скінчила самогубством з голоду. Вони наповнили порожну керницю ріщем, облили його нафтою, опісля ціла родина кинулася в цей вогняний костир. Одну особу вдалося сусідам урятувати, чотири інші згоріли

—o—

Із судової салі.

СКАСУВАННЯ ОДНОГО ВИРОКУ В НАЙВИЩОМУ СУДІ.

Дня 30. січня ц. р. засудив окружний суд, як суд присяглих в Чортківі трьох молодих хлопців з громади Романівка, теребовельського повіту, а саме *Миколу Ладику, Петра Лисого і Степана Корала* за злочин з арт. 97 і провини з арт. 125, 256 і 153 к. з. *на кару вязниці по 5 літ.* Внаслідок касації, яку в імені обвинуваченних вніс адв. д-р Мих. Росляк, відбулася в Найвищім Суді у Варшаві дня 6. травня ц. р. касаційна розправа, на якій *скасовано вирок окружного суду* в Чортківі і справу завернено з поворотом до розгляду окружному судові в Чортківі. На касаційній розправі у Варшаві боронив усіх трьох обвинуваченних як субститут адв. д-ра Росляка адвокат Людвик Гонігвіль у Варшаві.

—o—

З кіна.

КІНО „КАСІНО": „ЧОЛОВІКИ ДО ВИБОРУ".

Легка комедія на поважну для жіноцтва тему: як вибрати собі чоловіка, щоб вас кохав, або якого ви кохали би. Тема запозичена з американських модерних звичаїв, що дозволяють на велику свободу жінці, навіть великі флірти, коли вони кінчаються щасливо — без конфлікту з приходньою опінією та карним кодексом. Джоан Бєнфорд уже не вперше грає веселу, життєрадісну дівчину, що саме не знає, чого і кого хоче, вдоволена своїми любовними перемогами. Два її партнери Кларк Гебл і Роберт Монтгомері — це два ідеальні типи чоловіків: — один для забави, другий для підтримки у важчих хвилинах життя, головно після безумної забави. Комедія має багато веселих сцен і добрих дотепів, своєрідної американської домішки.

Збирайте датки і дарові книжки для заспокоєння духових потреб наших заточенців і шліть на адресу Т-ва „Просвіта" у Львові. Ринок 10/1.

Панування короля над народом вільних громадян.

Чолобитня англійського парляменту.

ЛЬОНДОН, 9. 5. ПАТ. З нагоди 25-літніх роковин панування англійського короля Юрія V. палата льордів ухвалила таку адресу з побажаннями: Остатнє 25-ліття було виставлене на досвіди найстрашнішої в історії війни, на тяжку працю над відбудовою захитаного суспільного ладу і на повільні, але постійні зусилля відбудувати добробут та устійнити мир. Інші монархії та устрої не зуміли пережити цих спроб. Одначе в нашім королівстві розвиток прав і свобід не тільки не припинився, але поширився і доповнився. Направду Ваша Королівська Величність панує над народом вільних громадян. Тому, що населення дійсно бере участь в управі державою, королівський престіл є осередком національного життя. Ваша Королівська Величність вчинила з престолу не тільки символ, але живу дійсність, яку всі люблять. Після зложення чолобитні королевій і чотирьом королівським синам, адреса кінчиться так: Ми переконані, що коли відійде теперішнє покоління і величаві обходи нинішнього тижня будуть гарним спогадом, відсорська династія буде панувати над льояльним і обдарованим народом. З цілого серця бажаємо, щоби Господь Бог благословив Вашу Королівську Величність.

В адресі палати громад кажеться: Наша конституція виявилась дуже добра, щоб видержати удари великої війни і дуже гнучка, щоб пристосуватись до змінених умовин, які панують в імперії і в цілім світі. Вона запевнює народові лад і внутрішній спокій. Коли деінде падали основи, ми можемо з гордістю стверднти, що наші історичні форми уряду виявились здатними до боротьби з кожною кризою. В. Британія є нині більше свобідним краєм, ніж якнебудь інша держава і має добрий уряд. Адреса кінчиться побажаннями для короля.

З концертової салі.

МАРТА КРАВЦІВ, ПІАНІСТКА.

Марту Кравців знаємо з списів слєвів Вищого Муз. Інституту у Львові і все вона звертала увагу на себе як талановита піаністка. Скорше, як ми могли сподіватися, виступила зі самостійним концертом, який тільки потвердив наші добрі враження.

Програма концерту поважна (Бах-Отрадаль, Бетовен, Брамс, Барвінський, Н. Нижанківський, Ліст) і вимагала технічної, як і памятевої справности. Молоденька піаністка поборола легко ті трудні завдання. В її грі, якої слухали ми з приємністю, вичувається поважне наставлення до музики, безпретенсіональність та щирість. В „Adagio" сонаті оп. 106 Бетовена зуміла наша надійна піаністка дати багато виразу. Вже й віртуозівський розмах пробивається, одначе, видно, що концертантка не любується у творах чисто технічних, обчислених більш на зовнішній ефект. Доказом цього була програма, яка за винятком „Кампанелі" та Етюдів Ліста, складалася з творів, що вимагали глибшого вдумання в їх зміст.

Концерт можна назвати дуже вдатним. Успіх молодої піаністки повинен бути для неї заохотою до дальшої інтенсивної праці. Доказом признання мусить поділитися зі своєю професоркою музики, п. *Галею Левицькою*, яка веде її фортепянові студії.

І. Приймова.

З нових видань.

Появився у Варшаві новий „науково-літературний місячник" — „Наша Культура" за редакцією проф. І. Огієнка. Журнал починається статтею митрополита Діонисія про „Археологію Евхаристичного культу". У списку поданий теж митрополит Шептицький буцім то як співробітник; те це тільки уривок передрукований з „Літопису Національного Музею" у Львові. Такий самий передрук заступає статейку з іменем нашого великого різьбаря О. Архипенка. Літературні статейки мають характер наскрізь популярний; те саме торкається літературної прози, що підходила би до дуже популярних книжечок, а не до літературно-наукового журналу. Дуже дивно вражає в такому органі така замітка від редакції: „Українська Енциклопедія. До останньої 9-ої книжки „Нашої Культури" доданий буде найдокладніший показчик до першого річника, так, що „Наша Культура стане правдивою книгою знання, — Українською Енциклопедією". Цього роду реклама видається нам щонайменше — непристойною. Невжеж кожний журнал може називати свій один річник — енциклопедією?!

—o—

ДИВОГЛЯДИ.

ПИВОМ МОЖНА ЖИТИ.

Громадянин м. Льос Анджельос побився об заклад, що 30 днів не буде нічого їсти, тільки пити пиво. Заклад виграв випивши за місяць 1080 склянок пива.

КИТАЙСЬКІ ГАРМАТИ.

В околиці китайського міста Пейпінг викопали з землі гармату, яка походить із 1-го віку по Хр. Вона із бронзи і має дула на камінні кулі. Вже доказано, що китайці знали стрільний порох перед европейцями. Те, що вони знали теж раніше від нас гармати — велика новина.

Дописи.

ЗБОРІВ.

Заборона в Зборові жалібної академії і концерту в честь Т. Шевченка у Ярославичах. Повітове староство в Зборові було одно з останніх, що признало обжинок Міністерства Скарбу, який звільнює читальні „Просвіти" від стемплевих оплат. Довгий час зволікало з тою справою, домагаючись оригінального ствердження Скарбової Палати у Львові. Щойно на інтервенцію у Воєвідських Уряді почало приймати подання читалень „Просвіти" без вимоги стемплевих оплат. Але безпосередньо після тої „уступки" розпочало староство якого-то роду практики у відношенні до всіх українських культурно-освітніх установ у повіті. Повітове староство видає тепер без перешкод дозволи на виставу, але робить це залежним від оплати 16 зол. до каси волосної управи на Червоний Хрест і т. п., чого строго перестерігають позначені вийти і без тої оплати не позволяють відбути театральної вистави. І так напр. кружок „Сільського Господаря" в Урлеві дістав дозвіл на виставу на день 29. квітня ц. р. Староство побрало стемплеву оплату в сумі зол. 11, бо „С. Г." не є звільнений від стемплевих оплат. На оплату громаді зол. 16 вже кружок „С. Г." не спромігся, бо не сподіється доходу брутто в нинішніх часах з вистави більше як зол. 18. Тимчасом стемплева оплата до подання на виставу в сумі 11 зол. пропала. Окрему історію має практика староства в Зборові при видаванні дозволу на концерти і т. п. імпрези. В мин. місяці заборонило староство жалібну академію в честь М. Грушевського, яку задумала улаштувати філія „Просвіти" в Зборові. Таксамо заборонило староство читальні „Просвіти" в Ярославичах улаштувати концерт у честь Т. Шевченка. В обох випадках домагалося староство перекладу пісень та деклямацій на польську мову, що є очевидно протизаконним домаганням і тому філія „Просвіти", як і читальня „Просвіти" в Ярославичах внесли проти того домагання відклик до Уряду Воєвідського в Тернополі. Тимчасом староство відклик читальні „Просвіти" в Ярославичах завернуло, не висилаючи його до Воєвідського Уряду в Тернополі і домагалося тепер не перекладу тексту пісень та деклямацій на польську мову, а предложення до апробати в двох примірниках у польській мові творів, які будуть входити у програму концерту, покликуючись на розпорядок про імпрези. Рівночасно домагається заподання, де, коли і ким були апробовані до публичних вистав ті твори, себто деклямації, пісні і т. п. Очевидно, що в таких відносинах концерту не буде. Або таке: Староство домагається, щоб афіші про якубудь виставу чи імпрезу в місті Зборові були цензуровані староством перед вивішенням на публичнім місці і щоб обовязково був рівночасно й польський зміст афіші. А цензура летючок така: Зміст летючки чи афіші на думку дотичного референта староства мусить дослівно відповідати апробованій програмі імпрези, в противнім випадку не допускає до друку летючок зі афішів. Не переконує його аргумент, що чейзе дане товариство може надрукувати собі летючки чи афіші поза границями повіту, без таких обмежень. На такий закид п. референт має відповідь, що те, що можна в Тернополі, не можна в Зборові, бо надруковані афіші в Тернополі чи Золочеві можна заборонити розвішати в Зборові.

Присилайте передплату!

СПОРТ.

ПРОЛОМ — РИПНЕ 0 : 3 (0 : 1).

Перші і найтяжчі мистецькі змагання скінчилися програшем Пролому на горячому ґрунті, де програвали й А-клясові дружини. Не зважаючи на невдачу, грав Пролом дуже гарно та передусім амбітно та заслужив бодай на два пороти, але напад догідних позицій не зумів використати. Б. Л.

—o—

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

ЖИТТЯ І ПРАВО, вістник теорії і практики. Львів, березень 1935. Р. VIII, Ч. 1. Зміст: Проф. А. Яковлів: Українські народні приказки і звичаєве право. Д-р К. Левицький: На маргінесі відповідження нашого різьництва. Д-р В. Лисий: Зниження ціни купна нерухомостей. М-р М. Бараболя: Здогад правесного чи неправесного походження дітей. С. С.: Примусове завідування реальности і заси чинів найму. Д-р С. Баран: Спролетаризування звання. Д-р А. Перегінець: Чи так зв. кінцеві золота. Д-р М. Волошин: Реформа права про устрій адвокатури. М-р Т. Данилів: Чи на тимчасові запорядження Суду, видані перед або в ході процесу, потрібна є клявза викональности? З організаційного руху: Сходини Делегатури С. У. А. в Станиславові. Бібліографія. Обіжник Адвокатської Ради у Львові. Виклади С. У. А. у Львові.

УКРАЇНСЬКИЙ ФІЛЯТЕЛІСТ, місячник. Відень, березень — квітень 1935. Р. XI., ч. 3—4. Зміст: С. Шрамченко: З історії західно-української філятелії. В. Зонненберг-Федоровський: Мистецтво на марках України. М. Секретар: Два невідзначені поштові. А. Штоман! До історії марок У. Н. Р. В. Якудьчак: Перепишний листок кругом світа! В. Зонненберг-Федоровський: Нові марки в СССР. Нові марки. Дрібні вісти. Критика й бібліографія. З філятелістичних журналів. Від адміністрації. Пресовий фонд „У. Ф.“ Дарові премії. Адреса: Der ukrainische Philatelist. Wien XVIII., Gersthoferstrasse № 138/3. Austria. Річна передплата 9 зол.

СВІТЛО Й ТІНЬ, ч. 5. за май 1935. Фотографічний журнал. Зміст: М. З.: Зі статистики виставок УФОТО. — Яр. Савка: Копія чи побільшення? — Гісао Окамото, Японія: Аматорська фотографія в Японії. — І не і те. — Що читати? — З новин фотопромислу. — Наші ілюстрації. — Важне для всіх українських світлиців. — Вісті з УФОТО. — Критичний куток.

ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ, бюлетень Головної Управи Українського Центрального Комітету в Польщі. Львів, травень 1935. Р. II., ч. 6.

УЧИТЕЛЬСЬКИЙ ГОЛОС, орган Т-ва „Учительська Громада“ в Ужгороді. Ужгород, квітень 1935. Р. VI., ч. 4.

СВІТ ПЕРЕД НАМИ, журнал української середньошкільної молоді. Станиславів, квітень 1935. Ч. 1. І. 1.

СВІТ МОЛОДІ, місячник для українських дівчат. Коломия, травень 1935. Р. III., ч. 5.

RYCERZ NIEPOKALANEJ, maj 1935. R. XIV. № 5.

RYCERZYK NIEPOKALANEJ, Ilustrowane pismo dla młodzieży, maj 1935. R. III. № 5.

PŁOMYK, tygodnik, dla dzieci i młodzieży. Warszawa. 6. maja 1935. R. 19. № 34.

PŁOMYCZEK, tygodnik dla młodszych dzieci. Warszawa 6. maja 1935. R. 19. № 34.

—o—

Листування Редакції.

Вп. Семен Буфко: Стаття „Школа і життя“ дуже добра, на жаль, не можемо її помістити з цензурних оглядів.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Народній Театр ім. І. Тобілевича, під арт. пров. І. Стадника.

Комарно:
10 V. „Залізна Острога“,
11. V. „Шепіна“.
12 V. „Серед бурі“.

Великий Міський Театр.

Пятниця, 10. V. год. 7·30 веч. „Опера в кратку“.
Субота, 11. V. год. 7·30 веч. „Опера в кратку“.

Театр Різнородностей.

Пятниця, 10. V. год. 7·30 веч. „Теорія Айнштайна“.
Субота, 11. V. год. 7·30 веч. „Теорія Айнштайна“.

Кіна.

АДРІЯ: „Распутін — злий дух Росії“.
АПОЛЬО: „Недокінчена симфонія“.
АТЛЯНТИК: „Дівчата в однострою“
ВАНДА: „Распутін — злий дух Росії“.
ГРАЖИНА: „Проданий голос“ — Н. Шмідт.
КАСІНО: „Мужчини до вибору“,
КОЛІСЕЙ: „Буря“ та ревія „Загальне розброєння“
КОПЕРНИК: „Бадь у Самою“ (Джіта Льнар, Ганс Ярай).
МАРУСЕНЬКА: „Жид Зіс“ (Конрад Файт).
МІРАЖ: „Схід сонця“ з відомою артисткою в Ф. Галь.
МУЗА: „Два гільтві“ (Фдін і Фдин).
ПАКС: „Деревляні Хрести“.
ПАЛЯС: „Проданий голос“ (Шмідт).
ПАН: „Іх ночь“
РАЙ: „Світ сміється“ (большевицька комедія).
СВІТ: „Жінки в його житті“ і „Що вій муж робить у ночі“.
СОНЦЕ: „Біла лелія“ та ревія.
СТІЛЕВЕ: „Зміна сердець“ і ревія.
УТІХА: „Шпіон ч. 13.“ і ревія.
ХІМЕРА: „Розсміяні очі“ (Шерлі Темпль).

Закордонне радіо.

Пятниця, 10. травня 1935.

Відень (506,8) 12·00 Концерт, 15·40 Музика на дутих інстр., 17·40 Пісні матерей, 20·10 Пісня в музиці, **Мор. Острава** (269,5) 17·50 Спів, **Прага** (470,2) 19·10 Гумор. хори, 20·30 Концерт із нагоди рум. свята, **Париж** (1648) 18·00 Пісоньки, 20·00 „Ле Сен Бірж“ оп. Лескока, **Берлін** (356,2) 14·15 Популярна музика, 17·00, 20·10 Концерт, **Гамбург** (331,9) 19·00 Сучасна шведська музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. всячина, 18·30 Фінл. нар. музика й поезія, **Кельн** (455,9) 14·15 Музична, співи, **Ляйпціг** (382,2) 16·00 Камер. музика, 21·00 Симф. концерт, **Мюнхен** (535,4) 19·35 „Ріголєто“ оп. Верді, **Будапешт** (550,5) 18·10 Форт. рецталь, 21·30 Концерт, **Мілянo** (368,6) 11·30 Легка музика, 17·05 Легка музика для дітей, **Рим** (420,8) 13·25 Легка музика, 17·05 Солісти, 20·50 Квартет ес-дур Бетовена.

Субота, 11. травня 1935.

Відень (506,8) 19·35 Спів, сміх, танок, 21·00 Девята симфонія Бетовена, **Братислава** (298,8) 17·10 Нар. словацькі пісні, **Прага** (470,2) 10·15 Сальон. музика, 19·15 Військ. орк., **Париж** (1648) 12·15 Концерт, 20·00 Авд. у честь Жанни Е' Арк (реп'тації, музика, співи), **Білгород** (437,3) 18·30 Пісоньки, **Берлін** (356,7) 20·10 „Приборкана гостриха“ оп. Гепа, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. всячина, 20·10 Весн. мельодії, **Мінхен** (405,4) 13·15 Популярна музика, **Будапешт** (550,5) 17·30 Мад. мельодії, 19·45 Оперетькові мельодії, **Мілянo** (368,9) 11·30 Легка музика, **Рим** (420,8) 17·10, 20·50 Концерт.

Львівське радіо.

Пятниця, 10. травня 1935.

6·30 Ранішня авд., 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 8·05 Авд. для новобранців, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольогічні вістки, 12·05 Оп. фантазії й ьрії з гр. пл., 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. дениик, 13·05 Концерт сальонової музики, 13·35 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Концерт оркестри, 16·30 Природн. гуірка для дітей: „Гравець на небі й на земді“, 16·45 Румун. пісні, 17·00 Карати чи не карати?, 17·15 Камер. концерт, 17·40 Авд. для хорих, концерт, 18·10 Театр Уяви: „Севільський цирульник“ Бомарше (фраг.), 19·30 Реклям. концерт, 18·45 **Форт. рецталь Галі Левицької**, 19·15 Про Івана Непотрібного (фейл.), 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Зуби Погожельська в своєму репертуарі, 19·50 Актуальний фейлетон, 20·0 Куток краєзнавчого т-ва, 20·05 Муз. гутірка, 20·15 Симф. концерт (Пантівна співа); у перерві Веч. дениик Як працюємо, 22·30 Поетична авдиція, 22·45 Психольогія жінки й мужчини (виг. проф. Степан Бадей).

Субота, 11. травня 1935.

6·30 Ранішня авд., 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 8·05 Авд. для новобранців. 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольогічні вістки, 12·05 Концерт, 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. дениик, 13·05 Легка музика з гр. пл., 13·50 Польська морська торговля, 13·55 Експорт, 14·00 Легка музика з гр. пл., 14·35 Біржа, 14·45 Музика з гр. пл., 15·00 Весна, Великдень і літо в білоруській пісні, 15·30 Гумореска Ферд. Гетля, рецитації прози, 15·45 Концерт орк., 16·30 Техн. скринька, 15·45 Хвилина Шумана з гр. пл., 17·20 Місто свистячих паровозів, 18·00 Вес. авд. для дітей: Весела мапка у Щенка й Тонька; 18·30 Жіночі часописи, 18·40 Сільва ерум, мист. життя, 18·45 Ревієві пісоньки з гр. пл., 19·15 Про львівські захоронки й Нормальні городці, 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Концерт творів Дебісі, 19·50 Акт. фейл., 20·10 Концерт орк., рефрени, 20·45 Веч. дениик, 20·55 Як працюємо, 21·30 Симф. концерт (муз., сп.), 22·00 Реклям. концерт, 22·15 Письменник і кіно, 22·30 Льожа Гаудиніцін. Мадяче дзеркало (Тунїка) 23·05 Концерт танк.-сальон. орхестри.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·28—5·30 зол.

Ніи. марка 1·90—2·00, фр. франки 34·80—35·05, шв. франки 171·50—172·00, фунти стерлінги 25·50—25·80, австр. шіллінги 99·50—101, чеські корони 21·70—22·00, рум. леви 31·00—33·00, ліри 43·00—43·75.

Золото: Долари 9·15—9·20, Франки фр. 34·50—35·50, Дукати 82·50—83·50, Корони 36·50—37·50, Рублі 46·00—47·75. 1 гр. зол. 5·92·44.

Срібло: Корони австр. 0·33, Рублі 1·50. Фльорени 0·85, 1 гр. ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 43·00—45·00, 5 проц. дол. Б. Г. 51·50—53·50, 4 проц. Зол. Б. Г. 44·00—45·50, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 47·00—48·50, 4 1/2 проц. Кон. Б. Кр. 52·00—53·50, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

Преміївки.

Долярівки 52·00 — 53·50, Інвестиційна 104·00—107·50, Будівельна 42·00—44·00.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що в дні 9. травня ц. р. кооперативам платив за:

		львівськ. Львів.
1 кг. масла франко магазин		2·30 зол.
1 л. молока		0·16 „
1 л. сметани		0·80 „
1 кг. сиру		2·20—2·25 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло знижкова, на молоко і сметану сильна, на яйця здержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 9. V. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, дьоко подвіря птахокомісарні „М. С.“ у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята від 30 дкг.	за 1 кг.	2·00	зол.
Мол. однор. кури 1. кл.	„	0·90	„
Старі кури	„	0·80	„
Пантарки	„	1·50	„

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

Курята приймає поштою без приділу.

Когутів, качок, гусей, індичок та індиків зогляду на кінець сезону не приймає.

ОПОВІСТКИ.

На допомогу академічній молоді здожин у нашій Адміністрації 10 зол. Повітовий Союз Кооператив у Городенці, на голодних Яворівщини зложила п. Стеф. Шайдацька, Краків 5 зол.

VIII. Звичайні Загальні Збори Товариства Український Фонд Воєнних Вдовиць і Сиріт у Львові відбудуться в пятницю 24-го травня 1935 р. в год. 17-тій (5-тій попол.) в домівці Т-ва „Молода Громада“ при вул. Костюшка ч. 1 а І. пов. з таким порядком нарад: 1) Відчитання протоколу останніх Заг. Зборів. 2) Звіт з діяльности за 1934 р. 3) Звіт Ревізійної Комісії. 4) Дискусія й уділення абсолюторії Управі і Т-ва. 5) Вибір членів Управи й Ревізійної Комісії. 6) Внески й запити. Якщо в означеному часі не буде вимагальної статутом сильности членів Загальні Збори відбудуться того самого дня, в тій самій домівці та з поданим нижче порядком нарад в год. 17·30 з важністю рішень, без огляду на число учасників (§ 12 т. 2. статуту. о. **Др. Л. Глинка**, в. р. голова. — **О. Стецура**, в. р. секретар. 1543

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Віллю в Ярмчі — 13 уквебльованих убікацій, господарський будинок, морг города, в прегарнім положенні вінаренду, або до спідки на пансіон. — Перфецька, Львів, Тереси 2 „С“/1. 1531 2-3

Новочасна вирібня парасолі і парасольок „ЛЮН“, Львів, ул. Шайнохи 2, — приймає реперації, покриття, дешево. 1536 2—10

Плащ і охоронне убрання найдешевше джерело „Палюти“, Гетьманська 22, побіч музею. 1452 2—6

ОГОЛОШЕННЯ.

Доротеум
Львів, Браєрівська 3.
комісова меблева галя купує, — приймає в комісе — продає.
МЕБЛІ всілякого рода за готівку і на сплати.

Іван Дропа
Інструктор англійського крою системи „Міністра“
мужеський кравець
ЛЬВІВ, РИНОК 19. II. ПОВ.
виконує першорядні мужеські одяги, після найновіших фасонів по безконкуренційних цінах. 1359

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол.	0.35	
1 „ одношпальтовий в тексті і мовниках	„	0·60	
„ на першій сторінці	„	0·80	

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по купно, продаж, винаєм і т. п.	зол.	0.15
шукаючі праці	„	0·10
слова товстим друком подвійно.	„	0·07

Остання сторінка	1/1	зол.	480—
„ „	1/2	„	250—
„ „	1/4	„	130—
„ „	1/8	„	70—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“ Львів Ринок 10

Ч. 121 (14.019). Львів, субота 11. травня 1935. Рік L. VI.

Поєктовий оратор оріґінально гуцулітем.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504-060. 143.322. Адреса для телеґрам: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ҐРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОҐОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНЬОҐО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Ревізії й арештування в Сокалі.

Пишуть нам:

В неділю, 5. травня рано, перевела поліція в Сокалі ревізію в адв. д-ра Богдана Чайковського (в домі і канцелярії), у п. О. Лотоцької, урядовця філії „Просвіти" і в самій філії „Просвіти". Після ревізії арештували п. О. Лотоцьку і передержали 48 годин на поліції, опісля відставили її до судових арештів. Дня 7. травня арештувала поліція голову філії д-ра Б. Чайковського на двірці в Сокалі, саме коли повернувся з Коломиї від свого хорого батька, відомого письменника д-ра Андрія Чайковського. Вже 8. травня відставили з поліції д-ра Богдана Чайковського до судових арештів. Що є причиною ревізій й арештувань, ніхто не знає.

Візита мін. Ляваля у Варшаві.

У четвер 9. травня ц. р. в год. 19.15 ввечір мін. Лявалъ виїхав з візитою до Варшави. На північнім дворці міністра зрощали амбасадор Польщі Хлаповський і большевицький амбасадор Патьомкін.

Здогадуються, що мін. Лявалъ схоче довідатись про становище Польщі до Німеччини, їх зброєнь і проектованої конвенції для середущої Европи. Одночасно у Варшаві обговорюватимуть ріжні справи тісно звязані з виконанням французько-польського союзу. Польща буде домагатись теж вияснення ріжних справ, які виринули після підписання французько-большевицького союзу. Крім того французькі кола здогадуються, що мін. Лявалъ заторкне взаємини Польщі з Чехословаччиною і Литвою. Французька преса в останньому часі з великою увагою слідкує за розвитком взаємин між Польщею і Литвою.

З міністром Лявалем їдуть Жозе Лявалъ, шеф кабінету міністра Шарль Роша і генеральний секретар міністерства закорд. справ Олександер Леже.

З міністром їде теж коло 20 французьких журналістів, між ними відомі Бертран де Жувенель, Пертінекс і Садуль, дві відомі письменниці Табуї і Жео Льондон та чотирьох фоторепортерів.

Мін. Лявалъ привитає на двірці у Варшаві мін. Бек з вищими урядовцями міністерства закордонних справ. Тому, що мін. Лявалъ приїздить до Варшави ввечір, у пятницю не буде ніяких політичних нарад. Мін. Лявалъ зложить тільки візиту мін. Бекові, який гоститиме його обідом.

ПАТ. повідомляє, що марш. Пілсудський не прийме міністра Ляваля на авдієнції тому, що не служає.

французькі журналісти таки не поїдуть до Москви.

Хоч большевицька амбасада у Парижі, згідно з вказівками свого уряду з Москви, згодилась видати париським кореспондентам візи на поїздку з мін. Лявалем до Москви, великі французькі щоденники рішили не висилати своїх представників. „Матен" пише так: „Ми аж надто добре знаємо, яку ролю відограє преса в політичному і суспільному житті, щоб пристосовуватись до таких чи інших рішень уряду, який хоче накинути революцію цілому світові. Спеціяльний кореспондент „Матена" не поїде до Москви: буде він товаришити мін. Лявалеві до большевицького кордону, звідкіля вернеться до Франції".

„Журналь" пише теж подібно про становище большевицького уряду: „Вчора повінформували нас, що большевицька амбасада відмикала заборону на візд французьких кореспондентів до СССР, які хотіли товаришити мін. Лявалеві. До цього повідомлення амбасада не вважала за відповідне додати ніякого виправдання у справі цього інциденту. Це зрештою для нас байдуже, бо з віза не скористаємо. Редактори „Журналю" та його співробітники привикли входити до якоїсь країни головними дверми, а не піввідчиненими побічними. Тому наш кореспондент поїде з мін. Лявалем тільки до Варшави."

„Пті Журналь" висловлює вдоволення, що французька преса однодушно дала добру науку большевицькому урядові про тактовну поведінку.

„Фіґаро" додає, що подорож мін. Ляваля до Москви без французьких журналістів тратить майже зовсім своє значіння.

Німеччина прийде з військовою допомогою Фінляндії?

ГЕЛЬСІНҐФОРС, ПАТ. Міністерство закордонних справ фінляндії заперечує вістку ТАСС-а, буцімто підчас побуту фінляндського мін. Гакелл у Берліні Німеччина запропонувала військову допомогу Фінляндії на випадок нападу СССР на Фінляндію. Комунікат запевняє, що вістки большевицької аґенції є неправдиві.

Филипини рівновагою на Далекому Сході.

ВАШИНҐТОН, 10. 5. ПАТ. Сен. Гібсон, який їздив минулої зими зі сенаторами на острови Филипини пише у своїм звіті таке: Положення Филипинських островів булоб краще, якби вони осягнули незалежність, але одночасно Злучені Держави зберегли їх суверенність. Якщо Злучені Держави покинуть зовсім Филипинські острови, рівновага на Далекому Сході буде захитана. Японці певнійо осадовляться на цих островах і британська фльота не буде могла здержувати звязку зі своїми базами на Далекому Сході. В такому випадку дійшло би до поділу впливів на Филипинах між В. Британією та Японією.

Змова проти Кемаля Паші.

Масові арештування в Туреччині.

Турецька преса подає сенсаційні вістки про відкриття широко розгалуженої організації змовників, яка змагала скинути Кемаля Пашу та його режім. Преса пише, що турецька поліція арештувала в останніх днях у Стамбулі та в багатьох інших місцевостях кількадесять членів цієї організації. Її провідником був 70-літній старець Саїді, фанатик-магометанин, який у завзятій аґітації проти Кемаля Паші послуговався виключно релігійними аргументами.

Саїді виголошував палкі промови, в яких закидав турецькому диктаторові нарушення магометанської віри, бо скасував свято в пятницю, заборонив носити церковні одяги духовникам, завів новомодні строї для мужчин і жінок. Не зважаючи на енергійні заходи поліції не вдалось дотепер арештувати Саїда, якого скривають його прихильники. Влада веде енергійну акцію, щоб зліквідувати грізний рух, який набрав уже великі розміри.

Без грошей, чоловік не хороший!

каже українська приповідка. — Будете мати гроші, складаючи свої ощадности

в Кооперативному Банку „Дністер"

у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

По дорозі до нової виборчої ординації.

Львів, 10. травня 1935.

У доповненні до нової конституції появився остаточно і проект нової виборчої ординації до польських законодатних установ. Родився й оформлювався він не довго, але вийшов дуже своєрідний та оригінальний. Якщо ми бажалиб шукати за зразками для запроєктованої польської виборчої ординації на заході, то там їх тепер не найдемо. Бо країни класичних повоєнних державних перебудов, а саме Італія та Німеччина, від чого іншого виходили при заводженні реформ і до чого іншого змагали, ніж це бачимо тепер у Польщі. Фашизм в Італії та гітлеризм у Німеччині були відрухом на цілковитий політичний і господарський розвал, що по війні розріс ся в їхніх країнах. Але і фашизм і гітлеризм мали ясно сформульовану програму політичної та господарської відбудови своїх країв. Ці програми витримали уповні конкуренцію на полі змагань з іншими політичними партіями. Вони й перемогли не тільки своїх політичних суперників, але ясно та недвозначно ставили справу своєї всевлади в державі. І фашизм і гітлеризм відразу змагали до диктатури і до неї дійшли. Завдяки ясности та виразистости своїх політичних господарських, соціяльних і навіть культурних гасел вони потягнули за собою маси і на масовому русі оперли своє право до всевлади в їхніх краях.

Нічого подібного не бачимо в Польщі. Травневий переворот з 1926 р. не був ділом великої масової організації, що вела свої маси за докладно сформульованими і примітивними гаслами до нових далекосяглих реформ. Ні, травневий переворот був ділом одної людини і гурта найближчих її співробітників. Удачність цього перевороту в наслідках не потрясла зовсім підвалинами старого режиму, що панував досі в Польщі. Лишився той самий парлямент, лишилася та сама конституція, лишилися і ті самі методи правління. Але прийшли до керми нові люди. Вони не мали ніде ніякої писаної політичної програми, ні програми державного будівництва. Для них альфою й омегою всього була сама особа автора чи творця травневого перевороту з 1926 р.

Головним мотивом травневого перевороту було те, що в Польщі було зле. Творці й сподвижники перевороту викинули на своїх боєвих прапорах гасло направи, санації того зла. Ніхто не сказав, як у практичній дійсности буде виглядати ця санація, але про неї всі говорили й писали, як про щось, що всюди є, всюди присутнє, але невловиме, абстрактне. Цей процес санування тягнувся повних 9 літ.

По травневому перевороті 1926 р. санаційний табор сконкретизував для себе одну річ дуже докладно, а саме, він проголосив аксіомою твердження, що, мовляв, джерелом усього лиха в Польщі було партійництво. І тому партійництву виповів безоглядну війну. Отже поставив тоді своєрідну й дуже однобоку діягнозу, але не словом не зачіпив справи терапії, лікування того зла на будуче. Програму заступив ділянням. Але яким? Ділянням з дня на день. За девять літ партійництва не зліквідував, дарма, що це було одне і єдине точно означене в ударе гасло цього ці-

бору від початку по нинішній день. За девять літ ми мали нагоду докладно приглянутись праці й тактиці того табору. Його тактика основувалась на заскакуванні суспільности всякими несподіванками в усіх ділянках життя. Це вам ще зрозуміле, коли зважити, що провідні люди цього табору за давних молодих і передвоєнних літ саме все робили під кутом заскакування несподіванками своїх і чужих. Цеж давні революціонери й конспіратори.

Тому нічого дивного, що навіть така справа, як сама їхня концепція нової конституції, вийшла в них якось нагло та несподівано. Вона заскочила всіх як формою своєї появи (тези), так ще більше змістом. Усе в діянні того табору на законодатньому та політичному полі мало й має цей своєрідний характер таємничости та наглости. Але одно вспів цей табор проводити за девять літ консеквентно та льогічно, а саме наново організувати й опанувати державну машину. Діялося це постепенно, але успішно. Ця обставина була рішальна у великій мірі при виході виборів до законодатних установ у 1928 р. і в ще більшій мірі у 1930 р. У 1928 р. нова державна машина ще не була добре зіграна і тому склад сойму та сенату не міг вдоволити санаційного табору. В 1930 р. по передчасному сконі законодатних установ ця державна машина була вже совершеніша, засоби її правління були випробовані та більш-менш устійнені. Тому то вона вже лекше і справніше могла впливати на хід такого процесу, як вибори. Вибори до законодатних установ із 1930 р. дали перевагу санаційному таборові в соймі та сенаті, не зважаючи на те, що вони відбувалися на основі старої, нині цим табором осудженої та поганьбленої виборчої ординації. Від 1930 р. по нинішній день справи в ділянці винінування та обсадження державного апарату зайшли так далеко, що всі його види опинилися неподільно і всецільо в руках правлячого санаційного табору. Словом, ціле державне будівництво і ціле правління стало монополем цього табору.

Коли до того дійшло, тоді старі законодатні установи стали вже тільки декорацією, не все навіть потрібною, а толерованою тому, що цього вимагала конституція, яка все ще обовязувала і якої не можна було ніяк перескочити в мирному, нереволюційному часі.

Опанувавши всецільо державну машину та опанцирившись увесь її механізм своїм духом, цей табор став всевладним паном положення у державі. І коли він проводить від деякого часу дуже інтенсивно в життя гасло про омніпотенцію держави навіть при нормуванні явищ чисто суспільного та громадського життя, то треба це розуміти як омніпотенцію цього табору.

Яркий вислів омніпотенції цього табору маємо і в новій конституції. Вона збудована і зредагована всецільо на його потребу. Законодатні установи в новій конституції дістали відмінні від давніх функції та нове призначення, очевидно згідно з потребами цього табору. Тому нічого дивного, що й нова, щойно запроектована виборча ординація теж має на оці передовсім потреби цього табору і то не цілого, але в першу чергу його найвідповідальнішої верхівки.

І якщо офіціяльні й неофіціяльні інтерпретатори тенденцій запроектованої виб. ординації кажуть, що найцінішою її прикметою є те, що вона не допускає до виборчих змагань партій, — то вони хіба самі в це щиро не вірять, а рахують тільки на свою омніпотенцію і при устійнюванні кандидатур колеґіями. Бож політичні партії від тієї ординації не щезнуть так само, як ніколи не щезне диференціяція політичних поглядів у громадянстві. Нема сумніву, що й у виборчих колеґіях будуть появлятися партійні кандидатури, хіба, що їх взагалі не допустять, а це чейже навіть тепер на 100 відсотків не можливе. Зате певне одно, що в так сконструованих органах, як колеґії, передбачені проектом нової ординації, найбільше кандидатів буде т. зв. безпартійних, себто таких, для яких не важне їхне власне політичне обличчя, і для яких найміродайнішою у політичних справах є воля уряду. Такі кандидати можуть й потрібні урядові, але вони непотрібні громадянству, зокрема вони і небажані і непотрібні для нас. **Бо ми мусимо жити своїм власним зорганізованим та оформленим національно-політичним життям і тому ніколи не можемо зректися свого впливу на такі суто політичні акти, як вибори до законодатних установ у державі, в якій живемо.**

З найліпших найдешевші і свої рідні це ПАПЕРЦІ і ТУТКИ

150 шт. за 30 гр. „КАЛИНА“

Фабрика в Тернополі. — Фабричний склад: Львів, ул. Бляхарська 11.

Можна дістати в кожній крамниці!

Боротьба за впливи в світовій політиці і ми.

Рим, 6. травня 1935.

Відколи світ світом боротьба за впливи в політиці країн над країною, чи врешті, блоку країн, над іншим блоком країн тривала і досі тривав. Ця боротьба прибирає гостріші форми, ніколи спокійніші.

Від приходу до влади Гітлера боротьба за впливи в політиці Европи, тимсамим у світовій, перейшла в гострі форми. Коли обірвалась приязнь Німеччини з Італією, ця боротьба ще більше загострилася. Коли випливло питання: „Німеччина і Схід“ і коли повстала нова можливість, що воно буде розвязане в користь Німеччини, тоді почали думати знову про величезних вплив Німеччини в европейській політиці.

Тому, що в метушні цієї боротьби, находиться і питання майбутности України, цікаво нам слідкувати за його розвитком.

Італійський місячник „Джераркія“, ідеольогічний орган фашистівської партії, якого основником є Беніто Муссоліні (з 1920. р.), у своєму останньому, за квітень, числі поміщує цікаву статтю: „Ніппо-німецький союз для володарства над світом“. Тут перед нашими очима розтягається панорама майбутности, в першу чергу, Европи і Азії.

Найперше читаємо про паназійську програму Японії, яка змагає за всяку ціну знищити панування Европи над Азією. В Европі про експертну діяльність Японії знають лише те, що ця діяльність звернена в напрямку Сибіру, Монголії, Китаю.

Перша фаза японської програми, це від зайняття Манджурії до входу Китаю у оферу впливів співпраці з Японією у паназійській програмі. При співпраці з Китаєм, Японія у другій фазі займе Австралію, голяндську Малезію, по яких прийшлаб черга, швидше чи пізніше на Індокитай.

Перша фаза, в політично-мілітарній концепції, повинна мати свою актуалізацію у трьох темпах. Перше: Зайняття Манджурії і її політично-промислово-мілітарний зріст, щоби створити з неї базу випаду на Росію і притягальний осередок для втілення Монголії, може і північного Китаю. Перша частина вже здійснена. Над другою горячково працюють.

Друге темпо. Користуючись тим, що Росія не хоче і не є в спромозі протиставитися збройно: що Америка не є приготована силою припинити Японію у її замислах; що Англія не знає, чи рішиться йти разом із Вашінґтоном, — Японія примушує уряд Нанкіну до порозуміння, щоб створити на далекому сході азійський блок і зменшити впливи европейських потуг і Америки в Азії.

В Токіо переконані, що щоби певно панувати над Китаєм, треба довести Росію до того, щоб вона не мала ніякого політичного впливу, щоб не була мілітарною загрозою Японії. До цього треба, як перший ступінь, створити перегороду, якою є держава Манджукуо. Не виключене, що панування Японії над Китаєм рішиться у війні на японському морі з Америкою.

Тому, поки ще Вашінґтон зможе показати свою силу в західньому Пацифіку, треба відсунути Росію з далекого сходу аж поза озеро Байкал і Монголію. Росія, обезсилена у ще одній війні і важко ослаблена на заході інтервенцією, при боці Японії, Польщі і Німеччини, — не малаб ні сили ні охоти поважно перешкоджувати Японії у війні з Америкою. Отож, відсунути Росію від далекого сходу, це важлива точка в програмі провідних мілітарних японських сил.

Теперішнє поверховане поширення зносин між Москвою і Токіо не переконав нікого, що російсько-японський конфлікт віддалений: коли Токіо постановляє повести вороже заходи, завсіди перед несподіваною атакою вистуцають спроби замирення з противником. Таким робом, своїми заявами миру Японія хоче переконати Москву, що ніяка японська небезпека для Росії не Дал. Сході не існує, а тимсамим переконати Европу, що Росія не має потреби збройтись.

Третє темпо. Перша фаза найважніше: конфлікт з Америкою. Щоб зачати війну зі Совітською Росією, Японії вистарчають японські джерела, манджурська і монгольська база та прихильна невтральність Китаю. До війни з Америкою, щоб вона принесла успіх для Японії конечна не лише невтральність Китаю, а повна деспотична відданість усіх джерел для Японії. Англія ніколи не рішилась би ввійти війною проти за Китай: капітали Англії у Китаю і в Гонґконґ можна забезпечити, а й дати запевнення на дальший вклад англійського капіталу для розбудови Китаю. Так думають в Токіо.

Друга фаза японської програми, це вихід Японії на індійський океан. Тут уже входить: з російського і китайського Туркестану створити державу, зайняти Бірманію, Індокитай, Сінґапур, через Филіппини Австралію. Японія знає, що в другій фазі прийдеться їй вести кріваву боротьбу з Англією на азійському континенті. Розуміється, Росія вже буде тоді далеко від боротьби.

Так, стоятиме справа з Японією і її замислами в політиці завтра. Тепер переглянемо замисли в політиці завтра. Тепер переглянемо замисли Німеччини про її універсальну місію у світі.

Німеччина перебрала тепер на себе вільгельмівське „Дранґ нах Остен“ з такою силою, що ніхто й не подумав би був по її програній в останній війні.

Акція Німеччини мусітиме розвиватись у двох напрямках: на схід лінія Варшава—Каспійське Море і на південний схід лінія Відень-Будапешт-Стамбул. Напрямки маскуються: походом на Росію, як чинником протибольшевицьким; доктриною завдань німецького народу, виховувати й організувати славянські раси, вважаючи ці раси нижчими; і необхідність Німеччини шукати просторів на сході. Зновуж на Балкані Німеччина маскується: правом прилучити до себе всі народи німецької раси, як Австрія, німці в Чехії, Семигороді, тощо. Ця остання концепція, прикладена до Балтину, вимагає, щоб у німецькі руки перейшли порти малих балтійських держав (Мемель, Рига, Ревель і Данціґ), щоби, не переходячи через територію Польщі, на що польський уряд не завсіди мусить погодитися, дістатися в Росію.

Потрійний союз Німеччини, Японії і Польщі йде до цілковитого розбору Росії: Польщі — Україна по Дніпро, Німеччині — від Дніпра на схід до Чорного Моря і Каспія, Японії — Сибір, поки японські сили зможуть дійти, і зовнішня Монголія.

Мілітарна співпраця проти Росії між Німеччиною і Японією у повному ході: японський летунський матеріял для Німеччини, німецькі техніки воєнної індустрії для Японії вислані, передані секрети нової зброї і нових хемічних винаходів на місце німецьких військових інструкторів у Нанкіні японські — усе те йде до війни з Росією.

Коли Німеччина упорається з Росією, тоді прийдуть на чергу справи середньої Европи, на Балканах; поладнання рахунків із Францією, та Англією.

Тепер Німеччина, бачучи рішучу й ворожу поставу Муссолінія у питанні середньої Европи, вдає, що цим питанням не цікавиться.

Райхсвера переконала Гітлера, що в 1936. р. Німеччина буде готова до виступу проти Росії, ява буде зайнята на далекому Сході, чи надунайським блоком. Францію треба мати на увазі. Англія не буде вмішуватися, бо з Берліні певні, що Англія лише тоді виступила би проти Німеччини, колиб вона дійшла до Чорного Моря, або якби знову зайняла землі Франції.

Правда й те, що Росія з мілітарного боку є в повному приготуванні і на европейському фронті: від Дністра до Вільна будують там нові укріплення. Але Німеччина думає заскочити Росію на двох фронтах: европейським і азійським. І що треба атакувати Росію поки розвиток її індустрії, за декільки років, не розвинеться до того, що вона стала би сильним противником.

І Токіо і Берлін переконані, що англосаські потуги не вмішаються абсолютно в конфлікт їх із Росією, поки не будуть заторкнені безпосередньо їх інтереси.

При кінці статті поставлено короткі завваги до наведених японсько-німецьких планів. Вони такі, що всі ті плани Німеччини та Японії можуть не вдатися, коли Европа й Америка стане проти них.

М. Залізьняк.

Ширіть наш часопис!

Франко про партії серед галицьких українців

перед 50-ма рокамн.

(Докінчення І-ої частини.)

Що всі ті погляди не є лиш порожніми словами, але впливом дійсних змагань нашої безумовно Римові відданої ерархії, це доказують окремі факти. І так митрополит, що ніколи не підтримував ані одного товариства для народ. освіти, дуже пильно допомагає управі „Kółek rolniczych", який, як я виказав давніше, далеко більше залежить на загнуздании народніх поривів до освіти ніж на самій освіті, щоб розпростерти якнайщільнішу опіку над народом, а не про розвиток народу. Переслідування священників і вихованців семинарії, запідозрених навіть у тіні вільнодумства, є в нас на денному порядку; досить часто почали останніми часами траплятись факти — денунціювання чи то поодиноких письменних селян і вчителів, чи й цілих читалень за „атеїзм, соціалізм і інші примарні поступки, до консисторів, а звідсіль через намісництво до судів, — як денунціянти виступають священики, і то головно з т. зв. у нас „римлян". Нарешті ось найсвіжіший факт, який ясно свідчить про те, що наша ерархія дивиться неприхильним оком на всякі спроби ширшої освіти й політичного освідомлення народу. Комітет, що уладжував віче в Станиславові, прохав тимошнього єпископа о. Пелеша протекції над вічем. Що відповів о. Пелеш, не знаю, одначе здається, що не відмовив просто проханню комітету. Щойно в сам передодень віча виїхав нарід із Станиславова, вимовляючися соймом; провів день у Львові, й не бувши ні разу в соймі, а взявши лиш відпустку на цілу сесію (що міг зробити й письменно з Станиславова), на другий день по вічу вернув до своєї столиці. Треба нарешті згадати, що т. зв. митрополичі посли в державній раді досіль ані уст не відчинили, ані не думали явитись перед виборцями — голосують за урядом без ніякого говорення й на цьому кінець.

Правда, всі ці „подвиги" наших клерикалів досіль занадто ще незначні й дрібні, щоб могли вимовно й всебічно змалювати їх змагання, щоб їх могла почути й оцінити наша українська суспільність. Єдина причина цього та, що вони не творять іще партії у властивому значінні цього слова, що за ерархією не йде маса духовенства, яка своїм родинним життям далеко в більшій мірі втягнена в оферу чисто світських інтересів ніж деінде між католицьким духовенством. Це родинне життя наших священників є головною перешкодою швидкого эросту клерикалізму й ультрамонтанізму на галицькій Русі. Що наша ерархія нерадим оком дивиться на нього, на це маємо яскравий доказ у виступі теперішнього митрополита, а тоді ще львівського епископа-суфрагана перед зібраними у Львові делегатами духовенства мабуть у 1881 р. Ішла річ про висилку адрес до цісаря й до папи в справі поправи існування гр. кат. духовенства. О. Сембратович предложив делегатам до підпису адресу до папи, яку сам вистилізував, а в якій в заміну за поправу економічного існування просили апостольську столицю завести целібат для уніятського духовенства. Одначе ця адреса зустріла в усіх делегатів такий однозгідний і енергійний спротив, що о. Сембратович, незвичайно зіритований, мусів узяти його назад і відкласти **ad meliora tempora**. Так само знаю, що в цьому самому напрямку працював покійний о. Калінка; з інтернату, який він заклав, мали виходити священики українці, але безженні.

Ось головні обриси клерикальної партії, яка в нас пускає кільці. Не зважаючи на всю її дотеперішню слабість і незначність, не можна заперечити, що вона зростає і змінюється щораз більше, підтримувана урядом, і польською шляхтою, і Римом. Якщо теперішні відносини потривають довго, не тяжко передбачити, що ця партія має перед собою будучність, що ерархія швидше чи пізніше, зломить опір сільського духовенства та створить сильну клерикальну організацію, яка може значно й фатально вплинути на долю Руси. Фатально вже хочби тому, що згідно з її дотеперішніми поступками маємо право уважати її за ворога справжньої народньої освіти, за ворога всякої народньої самостійности й за партію, яка готова буде служити (коштом народніх інтересів) кожному урядові й кожному краєвому проводові, щоби тільки він був католицьким. Не зважаючи на те, появу цієї партії в теперішньому часі уважаємо за необхідну й подекуди навіть за корисну. По дотеперішніх безтямних сварках за літери, за правопис і за скількість мільонів українського племени перший це раз виступає у нас на сцену партія, оперта на дійсних, реальних інтересах якоїсь частини населення і в ім'я цих інтересів приневолена також реально рахуватись із даними умовинами нашого національного існування. Те, за що боролась партія т. зв. народовців, себто окремішність українського племени й народню мову, приймає нова партія за вихідний пункт, а форму національности старається заповнити клерикалізмом, але не тим опозиційним південно-німецьким, але певним свого шляхетським австрійським клерикалізмом.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Робітники фабрики самоходів Шевролет у Толедо далі продовжують страйк, що триває вже 2 тижні. Пропозицію збільшити заробітки на 5 відс. відкинули 1250 голосами проти 605. Страйкарі домагаються признати їх професійне т-во та умову на письмі.

— З копальні вугля в Сораї на острові Гокайідо (Японія), в якій 6. ц. м. був вибух, добули тіла 61 гірників зпоміж 97 засипаних. Решту жертв добувають безперервно дальше.

— „Ле Пті Журналь" повідомляє телеграмою з Таліна, що уряд СССР стягнув пропозицію включити пакт взаємної совітсько-литовської помочі з дня 6. квітня ц. р., бо литовський уряд за мало спішився з відповідю на ту пропозицію.

— Учасники голодового маршу в стейті Ілліноіс у числі около 1200 зібралися вчора перед палатою губернатора стейту в місті Спінгфільд. На чолі демонстрантів стоїть провідник робітничого товариства в Ілліноіс Едуард Моргае. Демонстранти заявили, що так довго теборуватимуть на площі перед палатою, доки не відновлять станиць суспільної помочі в цілім стейті Ілліноіс.

— На залізничій лінії Москва—Владивосток, у віддалі 200 км. на схід від Харбіна зударився пасажирський поїзд з тягаровим, 4 особи вбиті, 21 раненних.

— За урядовим парагвайським звідомленням парагвайські війська нанесли в останньому часі болівійським крівавий поразку біля Апур у Гран Чако. Розбито один болівійський полк кавалерії і один курінь піхоти. На побоєвищі лягло 500 убитих, а кількасот дісталося в полон.

— Вчора пополудні до Фльоренції приїхав австрійський канцлер Шушніг. На двірці витали його префект і шеф дипльоматичного протоколу.

—o—

ІЛЯРІОН СВЄНЦІЦЬКИЙ. 4)

Контрасти

в житті й творчості Гоголя.

(З приводу 100-ліття „Тараса Бульби").

(*Докінчення.*)

І ось знову дивний контраст у житті Гоголя: зовсім неісторична „історична повість" стає для України джерелом поглиблення і поширення національної свідомости, а для світа джерелом пізнання історично-суспільного тла минувшини України. Одначе сам Гоголь на цім творі закінчив романтичне україполюбство, та пірнув у таємне життя людської душі. На місце почувань для батьківщини виплили почування для людини. Романтичний сентименталізм Гоголя змінив предмет зацікавлення. Близьке по спорідненні крови, а далеке по віддалі уступило своє місце найближчому по спорідненню та віддалі: Гоголь поринає в таємні закутини власної душі і находить у них пробраз душі людини з її патольогічними первістками. Гоголь захопився проблемами психольогізму, бо кожний дрібний прояв людського життя виявляє і загальний стан душевний одиниць. На пізнанні отсих найдрібніших виявів людської душі задумав Гоголь вивести величну будівлю нового світорозуміння й нового життя.

Цей для нинішнього *покоління дивний* здвиг у предметі Гоголевого зацікавлення може найкраще зрозумів його сучасник Шевченко, чому дав вислів у поезії

„Н. В. Гоголю".

„За думою дума роєм вилітає:
Одна давить серце, друга — роздирає
А третяя тихо-тихесенько плаче
У самому серці — може і Бог не бачить.
Комуж її покажу я
І хто тую мову
Привітає, угадає
Великеє слово?
Всі оглухли, похилились
В кайданах — байдуже!...
Ти смієшся, а я плачу,
Великий мій друже!
А що вродить з того плачу?
Бурян, мабуть брате!
Не заревуть в Україні
Вольнії гармати,
Не заріже батько сина,
Своєї дитини,
За честь, славу, за братерство,
За волю Вкраїни.
Не заріже: викохає
Та й продасть в різниці
Москалеві... Себ-то бачиш
Лепта удовиці
Престолові „отечеству"
Та німоті плата...
Нехай, брате! А ми будем
сміятись та плакать.

1844. 30. XII. Петербург

Кріпка, нічим незвихнута здорова природа Шевченка-кріпака дала йому один-одинокий ідеал на все життя: волю! У мріях за неї для всіх він її на довгі літа стратив та в маячіннях про неї помер.

Природне слабосилля Гоголя-панича далє його думкам протилежний напрямок до веселого і здорового, дужого, огрядного. Ось так зароджується і виявляється Гоголь гуморист. Але дух його летить у країну мрій про життя серед щирих, правдивих, гарних людей, мрій про світ краси „видимої й невидимої". І ось перед душевними очима Гоголя мрійника виступають соромливо заховані... грішки людські! А що прецінь завсіди моглоб бути і без них, та без їх прикрих наслідків, тож не диво, що в Гоголя пересмішника заболіло серце і заблиснули сльози в очах на згадку, як прекрасним міг би бути світ, коли б люди не зогиджували його, хто потемки, хто в сутінках, а хто так в білий день без сорому перед людьми... Розвязання цього загально людського питання про ідеально гарне життя вміщало в собі безперечно й волю, і рівність, і братерство, і правду, і красу, і всі до одного блага земного побуту. При синтетичному складі розуму Гоголя і його дарі легко генералізувати і типізувати найдрібніші явища життя, він ніяк не міг підійти до життя тільки з якогось одного вибраного становища.

А всеж накінець дійшло в нього до потреби заспокоїти власну душу відповідю на всі тривожні і пекучі питання дійсности. Гоголь став виводити з найглибших закутин памяти та з таємної робітні свого підсвідомого — спомини дитячих літ, перші враження з науки батюшки в церкві, та вчителя релігії з хлопячих літ, системи й приписи правознавця з юнацьких літ, досвід педагога, інтуіцію психольога, та образи уяви поета. Осьтак склав він із усього того „Вибрані місця з листування з друзями". Зачіпив він у них най-

Для дітворн наших братів знад Дніпра.

Дві імпрези, які повинні вдатися.

Найбідніші з наших дітей — це мабуть діти наших братів знад Дніпра, тепер політичних еміґрантів. Приневолені жити з батьками по різних еміґраційних осередках у Польщі, ті діти страдають куди більше, як їх родичі, що мають за собою бодай ясне дитинство й молодість та спогади зі світлих днів нашої державности. Їм, найменшим, що приневолені з батьком і матірю тинятись по чужій землі, давно зайшло сонце безжурних діточих днів і більше у їх перших роках життя сліз, смутку та нужди, як усміхів і забавок. Ще лячніша для цих наших квіток атмосфера чужини, що не дозволяє їм ні бавитись ні вчитись у своїй мові, що випачує й викривлює їх душу. Кожний, хто хоч трохи призадумається над їх долею, мусить визнати, що залишити цих цих дітей в таких умовинах — це і з національного і вселюдського погляду величезний, непростимий гріх.

Тимто треба вважати незвичайно актуальною відозву комітету „Брат братові", яку і цього року розіслав він до громадян, прохаючи, щоб хто може, взяв хоч одну дитину братів знад Дніпра на вакації. Ця акція має не тільки доказати, що їх біль — наш біль і що наші заяви про братерство між Дніпром і Дністром — не пуста фраза; вона має в першу чергу не дозволити цим дітям вивітровитись та дозволити їм, коли вони ввесь рік насякають чужиною, подихати рідною атмосферою, побути серед своїх, погратись з ровесниками й подихати сонцем та вітром наших, рідних і їм ніль. Хто має родину на селі, як от священик, учитель чи навіть багатший господар, той знає, що коли даєш їсти 6 людям, то ще один при цьому наїсться, а де місце в хаті для 5, там ще одна дитина переспиться. Зате скільки радости і спогадів вносе такій дитині побут серед своїх — це не важко собі уявити і ми певні того, що громадянство такі заголошення на адресу секретаря Комітету, д-ра П. Шкурата, Перемишль, Ринок ч. 14., масово надсилатиме.

Та поруч тієї акції заслуговує на нашу увагу ще й друга. Згаданий Комітет „Брат братові" почав ще м. р. будувати захоронку для дітей-сиріт братів еміґрантів у Перемишлі. Будова, зусиллям жертвенних одиниць, доведена під дах, стіни обтиньковані, бракують тільки вікна і двері у тій станиці, що стоятиме в Перемишлі під замком, з видом на Сян, в якій ростимуть ті наші квіти, для яких, здавалось би, зі смертю родичів нема рятунку. Щоб придбати фонди на ту ціль, Союз Українок-Еміґранток улаштовує в суботу 11. ц. м. в салях Нар. Дому при вул. Рутовського у Львові великі весняні вечерниці. Чи треба пригадувати, що ті, які підуть на ті вечерниці, поминовчи добру забаву, за яку ручить Комітет, виконають ще й добре діло — допоможуть вже цього року злаштувати захист для найбідніших наших діток? Гадаємо, що ні і що на великих весняних вечерницях Союзу Українок-Еміґранток не бракне справді нікого з львівського, вдомого з патріотизму, громадянства. *(вк.)*

Мартин Міллєр

ЛЬВІВ, пл. ГАЛИЦЬКА 14.

найновіші капелюхи, сорочки, кравати,

ВАЛІЗКИ, ТРИКОТАЖІ, ПАРАСОЛІ, ПАЛИЦІ.

1939 3—3

Рік основання 1866.

Апокаліпсіс українського слова.

Хто не знає погляду оборонців „общерусской" культури на українську мову?... Кажуть, що вона стоїть на ступні нижчім ніж мова церковно-славянська й російська; не досить ще вироблена; термінольогічно бідна та не надається до виразу високих ідей християнської віри.

Входити в суперечку з цими „фахівцями" від фільольогії нема потреби: саме життя через постійний розвій українського письменства, української богословської й фільософічної думки найкраще збиває їх. Навіть більше: воно доводить, що з людськими мовами трапляється те саме, що й з народами в царині духовної культури: „перші бувають останніми, а останні першими" і що мова українська, хоч виступила на арену літературну пізніше від церковно-славянської й російської мови, не тільки не стоїть нині нижче від них, а навіть у дечім поважно їх випередила. То—факт, який установити можна безпосереднім дослідом, порівнявши українську богословсько-фільософічну термінольогію з церковславянською й російською.

Для пояснення і прикладу наведу кілька порівнань. В Нагорній проповіді читаємо таку науку: „Речено бысть древнимъ: не во лжу клянетися, воздаси же Господеви клятвы твоя. Азъ же глаголю вам не клястися всяко" (Мат. V, 33—34). В російськім перекладі слова ці передано: „Сказано древнимъ, не преступай клятвы, но исполняй предъ Господомъ клятвы твоя. А Я говорю вамъ: не клянись вовсе". В російській мові славянському термінові: „клятва" відповідають два слова: „клятва" й „присяга", як тотожні: тому для російських богословів повстає дуже трудне завдання, як науку Православної Церкви, що в деяких випадках **дозволяє** вірним, а часом **вимагає** від них **складати присягу,** погодити з буквальним змислом Нагорньої заповіді про клятьбу. Офіційний погляд Православної Церкви, висловлений у „Пространном Христіанском Катихизисѣ" митр. Филарета, розвязує цю трудність твердженням, що Христос забороняє лише „божбу, або легковажну клятьбу в звичайних розмовах", а клятьба у справах важних і необхідних, на вимогу законної влади не тільки дозволена, а й обовязкова (Див. пояснення 3 заповіди Мойсеєвої). Крім цього, офіційного чи авторизованого російською церквою погляду в російській богословській літературі істнує ще кількa інших, але кожний з них у більшій чи меншій мірі звужує безумовний наказ Христовий („не клятися всяко") і тимсамим не увільняється від закиду в суперечності з його буквальним змислом, а це в цілях своєї пропаганди, зручно використовують сектярі, що не визнають присяги. В подібнім труднім становищі знаходяться також і грецькі богослови, бо на мові грецькій клятьба й присяга — однозначні поняття й висловлюються терміном „ὅρκος".

Цілком інакше стоїть справа в українській мові, де слово „клятва" передається двома близькими один до одного, але не однотожніми термінами: „присяга" й „клятьба". **Присяга** це приречення сказати правду (або щось учинити), дане з покликанням імени Божого й з свідомістю відповідальности перед Богом за фальш; **клятьба ж** — приречення з умовним (у разі його недодержання) накликуванням на себе лиха, напр.: „нехай Господь Бог мене скарає так і так», нехай я головою своєю наложу... нехай земля мене не носить... нехай світа Божого не зобачу, коли я"... тощо. Обидва ті поняття, очевидячки, не однакової моральної й релігійної вартости; „Клятьба" недопускальна в ніякім разі, навіть „у поважних і необхідних випадках і на вимогу законної влади", бо хто клянеться, накликає на себе лихо, хоч би й умовно; кидає на себе (в разі злamання клятьби) присуд, до чого він і не покликаний і якого виконання не лежить у його владі й силі. Клятьба відбирає у Божу й Промисла зручання в Правосудність Божу й Промисел Божий, а тому з релігійного погляду не розумна й становить гріх навіть тоді, коли людина має найліпшу волю додержати її. Так висловлює справу сам Христос у Нагорній проповіді; сказавши: „ніяк не клянись", Він докладніше розкрив, яку саме й чому заборонив клятьбу: „ні небом, бо воно є престол Божий; ні землею, бо вона підніжок ногам Його; ні Єрусалимом, бо він город великого Царя; ні головою своєю не клянись, бо не можеш ані одного волоска зробити білим, або чорним". (Мат. V, 33—36).

Присяга — навпаки — зєднується з свідомістю Правосудности Божої й відповідальности за лож; спонукає людину уникати неправди; тому не містить у собі нічого гріховного й не заборонена. Навіть більше: присягу уважав сам Христос на суді в первосвященика Каяфи (Мат. XXVI, 63—64), не раз і Ап. Павло покликав Бога на посвідчення правди своїх слів (Рим. I, 9; IX, 1; Галат I, 2; Филип. I, 8) і за його словами сам Бог свідчився Самим Собою (Євр. VI, 13—17). Про „клятву" в розумінні присяги говорить Мойсей у Второзак. VI, 13: „Господа Бога твоего да убоишися, и Тому единому послужиши, и къ Нему прилѣпишися, и именемъ Его кленешися".

Українська мова, строго відмежовуючи поняття „присяги" від „клятьби", дає певний ключ до належного зрозуміння Св. Письма; в мові церковно-славянській і російській, як і в новозавітній грецькій, з браку такого відрізнення виникають для християнської науки просто непереможні труднощі.

Чим пояснити треба зазначену перевагу мови української? Затьмарення релігійної ідеї було причиною, що „присяга" прибрала форму „клятьби" й злалася з нею в одним спільнім понятті й терміні; навпаки через християнське виховання й чуття релігійної правди, нарід український дійшов у своїй свідомості до їх відокремлення, що й виявив у своїй мові.

Не менші трудности православні богослови мають з словами Мат. VI, 25—34 (Зр. Лук. XII, 22—31), які славянським тексті читаються: „Не поцытеся душею вашею, что ясте или что піете: ни тѣломъ вашимъ, во что облечетеся — Не пещытеся убо на утрей, утреній бо собою печется: довлѣетъ дневи злоба его". Російський переклад передає ці слова слідуючим способом: „Не заботьтесь для души вашей, что вамъ ѣсть и что пить, ни для тѣла вашего, во что одѣться — Итакъ, не заботьтесь о завтрешнемъ днѣ. Ибо завтрішній самъ будетъ заботиться о своемъ: довольно для каждаго дня своей заботы". Славянське: „пещися" передане в російським перекладі „заботиться", що відповідає українським виразам: „дбати", „піклуватися". Виходить, що Христос закликає своїх вірних не дбати про поживу, про одежу тощо; вирікtися всякого труду, що має на цілі забезпечення життевих потреб як біжучого часу, так особливо будучих; віддатися гультяйству й безділлю... Цього буквального змислу славянського й російського евангельського тексту коментатори Св. Письма й богослови на ріжні способи стараються уникнути. Одні (напр. А. Ивановъ, Руководство къ чтенію четвероевангелія. Изд. 2. СПБ. 1894, стор. 229) пояснюють, що Господь „не забороняє дбати („заботи") про їжу й одежу, не заохочує до безділля та жебрацтва, яке нехтує всі піклування („заботы") про задоволення природних потреб і очікує його від ближніх, або — як кажуть — від Бога; Христос вимагає, щоб головною ціллю наших піклувань („забот") було придбання Царства Божого". За іншим розумінням (Свящ. И. Орловъ, При свѣтѣ Евангелія. Вип. I. Москва 1910. стор. 61) Христос забороняє не всяку „заботу", лише поганську, або (И. Залуцкій, Изъясненіе четвероевангелія, СПБ. 1913, стор. 211) „заботуы, яка походить з браку міцної віри в Бога. Суть усіх тих і подібних їм пояснень у твердженні, що Христос, кажучи: „не заботьтесь" не забороняє, „заботиться". Чи не є це очевидна суперечність? (Докінчення буде.)

о. Прот. П. Табінський

важніші питання про суспільно економічні основи життя, одначе не як соціольог-економіст. Гимто мало кого вдоволив він ними, а сам з болем серця пізнав, що це не його жанр.

Гоголь-поет перестав давати нове, вмер за життя. Зате всі поетичні твори його стали розкривати щораз то новіші сторінки життя і виявляти всі ідеольогічні потенції, заховані в ньому: щиру любов до рідної України, глибокий пошанівок людської гідности, та співчування людині і постійну охоту служити своїми писаннями усьому громадянству. У ці рямки вмістив Гоголь усякі типи провінції й столиці з виразним тавром духової дрібноти, яка скрізь наперед випихається. Деякі типи дійсного життя, ось хоч би фанатика зовнішньої народньої форми, яким був Константин Аксаков, Гоголь осудив у листуванні з приятелями. І тут знову контраст: Гоголь — російський патріот гостро ставиться до зовнішнього вияву патріотизму. Він хоче привчити окремі групи людей до суспільної праці, одначе сам не розбирає гаразд усіх передумов успіху такої праці. Гоголь малює з великою любовю недолю маленьких людей, а свою гірку долю великого мистця запопадливо скриває перед очами світа. Він творить і видає свої твори в надії на заробіток, та все життя бється з недостатком і безгрішшям.

Ось так і ми сьогодні можемо за Шевченком признати Гоголя „за великого нашого друга" і повеличатися ним як одним з перших і досі одним з найславніших у світі синів України.

РІДНА ШКОЛА БУДУЄ ОСНОВИ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ МАЙБУТНОСТИ!

Розбудова британського летунства.

ЛЬОНДОН, 10. 5. ПАТ. „Стар" поміщує вістку, що британське міністерство летунства вислало до тих всіх фабрик, які є на спеціяльній листі фабрик, що будують літаки, обіжник, де дораджує тим фабрикам збільшити продукцію літаків та заборонює виконувати замовлення інших держав без попереднього порозуміння з міністром летунства. Водночас переводить анкету, як багато літаків можна продукувати у тих фабриках, зазначуючи, що у авязку з планом розбудови британського летунства, ті фірми дістануть замовлення.

Між фабриками, до яких вислали той обіжник є фірми Фері, Гендлі-Пейдж і Гокер. На думку щоденника головно фірма Гокер дістане більше урядове замовлення, здебільша на бомбовози. Ця збільшена продукція літаків у англійських фірмах є передбачена бодай на 2 роки. Британський кабінет створив спеціяльний комітет розбудови летунської сили, якому проводить міністер летунства льорд Льондондері.

ВСІ ДІТИ на селі і в місті читають
„Світ Дитини" і „Діточу Бібліотеку"
Цілорічні передплати по 5 зол. висилати на адресу: Львів, вул. Зіморовича 3.

25-літній ювилей Юрія V.

„Нехай живе король!"

ЛЬОНДОН, 10. 5. ПАТ. Вчора ввечір у королівській палаті відбувся святочний, королівський бенкет, в якім участь брало 150 осіб. Між королівськими гостями були, крім членів королівської родини, члени британського уряду, премієри домініїв, провідники парляментарних груп і амбасадори. Довкола палати зібралася 100-тисячна юрба, що окликами витала короля. В год. 10.30 король у товаристві премієра Медонсьда, премієрів домініїв, королеви і синів вийшов на балькон. Юрба витала короля довго, потім відспівала національний гимн.

З довірям можемо глядіти у майбутнє.

Ювилейна промова англійського короля.

ЛЬОНДОН, 10. 5. ПАТ. Відповідаючи по чолобитні обох парляментарних палат, король подякував за слова привязання до себе і королівської родини і між ін. заявив: „За наших днів, коли заворушення і воєнні союзи є на щоденнім порядку, можемо бути вдячні за те, що лад і мир всеж панує в великій частині світа і що під нашим прапором свободи стільки мільонів людей має запевнений свій щоденний хліб і не потребують боятися нікого. Це для мене є джерелом гордости і вдоволення, що повна гармонія нашої парляментарної системи з нашою конституційною монархією перенесла удари, що в останніх роках знищили інші країни й устрої. Почуття непевности і недовіря кружляли скрізь як тінь над зусиллями людства. Одначе ми, завдяки добрій волі, обережности і витревалости нашого народу зуміли піти вперед. Нині край уже так дозрів умово, що з довірям може глядіти в майбутнє".

Бельґія наладнає дипльоматичні взаємини з СССР.

БЕРЛІН, ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє з Брюсель: Уряд повідомив парлямент, що задумує наладнати дипльоматичні взаємини з СССР. Уряд доручив віцепрем. Вандервельдові занятись цією справою.

Зближення між Італією та Югославією.

РИМ, 10. 5. ПАТ. Потверджується вістка, що міністер заграничних справ Югославії Єфтич зустріне ся з Мусолінім або Сувічем у Венеції 18. травня ц. р.

З просвітянського життя Дрогобиччини.

Дві вдатні імпрези: свято „Просвіти" і Шевченківський концерт. — Просвітянські курси. — Курс сільських диригентів.

Дрогобицька філія „Просвіти" уладила в останньому часі дві вдатні імпрези: перша з них — це свято „Просвіти", а разом з тим свято в ламять Федьковича, друга — то Шевченківський концерт. Святочна академія в честь Федьковича дала нагоду до перегляду і свого роду конкурсу читальняних хорів. Співали хори з дрогобицьких читалень та читалень у Гаях Вижних, Трускавці, Добрівлянах, Тустановичах-Гукова Гора, Грушові, а крім цього злучені хори „Дрогобицького Бояна" та української гімназії. Одним з найкращих просвітянських хорів виявив себе хор з Гаїв Вижних під управою Михайла Смутного. Добір голосів, їх віспівання і дикція, відтворення співаних творів — усе те ставило той хор на одним з перших місць. Поруч нього на такій-же висоті станув хор з Дрогобича-Стрийського передмістя під управою м-ра Івана Городиського. Гарними голосами визначились хори з Добрівлян, Трускавця і Тустановичі-Гукової Гори. Хор читальні з Грушова під управою п. І. Чаповського вимагав би деякого відсвіження мужеських голосів. Десятилітня Стефа Харчинівна деклямувала так, як деклямувати уміє тільки дитина з її природною свободою і діточим захопленням, вірш: „Воскресни Боляне". Деклямація п. Белза з Грушова вимагала основнішого простудіювання. Злучений хор „Дрог. Боян" та української гімназії відспівав по мистецьки Остапа Нижанковського: „Гуляли". Святочну промову виголосив проф. Бурко. Першу частину свого слова присвятив промовець творчости Федьковича, як співця Гуцульщини та лицарських чеснот її мешканців, що вміють по лицарськи жити і таксамо по лицарськи вмирати в оборони чести своєї та своїх близьких. Опісля бесідник зобразив творчість Федьковича, як всеукраїнського поета, який велів нам на місце Старої Січи будувати нову в грудях кожного українця та який замкнув у своїх творах вічну тугу народу до волі і сили: Федьковичів король-гуцул, символ сили нації, що має відродитись та оборонець її прав, не вмер, а живе в зжилтій горі і жде слушного часу до боротьби за волю.

Шевченкове свято було уладжене тільки силами місцевих дрогобицьких читалень і дитячого хору „Рідної Школи". Найкраще співав хор читальні на Стрийськім передмісті. Вперше виступив прилюдно хор читальні ім. Франка під управою п. Кожінського. Виявилося, що святочні деклямації, хоч добре виголошені (м. ін. п. Крайчиківною), вимагали окремого приготування. Свято пройшло під глибоким враженням промови дир. Барвінка, що говорив про Шевченка як про борця за правду: своєю боротьбою з кріпацтвом і царським режімом Миколи І. Шевченко змив з чола українського народу пятно ганьби-поневолення та увів нас у сімю культурних, свідомих своєї мети народів. Поетові думки — говорив промовець — актуальні і нині, бо український нарід, не використавши моменту, коли міг здобути волю, попав у новітне кріпацтво, яке грозить йому фізичною загладою. До сучасних українців кличе Шевченко: „Боріться! Поборете!"

Покінчилися просвітянські курси, уладжені Філією „Просвіти" для читальників з цілого повіту при співучасти місцевої Учительської Громади. Відбулися 32 виклади з української історії, літератури, географії, гігієни і природничих наук. На викладах бувало пересічно 80 слухачів. Найбільша скількість слухачів на одним з викладів була 140. У звязку з цими викладами почала Філія працю над організацією самоосвітних гуртків по читальнях.

Від місяця ведеться при участи тут. Музичного Інституту ім. Лисенка під проводом проф. Пюрка й Огородніка курс сільських читальняних диригентів, зорганізований Філією „Просвіти". Наука відбувається систематично двічі в тиждень по 4 години денно і треватиме 4 місяці. На курсі побирає науку 20 учеників, зголошених сільськими читальнями, які заплатили за науку вимагану оплату і вчаться правильно подаваних їм предметів.

Позашкільна школа високошкільних студій
Український
Технічно-Господарський Інститут
при Українській Господарській Академії в Подебрадах — продовжує запис на:

8-семестровий високошкільний економічно-кооперативний відділ, курси українознавства з широкою програмою, фахові курси: бухгальтерії, мов (англійської, німецької, французької), пасічництва, садівництва, перероблення садовини та городини, с. г. рахівництва, громадської агрономії, обробления шкіри, ковальства, олійництва, радіотехніки, фотографії. Передбачається відкриття й інших курсів.

Навчання провадиться кореспонденційною методою.

Проспекти і програми — безплатно. На ширшу відповідь прикладати міжнародню поштову марку.

ПОШТОВА АДРЕСА:

Ukrajinsky Technicko-Hospodarsky Institut Podebrady, Tchecoslovaquie. 1047 11—?

Всі навчаймося своєї літературної мови!
Хто хоче навчитись доброї української літературної мови,
ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ НА 1935 РІК
Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА"
присвячений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО. — ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річно, 3 зл. піврічно, 1.60 квартярічно. За границею: в Европі 9 зл., поза Европою 2 амер. доляри. Зразкове число 50 сот. Конто чекове П. К. О. число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації: Warszawa IV., ul. Stalowa 25 m. 10.
ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУРНА МОВА!

НОВИНКИ

— **Робітня футер Юліяна Глушевського,** Львів пл. Капітульна 3, І. пов. тел. 54-46. Приймає футра до перехову на літо. 1138

— **Першорядне фризієрське і косметичне** заведення для Пань і Панів Т. Кутковського, Сикстуська 14. Тел. 106-88. 1119 8-?

— **Маєві богослуження в церкві св. Духа** при вул. Коперника у Львові будуть відправлятися на бажання вірних від понеділка 13. ц. м. Початок щодня в год. 6. веч.

— **Гоголівську виставу** в Національному Музеї Мохнацького 42, можна оглядати в неділю 12. травня з поясненнями від 10—14 год.

— **Новий розклад їзди** з орієнтаційною мапою, що в формі книжки охоплює всі залізничі шляхи Галичини та получення з важнішими осередками інших західньо-українських земель, Польщі та заграниці — появиться в першій половині травня ц. р. накладом Кружка „Рідної Школи" в Станиславові. Ціна цього першого великого розкладу їзди в українській мові тільки 50 сот. Дохід призначений на „Рідну Школу", тому кожний українець, як також товариства й установи, купують тільки цей новий розклад їзди. Набувати від 15. ц. м. у всіх книгарнях і кіосках. Більші замовлення слати на адресу: „Союзна Друкарня" — Станиславів, Собіського 24.

— **Грошеві листоноші зі зброєю.** У звязку з останніми нападами на грошевих листоношів дирекція почт у Львові забезпечила всіх грошевих листоношів зброєю. 36 листоношів дістало револьвери, гумові палки і азармові свистівки.

— **Монопольна благодать у школах.** Статистика виказує страшне поширення алькоголізму серед шкільної молоді в коронній Польщі. У Варшаві не систематично горівку 32 пр. шкільних дітей. Бувають випадки, що діти приходять до школи пяні і приносять зі собо горівку. Подібне діється на провінції. В

Нині в год. 7·30 веч. у Великім Театрі
музична фарса „ОПЕРА У КРАТКУ"
Романа Неяровича з муз. А. Германліна і И. Мунда. — Тексти Е. Гардта.
Багато пробоїв! Танці! Гумор!

Театр Ріжнородностей
Нині в год. 7·30 веч.
Передостанній раз „Теорії Айнштайна"
знаменита комедія Ант. Цвойдзінського

Німеччина не підпише договору взаімної допомоги з большевиками.

ЛЬОНДОН, 10. 5. ПАТ. Американський часопис „Літерер Діджест" помістив розмову відомого американського журналіста Прайса Беллі з канц. Гітлером, який рішуче відкинув пропозиції підписати договір взаімної допомоги у східній Европі. Канц. Гітлер заявив між іншим таке: Німці під ніякою умовиною не боролись би з большевиками. Радше я повісився би, ніж підписав би такий договір. Нема такої територіяльної проблеми, за яку Німеччина вела би війну. Ми зрезигнували з усіх таких намірів. Відчуваємо симпатії і вяжуть нас нитки братерства крови з нашими земляками поза кордонами Німеччини, але для їх користи не будемо вести війни. Підкреслюю, що Европа за мала, щоб вела війну з уваги на здобутки найнов. воєн. техніки. Вкінці канц. Гітлер підкреслив волю Німеччини вдержати мир і вказав на договір з Польщею. Цей договір — заявив канцлер — не підписала Німеччина під примусом і Ліга Націй не впливала ніяк на нього.

Перед загальною мобілізацією в Абісинії.

ЛЄОНДОН, 10.5. ПАТ. Кореспондент „Дейлі Телєграф" повідомляє з Аддіс Абеби: Цісар Абісинії заявив журналістам, що якщо Італія буде далі підготовлятись до війни, тоді проголосить загальну мобілізацію в Абісинії. Одначе цісар сподівається, що на сесії Ліги Націй 20. травня н. р. пороблять заходи, щоб мирно поладнати конфлікт.

остатівському повіті на 8 тисяч шкільних дітей не пе горівки тільки тисяч хлопців, пе щодень 3 тисячі, а часточасу 2.800 хлопців.

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішнім дні при тягненні держ. льотерії впали такі більші виграні: 100.000 зол. на ч. 171042, 20.000 зол. на ч. 73722. 10.000 зол. на ч. 11485, 20418, 58141, 100505. 5.000 зол. на ч. 52426, 78204, 2000 зол. на ч. 76, 3071, 4178, 5585, 31512, 47169, 47400, 58499, 92909, 93468, 104682, 104740, 108373, 112835, 129193, 141501, 144489, 172621, 176217, 189136, 184271. 1000 зол. на ч. 9713, 27613, 30694, 38121, 38778, 41799, 43760, 44027, 46013 46831, 52239, 61588, 63290, 65894, 80389, 80835 82271, 84238, 92519, 110390, 112380, 119099, 131791, 135436, 152649, 155765, 163159, 170317, 170387, 176332, 176419, 181886.

— **Застрілили постерунькового.** В селі Пшибишівці під Рящевом знайшли в придорожному рові трупа поліційного постерунькового Войтіха Кухарського. Слідча комісія устійнила, що Кухарський гнав у ночі на ровері за злодіями, які його й застрілили. Ровер лежав оподалік.

— **Краєва хроніка.** В Острові пов. Сокаль вибухла пожежа в загороді Володимира Дзядика, причому згоріли три стодоли, два коні і корова. Вогонь був спричинений злочинною рукою. — В Кротошині під Львовом господар Мих. Калітинський посварився за скибу зі своїм сусідом Йосифом Черіком, який вдарив його мотикою по голові. Тяжко раненого перевезли в безнадійному стані до львівського шпиталю. — Біля залізничої станції Боршовичі впав під поїзд 23-літній Владислав Котковський із Задвіря, що їхав до Бродів без білету і скрився перед кондуктором. Тяжко раненого відставлено до львівського шпиталю. — В Камінці біля Сколього арештовано Івана Хомина, Мих. Кузенка і Фед. Дмитрова під закидом, що у вересні м. р. вбили на дорозі купця Мозеса Розенберга й зрабували йому тисячу зол.

— **Польські студенти відвідують Німеччину.** Н. днях приїхало до Берліна 45 студентів варшавської політехніки, відбуваючи наукову прогульку по Німеччині. Дорога вела на Ляйпціг, Франкфурт н. М., Кельн, Ессен і Берлін. Оглядали осередки великого промислу, як напр. хемічного, гутничого і т. п.

— **Свині зїли 13 тисяч зол.** В одній експортовій фірмі у Гдині вкрадено 15 тисяч зол. Поліція ствердила, що злодій подався до недалекого села. Коли явилася на місці, він щез. Тоді поліція перешукала цілий дім і господарські будинки. Аж у хліві попала на сліди злодія, побачивши, як свині заїдали 100-золотові банкноти. Показалося, що злодій без відома господаря сховав у його хліві вкрадену готівку. Тимчасом свині знайшли сховок і взялись до нього з рилами. Тільки 2 тисячі зол. вдалось поліції врятувати, решту знищили свині. Злодія арештовано в Гдині.

— **Самогубство з радости.** З Вильна повідомляють про самогубну спробу учня російської гімназії, Мик. Жилка, що положився біля почтового будинку на землю і тягарем власного тіла вбивав собі ніж у груди. Показалося, що він збожеволів з радости, одержавши від вуйка з Америки листа з повідомленням, що робить його спадкоємцем свого маєтку в сумі 600.000 долярів. Є надія вдержати його при житті. Про подію повідомлено матір, що живе в Новгородку.

Хлопячі 1·95 спортові сорочки підштанці 1·75 поручає фабр білля Сикстуська 2. АСТРА
Піжами попелінові в паски найновіші мужеські і жіночі 9·80 — дитячі 3·90 2—12
1538

— **З Польщі.** В Хоржові розпочався судовий процес проти трьох братів Стемпленів, що пустили в рух три тисячі фальшивих стемплів на 6.600 зол. — До лікаря Целецкого у Варшаві, якому ошуканці вимантили 24.500 зол., зголосився Ст. Констанський й обіцяв викрити ошуканців. Взявши від лікаря більшу суму на кошти глядань, щез без сліду. — В селі Зигмунтово нешавського повіту господар Ясінський застрілив у ночі грабіжника, що закрався до його загороди. Побоюючись відповідальности, закопав трупа на городі. Поліція відкопала його, причому показалось, що вбитим був 25-літн. Роман Возняк.

— **28 дітей втопилося.** На ріці Псьол біля Харкова затонув пором, на якому находилося 58 дітей під опікою одного дорослого. 30 дітей вратовано, 28 втопилося.

— **Мілітаризація дітей в Совітах.** В „Ізвестіях" появилася характеристична стаття в справі передвійськового вишколу молоді. Автор домагається, щоби дітей вже від найраньшої молодости поучувати про значіння армії, фльоти та повітреплавства. До цього мають служити забавки з військових предметів. Цей проект принала большевицька виховна влада і в найблизчому часі почнеться масова фабрикація військових забавок для дітей.

— **Кожній вінчальній парі щепа.** Оригінальний весільний дарунок придумала управа міста Бінде у Вестфалії. Бурмістр цього міста, др Мес заявив на зборах місцевого господарського товариства, що кожна пара новоженців має дістати від міста весільний дарунок у вилі овочевого деревця. На весілля місто висилатиме свого представника, що разом з побажаннями передасть цей оригінальний дарунок. Таким чином місто причиниться до поширення добірних німецьких овочевих дерев.

— **Американський поєдинок.** Капітан Стенслявд, шеф поліції в Голівуді, старається розплутати від осьми днів справу вбивства Павла Івора, кравця фільмових зірок. Про Івора знаємо таке: Від трьох років він називався одним з найкращих мужчин Голівуду, бо був подібний до Валентіна. Звідки він у Голівулі взявся, ніхто не знав. Але нагло бачили його в товаристві пані Прінгль, яка мала знайомство з фільмовими зірками Констанцією Беннет і Кармен Пантаг. Ім поручила його як знаменитого рисівника мод і ще ліпшого кравця. Часто бачено Івора в товаристві обох фільмових зірок. Сукні, проектовані і виконані Івором, подобались. І нагло всі зірки між іншим і Жан Гарльов замовляли тоалети в нього і він став славним і багатим. Одначе вночі 28. квітня трапилась трагедія. Його мати, яка мешкала на першім поверсі, почула стріли — вона прибігла до сальону — й син лежав не живий. Було це безпосередньо по гучному прийнятю. На ньому був теж приятель пан Говард — правдоподібний убивник Івора. Того самого вечора відбулась в домі професора університету Болта трагедія. Викликали його вночі в пильній справі, опісля важко поранили. Напасник забив себе. Був це Говард, шофер п. Беннет. Сама справа дуже таємна. Правдоподібно йшло про американський поєдинок між Івором і Говардом. Івор, як показалося з довольора, був суперником Говарда. Генеральної депеші був суперником Говарда. Говард витягнув чорну кулю, але забив і свого супер ника перед своєю смертю. Чому ранив і професора Болта — досі не виявлено.

— **Саранча в Еспанії.** В еспанській провінції появилася саранча так масово, що люди давно не бачили чогось подібного. Саранча вкрила грубою верствою всі поля і нищить всю рослинність. Населення станула до завзятої боротьби з цим шкідником. Вбивають його всіми способами, творячи зі саранчі цілі гори. В околиці, навіщені саранчою, злетілися масово бузьки.

— **Різні вісти.** На ріці Марош біля румунсько-мадярської границі перевернувся пором, причому втопилося 20 осіб, переважно жінок і дітей. Семеро осіб урятувалось. — Біля Малти наткнувся в ночі шведський корабель „Тир" з фінляндським „Менементо", причому цей останній наслідком ушкодження затонув. Залогу врятовано на покład „Тир". — В місті Ран біля Любляни щез касієр міської щадниці Сімончіч, спроневіривши 700 тисяч динарів. Одночасно щезло кілька його свояків.

— **Справлення помилки.** У вчорашньому числі „Діла" (ч. 120), у статейці **„Сяніцький повіт у світлі статистики"**, пропущено кілька рядків про грамотність у тому повіті. Тому нині передруковуємо ще раз цілий цей уступ: По містах уміло читати і писати 12.984 осіб, тільки читати 94 особи (0,6 прц.), **не вміло ні читати ні писати 1.358 осіб (9,4 прц.).** По селах уміло читати і писати 48.725 осіб (70,0 прц.), тільки читати 603 особи (0,9 прц.), **ні читати ні писати 19.398 осіб (27,9 прц.).** — У статті Франка про партії серед галицьких українців перед 50-ма роками треба справити в попередньому числі на с. 4, шп. 3, р. 12 знизу: „Ниви" Наумовича на **„Науки"** Наумовича.

З театру.

ВЕЛИКИЙ МІСЬКИЙ ТЕАТР: „ОПЕРА В КРАТКУ", музична комедія на 3 дії *Неяровича*, музика *Мунда та Германліна*.

Директор опери банкротує. Відома річ: кіно та радіо, но, і публіка... Але треба жити. Нехай живе мандрівна ревія під фірмою культурно-освітнього „кресового" театру! Двоє артистів зпоміж статистів уже є, головний тенор кінче потрібний! Сміливим щастя помагає: прегарний голос апоза вазничих грот. Над молодцем, що має добрий голос і приємний зверхній вигляд нависла якась понура тайна — сидить у вазниці бадьорий, увесь час тільки співає, а нічого не говорить. Чому? про це недогадливий глядач довідається на самому кінці.

Фарса має деякі веселі сцени і дотепи, кілька добрих танців; зрештою нагадує ті нові оперетки, що хотіли би з техніки комедії дель арте — імпровізованого клеєння пєси на сцені склеїти текст. Замість оперетки з банальною зав'язкою, в якій знаємо все заздалегідь, може публиці подобатись.

Музика, як кажуть знавці на солі: блідонька; в уках не залишиться ніодна арія.

м. р.

Дописи.

ЛЬВІВЩИНА.

Свячене в Сороках. Сороки під Львовом здавна належали до перших сіл львівського повіту. Внаслідок незгоди та внутрішніх сварів на якийсь час спинилася там була громадянська праця. Тепер знову повернув до селя спокій і згідлива праця, а виявом цього було спільне свячене, яке уладили для своїх членів і запрошених гостей видїли всіх товариств села в неділю 5. ц. м. В год. 3-ій попол. місцевий парох о. Стрільбицький доконав по свяченню „сиділи", а підносячи значіння Воскресення Христового, візвав присутніх до братньої любови та спільної праці. Короткою промовою привітав зібраних від Повітового Народнього Комітету присутній на свяченому п. Тома Дацко.

Свячене в Чижикові. Дуже гарне свячене уладила дня 3. травня ц. р. в Чижикові кружок „Рідної Школи" й „Союзу Українок". До участи в свяченому зголосилося ок. 300 осіб, чоловіків і жінок, старших і молодших. Була гарна погода і це дало змогу розставити столи на подвірю читальняного дому. Інакше ніяким чином не можна би було змістити всіх учасників у невеликій салі читальні. Чижикія належить до найкраще зорганізованих сіл повіту, але всеж таки при уладженні такого великого свяченого, яке там відбулося, треба підвезти

велику заслугу дружини місцевого пароха п. Ольги Школьник. По посвяченні „снідей" виголосив дуже гарну промову о. Школьник. Пригравала місцева дута оркестра, а маленькі дівчатка на подвір'ю виспівували гагілки. В міжчасі виступила з привітом представниця Союзу Українок зі Львова, п. Федорчаківна, підносячи велику вагу жіноцтва у громадянській праці та загріваючи жінок, які на свята переважали, до дальшої праці. В тому самому дні був у Чижикові голова Повітового Народнього Комітету п. Гриць Гладкий, який також виголосив відповідну до місця і свята промову. Зібрані відспівали національний гимн, а потім під звуки музики почалася забава молоді танцями, яка протягнулась до пізнього вечора. Справді треба сердечно вітати зведення по селах отаких спільних сходин з нагоди свяченого чи зимою з нагоди просфори.

СТРИЙ.

Загальні Збори кооп. „Труд". Дня 16. квітня відбулися в домівці „Маслосоюзу" у Стрию звичайні Загальні Збори кооп. „Труд". Зборами проводив голова Надз. Ради проф. Залеський Т., секретарював дир. Лис О. По отворенні Зборів згадав голова надз. ради память помершого члена кооперативи, бл. п. о. Височанського Р., якого память вшанували присутні повстанням з місць і хвилевою мовчанкою. Збори тревали вправді короткий час, але їх хід був маєрізь діловий. Настрій Зборів значно більше бадьорий, ніж це було на зборах в останніх роках. Кооператива „Труд" заснована ще перед п'ятнадцяти роками. За цей час пережила і часи гарного розвитку, але й часи занепаду. Через це до нині кооператива не могла стануги на тій висоті, на яку в інших обставинах булаб видвигнулася. Причиною було й те, що з одної сторони часто несолідні управителі кравецької робітні не лиш не дбали про розвій повірного їм верстату праці, але ще й працювали на шкоду підприємства, а з другої сторони несолідні клієнти користувалися кредитом кооперативи, а опісля не хотіли своїх довгів сплачувати. З обширного звіту члена управи п. В. Луковецького видно, що в останньому часі настав у розвою кооперативи зворот до кращого. Кравецька робітня завдяки солідній і совісній обслузі збільшує постійно круг своїх клієнтів та відзискує довіря, втрачене через несолідність одного з попередніх управителів. Дальший розвій кооперативи не майбутнє буде залежений, якщо у місцевого і довколичного українського громадянства найдеться більше зацікавлення цією симпатичною кооперативною станицею і якщо це громадянство масовим приступленням у члени і збільшенням замовлень у кооперативі підтримає щирі змагання її дельного проводу. Тимбільше, що при теперішньому складі управи й персоналу можна бути певним найсолідніщої обслуги при конкурентних цінах. **Присутній.**

В 250-ліття уродин Баха. Стрийський відділ „Взаїмної Помочі Українського Учительства" призначив свої сходини для членів дня 5. м. м. для вшанування 250-ліття уродин Баха. Відповідний відчит виголосив п. Володимир Котович, музичну продукцію вряд із пояснюваннями виконала п. Ірина Котовичівна. Присутні нагородили виконавців рясними оплесками. Тою імпрезою „Взаїмна Поміч" дала доказ, що дбає про мистецьку освіту своїх членів.

ТЕРНОПІЛЬЩИНА.

Українське купецьке свято. Заходами бувшого начальника складу Народньої Торговлі п. Миколи Турима при допомозі пок. д-ра Ст. Барана основано перед роком філію Союзу Українських Купців і Промисловців у Тернополі, що за короткий час обєднала понад 50 місцевих українських купців і промисловців та виказує вже дуже живу діяльність. Від серпня м. р., коли ковозаснований товариство здобулось на власний льокаль, улаштовує воно часті сходини членів та товариські забави, чим стоїть нині на передї усіх наших місцевих товариств, а — що найважніше — анкети й реферати на різні актуальні теми з правознавства, історії, купецької організації, реклями і т. д. Завдяки заходам ради і виділу товариства під проводом теперішнього голови п. Василя Болюха влаштовано в неділю 5. травня ц. р., як у навечерю патрона купців св. Юрія, купецьке свято і сходини членів та запрошених відпоручників місцевих українських установ. В год. 7. рано відбулася торжественна Служба Божа в парохіяльній церкві, яку відправив о. каноник Вол. Громницький у намірянні товариства. Опісля відбулося посвячення гарного олійного образу св. Юрія (дар купця і промисловця п. В. Майки) у прегарно різьблених і золочених рамах (дар купця і промисловця п. Тита Яримовича), прикрашеного лентами в українських барвах. Вечором в год. 7. відбулися святочні сходини членів товариства з їх родин та запрошених делегатів товариств у салях Народньої Торговлі, получені зі свяченим, при чому „сніди" посвятив о. кан. Вол. Громницький, бажаючи товариству і його членам якнайкращих успіхів у їхній праці. Численне товариство — делегати товариств та установ, оба посли д-р Баран і пр. Ладика, о. кан. Громницький та члени товариства з їхні родини засіли до заставлених столів. Прозову про значіння купецького стану для розвою нації та про значіння нинішнього купецького свята виголосив голова товариства п. Василь Болюх, а побажання від місцевих освітніх, рідношкільних та економічних установ зложив у довгій промові проф. Ілярій Брисович. При вечері співано наші народні пісні серед товариської гутірки. Після обжинальної частини відбулися товариські забави.

З дороги життя.

Гей, не дивуйтесь добрії люди...

Тямлю часи, коли люди мали обосновану причину, спромогу й відвагу дивуватися цьому й тому. Навіть звірята виявляли в деяких випадках своє глибоке здивування, як напр. телята на вид свіжо покальованих воріт.

Сьогодні здивування вийшло з моди і звички. Ніхто нічому не дивується. Всі стали мудрцями.

Не дивуємося:

— що большевики, які підготовляли в цілому світі грунт під революцію й хотіли повалити капіталістичний лад, сьогодні покумалися з такою буржуазною установою як Ліга Націй і деякими сусідами;

— що французько-польська дружба докотилась до того, що протанякть польських робітників із Франції;

— що вікова німецько-польська ненависть перетворилася під чародійною палочкою міністра закордонних справ у дружню сердечну ідилю;

— що Пікар, якому сощастило не скрутити голови у рідних краях, вибрався ще раз летіти в сусідську стратосферу;

— що Німеччина рішила обмежити воєнні зброєння, себто вибудувати нових 700 літаків;

— що непомірно зростає з днини на днину число банкротів та екзекуторів;

— що французькі журналісти їдуть до большевій, а українці звідти не вертаються;

— що на Поліссі діднч жертвував великодушно терен на новий концентраційний табор;

— що майно Народного Дому, а вслід за ним може й ще деякі їзза розумної господарки пі дуть на бубон.

— що у травні паде сніг;

— що Народній Дім є тим, чим є;

врешті:

— що на виставу доброї пєси доброї драматичної трупи не найдете у Львові ніодного мецената, а на виставу дурної пєси, що стає посміховищем, сипнуть гроші так щедро, що і дефіциту не дорахуєшся.

Тиберій Горобець.

Поминальне Богослуження
за бл. п.
Івана Матіїва візитатора шкіл
відправиться в неділю 12. травня 1935 р. в год. 12. в полудне в Успенській Церкві у Львові, на яке запрошує РІДНЯ.

СТАНИСЛАВІВ.

Спільне свячене станиславівських передмість. Мин. неділі відбулося спільне свячене всіх 4 станиславівських передмість у салі „Сокола". В свяченім взяли участь делегати всіх товариств з міста, які заняли один великий стіл. Інших 6 великих і гарно прибраних столів заняло громадянство всіх передмість у числі до 300. На салі бачили ми також лиця, яких не видно на інших святах. Сама саля була дуже гарно прибрана килимами, вінцями й білими паперовими гірляндами. Трохи по 5-ій зявляється на салі о. кан. Лободич у заступстві станисл. владик. В год. 5.45 саля вмовкає й о. Лободич доконує посвячення „снідей". У своїй промові вказав о. Лободич на величезну вагу церкви в житті народу і закінчив її зазивом стояти твердо при Христі, а тоді напевно здійсниться наша велика, спільна всім нам мета. Опісля привитав гостей дир. Швалюк, голова комітету. У своїй промові вказав промовець на одну з помилок інтелігенції, а саме, що вона, організуючи село, не дбає чи не хоче дбати про власне зорганізування і тому нині село куди краще зорганізоване від міста. Дальше зазначив дир. Швалюк, що передмістя Станиславова будуть дальше організуватися й повоєні переберуть в конечности працю, яку повинно виконувати місто. При кінці вказав промовець на молодь, на яку треба звернути більшу увагу і приучувати її за молодих літ до зорганізованої громадянської праці. З черги промовив д-р Олесницький, голова станисл. філії „Просвіти". Д-р Ол. у коротких словах переповів історію українського громадянського життя у Станиславові, підчеркуючи велику ролю в тім житті передмість. При кінці зазивав до масового членства в „Просвіті". Після цього освітня секція при Союзі Українок на Бельведері вивела дуже гарно гагілки, які мусіла „бісувати" на загальне бажання гостей. З черги з ім. кружка С. У. промовляла дуже гарно п. Рублева. По її промові залунала в цілій салі „Гей у лузі червона калина". Опісля та сама освітня секція вивела гагілки „огірочки". Дальше промовляли ще: п. Березовський (голова чит. „Просвіти" Київ.-Кольонія), п. Ліськевич Тарас (від Українського Спорт. Союзу) і д-р Олесницький (про вагу промислу й купецтва). По тих промовах дир. Швалюк закрив свячене, дякуючи всім делегатам і гостям за участь та обіцюючи, що комітет зложений з представників усіх передмість, не перестане на нинішнім свяченім і працюватиме далі над зорганізуванням українського Станиславова. Свячене полишило безперечно дуже гарне враження. Ми побачили, що є люди готові до праці і що треба тим людям подати згідну руку, а не кидати, як досі, колод під ноги. Віримо, що на черговім свяченім будемо свідками сповнених планів і праць організації українців Станиславова.

— — —

Ан.

Три дні тягнення IV-ої кляси.

В перших трьох днях тягнення IV-ої кляси 32-ої Державної Льотерії вийшли дві виграні по 50.000 зол. і одна — на 10.000 зол.

Щасливу серію розпочала Людь; трьох дрібних куппів, п. п. М. Г., А. Н. і С. Б. купили в тамошній філії одної з катовицьких колектур три чвертки числа 96.151, а четверту п. Ш. бідна бабуся. Кожний з учасників виграв по 10.000 зол. Друга 50.000 золотова виграна впала на льос ч. 152.108, набутий у малій колектурі в Білгораю. Виграною поділяться також особи бідні.

Як у попередніх класах, так само і тепер Фортуна не забуває за Львів. В одній з колектур впала на ч. 69.572 виграна 100.000 зол. Власницями подрібних четвертин є: пані Г. Н., п. п. С. Р. і Л. Н. та А. Г. і К. М., які купили спільно одну четвертину — всі удержуються з заробкової праці.

В колі, крім мільона, який буде вильосований 21. ц. м., находяться ще: три виграні по 100.000 зол., сім — по 50.000 зол., десять — по 20.000 зол. та багато менших.

Уживайте лише
знаменитої цикорії **„ЛУНА"**
здорової підмінки кави **„ПРАЖІНЬ"**
і зернистої **„Солодової кави ЛУНА"**
виробів української кооперативної фабрики
„Суспільний Промисл" Львів Богданівка 30. — тел. 42-97

СПОРТ.

II. СОКІЛЬСЬКИЙ БІГ З ПЕРЕШКОДАМИ

II. Сокільський біг з перешкодами відбудеться в неділю 12. ц. м. на пл. Сокола Батька в 11 год. передполуднем. Це одна з найцікавших імпрез у цьому сезоні. Це один з найпрактичніших бігів, де сила, воля, витривалість, відвага, завзяття та розвага грають величезну ролю. Це спонукує спортовців в прикладовий та іншими діяннями новного тіловиховання. Усі сокільські гнізда зголосили свою участь у цьому бігу. Ширше громадянство повинно зацікавитись цією оригінальною та не й безплатною імпрезою. Траса для побратимів 1.200 м. з 12 перешкодами, для посестер 300 м. з перешкодами, для учасників 750 м. з 8 перешкодами, для ст. членів (Ольд-боїв) 300 м. з 4 перешкодами.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

III. УКРАЇНСЬКИЙ СТАТИСТИЧНИЙ РІЧНИК. Варшава — Краків — Львів 1935. Стор. 288, ф. 16°. Вид. Українського Економічного Бюра. Зміст річника, що становить підсть і є продовженням І. і II. річника: I. Людність і Територія. II. Сільське господарство. III. Гірництво і Промисловість. IV. Торговля і Комунікація. V. Політична і культурна статистика. VI. Показчик української культури. VII. Miscellanea. VIII. Карта України. Читач знайде в ньому у приступній формі всі відомости про Україну зі всіх ділянок народнього господарства. Є це перше видавництво, що поставило собі завданням створити вірну українську статистику. На основі анкети, яку перевело УЕБ між нашим громадянством і установами, прийшло до невеликої реорганізації цього видавництва. Річник буде називатися статистичний і появлятиметься у світ на початку квітня кожного року, тому, щоб мати можливість використати всі відомости і матеріяли за минулий рік (тепер 1934). Річник редагують: Проф. Д-р В. Кубійович, Ред. Л. Лукасевич і Ред. Е. Чехович, при співробітництві п. п.: Андрієвський В. (Брюсель), Бовшик В. (Перемишль), Герич Д. (Вінніпег), Дибенко В. (Луцьке), Жук А. (Львів), Зленко П. (Прага), Іваніс В. (Прага), Кабарівський В. (Львів), Кисілевський В. (Льондон), Кожевников П. (Берлін), Ксенко І. (Париж), Маслов М. (Варшава), Окіпнй Б. (Данциг), Сріполко С. (Прага), Снегар Г. (Шікаго), Свищенський Е. (Холм), Смаль-Стоцький Н. (Рим). Набувати можна у всіх українських книгарнях. Головний склад: Книгарня Наукового Т-ва ім. Т. Шевченка у Львові, Ринок 10. Замовляти: Укр. Екон. Бюро, Warszawa, Grójecka 40 A, m. 12, або вплатити на конто ПКО 4.523 Е. Чехович, Варшава 22. належність разом із портом (зол. 2·20) і річник буде висланий на подану адресу. Ціна зол. 1·90. Текст річника український та англійський. Перша українська Національна статистика.

ZIEMIA CZERWIEŃSKA, rocznik Oddziału Polskiego Towarzystwa Historycznego we Lwowie. Lwów 1935. Oddział Polskiego Towarzystwa Historycznego we Lwowie. Стор. 140, ф. 8-о.

НОТИ.

І. Омельський: ЄДНАЙМОСЬ, ДІТИ УКРАЇНИ... пісня на мішаний хор. Видання Муз. Накл. „Торбан" у Львові. Ціна 50 сот. — Це дуже гарна пісня, невідомого досі в нас композитора. Її бадьорий текст з рішучою музикою, дає запоруку, що пісня швидко розійдеться. В тім випусу поміщено також тогож композитора народню пісню: ПЛИВЕ ЧОВЕН... теж на мішаний хор, у зовсім легкому укладі.

—o—

Листування Редакції.

М. Остр., Рим: Досі нема такого.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Народній Театр ім. І. Тобілевича, під арт. пров. Н. Стадникa.

Комарно:
11. V. „Пенівна".
12. V. „Серед бурі".

Великий Міський Театр.

Субота, 11. V. год. 7·30 веч. „Опера в кратку".
Неділя, 12. V. год. 3·30 попол. „Опера в кратку" ціни найнижчі Абон. 17.
Неділя, 12. V. год. 7·30 веч. „Опера в кратку" Абон. 26.

Театр Різнородностей.

Субота, 11. V. год. 7·30 веч. „Теорія Айнштайна".
Неділя, 12. V. год. 7·30 веч. „Теорія Айнштайна" Абон. 25.

Кіна.

АДРІЯ: „Распутін — злий дух Росії".
АПОЛЬО: „Недокінчена симфонія".
АТЛЯНТИК: „Дівчата в одностроях"
ВАНДА: „Історія гріху" і ревія.
ГРАЖИНА: „Проданий голос" — Н. Шмідт.
КАСІНО: „Мужчини до вибору",
КОЛІСЕЙ: „Буря" та ревія „Загальне розбросання".
КОПЕРНИК: „Бадь у Савою" (Джіта Льнар, Ганс Ярай).
МАРУСЕНЬКА: „Жид Зіс" (Конрад Файт).
МІРАЖ: „Схід сонця" з відомою артисткою в Ф. Галь.
МУЗА: „Два гіпьтві" (Фдіп і Фдпп).
ПАКС: „Деревляні Хрести".
ПАЛЯС: „Азбука кохання".
ПАН: „Їх ночі."
РАЙ: „Світ сміється" (большевицька комедія).
СВІТ: „Жінки в його житті" і „Що мій муж робить у ночі".
СОНЦЕ: „Біда делія" та ревія.
СТИЛЕВЕ: „Зміна сердець" і ревія.
УТІХА: „Шпіон ч 13." і ревія.
ХИМЕРА: „Розсміяні очі" (Шерлі Темпль).

Закордонне радіо.

Субота, 11. травня 1935.

Відень (506,8) 19·35 Спів, сміх, танок, 21·00 Девята симфонія Бетовена, **Братислава** (298,8) 17·10 Нар. словацькі пісні, **Прага** (470,2) 10·15 Сальон. музика, 19·15 Військ. орк., **Парнж** (1648) 12·15 Концерт, 20·00 Авд. у честь Жанни Е' Арк (рецитації, музика, спів), **Білгород** (437,3) 18·30 Пісоньки, **Берлін** (356,7) 20·10 „Приборкана гостряка" оп. Геца, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. вечірка, 20·10 Весн. мельодії, **Мінхен** (405,4) 13·15 Популярна музика, **Будапешт** (550,5) 17·30 Мад. мельодії, 19·45 Оперетові мельодії, **Міляно** (368,9) 11·30 Легка музика, **Рим** (420,8) 17·10, 20·50 Концерт.

Неділя, 12. травня 1935.

Відень (506,8) 11·45 Симфонічний концерт, 16·35 Танцова музика, 19·45 Мишіки — веселий вечір, **Брюсель** (483,9) 21·00 Вечірний концерт, **Братислава** (298,8) 11·00 Концерт з нагоди свята Матері, **Брно** (325,4) 9·15 Фортепіянові твори Чайковського, **Кошиці** (259,1) 12·15 Концерт радіооркестри, **Прага** (470,2) 9·15 Сальоновий квартет, 10·00 Композиторський концерт, **Копенгаген** (255,1) 20·00 Оперетова музика, 21·15 Французька музика, **Штрасбург** (349,2) 22·30 Танцова музика, **Рига** (214,6) 19·15 Оперова музика, **Берлін** (356,7) 13·00 Концерт радіооркестри, **Кенігсвустергавзен** (1571) 13·00 Музика для матері, **Кельн** (455,9) 16·40 Концерт, 20·00 Льоредяй — опера М. Бруха, **Стокгольм** (426,1) 22·00 Концерт радіооркестри, **Рим** (420,8) Симфонічний концерт.

На Сході -- ми!

ІВАНА ЧЕРНЯВИ.

Книжка змальовує по мистецьки боротьбу України з Москвою у нецалекому прийдешньому. — Окладинка роботи мистця Кндрусева 200 сторін друку. — Ціна зол. 1·50.

Дістати можна в друкарні „ДЕМОС", Львів. Ринок ч. 10. і у всіх книгарнях.

Львівське радіо.

Субота, 11. травня 1935.

6·30 Ранішня авд., 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 8·05 Авд. для новобранців. 11·57 Сигнал часу. 12·03 Метеорольогічні вістки, 12·05 Концерт, 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. дзвінки, 13·05 Легка музика в гр. пл., 13·50 Польська морська торговля, 13·55 Експорт, 14·00 Легка музика в гр. пл., 14·35 Біржа, 14·45 Музика в гр. пл., 15·00 Весна, Великдень і літо в білоруській пісні, 15·30 Гумореска Ферд. Гетля, рецитації прози, 15·45 Концерт орх., 16·30 Техн. скринька, 15·45 Хвилина Шумана з гр. пл., 17·20 Місто свистячих паровозів, 18·00 Вес. авд. для дітей: Весела маївка у Щепка й Топька; 18·30 Жіночі часописи. 18·40 Сільва рерум, мист. життя, 18·45 Ревівні пісоньки з гр. пл., 19·15 Про львівські захоронки й Нордавівські городці, 19·25, 19·36 Спорт. вістки, 19·35 Концерт творів Дебісі, 19·50 Акт. фейл., 20·10 Концерт орх., рефрени, 20·45 Веч. дзвінки, 20·55 Як працюємо, 21·30 Симф. концерт (муз., сп.), 22·00 Реклам. концерт, 22·15 Письменник і кіно, 22·30 Льожа Глумливців: Малпяче дзеркадо (Тувім) 23·05 Концерт танк.-сальон. орхестря.

Неділя, 12. травня 1935.

9·00 Ранішня авдиція, 9·55 Програма, 10·00 Німецька опера — плити, 10·30 Трансмісія з Варшави, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольогічні вісти, 12·05 Сільва рерум, 12·15 Музичний поранок, 14·00, 15·15 Грам. плити, 15·00 Хліборобська скринька, 15·22 Огляд ринків хліборобських продуктів, 15·35 Нар. муз.-пл., 15·45 Що чувати на Підлипі, 16·00 Легмуз, 16·40 Фелєк — фрагм. пов Гурської „Друга брама, 17·40 Оповідання для дітей, 17·50 Гутірка з пикою „Культура щоденного життя, 18·00 Перший раз перед мікрофоном, 18·45 Життя молоді, 19·00 Програма на черговий день, 19·08 Гр. пл., 19·45 Подорожуємо — фейл., 20·00 Концерт, 20·30 Трансмісія з Варшави, 20·45—23·00 Гр. пл.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·28—5·30 зол.

Нім. марка 1·90—2·00, фр. франки 34·80—35·05, шв. франки 171·30—172·00, фунти стерлінги 25·30—25·50, австр. шілінги 99·50—101, чеські корони 21·70—22·00, рум. леви 31·00—33·00, ліри 43·00—43·75.

Золото: Долари 9·15—9·20, Франки фр. 34·50—35·50, Дукати 82·50—83·50, Корони 36·50—37·50, Рублі 46·00—47·75, 1 гр. зол. 5·92·44.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50. Фльорени 0·85, 1 гр. ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 43·00—45·00, 5 проц. дол. Б. Г. 51·50—53·50, 4 проц. Зол. Б. Г. 44·00—45·50, 4 1/2 проц. Зол.-Б. Г. 47·00—48·50, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 52·00—53·50, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 45·00—47·50.

Премійовки.

Долярівки 52·00—53·50, Інвестиційна 104·00—107·50, Будівельна 42·00—44·00.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що ціп на масло не ставить з приводу вичіхуючої тенденції в дні 10. травня п. р. кооперативам платпи за:

		львіво Львів.
1 л.	молока	0·16 „
1 л.	сметани	0·80 „
1 к.	яєць	2·25 „

Пастеризоване молоко з достановю до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло вичіхуюча, на молоко і сметану сильна, на яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 9. V. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, львоко подвірп птахо-, масарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята від 40 дкг.	за 1 кг.	2·00	зол.
Мол. однор. кури 1. кл.	„	0·90	„
Старі кури	„	0·80	„
Пантарки	„	1·50	„

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного достанця.

Курята приймає покпщо без приділу.

Когутів, качок, гусей, індичок та зпликів зогляду на кінець сезону не приймає.

Для всіх необхідний! Все актуальний!

III. Український статистичний річник УКРАЇНСЬКОГО ЕКОНОМІЧНОГО БЮРА

під редакцією: Проф. Д-р З. Кубійовича, Ред. Л. Лукасевича, Ред. Е. Чеховича.

ЗМІСТ: I. Людність і Територія. II. Сільське господарство. III. Гірництво і Промисловість. IV. Торговля й Комунікація. V. Політична й культурна статистика. VI. Показчик української культури. VII. Miscellanea. VIII. Карта України.

Річник має 290 сторінок друку, подає понад 2.000 адрес годовпіших українських установ та преси в цілому світі. Текст український і англійський.

ЦІНА тільки зол. 1·90 **ЦІНА тільки зол. 1·90**

ГОЛОВНИЙ СКЛАД: Книгарня Наукового Т-ва ім. Т. Шевченка **ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10.**

Замовлятп теж можна через ПКО 4·423 Варшава. — Е. Чехович вплачуючи зол. 2·20 (кошт річника і порто).

СЕНЗАЦІЯ ЛЬВОВА!!!

Надзичайно дешева продажа літніх матеріялів шовкових, вовняних і білизняних у фірмі

„Галицький Маґазин Новин" Львів, Галицька 15.

Для прикладу кілька цін:

Перкалі і муслпни	0·65	Полотно	0·55
Возліни	0·75	Сирий зефір	0·55
Панама	0·80	Дпмка на підштанці	0·65
Крепони	0·85	Зефір на сорочки	0·70
Штучний шовк	1·00	Кольорова перкалїна	0·70
Марокен на шляфроки	1·20	Попеліна на сорочки	1·20
Сирий шовк	1·15	Рожевий всип	1·05
Шовк сатина	1·35	Полотно на простирала	1·25
Найновіший епонж	1·95	Атлас на постіль	1·40
Креп-Монголь	2·25	Мережковані пошевки	1·90
Шовк на блювки	2·60	Простпнадла	2·00
Креп-Марокен у десені	3·75	Обруси з метра	1·90
Шкоцька вовна	1·50	Капи і обруси	2·50
Вовна на сукні	1·60	Ручники вафлеві	0·30
Англійські шевіоти	2·80	Ручники кулеві	0·50
Вовна на плащі	5·00	Стирки до начпння	0·45
Вовна на компл.	5·50	Простирада на ховдри	4·90

УВАГА: Великий вибір останніх весняних і літніх новостей. — Замовлення з провінції полагоджуємо відворотною почтою.

ОПОВІСТКИ.

Видїл Т. У. С. К. „Основа" подає до відома членів: 1) Ширші Сходини членів відбудуться в неділю 12. травня 1935. в 10-ій год. в домівці Т-ва при вул. Коперника ч. 36 (під вежею). Програма сходин: Жива газета. 2. Звичайні Загальні Збори Т-ва відбудуться в неділю 19-го травня 1935. в год. 9·30 в домівці Т-ва (як вище) з таким порядком нарад: 1) Відкриття Зборів і вибір председпнка. 2) Звіти уступаючого Видїлу. 3) Звіт Контрольної Комісії і уділення абсолюторії. 4) Вибір нової управи Товариства. 5) Усталення висоти членської вкладки і 6) Внески та запити. На випадок недостачі в означеному вище річниці вимаганого статутом числа членів Збори відбудуться годину пізніше не зважаючи на число приявних членів. 1547

В память перших роковин смерти бл. п. Софії з Ігнатів Тогановоі складає 10 зол. на голодних в Яворівщині рідня Ігнатів.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Найдешевше заведення переписки на машині, — Львів, ул. Баторого ч. 28. 1·45 1—5

До продажі — реальність при вулиці Грохівській 34. Готівка 21 000 зол. і довг 7.000. Інформації в год. 2—4 попол. 1549 1—2

Наймодніші жіночі плащі продаємо тепер по дуже зниженпх цінах з приводу кінця сезону. Магазин **И. ПОСАМЕНТ,** Львів, ул. Академічна 2. 1550 1-4

Трепчпоти імпрегновані жіночі, мужеські, дитячі, найдешевше джерело „Ілюзіон", Гетманська 22, побіч музею. 8—7

Фортепіянп, короткі, мало грані, дешево продає, міняє, Ганая, Пісудського 21, перший поверх. 2/28 5—5

Печатки каучукові та металеві для парохіяльних урядів, читалень, кооператив та ін. виконує найдешевше Макс Глазерман, Львів, Синпгуська 19, телефон 215-03. 1358 5—12

10.000 мужеських сорочок продає від зол. 2·26 Новочасна вирібня **„Ренома"**, Львів, Сокільна 9. 1510 5—22

Спеціяльна вирібня ПІЖАМ, БОНЖУРОК, ДРЕСІНГІВ, детайлічно по гуртовних цінах. — **Руд-Стар,** Львів, Сербська 17. II. 1391 12—20

Найдешевше продає скло й порцелянну **Вільнер,** Львів, Скарбківська 1. 5-5

Фортепіяни, пінніна світових вирібнпй на складі, Марецький, Баторія 7. 6-11

Фортепіяни, піяніна найдешевше продає КУБЕСА. Ринок ч. 9, тел. 282-12. 1527 3—3

ОГОЛОШЕННЯ.

Конкурс.

Філія „Сільського Господаря" в Рудках розписує отсим, конкурс на Повітового Агронома. Оферти за поданнпм умовин приймає філія до 25. травня 1935 р. — Оферти відкинені лишуться без відповіди. Оферти вносити на адресу філії Сільського Господаря в Рудках. 1546 1-2

Меблеві покриття Дреліхи і волосіння на матраци (Росгар) продає найдешевше **ФРЕНКЕЛЬ І ЛІДЕР** ЛЬВІВ, ЛЕГІОНІВ 25. в подвірі. 5-10

ЕВГЕН ЧИКАЛЕНКО

Спогади I. II. і III. часть

Ціна 4·50 зол., з почт. перес. 5·— зол. Окрема частина по 1·50 зол.

Присилайте передплату!

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошекеві шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол.	0.35	
1 „ одношпальтовий в тексті і новинках	„	0·60	
„ на першій сторінці	„	0·80	

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол.	0.15
купно, продаж, винаєм і т. п.	„	0·10
шукаючі праці	„	0·07

Слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	зол.	480·—
„ „ 1/2	„	250·—
„ „ 1/4	„	130·—
„ „ 1/8	„	70·—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 122 (14.020). Львів, неділя 12. травня 1935. Pouztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060, 149.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Інтервенція у тернопільському воєвідстві.

В справі виборів до повітової ради у Бірках Великих, пов. Тернопіль, з дня 5. травня ц. р., коли польські волосні радні разом з війтом п. Федоровичем зірвали вибір, щоб не допустити до вибору на повітового радного бувшого посла з УНДО п. Антона Кунька, — про що була вже обширна згадка в „Ділі", були в середу 8. травня ц. р. в інтервенції у воєвідському уряді пос. д-р Степан Баран, член воєвідського самоуправного виділу проф. Ілярій Брикович та сам інтересований б. посол Антін Кунько. Тому, що виконуючий вже пятий місяць обовязки воєводи віцевоєвода п. Дзєвалтовський-Гінтовт виїхав на кілька днів, приняв делегацію в його заступстві начальник виділу д-р Ланєвський. Делегати, зокрема сам очевидець п. Кунько, як член волосної ради у Бірках Великих, представили йому цілу справу в подробицях. На це дістали відповідь, що він скаже справу розслідити і представить її особисто до порішення віцевоєводі Дзєвалтовському по його поверотї.

Зазначуємо, що поляки і дальше саботують вибори повітових радних у Бірках Великих, не хотячи допустити ані одного свідомого українця до повітової ради в Тернополі.

ЛІКАР
Володимир ВРЕЦЬОНА
ординуватиме від 1. червня ц. р.
в недугах внутрішніх, жіночих та акушерії
у Винниках в домі б. нотаря Вп. П. В. Левицького. 1593

Центральний Кооперативний Банк
„Краєвий Союз Кредитовий" у Львові,
вул. Третого Мая ч. 15.
приймає вкладки ощадности і як централя кредитова для українських кооператив всіх видів уділяє кредити на піднесення господарства і промислу.

Заснування нової української партії
на Закарпатті.

Дня 29. квітня п. р. відбувся у Вел. Бичкові конгрес, скликаний ініціяторами нової української партії, письменницею Іриною **Невицькою** та д-ром Семеном **Юськовим**. Конгрес відкрила короткою, але палкою промовою п. Ірина Невицька, в якій зазначила, що „не хочемо бути слугами інших партій, але організуємо собі нову, зовсім незалежну партію". Головою зборів вибрано Івана **Боднара**, селянина з Грушова, колишнього комуністичного сенатора. Він таксамо зазначив, що досі були ми лише „хвостами інших партій і тому була конечна своя незалежна селянська партія". Програму партії прочитав учитель Сурупа. Програма і назва партії була живо обговорювана. Вкінці прийнято назву: **„Українська Селянська Партія"**, а до програми вставлено ще ріжні поправки на внесення учасників. Д-р Юськів виголосив два довші реферати, один на тему: „Чому потрібна нова українська партія?" і другий про ідеольогічні основи партії.

На конгресі до управи партії вибрані: Іван Боднар, селянин з Грушова, голова; д-р Семен Юськів, адвокат з Рахова, І. заст. голови; Ірина Невицька, письменниця, Ужгород, II. заст. голови; інж. Володимир Свобода, Вел. Бичків, III. заст. голови; Михайло Тулек, Ужгород, Підградська, 3., І. секретар; Омелян Андрейкович, учитель гор. шк., Вел. Бичків, II. секретар; Олекса Андрусек, селянин, Вел. Бичків, скарбник; Члени екзекутиви: Микола Попадич, селянин, Росішка; Микола Волощук, селянин, Вел. Бичків; Едмунд Медвідь, управитель шк., Луг; Іван Коперльос, Миколин, селянин, Вел. Бичків; Павло Волощук, учитель, Луг.

Так Національне Обєднання перемінено в „Українську Селянську Партію".

Мін. Лявaль у Варшаві.

У пятницю в год. 6-ій ввечір приїхав до Варшави міністер закордонних справ Франції Петро Лявaль з донькою, генеральним секретарем міністерства закордонних справ Леже і шефом кабінету міністра Роша.

На двірці мін. Лявaля привитав мін. Бек з вищими урядовцями і французький амбасадор Лярош з членами амбасади. Опісля мін. Лявaль відїхав з двірця самоходом з мін. Беком. Увечір мін. Лявaль склав візиту мін. Бекові, який гостив французького гостя обідом, опісля відбувся раут для запрошених гостей.

У суботу почались політичні наради мін. Лявaля з мін. Беком. Французького міністра приймає президент сніданням. Увечір відбудеться обід у французькій амбасаді і в неділю рано мін. Лявaль поїде до Москви. Французький міністер замешкав в Европейському готелю.

ГОЛОСИ ФРАНЦУСЬКОЇ ПРЕСИ.

Французька преса широко обговорює значіння подорожі мін. Лявaля до Варшави. „L'Eвр" запевняє, що політика Польщі далі таємна і по-кищо годі сподіватись, щоб у Польщі відбулась зміна на користь французької політики організації миру. Невідомо, чи після нарад у Варшаві Франція буде знати правдиві пляни польського уряду. У Варшаві не відбудуться спонтанічні маніфестації і не будуть витати окликами: „Хай живе Франція!", якими витали мін. Барту. Польська політика звертається тепер до Німеччини. Мін. Лявaль підчас свого побуту у Варшаві зясує свої погляди про французько-большевицький договір. Від того як Польща прийме ці вияснення мін. Лявaль зміркує, чи Польща згодиться взяти участь в організації безпеки на сході Европи. На випадок прихильної відповіди французько-польський союз зможе відограти в зорганізуванні безпеки в Европі дуже велику роль. Тоді теж мін. Лявaль заявить, що Франція поза загальним пактом безпеки в Европі не буде вести окремої політики у прибалтійських державах, яку у Варшаві вважали би як спрямовану проти Польщі над Балтійським морем.

„Ексцельзіор" пише, що візита мін. Лявaля не є припадкова або тільки чемностева. Її довго підготовляли дипльомати. Розмови Лявaля у Варшаві матимуть великий вплив на орієнтацію французько-польської політики. Взаємини між Францією і Польщею покращали від голосування Польщі у Женеві за приняттям резолюції проти німецьких зброєнь.

„Амі ді Пепль" стверджує, що варшавська візита має дуже делікатний характер. Мін. Лявaль мусить розвіяти недовіря керманичів польської закордонної політики, яке зродилось після підписання французько-большевицького договору про взаємну допомогу. Лявaль мусить переконати їх, що цей договір не нарушує союзу Франції з Польщею. Одначе слід признати, що французько-большевицький договір зредагований дуже скомпліковано і тому побоювання Польщі зовсім умотивовані.

„Журналь де Деба" стверджує, що договір з СССР не є союзом і це повинен вияснити мін. Лявaль. Але становища Польщі супроти Німеччини не можна погодити з практикою союзу з Францією. Щоденник пише, що Польща повинна приступити до французько-большевицького договору і відновити таким чином східний пакт.

ГОЛОСИ НІМЕЦЬКОЇ ПРЕСИ.

Німецька преса з живим зацікавленням слідкує за настроями урядових кол і польської опінії підчас візити французького міністра у Варшаві.

Вибори
до законодатних установ і українці.

I.

Нова виборча ординація.

По ухваленні нової конституції і преса і публична опінія в Польщі дуже зацікавилися питанням нової виборчої ординації до сойму й сенату. Автори законопроекту про виборчу ординацію вели свої праці у найбільшій тайні, а преса подавала ріжні більш або менш сенаційні вістки і здогади про напрямні нової виборчої ординації. Щойно на конференції, яка відбувася 7. травня ц. р. в президії ради міністрів подано до прилюдного відома постанови законопроекту про нову виборчу ординацію. Правда, часописні звідомлення не подають точного тексту нової ординації, а деякі постанови подала преса в ріжних текстах, але вже те, що подала преса вистарчає, щоби обговорити постанови виборчої ординації і занятн до них становище.

ВИБОРИ ДО СОЙМУ.

А. Окружні виборчі колегії. Вибори до сойму на підставі запроектованої ординації є посередні в тому розумінні, що список кандидатів на послів ставитимуть не виборці, тільки окружні колегії. Отже виключно від особового і національного складу окружних колегій залежатиме особовий склад кандидатів на послів і їх національна приналежність. Розгляньмо, який буде особовий і національний склад окружних колегій, а зокрема який голос можуть мати українці у тих колегіях.

Окружні колегії складатимуться: 1) з делегатів територіяльної самоуправи, яких вибирають: а) повітові ради по одному делегатові на 25 тисяч населення повіту. Переважно повітові ради з галицьких повітах вибиратимуть по 3—5 делегатів, бо галицькі повіти мають звичайно понижче або повище 100 тисяч населення. Вибори до повітових рад ще не всюди у нас переведено, але на основі переведених уже виборів і національного складу волосних рад, там, де виборів ще не переведено, — можемо ствердити, що лише в дуже рідких випадках половина членів повітової ради буде української народности, а звичайно українці у повітових радах творитимуть 1/3, 1/4 а то й 1/5 часть. Це значить, що в найкращому випадку на чотирьох делегатів до окружної колегії буде двох українців, а звичайно лише один, а в деяких випадках може не бути ні одного.

б) волосні ради вибирають до окружної колегії по 2 делегатів на волость. Переважно в одному повіті є 6—16 волостей. Значить, з одного повіту буде 12—32 делегатів до окружної колегії. В кожному повіті є дві, три або й більше чисто польських волостей, які хоч не раховують якихсь кільканадцять тисяч населення, ви-

Зирають таку саму кількість делегатів до окружних колегій, що великі волости з кільканадцяти тисячами українського населення. Коли зважимо, що в усіх волосних радах та управах поляки мають звичайно поважне числом заступництво, то звичайно навіть у волостях з великою перевагою українського населення вийде делегатом один українець і один поляк. Коли взяти на увагу, що деякі польські волости виберуть тільки польських делегатів, а деякі українські волости двох українських делегатів, а переважна кількість волостей по одному польському і по одному українському делегатові, то в найліпшому і дуже рідкому випадку від волостей увійде до виборчої колегії половина українських делегатів, від 6—16 осіб, а звичайно 1/3.

в) Міські ради вибирають по одному делегатові на 5 тисяч населення. З уваги на постанови виборчої ординації до міських рад і на виборчі практики українці не мають у міських радах поважного числом заступництва і тому в найліпшому й рідкому випадку українці можуть вибрати одного делегата, а звичайно ні один українець не ввійде до виборчої колегії як делегат міської ради. До виборчої колегії з міських рад на просторі повіту таким чином увійде від 4—10 поляків і в найліпшому випадку 1 українець.

2) З делегатів господарської самоуправи і професійних організацій, яких вибирають: а) торговельно-промислова палата по одним делегаті на 500 виборців до палати. В кожному галицькому повіті є від тисячі до 3 тисяч виборців до промислово-торговельної палати, себто переважно для кожного повіту торговельно-промислова палата буде вибирати від 2—6 делегатів. По всякій правдоподібности між тими делегатами не буде ні одного українця; б) реміснича палата теж вибирає по одному делегатові на 500 виборців до палати. Скількість виборців до ремісничої палати по повітах в щонайменше на половину нижча як по торговельно-промисловій палаті і з правила з одного повіту вибиратиме реміснича палата 1 до 3 делегатів до окружної колегії. Всі делегати будуть неукраїнської народности; в) хліборобська палата, що повинна бути в нас у більшости українською, вибирає по 3 делегатів на 500 членів хліборобських організацій, які мають право вибирати радників до палати. Таке сформулювання не дає можливости устійнити, скільки делегатів припадатиме на повіт, але навіть у найліпшому випадку, коли до вибору делегатів покликано й українські організації, число делегатів поляків може бути і звичайно більше ніж число делегатів українців; г) управи професійних союзів працівників, які існують бодай три роки перед розписанням виборів до сойму — вибирають одного делегата на 500 членів цих союзів. Не маю інформацій про поширення професійних організацій по повітах. На кожний випадок українці не матимуть делегатів з того титулу, а думаю, що супроти поширеної бюрократії і ріжних організацій службовців поляки будуть мати з кожного повіту кільох делегатів; у виборних округах, які вичислюють понад 100.000 мешканців до окружних колегій висилатимуть своїх делегатів ще: а) лікарська палата по трьох делегатів на округу, б) адвокатська палата по двох делегатів і в) нотаріяльна палата по однім делегаті на округу.

Всі галицькі виборчі округи начислюють грубо понад 100.000 мешканців і тому в кожній галицькій виборчій окрузі вибиратимуть лікарська, адвокатська й нотаріяльна палата на виборчий округ приписану кількість делегатів. Усі делегати будуть неукраїнцями, а лише в найліпшому випадку може бути один делегат адвокатської палати українцем.

На одну галицьку виборчу округу припадає залежно від округи, 2, 3 і 4 політичні повіти. Щоби ми одержали чисельний склад окружної колегії в поодинокій окрузі, треба відповідно до повіту помножити наші обчислення через 2, 3, згляднo 4.

Зробім обчислення про склад виборчої колегії в найбільш типовій у нас виборчої округи, що складається з 3-х політичних повітів:

Склад окружної колегії:

1) делегати територіяльної самоуправи:

а) делегати повітової ради 4×3 = 12, а в тому 4 українці і 8 поляків;

б) два делегати від кожної волости 16×3 = 48, а в тому 16 українців і 32 поляків;

в) делегати міських рад 4×3 = 12, а в тому 11 поляків і 1 українець;

2) делегати господарської самоуправи:

а) делегати промислово-торговельної палати 4×3 = 12, а в тому 11 поляків і 1 українець;

б) делегати ремісничої палати 2×3 = 6, а в тому всі поляки;

в) делегати хліборобської палати 4×3 = 12, а в тому 8 поляків і 4 українці;

г) делегати професійних союзів 3×3 = 9, а в тому всі поляки;

д) делегати адвокатської, лікарської і нотаріяльної палати в числі 6, а в тому 1 українець.

З підсумовання виходить, що звичайно окружна колегія, яка устійнює список кандидатів на послів складатиметься приблизно з 217 членів, а в тому з 90 делегатів поляків, з 27 делегатів українців. Отже у представленому випадку українці не матимуть навіть 1/4 частини складу окружної колегії. Я представив можливо найкорисніший для українців склад окружної колегії. Такий корисний склад може заістнувати лише в теорії, а не в практичному житті. В дійсному житті справа представлятиметься для нас куди погаліше. По перше, не всі українці, що вибирають делегатів від територіяльної самоуправи вийшли з української незалежної листи. В деяких повітах досить поважна кількість українців вийшла з урядової листи і є тільки мала надія, щоби ті українці голосували на делегатів незалежної української листи до окружної колегії. По друге в деяких повітах побіч поляків і українців у волосних радах є москвофіли, які теж матимуть вплив на вибір делегатів до окружної колегії. По трете, ні в одній виборчій окрузі не матиме місця такий ідеальний випадок, щоби українці вибрали повне число можливих делегатів і з повітових рад і з волостей і з міських рад і з хліборобських палат та з адвокатської палати. По четверте, в нашій дійсності влада має змогу впливати на становище деяких українських делегатів і на деяких, зпоміж тих, які вибирають делегатів і тому трудно принятн ідеальний випадок, щоби влада не мала ніякого впливу на українських виборців-делегатів, як і на поодиноких делегатів узагалі. По пяте, трудно припустити, щоби українські делегати в окружній колегії були всі до одного однозгідні щодо кандидатів на послів. По шесте при виборі делегатів через повітові ради, а в деяких випадках через волосні ради, українці матимуть змогу вибрати своїх делегатів лише в тому випадку, коли вибори делегатів будуть пропорціональні, а цього ще не знаємо.

З того всього виходить, що українці в Галичині ні в одній виборчій окрузі не будуть мати одної четвертини в складі окружних колегій.

Зголошення кандидатів відбувається в цей спосіб, що кожний член окружної колегії має право зголошувати кандидатів на послів. Провідник колегії устійнює список зголошених кандидатів. Якщо делегати зголосять тільки чотирьох кандидатів, то їх всіх впишуть на листу кандидатів. Коли буде більше зголошених кандидатів, на листу впишуть тільки того кандидата, який одержав бодай одну четверту відданих делегатами голосів. Із тих постанов законопроекту про виборчу ординацію виходить, що українці без згоди поляків, а точніше і вірніше кажучи без згоди державної влади не матимуть найменшої спроможности у виборчих округах зголошувати незалежних українських кандидатів на послів. Або іншими словами, важність зголошених українських кандидатур залежатиме виключно від доброї чи злої волі польської сторони. В тому місці мушу зробити застереження. Опубліковані в пресі звідомлення про постанови виборчої ординації можуть бути у деяких точках неточні, а вслід за тим мої обчислення про чисельний склад окружних колегій невірні. Розуміється, що я був би вдоволений, коли оповіщення повного тексту законопроекту перечеркнуло мої обчислення і виявило, що українці незалежно від всяких впливів влади можуть мати більше ніж одну четвертину членів виборчих колегій, а вслід за тим матимуть змогу провести у виборчих колегіях своїх незалежних кандидатів на послів. На жаль з досі оповіщених постанов виборчої ординації, мушу з притиском стверднти, що українці, без огляду на партійну приналежність не мають у Галичині найменшої змоги без апробати державної влади, яка безсумнівно матиме великий вплив на список кандидатів, виставити своїх незалежних кандидатів на послів, або іншими словами зробити кандидатами на послів особи згідно з волею українського населення.

Так на мою думку представляється справа в трьох галицьких воєвідствах.

Куди гірше представляється справа на північно-західних українських землях, себто в воєвідстві волинському, поліському і частині воєвідства люблинського. Там вибори до територіяльної самоуправи зіскочили українське населення. Там українське населення не має того впливу на волосну й повітову самоуправу, що в Галичині. Там українська незалежна думка взагалі не матиме заступництва в окружних колегіях.

Зі сказаного про окружні колегії і в Галичині і на північно-західних українських землях слід зробити загальний висновок, що українське населення Східної Галичини, Волині, Полісся, Холмщини і Підляшя на основі висуненого законопроекту про виборчу ординацію не матиме змоги в окружних колегіях виставити своїх незалежних кандидатів, а вслід за тим постанови виборчої ординації, які опубліковано не дають змоги українському населенню тих земель вибрати самостійно й незалежно від постороннх впливів своє представництво до законодатних установ! З таких оглядів наша Парляментарна Репрезентація мусить змагати до того, щоби в соймі обговорюваний законопроект цілковито змінити і зробити все можливе, щоби у виборчій ординації були вкслід забезпечені права українського населення на своє представництво в парляменті.

В. Целевич.

РЕФОРМАЦЬКІ
ПІҐУЛКИ з маркою ЧЕРНЕЦЬ
(ZAKONNIK)
ВЖИВАЄМО:
ЯКО РЕҐУЛЮЮЧІ ШЛУНОК
ПРИ ТЕРПІННЯХ ПЕЧІНКИ
НАДМІРНІЙ ОПАСИСТОСТИ
ЛАГОДЯТЬ ГЕМОРОЇДИ
І ПРИ НАХИЛІ ДО ОБСТРУКЦІЇ
Є ЛАҐІДНИМ ПРОЧИЩУЮЧИМ ЗАСОБОМ
Вживати 1 до 2 пігулки на ніч.

Англія і Франція затрівожені італійсько-абісинським конфліктом.

ЛЬОНДОН, 11. 5. ПАТ. Італійсько-абісинський конфлікт зачинає поважно занепокоювати британський уряд. Вчора відбулася консультація між Францією та Британією щодо того, як зарадити конфліктові. Французький амбасадор у Льондоні конферував у м-стві закорд. справ, а британський амбасадор у Парижі появився на Ке д'Орсей. Обі уряди застановляються над можливістю звернутися до Мусолінія, щоб він недопускав до загострювання конфлікту. Цікава є вчорашня стаття у „Дейлі Телеграф", в якій підкреслено, що у хвилині, коли співпраця Мусолінія є конечна кошом його найвищого авторитету, Італія водночас звертається проти Абісинії, що може погіршити відношення між Францією й Італією і це як під моральним, так і під практичним оглядом. Щоденник боїться, що той конфлікт може поважно затягнути не Лізі Націй, бо потягнення Мусолінія бодай не збільшать йому симпатії у Лізі Націй.

Повчальні цифри.

І. Статистика українського населення у Львові.

Під наголовком **„Польськість у Львові та в львівському повіті"** помістив на днях відомий наш „приятель" **д-р Марцелі Прушинський** цілу низку статтей у „Курері Львовскім" (ч. 118, 120, 121, 124, 125, 126 і 127), в яких наводить багато цифр і даних, що ілюструють зріст римо-католицького, себто польського елементу та зменшення греко-католиків, себто українців, у Львові й у львівському повіті за останніх пядесять літ. Це не перешкоджає авторові, згідно з вшехпольською практикою, ломити руки і кричати, що нібито є саме навпаки: що відсоток римо-католиків постійно зменшується, зате греко-католики у Львові і в найближчому його сусідстві зростають так, що загрожують своїм заливом містові, якого польськість, мовляв, усе ще вповні не забезпечена.

Погляньмо спершу на деякі дані й цифри щодо самого Львова, бо вони дуже повчальні і на їх основі можна виробити собі погляд, як поволі, але постійно поступає польонізація нашого елементу в столиці краю.

Статистика з 1931 року виказує **316-177 мешканців Львова** (без війська). В 1921 р. виказав спис тільки 219.388 мешканців Львова, значить: за 10 літ Львів збільшився майже на 97.000 душ. Цей зріст повстав не тільки з природного приросту та з перенесення до столиці краю на постійний осідок цілої маси людей із провінції, але також через прилучення до Львова 6 великих підміських громад: Знесіння, Замарстинова, Голоска Малого, Клепарова, Кульпаркова і Сигнівки та частин Білогорщі, Козельник і Кривчиць. Львів має тепер 63-46 квадр. км. простору.

На основі найновішого списку населення з 1931 р. подає Прушинський число тих, що подали польську розговірну мову у Львові, на круглo **200.000, себто 63,5 відсотків.** Неполяків є **115.000, себто 36,5 відс.** У списі 1921 р. (коли, як відомо, багато українців його збойкотувало) польську національність подало 136-519 (62.2 відс.), інші народности 82.869 (37,8 відс.). Значить: польська національність за останніх 10 літ зросла.

Одначе Прушинський привязує слушно більшу вагу до дат віроісповідних, як до певніших, та обчисляє, що в 1931 р. було у Львові **ок. 160-000 римо-католиків, або 50.8 відс., 50-000 греко-католиків, або 15,9 відс., 100-000 жидів, або 31,7 відс. та 5-000 інших, або 1.6 відс.** Із цих цифр виходило би, що римо-католики творять у Львові дрібну, але безоглядну більшість, жиди майже третину, греко-католики ледви шесту частину населення.

Після того Прушинський наводить конскрипційну табелю за останніх 50 літ, при чому вчисляє туди також льокальний львівський спис з 1925 р. Подаємо нижче ту табелю зросту мешканців Львова і при цьому зазначуємо, що за Австрії при конскрипції населення вчисляли до чього також військо.

Рік	Людей	Римо-кат.	Відс.	Греко-кат.	Відс.	Жидів	Відс.	Інших	Відс.
1880	109746	58602	53,4	17496	15,9	30961	28,2	2687	2,5
1890	127943	67286	52,6	21876	17,1	36130	28,2	2651	2,1
1900	159877	82597	51,7	29327	18,3	44258	27,7	3695	2,3
1919	206113	105469	51,2	39314	19,1	57387	27,8	3943	1.9
1921	219388	111860	51.3	27269	12,1	76854	35,0	3405	1,6
1925	233596	119320	51,1	29607	12,6	80829	34,6	3340	1,7
1931	315000	160000	50,8	50000	15,9	100000	31,7	5000	1,6

З тої таблиці видно, що, не зважаючи на великий зріст української національної свідомости по війні та на постійний зовсім природний приплив до Львова нашого населення з сіл (головно служниць і робітників), відсоток греко-католиків (15,9) ще далеко не дійшов до стану з 1919 року (19,1). Не помогло тут багато і прилучення перед кількома роками до Львова деяких підміських громад, що мали дуже поважний відсоток українського населення. Український елемент у Львові, що зростав доволі швидко до 1919 року, упав у 1921 р. до 12.1 відс. (це очевидно упадок тільки на папері — причина відома: бойкот перепису українцями). Від того часу відсоток українців поволі зростає. Але що греко католики творять і нині у Львові — розуміється, на основі офіціяльного перепису, до правдивости якого під віроісповідним та національним оглядом маємо ріжні застереження — всього 15.9 відсотків, головною причиною тут дезерція з рядів греко-кат. церкви, яка зросла особливо в повоєнних роках.

Причини переходу з греко-кат. на римо-кат. обряд у нас загально відомі і про це нема потреби тут ширше розволитися. Як іде ця справа, у Львові, нехай говорять цифри, що їх нам удалося добути. Так у 1926 р. покинуло у Львові греко-кат. обряд 174 особи, у 1927 р. — 230 осіб, у 1928 р. — 493, у 1929 р. — 526, у 1930 р. — 586 і т. д. Майже всі ті переходи, що з року на рік зростають, зроблені „для хліба" і збільшують очевидно число визнавців римо-кат. костела. Таких, що переходять на православія чи протестантизм, щоб могти вдруге звінчатись, небагато, всього 1—2 відс.

Значить: ті, що покидають греко-кат. обряд, збільшають ряди римо-католиків. По нашим обчисленням греко-католики у Львові стратили від закінчення світової війни по нинішній день через переходи на латинський обряд **найменше 5.000 душ,** через що зменшився поважно наш чисельний стан і в такій самій пропорції збільшився елемент польський (бож у нас визнавців римо-кат. костела ідентифікують з поляками). Наші страти через переходи з греко кат. обряду у Львові **зрівноважує тільки приплив нашого елементу з краю** — і це одинока потіха.

Висновок з усього того, здається, ясний. Тільки послідовна, плянова і згідлива праця наших церковних і світських чинників, получена з розбудовою культурно-освітніх та економічних установ, могла би припинити дезерцію з наших рядів та скріпити як слід український елемент у столиці краю.

МАТЕРІЯЛИ НА УБРАННЯ
ПЕРШОРЯДНІ БЕЛЬСЬКІ ГАТУНКИ
Найнижчі ціни поручає
Тадей Цветлєр
Львів, Марійська Площа 3.
11/91 (Дім Шпрехера) тел. 252-43. 13—21

Дефінітивні границі Підкарпатської Руси і Словаччини.

Міністер закордонних справ Чехословаччини д-р Е. Бенеш промовляв для 4. травня ц. р. на передвиборчім вічу у Братиславі, де між іншим заявив, що вже треба конечно установити дефінітивні границі між Підкарпатською Русею та Словаччиною.

Велике летовище для большевицьких літаків у Чехословаччині

ВІДЕНЬ, ПАТ. Преса пише, що в околицях Оломуєця приступили до будови великого летовища для большевицьких літаків. Кружляють поголоски, що ці приготування тісно звязані з переговорами СССР і Чехословаччини у справі тайної військової конвенції.

Мета візити Лаваля у Варшаві і Москві.

ПАРИЖ, 11. 5. ПАТ. Вчора вечір паризька, гулюська і ліонська радіостанція оголосили таку заяву міністра Лаваля: „Приїхавши до Варшави і перед виїздом до Москви вважаю за доцільне пригадати, що мета моєї візити це довести до організації збірної безпеки у східній Европі. Дипльоматична діяльність французького уряду не має іншої мети, тільки допомогти до конечного зближення між народами. Наша політика не є спрямована проти нікого. Наші зусилля змагають до того, щоби переконати всі без виїмку уряди до спільної акції для консолідації мира".

Присилайте передплату!

ДЕСЕРОВА ЧОКОЛЯДА
№ 1
КОРОЛЕВА ПОПУЛЯРНИХ ЧОКОЛЯД
Fuchs

Засідання

Української Парляментарної Репрезентації

В середу, дня 16. травня ц. р. в год. 12-ій пополудні в кімнатах Краєвої Народньої Канцелярії у Львові, вул. Підвалля ч. 7, III. пов. відбудеться засідання Української Парляментарної Репрезентації.

Порядок нарад:
1) Виборча ординація до законодатних тіл
2) Біжучі справи.

Присутність усіх членів У. П. Р. обовязкова.

ПРЕЗИДІЯ У. П. Р.

Д-р Дмитро Левицький вр. голова. Дм. Великанович вр. секретар.

Відповідь В. Панейка.

В паризьких „Послѣдн-іх Новостях" з 8. п. м. появилася чергова стаття В. Панейка під тим самим наголовком, що перівсна („Къ украинскому вопросу"), у характері листа до редакції. Та стаття є наче відповіддю на ті всі голоси, що появилися після появи згаданої першої його статті. Тепер В. Панейко з одного боку робить відворот, і то у найважнішій точці: українсько-російських національно-державних взаємин, з другого боку боронить свою нефортунну тезу про розбиття „основ единой русской нації" актом з 1772 року (прилучення Галичини до Австрії).

Суттєва деклярація автора звучить тепер так: „Не вважаючи за мою палку відданість засаді федералізму загалом та зокрема ідеї російсько-української федерації, вважаю в нинішньому часі не відповідною і непотрібною програму прямої федерації, себто такої, яка прийшлаб безпосередньо без попереднього переходу обох сфедерованих держав через період повної незалежности". (Редакція „П. Нов." застерегласся у примітці, що ця заява В. Панейка йде на його виключний рахунок).

При кінці своєї статті, писаної дуже нервово і з ріжними внутрішніми суперечностями, автор з обуренням відкидає закид відступництва й ренегатства.

До цієї статті ще повернемось.

Новий Самоуправний Закон
(Друге справлене і доповнене видання)
Ціна тільки: зол. 0·80
(з почтовою пересилкою 0·95 зол.). —
Хто надішле належність складанкою П. К. О. 504.066 тому негайно вишле книжечку Адміністрація „Діла", — Львів, Ринок ч. 10.

Збройні сили СССР.

За бюлетином Ліги Націй, виданим з приводу розбройної акції, совітська армія складається з 23 армейських корпусів, у склад яких входить 85 дивізій піхоти, 16 дивізій кавалерії і 6 самостійних кавалерійських бригад. Головна маса червоної армії стоїть над західною совітською границею. Загальна збройна сила Совітів доходить до півтора мільона вояків. Крім того вишколені резерви обіймають найменше 8 і пів мільонів. Совіти розпоряджають теж найсильнішою повітряною силою на світі. Число військових літаків переходить 4.300, між ними 1.500 бомбометів. Протягом другої пятилітки большевики мають виставити ще 8.000 літаків. 17 фабрик виробляє днями і ночами гази.

Власного виробу КОВДРИ — МАТЕРАЦИ
Білля на постіль. Полотна. Капи. фіранки.
А. Пєтрушевський
тепер ГАЛИЦЬКА 20. —:— ТЕЛ. 213—33

Подвійно заощадиш — купуючи у нас за низьку ціну добрий товар —
Мужеські, жіночі й дитячі вбрання „ЛЄОПОЛІС“
та студентські мундурки львів, казимирівська 31.

Останні хвилини і смерть проф. С. Дністрянського.

З ужгородського „Українського Слова“ довідуємося про останні хвилини життя, смерть і похорони проф. д-ра Станислава Дністрянського тоже:

Хочу вмерти між своїми: — говорив бл. памяти проф. Дністрянський, переселившись до Ужгороду.

Дня 5. травня мав в Ужгороді відчит, заряджований „Союзом Адвокатів“, на тему: „Ревізія цивільного права“. Відчит заповіджений на 10. 10. р. Зійшлися адвокати, судді та адміністраційні урядовці, звиш 70 слухачів. Відчит тревав годину і викликав велике зацікавлення; не дивно, що прелєгента нагороджено бурею оплесків. По відчиті обступили достойного прелєгента і просили, щоб виголосив цілий цикль таких викладів з цивільного права. Бл. п. проф. Дністрянський був зворушений оваціями й обіцяв виголосити ще чотири відчити на тему цивільного права.

Пополудні в 3. год. зробилося йому недобре, поміч лікаря, що зараз прибув, вже була за пізно.

Похорони відбулися у вівторок (7. травня) при великому здвизі народу.

Над могилою промовили: д-р Ю. Бращайко, д-р Д. Стахура й д-р Р. Венгринович.

Сукна фабрики Альойз Моргенштерн
у великім виборі в найновіших десенях — навесну і літо **Львів, Ягайлонська 2.**
На складі також найновіші оригінальні англійські купони.
Увага: ЦІНИ ЗНАЧНО ЗНИЖЕНІ.

Франко про партії серед галицьких українців

перед 50-ма рокамн.

II.

Якщо клерикальну партію в її теперішній стадії порівняв я до головача, складеного лиш із показної голови й малого хвоста, навідворот партію т. зв. народовців у теперішній добі требаб порівняти хіба з якимсь чоліном із великим хоч не твердим тілом, із множеством рук, але без голови. А втім якщо бажаєте ця партія має аж дві голови — посла Романчука й предсідника „Народньої Ради“ д-ра Олександра Огоновського, одначе саме діяльність одного і другого, поступовання органу цієїж „Ради“ — „Діла“ — свідчать найкраще про те, що ця партія не має ані одноцільної репрезентації, ані одноцільної провідної думки. Отже не диво, що побіч цих двох голов є ще серед партії ще декілька голов, сливе зовсім рівнорядних із цими двома, як ось голова товариства „Просвіти“ д-р Омелян Огоновський, професор української гімназії. Вахнянин, один із найздібніших і найвизначніших членів партії, варенті сільський парох із Шельпак коло Тернополя о. Качала, людина незвичайних здібностей і великої правоти характеру, до недавна признаваний за провідника й головного представника партії.

Якщо говорячи про клерикалів, мали ми діло з людьми, які мають за собою деякі докладно означені класові інтереси й в імя цих інтересів змагають витворити стислу партійну організацію, мусимо згори упередити читача, що в народовців нема нічого подібного. Недавно один із визначних німецьких „партайманів“ формулував таким робом різницю партійних звязків: Доки якийсь звязок має на меті попереду усього пропаганду деяких засад, сподіваючись, що сама знайомість цих засад у народніх масах викличе якінебудь рухи та зміни, так довго цей звязок є *сектою*, а не *партією*. Щойно коли звязок в імя деяких інтересів виступає до боротьби зі сферами інших інтересів, стається партією. Тож оцінюючи з цієї точки погляду наших народовців, мусимо признати, що повстали вони з секти й у звичайній мірі досіль не перестали бути нею. Молодь 60-тих років, підпала запалом, який викликували пісні Шевченка, історичні розвідки Костомарова, повісті Куліша й Марка Вовчка, піднала й у Галичині прапор української народности, народньої мови в розмові й літературі, а разом із цим і дещо докладніше неозначеного демократизму в політичних справах. Розбуджений рівночасно в Москві й Петербурзі панславістичний або радше панросійський рух, пересаджений давніше вже до Галичини рукою Погодіна, а пізніше руками багатьох інших діячів, дав гарячій молоді аж занадто багато нагоди до полеміки, до гарячої й завзятої боротьби за засади, яка аж надуже часто вироджувалась з одного боку в боротьбу за пусті мовні й правописні форми, а з другого боку в несмачні обопільні особисті пікрімінації, а обвинувачення в продажності та зраді святої справи. Тяжка боротьба тягнулась сливе двацять років на величезну шкоду справжніх інтересів народу й української інтеліґенції. Вічне встрявання в цю боротьбу посторонніх елементів, то щирих, але без розуміння галицьких відносин, як Куліш, то звідомим змаганням скомпромітувати, а цим самим і ослабити сторони, що воювали, як напр. губернатор Голуховський, то таких, які відгравали якусь неясну, дволичну ролю, як бл. п. краєвий віцемаршалок Лаврівський, — вносило щораз більшу замішанину в справу, доводило сторони, що воювали, до щораз більшого закукурічення.

Правда, не бракло серед самої партії людей, що ясно бачили безкорисність і шкідливість цієї чисто сектярської боротьби за засади, за форми, за абстракти, і старались потягнути „молодих“ на шлях реальної політики, себто зі секти утворити партію. Першим із таких людей був о. Качала. Його ідеалом було — бачити злучені в гармонії обидві головні сфери українських інтересів — ній обидві головні сфери українських інтересів — священників і простого народу, і створити партію-організацію, яка працювалаб у цьому дусі, ну організацію, яка працювалаб у цьому дусі, боронилаб цих інтересів. Правда, інтереси священників знав о. Качала докладно, висував їх також при кожній нагоді виразно наперед; в імя цих інтересів домагався, щоби „молоді“ виреклися різких радикальних і вільнодумних забаганок, яких набрались із пісень Шевченка, щоб проклясти „джуму вігіліяму“, як тоді висловлювались загальним терміном. Не можна заперечити, що в інтересів народу боронив нераз мужньо о. Качала, але це певна річ, що якщо під його егідою булаб дійсно витворилася молода політична партія, ця партія мусілаб була згодом щораз більше обтинати свою народню програму, а щораз більше поширювати й вироблювати церковну програму.

Цілком в інший бік старалась піхнути народовців інша визначна людина, бл. п. Володимир Навроцький, а тиха людина, більше теоретик і критик, ніж практичних діяч, але не зважаючи на це, бистрий і тверезий ум, що дивиться ясно на відносини, а при тому щиро перейнятий західно-европейськими поступовими ідеями. Він перший указав на інтереси робочого народу як на єдину й необхідну підставу народньої партії і, ясно розуміючи, що організація такої партії не може здійснитись перед докладним пізнанням цих інтересів, зайнявся статистикою й економічним положенням народу, й у цілій низці блискучих статтей висвітлював ці незвичайно важні та складні справи, в цей біч напрямляючи головну увагу читачів і молоді, що підростала. Його праці про пропінацію, про домовий податок, про ґрунтовий податок, про народні школи, тощо ясно вказували іншу мету для змагань народовців, далеко важнішу від боротьби за правопис і за засаду національности, — а саме боротьбу проти визискування й отуманювання народу, оборону його інтересів перед класовою політикою шляхти й перед урядовим фіскалізмом. До такої боротьби бажав Навроцький втягнути всякі елементи щирої думки без огляду на їх правописні й етнографічні переконання; у своїх працях однаково гаряче боронив він інтересів польського, як і українського народу, не перестаючи вказувати на спільність цих інтересів перед спільним визискуванням.

На жаль, Навроцький не мав настільки особистої енергії й ініціятиви, щоб узяти на себе чинне введення тих думок у життя, які висловлював. Струджений службовими й родинними відносинами, здалека від того ґрунту, на якому міг би був багато доброго зробити, він помер у Рашеві в 1882. р. (Далі буде).

Правдиво гарне срібло
ФАБРИКА СРІБНИХ ВИРОБІВ
Д. Л. Найман Львів, Кохановського ч. 21. (Рік осн. 1880). — Тел. 6-74.
Можна дістати у всіх більших ювілерських магазинах в цілім краю. 313 35—36

Апокаліпсіс українського слова.

II.

(*Докінчення.*)

З іншого боку підходить до тексту одна з російських богословів любителів, С. Глядков (Толковые Евангелія, СПБ. 1913, стор. 262). Він пояснює, що слова — „не заботьтесь“ не цілком вірно передають вираженну Ісусом Христом думку. Він не забороняє нас, подібно до птиць небесних, не сіяти, не жати й не збирати в засіки, й подібно до лілей польових, не трудитися й не прясти; а застерігає лише, щоб пікування („заботи“) про те, що пити й їсти та в що одягатися, не доводили нас до тривожного стану духа, близького до роспуки, до втрати віри в ласку Божу.“ Пояснення те, продиктоване загальним розумінням науки Христової, цілком справедливе; одначе сили його ослаблюється браком у російській мові відповідного терміну. Останній знаходився в мові українській, в якій розгляданий нами текст переданий словами: „Не журіться душею вашою, що вам їсти, й що пити; ані тілом вашим, у віщо одягнутись. — Тож не журітеся ж про завтра, бо завтра само про своє журитиметься. Доволі кожному дневі свого лиха“ (переклад архиеп. Партенія). В українськім тексті Евангелія Наука Христова безпосередньо зрозуміла, не потребує ніяких коментарів для свого виправдання, бо не викликає ніяких сперечень. Нема в ній мови про недбальство, безділля й байдужість до праці: лише — про *журбу* — переживання, яке звичайно лучиться з охлялістю волі й лінивістю. Отже ідея Христова знайшла в українській мові точний вираз, якого не дають тексти церковно-славянський і російський. Бо і в російській і в церковно-славянській мові бракує слова, що точно передавалоб поняття „журитися“. В мові новозавітній грецькій таким словом є μεριμνάω але своє почіткове й властиве значіння не зберігає: в деяких місцях Св. Письма: значить „пікуватися“, „дбати“ (1. Кор. VII, 32—34; XII, 25; Филип. II 20). Наведу ще два приклади з християнської догматики.

Як відомо, цілковито збагнути догму християнської віри поза межами нашої геольогічної чи знаної здібности, але наблизити його до розуміння в тій мірі, в якій відкрито його Словом Божим — завдання богословської науки. В цім відношенні велику прислугу роблять терміни: влучні терміни становлять необхідну умову точного розуміння відкритої Богом правди, як теж охороняють від помилок. Візьмемо основну догму християнської віри — Трійчности. У славянській і російській богословській літературі висловлюється він твердженням: „Бог єсть єдин по существу, троичен в ипостасях, или лицах“. — Чи термінольогічні складники цієї догми влучно вираженні?

Слово „ипостась“ — чуже й тому нічого безпосередньо не говорить. Слово „лицо“, яким його перекладають, — двозначне: відповідає латинському: персона і фаціес, нашим — „особа“ й „обличчя“, а тому вносить у догматичну формулу двозначність. Інакше стоїть справа у догматиці українській, яка по догмі виражає формулою:

„Єдина істота Божа в трьох Особах". Нема тут ніякої двозначности; положення ясне й зрозуміле, за виїмком лише того, як один Бог існує в трох Особах. Інакше кажучи, у твердженні цьому я уміле б, що, незрозуміле — як. Але це є внутрішня таємниця Божества, якої збагнення перевищує розум не тільки людський, а й ангельський: „Божого ніхто не знає, лише Дух Божий" (Кор. II, 11). Догма „пресуществленія". Слово це впроваджено в російську богословську літературу митроп. московським Филаретом Дроздовим (у перекладі „Посланія восточних Патріярхів" і потім у „Простран. Христ. Катихизисы") а до цього було незнаним. Якаж мисль міститься в цім терміні? Сам Филарет, поясняє її таким реченням: „В изложеніи вѣри восточныхъ патріярховъ сказано, что словом *пресуществленіе* не объясняется образъ, которым хлѣб и вино претворяются в Тѣло и Кровъ Господню — но показывается только то, что истинно, дѣйствительно и существенно хлѣб бываетъ самымъ истиннымъ Тѣломъ Господнимъ, а вино самою Кровію Господнею". (Простр. Катихизисъ, о причащенію). Так і не видно, навіть після даного пояснення, що власне значить саме слово „пресуществленіе" й чому такий змисл йому надається.

Цілком інакше з українським терміном: „переістočення". Коли говориться, що хліб і вино переістočуються в Тіло і Кров Господню, то кожному мусить бути ясно, що хліб і вино істотою своєю (а не видимою формою, кольором, або фізичними властивостями) стають Тілом і Кровю Господнею. Українська мова, таким чином, виказала себе цілком придатною до точного виразу високої богословської ідеї, в мовіж старослов'янській і російській такого не придумати; принаймні богослови досі ще не придумали.

Візьмімо ще церковно-славянське й російське слово „праздник". Говорить воно, що це є день „праздний", вільний від праці; отже ви словлює лише одну сторону поняття й то не зовсім точно. Бо нема „праздника" абсолютно вільного від усякої праці; навпаки, наука релігії наказує віддаватися в „праздник" певним трудам. На питання: як треба проводити празникові дні за Божою заповіддю? — Простран. Катихизис дає таку відповідь: „перше — не треба в ці дні працювати, чи займатися ділами мирськими й житейськими; друге — треба свято шанувати, тобто: вживати на діла святі й духовні, на славу Божу". Цієї другої, найголовнішої сторони поняття слово „праздник" і не висловлює...

Українська мова задержала термін „празник", але в спеціальнім значінні: так називається в ній день храмового патрона парохії, день освячення Церкви, а також братського патрона, — там, де ще не зникла цілковито традиція церковного брацтва. Український „празник" це свято льокальне (обмежена границями одної лише парохії), а потім не тільки релігійна, а й громадська, звичайно звязана з бенкетом (після „празнику", як каже приславя, навіть „голова болить"). Чистож церковне вшанування якогось дня називається „святом" і слово це говорить про те, що даний день призначений на *святе* діло — на релігійний спомин і діла духовні якто: відвідини Церкви, молитва, милостиня уботим, побожну поведінку.

Висока ідея й внутрішня змістовність слова „свято" були без сумніву причиною того, що воно за новіших часів українського суспільного життя засвоїлося й для світських свят поважнішого значіння (напр.: „Свято Соборної України", „Шевченківське Свято", „свято Матери"...); тоді, як російська мова в подібних випадках вживає слова „день". (Напр.: „День русской культури", „Пушкінскій день"), й тим виявила очевидну й характерну для російської свідомости тенденцію — стати поза церковними впливами й традиціями. Таким чином терміни „праздник" і „свято", хоч і однозначні, але говорять нам про ріжні релігійні світогляди, ріжні духовні культури.

Наведені порівняння, не вичерпуючи цілого матеріялу, стверджують понад усякий сумнів факт, що мова українська досконало надається на те, щоб бути мовою Божого Обявлення. Навіть більше: деякі з правд християнської науки словом українським виражаються точніше, влучніше й чистіше, ніж словом церковно-славянським або російським. Українець має цілковиту слушність цінити й поважати своє слово, як Богом даровання спосіб до пізнання вищої Правди і йти до неї шляхом духовної культури.

о. Прот. П. Гобінський.

ВСІ ДІТИ на селі і в місті читають
„Світ Дитини" і „Діточу Бібліотеку"
Цілорічні передплати по 5 зол. висилати на адресу: **Львів, вул. Зіморовича 3.**

Хусточки до носа пере
РАДІОН
ґрунтовно!
ВИСТАРЧИТЬ:
1. Розпустити Радіон у зимній воді
2. Варити бодай 15 хвилин
3. Полоскати наперед у гарячій, потому у зимній воді.
RADION sam pierze!
P30-35

70 тисяч дітей витає короля.

ЛЬОНДОН, 11. 5. ПАТ. Нині рано до середмістя Льондону прибуло 70 тисяч дітей, між ними 1.500 калік, щоб побачити короля підчас їзди з королевою до Мерілебонд, де король прийме мерів Льондону. На бажання короля дітей примістили на хідниках і трибунах. Кожна дитина має табличку з числом, щоб не згубилися. Дітей береже 7.000 поліцієнтів, гурт лікарів і вояків та стоять амбуляиси. В маніфесті до дітей король заявив, що діти є нащадками славної минувшини і будучність народу теж до них належить. Нинішня маніфестація має виявити, що діти виправдають покладані на них надії.

—o—

Жадайте всюди!
Найкращу **рідину, пасту і порошки до чищення металів і посуди — та смар ло лещат.** 443 23—7 **„СІЛЬВА"** **Львів, Бандурського 5.**

З ОРГАНІЗАЦІЙНОГО РУХУ.

Віче в Грималові.

В четвер 9. травня п. р. відбулося в Грималові повітове віче, скликане організатором УНДО п. *Олександром Пісецьким* з Грималова, колишнім українським державним секретарем почт і телеграфів, з рефератом посла д-ра *Степана Барана* про сучасне політичне положення, нову польську конституцію та про оголошені премієром Славеком основи виборчої ординації до сойму й сенату. Велика саля читальні „Просвіти" заповнилася вщерть учасниками, між якими було чисельних священиків з Грималовщини і Скалатщини, гурт світської інтелігенції з Грималова і з повіту, дещо міщан, решта селяни і селянки. Прийшов теж гурток націоналістичної молоді з Грималова й околиці. На віче прибув як делегат скалатського староства референдар мґр. Калінський з комендантом поліції. Біля домівки читальні і при її дверях були поліційні патрулі, в салі тайні агенти поліції.

Віче отворив п. Пісецький, що не зважаючи на свій поважний вік, майже одинокий в повіті займається політичною організацією і працею, за що часто спадають на нього ріжні адміністраційні кари, як напр. недавно 300 зол. і 250 зол. До президії віча покликано о. декана *Івана Іванчука* з Товстого, п. *Форостія*, міщанина з Грималова і п. *Тильчака*, селянина з Вікна, на секретаря укінченого студ. університету п. *Крупу* з Іванівки.

Посол д-р Ст. *Баран*, обговоривши загально сучасне політичне положення і згадавши про всі важніші справи, що їх ухвалено в соймі в останній сесії, зреферував важніші постанови теперішньої конституції, що ріжняться від давнішої, і вкінці обговорив докладно основні постанови проектованої виборчої ординації до сойму й сенату згідно з тезами, проголошеними недавно премієром Славеком.

Після реферату д-ра Ст. Барана забрав слово колишній студент Дмитро Перешлюга з Товстого, що недавно вернувся з Берези, перебувши шість місяців у тамошньому концентраційному таборі. Зачав від пожежних сторожей і це був його річевий запит, опісля перейшов до нападів на старше громадянство, яке, на його думку, завинило всю нашу біду. Потім від зібраного гуртка молодих націоналістів стала промовляти Марія Олійниківна з Грималова, кажучи, що наші старші провідники, між ними й ген. Кравс, завалили Україну і взагалі провідники старшого громадянства не зробили для нашого народу нічого путнього і тому треба їх осудити. Цей істеричний і демагогічний виступ молодої націоналістки з лайкою на наших заслужених громадян стрінувся з осудом старшого громадянства. При замкненні віча дехто з гуртка націоналістів зачав на салі авантюруватися і викрикувати, з чого вмить скористала сконсигнована на місці поліція і при виході зі салі придержала Перешлюгу й Олійниківну та списала опісля з ними протокол. Олійниківну звільнено, а Перешлюгу заарештували. Як кажуть, справу обоїх поліція передала до староства в Скалаті для дальшого урядування за заволодіння публичного слова.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Португальський уряд заперечує вістки закордонної преси, буцімто влада викрила змову проти устрою в Португалії.

— У Бельфасті в північній Ірляндії дійшло вчора до завзятої боротьби прихильників двох ворожих таборів. Поліція привернула лад. Вибухло дві бомби, багато вікон повибиваних.

— Чехословацький уряд рішив відкликати свого посла у Варшаві д-ра В. Гірсу, який обійме становище посла у Білгороді.

— До Риму прилетів французький міністер летунства ген. Денен.

— Тайна німецька політична поліція замкнула два берлінські кабарети та арештувала кільканацять осіб, які там працювали, під замітом осмішування політичного ладу у Німеччині.

— Проект німецького закону про загальну військову службу уже опрацювали. Його розгляне ще кабінет міністрів.

— Еспанський уряд скасував розпорядок з вимогами, щоб закордонні журналісти перекладали на еспанську мову тексти всіх телеграм і кореспонденцій, які висилали до своїх часописів.

— През. Рузвельт одержав понад 100.000 листів, щоб підписав проект закону про виплату допомог для учасників світової війни.

— Паріське видання „Нью-Йорк Геральд" повідомляє з Риму, що Італія має виступити до Ліги Націй з внеском приділити їй мандат над Абісинією, щоби привернути там лад та знести невільництво.

— До Риму приїхав адмірал Може, командант французької ескадри, що приїхала до порту в Неаполі. Адмірала Може приймав нині рано шеф габінету міністра маринарки.

— Перше засідання ради балканського порозуміння тревало коло 3 годин. По засіданні міністер Тітулеску заявив представникам преси: „Ми устійнили програму наших праць у дуже щирій атмосфері".

Невдатна вистава.

(Враження нерецензента.)

Від Редакції: Хоча ми помістили вже в ч. 118. нашого часопису рецензію на виставу „Посол до Бога", написану нашим театральним рецензентом, то проте вважаємо доцільним дати голос і звичайному глядачеві, тим більше, що це священик.

Зачнім від прикмет. Отже реклама: вона була без закиду. Її ініціятори — виявили надзвичайні здібности під цим оглядом і незвичайний купецький хист.

Тепер — кілька слів про саму пєсу „Посол до Бога". Короткий її зміст: вода — тай не дуже чиста. Знання сценічних умовин — ніяке. Акції — нема навіть за зломаного пів шеляга. Дієві особи — паперові. Фатальний брак знання психольогії відчувається прикрою ноткою ввесь час вистави. Одним словом: лихa фушерка.

Кілька слів про гру. Мушу льояльно стверднти, що актори грали досконало, але... на нервах публики. Виняток становить артист, який грав ролю В. Рутського. Позатим усі ролі з цього боку були „першорядні". Мелетій Смотрицький робив враження жидка-пахтяра або крамаря, а не глибоко культурної людини, якою був у дійсності. Папа, кардинали, король і т. д. такі, як ми їх оглядали — були добрі в якомусь ві-

Великий вибір блаватних товарів
поручає фірма
Антін Увєра
ЛЬВІВ, вул. ГАЛИЦЬКА ч. 10.
16—20 Ціни надзвичайно низькі.

двяному вертепі, але в ніякому випадку на сцені міського театру. Навіть статисти виявили „надзвичайні" здібности: про збірні групи краще зовсім не писати.

Зате ефект осягнено повний. По скінченні останньої дії напруження нервів було таке велике, що публика забула оплесками винагородити акторів за їхню гру...

Ціле щастя, що те все досить коротко тревало. Суфлєр заслуговує на повне признання. Його „O mei Ruthenі" чули виразно всі. Видно було, що має вправу — зі шкільної лавки.

З усієї імпрези ще найкращі були: хмари, повітря, громи, оперування світлом і — хор черців.

Сама пєса мала бути релігійна. Не знаю, чи безбожники в Москві не рішилися би ще раз її виставити, щоби скомпромітувати та осмішити релігію і культ святих.

Кілька слів під увагу організаторам тієї імпрези. Коли хтось береться до якогось діла, то мусить мати до цього якесь приготування. Нате народня приповідка каже: „Коли ти не гриб — то не лізь у борщ". Коли не розумієшся на мистецтві, то не берися до нього вже, бодай сам на власну руку.

Не заперечую добрих намірів організаторів. Але самі добрі наміри, то рішуче за мало, бо, як кажуть, навіть пекло вистелене добрими намірами.

Коли організатори взялися за таке велике діло, і коли ще до того подбали про протекторат І. Е. Високопреосв. Митрополита, який довіряючи організаторам, згодився на те, то рішуче виною організаторів є те, що вони не засягнули опінії людей, компетентних у справах мистецтва і сцени щодо своєї імпрези.

Вистава зробила дуже гнітуче враження та залишила по собі великий несмак. Найкращим доказом цього було те, що менше витревалі глядачі покинули салю ще далеко перед закінченням вистави.

Одним словом — для схарактеризування цілої імпрези виставе сказати: скандал.

о. Осип Кладочний.

Ширіть наш часопис!

НАРАДИ МІН. БЕКА З МІН. ЛЯВАЛЕМ.

ВАРШАВА, 11. 5. ПАТ. Нині мін. Бек віддав візиту мін. Лявалеві і відбув довшу нараду. Пополудні наради йшли далі. Після їх закінчення видадуть комунікат.

СТРІЧА МУСОЛІНІЯ З КАНЦ. ШУШНІГОМ.

ФЛЬОРЕНЦІЯ, 11. 5. ПАТ. Нині рано Муссоліні з державним підсекретарем Сувічем і Валле прилетів до Фльоренції, де ждали на нього канц. Шушніг і австрійські міністри та представники місцевої влади.

ГОРЯТЬ ЛІСИ ДОВКРУГИ ПАЛАТИ.

ЛЬОНДОН, 11. 5. ПАТ. Недалеко королівської резиденції Віндсор велика пожежа знищила вже кілька тисяч дерев. У протипожежній акції бере участь 400 вояків у газових масках і сталевих шоломах. Вчора вечором пожежа загрожувала замкові кн. Кенту.

При терпіннях нирок, недугах сечових доріг, сечового міхура та долішнього відтинка кишок, природна гірка вода **Franciszka - Józefa** лагодить і усуває скоро раптовні болі при випорожненні.

НОВИНКИ

— **Д-р Микола Гнатчук, стоматольог в Коломиї, ординує в домі при вул. Кілінського 3.** 1-3

— **Найкращі лиси,** пелерини, краватки виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Капітульна 3. Журнали на 1936 р. надійшли.

— **Першорядне фризієрське і косметичне** заведення для Пань і Панів Т. Кутковського, Сикстуська 14. Тел. 106-88. 1119 8-?

— **Коло Бережан відмулила вода кости мамута.** Недалеко Бережан вода одного потока відмулила кости мамута. Цілий скелет зберігся дуже добре. Вістку цю подав один селянин, що прийшов купити до „Фортуни Нової" кілька пушок цукорків для кооперативи в своєму селі і на його відповідальність подаємо цю вістку. 1484

— **Не забудьте** — як будете сьогодні у крамниці Народньої Торговлі, Маслосоюзу або іншій українській крамниці купити порошок буднєвий „Ароза" або знаменитту овочеву галяретку-дриглець „Ароза", яку дістанете в 5-ох ріжних смаках. 1554

— **Товариші матуристи львівської Академічної гімназії з 1905 року** зволять прибути на товариський зїзд, який відбудеться у Львові дня 10. червня ц. р. (понеділок, лат. Зел. свята). Докладніші інформації і заголошення у Ярослава Сімяновича, Львів, Зіморовича 20. — **Варивода В., П. Мечник, Я. Сімянович, М. Творидло.** 1518

— **„Амата"** Львів, Личаківська 19 поручає цукрки, тіста, овочі і ріжні солодощі. Окрема кімната на морозиво. 1558 1—5

— **Новий розклад їзди** з орієнтаційною мапкою, що в формі книжки охоплює всі залізничі шляхи Галичини та полученння з важнішими осередками інших західньо-українських земель, Польщі та заграниці — появиться в першій половині травня ц. р. накладом Кружка „Рідної Школи" в Станиславові. Ціна цього першого великого розкладу їзди в українській мові тільки 50 сот. Дохід призначений на „Рідну Школу", тому кожний українець, як також товариства й установи, купують тільки цей новий розклад їзди. Набувати від 15. ц. м. у всіх книгарнях і кіосках. Більші замовлення слати на адресу: „Союзна Друкарня" — Станиславів, Собіського 24.

— **Виставу домового деревного промислу в Яворові** відкрито на днях. Вистава обіймає гарнчатий відділ зі Стариск, столярсько-різьбарський відділ місцевої промислово-деревної школи, забавкарський, лижкарський, токарський, ворівських халупників і рогожий халупників з Вільшаниці. Вистава потревае до 19. ц. м.

— **Осторожно з малюванням уст.** В Печеніжині біля Коломиї склалась трагічна подія, що повинна стати осторогою для жінок, які малюють собі уста. Двацятьлітня Фані Еренверт мала маленьку ранку на губах, що походила від здертя шкіри. Не зважаючи на те, вона помалювала соцкіри. Не зважаючи на те, вона помалювала сошкіри. Не зважаючи на те, вона помалювала сошкіри. Не зважаючи на те, вона помалювала сош

КРАСУ й ЗДОРОВЛЯ
забезпечує
ПАСТЕРИЗОВАНЕ МОЛОКО
Маслосоюзу.

приготовитись до лету у стратосферу. В п'ятницю, 10. ц. м. він зробив пробний лет бальоном „Ціріх 3" з трьома особами. Лет був невеликий і проф. Пікар осів незабаром під Радзинем, де став гостем у місцевого власника дібр. Вечором виїхав до Мосціц, де виголосив відчит, а вечором вернувся до Варшави. Спитаний, як подобалася йому перша подорож, проф. Пікар відповів: „У вас подорожується краще в повітрі, ніж на дорогах".

— **Летунська катастрофа** склалася на військовому летовищі в Кракові. Вилетівши до вправ три апарати, з яких один з причини вітру вдарив об ґанґар. Літак розбився, а пільота, капрала Ґодлевського, викинуло поза будинок, так що він убився на місці.

— **Краєва хроніка.** До львівського шпиталю привезли Влад. Крачковського із Задвіря, що випав з потягу на лінії Львів-Підґайці. — До мешкання Івана Богуцького в Колках біля Холоєва дістались три замаскковані й озброєні бандити і зранивши господаря, приневолили його отворити куферок, з якого забрали готівку 1.100 зол. — В Перемишлі кинувся з мосту в Сян якийсь чоловік, якого тіло виловлено аж біля Бушковичок. Тотожности самогуба покищо не стверджено. — В Русові пов. Володимир Волинський вбито в ночі родину Якима Роговського, зложену з трьох осіб. Винуватці невідомі.

— **Летунський подвиг.** Як повідомляють з Харкова, відомий летун Богатир доконав недавно смілого подвигу. Він скочив з висоти 2.700 метрів і отворив легкопад щойно на 50 метрів над землею. Його спроба вповні удалася. Звичайно такі низькі скоки кінчаться катастрофально, бо легкопад не має часу отворитися.

— **Спільник Аль Капона на Буковині.** В Чернівцях знайшли покраяне тіло якоїсь молодої жінки. Поліція ствердила, що це була Міна Шустер, дівчина легких обичаїв. Дальше доходження довело до арештування Герша Бурга, якого люди бачили в товаристві Міни перед її вбивством. Показалось, що Бург вернувся недавно з Шикаґа, де відсидів кару 6-літньої вязниці. Там належав до бандитської шайки ославленого ґанґстера Аль Капона. В його мешканні знайшли жіночу сукню, що була власністю вбитої. Злочину доконав на сексуальному підкладі.

— **Шість років брав платню задурно.** Ціла Франція сміється з такого факту правдивого бюрократизму, який відкрили по докладній перевірці державного буджету. Перед кількома днями помер чоловік, який коштував французьку державу 10.000 франків річно і який навіть пальцем не кивнув. Цей пан був колись міським радником, опісля старався за посаду доглядача паризьких акваріїв, де годували риби. Його прийняли. З різними додатками діставав платню 10.000 фр. річно. Заразже узяв відпустку, яку йому признали. Він подався додому, в мале провінціональне містечко. Після трьох місяців знову дістав відпустку і знову не працював роками. Аж врешті приїхав до Парижа відвідати хревного і там помер. Шість років брав платню за ніколи не виконану працю.

—o—

Із судової салі.

СЕНЗАЦІЙНИЙ ВИСЛІД ЕЛЄКТРИЧНОГО ПРОЦЕСУ В ПЕРЕМИШЛІ.

Б. членові громадської ради міста Перемишля, асесорові й ем. дир. української гімназії п. Романові Гамчикевичеві поручив магістрат перевести слідство в справі зловживань у міській електрівні. Радник Гамчикевич перевів слідство і зложив про це обширний звіт бурмістрові Ірогуляцькому, який нічого в тій справі не зарядив. Тоді радник Гамчикевич помістив в одним місцевим часописі цілу низку статтей про зловживання, спроневірення великих сум, принимання хабарів і т. д., яких допускалися інж. Ясінський і начальник рахункового відділу Кац. Обоє вони ввели проти радника Гамчикевича до окружного суду скаргу за образу чести.

Справа тягнулася 10 місяців і врешті 10. м. м. відбулася перед о. с. Цецерським розправа, на якій обвинуваченого приватних заступав адв. д-р Пайпер. Обвинуваченого боронив ем. о. суддя Дмоховський, котрий у півторагодинній промові виказав, що обвинуваченому Гамчикевичеві удався доказ правди і вніс на його уневинення. Судія Цецерський прихилився вповні до висновків оборони і проголосив вирок, яким уневинив радника Гамчикевича від обвинувачення за образу чести, а обох обвинувачів приватних засудив на заплачення коштів процесу.

Повищий процес і його вислід викликав зрозумілу сенсацію в широких кругах перемиського громадянства.

дивогляди.

СВИНОПАСКА КОРОЛЕВОЮ КРАСИ.

В Атенах влаштували конкурс краси. На цей день припадав ярмарок. Туди привела на продаж свині 17-літня сільська дівчина, що годувала їх. курс. Там негайно дали їй першу нагороду конкурс. Там негайно дали і першу нагороду красуні. Тепер її заангажували до кіна.

ВОШІ ВИМИРАЮТЬ.

Англійський дослідник комах Ляйєс стверджує, що воші вимирають. Їздив він по різних закутинах Европи та Азії, де ці животинки досі жили громадами і розмножувались і стверджує, що внаслідок воєн не наслідком щораз кращих гігієнічних умовин, а наслідком якоїсь спеціяльної недуги, що досі недосліджена. Навіть війна, що так сильно причинилась до їх вимордування, не змінила їх організму.

Хто хоче помогти „Рідній Школі", нехай при всяких закупнах домагається „Провірних бльочків Рідної Школи".

відгуки дня.

НА ШКІЛЬНІМ КОНЦЕРТІ.

Буває, часом присниться мені гімназія. Сиджу в лавці і тремчу. А професор стоїть на катедрі, поправив окуляри і — тягне нотес. „Скаже мені"... і викликує мене. „Скаже мені хорист від... ну, наприклад — від... байно". А я прію, як руда миш і загикуючись: „Байно... гебеза!"...

— Так-так. Гебеза! Такого гебеса я не пущу до вищої кляси. Сідати!

Я сідаю з таким розмахом, що — буджуся.

Часом знову здаю матуру. Приходить мені тоді на сонну думку, що я: 1) вже матуру раз здавав, 2) що нині загалом усякі матури до хрону. Але страх страхом. Зате збуджуся вайме його більше як тоді, коли направду шкандибав через міст зрілости.

Зате ніколи не сняться мені приємні хвилі, яких стільки було в передвоєнній гімназії. Ні прогульки, ні виправи по квіти, ні купілі срібноленгім Сяні, ні вечерниці 11. лютого в „Народнім Домі"... Так, немов би те все вилетіло з памяти і навіть у сні не може прилетіти.

Не сняться мені ніколи і концерти в честь Тараса Шевченка.

А шкода!

Бодай у сні вернулись би до мене чарівні хвилі, звязані зі щорічним поклоном великому поетові.

Концерт Шевченка...

Скільки то спершу проблем, потім горячки, а вкінці радости! Проекти: спровадити когось із заміщевих гімназійних корифеїв співу і музики, чи не спровадкувати, давати одну дію зі „Сну української ночі", чи не давати, пускати цього року дві деклямації, чи тільки одну і тим подібне... Горячка: Чи добре буде співати тенор (курить бестія, і не можна йому витолкувати!), чи промова товариша Ікса буде добра (багато знає, але шепелявий!), чи прийдуть на час сосонки, чи буде цілий „Дівочий Інститут" чи тільки деякі класи (рознула була страшна вістка, що загалом нікого не пустять!) і ще там щось. Але немало є причин до передконцертової горячки. Вкінці — радість. Усе йде як по маслі, публики, аж сала тріщить, солісти в добрій формі і — вільний від науки день.

Був я недавно на гімназійнім концерті в честь Шевченка. Не знаю як кому, але мені було сумно. Не тому, що в малій гімнастичній сали, не тому, що на примітивній сцені і не тому, що нема тепер тенорів. Свято не мало крихітки радісного і святочного настрою, було традиційним „мусом", зібрало учителів, учнів, батьків і кілька запрошених.

Програма сумовита, заснована горем і сльозами, виконавці зі спущеними головами... Знаю, що є остра цензура програми, розумію, що наші часи не сприяють усмішці, але... Більше бадьорости в доборі програми і вгору голова, виконавці. Старше покоління мусить бачити все і всюди своїх наслідників — а піднесеними чолами і з радістю життя в очах.

Якеб те життя й не було!...

Галактіон Чіпка.

Нині у Великім Театрі
Год. 3·30 поп. Востанне **„Крик"** де Стефані і Церіо
По найнижчих цінах. По найнижчих цінах.
Год. 7·30 веч. Капітальна музична фарса Невяровича
„Опера в кратку"
музика і ермеліна і Мунда.

Нині в Театрі Ріжнородностей
Год. 7·30 веч. Передостанній раз А. Цвойдзінського
„Теорія Айнштайна"
комедія, яка від довшого часу є сензаційною атранцією багатьох польських сцен.

ПЕС КОНТРАБАНДИСТОМ.

На бельгійсько-французькім кордоні, в околиці Ліль, митні урядовці переловили пса, що мав на своєму хребті малий радіовий апарат. Пес цей був на службі контрабандистів і вони орієнтувались, куди він забіг без трудноцій.

—o—

СПОРТ.

II. СОКІЛЬСЬКИЙ БІГ З ПЕРЕШКОДАМИ.

II. сокільський біг з перешкодами відбудеться в неділю 12. ц. м. на площі Сокола-Батька. Початок: год. 11-а передпол.

У. С. С. ДЛЯ ГОЛОДНИХ ЯВОРІВЩИНИ.

Як ми вже повідомляли, Львівський Окружний Комітет уладжує в неділю 12. травня в год. 13.30 на площі Сокола-Батька спортове свято, що з нього дохід призначений на допомогу голодним у Яворівщині. Програма така: тов. змагання у коп. м'ячі **Сокіл Щ. — Буревій**; змагання у кошівці мужчин **Плай — У. С. С. К.**; мист. змагання у коп. м'ячі **Богун — Тризуб**; змагання у відбиванці **Чорник — Сокіл-Батько.** Спортовці! Поведіть якнайширшу пропаганду цього свята серед українського громадянства!

З УСПІХІВ КАМЕНЯРСЬКОЇ ДРУЖИНИ У ЛЬВОВІ.

Дружина копаного м'яча „Каменярі" у Львові вийграла такі змагання:

Дня 17. 4. Каменярі — Сантогор 3:1.
Дня 22. 4. Каменярі — Льот 5:0.
Дня 29. 4. Каменярі Щ. — Рух 8:1.
Дня 5. 5. Каменярі II. — Маратон 6:3.

Всі змагання покінчилися виграною „Каменярів".

С. К. РУСЬ (УЖГОРОД) — Ч.С.К. (УЖГОРОД) 4:3 (1:1).

Цією перемогою здобула „Русь" мистецтво у східній окрузі словацько-підкарпатської дивізії та братиме далі участь у кінцевих змаганнях за мистецтво Словаччини.

Нові книжки й журнали.

ПРИПОВІДКИ, ПОСЛОВИЦІ И ЖАРТИ. В-во „Руслана". Львів 1935. Стор. 16. ф. 15.

Працюй Багатій Збирай

в ощадности складай у Повшехнім Банку Звйонзковим на вкладкові книжечки поіменні або на показчика, що гарантують безоглядну тайну вкладу. — Вклади платні на кожне бажання або за виповідженням у централі і відділах. Опроцентування від 5% до 6 ½ % річно.

POWSZECHNY BANK ZWIĄZKOWY W POLSCE S.A

ЛЬВІВ, Варшава, Бельсько, Цешин, Дрогобич, Гдиня, Краків, Перемишль, Станиславів, Гарнів. 12/5

Театри.

Великий Міський Театр.

Неділя, 12. V. год. 3·30 попол. „Опера в кратку“ ціни найнижчі Абон. 17.

Неділя, 12. V. год. 7·30 веч. „Опера в кратку“ Абон. 26.

Понеділок, 13. V. год. 7·30 веч. „Опера в кратку“.

Театр Різнородностей.

Неділя, 12. V. год. 7·30 веч. „Теорія Айнштайна“ Абон. 25.

Понеділок, год. 7·30 веч. „Теорія Айнштайна“.

Кіна.

АДРІЯ: „Распутін — злий дух Росії“.

АПОЛЬО: „Недокінчена симфонія“.

АТЛЯНТИК: „Дівчата в одностроях“

ВАНДА: „Історія гріху“ і ревія.

ГРАЖИНА: „Проданий голос“ — Н. Шмідт.

КАСІНО: „Мужчини до вибору“.

КОЛІСЕЙ: „Буря“ та ревія „Загальне розброєння“.

КОПЕРНИК: „Бал у Савою“ (Джіта Альпар, Ганс Ярай).

МАРУСЕНЬКА: „Жид Зіс“ (Конрад Фейт).

МІРАЖ: „Схід сонця“ з відомою артисткою з Ф. Галь.

МУЗА: „Два гідьтаї“ (Фаїн і Фаян).

ПАКС: „Деревяні Хрести“.

ПАЛЯС: „Азбука кохання“.

ПАН: „Молодий ліс“.

РАЙ: „Світ сміється“ (большевицька комедія).

СВІТ: „Жінки в його житті“ і „Що вій муж робить у ночі“.

СОНЦЕ: „Біла ледія“ та ревія.

СТИЛЕВЕ: „Зміна сердець“ і ревія.

УТІХА: „Шпіон ч. 13.“ і ревія.

ХИМЕРА: „Розсміяні очі“ (Шерлі Темпль).

закордонне радіо.

Неділя, 12. травня 1935.

Відень (506,8) 11·45 Симфонічний концерт, 16·35 Танкова музика, 19·45 Ми жінки — веселий вечір, **Брюссель** (483,9) 21·00 Вечірний концерт, **Братислава** (298,8) 11·00 Концерт з нагоди свята Матері, **Брно** (325,4) 9·15 Фортепіянові твори Чайковського, **Кошиці** (259,1) 12·15 Концерт радіооркестри, **Прага** (470,2) 9·15 Сальоновий квартет, 10·05 Композиторський концерт, **Копенгаген** (255,1) 20·00 Оперетова музика, 21·15 Французькі музика, **Штрасбург** (349,2) 22·30 Танкова музика, **Рига** (214,6) 19·15 Оперова музика, **Берлін** (356,7) 13·00 Концерт радіооркестри, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Музика для матері, **Кельн** (455,9) 16·40 Концерт, 20·00 Львередяй — опера М. Бруха, **Стокгольм** (426,1) 22·00 Концерт радіооркестри, **Рим** (420,8) Симфонічний концерт.

Понеділок, 13. травня 1935.

Відень (506,8) 17·40 Солісти, 20·15 Вечерова музика, **Кошиці** (259,1) 17·05 Авд. для Закарпаття, **Прага** (470,2) 20·45 Симфонічний концерт, **Копенгаген** (255,1) 17·10 Романтичні пісні Вольфа і Шуберта, **Рига** (514,6) 20·15 Віденська оперетова музика, **Берлін** (356,7) 22·30 Концерт солістів, **Кенігсвустергавзен** (1571) 18·00 Композиторський концерт, **Мінхен** (405,4) 18·15 Популярна музика, **Штутгарт** (522,6) 17·00 Полудневий концерт, **Букарешт** (394,8) 17·00 Популярна музика, **Стокгольм** (426,1) 20·30 Камеральний концерт, **Мілано** (368,6) 22·00 Скрипка, **Рим** (420,8) 17·05 Концерт, 22·00 Легка музика.

Львівське радіо.

Неділя, 12. травня 1935.

9·00 Ранішня авдиція, 9·55 Програма, 10·00 Німецька опера — плити, 10·30 Трансмісія з Варшави, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольогічні вісти, 12·05 Сальва рерум, 12·15 Музичний поранок, 14·00, 15·15 Грам. плити, 15·00 Хліборобська скринька, 15·22 Огляд ринків хліборобських продуктів, 15·35 Нар. муз.-пл., 15·45 Що чувати на Підляші, 16·00 Легка муз., 16·40 Фелєх — фраґм. опер Гурського „Друга брама, 17·40 Опов. для дітей, 17·50 Гутірка з цикою „Культура щоденного життя, 18·00 Перший раз перед мікрофоном, 18·45 Життя мозоді, 19·00 Програма на черговий день, 19·05 Гр. пл., 19·45 Подорожуємо — фейл., 20·00 Концерт, 20·30 Трансмісія з Варшави, 20·45—23·00 Гр. пл.

Понеділок, 13. травня 1935.

6·30 Ранішня авдиція, 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 8·05 Авд. для новобранців, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Сальоновий ансамбль, 12·45 Прасування біля — гутірка для жінок, 12·55 Полудневий денник, 13·05 Концерт солістів, 13·55 Вістки про польський експорт, 13·35 Біржа, 13·45 Оперовий ансамбль „Ля Скала“ плити, 16·30 Лекція німецької мови, 16·45 Гр. пл., 17·00 Гутірка для дітей, 17·15 На хвилі публичної безпеки, 18·10 Латвійські пісні, 18·40 Сідьва рерум, 18·45 Арії і пісні 19·07 Програма на черговий день, 19·15 „Жовкна — місто яке жде“, 19·25 Спорт. вістки, 19·35 Авд. для воїнів, 20·00 Словацькі пісні, 20·45 Вечірний денник, 20·55 Як працюємо і живемо у Польщі, 21·00—22·35 Концерт, 22·50 Легка музика, 23·00 Комунікати.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·25—5·30 зол.

Нім. марка 1·90—2·00, фр. франки 34·80—35·05, шв. франки 171·30—172·00, фунти стерлінги 25·50—25·80, австр. шілінги 99·50—101, чеські корони 21·70—22·00, рум. леви 31·00—33·00, діри 43·00—43·75.

Золото: Долари 9·15—9·20, Франки фр. 34·50—35·50, Дукати 82·50—83·50, Корони 36·50—37·50, Рублі 46·00—47·75. 1 гр. зол. 5·92·44.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50 Фльорени 0·83, 1 гр. ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 43·00—45·00, 5 проц. дол. Б. Г. 51·50—53·50, 4 проц. Зоз. Б. Г. 44·00—45·50, 4 1/2 проц. Зоз. Б. Г. 47·00—48·50, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 52·00—53·50, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—63·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

Премійки.

Долярівки 52·00—53·50, Інвестиційна 104·00—107·50, Будівельна 42·00—44·00.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ повідомляє, що ціп на масло не ставить з приводу вичікуючої тенденції; в дні 11. травня ц. р. кооперативам платим за:

	Львів	Львів.
1 л. молока	0·16	„
1 л. сметани	0·60	„
1 кг. яєць	2·25	„

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло вичікуюча, на молоко і сметану сильна, на яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 11. V. ц. р. платить своїм достанцям за 1 кг. живої наги птиці, льоко подвіря птахо-масарні „М. С.“ у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята від 40 дкг.	за 1 кг.	2·00 зол.
Мол. однор. кури 1. кл.	„	0·90	„
Старі кури	„	„	0·80	„
Пантарки	„	„	1·30	„

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного достання.

Курята приймає покищо без приділу.

Когутів, качок, гусей, індичок та індиків взгляду на кінець сезону не приймає.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Корсети найновіші моделі. бедрівки нагрудники виконує солідно „Крайопшениця“, Львів, Бойків 1. 1521 2—9

Віллю в Ярмчі — 13 умебльованих убікацій, господарський будинок, морг города, в прегарнім положенні вимаренду, або до сплати на пансіон. — Перфецька, Львів, Тереси 2 „С“/I. 1531 3-3

Новочасна вирібня парасолі і парасольок „ЛіОн“, Львів, ул. Шайнохи 2. — приймає реперації, покриття, дешево. 1536 3—10

10.000 мужеських сорочок продає від зол. 2·26 Новочасна вирібня **„Ренома“**, Львів, Сонішна 9. 1510 0—2

Спеціяльна вирібня ПІЖАМ, БОНЖУРОК, ДРЕССІНГІВ, детайлічно по гуртовних цінах. — **Рут-Стар**, Львів, Сербська 17. II. 1391 13—20

Фортепіяни, півніна світових вирібней на склад, Марецький, Батория 7. 7-11

Хто сумує, нехай до мене звернеться

FAKIR BIRMAN

Безплатно.

Астрольог, якого віщування завсіди справджуються, і якого радами керуються найзначніші особистости, **БЕЗПЛАТНО,** пришле Тобі амулет щастя і Твій гороскоп, уложений згідно з гіндуськими ритуалом. Цей гороскоп устапить Твою будучність, вияснить Тобі непомильно щасливі періоди, в яких здобудеш любов, гроші і успіх у всьому. — Одиноке медіюм, признане в Парижі, відповість Тобі на кожне питання і виконане думкою в бажаному напрямку. — Зможе тисяч одержаних листів оце кілька примірів. Вдячні автори позводили на їх проголошення.

Особа, яку Ви мені поручили, помогла мені матеріяльно і вратувала пив мою фінансову ситуацію.
JACQUES EXORON
rue Massina — NICE.

Третій раз примушена я звернутися до Вас. — Ваші ради були для мене кільканадцять разів спасенні, що вірю тільки ви Вам.
M. de WITT
100, rue de l'Industrie Ostende.

НЕ БУДЬ САМІТНИМ У ЖИТТІ!

Щасливі, які завдяки радам Факіра Бірмана виграли на Державній Французькій Льотереї: Виграна 500.000 фр. P. M. Bigre, агент самоходів „La Licorne“ w Perigueux.
Виграна 100.000 фр. P. Nina Larol, танцюристка в Народньому Театрі Паризької Опери.
На Люксембурській Льотерії Sweepstake: Виграна 100.000 — Пані Fleury в Брюселі.
На Еспанській Льотерії виграна 100.000 ptas P. Eustachico, Rambla 50 — в Барцельоні.

БУДЬ МОЇМ ПРИЯТЕЛЕМ, ЯК ВОНИ:

Таксамо як згадані тут особи, приймн **ФАКІРА БІРМАНА,** як опікуна і приятеля. Є це панцир проти недолі, провідне світло, яке освічує ніч Твоєї будучности. В замотаних справах, в періодах поважних і рішальних, у хвилинах духовости. В замотаних справах, в періодах поважних і рішальних, у хвилинах депенсування звернися до нього. Спитай, що маєш зробити. Він покаже Тобі властиву дорогу, переможеш. — Подай ім'я, прізвище, адресу і місце уродження. Задучи 1 зол. в почтових марках на кошта пересилки.

Адресувати: FAKIR BIRMAN (Oddz. 29) Warszawa, Skrytka pocztowa Nr. 370.

ГУМАННА ПОМІЧ
ЖЕРТВАМ ЖИТТЯ І ЛЮДЕЙ

Перероблює ковдри і матраци по 3 зол., Скібінський, Львів, 3-го Мая 4. 1550 1—4

Їдальня горіхова, спальня „Фльоріда“ солідне виконання, продає: Столярня, Сикстуська 14. 1553

Фортепіян короткий, приємний у знаменитім стані продає Бартошевський Пекарська 15. I. п. 1553 1—10

Пивниці обширні, **ясні і магазини** на Знесінню на промислові цілі до винайму. Відомість у примусового управителя адвоката д-ра Майблюма, Львів, ул. Листопада 19. 25/56

Найновіші жіночі плащі продано тепер по дуже знижених цінах з приводу кінця сезону. Магазин **И. ПОСАМЕНТ,** Львів, ул. Академічна 2. 1550 2-4

Вітріяки імпрегновані, найдешевше джерело: „Палюм“, Гетманська 22. побіч Музею. 1452 3—7

Найліпше, найдешевше ВЗУТТЯ продає найстарша хрістіянська фірма **Л. Т. Скшипек** ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 4. Тел. 24-70.

Вже появилося ПЕРШЕ ЧИСЛО

місячника української національної політики і громадського життя п. з.

„Шлях Нації“

з датою 1. травня 1935 р.

Журнал розіслано на 3.000 адрес найвпливовіших громадян в краю і за кордоном. Хто не одержав „Шляху Нації“ нехай зволить зголосити свою готовість стати передплатником.

Передплата виносить:
Чвертьрічно 2·50 зол. Піврічно 5·— зол.
Річно 10 зол.

Одно число коштує у продажі 1·— зол.

Журнал можна набути у всіх книгарнях або замовити безпосередно в Адміністрації, під адресою: **„Шлях Нації“, Львів, Скарбківська 35. м. 4., тел. 218-68, Конто П. К. П. 505.590.**

Ціна, що журнал отримали, але його передплачувати не думають вайласно звернути висланє їм оказове число.

Також ціх що ізза недогляду Адміністрації одержали по два примірники, просимо звернути додатковий примірник на адресу. **„Шлях Нації“,** Львів, **Скарбківська 35. м. 4.,** бо зголошуються все нові передплатники, для яких не вистарчає примірників.

Зворотів оплачувати на почті не треба!

Крім вищих оказових чисел, друге число журналу розіслано тільки тим, що зголосять передплату.

Даром журналу не висилаємо.

АДМІНІСТРАЦІЯ ЖУРНАЛУ „ШЛЯХ НАЦІЇ“

ГОДИННИКАРСЬКО - ЮВІЛЕРСЬКА ФІРМА „ЧАС“
перенесена до нового льокалю при вул. БАТОРІЯ 24.

КОВДРИ
матераци, подушки, коци, білля на постіль
Маріян МЛЄКО
ЛЬВІВ, вул. КОРОЛЬНИЦЬКА ч. 6.
телефон 237-72 1234 16—20

Меблеві покриття Дреліхи і волосіння на матраци (Росгар) продає найдешевше
ФРЕНКЕЛЬ І ЛІДЕР
ЛЬВІВ, ЛЕГІОНІВ 25. в подвірі. 6-10

КНИЖЕЧКА
Вечірня і Параклис ДО ПРЕСВ. БОГОРОДИЦІ
конче потрібна кожному вірному, що хоче брати живу участь у цих Богослуженнях. Ціна 1 пр. 20 сот., 5 примірників з почт. оплатою 1·15 зол. Хто замовляє 50 примірників, дістає 25% знижки. Замовлати: **Адміністр. „Діла“, Львів, Ринок 10.** 1—3

Конкурс.

Філія „Сільського Господаря“ в Рудках розписує отсим, конкурс на Повітового Агронома. Оферти за поданим умовин приймає філія до 25. травня 1935 р. — Оферти відкинені лишуться без відповіди. Оферти вносити на адресу філії Сільського Господаря в Рудках. 1546 2-2

ПОСТІЙНО обнижуємо ціни. Відома фабрика білля
„Пав“ Львів, Сикстуська 1.
поручає: Гарні жін. шовк. піжами по 3·90, мужеські попел. 10·90, спортові сорочки, знаменитої гатунки 4·90, підштанці сир. шовк 2·95, хлопячі сорочки, знаменитий фасон від 2·60, коротні підштанці 1·60 і пр. та гарне жіноче білля. Спеціяльний відділ постелевого білля. **ПОЗІР!** Робимо всякне білля на міру. 1—2

ПЯНІНА першорядні по знижених цінах на догідних умовинах. Купно продажа. Заміна уживаних інструментів
Новацкий, Пілсудського 17.
698 44—55

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“ З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.

Ч. 123 (14.021). Львів, понеділок 13. травня 1935. Pocztowa opłatę opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. ощадн. 504.060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічне 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Маршал Пілсудський помер.

Варшава, 12. V. ПАТ. Перший маршал Польщі, Йосиф Пілсудський помер 12. травня ц. р. в год. 20'45 у Бельведерській палаті в Варшаві. Св. єлеєпомазання дав о. Влад. Корнілович.

Недуга марш. Пілсудського розвивалася від кількох місяців. Візваний з Відня професор Венкебах і д-р Антін Стефановський розпізнали рака жолудка й печінки.

Постійну лікарську опіку виконували під керівною ген. Стан. Руперта, полк. д-р Степан Мозоловський, майор д-р Генр. Чанчара і майор д-р Фел. Тукановнч.

Нагальне погіршення наступило 11. травня ц. р., так що кров сильно залляла жолудок і це спричинило ослаблення серця, а опісля смерть.

Йосиф Пілсудський уродився в листопаді 1867 р. в Зулові свенцянського повіту на Виленщині у старошляхетській родині. Оставив жінку Александру та дві дочки: 16-літню Ванду й 14-літню Ягідку, гімназистку.)

ВІДОЗВА ПРЕЗИДЕНТА ДЕРЖАВИ.

ВАРШАВА, 12. 5. ПАТ. П. Президент Річпосполитої Ігн. Мосціцький оголосив таку відозву:

До горожан Річпосполитої.

Перший маршал Польщі Йосиф Пілсудський закінчив життя. Великим трудом свого життя будував сили в народі, геніем ума, твердим зусиллям волі державу воскресив. Вів її до відродження власної потуги, до визволення сил, на яких будуча доля Польщі опреться. За велич його праці дано йому було оглядати нашу державу, як твір живий, приготований до життя та нашу армію, окриту славою переможних наших прапорів.

Ця найбільша на просторі всієї нашої історії людина, в глибині минулої історії силу свого духа черпав і надлюдською напругою думки відгадував будучі шляхи. Не себе бачив там уже, бо давно відчував, що його фізичні сили знають останні посунення.

Шукав і до самостійної праці заправляв людей, на яких мав би спочати тягар відповідальности. Переказав народові спадщину думки, дбайливої за честь і силу. Це його завіщання, переказане нам живучим, маємо принятн та двигнути. Хай жалоба і біль поглиблює в нас зрозуміння нашої, всього народу відповідальности перед його духом і перед будучими поколіннями.

(—) Президент Річпосполитої
Ігнатій Мосціцький.

Варшава, Замок 12. травня 1935.

ЗАСІДАННЯ КАБ. РАДИ.

ВАРШАВА, ПАТ. На вістку про смерть марш. Пілсудського відбулося засідання кабінетової ради, опісля премієр Славек відїхав до Замку, де його приняв президент держави на довшій авдієнції.

В 12. год. вночі після засідання каб. ради, весь уряд а прем. Славеком пішов до Бельведеру, щоби віддати честь покійному першому маршалові Польщі Йос. Пілсудському.

НОВИЙ ГЕН. ІНСПЕКТОР ЗБРОЙНИХ СИЛ І КЕРМАНИЧ МІН. ВІЙСЬК. СПРАВ.

ВАРШАВА, ПАТ. Президент Річпосполитої іменував 12. травня ц. р. генеральним інспектором збройних сил генерала дивізії Едв. Ридза-Сміґлого. Рівночасно іменував керманича м-ства військових справ генерала бриґади Тадея Збігнєва Каспшицького.

ПОХОРОНИ.

Похорони марш. Пілсудського відбудуться найправдоподібніше в четвер. Похоронять його у підземеллі катедри св. Івана в Варшаві, де теж похоронений перший президент Польщі Нарутович.

Закінчення нарад у Варшаві.

У суботу 11. травня ц. р. відбувались наради мін. Лявалн з мін. Беком передполудником о год. 12.30 і пополудні від год. 4 до 6. Обі міністри пополудні радили зі своїми найближчими співробітниками у приватних апартаментах мін. Бека. В цих розмовах заторкнули обі міністри не тільки справи тісно звязані з підписанням французько-большевицького договору і наддунайського пакту, але обговорили теж основно взаємини між Францією та Польщею.

У суботу передполудником мін. Лявалъ склав візиту прем. Славекові, вполудне вінок на могилі Невідомого вояка, опісля в год. 1-ій з мін. Беком був на авдієнції у президента.

ЩО КАЖЕ ОФІЦІЯЛЬНИЙ КОМУНІКАТ.

ВАРШАВА, 12. 5. ПАТ. Мін. Бек і мін. Лявалъ вели привітні розмови, які дали їм нагоду щиро обмінятись поглядами. Темою нарад були найважніші проблеми з ділянки взаємних відносин і з ділянки актуальних справ, які цікавлять тепер обі уряди. Виміна думок була навіяна довірям і взаємним відношенням. Дали вони змогу обом міністрам стверднти, що їх спільним змаганням вдержати мир і безпеку в Европі, зорґанізувавши широко міжнародню співпрацю, до якої могліб приступити всі.

Міністри польський і французький з вдоволенням стверджують, що можуть віддати на послуги миру тісну солідарність, якої висловом є польсько-французький союз.

По обіді у французькій амбасаді міністри Бек і Лявалъ виголосили до радіо промови, які трансмітовано до Франції. Мін. Лявалъ висловив жаль, що з приводу недуги марш. Пілсудського не може скласти йому візити. Опісля заявнив, що французько-большевицький договір згідний з договорами, які обєднують Францію з Польщею та її сусідами. Цей французько-большевицький договір є новим важним чинником організації безпеки в Европі.

КОМЕНТАРІ ФРАНЦУСЬКОЇ ПРЕСИ.

З великою обережністю спеціяльні кореспонденти около 20 щоденників і агенцій обговорюють виглядн дальшої політичної співпраці між Францією і Польщею. Французькі політичні кола заперечують, що коли мін. Лявалеві не вдасться вплинути, щоб Польща змінила своє дотеперішне становище, буде змарнити, щоб усунути все, що могліб погіршити французько-польські взаємини. Загально підкреслюють холодне привітання мін. Лявалн у Варшаві. Мін. Барту витали минулого року з більшим захопленням. Пертінакс пише, що ніяка держава не потерпіла би більше від Польщі, якби дійшло до відновлення співпраці між Німеччиною і СССР на основі договору у Рапало. Метою французько-большевицького договору про взаємну допомогу перешкодити якраз відновленню співпраці Німеччини з СССР. Головний зїкид Польщі такий, що підчас нападу Німеччини на Францію, большевицькі війська мусілиб прийти Франції з допомогою, переїшовши через територію Польщі. „Еко де Парі" пише, що ця допомога може прибрати форми, які не тривожитимуть Варшави.

У щоденнику „Л' Евр" пані Табут пише, що у Варшаві з великим недовірям ставляться до СССР. Одночасно пригадує слова марш. Пілсудського, які сказав у 1927. р. у Женеві до покійного Бріяна: „Одного дня прийде у Німеччині до влади геніяльний державний муж і тоді Польща буде могла з ним погодитись; з Росією це буде куди труднїше".

„Птіт Парізієн" підкреслює, що Польща не вірить силі большевицької армії поза СССР або у практичну можливість большевицького військового нападу на Німеччину. Польща не пустить большевицької армії через свою територію.

ГОЛОСИ АНГЛІЙСЬКОЇ ПРЕСИ.

Англійська преса з великим зацікавленням слідкує за розмовами мін. Лявалн у Варшаві. „Дейлі Телеграф" пише, що тепер Польща не приступить до ніякого союзу, який звернений проти Німеччини.

„Таймс" пише, що на думку Польщі французько-большевицька співпраця шкідлива для польських інтересів і зміцнення миру у східній Европі.

„РОЛЯ ПОЛЬЩІ В БУДУЧІЙ ВІЙНІ".

Віденський „Дер Телеграф" у статті „Роля Польщі в будучій війні" твердить, що Лявалъ хоче у Варшаві злагодити причини, які казали йому заключити умову з СССР і доказати, що при цьому взяв під увагу інтереси Польщі та й тепер дає першенство союзові з Польщею. Часопис питається, яке становище займе Польща, коли б Німеччина напала на Францію. На основі союзу Польща зобовязана дати Франції військову поміч. Одначе французький уряд сподівається, що Польща уможливить теж СССР сповнити зобовязання, які виходять із французько-большевицької умови, себто, що позволить большевицькій армії перемаршувати через Польщу. Та тут виринають найбільші труднощі з боку Польщі, які Лявалъ буде старатися усунути підчас побуту у Варшаві.

МІН. ЛЯВАЛЬ ПОЇДЕ З ВІЗИТОЮ ДО БЕРЛІНА.

ПАРИЖ, ПАТ. У політичних колах можна зміркувати деяке злагіднення настроїв супроти Німеччини. У Парижі кружляють поголоски, що мін. Лявалъ поїде з візитою до Берліна.

Новий Самоуправний Закон

(Друге справлене і доповнене видання)

Ціна тільки: зол. 0·80 (з почтовою пересилкою 0·95 зол.). —

Хто надішле належність складанкою П. К. О. 504.068 тому негайно вишле книжечку Адміністрація „Діла", — Львів, Ринок ч. 10.

Франко-московський союз і українська справа.

Женева, 6. травня 1935

День третього травня, що приніс Європі підписання франко-московського союзу, є безперечно повним дороговказом на шляху розвитку політичних відносин в Європі. Союз цей очевидно не проведить великі держави Європи до спільного виступу проти Москви найкоротшим шляхом. А тому ним не дає причини для песимістичних висновків.

Арифметичних метод у політиці уживати справді не можна, але коли покласти на політичні терези Європи з одного боку франко-московське зближення, а з другого боку викликане ним оозброєння Німеччини та зріст німецько-московської ворожнечі, то не підлягає найменшому сумніву, що в результаті лишиться дуже поважний зріст протимосковських сил в Європі. Значіння цього фактту є тим більше, що франко-московський союз викликав поважне невдоволення, а навіть обурення і в самій Франції.

„Нов Цюріхер Цайтунг", заборонена кілька разів у Німеччині за протинімецькі виступи, пише про французькі настрої, викликані франко-московським союзом між іншим таке: „Різниця між сучасним союзом та союзом 1891. р. видається у вічі. Одушевлення, з яким вітали тоді російських матросів у Тульоні та Парижі, тепер неромітно. Винні в тому не лише берестейсько-литовська зрада союзникам, невиплата большевиками царських боргів та страх перед комуністичною пропагандою, а й різниці в поглядах на зовнішню політику. Багато людей питається, чи російсько-французький пакт не збільшить небезпеки війни замість зменшити її, збільшуючи в Німеччині психозу оточення та сприяючи тій на подвійну ставку".

Політичні кола, що розуміють небезпеку франко-московського союзу для Франції, а разом з тим не мають досить цивільної відваги виступити отверто проти нього, виправдуються в дуже цікавий спосіб. Наприклад „Еко де Парі", твердить, що без цього союзу Франція втратилаб не лише союз із Малою Антантою та Польщею, а й наразилась би на небезпеку, що Москва порозуміється з Берліном. Чого варта в дійсности Мала Антанта, в Парижі мабуть знають, хоч і не говорять про те. Що думають відповідальні чинники Польщі про франко-московський союз, п. Лявель мабуть довідається незабаром у Варшаві, як там довідався льорд Іден те, що мусів знати про східний пакт взаємної помочі. Думатиж, що Москва може порозумітися з Берліном, це значить просто не розуміти самої основи німецько-московських противенств, які без сюрпризів глибші, ніж це на загал думають.

Чинники, що причинилися до франко-московського союзу, є переважно внутрішні — тиснення на большевицько-соціалістичного блюку, тіснішка зручно викликана ним та фабрикантами зброї, і нарешті сила політичної інерції розвинена Еріо, Барту та іншими москвофілами. Сім п. Лявель не є мабуть ані трохи щирим прихильником франко-московського союзу. Він зробив у всякім разі все від нього залежне, щоби ослабити його та полишили французькому урядові можливо вільнішу руку.

І треба признати п. Лявалеві, що він позбавив цей союз у значній мірі всякого реального змісту, допровадив окремі точки до очевидного абсурду та противенства не лише з основами Союзу Народів, а й льокарнського договору. Дуже слушні уваги робить з цього приводу редактор Бріке в „Журналь де Женев". Він звертає увагу між іншим на те, що союзна умова виразно згадує Азію, хоч це зовсім не боронить Франції від небезпеки бути втягненою до московсько-японської війни та втратити наслідком цього Індо-китай. Щодо самої Европи, то франко-московський союз ставить Союз Народів під натиск, що може попровадити до охолодження відносин між Францією з одного та Англією і Італією з другого боку. „Франко-совітський союз є в противенстві до льокарнського договору, фундаментальної основи забезпечення Франції. Франція обовязується справді при деяких умовах заатакувати Німеччину і згідно з громадською опінією в Льондоні чи Парижі Англія чи Італія мотлиб одного дня виповісти льокарнську умову. І чи сама Франція не дає Німеччині чудової нагоди звільнитися від зобовязань льокарнської умови, коли їй цього забажається?

Можна запитати, чи вигоди, які Париж дістав від франко-совітського пакту не зрівноважують його вкоди. Франція ризикує в найближчім часі почути себе ізольованою та ослабленою. І на це саме рахує Літвінов, який хоче привязати Францію до совітського воза. Річ дивна, але правдива, союз із Совітами ослаблював завжди учасників."

Чи зрозуміють незабаром самі французи, чого вартий союз із Москвою, покаже найближча будучність, але в Німеччині цей союз не полишає найменших сумнівів уже тепер. „Німецька політично-дипльометична кореспонденція" заявляє виразно, що франко-московський союз „спрямований виключно проти Німеччини" та що „він є тяжким ударом по ідеї миру". А „Дер Фелькіше Беобахтер" виступає дуже рішучо проти цього союзу, пишучи: „Для кривавих кремлівських стратегів кілька мільонів мертвих не є незвичайним видовищем, але й пани в Парижі розуміють повертати вояцьку кров у военний запас, золото та землі. Отже Москва і Париж мусіли природно прийти до спільних поглядів у зовнішній політиці та довести світові новим пактом свою спільноту. Цим підкреслено те, що національний соціялізм усе твердив, а саме, що недмілітарним паризької політики насильства в тій-же мірі більшевизує европейську політику, в якій плян світової революції Москви гонить проти Европи нову величезну мілітарну силу. Новий пакт бере контингент у подвійній кількості, при чім цілий дотеперішній театр так званого женевського Союзу Народів буде роздушений як загибла грушка. Франко-російський пакт є зачіпним союзом і робити із східного пакту, який лише підмальовує цей союз справу цілої европейської безпеки, є нахабством". („Н. Цір. П." 6. 5. 1935.).

Таким чином франко-московський пакт походив остаточно східний пакт, з якого Москва могліб значно більше скористати, ніж із союзу з Францією, обмеженою в разі потреби постановами Союзу Народів та льокарнської умови. Другою додатною прикметою франко-московського союзу є те, що він ясно означує сучасне становище в Европі і ставить перед кожною державою рішучо дилему — Берлін чи Москва. Вибравши Москву, французький уряд буде примушений зробити з цього всі належні висновки і взяти на себе всі наслідки зробленого кроку не лише супроти Европи, але й супроти власної нації. Як довго сучасний політичний провід Франції цей тягар витримає, питання інше.

Для Німеччини франко-московський союз може бути пожаданим у всякім разі більше, ніж таємне франко-московське співробітництво з надуживанням Союзу Народів та різних конференцій під плащиком інтернаціональних засад та зобовязань. Коли Франція мусить зробити деякі висновки з цього союзу, то Німеччина може зробити з нього дуже далеко йдучі висновки.

Для України та інших поневолених націй СССР франко-московський союз має значіння передовсім тому, що втягає московський уряд у боротьбу великих держав Европи, в якій СССР може відіграти ролю горшка між казанами. Виступаючи отверто проти Німеччини, московський уряд наражає СССР на велику небезпеку; а як мало Франція може захистити Москву в разі війни, показала світова війна досить виразно. А з другого боку чим більше загострюються протиставства між великими державами, чим більше зростає небезпека війни, тим більше зростає і спір проти неї в Европі, тим більше зростає змагання вирівняти протиставства держав спільним виступом проти Москви. Чи візьме Франція участь у тім спільнім виступі, чи ні — рішальним не є. Чи пощастить Москві спровокувати Францію до нападу на Німеччину, є питанням більш ніж сумнівним, але цілком неімовірним видається, щоб Англія чи Італія могли підтримати Францію в превентивній війні проти Німеччини. Зрештою, цілий світ змобілізований Антантою проти центральних держав не урятував царської Росії від розбиття.

А цей світ тепер знає, що поневолені нації СССР, які творять мяйже половину його населення, готові при першій нагоді піднести зброю проти московських гнобителів. „Журналь де Женев", який вважають органом Союзу Народів, запитав недавно цілком слушно французів, з ким вони підписують союз, з Москвою чи СССР? І булоб дуже добре, колиб і представники поневолених націй СССР дали свою рішучу відповідь на це питання також у Женеві, як вони виступали тут кілька разів проти Москви.

М. Данько

З української преси.

„Один експеримент більше..."

Під наголовком „Один експеримент більше, чи підстави „нової" політики?" находимо в останній „Мети" (ч. 18 з 12. V.) обширну вступну статтю, в якій автор проаналізовує нинішню польську нац. політику та доказує тезу, що та політика спирається на т. зв. „психольогії глибин". З тієї цікавої статті виймаємо найбільш суттєві уступи:

Трудно, здається, не погодитися з тим, що політичний термін „польська державна політика супроти українців" — не є однородний. Він викликує кілька образів, у залежності від того, про яку територію мова. „Волинська політика воєводи Юзефського", „холмська", „східньогалицька", „львівська" політика і т. д. Помалу позискує собі право громадянства ще один погляд: що на терені Східної Галичини кожний повіт взагалі має свою власну, окрему політику. Та це все труїзми. Вони не означують нічого іншого, як лише те, що велике українсько-польське питання находиться справді у сліпій вулиці, або в імпасі, або на мертвій точці — як хочете.

„Та ми схильні в кожному громадському явищі дошукуватися якихсь глибших підстав. Чи не грає ролі в справі, якої торкаємося, — намагання опертися на психольогії людських глибин (Tiefenpsychologie)? Ця царина психольогії каже, що підсвідомими мотивами життя людської одиниці є інстинкти, гони, нечисті чи неокреслені бажання.

„Моторами, які в глибинах людських середовищ рішають, є фізична втома, матеріяльне виснаження і моральне пригнічення, врешті політична розтіч і анархія. На цьому всьому жирує приземна, злая амбіція, безхарактерність і продажність різних людців, які не сіють, не орють, а якось живуть і поростають в політичне пір'я. Нема сумніву, що в останніх громадських виборах ці елементи психольогії людських глибин були державною адміністрацією використані. На них спиралося безліч компромісів між служивими українцями чи „русинами" і українцями політично незалежними, на них спиралися гори відкликів виборчих протестів, — відкликів роблених самимиж українцями, під напором адміністраційних чинників. Багато явищ шкільної плебісцитової акції можна пояснити теж тими елементами психольогії глибин людської душі. Сьогодні стоїмо перед новими парляментарними виборами. Трудно припустити, щоби бодай по анальогії чи традиції ця психольогія не була й тут використана.

Та найманкантніше ця риса сучасної політики, що шукає свого опертя на психольогії глибин, виступила в справі аранжування зверхніх взаємин т. зв. льояльности. Безперечно інтерес держави вимагає, щоби громадянство, яке заселює цю державу, мало почуття державної солідарности, почуття одиничної і збірної відповідальности за долю держави, врешті почуття потреби самочинної жертви для тієї держави.

Проблема психічного наставлення українського громадянства до польської держави є віссю всієї польської й української державної й національної політики, є істотою того, що називаємо польсько-українською проблемою на терені Польщі. Що тут чинник національного сентименту грає рішаючу ролю — не треба доказувати. Він у поляків нескривлений, природний, бо опертий на національних почуваннях до власної держави. Чи теж природні змагання до власної політичної організації, які є питомі кожній національній збірноті, отже й українській, можна заступити якимось сурогатом, культурним чи національним, але без політичних аспірацій? Чи можна політичні аспірації якоїсь нації припинити („завісити") на якийсь час і те „завішення" зробити предметом реальної політики, в конкретному випадку: чи можна українські політичні змагання на західніх землях узгіднити зі сучасною польською державністю? Ось питання — досі в практичній політиці не розвязані. Сьогоднішня формулка тієї розвязки з польського боку така: державна льояльність — без означених національно-культурних концесій; з боку українського: національно-територіяльна автономія — без означених гарантій для суспіль-

ВСІ ДІТИ на селі і в місті читають „Світ Дитини" і „Діточу Бібліотеку"
Цілорічні передплати по 5 зол. висилати на адресу: Львів. вул. Зіморовича 3

ности польської держави. Справою політично пливкою, себто такою, що може бути предметом реальної політики з одного і другого боку, є те, як цю „автономію" (окреслення українське) чи культурні „концесії" (окреслення польське) так розбудувати, щоб обі державні й національні ради, польську й українську, сяк-так погодити.

Ось у цю великанську проблему, яка має свою кількасотлітню історію, встряла на наших очах політика людських глибин... І — має амбіції її розвязати! Як? — Засобом виказання лояльности. Чи ця „лояльність" вимушена, удана, навіть чи скарикатуризована — неважно. Коби лиш вияв був, коби тільки можна його задемонструвати, зрелятивізувати перед „начальством". Різні льокальні „величини", жадні слави, авансу а може й патентів на розвязку глибокого й трагічного питання польсько-українських взаємин, — кажуть вивішувати державні прапори (в Тернопільщині посипалися на цілий ряд українських установ кари по 50 зол. за невивішення прапорів; мотив кари: легковаження держави), кажуть давати наліпки на Т. Ш. Л. на українських приватних школах — з нагоди державних свят (Радехівщина), вимагають від священників (на Лемківщині), щоби допускали в церкві нерелігійну польську патріотичну пісню і т. д. Всі ці вимоги не є ніяким законом унормовані. Той самий характер мають примусові виступи й концерти, що їх уладжують матеріяльно залежні урядовці і творені такими самими залежними урядовцями відомі товариства „Польско-руської Згоди". Врешті до тієї самої категорії належить співпраця з „русинами" і творення ілюзії „вспулжиця". Можна би цілі томи списати, які карикатурні форми приймає іноді ця політика в дійсності, на терені адміністрації, шкільництва й церковних взаємин. Справді, лише завдяки політичній зневірі, пригніченню і хитрості менше вартих одиниць та завдяки деяким політичним групам, які не солідаризуються з українською національною політикою, ці імпрези тут і там вдаються. І — викликують оману, що може тими засобами вдасться захитати одноцілий український національний фронт. Льокальні чинники мають мабуть у тому вільну руку, а вищі мабуть погоджуються на них мовчки, залишаючи ті експерименти часові, а ініціятиву спритові нижчих урядовців і — займають вичікуюче становище...

Польська політика не заперечує, що українське питання треба якось розвязати. Чи те пущення державної політики на трясовиння льокальних експериментів зможе українське питання розвязати? Нам видається, що ставка на психольогію людських глибин буде лише одним болючим досвідом більше. Болючим, але й зайвим.

Руїнники.

Так в обширній статті називає „Громадський Голос" (з 11. ц. м.) наших „гурра-патріотів", які ведуть безоглядну кампанію проти всіх політ. партій. Доказавши у вступі, що ніякий свідомий нарід у світі не вспів існувати без організацій, що прецінують політичні вимоги різних верств і гуртів громадянства, себто без політичних партій, автор пише далі так:

Хоч ця справа така ясна, як сонце, то не зважаючи на те наші „націоналісти" наслідують і підтримують пропаганду польського урядового Безпартійного Бльоку, доказуючи всякою фальшивою демагогією, що нібито взагалі непотрібні ніякі політичні партії. Не улягає сумніву, що така пропаганда, яка хоче відвернути українські народні маси від організації в своїх політичних партіях, лежить тільки в інтересі урядового „Безпартійного Бльоку", а хто того не бачить, той хіба є побитий сліпотою. Адже є зовсім очевидне, що ББ воліє мати до діла з політично незорганізованим народом, чим з народом, обєднаним у масових, міцних політичних партіях, бо тоді з незорганізованим народом може робити, що хоче. Отже хто цю пропаганду підтримує, той руйнує політичну силу українського народу.

Цю руйнну роботу намагаються проводити головно фашистівсько-комуністичні мішанці з партії „Фронт Національної Єдности". В них проявляється та проклята отаманська „натура", яка стільки шкоди наробила вже в нашій історії, та яка проявляється дуже часто по наших селах і містах. Ще нині живе дуже часто давний тип, що буде навіть з дуже великим запалом і деякою пожертвою працювати на селі для організації читальні Просвіти, для Кружка Рідної Школи, Народнього Дому, Кооперативи чи іншої організації, але тільки так довго, доки він у цих організаціях має „гоноси", почести і „провід". Як сільки більших штучок поширюють у несвідомих людей думку, що мовляв — „нам взагалі не треба політичних партій", „геть партії" і т. п. Не улягає сумніву, що цею роботою в найкращім випадку кермує психольогія невдачного отаманчика, що „коли не є на моїм, то нехай взагалі нічого не буде".

Ця шкідлива пропаганда може подекуди серед несвідомих мати деякий успіх, бож вона потурає найвигіднішому почуттю слабших одиниць: почуттю пасивности і лінивства. „Безпартійний" є завжди в тім вигіднім положенні, що не є обовязаний до ніякої народної праці і взагалі перед ніким невідповідальний, а зате може на всі боки невідповідально всіх критикувати до схочу.

Ось чому треба ту шкідливу їдь поборювати на кожнім кроці правдивою освідомляючою працею в широких народніх масах та приєднуванням їх до організованої політичної волі.

Нині в год. 7·30 веч. у Великім Театрі
превесела львівська музична фарса „ОПЕРА У КРАТКУ"
Романа Невяровича з муз. А. Гермеліна і И. Мунда. — Тексти Е. Гардіа.
Гумор, забава, танці, прекрасні пісоньки.

Театр Ріжнородностей
Нині в год. 7·30 веч.
Передостанній раз „Теорія Айнштайна"
Ант. Цвойдзінського — комедія нагороджена яко найліпша пєса сезону через Союз Драм. Авторів.

Розвязання сойму й нові вибори.

У варшавських політичних колах здогадуються, що сойм скличуть около 20. травня. Він полагодить проєкт нової виборчої ординації. Можливо, що сойм розвяжуть щойно в другій половині серпня. Нові вибори відбулися би в неділю 13. жовтня.

Сходини наших музик і малярів.

В пятницю ввечір українські музики, обединані у „Союз професійних музик" (Супром) улаштували сходини спільно з нашими мистцями, обединаними в Асоціяції Незалежних Українських Мистців. Зібрались вони, щоб попрощати перед виїздом зі Львова мистця В. Масютина, при цьому для навязання контакту обох організацій, виміни думок і обзнайомлення з творчістю обох груп. Господарями були члени Супром-у. Витав В. Масютина голова Музичного Т-ва, у якого саме відбувалися сходини — радн. Дрималик.

В незвичайно милій товариській атмосфері, господарі запродукували мистцям кілька своїх композицій з докладними поясненнями ідеольогічних і формальних сторін своїх музичних творів — вислухавши раніше переклані з радіо концерту піяністки Галі Левицької. Виконавцями музичних творів були: Г. Левицька, Колесівна й Савицький — піяністи, скрипак Кришталь'ський і віольончеліст Пшеничка, що виконували по кілька творів Барвінського, Нижанківського й Колеси. В. Масютин перечитав свою статтю „Раса й національна творчість", після якої вивязався живий обмін думок між присутніми. Н. Нижанківський і П. Ковжун, кожний з своєї сторони зазначили мету таких сходин і плани на майбутнє, спільну оборону професійних інтересів, бажання очистити мистецьку атмосферу від дилетантизму і провінціоналізму.

В. Масютин оповідав про мистецьке обединання в західній Европі, про такі сильні зібрання й гуртки, що мають таке велике значіння для духового розвитку мистців. Він сам тісно звязаний з ріжними мистецькими колами, з музиками, акторами, письменниками. Деякі наші композитори нагородили дорогого гостя своїми музичними творами, бо Масютин є теж добрим піяністом. Вечірка протяглася до пізна і гості нерадо покидали інтимну малу салю Лисенка, та дякували ініціяторові цих сходин В. Барвінському.

—o—

Свято патрона українських купців.

В неділю 12. травня відсвяткували наші купці, згуртовані в Союзі У. К. і Пр. у Львові *традиційний празник свого патрона св. Юрія*. Почався він в год. 9. рано Архиерейською Службою Божою в катедрі св. Юра, яку відправив о. мітрат Сліпий, о. Куницький, почесні члени СУК і Пр., домівці „У. Бесіди". До столів засіли: о. мітрат Сліпий, о. Куницький, почесні члени СУК і Пр., д-р Білик від Парлям. Репрезентації, представники ріжних установ, преси і члени Союзу, купецька молодь, тощо.

„Свячене" перепліталось численними промовами і співом.

На руки інж. Несторовича зложили з нагоди свята на будову торговельної школи: дир. Скопляк 50 зол. і дир. Тиктор 50 зол. Один із присутних купців деклярував на ту саму ціль 100 зол. Крім того зложено дрібними датками до рук проф. Ластовецького поважнішу квоту на загальні потреби Рідної Школи. Голова Союзу дир. Скопляк зложив 200 зол. Свято закінчилось товариською забавою з танцями, при чому до голосу прийшла молодь.

Сотик не завадить, а в біді порадить!
каже наша приповідка
тому складайте свої ощадности
в Кооперативному Банку „Дністер"
у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Біля посілости англійського короля Віндсор горять ліси. Згоріло досі 4.000 дерев. 400 вояків гасить вогонь у газових масках і шоломах. Вогонь загрожує замкові кн. Конно.

— Вулькан Асама біля Карізави вибухнув утрете ц. р. Попіл вулькану впав грубою верствою на довколичні поля та на Токіо

НОВИНКИ

— **Засідання Української Парляментарної Репрезентації.** В середу, дня 15. травня ц. р. о год. 12-ій вполудне в кімнатах Краєвої Народньої Канцелярії у Львові, вул. Підвалля ч. 7, II. пов. відбудеться засідання Української Парляментарної Репрезентації. Порядок нарад: 1) Виборча ординація до законодатних тіл. 2) Біжучі справи. Присутність усіх членів У. П. Р. обовязкова. Президія У. П. Р.: Д-р Дмитро **Левицький** вр., голова. **Дм. Великанович** вр., секретар.

— **З Польщі.** У варшавському шпиталі для божевільних помер Гіполіт Осяж, званий „рудий опир", колишній студент медицини, що нападав вечорами на молоді дівчата і вбивав їм цвяхи в тіло. — Біля Щренявн під Познанем особовий самохід, що хотів вминути віз з противної сторони, вїхав на дім при дорозі і розбився, причому два пасажири тяжко поторощились, так що відставлено їх до шпиталю. — До мешкання возного в гімназії на Празі добулися в ночі злодії, з яких одного возний застрілив з револьвера.

— **Хліборобське місто.** На врожайних степах Кубанщини влаштувала совітська влада в 1931 р. велику державну дослідну фарму, в якій ведуться наукові досліди над осягненням найкращого жнива. Впродовж пього часу серед фарми повстало зовсім нове місто, що зветься Зерноград і складається з кількох ти-

сяч мешканців, переважно агрономів і студентів. Побіч центрального наукового дослідного інституту задля механізації хліборобства є тут велика досвідна станція, що випробовує найкращі методи хліборобства, інститут задля вишколу інжинірів будови машин і т. п. Уряд призначив цього року два мільони рублів на ріжні будови в Зернограді.

— **30.000 столітніх у Совітах.** У Совітах є 3 міл. людей у віці повище 70 літ, 969.000 у віці повище 80 років, 29.562 у віці повище 100 років. Цікаве, що більшість тих, які досягають такого віку це жінки. Особливо високе число старших людей є на Кавказі. Там є тепер до 974 осіб себто 16 пром. населення досягає віку сто років. Інститут для фізіольогії старости розглядає тепер ріжні твори та ріжні теорії про причини старіння. Інститут бачить можливости продовжити пересічний вік населення, забезпечивши загальним ліпшим соціяльно-гігієнічним умовинам і своєрідним умовинам для старців.

— **Життя на Марсі.** Японська обсерваторія в Кіото оголосила сенсаційну revelяцію на тему обсервації Марса впродовж місяця березня, коли ця планета була найбільше зближена до землі. Японські астрономи певні, що на Марсі є органічне життя. На рівниковій полосі вони добачили зелені плями і смуги, що на їхню думку є доказом буйної ростинности. Японські вчені кажуть, що якщо є на Марсі ростинна вегетація, то мусить там бути також фавна. На їхню думку славні канали на Марсі це зовсім не оптична омана, але діло розумних створінь. Беручи на увагу зроблені обсервації, японські астрономи доходять до висновку, що Марс є врожайною планетою, на якій живуть розумні цивілізовані єства.

— **Подорожі Европою неправдивого князя.** В Будапешті пропав один назверх дуже елегантний пан а з ним зник образ вартости 15.000 пенго. Знаний він під ріжними іменами: князь Галіцина, Олександра Людвіггавзен і оперового співака Марконія. Вже в 1922 році фальшивий князь вимантив від золотаря у Берліні товар вартости півтора мільонів марок. Виступи його як оперового співака були дещо невдалі: попросту не мав голосу. Але закордонні отямились, він уже з гонорарем був далеко. У Німеччині і Швайцарії зробив він кілька ошуканчих трансакцій старими образами і новими автомобілями. Приватних осіб натягнув на 200.000. У Відні називав себе графом Меденом і хотів теж почати якісь махінації. Остання його станиця була Берн у Швайцарії. Хотів утекти до Америки, але перед переїздом заарештувала його родину в Тулюзі. Сидів уже перед в вязниці, але не стратив охоти до свого фаху ошуканця.

— **Різні вістки.** В деяких департаментах Франції появилися масово хрущі, що зїдають листя дерев незгірше саранчі. — З причини дощів в Мезопотамії вилляла ріка Евфрат, зірвавши тами і затопила величезні простори краю. — Над південною африканською провінцією перейшла сильна грядова буря, розбила два літаки і викинула цілий потяг зі пиниПогибла теж маса птахів. — В Румунії згоріло місточко Суліна. Жертвою вогню стало 160 домів і багато збіжевих магазинів. — В індійській провінції Асам шириться холера, якої жертвою падуть тисячі осіб. — Біля Плоешт (Румунія) арештовано шайку грабіжників, якої геретом був 89-літній Валеріян Брадеску.

—o—

ДИВОГЛЯДИ.

РІДКІ ЗВІРЯТА.

У нюйорських школах зробили анкету про домашні та сільські звірята. Відповіди на підставі книжок були дуже добрі, але коли їх питали, чи бачили вони колинебудь коня, більшість (54 відсотків) відповіла, що ні. На вулицях Нью-Порку панує тільки машина. А в зоольогічнім городі коней теж не тримають, бо це занадто звичайна тварина. Вчителі організують прогулки на село, щоб учні могли оглядати коні, корови та вівці.

—o—

СПОРТ.

СПОРТОВЕ СВЯТО У. С. С.

відбулося в неділю 12. н. м. на пл. Сокола-Батька з доходом на голодуючу Яворівщину. Публики около 150.

Сокіл III — Буревій 4:7 (1:6).

Оборона і воротар С. III. незіграні. Позатим оба воротарі слабі. Суддя п. Повзанюк досить добрий.

Богун — Тризуб 1:8 (0:5).

Змагання за мистецтво У. С. С. Богунівці слабі. Тризуб заграв дуже гарно.

Плай — Чорник 1:2.

Тов. змагання у відбиванці вирішив Чорник у свою користь.

УССК — Плай 10:8.

Товариські змагання у кошівці. Обі дружини незіграні.

Ц. СОКІЛЬСЬКИЙ БІГ З ПЕРЕШКОДАМИ.

В неділю 12. н. м. відбувся точно в год. 11. рано величавий показ сили, зручности та вистривалости. Біг з перешкодами; **102 змагунів на старті.** Тяжкий це біг 12 ріжнородних штучних перешкод уставлених на трасі 1100 м. (хід на руках по линві 6 м. довгій, виліз на 2 шінки з деревом, перелаз через 2 брами 1.50 м. вис., виліз на стіл 2 м. вис. і скок на другий такийже у віддаленні 3 м., перелазн попід 3 жердки при землі, виліз на вежу 9 м. високу, перелаз через будинок, біг через кладку і т. п.). 52 побратими усіх гнізд Львова почало біг одиницем та усі скінчили. Виклад: 1) Тиховський Остап (С-Б) 5 м. 08 сек., 2) Тиховський Осип (С-Б) 5 м. 11 сек., 3) Гоцій (С. IV) 5 м. 13 с., 4) Козачок Вод. (С. V) 5 м. 20 с., 5) Лебіщак (С. IV) 5 м. 21 с., 6) „Роман" (С. III) 5 м. 24 с., 7) Вальчик (С-Б) 5.27, 8) Силорак (С. IV) 5.28, 9) Заєвський (С. IV) і Орищин (С. III) по 5.29, 11) Слюзар (С. III) і Когут (С-Б) по 5.30, 13) Муць (С. IV) 5.31.5, 14) Козачок О. (С-Б) 5.33, 15) Миколаїв (С. V) і Гриновець (С. V) по 5.34, 17) Салдит II (С. IV) 5.35, 18) Петрів (С. V) 5.38, 19) Малинчук (С. IV) 5.40, 20) Пеленський (С. IV) 5.44. Учасників стануло з 3 гнізд 22. Вони мали тяжку 750 м. трасу з 8 тяжкими перешкодами, аж дивно було оглядати таких малих, як вони зручно та скоро „перли" наперід. У висліді: 1) „Юлько" (С-Б) 2 м. 49 сек., 2) „Лідчик" (С-Б) 2.50, 3) Іванько (С-Б) 3.00, 4) „Лисий" (С-Б) 3.04.5, 5) Калинюк (С. IV) 3.05, 6) Остап (С-Б) 3.07, 7) „Конюх" (С-Б) 3.09, 8) Литвиненко (С-Б) 3.14, 9) Лаврівський (С. IV) і Гавур Р. С-Б) по 3.18.

Перший раз до змагань стануло тільки змагунок аж 22. Це справді як на наші відносини великий крок уперід. 22 змагунки з усіх гнізд Львова (крім С. III). Як дивно робилося що й жінки можуть бігати з перешкодами. Всі скінчили біг. Траса жінок виносила 300 м. і 4 досить важкі перешкоди. Виклад: 1) „Гатун" (С-Б) 1 м. 16 сек. 2) Горбачівна (С. Клен.) 1 м. 20.5, 3) Оглій Ір. і „Михася" (обі з С-Б) по 1.21, 5) Ясньовська К. (С. IV) 1.22, 6) Гуменюк (С. IV) 1.23, 7) „Довбуш" (С-Б), Мареш (С. V) і „Ребека" (С-Б) по 1.24, 10) Мисицей (С-Б) 1.25 мін.

Рівночасно вперше стануло на старті **старші члени (Ольд-бої)**, яких було вправді тільки 6, але гідно зареприсентувалися. Траса 300 м. і 4. перешкоди. У висліді: 1) Сачитський (С. IV) 1.09.5, 2) Білостоцький Тимко (С-Б) 1.13, 3) Верхола Ост. (С. III) 1.13.5, 4) дир. Радловський (С. IV) 1.17, 5) Домбровський Остап (С. IV) 1.20, 6) Салдит Юрій (С. IV) 1.26.

Гідно поставились Соколи, однак громадянства на цій імпрезі не було, хоч це безплатно. Дивно!

КОПАНИЙ МЯЧ.

ВІДЕНЬ. Австрія — Польща 5:2 (3:1). Міжнародні змагання.

БУДАПЕШТ. Мадярщина — Австрія 6:3 (3:2). Міжнародні змагання.

КЕЛЬН. Еспанія — Німеччина 2:1. Міжнар. змаг. 76.000 видців.

КАТОВИЦІ. Шлеськ — Львів 5:2 (0:2).

ЛЬВІВ. Окр. Ліга — Гасмонея 4:1 (2:0).

ЛЬВІВ. Репр. Роб. Клюбів — Репр. Жид. Клюбів 3:1 (0:1).

ЛЬВІВ. Білий Орел — Світязь 1:0 (0:0).

ПОЗНАНЬ. Краків — Познань 6:2 (4:2). Міжміст. змагання.

ЛОДЗЬ. Варшава — Лодзь 6:3. Міжміст. змагання.

Дописи.

СТРИЙ.

Заг. Збори Т-ва опіки над слугами й робітниками. Дня 21. квітня відбулись у Стрию Заг. Збори Т-ва опіки над слугами й робітниками у власній домівці. Головою вибрано адвоката Ромуальда Думіна, що піднявся опрацювати зміну статуту в тім напрямі, щоб Т-во могло вести бюро посередництва праці і пухлю для безробітних. Само Товариство має дістати назву „Праця". Заг. Збір ствердив, що Товариство гуртує в собі лядви 1/10 частину українських служниць. Яка причина цього, трудно дійти. Може за висока місячна вкладка для членниць (по 50 сот. місячно) перешкаджає їм вступити в члени Товариства? Слід над цим призадуматись і причину усунути.

Заг. Зборри Т-ва „Українське Касино". Дня 20. квітня відбулися Заг. Збори „Українського Касина" в Стрию. По зложенні звідомлення з річної діяльности і рахунків вибрано видїл, що певно дальше як слід буде виявуватись зі своїх завдань, бо господарем вибрано інсп. Солодовського.

Заг. Збори філії „Просвіти". Дня 22. квітня відбулися Заг. Збори філії „Просвіти" в Стрию. По звітрічній управі куратерії, іменованої Головним Видїлом у Львові, вибрано новий Видїл, який дас запоруку, що буде дальше вести працю, яку жертвенно вели довгими літами д-р Олесницький, д-р Калитовський і д-р Калуський.

Псальми у Велику Пятницю і Великодна Служба Божа. Товариство „Стрийський Боян" дальше проявляє свою творчу діяльність, чого доказом мистецьке відтворення псальмів у місьній церкві у Велику Пятницю. Співали на переміну хори мішаний і мужеський під управою п. Пасіки й Улицького, а на Великдень співану Службу Божу під управою п. Масного. Надгляднобачимо, що жертвенна праця дириґента д-ра Миколи Колесси може потягнути за собою співацькі сили і довести до великого успіху.

РІДНА ШКОЛА БУДУЄ ОСНОВИ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ МАЙБУТНОСТИ!

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.
Понеділок, 13. V. год. 7·30 веч. „Опера в кратку".
Вівторок, 14. V. год. 7·30 веч. „Опера в кратку".

Театр Ріжнородностей.
Понеділок, год. 7·30 веч. „Теорія Айнштайна".
Вівторок, 14. V. год. 7·30 веч. „Теорія Айнштайна".

Кіна.

АДРІЯ: „Распутін — злий дух Росії".
АПОЛЬО: „Недокінчена симфонія".
АТЛЯНТИК: „Дівчата в одностроях"
ВАНДА: „Історія гріху" і ревія.
ГРАЖИНА: „Проданий голос" — Н. Шміт.
КАСІНО: „Мужчини до вибору",
КОЛІСЕЙ: „Буря" та ревія „Загальне розброєння".
КОПЕРНИК: „Бал у Савою" (Джіта Альпар, Ганс Ярай).
МАРУСЕНЬКА: „Жид Зіс" (Конрад Файт).
МІРАЖ: „Схід сонця" з відомою артисткою в Ф. Галь.
МУЗА: „Два гідьтаї" (Фдіп і Фляп).
ПАКС: „Дерев'яні Хрести".
ПАЛЯС: „Азбука кохання".
ПАН: „Молодий дїс".
РАЙ: „Світ сміється" (большевицька комедія).
СВІТ: „Жінки в його житті" і „Що мій муж робить у ночі".
СОНЦЕ: „Людина - малпа", ревія „100 відсотків для вас".
СТИЛЕВЕ: „Зміна сердець" і ревія.
УТІХА: „Жовтий детектив" і ревія.
ХИМЕРА: „Розсмішні очі" (Шерлі Темпль).

Закордонне радіо.

Понеділок, 13. травня 1935.

Відень (506,8) 17·40 Солісти, 20·15 Весела музика, **Кошиці** (259,1) 17·05 Авд. для Закарпаття, **Прага** (470,2) 20·45 Симфонічний концерт, **Копенгаген** (255,1) 17·10 Романтичні пісні Вольфа і Шуберта, **Рига** (514,6) 20·15 Віденська опереткова музика, **Берлін** (356,7) 22·30 Концерт солістів, **Кенігсвустергавзен** (1571) 18·00 Композиторський концерт, **Мінхен** (405,4) 13·15 Популярна музика, **Штутгарт** (522,6) 17·00 Пополудневий концерт, **Букарешт** (364,5) 17·00 Популярна музика, **Стокгольм** (426,1) 20·30 Камеральний концерт, **Мілляно** (368,6) 22·00 Скрипка, **Рим** (420,8) 17·05 Концерт, 22·00 Легка музика.

Вівторок, 14. травня 1935.

Відень (506,8) 17·15 Концерт солістів, **Прага** (470,2) 19·10 Концерт військ. орк., **Рига** (514,6) 17·30 Камер. муз., 20·05 Що кожному подобається, **Берлін** (356,7) 14·45 Популярна муз., **Кенігсвустергавзен** (1571) 16·00 Легка муз., **Кельн** (455,9) 17·00 Популярна музика, **Мінхен** (405,4) 17·00 Концерт радіоорхестри, **Букарешт** (364,5) 20·05 Симф. концерт, **Мілляно** (221,1) 21·00 Богослужения — Берлін, **Рим** (420,8) 22·30 Легка музика.

Львівське радіо.

Понеділок, 13. травня 1935.

6·30 Ранішня авдиція, 7·30 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 8·05 Авд. для новобранців, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Сальоновий ансамбль, 12·45 Прасування біля — гутірка для жінок, 12·55 Полудневий дениик, 13·05 Концерт солістів, 13·55 Вістки про польський експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Оперовий ансамбль „Ля Скала" пише, 16·30 Лекція німецької мови, 16·45 Гра пл., 17·00 Гутірка для дітей, 17·15 На хвилі публичної безпеки, 18·10 Латишські пісні, 18·40 Сільва рерум, 18·45 Арії і пісні 19·07 Програма на черговий день, 19·15 „Жовква — місто яке жде", 19·25 Спорт. вістки, 19·35 Авд. для воїнів, 20·00 Словацькі пісні, 20·45 Вечірний денник, 20·55 Як працюємо і живемо у Польщі, 21·00—22·35 Концерт, 22·50 Легка музика, 23·00 Комунікати.

Вівторок, 14. травня 1935.

6·30 Ранішня авд., 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 8·05 Авд. для новобранців, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольогічні вістки, 12·05 Шуман, Шуберт з гр. пл., 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. денник, 13·05 Сьнчк, квартет, 13·40 Пісні, 13·50 З ринку праці, 13·55 Вістки про експорт, 14·00 Гр. пл., 15·45 Біржа, 15·55 Концерт, 16·30 Оповідання для дітей, 17·00 Скрипка ПКО, 17·15 Форт., 18·00 Арії та пісні, 18·18 Остання премієра, 18·30 Концерт, 18·42 Легка муз., 19·07 Програма на черговий день, 19·25 Спорт. вістки, 19·35 Органна, 19·50 Фейл., 20·00 Муз. апокрифи, 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Оперетка, 22·30 Кохання молодих, 22·45 Танк. муз., 23·00 Комунікати.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 124 (14.022). Львів, вівторок 14. травня 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ. Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Вислови співчуття УНДО

й наших центральних установ з приводу смерти марш. Пілсудського.

В понеділок, 13. травня ц. р., в полуднених годинах зложили у львівського воєводи вислови співчуття з приводу смерти марш. Йосифа Пілсудського представники Українського Національно-Демократичного Обєднання в особах ред. *Василя Мудрого*, урядуючого зост. голови і *Володимира Целевича*, головного секретаря партії. Рівночасно зложили такі самі вислови співчуття представники наших культурно-освітніх, наукових, господарських і харитативних центрів в особах голови „Просвіти" д-ра *І. Брика* і голови Ревізійного Союзу Українських Кооператив сен. *Юліяна Павликовського*.

Кондолєнційна депеша У. П. Р. з приводу смерти марш. Пілсудського.

Українська Парляментарна Репрезентація (УНДО) вислала в понеділок до голови Ради Міністрів В. Славека кондолєнційну телєграму з приводу смерти першого маршала Польщі і міністра військових справ Йосифа Пілсудського. Телєграму підписали голова УНДО й УПР пос. д-р Дм. Левицький і секретар УПР пос. Дм. Великановичъ

Українські справи на сходинах у Палаті Послів.

Заходом Англьо-Українського Комітету в Льондоні відбудеться дня 22. травня ц. р. в палаті послів відчит з дебатою на тему „Українська справа і її значіння для Великої Британії". Відчит виголосить п. Ленсельот Льотон, знатний публіцист, автор книжки „Економічна історія Совітської Росії" і головний редактор монографій, які видає славянський факультет льондонського університету.

(УКБЮРО ЛЬОНДОН.)

Українське богослуження в Льондоні.

В переїзді з Манчестер задержався в Льондоні дня 3. травня о. Боський, Чина Редемптористів славянського обряду і настоятель української катол. парохії св. Володимира в Брукселі (Бельгія), та відправив у церкві оо. Редемптористів у Київі Службу Божу.

(УКБЮРО ЛЬОНДОН.)

Мін. Лявaль у Москві.

ВАРШАВА, 13. 5. ПАТ. Вчора в год. 9.40 виїхав до Москви по дводенній побуті у Варшаві мін. Лявaль з донькою, міністром закордонних справ Лєшером і шефом кабінету Роша. На дворці попрощали мін. Лявaля мін. Бек з вищими урядовцями міністерства закордонних справ, французький амбасадор Лярош з членами амбасади і большевицький амбасадор Дівтян.

У Білостоці заявив мін. Лявaль кореспондентові ПАТ-а, що вдоволений зі свого побуту у Польщі.

МОСКВА, 13. 5. ПАТ. Мін. Лявaль відбув вчора пополудні в год. 3-ій нараду з ком. Літвіновим, опісля оглядав місто. Вечором ком. Літвінов гостинне Лявaля обідом, опісля відбудеться рaут.

Вівторок мін. Лявaль складе візиту прем. Молотову, де буде присутній теж Сталін. Вечором відбудеться вистава в опері і рaут у французькій амбасаді.

В середу мін. Лявaль оглядатиме місцеві підприємства, вечором відїде до Парижа.

Летунський договір між Францією та Італією.

У Римі йдуть переговори між Італією та Францією у справі летунського договору про взаємну допомогу. З цією метою приїхав до Риму французький міністер летунства ген. Денен з групою старшин французького генерального штабу.

Політичні кола переконані, що тепер уже зредагують текст французько-італійського летунського договору і може навіть його парафують.

Договір підпишуть після наради урядів Франції та В. Британії.

Совітське шкільництво.

Большевицька „Правда" принесла статтю про потребу творення нових кадр інтелігенції, бо совітська влада нарешті прозріла, що неосвічений пролетаріят за слаба для неї опора. „Правда" зазначує, що в Совітах є тепер 600 тисяч учителів, одначе з того тільки 100 тисяч є членами комуністичної партії. Більшість безпартійних учителів ставиться до совітської влади льояльно, але між ними є багато ворогів пролетаріяту. Тих замаскованих ворогів комунізму слід викрити з цілою безоглядністю. Головним завданням комуністичної партії й совітського уряду творити комуністичні учительські кадри, яким можна би без страху повірити виховання молоді в дусі комуністичної ідеольогії.

Жахливе положення емігранток у Китаю.

6.000 росіянок управляє проституцію.

В Женеві відбулося 7. ц. м. засідання комітету для боротьби з торговлею жінками і дітьми. Комітет розглядав головно страшне положення жінок, що втікли з Росії перед революцією. Представник католицьких місій, о. Роберт подав до відома комітету, що на 20.000 росіянок, які перебувають тепер у Китаю, 6.000 управляє сьогодні проституцію. Пояснюється це страшною нуждою нещасних емігранток, розпукою наслідком самоти, втратою рідні і т. п. Положення, в якому находяться сьогодні тисячі російських жінок, переважно з інтелігентних родин, часто навіть аристократичних, проданих багатим китайцям або увязнених у публичних домах, вимагає негайної допомоги міродатних чинників у Лізі Націй. Вони повинні негайно вглянути в справу і порозумітися з китайською владою. Місіонар зазначив, що Ліга Націй могла би використати свій авторитет, щоби навязати тісний звязок і постійно співпрацювати з католицькими місіями в Китаю.

Комітет виготовляє тепер резолюцію згідно з домаганнями місіонаря.

Уживайте лише

знаменитої цикорії „ЛУНА"
здорової підмінки кави „ПРАЖІНЬ"
і зернистої „Солодової кави ЛУНА"

виробів української кооперативної фабрики

„Суспільний Промисл" Львів Богданівка 30. — тел. 42-9)

Смерть Йосифа Пілсудського.

Львів, 13. травня 1935

Помер Йосиф Пілсудський, творець відродженої польської держави. Померла людина, якої ім'я вже за життя стало легендою, людина, яку одні обожали як півбога, інші ненавиділи найбільшою ненавистю, — така людина, яка справді записує сторінки історії. І цього факту не заперечують ні вороги ні приятелі: це була велика індивідуальність, індивідуальність на мірку багато більшу від пересічної мірки його земляків, і особистою трагедією якої була докладна знайомість психіки цих земляків:

„Маршал Йосиф Пілсудський майже ціле своє життя вчився серед невимовних моральних терпінь — любити Польщу й погорджувати поляками з періоду неволі, які невольницьку нетлю винесли у душах і перенесли в життя самостійної вже Польщі, як історичну святість, як вказівки розуму і методи політичного думання. Та погорда росла серед нікчемного і змарнілого післявоєнного покоління і доходила до засадничого почуття людини, яку та нікчемність мучить. Звідси його самотність, звідси в останніх роках гострота його слів і творів, звідси вкінці переконання, що треба супроти поляків сильної руки, щоби вони зрозуміли, що так жити, як досі, не можна..." (Ігнатій Дашинський: „Рік після травневого перевороту").

Сьогодні вже відомо, що так само, як молодече захоплення геройською романтикою переніс Й. Пілсудський на грунт власної революційної боротьби („...Я був закоханий у Наполеоні і все, що торкалося мого героя, проймало мене захопленням та розпалювало уяву... але всі мої мрії зосереджувались довкола повстання і збройної боротьби з москалями..." — стаття у „Промені" 1903), так само соціялізм вважав тільки засобом до осягнення цілі („Адже хіба ніхто не згодиться вмирати за підвишку заробітків платні на 10 сотиків: треба дати людям ціль, варту жертв, — хочемо самостійної Польщі, щоб можна уладити життя краще й справедливіше для всіх...") — так само теж підтримував спершу демократію (декрет з 22. XII. 1918 про демократично-республиканський устрій держави), бачучи в демократії найкращу систему — у даному, 1918-му, році, і серед даних обставин. Мав відвагу перерішувати власні постанови, признаватися до своїх помилок („Постановою своєю глупою чи розумною... я рішив скликати сойм і віддати йому в руки свою владу... Це було моє рішення...") (промова 3. 7. 1923), і вищити власне колишнє діло, коли вважав це за річ доцільну. Залишився тільки все своє життя вірний одному: воєнному стилеві („З усіх стилів, — він, як найшвидший у поведінці, був мені найсимпатичніший" — відчит у Кракові 15.XI. 1924), а разом із тим стилем — обожанню військової сили, та праці над її розбудовою.

Сьогодні, саме дивним дивом, коли його смерть припала на 9-ті роковини травневого перевороту, люди призабували вже дещо, яка була генеза травневого перевороту: боротьба за армію, острах Пілсудського, що серед нездорових партійних польських відносин буде ослаблена збройна сила держави і що предметом „флюк

Фабрика хемічних виробів
О. Левицька і С-ка
У ЛЬВОВІ, вул. КОРДЕЦЬКОГО ч. 51.
Телефон 60-04. ПКО. 503-881
поручає власні вироби найкращої якости
Пасту до взуття „Елегант" терпентин.
Пасту до взуття „Елегант" воскову
Пасту до підлоги „Французька маса"
Віск комбінований до підлоги
Вазеліну до шкіри
Синку до білля
1387
помадкову і коронову
Шварц до чобіт. — Віск шевський. — Смолу шевську.

туації гри зависних партій" стануть дві ділянки які повинні стояти поза партійними впливами: військо і закордонна політика. І тому ненавидів Й. Пілсудський у своїх земляків ту рису вдачі, яка казала їм забувати оцю правду, тому теж погрожував, що „батіг свистатиме по вулицях", щоб оту правду в їхню свідомість защіпити. Тому теж все своє життя і всю свою працю присвячував поправді тільки двом справам: організації збройних сил, активній боротьбі і — закордонній політиці. Все інше — це були допоміжні засоби, — вся т. зв. боротьба з парляментаризмом і партійництвом, вся т. зв. криптодиктатура, всі відомі з останнього періоду несподівані ходи, це була тільки така сама тактика, що запевнювала свободу у праці над військом і закордонною політикою, як колись було звязування себе з польським соціялізмом, з пролетаріятом, як тим середовищем, що найкраще годився до активної боротьби з царатом...

Диктатура не була для нього ціллю сама для себе. Навіть ліберальстична й ворожа Пілсудському публіцистика признає, що він не змагав до диктатури, що міг був нераз уже багато раніше й багато лекше здобути її, та що він неподібний до інших диктаторів світа і є радше „персоніфікацією Польщі" (Карльо Сфорца: „Европейські диктатури"). У тому теж замилувані тільки до двох ділянок праці, у тому обмеженому колі безпосередніх і правдивих заінтересувань, криється тайна, чому стільки справ у державі, в якій він мав величезну владу, діялося всупереч гаслам, що їх він проголошував у своїх численних промовах, статтях і книжках. Одною з головних причин було ще те, що Йосиф Пілсудський признавав закон відповідальности за ту працю, яку кожний зокрема виконує: тому нерадо вмішувався до діяльности керманичів поодиноких ресортів, — як довго та діяльність аж безпосередньо не заторкувала його власну ділянку праці

Доконав Йосиф Пілсудський за свого життя для своєї батьківщини і свого народу величезного діла. А проте не завершив його і хоч залишив по собі державу з великими границями, з могучою армією, з зовнішніми союзами та з системою, що запевнює владу його звеличникам, проте і зовнішній світ, і його звеличники і всі громадяни Польщі все звязували виключно з його особою, з його волею і його словом та ділом — вирішування цілої довгої низки внутрішніх і закордонних проблем, які ще ждуть остаточного вирішення. Смерть Йосифа Пілсудського витворює у сучасній Польщі та цілому світі, з Польщею так чи інакше звязаному, якусь пустку. Про тихого самотника у Бельведері мало хто знав, в останніх роках, коли він від внутрішніх справ звернувся виключно у сторону справ військових і закордонних, дуже мало можна було про нього чути, а проте сама свідомість існування Йосифа Пілсудського була товчком діяльности його звеличників, була найтривкішою базою цілої державної системи, яку він, Йосиф Пілсудський, як остання інстанція — затверджував. Мало того: Й. Пілсудський був єдиною програмою цілого його табору! Вкінці він, Йосиф Пілсудський, дав закордонній політиці Польщі той напрям, який унезалежнив її від диктату Франції, наблизив до Німеччини і казав шукати іншої розвязки болючих міжнародніх питань, як тільки у системі французької гегемонії.

Сьогодні вмирає Йосиф Пілсудський саме у мент, коли керманич союзницької Франції підписує у Москві пакт, що паралїжує свободу самостійної активної польської політики. Вмирає він теж у моменті, коли уряд рішився петрифікувати існуючу владу реформою державного устрою, що викликує найповажніші застереження навіть у проурядовому таборі. Словом відходить маршал Пілсудський у моменті рішальних для Польщі перемін, напередодні подій, які матимуть вплив на формування цілої її будуччини.

Чи зуміють наслідники маршала перевести до кінця справи, які він залишив незавершеними? Чи взагалі можна найти заступників для індивідуальности, яка робила багато дечого незрозумілого навіть для свого найближчого оточення, яке щойно згодом добачувало льогіку поведінки тієї дивної людини? Чи смерть маршала Пілсудського не буде гаслом для розпутання нового внутрішньо-польської боротьби між двома таборами, що їх ділить не стільки нинішня політична світогляд, що психіка, виросших серед іншої атмосфери ідей та діл? Чи смерть Йосифа Пілсудського облекшить чи теж може ще більше погіршить умовини для розвязки справ, які досі стояли позаду заінтересувань маршала, — справ національної політики?

Відійшов маршал Йосиф Пілсудський із заповітом, що „не може бути в державі — коли вона не хоче йти назустріч загинові — забагато окраїнна політика була політикою чесною" та що протиставилася тій політиці, якої гаслом є „горе переможеним". Відійшов осяяний легендою, яка втримається не вважаючи на риський мир і деякі його закордонні наслідки, з легендою людини, все своє життя свідомої найбільшої небезпеки для всіх поляків — від московського сходу. Відійшла людина, яка ледан 20 літ тому — 6-го серпня 1914 року — розпочала, як сама вона висловлювалася, — „казкову і незвичайну в давній Польщі кар'єру... таку блискавкову кар'єру, яку рідко стрічається в житті народів", — відійшла людина, яка всеж мала завеликі заміри, щоб можна було їх здійснити за 20 літ, — навіть при тому величезному свому щасті, на яке завжди покликувався Йосиф Пілсудський. Чи ті заміри, ті його заповіти, хтонебудь і колинебудь зможе ще здійснити — важке це питання будуччини: будуччини Польщі і полекуди тих народів, які долею історії опинились у її межах.

МАТЕРІЯЛИ НА УБРАННЯ
ПЕРШОРЯДНІ БЕЛЬСЬКІ ГАТУНКИ
Найнижчі ціни поручає
Тадей Цветлєр
(Дім Шпрехера) тел. 218-43.
Львів, Марійська Площа 3.
11/91 14—21

Приємна та цікава лектура
це збірка оповідань
ВАСИЛЯ СОФРОНОВА
ЛИПНЕВА ОТРУТА
Ціна: 1·40 зол., з пересилкою 1·70 зол.
Замовляти в Адміністрації „Діла" Ринок 10.

В. Британія і франція інтервеніюють у справі італійсько-абісинського конфлікту.

ПАРИЖ, ПАТ. Авас повідомляє з Льондону: Уряди В. Британії і Франції складуть приятельський демерш у Римі, щоб запобігти ускладненим італійсько-абісинського конфлікту. Одночасно намовлятимуть Мусолінія, щоб поладнав при хильно ноту цісаря Абісинії, який домагається, щоб конфлікт вирішила мішана комісія. В. Британія бажає дуже, щоб Італія згодилася на створення арбітражної мішаної комісії, на склад якої дала би свою згоду теж Абісинія.

СТ. ЧАРНЕЦЬКИЙ.

Співак горя.

У роковини смерти Д. Січинського.

Безсердечний у нашому помянику місяць травень. На чотках травневих днів нанизані поемерині згадки про Івана Франка, Бориса Грінченка, Остапа Нижанківського, Дениса Січинського й багатьох інших.

Памяти останнього хочу присвятити кілька рядків.

Бо саме 15. травня минає 24 літ, як на тихому станиславівському цвинтарі стала дрімати його могила. 13. травня 1909 р. закрив струджені повіки великий газда української пісні; а немилосерний час окутує його щораз то густішою імлою забуття.

Дивне в історії музичної творчости бувае забуття. Вистане згадати славного Баха, якого жінка писала в десять літ після його смерти: „Ніхто вже нині не знає хто був мій чоловік, за винятком кількох його вірних учнів, що розпорошені по всій країні". Як мало зрештою звертали на Баха увагу за життя!

Або щож значила постать бідного органіста Цезара Франка у порівнанні зі світовою славою паріських оперетковних потентатів та шуму довкола їх преміер!?

Чиж не милосердилися люди над знаменитим пісняром Гугом Вольфом, уважаючи його умово недужим музичним дилетантом? А про Мусоргського легковаженого і вічно запитого урядовця, що був одночасно талановитим оперовим творцем, його близький друг Римський-Корсаков висказувався глумливо, що без потреби „позує на генія".

Порох забуття вкрив знаменитого Гуневича; вже навіть щез він з афіша опери, якої був колись співтворцем і вистане переглянути програмки наших концертів з сімдесятих років, а всюди ви читаєте, що опера „Купало" була „укладу Гуневича і Вахнянина".

І хоч подібна доля стрічає в нинішніх часах і нашого Січинського, вірю сильно, що в історії української музики найдеться для нього відповідна й заслужена сторінка.

Чверть віку добігає, як у ясну травневу днину, в тісній брудній клітці підрядного готелю Гольда помер визначний український музика, а вмирав серед обставин таких невідрадних і сумних, як і сумні були стежки, якими в житті водила його доля...

Бо над життям творця „Роксоляни" не світила, здається, ніодна зоря... Переглянъте тексти його пісень, а побачите, що діялося в його душі на цвіту прибитій, розчарованій, втомленій, що перед людьми та світом силувалася й іноді спромагалася на жест бутн „ на біль мертва, на жалі за висока".

З текстів пісень, до яких творив музику, можнаб скласти історію його життя, відбитку його наболілої душі та фільму настроїв, що ними дихав.

Отже:

І золотої і дорогої
Мені, щоб знали ви, не жаль
Моєї долі молодої...

То знов:

Каламутними болотами
Між бурянами за горами
Три роки сумно протекли...

А далі вже.

Непереглядною юрбою
Ідуть за днями дні мої,
Так страшно одностайні всі,
Як оловяні хмари ті,
Що звільна линуть наді мною
І слід загине за тобою
Розсиплеться мов сніг весною
Лиш в серці тиск важкого болю
Єдиний слід минулих днів.

Раз явилася на фільмовій стяжці його життя ясніша картина. Десь там на селі, серед затишних білих стін старої парохії завитало в його серце ніжне й дивне почування. Він, що ніколи не мав очей ні усміху для жіночої краси, що найвище ліричну вічливість, інколи химерну — закохався. Та жіноча краса була для нього тільки імпульсом екзальтації, його любовне захоплення втілювалося в акорди. Його кохання то були мрії й поезія, глибока емоція без поцілунку.

Якщо ти мене покохаеш,
Всі квіти дарую тобі,
А в вікнах твоїх соловейки
Заступлять дорогу журбі.

Міг сміло повторити за Шопеном, що „ніше кохання тривати може тільки в таких умовинах, у яких народилося, себто час-до-часу, коли прихильний вітер спрямує нас одно до одного, тоді відбудемо нашу дорогу до зір, а опісля розлучимося й зійдемо на землю".

Після тої може єдиної ідилі покотилися знов „непереглядною юрбою дні сумні" а то й трагічна свідомість, що:

Пісне, моя ти підстрелена пташко
Мусиш замовкнуть і ти;
Годі ридати і плакати важко,
Час нам зі сцени зійти! —

(Докінчення буде.)

РІДНА ШКОЛА БУДУЄ ОСНОВИ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ МАЙБУТНОСТИ!

Перед виборами на Закарпатті.

На кого голосувати?

Під наголовком „На кого голосувати?" приносить ужгородське „Українське Слово" з 9. ц. м. передову статтю, з якою варто познайомити і наших читачів, бо в ній находимо напрямні для всіх українців Закарпаття, як мають поступити при виборах до краєвих законодатних тіл 19. ц. м. і до краєвого заступництва, що відбудуться в чергову неділю 26 ц. м. У тій статті читаємо:

Питання: На кого голосувати? — За кими іти? — набірає у нас неперебірчивої виборчої боротьби, — великого значіння й гостроти. Зокрема для нас, українців, це питання дуже важне.

Хоч українська народовецька ідея захопила вже широкі маси нашого населення, то всеж таки в політичному огляді ми ще не зорганізовані в один суцільний фронт. Покищо ми розсіяні по ріжних партіях.

Цей факт треба нам під нинішню хвилину брати на увагу. Шануючи партійні переконання кожної одиниці, ми всеж таки думаємо, що в рішаючому менті кожний свідомий українець не сміє забувати, що він є в першій мірі **син українського народу.**

Ріжні партії мають ріжні партійні програми і гасла й обединують ріжні національности. Тому в цілости ставляться теж неоднаково до національного питання, зокрема до національного питання українського. Нашим загальним гаслом є, що свідомий українець **голосує на українця!**

Партії ставлять ріжних кандидатів. Деякі партії ставляться цілком ворожо до українського нар. напряму, інші стараються принудливо, але з парт. мотивів кандидують людей ріжної національности. Саме тому **не партія — але особи** мають бути тим рішальним чинником у питанні: за ким іти?!

Це наше становище ми зазначили і в попередніх числах.

Сьогодні вже вимикилася виборча ситуація. Кандидатні листи подані й відомо, яких людей кожна партія кандидує. Тому й можемо відповісти на питання, на кого українець може й повинен голосувати, а на кого голосувати не сміє.

Число 1. Аграрна партія не ставить ні до парляменту ані до сенату ніодного українця. Перемогла там русофільська течія. Зате до краєвого заступництва мають окрему, чисто українську листу, яку веде **ред. Степан Клочурак.**

Число 2. Соціяльні-демократи ставлять до парляменту на перше місце українця **інсп. Юлія Ревая.** До сенату на першім місці є мадяр: О. Бацла. До краєвого заступництва — **Федір Ревай.**

Число 3. Чеські народні соціялісти, з якими звязалися „русска" трудова партія і „Русское Нар. Соединеніе", кандидують до парляменту М. Василенка, до сенату — Цуркановича. Це чисто москвофільська спілка, ворожа українському напрямові.

Число 4. Комуністи — відоми вороги українського народу, які голодом, вязницями, шибеницями і розстрілами нищать український нарід.

Число 5. Християнсько-народня партія кандидує до парляменту на першім місці директора о. **Августина Волошина,** далі **д-ра Людвика Міня,** а до сенату **д-ра Михайла Брашайка,** далі **Івана Григу,** господаря з В. Верецьок. До краєвого заступництва **д-ра Миколу Долиная й о. Олександра Хиру.**

Число 7. Словацька людова партія Глінки, з якою звязався Автономний Земл. Союз (куртяківці) і поляки. Кандидує до парляменту Бродія і Демка, до сенату — Фелдешія. Куртяківці обіцюють гори-доли нашим людям — і проповідують „русскость", а хочуть ратувати наш нарід словаками й поляками.

Число 16. Це спілка Крамаржа (нар. демократи), Стшібрного („Народні Сєдноцені") і фенциківської партії „Русская Нац. Авт. Партія". Кандидує тут на першім місці д-ра Степана Фенцика. Партія і спілка крайне до нас ворожа.

З того перегляду видно, що українці можуть голосувати до парляменту: на **число 5. — Августин Волошин** (християнсько-нар. партія), або на **число 2. — Юлій Ревай** (соціяльно-демократична партія); до сенату лиш на **число 5. — д-р Михайло Брашайко** (християнсько-нар. партія); до краєвого заступництва: на **д-ра Миколу Долиная** (християнсько-нар. партія), або на **Федора Ревая** (соц. демократ. партія), або на **Степана Клочурака** (українська група в аграрній партії). Всі інші партії і групи ставляться до нас ворожо і тому ніодин український голос не сміє туди впасти.

Вибори за плечима! Нема часу на теорії — міркування — фрази! Маємо всі виказати нашу силу — або слабість! Тож всі за **український народний напрям!** Обовязок кожного свідомого українця не дати віддати свій голос на своїх людей, але зібрати десятки-сотки інших! На шляху до окінечної мети треба використати всі можливости реальних умовин нашого життя! Лише невпинна, витревала, позитивна праця веде до перемоги!

Наша ідея мусить перемогти!

НАШ ЗАУСТРІЧ

10-те
Останнє число.

що появиться 15-го ц. м. принесе зразки творів із Музею Визволення України, статті про М. Кропивницького та Панаіт Істраті, кінцеві невиголошене слово Р. Купчинського на відчиті „Чи письменник мусить мати світогляд", статтю про сучасний балет і приміру в нашому театрі. Закарлючки Життя, Горобці на дротах, Літературний бюбем, Летіло 40 сорок...

Ціна числа 50 сот.
АДМІН-СТРАЦІЯ, ЛЬВІВ, РИНОК 10. II. п.

Після смерти марш. Йосифа Пілсудського.

ДЕКІЛЬКА ЖИТТЄПИСНИХ ДАТ

Покійний марш. Йосиф Пілсудський уродився в листопаді 1867 р. у Зулові свенцянського повіту на Виленщині у старошляхетській родині, де берегались національні традиції. Оповідання батька-повстанця з 1863 р. та культ великих польських письменників, який вщипила його матір у душах своїх дітей, зумовили незатертий слід на ціле життя Покійного. Після руїни маєтку Пілсудських батьки Покійного поселились у Вільні, де Покійний скінчив державну гімназію в 1885 р. Уже в гімназії Пілсудський брав із братами живу участь у житті молоді закладаючи тайні самоосвітні кружки, щоб протидіяти русифікаційним впливам.

По іспиті зрілости їде до Харкова студіювати медицину. За участь у студентських заворушеннях царська поліція виселює його з Харкова. Вернувшись до Вільна творить з іншими студентами, яких прогнали з університету, гурток лівого політичного напрямку. В 1887 р. представник російських революціонерів втягнув Пілсудського до проектованого атентату на царя. За участь у революційній акції дістає Пілсудський 5 літ заслання на Сибір.

У 1892 р. вернувся Пілсудський до Вільня, де бере живу участь у політичнім русі. В 1894 р. організує тайну друкарню і стає редактором „Роботніка", яку переносять 1896 р. до Лодзі. Туди переїзджає й Пілсудський з дружиною, царська поліція арештує його і вивозить до вязниці у Петербурзі. Заходами сильно зорганізованої організації ППС. вдалось Пілсудському втекти з вязниці і перебратися за кордон спершу до Кракова, опісля до Льондону, де був осередок польської політичної організації. В 1902 р. вертається до Кракова і підготовляється до інтенсивної боротьби з москалями. В 1904/5 р. кермував Й. Пілсудський акцією у Королівстві під російською займанщиною. Підчас російсько-японської війни повів широку акцію проти участи поляків у цій війні. Передбачуючи революцію в Росії їде до Японії шукати піддержки для польської справи. Коли ж не вдалось використати революції в Росії Пілсудський осідає в Галичині і творить напіввійськові організації „стшельців", щоб підготовити майбутню збройну польську силу до боротьби з Росією.

Після вибуху світової війни Пілсудський стає комендантом легіонів і бере участь у боях з російською армією, де його ранили. Після прогнання москалів з російської займанщини повів широку акцію між поляками, щоб вступали в члени польської тайної організації (П. О. В.) готовляючись до боротьби з окупаційними арміями Німеччини та Австрії.

І тому коли Пілсудський не хотів скласти присяги з легіоністами урядам Німеччини та Австрії, німці арештували його і перевезли до вязниці у Магдебургу враз з Казимиром Сосновським. Після упадку осередніх держав Пілсудський вертається з вязниці до Варшави, де регентійна рада передає йому повноту влади, а перший конституційний сойм вибирає одноголосно начальником держави.

В 1920 р. після підписання конвенції з урядом У. Н. Р. і походу на Київ, розгромив большевицьку армію у серпні 1920 р. під Варшавою. Одним словом поклав величезні заслуги над відновою державного життя Польщі.

В 1922 р. зріжається кандидатури на президента. В 1923 р. був шефом генерального штабу.

Саме 9 років тому 13. травня 1926 р. при допомозі війська Пілсудський перевів державний переворот під гаслом направи державного життя Польщі. Від цього часу займав в уряді становище міністра військових справ і був декількома поворотами премієром. Крім того був постійно генеральним інспектором збройних сил. Як велика індивідуальність мав найбільший вплив на державне життя Польщі і тому його смерть є болючою втратою для польської нації.

Марш. Пілсудський видав ряд творів, між ними: „Рік 1920", „Мої перші бої" та „Історичні поправки". В 1932 р. появилось збірне видання Його творів у 8. томах.

ПРИКАЗ ДО АРМІЇ.

ВАРШАВА. ПАТ. Кермавич міністерства військових справ ген. Каспшицький видав такий приказ: Маршал Польщі Йосиф Пілсудський по довшій недузі помер. В імя справи, яку залишив нам покійний начальний вождь, удар, який упав на нарід і армію, не може в нічому ослабити вартости і зусиль жовнірської служби. Пан президент Польщі генеральним інспектором збройних сил іменував генерала дивізії Едварда Ридза-Сьмігого, мені доручив виконувати обовязки міністра військових справ.

На день 13. травня ц. р. приказую: 1) Перед фронтом усіх відділів відчитати відозву президента Польщі. 2) На прапори і полкові хоругви наложити святочно жалібні кокарди. 3) Генерали, старшини і підстаршини, які постійно залишаються у війську, наложать жалібні опаски.

Державні прапори на знак жалоби знизити до половини держака. — Каспшицький, генерал бригади.

ЗАПОВІТ МАРШ. ПІЛСУДСЬКОГО.

„Курієр Поранни" повідомляє: Ще перед кількома роками марш. Пілсудський висловив перед дружиною і найближчими свій заповіт щодо свого тіла. Свій мозок призначив маршал ученим для спеціяльних наукових дослідів, серце доручив скласти у стіп таємних останків своєї матері у Вільні, куди доручив їх перевезти, тіло поховають на Вавелю між гробницями королів. У склянній домовині перевезуть тіло до Кракова, мабуть у четвер, звідкіля марш. Пілсудський вирушив 1914 р. з легіонами до бою з російськими військами.

НАЦІОНАЛЬНА ЖАЛОБА.

ВАРШАВА. ПАТ. Рада міністрів на своїм засіданні в неділю рішила проголосити національну жалобу. Одночасно міністер внутрішніх справ рішив приписати всякі видовища та імпрези на знак жалоби. Відповідні розпорядки видо-

ВСІ ДІТИ на селі і в місті читають **„Світ Дитини"** і **„Дітечу Бібліотеку"**
Цілорічні передплати по 5 зол. висилати на адресу: **Львів. вул. Зіморовича 3.**

ла уже адміністраційна влада в цій справі у Львові.

В год. 0.45 вночі президент Мосьціцький пішов до Бельведеру, щоб скласти поклін покійному маршалкові Пілсудському.

Польська преса вийшла в жалібних обвідках і цілі сторінки присвятила покійному марш. Пілсудському. На державних і публичних будівлях на знак жалоби вивісили прапори, знижені до половини держака.

Куратор львівської шкільної округи Гадомський приказав, щоб в усіх народніх і середніх школах учителі відчитали відозву президента. Дальші розпорядки видасть куратор щойно після одержання вказівок від міністра освіти.

У вівторок відбудеться жалібне засідання міської ради у Львові, в понеділок в полудне були жалібні засідання сенатів усіх вищих шкіл.

ВРАЖІННЯ ЗА КОРДОНОМ.

Німецька, англійська, французька, італійська та інша преса на перших місцях подають вістки про смерть марш. Пілсудського. Радіо у Празі оголосивши вістку про смерть марш. Пілсудського надало жалібний марш Шопена і на знак жалоби перервало авдицію.

Великий вибір блаватних товарів
поручає фірма
Антін Увєра
Львів, вул. Галицька ч. 10.
Ціни надзвичайно низькі.
47—20

Франко про партії серед галицьких українців

перед 50-ма рокамн.

Інша людина взяла на себе місію вивести народовців із стадії секти в стан політичної партії. Ціною людиною був товариш Навроцького Володимир Барвінський, здібний публіцист, енергійний і дуже працьовита й рухлива людина, яка гарячою вірою в себе й своє діло поборола недостачу наукових засобів і неясність провідних ідей. До 1890. р. один із найгарячіших сектантів-народовців, бажаючи відразу перемінитись у реального політика, закладаючи партійний орган „Діло". Не легка була це справа. Політика опортунізму, яку проклямував Барвінський, хоч у загалі заєдно мала в собі багато здорових зерен, одначе без ясного означення підставових і непорушних інтересів цієї політики, крила в собі багато небезпек. Шлях компромісів у політичній боротьбі буває без сумніву дуже корисний, але лиш тоді, коли знаємо докладно, з ким, в якій ціні та яким коштом робимо компроміс. Тим часом у політиці Барвінського не завжди можна було достерегти цю ясність, навпаки, часто замість реальних компромісів виходило кокетування з різними людьми й партіями для абстракційних або фантастичних цілей, змагання до згоди conte que conte з людьми, з якими не треба було робити ніякої згоди. Не міг рішитися Барвінський піти безповоротно на оборону інтересів народу, раніше адоптував ідеал о. Качали, оперти на фіктивній гармонії інтересів народу з інтересами церкви, вітав гарячою промовою новопризначеного митрополита Сембратовича, вручаючи йому берло верховодства в Галицькій Русі, рівночасно боровся проти єзуїтів, спроваджених за згодою того самого митрополита, й проти воскресенців; хоч здоптував увесь арсенал фактів і висновків, які видобув поступовець Навроцький, не зважаючи на це, розвивав гарячкову діяльність серед молоді, щоби згнести серед неї усякий радикалізм, на його думку шкідливий для української справи. Як у науці, так і в політиці був він еклектиком, шукав активної форми для свого ідеалу — української національної самостійности, а не маючи сміливости піти рішуче одним із тих двох шляхів, які були перед ним, — народнім або клерикальним, старався годити їх, закрив-ти розділ, який існує між ними, чи то мовчанкою, чи то багатим потоком фраз. Очевидно, що до такої роботи не міг він загріти широкого загалу, що діло, здвигнене його власною величезною працею, лиш цією його працею могло далі триматись. Передчасно сконсумувало його сили. Не лишив він по собі наслідника, що міг би річ, яку він почав, далі повести в його дусі. Правда, така робота, чим далі, тим ставалась труднішою. Вплив римської семінарії, воскресенців і єзуїтів щораз явніше то відбивались серед української єрархії, щораз голосніше відзивалося змагання цієї єрархії завязати нову, чисто церковну й католицьку організацію у вирозному противенстві до світських людей усяких відтінків, бож світські люди будь-що-будь мають свої світські інтереси, а інтересів церкви найкраще можуть і повинні боронити самі духовні.

Смерть Барвінського найвиразніше відкрила перед організацією народовців щербину в тому місці, де повинна була знаходитись реальна політична програма. Цю щербину почували й перед тим, але Барвінський заслонив її своєю незвичайно симпатичною особистістю, яка викликувала подив і пошану. Щойно тепер, коли перервався потік його медових фраз, усі мусіли спитати себе самих: хтож ми є властиво? яку суспільну силу репрезентуємо? до яких цілей змагаємо? — і в програмі Барвінського не знаходили на ці питання досить ясної і рішучої відповіді. Правда, були там відповіді, але трохи занпрокі: ми частина 20-мільйонового руссько-українського народу, — але що маємо робити, яко ця частина? Був там і другий пункт: оборона інтересів народу, — але цей пункт сам Барвінський розумів загальниково й дуже неясно, як про це свідчить найкраще його реферат про господарські справи, виголошений на першому народньому вічі у Львові. Так само неясним і неозначеним лишалось по смерті Барвінського відношення народовців до уряду, до шляхти, до поляків і до другої української партії, т. зв. „старої". Правда, урядові гр. Таафе виповіло на підставі слів Барвінського перше народне віче у Львові вотум недовіря, але це вотум не мало ніякої практичної ваги. Із шляхтою боровся у „Ділі" Навроцький в обороні народніх інтересів, а Барвінський і Качала в обороні церковних інтересів. Із „старими" заінавгурував Барвінський рід згоди на підставі спільної праці для народу, але ця спільність лишилася пустою фразою, бо „спільно" скликане народне віче було ділом самого Барвінського й усі реферати, які виголосили члени молодої й старої партії, походили з його пера, — а в „спільному" виборчому комітеті „старі" відкинули кандидатуру Барвінського й поставили „свою" людину, яка мала найменші шанси програти виборчу кампанію, і дійсно програла її. „Спільна" акція, не означена докладно, не ведена ні з одного боку щиро, лишала тільки багато квасів, але не принесла ніяких позитивних вислідів.

Так починається на чолі партії очевидне вагання й хитання. Виступають по черзі різні мужі, що стараються кермувати справами партії в цьому або тому напрямку, але властивого пункту тяжкости досіль не знайшла партія у своїй середині, себто не зробилась дійсною партією.

На чоло редакції „Діла" виступив по смерти Барвінського д. Белей, людина молодої генерації, тиха, скромна й поміркована, але в далеко меншими здібностями та знанням, ніж його попередник. Д. Белей не вимагав для себе права й не бажав навіть із свого редакційного столика кермувати справами партії, — як був, так і лишився платним співробітником часопису й нічим більше. Писав ясно, попросту, без ораторських ефектів і надавався дуже добре на тлумача чужих думок, чи то якоїсь визначної одиниці, чи й збірних. Політик промовчування речей хоч і яких важних, але таких, про які він не вміє або не сміє висловити своєї думки, — це улюблений його модус процеденді. Незвичайно обачний, боягуз і нерішучий, коли треба маніфестувати власне переконання на власну відповідальність, сміливим і вимовним є тільки в резоме чужих речень. Заважають йому дещо згадки минулих років, в яких він підпав під признавався до спільних поглядів із радикальнішими гуртками української молоді й видавав поступовий часопис „Світ"; робить тепер, що може, щоб в очах старших народовців обмитись із підозріння в якійнебудь спільності з „радикалами".

Правда, деякі з цих „радикалів", а радше поступовців рівночасно із смертю Барвінського увійшли були до редакції „Діла" й пробували вести далі напрямок, який зазначив Навроцький, себто зробити народовців чисто народньою партією. В тому часі „Діло" може найбільше з усіх галицьких часописів займалось реальними справами й потребами народу, найбільше також викликувало зацікавлення на провінції, найбільше давало цікавих кореспонденцій і фактів народнього життя. Пробували також тоді молоді його співробітники ширше й реальніше потягнути на міжнародне положення українців, на їх відносини до сусідів, кладучи всюди як непорушну підставу інтерес народу й такі лиш допускаючи компроміси в боротьбі, які не ущуплюють цього інтересу. Одначе по двох роках такої праці „радикальні" елементи мусіли вистунити з „Діла"; верх узяли інші елементи, які тут поставаємось так сімо коротко схарактеризувати

Ще за життя Барвінського одним із найвизначніших і найталановіших членів партії був д. Романчук. Зараз ще повстало „Діло", д. Романчук приїшов до сміливої і єдино розумної думки — звернутись просто до народу вже не з пропагандою „народовецьких" ідей, але з ретельним виносенням живих народніх справ і потреб. Він заклав рік перед „Ділом" популярний політичний двотижневик „Батьківщина", який швидко здобув собі між народом велику симпатію і широкий круг читачів. У перших роках видавали „Батьківщину" знаменито й вона багато причинилась до піднесення духового й політичного рівня українського народу. Від фрів. лавірування і промовчувань „Діла" дуже корисно відбивалися прості, річеві й повні гідности слова „Батьківщини", яка завжди й усюди далеко ясніше й щирше ставала на становищі народніх інтересів, ніж „Діло". Отже не диво, що по смерті Барвінського якось так само собою вийшло, що д. Романчука почали уважати природним провідником партії. Спосіб, яким він вів часопис, дійсно велів сподіватись у ньому єдиної людини, яка потрапить розмотати й до ладу довести відносини, які по смерти Барвінського полишились такими помотаними. А в тім д. Романчук, старша, поважна й досвідчена людина, був відомий як повна поміркування людина й прихильник повільної, але певної, органічної політичної праці.

Тим часом не знати, як і чому це сталось, досить, що д. Романчук не сповнив тих надій, які покладали на нього мала ціла партія по смерті Барвінського. Ніодин із його кроків на цьому становищі не зустрів загальної симпатії, не викликав ані тіні ентузіязму в партії. Спроба, яку він зробив, вести й далі спільну акцію із „старою" партією зустріла загальне незадоволення саме з тієї причини, що не сформулували обопільних уступок і зобовязань. Ця спроба скомпромітувала народовців через демонстраційну участь їх спільників у петербурській кирило-методіївській урочистості й принесла їм у вислід повну виборчу поразку. Так само небагато симпатії здобув він собі своєю політикою в сеймі, хоч ця політика, мусимо признати, видається нам єдиною раціональною. Тут д. Романчук піднісся понад своїх попередників-українських послів давнішої доби, які виступали перед поляками в тогах римських легатів і давали їм до вибору в одній фалді мир, — „якщо нам дасте все, що нам належить ся", а в другій війну, якщо не дасте всього. Д. Романчук із величним відреченням власної амбіції зірвав із цією традицією „або все, або нічого" й хоче здобувати для українського народу бодай потрохи, що можна. На жаль, не завсіди вміє витривати в цій ролі не завсіди помагає, що одне реальний, хоч би й маленький здобуток, вартий того, щоб його окупити ціною навіть кількох розчарувань. Ми бачили, як увінся був при кінцевій дебаті над шкільним внесенням і цим може й пошкодив справі. Одначе треба памятати, що цей тернистий шлях реальної політики такий трудний, а в нас такий інше новий!...

А втім головування в партії вплинуло досить некорисно і на публіцистику д. Романчука. Обтяжений множеством клопотів і праць крім професійного заняття, як гімназійний учитель, не мав він ані часу ані потрібної свободи ума, щоб видавати „Батьківщину" так блискуче, як видавав її в перших роках. Якщо, не зважаючи на це, тішиться щораз більшою симпатією народу, хіба тому, що будь що будь воно це найкращий народній часопис, хоч далеко не такий добрий, як був спочатку. А щодо впливу д. Романчука на „Діло", не вмію сказати докладно, чи існує він дійсно та в якій мірі. Одначе мені здається, що д. Романчук — чи мимоволі, чи навмисне — впливає на напрямок і тактику „Діла" далеко менше, ніж міг би й повинен. В цій думці утверджують мене деякі факти, про які хіба іншим разом.

(Далі буде).

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

Вистава національного мистецтва Італії в Римі.

Рим, у травні.

Кожних чотири роки улаштовують у Римі велику виставу малярства та різьби мистців усієї Італії. Остання така вистава була в 1931. році. Тепер відбувається друга така вистава: **Seconda quadriemale d, Arte Nationale.**

На третьому місяці побуту в Римі, відвідавши найцікавіші твори того давнього стародавнього мистецтва, що дає вам повне вдоволення своєю щирістю, постановив я піти й на цю виставу. Її розмістили в гарній палаті з останнього століття, при рухливій вулиці Національ, де містилася Вистава Фашистівської Революції. Біля широкого входу обабіч зеленіють олеандри, густо рожевіють азалії.

Входите. Запускаєтеся в салі: одна по одній, поволі, розмірковуючи, приглядаєтесь менше цікавим творам, з пошаною оглядаєте справжні твори сучасного італійського модерного мистецтва. Треба тут сказати, що у виставі беруть участь і відомі та високоцінні мистці, і багато молодих мистців, не лише невідомих іще, а й справді мало переконливих з мистецького боку.

Перейшовши декільки саль, якось важко погодитись вам на думку О. Шпенґлера, що „велике мистецтво... вже не існує, хоч би й тому, що правдиве життя мистців уже з минулого віку згасло..." Може із мистецтвом так воно й є, але великі мистці ще не перевелись: узяти хоч би Джіно Северіні, великого модерніста. Від імпресіонізму, того доброго, передвоєнного, до сучасного модерного імпресіонізму, він у своїй мистецькій культурі став таким недосяжним сьогодні, що побиває всіх. Досконалий майстер рисунку, незрівнянний у композиції, сердечний, примовний у кольориті. Всі його натура морте, всі портрети носять на собі шляхотний відблиск традиції ренесансу. Він — і містик, і лірик. Його містицизм найкраще вичуваємо в блакитних площинах: блакить, що дає вираз безмежжя і супокою. В образі „Самота" панівний колір сіро-блакитний: вогонь вигнав зі синяви й стає на порозі хати. Тиша все огортає. Тут і містика і лірика. Чиста лірика: на іншому образі, на беріжку вази сидять голуби, а під крисами вази на беріжку підставки спить маленьке янголятко-амор. Дж. Северіні, як і італійські мистці ренесансу, не лякається наслідувати старовини: і малює він голуби на беріжку вази, які бачимо на старих мозаїках із палат імператора Адріяна в Тіволі. Він відчуває старовину по свому. Багато ясности його деяким творам дають рямці цілі із дзеркала. Дж. Северіні дістав тут першу нагороду (здається 50 тисяч лірів) за твір „Сім чеснот".

Гідний подиву і наслідування Джерардо Дотторі. Передовик і головний представник і провідник у малярстві італійського футуризму. Не лякається тематики в мистецтві футуристичному, політичної тематики. Тут ось маємо його цілий цикль — „Фашистівська політика". Війна, революція, молодь, хліборобство, промисл, купецтво, оборона і на горі, синтеза всього- Дуче. Цілий твір сильний композицією, конструкцією, виразом. Дж. Дотторі переконує нас, що мистець, коли чує тематику по мистецьки, не боїться її. Ці твори, зпоміж усіх цього роду творів, які мені за ці довгі роки довелося тут бачити, найбільше мене захопили.

З різьби, яка тут, назагал, багатше представлена, як малярство, представне місце займає Франческо Мессіна і Романо Романеллі. Це справжні і найкращі виразники сучасної скульптури. Вже минулися часи ультра модерної й в Італії різьби: безформної, що шукала лиш руху брил, менше динаміки. Тут, на виставі, усе — в першій мірі реалізм, а в другій щойно, дещо, синтези, примітивізму. Розуміється, з мистецького боку, більше впадає в око отой щирий у різьбі примітивізм.

На цьому місці можна б і закінчити огляд цієї вистави; всі 62 салі і 12 галерій з експонатами вертяться довкола творів вище згаданих мистців, хоч правда, багато з них мають своє обличчя давно сформоване.

Так як підете до елегантно прибраного бару і сядете біля шепітливого водограю, то зміркувавши, замітите, що окрім Маріо Тоцці, який став ще лекший з рисунку, вибагливіший у композиції, лагідніший кольоритом, Філіппо Де Пізіс, Дж. Де Кіріко, цей непоправний, гіркий на поважно сатирик, які, кожний по своєму, тягнуть за Дж. Северінієм; що окрім перо-маляра футуриста Тато, якого опанувала манія заорганізованих поостроїв і в чому він майстер, Брускетті, А. Дж. Амброзі, Ді Боссо, Івано Гамбіні, які, кожний по своєму, тягнуть за Дж. Дотторі, — є ще й інші представні мистці Італії, які від десятка років ідуть своєю дорогою і більшість із них не сходять із неї на бік, а все дальше вперед себе. Це Карльо Бізі, Америго Канебраті зі своїми сонячними краєвидами Тоскани; представник сучасної льомбардської школи Артуро Тозі, то Ніно Спрінгольо зі своїми краєвидами Льомбардії у густій, росистій зелені, на якій веселкою сонце грає; Доменіко Бернарді, що від понурих льомбардських краєвидів, перейшов у сонячні зелено-гнильові; Антоніо Сантагата монументаліст, у якого важким ритмом проходить життя фашизму; Карльо Карра, Феліче Казораті, які любуються сонцем, людиною у просторах. З молодших хочеться згадати: Ферручіо Орвіяді, Ренато Томассі, Бенвенуто Ферраші, Делле Сіте. Є й прерафаеліти — ось давніший Джісберто Черакіні: ті ідилічні постаті, ті казкові джерела, ті сонні пастухи — все те сьоголні, те статичне, таке далеке, що наші розбурхані змисли може втихомирити. Є одна підставова хиба в цього мистця: всі його образи виконані не темперою, а олійними фарбами. Є й різкий реалізм у Антоніо Донгі, проте — доброго портретиста.

Годі з іменами.

Слід зазначити, що на виставі мало є мистецьких елюкубрацій, навіть дуже мало, бо єдиний Енріко Прамполіні. (Може дехто з наших мистців гостро запротестує!)

Вся ця вистава, це суть життя сучасної Італії; воно йде крок у крок з життям країни.

Нагадуються слова Джіролямо Фракастора (XV—XVI в.), що мистецтво не може бути подумане лише як чисте задоволення нашого природного бажання краси, а лишень мусить мати на увазі і моральний бік.

М. Островерха.

10/16 1—4

З ОРГАНІЗАЦІЙНОГО РУХУ.

Організаційна нарада УНДО в Станиславові.

В неділю, 12. травня ц. р. відбулась в Станиславові заходами тамошнього Повітового Комітету УНДО організаційна нарада, в якій узяв участь від партійної централі *ред. Вас. Мудрий*. Нарада почалася в 12-тій год. вполудне і тривала до год. 4-ої пополудні. Нараду відкрив голова Повіт. Комітету адвокат *д-р Бих*. Проводив нарадою адв. д-р *Юл. Олесницький*, а секретарював магр. *Ясеницький*. Довший реферат на політичні й організаційні теми виголосив *ред. Вас. Мудрий*, а реферат про вибори до самоврядування в Станиславівщині *д-р Бих*.

Великий Театр і Театр Ріжнородностей.

З приводу смерти першого Маршала Польщі ЙОСИФА ПІЛСУДСЬКОГО

Міські Театри нечинні аж до відкликання.

Пресова конференція у „Великому Лузі".

В суботу 11. травня ц. р. в 19-ій годині вечора відбулася в домівці „Великого Лугу" при вул. Коперника ч. 5. у Львові конференція представників української преси. „Діло" заступав ред. Кедрин і ред. д-р Німчук, „Неділю" ред. Голіян, „Свободу" дир. Кузьмович, „Мету" і „Христос наша сила" д-р Гнятишак, „Шлях Нації" ред. З. Поленський, „Провід" ред. Гайдук, „Нову Зорю" ред. Дурбак.

Предметом наради було 10-ліття Лугової Організації та її сучасне положення.

Відкрив конференцію голова „Великого Лугу *д-р Гомин Дашкевич*. Він зясував дотеперішній розвиток і працю Лугової Організації, її світліші і слабші моменти. „Луг" переборов усі найтяжчі перешкоди; перед ним розкривається дальший шлях творчої національної праці в ділянці фізичного виховання української молоді. Метою своєї праці ставив „Луг" завжди згуртування української молоді в лугових лавах. Але в цій праці не вів „Луг" ніколи конкуренційної боротьби з іншими українськими руханковими товариствами. Своє 10-ліття відсвяткує „Великий Луг" пописом-здвигом у власному городі у Львові (при вул. Вулецькій і ген. Івашкевича) в дні 23. червня ц. р. Підготова до здвигу почалася вже в цілому краю.

Ідеольогічні напрямні праці „Лугу" накреслив голова пропаґандової комісії *дир. Іван Юцишин*. Джерелом лугової ідеольогії є віра у власні сили народу, а остаточною метою допомога українському народові в здійсненні його національного ідеалу. Цю ідеольогію здійснює „Луг" у межах свого статуту. Зміст своєї праці і тактику намагається „Луг" узгіднювати саме в найвищою своєю метою. „Луг" усе дбав про безоглядну чистоту свого національно-організаційного прапору. По десяти роках важкої праці та боротьби з найтяжчими перешкодами „Луг" може прилюдно заявити, що цього прапору нічим і ніколи не заплямив. Він такий чистий і ясний, як і всі почуття й думки молодої лугової родини.

Кінчаючи свої виводи, голова пропаґандової комісії висловив жаль, що кілька часописів, що є власністю п. Тиктора, не вислали своїх представників на конференцію.

Дискусія над заявами голови „Великого Лугу" д-ра Дашкевича та голови пропаґандової комісії дир. Юцишина тривала поверх дві години. Всі прибувші представники преси висловили свої погляди на порушені луговим проводом питання фізичного виховання української молоді в лугових лавах. Промовці стверджували одностайно, що зміст лугової праці відповідав вповні найживучішим потребам українського народу в ділянці фізичного виховання, а його тактику вистроїло сучасне життя. Стверджували вони також, що в психіці українського народу зайшли поважні зміни у відношенні до лугових товариств. Кількалітнє негативне становище громадянства перемінюється поступово в зичливо-позитивне. Це облекшить працю „Лугу" в найближчому і в майбутньому.

Зокрема у своїх промовах торкалися промовці нинішньої ситуації українських руханкових товариств на старих статутах у звязку зі знаним розпорядком адміністраційної державної влади про перехід їх до пожарничої діяльности на статутах „Стражи Пожарної". Всі промовці висловили одностайний погляд, що *„Луги на старих статутах повинні негайно прийняти нові статути Лугової Організації*, влитися в неї і дальше продовжувати свою національно-виховну працю серед українського дорослу в ділянці фізичної культури.

Голова пропаґандової комісії *дир. Юцишин*, прилучаючись без застережень до цього погляду представників преси, підкреслив ще раз, що „Луг" у відношенні до Українського Сокільства не вів і не веде ніякої конкуренційної акції.

Ціла конференція відбувалася в атмосфері взаємної зичливости й довіря та щирого бажання „Великому Лугові" найкращих успіхів у його корисній суспільній праці.

УКРАЇНЦІ!

КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

Похорон на державний кошт.

ВАРШАВА, 13. 5. ПАТ. Нині в год. 12.30 відбудеться від пражем врем. Сейчас засідання рад міністрів. Рада рішила, що похорон марш. Пілсудського відбудеться на державний кошт. Одночасно рада міністрів рішила, що від нині аж до дня похорону будуть приспущені всі прапори, прикрашені жалобні і т. д. Одночасно прапори, спущені крепом, мають лишатись до похорон держави. Військові та державні урядовці і службовці одягнуті і жінки носитимуть чорну опаску на лівім рукаві шість тижнів. У часі цієї національної жалоби не можуть улаштовувати приймань, ні не можуть самі брати участи.

Тіло Покійного спочивало в салоні у Бельведері. Перед палацом велика маса народу. Вчора вночі зняли посмертну маску, котрі майор лк Моліцінський і доцент др Лясоцький почали бальзамувати тіло. Після того труну з тілом застеляють прапором (про день і місце повідомляють окремо).

ВІДОЗВА МІНІСТРА ОСВІТИ.

Міністер освіти Свєнцицький видав відозву до молоді з дорученням, щоб по школах відчитали відозву президента. Міністер пітав молодь, щоб закрила крепом шкільні відзнаки на шапках, бретах і рукавах.

МІН. ЛЯВАЛЬ РЕПРЕЗЕНТУВАТИМЕ ПРЕЗИДЕНТА ФРАНЦІЇ НА ПОХОРОНІ.

З Парижа надійшла вістка, що президент Лебрен уповажнив мін. Лаваля, щоб підчас повороту з Москви затримався у Варшаві і репрезентував його на похороні марш. Пілсудського.

—o—

ЗАТІСНЕННЯ СОЮЗУ МІЖ ФРАНЦІЄЮ ТА ПОЛЬЩЕЮ.

РИМ, 13. 5. ПАТ. Преса широко обговорює висліди варшавських розмов між. Лаваля з між. Беком. „Пополь д'Італія" підкреслює, що офіційний комунікат є ясний і не вимагає коментарів. Нема сумніву, що висліди нарад позитивні. У Варшаві панує оптиміям і висловлюють погляди, що стріча між. Лаваля з між. Беком зміцнить польсько-французький союз.

—o—

БОЛЬШЕВИЦЬКА ПРЕСА ПРО НАРАДИ У ВАРШАВІ.

МОСКВА, 13. 5. ПАТ. Большевицька преса помістила промови між. Бека і між. Лаваля та комунікат Аваса про варшавські розмови під тенденційними наголовками. Між. Лаваль затримався у комісаріяті закордонних справ. Начальний редактор „Ізвестій" Бухарін гостив співробітників французьких журналістів.

Свячене у Львові.

Вчора, 14. ц. м., відбулося у Львові під час виставки українських установ традиційне свячене для своїх членів і запрошених гостей. З технічних причин подаємо нині звідомлення лише з двох установ.

СВЯЧЕНЕ В Т-ВІ „ВОЛЯ".

Заходом Виділу Т-ва українських дозорців і домашньої служби „Воля" у Львові відбулося в неділю 12. ц. м. опівдні спільне свячене у власній домівці (Ринок 10, II. поверх). До столів засіло понад 100 членів Т-ва і гурток запрошених гостей та представники преси. „Сніди" посвятив о. Василів, що виголосив коротку привітну промову. Дещо пізніше прибув також Прпсвяш. Будка, що виголосив теж гарну, будуючу промову до присутніх. З черги виголосив палку промову представник Української Парл. Репрезентації д-р Біляк. Після того промовляли представники Т-ва і поодинокі члени голосно на тему організації українських дозорців у своєму становому товаристві „Воля". (В останньому часі, на жаль, якась частина дозорців відірвалась від Т-ва „Воля" і наступає собі друге, конкурентійне т-во під назвою „Добра Воля").

СВЯЧЕНЕ УКРАЇНСЬКИХ КАТОЛИЦЬКИХ РОБІТНИЦЬ „БУДУЧНІСТЬ".

У „Будучности" гуртуються українські домашні помічниці, елемент найбільш приложий до використовування. Організація їх (а є їх у місті яких 10.000) необхідна. У товаристві „Будучність" і його відділах у Львові гуртується 500 дівчат, а прибічних 200 з них були на свяченім 12. ц. м. Посвятив страви о. прелат Куницький, своєю присутністю звеличав свято і Прпсвящ. П. Будка. Товариську гутірку пожвавлювано співами та деклямаціями. Промовляла від Союзу Українок п-і Олена Шепарович. Промовляв також щиро і безпосередньо о. Гадзевич з Дрогобича — основник такого самого товариства у Дрогобичі, що існувало вже раніше, ніж товариство у Львові. Від преси сказав коротке слово п. Антонович, від товариства українських ремісників „Зоря" п. Федінський. Кінцеві слова подяки і признання сказала голова цього товариства п-і Тишинська.

„Інжинір" з вид. кольор по жіночі і хлоп. зш 3-50 дитячі 2-50 Фабрика білля „АСТРА" Львів. Сикстуська 2	Сорочки хлоп. серт. сіткa 2-30 з сер. шовку 5-90 піжамки 7-50—2-50 „АСТРА" Львів. Сикстуська 2	Постел. білля конгрес від комплєт 5-20 пошевки 1-20 носки 0-75 „АСТРА" Львів. Сикстуська 2

КРІВАВІ СУТИЧКИ РОБІТНИКІВ З ВІЙСЬКОМ.

БЕЛГОРОД, 13. 5. ПАТ. У копальні золота Бер у власності Сербії пенастало гострий конфлікт між робітниками і дирекцією, яка складається із закордонних капіталістів. Гурт робітників зажив бери дирекції і заборонив повалювання. Між війском і шанцармерією та робітництвом дійшло до стрілянини. По обох боках є вбиті і ранені.

—o—

НОВА МІСЬКА РАДА ПАРИЖА.

ПАРИЖ, 13. 5. ПАТ. По вчорашніх доповняючих виборах склад міської ради Парижа такий: незалежні здобули 4 мандати, республіканці 24, республіканці лівиці 24, незалежні радикали 4, соціяльні радикали 4, соціяльні і незалежні республіканці 7, неосоціялісти 3, соціялісти 6, комуністи 14.

Між. Ерріо вибрали радним у Ліоні.

—o—

Із судової салі.

ТРЬОХ СЕЛЯН ПЕРЕД СУДОМ ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО ОУН.

У четвер 9. травня ц. р. перед судом присяжних у Бережанах ставило трьох селян, українців, з Литовиж пов. Підгайці, яких прокурор притягнув до відповідальности за приналежність до ОУН та злочин держ. зради зі ст. 97 § 1. к. з.)

На лаві підсудних засіли: 1) 35-літній *Семен Кулік*, батько двох дітей; 2) 30-літній *Іван Переяшко*, заробітник, жонатий і 3) 26-літній *Михайло Хомо*, заробітник, батько одної дитини.

Трибуналові проводить ради. Урбанович, обвинуачує прок. Вембіцький. Підсудних боронять: *д-р В. Белко і др М. Західний*.

Акт обвинувачення каже, що підсудні були членами ОУН і були в постійному контакті з Олександром Білєсовом, який перебував у Берліні і від якого одержували нелегальну літературу. Далі акт обвинувачення каже, що сп. Марта Осадца, донька греко-кат. пароха у Литвиновій зізнала, що підсудні хотіли втягнути її до ОУН і давали їй читати теж нелегальну літературу.

Підсудні заперечили свою вину. Головний свідок акту обвинувачення Марта Осадца давала дуже неясні відповіді або взагалі мовчала і тому на вимог прокуратора трибунал приказав її арештувати.

Процес падає 14. травня п. р.

—o—

НОВИНКИ

— **„АМАТА"** найелеганційший пансіон з повним комфортом у Черчі відчинений з 1. травня. Живець Черче, п. Рогатин. 1468 4—5

— **Д-р Микола Гнатчук, стоматольог в Коломиї, ординує в домі при вул. Кілінського 3.** 2-3

— **Першорядне фризієрське і косметичне** заведення для Пань і Панів Т. Кутковського, Сикстуська 14. Тел. 106-88. 1119 10-?

— **Філія Союзу Українок** повідомляє, що клюбові сходини цього тижня відбудуться виймково в середу 15. п. м., з причини заповіджиного реферату о. д-ра Кладочного під заголовком „Фордізм", який відбудеться в домівці У. С. при вул. Сикстуській 44 в год. 18. 1565 1-2

— **Новий розклад їзди** з орієнтаційною мапкою, що в формі книжки охоплює всі залізничі шляхи Галичини та получення з важнішими осередками інших західньо-українських земель, Польщі та заграниці — появиться в першій половині травня ц. р. накладом Кружка „Рідної Школи" в Станиславові. Ціна цього першого великого розкладу їзди в українській мові тільки 30 сот. Дохід призначений на „Рідну Школу", тому кожний українець як також товариства й установи, купують тільки цей новий розклад їзди. Набувати від 15. ц. м. у всіх книгарнях і кіосках. Більші замовлення слати на адресу: „Союзна Друкарня" — Станиславів, Собіського 24.

— **Весняні вечерниці Союзу Українок-Емігранток.** В суботу 11. відбулися весняні вечерниці, влаштовані нашими сестрами-емігрантками. В порівнянні з минулими роками треба ствердити, що товариські нитки з місцевими українками затіснилися і галичани прибували радо до братів-емігрантів у гості. На святі були присутні від Української Парляментарної Репрезентації: голова посол Дмитро Левицький і посли Мілена Рудницька, Зиновій Пелеховський і Любомир Макарушка. Окрім цього нечисленна але репрезентативна публика. Настрій був дуже добрий. Молодь танцювала. Дуже добре грала музика п. Яблонського. Товариство розійшлось аж рано.

— **Проф. Д. Антонович про „Музей Визвольної Боротьби" в Празі.** Користаючи з приїзду проф. Антоновича до Львова, запросила його „Молода Громада" дати виклад про „Музей В. Б." Виклад відбудеться у вівторок 14. ц. м., год. 7.30 веч. у домівці Т-ва. Вступ для членів і запрошених гостей вільний. З огляду на тяжкі потолоски, всі кружляють довкола справи Музею, участь членів дуже побажана.

— **Відчит Дмитра Антоновича з Праги в „Українській Бесіді" у Львові.** До Львова завітав достойний гість — один з найстарших українських громадян і вчених — проф. Дмитро Антонович, найвільніший український історик мистецтва та заслужений співтворець Музею Визвольної Боротьби у Празі. Т-во Письменників і Журналістів ім. І. Франка запросило проф. Д. Антоновича виголосити відчит, який відбудеться в четвер 16. ц. м. в год. 6. вечір у салі „Бесіди", на тему: „Українське мистецтво на Сході Европи". Свій відчит шан. референт буде ілюструвати образами українських і російських церков. Той сам відчит проф. Д. Антонович виголосив кілька днів тому в Українському Науковому Інституті у Варшаві. Проф. Антонович є відомий як один з найкращих референтів, який на кожну тему по своїй спеціяльности вміє говорити надзвичайно живо, ясно і цікаво навіть для найбільших лайків.

— **Товариський інтимний вечір** улаштовує Кооператива Український Театр при допомозі редакції „Нової Хати" у суботу 18. ц. м. в год. 7. веч. у салях „Бесіди". На вечір складається жива, різноманітна програма наших відомих і заслужених артисток Л. Криницької, що вперше після довгої недуги виступить перед нашою публікою, Софії Стадникової, Лариси Гоцинської та Марії Свірської. Кожна з тих артисток дасть цікаві аранжи свого репертуару, у деклямації, рецитації чи співі. З веселими монологами виступить П. Сорока. Фортепіяновий акомпаніямент узяв на себе д-р Н. Нижанківський. Вечір матиме характер товариських сходин для запрошених гостей. Буфет під опікою пань із клюбу „Нової Хати". Запрошення можна дістати в ред. „Ліла", „Нового Часу" та „Нової Хати".

— **Хто виграв на льотерії?** В минішнім дні впали при тягненні держ. льотерії такі більші виграні: 20.000 зол. на ч. 78929, 10.000 зол. на ч. 52122, 5000 зол. на ч. 44423, 55806, 60619, 109488, 159490, 178887, 1000 зол. на ч. 108806, 109901, 119369, 363123, 197, 138831, 141594, 143841, 147407, 151969, 171466, 172944, 179844, 180313, 183613, 4679, 20398, 21383, 98340, 101243, 105126, 22779, 26962, 105709, 105325, 88756, 36200, 40085, 41528, 44205, 62993, 50794, 51435, 75443, 76793, 77445, 81134, 82223, 85716, 2000 зол. на ч. 92544, 67784, 69290, 73018, 91310, 48061, 52831, 53608, 2333, 172276, 15214, 14187, 869, 181083, 29883, 40040, 80616, 101236, 125525, 127174, 128126, 131997, 145029, 156185, 160033, 171238.

— **Краєва хроніка.** В тартаку братів Лянгерів у Підбужі пов. Дрогобич застрайкували робітники, домагаючись підвишки платні. — Йосифа Вертя з Отинії засуджено на 3 місяці арешту за 19.200 зол. гривни за те, що виробляв привазно і продавав цигароси. Його спільник Гольдбергер дістав 1 місяць арешту. — В лісі біля Мразниці під Бориславом знайшли тіло коло 25-літньої дівчини, з вигляду служниці, що мала перерізане горло. Злочину доконано мабуть на сексуальному підкладі. — В селі Перекопана під Перемишлем постерунковий Голий пострілявлозінника, що добувся до одного шинку і сполошений, хотів стріляти до нього. Пострілений був Владислав Голота з Ляцької Волі пов. Мостиська, поміг у перемиському шпиталі. — Підчас парубоцької бійки в Заболотові пов. Снятин Іван Бачук копнув Гриця Сірчука так сильно в черево, що вбив його на місці. — Перед судом присяжних у Коломиї стануть Владислав Мігась з Городенки, що вбив робітника цукровні. Казимира Бродовича.

— **Нова повітова рада в Чорткові.** Вибори членів повітової ради відбулися 6. травня п. р. у всіх волостях чортківського повіту, при чому на 11 волостей голосування було тільки в 5 волостях, а в інших 6 наслідком компромісу з українцями і жидами не голосовано. Членами повітової ради вибрані: Мартин Куник, Микола Божигора, Антін Чарнецький, Стефан Білан, Стефан Кольвінський, кс. Франц Судол, Юрій Гемельгський, Людвик Румільовський, Казимира Рудрофова, Микола Кузик, Каєтан Гофман, Дамян Побуренний, о. Мих. Дрогомирецький, Йосиф Пруський, кс. Казимир Козловський, Данило Богайчук, кс. д-р Лукіян Волек, д-к Евг. Пйотровський, д-р Іван Хичій, інж. Мавркий Рамлер, інж. Влад. Лесняк, Ян Зявік, Йосиф Калага, Казимир Зявік. На загальне число 24 рядних поляки здобули 17 мандатів, всі з ББ, українці 6, жиди 1.

— **Присуд на душогубів.** В селі Голодиско пов. Влодава вимордувано торік цілу родину господаря Боярського, зложену з 7 осіб. Масового душогубства доконав 18-літний син Боярського Іван, при допомозі свого вуйка Стефана Мельничука і Льва Ващука. На днях люблинський суд засудив Ващука і Мельничука на кару смерти, а Боярського на досмертну вязницю.

— **Летунська катастрофа** склалася в Торуні. В часі вправ над летовищем 11. п. м. вдарили на себе два військові літаки у висоті коло 500 м. Наслідком зудару пільот пор. Діоніз Дурко втратив свідомість і апарат, діставшись у корчотяг, упав на землю. Дурко згинув на місці. Другий літак з відірваним підвозяям осів щасливо на летовищі.

— **З Польщі.** Виленський окружний суд засудив відповідального редактора жаргонового часопису „Вільнер Тог", Самуіла Кагана, на місяць арешту за зневагу друком німецького канцлера Адольфа Гітлера. — В Радомі прийшло до кріавої сутички між юрбою безробітних і поліцією. Підчас стріляннни один поліцист одержав тяжку рану в голову.

— **Орел ухопив хлопця.** Сталося це в американських Зл. Державах. Величезний орел пробував ухопити 8-літнього хлопця Чарлі Тінса і занести до свого гнізда. А що хлопець був для нього за тяжкий, орел волік його по землі. Побачив це 15-літний брат Фльойд і почав бити кижака палицею. Врешті орел пустив свою жертву і втік. Скінчилося на переляку дитини.

— **Критичний вік мужчини.** В Найгаймі відбувся конгрес німецьких психотерапевтів. На конгресі багато говорилося м. і. про критичний вік мужчини. Лікарі спеціялісти признали, що у мужчин критичний вік бувае двічі в житті: у віці від 20 до 23 літ і від 35 до 40 літ. У віці від 20 до 23 літ мужчини бувають особливо невитревалі, а вік від 35 до 40 літ є особливо небезпечним для умової рівноваги, бо в цьому часі мужчини начинають відчувати обмеження, які накладають на їхне особисте життя родина та фахові заняття. Ця свідомість може довести мужчин у тому віці до надмірної дразливости і ріжних фантастичних помислів, яких невикональність робить їх дивними і навіть ненормальними.

— **Талісман царя.** У знаного париського золотаря при вулиці Деля Пе купила цими днями леді Астор дорогоцінний перстень з чудово блискотливим великим діямантом. Заплатила за нього 1.000 долярів. Але не за сам камінь, якого вартість без порівнання менша, заплатила цю суму, тільки за значіння, яке має цей перстень. Був він колись власністю російського царя Миколи, що приписував йому чудотворну силу. В усіх важних моментах свого життя носив він цей перстень. А переховувано його так, як свої інсігнії для коронування. Раз запримітив цар по дорозі до Москви (у році 1915), куди їхав на родинну нараду, що забув перстень. Він велів задержати поїзд і чекав, аж його ад'ютант привіз йому цей перстень з Петербурга. Його стрийко, давніший власник перстеня, не мав його з собою і тоді його вбили. Жахливі події останніх днів свого життя приписувати цар мав бракові перстеня, він забув його в поспіху. Так розповідав одинокий свідок цих подій французький учитель царевича. З іншими дорогоцінностями прийшов цей перстень, проданий большевиками до Нюйорку, описля купив його французький золотар, цінячи тільки вартість каменя. Тепер він опинився в родині Астор і мабуть довго там буде.

— **Манія самовбивств у Японії.** На підставі найновіших статистик число самовбивств у Японії збільшилося за останній рік страшенне. У столиці Токіо воно зросло в порівнанні до мин. року на 61 прц. себто на 2621. Заживання отрути було в 60-ти прц. засобом самогубства. Дивно, що 50 поц. самогубників не досягли віку 39 років. 17 осіб покинуло життя з причини старости або нездатности до праці. Лише 5 осіб закінчило життя пальною зброєю.

— **Адоптований Санні бой.** Оль Джонсон, фільмовий артист, знаний з чудової першої звукової фільми „Санні бой", який витискав сльози з очей, любить діти, але власних дітей не має. Він і його жінка Реббі Кілер рішили адоптувати немовля. Пішли вони до дому для підкидків у Шікаго і адоптували семитижневе немовля. Воно буде називатись „Альберт молодший", а звати будуть його „Сонящним хлопчиком".

— **Ощадні міліонерки.** В Америці є чимало жінок, що мають непересічне майно. Дві з них, які тепер померли, жили для богатих жінок у незвичних обставинах. Одна пані Елля Вендель це сестра останнього мужеського нащадка того імени, який помер у році 1914. Родина Вендель вимандрувала в Америку з Ганновер з місцевости Емден у половині 18. століття і поселилася в Нюйорку. В домі побудованім ще в році 1856 жила Елля Вендель, спочатку зі сестрами, по їх смерти сама. Жила зовсім скромно, одягалась бідно, хата була опущена- обстанова вбога. Ввесь маєток мала у скарбниці федерального банку. Для себе потребувала тільки смішно малу частину з відсотків. Коли померла 1931 року безпотомно, залишила майно 100 міл. долярів, за яке старається чимало людей, доказуючи своє посвоячення з нею. Друга міліонерка пані Гаркнесс одідичила по чоловіці 50 міл. долярів — щасливо склавши гроші у вартостевих паперах і посілостях удалось їй збільшити майно на нових 35 міліонів. Те майно одідичив по її смерти її син.

— **Як роблять погоду.** Директор австрійського метеорольогічного товариства д-р Вільгельм Шмідт говорив про велику вагу, яку має ця станиця для наукових цілей і для хліборобства. Практичні і наукові досліди вимагають простої мережі метеорольогічних станиць — спеціяльно в Австрії, де ріжниця температури бувае дуже велика. Та мережа створена з добровільних обсерваторів. Сюди належить міреннн промінів, студіювання вільної атмосфери бальонами летами. Задля вітрильників-літаків, роблені теж досліди над повітрям на горі Гаіс — станцією обсервацій для вітрильників-літаків як теж для клімату міста і клімату озер.

— **Ріжні вістки.** Остання статистика каже, що у Злуч. Державах є 20.523.000 католиків. — Міжнародне радіове бюро стверджує, що в усьому світі є тепер 48.300.000 рад. апаратів, з цього 20.750.000 у Злуч. Держ., 6.780.000 в Англії, у Данії на кожну тисячку осіб є 160 апаратів. — Т-во Вільсона в Америці відзначило золотою медалю президента Масарика за його заслуги для оборони демократичної ідеї самовизначення народів. — На острові Ямайка вибудують великий шпиталь для сухітників з нагоди ювилею англійського короля. — В амер. місті Петерсон артистка Сільвія Гросман, що грала заголовну ролю в „Мірле Ефрос" Гордіна вмерла на сцені від розриву серця. — З. ц. м. у Батумі великий буревій позривав дахи в місті, повиривав дерева і потопив багато човнів. — У 1934 р. виходило у Совітському Союзі 11.400 часописів у 36 і пів мил. примірників; журналів було 1900. — Син Венізельоса, якого грецький уряд засудив заочно заявляе у пресі, що він живе у Парижі віддавна, не є емігрантом і не має нічого спільного з повстанням, яке організував його батько. — У Трайбніц (Саксонія) померли дві черниці на удар серця з причини арештування ігумені під закидом нелегальної висилки грошей до Чехословаччини. — Голосну фільмову артистку Марлену Дітріх заангажувало фільмове виробництво Парамавнт до накручування двох фільм річно з річною гажою пів міліона долярів. — В Мосулю військовий літак при осіданні зустрівся з танком, наслідком чого два летуни згинули, а два тяжко потовклися. — В Іраку появився масово незнаний досі рід насікомих, що знищив 300 тисяч дактилевих пальм. Уряд вислав спеціяльну експедицію для боротьби з тою язвою.

— **Друкарська помилка.** У вчорашньому числі трапилась прикра друкарська помилка у статті **„Свято патрона українських купців".** Надруковано, що свято почалось Архиерейською Службою Божою в катедрі св. Юра, яку відправив о. мітрат Сліпий. Тут мала прийти точка, а після того мало йти дальше: В год. 12-ій впол. відбулось свячене в домівці „У. Бесіди". До столів засіли (досі все випало зі складу) о. мітрат Сліпий, о. Куницький, почесні члени СУК і Пр., д-р Біляк від Пирлям. Репрезентації, представники ріжних установ, преси і члени Союзу, купецька молодь, тощо.

Ширіть наш часопис!

ДИВОГЛЯДИ.

ЩО ЗАБОРОНЯЛА ЦЕНЗУРА

У Ню Йорку зорганізували виставу творів, які не пропускала цензура. Між ними є два зовсім несподівані для всіх зразки: найпопулярніша в англо-саських краях дитяча книжка „Аліса в країні чудес" і „Казки" Андерсена. „Алісу" не хотів китайський цензор пустити у світ тому, що у творі головну ролю грає кріпик, який говорить. Це, мовляв, образа для людей. Між казками Андерсена була казка „Голий король", якийсь російський цензор назвав цю казку вільнодумною.

СТРАШНА НАЗВА.

До совітського консуляту в Шанґаю прийшов совітський громадянин за паспортом.

— Куди їдете? — питається урядовець.

— На Соловки.

Присутні ахнули. Урядовець крикнув.

— Прошу вас, не робити дотепів! Це не балаган! Куди їдете?

— Я не жартую! подаю вам місце мого призначення — Соловки.

У консуляті не знали, чи їхав хто туди з паспортом.

НІКОМУ НЕ ВІРИТЬ.

Француз Гастон Менів з міста Рен розчарувався в наслідках останньої війни та несподіваних спадах валюти. Ціле життя збирав він гроші і зібрав 400.000 франків. Не мав довіря до одної валюти і поділив ці гроші на 1000 банків. Коли збанкротує один банк і одна валюта — залишиться бодай щось в інших. Зате не має він спокою від банків, бо мусить постійно перегладати їх рахунки і писати листи до них.

ПРИКРА ПОМИЛКА.

У французькому містечку у Со-ан-Куе бурмистр дав шлюб одному громадянинові з тещою нареченої замість справжньої молодої. Після світського шлюбу пішли новожженці до церкви, щоб там узяти шлюб церковний і щойно священик побачив помилку: у паперах було імя тещі. Шлюб треба було брати наново.

З кіна.

КІНО „ПАЛЯС": „АЗБУКА КОХАННЯ".

Димша, Круковський, Лявінський, Том — члени давнього „Кві про Кво", пізніше „Банди"; знаємо чого сподіватись. Комедія з комічними типами, дотепною інтригою, піснеьками. Та є у програмі теж імя Марії Богди, наскріз драматичної артистки; вона представляе ліричний елемент, необхідний навіть у комедії, що мусить у нинішніх часах кінчитись щасливо і позитивно. Чималу ролю мають у цій комедії — дитина та пес. Головно йому подивляємо за його розум і зразкові форми поведінки. Димша дає знаменитий тип крамничного послужника з аспіраціями фільмового актора. Його дебют на сцені доводить деяких до сліз... від сміху. Сценарій дотепний, тільки вокальні виступи слабі.

Збирайте датки і дарові книжки для заспокоєння духових потреб наших заточенців і шліть на адресу Т-ва „Просвіта" у Львові, Ринок 10.1.

Дописи.

СТАРОСАМБІРЩИНА.

Свято в роковини смерти організатора Підгір о. І. Яворського. Дня 30-го IV. п. р., третього дня Великодніх Свят святкувало село Стрільбичі пяті роковини смерти свого бувшого пароха і незабувного провідника о. Івана Яворського. У цьому святі в честь першого організатора, будителя і довголітнього національного провідника Старосамбірщини й цілого Підкарпаття взяла участь ціла Старосамбірщина. Зокрема, коли йде про зорганізовану участь, Стара Сіль вислала на це свято своїх добре вишколених і гарно умундурованих соколів, а Старий Самбір і Бачина свої гарно вишколені хори. Свято почалося панахидою біля гробу Покійного при участі понад двох тисяч місцевого і доокольичного громадянства. Підчас панахиди виголосив палку, патріотичну проповідь о. Юліян Татомир, парох Лужка Горішнього. Годину після панахиди почалася в салі місценої читальні святочна академія, на яку удалося після довгих заходів остаточно виклопотати дозвіл — дослівно в останній мінуті. На програму здожилися: 1) Перше слово місцевого пароха о. Шпиталя, після якого присутні вшанували память Покійного через повстання з місць і задержання одної хвилини мовчанки. 2) Дуже гарний реферат п. І. Пукача, організатора свята, в якому він представив працю пок. о. Яворського над національним піднесенням Стрільбич. 3) Продукції хорів — місцевого, із Старого Самбора та із Бачини. 4) Ритмічні вправи та картини „Свахи", виведені місцевими дівчатками, між якими звертала на себе увагу мала Пукачівна, яка виявила непересічний сценічний талант. 5) Промова о. Ю. Татомира, в кій він представив заслуги і працю Покійного на політично-парляментарній арені. Академія закінчилась відспіванням національного гимну. Почесним гостем свята була п-ні С. Яворська, вдова по пок. о. Яворськім, яка тепер живе в Старому Самборі і, не вважаючи на поважний вік, бере дуже активну участь у громадсько-культурній праці місцевого жіноцтва.

СТРИЙ.

Театр Карабіневича. В переїзді на Лемківщину відвідав Стрий з 4 виставами театр Карабіневича від 1.—4. травня. Хоч театр бореться з недомаганнями, знайшов симпатію у публіки, зложеної зі всіх народностей, яка досить численно заповнила салю Нар. Дому.

Сходини Взаїмної помочі. Тяжкі обставини, серед яких приходиться працювати українському учительству, велять йому горнутися до своєї станової організації і на сходинах Окр. Відділу в Стрию, дня 5. травня зібралось 48 членів. Реферат про станову організацію виголосив делегат Гол. Видїлу п. Стельмах зі Львова. В дискусії забирали голос численні бесідники, шукаючи відповіди на важкі питання життя.

Спільне свячене. За почином Видїлу Т-ва „Міщанська Бесіда" відсвяткували всі українські товариства міста Стрия спільне свячене в неділю 5 травня. Свято це знаменне тим, що в ньому обєднався вкінці всі українські товариства цілого нашого города в одну родину. Мішани передмістя Ланів зазначили теж свою солідарність численною участю. Свячене посвятив о. Гавриляшин Ілія, завідатель парохії, який опісля проповів, в національному дусі виголошеною проповідю привітав всіх прибулих громадян, бажаючи скріплення та єднання сих в однодушній праці для добра нашої Батьківщини. Господарем цього торжества був найстарший членом всіх українських товариств м. Стрия і сеніор Стрийщини д-р Антін Гарасимів. У своїх промовах загрівав він серця представників поодиноких товариств до вирозумілої та гармонійної співпраці на народній ниві. Промовляли п. п.: д-р Кадуський Волод., як голова Повіт. Організації УНДО, п. Весоловська Марія-менеджер „С. У"., мец. Окрімович Дам., як голова філії „Просвіти", Закликаючи всіх вступати у члени „Просвіти". Вкінці офіціяльну частину проводу замкнув словом в імені стрийського міщанства голова „Міщанської Бесіди" п. Мицитка Осип. Увесь час настрій був дуже святочний. Комітет для влаштування цього свята почуває велику вдячність для п. Євгена Пасіки, як диригента хору ремісничої секції при „Соколі" і всіх членів цього хору, що ввесь вечір забавляли гостей піснями стріцькими та іншими, спеціально дібраними та підхожими до настрою свята й поодиноких проповідей.

М. Ю.

СПОРТ.

Бібрка. ЧОРНОМОРЦІ (Львів) — СОКІЛ 3 : 2 (1 : 1).

Другі в черги змістецькі змагання вирішили львівські Чорноморці на горячім бобрецькім гриші у свою користь. Чорноморці без Чорного, Кіндратова і Тимця переважали майже в весь час. Гра була гостра, хвилинами брутальна, особливо зі сторони „Сокола". Ворота для переможців добули Лотоцький Р., Петрівський і Лунь (найслабший на гриші). Видців понад 200. Суддював добре п. Іван.

По недільних змаганнях веде в табелі Буревій, що переміг попередньої неділі УРСК 6 : 2 з 4-ма точками, і відношенням коріт 13 : 6 перед Чорноморцями (4 т., в. в. 5 : 3).

Винники. ДНІПРО — УРСК-ЛЬВІВ 5 : 2 (3 : 0).

Гра фер і ввесь час отверта, зі змінною перевагою. Глядачів, як на Винники, дуже мало. Судив п. Процінський (молодший) новсім слабий.

Перемишль. СПАРТАК — БЕРКУТ 4 : 1.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Інж. Микола Сціборський: НАЦІОКРАТІЯ. Париж 1935. Стор. 129, ф. 8-о.

Юрій Липа: БІЙ ЗА УКРАЇНЬСКУ ЛІТЕРАТУРУ. Варшава 1935. Стор. 150. В-во „Народній Стяг".

М-р Ярослав Падох: ВІДДОВЖЕННЯ ХЛІБОРОБСТВА, про постанови віддовженевого хліборобського права й як із них користати. Стрий 1935. Накладом В-ва „Стрийська Думка" в Стрию. Стор. 123. ф. 16-о.

ЖУРНАЛИ.

УКРАЇНСЬКИЙ ПАСІЧНИК, орган Пасічницької Секції Т-ва „Сільський Господар", Львів, травень 1935. Р. VIII. Ч. 5.

СОКІЛЬСЬКІ ВІСТІ, орган українського сокільства. Львів, травень 1935. Р. VIII. Ч. 5. Зміст: Конґрес. — Загальні Збори Союзу Старшини Сокола-Батька. — Загальні Збори Союзу Сокола-Батька. — Хто першунок? — Памятна річниця. — Евген Черевань: „Я старався бути соколом". — Практичні завваги до діяльности сокільських гнізд. — Ст. Гайдучок: Кілька думок про відзнаку фізичної справности. — Зі сокільського життя. — Руханковий додаток. — Ст. Гайдучок: Занедбана справа. — Організаційні справи. — Розрухковий путівник.

PŁOMYK, tygodnik, dla dzieci i młodzieży. Warszawa. 13. maja 1935. R. 19. № 35.

PŁOMYCZEK, tygodnik dla młodszych dzieci. Warszawa 13. maja 1935. R. 19. № 35.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Нечинні аж до відкликання.

Кіна.

Нечинні аж до відкликання.

Закордонне радіо.

Вівторок, 14. травня 1935.

Відень (506,8) 17·15 Концерт солістів, **Прага** (470,2) 19·10 Концерт військ. орк., **Рига** (514,6) 17·30 Камер. муз., 20·05 Що кожному подобається, **Берлін** (356,7) 14·45 Популярна муз., **Кенігсвустергавзен** (1571) 16·00 Легка муз., **Кельн** (455,9) 17·00 Популярна музика, **Мінхен** (405,4) 17·00 Концерт радіооркестри, **Букарешт** (364,5) 20·05 Симф. концерт, **Мілано** (221,1) 21·00 Богослуження — Верді, **Рим** (420,8) 22·30 Легка музика.

Середа, 15. травня 1935.

Відень (506,8) 17·10 Твори Дітріха — два форт., 20·00 Військ. орк., 21·15 Вес. всячина, **Братислава** (298,5) 20·10 Форт. твори Прохазки, 21·35 Спів, **Прага** (470,2) 10·15 Садьон. музика, 19·25 Легка музика, **Париж** (1648) 17·45 Муз. всячина, 20·00 Театр нечір, **Берлін** (356,7) 16·00 Музика, спів, 19·20 Легка музика, 20·45 Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 16·00 Веселе пополудне, 18·00 Скр. сонати Гендля, **Кельн** (455,9) 19·00 Нім. пісня, **Ляйпціг** (382,2) 16·20 Вес. пісні, 20·45 Вес. концерт, **Мінхен** (405,4) 13·15 Популярна музика, 15·20 Спів, **Штутгарт** (522,6) 20·45 Оп. мельодії, 24·00 Айгторнові пісні, **Будапешт** (550,5) 17·20 Циг. музика, 19·00 Мад. музика, **Мілано** (368,6)P 11·30, 19·15 Легка музика, **Рим** (420,8) 17·00 Квінтет, 21·00 „Орсеольо" оп. Піцетія.

Львівське радіо

надає лише жалібні комунікати й авдиції аж до відкликання.

БІРЖА.

Президія грошевої та збіжевої біржі у Львові зарядила на знак жалоби з приводу смерти марш. Ю. Пілсудського припинити біржеві збори в нинішньому дні та в дні похорону.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що ціна на масло не ставить з приводу вичікуючої тенденції; в дні 13. травня ц. р. кооперативам платив за:

	льоко	Львів.
1 л. молока	0·16	„
1 л. сметани	0·80	„
1 кг. масла	2·25	„

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло вичікуюча, на молоко і сметану сильна, на нїцім вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 13. V. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахозаксарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята від 40 дкг.	за 1 кг.	2·00	зол.
Мол. однор. кури 1. кл.	„	0·90	„
Старі кури	„	0·80	„
Пантарки	„	1·30	„

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

Курята приймає повищо без приділу.

Когутів, качок, гусей, індичок та індиків загляду на цінець сезону не приймає.

Читайте „Діло"!

ОПОВІСТКИ.

Заява. Заявляю отсим, що закиди, які підніс я проти особи д-ра Льва Кульчицького, адвоката в Мостиськах, зокрема закид, неначеб він був автором допису в справі партійного зїзду УНДО-ни в Мостиськах, поміщеної в „Gazet-i Poranн-ій з дня 24. II. 1935 ч. 10.939 під заголовком „Gasnący świat ukraińskich polityków", полягали на фальшивих інформаціях і ці закиди відкликую і за заподіяну йому мимоволі кривду прошу отсим вибачення. Мостиська, дня 4. травня 1935. **о. Андрій Пшепюрський.** 1561

На голодуючих Яворівщини зложив у нашій Адміністрації о. Вич. Ласовський, Козлів, 7 зол.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Наука писання на машинах, місячна оплата пять золотих. **Переписку і відбитки** — приймає Романська, Зиблікевича 5. 1562 1—10

Найдешевше заведення переписки на машині, — Львів, ул. Баторого ч. 28. 1545 2—5

Новочасна вирібня парасолі і парасольок „ЛІОН", Львів, ул. Шайнохи 2. — приймає реперації, покриття, дешево. 1536 4—10

10.000 мужеських сорочок продає від зол. 2·26 Новочасна вирібня **„Ренома"**, Львів, Сопїшна 9. 1510 7—22

Спеціяльна вирібня ПІЖАМ, БОНЖУРОК, ДРЕССІНҐІВ, детайлічно по гуртових цінах. — **Руд-Стар,** Львів, Сербська 17. II. 1391 14—20

фортепіяни, піяніна світових вирібней на складі, Маренський, Баторія 7. 8-11

фортепіян короткий, крижовий у знаменитім стані продає Бартошевський, Пекарська 15. I. п. 1553 2—10

Наймодніші жіночі плащі продаємо тепер по дуже зниженых цінах з приводу кінця сезону. Магазин **И. ПОСАМЕНТ,** Львів, ул. Академічна 2. 1550 3-4

Комбінезони мотоциклеві найдешевше джерело „Палюм", Гетманська 22. побіч музею. 1452 3—7

Новаківського гарні два образи продасть оказійно гуртівня рам, Баторія 34.

До винайму два чотиро-покоєві мешкання з повним комфортом при вул. Костюшка ч. 5. Інформації в Центробанку, тел. 204-33 а пополудні у дозорці. 1563 1—2

ОГОЛОШЕННЯ.

Свій до свого!

Панчохи і скарпитки

КУПУЄМО ВСІ В КРАМНИЦІ

„Українського Народнього Мистецтва"

ЛЬВІВ, КОСТЮШКА 1.

Пажа Зоя є захоплена цьогорічним подарунком на ІМЯНИНИ

— апаратом "Kodak" BB

(Baby Brownie)

знімки 4×6½ см., обєктив Doublet, найвища легкість фотографування, знімки миттєві і продовжені

зол. **12.50**

ПРИ ПОКАЗІ КУПОНУ

Домагайтесь плівок Verichrome 127

За показом цього купону в кожнім фотографічнім складі — ціна камери **„Кодак" Б. Б.** замість зол. 15. **зол. 12·50** Важний до дня 31. V. 1935.

Kodak Sp. z o. o. — Warszawa, ul. Napoleona 5

Доротеум

Львів, Браєрівська 3.

комісова меблева галя купує, — приймає в комісе — продає.

МЕБЛІ всіляного рода за готівку і на сплати.

КОВДРИ

матераци, подушки, коци, білля на постіль

Маріян МЛЄКО

ЛЬВІВ, вул. КОРАЛЬНИЦЬКА ч. 6. телефон 237-72 1234 17—20

Меблеві покриття Дреліхи і волосіння на матраци (Росгар) продає найдешевше

ФРЕНКЕЛЬ І ЛІДЕР

ЛЬВІВ, ЛЕҐІОНІВ 25. в подвірі. 7-10

КНИЖЕЧКА

Вечірня і Параклис ДО ПРЕСВ. БОГОРОДИЦІ

конче потрібна кожному вірному, що хоче брати живу участь у цих Богослуженнях. Ціна 1 пр. 20 сот., 5 примірників з почт. оплатою 1·15 зол. Хто замовляє 50 примірників, дістає 25 % знижки. Замовляти: Адміністр. „Діла", Львів, Ринок 10. 2—3

ПОСТІЙНО обнижуємо ціни. Відома фабрика білля

„Пав" Львів, Сикстуська 1.

поручає: Гарні жін. шовк. піжами по 8·90, мужеські повед. 10·90, спортові сорочки, знаменитої гатунки 4·90, підштанці сир. шовк 2·95, хлопячі сорочки, знаменитий фасон від 2·60, короткі підштанці 1·60 і пр. та гарне жіноче білля. Спеціяльний віддїл постелевого білля. **ПОЗІР!** Робимо всяке білля на міру. 2—2

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 125 (14.023). Львів, середа 15. травня 1935. Pocztowa opłatę opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504-060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Після смерти марш. Йосифа Пілсудського.

СМЕРТЬ МАРШ. ПІЛСУДСЬКОГО Й УКРАЇНЦІ.

Чорні прапори на українських установах у Львові.

На знак жалоби з приводу смерти марш. Й. Пілсудського вивісили українські культурно-освітні й економічно-господарські центральні установи у Львові чорні прапори. Такі прапори повівають з дому Просвіти, Наук. Товариства ім. Шевченка, Дністра, Народньої Торговлі, Карпатії, Нар. Гостинниці, Земельного Банку Іпотечного, Маслосоюзу, Центросоюзу, Центробанку, Духовної Семинарії та ін.

У. П. Р. БЕРЕ УЧАСТЬ У ПОХОРОНАХ.

З Президії Української Парляментарної Репрезентації повідомляють, що представники Української Парл. Репрезентації візьмуть участь у похоронах марш. Й. Пілсудського.

МАРШ. ПІЛСУДСЬКОГО ПОХОРОНЯТЬ НА ВАВЕЛІ.

ВАРШАВА, ПАТ. Тіло марш. Пілсудського перенесуть з Бельведеру до катедри св. Івана мабуть у четвер увечір. Ошклену домовину виставлять у головній наві катедри цілу ніч, цілий день і чергову ніч так, щоб кожний міг побачити покійного і скласти йому поклін. При домовині почесну сторожу виконуватимуть генерали, старшини і підстаршини. Жалібне богослуження відправить кард. Каковський і після того тіло відвезуть з почотом до Кракова, де поховають його на Вавелі. Поїзд буде їхати дуже поволі і буде спинятись на багатьох стаціях, щоб населення могло віддати поклін.

ЗАПОВІТ.

Політичні кола запевняють, що марш. Пілсудський залишив заповіт, який оголосять у найближчих днях. Здогадуються, що крім вказівок марш. Пілсудський подав теж прізвища тих осіб, яких уважав покликаними до керми державою. Здогадуються, що крім призначеного вже головним інспектором армії ген. Рида-Сміглого буде теж прізвище майбутнього міністра військових справ.

ДРУЖИНА ПОКІЙНОГО ЗАНЕДУЖАЛА.

Кружляють вістки, що дружина марш. Пілсудського Олександра під впливом болючого удару після смерти свого мужа, тяжко занедужала. Недужою заопікувалися лікарі.

ЗАЯВИ СПІВЧУТТЯ І ВІДГОМІН ЗА КОРДОНОМ.

Президент Мосьціцький одержав цілу низку кондоленційних телеграм від королів і президентів чужинних держав. Заяви співчуття надіслали: італійський король Віктор Емануель, болгарський король Борис, румунський король Карло, президент Чехословаччини проф. Т. Г. Масарик, канцлер Гітлер, регент Мадярщини Горті, президенти: Швайцарії — Мінгер, Франції Лебрен, Еспанії — Замора, Латвії — Квієзіс, прем'єр Естонії — Кареля Еннало, президент сенату в Данцігу Грайзер. Безліч телеграм з висловами співчуття надійшло теж на руки прем. В. Славека, між іншим від Мусолінія і болгарського премієра Тошева і на руки мін. Бека від багатьох міністрів закордонних справ. Крім того у міністерстві закордонних справ у Варшаві явились апостольський нунцій Мармаджі, амбасадори, посли та шарж д' афер чужинних держав і висловили мін. Бекові заяви співчуття в імені своїх урядів після смерти марш. Пілсудського.

ЖАЛОБА ЗА КОРДОНОМ.

До польських амбасад і посольств у ріжних закордонних державах зголошуються зі заявами співчуття представники дипльоматичного корпусу, визначні політичні діячі, державні мужі та представники польських кольоній. І так у Берліні одним з перших склав кондоленцію амб. Ліпському в імені уряду Німеччини державний секретар Майснер. Одночасно на знак жалоби канц. Гітлер приказав вивісити хоругви зниженні до половини держака на всіх головних державних будинках, себто на будинку канцлера і всіх міністеріяльних будинках. Це діється тільки тоді, коли вмре монарх або президент чужої держави.

В імені данського уряду склав заяву співчуття у посольстві в Копенгагені ген.секретар м-ства закордонних справ Бернгоф; в імені чехословацького міністра закордонних справ Бенеша склав заяви співчуття польському послові у Празі віцеміністер закордонних справ Крофта. Подібно діялось теж у Букарешті, Будапешті, Парижі та по інших столицях чужинних держав.

Французький уряд доручив, щоб на знак жалоби по смерти марш. Пілсудського на всіх державних будівлях маяли у понеділок і в день похорону державні прапори зниженні до половини держака. Такий самий розпорядок видав теж президент данцігського сенату Грайзер.

Промови присвячені памяти Покійного виголосили: мадярський премієр Гембеш на засіданні фінансової комісії парляменту та японський міністер закордонних справ Гірота, пригадуючи побут маршала в Японії підчас російсько-японської війни.

Чимало кондоленційних телеграм надійшло теж від визначних особистостей зі закордону безпосередньо до прибитої горем дружини Покійного Олександри, між іншим від папи Пія XI і колишнього президента Франції Мільрана.

СПЕЦІЯЛЬНІ ДЕЛЕҐАЦІЇ НА ПОХОРОН.

ПАРИЖ, ПАТ. Авас повідомляє: Французький уряд репрезентуватимуть на похороні мін. Лявель і маршал Петен. Мін. Лявель спиниться у Варшаві підчас повороту з Москви. Марш. Петен виїде до Варшави після устійнення дати похоронів.

РИМ, ПАТ. Італійський уряд репрезентуватиме на похороні амб. Бастіяніні, італійську армію спеціяльна делеґація під проводом ген. Граціяні.

ГОЛОСИ ПРЕСИ.

Преса майже цілого світу місцить широкі вістки про смерть марш. Пілсудського підкреслюючи його історичні заслуги для Польщі.

„Ля Ліберте" оголосила заяву ген. Вегана, в якій відомий французький стратег підкреслює виняткову енергію покійного, який ціле своє життя присвятив боротьбі за незалежність Польщі та її розбудові.

Дуже широко про заслуги покійного для Польщі розписується ціла німецька преса.

ВРАЖІННЯ НА ЛИТВІ.

РИГА, ПАТ. З Ковна повідомляють: Смерть марш. Пілсудського викликала на Литві велике вражіння і пригноблення. Урядова „Ліетувос Айдас" видала надзвичайні додатки про смерть марш. Пілсудського. Ціла литовська преса помічує довші статті і подає світлини покійного.

ВІДГОМІН У ЛЬВОВІ.

Несподівана вістка про смерть першого маршала Польщі Йосифа Пілсудського зробила у Львові величезне вражіння. Вже раненько вивішувано на державних, самоврядних, військових і приватних домах жалібні хоругви, спущені до половини щогли. Пополудні вже все місто покрилось жалібними прапорами. Всі імпрези відкликано. На мурах міста появилися клепсидри, в тому числі й відозва през. Мосціцького до народу у двох мовах: польській та українській (текст її подали ми вже в понеділковому числі).

Від полудня стали напливати до воєвідського уряду представники організацій, союзів і товариств, що складали вислови співчуття. Передполуднем консулі: Югославії, Фінляндії, Румунії, Чехословаччини, Франції і СССР. склали заяви співчуття на руки львівського воєводи Белїни-Пражмовського. Передполуднем відчитано по школах відозву Президента, а військовим відділам приказ керманича міністерства військових справ ген. Каспшицького. У місті видно на кожному кроці військових старшин та активних підстаршин з жалібними опасками на рамени; такіж опаски носить і багато цивільних осіб.

У міській раді відбулося в понеділок в год. 19. зібрання представників влади, товариств, організацій і ріжних союзів для вибору громадянського комітету, що займеться зорганізуванням великої жалібної маніфестації у Львові. До організаційного комітету покликані: през. д-р Домашевич, през. міста Дрожковський, ген. Чума, віцепрез. д-р Островський, інж. Ольшевський, д-р Войцеховський, посол Вагнер, през. В. Децикевич і през. Іжик. Поза маніфестацією, що її організує цей комітет, ніякої іншої не буде.

Жалібне засідання самої міської ради Львова відбулося у вівторок 14. ц. м. в год. 13-ій.

*

ПОБУТ МАРШ. ПІЛСУДСЬКОГО У ЛЬВОВІ І ЗВІТИ ПОЛІЦІЇ ЗА АВСТРІЇ.

Як відомо перед світовою війною марш. Пілсудський розвинув широку акцію в Галичині, щоб молодь вишколити в напіввійськових стшелецьких організаціях і підготовити таким чином польську збройну силу до боротьби з москалями за незалежність Польщі. Ці „стшелецькі" організації піддержувало здебільша польське громадянство морально і матеріяльно. На ці організації звернув увагу російський уряд і в 1912 р. зажадав від Австрії, щоб зліквідувала їх, а Пілсудського усунула поза кордони Австрії. Ці заходи скінчились на тому, що „стшелецькі" організації вишколювали військово далі своїх членів і робили вправи крісами, з яких — на домагання австрійського уряду — повитягали тільки замки. Могло це статись тільки тому, що тодішній намісник Галичини др Бобжинський по нараді з директорами поліції (з Кракова — Флятав, зі Львова Райнлендер) рішуче спротивився домаганню австрійського уряду зліквідувати ці „стшелецькі товариства". Після вибуху світової війни з членів цих організацій повстала перша бригада легіоністів, які під проводом командянта Пілсудського пішли до бою з москалями враз з австрійською армією.

На початку війни знову надійшло з Відня письмо до намісництва у Львові з домаганням висловити свою опінію, чи не слід було розвязати „стшелецькі" організації, а самого Пілсудського арештувати. Цього домагався генеральний штаб на внесок команданта армії у Львові. Намісництво відступило цілу справу львівській дирекції поліції, яка по нараді рішуче спротивилась цьому домаганню. До Відня пішов звіт, що Пілсудський є знаменитим провідником народу і державним мужем, змагає до незалежности Польщі, бється з москалями, які є найбільшими ворогами польського народу. Тому його арештування і розвязання „стшелецьких організацій" викликало би небажаний фермент у цілій польській суспільности, яка крім подільської шляхти і народової демократії піддержує Пілсудського.

Одним словом львівська дирекція поліції за Австрії висилала прихильні звіти віденському центральному урядові про побут і діяльність Пілсудського у Львові і в Галичині. Те саме було в 1916 р. вже після увязнення марш. Пілсудського у Магдебургу і демонстрацій його прихильників у Львові. Тоді на домагання австрійського міністерства внутрішніх справ, щоб дирекція поліції у Львові слідкувала за політичною діяльністю Пілсудського, директор поліції Райнлендер подіслав обширний звіт, в якім підкреслив великі заслуги Пілсудського у боротьбі з москалями за незалежність Польщі. А щоб викрутитись від дальшого немилого обовязку додав, що центром політичної діяльности Галичини є Краків а не Львів і тому не може подати основніших звідомлень про політичну діяльність Пілсудського.

Вибори до законодатних установ і українці.

II.

ВИБОРИ ДО СОЙМУ.

Число послів і виборчі округи. Тепер сойм складається з 444 послів. Законопроект нової виборчої ординації зменшує число послів більше як до половини, бо послів має бути тільки 200. Зменшення числа послів і то таке велике слід вважати некорисним для непольського населення держави, а в тому й для українців, бо це утруднює вибір поважного числом незалежного заступництва.

Двісті послів вибирається в 100 двомандатових виборчих округах. Згідно з останнім переписом населення Польща має 33 міліони мешканців. Теоретично на одну виборчу округу припадає 330.000 населення. В дійсності не переведено такого рівного поділу, бо упривілейовано дуже міські округи. Наприклад місто Львів має 316.000 мешканців і йому бракує зовсім населення до одної виборчої округи, а на основі нової виборчої ординації Львів творить аж дві виборчі округи й вибирає аж чотирьох послів. Нова виборча ординація упривілейовує евідентно міста. Крім цього нерівність йде ще в іншому напрямі. Політичні повіти входять як цілість до виборчих округ. Наслідком того скількість виборців у поодиноких округах не може бути рівною. Але це ще не все. Виборчі округи на землях, заселених українцями є дещо більші числом населення, ніж у коріннй Польщі.

Поліське воєвідство має 4 виборчі округи: волинське воєвідство має 5 виб. окр.; тернопільське воєвідство має 5 виб. окр.; станиславівське воєвідство має 4 виб. окр.; львівське воєвідство має 8 виборчих округ.

До львівської округи ми не вчислили двох округ Львів-місто. Українське населення Східньої Галичини, коли би мало можливість поставити своїх незалежних кандидатів, могло би в 14-ти виборчих округах вибрати своїх незалежних послів.

Право вибирання й право бути вибраним. Вибирати послів до сойму матиме кожний польський горожанин без різниці полу, що скінчив 24 роки перед днем розписання виборів. Кожного польського громадянина, який скінчив 30 літ і має право вибирати, можна вибрати на посла до сойму. Кожний кандидат на посла може кандидувати тільки в одній виборчій окрузі.

Стільки говорить нова виборча ординація про виборчі права. На ділі супроти існування окружних виборчих колегій, які мають означувати кандидатів на послів, виборці не мають права вибирати на пістолві своєї свобідної волі, лише голосувати на двох споміж чотирьох, визначених колегією кандидатів. З цього виходить, що загальність права вибирання є дуже обмежена.

Засади голосування й вибирання. Голосування відбувається так: Виборець дістає в домівці, де відбувається голосування, карточку до голосування і видрукований список кандидатів. На карточці означує прізвища двох кандидатів, на яких хоче голосувати. Мандати дістають ті два кандидати, які здобули найбільшу скількість голосів. Із тих загальникових постанов годі збагнути, як практично відбуватиметься голосування. Знаємо, що виборець дістає у виборчому льокалю урядову карточку до голосування і друкований список кандидатів, але не знаємо, чи він сам мусить виповнити карточку до голосування у виборчому льокалі, чи може йому виповнити хтонебудь інший поза виборчим льокалем. У першому випадку всі неграмотні виборці, а таких є серед українців дуже багато, були би не правно, а фактично позбавлені можливости голосувати.

Постанови нової виборчої ординації ріжняться тим від старої виборчої ординації, що голосування відбувається не на число листи кандидатів, але на поіменно означені особи кандидатів. Автори законопроекту про нову ординацію надіються, що такою постановою й утворенням малих виборчих округ ослабиться, коли не усунеться вплив політичних партій на соймові вибори. На мою думку, ці постанови збільшують непомірно вплив урядової партії на вислід виборів, а позбавляють впливу опозиційні партії. До цієї справи ще поверну при загальних міркуваннях про виборчу ординацію і про ролю політичних партій у новій польській дійсності.

Кожна виборча округа вибирає двох послів. З того можна би вносити, що одного посла вибирає більшість виборців, а меншість вибирає своїми голосами другого посла. Тимчасом справа мається зовсім инакше. Нова виборча ординація касує засаду пропорціональности. Кожний виборець голосує на двох кандидатів і послами стають ті два кандидати, які одержать найбільшу кількість голосів. Поясню це на приклад. Приймім, що в мішаній під національним оглядом окрузі поляки голосували на двох кандидатів-поляків і добули 20.000 голосів, а українці голосували на своїх кандидатів і добули 19.999 голосів, себто тільки 1 голос менше. Послами виходять два кандидати-поляки.

Хто дбає, той має!

вчить добра приказка. — Тому дбайте про своє майно і обезпечіть його від крадежі із вломом в одинокому українському

Товаристві взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР"

у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

Оце найважніші постанови законопроекту про нову виборчу ординацію. У Варшаві члени урядової партії відбувають наради над тим законопроектом і є поголоски, що цей законопроект прийде під наради сойму у значно зміненому, ніби ліберальнішому виді. Поживемо — побачимо.

ВИБОРИ ДО СЕНАТУ.

Склад сенату. — Сенат складатиметься із 96 сенаторів, з яких 1/3 буде призначувати президент держави, 2/3 вибиратимуть воєвідські виборчі колегії, які мають право вибирати до сенату.

Ми не знаємо, чи й кого споміж українців іменує президент сенатором і годі мені в тій справі бавитися у пророка.

Право вибирання до сенату. — Право вибирати до сенату матимуть тільки: 1) польські горожани, які мають особисті заслуги. Сюди входитимуть всі ті особи, які мають військові відзначення та цивільні ордери й скінчили 30 років життя. Таких осіб є в Польщі дуже багато й вони своїм великим числом матимуть великий вплив на вислід виборів. Само собою розуміється, що українці не матимуть права вибирання з того титулу; 2) польські горожани, які придбали собі довіря широкого загалу, а таким законопроект уважає: а) членів воєвідських, повітових, волосних і міських рад та міських управ. На українській території на загальне число виборців з того титулу українці матимуть у найліпшому разі 1/4 або 1/5 частину; б) ректори й члени сенатів високих шкіл. Українці не мають високих шкіл і не можуть мати виборців з того титулу; в) члени управ, лікарських, адвокатських і нотаріяльних палат. З того титулу матимуть українці виборцями кількох членів управ адвокатської і лікарської палати; г) польські горожани, які займають становища в виборі в господарській самоуправі та в управах господарських товариств, звязаних з тією самоуправою, а саме: члени управ хліборобських, промислово-торговельних і ремісничих палат, провідники підставових низових управ промислових організацій, ремісничих цехів, господарських союзів та кооператив та члени управ вищих щаблів тих організацій і товариств.

Постанови законопроекту в тій справі є дуже загальникові, а в додатку появилися у пресі в ріжних представленнях, так що годі напевно

СТ. ЧАРНЕЦЬКИЙ. 2)

Співак горя.

(*Докінчення.*)

Тямлю, що як Дизьо помер, місцеве громадянство зітхнуло глибоко і важко засумувало. Зі здавленим риданням кинулося до покійника, несло вінки, складало цвіти на домовину — те саме громадянство, серед якого ще недавно ходив він... голодний; те саме, перед якого легким сумлінням певно ніколи пізніше не вирнуло питання, чому він умер **передчасно?**

А правда! Можнаб ще сьогодні навести кільканадцять прикладів, легенд і анекдот, що „для Січинського не було ради". Найкращим видавався йому світ і люди в промінях заломаних у призмі чарки повної полинівки... Хронічно потребував три або пять корон „на цвікер", що йому постійно товкся...

Були аж прецінь добрі люди, що хотіли щиро займатись українським музикою, хотіли його насилу примістити в „міщанській" чи „задатковій" касі, а він „чудак" вперто відмовлявся. Не хотів дати себе заперти в клітці і волочив „на волі" свої окрилавлені крила... І був як вольний птах все майже без даху над головою, а голод часто стискав його закостенілу від студені руку. Але правда — голод впливає корисно на творчість. Мистець ситий, кладеться на канапу і спить, а голодний мистець подразнений, зденервований: компонує, малює, різьбить, пише...

І сумління наше було спокійне. Бо Січинський провинився проти сучасного громадянства. Жив мистецтвом і хотів жити з мистецтва. А це в очах сучасних був сміливий, надто сміливий погляд і дика претенсія.

Вони ж хотіли щиро, щоби він деінебудь примістився „для хліба", а „вільні хвилини", щоби присвячував музиці; а він хотів, щоби його ціле життя було такою вільною хвилиною.

Стоїть мені живо в памяті одна стріча з Січинським.

Була осіння днина. Смерк клався на поля, від яких віяла студінь. Небом котилися важкі оливяні хмари. Каламутними болотами розмоклої повітової дороги вертався я двірськими кіньми з Радча у Станиславів.

В далекій перспективі дороги замріла передімною постать; щораз то виразніше зарисовувалися її контури. Січинський у своїй історичній пелерині брив по болоті, а обчімхані придорожні верби шуміли над ним якусь сирітську мельодію. Він ішов саме до Радча, де його свояк був пароxом.

І так бувало часто. Коли приходила чорніша година, натискав капелюх і тікав з міста на село.

І нераз стає мені перед очима ця невимовно сумна картина. Холодний осінній день, болотняна пуста дорога, придоріжні верби і втікач — співак горя. Бо був у тій картині якийсь глибокий символ, в якому збігались життєві стежки покійного Січинського.

Його життя мало в собі дещо з дикого птаха і скитальця. Згадую гарні, добрі години й дні, які я з ним пережив. Згадую людину, що заблукалася була в наші марні часи і передчасно нас покинула.

Хто зрештою зі сучасних не знав Січинського з напричуд інтелігентним лицем, з характеристичним черепом голови, під яким, здавалося, вічно шуміла буря, снувалися думки, пересувалися візії, з очима, в яких пробивалась перевтома і незломність.

Бували хвилини, коли він опинювався сам один у життєвій пустині, а душею повною „німої, холодної пустки". Тоді ставала йому найвірнішою подругою важка своїм сумом, як оливані хмари — поезія Франка.

Трагедія життя і таланту Січинського продовжилась і поза могилу. Його спадщина розкинена між людьми і досі невпорядкована як слід. А ця спадщина доволі багата: сольові співи, хори, композиції ґорґеліянові й орхестральні. Станиславівський полк (58) грів не похоронах кілька його маршів; не знаю чи болай один де зберігся.

Одним з творів, до якого Д. Січинський привязував велику вагу, це „Лічу в неволі". Останні два роки прожив він у Лапшині, де працював над музикою до опери „Роксоляна".

Вмирати поїхав до Станиславова, де створив перед роками пісню до слів Франка, що кінчилася:

Як мовчки я терпів, болів,
Так мовчки впаду без жалів
В Нірвани темний кут...

Пора би впорядкувати його спадщину. До цього покликані передовсім наші музики, як скільки матимуть час поза полемікою. Адже за рік, бодай у 25-ліття смерти, треба би його пам'ять ушанувати. А він справді був перший наш професійний музика на Галицькій Землі.

сенати, чи керманичі наших низових кооперативів і кружків „Сільського Господаря" матимуть право вибирати до сенату. На кожний випадок з того титулу матимемо більшу або меншу скількість виборців.

д) Провідники низових організацій професійних союзів і члени управи вищих організаційних щаблів тих організацій. З того титулу українці не матимуть виборців; е) провідники управ низових товариств вищої ужиточности і члени управ вищих організаційних щаблів тих організацій. Такими організаціями вищої ужиточности є товариства: „Червоний Хрест", „Льоп" і пожежні сторожі. Українці не будуть з того титулу виборцями.

З представленого обчислення бачимо, що тільки дуже мала кількість осіб матиме право вибирання до сенату і що українських виборців буде така мала скількість, що вони не будуть мати ніякої можливости вибрати своїх сенаторів.

Сенатські виборчі округи. — Кожне воєвідство творить окрему сенатську виборчу округу. На львівське воєвідство припадає 6 сенаторів, на волинське — чотири, на тернопільське — три, на станиславівське і поліське по 2 сенатори.

Як відбуваються вибори сенаторів? — Кожний повіт ділиться на виборчі округи, які будуть начислювати по 60 виборців до сенату. Кожна така округа вибирає одного делегата до воєвідської виборчої колегії. Вибір делегатів відбувається на два тижні перед голосуванням до сойму на окружних зборах.

Ці делегати сходяться у воєвідських містах у чергову неділю по виборах до сойму. Виборча колегія зладжує список кандидатів, а потім відбувається голосування. Кожний делегат має право віддати голос: у воєвідствах, з яких вийде 5 або 6 сенаторів — на 4 кандидатів; у воєвідствах, з яких виходить 4 сенаторів — на трьох кандидатів і т. д. Сенаторами стають кандидати, які дістали бодай 1/3 голосів. Опісля відбувається голосування на їхніх заступників.

З причини малої скількости українських виборців до сенату, ми тільки дуже виїмково будемо мати змогу вибрати в округах українця делегатом до воєвідської виборчої колегії, так що українці в воєвідських виборчих округах будуть білими кругами, які не матимуть чисельної сили своїми голосами рішати про вибір сенаторів.

З представлених постанов законопроекту виборчої ординації до сенату виходить наглядно, що вибір українськими голосами українського кандидата сенатором є поза межами можливости.

В. Целевич.

МАТЕРІЯЛИ
ДО НАШИХ ВИЗВОЛЬНИХ ЗМАГАНЬ

найдете у книжці Михайла Галущинського п. наг.

З Українськими Січовими Стрільцями,

що подає багато подробиць з життя нашого Січового Стрілецтва.

216 сторін друку на дуже гарному папері.

Ціна зол. 1·90. Порто 30 сот.

Замовляти в „Ділі". 5—?

Наради у Москві.

МОСКВА, ПАТ. Французькі журналісти, які поїхали до Москви з мін. Лявалем, підкреслюють, що візита мін. Лаваля у Москві має куртуазійний характер. Крім стрічі з Молотовим і Сталіном мін. Лаваль відбув з ком. Літвіновим одну політичну нараду, підчас якої поінформував його про загальне положення в Европі і про становище Польщі. Після наради не видали ніякого офіційного комунікату. Зате пресовий шеф комісаріяту закордонних справ заявив журналістам, що наради велись у дуже приязному тоні. Обговорено висліди варшавської візити, справу східно-европейського договору про ненапад, взаємини між Францією і СССР та інші подібні справи.

Ком. Літвінов гостив мін. Лаваля обідом, в якім взяли участь теж Ворошилов, Бубнов, Мікоян, Розенберґ. Літвінов виголосив промову запевняючи, що головною метою підписаного французько-большевицького договору вдержати мир. Цей договір не звертається проти ніякої держави. Вкінці виніс тост у честь президента Франції, французької нації і мін. Лаваля.

Йому відповів мін. Лаваль радіючи, що СССР бере участь в організації безпеки в Европі. Тостом на честь большевицьких достойників мін. Лаваль закінчив свою промову.

Будуймо власний дім фахової Торговельної Школи у Львові!

Фахові школи — це основа господарського розвитку народу. Чим культурніша нація, тим більше має фахових шкіл, прекрасно вивінованих та розміщених у модерних, вигідних будинках.

І український нарід, що хоче стануть „у народів вольних колі", не може не звернути уваги на розбудову свого фахового шкільництва. Плановою, впертою працею мусимо розбудовувати і поширювати фахове шкільництво, щоб не відставати від культурного й господарського поступу інших народів.

Головна Управа Рідної Школи, що започатковувала в 1931. р. збіркову акцію на будову дому українських краєвих фахових шкіл у Львові, рішила відновити цю акцію, не зважаючи на господарську скруту, і розпочати всенародню збірку на будову дому в першу чергу для нашої найстаршої фахової школи — *Торговельної Школи у Львові.*

Передумовина розвитку цього провідного шкільного заведення — мати власний дім, у якому мають знайти приміщення:

1) трилітня торговельна доповняюча школа для торговельних практикантів;

2) коедукаційна 4-літня комерційна (купецька) гімназія;

3) Економічно-Торговельний Ліцей (на підбудові 4-літньої гімназії) і

4) різні періодичні і неперіодичні курси з галузі економіки, торговлі й кооперації.

Мусимо в найближчих роках здвинути на призначений вже власний рідношкільний площі у Львові модерно вивінований будинок фахової Торговельної Школи у Львові!

Будова цієї школи коштуватиме около 100 тисяч зол.

Доможім, що ми життєздатна нація, докажім, що перед великим ділом розбудови українського фахового шкільництва не може всє здержувати сучасна господарська скрута!

Звертаємось до всіх, кому дорога доля українського народу — до всього українського громадянства в краю і поза його межами, — *зокрема до нашої американської еміграції* — з гарячим закликом:

Складайте жертви на будову Торговельної Школи у Львові!

Не занедбуючи біжучих датків на удержання істнуючих шкіл Рідної Школи, нехай *кожний* український громадянин і громадянка зложать свою цеглину на будову огнища українського фахового шкільництва у Львові. Нехай це буде невеличка жертва, зложена відразу чи частинами, але нехай її зложить *кожний* українець і українка!

Жертви на будову слати до центробанку у Львові, вул. 3. Мая, ч. 15. на рах. 10.400 або до Земельного Банку у Львові, вул. Словацького ч. 14. (краєве чекове конто ПКО ч. 500.170 із дописком „Будова фах. шкіл Р. Ш."

КОМІТЕТ БУДОВИ ДОМУ УКРАЇНСЬКИХ ФАХОВИХ ШКІЛ У ЛЬВОВІ:

Денис Коренець — голова, Д-р *М. Коновалець* — заст. голови, *Ірена Лежогубська* — секретар, *Антін Ковалисько* — референт збірок. Члени: *Д-р К. Коберський, інж. І. Лучишин, інж. В. Нестерович, д-р Ігор Федів.*

ГОЛОВНА УПРАВА РІДНОЇ ШКОЛИ:

Іван Галущинський, голова. *Др М. Коновалець*, секретар.

Львів, у травні 1935.

Подвійно заощадиш — **купуючи у нас за низьку ціну добрий товар** —

Мужеські, жіночі й дитячі вбрання та студентські мундурки **„ЛЄОПОЛІС" ЛЬВІВ, КАЗИМИРІВСЬКА 31.**

ПОВЧАЛЬНІ ЦИФРИ.

II. Населення львівського повіту під національним та віроісповідним оглядом.

Львівський повіт має 1,275.81 квадр. км. простору і 128 місцевостей, з того 125 сіл і 3 містечка (Винники, Ширець, Яричів Новий. Колишні містечка Куликів і Наварія перестали ними бути доволі давно.

Статистика з 1931 року подає, що у львівському повіті живе **143.229 людей,** себто 112 осіб на один квадр. км. (у цілій Польщі 82 людей на 1 кв. км). Найгустіше заселена округа львівська, слабше винницька, найслабше щирецька. Цікаво, що в 1910 р. випадало у львівському повіті на 1 кв. км. 126 осіб, у 1921 р. — 116 осіб, отже більше, як тепер. Пояснюється це зменшенням населення у наслідку світової і польсько-української війни з одного та приключенням до Львова кількох густо заселених підльвівських громад з другого боку. Всеж таки львівський повіт у порівнанні з іншими перелюднений.

Щодо національної приналежности населення у львівському повіті, то таких, що при спису 1931 року подали рідну мову **польську,** було кругло **81.000 (56,9 прц.). Неполяків** виказав той спис **62.000 (43,1 прц.).** При спису 1921 р. подало польську народність **89.709 (60 прц.),** інших народностей було **59.842 (40 прц.).** Убуток поляків пояснює Прушинський приключенням підльвівських громад з високим відсотком поляків до Львова. Для нас нема сумніву, що спис із 1921, переводжений у часі, коли справа Східної Галичини не була ще вирішена, не дає правдивого чисельного стану населення під національним та віроісповідним оглядом; він робився з розмислом тенденційно в користь поляків.

Одначе важніші тут цифри віроісповідні. На кругло 143.000 мешканців повіту устійнює Прушинський число **римо-католиків на около 68.000, себто 47,8 прц., греко-католиків на 67.000, себто 46.8 прц., жидів на 6.000, себто 3,6 прц., інших віроісповідань на майже 3.000, себто 1,8 прц.** З того виходить, що ніодна віроісповідна група не має безоглядної більшости, але релятивну, хоч і дуже незначну більшість мають римо-католики (завдяки львівській і винницькій окрузі, бо в Щиреччині римо-католики в меншости). Греко-католики на основі статистики мають тільки 1.000 осіб менше від римо-католиків, зате їх розміщення **дещо корисніше,** бо творять більше суцільні громади і є менше розпорошені, як римо-католики.

Понад 2.000 греко-католиків живе у Винниках, від 1000 до 2000 — у 20 селах, від 100 до 1000 — у 87 місцевостях. Зрештою нема такої місцевости, в якій не було би греко-католиків. Менше як 50 гр.-католиків живе в 14 селах, менше як 100 — у 6 селах, разом у 20 селах (відповідна цифра для римо-католиків: 28). Сіл, що мають понад 50 прц. греко-католиків, є 70 (у тому 10 сіл має 90 прц. і більше, 60 сіл 51 прц. до 89 прц. греко-католиків); сіл з релятивною гр.-кат. більшістю є 2, отже разом є **72 громади з гр.-кат. більшістю.** Менше, як 5 прц. гр.-католиків є в 11 селах, менше як 10 прц. — у 6 селах; разом у 17 селах (відповідна цифра для римо-кат.: 19).

Понад 50 проц. римо-католиків живе в 45 місцевостях (від 51 прц. до 89 прц. у 29 місцевостях, від 90 прц. вгору у 16 місцевостях); крім того римо-католики мають у 3 місцевостях релятивну більшість, отже разом **вони в більшости у 48 місцевостях.** У 80 селах є римо-католики в меншости, з того нижче 5 прц. є їх у 7 селах, нижче 10 прц. у 12 селах, разом у 19 селах. Понад 3500 римо-кат. мають Сокільники і Рясна Польська, понад 2000 Бірка Шл., Чишки, Давидів, Семянівка і Винники; від 1000 до 2000 римо-католиків живе в 14 місцевостях; від 500 до 1000 римо-католиків у 22 громадах; від 100 до 500 у 57 громадах; від 50 до 100 у 13 громадах, менше як 50 у 15 селах.

Жиди грають чисельно невелику ролю, бо їх всього 5000, але, як відомо, значіння їх не залежить виключно від кількости. Найбільше їх у Яричові Н. (1.200), де мають релятивну більшість; у Щирці є їх ок. 800 і там мають безоглядну більшість. Ок. 100 жидів або більше живе ще у 8 місцевостях.

Євангелики, у великій більшості лютерани, мають у Дорнфельді 550 душ; ок. 100 або

ВСІ ДІТИ на селі і в місті читають „Світ Дитини" і „Діточу Бібліотеку" **налорічні передплати по 5 зол. висилати Ці адресу: Львів, вул. Зіморовича 3.**

більше душ мають ще у 7 селах. Безоглядну більшість творять у 4 селах, релятивну у 2, разом у 6. Всі оселі євангеликів дрібні, але мешканці їх знаменито зорганізовані і культурно стоять дуже високо.

Нижче наведена табеля подає вислід конскрипції населення у львівському повіті під віроісповідним оглядом за останніх 50 літ. Аналізу незвичайно цікавих цифр цієї табелі постараємось подати в черговому числі.

Населення львівського повіту за 50 літ.

Рік	Людей	Римо-кат.	Відс.	Греко-кат.	Відс.	Жидів	Відс.	Інших	Відс.
1880	101172	38625	38.1	50466	49.9	8067	8.0	4014	4.0
1890	110794	43616	39.3	55291	50.0	7824	7.0	4063	3.7
1900	128025	49624	38.8	64038	50.0	10375	8.1	3998	3.1
1910	161589	70069	43.4	74080	45.8	14052	8.7	3388	2.1
1921	149551	70029	46.8	65084	43.6	11567	7.7	2871	1.9
1931	143000	68000	47.8	67000	46.8	5000	3.6	3000	1.8

В справі ліквідації руханково-пожежних „Лугів".

КОМУНІКАТ.

У „Ділі" з дня 7. травня поміщено замах між іншим до „Великого Лугу", щоб дав інформації в пресі, як мають поступити руханково-пожежні „Луги" у звязку з зарядженням адміністраційної влади в справі приняття статутів пожежних сторожей.

В цій справі пригадуємо всім руханково-пожежним „Лугам", що на II. Краєвому Луговому Зїзді у Львові 20. березня 1934. р. прийнято резолюцію, яка взивала руханково-пожежні „Луги" замінити старий статут на новий статут руханково-спортового товариства „Луг" (без пожежництва).

Згідно з цією резолюцією більшість „Лугів" на старих статутах замінила вже старий статут на новий.

„Лугам", які досі не перейшли на нові статути, пригадуємо резолюцію, згідно з якою могли б запобігти ліквідації свого товариства.

Перехід на новий статут можна перевести в такий спосіб:

1) Скликати загальні збори й ухвалити, що товариство переходить на новий статут руханково-спортового товариства „Луг". Відповідне подання і статут (на домагання можемо вислати їх) треба прислати до „Великого Лугу" у Львові, який полагодить дальші формальности.

2) Підписати новий статут руханково-спортового т-ва „Луг" і разом із поданням переслати до „Великого Лугу". Перед 1. червня скликати загальні збори руханково-пожежного „Лугу" (на старих статутах), ухвалити розвязання цього старого „Лугу" і передачу майна новозаложеному руханково-спортовому товариству „Луг".

Остерігаємо руханково-пожежні товариства „Луг" („Луги" на старих статутах) перед пробами змінити давній луговий статут через викинення пожежництва або через повідомлення староства, що резигнують із пожежної служби, бо це не доведе до бажаної цілі.

Згідно з законом про товариства кожна зміна статуту вимагає всіх тих самих формальностей, які потрібні до заложення нового товариства, тобто ухвали загальних зборів, предложення нового статуту й відповідного подання. Резигнація з пожежної служби чи загалом резигнування з якоїсь ділянки передбаченої статутом праці товариства може перейти тільки на підставі переведення зміни статуту. Зміну статуту мусить прийняти до відома староство (воєвідство) і оскільки не старостве (воєвідство) не затвердить зміненого статуту, то товариство не може вводити нового статуту.

Адміністраційна влада не затверджує давніх лугових статутів ще від 1930. р. Тож трудно сподіватися, щоб тепер, по 5 роках, влада нараз почала затверджувати змінені статути давніх „Лугів", хочаб навіть і без пожежництва. Від 1930. р. до 1933. р. не було ще ні взірцевого статуту пожежних сторожей, ні закону про пожежні сторожі, а вже тоді не затверджувала влада старих лугових статутів.

„Луги", які підуть за радами річних непокликаних людей і переведуть тільки якісь зміни в давніх лугових статутах, нарвуться лиш на стемплеві кошти й інші оплати, на втрату лугового майна, а примусової ліквідації не оминуть.

По статути, подання на зміну статуту чи на заложення нового „Лугу" звертатися на адресу: „Великий Луг", Львів, Коперника ч. 5.

ЗА УКРАЇНСЬКЕ РУХАНКОВО-СПОРТОВЕ ТОВАРИСТВО „ВЕЛИКИЙ ЛУГ" У ЛЬВОВІ:

Д-р Р. Дашкевич, голова. *М-р В. Жовнір,* секретар.

Ювилейне свято в Києві.

50-ліття сценічної праці Панаса Саксаганського.

(Радіорепортаж).

В неділю 12. ц. м. мали радіослухачі нагоду вислухати в частині концерт, що його влаштовано в салі державної опери в Києві з нагоди 50-ліття сценічної праці Панаса Карповича Саксаганського, відзначеного в той день трудовим орденом „красного знамени". Цей концерт перервано на деякий час, щоби передати слухачам у київській опері по радіо другий концерт, **надаваний по радіостації Комінтерну** з Держ. Академічного Великого Театру в Москві, концерт, присвячений теж ювилеєві Саксаганського.

Свято в Києві почалось двома діями „Наталки Полтавки" з участю самого Саксаганського. Відтак почались промови. Цикль промов почав Затонський, вказуючи на заслуги ювілята для українського театрального мистецтва. Побутовий театр, яким був український театр передреволюційних часів відограв велику ролю в історії новіших часів України. До цього причинився теж ювілят, який не пішов на російські приманки і не перейшов на російську сцену, дарма, що йому пропонували прекрасні умовини і дарма, що там стелився перед ним шлях блискучої карієри. Затонський пригадав дальше ті часи, коли за царських часів треба було грати перед українською песою російську песу у тій самій кількости дій, тощо, після чого почав він гимни похвальні для сучасного режіму за підтримування „буйного українського мистецького життя". Після Затонського говорив Межуєв, від робітників Києва і Київщини, Гнат Юра від театральних робітників, артистка Петрушенко від учениць чи пак сценічних вихованок Саксаганського і Микитенко від письменників. Чути було ще діточий голос, та чий — не вдалось нам дослухатись.

Кожну промову очевидно гарячо витала авдиторія. Особливо оплескували Затонського і Микитенка. Останній, що говорив „від інжинірів людських душ" (як це назвав він письменників) не щадив слів для большевизму і для „прекрасного соціялізму України". „Квітучими дорогами — говорив він між іншим — ідуть когорти мистців, дбаючи за соціялістичне українське мистецтво".

Після цих промов перервано концерт у Києві, щоби передати згадану вже **трансмісію з Москви**. Ця трансмісія була справжньою насолодою для слухачів. Ішла вона вже через сильну стацію Комінтерну, йшла гладко, виразно і без тих атмосферичних перешкод, що так псували нерви слухачеві київської радіопередачі.

З виїмком одної точки (2 пісні Мусоргського, що їх відспівав Батурін по російськи) вся концертова програма була українська (тільки спікерка говорила по московськи). І так відспівано рідними артистами московських театрів: „Ластівко моя прекрасна" (дует вийшов напричуд гарно), Артимовського: „Стоїть явір над водою" (співав Паляєв), „Ой не шуми вуже, зелений байраче" (співав Козловський), „Комсомолець", музика Михальчука (співав Паляєв) і жіноча арія з опери „Снігурочка".

Після словного привіту ще „червоної Москви" для українського артиста, Київ знову перейшов до своєї програми в опері, де далі йшов концерт. На жаль не вдалось нам уже зловити цієї другої половини київського концерту. Не спрацювала „авра". Уривки (з яких чули ми ще дещо виразніше арію з комічної опери „Запорожець за Дунаєм", відспівану арт. Литвиненко-Вольгемут) вказували, що концерт тягнувся ще довго.

Н вич.

Першотравнева демонстрація московського імперіялізму.

„Ізвестія" подають незвичайно бундючне звідомлення про хід першотравневих демонстрацій у СССР, деякі подробиці якого всеж не позбавлені інтересу. Наприклад: „Над Червоною площею в Москві пролетіла неоглядна армія около 500 літаків, над Ленінградом ок. 350, над Києвом ок. 300, над Мінськом ок. 350, та над ріжними пунктами Далекого Сходу — 800..."

Поминаючи відому точність московської статистики, можна всеж дуже добре зрозуміти, чому західні сусіди СССР мусять мати дуже поважні повітряні фльоти для забезпечення проти московської небезпеки.

Гідні уваги й інші цифри, не зважаючи навіть на їх вірогідність: „По московській Червоній площі провезлося 500 танків і танкеток, по вулицях та площах Ленінграду — ок. 400, Києва — 600, Слуцька — 300, Харкова — 200, Одеси ок. 100, Житоміра — 120, Винниці — 110." Звертав на себе увагу та обставина, що в Києві, значно дальше положеним від кордону, ніж Ленінград, сконцентровано значно більше тяжкої технічної зброї, очевидно проти „братнього" українського народу.

В допису з Києва між іншим пишеться: „Найстарше місто країни і наймолодша її столиця не має ще площі, що булаб у змозі дати місце величі військових парад червоної армії. Справді є вже проект такої площі на місці старої Софійської, де стоїть чавунний Богдан Хмельницький. Нема сумніву, що нова площа повстане в тому подивугідною швидкістю, яка є прикметна для всього сучасного зросту нової української столиці". Отже загроза для Святої Софії дуже велика.

Одною з найогидніших подробиць демонстрації московського мілітаризму на Україні був безперечно „величезний образ тов. Постишева, намальованого в колі дітей". Але треба нагадати московському сатрапові, що досвід старої Туреччини з яничарами був досить сумний.

У звязку з актуальністю очевидно, якої набула справа поневолених націй СССР в Европі, „тов. Ворошилов звернувся у своїй незвичайно бундючній промові спочатку до пролетарів, колхозників, інжинірів і техніків, а відтак до „русских", українців, білорусів, грузин, вірмен і „багатьох, багатьох інших народів" отже відповідно до їх культури, національної лиш по формі, але пролетарської змістом".

Так виглядала першотравнева демонстрація, соціялістична формою, але деспотично-невільницька змістом. (УКБЮРО ЖЕНЕВА.)

Нова нота Абісинії до Ліги Націй.

ЖЕНЕВА, ПАТ. Абісинський уряд вислав ову ноту домагаючись, щоб Рада Ліги Націй розглянула мобілізаційні розпорядки італійського уряду.

РИМ, 14. 5. ПАТ. Італійський уряд повідомив Абісинію, що вибрав двох своїх делегатів до мирової комісії. Одночасно вислав ноту питаючись, чи Абісинія визначить своїх представників до цієї комісії.

Ревеляції з нашого минулого

п. н.

Сторінки з мого життя

Д-ра ЕВГЕНА ОЛЕСНИЦЬКОГО

можна дістати у Видавничій Спілці „Діло"

Ціна зол. 1·90, порто 30 сот.

Поміч американських українців Рідній Школі.

На своєму повному засіданні, що відбулося 7. травня ц. р. для обговорення й устійнення „Правильника для службовиків Рідної Школи", розглянула Головна Управа також цьогорічну жертвенність на Рідну Школу з краю й заграниці і постановила видати в цій справі такий комунікат:

Свою широку й різноформну діяльність може Рідна Школа вести тільки при видатній, постійній грошевій піддержці якнайширших кругів українського громадянства. При розбудові виховних клітин бог'то гроша спотребовує на місцях. Тому то Головна Управа Рідної Школи дістає на свої зобовязання менші грошеві вливи, як це потрібно. А тих зобовязань не можна зменшити без діймаючої шкоди для інтересів народу. Цей стан є причиною, що Рідна Школа звертає свої надії на поміч американської та канадійської еміґрації, яка старається зі свого боку виявити свою спільноту зацікавлення і свою прихильність до творчої праці старого краю.

Як це недавно подало „Діло" — в Ню Йорку існувався Ініціятивний Комітет Рідної Школи, що нарешті уладив у цій справі ширшу нараду 15. квітня 1935, на якій присутні зложили й декларували 300 долярів для Рідної Школи. Ця акція нюйоркчан заслуговує на вирізнення й подяку з нашого боку.

Від початку рідношкільного адміністраційного року, себто від 1. вересня 1934. до кінця квітня ц. р., прийшло для Рідної Школи із Злучених Держав допомоги в готівці на 2.500 дол. 50 цт., з Канади на 536 дол. 45 цт. і 7 зол., а крім того 80 дол. від невідомих добродіїв. Головну частину грошевої допомоги, бо 2.215 дол., надіслало за той час Обєднання Українських Організацій в Америці. Тому, зважуючи тут загально добродіїв Рідної Школи з американського континенту, почуваємо особливий обовязок висловити Екзекутиві Обєднання подяку за її успішну акцію в користь Рідної Школи й визначну допомогу для неї.

Ми бажали би, щоби це прилюдне ствердження жертвенности американських українців дійшло до їхнього відома та щоб воно причинилося до ще сильнішого затіснення звязків між нами й колишньою еміґрацією та до ще видатнішої помочі наших заморських братів і сестер на розбудову й закріплення виховних впливів Рідної Школи.

ГОЛОВНА УПРАВА РІДНОЇ ШКОЛИ:

Іван Галущинський, голова. *Д-р Мирон Коновалець*, секретар.

о. Олекса Базюк, І. заст. голови, д-р Іван Раковський II. заст. гол., Орест Радловський, скарбник, члени: д-р Юліян Кордюк, Микола Ластовецький. Атаманюк Микола, д-р Бемко Володимир, д-р Біляк Степан, о. Баранюк Северин, Великановіч Дмитро, д-р Волянський Іван, Кузьмович Володимир, Кудлатий Дмитро, Малицька Константина, Олексин Іван, Скоплякова Івдина, д-р Яреми Яким

Закордонна політика Польщі не зміниться.

БЕРЛІН, ПАТ. „12 Урблят" подає такі вістки, покликуючись на добре поінформовані кола: Як нас запевняють, польська політика після смерти марш. Пілсудського не зміниться. Засади тієї політики, які відповідають головним думкам покійного, або вже здійснені, або проведені в новій конституції. Закордонну політику вестиме далі мін. Бек, який переняв у свої руки як найближчий співробітник марш. Пілсудського його заповіт.

З життя Українського Пласту

за кордоном.

Свято пластунів у Ржевницях.

Щаслива думка відсвяткувати свято Юрія в лісі, віддаленім від найблизчої оселі — Ржевниць, увінчалась успіхом і моральним і матеріяльним. Дуже гарний, теплий весняний день особливо відчувався в тиші ліса з його вже весняно-радісною зеленю і пянив теплом сонця, пахощами відродженої природи, дзюрчанням потічка... Крім ржевницьких і праських пластових організацій СУПЕ, багато гостей з Праги вислухали Служби Божої, що її в пластовім таборі відправив о. Христофор Миськів при участи Українського Хору, що вперше цілу Службу Божу відспівав українською мовою.

По богослужбі відбулося посвячення прапору 14. куріня. О. Христофор дібрав яскравих слів, що ними підкреслив гасла пластунів: вірність Богу та вірність народові. Урочисто згучали слова присяги на новий прапор 14. куріня, що її складали хорунжий і самий курінь.

„В прияві представників Українського Пласту і громадянства даємо тут пластове слово чести, що в нашому пластовому прапорі шануватимемо все видимий знак благородної ідеї Пласту і не зневажимо його ніколи ділом, яке у хвилині поповнення булоб доказом, що ми забули про важні для нашого народу і для всього людства цілі Пласту".

Була незвичайна урочистість цього свята юнацтва, свята національних барв, свята весни... Відчули її всі. Поглибили її промови комманданта СУПЕ проф. Р. Лісовського, представника головної команди чехословацьких пластунів — окружного звітодавця Зіманенка, матери новопосвяченого прапора М. Омельченкової, П. Богацького, проф. С. Шелухина, інж. Гальки, Мельника (Українська Акад. Гром.), Бедея (Просвіта), інж. Цісаря (Український Сокіл), Олексенка, Гр. Омельченка (Т-во письм. і журн.). На свято наспіли і писемні привіти

По урочистій офіційній частині свята був фестин; пластуни і їх гості весело й довго бавились. Смакував борщ, чай і закуски з пластового буфету. Бавили виграні льотерії, дописи пластової пошти. Бавилися всі, як хто вмів. Святочна ватра, цей посвятний вогонь пластунів — закінчила урочистість. При ватрі була і промова про культ Юрія-вояка за державну самостійність (Бажанський), присяга малих пластунів, весела програма зі співами, танцями, грою, названням нових алептів пластовими іменами і т. ін. Було багато сміху, природної у молоді радости...

Вечір у багатьох пластунів залишиться визначним у його пластовім житті... (У. Т.)

Перша хмара над франко-московським союзом.

Неприродність та внутрішня суперечність франко-московського союзу починає виявлятися раніше, ніж того можна було сподіватися. „Ізвестія" підносять у дуже врочистій статті той факт, що, не зважаючи на різницю соціяльних систем, уряд СССР та Франції умовилися про обопільну підтримку"; але вже перша близька стріча Франції з деспотично-невільницьким ладом СССР викликала обурення в Парижі. Про це „Журналь де Женев" повідомляє: „Недавно московський уряд уже відмовився дати візу відомій редакторці „Журналю", Жео Льондон. А останніми днями цей уряд заявив, що забороняє візд на совітську територію і представникові „Матену", бо він вів досить жваву кампанію проти СССР. У відповідь на це численні газети, а саме: „Пті Парізієн", „Фігаро", „Журналь", „Еко де Парі", „Ле Жур" та інші заявили, що вони солідаризуються зі своїми товаришами і не пішлють якого, щоб дати справоздання про подорож п. Лявеля.

По оголошенні цього рішення большевицький уряд скапітулював... „Ле Тан" подав повідомлення, що всім журналістам дадуть візи. Але „Матен" та „Журналь" всеж відмовилися післати своїх представників до Москви, посилаючи їх лиш до Варшави. Сам Лявель взяв з собою лише двох співробітників.

Варто згадати, що Жео Льондон є щирою приятелькою українців та опублікувала свого часу серію статтей про розстріли українських втікачів над Дністром.

Велике обурення у Франції викликає і співробітництво Еріо з комуністами при виборах до міських рад та подекуди перемога комуністів над соціялістами. Підносячи заслуги Еріо, московська преса мовчить про Лявеля.

(УКБЮРО ЖЕНЕВА.)

Свячене у Львові.

СВЯЧЕНЕ КРУЖКА РІДНОЇ ШКОЛИ ІМ. БОРИСА ГРІНЧЕНКА.

12. травня відбулось у малій салі Лисенка традиційне свячене рідношкільного кружка імени Бориса Грінченка. Святив о. мітрат Базюк. Крім голови Рідної Школи п. Івана Галущинського, запримітили ми о. Галлята, д-ра Федака, пос. Біляка (від Нар. Орг. Українців м. Львова), представників преси, членів батьківського кружка та представників рідношкільного вчительства Городецької дільниці. Пописувався добрий дівочий хор під проводом учительки Костівної і хлопчий хор під проводом учителя Макітри. Діти передефілювали наприкінці бадьоро між столами. Промовляли: голова рідношкільного кружка Городецької дільниці Олексин, голова Рідної Школи Іван Галущинський та посол Степан Біляк. Всі підчеркнули одноголосно потребу здвигнути власний шкільний будинок і збирати жертви на ту ціль. Голова Р. Ш. висловив кружкові признання за успішну працю, а посол Біляк клав вагу на зорганізоване міщанство. Цікаву новинку впровадженo у прикрасі святочного стола: між живими квітами поміщено листки з зеленого паперу, на яких видніли реклями для українських виробів. Теж по салі розвішено чимало реклям, які виглядали дуже добре.

СВЯЧЕНЕ В ГАЛИЦЬКІЙ ДІЛЬНИЦІ.

Як кожного, так і цього року відбулося в Галицькій дільниці Львова заходом Старшини кружка Р. Ш. ім. Т. Шевченка, виділу читальні „Просвіти" та „Будучности" спільне свячене для членів усіх цих установ (у неділю 12. ц. м.). В невеликій руханковій салі, прибраній килимами та вкраденій портретами наших історичних діячів, засіли гості за столами, уставленими в підкову та заставленими скромно, одначе гарно заквітчаними зеленю руками комітетових пань, які не жалували ні труду ні видатків, щоб гостям упримнити побут у своїй домівці. В год. пів до 7. веч. о. мітрат Базюк в окруженні о. д-ра Застирця та о. Дзедзика поблагословив „спідні" та в теплій промові привитав усіх зібраних від Головної Управи Рідної Школи. Відтак голова кружка, проф. Микола Ластовецький, зложив іменем Комітету свята сердечні побажання всього найкращого. Свято протягнулося в дуже піднесеному настрою всіх гостей до 9. години вечора. Виголошено на ім низку гарних промов на актуальні під теперішню хвилину для тої дільниці справи. Промовляли: проф. Микола Ластовецький двічі, дир. Домбровський, посол д-р Степан Біляк двічі, теперішній голова читальні „Просвіти" о. д-р Застирець, о. П. Дзедзик і гром. Мих. Крилошанський. Після відспівання національного гимну зібрані розійшлися, піднесені на дусі як самим гарно уладженим святом, так особливо незвичайно змістовою та щілкою промовою посла д-ра Ст. Біляка, який своїми обома промовами приковував увагу зібраних. Дай Боже, щоби всі ті актуальні справи, задумані теперішнім проводом установ Галицької дільниці, вдалося як найкраще виконати! Боже, помагай!

Участник свята.

СВЯЧЕНЕ НА СТАРОМУ ЗНЕСІННІ.

12. ц. м. зібралася вся свідома українська громада Старого Знесіння на спільнім свяченім. Настрій був родинний, сердечний. Свято звеличав своєю приявністю Преосв. Кир. Никита. Промовляли: д-р Гриньовський, м-р Жовкір, о. Харина, п. Чухрій і п. Сливка. Серед приємної гутірки на теми дальшої організації та громадської праці свято протягнулося до пізного вечора. *Р.*

СВЯЧЕНЕ НА ЛИЧАКОВІ.

В домівці читальні „Просвіти" на Личакові заходом усіх товариств цієї дільниці відбулося 12. травня н. р. спільне свячене, на яке прибуло понад 100 осіб. „Сніди" посвятив о. Голубець і виголосив відповідну до хвилини промову. Гостей і представників преси привітав проф. д-р М. Вівчарин від установ цієї дільниці. Після промов пор. О. Рідловського, ред. Голубця, п-ні Б. Баранової, м-ра О. Домбровського, м-ра Кабарівського та п-ні Волошакової від кружка Союзу Українок і деклямації хор молоді відспівав девізову пісню. Опісля відбулися товариські забави, які затягнулися до пізньої ночі.

СВЯЧЕНЕ НА ВУЛЬЦІ.

Заходом виділу читальні „Просвіти" на Вульці і Комітету будови власної хати вулецької громади відбулося 12. ц. м. спільне свячене у невеличкій домівці читальні. До застелених і гарно прибраних столів засіло около 50 осіб. „Сніди" посвятив о. крилошанин Дзерович в окруженні о. Громницького. Промовляли: о. Дзерович, п. Дужий від Гол. Виділу „Просвіти" і міської філії та учит. і радний міста п. Стефчак від установ Богданівки і кружка Р. Ш. ім. Городецькім. Підчас того симпатичного свята співав церковні, народні і стрілецькі пісні добре вишколений, хоч нечисленний хор молоді. Свято пройшло дуже гарно. Дай Боже, щоб Вулька здобулася якнайскорше не тільки на величаву церкву, але й на власну читальняну хату!

СВЯЧЕНЕ ЧИТАЛЬНІ НА ЗАМАРСТИНОВІ.

12. ц. м. святкувало громадянство Замарстинівської дільниці спільне свячене. Улаштувала свячене місцева читальня „Просвіти". На свято прийшло до сто осіб. В 6-ій год. о. Каштанюк посвятив „сніди" і громадяни позасідали за столи. Вивязалася гутірка. Коротку церковною наукою зачав й о. Каштанюк. Потім говорив відпоручник Матірного Т-ва і Філії „Просвіти" у Львові п. М. Таранько, що в довшій промові заторкнув різні актуальні питання. Між іншим підчеркнув вагу і значіння книжки та преси. Промовляли ще учит. Коць, Осип Когут та від виділу читальні виступник голови п. Євген Лазор. У своїй промові він вияснив деякі справи та порушив значіння масового членства „Просвіти". Про ту справу згодом довше говорив ще п. Таранько. Від Нар. Організації говорив м-р Бочинський, який засував громадянські змагання українців м. Львова. Свято закінчили многоліттям у честь Головного Виділу „Просвіти".

Під пізньо досі зовсім недільний Союз Українок у Замарстинові воскрес. Жінки, користаючи з того, що зібралось їх більше, рішили зорганізуватися і стануть разом з мущинами до громадської роботи. По свяченім відбулася забава для молоді.

ОВЯЧЕНЕ НА ЛЕВАНДІВЦІ.

Заходом культурно-освітніх та кооперативних установ на Левандівці улаштовано дня 12. травня спільне свячене. У місцевій читальні „Просвіти" зібралось около 120 гостей та представники ріжних установ. Заставлені стреви посвятив о. Мирон Прийма та привітав присутніх гарною промовою. В часі цього зразково улаштованого свята промовляли представники ріжних установ, пригравала орхестра під орудою п. Манька, йшли дитячі сценки, староукраїнські танки, деклямації і т. п. Від Ревізійного Союзу Українських Кооператив промовляв пос. З. Пеленський, від Української Парляментарної Репрезентації пос. Мілена Рудницька, від Рідної Школи д-р Василь Пачовський, від „Труду" п. Залізнякова, від Народньої Організації Українців м. Львова п. Агатов Добрянський і вкінці представник Народної Торговлі та Суспільного Промислу. Немало труду в улаштування цього свята вложив дир. Корець, б. суддя, п. м-р Несторівна, п. Пащук та п. Макаревич. Свято залишило по собі якнайкращі враження. Його учасники розходились домів повні віри та надії у світле воскресення українського народу.

Новий Самоуправний Закон

(Друге справлене і доповнене видання)

Ціна тільки: зол. 0-80
(з почтовою пересилкою 0-95 зол.). —

Хто надіслав належність складанкою П. К. О. 504.066 тому негайно вислане книжечку Адміністрація „Діла". — Львів, Ринок ч. 10.

Дальші ревеляції Лянга
про Україну.

НЬЮ ЙОРК, 17-го квітня. (Вл. кор.). Друга статтю Гері Лянга, поміщена в „Нью Йорк Джорнал", починає описувати подрібно відносини на Україні в осені 1933. р. Коли автор приїхав до Харкова і запізнався з урядовцями Української Радянської Республики, один з них потайки сказав йому, що на Україні померло 6 мільонів людей з голоду. З дальшої розмови пізнав Лянг, що український нарід є національного духа і ненавидить правителів з Москви. І тому українські урядовці ралили йому, щоб він відвідав села України. Один з них навіть згодився добровільно супроводити його в часі поїздки і розповідав усякі подробиці. Лянг переконався, що в Радянии неможливо закрити правду так, як московська цензура закриває її перед заграницею. Поволі Лянг допівався про страшну правду. Описує подрібні сцени смерти серед мешканців України, про ворожий настрій червоноармійців з України супроти влади та про виляд українського колхозу.

В третій статті описує Лянг сцени в Києві. Коли одна жінка впала на вулиці мертва з голоду, Лянгові не можна було приступити до неї — так його поінформував готелевий послужний, бо він чужинець. А тамошні люди не прискочили з допомогою, бо самі ждуть смерти з голоду.

Часто не було кому поховати мерців і круки видзьобували їм очі. На цвинтарях ховаються живі поміж трупами і просять мертвих допомоги. На них пізнати сліди мук, завданих ОГПУ. Молода мати просила смерти, як милосердя. Хлопець, що його не хотіли вислухати мерці, кричав з розпуки: „Чи нічого не можете мені помогти? Чи мушу дальше терпіти немисказні муки? — Таких сцен повнісінько на цвинтарі. Чужинні кореспонденти, на жаль, не відвідують цвинтарів.

Дискусійний вечір у Відні про національні меншости.

Дня 9 травня н. р. відбувся заходом „Oesterreichisch-Ausländischer Sudentenklub", до якого належать майже всі студіюючі у Відні чужинці, в тім числі й українці, дискусійний вечір на тему: **Держава і національні меншости.** Особливого значіння набрала дискусія через участь у ній ґенерального секретаря конґресів національних меншостей д-ра Амменде.

Вступний реферат виголосив студент австрієць, загально характеризуючи проблеми національних меншостей та можливости ці проблеми опанувати. В дискусії від українців забрав голос студ. Юрій Жук, звертаючи увагу на положення українців у ріжних державах.

Д-р Амменде в довшій промові дав знаменитий образ вже осягнених поступів у забезпеченні прав національних меншостей, а щодо українців сказав, що українська проблема відріжняється від усіх інших тим, бо в суті річи є вона проблемою поневолення 40 мільйонів українців у Совітах. Лише вирішення української справи на сході вирішить також долю українців і в державах заходу.

Предсідник закінчив збори подякою за оживлену дискусію, яка показала, що „питання національних меншостей є одним із найважніших питань теперішньої Европи і від його рішення залежить удержання миру в Европі".

Приємна та цікава лєктура

це збірка оповідань

ВАСИЛЯ СОФРОНОВА

ЛИПНЕВА ОТРУТА

Ціна: 1·40 зол., з пересилкою 1·70 зол.

Замовлятн в Адміністрації „Діла" Ринок 10..

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— По конференції балканських держав у Бухаресті оголошено комунікат, який підкреслює необхідність співпраці всіх держав у першу чергу держав Малої Антанти для вдержання европейського миру.

— У Римі Муссоліні і ген. Денен підписали італійсько-французьку конвенцію про тісну співпрацю італійського та французького цивільного летунства.

— У графстві Дорсет підчас мотоциклевої катастрофи відомий полк. Льоренс заломив собі череп. У безнадійному стані відвезли його до шпиталю. Підчас світової війни полк. Льоренс зорганізував арабські племена проти Туреччини. Від 1927. р. змінив своє прізвище на Шов і як рядовик служив у летунстві Англії.

—Китайські урядові війська вибрали через 3 міст Чан-Мін у східній частині провінції Сечуан. Червоні війська відступають на схід, пробуючи злучитися з комуністичними силами в Сечуані.

— Коло Шецуая у Китаю вода залила копальню, в якій згинуло 400 китайських вуглекопів і один японський інжинір.

— „Дейлі Телеграф" повідомляє: Турецький уряд повідомив дипльоматичних представників держав, що на випадок ревізії військових мирових договорів висуне домагання, щоб змінили конвенцію з 1923. р. у справі морських проливів.

НОВИНКИ

— **Д-р Микола Гнатчук, стоматольог в Коломиї, ординує в домі при вул. Кілінського 3. 3-3**

— **Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів** пл. Капітульна 3, І. пов. тел. 54-46. Приймає футра до перехову на літо. 1138

— **Філія Союзу Українок** повідомляє, що клюбові сходини цього тижня відбудуться виїмково в середу 15. ц. м., з причини заповіджоного реферату о. д-ра Кладочного під заголовком „Фордон", який відбудеться в домівці У. С. при вул. Сикстуській 44 в год. 18. 1565 2—2

— **Памятник з шоколяди.** В Ліверпулю (Англія) помер якийсь дивак багатій і в заповіті застеріг собі, щоби йому по смерти поставили памятник з шоколяди, яку він за життя дуже любив. Спадкоємці мають з того приводу чималий клопіт, а один часопис подає від себе з гумором — „що побоюється, щоби цей памятник не зїли мухи"... Якщо в нас хотів би хтось наслідувати цього дивака, то нехай знає, що „Фортуна Нова" одинока українська фабрика, що виробляє шоколяду не згодилась би на те, бо такий памятник зїли би прохожі за пів години. 1484

— **Товариський інтимний вечір,** який приготовила Кооператива Український Театр на 18. ц. м. з участю наших артисток, відкладений з причини днів жалоби після смерти марш. Пілсудського. Про речинець його буде окрема звістка в найближчих днях.

— **Вибори членів повітової ради в Перемищині** переведено у 12 збірних громадах, при чому вибрано 16 поляків і 8 українців. Вибрані: інж. Волінський з Красічина, Влад. Шуберля з Куньковець, Еман. Бохенський з Кривчі, В. Місянкевич з Передмістя Дубецького, д-р Дружбицький з Пралковець, Альойз Владика з Тарнавець, Вол. Шільд з Кречкової, Мих. Ломницький (укр.) упр. школи, кс. С. Корпак з Медики, Андрій Бедрій (укр.) зі Шехинь, Андр. Сапєга з Журавиці, м-р Ол. Лавецький (укр.) з Вільча, Людв. Мишковський зі Стібна, інж. Ст. Мадай з Торків, Ст. Гладиш з Нижанкович, Ів. Бобак (укр.) з Нижанкович, Ів. Тимочко (укр.) із Цикова, о. Мих. Прокуратор (укр.) з Ходновичі, д-р Й. Новосельський із Сільця, Сим. Хмель з Боратич, Андр. Казубинський (укр.) з Пикулич і Мих. Ковалик (укр.) з Дроздович.

— **Нові латинські парохії в Пинщині.** Польський епископ Казимир Букраба, ординарій пинської діецезії, створив нові парохії: у Вичівці латинського обряду і в Любешові при монастирі Капуцинів славянсько-византійського обряду.

— **Україніка.** Чеський ілюст. тижневик „Svete Zor" (ч. 18) умістив статтю д-ра Ів. Борковського „Нові знахідки в місцях найдавнішої Праги", в якій наш вже відомий молодий учений оповів про археольогічні знахідки на площі перед Чернінською палатою у Празі. Хоч дослідження ще не закінчені, але поважних придбань вже чимало. Велику увагу викликало відкриття старовинного цвинтарища з XI.—XVI. ст. Статтю ілюстровано 8 образками. — „Zahranicni Politika" (ч. 3) відмічає в хроніці за березень (подає Яр. Папоушек) петицію англійських парляментарів Союзові Народів у справі положення українців у Польщі. Серед нотаток про нові книги є згадка про книгу С. Бовдаренка „Германский фашізм і советская Україна" (Одеса, 1934, 103 с.). — В кн. І. (сс. 67—69) шведського квартальника „Historisk Tidshrift" з н. р. уміщено некрольог М. Грушевського, написаний Д. Дорошенком. Цей квартальник видає Шведське Історичне Т-во у Стокгольмі.

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішнім тягненні держ. кляс. льотерії впали виграні ось такі числа: 100.000 зол. на ч. 113144. 50.000 зол. на ч. 181917. 20.000 зол. на ч. 159500. 10.000 зол. на ч. 40845 65321 84976. 5.000 зол. на ч. 10750 35576 93985 163884. 2.000 зол. на ч. 4883 8559 18749 34531 35310 50280 64776 17697 131934 133645 147723 178682. 1.000 зол. на ч. 19185 26622 34113 35748 54572 65410 65520 66002 70665 71066 76962 80049 80849 81440 82432 85783 87660 114998 116140 124572 125838 129805 136948 139879 147162 154332 156150 157924 162517 163517 164154 175521 178148.

— **Суспільна Обезпечальня має заплатити відшкодування.** В окружному цивільному суді у Львові ведеться процес Савла Вітгофа, який заскаржив Суспільну Обезпечальню та її лікаря д-ра Мерера за відшкодування в сумі 192.728 зол. Вітгоф лічився в обезпечальні на ниркове каміння. При одному досліді, який переводив д-р Мерер, сталося зараження і Вітгоф, щоб ратувати життя, мусів їхати до Відня і піддатися операції вибирання нирки. Процес перейшов усі інстанції й опинився в найвищому суді, який рішив, що лікар справді завинив, тому окружний суд має означити суму відшкодування, яке належиться Вітгофу.

ДОБРІ РЕЦЕПТИ

шиковні моди

в журналі

GARTENLAUBE

Кожний знає його веселу частину. GARTENLAUBE відоме своїми визначними співробітниками.

Дає дуже багато практичних порад, що вленшують працю господині. Перегляньте раз один зшиток гарного німецького журналу для родин.

Verlag Scherl Berlin SW. 68.

— **Львівська хроніка.** В домі при вул. Пекарській ч. 46 скінчила самогубством 25-літня Рена Блят, жінка адвоката, отруївшись світляним газом. — В Кривчичах Малих під Львовом убився 16-літній ученик Станислав Левицький, упавши з гойданки в городі. — На передмісті Ґабріелівка вдарив кінь 7-літнього Ришарда Шигельського так сильно в голову, що він за годину помер у шпиталі. — На летовищі в Скнилові ударив літак студентку Чеславу Мокрицьку, що приглядалася показам. Нещасну, що наслідком потрясення мозку втратила свідомість, відставлено до шпиталю.

— **Обікрали почтовий віз.** В Тшемешні біля Гнезна ограблено перед кількома місяцями почтовий амбулянс, при чому забрано 14 тисяч зол. У звязку з тим арештовано цілу родину Цираковичів і Янковського, які призналися до вини, але не сказали, де сховали гроші. В домі Цираковичів знайшла поліція 2.000 зол., замуровані в стіні. Крім того арештовано Будзінського, якому відобрали поверх 1.000 зол., що походили з крадежі. Всіх арештованих відставлено до Гнезна.

— **Краєва хроніка.** В Перемишлі закрито кавярню звану колись „Кафе Габсбург", що було збірним місцем австрійських офіцирів. Перед кількома днями заїхав під кавярню великий віз, яким вивезено цілу кавярняну обстанову до магазину скарбового уряду за залеглі податки. — На днях урухомлено автобусову лінію Коломия-Чадвірна, а незабаром буде урухомлена лінія Коломия - Делятин - Ворохта. — В Новому Санчі арештовано директора „Людової Каси", Йос. Вагшаля у звязку з викритими зловживаннями. — В Гаях під Львовом 9-літній Петро Дрогобицький упав з дерева, з якого стрясав хрущі і зачепившись одягом за гилю, повісився. Його зняли неживого. — У Хомяківці пов. Коломия втопилася Марія Чопей, перучи білля в річці Черняві. — На ріці Турії під Ковлем перевернувся човен з трьома хлопцями, з яких один утопився.

— **Большевики граблять гроші з Америки.** Американський публіцист Гері Лянг оголосив у „Нюйорк Джеріаль" низку статтей про свій побут у Совітах. Він пише, що його побут у большевиків був тільки частиною його програми подорожувати по цілому світі. Оглянув уже 19 країв і ні в одному не знайшов таких терпінь, як в большевицькій Росії. В Німеччині був ще перед гітлеризмом. Його враження таке, що німці вже тоді отверто признавали, що треба допустити Гітлера до влади, щоби здавити пропаганду ненависти, ведену тоді комуністами. Коли прийшов нацизм, то це сталося завдяки комунізмові. Але коли вже так, то жиди не терплять в Німеччині того, що мусять терпіти в Совітах російські жиди, які мають своїків в Америці і дістають звідтіль доляри. Урядовці совітські лише ждуть на те, коли прийдуть доляри до якого жида. Зараз потім його вязнять, а він мусить откуповати себе долярами. Це називає Лянг „доляровою інквізицією". Большевики ограбили з усього добра своє власне население, привели Росію над беріг економічної руїни, а тепер, щоб рятуватись, грабують американські доляри, присилані туди кимнебудь. Існування Торгсіну вказує на голод, бо оголошують в Америці большевики, що через Торгсін можна замовляти харчі для людей в Совітах. Отже голод заперечують, а заложили в Америці агенцію для закупна харчів для совітських підданих.

— **Старий Завіт на листівці.** „Осерваторе Романо" подає відбитку листівки, яку прислав редакції селянин Вілях із Горну в Долішній Австрії. На цій картці він списав мікроскопійним письмом Старий Завіт з 33.000 словами. Зужив на це сто годин, а писав тонесеньким волоском з верблюда. Читати можна крізь побільшуюче скло.

— **Дві самоходові катастрофи** склалися перед кількома днями у Сх. Прусах, при чому згинуло 5 осіб. На окрузі біля летовища Девау наїхав самохід з 5 пасажирами на дерево і впав у рів. Від вибуху бензини віз станув у вогні, наслідком чого три особи згоріли. Друга катастрофа сталася біля Святомісця. Серед дощу самохід наїхав на прохожих. Два робітники згинули, а одного тяжко потовкло.

— **Пів міліона безробітних інтелігенток.** На основі анкети „Пакс Романа", розісланої до молоді з університетською освітою, ствердженo, що серед 2 і пів міліона молоді без праці, находиться пів міліона молодих жінок.

— **Університет на кораблі.** З Льос Анджельос виїздить 29. червня яхтом 40 студентів і студенток в окружну наукову подорож довкола світа. Під проводом американських професорів вони будуть студіювати природу, суспільні науки, мистецтво, новочасні мови, літературу та інші предмети. Дорога веде на Японію, Китай, Филипини, Індокитай, довкола цілої Европи, з балтійськими державами включно, дальше на Канарійські острови, Кубу Панамський канал, острови Галляпагос і Мексик.

— **Росія не має тягарців.** Ми не маємо поняття, з якими трудношами боряться Совіти з промисловим розвитком. Дуже неприємно відчувають тим брак тягарців до ваг. Тому, що ввіз чужих виробів із ріжних матеріяльних і господарсько принципіяльних оглядів припинений, Росія сама не всіми покрити великі потреби свого великого краю. Часто одна вага припадає там на всіх купців одного містечка і замість тягарців уживають буряків, мідяних грошей, цвяшки тощо. В той спосіб легко ошукати покупця. Хоч держава і погрожує, що строго каратиме ошуканців при вазі.

— **Вистріл ракетою.** Перший раз у житті криміналістики маємо атентат при помочі ракети. Показується, що американські розбійничі банди є захопленими прихильниками технічного поступу. Дійсно немає ані одного технічного досягнення, з якого ґанґстери не користали би. Панцирники-скорострільники, літаки з бомбами, радіостації — все це мало. Ґанґстери із Сен-Люї перевищили своїх братів і послуговуються ракетою, яку щойно випробовують в Америці і Европі. Кілька місяців тому напали вони на віллю великопромисловця Коттреля біля Сен-Люї. Ця вілля доволі відосібнена. Персонал стероризували. Пятьома автами вивезли все, що мало якусь вартість — теж хлопчика про якого думали, що він син власника. 24 години пізніше дістав Коттрель звичайний лист, в якому жадали 10 000 як викуп за сина. Коттрель залишив на означеному місці не гроші, але лист з вияснением, що схопили тільки сина бідного служачого і просив випустити дитину. Дитину завезли з завязаними очима близько вілли, пустили її і зникли. Віллю стерегла відтоді поліція. Але бандити почували, що їх висліджують і хотіли помститись. Вночі на 6 березня збудились мешканці вілли від страшної детонації. Покрівля вілли була понищена, дві стелі завалились, відламки поранили паню дому й її дорослу дочку, яка була в гостині у своїх родичів. Показалось, що напад зроблений екразитом, яким наповнили ракету; на щастя ракета не експльодувала до кінця. Ракета ця — дійсне чудо техніки — а це, що ґанґстерам вдалося так влучно влучити тим незвичайним стрільном попросту поднебудь.

— **Турецькі реформи.** Турецький уряд установив шкільний примус. Тепер суди потягнули до відповідальности 8.000 батьків, що не посилають дітей до вселюдних шкіл. Святочний день перенесено з пятниці на неділю. Для робітників установлено англійську суботу зі скороченим часом праці. Перший день травня є державним святом, коли не вільно працювати. Турецьку мову очищено зі всіх чужинних слів, головно перських та арабських, заступаючи їх новими, турецькими. Реформу мови переведено так основно, що 80 прц. слів є для турецького населення незрозумілим. З наказу уряду всі вчаться тепер нової турецької мови.

На Сході -- ми!

ІВАНА ЧЕРНЯВИ.

Книжка змальовує по мистецьки боротьбу України з Москвою у недалекому прийдешньому. Окладинка роботи мистця П. Андрусева. 200 сторін друку. — Ціна зол. 1.50.

Дістати можна в друкарні „Демос", Львів, Ринок 10 і у всіх книгарнях.

— **Найстарша шляхта тратить свій титул.** Розпорядження наннінського уряду позбавляє найстаршу шляхетську родину у світі її титулів. Є це родина Кунґ, яка походить від китайського фільософа і творця релігії Конфуція. Підчас влади Ганської династії у Китаю — і її розцвіту — величали память Конфуція так, що всім його нащадкам надали титули князів. Голова родини мала право на титул князя з Єнсенґ — назва запозичена з провінції, де Конфуцій уродився. І по революції залишено їм їх титул. Аж парлямент Куоміntанґ скасував ці князівські титули. Рівночасно сучасний уряд признає заслуги Конфуція і подає до загального відома постанову уряду всім нащадкам Конфуція, що стипендіями допоможе їм в університетських студіях. Але чи буде це можливе? Кажуть, що мужеських нащадків Конфуція є 20.000!

— **Уста** то ворота до всяких хоріб, що їх розносять бактерії. Раціональну охорону дає правильне піклування устної ями Одолем. Рідина до уст Одоль діляє відсвіжно і хоронить перед інфекцією. Рідина до уст Одоль має ту прикмету, що покриває слизову болону тонкою охоронною верствою, а його ділання тріває довгий ряд годин. Кілька кроплин вистарчить — отже Одоль є дешевий.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"

Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.

Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи

по найдешевших цінах!

ДИВОГЛЯДИ.

МІСТО, ДЕ РОДЯТЬСЯ ХЛОПЦІ.

В англійському містечку Дентон (графство Ессекс) родиться майже виключно хлопці. Статистика стверджує, що за останніх 14 місяців уродилось там на 29 хлопців, тільки одна дівчина. Мами, які мешкали деінде, а перенеслись до Дентону, теж родять тільки хлопців. Уже деякі подружжя переїзджають туди на короткий побут. Може міністерство війни вжие ще цього міста для розбудови своєї армії!

АВТА З КАВОЮ.

Цієї весни появились у Льондоні вперше авта з незвичайним комфортом, до якого належить окрема машина до виробу кави... Каву огрівае електричний струм. Хто їде автом може мати гарячу каву в кожній хвилині. Біда тільки в одному: кошт такої кави такий високий, що краще просидіти ввесь день у кавярні.

ВСЯЧИНА.

Нова париська мода.

Знову відчиняються париські сальони і появляються перші ідеї до осінньої програми мод. Травневі моделі виглядають двояко. Частинно мають характер літній, частинно бачимо вже осінні і зимові одяги, які вказують на будучі напряки в моді. Пляжові одяги відсунуть правдоподібно піжаму на другий плян.

Сукні з голими плечима з продувними вільними плашиками. Ясні моделі на „вікенд" у пастелевих барвах — легенькі прозорі, — часами в дуже квітчасті матеріяли. До того належать широкі, туго напняті капелюхи з кретону. Це на літо. Теж сукні з муселіну дуже широко і богато поморщені, дуже жіночі, хвилюватимуть літніми вечорами. Деякі з суконок елегантних пань мають широкі рукави, які поширюють лінію рамен. Рукави ці сповивають нераз аж нижче бедер. Вони глибоко викроєні. Сильветка тимсамим підчеркує стрункість постаті. Паризькі кравці повідомляють, що денні сукні стануть знову короткі Спідниці кривоть коліна, але відкривають литку. Декотрі з пляжових суконь стануть короткі як перед десяти роками. Осінні широкі сукні не можуть бути короткі, це булоб проти доброго смаку. Вони лишуться довгими як раніше. Осінні плащі фірми Шанеля дуже короткі. їх рукави фантазійні і оригінальні. Дуже можливо, що вийде мода носити плащ коротший й від сукні, а ясні плащі. Фантазійні зимові накидки оздоблені сріблим і синім лисом та норками. Жакети нових костюмів будуть з нових, незнаних досі матеріялів і незнаних оксамитів. Рукави й тут широкі та вільні. Модна елегантна дама може вже нині носити пелеринковий костюм із срібним лисом. Або вбрати сіру суконку і прикрасити її інкрустаціями, червоною або зеленою.

СПОРТ.

З ЖИТТЯ ЛЬВІВСЬКИХ СИТКІВКАРІВ

По більше як півторарічній перерві віднови свою діяльність заслужений для розвою українського ситківнового спорту Львівський Клюб Ситківкарів. На загальних зборах, що відбулися 21. квітня, вибрано новий виділ у такому складі: голова м-р С. Рожанковський, заст. голови О. Струмінська, секретар м-р Р. Зелений, скарбник Е. Хамула, справник О. Дражньовський, господар м-р Ю. Гочовський. Новий виділ намітив собі як найважніші точки своєї діяльности: оживлення ситківнового спорту, який в останніх роках через брак організованости почав підупадати та будову власних токів.

РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ ЛЬВОВА — К. К. С.

Ці змагання відбудуться 18. й 19. ц. м. і започаткують низку ситківнових змагань у році Запоріжських Ігрищ. Точніші дані та ближчі подробиці про ці цікаві змагання подамо в одному з черговик чисел „Діла".

КОМІТЕТ НЕСОЮЗНИХ КЛЮБІВ.

З „Експресу Спортового" довідуємося, що у Львові утворився новий спортовий союз під назвою „Комітет спортових клюбів". Комітет рішив згуртувати ті спортові клюби, що через недостачу грошей чи з інших причин не належать до нікого з істнуючих союзів. До комітету приступило поминно 14 клюбів, які відають гру в копаного м'яча, в тому числі й українські „Кадетки". Всі ті дружини розграють уже змагання за мистецтво, при чому першун має дістати чашу. Провід Комітету творять: інж. Прокопів, Туркевич і Дайтшман.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

DR. JÓZEF SKRZYPEK: Materjały do bibljografji historji obrony Lwowa i województw południowo-wschodnich. Lwów 1935. Nakładem Towarzystwa. Стор. 120, ф. 8-о. Spis rzeczy: Przedmowa. Objaśnienia. Dzieła ogólne, opracowanie, pamiętniki, relacje, artykuły z czasopism. Codzienna prasa lwowska z lat 1918—1923. Indeks osób.

ЖУРНАЛИ.

НАЗУСТРІЧ. Ілюстров. двотижневик, 15. травня. Ціна 50 сот. Львів, Ринок 10. Зміст: Марина Антонович: Збірка пластичного мистецтва Музею Визвольної Боротьби України в Празі. Анатоль Курдидик: Поезії. Роман Купчинський: Чи письменник мусить мати світогляд? (Невтолошене кінцеве слово на відчиті М. Рудницького і М. Гнатишака). Степан Чарнецький: Памяти Марка Лукича Кропивницького. (У 25-ліпні роковини смерти). Арета: Дзеркало. М. Пастернакова: Душа і танок. Б. І. Антонич: Забута земля. Леся Кривицька: Прем'єра. Французька хроніка. Ромен Роллян: Балканський Горкий. Панаіт Істраті: Голодний у Неаполі. Мих. Рудницький: Закарпатське життя. О. Кульчицький: Повість нагороджена академією. Отто Цоф: Доля поета. Горобці на дротах. Літературний Бім-Бам. Нові видання. Летіло 40 сорок.

DZIENNIK ROZPORZĄDZEŃ GMINY KRÓL. STOŁ. M. Lwowa. Число 10. з дня 13-го травня 1935 м-сяць: Protokoły z posiedzeń Magistratu. Sprawozdanie z posiedzeń Komisyj Rady Miejskiej. Sprawozdanie techniczne i administracyjne Dyrekcji Zakładu Gazowego Miejskiego za rok administracyjny 1933/34. Sprawozdanie Zakładu badania żywności i przedmiotów użytku. Ogłoszenie konkursu na zapomogę z Fundacji „Fundusz inwalidów polskich we Lwowie". Ogłoszenie konkursu na miejsce fundacyjne w Domu Studentek Wyższych Uczelni we Lwowie. Ogłoszenie przetargu na budowę leżalni krytej na kąpielisku „Żelazna Woda". Ogłoszenie przetargu na roboty drogowe w ulicach Stryjskiej i Janowskiej. — Ціна прим. 30 сот.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Нечинні аж до відкликання.

Кіна.

Нечинні аж до відкликання.

Закордонне радіо.

Середа, 15. травня 1935.

Відень (506,8) 17·10 Твори Дітріха — пва форт., 20·00 Війсь. орх., 21·15 Вес. всячина, **Братислава** (298,8) 20·10 Форт. твори Прохазки, 21·35 Спів, **Прага** (470,2) 10·15 Сальон. музика, 19·25 Легка музика, **Париж** (1648) 17·45 Муз. всячина, 20·00 Театр вечір, **Берлін** (356,7) 18·00 Музика, спів, 19·20 Легка музика, 20·45 Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 16·00 Веселе пополудне, 18·00 Сяр. сонати Генділя, **Кельн** (455,9) 19·00 Нім. пісня, **Лайпціг** (382,2) 16·20 Вес. пісні, 20·45 Вес. концерт, **Мінхен** (405,4) 13·15 Популярна музика, 15·20 Спів, **Штутгарт** (522,6) 20·45 Оп. мельодій, 21·00 Айхгорнові пісні, **Будапешт** (550,5) 17·20 Циг. музика, 19·00 Над музика, **Мілянo** (368,6)* 11·30, 19·15 Легка музика, **Рим** (420,8) 17·00 Квінтет, 21·00 „Орсеоло" оп. Піцетія.

Четвер, 16. травня 1935.

Відень (506,8) 14·00 Спів, 20·00 Музика всієї Австрії, 22·10 Твори И. Марка, **Братислава** (298,8) 18·05 Пісні, 20·15 Оп. арії, **Кошиці** (299,1) 17·15 Спів, **Мор. Острава** (269,5) 17·30 Пісні в супр. лютні, **Прага** (470,2) 10·15 Сальон. музика, 16·30 Муз. анд. для дітей, 17·15 Лотиські нар. пісні, 20·15, 21·00 Концерт, **Париж** (1648) 20·45 Симф. концерт, **Білгород** (437,3) 20·00 Два форт., 21·00 Пісонькін, **Берлін** (356,7) 16·05, 16·30 Пісні й музика, 19·20 Діточі сцени, діточа суіта Шунана, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·20 Два форт., **Кельн** (455,9) 14·15 Хор, 16·00 Камер. музика, **Мінхен** (405,4) 12·00 Концерт, 15·20 Нім. пісні на сопр. і альт, 16·10 Крайцерівська соната на скр. і форт. Бетовена, **Буданешт** (550,5) 19·30 „Джоконда" оп. Понкіелі, **Мілянo** (221,2) 11·30 Тріо, 17·05 Нок. концерт, **Рим** (420,8) 13·35 Легка музика, 20·50 Симф. концерт.

Львівське радіо

надає лише жалібні комунікати й авдиції аж до відкликання.

Ширіть наш часопис!

Найліпше, найдешевше ВЗУТТЯ продає найстарша християнська фірма

Л. Т. Скшипек ЛЬВІВ, ГАЛИЦЬКА 4. Тел. 24-78.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·35 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 25·95, Париж 34·99·00, Берлін 213·45, Ціріх 171·73, Голяндія 359·70, Прага 22·16, Італія 43·80, Нюйорк кабель 5·31 1/2, Нюйорк чеки 5·31 3/8.

Золото: Долари 9·15—9·20, Франки фр. 34·50—35·50, Дукати 82·50—83·50, Корони 36·50—37·50, Рублі 46·00—47·75. 1 гр. зол. 5·92·44.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50, Фльорени 0·85, 1 гр. ср. 0·07—0·08.

Акції та цінні папери.

Банк Польський 88—87·50 зол.

ЗБІЖЕ.

Ціни парітве Підволочиська дьоко Львів

	від	до	від	до
Пшениця одноц.	18·25	18·50	19·50	19·75
Пшениця збірна	17·25	17·50	18·50	18·75
Жито одноцінне	14·25	14·50	16·25	16·50
Жито збірне	13·75	14·00	15·75	16·00
Ячмінь сівн.	14·25	14·75		
Ячмінь одноцінний	13·25	13·50		
Ячмінь на ядиво	12·75	13·00	14·75	15·00
Овес одноц. насін.	17·25	17·75		
Овес од. незам.	16·75	17·25	18·75	19·25
Овес од. легко зам.	16·00	16·25	18·25	18·50
Овес зб. легко зам.	15·50	15·75	17·75	18·00
Овес одноціл. зам.	15·25	15·50	17·50	17·75
Овес збірн. зам.	14·75	15·25	17·00	17·50
Кукурудза краєна	21·00	21·50		
Просо краєне	19·00	20·50		

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що ціни на масло не станять з приводу вичікуючої тенденції; в дні 14. травня ц. р. кооперативам платив за:

	льоко Львів.	
1 кг. молока	0·16	„
1 кг. сметани	0·80	„
1 кг. масла	2·25	„

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло вичікуюча, на молоко і сметану сильна, на яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 14. V. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомисарні „M. C." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята від 40 дкг.	за 1 кг.	2·00	зол.
Мол. однор. кури і кл.	„	0·90	„
Старі кури	„	0·80	„
Пантарки	„	1·50	„

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

Курята приймає поминно без приділу.

Когутів, качок, гусей, індичок та індиків з огляду на кінець сезону не приймає.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Найновіші жіночі плащі продаємо тепер по дуже зниженій цінах з приводу кінця сезону. Магазин **И. ПОСАМЕНТ**, Львів, ул. Академічна 2. 1550 4-4

До винайму два чотирьо-покоєві мешкання з повним комфортом при вул. Костюшка ч. 5. Інформації в Центробанку, тел. 204-33 а пополудні у дозорці. 1563 2—2

Тенісові штани найдешевше джерело „Палюх", Гетьманська 22, побіч музею. 1552 3—7

Зредукована вчителька, — небідна милого вигляду, лагідної вдачі бажає познайомитись з мужчиною у матрімоніяльній ціли, інтелігентного, спокійного на певній посаді або добре ситуованого, також і вдівця до літ пятьдесять который тужить за домашнім огнищем. Листи слати до Адміністрації Діла під „Назустріч щастю". 1566 1—1

ОГОЛОШЕННЯ.

КНИЖЕЧКА

Вечірня і Параклис ДО ПРЕСВ. БОГОРОДИЦІ

конче потрібна кожному вірному, що хоче брати живу участь у цих Богослуженнях. Ціна 1 пр. 20 сот., 5 примірників з почт. оплатою 1·15 зол. Хто замовляє 50 примірників, дістає 25 % знижки. Замовляти: Адміністр. „Діла", Львів, Ринок 10. 3—3

Гарні й дешеві книжки

Видавничої Спілки „Діло"

	ціна	почтова пересилка
Др. Е. Олесницький: **Сторінки з мого життя I.**	1·90 зол.	0·30
Василь Софронів: **Лилкева отрута**	1·40 „	0·30
Евген Чикаленко: **Спогади Частина I. II. III.** Окрема частина по зол 1·50	4·50 „	0·50
Ст. Левицький: **З японського дому**	1·50 „	0·30
М. Рудницький: **Між ідеєю і формою**	1·50 „	0·30
Е. Броите: **Буреверхи,** переклав М. Рудницький	1·50 „	0·30
Проспер Мериме: **Блакитна кімната та інші оповідання,** переклав Василь Софронів	0·95 „	0·25
Альфонс Доде: **Маціцький,** із французької мови переклав М. Рудницький	1·00 „	0·30
Володимир Островський: **Сміх землі**	0·80 „	0·15
Микола Матіїв Мельник: **Крізь дим і згар**	0·50 „	0·15
Гордій Брасюк: **Безлугні**	0·50 „	0·15
Михайло Возняк: **Шевченко і княжна Репніна**	0·80 „	0·15
Михайло Возняк: **Белей і Кониський**	0·50 „	0·15
Др. Ст. Баран: **Новий самоуправний закон**	0·80 „	0·15

Дістати можна у Видавничій Спілці **Діло" Львів, Ринок 10** та у всіх книгарнях.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . зол. 0,35
1 „ одношпальтовий в тексті і новинках „ 0·60
„ на першій сторінці . „ 0·80

Дрібні оголошення від слова:
матрімоніяльні і приват. кореспонденція по зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . „ 0·10
шукаючі праці . . . . . „ 0·07
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 480·—
„ „ 1/2 . . . . . „ 250·—
„ „ 1/4 . . . . . „ 130·—
„ „ 1/8 . . . . . „ 70·—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 126 (14.024). Львів, четвер 16. травня 1935. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504-060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чверть річно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

До Берези Картуської.

Дня 11. ц. м. вивезли з Володимира Вол. *о-ра Річинського Арсена*, відомого діяча на церковній ниві, автора праці під наз. „Проблеми української релігійної свідомости", до Берези Картуської.

До того самого ізоляційного табору вивезли ще днях ред. *Вишнівського Сергія*, волинського кореспондента „Недьлі", що жив постійно в Луцьку.

Американський комуніст, що побував у Совітах.

Ню Йорк, 30. квітня.

Видавець „Ню Йорк Америкен-а" та інших газет, Рендолф Герст, приєднав для отвертої протибольшевицької кампанії Р. Г. Сангера, сина колишнього помічника секретаря війни в кабінеті президента Теодора Рузвельта. Р. Г. Сангер був комуністом, таксамо його жінка. Обоє вони покінчили університет, чоловік працював спочатку в одним підприємстві при Вол Стріт в Ню Йорку, пізніше у Вашингтоні в Бюрі краєвого та міжнародного промислу. Обоє, завдяки своєму походженню, мали звязки з найвищими американськими суспільними колами. Комуністами стали з переконання, що ця система дає розвязку на всі теперішні суспільні трудноші, виключить визискування одних одними і заведе раз одно „безклясове" громадянство. Добровільно, без наїзї на ніякі признання, а з чистої комуністичної ідеї, рішився Сангер поїхати в Совітську Росію, щоб там працювати для поширення системи по цілому світі. Дістав дозвіл від російського уряду, виїхав у Совіти через Ленінград, працював там рік, переїхав по різних частинах совітського царства. Переїхавши з 10.000 кільометрів, цілості почав розчаровуватися у своїх сподіваннях, вперто хотів не бачити тамошню дійсність, але вона була сильніша від його завзяття. По році втік з Росії через Шепетівку на Україні 5-го червня 1934. р. і тепер починає свої рєвеляції. В першій статті подає загальні поучення, наче розподіл цілої низки статтей в найближчому майбутньому. Подає фотографічні знимки віза на паспорті з українськими написами та печатками, як напр.: „має чинність до 10-го липня 1934." в Києві. Крім того поміщена одна знимка його конференції з робітниками на заводі.

У першій статті такі його програмові завваги: Був на Україні саме тоді, коли голод досягнув вершка. В році 1933-ому померло від голоду 4 і пів мільона населення. Це були люди призначені на смерть урядом Сталіна, що не хотіли стати невільниками. Крім тих мільонів померли ще мільйон від тифу й інших хоріб. Жнива були тоді добрі. Сангер перебув більшу частину 10.000 кільометрової подорожі саме в країні навіщеній голодом. Він віхав в Росію, як вимріяну країну волі. Тепер каже, що там нема волі. Ніякої! Є лише страх. Думав, що побачить безклясову суспільність — переконався, що там витворили цілий ряд строгих каст, яких не можна побачити в ніякій іншій державі. Комуністи, в його понятті, це найбільші вороги війни. Переконався, що в Совітах найбільш змілітаризоване населення. „Соціялізована економія на підставі плянів" перемінилася на найбільш недбалу господарку в світі. Думав, що приїде до царства робітників. Приїхав до царства, де панує нечувана тиранська система, що входить у всі ділянки життя, а в якій робітник не має найменшого голосу. Робітник став хіба рабом у цій країні. Ніде в світі нема такого визиску робітника, як у Совітах. Він не може навіть на прожиток заробити. Сангер відвідав заводи, але ні в одній не завважив такої нужди, як у Росії. А всі ті факти, перевірені Сангером, коли дістануться прилюдно до відомости загранці, плятує совітська пропаганда як „капіталістичну брехню".

Італія висилатиме далі військо до Африки.

Заява Мусолінія.

РІМ, 15. 5. ПАТ. На вчорашнім засіданні сенату, підчас дискусії над буджетом міністерства кольоній після промови державного підсекретаря Лясона, промовляв Мусоліні. Рішуче заперечив, буцімто уряди В. Британії і Франції зробили демарш у Римі. Його не буде теж пізніше з уваги на приязні взаємини з цими двома державами. Італія мусить мати забезпечені плечі в Африці, щоб могла брати участь в Европі. До східної Африки виїхало більше робітників ніж воїнів. Зрештою італійський уряд вишле стільки війська, кільки вважатиме за відповідне і ніхто не може присвоювати собі права, щоб видавати в цій справі осуди. Італія не обманює себе про становище Абісинії з уваги на воєнні приготування та протиіталійські настрої Абісинії. Вкінці Мусоліні запевнив, що технічне вивінування італійської армії дуже добре, моральний стан ще кращий.

БЕРН, ПАТ. Італійський уряд зробив демарш перед союзною радою Швайцарії у справі доставки зброї для Абісинії. Швайцарська телєграфічна агенція виясняє, що Абісинія замовила два літаки в Швайцарії, але це не є військові літаки.

Полк. Льоренс бореться зі смертю.

ЛЬОНДОН, 15. 5. ПАТ. Відомий полк. Льоренс, який вчора тяжко ранився підчас мотоциклевої катастрофи, бореться у шпиталі зі смертю. Льоренс має 47 років. Перед війною брав участь в археольогічних розкопах над Евфратом. Підчас війни приділили його до штабу британської армії в Геджасі, де відограв визначну ролю, виконуючи доручення тайної поліції Інтеліджанс Сервіс. Опісля був дорадником британського уряду у справах Далекого Сходу. Опісля був дорадником британського уряду у справах Далекого Сходу. Перед 10 роками виступив зі служби Інтеліджанс Сервіс і перейшов до летунства. Льоренс постійно відмовлявся від усяких військових авансів. Перед кількома тижнями покинув військову службу і перейшов на емеритуру.

Перед засіданням райхстагу.

БЕРЛІН, 15. 5. ПАТ. Поінформовані кола запевняють, що райхстаґ скличуть на 22. травня ц. р. після повороту прем. Геріота з похоронів у Варшаві і Кракові. На цім засіданні канц. Гітлер виголосить велику промову.

Мадярщина вислала свого посла до Москви.

БУДАПЕШТ, 15. 5. ПАТ. Мадярська агенція повідомляє: Регент Горті згодився на створення мадярського посольства у Москві. Мадярським послом у Москві буде Юнґерт Арпот

Австрія розбудовує летунство.

ВІДЕНЬ, 15. 5. ПАТ. Гаймвера приступила до формування власних летунських ескадр під проводом кап. Брумовського.

Фабрика хемічних виробів
О. Левицька і С-ка
У ЛЬВОВІ, вул. КОРДЕЦЬКОГО ч. 51.
Телефон 60-04. ПКО. 503-881
поручає власні вироби найкращої якости
Пасту до взуття „Елєгант" терпентин.
Пасту до взуття „Елєгант" воскову
Пасту до підлоги „Французька маса"
Віск комбінований до підлоги
Вазеліну до шкіри
Синку до білля
помадкову і коронову
1387
Шварц до чобіт. — Віск шевський. — Сидку шевську.

Після смерти маршалка Пілсудського.

(Кореспонденція з Варшави.)

Варшава, дня 14. травня 1935.

Одна тільки подія на устах усіх мешканців Варшави — смерть творця сучасної Польщі, маршала Йосифа Пілсудського, тимбільше, що для загалу громадянства була вона майже ненадійна. Покійний нездужав вже від довшого часу, але властивої причини недуги варшавські лікарі не могли устійнити. Щойно коли стан здоровля маршала Пілсудського наглядно погіршився, приєднано до недужого одного з найліпших віденських інтерністів проф. д-ра Венкебаха й останній поставив діягнозу, що тут мається до діла з недугою рака у шлунку та що недуга поширилася на печінку. Проф. Венкебах перебував при недужому два тижні після латинських великодніх свят, а що стан здоровля тоді дещо поправився, ніхто не рахувався з близькою катастрофою і супроти того віденський лікар вернув домів. Одначе недуга робила дальше дуже скорі поступи і тому в останніх днях перед смертю завізвано вдруге проф. Венкебаха до недужого, але рятунок був уже спізнений.

Сильний організм не видержав і в неділю 12. ц. м. вечором зійшов зі світа один з найбільших людей, яких видало сучасне польське покоління і якого імя на все буде звязане з історією державного відродження і угрунтування Польщі.

Сказано, що для громадянства у Варшаві катастрофа була ненадійна. Дещо вправді говорено про повагу недуги, але тому що не було ніяких офіціяльних бюлетинів, про дійсний грізний стан знало хіба найближче окруження маршала. Успокоюючо діялало і те, що покійний маршал буквально до останньої днини свого життя займався державними справами, особливо тими, що його найбільше інтересували — закордонною політикою і організацією армії, бо справами польської внутрішньої політики від довшого часу займався він мало, полишаючи цю ділянку кожночасним шефам уряду. Ще в пятницю 10 ц. м. марш. Пілсудський вислухав звідомлення міністра закордонних справ Бека з приводу побуту у Варшаві шефа французької закордонної політики мін. Лявала, а в суботу 11. ц. м. — отже на передодні своєї смерти — мав довшу розмову з ген. Ридз-Сміглим, до якого мав найбільше довіря і який нині заняв найвище військове становище — генерального інспектора армії. З численного гурта високих польських старшин, що вийшли зі школи Пілсудського, ген. Ридз-Сміглі — як кажуть — тішився найбільшою особистою симпатією свого великого учителя і тепер по ньому взяв керму над польською армією і на випадок війни з титулу свого уряду буде начальним командантом усіх польських збройних сил.

Варшава, як зрештою і ціла Польща, покрита жалобою. На зовні показують це польські прапори, опущені до половини маштву, польська преса у жалібних обвідках, посмертні оповістки різних організацій, а попереду усього відозва

Замовлення приймає „Нар. Торговля".

президента держави Мосціцького до польських громадян — врешті відкликання усіх публичних імпрез. У багатьох варшавських крамницях виставлено у вітринах портрети або погруддя пок. маршала, а усі книгарні зробили виставу творів Пілсудського і літератури, звязаної з його діяльністю і з його особою. Кажуть теж, що безпосередньо після похоронів, приступлять до організації музею у Бельведері, де мешкав і закінчив життя Йосиф Пілсудський, полишаючи цілу палатку у такому стані, в якому була в дні 12. ц. м. та примінуючи там усі памятки, звязані з першим польським маршалом.

Очевидно, що варшавська преса присвячує цілі сторінки смерти Пілсудського. По зовнішньому вигляді — по чорних обвідках — можна згори догадатися, що це проурядові органи, або такі, що стараються бути близько уряду. Опозиційна преса — вшехпольська і соціялістична — (людовці великих щоденників у Варшаві не мають), вийшла без зовнішніх жалібних ознак і до найбільшої події, що сталася у Польщі перед двома днями, займають становище відповідно до свого партійного забарвлення. Нинішній „Робочік" (ч. 147) містить передовицю лідера П. П. С. пос. Мечислава Недзялковського, у якій зазначує колишню близьку співучасть марш. Пілсудського в організації цієї партії як основника і першого редактора „Роботніка" та творця революційних рядів проти царату за здобуття державної незалежности Польщі. Стаття, писана телеграфічним стилем, передає коротенько головні моменти з діяльности Пілсудського до травневого перевороту включно, коли він розстався остаточно з польським соціялістичним рухом. Автор кінчить тим, що смерть Пілсудського є подією незвичайної ваги, якої консеквенцій у цій хвилині не можна ані оцінити, ані докладно обчислити.

Вражіння у Варшаві викликало становище центрального органу народової демократії — „Газети Варшавскої", що було завше різко вороже і непримиримє і до самої особи великого покійника, а тим більше, до цілої його діяльности і його політики. Це були два табори, що себе ніколи не розуміли і річ природна — зі самих ідеольогічних мотивів і не могли себе розуміти. Основним гаслом вшехпольського табору була крайня ненависть до ідеольогії Пілсудського, що перенесла навіть до його домовини. Звернуло увагу усіх, що „Газета Варшавска" — одинока з цілої варшавської преси — не помістила вчора відозви президента держави з приводу смерти Пілсудського, як неменше і факт, що цензура сконфіскувала сьогодні в цілости передовицю „Газети Варшавскої" (ч. 138), що була поміщена під рубрикою „По смерти Йосифа Пілсудського".

У Варшаві йдуть офіційні приготування до величавих похоронів, що мають покінчитися у вавельській катедрі в Кракові в понеділок 20. ц. м.

Смерть Йосифа Пілсудського перервала на короткий час праці конституційної комісії сойму і сенату Безпартійного Бльоку над вироблюванням проекту виборчої ординації до сойму і сенату на основі тез, проголошених перед тижнем премієром Славеком. Вчора засідання цієї комісії не відбулося, а нинішнє тревало коротко і було присвячене вшануванню памяти марш. Пілсудського. Супроти цього у соймі пусто, а в соймових кулюарах було чуті тільки кількох лідерів польських людовців, що обговорювали останні події. Є вістки, що вже у найближчих днях згадана комісія ББ. підійме дальші праці над узгідненням проекту виборчої ординації, щоби безпосередньо по похоронах з кінцем травня ц. р. можна скликати сесію сойму. Узгіднення засад виборчої ординації йде доволі тяжко, бо консервативна група ББ під проводом посла Януша Радзівіла ставить значні застереження до тез премієра Славека і не значно спішне хід праці, тим більше, що й інші групи ББ, головно селянська, підносять поважні сумніви щодо доцільности цілої низки згаданих тез.

Чи і який матиме вплив на польську внутрішню політику те, що концентрується сьогодні передовсім у конструкції виборчої ординації до сойму і сенату, покищо невідомо. Однак треба рахуватися з тим, що смерть марш. Пілсудського не причиниться до цементування Безпартійного Бльоку, навпаки, розбіжности між поодинокими його групами, стануть ще наглядніші, як це було досі.

Вкінці слід ще згадати, що нинішня варшавська преса відмітила факт, що президія УНДО та представники освітно-наукових та економічних установ у Львові зложили з приводу смерти Пілсудського кондоленцію на руки львівського воєводи та що й Укр. Парл. Репрезентація в особах своєї президії вислала відповідну кондоленційну депешу на руки премієра Славека.

Оскільки знаю, українська преса у Польщі не висвітлила ще докладно ролі пок. марш. Пілсудського, яку він має у нашій історії. На це ще прийде час. Тут слід тільки зазначити, що марш. Пілсудський мав повне розуміння наших державницьких змагань і ще перед світовою війною в часі свого перебування у Львові — здається в 1913 р. — мав навіть відчит у львівській „Січи", що невдовзі опісля стала коміркою, з якої зросла наша стрілецька організація. Те, що Пілсудський відограв велику ролю в політиці Укр. Нар. Республики з часів пок. Симона Петлюри в 1920 р., нашому загалові відоме. Ближче освітлення цього факту жде ще свого історика.

Д-р Степан Баран.

ВСІ ДІТИ на селі і в місті читають:
„Світ Дитини" і „Діточу Бібліотеку"
налорічні передплати по 5 зол. висилати Ці адресу: Львів, вул. Зіморовича 3.

Льояльність супроти себе самих.

(Кореспонденція з Америки.)

Ню Йорк, 2. травня 1935.

З приводу заяви Української Парляментарної Репрезентації в Польщі в справі західних українських земель і відповіди міністра Коцялковського на адресу тієїж Репрезентації появляються в українській пресі дальші критичні редакційні завваги на адресу проводу українського народу в тійже займанщині. Тих, що склали таку заяву, називається плазунами, хитрунами й торговцями і відмовляється їм права говорити в імені українського народу. А тих, що тут, в Америці, висловлюють інший погляд на волю української Репрезентації, представляється, як нерозумних оборонців хрунівської політики, краєвого політичного проводу. Звязане все разом гаврується міркою колишнього австрофільства, тобто такого напрямку, що шукає лише нагоди скласти заяву вірности „власть імущим" і зрезигнувати із боротьби за долю українського народу. Тому, що виписування голосів різних органів забрало лоб місце кількох газетних шпальт, а до виясненя справи ледви чи причинилось би, обмежуся на отій загальній характеристиці критики. Зрештою ходить не про аргументи, а про сам напрямок критики. З тим напрямком треба отверто в самих початках стрінутися око в око, щоб у майбутності можна було прослідити його розвиток.

Тут зачеплених найменше три засадничі питання. Тобто: 1. Чи видвигнення автономії якоїсь частини українських земель під чужою владою оправдує відсуджування її авторів від марки незалежних ідеїстів. 2. Можливости змонополізування українського національного проводу в руках однієї групи американських українців. 3. Користи чи шкоди із гладіяторської методи критики.

Називати політичний провід хрунівським за те, що складає заяву представникам неукраїнської держави з домаганням автономії для етнографічної території не може бути оправдане під теперішню пору. Нема виглядів на створення своєї держави тепер, а зате йде нерівна боротьба за винищування українського населення на його землі. Обовязком народніх провідників зробити все можливе, щоби спинити екстермінаційну політику противників. Діло в тому, чи вони це роблять з переконання в доцільність такого кроку. Вартість їх важкого потягнення дається змірити щойно з точки історичної перспективи. Домагання автономії не є однозвучне із його осягненням. Боротьба мусить іти дальше, змінюються лише методи боротьби та союзники й противники національної групи, що домагається автономії.

Слово „автономія" може не відповідати справжньому намірові. Обсяг домагання української репрезентації під Польщею нагадує пітьму ірляндську державу. Це є максімум можливости домагань у тій державі. Очевидно, воно не задовольняє амбіцій національних, але дає можливість забезпечити істнування українського народу і боронить перед безправством противника. Національні амбіції можна заспокоїти додатковими способами. Коли буде український стейт при Польщі, при Румунії, при Чехословаччині, яка буде перепона зїздитися вибраним національним представникам тих українських областей на Всеукраїнський Конгрес для взаємного порозуміння в загально українських та культурних справах? Зміна політичного режиму в теперішній Радянщині дасть нам нагоду призадуматися над дальшим розвитком українського питання. Повільне здійснення національних аспірацій причиниться до тривкости осягів і більшого їх зрозуміння та доцінювання цілим народом.

Раз треба поділити працю. Всі не можемо бути при проводі. Але всі можемо працювати в порозумінні. Треба станути на становищі довіря і льояльности супроти себе самих. Поділ праці: Обставини в Румунії вимагають інших засобів праці для добра українського народу, ніж умовини в Америці. Кожний з нас бореться за істнування особисте. Але це не значить, що змагаючись за загальне добро, я мушу при цьому забезпечити собі становище і прожиток. Коли можна — добре. Як не вдасться — не попадати в розпуку, що хто інший справу загубить. На ділі треба може і пожертвувати своєю амбіцією для успіху справи. Репрезентація наша в Польщі дістала прочухання від міністра, але дістала від нього заяву, що має неоцінену вартість для нації на літа, може на століття. Міністер розвіяв всякі ілюзії теоретичних оптимістів про можливість братнього співжиття. Це зразок жертви особистої амбіції. Але праця для добра українського народу на Західній Області мусить бути дальше виконувана автохтонами. Не українцями з Америки. З Америки можемо лише помагати на основі порозуміння з проводом і зрозуміння положення. Отже треба льояльного відношення провідників американської України до українського проводу на західніх землях.

Колиб аж зайшли такі умовини, що там виключена свобода якихнебудь потягнень, як ось тепер під большевиками, щойно тоді провідмусів би йти за границю. На всякий випадок не до Америки. Віддаль часу одного місяця для обміни думками виключає провід з Америки. Теперішні критики краєвого проводу, називаючи провід „хрунями", виключають взаємини з ними. Тимсамим дають до пізнання, що американські критики це єдині безкомпромісові і вірні патріоти і тому вони повинні мати монополь всеукраїнської політики в своїх руках. Це неможливе: ні фізично, ні ідейно. Так як хтось хоче напятнувати провідників під Польщею „хрунями", так можна американських амбітників назвати розбивачами народньої єдности. Тоді виключена співпраця на основі порозуміння і взаємного зрозуміння своїх обовязків, а приходить боротьба за керму національних справ.

Досвід вказує, що така боротьба приносить шкоди. Захитання довіря до щирости проводу на рідних землях створило в Америці відносини серед українського громадянства, як після большевизм. Зневіра в ідейність національного проводу дала зброю в руки ворогів нашої нації. Займаючися методами праці краєвого проводу і представляючи його хрунівським та зрадницьким, знеохочуємо нашу американський загал до народньої праці. Закид, що

місце знищеного авторитету національного проводу в краю американські критики цьогож проводу зможуть поставити свій провідний авторитет для цілої нації, впадуть жертвою на Рідну Школу, на всі інші краєві установи. А до створення всеукраїнського авторитету в Америці може навіть не прийти. Отже винищування провідників дорогою боротьби на лад змагань римських гладіаторів винищує націю. Ліпше приймити засади льояльного співділання, признання працездатности кожному, що її має, а квестіонувати щирість патріотичних почувань аж на підставі доказів, а не здогадів або упередження. Критику праці нехай покищо переводять компетентні чинники кожний у своїй землі.

Чи можлива конкуренція провідників із ріжних українських областей? — Творімо Всеукраїнський Конгрес. Приїздімо на нього для порахунку наших заслуг для української справи. Там даймо признання, хочби й медалі — як кому це придасться — за заслуги. Там також творімо спільний всеукраїнський провід з правом зрілої, обективної критики проводу в кожній области, включаючи і західно-українські землі, а не виключаючи критики праці американських українців для добра краю своїх батьків.

Д-р Семен Демидчук.

Приготування до похоронів марш. Йосифа Пілсудського.

ВАРШАВА, 15. 3. ПАТ. Нині вечором перенесуть домовину марш. Пілсудського з Бельведеру до катедри св. Івана. В пятницю, після жалібного богослуження, яке відправить кард. Каковський, винесуть домовину з катедри св. Івана і жалібний похід піде на Мокотівські поля. Там перед домовиною відбудеться військова дефіляда. Вступ на Мокотівські поля матимуть делегації організацій і шкільна молодь. По дефіляді домовину з тілом перевезуть спеціяльним поїздом до Кракова, де в суботу відбудуться головні похоронні обряди і після того домовину з тілом покійного складуть у підземеллі на Вавелі. Сподіються, що до Кракова приїде на похорони коло 100.000 осіб. Члени уряду і представники закордонних держав в числі коло 1.000 осіб замешкають у кількох краківських готелях. До Кракова зголосило свій приїзд коло 100 закордонних журналістів. Ціле місто буде прибране жалібними прапорами, всі ліхтарні будуть покриті крепою.

ГЕН. РИДЗ-СЬМІГЛИ ОБНЯВ УРЯДУВАННЯ.

У вівторок 14. травня рано прибув до генерального інспекторату збройних сил новопризначений генеральний інспектор збройних сил ген. Едвард Ридз-Сьмігли та почав урядувати. Присутні були всі інспектори армії і генерали. Ген. Едвард Ридз-Сьмігли має 49 років, уродився у Бережанах, де скінчив народню школу і гімназію. Опісля студіював малярство в Академії Мистецтв у Кракові. Перед війною брав участь у „стшелецьких" організаціях. У серпні 1914 р. був командантом баталіону легіоністів, опісля в 1917 р. був шефом тайної польської організації (П. О. В.). Брав участь у поході на Київ як командант III. армії і належав до найближчих співробітників покійного марш. Пілсудського. По війні був інспектором армії.

ДАЛЬШІ КОНДОЛЕНЦІЙНІ ТЕЛЕГРАМИ.

До президента Мосціцького надійшли ще телеграми зі заявами співчуття від англійського короля Юрія V, бельгійського короля Леопольда III, цісаря Японії Гірогіто, президента Туреччини Кемаля Ататурка, президентів Португалії, Злучених Держав, Бразилії, Аргентини, Мексика, шаха Ірану та інших. На кондоленції президент вислав телеграми з подякою до папи Пія XI, королів та президентів. До цивільної канцелярії президента надійшли теж телеграми зі заявами співчуття від духовенства всіх віроісповідань. Такі телеграми надіслали зі Львова Митрополит Шептицький та архиєпископи: Твардовський і Теодорович.

СПЕЦІЯЛЬНІ ДЕЛЕҐАЦІЇ і ПРЕМ. ҐЕРІНҐ У ВАРШАВІ.

До Варшави приїде прем. Ґерінґ, щоб репрезентувати на похоронах марш. Пілсудського канц. Гітлера. З прем. Герінгом приїдуть ще генерали: райхсвери, военної фльоти і летунства та двох адютантів премієра.

В. Британію репрезентуватиме на похороні лъорд Кевен, колишній шеф штабу армії та головний адютант короля Юрія V. Спеціяльні делегації приїдуть з Югославії та Румунії.

Проти обструкції, гемороїдів, розладдя в шлунку і кишках, застоєння в печінці й селезінці, болів крижів поручаємо пити природну гірку воду **Franciszka - Józefa** кілька разів денно. — Поручають її лікарі.. 1—1

Д-р Гр. Чвартацький
ЛІКАР
ординує, як щороку, для купелевого заведения в
Любіні Великім

ВІЗИТА ФІНЛЯНДСЬКОГО МІНІСТРА.

ВАРШАВА, ПАТ. У середу вечір приїджає з візитою до Варшави фінляндський міністер закордонних справ Гакель з дружиною і шефом бюра міністерства закордонних справ Вахенувор. В пятницю візьме участь у похоронах.

В ВС „ГАЗЕТА ВАРШАВСКА" СКРЕСЛИЛИ З ЧЛЕНІВ СОЮЗУ ВИДАВЦІВ.

Головна управа польського союзу видавців денників і часописів на надзвичайнім засіданні 14. травня ц. р. одноголосно рішила викреслити зпоміж своїх членів „Газету Варшавску" за становище після смерти марш. Пілсудського в д. 13. і 14. травня ц. р. „Газета Варшавска", ендецький орган, не надрукував відозви президента після смерти марш. Пілсудського.

БОЛЬШЕВИКИ НЕ ЗАГРОЖУЮТЬ ПОЛЬЩІ.

МОСКВА, 15. 5. ПАТ. „Ізвестія" помістили статтю Радека про марш. Пілсудського з його портретом. Радек запевнює, що СССР хоче мирно жити з Польщею. Від СССР не загрожує Польщі нічого. Приязнь між цими двома державами може стати вуґольним каменем миру в Европі.

ПОЛЬСЬКИЙ БІСКУП ПРОТИ ПІЛСУДСЬКОГО.

У звязку зі смертю марш. Пілсудського у Кельцах прийшло до характеристичної події. Є там єпископ кс. Лосінський, знаний з непримиренного становища супроти марш. Пілсудського. Довідавшись про смерть маршала, він не вивісив хоругви і зробив це аж на спеціяльну інтервенцію, але й цим разом хоругва не мала жалібної ознаки. Щойно на нову інтервенцію єпископ звелів прибрати прапор чорною матерією.

Коли місцеві організації зажадали, щоби на знак жалоби бити у всіх костелах у дзвони,

С. ГАЙДУЧОК.

Мандрували.

В трійку лежали ми над ставом у Долині. Заспаний, вче малий хлопчина, будився ранок. Пташня рідкими перекликами подзвоновчала в просторі на добридень. Нежло підірвався з очерету риболов. Сріблястою кулею кинувся у приплив перших промінів сонця. Час від часу бовтав супокійне, як розмолена душа плесо. За сніданком шукав. Чи риби ще під камінчиками кучмили на дні, чи життєвий досвід їх обережности навчив — наш риболов стомлений, без сніданку, пропав серед очерету.

А сам став, казали нам, міщанин львівському Народньому Домові записав. В Стрию за його процес йшов, бо було за що. Став чи не сороксмертовий.

Оглядали ми чудотворне місце в Болехові на Буківниці з його цілющим джерелом, біля якого солянкове джерело випливає. Шибеничним гумором вояка, що цілий з війни вернувся, бавив нас Гриць. Оповідав, як у 1920. р. один наш теольог дві пляшки осмогону ставив, аби тільки піти на полевого духовника до большевицької армії. Так свято повірив у свою „командіровку" заімпровізовану іншими товаришами.

За Гошів ми також зачіпили. Дідівський готель оглядали. Поставлений на кооперативних основах. Самі могли за низьку оплату дідівський костюм виповнити. Може був би придався в дальших мандрівках. При дорозі оглядали каплицю з малюнком, мабуть Корнила Устіяновича. Так бодай нам твердили. Церква на горбі збудована на подобу хреста. Посередині вежа оборонною баштою стоїть. В середині чудотворний образ і проповідальниця у формі корабля. „Аве Марія" вичитали ми в рамах вікна над входовими дверима. В селі від малоземельного селянина довідалися ми, що пробував давати собі раду й пересаджував збіжа. Так багато роботи при цьому, отже вибирався за море. Пригадалося „А опихає опихає паноньку?"

Залізничка пихкіла, як старий бойко свою люльку й везла нас долиною Сукіля в Брязу. Так там засіла нужда, що недаром колись німецькі робітники свою оселю в тій долині прозвали „Яммерстель".

Вирвали нам назустріч узбіччя села Бубнища. Франко підтвердив нам німецьку, хресну назву. Колись писав:

„Що Бубнище славне не відти пішло,
Що бито ту Турка „як в бубен",
А бубнить ту нужда і в тіця й в чоло
І вождий мов птах той обскубен".

Та всеж дівоча безжурність розганяла наші міркування і виспівувала модерну вже коломийку:

„Ой там горі штреков їхали мчишина
Зачекайте машиністий, най сяде дівчина".

Не дивно воно було. Море сонця і світла заливало камерельні ліси, бідненькі селянські поля. Тож і в душу насипало золота.

А зі щовба над Брязою здоровили ми Ключ, вкритий стрілецькою славою, яку всякі покидьки народу змішували з болотом.

В вузькій, сліпій долині розкинулися перед нами Лужки. До самих лісів захопили полями всю землю. Цвинтар островом стояв в річищі потока, школа з холеричного бараку. Церква зі старости в землю вросла, згорбилася, як стара, двіста-літня бабуся. Потішу вас. Дотепер школу, тай церкву поставили. Стара церква на ласкавім хлібі консерваторського уряду доживає віку. Недаром у старості в Долині й знимка на стіні пишалася. Що померлих по княжому звичаю на санях возять ще й тепер і воли до саней запрягають, з практичного боку зрозуміле. Воли поволі йдуть, можна за небіжчиком довше поплакати, довше на світі перебував, ну й кісток не розтрясаш небіжчикові на гірській дорозі. А що з такою звичаю до нас предківська давнина говорить, яка в такім глухім закутку наших часів дожила, цеж кожному видається в вічі. Дарам будете вступати на лісничівку, йдучи нашими слідами. Лісничого Майковського там уже нема. А варто було вступити і послухати його ловецьких історій з часів як на Гриняві з архикнязями полював. Цікаво було слухати як і архикнязь кусень гуцульського хліба глодав та такого, що цілу зиму в стаї перележав.

З Яворини прямували ми в долину Мізуньки. Ще й нині ніяково стає у мене на душі. Пригадую собі то стадо волів, між яке в самітній мандрівці був раз попав. Мурашками за скірою лазили в мене їх вибалушені очі, а я з сумнівом поглядав на ліс, як на своє спасення.

Поміж вивертн вів нас пішок (стежка) вниз до глибокого потока. І на думку нам не приходило, що на яких 80 кроків на галяві пасуться перед нами олень з оленицею. Вчас їх долинув молодими, бойківськими очима Ромко. Хоча вітром до нас тягнуло — невдовзі пропали олені в гущі. Чи не чорна, карпатська вивірка, що по буках скакала — остерігла їх перед нами.

Добре, що то медведі не були, які над глибоким потоком ще й тепер домарять. Таке нам оповідав лісничий Олійник на лісничівці Солотвині. Тут колись архикнязі каплицю поставили заїджаючи на полювання. Лісничий самотою на лісничівці сидів. За людьми не тужив. Телефоном щодня з Мізунем говорив, радіо в усього світа новини розказувало, потічки котятами на сонці мурликами. ліс пошумами зі своїх тайн сповідався. Верхи приковували зір до себе і зсилали в потребі душі поміч, як кажеться у псальмі.

Вже довгенько „цяпало". Менік не давали зіснути дідусі з Пшеничника. Розпитував я, чому то ще в 1927. р. в тому селі вони волосся на голові в кіски заплітали. Здавалося, що з тих забутих місцевинах останки давньої давнини залишилось, щоб нас звязувати зі собою. І хоче потім студій Хведора Вовка я прочитав, то загадки цього звичаю таки не розвязав.

Забовваніли ранком верхи в мряках немов дитячі руки до молитви вликали вас між себе.

Ми пішли далі.

МАТЕРІЯЛИ НА УБРАННЯ
ПЕРШОРЯДНІ БЕЛЬСЬКІ ГАТУНКИ
Найнижчі ціни поручає
Тадей Цветлєр
(Дім Шпрехера) тел. 238-43.
Львів, Марійська Площа 3.
11/91 15—21

єпископ спротивився цьому. Тоді делегації Союзу легіоністів, старшин і підстаршин резерви, стрілецького союзу і інших вийшли на дзвінницю і почали дзвонити. Єпископ вислав своїх людей, щоб станули цьому на перешкоді, але надармо.

З цього приводу настало серед населення велике обурення. Юрба цілий день пробувала добутися до єпископської палати, так що з допомогою мусіла поспішити поліція. Тепер під палатою сторожить шістьох поліціянтів під командою офіцира.

З відчитової салі.

Музей Визвольної Боротьби України.

На „Молодій Громаді" відбувся 14. V. 1935. виклад проф. Д. Антоновича на тему: „Музей Визвольної Боротьби України" у Празі Проф. Антонович, який стільки праці і знання вложив у той музей, розповів слухачам історію і тяжкі переходи музею. Боротьба з вічними трошевими недостачами, але й внутрішні тертя між групами української еміграції в Празі дають ся музеєві немало в знаки. Музей Визв. Боротьби може і повинен стати тим, чим був для поляків музей у Раперсвіль, але треба більшої уваги і любови до нього всього українського громадянства, де воно не жилоб. В дискусії, що вивязалась після викладу, забирали голос: д-р Старосольський, д-р Сімович, пос. Макарушка, ред. Коновалець, ред. Пеленський, д-р Гнатевич, ред. Кутчинський. Ішла вона саме в тому напрямі, що треба М. В. Б. відсепарувати від якихнебудь політичних, чи дільницевих впливів. Зате треба конче: 1) вдержати музей у характері загально-національної установи через допущення представників різних українських земель, 2) забезпечити майбуття музею через створення куратореї, 3) оминати тіни підозріння, що музеєм завідує одна якась політична група з главновим поминенням інших національно настроених елеементів.

Прелегент, д-р Сімович і д-р Старосольський відповідали на ставлені запити та переповідані закиди.

Сподіваемося, що річева дискусія причинилась у великій мірі до висвітлення неодної справи — з одної сторони та причиниться до поправок у деяких справах — з другої.

Мистецьке життя.

НОВИЙ ТВІР О. АРХИПЕНКА.

Наш світової слави мистець Олександер Архипенко вимінчив бюст Т. Шевченка, який відкриють 12. травня ц. р. у Міському Музею в Дітройті. Директор Музею заявив, що ця подія буде великим щастям для Музею, що матиме твір Архипенка.

Бюст Шевченка виконав Архипенко зовсім іншим, як ми звикли бачити. А саме: він узяв Т. Шевченка автопортрет з заслання, і на його основі створив могутню постать поета, що в лівій руці тримає звій паперу, а правою показує в далечінь. Мистець узяв слова Шевченка за підставу композиції:

В Україну ідіть, діти
В нашу Україну.

Постать виконана в *енергійній позі*, з глибоким, сильним виразом і робить міцне враження. Ця праця буде видрукована в черговому числі журналу „Назустріч"

„МИСТЕЦТВО", Ч. 1. Р. 1935.

Вийшло 1. ч. „Мистецтва" на 1935 рік з таким змістом: Олександер Архипенко — стаття П. Ковжуна. „Сучасний французький плякат" — статті П. Колена, Касандра і Карлю, знаменитих французьких мистців плякату. „Раса і національне мистецтво" В. Масютина, „Маріо Тоцці" — С. Гординського, „Аналітичний підхід до малярства" — М. Чапельської. „Музикалізм" — В. Ласовського. „М. Алексіїв", та дрібніші замітки про мистецькі події. Число багато ілюстроване.

НЕДУГА С. ЗАРИЦЬКОЇ.

Софія Зарицька-Омельченко, відома наша малярка, що постійно мешкає в Парижі, переходить тяжку недугу. Лікарі приписали негайний виїзд над море, що малярка й зробила, бо здоровлю її загрожує поважна небезпека.

З ОРГАНІЗАЦІЙНОГО РУХУ.

Нарада інтеліґенції у Винниках.

Повітовий Народній Комітет у Львові має великі труднощі в охопленні організацією цілого великого львівського повіту. З уваги на те постановив організувати два районові організаційні осередки — у Винниках і Щирці. З цією метою скликав до Винник на день 11. травня ц. р. нараду інтеліґенції винницького району (судової округи Винники), щоб застановитися в малому гурті над зорганізуванням проводу того району

На нараду прибув голова Повітового Народнього Комітету *ред. Гриць Гладкий* і на тлі загального положення українського народу представив зібраним незавидний стан організації і громадянської праці у львівському повіті. Присутні, а було їх досить, щоби при добрій волі зовсім добре налагодити громадянське життя району, вповні зрозуміли повагу положення. На жаль, трудніше було з того зрозумівши видобути потрібний засіб доброї волі: стати до праці на запущеному перелові. В дискусії можна було вичути, що у Винниках витворилася серед нашого громадянства така атмосфера, в якій хвилево трудно за співпрацю усіх громадян, що могли би працювати і яких потрібно для тієї праці. Покищо зібрані вибрали тимчасовий комітет, який має зайнятися громадянською працею в районі, та заявили готовість працювати по вказівках Повітового Народнього Комітету.

Нема ніякого сумніву, що праця у винницькому районі всеціло залежатиме від того, як уложаться умовини громадянської праці в самих Винниках. З цим поважно рахується Повітовий Народній Комітет і це тепер мусітиме мати на увазі і тимчасовий винницький комітет.

През. Рузвельт за невтральність Злуч. Держав.

ВАШИНҐТОН, 15. 5. ПАТ. През. Рузвельт розмовляв з кількома сенаторами про невтральність Злучених Держав висловлюючись за політикою невтральности. Департаменти маринарки і війни радять бути дуже осторожними з новим законодавством, яке забороняє вести торговельні і фінансові взаємини з державою, що веде війну. Департаменти переконані, що перед принятям якихнебудь рішень слід було би підождати на розвиток міжнародньої ситуації.

Французька преса б€ в дзвін на тривогу.

Перемога комуністів при виборах до міських рад.

При виборах до міських рад у Франції комуністи здобули більшість мандатів у 90 громадах, соціялісти Блюма, які йшли до виборів спільним фронтом з комуністами здобули більшість мандатів у 168 громадах. До міської ради у Парижі увійшло 8 комуністів тоді, як при виборах у 1929 р. комуністи встигли вибрати тільки одного радного. Характеристичним явищем цих виборів є програма провідника національного союзу фронтових вояків Лебека, якого переміг спільний фронт комуністів і соціялістів.

З цього приводу французька преса б€ в дзвін на тривогу. „Парі Міді" називає виборчий успіх крайньої лівиці грізною осторогою для буржуазних партій, яких безпощадно знищать, якщо вони не згодяться на співпрацю і не поведуть нової політики.

„Комуніям, партія диктатури і терору, ворожа батьківщині партія перемогла при міських виборах — пише „Тан", заляканий зростом комуністичного руху. Висліди виборів мусять затрівожити кожного, хто бажає вдержати національні традиції і розсудок у внутрішній та закордонній політиці. Це є теж небезпека для вдержання ладу і демократії. „Тан" виступає зі закидом проти радикально-соціялістичних кол які враз з мін. Еріо піддержували соціялістичних і комуністичних кандидатів, щоб перемогти т. зв. реакцію. Ціла преса обговорює перемогу комуністів як найважнішу внутрішньо-політичну проблему.

„Амі де Пепль" остерігає: Наступ комуністів мусить бути наукою для кожного доброго громадянина, який бажає національного відродження. Пропасть щораз то глибша. Найвищий час щоб здорова частина народу обєдналась і охоронила Францію перед найбільшою небезпекою. Стоїмо перед трагічною дилемою: Або трьохбарвний прапор і свобідний устрій або кривавий символ і колективні примусові роботи.

„Еко де Парі" пише, що ці вибори захитали поважно повагою уряду. Нарід виступив проти уряду і тому парляментарна атмосфера мусить основно змінитись.

На манівцях Паліївщини.

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ „ДІЛА".

Вельмишановний Пане Редакторе,

В ім'я правди і для загального добра прошу Вас оголосити в Вашому щоденнику такі вияснення:

I.

Під кінець квітня ц. р. появився у Львові під моєю редакцією новий український місячник п. з. *„Шлях Нації"*, присвячений справам української національної політики і громадського життя. Поява цього місячника викликала як стій пресову атаку п. Дмитра Паліїва, в одній особі редактора і видавця „Батьківщини" та „Перемоги". Не подобався добр. Д. Пал. „Шлях Нації" і моя в ньому публіцистична робота. Тому добр. Пал. виступив у травневому числі „Перемоги" із „сенсаційними реваляціями" про „Шлях Нації" і про мене особисто, очевидно із цим побожним заміром, щоби згаданий журнал і мене самого в очах українського громадянства якщо вже не „знищити", то бодай — основно „скомпромітувати".

Справа ця має свій специфічний посмак настільки, що серед українського громадянства устійнилася в останніх часах опінія, немов би я був близьким політичним союзником п. Д. Пал. і дуже тісно з ним співпрацював. Тим теж „розрив" поміж мною і добр. Пал. набирає посмаку якоїсь особливої „сенсації". Щож таке сталося? — питає лехто. Атакуючи „Шлях Нації" і мене особисто добр. Пал. представляє справу в той спосіб, буцім то причиною мого „розриву" з ним була політична „угодовість" і інші „опортуністичні тенденції", з якими він не міг згодитися і по лінії цих моїх „опортуністичних тенденцій" вести свою політику.

Якже представляється справа *в дійсности?*

Приймість передовсім, В. Пане Редакторе, моє заявлення, що я бажаю бути справді тим останнім в усіх українських публіцистів, який хотів би з огляду на невідрадний стан нашої загальної національної справи займати увагу вашого громадянства всякими особистими виступами та полемікою. Не на те нинішні часи! Більш від кого небудь іншого почуваю гидоту всяких особистих боїв і порахунків; пора нам усім радше єднатися, а не розщеплюватись і розбиватися. Коли ж прошу Вас присвятити справі атаки п. Пал. на „Шлях Нації" і на мене особисто більше місця, ніж це водиться, то гадаю, що діється це не в моїм особистім інтересі, бо у випадку т. зв. „паліївщини" йде про глибше, по своїй суті *негативне* українське громадське явище, яке вимагає докладнішої аналізи та освітлення.

Щоби припинити поширювання баламуцтва і всяких злобних поголосок про ці справи, вважаю доцільним ствердити прилюдно осьщо:

Я *ніколи не був* і не є членом паліївської політичної організації, яка існує під назвою „Фронту Національної Єдности". Ніколи ніяких заяв про приступлення до цієї організації я не подавав і тому точно беручи, про ніякий політично-організаційний мій „розрив" з п. Пал. і його „Ф. Н. Є." не може бути мови.

Зате правдою є, що я — зрештою розмірно від недавнього часу — був в добр. Пал. і деякими політично йому близькими людьми в доривочнім, наскрізь особистім контакті і правдою є, що я вмістив у різних відступних часу в головнім політичнім органі п. Паліївим, а саме в „Перемозі" низку статтей на всякі українські політичні теми, здебільша національно-ідеольоґічного характеру.

Наскільки доріжний і несистематичний був цей мій особистий зв'язок з п. Дм. Пол. і його політичним окруженням унаглядняє доволі яскраво факт, що від листопада 1934 р. ані ж ло-

того 1935. р. я перебував у ріжних польських вязницях, засуджений під зомітом протидержавної діяльности. Цілий мій звязок з п. Дм. Пал. зводився до того, що ми перебували разом у вязниці у Львові 4 місяці (від березня до липня 1933) і потім зустрічалися в часі від березня до червня 1934. р., коли я дістав із вязниці відпустку для порятування підірваного здоровля.

Тому, коли говориться про мій „розрив" з п. Дм. Пал., то це справа щонайменше грубо перебольшена; *ніколи* ми ніякими „союзниками" по суті не були, дарма, що за ввесь час нашого дорив очного контакту я не виключав можливости, що колись зможемо ними стати, при чому (залежить мені, щоби це тут із натиском ствердити!) я безнастанно виявляв супроти добр. Дм. Пал. максимум найкращої і навіть найсердечнішої доброї волі. На жаль, дальша практика виявила, що з цією моєю сердечністю треба було щодо п. Паліва поводитись трохи обережніше.

Щож до статтей, які я вміщував чи інспірував у „Перемозі", то при всій дорив очности нашого звязку, все це могли бути речі також нескрізь дорив очні, несистематичні, не звязані в одну органічну цілість. Оформлювання справ програмово найважніших і для дальшого розвитку національної політики основних доводилося відкладати аж до часу мого виходу на волю. Щойно, коли б ми могли порозумітися і згодитися з п. Пал. щодо найважніших і останніх справ могла би бути мова про мою участь у Ф. Н. Є. Осьтак я ввесь час був тільки дорив очним гостем у гурті передовиків Ф. Н. Є. — і на цім гостюванні так воно і скінчилося, *ще далеко до того, аби взагалі прийшла між нами мова про ці програмові речі.* Розійшлися ми з добр. Дм. Пал. не на цих останніх програмових речах, але розійшлися ми через цілу низку фактів особливож особистих і *організаційних* ходів і практик п. Паліва, які всяку можливість моєї з ним співпраці зробили вкінці чимось вповні ілюзоричним.

Як *одну* — і далеко не одиноку! — із того роду практик п. Паліва вистарчить вказати хоч би на саму тільки історію згаданої його на мене атаки, аби виробити собі погляд на особу п. Дм. Пал. і його життєві політичні методи. Вже з цього одного стане ясним, чому я з цим чоловіком мусів і *повинен* був розійтися. І це мусітиме зрештою зробити *кожний*, для кого такі поняття як чесність і публіцистична мораль не є тільки пустою фразою.

Коли п. Паліїв збирався видавати тижневик „Батьківщина", просив мене, щоби я написав йому щось у роді політичного „вірую", отже ясував ті основні програмові тези, на яких „Батьківщина" мала би свою працю розвивати. Я вволив волю п. Пал. і написав йому більших розмірів статтю чи радше програмовий реферат для використання у цьому тижневику.

Коли ж далі у наслідку важних організаційних розбіжностей між нами вкінці зорганізував я видавання місячника „Шлях Нації", п. Паліїв набрав переконання, що прийшла відповідна хвилина, аби „Шлях Нації" і мене особисто заатакувати.

Зробив це в тижневому числі „Перемоги", вміщуючи статтю п. заг.: *„Одна недокінчена симфонія"*. А підставою його нападу став саме згаданий повище мій реферат, написаний для — „Батьківщини"!... До речі, реферат, відданий п. Палієву до довірочного вжитку.

Не треба цього пашквілю п. Паліва на „Шлях Нації" в „Перемозі" довго читати, щоби відразу зустрівтися з усіми характеристичними признаками політичної його ментальности. *Паліївщина*, як своєрідне політичне специфікум виступає тут у всій своїй пишній красі.

П. Пал. пише — і то з небувалим навіть як на нього розмахом, — що зорганізований мною „Шлях Нації" переняв у свої ідеольогічні напрямні „засади Фронту Національної Єдности". Висловлюється дослівно так:

„Ота *духова власність* Ф. Н. Є. стала тепер світоглядовою платформою „Шляху Нації". Ми рідко, якщо наші ідеї побіджували і ставали власністю чимраз більшого числа людей".

Наші ідеї? Виходить таке, що Ф. Н. Є. виробив (як каже п. Дм. Пал.) „у довгих і тяжких дискусіях" свою ідеольогію, а тепер прийшов Пеленський і загарбав до „Шляху Нації" ці „фронтові" ідеї.

Чиї власне? Ідеї п. *Паліева?* П. Паліева знаємо напр. як журналіста ще від 1920. р. П. Пал. писав колись у „Заграві", потім був довголітнім редактором „Нового Часу". Як ніхто може інший на нашому грунті мав він просто невичерпані матеріяльні і технічні можливости як найширше свою програмово-ідеольогічну працю і талянт розгортати. Але них ідей, які розвинула і здобула „Перемога" п. Паліїв *перед* появою „Перемоги" чомусь не проголошував! Бо! Нічим не проявив, що він їх справді має. Чому не проголошував? Попросту тому, бо їх *не мав*, бо ідеї і програмові оформлення „Перемоги" не є *його* ідеями.

Залежить мені тут на обєктивному ствердженні, що недивлячися на всю їхню дорив очність, несистематичність і неповязаність, всеж, усі дотеперішні справді засадничі програмово-ідеольогічні напрямні „Перемоги" вийшли або безпосередньо зпід *мого* пера, або з моєї інтелектуальної ініціятиви та інспірації і майже вічної іншої. Я за скромний, аби хотіти про себе твердити, що це в більшости *мої власні, оригінальні ідеї.* Багато з них є культурним добром цілого европейського національного світу; багато з них завдячую особливож Вячесл. Липинському; багато походить ще з інших духових джерел. Не є вони нічиїм спеціяльним монополем, а вже найменше монополем, вигрендуваним паліївським Ф. Н. Є.

Зате *моїми* є в „Перемозі" здебільша конкретні сформулювання цих справ *у пристосуванні до своєрідних умовин сучасної української дійсности. Моєю* є ціла програмова тематика розроблювана в „Перемозі", *моїми* є теж напрямні ліній у розвиванні цієї тематики.

Тому, коли п. Дм. Пал. твердить, що „Шлях Нації", чи ще стисліше, я як редактор „Шляху Нації" „забрав" з Ф. Н. Є. його духову *власність* і на ній заснував світ ідей „Шляху Нації", то така інсинуація п. Паліева рівняється попросту твердженню, що я немов би то „вкрав" від Ф. Н. Є. — мої *власні* програмові напрямні, дорібок моєї власної ідеольогічної праці! Це ментальність паліївщини. Супроти неї блідне навіть найбільш безсоромна азійська перфідія.

Дійсність є така, що в „Шляху Нації" я ніщо інше не проголосив і не проголошував, як тільки те, в що вірю і що думаю, отже докладно тільки те, що стало програмово-ідеольогічною базою самої таки „Перемоги". І це не „Шлях Нації" став на „ідеольогічних засадах Ф. Н. Є., але Ф. Н. Є. став на цих ідеольогічно-програмових засадах які були формульовані *мною* на сторінках „Перемоги". Цього факту не заперечить і не змінить ця обставина, що в огляду на відомі обставини мого тодішнього життя, я ані одної з моїх засадничих статтей у „Перемозі" не міг в критичному часі підписати моїм повним іменем і призвищем.

Зенон Пеленський,
Редактор „Шляху Нації".

УКРАЇНЦІ!

КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

Розпорядок Митрополичого Ординаріяту.

Дістаємо такий розпорядок Митрополичого Ординаріяту з проханням помістити його:

Митрополичий Ординаріят поручає оцим Всч. Духовенству, щоби на час похоронів бл. п. Маршала Йосифа Пілсудського здержалося з відправою всяких релігійних торжеств і походів, або відложило ці відправи на час по згаданих похоронах.

Від Митрополичого Ординаріяту.

Львів, 15. травня 1935.

Запрошуємо до участи в змаганні!

При кожному збільшенні збуту наших виробів (цикорія „Луна", кава „Пражінь", „Солодова Кава Луна") 1000 кг. місячно можемо прияти до праці одного працівника більше. Знаємо що по всіх наших містах є багато безробітної молоді.

Хочемо дати кожному містові рівні шанси для приміщення у нас своїх безробітних.

А саме: якщо ствердимо за 3 місяці по черзі загальний зріст нашого збуту на 1000 кг. місячно — приймемо до праці одну особу, замешкалу в місті, яке виказже найбільші успіхи в поширенні наших виробів — пропорціонально до числа свого населення — причім будемо зачисляти збут у самім місті (через Н. Т., міські кооперативи і прив. купців). При дальшому зрості прийде на чергу слідуюче місто і т. д.

Збільшення збуту не приходить само з себе, для цього потрібна відповідно зорганізована пропаганда.

Тому взиваємо установи, яким лежить на серці доля своїх безробітних, а мають змогу заняти пропагандою наших виробів в місті (філії Союзу Українок, Союзу Купців, Просвіти, Р. Школи і т. п.) зголоситися до участи в змаганнях.

Акцію може вести одна установа, або кільком спільно. Міста, в котрих не зголоситься жодна установа до участи в змаганнях — не візьмемо на увагу при приділі праці. Виключно установи, зголошені до участи в змаганнях мають право пропонувати своїх безробітних на приняття до праці. При зголошенні просимо подавати, в який спосіб і якими силами буде ведена пропаганда, а ми зі свого боку дамо вказівки та пропагандовий матеріял.

Для забезпечення безсторонности при оцінці змагань — запрошуємо до контролі Союз Українок у Львові.

„СУСПІЛЬНИЙ ПРОМИСЛ"
Львів, Богданівка 30.

Воюємо за здорову літературу.

З НОВИХ КНИЖОК.

(Юрій Липа: БІЙ ЗА УКРАЇНСЬКУ ЛІТЕРАТУРУ. Варшава. В-во „Народній Стяг" 1935. ст. 152).

Маємо перед собою книжку нарисів на теми культури та літератури, — европейської та нашої. Прочитали ми її уважно, з зацікавленням і можемо поручити її якнайживіше всім, що шукають у книжці спонуки до роздумувань на такі високі теми. Так мало в нас книжок про літературу надихнених бажанням поширити її овиди, що коли трапиться одна зі щирим таким бажанням, треба витати її вже за сам добрий намір.

Якщо розуміємо Ю. Липу, то хоче він, щоб уся наша література виробила в собі духа геройства, пориву, динамізму, енергії, боєздатности і щоб доказати необхідність такої місії у нинішній час дає він нам як приклад ті сторінки історії власної та чужої, де нарід був увесь здатний „до чину" і де слово викликало цей „чин". Ріжними прикладами та цитатами пробує він доказати, що це єдине велике завдання письменства і всі ті, що йому не служать або не розуміють його великої ваги — дефетисти, декаденти і як там іще називає він ту зігнилу, каварняну погань.

Чи є такий нарід або такий його член, що не хотів би бути сильним, передовим, завойовником і паном інших? Перше непорозуміння провідної тези Ю. Липи в тому, що він завидно легко відшукує „енергію", „силу", „боєздатність" та „динамізм" у творах і психольогії письменників, які сприймає по свому. Тепло літературного твору не можна мірити власною молодечою гарячкою. Твори з великими покликами, боєвим гомоном, страшною тугою за „чином" — дуже часто плід духової порожнечі, вічевої діялектики, декадентської неврастенії.

Друге непорозуміння: европейська література це не ті письменники і твори, що нам подобаються, бо підтримують наші погляди; це — тисячі ріжних індивідуальностей та ідей, що своїми протилежностями доповнюють себе і **творять спільну підставу культури, сильної саме тим, що вона дає змогу** якнайсвобідніше якнайбільшій скількости ріжних талантів та ідей розвиватися.

„Є підстави назвати місію письменника в суспільстві — провідницькою", каже Ю. Липа. Старий романтично-месіяністичний погляд з тої доби, коли поет хотів заступати народові проповідника, полководця, фільософа та Мойсея! Так, бажаємо в інтересі нашої культури, щоб наша література мала якнайбільше сильних провідників, але вважаємо безнадійно дитячим погляд, що „твір письменника мусить організувати і провадити почуття читача". Чому? Тому, що не всі вродились Кромвелями та Наполеонами. Кожна теза про завдання письменника, що заплющує очі на дійсні тисячні ріжниці психічних організацій тих, що мають талант — стає наївно-догматична.

Коли домагаємось літератури сильної, здорової, боєздатної, сучасної, европейської то маємо на думці, що в цій літературі повинні найти своє місце всі, як у добрій армії: і санітети, інжиніри, і кухарі, і скромні писарі, а найважні-

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

ше: кожний на своєму місці відповідно до свого вродженого хисту, фізичної та духової спроможности. Чи кожний із нас хотів би бути або повинен бути генералом і писати боєві накази? — Чи є смішніше видовище, коли генералами хотять бути всі і починають видавати накази ті, що вже від першого звуку свого голосу вивіряють себе звичайними півнями?

Література, як і вся культура, може розвиватись 1. **нормально:** завдяки всім силам одиниць і цілої спільноти, які проявляють свій талант у різних напрямках, 2. **революційно:** завдяки винятковим геройським поривам одиниць і маси. Коли говоримо про нормальний розвиток, тоді не можемо домагатись від усіх письменників виняткових, геройських поривів; коли говоримо про „підсоння найвищого зусилля" то не маємо до кого звертатись; адже виняткових одиниць не виплекаємо теоріями та доктринами.

Теорії та доктрини закривають Ю. *Липі* — факти та психольогічні прояви. Коли він характеризує романтизм як „враження від пересади" (прибільшення) і то „декорацією", тоді вибирає він із романтизму кілька імен, щоб добути із них одну рису; коли ж воює з цілим XIX-им віком, що в Европі „заспокоївся на посаді", то можна це назвати добрим каламбуром, а не критикою. „Ціле століття можна булоб назвати століттям ситости. В цій атмосфері снобістично-позерської духовости Европа безпечальна, жирна, надута і нахабна експльоататорка слабших, **бере ренту** за свої минулі століття і за своє теперішнє виняткове щастя в матеріяльних посуненнях (?!)".

Не диво, що при такій характеристиці автор кладе поруч такі імена як Сорель, Трайчке, Момзен, Шлєгель, Карлейль, Кіплінг, людей різної доби, як опікунчих надхненників того страшного часу, коли панували „урядовці Всеевропейського Бюра Інтелектуалістів".

Один із найбагатших у творчість XIX-ий вік лежить на лопатках від одного боєвого удару.

(Докінчення буде.)

Закарпаття.

ПЛАСТОВЕ СВЯТО.

Пластове свято св. Юрія відбулося в Севлюші у днях 4., 5. і 6. травня. Свято пройшло незвичайно величаво і залишило по собі глибоке враження серед усіх учасників.

ХТО БУДЕ НАЧАЛЬНИКОМ УЖГОРОДУ?

Дня 2. V. ц. р. відбулося засідання міської ради Ужгороду. До президії вибрано: д-ра Маркля (соц. дем.) 11 голосами, Гаара (мадяр) 8 голосами, комуніста Арміна Дезеа 9 голосами, Ернеста Дудаша (аграр) 8 голосами і проф. Равцера (нар. соц.) 7 голосами. З цієї „пятки" має краєвий уряд іменувати нового начальника Ужгороду. Начальником стане імовірно п. Е. Дудаш.

ЮВИЛЕЙ ПРОФ. МАРІЇ КАРЦУБ.

Дня 5. V. ц. р. у неділю веч. відбулося в учит. семинарії дуже гарне свято-ювилей у 25-ліття професорської діяльности п-і Марії Карцуб. У святі взяла участь капітула на чолі з єпископом Олександром, п-і Грабарова, п-і Волошинова, професорська корпорація, багато гостей і молодь обидвох семинарій. Велика саля була набита по береги. Горячими словами витало заслужену ювилятку ціле громадянство. Промовляли між іншими: дир. Алиськевич, фах. учит. Агій, а також письменно витали інституції: Просвіта, Жіночий Союз, заступники громадянства, бувші і теперішні її учениці й ін. Хор дир. Аркаса відспівав декілька пісень, між іншими одну народню мароморошську, яку на бажання публики мусіли повторити. Маленькі діти школи вправ при семинарії виконали низку пісень і деклямацій. Свято мало дуже симпатичний характер.

ІСТОРІЯ ХУСТСЬКОГО ЗАМКУ ПРЕМІОВАНА.

Письменник В. Гренджа-Донський написав історію хустського замку під назвою „Хуст і його славне минуле". Визначений хустською міською радою комітет працю прийняв і авторові призначив премію.

Наради над виборчою ординацією.

У середу 15. травня ц. р. передполуднем зійшлись конститутційні групи Б. Б. і почали дальші наради під проводом віцемарш. Цара. Кружляють поголоски, що проект нової виборчої ординації передискутують уже в найближчих днях.

—o—

Відїзд мін. Лявaля з Москви.

МОСКВА, 15. V. ПАТ. Мін. Лявaль виїзджає нині в год. 22·45 до Варшави.

З природи й техніки.

ДО ЧОГО МОЖЕ ПРИДАТИСЯ СМІТТЯ ТА ВІДПАДКИ?

Уже віддавна пробували люди зужиткувати сміття та відпадки. Нпр. засипували ними глибокі ями і таким робом одержували рівнину, яку відтак можна було або управляти або забудовувати. Одначе для цього треба було дуже багато сміття. Щоб нпр. виповнити сміттям малу яму, глибини 5 метрів, довжини 10 м. та ширини 7 м., треба було аж 23 вагонів сміття. І користь з цього була невелика; поверхня зрівнаного терену була рівна ледви 70 кв. метрам. Зате сьогодні вживають відпадків та сміття дещо раціональніше: а саме посипують ними квасні луки грубою на 50 цм. верствою. За якийсь час ця квасна лука перемінюється внаслідок природнього ферментаційного процесу в урожайну землю. При тім на 70 квадр. метрів луки треба тільки 2,3 залізничних вагонів відпадків та сміття. У Німеччині приступили недавно до меліорацій саме цією методою.

Піжами з пасм. найновіші жіночі і мужеські **9·80** дитячі **3·90**
Фабрика білля „А С Т Р А" Львів Сикстуська 2

Сорочки муж. спорт. сітка **2·90** з сир. шовку **5·90** підштанці **1·90—2·50**
„А С Т Р А" Львів, Сикстуська 2

Постел. білля комплєти під новлят **5·90** пошевки **1·90** яські **0·75**
„А С Т Р А" Львів, Сикстуська 2

Крім цього вдалося берлінському хемікові Арецові владити з відпадків хемічним шляхом міцні плити, яких можна буде вживати при будові домів. Ці плити можна робити у кожній бажаній величині та формі. Вони незвичайно еластичні, дають різати, прибивати цвяхами, малювати та викладати тапетами. Крім цього вони є тепляними ізоляторами, подібно як корок. Одначе їх найважнішою прикметою є те, що вони дуже відпорні на вогонь. Нпр. грубу на 6 цм. плиту огрівали полумям з температурою 1000 ступнів Цельзія. Виявилося, що тільки груба на 2 цм. верства плити від сторони вогню перемінилася на вуголь тоді, коли друга сторона плити була ледви тепла.

Нові ці плити надаються передовсім на будову малих кольоній. При тім вони значно дешевші від інших будівельних плит. Та найважніше те, що тепер міста будуть продавати своє сміття так, як це вже сьогодні діється в Берліні.

ПОВІТРЯНА КОМУНІКАЦІЯ НАД ТИХИМ ОКЕАНОМ.

Ще цього року розпічнеться правильна повітряна комунікація над Тихим океаном. Довжина цього повітряного шляху буде рівна 13.700 кільометрам. Перше летовище вибудують на Гавайських островах біля Гонолюлю у віддалі 3380 км. від Сан Франціско. Друге летовище буде на острові Мідвей, що положений 2220 км. на захід від Гонолюлю. Третє летовище збудують на острові Вейк, 2000 км. на південний захід від другого летовища. На острові Гуам з групи Маріянів збудують четверте летовище. Останнє, пяте летовище збудують біля Манілі на Філіпінах. Віддаль Манілі від Гуаму рівна 2400 км. При тім слід зазначити, що всі летовища будуть находитися на островах, що політично належать до Зл. Держав Півн. Америки.

СКІЛЬКИ ВУГІЛЛЯ ДОБУЛИ 1934 Р.?

У цілім світі добули 1934 р. дещо більше кам'яного вугілля ніж попереднього 1933 р. А саме Зл. Держави Півн. Америки добули на 8 відс. більше кам'яного вугілля, ніж 1933 р. (з 31,2 міл. тон на 33,8 міл. т.), Англія на 9 відс., Німеччина 18 відс. (з 9,8 міл. тон на 11,4 м. т.), Франція на 5 відс., Польща на 2 відс. (з 2,76 міл. тон на 2.82 міл. т.), Бельгія на 7 відс., Голяндія на 7 відс.

ЩО ТАКЕ „ГІСПАНІОЛЯ?"

Тому, що на острові Гаїті находяться дві держави, а саме Гаїті і Санто Домінго, вирішило Географічне Бюро Зл. Держав Півн. Америки називати від цієї пори цей острів „Гіспаніола". Ця назва історична тому, що вжив її вперше Коломб саме на означення винішнього острова Гаїті. Одначе Колюмбова назва не принялася, хоч уживали її на еспанських, англійських та американських картах. Дещо пізніше появилася назва Сан Домінго, а відтак Гаїті. Слід покищо ждати, чи нова назва прийметься.

ЛІК НА ПОРОХНЯВІННЯ ЗУБІВ.

Дуже добрим засобом проти порохнявіння зубів виявилася консерва з ананасів, як це стверднв американський дослідник д-р Е. Віліен. Його досліди виявили дальше, що законсервований ананас є одним із найліпших ліків на кривуху тому, що зберігає завсіди підчас усіх пір року вітаміни Ц, А, Б, Д і Г та дещо заліза, міді та магнану тоді, коли кількість вітамін у свіжій ярині змінюється дуже з порами року.

ФОРТЕПЯН ЗПЕРЕД 5000 РОКІВ.

Підчас викопів біля давної китайської столиці Пекіну натрапили на дуже інтересну находку. А саме у верстві, що належала до третього тисячоліття перед Христом, найшли останки музичного інструменту, що дуже подібний до нашого фортепяну. У цім інстументі було 11 струн, розіпнятих над резонанційною скринею. З усіх струн заховалися до нині тільки одна. Струни вдаряли молоточками. Імовірно, що пізніше китайці забули за цей інструмент і пригадали собі його щойно тепер.

А. Л.

Самоходи „ТАТРА" найновіші моделі аеродинамічні каросерії, — по зниженім мите поручає заступник **Витолд Транда** Львів, ул. Академічна ч. 7.
3/28

СВЯТОЧНА АКАДЕМІЯ

В ЧЕСТЬ МАТЕРІ БОЖОЇ НЕУГАВНОЇ ПОМОЧІ, УЛАДЖЕНОЇ ЗАХОДОМ УЧЕНИЦЬ ПРИВ. ЖІН. ФАХ. ГІМНАЗІЇ СС. ВАСИЛЯНОК У ЛЬВОВІ.

Концертові імпрези жін. фах. гімназії СС. Василянок знані вже з того, що здобувають собі признання публики двояка прикметами: раціональним добором програми та дбайливою її підготовою. Потвердженням цього була й названа святочна академія в честь Матері Божої, овіяна спокійними словами реферату уч. Скочиленць з актуальним травневим святом Матері.

Глибокий релігійний настрій увели передовсім хори під проводом проф. Котка. Гармонійним акомпаніяментом для них були тематично зедвані зі собою і святом деклямації уч. Мрочко, Рунько й Тиктор; слова сьогочасних, часто мало знаних нам поетів (Рильський, Кравченко, Курдидик) викликують приємне враження та водночас віддають належний поклін нашим дням. Музикальне скрипкове сольо уч. Ярош, симпатичне форт. сольо уч. Бережницької, опановане технічно й взірцеве сольо уч. Демської та дуже гарний голосовий матеріял уч. Богонович велять заохотити цих молодих виконавців до витревалої праці над собою, а школі сподіватися дальших успіхів.

Остаточно слід підкреслити й те, що саля була прибрана по-святочному та з естетичним смаком, а учениці, одягнені — під оглядом виховних постулятів — взірцево, поводилися на естраді свобідно та спокійно. Годиться ще додати, що цей спокій не був анемушений, а мав джерело у вродженому такті й певності себе, що плила з солідної підготовки.

т.

Сукна фабрики Альойз Моргенштерн у великім виборі в найновіших десенях — **на весну і літо** **Львів, Ягайлонська 2.**
На складі також найновіші оригінальні англійські купони.
Увага: ЦІНИ ЗНАЧНО ЗНИЖЕНІ.

Бурхливе віче проти союзу з большевиками.

ПАРИЖ, 15. V. ПАТ. У залі Повсоніє відбулося бурхливе віче клюбу Фобур проти союзу Франції з большевиками. Дискусію закінчив ґен. Періє підкресливши, що комунікаційні шляхи в СССР. в жалюгідному стані. Большевицький уряд хоче опанувати положення і тому спроваджує закордонних інжинірів і спеціялістів, шоб вищколити залізничників. Большевицьке летунство спровадило французьких інструкторів.

Перед новою девалюацією.

Сензаційна заява американського міністра скарбу.

Державний секретар скарбу Моргентав виголосив до радія промову, в якій заявив, що уряд Злучених Держав ніколи не виступав проти міжнародньої стабілізації валют. Одначе заки візьме на себе якінебудь зобовязання мусить запевнитись, що не втратить дотеперішніх користей. Фінансові кола вважають заяву державного секретаря скарбу Моргентава, що вона означає згоду уряду Злучених Держав перевести стабілізацію доляра, що доведоб до оживлення міжнародньої торговлі. Одначе стабілізація валюти залежить від В. Британії, яка не дуже бажає собі тепер стабілізації. Всеж таки у Парижі переконані, що енергійна ініціятива американського уряду переломить опір В. Британії. Фінансові кола у Льондоні сподіваються, що тепер мусить прийти до девалюації валют Франції, Швайцарії і Голяндії.

Переміна посольства на амбасаду.

ТОКІО, 15. III. ПАТ. Японський уряд рішив перемінити японське посольство у Китаю на амбасаду з днем 18. травня ц. р.

—o—

Зупинення самоходів на віддаль.

ЛЬОНДОН, 15. 5. ПАТ. Римський кореспондент „Дейлі Мейль" повідомляє, що Марконі перевів проби наглого зупинювання самоходів на пів години на шляху з Остії до Риму. Досвідам приглядався Мусоліні, державний підсекретар міністерства війни і численні військові інжинірн.

—o—

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— На Филипинських островах відбувається загальне голосування у справі автономій.

— До большевицької армії будуть приділені в червні два японські старшини як товмачі. Тоді теж двох большевицьких старшин приділять до японської армії.

—Мусоліні відбув нараду з німецьким амбасадором у Римі фон Гоеселем у справі конференції наддунайських держав.

— Шведський генерал Сіргін, дорадник цісаря Абісинії покидає Аддіс-Абебу з огляду на поганий стан здоровля. Зате шведські старшини, які є інструкторами абісинської армії, залишаються далі в Абісинії.

— До Брюсель приїхала голяндська королева Вільгельміна з наслідницею престола княжною Юліяною, яким публика уладила овацію.

—У стейті Пенсильванія дійшло до бійки між поліцією та вутлекопами, підчас якої ранило 30 осіб. До страйку тартакових робітників у стейті Орегон прилучилося 30 тисяч осіб.

—o—

НОВИНКИ

— **УКРАЇНСЬКЕ МИСТЕЦТВО на Сході Европи, відчит проф. Дм. Антоновича. Четвер, 7. год. веч. Саля „Бесіди".**

— **АТОМ.** Під цією назвою відчинено на днях у Львові при вул. Петра Скарги ч. 5. (тел. 261—65) нове українське електро-технічне підприємство, власність п. Ярослава Карпинця. АТОМ виконує інсталяції електричного світла, моторів, дзвінків і т. д. Поручаємо це підприємство всім українцям, які можуть звертатись до тієї фірми з повним довірям.

— **Найкращі лиси,** пелеринки, краватки виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Капітульна 3. Журнали на 1936 р. надійшли.

— **Першорядне фризієрське і косметичне** заведення для Пань і Панів Т. Кутковського, Сикстуська 14. Тел. 106-88. 11191 1-6

— **Доки дасьте себе ошукувати?** Міське заведення провірки поживи й предметів вжитку перевело в березні ц. р. 1326 аналіз, на основі яких передано 84 справи на судову дорогу. Особливо погіршилася якість масла. І так на 263 аналіз, 38 прібок, себто 15 прц. було з маргариною. Також інші продукти виказували значні недостачі. Нпр. 5 прібок молока виказувало додаток води від 8.5—19 прц., 16 прібок виказувало збиране молоко. Бриндзя мала додаток кокосового товщу. І важно збагнути, чому всеж таки є ще чимало таких, що дають себе обманювати й за свої гроші купують набій і його перетвори невідомого походження й підозрілої якости, замість продуктів Маслосоюзу, гарантованої і вже випробованої якости? 1560

Великий вибір блаватних товарів
поручає фірма
Антін Увєра
ЛЬВІВ, вул. ГАЛИЦЬКА ч. 10.
18—9n Ціни надзвичайно низькі.

— **Площа в Дорі для українських мистців.** Дістаємо від Виділу Українського Т-ва Прихильників Мистецтва таке вияснення: У звіті зі загальних зборів Українського Т-ва Прихильників Мистецтва трапилась неточність при інформації буцімто Т-во набуло площу в Дорі від п. Іванни Кокорудзової. Тимчасом правдою є, що завдяки заходам Вп. пані Іванни Кокорудзової частина спадкоємців бл. п. Чачковського зреклась спадщини в користь згаданого Товариства. Щойно тоді, коли спадкова справа буде судово полагоджена, зможе Т-во перебрати цей щедрий дар — дуже гарну площу під будову дому для українських мистців.

— **Загальні збори інжинірської палати** у Львові і зїзд інжинірів мірників відбудуться щойно в чергову суботу 25. травня, а не цієї суботи 18. травня ц. р.

— **З Українського Лікарського Товариства.** В пятницю 17. травня в год. 17. відбудуться у домівці Т-ва при вул. Підвалля 7, I. сходини.

— **Охоронне щіплення проти віспи** в Українській Порадні Матерей, вул. Ходоровського 15, розпічнеться 16. ц. м. в годинах принять щоденно від 10—11.

— **Народня Організація Українців м. Львова** повідомляє своїх членів, що чергові сходини відбудуться 16. ц. м. в год. 7.30 веч. при вул. Підвалля 7/III. На сходинах виголосить реферат ред. Гриць Гладкий.

— **День похоронів марш. Пілсудського — вільний від науки.** Аг. Вехуд повідомляє: Куратор львівської шкільної округи Гадомський зарядив, щоби в день похоронів марш. Пілсудського на Вавелі школи всяких типів і родів були вільні від науки та щоб узяли участь у жалібних богослуженнях, зорганізованих окремо для шкіл або для загалу суспільности. Після богослужения школи зорганізують академії в честь бл. п. маршала.

— **Знову сніг.** В деяких сторонах Станиславівщини падав мин. вівтірка сніг, на переміну з дощем. Про снігові опади повідомляють теж з Виленщини і Білоруси. Зрештою від кількох днів сильно похолодніло. Ціла Европа находиться під впливом студеної повітряної течії, що тягне від північного бігуна. На Атлянтійському океані появились масові ледяні кригн, що сильно загрожують мореплавству. А календар у днях 12, 13 і 14. травня виказує трьох „ледяних" святих: Панкратія, Серватія і Бонифатія.

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішнім дні тягнення держ. льотерії впали такі більші виграні: 10.000 зол. на ч. 7493 5746 76676 95636 102911 126158. 5.000 зол. на ч. 3458 18610 53313 53509 59623 102655 109279 145908 150891. 2.000 зол. на ч. 1638 5038 14003 20054 22314 37749 50856 50867 71722 83418 85468 91357 98691 99180 99891 103329 106793 118454 132004 161382 169530 177782. 1000 зол. на ч. 659 5928 11222 15534 18355 19189 22882 24699 25092 44080 46694 47301 53182 57892 74510 82430 88256 114286 118916 124333 31494 143086 144716 149042 156448 157998 160308 169908 173462 174403 176513 184400 184582.

— **Вільні лікарські посади.** Бюро праці при окружній лікарській палаті у Львові повідомляє, що є до обсади між іншим такі лікарські посади: директора повітового шпиталю в Дрогочині Поліським; районового лікаря в Дубенщині; управителя осередка здоровля в Рівному; домових лікарів суспільної обезпечальні в Бережанах, Дунаєві, Калуші, Жидачеві, Майдані і Дрогобичі.

— **Анонїми без значіння.** Скарбова влада накладала часто податки, користуючись анонїмними доносами. Найвищий адміністраційний трибунал рішив в одній конкретній справі, що анонїми в податковій процедурі не мають ніякого доказового значіння. Платник навіть не обовязаний доказувати неслушність анонїмних закидів. На основі цього рішення міністерство скарбу видало до підчинених урядів відповідний обіжник.

— **Присуд на комуністів.** Перед судом присяжних у Львові відповідали Йосиф Шпіля, Іван Прокоп, Мих. Мельник і Берн. Шільдгавер за комуністичну діяльність. Перших трьох засуджено на кару вязниці по 3 роки, четвертого на 7 літ.

— **Громадські шкідники.** В Перемишлі відбулася судова розправа проти війта з Лящької Волі пов. Мостиська, Йосифа Кабата і громадського писаря Яна Длугоша за спроневірення громадських грошей. Переведена з наказу староства люстрація громадської господарки викрила недостачу 334 зол. з грунтового податку і 162 зол. з дорогових оплат. Гроші інкасував від селян війт Кабат і брав для себе в порозумінні з писарем Длугошом. Присуд ще не оголошений.

— **Крайова хроніка.** В ночі з дня 9. на 10. травня ц. р. незнані вломники отворили витрихом двері до театральної салі Народного Дому в Коломиї, а звідсіль вивертівши шість дір в дверях, увійшли до Т-ва „Родина". Не зробили більшої шкоди. — Наступної ночі дістались вломники драбиною до Суспільної Обезпечальні. Мабуть їх сполошено і „специ" повтікали, залишаючи „рака", яким мали касу розпороти. — В Косові арештовано Юрка Бурдяка за підроблювання монет. Зрадила його приятелька Катерина Фокшей. — В містечку Мельниці пов. Боршів згоріло кільканацять жидівських домів.

— **Хмелярство на Волині.** Перед 5—6 роками хмелярство на Волині, яким займаються майже виключно чехи, рідше німці, давало великі зиски. Від 1930 р. з причини катастрофального обниження цін на хміль ця галузь господарства підупала, а деякі хмеляри майже збанкротували. Тепер у хмелярстві знову починається оживлення. Осередком хмелярського руху на Волині є Дубно. Промислово-торговельна палата в Любліні (до неї належить і Волинь) постановила влаштувати в цьому році в Дубні одинокі в межах Польщі 4-тижневі „Хмелярські Торги" з метою збільшити експорт.

— **Самогон і піятика.** Зубожіння селянства й припинення на Волині культурно-освітньої праці веде до виробу „самогону" й отроювання ним бідніших селян, а іноді й до інших злочинів. Біля села Більча затримано 9 осіб, що гнали самогон, в кол. Очеретянка 2 особи, в Турії 1. — Іван Хович із Соколова на Поліссі посварився з пяним Андрієм Кулевичем. Кулевич ударив Ховича ножем у шию і той вмер. — До гаєвого в Горі біля Рівного Ковалевича прибув злодікуватий знайомий Гриць Троцюк і піячили цілий день, аж обидва опинилися під столом. Прокинувшись, Ковалевич почув якийсь шум на горищі, вибіг до сіней і побачивши, що хтось злазить по драбині, двічі вистрілив з револьвера. На підлогу впав гість Троцюк. Ковалевич перелякався й виволік трупа за свою межу. Жінка Ковалевича, вернувшись до хати й довідавшись про вбиство, счинила крик, скликала сусідів і почала шукати небіжчика. Але від нього й сліду не залишилося. Вранці Ковалевич пішов на поліцію заявити про свій злочин і — побачив там небіжчика Троцюка, який зголосився повідомити про намагання вбити його. Недавно окружний суд у Рівному засудив його на 6 місяців вязниці.

— **51 осіб затроїлось алькоголем.** З Білгороду біля Курська повідомляють, що 51 робітників затроїлось метилевим алькоголем. Всіх перевезено до шпиталю, де 14 померло, а з інших багато втратило зір. Майже всі находяться в безнадійному стані.

— **Поворот з Америки.** Як повідомляє чернівецький „Час", колишній президент Укр. Нар. Дем. Партії і сенатор Антін Лукашевич повернув зі своєї подорожі з Америки на Буковину. Свої враження оголосить у пресі.

— **Таємна доля марсельської фільми.** У звязку зі судовим слідством у справі атентату на югославянського короля Олександра в Марселі висвітлювано перед кількома днями в судовій салі фільму, яку накрутив оператор великого французького фільмового виробництва підчас атентату. Ледви розпочався сеанс, в операторській комірці вибухла пожежа, що знищила цілу фільму. Пожежа видалася дуже підозрілою і тому наказано строге слідство, щоби викрити її причину. Вислід слідства держать у тайні, але нема сумніву, що вогонь був ділом саботажу. Оператора, що висвітлював фільму, арештовано. На щастя є ще одна копія цієї фільми в архіві міністерства справедливости в Парижі. Зрештою фільма з марсельського атентату має вже свою історію. Всупереч забороні французької влади пробувано цю фільму перепачкувати літаком до Америки, але літак постигла катастрофа і залогу з фільмою ледви врятовано. Після дальших

невдалих спроб перепачкувати за границю фільма знайшлася остаточно в руках французької судової влади, що зладила з неї дві копії, з яких одну вкрадено. З тяжким трудом удалось французькій поліції зловити злодіїв і відобрати фільму, але вона була така знищена, що не надавалася вже до вжитку. Отже залишилася тільки одна копія и оригінал, а тепер, коли згорів оригінал, французька влада розпоряджає ще тільки одною копією.

— **Згинуло 40 вуглекопів.** В копальні під Чечкан (Китай) сталася велика катастрофа. Залила її вода, наслідком чого 400 китайських вуглекопів і один японський інжинір згинули. Ратункові роботи мусіли перервати, бо вінди і помпи станули, тому що зіпсувалися електричні проводи. В копальні було 600 робітників, з яких 200 врятовано.

— **Боротьба з демагогією.** В Нюйорку є відновлена організація „хрестоносців", що послугується гаслом „Нове завзяття" для поборювання всякої демагогії. Хрестоносці почали з малого, але тепер їх агітація по радіо і через пресу видає таки успіхи, що стає популярною у східних стейтах. Вони проголошують м. ін. „Ми не обіцюємо горшка золота на кінці веселки. Ми віримо, що щастя й безпеченство мусять бути заслужені. Людина, що обіцює багатство або добробут без стовідсоткової заслуги через працю або заплату, є так само небезпечна для громадянства, як ошуканець, що видурив мільони від нього в 1929 році". Організація хрестоносців придумала вже й свій гимн, що зачинається словами: „Збудись, Америко".

— **Різні вістки.** 10. ц. м. із собору у Генті вкрав хтось славний триптик Ван-Ейка; кілька днів пізніше прокуратор у Брюгге дістав одну частину образу назад почтою; за рештою шукає поліція по всій Фландрії. — У Нюйорку засудили на 40 літ вязниці бандита Манкузо за те, що пірвав людину з метою шантажувати її. — У Німеччині заборонили дальшу працю „Товариства монетів", яке колись заснував відомий фільософ Е. Геккель. — У Мінхені ввели службу постійного поспішного поїзду, що буде заступати авта для нещасливих випадків по всій Німеччині: у ньому буде шпитальний ваґон, пожежний, механічний і кіновий. — Цього вівтірка у королівській палаті в Льондоні брало участь в ювилейнім балю 2000 осіб. — У місті Сен-Жермен хотіли зорганізувати цього літа бої биків; франц. товариство охорони звірят не допустило до такої імпрези. — У новосибірськім торговельнім інституті протягали за рік 157 студентів (40 проц. усіх) за контрреволюцію. — На лінії Букарешт-Турн Северін обікрали в потязі румунського капітана Кожану, забравши йому 50 тисяч леїв. Грабіжники приспали його якимсь наркотиком. — В містечку Сулиці пов. Богушани згоріло 85 домів. Купці повикидали що могли на вулиці, але й там все погоріло. — В Голівуді виготовляють фільму „Життя зачинається від 60 літ", в якій появляться Мусоліні, Гітлер і Сталін. — Відома летунка Амелія Ергарт перелетіла з Мексика до Нюйорку за 14 годин. Цієї дороги не вдалось досі нікому перелетіти. — В Москві пущено 14. ц. м. перший раз у рух підземну залізницю.

— **Найбільші лови у світі.** Щорічно улаштовує індійсько-англійський уряд великі лови. Є це в першій мірі змагання за чашу „Каліра". Беруть там участь як ловці і як глядачі представники найвищих товариських верств. Полювання у джунглях може відбуватися тільки при помочі слонів. На вигідних сідлах на плечах слонів, їдуть усі ловці, глядачі і сіра цікава маса. Цього року такі лови тяглись три дні в околиці Дельгі. В полудне, вечір і опівночі мусіли відпочивати з огляду на кліматичні умовини, а місцеві забавляли гостей співами і танцями. Приблизно сто вишколених слонів везло принців і магараджів. Не обійшлось і без небезпеки при ловах на тигра. Між учасниками і цим разом не обійшлось без жертв: Двох убитих і кількох ранених. Чаша перейшла в посідання того ловця, який забив найбільше диків. Здобич: сім тигрів, 70 диків, 50 інших родів дичини. Святкували успішні лови у Деглі ще повних пять днів.

— **Жіночі недуги.** Творці клясичних підручників, що обговорюють жіночі недуги, підносять успішне діяння природної гіркої води FRANCISZKA-JÓZEFA також з обсягу своєї практики.

—o—

ДИВОГЛЯДИ.

ПРИЧИНА РОЗВОДУ.

У Гамбурзі одна жінка дістала розвід на тій простій підставі, що її чоловік — комуніст. Коли ту причину приймуть як рішальну для розводу надалі, тоді у Німеччині буде небавком маса розведених комуністів.

ЯК ЖЕНЯТЬСЯ В АМЕРИЦІ.

11. ц. м. в 2. год. уночі до поліційного комісаріяту вбігло 6 молодців у фраках. Поліцаї гадали, що це бандити. Тимчасом молодці питали за адресою якогонебудь „мирового судді". Такий суддя дає шлюб, колинебудь його збудять. Збудили його, він одягнувся і поїхав до ратуша давати шлюб. Наречену привезли автом зі скорістю пожежників. Була це донька князя Маріно Торльонія, якого син оженився недавно з донькою колишнього короля Альфонса XIII. Молодий — Даніель Льорд, син людей так само часто женяться, як і розводяться.

Дописи.

КАЛУШ.

Відхід заслуженого громадянина. Зі становища директора Повіт. Союзу Кооператив у Калуші відійшов з днем 15. ц. м. до Львова директор тогож Союзу п. Петро Миговнч, що перебув на тому становищі близько 10 літ і дався пізнати громадянству Калуша й повіту як зразковий громадянин і діяч, зокрема на господарському й культурно-освітньому полі, будучи м. ін. довший час головою філії „Просвіти". Тому то службовники П. С. К. з жалем прощали скромним привітанням свого директора. Рівночасно й філія „Союзу Українок" прощала його дружину, а свого члена Виділу, п. Іванну Миговичеву.

Зі самоврядних справ. Після довшого безгоров'я Калуш дістав вкінці у нім. місяці професійного бурмістра, яким є Ст. Чарнецький з Борислава. Дня 9/5 ц. р. перевела міська рада вибір трьох членів Пов. Ради. З українців вибрано о. кан. Володимира Тисовського, пароха Калуша. Цікаво, що кандидат жидів не вдержався. — В переведених вже давніше виборах волосних війтів вийшло на 9 волостей всього 3 українців чи пак греко-католиків, а саме в Новиці, Верхні і Ясені.

ЖОВКІВЩИНА.

Хочуть скасувати школу в Кошелеві. Від якогось часу падуть удари на наше село один за одним. Як тільки село зачне щось закладати: читальню, кружок „Р. Ш." чи кружок „Сільського Господаря" — приходить заборона. Ті заборони завсіди менш-більш подібні щодо свого змісту, кілько разів люди не вписували до старостви статутів. На відзивки до воєвідства приходять тільки письма, що „Urząd Wojewódzki nie uchyla decyzji starostwa". Кілька днів тому упав новий удар на ціле село, а саме прийшла вістка, що шкільна влада хоче закинути у нас державну народню школу. Школа ця істнує у нас вже понад пів століття і має свій власний мурований будинок. Одначе тепер, коли законом пересунено шкільний вік життя з 6-го на сємий рік життя, є у нас виняткový стан дітей, бо всього 36, що є нижче норми, себто менше від 40. Діти з нашого села мусілиб ходити до Нового Села на науку, де шкільний будинок не може змістити навіть дітей з самого Нового Села. Розуміється, що громадяни і батьки школярів дуже скривджені, бож не на те понесли стільки жертв, щоб їх діти мусіли тепер ходити до школи до Нового Села, а в нашій школі гніздились вигідно воробці і навки по комінах. Село правдоподібно буде змушене заложити у себе приватну школу або завести домашнє навчання.

—o—

Нові книжки й журнали.

SPRAWOZDANIE WYDZIAŁU IZBY INŻYNIERSKIEJ WE LWOWIE ZA ROK 1934. Lwów 1935. Nakładem Izby Lwowsk. Стор. 36, ф. 8-о.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Нечинні аж до відкликання.

Кіна.

Нечинні аж до відкликання.

Закордонне радіо.

Четвер, 16. травня 1935.

Відень (506,8) 14·00 Спів, 20·00 Музика всієї Австрії, 22·10 Твори Н. Маркса, **Братислава** (298,8) 18·05 Пісні, 20·15 Оп. арія, **Кошиці** (252,1) 17·15 Спів, **Мор. Острава** (260,5) 17·50 Пісні в супр. лютні, **Прага** (470,2) 10·15 Сальон. музика, 16·50 Муз. авд. для дітей, 17·15 Лотиські нар. пісні, 20·15, 21·00 Концерт, **Париж** (1648) 20·45 Симф. концерт, **Білгород** (437,3) 20·00 Два форт., 21·00 Пісеньки, **Берлін** (356,7) 16·00, 16·30 Пісні й музика, 19·20 Діточ. сцени, діточа сюїта Шумана, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·20 Два форт., **Кельн** (455,9) 14·15 Хор, 16·00 Камер. музика, **Мінхен** (405,4) 12·00 Концерт, 15·20 Нім. пісні на сопр. і адьт, 16·10 Крайцерівська соната на скр. і форт. Бетовена, **Будапешт** (550,5) 19·30 „Джоконда" оп. Понкієлі, **Міляно** (221,2) 11·30 Тріо, 17·05 Вок. концерт, **Рим** (420,8) 13·25 Легка музика, 20·30 Симф. концерт.

Пятниця, 17. травня 1935.

Відень (506,8) 17·20 Форт. твори Дебісі, 17·35 Спів (Чапек-Ангермаєр, сопр.), 19·40 Ремесло в пісні (Відеман, бар.), 22·10 Форт. реціталь Ю. Іверніса, **Прага** (470,2) 10·45 Хор, 15·35 Квартет, 21·30 Скр. реціталь, **Париж** (1648) 20·00 Камер. музика, **Білгород** (437,3) 18·30 Пісеньки, **Берлін** (356,7) 14·35 Вок.-муз. концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 16·00 Солісти, 18·00 Банарські та швабські нар. пісні, 21·05 Оп. мельодії, **Кельн** (455,9) 10·50 Діточ. пісні Тамбера, 12·00 Концерт, **Мінхен** (405,4) 16·10 Город орхідеї — імпресії Німана в вик. композитора, 21·15 Симф. концерт, **Будапешт** (550,5) 12·05 Вок. концерт, 13·50 Циг. музика, 18·45 Сольо на гітарі, 21·55 Форт. реціталь, **Міляно** (368,9) 17·05 Концерт, 20·50 „Лялїта Роза" оп. Ранцата, **Рим** (420,8) 13·25 Популярна музика, 17·05 Солісти.

Львівське радіо

надає лише жалібні комунікати й вістки аж до відкликання.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·30—5·35 зол.

Нім. марка 1·86—1·88, фр. франки 34·90—35·00, шв. франки 171·50—171·85, фунти стерлінги 25·75—26·00, австр. шіллінги 98·00—101, чеські корони 22·00—22·25, рум. леви 00·00—00·00, ліри 00·00—00·00.

Золото: Долари 9·25—9·40, Франки фр. 34·80—35·60, Дукати 83·00—84·00, Корони 37·00—37·50, Рублі 4·75—4·85. 1 гр. зол. 5·924.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·30, Фльорени 0·85, 1 гр ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Г. К. З. 43·00—44·00, 5 проц. дол. Б. Г. 51·50—53·50, 4 проц. Зол. Б. Г. 44·00—45·50, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 47·00—48·50, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 52·00—53·50, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

Преміївки.

Долярівки 52·00—53·50, Інвестиційна 104·00—107·50, Будівельна 42·00—44·00.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що ціни на масло не ставить з приводу вичікуючої тенденції; в дні 15. травня ц. р. кооперативи платили за:

		Львів.
1 л.	молока	0·16 „
1 л.	сметани	0·80 „
1 кг.	масла	2·25 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло вичікуюча, на молоко і сметану сильна, на яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 15. V. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, дьоко подвір'я птахомясарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята від 40 дкг.	за 1 кг.	2·00	зол.
Мол. однор. кури і кл.	„	0·90	„
Старі кури	„	0·80	„
Пентарки	„	1·50	„

Птицю приймає в сільвести визначеного приділу для кожного доставця.

Курята приймає покищо без приділу.

Когутів, качок, гусей, індичок та індиків з огляду на кінець сезону не приймає.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Найдешевше заведення перепискн на машині, — Львів, ул. Батурого ч. 28. 1545 3—5

Новочасна вирібня парасолі і парасольок „ЛІОН", Львів, ул. Шайнохи 2. — приймає реперації, покриття, дешево. 1536 5—10

10.000 мужеських сорочок продає від зол. 2·25 Новочасна вирібня **„Ренома"**, Львів, Сонішна 9. 1510 8—22

Спеціяльна вирібня ПІЖАМ, БОНЖУРОК, ДРЕССІНГІВ, детайлічно по гуртових цінах. — **Руд-Стар,** Львів, Сербська 17. II. 1391 15—20

Фортепіян короткий, крижовий у знаменитім стані продає Бартошевський, Пекарська 15. I. п. 1553 3—10

Наука писання на машинах, місячна оплата пять золотих. **Переписку і відбитки** — приймає Романська, Бібликевича 5 1562 2—10

Уневажнюю книжечку військову видану через П. К. У. Стрий на назвисько Теодор Комариницький ур. 27. VII. 1906 року, в Сандвідську Вижн. 1570 1—3

Плащ і охоронне убрання найдешевше джерело „Палюм", Гетьманська 22, побіч Музею. 1432 3—6

Фортепіяни, піяніна світових вирібней на складі, Марецький, Баторія 7. 9-11

ОГОЛОШЕННЯ.

ПЯНІНА першорядні по зниженых цінах на догідних умовинах. Купно продажа. Замина уживаних інструментів Новацкий, Пілсудського 17. 698 45—55

Свій до свого!

Панчохи і скарпитки

КУПУЄМО ВСІ В КРАМНИЦІ

„Українського Народнього Мистецтва"

ЛЬВІВ, КОСТЮШКА 1.

КОВДРИ

матерацн, подушки, коцн, біллє на постіль

Маріян МЛЄКО

ЛЬВІВ, вул. КОРАЛЬНИЦЬКА ч. 6. телефон 237-72 1234 18—20

Меблеві покриття Дреліхи і волосіння на матраци (Росгар) продає найдешевше

ФРЕНКЕЛЬ І ЛІДЕР

ЛЬВІВ, ЛЕГІОНІВ 25, в подвірі. 8-10

Ширіть наш часопис!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 127 (14.025). Львів, пятниця 17. травня 1935. Pocztową opłatę opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504·060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00 „, Піврічно 30·00 „, Річно 60·00 „. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к., — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Достатнє життя
Належну пошану
Ідеальні відносини
Суспільне становище
Торговельні звязки
Економічну незалежність
Реальні користи

запевните собі складаючи свої ощадности в Кооперативному Банку „ДНІСТЕР", у Львові, вул. Руська ч. 20.

Співчуття б. начального вождя УГА з приводу смерти марш. Пілсудського.

Дня 15. травня ц. р. вислав б. начальний вождь Української Галицької Армії **генерал Мирон Тарнавський** на руки генерального інспектора польської армії **генерала Ридза-Сьміглого** кондоленційну телеграму з приводу смерти маршала Йосифа Пілсудського такого змісту:

Клоню голову над могилою великого вождя — генерал Мирон Тарнавський, б. комендант Української Галицької Армії.

На Бойківщині голод і тиф.

В глибоких горах турчанського і боринського повіту панує великий голод і його невідступний товариш: черевний тиф, який охопив між іншим села: **Присліп, Бітлю, Висоцко Вижне, Боберку, Висоцко Нижне, Волче, Лімну, Зубрицю та Жукотин.** Також в інших місцевостях, як напр. у **Біличі Долішнім** (Старосамбірщина), ця пошесть значно поширена.

Скільки селян захворіло, годі докладно навіть у приближенні подати, бо лиш виняткова привозять їх до шпиталю. І так напр. дня 30. 4. ц. р. привезено 18 осіб з Висоцька Нижнього до Турки.

Досі хорували на тиф такі учителі (лькн): Заліщукова з Прислопа, Чайковський з Бітлі, Василишин з Боберки, а учителька Височанська з Висоцька Вижнього померла і її похоронили дня 3. 5. ц. р.

Замітна річ, що адміністраційні органи чи пак фізик не видали ще й досі відповідних заряджень, ані не застосували профілактивних засобів.

Канц. Гітлєр виголосить заяву у райхстагу.

БЕРЛІН, 15. 5. ПАТ. Засідання райхстагу відбудеться у вівторок 21. травня ц. р. в год. 20, на якім канц. Гітлєр виголосить заяву про політику уряду. В заяві заторкне такі справи: 1) рішення уряду Німеччини з 16. березня про введення загальної військової служби в Німеччині, 2) становище Німеччини підчас розмов з міп. Саймоном та Іденом і 3) становище німецького уряду супроти прийнятих рішень у Стрезі і в Женеві. Преса прикладає до цього засідання велике значіння. У засіданні візьме теж участь перший раз 8 представників Сарщини. Промову Гітлєра буде трансмітувати радіо. Це буде 5-те з черги засідання райхстагу. Перше засідання відбулося 12. грудня 1933 р. Опісля райхстаг скликували тільки в надзвичайних випадках. Друге засідання райхстагу відбулося 31. січня 1934 р. при введенні нового політичного поділу Німеччини, третє 12. липня 1934 р. по здавленні бунту Рема і 30. серпня 1934 р. після смерти Гінденбурга.

Канц. Гітлєр міністром закордонних справ?

Данська преса подала вістки, що канц. Гітлєр по засіданні райхстагу обійме становище міністра закордонних справ. Дотеперішній міністер Нойрат буде німецьким амбасадором у Римі, німецький амбасадор у Римі фон Гасель перейде на становище амбасадора до Льондону і заступить амб. фон Геша, який піде на емеритуру.

Німеччина має 10.000 бомбовозів.

ЛЬОНДОН, 16. 5. ПАТ. Райтер повідомляє: На засіданні палати льордів підчас дискусії над зброєннями в Европі льорд Ротермір заявив, що Німеччина має тепер 10.000 бомбовозів, які можуть перевезти по одній тоні вибухових матеріялів. Тому на думку льорда Ротерміра британський уряд повинен збудувати більше ніж 500 до 1.000 літаків.

Американські маневри на Пацифіку.

На Тихому Океані відбуваються великі маневри американської фльоти при співучасті 450 літаків. В основу операцій входить стратегічне заложення, що ворог переміг оборону Мідвей Айленду і перейшов від заходу з великою повітряною силою до нападу на летунську базу в Перль Гарбері на Гавайських островах.

Про хід маневрів не оголошено досі ніякого звідомлення. Відомо тільки, що перед Перль Гарбером ударилися два контрторпедовці, з яких один зазнав такого ушкодження, що мусіли затягнути його до пристані. При зударі згинув один матрос, а пятьох є ранених. Крім того згинув один летун при упадку літака.

Італія виступить з Ліги Націй?

„Еко де Парі" пише: У Льондоні кружляють поголоски, що Італія виступить з Ліги Націй, якщо в інтервенції Рада Ліги посунеться задалеко в справі італійсько-абісинського конфлікту. Одночасно кружляють поголоски, що Італія противиться тільки посередництву Франції і В. Британії тому, що сама може зліквідувати цей конфлікт.

Овації для Макензена в Австрії.

Полевий марш. Макензен з Пассав поїхав кораблем по Дунаю до Будапешту відвідати сина, який є на Мадярщині німецьким послом. У більших прибережних місцевостях зібралась більші маси народу, щоб оваційно привитати німецького маршала. Найбільші маніфестації відбулися у Мельк, Шпіц і Кремс, де на берегах Дунаю зійшлись тисячі людей. Дійшло теж до стичок з поліцією, яка намагалась розігнати демонстрантів, але зустрінула рішучий опір. Коли Макензен зблизився до місцевости Шпіц з недалекого заливу виїхала ціла фльотилія човнів і уставилась на ріці у формі свастики. Макензен приїхав уже до Будапешту, де прийме його теж регент Горті.

ВСІ ДІТИ на селі і в місті читають „Світ Дитини" і „Діточу Бібліотеку" налорічні передплати по 5 зол. висилати Ці адресу: **Львів, вул. Зіморовича 3.**

Роля сойму та сенату в новій польській конституції.

I.

ІДЕОЛЬОГІЧНІ ОСНОВИ СТАРОЇ КОНСТИТУЦІЇ.

Французький фільософ і політичний письменник Шарль Монтескіє перевів поділ державної влади на: законодатну, виконавчу й судову. На цьому поділі влади спираються всі новітні демократичні конституції, а в тому й польська конституція з 17. III. 1921. Вправді конституція з 17. III. 1921 р. признає народові зверхну владу в польській республіці (стаття 2 уст. 1), але ця постанова не мала ніякого ні правного ні фактичного значіння, бо „нарід", як збірне поняття, не може виконувати влади. Конституція з 17. III. 1921 признає органами народу в законодатній ділянці — сойм і сенат, в ділянці виконавчої влади — президента Річипосполитої разом із відповідальними міністрами, в ділянці виміру справедливости — незалежні суди. У дійсності президент мав для себе застережені радше репрезентаційні функції. Монтескіївський поділ влади на законодатну, виконавчу й судову ніде не був консеквентно переведений. Не переведено його й у старій польській конституції. Ця конституція в практиці усунула в тінь виконавчу та судову владу і підчинила їх соймові та сенатові, переносячи точку тяжости на законодатну владу й роблячи її надрядним, зверхнім органом народу. Вслід за тим зверхня влада народу в Польщі перемінювалася в практиці на соймо- і сенатократію. Польський сойм у прискіпленому темпі змінював, себто покликував і відкликував уряди, через що виконавча влада була дуже кволою.

Для українців був сойм і сенат тільки незалежною трибуною, з якої ми могли видвигати на денне світло різні справи й домагання. Українські представники в польських законодатних установах не належали й не могли належати до партій соймової або сенатської більшости, які то партії творили уряди й фактично правили державою і тому не мали та не могли мати впливу на політику виконавчої влади. Польські партії соймової і сенатської більшости та залежні від них у своїй політиці супроти українців уряди, кермувалися у відношенні до українців настроями польських народніх мас, точніше кажучи настроями польської вулиці. Настрої польської вулиці були все ворожі до українців і тому такою самою була політика влади. З того часу походить знаний плян вшехнольського міністра освіти Ст. Грабського винародовити українців у Польщі за час 20-ти років.

По травневому перевороті маршал Пілсудський і його уряди змагають консеквентно до скасування соймо- і сенатократії і до основної перебудови устрою польської держави. Вже закон з дня 2. серпня 1926 р. обмежує в дечому владу сойму і сенату і скріплює авторитет і компетенції виконавчої влади, але ще залишає дальше в обовязуючій силі головні ідеольогічні основи старої конституції.

ПРОВІДНІ ДУМКИ НОВОЇ ПОЛЬСЬКОЇ КОНСТИТУЦІЇ.

Нова польська конституція, ухвалена на засіданні сойму дня 23. березня 1935 р. ріжниться в основних точках від старої конституції. Її побудовано на зовсім інших протилежних старій конституції основах. Із постанов нової кон-

ституції усунено „нарід" як суверена, якому прислуговує зверхня влада, а в основу конституції поміщено слідуючу постанову: „Польська держава є спільним добром усіх горожан". Ця постанова теж сама собою нічого не говорить. Дальші постанови касують поділ влади у державі на законодатну, виконавчу й судову та роблять сувереном держави її президента. Вона постановляє, що президент:

1) стоїть у проводі держави,

2) що в його особі зосереджуєтьс.. одноціла й неподільна державна влада,

3) що він є надрядним, суверенним чинником у державі, який гармонізує діяльність начальних органів держави.

Начальними органами держави, які є підчинені зверхній владі президента, є: уряд, сойм, сенат, збройні сили, суди і державна контрола.

Нова конституція, надаючи президентові майже необмежену владу, накладає на президента велику відповідальність і великі обовязки. Вона постановляє, що головним обовязком президента є журба за добро держави, за оборонну спроможність і за становище Польщі між народами світу, що на ньому спочиває відповідальність перед Богом та історією за долю держави. Перед громадянством не відповідає президент лише міністри за урядові акти.

У дальших постановах конституції вичислені подрібно права й прерогативи президента які є куди більші, ніж до війни управнення дотрійського чи німецького цісаря, а тепер англійського короля і зближуються до тих прав, які мають новітні диктатори.

РОЛЯ СОЙМУ І СЕНАТУ В НОВІЙ КОНСТИТУЦІЇ.

На основі постанов нової конституції майбутній сойм і сенат не будуть, так як це було до травневого перевороту, фактичним сувереном держави. Їх підпорядковано зверхній владі президента. Сойм і сенат по інтенціям і постановам нової конституції мають займати рівнорядне становище побіч інших начальних органів держави як: уряд, суди і т. п. Нова конституція виразно постановляє, що функції, звязані з керму держави, не належать до сойму. Таким чином виразна постанова конституції відмежовує компетенції сойму від компетенцій уряду. Становище уряду в державі є взагал сильніше від становища сойму, бо урядові прислугує не лише виконавча влада, але в ділянці законодавства таке саме право ініціятиви як соймові, а в деяких справах виключне право ініціятиви. Це значить, що в Польщі невластивим було би називать майбутній сойм і сенат законодатними установами, бо права в ділянці законодавства мають президент та інші органи державної влади, себто уряд.

Сойм має признані права законодатної ініціятиви, він виконує ще парляментарну контролю і може потягати міністрів до відповідальности.

Всетаки теоретично беручи, конституція признає соймові й сенатові досить важну функцію в державі. Вони мають стояти на сторожі, щоби сильна влада президента й уряду не перемінилася в самоволю. Права й компетенції президента та уряду означають в практиці права бюрократичного апарату. Президент і кільканацять міністрів не можуть всюди бути й усе робити. Вони, переливають свою авторитативну владу на сотні тисяч службовиків держави. Службовики з природи мають все й усюди нахил до бюрократичного полагоджування справ. Вони рідко вичувають потреби населення, а крім того вони мають свої специфічні інтереси в багатьох випадках незгідні з інтересами держави і з інтересами населення.

Новий сойм і сенат в своєму заложенні мають бути противагою бюрократії, чинником, що стоїть на сторожі гармонії між урядом і громадянством. Вони лише тоді є потрібні й мають рацію істнування, коли вони є виразниками ідей, прямувань і потреб громадянства. Вони мусять тішитися довірям найширших кол суспільности. Коли сойм і сенат опановує бюрократію, тоді він є непотрібним органом держави. Не лише від постанов конституції, але й від постанов виборчої ординації залежатиме роля сойму і сенату в польській державі.

В. Целевич.

Перед виборами в Чехословаччині.

Прага, травень 1935.

Неділя 19. травня ц. р. є днем виборів до чехословацького народнього зібрання, себто до сойму і сенату. Майже по повній своїй каденції чехословацьке народне представництво знову шляхом всенароднього голосування переходить процес своєї регенерації.

Треба правду сказати, що чехословацький парлямент виказував в останніх роках ще **найбільшу життєздатність в Европі**, тож не диво, що не лише чехословацька, але й чужа преса, вказуючи майже на повно-вичерпану каденцію уступаючого народнього представництва та на великі успіхи його реальної праці, вважає ці два факти підтвердженням внутрішньої стабілізації чехословацької держави. Тайна цієї стабілізації лежить у реальному політичному способі думання чехословацьких політиків та в переконанні, що в створених умовинах життя чехословацького народу і всього населення чехословацької держави уряд згоди і компромісу найріжнороднішних інтересів поодиноких партій є єдиною можливою розвязкою чехословацької політики. Користуючись демократичними засобами правління та наділюючи все населення всіми можливими конституційними вольностями, чехословацький уряд міг управляти державою в теперішніх часах тільки на коаліційній базі, тільки створивши компромісову більшість, у яку входили теж і представники найбільшої національної меншини — німців. Таким чином ця реальна політика, а також і політика опозиційних груп обединала чехословацькі партії від аграріїв до соціял-демократів в один суцільний блок, **в коаліцію.**

Витворений на цій суто-парляментарній коаліційній основі уряд (у ньому було двох міністрів-німців) проявив тривкість і стабільність не лише свою власну, але й чехословацького політичного життя взагалі. Найбільше енергій витратили і найбільше зусиль поклали чехословацьке народне представництво й уряд над зменшенням господарської кризи і звязаного з нею безробіття. Деяких успіхів — у ріжних ділянках господарського життя навіть досить значних — удалося досягнути, але більшість зусиль і здорових планів не можна було зі розумілих причин загального стану світового господарства здійснити. Не диво, що ціла теперішня передвиборча агітація, головно опозиційних партій, ведеться під такими кличами, як: „Вибирайте тих, що оживлять господарське життя!", „Геть з тими, що не вміють дати праці мільонам!" і т. д. І колибне отсі, під теперішню пору актуальні кличі, то вся передвиборча агітація булаб дуже спокійна, а навіть якась ніби дуже вяла. Дещо більшої живости в передвиборчу агітацію вносять лише дві партії: чеське т. зв. **„Народнє Обединання"**, нова партія, що повстала зі здуки старої чеської партії Крамаржівських народніх демократів і молодої націоналістично-фашистівської ліги Стржібного та т. зв. **судето-німецька партія Конрада Генляйна,** куди увійшов давніший т. зв. „Гайматсфронт" і недавно розвязана нім. нац-соціялістична партія.

„Народнє Обединання", спершись на основному кличі „Ніщо — лиш нарід", послуговуєтьси у своїй агітації переважно сутонаціоналістичними гаслами, які часто мають навіть присмак сурапатріотизму. Крім цього, стоячи в різкій опозиції до політики теперішнього уряду і народнього зібрання та загальнопануючого режиму, „Народнє Обединання" ці свої націоналістичні кличі пристосовує теж в агітаційних гаслах, що торкаються всіх інших ділянок державного життя, аж до закордонної політики включно. Цікавими агітаційними гаслами оперує теж судето-німецька партія Генляйна. І вона своїм боєвим передвиборчим гаслом поставила: „Нарід понад усе" — і бореться т. зв. за „тотальність" німців у межах Чехословаччини.

Широкі можливости проголошування і ширення отсих ріжних агітаційних передвиборчих

На Сході -- ми!

ІВАНА ЧЕРНЯВИ.

Книжка змальовує по мистецьки боротьбу України з Москвою у недалекому прийдешньому. Окладинка роботи мистця П. Андрусева. 200 сторін друку. — Ціна зол. 1.50.

Дістати можна в друкарні „Демос", Львів, Ринок 10 і у всіх книгарнях.

Гануся Струтинська

Абсольвентка медицини, Членка „Марійської Дружини Студенток"

по довгій та важкій недузі, приявши Найс. Тайни упокоїлася в Бозі 15. травня 1935 р. прожившн лиш 25.

Похорони відбудуться в пятницю 17. травня 1935 р. в год. 4 попол. з дому жалоби при вул. Мураpській ч. 36 на Янівський цвинтар. На цей жалібний обряд запрошує Кревних, Друзів і Знайомих покійної РІДНЯ.

гасел є найліпшим доказом на те, якою дійсною **баштою здорової демократії і країною громадянських вольностей є під теперішню** пору ЧСР. Дальшим, не менш яскравим доказом на те є й той факт, що й усі нац. меншости в Чехословаччині мають можливість вибрати своє представництво до народнього зібрання. Можливість виявити цю свою волю мають отже і наші брати на Закарпатті. Як і оскільки вони з цих можливостей скористають, це вже залежатиме виключно від них самих, від їхньої громадянської зрілости і національної свідомости.

Ціла передвиборча кампанія має теж деякі свої **пікантні явища.** Сюди треба наприклад зарахувати виборчий блок словацьких автономістів з Куртяківцями і з... поляками, або факт, що між кандидатами, обединаних опозиційних мадярських партій бачимо Кирила Прокопа, русофільську „святість" Підкарпатської Руси, „героя" з колишнього мармарошського православного процесу.

Всіх виборчих лист подано до сойму 17, до сенату 16 (основою чехословацької виборчої ординації є т. зв. вязані листи).

Як випадуть вибори? Загальне вражіння таке, що **істотних змін** в укладі політичного життя Чехословаччини **ці вибори не принесуть.** Коаліція буде й надалі вдержана, бо можливі менші пересунення не нарушать ані її сили, ані її сущільности. Недільні вибори в Чехословаччині будуть виразом думки усього населення держави і як такі дадуть такі висліди, на яких буде далі спиратися щораз-то тривкіша стабілізація молодої держави.

Як випадуть **вибори на Підкарпатській Русі, тяжко передбачити.** Хоч українська народня свідомість у порівнанні з 1929 роком, коли відбувалися попередні вибори, серед широких народніх мас тепер куди більша, то всеж таки населення Підкарпатської Руси, беручи в цілому, не має ще достаточно виробленого політичного погляду і тому треба сподіватися, що й при теперішніх виборах рішатимуть не дійсні настрої виборців, але агітаційна вмілість поодиноких партій. А грунт для агітаційної демагогії тут незвичайно пригожий. Неабияку роль в передвиборчій агітації на Підкарпатській Руси відграють теж і матеріяльні засоби.

Передвиборча ситуація на Підкарпатській Русі, як про це „Діло" вже писало, виглядає так: З українців кандидують о. А. Волошин до сойму і д-р Мих. Бращайко до сенату, обоє з листи християнсько-народньої партії та шк. інспектор Ю. Ревай, як кандидат соціял-демократичної партії. Цікаво, що на листі кандидатів аграрної партії не бачимо ніодного кандидата, якого можнаб було назвати українцем. Сподівання, що аграрники на Підкарпатській Русі зрозуміють непереможну стихію зросту української національної свідомости і змінять курс дотеперішньої своєї політики, **не сповнилися.** Самостійно йдуть до виборів комуністи і місцева автохтонська партія. Москвофільські партії кандидують не самостійно, але в блоку з чеськими та словацькими партіями. І так „русское народное соединеніе" і „русская трудовая партія" блокують з партією чеських народніх соціялістів. На кандидатській листі цієї партії бачимо такі два стовпи „русскости", як М. Васильовка і Цуркановича. „Автономний Земледільський Союз" (т. зв. Куртяківці) іде до виборів у блоку зі словацькою партією т. зв. „людаків" Глінки та з поляками. Новоповстала „русская національная автономная партія" збльокувалася з чеським Національним Обединанням". Її чільним кандидатом є славновісний С. Фенцик.

Підкарпатська Русь творить одну із виборчих областей Чехословаччини і вибирає **9 послів та 4 сенаторів.** В останньому парламенті між ними був тільки один свідомий українець, сос. Гусняй, вибраний з листи соціял-демократичної партії. Сподіємося, що теперішні вибори дадуть нашим братам із Закарпаття кращі висліди.

М-я.

Під знаком похоронів...

(Від власного кореспондента).

Варшава 15. травня 1935.

Наче надоїдлива муха бренить у вухах мільонів громадян Польщі питання „що далі?!" — і наче накучливу муху її відганяють. Ніяких міркувань, ніяких здогадів і сумнівів на тему будучини, і хоча за день-два вона буде точно тією самісінькою проблемою, що є нею від неділі 12. ц. м. год. 20.45, — то проте сьогодні ні завтра говорити про неї не можна і не вільно: до суботи існує у Варшаві лише одна актуальна справа, яка займала всі уми й увесь державний апарат — похорон Йосифа Пілсудського. Не стало маршала й повстала пустка, — це правда, — але залишилось ще у парадний мундур зодягнене тіло і поруч нього урна з його серцем та мізком: і коли за його життя цікавилася і жила вся Польща його духом, то сьогодні цікавиться його тлінними останками і живе єдиною журбою — тілько відвести їх на вічний відпочинок.

Потрясення, що його завдала Польща зі смертю Пілсудського, слідне наявно на столиці держави. Ще кілька днів тому совна й байдужа, привикла приглядатись байдуже також усяким маніфестуючим чи демонструючим походам, в яких теж здебільша годі було — поза окликами й транспарентами — добачити душу, — сьогодні варшавська вулиця змінила своє обличчя. Все життя зосередилось на вулиці, юрби народу переливаються головними артеріями міста, густішаючи в Алеях Уяздовських, найкращій варшавській променаді, що веде навпростець до — Бельведеру. Серед прохожих хідниками та серед безлічі ріжних гуртів, що з прапорами проходять від білого ранку по мостових, видко приїзних з усіх кінців держави: хода характеристична для людей, що вперше опинились у даному великоміському середовищі, а може взагалі вперше в житті зустрілись з великоміським рухом. Вухо, звикле до варшавського говору, мимохіть раз-у-раз підхоплює згуки — віби тої самої польської мови, а проте іншої, знід Кракова чи Поморя (хто з нас не відріжнить говору галичанина від наддніпрянця, чи гуцула від лемка?!).

Надзвичайний рух на вулицях, всі доми прапорами обвішані, всі врамничні вікна спеціяльно прикрашені, — але дивний це рух та особливі прикраси. До голосу прийшли чорні й білі краски і віддавна покупці у Варшаві не продали стільки чорної крепи й газ. Численні виставові декорації справді мистецькі, деякі крамниці предоставили теж справді актуальний крам (напр. книгарні, що презентують всю вже величезну літературу про Пілсудського).

Годі теж казати, що це речі штучні, роблені. Це не штучна атмосфера, коли кожний почуває, що сталася переломова історична подія, тим більше фасцинуюча і зервуюча, що вона відкриває двері — невідомому і незнаному. Коли напр. на бельведерському подвірі лунає шлях, коли плачуть діти і старші, які ледви чи добре знають історію Польщі і її сучасні політичні відносини та зокрема діяльність померщого маршала, то це один із проявів того психічного напруження, яке обхопило Варшаву — і цілу Польщу: не лише політиків, але й сірі маси.

Похоронам маршала сприяє чудова погода. Можливо, що їх технічні керманичі хотіли використати ту обставину і ще за дня перевезти домовину з провізоричної каплиці у Бельведері до катедри св. Яна. — Це буде перша частина похоронів, перший похід самою серединою міста. Однак скрізь чути нарікання, що досі точно, щодо годин і хвилин, не устійнено порядку цілої похоронної маніфестації в поодиноких її етапах. Можна почути жаль, що цією справою не зайнялись військові чинники, або, що нема тут таких аранжерів, які уладжували похорон... маршала Гінденбурга! Тому, здається, на похоронах Йосифа Пілсудського найважнішою річю буде не стільки порядок, що масовий наплив місцевих й позамісцевих учасників, окремих громадян та організованих гуртів і делегацій. Головна хвиля нахлине щойно завтра, — завтра теж приїде більшість чужинецьких делегацій, представників чужих держав та панівних домів.

Такі масові маніфестації (байдуже чи вони радісні чи жалібні) мають завжди величезне моральне значіння: пригадаймо враження таких київських маніфестацій, як проголошення III. Універсалу, вїзд Директорії чи похорони Черника і тов., не вороже українцям російсько-чорносотенне населення Києва! І тому безперечно нинішні варшавські похорони втягають у загальну атмосферу й ендецьку варшавську міщанську інтелігенцію. А проте, як видно, уряд не хоче протягати їх надто довго. Грають тут мабуть роль й господарські моменти: адже за виїмком залізниць, готелів і пансіонів, ресторанів (дешевших!) і засобів міської льокомоції, — поправді все господарське життя столиці (і краю) у цих днях спаралїжоване. Не рахуються чейже дотепні „промисловці", які використовують нагоду, щоби заробити вуличною продажею якихось брошурок і календарів з життєписом Й. Пілсудського, нот з вонцькими піснями, перевязаних крепою прапорців, примітивних жалібних декорацій на вікнах і т. д.

Тимчасом у ту атмосферу врізуються вже деякі дисонанси. Читаємо нині, що міністерство внутрішніх справ, рахуючись із можливістю катастрофи, вже в пятницю готовилось до евентуальної видачі відповідних розпорядків. Але годі передбачити таку демонстрацію, як її зробила „Газета Варшавска", що остентаційно промовчала маніфест президента та зараз у першій посмертній статті кинула погрозу „порахунку". Поведінка редакторів того часопису безумовно нерозумна: вони не рахувались з атмосферою масової психічної натуги, якої не слід ніколи провокувати. І коли цю помилку відпокутує те видавництво своєю екзистенцією (масова вимова передплати, вже довершене викинення з союзу видавців, втрата моральности кольпортажі і т. п.), то це ще один характеристичний доказ, яких поганих стратегів і тактиків має польська ендеція і як вони не орієнтуються серед обставин.

Дає теж знати про себе ендецька частина польського клиру. Ось коротка звістка про конфлікт між келецьким єпископом Лозінським та цивільною адміністрацією, ось до Кракова вирушає спішно ген. Вєнява-Длугошевський для полагоди деяких справ.

Ці дисонанси — познаки того самого нервового стану, що біля мурів Бельведеру виладовується у сльозах. І мабуть не далеко відбіжимо від правди, коли скажемо, що вся енергія уряду, вся його увага скермована на те, щоб запанувати над нервами своїми і всіх своїх земляків, нервами цілої держави, потрясеної втратою одної великої людини.

*

9. год. вечора. Сиджу з земляком в одній із кавярень на Новому Світі, куди проходитиме похоронний похід. Поліція — від полудня ідудть все ще лише походи в сторону Бельведеру. Проїзд тепер вулицями — річ цілком виключена. В усіх ресторанах, цукорнях і кавярнях здовж похоронної траси столики при вікнах були зайняті від полудня. Все одно походові приглядатимуть усі гості — стоячки на столах, а побачать щонебудь тільки — найвищі ростом! Коли не буде якого нещастя з обірваним балконів, що подабають на приліплені гнізда муравлів, то буде чудо. Памятник Коперника щез під юрбою, що обсіла рамена й голову.

Від травневого перевороту, що стався рівно тому 9 літ, не було у Варшаві стільки людей на вулицях, такого потрясення всього варшавського життя і такого схвилювання умів. Тільки тоді стріли гриміли й Варшава боролася проти Пілсудського та витала Пілсудського, — сьогодні дзвони лунають і Варшава прощає Пілсудського.

ік.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

З голосів чужої преси.

Політика марш. Пілсудського в освітленні „Берлінер Таґеблят-у".

Серед низки статтей, що появилися в німпресі з приводу смерти марш. Пілсудського, дуже вамітною є передовиця „Берлінер Таґеблят", з 15. ц. м. Автор передовиці, варшавський кореспондент того часопису п. Р. Гернштадт, аналізує постать Пілсудського не лише, як неперечну індивідуальність, але й кидає сніп світла — на наш погляд досить влучного — на особу покійного, як державного політика.

„Коли Пілсудський ввійшов у війну в 1914. р. — пише м. ін. Гернштадт — станув в обличчі таких фактів: не було ніякої Польщі в географічно визначеними межами, була лише Східна Европа, а на її просторах суматошився більш як десяток ріжних народів, кожний з окремою культурою та державною традицією. Серед них є більші та менші, Польща належала до найбільших. Тож Польщі вдавалося в минулому нераз заволодіти співмешканцями Східної Европи, хоч були часи, коли не могла встоятися й на довгі періоди підпадала під владу саме тих донедавно нею сусідів. Історія доказує безчисленну ріжноманітність територіяльних форм, що їх приймала Польща за час свого істнування. Від Балтику по Чорне Море, — це був найбільший осяг. Вичеркнення з географічної карти, — було другою крайньою можливістю. До вище згаданого „найбільшого осягу" вдавалося Польщі дійти лише через сокан з іншими народами Сх. Европи, або — як це говорено — через „унію". Отже вирішую питання: чи польські легіони йдучи в бій мали вдивлятися безкритично в клапоть, визначеної іншими, території та назвати його „Польщею", — чи поставити собі в боях перед очі образ, до якого прямували. Пілсудський-політик, тоді вже в одностроєві коменданта бригади, заявив вимінаючо, а проте ясно й ядерно: „Хочемо великої Польщі!"

Він розумів ясно, одно, а саме, що на мінімальну розвязку польської проблеми не може йти. Взяти лише корінно-польські території, скажім Варшаву та Краків, а відректися полюс зі сильною польською меншиною, як напр. Вильна та Львова, — це не було його ідеєю. Всупереч цим, користуючись досвідом історії, мусів він прийняти концепцію державної унії, в якій бралося під увагу в першу чергу литовців та українців. Він присвоїв собі цю тезу й змагав до її здійснення. Польсько-литовська, або польсько-українська унія, або врешті польсько-литовсько-українська унія, — оце було його метою. Очевидно, унія під зверхним проводом найбільшого й найбільше західнього зпоміж тих народів, а саме поляків. Таким чином булаб осягнена держава від Балтику, аж по Чорне Море.

Спроба уній з Литвою не вдалася, унія з Україною також. Обі спроби перевів Пілсудський на ділі, першу — аж до свого останнього віддиху. Литовці, яким віддав він найбільше своєї любови, не зрозуміли його і самі відвернулися, за що він, як справжній вояка, вдарив на них і покарав, відбираючи їм Вильно. Щоби Вильно відірвати від Литви? Навпаки. Він вірив до останніх своїх днів, що Вильно та Литва належать до себе так само, як Польща та Литва. Вірив також, що тільки сліпа впертість сучасної литовської генерації, перешкодила природній розвязці унійної концепції. Нема сумніву, що литовці взрятили найкращого свого приятеля в Европі.

Також справа унії з Україною не вдалася й то серед обставин куди більш небезпечних. В 1920. р. Пілсудський рахував на слабосильність большевиків і намагався на спілку з отаманом Петлюрою відірвати від них Україну, маючи на увазі ідеї державної унії. Рахунок виявився помилковим. Большевики не були такі слабі, але навпаки, відкинули Пілсудського аж до Варшави. Україна стала совітською, її населення відучено все більше для ідеї унії з Польщею. Зокрема ця невдала спроба Пілсудського звязала в неабиякій мірі пізнішу східну політику польської держави. Ще сьогодні заявляють большевики: Мир з Польщею? — Дуже радо. — Довіря до Польщі? — Ніколи, бо ми пережили 1920 рік. Похід на Київ був не лише під військовим, але й під закордонно-політичним оглядом одинокою, великою помилкою в житті Пілсудського.

В 1922. р. закінчилася історична епоха перебудови Европи. Те, що хтось вхопив у руки до того року, — міг затримати також і на найближче майбутнє. Натомість із тим, що до того року не захопив, — слід було на найближчий час попрощатися. Шкода було зусиль. Польща стала великою державою, куди більшою, як це бачила колинебудь у своїх найсміливіших мріях більшість поляків. Проте ніхто не міг саме цій Польщі, признати виправдане географічне обосування. Під географічним оглядом остала вона „клаптем". Унійну ідею було годі здійснити на території Польщі, бо більшість так литовців, як і украї-

ців остала поза межами Польщі. Підходити знову до нової Польщі, як до виключно польської держави, булоб також недоцільно з огляду на те, що 30 відсотків населення держави — це меншини.

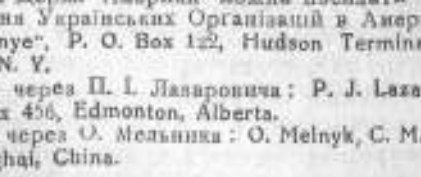
Вслід за цим стануло перед Польщею і перед світом питання: Чи Польща має вдоволитися своїми випадковими кордонами і намагатися соціальними та адміністраційними засобами зробити з часом їх природними, їх навіть, — вдарити вперед при найближчій нагоді, щоб всупереч всьому здійснити ідею унії? Пілсудський відповів: одно і друге. Поспішна розбудова внутрі на випадок, колиб Польщі прийшлося остати в дотеперішніх межах, — щоби дати державі життєздатність. Але одночасно пильна увага на все, що діється у світі, головно в балтійських державах, — щоби не пропустити пінкої нагоди на шляху здійснення унійної ідеї. На ділі „переговори" з балтійськими державами тревали аж до дня його смерти.

Іншими державами Пілсудський мало цікавився. Він не був ні ворогом, ні приятелем Німеччини. Таке саме було його становище до Франції. Суперечности між Німеччиною та Францією мали для його східної політики лише посереднє значіння. Якщо німецька, чи французька політика не йшла в розріз з його планами, — він готов був в потребі її використати. До французько-польського союзу, до німецько-польського договору про ненапад та до інших приязних пактів Польщі ставився він як до конечних політичних вимог, що мали допомогти Польщі в майбутньому осягнути наміряні, основні політичні цілі. З ким було по дорозі до тої цілі, з тим Польща пішлаб.

Він вмер в час, коли нема ще навіть натяків для такої розв'язки. Його наслідники переймають дуже тяжку спадщину. Також вони їдуть на цих двох ріжних рейках вперед, що їх створила не у перше для Польщі нещаслива східно-европейська суматоха. Вони також розуміють ясно що правду: іншим державам вільно робити помилки й нічого при цьому не втратити. Якщо Польща зробить необережний крок, — втратить державне істнування".

УВАГА!

МУЗЕЙ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ УКРАЇНИ
ЗБІРАЄ ПОЖЕРТВИ НА

УКРАЇНСЬКИЙ ДІМ У ПРАЗІ

ДАЙТЕ Й ВИ СВОЮ ЦЕГЛИНУ!
ПОШЛІТЬ СКОРІШЕ ВАШУ ПОЖЕРТВУ!
ЗРОБІТЬ ЗБІРКУ У ВАШІМ ТОВАРИСТВІ! НЕ ВІДКЛАДАЙТЕ!
ЖЕРТВУЙТЕ ВСІ
НА УКРАЇНСЬКИЙ ДІМ У ПРАЗІ
ХТО СКІЛЬКИ МОЖЕ!

ГРОШІ СЛАТИ НА АДРЕСУ ДИРЕКТОРА МУЗЕЮ:
Prof. D. Antonovyč, Praha-Nusle, 245, Czechoslovakia.

НЕ ЗАБУВАЙТЕ!

Імена всіх і тих найменших жертводавців (хто подасть своє прізвище розбірно). Музей збереже Україні в своїх памятних книгах; хтож дасть відразу або частями 10 долярів, буде записаний в окремій памятній книзі Фундаторів Українського Дому; а хто дасть 25 дол. буде записаний у золотій памятній книзі Добродіїв Музею Визвольної Боротьби України; імена всіх жертводавців, хто дасть по 100 дол., помістить на окремій почесній стіні Українського Дому; а імена всіх хто дасть по 500 дол., випишуть золотими літерами на окремій мармуровій таблиці при вході. — 1000 цеглин коштує 10 дол., 100 цеглин коштує 1 долар. — Не спізніться з своєю пожертвою на Український Дім у Празі! Не будьте останнім; хто жертвує в час — помагає вдвоє.

В Чехословаччині краще посилати по поштове конто Музею 80940 Praha.
Пожертви можна складати й через Земельний Банк у Львові на поштову складанку ПКО 500170 з допискою МУД Музей, Український Дім).
В Румунії пожертви приймає Адміністрація часопису „Час", Чернівці, ул. Петровича ч. 5. та п. Д. Геродот — D. Herodot, Str. Delea Veche, 45. Bucaresti IV.
В Аргентині: Associacion ukrainiana „Prosvita", Gurruchaga 2371, Buenos Aires.
В Злучен. Держ. Америки можна посилати через Об'єднання Українських Організацій в Америці: „Obyednanye", P. O. Box 122, Hudson Terminal. — New York N. Y.
В Канаді через П. І. Лазаровича: P. J. Lazarowich, P. O. Box 456, Edmonton, Alberta.
В Китаю через О. Мельника: O. Melnyk, C. M. Customs, Shanghai, China.

УКРАЇНЦІ!
КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

Приготування до похоронів марш. Йосифа Пілсудського.

В середу в год. 8. вечором домовину з тілом марш. Пілсудського перевезли з Бельведеру до катедри св. Івана. Домовину винесли генерали з головним інспектором збройних сил ген. Ридз-Сьміглим і поклали її на гарматі, яку тягнуло шість білих коней. На срібній домовині зложили шапку, булаву маршала і шаблю прикриваючи їх державним прапором. За домовиною йшла дружина покійного з президентом Мосціцьким, обі доньки марш. Пілсудського і найближча рідня. Вулиці, якими переходив жалібний похід, залягли недорухомі маси народу. В катедрі склали домовину на високім катафальку, побіч якого горять воскові свічки. У пятницю відправить кард. Каковський жалібне богослуження і похід з домовиною піде на Мокотівські поля, де відбудеться військова дефіляда. Після того домовину відвезуть до Кракова, де в суботу складуть її на Вавелі.

ПОЛЕВЕ ЖАЛІБНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ У ЛЬВОВІ.

У пятницю 17. травня ц. р. в год. 10. рано на площі при вул. Пелчинській духовенство відправить жалібну Службу Божу. Для представників влади, делегатів організацій і осіб з білетами буде вхід від ул. Зиблікевича, для громадянства від вул. Коперника і Кадецької. По богослуженні підуть походом під воєводство, де делегація складе на руки воєводи висловли співчуття. В год. 8. вечором під памятником Міцкевича буде жалібна маніфесація комбатантів і громадянства. Цілу ніч з пятниці на суботу буде горіти вогнь на Високім Замку.

ЗАМКНЕННЯ КРАМНИЦЬ.

Жалібний комітет звернувся з покликом, щоби підчас жалібного богослуження купці замкнули крамниці у пятницю від год. 10. до 2. пополудні, в суботу від год. 2. до 7. вечором.

СПЕЦІЯЛЬНІ ПОЇЗДИ.

Для трьох воєвідств з Галичини призначили три спеціяльні поїзди до Варшави і до Кракова на похорони. 80 прц. знижки залізничих білетів будуть мати тільки представники товариств і організацій.

ПАМЯТНИК МАРШ. ПІЛСУДСЬКОГО У ЛЬВОВІ.

На памятник марш. Йосифа Пілсудського у Львові зібрали уже понад 113.000 зол.

Франко про партії серед галицьких українців

перед 50-ма рокамн.

III.

Характеристика партії народовців булаб неповна, якщо ми поминули б два відтінки, подекуди опозиційні до обічної й еклективної політики Романчука, хоч і між собою під деяким оглядом незгідні. Представником одного з цих відтінків є д-р Олександер Огоновський, представником другого д. Вахнянин.

Якщо я назвав д-ра Ол. Огоновського представником якогонебудь відтінку, зробив я це головно з тієї причини, що д-р Огоновський є председником політичного товариства „Народня Рада". Читачі „Kraju" знають із моїх давніших кореспонденцій генезу цього товариства, отже пригадають собі, що покликала її до життя виборча поразка українців у 1884. р., отже подекуди поразка політики спільного ділання обох партій: народовців і т. зв. твердих, яку заінавґурував Барвінський, а він по його смерти Романчук. Як відомо, тоді тверді, бачучи свою безсильність у краю й не сподіваючись нічого для себе з виборів, поставновили скомпромітувати в очах уряду своїх союзників-народовців, що засідали разом із ними в спільному виборчому комітеті, й уладили знану прощу на врочистість Кирила й Методія в Петербурзі, рахуючи мабуть на те, що народовці не запротестують у пору проти такого нельояльного поступування й не зірвуть солідарности в комітеті. Так і сталось, і трудно заперечити, що сталось головно за справою д. Романчука. Незадоволення з цієї політики висловилось по виборах завязанням нового політичного товариства, кермо якого повірили д-рові Огоновському.

Відома також читачам „Kraju" програма цього товариства, програма зовсім бліда й безбарвна, яка замість реальних інтересів ставить як головну підставу української політики — національну окремішність, себто деяку ідею, повіть більше негативну ніж позитивну. Навіть у відношенні до програми Барвінського, не говорячи вже про Навроцького, ця програма була відступом назад, у часи сектярського народовства. Отже не диво, що така програма нікого не розігріла, ані не остудила й що це товариство протягом свого двоїтнього істнування зєднало заледво 200 членів замість сподіваних тисячів і що нарешті його дотеперішня діяльність рівняється зеру. Одначе не смію пропускати, щоб ця програма була висловом переконань д-ра Огоновського, хоч із другого боку треба жалувати, що він прийняв на себе головування в цій політичній ніби репрезентації народньої партії, хоч сам про себе не раз признавав, що він не створений на провідника партій. Др Огоновський особисто незвичайно симпатична людина, непорочної правоти й належить до найздібніших професорів львівського університету. Автор кількох цінних монографій з поля цивільного права, а він радше вченим спеціялістом, ніж політиком. Отже не диво, що не зумів, чи не хотів витиснути свого індивідуального таврa ні на програмі, ні на діяльності „Народньої Ради". Також не диво, що хоч „Діло" само уважає себе за орган цією „Ради", все таки на сторінках цього органу не бачимо провідних думок цього товариства, не бачимо навіть спроб — надати йому якунебудь провідну думку.

Далеко більший вплив на орган народньої партії має представник другого опозиційного відтінку, д. Вахнянин. Може не слушно назвав я його представником. Д. Вахнянин сам є цим відтінком, бож не вдалось мені досіль зустріти людини, яка вповні солідаризуваласяб із його поглядами, а радше з його тактиком, бож про погляди д. Вахнянина, як про щось докладно означене й постійне, не сміє би я говорити. Є це незвичайно цікава особистість, яка вже понад двадцять років має не останній вплив на напрямок і долю партії народовців, і має цей вплив не силою якихсь переконань, ідей і умових напрямків, не силою витревалої й систематичної праці на якомунебудь полі, не силою й великістю характеру нарешті, але якоюсь особливою силою своєї індивідуальности. Ставний і пристійний, притому незвичайно здібний, пробував своїх сил і в повісті й у літературній критиці й у журналістиці, але головно зєднав собі деяку славу в Галичині своїми музикальними композиціями та своїм голосом, яким попісувався на різних патріотичних концертах. Це часте виступування на естраді відбилось на всій його поведінці, надаючи їй щось актерське, театральне. Маніри бувальця й постійна нота іронії в його голосі роблять його незвичайним явищем між українцями і це, як здається мені, один із секретів його впливу. Недостачу широкої й основної освіти покривав загальним скептицизмом, і хто знає, чи не покриває ним також недостачі постійних переконань. Є народовцем іще від гімназійних часів і з деякою гордістю називає себе найстаршим із (тих, що живуть у Львові) членів партії, але всяку політику уважає за гру в шахи, в якій відповідно до потреби висуває то цю, то ту фігуру, що або противну засаду. Здається, що осереднім пунктом його моральної істоти є любов власного я і саме це я заслоняє перед його очима добрий у великій частині й інтереси партії й інтереси народу. Звідсіль також походить ця недостача рівноваги й такту в його поступованні, яку аж занадто часто й відчувала давніше й тепер відчуває уся партія, коли д. Вахнянин став одним із керманичів публичної опінії в „Ділі". Найбільша частина пересадних фраз, перегольованих завзяттів і суперечних твердженъ вийшла зпід його пера.

(Докінчення буде.)

Збирайте датки і дарові книжки для заспокоєння духових потреб наших заточенців і шліть на адресу Т-ва „Просвіта" у Львові, Ринок 10 І.

Економічний огляд.

Українська хроніка.

ДЖЕРЕЛА ДО ДОСЛІДІВ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН НА ГУЦУЛЬЩИНІ.

Відомий уже нашим читачам дослідник Гуцульщини д-р П. Контни зібрав масу архівних матеріялів, які є поважними джерелами до студій над господарськими відносинами на Гуцульщині. З його короткого реферату, поміщеного у звідомленні „Т-ва Приятелів Гуцульщини", довідуємось м. і. про велику кількість матеріялів разом з оригінальними документами, які дотичать головно околиць над Білим і обединанним Черемошем та які д-р Контни віднайшов, студіюючи господарські відносини на гуцульських полонинах.

У тимчасовій формі подав автор тільки місцевости і роки, з яких походять матеріяли. Ось вони:

Кути 1781—1878 разом 16 томів; Білоберезка 1691—1849 — 3 томи; Бервінкова 1790—1842; Хороцова 1756—1841; Довгополе 1678—1861 — 2 томи; Ферескула 1800—1843; Голови 1695—1792, 1677—1845 — 2 томи; Гринява 1864—1865; Яблоница 1775—1839; Кобаки 1760—1863 — 2 томи; Красноїла 1681—1830, 1778—1850 — 2 томи; Старі Кути 1767—1884 — 4 томи; Перехресна 1758—1866; Полянки 1701—1810; Розтоки 1750—1799, 1798—1842 — 2 томи; Малий Рожен 1724—1799, 1717—1846 2 томи; Великий Рожен 1776—1808, 1799—1846 — 2 томи; Рибно 1790—1842, 1816—1850 — 2 томи; Слобідка 1845—1846; Стебне 1740—1840; Тудів 1750—1810, 1780—1871 3 томи; Устеріки 1742—1839.

Ми навели тут ті дані за автором, в надії, що може і хто з наших дослідників захоче заняти економічними відносинами на Гуцульщині в давніших часах. Названі матеріяли — разом 52 томів — приміщені в Державному Архіві під чч. 1050—1101. Д-р Контни хотів би видати бодай найважніші з них. Нам відомо, що вже від року носиться він із думкою видавати „Акта гуцуліка".

Польська хроніка.

„КУЛЬТ НЕКОМПЕТЕНЦІЇ В ГОСПОДАРСЬКОМУ ЖИТТІ".

„Курер Поранни" помістив під таким заголовком завваги, які і для нас не є без значіння. Ось виняток:

„Брак економічних традицій спричинив те, що процес обеднування польського господарства не міг опертись на конкретно продуманій господарській програмі... В царині господарської культури ми ще далеко за західними провідниками, далеко за лінією, ку визначує наша величина і політичне значіння у світі...

Люди, позбавлені елементарного знання в економії, виконують частенько відповідальні обовязки в господарському житті. Чи можна уявити собі лікаря, який легковажив би — признаючись до того голосно — результати дослідів Лістера або Пастера і міг не вважаючи на те викомувати медичну практику? Чи можна подумати про архітекта, який не знаючи здобутків науки про тривкість матеріялів, будував би доми? Очевидно що ні. Тимчасом на кожному кроці зустрінете господарських діячів, які виявляють сумніви щодо права подажі і попиту, не здаючи собі справи з діяння елементарних економічних законів. А проте їх толерують на займаних становищах і користуються вони повністю авторитету..."

ПЕРШІ РОБІТНИЧІ МІСТА В ПОЛЬЩІ.

Заходом мін. комунікації основано дві перші робітничі оселі з характером міст, розбудованих зразково, докладно за випрацьованими планами. Одно таке місто будують в каменеломах на Волині (Іванова Долина), друге в Загнанську під Кельцами. Для реалізації планів створено в мін. комунікації окремий апарат з 4 інжиніріе-архітектів і кількох техніків під проводом інж. О. Кодельського. Доми будовані в польським стилю. В Івановій Долині є вже „Дом стжельца".

ЕКСПОРТОВІ ТРУДНОЩІ.

„Курер Познаньскі" вираховує інстанції, від яких залежить вивіз із Польщі. Ось вони: відділ закордонної торговлі в мін. промислу і торговлі, міністерство скарбу, мін. хліборобства, Державний Експ. Інститут, міжміністеріяльна комісія підтримки експорту, Рада компенсаційної політики, Союз Пром.-Торг. Палат, Комісія підтримки обороту хліборобськими артикулами (разом із підкомісіями), стандаризаційні комісії, різні експортові бранжові організації, подекуди ще поодинокі Пром.-Т. Палати і воєвідські уряди...

Дійсно лябіринт, у якому важко зоріентуватись, а ще важче вийти з нього.

БІЛЯНС XIV. МІЖНАР. ПОЗНАНСЬКИХ ТОРГІВ.

В розмові з представником щоденника „Ц. Газета Гандльова" дир. торгів Кржижанкевич, заявив, що результат цьогорічних торгів перейшов усі рахунки. Відвідало їх коло 175 тис. людей. Зїхались купці з найдальших навіть закутин Польщі. Дуже багато зявилось гостей із закордону, які залишили численні замовлення (Латвія, Естонія, Нім., Рум., Австрія, ЧСР., Швеція, Бразилія й ін.). Підчас торгів відбулись загальнопольські зїзди ріжних бранж, як ось: дрогеристів, христіянських ремісників, пекарів, цукорників, бухгальтерів, металевих інжинірів, тощо.

Світова хроніка.

НА ВАЛЮТОВОМУ ФРОНТІ. — ПІСЛЯ ДЕВАЛЮАЦІЇ У ДАНЦІГУ.

На ринку валют панує від деякого часу розмірний спокій. Тільки невеличкі хитання, які біржеві справоздання означують поняттями „слабшої" або „міцнішої" тенденції тої чи іншої валюти, вказують, що міжнародня спекуляція присіла. Що вона підготовляє, або — що важніше — які заміри мають уряди (чи не готовлять вони чогось тишком-нишкомі — про це, очевидно, ніхто не знає. Проблема девалюації в тих державах, що тримаються золотої основи у давніше визначеному відношенні до золотого металю, є ще дальше актуальна. Свідчить про те дискусія в пресі, на зїзбраннях, зїздах, тощо. І так напр. Союз Франц. Торг. Палат вислав делегацію до мін. фінансів Ж. Мартена з резолюцією, в якій зазначене гостре становище проти плянів девалюації фр. франка. Це булаб кривда для широких мас робітників та урядовців. Франк має 80 прц. покриття і повинен — мозляв — утриматись на теперішньому рівні.

Данціг після девалюації почуваеться добре. Щоправда опозиційна преса закидає нац.-соціялістам, що це їхня господарка довела до девалюації, але загал не нарікає, не вважаючи на те, що заробітки фактично впали на 42.37 прц. разом з валютою. Діло в тому, що ціни на все краєве „тримаються" і тільки імпортовані артикули подорожчали.

„ПЛЯНОВА ВИМІНА" В СОВІТАХ ПОКІНЧИЛАСЬ.

Часопис на правах рукопису „Росія Советска" в ч. 72. розглядає справу банкротства „плянової виміни". Зясувавши довгі експерименти большевиків, які довели населення до крайної нужди, „Р. С." підкреслює, що „пролетарська держава" вернулась до капіталістичного устрою з тим тільки, що маючи ті самі недостачі в розділі дібр, змонополізувала вона продукцію і до краю визискує робітничий світ, чого ніде нема навіть у найбільш. капіт. державі.

Ухвала ком. партії з листопада 1934 р. про скасування хлібних карток і з грудня м. р. про піднесення цін хліба, муки, тощо — це признання до безсильности держави щодо „плянової виміни". Сов. держава перейшла до торговлі, щоправда державної, але спертої на цінах, залежних від попиту і подажі, від гроша, що відзискує своє покупне значіння. Вся ріжниця з капіталістичним устроєм — це застереження виключности доходів для держави і право змушування громадян приймати таку плату і таку роботу, яку держава, як підприємець, хоче.

В. Н-вич.

Воюємо за здорову літературу.

З НОВИХ КНИЖОК.

Юрій Липа: БІЙ ЗА УКРАЇНСЬКУ ЛІТЕРАТУРУ. Варшава. В-во „Народній Стяг" 1935. ст. 152).

(Докінчення.)

На те, щоб виправдати загальний осуд про книжку Ю. Ляпи, треба би на кожну з 18 статтей у ній написати окрему статтю і протиставити деяким потягам факти та деякі наведені там факти порівняти з поглядами европейських критиків. Ю. Липа виступаючи з теоріями й обороняючи доктрину, майже не опирається на критичній літературі, а задовольняється цитатами з привязідної своєї лектури. Що більше: сучасні французські автори, з яких думки він так часто повичає, належать здебільша до зовсім іншого світа ідей; напр. Моруа, Моран, Орлян, Сендра, Рохен, Сюарес, Ражо, Жалю, Морне, Міомандр, Валері, Пруст, Ален, Боннар, Дюгамель, Дріє ля Рошель...

Надибуємо напр. часто імя Бергсона і Валері, але не маємо зі на хвилину враження, що те, що автор цитує з них — наслідок безпосередньої лектури. Усіх згаданих можна цитувати легко. Ще менеше за „Нувель Літерар" віримо у те, що знає Липа з першої руки Сореля або деяких сучасних фільософів. У статті на 3 і пів сторінки „Розмова з наукою" находимо по черзі такі прізвища: Ситвел, Валері, Малярме, Франс, Франко, Драгоманів, Дарвін, Гекель, Дрепер, Біхнер, Винниченко, Поліщук, Бурже, Ляметрі, Тен, Бергсон, Сюарес, Мічельсон-Морлей, Айнштайн, Ріман, Морув, Джінс, Ражо, Пуанкаре...

І так в усій книжці. Коли згадати, що не можна напр. говорити про Бергсона, не знаючи всіх його творів і про багатьох інших, не знаючи бодай найважніших — тоді 100 самих чужинних імен, які надибуємо в книжці Липи, вимагаліб довгих літ неабияких студій. Зате на підставі одної якоїсь книжки легко причіпити В. Гіго латочку демагога, а з Гоголя зробити батька дефетистів. При статті про „сіру, жовту і червону" літературу, що має в основі дуже гарну думку, зупиняє нас мимохіть рефлексія, що авторові бракує при оцінці величини та вартости письменників найважнішої речі: критерія. Так: книжки сірі й жовті (для грошей) і червоні (писані кровю) чергуються і переплітаються, але тіло із кровю не завсіди має замах крови, бо найбільше крови ллється у повістях, писаних водою. Коли Ю. Липа говорить з погордою про А. Жіда, чи Пшибишевського, несимпатичних йому ідеольогічно, тоді не відчуває він, що саме їх книжки писані найдорожчою якістю крови, що пливе з великих пристрастей і сильних переживань.

Ось інша гарно задумана тема: як письменник повинен схилятись із любовю над рідним минулим і добувати з нього зразки геройства, подяк рідної землі, розуміння історичного призначення великої нації. Автор наводить 24 прізвища наших „ученых-гуманістів", кажучи: „це символи праць, що без них не може сформуватися свідомий українського письменника". І є між ними такі люди, що аж моторошно став — такі це символи безпросвітного провінціялізму та наївности!

„XIX. ст. дало явище, що його можемо назвати українським енцикльопедизмом". Хто крім Куліша та Франка заслуговує на таку назву енцикльопедистів? Чи ті десятки вчених, що ввесь вік сиділи над матеріялами та причинками, як жучки в одній комірчині і не відріжняли навіть літератури від публіцистики та соціольогії від етнографії?

Високий тон, що його узяв у своїй книжці Ю. Липа засиняє його в таку поезію: „Українські письменники аж у найдалекіших(!) закутинах світа відчувають життя своєї раси. З Шанхаю, Куби і Таїті відзиваються голоси літераторів, українські кольонії розбудовують свою власну місцеву літературу, як у Харбині, Канаді, Бразилії". А ми хотіліб почути бодай 3 імена на всі ті далекі простори і по 3 імена з великих европейських осередків: Льондову, Парижа, Берліна, Риму, Відня, де роками живе так багато наших інтеліґентних інтеліґентів!

Липа наслідує польських месіяністів, коли, не затикнувшись, попадає в таку екстазу:

„Уже тепер можна відчути в цьому (українському) письменстві мельодій в новім ритмі. Вони — неспокійні, а одночасно певні, скромні, а одночасно войовничі, лагідні, а одночасно повні найбільших, майже надлюдських амбіцій (?!) нашої крови, повні туги найбільш самотної великої раси в Европі". І це все про нинішній стан нашої літератури, коли досить заглянути у щорічний катальог, щоб побачити, що навіть звичайний, сірий інтеліґент не має на рік 20 книжок лектури!

Пропаганда такого динамізму нагадує нам подекуди занадто живо ті старі методи, коли патріоти, щоб збільшити рідну творчість, переконували нове покоління, що воно вже й має. А кожне нове покоління не повторяє звичайної фрази, що живе у „грандіозних" часах? Здорова література не лякається бачити дійсности в усій її

приземній паготі, — здоровий письменник ненавидить неприродного пієтосу, прибільшування, авторських прилипних жестів. У похвальному поступі „Ліни вити в нашу літературу трохи свіжої крови не бачимо ще одної прикмети, необхідної для критика: почуття гумору. У деяких місцях своєї книжки іронію то сарказм бере він поважно і наводить слова таких смішних людей, що аж „омкно" стає; великі імена переплутані з маленькими, цитати звичайних листівниць і статтей з думками філософів. „Монументалізм" і „динамізм" такої конструкції нагадує будову з камінців із дитячих „скриночок Ріхтера".

Книжка писана чистою мовою і могла-б не мати деяких москалізмів, як: „стремління", „більше повної", „несчисленних", „невмолимий", „звена"; та польонізмів: „хто має що до сказання", „маю баталію до описання", „пересада", „так(і) характеристичні". „узнаний" (признаний), „досі є гранім", „замішання" (метушня), „уклясти твір" (скласти), „укрити" (у значінні скрити), „вглядний" (умовний), „перебіг" (хід війни), „біжуча вода", „стався так важним" (став таким важним), „суджу *після(!)* моїх відвідувачів", „напевно не були прийняті", „були співані", „опускали" (у знач. пропускали), „не можуть однак согодитися" (зам. однак не...). Автор пише теж постійно, як і деякі наші варшавські видавництва: „легко" та не відріжняє слова „сталий" від „постійний".

м. р.

Присуд у процесі трьох селян за приналежність до О. У. Н.

У вівторок 14. травня ц. р. перед судом присяжних у Бережанах відбувалась далі розправа проти трьох селян зі села Литвинова, яку трибунал відложив 9. травня ц. р. По промові прокуратора промовляли оборонці д-р В. Бемко і д-р М. Зіхінний, який поставив теж внесок, щоби трибунал відкрив ще раз розправу і переслухав свідків. Трибунал цей внесок відкинув і на основі вердикту суддів присяглих засудив селян: *Семена Куліша та Івана Перегінця по пять років* вязниці, позбавляючи обох громадянських прав на 10 років. Підс. Михайла Хому увільнив від вини і кари.

Оборонці вголосили касацію.

Виборчі м стерії в Турчанщині.

Турчанський повіт належить до тих, які мають найбільше число українського населення (88 проц.) та рівночасно він є найтемнішим і найбіднішим повітом. Цей момент матеріяльної нужди і неграмотности використали при громадських виборах ріжні люди, допускаючись зловживань.

Недавно відбулися вибори війтів у волостях та вибори членів повітової ради. В дійсності це не були вибори, а призначення. Бо ніхто не повірить, щоб українські виборці спроваджували кандидатів на війтів аж з Катовиць чи навіть зі Львова, як це було в Турчанщині, де висліди виборів до волостей такі: **Бориня** — Гавранек Ян, поляк, лісничий; **Розлуч** — Евген Кордієвич, секретар ББ зі Львова; **Лімна** — Яричовський Альфред, поляк, емер. комендант постерунку з Катовиць; **Сянки** — Станіслав Дрі'ко, поляк; **Тарнава** — барон Гогендорф, поляк; **Стрілки** — Станіслав Арендт, поляк; **Висоцко Вижне** — Ярослав Височанський, поляк, колишній греко-кат.; **Турка-село** — Ян Яворський, поляк, бувший греко-кат.; **Матків** — Юзеф Комарніцький, поляк, бувший греко-кат.; **Лаврів** — поляк, **Ясінка Масьова** — Міколай Зубрицький, поляк, бувший греко-кат.; **Завадка** — Петро Коцко, лісничий, українець (?), член ББ; **Турка місто** — Віктор Височанський, поляк, презес ББ на повіт.

Як бачимо з цього виказу, війтами пороблено 7 поляків-латинників, а між ними 6 прибувших зпоза повіту, та 5 поляків, бувших греко-католиків. Ще гірший вислід виборів до повітової ради, що відбулися 6.—7. травня ц. р.: на 29 членів повітової ради вибрано: 15 поляків, 3 жидів, 3 українців і 8 греко-католиків. Замітне, що аж 5 війтів вибрали себе до повітової ради, яка є їх контрольним органом.

ЯК ПРОВОДИЛИ ВИБОРИ?

Для оцінки та історії подаємо способи, якими довершено перемоги санаційного табору при цих виборах. Округа Турка-місто—Бориня—Комарники відбули вибори 6. травня. Управнених до голосування було 65 осіб, які мали вибрати 7 членів до повітової ради; українці розпоряджали 33 голосами, листа „бебехів" (поляки, жиди і грекo-кат.) мала 32 виборців. При голосуванні представника української листи не допустили до комісій, а іменували аптикаря жида Фельдмана та поляка, почтового урядовця. До голосування не прийшло 9 поляків, два поляки дали білі картки. Від вас бракувало одного. Значить, українських виборців було 32 і листа „бебехів" мала мати яких 20 голосів. Та коли прийшло до обчислення голосів, сталося чудо: „бебецька" листа мала 40 голосів і вибрала 6 радних, а наша тільки 12 голосів та у висліді одного радного в особі о. Федевича. Як це сталося, годі вияснити. Може тому, що председник комісій сам брав до рук виборчі картки і нікому їх не показував, а тільки відчитував голосно числа.

Такої самої методи, видно, придержувався председник комісії, війт греко-кат. Зубрицький, при виборах до волости *Ясінка Масьова*. Замість відчитувати написане імя інж. Юліяна Яворського, нашого кандидата на члена повітової ради, він відчитував імя Юліяна Мартинця, грекокат. „бебеха", який у дійсності мав за собою тільки один свій голос.

Ці два приклади ілюструють ясно, як зрозумів турчанський староста і його помічники заяву львівського воєводи та премієра Славека, що — „воля громадян буде пошанована і ніхто не посміє закону зломити" та „що влада признає національний катастер і згідно з відсотковим відношенням будуть вибирані репрезентанти до самоуправних установ".

Громадяни Турчанщини надіються, що воєвода уневажнить ці вибори та призначить другі з іншими організаторами.

Большевицький кривавий терор.

Смертні присуди за голодову підмогу. 27 німецьких пасторів у вязниці.

Австрійська преса повідомляє: Міжконфесійний і понаднаціональний комітет допомоги жертвам голоду в Совітах під проводом кардинала Інніцера у Відні одержав таку вістку: „В Совітській Україні **засуджено на смерть** пасторів Вольдемара Зайба з Дніпропетровська і Фридриха Дойчмана з Гохштадту. Оба засуджені ждуть на виконання смертного присуду. Крім того **27 пасторів находиться у вязниці.** Відомого евангелицького проповідника Бірта з Харкова і пастора Бавмана засуджено по десять літ примусових робіт. В цілому совітському Союзі є ще тільки 20 евангелицьких пасторів на становищах".

Берлінський „Льокаль Анцайгер" довідується про цілу низку дальших смертних присудів на німців, що або приняли голодову допомогу із закордону або звернулися за такою допомогою. Є це селяни Дерксен, Тісен і Раф із Найзацу біля Одеси, Гірш з Зелененталю біля Одеси, Реріх зі Штрасбургу біля Миколаєва і Регер з Альтенав біля Мелітополя. **Всіх засуджено на смерть.** З огляду на те німецька преса остерігає, щоби не посилати до Совітів грошей ані пачок для голодних, бо вони пропадають, викликуючи одночасно кривавий терор совітської влади.

Затіснення французько-большевицького союзу.

Французька преса обговорює ширше кількагодинну нараду мін. Лявалля зі Сталіном. Французи сподіються, що комуністи перестануть вести комуністичну пропаганду серед війська. Кореспонденти повідомляють з Москви, що мін. Лявалль одержав таке запевнення у Москві. „L' Евр" пише, що договір з большевиками обійме господарську, політичну, культурну і мілітарну ділянку. Оба генеральні штаби наладнають тісніші взаємини. Франція дасть большевикам великі торговельні привілеї. Вкінці кореспондент пише, що мін. Лявалль у розмові зі Сталіном заторкнув теж справу взаємин між Ватиканом і СССР.

МОСКВА, ПАТ. Офіційний комунікат каже, що підчас нарад устійнили інтерпретацію французько-большевицького пакту. Большевики годяться з політикою Франції, щоб вдержала збройні сили необхідні до своєї безпеки. Французько-большевицький союз не суперечить з пактом безпеки у східній Европі.

Марш. Петен у Берліні.

У переїзді до Варшави на похорон марш. Пілсудського зупинився в четвер в год. 8-ій рано маршал Петен. На двірці витав Петена в імені канц. Гітлера й міністра військових справ Бльомберґа ґен. Райхенав. Опісля ґенерал Райхенав забрав марш. Петена до свого автомобіля для проїздки по Берліні. В 10. год. марш. Петен відіхав до Варшави.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— У Болгарії застрілився один з провідників македонської революційної організації Бочев, що скривався перед поліцією. Коли поліція відкрила його, Бочев застрілив свою приятельку і сам скінчив самогубством. У листі взиває македонських революціонерів, щоб продовжували свою діяльність.

— У Багія Негра парагвайські війська розстрілали 60 полонених болівійських вояків, будячи за бунт проти сторожі табору. Здогадуються, що це репресії болівійського війська над парагвайцями.

— У місті Ліма 19 літній Карльос Спрокс застрілив на вулиці начального редактора щоденника „Ель Комерціо" і його дружину. Сам наложив на себе руку тому, що не міг утікти.

— Воєнний суд у Мітіленах засудив за участь у повстанні ґен. Гуліаноса на 5 років вязниці, двох старшин на чотири, двох старшин на три, 28 від 6 міс. до двох років 23 старшин увільнив.

— Вибори до парляменту у Греції відбудуться 1. липня ц. р.

РІДНА ШКОЛА БУДУЄ ОСНОВИ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ МАЙБУТНОСТИ!

НОВИНКИ

— **Повідомляємо,** що наші масарські салєти в Ринку ч. 2, Личаківська 50 і Жовківська 175 будуть зачинені в пятницю 17. травня від год. 10. рано до 14. і в суботу 18. травня від год. 14. до 19. — **Центросоюз.** 15/4

— **„Свій до свого" у практиці.** Від низки літ повторюють у нас на всі лади гасло „свій до свого". Річ не тільки ідейна, але чисто практична. Піддержати своє виробництво і свою торговлю, щоби діти власного народу мали заняття, щоби нація скріплювала свої матеріяльні сили. Одначе дехто надумується, чи всі українські представники виробництва і торговлі заслугують у повні на це, щоби їх піддержували українські покупні, чи кожний з них відкликається на пекучі потреби, що їх приносить із собою многограннє українське життя. Це можна перевірити. От, деякі львівські купці зобовязалися давати для Рідної Школи умовлений відсоток від ціни продажі, а на доказ утороґованої ціни готівки дають покупцям посвідки з „провірних бльочків" Рідної Школи. Це такі львівські фірми: Такт, маг. взуття, Ринок 43; Арс, шевська робітня, Зиблікевича 4; шевська робітня українських інвалідів, Софії 25; ресторан Вітаміна, Костюшка 3; Харчівня Дм. Дружбяка, Ринок 40; кравецька робітня Василя Хомина, Домініканська 11; Фризієрські заведення: Кутковський, Сикстуська 14 та Кузик Андрій, Гродзіцьких 4; Золотий Колос, Янівська 77, та будка Страґана, Ринок; Нова Фортуна, Кордецького 23; овочевий базар Мекка, Руська 3; Лотос, українська перфумерія і галянтерія, Сикстуська 21; склярня і оправа образів Стельмаха Василя, Коперника 22; Кераміка, склад порцеляни Ол. Ониська, Галицька 5 (в подвірю); церковна штука „Достава", Ринок 43; Українська гурівня С. Герасимовича, Блихарська 14. Про це нехай памятає українське громадянство. Такі купці заслуговують вповні, щоби їх піддержати. Тільки послідовно треба всюди вимагати: „Провірних бльочків РШ." Це нас нічого не коштує, а для Рідної Школи прийде з того велика користь. **Всі, все та всюди домагаймося провірних бльочків „Рідної Школи!"**

— **Вияснення одного спростування.** Високоповажаний Пане Редакторе! В ч. 112 „Діла" з 2. ц. м. була помішена заява п. М. Гикавого, що він не давав своєї згоди на його вибір в члени Управи Т-ва „Клюб Українських Емігрантів" у Львові та що через обтяження працею вибору того він принять не може. В інтересі правди дозвольте, Високоповажаний Пане Редакторе, внести до цієї заяви таке фактичне спростування: 1) Управу Т-ва „К. У. Е." вибрано на загальних зборах членів 17. квітня ц. р. На зборах був присутній також і п. Гикавий, який спільно зі всіми іншими членами Управи вибір

приняв, а в кожнім разі нікому не заявив, що вибору не приймає. Таксамо і на установчім засіданні Управи п. Гикавий, що був присутний і на цьому засіданні, приняв до відома доручення йому обовязків господаря т-ва. 2) Найліпшим доказом, що п. Гикавий **сам** вважав себе членом Управи, може послужити його власноручна заява, зложена 24. квітня голові т-ва, в якій він (п. М. Гикавий) подавав до відома, що з огляду на надмірне обтяження працею він виступає з Управи клюбу. Бо трудно припустити, щоби хтось міг виступити з Управи якоїсь інституції, не вважаючи себе членом Управи цієї інституції. У світлі цих фактів безпідставним є твердження п. М. Гикавого, що його вибрали до Управи т-ва без його згоди. Приймітъ, Високоповажаний Пане Редакторе, вислови правдивої до Вас пошани

Управа Т-ва.

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішнім тягненні держ. класової льотерії впали виграні на такі числа: 20.000 зол. на ч. 72873. 10.000 зол. на ч. 3715 45145 52164 90780. 5.000 зол. на ч. 35764 45595 60043 124950. 2.000 зол. на ч. 17636 26486 54487 68870 72713 74213 99429 124969 172173 178965 183714 183769. 1000 зол. на ч. 580 3297 3301 3677 8936 18271 21700 22248 24293 31772 33293 33528 33902 54890 58755 61294 65489 67657 68730 69747 74530 76440 81772 85847 87990 96089 101445 102694 115542 119120 119595 124927 130242 135455 147764 148400 150554 159753 166934 167789 169338 178975 180595 180850 180966 183055.

— **Зміни в редакції „Курєра Львовского".** Проти видавця „Курера Львовского" м-ра Д. Мацейка прокуратура зладила акт обвинувачення за зневагу примусового управителя цього видавництва адв. м-ра Блажейовського, якого назначив суд на внесок „Суспільної Обезпечальні". Суд відкинув прохання оборони, щоб випустити м-ра Мацейка на волю за кавцією 250 зол. Примусовий управитель настановив відпідальним редактором Станислава Стажевського на місце ред. Тужанського, якого недавно сам суди призначив. Тому, що ред. Ст. Стажевський належить до групи посла Шталя, який виступив з „Строництва Народового" і співпрацює тепер з урядом, з редакції „Курєра Львовского" уступив ред. Ян Матіясік, На його місце призначить управитель мабуть ред. Клявдія Грабика або пос. д-ра Шталя тому, що проф. Грабський теж відмовився обняти провід в редакції.

— **Нововведення на Волині.** Пошта на Волині дуже кульгає: мешканці сіл дістають кореспонденцію через гміни й солтисів раз на тиждень. Поштовий уряд робить спробу наладнати справу й вводить сільських листоношів покищо в літницях і підміських місцевостях. Від 1. червня до 1. вересня інституція „сільського листоноша" вводиться для спроби при поштово-телеграфічному уряді в Киверцях і постійно при уряді в Острівці. — В автобусах на шляхах Луцьк-Ковель і Луцьк-Дубно уставлено поштові скриньки, з яких поштарі вимають листи в Луцьку, Ковлі й Дубні. Автобуси затримуються (там можна кидати листи) в Луцьку, Копачівці, Переспі, Голобах і Ковлі й в Луцьку, Городниці, Брищі, Маслянці, Будці Млинівській, Дубні.

— **Жаботинський на Волині.** Сіоністи групи Жаботинського, маючи тут вільну руку, розпочали оживлену акцію. Підтримати її прибув сам Жаботинський, що відчитав реферат на тему „прямування до біло-блакитного сіонізму" в Рівному та Луцьку. В Луцьку виступив 12. ц. м. в міському театрі при значному здвизі й деякій маніфестації назверх.

— **За землю.** Мешканець с. Щитинь на Поліссі, посварившись за землю, підпалив господарства своїх свояків, братів Додарчуків і Саливанчука. Згоріли три загороди. — Селяни Ступи на Здолбунівщині від кількох років були у сварці за межу. Недавно один із них Хаврук побачив, що до нього йде його ворог Приймачук і швидко зачинив двері. Приймачук виломав двері дручком, вдерся до хати й з ножем у руці кинувся на Хаврука. Той, вже покалічений і окрівавлений, вхопив сокиру й розбив Приймачукові голову. За кілька хвилин Приймачук умер.

— **Збитки Амора.** Мешканець кол. Кургани на Костопільщині М. Сторозюк відбив дівчину Олексієві Демчукові зі с. Янкевичі. Щоби помститися, Демчук намовив свого брата Данила і разом напали на Сторозюка. Оба набили його так сильно, що він перевезений до шпиталю в Костополі умер. — Хлопці з с. Глушиці на Сарненщині любилися в одній сільській красуні з переміннім щастям. Щоби позбутися суперника, один із них, Зосюк напав на свого ворога Кругланка і цеглою розбив йому голову. Покаліченого в тяжкому стані відвезли до шпиталю в Домбровиці. — Подружжя Коні в Вацевичах на Поліссі жили якийсь час щасливо. Згодом жінка зміркувала, що чоловік змінився у відношенні до неї, і довідалася що він за часто перебуває в хаті Анелі Бобер. Після бурхливої сцени життя між ними буцімто поладналося. Аж одної ночі жінка почула в роті щось пекуче. Показалося, що це чоловік пробував налити їй в рот оцтової есенції. Жінка врятувалася, а чоловік з коханкою тоїж ночі втік зі села.

— **Сама себе покарала.** Агата Кучинська з с. Галик на Поліссі вбила свою 8-місячну дитину. Її потягнено до відповідальности, але слідчий суддя залишив її на волі під доглядом солтиса. Кучинська, не могучи знести докорів совісти, кинулась в Королівський канал і втопилася.

— **Нещасні випадки.** У Трижицях б. Рівного сполошилися коні й віз із соломою, на якому їхав Кость Трохимчук із 3-літнім сестриним синком Ростиславом Ткачуком. Віз так зашамотався, що обидва впали на дорогу. Малий хлопчик убився на місці. Коней сполошив заяць, що перебіг перед ними через дорогу. — Осадник Белецький із Аннополя, посварившись з другим осадником Чижаком, підпалив його загороду. Чижаки, ратуючи майно, забули про 7-літню дочку, яка згоріла в залишеній хаті. — В Ковлі загорівся дах на вул. Шнарбаховського. Домовласник Йосип Варикевич побіг на горище гасити. Там від диму втратив притомність і упав. Коли зліквідували пожежу, знайшли звугленого трупа Варикевича.

— **Розклад родини в Совітах.** За оголошеною статистикою управи Москви в останніх 20 днях арештовано 1.202 дітей, що волочилися по місті без всякої опіки. Одночасно укарано 11.315 родичів, що не виконували нагляду над своїми дітьми.

— **Трагічний нагробник.** Зворушлива трагедія розіграласа біля нагробника малої дівчинки, одинокої донечки заможного купця в Льондоні. Родичі не могли пережалувати смерти 10-літної Дейзі і мати цілими днями і ночами пересиджувала на цвинтарі. Аж пригадала собі, що свого часу накрутила кілька грамофонових кружків з віршиками і промовами дівчинки. Вона звеліла зробити в нагробнику спеціяльне заглиблення, в якому помістила грамофон з тими кружками. Одначе її нерви не видержали зворушення, якого зазнавала, слухаючи голосу своєї дитини. Нещасну мусіли відставити до заведення для божевільних.

— **Перші перегони танками.** Розвиток військових танків зробив від часів світової війни величезний поступ. Ця страшна механічна зброя нищить безпощадно все. Вона стала тепер сильно озброєним панцирником. Танки їздять тепер з пересічною скорістю 100 км. на годину. Отже нічого дивного, коли хочуть улаштувати справжні танкові перегони. Ці перегони відбудуться вже в найближчих днях у Римі на т. зв. „Форум Мусоліні". Перегонова площа буде виглядати дещо дивно. Збудують ряд перешкод, глибокі і великі провалля, створять штучний став, півтора метра глибокий, 8 метрів широкий. Крім цього вибудують на пять метрів широку вогняну стіну. Першу нагороду дістане танк, який переїде і перепливе намічений шлях і поборе трудноші в якнайкоротшому часі. Другу нагороду дістане танк, який буде найменше нарушений. Будуть закладатися, як це звичайно бувае при автомобілевих або кінських перегонах.

— **Вілля „Під срібною звіздою".** Дещо різномонітне товариство оправдується перед паризьким карним судом. Два неправдиві генерали, один неправдивий граф, один, що себе зве інжинієром і два крупієри. Їх обвинувачують у рафінованім обмані при грі в рулету. Їх власністю є три каменици в Парижі і печера гри а „Бульонському Лісі". Ця остання люксусово вивінувана і зветься „Під срібною звіздою". Генерали і граф вишукували людей, головно чужинців і приводили їх до сальону гри. Один з них, який звав себе генералом Вітком володіє 12-ти мовами. На святах убирав фантастичний однострій з усякими відзнаками. Давніше був він платний танцюрист, тепер працював для печери гри, а чималий кадр агентів помагав йому в тому. Саля гри була дуже привітно і люксусово уладжена. Спочатку гості вигравали, але згодом програвали і то суми не нижче 100.000 франків. Один з пошкодованих догадувався, що його ошукали і доніс про це поліції. По деяких трудношах заарештували ошуканців. Поліція відкрила рафінований спосіб їх обману: вони мали під рулеткою електромагнет, який дозволив їм кермувати кружком рулєтки на це число, яке їм було потрібне.

— **Продають льондонський парлямент кусками.** Від шести років відновлюють льондонський парлямент. Славна будова з дуже крихкого матеріялу. Всі релефи і статуї треба відновити. Деякі голови, фігури і гаймси треба замінити на нові. Але кожний кусочок ховають і продають за добрі гроші. Любимців таких річей є більше, ніж товару. І річи сумнівної мистецької вартости (вже дуже знищені) купують радо. Головно американці хотять у своєму городі або домі похвалитися кусником англійського парляменту. Тим способом заробила вже державна каса чимало — кілька тисяч фунтів штерлінгів. Праці віднови розложені на 12 років і коштуватимуть понад міліон фунтів штерл.

— **Рікні вістки.** В Англії помер чернець о. д-р Уйдем Кенб, вчений фільольог, що знав 54 мови. — В Парижі арештовано колишнього президента великого товариства харчевих засобів, Дефрадаса (номен омен), що з кількома спільниками допустився зловживань на 66 міліонів франків.

ДИВОГЛЯДИ.

ШКОЛА ПОЛІҐЛЬОТІВ.

Відомо, що анґлійці знають мало чужих мов і не хотять їх учитись, бо знають, що своєю мовою можуть переїхати більшу частину світа. Якби на злість континентові відчинили тепер у Льондоні школу, де головну вагу кластимуть на вивчення чужих мов. Учителі цієї школи хотять доказати, що хист до мов можна розвинути головно в тих дітях, що його мають. Усі діти згаданої школи мусять учитись 9 мов: анґлійської, латинської, грецької, німецької французської, італійської, еспанської, російської та португальської. Учать тим дітей спеціяльними методами і перевірюють хист дітей психотехнічними дослідами. Професори університету, що проводять цією школою впевняють, що зпоміж великої скількости дітей можна буде вибрати справжніх „геніїв мовознавства".

—o—

ВСЯЧИНА.

Таємниця Йогана Орт.

У Відні заарештували Макса Отта, який безправно називав себе Иоганном Ортом. — В звязку з цим стала трагедія цього архикнязя знову голосна і вияснено зовсім припадково, де і як він умер. Льондонське морське бюро має докази його смерти. А дійшла вона до них ось як: Анґлійський корабель „Госпорд" — стрінув у дорозі до Мадаґаскар у 1917 році — на північ від „Стредвік—Айленду" (цвинтариша кораблів) човен з чотирома людьми, з яких один був офіцером. Були це останки залоги потонулого корабля Бурбон. Деякі врятувались перед сімома тижнями на самітний острів. Їх шукав капітан Мекбі за вказівками офіцира. Боролись з сильною течією і ледве добились до скали острову, куди провадила скелиста стежка. Стежку цю мабуть довголітнім зусиллям створили люди. Дійшли до хатчини із напівзгорілих корабельних бальків. Перед входом цвіллю покрита мосяжна плита (мабуть теж частина з корабля) на ній вирито „Марг". Якась плита з почорнілого каміння, старі коробки з консерв, які служили за посуду, вудка на риби, примітивна сокира і старий револьвер. У хаті знайдено на сухих пальмових листках скелет. Одежа знищена — тільки металеві гузики (знак, що морський старшина) і шовкова сорочка залишилися. На шовковій сорочці виразно видніє герб Габсбургів. З іншого острову врятували останки залоги Бурбон. В Буенос Айрес довідався капітан Мекбі в анґл. консулаті осьщо: У р. 1891 був дійсно архикнязь Иог. Сальватор у Буенос Айрес. Покинув чотири тижні пізніше Ля Пляту і зник. Виміри скелету годяться з вимірами Йогана Орта. Теж неповна назва корабля (на мосяжній плиті) та габсбурська корона дозволяють думати, що це скелет Йогана Орта. У році 1907 звістку, що Йоган Орт живе, приніс до Европи сенатор Уругваю Евґеніо Гарцон; це спонукало чимало ошуканців підшиватись під імя Орта. Гарцон намагався в окремій книжці доказати, що Орт є в Аргентині. Опісля прийшли поголоски, що він ідентичний з бароном Оттом. Цей признався, що позволив собі на жарт з французькими часописами і твердив якийсь час, що він — Йоган Орт, Йоган Орт мабуть давно вже не живе

Із судової салі.

ПРОЦЕС УВО В РІВНОМУ.

В рівенському окружному суді відбулася розправа кількох українців, яка була епільогом більшої розправи з 1932 р. Тоді перед судом ставало кількадесять молодих українців із усіх кол громадянства, обвинуваченних у приналежности до УВО й діяльности на терені Рівенщини.

На згаданій розправі виявилося, що **Нікон Коробчук, Микола Шафранський, Максим Медведюк, Евген Потапів, Степан Масловський, Василь Ботан і Петро Мельник** брали участь у терористичній акції. Проти них зарядженo додаткове слідство. Походять вони майже всі з сіл Майкова й Гощі на Рівенщині.

Обвинуваченних привезено на розправу з Вронок, де вони відбувають кару вязниці з присуду 1932 р. за саму приналежність до УВО та кольпортування „Сурми" й агітаційну роботу. Новий акт обвинувачення закидав їм намагане вбивство. А саме: 24. XI. 1929 р. хтось тяжко постріляв із рушниці крізь вікно мешканця села Майкова Дмитра Усачука, який лягав спати. Акт обвинувачення каже, що Шафранський намовляв Усачука приступити до УВО, а коли той відмовився, видав наказ Коробчукові застрілити його із обрізаної військової рушниці, яку мав Коробчук. Коробчук буцім-то вагався і зволікав. Шафранський, погрожуючи йому револьвером, поставив до вибору — виконання наказу або власна смерть. У цьому моменті на чатах стояв Медведюк. Коробчук урешті присуд виконав, але тільки тяжко ранив Усачука.

Крім цього акт обвинувачення закидує підсудним, що вони підпалили будинки в маєтку Русовель, а українські селяни буцім-то за їхньою намовою відмовилися гасити вогонь. Та що воно ж підпалили в цьому маєтку стайню, в якій згоріло 26 коней, 15 лошат і 11 волів.

Арештовані на розправі відкликали своє признання до вини, кажучи, що воно було вимушене. По переслуханні свідків суд засудив: **Коробчука, Шафранського й Потапова на 10 років вязниці, Масловського на 7 років і Медведюка та Ботана на 5 років. Петра Мельника увільнено.**

ЩЕ КПЗУ НА ВОЛИНІ

Не так давно в люблинському апеляційному суді розглядали справу 35 осіб, засуджених луцьким окружним судом на сесії у Ковлі за приналежність до КПЗУ і діяльність на Ковельщині.

Хід справи дуже цікавий. Оборонець зрікся апеляції в імени 12 обвинуваченних. А суддя, що референтував справу, оголосив, що обвинувачені виявили розкаяння, обіцяли більше комуністичною роботою не займатися та признавалися до вини. Суд **23-ьом обвинуваченим присуд окружного суду затвердив, а 12, які зреклися апеляції, зменшив кару до превенційного арешту.**

Висновок: так звані сільські комуністи здебільша просто темні, збаламучені хлопці.

Х.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Іван Свєрґнянський, визначний український громадянин у Кракові, помер 24. квітня ц. р. Була це незвичайно діяльна людина на краківському грунті. Покійний був членом основником багатьох товариств, як Рідна Школа, Т-во „Відродження", Т-во Охорони Воєнних Могил та Самоосвітнього Кружка при Т-ві „Просвіта". Цей останній створено для ремісничої молоді, яку покійний оточував усе особливою печалівістю. Покійний був теж довголітнім членом виділу Т-ва „Просвіта" у Кракові. Інтересувався всім у українським життям і брав у ньому живу участь, хоча й прикростей чимало зазнавав таки від своїх. Похорон відбувся 26. квітня на Раковицькому кладовищі. Участь у них взяли всі установи, в яких покійний працював, та все краківське громадянство. Над гробом попрощав в останнє Покійного п. радник Цибяк.

—o—

СПОРТ.

С. К. РУСЬ — БУДАЙ XI. 4 : 0.

Дня 12. ц. м. розіграла ужгородська „Русь" мичеві змагання з мадярською дружиною Будай XI., яка тепер на пятому місці в табелі І. ліги, і розгромила її 4 : 0. Цією перемогою „Русь" доказала, що заслужила вповні на мистецтво дивізії.

—o—

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

ТОРГОВЛЯ І ПРОМИСЛ, ч. 10, 15. травня 1935. Зміст: Після нашої анкети (передова В. Н.). Ярослав Курдиляк: В день св. Юрія (вірш з нагоди свята пастирів). Традиційне свято Юрія у Львові (звідомлення і 3 ілюстрації). Кооперативна гістерія. Будуймо власний дім для торг. школи! З приводу відозви. Еволюція ціни (до статті В. Целевича в „Ділі"). До актуальне завдання (до статті В. Целевича в „Ділі"). До питання збуту. З Пром.-Торг. Палати (Вибір Комісій, — Стан шляхів у Сх. Галичині). П. Заг. Збори філії СУК і Пр. у Тернополі. Д. Конюх: Кілька практичних порад для купців споживчої бранжі. Організаційні вісті (Вистава й анкета в Золочеві. Свято патрона у Тернополі. Анкета в Дрогобичі, тощо). Різні вісті. Справи податкові. Податкова порадня. Біржа. фейлетон А. Копалиська: З фахової літератури (Л. Савойка: Товарознавство), й інше.

Новий Самоуправний Закон

(Друге справлене і доповнене видання)

Ціна тільки: зол. 0·80
(з почтовою пересилкою 0·95 зол.). —

Хто надішле належність складанною П. К. О. 504.066 тому негайно вишле книжечку Адміністрація „Діла". — Львів, Ринок ч. 10.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Нечинні аж до відкликання.

Кіна.

Нечинні аж до відкликання.

Закордонне радіо.

Пятниця, 17. травня 1935.

Відень (506,8) 17·20 Форт. твори Дебісі, 17·35 Спів (Чапек-Ангермаєр, сопр.), 19·40 Ремесло в пісні (Відеман, бар.), 22·10 Форт. реціталь Ю. Іверніса, **Прага** (470,2) 10·45 Хор, 15·55 Квартет, 21·30 Сяр. реціталь, **Париж** (1648) 20·00 Камер. музика, **Білгород** (437,3) 18·30 Пісоньки, **Берлін** (356,7) 14·35 Вок.-муз. концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 16·00 Соліста, 18·00 Баварські та швабські нар. пісні, 21·05 Оп. мельодії, **Кельн** (455,9) 10·50 Дитячі пісні Тавбера, 12·00 Концерт, **Мінхен** (405,4) 16·10 Город орхідей — імпресії Німана в вик. композитора, 21·15 Симф. концерт, **Будапешт** (550,5) 12·05 Вок. концерт, 13·30 Циг. музика, 18·45 Сольо на гітарі, 21·55 Форт. реціталь, **Міляно** (368,9) 17·05 Концерт, 20·50 „Ля чіта Роза" оп. Ранцата, **Рим** (420,8) 13·25 Популярна музика, 17·05 Соліста.

Субота. 13. травня 1935.

Відень (506,8) 16·10 Хор, 17·40 Концерт дутої орх., 18·35 Нар. пісоньки, 20·35 Вес. вдяс. і оп. музика, **Прага** (470,2) 15·55 Концерт, 17·00 Спів, 18·10 Арії та пісні в супр. скр., **Парнж** (1648) 12.15 Легка музика, 20·00 Поет. муз. вечір, 20·00 Діт. хор, **Берлін** (356,7) 14·15 Розр. концерт, 19·25 Серенада на два обої, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. всячина, 16·00 Вес. полудне, **Кельн** (455,9) 12·00, 13·15 Концерт, 18·30 Форт. квартет, **Мінхен** (405,4) 20·10 „Бетельштудент" оп. Міллекера, **Будапешт** (550,5) 17·30 Форт., 18·25 Циг. музика, **Міляно** (368,6) 11·30, 13·10 Легка музика, 20·50 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 17·10 Концерт, 19·15 Легка музика, 20·50 Симф. концерт.

Львівське радіо

надає лише жалібні комунікати й вадиції аж до відкликання.

БІРЖА.

З причини похоронів марш. Підсудського найближчі біржеві збори відбудуться аж у понеділок 20. травня.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·30—5·35 зол.

Нім. марка 1·86—1·88, фр. франки 34·90—35·00, шв. франки 171·50—171·85, фунти стерлінги 25·75—26·00, австр. шіллінги 98·00—101, чеські корони 22·00—22·25, рум. леви 00·00—00·00, ліри 00·00—00·00.

Золото: Долари 9·25—9·30, Франки фр. 34·50—35·60, Дукати 83·00—84·00, Корони 37·00—37·50, Рублі 4·75—4·85, 1 гр. зол. 5·924.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50, Фльорени 0·85, 1 гр ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 43·00—44·00, 5 проц. дол. Б. Г. 51·50—53·50, 4 проц. Зол. Б. Г. 44·00—45·50, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 47·00—48·50, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 52·00—53·50, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

Премійки.

Долярівки 52·00—53·50, Інвестиційна 104·00—107·50, Будівельна 42·00—44·00.

ЗБІЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська	дьоко Львів від	до	від	до
Пшениця одноц.			19·75	—20·00
Пшениця збірна			18·75	—19·00
Жито одноліде	14·50	—14·75	16·50	—16·75
Жито збірне	14·00	—14·25	16·00	—16·25
Ячмінь сівн.	14·75	—15·00		
Ячмінь одноцінний	13·50	—13·75		
Ячмінь на вдиво	13·00	—13·25	15·00	—15·25
Овес одноц. насін.	17·50	—18·00		
Овес од. незам.	17·00	—17·50	19·00	—19·50
Овес од. легко зам.	16·25	—16·50	18·50	—18·75
Овес зб. легко зам.	15·75	—16·00	18·00	—18·25
Овес одноцін. зам.	15·50	—15·75	17·75	—18·00
Овес збірн. зам.	15·00	—15·50	17·25	—17·75

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що ціни на масло не ставить з приводу вичікуючої тенденції; в дні 16. травня ц. р. кооперативи платив за:

	дьоко Львів	
1 л. молока	0·15	„
1 л. сметани	0·70	„
1 кг. масла	2·20—2·25	„

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 24 сот.

Тенденція на масло вичікуюча, на молоко, сметану та яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 16. V. п. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, дьоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята від 40 дкг.	за 1 кг.	2·00	зол.
Мол.-однор. кури І. кл.	„	0·90	„
Старі кури	„	0·80	„
Пантарки	„	1·50	„

Птицю приймає в спільности визначеного приділу для кожного доставця.

Курята приймає покищо без приділу.

Когути, качок, гусей, індичок та індиків з огляду на кінець сезону не приймає.

ОПОВІСТКИ.

II. Оголошення. Управа Товариства взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР" у Львові повідомляє, що XLI. Звичайні Загальні Збори відбудуться в четвер, 30. травня 1934. в год. 10-ій рано у власній салі Товариства у Львові, при вул. Руській ч. 20 з таким порядком нарад: 1) Відкриття Загальних Зборів, 2) Відчитання протоколу XL. Загальних Зборів з дня 24. травня 1934, 3) Звіт Управи з діяльности і замкнення рахунків за XLII. адміністраційний рік (1934): а) Відділу обезпечень від огню, б) Відділу обезпечень від крадіжи з вломом, 4) Звіт Надзірної Ради з внеском на затвердження білянсу і рахунку висків і страт та на уділення абсолюторії Управі за XLII. адміністраційний рік (1934), 5) Внесення Надзірної Ради в справі: а) покриття білянсового недобору Відділу обезпечень від огню, б) ужиття надвишки Відділу обезпечень від крадіжі з вломом, 6) Вибори: а) 4 членів Надзірної Ради на три роки (§ 34. статута), б) 3 заступників членів Надзірної Ради на один рік (§ 35. статут.), 7) Означення винагороди для членів Надзірної Ради (§ 32. т. 5. стат.). 8) Інтерпеляції членів. До повищого порядку нарад може 1/5 частина представників зголосити додаткові справи, які мали би бути поміщені на деннім порядку нарад, однак таке жадання помістити окремі справи на порядку дня треба зголосити Управі Товариства не пізніше як на 14 днів перед річницею Загальних Зборів.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Уневажнюю книжечку військову видану через П. К. У. Стрий на назвисько Теодор Комариницький ур. 27. VII. 1906 року, в Синдвідську Вижн. 1570 2—3

Треничотн імпрегновані жіночі, мужеські, дитячі, найдешевше джерело „Палікн", Гетманська 22 побіч музею. 4—7

ОГОЛОШЕННЯ.

І РОСПЕР МЕРІМЕ

БЛАКИТНА КІМНАТА
ТА ІНШІ ОПОВІДАННЯ

Переклад із французької мови Василь Софронів. — Ціна 0.95 зол., з почт. пересилкою 1.20 зол.

Ширіть наш часопис!

II. ОГОЛОШЕННЯ.

УПРАВА „КАРПАТІЇ",

Товариства взаїмних обезпечень на життя у Львові, повідомляє, що:

XVII. Звичайні Загальні Збори Товариства

відбудуться в пятницю 31. травня 1935 р. в год. 17-ій у власній домівці Товариства у Львові, Ринок ч. 38., — з таким порядком нарад:

1) Відкриття Загальних Зборів і вибір председінка.

2) Звіт Управи з діяльности й замкнення рахунків за рік 1934.

3) Звіт Контрольного Виділу Надзірної Ради.

4) Розгляд і затвердження звіту та рахункових замкнень Товариства за рік 1934 і уділення властим Товариства абсолюторій за виконані ними обовязки.

5) Внески Надзірної Ради в справі:
   а) приділу білянсової надвижки за рік 1934,
   б) затвердження особливих умовин на заключування договорів обезпечень на підставі „Народової Позички".

6) Вибори:
   а) 4 членів Надзірної Ради на 3 роки (§ 34 стат.)
   б) 3 заступників членів Надзірної Ради на 1 рік (§ 34 стат.).

7) Означення висоти винагороди для членів Надзірної Ради (§ 32 ст.).

8) Інтерпеляції.

В Загальних Зборах беруть участь згідно з § 29 стат. вибрані в р. 1934 представники членів і представники вдасників удільових листів, яким вислано рівночасно з першим оголошенням ще окремі запрошення.

Бувший асистент гінекольог. відділу держ. шпиталя у Львові

Д-р мед. Олександер Лаврівський

ординує вул. Льва Сапіги 6.

Тел. 244-56. Тел. 244-56

Доротеум

Львів, Браєрівська 3.

комісова меблева галя купує — приймає в комісе — продає.

МЕБЛІ всілякого рода за готівку і на сплати.

Читайте „Діло"!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 128 (14.026). Львів, субота 18. травня 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504·060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Квартально 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-25. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

30-ліття літературної праці о. Г. Костельника.

Цього року минає 30 літ від літературного дебюту о. Гавриїла Костельника, що почав писати бачванською говіркою ще у шкільній лавці. Вчився він у Загребі в хорватській гімназії і перші його речі писані хорватською мовою. Є це три збірки: „Баляди і романси", „Гірські симфонії" та „Тренуші". Як син тої вітки нашого народу що опинилась у Хорватії почав він щораз більше увагу присвячувати бачванському побутові і бачванську говірку пробував піднести на рівень літературної мови. Ще кільна років тому, коли о. Костельник відвідав ту свою рідну закутину, витали його там як свого найбільшого письменника.

Побут на теольогічних студіях у Львові рішив про дальший напрямок літературної праці Г. Костельника. Він почав писати українською літературною мовою і як це часто буває з поліґлотами — заволодів нею краще, ніж багато місцевих земляків. Його поезії „Встань Україно!", „Померший донечці", „Пісня Богові", „Світ — як вічна школа", „Іскри" присвячені головно двом мотивам: релігійному та патріотичному. Крім цього дав він теж поезії у прозі, де мав більше нагоди до вислову філософічних думок. Талант Г. Костельника—всесторонній і він пробував по черзі різних родів літератури: писав оповідання, драми, критичні статті. Із двох бачванських релігійних все одна видана теж нашою літературною мовою. Найбільше дав критичних нарисів на всякі теми. Відомі його дві книжки „Т. Шевченко з етично-релігійного становища" і „Ломання душі".

А проте головна його праця присвячена філософічно-теольогічним проблемам. Льогіка й теорія пізнання цікавлять його у звязку з релігійними питаннями. Одна з найактуальніших між ними: взаємини релігії та науки притягає найчастіше його увагу. З теоретичних філософічних праць найбільш відомі „Три розправи про пізнання", в латинській мові, „Про основні принципи пізнання" та „Льогічні норми" і в німецькій „Принцип тотожности"; з теольогічних: „Спір про епіклезу між Сходом і Заходом", „Християнська апольогетика" „Психольогія віри".

Г. Костельник як критик і полеміст визначається оригінальністю думок, сміливістю та молодечим темпераментом.

Демаскування Совітів іде дальше.

НЬЮ ЙОРК, 1. травня. (Вл. кор.) В другій статті Сангера, поміщеній у „Ню Йорк Джернал", позаний докладний опис війни совітського уряду з кубанськими козаками в часі голоду, в р. 1933-34. Це війна винищила до половини населення Кубанщини, але це був перший активний бунт проти Совітів, утоплений не лише в крові, але й голоді, а яких 20.000 кубанських козаків вислано в Сибір. Про це ніхто досі не писав. Села на Кубанщині зовсім винищені.

У третій статті описує подрібно Сангер події на Україні. Каже, що спеціально українській справі присвятив свої студії і довідався: 1) що московський уряд винищував Україну за її спротив проти колективізації, коли вона показалася безплодною; 2) що помста московського уряду випливала на Україні перевернану ворожнечу до Москви. Майже кожний селянин, з котрим розмовляв Сангер, отверто казав, що їм треба відірватися від Совітського Союзу. Автор наводить чотири характеристичні приклади голоду і за кожним разом повторяє: „Помножіть це через мільони, а дістанете голод в Україні. Дуже важко описати нужду на Україні, але найважче з усього витолкувати цю нужду американцям" — думає автор.

Союз Чехословаччини з СССР.

ПРАГА, 17. 5. ПАТ. Вчора мін. Бенеш і посол СССР Александрівський підписали договір про взаїмну допомогу між Чехословаччиною і СССР. Договір складається з пяти статтей і додаткового протоколу.

І. стаття. Якщоб на Чехословаччину або СССР напала одна з европейських держав, або загрожувала тільки небезпека нападу, тоді обі договірні держави негайно радитимуть над рішенням, як виконати постанови 10. статті пакту Л. Націй.

ІІ. Стаття. Якщоб в умовинах, які передбачує § 7. статті 15 пакту Ліги на Чехословаччину або СССР, не зважаючи на мирні настрої обох держав, напала без зачіпки одна з европейських держав, тоді Чехословаччина і СССР прийдуть собі негайно з допомогою і піддержкою.

ІІІ. стаття. Тому, що згідно зі 16. статтею Ліги Націй, кожний член Ліги Націй, який починає війну всупереч постановам статтей 12, 13. і 15. пакту, вчиняє тимсамим війну проти всіх інших членів Ліги, Чехословаччина і СССР зобовязуються негайно допомогти собі і дати піддержку згідно зі 16. статтею пакту, на випадок, коли би на них напала без зачіпки одна з европейських держав. Ці самі зобовязання беруть на себе Чехословаччина і СССР, якщоб на них напала одна з европейських держав в умовинах, які передбачують §§ 1. і 3. статті 17. пакту Ліги.

IV. стаття. Якщоб на одну з договірних держав напала одна або більше держав в умовинах, в яких згідно з постановами цього договору друга держава не може прийти з допомогою, тоді ця друга договірна держава зобовязується за ввесь час конфлікту не давати ані безпосередньо ані посередньо допомоги ані піддержки нападникові. Одночасно обі договірні держави заявляють, що ніодна з них не звязана ніяким договором про допомогу, який суперечив би цим постановам.

V. стаття постановляє, що згідно зі зобовязанням обох договірних держав як членів Ліги Націй, ніякої постанови цього договору не слід інтерпретувати як обмеження місії Ліги Націй, яка може видавати рішення, щоб вдержати мир. Договір зареєструють у секретаріяті Ліги Націй і буде обовязувати після обміну ратифікаційними грамотами пять років. Якщо одна з договірних держав не виповість його бодай на один рік перед закінченням цього речинця, договір буде обовязувати на необмежений час. Одначе кожна з договірних держав буде могла виповісти його на один рік.

Арештування націонал-соціялістів в Австрії.

В Горішній Австрії влада перевела масові ревізії між націонал-соціялістами, які повели в останньому часі оживлену діяльність. Підчас ревізії в помешканні евангелицького пастора Фішера, який тепер перебуває в Німеччині, поліція знайшла багато компромітуючого матеріялу. У Відні поліція заборонила видавати декілька часописів, які поширювали націонал-соціялізм.

У Відні арештувала поліція одного з провідників соціялістичного Шуцбунду Ванека, в помешканні якого найшла 36 крісів, 3 скорострільні і кілька тисяч набоїв. Ванек стане перед судом за державну зраду.

У Граці арештувала поліція лектора університету Адамса, британського громадянина, за ширення націонал-соціялізму. Адамс був одночасно курєром націонал-соціялістів.

Присилайте передплату!

Уживайте лише

знаменитої цикорії **„ЛУНА"**
здорової підмінки кави **„ПРАЖІНЬ"**
і зернистої **„Солодової кави ЛУНА"**

виробів української кооперативної фабрики

„Суспільний Промисл" Львів Богданівка 30. — тел. 42-97

Чи існує заповіт?...

(Кореспонденція з Варшави.)

Варшава, 16. травня 1935.

Мова, очевидно, не про заповіт моральний, про ідеї, збережені у дохованих ділах і про думки, розсіяні у промовах та книжках. Треба тут брати річ буквально: чи залишив маршал Пілсудський документ, в якому списав свою волю, що обовязувалаб його наслідників і після смерти?

Кружляють на цю тему різні поголоски і правда напевне виявиться вже в найближчих днях, зараз після повороту державних достойників з краківського похорону. Однак уже нині можна ствердити, що туту за таким заповітом відчувають усі без виїмку польські табори. Всі вони теж отим своїм свідомим чи підсвідомим бажанням почути зза могили директиву: що діяти і як далі бути, — виявляють свою кволість. Що політичного заповіту покійного маршала бажалиб собі його прихильники і звеличники — це річ зрозуміла: такий заповіт надзвичайно влекшив би переважне завдання, що його мають нинішні польські правителі, згори перерішив би чимало спірних справ, дозволив би черпати з нього моральну силу та зредукував би скількість „авторитетних інтерпретаторів" ідеольогії маршала, яку — як знаємо — і за його життя інтерпретовано трошки надто широко і таки надто різнородно. Зате цікаво, що противники володіючого табору теж із полекшою відітхнулиб, колиб знали, що має на даві обовязувати таке-то точно списане слово людини, яку вони поборювали всіми можливими засобами, від т. зв. Малої Конституції, замаху кн. Сапіги і пашквілів починаючи, а на кулі Невядомського, що була чейже для Й. Пілсудського призначена, кінчаючи. Бо віра в Пілсудського була загальна, в глибині душі вірили навіть ті в його розум, які нізащо до цього булиб не признались: не одна ендецька девотка стурбовано сьогодні зітхає: „за Пілсудського був спокій, а тепер не знати, що буде..."

Шукаючи за доказами про існування політичного заповіту марш. Пілсудського, добачують їх люди у деяких висловах короткого жалібного маніфесту президента „До громадян Польщі". Є там зворот про „спадщину думки за честь і могучість Польщі", є там заява, що „той переданий нам заповіт ми маємо прийняти і понести". Щоправда, це фрази дуже загальні і — здається — не такі важливі, як зворот про **людей**, яких маршал „вибирав і приучував до самостійної праці" та які „в черги мали би двигати тягар відповідальности"...

Люди! Коли був **один чоловік**, на якому все спіралося, то ясно, що коли його не стало, питання осіб стягає на себе головну увагу. У ліґічних монархіях та ще й із парляментарним устроєм, особи не грають ролі. Не грають її навіть у диктатурах одної кляси, де завжди після якогось Леніна найдеться якийсь Сталін, та при диктатурах одної партії з устійненою ідеольогією і програмою, хоч як важко булоб найти наслідника Муссоліні чи Гітлера. А проте де-де важче казати про наслідника фактичного диктатора з необмеженою владою у дер-

жаві, в якій володіє табор, що його легітимацією влади і єдиною програмою були заслуги у минулій визвольницькій боротьбі та фанатична віра у вождя! Для такої людини **одного** наслідника нема. І тому відразу виринає проблема найближчої першої і найповажнішої зміни: розпарцелювати силу й авторитет Йосифа Пілсудського поміж кількох носіїв влади й авторитету.

Військо було тим середовищем, яке любив, створив і розбудував та на якому передусім спирав силу держави і власну владу Ю. Пілсудський. З того середовища вийшли теж усі керманичі найважніших ресортів державного апарату і військо надалі залишається першим державно-політичним чинником. І тому зовсім слушно у часописах маємо портрети й життєписи нового генерального інспектора армії ген. Ридза-Сміглого і його особа висувається автоматично у перший ряд. Але не забуваймо, що закріпити режім це мета нової конституції (і виборчої ординації), а вона висуває вперед особу — президента республики. Легко було за життя Йосифа Пілсудського президентові республики виконувати лише репрезентативні функції, але важко булоб обмежитися до них — коли Бельведер порожній та обовязує нова конституція, на якій таки Пілсудський підписався. Вкінці до ще більшого голосу доходить премієр (згідно з новою конституцією — канцлер). Тому можна ваpизикувати твердження, що коли звичайно в монархіях (і республиках) влада поділена поміж три чинники: монарха, (президента), уряд і парламент, — у Польщі буде вона ділитись поміж: президента, канцлера і генерального інспектора військ.

Але є ще одна ділянка, яку болюче заторкує смерть Пілсудського та над якою з його смертю появився найбільше хвилюючий знак запиту: закордонна політика. Факт також, що він. Бек був у дуже нечисленному гуртку одиниць цією людиною, яка завжди мала безпосередній доступ до маршала та яка найдовше перебувала з ним і конферувала в останніх днях його життя. Який устний чи писаний заповіт залишив маршал Пілсудський п. Бекові?! Як він устійнив і запевнив на будуче гармонію співпраці ріжних осіб на чолі кількох найважніших ресортів, коли найбільшим гарантом тієї гармонії був саме він, усіми однаково признаний авторитет і та ланка, що всіх у співпраці обединувала!

Проголошення політичного заповіту маршала це буде — здається — перший акт, від якого розпічнеться праця уряду, що мусить мерщій, негайно, виповнити в державі прогалину, яку нині відчуває кожний поляк, для спокою якого вистарчала свідомість, що живе Пілсудський.

ік.

З найліпших найдешевші і свої рідні це ПАПЕРЦІ і ТУТКИ

150 шт. за 30 гр. „КАЛИНА"

фабрика в Тернополі. — Фабричний склад: Львів, ул. Бляхарська 11.

Можна дістати в кожній крамниці!

Повчальні цифри.

III. ЩО КАЖЕ НАМ СТАТИСТИКА ЛЬВІВСЬКОГО ПОВІТУ ЗА 50 ЛІТ.

Щож каже нам статистика населення львівського повіту за останніх 50 літ? Зокрема під національним чи пак віроісповідним оглядом?

Приглядаючись табелі, яка ілюструє чисельний стан населення у львівському повіті і зміни, які серед нього зайшли за час від 1880 до 1931 року, бачимо, що населення те зростало постійно і від 1880 р. до 1910 р. збільшилось зі 101.172 на 161.589 осіб. Зате два останні списи виказали зменшення населення, а саме в 1921 р. було його 12.000 менше в порівнянні з 1910 роком, а в 1931 р. було його 6.000 менше, як у 1921 році. Одначе **істотний був тільки убуток по війні,** бо тоді згинуло в боях багато мужчин, а крім того недуги здесяткували населення, яке тимсамим виявило поважне зменшення уродин. Зате остання страта спричинена відірванням кількох громад з повіту і прилученням їх до Львова. В дійсности населення в рр. 1921—1931 не зменшило, а зросло.

Коли порівняти віроісповідні цифри, то впадає в око передовсім **величезний зріст римо-католиків**, які за 50 літ зросли з 38.625 на 68.000, себто з 38.1 відс. на 47.8 відс. Отже римо-католики зискали **30.000 душ, або 9.7 відсотків** і з меншости стали більшістю в повіті! І цікава річ, що той небувалий зріст римо-католиків датується щойно від 1910 року, коли вони в порівнанні з попереднім списом з 1900 р. зискали майже 5 відсотків (з 38.8 відс. скочили на 43.4 відс.). При списі 1921 р. виказали римо-католики знову зріст на 3.4 відс., при останньому списі вже тільки на 1 відс. Значить: від 1900 до 1931 р. зросли римо-католики на повних 9 відсотків, себто в пересічі зростали по 3 відсотки на кожних 10 літ. Якби вони в такому самому темпі й розмірах мали зростати дальше, то **за 175 літ повинні о-сягнути повних 100 відсотків населення в повіті,** значить: проглинути всіх греко-католиків, жидів, євангеликів та інших. Як не як — а гороскопи для всіх не-поляків, у першу чергу для греко-католиків, не конче приємні.

Як римо-католики зростають, так **греко-католики** в останніх 30 роках виявляють самі **втрати.** Коли в рр. 1880—1900 відсоток греко-католиків був майже той самий (49.9—50), себто вони творили половину населення повіту, то спис 1910 р. виказав уже тільки 45.8 відс. греко-католиків, а спис 1921 р. ще менше, бо 43.6 відс. (Пригадуємо, що тоді, як і в 1910 р., переводжено конскрипцію дуже тенденційно в користь римо-кат., себто польського елементу. Зрештою багато українців усунулось від перепису в 1921 р.). Спис 1931 року виказує 46.8 відс. греко-католиків, значить: той відсоток менший на 3.1 відс. у порівнанні зі списом 1880 року. Цифрово греко-католики за 50 літ **зросли з 50.466 на 67.000,** себто на нецілих 17.000, що **є в дійсности дуже поважним зменшенням,** коли пригадати, що римо-католики зросли з 38.625 на 68.000. На страти греко-католиків складаються **ріжні причини:** а) більша смертність через тяжкі життєві й невідповідні гігієнічні умовини, б) згадуване вже неpаз прилучення до Львова кількох великих підльвівських громад з поважним відсотком нашого населення і в) в **неменшій мірі переходи на** латинський обряд, з якими стрічаємось нерідко особливо в селах, положених ближче Львова, звідки наші люди приходять до міста на ріжні роботи.

З порівнання цифрового стану **жидів** за останніх 50 літ виходить, що вони стратили в по-

ВСІ ДІТИ на селі і в місті **читають:**

„Світ Дитини" і „Діточу Бібліотеку"

налорічні передплати по 5 зол. висилати Ці адресу: Львів, вул. Зіморовича 3.

о. Г. КОСТЕЛЬНИК

Чи письменник мусить мати світогляд?

(Доповідь до виводів Мих. Рудницького в „Ділі" з 5. і 7. травня ц. р.).

I.

На поставлене питання, коли хочемо опанувати **цілість проблеми,** треба дати суперечну відповідь: і так і ні. А це знак, що само питання хибно поставлене. Воно одностороннє. Властиво само собою воно неясне, не досить здиференціоване, та в освітленні Мих. Рудницького воно виходить одностороннє. Тим і пояснюється те непорозуміння, що виявилося на прилюдній дискусії. (Завважую, що я на тій дискусії не був і беру під увагу тільки те, що п. Мих. Р-кий видрукував у „Ділі").

Зачну від загально зрозумілого прикладу. До заможної людини, що не домагає через пересит, лікар скаже: **Тільки якнайменше їсти!** А до збідованої, змізерованої людини лікар скаже навпаки: **Тільки якнайбільше їсти, добре відживлятися!** Ось щойно ці два, як здавалось би, суперечні правила вичерпують цілість проблеми. В дійсності це не суперечності (бо не торкаються того самого підмету), тільки **протиставства,** що взаємно доповнюють себе, бо реальний світ зложений з контрастів.

Уявім собі, що якийсь лікар узяв собі за тему питання „Чи людині треба якнайбільше їсти?" Таке питання, само собою, було би неясне і автор міг би дати на нього відповідь і в напрямку „ні" і в напрямку „так". Аналогічно на питання „Чи письменник мусить мати світогляд" можна дати так само добре умотивовану відповідь у позитивному напрямку, як це зробив п. М. Р. у негативному напрямку. Це залежить від того, що хтось розуміє під словом „світогляд".

І не тільки від цього. В дійсності тут не йде боротьба про значіння слова „світогляд", а **про „конкретні" прояви в літературі.** Слово чи поняття „світогляд" тут служить тільки як база, з якої стріляється, щоби поцілити й перепинити ці чи ті прояви в літературі.

„Письменник не мусить мати світогляд, коли світоглядом називаємо суцільний, передуманий гармонійний погляд на світ". Це, як думаю, найважніша дефініція в статті п. М. Р-кого. Вона творить його базу, з якої він „стріляє". А стріляє він проти всяких воюючих „світоглядників" (в давнішій термінольогії „партійників"), що в останніх часах, за прикладом большевиків, завзялися перетворити гарну літературу в свою „світоглядну" (партійну) домену, хоч гарна література, як сама її назва каже, має бути виявом і втіленням **артизму,** а не таких чи сяких партійних доктрин. Мих. Рудницький так і пише: „Вони не загикуючися, „відмовляють права" називати письменником великого европейського письменника, коли він не має „їх світогляду". Знаємо й інші статті п. Мих. Р-кого, написані в тому самому напрямі. І не можемо не притакнути йому, однак не без застереження: **але...**

Щоб це наше застереження зробити ясно умотивованим, мусимо розшифрувати модний законспірований „жаргон", яким нині воюють обидві сторони. Часи революції, проломового творення нового світу, завсіди були часами усяких конспірацій; вони також у літературі творили й творять свій законспірований „жаргон", щоб лекше скриватися і нападати під законспірованою фірмою. Відкиньмо на бік законспіроване слово „світогляд", яким партійники хочуть прикрасити своє партійне „кредо". І п. Мих. Р-кий, щоб улекшити собі своє становище, звужує поняття цього слова на макове зерно, без чого інтеліґентним людям ніби можна обійтися, особливо в гарній літературі.

Простою мовою треба сказати, що п. Мих. Р-кий **обстоює принцип свободи, свобідного творення в гарній літературі.** Слушно, бо це психольогійна й історична правда: без свободи в творенні ані наука ані гарна література не могли би були розвинутися так, як розвинулися. І треба обстоювати цей принцип особливо в наших часах, бо партійники („світоглядники") готові викривити гарну літературу і знищити творчі таланти, як це большевики зробили й роблять. Та тому, що світ зложений з контрастів, тут само собою виступає велике „але".

До яких меж має сягати та свобода? Невже вона має бути без усяких меж? Це невигідне питання для тих, що принципіяльно борються за свободу в творенні, а не додають до того ніяких застережень. Тому п. М. Р. дає відповідь на це питання наче не від себе, начеб тільки стверджував факт: „Може це сумно для европейської літератури, трагічно для всієї нашої культури, але факт залишається: щоб бути письменником — треба мати талант, а талант нерідко йде в парі навіть з дуже великими моральними хибами і не зовсім високим інтелектуальним розвитком. І хто хоче розмовляти про літературні проблеми, нехай не кричить, що хоче писати світ новими ідеями, а спершу нехай розкаже: Як всесвітня література могла докотитися до таких чудасій".

На висунене питання відповідь дуже проста. Свобода без усяких обмежень це анархія, анархія доводить до хаосу, себто до поломання й зневернення життєвих вартостей, а не доводить до руїни (п. М. Р-кий сказав у своєму законспірованому „жаргоні": „до таких чудасій"). І ось тут відзивається той палкий речник, що на прилюдній дискусії кричав: „Винниченка треба поставити під „стенку!"

Побіч архитворів і вартісних річей повстає гарна література — саме тому, що автори у своїй свободі творення нічим не вязалися — видала цілу повінь руїнницьких творів, як ідеа-

віті найбільше, бо 3.000 душ або 4.4 відс. Ця страта повстала через те, що багато жидів прилучено до Львова.

Хоч **євангелики** оборонили в загальному свої позиції, то в рубриці „Інших" бачимо убуток з 4 відс. до 1.8 відс. **Усі ті страти греко-католиків, жидів та інших можна в значній мірі зарахувати на користь пануючого римо-кат. елементу.**

Про те, як зростають римо-католики в повіті, говорить і така обставина: В 1921 р. було 21 сіл, в яких жило понад 1.000 визнавців того віроісповідання. Потім римо-католики стратили 3 такі села (бо 5 їх і частину шестого прилучено до міста), зате дійшли до 1.000 голов **у 8 нових селах** і тому мають 1.000 душ або більше в 24 місцевостях. Не потребуємо тут додавати, що все те йде на рахунок греко-католиків.

Прийшли очевидно також **зміни у стані посідання місцевостей.** Ось табеля, що ілюструє ті зміни від р. 1910 (перша цифра подає скількість місцевостей з абсолютною більшістю якогось віроісповідання, друга — з більшістю релятивною):

Рік	1910	1921	1931
Місцевости	133	134	128
Греко-кат.	75+1	71+4	70+2
Римо-кат.	44+4	46+6	45+3
Жиди	1+1	1+0	1+1
Євангелики	5+2	4+2	4+2

З цієї табелі видно, що, не зважаючи на зменшення місцевостей зі 133 на 128, римо-католики зберегли вповні свій стан посідання, а навіть мають абсолютну перевагу в одній місцевости більше, **а греко-католики стратили абсолютну більшість аж у 5 місцевостях.** На основі спису 1931 р. греко-католики мають **перевагу у 60 відс. сіл,** хоч у повіті вони вже в меншости. Римо-католики, хоч виказують релятивну більшість, мають **перевагу тільки в трохи більше, як третині місцевостей:** причина та, що вони або заселюють найбільші громади, або є розпорошені в дрібних скількостях по багатьох селах з більшістю українською.

Зміни, які виказують списи населення за останніх 50 літ, ідуть, на жаль, **на користь римо-католиків,** і то не тільки у львівському повіті. Це повинно усвідомити собі все українське громадянство і старатися цьому протидіяти.

*

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ.

У другій частині цієї статті („Діло", ч. 125) зараз на початку вложено між кольонями містечками: Куликів, зам. **Куликів.**

Франко про партії серед галицьких українців

перед 50-ма рокамн.

(Докінчення III-ої частини.)

Проти згідливої політики д. Романчука виступив д. Вахнянин іще перед виборами 1884. р., скликуючи тоді збори членів партії, які мали домагатись від народовців, що належали до спільного виборчого комітету, негайно виступити з цього комітету. Що цього жадання не ухвалили, причиною цього був головно сам д. Вахнянин. Бо йому залежало головно на його власній кандидатурі в окрузі Жовква—Рава—Сокаль. Спільний комітет ставляв на цю округу д. Романчука, і д. Романчук згодився був прийняти її, хоч мав, як здавалось приготований терен в окрузі Болехів—Долина. Отже збори, які скликав д. Вахнянин, були з двох оглядів скеровані проти д. Романчука. Одначе д. Вахнянин дав пізнати зовсім недвозначно, що не залежить йому за ніякий засаді, тільки на власній особі, бо висловивсь перед цими зборами, що чого не ухвалили ці збори, він уважає всіх за себе, увійде в зносини з жидами й із поляками та з д. Поляновським (впливовою особистістю в Сокальщині), щоб не допустити до вибору д. Романчука. Що не підставові, але особисті мотиви кермували д. Вахнянином, доказує ще й те, що коли незабаром опісля завязалась „Народня Рада", яка мала за цілі вести незалежну „народовську" політику в такому дусі, як він домагався цього перед виборами, він не вписався у почот її членів.

Очевидно, що така буль що будь енергійна особистість, покликана до співробітництва в головному органі партії під чиєюсь людини без власної волі й власних поглядів, якою є д. Белей, мусіла впливати дуже багато на затемнення програми, на обниження інтелектуального й морального рівня „Діла". З легкої руки д. Вахнянина орган народовців признався без ніяких застережень із комічним ентузіязмом до клерикальної програми о. Пеленя, а рівночасно воював із клерикальним „Миром" і вперто мовчав на тяжкі закиди клерикальної „Руси". Полеміка „Діла" з партією „старих" почала по довголітньому систематичному мовчанні нараз прибирати більше гострий ніж розумний характер, переходячи не раз у вуличне паплюження і в денунціяції. Річ, про яку ішлось, усувалась щораз більше з видовища, закривана фехтуванням між окремими особистостями. У програмовому питанні відступили назад поза часи Барвінського, і якщо в теперішньому році „Діло" принесло читальній українській публиці декілька праць цінних, цікавих і на часі, всі вони походили від постороннїх людей, що не належать до редакції, а до людей, що живуть на провінції.

Коли останні вибори в Долині показали таки виразно неміч народньої партії проти якої-такої агітації уряду, виконало „Діло" для замаскування поразки — так само з легкої руки д. Вахнянина — два маневри, які були дуже гумористичні, якщо не були такі сумні. Один із цих маневрів, як я вже наводив у ч. 49, був у запевненні, що „Діло" віддавна не вірить у можливість ніякої згоди з поляками; а другий маневр це була відповідь цього органу на промову маршалка гр. Тарновського. На слова д. маршалка про „обопільну вільність і пошанування національних окремішностей" як єдиний засіб розвязки української справи в Галичині відповіло „Діло" — визовом до боротьби. „Ми певні настільки своєї сили, — пише „Діло" в 10 днів по долинських виборах, — що потрапимо виборотн собі національні права, які нам належаться". Без сумніву, кожний нарід, що находиться в такому положенні, як український, мусить бути згори приготований на те, що умови незалежного та всебічного розвитку не спадають готові з неба, але треба здобути їх (раніше вуспільною працею між шаблею), одначе з другого боку можна позавидувати „Ділу" тієї певности, що український нарід уже сьогодні готовий виборотн всі права, які йому належаться. На жаль, життєва практика показує нам, що не лиш простий український народ, але й українська інтеліґенція вповіть із тих прав, які має в Австрії без ніякої власної боротьби, не вміє користати навіть на половину стільки, скільки користають напр. жиди.

Одно хіба можна сказати на усправедливлення цих усіх публіцистичних маневрів, — що це цілком невинні стилістичні вправи, які не висловлюють дійсних поглядів партії і яких тому лиш не дементують, що ніхто не бере їх поважно й не признає потреби піддавати їх публичній дискусії. Що ці вправи шкодять партії народовців як політичній організації, підриваючи під її ногами грунт практичної діяльности, — це інша річ і на жаль безсумнівна.

А втім здається, що загал народовців як у Львові, так і на провінції сприкрив уже собі ці стилістичні вправи. Бодай кількаднєві наради численних представників партії, які відбулися в цих днях у Львові, велять догадуватись, що думка стіслішої організації партії й окончетного виясненнн її програми практичної діяльности стоять на денному порядку. Про ці наради не можу покищо нічого докладнішого донести, бо вони були строго довірочні; деякі з учасників приписують їм важне значіння, сподіваючись по ухвалах, які там запали, нового й успішного звороту в усій діяльності партії. З практичних висліпів нарад згадаю лиш той, що „Діло" від нового року має виходити в збільшеному форматі й що всі часопни й видавництва народовців мають триматись одного правопису, який, що правда, ані в наукових ані в практично-дидактичних оглядів зовсім не вистачає і не відповідає властивим прикметам української мови. Чи вийдуть із цих нарад ліпші висліди та які, — побачимо в недалекому майбутньому.

аналізують (ставлять за зразок до наслідування) упавшу людину на всяких шляхах життя. І цілий світ нині стогне й ломиться під цією поняю. **Чи дійсний артизм може оправдати таку свободу, яка веде до упадку й загибелі?** Невже дійсно такі руйнуючі твори написані задля вимог справжнього артизму? Ні, вони написані грубо тенденційно (хоч нераз ця тенденційність прикрита сяким чи таким фіговим листком) — ось як неморальні твори нашого Винниченка.

І родиться **життєва реакція** проти руйнівської літературної повені. Життя хоче і намагається **зберегти себе** та шукає способів: либи загальмувати свободу в літературній творчости, щоб вона не доводила до руїни. Приклади заразливі: Большевики мечем насаджують свою партійну доктрину, на їх зразок хотів би почислитися з Винниченком і наш речник „100-відсоткового динамізму". Але для більше зрівноважених ясно, що насильство тут мало що поможе. Треба видумати якусь таку форму, яка гармонійно сполучить контрасти: свободу творчости і її обмеження. **Автор повинен сам себе обмежувати** — своїм почуванням, своєю совістю, своїми етичними, святими максимами й ідеалами. Таке внутрішне зобовязання може давати **тільки релігія.**

І ось іде в наших часах **шукання за релігією,** за такою релігією, яка могла би притягнути до себе й **перевиховати** ті міліони інтелігентів та півінтелігентів, що відчужилися від релігії в ері солодкого сальонового лібералізму, який на все дозволяв і все обіцював, одначе зрадив людство, як це гріхові питоме. На цьому полі виросли й виростають новомодні „світоглядники". Розперезаному духовому життю вони хочуть надати **організуюче оформлення,** щоб життя будувалося (вираз св. Письма), а не розсипувалося.

Ми притакнули п. М. Р-ому, коли він боронив свободи у мистецькій творчості. Та так само мусимо притакнути й змаганням новомодних „світоглядників", коли вони хочуть оформити розперезану свободу в мист. творчості. І „їдьте якнайбільше" і „їдьте якнайменше", бо щойно ці два правила обіймають цілість проблеми.

Не можемо не завважати, що оцю цілу суперечку чи боротьбу п. Мих. Р-кий штучно (законспіровано) переніс на поле гарної літератури, а в дійсності вона повинна бути зведена **на чисто фільософічному полі.** Тут іде взагалі про свободу в людському житті та про її конечні перетики. Розперезаність духа перейшла до гарної літератури з новочасної фільософії, що підважила й знищила (очевидно не в абсолютному, тільки в психольогічному значінні) релігію й справжню мораль. Не навпаки. А машину, що вийшла з фабрики, треба направляти в фабриці такої самої ранги, а не в ковальській кузні, бо коваль скаже, що не має цього й того приладдя, що це не його річ — і вийде, що ніби машини взагалі не можна направити.

На полі гарної літератури вирнають проблеми, що в дійсності не мають органічного звязку з проблемою свободи в людському житті, як напр. вражіння, настрої, фантазія, талант, а з них можна зробити „повчі ями", куди впадатиме менше вправний ум, слідкуючи за проблемою свободи в людському житті. Зрештою тут автор може застерегтись, що ніби його поза гарною літературою цілий світ не обходить (як той коваль, що взяв машину до направи, а потім сказав, що це не його річ направляти машини). І так, замість дійсного пояснення проблеми, вийде законспіроване затушування її справжнього стану.

Гарна література це тільки одна ділянка в людському житті, а людська свобода виступає на всіх ділянках людського життя. Отже проблему людської свободи годі вирішувати тільки з огляду на мотиви гарної літератури, бо колиб хтось так хотів її вирішити, то абсолютизував би те, що само собою є тільки релятивне, частинне і саме в цьому був би „протон псевдос".

(Докінчення буде.)

ВИСОКА ШКОЛА ПОЗАОЧНИХ СТУДІЙ.
Український
Технічно-Господарський Інститут
продовжує лекції на:

I. **Високошкільний Економічно-Кооперативний відділ,** по закінченню якого видають дипльом з титулом економіста,

II. **Курси українознавства** — з широкою програмою,

III. **Фахові курси** — бухгальтерії, чужих мов (англійської, німецької і французької), пасічництва, садівництва, перероблення садовини і городовини, обробленна шкіри, видавництва, радіотехніки, фотографії. По закінченню курсів видається свідоцтво. — Передбачують відкриття й інших курсів.

Навчання кореспонденційною методою.

Проспекти і програми — безплатно. На ширшу відповідь прикладати міжнародню поштову марку.

ПОШТОВА АДРЕСА:

Ukrajinsky Technicko-Hospodarsky Institut. Podebrady, Tchecoslovaquie — або Т-во „Сільський Господар", Львів, Ринок ч. 10/II. п. 1017

Макензен у Будапешті.

В середу 15. травня в год. 5-ій пополудні приїхав Макензен до Будапешту кораблем „Софія". На берегах синього Дунаю ждали на Макензена непроглядні маси народу, які уладили старому маршалові велику овацію. Перед будинком німецького посольства, який стоїть недалеко Дунаю, уставились почесні відділи війська під проводом полевого маршала гонведів Своя, далі комендант залоги у Будапешті, інспектор кінноти та інші вищі старшини. На марш. Макензена ждав уже німецький посол Макензен, син маршала, з членами посольства. Поліція міцним кордоном замикує площу перед посольством, щоб спинити маси народу. Як тільки корабель „Софія" приплив до берега, орхестра гусарів відграла німецький і мадярський гимн. У четвер марш. Макензен був на авдієнції в регента Горті і прем. Ґембеша. В честь Макензена відбудуться в найближчих днях галеві вистави в опері, перед будинком посольства стоїть почесна військова сторожа. Макензен відвідає німецьку колонію в Будапешті і свій прибічний полк гусарів у Штульвайсенбургу.

Мартин Міллєр

ЛЬВІВ, пл. ГАЛИЦЬКА 14.

найновіші капелюхи, сорочки, кравати,

ВАЛІЗКИ, ТРИКОТАЖІ, ПАРАСОЛІ, ПАЛИЦІ.

Рік оснування 1866. 1939 4—4

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Лісбонська преса оголошує назвища 33 вищих урядовців і військових, що їх рішенням ради міністрів звільнили зі становищ. Між вичисленими є двох генералів і кількох професорів університету, які виступали проти теперішнього устрою. Дожидають дальших звільнень.

— У Греції партії республиканської опозиції звернулися до уряду, щоби знову відложити вибори. Премієр заявив, що уряд зробив уже всі можливі уступки, щоб опозиція могла взяти участь у виборах. У щоденниках появилася декляряція провідника монархістів Метаксоса, про те, що поворот монархії — це одинока розв'язка в теперішній хвилині.

— Німецька преса за „Джіорнале д'Італія" повідомляє про плян Японії і Ватикану іменувати взаїмних дипльоматичних представників. Ґазети не заперечують тієї вістки та завважують, що це був би перший випадок, що Ватикан іменував би дипльоматичне представництво у нехристіянській державі.

— През. Рузвельт не підписав проекту закону про емісію банкнотів на 2 мільони долярів на виплату допомоги колишнім військовим.

— Делегація польських старшин оглянула у Варнемінде і в Кільонії декільканадцять осередків військового виховання. У Кільонії оглянули порт і панцирник „Дойчлянд".

— Румунська влада приказала арештувати відомого комуністичного діяча Белю Куна, як буде вертати крізь Румунію з Балкану до Москви.

Свячене у Львові.

ЗАХОРОНКА НА ЛИЧАКОВІ.

Усміхалося сонечко ясне і цілувало своїм промінням ясні голівочки найменших наших (від 2—6 літ), що в неділю, 12. ц. м. виходили з „девятки" з церкви св. Петра і Павла на Личакові. Виходили спокійно, поважно, без зайвого замішання і так само спокійно уставилися в кімнатах Захоронки зі своїми малими кошичками, наповненими приготованими до свячення присмаками. О. Чемеринський посвятив їхні „припаси", опісля пані-опікунки (Копачева і Левицька) разом з п. провідницею Мициківною і при помочі господині Теклюні погостили маленьких гостей „свяченим". Після принятя (з якого теж потрохи скористали і присутні мами), діточки співали і бавилися та недовго, бо було за мало місця, тому з жалем треба було розходитись.

За це гарне свято, за хвильку радости, яку ми всі пережили, сердечне „Спасибіг" від нас усіх. А всіх тих, що цікавляться вихованням нашого наймолодшого покоління, просимо, щоби бодай скромною лептою помогли нашим дорогим паням опікункам і провідниці у веденні цього діла, так корисного для усіх, а найбільш для тих, що по передмістях так наражена на денаціоналізацію.

Мама.

Мін. Іден про політичне положення в Европі.

ЛЬОНДОН, 17. 5. ПАТ. Агенція Райтера повідомляє, що мін. Іден виголосив учора промову про европейську ситуацію. Міністер заявив, що хоча є дуже великі труднощі, всеж можна би їх побороти, якби кожна держава виконала приналежну їй ролю. Обговорюючи домагання Німеччини щодо зброєнь, головно домагання Німеччини, щоби збільшити стан німецької армії до 550.000 жовнірів, бесідник підкреслив, що супроти того буде неможливо осягнути рівновагу між трьома західніми великодержавами, якщо Німеччина й надалі обстоюватиме своє домагання. Міністр Іден критично дивиться на оправдування Німеччини побоюваннями совітського заходу. Промовець зазначив, що можливість нападу СССР на Німеччину є географічним анахронізмом, коли зважити, що оба краї, СССР і Німеччину, ділить величезний простір. Оба краї відділені від себе польською територією. Напевно від хвилини, коли повстала польська держава, що є готова і здібна відограти свою ролю, ролю дуже й дуже поважну на сцені Европи — не треба боятися нападу СССР на Німеччину. На думку Ідена найкращий вихід для народу, що побоюється за свою безпеку, є зайняти місце у Лізі Націй і за свою безпеку, є зайняти місце у Лізі Націй і в Льокарно. Ті чинники ґарантують на обох боках і кордони Німеччині і кордони Франції та Бельгії.

Говорячи про політику В. Британії, мін. Ідея заявив, що політику ізоляції похоронили з підписанням пакту Ліги Націй. Система віддільних союзів не вирішила би теперішніх труднощів. Одинока дощільна система — це збірний мир у рямцях Ліги Націй, а не зобовязує. Ніяка система збірної безпеки — кінчив Ідея — не запобіглаб війні без повної співпраці В. Британії та без відповідної її сили.

—o—

Стріча прем. Ґерінґа з мін. Лявалем.

„Берлінер Тагеблят" пише, що підчас похоронів маршал. Пілсудського прем. Ґерінґ зустрінеться з мін. Лявалем і буде розмовляти з ним на політичні теми. Здогадуються, що прем. Ґерінґ запросить мін. Лявала в імені Гітлера, щоб підчас повороту до Парижа зупинився у Берліні. Канц. Гітлер хоче обговорити з мін. Лявалем всі справи, які розділюють Німеччину і Францію. Преса підкреслює вчорашній жест марш. Петена, який по дорозі до Варшави спинився півтора години у Берліні і з німецьким ген. Райхенавом віддав поклін перед памятником німецьких воїнів, які полягли підчас світової війни. Опісля самоходом канц. Гітлера їздив з ген. Райхенавом по Берліні, щоб його оглянути. Політичні кола здогадуються, що Франція виявила таким чином бажання зблизитись до Німеччини. Тепер після підписання французько-большевицького союзу і напередодні офіційного підписання летунського договору Франції з Італією політичні кола з великою увагою ждуть заяви канц. Гітлера, яку складе у вівторок на засіданні райхстагу. Нині важко відповісти, яке становище займе канц. Гітлер супроти нової політичної орієнтації Франції.

Збройна демонстрація Італії.

З Риму надійшли вістки: Італійський амбасадор повідомив офіційно американський уряд, що Італія висилає до республики Сан Домінго воєнний корабель, щоб звільнити італійського консуля Бролета з вязниці. Перед місяцем влада арештувала консуля Бролета, який був одночасно представником американських тютюневих підприємств, за здогадну протидержавну діяльність. Італійський уряд просив уже американський уряд, щоб посередничив, але влада у Сан Домінго відмовила випустити італійського консуля на волю.

Фенцика випустили на волю.

„Українське Слово" повідомляє, що відомого закарпатського „діятеля", москвофіла д-ра Степана Фенцика, випустили 13. ц. м. на волю за кавцією 50.000 ч. к. і він як стій виїхав на виборчу агітацію в край. „Українське Слово" питає, звідки Фенцик узяв нараз 50.000 к. ч., щоб заплатити наложену на нього кавцію.

—o—

На манівцях Палієвщини.

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ „ДІЛА".

II.

Особливо характеристичні для політичної ментальности п. Дм. Пал. є ці несамовиті практики, які він дозволив собі робити зі згадуваною вже попередньо моєю статтею, призначеною для „Батьківщини". Ця стаття, це одна замкнена в собі, внутрішно звязана, тематично нероздривна цілість, дарма, що **технічно** розділена на три частини. Перша її частина лягла тепер в основу передової статті першого числа „Шляху Нації", п. загол.: **„Наша поява і наші завдання".** Щодо цієї першої частини п. Пал. заявляє оце в „Перемозі", що щодо неї „у нас не було розбіжностей".

Отже йде про ІІ **другу** частину. Саме ту другу частину п. Паліїв „передруковує" у своїй травневій „Перемозі", бажаючи таким чином „докінчити" мою зачату в „Шляху Нації", але чомусь „недокінчену симфонію". Питає п. Пал., чому я „не проголосив **цілости** в „Шляху Нації", а тільки обмежився до теоретичної частини?" Мовляв: я **повинен** був друкувати ціліть!... Повинен? — Чому? — Бо так хоче добр. Дм. Пал.? Претенсія попросту дивогляднa! Передовсім: **ніколи** не буде в нашому публіцистичному світі такої ситуації, щоби п. Пал. диктував комунебудь, що він повинен або неповинен робити чи друкувати! Колиж щось таке п. Пал. хоче на комусь **вимушувати** своїми „революціями" — то в Европі таку поведінку називають попросту — **шантажом.** І саме таким є друкування другої частини моєї статті **без** моєї згоди, уповажнення й апробати.

Розуміється, не про те йде, щоби я хотів щонебудь „заперечувати", або чогось „відрікатися". Не йде також про те, щоби я хотів колинебудь писати публично одне, а на ділі, думати і робити цілком інше. Яка була суттєва ціль палієвських „революцій?" „Докінчуючи" мою „симфонію" п. Пал. мав очевидний намір „пришпилити" прилюдно мою нібито „дволичність". Мовляв: ось дивіться люди, що це за чоловік! Прилюдно пише про патріотизм, державництво, націоналізм і т. д., а в дійсности — це найсправжніший капітулянт і опортуніст. Ось вам і доказ!.. І п. Пал. „друкує" другу частину моєї статті. Така нагода! Як тут не скористати? Жадоба „сензації" і скандалу у цього чоловіка така велика, що він просто не був у силі обняти зором того, що станеться передовсім із ним самим **після** цих „революцій".

Боронитись перед закидом дволичности не потребую. У своїй дотеперішній публіцистичній праці я дав уже доводі доказів, що вмію дуже різко ставити точку понад „і", що вмію рішуче висловлювати свої погляди без огляду на особисті наслідки, що вмію рубати правду в очі — приємно це комусь чи ні, популярно воно чи непопулярно, безпечно чи небезпечно. Колиб зайшла справді ситуація, в якій я прийшов би до висновків, що — скажім — можна і треба робити з поляками т. зв. „угоду", то цю свою думку я висловлю у слушний час ясно і недвозначно, навіть якби не один, але сто Палієвих і йому подібних піднімало крик „святого обурення" і відкликалося до „осуду" та „опінії мас". Ніяка **денунціяція** перед „масами", а до того палієвськими „масами", мене ніколи від того не відведе, щоби говорити і переводити в життя те, що є політично слушне і доцільне. І даремно п. Паліїв виявляє свою „принципіялістичну ревність. Про цю його „ревність" ще поговоримо. Другої частини згаданої статті і проголошуваних у ній тез я не „промовчав" тому, що боявся опінії палієвських „мас", чи тому, що хотів би в очах цих „мас" уходити за „принципіяліста", але не

Всі навчаймося своєї літературної мови!

Хто хоче навчитись доброї української літературної мови,

ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ НА 1935 РІК

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА"

присвячений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО. — ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річно, 3 зл. піврічно, 1.60 квартьрічно. За границею: в Европі 9 зл., поза Европою 2 амер. доляри. Зразкове число 50 сот. Конто чекове П. К. О. число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації: **Warszawa IV., ul. Stalowa 25 m. 10.**

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУРНА МОВА!

писав я про ці дуже важкі і дуже невідхильні справи вже в першім числі „Шляху Нації" з чисто технічних причин. Редагуючи „Шлях Нації" я взявся за місячник, в якому автори повинні і будуть торкатись ріжних тем, але не за брошуру, в якій мусить бути „за одним махом" сказане „усе", бо так хоче (хто?) п. Дм. Паліїв! До чогож напр. був би подібний 48-сторінковий „Шлях Нації", як місячник, коли б захотів умішувати в ньому цілу статтю, яка сама моглаб заняти повних 48 стор.! Ні теж „Шлях Нації" виходить періодично, щоби в систематичній і тяглій роботі розвивати наші важливі національно-політичні проблеми і п. Пал. є справді той унікат на всій Україні, який хоче мене своїми „методами" примусити, що і коли я повинен і маю писати або друкувати. За короткі руки!

Є дві методи підходу до людей і їх оцінки. Я назвав би їх так: метода **англійська** — і наша своєрідна рутенська. Коли англієць підходить до людини, то так довго трактує її як джентельмена, доки не переконається, що це не джентельмен, а просто „сволоч". Наше рідне рутенство робить навпаки: Коли підходить до якоїсь людини, то так довго вважає її за „сволоч" доки не переконається, що має справді до діла з джентельменом.

Як і у всіх інших випадках, так теж у підході до п. Палієва я тримався цієї **англійської** методи. Але ось вам справжнє моральне обличя цієї людини:

Просить мене чоловік дати йому програмову статтю для „Батьківщини". І мало сказать —, **просить!** Не мав я хвилини спокою перед п. Палієвом і його настирливістю. Пише і пише чоловіче, „нема з чим „Батьківщину" пустити, рятуй, давай програму, давай тези! Роблю це в дуже зрештою складних і особисто для мене важких життєвих умовинах. Трактую чоловіка як джентельмена. Довіряю йому рукопис і не підозріваю, до чого може бути здібний п. Паліїв! Не згоджується п. Пал. з моїми тезами? Припустім, що так! Але що зробив би в такому разі **джентельмен?** Віддав би скрипт і сказав би: „Ні! я з цим не згоджуюся; тому ідіть і проголошуйте ці ваші тези деінде". І чекав би так довго зі своїми „атаками", як довго ці тези деінде **не появились би.** Але що робить п. Паліїв? З одної сторони не може найти доволі слів і гарячих запевнень у своїй до мене приязні, зрештою ці мої „опортуністичні сформулювання", які має в руках вже від осьми місяців, ні трохи йому не перешкоджують притягати мене якнайгарячіше до співпраці в „Перемозі" і Ф. Н. Є. **ще перед кількома тижнями,** а з другої сторони, п. Паліїв забезпечується на всякий випадок заздалегідь і тихцем відписом мого рукопису, бо знаходить у ньому „родзинки", які „хто його зна", можуть чого доброго колись „придатися". Ось **цілий** п. Паліїв: **ще в днях нашої найінтенсивнішої приязни вже** оцінює цей скрипт, як щось, чим в разі потреби міг би проти мене послужитися. Оцінює як „батіг", яким зможе колись „вдарити". Приємний чоловік! Може щось таке п. Паліїв оцінює, як свою — інфернальну зручність. Я — я в цьому відношенні я напевно не є самітний — оцінюю це інакшим словом. Я справді радію, що можу заговорити про ці справи прилюдно, для остереження інших. Ніхто з найближчих „друзів" і „приятелів" п. Палієва ніколи не знає і не може знати, який „батіг" або „компромітуючий матеріял" має п. Пал. у сховищі — на цей „всякий випадок".

Потім таке: п. Пал. взявся „докінчувати" мою „недокінчену симфонію". Але чи справді її докінчує? Ні! Чи справді дружує у своїй „Перемозі" те, що було у мене в рукописі? Розуміється — також ні! Про що йшло п. Палієву? Про те, щоби мене „скомпромітувати" і „на ввесь ріст" представити перед громадянством, як опортуніста і капітулянта. Це була його велика і шляхотна ціль! Але тому, що цього ефекту був би п. Пал. напевно не осягнув, колиб був справді видрукував **цілість**, то п. Пал. „поміг" собі в цей спосіб, що повирвав з контексту те, що **йому** було потрібне, поклеїв і позліплював усе те до купи так, як це **йому** було вигідно, повипускав довільно несуттєві місця тексту, позмінював у своїм „редакційнім" зіставленні ввесь сенс цілих розділів і частин цієї статті і ось-так спрепаровану саламаху запрезентував громадянству, як моє політичне... Вірую! Я не знаю випадку, не чув про щось таке у цілій своїй і не тільки своїй журналістичній практиці, щоби хтось обійшовся колинебудь так безпардонно і просто по бестіяльськи з чужим текстом і чужою думкою, як ось-де п. Паліїв з моєю.

Але мало того! Пеленський „опортуніст" і тому його треба прилюдно „пришпилити"? А-вжеж! думає собі п. Паліїв і в тій побожній цілі „докінчує" мою „симфонію". І **рівночасно** робить ось-що: **Третю частину цієї саміської моєї статті, нерозривно і органічно звязану з усім попереднім, відриває від цілости і вміщує в цім самім числі „Перемоги", як окрему, власну, редакційну статтю „Перемоги, без мого призвища, під заголовком: „Організаційні напрямні творчого націоналізму" — в характері обовязуючої офіційної енунціяції.. Ф. Н. Є.!** Отже мало того, що п. Пал. поширює наклеп, що я „вкрав" від Ф. Н. Є. і занїс до „Шляху Нації" „фронтову" ідеольогію, але ще й **до нині,** атакуючи **одну** частину моєї статті, як опортуністичну, **іншу** частину цієї самої статті вміщує без мого підпису, як „усталене по довгих і тяжких дискусіях" ідеольогічне добро — не **моє,** — але добро... Ф. Н. Є.!

Чи думає п. Паліїв, що вільно йому одну і ту саму статтю розбивати і розчленовувати так як **йому** це догідно? Чи думає, що вільно йому „деконспірувати" мої довірені йому письма і при допомозі посклеюваних виривків цієї статті „компромітувати" мене, як опортуніста і рівночасно, вміщувати іншу частину цієї **моєї** статті як **свою** „фронтову" енунціяцію. Як називаються правдивим іменем такі методи? Думає може п. Пал., що це гайдамацтво піде йому плазом? Що я не зумію боронити своєї духовної власности і **правди** в наших публіцистичних відносинах?

П. Паліїв помиляється, коли так думає. Я легко міг би примусити п. Паліїва спростувати і подати у **правдивім** освітленні ці його дурні „ревеляції", віддаючи справу попросту до найближчого городського суду. Цього, розуміється, не зроблю.

Зроблю щось важнїше: віддаю цілу справу разом із **оригіналом** відносної статті і іншими доказами на розгляд і осуд Т-ва Журналістів і Письменників. І хоче цього п. Пал. чи не хоче, все одно, він **буде** змушений до того, щоби на другий раз у таких випадках подавати людям до відома **цілу** правду, а не штуковану і клеєну в міру **його** потреби. Може навчиться шанувати і чужу духову власність, а не представляти її за **свою.** Галичина ще не америк. дикий захід, ані шикагівське гангстерське підпілля, **ані теж** большевія, де рішало би право пястука всяких „Uebermensch-ів" у роді добр. Пал. Ми **мусимо** завести нарешті у наших внутрішних громадських справах і в публіцистичних обичаях норму права та порядку.

Зенон Пеленський,
Редактор „Шляху Нації".

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

Любачівський повіт у світлі статистики.

З черги подаємо дані Головного Статистичного Уряду про любачівський повіт на підставі перепису населення з 9. грудня 1931 р.

ПРОСТІР, ЗАГАЛЬНЕ ЧИСЛО НАСЕЛЕННЯ І ВОЛОСТИ.

Простір любачівського повіту 1.146,4 км.² Загальне число населення 87.266 (без війська), мужчин 42.418, жінок 44.848. Густота населення на км² 76,1. У повіті є 2 міські волости і 9 сільських, 61 сільських громад і 373 місцевостей.

НАСЕЛЕННЯ І ПОДІЛ ЗА ВІРОІСПОВІДАННЯМ.

По містечках (більших міст нема) 9.224 осіб, з того 4.416 мужчин. По селах жило 78.042 осіб, з того 38.002 мужчин. За віроісповіданням по містечках проживало **2.896 греко-католиків** (31,4 прц.), 3.091 римо-католиків (33,5 прц.), 3.224 жидів (35,0 прц.) і 13 інших (0,1 прц.)

По селах проживало **41.800 греко-катол.** (53,6 прц.), 29.903 римо-католиків (38,3 прц.), 6.118 жидів (7,8 прц.) та 176 інших (0,2 прц.).

МАТІРНА МОВА.

По містечках як **матірну мову українську** подало **1.043 осіб (11,3 прц.), руську мову 1.370 осіб (14,9 прц.), себто нашою мовою говорило 2.413 (26,2 проц.),** польську мову 4.040 осіб (43,8 прц.), жидівську з гебрайською 2.765 осіб (30,0 прц.), іншу мову 3 особи.

По селах **як матірну мову українську подало 24.325 осіб (31,2 прц.), руську мову 11.499 осіб (14,7 прц.), себто нашою мовою говорило 35.824 осіб (45,9 прц.),** польську мову 39.254 осіб (50,3 прц.), жидівську з гебрайською мовою 2.720 осіб (3,5 прц.), 155 іншу (0,2 прц.).

ГРАМОТНІСТЬ.

По містечках уміло читати і писати 6.244 осіб (85,9 прц.), тільки читати 65 осіб (0,9 прц.), **не вміло ні читати ні писати 941 осіб (12,9 прц.).**

По селах уміло читати і писати 41.794 осіб (72,4 прц.), тільки читати 673 особи (1,2 прц.), **не вміло ні читати ні писати 15.004 (26,0 прц.).**

НЕРУХОМОСТИ, БУДИНКИ І МЕШКАНЕВІ УМОВИНИ.

По містечках: мешкальних нерухомостей 1.592; мешкальних будинків 1613, загальне число помешкань 1.957, загальне число кімнат у помешканнях 3.748. Деревляних будинків було 1.328 (82,3 проц.), мурованих 281 (17,4 прц.); з вогнетревалим накриттям 1.081 (67,0 прц.), будинків. Будинків незадатних до замешкання 14, в яких все таки мешкають люди. Пересічне число кімнат на помешкання 1,9, пересічне число осіб на кімнату 2,4. Однокімнатних помешкань було 850 (43,4 прц.), двокімнатних 638 (32,6 прц.).

По селах мешкальних будинків 13.555, загальне число помешкань 14.079, загальне число кімнат у помешканнях 17.570. Пересічне число кімнат на помешкання 1,2, пересічне число осіб на кімнату 4,4. Однокімнатних помешкань 11.592 (82,3 прц.), двокімнатних 1.865 (13,2 прц.), трикімнатних і більше 595 (4,2 прц.).

ДЖЕРЕЛА ПРОЖИТКУ.

З хліборобства крім городництва, лісництва і рибальства проживало 72.057 осіб (82,6 прц.), з того по містечках 3.534 осіб (або 38,3 прц. міського населення), по селах 68.523 особи (або 87,8 прц. сільського населення). З промислу і ремесла 6.220 осіб (7,1 прц.), з того по містечках 2.167 осіб (або 23,5 прц. міського населення), по селах 4.053 осіб (або 5,2 прц. сільського населення). З торговлі й обезпечень 3.640 осіб (4,2 прц.); з того по містечках 1.608 осіб (або 17,4 прц. міського населення) і по селах 2.032 особи (або 2,6 прц. сільського населення). З комунікації і транспорту проживало 851 осіб (1,0 прц.), з того по містечках 285 (3,1 прц.), по селах 566 (0,7 прц.). З інших джерел (емерити, інваліди і т. д.) 4.498 осіб (5,1 прц.), з того по містечках 1.630 (17,7 прц.), 2.868 по селах (3,7 прц.).

Новий Самоуправний Закон

(Друге справлене і доповнене видання)

Ціна тільки: зол. 0·80
(з почтовою пересилкою 0·95 зол.). —

Хто надішле належність складанкою П. К. О. 504.066 тому негайно вишле книжечку Адміністрація „Діла". — Львів, Ринок ч. 10.

З найманої праці у хліборобстві по селах проживало 5.929 осіб, з того 85 умовних працівників і 5.844 фізичних робітників. На ріллі могло працювати тільки 3.250 осіб (між ними 2.033 мужчин), решта припадає на дітей і немічних.

ВЕЛИЧИНА СЕЛЯНСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ.

На загальне число 11.483 господарств: **карловатих нижче 2 га було 3.576,** на яких проживало 16.218 осіб (4,5 на господарство), 4.821 простором від 2—5 га, на яких проживало 27.444 осіб (5,7 на господарство); 1.118 простором від 5—10 га, на яких проживало 7.179 осіб (6,4 на господарство); 88 простором від 10—15 га, на яких проживало 491 осіб (5,6 на господарство), 20 простором від 15—50 га, на яких проживало 108 осіб (5,4 на господарство) і 15 простором від 50 га і більше, на яких проживало 37 осіб (або 2,5 на господарство).

ІНШІ ДЖЕРЕЛА ДОХОДУ.

З городництва проживало 648 осіб, з лісництва і рибацтва 576, з промислу і ремесла 6.220 осіб, з того 144 умовних працівників, 1875 робітників і халупників. З числа 6.220 осіб черпали засоби на прожиток: з ковальства 275, з тартаків 279, зі столярства 437, кравецтва 730, шевства 894, млинів 284, пекарень 230, будови домів 403. З торговлі товарами черпало засоби на прожиток 2.867 осіб, гастрономічних підприємств 275. При залізницях працювало 316 осіб, в публичній адміністрації 286 осіб, у шкільництві 331, домашня прислуга 468, емерити та інваліди 748.

Збирайте датки і дарові книжки для заспокоєння духових потреб наших заточенців і шліть на адресу Т-ва „Просвіта" у Львові, Ринок 10/1.

Похорони марш. Пілсудського у Варшаві.

У пятницю 17. травня ц. р. в год. 10-ій рано кард. Каковський відправив в катедрі св. Івана заупокійне богослуження в окруженні духовенства. Тому, що катедра невелика, впускали тільки представників чужих держав, вищих дипльоматів, представників сойму і сенату, старшинського корпусу, делегації товариств і організацій з прапорами. Перед домовиною заняли місця: президент Мосьціцький, дружина Покійного марш. Пілсудського Олександра з обома донька-ми і, рідною, головний інспектор збройних сил ген. Ридз-Сьмігли і ген. Сосновський. Проповідь виголосив полевий епископ Ґавлінa. Після того старшини склали домовину, марш. Пілсудського на ношах, які несли міністри з прем. Славеком. За домовиною йшли: дружина маршала, побіч неї ген. Ридз-Сьмігли і ген. Сосновський та найближча рідня, президент Мосціцький з почотом, опісля делегації: Німеччини під проводом прем. Ґерінґа, Франції під проводом марш. Петена і міп. Лявалля, В. Британії під проводом льорда Кевена, Румунії під проводом марш. Пресана, Фінляндії під проводом міністра закордонних справ Гаскеля і безліч інших визначних достойників чужих держав. Домовину примістили на ляфеті гарматн, на ній приміщено шапку, шаблю і маршалківську булаву. Домовину прикривав прапор.

Попереду жалібного походу йшов інс. ген. Орліч-Дреґер, перепоясаний чорною шарфою, подібно як усі старшини, далі ген. Боньча-Уздовський, орхестра 36 пп., команданти полків, хоружі з прапорами, війська в полевім вбранні, кінnота під проводом ген. Веняви Длуґошевського, гарматні полки та вкінці орхестра й ескадрона шволежерів. Вулиці, якими йшов жалібних похід на Мокотівські поля, заляглі непрозірні маси народу, ліхтарні стовпи вкрепою, на домах мають жалібні прапори. На Мокотовських полях ждала на домовину теж непрогляднa юрба народу. Після дефіляди усіх військових частин перед домовиною марш. Пілсудського її склали по спеціального вагону і вечором поїзд з домовиною Покійного відїхав шляхом Кельце—Мехів до Кракова. У суботу закінчаться похорони злож-ним домовини на Вавелі. До Кракова прибуде 120 спеціальних поїздів з делегаціями. Підчас складання домовини на Вавелі віддадуть 101 стрілів і в цілім Кракові заведе трихвилинна мовчанка.

ЖАЛІБНИЙ ОБХІД У ЛЬВОВІ.

У пятницю в год. 10-ій передполуднем на великій площі при вул. Пелчинській епископ Баляк в окруженні духовенства відправив заупокійне богослуження. На богослуженні були присутні як делеґати митроп. Шептицького: о. мітрат др Йосиф Сліпий, о. крилошанин Олександер Ковальський і о. крилошанин Дамян Лопатинський. Велику площу заляглo військо, поліція, члени стшелецьких організацій і військового приспосібления, безліч делегацій і непрогляднi маси народу.

Підчас богослуження співав хор з 300 осіб. Орхестри відограли похоронний марш Шопена. Після проповіди кс. Матейкевича і промови ген. Поповича рушив похід під проводом воєводи Беліни-Пражмовського, ген. Поповича та през. Дрозановського. За ними йшли делеґації влади, консулі чужих держав, посли і сенатори, генералітет, делеґації старшин, військо, стшельци, пластуни, урядовці і службовики та маси народу. Підчас богослуження і походу в усіх церквах і костелах дзвонили дзвони, над містом кружляли літаки. Всі крамниці були замкнені від 10. то 2. годині пополудні.

РОЗПОРЯДОК МІНІСТРА ОСВІТИ.

Міністер освіти Ґнджеєвич видав розпорядок, щоб у суботу в день похорону молодь взяла участь у богослуженнях. Після богослуження директори й управителі шкіл мають молоді вияснити, що на Вавелі складають на вічний спочинок домовину марш. Пілсудського. Память Покійного вшанує молодь однохвилинною мовчанкою.

17. і 18. СУДИ ЗАМКНЕНІ.

На приказ міністерства справедливости урядування в судах і нотаріяльних канцеляріях на терені цілої Польщі в пятницю 17. і суботу 18. ц. м. з уваги на похорони марш. Пілсудського припинено. Не буде ніяких судових розправ а також судові і нотаріяльні канцелярії будуть замкнені.

ОГНИЩЕ НА КАРПАТСЬКИХ ВЕРХАХ.

Відділ Татрянського т-ва в Станиславові рішив у дні похорону марш. Пілсудського запалити огнища на всіх гірських верхах здовж Карпат.

—o—

З голосів чужої преси.

„Праґер Прессе" про смерть марш. Пілсудського.

В органі чехословацького міністра закордонних справ Бенеша „Праґер Прессе" з дня 14. травня ц. р. появилася стаття п. н. „Смерть марш. Пілсудського", в якій читаємо:

„Зі смертю Пілсудського уступає не тільки визначна індивідуальність польської модерної історії, але закінчується теж бурливий етап долі повоєнної Польщі. В осередку політичних повоєнних змагань Польщі завсіди стоятиме муж, який відважно пробував надати польській державі новий лад та іншу ціль. До своєї смерти кермував Пілсудський долею держави авторитативно. Йосиф Пілсудський початково рядовий соціяліст, опісля революційний демократ, підписав у 1920. році державний маніфест про те, що Польща стане республикою традиційної свободи і толеранції. З часом став він політиком, якого „скала свободи" (так називає відповідальність перед історією польський письменник 18-го століття) чимало гнітила.

У травні 1926 року Пілсудський про тривалій пасивности кинувся у вир боротьби з тодішнім урядом. Найбільше зло держави бачить він у партійности, яка не думає про суттєві річи держави — тільки про гроші й особисті зиски. По рішучій перемозі над своїми противниками він старається створити тип нового поляка. У цьому типі праві елиниці повинні бути в тісним звязку з обовязками супроти держави. Для широких мас став він без огляду на радикальні засоби — признаним моральним авторитетом. Причинились до того його безкорисність, його чесність у політичних амаґаннях. Це признавали навіть його вороги. Маршал Пілсудський був силою свого характеру і силою організації своєї роботи — типовим типом поляка із національно затрачених земель, який у першій мірі бачив добро своєї вітчизни. Його ціль була створити польську великодержаву і забезпечити її на будуче. Певно, що він був теж, як і багатьох інших поляків, дещо романтиком, але цей романтизм вирівнював його певний себе реалістичний характер і наскрізь суттєвий погляд на життєві прояви. Тому здавав собі ясніше, ніж інші провідники, справу, що полякам, які жили у вічній оборонній боротьбі, заімпонує тільки людина діла.

Обчислення його були правильні. Не було нікого в повоєнній Польщі, який міг би міритись з Пілсудським симпатіями і популярністю. Тому всі обмежились в боротьбі внутрішньої політики у травневім перевороті на гасло „за" або „проти" Пілсудського. Проводники старих партій програли цю боротьбу. Посвятний маршалок тішився в першій більшим зовірям, як парламент. І ті, що не йшли з ним, не були проти нього. Пілсудському безграничнo довіряли. Цього він хотів. Особисті противники були в меншости. Ніхто із співробітників Пілсудського не тішився такою популярністю, хоча деяких із них любили. Тому Польща відчуває смерть маршала дуже болюче. Доки пустельник з Бельведеру кермував долею Польщі, не було сумніву щодо одноздідности польської політики, яка була часто для світу все таки несподіванкою. Намічені тенденції польської політики мали згідно з бажанням Пілсудського теж і в будуччині бути висловом або рішенням якоїсь сильної індивідуальности — сильного президента, який зумів би придавити політичні сварки і створити сильний напрямок заграничної політики, щоб знайти властивий шлях між двома сусідніми великодержавами, щоб вирівняти вагання польського суспільства між консерватизмом і радикалізмом, між авторитативністю і свободолюбивістю. Він ще перед смертю дав президентові — можна сказати — всемогучу власть: кермувати долею Польщі і змушувати громадянство до єдности. Вся Польща ставить собі питання: „Чи і по смерти вплив Пілсудського впливатиме на польську психіку?" Великий покійник покидає державу, але ще незавершену. Нова польська конституція прийнята й підписана і нема сумніву, що і новий виборчий закон під враженням смерти вождя підпишуть. Попри цей закон, який запевнює представникові даного режиму повну владу, треба все таки впрацювати згідно з деякими планами новий закон про вибір президента. Бо по виборах до парламенту будуть вибирати і президента, який має взяти на себе відповідальність перед Богом та історією за долю держави, взяти на себе обовязок створити одну неподільну владу. Без сумніву на це місце призначений був Пілсудський або той, кого він був би вибрав. У найближчих тижнях польського політичного розвитку йтиме не тільки про те, хто перейме велику спадщину маршалка, але і про те, як польська політика розвиватиметься взагалі. Таксамо як і Пілсудський, має і президент далекойдучі права. Він міг би їх використати — дати всьому свое особисте пятно. Без сумніву, володарі Польщі — це жовніри. Одначе відомо, що не всі жовніри, які вмерли би радо за нього — голились з Пілсудським у справах політики.

Польська публична опінія мала до Пілсудського довіря. Те довіря його наслідник мусить щойно здобути. І боротьба між старими й новими чинниками відновиться. Тому Польща має дійсно причину плакати над свіжим гробом вождя".

За океаном.

УКРАЇНЦІ ДЯКУЮТЬ ГЕРСТОВІ.

Від кількох місяців поміщують газети Герста „Ню Йорк Америкен" та „Ню Йорк Джернал" статті та кореспонденції про голод на Україні. В трьох останніх тижнях поміщує „Америкен" статті д-ра Аменде з Відня. Крім цього сам видавець цілої низки газет, Вільям Герст, особисто бере участь у пропаганді проти большевиків. З цього приводу українці надсилають йому подяки та побажання за його відважний виступ проти большевицького варварства. Так напр. „Америкен" з 8. IV. містить фотографічну знимку подяки українського горожанського клюбу в Дітройт як знак зрозуміння пропаганди веденої Герстом.

УКРАЇНСЬКИЙ ПЕРЕДСВЯТОЧНИЙ ЯРМАРОК.

Заходами базару „Сурма" при евню „А" в Ню Йорку влаштовано в Страстний Тиждень передсвяточний ярмарок. В цьому часі показували, як пекти старокраєві паски, як красити яйця та писати писанки, а при цій нагоді — очевидно — йшла й продажа деяких предметів, головно з народнього та домашнього мистецтва. Дуже гарно прибране виставове вікно цього базару вказувало на святочний настрій.

УКРАЇНСЬКИЙ ВЕЧІР У МІСЬКІЙ ГАЙСКУЛ.

Українська громада Джерзи Сити біля Ню Йорку мала нагоду попасатися перед публикою 17. IV. з нагоди закінчення вечірнього курсу в міській Лінколн Гайскул при Кресент евню. Принципал школи, п. Колінс, запросив украї

Пір'ями в пасі, найновіші жіночі і мужеські 9·80
дитячі 3·90
Фабрика білля „А С Т Р Д" Львів Сикстуська 2

Сорочки муж. спорт. сітка 2·90
з сир. шовку 5·90
підштанці 1·90—2·50
„А С Т Р Д" Львів, Сикстуська 2

Постел. білля конверти від ковдри 5·90
пошевки 1·90
яєки 0·75
„А С Т Р Д" Львів, Сикстуська 2

ський хор ім. Лисенка до уладження українського вечора з цілою програмою. Отже явився хор з Джерзи Сити і „Боян" з Байону під спільною управою п. Андрія Гели. Це був поважний хор, що відспівав майже ті самі пісні, що їх разом з іншими хорами співано на концерті в Тавн Голл 7-го квітня. Співали з прецизією і вишколенням. П-ні Стефанія Галичин вивела 16-тку українських пластунок із вправами при помочі прапорчиків під арію народніх пісень Громада танцюристів із Ню Йорку (12-тка) вивела низку українських танків з життям і грацією. Марія Боднар вивела на сцену 10 дівчат в українських народніх костюмах із збірки Северини ЧСВВ, пояснюючи кожний стрій зокрема. Вступну промову сказав п. Копінс, впроваджуючи управительку програми панну Юлію Кусий. Вона виголосила коротку промову про Україну та її нарід і далі проголошувала виступ кожної групи. Після останнього виступу хору відспівано американський гимн та „Живи Україно" стоячи. — Велика саля школи містить понад 2.000 людей. Партер був добре виповнений українською і неукраїнською публикою по половині, а на галерії примістилися здебільша учні високої школи. Програма йшла гладко і слідне було повне признання за її виконання.

НОВИНКИ

— **„Амата"** Львів, Личаківська 19 поручає цукри, тіста, овочі і ріжні солодощі. Окрема кімната на морозиво. 1558 2-5

— **Першорядне фризієрське і косметичне** заведення для Пань і Панів Т. Кутковського, Сикстуська 14. Тел. 106-88. 1119 12-?

— **В Українському Наук. Інституті в Берліні** відбулося 17. ц. м. з приводу смерти визначних українських учених В. Біднова, професора українського університету в Празі і варшавського університету та д-ра дра Ст. Дністрянського, б. професора львівського університету й українського університету в Празі, поминальне свято з рефератами д-ра Антоновича, доц. Думінського, доц. Крупницького, проф. Кузелі і проф. Мірчука.

— **Українські богослуження на Волині.** За даними волинського православного консистора волинська діецезія має тепер 680 парохій та їх філій. В цьому числі богослуження зукраїнізовано в 54 парохіях, а саме в повітах ковельському і луцькому по 15, в рівенському 6, в дубенському й володимирському по 4, в кременецькому 3, у здолбунівському, горохівському і костопільському по 2, любильському 1.

— **Стан засівів.** Наслідком останніх холодів і приморозків стан засівів у порівнанні зі станом з квітня ц. р. значно погіршився. Погіршення в озимині та ярих засівах оцінюють на 30 до 45 проц. Найгірше потерпіли рінаки. В садах жертвою приморозків впали розцвилі черешні, вишні і порічки. З причини пізної і холодної весни пільні роботи спізнилися. В північно-східних окраїнах ярі засіви в багатьох сторонах ще не почались.

— **Коли обезпечальні звертають кошти приватних лікарів?** Найвищий адміністраційний трибунал видав важне рішення про обовязок звороту коштів обезпечальнею за приватну лікарську поміч. Цей обовязок є тоді, коли приватний лікар дав поміч хорому, що перебуває поза округою обезпечальні у випадку негайної потреби, а цю потребу неможливо було на час заспокоїти в обезпечальні.

— **Люксусове видання „Слова про похід Ігоря"** появилося накладом Московської Академії Наук. Крім вступів і коментарів є в цьому виданні властиво чотири „Слова про похід Ігоря", то є: дві версії „Слова" (одна фототипічна) в староукраїнській мові, прозовий переклад Шамбінаго і Ржиги в сучасній російській мові та віршований переклад в російській мові Шервінського.

— **Статистика обезпечалень.** За найновішими обчисленнями число обезпечених у всіх суспільних обезпечальнях у Польщі доходило в місяці лютім до числа 1.583.000 осіб. У Варшаві було обезпечених 276.210, Лодзі 153.500, Львові 80.184, Кракові 80.125, Сосновці 65.000, Познані 62.139, Дрогобичі 21.430 і т. д.

— **Важна находка на Холмщині.** Проф. М. Кат знайшов на Холмщині печатку, вирізьблену на круглому кремені. Ця печатка, трошки овальна (в промірі 5 цм. × 5.5 цм.), є дуже подібна до нашого тризуба. Печатка походить з кам'яної доби (має що найменше кількадесять віків) і є печаткою наших пра...дідів на Холмщині. Саме в печатках наших племен треба шукати початків нашого тризуба, а не в новішій Византії. Не сумніваємося, що вона буде збережена в Музею Наук. Т-ва ім. Шевченка у Львові.

— **Вязничні вироби на кредит.** Видано приписи, що позволяють набувати ріжні предмети, які виробляють вязничні варстати, на сплату. З цього привілею можуть користати судовики, вязничні службовці і державні урядовці. Найвищий товаровий кредит не може перевищати тримісячної пенсії урядовців.

— **Трагічна пригода адвоката.** Один визначний адвокат з Познаня приїхав до Варшави на розправу в найвищому суді і замешкав в Американському готелі при вул. Хмельній. На вулиці він познайомився з двома молодими жінками, які запросив до себе. Над ранком готелева служба почула зойки в його кімнаті. Увійшовши до середини знайшла адвоката на підлозі серед крови. Був страшенно побитий і покалічений на цілому тілі. Показалося, що його принагідні знайомі побили його, ограбили і втікли. Адвокат затаїв спершу справу і пішов на розправу до суду, оповідаючи, що впав жертвою самохідної пригоди в дорозі з Познаня до Варшави. Тимчасом довідалася про все поліція й арештувала обі бандитки.

— **Родина згоріла живцем.** В селі Сехневичах, пов. Пружани на Поліссі вибухла в домі Ол. Олексюка пожежа. Про рятунок не було бесіди, бо сталося це в ночі. Заки люди стямилися, хата завалилася. Аж за кілька годин добули зпід звалища спалені трупи господаря, його жінки і білітньої донечки. Пожежа заскочила їх у сні.

— **Тільки 80 прц. техніків кінчить студії.** Професори вищих технічних шкіл у Чехословаччині занепокоєні явищем, що тільки незначний процент студентів політехніки кінчить розпочаті студії. Коло 80 прц. студентів відпадає постепенно в поодиноких академічних роках, зражені матеріяльними або моральними перепонами. Немаловажну ролю грає життєва безвиглядність і безробіття, в якому находяться абсольвенти технічних шкіл. Подібні відносини панують теж у Польщі.

— **В Америці заповідається неврожай.** Зі звіту міністерства земельних справ Зл. Держав виходить, що цьогорічним жнивним зборам, головно в південних стейтах грозить цього року катастрофа посухи. Опади, достаточні для засівів, були тільки в північних стейтах. У звязку з тим міністер рільництва Уоллес заявив, що цьогорічні збори пшениці не покриють запотребування. Він стверднв, що піскoвий буревій нароблв рільництву поважні шкоди та що піскові хмари дістаються вже до мексиканського заливу.

— **Чи лінія Сталіна проста?** У студентському домі в Москві студенти розмовляли про „лінію Сталіна", себто його „політику". Один каже: — Проста лінія, братіку, як стріла. — Так? — відповідає студент Стрільченко — невжеж ти не вчився, що писав математик Лобачевський, що як їх називають, в латинській транскрипції — так ніби їх називали москалі чи поляки.

Хтось подумав би: От попросту люди не знають як, хтось припустить: певно в метриці мають так записане...

Не знають як...

Коли не знають як, то чому саме одні кажуть видрукувати так як воно звучить по польськи, а другі як воно звучить по російськи?

Мають так у метриці..

Був собі якийсь стародавній парох і записував як йому хотілося: Заяць — Зайонц, Костець — Косцец, Клімко — Клімко... Чи не випадалоб уже раз перевести кореклу?! А коли й так як є: Чи по українськи назвище жоже бути незгідно з метрикою, а по польськи, німецьки, чи російськи — ні? Маю враження, що побоювання, скрупулятність і тим подібні острахи є дуже перебільшені. Напевно через візитівку не будуть мати доходження за фальшування, ані на випадок американського спадку не будуть мати клопоту.

Та що говорити про звичайних смертельників Колінкевичів чи Галушок, коли й самі найвищі чубки нашої рістні грішать тим самим.

Подвійні імена й назвища залежно від письма, яким вони написані, трапляються і серед директорів, професорів і ректорів.

А навіть учителі народу по справам мови не вільні від цих прогріхів. Апостол чистоти української мови Огієнко, коли вберетьсл в латинські літери тоді чомусь перемінюється на „Огієнко".

Так що професор Ніч, чи якийсь інший, може, бо має право запитати:

Jak właściwie pan się nazywa?

Тоді — очевидно — ніяково стає людині.

Накипіли, браття, наші душевні горшки ріжною ненашою стравою.

Он що!... **Галактіон Чіпка.**

ВІДГУКИ ДНЯ.

Чим горнець накипів...

Ніде правди діти — витиснули на нас чужі культури, мови і народи неодно пятно, яке ще довго треба буде змивати а то й зішкрабувати. І то не конче в важких справах! Ні, в малих, буденних, але тим більше маркантних...

От хочби наші імена і назвища, от хочби назви наших місцевостей.

Є собі галичанин Остап Колінкевич, а походить з Теребовлі...

Як, згадайте, буде він називатися по німецьки?

Stanislaus Kolankiewitsch von Trembowla.

Є собі наддніпрянець Сергій Галушка з Київа.

Як цей знову?

Sergej Galuschka von Kiev.

Так ніби один не може бути: Ostap Kolinkewytsch von Terebowla, а другий: Serhij Haluschka von Kyjiv!...

Зайду часом на виставу образів наших мистців, що працюють у Парижі, Празі, чи Берліні. Образ гарний і підпис, коли по українськи — нічого собі, але коли мистець підпишеться латинськими буквами — тоді його назвище й імя зміняється до непознаки. Все одно, чи образ призначений для публики французької, чеської, чи німецької — підпис буде або з польська, або з російська залежно від того, звідки наш земляк походить.

Те саме із візитовими білетами.

Буває, часом і я потребую візитових білетів. Заходжу до друкарні і кажу собі показати взірці. Взірці ріжні — залежно від ціни і смаку. Але назвища на тих білетах — майже без виїмку всі в однім стилі: по українськи — так

— Театри в Совітах. У Совітській Україні є тепер 80 театрів. У самій Москві є 8 оперових театрів і 49 драматичних, у цьому один український, жидівський, татарський, лотишський і циганський.

— Ріжні вістки. У Відні відкрили організацію, що торгувала всякими почесними титулами: ріжні достойники адоптували за великі гроші особи, що потребували титулів графів, баронів тощо. — Совітський уряд візьме участь у світовій виставі у Парижі 1937. р. — Британський державний секретар для справ Індії вислав привітну телеграму індійському поетові Таґорові з нагоди 74-ліття його уродин.—У Браїлові (Румунія) влада заборонила один театр за те, що там співали куплети проти Мусолінія. — Румунська влада заборонила картяну гру у всіх публичних льокалях. — В Данії віддано до приладного вжитку найбільший данський міст, побудований над Малим Белтом. — В дні 15. ц. м. з приводу річниці уродин фінляндського діяча Суельмана 30.000 осіб змінило свої шведські прізвища на фінські. — В Берліні помер власник відомої видавничої фірми Ганс Ульштайн. — В Парижі помер німецький вчений д-р Магнус Гіршфельд, відомий дослідник сексуальних справ, що покинув Німеччину наслідком противжидівського режіму. — Нюйоркський торговець діямантами Вінстон купив у Льондоні за 140.000 фунтів славний діямант Джонкер, найдений перед кількома роками в південній Африці.

— Мудра заборона. Католицький священик Йосиф Сун, парох з Ню Сутгат в Англії оголосив своїм парохіянам, що не буде допускати до причастія жінок з мальованими губами. Наслідок є такий, що від того часу не видати більше в церкві жінок з мальованими устами.

— Овочеві дерева і подружя. Італійський диктатор Мусоліні вживає всіх способів, щоб заохотити людей до женячки. Молоді пари мають знижені податки, відбувають пошлюбну подорож майже без коштів, а навіть дістають виправу й домове уладження, вильосовані, або по найнижчих цінах і на рати. В останньому часі прийшов ще один засіб подружої пропаганди. Кожна молода пара в північній Італії дістає від громади овочеве дерево і то до вибору, що дає найбільше овочів. Хоча цей дарунок скромний, а проте діяє на маси, бо справді молоді люди почали більше женитись. Як відомо, цей звичай зачинає приймати вже й в Німеччині.

— „Воюємо за здорову літературу". У вчорашній оцінці книжки Ю. Липи під таким заголовком переставлений 19-ий і 20-ий рядок що повинні виглядати так: „Усіх згаданих можна цитувати легко за „Нувель Літерер" Ще менше віримо у те, що..."

ВСЯЧИНА.

МІСТО ВІЧНОГО СНІГУ.

Найбільш популярним в Америці є тепер адмірал Бирд. По успішній подорожі в країну вічного снігу — вернувся непохитний дослідник Антарктику до Вашинґтону. Там його привітали з ентузіязмом. Відзначення і ордери не могли йому зробити вже приємности — має їх надто богато! Тому начеркнено в коротких ядерних словах на звитку пергаміну всі його заслуги. Букви цього письма чудово прикрашені — виконані рукою визначного маляря. 120 людей містилося на двох його кораблях — окрім того ще чотири літаки, шість сильних тракторів і 150 псів. Експедиція була силою вивінувана. Окрім того найсучасніше радіотелеграфічне приладдя і безліч наукових інструментів, якими послуговувались спеціялісти в краях Антарктику. З радістю пізнайшов Бирд і товариші „Малу Америку" — місточко, яке збудували вони підчас минулого свого побуту. Чистенькі тревалі деревляні хатки, електричне освітлення, деревляна вежа для висилок радіових — і навіть почта, головно для філятелістів. На жаль, колірова стяжка для стемпілїй замерзла і передруки марок вийшли дещо невиразно. 123 милі від Малої Америки збудував Бирд хатчину. Там перебув чотири місяці в повній самоті. Його товариші були тимчасом у Малій Америці. Дослідчі лети літаками протягались на тисячі км. Дослідники переконалися, що стара географічна віра про вільне море, яке розділює Антарктик неправдива. Такого моря нема, є тільки дуже глибокі ледяні провалля. І те, що на Антарктику нема бактерій неґідне з правдою. На просторі 20.000 квадратових миль тягнеться край досліджений Бирдом. Про вегетацію і звіринний світ Антарктику зібрав він багато повсім нового матеріялу.

ДИЛЄТАНТИ МАЛЮЮТЬ „МЕРТВУ НАТУРУ".

Коли в Новім Йорку минулого року образ досі незнаного маляря Ґоча дістав першу нагороду, публіка була вдивована, що він з фаху не маляр тільки лікар. Те, що він і на дальше думає присвячуватись своїм хорим дітям в фабричної частини Бостону, всіх здивувало ще більше. Народжений образ представляє дітей, які працюють на бавовняних фармах. Це є рівночасно обвинуваченням застарілого законодавства південних держав. Але слава Ґоча не дала його товаришам по фаху спокою і нагло виявилось, що не більше і не менше як 60 лікарів є непересічними малярами. Створили вони 259 образів. Найдивніше є те, що сюжети беруть вони не з життя, тільки з природи і що ані один з лікарів навіть у відділі різьби не створив нїодного акту. Кожному з відвідувачів ясно було, що робили ці образи добрі знавці природи. Бо лікарі це в дійсности знамениті природознавці. Психольоґ пояснив би це явище ще інакше. Для лікаря тіло це щось хоре, яке він має лікувати, воно не має для нього такої принади як для маляря або для різьбара, тому шукає він свого ідеалу краси деінде. Втікає в природу, яка стає його ідеалом. Знаний лікар ушних недуг малює виключно морські етюди, ортопед тільки мертву натуру. Рівень виставп дуже високий. Лікарі совісно студіювали саму техніку малювання: — їм не чужа ні літоґрафія, ні дереворит ні мідерит, ні рисунки пером. Реміснича сторінка малювання їм особливо мила. Великою сенсацією виставп були портрети, які малював психіятр. Ясновидний лікар Стронґ створив образи, які промовляють до глибини душі. Намалював він те, що пізнав із людської невпорядкованої душі за довгі роки своєї практики. Ми видимо на портретах вправді людей — але таких, немов би бачили їх із середини. Стронґові дораджують покинути медицину і перейнятись на малярство.

ДИВОГЛЯДИ.

СОБАКА З МЕДАЛЕЮ.

У франц. місті Ґренобль перед фронтом вояків 99-го пішого полку провели героя свята, 4-літню собаку-вівчарку Бетті. Вівчарка дістала золоту медалю за те, що спасла людське життя. Кількох вояків вибралися у гори в зимі. Один із них зломав ногу. Товариші мусіли залишити його в захисті і самі вернутись за помічю. Поміч прийшла аж на другий день вечір. Було 39 ступнів морозу. Товариші залишили раненому напитки, ліки та собаку Бетті. Коли 18 годин пізніше вернулись вони за ним, ствердили, що його спасла собака, бо огрівала його ввесь час своїм теплом. Усе свято відзначення собаки мало поважний, офіціяльний характер, тільки герой свята — собака, весело махала хвостом.

ЯК ВИҐРАТИ НА ЛЬОТЕРІЇ.

Одна паризька громадянка виграла на льотерії 50.000 франків. Купила вона льос під впливом сну, бо вірила віддавна у віщі сни. Шукала вона довго льосу з числом 48. Найшла вкінці льос 03948, який і приніс їй виграну 50.000 фр. Цю виграну пояснила вона так: Мені снилось 6 янголів, із яких кожний тримав у руці щит з цифрою 6. Я відразу зрозуміла, що ці цифри треба помножити і тоді дістаю 48.

КУПУЮТЬ ЖІНКИ.

„Комсомольська Правда" з 9-го ц. м. пише, що в Казакстані досі зберігся ще звичай, що за молоду, яка виходить заміж, треба давати викуп т. зв. „Калим". Недавно робітник возівського совхозу Бекмагамбеков продав свою доньку Батану за 300 рублів одному трактористові. Другий робітник продав сусідові свою 13-літню доньку Насиху. Такі самі факти повторяються у Башкирії. Буває і таке, що комсомольці поривають наречену залишаючи належну суму викупу. Большевик Ґаремов був таким способом жонатий 20 разів і влада не вмішується в ці справи.

Дописи.

ЛЮБЛИН.

Провідна неділя в Люблині. Православні українці мали ціле богослуження у православній церкві (другій) на православнім цвинтарі (на могилках) при Липовій вул., на цвинтарі "під липками" (друга брама в цвинтарнім мурі). В православній церкві при Руській вул. богослуження тої неділі не було. На цвинтарі і в церкві зібралося більше людей, як звичайно, приїхало дещо українців з околиць на могилки рідників і своїх; співав український православний хор. Було дещо і селян з недалеких сіл, де вже живуть українці. — Українці гр.-кат. обряду зібралися у своїй церкві при Зеленій вулиці. І тут співав гарно власний, тої неділі збільшений, український хор. На богослуженні було також дещо сусідів, було м. ін. кількох єзуїтів, на яких гарно відспіване богослуження зробило помітне враження. Були на богослуженні також українці, заточенні з подальших околиць, що поприїздили з дітьми; деякі діти вперше може бачили свою співану Службу Божу. Таке богослуження робить на діти незатерте враження з добрими наслідками на будуче. — Значіння своєї церкви і богослуження велике, тому належиться подяка тим усім громадянам і громадянам з Люблина, які з такою витревалістю старалися (писали подання до нунція і навіть до Риму, збирали підписи, фонди і т. д., а не все не приходило легко), щоб ми мали свої богослуження і то постійно. Є в Люблині і гр.-кат. цвинтар („старо-уніцкі"), від Любартівської рогачки праворуч. Був це колись цвинтар біля церкви св. Николая на „Четвергу" (на горбку біди Руської вул.), а при тій церкві було колись славне брацтво з часів Саковича (поч. XVII. в.). — По полудні відбулося спільне свячене, попереджене посвяченням „сидів" гр.-кат. священиком. До столів засіла наша українська громада; при тостах і гутірках сходи весело час. Потім забава при музиці протягнулася до півночі. Підчас свяченого зложили присутні добровільні датки: на Рідну Школу 27 зол. і на українських інвалідів 14 зол. Опісля був ще конкурс засуги в гуртуванні українців; з розпродажі карток по 5 сот. прибуло ще на Рідну Школу 6 зол. 40 сот.

М. Миханько.

РІДНА ШКОЛА БУДУЄ ОСНОВИ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ МАЙБУТНОСТИ!

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Нечинні аж до відкликання.

Кіна.

Нечинні аж до відкликання.

Закордонне радіо.

Субота. 13. травня 1935.

Відень (506,8) 16·10 Хор, 17·40 Концерт дутої орк., 18·35 Нар. пісеньки, 20·35 Вес. клас. і оп. музика, **Прага** (470,2) 15·35 Концерт, 17·00 Спів, 18·10 Арії та пісні в супр. скр., **Париж** (1648) 12·15 Легка музика, 20·00 Поет. нув. вечір, 20·00 Дит. хор, **Берлін** (356,7) 14·15 Розр. концерт, 19·25 Серенада на два обої, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. вечірка, 16·00 Вес. пополудне, **Кельн** (455,9) 12·00, 13·15 Концерт, 15·50 Форт. квартет, **Мінхен** (405,4) 20·10 „Бетельштудент" оп. Мілекера, **Будапешт** (550,5) 17·30 Форт., 18·25 Циг. музика, **Міляно** (368,6) 11·20, 13·10 Легка музика, 20·50 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 17·10 Концерт, 19·15 Легка музика, 20·50 Симф. концерт.

Неділя, 19. травня 1935.

Відень (506,8) 11·45 Австр. композитори, 19·30 „Венус у шовках" оп. Штольца, 22·25 „Канті ді Страпезе" на голос і 11 інстр., **Прага** (470,2) 8·30 Сальон. квартет, 17·50 Концерт, **Париж** (1648) 17·00 Концерт, 20·25 Камер. концерт, **Берлін** (356,7) 20·00, 22·20 Концерт, **Франкфурт** (221) 9·45 Шубертові пісні, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·30 Шопенові твори, 15·30 Пісні молоді, **Кельн** (455,9) 15·09 Баховї твори, **Ляйпціґ** (382,2) 18·00 Нім., стад. і російські пісні, **Мінхен** (405,4) 13·15, 16·01 Концерт, **Бреслав** (315,8) 20·10 „Тавердан" оп. Гендля, **Будапешт** (550,5) 12·30 Циг. музика, 17·55 Спів, 21·30 *Листова рапсодія ч. X. і XV.*, **Міляно** (221,2) 15·30 „Масковий бал" оп. Вердія, **Рим** (420,8) 17·50 Концерт, 20·45 Симф. концерт.

Львівське радіо

падає лише жалібні комунікати й авдиції аж до відкликання.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що ціни на масло не ставить з приводу вичікуючої тенденції; в дні 17. травня ц. р. кооперативам платив за:

		львівська Львів.
1 л.	молока	0·15 „
1 л.	сметани	0·70 „
1 к.	масла	2·20—2·25 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 24 сот.

Тенденція на масло вичікуюча, на молоко, сметану та яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 17. V. ц. р. платить своїм доставцям **за 1 кг.** живої ваги птиці, львівська подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята від 40 дек.		за 1 кг.	2·00 зол.
Мол. однор. кури І. кл.		„	0·90 „
Старі кури	„	„	0·80 „
Пантарки	„	„	1·50 „

Птицю приймає в свіжости визначеного приділу для кожного доставця.

Курята приймає покищо без приділу.

Когутів, качок, гусей, індичок та індиків з огляду на кінець сезону не приймає.

ОПОВІСТКИ.

Панахида по бл. п. Маршал. Йосифу Пілсудському. Укр. Центральний Комітет, відділ у Львові в дні 19. V. (неділя) влаштовує панахиду за спокій душі Першого Маршалка Польщі Йосифа Пілсудського, приятеля незалежности України. Панахиду буде відслужено в православній церкві при вул. Францішканській в год. 12 дня. — Цією дорогою відділ У. Ц. К. повідомляє всю еміґрацію Львівської кольонії і Громадянство та просить прийняти численну участь. **Управа У. Ц. К.** 1570

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Печатки каучукові та металеві для парохіяльних урядів, читалень, кооператив та ін. виконує найдешевше Макс Ґінзерман, Львів, Сикстуська 19, телефон 215-03. 1358 6—12

До продажі — реальність при вулиці Ґроховській 34. Готівка 21·000 зол. і довг 7.000. Інформації в год. 2—4 попол. 1549 2—2

Найдешевше заведення перепискн на машині, — Львів, ул. Баторого ч. 28. 1545 4—3

Новочасна вирібня парасолі і парасольок „ЛІОН", Львів, ул. Шайнохи 2. — приймає реперації, покриття, дешево. 1536 6—10

10.000 мужеських сорочок продає від зол. 2·26 Новочасна вирібня **„Ренома"**, Львів, Сокільна 9. 1510 9—22

Спеціяльна вирібня ПІЖАМ, БОНЖУРОК, ДРЕССІНҐІВ, детальічно по гуртових цінах. — **Руд-Стар,** Львів, Сербська 17. II. 1391 16—20

Фортепіяни, пів'яніна світових вирібней на складі, Марецький, Баторія 7. 10-11

Наука писання на машинах, місячна оплата пять золотих. **Переписку і відбитки** — приймає Романська, Зиблікевича 5 1562 3—10

Уневажнюю книжечку військову видану через П. К. У. Стрий на назвисько Теодор Конарницький ур. 27. VII. 1906 року, в Синдвідську Вижи. 1570 3—3

Вітрівки імпреґновані, найдешевше джерело: „Надія", Ґетманська 22. побіч Музею. 1452 4—7

Палиці — парасолі, найновіші парасольки. Нова вирібня, Ягайлонська ч. 16 1567 1—1!

Візки дитячі найновіші від 18 зол. поручає **КІК,** Жовківська 17. 1576 1—3

ОГОЛОШЕННЯ.

ПОДЯКА.

До глибини душі пронята безчисленними виявами співчуття українського громадянства всіх земель нашої Великої Батьківщини з приводу смерти мого незабутнього Мужа Професора Доктора **Станислава Дністрянського,** складаю отсим сердечну подяку Всім, хто поміг мені ділом чи словом у найважчих хвилинах мого горя.

Софія з Рудницьких Дністрянська

Меблеві покриття Дреліхи і волосіння на матраци (Росгар) продає найдешевше

ФРЕНКЕЛЬ І ЛІДЕР

ЛЬВІВ, ЛЕҐІОНІВ 25. в подвірі. 9-14

ЗАВЕДЕННЯ ҐНОТІВ
молодого МІЛЛЕРА — Ринок 19
в партері поручається П. Т. Публиці

АЛЬФОНС ДОДЕ.

МАЦІЦЬКИЙ

Переклад із французької мови М. Рудницького. — Ціна 1·— зол., з почтовою пересилкою 1·30 зол.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 129 (14.027). Львів, неділя 19. травня 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Жалібне Богослуження з приводу смерти марш. Йосифа Пілсудського в соборі св. Юра у Львові.

В суботу, 18. травня ц. р., відбулось в архикатедральному соборі св. Юра у Львові жалібне Богослуження з приводу смерти й похоронів марш. Йосифа Пілсудського в 10-тій год. передполуднем. Богослуження відправив Преосв. о. епископ. Н. Будка в асисті крилошан оо. Томовича і Люби. На Богослуженні репрезентували українське зорганізоване громадянство такі представництва: ред. Вас. Мудрий і Вол. Целевич від УНДО-ня; посли Ост. Луцькин, Люб. Макарушка, Ст. Біляк, І. Лисий від УПР; сен. Ю. Павликовський, д-р І. Брик, дир. В. Сінгалевич, д-р Роман Дашкевич, Вол. Кузьмович від культурно-освітніх, наукових, господарських, кооперативно-економічних, фінансових, рухавкових і харитативних централь. Всі ці представники заняли місця в стасях, а на репрезентаційних місцях біля сталь були представники державної адміністрації, судівництва, прокуратури, армії та інших державних установ

Українська Парляментарна Репрезентація на похоронах марш. Йосифа Пілсудського.

Українську Парляментарну Репрезентацію (УНДО) репрезентували на похоронах марш. Йосифа Пілсудського у Варшаві і Кракові голова УПР пос. д-р Дм. Левицький, заст. голови УПР. пос. д-р Волод. Загайкевич і секретар УПР пос. Дм. Великанович.

Найглибше дно в Совітах.

НЬЮ ЙОРК, 28-го квітня. В черговій, четвертій статті Гері Лянґа в „Нью Йорк Джернал" з четверга 18-го квітня описана трагедія жидів на Україні. Вона не менша від української трагедії. Коли наближався жидівський новий рік, большевики арештували в Києві рабина, щоб від жидівських родин видусити окуп у долярах. Доляри діставть жиди від своїх рідних з Америки. Жидівка, що їй померла дитина, занесла в суботу свою дитину на цвинтар і переплакала ніч до сходу сонця, щоб могла викопати сама гріб дитині.

У пятій статті із 20-го квітня пише Лянґ про револьту селян на Україні. Лянґ поїхав з Києва на села і побачив, як горять копи на полях. Треба було військо притягнути до гашення вогню, бо селяни відмовились. Палили збіжа не те, щоб піматитися на уряді за голод. Не діставали навіть хліба за свою роботу, воліли згинути. Про це писав з Києва Лянґ до „Форвертс-у", але не згадував, що справді горіло збіжа. Писав тоді, що це збіжа парувало і виглядало, начеб горіло тому, що не було зібране вчас. Коли прийшла слота, воно замокло, а як заграло сонце, почало парувати. Про це ми згадували в „Ділі", у статті, перекладеній із „Форвертс-у". Тепер Лянґ пише цілу правду.

В черговій статті з 22. V. пише Лянґ про положення в Мінську і в цілій Білорусі. Каже, що *Білорусь — це саме дно совітської Росії. Київ — це пивниця, один ступінь нижче від Москви. Мінськ один ступінь нижчий від Києва.* Коли приїхав туди, побачив поїзд з вантажними возами. Думав, що то перевозять худобу. А то були селяни, що відмовилися працювати на полі без хліба. Їх запакували у вантажні вози і везли на північ. Лиш малі крати вгорі возів давали трохи воздуху. Червоноармійці увихались із крісами. Це були признаки отвертої револьти. Цілий Мінськ був схвильований. Москва недовіряла своїм білоруським урядовцям і прислала туди своїх вояків. Лянґ був свідком, як приїхало отверте вантажне авто, а в ньому ціла громада людей. Їх окружили червоноармійці, та всетаки вони підвесли свої голови і викрикували проти голоду. Навіть готель, де заночував Лянґ, був під знаком бунту. Його замкнули, бо вивезли всю прислугу.

Кореспондент поїхав потім на село. Там побачив цілі поля бараболь у землі. Вони залежали до колхозу. Селяни не хотіли їх копати, бо їм не дали їсти. Бараболя зігнила. Притягнено військо, яке виганяло міське населення до копання бараболь. З розмови з деякими людьми завважив загальну ненависть до влади, а крім цього одної громади до одної. Панує загальна ненависть усіх проти всіх. Це є соціялізм у Совітах.

Муніципальні вибори у Франції.

ОФІНОР повідомляє з Парижа, що вибори до міських самоврядувань у Франції, всупереч усім передбачуванням, дали знову перемогу лівим елементам. Правда, поворот на ліво є незначний, але він доказує, що надії правих організацій прийти до влади легальним шляхом є зовсім безпідставні. Не вважаючи на всі невдачі та заворушення останніх років, французький виборець показав, що він все ще вірний ідеям демократизму, які в деяких державах вже цілковито скрахували. Франція завдячує перемогу лівих головним чином допомозі Москви, блькові соціялістів а комуністами. Преса підкреслює, що — як і треба було чекати — ці останні обдурили своїх сальників. В той час, як соціялісти втратили декілька місць, комуністи сильно збільшили свої лави і навіть у Парижі, де досі був лиш один комуністичний делегат, вони матимуть вісім місць на 5 соціялістів. Цікаво відмітити, що відомий нам зі своїх ворожих проти України виступів Ерріо, який є від 15 років мером Лону, пройшов з великими трудношами і мало не програв, у той час, як у Парижі займав перше місце і з певністю бути мером відомий посол Сулє, стрий приятель українців та член „Товариства Українознавства". Загальне опінія французьких політиків, що Франція ще не вибрала собі певного шляху і що ворогуючі сили лиш підготовляються до боротьби.

Монархісти підготовляли переворот в Австрії.

„Нае Ціріхер Цайтунг" оголосила сенсаційні вістки про плани австрійських монархістів. Щоденник пише, що монархісти хотіли поставити уряд Шушніґа перед доконаний факт. Одної днини Отто Габсбурґ мав прилетіти до Австрії, де на нього мали ждати старшини колишньої цісарської армії. Вони мали відвезти Оттона Габсбурґа до Відня, де князь мав постійно замешкати. Покищо невідомо — пише згаданий щоденник — як до тієї авантюри поставилась рідня архикняза Оттона та його окруженя у замку Стенокерзелі. В урядових колах у Відні були тієї думки, що архикняз Отто має добрих доradників і ніколи не рішиться на подібну авантюру, що могла б довести в Австрії до чергового виступу націонал-соціялістів. Кружляють поголоски, що зі старшинами мав ждати на архикняза Оттона теж один з провідників націонал-соціялістів у Австрії Брєховський, який працював у центральнім комітеті австрійських монархістів, але проти Оттона.

Присилайте передплату!

Хто добре газдує, той гараздує!

кажуть старі люди. А господарюєте добре, складаючи свої ощадности

в Кооперативному Банку „Дністер"

у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

Центральний Кооперативний Банк

„Краєвий Союз Кредитовий" у Львові,

вул. Третого Мая 15.

приймає вкладки ощадности і як централя кредитова для українських кооператив всіх видів уділяє кредити на піднесення господарства і промислу.

Що далі?!...

(Від власного кореспондента).

Варшава, 17. травня 1935.

Вийняли маршалові Пілсудському серце й мізок, забальсамували його тіло, зодягли у парадний мундур і поклали у провізоричній каплиці у тій бельведерській палаті, звідки правив державою, яку створив. Там тримали при ньому варту генерали, які стали були вояками на його поклик та від нього дістали нижчий свій військовий ступінь. Потім показали його домовину на гармату й серед понурого гуркоту барабанів, у світлі смолоскипів, з якими сварилися блиски фільмових рефлекторів, перевезли до Свято-Іванської катедри. Там спочивав впродовж 36 годин на високому катафальку, посередині храму, що його прибрали професори мистецтва, — і стільки людей хотіло бачити його обезкровлене обличчя, білу голову і повислі — такі колись грізні — довгі білі брови, — що у вузькій вуличці раз-ураз протискались санітарі з ношами й виносили з юрби знетовчених людей і зімлілих жінок; треба було зорганізувати навіть окрему станицю для дітей, що їх загубили їхні мами й опікунки! Потім повезли його головними вулицями міста ген аж на мокотівське поле, у такому почоті, з такими почестями, з такою маніфестаційною парадою, якої Варшава мабуть від віків не бачила. Несли перед домовиною чудові вінки від урядів і армій всієї Европи, а за домовиною видно було не лише найвищих достойників-земляків покійного, але й старечу, бадьору ще постать марш. Петена, смагляве (схоже на вірменина) обличча Лаваля, високого й дебелого прусського премієра Герінга, білі струсині пера на чаку японського міністра, трохи театральну ношу румунів і безліч репрезентаційних фраків та циліндрів. Вкінці поклали домовину на високу трибуну і ціла армія передефілювала в останнє перед полководцем, що приймав за життя ще одну дефіляду. Сурмачі підняли сурми до уст, але не видали із них згуку, командуючий дефілядою генерал присказав на коні до домовини і склав перед нею останній рапорт. Показали домовину на відкриту площадку, при якій всю дорогу виконуватиме почесну сторожу 8 старшин, і повезли до Кракова, а попереду короткої валки (каротяг, один вагон для старшин і площадка з домовиною) дорогу промощував броневик із чорним прапором. А заки ці рядки дійдуть до рук читачів — спочине тіло Йосифа Пілсудського на вічний спочинок у тій самій крипті вавельського підземелля, в якій спочиває Михайло Вишневецький і Ян III. Собіський.

Зупинений на тиждень нормальний хід державного життя починає продовжуватись і те-

пер уже з цілою силою найбільш актуальної справи дня накидається питання: „Що далі?!" Це питання завдає собі стільки людей у Польщі (і чимало одиниць поза нею, думаючи про польські справи), і стільки людей бавиться у ворожбитів, що спробуємо і ми, без жесту всезнайків і поза пророків, сказати кілька уваг, опертих на — логіці фактів.

Таким основним фактом є передусім те, що хоча смерть Й. Пілсудського прийшла скорше, ніж її сподівалися, то проте той гурт людей, який втримав у своїх руках владу, здобуту в травневому перевороті, приготовлявся на ту суму можливість віддавна. Щойно нині стає ясно, чому ревізія конституції, яка спершу (2. VIII. 1926) обмежилась до кількох точок і потім довгі роки перебувала у стадії пливких проектів, була в мин. році ухвалена з таким поспіхом, — чому після кількамісячної стадії вичікування на останнє слово Бельведеру знову з таким поспіхом переведено сенатські поправки і чому врешті рішено перевести так швидко нові вибори — на підставі радикально зміненої виборчої ординації. Ясною теж нині стає остання зміна кабінету. Відомо нині теж, що найвищі військові призначення, які появилися зараз в кілька годин після смерти марш. Пілсудського на опорожнені ним посади, були вже заздалегідь передбачені і приготовані. І не на те приготовлялися люди, що мають у своїх руках цілу армію і весь державно-адміністраційний апарат з своїм парляментом і своєю конституцією вмочно, щоб із того факту не вивести найдалі йдучого льогічного висновку.

Тому всі трамваєво-кавярняні розмови (притишеним голосом) на тему „високого призначення" ген. Сікорського, „концентрації сил", нового „приємного для демократичної лівиці" президента чи то про політичне воскресення найприємнішого для правиці Падеревського („найкращий премієр серед музиків"), всі ті вигадки не тільки незручний вислів утаєних бажань.

Безперечно, правда, що „ситуація змінилася". Але так само правда, що в багато речому найбільш суттєвому вона залишилась та сама. Коли напр. без сумніву володіючий табор утратив в особі Й. Пілсудського найбільший моральний і психольогічний атут, то проте не зискала на ньому нічого **позитивного** польська опозиція. Сила сенації була і надалі є у повній слабості, нездарності і нікчемності опозиції. Польська опозиція слаба не тому, що організаційно розбила її державна адміністрація, лише тому, що вона — та опозиція — морально розложена внутрі, має цілком анахронічні гасла, нежиттєздатні мертві перестарілі програми та не має — провідників. Просимо перечислити всі призвища лідерів соціялістичної, селянської („людової") та ендецької опозиції, — які бездушні паперові типи, помазані щонайвище професорською вченістю! Девять літ вистарчило, щоб увесь той ріжношерстий табор, який мав у своїх руках усю фактичну владу у перших 8-ми роках існування відродженої польської держави, цез зовсім, як поважний претендент до влади. Колись здобувся цей табор лише на пакости Пілсудському, зумів вигризти його на якийсь час до Сулєювка і зумів блискуче та з повним успіхом вести і перевести націоналістичну нагінку проти третини чужонаціонального населення держави. З усіх своїх колишніх вартостей залишилися нині в руках ендецької опозиції (опозиційно-соціялістичний польський пролетаріят як організована сила взагалі не рахується) лише два поважніші елементи: студентська молодь і частина клиру. Чи реальна сила тих двох елементів плюс опозиційні настрої анархістичної ендецької інтеліґенції (міщанства) і публіцистичні нарікання ГПС, чи реальна сила тих чинників така велика, щоб табор, який має владу, пішов їй хочби на один крок назустріч?!

Очевидно, що процеси соціольогічних рухів такі глибокі і загадкові, що годі передбачити сьогодні, як виглядатимуть польські суспільно-політичні течії і відносини за якийсь довший час, за роки. Коли мова про політичну **дійсність**, говорити про них ще передчасно. Політична дійсність в Польщі має перед собою ще довгий період володіння нинішніх правителів. І тому можна ризикувати твердження, що у відповідь на ніякове „що буде?" можна сміливо відповісти: „нічого". Про деякі дозгічно необхідні реформи згадували ми вчора: пересунення центрів авторитету, розмежування найвищих компетенцій. Але напр. хоч дрібний, та дуже знаменний факт, що члени конституційної комісії сойму і сенату з Клюбу ББ перервали лише на кілька годин свої наради та в цьому тижні далі перемелювали проект виборчої ординації (він залишиться мабуть у первісному запропонованому вигляді, всупереч опозиції консерватистів та санац. „радикалів"), вказує пророчисто, що уряд хоче точно втримати устійнений порядок справ і нічого в ньому не зміняти. Отже: нові вибори і вибір президента на підставі нової конституції та найбільш дбайливе зберігання безперервности режиму в усіх подробицях.

Чи до тих подробиць належить і ділянка національної політики? І чи для справи ревізії дотеперішньої національної політики уряду зі смертю маршала Пілсудського витворились гірші чи кращі умовини — це питання, що викликують окремі думки і рефлексії.

І. Кедрин.

Великий вибір блаватних товарів
поручає фірма
Антін Увєра
ЛЬВІВ, вул. ГАЛИЦЬКА ч. 10.
19—20 Ціни надзвичайно низькі.

Перед дижісією прем. Мекдональда і між. Саймона.

ПАРИЖ, ПАТ. Авас повідомляє з Льондону: В колах парляменту кружляють поголоски, що прем. Мекдональд уступить.

ЛЬОНДОН. 18. 5. ПАТ. Англійська преса подає здогади на тему змін у кабінеті, що мають невабаром прийти. Преса пише, що прем. Мекдональд і віцепремієр Болдуін обміняються становищами. Напевно уступить Саймон зі становища міністра закордонних справ і обійме теку міністра внутрішніх справ. На становище міністра закордонних справ висувають тепер мін. Ідена. Крім того уступлять міністри: внутрішніх справ, летунства, війни і здоровля. Міністром війни буде мабуть теперішній міністр доміній Томас. Одночасно преса пише, що наради в справі реконструкції кабінету ще не закінчені. Ціла справа буде закінчена цілком за місяць.

Людн хорі на жовчеве і нирнове каміння, як також і на міхурову камицю, на надмірне витворювання сечового квасу і артретизм повинні регулювати функцію кишок, вживаючи природну гірку воду **Franciszka-Józefa.** Поручають її лікарі.

Жадайте всюди!
Найкращу **рідину, пасту і порошки до чищення металів і посуди — та смар до лещат.** 440 25—7
„СІЛЬВА"
Львів, Бандурського 5.

о. Г. КОСТЕЛЬНИК.

Чи письменник мусить мати світогляд?

(Докінчення.)

II.

М. Рудницький дуже добре знає, що його дефініція „світогляду" не є повна. Тому він і висказує її тільки умовно: **„Коли** світоглядом називаємо..." Але на інших місцях, як це звичайно буває в полеміці, він бере цю свою дефініцію в категоричному значінні й виводить з неї категоричні висновки, наскільки вони корисні для його становища. І так він каже: „Мати світогляд і шукати його це два ріжні психольогічні стани"; „світогляд протиставимо враженням, настроям, навіть цілій увві"; „письменник орудує образами, а не поняттями" і т. ін. Таким способом йому виходить, що „письменник не мусить мати світогляду". Розшифроване на просту мову це значить, що **письменник у свому творенні не мусить** вязатися **ніякими ідеольогічними ані етичними принципами.**

Також з цієї точки питання „Чи письменник мусить мати світогляд" неясно (законспіровано) поставлене. „Мусить" має два головні значіння: або „мусить" під **етичним** поглядом **(повинен),** або під деяким іншим поглядом.

Для ясніщого зрозуміння також тут сформулуємо поставлене питання простими словами: „Чи письменник **мусить** вязатися ідеольогічними й етичними принципами?" Ясна річ, що не мусить, бо має свобідну волю, і може писати, що хоче і як хоче. Але чи **не повинен?** „Гік Родус, гік сальта!"

Мих. Р-кий западто мудрий, щоб такою щирою аналізою підкопувати своє власне становище, Тому він і тут говорить наче не від себе, начеб тільки стверджував факт: „Письменник шукає цікавих проявів життя і зупиняється перед ними здивований, відтворює власні сумніви, проблиски, незрозумілі для нього нахили, спонуки, пориви, шукання... Як чутливий мистець він стримується від загальних висновків".

Значить: повна свобода, без усяких обмежень.

Ба, але ж усе те тільки гіпотетичне, залежне від того **„коли",** що стоїть в основній дефініції Мих. Р-кого!

А річ у дійсності так стоїть, що ця дефініція **одностороння:** вона обіймає (виражає) тільки скрайню, ідеальну форму світогляду, а до інших світоглядних форм вона ставиться ексклюзивно, начеб вони не підпадали під поняття „світогляд". Це така сама похибка, як колиб хтось твердив, що тільки біла барва є барвою, бо в ній фізикально зміщані всі барви веселки.

Про зрілу людину кажемо „чоловік", а про дитину: це ще не „чоловік", це щойно дитина. Та так говоримо тільки для нашої вигоди, бо в іншому випадку, коли матимемо перед очима антитезу між дитиною й напр. малпою, будемо змушені також про дитину сказати „чоловік" (людина). Чи людина вповні розвинена, чи ще ні, все таки вона є „чоловік", бо має людську природу, а людська природа сама собою прямує до того, щоб стати розвиненою людською природою.

Так само мається річ із „світоглядом": чи світогляд розвинений, викінчений, гармонійно виведений до всіх глибин і висот, що для людського ума в даному часі доступні, чи він нерозвинений, початковий або розбитий чи розперезаний — це все „світогляд".

Коли диспута йде про свободу в людському діянні, то входить у гру саме оце **найширше** поняття „світогляду", як це зараз побачимо. А Мих. Р-кий вибрав саме **найвужче** поняття, щоб лекше йому було ломити й скривати вартості, що захитують його становище.

Таким способом нам вийшло, що не тільки кожний інтеліґент і кожний письменник, **але взагалі кожна людина, наскільки має вже розвинений і здоровий розум, має світогляд і не може його не мати.**

Світогляд іде в парі з розумом: де розум, там світогляд. Тільки звірята не мають світогляду, бо не мають розуму. Невільниче схоплювання світу, що його доконують змисли, так само не є світоглядом, як фотографічне схоплення світу не є світоглядом. Світогляд зачинається там, де виступає **свобідне й інвенційне** формування образу життя-буття, себто **відгадування** його дійсности, його вартостей, його минувшини й майбутности, його цілости. Такий спосіб пізнання світу питомий тільки розумові. Змисли пізнають світ **невільничо,** розум **свобідно.** Отже кожна людина — тому, що має розум — має якийсь погляд на світ, до якого дійшла своїм розумом, має якісь принципи, норми й директиви для діяння — а це значить, що кожна людина має світогляд у найширшому значінні слова. Очевидна річ, що світогляд фільософів-скептиків це також світогляд. І всякий суперечний у собі чи розперезаний погляд на світ це також світогляд. Питання Мих. Р-кого „Чи письменник мусить мати світогляд", розшифроване на найпростішу мову виглядає ось як: **„Чи письменник мусить мати розум?".** Дивне й смішне питання. Одначе також тут можна би, хоч уже не так легко, законспірувати і доказувати, що ніби письменник (белетрист) не потребує мати розуму. Для такого „стріляння" треба би собі створити „базу", беручи слово „розум" у якомусь спеціяльному значінні, як напр. метафізичний розум, математичний розум, взагалі якогось типу абстракційний розум.

Мих. Рудницький дійсно й заступає це становище, коли каже, що „письменник орудує образами, **а не поняттями"**; що „навіть дуже великі письменники висловлювали по черзі, чи поруч, ідеї зовсім суперечні, неясні, замрячені, коли й не дивоглядні" і т. ін.

Роля сойму та сенату в новій польській конституції.

II

ІДЕОЛЬОГІЧНІ ОСНОВИ СТАРОЇ ВИБОРЧОЇ ОРДИНАЦІЇ.

Стара польська конституція з 17. 3. 1921 р. постановляє, що виборча ординація до сойму й сенату має опиратися на загальному, тайному, безпосередньому, рівному і пропорціональному голосуванні. Згідно з тією постановою зладжено виборчі ординації до сойму і сенату. Можна загально сказати, що старі виборчі ординації до сойму й сенату належать до найбільше демократичних. Великі виборчі округи, засада пропорціональности й обчислення голосів на основі системи де Гонта запевнювали навіть малим політичним партіям парляментарне заступництво. В деяких виборчих округах навіть 1/5 і 1/6 частина виборців могла вибрати собі посла або сенатора. Вибори до сойму й сенату відбувалися на тих самих ідеольогічних засадах. Ліберальність і демократичність старої виборчої ординації нарушено супроти українців в двох напрямах, а саме нарушено засаду пропорціональности і рівности. Засаду пропорціональности нарушено на Холмщині й Лемківщині при помочі виборчої геометрії в цей спосіб, що українців поприлучувано до польських виборчих округ так, щоби вони не могли вибрати свого представника. Засаду рівности знехтовано в цей спосіб, що в польських виборчих округах один польський мандат припадає на 70.000 населення, а в українських аж на около 100.000 населення. В цей спосіб зменшено значно чисельність українського парляментарного заступництва. Це доказує, що коли йде про непольське населення, то польська демократія не вагається нехтувати демократичними засадами рівности й пропорціональности.

Наслідки демократичної і ліберальної виборчої ординації виявилися для Польщі доволі прикрими. До сойму й сенату вийшло кількадцять політичних партій, а це унеможливило витворення політичної парляментарної більшости. Влада переходила з рук до рук, залежно від хвилевих компромісів між партіями. Такі відносини унеможливлювали пляновість у діланні влади й обнижували її авторитет на зовнішньому й внутрішньому терені. Так то демократична конституція і виборча ордінація до сойму та сенату довели до постійної кризи, а подекуди навіть до параліжу у функціях виконавчої влади. Польща мала демократичну конституцію справедливу принайменше у відношенні до поляків, виборчу ординацію, а кепські, бо слабосилі і змінчиві уряди

ТРАВНЕВИЙ ПЕРЕВОРОТ І ЙОГО ПОЛІТИЧНІ НАСЛІДКИ.

Травневий переворот маршала Й. Пілсудського в 1926 р. мав на меті поза зміною особового складу уряду дати Польщі сильну й авторитетну державну владу. Маршал Пілсудський не накинув Польщі нової конституції і нової виборчої ординації, лише правка Польщею на основі старої конституції. Він дав Польщі сильні уряди, обсадив людьми свого табору всі ділянки державної адміністрації і змагав до того, щоби парляментарним шляхом дати Польщі новий державний лад. Це йому вдалося щойно в 1935 р. Нову конституцію ухвалено щойно 23. березня 1935 р. Нова виборча ординація буде ухвалена в найближчому часі. Щоби здобути більшість у соймі й сенаті урядова партія двічі йшла до виборів, а влада всіми засобами допомагала урядовій партії. Велика ціль, а саме реформа державного ладу вела владі не оглядатися на засоби, якими влада змагала до здобуття більшости в законодатних установах. Українці відчули глибоко ці засоби при виборах у 1928 і 1930 р

ВІДВОРОТ ВІД ДЕМОКРАТИЧНОГО ВИБОРЧОГО ПРАВА.

Щоби зрозуміти добре ідеольогічні основи польського законопроекту про виборчу ординацію до сойму й сенату, представлю коротко ті течії, актуальні у світі, які довели до обмеження, а то й скасування деяких засад демократичного виборчого права.

В першу чергу в багатьох державах появляються в ріжній формі й у ріжному обсязі змагання ліквідувати демократичні засади виборчого права (загальність, рівність, безпосередність і пропорціональність). Початок зробили большевики. Перші Совіти вижили активне й пасивне виборче право. Большевицька конституція надає лише т. зв. працюючим політичні права. Большевицька влада рішає про те, хто підпадає під поняття працюючого, чи як каже конституція, того, що удержує себе з продуктивної і реально корисної праці. В Совітах круг осіб, позбавлених політичних прав і таких, що підходять під поняття „буржуазії", є в практиці дуже широкий. Передумовою совітського виборчого права є посідання двох цензів, а саме цензу праці й політичного цензу. Дальше виборці по містах є упривілеєні і їхнє виборче право не є рівне. Вищі вибори в Совітах до вищих органів понад міськими й сільськими совітами є посередні. У фашистівській Італії наступило „де факто" а не „де юре" обмеження демократичного виборчого права з тою хвилиною, коли фашистівський уряд увів постанову, що кандидатів устійнює велика фашистівська Рада, а виборці в загальному голосуванні голосують „так", або „ні". Загальне голосування є при такому поставленні справи лише тактично-політичним засобом для зовнішнього ефекту.

В гітлерівській Німеччині позбавлено виборчого права т. зв. марксистів (комуністів і соціялістів), а в Австрії позбавлено гітлерівців і соціялістів пасивного виборчого права. В інших краях переводилося менше радикальні реформи демократичного виборчого права.

Виринає цікаве питання, чим вичислені держави намагаються заступити демократичне виборче право. Найлекше прийшлося це зробити большевикам. Там, згідно з большевицькою доктриною про диктатуру пролетаріяту, заступлено демократичне виборче право організацією одної кляси, себто пролетаріяту.

Муссоліні побудував новий державний лад на організації фашистівської партії і на професійних організаціях. Нова австрійська конституція з 1. травня 1934. вводить становий устрій у державі.

ЩО ПОСТАНОВЛЯЄ ПОЛЬСЬКА КОНСТИТУЦІЯ ПРО ВИБОРЧЕ ПРАВО?

Нова польська конституція постановляє: „Сойм складається з послів, вибраних у загальному, тайному, рівному й безпосередньому голосуванні" (стаття 31 уст. 1). Це значить, що конституція задержує 4 засади демократичного виборчого права до сойму, а саме загальність, тайність, рівність і безпосередність, а касує пяту засаду — пропорціональність.

Про сенат каже нова конституція так: „Сенат складається зі сенаторів, покликаних в 1/3 президентом Річпосполитої, а в 2/3 вибраних" (стаття 47 уст. 1).

„Виборча ординація до сенату означить кількість сенаторів, спосіб їх покликування та означить категорії осіб, яким присвоюватиме активне й пасивне виборче право до сенату.

Володимир Целевич.

Правдиво гарне срібло

ФАБРИКА СРІБНИХ ВИРОБІВ

Д. Л. Найман Львів, Кохановського ч. 21. (Рік осн. 1880). — тел. 6-74.

Можна дістати у всіх більших ювилерських магазинах в цілім краю. 313 36—50

Це правда, що белєтристичний талант це передовсім талант фантазії та чуття. Але без розуму письменник не міг би **ані одного речення склеїти,** ані одної поезійки уложити. Значить, що письменник мусить мати розум у звичайному розумінні слова. (Невже треба це аж доказувати?!). В законспірованому своєму жаргоні пише Мих. Р-кий: „Дошукуватися у них (світових ліриків) світогляду значить — не розуміти основної сути лірики, яка висловлює настрої переміженої одиниці, настрої — неповторні, до ніяких інших неподібні і з яких не можна робити загальних висновків". Та це не зовсім так. Поети, белєтристи відтворюють життя-буття **на взірець природи.** Природа творить **систему** фактів, ми з цілою певністю знаємо, що це **якась система,** одначе сама природа не зраджує нам її безпосередньо, тому вона овита **таємничістю,** а ми щойно самі мусимо догадуватися і досліджувати: яка це система і як поодинокі факти з нею годяться. А це наша вроджена схильність, щоб відгадувати систему природи.

Анальогічно стоїть справа з поетичними творами. Вони відтворюють систему життєвих проявів у формі образів, одначе ані їхні автори не викинули їх на світ із своєї душі, лиш отак собі, як репях, що причепився до нашої одежі, **але вони входять у нашу душу й стають цеглками в структурі нашої душі,** наскільки вона медулюється від сторони свідомости: вони формують наш модус почування й наш модус думання — **накидують нам свій світогляд,** свою міру і своє цінування життя-буття. **Гарна література має дуже великий виховний вплив.**

Ось аж тут ми договорилися до справжнього стану проблеми. Зовсім не йде про те, чи письменник мусить мати фільософічно розвинений, гармонійний світогляд, чи ні. А йде про те, що гарна література має величезний, масовий виховний вплив. В ері лібералізму намножилося без кінця творів, що ставлять за зразок до наслідування упавшу людину, що сяким чи таким способом вихваляють і пропагують розперезане людське життя, а це веде до зруйнування суспільного життя.

Чи це має так далі йти? Живемо в часах, коли світ, що ще перед великою війною був „новим", нині вже належить до „старого" світу, що **розкладається.** Творяться нові лабори, дуже завзяті (як звичайно новий суспільний тип), що хочуть перетворити знемощілий, усякими токсинами затроєний старий світ на новий, життєздатний, у собі сконсолідований. Давні ліберали перекинулись в догматистів такого чи такого типу, у світоглядників, доктринерів, а то й здекларованих релігійників. Одначе є ще й давні ліберали.

Суперечка чи боротьба, що її зачав Мих. Рудницький, це в дійсності боротьба між старим лібералізмом і новомодним догматизмом. А „гарна література", „письменник", „світогляд", „талант" і т. ін. у статті Мих. Рудницького це тільки твердині, рови, вовчі ями, кільчасті дроти, щоби при їх помочі лекше воювати. Маскування й конспірація.

З такого мого закінчення міг би дехто подумати собі, що я сам собі суперечу, бо ніби тут на кінці я цілком пристаю до новомодних світоглядників, а спочатку я ніби приставав до Мих. Рудницького. Та треба розріжнити мій теоретичний і особистий ідеал від дійсного ходу історії. Я за тим, щоби всюди в житті гармонійно комбінувати контрасти **„якнайбільше свободи" і „якнайбільше обмежень"** (бо правда обмежує нашу свободу діяння). Але тому, що чуттєва сторона серед загалу людей сильніша, ніж розумова, отже люди лекше йдуть за своїм чуттям, яке завсіди є одностороннє й простолінійне, сполучування контрастів у людській історії звичайно відбувається насильно, вулканічно і фанатично, **гіпертрофічно:** з одної крайности попадається у другу крайність. Ідеальний стан у людській історії це тільки виїмок, що коротко триває.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"

Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.

Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи

по найдешевших цінах!

Українїка в чеському музичнім словнику.

Вже кілька літ виходить зошитами „Музично-науковий словник Паздірка". Фінансує його знаний нотний видавець О. Паздірек з Брна; від нього і назва. Словник цей має 2 томи. Перший вийшов р. 1929, під редакцією муз. історика проф. Граціяна Чернушака; обіймає частину річеву, себто: термінольогію, теорію, історію й організацію музичного життя. У порівнянні із десятьма зошитами другого тому, які дотепер появилися, є він значно скромніший. Проф. Чернушак поділився редакцією другого тому того словника із брненським музикольогом проф. В. Гельфертом. Не диво, бо праці було тут значно більше. Остання 320-та сторінка останнього зошиту кінчиться цифрою буквою *Г.л.*

У другому томі найдемо імена всіх визначніших працівників музичних, композиторів, педагогів, артистів, теоретиків і видавців. Редактори поклали головну вагу на славлянських музик. Найбільше місця присвячено чеським іменам, між якими згадані і мало визначні члени оркестр чи забуті дилетанти. Але для повноти образу музичного життя це потрібне, а при музикольогічних працях нераз дуже цінне. Сильно составлені тут відділи російський і український. Приємно стрінутися з таким богатством відомостей з українського муз. життя, якого ще не мав жадний музичний словник. Завдячуємо це дбайливій праці доцента В. Укр. Педагогічного Інституту в Празі Ф. Стешка і прихильности редакції до нашої музичної культури. Стешко пише також частинно і про музик російських, білоруських, грузинських, вірменських та естонських. При кожнім прізвищі подано короткий життєпис, вичислені твори з примітками, коли і де видані та назви праць поданого автора.

Роля нашого інформатора незвичайно тяжка, коли зважити, що у нас музична історіографія майже не існує. Єдина історія української музики М. Грінченка є дуже неточна і неповна, що врештою сам Грінченко потверджує на кількох місцях. До того треба додати, що вона вийшла в 1922. р., отже не дуже то нова. Монографій про поодиноких наших композиторів теж властиво нема, коли не брати під увагу кількох брошур більш інформаційно-популярного, ніж наукового характеру і ненадрукованих докторських праць наших молодих музикольогів, яких на жаль, п. Стешко, без огляду на кількаразові листовні прохання не може дістати до своїх рук, щоб їх використати. Тимто мусить він сам переглядати стоси газет, журналів і так збирати скромні то не все певні відомости про життя і творчість наших композиторів. Чи можемо в таких обставинах вимагати повних та точних інформацій? Вже найвищий час було би подумати над центральною збіркою нотних рукописів (напр. у Музею Наук. Т-ва ім. Шевченка, де є нотний відділ). Це влекшило би працю музикольогам.

Другим чинником, що може богато допомогти в цій справі є само наше громадянство. Воно могло би нотні рукописи, документи, листи передавати до музею, а також послужити інформаціями біографічними про наших творців. На жаль, численні листи до родин померлих композиторів зі інформаціями біографічними залишаються без відповіди. Навіть деякі живі композитори за ліниві, щоб подати про себе інформації. Якжеж подавати про них життєписні інформації до чужих словників? А кожний мусить признати, що поява українських імен у таких словниках має для нас дуже велике значіння.

Ось наші імена, які находимо в чеському словнику: Акименко Федір, Акименко Яків — Степовий, Алчевський Грицько, Аркас Миколо, Бандрівська Одарка, Барвінський Василь, Батюк Порфір, Бажанський Порфірій, Березовський Максим, Бережницький Богдан, Безкоровайний Василь, Богуславський Кость, Бояновський Діонізій, Бортнянський Дмитро, Божейківна Володимира, Цесевич Ів., Ціпановська Ольга, Цибушенко Марія, Чишко Ол., Дяченко Гриць, Дяченко Ніна, Дальквич Кость, Данильченко Петро, Дашевський Олександер, Давидов Олексій, Давидовський Григорій, Демуцький Порфірій, Дідур Адам, Дністрянська Софія, Драненко Григорій, Дрімцов Сергій, Дилецький Микола Фарович Олекс., Форостина Евген, Фролов Маркіян, Футорянський Савелій.

Ще треба зазначити, що редакція зазначує українське походження у Чайковського, а при гаслах: Бортнянський і Березовський виразно сказано, що вони є українськими композиторами, чого в інших словниках не найдемо.

Всі заінтересовані в тому, щоб чеський словник мав добрі інформації про нашу музику та наших композиторів повинні подавати їх на адресу: doc. Fedir Steško, Praha, XIV, Na veseli č. 1032 a. Č. S. R.

Евген Пеґевльський.

РЕФОРМАЦЬКІ

ПІҐУЛКИ з маркою **ЧЕРНЕЦЬ** (ZAKONNIK)

ВЖИВАЄМО:
ЯКО РЕҐУЛЮЮЧІ ШЛУНОК
ПРИ ТЕРПІННЯХ ПЕЧІНКИ
НАДМІРНІЙ ОПАСИСТОСТИ
ЛАҐОДЯТЬ ГЕМОРОЇДИ
І ПРИ НАХИЛІ ДО ОБСТРУКЦІЇ
Є ЛАҐІДНИМ ПРОЧИЩУЮЧИМ ЗАСОБОМ

Вживати 1 до 2 пігулки на ніч.

Заворушення в Італії.

РИМ, 18. 5. ПАТ. У Трікасса в провінції Лекка дійшло до сутичок перед будинком управи міста. Жандермерія стріляла до юрби. 15 осіб ранених, 3 дуже тяжко.

З чужої преси.

Три дні в Києві.

Постійний кореспондент „Газети Польскої" з Москви Отмар оповідає під цим наголовком про те, як 2. травня ц. р. приїхав четвертий раз у житті на Україну і вдруге до Києва. У 1918 р. їхав він із Кавказу до Польщі. Спогади з того часу не були дуже то приємні. Приходилось чимало терпіти від шикан тодішніх „австрійсько-німецьких окупантів" і від „державної варти" (!) тодішнього гетьмана Скоропадського, якого офіцери навіть не дуже то добре вміли читати українські написи. Вулиці були завалені втікачами з тих частин краю, де панувала вже червоні. Кварні переповнені спекулянтами сумнівного походження. Два роки пізніше їшов Отмар як рядовий шволежер зі своїм полком до Коростеня. Було це в часі польської контрофензиви, яка закінчилась перемир'ям з 18. жовтня 1920 року.

Від того часу минуло 12 років, коли автор опинився на зовсім іншій Україні в ролі справоздавця при отворенні Дніпрельстану.

А тепер Отмар три дні перебув у наддніпрянській столиці — Києві. Це трохи за мало і справоздавець просить вибачення, що подає тільки жменьку відірваних вражінь.

Київ — надзвичайно гарне місто, розкинене на горбках, над високим берегом Дніпра. Вигляд міста типово західно-архитектонічний. Має воно гарні святині (тепер у більшості перемінені на світські установи). Стиль тих святинь романсько-византійський. Людність у поведінці куди культурніша, ніж у Москві і заповнює хідники (з нагоди травневого свята). Київ робить на око дуже корисне вражіння. Внутрішній вигляд Києва, давніше занедбаний, поправився, як кажуть, від часу, коли замість Харкова він став столицею України. Вид на Дніпро чудовий. Це один з найгарніших краєвидів у світі. З надбережних гір видно кількадесять-кільометрову могутню водну площину.

Без огляду на українізацію шильдів і написів, українські театри, Українську Академію Наук, українські школи, — на вулицях Києва мало чути українську мову. Підчас огляднин Печерської Лаври, найбільшої святині православя (тепер заміненої на антирелігійний музей), давали провідники пояснення місцевому населенню теж по російськи. Написи в Лаврі двомовні. Катакомби Лаври електрифіковані від 1930 року. Орієнтаційні написи над стокільканадцять домовинами не є антирелігійні. Навіть проводаторки оминали богохульства, тільки дискретно натякали на деякі грошеві справки черців. Хоч православні підчас царату не були аскетами, ані не нехтували грошем, всеж треба ствердити, що теперішні власники зовсім не ліпші. Не тільки роблять на здетронізованих святощах свою пропаганду, але тягнуть теж чималі грошеві зиски з цього. Вступ є платний, відвідувачів з 3.000 денно. Тому Лавра в нинішньому вигляді — це поважне джерело доходів для комісаріяту народньої освіти. Катакомби навіть при електричнім освітленні не тратять своєї понурости і роблять досить тяжке вражіння. Все це овіяне ореолом традиції, довголітньої релігійної пошани для святощів. Протирелігійна пропаганда вживає найсуперечніших засобів. Виставлені в антирелігійному музею мумії і вужі та крокодилі мають доказати, що „нема чуда" — є тільки консервація реліквій.

Отмар на підставі вражіння з останніх великодних свят є тої думки, що населення не дуже прихильно ставиться до заміни Лаври на протирелігійний музей

„В Україні кипить".

Під таким наголовком помістила урядова **„Прайсіше Цайтунґ"** у ч. 129. з 10. травня ц. р. передову статтю, присланну своїм кореспондентом з Москви. Стаття настільки цікава, що ми дозволимо собі подати її у нас майже повністю.

В Україні — читаємо там на вступі — слідний був завжди й виразно **сепаратистичний рух,** себто бажання мати власну незалежну державу. Національна свідомість і любов своєї батьківщини серед усіх кол населення вкорінені глибоко. Не диво, що Українська Совітська Республика, яку врештою вимушено силою і яка тримається виключно силою, є найбільшою журою центрального совітського уряду у Кремлі. Ніде в цілому СССР совітська влада не натрапила на такий спротив, ніде не було так багато явних заворушень і повстань та стільки таємних змов, як там.

Все те має тим більше значіння, що ті українські спротиви та протести не викликані тільки неприхильністю до теперішньої совітської влади, але мають своє джерело у ненависти вільної України до московської держави, що триває від століть. Коли нині українські настрої і змагання мають гасло „Геть з червоною Москвою!", то в середновіччі таким гаслом було „Геть з московським царем!" „Геть з Москвою!" лунало й тоді, коли Петербург був уже столицею царської імперії. Для українців є великороси, що стали пізніше носіями російської державности, якої серцем стала Москва, **зненавидженими москалями.** Москва стала для них синонімом поневолення і є ним нині дійсно та у високій мірі. Ніколи українці не покидали думки принайменше про автономну Україну і спеціяльно підчас світової війни розбудились та зросли надії українців.

Яскраве світло на теперішне положення в Україні кидають урядові звідомлення комісаря внутрішніх справ УССР **Балицького,** який не скриває зовсім того, що протисовітські настрої зростають там постійно і можуть бути загрозливі для прилюдної безпеки.

В дальшому автор тої статті наводить знані вже читачам „Діла" факти зі звідомлення Балицького про тайні організації серед робітництва України, про саботажі й терористичні акти і кінчить так:

Присуд на мемельських німців затверджений.

КЕНІҐСБЕРҐ, 18. 5. ПАТ. „Прайсіше Цайтунґ" повідомляє, що всі присуди на мемельських німців затвердили, крім одного і 4-ох присудів смерти. Засуджених на смерть може врятувати ще перед виконанням присуду помилування президента Литви Сметони, але засуджені не хочуть внести прохання до президента, щоб їх помилував. Тому оборонці самі внесуть такі прохання на власну руку. Настрій у Кенігсберґу напружений. Перед литовським консулятом збираються юрми студентів. Згаданий щоденник остерігає Литву, щоби бодай тепер опам'ятавалася

Наведені в тому урядовому звідомленні дані говорять дуже проречистою та одночасно страшною мовою. Незвичайно сильне є бажання волі серед українців, це бажання зростає нагально і постійно, воно формується й організується все наново проти московського ярма, хоч сотні й тисячі українців що-місяця гинуть як жертви чуйної і невмолимо жорстокої ГПУ. Відкрито 69 боевих організацій проти Москви і 174 атентати проти її висланців — за час 7 місяців. А це означає сотні, тисячі мучеників за волю України! Одначе це не спинює нікого, бо все нові борці стають на їх місце, як це виходить зрештою недвозначно зі звідомлення Балицького.

Зрозуміла річ — кінчить автор, — що Кремль мусить тим усім журитись і тому шукає собі союзників проти власних громадян у чужих держав. Але незрозуміле, що він таких союзників — находить.

МАТЕРІЯЛИ НА УБРАННЯ
ПЕРШОРЯДНІ БЕЛЬСЬКІ ГАТУНКИ
Найнижчі ціни поручає
Тадей Цветлєр
11/91 (Дім Шпрехера) тел. 238-43.
Львів, Марійська Площа 3.
16—21

НЕ БУЛО АТЕНТАТУ НА КАНЦ. ГІТЛЄРА.

ВАРШАВА, 18. 5. ПАТ. Поголоски, буцімто на канц. Гітлера виконано атентат і з цієї причини прем. Герінг мусів виїхати з поспіхом з Кракова, виявились неправдивими. Прем. Герінг є в Кракові і після богослуження візьме участь у сніданні, яке видав мін. Бек для делегатів чужих держав.

—0—

СНІГ У ПАРИЖІ.

ПАРИЖ, 18. 5. ПАТ. Нині рано в Парижі двацять хвилин падав сніг.

Італієць про переклад „Володаря“ на українську мову.

(Кореспонденція з Риму.)

Тижневик „Рома Фашіста“ — число 18. з 2. V. 1935 р., боевий та ідеольогічний орган фашистівської університетської молоді в Римі, якого головними директорами є Антоніо Лекава і Карльо Барбієрі, у свому останньому спеціяльному числі (ч. 18. з 2. V. 1935 р., 12 сторін), присвяченому студіюючій молоді, помістив рецензію на переклад М. Островерхи твору Макіявеллі „Володар“ на українську мову*).

Тут ми переповімо дище деякі виїмки тієї рецензії, яку написав д-р Джінінто Тревізонно. Рецензія цікава й для нас тим, що й автор зручно підхопив духовий бік нашого політичного питання, яке в першу чергу є питанням підготовки.

Ця рецензія ще й тим симпатична для нас, що др Дж. Тревізонно, окрім того, що визнається у нашій політичній ситуації, містив багато оригінальних статтей про фашизм в українській краевій пресі (під псевд. Дж. Треві), а в Італії завсіди горкається нашого питання у своїх статтях про українське мистецтво, літературу, політику, економію.

В своїй рецензії, яка, в першу чергу, написана для італійців, д-р Дж. Тревізонно говорить таке:

„Нас більше цікавить знати вагу перекладу М. Островерхи і напрямки думок, які виринули з появою „Володаря“. Тому найперше коротко згадаємо про український нарід, щоб у теперішньому історично-політичному образі зрозуміти широкий відгук, який викликав переклад твору фльорентійського Секретаря.

„Український нарід, оживаючи в своїх традиціях Київського і Галицького Князівства, доби Хмельницького і Мазепи, після своєї московської неволі, у 1917 р. знову став незалежним. Та по коротких роках цієї незалежности українська земля дісталася під владу СССР., Польщі, Румунії, Чехословаччини.

„Володар“ висунув на денне світло необхідність відшукати традицію макіявелізму в українській історії. А в звязку з тим виринуло питання політичної підготовки народу, чи, як хочеться сказати, кляс, покликаних на становища провідників відродженого народу.

„Національний український герой, гетьман Мазепа, якого гуманістична культура загально відома, пристосовував макіявелізм як політичну методу. Немає сумніву, хоч загально не є устійнене, що він ішов за напрямними фльорентійського Секретаря. В першій черзі супроти Петра Великого, Мазепі вдалося цього царя, дуже далекозорого та обережного, обійти і створити свою особисту політику, яка мала на цілі: повну незалежність України.

„І, справді, Мазепі вдається заключити таємний договір із Карлом XII. шведським проти Петра Вел., удаючи в тойже час одного з найвірніших підданих царя.

„Ціль освячує засоби. І зовсім природно, що цієїж тактики тримався й Пилип Орлик.

„Ця традиція макіявелізму з ходом віків ївколи ще виринає й за інших гетьманів України.

„Все те відноситься до традиції. Тепер іще порушимо питання політичної підготовки маси.

„Під цю пору український нарід нараховує понад 40 міліонів. Виховання цього народу відбувається у чотирьох державах, які поділили його територію. Всетаки розговірною мовою на українських землях є мова українська. Неграмотність не є вже ніякою перепоною до поступу. Про це переконують нас численні мистецькі, літературні, політичні, економічні журнали і, окрім цих, деякі щоденники — всі в українській мові.

„Всі однозгідні в тому, що політичні науки Макіявелі, введені і розповсюднені між народом, найдуть плодовитий грунт.

„Всі знають, що поради Секретаря Фльоренції, роблючи обережними маси на методи тих урядів, які хотять зденаціоналізувати українців, у тойже сам час побуджують життеві ферменти, що приносять дозрівання політичної свідомости країни.

„Все те сказали ми, підходячи з боку всестороннього погляду на теперішнє положення української політики. І тим самим ми даємо вияв інстинктовної гордости, що навчання великого Фльорентійця по чотирьох віках іще живі і здатні проникнути напрямки думок і спонуку чинів, які пристосувавши їх до дійсности, можуть довести до цілі заміри якогоб це не було народу, чи уряду“.

*) М. Макіявеллі: „Володар“ книгозбірня „Вістника“ 1934.

Ревеляції з нашого минулого
п. н.
Сторінки з мого життя
Д-ра ЕВГЕНА ОЛЕСНИЦЬКОГО
можна дістати у Видавничій Спілці „Діло“
Ціна зол. 1·90, порто 30 сот.

На маніверах Паліївщини.

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ „ДІЛА“.

III.

Узброєний у важке ратище своїх „ревеляцій“, вибираючися на турнір проти „Шляху Нації“, п. Паліїв сів на добре зїзджену шимлу, в даним випадку вискочив за т. зв. „принципіялістичного коня“. Колись цей кінь був справді огненим букефалом, потвором не конем, яким можна було на смерть столочити всякого політичного противника. Це колись дуже добре вдавалося. П. Пал. спробував застосувати й до мене цей старий і випробуваний спосіб, отже завередував великим і трагічним голосом. Просто Касандра, а не Паліїв.

„Дивіться, мовляв, люди добрі і цілий народе правовірний: зявився новий капітулянт і відступник на горизонті: Пеленський! Горе нації! Каже вам позитивно станути на грунт польської державности, пішов по „хомишинівській лінії“. Це є зрада, угода, опортунізм, капітулящія, заломання“. Словом, — „бий Пеленського, спасеш Україну!“.

І це стоїть перед нами п. Паліїв з Вірменської вулиці в трагічній позі оборонця Батьківщини, суворий Регуль, праведний Аристид, народній трибун, хоружий незломного українського духа. Можна би подумати, що п. Паліїву справді йде про кричевий принципіялізм, можна би справді подумати, що тому кричить „караул“! Загрожених, мовляв, святі національні справи, долі народу.

Незломний лицар? Залізний муж? Вірний Гаґен і непорочний Сен-Жюст в одній особі? — Ну, аж так добре ні! У своїй знаменитій „ревеляції“ п. Паліїв намагається представити справу в той спосіб, немов би мій „опортунізм“ і його „принципіялізм“ були істотною причиною того, що ми з п. Пал. політично розійшлися. П. Пал. каже дослівно, що „оту практику (тобто мої відносні політичні оформулування) вичерпуючо і талановито оформив бп. Хомишин і хто так думає, повинен увійматися в його політичну організацію. І тому ми розійшлися“.

Ні! Не тому ми розійшлися. Даремно п. Паліїв вдягнув на свого принципіялістичного букефала, даремно показує зі себе галицького Вінкельріда. Дійсність Паліївщини є інакша. Ця дійсність є між іншим така:

Річ загально відома, хто такі напр. т. зв. *гетьманці-скоропадщики*. Обективно треба підкреслити, що вони були одні із тих, які станули в існуючих тепер наших історичних умовинах на грунт політичного реалізму, на грунт права, на грунт позитивного визнання на З. У. З. польської держави. Висловом цих їхніх угодовецьких тенденцій є становище цієї політичної групи до проблем західно-української територіяльної автономії. Але це є докладнісенько ота сама „капітуляція“, „зрада“ і т. д., проти чого виборався п. Паліїв із атакою на „Шлях Нації“. При цьому хочу тут з усім натиском підкреслити, що по суті, становище „Шляху Нації“ і щодо програмового розуміння цих справ і щодо тактики ні трохи не покривається зі становищем скоропадщиків. Але раз п. Пал. стверджує в „Шляху Нації“ його „капітулянство“, то логічним булоб, колиб п. Пал. бив з таким самим розмахом і „святим обуренням“ по угодовцях скоропадщиках, як оце „вдарив“ по „опортуністові“ і „хомишинцеві“ Пеленським!

Одначе п. Паліїв не від нині стосує засаду подвійної і потрійної політичної бухальтерії. Що в одним випадку є для п. Пал. „капітулянством“, то те саме в другім випадку вже не є „капітулянтством“. Це залежить від того, як пану Палієву вигідніше. Ось так замість напр. бити по скоропалщиках, стоїть з ними в дуже тісним політичним союзі. Ба! — та чи тільки в *союзі?* — Ні! На ділі йде навіть про щось далеко більше, як про політичний союз! Йде про своєрідну політичну кондомінію, про своє організаційне злиття цих двох „потенцій“. Залежить мені на тому, щоби на цьому місці прилюдно, за моїм повним іменем і прізвищем ствердити, що напр. тижневик п. Паліїва „Батьківщина“ є грошево заснований півна-пів за фонди опортуністів-скоропадщиків і „принципіялістів“-паліївців. „Діло“ *мало* рацію, коли перед *кількома* місяцями стверджувало існування цієї несамовитої спілки.

Гадаю, що п. Паліїв не заперечить, що сам мені особисто і безпосередньо по моїм звільненні з вязниці у себе в бюрі показував, а саме уділові декларації, які лягли в основу видавничого фонду тижневика „Батьківщина“. Ці декларації підписали з боку скоропадщиків: п. гр. Монтрезор, п. В. Луцький, п. Гладцдлович, п. Лоський та інші, а з боку паліївців п. С. Герасимович, о. Блозовський, п. Паліїв, п. Кохан і інші передові „фронтовики“. Якщож цьому заперечить п. Паліїв, що в нього правдоподібне, то не гадаю, що цьому заперечать пп. гетьманці. Знаю, що в статутах їх організації обовязують і до чогось зобовязують такі гасла, як чесність, лицарськість і правдомовність.

Отже напевно не заперечать також того, що при засновуванні „Батьківщини“ прийшло між обома сторонами до умови, що тижн. „Батьківщина“ буде „паліївсько-скоропадщицькою“ кондомінією. А це мав пробивати на З. У. З. шлях гетьмансько-скоропадщицькій ідеї в сполуці із

засадами націоналізму. Вісада кондомінії була поступана так далеко, що редакція „Батьківщини" має бути у 50 пр. обсаджена палійцями, а в других 50 пр. скоропадщиками. Зрештою видимим знаком цієї умови є й досі те, що ветеринар-скоропадщина п. М. Пасіка, один із співробітників скоропадщицького „Хліборобського Шляху" в одночасно одним із редакторів тижневика „Батьківщина".

А тепер моє порівняння: досі появилося тільки одно число „Шляху Нації", а п. Паліїв з місця накинувся на нього. Чому, мовляв, не каже про себе відразу цілої правди? Цеж ваш громадський обов'язок! Чому „конспіруєте" свою ідеольогію? Я й знаю! І не можу вмістити в „Перемозі" в описаний спосіб одну пошматовану частину моєї статті. Таким чином п. Паліїв стає перед нами в позі суворого Катона, дбайливого про правду в нашому громадському житті!!! Але може бути спокійний: „Шлях Нації" буде завжди писати недвозначно те, що буде потрібне. Не має він і ніколи не буде мати політичних звичаїв палійщини. „Конспірувати" не має потреби. Але коли справді йде про оту громадську правду, то чому в такому разі вільно п. Палієву конспірувати вже майже цілий рік свою спілку зі скоропадщинами? „Шлях Нації" ще не мав можливости висказатись у повні. Але цю можливість мав п. Паліїв. Чому прилюдно сам не докінчить своєї власної політичної „симфонії"? Думає собі може п. Пал., що йому вільно вимушувати на комусь, щоби цей хтось говорив про себе „відразу все", коли він сім уважає себе від цього обовязку тільшення? Ось вам і надчоловік!... Що там у порівнянні з ним Катон! Партач!

Не кричав п. Пол. „караул"!, коли входив у тиху і конспіровану спілку з угодовцями скоропадщиками і не вважав за потрібне проголосити це перед громадянством. Цей обовязок стосується до інших, бо п. Паліїв — то „дось іншого". Увійшов він у спілку зі скоропадщинами, бо це було йому з грошевих оглядів вигідно. Дістати від скоропадщиків гроші на „Батьківщину" було чимсь важнішим від їх опортунізму. Зате закричав цей „святий фанатик" громогласно про „зраду!" і „горе нації!" і тогою закрив своє трагічне лице щойно в мент, коли прозумів, що з огляду на стосовані ним життєві методи, я далі в ним не піду і що далі його ріжних політичних „гоцків-кльоцків" не стерплю.

Це неправда, що причиною нашого „розриву" є мій „опортунізм". Коли б п. Палієву справді йшло про побороювання того, що він вже „опортунізмом", то не входив би у спілки із скоропадщиками. Коли б справді йшло про принципіялізм, як причину „розриву" між нами, то цей „розрив" був би наступив ще перед довгими місяцями, в хвилині, коли п. Паліїв цей мій рукопис отримав. Але тоді чомусь то ні цей рукопис, ні я сам ще не був у його очах „опортуністичний", бо ще перед кількома тижнями п. Пал. старався мене, „опортуніста" конечно притягнути до співпраці.

„Опортуністом" і людиною зрілою на те, щоби бути „знищеною" і „скомпромітованою" став я щойно у менті коли порівнав усі висновки з ідеї фронту національної єдности і йдучи по лінії змагань до справжньої концентрації і консолідації українських організованих сил, почав намовляти п. Палієва до співпраці і також сам говорити з людьми і ширшими організаційними чинниками, яких головною політичною провиною в очах п. Паліїва є те, що п. Пал. їх до шпіку костей і до глибини душі з *особистих* мотивів — *ненавидить*. Даремно п. Пал. силкується представити справу в той спосіб, що розійшлись ми на тому, що він „принципіяліст", а я „опортуніст". Ні! Собаку є зарита деінде. І взагалі — навіщо „валять дурака"? На своїм принципіялістичним букеафлі п. Паліїв нині далеко не зайде. Не такі часи. Справа „опортунізму" і „капітулянства" у відношенні до Польщі вже не є в тих, щоби при її допомозі можна було нині у нас когось „знищити". Справа ця за складна і за поважна, щоби могла ставати темою палійських „гоцків-кльоцків" і про цю справу „Шлях Нації" буде говорити в тій площині, в якій вона вимагає бути трактованою. П. Пал. повинен би трохи модернізувати свій арсенал. Стріляє в мене з кремневої рушниці. Його зусилля, щоби зробити з мене „капітулянта" викликують вже лише сміх і такими „кавалками" нема вже що навіть на селі у нас дурити.

І не тому п. Паліїв заатакував мене, що я справді „опортуніст". Розуміється, він прекрасно знає й сам, що так воно не є, — але мій „опортунізм" послужив йому як притока до „компромітуючої" атаки тільки і виключно тому, що я зрозумів ідею фронту національної єдности трохи ширше. І підійшов я до неї не з *вузького, особистого, отаманщинського палійського* | *становища* та поробив із цього всі особисті висновки. Але цим підходимо до самої істоти цієї справи, отже до палійщини, як до специфічного політичного, а передовсім *соціольогічного* явища. Тема ця за складна, щоби тут її вичерпати і тому цій справі *„Шлях Нації" присвятить у найближчому часі основну увагу*. Тут йшло мені тільки про деякі *формально-фактичні висновки*, бо як сказано, соціольогічну та політичну аналізу палійщини, як суспільного явища переведу якраз у „Шляху Нації". На цьому й дозволю собі закінчити це моє відкрите письмо.

Прийміть Вельмишановний, Пане Редакторе, вислови моєї правдивої пошани.

Зенон Пеленський,
Редактор „Шляху Нації".

ПОМИЛУВАЛИ.

БЕРЛІН, 18. 5 ПАТ. Нім. Інф. Бюро видало вполудне комунікат, який приніс із Ковля такому вістку: Як довідуємося з міродатних джерел, президент Литви не ждучи якоїнебудь просьби помилування, з власної волі замінив смертні присуди чотирьом клайпедським громадянам на досмертну вязницю.

ЗАЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА У КРАКОВІ.

У суботу в год. 8. рано в тунелі перед Краковом поїзд, який надїхав з Варшави зударився з льокомотивою і розторощив 11. Поштовий вагон упав з насипу, коло 150 осіб ранених. Тунель загарасований, влада веде енергійне слідство.

Величаві похорони марш. Пілсудського.

У пятницю уладила столиця Польщі королівський похорон марш. Пілсудському. Обчислюють, що в похоронах взяло участь коло 300.000 осіб. В год. 12 вполудне жалібний похід рушив з катедри св. Івана на Мокотівські поля. За довгими відділами війська йшли старшини рядами довгими на кількасот метрів з вінцями від голов та урядів чужих держав. На переді несли вінок від президента Польщі з білих і червоних троянд з лавровою китицею, перевязаний стяжкою з національними барвами. Зпоміж безлічі вінків звертали на себе увагу вінки від Гітлера, Мусолінія і Франції. За вінками йшли старшини, які несли на 14 подушках ордери марш. Пілсудського. Крім польських старшин французький старшина ніс подушку з ордером почесної легії, румунський старшина ніс подушку з румунськими ордерами. За старшинами несли хрест, за яким йшли черниці і черці, понад 250 священників, крилошани, пралати і полевий епископ Гавліна, який вів похорони, а побіч нього епископ Пшезьдзецький.

За духовенством на лафеті гармати везли домовину марш. Пілсудського, за якою ступала дружина покійного з головним інспектором армії ген. Ридз-Сьмігли, доньки покійного з ген. Сосновським і найближча рідня. За родиною йшов през. Мосьціцький з почотом, прем. Славек з міністрами, амбасадори та делегати чужих держав. Між делегатами в першім ряді йшов прем. Геринг і мін. Лявель, за ними маршали: Франції Петен, Великої Британії кн. Кевен і Румунії Презан, а далі військові аташе чужих держав, посли і сенатори, генераліція, старшинський корпус, делегації всіх полків, сенати вищих шкіл, безчисленні делегації ріжних організацій і товариств з прапорами. Похоронний похід замикав відділ піхоти.

ВІЙСЬКОВА ДЕФІЛЯДА.

На Мокотівських полях перед домовиною марш. Пілсудського відбулася військова дефіляда. Праворуч трибуни президента заняли місця прем. Славек, міністри і вищі державні достойники, ліворуч засіли делегати чужих держав. Перед домовиною на окремій трибуні засіла дружина марш. Пілсудського з доньками і рідвею.

Дефіляду започаткували генерали, які йшли чвірками під проводом ген. Ридз-Сьмігого, який тричі салютував шаблею перед домовиною. Опісля генерали станули праворуч гармати з домовиною на валі. Військо йшло під проводом ген. Орліч-Дрешера. По дефіляді в год. 7.30 вечором спеціяльний поїзд покинув з домовиною марш. Пілсудського Варшаву.

Безпосередньо по повороті з похорону марш. Пілсудського, помер на удар серця заступник президента Варшави Чеслав Завістовський.

У КРАКОВІ.

До Кракова приїхав поїзд в суботу в год. 8.20 рано вісьмох генералів під проводом ген. Румля внесли домовину. Одночасно духовенство під проводом митр. кн. Сапіги відправило гонахиду, військо віддало почести.

НА ВАВЕЛЬ.

Опісля жалібний похід пішов з двірця на Вавель. Попереду походу йшло військо під проводом ген. Орліч-Дрешера. За військом старшини несли коло 600 вінків, за ними йшли довгими рядами черниці, черці, духовенство під проводом полевого епископа Гавліна. Домовину на лафеті гармати везло 6 чорних коней. За домовиною йшла дружина покійного з ген. Ридз-Сьмігим, покійного доньки з ген. Сосновським, брата Ян, Адам і Казимир, президент Мосьціцький з почотом, представники голов чужих держав у поазбучній черзі, прем. Славек з міністрами, колишні премієри Пристор, Бартель, Єнджеевич, Козловський, генераліція, дипльоматичний корпус, члени делегацій чужих держав, ректори вищих шкіл, кілька тисяч старшинського корпусу, тисячі представників організацій та товариств.

В год. 10.45 домовину вносять на Вавель поміж шпалір прапорів, які схиляють до землі. Перед входом до катедри станули рядом генерали, перед домовиною митрополит кн. Сапіга з архиепископами та епископами. Серед гробової тишини в год. 11-ій президент Мосьціцький виголосив жалібну промову. Опісля генерали внесли домовину до катедри. Заупокійне богослуження відправив митр. Сапіга і перемиський епископ Коциловський. По закінченні богослуження під звуки дзвона Жигмонта найвищі генерали з ген. Ридз-Сьмігим внесли домовину до підземелля, за нею пішли найвищі церковні достойники, дружина покійного з рідвею, президент з почотом, прем. Славек з міністрами, найвищі рангою генерали, колишні премієри і вищі державні достойники і представники голов чужих держав. Після відправи і віддання почестей покійному президент і присутні склали домовину в год. 12.30 у підземеллі Вавеля. Голови делегацій чужих держав склали през. Мосьціцькому звяви співчуття. На подвірі орхестра відограла національний гимн, артилерія віддала 101 стрілів.

МАРШ. ПЕТЕН ЗАНЕДУЖАВ.

Коли жалібний похід переходив Ринком марш. Петен нагло занедужав і його відвезли самоходом.

Підчас жалібного походу при вул. Флоріянській упав з даху каменици робітник Антін Дзєжбановський з Нового Санча і тяжко потовкся. Його відвезли до шпиталю. На вулиці вмер теж нагло невідомий мужчина. Вчора в ночі і в суботу лікарі мусіли заопікуватись кількадесятьома особами.

ВІДІЗД З КРАКОВА.

Вечором відїхали з Кракова президент Мосьціцький, рідня покійного, члени уряду і дипльомати.

ВСІ ДІТИ на селі і в місті читають:
„Світ Дитини" і „Діточу Бібліотеку"
налорічні передплати по 5 зол. висилати Ці адресу: Львів, вул. Зіморовича 3.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Паризька преса правиці з задоволенням підкреслює останній уступ московського комунікату про збройні сили Франції та робить висновки, що комуністична пропаганда проти війська у Франції припиниться. „Юманіте", орган французьких комуністів пише, що становище Сталіна не суперечить становищу французького комунізму, бо французькі комуністи доцінюють значіння армії і батьківщини і хочуть тільки здобути право до своєї армії і батьківщини.

— У понеділок, напередодні промови канц. Гітлєра німецький кабінет відбуде правдоподібно засідання, в якім візьме участь міністер господарства Шахт. На засіданні мають скласти проект військового закону та закону про протилетунську оборону. Д-р Шахт реферуватиме свій новий плян підтримки німецького експорту. В політичних кругах здогадуються, що канц. Гітлєр у промові в Райхстагу говоритиме між ін. про загальні підстави нового військового закону.

— Нині Мусоліні конферував з британським амбасадором сер Дрюмондом, з яким обговорив летунський пакт, потім большевицький амбасадор Штайн виспів Мусолінієві справу совіт сько-французького пакту.

НОВИНКИ

— **„АМАТА"** найелеґантніший пансіон з повним комфортом у Черчі відчинений з 1. травня. Живець Черче, п. Рогатин. 1468 5—5

— **Робітня футер Юліяна Глушевського,** Львів, пл. Капітульна 3, І. пов., тел. 54-56. Приймає футра до перехову на літо. 1138 16-2

— **Якщо Ви любите** і їсьте на десер овочеві дрижчі (ґаляретки), то знайте про те, що дрижчець „Ароза" є щонайменше так само смачний як той, що Ви його вживаєте, а якщо Ви їх не їсьте, то спробуйте один раз, а будете їсти частіше. 1554

— **В який спосіб можна найлекше відзвичаїтися курити?** Є багато таких мужчин, що не можуть відзвичаїтися курити, а тому, що не можуть позволити собі на кращий, а тимсамим і на дорожчий тютюн курять усяку погань і просто руйнують собі здоровля. Дуже добрий засіб, що відзвичаює курити це мятові і соснові цукорки „Фортуни Нової". 1484

— **Публичні видовища і забави.** Львівське городське староство повідомляє, що з днем 19. травня ц. р. (неділя) можуть відбуватися публичні видовища, концерти і забави, які припинили з причини національної жалоби після смерти марш. Пілсудського.

— **Ще один поворот зими.** Над цілою північною Італією перейшла минулого четверга сильна буря з хмароломом. Площа св. Марка у Венеції перемінилася в озеро. Верону і цілу околицю залила вода. Рівень води в Ляго Маджоре піднісся на метер. Гори довкола Стрези покрилися снігом. Велика завируха була в цілій Баварій й тревала аж до пятниці. Раником земля і дахи покриті були снігом на 20 цм. Шкоди в культурах великі. Подібно діялося в Зальцбурзі та інших австр. краях.

— **Жертви масового стиску.** В часі жалібного богослуження на Цитаделі у Львові та жалібного походу по місті було 50 випадків занедужань, в яких мусіло інтервеніювати рятункове поготівля. Зімліло 41 жінок і 9 мужчин, з чого 4 жінки й одного мужчину мусіли відвезти до шпиталю. Ще гірше було у Варшаві, де рятункове поготівля інтервеніювало в 654 випадках.

— **Небувала буря з хмароломом** перетягнула над Краковом і сусідними повітами. Коло 2-ої год. попол. небо вкрилося такими густими хмарами, що потемніло як у ночі. На годинниках годі було пізнати годину. В цілому місті треба було світити. Згодом пустився дощ, що перемінився в хмаролім, у супроводі лискавиць і громів. Буря тревала 20 мінут і знищила майже всі декорації в місті з приводу похорону марш. Пілсудського. Поздирала прапори, орли та інші емблеми, пообвивала хоругви довкола держаків і дротів, а то й подерла на шматки. З жалібних драперій в місті не лишилося майже ніщо. Крім того наробила багато іншої шкоди. Коли буря минула, ціле місто почало на свіжо декоруватись. Годину пізніше буря дійшла до Варшави, де саме скінчилися похоронні маніфестації на Мокотівському полі. Акт перенесення домовини на залізничий віз відбувся серед злівного дощу. В суботу пополудні перейшла над Львовом нагальна злива, що на якийсь час зупинила рух трамваїв.

— **Крали екзекуційні гроші.** В окружному суді в Перемишлі відбулися дві розправи проти чотирьох возних городського суду в Яворові. Вони інкасували гроші з урядових екзекуцій і ховали їх до власної кишені. Одночасно в судових актах писали, що претенсії не даються стягнути з причини виїмкової нужди платників. У деяких випадках писали, що платники померли. Після переведеної розправи засуджено возного Сека на три роки безоглядної вязниці, Майхра на півтора року, а Яна Федора і Твердохліба увільнено.

— **Присуд на душогуба.** Перед судом присяжних у Львові відбулася розправа проти різника Мечислава Фіневича, що в одному з львівських шинків порізав ножем на смерть Адама Балу. Засуджено його на 7 літ вязниці, при чому Фіневич мусить відсидіти ще інші кари, які в попередних процесах йому приснено. У звязку з цією розправою арештовано двох свідків, що зізнавали на розправі інакше ніж у слідстві.

— **Крайова хроніка.** В Ісакові пов. Городенка перевернувся на Дністрі човен з 22-літним Богданом Кордашевським і 14-літним Михайлом Михальчуком. Перший з них виратувався, другий пішов на дно. — Біля стації Бисковичі коло Самбора потяг переїхав Гриня Пахолка з поблизького села Билич. Правдоподібно було це самогубство. — В Самборі на передмісті Замісько повісився у пяному стані Йосиф Невядомський, заможний міщанин. — В Заліщиках самохід наїхав на розвериста Адама Заборовського, який тяжко потовкся. Ровер, тягнений автом, зачепив магістратського возного Мат. Адамова, що впав під колеса і розбив собі голову.

— **Засудили черницю на 5 літ вязниці.** В Берліні запав присуд на католицьку черницю з монастиря св. Винкента а Павло, що перепачковувала до Голяндії гроші на ціли католицької місії. Черницю засуджено на 5 літ тяжкої вязниці і 110 тисяч марок гривни, перемінної на випадок нестягальности на дальших 14 місяців вязниці. Крім того державний скарб стягне собі чверть міліона марок, вивезених монастирями від харитативного союзу в Кельні.

— **Справа „пятого Євангелія".** Фотографічна знимка відривку з „Пятого Євангелія", який знайшли недавно в Єгипті, з замітками д-ра Белля, директора рукописів Британського музею, появиться на днях в англійських книгарнях у виді книжки п. н. „Відривок з невідомого Євангелія та інші рукописи старинного христіянства". Видання має на меті дати вченим усього світу змогу познайомитися з рукописом і студіювати його. Оригінал — три листки папірусу ясно жовтої тютюнової краски, очищені від бруду, вигладжені і стиснені між двома скляними плитками. В такому виді вони зберігаються в бібліотеці Британського музею. Від часу, як александрійський антиквар найшов припадково „пяте Євангеліє", на фелягські села горішнього Нілю налетіла ціла хмара антикварів і учених, що глядають за іншими листками Євангелія. Досі їхні зусилля не увінчались успіхом.

— **Літак у практичному житті.** Австралія зачинає побіч Америки бути країною фантастичних можливостей. Недавно довідався світ про одного австралійського кравця, що обслугує на літаку своїх клієнтів, які живуть в ріжних, часто дуже далеких сторонах. Повідомлений телеграфічно, сідає на літак і летить сотки і тисячі кільометрів до клієнтів, щоби взяти міру і згодом тою самою дорогою відставити готовий одяг. Тепер повідомляє англійська преса про одного суддю, що їздить літаком у ріжні сторони і переводить на місці розправи. Віддалі бувають інколи такі великі, що пішки треба би йти цілі тижні а то й місяці. Іншої комунікації туди нікщо нема.

— **Замужнім жінкам не вільно носити дівочого імені.** Покликуючись на рішення віденського суду відкинув віденський магістрат прохання лікарської палати, щоб дозволити підписуватись замужнім лікаркам окрім імени мужа ще своїм дівочим прізвищем. Це рішення мотивували так: Згідно із законом має жінка носити ім'я свого чоловіка. Ця постанова опирається на тому, що мужчина — голова родини і що тільки в випадку зміни прізвища чоловіка може змінити своє прізвище і жінка. Додавати дівоче прізвище до чоловічого треба вважати за зміну прізвища. Так, що зміна прізвища жінки, коли подружа тревае далі, виключена.

— **Музей Наук. Т-ва ім. Шевченка у Львові,** вул. Чарнецького 24, мав у місяці квітні 44 катальогових чисел прирості до ч. 25344 включно. В поодиноких відділах прибуло предметів: археольогія 40 і дві збірки черепів, побутова старовина 10, історичних памяток 13 (головно з війни), етнографія 6, графіка 4, видівки топографічні 4, альбом топографічний 1, фотографій ріжних 32, монет 70, банкнотів 247, відзнак нагрудних 2. Жертводавцями були пп.: інж. Березюк В., д-р Борковський І., о. Вітенко О., Гольфельд Е., Дайнчак С., Дорошький Б., д-р Кордюк В., ред. Курдидик А., д-р Левицький В., проф. Литвиненко С., проф. Мельник-Матвіїв М., інж. Мудрак Ю., рев. Мельничук М., ред. „Неділі", д-р Полянський Ю., мґр. Пилипець Г., д-р Раковський І., Рудницький П., Самофал В., проф. Сітницький, т-во „Сокіл Батько", Тарнавський В., Трохимчук В., д-р Хмілевський Я., д-р Чикаленко Л., Яблунська С. Управа Музею складає всім щиру подяку. Відвідувачів було 121, в тім три шкільні прогульки й одна „Відродження". Музей відчинений щодня від 8—13 год., в неділі й свята від 10—12 год.

РОЗЛАДДЯ У ТРАВЛЕННІ. Поважні інтерести потверджують, добродійне діяння природної гіркої води **„FRANCISZKA-JÓZEFA"** для шлунка, перевантаженого тяжкістю і биттям

З дороги життя.

Що кажуть магістратські стіжки.

Рівно 100 літ минає, як в середині Ринку виріс великий ратушевий будинок. З кінцем 18. віку стояв тем ряд маленьких камяниць, серед яких виначалася вежа Камінна, на якій був приміщений годинник та ґалерія для огневого сторожа, що свиставкою сиґналізував пожежу. Щойно коли Австрія займала Галичину, постановила влада вибудувати новий ратуш та стала викуповувати каменички, що зрештою йшло досить поволі.

В липні 1826 завалилася стара вежа, при чім згинув огневий сторож, два вояки та кількох робіт ників. Коли очищали румовище з заваленої вежі, найшли багато різьб, статуй тощо, а науковим вияснением їх займалися з доручення магістрату василіянин о. Варлаам Компоневич та директор Ософінеум К. Слотвинський.

Завалення вежі прискорило будову ратуша. В жовтні 1827. р. заклали вугольний камінь. Будова росла скоро, хоч зразу обіймала лише південну частину; щойно в р. 1832. стали будувати північну. Рівночасно йшла й будова вежі.

Сто років тому святкував Львів відкриття ратуша, де зразу крім магістрату містилися: реальна школа, галицька ощадниця каса, народня школа, промислова та палата торговельно-промислова. Вежу після славного бомбардування Львова в 1848. р. треба було ремонтувати, при чім втратила вона свій первісний виглад зі золотою банею на верху, про яку співав у день відкриття Іван Непомук Камінський:

Witaj nam! Witaj niebotyczna pani,
Pyszne masz wiano, godnie cię zaszczyca,
Lew berło wodzi na złocistej bani,
Przed tobą plazem leży okolica.

Сто літ урядує магістрат в нинішнім будинку. Ланцюг президента носили до останніх майже років львівські люди з інтеліґенції, частіше міщани.

Памятаємо ще сильветки трьох останніх міщан на президентському стільці: колодія Міхальського, бляхара Цюхцінського та друкаря Наймана.

Патріярхальні це були часи. Про все рішало в найвищій інстанції спорідненя, покумання, знайомости.

Відношення урядовців до своєї вищої влади було свобідніше. Було це в часі памятних травневих подій 1926. р. Перемога була ваго по стороні пок. маршала.

Тоді президентом Львова був Наймен. Зібралося в його ждальні кілька осіб у пильних справах. Президент передполудневим виїхав до театру теж в урядовій справі.

Люди ждуть нервово, замучують урядовців питаннями: „Коли вернеться з театру?, коли можна надіятись, що буде?, пощо поїхав?" і т. д. Зденервований урядовець відповідає:

Поїхав до театру до капельника Лещинського, щоби вивчив його співати: „Ми перша бриґада".

І відношення влади до урядовців теж було інше.

Ось до одного з президентів прийшов раз урядовець, про якого всі знали, що частенько не приходить до бюра, часом піано приходить, зате скоріше виходить, часом „урядує" у Найсарка або у Шапіри, а в бюрі 100-відсотковий нероба.

Типок появляється в президії та просить тридення відпустку.

— Нещож вам аж трьох днів? — питається президент.

— Бо я женюся...

Президент задумався й каже:

— А чи ви добре застановилися, що ви робите? Бо бачите подружжя то не магістрат. Лиш в магістраті можна заведбувотися й дармувати...

Тиберій Горобець.

ДИВОГЛЯДИ.

ПРИЧИНА РОЗВОДУ.

Голівухський суддя Бен Ліндсен мав недавно вирішити нелегку розводову справу. На суді станула 90-літня Джулія Пельт Фридерікс, що хотіла розвестись із своїм 82-літнім чоловіком. Жили вони разом 40 літ, але тепер прийшли до пересвідчення, що характери їх не згоджуються. Пересвідчення це основане на дискусії на таку тему: де повинен бути їх гріб. Жінка хотіла мати гріб у рідним містечку стейту Канзас, чоловік у тому місті, де жили. Суддя Ліндсен, славний на всю Америку своїми гумористичними присудами, вислухавши їх, дав їм розвід з таким мотивом:

— Коли подружня пара незгідна лежать разом навіть після смерти, то краще коли не буде триматись разом і за життя.

Збирайте датки і дарові книжки для заспокоення духових потреб наших заточенців і шліть на адресу Т-ва „Просвіта" у Львові. Ринок 10.1.

Із судової салі.

ЗНИЩЕННЯ ПОРТРЕТІВ В НАРОДНІЙ ШКОЛІ В ТУСТАНОВИЧАХ.

Перед Апеляційним Судом у Львові відбулася розправа проти **Богдана Ількова** з Бориславa, обвинуваченого за те, що нібито він у листопаді 1933 р. познрнвав у народній школі ім. Шевченка в Тустановичах портрети державних достойників і державний знак у будинку школи. Головним доказом його вини мали бути знаки пальців, які найдено на подертих портретах і розбитім склі. До розправи завізвано експерта з дактильоскопійної централі у Варшаві Марія-на Дроздовського, що переслухавши підчеркнув велике значіння дактильоскопії як науки і заявив, що сліди пальця на подертих портретах і шибах є з цілою певністю слідами пальців Богдана Ількова. Для повної ідентичности вистачає 12 характеристичних прикмет, а в даному випадку було їх 18. По промовах прокуратора й оборонця д-ра Л. Ганкевича Апеляційний Трибунал **уневинивив Ількова від вини і кари.**

ПІД ЗАМІТОМ ПРОТИДЕРЖАВНИХ ПРОПОВІДЕЙ У ЦЕРКВІ.

Староство в Городку засудило о. **Романа Охримовича**, пароха у Бороцові, за виголошування протидержавних проповідей у церкві на основі арт. 18 пр. о пер. к. к. на **гривну 200 зол. із заміною на 10 днів арешту** на випадок незаплачення. Засуджений відкликався до суду і тепер відбулася в окружному карному суді у Львові розправа, на якій **уневинили обвинуваченого від вини і кари.** Боронив д-р Лев Ганкевич.

—o—

Нові книжки й журнали.

РІДНА ШКОЛА. Ілюстрований часопис для всіх. Львів, 15. травня 1935. Р. VI. Ч. 1. Зміст: Лев Ясінчук: Цьогорічний всенародній похнг. М. С-ка: З записок вчительки. Лев Ясінчук: Дитячий садок і його провідниця. Вакаційна оселя в Старяві. Осип Ремезнюк — посмертна згадка. Як переміюють українські школи на польські й утраквістичні. Тяжка доля учительки. Д-р Василь Пачовський: Тому сімсотпнлесяті років. В Большевії дітей каратимуть смертю. З життя Рідної Школи. Різні вісти.

ГОСПОДАРСЬКО - КООПЕРАТИВНИЙ ЧАСОПИС. Львів, 12. травня 1935. Р. XV. Ч. 19.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Сьогодні, в неділю Міські Театри з причини жалоби нечинні.

Великий Міський Театр.

Понеділок, 20. V. год. 7·30 веч. „Небожеська комедія".

Театр Ріжнородностей.

Нечинний аж до відкликання.

Кіна.

АДРІЯ: „Распутін — злий дух Росії".
АПОЛЬО: „Не хочу знати хто ти".
АТЛЯНТИК: „Дівчата в одностроях"
ВАНДА: „Історія гріху" і ревія.
ГРАЖИНА: „Проданий голос" — Н. Лімідт.
КАСІНО: „Мужчини до вибору",
КОЛІСЕЙ: „Буря" та ревія „Загальне розброєння".
КОПЕРНИК: „Бал у Савою" (Джіта Альнар, Ганс Ярай).
МАРУСЕНЬКА: „Жид Зіс" (Конрад Файт).
МРАЖ: „Схід сонця" та "Чібі" з відомою артисткою з Ф. Галь.
МУЗА: „Два гільтаї" (Фдін і Фляш).
ПАКС: „Деревляні хрести".
ПАЛЯС: „Азбука кохання".
ПАН: „Молодий ліс".
РАЙ: „Світ сміється" (большевицька комедія).
СВІТ: „Жінки в його житті" і „Що вій муж робить у ночі".
СОНЦЕ: „Людина - малпа", ревія „100 відсотків для вас".
СТИЛЕВЕ: „Зміна сердець" і ревія.
УТІХА: „Жовтий детектив" і ревія.
ХІМЕРА: „Розсміяні очі" (Шерлі Темпль).

Закордонне радіо.

Неділя, 19. травня 1935.

Відень (506,8) 11·45 Австр. композитори, 19·30 „Венус у шовках" оп. Штольца, 22·25 „Канті ді Страпезе" на голос і 11 інстр., **Прага** (470,2) 5·50 Сальон. квартет, 17·30 Концерт, **Парнж** (1648) 17·00 Концерт, 20·55 Камер. концерт, **Берлін** (356,7) 20·00, 22·30 Концерт, **Франкфурт** (251) 9·45 Шубертові пісні, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·30 Шопенові твори, 15·30 Пісні молоді, **Кельн** (455,9) 18·05 Бахові твори, **Лайпціг** (382,2) 18·00 Нім., італ. і російські пісні, **Мінхен** (405,4) 13·45, 16·00 Концерт, **Бреслява** (315,8) 20·10 „Тамердян" оп. Генділя, **Будапешт** (550,5) 12·30 Цнг. музика, 17·55 Спів, 21·30 Лістова рапсодія ч. X. і XV., **Міляно** (221,2) 15·30 „Маскований бал" оп. Вердія, **Рим** (420,8) 17·30 Концерт, 20·45 Симф. концерт.

Понеділок, 20. травня 1935.

Відень (506,8) 17·10 Травень у пісні, 20·00 Мельодії та пісні, 20·50 Сучас. фр. музика, 22·10 Мельодії Фр. Суппе, **Прага** (470,2) 15·35 Концерт сальон. орх., 17·35 Форт. ресіталь, 21·45 Спів, **Париж** (1648) 15·35 Концерт, 20·40 Оп. вечір, **Білгород** (437,3) 13·15 Пісеньки, 20·00 Опера, **Берлін** (356,7) 14·15 Концерт, 19·00, 20·20 Танк. і попул. мельодії, **Кенігсвустергавзен** (1571) 11·30 Пісні, 14·00 Муз. всячина, 17·45 Камер. музика, **Кельн** (455,9) 16·00 Пісні Брамса, Шуберта, Вольфа, Шумана, Штравса (Шмідт, сопр.), 17·00 Клясичні та парні, **Лайпціг** (382,2) 8·20 Бахові твори, 16·00 Флет, 20·40 Скрипка, **Мінхен** (405,4) 22·30 Моцартові твори, **Будапешт** (550,5) 17·35 Цнг. музика, 19·30 Концерт, **Міляно** (368,6) 11·30, 13·10, 19·15 Легка музика, 21·30 Скрипка (Енр. ля Роза), **Рим** (420,8) 17·05 Вок.-інстр. концерт.

Львівське радіо.

КОМУНІКАТ.

Після суботнішньої трансмісії з похорону маршала Йос. Пілсудського у Кракові польське радіо надає звуки дзвонів з цілої Польщі і жалібний вербель, опісля на знак жалоби перерве авдиції до понеділка до год. 6·30 рано.

Понеділок, 20. травня 1935.

6·30 Ранішня авд., 7·50 Вагнер — Вступ і смерть Ізольди з гр. пл., 8·00 Авд. для шкіл, 8·05 Авд. для новобранців, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Секстет, 12·45 Слухаю суси. відч., 12·55 Полудн. денник, 13·05 Форт. ресіталь, 13·30 Фраги. „Реквієм" Вердія з гр. пл., 13·55 Експорт, 15·45 Концерт орх., 16·30 Лекція німецької новл. 16·45 Твори на віольончелю, 17·00 Дівчат „Лисквавка, що блискас" Нітмана, 17·15 Загальнопольська резерва, 18·00 Фільм. оглнд. 18·10 Орг. ресіталь, 18·25 Сусп. хвилинка, 18·30 Гутірка для дітей, 18·40 Сільва ерум, 18·45 Віольончелевий ресіталь, 19·15 „Жовква, місто, що жде", 19·25 Спорт. вістки, 19·35 Про дст. воїна, 20·05 Концерт солістів (скр., Москаковський спів), 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Симф. концерт, 22·00 Реклам. авд., 22·15 Поважна музика з гр. пл.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що ціп на масло не ставить з приводу вичікуючої тенденції; в дні 18. травня ц. р. кооперативи платив за:

		льоко Львів.
1 л.	молока	0·15 зол.
1 л.	сметани	0·70 „
1 кг.	масла	2·20—2·25 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 24 сот.

Тенденція на масло вичікуюча, на молоко, сметану та яйця здержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 20. V. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвір'я птахомясарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята від 40 дкг.	за 1 кг.	1·80 зол.
Моз. однор. кури 1. кл.	„	0·90 „
Старі кури	„	0·80 „
Пантарки	„	1·50 „

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

Курята приймає повищо без приділу.

Когутів, качок, гусей, індичок та індиків з огляду на кінець сезону не приймає.

ОПОВІСТКИ.

Управа Т-ва Український Народний Дім у Коломиї повідомляє членів, що Звичайні Загальні Збори Т-ва відбудуться в четвер 30. травня 1935 р. в год. 11-ій в салі Народного Дому. — Порядок Зборів: 1) Отворення Зборів і відчитання протоколу останніх Зборів. 2) Звіт уступаючої Управи. 3) Звіт контрольної комісії і уділення абсолюторії. 4) Вибір нової Управи. 5) Інтерпеляції і внесення. — В Коломиї, 17. травня 1935. За Управу: **о. Олександер Русин**, голова, **Юлиян Ковалів** секретар. 1577

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Новітня робітня обуви Івана Івасіяки при вул. Личаківській 18, виконує найновіші зразки мужеської, люксусової обуви, Спеціяльність ортопедична обува. 1580 1—30

Літнисько, Карпатя, Сян, ліси, чудова околиця, мешкання і утримання денно від особи 2·50—3·00 зол. Олена Коденська, Телетинця сяна, Lobozew-Ustrzyki.

Фортепіяни, піяніна світових вирібней на складі, Марецький, Баторія 7. 11-11

Палиці — парасолі, найновіші парасольки. Нова вирібня, Ягайлонська ч. 16. 1567 2—15

Комбінезони мотоциклеві найдешевше джерело „Наполеон„ Гетиаиська 22, побіч музею. 1452 4—7

Спеціяльна вирібня ПІЖАМ, БОНЖУРОК, ДРЕССІНГІВ, детайлічно по гуртовних цінах. — **Руд - Стар,** Львів, Сербська 17. II. 1391 17—20

Powszechny Bank Związkowy w Polsce S.A

Л Ь В І В, Варшава, Бельсько, Цешин, Дрогобич, Гдиня, Краків, Перемишль, Станиславів, Тарнів,

в ощадности складай у Повшехнім Банку Звйонзковім на вкладкову книжечку поіменну або на покажчика, що гарантують безоглядну тайну вкладу. Вкладати можна платню на кожне бажання або за виповіджепням у централі і відділах. Опроцентування від 5% до 6½% річно.

СЕНЗАЦІЯ ЛЬВОВА!!!

Надзичайно дешева продажа літніх матеріялів шовкових, вовняних і білизняних у фірмі

„Галицький Маґазин Новин" Львів, Галицька 15.

Для прикладу кілька цін:

Перкалі і муслини	0·65	Полотно	0·55
Вояліни	0·75	Сирий зефір	0·55
Панама	0·80	Дпина на піштанці	0·65
Крепони	0·85	Зефір на сорочки	0·70
Штучний шовк	1·00	Кольорова перкалїна	0·70
Марокен на шлафрони	1·20	Попелїна на сорочки	1·20
Сирий шовк	1·15	Рожевий вовк	1·05
Шовк сатина	1·35	Полотно на простирала	1·25
Найновіший епонж	1·55	Атлас на постіль	1·40
Креп - Монголь	2·25	Мережковані пошевки	1·20
Шовк на блюзки	2·60	Простилана	2·00
Креп - Марокен у десені	3·75	Обруси з метра	1·90
Шкоцька вовна	1·50	Капи і обруси	2·50
Вовна на сукні	1·60	Ручники вафлені	0·30
Англійські шевіоти	2·80	Ручники купелені	0·50
Вовна на плащі	5·00	Стирки до начиння	0·45
Вовна на компл.	5·50	Простирала на ковдри	4·90

У В А Г А: Великий вибір останніх весняних і літніх новостей. — Замовлення з провінції подбгоджуємо відпоротною почтою.

Корсети найновіші моделі, бедрівки нагрудники виконує солідно „Крайопшемпся", Львів, Бойнів 1. 1521 3—9

Переробляє ковдри і матраци по 3 зол., Снібінський, Львів, 3-го Мая 4. 1550 2—4

Фортепіян короткий, кривовий у знаменитім стані продає Бартошевський, Пекарська 15. I. п. 1553 4—10

10.000 мужеських сорочок продає від зол. 2·25 Новочасна вирібня **„Ренома"**, Львів, Сонішна 9. 1510 10—22

ОГОЛОШЕННЯ.

ВАКАЦІЯНА ОСЕЛЯ для дітей і підля „ОЛЬГА", пансіон для дорослих **у Підбужі** — оце дві перли і гордощі „Української Захоронки" в Дрогобичі. Недалека віддаленість від Самбора і Дрогобича, захисне положення оподалік від людських осель, у мешрічці, яке оповивають шпильконі ліси, в близькому сусідстві ріка Бистрпця, ідеальне повітря, змога ріжнонанітних проходів, збирання ягід і грибів, здорова кухня, якої потреби заспокоює водпка кількість власної городнини — не запорука прегарного літнього відпочинку для міських дітей і старших. Свої підвода з Дрогобича в понеділок і в суботу, а з Самбора в четверги до диспозиції гостей. — **Сезон починається в половині травня, ціни мінімальні. Інформації дає Управа „Української Захоронки" в Дрогобичі, — вул. Чесного Хреста ч. 49.** 1578 1—3

Меблеві покриття Дреліхи і волосіння на матраци (Росгар) продає найдешевше **ФРЕНКЕЛЬ І ЛІДЕР** ЛЬВІВ, ЛЕГІОНІВ 25. в подвірі. 10-10

Щоби усунути нагнітки і згрубілий наскірок вживати

Еттінґера БАЛЬСАМ на нагнітки

склад і вирііб: **Аптика М. Еттінґера**

1581 Львів — за Великим Театром. 1—4

ПЯНІНА першорядні по зниженій ціні на догідних умовинах. Купно продажа. Заміна уживаних інструментів **Новацкий, Пілсудського 17.** 698 46—55

КОВДРИ

матераци, подушки, коци, білля на постіль

Маріян МЛЄКО

Л Ь В І В, вул. КОРОЛЬНИЦЬКА ч. 6. телефон 237-72 1234 19—20

ПРОСПЕР МЕРІМЕ

БЛАКИТНА КІМНАТА

ТА ІНШІ ОПОВІДАННЯ

Переклад із французької мови **Васыля Софронія.** — Ціна 0.95 зол., з почт. пересилкою 1.20 зол.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 130 (14.028). Львів, понеділок 20. травня 1935. Pdaftowy opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячне 5·00 зол., Чвертьрічне 15·00, Піврічне 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Пресова конференція
в національному музею.

Заходами дирекції Національного Музею відбулася в суботу 18. травня ц. р. в 6-ій год. вечора пресова конференція в салі засідань. В конференції взяли участь: **ред. В. Мудрий** („Діло"), **ред. М. Коновалець** („Новий Час"), **ред. М. Гнатишак** („Мета"), **ред. Дурбак** („Нова Зоря"), **ред. Л. Бурачинська-Рудекова** („Нова Хата"), **ред. Б. Кравців** („Дажбог"), а крім того представник Кураторії Нац. Музею в особі секретаря Кураторії **д-ра Ів. Брика,** представник Т-ва Прихильників Нац. Музею в особі **м-ра** М. Терлецького і представник співробітників Музею в особі **м-ра Є. Ю. Пеленського.** Конференцію відкрив директор Нац. Музею проф. д-р Іляр. Свенціцький. Він же виголосив обширний інформаційний реферат про теперішний стан Музею.

З реферату довідались ми, що саме тепер входить Музей у 30-тиліття свого істнування. З тієї нагоди Т-во прихильників Національного Музею рішило зорґанізувати в Музею велику виставу українського національного мистецтва. Для підготовчих прац до тієї виставн покликано до життя окремий виставовий комітет, що вже почав свою працю. Учасники конференції далі довідалися багато цікавих подробиць з історії тієї цінної установи, познайомилися з теперішнім правним станом фондації, з матеріяльним положенням Музею (дуже невідрадне!), з мистецьким дорібком Музею за 30 літ і з внутрішньою його організацією. Музей має тепер 50 тисяч експонатів і має всі дані на дальший розріст.

По рефераті відбулася річева дискусія, в якій забирали слово д-р І. Брик, ред. В. Мудрий, ред. М. Гнатишак і ред. Б. Кравців. Конференція закінчилася в год. 8 і пів вечором

Після смерти марш. Йосифа Пілсудського.

СПОЧУВАННЯ 9 ЄПИСКОПІВ.

КРАКІВ. ПАТ. Президент Мосціцький прийняв на авдієнції архиепископа Сапіґу й еп. Ясінського (Лодзь), Лісовського (Тарнів), Гавліну, Рєспонда (Краків), Бромбоша (Шлеськ), Кубіну (Ченстохова), перемиського епископа Коциловського та апостольського адміністратора Лемківщини Масцюха. Вони зложили президентові спочування. Опісля епископи зложили спочування марш. Пілсудській.

ЖАЛОБА ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ.

Православний митрополит Діонізій зарядив 6-тижневу жалобу з приводу смерти марш. Пілсудського. У цьому часі підчас богослужень мають згадувати у молитвах маршала Пілсудського.

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ У БЕРЛІНІ.

БЕРЛІН, ПАТ. Жалібне богослужения за марш. Пілсудського, що відбулося в церкві св. Ядвиги в Берліні в суботу в 11. год. рано, завдяки присутності канц. Гітлера та майже всіх членів кабінету було символічною маніфестацією вшанування Німеччиною вождя польського народу. Церква прибрана була кіпою. Між стовпами звисали величезні прапори польських барв. Посеред церкви був катафальок, покритий амарантовим прапором із держ. гербом. Лівобіч нави сидів у висуненому фотелі канц. Гітлер із почотом і членами німецького кабінету та найзначніші державні й політичні мужі. Присутні були: міністер Нойрат, міністер пропаґанди Ґебельс, мін. справедливости Франк, мін. прохорчування Дарє, мін. фінансів Шверін, мін. райхсвери Бльомберґ. Крім того були: командант армії ґен. Фріч, фон Рібентроп і держ. підсекретар м-ства летунства Мільх. Було теж жінка прем. Ґерінґа.

Правобіч був польський амбасадор Ліпський, члени амбасади й консуляту.

Церква, що може помістити 3.000 людей, була битком набита. На хорі співала співачка Коритко-Чапська. Всі держ. будинки та закорд. представництва, банки й інші інституції вивісили прапори, спущені до половини шогли.

СПОЧУВАННЯ НАР. КОМІСАРІЯТУ ЗАКОРД. СПРАВ УССР.

КИЇВ, ПАТ. У костелі св. Олександра було заупокійне богослужевня за мерш. Пілсудського. Присутній був увесь персонал польського консуляту, представники італійського та німецького консуляту та багато парохіян. Спочування зложив повновласник нар. комісаріяту закордонних справ при українському уряді.

ЩО СКАЗАЛИ НІМЦІ В КРАКОВІ.

Німецькі журналісти, які приїхали на похорон Пілсудського до Кракова, в інтерв'ю сказали, що дотеперішній напрямок польсько-німецької політики та шист, заключений з ініціятиви марш. Пілсудського й канц. Гітлера й далі є актуальний та служитиме для утревалення мира в Европі.

Ґерінґ сказав одному із краківських журналістів, що жалібна маніфестація зробила на нього величезне враження. На Ґерінґа зробив враження незвичайний лад і порядок, що був увесь час похоронів, публика ні разу не проломила кордону ні іваким не нарушила спокою. Це свято було висловом поклону для людини, що створила незалежну Польщу та її долею покермувала так, що Польща стала одною з наймогутніших держав.

РОЗМОВА ЛЯВАЛЯ З ҐЕРІНҐОМ

КРАКІВ, 18. 5. ПАТ. Мін. Лявель і прем. Ґерінґ мали нині довшу конференцію у Французькому готелі, де обі замешкали. Мін. Лявель сказав журналістам, що мав цікаву розмову з мін. Ґерінґом і що все є прихильником безпосередніх контактів і розмов між відповідальними держ. мужами.

ҐЕРІНҐ У ВАРШАВІ.

У неділю приїхав прем. Ґерінґ із Кракова до Варшави. Замешкав у німецькій амбасаді. Відбув проїздку до Вілянова, а після повороту до амбасади взяв участь у сніданні, яке видав амб. Мольтке. В сніданні взяли теж участь деякі учасники зимових ловів у Біловежській пущі, коли то прем. Ґерінґ був гостем през. Мосціцького. Після снідання Ґерінґ дав тим особам цінні дарунки.

Прем. Ґерінґ підчас побуту в Варшаві розмовляв на політичні теми з мін. Беком. Висловив йому знову спочування з причини смерти марш. Пілсудського.

Нічю прем. Ґерінґ відїхав до Берліна.

МІН. ЛЯВАЛЬ У БЕРЛІНІ.

БЕРЛІН, 19. 5. ПАТ. Нині в год. 19.56 поспішним поїздом із Кракова сприїхав на шлеський двірець у Берліні французький міністер закорд. справ Лявель із окруженням. Міністра привитав на двірці в імені уряду закорд. справ Німеччини фон Рінтелен із західного відділу. Французький амбасадор Франсоа Понсе товаришив міністрові від Франкфурту над Одрою. На двірці було теж багато закорд. журналістів.

Тим самим поїздом вертався маршал англійської армії льорд Кевен. Мін. Лявель підчас свого постою на двірці розмовляв із особами, що поприїхали йому на стрічу.

Катастрофа большевицького літака.
Згинуло 48 людей.

МОСКВА, 18. 5. ПАТ. Нині сталася страшна летунська катастрофа, якої жертвою впав найбільший в світі літак „Максим Горкий". В год. 12.45 літак велитень вилетів із московського летовища із 35 інженірами і робітниками центр. аеродинамічного інституту. Літак ескортував тренінговий літак тогож інституту. Він, не зважаючи на гостру заборону виконувати акробатичні лети біля літака, виконав люпінґ на висоті 700 метрів. При виході з люпінґу літак ударив у крило „Горкого", яке розторощив. „Горкий" впав, а при цьому згинуло 11 людей залоги і 37 пасажирів, що були на чердаку. Їх похоронять на державний кошт.

МОСКВА, ПАТ. Аг. Тасс повідомляє на основі зізнань очних свідків, що залога „Максима Горкого" дала в хвилині катастрофи докази великої притомности ума й відваги. Як літак став падати, розлітаючися на частини, летуни Юров і Мікеїв зупинили мотори, щоб не допустити до вибуху, що спричинив би пожежу місцевости, де наступила катастрофа.

ЛЕТУН ҐАВСНЕР ЗГИНУВ У ЛЕТ. КАТАСТРОФІ ПІДЧАС ЗАУПОКІЙНОГО БОГОСЛУЖЕННЯ.

НЮЙОРК. ПАТ. Польський летун Станислав Ґавзнер, що приготовлявся ост. часами до нового лету Америка-Польща, згинув трагічною смертю в Детройті, як у літаку кружляв над костелом, у якому правилося жалібне богослуження за марш. Пілсудського. Літак упав на дах шопи та згорів. Як літак упав на дах, наступив вибух. Велика юрба народу зібралася довкола місця катастрофи й утруднювали рятунок. Вибух і пожежа, що повстала після вибуху, знищили три сусідні доми.

ВИБОРИ В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ.

ПРАҐА, ПАТ. У неділю були парляментарні вибори в Чехословаччині, до яких станули 16 партій і виб. блюків. У празькій виб. окрузі поставили 14 лист. Загальне число управнених до голосування в усій державі було 8,961.000 осіб. Участь у голосуванні була велика, бо згідно зі законом виб. право це обовязок і хто не прийшов би до виборів, того покарали. Виб. кампанія тревала лише 4 тижні, а була дуже гостра.

У попередньому соймі поляки мали двох послів. Виб. льокалі замкнули в год. 16. Вибори в усьому краю пройшли спокійно.

На основі оголошених досі висліднв видно значне зменшення скількости голосів у некористь чеської соц. дем. партії.

ЛІТВІНОВ ПОЇХАВ ДО НІМЕЧЧИНИ.

У пятницю веч. переїхав через польський кордон у Збоншині большевицький комісар закордонних справ Літвінов, у переїзді до Німеччини.

МАКЕНЗЕН ЗАХОРІВ.

БУДАПЕШТ, 19. 5. ПАТ. Полевий маршал, що є тепер у Будапешті, легко захорів, тому не взяв нині участи в передбаченій програмі прийнять.

ПОМЕР ПОЛК. ЛЬОРЕНС.

З Льондону прийшла вістка, що в неділю помер полк. Льоренс, що впав жертвою мотоциклевої катастрофи. Боровся зі смертю 140 годин та ві на хвилину не прийшов до притомности.

Смерть Льоренса викликала загальний жаль. Черчіл згадуючи покійного, як свого приятеля, сказав, що Льоренс після переходу на емеритуру хотів заняття політикою. На думку Черчіля Льоренс без сумніву заняв би був передове місце в політичному житті Англії.

ЕРІО ЗНОВУ БУРМІСТРОМ.

ПАРИЖ, ПАТ. Мін. Еріо вибрали знову бурмістром Ліону. Вибрали теж знову бувш. міністра Маркета бурмістром м. Бордо.

Варшава чи Москва?

(Кореспонденція з Женеви.)

Женева, дня 14. травня 1935.

Подорож Лявaля до Варшави та Москви зробила це питання особливо актуальним не лише для Женеви, а й для цілої Европи. А смерть маршала Пілсудського загострила його та надала йому майже трагічний характер.

Питання це стануло перед Европою по рішучій відмові Польщі пристати до східнього пакту в його початковій франко-московській редакції, по відмові зголитися на можливий перехід червоної армії через територію Польщі. Остільки небажаним для Польщі є очевидно й обхід її червоною армією через Чехословаччину, що відтяв би фактично Польщу від решти Европи та був би майже остільким небезпечним як і присутність московської армії на території Польщі.

Але й поза чинниками чисто стратегічними є противенства між Варшавою та Москвою у відношенні до Франції, що тревають без змін у своїй основі за час останнього століття. На них вказує відомий приятель недержавних націй, редактор Жан Мартен, у своїй замітній статті в „Жур. де Жен.". Між іншим він пише: „Закон історії, який є найчастіше й законом географії вимагав від Франції за час останніх віків вибирати між Польщею та Росією". Наполеон увільнив Польщу. Франко-царистська приязнь з 1893 р затемнила традиційну приязнь Франції до Польщі. По Берестю Литовському звертається знов до висвобожденої Польщі.

Намагання Барту заступити формулу — Варшава чи Москва, формулою — Варшава і Москва, скінчились поразкою та зближенням між Польщею і Німеччиною.

Лявaль взявся обережніше перевести те саме завдання. Він виключив із франко-московського порозуміння автоматизм „взаємної допомоги", підписав його з умовами вироблёними в Парижі радою міністрів, позбавив це порозуміння його отрутности. Разом із тим совітська концепція втратила три четверті своєї вартости. До цього причинилась і наука дана Москві з нагоди відомого інциденту з французькими журналістами. Такі думки висловлює редактор „Жур. де Жен." і наводить погляд паріського „Жур", який вважає подорож Лявaля до Москви „платонічною демонстрацією", а подорож до Варшави студією можливостей нового франко-польського зближення.

Паріський „Журналь" іде ще далі. Сен-Бріс висловлює в ньому думку, що франко-польський союз можливий, коли йому підпорядкувати франко-московське порозуміння. Але редактор Жан Мартен остерігає своїх французьких товаришів перед всякими ілюзіями і кінчить статтю твердженням: „Варшава і Москва — це фантазія. Дійсністю для Франції було, є й буде — Варшава чи Москва".

Це твердження дає, очевидно, належну оцінку і всім заходам Лявaля, які він міг розпочати у Варшаві в напрямі заключення ріжних консультативних пактів та пактів ненападу на сході Европи при евентуальній участи Німеччини. Всі ці паперові пакти не зміняють, очевидно, основного факту, що Польща буде в такійже мірі віддалюватися від Франції, в якій Франція буде наближуватися до Москви.

Намагання частини французької преси заспокоїти Польщу, що франко-московський союз підписаний лише на те, щоби відтяти шлях до можливого зближення між Берлїном та Москвою, є, розуміється, смішні. Літвінов є занадто добрим гандляром, щоби віддавати щось без доброї заплати, навіть найбільше безнадійні можливости зближення з Німеччиною Гітлера. Франко-московське порозуміння містить у собі, хоч і в дуже сумнівній формі, саме те, проти чого Польща виступала в східнім пакті, „взаєму поміч" проти кожного третього противника, отже й проти самої Польщі в разі її можливого збройного конфлікту з Москвою.

Підписуючи порозуміння з Москвою без згоди на це Варшави, а в деякій мірі навіть проти її інтенцій, французький уряд, очевидно, порушив саму засаду франко-польського союзу, і дав таким чином цілком вільну руку Польщі в її політичній акції в Европі. І ніякі дорадчі чи розємчі пакти цього факту змінити не можуть.

Як польська, так і французька преса, розуміється, запевняє, що франко-польський союз існує. На папері у всякім разі. Але чи існуватиме він у дійсності, це буде залежати від найближчого розвитку франко-московських відносин. Треба признати, що п. Жан Мартен є великим знавцем міждержавних відносин в Европі, коли він твердить, що франко-московське порозуміння з франко-польським союзом поєднати не можна.

І справді. Польща в союзі з Францією і в порозумінні з Німеччиною є великодержавним чинником в Европі. Польща в союзі з Францією і в порозумінні з Москвою та Малою Антантою є лише меншиною в цьому угрупуванні держав, позбавленою поважнішого значіння в Европі. В цьому угрупуванні Франція могла б завжди порозумітись з Москвою та Малою Антантою проти Польщі, але ніколи Польща не могла б порозумітися з Москвою проти Франції

Для цього між Польщею та Москвою, також як і між Україною та Москвою, існують постійні і засадничі противенства, особливо зрозумілі, коли глянути на мапу східної Европи. Україна відтинає шлях для московського імперіялізму на південь, також як Польща відтинає цей шлях на захід. Цього факту ніякі пакти і ніякі миролюбні запевнення московських можновладців не змінять і не закриють.

Брати участь у мілітарному оточенні Німеччини чи у французькій політиці скріплення Москви та нищення поневолених націй СССР було б для Польщі некорисною тактикою, що дуже скоро помстилось би. Ця політика була б остільки хибною з міжнароднього погляду, як і з огляду на наявність української, білоруської та німецької меншини в межах Польщі.

Перспектива піти шляхом, на який її вабить Франція, для Польщі тим небезпечна, що франко-московська „приязнь" уже дає свої наслідки в межах самої Франції. Відповідальні французькі кола дуже занепокоєні висліда ми виборів до муніципальних установ. Результати виборів відомі лише відносно 855 громад із населенням понад 5.000, відносно 37.000 менших громад нема ніяких даних, але можна припускати, що здобутки комуністів та соціялістів там не менші ніж у більших громадах. А в цих більших громадах комуністи здобули 43 місця коштом усіх інших партій, включно із соціялістами. У міській раді Парижа комуністи, що мали тут лише 1 радного, матимуть їх тепер 8. В околицях Парижа їх здобутки значно більші, вони здобули тут до 15 значних громад. Такі поважні міста як Марсейль, Нант, Діжон опинилися в руках соціялістів, якими кермують комуністи, якими кермує Москва. Численні часописи закидають урядові апатичність. Особливе обурення викликує те, що член уряду, Еріо, дозволив своїй партії голосувати по місцях, з ким хоче, наслідком чого багато радикалів віддали свої голоси комуністам. Отже французький уряд дістав скорше ніж того можна було сподіватися, добру науку, що в союзі з Москвою поборювати большевиків у себе дома неможливо. Перевести нові вибори до парляменту при таких відносинах у державі є, очевидно, річю досить небезпечною. Як французи будуть поборювати у себе большевизм у добрім порозумінні з Москвою, є їх внутрішньою справою. Але інші держави, а в тім числі і Польща повинні рахуватися з можливістю того, що у Франції запанують большевики.

Перемоги большевиків у межах Франції творять цілком своєрідне тло для переговорів Лявaля у Варшаві та в Москві. Коли Літвінов на банкеті, урядженім для Лявaля говорить про „початок інтимного співробітництва між Францією та СССР", то це звучить як досить злобний жарт, бо невідомо властиво з ким п. Літвінов співробітничає, з французьким урядом чи з

АНАТОЛЬ КУРДИДИК

В ЧЕРЧІ ЦВИТУТЬ ЧЕРЕМХИ...

(Лист з одного живця до товаришів одної редакції).

Дорогі Товариші!

Так з нічого робити (з доброго дива — кажуть на селі) захотілося мені написати до вас. Просто в щось у сонці, що паде мені на папір і в 7-ій годині вранці тіпе що каже писати. Може бути — задоволення людини, яка тепер не перекидається на лїжку та не затулює від лоскоту вулиці вух ковдрою, щоб ще з пів години посолоти й егоїстичне самовдоволїлля, що за дві години серед закинених газетами столів, мене вже не буде. А може жаль, що за 2, 3, 4, і 5, годин ви все таки будете мати щоденні комунікати, дописи й десятки сторіс з поважними та маловажними справами, а я — сонце, блакитно вимитий кльош неба й на столі, під відчиненим вікном розцвіту, молошно-білу й дурманно запашну гілку черемхи у фляконі...

В Черчі цвитуть черемхи.

Мій приятелю, що не зрозумієте цього в задушливій, гарячковій атмосфері Львова. Хоч би ви купили на ринку оберемок цього квітня (це коштує 1—2 золотих!) і внесли у свою кімнатку — не передасть вам воно настрою липня має в собі ні гілка на моїм столику й ні слова. До цього треба тихої вітальниці Черча, залитої сонцем, серед якої біля великого бузинку Палатки, вібі білі квочки, збиваєся біляві й чорні курята — жінчині та сільські булькі в хаті, бляшкучі блятою, гибілені й відсвіжені на прихід — знаєте кого? Вас, затчеників камінного муття, що вісотує по вигочці ваші нерви й по крайлині за-

троює кров. „В Черчі цвитуть черемхи" — це ви зрозуміли б щойно тоді, якби ви були отут і побачили, що цвитуть не тільки черемхи, але й яблуні й вишні, що на травниках у живці повно сочистої зелені, а берези, сосонки, липи й клени мають на листках щось свіже й молоде, що тягне уста до цих листків, як дівочі губки...

Авжім — від нині мабуть матимемо справжню травневу погоду, з сонцем, що палитиме вас не шкварок, а нас осмалюватиме на модний бронзовий колір. Сонце, що лоскотиме вам, буде нам гонити скорше кров і поливатиме очі блиском. Коли приїду, буду своїм вигядом напевно робити вам усім конкуренцію в тих жінок, що приходять до нас до редакції і які завжди були до нас ввічливіші, як до мене. Тобі, товаришу від закордонної політики та вступних статтей, не поможе тоді навіть твоє бездоганно скроєне блюза й запрасовані на бритву штани, бо спітніла буде проти мого підсмаленого сірконими купілями настрою — цілковито інша кравчука, яких у тебе стільки, стільки й політичних концепцій. Гумор буду мати, як злобний критик з постійною усмішкою на борідці й перевищу його не тільки лотерном, а навіть знанням шістьох українських правописів. Гадаю, що розхмарю вам і похмурого невидьора, якому докучає постійно то продув, то сонце з вікна, а чорний виправляч, що нагадує своєю шкірою мулята, буде проти мене білий, як сторінка „Діла" з того дня, коли зносять про парцеляцію. Мій безпосередній шеф не жалітиме і не скакатиме вже до мене: пообтершись у „Львові" і відімкнувши вишкового піску й залишивши в боронні підлівість та похмурість, буду до нього усміхатись всіми своїми 24 зубами (8 вже немає) й ласкаво не робитиму йому конкуренції, хоч сил у мене по „девятці" буде втрое стільки, що в нього. А всі панни з адміністрації, включно з головною касіркою, яка виділа в мені тільки кістяк, щипу, худяка і здохляка, чаруватиму своїм розяснілим обличчям, бубнявим ходом і порівнявим рухом. Щож до двох наймолодших товаришів, то раджу їм вже тепер поробити своїм нареченим поважні заяви, а то як прийду — буде запізно.

Залишається ще шеф в окремій кімнатці, але це шеф і йому ніякої пакости не робитиму. Зате вношитиму собою в його настрої політичних закамарків і темних шляхів та „підходів трохи сонця, якого вже й тепер, у низько звятому капелюсі, передаю йому добру порцію.

Ви, очевидно, скажете, що я гохштаплер, чванькун, хвалько. Протестую! Буду тільки нормальною людиною, яку здегенерувало місто і праця і яку на правильні рейки 30-літнього мужчини поставило Черче та всі тутешні чарівники, від лікаря д-ра Владичина до пані Юзичинської, що — якби кухня була музикою — булаб віртуозом. Ці двоє в першу чергу, а потім оба директори життя, інж. Нижанківський (главнокомандующий „Палаткою"), п-і Сохацька (направду „мама" з „Роксолянн", коли каже до мене „Ти, вбери плащ по купелі" або й насварить, що сиджу вечорами) — вигнали з мене всю нечисту силу, що засіла в нирковому камінні, перестуді, апатії, песимізмі та зневірі і — уявіть собі — за пару золотих маю стільки усміхів, насолоди, ліків і харчу, що у Львові на ювілей цього не дістав би. Маю ще три тижні відпустки перед собою, але вже нині придумую плян для редакції, за яким на літо всі повинніб перенестись сюди з грубим директором „від цілости" та хмурним від оголошень до комплету. Смію завважити, що аж тоді наш часопис мав би в собі ясність, погоду, життєву верву і свобідну думку, таку, як всі тутешні лікувані. Очевидно ми не плавили

французькими большевиками, що хочуть його повалити.

У своїй відповіді Лявалъ між іншим згадав, що „режіми Франції та ССР" ріжні, але він міг би і сказати „тимчасом ріжні" з огляду на поважний зріст большевизму в самій Франції. А поза тим, коли він казав, що „шлях до зближення з іншими націями є довгий та тяжкий", то він сказав те, що почув недавно у Варшаві.

Можна сподіватися, що міністер Франції Лявалъ незабаром переконається, що шляхи зближення з Варшавою та Москвою навіть цілком протилежні та взаємно себе виключають. А тимчасом ослаблюючи по мірі можности порозуміння з Москвою він ледви чи скріпив відповідно союз із Польщею. П. Лявалъ є безперечно дуже видатний дипльомат, але політику большевицько-соціялістичного фронту Франції всеж заступають Еріо та Літвінов краще ніж він.

У всякім разі можна сподіватися, що п. Лявалъ приїде на весняну сесію Союзу Народів до Женеви збогачений досвідом у східньо-европейських справах та з переконанням, що союз із Польщею справді вартий більше ніж платонічне порозуміння з Москвою. До тогож ганяючись за двома зайцями можна втратити обох.

М. Данько.

ВСІ ДІТИ на селі і в місті читають:
„Світ Дитини" і „Діточу Бібліотеку"
налорічні передплати по 5 зол. висилати Ці адресу: Львів, вул. Зіморовича 3.

За океаном.

УКРАЇНСЬКА СТРІЛЕЦЬКА ГРОМАДА.

Річний зізд Української Стрілецької Громади у Зл. Державах, скликаний на неділю 19. травня до Філядельфії, радитиме в домі Т-ва Горожан при 847 Н. Френклин стріт. На порядку дня: 1) Відкриття Зізду. 2) Звіт Управи та Військової Комісії. 3) Реферати. 4) Праця на цей рік. 5) Вибір нової Управи. 6) Внески й запити. 7) Замкнення Зізду.

ЮВИЛЕЙНЕ СВЯТО В ЧЕСТЬ КАНЦЛЄРА О. Ол. ПИКА.

Стараннем братств, сестриць і товариств, які гуртуються при українській католицькій катедрі і громаді у Філядельфії, уладжено святочний ювилейний концерт з нагоди 50-ліття пароха й канцлера о. Олександра Пика в суботу 13. квітня. Концерт був получений з вечерею і пройшов якнайкраще та був виявом великої симпатії і пошани громадянства до особи ювілята. Святочну промову виголосив др Володимир Галан.

З природи й техніки.

ВЕЛИКА ОВОЧЕВА КАТАСТРОФА В ІТАЛІЇ.

Менш-більш від десяти років переводять італійці дуже інтензивно реформу свого овочевого господарства. Притім стараються плекати найвартісніші роди овочів. Тому завели у себе великі плянтації найкращих слив, броскв та винограду. Якщо річ у сливах, то спровадили навіть з Японії одну з найкращих сорт „бурбанк", що відзначається величезними, подовгастими овочами. Спочатку все йшло добре і експорт сливок, броскинь та винограду збільшався з року на рік. Одначе 1933 р. експорт добірних сливок нечайно зменшився. Те саме повторилося і 1934 р. Якаж цього причина?

Виявилося, що восени 1930 р. вибухла між сливами „бурбанк" на одній з плянтацій у горішній Романі дивна зараза. Вона поширювалася дуже швидко так, що інститут для досліду рослинних хоріб у Больонії не зміг ще устійнити спричинника зарази, а вже всі сливові плянтації Романі були знищені. Врешті після довших студій виявилося, що спричинником епідемії слив „бурбанк", є той самий гриб, що викликує епідемію вязів (берестів). І саме в Романі було давніше дуже багато берестів, які вигинули зовсім внаслідок цього дивного галапаса. Отже розуміється, що в Романі було повно розродків цього гриба. Вони напевно обсіли імовірно найслабшу сорту слив, себто японську „бурбанк" і викликали її цілковите знищення. Досі не вдалося найти ліку на цю страшну зарazу.

НОВІТНІ ЗАВЕДЕННЯ ДЛЯ ПРОКАЖЕНИХ.

Ще й сьогодні проказа є досить поширеною недугою у деяких краях. Особливо в останніх роках вона поширилася значніше, хоч причини цього поширення невідомі. Наука веде мікробіольогічні досліди, одначе обмежується покищо до лікувальних метод, поширених уже в середніх віках, а головно до запобігаючих середників. Проказа є заразлива, одначе не дідична. Хорих треба безумовно ізолювати. Лепрозорії не сміють мати більше ніж 1000 хорих. На острові Куліон (на Філіпінах) є аж 5 тисяч хорих, що розуміється утруднює лікування та дисципліну. Хорі мають усякий комфорт, розривку та майже нормальні умовини праці. Одначе й тут хорі пробують утікати. Тому такі заведення повинні находитись далеко від людських осель. На хід недуги мають великий вплив кліматичні умовини. Тому заки ще збудують десь заведення для прокажених, досліджують дуже докладно клімат даного місця. Дітей відлучують після уродження від прокажених матерей і приміщують у профіляктичних заведеннях.

ПРОДОВЖУЮТЬ КОРАБЛІ.

Відома фірма Гапаг продовжила недавно свої чотири трансатлянтійські велитні, а саме кораблі Гамбург, Альберт Баллін, Дойчлянд та Нюйорк. Збудували їх перед 10 роками. Вже 1930 р. збільшили їх потужність в 15 тисяч коней на 28 тисяч коней при скорості 16 до 19 вузлів, вимінюючи їхні турбіни. У пробних басейнах у Гамбурзі ствердили дальше, що при тій самій потужності можна буде їхати значно скорше або зменшити потужність при тій самій скорості, якщо кораблі продовжити. Отже в доках розібрали передні кораблів і домонтували нові передні, що є 12 метрів довші від попередніх.

СПРАВА БУДОВИ КАНАЛУ ЧЕРЕЗ НІКАРАГУУ.

Зл. Держави Півн. Америки роздумують тепер над старим проектом будови другого каналу між Атлянтійським і Тихим океаном. За будовою цього каналу промовляють військові аргументи (створення другого каналу для фльоти, якщоб панамський канал був загрожений або знищений) тай факт, що шлюзи панамського каналу пропускають кораблі тільки до 35 тисяч тон поемности. Проти будови промовляють тільки величезні кошти будови. Хоч Нікарагуа дала свою згоду на будову цього каналу, Зл. Держави рахуються подекуди зі спротивом Японії.

А. Л.

Березівський і ніський повіт у світлі статистики.

Нині подаємо дані Головного Статистичного Уряду про пов. Березів і деякі дані про пов. Ніско на підставі перепису населення з 9. грудня 1935.

ПРОСТІР, ЗАГАЛЬНЕ ЧИСЛО НАСЕЛЕННЯ І ВОЛОСТИ.

Простір березівського повіту 683,8 км.² Загальне число населення 83.205, мужчин 39.513, жінок 43.692. Густота населення на км² 121,7. У повіті є одна міська волость, 7 сільських, 55 сільських громад, 238 місцевостей.

НАСЕЛЕННЯ І ПОДІЛ ЗА ВІРОІСПОВІДАННЯМ.

По містах березівського повіту проживало 4.248 осіб, з того 1.968 мужчин. По селах жило 78.957, з того 37.545 мужчин. За віроісповіданням по містах проживало **44 грекокатоликів** (1,0 прц.), 3.088 римо-католиків (72,7 прц.), 1.046 жидів (24,6 прц.).

По селах проживало **12.667 греко-католиків** (16,0 прц.), 62.725 римо-католиків, 3.270 жидів (4,1 прц.), 89 інших (0,1 прц.).

У повіті Ніско проживало по містах **70 греко-католиків** (0,7 прц.) на 9.407 міського населення, по селах **845 греко-католиків** (1,5 прц.) на 54.826 сільського населення.

МАТІРНА МОВА.

По містах березівського повіту як **матірну мову українську подало 11 осіб (0,3 прц.), руську мову 20 осіб (0,5 прц.), себто нашою мовою говорило 31 осіб (0,8 прц.),** польську 3.158 осіб (74,3 прц.), 975 жидівську з гебрайською мовою.

По селах як **матірну мову українську подало 6.047 осіб (7,7 прц.), руську мову 4.599 осіб (5,8 прц.), себто нашою мовою говорило 11.646 осіб (13,5 прц.),** польську мову 64.991 осіб (82,3 прц.), жидівську з гебрайською мовою 2.861 осіб (3,6 прц.), іншу мову 39 осіб.

У рубриці „матірня мова" з пов. Ніско нема вже навіть згадки про українську або руську мову. Виходилоб, що понад 2 прц. греко-католиків по містах і по селах цього повіту своєю розговірною мовою вважають польську мову.

ГРАМОТНІСТЬ.

По містах березівського повіту вміло читати і писати 3.149 осіб (91,0 прц.), **не вміло ні читати ні писати 277 осіб (8,0 прц.).**

По селах уміло читати і писати 46.953 осіб (80,1 прц.), тільки читати 1.391 осіб (2,4 прц.), **не вміло ні читати ні писати 10.003 осіб (17,0 прц.).**

МЕШКАНЕВІ УМОВИНИ ПО СЕЛАХ.

По селах березівського повіту було 15.308 мешкальних будинків, помешкань 15.799, загальне число кімнат 26.211. Пересічне число на помешкання 1,7, пересічне число осіб на кімнату 3,0.

ДЖЕРЕЛА ПРОЖИТКУ.

З хліборобства проживало 70.455 осіб (84,7 прц.), з того по містах 785 осіб (18,5 прц.), по селах 69.670 (88,2 прц.). З городництва, лісництва і риболовства 223 особи. З промислу і ремесла 5.557 осіб (6,7 прц.), з того по містах 1.355 осіб (31,9 прц. міського населення), 4.202 осіб (5,3 прц. сільського населення). З цього числа було 83 умовних робітників, 1254 робітників і халупників. З копалень нафтової ропи черпали засоби прожитку 313 осіб, з ковальства 260 осіб, столярства 356 осіб, кравецтва 515 осіб, шевства 783 осіб, будови домів 402 осіб.

З торговлі й обезпечень черпало засоби прожитку 2909 осіб, з того по містах 906 осіб (21,3 прц. міського населення), по селах 2003 осіб (2,5 прц. сільського населення). Торговлею товарами займалось 2.525 осіб, по гастрономічних підприємствах працювало 230 осіб. З комунікації і транспорту проживало 356 осіб (0,4 прц.), з того по містах 80 осіб (1,9 прц.), по селах 276 (0,4 прц.). У публичній адміністрації працювало 227 осіб, у шкільництві 356 осіб, домашня прислуга 616 осіб, емерити та інваліди 628 осіб.

ВЕЛИЧИНА СЕЛЯНСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ.

На загальне число 13.809 господарств: **карловатих нижче 2 га було 6.800,** на яких проживало 28.245 осіб (4,2 на господарство) 4.989 простором від 2—5 га, на яких прожива-

його в боровині, тільки в чорнилі і підливаймо трохи „9-кою", а тоді й перо булоб юнацько й бадьоро настроєне й не опадалоб на низини втоми й перевтоми.

Та що й писати до вас! Бути може завтра вже зателефоную, бо управа заводить свій телефон, хоч і так завтра матимете цей лист (пошту маємо тут щодня і разом з вами вишукую водночас „слабі місця" нашого коректора на сторінках часопису). А якщо матимете лист, то між рядками прочитаєте ще неодно, про що требаб вам окремі листи писати: Якто цього року перебудовано й перероблено знову всі плянти, кльомби й огорожі (ой, той Льоньо!), якто вирісновий адміністраційний будинок — чудова коробка зверху і зсередини, якто нові лазничьки понароджувалися і врешті якто виросла вавилонська вежа на черчанські умовини — велика вілля-пансіон „Амата", чоколядового коліру, така, що слинка тече, коли дивишся на неї, на її домінуюче становище у Черчі і на дах, що нагадує китайські пагоди...

У Черчі цвитуть черемхи й над черемхами сонце. За хвилину покличуть до купелі, бо вже дожидають під лазничками добрі два десятки людей, а я з огляду на зріст купаюся один з перших. Тимто й кінчу: товариш з Варшави, поляк, що приїхав сюди перший, кличе. А ходить, бестія, так як машина, хоч приїхав — то ледви лазив.

Прощайте! Шкода, що не винайшла техніка способу передавати в листі воду та боровину: післав би вам трохи „Льоні", вісімки й девятки, а вив попробували і почули, що це — черемхи цвітуть у Черчі.

А це значить — привернути собі здоровля, гумор і апетит, заступити порох — сонцем, великоміські випари — повітрям піль, отруйні гази щоденних клопотів — запахом черемхи.

ло 26.026 осіб (5,2 на господарство); 626 простором від 5—10 га господарств, на яких проживало 3.538 осіб (5,7 на господарство); 35 простором від 10—15 га, на яких проживало 190 осіб (5,4 на господарство); 21 простором від 15—20 га, на яких жило 91 осіб (4,3 на господарство).

НОВИНКИ

— **Філія „Союзу Українок"** повідомляє, що у вівторок 21. ц. м. в год. 18. відбудеться в домівці при вул. Сикстуській 44 показ маєтку „Центросоюзу". Просимо на Чайний Вечір.

— **Нагальна туча у Львові.** У суботу попол. над Львовом перейшла нагальна туча з громами. На кілька хвилин було зовсім стемнілося. Злива тревала понад 20 хвилин і заподіяла великі шкоди. Найбільше замулило вул. Хоружини від Цитаделі. Вода залила хату Апольонії Ницук на Замарстинові. Пожежна сторожа дві години випомповувала воду. Пожежна сторожа інтервенювала при вул. Янівській 11, де вода залила партерові мешкання та при вул. Сикстуській 19, де вода залила стрих.

— **Збожеволів з причини смерти марш. Пілсудського.** Яків Маньовський, залізничник із вул. Личаківської 264 не міг погодитися з думкою про смерть марш. Пілсудського. Все повторяв: „Не хочу жити! Не хочу жити!" В неділю нерви його не видержали. Візвали лікаря рятункової станції, який заопікувався нещасним.

— **Сутичка з комуністами.** На пл. Юра комуністи старалися уладити віче. Поліція не допустила до віча. В погоні за двома комуністами, що втікали до Єзуїтського городу агент стріляв у повітря. Обох арештували. В Єзуїтському городі юрба хотіла їх відбити. Агенти стали стріляти в повітря, тоді прийшла на поміч поліція та арештувала й інших авантурників.

— **Арештували злодія, що обікрав адвоката.** Поліція ствердила, що адвоката д-ра Б. Нусбавма, якому зі сховку зпід стола пропало 20.000 зол. і 5.000 дол., обікрав приятель наймички Фурда. Його придержали в Гриняві, пов. Косів, як хотів перейти румунський кордон. При ревізії найшли в Фурди гроші, зашиті в одязі. Арештованого відставили до Львова, а адвокат д-р Нусбавм одержить назад майже всі гроші.

— **Львівська хроніка.** У VI. комісаріяті поліції застрілився 45-літній робітчай Кав. Келєр. — Автодорожка Ів. Стащишина з Винних наїхала на вул. Рутовського напроти фільгармонії на авто, яким їхав директор гарбарні „Пеліс" д-р Райнольд. Раненого Райнольда забрали до шпиталю. Стащишина, що був пяний, арештували.

— **Ріжні вістки.** Японський летун Ано, що вибрався в повітряну подорож довкола землі, перелетів на днях понад середущу Европу, задержуючись в Нірнберзі і Відні. — З Рувану повідомляють, що до ставу в Портіфекам упав самохід, при чому згинуло 6 осіб.

— **Міжнародня радіофонічна унія.** В квітні ц. р. минуло 10-літ від часу утворення Міжнародньої Радіофонічної Унії. Унія повстала 3. квітня 1925 р. як необхідна самооборона европейських радіофоній перед хаосом в етері. До часу повстання Унії радіостації поодиноких країн приділяли собі довільну довжину хвиль, хоча це унеможливлювало правильний відбір у сусідніх країнах. Перешкоди, що повставали в прийомі гальмували розвиток радіофонії, і це власне спонукало учасників першого міжнароднього радіового зібрання в Женеві до створення Унії. Керівником бюра Унії і генеральним секретарем був призначений директор бюра пропаганди англійської радіофонії. Найбільш пекучою проблемою, яку треба було розвязати, була справа приділення хвиль поодиноким радіостаціям. Тоді їх не було багато. В часі першої міжнародньої конференції радіових інжинірів, яка відбулася в Женеві в липні 1925 р., Европа мала лише 40 висильних стацій загальної сили 50 кват, а тепер працює 310 стацій силою 3157 кват. Перший плян розподілу хвиль був уладжений Унією в 1926. р. і є знаний під назвою Женевського пляну. Зріст числа висильних стацій та зміщення стацій вже існуючих викликали складення нового Брюсельського пляну, який послужив підставою для Праського пляну, прийнятого в 1929. р. За 4 роки його істнування люцернська конференція оголосила в 1933. р. новий плян розподілу радіових хвиль, який з деякими дрібними змінами обовязує й досі. Для контролі правильного застосування принятих планів Унія зорганізувала в Брюселі спеціяльне Бюро помірів, що має цілий ряд прецизійних уладжень. Щодня вечері і в ночі Бюро переводить контролю, чи европейські стації точно тримаються приділених їм хвиль. Таких помірів виконується річно 700.000. Унія має кілька комісій, в яких комісія збільшення займається заміною програм. Завдяки її праці ми є свідками щораз досконалішої заміни програм між поодинокими країнами в цілій Европі. Доведавна ця заміна обіймала передовсім музичні програми, тепер країни замінюють між собою радіові акустичні репортажі на актуальні теми. На осінь ц. р. проектується надавання світової окружної трансмісії пісень, в часі якої перед мікрофонами всіх радіостацій виступить молодь. На протязі минулого року члени Унії замінили поміж собою біля 612 ріжних трансмісій. Дотепер до Унії належить 33 европейських радіофонічних товариств, з яких 9 є державних. До членів надзвичайних Унія зачислює товариства позаевропейські.

ДИВОГЛЯДИ.

ПОХОРОНИ ЛІТАКАМИ.

Будійська секта в індійському місті Рангун уживає при похоронах найшвидшого засобу комунікації — літаків. Коли недавно помер священик тої секти, поклали забальсамоване його тіло на літак, що окружив з домовиною сім разів славну святиню у Све-Да-Гон. З того призвід воду повстала серед вірних суперечка: одні твердять, що така подорож покійного це богохульство, другі, що це найбільша пошана, що можна йому віддати. Інші корстуватись найновішими технічними здобутками. На кожний випадок можна твердити, що індійські будійці вже випередили европейців, які напевно колись уживатимуть літаків для похоронів.

У ЛІЖКУ МОЖНА ГРАТИ НА ФОРТЕПІЯНІ

Одна англійська фабрика фортепіянів придумала такий фортепіян, що на ньому можна грати лежучи в ліжку. Винахідник повідомляє, що це не якась примха моди, а інструмент призначений для недужих, що не можуть сидіти або рухатись. Як виглядає така машина не знаємо досі з опису; клявіятура — рухома і можна її вкладати та витягати, як у деяких писальних машинках. На звуку фортепіян нічого не тратить.

ОРДЕР ЧЕРЕЗ ПОМИЛКУ.

З нагоди 60-ліття смерти композитора Бізета, яке найде живий відгук у Франції, пригадують цікавий епізод з автором славної „Кармен". Премієру „Кармен" мусіли відложити, бо музика був поважно хорий. Бізе мав дістати відзначення „почесної легії" з нагоди тієї вистави. Його приятелі лякались, що коли вистави не буде і відзначення не прийде, то це ще погіршить стан його здоровия. Пішли до міністра прохати, щоб він прискорив цю почесть. Міністр питається: „Хто це той Бізе?" — Славний мистець, автор ріжних цінних творів! „Наприклад яких?" — Передовсім „Арлезіенки"! Міністер, що знав тільки цей твір Додета, до якого Бізе склав музику, думав про письменника і сказав: „Ах! „Арлезіенка! це чудовий твір! я читав його з приємністю! — І автор цього твору ще досі не нагороджений! Підіть скажіть йому, що він негайно дістане хрест почесної легії!" Так міністр нагородив Бізета, переплутавши його з Додетом.

—o—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

ЗАЛІЗНИЧНИЙ РОЗКЛАД ЇЗДИ важний від 15 травня 1935. Ціна 50 сот. Вид. кружка „Рідної Школи" ім. М. Шашкевича в Станиславові.

ЖУРНАЛИ:

НИВА, часопис присвячений церковним і суспільним справам. Львів, квітень — травень 1935. Р. XXX. Ч. 4—5. Зміст: о. Пришляк: Нові завдання Тов. св. Андрея. Ю. Кодрун: Евгеніка в світлі христ.-кат. науки. о. В. Лициняк: Духовенству львівської архиепархії під розвагу. о. Михайло Горечко: Чи легко заложити парох. бібліотеку. Око: Несмачне самохвальство. о д-р Лев Ганинка: Потреби спільної організації українського католицького духовенства. о. І. Ратич: Катехиза „Про Божу ласку". о. Андрій Лотний: Празники Різдва Христового і Богоявлення у нашім річнім уставі. о. прот. П. Табінський: До питання про четверте подружжя в Східній Церкві. о. Ю. Дзерович: Заг. Збори Тов. св. Андрея. Юліян Сонецицький: Значіння культури садів і винограду. о. П. Хомин: З музичного життя. Обрядовий куток. Вісти з Тов. св. Андрея. Поможім здвигнути храм Божий. Нові книжки. Всячина.

ЖІНОЧА ДОЛЯ, часопис для українського жіноцтва. Коломия 15. травня 1935. Р. XI. ч. 10.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Понеділок, 20. V. год. 7·30 веч. „Небожеська комедія".

Вівторок, 21. V. год. 7·30 веч. „Опера в пратку".

Театр Ріжнородностей.

Неченний аж до відкликання.

Кіна.

АДРІЯ: „Распутін — злий дух Росії".

АПОЛЬО: „Не хочу знати хто ти".

АТЛЯНТИК: „Дівчата в одностроях"

ВАНДА: „Історія гріху" і ревія.

ГРАЖИНА: „Проданий голос" — Ш. Шмідт.

КАСІНО: „Мужчини до вибору",

КОЛІСЕЙ: „Буря" та ревія „Загальне розброєння".

КОПЕРНИК: „Баль у Савою" (Джіта Альпар, Ганс Ярай).

МАРУСЕНЬКА: „Жид Зіс" (Конрад Файт).

МІРАЖ: „Схід сонця" та "Чібі" з відомою артисткою а Ф. Галь.

МУЗА: „Два гільтаї" (Фліш і Флям).

ПАКС: „Деревляні хрести".

ПАЛЯС: „Азбука кохання".

ПАН: „Молодий діс".

РАЙ: „Світ сміється" (большевицька комедія).

СВІТ: „Жінки в його житті" і „Що мій муж робить у ночі".

СОНЦЕ: „Людина - малпа", ревія „100 відсотків для вас".

СТИЛЕВЕ: „Дама з Мулен Руж" і ревія „Гумор і темпо".

УТІХА: „Кровавий напад" і ревія.

ХІМЕРА: „Розсіяні очі" (Шерлі Темпль).

Закордонне радіо.

Понеділок, 20. травня 1935.

Відень (506,8) 17·10 Травень у пісні, 20·00 Мельодії та пісні, 20·50 Суч. фр. музика, 22·10 Мельодії Фр. Суппе, **Прага** (470,2) 15·35 Концерт сальон. орх., 17·35 Форт. реціталь, 21·45 Спів, **Париж** (1648) 15·35 Концерт, 20·00 Оп. вечір, **Білгород** (437,3) 13·15 Пісеньки, 20·00 Опера, **Берлін** (356,7) 14·15 Концерт, 19·00, 20·20 Танк. і попул. мельодії, **Кеніґсаустергавзен** (1571) 11·30 Пісні, 14·00 Муз. всячина, 17·45 Камер. музика, **Кельн** (455,9) 16·00 Пісні Брамса, Шуберта, Вольфа, Шумана, Штравса (Шмідт, сопр.), 17·00 Класвальси та марші, **Ляйпціґ** (382,2) 8·20 Базові творн, 16·00 Флят, 20·40 Скрипка, **Мінхен** (405,4) 22·30 Моцартові творн, **Будапешт** (550,5) 17·35 Циг. музика, 19·30 Концерт, **Мілянo** (368,6) 11·30, 13·10, 19·15 Легка музика, 21·50 Скрипка (Енр. де Роза), **Рим** (420,8) 17·05 Вок.-інстр. концерт.

Вівторок, 21. травня 1935.

Відень (506,8) 14·00 Спів, 15·40 Пісеньки для дітей, 17·10 Твори Ферд. Ребая, 19·10 Австр. пісні, 20·00 Ган і фон Калленберґ гінуптерпан — радіопопурі, **Кошиці** (359,1) „Казка княжни" суіта Крічки, 17·50 Авд. для Захарпаття (співа. Попович), **Прага** (470,2) 17·40 Дуети на скр. і альтівку, 18·20 Іт. дуети, **Париж** (1648) 20·45 Концерт, 22·35 Танк. музика, **Берлін** (356,7) 12·00, 17·00 Концерт, 16·00 Пісні, 19·00 Форт. твори на 4 руки, **Кеніґсаустергавзен** (1571) 14·00 Муз. всячина, 16·00 Вес. пополудне, **Кельн** (455,9) 14·15 Вок. концерт, 17·00 Орх. концерт, **Ляйпціґ** (382,2) 16·20 Саксонські пісні, 21·00 Твори Константинова, **Будапешт** (550,5) 12·05 Солісти (форт., спів) 17·30 Симф. концерт, 19·55 Військ. орх., **Мілянo** (221,1) 13·45, 19·15 Легка музика, 21·00 Моцартівський вечір, **Рим** (420.8) 17·20 20·30 Легка й орг. музика.

Львівське радіо.

Понеділок, 20. травня 1935.

6·30 Ранішня авд., 7·50 Вагнер — Вступ і смерть Ізольди з гр. пл., 8·00 Авд. для шкіл, 8·05 Авд. для новобранців, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Секстет, 12·45 Слухаю сусп. відч., 12·55 Полудн. денник, 13·05 Форт. реціталь, 13·30 Фраґм. „Реквієм" Верді з гр. пл., 13·55 Експорт, 15·45 Концерт орх., 16·30 Лекція німецької мови, 16·45 Твори на віольончелю, 17·05 Дівьог „Лискавка, що блискає" Нітнана, 17·15 Загальнопольська резерва, 18·00 Фільм. оглад, 18·10 Орг. реціталь, 18·25 Сусп. хвилинка, 18·30 Гутірка для дітей, 18·40 Сільва ревю „Жонківа, місто, що жде", 19·25 Спорт. вістки, 19·35 Про лєг. поляк, 20·05 Концерт солістів (спр., Мосаковський спів), 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Симф. концерт, 22·00 Реклям. авд., 22·15 Поважна музика з гр. пл.

Вівторок, 21. травня 1935.

6·30 Ранішня авд. 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 8·05 Авд. для новобранців, 11·57 Сигнал часу, 12·05 Поважні платн, 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. денник, 13·05 Гріг: Смичк. квартет г-модь оп. 27, 13·35 Фраґм. з Містерії „Парсіфаль" Вагнера (гр. пл.), 13·50 З ринку праці, 13·55 Експорт, 14·00 Гр. пл., 15·35 Біржа, 15·45 Концерт орх., 16·30 Оповідання для дітей Старого Доктора, 16·45 Форт. реціталь молодого піяніста З. Шимоновича, 17·00 Скринька ПКО, 17·15 Форт. реціталь, 17·50 У домі дівчат на Оконні, 18·00 Спів (Реслер-Стокова нецосопр.), 18·15 Фраґм. із „Небожеської комедії", 18·30 Реклям. концерт, 18·45 Поважна музика з гр. пл., 19·15 У ветеранки січн. повстання З. Романовичівна, 19·25, 19·29 Спорт. вістки, 19·50 Акт. фейлетон, 20·00 Концерт славних апокріфів (муз., сп.), 20·45 Веч. денник, 20·55 Гутірка, 21·00 Симф. концерт, 22·00 Музика з гр. пл., 22·30 Бюро студій розмовне зі слухачами, 22·45, 23·05 Концерт орх.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Новітня робітня обуви Івана Гасінки при вул. Личаківській 18, виконує найновіші зразки мужеської, люксусової обуви, Спеціяльність ортопедична обувa. 1580 2—3

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10

Ч. 131 (14.029). Львів, вівторок 21. травня 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Перемога правих партій у Чехословаччині.

ПРАГА, 20. 5. ПАТ. Дотеперішні підсумки виборів у Чехословаччині вказують на великі зміни, які зайшли головно в німецьких округах Чехословаччини. Недавно заснована т. зв. судето-німецька партія (Конрада Генляйна) здобула велику кількість голосів коштом інших партій, в першу чергу коштом німецьких аграріїв. З великими втратами вийшли під час виборів на чеських землях ліві партії, зате більшу кількість голосів придбала аграрна партія і „Народне Об'єднання" — головно в Празі — (нова партія, що повстала зі злуки старої чеської партії Крамаржівських народніх демократів і молодої націоналістично-фашистівської ліги Стржібного — прим. Ред.) У Словаччині при виборах здобула перемогу автономістична народня партія о. Глінки.

Тригодинна розмова мін. Лявалля з прем. Ґерінґом.

ПАРИЖ, 20. 5. ПАТ. Уся паризька преса з великим зацікавленням подає вістки про розмову мін. Лявалля з прем. Ґерінґом у Кракові. „Пті Журналь" пише, що розмова була свобідна і щира. Обидва державні мужі заторкнули всі справи, які цікавлять Францію і Німеччину. До цієї стрічі — пише згаданий щоденник — причинився мін. Бек. Розмова мін. Лявалля з премієром Ґерінґом в доброю основою і насуває здогади, що дійде до злагіднення відносин між обома державами.

Кореспондент „Матена" пише, що темою нарад були справи тісно звязані з підписанням французько-большевицького пакту. „Інтрансіжан" заявляє, що ця розмова була вступом до розмов мін. Лявалля з канц. Гітлером. Нема двох думок, що мін. Лявалль одержав від прем. Ґерінґа запросини відбути нараду з канц. Гітлером, залишаючи мін. Лявалеві вибрати собі дату евентуальної стрічі. До цієї стрічі мабуть дійде у Берліні в черві. Тому, що Німеччина змінила своє становище до східного пакту мін. Лявалль буде робити заходи, щоб Німеччина приступила до французько-большевицького пакту замість до східного пакту. „Пті Парізієн" пише, що прем. Ґерінґ запевняв мін. Лявалля про мирові наміри Німеччини. Щоденник підкреслює, що тепер Німеччина веде пропаганду за збірними договорами і прем. Ґерінґ захвалював прикмети цієї системи, протиставляючи її двосторонній договорам, як пригадують колишні союзи. Кореспондент здогадується, що в Кракові говорили теж про німецькі збройння і Ґерінґ довідувався про становище Франції, щоб влекшити канц. Гітлерові зайняти становище в його завтрішній промові до головних міжнародніх проблем. „Нав Фрас Прессе" пише, що наради мін. Лявалля і прем. Ґерінґа тривали три години.

Стріча мін. Берґер-Вальденеґа з мін. Бенешом.

„Нав Фрас Прессе" пише: На запросини чехословацького міністра закордонних справ д-ра Е. Бенеша австрійський міністер закордонних справ Берґер Вальденеґ виїхав до Чехословаччини до Табору, де зустрінеться з мін. Бенешом в його віллі.

Політична відповідальність за марсельський атентат.

Засідання Ради Ліги Націй.

ПАРИЖ, ПАТ. Авас повідомляє з Женеви: У понеділок почалось 86-те засідання Ради Ліги Націй під проводом ком. Літвінова. Одначе важні політичні розмови відбудуться щойно після приїзду до Женеви мін. Лявалля. Рада Ліги Націй розгляне в понеділок та у вівторок адміністраційні, бюджетові й економічні справи. Трудящі вирішать при вирішуванні політичних справ. Одною з таких справ це політична відповідальність за марсельський атентат, яку реферуватиме мін. Іден. Здогадуються, що завдяки мін. Іденові вдасться дефінітивно поладнати цю справу і на його розказку мабуть згодяться всі держави.

В. Британія посередничить в конфлікті Італії з Абісинією.

У суботу 18. травня п. р. британський кабінет відбув два засідання у справі загострення італійсько-абісинського конфлікту. На пополудневім засіданні був присутній британський амбасадор у Римі сер Ерік Дрюмонд, який спеціально приїхав до Льондону. Положення для британського кабінету доволі складне. І так: В. Британія хотіла б заощадити клопотів Італії в Женеві і врятувати Лігу від розпаду, до якого дійшлоб після виступлення Італії з членів Ліги Націй. Одночасно В. Британія дивиться крівим оком на великі вимоги Італії супроти Абісинії. На засіданні кабінету амб. Дрюмонд описував становище Італії в цій справі так: Німеччина доставляє Абісинії зброю та муніцію і підбурює її до опору. Тому Італія мусить висилати все більші військові відділи і таким чином Італія ослаблює своє становище в Европі. Італія хоче переважою збройною приневолити Абісинію до повної підлеглости, щоб на випадок конфліктів в Европі за рік чи два не була наражена на нову війну в Африці. Офіційні кола в Льондоні признають, що острах Італії доволі оправданий. Зате в Льондоні сумніваються, чи Італії вдасться легко перевести пацифікацію Абісинії без великих зусиль і напруги та довгої кампанії. Мін. Іден виїхав до Женеви з вказівками, щоби вдержав Італію за всяку ціну в Лізі Націй і одночасно впливав на Італію, щоб обмежила воєнні приготування в Африці.

Закордонна політика Фінляндії.

ВАРШАВА, ПАТ. Вчора вечором міністер закордонних справ Фінляндії Гакоель покинув Варшаву. Перед відїздом заявив представникові ПАТ-а про закордонну політику Фінляндії таке: Фінляндія не потребує для своєї екзистенції збільшувати території. Фінляндці мають аж надто багато праці і клопотів, щоб побороти перешкоди, які насуває північна природа. Великий простір Фінляндії може вживити нечисленне населення. Тому з іншими народами Фінляндія хоче жити в згоді й омминути міжнародніх конфліктів. З цієї причини Фінляндія не приступила до конвенції, яка могла втягнути її до чужих справ, зате радо підписала договори про ненапад з іншими державами. Міністер підкреслив, що взаємини між Фінляндією і Польщею добрі, бо нема між обома державами ніяких суперечностей.

Конкордат Ватикану з Югославією.

ЧІТТА ДЕЛЬ ВАТІКАНО, КАП. Переговори в справі конкордату між Ватиканом і Югославією закінчились і конкордат підпишуть у Ватикані при нагоді приїзду до Риму премієра міністрів Югославії Єфтича.

Добрий інтерес, коли повний черес,
Отже старайтеся складати свої ощадности
в Кооперативному Банку „Дністер"
у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

Виборча ординація.

Запроєктована виборча ординація суперечна з постановами нової конституції.

Законопроєкт про виборчу ординацію до сойму постановляє, що кандидатів на послів установляють не виборці, а окремі виборчі колегії. Вслід за тим виборці можуть важно віддати свої голоси лише на двох зпоміж тих кандидатів, яких призначить виборча колегія. Інституція виборчих колегій наглядно нарушує постанову нової конституції про загальність і безпосередність соймових виборів. Загал виборців не має ніякого впливу на те, хто буде кандидатом на посла, а цей вплив признає законопроєкт інституції, посередній між виборцями і кандидатами, — окружній виборчій колегії. При такому поставленні справи саме голосування виборців і всі засади, на яких воно відбувається, є тільки декораційною формальністю, обчисленою на зовнішній ефект. Якжеж інакше можна назвати соймові вибори, коли через уведення виборчих колегій українці навіть у тих виборчих округах, де творять 70 проц. населення, не зможуть, як я це виказав у попередніх моїх статтях, поставити самостійно своїх кандидатів на послів. Про політичні наслідки такого поставлення справи супроти українців буду говорити окремо, а в тому місці ствердую з притиском, що інституція виборчих колегій нарушує постанови нової конституції. Можна розуміється більше або менше зручно доказувати щось противне, але це буде тільки правничою діялектикою. Не хочеться мені вірити, щоби цей самий табор, який перефорсував ухвалення нової конституції, хотів нарушувати її постанови, впроваджуючи до виборчої ординації інституцію виборчих колегій, а тимсамим сам підкопував почуття правовости в горожан держави.

Виборчі колегії складаються з представників територіяльної і господарської самоуправи й професійних організацій, себто мають становий чи радше корпораційний характер. Уряд, признаючи право виборчим колегіям у представленому складі рішати про особовий склад сойму, робить несміду спробу, зрештою непередбачену в конституції, оперти державний лад Польщі на корпораційній основі. Як сказано, уряд робить це несміло, бо вплив корпорацій на склад сойму закриває фіговим листком загального голосування всіх виборців і дає виборцям право вибирати собі послів спозиж кандидатів, визначених виборчими колегіями.

Постанова законопроєкту про виборчі колегії є взята в значній мірі від італійських фашистів. В Італії закон з дня 5. лютого 1934 р. признає корпораціям досить важні функції в державі, а зокрема корпорації пропонують 800 кандидатів на послів, а зпоміж намічених Велика Фашистівська Рада укладає список 400 кандидатів на послів. Загалові виборців прислуговує тільки право голосувати „так" або „ні".

В польській державі територіяльна і господарська самоуправа і професійні організації є субсидіярним органом державної влади. Влада має великий, а в деяких випадках вирішний вплив навіть на особовий склад органів самоуправи, які вибирають представників до виборчих колегій. У практиці адміністраційна влада рішатиме про те, кого виборчі колегії помістить у списку кандидатів на послів, себто в дальших конференціях державний бюрократичний апарат

Заупокійна Служба Божа
в дволітні роковини смерти
бл. п. о. Олександра Стефановича
відбудеться в четвер 23. травня в год. 8-ій в церкві Успенія Пресв. Богородиці, на яку запрошують
ДІТИ.

рішатиме про склад сойму. Таким поставленням справи ідея сойму є доведена до абсурду. По інтенціям нової конституції сойм має бути органом, вибраним із волі громадянства для контролі державної влади, а через виборчу ординацію змінює він свій характер і стає органом, що виявляє волю бюрократії. В таких умовах стає сойм непотрібною для нікого фікцією.

Право вибирання до сенату мають не всі горожани, а вузький круг виборців (еліта). Первісний проект конституції, ухваленої соймом дня 26. січня 1934 р. так формулував виборче право до сенату: „Право вибирання до сенату мають горожани, які в спосіб приписаний законом, будуть признані першими в праці на користь загального добра". Мав це бути т. зв. легіон заслужених. Віцемаршал сойму Цар на одному засіданні ББ. представив конструкцію того легіону і процедуру покликування його членів. Маршал Пілсудський спротивився ідеї Легіону заслужених і тим самим ця концепція впала.

Новий законопроект виборчої ординації до сенату теж побудований на засаді еліти, але конструкція цієї еліти інша. Право вибирання до сенату прислуговує двом категоріям виборців, а саме:

1) горожанам, які мають особисті заслуги. Такими заслуженими горожанами є всі ті, особи, які мають військові відзначення і цивільні ордери;

2) горожани, які придбали довіря широкого загалу. Ми вичислили ті особи в іншому місці.

Конструкція еліти в польській державі є досить оригінальна. В більшості держав, в яких істнує еліта, лучиться її в більшій або меншій мірі з правлячою партією, в Совітах — комуністи, в Італії — фашисти, в Німеччині — гітлерівці. В Польщі видвигнено інші загального характеру критерії.

У Польщі сенат вже по інтенції, виявленій в новій конституції, має тим, відрізнятися від сойму, що є побудований на елітарному принципі. Польська конструкція еліти замикає перед українцями двері до сенату.

В. Целевич.

Збирайте датки і дарові книжки для заспокоєння духовних потреб наших заточенців і шліть на адресу Т-ва „Просвіта" у Львові, Ринок 10.1.

Повчальні цифри.

IV. Загальні висновки і кілька уваг.

На закінчення варто приглянутися ближче місцевостям, положеним **у найближчому сусідстві Львова**, бо з них головно напливають люди до міста. На жаль, ті місцевости у більшості польські або сильно спольщені, так, що найближче окруження Львова має сильну польську перевагу. Для орієнтації подаємо нижче ті місцевости, зачинаючи від півночи і йдучи довкола Львова, при чому зазначуємо відсоток населення кожного віроісповідання.

Відсоток	римо-кат.	греко-кат.	жидів	інших
Голоско Велике	62	29	9	0
Грибовичі	16	79	1	4
Збоїська	50	45	4	1
Малехів	44	54	2	0
Ляшки Муровані	30	69	1	0
Кривчиці	88	10	2	0
Лисиничі	43	51	5	1
Сихів	85	12	3	0
Козельники	97	2	1	0
Зубря	99	1	0	0
Сокільники	99	0	1	0
Скнилівок	44	55	0	1
Скнилів	27	69	2	2
Зимновідка	92	7	0	1
Білогорща	92	8	0	0
Рісна Польська	87	9	3	1

З тих сіл 9 мають поважну римо-кат. більшість, а Збоїська більшість незначну. Греко-католики мають поважну більшість тільки у 3 селах: Грибовичах, Ляшках Мурованих і Скнилові та незначну більшість теж у 3 селах: Малехові, Лисиничах і Скнилівку. А ще не так то давно такий Скнилів чи Лисиничі а хочби Малехів, Ляшки Муровані чи Збоїська, були, можна сказати, чисто українськими селами, де відсоток римо-католиків був зовсім дрібний, або просто — ніякий! Або колишня козацька оселя **Сихів** — як сильно вона спольщилась, коли спис із 1931 року виказав там усього 12 відс. греко-католиків! А живуть у Сихові ще по нинішній день давні козацькі роди Ничаїв та інших, але майже всі вони тепер польські патріоти, що з образою принялиб вістку про те, що походять з українського роду. Того доконала за кількадесять літ польонізація зокрема близьке сусідство Львова!

Або такі **Кривчиці** під самим Львовом, про які в „Ділі" писали ми вже свого часу ширше. Ще в 1900 р. виказав спис населення у Кривчицях: 1.182 греко-католиків, 46 римо-католиків, 44 жидів та 29 інших. А в 1910 р. було вже навпаки: 1.235 римо-католиків. 267 греко-католиків, 233 жидів і 26 інших. Такий самий стан, а радше ще гірший для греко-католиків (усього 10 відс. населення!), виказав і спис з 1931 року. Правда, д-р М. Прушинський каже, що то українці пофальшували в 1900 р. спис населення у Кривчицях у свою користь, але хто знає тодішні відносини, тому дуже тяжко в це повірити. А втім сам Прушинський признає, що при переводженні конскрипції в 1910 р. „траплялися і фікції перекручування греко-кат. релігії на користь римо-католицької", що він слушно називає шкідливим, бо це тільки затемнює образ сил. Колиж два останні списи населення в загальному потвердили у Кривчицях стан з 1910 року, то ми пояснюємо собі це тим, що в міжчасі це село, що — як загально відомо — було з нашого боку зовсім занедбане, дійсно спольщилось і нині має рішучу польську, чи пак римо-кат. перевагу. Подібно зрештою, як і інші підльвівські села, що перед кількома роками злились із великим Львовом.

При нінці годилось би ще кількома словами згадати про **причини переходу наших людей на римо-кат. обряд** у львівському повіті. Ті причини в загальному такі самі, як у цілому краю, з тим, що тут спеціяльно слідний вплив і сусідство великого Львова. Позатим пособляє полонізації нашого населення ще й та обставина, що у Львівщині **велика власність у значній перевазі в руках поляків** (за ними йдуть жиди, по них — евангелики). Самі релігійні добра римо-кат. костела обіймають у повіті 12.000 га. землі, отже четверту частину великої власности, або 27 сіл. Крім того громада міста Львова і деякі приватні польські заведення мають у повіті добра фундаційні: перша 6 сіл, заведення — 3 села. Разом 36 сіл, де дворський обшар є, так сказати, з уряду розсадником польонізації...

Знаючи те все, чиж можна дивуватися, що вплив римо-кат. костела спеціяльно у львівському повіті зростає? Навіть коли квестіонувати правдивість останнього спису населення з 1931 року, який виказав у львівському повіті дрібну перевагу (кругло 1.000 душ) римо-католиків над греко-католиками і прийнятн, що обі ті віроісповідні групи є собі рівні, або що дрібну перевагу мають греко-католики, то нема сумніву, що визначні римо-кат. костела з відомих усім причин, зростають швидше, як греко-католики, які є в загальному у відступі. З цього погляду найближчий спис населення у Львівщині, якщо його тільки переведуть справедливо, буде цікавим висліком змагань двох голозвних віроісповідних, отже й національних груп: української і польської, за перевагу в повіті.

Зміна адреси 1 зол. Можна прислати почтовими марками.

ГЕРМАН ШТЕР

ГОНТАР.

I.

Деревляна рінва відставала так далеко від даху стодоли, вкритої гонтами, що на тік падав лише вузенький, червоний промінчик заходячого сонця. Цей промінь падав серед стодоли й загубився на хвилину в кучерявих, білих гиблівках, які аї свистом розкидав кругом себе ніж старого Франца Тове. Потім видобувся якось з того безладдя, поскакав нерівно по гиблівках здовж стіни й поліз, наче втомлений, на шкіряні штани мужика, що широко тут розсівся і ліниво сперся об стіну. Це мусіло бути найтяжче для безсильного вечірнього проміння, бо штани мужика були такі гладкі від роботи як скло, й не було де зачіпитися. Тих кілька поперечних складок на них нічого не значило; бо, як лише де трохи присів, щоби зловити відлих і посунутися вище, то кожний раз мужик посував ногу в бік так, що бідний промінчик знову падав на стіну. Але коли такий сонячний промінь на щось завзьметься, то певно це зробить, без огляду на те, чи якомусь там мужикові подобається це чи ні, головно, коли такий промінь вище весна. Отже і промінь у стодолі не переставав посуватися щораз вище по ногі мужика просто на блискучий гузик однострою, на котрім з одної сторони був причіплений жовтий занищений фартух. І мужик рад небувся, бо ніж старого гонтаря натрапив на сук у дереві. Цю хвилину використав завзятий промінчик, посунувся без перешкоди далі й небавом сидів уже на блискучім гудзику, витанцьовав тут сюди й туди, оглянув весело круюм, що аж у мрячаїй стодолі заяснілo й вилетів скоро довгим скоком за двері стодоли до сонця... тремтючи. Йому було холодно, а сонце тим саме подуло останню палаючу хмару на чорні верхи близької гори.

Настав вечір. І лише глибоко в лісі засміялася глумливо сойка.

— Як скоро стає темно, — сказав мужик.

— Ну, так, звичайно, як на весні скоро сутеніє і скоро займається на світ; зовсім так, як у дітей, сміх і плач в одним мішку, — відповів старий і задихаючися обстругував далі гилю.

— Кінець, — сказав з полекшою мужик.

— Так, але сукатаж собі була, — продовжував Франц, поклав ніж і повів правою рукою по низьким чолі, поораним глибокими зморшками; притім зісунув шапку на зад голови так, що по обох боках висунулося сиве густе волосся.

— Деколи тяжко йде, — зачав знову мужик розмову про роботу.

— Коли трапиться таке гиля як ця, ах, так!

Гонтар отворив великий рот з довгими жовтими зубами і коли свічив відповідь, на яку чекав, щоби й дати, видобувся з його грудей храпливий стогін, довгий та важкий.

— Як довго робиш уже гонти діду?

— Саме на Йвана буде сорок... сорокпять літ...

— Гарний шматочок часу.

— Так, ти був ще тоді літаком... так сказати, — докинув старий.

— Ну, а тепер скільки маєш?

— Що, літ?

— Так.

— Шістьдесятьвісім скінчу сімнадцятого червня.

— Це від нині за тиждень; в середу святкуватимеш свої уродини.

Відповідь була отримана й Франц кинув притім лютo ніж на землю.

— Але ще виглядаєш не ті літа, хоч і голова вже так трохи в гріб нахилилася.

— Вірю, Кронер... але я знаю.

— Ну, певно.

— Значить, я відчуваю це, — докинув старий поважним тоном, що зовсім не дострюювався до буденних слів.

—Щось тобі не подобається?

— Не подобається — ах, ну! хто питає мене про це? Потім гонтар кинувся на гиблівки, підложив руки під голову й витягнув ноги.

— Тому добре, хто лежить уже як ті гиблівки, й кого ніхто не може вже збудити, — сказав по хвилині, а його очі гляділи притім тупо на почорнілі крокви даху.

— Думаєш...

Франц Тове лише мовчки потакнув головою.

— Такі гадки треба від себе гнати.

— Так, — але куди?

— Туди, відки вони приходять!

— Але коли вони є в тобі самім?

— Ах, ніякий кінь сам себе не кусає.

Гонтар не відповів нічого. Поглянув лише в боку на Кронера й тірко підсміхнувся.

На мент затемніли його чорні, великі очі під сильними бровами. Але за хвилину лавина вперта втома вже знову огорнула його широке лице, поране зморшками та обросле сивим волосом.

— Тобі таке ніколи не трапиться — тобі, гага, тобі! — навіть не вмію уявити собі, як це могло би статися, — засміявся глумливо й плюнув, відвертаючи голову в другий бік.

(Далі буде.)

Великий вибір блаватних товарів
поручає фірма
Антін Увєра
ЛЬВІВ, вул. ГАЛИЦЬКА ч. 10.
20—20 Ціни надзвичайно низькі.

За океаном.

ДРУГИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ВЕЧІР У НЮЙОРКСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Дня 30. IV. відбувся в нюйоркському університеті другий український вечір в авдиторії заходом Українського Кружка при Соціольогічному Клюбі. Програма складена була із продукцій смичкового квартету: Р. Придаткевич — 1-скрипка, Ф. Пасеріні — 2-га скрипка, М. Гелфанд — віоля, М. Букиник — чельо. Квартет виступав двічі й ефектовно відограв оп. 7. В. Костенка і фугу Придаткевича за першим виступом, а за другим Різдвяну Суїту М. Гайворонського, зложену з 4-ох частин (Коляда, Пляс, Кругляк, Щедрик) та 3 інші композиції (Веснянку Придаткевича, Зачаровану Сопілку Придаткевича, Коломийку Печеніги-Угличського.

Вокальну частину виконав хор під орудою Г. Кириченка. Були також два виступи з 4-ма піснями: „Ой у полі керниченька", „Забажала стара баба тай забагатіти", „Гей вж Стрільці Січові" та „Стелися барвінку", а на загальне домагання прийшов додаток „Гандзя". Хор був пригарно зодягнений у народню ношу, що піднесло враження виступу. Отворила вечір п-на Парлямент, предсідниця Соціольогічного Клюбу, програму проголошувала голова Українського Кружка п-нв Анна Максимців. Студ. Ільків пояснював текст пісень по англійськи. На галі слідно було українську публику всуміш із студентами та професорами університету.

ВЕЛИКДЕНЬ У НЮ ЙОРКУ.

З уваги на гарну погоду першого і другого дня Великодня українські церкви в околиці Ню Йорку були переповнені. В місті Ню Йорку прийшла маса народу до церкви опівночі, але було душно і почався відворот. Наслідком цього Сема вулиця перед церквою заполілася українською масою, як за часів первісної імміграції. Таксамо йшла жива розмова і в часі денного зібрання. У великому числі прибула молодь як у ночі, так і в день. Те саме слідно було і в Бруклині, Джерзи Сіті, Йонкерсі, Бейсні й ін. місцевостях.

В російській православній церкві у Ню Йорку, — як пише „Новое Русское Слово" — було народу вшерть, але між ними половина була з аристократії: тобто великі князі, графи і їх родини та приятелі з американського світу. Члени аристократії несли ікони в часі обходу та загалом брали діяльну участь у релігійних практиках.

В українській католицькій церкві в Ню Йорку маніфестувала свої почування лиш найбільша частина із старої імміграції та її літвора. Але церква була прикрашена якслід і відзначалася цього року великою чистотою. Це стверділи нечисленні чужі (старого й американського походження) гості, що прибули в п'ятницю та суботу до церкви на оглядини богослужения й нашого обряду.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Німецький Фольксбунд і союз комбатантів „Кіфгойзер" видали спільну відозву зі зазивом, щоб громадянство складало датки для родин мемельських німців, яких засудив воєнний суд у Ковні. Відозва закінчується словами: „Складайте пожертви. Хай всі переконаються, що кровні зв'язки нашого народу сильніші ніж великі кордони.

— Литовський уряд рішив запротестувати проти протилитовських демонстрацій у Кенігсбергу і Тільзіті.

— Виконавчий комітет партії Мінсеїто рішив перервати співпрацю з партією Сейюкаї. Партія Мінсеїто піддержує уряд, Сейюкаї переходить до опозиції.

— Берлінська преса потверджує вістку про плян уряду випустити нову внутрішню позичку 500 міліярдів мр.

— У неділю відкрили у присутності Гітлера частину автостради, шляху для самоходів, довжиною 21 км. на шляху Франкфурт н. М.—Дармштадт.

Панахида за бл. п. проф. С. Дністрянського.

Заходом Товариства Українсько-Руських Правників у Львові відбулося в неділю 19. ц. м. в год. 12. вполудне поминальне богослуження за душу бл. п. проф. д-ра Станислава Дністрянського в Успенській церкві. До панахиди стануло: о. кан. Д. Лопатинський, о. Горчинський та о. Василів. Співав хор „Сурма" під дир. п. І. Охримовича. На панахиді явилися члени Т-ва в комплеті і дуже численно представники українських культурно-освітніх централь. Церква була виповнена по береги інтеліґентною публикою.

З українського життя в Чехословаччині.

ПАМЯТИ ПРОФ. БІДНОВА.

Памяти проф. В. Біднова присвятило Істор.-Фільольог. Т-во у Празі своє засідання 30. квітня. Голова Т-ва проф. Д. Антонович у вступному слові подав основні біографічні відомости й характеристику покійного як людини й діяча. Секретар Т-ва С. Наріжний у довшому викладі зробив огляд наукової праці проф. В. Біднова (як історика української церкви й історика Степової України, історіографа, археографа й бібліографа; його участь у праці історичних організацій, як Губ. Архівна Комісія в Катеринославі, Істор.-Фільольог. Т-во в Празі, Археольогічні Зїзди, Міжнародні Конгреси і т. інш.) та накреслив характер Біднова як ученого. Прелегент особливо підкреслив наукову працездатність проф. Біднова, його вірність і відданість за всяких часів та обставин науковій праці й велику продуктивність цієї праці. Обширна й цінна спадщина Б-ва як ученого ціла присвячена Україні. Реферат проф. Д. Дорошенка про Біднова через несподіване занедужання прелегента довелося відкласти на пізніше. Серед гостей на засіданні було багато особистих приятелів покійного. Авдиторію прикрашував прекрасний портрет проф. Біднова, виконаний спеціяльно для цього засідання п. Антоновичевою і переданий нею до Музею ВБУ.

СВЯТО УКРАЇНСЬКИХ СОКОЛІВ У ПРАЗІ.

Українські соколи і сокілки у Празі мали 11. V. свій небуденний день — зложення урочистої присяги на вірність сокільській ідеї. Урочистість відбулася в пригарній салі „Сокола Нусле", куди увечорі зібралися всі українські соколи й сокілки з Праги та численні гості. Староста празького гнізда проф. М. Любинецький у своїй промові підкреслив значіння обітниці, а інж. В. Прохода, як виховник соколів, указав на основні гасла сокільської виховн. Він відчитав текст обітниці, яку промовляли за ним численні учасники празької організації українського сокільства. Промовляв ще і справник організації інж. Гудилів. Сокільські вправи на приладах, вільноруч, танці і ріжні інші забави виповнили програму вечора наших соколів і сокілок. — У днях 7—9. V. всі українські соколи і сокілки у Празі прослухали ідеольогічний сокільський курс, на якім викладали інж. В. Прохода, проф. М. Любинецький, інж. В. Дараган, інж. І. Гудилів, д-р Я. Якубівський та Улас Самчук.

5-ЛІТТЯ УКРАЇНСЬКО-ЛИТОВСЬКОГО Т-ВА У ПРАЗІ.

Дня 13. V. відбулися ширші сходини Українсько-Лит. Т-ва з нагоди його 5-их роковин. Промовляв голова його литовець п. Г. Войткявічюс та інші, що вказували на історичні взаємини української й литовської нації, симпатії українців до відродженої Литви, що може небавком перетвориться в співпрацю двох держав — української й литовської для їх спільного добра. По офіційній частині була товариська гутірка, переплітана українськими піснями.

ВСІ ДІТИ на селі і в місті читають!
„Світ Дитини" і „Діточу Бібліотеку"
налорічні передплати по 5 зол. висилати ЦІ адресу: Львів, вул. Зіморовича 3.

Франко про партії серед галицьких українців

перед 50-ма рокамн.

(Докінчення.)

IV.

Лишається нам іще третя українська „партія", найкраще відома в Росії, партія т. зв. „твердих". Якщо, не входячи покищо в означення чисельної сили, прикладемо до наших „твердих" подану вище дефініцію того, що є партія, а що секта, згори, вже навіть із самої назви могтимемо осудити, що „тверді" не є політичною партією і ніколи не були, і що вони є лиш політичною сектою, яка замісць програми діяльности визнає деякі раз на завжди прийняті догми. Особливо річ! Те, що є причиною слабости народовців, а саме те, що їм не вдається перейти із стану секти в стан політичної партії, ця сама неможливість є головним джерелом сили „твердих". Лиш тримаючись докладно своїх догм, можуть вони мати в нас якенебудь значіння, можуть серед недозрілої політично суспільности, серед священиків і селян придобувати прозелітів, а навіть горячих визнавців, а це тим більше, що на їх чолі стоять безперечно здібні люди, як Іван Наумович і Адольф Добрянський, або вручні й енергійні, як Марков і Площанський, а їх догми, головно негативної натури й у значній дозі овіяні месіянізмом свого роду, у високій мірі відповідають натурі й уподобанням кожної недозрілої і малоосвіченої суспільности: апатії до діл, неохоті до критичного думання й тому фаталізмові, який у найтірших навіть моментах уперто твердить: ось, що буде, то буде, а тверда Русь усе витримає!

Ці догми почасти етнографічної і лінґвістичної натури, як напр. те, що есть лиш одна Русь, що отже нема й не може бути якоїсь окремої української національности, якоїсь самостійної мови, — а почасти це політично-історичні догми, як напр. те, що від найдавніших часів відвічними й найзавзятішими ворогами руського племени були і є поляки, з якими наслідком цього правдивий русин не повинен мати ніколи жадного діла. Коло цих двох основних догм групується множество інших, що випливають із них, як напр., що всякий український (малоруський) рух у Галичині й на Україні це валив польської інтриги, що фонетичний правопис це справа цієї інтриги, це мовний нігілізм і анархізм, що Мікльосіч неук у лінґвістиці, що русини в Галичині не мають нічого сподіватись і повинні лиш терпеливо чекати на корисну зміну політичних меж, що єдиною і найважнішою ціллю їх існування в Галичині є боротьба з поляками, боротьба quand même не щоб осягнути якісь користі для власного розвитку, але щоб докучити полякам і осягнути „все". Здобування якихось дрібних користей зустрічає у них або явні спротиви, або глузування. Щоб показати свій більший патріотизм, люблять вони ставити фантастичні й неможливі до виконання внесення як напр. тепер внесення поділу Галичини на дві половини, польську й руську, хоч знають дуже добре, що самі своїм поводженням від часу процесу Ольги Грабарової підкопали до решти можливість здійснення такого проекту.

Не думаю тут подрібно характеризувати провідників цього звязку; робили це в російській публіцистиці вже не раз перед мною. Додам тільки, що наші тверді як і всяка нечисленна секта з нечисленними й негативними догмами, відзначаються рідкою солідарністю і завзятістю, виступають часто далеко сміливіше й рішучіше, ніж народовці, меткіші в пропаганді своїх ідей, я сказав би, в „душохватстві" й уміють знаменито фанатизувати прості уми. Їх органи мають мало читачів, але за те між цими читачами есть багато загорілих звеличників, що з весели не читають нічого іншого. До якого ступня фанатизму вміють вони приводити своїх адептів, наведу пару прикладів. Один священик, здібна та вдумлива людина, протягом кількох років, займаючись у своїй

сільській запутині філєсофію й між іншим пильно вчитувався у твори Кремера, Лібельта й Трентовського. Щойно ставши адептом секти „твердих", він знеславідів цих письменників, що однієї неділі, відправивши їх твори в урочистій процесії над ріку, там спалив їх у присутності народу та звуглілі останки пустив із водою, після чого освятив і скропив свій дім, виганяючи з нього „польського духа". Про нього оповідали пізніше, що за кожним поляком, який, виходив із його порогів, викаджував кімнату й обмивав клямки, яких діткнулась польська рука. Багато „твердих" священників до нинішнього дня за віщо в світі не перечитає української книжки, друкованої фонетичним правописом, а не бажаючи у відносинах із властями писати по українському, ненавидячи польщину, а не вміючи по російському, уживають німецької мови. До недавна була наглядачем „Народнього Дому" у Львові людина, яка протягом 20 років „не станубила своїх уст ані одним польським словом" і погорджуючи живою мовою свого народу й не вміючи по російському, ані навіть по старо-церковному, говорила дивачним, лиш їй властивим жаргоном, який разом із нею зійшов до могили. І ця людина була виставником бурси, в якій виховується українська молодь. Єсть у цій партії один поет, що не раз брав великоруські вірші Пушкіна, Жуковського й інших, вміняв „что" на „що" й „лъ" на „як" і друкував їх під своїх прізвищем. Цей поет видав перед кількома роками збірник поезій, повних скаженої лайки на народовців, фонетиків, польонофілів тощо. Коли ці вірші, написані страшною мовою, не „хотіли" йти, написав про них сам автор похвальну рецензію від третьої особи й післав її до російських часописів, жалуючись цілком поважно, що наслідком польських переслідувань у Галичині не розкуплюють такого знаменитого твору, й закликуючи закордонних братів, щоб спішили познайомитись із цими поезіями, в яких, хоч не раз в алегоричній формі, висловлені всі відвічні змагання й бажання „галицких русских". На жаль, закордонні брати не дали себе цим разом заманити, а книжку сподано на макулятуру.

Публіцистика наших „твердих" така, як і всяка сектярська публіцистика: нетолерантна до всього, що не належить до її парохії, загніста в напастях, не перебирає в засобах, далека від почуття правди й справедливости, підзорлива, одначе заразом імпонує енергійним і безоглядним тоном, певна в своїх думках без обговорень і застережень. Як кожній секті, що жде спасіння не від-себе, але від посторонніх сил, так і нашим „твердим", дволичність, вдається, вроджена. З одного боку вони проклямують що в Галичині для русинів нема й не може бути життя, — з другого боку при кожній нагоді виставляють на верх свою льояльність супроти Австрії. З одного боку агітують против унії, отже підкопують церкву, до якої належать галицькі русини, з другого боку величаються своєю строгою релігійністю і своїм консерватизмом і кидають громи на всяку тінь вільнодумства й раціоналізму. З одного боку плачуть над нуждою народу й говорять, що це наслідки вікового гнету поляків, але з другого боку рало приймали б союз із шляхтою на економічному полі та при всяких спробах самого народу вийти поза закляте коло обрядів і формальностей на поле справжньої освіти й реальної економічної організації кричать, що це нігілізм, комунізм і цим подібні гарні речі.

Звичайно сектярі багатші від несектярів. Так само наші „тверді" мають у своїх руках сливе всі багатші інституції, здвигнені спільними змаганнями та складками цілого українського народу в Галичині.

Іван Франко.

Фабрика хемічних виробів
О. Левицька і С-ка
у Львові, вул. КОРДЕЦЬКОГО ч. 51.
Телефон 60-04. ПКО. 503-881
поручає власні вироби найкращої якости
Пасту до взуття „Елєгант" терпентин.
Пасту до взуття „Елєгант" воскову
Пасту до підлоги „Французька маса"
Віск комбінований до підлоги
Вазеліну до шкіри
Синку до білля
1387
помадкову і коронову
Шварц до чобіт. — Віск шевський. — Смолу шевську.

Хто такий Степан з „Последніх Новостей"?

З діяльности одного провокатора на В. Україні, у Галичині, Варшаві, Берліні і Парижі.

У числі 5157 з 7-го ц. м. паризькі „Последнія Новості" містять під наголовком „Паутина гакенкройцлера" початок спогадів якогось Степана про його пригоди. Треба признати, що фейлетон написаний блискуче що торкається провокацій, спрямованих проти всього українського.

Автор побував у СССР, згадує про гітлерівські настрої таємних кол місцевої шовіністично настроєної української інтелігенції в Києві, про появу свастики із відповідними гаслами на парканах, але все-це... різко обірвалось. Зате у русинів зі Львова симпатії до Гітлера яскравіші. Однак і тут він є свідком розчарування в Гітлері з огляду припинення субсидій з Берліна. Знайомий мотив!

У Львові він розбив міт русинів про Гітлера, доказавши цілу непопулярність гітлеризму на Совітській Україні, де маси ще дуже добре памятають окупацію 1918 р. Всі, мовляв, симпатії населення на Радянщині йдуть по лінії утворення нової демократичної влади на засадах всеросійської федерації".

Однак чомусь то треба було йому (п. Степанові) швидко залишити Польщу і пробратися до Німеччини. Чомусь то дорогу до Німеччини він обрав через Центральний Комітет у Варшаві, до якого дістав рекомендаційні листи зі Львова. „Центральний Комітет" — це „експозитура уряду Української Народньої Республики", на якого чолі стоїть „якийсь Андрій Лівицький", — і співробітничає з петлюрівськими колами, маючи завданням „давати Німеччині людей, що були б агентами націонал-соціялізму".

Цей звязок для „Степана" став очевидним після того, як його, що бажав їхати до Німеччини, Центральний Комітет відправив зі своїм співробітником до німецького консуляту по візу. Автор далі зазначує, що йому після іспиту в політграмоті консулят вказав місце нелегального переходу через польсько-німецький кордон, де він дійсно перейшов без пригод.

Далі оповідає про свою візиту в Берліні у тайному відділі Гестапо, де в передпокою він побачив численні особи, що їх стрічав потім у сальонах б. гетьмана Скоропадського.

Дальші оповідання „Степана" торкаються німців, їх методи вербунку, і тому для нас нецікаві. Можливо, що в наступному фейлетоні автор ще розповість щось про українців.

Псевдонім „Степан" ніби дав йому комісар Міллер з Гестапо.

Наразі зупинимося над поданим змістом фейлетону і постараємося вихрити заміри, що спонукали автора написати його та нарешті виконити, хто саме той „Степан".

Як бачимо шовіністи українці в Києві були гітлерофілами, але це різко обірвалося, очевидно при прихильній участі ДПУ. Русини у Львові також гітлерофіли, особливо „наці", але сам автор розбиває їхні настрої і намагається защепити їм поєднання з Москвою. Центральний Комітет української еміграції в Польщі є так само гітлерофільський і навіть переводить перепачкування емігрантів до Німеччини, співпрацюючи з гітлерівцями. Скоропадського підтримує сам Гітлер, а скоропадчики служать агентами Гестапо. Отже, як бачимо, всі українці ріжних мастей, це без виїмку гітлерофіли, працюють за марки і т. і. Не дармо українців видумали німці!

Перше завдання того фейлетону ясне: провокувати польську владу до репресій проти українців, зокрема проти Центрального Комітету української еміграції, який ніби активно співпрацює (!) з гітлерівцями та проти центру УНР. Тепер, мовляв, всі проти німців, а вони, — українці — з ними співпрацюють!

Комуж залежить на тих репресіях? Справа стане цілком ясна, коли розшифрувати автора тих провокаційних інсинуацій.

Сам він каже, що він емігрант із СССР, який звертався до Українського Центрального Комітету в Польщі в справі виїзду до Німеччини, предложивши якісь поручаючі листи зі Львова.

І справді в актах Українського Центрального Комітету за 1933 рік находимо сліди, що Комітет звернувся до німецького консуляту з проханням дати візу до Німеччини Каролеві **Шиманському**, українському емігрантові, котрого адміністраційна влада позбавила права перебувати на терені Польщі. До такої просьби спонукав УЦК. не тільки факт, що Шиманський емігрант, але й лист Митрополита А. Шептицького.

Однак, не вважаючи на всі заходи Українського Центрального Комітету, німці візи Шиманському не дали. З яких причин? Невідомо. Але треба признати, що консулят мав „нюх". Ось чому: В 1935 р. вийшла у Львові книжка „У ворожому таборі" Горліс-Горського, втікача з СССР, кол. вояка армії УНР. і там на сторінці 111 читаємо таке:

„У підвалах пограничного ГПУ посадили поляка перебіжчика з околиць Копичинець, Кароля Шиманського, який колись служив тут, у червоній армії, а потім утік до дому в Галичину. Заробивши у Польщі якусь карну справу, знов перебіг сюди і заявив у ГПУ, що він знає українську підпольну організацію, до якої його вислав якийсь український полковник зза кордону. За його вказівками увязнено кількадесять людей, його старих знайомих українців. Колиж ГПУ переконалося, що вони нічого не знають і ні в чому не винні, посадили у підвал Шиманського. Потім, на допиті, уповноважений Науменко притиснув йому дверима пальці, щоби сказав, длячого він показав саме на тих людей. Шиманський відповів, що він це зробив, щоби дурити ГПУ. Що він сам шпигун, а на допомогу йому післані, як перебіжчики. Станіслав Дузінкевич, командант постеруньку поліції, що працює тепер в ГПУ, і Казимір Книжак, учитель, який сидить у підвалі за перехід границі. Книжак має „пароль" до нього — маленький образок Ченстоховської Матері Божої.

Тоді увязнили Дузінкевича й били їх обидвох, аж вони підписали протокол, що Шиманський каже правду. Коли відставили їх до Винниці, вони всі відмовилися від тих зізнань.

Шиманський сказав, що він говорив так, як наказав йому Науменко. Думав, що його звільнять і візьмуть на працю до ГПУ як обіцяли"....

І виявилось, що Кароль Шиманський знову утік до Галичини, де явився в 1930 році, повів відразу активну націоналістичну працю в якійсь „Просвіті", спровокував якийсь спротив владі, яка тоді арештувала кількох людей і самого проводиря Шиманського. Однак за два роки його випустили з вязниці і позбавили права мешкати в Польщі. Кароль Шиманський явився у Львові, вже як український „діяч". Як він дістався до людей, що повірили йому на слово, без перевірки його минувшини, та хто добув йому листа від Митрополита Шептицького, якого довіря надужили тут несовісні й легкодушні люди, все це тайна. Фактом є, що й у Берліні з огляду на лист Митрополита поставилися до нього прихильно і допомогли. Однак його спроби залізти до тамошніх націоналістів не повелися.

Отже вкінці 1933 року він уже опинився в Парижі, де навіть прийшов до Українського Товариства б. вояків армії УНР і, як **Кирило Шиманський** подав про себе такі інформації: походить з Поділля, був заслан на Соловки, звідки втік до Польщі, де перебував півтора року, після чого втік до Берліна.

Словом, аматор утікати! Своєю поведінкою допровадив до того, що його виключили з Товариства.

Тепер працює на шпальтах „Последніх Новостей", як „істінно-русскій человєк", бо вже лише українець в „лапках".

Не будемо здивовані, коли в наступних фейлетонах Кирило-Кароль-Кирил Шиманський зробить Т-во б. Вояків Армії УНР у Франції організацією гітлерівською. Це буде зовсім послідовно.

Багато вештається подібних типів по світі, дуже й дуже часто експльоатують братерську допомогу українських емігрантів своєму братові в біді, відплачуючи потім ріжною поганю. Час би вже строго перевірювати подібних людців у тих осередках, з яких вони появляються.

Не дивуємось „Последнім Новостям", що вмістили подібну статтю спритного провокатора, можемо їм лише побажати щастя з таким співробітником. Зате цікавий факт співпраці червоних москалів з демократичною московською еміграцією на площині кампанії проти всього українського. Ця платформа всіх москалів, і білих і червоних, давно вже обєднює.

Обсерватор.

Національну свідомість ширить українська книжка і преса, тому жертвуйте датки на купно книжок для наших братів на заході.

Постишев лікарем української літератури.

До ЦК КП(б)У, до Косіора та Постишева завізвали десять українських „безпартійних письменників". Це: Панч, Тичина, Кочерга, Головко, Копиленко, Любченко, Смолич, Безпощадний, Квітко, Ушаков.

Станіслав Вінкентієвич Косіор сказав: „В останнім часі у спілці письменників України зайшли сварки і непорозуміння. Консолідація творчих сил була незадовільна. Ми хочемо, щоб безпартійні письменники сказали нам, що перешкоджало їм в їх творчій праці?" І письменники відповіли: „Не зважаючи на те, що між безпартійними є тяга до партії, партійці не провадили з безпартійними роботи, а тримались за високим муром. Роботу стримувала особливо відсутність прилюдної критики. В той час, коли Панч поїхав до Москви на пленум, його тут в „Літературній Газеті" оголосили націоналістом".

На це Косіор: „А чому ж ви не спробували подзвонити до мене чи до Павла Петровича (Постишева) до ЦК чи до керовника Культпропу, Ашрафяну? Дорога до ЦК нікому не закрита, особливо письменникам".

Останню діягнозу хвороби української літератури ставить Постишев і пропонує ліки: Він розкриває незвичайно складні і гострі форми класової боротьби на Україні і жадає „Дайте нам великі образи героїчної боротьби пролетаріяту"... Павло Петрович говорить про те, яку шкідливу роботу провадили українські націоналісти і троцькісти, як деякі письменники піддались впливам націоналістів, але ЦК подав їм руку помочі... „Піддавайтесь під вплив тільки одної організації, під вплив комуністичної партії та її ЦК". („Ізв." 9. V. — 35.). Дуже ясно і просто. Але що могли створити українці під московським доглядом та терором в літературі та мистецтві, ми вже бачили. І нічого кращого очевидно не створять.

(УКБЮРО, ЖЕНЕВА).

Фінансовий крах колхозів.

Рішенням з 23. XII. 34. московський уряд постановив скасувати довги колхозів. Дня 7. ц. м. рішення це здійснено. Колхозам „дарували" борги на суму 437.529.000 руб. Для цілого Союзу це робить 53 відсотки всіх довгів. Для самої УССР цей відсоток відноситься до 68 прц. Отже Україна була в стані сплатити лише 32 прц. довготермінових „позичок", виданих колхозам державою на купівлю худоби, реманенту і на інше уладження колхозного господарства.

„Дарування боргів" колхозам є найкращим посвідченням того, що з сільського господарства, особливо на Україні, видушено все, що можна було видусити, засудивши мільони селянства на голодову смерть. Цей крок московського уряду свідчить яскраво про те, що колхозна господарка наскрізь нерентовна та що нема навіть ніякої надії відобути з колхозів більше того, що витягалося з них дотепер.

Фінансовий крах колхозної господарки московська преса представляє розуміється як велику поміч „пролетарської держави" колхозам. В кінці дотичного звідомлення комісара фінансів Гринька, умішено навіть три листи з подяками „рідному, улюбленому, дорогому т. Сталіну", з них одна з Харківщини й одна з Київщини. Злочинний комізм цієї подяки дуже характеристичний для безглуздя сучасної московської демагогії: і справді селян примушують дякувати за те, що московський уряд, відобравши від них цілу худобу та зруйнувавши ціле господарство, „позичив" папірців дуже малої вартости для відкуплення частини пограбованого, а тепер „дарує" їх, бо їх не можна вже витиснути, хоч вони у міжчасі втратили майже всяку вартість. І то дякують найбільше українці, яких пограбував чужий московський уряд.

(УКБЮРО, ЖЕНЕВА).

Совітське фараонівське будівництво.

Нема користи з Дніпростроєю

Недавно головна управа совітських гидроелектричних стацій відмовила кредиту на девятий генератор „Дніпрогезу", бо недавно та енергія, яку виробляють вже постановлені генератори, не знаходить споживачів. Виявляються ще й інші недокладности славнозвісного „Дніпростроєю". Кореспондент „Ізвестій" в статті „Дніпро жде" пише таке: „Десятки мільонів рублів вклала країна в будівництво шлюзів в порту, але за два минулі роки прекрасний водяний шлях не був скільки-небудь серіозно використаний і судячи по підготовці, може зіратися і третя скрізна навігація по Дніпру".

Фараонівське совітське будівництво, звязане з бюрократичним марнотравством, експериментаторство й вандальське руйнування без розбору всього, що створено досі, викликає лише хаос на Україні, большевицькі претенсії обернути країну в рай приносять лише страждання сорока мільонів живих людей.

(„Тризуб".)

Наладнання взаємин між Ватиканом і Чехословаччиною.

БРАТИСЛАВА, КАП „Сльовенски Денік" повідомляє, що переговори між. Ватиканом і Чехословаччиною у справі наладнання взаємин закінчились з успіхом. Це матиме велике значіння для Словаччини, бо для словаків створять окреме архиепископство і таким чином скінчиться дотеперішня юрисдикція мадярського архиепископство в Остроґомі (Ґрані) над словаками.

Наш мистецький журнал.

З НОВИХ ВИДАНЬ.

„МИСТЕЦТВО", орган Асоціяції Незалежних Українських Мистців. Львів. 1935. Зошит І.

Є у Львові товариство чи гурт людей, про яких могли би кружляти легенди, якби ми вміли оповідати про життя близьких нам людей з подивом і захопленням. Назвали вони себе по чужинному „асоціяцією", ще й незалежних мистців. А що перед словом „незалежних" стоїть ще „українських", то зрозуміло, чому вони залежні від того всього, що перешкоджає жити і працювати мистцям: від обставин, грошей і публики.

„На які гроші видають вони такий журнал?" — питається дехто заляканий, глянувши на нове число „Мистецтва". — Погляньте: прегарний папір, багато кліш і статті...

Тут земляк обриває засоромлений, щоб не договорити: „і хто це читає?", бо почуває, що сам перший повинен би купити примірник. Мистці мали завсіди ту саму недугу серед здорових громадян: ідеалізм. Продають свої образи, щоб видати журнал, де боронять справжнього мистецтва проти тих, що продають теж свої образи для заробітку. Ходять як жебраки та сновиди, але вважають своїм обовязком залишити слід, що існують українські мистці та сучасні непересічні їх твори.

Зміст? Павло Ковжун — невтомний організатор та оживитель усіх мистецьких видань цієї Асоціяції починає журнал статтею про Архипенка. Від останнього числа „Мистецтва" Львів придбав перший великий твір нашого великого різьбаря (в Укр. Нац. Музею); крім репродукції цього твору маємо у „Мистецтві" ще 8 інших, з яких кілька можна вважати зразками іншої „естетики". „У всякому разі Архипенко заламав сучасний натуралізм у світовій різьбі і його творчість починає новий етап для сучасної різьби". Велике слово. Досі не можемо це сказати про ніякого нашого творця, без огляду на його величину для нас. Дивимось на твори Архипенка киваючи головою, то підносячи її гордо вгору починаємо розуміти, що не завсіди можна розуміти твір мистецтва звичайними очима і щирою доброю волею. Є такі твори, що потребують довголітнього зусилля, щоб зрозуміти його попередників і щойно тоді відкривається перед нами їх внутрішній зміст.

Редактори „Мистецтва" дають окрему статейку про сучасний французький плякат з трьома репродукціями, щоб поставити питання, чому досі нема нашого плякату і чому такі товариства як „Центросоюз", „Просвіта" або „Пласт" замовляють їх у звичайних виробників. Село — кажуть вони іншими словами — теж має очі, а якби їх не мало, то треба би їх йому дати. Плякат повинен зупиняти людину на дорозі, приваблювати, дивувати, приневолювати прочитати і запамятати те, що він проголошує.

Василь Масютин, що не менше займається теорією мистецтва, як його практикою, дає у статті „Раса й мистецька творчість" оригінальну теорію. Він боронить погляду, що кожна нація повинна передовсім розвивати ті засновки, на які склались її своєрідна історія та географічні умовини. Расові прикмети нації рішають про те, чи мистець цієї нації більше вражливий на лінію, форму чи колір; є нації в яких переважає індивідуальний елемент, соціяльний, надсоціяльний і т. д. Українці представляють з цього погляду сильно зарисований тип і наше вікове мистецтво дає на це деякі переконливі приклади.

С. Гординський дає характеристику Марія Тоцці — великого сучасного італійця. За еспанським критиком Д'Орсом розясняє він, чому той класичний спокій, який відчуваємо в його образах, прийшов саме після хаотичного футуризму. Доба незагнузданої фантазії зродила потребу вернутись до тої традиції, що клала на першому місці — обдуманий плян і послідовне виконання.

Мирослава Чапельська (американська землячка, що студіює в Парижі мистецтвознавство) розясняє, чому не можна підходити до оцінки мистецьких творів без деяких основних даних потрібних для аналізи. Кожний рід мистецтва це окремий засіб порозуміння, як кожна чужинна мова; хто не вивчив його не може зрозуміти творів писаних цією мовою. Твори не мусять бути відбиткою якихось реальних чи навіть уявних предметів; вони повстають згідно із власними законами „доцільної" композиції.

Вол. Ласовський інформує про новий малярський напрямок — музикалізм, що хоче передавати звукові враження малярськими засобами. Вже з доданих до статті репродукцій бачимо, що цій приємній назві не зовсім точно відповідають твори, які нагадують ріжні інші дотеперішні напрямки та сполуки їх елементів.

У зшитку находимо ще некрольог Миколи Алексіева, що помер минулого року у Москві, голоси чужої преси про українське мистецтво та оцінки деяких наших мистецьких новин.

Коли несемо під пахою такий зшиток і хтось із сторонніх, що не знає нашого життя, починає його розглядати, уявляє собі, що наші мистці — щасливі; вони мають бодай еліту для якої можуть видавати такий журнал. Мовчимо і не розясняємо дійсного стану. Такої еліти досі в нас нема і навіть тільки ради вряди-годи повісити у своїй хаті якийсь образ, хочби наймодерніший, мало цікавляться журналом, що інформує про сучасних мистців та їх працю.

м. р.

МАТЕРІЯЛИ НА УБРАННЯ
ПЕРШОРЯДНІ БЕЛЬСЬКІ ГАТУНКИ
Найнижчі ціни поручає
Тадей Цветлєр
Львів, Марійська Площа 3.
11/91 (Дім Шпрехера) тел. 238-43. 16—21

Заповіт маршала Пілсудського та офіційне заперечення.

Паризький щоденник „Парі Соар" оголосив здогадний заповіт марш. Пілсудського, що його покійник буцімто написав на кілька днів перед смертю. Згаданий щоденник пише, що цей заповіт дістав у неділю рано від пресової агенції „Мундопрес".

Офіційний комунікат Польської Агенції Телеграфічної каже, що текст політичного заповіту марш. Пілсудського, що його подав „Парі Соар" за невідомою нікому агенцією „Мундопрес" є неправдивим і належить до видуманих вісток, як атентат на канц. Гітлера, нагляй виїзд прем. Герінґа й т. д.

Большевики збудують три нові літаки-велитні.

МОСКВА, 20. 5. ПАТ. Тіла жертв катастрофи літака „Максима Горкого" спалили вчора в крематорії. Нині відбудеться величавий похорон цих жертв. Уряд рішив вибудувати три нові літаки типу і містоти „Максима Горкого". Вони будуть називатись: „Володимир Ленін", „Йосиф Сталін" і „Максим Горкий".

З ОРГАНІЗАЦІЙНОГО РУХУ.

Нарада інтелігенції в Щирці.

На прохід недільної наради інтелігенції у Вишниках відбувься дня 18. травня нарада у Щирці. Від Повітового Народнього Комітету у Львові був на нараді голова *рад. Гриць Гладкий.* Він зреферував зібраним хід і висліл самоуправних виборів та стан політичної і взагалі громадянської праці у львівському повіті. Положення щирецького району в повіті вимагає доконче створення у Щирці районового організаційного осередку. Від якогось часу Щирець не є таким осередком, а наслідком цього те, що щирецький район, із найбільшим відсотком українського населення у львівському повіті, є найбільше занедбаний.

Зібрани гурток осіб, на яких тяжить відповідальність за громадянські справи Щиреччини, постановив відновити щирецький осередок, зокрема оживити політичну організацію району. По коротенькій нараді після реферату зібрані вибрали комітет, який під проводом Повітового Народнього Комітету має обняти працю в Щиреччині. До комітету увійшли такі поважні й відомі зі своєї громадянської праці особи: о. декан Семків, адвокати д-р Хрептовський і д-р Савчак, Тибінка Юрко, лікар д-р Мандзій, усі зі Щирця та о. Дорик з Хоросно Старого й о. Коверко з Бродок.

Таким чином запевнено організаційний осередок трьом волостям, які за далеко віддалені від Львова, а саме: Острову, Черкасом та Красову, а також улекшено звязок із повітовим центром волости Наварія, яка тяготіє до самого Львова, але має також свої інтереси в Щирці, як осідку свого повітового суду.

Піжами жін. на плюшу найнов. 7·50 попелінові в паси жіночі і муж. 9·80 дитячі 3·90 „АСТРА" Львів Сикстуська 2

Хлопячі спорт. сорочки у вел. виборі 1·95, короткі підштанці тревалі 1·50 купелеві плащі 3·80 тільки у Фабр. білля „АСТРА" Львів, Сикстуська 2

Конверти під ковдри тревалі 5·90, пошевки 1·90, яська 0·75, проф. плащі 4·90, у вел. виборі жіноче білля „АСТРА" Львів, Сикстуська 2

Нарадою зацікавилась поліція. Постерунковий вилегітимував референта й записав собі провідника наради, а справивши, що нарада відбувається згідно з постановами закону про збори, перепросив зібраних і вийшов.

По наралі задержалися ще вибрані члени Комітету і голова ПНК. вясував їм найближчі завдання, що їх ПНК. замітив собі в повіті. Районовий комітет у Щирці мусітиме ті завдання перевести у своєму районі.

З ЖИТТЯ НАШИХ УСТАНОВ.

З діяльности Товариства „Дрогобицький Боян".

Колиб кому з читачів нашої преси прийшла думка, що робить тепер „Дрогобицький Боян", про якого писала досить багато кілька літ тому не лише наша, але й чужинна преса, то правдоподібно не вмів би він собі відповісти. Певно, „Боян" заснув, або його вже нема.

Ні! Це тільки пресові вістки припинились, а праця в „Бояні" йде дальше, хоч може не в давніх розмірах назовні. Не видає він вправді місячника, не спокушується на участь у загально-слов'янських співацьких фестівалях, одначе все таки є найрухливішим товариством у Дрогобичі. Ніяке свято, ніяка імпреза дрогобицька не обходиться без участи „Бояна". Крім цього „Боян" уладжує власні концерти та імпрези в Дрогобичі й поза ним, запрошуючи до участи в них наші кращі музичні сили з краю.

Ось недавно на загальних зборах „Дрогобицького Бояна" можна було довідатися, що й цього року вибрався „Боян" на турне. Уладив м. ін. концерт у мин. році у Трускавці та Стрию. Сама програма тих концертів говорила за себе. Досить трудні й у Галичині майже неспівані ще твори (крім Львова) Бородіна, Рубінштайна, Вахнянина, Ружицького, Шуберта й менше знані твори Людкевича, Стеценка, Демуцького, Кошиця, Ревуцького та інші. Але й своєю тою програмою має „Боян" у своєму репертуарі велике число новин, особливо з чужинної муз. літератури: англійської, німецької, французької, італійської, чеської і російської. В тім саме й різниця поміж давнішим „Бояном" зперед кількох літ і теперішнім, що тоді здобував „Боян" осяги передусім у народній пісні, або в доступнішій технічно літературі наших композиторів та спопулярнизував чимало їх творів серед хорів Дрогобиччини. Тепер уже така програма не вистарчає і „Боян" узявся до деяких наших трудніших або нових творів. Та наших композицій нових не так то вже багато. Нераз „Боян" у клопоті, коли треба вибрати щось зі своєї літератури, бо переспівав дуже багато, а повторятись — не випадає. Цеж кількана-цять літ підряд два рази або й більше в тижні пильні проби. Був час переспівати досить творів. Ось тепер у підготові вибір зах.-европейської духовної (церковної) музики зі славним „Аллилуя" Гендля, а також вибір легкої танкової, але мистецької зах.-европейської музики. Диригент п. Пюрко докладає всіх зусиль при виборі творів та укладанні програми концерту.

Найновіші імпрези „Бояна" — це власний концерт зі співучастю співака Р. Савицького, концерт колядок, страстні псальми, низка святочних церковних відправ, участь у святі Круг, у святі Просвіти й Федьковича, у святі Шевченка.

Одначе не можемо замикати очей і на відємні сторінки життя в „Бояні". Передовсім „Боян" не має кому свого цінного товару продати. Громадянство ходить на його імпрези слабо, а це впливає на працю бояністів. Дефіцитів не має чим „Боян" покривати, тому й деяких імпрез не дає. Співає більше для власної приємности. А брак виступів відбивається відемно на дисципліні, фреквенції та на мистецькому викінченні творів. По-друге — нездорові ферменти у товариствах на тлі особистих непорозумінь оминали до-недавна „Боян", а тепер не бракує і їх.

Одначе найбільше відбивається на житті „Бояна" те, що громадянські чинники не перешкодили цьому, щоб довголітній голова „Бояна" проф. Вол. Сольчаник, який 16 літ всю свою енергію вкладав у „Боян", не потребував уже 4 роки зуживати енергію та здоровля на їзду до Стрия, де є занятий у семинарії Р. Ш. та куди „позичили" його нібито на один рік з гімназії Р. Ш. в Дрогобичі. Хочемо вірити, що провід української інтелігенції в Дрогобичі (Кружок Р. Ш.) зрозуміє вагу розвою нашої музичної культури й поможе нам повернути проф. Сольчаника до праці в Р. Ш. (гімназії) у Дрогобичі.

М. І.

Найбільша і тому найдешевша українська кооперативна

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"

виконує в найкоротшому часі твори, брошури, афіші та всілякі інші друки. — Ціни дуже низькі.

АДРЕСА Львів, Ринок 10.

Прем. Цалдаріс про положення в Греції.

АТЕНИ, 20. 5. ПАТ. Прем. Цалдаріс виголосив учора у Патрас велику політичну промову. Премієр підкреслив, що внаслідок злочинного повстання Греція була у великій внутрішній і зовнішній небезпеці. Парламент на внесок уряду поробить заходи, які забезпечать устрій перед усякими змовами. Уряд виступить з проектом зміни конституції, зберігаючи дотеперішні форми правління. Народня партія стоятиме завжди на становищі, що нарід є одиноким сувереном і тому буде змагати до того, щоб нова конституція дала народові змогу висловитись у загальним голосуванні у справі форми державного ладу.

НОВИНКИ

— **Д-Р МИКОЛА ГНАТЧУК, стоматолог у Коломиї, ординує в домі при вул. Кілінського 3.** 1559

— **Найкращі лиси,** пелеринки, краватки виконує і поручає Юліян Гаушевський, Львів, пл. Капітульна 3. Журнали на 1936 р. надійшли.

— **„Амата"** Львів, Личаківська 19 поручає цукрки, тіста, овочі і ріжні солодощі. Окрема кімната на морозиво. 1558 3-5

— **Першорядне фризєрське і косметичне** заведення для Пань і Панів Т. Кутковського, Сикстуська 14. Тел. 106-88. 1119 13-?

— **Заходом Центр. Жіноч. Кружка УКС.** відбудеться 22. травня ц. р. в год. 5.30 в домівці Марійського Т-ва Пань, вул. Руська ч. 10, дискусійний реферат п. проф. Е. Тишинської на тему: „Значіння розуму, чуття і волі для вироблення характеру". Просимо численно явитись Вп. п. Членів і Гостей. **Управа,** 1582

— **Панахида за пок. марш. Пілсудського у православній церкві у Львові.** Як було заповіджено в окремих клеєндрах, заходом львівського відділу Українського Центрального Комітету відбулася в мин. неділю в 12. год. вполудне панахида за пок. марш. Пілсудського, як „великого Вождя Польщі та прихильника незалежности України". Після Служби Божої о. Левицький виголосив промову, в якій начеркнувши духову сілюетку покійника, говорив про його ролю й заслуги в історії відбудови Річпосполитої Польської та про його відношення до всіх громадян без ріжниці національности й віроісповідання. На панахиді були представники уряду та деяких установ. Народу не могла церква помістити. Були це в більшості наддніпрянці й чимало галичан, між ними в першому ряді дир. Федак. Хор співав прекрасно.

— **Заборона виставки памяток УСС.** Як відомо, цього року влаштовано в Українському Національному Музею у Львові, а опісля у Станиславові, Коломиї і інших містах Сх. Галичини, виставу, посвячену памяти українських Січових Стрільців з нагоди 20-ліття вимаршу до боїв Усусусів. Ця виставка викликала відгомін в українській і польській пресі, що освітила її історичне і мистецьке значіння. Місцева політична влада у містах, де влаштовано цю виставу, не робила більших перепон і дала на неї дозвіл. Мали її влаштувати — у Тернополі і у цій справі внесено відповідне подання до тутешнього староства, одначе воно всупереч заходам не дало дозволу і тому згадана виставка у Тернополі не відбудеться.

— **Зміна в управі гімназії Рідної Школи в Тернополі.** З початком наступного шкільного року має уступити з управи коедукаційної гімназії Рідної Школи у Тернополі дотеперішний директор Михайло Кужіль, а управу гімназії обійме мабуть п. Омелян Бачинський, дотеперішній директор гімназії Р. Ш. в Рогатині.

— **Інтимний вечір** улаштовує „Кооператива Український Театр" 24. ц. м. в год. 7. веч. у салях „Бесіди", при допомозі пань із клюбу редакції „Нова Хата". У вечорі візьмуть участь наші відомі артистки Л. Кривіцька, що вперше після кількамісячної недуги виступить перед нашою публікою, С. Стадникова, Л. Голіцинська, Свірська, крім цього П. Сорока та д-р Н. Нижанківський, що згодився акомпанювати деяким нашим артистам. Вечір матиме характер товариських сходин за запрошеннями для членів. Білєти на нього можна дістати в редакціях „Діла", „Нового Часу" та „Нової Хати".

— **Справа памятника марш. Пілсудського у Львові.** У понеділок вполудне відбулося під проводом през. Дровняовського засідання управи м. Львова в справі будови памятника марш. Пілсудського. Управа міста ухвалила формально внасигнувати на ню ціль 20.000 зол. У понеділок вечором збирається м. рада. На денному порядку є лише одна точка: проект памятника марш. Пілсудського у Львові.

Свячене у Львові.

В неділю 19. травня ц. р. відбулося заходом чит. „Просвіти" на Богданівці традиційне свячене. За столами засіло в домівці читальні понад 100 членів, представники наших установ і преси.

„Сніди" посвятив Преосвящений Н. Будка, який щирими словами заохочував членів до постійної культурно-освітньої та економічної праці.

Щирий і наскрізь родинний настрій переплітали воскресні та стрілецькі пісні і промови гостей та членів читальні. Від Організації Українців м. Львова промовляв двічі пос. д-р Степан Біляк, від Матірного Т-ва „Просвіта" секретар М. Дужий, від „Союзу Українок" і львівської філії цього Т-ва п. Оля Голіянова, ред. Я. Шаяк та м-р Смольський від молоді з Богданівки. Крім того промовляли члени читальні дир. Ф. Заяць, п. Катерина Панькова, п. Мигаль, проф. Іван Стевчак, Іван Бучко, п. Іванчук та інші. Підчас свяченого на „Рідну Школу" зібрано 13.30 зол., на добродійні цілі 17.20 зол.

Національним гимном закінчилось свячене пізним вечором.

— **Вечір молодих авторів.** Як нас повідомляють гурток молодих наших авторів, що приняв назву Асоціяція Молодих Письменників сприготовляє на 6. червня збірний літературний вечір у салі „Бесіди". У вечорі візьме участь 12 авторів; твори їх відчитають запрошені декляматори. Ближчі подробиці подамо після точного устійнення програми.

— **Пізні жнива** заповідаються цього року з причини холодів, які має Европа в місяці травні. Жнива, які в нашім краю зачинаються звичайно в половині липня, розпічнуться найменше два тижні пізніше, отже з кінцем липня або з початком серпня.

— **Льняний промисл на півн.-зах. землях.** Частина льняного волокна з цих околиць іде до фабричної перерібки (головно в Білостоці), а яких 35 відс. цілого збору йде на експорт до Чехословаччини, Франції і т. д. Місцеве населення від віків управляє і переробляє лен, головно малоземельні. Частина переробленого лену лишається дома на власну потребу, а частину продають як полотно. Майже кожна хата має свій ткацький варстат. Є й такі, що удержуються з варібку на цьому варстаті. В останніх часах зужиткування полотна на селі помітно зросло. Причинилась до цього біда на селі. І продукція льняного полотна зросла, одночасно зросла продажа полотна. Найбільше продають на передівку з браку інших доходів (огородництво зовсім тут не розвинене). Може би „Українське Нар. Мистецтво" заложило свою філію в Бересті. Покищо польський Базар Пром. Люд. в Білостоці старається (з малим успіхом) зорганізувати льняну акцію. Цей Базар повстав 1929 р. задля піднесення людового промислу і створення центрального ринку збуту для ткацьких селянських виробів, а також людових прикрас. Базар скуповує лен і полотно, але не має фондів. Існує ще Базар у Вильні (централя), Луцьку, Новгородку і Бересті. Всі вони стараються урухомити експорт льняних виробів і людових прикрас за кордон; але всім брак фондів. В останніх часах льняними виробами заінтересувалася Америка, Палестина та інші краї. — **м. м.**

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішнім дні впали при тягненні держ. льотерії такі більші виграні: 10.000 зол. на ч. 10731 52198 89005 121582. 5.000 зол. на ч. 46574 66619. 2.000 зол. на ч. 16173 29007 29358 46992 52409 55147 66388 100340 102127 134904 158832 167749. 1000 зол. на ч. 7407 8363 10265 31372 35828 39887 41414 41520 47032 48070 73714 80455 81064 84282 86198 87884 91337 119004 123052 132311 141493 141329 150016 159690 161521 163271 169249 175355 177881 178988 178125. По павзі. 10.000 зол. на ч. 51047 51523. 5.000 зол. на ч. 70560 106021 134675. 2.000 зол. на ч. 200 36425 43617 47345 49394 53709 59642 62772 67495 69078 70063 83837 87013 88165 102069 [illegible] 126461 132310 157045 137050 160319 161520 171070 181082.

— **Загроза комісарщини.** У Тернополі існує фондація ім. кн. Константина Острожського для підупавших міщан греко-кат. обряду, основана ним ще при кінці 16. століття, а відновлена перед 50 роками. Завідує нею куратория з досмертних членів, зложена здебільша з тутешніх міщан. Має вона поверхову реальність при вул. кн. Острожського і 150 моргів поля у Тернополі, з якого дохід куратория розділює щорічно у формі збіжевої допомоги між бідних міщан. Перед війною в домівці фондації мешкали убогі міщани і міщанки і одержували там цілковите удержання, одіж і обуву з одиноким обовязком ходити щоденно до церкви. Після війни приміщено там сирітський захист і захоронку під управою Сестер Служебниць. Це є і досі, а убогі міщани і міщанки одержують — як сказано — тільки запомогу у збіжу на прожиток. Влада вже відавна напирає, щоби забрати захист і захоронку і тому Філія Кр. Тов. опіки над укр. молодю під проводом п. Івана Боднара збирає вже фонди на будову власної домівки. Тепер розійшлися вістки, що політична влада розвяже кураторію фондації і займенує комісаря в особі нотаріяльного асесора п. Андрія Коблюка, члена управи місцевої організації „Хшесьціяньскі Польско-Українські Звйонзек" як політичної прибудівки ББ і в цей спосіб положить безпосередно руку на управу фондації.

— **Жиди називають себе Йосифами.** З приводу смерти марш. Пілсудського рабінат у Рівному рішив надавати всім хлопцям, що вродяться в найближчих 6 тижнях, імя Йосиф. Перший Йосиф буде похресником жидівської віроісповідної громади в Рівному, що буде постійно опікуватися тою дитиною.

— **Зачинаються хмароломи.** Над келецьким воєвідством перейшла минулого тижня страшна буря з хмароломом. Сотки домів повалило, поломило безліч дерев, ранило кількадесять осіб. Підчас бурі хвилями падав град, який знищив засіви на просторі кількох громад.

— **Відкопали палату Рамзеса.** Американська наукова експедиція, що під проводом відомого археольога Вінльока виїхала до Єгипту, після важкої кількамісячної праці викопала, як звістує англійська преса, останки легендарної палати Рамзеса, в якій мав зберігатися славний скарб египетських фараонів. Розкопки ведуться далі.

— **Російські довги у Франції.** Французькі політичні кола цікавляться у великій мірі питанням, оскільки підчас побуту Лявала в Москві порозумано в розмовах справу російських позичок у Франції. Докладних інформацій про це покищо нема. Російські довги у Франції доходили з кінцем війни до 95 міліярдів франків, з яких Совіти схильні признати тільки 75 міліярдів.

— **Як щадять англійці.** Союз англійських щадничих банків, що приймають дрібні суми на щадничі книжочки, оголосив своє звідомлення. З цього звідомлення бачимо, що в Англії є 102 щадничі банки, які мають 560 філій, аощадности, в них зложені, сягають величезної суми 226.794.220 фунтів штерл. або 5 міліярдів 700 міліонів зол.

— **Яблока за вуголь.** Німецький вуголь закупив в Австрії 1.300 вагонів яблок, за які заплатить відповідної вартости вуглем з копальні в Рурщині. В австро-німецьких торговельних взаєминах це перша того роду трансакція.

— **Різні вістки.** У Франції помер з голоду колишній генерал рос. армії Мандрон Курбський, що втік після большевицького перевороту з Росії. — З Вильна повідомляють, що 16-літня Софія Ростковська та її товаришка Ірина Павловська, ученици торговельної школи в Ліді з причини лихих поступів у науці кинулися під потяг і згинули на місці.

Нині у Великім Театрі
о год. 7·30 музична комедія

„Опера у кратку"

в Театрі Ріжнородностей
премієра комедії Г. Б. Шова

„Перша штука Фанні"

ВІДГУКИ ДНЯ.

Чорний дух.

Кожне товариство має свого чорного духа. Без того не може в нас бути і досі — наскільки мені відомо — ще жадне товариство без того не обійшлося.

Перед Загальними Зборами...

— Як ви думаєте — питають чорного духа, — чи пан Ікс буде добрий на голову?

— Ну, не думаю... Мені здається, що він має замало енергії. І взагалом не надається...

— То може пан Ипсильон?...

— Ідіть зі своїм Ипсильоном! Також помисл!..

— А хто?

— Ви!

— Що вам!? Яж не маю ні даних, ні претенсій.

— Але я твердж у, що ви найбільше надаєтеся.

— Дякую. Але прошу вас, навіть не згадуйте про те лікому. Я зовсім не думаю про те.

Чорний дух усміхається, ніби обіцює, ніби перечить і мовчки відходить.

А на Загальних Зборах ставить вашу кандидатуру на голову, знаючи добре, що тим вам тільки шкодить.

По салі кружляє вістка, що ви перед Загальними Зборами розбивалися за своїм головством і що врешті-решт „він" погодився на те, ради опокою в товаристві.

Ваша кандидатура падає, а ви позискуєте цілу лаву ворогів.

...І чого він пхається!

...Не досить, що був у виділі!

...Десь люди не мають чола! Вдає приятеля голови, а проти нього вів агітацію.

Хто пустив таку вістку про вас — ви ніколи не дійдете. Десь, хтось, комусь щось сказав...

По Загальних Зборах...

Чорний дух знову підступає до вас:

— Доки властиво буде такий бєлаган?!

— Який?

— Ну... взагалом. Порядку ніякого. Колиб ви, наприклад, були головою...

— Дайте спокій! Ви мене вже й так поставили в прикре положення.

Чорний дух ображується і відходить.

А потім чуєте: що ви нарікали на безпорядки, що ви кепкували з голови, що... і так далі.

Голова скликує надзвичайні Загальні Збори, зрікається головства і з досади на вас — ставить вас на голову. Ви пробуєте відхрещуватись, але маєте досить неприхильних, щоби не стати головою. Останній аргумент: „Не штука критикувати, покажіть, що потрафите!" — доводить вас до шевської пасії і ви згоджуєтесь.

Чорний дух вас і тепер не покидає. Причіпається до вас при кожній нагоді і легко підпає:

— Я на вашім місці...

Або:

— Колиб мені так хто...

Або:

— Ви не повинні пустити цього плазом...

Нещасна ваша година, коли підете хоч частинно за його підшептами. Почуєте за місяць, що хтось, десь, комусь: „Що? хоче бути в товаристві Гітлером? Виглядав на такого скромного!"...

Коли є яка імпреза — чорний дух кривиться, що але проблема, коли нема — нарікає, що не робиться нічого.

В першім випадку каже: „Ліпше нічого, як таке!" В другім: „Ліпше щонебудь, як нічого!"

Але — борони Боже — не кажіте цього вам до очей. Хтось, десь чув, як він комусь говорив.

Колиж його прищупите врешті — дає вам без вагання одну, дві, скільки хочете, каже, перепрошує і обіцює поправу.

Навіть прослезиться.

Але з того часу вже вже вас не бачить, і... „працює" далі. **Галактіон Чіпка.**

ДИВОГЛЯДИ.

ПАПУГА ВІДГАНЯЄ ДУХИ.

Найславнішим птахом в Англії є тепер поважна віком папуга, Попсі, яку привезено з Індій. Папуга ця має важну місію — подорожує з магараджою з Сірогі і йде перед ним крок у крок. Завдячує це відзначеним обставинам, що має, так думає принаймні магараджа, чудотворну силу відганяти злі духи. Магараджа не вступить до жадного готелю, не піде на жаден прохід без своєї папуги, яка мусить попереду нього йти. Та не лише відганячем духів є Попсі, вона теж репрезентує ввесь рід папуг в Англії. Бо від кількох років, коли вибухла пошесть „папузиної хороби" строго заборонено держати папуг в Англії. Те, що для Попсі зробили виняток, завдячує вона не тільки тому, що її пан є магараджою, але і тому, що він грає чудово у крікет і цим головно заімпонував англійцям.

СХОДИ ЗАМІСТЬ КРАМНИЦЬ.

В одному берлінському домі були сходи що не вели нікуди, тільки на вулицю. Хитрий торговець марками винаймив ці сходи за кілька марок місячно. Зробив при них двері і віконце із засувкою. Зробив чимало декорацій марками і склеп готовий. Можна навіть увійти туди оглядати товар. Сідається на нижчих східцях, а на вищих сходах є марки. Сходи це символ — майбутнього успіху.

Із судової салі.

КОМУНІСТИЧНИЙ ПРОЦЕС НА ВОЛИНІ.

В днях від 19. лютого до 14. березня в луцькому окружному суді відбувався розправа 55 осіб, яким слідство закидало приналежність до комуністичної партії Західної України (КПЗУ) та протидержавну діяльність на території Волині й Холмщини. Акти процесу складаються з 38 томів, а самий присуд був на 120 сторінках машинового друку.

Засуджено 45 осіб, із того: по 8 років вязниці 14 осіб (серед них Микола Павлик, Антін Коваль, Евген Кушко, Михайло Дурдел, Михайло Олексюк); по 7 років 13 осіб (серед них Іван Зарва, Богдан Дудикевич, Петро Остафійчук, Микола Щирба); по 6 років 10 осіб (Ілля Долганик, Леоніда Кухта, Евстах Білавка, Іван Козар); 5 років — 1; по 4 роки 4 — (Іван Данищук, Гриць Голіян); по 3 роки — 3. Решта звільнена від вини і кари.

Більшість обвинуваченых складали жиди й поляки. Українці походять із Волині, Галичини й Холмщини.

Апеляцію склали як засуджені так і прокуратура, що домагалася засудження 7 уневинених і підвищення кари 23 засудженим.

Перед двома тижнями відбулася розправа в апеляційному суді в Люблині, який апеляцію прокуратора відкинув і двом засудженим зменшив кару, а саме: Михайлові Дурделові до 7 літ та Іванові Данищукові до 3 літ. Х.

Дописи.

ТЕРНОПІЛЬ.

Свячене у „Зорі". В неділю 12. травня п. р. товариство „Зоря" у Тернополі, що гуртує поважне число місцевих українських ремісників, улаштувало традиційне свячене, на котре запрошено теж і відпоручників, місцевих українських установ. Свячене розпочалося побажословенням „снідя" о. каноніком Вол. Громницьким, що опісля здожив від себе побажання дальшого розвою та успіхів для товариства і його членів на руки голови „Зорі" п. Івана Майки, масарського промисловця і члена міської ради у Тернополі. Гості і члени „Зорі" та їхні подруги й ремісничий доріст засіли до перекуски і при товариській гутірці провели кілька годин. Від місцевих установ витав „Зорю" пос. д-р Ст. Баран, вказуючи на вагу організації ремісничого стану, головно на корисний факт, що місцева „Зоря" зайнялася і національним вихованням української ремісничої молоді, що має для нас велике національне значіння. Іменем „Зорі" промовив п. Іван Майка і дякуючи обом промовцям за побажання і слова признання, начеркнув коротко плян дальшої праці у товаристві. Після офіціяльної частини відбулася товариська забава, котру перервано з дорученням позіції, що прийшла повідомити присутніх про смерть марш. Пілсудського. При цій нагоді слід згадати, що тернопільська „Зоря" займає сьогодні обширний пятикімнатний льокаль у домівці філії „Просвіти" при вул. Міцкевича і влаштовує правильні сходини членів, для яких має читальню часописів і бібліотеку. Заопікувалася вона і ремісничим доростом, що в неділі і свята заповнює кімнати товариства та знаходить тут осередок для свого національного виховання. „Зоря" замовила недавно власний прапор у „Достави" на 600 злотих і повинно, що ще перед шкільними феріями, а найпізніше у першій п. р., відбудеться врочисте посвячення прапора.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ:

„ЖІНКА", двотижневик, ч 10. Рік І. Львів, 15-го травня 1935. Зміст: М. Р. Право жінки на працю; І. Козицька: Святий Юрій; У. Кравченко: Мати; М. Боріс-Барвінкова: Над рікою; З. Мірка: Чи жінка трібні жіночі товариства; М. Пеньковська: Майстерність — Марія Дольницька; Ті, що від нас відійшли: С. Русова: Жіночі постаті в совітській літературі; Вісті з Союзу Українок; З концертової салі (Марія Кравців); О. Мочульська: Чи батьки мають право на особисте щастя?; При громадській роботі; А. Садовська: Чи спорожнюється; О. Сіяк: У родовому тілі. Адреса: „Жінка" — Львів, вул. Сикстуська ч. 44.

УЧИТЕЛЬСЬКИЙ ГОЛОС, орган Т-ва „Учительська Громада" в Ужгороді. Ужгород, травень 193[illegible] Р. VI. Ч. 5.

ДАЖБОГ, двотижневик. Львів, 15. травня 193[illegible]

ГОСПОДАРСЬКО - КООПЕРАТИВНИЙ ЧАСОПИС. Львів, 19. травня 1935. Р. XV. Ч. 20.

PŁOMYK, tygodnik, dla dzieci i młodzieży Warszawa 20. maja 1935. R. 19. № 36.

PŁOMYCZEK, tygodnik dla młodszych dzieci. Warszawa 20. maja 1935. R. 19. № 36.

Ширіть наш часопис!

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Середа, 22. V. год. 7·30 веч. „Опера в кратку".

Вівторок, 21. V. год. 7·30 веч. „Опера в кратку".

Театр Різнородностей.

Середа, 22. V. год. 7·30 веч. „Перша леді Фанні". Комедія, Г. Б. Шова.

Кіна.

АДРІЯ: „Распутін — злий дух Росії".

АПОЛЬО: „Не хочу знати хто ти".

АТЛЯНТИК: „Дівчата в одностроях"

ВАНДА: „Історія гріху" і ревія.

ГРАЖИНА: „Проданий голос" — Н. Шмідт.

КАСІНО: „Мужчини до вибору".

КОЛІСЕЙ: „Буря над Волгою" та ревія „Фукс шаліє".

КОПЕРНИК: „Баль у Савою" (Джіта Альпар, Ганс Ярай).

МАРУСЕНЬКА: „Жид Зіс" (Конрад Файт).

МІРАЖ: „Схід сонця" та "Чібі" з відомою артисткою з Ф. Галь.

МУЗА: „Два гідьтаї" (Фдіп і Фдип).

ПАКС: „Деревляні хрести".

ПАЛЯС: „Азбука кохання".

ПАН: „Молодий ліс".

РАЙ: „Світ сміється" (большевицька комедія).

СВІТ: „Жінки в його житті" і „Що мій муж робить у ночі".

СОНЦЕ: „Людина - малпа", ревія „100 відсотків для вас".

СТИЛЕВЕ: „Дама в Мулен Руж" і ревія „Гумор і темпо".

УТІХА: „Кровавий напад" і ревія.

ХІМЕРА: „Розсмішні очі" (Шерлі Темпль).

Закордонне радіо.

Вівторок, 21. травня 1935.

Відень (506,8) 14·00 Співи, 15·40 Пісоньки для дітей, 17·10 Твори Ферд. Ребая, 19·10 Австр. пісні, 20·00 Ван і фон Кайзерберг гінгунтерман — радіопопурі, **Кошиці** (259,1) „Казка княжни" сюїта Крічки, 17·50 Авд. для Закарпаття (співи. Поповня), **Прага** (470,2) 17·40 Дуети на скр. і альтівку, 18·20 Іт. дуети, **Париж** (1648) 20·45 Концерт, 22·35 Танк. музика, **Берлін** (356,7) 12·00, 17·00 Концерт, 16·00 Пісні, 19·00 Форт. твори на 4 руки, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. вступ, 16·00 Вес. полудне, **Кельн** (455,9) 14·15 Вок. концерт, 17·00 Орх. концерт, **Ляйпціг** (382,8) 16·20 Саксонські пісні, 21·00 Твори Константинова, **Будапешт** (550,5) 12·05 Солісти (форт., співи) 17·30 Симф. концерт, 19·55 Військ. орх., **Мілянo** (221,1) 13·45, 19·15 Легка музика, 21·00 Моцартівський вечір, **Рим** (420,8) 17·30 20·30 Легка й орг. музика.

Середа, 22. травня 1935.

Відень (506,8) 12·00, 13·00, 22·10 Концерт, 17·30 Співи, 19·35 Хор, 20·15 Твори Едв. Айлєра, **Братислава** (298,8) 20·45 Співи, **Кошиці** (259,1) 17·00 Для Закарпаття, **Прага** (470,2) 10·15 Сальон. музика, 15·55 Військ. орх., **Париж** (1648) 12·45 Танк. музика, 20·15 Авд. про Вікт. Гіго, **Берлін** (356,7) 14·15 Солісти, 22·30 Васкерівські твори, **Франкфурт** (251) 15·15 Народні пісоньки, 16·00 Пісні Двожака, Пфіцнера, **Кельн** (455,9) 10·00 Суч. муз., співи, 14·15 Годяндська форт. музика, 16·00 Форт. тріо д-моль Аренського, 20·45 Сто літ танк. мельодій, 22·30 Легка муз., **Ляйпціг** (382,8) 20·45 „Марія Стюарт" траг. Шіллєра, **Мінхен** (405,4) 15·20 Шопенові твори, 16·10 Грігові пісні (Ліпцифер сопр.), **Будапешт** (550,5) 21·15 Оп. орх., 22·40 Танк. музика, **Мілянo** (221,1) 13·05, 17·05 Легка музика, 20·50 Концерт, **Рим** (420,8) 20·50 Сим. концерт.

Львівське радіо.

Вівторок, 21. травня 1935

6·30 Ранішня авд. 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 8·05 Авд. для новобранців, 11·57 Сигнал часу, 12·05 Поважні платн, 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. денник, 13·05 Гріг: Смичк. квартет г-моль оп. 27, 13·35 Фрагм. з Містерії „Парсіфаль" Вагнера (гр. пл.), 13·50 З ринку праці, 13·55 Експорт, 14·00 Гр. пл., 15·35 Біржа, 15·45 Концерт орх., 16·30 Оповідання для дітей Старого Доктора, 16·45 Форт. ресіталь молодого піяніста З. Шимоновича, 17·00 Скрипька ШКО, 17·15 Форт. ресіталь, 17·50 У домі дівчат на Оленці, 18·00 Співи (Реслер-Стокова меццосопр.), 18·15 Фрагм. із „Небожеської комедії", 18·30 Реклям. концерт, 18·45 Поважна музика з гр. пл., 19·15 У ветеранки січ. повстанки З. Романовичівни, 19·25, 19·29 Спорт. вістки, 19·50 Акт. фейлетон, 20·00 Концерт славних апокріфів (муз., сп.), 20·45 Веч. денник, 20·55 Гутірка, 21·00 Симф. концерт, 22·00 Музика з гр. пл., 22·30 Бюро студій розмовляє зі слухачами, 22·45, 23·05 Концерт орх.

Середа, 22. травня 1935.

6·30 Ранішня авд., 7·00 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 8·05 Авд. для новобранців, 11·57 Сигнал часу, 12·05 Гр. пл., 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. денник, 13·05 Концерт, 13·55 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Концерт орх., 16·30 Про жіночу справу, 16·45 Гр. пл., 17·00 Здобутки суч. воєнної, 17·15 Суч. муз. для недовірків, (молодо-фр. музика), 17·50 Про книжку Поль Бартеля „Маршал Пілсудський", 18·00 Пісні (Мугуєві сопр.) в супр. форт., 18·30 Почт. техн. скринька, 18·40 Сільва рерум, мист. життя, 18·45 Гр. пл., 19·15 У Пулавах, 19·25, 19·29 Спорт. вісті., 19·35 Гр. пл., 19·50 Акт. гутірка, 20·00 Оп. фрагмет, 20·15 Молодий поет. Львів марш. Пілсудському, 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Шопенівський концерт, 21·30 Літ. хвилини, 21·40 Скр. концерт, 22·00 Реклям. концерт, 22·15 Хор. пісні, 22·35, 23·05 Танк. музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·30—5·35 зол.

Нім. марка 1·86—1·88, фр. франки 34·90—35·00, шв. франки 171·30—171·85, фунти стерлінги 25·75—26·00, австр. шілінги 98·00 — 101, чеські корони 22·00—22·25, рум. леви 00·00—00·00, ліри 00·00—00·00.

Золото: Долари 9·25—9·30, Франки фр. 34·80—35·60, Дукати 83·00—84·00, Корони 37·00—37·50, Рублі 4·75 — 4·85, 1 гр. зол. 9·934.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50, Фльорени 0·85, 1 гр ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 43·00—44·00, 5 проц. дол. Б. Г. 51·50—53·50, 4 проц. Зол. Б. Г. 44·00—45·50, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 47·00—48·50, 4 1/2 проц. Кон. Б. Кр. 52·00—53·50, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—63·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. поточна м. Львова 46·00—47·50.

Премійки.

Долярівки 52·00 — 53·50, Інвестиційна 104·00—107·50, Будівельна 42·00—44·00.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що ціп на масло не ставить з приводу вичікуючої тенденції; в дні 20. травня п. р. кооперативи платив за:

		льоко Львів.
1 л.	молока	0·15 зол.
1 л.	сметани	0·70 „
1 п.	яєць	2·25—2·30 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 24 сот.

Тенденція на масло вичікуюча, на молоко і сметану слаба, на яйця сильна.

Маслосоюз устійнив дефінітивні ціни на масло від 10. до 11. травня п. р. 2·30 зол., від 13. до 18. травня п. р. 2·20 зол.

Маслосоюз повідомляє, що від 20. V. п. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвір птахокомісарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята від 40 дкг.	за 1 кг.	1·80 зол.
Мол. однор. кури І. кл.	„	0·90 „
Старі кури	„	„	0·80 „
Пантарки	„	„	1·50 „

Птицю приймає в свідомости визначеного приділу для кожного доставця.

Курята приймає повищо без приділу.

Когутів, качок, гусей, індичок та індиків з огляду на кінець сезону не приймає.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Найдешевше заведення переписки на машині, — Львів, ул. Баторого ч. 28. 1245 5—5

Новочасна вирібня парасолі і парасольок „ЛІОН", Львів, ул. Шайнохи 2. — приймає реперації, покриття, дешево. 1536 7—10

Наука писання на машинах, місячна оплата пять злотих. **Переписку і відбитки** — приймає Романський, Зиблікевича 5 1562 4—10

Фортепіян короткий, крижовий у знаменитім стані продає Бартошевський, Пекарська 15. І, п. 1553 5—10

10.000 мужеських сорочок продає від зол. 2·25 Новочасна вирібня **„Ренома"**, Львів, Сопішна 9. 1510 11—22

Спеціяльна вирібня ПІЖАМ, БОНЖУРОК, ДРЕССІНГІВ, детайлічно по гуртових цінах. — **Руд - Стар,** Львів, Сербська 17. II. 1391 18—20

Новітня робітня обуви Івана Івасівки при вул. Личаківській 18, виконує найновіші зразки мужеської, люксусової обуви, Спеціяльність ортопедична обува. 1580 3—30

Тенісові штани найдешевше джерело „Палюм", Гетьманська 22, побіч кущ. 1452 4—

Пансіон „Яблонських Мароко" біля залізничого двірця **у Гребенові під управою п. М. Блавацької** поручає від 1. червня сонячні кімнати одно- дво- і три особові з осібними балконами та видом на гори. Здорова й добірна кухня на бажання дієтична. Ціна помірковані. 1585 1—

Льокаль у партері до вінайму в домі „Народньої Гостинниці" вул. ріг Сапіжинка і Сикстуської. 1564 1—

ОГОЛОШЕННЯ.

Свій до свого!

Панчохи і скарпитки

КУПУЄМО ВСІ В КРАМНИЦІ

„Українського Народнього Мистецтва"

ЛЬВІВ, КОСТЮШКА 1.

Доротеум

Львів, Братерівська 3.

комісова меблева галя купує, приймає в комісе — продає.

МЕБЛІ всілякого рода за готівку і на сплати.

ЗАВЕДЕННЯ ГАФТІВ **молодого МІЛЛЕРА .. Ринок 19 в партері** поручається П. Т. Публіці.

КОВДРИ

матераци, подушки, коци, білля на постіль

Маріян МЛЄКО

ЛЬВІВ, вул. КОРАЛЬНИЦЬКА ч. [illegible]

телєфон 237-72 1235 20—[illegible]

ВАКАЦІЯНА ОСЕЛЯ для дітей і дорослих „ОЛЬГА", пансіон для дорослих **у Підбужі** — оце дні перли і гордощі „Української Захоронки" в Дрогобичі. Недалека віддаленість від Самбора і Дрогобича, захисне положення оподалік від людських осель, у мезиріччі, яке спонукують шпильєві ліси, в близькому сусідстві ріка Бистриця, ідеальне поле змога ріжноманітних проходів, збирання ягід і грибів, здорова кухня, якої могли би заспокоїти навіть найбільш вибагливі городяни — це запорука прегарного літнього відпочинку для міських дітей старших. Свої підводи з Дрогобича в Понеділок і в суботу, а з Самбора в четверги до диспозиції гостей.

Сезон починається в половині травня ціни мінімальні. Інформації дає Управа „Української Захоронки" в Дрогобичі, — вул. Чесного Хреста ч. [illegible] 1578

За редакцію відповідає Олександер Костик Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок [illegible]

Ч. 132 (14.030). Львів, середа 22. травня 1935. Pocztowa opłatę opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504·060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Скликання надзвичайної соймової сесії.

Конституційна група ББ відновила працю над проектом виборчої реформи, перервану з причини похорону марш. Пілсудського. Праця буде скінчена мабуть до кінця тижня, а **скликання сойму на надзвичайну сесію послідує коло 25. ц. м.**

Зачувати, що урядовий проект буде принятий без змін і що після ухвалення виборчої ординації сойм і сенат будуть розв'язані і розписані нові вибори.

Маніфестаційна димісія польського уряду.

Заява прем'єра Славека, що підкреслює авторитет влади президента.

В понеділок 20. ц. м. відбулося засідання кабінетової ради, після якого зараз розійшлись у Варшаві поголоски, що супроти смерти марш. Пілсудського, яка витворила нову ситуацію, рада міністрів рішила податися до димісії. Ці поголоски скріпив факт, що того самого дня президент прийняв прем'єра на довший авдієнції. Після повороту з Замку прем'єр Славек склав заяву, що дійсно він віддав до розпорядження президента цілий уряд, кермуючись мотивом, що „в цій ситуації п. президент повинен мати незв'язану ніякими оглядами змогу прийняти постанову щодо осіб, яким хотів би поручити керму уряду". Однак президент димісії не прийняв і тому „підпорядковуючися волі п. президента та в опертї на його довіря, уряд піднімає дальше працю і виконає свій обовязок". Дальше прем'єр Славек висловлює переконання, що „те зіспокоєння (думки довкола справ держави) найде свій вислів у щоденній праці всіх, і що завдяки цьому залишену нам у спадщині Йосифом Пілсудським силу і повагу держави, зможемо втримати і дальше підсилювати власним зусиллям".

(Як виходить проречисто з тієї маніфестаційної димісії уряду та заяви прем'єра Славека, уряд негайно старається підкреслювати авторитет влади президента і довіря президента, як джерело урядової влади. Пригадуємо, що ми відразу заповідали акцію перекидання авторитету маршала Пілсудського на президента, як джерело влади, а далі — голову уряду та генерального інспектора армії).

НЕВЖЕ АТЕНТАТ НА СТАЛІНА?

Катастрофа велитенського совітського літака „Максим Горкій" викликала в большевицьких урядових колах величезне вражіння. В літі, що скінчився так трагічно, мав, кажуть, брати участь також Сталін з кількома високими достойниками, м. і. й Ворошиловом. Шойно кілька годин перед стартом змінено програму і участь Сталіна відпала. Загально думають, що „Максим Горкій" став **жертвою атентату, спрямованого проти Сталіна.**

В неділю відбулося надзвичайне засідання ради народніх комісарів та екзекутивного комітету комуністичної партії. На засіданні переведено подрібний дослід зібраних досі вислідів у звязку з катастрофою.

По селах убивають комуністів у СССР.

МОСКВА, 21. 5. ПАТ. Совітські джерела щораз частіше повідомляють про акти селянського терору проти просовітських елементів на селі. Терор цей переводять в правила дуже жорстоко. Між ін. коло Мілювинська на Сибірі чотирьох членів колективу вбило кореспондента сільської газети, розбивши йому голову каміннем. Правдоподібно була це пімста за обвинувачення голови колективу у грошевій дефравдації. В окрузі Винниця опікунка сиротинціонірки вбила й пятнацятьма ударами ножа й топора. Вбивницю і всю її рідню та православного священика арештували. В околиці Ростова над Доном притоломшили ударом у голову пляшкою членицю товариства молодих комуністів, а потім й задушила членця хліборобського колективу, з походження багата селянка.

ЯК ЗА ПАНЩИЗНЯНИХ ЧАСІВ.

Большевики запрягають селян до плугів.

(РО). Як зовсім легковажать життям людей большевики, вказує випадок, який пригадує відомий уже факт кормлення поросят грудьми селянки-колгоспниці. І так в однім колхозі горківського краю при оранці поля, яке лежало облогом, запрягли до плуга вісьмох селян колхозників, бо наставник признав, що ця оранка за тяжка для коней. Районові організації та управа колхозу дивилися байдуже на цілоденну оранку облогу людьми. Тепер ініціятора цієї оранки колхозника Кочова арештували під закидом, що він „кулак".

Мін. Ляваль вдоволений своєю поїздкою.

ПАРИЖ. 21. 5. ПАТ. Вчора вернувся з Кракова до Парижа мін. Ляваль. Міністер заявив представникам преси, що його подорож випала знаменито. Як представника Франції його приймали щиро, іноді навіть дуже авторушливо. Міністер може заявити, що завдяки дуже вїжним розмовам, які він відбув, міжнародня ситуація значно змінилася. Ще цього самого дня міністер Ляваль складе звіт зі своєї поїздки до Польщі і Совітів президентові республіки Лєбрунові та прем'єрові Фландєнові.

Жахлива залізнича катастрофа.

БУЕНОС АЙРЕС, 21. 5. ПАТ. Біля місцевости Інжинеро Якобачі прийшло до вибуху у залізничім вагоні, в якім везли більшу скількість вибухових матеріялів. Пятьох робітників згинуло на місці, шістьох важко ранених.

Державний переворот комуністів у Португалії.

ЛЬОНДОН, 21. 5. ПАТ. Згідно з повідомленнями з Лісабони минулої ночі кружляли поголоски про згроблений комуністичний переворот у Лісабоні. В різних місцях місто стоїть на поготівлі поліція та військо зі скорострілами. Португальський кабінет радив цілу ніч в одним військовим бунтом. Багато осіб арештували й урядтимчасово приплинув заворушення.

ЛІСАБОНА, 21. 5. ПАТ. Вчора вечором відбулося засідання ради міністрів, на якім рішено оголосити гостре поготівля поліції, республіканської гвардії і маринарки, побоюючись заворушень комуністів. У Лісабоні спокій.

Зміна адреси 1 зол. Можна присилати почтовими марками.

Ревеляції з нашого минулого

п. н.

Сторінки з мого життя

Д-ра ЕВГЕНА ОЛЕСНИЦЬКОГО

можна дістати у Видавничій Спілці „Діло". Ціна зол. 1·90, порто 30 сот.

Вибори в Чехословаччині.

Львів, 21. травня 1935.

В минулу неділю відбулися вибори до законодатних установ Чехословаччини, якими з ріжних причин, про які була вже в „Ділі" мова, зацікавився ширший політичний світ. При тих виборах вибрано згідно з законом 300 послів і 150 сенаторів, що репрезентують кількадесять політичних партій і груп народів: чеського, німецького, словацького, мадярського, українського, польського й жидівського.

В хвилині, коли пишемо ці рядки, маємо під руками неурядові дані, оголошені у Празі в понеділок пізно вечір. Ті дані такі: чеські аграрії здобули 45 мандатів (стратили 1); чеські соц. демократи — 38 (страт. 2); чеські нац. соціялісти — 28 (страт. 5); чеська народня партія (католики) — 22 (страт. 3); чеська партія жівностенців (дрібні промисловці, купці і ремісники) — 17 (зискали 5); Народне Обєднання (Крамаржівці, Ліга Стржібного і „руська автономна партія" д-ра Фенцика) — 17 (страт. 1); фашисти д-ра Гайди — 6 (в 1929 р. їх не було); словацька нар. партія о. Глінки разом з нац. слов. автономістами, Автономним Земледільським Союзом (Куртяка) і поляками — 22 (зискали 3); судето-німецька партія Конрада Генлайна — 44; німецькі соц. демократи — 11 (стратили 10); нім. християнсько-суспільна нар. партія — 6 (страт. 8); німецькі аграрії Bund der Landwirte — 5 (страт. 11); мадярські партії — 9 (передше також 9); комуністи — 30 (зискали 2). Не виключене, що в остаточному урядовому висліді зайдуть ще якісь дрібні зміни.

Коли приглянутися ближче цим виборчим вислідам, то хоч недільні вибори не принесли якихсь рішальних змін в укладі політичних сил чех. держави, то проте мова цих виборчих цифр уже цікава і вказує на поважний зворот у настроях народніх мас серед двох головних народів Чехословаччини: чехів і німців. Та зміна настроїв народньої маси повинна зважити на укладі політичних сил чех. республіки вже в найблизшому будучому.

Найбільшою несподіванкою цих виборів є без сумніву величезний успіх партії „чеського Гітлєра" Конрада Генлайна, б. учителя гімнастики, що створив перед двома роками політичну групу на зразок національно-соціялістичної партії в Німеччині, на яку зібрав тепер більше як дві третіни усіх німецьких голосів. Судето-німецька партія Генлайна матиме в чех. парламенті 44 послів і є тепер не тільки найсильнішою німецькою партією в Чехословаччині, але й другою з черги в цілій державі.

Таким робом скінчилась би під цим оглядом гегемонія чех. аграріїв, які зрештою тісно співпрацювали з ідентичною німецькою партією (Bund der Landwirte). Одначе перед те, що не можна рахувати на участь Конрада Генлайна в уряді, його успіх мабуть не змінить провідної ролі аграріїв у будучій урядовій коаліції. Всеж таки та сильна група представників

німецької опозиції, якої програмою є передовсім автономія судетських німців, буде в чех. парламенті дуже небажаним чинником для уряду.

З чеських опозиційних партій найбільший приріст голосів виказує група купців і промисловців, яку правдоподібно запросять до участи в коаліції і яка ті запросини прийме. Національні демократи Крамаржа, злучені з Лігою посла Стржібного і дрібною групою т. зв. національного фронту та з групою нашого ренегата д-ра Фенчика на Закарпатті, потрапили величезний успіх тільки у Празі; на провінції мають вони подекуди і поважні страти, так, що в загальному стратили один мандат.

З чеських коаліційних груп аграрії, можна сказати, зберегли свій стан посідання, бо стратили тільки 1 мандат. Дещо більше стратили такі партії, як чех. народня партія (католики), соціяльні демократи і національні соціялісти (партія Кльофача-Бенеша). Найприкрішу поразку потерпіли нац. соціялісти у Празі. А що вони саме в столиці були досі найсильнішою партією і делегували свого представника на становище президента міста, то ця їх поразка може мати для них уже небезпеком неприємні наслідки.

Щодо німецьких партій, то з уваги на величезну перемогу Конрада Генляйна, потерпіли вони всі, зокрема ті, що співпрацювали в урядовій коаліції та мали своїх міністрів у кабінеті. Як після цього ужватиметься відносини в німецькому таборі та які висновки поробить уряд з того пересунення сил серед своїх німецьких громадян, небавком побачимо.

Окрема згадка належиться комуністам, які мали одну спільну листу в цілій державі і здобули 30 мандатів, замість дотеперішніх 28. Значить: зросли і комуністи...

Щодо опозиційної словацької народньої партії о. Глінки, то вона теж зросла з 19 на 22 мандати. Але цей зріст пояснюється тим, що та партія йшла тепер до виборів у спілці зі словацькою національною партією Разуса, з Автономним Земледільським Союзом на Закарпатті та з шлеськими поляками.

Мадяри, як виходить, зберегли свій стан посідання. Жиди, що при попередніх виборах (27. жовтня 1929) ішли у спільній листі з поляками, голосували тепер на соціял-демократичну листу, щоб забезпечити собі своє національне представництво.

Як випали вибори для українців Закарпаття, ще не знаємо. Знаємо тільки, що там потерпіла велику поразку партія чеських аграріїв, яка має там, як відомо, ввесь адміністраційний апарат у своїх руках. Страти виказують там також інші урядові партії (в середньому до 25 відс. голосів). Зате зискали багато комуністи, що зросли подекуди на 100 відс., та „карпаторусскі націоналісти". В загальному на 9 мандатів із Закарпаття ледви два припали партіям коаліційним. Ця обставина відсуне безперечно знову на дальший плян реалізацію автономії, бож уряд не передасть там влади партіям опозиційним, що тяготіють або до Москви, або до Ужгороду. Тому, що обі українські кандидати стояли на листах коаліційних партій, вибір їх залежний від того, чи ті партії здобули на Закарпатті потрібну до вибору посла (ок. 25.000) скількість голосів.

—o—

Спроба регабілітації II. Інтернаціоналу.

Про т. зв. плян де Мана, що має встановити у Бельгії соціялістичний лад і владу.

Брюсель, травень 1935.

З приходом кріз бельгійський робітник щораз більше тратив працю, бо всюди витискав його чужинецький елемент, що працює на меншу заплату і є більше продуктивний. Спершу безробіттям мало хто цікавився: було богате Конго і хто хотів жити та не находив засобів до життя на рідній землі, то виїздив і шукав щастя в тамтешньому підсонні бельгійської колонії, матеріяльно піддержуваній урядом. Однак з часом нужда у промисті і хліборобстві, серед робітників і селян стала першою проблемою Бельгії.

У такій ситуації бельгійська соціялістична партія збирає сили, щоби запобігти лихові і рятувати престіж партії в очах її членів-робітників. Партія находить одного чоловіка, що разом з 22 комісіями підймається виробити економічний плян праці.

Хтож такий цей автор? Про Анрі де Мана тепер говорить ввесь господарський світ. Він займає тепер чільне становище теоретика в соціялістичній партії і є міністром публичних робіт у тріпартійному уряді Ван Зеланда.

Перед війною його знали як одного з найкращих пробоєвиків своєї партії, підчас війни був на фронті і став „навіть" патарем. Мабуть під впливом престу воєнного бельгійського патріотизму, де Ман перейшов в течії свій марксистський світогляд, ставши вчителем своєрідної соціялістичної школи. Вся його праця, цей посвячується, як професор університету у Франкфурті в одній відповіді на матеріялізм Маркса. Націонал-соціялістичний переворот у Німеччині позбавив його катедри і змусив до повороту до Бельгії. Та побут у Німеччині полишив на ньому деякі позначки. Він там бачив духове переродження німецької психіки і як професор соціології мав більше зрозуміння до ходу подій. Бачив він, каже де Ман, „початок одної еволюції" і бачив також, що сила нац.-соц. руху не була защепив також, бо його зародки були в сірій масі.

На рідному ґрунті творить свій плян, який соц. партія Бельгії приймала на Різдвяному з'їзді 1933. р., делегатами, що репрезентували 563.451 голосів. У тому пляні де Ман відрвав з традиційною, марксівською „боротьбою кляс" і запросив до співпраці не лише своїх партійних однодумців-робітників, але також середняків, міщан, дрібну буржуазію а також робітників зєдинкованих в католицькій організації:

У самих початках він був прямолінійний, не хотів ніякої підтримки і казав, що вони можуть співпрацювати з урядом, коли плян буде інтегрально прийнятий. А проте сьогодні соціялістична партія і творець пляну де Ман співпрацює з теперішнім урядом, який того пляну не признав планом офіціяльним.

Але в краю агітація за пляном дуже метка. Від мітінгів по денному порядку. Мури міст обліплені цілими новими афішами з гаслами: „Плян при владі". „Вся влада плянові". „Нічого як тільки плян". „Рівність через плян"! „Гнучкість" тактики де Мана доходить до того, що він переконує католиків про потребу співпраці над реалізацією пляну, бо — мовляв — бельгійські соціялісти „нічого іншого не хотять робити, як тільки ввести в життя економічні і соціяльні директиви, подані в папських енцикліках"! Але поруч із тим соціялісти а урядового блоку грозять революцією, якщо їх „плян" не буде реалізований легально, законами...

Щож уявляє собою сам той „плян де Мана"?

Нині у Великім Театрі
з год. 7·30 „Опера у кратку"
Романа Невяровича
з музикою Гермеліна і Мунда.

в Театрі Ріжнородностей
в год. 7·30 „Перша штука Фанні"
премієра знаменитої комедії вічно молодого Г. Б. Шова — великий артистичний пир.

ГЕРМАН ПІТЕР.

ҐОНТАР.

— Мені ні, правду кажеш, чоловіче, — сказав горячо Кронер і скоро підвівся. — Мені ніколи, буду берестися і завдалегідь подумаю про себе, не так, як ти. І так довго, як можу ще вдержати плуг, ніколи не дам його зі своїх рук. — — Га! тепер ще сам собі чоловік кладе хліб у рот, як голоден, стільки, скільки хоче. Але потім мусить занімати з чужої руки їсти, як собака.

— Правду кажеш, — правду — правду — правду...

Говорячи це, старий миттю зірвався на ноги, начеб той гострим ножем зіткнувся його глибокої рани.

Вдарив тяжко кулаком в груди й крикнув перший раз з розпукою в голосі „правда!". Потім його голос ставав чимраз слабший аж зовсім затих і старий дивився безрадно перед себе.

— ...Все, все, правда — почав на ново — зі серця вибрав ти мені це, що говориш. Але, мій любий, як тобі в час найгарячішої праці згине кінь від пари, тоді мов мрака розлягається вся відьма, так розлягається — — га, й що далі?

— Ну, Тоне, тоді треба знову вібратися

— Але як?...

Мужик замовк і поглянувся збентежено на нього.

Однак Франц нагло розторячився, начеб вилив сильної горівки, вхопив гонту й зломив її в руках на двоє.

— Ну, й кажеш, що ти слабий уже! — відповів Кронер на допитливий погляд старого з неприхованим подивом.

Моя ганчірка була глуха відповідь. — Бачиш, можу розбити рукою камінь на порох, але життя, життя — ах, життя — коли хтось життя втратив, тоді знає, що на таке.

— Тоне, до чорта, Тоне, ти починаєш божеволіти, або ти вже збожеволів. Кидаєшся, як сжажений, і ти життя втратив? — Тоне! — Тоне!

— Втратив! — так є, а не інакше; нічо на це не можу тобі порадити. Зі смертю Марії — —

— Сонце світило скісно в кімнату, коли я збудився. В хаті було тихо. Лише млин на дворі вже туркотів.

— Га, Тоне, думаю собі, гарні речі! Ясний білий день, а жінка спить ще! Я обернувся й поглянув на неї. Спала, як камінь. Думаю собі, певно в ночі слаба була, бо дуже щось бліда. В стайні відізвалася корова; одна, потім друга. Вже погодовіяла. Тепер вона зірветься, як опарена! І я вже наперед засмівся, які вона великі очі зробить, коли побачить, що заспала й що я вже встав. Бо я скоро піднявся з постелі й затягнувши одну штайку на ногу, станув коло неї, й здержуючи віддих: — — — тепер! — тепер! — тепер! Корови знову почали ревіти.

— Вона не рухалася.

— Враз пробігли мене дрижаки й мов тисячу мурашок дійшло до серця так, що воно на хвилину стануло й не знає, чи має далі бити, чи тріснути...

І мені здавалося, що я став зімнятою ганчіркою, порожнім горіхом.

— Жінко!

— Я не міг інакше; я мусів закликати.

— Ах, як це звучало: наче би хтось геть здалека кликав помочі: глухо, слабо, тремтяче.

— Але, коли я сказав це слово, мій страх став горою; я знав вже все й я вмер.

— Однак у моїх грудях щось запекло й поволі начало підноситися, щось зі самого нутра, зпоза левятої шкіри.

— Стануло в горлі. Я міг ковтати, скільки хочу, не йшло ні вперед ані взад.

— Нагло мені стало все байдужим.

— Жінко!

— Я діткнувся її чола... як камінь у ночі.

— Я вийшов тупо з хати.

— На дворі відчинив рот і тоді те гаряче, що сторчало в горлі, стало віддихом й вийшло запечене назверх.

— Бачиш чоловіче, це було моє життя.

— Серце вернулось, але порожнє; думка також, але зимна.

— Головний ремінь тріс у машині, але я ще того не знав, моє тіло було тою машиною, якій не стало рушійної сили життя.

— Я орав. Сіяв. Копав. Жав жито. І мені здавалося, начеб я цього не робив, ні, тільки хтось інший, чужий, зовсім мені байдужий.

— Щойно з літами, тепер буде їх уже сім, тепер, є вже, здається, трохи інакше. Тепер відчуваю своє нещастя щораз більше, й знаю, чому я раніше сіяв і що це сміється. Однак тоді, коли я не тямився, тоді зробив я дурницю... — Він урвав і стояв тихо, мов закам'янілий.

— Добраніч чоловіче!

На силу Кронер відірвав свої очі від пропасті, яку мабуть бачив, і простяг до сусіда тремтячу руку.

— Добраніч, Тоне! — Кронер вхопив руку старого й сильно стиснув. — Але, ти маєш ще дитину!

— Параньку? — Ах, Боже!

Він крикнув це голосом, придавленим в болю. Але як запримітив, що збентежений Кронер слухає його зі здивуванням, додав скоро перелякано: — Дитину, так, так. Дівча сестри моєї жінки, Параньку Ульріх: о, добра дитина, добра, добра, її чоловік також, о, Ульріх, той щойно... ну, так, так...

Це мало звучати переконливо, однак більше кричав з тих слів, що їх тремтячими устами говорив старий.

(Д. б.)

До Впов. Передплатників

Складанки П. К. О.

помаранчевого коліру

розсилаємо з нинішнім числом, якими просимо надсилати передплату на червень.

Висилка передплати цими чеками вільна від почт. оплати.

АДМІНІСТРАЦІЯ.

Він ділиться головно на дві частини. Перша, це реформа економічно-суспільна, друга політична. В ній автор передбачує можливости і засоби зберігти владу на основах демократії і парляментарних інституцій. Щодо економ. частини, то автор і тов. резервують собі 5 літ (пятилітка) на виконання пляну. В цьому часі хотять старатися збільшити консумцію: у перших трьох роках на 50 прц., а на 100 прц. в пяти.

Економічне життя ділять вони на дві частини: знаціоналізований (удержавлений) сектор, що вводить націоналізацію кредиту і головних галузей промислу та сектор приватний.

Отже сильно знаціоналізовані банки, якими буде піклуватися держава, мають допомогти в економічному відродженню. Провід займе один інститут державного кредиту. Тому, що бельгійський промисл терпить через брак кредиту і втрату закордонного експорту „пляшісти" гадають заступити загранічні ринки внутрішнім, збільшити консумцію і продукцію, а через те й зменшити безробіття.

Для виконання цієї точки потрібно капіталів, на які держава наложить тверду руку і в разі спротивів чи потреби може перевести вивласнення всього, „що було би потрібне", а все не держава робила би „для загального добра". Однак тут приходить питання, чи так знаціоналізовані банки а також і держава зможуть дати належну гарантію вкладчикам? В противному разі всі приватні вклади з браку гарантії ще раз відпливають і тоді прийде хіба нова інфляція з остаточним загниванням вартости гроша.

Враз з націоналізацією банків йде націоналізація головних галузей промислу, що продукують сировні і енергетичні засоби. На боці має існувати приватний сектор, який обхопить все економічне життя, що не входить в першу частину. Засада приватної власности останеться і торговля матиме вільну конкуренцію. Держава має теж підтримувати розвиток ініціятиви і винаходів. Основности остануть ненарушені. Рятунком для експорту має стати м. ін. признання Совітів і умова з ними. Соціяльні реформи, шкільництво, гігієна, будова дешевих домів, нові шляхи і т. д. — це все наче декоративний додаток до „пляну".

На перший погляд цей план дуже гарний, а проте при ближчому розгляді він виглядає не так блискуче. Передовсім щодо безробіття, то відомо, що корінь лиха лежить в міжнароднім конюнктурі і легковажити її, це значить обманювати самого себе. Знову, для творення нових варстатів праці треба капіталу. Деж його взяти. Ввести націоналізацію банків і промислу? Нема сумніву, що тоді приватна ініціятива підупаде, щось як у Совітському Союзі. З приходом до влади соціялістів щезне теж свобода школи, за яку так сильно побивалася католицька партія при кінці минулого століття. Ясно теж, що відклик до папських енцикліх, це демагогія, бо ніяка енцикліка не поручала чейже католикам допомагати соціялістам брати у свої руки керму державного життя!

Нема теж сумніву, що II. Інтернаціонал пробує на бельгійському експерименті реституувати свій престіж. Не дурно голова II. Інтернаціоналу, — бельгієць Вандервельде — провадує плян де Мана та отверто — разом з іншими соц. лідерами — вбачає у ньому шлях до влади у Бельгії і шлях до повного здійснення соціялістичних ідей, — дещо в тому пляні змодифікованих.

З другого боку з гострою критикою того пляну виступають і деякі соціялісти, вірні на 200 відс. доктринам Маркса. Нпр. вже провалився той план рішуче у Швайцарії. Тому згори можна передбачити повну невдачу тих регабілітаційних спроб соціялізму у Бельгії. Бельгія не вступить на шлях вивласнення і міжнародньої господарської ізоляції, певне теж не схоче докотитись до стану того „добробуту", в якому живуть комуністичні Совіти!

М-р. Б. Казимира.

Жалібні дні на Волині.

(З приводу смерти марш. Йос. Пілсудського).

I.

Порівнюючи газетні звістки з днів від 12. до 18. травня з ріжних місцевостей Польщі, можна стверднти, що жалібні урочистости на Волині мали подекуди відмінний характер. Пояснюється це в деякій мірі тим, що 80 відс. населення Волині складають т. зв. „національні меншини". Тому, мабуть, цим маніфестаціям надано виховавчого характеру й притягнено до них у міру можливости людей всіх національностей.

На надачу жалібній маніфестації на Волині саме такого характеру вплинули мабуть і настрої, викликані вісткою про смерть Йос. Пілсудського. Настрої ріжноманітні. Але основною рисою їх було: „Що буде далі?" Це питання чулося серед людей ріжних національностей, суспільних верств, становищ. Хтось навіть пускав чутки про ріжні зміни як на верхах, так і тут на місці. І то, як про вже доконані.

Місцеві соціялістичні угрупування на чолі з ППС. від участи в маніфестації стримались. До українських мас з дальших сіл, з огляду на короткий час і швидкий розвиток подій, розпорядки не встигали докотитися. Отже всі урочистости зосередилися в містах і містечках за винятком деяких пунктів, де в суботу 18. 5. були зібрані члени громадських та волосних рад: улаштовано панахиди, відчитано урочисте приречення і т. д.

II.

По містах скрізь урочистости відбувалися по одному пляну: на домах замаяли державні прапори, перевязані чорною матерією; на стінах появилися масово клепсидри ріжних установ і організацій мовами польською, українською, російською й жидівською; почалися приготування до жалібного походу 15. 5.

В Луцьку перед воєвідством був виставлений портрет И. Пілсудського (в повітових містах біля старостів) і перед портретом відбувся похід населення. В цьому поході в Луцьку взяло участь кількадесять тисяч осіб: ледви чи не все польське населення міста й околиць, маси жидів і групи інших національностей. На хідниках не вільно було стояти, як також іти хідниками.

Підчас переходу біля портрету відчитували приречення і деякі організації при цьому підносили пальці вгору як на присягу. Після походу до пізного вечора й цілий день 16. 5. відбувалося у воєвідському уряді підписування тексту приречення. Віддача підписів відбувалася в особливій обстанові: притемнене світло, тиша, на столі дві запалені свічки. Особливо масово підписували жиди, при чому приводили з собою навіть маленьких дітей. Таке саме відбирання обітниці відбувалося й у повітових містах і т. д. Текст приречення такий:

„Akt ślubowania, My, obywatele Rzeczypospolitej Polskiej, synowie Ziemi Wołyńskiej wszystkich wyznań i narodowości, w najgłębszej żałobie po zgonie Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego, ślubujemy na honor i wielkość Polski, że wcielać będziemy wskazania Wodza Narodu, który ofiarą całego życia Swego, mocą niezłomnej woli i ducha Państwo wskrzesił, dał Rzeczypospolitej siłę i drogi przyszłości wytyczył.

„Ślubujemy zmarłemu Józefowi Piłsudskiemu Wielkiemu Synowi Ojczyzny i naszej ziemi kresowej, że tutaj na Wołyniu utrwalać będziemy wielkość i potęgę Rzeczypospolitej przez codzienną, ofiarną pracę dla Państwa, podjętą wspólnie we wzajemnem poszanowaniu i braterskiem współdziałaniu obywateli wszystkich wyznań i narodowości.

„Ślubujemy gotowość do największych ofiar w obronie Państwa, wierność ideom Józefa Piłsudskiego, oraz stwierdzamy, że Jego jest pszyszłość Jego za grobem, jak za życia — Zwycięstwo".

Дня 15. 5. панахиду в луцькому соборі відправив еписк. Полікарп в асисті місцевого духовенства. Був це перший випадок, коли урядники й гімназисти та інші учні й учителі росіяни вислухали терпеливо богослуження українською мовою.

Треба завважити, що надиво відозва президента й усі відозви комітету й президента міста були видані лише в одній польській мові, хоч у Галичині відозва президента була розліплена також в українській мові, а на Волині казалося нераз про взаємне пошанування мови.

В суботу, 18. 5. відбулася для православних учнів панахида в соборі, для решти українського населення — у братській церкві. 4 радієві голосники на головній Ягайлонській вулиці передавали дзвони, богослуження й звуки інших моментів із Кракова.

Тої самої суботи денеде українські селяни були зібрані до своїх церков на панахиду.

М. М.

Відгук смерти марш. Пілсудського у Женеві.

Жалібне засідання надзвичайної сесії Ради Ліги Націй.

Надзвичайна сесія Ради Ліги Націй, яка в понеділок 20. ц. м. розпочала свої наради, вшанувала на першому засіданні в урочистий спосіб память маршала Пілсудського.

Іронія долі схотіла, що головує на цій сесії свіжо-спечений „пацифіст" і антиревізіоніст **Літвінов,** який з обовязку мусів виголосити перший жалібну промову. Літвінов сказав таке:

„Відкриваю надзвичайну сесію Зборів Ліги Націй під знаком жалоби. Держава, що сусідує з моїм краєм, втратила людину, якої могутня індивідуальність є звязана нерозривно з історією воскресення Польщі і розвитку її прилюдного життя від моменту відзискання самостійницької екзистенції. Маршал Пілсудський присвятив ціле своє життя справі відродження Польщі і приніс цій справі найбільші жертви. Заслужено признано його національним героєм. Від початку нового буття Польщі аж до своєї смерти маршал Пілсудський кермував долею свого краю, який сконсолідував. Завдяки його зусиллям Польща займає в родині народів належне їй місце і тішиться загальною пошаною. Жалібні маніфестації останніх днів доказали, як високо маршала Пілсудського любив його нарід, що йому він допоміг визволитися зпід чужого ярма та який найшов в ньому свого вождя і будівничого. Не забуваю, що Польща підписала під правліннім марш. Пілсудського з урядом, якій репрезентую, пакт неагресії, що творить один з вугольних каменів мира і безпеки, яку хоче краще запевнити Європі в нинішньому критичному часі. Складаючи щиру почесть памяті того великого державного мужа, ділимо з польським народом його жалобу. Збори Ліги Націй зволять напевне просити польську делегацію, щоби передала урядові Польщі висловн глибокого співчуття".

Потім забрав голос представник Франції **Массілі,** який м. і. покликався на вислів президента Мосціцького на краківському похороні: „...Ти воскресив у нас віру в наші власні сили..." „Делегуючи — казав делегат Франції — на похоронну урочистість свого міністра закордонних справ та славного, оточеного пошаною героя великої війни, Франція дала яскравий вислів почуттю симпатії для союзницького краю. Я вважав своїм обовязком висловити ще раз свої почування у цьому гурті".

Представник Великої Британії **мін. Іден** заявив: „Я хотів би висловити глибоке співчуття, яке відчуває в цій важкій хвилині англійський нарід для польського народу. Маршал Йосиф Пілсудський був великим державним діячем, національним героєм, легендарною постаттю. Характеризувала його хоробрість та незалежність. Його вплив на історію Польщі був рішаючий. З гордістю буду згадувати недавні хвилини, в яких судилося мені розмовляти з ним наприкінці його життя. Сучасна Польща тратить в маршалі Пілсудському свого найбільшого мужа. Віддаючи честь його памяті, запевнюю польський нарід про симпатії мого краю".

У тому самому тоні промовляв з черги представник Італії **бар. Альоізі,** який закінчив таким зворотом: „...Італійський нарід, який найвищою пошаною оточує героїв і мучеників свого відродження, може краще від інших народів оцінити геройську величину творця нової Польщі".

Після того промовляли представники: Еспанії, Угорщини, Португалії, Аргентини, Туреччини, Фінляндії і Румунії (в імені Малої Антанти) та Латвії.

На внесок голови збори вшанували память маршала хвилиною мовчанки.

Постійний представник Польщі при Лізі Націй **мін. Комарніцький** відповідав всім промовцям і дякував їм в імені польського народу й уряду. Зазначив також, що одною з великих думок маршала було поглибити міжнародню співпрацю, оперту на справедливому признанні прав кожного народу і що Польща надалі йтиме дорогою, яку вказав покійник, маючи своїм ідеалом мир і приязнь всіх народів.

Розмова з Маршалом.

Спомин д-ра Степана Федака про авдієнцію у 1921 році у Начальника Держави марш. Й. Пілсудського.

Від літа 1914 р., коли ще австрійські власти арештували багато українців під приводом, що це симпатики московські, я опікувався політичними вязнями. Коли московські війська зайняли Львів, арештовано багато наших визначніших людей, які у Львові лишилися, і я знов опікувався тими вязнями, за що мені ген. Половцев (заступник губернатора) при одній нагоді навіть подякував.

Коли мене з іншими українськими громадянами вивезли до російської неволі, я продовжував і там ту опіку, м. і. над тими, що були у Києві, але без засобів до життя, — та зокрема над тими, яких вивезли на Сибір. Коли я був у генерал-губернатора гр. Ігнатієва з проханням на дозвіл на Службу Божу і панахиду у греко-кат. обряді за покійного Костя Паньківського, то при тій нагоді гр. Ігнатієв висловився з признанням про опіку над вигнанцями.

Коли владу на нашій території перейняла Польща та багато наших людей опинилося по вязницях і таборах, я особисто і як голова створеного тоді Українського Горожанського Комітету опікувався тими нещасними одиницями та інтервеніював дуже часто у краєвого делегата п. Галецького, якого я знав особисто ще з Відня. (З того приводу мав я тоді навіть від деяких наших людей неприємности).

Крім вязниць, головні табори для інтернованих українців були у Вадовичах і на Домбю під Краковом і там стрічав я у своїй діяльності найбільші перепони.

Тоді самі поляки звернули мені увагу, що я повинен звернутися в цій справі впрост до Начальника Держави пок. марш. Пілсудського. Я поїхав до Варшави і звернувся до бл. п. д-ра Стечковського, тодішнього міністра скарбу, б. директора Банку Краєвого, де я довший час був урядуючим віцепрезидентом Надзірної Ради. Д-р Стечковський з цілою готовістю обіцяв подбати за авдієнцію у марш. Пілсудського.

На другий день запросив мене до себе п. Цар (тодішній шеф цивільної канцелярії), щоби довідатися, про що я хочу говорити з марш. Пілсудським. Розмова трівала довший час і коли п. Цар висував політичні моменти, я з місця йому заявив, що в повітиці не беру активної участи.

Два дні пізніше я був на авдієнції у марш. Пілсудського.

Авдієнція трівала буквально **кілька годин.** Розмова була ведена в дуже приязнім, не офіціяльнім тоні. Маршал випитував мене про ріжні наші установи і взагалі про наше життя, при чому сам багато говорив і виявляв куди більшу знайомість наших відносин, ніж це здебільша буває серед чільних польських громадян. Потім почав говорити про політичні справи, зокрема про пок. Петлюру, при чому я зауважив, що мій син служив в армії У. Н. Р. та був приділений до охорони Головного Отамана. Дуже багато говорив маршал про похід на Київ і закінчив розмову тими словами:

„Jestem przekonany, że tylko ścisły związek między wolną Polską i wolną Ukrainą może zapewnić pokój na wschodzie i pomyślny rozwój obydwu bratnich narodów.

Ja z mej strony starałem się doprowadzić do tego, ale wskazówka na zegarze historji stanęła pięć minut przed dwunastą, i godzina dwunasta, godzina Waszej wolności jeszcze nie wybiła, — ale mam nadzieję, że to wkrótce nastąpi, czego Wam od serca życzę".

На самім відході додав ще:

„Gdyby Pan kiedykolwiek coś we własnej sprawie albo w publicznych sprawach potrzebował, może się Pan zawsze do mnie śmiało zwrócić".

Авдієнція та мала місце на кілька тижнів перед атентатом мого сина. Для характеристики пок. маршала мушу додати, що в часі процесу сина і тов. пок. марш. Пілсудський, переслуханий як свідок, сказав таке:

„Wykluczam, aby syn Fedaka do mnie strzelał".

Той вислів покривався зрештою з обороною сина, котрий подав, що не стріляв на пок. маршала, а лиш на воєводу, бажаючи запротестувати проти введення цивільної адміністрації перед рішенням Ради Амбасадорів і як добрий стрілець ніяк не міг поцілити маршала, що сидів разом з воєводою в авті.

Після авдієнції був я в відділі військового міністерства і там дістав я офіціяльні письма, що уможливили мені відвідини інтернованих у Вадовичах і на Домбю та арештованих у вязниці в Вісничу.

Д-р Степан Федак.

Добрі Романи

багато історій

в місячнику

GARTENLAUBE

GARTENLAUBE є славне своїми визначними авторами і мистецькими співробітниками. — Чи знаєте його практичні сторони: смачні рецепти, моди для домашнього кравецтва. Поради для хатнього господарства і плекання квітів — також важні вказівки про обезпечення від нещасть і на випадок смерти? Перегляньте останній зшиток гарного німецького журналу для родин.

VERLAG SCHERL BERLIN SW. 68.

Слідами перших славян.

Нові археольогічні відкриття на нашій землі.

Українська археольогія не змогла ще досі встановити бодай приблизно часу такої важної події, як першої появи наших славянських предків на західних українських землях. Із доісторичних культур приписувала вона їм давніше високо розвинену мальовану кераміку енеолітичної та раньої бронзової доби, опісля висоцьку культуру старшої залізної доби з рації її генетичних звязків із лужицькою культурою, одначе обі ці теорії лишилися дальше тільки теоріями і не найшли для себе ніякої підтримки у нових, післявоєнних розкопах.

Мальовану кераміку виводять тепер загально з карпатської кітловини, її прегарну орнаментику кладуть навіть у тісний звязок із Малою Азією, Елямом (В. Щербаківський), що одно й друге лежать далеко поза границями України, цієї майже загально вже признаної прабатьківщини славян, а знов славянськість лужицької культури як головної (побіч трацької культури) компонентки культури висоцької тратить між самими славянськими археольогами чимраз більше своїх приклонників. Крім того між наймолодшими залишками висоцької культури з останніх віків до Хр. і княжою добою нема ніякого розвоєвого переходу, який виповнював би собою добу римських впливів і мандрівок народів та зраджував чимнебудь своє славянське походження. Із старшої римської доби є в нас культура липицька, безсумнівно дацька (М. Смішко) та вандальська (германська). З молодшої її фази та з початку доби мандрівок народів були досі тільки сліди культури готів.

На той самий час, якщо не скорше, мусіли припасти початки великої експанзії славян на захід, але в тому саме велика загадка, невиріше на ще засаднича проблема української археольогії, що хоч два-три віки пізніше усі наші західні землі (може крім Закарпаття) рішучо мусіли вже бути залиті хвилями великого славянського моря, то з останніх віків, що безпосередньо попереджували цей час, нема ще досі жадних певних слідів славян у нас. А чейже це не могло статися так нагло, славянська експанзія на наші землі мусіла відбуватися поволі вже у римській добі (I—IV ст.).

Що так воно справді мусіло бути, на це вказує вислід останніх археольогічних розкопів на великому шляху народів, що йшов від надчорноморських, колись грецьких, пізніше римських кольоній горі Дністром та Прутом у Східню Галичину.

Під кінець минувшого року пощастило мені відкрити, а отсе недавними розкопами дальше прослідити нову культуру на території надвірнянського повіту, яка виказує вже досить виразні, хоча ще в суміш з чужими етнічними елементами виступаючі найстарші сліди славянської культури, головно у кераміці та похоронному звичаю. Це тілопальні пізньоримські могили, прослідженні мною покищо у Перерісли, Цуцилові й Грабівці, що їх майже рівночасно відкрив доц. Т. Сулімірський у Коломийщині (Дебеславці, Корнич, Семиківці).

Похоронний обряд у них виказує багато дрібних відхилень, але назагал дається відмітити два головні способи поховань. В одному випадку небіжчика палили на іншому місці, а на іншому його хоронили: копали невелику гробову яму, ставили туди попільницю з частиною кісток, що вліялося до неї, решту їх клали побіч попільниці, відтак засипували грів, розкладали над ним великий вогонь та справляли похоронну тризну, після чого вибивали побиті горщики з їжі у попелище та сипали на ньому досить велику могилу. У другому випадку небіжчика хоронили таки на місці спалення, або таки порозсипувані прикидували після тризни землею.

Інвентар обох типів могил дуже убогий: попільниця, черепя посуду з тризни, спалені кістки, між ними часом куски очим зищеного кістяного гребеня або якоїсь бронзової дрібної прикраси, раз стоплений скляний пугар — ось і все добро, що його можна добути з такої могили.

Кераміка є всуміш тоцена на ганчарському колі та ліплена вільноруч і якраз у цій другій є виразні прототипи найстаршої знаної досі славянської кераміки з малих тілопальних могилок Моравії та Словаччини VIII—IX ст. До цих чехословацьких могилок навязує і також убогий інвентар наших покутських могил та в першу чергу їхній могильний насип, у римській добі у нас досі незнаний. Словом, перед нами по всякій правдоподібности найстарші сліди славян у Галичині, при чому отвертим лишається ще питання цілого етнічного складу цього пізно-римського населення Покуття. Ближчі досліди над добутою з могил керамікою викажуть у ній може пережитки форм липицького (ранне-римського) типу, а тоді треба буде числитися евентуально із сильною дацькою домішкою людности наших нововідкритих могил.

Із звідомлень, які часто приходять до Музею НТШ як централі археольогічних дослідів виходить, що є ще дуже багато непрослідженних памяток старовини по всіх закутках Галичини. Сотні могил із ріжних часів та десятки городищ чекають ще своєї черги, щоби розкрити своє нутро та видати на денне світло часто дуже цікаві, а нераз, як наш примір вказує, і зовсім несподівані памятки давно минулих часів.

Давніше на все це не звертали багато уваги, але останніми часами зросло зацікавлення до рідної старовини. За почином свідомших одиниць зачинається систематичне прослідження окремих місцевостей, а навіть цілих повітів. Початок зробила Надвірнянщина. Другим відрадним явищем є видатна поміч при цьому зі сторони не лиш одиниць, але й кооператив та читалень, справою цікавляться тепер уже й селяни та мають для неї велике зрозуміння. З уваги на те систематичні археольогічні досліди виходять у нас поволі на добру дорогу.

Ярослав Пастернак.

—o—

Над чим радить Ліга Націй.

ЖЕНЕВА, 21. 5. ПАТ. На пополудневім засіданні збору Ліги вибрали нового председінника Васконсельоса. На деннім порядку в важніших справ є спір за Ґран-Чако, італійсько-абісинський конфлікт, граничний спір між Іраном та Іраком, справа грецької меншини в Альбанії та справи звязані з конституцією Данцігу й управнень високого комісара Ліги.

Дополудня радила Рада Ліги під проводом Літвінова. Між ін. прийняли звіт міс. Комаровицького в справі анкети про компензаційні і розрахункові умови та звіт у справі праць економічного комітету. Дискусію над цим останнім звітом будуть продовжувати.

Нині відбувалися теж закулісові розмови у італ.-абісинських справах. Між. Іден переговорював з Алєсієм Масілєм та делегатом Абісинії. Розмови не дали виспіду. Ситуацію вважають за дуже поважну. Здогадуються, що тієї справи не внесуть перед середою, т. зн. поки між. Лаваль не приїде до Женеви.

Важне для кандидатів на учителів-спеціялістів.

Серед українського учительства є дуже мало спеціялістів (-ок) для окремих фахових предметів, напр. для ручних робіт, домашнього господарства і т. п., що в останніх часах набирає особливого значіння у виховній шкільній праці.

Тому слід звернути увагу на такі школи:

1) *Державний Інститут Ручних Робіт* у Варшаві, вул. Гурчевська 8. Наука в тому шкільному заведенні тревае два роки. На перший рік науки приймають кандидатів і кандидаток, що скінчили середню школу (гімназію або учит. семинарію). Зголошуватися до Інституту до 1. червня. До прохання треба долучити: метрику уродження, 3 світлини, життепис, свідоцтво зрілости або посвідку, що в червні ц. р. здає матуру, власноручний рисунок з натури і орнаментаційну композицію в довільній техніці — олівцем, акварелею і т. п. та свідоцтво лікарське.

Вступний іспит 24. червня (оплата 20 зол.) з рисунків, маляретва і технічної справности (виконання предмету з текстури дерева, шкла і т. п.).

На перший курс приймають жінок і мужчин, на другий курс тільки мужчин. На другий курс приймають тих кандидатів, що скінчили вищий курс (відділ робіт і рисунків), або, що мають 3 роки академії мистецтва.

2) *Державна Семинарія Учительок Господарства* у Варшаві, вул. Нововейська 43.

Наука тревае три роки. До цієї школи приймають кандидаток у літах 17—21, по скінченні найменше 6 кляс гімназій або середньої фахової школи за вступним іспитом. Кандидатки, що мають свідоцтво зрілости, можуть бути приняті на перший рік без вступного іспиту, або й на другий рік за іспитом з I. курсу.

Прохення на принятя треба внести до кінця травня, долучаючи: метрику уродження, власноручно написаний життепис, шкільне свідоцтво і свідоцтво шіплення віспи. Вступні іспити відбуваються в червні. Перед іспитом треба перейти оглядини шкільного лікаря.

Крім цієї школи існують ще Семинарій Учительок Господарства в Кракові, вул. Сирокомлі 21. і в Язловцю. Бучача (польський монастир).

3) *Державний Учительський Інститут*, Варшава, Алее Уяздовске 20.

Це шкільне заведення призначене для учителів і учительок шкіл народніх або спеціяльних, що скінчили студії найпізніше в 1931. р. і вимагаються знанням одної з чужих мов (німецька, французька, англійська).

4) *Державний Інститут Педагогіки Спеціяльної* у Варшаві, Алее Уяздовске 20.

Умовини принятя: учительські кваліфікації, найбільше 35 літ життя і добра опінія. Ця школа призначена для учителів (-льок) спеціяльних шкіл (для анормальних дітей: глуховімих, сліпих, умово упослідженых і морально занедбаних).

УКРАЇНСЬКА ПОРАДНЯ ДЛЯ ВИБОРУ ЗВАННЯ ПРИ Р. Ш. У ЛЬВОВІ.

Одна сторінка нашої визвольної війни.

З НОВИХ КНИЖОК.

(**О. Доценко: ЗИМОВИЙ ПОХІД** Армії Української Народньої Республики. Праці Українського Наукового Інституту. Варшава, 1935, ст. 152+240.)

Книжка про шість місяців боротьби, коли рішалась доля Української Народньої Республики і з нею — самостійности нашої держави. Шість місяців повних геройських поривів, сміливих, очайдушних планів, великого масового зриву і — помилок, щодо яких ще десятками літ сваритиськуть історики цієї доби. Саме тоді, коли великі союзні держави рішали про нашу долю на підставі дійсних сил на полі битви, на наших землях пересувався невпинно фронт. Війна — „регулярна" стара війна, перемішана вже з революцією. Нагадувала ця війна в неодному ще XIX. вік; недурно жартували, що ніяке військо нагадувало ручну гармонію, яку можна було по вподобі розтягати і складати. А революційні події не нагадували ніяких інших; ішли проти себе не тільки народи, державний апарат і збунтована селянська маса, але і ріжні ідеольогії, що інакше розуміли „народ", „державу" та „масу".

Воювали ми, водночас організуючи армію, державний апарат і національну свідомість серед мас; воюючи мусіли майже на самому фронті складати кабінети, вибирати міністрів, призначати дипльоматів і орієнтуватись серед хаосу, в якому один сильніший поклик мав часто більшу силу, ніж тверезе слово досвідченого політика.

Той страшний „Зимовий похід", що мав на меті закріпити за собою рідну територію зі столицею, розгортався під знаком таких переломових подій як перехід галицької армії на бік Денікіна, численні зради отаманів, що переходили на бік большевиків, нескоординовані селянські повстання і похід польської армії з українською на Київ. Три ріжні орієнтації на фронті та запіллі; фронт і запілля хвилювались і заломлювались у ріжних напрямках від стихійних рухів і відрухів по селах і містах, розворушених революційними подіями та пропагандою.

Як виглядав воєнний фронт у кількох рішальних моментах це може побачити читач із кількох карт, прикладених до книжки, виконаних модерною технікою, що дає наглядний образ кожночасної ситуації. Коли після них глянє він на останню, що зображує повстанчі організації від Новокостянтинова аж по Мирогород та Грушівку і від Радомисля по Тирасполь та Херсон зрозуміє, з яким тяжким елементом мали до діла наші полководці і ті, що на підставі воєнних тимчасових успіхів робили висновки про загальний стан нашого фронту.

Історик „Зимового походу" О. Доценко починає змальовувати поодинокі його етапи від хвилини, коли українська наддніпрянська армія опинилась у листопаді 1919 р. приблизно в районі Ярмолинці-Проскурів-Старокостянтинів. Це малюнок головно військовий, так мовити: стратегічний; в його основу лягли загально-воєнні дані, накази до армії УНР., оперативні, розвідочні та політичні звіти, звідомлення і листи урядових, цивільних і військових осіб, усякі документи та досі вже видані праці. Автор розташовує перед нашими очима рідні полки та організації, накреслює ворожий фронт і дає слово командантам, що вели війну з ворогом, розяснюючи, чому вони зупинялись на таких пунктах і постановах. Провідники цієї боротьби рахувались із тими даними, які мали: реальними, що творили їх оборонну силу і уявленими інформаціями про операції ворожих військ і настроїв серед населення. Нема тут місця на критику планів і рішень, ще менше на критику даних, які мали провідники, що взялись за таке-то діло. Воювали ті, що вважали боротьбу в таких обставинах за свій патріотичний обовязок, вели її ті, яких енергія, організаційний хист або припадок висунули на таке-то становище.

З величезної скількости комунікатів, листів, звітів і наказів бачимо, яку велику ролю грали чутки, здогади та революційні ферменти, що захоплювали навіть отаманів. Уряд не міг підтримувати постійного звязку з армією, політичні діячі, що всі надії покладали на армію приймали часто свої сподівання за загальний настрій. Із загальної картини розпорошеної, наче розстрільна серед партизанських вискоків, залишається одно безсумнівне враження: величезного запасу енергії, що розтрачувався у несподіваних поривах, нескоординованих, неопанованих в одному напрямку, для одної мети.

„Армія за час „Зимового походу" зробила до 2500 верстов за 180 днів і мало коли відмічувала від переходів та боїв". Воювала вона серед найбільше несприятливих обставин, аж до хвилини, коли недостача харчів, муніції, одягів і повне виснаження приневолило її відступати рівномірно, без остраху. Програючи вела вона прикладом своєї боротьби працю національного і політичного освідомлення серед населення.

Галичанина може вражати в цьому описі хіба термін „зрада" у відношенні до галицької армії, що перейшла на бік Денікіна: ми висловлюємось делікатніше — кажучи про „сепаратний мир" або „**desintèressement**" наших наддніпрянських земляків. Автор на приватний запит щодо такого вислову пояснив, що дяка його ще в 1921 р., коли написав цю працю, тільки як „термінус технікус", що на жаль досі чомусь тиняється по нашій військовій літературі. Це один із тих сумних відгуків наших воєнних непорозумінь, що не дали нам змогти йти суцільним фронтом не тільки у „зимовому поході".

м. р.

Знущання над ученицями.

(РО). З Харкова повідомляють про такий нечуваний випадок у школі: Директор одної зі шкіл рішив перевести обичаєві досліди між ученицями вищих кляс. І дійсно 4. квітня ц. р. лікар у присутности директора перевів такі досліди між 53 ученицями. Цей факт доказує про культурний рівень самого директора та інших представників большевицьких організацій. Районові представники цілих два тижні не могли рішитись, як слід зареагувати на „ініціятиву" директора. Вкінці 8. травня президія районового виконавчого комітету рішила арештувати директора і лікаря.

Болдуїн премієром В. Британії?

ЛЬОНДОН, 21. 5. ПАТ. Вчорашня авдієнція віцепремієра Болдуіна у короля, до якої прийшло після авдієнцій, що їх останніми днями мав Мекдональд, Томас і Іден, каже вірити ниніщній англійській пресі, що реконструкція кабінету дуже близька. Як її дату часописи подають парляментарну перерву з нагоди Зелених Свят.

Часописи вже тепер погоджуються щодо того, що Болдуін буде премієром, а Мекдональд останеться в кабінеті на місці Болдуіна та що уступлять міністри внутрішніх справ, летунства, здоровля та справ Шотляндії. Колиб уступив Саймон зі становища міністра закордонових справ, то найправдоподібнішим кандидатом на це становище був би й далі мін. Іден.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— През. Рузвельт відмовився перед Палатою Репрезентантів зревідувати своє негативне відношення до підмог для колишніх військових і заявив, що в середу особисто у Палаті умотивує своє становище.

— Абісинський цісар вислав до генерального секретаря Ліги Націй телеграму, в якій обвинувачує Італію, що вона збирає війська на кордоні Абісинії під фальшивою покришкою оборонних ділань, а на ділі погрожує Абісинії, щоб вимусити репарації за шкоди, яких Абісинія ніколи Італії не заподіяла. Цісар обвинувачує Італію теж за те, що не хотіла полагодити спору перед безсторонньою комісією.

— Нині в год. 17.15 виїхав з Варшави дотепершній французький амбасадор Жіль Лярош з жінкою. Від'їжджаючого прощали на двірці амб. Бек з жінкою, члени дипльоматичного корпусу під проводом нунція Мармеджія, дир. дипл. протоколу Ромер, дир. кабінету міністра Лубенський, воєвода Ярошевич, члени французької амбасади і кольонії та представники французьких інституцій. Жінці п. Ляроша вручили квіти.

— Бельгійський мін. національної оборони Девез виголосив у Мо промову, яку політичні кола пояснюють як доказ, що міністер думає продовжити час військової служби до 18 місяців.

— В часі останніх виливів у стейті Оклагома і Техас утопилося 18 осіб. Втрати які заподіяла повінь, доходять до 3 мілонів долярів.

— Премієр Манджу-Ко повівся до лимісії з причини злого стану здоровля. Цісар призначив премієром ген. Чан-Чін-Вея.

— З Неаполю відплив до Сомалії черговий транспорт 5.000 вояків артилеристів з воєнним матеріялом.

— Уряд Злучених Держав заборонив привозити чужі срібні монети до Злучених Держав без окремого дозволу.

До Березі Картуської.

До Березі Картуської вивезли зі Стрия вдруге Володимира Тимчина, який недавно вернувся з концентраційного табору.

На днях перевела поліція у Городку ревізію в помешканні Романа Стеця, студента права і секретаря філії „Просвіти", після чого його арештувала і вивезла до табору в Березі Картуській.

Перед інфляцією у Німеччині.

БЕРЛІН, 21. 5. ПАТ. Німецька преса пише, що „Дойче Гольдеконтобанк" рішив випустити папери, які Державний Банк пустить в обіг між фінансові установи і банки. Ці бони будуть важні на три місяці. Емісію цих паперів мотивують великою пливкістю, яка буцімто панує на німецькім грошевім ринку.

ПАРИЖ, 21. 5. ПАТ. Авас повідомляє з Берліна: Німецькі фінансові кола вважають рішення видавати нові інвестиційні бони першим кроком до явної інфляції у Німеччині.

—o—

Спроба підпалити корабель „Нормандія".

ПАРИЖ, 21. 5. ПАТ. „Парі Міді" повідомляє, що на чердаку корабля „Нормандія" арештували двох робітників малярів, які втікали з тоалети, де найшли горіючу блашанку з бензиною. З посіхом переведене слідство каже здогадуватися, що робітники замкнулись до тоалети, щоб викурити папіроску і через неосторожність кинули недокурки на розлиту бензину.

—o—

Карна експедиція японських військ.

ТОКІО, 21. 5. ПАТ. Сильні відділи квантунської армії перейшли вчора китайський мур на захід від Пейпіну і ввійшли у здемілітаризовану смугу, щоб розбити неправильні війська ген. Сунга, які нараховують коло 1.000 людей. До Пейпіну і Токіо пішло повідомлення, що по скінченні карної експедиції відділи квантунської армії негайно покинуть занятy територію.

—o—

НОВИНКИ

— ЖИВЕЦЬ „ЧЕРЧЕ", пансіон-вілля „Надія" відчинений від 20. травня. 1589 1-8

— **Філія „Союзу Українок"** повідомляє, що в четвер 23. ц. м. в год. 18 підчас клюбових сходин у домівці при вул. Сикстуській 44 відбудеться реферат д-ра Лаврівського під заголовком „Евгеніка". 1586

— **„Фортуна Нова" і „19 §".** Неправдою є будто би „Фортуна Нова" мала тільки 100 родів ріжних цукорків, помадок та інших солодощів, — зате правдою є, що „Нова Фортуна" має їх більше, як 150 родів і має в пляні створити їх ще більше. 1587

— **Чотири артистки** виступлять на „Інтимному Вечорі", який дає „Кооперативний Український Театр" у Львові в п'ятницю в год. 7. веч. у салях „Бесіди", а саме Л. Голіцинська, Л. Кривіцька, М. Свірська і С. Стадникова. Вечір цей улаштовують з нагоди видужання Л. Кривіцької, що вперше після затяжної недуги, зломавши ногу на виставі „Свяге лолумя" у Львові, виступить у Львові. Товаришки її взяли участь у цьому вечорі, щоб зазначити свою симпатію для недужої. На програму вечора складуться деклямації, мельодеклямації та співи. Зокрема виступить теж відомий гуморист П. Сорока, що заповідатиме поодинокі точки програми. Фортепіяновий супровід узяв на себе Н. Нижанківський. Господинями на цьому вечорі будуть пані з клюбу „Нова Хата", що приготують добірний буфет для гостей. Вечір матиме характер товариських сходин і повинен відбутись у погідній атмосфері. З огляду на невеликий ,ьокаль і обмежене число місць треба раніше подбати за запрошення, які можна дістати в редакціях „Діла", „Нового Часу" і „Нової Хати".

— **Звишка на збіжа.** Як повідомляє рільнича палата, на збіжевому ринку з причини вичерпання минулорічних запасів зазначилася звишка цін. Ціна жита піднеслася з 13.75 на 14.25 зол. за корець. Подорожіла теж пшениця. Без огляду на звишку цін збіжа хліб і булки не подорожають і будуть удержані дотеперішні ціни.

— **Кари на шоферів і візників.** Городське староство у Львові веде дальше акцію проти шоферів і візників, що не держаться приписів про колоний рух. В останніх днях укарано 147 шоферів і 146 візників, задержано три самоходи, закваліфіковано двом шоферам право їзди, зроблено донесення проти 304 візників, що не мали табличок з адресами а 270 візників упімнено.

— **Самогубство майора.** При вул. св. Софії ч. 50. покінчив із життям ем. майор Іван Срочинський, стріливши собі в рот на очах жінки та дітей.

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішнім тягненні держ. льотерії впали такі більші виграні: 10.000 зол. на ч. 54690 78952 95266 160248. 50.000 зол. на ч. 59037 80036 109612 144248 145375 158426. 2.000 зол. на ч. 1498 17115 24449 30527 31949 35304 26619 28548 52065 95587 103017 112166 120541 123324 123499 174138 178044 184933. 1000 зол. на ч. 408 14310 17289 18732 21750 25106 35750 58467 67336 67545 69585 70789 72172 73533 78437 83551 90823 92907 94730 102072 111189 112291 124685 128140 132594 135845 140579 140936 141627 141950 146751 155395 155768 162088 162764 171999 173129 176797 178849. По Павзі: 50.000 зол на ч. 109975 143170 145941 176114. 10.000 зол. на ч. 19244 141356. 5.000 зол. на ч. 31276 35475 35874 101419 149264. 2000 зол. на ч. 3313 4796 7709 23937 84015 91660 998121 103959 118034 130936 136030 146671 158274 78424 179140. 1000 зол.зол. на ч. 650 6740 18676 21752 23864 28558 31621 85881 88008 90969 92568 93056 104540 106005 106818 113479 119849 124018 125189 125240 138320 150882 158330 163980 175868 181364.

— **Ошуканець з докторатом.** В окружному суді у Львові відбулася розправа проти 47-літнього доктора фільософії, Болеслава Нича, за те, що з 1933 р. набув у невисліджених злодіїв девять фотографічних апаратів, украдених у склепі, та біжутерію украдену у слідчого судді Льорбера в Тернополі. Крім того акт обвинувачення закинув йому, що у Вильні, представившись за професора університету, д-ра Серпінського, купив у ювілера перстень вартости 1.300 зол., заплативши готівкою 500 зол., а на решту виставив сфальшований вексель. Після переведеної розправи трибунал засудив д-ра Нича на рік вязниці, 600 зол. гривни і втрату громадянських прав на 5 літ.

— **Аргентинські еміграційні ошуканці.** В Буенос Айрес збанкротувало подорожне бюро „European Express Line", в якому багато свояків кандидатів на емігрантів з Польщі закупило корабельні карти для своїх земляків і вплатили гроші, звязані з переїздом. Всі ті гроші пропали, бо показалося, що збанкротоване товариство було в руках міжнародніх еміграційних ошуканців. Всіх арештовано.

— **Градова буря** перетягла над грубешівським повітом на Холмщині і наробила великого знищення в полях і селянських загородах. На полях Жукова і сусідних громад град знищив жито на 60 проц. В Анусині вдарив грім, при чому згоріло кілька загород. Громи викликали пожежі також в Жукові, Мельнику і Модрині. Страти великі.

— **Душогубство в лісі.** Доходження в справі трупа молодої жінки, знайденого в лісі коло Борислава, викрило, що вбитою є 21-літня Олена Верещинська, служниця, родом з Павлосьової пов. Ярослав. У звязку з тим арештовано 21-літнього шевця Йосифа Немеца з Павлосьової, що удержував з Верещинською любовні зносини і рішив її позбутися. Він намовив дівчину виїхати до Борислава, де мала дістати посаду, після чого мали обоє побратися. Вражувана Олена виняла з каси ощадности своїх 150 зол. і виїхала з Немецом до Борислава. Тут він її завів до мразницького ліса і замордував, відрізавши їй бритвою голову. Опісля забрав їй 80 зол., які нещасна ще мала і заволік трупа в яругу та прикрив хворостом. Арештований признався до всього. З Верещинською познайомився тому 6 років. Коли він вернувся з війська і дівчина зажадала від нього, щоби з нею оженився, інакше його вбє, він рішив її позбутися. Свій плян виконав 6. травня ц. р., тиждень перед знайденням тіла. Крім Немеца арештовано також його спільників з того самого села Владислава Томашевського, що дав йому бритву і 22-літну Яніну Лозінську, нову приятельку Немеца, яка теж намовляла його до злочину, щоби позбутися суперниці.

Що скажете на ті цікаві відомости?

У „Деннику розпоряджень м. Львова з 15. V. ц. р. находимо такі цікаві відомости:

„Заведення контролі поживи і предметів ужитку виконало в квітні ц. р. 1.437 аналіз, з чого 159 зразків (понад 10 прц.!) підпало в сумнів.

З 465 зразків молока, 6 мало додаток води від 13 до 40 прц. (!), 14 було збираних.

Особливо зле представляється якість масла. Переведено аналізу 292 зразків, з яких фальшованих було 121, себто понад 40 прц. (!!). Велику скількість фальшованого масла довозили з провінції. Праця контрольних органів, щоби виловити доставців — не була легка. Треба було виходити вже в 5-ій год. рано на рогачки, щоби контролювати приїзжих. Часто траплялося, що групи хлопчаків, запримітивши контролю, обступали віз і забирали бльоки фальшованого масла. Одначе все таки вдалося переловити кілька разів цілі транспорти фальшованого масла. Також переловлено кілька селянок, що розносили фальшоване масло".

По прочитанню цього офіціяльного звідомлення, мимоволі насувається питання: А скільки то транспортів фальшивого масла й інших молочних продуктів взагалі вміє скритися перед чуйністю — між іншим не все задовільною — контрольних чинників? Вони самі признають у своєму звідомленні, що праця висліджування фальшування не легка. Тому сміло можна твердити, що подані числа фальшувань є лише дуже незначною частиною тих зловживань, які в першу чергу дошкульно бють по кишені й, що гірше, здоровлю наївного конзумента.

Найвищий час, щоби конзумент для свого гроша, а ще більше здоровля купував набіл і його перетворі тільки у відомій фірмі, яка має змогу гарантувати за якість і нефальшованість продукту. У нас — як всім відомо — таким підприємством є „Маслосоюз". А висновок — як надто ясний і простий!

—o—

Новий Самоуправний Закон

(Друге справлене і доповнене видання)

Ціна тільки: зол. 0·80

(з почтовою пересилкою 0·95 зол.). —

Хто надішле належність складанкою П. К. О. 504.066 тому негайно вишле книжечку Адміністрація „Діла", — Львів, Ринок ч. 10.

небіжка, і побачив, що вона сидить і плаче. Сказала, що вона почувається добре та є зовсім здорова.

— **Дорогі овочі.** Варшавські овочарні продають уже інспектові полуниці по 18 зол. за кільо.

— **Грім спалив фабрику.** У ткальну фабрику в Мишкові пов. Заверце вдарив грім і спричинив пожежу, що знищила машини вартости 300.000 золотих.

— **Радіо в часі бурі.** Бурю можна пояснити метеорольогічно як сполуку холодної маси повітря з повітрям теплим. Тепле й вогке повітря підноситься і охолоджується, виділюючи при цьому зі себе водяну пару. Підчас швидкого підйому в гору течії повітря, великі краплі дощу розприскуються на краплі ріжних розмірів і вдаряючи одна об одну, падуть на землю. При зударенню малих крапель з великими повстають електричні ладунки, тобто електричний струм у топосфері. Поверхня землі набирає додатній ладунок у відношенні до літаючих у повітрі крапель з відемними ладунками. Коли в даному місці напруження поля зросте до критичної вартости 3 міліонів вольт на метер, тоді наступають самочинні виладовування електричної енергії. Повітря сильно йонізується і наступає явище освітлення (лискавка). Електричність дрожить здовж дороги лискавки у формі осциляцій, перебігаючи дорогу туди і назад, як в антені висильної стації, або виступає наштовх струму в окресленому напрямку, який швидко зростає, а потім поволі зменшується. Напруження струму лискавки виносить коло 20.000 ампер'ів, а час його тривання 0,001 до 0,01 секунди. тому ділання його є дуже велике. Не будемо зупинятися над тим, що станеться, коли лискавка вдарить в антену, але слід обговорити, який може мати вплив, коли вдарить близько від антени. В такім випадку ділання лискавки буде відповідати ділянню антени висильної стації з кільосальною енергією, то значить, що напруження індуковані в відбірній антені будуть перевищувати напруження, що походять від найсильніших висильних стацій. Залучений відбірник, без забезпечення антени наражується на страшні наслідки бурі. Струм, індукований лискавкою, не пройде крізь цівки відбірника, але попливе просто до землі, нищучи по дорозі проводи і лямпи. У відбірних антенах напруження індукованого лискавкою струму виносить 20—30 ампер'ів, наслідком чого може наступити запалення легкозапальних матеріялів, що знаходяться недалеко, а крім того поражения радіослухача при відбірнику. Забезпечення перед загрожуючою небезпекою творять ріжні відміни антенових перемхронів, коби тільки вони були правильно зроблені і закладені. Провід уземлюючий повинен бути короткий і творити просту лінію (без заломань). Найкраще підчас бурі відлучити від радіоапарату антену і уземлення. Добра зовнішня антена помагає систематичному розладуванню атмосферичних напружень, поки вони успіють зробитися небезпечними. Зате помилковою є думка, що антена зовнішня може причинитися до притягнення лискавки. Крім зазначених забурень, сильними перешкодами в радіовому відборі є магнетичні бурі, яких поява є тісно зв'язана з появою сонішних плям. Як з того виходить, атмосферичні забурення розходяться так само, як хвилі висильних стацій у просторі. Тому вони входять через антени до наших відбірників. Атмосферичні забурення показуються в голосниках як шум, тріск і гудіння. Вони можуть виступати з такою силою, що заглушують навіть відбір сильної місцевої стації. Зимою атмосферичні забурення є значно слабші і тому радіостації, яких цілком не чути літом, чуємо чисто і голосно зимою. Для цього власне в останніх часах висильні радіостації збільшують свою силу до кількадесяти, а навіть до кількасот кільоватів у антені. Відомо є, що при великій силі відбору атмосферичні забурення не є так помітні, а навіть можуть бути в значній мірі зменшені ослабленням реакції (зворотного спруження). Теперішній рівень радіотехнічного знання не передбачує у близькому часі доброго і дешевого фільтра, який усунув би перешкоди у відборі, викликані атмосферичними забуреннями.

— **Недуга кол. німецького цісаря.** З Дорну наспіла до Берліна вістка, що колишній німецький цісар Вільгельм II. є поважно хорий. Покликано кількох славних лікарів із закордону. Членів дому Гогенцолернів, які перебувають у Німеччині, повідомлено, що недуга Вільгельма є смертельна.

— **Еспанський екскороль розводиться.** В закордонній пресі появилася вістка, що колишній еспанський король Альфонс XIII. розводиться зі своєю жінкою. Для вияснення справи слід пригадати, що він уродився пів року після смерти свого батька, в травні 1886 р., отже має тепер 49 літ. Королем був проголошений зараз після уродження, спершу під опікою своєї матери Марії Христини (австрійської архикнягині), а самостійним від 1902 р. Оженивши в 20-му році життя з 19-літною німецькою принцесою Еною Батенберг. Походячи з протестантської княжої родини, вона перед вінчанням перейшла на католицизм. З цього подружя було шестеро дітей, одначе ніхто зі синів не мав здоровля. Другий з черги Жем прийшов на світ глухонімий. Два молодші його брати були також хоровиті. Але найстрашніша була доля найстаршого сина, наслідника престола Альфонса, що був обтяжений недугою гемофілії. Люди, що терплять на гемофілію, є вічними кандидатами до смерти. Кожна найлекша рана може стягнути на них смерть, бо нема способу затамувати кров. Наслідник еспанського престолу олідичив цю недугу по матері, що мала в своїй крові зародні цієї недуги. Її своячкою, з геського княжого дому (якого бічною лінією є Батенберги), була Олександра, жінка останнього російського царя. Син її, царевич Олексій, був теж обтяжений гемофілією. Отже принцеси з дому Батенберг-Гесен були немов розноситељками тої страшної недуги. Відчував це важко останній еспанський король, якого сини унаслідили цю недугу по матері. Одначе як довго він панував в католицькій державі, не міг думати про розвід зі своєю жінкою. Колиж утратив престіл, рішив розвестися з Еною Батенберг, щоби оженитися зі здоровою жінкою. Невже думає колись стати знову королем Еспанії і лишити здорового наслідника престолу? Над цим питанням міркує тепер увесь інтересований світ.

— **Ріжні вістки.** Фабрика газових масок в Едінбурзі виробляє складані газові маски, що даються носити в кишені. — В Почдамі під Берліном відкрито другу в Німеччині телевізійну висильну стацію, що надає трансмісії тричі в тижні — До ріки Уан-пу біля Шанґаю впав американський літак, що від членів американської господарської місії. Літак утонув, пасажири врятувалися.

— **Справлення помилки.** В 128 ч. „Діла" у статті ред. Зенона Пезенського п. з. **„На манівцях Паліївщини"** видруковано (у 2 стовпці 5 сторінки) помилково таке: „...повипускав довільно несуттєві місця тексту"... Має бути: „повипускав довільно **суттєві** місця тексту..."

— **Мода і весняки.** Панна Зося М. була нещаслива. Вона мусіла носити постійно сукні без декольту як черниця, бо багато весняних опоганювало її декольт, що спричиновало їй багато журби. Почала уникати розкішного і добродійного сонця. Щойно недавно знайомий дрогерист підслухав її нарікання і порадив вживати знаменитого косметичного засобу проти весняних прикрощів шкіри обличчя Лєшніцера відомої фірми Аптикар Драч і С-ка в Бельську (можна дістати у всіх аптиках і дрогеріях). Від того часу відважно перебуває вона на сонці, охороняюча знаменитим засобом, вільна від клопотів при виборі моделю нової сукні.

— **Боротьба з комахами, розносниками хороботворчих заразків.** Справа поборювання хоріб і створювання умовин, при яких людський організм був би відпорним грунтом для заразків, є журбою державних, самоврядних установ і суспільних груп. Лікарські досліди, які шукають розв'язки питання, як побороти недугу і як від неї зберегтися, устійнили, що причиною поширення багатьох хвороб є комахи, які переносять заразні з хорої особи, на здорову. Якщо знаємо, що є недуги, яких зародки медицина не є в силі усунути і сам організм мусить їх поборювати, то треба признати, що вживати Фліту, засобу, який вбиває комахи, що переносять заразні, це для питання гігієни і здоровля факт першорядного значіння. Кожного року спричинюють комахи, а передовсім мухи, страшні шкоди. Не можна побороти комах слабими комаховбійчими засобами. Сотні тисяч істот є наражених кожного року на хвороби, які спричинюють комахи, що розносять заразні. Уживаючи Фліту можна побороти небезпеку, яка загрожує нам під комах. Є це безперечно в теперішній добі найкращий комаховбійчий засіб і публика може поставитись до нього з повним довірям.

Кіно Аполльо висвітлює по фільмах „Для Тебе співаю" з Кепурою і „Недокінчена Симфонія" з черги третю найвеличавішу фільму сезону, музичну комедію: **Не хочу знати хто ти** Режисерія: Геза фон Больварі. Музика: Роберт Штольц. — В гол. ролях Ліяна Гайд, Густав Фреліх, Шеке Шаналль. Легіт. крім урядових і білети вільного вступу в першому тижні неважні.

З дороги життя.

КАЗКА ПРО КОХАННЯ.

Безнастанно говорив їй, що її любить над сонце, світ та життя і вічно кохатиме.

(А вона гадала, що це правда.)

І здавалося, що його кохання росло, прибирало на силі, коли вона в тайні сказала йому, яке батько обіцяв дати віно за нею.

(А він гадав, що це правда.)

Одружилися. А хоч батько не дав віно, говорили часто про вічність почувань та досмертну вірність.

(І обоє гадали, що це правда.)

Минуло кілька років подружого життя. Недобрі сусіди стали перешіптуватись, що вона шукає щастя поза домом.

(А він гадав, що це неправда.)

Та людська злоба таки засіяла в його душі зерна сумніву й підозріння; мучився, журився, вкінці загрозив їй, що її покине.

(А вона гадала, що це неправда.)

Сьогодні вже вони погодилися з життям і його химерами. Часом ще при людях говорять про вічність почувань та про досмертну вірність.

(При цьому всміхаються, бо обоє вже знають, що це неправда.)

Тиберій Горобець.

З кна.

КІНО „АПОЛЬЛО": „НЕ ХОЧУ ЗНАТИ, ХТО ТИ"

Віденська фільма у головних ролях з Ліяною Гайд, Густавом Фреліхом і Секе Сакалєм. Сюжет не дуже оригінальний, але вручно складений. Молодий граф, що не має засобів до життя, стає шофером. Але життя цього шофера встелене, поли не рожами, то бодай жіночими усмішками. Робить він дуже цікаву знайомість з багатою, гарною і молодою дівчиною. Кохання від першого погляду. Йде тільки боротьба з сумнівами: „справді шофер чи ні"? „Дон-Жуан чи щира душа". Дуже доцільно переплутані ролі льокая і пана, що помагають один одному. Подорож автом, човном, краєвидн... І навіть дві сцени, які можна назвати кіновими звихідками: ті ситуаційні дрібниці, які потім ідуть по всіх фільмах. Сакаль — незрівняний у своїй природній креації. Музика Штольця має дуже приємні арії. Ліяна Гайд має голос.

Дописи.

ТЕРНОПІЛЬ.

З організації міщан. Під цю пору існують у Тернополі три організації, що мають на меті гуртувати український міщанський елемент. Найстаршим є „Міщанське Брацтво", що існує вже понад сорок літ, і в якому тепер головує д-р Степан Брикович. Давніше гуртувало воно загал міщан-рільників, домовласників, ремісників і купців і був час, що воно проявляло досить значну культурну діяльність. Існував при товаристві аматорський гурток, хор, були відчити і часті сходини членів, як довго товариством цікавилась місцева інтелігенція. „Міщанське Брацтво" з усіх українських установ має власну обширну садо, котру перед роком ще за головування будівничого і радного міста п. Андрія Фалендиша розширено і відновлено. На жаль, товариське і культурне життя так тепер підконто підупало і зводиться майже виключно до адміністрації реальністю. В товаристві лишилися здебільши самі рільники-передмістяни, елемент дуже тяжкий до якоїнебудь живішої організації поза церковними обходами, що ними керують осілі тут недавно о. о. Редемптористи. Усе, що було метнішє, покинуло „Міщанське Брацтво", залишаючи його малоповоротним і ще менше активним рільниками. Ремісники згуртувалися у „Зорі", а купці і промисловці у філії „Союзу Українських Купців і Промисловців" (голова п. Василь Бодюх). Обі ті організації є тими, що на них головно опреться скріплення нашого міщанського елементу в Тернополі і дальший його правильний розвій.

Приємна та цікава лєктура

це збірка оповідань

ВАСИЛЯ СОФРОНОВА

ЛИПНЕВА ОТРУТА

Ціна: 1·40 зол., з пересилкою 1·70 зол.

Замовляти в Адміністрації „Діла" Ринок 10.

СПОРТ.

РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ ЛЬВОВА — Л. К. С.

Заповіджені на день 18. і 19. п. м. дружинові ситківкові змагання між репрезентацією Львова і Львівським Клюбом Ситківкарів відбудуться у днях 25. і 26. п. м. на токах при вул. Войтіха. Змагання ці становитимуть частину програми „Дня Українського Спорту". Початок змагань в суботу 25. п. м. в год. 15·30.

ФРАНЦІЯ — МАДЯРЩИНА 2 : 0.

ПАРИЖ, ПАТ. У присутності 30.000 вигів репрезентація Франції перемогла репрезентацію Мадярщини грі в копаного м'яча 2 : 0 (1 : 0).

Нові книжки й журнали.

Богдан Войнарович: СИМОН ПЕТЛЮРА (з нагоди 9-ої річниці трагічної його смерти), з передмовою Ол. Доценка. Львів, 1935. Накладом автора. Стор. 50, форм. 16-о

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Середа, 22. V. год. 7·30 веч. „Опера в кратку".

Четвер, 23. V. год. 7·30 веч. „Опера в кратку".

Театр Різнородностей.

Середа, 22. V. год. 7·30 веч. „Перша леся Фанні". Комедія, Г. Б. Шова.

Четвер, 23. V. год. 7·30 веч. „Перша леся Фанні".

Кіна.

АДРІЯ: „Распутін — злий дух Росії".

АПОЛЬО: „Не хочу знати хто ти".

АТЛЯНТИК: „Дівчата в однострою"

ВАНДА: „Історія гріху" і ревія.

ГРАЖИНА: „Проданий голос" — Н. Шмідт.

КАСІНО: „Мужчини до вибору",

КОЛІСЕЙ: „Буря над Волгою" та ревія „Фукс шаліє".

КОПЕРНІК: „Баль у Савою" (Дзіта Альпар, Ганс Ярай).

МАРУСЕНЬКА: „Жид Зіс" (Конрад Файт).

МІРАЖ: „Схід сонця" та "Чіві" з відомою артисткою з Ф. Галь.

МУЗА: „Два гідьгаї" (Фляш і Фляш).

ПАКС: „Деревляні хрести".

ПАЛЯС: „Азбука кохання".

ПАН: „Молодий ліс".

РАЙ: „Світ сміється" (большевицька комедія).

СВІТ: „Нана", „Серце молодюги".

СОНЦЕ: „Людина - надпа", ревія „100 відсотків для вас".

СТИЛЕВЕ: „Дама з Муден Руж" і ревія „Гумор і темпо".

УТІХА: „Кровавий напад" і ревія.

ХІМЕРА: „Розсміяні очі" (Шерлі Гемпль).

Закордонне радіо.

Середа, 22. травня 1935.

Відень (506,8) 12·00, 13·00, 22·10 Концерт, 17·30 Спів, 19·35 Хор, 20·15 Твори Едм. Айзлера, **Братислава** (293,8) 20·45 Спів, **Кошиці** (259,1) 17·00 Для Закарпаття, **Прага** (470,2) 10·15 Сальон. музика, 19·55 Військ. орк., **Париж** (1648) 12·45 Танк. музика, 20·15 Авд. про Вікт. Гіго, **Берлін** (356,7) 14·15 Солісти, 22·30 Вагнерівські твори, **Франкфурт** (251) 15·15 Народні пісоньки, 16·00 Пісні Двожака, Шфіцнера, **Кельн** (455,9) 10·00 Суч. муз., спів, 14·15 Голяндська форт. музика, 16·00 Форт. тріо д-моль Аренського, 20·45 Сто літ танц. мельодій, 22·30 Легка муз., **Ляйпціг** (382,2) 20·45 „Марія Стюарт" траг. Шіллера, **Мінхен** (405,4) 15·20 Шопенові твори, 16·10 Грігові пісні (Ліз Шепфер сопр.), **Будапешт** (550,5) 21·15 Оп. орх., 22·40 Танк. музика, **Мілано** (221,1) 13·05, 17·05 Легка музика, 20·50 Концерт, **Рим** (420,8) 20·50 Сим. концерт.

Четвер, 23. травня 1935.

Відень (506,8) 14·00 Спів (Тіто Руфо, баритон), 17·30 Оп. арії (Равнав, сопр.), 20·00 Концерт, **Братислава** (293,8) 19·35 „Італійка в Альжирі" оп. Россіні, **Кошиці** (259,1) 17·15 Цит. музика, 17·50 Для Закарпаття (**в муз. частині закарпат. нар. пісні**), **Прага** (470,2) 10·15 Сальон. муз., 19·35 „Отелло" оп. Верді, **Париж** (1648) 16·45 „Круки" п'єса Анрі Бекета, 21·45 Симф. концерт, **Білгород** (437,3) 13·15 Популярні мельодії, 20·00 Пісоньки, **Берлін** (356,7) 14·15 Легка музика, 16·00 Музика давніх днів, 16·30 Скрипка, **Кенігсвустергавзен** (1571) 16·00 Вес. по-полудне, 18·15 Дівочий хор, **Кельн** (455,9) 12·00 Концерт, 16·00 Суч. музика, 19·00 Пісоньки, музика, 22·20 Оперетнова музика, **Мінхен** (405,4) 10·15 Пісоньки, 16·10 Форт. ресіталь, **Будапешт** (550,5) 19·35 Спів, 22·00 Цит. музика, **Мілано** (221,1) 11·30 Легка музика, 17·05 Вок. концерт, 20·50 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 17·05 Солісти, 20·30 „Викрадення зі Сераю" оп. Моцарта.

Львівське радіо.

Середа, 22. травня 1935.

6·30 Ранішня авд., 7·00 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 8·05 Авд. для новобранців, 11·57 Сигнал часу, 12·05 Гр. пл., 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. денник, 13·05 Концерт, 13·55 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Концерт орх., 16·30 Про жіночу справу, 16·45 Гр. пл., 17·00 Злобутки суч. людської, 17·15 Суч. муз. для недовірків, (володо-фр. музика), 17·30 Про книжку Поль Бартеля „Маршал Пілсудський", 18·00 Пісні (Мугуєн сопр.) в супр. форт., 18·30 Почт. теки скринька, 18·40 Сільва рерум, мист. життя, 18·45 Гр. пл., 19·15 У Пулавах, 19·25, 19·29 Спорт. вест., 19·35 Гр. пл., 19·50 Акт. гутірка, 20·00 Оп. фрагмет, 20·15 Молодий поет. Льнів марш. Пілсудському, 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Шопенівський концерт, 21·30 Літ. хвилина, 21·40 Скр. концерт, 22·00 Реклям. концерт, 22·15 Хор. пісні, 22·35, 23·05 Танц. музика.

Четвер, 23. травня 1935.

6·30 Ранішня авд. 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 8·05 Авд. для новобранців, 11·57 Сигнал часу, 12·05 Метеорольогічні вістки, 12·05 Давні поети (рецитації та пісоньки), 12·30 Муз.-вок. концерт; у перерві ок. 13·00 Хвилинка для жінок, Полудн. денник, 13·30 З ринку праці, 13·35 Експорт, 14·00 Гр. пл., 15·35 Біржа, 15·45 Гр. пл., 16·30 Гутірка у фр. мові, 16·45 Гр. пл., 17·00 Репортаж, 17·15 Сонати (скр., форт.), 17·50 Спорт. поради, 18·00 Пісні в вик. Ол. Міхановського, 18·15 Література та суспільна служба, 18·30 Листи від дітей, 18·50 Сільва рерум, мист. життя, 18·45 Пісні в вик. Ів. Гладого (тенор) в супр. форт., 19·15 „Бертран Русель — адміністратор світа" (фейл. Ст. Каміна), 19·25, 19·29 Спорт. вістки, 19·50 Акт. фейл., 20·00 Форт. ресіталь, 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 „Король Ст. Баторій", авд. К. Броньчика, 21·30 Музика, 22·00 Реклям. концерт, 22·15, 23·05 Гр. пл.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долляр у Львові у приватних оборотах 5·30—5·35 зол.

Нім. марка 1·86—1·88, фр. франки 34·90—35·00, шв. франки 171·50—171·85, фунти стерлінги 25·75—26·00, австр. шілінги 98·00—101, чеські корони 22·00—22·25, рум. леви 00·00—00·00, діри 00·00—00·00.

Золото: Доляри 9·25—9·30, Франки фр. 34·80—35·60, Дукати 83·00—84·00, Корони 37·00—37·50, Рублі 4·75—4·85, 1 гр. зол. 8·924.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50, Фльорени 0·85, 1 гр ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 43·00—44·00, 5 проц. дол. Б. Г. 51·50—53·50, 4 проц. Зол. Б. Г. 44·00—45·50, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 47·00—48·50, 4 1/2 проц. Кон. Б. Кр. 52·00—53·50, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

Преміївки.

Долярівки 52·00—53·50, Інвестиційна 104·00—107·50, Будівельна 42·00—44·00.

ЗБІЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська дьоко Львів

	від	до	від	до
Жито одноріде	15·25—15·50		17·25—17·50	
Жито збірне	14·75—15·00		16·75—17·00	
Ячмінь одноріднй	13·75—14·00			
Ячмінь на мливо	13·25—13·50		15·25—15·50	
Овес од. незам.	18·00—18·50		20·00—20·50	
Овес од. легко зам.	17·25—17·50		19·50—19·75	
Овес од. легко зам.	16·75—17·00		19·00—19·25	
Овес одноріл. зам.	16·50—16·75		18·75—19·00	
Овес збірн. зам.	16·00—16·50		18·25—18·75	
Кукурудза красна	22·00—22·50			
Бобик	15·25—15·75			
Вика чорна	27·00—28·00			
Вика сіра	25·00—26·00			
Гречка на мливо	17·75—18·00			
Крупи гречані	31·00—33·00			
Просо краєне	20·00—21·00			
Мука пш. І. Б.			34·00—34·50	
Мука пш. І. Ц.			32·50—33·00	
Мука пш. І. Д.			31·00—31·50	
Мука пш. І. Е.			30·00—31·50	
Мука пш. ІІ. Ц.			28·50—29·00	
Мука пш. ІІ. Д.			27·00—27·50	
Мука пш. ІІ. Е.			26·00—26·50	
Мука пш. ІІ. Ф.			25·00—25·50	
Мука пш. ІІ. Г.			21·50—22·00	
Мука пш. ІІІ. А.			17·00—17·50	
Мука пш. ІІІ. Б.			13·00—13·50	
Мука пш. рановка			22·50—23·00	
Мука житня І. кат. до 55%	24·00—24·50		28·25—28·75	
Мука житня І. кат. до 65%	23·50—24·00		26·75—27·25	
Мука житня ІІ. к. ситк. до 70%	15·25—15·75		17·75—18·25	
Мука житня рад. до 95 %	17·75—18·25			
Мука житня посл. понад 70%	14·00—14·50			
Висівки пшен. гр	9·00— 9·50			
Висівки пшен. сер.	9·00— 9·20		10·00—10·50	
Висівки пш. м'які	9·75—10·25			
Крупи ячмінні гр.			25·00—26·00	
Пеняк			25·00—26·00	

Інші курси незмінені.

32/6

ШИНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що ціп на масло не ставить з приводу нинішньої тенденції; в дні 21. травня п. р. кооперативи платив за:

	дьоко Львів.
1 л. молока	0·15 зол.
1 л. сметани	0·70 „
1 к. яєць	2·25—2·50 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло нинішня, на молоко і сметану слаба, на яйця сильна.

Маслосоюз повідомляє, що від 21. V. п. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, дьоко подвір птахомасарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята від 40 дкг.	за 1 кг.	1·80	зол.
Мол. однор. кури І. кл.	„	0·90	„
Старі кури	„	0·80	„
Пантарки	„	1·50	„

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

Курята приймає покищо без приділу.

Когутів, качок, гусей, індичок та індиків з огляду на кінець сезону не приймає.

ОПОВІСТКИ.

Для голодних Яворівщини зложив п. Едв. Старецький 3 зол.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Льокаль у партері до винайму в домі „Народньої Гостинниці" вул. ріг Коперника і Сикстуської. 1584 2—3

Плащ і охоронне убрання найдешевше джерело „Палюм", Гетьманська 22. побіч музею. 1552 4—6

Ворохта, пансіон „Черемшина" (відля „Італія"), на горі, здалека від курявп, серед лісів, з прегарним видом. Вдома радіо, ситаївна, саля. За зголошеннями гістьми виспіваємо коні. Сезон від 1 червня. — Зголошення: Наталя Семанюкова, Ворохта. 1588 1—1

Новітня робітня обуви Івана Іваспіва при вул. Личаківській 18, виконує найновіші зразки мужеської, люксусової обуви. Спеціяльність ортопедична обува. 1580 5—10

ОГОЛОШЕННЯ.

ВАКАЦІЙНА ОСЕЛЯ для дітей і відля „ОЛЬГА", пансіон для дорослих **у Підбужі** — оце дві перли і гордощі „Української Захоронки" в Дрогобичі. Недалека відлеглість від Самбора і Дрогобича, захисне положення оподалік від людських осель, у межирічі, яке оповивають шпильконі ліси, в близькому сусідстві ріки Бистриця, ідеальне повітря, змога різнонайтіших проходів, збирання ягід і грибів, здорова кухня, якої потреби заспокоює волика кількість власної городини — це запорука прегарного літнього відпочинку для міських дітей і старших. Свої підвода в Дрогобича в понеділок і в суботу, а з Самбора в четверги до диспозиції гостей. — Сезон починається в половині травня, ціни мінімальні. Інформації дає Управа „Української Захоронки" в Дрогобичі, — вул. Чесного Хреста ч. 43. 1578 1—1

ЕВГЕН ЧИКАЛЕНКО

Спогади I. II. і III. часть

Ціна 4·50 зол., з почт. перес. 5·— зол.

Окрема частина по 1·50 зол.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . зол. 0.35
1 „ одношпальтовий в тексті і новинках „ 0·60
„ на першій сторінці . „ 0·80

Дрібні оголошення від слова:
патримоніяльні і приват. кореспонденція по . . . зол. 0.15
купно, продаж, винаем і т. п. . . . . „ 0·10
шукаючі праці . . . . . „ 0·07
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 480·—
„ „ 1/2 . . . . . „ 250·—
„ „ 1/4 . . . . . „ 130·—
„ „ 1/8 . . . . . „ 70·—

На редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 133 (14.031). Львів, четвер 23. травня 1935. Рік LVI.

Pocztowe opłatę opłacono ryczałtem.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060. 163.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНЬОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Суперечки у французькім уряді.

Спеціяльні повновласти для прем. Фляндена.

Визначене засідання французької кабінетової ради на вівторок 21. травня п. р. передполуднем в останній хвилині відложили до чергового вівторка 28. травня п. р. Політичні кола пояснюють цей факт на ріжні лади. І так зближені до уряду вияснюють відложення засідання недугою прем. Фляндена. Зате щоденник „Ле Жур" потує поголоски, що між міністрами дійшло до великих непорозумінь. Щоденник пише, що з цієї причини дійде незабаром до димісії цілого кабінету. Далі щоденник підкреслює, що в останніх часах прем. Фляндєн жалувався на трудноші, які ставляють йому ліві партії. В таких умовинах прем. Фляндєн зголосить димісію свого кабінету.

Головним джерелом непорозумінь є наростаючий конфлікт у соціялістичній і радикальній партії. Кажуть, що праве крило соціялістів виступить проти співпраці соціялістів з комуністами і шукатимуть піддержки у радикалів. Одначе відновлена співпраця соціялістів з радикалами викликала би сильну реакцію правих партій. Співпраця довелю до розламу в радикальній партії, якої праве крило солідаризується з партією центра „Демократичним Союзом".

Одначе найбільше клопотів насуває урядові великий недобір буджету, який з недобором залізниць сягає 10 міліярдів франків. У теперішніх умовинах цього недобору не вдасться покрити позичкою. Єдиним виходом з тяжкого фінансового положення вважають нові великі ощадности. Тому прем. Фляндєн зажадає спеціяльних повновластей від парляменту, який на другий тиждень зійдеться на засідання по піломісячних вакаціях, щоб перевести широкі реформи на основі ощадностевих декретів, виданих радою міністрів. Зате уряд залишить вільну руку парляментові у справі нової виборчої ординації. Таким чином теперішне засідання парляменту вже буде відбуватись в атмосфері політичних інтриг перед недалекими виборами до парляменту.

Французька преса не скриває свого поденервування. „Ля Ліберте" пише, що Франція находиться напередодні тяжкої урядової кризи.

В. Британія будує 86 нових ескадр літаків.

Дворічний плян розбудови летунства.

ЛЬОНДОН, 22. 5. ПАТ. Вчора відбулося засідання британського кабінету, на якім віцепрем. Болдуін подав зміст своєї промови, яку виголосить у парляменті підчас дискусії над урядовим пляном розбудови летунства. Англійська преса пише, що первісний плян розбудови летунства в чотирьох роках змінено так, що його виконають за два роки, себто до кінця 1937 р. Під теперішню пору повітряна фльота В. Британії є наполовину менша від німецької повітряної фльоти. В. Британія має тепер для оборони держави 580 військових літаків. Новий плян британського уряду передбачує будову 50 нових ескадр, себто 600 літаків. Недавно затверджений плян обіймає будову 36 ескадр, себто 360 літаків. Таким чином В. Британія збудує 960 нових літаків. У 1937 р. В. Британія буде мати для оборони своїх берегів менше більше 1540 військових літаків. Віцепрем. Болдуін вияснить у своїй промові в парляменті, що плян розбудови летунства не є ніяким визовом, кивенім іншим державам ні не означає перегонів у зброєннях. Болдуін підкреслить, що розбудова британського летунства має оборонний характер і є необхідна з уваги на розбудову летунства Німеччини.

Справу марсельського вбивства остаточно поладнають.

ЖЕНЕВА, 22. 5. ПАТ. Оголосили тут завваги югославянського уряду до ноти, яку в січні ц. р. предложив мадярський уряд Раді Ліги Націй, повідомляючи Раду про вислід переведеного мадярським урядом слідства у справі марсельського замаху. Югославянська нота полемізує з мадярською, підкреслюючи притім факт, що терористи мали мадярські паспорти. На думку білгородської ноти слідство, яке у тій справі перевела Мадярщина було зовсім незадовільне. Югославянський уряд домагається, щоб його завваги використав референт марсельської справи та поставив на засіданні Ради відповідні внески. Хоча не тільки Югославія піддає в сумнів вислід мадярського слідства, всеж у Женеві думають, що югославянсько-мадярський конфлікт дефінітивно полагодять підчас теперішньої сесії. Вважають зовсім певним, що остаточне вирішення конфлікту Радою Ліги ніяк не образить чести Мадярщини.

Неарійці і військова служба в Німеччин.

БЕРЛІН, 22. 5. ПАТ. Безпосередньо перед учорашнім засіданням райхстагу відбулася під проводом канцлера нарада міністрів, на якій прийняли проект військового закону. Крім того рада міністрів прийняла зміну до закону про міністрів, згідно з якою активних жовнірів можна іменувати міністрами. Жовнір, іменований німецьким міністром, не дістає, як довго є міністром, службової платні в армії.

БЕРЛІН, 22. 5. ПАТ. Оголошений вчора військовий закон має 38 параґрафів. Обовязок військової служби зачинається у 18. році життя та треває до 45. р. До чинної служби покличуть мужчин, коли вони покінчили 20 років життя. Передумовною прийняття в приписана служба у кадрах праці та арійське походження. Устійнили, що чинна служба треватиме однаково у трьох частинах армії один рік. Теж тільки арійці могтимуть займати вищі становища в армії. Питання, чи і в яким обсягу до військової служби допускатимуть неарійців, вирішить спеціяльна комісія згідно з напрямними, які випрацюють міністри, внутрішніх справ і війни. Службу неарійців у часі війни теж окремо управильнять.

Жахливий вибух етеру у московській фабриці.

МОСКВА, 22. 5. ПАТ. В одній фабриці хемікалій прийшло до вибуху бутлі з етером. При гашенні пожежі, що послідувала по вибуві, 30 осіб, здебільша члени воґневої сторожі важко потерпіли в наслідок ґазу, що добувався з вогню.

МОСЬВА. 22. 5. ПАТ. Експлозією у фабриці етеру спричинила іскра, що впала до відчинених складів в авта, яке побіч перебувало. Втрати, що їх спричинила пожежа, доходять до 200 тис. рублів.

Португальський уряд не допустив до революції комуністів.

ЛІСАБОНА, 22. 5. ПАТ. Вчора і вночі з вівторка на середу в Португалії панував спокій. Військо стояло в гострому поготівлі по касарнях. Міністер внутрішніх справ заявив представникам преси, що заворушення мали вибухнути в понеділок вечором. Революцію підготовляли бунтівники і крайні революційні елементи. Одначе уряд ще в порі не допустив до заворушень.

Рахуй гроші з тиха — не зазнаєш лиха!

навчає стара українська приповідка. тому складайте свої ощадности

В Кооперативному Банку „Дністер"

у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20,

що зберігає вкладки в строгій тайні.

Промова,

яку слухав цілий світ.

Львів, 22. травня 1935.

Промова Гітлера у райхстагу, вчора виголошена, була давно заповіджена і готовились до неї не тільки німці, але й буквально всі кабінети міністрів цілого світа. Маленький але характеристичний причинок до того величезного зацікавлення тією промовою, що панувало віддавна у всьому міжнародньому світі, можна було перевірити в останніх днях підчас похоронних маніфестацій у Польщі, які закрили всі інші внутрішні і міжнародні справи: коли в суботу митю розійшлась по всій Польщі поголоска про атентат на Гітлера (з усіми подробицями!), так, що аж ПАТ мусів офіціяльно тій сплітні заперечувати, показалося, що причиною тієї поголоски було енергійне відкликання англійських кореспондентів з Кракова до Берліна: їхні редакції лякались, щоб вони не прогавили промови німецького канцлера, якої нетерпляче вичікує англійський світ. Чули ми теж, що коли казалося про запросини, які Геринґ привіз Лявалеві від Гітлера приїхати до Берліна, французький міністер згодився, але приїхати обіцяв — після промови канцлера у райхстагу.

Вагу тієї промови слід оцінювати на тлі останніх міжнародніх подій. Подорож англійських міністрів по европейських столицях скінчилася невдачею; у Стрезі господар англійських гостей, Мусоліні, зручно дбав передовсім про висування на перший плян інтересів Італії та на другий плян відтискав проблему відносин між Парижем-Берліном-Москвою, себто центральну проблему середньої Европи; у Женеві перемогла на цілій лінії франко-совітська протинімецька політика і Німеччина зазнала не тільки нової дипльоматичної поразки, але й справжнього упокорення; вкінці давно передбачуваний політично-військовий союз між Францією і Совітами став фактом доконаним, а скріпився той союз союзом між Чехословаччиною і Совітами. (Звертаємо увагу, що напр. безпосередня летунська комунікація між Польщею і Віднем перестає фунґувати наслідком перешкод зі сторони Чехословаччини: здогадуються, що спротив Чехословаччини шодо свобідного перелету польських пероплянів має за джерело — тайний військовий договір з Совітами). В той спосіб Німеччина опинилася безпосередньо перед доконаним фактом нового залізного обруча, який не замикається лише — від сторони Польщі, яка завдяки ласки свого французького союзника дістала „сторожу" у постаті Совітів. В той спосіб теж перед світом ставила небезпека, що німці здійснять заповіджену погрозу: зберігати „спленді ізоляйшен", бойкотувати всі міжнародні наради, господарсько обмежитись до самовистарчальности та здійснювати внутрі національно-соціялістичну програму (з пляном дозброєння включно) не звертаючи уваги на ввесь зовнішній світ. Нічого казати, що в тому випадку прийшлоб нове господарське політичне потрясення для Европи і що економіка не любить забавок: почекаймо, що з того вийде, почекаймо хто покажеться сильнішим...

Через те й промова Гітлера могла бути виповіджением війни, могла бути заповідю відплати за Женеву і за подорож Лявеля до Москви, — вона могла відкрити перед світом нові — шир

разом з черги німецькі — доконані факти подібні до факту з проголошенням загальної військової служби чи створенням за одну ніч могутньої військової летунської фльоти. Промова Гітлера могла стати новим загостренням ситуації, могла теж відкрити двері до нових переговорів, перерваних брутально нефортунною женевською резолюцією.

І ось та промова стала саме — мировою офертою. Нема в ній боєвих тонів, зате дуже сильно підкреслена в ній воля Німеччини втримати мир. З великим притиском ще раз пригадана заява Гітлера, складена з нагоди саарського плебісциту, що з розв'язкою питання Сари між Німеччиною і Францією нема більше ніяких предметів територіяльного спору. Гітлер стверджує, що Франція на жаль обмежилася лише до того, щоби мовчки прийняти до відома ту заяву без ніяких практичних висновків. У тому місці находимо чи не єдину нотку погрози, що й Німеччині не залишається нічого більше, як прийняти до відома таку французьку відповідь. З сарказмом висловлюється німецький канцлер про надто велике привязування значіння до підписів під дипльоматичними актами та легковаження заяв відповідальних державних мужів, коли тимчасом такі заяви мають однакове значіння, що й підписи: або достаточне або ніяке. Гітлер осуджує методу, яка завелася у міжнародньому світі (натяк на всі останні конференції без участи Німеччини) метода устійнювати деякі речі і потім предкладати заінтересованим сторонам до підпису. Німеччина застерігається проти конференцій, які будуть скликані без участи Німеччини вже в підготовці програми, над якою треба радити. А проте Гіслер залишає собі фірточку приймати такі постанови інших держав, які будуть для Німеччини корисні.

Мабуть найважніша частина промови Гітлера торкається системи збірних пактів та становища Німеччини до Совітського Союзу. Короткий зміст висловлених у тих справах думок такий: Відколи Німеччині у Версалі накинено мир, опертий саме на системі збірних пактів, Німеччина не може мати до такої системи довіря. Найслабша сторінка колективних пактів та, що вони вимоглівлюють льокалізацію дрібних конфліктів, бо втягають до кожного спору стільки держав, що приспішують вибух нової загальної війни. Супроти східного пакту Німеччина займає негативне становище головно через клявзулю взаємної допомоги. Зокрема щодо становища до большевиків, Гітлер стверджує, що між державою націонал-соціялістів і большевизму існує пропасть не до переходу, тим більше, що не вірить у нинішні запевнювання большевиків про їх пацифізм і про зречення з агресивних мілітаристичних тенденцій.

З Литвою, казав далі Гітлер, Німеччина пакту неагресії не заключить, бо вона — Литва — „зневажає найпримітивніші права людського співжиття". Зате Гітлер докладно формулує цілу низку військових справ (родів зброї і способів воювання), щодо яких Німеччина готова заключити міжнародню конвенцію. Протиставляючись згадкній женевській резолюції, Гітлер звертає увагу, що слід розмежувати версайський договір, який був знаряддям воєнного насильства, від установи, яка має бути інструментом мира. Гітлер підкреслює, що та остання женевська резолюція зачинила перед Німеччиною поворот до Ліги. Щодо німецьких збройонь, то Німеччина під ніякою умовинною не зречеться свого військового плану. Подрібні дані оголошує про морську фльоту: супроти англійської німецька має мати 35 проц. сили, від французької менша на 15 проц. Австрії Німеччина хоче запевнити право самоозначення без впливу чужинецьких сил (натяк на Італію). Франко-совітський союз атакує Гітлер як поганий засіб утримати мир, зрештою запевнює про волю Німеччини берігти мир.

Промову А. Гітлера передавали німецькі радіостації у чотирьох мовах на цілий світ: у мові французькій, англійській, італійській і еспаньській. З тієї промови, яка справді прецизує надзвичайно ясно силу, волю і цілі сучасної Німеччини, найвиразніші точки такі: ще раз забезпечити границі Франції, з пересторогою, що сама Франція своїми необорежними союзами, які захитують льокарненський пакт, ту безпеку може нарушити; засадниче вороже без обинякін становище супроти Совітів; теперішне вороже становище супроти Литви; готовість співпрацювати у конференції розброєння над точно означеними конкретними справами (це дуже приємна заява для Англії); тверда воля Німеччини перевести реституцію військової сили, зруйнованої односторонім версайським договором.

Промова Гітлера тривала кілька годин. Ми передали її у найзагальніших рисах. Яка буде реакція закордону — це покажуть найближчі дні. Чи вдасться Гітлерові ще нині, після підлиднання франко-совітського пакту переконати Францію про шкідливість всяких пактів з большевиками — це річ дуже сумнівна, бо опізнена, але та промова безперечно добре прислужиться престіжеві Ш. Німеччини в цілому культурному світі: ясно і без ніяких серпанків проголошує тезу, що з Совітами співпрацювати не лицює.

Росія — антиевропейський чинник.

Рим, 16. травня 1935.

В останніх днях перед підписанням франко-совітського мілітарного договору, за яким Москва пропадала, як за єдиною підпорою свого існування, появилася справді дуже цікава вступна стаття п. н. **„Una forza dell' ordine"** в почитному щоденнику **„Gazetta dell Popolo"** ч. 98, з 24. IV 1935, який виходить у Торіно. Автор статті „Сила порядку" Франческо Конполя, професор римського університету, вчений, фільософ і політик. Викладає на університеті „Сапієнца" про міжнародню політику. Завзятий оборонець цивілізації окциденту. Кожний його виклад це глибина і синтеза цивілізації заходу в усіх її позитивних явищах. Росію проф. Фр. Конполя признає за потугу азійську і твердить, що лише там, в Азії може Росія існувати й жити.

Зовсім не буде лишнім ствердити перед нашим громадянством, що в особі цього високоученого представника італійської науки — Франческа Конполі, ми мали в роках 1919 і 1920 завзятого оборонця нашої незалежности. Як один із основників італійського націоналізму (сині сорочки), він із тим глибшим переконанням доказував у своїх статтях у своєму періодику „Політика", який у 1919 р. почав виходити (і досі виходить), про значіння і конечність для европейської культури в існуванні незалежної України. Правда, проф. Фр. Конполя обороняв нас зі становища італійських інтересів. Та чи хтось на нас глядить без інтересу?

У своїй статті п. н. „Політіка Оріентале" („Політіка" том III, зшиток I, рік 1, число 7. з 24. грудня 1919 р.) проф. Конполя писав:

„І що властиво, ми зробили для України? Як ми протиставилися гіперболічній захланности . . . . панросійській політиці французів, політично-економічній задатковій політиці Англії та Америки? Адже життєздатність, незалежність приязнь України, це для нас безмежний скарб — економічний і політичний. ...Консолідація української держави може бути сьогодні перепоною з півдня перед большевицькою експанзією, завтра — автоматично може припинити відновлення великої Росії імперіялістичної і панслявістичної, яка для нас булаб фатальна, яка з Чорного Моря зійшлаб у Середземне Море та сталаб нам контрастувати, перепиняти там наше життя, наш конечний розвиток..., загрозилаб нас самих, нашу безпеку і наше існування".

Ми навели, лиш у виїмках, цікаві думки пан. автора про Росію. Бо остання стаття у „Га-

---

ГЕРМАН ШТЕР. 3)

ҐОНТАР.

— Не дістаєш може досить їсти? — перервав Кровер його задуму.

— Мій любий, дістаю навіть і що іншого.

— І не маєш теплого кута?

— Вони мають велику піч у своїй кімнаті.

— Аві світла?

— Гасять самі, коли я не досить попішуся... чейже ніхто того не чує?

Збентежений словами, що мимоволі йому вихопилися, оглянувся; й скоро побажав: „Добраніч, ще раз".

Мовчки подав йому Кропер руку.

— Тоне! — закликав вслід по хвилині, рішившися на щось. Але ґонтар так само, як і при прощанні, налякано й скоро, лише в ході, обернувся: — Мушу йти, бо інакше прийду за пізно.

І з тим побіг далі.

— Отже так то? — думав Кропер — о, ви, сучі сини, ціле господарство намарне, а тепер хотів би вже не жити! — Так то є якраз! — Ні, Кропер, щойно той, хто по смерти буде мене обмивати, зможе з моїх рук узяти запис, ніхто інший.

— Так, бідний, старий Тоне, вірю тобі все.

І з тим пішов до хати.

II.

— Як колись чоловік йтиме до неба, то певно тисяч так буде; йтиме все попри світла; але найкраще, то таки те, що ось тепер подобає там на святоїванську мушку, — думав старий, йдучи у вечірній пітьмі під гору до дому.

Ясніша стяжка доріжки бігла острими закрутами крізь сірі темні площі лугів, що простягалися по обох боках. Плоске камінння виглядало в непевнім світлі, як боханці хліба й лежало тут та там розкидане по ній.

Франц щукав його погами, а прецінь болота зовсім не було.

Потому станув і почав числити світла, що їх можна було бачити по правій стороні дороги геть майже до вершка гори, майже у зовсім рівних відступах. Хатки, звідкіля то світло сяло, подобали на верівні копиці сіна.

— Одно, два, три... вісім; а далі, то вже зорі зачинаються. Не знати чи це світло ось тут, чи світло з хати, чи звізда? — не знати.

— Чи не було би це легко й добре також і мені, так як Антонові Убрігі, піти тепер угору попри світла далі; я піднімав би ноги щораз вище, чим дальше вгору й підходив би, а потому, коліб я почув, що землі вже підімною нема, то зовсім просто зроблю великий крок і замкну очі. Адже десь мушу впасти. По якімсь часі прочуняю, як пяний, що перед коршмою задержався — — гм! — отже ми тут! — — розглянувся би, як там на тій зорі — і побачив би як інші зорі крутяться кругом мене спокійно, мов гості на весіллі, ця блискуча, ця біла, ця червона, хто годен їх счислити, їх тут ціла вічність. Гей! закличу навманя до якогось чоловіка, що світить ті зорі, слухай, де є та звізда, що в ній живе моя жінка: Катерина Умлявф зі Зеверборне, коби лише хоч там у себі зрозуміли мене по нашому!

— Га, подумаю собі, видиш старий Тоне, щойно ти запитав, а вже чути там з того найдальшого світлянного кута, голос: — гм !— настав ухо! — той голос знайомий тобі вже віддавна: ніжний як цвітка, а гінкий протяжний, як спів соловейка — й іде просто до тебе щораз ближче. — І я знатиму зараз, хто це кличе й зроблю великий крок в сиявву до тебе, жінко — один, однісінький крок і вже зійснилося би. Чому, мій Боже, чому не зроблю цього? Тим, що тут чекаю, нічого собі не поможу.

Таким уривним бурмотінням висказував старий ґонтар свої думки — мрії. Щось опанувало його. З розмахом йшов під гору. Піт виступив йому на чоло. Його палиця вдаряла тяжко об землю. Очі блистіли й вливлялися перед себе, однак лише на те далеке, що лучилося з його внутрішнім світом.

Люди йшли попри нього, але він їх не бачив.

— Франц якийсь несамовитий — казали й дивилися за ним й думали: — Той бачить уже хіба правдиве щастя.

Але ґонтар не зверстав уваги на нічо й йшов скоро далі, нічоб хотів справді ще нині дістатися на другий світ. Гора ставала чимраз більш стрімкою. Її площа була вже лише широка на два луги, а далі підносився вже в сиявву сам вершок зарослий лісом.

Душна ніч і вершки дерев невразумило щепотіли щось до нього, вони в потоці шуміли сонно а одна самітна сосна на полянці під самою горою тихо й одноманітно колисала у сні навислим гіллям над острим дахом малої хатки під нею. Це була остання хатина на горі, що причаїлася мов чорний кіт, притулений до пня дерева. Мрячне світло з вікон хати гляділо підозріло, мов двоє очей, на самітного мандрівника, що підходив до неї.

Францові вдавалося ще все, що ступав за зорі. Чи може хотів справді зробити „останній крок"? Досить того, що біг далі задуманий, підносячи ноги дивно високо.

Не чув, як двері хати скрипнули і не бачив жінки, що вийшла на дорогу, вглядаючи когось.

Все приговорюючи, біг просто на неї.

Жінка з обуренням сперла руки на бедрах і поступилася в бік мабуть тому, щоби стверднити страшну річ, що старий котиться до хати, „пяний".

(Далі буде.)

Національну свідомість ширить українська книжка і преса, тому жертвуйте датки на купно книжок для наших братів на заході

Фабрика хемічних виробів
О. Левицька і С-ка
У ЛЬВОВІ, вул. КОРДЕЦЬКОГО ч. 51.
Телефон 60-04. ПКО. 503-881
поручає власні вироби найкращої якости
Пасту до взуття „Елєгант" терпентин.
Пасту до взуття „Елєгант" воскову
Пасту до підлоги „Французька маса"
Віск комбінований до підлоги
Вазелїну до шкіри
Синку до білля
1387
помадкову і коронову
Шварц до чобіт. — Віск шевський. — Смалу шевську.

вства дель Пополью" написана з тим самим запалом і з тимже переконанням, як і стаття у „Політіка" тому 16 років, так само спрямована проти Росії, яка, коли буде сильна, може бути для Італії небезпечною. Легко догадатися, що шан. автор статті, хоч тепер і не згадує нічого безпосереднього про Україну, то напевно думає про це. В Європі часто почуєте: „Хай вже буде Україна самостійна, тоді будемо говорити!" Тут важлива дійсність.

У своїй останній статті „Сила порядку" (наголовок іронічний), яку починає іронічним афоризмом Historia magtstra vitae проф. Фр. Конполя здивовано каже:

„Але щоб лиш у відділі двадяти років ті самі народи, ті самі держави Европи, мало того, бо майже те саме політичне покоління, так немовби великої війни ніколи й не було, щоб так само відтворювати ті самі дипльоматичні й психольогічні ситуації 1914 року, повторяючи ті самі помилки, за які заплатили вониж міліонами жертв погибших, ріками крови, терпіння, руїни, нужди" — це „справді, здавалось би чимсь неймовірним". Що і Німеччина своєю політикою творить ті самі союзи проти себе, знаючи з досвіду, що не може вірити в свою перемогу. Англія, яка знає дуже добре, що її двозначність у поступках 1914 р. додала відваги Німеччині до жахливої авантури. А проте Англія й „сьогодні відновляє те вагання, ту двозначність". І Франція шукає союзника в Росії „наче в минулому цей російський союзник не зрадив Франції і то регулярно в повному ході війни, у 7-літн. війні, у наполеон. війнах, а перш усього, в останній вел. війні. Ще гірше, бо наче тут іде діло про Росію царів, де був лад і традиція, а не про Росію Совітів, ворога дефінітивного, ще краще автодефінітивного, европейського ладу і окцидентальної цивілізації". Наче це не є ті самі Совіти, що „й сьогодні, коли в Парижі із таким поспіхом благають мілітарного союзу, не перестають підбуджувати, організувати, кермувати у Франції-жтіюж комуністичною партією, що ширять антимілітарну пропаганду по фабриках, у школах, що підбуджують своїх членів до революції, а військо до непослуху, до бунту, що вижидають хвилини, щоби на країну, коли почне війну, напасти з революцією".

„...Між усякими аберраціями европейської політики під цю хвилину, ця аберрація нового союзу з Росією, хоч як замаскована, найхарактеристичніша... Ця політика може бути й найсумніша".

Дальше автор каже, що продуманий Еріотом для рятування соціяльно-масонського режіму, франко-совітський союз, який врешті зі страху перед Німеччиною став для Франції усім, скидається на того, хто нічю йде сам і, лякаючись темряви, починає співати. Хоч знає, що спів не врятує його.

Що Росія приперта з одного боку Японією, з другого Німеччиною та Польщею, шукає зі зле схованою розпукою оборони в тих-же потуг, які так недавно висміювала, а сьогодні скрито ошарашує, бодай на европейському фронті, то це легко зрозуміти. „Але, що европейські потуги зі свого боку, здається, є схильні прийняти Росію між себе, загарантувати її, спасати її, зміцнити її, забуваючи незаперечний розкладовий здекларовано антисоціяльний, антиевропейський, антихристіянський, антироманський і ефективно антигуманний характер її. — то це вже таки годі зрозуміти. І щоб це виясннти, а ще менше оправдати, то на це не вистарчає нова загроза від Німеччини".

„І справді — або большевицька Росія, поза своїми кордонами, є мілітарно імпотентна, або такою не є. Перша гіпотеза є дуже імовірна".

Тут автор переходить усі недомагання Совітів характеру соціяльного, економічного, політичного, індустріяльного, технічного, залізничого, харчевого і твердить, що совіти не могли-б перевести мобілізації. І як сьогодні Москва, тепер підчас миру, тримається силою „соток тисяч дібраного війська, яким проводять вибранці старшини", то на випадок війни, вся армія, що складається з сільського елементу, який „сьогодні розсіяний, безборонний, безсильний, в глухій мовчанці пожирає лють проти гнобителів, проти спричинників голоду; всі ті поневолені народи, нпр. український, які вже давно під терором готують революту, — ці народи замість на фронт підуть походом на Кремль. От саме й тому Росія, хоч удає бравурну, не може вести війни, боїться її. Якщо ця гіпотеза є докладна, якщо Росія сьогодні справді імпотентна до війни, тож зрозуміло, що кожний договір із нею, ще гірше кожний союз, був би для потуг заходу договором безумовно пасивним, договором чистіської страти".

„Але, — як цього хотять ті, яких большевицька пропаганда переконала, — якщо булоб правдою, що Росія здатна сьогодні до війни, то ще означалоб, що ворог Европи є сильніший і небезпечний. Здекларований ворог нашого соціяльного здоровля, ворог нашої сили, нашої традиції, нашої цивілізації. То чомуж мусілиб саме ми, европейці, спасати його від противників, які йому загрожують? Спасаючи ворога, чому ми маємо збільшувати його і зміцнювати його в силі? І, в першу чергу, чому ми маємо втягати його в гру европейської політики?"

При кінці статті проф. Фр. Конполя знову пригадує про небезпеку панславізму, по його думці, для Італії. Тому, що й ми не можемо захоплюватися панславізмом, бо найбільше лиха зазнали ми від початку нашого існування саме від братів славян, то й цей кінець статті коротко переповімо.

Інтимний Вечір
Л. Голіцинська
Л. Кривіцька
С. Свірська
С. Стаднікова
П. Сорока
Пятниця 24-го год. 7 веч.
„БЕСІДА"
Не забудьте взяти запрошення в редакції „Діла".

Англійці не можуть не знати, що большевицька Росія, яка ледви діждавшись перемиря в Манджурії, вже сьогодні поспішає відновити антибританійську інтригу в Персії, в Афганістані, а всякі шкідливі свинства в Шанґаю, в Гонконґ, у Дельгі. Коли Росія почувається певна й ззаду, не зволікатиме довго, щоби почати похід на Індії.

Італійці не сміють забути, що вже нема Австро-Угорської імперії, яка стояла перегородою на шляху Росії до Середземного й Адрійського Моря. І не можуть бути без остраху, що, як уже показують найновіші, негерпеливі русофільські настрої Чехословаччини, а то й Румунії, „малі славянські наслідні держави над Дунаєм Габсбурґської монархії могли би, з приходом сильної Росії в життя Европи, стати знову авангардою відновленого панславізму на наших кордонах і на нашому морі".

Як порівняємо статті проф. Фр. Конполі з 1919 і 1920 рр. із останньою у „Gazetta dell Popolo", то бачимо ненарушну послідовність автора у своїх поглядах. Росія це Азія. І всі інші народи, які духово належать до Европи, повинні стати самостійними і бути заборолом проти варварів сходу.

М. Зазамський.

ВИБОРИ В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ.

ЯКІ ЗМІНИ ПРИНЕСЛИ НЕДІЛЬНІ ВИБОРИ В ЧСЛ. РЕПУБЛИЦІ.

Сьогодні містимо офіціяльні виборчі висліди в Чехословаччині, що в дечому ріжняться від поданих у нас у вчорашньому числі „Діла". Для повноти подаємо також скількість голосів, яку здобула кожна ліста зокрема при обох останніх виборах (1929 і 1935 р.).

Отже **з чеських партій** на першому місці стоять, як і передше **аграрії (републиканці),** що здобули до парляменту 1,176.517 голосів (при виборах 1929 р. 1,105.429 голосів). Мандатів мають тепер 45 (передше 46).

На другому місці стоять, як і передше, **чеські соціял-демократи,** що здобули 1,034.804 гол. (963.312). Мандатів мають 38 (39).

На третьому місці опинились **комуністи,** що здобули 849.485 гол. (753.444). Мандатів мають 30 (28).

На четвертому місці стоять **чсл. національні соціялісти,** що здобули 755.931 гол. (767.571). Мандатів мають 28 (32).

Пяте місце займає **чсл. народня партія (католики),** що здобула 615.851 гол. (623.522). Мандатів має 22 (25).

Шесте місце займає **словацька нар. партія о. Глінки,** що йшла до виборів у спілці зі слов. нац. партією, Автономним Земледільським Союзом із Закарпаття і шлеськими поляками. На її листу впало 564.267 гол. (425.052). Мандатів має 22 (19).

На семому місці стоїть **Національне Обєднання** (Крамарж-Стржібний), яке здобуло 456.358 гол. (430.390). Мандатів має 17 (18).

Восьме місце займає **чсл. партія промисловців, купців і ремісників,** що здобула 448.004 гол. (291.238). Мандатів має 17 (12).

Девяте місце займають **чеські фашисти** д-ра Гайди, що здобули 167.440 гол. і 6 мандатів.

Національне Обєднання урядовців і працьовників здобуло всього 10.212 гол., партія довжників ледви 5.961 гол. — обі без мандату.

З німецьких партій висунулась сильно наперед **судето-німецька партія** під проводом Конрада Генляйна, що розторощила всі інші нім. групи. Ця партія здобула при цих виборах 1,249.497 голосів, себто більше як дві третини всіх німецьких голосів у державі і є в дійсности найбільшою політичною групою в цілій чсл. республиці. Мандатів має вона 44.

Найсильніша досі німецька **партія соціяльних демократів** здобула всього 299.925 гол. (506.750) і має ледви 11 мандатів (21)

На третьому місці серед німецьких груп стоїть тепер **нім. християнсько-суспільна партія,** яка здобула 162.797 гол. (348.097) і має 6 мандатів (11).

Друга з черги донедавна нім. політична група: **Союз селян (аграрії)** осягнула ледви 142.388 гол. (396.383) і має всього 5 мандатів (12) та займає тепер 4-е місце. Ця партія стратила між німцями найбільше.

Мадяри, що йшли до виборів з судето-німецьким виб. блоком, стягнули на свою листу 291.828 гол. (257.231) і мають, як і при попередніх виборах, 9 мандатів.

З того всього виходить, що **чесько-словацькі партії,** на листи яких голосували також закарпатські українці, шлеські поляки і жиди, здобули при цих виборах **195 мандатів,** себто майже дві третини всіх мандатів (65 відс.). **Німецькі партії** матимуть 66 мандатів, себто 22 відс. **Мадяри — 9 мандатів** (3 відс.). **Комуністи — 30 мандатів** (10 відс.). Очевидно — в комуністичній фракції є представники всіх національностей Чехословаччини, так, що напр. всіх послів у празькому парляменті, які признаються до німецької національности, є повних 25 відсотків.

Про вислід виборів **на Закарпатті,** зокрема про те, як там вийшли українці, до цієї пори нема певних даних. Сподіємося подати про це певну вістку вже завтра.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Нині в Женеві міністер Ідан нараджувався у справі італ.-абісинських переговорів з мадярським міністром Канею, потім з італійським делєґатом бар. Альойзієм і делєґатом Франції Масілієм.

— Французька морська ескадра є від нинішнього полудня на югославянських водах. Французькі кораблі їдуть з ревізитою до югославянських берегів.

— 17 австрійських нац.-соціялістів, що їх вкупі з новим законом про вибухові матеріяли засудили у Зальцбурзі на кару смерти, президент держави Міклас помилував, заміняючи їм кару смерти на 10—20 років вязниці.

— У буджетовій дискусії міністер Невіль Чемберлен заявив, що Велика Британія не може зобовязатися заплатити рату свого довгу Злученим Державам, коли водночас не посплачують Б. Британії закордонні довги

Королівські гості у Стокгольмі.

СТОКГОЛЬМ, 22. 5. ПАТ. Нині з приводу вінчання данського престолонаслідника кн. Фридриха зі шведською княжною Інґридою приїхав до Стокгольму данський король Христіян з жінкою. Щоби повитати данську королівську пару, виплила на море шведська королівська пара.

Закон про шарварки.

За кілька днів, від 26. травня ц. р. буде обовязувати на цілім просторі Польщі, крім шлеського воєвідства, новий шарварковий закон помішений у „Дзенніку Законів" ч. 27. поз. 204.

Закон накладає обовязок безплатної праці на мешканців сільських і тих міських волостей, які не є виділені зі самоуправного союзу (в Галичині всі містечка і менші міста) в користь дотичної громади, волости, містечка і міста. І так такі чинитьби в натурі (шарворок) полягатимуть на виконанні простої (невакваліфікованої) праці руками або фірманками.

НА ЯКІ ЦІЛІ ПРИЗНАЧЕНІ ЧИНИТЬБИ.

Закон каже, що шарварки призначені на: 1) будову і удержання самоуправних доріг; 2) виконання водних меліораційних робіт або удержання істнуючих у доброму стані; 3) будову громадських і волосних будинків; 4) загосподарення та заліснення громадських і волосних неужитків.

КОГО ОБОВЯЗУЄ ШАРВАРОК?

Закон накладає шарварок на ті фізичні і правні особи, себто на мешканців і на організації та товариства, які платять податки: ґрунтовий, від нерухомостей, або промисловий. Шарварок буде більший, якщо платник платить більший податок: ґрунтовий, від нерухомостей або промисловий. За основу висоти шарварку бере закон засадничий податок, себто не вчислає самоуправних податків.

Крім того закон накладає теж шарварок на тих власників і посідачів ґрунтів у сільських громадах, які платять громадський вирівнавчий податок. По містечках і містах закон накладає шарварки теж на платників доходового податку з таким обмеженням, що вони обовязані виконати триденну, пішу, безплатну працю протягом року.

ПРИВІЛЕЇ МІСТЕЧОК І МІСТ.

Воєводи за порадою воєвідських виділів можуть розпорядком звільнити зовсім мешканців містечок і міст від шарварків.

ПРАЦЯ МЕШКАНЦІВ ОДНОЇ ГРОМАДИ У ДРУГІЙ.

Мешканців одної громади можна притягнути до шарварку в другій громаді, якщо вони мають на просторі цієї громади ґрунти, будинки або крамниці.

До меліораційних робіт можна притягнути тільки мешканців тих громад, які матимуть з меліорації користи або господарські вигоди.

До будови громадських або волосних будинків, призначених на школу або службові помешкання для вчителів можна притягнути тільки тих мешканців, які мають ґрунти, будинки або крамниці на просторі громади, де мають будувати шкільні будинки.

Посідачів рільних і лісних господарств не можна притягати до шарварків підчас пильних полевих і лісних робіт або підчас кампаній їхніх ґрунтів.

ВИСОТА ШАРВАРКУ.

Воєвода при участи воєвідського виділу устійнить розпорядком 1) найвищу висоту шарварку на всі цілі на основі плачених податків; 2) час пильних господарських робіт, коли не можна домагатися шарварків; 3) найдальше відділену місцевість, куди можна перекинути платників податків, щоб виконали шарварок; 4) вартість одноденного шарварку фірманком, перечислюючи його на вартість одного дня пішої праці; і 5) найвищу винагороду за один день пішої праці.

ВИКУП ГРІШМИ ВІД ШАРВАРКУ.

Кожна особа, яку закон притягає до виконування шарварків може викупитись від обовязків пішої праці або від фірманки, складаючи відповідну грошеву квоту. Волосні ради устійнять з початком кожного буджетового року вартість одного дня пішої праці на цілий рік наперед, беручи під увагу дійсні кошти праці на просторі волости.

ВИКОНАННЯ ШАРВАРКІВ.

Про обтяження шарварків рішають: 1) волосні або міські ради, якщо йде про виконання робіт, що належать до їхнього обсягу діяння; 2) в інших випадках рішають повітові ради.

Про визначення і виконання шарварків рішають управи сільських і міських волостей.

Звязок зі світом
дає „ДІЛО"
за 5 зол. місячно.

ПОДЯКА.

Оцим почуваюся до обовязку зложити подяку Товариству взаємних обезпечень на життя „КАР. ПАТІЯ" у Львові за скоре й без зайвих трудношів виплачення повної обезпеченої суми по моєму бл. п. мужові Д-рові Іванові Коропецькому, емер. судді в Золочеві.

Скоре й акуратне виплачення обезпеченої суми уповажнює мене поручити це одиноке українське Товариство обезпечень на життя „Карпатія" у Львові найширшим колам української суспільности.

СТЕФАНІЯ КОРОПЕЦЬКА.

З нашої кооперації.

Українська кооперація буде святкувати і цього року свій день, разом з кооперацією цілого світа. Цей день призначений на поширення кооперативної ідеї серед мас громадянства та на те, щоби членам і нечленам показати, які успіхи осягнула кооперація до цього часу та які плани має на будуче.

За ініціятивою Ревіз. Союзу Українських Кооператив відбулося вже засідання представників усіх кооперативних централь у Львові, на якому покликано до життя окремий „Головний Комітет Дня Української Кооперації". Комітет визначив день 2. червня цьогорічним „Днем Української Кооперації". Цей день пройде в цілім краю під гаслом, яке видвигнув РСУК. на початку цього року, а саме „щохотних змагань усієї української кооперації за найкращий вислід праці в 1935". Окрім того особливу увагу звернуть у цьогорічнім „Дні Української Кооперації" на поширення кооперативних ідей серед молоді.

Як довідуємося, „День Кооперації" в цілій Польщі буде пересунений з приводу жалоби після смерти марш. Й. Пілсудського на день 30. червня. З тої причини буде пересунений також на пізніший речинець і „День Української Кооперації"

ЧИ „РУСКІ" МОЛОЧАРНІ ЗМОЖУТЬ НАЛЕЖАТИ ДО РЕВІЗ. СОЮЗУ УКРАЇНСЬКИХ КООПЕРАТИВ?

Міністер скарбу відібрав „Ревізійному Союзові Руских Кооператив" м. ін. право ревізії у молочарських кооперативах. Тому деякі з цих кооператив почали звертатись до Ревіз. Союзу Українських Кооператив, щоби їх приняти в члени. Однак міністерство скарбу спротивилося цьому. Воно запорядило, що всі „рускі" молочарські кооперативи мають перейти до „Союзу Рільничих Кооператив" у Варшаві. Представники РСУК і Маслосоюзу пос. О. Луцький і дир. Мудрик були на днях в цій справі у міністерстві скарбу у Варшаві. „Маємо підставу припускати — читаємо в офіціяльнім комунікаті Ревіз. Союзу Українських Кооператив. оголошеним у „Госп.-Кооп. Часописі", — що ці молочарські кооперативи, які тепер мусять вийти з „Руского Ревіз. Союзу", могтимуть вступити до нашого Ревізійного Союзу, оскільки самі добровільно згодосяться до цього та умовляться з Маслосоюзом у справі достави молока".

КООПЕРАЦІЯ В ДОПОМОГУ ЯВОРІВЩИНІ.

„Господ.-Кооп. Часопис" помішує перший список кооператив, які поспішили з допомогою голодуючим Яворівщини. У висліді бачимо, що в часі від 7. III. до 20. IV. зложила українська кооперація на голодуючих Яворівщини 4.240.86 зол.

КООПЕРАТИВНИЙ КУРС В ОБЕРТИНІ.

Старанням Пов. Союзу Кооператив у Городенці відбувся в Обертині 2-тижневий загальнокооперативний курс. Виклади відбувалися в салі „Української Захоронки" від год. 8. до 14. щоденно, що в загальному дало 84 години науки. На курс згодосилося 45 учасників. У часі науки виступило 11, які не могли опанувати матеріялу. До кінцевого іспиту, що відбувся доволі урочисто, засіли 34 слухачі. Назагал кінцевий іспит робив корисне вражіння. Більшість слухачів опанувала матеріял уповні і деяких треба було подивляти за розумні, влучні та самопевні відповіді

БОРГИ РОСТУТЬ

Останні ревізії виявили, що в Дрогобиччині збільшили споживчі борги отсі кооперативи: „Єдність" Мединичі, „Єдність" Добрівляни, „Надія" Болехівці, „Воля" Добрівляни, „Надія" Гаї-Бінич, „Єдність" Вороблевичі. Кооперативам цим грозить виключення з членів РСУК, якщо в найближчому часі не заперестануть боргувати та не зменшать боргів.

ПРИНЯТТЯ НОВИХ КООПЕРАТИВ У ЧЛЕНИ РСУК.

Рішенням Дирекції РСУК принято в члени Т-ва такі кооперативи: а) Дня 30. III. 1935: 1) Хліб. С-ка для зак. і збуту „Труд" — Сілас (пов. Долина), 2) „Татарівка", кзов. для заг. зак. і збуту — Рожанка Нижна (пов. Стрий). б) Дня 31. III. 1935: 1) „Надія", кзоп. — Суховоля (пов. Броди), 2) „Любов", кзов. — Брахівка (пов. Золочів), 3) „Надія" кзов. — Руда Сілецька, Габлинець, 4) Спож. торг. С-ка „Будучність", кзов. — Соколів (пов. Камінка Струм.), 5) „Згода", кзов. — Луг (пов. Ліско), 6) Торг. молоч. С-ка „Любов" — Рудянці (пов. Львів.

Рішенням Дирекції РСУК з дня 4. IV. 1935 принято в члени Т-ва кооп.: „Українська Будучність", кзов. — Смодна (пов. Косів к/Кол.). Дня 10. IV. 1935: „Праця", госп. спож. С-ка, кооп. з відп. уділ. — Болехів II., пов. Долина. Дня 19. IV. 1935: 1) „Українська Райфайзенка", кооп. з необм. відп. — Розджалів (пов. Сокаль), 2) „Районова Молочарня", кооп. з обм. відп. — Суховоля (пов. Броди).

МАДЯРСЬКИЙ КООПЕРАТОР В ГОСТИНІ У НАС.

Українську кооперацію відвідав на днях мадярський кооператор з Румунії п. А. Віто, який цілий тиждень приглядався головно нашій хліборобській і кредитовій кооперації. Він познайомився головно з організаційною працею наших централь у Львові, а також відвідав совітовий кооперативний осередок у Тернополі і кілька наших низових кооператив. Мадярський гість звернув у своїй довшій поїздці по Европі зокрема увагу на нашу кооперацію тому, що походить сам із Семигороду в Румунії, де мадяри є також національною меншиною і беруться тепер відбудовувати в першу чергу свою економічну незалежність при помочі кооперації.

В. Л.

МАТЕРІЯЛИ
ДО НАШИХ ВИЗВОЛЬНИХ ЗМАГАНЬ
найдете у книжці Михайла Галущинського
п. наг.
З Українськими Січовими Стрільцями,
що подає багато подробиць з життя нашого Січового Стрілецтва.
216 сторін друку на дуже гарному папері.
Ціна зол. 1·90. Порто 30 сот
Замовляти в „Ділі". 6—?

Діти виграють великі суми.

В тягненню останньої кляси 32-ої Льотерії виграли значні суми цілий ряд дітей, яким родичі купили лїосн. Найбільше обдарованими показалися Полюся Швейцерівна зі Сосновця, що мала чвертку лїосу, на який упало 100.000 зол. і Ромцьо Рихлевський з Торуня, що йому мама подарувала чвертку число 83.895, а доля призначила цьому числу 20.000 зол.

Обоє щасливців дуже тішаться і постановили дальше грати. Надіються знову виграти на 33-тій Льотерії, якщо не в літнім часі, то в додатковім різдвяним тягненні в грудні, бо — відомо — ангел памятає про діти.

Нині у Великім Театрі
в год. 7·30 „Опера у кратку"
Романа Новаровича з музикою Гермеліна і Мунда. одна з найбільш мельодійних вистав сезону.

в Театрі Ріжнородностей
в год. 7·30 „Перша пєса Фанні"
знаменита комедія вічно молодого Г. Б. Шова
Великий мистецький бенкет

Незабудьки.

Памяти о. Остапа Нижанківського в 16-ті роковини смерти

Здається від коли очі мої почали взагалі на світ дивитись, то завжди з приємністю дивилися в безкраю синяву неба. Й досі все манить мої очі безмежний небозвід і люблю цей синій простір. Мабуть тому люблю змалку синю барву і в уяві моїй все, що синеголубе не може бути погане!

Не диво, що незабудьки — ніжні, сині квіти зайняли в мому серці таке велике місце. Були вони мені завсіди дуже близькі, дорогі й поміж квітками не було для мене миліших. Коли гляділа на поле, вкрите різнородним квіттям, найкращими вилавались незабудьки. Вони уявляли собою ніжність, красу й невинність. Та при цьому ці дрібні квітки, підтримувані міцним билцем з листочками, були сильні і не боялись ні бурі ні тучі. Тимто здавалося вливали в душу повно безжурної радости і самопевности та приневолювали всміхатися до себе... Такими очима дивилася я на незабудьки із самого дитинства і здавалося, що всміхатимуться вони до мене все моє життя...

Та всупереч моїм сподіванням довелося мені пережити одну таку подію, яка змінила моє відношення до незабудьок. Вони стратили для мене вид невинних, безжурних дитячих очей, а залишилися спомином великої трагедії. І з того часу, коли дивлюся на незабудьки, бачу ясно їхні очі, звернені просто до неба. Вони бажають не помсти, а справедливости. Їх невинні очі бачили страшне і не можуть цього забути.

В травні 1919 року бачила я в нашому городі такий веселий, життєрадісний синьо-зелений квітник. Дивувалася тоді, чому в Яворівщині шили в час війни на знак жалоби сорочки синьо-зеленими нитками. Таж у золотих травневих промінях сонця це була прегарна гармонія барв, повна радости і надій. Я помилялась! Це був для нас, для нашої рідні жалібний знак. 18. травня виїхали всі наші найдорожчі на Україну. Зазишились ми, жінки й діти. Залишились з невимовною журбою, зі страшним неспокоєм у душі і зломані дійсністю! З сумом гляділи ми на великий синій квітник вітаючих незабудьок. 19. травня прийшов до нас покійний вуйко Остап, як завжди живий, бадьорий, відважний, повний віри в краще і доброти. „Ти Ніночко не журися, я візьму Тебе завтра до Завадова й там житимеш з дитиною у мене, поки Славко не вернеться. Я обіцяв йому опікуватися вами".

Взяв маленьку Ірочку на руки і казав співати собі пісню „Йшли діди на муки", передразнюючись з дитиною, що це має звучати на „мухи". Це були його останні слова, кинені до нас. Я стояла з дитиною на руках саме біля квітника незабудьок, як вуйко Остап всів на візок і відїхав до Завадова. Більше ми його не бачили!

20. травня його привезли до міста і замкнули в домі Каси Заданкової. Звідтіля написав до нас 21. травня листівку: „Моя доля запечатана. Заопікуйтеся Галею". А як ми з мамою читали цю листівку і не розуміли її змісту... саме тоді його повели в напрямі двірця. А за пів години ми зрозуміли все, бо його не стало між живими...

— Це був великий музика, мистець, композиторіст, громадський діяч, добрий господар, кооператор, організатор і ідеальний батько. Людина небуденної міри, з золотим серцем і широким розмахом, яка любила красу і правду.

23. травня вранці ми ховали його, забираючи дороге тіло з поля, де лежало прикорпане порохом, на цвинтар. Була жмінка людей, дружина, сестри, сестрінка. Ніхто не плакав! Ми всі були занадто прибиті горем.

По смерти вуйка я чомусь не могла дивитись на квітник незабудьок. Вражали вони мене своєю красою й безжурністю, коли в серці була така страшна жура, смуток і жаль. Я вирвала їх з корінням і викинула.

На другу весну посадила на цьому місці самі сумні темні волошки. Та якеж було наше здивування, коли небавком зпоміж сумних кущиків виросли і вибились вгору високі, стрункі незабудьки й прикрили знову квітник своєю зеленою синявою. Не хотіли, щоб їх забути!

Виросли буйні — з широко отвореними дитячими очима, звернені благально просто в небо!

Н. С.

Економічний огляд.

Українська хроніка.

ЗА ФОРМУ НАШОГО ГОСПОДАРСЬКОГО ЖИТТЯ.

В нашій пресі розгорілась знову полеміка на тему кооперації і приватників. Викликала її велика стаття інж. Р. Раковського в „Нов. Часі" (ч. 103, 4, 5, „Кооперативна чи приватне підприємство?"), написана занадто імпульсивно, місцями щонайменше необережно. Висуваючи нежиттєву, важку до зреалізування, а зі становища еволюції нашого господарського життя ледви чи доцільну тезу про кооперативну виключність („на селі нема місця для приватного купця!"), автор дозволив собі на діялектику, яка не тільки не наближає нас до розвязки будь-що-будь основної проблеми в нашій господарській політиці, але навпаки — заогнює суперечности, викликає реакцію, що в наших обставинах не веде до доброго.

Треба признати, що інж. Раковський висказав теж чимало слушних і цікавих думок. Тому жаль, що деякі льокальні господарські болячки нашого села, з якими він, як ревізор РСУК-а, близько зустрічається і подекуди кооперативний фанатизм, не дали йому, як авторові змоги більш обективно відповісти на питання, яке поставив у наголовку своїх статтей.

„УПРОЩЕНЕ КНИГОВОДСТВО І ПОДАТКИ".

Новий польський торговельний закон змушує підприємства „в більшому розмірі" вести книговодство. Менші підприємства (з виїмком кооператив) не мають такого обовязку. Звідси виростає цілий ряд трудношів у податкових чинитьбах. Податковий критерій залишає багато до бажання, а через те негодування обох сторін: платника і вимірної влади. Маючи те на увазі міродайні чинники признали цілий ряд податкових пільг підприємствам і особам, які **добровільно** ведуть книговодство. Упрощена система цього книговодства, акцептована тими чинниками, влекшує це завдання, так, що кожний може бути для себе книговодом, не опановуючи скомплікованої техніки нормального книговодства. І ось книжка, яка тільки що появилась в українській мові, хоче спопуляризувати цю справу серед нашого громадянства. Містить вона всі правні приписи, тощо, у І-ій (загальній для всіх) частині, а в дальших частинах займається книговодством купців, промисловців, ремісників, осіб вільного звання і домовласників, подаючи потрібні зразки і вказівки. При кінці є ріжні податкові інформації. Сторін VII+128.

МАТЕРІЯЛИ НА УБРАННЯ
ПЕРШОРЯДНІ БЕЛЬСЬКІ ГАТУНКИ
Найнижчі ціни поручає **Тадей Цветлєр** (Дім Шпрехера) тел. 238-43.
Львів, Марійська Площа 3.
11/91 18—21

Польська хроніка.

ЗАСЛУГИ ПОК. МАРШ. ПІЛСУДСЬКОГО ДЛЯ ГОСПОДАРСТВА ПОЛЬЩІ.

Розглядаючи спадщину, що її залишив Польщі перший її маршал, краєва і закордонна преса підкреслює теж велике діло покійника для оформлення і закріплення господарського ладу в Польщі. Не вважаючи на те, що марш. Пілсудський не був сам господарським фахівцем, він цінив високо всі господарські моменти в житті держави, ставив їх у льогічний звязок з політикою, прислухувався авторитетним голосам і переводив навіть болючі, непопулярні операції, коли того вимагала потреба господарства. Вичислять тут поодинокі заслуги покійника для господарського життя Польщі — означалоб вичислять всі осяги, починаючи від стабілізації валюти в р. 1927 й американської стабілізаційної позички, себто від тих часів, коли Польщі грозило банкротство і чужа фінансова курателя. Польська преса з пієтизмом присвячує всім тим осягам в державній економіці свої сторінки а закордонна преса теж підкреслює сильну руку маршала, якою він натискав на керму державного корабля, що плив по розбурханих кризою хвилях світової господарки.

ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЗИЧКА. — ТЕ, ЩО НАЙПИЛЬНІШЕ. — „БОЙКОТ" БАНКІВ.

Субскрипція інвестиційної позички переведена — як це було до передбачення — з успіхом. Господарські кола і господарська преса обговорює тепер те, як найкраще зужити здобуті капітали і де в першу чергу інвестиційні роботи найпильніші. Ця дискусія письмом і словом кружляє очевидно коло справи розбудови шляхів, що в першу чергу мають притягнути гроші добуті з позички. Вказують на потребу розбудувати не тільки сухопутну, але теж і водну комунікацію. Львівська Пром.-Торг. Палата апелює, щоби звернути найбільшу увагу на східні воєвідства, бо тут дороги найгірші з усіх доріг Польщі. Вона домагається, щоби бодай ті гроші, які принесла позичка в наших воєвідствах зужити на потреби льокальної комунікації.

Замітний є докір, що його зробила частина варш. преси польським банкам. Діло в тому, що банки підписали позичку на квоту, яка дає лише 4 відс. субскрибованої квоти. А ще минулого року в нац. позичці партиципували в 12 проц. Газети вважають, що уряд повинен тим зацікавитись і викрити, які є причини цього (недовіря до уряду, чи чогось іншого).

Приємна та цікава лєктура
це збірка оповідань
ВАСИЛЯ СОФРОНОВА
ЛИПНЕВА ОТРУТА
Ціна: 1·40 зол., з пересилкою 1·70 зол.
Замовляти в Адміністрації „Діла" Ринок 10.

Світова хроніка.

ЗАГРОЖЕНИЙ ФРАНК. — ЗНОВУ СПРАВА БУДЖЕТУ. — ЗА І ПРОТИ СТАБІЛІЗАЦІЇ.

Валютовий ринок представляє дальше цікавий терен обсервації. Після невеличкого спокою на світових біржах (що ми зазначили в попередньому „огляді"), цей тиждень був знову неспокійний. Спекуляція атакує тепер французького франка. Причини цього — не тільки невгаваючі девалюваційні настрої у Франції, пропаганда в цьому напрямі лівих елементів і промисловців (800 з них домагається девалюації!), але теж погіршена ситуація буджету Франції. Уряд готує далекойдучу акцію для рятування буджету. Він заміряє спинити допомогу соціяльним обезпеченням, зредукувати значно урядничий штаб та урядничі платні, змінити право на емеритури комбатантів, сконвертувати ренти, тощо. Все те грозить поважними ускладненнями у внутрішньому житті Франції. Не вважаючи на заповідь тих дефляційних заходів Франції, в осередках світової фінансієри рахуються з недалекою девалюацією французької валюти (також голянд. і швайцарської).

Незалежно від того справа стабілізації валют є нарівні з проблемою девалюації „золотих валют" злобою господарського дня. Відома з телеграм радіова промова амер. секретаря скарбу Моргентава ослаблена значно заявою англійця Чемберлена. Вже його захоплення висліданми „помірковзного протекціоналізму" і „дешевого гроша" розбиває надії тих, що думають про поворот до старого. З дальших слів Чемберлена виходить, що Англія не спішиться стабілізувати свою валюту, хоч признає стабілізацію останнім етапом заходів над оздоровленням господарства В. Британії. Нема сумніву: **Англія чекає на розвязку питання, що буде з валютами золотого бльоку.**

ЗА ЗБІЛЬШЕННЯ НІМЕЦЬКОГО БЛЬОКУ.

Д-р Шахт веде тепер акцію в тому напрямі, щоби збільшити сильно експорт Німеччини, вважаючи, що це є питання її життя і смерти. За цією акцією слідкують усі держави, зацікавлені теренами, на які має піти дешевший німецький товар. Фонд, який творить д-р Шахт коштом промисловців, мав би дати основу для німецького дампінґу у великому стилі. Слід зазначити, що німецькі промислові кола ставляться дуже неприхильно до цієї акції д-ра Шахта.

В. Н-ич.

Ревеляції з нашого минулого
п. н.
Сторінки з мого життя
Д-ра ЕВГЕНА ОЛЕСНИЦЬКОГО
можна дістати у Видавничій Спілці „Діло".
Ціна зол. 1·90, порто 30 сот.

ПЕРЕД ШКІЛЬНИМИ ВПИСАМИ.

СЛОВО ДО ЛЬВІВСЬКИХ БАТЬКІВ У ЛЬВОВІ ПІДЛЬВІВСЬКИХ ГРОМАД

Новітня нація мусить мати всі верстви суспільности. Інакше нарід будуть визискувати чужі і він працюватиме на чужих та не осягне повновартости з іншими культурними народами. Очевидно ніхто за нас про це не подбає, а мусимо подбати самі, передовсім доцільним вихованням і навчанням нашої дітвори, нашої молоді і то без огляду на дуже важкі обставини теперішнього лихоліття.

Великі трудноші спричинює та прогалина, яку створив новий шкільний закон з 11. березня 1932 р. У наших громадах є майже всюди тільки 4-клясові народні школи, а закон вимагає скінченої 6-ої кляси вищеступневої 6-ти чи 7-миклясової народньої школи, щоби перейти не тільки до загальноосвітніх і фахових середніх шкіл, але й до промислу й до ремесла. Одначе ті трудноші мусимо доконче побороти.

Коли почали вводити в життя нові типи шкіл, тоді батьки не знали ще, куди записувати дітей і були випадки, що деякі українські батьки замість до українських приватних шкіл записували свої діти „про всяке" до народніх державних шкіл хоча би і з неукраїнською мовою навчання, „щоби вони не стратили року". Щойно практика життя переконала всіх, що при іспитах до середніх і фахових шкіл рішає не те, до якої школи дитина ходила, тільки фактичне її знання. Переконалися дальше, **що діти зі шкіл „Рідної Школи" загалом дуже добре підготовані, здають усякі іспити і без ніяких перепон переходять до середніх і фахових шкіл, до промислу чи ремесла.**

Тому українські **батьки зі Львова** повинні свої діти вписати передовсім до українських всенародніх шкіл „Рідної Школи" у Львові, бо ті школи попри приписане державним пляном знання — дають також національне виховання, сперте на українській традиції, українській історії, географії і літературі.

Батьки підльвівських громад повинні теж користати з нагоди і повписувати свої діти до львівських всенародніх шкіл „Рідної Школи", а то тим більше, що міська шкільна влада не дозваляє приймати замісцевих дітей до державної школи ім. М. Шашкевича. Діти з ближчих підльвівських громад можуть доходити чи доїзджати до школи, а для дітей з подальших громад можна влаштувати дешеві збірні селянські стації і платити за їх утримання харчами.

Шкільні оплати не повинні батьків залякувати, бо вони і в державних школах за науку треба платити, а в школах „Рідної Школи" шкільні оплати розмірно дуже малі. До тогож повну оплату платить тільки той батько чи опікун, що може платити. Хто не може, тому зменшують шкільні оплати до половини, третини й четвертини, а на випадок доказаної крайньої бідности зовсім звільнюють від шкільної оплати.

Не треба забувати, що „Рідна Школа" йде найбільше назустріч незаможній дітворі. Вона дбає про убрання, про обуву, про шкільні книжки й інші шкільні потреби для незасібної молоді та займається її дożивлюванням і лікуванням.

Освідомляйте всіх довкола! Якщо батькам чи їх заступникам ясно перед очі представите великі користи, які дає українській дитині українська всенародня школа „Рідної Школи" з рідним учителем і переконайте їх, що того всього не дасть чужа школа з чужим учителем — то певно українські батьки будуть вдячні вам за таку пораду. Бож кожний: чи інтелігент, чи міщанин, селянин чи робітник, зарібник чи безробітний — одним словом **кожний бажає своїй дитині добра** і тільки через незнання та непоінформованість замість добра — робить своїй власній дитині тяжку кривду, поминаючи „Рідну Школу" й посилаючи її до чужої. Цього не повинно вже в нас бути!

Сьогорічні вписи до всенародніх шкіл „Рідної Школи" у Львові починаються 3. червня і тревають до 8. червня 1935 р. включно.

АДРЕСИ ВСЕНАРОДНІХ ШКІЛ „РІДНОЇ ШКОЛИ" У ЛЬВОВІ.

Для Середмістя і Стрийської (Галицької) дільниці:

7-клясова дівоча школа ім. Шевченка вул. Мохнацького ч. 12.

6-клясова хлопяча школа ім. Т. Шевченка — вул. Супінського ч. 21

Для Городецької і Янівської дільниці:

7-клясова дівоча школа ім. Б. Грінченка — пл. св. Юра ч. 5.

7-клясова хлопяча школа ім. Б. Грінченка — вул. Городецька 95.

Для Жовківської дільниці, Замарстинова і Знесіння:

6-клясова мішана школа ім. Кор. Данила — вул. Жовківська ч. 12.

Для Личаківської дільниці:

6-клясова мішана школа ім. Князя Льва — вул. Крупярська 15.

Левандівка:

Всенародня мішана школа — вул. Варшавська ч. 8.

Клепарів:

Всенародня мішана школа „Народний Дім" (біля церкви).

Українські батьки Львова і підльвівських громад!

Вписуйте своїдіти до всенародніх шкіл „Рідної Школи" у Львові, де кому ближче і вигідніше! Гасло: Всі українські діти до шкіл „Рідної Школи"! — повинно бути загальне, бо дійсно **в рідній школі наша будучність!** Докажім ділом, що розуміємо правду цих слів і вслід за тим українські діти найдуться під опікунчими крилами „Рідної Школи"!

Повітовий Союз Кружків „Рідної Школи" у Львові.

Піжами жін. на планку найнов. 7·50 попелінові в паси жіночі і муж. 5·80 дитячі 3·90 **„ДЕСТРА"** Львів Сикстуська 2

Хлопячі спорт. сорочки у вел. виборі 1·95, короткі підштанці тревалі 1·40 купелеві плащі 3·80 тільки у Фабр. білля **„ДЕСТРА"** Львів, Сикстуська 2

Конфекція під кождри тревалі 5·90, пошевки 1·90, яськи 0·75, проф. плащі 4·90, у вел. виборі жіноче білля **„ДЕСТРА"** Львів, Сикстуська 2

ПЕРЕД ДИМІСІЄЮ ЧЕХОСЛ. УРЯДУ.

ПАРИЖ, 22. 5. ПАТ. Авас повідомляє з Праги, що вже почалися півофіційні розмови в справі створення нового кабінету. Теперішній уряд подасться до димісії ще цього тижня. Створення нового уряду доручать теперішньому прем. Малєтрові. Партії колишньої коаліції домагаються, щоб участь у новім уряді взяли аграрії, соціяльні демократи і німці, не зважаючи на їхні втрати підчас останніх виборів.

—o—

МІН. ЛЯВАЛЬ У ЖЕНЕВІ.

ЖЕНЕВА, 22. 5. ПАТ. До Женеви приїхав французький міністер закорд. справ. Авас повідомляє, що ще нині мін. Лявась обміняється своїми першими враженнями, які зробила на нього промова канц. Гітлера.

При терпіннях серця і звапненні посуд, нахилі до удару і апоплектичних атак природна гірка вода **Franciszka-Józefa** запевнює лагідне випорожнення без зусилля

Англійський історик знавець нашої справи.

Сетон-Вотсон.

Слідкуючи за працею Українського Бюра в Льондоні з великим задоволенням прочитала я, що членом англійсько-українського клюбу є Роберт Вілієм д-р Сетон Вотсон. Три роки тому, читала я в Т-ві українських письменників і журналістів у Празі реферат „Забута книжка: „Європа в переродженні" Сетона Вотсона, і рішила подати коротенькі звістки про видатного англійського вченого.

Д-р Сетон Вотсон (Скотус Віятор) видатний англійський історик і політик, що відограв визначну ролю підчас світової війни, а головно, як видатний учений майже всі свої праці присвятив студіям малих славянських народів.

Іще в першому десятилітті XX. ст. Сетон Вотсон пильно студіює проблему славянських народів у межах Австро-Угорщини та балканських держав. Щоб добре познайомитися зі справжнім становищем цих народів, він особисто відвідує ці держави, на місці студіює відносини і знайомить англійців зі славянськими народами в межах Австро-Угорщини. „Що торкається англійського суспільства, то був тут іще цілинний ґрунт, і мої праці спочатку надибали цілковиту байдужість до всіх цих проблем", каже Сетон Вотсон.

Перша його праця „Майбутність Австро-Угорщини" вийшла 1907. р.; автор доказує там, що коли б Австро-Угорщина приєдналась до Німеччини, то занепалаб. У 1908 р. вийшла друга книжка: „Расова проблєма на Мадярщині", в якій автор перестерігає Европу про небезпеку для мира такої політики Мадярщини. „Історичним призначенням Габсбургів має бути забезпечення рівноправности та свободи для всіх народів Австро-Угорщини". У 1911. р. вийшла його книга: Південно-славянське питання і габсбурська монархія", де автор суворо скритикував австро-угорську політику на Балканах. Він радить австрійському урядові підтримувати визвольні змагання сербів і хорватів.

У дальших своїх працях Сетон-Вотсон критикує методи, якими мадярська олігархія вдержувала свою монополію в державі й тим надавала протиславянський напрямок у політиці. Автор гостро виступив в оборони хорватів.

Передбачаючи, що події ведуть до великої війни, Сетон Вотсон вирішив підвести свій голос перестороги і перед німцями і подбав, щоб у 1912—1913 рр. вийшли його дві книжки в німецькій мові. ....Своє англійське видання 1911. р. — пише він — присвятив я тому англійському політикові, що матиме досить геніяльности і відваги вирішити південно-славянське питання. Ще й тепер у дванадцяту годину це повторяю"... Автор обвинувачує Мадярщину в убийстві Фр. Фердинанда, що на його думку, міг би завести демократичний устрій і забезпечити національний розвиток славянам широкою автономією...

За світової війни, Сетон Вотсон перші два роки, до свого відходу на фронт, як воєнний кореспондент, присвятив публіцистичній праці, щоб обробити громадську думку в Англії в оборонї незалежности славянських народів. Написав кілька поважних статтей у журналі „Нова Европа", з яких і повстала потім книжка: „Европа в переродженні".

Сетон Вотсон скрізь доводив, як і Масарик, що Европа не повинна побоюватися „Панславізму" а навпаки „Панґерманізму", що справдї загрожує Европі.

Для нас, українців, цікаво, як уже в той час Сетон Ватсон дивився на українське питання. „Дехто із славян доводить, — пише він — що русинська мова це лише діялект, і росіяни називають русинів малороси, та русини самі себе найрадше називають українцями". Зробивши екскурс в історію славянства автор стверджує самостійний культурний розвиток поодиноких народів і те, що його не можна припиняти. Одну з трьох головних причин світової війни, поруч з англо-німецьким змаганням у колоніяльних впливах та південно-славянським питанням вважає українське питання, як суперництва між Австро-Угорщиною та Росією. „Чи буде в силі Росія після війни притяти до себе 30 мільонів українців?" — питає автор. „Чи освічені російські політики допустяться знову таких учинків, як на місяць до війни, коли поставили своїх вояків біля могили українського Берлса-Шевченка, або заарештували українського архиепископа Шептицького, а без нього засильно насаджали православя у Галичині?" — питає автор. І знову доказує автор, що кожний славянський нарід має свої окремішности і прагне до самоозначення, яке мусить бути забезпечене.

У своїй статті „Українська проблєма" говорить тоді С. В., що хоч в Европі ім'я Україна призабуте, але воно не в якимсь „модерним виданні", бо це ім'я зустрічається ще в XVII. ст. Автор наводить тут англійську літературу з тих часів, присвячену історії України та її культурі. В своїй статті С. В. подає короткий огляд історії українського народу, розквіт української держави при Володимирі, розділ України під натиском Польщі та Мадярщини і боротьбу України на всіх фронтах. Оповівши поодинокі моменти повоєння українців стверджує він, що національна свідомість українців не завмерла. Найбільший поет В. України Т. Шевченко пробудив національне почуття, хоч цар Микола жорстоко відплатив йому. Не прислухнили національного руху і жорстокі розпорядження царських міністрів і українська культура під жахливим утиском розвинулася на Україні і в Галичині.

Далі освітлив він москвофільський процес з 1914. р., про те, як росіяни скасували львівський університет, як у Галичині появилася маса шпитунів і як прийшла катастрофа. У статті з 16. IV. 1918. закликає союзників допомогти здоровим силам у Росії, позбавитися большевиків та осуджує політику Росії, що кинула Україну до Берестейського миру.

У всіх справах автор вірно насвітлює нашу справу та стає в ім'я справедливости та в інтересі европейського миру в її оборонї.

Марія Омельченко.

ІТАЛІЯ ПРОТИ ВМІШУВАННЯ ЛІГИ НАЦІЙ.
Дальше загострення італійсько-абісинського конфлікту.

ЖЕНЕВА, 22. 5. ПАТ. Заходи мін. Ідена, щоб італійсько-абісинський конфлікт поладнати мирним шляхом, не принесли успіху. Італійська делегація рішуче спротивилась, щоб конфлікт передати Лізі Націй до вирішення.

На тайнім засіданні Рада Ліги Націй призначила членами комісії інтелектуальної співпраці професора варшавського університету Чеслава Бялобжеського, члена Академії Наук у Ленінграді Оболенського і китайського вченого д-ра Ву-Шї-Фе.

З черги Рада перевела дискусію над звітом комісії знавців у справах невільництва. В дискусії промовляв італійський делегат бар. Альойзі, який ствердив, що невільництво існує законно в Абісинії, Арабії та Ємені. Невільництво є образою цивілізації. Комісія ствердила, що населення Абісинії нападає на сусідні краї, де схоплює людей і перемінює на невільників. Опісля Рада приняла звіт у справі конвенції про нелегальну торговлю наркотиками.

АРЕШТУВАННЯ НАЦІОНАЛ-СОЦІЯЛІСТІВ В ІТАЛІЇ.

З Больцано надійшли вістки, що в останнім часі влада арештувала багато осіб в полудневім Тиролі у звязку з ожившеною націонал-соціялістичною акцією. Кількох арештованих виселили з Італії за організування націонал-соціялістичних демонстрацій.

РИМ, 22. 5. ПАТ. Спеціяльний трибунал засудив 17 осіб за протидержавну діяльність на кару вязниці від 2 до 20 років.

—o—

ІРЛЯНДІЯ ДАЛІ ВЕСТИМЕ ВІЙНУ З В. БРИТАНІЄЮ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Премієр ірляндського уряду Де Валєра сказав у соймі, що уряд Вільної Ірляндської Держави постановив вести й далі господарську війну з В. Британією.

—o—

НОВИНКИ

— **ЖИВЕЦЬ „ЧЕРЧЕ“, пансіон вілля „Надія“ відчинений від 20. травня.** 1589 2-9

— **Робітня футер Юліяна Глушевського,** Львів, пл. Капітульна 3, І. пов., тел. 54-56. Приймає футра до перехову на літо. 1138 17-?

— **Першорядне фризієрське і косметичне** заведення для Пань і Панів Т. Кутковського, Сикстуська 14. Тел. 106-88. 1119 14-?

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішнім дні тягнення держ. льотерії впали такі більші виграні: 1,000.000 зол. на ч. 87111. 10.000 зол. на ч. 83910 129765. 5000 зол. на ч. 2237 31232 42818 53032 56501 66044 146228 158946. 2000 зол. на ч. 12810 16002 16152 19743 37502 43337 66402 70227 72937 74200 75265 82159 97833 100060 110776 122001 133432 143267 146705 164610 166731 173232 178258 183505 184639. 1000 зол. на ч. 5147 5717 10013 13337 15684 19654 25400 27432 35404 37449 42486 46480 53176 63251 69621 79058 85353 85971 91720 93961 95492 99286 105045 105069 113945 114191 118682 123401 124222 126047 126566 128510 130981 134354 136812 140261 144938 154632 158462 159417 162988 164221 166139 166744 167443 170809 171305 177483.

— **Два трагічні автомобілеві випадки.** Вчора пополудне у Львові авто ч. 319, кермоване шофером Францом Кушеманом переїхало на скруті вулиці Зигмунтовської та Городецької на 60-літнього Степана Боляка, якому зломало підставу черепа. Рятункова стація відвезла Боляка в грізному стані до шпиталю. Поліція занялась тою справою. Другий випадок трапився на Баторівці в год. 14, де авто переїхало 13-літнього Ярослава Боднара. Хлопець зранений на голові і на цілому тілі; невиключене потрясення мізку.

— **Львівська хроніка.** В ночі з вівторка на середу при вул. Інвалідів ч. 23. розляглися стріли. На подвірі однокімнатного помешкання сусіди найшли тяжко раненого в голову Йосифа Білика, муляра, який мешкав з жінкою Оленою, шваґром Михайлом Копчинським та його жінкою. Рідня заявила сусідам, що Білик скінчив самогубством на тлі нервового розстрою тому, що був без праці. Поліція арештувала жінку Білика Олену і М. Копчинського з його жінкою під закидом убивства Білика.

— **Темна хроніка.** Львівський злодій Іван Фурда вкрав у адв. Нуссбавма, вул. Коперника 14 50.000 зол. Його приловили в косівському повіті і заарештували. Знайдено тільки половину вкарденої квоти. На місце, де як твердив злодій, сховав другу половину, не знайдено нічого. Доставлено його до львівського

З дороги життя.

Королівські клопоти.

Вичитали ми новинку про клопоти б. еспанського короля Альфонса XIII., що кінчі хоче розвестися зі своєю дружиною Евою.

Вже то колишня „Королівська Еспанська Милість“ спричиняювала все багато клопотів і своїй батьківщині і народові й дворові, ба навіть рідній мамі королевій Христині.

Колись король Альфонс виховуваний чемно під опікою охмайстра і під оком гордої мами, не дуже брав собі до серця ради, вказівки та науки, які хотіли в нього защіпити. Зростаючи під гарячим небом Еспанії, заскоро дозрівав і як молодий хлопець став залицятися занадто гостро до ріжних дам королівського двору у Мадриді. А коли одна з дам з місця дала йому відправу, пімстився за ній безсердечно і зайшовши тихцем ззаду, щипнув її у рамя так сильно, що на тілі виступив великий синяк. Дама пішла пожалуватися охмайстрові і показала йому синяк на рамені. Охмайстер доніс про ту подію королевій-мамі Христині, а ця прикликала сина і прикладно покарала.

Та Альфонс і тоді постановив відімститись на мамі двору. Тому зайшовши знов тихцем ззаду, щипнув її ще сильніше, правда, вже не в рамя... Дама наробила крику а король каже: „Підіть до охмайстра та покажіть йому ще й цей синяк“...

Коли мав 20 років, оженився проти волі матері з Еною Батенберг. Мати не могла цього переболіти, бож в готайському альманасі було чорне на білому, що рід Батенбергів був родом третьорядної крови. Отже звязок першорядної крови з третьорядною в очах гордої королеви був неприродним мезаліянсом. Її розум не міг цього зрозуміти. Бо й які можуть бути наслідки? Які діти? Тому стара королева постановила з матірної розпуки вступити до монастиря Бенедиктинок.

Та Альфонс поставив на своєму і його подружа за час 7½ років мало вже шестеро дітей...

З того дня все пішло як з Петрового дня. Найстарший син короля повотився по драбині готайського альманаху ще нижче, бо оженився зі звичайною американкою — донькою... лише мільонера.

Сам король довший час займався хореографією і взяв під свою опіку славну російську танцюристку Павлову, за якою ходив як імпресаріо. Павлова вмерла. Прийшла революція. Щастя, що король не мав довірря до рідних банків і переніс завчасу капітали до міцніших нас. як льондонська. Почав пити всякі води: від „Віші“ до Карльсбадської аж прийшов до переконання, що має розводову недугу.

Готов іще літи за прикладом сина і переконатись до долярів. Бо це ще єдине, що лишається королеві, коли втратить престіл і любов, за яку колись боровся

Тиберій Горобець.

осідчого відділу. — Трьох незнаних нападників напало на торгівця збіжем Вольфа Гохберга, у дорозі Рудок до Городка. Його скинули із воза, заткали йому уста і вкрали 300 зол. Під закидом, що вони це виконали грабіж, заарештували Станислава і Василя Кравцева і Гриньків Котка з села Завидовець. При них знайдено частину готівки.

— **Стріляли до учителя.** В Мшані коло Городка Ягайл. ранений управитель тамошньої приходної школи Казимир Гагель. Незнані напасники стрілили з засідки і ранили Гагеля в лице.

— **Залізничий урядовець під поїздом.** Станислав Свйонтек, урядник відділу доріг у Кракові, переходив через залізничий шлях під варшавський віядукт і не добачив паровозу. У одній хвилині він опинився під колесами паровозу, який його розшарпав на кусні.

— **Чи будемо літати зі скорістю 800 км. на годину?** Від якогось часу чимало говорять про лети в стратосферу у щільно замкнених гондолях або в відповідно збудованих літаках. Летун мусить бути тоді відповідно убраний і мати апарат, який достарчає йому кисня. Але цей спосіб лету небезпечний для летуна. Тому стараються, головно в Америці, збільшити скорість. В Америці існує окремий комітет для повітроплавства, якого завданням буде сконструювати літак, що досягнув би швидкість 800 км. на годину. Він фінансований державою і має в Ланґлфілд (Вірджінія) спеціяльні лябораторії, де переводить систематичні проби витревалости моторів і крил. Пробують там уживати нового металю берилю, лекшого від алюмінія, а витревалішого від стали. Гадають, що можна буде досягнути скорости 800 км. у найближчому часі.

— **Двацятилітна дівчина потрійна вбивниця дітей.** Коло Трієр, в селі Неведь заарештували дівчину Анну Шу. Підозрівали її в потрійному вбивстві своїх незаконних дітей. Її мама і три кревні заарештовані за співучасть у злочині. Приголомшена доказами вини дівчина призналася, що перед 14 днями вроджену дитину кинула до гноївки. На дні гноївки, яку випорожнено, знайдено ще рештки іншої дитини. Кости давнішого походження стверджують, що вона мабуть позбувалася і третьої дитини тим самим способом.

— **Знесуть дім Міцкевича.** У Ковні має міська влада намір знести дім, де мешкав свого часу Міцкевич. Проект збурення домика мотивують конечністю розширити вулицю.

— **7.000 гектарів рижових піль згинуло з браку води.** З Токіо повідомляють, що внаслідок посухи, яка панує на Кореї поверх міліон кореянського населення відчуває брак води. 7.000 гектарів рижевого поля згинуло внаслідок посухи.

— **Згоріли живцем у залізничій катастрофі.** Коло Турину в Франції трапилась страшна катастрофа, де згинуло 3-х людей. Забули спустити рамну; вантажне авто з 350 бочілочками пливкого газу наїхало на поїзд; газ експльодував, локомотива і самохід загорілися. Згинули машиніст, палій і шофер. Провідник поїзду і ще одна особа важко ранені.

— **Канал короля Альберта.** Віддавна панувало між Антверпеном і Роттердамом суперництво щодо плавби на ріці Мозі. Кожне з тих міст хотіло якнайбільше кораблів (їхало їх 140 денно) спрямувати у свій бік. Возили туди чимало товарів з полудневої Бельгії і Франції. Кораблі переїзжали попри Маастріхт — голяндське місто зараз при бельгійській границі. Здавалося, що перемога буде по стороні голяндців, бо вони десять літ тому збудували канал Юліяни, при правому березі Мози, куди могли переїзджати кораблі до 2.000 тон містоти виключно голяндською територією. Але Бельгії вдалося з великим зусиллям збудувати теж недавно канал. Канал цей перетинає скелисті ліві береги Мози і тим виконано одно з найбільших і найдосконаліших осягів техніки. Цей новий канал званий іменем короля Альберта приближує Антверпен для кораблів на 150 кільометрів у порівнанні з Ротердамом. Це запевнює бельгійцям першенство у плавбі. Їхати можуть там кораблі 13—50 тон містоти. Отворила його королівська пара.

— **Сліпі діти видять.** Вдалось винайти лікарство, яке лічить недуги часами навіть осліплення очей спричинене браком вітамінів. Брак вітаміни А, яку знаходимо в трані, в листі і в моркві може в дитини спричинити сліпоту. Завдяки фізіольогічним і хемічним дослідам вдалося створити цю вітаміну в сконцентрованій формі і вживати її як лік проти сліпоти. У віденській університетській клініці проф. Гамбургера випробовують з дуже добрим успіхом це лікарство. „Медична Клініка“, фаховий часопис оповідає про подивугідні висліди видужань. Три і пів-місячна дитина мала зовсім замкнені запухлі очі, рогівка була затемнена. Дістала вітамінове лікарство і по трьох днях рогівка прозора, очі незаклеєні. Теж у другої дитини, якої очі надідав нарив, де рогівка була зовсім темна, вдалося лікарством вітаміновим до другого дня осягнути прегарне поліпшення. Ця сліпа дитина вже прозріла. Цей лік добрий виключно тільки на очні недуги спричинені браком вітамін.

— **НЕДУГИ ПЕРЕМІНИ МАТЕРІЇ.** Дослідники лікарського знання, що торкаються перемін матерії, запевняють, що хто вживає природної гіркої води „FRANCCSZKA JÓZEFA“ має знамениті наслідки.

—o—

Дописи.

НАДВІРНА.

Свято патрона українського купецтва. Дня 12. травня відсвяткувала надвірнянська філія С. У. К. і П. свято патрона українського купецтва св. Юрія Богослуженням та святочними сходинами. В год. 8. відправив о. шамб. Іван Луцик в супроводі о. зах. Никита І. Кучма в о. сотрудника В. Бибика соборну Службу Божу, на якій о. шамб. І. Луцик виголосив проповідь, вказуючи на вагу рільничого промислу та підчеркуючи значіння гасла „Свій до свого“. В год. 10. зібралися купці та ремісники Надвірної в сит. „Просвіти“ на шильді сходини, які відкрив голова Т-ва п. Василь Свищ коротенько, але змістовною промовою. Прибутні вислухали дати рефератів: а Демянчука Михайла про св. Юрія — покровителя українського купецтва та п. Свища Степана про розвій та історію українського купецтва від найдавніших часів до сьогодні, зі спеціяльною увагою до розвою філії в Надвірній. По рефератах відбулась товариська гутірка, а якій обговорювано справи організаційні, спеціяльно організацію у українських ремісників та рем. молоді при С.У.К. і П.

ДИВОГЛЯДИ.

ЛЮДИ МОЖУТЬ ЇХАТИ ГАРМАТАМИ.

Дещо фантастичний проект комунікації випрацював міланський винахідник. Він видумав гармату, де може сховатися особа. Особу можна вистрілити; тоді воно в часі пару секунд перелітає дуже великий простір. Перед силою натиску перед наглістю упалку має охоронити особу легковід. який зараз отвирається, коли людина вилітає. Ще інший прилад має охоронити перед потрясеннями. Сумнівно чи хто схоче довіритись тому, дещо непевному комунікаційному засобові.

КІТКА У РЕСТОРАНІ ДЛЯ ПСІВ.

Велику метушню викликала кітка, яка завітала разом із своїм паном у льондонському ресторані для псів (одинокий на світі). Пси, які спокійно займали — зірвались наглo всі і пустились наздогонім кітки і її власника. Но дорові кітка зі страху скочила панові на капелюх. Пси скакали на пана і аж огнева сторожа притулала необачного. Власника кітки подали в суд за порушення публичного порядку.

СПОРТ.

СПОРТОВА НАРАДА.

Український Спортовий Союз улаштовує в суботу 25-го травня п. р. в салі „Української Бесіди" — (Нар. Дім), вул. Рутовського 22, в год. 18·30 **спортову нараду**, що на ній виголосить інж. Палій Андрій реферат на тему: **„Вага фізичного виховання для української суспільности"**. — Вступ тільки за запрошеннями.

ОГНІСКО — УКРАЇНА.

В неділю 26. травня відбудуться на гриві Погоні змагання за мистецтво Окружної Ліги між Україною та Огніском (Ярослав). Початок: год 11-а передпол. Попередять змагання дружини молодших.

ЗАКОРДОННИЙ СПОРТ.

Амстердам: Англія — Голяндія 1 : 0 (0 : 0). Міждержавні змагання 45.000 видців.

Париж: Франція — Мадярщина 2 : 0 (1 : 0). Заслужена перемога французів. 30.000 видців.

Відень: Австрія — Менчестер Сіті (Англія) 4 : 3 (0 : 1). Змагання стояли на дуже високому рівні, віденська дружина перемогла заслужено.

Берно: Менчестер Сіті — Ф. Ц. Берн 3 : 2 (2 : 2).

Прага: Спарта — Чехія Карлін 5 : 1, Славія — Жіженіце 3 : 1; Вікторія (Пільзно) — Колін 3 : 1; Простейов — Пільзно 3 : 2; Д. Ф. Ц. — Теплінер 2 : 0; Богеміянс — Кладно 3 : 1.

Виказ жертв

на будову шпиталю ім. Митроп. Андрея.

ВИКАЗ XXXXIII.

Зложили: 4.216 зол. з запису бл. п. д-ра Івана Дорошенка, 2.500 зол. С. С. Вінцентів з Пазлів, 200 зол. д-р. Буша, 2.500 зол. С. С. Вінцентів з Пазлів, 200 зол. д-р М. Дверович Львів. 180 зол. збірка І. Кравецького за портрети, по 100 зол. д-р З. Левицький Коломия і Маслосоюз Львів, як неприятий гонорар д-ра Пашчишина, 67 зол. збірка в часі зїзду лікарів, 51 зол. д-р Гарасимів Стрий, 40 зол. В. Русин Львів, як неприятий гонорар д-ром Панчишином, 34 зол. Ун. Кас Львів, 26 зол. дес. уряд Бібрка, по 25 зол. духовенство милітинського деканату і пп. Зельські Милитин, по 22 зол. мед. секція Студ. Громади Краків і збірка І. Кургана Львів, 20 зол. Краєве Тов. Кредитове Львів, по 15 зол. І. Петрик Берно, Рай. Молочарня Пикудовичі і д-р М. Волошин Львів, по 10 зол. М. і д-р Р. Цегельські Львів замість квітів на могилу гофр. Дверовича, д-р Соневицький Ст. Самбір, д-р Модна Львів, д-р Залужний Золочів замість квітів на могилу д-ра Лисяка, О. Пашак і С. Матієва Львів, по 5 зол. І. Сарматюк Лисятичі і М. Колтунюк Львів, по 8 зол. парох. ур. Збараж і о. Воскрес Сопіт, 2 зол. О. Садовський Стрий, 1 зол. Д. Морох Жилачів.

100 кор. ч. д-р Добрилівський Прага. Крім того 3. травня зложив інж. Евген Гузар 2.000 зол. як першу жертву на пам'яткове ліжко, за що складає йому, як і всім іншим жертводавцям, щиру подяку

УПРАВА НАРОДНОЇ ЛІЧНИЦІ.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Четвер, 23. V. год. 7·30 веч. „Опера в кратку".

Пятниця, 24. V. год. 7·30 веч. „Опера в кратку".

Театр Різнородностей.

Четвер, 23. V. год. 7·30 веч. „Перша пєса Фанні".

Пятниця, 24. V. год. 7·30 веч. „Перша пєса Фанні".

Кіна.

АДРІЯ: „Распутін — злий дух Росії".

АПОЛЬО: „Не хочу знати хто ти".

АТЛЯНТИК: „Дівчата в одностроях"

ВАНДА: „Легіон життя", „Життя без антрпа".

ГРАЖИНА: „Проданий голос" — Н. Шмідт.

КАСІНО: „Шукачі золота".

КОЛІСЕЙ: „Буря над Вохгою" та ревія „Фукс шаліє".

КОПЕРНИК: „Баль у Савою" (Джіта Альпар, Ганс Ярай).

МАРУСЕНЬКА: „Жид Зіс" (Ковраї Файт).

МІРАЖ: „Схід сонця" та "Чібі" з відомою артисткою з Ф. Галь.

МУЗА: „Два гільтаї" (Фдіп і Фляп).

ПАКС: „Деревляні хрести".

ПАЛЯС: „Азбука кохання".

ПАН: „Молодий діс".

РАЙ: „Світ сміється" (большевицька комедія).

СВІТ: „Нана", „Серце водоцюги".

СОНЦЕ: „Людина - машина", ревія „100 відсотків для нас".

СТИЛЕВЕ: „Дама з Мулен Руж" і ревія „Гумор і темпо".

УТІХА: „Кровавий напад" і ревія.

ХІМЕРА: „Розсміяні очі" (Шерлі Темпль).

Закордонне радіо.

Четвер, 23. травня 1935.

Відень (506,8) 14·00 Спів (Тіто Руфо, баритон), 17·30 Оп. арії (Раппав, сопр.), 20·00 Концерт, **Братислава** (298,8) 19·25 „Італійка в Альжирі" оп. Россіні, **Кошиці** (299,1) 17·15 Циг. музика, 17·50 Для Закарпаття (**в муз. частині закарпат. нар. пісні**), **Прага** (470,2) 10·15 Сальон. муз., 19·35 „Отелло" оп. Верді, **Париж** (1648) 16·45 „Круян" пєса Анрі Бекета, 21·45 Симф. концерт, **Білгород** (437,3) 13·15 Популярні мельодії, 20·00 Пісоньки, **Берлін** (356,7) 14·15 Легка музика, 16·00 Музика давніх днів, 16·30 Скрипка, **Кенігсвустергавзен** (1571) 16·00 Вес. по полудні, 18·15 Дівочий хор, **Кельн** (455,9) 12·00 Концерт, 16·00 Суч. музика, 19·00 Пісоньки, музика, 22·20 Опереткова музика, **Мінхен** (405,4) 16·15 Пісоньки, 16·10 Форт. ресіталь, **Будапешт** (550,5) 19·15 Спів, 22·00 Циг. музика, **Мілянo** (221,1) 11·30 Легка музика, 17·05 Вок. концерт, 20·50 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 17·05 Солісти, 20·50 „Викрадення зі Сераю" оп. Моцарта.

Пятниця, 24. травня 1935.

Відень (506,8) 15·40 Соната на віольончело та форт., 17·15 Солісти (сп., муз.), 18·55 Опера, 22·10 Концерт, **Прага** (470,2) 16·55 Квартет, 20·15 Жін. хор. 21·10 Свято „Фідака" фільг. орх., **Парнж** (1648) 12·15 Концерт, 20·00 Вечір оперетов, **Білгород** (437,3) 13·15 Пісоньки, 18·00, 20·00 Концерт, **Берлін** (356,7) 16·00 Вес. сценки з музикою, 20·15 „Маріен Кантате" на 4 год. соль., хор, орх., **Франкфурт** (251) 12·00, 13·15 Концерт, 15·15 Життя та кохання жінки — пісні Шумана до слів Шаміса, 16·00 Пісні Вайсмана (Рігнер, сопр.), 21·00 Форт. ресіталь, **Кенігсвустергавзен** (1571) 18·00 Спів (Джана Перея Лябія кольорат. сопр.), **Кельн** (455,9) 16·00 Камер. музика, **Ляйпціг** (382,2) 21·50 „Гарна мельничка" пінаь пісень Шуберта (Відлі бас), **Мінхен** (405,4) 15·40 Танк. мельодії Бокерінія на 2 скр., альтівку, віольончелю, **Будапешт** (550,5) 12·05 Спів і скрипка, 15·30 Військ. орх., 18·15 Сальон. музика, 19·30 „Дон Хуан" оп. Моцарта, 22·50 Циг. музика, **Мілянo** (221,1) 11·30, 13·05, 19·15 Легка музика, 20·50 Святочний концерт, **Рим** (420.8) 17·05 Концерт, 20·50 Нац. гимни, 22·30 Танк. музика.

Львівське радіо.

Четвер, 23. травня 1935.

6·30 Ранішня авд. 7·30 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 8·05 Авд. для новобранців, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольогічні вістки, 12·05 Давні поети (рецитації та пісоньки), 12·30 Муз.-вок. концерт; у перерві ок. 13·00 Хвилинка для жінок, Полудн. денник, 13·50 З ринку праці, 13·55 Експорт, 14·00 Гр. пл., 15·25 Біржа, 15·45 Гр. пл., 16·30 Гутірка у фр. мові, 16·45 Гр. пл., 17·00 Репортаж, 17·15 Соната (скр., форт.), 17·50 Спорт. порадник, 18·00 Пісні в вин. Од. Міхаловського, 18·15 Література та суспільна служба, 18·30 Листи від дітей, 18·40 Сільва реруа, мист. життя, 18·45 Пісні в вин. Ів. Гладого (тенор) в супр. форт., 19·15 „Бертран Русель — адміністратор світа" (фейл. Ст. Каннна), 19·25, 19·29 Спорт. вістки, 19·50 Акт. фейл., 20·00 Форт. ресіталь, 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 „Король Ст. Баторій", авд. К. Броньчика, 21·30 Музика, 22·00 Реклам. концерт, 22·15, 23·05 Гр. пл.

Пятниця, 24. травня 1935.

6·30 Ранішня авд., 7·00 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 8·05 Авд. для новобранців, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольогічні вістки, 12·05 Концерт із гр. пл., 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. денник, 13·05 Гр. пл., 13·30 М. Равель: Форт. тріо, 13·55 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Гр. пл., 16·30 Листи від старших дітей, 16·45 Вечірний настрій з гр. пл., 17·00 Дискутуймо про материнський інстинкт, 17·40 Авд. для хорих, концерт, 18·10 Театр Уяви „Казимир Ягайловець" Ст. Вишнянського, 18·30 Реклямовий концерт, 18·45 Гр. пл., 19·15 Акт. гутірка, 19·25, 19·29 Спорт. вістки, 19·35 Концерт мандолінистів, 19·50 Акт. фейлетон, 20·00 Краєзнавча гутірка, 20·05 Муз. гутірка 20·14 Симф. концерт (спів, муз.); у перерві Веч. денник, Як працюємо. 22·30 Сучасна литовська поезія, 22·45 Відчит, 23·05 Сальон. музика з гр. пл.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·30—5·35 зол.

Нім. марка 1·66—1·68, фр. франки 34·90—35·00, шв. франки 171·50—171·85, фунти стерлінги 25·75—26·00, австр. шіллінги 98·00 — 101, чеські корони 22·00—22·25, рум. леви 30·00—32·00, ліри 42·00—44·00.

Золото: Долари 9·25—9·30, Франки фр. 34·80—35·60, Дукати 83·00—84·00, Корони 37·00—37·50, Рублі 4·75 — 4·85, 1 гр. зол. 5·92.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50, Фльорени 0·85, 1 гр ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 43·00—44·00, 5 проц. дол. Б. Г. 51·00—53·00, 4 проц. Зол. Б. Г. 43·00—44·50, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 46·00—48·00, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 52·00—55·00, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

Премійки.

Долярівки 52·00 — 53·50, Інвестиційна 104·00—107·50, Будівельна 42·00—44·00.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що ціп на масло не ставить з приводу нинішньої тенденції; в дні 22. травня п. р. кооперативам платив за:

		льоко Львів.
1 л.	молока	0·15 зол.
1 л.	сметани	0·70 „
1 кг.	масла	2·25—2·30 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 24 сот.

Тенденція на масло вичікуюча, на молоко і сметану слаба, на яйця сильна.

Маслосоюз повідомляє, що від 22. V. п. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомисарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята від 40 дкг.	за 1 кг.	1·80	зол.
Мол. однор. кури І. кл.	„	0·90	„
Старі кури	„	0·80	„
Пантарки	„	1·50	„

Птицю приймає в спільности визначеного приділу для кожного доставця.

Курята приймає поштою без приділу.

Когутів, качок, гусей, індичок та індиків з огляду на кінець сезону не приймає.

ОПОВІСТКИ.

Деканат Теольогічного Виділу Гр. кат. Богословської Академії у Львові подає до відома заінтересованих, що передординаційні і передконкурсові іспити в місяці червні **відбудуться в середу 12. V. ц. р., а не 5. V. ц. р.** 1591

„З прогулъки до Данії" — відчит зб. Е. Храплиного відбудеться в пятницю, 24. травня 1935 в год. 5-ій попол. заходом Кружка Р. Ш. ім. Г. Барвінок, вул. Мохнацького 12, на який запрошує членів і гостей. — **Старшина.** 1593

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Новочасна виробна парасолі і парасольок „ЛЮН", Львів, ул. Шайнохи 2. — приймає реперації, покриття, дешево. 1536 8—10

Наука писання на машинах, місячна оплата пять золотих. **Переписку і відбитки** — приймає Романська, Зиблікевичa 5 1562 5—10

фортепіян короткий, крижовий у знаменитім стані продає Бертошевський, Пекарська 15. І. п. 1553 6—10

10.000 мужеських сорочок продає від зол. 2·26 *Новочасна виробня* **„Ренома"**, Львів, Сонішна 9. 1510 12—22

Льокаль у партері до винайму в домі „Народньої Гостинниці" вул. ріг Коцюбинa і Синстуської. 1584 3—3

Спеціяльна виробня ПІЖАМ, БОВ-ЖУРОК, ДРЕССІНГІВ, детайлічно по гуртових цінах. — **Руд - Стар,** Львів, Сербська 17. II. 1391 19—20

Новітня робітня обуви Івана Івасівки при вул. Личаківській 18, виконує найновіші зразки мужеської, люксусової обуви, Спеціяльність ортопедична обува. 1580 5—30

Тренчкоти імпрегновані жіночі, мужеські, дитячі, найдешевше джередо „Паліюн", Гетманська 22, побіч музею. 5—7

Зараз до винайму 2 покої з кухнею з повним комфортом при вул. Стрийській 2 п. (бічній Жовківської). Відомість в канцелярії вдн. др. Бабія, Львів, Сапіги 65.

ОГОЛОШЕННЯ.

ПОДЯКА.

Водою Всевишнього відійшов на вічний спочинок бл. п. **о. Іван Степанів** парох Заболотець, пов. Броди.

Похорони відбулися 9. травня п. р. при величезному вдзиві народу.

Прибита смутком рідня Покійного складає щиру подяку всім громадянам, що взяли участь у похоронах та всім, що виявили своє співчуття з приводу невиджалованої втрати. Зокрема широ дякуємо всеч. о. дек. А. Левицькому і о. заст. дек. Е. Давидовичові, за провід у похоронах, усім всеч. Отцям олеського і брідського деканатів: о. сов. Кіналеві, о. Фенчинському, о. Татарінському, о. Киштені, о. Лесюкові, о. Гаврилякові, а особливо о. Цебровському, о. В. Давидовичеві, о. В. Пришлякові і п. Ф. Кожанові за прегарні прощальні слова над домовиною Покійного. Рівнож щире спасибіг п. п. Федишинам, Білякам, Фенчинським, Лесюкам, о. Кіналеві і о. Киштені, що відвідували Покійного в часі недуги і віддали останню прислугу при похоронах. Церковному Брацтву, старшим парохіянам і молоді, церковному хорові, п. директорці школи за участь у похоронах з дітьми, дир. Заяпені, п. Черкарчукові з Бродів, п. проф. Ір. Лежогубській, п. Утинчуківній, о. дир. В. Лициняківні, Ігуменатові С. С. Василіянок, Батьківському Кружкові членам Учительського Збору і молоді гімназії С. С. Василіянок у Львові за вияви пошани до Покійного і всім тим друзям і знайомим, що висловили своє співчуття рідні Покійного.

Дружина, донька, зять і внук.

Виробня музичних інструментів

Фр. Нєвчик

Львів, вул. Городецька ч. 2 Б. — Телефон 225-76

поручає всіякі музичні інструменти, приладдя і виконує направи по конкуренційних цінах.

Цінники на бажання. 41/21 1—52

За редакцію відповідає Олександер Костик Видає Видавнича Спілка „Ліло" З друкарні Вид. Спілки „Ліло". Львів, Ринок 10.

Ч. 134 (14.032). Львів, пятниця 24. травня 1935. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504·060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічне 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Заява Болдуїна у парляменті.

ВІДГУК ПРОМОВИ КАНЦ. ГІТЛЄРА

ЛЬОНДОН, 23. 5. ПАТ. Райтер повідомляє: Відкриваючи вчора дискусію у палаті громад у справі зброєнь віцепрем. Болдуін згадав про смерть марш. Пілсудського і висловив польському народові заяву співчуття з приводу цієї втрати.

Дуже прихильно поставився до промови канц. Гітлера, яку він виголосив у вівторок у райхстагу. Канц. Гітлер — говорив Болдуін — зясував становище Німеччини до дуже важливих проблем і згадав, що в деяких справах Німеччина готова зробити. Ця заява Гітлера, що Німеччина годиться обмежити німецькі летунські збройні сили до рівня сил інших західних держав, покривається з тезою В. Британії. Радіє, що Німеччина після переговорів зі зацікавленими державами, згодиться на обмеження цих зброєнь і приступить до летунської конвенції, яка булаб доповненням Льокарна.

НАЦІОНАЛЬНА ОБОРОНА.

Опісля Болдуін обговорив плян розбудови британського летунства. В. Британія припинила свої зброєння сподіючись загального обмеження зброєнь. Одначе ніякий британський уряд не може занедбати того, що є не тільки проблемою національної оборони В. Британії, але одночасно виконанням зобовязань супроти пакту Ліги Націй. Всі зброєння В. Британія вжие виключно проти нападника. Ця свідомість, що В. Британія виконає свої зобовязання, додасть відваги всім, які бажають мирно жити. Одночасно буде осторогою для інших, які у майбутньому схочуть використати конфлікти і призабути на свої святочні зобовязання, які накладає пакт Ліги або пакт Кельога.

ЩО СКРИВАЄТЬСЯ ЗА ДЕЯКИМИ ПЛЯНАМИ?

Одною з найважніших причин остраху було незнання того, що скривається за деякими плянами. Цей острах виринув теж у звязку зі становищем Німеччини. Одначе ці побоювання буде можна зовсім усунути і в справі наших зброєнь зможемо бути зовсім щирими. І так число німецьких літаків, про яке я згадав у листопаді м. р., було правдиве. Але помилився зовсім у своїх передбаченнях майбутності. Ніхто не мав найменшого поняття про швидкість продукції, до якої могла дійти Німеччина в черговім півроці. Канц. Гітлер заявив, що хоче осягнути рівність у летунських зброєннях з Францією. Ця заява є саме основою моїх обчислень, додав Болдуін. Тому В. Британія хоче якнайскоріше осягнути 1500 літаків. На питання Остена Чемберлена додав, що французькі летунські сили доходять до 1500 літаків, не вчисляючи кольоній. Ця рівність чисел необхідна, щоб осягнути дві цілі: збірну безпеку, яку передбачає летунський пакт льокарнеських держав і обмеження зброєнь.

ОРГАНІЗАЦІЯ ВОЄННОГО ПРОМИСЛУ І ПОБОРЮВАННЯ БЕЗРОБІТТЯ.

З черги Болдуін згадав, що В. Британія мусить ще багато зробити в організації военного промислу, щоб не залишитись позаду інших держав. Якщо йде про швидку продукцію машин, В. Британія може видержати суперництво з кожною державою. Британський уряд не допустить, щоб фабрики літаків тягнули надмірні зиски у двох найближчих роках. Додаткові кредити на розбудову летунства уряд предложить пізніше.

Найбільшою небезпекою для світа це страх, який огорнув всі народи. Тому постепенне оживлення торговлі приверне мир в Европі. Народи, між якими шириться безробіття, пробують дати працю безробітним у фабриках зброї і це є заворожене коло. Тому шукаю виходу всюди, де можна його знайти. Думаю, що є дещо ясних проблисків у промові канцлера Німеччини. Їх повинні ми підхопити і прийняти нові рішення. І тоді вдасться звільнити світ від найбільшого страхіття, яке над ним тяжить.

ПЕРЕМОГА УРЯДУ.

Дискусію над зброєннями відкрив в імени уряду міністер летунства льорд Лондондерр. Черчіль висловив вдоволення з приязних натяків канц. Гітлера супроти В. Британії. Деякі справи, які висунув канцлер, можуть бути основою до переговорів. Домагався, щоб дискусія над подробицями пляну уряду відбудася на тайному засіданні палати громад. Представник лейбуристів домагався, щоб негайно відновити наради розбройної конференції. Болдуін заповів, що при уряді буде дорадник до справ розбудови летунства. На це становище покличуть льорда Вейра, який був державним підсекретарем у міністерстві летунства в 1918 р.

Державний підсекретар летунства Сасон, відповідаючи на ріжні питання заявив, що уряд не може подати подробиць у справі літаків і моторів, які тепер замовить. Не може подати теж числових даних про організацію летунських сил. Закінчив заявою, що тільки сильна британська летунська фльота є найкращою запорукою европейського миру.

Вкінці палата громад більшістю 340 голосів проти 52 відкинула резолюцію Лейбур Парті, яка домагалась зменшити буджетові видатки на зброєння. Таким чином палата громад заапробувала політику уряду у справі збільшення летунських зброєнь.

МІНІСТЕРСТВО НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ І ГОЛОСИ ПРЕСИ

Англійська преса пише про велику перемогу уряду, зокрема віцепремієра Болдуіна. Підкреслює, що ліберали з опозиції голосували за програмою уряду про розбудову летунства, проти якої виступила тільки Лейбур Парті. Змінилось теж становище Болдуіна, майбутнього премієра національного уряду. Болдуін заявив, що уряд обмірковує створення нового міністерства національної оборони, яке координувалоб справи маринарки, війська і летунства. Преса здогадується, що становище в новім міністерстві обійме Саймон, міністром закордонних справ буде Іден. Далі преса з вдоволенням підкреслює, прихильне становище Болдуіна до промови канц. Гітлера. Сподіється, що вже незабаром дійде до переговорів з Німеччиною у справі летунського пакту і морських справ. „Таймс" пише, що побоювання у справі нової війни розвіялись зовсім.

Проєкт Патмана прийняли не зважаючи на вето Рузвельта.

ВАШИНҐТОН, 23. 5. ПАТ. Нині перед Палатою Репрезентантів през. Рузвельт мотивував своє вето щодо проєкту Патмана виплачувати підмоги для кол. військових комбатантів у новій емісії банкнотів на 2 мільярди долярів. Щоправда дефіцит на ту квоту не довів би Злуч. Держав до банкрутства, але догодкувати поодиноким групам загрожує державі. До кінця буджетового року для кол. жовнірів призначили 7.8 мільярдів дол., не вчислюючи в те одноразових, конечних підмог. Не зважаючи на вето президента, палата ухвалила внесення Патмана 322 гол. проти 97.

Прем. Ґембеш був у небезпеці життя.

БУДАПЕШТ, 23. 5. ПАТ. Вчора премієр Ґембеш трохи не впав жертвою самоходової катастрофи. Шофер, що вів авто премієра, який вертався з провінції до Будапешту на засідання парляменту, зімлів при кермі. Вже у останній хвилині над самим ровом задержав ще авто, рятуючись перед катастрофою. Шофера, що потім показано захворів, поготівля відвезло до шпиталю.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

Як забезпечити
Музей Визвольної Боротьби України у Празі.

Голос двох членів пражського Т-ва „Музей Визвольної Боротьби України".

(Кореспонденція з Праги).

Яке значіння мають музеї в житті кожного культурного народу, про це здається не треба й згадувати. З великим пієтизмом ставиться кожний культурний нарід зокрема до таких музеїв, в яких зберігаються всі ті памятки, що відносяться до його визвольних змагань. Особливе значіння мають музейні збірки для тих народів, які, хоч і пройшли довгий та кровавий шлях визвольних змагань і можуть бути з нього горді, то остаточної своєї мети не досягли. Для них ці збірки це не лише свята памятка Великого Минулого, але й джерело науки, як дійти до Світлого Майбутнього. І ми українці маємо вже такий музей — це Музей Визвольної Боротьби України в Празі, в Чехословаччині. І про нього не треба, здається, тут багато розписуватися. Писалося про нього вже чимало і кожний про нього здається знає. Неодин із нас склав уже навіть якусь жертву на будову музейного дому. А всеж ми беремося нині знову про нього писати, але тим разом порушимо щось зовсім інше.

Музей Визвольної Боротьби України істнує не на нашій рідній землі, а на чужині. На це склалися особливі обставини, що є безпосереднім виливом теперішнього політичного положення українського народу. Тверда дійсність каже нам цей музей держати покищо на еміграції. З цим саме фактом вяжеться одно дуже важливе питання в дальшому житті музею: його трівкого забезпечення.

Велику помилку робить той, хто думає, що коли Музей находиться на еміграції, то й завданням еміграції є подбати про його забезпечення. Навпаки! Умовини емігрантського життя дуже непевні, змінчиві, вповні залежні від кожночасного стану політичних обставин, які не мусять бути все сприятливі для української еміграції. Ніхто не може заручити, що в майбутньому укр. еміграції може прийти час, коли вона найдеться в такому положенні, що не буде мати ніякої змоги дбати про музей, а тоді багатьом музейним збіркам може загрожувати поважна небезпека. І не тільки тоді. Про таку небезпеку треба думати й тоді, коли взяти під увагу, що еміграція має свої специфічні моменти життя, а при історичній і кожній еміграції притомій психозі, не виключені всякі зміни настроїв, поглядів, усякі флюктуації, які можуть теж чимало зважити на долі Музею. Тому то про дальше майбутнє Музею мусить передовсім подбати край і постаратися створити йому такі умовини життя, які забезпечилиб його трівке істнування без огляду на те, яке буде майбутнє еміграції. Треба Музей поставити в таке положення, щоб йому не загрожувала в майбутньому ніяка небезпека і серед найбільше несприятливих умовин життя еміграції. Над цим вже думали нераз, але ніхто не виходив з цим чомусь на прилюдну арену. Ми знаємо, що й краєві міродатні чинники в розмовах з деякими представниками еміграції видвигали питання трівкого забезпечення істнування Музею, але за іншими пекучими справами загального українського життя, це ніби забувалося і так воно лишилось й досі. А далі нема вже можливости його відкладати. Пора вже раз і про це публично поговорити, подискутува

ти і взятися рішуче за діло. Прогавний час може зле відбитися на дальшому житті тієї дорогої нам усім інституції.

Музей Визвольної Боротьби України це загально-національна установа і лиш як така вона може рахувати на підтримку цілого народу, а коли з якихнебудь причин Музей буде в руках лиш одної, все одно якої групи громадянства, а до того ще й у специфічних еміґрантських умовинах, то тоді він перестане бути загально національною установою, а над його дальшим розвитком та дальшим існуванням повисне загрозливий знак запиту. А це не сміє статися в ніякому разі! З цього мусять здавати собі ясно справу й ті, що управляють тепер музеєм і звертаються до народу за жертвами на музей і цілий народ, який вважає Музей своїм спільним добром і на це дає і хоче далі давати свої пожертви. Не можна допустити до того, щоби поширювалося чи зростало якенебудь недовіря, бо раз так станеться, тяжко вже буде справу направити.

Якже це зробити? Ми тут не хочемо подавати якоїсь непомильної рецепти, а лише бажаємо піддати цілу цю справу під дискусію. Думаємо, що передовсім треба вжити всіх засобів на те, шоб усунути небажані, а може й нездорові відносини на самому пражському ґрунті біля Музею (див: замітка редакції „Діла" з дня 21. квітня ц. р. про загальні збори Музею), а далі, щоби забезпечити його тривке існування в Празі, створивши постійну і незмінну кураторію Музею. Ця кураторія мусілаб бути складена так, щоби давала запоруку, що Музеєві не може загрожувати ніяка небезпека навіть і тоді, колиб наша еміґрація в Чехословаччині опинилася в такому положенні, що не малаб змоги ні дбати ні відповідати за Музей. Далі ця кураторія мусілаб бути такою, щоби на неї не могли впливати ніякі непередбачені еміґраційні флюктуації, групи, угрупування і т. п. Словом вона не малаб бути залежна від такого чи іншого складу нашої еміґрації. А що найважніше, вона мусілаб мати всі дані для тривкости свого існування, а через те вона не смілаб бути звязана безпосередньо з еміґрацією. На нашу думку вона малаб складатися із представників наших наукових, культурних, а може й господарських інституцій в краю і в ЧСР. (розуміється не еміґрантських, напр. „Просвіти" в Ужгороді).

Як це перевести? Над цим саме треба подумати і подискутувати, але щось остаточно в цьому напрямі треба зробити. Ми кидаємо тут цих кілька думок із бажанням, щоби в цій справі забрав слово особливо край, бо під теперішню пору лише він є до розвязки цього питання найбільш компетентний. Чим скорше вирішимо це питання, тим краще, бо тоді щойно будемо спокійні за існування нашого Музею і тоді теж певно стане в Празі власний дім, де найдуть своє відповідне приміщення дорогі памятки наших Великих Днів, а до того ми маємо ще й оправдане побоювання, що в таких відносинах, в яких тепер Музееві приходиться існувати, не одна з цих памяток може легко знищитися.

Інж. Роман Каратницький, Інж. Петрю Стецьків — члени Т-ва Музей Визвольної Боротьби України.

Приємна та цікава лєктура

це збірка оповідань

ВАСИЛЯ СОФРОНОВА

ЛИПНЕВА ОТРУТА

Ціна: 1·40 зол., з пересилкою 1·70 зол.

Замовляти в Адміністрації „Діла" Ринок 10.

На фронті плянової праці.

За розбудову давних і будову нових варстатів праці.

У часі великої матеріяльної скрути загального зубожіння усіх шарів нашого народу та великого безробіття необхідно шукати за новими можливостями, за варстатами праці, або бодай гуртувати, організувати ту працю, яка роздріблена існує. Найбільше можливостей криє таки — слабе і незорганізоване наше міщанство й ремісництво.

Нашим завданням повинно бути гуртувати його. Це вдасться не голою пустомельщиною й обіцянками. Ремісництво наше можна рушити в першу чергу організацією праці і відкриттям нових можливостей праці, заробітку. Це привяже його суцільно до народу, наблизить до інтеліґенції і поверне віру в себе і наше майбутнє. Вільних варстатів праці у нас багато, треба вміти тільки їх пішукати та „невидючому" показати. Ідея кооперації гарна, хоч і не всюди найшла зрілих людей до того роду організацій. Індивідуальні підприємства під цю пору неменше важні. Та на мою думку в цьому напрямі повинна йти так само енергійна аґітація, як енергійно по війні взялися до кооперації. Там, де кооперації не повелося, де недобори підірвали одних, а наздникам дали наживу або де адміністраційна влада й розвязала, там повинна утворитись крамниця метвої, енергійної людини. Наші банки могли би багатьом помогти і неодин із безробітних по відбутій практиці міг би найти варстат праці. Навіть по селах, у яких є кооператива (маю на думці великі розлогі села), сміло може удержатися крамниця особлива. Таких сіл маємо тисячі, стільких безробітних, півінтеліґентів, міщан, а навіть і свідоміших селян могло там приміститись.

Поміч уявляю собі так. Банки чи інша установа дає довгоречницеву позичку, очевидно за порукою тому, хто виказавшись фаховою освітою чи практикою хоче відкрити крамницю мішаних товарів у селі чи місті. Можна навіть зорґанізувати практичну і теоретичну науку у більших міських крамницях (Народня Торговля, великі кооперативи) та по її скінченні підтримати ученика матеріяльно у вивінуванні згаданої крамниці. Зрештою, скільки в нас безробітних, що покінчили торговельні школи, експортові академії і т. п.?

Позичка у висоті 250—500 зол. на село, а 1000 зол. на місто буде достаточним капіталом, щоби розвести працю й не бути зданим на кредити і долю кредити у чужих.

Облогом стоять і інші можливости заробітку та праці. Нема в нас по містах шклярів. Знаємо, що шклярська праця не тяжка, не рицарська, знаємо, що великого вкладу капіталу не вимагає, а при тім дає добрий дохід. Шиб і дзеркал усі потребуємо, до нових хат шиби мусимо вставляти. Хто в нас ще робить і в нас користає? Великих і більших міст на наших землях буде зо дві сотні. Без пересади можу сказати, що для тих двох соток міст для стількиж шклярів було би місце. До цього очевидно треба мати практику і вивволення. Тому батьки повинні синів своїх і до цієї праці заправляти. На практику приймає кожний шклярський христіянин. Якщо в Східній Галичині це неможливо, то посилати в коріняну Польщу, найкраще на Шлеськ і Познаншину, бо там учень і більше побачить і краще ремесло навчить. Мало в нас бляхарів. Добре булоб, щоби попри шлюсарство хлопці вчучували бляхарство для будучого варстату праці. Нема в нас добрих мясарів, хоч мясарень і яток у кожнім місточку, не кажу вже про міста, багато. Сирівець годують селяни, на ньому тепер мінімально заробляють; вате заробляє різник і мясар. Тому і туди треба спрямовувати дорастаючу молодь. Вибирати треба очевидно добрих майстрів і добрі мясарні. Сянік, Коросно. Ясло, Перемишль, а там Краків вславилися доброю вудженини і я певний, що наших хлопців на безплатну практику аж до вивволення прийнялиб. Навіть, колиб довелося за

ГЕРМАН ШТЕР 4)

ГОНТАР.

Справді!

Тоді не можна вже здержати своєї злости:

— Ти вітрогоне, закричала неприємним голосом, — де ти волочишся? Свинтуху! Який ти пяний! Не стидаєшся!

Гонтар стрепенувся. Пристанув і нерішуче оглянувся: Так, то це небо? Ну, так, так, справді мусить хіба так бути. Бо чути вже, як янголи співають.

— Що, янголи? Гони до хати! Думаєш старий, пивчино, що ми через тебе не будемо спати до рана?

Так вирваний зі своїх тужних мрій, гонтар опинився знову на жилині самітного горя.

Це робило того старця, з могучим тілом, твердим лицем та великими задуманими очима, несмілим та збентеженим.

Несміло підійшов до розлюченої жінки:

— Бачиш, Параню, старий чоловік деколи задумається в журбі, — сказав лагідно з просьбою в голосі.

— Стара малпа, також щось говорить, — закричала, показуючи цілу свою грубу, шорстку вдачу й почала сміятися зі свого дотепу.

Тимчасом певною, обережною ходою наійшов до них уже й її чоловік, приманений в хати її диким криком. Хвилину дивився то на одно, то на друге.

— Гігі! — в темноті, а так голосно? — Чомуж це так? Хто це? Що це є? — Ага! То наш старий!

Франц відступив крок назад, почувши гнучко-тремтячий тон ґлузливих слів того мягкого чоловіка.

— Не оберевертися, старий, бо мені жалко було би, якби ти собі щось зробив, — договорював побачивши, що нещасний відступається.

Потому звернувся до своєї жінки:

— Ходи, Параньо, не сердься, це могло би тобі пошкодити. — Добраніч, Тоне, ти вже певно повечеряв.

Старий пішов за ними, не відповідаючи ні слова. Двері за ним голосно замкнулися. Несміло, спотикаючися пошкандибав до дверей своєї комірки.

Справді, був як порожне яйце, а його сила ніщо інше, як шерстка непотрібна шкаралупа. В тісній комірці, що подобала більш на велику скриню зі закратованими віконцями, ударився головою об стелю, забувши збентежений схилитися.

— Всюди чоловік штуркнеться. Тут лише тоді можеш мати спокій, коли положишся...

„Чому я цього не зроблю? — Чому — чому, питаю — чому?" — питав себе півголосом, мацаючи кругом у кімнаті в безцільнім неспокою.

„Ліжко, як барліг — постіль смердить з бруду — моя сорочка, як паскудство — трутина в мені, злість, заздрість, ніякої любови, ніякої веселости, ніодного ввічливого лиця — все подерте на шкамаття, мої дні, мої думки, моя праця. І хто це годен заплатити? — на це нема іншого кравця, хіба смерть".

Враз очуняв й налякався, бо стояв у пітьмі зігнений перед задньою стіною, де не було вікна й говорив до бальків.

„Тоне, це недобре скінчиться", сказав глухо до себе. „Якби це Кронер бачив, ах, якби бачив, ах, ах..." і решта завмерла у прозрінні, що його обняла з надмірного напруження.

Вернувся до стола, що коло нього стояла миска, і поклав перед себе останки хліба, завинені в червоний платок. Руками, тремтячими з горячки, розвязав вузлик, щоби зїсти на вечеру тверду суху скірку.

Враз обняла його непоборна втома.

Відсунув хліб від себе, скоро роздягнувся, поклався в постіль і затягнув накривало аж на голову.

„Пересплю голод. Сон це найкраща їда". Потім обернувся і заснув.

III.

Тої ночі враз пробудився зовсім бадьорий.

Дітикнувся свого правого рамени, бо чув там ще стиск чиєїсь руки, що його порухала так, що він наглю пробудився.

„Хто тут?" — спитав у пітьмі, де світло ізного місяця лежало мов фосфоризуюча смуга.

Ніхто не відзивався.

„Хто?" — повторив з натиском і підвівся до половини на постелі.

Потім вдивлявся довго, пробиваючи широко відкритими очима тремтячу тишу.

Чим довше він так сидів і намагався щось побачити, тим більше болюча ставала певність, що він зовсім опущений і самітний в безконечній, темній далечині, де не дійде ні світло ні нічия поміч. Усе людське, що жило, було така далеке, що не можна було би докликатися.

„Сам, зовсім сам, я, лише я", говорив до себе, а думки плили лінивo, глухо.

Однак не був це обман, що щось його збудило зі сну, бо відчував у собі напружене виждання чогось незнаного.

„Може її серце болить і тому прийшла збудити мене, що вже час".

Голова впала йому на груди. Підтягнув коліна вгору й поринув душею в тих думках мов в глибину, не рухався, а всеж пробігали його холодні судороги.

Але не находив нічого, ніякого кінця ніякого рішення.

(Далі буде.)

практику платити, то і це не булоб анкипенням грошей, а льокатою капіталу.

Замало у нас кафлярів, дахівкарів, хоч на кафлі попит є; виплатилось би вийхати навіть за кордон (Чехи, Німеччина), щоби вивчити якслід цей рід мистецького ремесла. З виробництвом кафлів можна сполучити гончарство і здобниче клиняне виробництво. Підгірські наші околиці добре до цього надаються.

Замало в нас своїх ковалів, зате багато чужинців по наших селах.

Камінне виробництво стоїть також облогом, хоч гуцули і лемки мають до того природний дар і багато приспаних талантів.

Велика незорганізованість панує в столярстві, шевстві і шлюсарстві. Тут помогаб гуртова праця. А саме, *спілки* роздроблених зубожілих у більшості безробітних або тільки приватно (сезоново) працюючих підприємців або кооператива, яка теж може дати можливість праці і сталого заробітку. Само собою зрозуміле, що вмілий провід, фахова дирекція може таку спілку не тільки поставити на ноги, але й дати можність поширення підприємства та творення філій. Для столярів та мулярів найкраще налаважалась би форма ремісничої кооперативи. Для прикладу наведу кооперативу деревного промислу „Де-Ко" в Коломиї. Перед трьома роками було в Коломиї десятьох українців столярів. Всі вони працювали в себе, або в наймах за нужденну плату в нетігієнічних умовинах, непевні завтрішнього дня. В одних було заняття, в інших безробіття з маревом голодівки. Були хвилини великої праці, але ще більше місяців безробіття. Завдяки заходам енергійних одиниць відкрито кооперативу столярів і на диво діло пішло: всі дістали працю і заробіток. Під умілим проводом ця кооператива не тільки встоялась, але розвивається, приймає хлопців на практику і має всі дані до дальшого розвитку. Подібні кооперативи чи то мулярські чи столярські, чи спілки шлюсарські могліб вдержатися в кожному більшому місті наших земель. Добре зорганізована напр. різьбарська, чи столярська, чи будівельна кооператива може при вмілій господарці та активности обслуговувати не тільки свій найближчий район, але збувати свої вироби далеко поза межами краю, навіть за кордоном. Само собою, що мусить бути зорганізована акція пропаганди у формі поїздок, участи на більших міжнародніх виставах, самостійних виставах, реклями в пресі, пропаганда летючками тощо.

Косів, Жабе на Гуцульщині, Королик, Далієва, Косова на Лемківщині можуть від теперішних заробків і керамічі гарно заробити. Будівельні спілки майстрів у таких селах як Соколівка коло Косова та Заріче коло Делятина, можуть добре розвиватися і навіть розбагатіти. Є в нас інженіри, є в нас К. І. Р. Чи подумали вони над тим?

Хемічна та фармацевтична індустрія — хоч вам це на перший погляд видається може дивним — таксамо в нас нерушена. Фабрика спинки, мило Центросоюзу, вироби Альое, нарешті „Елегант" не навіть не зародки, а ембріони цієї ділянки. Підприємства, що вироблялиб добру бурову вазеліну, соду (Набікарбон), пудри, масти (проти корости, лишаїв, ран), а далі ліки до впорскувань як морфіна, кофеїна, атропіна, дігіталіс, камфорові сполуки, дестильована вода, ґлюкоза, врешті мішанки до купелів (сірка, боровини, соли), штучні мінеральні води також природні (Черче, Буркут, Підлюте, Висова, Річка) повинні не тільки вдержатися, але розвинути. Само собою, що пізніше можнаб пустити в обіг оригінальні, випробовані личничі специфіки у формі таблеток, порошків, плинів, натирань, пластрів і т. п.

Мало в нас фризієрів, ще менше жіночих сил, що опанувалиб модерну техніку трівкої ондуляції, фарбування, плекання нігтів, масажі лиця і т. п. Добрий оптик у великому місті також може вдержатися.

Млини, фабрики целюльози (папір), плекання личничого зілля і квітів (розка, бузок, резеда, жасмін, гвоздики, розмарин, дігіталіс, вовча ягода, яловець, мальва, енціян, румянок, папороть, м'ятка, аніжок, кріпок, кминок, центурія, петрушка, конвалія, скрип, липа полин). Очевидно до цього може братись тільки фармацевт або природник, найкраще в спілці з селянином, який дасть поле і працю, а фармацевти — знання.

Щоби вичерпати вже всі важніші ділянки, мушу згадати про воловинне виробництво. Маю на думці перевязочний матеріял, як вата, ґаза, калікотові перевязки, бинди, що може вдержать крок у конкуренції з іншими підприємствами.

Є в нас свій вуголь у Новоселиці. Чи не можнаб при його допомозі творити нашим інжинірам, технікам і хемікам наш хемічний чи навіть металюрґічний промисл. Знотребування на залізо, заліані вироби, як цвяхи, голки, дроти, клямри, занавіси, труби, дверцята до печей є і все буде. Чи не використати нам цього джерела?

Облогом стоїть у нас і гарбування скір, кушнірство і фарбування вовни. Я певний, що в гірських околицях, багатих звіриною і таке підприємство моглоб розвинутися. Мені віломо, що кушнірська кооператива в Княжполі коло Коломиї добре розвивається. Фарбування вовни дуже складна річ, але при добрій волі можна його вивчити, хоч би і за кордоном треба було їхати. Зрештою в особі д-ра В. Карановича у Відні маємо в тій ділянці доброго фахівця.

Виплатилось би навіть створити спеціяльну фарму для годівлі срібних лисів, спеціяльної породи овець, котів, псів, зайців, кріликів та інших звірят.

Позаду лишилась ми у плеканні породи коня „гуцула"; фарма з рогатими полонинами далаб змогу і на конях заробити.

Підприємство з дитячими забавками, ведене людиною бистрою і багатою в помисли, також має всі дані для розвитку.

Поле в нас розоране, але не засіяне!

Д-р В. Гаєвський.

Вибори до парляменту і сенату в Чехословаччині.

Прага, 20. травня 1935.

Неділя 19. травня ц. р. — визначний день для громадян Чехословаччини: в цьому дні відбулися вибори до чеського парляменту й сенату.

Попередні вибори в ЧСР відбулися в 1929. р. Всього тоді брало участь у голосуванні 7.384.979 осіб. З них голосувало на: 1) республиканську аграрну партію 1.105.498 осіб; 2) соціял-демократів 963.462; 3) нац. соціялістів 767.328; 4) комуністів 753.220; 5) народніх демократів (Крамаржівці) 359.547; 6) людовців (клерикали) 623.340; 7) партію Глінки 425.051; 8) дрібних промисловців 291.209; 9) лігу націоналістів (партія Фр. Стржібрного) 70.850; 10) німецьких соціял.-демократів 506.761; 11) німецьких христ. соціялів 348.066; 12) німецьку партію селян 396.454; 13) німецьку партію робітників націоналістів 204.100; 14) нім. національну партію 189.187; 15) мадярські партії 257.372; 16) польські партії і жидів 104.556.

Українське населення на Підкарпатті йшло до виборів і в 1929. р. і тепер переважно в чеських політичних партіях.

В р. 1929 на один посольський мандат припадало пересічно 24.617 голосів. Тепер дещо більше, бо число виборців зросло у цілій державі більше як на 10 відсотків.

Після виборів 1929. р. утворилася парляментарна коаліція з державно-творчих партій (себто без чеських і нім. комуністів та націоналістів). Усе, що за цей час зроблено доброго для громадян ЧСР — це висліл коаліційної парляментарної праці. Коаліція збудована на основах демократій.

В останніх роках у Чехословаччині утворилися дві партії, що багато турбот принесли коаліції своєю демонстративною політикою. Це німецька партія під проводом Конрада Генляйна і чеське „Національне Обединання", що його фірмують д-р Крамарж і Фердинанд Стржібрни. Німецька партія Генляйна наслідує програму і тактику Гітлера, хоч офіціяльно до цього не признається. А чеське „Нац. Обединання" складося з двох партій: народніх демократів (голова д-р Карель Крамарж) і т. зв. ліги націоналістів (голова Фердинанд Стржібрни).

Про політику д-ра К. Крамаржа наше громадянство досить поінформоване. Він і сьогодні мріє про відродження великої Росії, в межах, очевидно, дореволюційних, а царем як головою дер жави. Його дім, розкішне й коштовна вілля, є осередком російської реакційної еміграції, що не може навіть спокійно слухати слова: Україна.

Голова ліги націоналістів Фердинанд або Юрій Стржібрни — це цікаве повоєнне явище. Це бувший міністер залізниць від партії нац. соціялістів, що його пізніше викинули з партії. Він відповідав перед судом за різні грошеві трансакції, що дали йому можливість стати мільонером (має майже 30.000.000 кч.), хоч перед виходом на політичну арену був зовсім бідною людиною. На суді виявилося, що, будучи міністром, Стржібрни мав, як приватна особа, 41 конт і 17 вкладкових книжок у банках; в них 18 банк. конт і 13 вклад. книжок були записані на фальшиві імена. Суд обвинуваченим не знав, але і не покарав Стржібрного.

Третій стовп „Національного Обединання" — це д-р Прайс, син білого малого податкового урядовця. В студентських роках буквально голодував, а тепер він є генеральний директор найбільшого банку „Живностенска Банка", крім того член надзірних рад кількох десяткій банкових і промислових установ. Річної платні по його власному признанні має 5,000.000 к. ч., себто 15.000 к. ч. денно, хоч його політичні противники доказують, що він має річно до 30,000.000 к. ч. приходу. Стовпи „Національного Обединання", що виступають з гаслом „Все для народу", є самі богаті капіталісти.

Дорого кожну партію коштували ці вибори, що саме відбулися: кожна партія, згідно з законом, мусіла зложити державі 300.000 к. ч. на друк кандидатних списків. Відомо, що при цих виборах одна партія (теж нова,) „державних боржників", не могла окремо йти до виборів, бо

Подробиці нового німецького військового закону.

БЕРЛІН, 23. 5. ПАТ. Начальник департаменту збройь у міністерстві Райхсвери Бльомберґ подав нині на пресовім інтервю зязку доповнюючих внесень до оголошеного німецького військового закону. Зобовязаних до військової служби реєструватимуть у запасових кадрах. Точніші постанови щодо тієї справи будуть у військових регуляминах, яких першу частину оголосять іще цього року, як тимчасові постанови про бранку на 1935. р. Організація доповнень німецької армії ділиться на доповнюючі інспекції, знову повітові команди корпусів поділили на 10 округ. Усіх інспекцій є 24 та 223 повітових корпусних округ. В 1935. р. буде бранка річників 1914. і 1915. причім річник 1914. покличуть до чинної служби, а річник 1915. мусить передтим відбути річну службу у кадрах праці.

Гострий присуд на німецькі черниці.

БЕРЛІН, 23. 5. ПАТ. Берлінський суд лавників видав нині присуд у другім процесі черниць, обвинуваченых у вивозі девіз. Обвинуваченні сестри Августинки ігумена Марія Менке і управителька манастира Ґертруда Дом признавалися до вини, заявляючи, що не знали, які наслідки матиме їх учинок. Обі відповідали зі слідчої вязниці. На внесок прокуратора засудили ігуменю на 5 років важкої вязниці і 120.000 мр. гривни, заміняючи гривну на 12 міс. тюрми, управительку на 10 міс. тюрми і 1000 мр. гривни. Крім того доручили стягнути від манастиря, до якого належали обвинуваченні, 190.000 марок.

—o—

Злучені Держави збільшили морський буджет.

ВАШИНҐТОН, 23. 5. ПАТ. Сенат одноголосно ухвалив побільшити морський буджет на 11 мільонів 670 тисяч доларів, збільшуючи в той спосіб усвійнену палатою репрезентантів суму на 460.000.000 дол. Тою сумою сфінансують будову 24 нових военних кораблів.

Большевики збільшують свою повітряну фльоту.

МОСКВА, 23. 5. ПАТ. Крім того, що ухвалили вже вибудувати на зразок „Ґоркого" три повітряні велитні, що їх назвуть іменами Леніна, Сталіна і Ґоркого, на взесок жовнірів і робітників зачали збірку на будову ще трьох літаків того типу. Їх назвуть: Кіров, Каїм і Ворошилов.

Катастрофа бельґійського бальона.

ПАРИЖ, 23. 5. Бельґійський бальон „Бельґіка", що ним керував вероавт Демітіє, нагороджений на змаганнях Ґордон-Беннета, впав на побережжі Бретонії. Бальон знищений, летун і його товариші врятовані.

—o—

не могла сплатити цих 300.000 к. ч. Крім цього обовязкового вплатку кожна партія витратила величезні гроші на агітацію. Кожна партія просто таки закидала громадянство плякатами і метеликами: напр. у Празі розліплено сто тисяч плякатів, а метеликів роздано без числа.

До парляменту і сенату кандидувало на 450 місць понад 5.000 осіб. Скільки то за ці останні два тижні відбулося передвиборчих зібрань навіть у найглухіших закутках Чехословаччини! Всі чесні партії найостріші стріли випускали проти новотвореного „Національного Обєднання", себто проти виборчої листи ч. 16.

Автор цих рядків, крім спостережень на передвиборчих зібраннях у Празі, завдяки ласкавості голови сенату д-ра Фр. Совкупа, був свідком двох передвиб. зібрань на провінції. В невеликому селі (140 домів), 60—70 клм. від Праги, у Славічах та у великому промисл. й курортному місті Теплиц (31.000 насел.), що в ньому чехи складають лише 20 відсотків (решта німці й жиди). Передвиборчі зібрання на мене, як на постороннього, чужу людину, зробили враження певністю політичної свідомости і дисциплінованістю чеського виборця.

Демократичний устрій Чехословаччини дав можливість „Національному Обєднанню", що особливо не шкодувало коштів на агітацію проти коаліції, особливож проти соціялістичних партій (але проти комуністів не агітувало!), вжити навіть неслушних і нечістих методів агітації. В державах, де панує диктатура, особливож у СССР, неможливо й подумати, щоб опозиція мала змогу вести якунебудь виборчу агітацію проти влади.

Свідоме населення Праги не робило таємниці, хто на яку листу буде голосувати: майже кожний мешканець вистівив у вікні, або наліпив на бальконі плякат з числом листи, на яку буде голосувати. Величезні плякати, наліпки у всіх барвах зробили Прагу святочною, веселою.

Шалена політична боротьба тревала до 5. год. ранку 19. травня, коли почалися вибори, що закінчилися в 16. год. того ж дня. З яким напруженням 15-мільйонове населення Чехословаччини чекало 6. год. ранку понеділка (20. V.), бо всі часописи обіцяли в цій годині вже подати висліди виборів. І справді, сьогодні, в 6. год. (20. V.), не було, здається, ніодної людини, щоб не тримала в руках часопису.

Вислід цих виборів читачам „Діла" вже відомий. Той вислід такий, що коаліція залишилься і надалі в більшости. Крім того те, здавалосяб, загрозлива партія Генляйна, якої дехто так дуже боявся, несподівано словами свого провідника, голови партії, до през. Масарика, проявила нетайно після виборів гаряче бажання „працювати *в повній згоді з державно-творчими партіями для скріплення спільної чехословацької держави*", що, здається мені, матиме величезне значіння для майбутньої коаліції.

Так, не зважаючи на шалену фашистівсько-націоналістичну й шовіністичну пропаґанду опозиції проти владової коаліції, чеський нарід зберіг спокій та рівновагу і залишився в основі таким демократичним, яким був у цілій своїй історії — сподвижником демократичних та гуманітарних засад Гуса, Коменського, Масарика.

Для нас, українських еміґрантів, не є байдуже, як закінчились вибори в Чехословаччині. Що ми робилиб, колиб, скажім, у державі запановувала політика д-ра Кареля Крамаржа? І для Підкарпаття булоб це дуже зле. Сьогоднішні висліди виборів не пропокують зміни політики, попередньої коаліції. Надіємося, що не буде зміни також і щодо української еміґрації.

В числі вибраних представників до законодатних установ Чехословаччини бачимо кілька імен, що вже десятки років проявляють свої симпатії до українського народу. Між ними є такі, що не тільки підтримували існування і розвиток тут, у братерській словянській державі, українських культурних інституцій, але також присвятили свої наукові і публіцистичні праці українській справі, українській культурі. Про них поінформуємо українське громадянство окремо, бо нам варто знати тих, що є нашими приятелями.

Григорій Омельченко.

ВИБОРИ НА ЗАКАРПАТТІ.

Ужгород, 21. травня.

Зміни, які принесли недільні вибори на Підкарпатті, такі: Передовсім **аграрна партія** дістала тільки 60.747 голосів, тобто на 16.872 голосів менше, ніж у попередніх виборах. Чсл. **соц.-дем. партія** (та сіоністи) 30.729 (—8.555); чсл. **нар.-соціялістична** 11.272 (+1.245); **комуністична** 78.994 (+38.411); **людовці** (католики) 7.321 (—1.658); **нім. соц.-дем.** 1.183; **куртяківці** 44.982; німецькі аграрії —; нім. християнські соціяли —; чсл. підприємці —; **мадярська опозиція** 34.186 (+3.731); **Генляйн** 1.535; чсл. фашисти —; урядовці та служащі —; довжники 866; **Нац. Обєднання-Фенцик** 28.956 (—19.553); Виборче число було 34.388. Тому в першій скрутинії обсаджено тільки 4 мандати: аграрники 1, комуністи 2, куртяківці 1. Решту (5 мандатів) вирішать у другій скрутинії.

Вже на перший погляд кидається нам в очі те, що аграрна партія та соціяльно-демократична, які тут диспонували найбільшими ресурсами та всіми впливами, значно підупали. Аграрна партія лиш тому, що все вела різко означену протиукраїнську політику, ігноруючи нераз навіть найбільше життєві інтереси місцевого населення; видно, що при цих виборах відбились на аграрній партії і переслідування українських та народово-освітніх діячів. Соціяльна демократія втратила дещо зі своїх позицій головно тому, що не зайняла ясно означеного відношення до національного питання: вона ніби була по боці українців, як абсолютної більшости, але ніколи рішуче не поставилася в обороні чи то української справи чи то окремих діячів українців, яких переслідувала аграрна партія. Населення переконане в тому, що в національному питанні на Підкарпатті чсл. соц.-дем. партія грала подвійну ролю: тобто одною ногою стояла на позиціях соц.-демократії, тоді, як другою йшла разом з аграрною партією, дарма, що в своїй пресі на неї нападала.

Натомість помітний величезний зріст комуністичної партії, яка в дійсности зайняла тут перше місце. Ця перемога пояснюється з одного боку нуждою населення, з другого тим, що ніхто так рішуче не виступає тут в обороні національних і соціяльних інтересів українського народу, як саме партія комуністична. Причина такої політики тої партії на цьому терені відома.

Невеличкий зріст виявила тут і чехословацька народньо-соціялістична партія; зріст цей слід записати на конто парляментарної подорожі мін. Едв. Бенеша на Підкарпатті. Людова партія (католики) та Фенциківці, останні найбільш запеклі москвофіли! — потерпіли важні страти. Куртяківці-автономісти свої позиції сяк-так утримали.

Щодо соц. демократії, то тут можна припускати, що до страти її голосів причинилося ще й те, що партія не виставила тепер кандидатури заслуженого свого ліяча, б. посла Ю. Гусняя, що мав значну популярність і серед населення і серед інтеліґенції. Та нема сумніву, що від соц. дем. партії увійде до парляменту як посол п. **Юліян Ревай**, але щойно з другої скрутинії. Він і буде одиноким українським представником у празькому парляменті.

Т. М.

Засуд посла Вахнюка.

„Гром. Голос" повідомляє: Дня 13. травня відбулася третя в черги розправа проти посла Вахнюка перед карним судом у Дрогобичі за промову на зборах у Попелях (пов. Дрогобич). Суд видав присуд, котрим засуджено посла Вахнюка *на один рік арешту та на до того 2.000 зол. гривен*. Оборонець д-р Скибінський заповів проти цього засуду апеляцію.

Страйк вуглекопів у Бельгії.

БРЮСЕЛЬ, 23. 5. ПАТ. 1.200 жандармів заняло 12 копалень, в яких перебували зрезольтовані робітники. Евакуація копалень, на яких вивісили червоні прапори, відбувається спокійно. Всеж страйк тревав дальше. Вуглекопи 22 копалень не працюють.

СТЕПАН ЩУРАТ.

Польські переклади

„Слова о полку Ігоревім".

В 750-ліття походу князя Ігора Святославича на половців.

Само відкриття й оголошення друком „Слова о полку Ігоревім" у Росії, і зацікавлення ним — спершу одиницями, а згодом щораз ширшими колами польських письменників і вчених XIX ст. — це факти, які на перший погляд можуть видаватися нам випадковими, а які в суті речі є наслідками обґрунтованих причин, що глибоко збереглись у загальних настроях і соціяльно-літературних напрямах другої половини XVIII і початку XIX ст.

Нас цікавитимуть передовсім поляки. Зацікавлення людовістю, що так спорадично виявлялось у розвитку польського письменства, під кінець XVIII ст. кріпшає. Діяльність великих польських реформаторів другої половини XVIII ст., підсилена безпосередніми подувами західньо-европейського романтизму, викликала живе зацікавлення всім, що людове. Зацікавлення те, позначене зразу рисами утилітарности („przez lud do wolności!"; факт вистави „Cudu czyli Krak. i Górali" напередодні повстання Косцюшка, говорить саме за себе), набирало помалу характеру етнографічного, а коли, маючи на увазі ті часи, не можна ще про нього без застережень так сказати, то всеж годиться підкреслити, що в незнаній дотепер скарбниці людової культури, на яку на заході вказав Гердер, почали добачувати невичерпане джерело для поетичної творчости й, що з тим вяжеться, засоби до створення національної („народової") літератури, що її так дуже недоставало в попередній добі французького псевдоклясицизму.

Почалося інтенсивне досліджування людової культури. Вистачить пригадати пропамятну промову Альбертранді на відкритті варшавського Товариства Приятелів Наук, у якій промовець побіч саг і рунів згадав також про українські думи. Що більше, кілька років пізніше виділилася з цього Товариства окрема комісія для збірки і досліджування людової культури. Згадатиб тут далі цілий ряд праць (напр. Богуша „Про початки литовського народу й мови", 1806, з литовськими людовими піснями та їх перекладами на польську мову, Айгнера „Про святині", 1808, з хорватськими людовими піснями, Суровецького „Про способи доповнювання історії й відомостей про давніх славян", 1809, з розвиненим поглядів Чацького й інші), звязаних з діяльністю усього Товариства і зазначити появу таких постатей, як Червінський, Зорян Доленґа Ходаковський, Вацлав з Олеська, Жеґота Павлі й багато інших більше або менше голосних збирачів людових пісень (В. Щурат: Найближчі джерела творчости М. Шашкевича. Літерат. Начерки. Львів, 1913. W. Dropiowski: Pierwsze ślady zajęcia się twórczością ludową w literaturze polskiej XIX. w. Rzeszów, 1900).

Початки польської етнографії замітні тим, що тодішні етнографи, здебільша поляки, цікавилися в першій мірі творчістю українського люду. Поминаючи факт, що багатша творчість українського люду в порівнянні з польським могла вже сама інтенсивніше звертати на себе увагу дослідників, причин цього явища треббаб радше шукати в тодішніх політичних обставинах, у територіяльно-українському походженні великої кількости тодішніх польських письменників і вчених і в цілому ряді польських шкіл з кремінецьким ліцеєм на першому місці, що їх закладано на суто українських землях. Це все разом причинилося до повстання у поляків своєрідних переконань, будьто би Східна Галичина, Волинь і корінно-українські землі на захід від Дніпра не творили окремої національної єдности відірвані від польського народу, а навпаки будьто би вони становили тільки східню провінцію неістнуючої покищо польської держави, провінцію, заселену польським людом (постійно звали його „нашим людем"), що лиш має регіональну назву українського або руського й говорить українською мовою, а радше діялектом.

Були з цими поглядами й повязані користи, сказатиб, економічно-політичного характеру. З одної сторони польські магнати, що мали свої маєтки на українських землях, волілиб їх бачити в границях майбутньої польської держави, з другої — були серед поляків змагання використати українську свідомість, що тоді починала будитися, для своїх політичних цілей. Вказатиб тут на чималу працю польських агітаторів на українських землях і на діяльність деяких польських поетів, от як Тимко Падура, що — хоч поляк — не тільки пише по українськи, але й боронить у своїх творах автономії українських земель у звязку з Польщею й у спілці з примхуватим Вацлавом Ржевуським, Польським Патріотичним Товариством і російськими декабристами чинно провадить політичну агітацію на право- й лівобережній Україні.

Цей наглий зворот до етнографічних студій і загальне зацікавлення українським людом та його творчістю у поляків казали зараз по відкритті „Слова" добачувати у ньому давній людовий твір. А своєрідне трактування українського етнографічного матеріялу дозволило полякам подібно поставитись і до самого „Слова". „Śpiewak ludu, — писав Август Бельовський („Wyprawa Igora na Połowców", Lw. 1833, V) —

Маршал Пілсудський і початки українських збройних сил

перед світовою війною.

(Спомин).

Був то осінній дощевий день у 1911 р., на який старшина „Повітової Січи" у Львові заповіда відчит Йосифа Пілсудського про потребу військових організацій. Ми, члени Повітової Січи, чули вже про Йосифа Пілсудського, як польського революціонера з Конгресівки, який саме мав втекти з російської вязниці до Галичини. Хто зі Старшини Повітової Січи запросив Пілсудського з рефератом до нас, не знаю, мабуть осаул Пов. Січи Семенюк, який часто стрічався з польськими втікачами з Росії та заходив до польського поступового Товариства „Жице", яке містилося близько нашої домівки. Часом і наші січовики, передовсім студенти, заходили до того польського товариства „Жице" на цікавіші реферати. Правдоподібно Пілсудський заходив також до того товариства, яке було напів соціялістичне. З другої сторони Пілсудський, який приїхав до Галичини з наміром організувати серед поляків військові відділи, хотів — здається — сам навязати звязок і з українськими товариствами, а до його тодішніх поглядів найбільше підходила Січова Організація, яка мала марку соціялістично-поступової організації. Згодом довідався я ще, що Пілсудський навязував звязок і в Перемишлі з осаулом тодішньої Повіт. Січи в Перемишлі, теперішнім головою тамошнього „Лугу" д-ром Хробаком.

На заповіджений відчит Пілсудського зійшлося яких 50 січовиків та січовичок, здебільша студентів, які хотіли побачити того великого революціонера і почути його слова. Десь коло год. 7. веч. прийшов Пілсудський. Був він одітий трохи інакше, як ходили у Львові. Відбивав „френч", замість маринарки, і синя „мацєювка". Вус довгий, чорний, замашистий, очі бистрі, проникливі.

У канцелярії Повітової Січи перекинулись ми кількома словами з ним, бо треба було починати реферат.

Пілсудський вийшов на салю за столик, говорив стоючки. Свою промову почав від того, що дуже радо промовляв би по українськи, але української мови не знає; по російськи говорити не хоче, тому нехай слухачі вибачать, що буде говорити по польськи. Реферат його був палкий. Почав з того, що найбільшим ворогом поляків та українців є Росія і треба приготовлятись до боротьби з Росією за свободу Польщі й України. Дальше переповів хід російської революції з 1905-6 рр. та вказував, що найгіршим лихом для революції і одною з найважніших причин її невдачі було те, що революціонери не вміли поводитися зі зброєю. Були дуже часто випадки, що в руки революціонерів попадали магазини зброї, кулемети, а навіть — як у Москві — кілька гармат, які залишались невикористаними, бо ще з крісів вміли стріляти, приладжені бомби одиниці вміли кидати, але з кулеметом чи гарматою ніхто не вмів поводитись і тому здобута зброя швидко діставалась назад у руки російського уряду. Тому Пілсудський привязував велику вагу до збройного вишколу у революційній роботі та ще більшу — на випадок війни! Пілсудський вірив, що внедовзі повториться у Росії 1905 рік та що прийде до війни між осередніми державами й Росією і взивав українців приготовлятися до тієї війни.

Такий був менш-більш зміст реферату Йосифа Пілсудського. Ми всі слухяли того реферату захоплені, але заразом і з почуттям безрадности, як до тої речі взятися.

По рефераті Й. Пілсудський якийсь час перебував ще у нас в канцелярії, де ми засипували його питаннями, в який спосіб він думає перевести організацію військових формацій. Чи він мав уже тоді плян формувати на випадок війни польські легіони, годі було виміркувати. На всякий випадок у нас, січовиків, викликав він своїм рефератом велике зацікавлення цією справою та охоту перетворити „Січи" на стрілецькі товариства; в першу чергу ми мали на увазі завести більшу дисципліну та по змозі теоретично вчитися військового ремесла.

Не минуло багато часу від реферату Йосифа Пілсудського, коли січовики почали вчитися справді військового ремесла. Кілька місяців пізніше, вчасною весною 1912 р., з вибухом балканської війни ще в морозні пополудні чи вечорі бігли ми на площу Сокола-Батька, де вчилися дуже завзято військової муштри, розпускати розстрільну, а вечорами ходили на теоретичні реферати з військової ділянки. Рік пізніше вже були у нас перші стрілецькі товариства.

Годі сказати, чи товчком до початків нашої військової організації був реферат Йосифа Пілсудського в Повітовій Січи, чи воєнна атмосфера від 1912 р. почавши, чи наслідування польських стрільців. На всякий випадок війна з Росією була у нас щораз більше популярна.

Йосиф Пілсудський повів свою організацію ліпше від нас. Він мав, видно, і вироблений плян праці, більше зрозуміння у своєму польському громадянстві, ніж перші Українські Стрільці в українському народі, і мав більші засоби до праці. У нас, українців, цікавився цією справою голова Січової Організації д-р Кирило Трильовський разом з Січовою Старшиною і січовиками; дещо цікавився також Сокіл-Батько, але тут і там були це одиниці без відповідної підготови і без відповідних засобів. Загал українського народу аж до моменту вибуху світової війни ставився до військового діла майже байдуже. Тому то Пілсудський вивів у 1914 р. в поле першу легіонову бригаду, яка мала всі роди зброї включно з артилерією, а Українські Січові Стрільці заледви два куріні піхоти. Заходи в справі легіону УСС були спізнені, тим більше за пізно було противділати обмеженню легіону до невеличкого числа 2.000.

У Львові при вул. Коперника не стало Повітової Січи, де маршал Пілсудський мав виклад. Її розвязала влада у 1926 році. На місце Повітової Січи є „Луг" і на місце Січової Організації є Лугова Організація. Не знати, як події підуть далі і чи наслідники маршала Пілсудського поставляться до Лугової Організації так, як це думав ще в силі віку Йосиф Пілсудський про Січову Організацію.

Д-р Роман Дашкевич.

---

s takiemi byli podówczas wszyscy śpiewacy, złączony ściśle ze wszystkiem, cokolwiek składało jego narodowość, z wyobrażeniami i przesądami ludu, jak w malowidłach i twierdzeniach swoich różniły się od chrześciańskiego prawodawcy i klasztornego mnicha, tak też i pod względem języka obszerniejsze miał pole wyjawić nieznane zwroty a razem jędrność i dosadność jego w całej świetności". „Jak w pieśniach ludu naszego. — писав другий дещо пізніший перекладчик „Слова" А. С. Красінський (Romański: „Wieniec poetów słowiańskich", Lw. 1887, V.) — **a szczególniej w dumkach ukraińskich, tak w Słowie o pułku Igora, tylko na większą skalę, spotykamy poezję rodzimą, jak samorodne drzewa i kwiaty".** Другі порівнювали „Слово" з геройськими піснями сербів і болгарів або з людовими піснями інших народів.

А вслід за цим поляки почали з M. Sper-ом (**Rys historyczny literatury rosyjskiej, z rosyjskiego przez S. B. Zinde. — Warszawa 1823, str. 37—8**) дошукуватися в „Слові" польських висловів і на цій підставі виводити, що автором „Слова" міг бути якийсь **spolszczony rusin".** Це переконання щораз більше поширювалося й найшло остаточно вислів у першому томі „Історії польської літератури" Вішневського (ст. 224), який уже недвозначно заявляє, що „Слово" **„również do rosyjskiej jak polskiej literatury należy; jest to bowiem pieśń w polsko-ruskiem ułożona narzeczu, w wieku XII. lub XIII., w czasach po Nestorze, kiedy wpływ Polski na Ruś coraz mocniej działał i w literaturze ruskiej objawił się".**

Як глибоко закорінився опісля цей погляд на „Слово", видно хочаб з того, що приняли його й декотрі українські вчені, а підтривалив писмом Йосип Лозинський у своїй знаній граматиці української мови („Gramatyka języka ruskiego nar. p....", Przemyśl 1846. st. XIX.

(Далі буде.)

Добромильський повіт у світлі статистики.

Нині подаємо числові дані Головного Статистичного Уряду про добромильський повіт на основі перепису населення з 9. грудня 1931.

ПРОСТІР, ЗАГАЛЬНЕ ЧИСЛО НАСЕЛЕННЯ І ВОЛОСТИ.

Простір добромильського повіту 994,5 км.² Загальне число населення 93.970 (без війська), з того мужчин 45.920, жінок 48.050. Густота населення 94,5 на км.² У повіті є дві міські і 11 сільських волостей, 105 громад, 295 місцевостей.

НАСЕЛЕННЯ І ПОДІЛ ЗА ВІРОІСПОВІДАННЯМ.

По містечках проживало 9.437 осіб, з того 4.448 мужчин. По селах жило 84.533 осіб, з того 41.472 мужчин. За віроісповіданням по містечках проживало **2.571 греко-католиків** (27,2 прц), 3.638 римо-католиків (38,6 прц.), жидів 3.198 (33,9 прц.), 16 інших (0.2 прц.).

По селах проживало **57.069 греко-католиків** (67,5 прц.), з того 28.174 мужчин, 22.303 римо-католиків (26,4 прц.), з того 10.793 мужчин, 4.324 жидів (5,1 прц.), 773 інших (0.9 прц.)

МАТІРНА МОВА.

По містечках **як матірну мову** українську **подало 932 особи (9,9 прц.), руську мову 822 особи (8,7 прц.), себто нашою мовою говорило 1754 осіб (18,6 прц.),** польську мову 5.669 (60,1 прц.), жидівську з гебрайською 1.973 (20,9 прц.), 15 іншу (0,1 проц.).

По селах **як матірну мову** українську **подало 17.628 осіб (20,9 прц.), руську мову 33.081 осіб (39,1 прц.),** себто нашою мовою говорило 50.709 (60,0 прц.), польську мову 30.276 осіб (35,8 прц.), жидівську з гебрайською 3.024 осіб (3,6 прц.), 372 іншу (0,4 прц.).

ГРАМОТНІСТЬ.

По містечках уміло читати і писати 6.575 осіб (88,4 прц.), тільки читати 52 осіб (0,7 прц.), **не вміло ні читати ні писати 783 осіб (10.5 прц.).**

По селах уміло читати і писати 36.376 осіб (59,2 прц.), тільки читати 364 осіб (0,6 прц.), не вміло ні читати ні писати 23.704 осіб (38,6 прц.)

НЕРУХОМОСТИ, БУДИНКИ І МЕШКАНЕВІ УМОВИНИ.

По містечках мешкальних нерухомостей 1.345, мешкальних будинків 1.373, загальне число помешкань 2.028, загальне число кімнат у помешканнях 4.180. Деревляних будинків 898 (65,4 прц.), мурованих 462 (33,6 прц.), з вогнетревалим накриттям 494 (36,0 прц.). Будинків нездатних до замешкання 13, в яких всеж таки мешкають люди. Однокімнатних помешкань 624 (30,8 прц.), двокімнатних 912 (45,0 прц.), трикімнатних 291 (14,3 прц.).

По селах мешкальних будинків 13.899, загальне число помешкань 14.556, загальне число кімнат у помешканнях 23.524, пересічне число кімнат на помешкання 1,6, пересічне число осіб на кімнату 3,6.

ДЖЕРЕЛА ПРОЖИТКУ.

З хліборобства проживало 76.984 осіб (81,9 прц.), з того по містечках 1.919 осіб (20,3 прц. міського населення), по селах 75.065 (88,8 прц.). З городництва і риболовства проживало 517 осіб, з лісництва 462 осіб. З найманої праці у хліборобстві черпали засоби до прожитку 6.749 осіб. З цього числа припадає на умових робітників 39 осіб, фізичних 6.710 осіб. На рілі могло працювати тільки 3.981 осіб (між ними 2.433 мужчин). З промислу і ремесла черпали засоби прожитку 5.641 осіб (6,0 прц.), з того по містечках проживало 2.549 осіб (або 27,0 прц. міського населення), 3.092 осіб (або 3,6 прц.) сільського населення). З цього числа з праці по копальнях і варення солі жило 394 осіб, з ковальства 340 осіб, з праці по тартаках 578 осіб, зі столярства 400 осіб, з кравецтва 528 осіб, з будови домів 400 осіб. З торговлі й обезпечень черпали засоби до прожитку 3.660 осіб (3,9 прц.), з того по містечках 1.896 осіб (20,1 прц.) і по селах 1.764

осіб (2,1 прц.). З комунікації і транспорту 1.678 осіб (1,8 прц.), з того по містечках 901 осіб (9,6 прц.), по селах 777 осіб (1,0 прц.). З інших джерел черпали засоби на прожиток 6.007 осіб (6,4 прц.), з того по містечках 2.172 осіб (23,0 прц.), по селах 3.835 осіб (4,5 прц.). І так у публичній адміністрації працювало 299 осіб, у шкільництві 320 осіб, домашня служба 769 осіб, емерити та інваліди 1.402 осіб.

ВЕЛИЧИНА СЕЛЯНСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ.

На загальне число 12.372 господарств: **карловатих нижче 2 га було** 4.221, на яких проживало 19.807 (або 4,7 на господарство); 4.780 простором від 2—5 га, на яких проживало 28.279 осіб (5,9 на господарство); 1036 простором від 5—10 га, на яких проживало 6.987 осіб (6,7 на господарство), 102 простором від 10—15, на яких проживало 709 осіб (7,0 на господарство); 33 простором від 15—50 га, на яких проживало 194 осіб (5,9 на господарство). Більших господарств простором 50 і більше було 37, на яких проживало 125 осіб (3,4 на господарство).

Компромісовий проєкт виборчої ординації.

Сойм складатиметься з 208 послів

Вже закінчились наради обєднаних конституційних груп сойму і сенату членів ББ. над виборчою ординацією до сойму і до сенату. Первісний проект виборчої ординації змінено остільки, що сойм складатиметься з 208 послів себто додано 8 мандатів. Їх розділено між міста Вильно, Краків, Катовиці, Познань і таким чином згадані чотири міста будуть вибирати по 4 послів замість по двох, як це передбачував первісний проект. До цих чотирьох міст придумать ще деякі місцевости.

Крім того у проекті виборчої ординації зайшла ще така зміна. До виборчих колегій будуть висилати по одному делегатові кожних 500 виборців, який буде тим самим членом виборчої колегії. Так виглядає компромісовий проект виборчої ординації.

Над новою виборчою ординацією радитиме сойм, який скличуть на надзвичайну сесію. Одночасно соймові предложать проект закону про вибір президента. По замкненні надзвичайної сесії сойму і сенату нові вибори до сойму відбудуться уже в осені.

—o—

Українська „небезпека“

в мистецтві.

Знайти якісь звістки про українське мистецтво у радянських часописах і деннниках, тепер майже неможливо. Зате про російське мистецьке життя, що виступає під покришкою „всесоюзного“ і „совітського“, маємо силу відомостей. Видають повний збір творів... Ломоносова, люксусові монографії церковного (сік!) малярства, навіть улаштовують виставу якогось Пчоліна з такими „цікавими творами як „Замах на В. І. Леніна“, „Всесоюзний Зїзд“... з портретами Ворошилова і т. д. і т. д. Про якусь дослідчу працю над українським мистецтвом нема і мови, зате в Одесі „відкрито“ — „кабінет єгиптольогії“, широко закроєно „Інститут єврейської культури“ при Укаїн. Академії Наук у Києві.

Досить вказати що з цілого річника „Червоного Шляху“ за 1934. р. ми не находимо жадної статті присвяченої українському пластичному мистецтву. З мистецького життя на Україні маємо тут одиноку замітку про „Перший пленум Оргбюра спілки радянських архітекторів (не архітектів!) України“. Хоч відомости прийшли до нас з великим запізненням, все таки подаємо їх читачам.

У привітальних промовах від спілки малярів і письменників Седляр і Микитенко говорили про „властиві всім трьом братерським мистецьким організаціям помилки та хиби“...

Завданням пленуму, як усіх інших „організаційних“ нарад було, як подає „Ч. Ш.“: „Викрити ворожі впливи в архітектурі, викрити націоналістичних недобитків, петлюрівців, що намагаються спантеличити молоду радянську архітектуру, ло кінця розгорошити шовінізм і розчистити шлях архітектурі, щоб вона могла розкрити перед трудящими... України — невідїмальної частини Союзу Радянських Соціялістичних Республік“... і т. д.

Голова „української“ спілки архітектів Маловемов „самокритично аналізуючи пройдені шляхи... докладно зупинився на помилках і хибах у роботі архітекторів“. Отже „ОСАУ“ провинилося через те, що було носієм конструктивізму, архітект Д Дяченко та його продовжники (очевидно українці-архітекти) — тим, що вносили „націоналістичні тенденції“. А всі разом — ці „українські націоналісти, свої ворожі підходи перенесли в радянську архітектуру“. А тому треба:

„Використати український націоналізм, що є головною небезпекою тепер на Україні — такі завдання радянської архітектури“!

Отже після 15-ти років радянського будівництва і мистецької освіти та цупцання „марксистських“ критиків мистецтва поміж футуризмом, конструктивізмом та неоклясицизмом, треба „рятувати молоду (?) радянську архітектуру“ від непереможного українського націоналізму (навіть у конструктивістичному напрямку!), бож Україна є „невідїмальна частина“ Росії От де „собака зарита“ — як кажуть москалі.

Рецепту для рятування української архітектури вже знайшли: в *Москві* відкрили „новоутворену“ Архітектурну Академію, а стопроцентові (не зрадливі українці) сталінівські московські архітекти серіями виготовляють „нові“ проекти найновішого „совітського“ стилю. Як ви — читачу — міркуєте, що то за новий напрямок „пролетарської, комуністичної“ архітектури в часи „індустріялізації, механізації“ рад. життя? Не є це, розуміється, „мавзолейське“ барокко ані „націоналістичний“ конструктивізм, тільки... псевдо-ампір! Еклектичний стиль доби імперії у Франції перейшов до Росії в часи царів Олександра І., Миколи І. і „відроджений“ як „петербурський ампір“ останніх років Миколи II. Якщо читач не вірить, може легко переконатися переглянувши останні числа московських фахових часописів „Советская Архітектура“ і „Строит. Москви“.

Для прикладу подаємо назви будов у цьому імперіялістичному, у великій мірі консервативному і відсталому від сучасної техніки „совітському“ стилі ампір: Театр червоної армії в Москві (проект І. Фоміна). Дім урядовців Совнаркома у Москві; житлові доми Наркомтяжпрома, Цудортранса, Октябрського райсовета та ін.: школи Соколїнічого відділу та ім. Дзержинського і т. д. — всі в Москві. В цьому офіційному „всесоюзному стилі“ повстануть, очевидно теж будинки і в Україні. А для цього вже призначено „голову“ спілки „українських“ архітектів на Україні — архітектурного „Постишева“ — Маловемова!

УКРАЇНЦІ!

КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Вчора в полудне фельдмаршал Макензен відїхав з Будапешту до Німеччини.

— Мін. Лаваль цілий учорашній день розмовляв про абісинські справи, але покищо ті розмови не мали успіху.

— Повінь у стейті Оклагомі залила 20.000 акрів землі. В стейті Тексас ріки залили 125.000 акрів. Понад 100.000 фармерів находиться без даху над головою.

Тягнення міліона.

Радіо і щоденна преса повідомила вже льотерійних грачів, що виграна міліона золотих впала на ч. 87.111, який був приділений одній з краківських колектур.

Зараз будемо у змозі, подати більше подрібні відомости про вибранців фортуни, зазначимо нині, що вони люди праці, замешкалі в різних дільницях краю. Власниками подрібних четвертин щасливого льосу є пп.: Е., працівниця фабрики гумових виробів у Вольбромю, П. власник дрібного підприємства зі Свали під Обцовом, І., торговельник з Кракова і Ф., у Зупранах на Виленщині. Кожна з тих осіб, що може те вчора журилась, де найти засоби на конечні щоденні потреби — тепер має до розпорядження 200.000 зол.

Дня 23-го травня розпочалось тягнення виграних потішень. Є їх загалом 23.515, отже 94.060 осіб зможе дістати по четвертині льосу до першої кляси 33-ої Льотерії, без жадних для себе видатків.

А гра в 33-тій Льотерії дає спеціяльні привілеї грачам, бо крім чотирох класс, в усіма дотеперішніми шансами, приносять їм нову шансу, у формі безплатного тягнення на ялинку.

НОВИНКИ

— **ЖИВЕЦЬ „ЧЕРЧЕ“, пансіон-вілля „Надія“ відчинений від 20. травня.** 1589 3-3

— **„Амата“** Львів, Личаківська 19 поручає цукрки, тіста, овочі і ріжні солодощі. Окрема кімната на морозиво. 1558 4-5

— **Панахида за душу пок. от. С. Петлюри.** Українські емігрантські організації м. Львова сповіщають, що у неділю 26. ц. м. в годині 12.30, у девяті роковини трагічної смерти, у Святоюрській православній церкві при вул. Францішканській відбудеться Панахида по бл. п. Головному Отаманові **Симонові Петлюрі. — УЦК. — відділ у Львові. Укр. Товариство Допомоги Емігрантам. Союз Українок-емігранток.**

— **Прогулька селян-кооператорів до Львова.** На цікаву думку впали селяни-кооператори жовківського повіту: зробити спільну прогульку до Львова, щоб оглянути українські установи та підприємства. Як нас повідомляють, у прогульці візьме участь понад 100 селян. Прогульковці перебудуть у Львові пятницю і суботу (24. і 25. ц. м.) та оглянуть наші фінансові, економічні та культурно-освітні інституції. Організацією прогульки займається Р.С.У.К.

— **Союз Українських Професійних Музик у Львові** (композиторська і виконавча секція) улаштовує дня 8. червня (субота) в год. 20 (8 веч.) в малій салі Т-ва ім. Лисенка вечір українських творів. У програмі невиконувані досі у Львові твори: фортеп. тріо Н. Нижанківського, сольоспіви З. Лиська, Ф. Наденейка, М. Колесси і дрібні фортеп. твори М. Колесси. Виконавці програми: пяністка Дарія Колесса, співачка Д. Лиськова і тріо: д-р Р. Криштальський, П. Пшеничка і Р. Савицький.

— **Відчит про Грушевського.** Відчит м-ра Йосифа Шемлея п. з. „Грушевський як дослідник літератури“ відбудеться в суботу 25. ц. м. в 19-ій год. заходом Акад. Т-ва Славянського в Семинарії польської мови львівського університету (Косцюшка 9, I). Вступ вільний.

— **На вечірній чай і сплітки** всі вибираються в пятницю 24. ц. м. до салі „Бесіди“. На цьому інтимному вечорі, де виступлять С. Сталинкова, Л. Голіцинська, Л. Кривіцька, М. Свірська та П. Сорока, можна буде вислухати приємної програми і порозмовляти зі знайомими. Хто не має запрошень, може їх дістати при вході.

— **Вибух бомби на вул. Ягайлонській.** Вчора по 22 год. в ночі у брамі при вул. Ягайлонській ч. 4 вибухнула бомба. Від детонації випало декілька шиб. Згодом виявилося, що покищо невідомий спричинник вложив у скриньку електричних проводів у тій брамі годинникову бомбу. На щастя, в часі вибуху нікого у брамі не було. Шкоди спричинив вибух великі. Поважно ушкоджена сходова клітка, теж великі втрати має п. Авін, власник складу порцеляни у тій реальности. Через сильне потрясення багато товару знищилося. Судова комісія устійнила, що шкоди є на 1.600 зол.

— **Самовбивство львівського скрипака.** Скрипак Вебер виховувався у Львові, де ходив до школи і на консерваторію. По закінченні студій зорганізував орхестру, з якою подорожував. Недавно грав у ресторані Тшаски в Закопанім, пізніше в кавярні Асторія в Катовицях. Там він ранив себе тяжко вистрілом з револьверу в околицю серця; перевезений до шпиталю помер. Він впав жертвою шантажистки, яку заарештовано. Жінка, з якою зірвав, щоб женитися з іншою докучала йому і шантажувала його так, що він допроваджений до розпуки скінчив самогубством.

— **Незвичайний день дітей у львівській хроніці.** У каменици при вулиці Хорущини 22 незнана жінка підкинула 19-денну дитину муж. роду, завинену в жовту ковдерку. Дитиною занявся міський уряд 5. дільниці. — На сходах дому при вулиці Потоцького 6 запримітили льокатори чотиромісячну дитину жіночого роду; занявся нею міський уряд дільниці. — На хіднику вулиці Ремісничої в Замарстинові знайдено двомісячну дитину мужеського роду, завинену в зимову хустку. — Рятункове поготівля виїхало на вулицю Полтвяну, де якась Анна Комарна з Андрунова по дорозі до шпиталю привела на світ дитину. В другім випадку дитину вродила в клозеті скляної гути при вул. Купелевій Михайлина Репетюк. Обі мами перевезені до шпиталю.

— **Загадкове вбивство.** В ночі з вівторка на середу завлярмовано поліцію в 12. годині вночі. При вулиці Інвалідів ч. 13 забили муляра Осипа Білика. В однопокоєвім помешканні жили Білик, його жінка Олена, його шурин Кончинський з жінкою Станиславою. Перед північю почули стріли. Сусідам, які збіглися, пояснили Біликова і Кончинські, що Білик скінчив самогубством. Тимчасом комісар Бартуза і судовий лі-

кар Капусцінський набрали переконання, що йде про вбивство. Білик, безробітний, дістав недавно працю і 100 золотих завдатку. Ввечір Білик з Копчинським посперечались в шинку, потім розійшлись. Вернувся перший Копчинський, потім Білик. Свідок Станислав Древніцький твердить під присягою, що револьвер підкинено по вбивстві і що бачив цей сам револьвер у Копчинського кілька днів тому. Заарештували Копчинського, його жінку Станиславу і Олену Біликову. Копчинський признався, у слідч. судді, що вбив Білика у власній обороні.

— **Ендецький посол покидає свою партію.** У Варшаві кружляють поголоски, що один з визначніших ендецьких послів, полк. Арцішевський виступив з партії і клюбу послів тому, що не погоджувався зі становищем „Газети Варшавскої", яке вона заняла після смерти марш. Пілсудського.

— **Возний виробляє фальшиві дозволи їзди.** Перед кількома місяцями арештували в Варшаві пінного шофера. Йому відібрали дозвіл їзди і ствердили, що він фальшований. Прийшли на те, що возний урядового комісаріяту виробляв шоферам, які стратили дозволи їзди через необачну їзду або інші переступки, фальшиві документи. Заарештовано Владислава Крисика і вісім шоферів.

— **Загадкове вбивство у Варшаві.** Перед окружним судом іде процес проти Федоровича, який мав убити Леона Копчинського, власника домів у Таргувці. Жінка Копчинського записала своїм кревним одну половину, свому мужові другу половину майна. Копчинський твердив, що запис кревним вимушений і що вона під пресією кревних скінчила самовбивством. Копчинському признано ціле майно і він боявся від того часу кревних та мав все револьвер зі собою. Одного дня його забили. Підозріння у вбивстві падуть на шурина Копчинського — Федоровича. Сліди ніг відповідають розмірові ніг Федоровича; він теж сам признався до вбивства, але пізніше заперечив це. Хотів спрямувати вину на сина вбитого. Справа досі невияснена.

— **Вязниця для довжників в Англії.** В Англії є ще дійсно середновічний звичай замикати людей, які не платять довги, податки, грошеві кари або аліменти. 25.000 людей замикають рік-річно до вязниць, не рахуючи при тім Шотляндії. Найбільше людей, бо 11.244 покутують за незаплачені грошеві кари, довжників сидить 3.856. Залягають з податками і сидять у вязниці 3.089. Не платить аліментів 6.083 вязнів. Хочуть зреформувати цей закон не з оглядів гуманних, але з оглядів на кошти удержання вязнів, які є значні і підчас нинішньої кризи тяжко їх покрити.

— **Боротьба з комахами.** Санітарні уряди нищать радикально личинки комарів, які викльовуються в глиняних калюжах, у калабанях і ставах з водостоєм. Комарі є носіями малярії, отже боротьба з комарями є найдоцільнішим засобом, щоби не допустити до епідемії малярії.

— **125.000 долярів за відчуження від жінки.** Американський посередник продажі нерухомостей Брандон мав тестя Йосифа Канона. Донька Канона, давніше жінка Рейнольда Сміта, вийшла по розводі вдруге заміж за Брандона, товариша молодих літ. Її батько противний другому подружу, сіяв між подружою парою незгоду. Брандон заскаржив тестя, що він винен відчуженню його від жінки і зажадав від нього відшкодування. Суд засудив Канона на заплату суми 125.000 долярів, бо признав його винним.

— **Японський любовний роман.** Фріці Бургер славна шампіонка в їзді на совгах подорожувала в Японії. Там її витали японські спортовці. Між іншими колишній мистець на совгах Шічікі-Нісікава. Йому припала честь ознайомити свою товаришку у спорті з красою Токіо. Робив це так докладно, що залюбився в Фріці, а коли одержав від неї відповідь, що годиться стати його жінкою, невдовзі зявився в її матері і просив її руки. Властиво цей японець, наскрізь по англійськи вихований (кінчив університет в Оксфорді) говорить прегарно по англійськи, був пять літ у Льондоні, тільки його екзотичний вигляд ріжнить його дещо від правдивого англійця. Є це внук славного власника підприємства для виробу штучних перел. Спочатку молода пара задумує жити в Льондоні, опісля перенестись до Токіо. В Льондоні пан Нісікава провадитиме льондонський відділ світового підприємства свого діда.

— **Експедиція шукачів золота в Канаді.** Нові знахідки золота викликали гарячку навіть у канадійському уряді, що рішив вислати не менше як 180 експедицій і призначив на цю ціль мілюн долярів. Плян цього далекосяглого підприємства випрацьовано в Отаві. Тамошні геольоги твердять, що Канада, яка є другою державою в світі з найбільшими засобами золота, могла би це своє золоте богатство при відповідній експльоатації дуже добре використати. Всі, що беруть участь в експедиції, досвідчені геольоги, робітники і шукачі золота не сміють користати із знахідок для власних цілей. Всі, що візьмуться за тяжку роботу це наскрізь ідейні люди, свідомі тяжкої праці.

— **Будують Голівуд у Совітах.** Большевики мають намір збудувати на Кавказі недалеко Сухум, фільмове місто на зразок американського Голівуд. Умовини для будови саме в Кавказі пригожі. Чудова природа, гори, ріки, водопади, озера й ліси. Крім того в тих сторонах підчас дня багато сонцшних годин. Це дуже важне для виконування добрих знимок. Мають створити спеціяльну фільмову школу, де будуть виховувати молодий доріст. Місто це мають вивінувати найновішими здобутками сучасної техніки. До співпраці притягнули би визначніші фільмові зірки з цілого світу.

— **Ношення носових перстенів заборонене.** У Родезії належить до доброго тону носити в носі перстень. Як жінки так мужчини мають цю прикрасу. Але нефахове втягання цих перстенів макрасу. Але нефахове втягання цих перстенів маже як наслідок тяжкі хороби, часом і смерть. Тому британський уряд хоч і дозволив носити перстені тим, які їх мають, заборонив натягати нові. Це викликало обурення в родезанців.

—o—

дивогляди.

ПАПУГА ОПОВІДАЄ ДОТЕПИ.

Найулюбленіший гуморист Парижа це Жоко — папуга. Її пан виступає з нею щоденно в одному варієте. Жоко має надзвичайну память. Дотепи, які їй рано пан оповідає — розповідає птах вечір. Тільки скаже „Жоко оповідай" і птах починає оповідати і робить це так потішно, що слухачі боки рвуть зі сміху.

КОНСЕРВИ З САРАНЧІ

Найновішим предметом вивозу з південно-африканської унії це консерви саранчі. Непроглядні маси саранчі, які треба щорічно знищити, не закопують ані не палять, як давніше. Збирають саранчу, очищують її механічним способом і пакують її в консерви, які дуже рало їдять в арабських краях і Китаю.

ОБЕЗПЕЧЕННЯ ВІД РОСТУ.

Ліфтовий хлопець Джонні Конвентія всього на 78 центіметрів високий. Готель у Новім Йорку, де він працює забезпечив його на 10.000 долярів — проти того, щоби він дальше не ріс.

ЗАБУТІ ГРОШІ.

В банках Нового Йорку лежить 49.478 долярів. Є це малесенькі суми, зібрані в „школярських ощадних касах". Діти вступають зі школи і забувають на ту малу суму, яку дали до своєї каси, але з роками зросла ця квота за суму 75.404 дол., бо 25.296 долярів наросло самих процентів.

Нині у Великім Театрі
в год. 7·30 Востаннє „Опера у кратку"
Романа Невярoвича з музикою Гермеліна і Мунда.

в Театрі Ріжнородностей
знаменита комедія завсідн молодого Г. Б. Шова,
в год. 7·30 „Перша пєса Фанні"
одна з найвеселіших і найдотепніших комедій цього великого письменника.

ВІДГУКИ ДНЯ.

По незнанім Львові.

Живемо в нашім коханім Львові цілі десятки літ і — не знаємо його. Я, наприклад, знаю добре тільки ті вулиці, які ведуть до редакцій, до скль засідань і до парків (ці останні помалу вітаються в моїй памяти!).

Околиці Львова не знаю, хоч маю другий рік лещета, а десятий рік охоту вибратися за місто, музеї переглянув побіжно при нагоді малярських вистав, церкви при нагоді Божих Гробів, фінансові інституції при нагоді позичок, а решту при нагоді засідань. Цього року перший раз був на Богданівці, ще ніколи не бачив Левандівки, Голоско знаю з оповідань нашого наймолодшого співробітника — Черевання, Кривчичі з Шематизму, Чортівську Скалу з 1919. р. і то підчас нічного наступу.

Я вже нераз казав: українці — селюхи і в місті чуються тимчасово, провізорично, немов у гостях, чи на відпустці. Тому не дуже цікавляться всім тим, що їх окружає, бо „їх серце не тут і їх дума не тут"...

Здибаю недавно знайомого селянина.

— Були ви вже у Львові?

— Був. І нераз. Але бачив небагато: трамваї і торговицю. Хотів би врешті щось більше побачити, але нема нагоди.

Саме про таку нагоду...

Дивний обяв. Ми, ніби мішухи, не знаємо і не дуже хочемо знати Львова, а селяни починають ним цікавитись.

В пятницю 24. ц. м. прибуває до Львова сто селян з жовківського повіту подивитися не на трамваї і торговицю. Приїздять оглянути невеликий, щоправда, неповний, на жаль, але наша щастя — клапоть Львова. Музеї, банки, фабрики (поминю через мале „ф"!) і інші інституції...

Оповідали мені люди, які займаються тією прогулькою:

— Ходили ми по установах і приготовляли на оглядини. Чи ви знаєте, що декуди підносилися голоси, що мовляв, будуть їм перешкаджати!

Міркую, нема причини до нарікання. Навпаки. Нехай наріж побачить те, що повстало з загальних складок.

Кажуть щасливці, які їздили до Данії, що там дуже радо витають прогульковців і служать поясненнями. Навіть приватні мешканці показують.

Тому, П. Т. львовяни, не хвилюйтеся!

А за рік, може за два і для вас може трапитися нагода до прогульки. Не кажу за море, по границю, чи навіть за рогачки. А таки в самім Львові. Хтось із організаційним талантом возьме і зорганізує прогульку львовян по... Львові.

Направду, багато довідаємось цікавого і побачимо незнаного. **Галактіон Чіпка.**

З театру.

ТЕАТР РІЖНОРОДНОСТЕЙ: „ПЕРША ПЄСА ФАННІ", комедія на 3 дії *Бернарда Шова.*

Сатира на те, якто зпід впливу батьків і шкільного виховання емансипуються діти, коли дозрівають. Одного дня 18-літня дівчина виходить з преповажного концерту, відчуває нестримну потребу витратити десь свою енергію і замісць спокійно вернутись додому, йде сама до театру, звідки попадає у вязницю, після страшної вуличної галабурди. Переломова крізь світогляду; скандал у двох рідних; старі ломлять руки над дітьми і аморалізованою сучасністю.

Шов, як в усіх своїх пєсах, вибирає такі двозначні ситуації, які дають йому привід покепкувати собі із суспільних суперечностей. Коли він хвалить англійську поступовість, протиставляючи її французькій заскорузлій традиції — дехто може його сарказм уявити навіть поважно. Не треба аж англійського середовища, щоб уявити собі враження, яке може зробити у міщанській чесноткливій рідні поява вуличної нетлі, або ревеляція, що їх льокай не справжній князь. Найбільше дивує нас, що всі ті конфлікти та мезальянси кінчаться такою погідною розвязкою, як нині в кіні, майже автоматично.

Ввесь дотеп такої пєси лежить у тому, що Шов попереднє й пролягом із поясненням, буцімто й авторка — молода жінка і закінчує епілогом, де критики висловлюються про неї критично. Автор прохає у нас виключно оплесків для акторів.

Хто знає трохи Англію, не може погодитись з двома моментами у виведенні цієї пєси: вуличної нетлі поводиться тут гірше, ніж замаркетівська коритнїчка; льондонські критики — трохи за молоді і за мало поважні знавці свого діла.

Навіть дуже слаба пєса Шова кришта від неодного „ситуаційного" козиря. *м. р.*

—o—

СПОРТ.

РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ ЛЬВОВА — Л. К. С.

Цьогорічний сезон ситківкових змагань отворять дружинові змагання між репрезентацією Львова та Львівським Клюбом Ситківкарів, що відбудуться на тонах при вул. Войтіха у днях 25. і 26. ц. м. Змагання ці заповідаються дуже цікаво тому, що беруть у них участь усі чільні ситківкарі Львова; не дає запоруку, що всі гри будуть стояти на високому рівні. На програму змагань вложаться: 1 поодинока гра жінок, 4 поодинокі та 2 двійні гри мужчин. У репрезентації Львова гратимуть: Ліщинська та Марунин з У. С. С. К-у, Сасин з Пляю і брати Кулечки з Союза ІІІ. Бара Л. К. С-у боронитимуть: Струмінська, Романковські Я. і В. Пачовський і Хамуль. Всі прихильники білого спорту будуть мати змогу зорієнтуватися у стані і відношенні сил у львівській ситківці, яка у минулому році так мало давала про себе знати. Початок гор у суботу в год. 15·30, у неділю в 9-тій.

Звязок зі світом дає „ДІЛО" за 5 зол. місячно.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Пятниця, 23. V. год. 7·30 веч. „Опера в кратку".

Субота, 25. V. год. 7·30 веч. „Розкішна свічниа".

Театр Різнородностей.

Пятниця, 23. V. год. 7·30 веч. „Перша ясса Фанні".

Субота, 25. V. год. 7·30 веч. „Перша ясса Фанні".

Кіна.

АДРІЯ: „Распутін — злий дух Росії".

АПОЛЬО: „Не хочу знати хто ти".

АТЛЯНТИК: „Дівчата в одностроях"

ВАНДА: „Легіон життя", „Життя без квитра".

ГРАЖИНА: „Проданий голос" — Н. Шмідт.

КАСІНО: „Шукачі золота".

КОЛІСЕЙ: „Надя", та ревія „Цвітучі бони".

КОПЕРНИК: „Катюша" (Анна Стен).

МАРУСЕНЬКА: „Жид Зіс" (Конрад Вайт).

МІРАЖ: „Під твою оборону".

МУЗА: „Людина, що продала голову".

ПАКС: „Дерев'яні хрести".

ПАЛЯС: „Азбука кохання".

ПАН: „Молодий ліс".

РАЙ: „Світ сміється" (большевицька комедія).

СВІТ: „Нана", „Серце волоцюги".

СОНЦЕ: „Людина - малпа", ревія „100 відсотків для вас".

СТИЛЕВЕ: „Дама з Мулен Руж" і ревія „Гумор і темпо".

УТІХА: „Кровавий напад" і ревія.

ХИМЕРА: „Розсміяні очі" (Шерлі Темпль).

Закордонне радіо.

Пятниця, 24. травня 1935.

Відень (506,8) 15·40 Соната на віольончелю та форт., 17·15 Солісти (сп., муз.), 18·55 Опера. 22·10 Концерт, **Прага** (470,2) 16·55 Квартет, 20·15 Жін. хор. 21·10 Свято „Фідана" фільг. орх., **Парнж** (16·48) 12·15 Концерт, 20·00 Вечір оперетон. **Білгород** (437,3) 13·15 Пісоньки, 18·00, 20·00 Конперт, **Берлін** (356,7) 16·00 Весєнени з музикою, 20·15 „Маріон Кантате" на 4 год. соль., хор, орх., **Франкфурт** (251) 12·00, 15·15 Концерт, 15·15 Життя та кохання жінки — пісні Шумана до слів Шаміса, 16·00 Пісні Вайсмана (Рігвер, сопр.), 21·00 Форт. рестіаль, **Кеніґсвустергавзен** (1571) 18·00 Спів (Джана Перея Лябія кольорат. сопр.), **Кельн** (455,9) 16·00 Камер. музика, **Лайпціґ** (382,2) 21·50 „Гарна мельничка" цикль пісень Шуберта (Вілві бас), **Мінхен** (405,4) 15·40 Танк. мельодії Бокерінія на 2 скр., альтівку, віольончелю, **Будапешт** (550,5) 12·05 Спів і скрипка, 13·30 Військ. орх., 18·15 Сальон. музика, 19·30 „Дон Хуан" оп. Моцарта, 22·50 Цит. музика, **Мілано** (221,1) 11·30, 13·05, 19·15 Легка музика, 20·50 Святочний концерт, **Рим** (420.8) 17,05 Концерт, 20·50 Нац. гимни, 22·30 Танк. музика.

Субота, 25. травня 1935.

Відень (506,8) 15·05 Концерт мандоліністів, 18·00 Військ. музика різних народів, **Братислава** (298,8) 17·10 Словацькі нар. пісні, 20·50 Офенбахові оперетки, **Мор. Острава** (269,5) 17·00 Славні пісоньки, 17·45 Нім. пісні, **Прага** (470,2) 10·15 Сальон. музика, 15·55, 19·15 Концерт, **Парнж** (1648) „Ля Рен Фіжнет" оп. Ляру, **Білгород** (437,3) 13·15, 18·30, 20·00 Пісоньки, **Берлін** (356,7) 14·15 Солісти, 16·00 Веселе пополудне, **Кеніґсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. всячина, 16·00 Вес. пополудні, **Мінхен** (405,4) 15·15, 18·40 Пісні, 16·00 Муз. вок. анднція, **Будапешт** (550,5) 12·05 Розр. концерт, 17·50 Пісоньки, 22·40 Концерт оп. орх., **Мілано** (221,1) 13·10, 19·15 Легка музика, 20·50 „Чар вальса" оп. О. Штрауса, **Рим** (420,8) 17·10 Концерт, 20·50 „Ноге величність вальс" оп. Айзлера.

Львівське радіо.

Пятниця, 24. травня 1935.

6·30 Ранішня авд., 7·00 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 8·05 Авд. для новобранців, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольогічні вістки, 12·05 Концерт із гр. пл., 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. денник, 13·05 Гр. пл., 15·30 М. Равель: Форт. тріо, 15·55 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Гр. пл., 16·30 Листи від старших дітей, 16·45 Вечірний настрій з гр. пл., 17·00 Дискутуймо про материнський інстинкт, 17·40 Авд. для хорих, концерт, 18·10 Театр Уяви „Казимир Ягайлонець" Ст. Виспянського, 18·30 Реклямовий концерт, 18·45 Гр. пл., 19·15 Авт. гутірка, 19·25, 19·29 Спорт. вістки, 19·35 Концерт мандоліністів, 19·50 Авт. фейлетон, 20·00 Краєзнавча гутірка, 20·05 Муз. гутірка 20·14 Симф. концерт (спів, муз.); у перерві Веч. денник, Як працюємо. 22·30 Сучасна литовська поезія, 22·45 Відчит, 23·05 Сальон. музика з гр. пл.

Субота, 25. травня 1935.

6·30 Ранішня авд. 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 8·05 Авд. для новобранців, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольогічні вістки, 12·05 Концерт орх., 12·30 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. денник, 13·05 Солісти (муз., сп.), 13·50 Польська морська торговля, 13·35 Експорт, 14·00 Мотети й пісні з гр. пл., 14·35 Біржа, 14·45 Найновіші гр. пл., 15·30 „Над Німаном" (фраги. із пов. Ел. Ожешкової), 15·45 Концерт орх., спів, 16·30 Техн. скринька, 16·45 Концерт: Пять століть камер. музики, 17·00 Богослуження з Вильна, 17·50 Прир. гутірка: Фока, 18·00 Театр Уяви: Народини світлячка — гут. для дітей, 18·30 Огляд періодників, 18·40 Сідьна рерум, 18·05 Музика з гр. пл., 19·15 Львівська преса давніше й сьогодні 19·25, 19·29 Спорт. вістки, 19·35 Форт ресіталь, 19·50 Акт. фейлетон, 20·00 Солісти (муз., сп.), 20·45 Веч. денник), 20·55 Як працюємо, 21·00 Авд. для закорд. поданнів, 21·30 Симф. концерт, 22·00 Реклям. авд., 22·15 Сіра людина зперед чверть століття, 22·30 Шляхом переможної пісоньки, 23·05 Сальон. музика.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·30—5·35 зол.

Нім. марка 1·72—1·78, фр. франки 34·90—35·00, шв. франки 171·50—171·85, фунти стерлінги 25·75—26·00, австр. шілінги 98·00—101, чеські корони 22·00—22·25, рум. леви 30·00—32·00, ліри 42·00—44·00.

Золото: Долари 9·13—9·18, Франки фр. 34·80—35·60, Дукати 83·00—84·00, Корони 37·00—37·50, Рублі 4·75—4·85, 1 гр. зол. 5·924.

Срібло: Корони австр. 0·24, Рублі 1·50, Фльорени 0·85, 1 гр ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 43·00—44·00, 5 проц. дол. Б. Г. 51·00—53·00, 4 проц. Зол. Б. Г. 43·00—44·50, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 46·00—48·00, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 52·00—53·00, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

Премійовки.

Долярівки 52·00—53·50, Інвестиційна 104·00—107·50, Будівельна 42·00—44·00.

ЗБІЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська дьоко Львів

	від	до	від	до
Жито одноціле	15·00	15·25	17·00	17·25
Жито збірне	14·50	14·75	16·50	16·75
Овес од. незам.	17·75	18·25	19·75	20·25
Овес од. легко зам.	17·00	17·25	19·25	19·50
Овес зб. легко зам.	16·50	16·75	18·75	19·00
Овес одноціл. зам.	16·25	16·50	18·50	18·75
Овес збірн. зам.	15·75	16·25	18·00	18·50
Сіно сол. прасов.	8·50	9·50		
Солома прасов.	4·00	5·00		
Гречка на мливо	17·25	17·50		
Крупи гречані	30·00	32·00		

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що ціп на масло не ставить з приводу вичікуючої тенденції; в дні 23. травня п. р. кооперативам платив за:

	дьоко Львів.
1 л. молока	0·15 зол.
1 л. сметани	0·70 „
1 к. яєць	2·35 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 24 сот.

Тенденція на масло вичікуюча, на молоко і сметану вдержана, на яйця сильна.

Маслосоюз повідомляє, що від 23. V. п. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, дьоко подвіря птахомисарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята від 40 дкг.	за 1 кг.	1·80	зол.
Мол. однор. кури І. кл.	„	0·90	„
Старі кури	„	0·80	„
Пантарки	„	1·50	„

Птицю приймає в скільности визначеного приділу для кожного доставця.

Курята приймає покищо без приділу.

Когутів, качок, гусей, індичок та індиків з огляду на кінець сезону не приймає.

Гикання

та всілякі інші розладдя мови радикально усуває довголітне лікувальне заведення для гикавих. При заведенні школа для **глухонімих** і малорозвинених.

Д-р Жилкевич -- Варшава, вул. Хлодна 22.

Проспекти канцелярія висилає безплатно. 16/7

СЕНЗАЦІЯ ЛЬВОВА!!!

Надзвичайно дешева продажа літніх матеріялів шовкових, вовняних і білизняних у фірмі

„Галицький Маґазин Новин" Львів, Галицька 15.

Для прикладу кілька пін:

Перкалі і муслини	0·65	Полотно	0·55
Вовліни	0·75	Сирий лефір	0·55
Панама	0·80	Димка на піаштанці	0·65
Крепони	0·85	Зефір на сорочки	0·70
Штучний шовк	1·00	Колірова перкалїна	0·70
Марокен на шлафроки	1·20	Попеліна на сорочки	1·00
Сирий шовк	1·15	Рожевий всюк	1·05
Шовк сатина	1·35	Полотно на простирала	1·25
Найновіший епонж	1·55	Атлас на постіль	1·40
Креп - Монголь	2·25	Мережковані пошевки	1·90
Шовк на блюзки	2·60	Простилала	2·00
Креп - Марокен у десені	3·75	Обруси з метра	1·90
Шкоцька вовна	1·50	Канп і обруси	2·50
Вовна на сукні	1·60	Ручники вафлеві	0·30
Англійські шевіоти	2·80	Ручники кухеневі	0·50
Вовна на плащі	5·00	Стирки до начиння	0·45
Вовна на компл.	5·50	Простирала на кондри	4·90

У В А Г А: Великий вибір останніх весняних і літніх новостей. — Замовлення з провінції подаглоджуємо відворотною почтою.

ОПОВІСТКИ.

Управа Захоронкарського Семінара і гімназії СС. Василіянок у Львові при вул. Потоцького 95 подає до відома, що вгодошення до вступного іспиту на І. і ІІ. курс приймає до 10. червня п. р. Кандидатки на І. курс мусять мати покінчених 14 літ, але не більше як 18. Ті, що покінчили вже 18 літ можуть дістати диспенсу від віку, про яку треба вносити прохання через Дирекцію школи до Кураторій. До подання, що його вносять батьки, чи опікуни кожної кандидатки треба долучити: 1) метрику, 2) свідоцтво шіплення віспи, 3) останне шкільне свідоцтво, або посвідку зі школи, яку кінчить п. р. Перед вступним іспитом піддаються кандидатки лікарським оглядинам, що їх веде шкільна лікарка, та пробі музикальности й слуху. Кандидатки, що покінчили 7-клясову школу, або гімназію нового типу здають при вступнім іспиті письменнім і устнім українську й польську мову та рахунки, а ті, що покінчили нижчі класи народньої школи, або вчилися приватно здають крім згаданих предметів, ще й релігію, історію, географію й природу в обсягу 7-класи всеплодної школи. Кандидатки на ІІ. рік здають всі предмети з І. курсу. Обовязує їх вік від покінчених 15 літ до 19. День призначений на вступні іспити до захоронкарського семін. як також до 1., 2. і 3. кл. гімн. і висоту оплат оголосить управа школи дещо пізніше. 1599 1—2

Конкурс на приняття кандидатів до Гр. кат. Духовної Семинарії у Львові на акад. рік 1935/36. Подання вносити до Митрополичого Ординаріяту у Львові до **20. серпня 1935** і долучити: свідоцтво хрещення і миропомазання, свідоцтво зрілости і всі гімназійні свідоцтва, свідоцтво моральности від уряду Парохіяльного зга. Деканального, точний опис життя — а ньому подати родовід, хід студій, які перебув недуги, де перебував і чим трудився від матури досі. В поданні зазначити, чи прохає місце застережене для жонатого, чи безженного і чи готов посвятитися місійній праці. Також долучити поштову марку **зол. 1·50** і подати адресу на відповідь. Вимагається знання латинської і грецької мови. 1598

Конкурс! Виділ Муз. Т-ва ім. М. Лисенка у Львові розписує отсим конкурс на посаду учителя (-ки) сольового співу. Речинець вложення подань до 20. червня 1935. Ближчі інформації дає Дирекція Інституту. 1597

Замість повідомлення родини і знайомих на провінції про смерть моєї сестри пок. Евгенії Коломийцевої в Станиславові складаю 20 зол. на „Рідну Школу".

Комітет Академічного Дому подає до відома, що студенти вищих шкіл, які бажають в місяці червні мешкати в Академічному Домі, можуть згодосятися по конечні інформації в канцелярії Наукового Т-ва ім. Шевченка в год. 9—13., найдалі до 30-го ц. м. включно. 1600

На голодних Яворівщини зложила п. проф. Евстахія Тишинська 5 зол.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Нова робітня обуви Івана Івасіяни при вул. Личаківській 18, виконує найновіші зразки мужеської, люксусової обуви. Спеціяльність ортопедична обува. 1580 6—10

Вітрівки імпрегновані, найдешевше джерело: „Надіюм", Гетманська 22. побіч Музею. 1452 5—7

Здорового, сильного мужчину до важної праці пошукуємо. Зголошення до адміністрації „Діла" між 9—2 передполуднем. 1—3

ОГОЛОШЕННЯ.

Вже вийшов: ІІІ. НАКЛАД

М. Островерха: МУСОЛІНІ, ЛЮДИНА й ЧИН,

ІІ. НАКЛАД

Д-р Р. Єндик: ГІТЛЕР. Ціна по зол. 1·—

В травні вийде:

Л. Мосендз: ШТАЙН, організатор боротьби Німеччини проти Наполеона. Ціна зол. 1·50. Зголошуйтеся на кольпортерів. Хто пришле готівкою за 7 книжок — вишлемо 10. — Адреса: **„ВІСТНИК" Львів, Чарнецького 26 м. 21.** П. К. О. ч. 500.371. 1596

Доротеум

Львів, Браєрівська 3.

комісова меблева галя купує, — приймає в комісе — продає.

МЕБЛІ всілякого рода за готівку і на сплати.

АЛЬФОНС ДОДЕ.

МАЦІЦЬКИЙ

Переклад із французької мови М. Рудницького. — Ціна 1·— зол., а почтою пересилкою 1·30 зол.

Читайте „Діло"!

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол.	0.35	
1 „ одношпальтовий в тексті і новинках	„	0·60	
„ на першій сторінці	„	0·80	

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол.	0.15	
куплю, продаж, виїзди і т. п.	„	0·10	
шукаючі праці	„	0·07	

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка	1/1	зол.	450·—	
„ „	1/2	„	250·—	
„ „	1/4	„	130·—	
„ „	1/8	„	70·—	

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавниче Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Ч. 135 (14.033). Львів, субота 25. травня 1935. Pocztowa opłatę opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.050, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Наш обовязок.

День смерти С. Петлюри — 25. травня — є днем збірок на Українську Бібліотеку його імени в Парижі

Минуло вже 15 літ нашого еміграцького життя.

Живучи думкою про поворот на вільну батьківщину, у вільну державу, еміграція не вмерла. Вона, пристосовуючись до умовин, створила ріжні організації, громади, товариства, видавництва, школи, музеї і наукові та культурно-національні установи. Так у Франції, так і в Чехословаччині, в Польщі, в Німеччині та по інших країнах.

Але прийде час, сподіваний для всіх і щасливий для тих, хто доживе, і не буде еміграції, не буде нас: у свою хату повернуться вигнанці. Більше за те, не буде на чужині ні громад, ні союзів, не буде їх часописів і не буде того, що створила еміграція і чим живе вона сьогодні. Мало хто залишиться на чужині.

Навіть більше. Не буде вже у Франції й могили бл. пам. С. Петлюри: тлінні останки його спочиватимуть у рідній землі.

А Українська Бібліотека ім. С. Петлюри в Парижі, як вічний його памятник у місті, де він мучеником загинув, залишиться тут.

Забепечити істнування цієї загально-національної культурної установи — обовязок усіх українців.

Тому ми й кличемо раз на рік усіх земляків — еміграцію і не еміграцію — скласти свою жертву на цей памятник С. Петлюрі, скласти датоК на установу, яка має не тільки всіх нас сполучити, але й гідно світити перед широким світом про культурне багатство нашого народу.

Бібліотека істнує, треба, щоб вона кріпшала, розвивалася та збагачувалася.

Складіться й ви по спроможности своїй жертву, покладіть і свою цеглину на цей будинок, нехай і ваше імя буде вписане в книгу добродіїв Бібліотеки.

Рада Бібліотеки.

5- квітня, 1935-року.

*

Адреса Бібліотеки: Bibliothèque Ukrainienne S. Petlura, 41, rue de la Tour d'Auvergne. Paris 9. France.

Гроші посилати на адресу: Compte courant: Bibliothèque Ukrainienne Simon Petlura à Paris № 30.472, Crédit Lyonnais, Agence Y, 22 avenue des Gobelins à Paris, France, або на адресу бібліотекаря: Monsier I. Rudicev, 41, rue de la Tour d'Auvergne Paris 9, France. — З інших держав, крім Франції, — на той-же рахунок банку Crédit Lyonnais через банки, його кореспонденти: Warszawa — Banque de l'Ouest; Lwów — Baaque d'Escompte de Varsovie; Praha — Zivnostenska Banka; Bucarest — Banque Commerciale Roumainc; Sofia — Banque Générale de Bulgarie; Beograd — Société de Banques Yougoslaves; New-York — Chase National Bank; Winnipeg — Canadian Bank of Commerce; Buenos-Aires — Banco de la Nation Argentina à B. A.: Shanghai — Banque de l'Indochine; Kharbin — Chartered Bank of India.

Гроші — гроші родять

кажуть старі люди.
Тому складайте свої ощадности

в Кооперативному Банку „Дністер"

у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

де крім відсотків можете дістати ще премію за ощадність у висоті 25—100 золотих.

Мусоліні відкинув посередництво Ліги Націй.

ЛЕТУНСЬКА КОНВЕНЦІЯ З ЄГИПТОМ.

КАЇРО, 24. 5. ПАТ. В Каїро підписала Італія з Єгиптом договір про перелет італійських літаків понад територію Єгипту. Договір підписаний покищо на 6 місяців. Цей договір має для Італії велике значіння у звязку з конфліктом з Абісинією, бо італійські літаки зможуть перелетіти 3.000 кільометрову віддаль між Римом і Могабішо, столицею Сомалії, за 4 дні.

НАДЗВИЧАЙНА СЕСІЯ ЛІГИ НАЦІЙ?

ЖЕНЕВА, 24. 5. ПАТ. Вчора пополудні обговорювали за кулісами Ліги справу італійсько-абісинського конфлікту. Італійська делегація не прийняла пропозиції мін. Ілена. В італійських колах підкреслюють, що італійський уряд не може прийняти на себе віяких зобовязань, які обмежували б свободу італійських громадян на терені східної Африки.

ПАРИЖ, 24. 5. ПАТ. Авас повідомляє з Женеви: Вчора виявилось, що Мусоліні не заголився на проект резолюції Ліги. Резолюція стверджувала, що Абісинія правильно звернулась до Ради Ліги. Італійсько абісинський конфлікт Ліга мала відложити під притокою вибору нового референта, сподіючись, що конфлікт вдасться полагодити за 2 місяці. Якщоб конфлікту не полагодили, скликалиб надзвичайну сесію Ради Ліги. Тому, що Мусоліні відкинув цю резолюцію Ліга запропонувала нову компромісову резолюцію Італії та Абісинії

ВАЖЛИВІ ІТАЛІЙСЬКО-АРАБСЬКІ НАРАДИ В РИМІ.

ПАРИЖ, 24. 5. ПАТ. Авас повідомляє з Риму, що вчора відбулась двогодинна нарада між Мусолінієм і міністром закордонних справ Геджасу Фуан Гансом. Італія сподіється багато від добрих взаємин з Арабією, де переводить набір до своїх африканських військових формацій. Одночасно італійський король гостив спіданням наслідника престолу Геджасу Ібн Савда, який опісля був на військових вправах. Вечором Мусоліні гостив арабських гостей обідом.

Перед бурхливою сесією французького парляменту.

ПАРИЖ, ПАТ. Справа врівноваження бюджету і фінансова політика уряду в головною темою міркувань політичних кол. Преса пише, що уряд буде домагатись від парляменту спеціальних повноважень. „Ле Жур" додає, що прем. Фляндєн незабаром внесе до палати послів проект закону про повноваження і не буде ждати з цим проектом аж до Зелених Свят, як думав це давніше зробити. Ці повноваження не будуть обмежуватись тільки до фінансових справ, але обіймуватись теж господарські та адміністраційні справи. Домагання уряду, щоб парлямент признав йому спеціальні повноваження, пригадують рік 1926, коли парлямент дав широкі повноваження Пуанкаре. Парляментарні кола дуже холодно поставились до проекту уряду в справі оздоровлення фінансів. Праві партії вагаються, як поставитись до проекту: між радикалами нема згоди. Прихильники Еріота може піддержалиб плян уряду, але група Даладіє виступає проти цього плану, сполівающись, що вдасться відновити картель правих партій. В кулюарах парляменту кружляють поголоски про недалеку димісію кабінету. Покищо не згадують про наслідників премієра, бо ніхто не хоче обняти його спадщини. Зате вказують таких наслідників, які хотіли би створити коаліційний уряд на зразок Бельгії.

Арешти комуністів на Буковині.

БУКАРЕШТ, 24. 5. ПАТ. В університеті у Чернівцях викрили комуністичну змову, що була поширева на цілу Бесарабію та північну Буковину. Влада переводе масові арешти серед академічної молоді у Чернівцях і скопфіскувала велику скількість революційного матеріалу. Арештовані вели роботу теж у рядах організації МОПР-у (Комуністична Поміч Політичним Ваязням)

Які будуть наслідки промови Гітлєра?

Львів, 24. травня 1935.

Промова Гітлєра, яку ми в загальних рисах зреферували два дні тому, є у міжнародньому світі все ще найбільшою подією дня, остільки, що творить предмет студій як евентуальна вихідна точка для найповажнішої справи Европи і всього світа: безпосередніх переговорів з Німеччиною для ліквідації франко-німецького напруження і вможливлення Німеччині співпраці з західною Европою.

Цікаво, що франко-совітський пакт, який здавалось би остаточно поклав край такій можливості, раз на все відріжуючи Францію від Німеччини і звязуючи її з Росією, у міркуваннях над можливостями наближення між Францією і Німеччиною майже не грає ролі. Виявляється вже нині, що для Франції пакт з Совітами має значіння лише всекурації перед небезпекою німецького нападу, всекурації, яка не стоїть на перешкоді запевнити собі безпеку також на підставі безпосереднього порозуміння. Колиж французи до цього часу постійно відкидали німецькі пропозиції заліквідувати спірні справи в безпосередній зустрічі і коли Лявалє не пішов на зустріч запросинам — висісти в дорозі до Москви у Берліні й там, у Берліні, полагодити справу, а якою їхав до Москви, — то це, мовляв, не перешкаджає поїхати до Берліна тепер: бо тепер, читаємо у французькій пресі, Франція вже настільки забезпечена перед німцями, що не потрібує лякатися нїякого підступу і може переговорювати з ними без почування остраху.

Такий більш-менше відгук найшла промова німецького канцлера у Франції. Первісне становище французької преси було досить невисне: вона не знала, на яку ногу має стануги, не маючи точних даних про становище міністерства закорд. справ. До тієї непевности причинявся ще факт 2-годинної розмови Лявля з Герінгом у Кракові, розмови, якої зміст залишився глибокою тайною та яка проте дозволяла догадуватися, що легковажний і негативний осуд промови Гітлєра може бути між Лявалєві не до вподоби. Були теж у тій промові місця, яких французи ніяк не можуть злегковажити ані заперечити. Отже годі було перейти до денного порядку над заявою про відсутність територіальних спорів поміж обома державами і про вірність Льокарнові, а одночасною пересторогою, що договори Франції можуть пошкодити пактові з Льокарна та внеможливити Німеччині пакт той зберігати. Годі теж знехтувати заяву про готовість заключити пакт неагресії з усіми сусідами Німеччини; вправді поміж Німеччиною і Францією істнує пакт рейнський (Льокарно), а поміж Німеччиною і Польщею 10-літній „протокол", але всетаки краще Франції довести до пакту неагресії між Німеччиною і Чехословаччиною та бути спокійною про мир у середній Европі, ніж всю надію класти на... совітські летунські бази у Чехословаччині і червону армію, що машерувалаб „на поміч" Чехословаччині крізь румунську територію, викликую

чи страх не так у ворогів, як у всіх „союзників". Казав теж Гітлер про можливість повороту Німеччини до Ліги Націй (передумова: розмежування між версайським договором і пактом Ліги) та про летунську конвенцію і обмеження зброєння, себто про справи, які найближче цікавлять — якщо не Францію, то Англію.

Справу становища Франції до Німеччини щораз більше „зазублює" також внутрішня ситуація Франції. Перемога комуністів у муніципальних виборах у Франції (9 радних комуністів замість 1-го у самому Парижі) поставила рубом комуністичну небезпеку у Франції, так, що одною з перших передумов підписання пакту з Совітами була відмова Москви від активного підтримування французького комуністичного руху. Знаємо що Сталін обома руками підписався під таким зобов'язанням і дав вислів тій своїй „лояльности" супроти нової „союзниці" — дезавуючи французьких „товаришів": Сталін признав слушність французькому урядові, що дбає за сильну армію, всупереч становищу французьких комуністів, які найзавзятіше боронували останні військові законопроекти про 2-літню військову службу і т. д. Всеж, Лявалеж теж мабуть не такий наївний, щоб будучність Франції будувати на „лояльності" Сталіна та щоби не передбачувати, що зріст комунізму у Франції може геть спараліжувати вартість франко-совітського пакту. Вістки про „дисонанси", що виявились у женевських розмовах Лявала і Літвінова, які ріжняться у поглядах на вартість виступу Гітлера (очевидно: адже Гітлер Франції пропонує порозуміння і співпрацю, а супроти Совітів всяку працю відкидає!), підтверджують первісну характеристику франко-совітського пакту: що це „пакт взаємного недовіря".

Коли у Франції промова Гітлера викликала сильне вражіння та скріпила табор людей, що завжди пропагували безпосередні переговори з Німеччиною, то в Англії вона спонукала відразу офіціяльні кола заявитися найбільш прихильно. Ми подали вчора текст заяви віцепреміера Болдуїна, тим знаменнішої, що Болдуін у найближчому часі має станути на чолі нового уряду. „Деякі справи, які висунув канцлер, можуть бути основою до переговорів... У промові канцлера є деякі ясні проблиски і ми повинні їх підхопити..." Крім того і сам Болдуін і всі промовці урядового блоку та опозиції з признанням прийняли заяву про готовість Німеччини підписати летунську конвенцію і переговорювати про частинне обмеження зброєння. Особливо приємно було Англії почути, що її спеціяльне географічне положення дає їй право на морську фльоту багато сильнішу від фльот інших европейських держав. Ні один англійський уряд не відважив би пропозиції розмовитись на цю тему та дійти до порозуміння у справі, що безпосередньо звязана з забезпекою англійської території.

До того становища Франції і Англії долучається ще становище Італії, для якої центральною проблемою стала раптом — Абісинія. Коли італійський „дуче" погрожує недвозначно радше виступити з Ліги Націй, ніж зрезигнувати з своїх претенсій супроти Абісинії і піддатися некорисному рішенню Ліги (чи взагалі піддати справу на розгляд Ліги) то між Італією і Німеччиною відносини відразу кращають: автоматично на другий плян сходить найболючіша досі для Італії справа — австро-німецьких тенденцій „аншлюсу".

В той спосіб промова канц. Гітлера відкриває новий етап в европейській ситуації. Можна сподіватися, що в найближчому часі розпічнуться англо-німецькі переговори про летунський і морський пакт, можна сподіватися недалеких відвідин Лявала у Берліні та відпруження між Німеччиною і Італією. Можливо, що після кульмінаційної точки большевицьких успіхів, якою була подорож Лявала до Москви, почнеться тепер упадок совітських впливів і період совітських дипльоматичних невдач.

Не забуваймо!

За викупно дальших частин „Українського Городу".

Здається, нема ніодного українського громадянина, що читає нашу щоденну пресу, який не знав би, що таке „Український Город" у Львові". Велика одинадцять і пів-моргова площа при Стрийському шляху на окраїнах Львова, яка має стати всеукраїнським стадіоном. Ще в 1911 р. проф. І. Боберський оцінив вагу такої площі для розвитку нашого народу і від того часу ведеться затяжна збіркова акція, щоби придбати потрібні фонди. Постепенно, цетер за метром такої важної для нас площі добуває Сокіл-Батько, який перебрав на себе ввесь тягар переведення цього важного пляну в діло. Від 1911 р. складає наше громадянство грошеві жертви на цю ціль.

Та хоч акція викупна тягнеться вже майже чверть століття, ми ще не спромоглися на викупно цілого майдану. З усієї площі викуплено вже 14/20 частин (ще треба сплатити 1.260 ам. дол. у 3-х ратах); лишається ще до викупу 6/20 частин.

Весна і літо. Знову час, коли наглядно бачимо значіння цієї площі для нашого народу. На цій площі відбуваються рік-річно всі великі свята наших культурно-освітніх та руханково-спортових організацій. На цій площі українська молодь добуває здоровля, силу й гарт — такі потрібні і важні чинники в нинішніх життевих обставинах. На цій площі вчиться молоде покоління змагати й добувати намічену ціль.

Не забуваймо-ж на велике значіння „Українського Городу"!

Не забуваймо, що почате діло ще не завершене, що ціла площа ще не викуплена! Не забуваймо зложити даток на сплату ще невикуплених частин! Кожний гріш, зложений на викупно „Українського Городу", верне ться колись стократно працею здорових і сильних громадян, які силу й здоровля зберегли та скріпили вправами на цій площі.

Хай-же не буде ніодного українського громадянина, ніодної української установи чи товариства, які відмовилисяб зложити жертву на викупно „Українського Городу" у Львові!

Жертви просимо слати на адресу: Сокіл-Батько, Львів, Руська 20, з дописком: На „Український Город".

Коли уступить прем. Мекдональд?

ЛЬОНДОН ,ПАТ. Райтер повідомляє, що в раді міністрів окулістів прем. Мекдональд напевне уступить ще перед Зеленими Святами. Його заступить віцепрем. Болдуін.

Катастрофа гидропляну.

НЮ ЙОРК 24. 5. ПАТ. Підчас великих маневрів американської военної фльоти на Пацифіку впав до моря військовий гидроплян з залогою. Всі 6 осіб затонули

ГЕРМАН ШТЕР. 5

ГОНТАР.

„Хто міг би це бути? — Кого я маю в небі чи на землі, що думав би про мене".

Але імя своєї померлої жінки задержував, як тайну для себе. Бо лякався, що сполошить духа, що його чув щораз виразніше біля себе.

Обережно положився й наслухував, не важуючи навіть ворохнутися.

„Коли це правда, то прийде три рази", думав і чув, як вижидання запирає йому віддих у грудях.

Кров бурилася й шуміла, як ліс довгий.

Чи не посувається щось здовж стіни, тихо, мов би одягом об неї зачіпляло? — — Так! — — хтось іде? — — ні! — — а всетаки — — начеб слабий подув вітру котив зісохлий листок по долівці — тихий шелест — щось скоро пробігло — попри стіл — і далі до кінця постелі — що за мука — як довго ждати!

Широко відчиненими очима вдивляється в напрямі таємничого шелесту.

Щось справді віє, ледви замітно, а всеж його зір відріжняє вже це виразно, чим більше вдивляється: в одноманітній тремтячій сірій пітьмі кругом нього, щось чорне без рук, без ніг, без голови, велике мов стіна.

Однак у тихих рухах постаті лежить повага й наказ есства не з цього світу, а тепер, коли вона мов нахилилася, чує, як усе найглибше в ним здригається й паде на коліна.

„Це ніщо, ніщо", переконує себе, а всетаки чує, як його нутрощі отвираються, начеб хотів втягнути в себе цю таємничу тінь в ледяно-холодним голоді.

Вкінці в його головах стоїть тихо, непорушно лише пропасть у повітрі.

Туди глядить туди: зовсім безсильно; серед мук. Чує, як щось незнане переливає крізь тремтячий блиск його вдивлених очей.

Це виходить з найсвятіших глибин його душі. Мов на м'яких кінцях нічних птахів воно тихо віддаляється й зникає наче хмара перед ясним дверкалом дитячих очей! Однак за ним отвирається бліда площа з безконечним ясно тремтячим овидом. А в страшних відгомонах його свідомого почування підноситься, слабо й сонно, бажання помочі.

Потому привид зникає й ніч висмоктала його зовсім до краю; не лишила йому навіть неспокійного півсну.

*

Життя старого гонтаря по смерти його жінки було смертельно втомленим колосом, що губиться без відгомону в пустих просторах.

Тужив за нею не для тих барвистих днів, що мали скакати довкола нього. Він бажав її, як зрубане дерево бажає свого коріння.

Однак це не була ріжномаїтна багата туга. Наче тяжка, непорушна мряка нависла вона над ним так, що його літа проходили, наче здушений віддих, що не покріпляє, ані не зменшує тягару.

Безцільно, мов вітер, блукав кругом.

Як дерево в лісі губить свої зісохлі шпильки, не відчуваючи того, так опадали думки з його душі.

Навіть його сни опустіли.

Вкінці були це лише ще поплутані кошмарі, що лінивo перепливають, мертві заклики, пусті шелести, навислі гори, глуха втеча, безглузний страх.

Прибитий клався спати.

Його пробудження було одним прокльоном.

Часто стояв давно вже вбраний при вікні, ще довго перед сходом сонця, й дивився з тугою в ліс. І коли перша золота смуга запалювалася над горою, тоді щойно прочунявся.

IV.

Однак того дня було інакше.

Вже перезвучав по долинах голос дзвонів на ранню молитву. Сокири рубачів стукали в близькім лісі. Навіть старий Ганіг сидів уже на лаві перед хатою й всміхався до сонця.

В комірці гонтаря все ще ніхто не відзивався.

— Ульріх, підкрадися під двері й послухай, щось нічо не рухається там, — говорила жінка до малого, сухого чоловіка.

Той пішов. По хвилині вернувся і потряс заперечливо головою, притім усміхався з вдоволенням так, що шкіра на його сухім костистім лиці зморщилася в гострі закладки:

— Паранько, що думаєш, а як він умер?

— Іди й глянь ще раз порядно, йди. Він уже вчора виглядав мені щось так дивно.

Говорила скоро щаслива й нетерпелива, а її малий чоловік в піднесенім настрою помандрував ще раз під двері.

Тихо відчинив їх і витягнувши шию заглянув до комірки старого.

Жінка приступила до нього й з напруженою цікавістю дивилася також через його плечі.

Франц лежав неповорушно на ліжку, лицем до гори. Його очі звернені були до стелі. Виглядав мов мертвий. Лише кругом уст ігралася жива усмішка дивної радости.

Малий здивувався.

— Ну, що там? — спитала нетерпеливо Паранька й, відсунувши Ульриха на бік, перейшла голосно через поріг. Тоді старий збудився й піднявшися на постелі, поднявся на них розчаровано.

— Га, га! — звернулася жінка, глумливо зареготавшися, до чоловіка, — він здохне тобі! Доки останньої гонти з даху не зіжре, доти й не здохне. Здоровий як сук, я знаю його ліпше.

Ульрих був блідий. Німа його усмішка була препогана. Легко тремтячим голосом він відповів:

— Ні, Паранько, не здохне ніколи, а зігнив за життя. — Правда, Франц, ти так і зробиш? — Вже й зачинає, чуєш, як смердить. Пфуй, до чорта! й сплюнув.

І знову отрута того солодкого голосу привела старого зовсім до себе.

Українська Парляментарна Репрезентація про запроєктовану виборчу ординацію до законодатних установ.

І. УПР, розглянувши проголошені досі проекти нових виборчих законів до сойму й сенату стверджує, що ті проекти в теперішній дійсності цілковито позбавляють український нарід можливости мати своє незалежне й належите заступництво в законодатних установах держави. Виборчий законопроєкт до сойму відбирає виборцям право вільного зголошування своїх кандидатів на послів і тим у корені нарушує свободу виборів. Це нарушення свободи виборів особливо наглядне відносно українського народу, бо виборчі колегії, які повинні устійнювати кандидатури на послів мають бути так складені, що не дадуть можливости українському народові свобідно й самостійно висунути своїх кандидатів. Зокрема проєктовані виборчі колегії супечать рівности й безпосередности виборчого права, забезпеченого новоухваленою конституцією Р. П. з 23. квітня 1935 р., і вводить фактично трьохступневі вибори. Крім цього новий виборчий закон до сойму базується у великій мірі на висліді самоуправних виборів, які на території, заселеній українським народом, були переведені скорочено. Виборчий законопроект до сенату искраво підкреслює вже цілковиту політичну безправність українського народу, бо наслідок цього законопроекту майже 7 мильоновий український нарід не мав би змоги своїми голосами вибрати ані одного свого представника до сенату.

ІІ. УПР. стверджує, що ці засадничі тенденції нових виборчих законів до сойму й сенату є діяметрально суперечні з характером і духом тих політичних прав, які належать українському народові в Польщі на підставі природного права до життя кожної нації та які загарантовані йому міжнародніми трактатами, що найшло своє потвердження і в новій конституції.

ІІІ. Тому УПР. видвигне в законодатних тілах домагання законного забезпечення свобідної волі українського населення при виборі його парляментарних заступників і від висліду тих своїх зусиль уза лежнить тактику українських виборців у майбутніх виборах до сойму й сенату.

ЗА УКРАЇНСЬКУ ПАРЛЯМЕНТАРНУ РЕПРЕЗЕНТАЦІЮ:

Пос. д-р Дм. Левицький голова. **пос. Дм. Великанович** секретар.

Новий Самоуправний Закон

(Друге справлене і доповнене видання)

Ціна тільки: зол. 0·80
(з почтовою пересилкою 0·95 зол.). —

Хто надішле належність складанкою П. К. О. 504.066 тому негайно вишле книжечку Адміністрація „Діла". — Львів, Ринок ч. 10.

СВ. СХІДНА КОНҐРЕҐАЦІЯ ПРО MOTU PROPRIO „QUAM SOLLICITA".

(КАП) Апостольська Нунціятура у Варшаві повідомляє:

„Появились у пресі і поширилися в прилюдній опінії, викликуючи замішання, а навіть деякі порушення серед вірних греко-кат. обряду, хибні інтерпретації в справі „Motu Proprio Quam Sollicita", виданого Св. Отцем дня 21. грудня 1934 про папську комісію **Pro Russia** і видання літургічних книг для славянського обряду.

На основі тих інтерпретацій Св. Столиця, промовчуючи в **Motu Proprio** вище згаданий греко-кат. обряд і згадуючи тільки обряд славянський (або славянсько-византійський), мабуть давати до зрозуміння, що цей останній обряд заступить і наче всякне другий, принайменше теоретично, хоч практично існувалаб далі назва обряду греко католицького там, де він тепер існує.

Св. Конгрегація Східна заявляє отсим за посередництвом Апост. Нунціятури у Варшаві, що згадане **Motu Proprio** не мало нічого іншого на меті, як тільки означити на будуче властиві компетенції папської комісії **Pro Russia** і Св. Східної Конгрегації, віддаючи по думці канону 257. кодексу канонічного права східно-славянський обряд під юрисдикцію цієї останньої. Таким чином лишається зовсім ненарушена і під оглядом засад і практично та ріжниця між поодинокими обрядами, яка існувала перед появою **Motu Proprio.**

Motu Proprio не говорило про інші обряди, тільки про обряд східно-славянський, очевидно тому, що щодо тамтих обрядів нічо не змінилось".

По широкому світі.

— Данцігська центрова фракція заголосила інтерпеляцію, в якій м. ін. стверджує, що як голова так і повновласник сенату у комісії Данцігського Банку не виконали нічого у зв'язку з девалюацією гульдена. Центрівці домагаються, щоби і голову і повновласника потягнути до відповідальности.

— Вчора у Білгороді виконали присуд смерти, повісивши хорватського терориста Андрія Гродічку, що як член терористичної організації поза кордоном Югославії зробив замах на савського воєводу у Загребі та вбив одного й важко ранив двох жовнірів.

— Згідно з тимчасовим звітом німецького статистичного уряду надвишка уродин у Німеччині дійшла в 1934. р. 464.314 супроти 277.000 у 1933. р. З того числа 50 прц. припадає на подружжя, що дістали субвенцію т. зв. подружу позичку.

— У Білефельд (Німеччина) поліція заборонила релігійним товариствам усяку діяльність, що виходить поза рямц гуманітарної та релігійної акції. М. ін. заборонили товариствам мати власні орхестри, засновувати спортові організації та носити однострої.

— Авас повідомляє з Женеви, що в год. 16-ій барон Альотві положив вінту мін. Лявалеві. Французький міністр закордонних справ відбув теж пополудні конференцію з мін. Тітулеску.

— Найвища рада фізичного виховання у СССР запросила на турне по СССР робітничих спортовців Норвегії, Канади і Франції. Гості приїдуть до большевії в половині червня.

— 5 прихильників уряду з консервативної партії оголосило, що виступають з партії і що на майбутнє будуть незалежними. Ця група невдоволена з політики уряду у справі Індії та декількох ходів господарської політики.

Перед поїздкою румунських міністрів до Москви.

Румунська преса пише, що мін. Тітулеску в половині червня ц. р. поїде до Москви. 8. червня буде ще на державному святі у Букарешті, яке уладжують з нагоди 5. рокови повороту короля Карла на престіл. Опісля негайно поїде до Москви з міністром торговлі Манойлеску і міністром комунікації Татарковічі.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Офіціяльно подають, що причиною цієї візити налагодження безпосередньої залізничої комунікації між Румунією і СССР. Одначе кореспондент „Дейлі Телеґраф" пише, що темою нарад у Москві будуть куди важніші справи, а саме вивезання згоди від Румунії на перехід большевицьких військ і перелет большевицьких літаків через Румунію. Польща — пише кореспондент під ніякою умовиною не згодиться на перехід чужих військ через її територію. Єдиний шлях, який залишається большевикам, щоб напасти на Німеччину це південний шлях через Румунію і Чехословаччину. Справді це не є ідеальний шлях, але вигідний для літаків які можуть осісти на летовищах у Чехословаччині і набрати оливи та бензини.

По візиті мін. Тітулеску у Москві в половині липня прийде до Букарешту ком. Літвінов. З Відня надійшла вістка, що прем. Ґеринґ підчас своєї подорожі по Балкані прийде теж до Букарешту.

—o—

Німеччина вдоволена промовою Болдуіна.

БЕРЛІН. 24. 5. ПАТ. Вчорашня промова віцепремієра Болдуіна викликала взагалі у німецькій опінії задоволення. „Нахтаусгабе" підкреслює, що Англія перша устами Болдуіна дала відповідь на промову канц. Гітлера. „Фелькішер Беобахтер" витає твердження Болдуіна, як перший прояв васільного відпруження і додає, що Болдуін і англійський уряд, розуміють, що німецька політика не криється у мряці. „Дойче Альґ. Цайтунґ", говорить про „світлий момент", підкреслюючи при тім, що Німеччина з признанням ставиться до отвертости, з якою Болдуін започаткував внутрішню зміну своєї орієнтації. Те, що нині сказав Болдуін, найтра може сказати Лявель. Та дуже обережно висказується у „Берлінер Таґеблят" Павло Шефер, заявляючи, що тепер не пора піддаватися почуванням, бо треба ще виконати важку працю. Покищо не знати, чи Англія візьме ініціятиву загальних переговорів, чи тільки обмежиться до пробування можливостей на дипльоматичній дорозі. Як не як, іде головно про те, щоб вийти на нову дорогу та глядіти в майбутнє, не оглядаючись на минуле.

Гостра критика Ліги Націй.

ЖЕНЕВА, 24. 5. ПАТ. На вчорашнім дополудневім засіданні Рада Ліги прийняла звіт у справі опіки над ватиною і у справі торговлі жінками та дітьми, згодом перевела дискусію над відзиком Швайцарії до Ради Ліги у справі матеріяльних втрат, які повесли швайцарські громадяни через війну в Англії, Франції, Італії і Німеччині. Швайцарський уряд змагав до того, щоби за посередництвом Ради Ліги і гаського трибуналу добути відшкодування для своїх громадян за втрати, що доходять до кількадесять мільонів франків. Свого часу Рада спрямувала цю справу до спеціяльної комісії трьох, яка стверднла, що відзив Швайцарії до Ради Ліги не є політичним питанням, тому на думку комітету трьох, відзив Швайцарії треба зняти з порядку дня Ради. Рада затвердила висновки звіту комітету трьох і зняла швайцарський відзив з денного порядку.

При тій нагоді делегат Швайцарії, сенаторний радник Мотта виголосив довшу промову, в якій заявив, що рішення Ради викликало велике розчарування у Швайцарії та порівняв Лігу Націй до гарної сирени, з принадними формами, що, на жаль, кінчиться рибячим хвостом. Потім на внесок Альбанії Рада відложила до найближчої сесії справу грецької меншини в Альбанії, з огляду на те, що Альбанія скасувала приватне шкільництво.

— Ідіть, ідіть, я зараз прийду, відповів несміло й обернувся до стіни.

— А поспішай, Ульрих не має часу. Маєш їхати по баранбою, — приказала твердо жінка, відходячи. Двері за ними замкнулися з грюкотом і Франц вилів обережно з постелі.

Його лице прибрало знову той сам вислів напруженої уваги, коли побачив, що він сам. Одягаючися, кілька разів задержувався й щось далі думав.

— Що це було вночі? — питав себе, похитуючи головою.

Потому подивився під ліжко; кілька брудних сорочок, старі чоботи й черевики, що до них присохли великі кусники болота.

— Це не бігає, — роздумував.

Постукав тут та там в стіну й провірив, чи вікна зачинені.

Не найшов нічого підозрілого. А всеж був зовсім певний, що нині вночі щось сталося.

Пригадував собі все найточніше, особливо, як сидів на ліжку й дивився на тиху, темну постать і як щось неозначене перейшло з нього крізь задубілий погляд його очей до тої постаті, залишаючи тиху полекшу. Замотаний вузол у душі сам розв'язався й його єство, відітхнувши з напруженням поплило в широку далечінь.

З тим він заснув і з тим збудився.

Вже промінна сонця гралося з порохом у його комірці, коли пробудився. Зробив це з приємністю. Наче приняв у сні якусь покріпляючу їду, так добре почувався, пробудившися. Його душа віднайшла себе. Мов простягся на широкій, міцній підставі.

А усе це принесла йому тиха тінь, що нічо пройшла побіч нього.

Потрясла його за рамя, пригадав собі, потрясла, щоби збудити.

Тепер, коли стояв і роздумував над тим, прийшла йому гадка, що він уночі вставав.

Всетаки спав глибоким твердим сном!

(Далі буде.)

У місті Ряшеві і в повіті нема українців?

Переглядаючи числові дані Головного Статистичного Уряду про місто Ряшів і повіт на основі перепису населення з 9. грудня 1931 р., не знаходимо в місті Ряшеві **ніодного греко-католика** на 26.902 осіб населення. З цього числа припадає на римо-католиків 15.410 осіб (57,3 проц.), на жидів 11.228 осіб (41,7 проц.), **на інших 260** (1,0 проц.). Під рубрикою „Матірня мова" нема теж згадки, щоб бодай одна особа говорила в Ряшеві українською мовою, тільки 87 осіб в рубриці: „Інші".

В містечках ряшівського повіту (без Ряшева), на 13.165 населення находимо **ледви 45 греко-католиків (0,3 проц.)**, римо-католиків 9.709 (73,7 проц.), жидів 3.381 (25,7 проц.), інших одну особу.

По селах ряшівського повіту на 145.039 населення **начислено 2.984 осіб греко-катол. обряду (2,1 проц.)**, зате 138.931 римо католиків (95,8 проц.), 2.489 жидів (1,7 проц.) і 24 інших. Під рубрикою „Матірня мова" находимо 142.652 осіб, які говорили польською мовою (або 98,4 проц.), 474 жидів (0,3 проц.) і 886 осіб, які говорили іншою мовою, ніж польська та жидівська (0,6 проц.).

З цих числових даних виходило би, що з **3.039 греко-католиків**, які живуть у ряшівськім повіті (без міста Ряшева, де очевидно є теж наші люди, що вдержують навіть для себе читальню „Просвіти"), ніхто не говорить українською мовою. В кожному разі спис цього не виказує. Колиж тих, що подали при списі матірню українську мову, занотовано в рубриці: „Інші", то воно що-найменше дивно, коли зважити, що при всіх попередніх австрійських та польських списах населення означувано у тому повіті окремо греко-католиків включно з містом Ряшевом та окремо тих, що подали матірню українську мову...

З найліпших найдешевші і свої рідні це ПАПЕРЦІ і ТУТКИ

150 шт. за 30 гр. „КАЛИНА"

Фабрика в Тернополі. — Фабричний склад: Львів, ул. Бляхарська 11.

Можна дістати в кожній крамниці!

Карієра одного провокатора.

Дальші подробиці про „Степана" з „Последніх Новостей".

ПОЛЯК, УКРАЇНСЬКИЙ РЕВОЛЮЦІОНЕР, КОМУНІСТ, БІЛОГВАРДІЙСЬКИЙ НЕДІЛИМЕЦЬ.

У звязку зі „Спогадами" „Степана" у „Последнія Новостях" з 7. ц. м. та ревеляціями „Обсерватора" у „Ділі" з 21. ц. м. про того провокатора, дозволю собі додати кілька подробиць про ту темну людину і її темні діла. Я не робив би цього, колиб не був переконаний, що автор „Павутини Гакенкройцлера" ще не скінчив своєї „карієри" на співробітництві у мілюківських „Последніх Новостях" та що виплине ще на інших водах. Не є виключене, що за якийсь час українські організації Америки чи Канади будуть (у добрій вірі) гостинно приймати у себе цього „емігранта з України" і „борця за національну справу".

Я дістав із Парижа листа, який підтверджує розкриту в „Ділі" у статті „Обсерватора" правду, що „Степан" — це мій старий знайомий Кароль Шиманський, що з червоного агента ЧК тепер став знову на якийсь час „истинно русским" та допомагає московським „единонедѣлимцам" лити провокаційні помиї на все українське життя. До цього додам лише коротку біографію Шиманського.

ЧЕРВОНА АРМІЯ, ДЕЗЕРЦІЯ І КРАДІЖ ЦУКРУ, ЗНАСИЛУВАННЯ ТА ВБИВСТВО, СЛУЖБА В ГПУ.

Родився він 1901 року у скалатському повіті коло Тернополя. Мати — куховарка постерунку австрійської поліції, полька, нелюбимий батько — поліцієнт, теж поляк. Підчас перебування большевиків у Галичині в 1920 році 19-літній Кароль Ш. вступив добровольцем до червоної армії; приймав участь у боях з українцями. Був ранений в руку в бою з полком Чорних Запорожців. У 1921 році був відкомандирований до баталіону „ЧОН" („часті особаво назначенія"), військ Чека на Поділлі, і звідти попав на охорону цукроварень. Переловлений ще з деким із „охорони" на крадіжі 14 мішків цукру із складів гнівańської цукроварні — дезертирував і втік до Галичини. Колиж тут виявилося, що підчас побуту в червоній армії він знасилував доньку якогось землевласника коло Теребовлі, а самого його застрілив, — він утік знову до большевиків. В сатанівському ГПУ заявив, що має із за кордону доручення до Петлюрівської підпольної організації, яке прийняв для того, щоб видати її ГПУ. В нагороду жадав від ГПУ, щоб його справа за крадіж і дезерцію була припинена. Шиманського відставили до Винниці, де його прийняли до складу „секретних сотрудніков" губвідділу ГПУ.

Видав кількадесять своїх знайомих з української інтелігенції, як членів „підпольної організації", одночасно їздив по цукроварнях і місточках провокуючи ріжні особи. Для „доказання вини" підкидав в їх помешканнях писані зміненим характером письма записочки з провокаційним змістом, які потім ГПУ знаходило при ревізії. Особисто бив разом з іншими чекістами тих арештованих, „щоб признавалися". Всіх арештованих наслідком доносів Шиманського було понад сто. Кілька осіб засуджено за справи, що випадково при цьому вийшли на верх. Останніх всіх звільнено після кількамісячного побуту в арештах ГПУ. Ця „праця" Шиманського продовжувалася до 1923 року (цілу зиму). В тому часі він між іншим намагався з доручення ГПУ спровокувати підчас сповіді винницького католицького ксьондза Левінського, подаючись за польського підпольного робітника, що найшовся в критичному положенні. Але старий ксьондз зорієнтувався і вигнав його прилюдно з костела.

8 ЛІТ ВЯЗНИЦЬ І КАРІЄРА НА СОЛОВКАХ.

„Марку" Шиманського в очах ГПУ підтримало на такий довгий час те, що він випадково „розшифрував" мого товариша з підпольної організації Рипуленка, який — нікого не видавши — згинув розстріляний. Після того випадку, я з

Збирайте датки і дарові книжки для заспокоєння духових потреб наших заточенців і шліть на адресу Т-ва „Просвіта" у Львові, Ринок 10/1.

СТЕПАН ЩУРАТ 2)

Польські переклади

„Слова о полку Ігоревім".

Перші вістки про „Слово" вийшли саме з гурту згаданого Товариства Приятелів Наук. Член Товариства Кипріян Годебський, що видавав тоді разом зі своїм невідлучним приятелем Кевером Косецьким „Zabawy przyjemne i pożyteczne" помістив у 5. числі цього журналу свій переклад „Слова". (Вдруге появився цей переклад друком у 1821. р. у збірному виданні творів Годебського.)

Переклад частинно був тринацятисклябівчим віршем, частинно прозою. Про вірність перекладу годі й говорити. Найширше потрактував Годебський плач Ярославни, давши йому окремий наголовок. Замість короткого фрагменту Годебський дав своїм читачам аж стокілька віршів перекладу. Ось зразок:

O wy, wspaniałe Putywela mury,
Jak mi dziś widok stawiacie ponury!
Rozkoszne miejsca, gdzie pośród swobody,
Wiek mój szczęśliwy, wiek mój płynął młody.
Cóż dzisiaj z waszą postawą przyjemną,
Lub raczej powiem: co się stało zemną?

Само „Слово" Годебський уважав твором новіших часів, а його авторство приписував Мусін-Пушкіну. Невірність перекладу дала притоку для безоглядної критики К. Сярчинського в „Czasopiśmie Naukowem" за 1841. рік і до злочаду, що Годебський перекладав „Слово" не з оригіналу, але з німецького або французького перекладу. Що Годебський міг користуватися чужими перекладами, годі перечити: у вступі до свого перекладу він згадує, що „der Freimüttige v. Kotzebue und Merkel" і „Le Spectateur du Nord" прийняли „Слово" прихильно й порівняли його з піснями Оссіна, — але в іншому місці передмови недвозначно говорить, що має під рукою видання Мусін-Пушкіна. В кожному разі причиною невірности перекладу не був брак оригінального тексту „Слова".

Другий частинний переклад „Слова" появився 1820. р. Належить він Й. Б. Раковецькому, також членові Т-ва Приятелів Наук. Цей приблизний прозовий переклад помістив Раковецький у вступі (Rysie historycznym) до польського перекладу „Руської Правди" 1820. р. Обговорюючи старо-українські памятники, перекладчик тільки принагідно згадав про „Слово" й, щоби дати своїм читачам зразки, зацитував у примісці кілька його фрагментів („Были вѣщи Трояни..." „Тогда при Ользѣ Горислaвличи..." і „Съ зараніа до вечера...") та додав до них відповідні польські переклади. Мистецьких цілей у нього зовсім не було, а йшло йому передовсім про вірність і точність перекладу та інформацію.

Після Раковецького чимало причинилися до спопулярізування „Слова" в Польщі два перекладчики Карамзіна — С. Б. Лінде й В. Бучинський.

Лінде у своєму перекладі „Rysu historycznego literatury rosyjskiej" М. Ґреча подав за автором доволі скупі відомості про „Слово", його відкриття, перші видання, південне походження та польські впливи. А дещо пізніше, в першому томі додатків до Ґреча, замістив „Dodatek pierwszy z Karamzina o powieści Wyprawa Igora" (1823) де по загальних завваґах про „Слово" переповів зміст поеми, ілюструючи його перекладами „важніших частин". Розуміється, перекладав не з оригіналу, але з російського перекладу Карамзіна й тому в його перекладі є доволі багато похибок і перекручень, на які також звернув увагу в цитованій вже нами рецензії К. Сярчинський.

Сярчинський згадує у своїй рецензії ще й другого перекладчика Карамзіна — Бучинського та послуговується навіть цитатами з його перекладу „Слова".

Більш менш до того самого часу й до тих найраніших фрагментарничих перекладів „Слова" треба зачислити й переклад „Плачу Ярославни" голосного пропагатора національної літератури К. Бродзінського, яким він ілюстрував свою „Rozprawę o Elegji", прочитану на прилюдному засіданні Т-ва Приятелів Наук 30. квітня 1822. р.

Задумуючися в цій розправі над композицією елегій, Бродзінський заявив, що „Znana poema Igora o wyprawie przeciw Połowcom jest wcale heroiczną e l e g j ą". А це тому, бо находиться в ній усі характеристичні прикмети елегії, як „żałość męska, obrazy często dzikie lecz silne, częste powtarzania, które nam się w czytaniu nudne zdają, ale które wspólnie musiały mieć swój cel i skutek".

Переклад Годебського Бродзінський визнав невірним, що й було причиною, що реферат про елегію ілюстрував власним перекладом, де як сам заявив, йшло йому найбільше про докладність. І в дійсності його переклад, написаний поетичною прозою, не відхиляється від оригінального тексту й, за винятком помилкової передачі кількох незрозумілих перекладчикові висловів, доволі вірний. Зате як з його власних слів „Poema Igora o wyprawie"... виходить, про авторство „Слова" він не мав ще ясної думки.

Переклад „Плачу Ярославни" Бродзінського кінчить першу добу зацікавлення „Словом" у Польщі, що не переступила перших 25 років XIX. ст. Появилося в цьому часі пять переважно частинних перекладів „Слова": Годебського, Раковецького, Лінде, Бучинського й Бродзінського. Майже всі вони безпосередньо або посередньо звязані з діяльністю варшавського Т-ва Приятелів Наук і майже всі мають рису інформації та принагідности.

Дальші польські переклади „Слова" — ті, що появилися в другому 25-літті XIX. ст., були тісно звязані з літературним життям тодішнього Львова, а передовсім з виразними програмовими намаганнями трьох найрухливіших львівських письменників — Набеляка, Бельовського й Семенського. Під впливом історично-етнографічних досліджів Зоріяна Доленги Ходаковського та нещасливих намірів російських декабристів — на що у своїй автобіографії Набеляк — запанувало серед молодих галицько-польських письменників

двома товаришами мав Шиманського „зліквідувати", але саме тоді ГПУ переконавшись, що Шиманський більше на ніщо не пригодиться, а арештувало його. Після ріжних „історій" його засудили на 8 років за дезерцію і введення в блуд ГПУ. У тюрмах Шиманський не покидав своєї „напрямної" і ввесь час мав „контакт" з ГПУ. В 1924 р. у вязниці винницького ГПУ вкрав у ксьондза Поповського підписаний молитовник і послугуючись ним як дарунком та благословенням знаного і поважаного чорноострівського священика, підходив до арештованих священиків та видобував від них потрібні для ГПУ матеріяли. Тоді він був поляк — віруючий католик. Переїздом через київську тюрму до Харкова — підлазив до покійного отамана Дерещука і був тоді українцем петлюрівцем. В 1929 році, попавши до полтавської тюрми — став „істінно русскім человєком", „денікінським офіцером", і допоміг ГПУ відправити на північ двох московствуючих священиків. Довірливі „малороси" оповіли „своєму чоловікові", як то вони при денікінцях за „Русь святую" боролися...

Висланий до таборів на північ, Шиманський, як колишній червоноармієць і чекіст — попав в „охорону" і з рушницею гнав українських селян на роботу. Як мені оповідали в большевицьких тюрмах затримані утікачі з півночі, він „старався" незбияк і тому весною 1930 року його перед річницем звільнили з правом повороту на Україну.

ПЕРЕХІД ДО ПОЛЬЩІ І 3 РОКИ ВЯЗНИЦІ.

У жовтні 1930 року, на кордоні коло Підволочиськ відігралася така комедія: Однієї ночі на большевицькій стороні вибухнула густа стрілянина. До польської пограничної сторожі явився Шиманський у большевицькому військовому мундурі з револьвером і оповів, що він на півночі убив чекіста, одягнувся в його одяг і таким чином добрався до кордону. Тут мав перестрілку з большевицькою сторожею і вбив двох червоноармійців. Ранком ГПУ „підтвердило" цей „факт" в розмовах через кордон. Виходило би, що Шиманський„ так „геройськи" видобувшись з північного табору, поїхав до кордону через Винницю, Проскурів, Волочиська, де його знали особисто всі чекісти...

Через те, що Шиманський своєї шпіонської діяльности у користь ГПУ в Польщі не розпочинав, а свідки з під Теребовлі у старій справі знасилування і вбивства, по десяти роках всетаки вагалися рішуче признати, що це він (за 10 літ можна чимало змінитися!), після двох розправ його засудили „лише" на три роки вязниці. В тернопільській тюрмі був то комуністом, то укр. націоналістом — залежно від „конюнктури". В 1932 році був звільнений на підставі свідоцтва лікарської комісії з умовиною залишити впродовж 5-ти днів кордони Польщі.

ГОСТИННИЙ ВИСТУП В АКАДЕМІЧНОМУ ДОМІ І СВ. ЮРІ.

Цей термін йому вдалося якось продовжити до 30 днів, підчас яких він почав „прописуватися" у Львові. Перш за все, причіпивши жовто-блакитну ленточку пішов до Академічного Дому і редакції „Нашого Клича". Та тут не повелося, бо припадком стрінули його студенти, що сиділи разом з ним в Тернополі і знали, що за „птиця".

Зате йому повелося в еміграційних організаціях, які заопікувалися „земляком з подільської губернії". (Я, перебуваючи на Волині — довідався про це, коли Шиманський був вже в Німеччині). Доброзичливі люди скермували його до Митрополта Шептицького, як до добросердечного батька, що опікується бездомними. Розплакавшись на колінах перед Митрополитом — Шиманський дістав грошеву допомогу і поручаючого листа. що був йому більш потрібний ніж гроші. Про дальший „шлях" Шиманського оповідає у своїй статті „Обсерватор".

БЕРЛІН, ГЕСТАПО І КОНЦЕНТРАЦІЙНИЙ ТАБОР.

Я хочу зупинитися ще лише на одній дрібниці. Шиманський у своїх „спогадах" оповідає, як він попав до спеціяльного відділу німецького генерального штабу. Прийняли його там ніби з довірям, запропонували їхати зі спеціяльним завданням на Україну... Одночасно перебуває з ним в одній кімнаті маса людей з ріжних українських організацій, всі вони мають звязок з ГЕСТАПО і розмовляють собі про ріжні „делікатні" справи. З тих ото саме розмов він доходить до висновку, що всі українські політичні угрупування від ОУН почавши і на УНР та Скоропадському скінчивши, це власне кажучи — служба німецького генштабу...

Що такі нісенітниці друкують „Последніе Новості" — дивуватися не треба. Вся московська еміграційна преса, лякаючись відірвання України від Москви, явно чи скрито вдоволена франко-большевицьким союзом та лякає французів Гітлером, а до нього дочіплює ще одно „страховище" — українців. Але всякій нормальній

людині, якій страх перед Гітлером ще не запаморочив ума, дуже тяжко повірити, що німецьке „ГПУ" таке наївне і так примітивно веде свою роботу. Я, наприклад, мав відомости дещо інші від того, що оповідав Шиманський в „Последніх Новостях".

Коли Шиманському в Берліні між українцями не повелося, бо ті, що на них йому найбільш залежало, запитали про нього листовно Львів і дістали відповідні інформації — тоді він зголосився до московського „Ронду" (російська гітлерівська організація) і в скорому часі попав до гітлерівського концентраційного табору. Утікач з німецького концтабору виплив у Франції, як „політичний емігрант" з СССР!

ПАРИЖ І НА ОВИДІ КАНАДА!

Те, що цей „вояк" був у Парижі членом товариства бувших українських вояків — діло минуле: його звідти викинули. Але мені пишуть із Парижа, що він вибирається до Канади... Чи не до „Січей"? І за які гроші?.. Чи не за „гонорар" з „Последніх Новостей"?!

Думаю, що наша закордонна преса нічого не втратить, як передрукує виїмки з уваг „Обсерватора" та й моїх, щоб заздалегідь перестерегти всі українські еміграційні осередки в Европі й Америці перед отим типом, який ще хоче продовжувати свою провокаторську карієру.

Юрій Горліс-Горський.

славянський дух. За словами Бельовського молодій літературній генерації сприкрилася „книжкова поезія", бо **„zeszła na złe drogi, straciła była ducha i prawdę oryginalności, gubiąc się w wyszukanym liryźmie, w czczych abstrakcjach, dalekich od prawdy i piękności natury, jedynego źródła istotnej poezji"** (W. Zawadzki: „Literatura w Galicji (1772—1848)". Lw. 1878, str. 69—70).

Отже треба було звернутися до природи, до цього єдиного джерела правдивої краси, яку втратила „книжкова поезія", а яка **„znajduje się w pełnej mierze rozlana w poezji ludowej"**, бо люд живе в найближчому контакті з природою, глядить на неї здоровими очима, відчував її духа, розуміє її красу й повторяє її у своїх піснях так, як її щоденно перед собою бачить. Одним словом, йшло молодому гуртові львівських письменників про перемалювання, як самі часто говорили, рідної літератури в коліру західно-европейського на своєрідний славянський. А до цього добре надавалася людова творчість, головно творчість українського люду, яку поляки вважали частинно своєю. Набеляк розказує, що повстало навіть **„Tow. Zwolenników Słowiańszczyzny"** з метою користати переловсім з усіх старих славянських памятників для збагачення національної літератури, пізнавати літературу й історію рідних славянських племен та входити з ними в близькі приятельські взаємини. Реалізуючи отсю літературну програму, Набеляк взявся перекладати „Короледвірський рукопис", героїчні сербські пісні й „Слово о полку Ігоревім". Переклад „Короледвірського рукопису" появився в першому томі „Галичанина" за 1830. р. В цьому ж томі „Галичанина" в статті **„Zabytki starożytnej poezji słowiańskiej"** Набеляк заповів, що в найближчому томі появиться його переклад „Слова". Та листопадове повстання знівечило плани поета. Чи він переклав „Слово" або чи зберігся де цей рукописний переклад — невідомо. В кожному разі знаємо, що мав не бути переклад прозовий, бо перекладникові йшло про те, щоби якомога найвірніше передати зміст оригіналу.

(Докінчення буде.)

Адміністраційний режім у Яворові.

Розвязання Загальних Зборів Союзу Українок. — Розвязання повітової наради УНДО.

Дня 19. ц. м. мали відбутися звичайні загальні збори Філії Союзу Українок в Яворові. Перед Зборами увійшов на салю комендант постеруньку поліції з другим постеруньковим та розвязав збори, заки вони ще зачалися, мотивуючи це тим, що кілька жінок делегаток Кружків С. У. не мало при собі членських виказок. Комендант постеруньку не дозволив, щоби ті члени, які прийшли на Збори без членської легітимації, покинули салю і ціла його поведінка свідчила про те, що він дістав доручення не допустити до відбуття зборів.

На Загальні Збори приїхала була голова Матірнього Тва С. У. п. Мілена Рудницька. Досі ще не бувало того, щоби на Загальних Зборах статутових товариств, скликаних легально і згідно з постановами статуту, влада провірювала членські виказки всіх присутніх.

Ще більше вимовний випадок непошанування закону про збори зайшов на другий день, себто 20. ц. м. Тоді відбувалася в салі Народнього Дому в Яворові партійна нарада УНДО на підставі § 18 а закону про збори (себто „зібрання осіб, знаних особисто скликуючим або предсідникові зібрання") в приявности п. пос. Мілени Рудницької. Як відомо, § 18 закону про збори постановляє, що таке зібрання не потребує заголошення у влади, ні дозволу влади. Одначе ці законні постанови якби не обовязували яворівського старости п. Лося, який приказав нараду розвязати, мотивуючи це тим, що нарада не була йому заголошена. Підкреслюємо ще раз, що на салі були тільки особи з поіменними запрошеннями та особисто знані п-і Іванні Пазровій, яка нараду скликала та на ній проводила. Поліція цього навіть не провірювала, а п. староста на інтервенцію предсідниці зборів і п. пос. Рудницької все одно відбуттю зборів спротивився.

Большевицька преса обурена промовою канц. Гітлєра.

МОСКВА, ПАТ. Промову канц. Гітлєра зустрічала большевицька преса дуже вороже. Радек пише в „Ізвестіях", що промова канц. Гітлєра, яка буде звернена проти СССР, перейшла всі сподівання большевиків. Вона посіршить ще більше взаємини між Німеччиною і СССР. „Правда" пише, що Гітлєр не дав ясної відповіди, чи німецький уряд дійсно причиниться до зміцнення миру і безпеки. Це теж не в ніякий припадок що Гітлєр звернувся з покликом до В. Британії, бажаючи намовити її до невтральности. Канц. Гітлєр відкинув всі збірні пакти безпеки, висуваючи план „локалізації конфліктів".

Несподіваний виїзд французького амбасадора з Берліна.

БЕРЛІН, ПАТ. Несподіваний виїзд французького амбасадора Франсоа Понсета з Берліна викликав у політичних колах велике вражіння і коментарі не зважаючи на офіційні запевнення, що амбасадор поїхав до Парижа на відпустку.

Бойкот виборів у Греції.

АТЕНИ, 24. 5. ПАТ. За приміром ліберальної партії всі колишні члени республиканської партії рішили не брати участи при виборах до парламенту дня 9. червня ц. р. тому, що уряд дозволив вести монархістичну пропаганду.

Відповідь на комунікат СУПРОМ-у у справі гонорарів.

У звязку з принлодною дискусією між поодинокими членами СУПРОМ-у і головою Т-ва „Львівський Боян" проф. І. Гриневецьким, зокремак з приводу заяви СУПРОМ-у поміщеної в 120. ч. „Діла" за підписами чомусь-то 9 членів цієї організації (а не всіх, або тільки її статутових фірментів), виділ Т-ва „Львівський Боян" під проводом част. голови Яр. Сімяновича рішив на засіданні з 17. ц. м. подати до відома ось-які вияснення:

Невральгічною точкою згаданої дискусії та комунікату СУПРОМ-у є *справа гонорарів*. На терені „Бояна" мала вона такий хід: Деякі з професійних музик (між ними і д-р Н. Нижанківський) вели від літ тиху агітацію, щоб диригенти „Бояна" домагались за свій труд грошевої винагороди. Проф. М. Колесса, як диригент „Бояна", заявив на засіданні видіду 15. V. 1934. р., що дальшу свою працю в „Бояні", робить залежною від становища, яке займе підготовлюваний тоді СУПРОМ у справі заробітків професійних музик. З уваги на те в осени 1934. р. вислав „Боян" через Загальними Зборами своїх відпоручників в особах Яр. Сімяновича і З. Попеля до голови СУПРОМ-у д-ра Нижанківського, щоб дізнатися, чи може числити на безплатних диригентів, членів проф-організації. Д-р Нижанківський заявив відпоручникам, що згідно з ухвалою СУПРОМ-у організованим музикам *не вільно давати даром своєї фахової праці*, а коли хто з них не придержувався би того, то його виключать з товариства. Була там теж мова про встановлену СУПРОМ-ом висоту грошевої винагороди за диригентську працю й можливість обнижки такси за згодою ангажованого музики і на прохання „Бояна", спрямоване до СУПРОМ-у. На цьому й кінець.

Як відомо, на таке становище СУПРОМ-у „Боян" зареагував вибором двох безплатних диригентів зпоза членів професійної організації.

Із вище наведеного виходить ясно, що заява СУПРОМ-у в останньому комунікаті, начеб то не було заборони безплатної фахової праці членів СУПРОМ-у під загрозою виключення — не відповідає дійсности. Справжня причина уступлення проф. М. Колесси з диригентури в „Бояні" згідно з вище наведеними фактами теж не зовсім згідна із заявою СУПРОМ-у. Признаємо, що д-р Людкевич працював безплатно в „Бояні" вже після відомої ухвали СУПРОМ-у, одначе це не доказ, що заборони такої праці не було. Навпаки, вона була, тільки, що д-р Людкевич не пристосувався до неї, розуміючи як слід, що раніш і добровільно прийнятий на себе обовязок громадянської праці, без огляду на зміненні у міжчасі обставини, треба довести до кінця.

Щоб наше становище у справі гонорарів висвітлити до решти, заявляємо таке:

Поминаючи на боці справу винагороди професійних музик за їхню фахову працю серед різних інших обставин (хоч з цієї причини не Франківському Святі та 50-літті Рідної Школи були дуже драстичні інциденти), висуваємо домагання, щоб вони в інтересі нашої музичної культури працювали безплатно бодай у таких товариствах, що плекають і репрезентують нашу пісню, а під оглядом фінансовим ледви можуть звязати кінці з кінцями. На нашу думку СУПРОМ не повинен *забороняти* такої праці тим із своїх членів, що *хочуть і можуть* трудитися таким способом для загального, а попри те й для свого власного добра. — Чиж можна собі уявити, щоб Лікарське Товариство заборонило своїм членам під загрозою виключення працювати безплатно в Народній Лічниці, або когонебудь даром лікувати? Так Адвокатська Палата (це признасть певно і д-р Домбчевський) не заказала досі своїм членам вести безплатну оборону там, де це вони вважають за потрібне, або працювати безкорисно в Товаристві Правників. Куди пійшлиб наші установи і як виглядалоб наше національне життя, якби всі професіонали-українці придержувалися практик СУПРОМ-у?

ЗА ВИДІЛ Т-ВА „ЛЬВІВСЬКИЙ БОЯН":

Яр. Сімянович, заст. голови — *О. Левицька*, секретар.

Піжами жін. на плюшу найноз. 7·50 попелінові в пасе жіночі і муж. 9·80 п и т я ч і 3·90 **„А С Т Р А"** Львів Сикстуська 2

Хлопячі спорт. сорочки у нед. виборі 1·95, короткі підштанці тревалі 1·50 купелеві плащі 3·80 тільки у Фабр. білля **„А С Т Р А"** Львів, Сикстуська 2

К о п е р т и під ковдри тревалі 5·90, пошевки 1·90, ясьом 0·75, проф. плащі 4·90, у вел. виборі жіноче білля **„А С Т Р А"** Львів, Сикстуська 2

Шлюб данського наслід. престолу.

СТОКГОЛЬМ, 24. 5. ПАТ. Нині рано незвичайно величаво відбувся шлюб данського наслідника престолу кн. Фридриха з княжною Інгрідою. На шлюбі був король Швеції, Данії, та Бельгії, представники англійського двору та княжна Кочно й члени інших володіючих домів в Европі

Прем. Ґерінґ відлетів до Рагузи.

БЕРЛІН, 24. 5. ПАТ. Нині в год. 10.30 відлетів до Рагузи пруський премієр ґен. Герінґ із жінкою в товаристві міністра Керля, надпрезидента кн. Филипа Геського та держ. секретарів Кернера й Мільха.

Відложили подорож Тітулєску й Бенеша до Москви.

БЕРЛІН, 24. 5. ПАТ. Нім. Інф. Бюро повідомляє, що гостину румунського міністра закордонних справ Тітулєску в Москві, яку проектують на половину червня, відложили до липня. Відложили теж подорож мін. Бенеша до Москви. Речинець цієї подорожі устійнять між урядом Чехословаччини та СССР. Ревізнту ком. Літвінова в Парижі відложать також на пізніше.

—o—

НОВИНКИ

— **ЖИВЕЦЬ „ЧЕРЧЕ", пансіон-вілля „Надія" відчинений від 20. травня.** 1589 4-8

— **Найкращі лиси,** педеринки, краватки виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл Капітульна 3. Журнали на 1936 р. надійшли.

— **Першорядне фризієрське і косметичне** заведення для Пань і Панів Т. Кутковського, Сикстуська 14. Тел. 106-88. 1119 15-?

— **Приймаю пацієнтів** у моїм заведенні вул Сикстуська 17 в сезоні літнім від 9—1 і від 3.—6.30. В неділю і свята за попереднім зголошенням. **Насс.** 1601 1-3

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хоружини 3, поручає:** ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 639 г8-100

— **Коли їдете до Черча лікуватися** і будете потребувати помішення — вибирайте лише таке, де будете мати спокій, добрий харч і старанну опіку. В пансіоні „Надія" будете цілком вдоволені! Інформації у Львові, вул. Льва Сапіги 67 (цукорня „Добротка") або: „Надія" — Черче — почта Рогатин. 1603

— **Виборн до повітового виділу в Рогатині.** Ар. Всхуд повідомляє: 21. травня були вибори до пов. виділу в Рогатині. Вибрані: Пйонткевич Казимир, нотар, Русоцький Андрій, земель власник, Красіцький Станислав, земельний власник, Собунько Михайло, хлібороб Когут Петро, ем. суддя та Поритко Іван, дир. Союзу Кооператив, себто 4 поляки та 2 українці, в тому 3 дотеперішні члени.

Найбільша і тому найдешевша українська кооперативна

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"

виконує в найкоротшому часі твори, брошури, афіші та всілякі інші друки. — Ціни дуже низькі.

АДРЕСА Львів, Ринок 10.

Проєкт Патмана не буде законом.

ВАШИНГТОН 24. 5. ПАТ. Нині сенат ще раз розглядав проект т. зв. закону Патмана про випуск більш як 2 мілярди дол. на підмоги для колишніх жовнірів. Як відомо, през. Рузвельт заклав проти проєкту вето. Всеж палата репрезентантів проект учора ухвалила.

В сенаті за вето президента т. зв. проти проєкту голосувало 40 сенаторів, за проєктом 54 сенаторів. Тому, що противники вета не здобули 2/3 голосів, які передбачує конституція, щоби відкинути вето президента, проєкт Патмана не буде законом.

Італія проти балканських держав.

ЖЕНЕВА, 24. 5. ПАТ. Закулісові балачки й переговори в справі дунайської конференції не поступили вперед з кінчини становища держав Малої Антанти. Ці держави й далі домагаються, щоб у конференції взяли участь і держави балканського порозуміння, хоч участи тих держав не передбачують римські французько-італійські умови з 7. січня ц р. Домагання держав Малої Антанти стрінулося з рішучим спротивом Італії, яка держиться постанов римських умов і бажає обмежити дунайську конференцію до Австрії, Мадярщини, Малої Антанти, Німеччини, Польщі, Франції та Італії.

20-ліття приступлення до світ. війни

РИМ, 24. 5. ПАТ. Італія святкує нині одушевлено 20-ті роковини приступлення Італії до війни. В святі, що відбудеться в столиці, візьме участь король, наслідник престола й Мусоліні. Все місто удекороване прапорами.

—o—

Арештували учасника атентату на кор. Олександра?

ШАНГАЙ, 24. 5. ПАТ. Трибунал міжнародньої концесії в Шанґаю приказав арештувати якогось Абрановича аліас Мінкоса під закидом участи в атентаті на короля Олександра в Марсейлі. Абранович приїхав кораблем „Кальката". Три члени залоги того корабля повідомили французьку поліцію в Шанґаю, що Абранович пітчас подорожі під впливом алькоголю оповідав, що він терорист і член гуртка, який вбив короля Олександра та мін. Барту. Поставлений перед суд Абранович не признався до участи в атентаті та зізнав, що обвинувачення його це акт німести бувш. товаришів. Управа французької кольонії переговорює в справі видачі Абрановича.

Мекдональд у короля.

ЛЬОНДОН, 24. 5. ПАТ. Король прийняв нині в Бекінгемській палаті премієра Мекдональда. Це вже сема останніми днями конференція короля з членами уряду.

Приємна та цікава лєктура

це збірка оповідань

ВАСИЛЯ СОФРОНОВА

ЛИПНЕВА ОТРУТА

Ціна: 1·40 зол., з пересилкою 1·70 зол.

Замовляти в Адміністрації „Діла" Ринок 10.

— **Замкнули православну церкву у Вишгородку.** Польська преса пише, що з приводу демонстрацій населення Вишгородка пов. Кремянець у церкві проти православного священника Макара Коломийця влада замкнула церкву. Далі ця преса пише, що о. М. Коломиець одержав порученого листа зі Львова від краєвої екзекутиви ОУН з домаганням, щоби заплатив 700 зол. кари за льояльність супроти Польщі. Священик передав справу поліції. По кількох тижнях прийшов на проходство у Вишгородку невідомий мужчина і жадав цих 700 зол., але о. Макар утік до сусідньої кімнати і замкнувся на ключ. Надійшов другий з черги лист з погрозами, що священика вбють, якщо не заплатить 700 зол. кари. Ко-

Всі навчаймося своєї літературної мови!

Хто хоче навчитись доброї української літературної мови,

ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ НА 1935 РІК

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА"

присвяченій всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО. — ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річно, 3 зл. піврічно, 1.50 чвертьрічно. За границею: в Европі 9 зл., поза Европою 2 амер. доляри. Зразкове число 50 сот. Конто чекове П. К. О. число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації: **Warszawa IV., ul. Stalowa 25 m. 10.**

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУРНА МОВА!

лиж один з мешканців Вишгородка. Іван Ференюк, дістав листа зі Львова теж з погрозами поліція відчинила листа. В листі доручувалось Ференюкові, щоб пішов до о. Макара по 700 зол. і передав їх мужчині, який буде ждати за млином. Підчас слідства поліція арештувала трьох братів Ференюків, між ними Максима Ференюка, ученика технічної школи зі Львова під замітом приналежности до ОУН і писання листів з погрозами до о. Коромийця.

— **Скільки є газових ліхтарень у Львові?** Найновіші обчислення стверджують, що у Львові є приблизно 3.000 газових ліхтарень, з 5518 полуменями. У літній порі світить ще додатково 42 ліхтарень на Східних Торгах і 18 ліхтарень на Високім Замку.

— **Смогубство.** У четвер 23. травня п. р. попол. 60-літній ем. суддя Ян Грубський вистрілом з револьвера в серце скінчив самогубством у парку Йордана. Причиною самогубства матеріяльні клопоти. Осиротив трое дітей.

— **Страшні злочини у приступі божевілля.** В Сигнівці, передмісю Львова, мешкає вдова Мілерова зі сином Леопольдом і 21-літн. дочкою Оленою, яка перед двома роками вийшла заміж за молодого механіка Домарадського. Молоде подружжа жило дуже добре. Перед кількома місяцями Домарадський пішов до війська до Городка. В міжчасі Домарадська повила донечку, якій при хрещенні дали імя Ева. В пятницю 24. травня п. р. молода жінка в приступі божевілля підрізала бритвою дитині горло. Колиж опритомніла кинула дитину коло криниці і з розпуки скочила до криниці. На рятунок сестрі поспішив брат Леопольд і витягнув її з криниці. Ранену дитину відвезли до дитячого шпиталю св. Софії. Сподіються, що дитина буде жити. Поліція занялась висвітленням цілої справи.

— **Дві страшні катастрофи в Познані.** В Познані при вулиці Домбровського наїхав мотоцикль під проводом Казімєрського у повнім розгоні на трамвай. Казімєрський забитий; його співпасажир тяжко ранений. Другий випадок трапився на Ловічі. Літак кермований пільотом Залевським впав з висоти 100 метрів внаслідок дефекту; пільот убитий.

— **Вмерли два 123-літні.** Вчора дивним збігом обставин вмерли в один день в ріжних місцевостях Югославії два старці у 123-ім році. Один Стоян Райачіч працював до останньої хвилини свого життя, другий Тана Кртіч виконував на підставі ще турецького дозволу лікарську практику. Вік обох старців на підставі офіціяльних документів урядово стверджений.

— **Ходив на прохід у газовій масці.** Один співробітник „Дейлі Експрес" убрав газову маску і пішов у ній на прохід, щоб переконатись, чи звернуть на це увагу. Тільки десята частина осіб звернула на нього увагу і ті думали, що це реклама газової фірми. До речі такої реклями вже нині не треба, бо газові маски у Льондоні дуже купований артикул.

— **Форд підвищує платні.** В автових фабриках Форда впроваджено тарифу платень з 1929 року. Кожний робітник дістає найменше 6 долярів денно.

— **Процес за 50.000 долярів асекураційної премії.** Американець Олександер Гурман представник заграничної фірми обезпечив себе на випадок смерти в приватному товаристві обезпечень на 50.000 долярів у золоті. Заасекурувався у році 1933 і заплатив за цілий рік вкладку згори. Пів року пізніше мав самоходову катастрофу і помер по кількох тижнях на закаження крови. Товариство не хоче згаданої суми виплатити, бо твердить, що випадок був замаскованим само вбивством. Гурман кермував автом сам, хоча все проводив досі атом шофер.

— **Місто з найдовшим іменем.** Саво Сальвадор да Багія де Тодос ос Сантос — це місто з найдовшим іменем. Катастрофальні буревії спричинили там смерть 30 осіб. Це місто було колись осідком торговлі невільниками, яку заборонено вже в 1831 році, але англійці ще в 1856 році торгували потайки людським товаром.

— **Табакирки царя вкрадені.** Вкрадено у лондонського золотаря 8 табакирок російського царя. Бандити казали собі дещо показати у крамниці, опісля звязали золотаря, заткали йому уста і на підставі принесеного ним списку спокійно стверділи, які є найбільш вартісні речі зі спадщини царя Миколи.

— **Дитина дістає 8 міліонів фунтів.** 15-літня Мільдрід Йонт одідичила 8 міліонів по батькові королю олив з Тексасу, Франкові Йонтові. Вона хоче стати віртуозкою гри на скрипці і сповнити цим бажання умерлого, який мав теж збірку дорогоцінних скрипок і хотів бачити свою доньку славною скрипачкою.

— **Катастрофи і нещастя.** Число жертв копальняної катастрофи в Тшетшуан (Китай) збільшилося на 800. Помпи не діють і через те рятункова дружина не може дійти до шахти, де засипані робітники. Всі шахти наповнені газами, штольні знищені. Через цю катастрофу 300 робітників залишилось без праці. — У Піреї вилетів нафтово-танковий корабель Катарина (3000 тон містоти) у повітря. 22 люда залоги врятувалось плавлючи. Дехто з моряків тяжко попарений. Тому, що корабель, який миттю згорів, був близько бензинового складу у поблизьких місцевостях панувала паніка. — У північнім Тексасі і в Оклягома забила буря 20 людей. У стейтах Арканзас, Тенессі, Алябама, Люізіяна і Місісіпі лютувала буря, яка наробила величезні шкоди. Жертв у людях є трое. Ріки вилили,поблизькі місцевости під водою. — В місцевости Агуілярес провінції Тукуман перевернувся автобус у повній їзді. 6 пасажирів убитих, 17 тяжко ранених.

— **Сліпий прозрів.** Перед війною популярний французький маляр Лемордан був на війні сім разів тяжко ранений. Остання рана нарушила зоровий нерв і він осліп. Тепер піддався на париській клініці очній операції, яка привернула йому частинно зір. Щасливим збігом обставин очний нерв був не зовсім знищений. По 20-літній сліпоті він тепер бачить

Нині у Великім Театрі в год. 7-30 по найнижчих цінах

„РОСКІШНА ДІВЧИНА"

Ральфа Бенацкого

музична комедія повна гумору і гарних мельодій.

в Театрі Ріжнородностей

Г. Б. Шоу а

в год. 7-30 **„Перша пєса Фанні"**

знаменита комедія, одна з найліпших цього автора має незвичайний успіх.

З дороги життя.

Брюховичі.

Ріжно собі люди системізують життя. Одні пють цілий тиждень молоко, щоби в неділю піти на пиво, другі пють цілий тиждень пиво, щоби в неділю випити трохи молока на лік — як протиотруту.

Я держуся середини. Цілий тиждень пю молоко і пиво, а в неділю їду до Брюхович — на пиво.

Проганають мене зі Львова: шум, стукіт, гамір, гуркіт, трамваєві дзвінки, радіо...

*

Брюховичі оповиті й засіяні чарами весни. Щоправда, ліси сильно перетереблені, лавна видінь автобусова комунікація зі Львовом — як каже поет — „пішла в забуття"; подротували літнище грубими електричними проводами, обіцяли ще й провести ґаз та зробити водопроводи, та все те мабуть залишиться мумією майбутнього, як залишилася передвоєнна ухвала славетного львівського магістрату про трамвай до Брюхович.

Повище є в Брюховичах болото або порох, підшкірне вода і любавчні запахи... Недурно літнище.

*

Але сіліть у ліс. Аж серце з грудей рветься. Зелень вгиру і вторі, а над усім блакить.

А на зеленому килимі найдете все. Білі, жовті, сині й ліліові квітки. Коробки від сардинок, пальончиків і трамваєві білети, подерті й спрофанковані часописи, шкаралупи яєць, коробки з сірників, папірові етикети ріжних сирів та шоколяд, а на гиллях смерічок: — милий Боже — правдива Різдвяна ялинка. Порожні пляшочки виборової, контушівки, золотівки, житнівки. А у всім ріжновага: і державний монополь і Бачевський.

*

Сьогоднішні Брюховичі змінили своє обличчя. Перехарактеризувалися. Старі типи вимерли.

Помер популярний заліznичний ресторатор Геньковський. Коске ледви животіє, навіть слава Пєрова закапарилася. Солідно ведений ресторан аж проситься, щоб його відчинити. Нехай би хтось із наших емеритів або революціонерів подумав про це. Успіх певний.

*

А мали Брюховичі свої гарні й сумні часи. Часом кілька невирубаних смерік недалеко заліznичного двірця шимуть про них свої думи.

Найчастіше шумлять про Ріту Горгонову, що мала очі як Адріятське Море і уста в яких перехрещувалися, краса, гріх, пристрасть і злочин...

А часом шумлять повість про колись безіменну люлину, пізнішого І. маршала Польщі, що там, у затишній хатині сформував перед оком поліції та будував свої плани. А відвідував його часенько ковач в синьому жупані й шаравари. То був технік Сосновський, відомий вам „Сова Кривоч"

*

І мали колись Брюховичі свої чудові роки й блискучі сезони. Злазилися туди панночки, мужатки, „сепаратки" й вдовички. І була ріжноманітність. Мужатки, що були в стадії сепарації, панни, що хотіли віддатися, щоб мати змогу сепаруватись, вдовички, що шукали потіхи, не зарікаючись, що у відповідну хвилину відвідувають на сепараційну недугу.

*

Сьогодні все те минуло: безсердечна мітла кріси вимела з Брюхович і красу і радість і музику і чудовий шум смерік.

Лишається тільки — маленька, старенька, більмоока бабуня, що разом виходить прохати милостині.

Часом ще вийде туди якийсь спенсіонований поет, щоб теж виблагати у природи милостиню — малий крівовий фейлетон.

Тиберій Горобець.

ДИВОГЛЯДИ.

40 ЛІТ ПІЗНІШЕ

У Кляріон, американськім місті, 91-літній чоловік прийшов у суд питати, що сталося з його поданням у розводовій справі, яке подав ще в 1894 році — сорок літ тому. Показалося, що про нього забули і що справа досі нерозглянена. Він теж 40 літ чекав спокійно.

ХТО ДОВШЕ ЗАПЛАЧЕ?

Дивні змагання відбулись у Філядельфії. 200 молодих дівчат пробувало свою витревалість у плачу. Сіли поруч і почали перед жірі гірко плакати. Тому, що йшло про те, хто довше витримає, плакали вони яких 4 години. Одна плакала над тим, що стратила посаду, як опісля призналась. Але коли підчас плачу довідалась, що має посаду в Голівуд, перестала, зрікшись супервництва.

ЗБІРКА БЛІХ.

У Ставіополі на північнім Кавказі зібрали 20.000 бліх в особливій колекції. І тут 200 родів бліх, які належать до 40 гатунків. Славний дослідувач чуми на північному Кавказі стверднв, що всі блохи є носіями чуми. Тому систематичне студіювання блошної фавни дає Совітам змогу докладніше, ніж в інших краях досліджувати осередки чуми.

ОСВОЄНІ МОТИЛІ.

Освоїти мотилів дуже тяжко, але можна їх при помочі солодощів призвичаїти до себе. Досліджено, що мотилі для притягання другого полу видають приємні пахощі в себе, а що для відстрашування ворогів деякі мотилі і гусінниці видівляють неприємний запах. Деякі мотилі є такі гидкі в смаку, що птахи їх не хотять їсти.

ПОРІД ТРОЙЧАТ В ПОЇЗДІ.

Англійська пані Молагам їхала зі своїм чоловіком найшвидшим поїздом („Літаючим Шотляндцем") і дістала родові болі. Поїзд зупинили. (Але заки прийшла ліверська поміч, пані М. привела, при допомозі присутнього в поїзді медика, на світ тройчат.

УКРАЇНЦІ!

КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

З кна.

Кіно „Касіно": „ШУКАЧКИ ЗОЛОТА".

Вся сила цієї фільми у великих балетах. Деякі з них і то хвилинами дуже гарні, але щоб дочекатись тих, дуже рідких моментів, треба дивитись на пренудну історію, подібну до сотень інших американських „любовних інтриг", примітивних і дурненьких. Артистки теж пересічні, майже не замітні, — артисти не кращі. Ані голосів ані пісеньок. Фільма довідклена, нижче пересічної.

Зміна адреси 1 зол. Можна прислати почтовими марками.

СПОРТ.

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО СПОРТОВЦЯ.

На 26. ц. м. назначив Український Спортовий Союз „День Українського Спортовця", який має на цілі дати показ усіх родів літніх спортів.

Програма „Дня Українського Спортовця" така:

В суботу 25. ц. м. „Д. У. С." попередять ситківкові змагання між репрезентацією Львова і Львівськими Клюбом Ситківарів. Змагання вестимуться на токах при вул. Войтіха. Початок о год. 19·30. Відбудуться отсі гри: І. Кулечко Д. — Хамула, II. Кулечко Т. — Пачовський, III. Сасик, Марунин — Рожанковський, Хамула.

Неділя, год. 9 рано. Топи при вул. Войтіха. Доточення ситківкових змагань. Відбудуться такі гри: І. Маруняк — Рожанковський В. II. Сасик — Рожанковський Я., III. Ліщинська — Струмінська, IV. Кулечки Т. і Д. — Рожанковський В., Пачовський. На першому місці вичислені грачі репрезентації Львова.

Год. 15. Площа Сокола-Батька. 1) Дефілада всіх змагунів Львівської Округи. 2) Біг 100 м. мужчин. 3) Біг 60 м. жінок. 4) Скок жердкою. 5) Шведська штафета 400×300×200×100. 6) Скок у довжінь жінок. 7) 1500 м. мужчин. 8) 4×75 жінок. Відтак показ спортових гор, а саме: газена жін., кошівка муж., поривайка і відбивання муж. і жін.

ПРОГУЛЬКА НА ХОМ І КАМУЛУ.

Українське Туристично - Краєзнавче Товариство „Плай" уладжує в неділю 26. травня ц. р. прогульку на Хом і Камулу. Збірка в год. 7.35 рано на стації Персенківка. Їзда до Підмонастиря, пішки через Хом і Камулу до стації Миколаїв, оворот на год. 20 вечір. Харчі взяти з собою. Кошти проїзду там і назад около 4 зол.

ОГНІСКО — УКРАЇНА.

Змагання цих дружин за мистецтво Окружної Ліги відбудуться в неділю 26. п. м. на гриші Погоні. Початок: год. 11-а передпол. Попередять змагання дружин молодших.

ЗАКОРДОННИЙ СПОРТ.

ВІДЕНЬ. В середу 22. ц. м. розіграно в стації півфінали за чашу. В перших змаганнях Австрія перемогла Гакоах 5:2 (3:0). Австрія була під кожним оглядом ліпшою дружиною і мала весь час замітну перевагу. Дуже добре грав напад Австрії, головно правий лучник Штрог. У другій грі В. А. Ц. переміг несподівано, одначе заслужено Рапід 5:4 (3:2). В. А. Ц. мав у полі перевагу, а напад випрацьовував багато догідних ситуацій під воротами Рапіду, багато більше як мистець Австрії. Причиною програної Рапіду була слаба гра помочі і оборони. Отже до фіналу за чашу доходять **Австрія і В. А. Ц.**, Отже до фіналу за чашу доходять **Австрія і В. А. Ц.**, які стрінуться 30. п. м. у віденському стадіоні. Переможець у фіналі буде грати за чашу середущої Европи (Мітропакуп).

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Володимир Несторович: УПРОЩЕНЕ КНИГОВОДСТВО І ПОДАТКИ. Практичний підручник для купців, промисловців, ремісників, осіб вільного заняття і домовласників та для фахових шкіл. Накладом Союзу Українських Купців. Львів, 1935, стор. VII + 128, 8-о ціна 3·— зол.

Богдан Лепкий: КАЯЛА. історичне оповідання з нагоди 750-ліття походу князя Ігоря Святославича на половців 1185 р. Образки й малюнок на окладинці Олени Кульчицької. Львів, 1935. Видання Т-ва „Просвіта" ч. 809 (4). Книжечка за квітень 1935. Стор. 68, форм. 16-о.

Ревеляції з нашого минулого

п. н.

Сторінки з мого життя

Д-ра ЕВГЕНА ОЛЕСНИЦЬКОГО

можне дістати у Видавничій Спілці „Діло", Ціна зол. 1·90, порто 30 сот.

Читайте „Діло"!

Закордонне радіо.

Субота, 25. травня 1935.

Відень (506,8) 15·05 Концерт мандоліністів, 18·00 Військ. музика різних народів, **Братислава** (298,8) 17·10 Словацькі нар. пісні, 20·50 Офенбахові оперетки, **Мор. Острава** (269,5) 17·00 Славні пісеньки, 17·45 Нім. пісні, **Прага** (470,2) 10·15 Сальон. музика, 15·55, 19·15 Концерт, **Париж** (1648) „Ля Рен Фіямет" оп. Леру, **Білгород** (437,3) 13·15, 18·30, 20·00 Пісеньки, **Берлін** (356,7) 14·15 Солісти, 16·00 Веселе пополудне, **Кеніґсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. всячина, 16·00 Вес. пополудні, **Мінхен** (405,4) 15·15, 18·40 Пісні, 16·00 Муз. поп. авдиція, **Будапешт** (550,5) 12·05 Розр. концерт, 17·50 Пісеньки, 22·40 Концерт оп. орх., **Міляно** (221,1) 13·10, 19·15 Легка музика, 20·50 „Чар вальса" зм. О. Штрауса, **Рим** (420,8) 17·10 Концерт, 20·30 „Ноґо величність вальс" оп. Ландера.

Неділя, 26. травня 1935.

Відень (506,8) 11·45 „Тлян-По" оп. Тласкаля, 18·10 Турнір нар. пісні, 20·20 „Польська кров" оп. Недбаля, **Братислава** (298,8) 19·05 Чеські та слов. нар. пісні, 22·35 Циг. музика, **Прага** (470,2) 9·15 Шопенівський концерт, 10·00 Квартет, 12·15 Військ. орх., 15·00 „Филистини" ком. оп. Вайдля, **Париж** (1648) 14·15 Піосеньки, 19·35 Всячина, 22·35 Легка музика, **Берлін** (356,7) 11·30 Пісні, 20·00 Концерт. **Кеніґсвустергавзен** (1571) 11·30 Концерт, 18·30 Вес. пополудне, **Кельн** (455,9) 11·25 Камер. музика, 15·30 Легка музика, **Мінхен** (405,4) 15·05 Форт. соната г-моль Шопена, 18·00, 21·10 Концерт, **Будапешт** (550,5) 14·15, 23·00 Циг. муз., 12·30 Оп. орх., 15·50 Сальон. музика, 20·15 Оп. фрагменти, **Міляно** (221,1) 17·00 Концерт, 20·55 Концерт нар. музики. **Рим** (420,8) 17·00 Концерт оп. хорів під дир. Петра Масканія, 20·55 Концерт.

Львівське радіо.

Субота, 25. травня 1935.

6·30 Ранішня авд. 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 8·05 Авд. для новобранців, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольогічні вістки, 12·05 Концерт орх., 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. денник, 13·05 Солісти (муз., сп.), 13·50 Польська морська торговля, 13·55 Експорт, 14·00 Мотети й пісні з гр. пл., 14·35 Біржа, 14·45 Найновіші гр. пл., 15·30 „Над Німаном" (фрагм. із пов. Ел. Ожешкової), 15·45 Концерт орх., спів, 16·30 Техн. скринька, 16·45 Концерт: Пять століть камер. музики, 17·00 Богослуження з Вильна, 17·50 Прир. гутірка: Фока, 18·00 Театр Уяви: Народини світлячка — гут. для дітей, 18·30 Огляд періодиків, 18·40 Сідьма рерум, 18·45 Музика з гр. пл. 19·15 Львівська преса давніше й сьогодні, 19·25, 19·29 Спорт. вістки, 19·35 Форт. реціталь, 19·50 Акт. фейлетон, 20·00 Солісти (муз., сп.), 20·45 Веч. денник), 20·55 Як працюємо, 21·00 Авд. для закорд. поляків, 21·30 Симф. концерт, 22·00 Реклям. авд., 22·15 Сіра людина вперед чверть століття, 22·30 Шляхом переможної пісеньки, 23·05 Сальон. музика.

Неділя, 26. травня 1935.

9·00 Ранішня авд., 10·00 Гр. пл., 10·30 Богослуження, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольогічні вістки, 12·05 Репортаж театрів, кін і Сідьма рерум, 12·15 Музпоправок; у перерві ок. год. 13·00 Театр Уяви: „Зоря Севілії" (фрагм. з комедії Льопе де Вега), 14·00 Музика з гр. пл., 15·00 Лісова скринька, 15·15 Гр. пл., 15·45 Як жили з людьми, 16·00 Концерт орх., 16·40 „Сейсмограф" опов. з болгарського життя, 17·00 Концерт, 17·20 Авд. для ст. дітей: Свято матери, 17·25 Гр. пл., 17·50 Культура щоденного життя „На щодня та від свята", 18·00 Концерт, 18·45 Життя молоді „Чи треба студіювати у закордоні?", 19·08 Гр. пл., 19·45 „Шадівня Амазонки" (з циклю „Подорожуймо"), 20·00 Веч. денник, 20·10 Як працюємо, 20·15 В годину смерти, 21·30 Що читати (Поетичні новини), 21·45, 22·00 Спорт. вістки, 22·05 Реклам концерт, 22·15 Симф. концерт, 23·05 Сальон. муз.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Субота, 25. V. год. 7·30 веч. „Роскішна дівчина".

Неділя, 26. V. год. 3·30 поп. „Крик".

Неділя, 26. V. год. 7·30 веч. „Роскішна дівчина".

Театр Різнородностей.

Субота, 25. V. год. 7·30 веч. „Перша ресса Фанні".

Неділя, 26. V. год. 7·30 веч. „Перша ресса Фанні.

Кіна.

АДРІЯ: „Распутін — злий дух Росії".

АПОЛЬО: „Не хочу знати хто ти".

АТЛЯНТИК: „Хлопці з пл. Зброї" (за кн. Фр. Мольнара).

БАНДА: „Легіон життя", „Життя без капітала".

ГРАЖИНА: „Проданий голос" — Н. Шмідт.

КАСІНО: „Шукачі золота".

КОЛІСЕЙ: „Надя", та ревія „Цвітучі бози".

КОПЕРНИК: „Катюша" (Анна Стен).

МАРУСЕНЬКА: „Жид Зіс" (Конрад Файт).

МІРАЖ: „Під твою оборону".

МУЗА: „Людина, що продала годову".

ПАКС: „Гонгофта".

ПАЛЯС: „Азбука кохання".

ПАН: „Молодий діс".

РАЙ: „Антко поліцмайстер" (Дивша).

СВІТ: „Нана", „Серце волоцюги".

СОНЦЕ: „Людина - малпа", ревія „100 відсотків для вас".

СТИЛЕВЕ: „Дама з Мулен Руж" і ревія „Гумор і темпо".

УТІХА: „Чортівський ковбой" і ревія.

ХІМЕРА: „Розсмішні очі" (Шерлі Темпль).

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долляр у Львові у приватних оборотах 5·30—5·35 зол.

Нім. марка 1·72—1·78, фр. франки 34·90—35·00, шв. франки 171·30—171·85, фунти стерлінги 25·90—26·20, австр. шілінги 98·00 — 101, чеські корони 22·00—22·25, рум. леви 30·00—32·00, ліри 42·00—44·00.

Золото: Доляри 9·13—9·15, Франки фр. 34·80—35·60, Дукати 83·00—84·00, Корони 37·00—37·50, Рублі 4·75 — 4·85, 1 гр. зол. 5·924.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50, Фльорени 0·85, 1 гр ср. 0·07—0·08.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що ніяких змін на масло не ставить з приводу нинішньої тенденції; в дні 24. травня ц. р. кооперативи платили за:

		дьоко Львів.
1 л.	молока	0·15 зол.
1 л.	сметани	0·70 „
1 к.	масла	2·35 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 24 сот.

Тенденція на масло нинішня, на молоко і сметану вдержана, на яйця сильна.

Маслосоюз повідомляє, що від 24. V. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, дьоко подвіря птахомисарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята від 40 дкг.	за 1 кг.	1·50 зол.
Мол. однор. кури І. кл.	„	0·90 „
Старі кури	„	0·80 „
Пантарки	„	1·50 „

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

Когутів, качок, гусей, індичок та індиків з огляду на кінець сезону не приймає.

ОПОВІСТКИ.

Вписи до І. кляси гімназії Рідної Школи в Коломиї для дівчат і хлопців відбудуться в днях **від 26. травня до 15. червня 1935 р.** в будинку гімназії (український Народний Дім, II. поверх). По вписах відбудуться вступні іспити. Речинець іспитів подасть Управа гімназії кожному інтересованому устно. **Управа гімназії „Р. Ш."** 1605 1—3

Відділ Українського Центрального Комітету в Перемишлі, складає щиру подяку комітетові Брат Братові та Союзові Українок-емігранток у Львові за надіслану жертву в сумі 300 золотих, на докінчення будови Захоронки для дітей емігрантів у Перемишлі, як дохід з забави 11-го травня 1935 р.

Замість повідомлення родини і знайомих на провінції про смерть моєї сестри пок. Евгенії Колониївської в Станиславові складаю 20 зол. на „Рідну Школу". Марія Тимінів, Жабе.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Палиці — парасолі, найновіші парасольки. Нова вирібня, Ягайлонська ч. 16. 1567 3—15

Печатки каучукові та металеві для парохіяльних урядів, читалень, кооператив та ін. виконує найдешевше Max Глязерман, Львів, Сикстуська 19, телефон 213-03. 1558 7—12

Візки дитячі найновіші від 18 зол. поручає **КІК,** Жовківська 17. 1576 2—3

Ворохта, пансіон „Черемшина" (вілля „Італія"), на горі, здалека від курорту, серед лісів, в прегарним видом. Вдома радіо, ситківка, салї. За зголошенням гістьми висилаємо коні. Сезон від 1. червня. — Зголошення: Наталя Семенюкова, Ворохта. 1588 2—3

Новочасна вирібня парасолі і парасольок „ЛІОН", Львів, ул. Шайнохи 2. — приймає репарації, покриття, дешево. 1536 9—10

Наука писання на машинах, місячна оплата пять золотих. **Переписку і відбитки** — приймає Романська, Зиблікевича 5 1562 6—10

10.000 мужеських сорочок продає від зол. 2·26 Новочасна вирібня **„Ренома"**, Львів, Сонішна 9. 1510 13—22

Спеціальна вирібня ПІЖАМ, БОНЖУРОК, ДРЕССІНҐІВ, детайлічно по гуртовних цінах. — **Руд - Стар,** Львів, Сербська 17. II. 1391 20—22

Новітня робітня обуви Івана Івасіяки при вул. Личаківській 18, виконує найновіші зразки мужеської, дюнсусової обуви, Спеціяльність ортопедична обува. 1580 7—31

Комбінезони котоцинаєві найдешевше джерело „Палюн„ Гетманська 22. побіч музею. 1458 3—7

Здоровий, сильний хлопець від літ 18 потрібний. Зголошення до адміністрації „Діла" між 9—2 передполудням.

ОГОЛОШЕННЯ.

Присилайте передплату на

„Шлях Нації"

одинокий український політичний журнал, що виходить у Львові під редакцією ЗЕНОНА ПЕЛЕНСЬКОГО

Ціна одного числа 1·— зол.

Чвертьрічна передплата	2·50 зол.
Піврічна „	5·— „
Річна „	10·— „

Хто одержав і приняв перше число, нехай поспішиться із висилкою передплати, бо пригадуємо, що друге число, яке появиться першого червня, розішлемо тільки передплатникам і тим, що заявлять охоту ними стати.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ „ШЛЯХУНАЦІЇ"

1604 Львів, ул. Скарбківська 35.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10

Ч. 136 (14.034). Львів, неділя 26. травня 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060, 148.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-43. „ Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

В. Британія домагається деяких вияснень.

ЛЬОНДОН, 25. 5. ПАТ. Британський амбасадор у Берліні Фіпс відвідав учора пім. міністра закордонних справ Нойрата, щоб устійнити становище Німеччини щодо різних питань, у 13 точках Гітлера. Серед справ, які Велика Британія домагається засувати, є такі:

1) Британський уряд хоче знати ясно умовини, які видвигнув Гітлер щодо устрою Ліги Націй; головно хоче довідатися, що хотів сказати Гітлер, коли домагався, щоб на рівних правах трактували всіх у рямах пакту Ліги. Британському урядові йде тут головно про те, чи Гітлер думав про кольоніяльні мандати для німців.

2) Британський уряд хоче ясніше довідатися про німецький погляд на згадану у промові Гітлера справу ревізії договорів, про яку ревізію йшло Гітлерові і що він розумів під „моральним і матеріяльним упослідженням".

3) Про якого роду конечні зміни у загальній системі думав Гітлер, які постанови збірної безпеки не могляб прийняти Німеччина і як пропонує Німеччина розв'язати питання щодо засобів в амуніцію і зброю у війні і в часі миру учасників регіональних договорів про ненапад.

4) Чи те, що Німеччина прийняла засади повітряного Льокарна означує теж обмеження летунства, стислу міжнародню контролю та нагляд над цивільним летунством, щоби забезпечитись перед надужиттям його у війні.

5) Який плян передбачує Гітлер, щоби запобігти затроюванню публичної опінії словом, письмом, театром і кіном.

6) Британський уряд хотів би, щоб Німеччина точно засувала, яку незалежність готова признати щодо австрійського питання.

БЕРЛІН, 25. 5. ПАТ. Німецька преса посвячує багато уваги статті „Дейлі Телеграф-у", що вичисляє 6 питань британського уряду у зв'язку з промовою канцлера. Всі щоденники оголошують ту вістку на передових місцях та надають їй заголовки, які свідчать про можливість скликати европейську мирову конференцію.

Довіря для високого комісаря Ліги у Данцігу.

ЖЕНЕВА, 25. 5. ПАТ. На вчорашнім засіданні Рада Ліги Націй продовжувала дискусію над справозданням з праць економічного комітету. У звіті, що його представив польський делегат Комарніцький, екон. комітет звернув увагу на небезпеку завдто гострого митного протекціонізму щодо хліборобських продуктів. Такий протекціоналізм може пошкодити не тільки загальним інтересам, але й державам, що стосують протекційну систему.

ЖЕНЕВА, 25. 5. ПАТ. У дальших нарадах Ради Ліги Націй делегат В. Британії мін. Іден склав звіт у справі компетенцій високого комісаря Ліги Націй у Данцігу у звязку з промовою, яку виголосив президент данцігського сенату. У тій промові закинув він високому комісареві, що не завсіди виконував свої обовязки згідно з волею населення Данцігу, яке думає, що високий комісар повинен бути арбітром у відносинах між Польщею і Данцігом. На думку вис. комісаря — так повідомляє звіт, — та заява має засадничі неточности, що торкаються характеру й обсягу прав вис. комісаря. Він думає, що інтерпретація рішень і резолюцій, що торкаються його компетенції належить до Ради Ліги. Звіт стверджує, що Рада Ліги не думає, щоби ще раз провірювати її постанови. Рада залишає високому комісареві свободу перешкодити можливому надужиттю права петицій. Врешті під адресою вис. комісаря Рада висловлює слова признання за його працю та запевнює його про своє повне довіря.

Мін. Іден висловив жаль з приводу хибних завваг президента данцігського сенату щодо функції вис. комісаря Ліги Націй у Данцігу.

В дискусії, що відбулася по промові мін. Ідена перший говорив президент данцігського сенату Гройзер. Він ствердив, що сенат признає, що управнення вис. комісаря опираються на обовязкових договорах і рішеннях Ради Ліги. Але сенат іноді мусить висловити погляди і почування населення. Такий вислів поглядів і почувань ніяк не нарушує законної ситуації вис. комісаря.

Делегат Польщі мін. Комарніцький висказався, що вис. комісар якслід і на велике задоволення Польщі сповняє свої завдання. Тому приключується до висловy признання і довіря Ліги Націй для комісаря п. Лестера.

В дальшій дискусії делегат Франції Масілі говорив про гарантії французької конституції і приключився до вислову признання і довіря Ліги вис. комісареві Лестерові.

По промові вис. комісаря Лестера, який між іншим ствердив, що його з сенатом лучать дружні відносини, як останній промовляв президент сенату Грайзер.

По тих промовах Рада прийняла звіт мін. Ідена.

За вдержання золотого підкладу франка.

ПАРИЖ, 25. 5. ПАТ. Жермен Мартен промовляючи на міжнароднімощадностевім конгресі підкреслив, що уряд рішився довести до перемоги монетарної доктрини перед всякими внутрішніми і зовнішніми напастями. Франція далі вестиме стабілізаційну політику. Міністер заявив, що є рішучим прихильником вдержання паритету золота і ворогом всяких теорій девальвації. Тому піддержує теж заходи Французького Банку, щоб вдержати запаси золота. Внаслідок монетарного напруження і нападів на французький франк дійшло до відпливу золота з Французького Банку. Тому Банк мусів підвищити дещо дисконтову стопу. Ця підвищка стопи є осторогою для спекулянтів. Підчас дискусії у парляменті французький уряд виявить свою волю, щоб перевести санацію фінансів. Вікці міністер згадав, що Франції вдасться побороти господарські і фінансові клопоти.

Клопоти Ліги з італійсько-абісинським конфліктом.

ЖЕНЕВА, 25. 5. ПАТ. По довгих і тяжких переговорах, які йшли вчора цілий день, відбулось в ночі засідання Ради Ліги Націй у справі італійсько-абісинського конфлікту. Рада Ліги на своєму засіданні прийняла дві резолюції в справі цього конфлікту. Згідно з цими резолюціями обі уряди згоджуються до дня 25. серпня ц. р. вибрати мирову комісію і полагодити мирним шляхом цей конфлікт, як це передбачує італійсько-абісинський договір з 1928. р. Якщоб дві італійські і два абісинські члени комісії не могли погодитись до дня 25. липня ц. р. на вибір пятого члена, провідника цієї комісії, або комісія не полагодить справи до 25. серпня ц. р., тоді Рада Ліги Націй зійдеться на засідання.

Папа проти стерилізації.

ПАРИЖ, 25. 5. ПАТ. Авас повідомляє з Ватикану: На авдієнції 400 учасників міжнародного конгресу шпитальництва папа виголосив промову, в якій підкреслив небезпеку німецької теорії про стерилізацію.

Центральний Кооперативний Банк „Краєвий Союз Кредитовий" у Львові, вул. Третого Мая 15.

приймає вкладки ощадности і як централя кредитова для українських кооператив всіх видів уділяє кредити на піднесення господарства і промислу.

Закріплювання режіму.

Львів, 25. травня 1935.

Негайно після закінчення жалібних маніфестацій і повороту державних достойників з Кракова до Варшави почалась діяльність уряду, що має на увазі закріплювання режіму, будьщобудь потрясеного і загроженого смертю маршала, творця режіму і його морального джерела. Прийшли акти, які потверджували наші здогади, висловлені ще підчас похоронів маршала: відразу перекидання авторитету, якого осідком до цього часу був Бельведер, — на Замок. Для цієї цілі служила маніфестаційна димісія уряду п. Славека і мотивуюча заява премієра. Цій самій меті служила спільна авдієнція на Замку премієра Славека, міністра закордонних справ Бека і генерального інспектора армії Ридза Сьмігого. Ту саму місію виконують врешті газетні статті двох передових санаційних органів „Газети Польської" і „Польщі и Збройної". Передбачена нами раніше т. зв. „парцеляція авторитету" находить у тих двох органах яскравий наявний вислів-коли „Газета Польска" поміщує портрети президента і премієра та лише про відповідальність, яка тяжить на першому громадянині держави і голові уряду, „Польска Збройна" популяризує нового ген. інсп. армії, підкреслює вагу завдання наслідника маршала на становищі першого вояка, командарма на випадок збройної оборони границь держави. Президент має бути тим чинником, що координує всі відповідальні функції, до компетенції президента належить дбати, щоб особливо дві справи — закордонна політика і військові справи — не підлягали в найменшій мірі політичним чинникам (нарадам ради міністрів). Наради на Замку мають врешті підкреслити, що нова конституція ввійшла в життя і що разом з новою конституцією закріплюється режім, без огляду на смерть Ю. Пілсудського. Президент, премієр і генеральний інспектор армії мають на будуче рішати про всі найважніші справи загально-державного масштабу — і згадані акти уряду та політика міродайних органів преси має ту правду защіпити у свідомості загалу громадян.

Черговим актом закріплення режіму мають стати вибори. Саме сьогодні появився комунікат про закінчення нарад конституційної групи ББ над виборчою ординацією, у висліді яких, в порозумінні з премієром Славеком, у первісному відомому проекті введено лише дві невеличкі зміни. А саме, через побільшення скількости послів із Кракова, Вильна, Познання, і Катовиць збільшено число мандатів з передбачених 200 на 208; і друга, більш суттєва зміна — признано право делегувати до т. зв. виборчих колегій, які устійнюватимуть кандидатури, по одному представнику від кожних 500 виборців, при чому підписи тих виборців мусять бути нотаріяльно легалізовані. Той останній припис майже паралізує засадничу постанову, особливо для сільських округ, виборців селян, та ще й на таких теренах, де адміністраційні чинники мають у найнішніх часах можливість щонайменше надзвичайно утрудити процедуру з такою масовою легалізацією підписів. Інша річ, що всякі заходи ту остаточну редакцію виборчої ординації змінити — будуть імовірно безуспішні і що вона перейде голосами ББ без ніяких дальших змін на надзвичайній сесії сойму, що буде скликана

в перших днях червня. Коли пригадаємо собі, що чейже найбільше боролися члени конституційної групи ББ проти невеличкого числа мандатів у будучому соймі і що їм удалося збільшити те число всього на 8 місць у 4 ох містах, то видно з цього надзвичайну нехіть уряду іти на якінебудь такі уступки, які могліб хочби в найменшій мірі змінити характер, що його передбачили ниніші кермуючі чинники для будучого сойму, як установи, яка не тільки не може істнуючому режімові а нічому перешкаджати, але ще й від себе має скріплювати режім.

Нові вибори, які відбудуться по всій імовірності у вересні ц.р., будуть вступом до чергових виборів нового президента. Закон про спосіб вибору президента буде другою темою нарад надзвичайної сесії сойму (третя справа — це спосіб вибору, чи пак номінації, сенату). Президентом стане людина, яка цілком відповідалаб вимогам, що їх накладає нова конституція, та яка своєю вдачею і досвідом більше привикла рішати і приказувати ніж репрезентувати. Призвища кандидатів уже нині є предметом варшавських кавярняних поголосок.

Очевидно, що гасло „не відхилятися ні на крок з дотеперішньої дороги" наказує зберігати також стару засаду — зберігати тайну щодо важних постанов і заскакувати ними громадянство в останній хвилині. Тому годі казати про те, що станеться у найближчій будуччині у процесі закріплювання режіму. Невідомо напр., що станеться з організацією ББ, яку нова виборча система фактично усуває з поверхні політичного життя, і чим уряд схоче її заступити. Можливо, що рубець заслони відкриє недалека надзвичайна соймова сесія: самі члени ББ найбільш зацікавлені своєю будуччиною, яка спочиває в руках кількох одиниць, що правлять державою.

Україна й Европа.

Українська проблєма важним політичним чинником у міжнародній політиці.

Швидкий розвиток політичних подій в Европі, а зокрема відновлення збройної сили Німеччини, що є найзвичайнішою з цих подій, витворили у деяких українців хибний погляд, що Україна є не чинником політичного життя Европи, а лише предметом сучасних політичних змагань великих держав. До витворення цього хибного погляду причинились у деякій мірі і повідомлення зручно розповсюджені большевицькою пресою, ніби Німеччина та Польща мають плян зробити Україну своєю кольонією, а навіть поділити її. Ті повідомлення, що їх большевики поширюють уже більше двох років також само, як вони обвинувачували раніше „англійських імперіялістів" та „французький генеральний штаб" у намірах відірвати Україну, перебрала тепер дуже радо москвофільська преса Франції, щоби доказати агресивність Німеччини. А з французьких часописів повідомлення про „німецько-польські пляни" на Україні дістались і до деяких англійських денників, а навіть знайшли віру в деяких політичних колах Англії, занепокоєних німецькими зброєннями та можливістю поважних подій в Европі.

Оскільки згадані „пляни" Німеччини та Польщі дійсно істнують, ствердити українській пресі щонайменше так само неможливо, як великій европейській пресі. До повідомлень большевицької преси треба ставитися все з найбільшою резервою, особливож у даному разі, коли ці повідомлення є, очевидно, пожадані для франко-московської акції в Европі. А поза тим, яка велика держава не хотілаб мати України за свою кольонію, коли і не в такій мірі, як її має тепер Москва, то бодай під виключним політичним та господарським впливом?

Але питання про пляни великих держав на Україні можемо полишити цілком спокійно відкритим до рішення питання про те, чи є Україна поважним чинником в політичному житті Европи, чи лише обєктом політики великих держав. Якісь сумніви відносно цього могли повстати в українській політичній думці лише тому, що деяка частина українських політиків та журналістів тримається все ще всяких інших, але не чисто національних методів думання.

Тимчасом, думаючи послідовно національними категоріями важко мати сумнів відносно поважного значіння України в політичному житті Европи. Не підлягає сумніву, що без розбиття царської Росії **не повсталаб ніодна з нових держав** на сході Европи. Остільки безсумнівним є те, що розбиття Росії спричинила Німеччина та Австро-Угорщина зовні та рухи поневолених націй із середини. А між цими національними рухами національна революція на Україні ослабила безперечно найбільше московський центр. Коли французька преса нагадує при кожній нагоді Чехословаччині та Польщі, що вони завдячують Франції свою державну самостійність, то це властиво невірно; колиб Росії, союзниці західних держав, у свій час не розбили, то національні рухи в ній булиб здавлені на якийсь час, а Польща та Чехословаччина були би звичайними московськими провінціями, може з тимчасовою автономією.

Найбільший вплив на витворення відносин у самім СССР мала Україна. Коли СССР має тепер своє теперішнє, а не якесь інше значіння для Европи, а навіть цілого світу, то це є в значній мірі наслідком московсько-українських відносин у його межах. Не підлягає найменшому сумніву, що **большевизм** витворився і лишився передовсім **знаряддям боротьби Московщини проти України** та інших поневолених націй. Ціла світова зюїція Московщини виплинває з її нового єства, витвореного в боротьбі проти поневолених націй СССР.

Московщина приняла большевизм тому, щоби вдержати при собі поневолені нації, так само як вона терпіла царизм тому, щоби мати спроможність визискувати століттями ці нації. Але царизм мав лише механічні засоби давлення і поза поверховною асиміляцією інтеліґенції поневолених націй дістатися до національних мас ніколи не міг. Перші спроби органічної асиміляції розпочала саме московська соціяльна-демократія в добу першої революції. Заснування москвофільської соціял-демократичної „Спілки" для боротьби проти українського революційного та соціялістичного руху попередило на 13 років утворення харківського уряду Совітської України.

І треба признати, що большевицьке крило московського „соціялізму" не втратило часу і підготовилось цілком добре для боротьби проти поневолених націй. Большевикам пощастило змобілізувати головні сили московського націоналізму, здобути назад переважну частину земель поневолених націй та скріпити тим самим і своє панування в самій Московщині.

Але за час чотирьохлітньої війни проти України большевицька Московщина остільки ослабла, що не лише Польща, а й балтійські держави спромоглися вдержати свою державну незалежність. Отже новоповсталі держави на заході від СССР не лише завдячують в деякій мірі свою незалежність геройській боротьбі України проти Москви, а й не потребують боятися нападу Москви, доки треває опір України та інших поневолених націй проти московського уряду.

Сучасне значіння України для Европи полягає в тім, що не тільки **помирення,** а навіть і тимчасове порозуміння та завішення зброї

Ширіть наш часопис!

ГЕРМАН ШТЕР. 6)

ҐОНТАР.

Як могло йому щось таке на думку прийти: твердо спав, а рівночасно вставав.

Однак чим більше відкидав цю таємну гадку від себе, тим більше вперто вона поверталася.

— Вийду трохи на сонце, то мені це мине, — думав і дивився з напруженням на двір, стараючися звернути на щось цілу свою увагу. Однак ця безглузда думка не допускала ніякого іншого спостереження, опановуючи вперто цілу його свідомість. Властиво не була це думка; радше постійний стан, що гостро зарисований виповнював його душу, як якесь поняття. Однак це поняття не було постійне: воно змінялося, тікало й знову верталося: розпливалося в тремтяче слабе світло в глибині його душі, й знову зливалося у свобідний намір. При всіх тих своїх змінах замішались його зовнішні границі гострими та ясними й ціле єство старого гонтаря простяглося в них таке певне себе й тихе, як уже здавна не почував себе.

Ось тепер воно знову напливає, а все таки в його душі щось живе й ворушиться мов граючі хвилі гірського потока, мов золотом вилискуючі зернятка піску, що легко порива-ються до танцю... отжеж всеж; встав. Усе це було зовсім ясне для того, що цю тайну зрозумів, однак були хвилини, коли старий не міг того своїм розумом схопити, й тоді обіймав його страх.

Старі люди деколи божеволіють! — Тремтячою рукою відгорнув собі сиве волосся за вуха. Може й він вже божевільний!

Перелякний до краю, отворив знову свою камізольку, що її щойно защіпив роздер брудну сорочку й вдивився у сильні груди, покриті волоссям.

— Це волосся, — думав, — тут та там вже сиве, а це груди, що ними віддихаю. — — Божевільний не вмів би цього назвати.

— Добре, добре, — бурмотів вдоволено й вийшов певною ходою з кімнати.

Однак, коли ввійшов до мешкання своїх господарів, дихнув парою варених буряків, почув неприємний крикливий голос жінки й побачив сухого чоловіка, що своєю зачаєною ходою крутився довкола мов павук, охопила його знову давня обважнілість. Як звичайно, сів тихо коло стола, несмідо вийняв собі з миски одну бараболю й взяв кусник масла до хліба.

Однак не було в нім того повного безсилля, що звичайно. В його душі далі щось ворушилося наче би підіймалося огірчення.

— Старий, ти виглядаєш нині як змінята онучка, — глузував малий, що також сів при столі напроти нього.

Глузуй, як можеш, мені все одно, — пирвалося те „що воскресло" завзяте й твердо з глибини душі, зовсім проти його волі, що ще не пробудилася.

— Справді?

Малий замовк, збентежений очевидною лютістю старого, як чимось зовсім нечуваним.

Але, як відважився по хвилині й подивився гостро й допитливо, то перед ним сидів уже знову лише втомлений старець, як звичайно.

Легке тремтіння в глибоких зморщках лиця — це було все, що віщувало про тайком пробуджене життя.

Воно давало йому знову його тверду завзятість.

По короткій хитрій надумі сказав малий з накипілим гнівом: Тепер, дивись щоб зараз мені запрягти коровиї

Слухняно-нездарно, як добрий віл, підніс ся старий Франц і пошкандибав на двір.

— Я тобі покажу! — крикнув за його широкими плечима з дикою відвагою Ульрих.

V.

Було коло семої години рано, як старий Франц стояв зі запряженими коровами перед хатою під самітною сосною.

Ульрих зі сокирою на рамени й клубком мотузя в лівій руці зникав саме за першими деревами в лісі. Красі корови, гладенько вичесані, наставляли вуха, махали з вдоволенним хвостами й помукували на свіжім повітрі, що було холодне ще з ночі. Голос весело відбивався у лісі. Тінь дерев падала аж на дорогу й зникала поволі. Вбік від гостинця бігла стежка в поле, що було колись власністю старого гонтаря, а що його він дарував перед семи літами в безтямі свого горя. Поле тягнулося довгою вузькою стежкою під лісом, але не досягало до нього, бо між ним і лісом було пасовисько, де серед невеличкої трави лежали розсіяні кусники скель і каміння.

Дерева в лісі не люблять овочів уграв-ених піль. Вони мають гострий, шерсткий відних. Ним дують вони на ростини, плекані людьми, в їхні лиця, їхні душі аж до коріння так, що ці ростини не розвиваються, вони жовкнуть і вкінці сохнуть, не видавши овочів. Так навіть кільці зерна в землі замерзають від подуву тих немилосердних, гострих шпильок.

Лише траві, що її сіє сам Господь, дозволяє шпильковий ліс рости та сміятися темними кучерями біля своїх ніг.

А велике гилля смерік нахиляється навіть геть низько до землі, цікаве підслухати, що ті малесенькі травки оповідають собі пошепки.

І тоді нераз вибухає ліс тріумким реготом, почувши дитячі тайни малої трави.

між Москвою та поневоленими націями неможливе. До цього сучасний московський уряд показався остільки ж нездібним, як і попередній царський уряд. Місце і ролю СССР в Европі означує стан боротьби між Москвою та поневоленими націями. Наслідком цієї боротьби СССР не є великою державою, а московський уряд мусить тремтіти перед зброєю своїх великодержавних сусідів. Наслідком цього факту Франція шукає забезпечення в Англії та Італії і годиться на союз із Москвою лише „в рямах Союза Народів", замість того, щоби панувати разом із СССР над Европою.

Не буде ані трохи пересадою казати, що стихійний рух поневолених націй з Україною на чолі є в сучасній Европі без порівнання важнішим політичним чинником ніж всі „незалежні" держави Малої та Балканської Антанти разом. Тим більше, що разом вони властиво не виступають і намагаються даремно вдержати сучасний лад в Европі, тоді як поневолені нації СССР ставлять Европу перед дуже далекосяглими змінами як в Европі так і в Азії.

Думати, що національні питання в межах сучасного СССР по його розбитті на складові національні частини можна буде розвязати старими методами анексій, окупацій та протекторатів, може лише той, кого війна та повоєнні події нічого не навчили. Коли московська та услужна Москві французька преса намагається наляжати цими страшаками поневолені нації СССР та стримати ведену ними боротьбу проти Москви, то її намагання справді даремні. Ті нації, які спроможуться скинути московське ярмо, не потребують справді боятися, що якась інша держава зможе їй накласти нове ярмо.

Досвід Москви є досить повчальний для кожної іншої держави. Коли держава з найбільшими кольоніями, Англія, дає самостійність одній кольонії по другій, а інші держави підуть очевидно незабаром її слідами, то утворення нових кольоній чи протекторатів на землях поневолених націй СССР нема чого боятися. Приклад Манджурії цьому ані трохи не перечить, бо національне відродження Китаю було затроєне московськими впливами, від яких Японія боронить Манджу-Ко.

Могутній рух поневолених націй СССР робить безперечно Україну поважним політичним чинником в Европі, а це накладає на українців поза межами СССР обовязок не „бути готовими до подій", а брати діяльну участь в їх витворюванні. Для ставлення українців до тої чи іншої держави Европи є міродайним ставлення цієї держави до Москви, та до справи утворення протимосковського бльоку великих держав.

М. Данько.

Що за дикий шум та рев, коли чорний велитень цілим своїм тілом сміється!

Від того будяться білі хмарки, дівиці, що сплять у своїх синіх ліжках, високо над верхами дерев. Починають перелякано тремтіти. Також їх батько, вітер, підноситься. Спершу крутиться зажурено довкола. Потім бере свої перелякані доні у рамена й тікає з ними так скоро, що лише повівають ніжні сукні повітряних дівчат.

Тоді пробігають на землі по полях скорі тіни. Це страх, що гониться за переляканими втікачами. На ланах, що над ними він пролітає, клониться несміле колосся й щойно по хвилині, як він уже далеко, збіжа позволи підноситься та колише ще довгий час, невдоволено головами, важкими від зерна.

Потому стоїть уже тихо. Сполошене сонце знову показується й підбадьорює його зовсім, оповідаючи про благодати, що виростуть колись з малих колосків. Цим перейнається збіжа так гарячо аж до глибин серця, що його радість пливе над ланом схвильованою загравою.

Перший раз від семи літ не пригноблювали старого Франца ті казки дитячого віку. У мягкій, вдоволено-пустій задумі стояв, чекаючи на Параньку, що була ще в хаті й зі стукотом складала порожню дерев'яну посуду.

Стояв за коровами випрямлений та дивився на ліс, віддихаючи глибоко холодним повітрям, що плило звідтам. Груди пили це холодне повітря жадібно. І запримітив вдоволений, що тиха певність себе, що її принесла йому вночі пересувна тінь, поверталася знову через цей свобідний віддих й переходила в усі його змисли та приносила й свіжість, про яку він майже забув.

(Далі буде.)

Треба якнайчастіше зміняти білля!

А передовсім прати його в Радіоні. Тоді перетріває воно довгі роки. Радіон пере все і заощаджує багато труду. Надається до всякого білля. Вертає йому первісний вигляд і надає милий свіжий запах.

Оце властивий спосіб уживання:

1. **Розпустити Радіон у зимній воді.**
2. **Варити принайменше 15 мінут.**
3. **Полоскати спочатку в гарячій, опісля в зимній воді.**

RADION sam pierze!

RADION

пере все ідеально чисто

25/72

Літо йде! На оселі ... у таборі!

Вже чути в повітрі запах акацій і лип, хоч ще не зацвили; вже заносить свіжим подувом вітру з Підлютого, з під Космача і Рожанки; вже шумить десь далеко перед нами Лімниця, Прут і Опір.

Літо йде! Вакації надходять!

Де-ж краще провести їх молоді й дітворі, як не там, звідкіля несуться чудові голоси природи, що немов запрошує до себе: Спічніть у мене! дам вам сил і чистих радощів опанування.

Згадується мені мій побут у минулому році на Соколі й Остодорі. Три дні всього там була, а відмолодніла на десятки літ. І як не молодніти! Далеко від метушні міста й турбот буднів, високо серед глибокої тиші гір, яку перебивае лише розмова столітніх стрункіх смерек, шум Лімниці і вряди-годи там унизу посвист тартакової залізнички. А кругом, на широкій поляні сім десяток молодих дівчат, осмалених сонцем, здорових, веселих, здисциплінованих. Всі почуваються тут так гарно! Всі рівні перед таборовим законом; найтяжчі роботи виконують з усмішкою, не під примусом, а з власної охоти й свідомости, що так треба. Кожна година дня виповнена якоюсь роботою для громади, але та робота не мучить, навпаки підбадьорує, кріпить сили, дає внутрішне вдоволення. В далеку дорогу пішки маніджає одна з таборовичок, щоби принести товаришкам почту; інша спішить до сусіднього містечка за харчами; ще інші сторожать у ніч, розпалюють ватру, редагують таборову газетку, вирівнюють тяжкими молотами площу під забави.

А все прекрасно зорганізоване — і технічна сторона прохарчування табору і виховна. Так, передовсім виховна, бо таборування — це переважний виховний чинник, що має привчити молодь зарадности, самостійности, витривалости на деякі таборові невигоди, а одночасно гутірками доповнити те, чого не стає теперішній школі: подати знання рідної історії в її наймаркантніших подіях і особах, знання рідної мови й звичаїв. Це для виховання нашої молоді річ превелікої ваги, тимбільше, що в наших таборах маємо теж молодь з Волині, для якої одно таке літо серед галичан є справжньою школою національного освідомлення.

А діточий табор на Остодорі! Має прегарне положення й просторе поміщення, але воно вже показується за мале для дітвори, що щораз численніше зголошується. Там уже не так тихо, як на Соколі — звісна річ, дітвора — а є її якась сотня — гуде, гомонить, гей бджоли в уликах. Є тут зовсім маленькі й більші хлопці і дівчата, тимто й потребують дуже дбайливої опіки старших. Але і в них є своя денна програма занять: прогульки, читання, гутірки. Емігрантка Боньця, малесенька улюбленица табору, приїзджає тут щороку аж з під Варшави і почувається дуже щаслива. Була ще й одна волиняночка, „поетка", що складала вірші на всілякі теми й оказії. А коли запалили велику ватру перед таборам, і тут появилася своя жива газетка на злобу дня.

Остодор помагає дітям: вертаються здорові, прибуває всім на вазі, стають самостійніші — признають це всі мами й тати. А діти довго ще згадують таборування глибоко в горах.

Девять таборів організує цього року комісія виховних осель при Українськім Т-ві охорони дітей і опіки над молодю — здовж Підкарпаття від Старяви коло Хирова аж до Поляни коло Космача. Чотири для дітей до 11 літ, хлопців і дівчат — чотири для старшої молоді повище 14, яка вже сама собою править, сама організує й веде своє таборове життя. Цих вісім таборів має вже свою усталену марку — від літ проводять там наші діти чотиротижневі вакації.

Та цього року повстає ще нова оселя для дівчат, що працюють фахово в різних ремеслах, або щойно підготовляються до них. Думка, створити і для них оселю, повстала серед молодих таборових організаторок, які відчули цю прогіру в нашім таборовім вихованні, відчули ніжним жіночим серцем і розумом свідомих громадянок, що саме може найбільше дбайливої опіки потребує наша ремісничa молодь, оці запрацьовані над шитвом, при машині чи іншому гарстаті дівчата, що часто — дуже часто живуть у чужому середовищі, яке поволі бере їх у свої кліщі. Треба й їх втягнути до того таборового життя, яким жила досі тільки шкільна молодь, у ту рідну атмосферу, яка теплом гартує душі, стає протиотрутою чужинецьких впливів.

І така оселя повстає в Рожанці коло Тухлі. Буде примішена в будинку тернопільської Філії „Учительської Громади", яка на ту цілі його відступає. Кошти удержання цієї оселі мусять покрити самі організаторки, бо мала оплата (20 зол.), яку ледви чи можна буде стягнути з незасібних дівчат, не вистачить. Тому молоді організаторки придумують різні способи, щоби грошей придбати: збирають жертви по установах і в приватних людей, роблять імпрези, виконують самі різні робітки на базар і таке інше. Якщо не були ще у Вас, Шановні читачі, а зайдуть, прийміть їх щиро, докиньте і свою лепту на добре діло. А може найдеться хто із заможніших бездітних, що возьме на себе удержання одної такої таборовички — може є між нами і такі, не багаті на гріш, а багаті серцем, яким 20 зол. не буде надто великою жертвою. Тими грішми можна дати змогу одній молодій дівчині провести кілька тижнів в умовинах, до яких нераз може зітхала, про які мріяла, мов про зачароване царство, схилена над шитвом елегантної сукні для пані, що виїзджає на пляжу чи на гірське літнище.

А тепер ось найшлися щирі посестри, які вичарують її мрій в дійсність. І вона зможе виїхати на літнище, відпочати, побачити гори, ріки, зелень, пожити в кружку старших дбайливих товаришок, які навчать її ще багато дечого такого, що треба їй знати.

Гурток молодих ініціяторок ремісничої оселі в особах пп. Ірини Пеленської, Марусі Федусевич, Славки Процівної і Федейкової сміливо

й з вірою почимає творити новий вакаційний центр у наших горах — бере на себе ввесь тягар зорганізування й ведення такого табору — від громадянства жде лише невеличкої матеріяльної підмоги і — зрозуміння ваги задуманої акції.

Конст. Малицька.

ВІДПОЧИНКОВІ ОСЕЛІ.

Українське Краєве Т-во охорони дітей і опіки над молодю у Львові організує літом 1935 р. такі оселі:

Для дітей до літ 14.

1. На Остодорі к. Підмотого — від 21. VI. — 19. VII. дів. Оплата: зол. 45. Зголошення приймає: М. Фіголь, Львів, Марка 20.

2. На Остодорі к. Підл. — від 22. VII.—19. VIII. хлоп. Оплата: 45 зол. Зголошення: І. Кліщ, Львів, Хлопіцького 26.

3. В Старяві к. Хирова — від 19. VI.—16. VII. хлоп. Оплата: 40 зол. Зголошення: І. Кліщ, Львів, Хлопіцького 26.

4. В Старяві к. Хирова — від 18. VII.—14. VIII. дів. Оплата 40 зол. Зголошення: І. Шухевич, Львів, Сикстуська 58 а.

Для молоді вище 14 літ:

5. На Соколі к. Підлютого — від 21. VI. — 16. VII. жін. Оплата: 40 зол. Зголошення: І. Шухевич, Львів, Сикстуська 58 а.

6. На Соколі к. Підлютого — від 20. VII. — 14. VIII. муж. Оплата: 40 зол. Зголошення: М. Гресько, Львів, Городецька 95, „Пласт".

7. На Поляні к. Космача — від 24. VI. — 16. VII. Оплата: 35 зол. Зголошення: Б. Павлюк, Потоцького 110.

8. В Ісакові н. Дністром — від 24. VI. — 16. VII. муж. Оплата: 35 зол. Зголошення: М. Гресько, Львів, Городецька 95.

Для фахово працюючих дівчат:

9. В Рожанці к. Тухлі — від 1. VIII. — 17. VIII. Оплата: 20 зол. Зголошення: І. Пеленська, Львів, Міцкевича 11.

Рати на оплати до всіх осель слід надсилати тільки до Земельного Банку у Львові на к то П. К.О. 500.17 з виразним зазначенням: Комісія Виховних Осель і Мандрівок (КВОМ) подаючи своє прізвище та оселю, на яку зголошується. Рати треба зложити перед відїздом на оселю. Всі ті, що залягають з оплатами за минулий рік мусять оплатити перед відїздом на оселю повну оплату за р. 1935, а залеглу оплату вирівнувати щомісячними ратами починаючи від 1. V. ц. р.

За ближчими інформаціями звертатись, затучуючи марку на відповідь, на подані адреси.

Вільномулярі або масони.

ЩО ТАКЕ МАСОНСТВО І ЗВІДКИ ВОНО ВЗЯЛОСЬ?

Дуже часто чується про вільномулярів, про їх вплив на політику, дипльоматію, фільософію, літературу, законодавство і т. д., читається в часописах полемічні статті про те, чи гетьман Скоропадський є масоном, чи ні, але всетаки наше громадянство не має докладних відомостей про цю велику організацію, яка була і є носієм усяких радикальних суспільних течій як соціялізм і т. п. Тут я бажав би запізнати шановних читачів з істотою вільномулярства, його генезою, історією та його всебічним впливом на формування релігійного і суспільно-політичного світогляду як в одиниць, так і в цілих суспільних клясах верств у світі, зокремаж в Европі.

По страшних буревіях реформації, по кривавих релігійних війнах XVI. і XVII століття прийшло століття, яке видало на світ Вольтера, століття релігійного індиферентизму, а радше скептицизму і безвірства, яке при підмозі сильних цього світа, приходіте в одіння фільософії, з крикливим німбом знання на голові, рушило сміло на підбій світа. В імя поступу і культури, гуманітарних гасел і цивілізації пішли тодішні фільософи на війну з релігією з гаслом на устах: „écrasez l'infame", з сарказмом і софістерією як головною зброєю.

Провід у цій війні обняла і держить досі велика міжнар. сила, якій на імя є „вільномулярство", зване з французька масонерією від слова: „franc-maçonerie".

Вільномулярство є конспіративною організацією мужчин і жінок з нехристіянським релігійним і моральним світоглядом, як есенціональною прикметою і з цілями політично-соціяльного характеру.

Як організація є вільномулярство „церквою", а радше чернечим чином, як воно само себе називає: має свої закони і правила, свій уряд, свої присяги й обіти, які щороку відновлює, і свою подвійну ціль. Одна, позірна, для нижчих символічних ступенів і для профанів є: любов ближнього, гуманізм, ущасливлення людства, змагання обєднати правдивих приятелів людства без огляду на релігійну і національну приналежність в одну громаду для спільної праці над поширенням просвіти, філянтропії і поступу; удосконалення людського інтелекту і його найінтензивніша експльоатація в цілі збудування величньої будівлі з життя й душ, плекання чеснот, які ушляхотнюють людину, підносять родинне життя і встановляють норма для найвищих обовязків супроти держави. Ось гасла, які служать на експорт для замилення очей людям ще не зіпсованим. Зате правдива ціль вільномулярства, доступна або знана щойно вищим ступіням цієї страшної організації, т. зв. червоній масонерії, є така: повалити християнство й побудований на ньому політично суспільний лад, здвигнути природну релігію, або надрелігію, яка є „питома всім людям", яка міститься в кожній релігії, яка основується на людському розумі, в якої богом є — людина і матерія. Дійсно, страшна квінтесенція гуманізму! Їхня наука, це чистий натуралізм, який виключає всякий надприродний чинник, всяке обявлення. Нема ніякої сили Божого походження, щасливість дається осягнути тут на землі, а все поза тим є порожнім пересудом, перешкодою в правдивому поступі і в змаганні до осягнення цілковитого щастя тут на землі. Ось правдиві, дійсні ідеали вільномулярів!

Вільномулярство є зорганізованою релігією, яка хоче заступити християнство. Має свої святині, вівтарі, церемонії, обряди, любовні пирі, цілу літургію і вільномулярську ерархію з шумними назвами. Як суперниця католицької Церкви є масонерія універсальною, міжнародньою організацією і змагає до знесення всякої ріжниці між особами ріжних вірувань, ріжного походження, становища в світі і т. д. Своє гасло „рівність" розуміє вона в дивний спосіб, а саме, що сама має всім заволодіти, це є підчинити собі монархів, уряди, дипльоматію, школу, родину і суспільність, себто обняти провід політично суспільного або цілого публичного життя, щоби таким чином мерщій здійснити свої дійсні ідеали. Тому власне називає вільномулярство себе „королівською штукою". Воно опановує, здвигає і валить держави та уряди, переміює суспільні устрої, все і всюди виступає супроти Церкви і держави, як рівнорядний чинник, як „altare contra altare".

Характеристичною рисою масонерії є її таємничість; вона має свої містерії, свою символіку і свої тайни, які запозичила частинно від маніхейців, частинно від египетських і елевзійських містерій. Свободу розуміють вищі втаємничені у все масони як відкинення всякої релігійної догми й утворення релігійного культу

СТЕПАН ШУРАТ. 3)

Польські переклади

„Слова о полку Ігоревім".

(Докінчення.)

За прикладом Набеляка пішли його близькі приятелі А. Бельовський і Л. Семенський. Їх праця мала бути доповненням і завершенням почину Набеляка. Відсунувши вірність перекладу на другий план, вони рішили перекладати „Слово" віршем, щоби піднеслити передовсім красу й прикмети поеми величчю зовнішньої форми. Суперництво скінчилося перемогою Бельовського. Щоправда, Семенський переклав у цілості „Королевдворський рукопис", але з наміреного перекладу „Слова" видрукував у „Czasopiśmie Naukowem" за 1833. р., на жаль, тільки початок. На жаль, бо при тій легкості пера, що характеризує його поетичну творчість, міг був дати один з кращих польських перекладів „Слова".

Ось фрагмент перекладу Семенського:

Igor już czeka z swymi wojowniki
Brata Wsewłoda — Wsewołod tur dziki
Przybył — i mówi: „Igorze! tyś bratem,
Tyś wszystkim dla mnie, tyś mi jasnem światem.
Krew Światosława w naszem bije łonie;
Lecz siodłaj bracie, siodłaj rączе konie,
Moje u Kurska, już przodem wysłane,
Stoją gotowe, stoją posiodłane;
A kurscy mężе wprawni w celne strzały,
Matki ich w helmy, w zbroje przewijały,
Łuk trąb wojennych kołysał ich we śnie,
A drzewcem kopji karcono ich wcześnie.
Znane im wszystkie kryjówki i szlaki,
Łuk naciągnięty, natkane sajdaki,
A szable ostre, do cięcia gotowe;
Skaczą po knici niby wilki płowe,
Szukając w trudach, ranach i boleści
Sławy dla księcia, a dla siebie cześci". —

Перший повний віршений переклад „Слова" дав польській літературі щойно А. Бельовський. До свого перекладу привязував він велику вагу. В листі з 11. листопада 1832. р. до Набеляка, що перебував тоді на лікуванні в Швайцарії, пише: „Przyznam się, że więcej może niż kiedykolwiek czuję potrzebę wtrącenia w naszą poezję ducha słowiańskiego z całym przepychem i bogactwem języka starego i zasobów pobratymczo-słowiańskich; do tego zmierza mój przekład Igora, moje serbskie pieśni nowe, i wiele prac innych, które już w części rozpocząłem" (Zawadzki: „Literat. P. w Galicji", str. 51).

А в дальших листах з незвичайною докладністю повідомляє Набеляка майже про кожний крок друкарського діла.

Очікуваний переклад появився щойно на початку 1833. р. („Wyprawa Igora na Połowców. Poemat słowiański, wydany przez Augusta Bielowskiego", Lw. 1833. Nakł. F. Pillera).

До самого перекладу додав ще Бельовський передне слово з історією „Слова" та своїми поглядами на нього й пояснення до тексту. Проектований прозовий переклад Набеляка заступив у виданні власним. Зараз по появі переклад цей стрінувся з надто прихильною оцінкою Семенського на сторінках „Rozmaitości Lwowskich" (1833, ч. 11), що викликало знову досить остру відповідь Сарчинського в „Czasopiśmie Naukowem" (1833, вш. II. ст. 121—2). В дійсну вартість перекладу не входимо. Згадаємо тільки, що переклад цей довгі роки тішився великою популярністю й що часто й залюбки цитовано його фрагменти в принагідних статтях, літературних оглядах тощо. В суті речі переклад цей це велика частина літературного надбання Бельовського, що незабаром опісля замінив перо поета пером історіографа.

Може й тут цікаво буде навести кілька віршів з цього перекладу:

Od rannych świstów do nocy od nocy
Do świtu gęste strzał się leją deszcze,
Słychać grzmot szabel śród trzasku oszczepów
W dalekiej ziemi połowieckich stepów.
A czarny obszar końskiemi kopyty,
Zorany, kośćmi zasiany krwią zmyty,

Wydał dla Rusi plon bujny — niedolę...
Co za szum rano? co za dźwięk przez pole?
Igor zawraca pułki, żal go bodzie
Za tobą miły bracie Wsewołodzie!
I dzień i drugi trwa pobój zajadły,
W trzecim sztandary wojsk Igora padły;
Tu się brat z bratem nad bystrą Kajałą
Żegna — krwawego wina im niestało.
Skończyło ucztę chrobre ruskie plemię,
Poczciwszy wrogi, padło za swą ziemię!...
Żałośna trawa ziemią liść rozściela,
I drzewo tęskne przekłania konary...

З пізніших видань перекладу „Слова" Бельовського слід згадати видання в „Bibljotece Powszechnej" (ч. 447) і видання нашого поета В. Лепкого з 1906. р. в збірці „Arcydzieła polskich i obcych pisarzy" (ст. 47.) з його поясненнями й прозовим перекладом.

Можливо, що в звязку з цими програмовими намаганнями молодої львівської громади залишаються і пізніші студії над „Словом" Івана Вагилевича та його прозовий польський переклад „Слова" з 1865. р.

По згаданих перекладах у XIX. ст. появився ще тільки один віршований переклад „Слова" — виленського епископа А. С. Красінського. Його перше петербурське видання у 1856. р. тепер доволі рідке. Вдруге, з деякими змінами й вступом автора видав цей переклад у 1887. р. Романський у першому томі збірки п. н. „Wieniec poetów słowiańskich", — разом з російським перекладом Гербеля й чеським Ербена.

Порівнюючи переклад Красінського з давнішим Бельовського, ледви чи можнаб сказати, що переклад Красінського кращий. Щоправда, під оглядом вірности він рівний перекладові Бельовського, але в загальній передачі настроїв поеми може дещо слабший. Зате легкістю та прозорістю стилю й бриллянтністю вірша Красінський перевищив Бельовського. А всеж переклад цей не набрав популярности й сьогодні мало знаний.

Для порівняння з перекладом Бельовського хай послужить ця сама частина з цього перекладу:

згідно зі своїм уподобанням у дусі деїстичнім, пантеїстичнім або матеріялістичнім; рівність видять масони в тім, що не визнають ніякої влади, побудованої на християнстві, ніякої моральної або духової вищости, їх рівність нівелює всі релігії, стани і всі влади і спроваджує їх до спільного безвірства і побратимства під егідою льожі.

Одначе ці свої дійсні цілі, віруванння чи безвірство і тайни закривають вільномулярі запопадливо перед нижчими, символічними ступінями і перед світом деклямаціями про поборювання фанатизму, пересуду і нетерпимости, жертвенністю на добродійні цілі, ущасливленням людства, рецитаціями про гасла французької революції, а саме про рівність, свободу і побратимство всіх людей. Коли хто вступить до вільномулярів, то його поволі приготовляють до зрозуміння цілої вільномулярської таємниці, до введення його в arcana scientiae. В перших двох ступінях, ученикові і челядникові, вказується лише на вільність і рівність як ціль вільномулярства, але позволяється, щоби свіжий адепт розумів ці поняття по свому, відповідно до свого індивідуального наставлення. Зате забавляється таких „учеників" і „челядників" формалістикою і хаотичною символікою, а приготовляється їх ум до дальших таємниць, до зберігання тайни про все, що діється в льожі, страшною присягою. Ось зразок її: „Присягаю перед найвищим Богом, архітектом цілого світа на честь і моє спасення, що таємниць додержу з найбільшою ревністю; присягаю, що до смерти не зраджу ніякої тайни ні словом, ні письмом, ні в якийнебудь інший спосіб. Крім того присягаю та обіцюю якнайторжественніше доховати і берегти цілим моїм життям і кровю всі закони і статути. На випадок недодержання цієї присяги годжуся на підрізання мого горла, викинення мого серця і внутренностей у морську пропасть, спалення мого тіла і розкинення попелу на всі чотири вітри та на вимазання мого імени в цілій землі, хіба, що я мав би служити за пострах для цілого людства. Нехай мені Найвищий Архітект світа в тім допоможе; на потвердження присяги цілую св. Євангелію". Дійсно страшна присяга. Цього роду юраменти складається за кожний раз при переході до вищого ступіня, яких є після шотляндського обряду аж 33. У 3. ступіні майстра представляється „братові" — так звуть взаїмно себе вільномулярі — алегоричну постать Адонірама, якого смерть треба пімстити і відшукати згублене гасло масонів. У 4. ступіні, вибраному адептові пригадується патріярхальні часи, коли то люди мали лише природну релігію і кожна людина була жерцем Бога природи. Щойно в 5. і 6. ступіні, то є в ступені шотляндського „кавалїра" і „кавалїра сходу" велиться „братові" відкинути всяку тиранію і релігійний фанатизм; вільномуляр має бути жерцем Бога-Єгови, який лучиться з людьми лише при допомозі розуму і не журиться цим світом. У 7. ступіні „кавалїра „de Rose - Croix", це є рожевого хреста кажеться, що пімсту, заповіджену в 4. ступіні треба виконати на Ісусі Христі, бо Він загубив правдиву честь Єгови. Врешті в 30. ступіні „кавалїра" „кадош" відкривається вільномуляреві, що смерть великого майстра Темплярів Малея належить пімстити на папі і християнському устроєві.

Д-р Петро Мінко.

(Продовження буде.)

За привернення монархії в Греції.

БІЛГОРОД, ПАТ. Преса широко пише про акцію грецьких монархістів. Часопис „Време" оголосив інтервю свого кореспондента у Сальовіках з провідником грецьких монархістів Метаксасом, який приїхав до Сальонік. По його приїзді на двірці відограли грецький королівський гимн. Метаксас заявив, що його завданням вже повернути поворот колишнього грецького короля Юрія на грецький престіл. Щойно тоді в Греції дійде до нормальних умовин політичного життя.

Рібентроп поїде до Льондону з пропозиціями Німеччини.

ПАРИЖ, 25. 5. ПАТ. Авас повідомляє, що демарш британського амбасадора Фіпса у Берліні мав на меті виєднати від Німеччини конкретні вияснення. Щойно тоді британський кабінет рішить, яку форму надати переговорам. У Льондоні кружляють поголоски, що до Льондону приїде фон Рібентроп з метою доповнити вістки, які дістане Фіпс у Берліні.

Візита прем. Ґерінґа у Будапешті.

БУДАПЕШТ, 25. 5. ПАТ. Вчора пополудні приїхав літаком до Будапешту пруський премієр Ґерінґ у товаристві мін. Керля, геського князя Филипа з жінками та двома державними підсекретарями. Побут німецьких гостей має приватний характер. Прем. Ґерінґ після дводенного побуту в Будапешті поїде до Рагузи в Югославії. Негайно по приїзді прем. Ґерінґа прийняв на авдієнції регент Горті.

Жадайте всюди!
Найкращу **рідину, пасту і порошки до чищення металів і посуди — та смар ло лещат.** 440 26—? **„СІЛЬВА"** **Львів, Бандурського 5.**

Od rana do wieczora,
Od zmroku po świt biały,
Walczą pułki Igora,
Sypią się gradem hartowane strzały,
Tu szabla z grzmotem o hełmy szczęka,
Tu z trzaskiem dzida stalowa pęka,
Między stepy nieznanemi,
W dalekiej Połowców ziemi.

Czarna kopyty ziemia zorana,
Od krwi rozmiękła, kośćmi zasiana,
Bujny plon ruskie pola przyniosły,
Łzy powschodziły, klęski wyrosły.

Jaki szum stepie? i tętent koni?
Nad rankiem o słońca wschodzie
Igor znów pułki woła do broni,
Żal mi cię, miły bracie Wsewołodzie!

Jeden dzień wre bój zajadły,
Drugi dzień płynie krwi morze,
W trzecim o południu padły
Sztandary twoje, Igorze.

Tu się bracia rozłączyli
Nad bystrą rzeką Kajałą,
Tutaj krwawego wina im nie stało.

Na godach śmierci swatów popoili,
I ucztę dla nich wyprawiwszy krwawą,
Za ojców ziemię polegli ze sławą.

Trawy od żalu zwiędły stepowe,
Z tęsknoty drzewa schyliły głowę.

Мабуть „Слово" манило й польського славіста. Б. Грабовського, що дав тільки фрагменти прозового перекладу в творі „Dzieje literatury powszechnej" (т. II., 1887).

Вже у двацятому столітті переклав „Слово" на польське Богдан Лепкий у 1905. році а останні роки принесли високо мистецький та глибоко подуманий переклад чолового сучасного польського поета Ю. Тувіма („Słowo o wyprawie Igora". Bibljoteka Narodowa. № 50. Serja II. Kraków 1928; з дуже цікавою вступною статтею А. Брікнера), що явився начеб завершенням польських студій над цією поемою від часу її відкриття й оголошення друком.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Агенція Рейтера повідомляє: Відповідь Муссолінія на останню спробу вийти з абісинсько-італійського непорозуміння не є вдоволяюча. Побоюються, що переговори треватимуть ще в суботу і неділю.

— Число нових большевицьких літаків, що їх мають вибудувати на місце „Максима Горького" збільшилося до девять. Вони будуть називатися: „Ленін", „Сталін" „Молотов", „Калінін", „Максим Горкій", „Каґановіч", „Орджонікідзе", „Кіров" і „Ворошилов".

— Авас повідомляє, що премієр Фланден відбув нараду з мін. Еріо і Мартеном. По нарадах ствердили, що між обома державними мужами є повне порозуміння.

— У фабричній пекарні у Ярославі в СССР ствердили скандальні відносини. Робітники находили у бохонцях хліба цвяхи, сміття навіть миші.

— З Кобленції повідомляють, що місцевий суд лавників засудив двох католицьких парохів на 6 і 5 місяців вязниці. Одному з них закинули легковажне представлювання нац.-соціалістичної акції зимової допомоги безробітним, другому напади з проповідальниці на гітлерівську молодь.

— Католицький місійний орган „Христкеніґсботе", що виходить у Майдінґен коло Аахен припинили на необмежений час за поширювання ворожих до національного соціялізму настроїв.

— Дирекція митної комори в Шафгавзені (Швайцарія) зложила рапорт у справі нарушення швайцарсько-німецького кордону німецькими літаками.

Село в місті.

Прогулька селян Жовківщини до Львова.

Нераз бачу по вулицях Львова: тягнеться довгий вуж пар, щораз пристає, оглядає якусь вежу, каменицю, а далі збивається в гурт і слухає слів провідника. На вулиці гуркіт, крик і гамір, то й слів добре не чути. Треба витягнути шию, продовжити вухо долонею, щоб зловити слова. І витягають шиї і прикладають до вух долоні і слухають. Не хочуть пропустити ніодної інформації. Адже на те вони й їхали в далеких Копичинець, Заболотова чи Белзгорода.

Все це прогульки учнів, а то й старших мешканців міст та містечок, що приїхали подивитись і пізнати Львів. По більшій частині це польські прогульки, що приїхали обзнайомитися з польським Львовом.

Але минулої п'ятниці і суботи (24. і 25. ц. м.) образець був дещо інший. Вулицями Львова тягнув довший вуж не учнів, не старших міщухів, а селян з жовківського повіту. Приїхало їх 92, а прогульку зорґанізував Повітовий Союз Кооператив у Жовкві. Їхали ті люди по 50—60 і більше кільометрів, майже всі підводами, їхали цілу ніч, щоб на 8. год. рано бути у Львові на Богданівці, звідки почалися оглядини столиці.

Під проводом представника РСУК посла З. Пелейського й декількох урядовців того Союзу селяни Жовківщини оглянули спершу фабрику *„Суспільний Промисл"* (кава, цикорія), де дістали теж снідання. Звідти перейшли до фабрики пастий *„Елегант"*, потім до *„Фортуни Нової"*, а далі до фабрики мила *Центросоюзу*, до фірми *„Денброн"*, *„Декоро"*, *„ОКО"*, до виробні батерій *ЕКО* і т. д. На обіді були всі учасники прогульки в *Еміґраційному Домі* при вул. Вишневецьких, де для них приладили гостину пані під проводом пп. Говиковичевої і Рижевської. Там вони теж вигідно і в чистій постелі переночували.

Пополудні першого дня оглянули прогульковці *Народню Лічницю*, де дістали потрібні пояснення від д-ра Малиса, і *св. Юр*, де короткий реферат виголосив для них д-р Драган. Опісля то дорозі до Нац. Музею перейшли попри дім Муз. Т-ва ім. Лисенка, театральну площу та Академічний Дім. У *Національному Музею* опровадив прогульковців та дав пояснення до експонатів дир. д-р Свенціцький. На закінчення першого дня відбулася вечера в салях *РСУК*, де пос. Луцький оповідав м. ін. про свої враження в поїздки до Данії. Все, що прогульковці оглянули й почули того дня, зробило на них якнайкраще враження.

В суботу явилися всі учасники вже в год. 7. рано в забудуваннях *Маслосоюзу*, де оглянули докладно всі його уладження та вислухали коротких рефератів п. Йовика і дир. Палія. Там теж дістали снідання. З Маслосоюзу перейшли прогульковці вулицями: Бартоша Гловацького, Шептицьких, пл. Юра, Міцкевича (попри дирекцію залізниць, дім РСУК, далі Банк Польський, університет), Коперника (Центробанк, Нар. Гостинниця) і Сикстуською до гори (Пласт, ЕКО, книгарня Рідної Школи, Духовна Семинарія). В год. 10. були у *Центросоюзі* при вул. Зиморовича, де оглянули його бюра, потім перейшли на ринок, де спинилися поруч домів *Народньої Торгівлі*, *Труду і Карпатії*. В Нар. Торговлі оглянули з великим зацікавленням пожарню кави та дістали потрібні пояснення. Опісля перейшли всі до дому Просвіти, де в Т-ві *„Просвіта"* привітав їх голова проф. д-р Брик і короткий реферат виголосив секретар п. М. Дужий. З черги оглянули учасники прогульки *друкарню „Діла"* уряд з її

МАТЕРІЯЛИ НА УБРАННЯ
ПЕРШОРЯДНІ БЕЛЬСЬКІ ҐАТУНКИ
Найнижчі ціни поручає
Тадей Цветлєр
Львів, Марійська Площа 3.
11/91 (Дім Шпрехера) тел. 238-43. 19—21

ротаційними машинами, лінотипами і т. д., що зробило на них велике враження. *В редакції „Діла" й „Неділі"* дістали всі по примірнику тих газет і перейшли до бюр *„Сільського Господаря"*, де їх витав дир. д-р Е. Храпливий. Після того були ще прогульковці в *„Дністрі"*, в *Музею Наук. Т-ва ім. Шевченка*, де оглянули теж бібліотеку, друкарню і переплетню, а закінчили прогульку на *Високому Замку*, звідки давав їм пояснення про місто ред. М. Голубець.

Прогульку наших селян з Жовківщини до Львова можна назвати дуже вдатною. Всі її учасники були вповні вдоволені, вони багато скористали і не мали просто слів подяки для аранжерів і тих, що їх обводили по місті й поодиноких установах. Такі прогульки з ближчих і дальших околиць Львова варто організувати якнайчастіше, бо вони наладнують необхідний усім зв'язок села з містом, поширюють національну свідомість серед учасників та дають їм багато практичних вістей і вказівок, що їх вони зможуть опісля з користю прикорювати у своєму житті на селі.

—o—

Справа на часі.

Годбаймо за реалізацію гасла: Українські діти до українських шкіл!

Народня Організація Українців м. Львова в порозумінні з Повітовим Союзом Кружків „Рідної Школи" скликала на день 24. травня нараду в справі запису нашої дітвори до шкіл Рідної Школи. Нарада відбулася в домівці Нар. Організації при вул. Підвалля 7. III. пов. при участи около 50 осіб, як представників рідних наших установ. Були присутні делегати дільницевих Народніх Організацій Українців м. Львова, дільницевих кружків Р. Ш., Т-ва „Воля", „Зоря", представник Головної Управи Р. Ш., голова Пов. Союзу Кружків Р. Ш., управителі шкіл Р. Ш., представниці Союзу Українок, Української Захоронки та представник філії „Просвіти" за м. Львів.

Наради відкрив посол. *д-р Ст. Біляк*, голова Народньої Організації Українців м. Львова, вказуючи на велике значіння Рідної Школи, Захоронок та вакаційних осель взагалі та у Львові зокрема. Згадав також і про фахові школи, на які наше громадянство повинно звернути пильну увагу. Опісля *проф. Ластовецький* виказав, яке велике значіння має наука в рідній мові. В молодій дитячій душі вщеплюється уже змалку любов та пошану до всього, що рідне. До рідної мови, історії народу. Якщо в минулому поносили ми великі втрати, то головно тому, що наші діти виховувались в чужій школі. Дир. *Домбровський* подав короткий нарис нашого рідношкільного шкільництва від його початків аж до нині. Представив ті труднощі, з якими мусить змагатися Рідна Школа, одначе їх ми мусимо побороти, бо рідне шкільництво — це наша будучність. Горячими словами закликав промовець присутніх доложити усіх старань та зусиль, щоб українська дітвора щільно виповнила школи Р. Ш.

Опісля цілий гурт громадянок та громадян, як дир. Герасимович, інж. Кандяк, секр. Добрянський, п. Волощакова, п. Федорчакова, радн. Стевчак, д-р Бощорків, п. Зубач, п. Тусевич та делегат Т-ва „Воля", висказували свої думки про способи приєднання якнайбільшого числа дітвори до шкіл Р. Ш. Кожна установа, заступлена на цих нарадах, взяла на себе обовязок повести якнайактивнішу діяльність для поширення гасла: Українські діти до українських шкіл!

Провідник зборів посол д-р Біляк та проф. Ластовецький подякували зібраним за їх численну участь. Представники установ розходились домів повні твердої віри, що українське громадянство Львова та його околиць виконає свій обовязок.

В. Б.

Учасник міліона.

Власником одної з четвертин льосу ч. 87.111, на який впала виграна міліона золотих, є п. Петро Наконський зі Сяноку під Ойцовом, де він має гастрономічне заведення.

Пан Н. зреалізував вже у Генеральній Дирекції Державної Льотерії припадну йому суму 200.000 зол. і помістив її поживо в Банку Краєвого Господарства. Має він намір збудувати дім на комірне у Кракові.

Тепер увійшли ми вже в період 33-ої Льотерії, яка, як відомо, передбачує крім звичайних чотирьох кляс ще додаткове безплатне тягнення на взірець 3 огляду на великий попит на льоси до І-ої кляси, треба спішитись з купном, бо може їх бракнути.

Спеціально злекшену ситуацію будуть мати ті, що здобули т. зв. виграну потішення, бо льос до І-ої кляси нічого їх не буде коштувати.

Жниво клієнтів „Надії"

в 32-ій Державній Льотерії

Зол. 100.000 на ч. 69572
Зол. 100.000 на ч. 161896
Зол. 20.000 на ч. 111049
Зол. 20.000 на ч. 155742
Зол. 10.000 на ч. 5044
Зол. 10.000 на ч. 57305
Зол. 10.000 на ч. 57461
Зол. 10.000 на ч. 60478
Зол. 10.000 на ч. 72386
Зол. 10.000 на ч. 83319
Зол. 5.000 на ч. 31232
Зол. 5.000 на ч. 35677
Зол. 5.000 на ч. 56501

Зол. 5.000 на ч. 79823
Зол. 5.000 на ч. 81848
Зол. 5.000 на ч. 101800
Зол. 5.000 на ч. 111062
Зол. 5.000 на ч. 147161
Зол. 5.000 на ч. 149264
Зол. 5.000 на ч. 158426
Зол. 5.000 на ч. 158946
Зол. 5.000 на ч. 162240
Зол. 5.000 на ч. 165912
Зол. 5.000 на ч. 177916
Зол. 5.000 на ч. 178308
Зол. 5.000 на ч. 178887

крім цього 32 виграні по зол. 2.500·—, 48 виграних по зол. 2.000·—, 98 виграних по зол. 1.000·— та багато тисяч виграних нижче зол. 1.000·—, на загальну суму

кілька міліонів золотих

Щасливі льоси 1-ої кляси в с і к у п у ю т ь у найбільшій і найщасливішій колектурі краю

Тягнення І-ої кляси вже 19. червня.

„Н А Д І Я"
Львів, Легіонів 11

Вечір співу та деклямації.

24-го ц. м. „Кооператива Український Театр" у Львові при співучасти жіночого Клюбу „Нової Хати" дала для запрошених гостей вечір, на якому виступило пять наших артистів.

П. Сорока — єдиний мужчина серед чотирьох артисток — почав вечір легким імпровізованим вступним словом, вітаючи кожну з учасниць програми теплим словом і невинним жартом.

Перша виступила Софія Стадникова з лемківськими піснями, після неї М. Свірська зі співом „Ночі" Рубінштайна та „Самотної" до слів китайської поезії з музикою Балтаровича, далі Л. Голіцинська з деклямацією поетичної „Яблуні" і з двома піснями Балтаровича, пізніше О. Кривіцька з деклямацією поеми Б. Лепкого. П. Сорока відчитав гумореску О. Маковея „Мандоліна".

Вся програма складалась із трьох частин, з довшими перервами, підчас яких гості мали змогу вести товариську розмову при столиках на салі або у буфеті.

Кожна з артисток виступала бодай два рази. М. Свірська відспівала крім Людкевича „Тайни" ще й деякі надпатки, Л. Голіцинська виступила у прегарнім стилевім строю з кринолині, щоб краще передати настрій поезії про танок бабуні та пригоду маркіза, С. Стадникова відспівала пісні на мельодію „танга", врешті О. Кривіцька деклямувала Шевченка й Олеся. О. Кривіцькій зробили маленьку овацію з нагоди її видужання; саме з цього приводу зорганізовано цей вечір при співучасти артисток, що дали до нього самі почин з симпатії для своєї товаришки.

Супроводив усім д-р Н. Нижанківський, не лякаючись старого і ненастроєного фортепіяну на „Бесіді".

Настрій був приємний, теплий. Після програми гурток осіб залишився ще для товариської розмови, що протягнулась пізно опівніч. Після першої спроби такого вечора, можна буде в найближчому сезоні, узнати, дати ще інші такі інтимні вечори, на які можна би притягти артистів і артисток, що так рідко мають нагоду виступати перед нашою львівською публикою.

—o—

У Великім Театрі

В год. 3·30 поп. **„К р и к"** По найнижчих цінах.
Де Стефані і Церіо.

В год. 7·30 веч. Прощальна популярна вистава по найнижчих цінах.

„Роскішна дівчина"

Муз. комедія Р. Бенацького востаннє на львівській сцені.

У Театрі Ріжородностей

В год. 7·30 веч. Г. Б. Шов

„Перша пєса Фанні"

капітальна комедія повна живої акції.

Чи можливий напад Японії на Америку?

450 міліонів на розбудову фльоти.

ЛЬОНДОН, 25. 5. ПАТ. Сенат Злучених Держав приняв нову морську програму і затвердив видатки на розбудову фльоти у висоті 450 міліонів доларів. Згідно з принятою програмою збудують 24 нових воєнних кораблів, щоб збільшити американську фльоту до рівня, який передбачує льондонський морський договір. Одночасно з розбудовою фльоти збільшиться залога на 2.784 старшин, 9.000 моряків і збудують 535 нових літаків. Ця нова морська програма є відповідю на акцію Японії, яка вимовила вашингтонський морський договір і домагається, щоб її фльоту зрівняно з фльотою Е Британії і Злучених Держав. Тепер американська фльота відбуває маневри на Тихому Океані на просторі 6 міліонів квадратових миль. У маневрах бере участь 165 кораблів і 400 літаків. Головною метою маневрів є устійнити чи може ворожа фльота заволодіти Гавайськими островами, які є головною базою американської фльоти на середині Тихого Океану і чи зможе ворожа фльота допливти аж до берегів Америки.

Правдиво гарне срібло

ФАБРИКА СРІБНИХ ВИРОБІВ

Д. Л. Найман Львів, Кохановського ч. 21. (Рік осн. 1880). — Тел. 6-74

Можна дістати у всіх більших ювілерських магазинах в цілім краю. 313 37—50

Склад югославянського парляменту.

БІЛГОРОД, 25. 5. ПАТ. В новій скупщині 301 послів буде піддержувати уряд прем. Єфтича, 67 послів є прихильниками д-ра Мачека, провідника хорватів.

Сензаційні поголоски про міжнародню мирову конференцію

„Еко де Парі" повідомляє з Льондону, що британський уряд задумує скликати міжнародню конференцію, щоб опрацювала нови мировий договір. Конференція відбулась би в Газі. Болдуін, який незадовго стане премієром британського уряду, запросить прем. Фляндена, Муссоліні і канц. Гітлера, щоб взяли участь в цій конференції з метою краще забезпечити европейський мир. Здогадуються, що британський уряд звернеться до Німеччини, щоб подала умовини в справі повороту до Ліги Націй, чи домагається відокремлення пакту Ліги Націй від версайського договору, щоб висловила погляд у справі незалежности Австрії, плян ревізії мирових договорів і т. д. Кружляють поголоски, що конференція відбудеться уже по Зелених Святах.

—o—

Муссоліні пішов на уступки.

ЛЬОНДОН, 25. 5. ПАТ. Ціла преса пише, що полагодження справи Абісинії Радою Ліги з перемогою мін. Ідена. Преса пише, що прийняті резолюції на нічнім засіданні Ради Ліги зміцнюють повагу Ліги Націй, перед якою уступив навіть Муссоліні. Текст рішення Ради Ліги, яке прийняли в 2-ій год. вночі, звучить: Рада Ліги, залишаючи обом державам свободу полагодити спори згідно з 5. статтею італійсько-абісинського договору з 2. червня 1928. р., рішає зійтися знову, якщо чотирьох арбітрів, яких покличуть, щоб полагодили спір, не дійдуть до порозуміння до 25. липня ц. р. Тоді виберуть пятого члена комісії, хіба, що чотирьох арбітрів згодиться продовжити цей речинець. Рада вирішить теж, щоб зійтися до цього часу, якщо до 21. серпня спору не полагоджене вибрана комісія.

Провідники повстання в Каталонії перед судом.

МАДРИД, 25. 5. ПАТ. У понеділок починається розправа проти провідників повстання у Каталонії. Прокуратор буде домагатися, щоб трибунал засудив Компаніса, президента генералідад (каталюнського парляменту), та інших членів на 30 років вязниці за викликання повстання і видання приказу міліції, щоб виступала до боротьби з урядовими військами.

Антін Васильчук.

13. травня ц. р. помер у Холмі в 49. році життя інж. Антін Васильчук, перший голова першої Української Парляментарної Репрезентації у Польщі в рр. 1922-28, колишній член Центральної Ради у Києві, уповноважений міністр УНР для справ репатріяції втікачів і военних бранців та б. голова Української Делегатури в рр 1919-22. Покійний був взагалі одним з найчільніших українських діячів на Холмщині, який має чималі заслуги для тамошнього українського національного життя, що перебувало завжди серед найважчих обставин. Особливу енергію виявив пок. Антін Васильчук при перших виборах до сойму і сенату, які дали 100 прц. виграної тодішньому блюкові національних меншин (славна „16-ка"). Як безперечно поважну індивідуальність і людину, що не лякалась отверто проповідувати свої переконання і їх боронити, вибрали його першим головою Української Парляментарної Репрезентації. З іменем Покійника вяжеться теж умова, яку він заключив з тодішнім премієром ген. Сікорським та у звязку з якою Українська Парляментарна Репрезентація проголосила тоді засаду автономії і голосувала за буджетом. На жаль, текст тої устної чи писаної умови досі ніде не був оголошений: це був би цікавий причинок до історії польсько-українських взаємин.

З розвалом Парляментарної Репрезентації посол Антін Васильчук відсунувся від активної політичної праці, займаючись громадською роботою на Холмщині, однаково культурною, що й господарською. Знаємо, які причини склалися на ліквідацію тамошніх самостійних українських організаційних форм.

Помер Антін Васильчук на карбункул, на який хворів кілька тижнів. Після першої операції у Холмі перевезли його до Варшави, але тамошні лікарі вже не зуміли недужого діяча врятувати. Покійний залишив дружину і 7 малолітніх дітей.

Покійник Антін Васильчук був для Холмщини більш-менш тим, чим для Волині — теж уже покійний — Михайло Черкавський: національний діяч ще з російських часів, людина освічена політично активна і в ширшим світоглядом. Його смерть є теж безперечно великим ударом для українських північно-західних земель, голова теж для Холмщини, де так болюче відчувається брак українських інтелігентських одиниць. В. Й. П!

Хто хоче помогти „Рідній Школі", нехай при всяких закупнах домагається „Провірних бльочків Рідної Школи".

НОВИНКИ

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хоружинів 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матераци по 7 зол. 639 г 9-100

— **Приймаю пацієнтів** у моїм заведенні вул. Сикстуська 17 в сезоні літнім від 9—1 і від 3.—6.30. В неділю і свята за попереднім зголошенням. **Насс.** 1601 2-3

— **„Амата"** Львів, Личаківська 19 поручає цукри, тіста, овочі і ріжні солодощі. Окрема кімната на морозиво. 1558 5-5

— **Навіщо їхати до Мароко?** де в літі задушливі спеки, де нема зелені, ні свіжого повітря? Багато краще, дешевше і ближче виїхати до пансіону **„Мароко" у Гребенові,** відкритого від 1. червня ц. р., де можна мати казкову природу і прегарний відпочинок з усіма вигодами. Пансіон Яблонських „Мароко" під новою управою п. **Міри Блавацької.** 1585

— **У Заліщиках садять помаранчі.** До Заліщик спровадили багато щеп окремого роду помаранч, що будуть рости на нашому ґрунті. Таким чином матимемо за кілька літ дуже дешеві „галицькі помаранчі". Та поки вони виростуть не забудьте купити галяретки „Фортуни Нової", що перед ними блідмуть у смаку всі найшляхотніші овочі з теплих країв. 1587

— **Гумор Вашого чоловіка** залежить дуже часто від смачного обіду. Тому приладьте йому поживний будень, або в тепліші дні знамениту винну галяретку „Ароза". 1554

— **Про відношення Гоголя до України** говоритиме д-р І. Свенціцький в неділю, 26. травня на виставці Гоголіян у Національному Музеї. Відчит обійме матеріял листування Гоголя 1825—1852 р. Початок в год. 12-30.

— **„КАЯЛА"** — це найновіше історичне оповідання Богдана Лепкого, з нагоди 750-ліття походу князя Ігоря Святославича на половців (1185 р.). Відтворює воно XII. вік у нашій історії, коли кипіло наше державне життя, коли гарячою любовю оповивали рідну землю, коли душу і тіло віддавали за неї. Основане воно на преславній і безсмертній „Пісні про Ігореве військо". Цю ювилейну книжечку видала саме тепер **„Просвіта"** (в серії місячних книжечок за квітень). Книжечка має 68 сторінок, прикрашених 6 образками відомої малярки Олени Кульчицької, родовід князів і необхідні пояснення. Написана дуже живо й **незвичайно цікаво.** Ціна її у продажі (в книгарні „Просвіти") **лиш 60 сотиків.** Але **найкраще** прислати до „Просвіти" **цілорічну передплату** місячних книжечок **3.60** зол., бо передплатники дістають 12 такихже цікавих і потрібних книжок уже з пересилкою за половину їх книгарських цін. Передплатіть самі й заохотіть інших!

При запорі стільця, здутім череві, надквасоті шлункового квасу, болях голови, перечуленні, почуті страху, загальнім поганім самопочуванні і змученні лагідно ділаюча природна гірка вода **Franciszka-Józefa** дає легке випорожнення, звільняє організм від решток у кишках і в богатьох випадках запобігає запаленні сліпої кишки. — Поручають її лікарі.

— **Комунікат про виїзд журналістів до Каменя Довбуша і Черча.** З Секретаріяту Т-ва Письменників і Журналістів ім. І. Франка повідомляють: Члени Т-ва можуть користати з кімнат Оселі Т-ва в Камені Довбуша к. Яремчі від 1. червня ц. р. Хто хоче виїхати туди на літо, мусить заздалегідь зголоситися. Якщо всіх кімнат не займуть члени, Т-во буде їх віднаймати і постороннім гостям. В мінеральнім Жвирі Черче має Т-во запевнених кілька даровик купелей для своїх членів. Хто хоче з них користати — зголоситься в Т-ві за посвідкою. За інформаціями щодо Оселі в Камені Довбуша і купелей у Черчі звертатися до ред. І. Кедрина, Львів, „Діло", Ринок 10, або ред. д-р М. Коновальця, Львів, „Новий Час", Костюшка 1а.

— **Писанка для Рідної Школи.** Рада Повіт. Союзу Кружків Р. Ш. у Львові подає до загального відома, що дня 28. квітня ц. р. на писанку для Р. Ш. зібрано до замкнених скарбонок при церквах і українських установах у Львові квоту 231 зол. 5 сот., яку в цілости передано Головній Управі.

— **Нові розпорядки в шкільництві.** З початком шкільного року 1935 6 обовязані ходити до школи діти уроджені в 1928 р. Учительство має звернути увагу на правильне ходження до школи. Шкільна влада поручає, щоби вводячи у вселюдному шкільництві ступневу коедукацію, управи шкіл звертали більше уваги на пристосування будинків і відповідний добір учительських сил, розміщення дітвори та стосування відповідних метод. Школи, що мають більше ніж 14 відділів, мають ступнево зменшувати число відділів. Години деякий тревають у школах, де наука відбувається в злучених клясах, 50 мінут, в інших 40 мінут. Шкільні управи мають з новим шкільним роком виладити плян шкільних уладжень і помічних середників, яких недостача утруднює осягання достаточних висліпів навчання і виховання. З новим шкільним роком слід скасувати надмір шкільних зшитків, що веде до завеликої і непотрібної писанини та рисування.

— **Для тих, що цікавляться грибами.** Львівська Промислово-торговельна Палата просить усі установи й особи, які цікавляться грибознавством, щоб подали свої адреси, а то в звязку з уладженням у Львові курсу грибознавства.

— **Земельні маєтки на ліцитації.** „Газета Польска" подала великий список земельних дібр, числом поверх 600, які Кредитове Земське Т-во у Варшаві виставило на ліцитаційну продажу. Є це переважно міліонові маєтки, положені на терені б. Конґресівки. Одночасно виставлено на ліцитацію маєтки в Галичині, на Волині, Холмщині, Поліссі і т. д. Взагалі в Польщі находиться коло 4.000 земельних дібр під загрозою ліцитації.

— **Грабіжники зпід Чесанова.** Перед трибуналом присяжних суддів у Львові стануди два грабіжники зпід Чесанова: Іван Школик і Олекса Бумбара, що 25. листопада м. р. на дорозі у Хмелеві напали на купця Маєра Раймбаха, побили його ударами палки по голові і зрабували 50 зол. Підчас розправи арештовано на салі свідка Олексу Грицева, що хотів відтяжити обв. Бумбару і зізнавав інакше, ніж у слідстві.

— **З хроніки пожеж.** В Богородчанах пов. Бібрка вибухла в загороді Дмитра Тереховського пожежа, що при сильному вітрі поширилася в короткому часі на 42 будинки, в цьому 13 хат. Ратункова акція тревала цілу ніч. Шкоди обчисляють на 200 тисяч зол. Пожежу спричинили два сини Переховського, бавлячись у стодолі сірниками. Кількадесять родин лишилося без даху над головою.— В Люті під Володавою згоріло від удару грому кілька загород, при чому грім убив одну особу, а дві поранив. — В Куровичині під Білою Підляською пожежа, викликана громом, знищила 13 загород. — В Бортатичах біля Замостя згоріло 16 загород. Шкоди обчисляють на 55 тисяч. Три особи попеклися небезпечно.

— **Душогуби перед судом.** Перед судом присяжних у Чорткові розпочалася розправа проти Архипа Борчука, совітського громадянина, і Дмитра Лопачука, румунського громадянина, обох селян, які вночі на 22. лютого ц. р. вбили в містечку Мельниці над Дністром Фриду Вайксельблят, жінку посесора у Волківцях, її свояченицю Розалію Вайксельблят і слугу Марію Мокроус, хотячи зрабувати 9.000 зол., що походили з продажі худоби. Обоє душогуби були робітниками у Маркуса Вайксельблята, посесора фільварку Лісничівка в борщівському повіті.

РЕФОРМАЦЬКІ
ПІҐУЛКИ з маркою ЧЕРНЕЦЬ
ВЖИВАЄМО; (ZAKONNIK)
ЯКО РЕГУЛЮЮЧІ ШЛУНОК
ПРИ ТЕРПІННЯХ ПЕЧІНКИ
НАДМІРНІЙ ОПАСИСТОСТИ
ЛАГОДЯТЬ ГЕМОРОЇДИ
І ПРИ НАХИЛІ ДО ОБСТРУКЦІЇ
Є ЛАҐІДНИМ ПРОЧИЩУЮЧИМ ЗАСОБОМ
Вживати 1 до 2 пігулки на ніч.

— **Під закидом комунізму.** Перед окружним судом у Луцьку відбувалася розправа проти трьох українців під закидом комуністичної діяльности. Засуджено Василя Семенюка на 7 літ, Михайла Ковальчука на 7 і Колодчика на 3 роки вязниці, позбавляючи всіх громадянських прав на 10 літ.

— **Смерть визначної жінки.** У 75-ім р. життя вмерла провідниця жіночого руху Джейн Адамс, лавреатка мирної нагороди Нобля за 1931 р. Ще 30 літ тому м. Шікаго вибрало її почесною громадянкою за працю над покращанням життя бідаків о опікою над еміґрантами. Підчас війни вона працювала у комітеті висилки харчів для голодних у всіх країнах. Вона була невтомною протагоркою миру, ворогом нужди, голоду та недуг. Її моральний вплив був величезний; праця її над організацією жіноцтва тривала роками. В Америці називали її „першою жінкою у Злуч. Державах".

— **Світове безробіття за пять років.** Міжнародне Бюро Праці видало звіт, в якому находимо багато цікавих висновків про стан праці, умовини і т. д. Представлений також теперішний стан безробіття у світі. Отже виходить, що ні одна держава не обминула стану безробіття до рівня з 1929 року. Тільки в 7 державах, іменно

в Австралії, Данії, Англії, Японії, Німеччині, Швеції та Норвегії безробіття зменшилося майже до половини в порівнянні з 1929 р. Зате в 5 краях, то є в Бельгії, Польщі, Чехословаччині, Франції і Голяндії умовини праці погіршилися в порівнянні зі станом зперед двох років. Решта держав не виказує змін ні на ліпше ні на гірше. Загальний висновок, що стан безробіття дальше на цілому світі грізний та що господарська криза ще неопанована, навпаки триває дальше.

— **Віщун передбачує свою годину смерти.** В Шанхаї помер віщун Лутсефунґ, який від 20 років передсказував будучність з кришталевої кулі. Цей віщун передбачив у кришталевій кулі свою власну долю, запросив своїх приятелів, попрощався з ними, попросив їх не сумувати, записав їм своє майно. Хотів теж замовити домовину, але впав мертвий, убитий від параліжу мізку. Смерть прийшла в передсказаному часі.

— **Птах суддею.** В Лювдові трапився такий ви"падок. В сусідстві Ріджентпарку відбувався футболевий метч. Суддя дещо неправильно судіював. Але всі корились. Та коли тих неправильностей було за багато, почали сваритись. Та нагло показалося, що це не суддя, а шпак давав сигнали. Так прегарно наслідував шпак свист судді, що всі повірили, що це сам суддя.

— **Місто з найбільшим числом урядовців.** Хибно думаємо, що в Європі панує найбільша бюрократія. Найновіша статистика стверджує, що американський уряд може взяти рекорд щодо скількости урядовців. Головно в Вашингтоні є їх за багато. Це число збільшилось за президента Рузвельта: Кожний пятий громадянин є урядовцем. 94.054 осіб беруть платні, державі служить 672.000.

— **Остання февдальна держава Европи.** В році 1565 признала англійська цісарева Єлисавета своєму улюбленцеві Геліе де Картер острів Серк на власність. Його спадкоємці панували там на власність. Його спадкоємці панували там від середніх століть. Не признавали англійського короля як такого, признавали короля Юрія тільки як князя Нормандії. Їх теперішня володарка леді Сібілл Гетевей є королевою острову, побирає податки і є найвищою судовою владою. Мужчини острову обовязані працювати декілька днів в році для добра держави безплатно. Англія є проти істнування такої хоча малої держави в рамах британської імперії.

— **Запір.** Голоси головних лікарів при лікуванні для ведуг шавука і шишок твердять, що гірка вода „Franciszka - Józefa" є першорядним природним засобом на перечищення.

—o—

Нові книжки й журнали.

СВІТ ПЕРЕД НАМИ, журнал української середньошкільної молоді, Станиславів, ч. 1., квітень 1935 р. стор. 32.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Неділя, 26. V. год. 3·30 поп. „Крик".
Неділя, 26. V. год. 7·30 веч. „Роскішна дівчина".
Понеділок, 27. V. З причини генеральної проби нечинний.

Театр Різнородностей.

Неділя, 26. V. год. 7·30 веч. „Перша ресса Фанні".
Понеділок, 27. V. год. 7·30 веч. „Перша ресса Фанні".

Кіна.

АДРІЯ: „Распутін — злий дух Росії".
АПОЛЬО: „Не хочу знати хто ти".
АТЛЯНТИК: „Хлопці з пл. Зброї" (за осн. Фр. Мольнара).
ВАНДА: „Легіон життя", „Життя без завтра".
ГРАЖИНА: „Двобій жінок".
КАСІНО: „Шукачі золота".
КОЛІСЕЙ: „Надя", та ревія „Цвітучі ноги".
КОПЕРНИК: „Катюша" (Анна Стен).
МАРУСЕНЬКА: „Жид Зіс" (Конрад Файт).
МІРАЖ: „Під твою оборону".
МУЗА: „Людина, що продала голову".
ПАКС: „Голгофта".
ПАЛЯС: „Азбука кохання".
ПАН: „Молодий ліс".
РАЙ: „Антко поліцайстер" (Димша).
СВІТ: „Нана", „Серце подоюти".
СОНЦЕ: „Людина - малпа", ревія „100 відсотків для нас".
СТИЛЕВЕ: „Дама з Мулен Руж" і ревія „Гумор і темпо".
УТІХА: „Чортівський ковбой" і ревія.
ХІМЕРА: „Розсміяні очі" (Шерлі Темпль).

Закордонне радіо.

Неділя, 26. травня 1935.

Відень (506,8) 11·45 „Тдин-По" оп. Тінскаля, 18·10 Турнір нар. пісні, 20·20 „Польська кров" оп. Недбала, **Братислава** (298,8) 12·05 Чеські та слов. нар. пісні, 22·35 Циг. музика, **Прага** (470,2) 9·15 Шопенівський концерт, 10·00 Квартет, 12·15 Військ. орк., 15·00 „Филистини" ком. оп. Вайдля, **Париж** (1648) 14·15 Пісоньки, 19·35 Всячина, 22·35 Легка музика, **Берлін** (356,7) 11·30 Пісні, 20·00 Концерт. **Кенігсвустергавзен** (1571) 11·30 Концерт, 18·30 Вес. пополудне, **Кельн** (455,9) 11·25 Камер. музика, 15·30 Легка музика, **Мінхен** (405,4) 15·05 Форт. соната г-моль Шопена, 18·00, 21·10 Концерт, **Будапешт** (550,5) 14·15, 23·00 Циг. муз., 12·30 Оп. орк., 15·50 Сальон. музика, 20·15 Оп. фрагменти, **Мілянo** (221,1) 17·00 Концерт, 20·55 Концерт нар. музики, **Рим** (420,8) 17·00 Концерт оп. хорів під дир. Петра Масканіс, 20·55 Концерт.

Понеділок, 27. травня 1935.

Відень (506,8) 12·00 Травневі пісні 14·00 Соната г-моль Ліста, 20·00 Вес. мікрофон, 22·45 Камер. музика, **Братислава** (298,8) 17·10 Скрипка, 18·35 Форт. твори Рахманінова, **Кошиці** (259,1) 19·00 Нар. пісні, **Прага** (470,2) 17·35 Віольончелі, 20·15 Югосл. пісні, **Париж** (1648) 20·00 Камер. концерт (муз., сп.), **Берлін** (356,7) 15·15 Легка музика, 17·00, 20·20 Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. всячина, 21·00 Камер. концерт, **Кельн** (455,9) 16·00 Сюїта на флет, кларнет і фагот Мелнтіна, **Ляйпціг** (382,2) 18·50 Легка музика, 21·00 Твори Баха, **Мінхен** (405,4) 15·20 Пісні Шуберта, 16·10 Весн. кантата, 20·40 Муз. вечір, **Будапешт** (550,5) 13·30 Концерт, 17·30 Форт., 18·40 Пісні, 19·50 Соло на тарогато, 21·30 Концерт, **Мілянo** (221,1) 11·30, 13·10 19·15 Легка музика, 22·00 Виступ піяніста Дарія Мільо, **Рим** (420,8) 17·05 Вок.-інстр. концерт, 20·25 Камер. концерт.

Працюй Багатій Збирай

а ощадности складай у Повшехному Банку Звйонзковім на вкладкові книжечки іменні або на предявника, які гарантують безоглядну тайну вкладу. Вклади платні на кожне домагання або за виповідженням в централі і відділах. Опроцентування від 5% до 6½% річно.

POWSZECHNY BANK ZWIĄZKOWY W POLSCE S.A

Львів, Варшава, Бельско, Цешин, Дрогобич, Гдиня, Краків, Перемишль, Станиславів, Тарнів.

18/5 3—6

Львівське радіо.

Неділя, 26. травня 1935.

9·00 Ранішня авд., 10·00 Гр. пл., 10·30 Богослуження, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольоґічні вістки, 12·05 Репортаж театрів, кін і Сільва рерум, 12·15 Муз. поранок; у перерві ок. год. 13·00 Театр Уяви: „Зоря Севіллі" (фрагм. з комедії Лопе де Вега), 14·00 Музика з гр. пл., 15·00 Лісова скринька, 15·15 Гр. пл., 15·45 Як жити з людьми, 16·00 Концерт орх., 16·40 „Сейсмограф" опов. з болгарського життя, 17·00 Концерт, 17·20 Авд. для ст. дітей: Свято матери, 17·25 Гр. пл., 17·50 Культура щоденного життя „На щодня та від свята", 18·00 Концерт, 18·45 Життя молоді „Чи треба студіювати у закордоні?", 19·08 Гр. пл., 19·45 „Шаління Амазонки" (з циклю „Подорожуймо"), 20·00 Вег. денник, 20·10 Як працюємо, 20·15 В годину смерти, 21·30 Що читати (Поетичні новинки), 21·45, 22·00 Спорт. вістки, 22·05 Реклям концерт, 22·15 Симф. концерт, 23·05 Сальон. муз.

Понеділок, 27. травня 1935.

6·30 Ранішня авд. 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шіх, 8·05 Авд. для новобранців, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольоґічні вістки, 12·05 Музика з гр. пл., 12·45 Вказівки для молодих матерей, 13·05 Мельодії Альбіону — секстет, 13·55 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Концерт орх., 16·30 Лекція нім. мови, 16·45 Форт. твори на ліву руку, 17·00 Для дітей: У травні, Пісоньки, 17·20 Заг. польська резерва, 17·40 Боротьба простунку з людською легкодушністю, 18·00 Фільм. огляд, 18·10 Арії та пісні в супр. форт., 18·25 Авд. охорони звірят, 18·30 Моди, 18·40 Культ. життя, Сільва рерум, 18·45 Гр. пл., 19·15 Гусятин, 19·25, 19·29 Спорт. вістки, 19·35 Воєнська авд., 20·00 Концерт секстету, спів Плонський (баритон), 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Концерт суч. камер. музики, 22·00 Реклям. концерт, 22·15 Сальон. музика, 23·05 Музика з гр. пл.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·30—5·35 зол.

Нім. марка 1·72—1·78, фр. франки 34·90—35·00, шв. франки 171·50—171·85, фунти стерлінги 25·90—26·20, австр. шілінги 98·00 — 101, чеські корони 22·00—22·25, рум. леви 30·00—32·00, ліри 42·00—44·00.

Золото: Долари 9·13—9·18, Франки фр. 34·80—35·60, Дукати 83·00—84·00, Корони 37·00—37·50, Рублі 4·75 — 4·85. 1 гр. зол. 5·924.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50, Фльорени 0·85, 1 гр ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 43·00—44·00, 5 проц. дол. Б. Г. 51·00—53·00, 4 проц. Зол. Б. Г. 43·00—44·50, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 46·00—48·00, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 52·00—55·00, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

Премійки.

Долярівки 52·00 — 53·50, Інвестиційна 04·00—107·50, Будівельна 42·00—44·00.

ШНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що він на масло не ставить з приводу вичікуючої тенденції; в дні 25. травня ц. р. кооперативам платив за:

		льоко Львів.
1 л.	молока	0·15 вод.
1 л.	сметани	0·70 „
1 кг.	вець	2·35 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 24 сот.

Тенденція на масло вичікуюча, на молоко і сметану вдержана, на яйця сильна.

Маслосоюз повідомляє, що від 25. V. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвір птахомисарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята від 40 дкг.	за 1 кг.	1·50 вод.
Мол. однор. кури І. кл.	„	0·90 „
Старі кури	„	0·80 „
Пантарки	„	1·50 „

Птицю приймає в скільности визначеного приділу для кожного доставця.

Когутів, качок, гусей, індичок та індиків з огляду на кінець сезону не приймає.

ОПОВІСТКИ.

Дирекція гімназії СС. Василіянок у Львові (вул. Длуґоша 17 а), яка істнує від 29 літ, подає цим до відома, що в шк. р. 1935/36 буде мати в себе такі класи: а) I., II. і III. клясу гімназії нового типу, до яких зголошення вже приймає; **оплата за шк. науку в тих клясах така сама, як у державних школах.** б) VI. і VII. клясу гімназії гуманістичного типу, в) VI., VII. і VIII. клясу давнього класичного типу. Плян науки такий самий, як у державних школах. **Завдяки доброві учительських сил дає гімназія молоді вимагане знання і здорове виховання.** Вступні іспити до вищих клас зачнуться 10. червня ц. р. При гімназії є Інститут, де учениці найдуть вигідне приміщення та фахову опіку. За Дирекцію гімназії: о. В. Лицкняк. 1607 1—3

Звичайні Загальні Збори кооп. „Священнича Санаторія" кооп. з обм. відпов. у Львові відбудуться 28. мая 1935. в год. 5 попол. в канцелярії Митрополичої Консисторії при пл. св. Юра ч. 5 з таким порядком нарад: 1) Відчитання протоколу з останніх Заг. Зборів, 2) Звіт з діяльности за діловий рік 1934, 3) Затвердження бількансу за 1934 рік і розділ зиску, 4) Означення висоти зобовязань кооперативи, як також кредиту для одного члена, 5) Затвердження бюджету на 1935 рік, 6) Внески і запити.

Замісць вінка на могилу бл. п. Ганнусі Струтинської складає о. Олександер і Марія Бучацькі зол. 15·— на голодних Яворівщини.

Ширіть наш часопис

Щоби усунути нагнітки і згрубілий наскірок вживати

Еттінґера БАЛЬСАМ на нагнітки

склад і виріб: **Аптика М. Еттінґера**

1581 Львів — за Великим Театром. 2-4

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Корсети найновіші моделі, бедрівки, нагрудники виконує солідно „Крайошивецтво", Львів, Боїнів 1. 1521 4—9

Фортепіян короткий, кримовий у знаменитім стані продає Бартошевський, Пекарська 15. І. п. 1553 7—10

Палиці — парасолі, наймодніші парасольки. Нова вирібня, Ягайлонська ч. 16. 1567 8—15

10.000 мужеських сорочок продав від вол. 2·26 Новочасна вирібня **„Рекома"**, Львів, Сонішна 9. 1510 14—22

Новітня робітня обуви Івана Іжасівки при вул. Личаківській 18, виконує найновіші зразки мужеської, люксусової обуви. Спеціяльність ортопедична обува. 1580 8—30

Тенісові штани найдешевше. джерело „Палюн", Гетьманська 22, побіч музею. 1452 5—7

Спальню новочасну, солідне виконання, дешево продасть Столярня, Синстуська чотирнадцять. 1609

Переробляє ковдри по зол. 2·50, пухову зол. 4·—, матраци зол. 3·—, в один дні. З. Скібінський 3-го Мая 4. 1550 3—4

Фахового продавця (-чиню) до галянтерійної крамниці пошукуємо. Посада до обняття в осені. Кавція пожадана. Зголошення до кінця червня ц. р. з описом життя, свідоцтвами і поручениями відповідних і установ на адресу: „СУПРУГА". Львів, Коперинка 26. під „Галянтерійник". 1610

До винайму дві кімнати, кухня. Театинська 3.

ОГОЛОШЕННЯ.

„УНІВЕРСУМ" Пасаж Міколяша : Комісовий склеп : оказійно продає і приймає в комісі футра мужеські і жіночі, убрання, куртки пальта, сукні і т. п. 1606 1—2

ПЯНІНА першорядні по зниженим цінах на догідних умовинах. Купно продажа. Заміна уживаних інструментів **Новацкий, Пілсудського 17.** 698 48—55

АЛЬФОНС ДОДЕ.

МАЦІЦЬКИЙ

Переклад із французької мови М. Рудницького. — Ціна 1·— зол., з почтовою пересилкою 1·30 зол.

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

За редакцію відповідає Олександер Костик Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.

Ч. 137 (14.035). Львів, понеділок 27. травня 1935. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

У ТЕАТРІ РІЖНОРОДНОСТЕЙ

Нині год. 7·30 веч. „Перша пєса Фанні"

одна з найліпших ком. Г. Б. Шова у виконанні найліпших артист. сил Міських Театрів.

Напружені відносини у Франції.

ПАРИЖ, 26. 5. ПАТ. Вчорашні політичні наради прем. Фляндена між іншим з мін. Еріо вияснили дещо внутрішнє положення. Преса пише, що між міністрами дійшло до згоди в справі майбутньої тактики. „Ле Жур" пише, що мін. Еріо підчас наради з премієром висловив свою згоду щодо проекту в справі повновластей для уряду. Тому Еріо змінив дещо програму праць уряду. „Ле Котідієн" пише: Щоб заспокоїти евентуальну опозицію правиці і лівиці та центрові партії премієр вияснив би, що повновласти матимуть наскрізь господарський характер і не будуть звернені проти різних союзів, політичних організацій і т. д. Одначе політичне положення у Франції далі напружене і невиключена теж збірна димісія цілого кабінету.

Затіснення французько-большевицької приязни.

В днях 9. і 10. липня п. р. уладжують у Франції т. зв. дні французько-большевицької приязни. Багато визначних діячів виголосить відчити про розвій культурного, господарського і політичного життя в СССР. До проводу почесного комітету увійшли мін. Еріо, колишні міністри Де Монзі і Кот та інші.

Розвязали Товариство старих большевиків.

МОСКВА, 26. 5. ПАТ. Всі часописи принесли на першій сторінці комунікат центрального комітету компартії, який приказує зліквідувати Т-во Старих Большевиків. Зліквідують на основі ухвали членів т-ва. Ліквідація зробила в Москві велике враження. Пояснюють, що т-во, яке приймало членів партії з 18-літнім стажем, мусілоб тепер прияти кількасот тисяч нових членів, які вступили до партії вже після революції, а це моглоб загрожувати створенням нової „партії". Т-во, не зважаючи на значний особистий авторитет своїх членів, не відграває останніми часами більшої політичної ролі.

Літвінова запросили до Парижа.

БЕРЛІН, 26. 5. ПАТ. Нім. Інф. Бюро повідомляє з Москви: Тае повідомлає зі Женеви, що комісаря Літвінова, міністер Лаваль запросив до Парижа. У справі речниця сказав мін. Лаваль, що ком. Літвінов сам собі його устійнить. Ком. Літвінов конферував довший час з мін. Бенешом. Гостина мін. Бенеша в Москві передбачена на 8. червня п. р. Мін. Титулєску прибуде до Москви з кінцем червня.

Вибори до краєвих соймів у ЧСР.

ПРАГА, 26. 5. ПАТ. Нині відбулися в Чехословаччині вибори до представництв (краєвих і повітових соймів). Згідно з дотеперішніми даними партії задержують свій стан посідання, який здобули в парляментарних виборах, що відбулися мин. тижня. Дані з кількох німецьких повітів кажуть, що Генляйнова партія здобула деякі мандати коштом німецьких аграріїв.

Схопили сина американського міліонера.

НЮ ЙОРК, 26. 5. ПАТ. Велике вражіння у Злучених Державах викликало затягнення 9-літнього Юрія Вогрєнсена, сина багатого власника тартаків у Такомі, стейту Вашінгтон. Минулої п'ятниці хлопець не вернувся зі школи до дому. Злогадуються, що його схопили бандити. Кружляють поголоски, що батьки одержали листа з домаганнями заплатити 200 тисяч долярів окупу.

Повстання в Іраку.

ТЕЛЬ АВІВ, 26. 5. ПАТ. Повстання в Іраку прибирає на силі, тому, що прилучилися інші арабські племена. В окрузі Рамітія повстанці здобули кілька важних стратегічних точок і перервали телефонічні сполуки з рештою краю. Уряд Іраку оголосив воєнний стан. Арештували одного з провідників повстання Асад Алія.

Зїзд пробоєвиків.

ЛЯЙПЦІҐ, 26. 5. ПАТ. У суботу й неділю був у Дрездені при участи 120 тисяч пробоєвиків партійний зїзд. Підчас зїзду відбулися паради і політичні маніфестації. Зїзд закінчився дефілядою більше як сто тисяч пробоєвиків. Намісник Саксонії Мучман сказав м. ін.: Ніяка влада на землі, ні капр. ні капіталізм або інші подібні володарі не будуть уже правити Німеччиною. Без нац. соціялізму нема армії, нема запордонної політики. Без нас є знищення та упадок.

Кінець гірничого страйку.

БРЮСЕЛЯ, ПАТ. Центральний комітет союзу шахтярів постановив прияти предложення мішаної комісії, яке підвищує незначно робітничу плату. У звязку з цією постановою комітет взвав шахтярів вернути до праці від вівторка.

АВТОМОБІЛЕВІ КАТАСТРОФИ.

ОРЛЄАН, 26. 5. ПАТ. Підчас автомобілевих перегонів в Орлєані одно авто зісунулося з рова та впало на видів. 12 осіб було ранених, 8 з них забрали до шпиталю.

БЕРЛІН, 26. 5. ПАТ. На шляху біля Штернберґу-Геренгольц у суботу пасажирське авто минаючи наколесника наїхало на каміння, при чому згинули два пасажири.

ГЕРІНҐ У СОФІЇ.

СОФІЯ, 26. 5. ПАТ. Нині прилетів тут літаком із Будапешту пруський премієр ген. Герінг і міністер Керль і ін. Німецьких гостей привитав міністер комунікації Кожуханов, міністер освіти Радев і представники міста та суспільности.

РЕКОНСТРУКЦІЯ АНГЛІЙСЬКОГО УРЯДУ.

ЛЬОНДОН, 26. 5. ПАТ. „Санлей Екопрес" повідомляє, що 4. червня п. р. як скінчиться ювилейне королівське свято, зреконструюють кабінет.

БОЇ В КИТАЮ.

ТОКІО, 26. 5. ПАТ. Комунікат штабу квантунської армії повідомляє, що бандити під проводом ген. Сюн-Джан-Чіня заняли здемілітаризовану стрефу та перейшли великий китайський мур. У бою згинув Сюн-Джан-Чінь.

ДО ВІЙСЬКА.

РИМ, 26. 5. ПАТ. Появився розпорядок, що покликає до чинної військової служби підстаршин і військових техніків річника 1912.

СПОРТ.

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО СПОРТОВЦЯ.

Заходом Українського Спортового Союзу відбувся „День Українського Спортовця" з метою дати показ усіх родів літніх спортів.

Ситківкові змагання.

„Д. У. С." попередили ситківкові змагання між репрезентацією Львова і Львівським Клюбом Ситківкаріа, які відбулися на токах при вул. Войтіха в суботу 25. травня п. р. пополудні. До гри станули: 1) Кулечко Д.—Хамуля 5:7 6:1 6:2. 2) Марунин — Пачовський 4:6 4;6. 3) Сасик, Марунин — Я. Рожанківський, Хамуля — переграли тільки один сет з вислідом 5:7. Тому що надтягнув зливний дощ, гру перервано.

В неділю 26. травня п. р. йшли далі ситківкові змагання на токах при вул. Войтіха від 9 год. рано. Одначе задля непогоди відбулась тільки гра між Сасиком — Рожанківським Я. 5:7 6:4. Доключення цих ситківкових змагань відбудеться в неділю 2. червня п. р. теж на токах при вул. Войтіха.

Легкоатлетичні змагання.

В неділю 26. травня п. р. з приводу дощу відбулась щойно в год. 4-ій пополудні на площі Сокола-Батька дефіляда всіх змагунів Львівської Округи, до якої станув 191 осіб, між ними коло 40 жінок. Змагунів привитав коротною промовою голова У. С. С. др С. Шухевич.

Біг 100 м. мужчин: 1) Гоза (Черник) 12.9, 2) Орлик І (Богун) 13, 3) Вальчик (Сокіл-Батько), 4) Малевчук і 5) Комомбас (обоє зі Сокола IV).

Скок жердкою увисочінь: О. Ковачок (Сокіл-Батько) і В. Слізко (Черник) по 2.80 м.

Шведська штафета 400+300+200+100: 1) Черник 2.19, 2) Сокіл-Батько, 3) Богун,

Біг 1500 м. мужчин: 1) Варцаба (Плай) 4.46, 2) Заліпяк (Плай), 3) Соколовський (УССК), 4) Левицький (Сокіл), 5) Кіт (УССК), 6) Орлик II (Богун), 7) Тихоцький І і Тиховський II (С. Б.).

Одночасно відбувся показ таких спортових гор:

Кошівка між дружинами Черник — Сокіл-Батько 14:2.

Поривачка між дружинами Богун — Тризуб 3:2

Відбиванка між жіночими дружинами: 1) Стріла — Сокіл IV 0:2 (9:15, 9:15); 2) Дніпро (Винники) — Сокіл IV 2:0 (16:14 і 15:7). 3) Сокіл — Плай 2:1 (16:14 9:15 15:7).

Гри затягнулись аж до 8 год. вечором. Публіки не зважаючи на дощ понад 300 осіб.

ОГНІСКО — УКРАЇНА 3:2 (1:2).

Чергова програна України вповні заслужена. Противник грав під кожним оглядом краще і дуже амбітно. Україна грала незвичайно слабо, а передовсім без ніякої амбіції і без волі та охоти змагання виграти. Бракує дружині передовсім амбіції і охоти до гри. Гра за мистецтво, це не забавка, ще такі одні змагання, то Україна готова стратити своїх численних симпатиків.

В цих змаганнях тяжко когось виріжнити, кожний грав нижче своєї форми. Чорно-червоних спеціяльно добра форма гостей і їх амбітна та дошльна гра. Видів без уваги на погоду около 600.

УКРАЇНА II — ЧОГНІ II 2:0 (1:0).

Заслужена перемога резерви України, яка мала весь час перевагу. Ворота добули Лісікевич і Бернацький.

МИСТЕЦТВА ЛІГИ.

ЛОДЗЬ. Л. К. С. — Погонь 3:1 (3:0).
ВАРШАВА. Рух — Польонія 2:1.
ПОЗНАНЬ. Вартa — Легія 3:0 (2:0).
КАТОВИЦІ. Шлеськ — Краковія 2:1 (1:1)
КРАКІВ. Вісла — Гарбарня 4:2 (0:1).

МИСТЕЦТВА ОКР. ЛІГИ.

ЛЬВІВ. Гасмонея — II. Сокіл 1:0 (1:0).
ЛЬВІВ. Лехія — Чувай 2:2 (0:0).
ЛЬВІВ. Погонь І Б — Ресовія 4:1 (1:1).
ЛЬВІВ. Чорні — Польонія 8:0 (4:0).

Засоби й можливости розбудження і плекання людської енергії.

Стаття відзначена на конкурсі „Діла".

Все, що в світі діється, діється на підставі діялектичного змагання якихось сил. Зерновою точкою енергії є безвладність. Як тільки перемогти ай одну мілїонову отсю безвладність, — зачинається творення і зростання все нових і нових сил. А що у фізичному, а тим не менше і психічному світі діються безчисленні, ріжнородні, часто протилежні сили або й цілі комплекси сил, то й тут не трапляються моменти взаїмного послаблювання себе тих сил аж до повного застою. Очевидно, що частіше в тому взаїмному змаганні ті сили побільшуються, зростають, могутніють.

Людина — це цілий окремий світ. В ній діє також безліч ріжнородних і фізичних, і психічних сил. Стан тих ріжнородних сил у самій людині є підставою, умовиною і показчиком тих енергій, які вона показує назовні. Беручи справу природно, нормальна, зовсім здорова, добре зорганізована внутрішньо і зовнішньо людина повинна мати найбільше енергії. Гармонійно розвинені всі складники її моральної і фізичної поіяи повинні давати найвище насолодження її індивідуальности. А проте часто стрічаємо людей з такими чи іншими фізичними браками, а зате з великою фізичною силою. Якби так призадуматися над цим глибше, то можеб і віднайшлися причини такого явища. Та тут іде про те, якими засобами можна розвинути і скріпити людську енергію, без огляду на те, чи в неї краще розвинене життя фізичне чи психічне.

Отже знаючи, що людина є частиною природи та що підлягає тим самим природнім законам, треба нам тепер зясувати собі, що ми розуміємо під поняттям: людська енергія і з якою метою бажалиб розбудити цю енергію. Коли ми ставимо до себе чи до когось іншого домагання, розбудити чи розвинути людську енергію, то, не говорячи про те, розуміємо, що ця енергія потрібна нам не для чогось злого, до якихнебудь рубіжницьких задумів, але для скріплення та розбудови нашого загального життя, для творення якихсь моральних чи матеріяльних потрібних нам вартостей. У такому випадку іде нам передовсім про внутрішню, моральну енергію.

Психічна сила, як відомо, концентрується головно у т. зв. енергії волі. Йде про те, щоб витворити в собі сильну волю. Не вистане мати буйну фантазію і вміння та спромогу віднайти, піддати або сотворити якийсь добрий плян. Голова неодного фантаста аж кипить від найбуйніших, найкращих плянів, але з тих прекрасних плянів нікому ніякої користи, доки вони не переведені в життя. А перевести в життя великі, гарні пляни може тільки людина або якийсь гурт людей, що має сильну, тверду волю. Слаба воля, брак волі — це і є та безвладність, яка є запереченням енергії, запереченням руху, запереченням життя.

Коли хочемо побороти цю безвладність у людині, мусимо взятися до того поборювання від самого початку. Безвладність — це прикмета, чи пак притаманність характеру, а як відомо, характер твориться вже в найнижчому, дитячому віці. Ми знаємо, що здорова дитина — це безнастанне виладовування енергії, це надмір енергії, це безнастанна метушня, це заперечення всякої отяжілости, безвладности. З віком ця невичерпана метушливість, енергія і т. д. слабне, у деякого часом аж до повного занепаду. Отже мусять бути якісь причини того, що з віком ця енергія слабшає. Очевидно, що є тисячні причини і неможливо тут займатися ними. Але одне можна сказати, а саме, що розумна суспільність мусить і повинна для власного добра старатися всякими способами піддержувати отту життеву енергію, якої завдатки маємо всі в дитинстві. Ясна річ, що треба би зреформувати ціле виховання і шкільництво, щоб могти впливати на розвиток і скріплення енергії, а не на її занепад. Так школа, а може ще більше дім ділають гальмуючо на розвиток фізичних і психічних сил дитини. Це може і єресь. Але коли приглянутись добре до того всього, що діється і чого вимагають від дитини у школі й дома, то напевно підтвердимо повиші слова. Одначе ми не маємо спромоги змінити шкільних тенденцій і практики, та зате домашні відносини є доступні нашому впливові та змаганням. І про фізичне творення та скріплювання енергії не говоримо, хоч, що правда, і таке впливання не є без значіння. Відповідне відживлювання і спорт у міру — це несогірші засоби піддержання життєвої енергії. Але тут нам іде, здається, головно про психічну силу (бажання слави, краси, добра)...

Одною з поважних причин занепаду енергії в людини є брак правильного і постійного заняття. Як людина змалку привикне до байдикування, до розлігування, то з кожним днем, з кожним місяцем і роком стає вона важчою, отяжілішою. Ця отяжілість наклеюється на неї, як болото на подорожнього, і з кожним кроком стає їй важче двигнутися з місця. Нéмов би горою привалена така людина. Безвладність волі — це найбільший ворог людини. Тому слід дуже дбати про те, щоб дітвора поза зовсім свобідними годинами забав мала упорядковане цілоденне життя. Навіть у забаві повинен панувати якийсь порядок і правильність. А вже дуже шкідливим для розвитку характеру є розхристаність занять і цілоденного життя дітвори.

Одначе і надмірна строгість у заняттях і заняття, що переростають сили дитини, є надзвичайно шкідливі. Людина, обтяжена надмірною або неприємною працею, тратить охоту до неї та не тільки до тієї надмірної, немилої, але й загалом до всякої іншої праці. Отсе і є ті два протилежні полюси, на яких і серед яких стовпиться людська енергія, а ніколи не розвивається. І саме серед тих двох бігунів беться тепер наше життя — або безробіття або праця з вилазкою очей і сьомого поту.

Та коли брати під увагу дозрілих людей у такому стані, як вони тепер є і поставити питання про засоби розвинення і можливости скріплення їхньої енергії, то треба найперше зясувати собі, які елементи складаються на пригнагідні або постійні вияви їхньої енергії. Треба зясувати собі, що саме побуджує їх до напруги своїх сил, що спонукує їхні сили до напруженої діяльности, до активности. Та щоб людина набрала охоти напружувати свою енергію, мусить бачити перед собою або якусь бажану для себе мету, або якесь глибше зацікавлення до праці, яку має виконати, або вкінці мати якусь насолоду у виладовуванні своїх сил.

Знаємо, що є ріжні причини людської активности. І так: одні напружують усі свої сили, щоб здобути якийсь рекорд для заспокоення своїх амбіцій або жадоби слави... Другі змагаються з цілим ворожим світом та окруженням в обороні або для утвердження якоїсь правди. Треті спрямовують усі свої сили й увагу для творення якоїсь речі, що відповідає їхньому розумінню і чуттю естетичному. Ще інші роблять те саме навіть не для слави, не задля краси, ані задля правди, але з метою переперти своє слово і свою думку. Кожний з тих актів енергії на завжди получений з приємністю праці і труду; часто це труди, яких в інших обставинах не підялаб людина за ніякі гроші. Часто такий вияв енергії має чисто особисте значіння і вагу. Ішло би про те, щоб оті сили спрямувати в сторону загального добра. Використати оті всі спонуки індивідуальних змагань та вжити їх, як засобів розбудження людських енергій — це булоб одним із завдань тих громадських чинників, що кермують загальним життям.

В кожному з тих проявів енергії виступає чинник волі, чинник тієї психічної сили, що є підставою всякої діяльности. І саме тут приходимо до того основного питання, на якому мусить опертися всяка спроба розбудити людську енергію. Є ріжні чинники в житті людини, що впливають гальмуючо на розвиток тієї психічної сили. Онанія належить до тих, що дуже поширені, а яких можна позбутись через відповідний підхід до цього питання. Про ті справи говориться часто по ріжних лікарських брошурах і тому не говоритимемо тут ширше про те. Всеж таки сказати треба, що не можна дітворі й молоді давати за багато часу на байдикування та на самотне скривання по кутках.

Другим чинником, що впливає гальмуючо на розвій волі, є брак віри у власні сили. Той брак віри є явищем дуже поширеним і надзвичайно шкідливим, бо віра у власні сили — це вже сама собою незвичайно велика сила. Якщо ми знаємо, який великий злочин поповнюємо, коли нерозважним словом чи відрухом підриваємо в комунебудь, головнож у дитині, те довіря у власні сили, то звертаймо ми далеко більшу увагу на наші слова. Все наше виховання повинно всіми силами прямувати до того, щоби в дітворі, в молоді і взагалі в людині витворювати й піддержувати цю благодатну віру.

Сила сугестії — це велика сила і нею можна обезвладнити або безмірно скріпити добру волю людини. Я сам мав нагоду переконатись на собі, що значить сугестія. Ще перед війною попала мені в руки одна книжка „Штука жиця", чи як вона там звалась (уже не пригадую собі докладно). Вона так додала мені віри в себе, що я в короткому часі написав реферат і опісля виголосив його... Я, що передтим не знав, як до нього забратися, ба — взагалі не мав відваги братися до писання якогоб то не було реферату.

Уважаю, що одним з найважніших засобів розбудження духової енергії є відповідна лектура. Уважаю, що відповідні громадські чинники, яким залежить на тому, щоби скріпити активність, щоб витворити і збільшити енергію загалу, повинні вишукати з усіх власних і світових літератур відповідні книжки і подбати, щоб ті книжки пропхалися в найширші маси, книжки, що розбуджують віру у власні сили (напр. Ферстер). Друге, що в хаті і в школі і деінебудь не слід хочаб і найменшим словом відбирати комунебудь, чи хочби тільки підривати цю віру у власні сили.

Споріднена в цим і автосугестія. Це вже кожний сам для себе повинен при кожній праці, при кожному ділі вмовляти в себе, що „цю річ я безумовно виконаю, зубами розгризу, руками й ногами... пазурами причеплюся, а таки зроблю!"

Це все, що досі сказано, відносилося до поодиноких осіб. Коли візьмемо під розвагу одиниці збірні, себто всякі гурти, товариства, чи загалом організації, то побачимо, що і на тому ґрунті можна або з великим успіхом сприяти розвиткові людських енергій, або впливати гальмуючо на той розвиток.

Молоді люди, що вступають до якоїсь організації, приносять звичайно зі собою повно запалу і великої охоти до праці. Але той запал і ця охота не завсіди получена з відповідним вмінням узятися за дану роботу. Звичайна несміливість вяже цю охоту. Нерідко призирливе слово, чи погляд інших осіб убиває той запал. І скільки прогріхів маємо на цьому терені! Справді розумна організація повинна вміти використати і підтримати цей запал, уміти розвинути всі сили, які тільки появляться і покажуться життездатними.

Відома річ, що тільки одиниці з великою відвагою, що часто межує з тим, що ми називаємо безличністю, мають змогу проявити себе на прилюдному терені. Кожна організація повинна підтримати всяку добру ініціятиву. Та замість того бачимо часто просто ненависть і ворожнечу до цікавих одиниць з розвиненою ініціятивою. Страх перед ривалізацією каже неодній, здавалось би, глибоко ідейній і патріотичній одиниці виступати супроти інших членів цілої нації зовсім не ідейно і не патріотично, а часто егоїстично... Приплює, пригавкає неодну ініціятивну гадку і почин. Спаралізує таким робом охоту до праці і рівночасно послабить життєву енергію тієї молодої, або й немолодої тілом, а душею одиниці. Врешті ми якби хотіли справді розбуджувати і плекати людську енергію, то треба би змінити багато з внутрішнього життя майже в кожній установі, товаристві і т. д. Всякі родинні, товариські звязки і конфіденції висувають наперед людей з малою ініціятивою та енергією, а зате, відсовуючи на бік або на дальший плян енергійні одиниці, — послаблюють напруження людських енергій у народі.

Засобом, що сприяє розвиткові людської енергії, є не гострий докір, кпини, іронія, а доброзичлива порада, заохота, додавання відваги й віри у свою спроможність виконати кожне діло. Та тепер, коли тисячі рук і міязів чекають кожної хвилини на одне і те саме місце, ніхто не дбає про те, щоб людям додавати відваги й віри у власні сили, а саме навпаки. Не маєш відваги, прийде другий, що матиме відвагу. Та правду кажучи, не приходить другий, що має відвагу, а той, що

Купуйте черевики тільки в „КОМЕТІ"
Львів, Ринок ч. 27. — У власній управі робітня, де можете собі замовити вибагливе взуття. — Приймаємо всякі репарації.

У багатого приятелів багато,
— а в бідного ні одного!
Будете мати приятелів складаючи свої ощадности
в Кооперативному Банку „Дністер"
у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

має протекцію і відповідні „референції". Та коли хто хоче справді знайти засоби й можливості розвитку і плекання людської енергії, то ті засоби, про які вже вище сказано, головнож відповідна книжка, добра сугестія особиста, додавання, а не відбирання віри в себе, дійсне і справжнє бажання плекати цю енергію в народі, — все те стане саме найкращим засобом до осягнення згаданої мети. А коли говорити про можливости розвитку енергії, то можна сказати, що ті можливости є безмежні навіть серед наших мізерних і закапарених відносин.

Мені здається, що коли зібрано відповідний гурт людей, таке спеціяльне тіло, яке мало б зайнятись винайденням відповідних засобів і способів розвитку людської енергії, то воно знайшлоб справді ті засоби... знайшлоб і відповідні книжки у власній і світовій літературі... знайшлоб і способи, як вплинути хоч на деякі наші установи й товариства, щоб вони мали на увазі розвиток, а не ослаблення тих важних сил у народі. Рівночасно думаю, що отой проект утворити таке тіло не є маловажною, і, головне, не наївною або безголковою вигадкою. Гадаю, що цей проект можна би зреалізувати і то з великим хісном для розвою і тіднему тих „людських енергій, що дрімають у нашому народі.

Андрій Волощак, Львів.

„Нова Зоря" вчить...

Те, що я написав про виставу „Посол до Бога" („Діло" 12. V. 1935., ч. 122) під заг. „Невдатна вистава", передрукувала „Нова Зоря" (з 19. V. ч. 36) з такою редакційною приміткою:

„Висше наведена „критика" се яскравий зразок, як не повинно ся писати про перший твір молодого автора в зовсім новій для него области. Особливож у нас, де так мало працьовників хоче взагалі присвятити свою увагу важним і трудним релігійно-церковним справам. В творі Меріяма-Лужницького є блуди, бо де їх нема? Ми їх виглядаємо в оцінці, котру зачинаємо містити в сім числі „Нової Зорі". Та коли бється особливо молодих людий з цілою безоглядністю, то річ ясна, що тим „способом" відженеться від праці *кождого*, (підч. „Н. З.") *хто має делікатніший ум і серце* (підч. моє). А такі звичайно бувають люди найздібніші і зовсім не найгірші".

У своїм житті мав я вже богато учителів, які мали зі мною часами доволі клопотів, але не тому, що був тупим учеником, але тому, що я все мав і маю той звичай, щоби річи називати по імени.

А тепер я знов зовсім несподівано став богатший на одного „учителя". Редакція „Н. Зорі" вбралася в професорську тогу — і конечно хоче навчити мене писати. Направду, я є зворушений тим проявом доброї волі, проявом доброзичливости та учинности. За науку (бо це є „наука", а не наука) дякую, але вехай мій приватний „учитель" вислухає тепер дещо від мене:

1) В тому всьому, що я записав про пісу „Посол до Бога" я ніде не висловив навіть найменшого сумніву про те, що автор пісни не має „делікатнішого розуму і серця" — ані не зачислив я його до „людей найгірших". — Тому не розумію, чому „Нова Зоря" хоче мене конечно переконати, що п. Лужницький має „делікатніший розум і серце, та, що він не є найгірший (може хтось мати делікатний ум і серце — а не вміти написати сценічного твору).

2) Певно мій „учитель" чув дещо, тій дещо певно знає про такого пана, що звався Овідій. Він мав також делікатний розум і серце. А коли сувора мама була його не по розумі і по серцю, але по т. зв. неделікатній частині тіла, то хлопчина з болю кричав **„iam, iam, non faciam!"** Однак це йому зовсім не пошкодило; він виріс — та став великим поетом.

3) У тому, що я написав, я не „бив" п. Лужницького ані по розумі, ані по серцю. *Якщо п. Лужницький має дійсно правдивий талант*, то те, що я написав, напевно не пошкодить йому: буде дальше писати так, як це робив Овідій, чому п. Лужницькому з цілого серця бажаю. Якщож таланту не має, то мої замітки йому тільки помогуть: без жадної школи для літератури перестане писати історичні драми.

4) Вже тепер я зовсім не був би здивований, колиб „Нова Зоря" передрукувала те все, що я тут написав та додала ще від себе таку замітку: „Це є яскравий зразок — як не повинного писати відповіди своїм „учителям".

5) На закінчення: мериторичне столовище „Н. Зорі" в оцінці пісни „Посол до Бога" *є фальшиве* — і до тої справи — в найближчому часі — я ще повернусь.

Львів, 25. V. 1935. *о. д-р Осип Кладочний.*

ВІДГУКИ ДНЯ.

Зшиток у жовтій окладинці.

Передо мною зшиток у жовтій окладинці з двома образками: на одним чоловік трубить з фляшки, жінка журиться, а дитина плаче, на другім два хлопці-молодці розбили фляшку, а самі з книжкою під пахою йдуть кудись. По середині, між образками напис: Геть з алкоголем!, а під споду назва журналу: Відродження.

Нераз і я і інші посміхуємось із абстинентів. Чому, мовляв, відмовляти собі того всього, що може порадувати душу в нинішних сумних часах!? Хоче чоловяга закурити — дайте нехай закурить, хоче випити — нехай випе. Може відляже йому трохи від серця, може втишиться хоч на хвилину хробак, що гризе і глодже і вертить і кусає — десь там глибоко в грудях...

— Очевидно в міру! — додаємо зараз. Ніхто не може похвалити такого, що димить як фабричний комин, чи пе як верблюд волу.

І не звертаємо уваги на той жовтий, скромний зшиток, що зветься „Відродження", а з тим разом і на товариство, що стільки вже літ бореться з двома ворогами: Нікотиною і Алькоголем. Бореться, хоч не з одного боку перешкаджають, хоч грошей на зброю не стає, хоч кожний схиблений удар викликує сміх у невтральних.

А таки...

Якби не горівка, то неодна полонина на горах, неодна нива на долах булаб до нині живила споконвічних своїх власників і не пустилаб їх на жебри.

Якби не курення („куріння" — як пише „Відродження"!), то не одна стодола стоялаб до нині не спаденя, неодні груди дихалиб ще туземним повітрям, неодні нерви можна булоб уживати замість посторонків, а вже про гроші... аж страшно подумати! Я сам міг би поїхати довкола світа і то хто зна чи не другою класою.

Переглядаю зшиток „Відродження" і ось такі думки думаю. А зір блудить по сторінках і то тут, то там спиниться на хвилину.

Ось рубрика: „Годосн наших Читачів"... Для кожного газетяра цікава рубрика. Що слишуть ті, яким ми вічно пишемо.

Бачу на вступі письмо від гр. кат. Митрополичого Ординаріяту у Львові. Хвалять, обіцюють піддержати, поручати видання.

На другім місці письмо від станиславівського Епископського Ординаріяту.

„В залученню звертаєтьси переслані тут календарі на р. 1935, видані через Т-во „Відродження". (підпис нечиткий)"

На третім письмо Апостольського Адміністратора Лемківщини д-ра В. Масьцюха. Бажає ідеї, яку проводить „Відродження" якнайкращого розвитку, „одначе кольпортувати на терені тут. Апостольської Адміністрації брошурок і летючок, виданих Т-вом „Відродження" уважаю недоцільним, а навіть шкідливим під кожним оглядом, а найбільше під оглядом церковним і релігійним.

Одначе до Лемка з ідеєю Відродження можна підійти не брошурами, в яких не чуєся термін русин й руский, але брошурами з задержанням історичного терміну русин, руский, якого Лемко не дасть собі за нічо в світі вирвати.

Якщо Хвальне Товариство хоче свою діяльність поширити також й на Лемківщину, то зволить перед тим постаратися о видання брошурок спеціяльно для Лемків, згідних з ідеологією лемківською, а се найлекше можна буде осягнути в порозумінюся з Товариством ім. Михаїла Качковского, якого між іншим є девіза поширювати тверезість й ощадність серед нашої суспільности".

Коротко: термін „русин", „руский", лемківська ідеольогія і Т-во Михаїла Качковского.

Термін „русин", „руский" знаю віддавна, про Т-во Михаїла Качковского, не чую віддавна, але про лемківську ідеольогію не чув ще як жию і як мене ноги носять... Але — мій Боже! — повстають кожного дня нові нації в Галичині, чому не може на терені Апостольської Адміністрації повстати якась лемківська ідеольогія. Не знаємо ні її автора, ні її основ, але це не пересуджує справи. Зате направду цікаво, чому брошурки „Відродження" мають бути шкідливі для лемка „під оглядом церковним і релігійним?" Не припускає хіба Ш. Автор, що лемко прочитавши „Відродження" перестане ходити до церкви, або ще гірше розіпеться!?...

Передо мною зшиток у жовтій окладинці, з двома образками. Чи не додатиб ще третього... Наприклад: Лемко читає „Відродження" розбивши фляшку і... лемківську ідеольогію!

Галактіон Чічка.

Вільномулярі або масони.

ЩО ТАКЕ МАСОНСТВО І ЗВІДКИ ВОНО ВЗЯЛОСЬ?

(Продовження.)

Отже ця таємничість надавала організації чару і поезії, побуджувала „братів" до масонської кар'єри, щоби лише пізнати цілий секрет. Ця конспіративність була конечна, бо інакше булаб масонерія не могла поширюватися серед християнських суспільностей; всякий незіпсутий християнин відскочив би від цієї організації, як від зарази, якби не було цієї таємничости. Треба взяти під увагу, що ще в першій половині XVIII. століття карні кодекси поодиноких держав карали тяжкими карами, а навіть горлом за єресь, безвірство і т. д. Тому треба було бути обережним, подавати трутину поволі, старатись приєднати віруючого християнина поміркованими цілями, роблячи його рівночасно індиферентним у релігійних справах, щоби опісля у вищих ступінях зробити зі свого члена ревного вільномуляра.

Все, що я тут сказав, може видаватися передсудом, стороннічество, упередженням тощо. Одначе покликуюся в тому випадку не масонські джерела. Восьма стаття конституції медіоланської льожі з 1863. р. каже: „Остаточною ціллю масонерії є обєднання всіх свобідних людей в одну велику родину, яка могла би заступити зчасом всі церкви, побудовані на сліпій вірі і теократичній владі, всі забобонні вірування, позбуті толеранції і взаємно собі ворожі, щоби на їх місце заложити одиноку і правдиву церкву людства". Інша масонська льожа в Торіно з тих самих часів каже: „Ціллю вільномулярства є емансипація суміння, апотеоза думки, інавґурація знання на вівтарях Бога". Таких прикладів можна би навести безліч. Вправді до масонів належало богато світових людей, але це не повинно нікого впроваджувати в блуд щодо дійсних завдань вільномулярства. Богато великих людей на різних ділянках людського знання й діяльности належало до льож, але вони, отуманені позірними, по суті шляхотними цілями масонерії, не знали, або навіть не догадувалися правдивого виглядy ідеольогічного обличчя вільномулярства. Дійсних масонів, втаємничених у все було і є в кожнім краю дуже мало. Навіть деякі „брати" в найвищих ступінях не знають усього, бо їх допущено туди лише „говоріо ґрація" задля їх соціяльної або політичної позиції. Зрештою вільномулярі в поодиноких краях у цілях замаскування своїх завдань окрім повище наведених позірних тенденцій підтримують також політично-соціяльні рухи, течії, які є приманчиві для населення або поодиноких клас суспільности. Наприклад льожі Північної Америки підтримували в XVIII. столітті аспірації тамошньої людности в напрямі утворення власної держави, незалежної від Англії. Не дивиця, що сам батько відродження американського народу Юрій Вошінґтон належав до вільних будівничих і вірив у їх шляхотність. Зрештою про вплив масонства на політику говоритиму пізніше. Тут треба лише зазначити, що підтримування політично-суспільних рухів уважають вільномулярі цілком слушно за найкращий пропаґандивний засіб для своєї орґанізації.

Вільномулярство має свої передісторичні леґенди і свою історію. День 24. червня 1717. р належить уважати за день народин цієї могутньої орґанізації. Вправді самі вільномулярі кажуть, що їх чин сягає часів будови святині Соломона або часів єгипетських священників за панування Тутанхамена, інші зпоміж них бачить у Христі „брата Масона" і т. д., але це все проголошують масони лише тому, щоби надати їхній орґанізації більшої поваги. Дві гіпотези визначуються більше правдоподібними, а саме: одна вважає вільномулярство дальшим розвитком темплярів, друга знову бачить у предметовій орґанізації продовження німецького муляреського цеху з XIII. століття. Доказано, що темплярі попали в єресь ґностицизму, відступили від віри, плекали антихристіянські практики, тонули в еротизмі і займалися ґраднями. Це все сховували вони великою таїною, веліли вступаючому до них присягати, що додержить тайни і т. д. То-

му наступило розв'язання цілого ордену. Деяку частину молахів покарано смертю, як напр. великого майстра Молея, інших засудили на менші кари, а лишка їх частина розбіглася по цілій Європі. Частина осіла тоді в Шотляндії, заснувала своє товариство і далі плекала своє безбожне ремесло. Щоби охоронитися перед переслідуванням влади, заславалися вони назовні тумалітарною і філянтропійною діяльністю, а до давньої присяги додержання тайни додавали нову: присягу мсти за смерть Молея на папі і королеві, на церкві і політичнім ладі, побудованім на християнстві. Дійсно, якесь духове посвячення між темплярями і вільномулярами є. Тут і там конспіративність, у одних і у других аморальна присяга додержання тайни і необмеженого послуху провідникам; одні і другі заперечують божество Христа. Навіть ті самі обряди і церемонії практикують в обох організаціях. Переловім на якесь посвячення вказує в одних і в других приймати фільософії гностиків, що стверджує відносно вільномулярів безіменний командор одної масонської льожі в Льозанні в 1875. р. в своїй праці: „La maSonerrie aptique".

Багато схожого мають льожі вільномулярів, себто їхні організаційні клітини з німецьким правдиво мулярським цехом із XIII. століття. До того часу готицька архітектура в Німеччині була в руках бенедектинів. До помочі при роботі брали вони світських муларів, а їхніми роботами проводив монах бенедиктин, якого звали: „Venerabiiis magister". З часом, коли світських муларів прибувало щораз більше, вони звільнилися спід супрематії монахів і заснували власну корпорацію, як „братство будівничих". Його ціль було будувати церкви в готицькому стилі, плекати й удосконалювати готики, вставляти стрункі колюмни, вапинати широкі склепіння і стрілисті луки. З конкуренційного огляду вони держали свою штуку в тайні перед нечленами. Мандрували вони з місця на місце малими громадами, а така організаційна клітина називалася по німецьки „Бауттітте", або опісля в Англії „Льожс". Для певнішого збереження монополю, держали вони в тайні свою мулярську штуку, як продукування трійкого цементу, випалювання цегол, виконування легких мистецьких вязань („аркана"), які знали лише майстри, а яких не виявлювано ученикам ні челядникам. Кожний муляр задержував це в тайні під моральною санкцією присяги: тому, що присяга вяже людей свобідних і чесних, тому могли вступати до брацтва люди знані зі своєї чесности. Щоби не зрадитися а чимсь зі своєї штуки перед нечленами, пізнавали вони себе по ріжних знаних лише їм знаках, гаслах і дотиках. На чолі таких „Бауттітен" стояв майстер, званий „Венерабіліс магістер", титул, який носив колись наставник бенедиктинів. Опісля покликано такі брацтва до Англії і Шотляндії, де вони приймали учеників і челядників споміж місцевого населення, так, що зчасом складалися вони там переважно з англійців і шотляндців.

(Продовження буде.) *Д-р Петро Мінко.*

Гімназія Рідної Школи в Коломиї.

У вчорашньому числі „Діла" оголосила Управа гімназії Р. Ш. в Коломиї, що виписи будуть відбуватися від 26. травня до 15. червня 1935. При цій нагоді уважаємо необхідним дати деякі завваги щодо тієї школи.

Ця гімназія існує вже 15-тий рік, а що вона дуже солідно, тому здобула собі признання й довіря цілого Покуття. Зразу була це чисто дівоча гімназія, а від минулого року дістала право коедукації і приймає також хлопців.

Ця заслужена гімназія Р. Ш. в осередку Покуття має якнайкращі умовини й виглади розвитку. Приміщення гімназії ясне, гігієнічне в репрезентаційному будинку українського Народнього Дому, де займає II. поверх. Прегарно вивінувана наскрізь модерно всіми науковими середниками як: бібліотеки, кабінети природничі, фізикальні, робітні аж до просторої руханкової салі і спортового грища включно, чого може позавидувати чеодна державна гімназія.

Дбайлива опіка учительського збору, батьківського Кружка і Старшини Кружка Р. Ш. йде в тому напрямі, щоби кожній талановитій українській дитині дати якнайбільше притожі умовини кінчити цю загально освітню гімназію. Особливу увагу звертає гімназія Р. Ш. на хоплив селянської молоді і тому для селянських дітей передбачені якнайлальше йдучі полекші аж до зниженя шкільної оплати понижче державної норми. У випадках, гідних узглядненя, така зниженя може лягти навіть до 5 зол. місячно.

На ці вийменково корисні умовини звертаємо увагу нашого громадянства. Зокрема звертаємося до українського духовенства, учительства, до всеї української інтелігенції і свідомих громадян вперту чергу Коломийщини, Снятинщини й Косівщини з гарячим закликом, щоби згідно з передвоєнною традицією впливали на батьків та опікунів молоді і спрямовували її до гімназії Р. Ш. в Коломиї. Тому й обниження загалом шк. оплати, щоби таким чином дати змогу ширшим верствам суспільности користати з гімназій. З огляду на те, що й наука в новітніх гімназіях коротша, бо тревае всього тільки 4 роки, свідоме українське населення Покуття спровить свій національний обовязок і заповнить гімназію Рідної Школи в Коломиї по береги.

Батько.

НОВИНКИ

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".

— **Робітня футер Юліяна Глушевського,** Львів, пл. Капітульна 3, I. пов., тел. 54-56. Приймає футра до перехову на літо. 1138 18-7

— **Міністер Завадзький у Львові.** З Варшави приїхав до Львова міністер скарбу проф. Завадзький. Замешкав у воєвідстві. Відбув ряд конференцій, а в неділю вечором відїхав до Кракова.

— **Похорони марш. Пілсудського у львівських кінах.** У понеділок, 27. травня всі львівські кіна (за виїмкою кіна „Рай" і „Сонце") висвітлюють похорони марш. Пілсудського. Сеанси для цивільної публики в год. 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22 і 23. Кіна „Палас" і „Атлянтик" для цивільної публики висвітлюють похорони від год. 18. до 23. Рештні години до 12. вполудня призначені для шкільної молоді.

— **Затроїлись алькоголем.** Рятункова станція відвезла до шпиталю якогось Тад. Домбровського, що затроївся алькоголем, крім того мав поранені руки. — Рятункова станція заопікувалася Теоф. Фидимчаком, якого побив М. Кори на розі вул. Легіонів і Сикстуської. Він теж затроївся алькоголем. Заопікувалася цяж станція Петром Цюмбутрою, бо й він затроївся алькоголем.

— **Львівська хроніка.** Поліція арештувала власника спедиційного бюра Макса Тімана з вул. Рутовського 7, тому що бив пса та чинно зневажив жінку полковника, членицю т-ва охорони звірят, яка вставилася за псом. — У графічному заведенні Гегедіса при вул. св. Михайла ч. 4. застрайкували робітники, тому що не заключили з ними дані збірної умови. Страйкарі як день так ніч не кидають льокалю заведення. — При вул. Сенкевича 9. помер нагло на серцевий удар купець Йоель Зайдельштайн, що приїхав із Румунії. — На вул. Стрийській авто наїхало на віз Ів. Богача та розбило його. — На вул. Пелчинській наїхало авто на м-ра Бориса Ольшанського й поранило його. Заопікувалася ним рятункова стація. — У брамі заведення сиріт при вул. Кадетській дві матері підкинули свої діти: 2-тижневу дівчинку та 2-літнього хлопчика. Третю дитину підкинено в брамі дому при вул. Малецького 9. До сорочки дитини причеплено карточку з записком, що це 3-місячна Володислава Стрільчик.

— **Потяг переїхав череду коров.** На залізничому шляху між Пруссином і Межиходом особовий потяг наїхав на череду, зложену із 13 корів. Три корови розодрало на кусні. Завданий пастух що бачив, як потяг наїжджає, проте пустив корови на шини, думаючи, що зможе їх перегнати.

— **Алькоголізм серед шкільних дітей.** Статистика, переведена серед шкільної молоді в Лодзі, виказує жахливий зріст алькоголізму серед дітей у шкільному віці. Стверджено, що 87 проц. дітей не алькогольні напитки, часто в товаристві старших осіб.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Понеділок, 27. V. З причини генеральної проби нечинний.

Вівторок, 28. V. год. 7·30 веч. „Студентка" (на осн. Віві Бахм). Премієра.

Театр Ріжнородностей.

Понеділок, 27. V. год. 7·30 веч. „Перша леса Фанні".

Вівторок, 28. V. год. 7·30 веч. „Перша леса Фанні".

Кіна.

АДРІЯ: „Распутін — злий дух Росії".

АПОЛЬО: „Не хочу знати хто ти".

АТЛЯНТИК: „Хлопці з пл. Зброї" (на осн. Фр. Мольнара).

ВАНДА: „Легіон життя", „Життя без квитра".

ГРАЖИНА: „Двобій жінок".

КАСІНО: „Шукачі золота".

КОЛІСЕЙ: „Надя", та ревія „Цвітучі бози".

КОПЕРНИК: „Катюша" (Анна Стен).

МАРУСЕНЬКА: „Жид Зіс" (Конрад Файт).

МІРАЖ: „Під твою оборону".

МУЗА: „Людина, що продала голову".

ПАКС: „Голгофта".

ПАЛЯС: „Азбука кохання".

ПАН: „Молодий діс".

РАЙ: „Антко поліцмайстер" (Дитина).

СВІТ: „Нана", „Серце волоцюги".

СОНЦЕ: „Людина - малпа", ревія „100 відсотків для вас".

СТИЛЕВЕ: „Дама з Мулен Руж" і ревія „Гумор і темпо".

УТІХА: „Чортівський ковбой" і ревія.

ХИМЕРА: „Розсмівні очі" (Шерлі Темпль).

Закордонне радіо.

Понеділок, 27. травня 1935.

Відень (506,8) 12·00 Травневі пісні 14·00 Соната г-моль Ліста, 20·00 Вес. мікрофон, 22·45 Камер. музика, **Братислава** (298,8) 17·10 Скрипка, 18·35 Форт. твори Рахманінова, **Кошиці** (259,1) 19·00 Нар. пісні. **Прага** (470,2) 17·35 Віольончеля, 20·15 Югосл. пісні, **Париж** (1648) 20·00 Камер. концерт (муз., сп.), **Берлін** (356,7) 15·15 Легка музика, 17·00, 20·20 Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. всячина, 21·00 Камер. концерт, **Кельн** (455,9) 16·00 Суіта на флет, кляринет і фагот Мелятіна, **Ляйпціг** (382,2) 18·30 Легка музика, 21·00 Твори Баха, **Мінхен** (405,4) 15·20 Пісні Шуберта, 16·10 Весн. кантата, 20·40 Муз. вечір, **Будапешт** (550,5) 13·30 Концерт, 17·50 Форт., 18·40 Пісні, 19·50 Сольо на тарогато, 21·30 Концерт, **Мілляно** (221,1) 11·30, 13·10 19·15 Легка музика, 22·00 Виступ пияніста Дарія Мільо, **Рим** (420,8) 17·05 Вок.-інстр. концерт, 20·35 Камер. концерт.

Вівторок, 28. травня 1935.

Відень (506,8) 12·00 Концерт, 17·20 Форт. ресіталь, 19·30 Спів (Немет сопр.), 21·40 Перли опер, 24·00 Нові віденські оперетові мельодії, **Кошиці** (259,1) 17·00 Сдов. нар пісні, **Мор. Острава** (269,5) 19·20 „Масковий баль" оп. Вердія, **Прага** (479,2) 17·40 Пісні, 18·20 Сп. ресіталь, 21·00 Іт. суч. музика, 22·30 Суч. музика, **Париж** (1648) 12·00 Концерт, 20·45 Вечір всячини, **Білгород** (437,3) 13·15, 16·30 Пісеньки, **Берлін** (356,7) 14·15 Солісти, 19·00 Пісні, 19·50 Соната на скр. й арфу, 20·45 Розр. концерт, **Франкфурт** (251) 16·00 Форт. твори Шопена, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. всячина, 16·00, 20·45 Вес. мельодії, **Кельн** (455,9) 16·00 Діт. хор, 21·20 „Гарна мельничка" пісні Шуберта (Енгель, тенор) **Мінхен** (405,4) 16·10 Суч. камер. музика, **Будапешт** (550,5) 12·05 Форт. ресіталь, 13·20, 23·00 Циг. музика, 19·30 „Аіда" оп. Вердія, **Мілляно** (221,2) 11·30 Легка музика, 13·15 Розр. концерт, 21·20 „Савонарола" поса Алетія, **Рим** (420,8) 17·15 Легка музика, 21·30 Скр. ресіталь Дж. Бакара.

Львівське радіо.

Понеділок, 27. травня 1935.

6·30 Ранішня авд. 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 8·05 Авд. для новобранців, 11·57 Сигнал часу, 12·02 Метеорольогічні вістки, 12·05 Музика з гр. пл., 12·45 Вказівки для молодих матерей, 13·05 Мельодії Альбіону — секстет, 13·55 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Концерт орх., 16·30 Лекція нім. мови, 16·45 Форт. твори на ліву руку, 17·00 Для дітей: У травні, Пісеньки, 17·20 Заг. польська резерва, 17·40 Боротьба простунку з людською легкодушністю, 18·00 Фільм. огляд, 18·10 Арії та пісні в супр. форт., 18·25 Авд. охорони звірят, 18·30 Моди, 18·40 Культ. життя, Сільва верум, 18·45 Гр. пл., 19·15 Гусятин, 19·25, 19·29 Спорт. вістки, 19·4 Воєнька авд., 20·00 Концерт секстету, спів Плонський (баритон), 20·45 Вечоденник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Концерт суч. камер. музики, 22·00 Реклям. концерт, 22·15 Салъон. музика, 23·05 Музика з гр. пл.

Вівторок, 28. травня 1935.

6·30 Ранішня авд., 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 8·05 Авд. для новобранців, 11·57 Сигнал часу, 12·02 Метеорол. вістки, 12·05 Тріо, 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. денник, 13·05 Гр. пл., 13·50 З ринку праці, 13·55 Експорт, 14·00 Музика з гр. пл., 15·35 Біржа, 15·45 Концерт, 26·30, Для дітей: Що діється, як ми спимо, 16·45 Концерт, 17·00 Сарнинська ПКО, 17·15 Концерт солістів (спів, муз.), 17·50 Фальшиве пізнання (суспільна гутірка), 18·00 Концерт хору, 18·15 Фільм. фрагмент Ю. Тетм, 18·50 Реклям. концерт, 18·45 Гр. пл., 19·15 З мовчазного дому, 19·25, 19·28. Спорт. вістки, 19·35 Форт. ресіталь, 19·50 Акт. фейлетон, 20·00 Гр. пл., 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Симфон. концерт (сканд. музика), 22·00 Музика концерт орх., 22·30 Польська фотографія вчора й нині, 22·45 Музика з гр. пл.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Новітня робітня обуви Івана Іванівки при вул. Личаківській 18, виконує найновіші зразки мужеської, люксусової обуви, Спеціяльність ортопедична обувь. 1580 8—30

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 138 (14.036). Львів, вівторок 28. травня 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к., — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

В девяті роковини трагічної смерти головного отамана Симона Петлюри.

Заходом організацій українських емігрантів у Львові відбулася в неділю 26. травня ц. р. в год. 12.30 вполудне панахида за душу пок. головного отамана Симона Петлюри в святоюрівській православній церкві при вул. Францішканській. Панахиду відправив військовий курат Семашко. На панахиді були представники Української Парляментарної Репрезентації — посли Дмитро Великанович, Любомир Макарушка і Зиновій Пеленський та представники вищих центральних установ. Крім того були представники військовости, воєвідства, городського староства і львівського магістрату.

Почесну сторожу в церкві держала чета луговиків в одностроях. Співав прегарно церковний хор під управою проф. Орленка-Прокоповича. Церква була виповнена по береги, багато народу стояло також на дворі.

Мусоліні про закордонну політику Італії.

РИМ, ПАТ. В суботу пополудні виголосив Мусоліні перед Фашистівською Радою велику промову про закордонну політику Італії. Згадав, що основою акції Італії є політичний реалізм, який бере під увагу постійні зміни міжнародніх сил.

ВЗАЄМИНИ З ФРАНЦІЄЮ.

Італійсько-французький договір зі січня ц. р. замикає взаємини після війни між обома державами і створює основи до корисної співпраці Італії з Францією. До цього договору дійшло щойно 17 років після світової війни тому, що входили в гру широкі інтереси і деякі французькі кола обманювали себе, що фашизм в Італії не вдержиться. Тепер ці омани розвіялись. Настрої між обома народами від деякого часу дійсно покращали. Слід тільки побажати, щоб ніякі події цих настроїв не погіршили.

ОБМЕЖЕННЯ ЗБРОЄНЬ НЕМОЖЛИВЕ!

Одностороннє зірвання Німеччиною пятої частини версайського договору припинило нормальний розвій европейського положення. Одночасно всі переконалися, що доконаного факту не можна відкликати. Слід тут пригадати, що Німеччина годилась давніше на 300-тисячну армію. Але годі тепер жалувати цього, як недоцільним теж говорити ще тепер про розброєння. Тяжко повірити в можливість обмеження збройень і в заборону деяких воєнних метод. Одначе Італія не буде ставити ніяких перешкод конкретним заходам у справі розброєння.

Конференція в Стрезі принесла конкретні висліди, бо довела до узгіднення становища трьох европейських держав до найбільше актуальних проблем.

НАДДУНАЙСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ ВІДЛОЖЕНА

Наддунайська конференція, яку рішено скликати ще в Стрезі, не відбудеться з початком червня тому, що ще якслід її не підготовано. Стріча представників Італії, Австрії і Мадярщини у Венеції мала саме цю ціль — підготовити конференцію. Мусоліні підкреслив, що домагання Австрії і Мадярщини не є надто великі і не перешкодять цілям, які має осягнути наддунайська конференція.

ВЗАЄМИНИ З НІМЕЧЧИНОЮ.

Німеччину теж запросять до участи в цій конференції, покищо будуть інформувати її про хід приготовних нарад. Підписання французько-большевицького і чехословацько-большевицького договору пересунуло рівновагу сил. Тому з живим зацікавленням ждали на промову канц. Гітлєра. Тринацять точок його промови не можна в цілости відкинути, навпаки їх треба вияснити. Можливе, що вже в найближчих тижнях дипльоматія виконає своє завдання. Добрим взаєминам між Італією і Німеччиною стоїть на перешкоді проблєма Австрії, яка всеж таки має величезне значіння. Слід ще раз підкреслити — говорив Мусоліні, — що незалежність Австрії є одночасно австрійською та европейською проблемою і тому теж є італійською проблемою. Всі кордони Італії — материку і кольоній — є святі й їх будуть боронити проти кожної хочби тільки можливої небезпеки. Мусоліні гостро виступив проти тих, які хотіли би не допустити Італії поза просмик Бренера (себто до Австрії — прим. Ред.) і спутати свободу рухів в якійнебудь іншій частині світа.

ІТАЛІЙСЬКО-АБІСИНСЬКИЙ КОНФЛІКТ.

Небезпека на кордонах Італії в східній Африці дійсно істнує і тому загострює італійсько-абісинську проблєму. Ця проблєма виринула не в січні 1935 р., але ще в 1925 р. Спершу здавалось, що Італія мирним шляхом поширить свою експанзію і зможе використати величезні природні багатства Абісинії. Одначе так не сталося. Абісинія зброїться від 1929 р. Одначе хай ніхто не робить собі надій, що на випадок конфлікту в Европі використає Абісинію, щоб погіршити положення в східній Африці.

Фашистівська рада одноголосно затвердила французько-італійський договір.

Морські наради з Німеччиною у Льондоні.

ЛЬОНДОН, 27. 5. ПАТ. Німецька делєгація під проводом фон Рібентропа приїде найближчого тижня до Льондону і відбуде наради з британською делєгацією дня 4. червня ц. р. у справі морських збройень.

Політичні наради прем. Ґерінґа у Софії.

СОФІЯ, 27. 5. ПАТ. Прем. Геринґ склав вінок на могилі невідомого вояка, опісля поїхав до королівської палати і відбув нараду з королем Борисом III.

Комбатанти в оборонї рівноваги буджету.

ПАРИЖ, 27. 5. ПАТ. На конґресі союзу комбатантів у Ліоні, який обєднує коло 800 тисяч членів, прийнято резолюції в справах господарських і політичних. Конґрес висловився за удержанням буджетової рівноваги, обниженою державних податків і створенням пенсійних кас для колишніх військових. Резолюція союзу комбатантів, яка накликує своїх членів до жертвенности і патріотизму, є великим вилом у дотеперішній кампанії проти оздоровної політики уряду. Прем. Фляндєн відбув нараду з міп. Пявалем, міністрами: справедливости, фінанс і телеґрафів і представником фінансової комісії палати послів Мальві.

Авас повідомляє, що внесок уряду в справі повновластей буде підержувати в палаті послів міп. Жермен Мартен, у сенаті мін. Перно. Дуже можливе, що прем. Фляндєн особисто візьме участь у нарадах палати. Повищо з великим зацікавленням ждуть на висліди нарад кабінету, які відбудуться у понеділок. Повідомляють, що за повновласти згодилися всі члени уряду. Голова фінансової комісії палати послів Мальві далі виступає проти повновластей для уряду. Справа знайдеться у палаті послів в черговy пятницю.

—o—

Московська акція і европейська протиакція.

(Кореспонденція з Женеви.)

Женева, 23. травня 1935.

Дня 23. травня в годині 10.30 відкрив пан Літвінов, совітський комісар закордонних справ, 86 сесію Союзу Народів. Дата ця справді історична в розвитку політичних відносин Европи. „Яка іронія долі", пише з цього приводу „Журналь де Женев". Це справді іронія дуже гірка і трагічна.

Той самий часопис привитав п. Літвінова перед самим відкриттям сесії статтею про увязнення 27 протестантських священників у Совітах, в якій він між іншим пише про бучну гостину французьких делєгатів у Москві: „Колиб замість сидіти на величавому бенкеті, уладженому з безсоромним люксусом, гості СССР могли відвідати найбідніші негостинні місцевости великої країни, вони найшлиб у Медвежій Горі над Мурманом пастора Густава Бірта, засудженого на десять років примусових робіт... Якийже був злочин цих пасторів? Те, що вони просили і дістали законну поміч для голодних". Далі редактор Жан Мартен згадує в своїй статті про „дітей, засуджених на кару смерти, тих бідних малих волоцюг, витворених большевицьким режімом" і закінчує згадкою про Раду Союзу Народів під проводом „першого делєгата СССР": „Це гуманітарна еволюція СССР, яку нам обіцяли з нагоди вступу Совітів до Союзу Народів".

Так прибрала швайцарська преса п. Літвінова в Женеві, роля якого тут не лише трагікомічна, а й дійсно досить важка, особливо з огляду на деякі справи, що найшлись на порядку дня. Обговорюється, наприклад, справа невільництва в Африці, в Азії, у Геджазі, на Мадяйських островах... словом всюди, лише не в СССР, хоч всім чудово відомо, що ніде невільництво та примусова праця не поширені так, як у московській вязниці народів, то що ніде більше ні невільники не вимирають мільонами з голоду так, як саме в СССР. Отже й ціла дискусія у справі боротьби проти невільництва в Союзі Народів під проводом Літвінова стає негідною комедією.

Справа ця прибирає тим більшої пікантности, що Італія оправдує свої збройення проти Абісинії розбишацтвом, невільництвом, насильством та іншими подібними відносинами що виницують цілі племена в межах Абісинії, коли тимчасом та сама Італія разом з іншими державами голосувала за прийняттям до Союзу Народів СССР, якого внутрішні відносини без порівнання гірші від абісинських та загрожують виниценням більшої скількости людей ніж їх взагалі Абісинія має.

Дуже кумедно виглядало також обговорення справи Офіса Нансена для втікачів на сесії

МАТЕРІЯЛИ НА УБРАННЯ
ПЕРШОРЯДНІ БЄЛЬСЬКІ ГАТУНКИ
Найнижчі ціни поручає
Тадей Цветлєр
Львів, Марійська Площа 3.
11/91 (Дім Шпрехера) тел. 238-43. 20—21

під проводом п. Літвінова, втікачів, девять десятих, яких мусіло рятуватися на чужині від переслідувань московського уряду.

Коли комусь ще бракувало доказів чи ілюстрацій найглибшої суперечности між засадами і практичною працею Союзу Народів та московського уряду, то п. Літвінов в ролі президента Ради безперечно постачив їх. А позатим в особі сучасного пана президента в Женеві держави тут заступлені мають лише те, на що собі заслужили. А ті, що не взяли участи в Союзі Народів, чи своєчасно виступили з нього, можуть собі зайвий раз поґратулювати.

Пан Літвінов в Женеві це постать не лише надзвичайно характеристична для сучасних політичних відносин Европи, а й символічна. Це московське „мементо морі" для мира, ладу і цілої старої европейської культури. До Женеви пан Літвінов приїшов як тріюмфатор після заключення союзу з Францією та Чехословаччиною, після подорожі Лявала до Москви.

Лявала у Женеві справді вважають особою загадковою, дипльоматичним сфінксом. І славу своєї загадковости він безперечно збільшив відвідавши не лише Москву, а й Варшаву, розмовившись не лише з Літвіновим, а й із Герінгом, до тогож не сказавши нічого журналістам про зміст цієї останньої розмови. Але коли французько-московська приязнь виглядає досить проблематичною, а єдиним безсумнівним здобутком Москви у Франції є поважне збільшення французької большевицької партії, то в Чехословаччині Москва може похвалитися значним збільшенням не лише большевицьких та всяких інших москвофільських сил, а справжнім виломом у военнім фронті европейських держав. Чехословацькі летунські бази віддані до розпорядження московським літакам, можуть стати поважною загрозою не лиш Польщі та Німеччини, але й Мадярщині та Італії. Поважний зріст та консолідація меншинової опозиції в Чехословаччині є цілком зрозумілою відповіддю на чехословацько-московське зближення та зріст большевизму в Чехословаччині.

Найбільш гідну протиакцію в Европі найшла московська акція безумовно в Німеччині. Частина промови Гітлера звернена проти Москви є подією безприкладною у відносинах останнього часу між Европою та Москвою. Цей його виступ має тим більшу політичну вартість, що він зробив його майже безпосередньо після заключення франко-московського союзу. Це перша політична поразка того союзу. Виступ керманича Німеччини вдарив цілою силою по Москві, але поцілив посередньо і Францію, і Союз Народів, і цілу політику підтримування Москви. Не мішаючись у „внутрішні" справи СССР, Гітлер всеж цілком слушно не міг промовчати голоду, що винищує мільони поневоленого люду в СССР.

Виступ Гітлера проти Москви може безперечно відживити і скріпити те обурення, що існує розпорошене по ріжних державах проти московського уряду, зміцнити протисовітські сили в Европі та надати їм належний напрямок. Поруч з запевненнями щодо миролюбности Німеччини, протимосковська частина промови Гітлера викликала найбільше признання і зрозуміння в цілій европейській пресі. В обороні Москви не виступила навіть французька преса, поминаючи — розуміється — ріжні заприсяжені большевицько-москвофільські органи.

Виступ Гітлера проти Москви, що стверджує між іншим надзвичайно рішуче її відповідальність за руїнницьку акцію, ведену під плащиком III Інтернаціоналу в цілім світі, не є конюнктурною політичною диверсією; це очевидно висліл відбудови національної і збройної сили Німеччини, бо промовляти так може лише провідник, свідомий цілої сили своєї нації.

Відгук протимосковського виступу Гітлера у світі сослужить очевидно і наукою для німецьких політиків, що зріст німецької збройної сили інші держави можуть найскорше прийняти під кутом московської небезпеки. Згадка про те, що зруйнувавши німецький большевизм сучасний німецький уряд урятував цим може цілу Европу, була дуже на часі.

Булоб перебільшеним оптимізмом сподіватися, що промова Гітлера розвіє побоювання французів та змінить грунтовно франко-німецькі відносини, але нема сумніву, що його промова причинилась в деякій мірі й до заспокоєння Франції, а тим самим і до ослаблення московських впливів у Парижі. Французька преса, що поставилась назагал досить скептично до промови Гітлера, могла закинути йому лише те, що він сказав „небагато нового".

Англійська преса була назагал задоволена, коли англійський уряд лишився при своїм намірі потроїти свою повітряну фльоту, то це треба безумовно витати, бо Англії доведеться у всякім разі скорше боронитися проти надмірного зросту большевицької сили у Франції, ніж проти Німеччини. Досить прихильно стрінули промову Гітлера і в Італії.

Отже московська акція в Европі викликала належну протиакцію, можливо навіть значно сильнішу від самої акції. Нема сумніву, що сучасна політична поразка Москви в Европі викличе відповідне вражіння і між поневоленими націями СССР.

М. Данько.

Висліди виборів до чехословацького парляменту на Закарпатті.*)

Ужгород, травень 1935.

Ніодна партія не йшла самостійно до виборів. Навіть партія автономна (пок. Куртяка) зблокувалася зі словацькою автономною партією о. Глінки й поляками. З решти москвофільських партій Фенцикова йшла до виборів разом з чеськими націонал-демократами, що обєднався з партією Стржібного (Національне Обєднання), б. сенатор Цуркановіч (буковинський емігрант-москвофіл), який у минулих виборах обєднався був з націонал-демократами (партією Крамаржа), тому що остання партія опинилася в опозиції, в цих виборах ішов разом з коаліційною партією чеських націонал-соціялістів (Кльофач-Бенеш). З москвофільських партій найбільше виявили „русского духа" чеські національні соціялісти, що висунули тут гасло „За русскій язык у народній школі", але нарід за цим гаслом не пішов, бо зібрав цей блок чеських національних соціялістів разом з трудовою партією Цуркановіча лелви 11.272 голосів. Це були голоси переважно чеських урядовців, бо православний „русскій народ" не голосував за своїм православним Цуркановічем. Нераз приходилося вже завважувати у своїх дописах, що вже минув час спекуляції на православлю і тому Цуркановіч опиниться без мандату та його політична роля на Закарпатті вже закінчена.

Фенцикові, якого випустили із вязниці напередодні виборів, удалося зібрати трохи голосів завдяки опозиційній демагогії та спекуляції на свому „мученництві". Але коли при минулих виборах чеським націонал-демократам разом з трудовою партією Цуркановіча вдалося було зібрати поважну кількість голосів, то тепер вони в союзі з Фенциком втратили аж 19.636 голосів, порівнюючи з минулими виборами. Автономна партія (Куртяка), не зважаючи на сильну пропаганду та протичеські настрої населення, не зібрала тої кількости голосів у блоці з партією Глінки й поляків, які зібрала самостійно при минулих виборах, а навпаки, ще втратила 3.527 голосів. Висліди голосування свідчать яскраво про упадок москвофільської демагогії. Нарід за партіями, що голосили тверду „русскость", не пішов при цих виборах. Блок чеських народніх соціялістів з трудовою партією Цуркановіча та

*) Містимо цей допис як доповнення до наших статтей, бо в ньому є деякі нові подробиці й факти. — Ред.

ГЕРМАН ШТЕР. 7)

ҐОНТАР.

Наче впала заслона з його очей і все довкола нього дістало яскравішу краску, голосніший тон, свобідніші рухи.

Весело взявся до роботи й небавом стояли корови, запряжені вже до плуга. Голосно стрілив дячі з батога й дивився нетерпеливо на двері, чи скоро вже вийде ця „баба".

„Гей там!" закликав.

Як це звучало!

Тому ще раз: „Гей там!"

Тепер крикнув.

Вкінці не була це вже нетерплячка, але голос мов буря. А за кожним грімким вигуком відлітали останні частини того дивного отупіння, що в нім він жив від семи літ.

Вухо пило відгомін голосу мов цілющий лік для душі. Що за радість віднайти себе самого!

— Старий дурню! Що ревеш? — я вже тут, а ти вигукуєш мов навіжений.

Паранька стояла вже при коровах з високо підпнятими спідницями. Взяла за посторонок: „Ну, гей, ідемо!"

Однак Франц не рухався. Стояв ще під враженням безмежної втіхи, що віднайшов себе самого.

— Паранько, — сказав гордо, — ану, заклич ти так, — а його лише сіяло втіхою.

— Іване! — крикнула люто жінка.

Тоненький, крикливий голос згубився в лісі між пнями дерев.

Але вслід за ним понеслося грімке: „Гей!" з повних грудей гонтаря.

Відгомін вернувся до них стрілою.

Це грімке „гей" наспіло за тамтим слабим ворожим голосом мов удар пястука й придавило його по дорозі до землі.

— Так, так, — завважив старий й поглянув гордо і переможно на Паранську, однак не рухався з місця. Жінка чула, що мусить піддатися в цій душевній боротьбі й її охопила безглузна лють. Почала копати ногами корови в животи й вони рушили з місця.

Однак старий вхопив у скаженій впертості за плуг і шарпнув ним з нечуваною силою взад разом з коровами та розлюченою жінкою.

— Гага, Паранько, не рушимо скорше з місця, аж я схочу.

І слухав з насміхом, як вона у свому безсиллі почала обкидати його найпоганішими прізвищами.

Вкінці тріснув з батога.

„Тепер гей!"

Корови йшли рівномірним спокійним кроком. Побренькуючи плуг розгортав пісковату землю і підгортав молоді бараболі.

Дві скиби йшло все добре й спокійно, при третій зачала жінка сваритися, люта через свою програну: раз було їй за помалу, другий раз за скоро, за далеко вправо, то задалеко вліво, за глибокі, то знову за плоскі скиби.

Наразі старий не міг уже здержати злости. Почав бити корови, що аж полетіли як дурні. Жінка хотіла їх за всяку ціну задержати, але вони потягли її за собою. Почала лаятися, але це був уже лише крикливий плач. А старий був мов пінний. Його очі горіли. З дикою силою пхав плуг вперед, звірятам на ноги, поганяючи їх до скорости. Корови вкрилися цілі потом, побіч них воліклася напів жива жінка.

Враз шарпнув плугом і вкінці станув, обтираючи мокре чоло сильною, обгорілою рукою.

Паранька їдко поглянула на нього.

— Так, Паранько! Ніколи нічого не мушу, затям це собі, — відповів.

Потому доорав вже спокійно лан до кінця, завів корови до стайні й завязавши в хустину кусник хліба, що нині ще менший був, як звичайно, вийшов з хати.

Перед сусідською хатою сидів на деревляній лавці його приятель, старий Ганіг. Це був уже немічний старець. На його жовтім, набряклім лиці сторчав грубий ніс, короткий та синій мов доспіла сливка. Саме наповнював він його поволі та старанно табакою, потім подав пушку гонтареві, зачинаючи свою звичайну розмову: „Алеж маємо червень вимріяний: красний, тихий, теплий".

Звичайно сідав Франц біля „сусіда" а годинами з ним балакав. Однак нині було йому нестерпно бачити, як його ровесник безнастанно базікає, смішно похитуючи білою головою.

— Знову сварилися з тобою, що? Передше хтось там так викрикував, правда?

— Так, сварилися, — повторив гонтар знужено.

А потому коротко: „Будь здоров, Августе!" І з тим пішов.

Ганіг подивився за ним, не розуміючи нічого.

— Смішний чоловяга, цей Франц! Ге, ге, ге ге! — засміявся, захлиснувшися уриваним кашлем. — Завсіди на весні носить його по дорогах мов молодика. Ге, ге, ге, ге!

(Далі буде.)

групою „русских" учителів, зорганізованих в „Учительскомъ Товариществѣ", які виставили на першому місці до парляменту відомого украіножера Василенка, придбали лише... 1.245 голосів, тоді коли при минулих виборах чеські національні соціялісти здобули самостійно 10.000 голосів. Виходить, що теперішня агітація Василенкова-Цуркановича за „русскій языкъ" у школах здобула лише тисячу голосів, таких, що хотять „русской" школи. З цього чехи повинні би зробити відповідні висновки...

В аграрній партії перемогла течія москвофільська не тому, що аграрні маси йдуть за москвофільськими гаслами, але провід партії є покищо цілковито в руках русотяпів-мадяронів і вони постаралися, щоб не випустити з рук керми партією та щоби знову попасти до парляменту. Аграрна партія на першому місці кандидувала до парляменту Коссея, змадяризованого русина, емігранта з Румунії, москвофіла. До сенату на першому місці у неї той самий Бачинський, що був минулого разу та який прославився своїми виступами проти народньої мови в початковій школі, домагаючися заведення до шкіл московської мови, хоч сам не навчився ніякої славянської мови, а володіє добре лиш мадярською. Чеська преса з приводу цих кандидатур зауважує, що вони свідчать про перемогу впливів жидівсько-мадярських в аграрній партії, а про Коссея просто пишуть, що він є „мила особа" в жидівсько-мадярській меншости аграрної партії. З другого боку пише „Земля і Воля" (ч. 13), що кандидати аграрної партії на Закарпатті до парляменту й сенату проголосили дня 1. травня: 1) инж. Иосиф Заяць: „Аграрна партія скоригувала своє дотеперішнє становище до українського напряму на Підк. Руси. Підкарпатські українці в аграрній партії мусять мати ті самі права, що й інші нації: руські, чехи, словаки, мадяри жиди"; 2) д-р Мілош Дрбал: „Вимагаю абсолютної справедливости до всіх націй, у тому числі і для підкарпатських українців"; Коссей та Бачинський: „Респектуючи принцип демократії, все будемо респектувати культурні домагання народовців. Ставимось до народовців з абсолютною толеранцією". Таким чином навіть москвофіли зобовязалися толерувати український рух і тому аграрна партія вже не є ворожою українському рухові партією. Аграрна партія втратила 16.772 голосів.

З тих партій, що стоять на становищі розвитку української культури на Закарпатті, крім партії о. Волошина, що втратила 1.649 голосів порівнюючи з минулими виборами*), решта здобула нових голосів: соціял-демократи 6.927, а комуністи аж 48.489. Перемогу комуністів треба розглядати як опозиційний настрій проти аграрного режиму. Коли автор цих рядків радив голосувати прихильним комуністичній листі верховинцям на соц.-демократів, то дістав просту відповідь: „А хіба с.-д. не такаж сама урядова партія, як і аграри?" Коли опозиційний настрій населення виявився у голосуванні на комуністів, то це є доказ, що населення не пішло за Куртяківсько-Фенциківською автономною демагогією та за москвофільськими „борцями за русскій літературний языкъ". Цим самим селянська опозиція відкидає інспіровані чужоземними силами москвофільські рухи Фенцика й Куртяківців та висловлюється за українську мову й культуру, бо комуністи у своїй пресовій пропаганді не зверталися до населення інакше, як лише до „українського народу". Таксамо соціял-демократична партія, хоч і урядова партія, придбала своєю українською пропагандою ще голоси. Тому своїм голосуванням українське населення Закарпаття ясно виявило свою українську нац. приналежність

М. О.

*) Цікаво, що до сенату християнсько-народня партія здобула більше голосів (7.570), ніж до парляменту (7.321), хоч в усіх партіях було навпаки. Причина та, що до сенату був на першому місці д-р М. Бращайко.

768 Дістати можна у всіх аптиках. 4—4

З українського життя на Дал. Сході.

Хабарівська радіостація знову заговорила по українськи. — Сто чисел. — Плян праці харбінської „Просвіти". — Дещо про невідомий музей ім. Шевченка.

Впродовж кількох місяців радіостація в Хабарівську на Сибірі не дала ніодної української авдиції. Шойно під впливом Манджурії, коли — як пише „Мандж. Вістник" — ствердженo це в одній з українських радіопередач Сіншінської стації, зявилась українська мова знову в програмах хабарівської радіостації, поруч із мовою китайською, корейською, тощо, очевидно при пануючій мові московській. Засоромились большевики, що здемасковано їх „єдіно-неделімческу" політику, яку зрештою проводять вони на всіх ділянках сибірського життя з повним соціялістичним самозаперечennям.

*

„Манджурський Вістник", що його ми нераз згадували на сторінках „Діла", реферуючи цікавіші його статті і вісти, відзначив 26. березня ц. р. своє сотне число. З цього приводу в передовиці згадано дещо історії. З неї довідуємось, що до появи „М. В." у вересні 1932 р. роблено численні заходи, щоби добитись дозволу видавати українську газету, та все безуспішно. Вистарчить занотувати факт, що член Спілки Українських Емігрантів п. Павловський 14 разів подавав прохання старій манджурській владі і постійно зустрічав відмову. Останній раз просто заявили, що видавання газети українською мовою принеслоб йому великі втрати, а цього хочуть йому заощадити. Зрештою — мовляв — харбінські друкарні не мають українських черенок.

Видавництво „М. Вістника" почав в 1932 р. постійний його досі редактор, відомий діяч і публіцист Іван Світ. Умовини для його правильної появи були дуже тяжкі і після перших 9 чисел до кінця 1932 р. видання припинилось на 2 місяці. Відновила це видання основана для цієї справи „Укр. Вид. Спілка" та повела його вже міцною рукою під редакцією тогож п. Світа Були часи гірші і кращі. В тісному редакційному поміщенні родились плани для розбудови організаційного життя українців у Манджурії і плани, що переступали кордони на півночі, повні турбот за долю сотень тисяч українців на Зеленому Клині. Часопис живо реаґував на все, що вязалось із місцевим життям українців і з загальними політичними аспіраціями українського народу. Почавши з 42 читачами сьогодні поширений він уже настільки, що можна було збільшити його обем, а тепер редакція думає про його появу двічі, а то й тричі у тиждень

Ми тішимося разом із нашими земляками у далекій Манджурії успіхами рідної газети і бажаємо, з нагоди появи її сотнього числа, щоби вона мала змогу щораз краще сповняти свою важку місію, освідомлюючи відірваних від рідного пня і кинених у східну Азію братів.

*

У березні ц. р. вибрано головою філії „Просвіти" в Харбіні п. І. Паславського. „М. Вістник" у числі з 16. березня друкує розмову з новим головою, в якій він розгорнув свої пляни щодо ближчої і дальшої праці „Просвіти".

З приємністю перш за все ствердлуємо, що п. Паславський ставить харбінську „Просвіту" в органічний звязок з мережою Просвіт на зах.-українських землях в Европі. Зясувавши ролю „Просвіти" як всеукраїнської організації, а дальше суму долю, що їй зготовив комуністичний чобіт в Україні і на Зел. Клині, п. голова перейшов до льокальних відносин, при чому підкреслив її апартійність.

На питання представника „М. В." щодо чергових просвітянських планів п. Паславський представив їх так: негайне впорядкування діловодства і рахунковости, перереєстрація членів, навязання тісних взаємин з Матірним Т-вом у Львові й оживлення діяльности, до чого належатимуть: загальні збірні лекції, концерти, жива газета, товариське життя, тощо.

В ближчому часі влаштовуємо свято Федьковича — сказав дальше голова „Просвіти". Приступаємо до відчинення планованого колись Освітнього Інституту чи курсу. Розіб'емо працю на гуртки, ось як: літературний, математичний, українознавства, орієнтальний, тощо. Їх життям кермувати буде окрема педагогічна рада. Робимо заходи в справі відчинення читальні-книгозбірні. 1000 просвітянських і 2000 книжок б. Укр. Клюбу — це скарб, що досі лежить мертвий. Робимо заходи, щоби з нього загал мав користь. Памятки з українського руху Д. Сходу нищаться і губляться. Треба поки час їх упорядкувати та відчинити архів-музей.

Наприкінці п. Паславський вказав на конечність залишити перманентну війну „своїх проти своїх" і взятись до реальної, корисної праці. Завдатки цього вже є. Людям остогидла вже дволіття „війна". До просвітянської Ради ввійшли самі зрівноважені одиниці, так, що є надія, що наміченний плян буде виконаний.

*

Цікаву історію про невідомий музей ім. Шевченка оповів у редакції „М. Вістника" один із перших його передплатників ген. Афанасєв.

У рр. 1910-11 довелось йому по службовим справам побувати у форті Александровськ на березі Каспійського Моря. Після покінчення його праці начальник форту полк. Таранин, що походив із Києва, повів його до головного будинку і показав там Музей ім. Шевченка. Містився він у 2 кімнатах, де були розміщені ріжні портрети українського поета, його власноручні малюнки, колекція „Кобзарів" ріжних видань, одяги, тощо. Зорганізував цей музей сам полк. Таранин на памятку того, що в цьому форті жив колись Шевченко.

Север.

Вага фізичного виховання для українського громадянства.

На цю тему виголосив інж. *Андрій Палій* реферат на нараді, що її скликав Український Спортовий Союз для запрошених гостей у суботу 25. ц. м. в год. 7. веч. На нараду прибуло до салі „Української Бесіди" кількадесять старших громадян і дещо зацікавленої темою молоді.

Нараду отворив голова УСС адв. *д-р Ст. Шумейко*, що привітав присутніх і подав кілька думок про вагу й ролю фіз. виховання в житті народу. Про самуж нараду сказав промовець, що її скликано головно з метою популяризації і пропаґанди Запоріжських Ігриш, що відбудуться у нас в цьому році. Після того дав слово референтові інж. А. Палієві.

Інж. *А. Палій* звернув на вступі увагу на хиби й недостачі фізичного виховання, які можна у нас заобсервувати. Це в першу чергу брак масовости, далі нерозроблені методи праці для можного віку, для жінок і мужчин та брак фахового проводу. Гальмуюче на розвиток фізичного виховання у нас впливає теж неоправдана байдужість та брак зрозуміння для тої справи у старших. Все те складається на те, що у нас в ділянці фізичного виховання не все в порядку.

Годі уважати фіз. виховання за самоціль. Воно має стати тільки засобом для осягнення повної нац. відбности до благородної боротьби за істнування. Коли фізичне виховання буде йти у нас рівно з освітою й культурою та постулятом народнього господарства, то зможемо осягнути можливо найвищий рівень національної досконалости.

Ділянки, що ними користується фізичне виховання, дуже ріжнородні. Маємо ріжні ігри, забави, руханку, всякі спорти, прогульки, таборування, пластування і т. д. Усі ті ділянки можна з великою користю пристосовувати й у нас — в залежности від віку й полу людей, як також від способу їхньої праці.

В дальшому референт представив основне всі ті користи, що їх дає молоді і тимсамим усьому громадянству раціонально переведене фізичне виховання. Обговорення всіх тих користей вирвалоб за багато місця (до цієї справи ми ще повернемось). Тут зазначимо тільки, що ті користи величезні, тому не дивно, що в найтяжчих часах кожна нація з найбільшою збайдужістю не жалувала коштів, дбаючи за фізичне виховання свого молодого покоління.

Обговоривши ще шкільність рекомендації референт сказав при кінці, як ми, недержавна нація, повинні поставити у себе справу фізич

Фабрика хемічних виробів
О. Левицька і С-ка
У ЛЬВОВІ, вул. КОРДЕЦЬКОГО ч. 5і.
Телефон 60-04. ПКО. 503-881
поручає власні вироби найкращої якости
Пасту до взуття „Елегант" терпентин.
Пасту до взуття „Елегант" воскову
Пасту до підлоги „Французька маса"
Віск комбінований до підлоги
Вазелїну до шкіри
Синку до білля
1387
помадкову і коронову
Шварц до чобіт. — Віск шевський. — Смолу шевську.

ного виховання. Передовсім мусимо ідею фіз. виховання спопулярнювати й поглибити в найширших масах. Мусимо просто перевиховати усе громадянство. Наша остаточна мета буде осягнена, коли при помочі всестороннього фіз. виховання, що співділатиме рівнорядно з іншими ділянками нар. праці, придбаємо якнайбільше розумних, характерних і сильних громадян, які вміятимуть дати собі раду в кожній ситуації.

Зразково оброблений реферат інж. А. Палія зробив на усіх прилюдних якнайкраще враження, тому не дивно, що вся сала приняла його гучними оплесками.

Після того з доповіддю до того реферату виступив дир. *О. Радловський*. Вказавши на перешкоди, що їх стрічає у своїй праці УСС, промовець зазначив, що тої праці ніщо спинити не в силі. Вже нині гуртує УСС 97 спортових товариств, що мають кругло 1.000 зареєстрованих членів (разом з незареєстрованими буде всіх до 5.000). Тому, що цей рік є роком Запоріжських Ігрищ, зробім його ударним роком! Передовсім поведім інтенсивну пропаганду за відзнакою фізичної справности! Щоб повести як слід працю, потрібна нам поміч усього громадянства. У першу чергу мусять мати зрозуміння для праці УСС наші культурно-освітні та господарсько-економічні установи.

Окремо обговорив промовець вагу Ради Фізичного Виховання для нашого народу, яка повинна повстати якнайскорше і зайнятись скоординуванням праці всіх тих установ, які займаються у нас фіз. вихованням, виробити методи праці, давати загальні напрямні для такої праці і т. д.

В дискусії, яка розвинулась після цього, забрав перший голос посол д-р Ст. Білик, що подякував аранжерам за скликання тої наради і спеціяльно інж. Палієві за знаменитий реферат, який радив видрукувати і розкинути масово в краю. Після того кинув кілька думок від себе про вагу фіз. виховання особливо для української незаможньої молоді по містах.

В дальшій дискусії промовляли ще: радн. д-р Ів. Копач, д-р Дмоховський, проф. Гайдучок, (що подавав дефініцію фізичного виховання і спорту) та проф. Жарський, що промовляв за дальшим викупном Українського Городу.

Відповідали промовцям д-р Шухевич, дир. Палій і дир. Радловський, що подавали ще деякі вияснення. При кінці дир. Радловський апелював до присутніх, аби подбали за те, щоб Запоріжські Ігрища — наша Українська Олімпіяда — пройшли в цьому році можливо найкраще.

З ЖИТТЯ НАШИХ УСТАНОВ.

VIII. Звичайні Загальні Збори Т-ва Український Фонд воєнних вдів і сиріт

Дня 24 травня ц. р. відбулися в домівці „Молодої Громади" у Львові VIII. Загальні Збори Т-ва Український Фонд Вдів і Сиріт у Львові. Збори відкрив і проводив ними голова Т-ва о. *д-р Лев Гінка*. Звіт із діяльности т-ва виголосив секретар *О. Стецура*.

З його учасники довідались, що діяльність Т-ва проявлялась передовсім у тому, щоби придбати фонди на підмоги вдовам і сиротам по полеглих членах УГА та розділити підмоги найбільше потребуючим вдовам, сиротам і родичам.

З днем 15. травня 1935. р. було в Т-ві зголошених 313 родин. В тому було 24 самітних вдів, 192 вдів зі сиротами (423 сиріт), 10 родин круглих сиріт (14 осіб), 11 батьків, 62 матерей і 14 родичів (28 осіб), а разом 754 осіб.

Із 313 зголошених у Т-ві вдів і сиріт користало з підмог Т-ва у 1934 р. 244 вдів, сиріт і батьків. Крім цього Т-во оплачувало науку за 2 хлопців-сиріт. Загальну видало Т-во на підмоги 4.688.52 зол.

У такий спосіб Т-во сповнило в 1934. р. свої статутові завдання у ділянці допомоги вдовам і сиротам. Сума виданих на ту ціль грошей свідчить, що Т-во не припиняло підмог, хоча фонди Т-ва вичерпувалися вже до останніх границь.

Одиноким джерелом доходів Т-ва є добровільні жертви і членські вкладки. Доходи з членських вкладок є менш-більш однакові від кількох років і дають річно приблизно 400 зол. Стан членів із днем 15. V. 1935. р. такий: виписаних у члени 233 членів. З того вкладок не платить 122 членів. Решта членів платить на загал вдоволяючо. Усім членам, що залягають із вкладками висилано упімнення із виказом залеглих вкладок. Якщо вони дальше не будуть платити вкладок, їх вичеркнеться зі списку членів.

Другим джерелом доходів є добровільні датки громадян. Тут доходи залежать від того, чи Т-во переводить збірку за дозволом влади, чи без нього. В ціли придбання фондів, що в осені м. р. були вже на вичерпанні, Управа Т-ва подала до преси кілька обширних комунікатів, в яких представила загрозливий стан Т-ва, розіслала поштові складанки та листи до українських економічних установ у Львові з проханням за поміч. Усі ці заходи дали у висліді 1.000 зол., що дало змогу Т-ву вислати різдвяні підмоги вдовам і сиротам по 5—10 зол.

Крім того Управа Т-ва звернулася до українських установ і преси в Америці й Канаді. На ці заклики одержало Т-во вже по Новім Році 75 дол. від Обєднання в Ню Йорку (дві посилки); 30 дол. від Т-ва „Молода Україна" в Горгам; 28 дол. від Комітету Лист. Свята (І. Побуцький) у Шікаго; 7.75 дол. від Українського Союзу в Бразилії, Куритиба та 4.50 дол. від М. Зварука в Олд Бріджпорт. Разом 143.25 дол. та 16 акцій ЗВГ, номінальної вартости 400 зол. від Т-ва „Зоря" в Ню Йорку.

Від еміграції в Европі одержало Т-во в цьому році 27.15 зол. із ЧСР.

Щойно в квітні ц. р. Управа Т-ва одержала дозвіл влади на переведення прилюдної збірки на ціли Т-ва. Збірка ця дала поверх 8.000 зол. так, що стан готівки з днем 20. V. 1935. р. виносив 8.381.53 зол.

Наїнець секретар згадав про найближчі завдання Управи Т-ва, а саме про потребу поширення членства і про потребу перетворення Т-ва з сезонового на постійне, що вимагає зміни статуту.

По ухваленні абсолюторії уступаючим органам Т-ва Заг. Збори вибрали нову Управу і Контрольну Комісію в попередньому складі.

Приємна та цікава лєктура
це збірка оповідань
ВАСИЛЯ СОФРОНОВА
ЛИПНЕВА ОТРУТА
Ціна: 1·40 зол., з пересилкою 1·70 зол.
Замовляти в Адміністрації „Діла" Ринок 10..

Італія за протекторатом над Абісинією.

Часописи концерну Герста подають сенсаційні вістки своїх кореспондентів, що Муссоліні буде домагатись протекторату над Абісинією. Взаємини Італії до Абісинії спирались би на тих самих основах, як становище Франції та Еспанії в Марокко або В. Британії в Єгипті. Про свої домагання — пишуть згадані щоденники — повідомить Італія уряд Франції та В. Британії.

НЕАПОЛЬ, 27. 5. ПАТ. З Неаполю відплив до східної Африки корабель зі 68 старшинами і 1700 вояками. На кораблі відїхав теж ген. Сантіні, який обійме провід одного з корпусів військ у східній Африці.

Зміна адреси 1 зол. Можна присилати почтовими марками.

Бійка між комуністами у Франції.

НАРИЖ, 27. 5. ПАТ. По оголошенні висліїв виборів до генеральної ради департаменту Сени у Сев Дені дійшло до бійки між прихильниками бурмістра Доріота, який виступив з комуністичної партії і загорілими комуністами. Одна особа тяжко ранена.

Ч. 11-те
НАШ ЧАЗУСТРІЧ
появиться 31-го ц. м.
з новим твором Яхименка — погруддям Шевченка,
і зі статтею про невідому повість Франка
Ціна числа 50 сот.
Домагайтесь зразкових чисел.
АДМІНІСТРАЦІЯ, ЛЬВІВ, РИНОК 10. II. п.

Закон про охорону авторських прав.

І.

У „Деннику Законів" ч. 36 поз. 260 оголошено одноцілий текст закону з дня 29. березня 1926 р. про охорону авторських прав. Цей змінений закон обовязуватиме від 20. червня ц. р. Тому, що цей закон кормує права авторів, одним словом кожний прояв духової самостійної творчої діяльности, виявлені живим словом, письмом, друком, барвою, звуком, мімікою чи ритмікою — подаємо суттєві постанови цього закону.

НА ЯКУ ТВОРЧІСТЬ ПРОСТЯГАЄТЬСЯ ОХОРОНА ЗАКОНУ.

Охорона закону простягається на такі твори: промови, реферати, виклади, проповіди, листи, спогади (мемуари); видані і невидані друком книжки, брошури, статті і приготовані до них схеми, пляни, нариси, шкіци; цілу літературну, наукову продукцію. Практичну продукцію хоронить закон тоді, коли вона носить сліди індивідуального схоплення змісту. Далі закон хоронить всі музичні композиції, твори цілого графічного і пластичного мистецтва, себто рисункові, малярські, ритовничі, літографічні, різьбарські, граверські, архітектонічні, орнаментаційне мистецтво, вживане в ремеслі і промислі, фотографічні знимки, наукові ілюстрації, мапи та інші наукові допоміжні засоби. Закон дає охорону не тільки викінченим, вищезгаданим творам, але також нарисам, рисункам, плянам, моделям і проектам до цих творів. Вкінці закон дає охорону творам мистецтва: мімічного (пантоміна), ритмічного (хореографія), живим образам, кінематографічній продукції, як теж сценаріям, рисункам і фотографіям цієї продукції. (Стаття 1.)

НА ЩО НЕ ПРОСТЯГАЄТЬСЯ ОХОРОНА ЗАКОНУ.

Охорона закону не торкається: 1) законів, розпорядків, присудів, судів, рішень іншої влади, урядових писем і формулярів, які є признані до загального відома; 2) журналістичні інформації (актуальні вістки, дрібні події і т. д.). (Стаття 4.)

ЧУЖІ ТВОРИ.

Тільки за дозволом автора можна чужі твори: перекладати, переробляти, змінювати, підкладати під ноти і музичні інструменти і фільмувати, хіба що авторське право щодо цього оригінального твору вигасло. Якщо до пятьох років не зладиться перекладу, переробки і т. д. треба просити вдруге автора, щоб дозволив перекласти свій твір. (Стаття 2.)

ФОТОГРАФІЇ, ФІЛЬМИ І НОТИ.

Закон дає охорону авторських прав фотографіям, фільмам і нотам під умовиною, що поміститься виразне застереження на фотографічних відбитках, фільмах і нотах та буде поданий рік, коли їх зладжено. Якщо навіть на фотографіях, фільмах і нотах нема поданого року, то ще й тоді простягається на них охорона закону супроти осіб, які знали про істнування цієї охорони. (Стаття 4.)

ВІД ЯКОЇ ХВИЛИНИ ОБОВЯЗУЄ ОХОРОНА ЗАКОНУ?

Закон дає охорону творам, які вже видано, виголошено, виставлено і т. п. в таких випадках: 1) якщо авторами є польські громадяни або чужинці; 2) якщо появилися наперед у Польщі або одночасно в Польщі і за кордоном; 3) якщо

видано їх наперед польською мовою і 4) якщо про охорону передбачують договори з іншими державами.

Творам, які ще не появились, себто ще їх не видано, виголошено, виставлено і т. п. закон дає охорону всім авторам і польським громадянам і чужинцям (стаття 5).

НА ЧОМУ ПОЛЯГАЄ ОХОРОНА АВТОРСЬКИХ ПРАВ?

Охорона авторських прав зводиться до того, що тільки автор розпоряджається своїм твором. І так автор рішає, чи твір його появиться, буде поширений і як це станеться (стаття 12).

ОХОРОНА АВТОРСЬКИХ ПРАВ ПРИ ЗБІРНИХ ТВОРАХ.

Видавцям народніх пісень, мельодій, приповідок, байок, повістей, взірців будівельного стилю та інших творів народнього мистецтва, автобіографій, старих рукописів, критичних видань чужих творів дає закон охорону авторських прав, якщо обробка цих видань мала прикмети самостійної духової творчости (стаття 7).

Охорона авторських прав при збірних творах (енциклопедії, календарях і т. п.) і часописах прислуговує: до цілости твору видавцям, до поодиноких частин їх авторам. Якщо співробітники збірних творів дістануть авторський гонорар, не можуть *до трьох років* від появи цього збірного твору видавати деінде поміщених там своїх творів. Співробітники часописів можуть видавати деінде свої твори після випущення цілого твору в часописі. Це обмеження відпадає, якщо без вини співробітника не оголосять до трьох місяців дальшої частини твору.

Автори спільних творів (опера і лібретто, мельодія і текст, повість та ілюстрації) мають спільне авторське право до цілого твору і до своєї частини зокрема.

До нерозлільних творів (повість або пєса, яку написало кількох авторів) треба прикласти відповідні постанови цивільного закону (про співвласність (стаття 8).

Видавцеві або накладцеві, якщо нема видавця, прислуговує охорона авторських прав до твору, виданого без прізвища (анонім) або під прибраним прізвищем (псевдонім). Якщо автор подасть прилюдно своє прізвище, тоді охорона авторських прав прислуговує вже не видавцеві або накладникові, тільки йому (стаття 9).

Авторські права до фотографічних творів, кінематографічних фільм і до перерібки музичних творів на музичні інструменти прислуговує піхприємцеві, а у випадку замовлення твору тому, хто його замовив (стаття 10).

Вибори до повітової ради в м. Борщеві.

Дня 5. травня п. р. відбулися в Борщеві вибори з міської ради двох повітових радних, якими проводив бурмістр Ян Рушинський. Ще перед початком виборів заявив бурмістр декому з наших членів міської ради, що староста Васевич дав йому директиву, що міська рада має вибрати до повітової ради одного поляка, а саме місцевого польського пароха кс. Юзефа Маховського і жида віцебурмістра Пінкаса Зайдмана. Поляки і жиди зголосили обі згадані кандидатури, а українці зголосили кандидатуру п. Петра Ґораля. Усіх голосуючих було 19. Вислід голосування був такий: кс. Маховський 7, Зайдман 6 і Ґораль 6 голосів. Проголошено, що з вибору вийшов кс. Маховський, а що до двох других председник перервів льосування і витягнув льос з назвищем п. Ґораля, якого вибір тоді теж проголошено згідно з постановами виборчого регуляміну до повітової ради.

Такий вислід не подобався старості Васевичеві — бо мабуть ніяке місто у Східній Галичині не сміє вислати українця як свого відпоручника до повітової ради. Проти вибору п. Ґораля на радного повітового кс. Маховський зголосив протест до тернопільського воєвідства, але нам невідомо, які він навів причини для уневажнення вибору п. Ґораля. Тернопільський воєвода рішенієм з дня 21. травня п. р. до ч. 5324-35 уневажнив вибір п. Петра Ґораля на повітового радного в Борщеві в узглядненні протесту кс. Йосифа Маховського і тов. Рівночасно згідно з постановою § 24, уст. 1., виборчого регуляміну до повітової ради з 8. серпня 1934 (В. З. Р. П. ч. 74, поз. 703) зарядив воєвода доповняючий вибір одного повітового радного з виборчої колегії міста Борщева на день 29. травня п. р.

Такі вибори вже справді заряджені і повідомлено про це членів міської ради. Відбудуться вони в льокалі магістрату в середу 29. травня п. р. в год. 5. попол. Виринає питання, чому уневажнено вибір на повітового радного п. Петра Ґораля, що є міським радним в Борщеві, хоч цей вибір переведено у цілости згідно з постановами виборчого регуляміну і українське місцеве громадянство, а передовсім українські члени міської ради в Борщеві, рад би довідатися дещо про мотиви узглядження протесту.

Тепер не тяжко вгадати вислід нових виборів. Голосують знова всі члени виборчої колегії. Кандидатура буде тільки на одного повітового радного. Поляки і жиди поставлять без сумніву одну кандидатуру — а це мабуть перепавшого при льосуванні віцебурмістра Зайдмана і його вибір запевнений. Українці своїми голосами не зможуть переперти свого кандидата і супроти цього поновний вибір п. Ґораля є цілковито безпредметний. Отже буде так, як хотів староста Васевич — польський всьонда і жид будуть у спільній приятельській дружбі репрезентувати місто Боршів у повітовій раді!

За стабілізацію валюти.

ЛЬОНДОН, 27. 5. ПАТ. „Дейлі Мейль" повідомляє, що уряд Злучених Держав задумує скликати нову світову конференцію з метою стабілізації валют і скасування митних перешкод. На запити в кількох головних столицях надійшли прихильні відповіді. На чолі гуртка з американським урядом, який домагається скликати таку конференцію, стоїть теперішній державний секретар Гулль. „Дейлі Мейль" запевняє, що британський канцлер скарбу і лондонська Сіті заявили, що В. Британія візьме участь в такій конференції. Також вашингтонський кореспондент „Фіненшіель Таймс" потверджує вістку „Дейлі Мейль" про заходи американського уряду і прихильні відповіді на його запити.

Зате у Вашингтоні заперечують, буцім то пос. Рузвельт задумує скликати таку конференцію. Це радше справа тих європейських держав, які започаткували девалюацію. Таку ініціятиву повинна виявити В. Британія.

Національна енергія основою сили народу.

БЕРЛІН, 27. 5. ПАТ. Офіційний орган національ-соціалістичної партії „Фелькішер Беобахтер" помістив цікаву статтю під наголовком „Прапор має більше значіння ніж банкове конто". Автор доказує, що силу нації не творить виключно господарський стан, але вперше черту жива енергія народу. Висловом цієї національної енергії є національний соціялізм. Дотеперішня капіталістична система довела до того, що всупереч інтересам німецького народу прийнято плян Доза і Юнга. Канц. Гітлер створив своєю політикою ціни і платень основи до зміцнення господарського життя. Якщо національ-соціялістичні засади трівожать господарські кола, то це безличність капіталістична, але не вина національ-соціялізму. Господарські кола можуть оперти свою працю на вище згаданих основах. Одначе не вільно і не можна робити натиску домагаючись зміни засад національ-соціялізму. Національ-соціялізм не вів боротьби, щоб продукувати товари на вивіз. Важнішим є розвиток національної енергії, яка забезпечує успіхи господарським розпорядкам не вигідна господарка. Справа єврівців — це господарська справа, яка підпорядкована засадам світогляду і віри в творчі сили раси.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— До Чан-Ту, столиці провінції Чечуан, вернувся в марш. Чан-Кай-Шек, щоб повести новий наступ проти червоної армії китайських комуністів.

— Литву репрезентуватиме у Стокгольмі міністр закордонних справ Лозорайтіс на святі 16. червня п. р. з нагоди 77-ліття уродин шведського короля Густава V.

— В Куенка в Новій Кастилії відбулось велике віче католицько-народнього союзу молоді при участи 50 тисяч осіб під проводом провідника цього союзу міністра війни Хіль Роблеса. Найближчий співробітник Хіль Роблеса міністр праці Сальман заявив, що Еспанія потребує суспільної справедливости. Її запевнить тільки народня католицька партія.

Свячене у Львові.

ЖОВКІВСЬКА ДІЛЬНИЦЯ.

В неділю 26. травня п. р. відбулося в домівці читальні „Просвіти" при вул. св. Мартина ч. 9. спільне свячене для зорганізованого в наших установах громадянства Жовківської ділянки у Львові. В год. 6.30 увеч. посвятив „сніди" о. Каштанюк та склав побажання громадянству. До заставлених столів засіло коло 100 осіб. Від Організації Українців м. Львова промовляв пос. д-р Степан Біляк, опісля промовляли ще від філії „Союзу Українок" п. Галя Дрогомирецька, від Матірного Т-ва „Просвіта" секретар М. Дужий, д-р Степан Федак, п. Дамян Фай, п. Осип Костюк і п. М. Галібей. Підчас свяченого склали присутні 49 зол. на будову „Народнього Дому" у Жовківській ділянці. Мила гутірка затягнулась поза 10. год. вечора.

СВЯЧЕНЕ В ГОЛОСКУ ВЕЛИКІМ.

Дня 26. ц. м. у неділю українські громадяни львівського передмістя Голоска Великого відбули спільне свячене. Це в житті українського Голоска було небуденне свято. Бо це вперше святкували вони свято Христового Воскресення у власній, власним трудом і власною жертвенністю збудованій домівці.

Свято зачалося в год. 8. увеч. „Сніди" посвятив місцевий парох о. Мих. Жовнірчук, що короткою промовою повитав зібраних громадян і гостей. Від філії Т-ва „Просвіта" говорив голова п. П. Петрик. Він висловив подив для громадської свідомости тих кількадесяти українських родин, що ще збереглися на Голоску. Це просто чудо у нинішніх часах вибудувати домівку тільки з власної жертвенности.

З черги коротко від редакції „Діла" промовляв п. Е. Лазор. „Важне й гарне те, що ви поставили ті мури, але ще важніше те, що ви зрозуміли вагу просвітянської ідеї і радо жертвуєте для неї гроші і працю" — сказав між іншим промовець. Далі висловив голошанам признання за дотеперішню працю та побажання добрих успіхів у дальшій праці.

Від студентів повитав голощанських громадян м-р Ліщинський. Також заст. голови читальні на Замарстинові висловив слова признання і привіт від громадян Замарстинова.

Ціле свято мало незвичайно піднеслий, родинний характер. Зі свяченого кожний виніс якнайкраще враження і зрозумів, що ті люди пробудилися до життя та що вони до того життя дозрілі.

Підчас свяченого молодь співала патріотичні пісні та грала музика. Тільки коли скінчилася поважна частина і молодь хотіла гуляти, прийшла заборона музиці грати.

На свяченім було більш як сто осіб. Свято закінчилося пізно вночі.

НОВИНКИ

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хорущини 3, поручає:** ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матераци по 7 зол. 639 70-100

— **Приймаю пацієнтів** у моїм заведенні вул. Сикстуська 17 в сезоні літнім від 9—1 і від 3.—6.30. В неділю і свята за попереднім зголошенням. **Насс.** 1601 3-3

— **Нова, поважна, музична станиця у Львові.** Міністерство Віроісповідань і Публичної Освіти затвердило нову поважну музичну станицю у Львові під назвою „Приватний Львівський Музичний Інститут" при вул. Курковій 4. На становищі директора затверджено п. Романа Фішлера, музику, відомого в широких мистецьких колах міста, який по довголітніх музичних студіях в ділянці інструментації, теорії, а теж композиції та дириґентури здобув потрібне знання. Новий Музичний Інститут впроваджує побіч клясу співу, гри на фортепіяні, на смичкових і дутих інструментах, науку теоретичних предметів і приготовчих курсів до державного іспиту, як новину теж клясу акомпаніяменту, курси гри на струнних інструментах і відділ легкої музики. Учительський гурт, зложений з найповажніших педагогічних сил, і найновіша система навчання забезпечують школі якнайвищий рівень. Треба бажати новій музичній станиці якнайліпшого розвою для добра музичної культури нашого міста. 1612

— **В часі лікування в Черчі** — мусите мати якнайбільше спокою. Ваше здоровля цього вимагає. В пансіоні „Надія" будете почуватися під кожним оглядом якнайкраще. Інформації радо висилає „Надія" — Черче — почта Рогатин. 1603

Знавці купують наймодн. муж. сорочки сюрт 2·90-4·50 шовково-поп. 5·90 піжамки тривалі 1·90—2·90
„А С Т Р А"
Львів Сикстуська 2

Попелін. піжами в паси жіночі 9·60 д и т я ч і 3·90, купелеві плащі від 3·80
фабрика білля
„А С Т Р А"
Львів, Сикстуська 2

Дитяче білля хлопячі спорт. сорочки 1·95, кор. піштанці 1·50, гарні сорочки 1·50, для підлітат нічні з кніт. 1·90
„А С Т Р А"
Львів. Сикстуська 2

— **Приємна для Вас новинка.** В крамницях Маслосоюзу появилося в продажі пастеризоване молоко, заквашене чистими культурами. Смак молока знаменитий, якість високовартісна, а ціна низька. Доставляється його й до дому. 1-5

— **Спортовці** — уживайте як найбільше масла „Маслосоюзу", бо він є легко стравний, не обтяжує жолудка. Мязам дає силу й витривалість, а організмові здоровля. 1-4

— **Авторський вечір.** Т-во Письменників і Журналістів улаштовує авторський вечір „Асоціяції Молодих Письменників". Вечір відбудеться 6. червня ц. р. в салі „Української Бесіди" у Львові. Прочитані будуть прозові твори і поезії. Читатимуть: Е. Зарицька, Л. Соботівна, В. Божик і З. Тарнавський. При кінці вечора відбудеться конкурс на два найкращі твори. Право голосування матимуть усі слухачі. Вступ за запрошеннями, які можна дістати в Адміністрації „Діла" й „Нового Часу".

— **З театру „Заграва"** повідомляють нас, що до цієї трупи вернулись назад з театру Тобілевича назад п. Н. Блавацька і О. Данилко. Театр підчас останнього побуту у Станиславові, саме у днях жалоби з приводу смерти марш. Пілсудського, не маючи змоги давати вистави, зустрівся з дуже теплою підтримкою місцевого громадянства, яке допомогло йому матеріяльно; треба підкреслити головно енергійну працю п. В. Кушніра.

— **Як виглядає правлива Франція?** Під таким заголовком відбудеться **в четвер 30. червня 1935** в салі Бесіди відчит д-ра Юрія Студинського. Відчит улаштовує Т-во Письменників і Журналістів. Початок — 7. год. вечором.

— **Три директори „Защити Землі" перед судом.** У львівському суді під проводом с. о. Гонсьоровського почалася розправа проти б. директорів кооп. „Защита Земли" Як. Солука, Йос. Совича й Михайла Островського. Обвинувачені вони в цьому, що в 1924—1932 р. з фондів установи легкодушно непризнавали кредити людям, які не давали ніякої особистої ні маєткової гарантії, що звернуть позички, та що не виконали наложеного на них обовязку забезпеки вірительностей кооперативи. Відповідають теж за те, що проти постанов статуту користали з кредиту установи, ухвалюючи собі взаємно великі позички, або на власне назвище, або на безвартісні бони, або за посередництвом підставлених осіб, членів родини. Вкінці обвинувачені в цьому, що в 1925 р. заключили з імені кооперативи ризиковний інтерес, чим принесли шкоду для кооперативи на суму 13.156 зол. Розправа потревае кілька днів.

— **Одинацятий місяць у Березі Картуській.** Ще дня 9. липня 1934 р. арештовано в Тернополі і негайно вивезено до ізоляційного табору в Березі Картуській приватного урядовця з Тернополя Осипа Павлишина, колишнього народнього учителя, що його за Польщі зльокавтовано. Це чоловік старший, женатий і семейний, дуже спокійної вдачі, досі судово некараний. В часі пацифікації у вересні 1930 р. його вправді арештовано і він пересидів тоді у слідчому арешті кілька місяців під замітом приналежности до ОУН (тодішній § 58 австрійського карного закону), але остаточно випущено його на волю і слідство припинено. В справі звільнення Осипа Павлишина з ізоляційного табору були вже численні інтервенції у старостві, у начальника відділу публичної безпеки і у самого воєводи, але всі ті інтервенції остали безуспішні і Павлишин сидить безперервно дальше в Березі Картуській вже одинацятий місяць і нині невідомо, коли він верне додому.

— **Україножерність приманою для польських читачів.** „Газета Варшавска", головний орган ендецького табору, що з причини загального польського бойкоту за II становище з приводу смерти марш. Пілсудського мусіла припинити своє істнування, віджила в короткому часі під зміненою фірмою „Варшавскі Дзенник Народови" і друкує дальше не тільки перервану в „Газеті Варшавскій" повість, але навіть зложені давніше анонси. В першому числі перейменованого ендецького органу знаходимо цікаву статтю, спрямовану проти „Курєра Львовского", що при переводженні фінансової санації (йому грозило банкруство) перейшов з ендецьких рук у руки ендецьких дезертирів зпід прапора посла Сталя і Грабінка, що найшлися в санації. Відроджений варшавський ендецький орган стверджує, що нові власники „Курєра Львовского", щоби задержати на якийсь час дотеперішніх його передплатників, задержали давніші редакційні методи, а саме гостре протиукраїнське наставлення, антисемітизм і т. п. На думку „Варшавского Дзенніка Народового" така тактика санаційного тепер „Курєра Львовского" не може рахувати на успіхи, бо читачі його швидко зміркують у чому діло. Для нас ствердження вшехпольського органу остільки цікаве, що самі ендеки признаються, що на боротьбі з українцями та жидами вони спирають матеріяльний стан своїх органів.

Перед великим політичним процесом в Тернополі.

24 українців обвинуваченних у приналежности до ОУН.

Перед судом присяглих у Тернополі відбудеться в днях 5, 6, 7, 8. і дальше 13. 14. та 15. червня ц. р. карна розправа проти Олександри Степина з Березовиці Великої, повіт Тернопіль, і товаришів, яких прокуратор притягнув до відповідальности за злочин державної зради зі статті 97 § 1. карного закону.

По словам акту обвинувачення підсудні належали до української революційної організації ОУН (Організація Українських Націоналістів), яка має на меті викликати повстання українців проти Польщі і відірвати від неї землі заселені українцями. Обвинувачують їх теж за поширювання летючок ОУН (злочин зі статті 154 кар. зак.).

Більшість підсудних — це селяни, парубки, молодші господарі, головно з Березовиці Великої, де мав бути осередок згаданої організації. Між обвинуваченими є теж студенти університету та польські гімназисти і міщанські хлопці з Тернополя, Теребовлі і Збаражчини, з яких деякі, нпр. студент прав Степан Крупівський з Теребовлі, ставали вже перед присяглим судом у Тернополі. за приналежність до ОУН і їх суд звільнив.

На лаві підсудних засядуть: 1) Олександер Степин, 2) Василь Тимків, 3) Василь Волинець, 4) Дмитро Умрин, 5) Евген Кручовий, 6) Ілько Фридрих, 7) Дмитро Гаврин, 8) Михайло Гаврин, 9) Юліян Кручовий, 10) Антін Константкевич, 11) Володимир Гринів, 12) Фелікс Кордуба, 13) Петро Джус, 14) Василь Пастушенко, 15) Теодозій Сірант, 16) Степан Крупівський, 17) Орест Гринів, 18) Петро Штик, 19) Осип Ганчар, 20) Осип Пасіка, 21) Павло Федчишин, 22) Михайло Фриз, 23) Степан Пророк і 24) Семен Гончар. Підсудних арештували ще в жовтні і листопаді м. р., коли то поліція винайшла склад летючок у стирті одного господаря в Березовиці Великій, довідавшись про ці летючки від свого конфідента. Декого з підсудних привезли скорше до концентраційного табору до Берези Картуської і звідтам привезли їх до арештів у Тернополі, куди привезли теж декого з арештів з інших міст. Процес буде цікавий тим, що визначне місце займав у ньому довершництво чи й старша посестра.

Розправою буде проводити віцепрезидент д-р Вендриховський і він вже визначив для всіх обвинуваченних окремих оборонців з уряду, себто разом аж 24 тернопільських адвокатів між ними 8 українців: посол д-ра Ст. Баран, д-ра Ст. Бриковича, д-ра Е. Дзеровича, Ром. Зарицького і д-ра Б. Стахевича, обох місцевих поляків д-ра Бобовського і Слівінського та 17 жидів, хоч всі підсудні або вже мають, або будуть мати оборонців з вибору. І так підсудних мають боронити зі Львова оборонці д-р Володимир Старосольський та д-р Степан Шухевич. Розправа буде тревати коло 10 днів і всі оборонці з уряду — отже 24 адвокатів — мають сидіти обовязково весь час на розправі. Тайний розпорядок видав предсідник трибуналу д-р Вендриховський, хоч би кожний підсудний мав власного оборонця з вибору і хоч би він виразно протистався, щоб його проти його волі боронив ще додатково й оборонець з уряду.

Новий Самоуправний Закон

(Друге справлене і доповнене видання)

Ціна тільки: зол. 0·80
(з почтовою пересилкою 0·95 зол.). —

Хто надішле належність складанкою П. К. О. 504.066 тому негайно вишле книжечку Адміністрація „Діла", — Львів, Ринок ч. 10.

— **Тиждень чистоти** буде влаштований цього року в цілій Польщі для пропаганди гігієни. Впродовж цього тижня будуть влаштовані по містах і селах популярні виклади про потребу чистоти на вулиці і дома. Крім того будуть висвітлювати фільми подібного змісту.

— **Самогубство ученика.** На днях отруївся при вул. Сноп'ківській у Львові ученик технічної школи, тому що його не допустили до кінцевого іспиту. Тепер знов ученик тої самої школи Богуслав Новицький напився на подвірі йодини та денатурованого спірту на очах учеників і учителів, тому що одержав недостаточну ноту аж з 8 предметів. Його забрали до шпиталю.

— **Краєва хроніка.** З днем 1. серпня перенесуть II. уряд скарбовий з Дрогобича до Борислава.— У Войнилові арештували 28-літню Ельзу Блайберг, яка заморила на смерть свою нешлюбну дволітню дитину.

— **Грошеві зловживання в суді.** В городському суді в Ярославі викрито великі грошеві зловживання, яких допускався секретар Зелінський, що вів касу. Зловживання тревали від сімох літ і перевищають 20 тисяч зол. Зелінського арештовано.

— **Побут у Березі Картуській має вплив на вимір кари.** Окружний суд у Варшаві розглядав справу трьох молодих поляків, обвинувачених у творенні відділу організації народово-робітничої. Кожного з них засуджено на 5 місяців вязниці з припиненням на 2 роки. В мотивах присуду стверджено, що на вимір кари вплинув факт побуту обвинуваченних у Березі Картуській.

— **Трагічний альтруїзм.** В місцевости Русаки біля Острівця до ріки Череші кинувся 23-літний Адам Ягловець, шукаючи смерти. Побачив це 26-ліний Тома Корчун і кинувся у воду, щоб його ратувати. Між кандидатом на смерть і його непрошеним опікуном вивязалася в ріці завзята боротьба. Корчун намагався добути самогубника на беріг, аж раптом сили його опустили і він сам почав тонути. Тоді Ягловець пробував ратувати свого ратівника, але сильна течія води понесла його на другий беріг. Скінчилось на цьому, що Корчун утопився, а Яглівця, який хотів топитися, вратували люди.

— **За образу марш. Пілсудського.** У Вильні на вулиці один легіоніст ударив у лице редактора „Глосу Віленьского" і „Газети Варшавскої", Петра Ковнацького. Була це реакція за слова, які Ковнацький сказав про марш. Пілсудського в салі адвокатів окружного суду. Очевидці інциденту, довідавшись про його причину хотіли ще злінчувати Ковнацького, але не допустив до цього поліціянт. Його пустили свобідно, коли Ковнацький відкликав свої слова, сказані в суді.

— **Велика буря** перейшла над частиною любартівського повіту і наробила великого знищення в домах, деревах і полях. Місцями буря була сполучена з градом. В одній місцевости від удару грому згоріло кілька господарських загород.

— **20 літ з кулею в серці.** У союзі лікарів у Мінхені демонстровано воєнного інваліда, який в 1915 р. дістав постріл у серце і від тоді ходить з кулею в серцевім мішку, не відчуваючи ніяких болів. Цей чоловік є справжнім дивоглядом в історії медицини.

— **Мандрівка вивірок.** В місті Чарджиї на Сибірі замічено рідке явище. Від західної сторони міста показалися величезні маси сибірських вивірок, що перебігли місто у східному напрямі. По дорозі вивірки переплили ріку і потягли громадно на схід.

МАТЕРІЯЛИ
ДО НАШИХ ВИЗВОЛЬНИХ ЗМАГАНЬ
найдете у книжці Михайла Галущинського
п. наг.
З Українськими Січовими Стрільцями,
що подає багато подробиць з життя нашого Січового Стрілецтва.
216 сторін друку на дуже гарному папері.
Ціна зол. 1·90. Порто 30 сот.
Замовляти в „Ділі".

— **Спадок споживання на селі.** Щораз більше зубожіння села спричинило величезний спадок споживання на селі. Ярко представляє сучасне положення села порівнання вартостей окремих артикулів, вуживаних дорослим чоловіком на селі в літах 1928 і 1929 та в 1933-34. Відділ рільної економіки малоземельних господарств зібрав всі дані, які представляються так (подані в скобках числа відносяться до 1928 і 1929 року): вартість мяса споживаного нині дорослою особою на селі за рік виносить пересічно 4.25 зол. (раньше 12.92 зол.), вартість товщу 3.94 зол. (11.09), муки 1.33 зол (3.89), одіжі 27 зол. (75.74), обуви 12.52 зол. (32.18), науки дітей 6.69 зол. (25.62), штучних навозів на 1 га 1.35 зол. (21.97), видаток на будинки 3.35 зол. (20.31), на мертвий інвентар 2.50 зол. (14.36).

—o—

Із судової салі.

ЗНОВУ ДВІ РОЗПРАВИ ЗА ОБРАЗИ М. БАЧИНСЬКОГО.

Вчора, 27. ц. м. в окружному суді у Львові відбулася розправа з обвинувачення нинішніх господарів „Народнього Дому" **М. Бачинського і Слезюка** проти відповідального редактора „Землі і Волі" **Продана** за видрукування промови інж. Курдидика на останньому зїзді РСО з образливими зворотами про обох згаданих приватних обвинувачів. Ред. Продана боронив **адв. Хиляк,** зам. Бачинського і Слезюка заступав **адв. д-р М. Глушкевич.**

Ред. Продан був готовий дати перепрошуючу заяву, однак її текст не вдоволив Слезюка, дарма, що сам д-р Глушкевич радив йому згодитися. Переведено розправу, підчас якої **ред. Марко,** переслуханий як свідок, признався до авторства інкримінованої статті, складеної на підставі протоколів згаданого зїзду та стверднв, що Продан того скрипту не міг бачити перед віддачею до друку. Тому суддя зовсім звільнив п. Продана. Зате на чергу приходить напевне ще одна розправа, цим разом проти Марка, бо справа проти інж. Курдидика тягнеться ще дальше по судах.

Безпосередньо потім відбулася ще одна розправа теж з приватного обвинувачення п. М. Бачинського — проти **ред. І. Кедрина-Рудницького,** який недавно признався до авторства статті у „Ділі", за яку відповідав відп. ред. „Діла" п. О. Костик. Заступниками були: М. Бачинського — **д-р М. Глушкевич,** — ред. І. Кедрина — **д-р М. Волошин.** Зараз при першому запиті судді про можливости мирної полагоди спору виринула справа побиття ред. І. Кедрина п. Бачинським, який не ждав судової справедливости, а вчинив сам собі її вимірив у безприкладний спосіб. Для переслухання М. Бачинського як свідка і зареквірування відповідних актів перервано розправу до 4. червня ц. р.

В обох випадках судіював **р. д-р Льокер.**

—o—

З кіна.

КІНО „КОПЕРНИК": „КАТЮША".

Інсценізація Толстового „Відродження". Режисер Мамуліян мало відбігає від тексту і мало додає. Вся історія передана тільки в головних лініях, без численних подробиць, коли не рахувати необхідних хорів і забав у російському стилю (музика та горілка). Дуже гарні сільські краєвиди та сценки ідилічного побуту; чудово цвітуть дерева, віє вітер або падає дощ на оранжерійні шибки чи на самотнім провінціяльним дворці. Головну ролю грає киянка — Анна Стен, гідна наслідниця Грети Гарбо. Не уявляємо собі Грети кращої в такій ролі, хоч би тому, що не вміла би так відтворити слов'янської психольогії. Її партнер Фредерік Марч дає одну із своїх кращих креацій — просту, безпретенсіональну, без перебільшених сцен.

Залишається тільки питання, чи сучасний глядач може в цій фільмі відчути все те тепло, яке хотів у свій твір вложити святець з Ясної Поляни. У фільмі нема місця на широкий малюнок життя Неклюдова; для фільми це краще, для твору великого письменника гірше.

Товариська спілка „Міліонерок".

Три уряднички фабрики гумових виробів „Вольбром", п. п. Феліція Лінівна, Галина Кітларівна і Ева Ковалівна купили до спілки чвертку льосу ч. 87111, на який, як відомо, у IV-ій класі 32-ої Державної Льотерії впала виграна міліона золотих.

Тепер свіжі капіталістки мають намір за виграну 800.000 зол. поставити доходову віллю в одній з ліпших місцевостей. Думають вибрати Закопане або Криницю, але доки не підпишеться — готівка буде спочивати в Банку Краєвого Господарства.

Вибранні Фортуни грають на Державній Льотерії від давнього часу і розуміється будуть грати далі, тим більше, що є дуже цікавлені заповідженим у 33-ій Льотерії безплатним тягненням на Ялинку.

Нині у Великім Театрі в год. 7·30
ПРЕМІЄРА! ПРЕМІЄРА!
Гостинні виступи Ірени Айхлерової
„СТУДЕНТКА"
пєса в десяти образах М. Козловської і З. Моджевської на тлі повісти Зікі Бавм.
Боротьба за право існування для самітної жінки.

в Театрі Різнородностей
Г. Б. Шова
в год. 7·30 „Перша пєса Фанні"
Знаменита комедія, повна життя і дотепу

З дороги життя.

Жінка в неволі.

В неділю побачив я здалеку найпопулярнішу місцеву фігуру, пана Мартина Передношка, як в похиленою головою походжав по брюховицькій торговій площі, розмахував руками, а устами тихо монольогував.

Може роздумував про ті часи, коли був „торговим комісарем", інкасував від перекупок за місце на землі чи на лавці, та через якусь дрібну „маньку" не так у рахунках, як у грошах, утратив посаду, ще й відсидів кілька неділь.

— Що чувати, давний, чесний сусіде? — питаюся поза плечі.

Підніс очі й каже меляхолійно: Виж знаєте. Чувати про додатки до податків, про податки від додатків, про позичку... Та найбільше лихо, що це все треба платити готівкою.

— А якжеж інакше?

— Не дають відсидіти...

— А ви пішлиб на таку заміну?

— На рати дуже охотно, а як треба би конечно, то й за усе нараз. Та не можна: не хотять змінити.

— В Бозі надія: перебули ми вже дві конституції, витримаємо і всі додатки. Та що там ваша жінка?

(Я хотів п. Мартина вивести з мольової тонації, то й згадавши їх щоденні подружі сварки й бійки, часом і офензиви на сусідів, перейшов на тему жінки, що на переміну буває для нього раз грізним противником, то знову вірним комбатантом...)

— То ви не знаєте? (Лице в нього оживилося.) Тай тут клопіт. Вже другу неділю сидить у Львові...

— Ніби чого?

— Та вифасувала чотири неділі за образу теперішнього кснонда.

— Ну, то бодай чотири неділі відітхнете після „воєнних ігор" та заживете в спокою.

— Е, таки сумно — процідив крізь зуби та почіхався по голові.

Зачинаю з іншої бочки, щоби всеж таки принести його серцю полекшу.

— Чотири неділі — кажу — не такий довгий вік. Скоро минуть тай знов будете разом..

— І гадаєте ,що буде спокій? — сказав уже в іншій тонації.

— Може так бодай через половину — відповідаю несміло...

— Та де там! — каже, крещендуючи голос. — Та вона від деякого часу знюхалася з тим молодшим Чварою, що живе на „Лучках" тай вічно або в нього, або з ним у лісі.

— В лісі, признасте самі, тепер дуже гарно...

— Та ніби пощо? Грибів нема, суниць нема малин нема...

— То вже не знаю — кажу безрадний .

— А я вам кажу: як відсидить, то поломлю ноги і їй і йому.

Ті слова сказав твердо й рішуче.

Я подумав собі, що треба його завернути в тої стежки. Але як?

Пробую толкувати:

— І щож то за приємність мати жінку в сусіда з поломаними ногами? Це ніяким способом не калькулюється в часі тікої кріси

— Я так навчений — не спускає з тону п. Мартин — в хаті так, як у касарні має бути: моральність, дисципліна й порядок. А як того нема, то не обійдеться без — пунифікації!...

Тиберій Горобець.

Дописи.

ЛЬВІВ-ЗАМАРСТИНІВ.

Чи жінки можуть суспільно працювати? В неділю 26. ц. м. в год. 11.30 відбулися у домівці чит. „Просвіти" на Замарстинові загальні збори кружка Союзу Українок на Замарстинові. Зборами проводила відпоручниця Філії С. Українок п. Голінова. По двогодинних нарадах збори вибрали новий виділ з п. І. Мельниковою як головою. У склад виділу ввійшли найсвідоміші громадянки замарстинівської дільниці, що вже нераз виявили жертвенну й успішну громадську роботу. Повний рік Союз Українок на Замарстинові не проявляв ніякої діяльности. Це лихо спричинили особисті непорозуміння між виділовими. Та на останніх загальних зборах усе жіноцтво зрозуміло, що особисті урази мусять підпорядкувати громадському обовязкові. Усе жіноцтво рішило повести інтенсивну працю, щоб як слід виконати свої завдання. Рішили повести кампанію за приєднання до товариства всього жіноцтва, голосно українських служниць, яких дуже багато на Замарстинові. Треба тішитися, що замедбана під цим оглядом дільниця налагодила вже працю й у ділянці організації жіноцтва.

Писанка замарстинівської дітвори. Зворушлива імпреза відбулася в неділю 26. ц. м. в год. 3.30 попол. на Замарстинові. Сокіл V. улаштував для своїх найменших сокілок, зорганізованих у жіночім сокільськім дорості, свято писанки. До свята стануло 22 дівчатка, всі гарні як ангелики з малюнка, та двох хлопчиків; як дітвора від 5—12 років. На програму склалися гагілки, декламації, співи, танки та діточі забави. Коли від Старшини гнізда передали їм побажання і „гараздо", чета маленьких грімко, аж шибки затремтіли, відкликнула тричі „гараздо". Підготовою свята займалася п. Галюся. Це була наспраді зворушлива картина, коли маленька дівчинка від своїх посестричок дякувала „пані" за те, що їх виховує і за те, що так їх кохає. Дорогими гостями замарстинівської дітвори був голова Філії „Просвіти" у Львові п. Петрик та секретар Матірного Т-ва „Просвіта" п. М. Дужий, яким діти теж складали побажання. Свято мало бути на площі, але через дощ мусіло відбутися у салі. Проте вийшло воно як не можна краще. Батьки, яких було доволі, радувалися своїми „потіхами" та слали вдячні погляди у бік провідниці. Свято покінчилося в 8. год. вечора.

ПЕРЕМИШЛЬ.

Свячене У. С. К. „Сян". Уперше від початку свого істнування уладив У. С. К. „Сян" свячене для своїх членів дня 12. травня в домівці чит. „Просвіти" на Вовчому. При прибраних святочно столах засіло більше ніж сотні членів і майже всі змагуни. „Сніди" посягнув заст. голови „Сяну" о. проф. П. Голинський, що привитавши гостей сердечною промовою, поділився з ними по традиції свяченим яйцем. За столами дня радісному настрою минав скоро час серед співів народніх і стрілецьких пісень. Офіційну промову до зібраних виголосив голова „Сяну" дир. Ст. Шах, вказуючи на дотеперішні осяги й будучі завдання та підкреслюючи поширення симпатій до Клюбу далеко поза межами Перемишля. Річеву й розумну промову про спорт серед українців та інших народів виголосив др Старух, а повну спортового гумору п. Зубрей. Останній промовляв інж. Бурий, голова чит. „Просвіти" і член виділу „Сяну". Коло девятої години вечора розійшлися всі гості вдоволені до своїх хат. Додатнім явищем була на святі приявність молоді й міщанства, як і те, що свячене уладжено без усяких алькогольних напитків.

—o—

СПОРТ.

ВАКАЦІЙНИЙ КУРС РУХАНКИ, СПОРТУ І СПІЛЬНИХ ПРОГУЛЬОК.

Старшина Рух. Т-ва Сокіл-Батько у Львові приготовляє в літі ц. р. вакаційний курс рухавки, спорту і спільних прогульок для побратимів. Курс відбудеться в гірській околиці Славська (Скільщина) і тріватиме від 3.—31. липня. Зголошення приймає канцелярія С.-Б. до 10. 6.

СЯН — КОРОНА 2:1 (1:0).

САМБІР. У змаганнях за мистецтво А-кляси перемогла українська дружина. Ворота стрілив Партика та Турко. На увагу заслуговують: Лозинський, Дигдалович і Партика. Суддіював п. Гловач. Видців 1.000.

ВІДЕНСЬКА ДРУЖИНА В.А.Ц. ПРИЇЗДЖАЄ ДО ЛЬВОВА.

Славна віденська дружина ВАЦ., яка перемогла мистців Австрії „Рапід" (5:4), приїзджає до Львова та виступить у змаганнях із львівською „Погонею" 9. і 10 червня.

Рівночасно переговорюють у справі приїзду в серпні віденської дружини „Адміра".

ЗАКОРДОННІ ЗМАГАННЯ.

Німеччина — Чехословаччина 2:1 (1:0).

ДРЕЗДЕН. Міждержавний метч копаного мяча Німеччина — Чехословаччина закінчився перемогою репрезентації Німеччини 2:1 (1:0).

Рапід — Австрія 5:2.

ВІДЕНЬ. Рапід — Австрія 5:2. У змаганнях за мистецтво Австрії „Рапід" переміг „Австрію" 5:2.

МІЖНАРОДНІ АВТОМОБІЛЬНІ ПЕРЕГОНИ.

БЕРЛІН, ПАТ. На автомобільному шляху Авус відбулися великі міжнародні автомобільні перегони. В біґу на 193 км. (10 окружень) перше місце зайняв італієць Фаголі на возі Мерседес-Бенц, осягаючи час 49.13.2 пересічна скорість 238.5 на годину. Два змагуни, м. ін. славний Каракціола відступили від змагань.

Театри.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 28. V. год. 7·30 веч. „Студентка" (на осн. Віці Бавм'. Прем'єра.
Середа, 29. V. год. 7·30 веч. „Студентка".

Театр Різнородностей.

Вівторок, 28. V. год. 7·30 веч. „Перша ясса Фанні".
Середа, 29. V. год. 7·30 веч. „Перша ясс Фанні".

Кіна.

АДРІЯ: „Распутін — злий дух Росії".
АПОЛЬО: „Не хочу знати хто ти".
АТЛЯНТИК: „Хлопці з пл. Зброї" (на осн. Фр. Мольнара).
ВАНДА: „Легіон життя", „Життя без завтра".
ГРАЖИНА: „Двобій жінок".
КАСІНО: „Шукачі золота".
КОЛІСЕЙ: „Надя", та ревія „Цвітучі бори".
КОПЕРНИК: „Катюша" (Анна Стен).
МАРУСЕНЬКА: „Жид Зіс" (Конрад Файт).
МІРАЖ: „Під твою оборону".
МУЗА: „Людина, що продала голову".
ПАКС: „Голгофта".
ПАЛЯС: „Азбука кохання".
ПАН: „Молодий ліс".
РАЙ: „Автко поліцмайстер" (Линша).
СВІТ: „Нана", „Серце полоцюги".
СОНЦЕ: „Людина - малпа", ревія „100 відсотків для вас".
СТИЛЕВЕ: „Ремо-Сатан" (Тигр-убійник) і ревія „У темпі вальса".
УТІХА: „Чортівський ковбой" і ревія.
ХІМЕРА: „Розсміяні очі" (Шерлі Темпль).

Закордонне радіо.

Вівторок, 28. травня 1935.

Відень (506,8) 12·00 Концерт, 17·20 Форт. ресіталь, 19·30 Спів (Немет сопр.), 21·40 Перші опер. 24·00 Нові віденські оперетков мельодії, **Кошиці** (259,1) 17·00 Слов. нар. пісні, **Мор. Острава** (269,5) 19·20 „Масковий баль" оп. Вердія, **Прага** (479,2) 17·40 Пісні, 18·20 Сп. ресіталь, 21·00 Іт. суч. музика, 22·30 Суч. музика, **Париж** (1648) 12·00 Концерт, 20·45 Вечір всячини, **Білгород** (437,3) 13·15, 16·30 Пісеньки, **Берлін** (356,7) 14·15 Солісти, 19·00 Пісні, 19·50 Соната на скр. й арфу, 20·45 Розр. концерт, **Франкфурт** (251) 16·00 Форт. твори Шопена, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. всячина, 16·00, 20·45 Вес. мельодії, **Кельн** (455,9) 16·00 Діт. хор, 21·20 „Гарна мельничка" пісні Шуберта (Енгель, тенор) **Мінхен** (405,4) 16·10 Суч. камер. музика, **Будапешт** (55,5) 12·05 Форт. ресіталь, 13·20, 23·00 Цит. музика, 19·30 „Аіда" оп. Вердія, **Мілано** (221,2) 11·30 Легка музика, 13·15 Розр. концерт, 21·20 „Савапароля" пєса Адетія, **Рим** (420,8) 17·15 Легка музика, 21·30 Скр. ресіталь Дж. Бакара.

Середа, 29. травня 1935.

Відень (506,8) 16·35 Твори Г. Ендерса й Г. Гофмана (Сантера сопр.), 19·35 Концерт, 21·00 Віденська музика, спів, **Мор. Острава** (269,5) 18·10 Пісні, **Прага** (470,2) 10·15 Сальон. концерт, 19·25 Дуети на гармоніях, 20·00 Нар. пісні в укл. Новотного, **Париж** (1648) 17·45 Всячина, 21·05 Літер. анд., 23·35 Танц. музика, **Білгород** (437,3) 20·00 „Дівча в Голяндії" оп. Кальмана, **Берлін** (356,7) 12·30, 20·45 Концерт, 18·00 Музика, спів, **Франкфурт** (251) 16·00 Пісні, 24·00 Солісти (муз., спів), **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·50 Пісні Шумана й Рама, **Ляйпціг** (382,2) 13·15 Інстр. трупа, 16·00 Давня форт. музика, 20·15 Вок. вечір, **Мінхен** (405,4) 13·15, 15·20 Спів, 16·10 Соната на альт. і форт. а-дур Юона, 21·00 Твори Р. Штравса, **Бреслян** (315,8) 16·00 Форт. твори Баха, 21·10 Пісні Бетовена, Шуберта, Шумана, Вольфа (Гайдерсбах сопр.), **Будапешт** (550,5) 17·30 Скрипка, 19·40 Концерт оп. орх., 21·30 Цн. музика, **Мілано** (221,1) 11·30 13·05 Легка музика, 20·55 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 17·05 Легка музика, 20·55 Вечір грецької пісні.

Ширіть наш часопис!

Львівське радіо.

Вівторок, 28. травня 1935.

6·30 Ранішня анд., 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Анд. для шкіл, 8·05 Анд. для новобранців, 11·57 Сигнал часу, 12·02 Метеор. вістки, 12·05 Тріо, 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. денник, 13·05 Гр. пл., 13·50 З ринку праці, 13·55 Експорт, 14·00 Музика з гр. пл., 15·35 Біржа, 15·45 Концерт, 26·30 Для дітей: Що діється, як ми спимо, 16·45 Концерт, 17·00 Скрипка ІІКО, 17·15 Концерт солістів (спів, муз.), 17·50 Фальшиве пізнання (сусп.-правна гутірка), 18·00 Концерт хору, 18·15 Фільм. фрагмент Ю. Тени, 18·30 Реклам. концерт, 18·45 Гр. пл., 19·15 З вечазного дому, 19·25, 19·28 Спорт. вістки, 19·35 Форт. ресіталь, 19·50 Акт. фейлетон, 20·00 Гр. пл., 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Симфон. концерт (скавд. музика), 22·00 Музика концерт орх., 22·30 Польська фотографія вчора й нині, 22·45 Музика з гр. пл.

Середа, 29. травня 1935.

6·30 Ранішня анд., 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Анд. для шкіл, 8·05 Анд. для новобранців, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольогічні вістки, 12·05 Музика з гр. пл., 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. денник, 13·05 Музика з гр пл., 13·55 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Секстет, 16·05 Весна в Мазовецькій низині, 16·35 Жіночі справи в міжнар. організаціях праці, 16·50 Музика з гр. пл., 17·00 Здобутки суч. зоодьогії, 17·15 Суч. російська музика на еміграції з гр. пл., 18·00 Вок. терцети в супр. фортепіяну, 18·15 Театр Уяви: „Перстень великої дами" Кипр. Норвіда, 18·30 Техн. скринька, 18·40 Сільва рерум, инст. життя, 18·45 Музика з гр. пл., 19·15 Прогулька до Сх. Прусії, 19·25, 19·29 Спорт. вістки, 19·35 Сп. ресіталь, Шимоновича (тенор), 19·50 Акт. фейл., 20·00 Музика з гр. пл., 20·15 Каспровичівський вечір, 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Шопенівський концерт, 21·30 Рецитації творів Г. Бальця, 21·40 Л. М. Ружицький: Рапсодія д-моль оп. 33, 22·00 Реклам. концерт, 22·15 Концерт оркестрів.

Читайте „Діло"!

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·30—5·35 зол.

Нім. марка 1·72—1·78, фр. франки 34·90—35·00, шв. франки 171·30—171·85, фунти стерлінги 25·90—26·20, австр. шіллінги 98·00 — 101, чеські корони 22·00—22·25, рум. леви 30·00—32·00, ліри 42·00—44·00.

Золото: Доляри 9·13—9·18, Франки фр. 34·80—35·60, Дукати 83·00—84·00, Корони 37·00—37·50, Рублі 4·75 — 4·85, 1 гр. зол. 5·924.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50, Фльорени 0·85, 1 гр ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 43·00—44·00, 5 проц. дол. Б. Г. 51·00—53·00, 4 проц. Зол. Б. Г. 43·00—44·50, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 46·00—48·00, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 52·00—55·00, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

Премійовки.

Долярівки 52·00 — 53·50, Інвестиційна 104·00—107·50, Будівельна 42·00—44·00.

ЗБІЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська льоко Львів

	від	до	від	до
Пшениця одноп.	18·25	18·50	19·50	19·75
Пшениця збірна	17·25	17·50	18·50	18·75
Жито одноцілє	14·75	15·00	16·75	17·00
Жито збірне	14·25	14·50	16·25	16·50
Ячмінь одноцілий	13·50	13·75		
Овес од. незам.	17·00	17·75	19·25	19·75
Овес од. легко зам.	16·50	16·75	18·75	19·00
Овес аб. легко зам.	16·00	16·25	18·25	18·50
Овес одноціл. зам.	15·75	16·00	18·00	18·25
Овес збірн. зам.	15·25	15·75	17·50	18·00
Гречка на мливо	17·00	17·25		
Крупи гречані	29·00	31·00		
Просо краєве	23·00	24·00		

Інші курси незмінені.

ШИНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що ціп на масло не ставить з приводу вичікуючої тенденції; в дні 27. травня ц. р. кооперативам платив за:

	льоко Львів.
1 л. молока	0·15 зол.
1 л. сметани	0·70 „
1 кг. вершків	2·35—2·40 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 24 сот.

Тенденція на масло вичікуюча, на молоко і сметану вдержана, на яйця сильна.

Маслосоюз повідомляє, що від 27. V. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвірп птахомясарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята від 40 дкг.	за 1 кг.	1·50	зол.
Мол. однор. кури І. кл.	„	0·90	„
Старі кури	„	0·80	„
Пантарки	„	1·50	„

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

Когутів, качок, гусей, індичок та індиків з огляду на пінець сезону не приймає.

ОПОВІСТКИ.

Дирекція гімназії СС. Василіянок у Львові (вул. Длуґоша 17 а), яка істнує від 29 лит, подає цим до відома, що в шк. р. 1935/36 буде мати в себе такі класи: а) І., ІІ. і ІІІ. клясу гімназії нового типу, до яких зголошення вже приймає; **оплата за шк. науку в тих клясах така сама, як у державних школах.** б) VI. і VII. клясу гімназії гуманістичного типу, в) VI., VII. і VIII. клясу давнього класичного типу. Плян науки такий самий, як у державних школах. **Завдяки доброві учительських сил дає гімназія молоді вимагане знання і здорове вихованнє.** Вступні іспити до вищих клас зачнуться 10. червня ц. р. При гімназії є Інститут, де учениці найдуть вигідне приміщення та фахову опіку. За Дирекцію гімназії: **о. В. Лициник.** 1607 2—3

Легко - Добре - Дешево

фотографуєш тільки камерою

"Kodak" BB

(Baby Brownie)

та дістаєш знамениті знимки формату 4×6½ см., миттєві і продовжні, без наставлювання гостроти. Коштує тільки

зол. 15.-

Домагайтеся плівок Verichrome Ч. 127

За показом цього купону в кожнім фото-складі камера "Kodak" BB зол. 12.50

Важний до дня 15. VI. 1935.

Kodak Sp. z o. o. — Warszawa, pl. Napoleona 5

Управа Захоронкарського Семінара і гімназії СС. Василіянок у Львові при вул. Потоцького 95 подає до відома, що зголошення до вступного іспиту на І. і ІІ. курс приймає до 10. червня п. р. Кандидатки на І. курс мусять мати покінчених 14 літ, але не більше як 18. Ті, що покінчили вже 18 літ можуть дістати диспенсу від віку, про яку треба внести прохання через Дирекцію школи до Кураторії. До подання, що його вносять батьки, чи опікуни кожної кандидатки треба долучити: 1) метрику, 2) свідоцтво шіплення віспи, 3) останнє шкільне свідоцтво, або посвідку зі школи, яку кінчить п. р. Перед вступним іспитом піддаються кандидатки лікарським оглядинам, що їх веде шкільна лікарка, та пробі музикальности й слуху. Кандидатки, що покінчили 7-клясну школу, або гімназію нового типу здають при вступнім іспиті письменним і устним українську й польську мову та рахунки, а ті, що покінчили нижчі класи народньої школи, або вчилися приватно здають крім згаданих предметів, ще й релігію, історію, географію й природу в обсягу 7-клясної вселюдної школи. Кандидатки на ІІ. рік здають всі предмети з І. курсу. Обовязує їх вік від покінчених 15 літ до 19. День призначений на вступні іспити до захоронкарського семін. як також до І., 2. і 3. кл. гімн. і висоту оплат оголосить управа школи дещо пізніше. 1599 2—2

Вписи до І. класи гімназії Рідної Школи в Коломиї для дівчат і хлопців відбудуться в днях **від 26. травня до 15. червня 1935 р.** в будинку гімназії (український Народний Дім, ІІ. поверх). По вписах відбудуться вступні іспити. Речинець іспитів подасть Управа гімназії кожному інтересованому устно. **Управа гімназії „Р. Ш."** 1605 2—3

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Пані, Панове! Першорядне укр. фризєрське заведення Кузика, Городецких 4, біля апт. Терлецького. **Для Пань тревала ондуляція пар.** 1611 1—10

Пансіон „Яблонських Мароко" біля задзінчого дирпя **у Гребенові під управою п. М. Блавацької** поручає від 1. червня сонячні кімнати одно- дво- і три особові з особними балькончками та видом на гори. Здорова й добірна кухня на бажання дієтична. Ціни помірковані. 1585 2—8

Плащ і охоронне убрання найдетевще джерело „Палюн", Гетьманська 22, побіч музею. 1452 5—6

Фортепіян короткий, крижовий у знаменитім стані продає Бартошевський, Пекарська 15. І. п. 1553 8—10

Хто приймє на час вакацій ученицю „Груду" без матері і даху над головою. Ласкаві зголошення на адресу батька 6-рахун. старшина УГА Іван Заремба, невилічимо хорий у міському заведенні, Львів, вул. Білінських ч. 9. 1—3

Зараз до винайму 2 покої з кухнею, з повним комфортом, при вул. Стромій 2 п. (бічній Жовківській). Відомість в канцелярії адв. Др. Бабія, Львів, Саніги 65.

Новочасна вирібня парасолі і парасольок „ЛЮН", Львів, ул. Шайнохи 2. — приймає реперації, покриття, дешево. 1536 10—10

Новітня робітня обуви Івана Івасінки при вул. Личаківській 18, виконує найновіші зразки мужеської, люксусової обуви. Спеціяльність ортопедична обува. 1580 10—30

10.000 мужеських сорочок продає від вод. 2·26 Новочасна вирібня **„Ренома"**, Львів, Сонішна 9. 1510 15—22

Наука писання на машинах, місячна оплата пять золотих. **Переписку і відбитки** — приймає Романська, Зиблікевича 5 1562 7—10

ОГОЛОШЕННЯ.

ЗАТВЕРДЖЕННИЙ МІНІСТЕРСТВОМ

„Приватний львівський

МУЗИЧНИЙ ІНСТИТУТ"

вул. куркова 4., тел. 259-66.

приймає

ВПИСИ

щодня в год. 9—13 і 16—18 з винятком неділь і свят. Наука гри на інструментах, співу і теоретичних предметів, приготовні курси до державного іспиту, курси акомпаніяменту, легкої музики (джеззової) та наука гри на струнних інструментах (мандоліна, гітара тощо). Найвизначніші педагічні сили. Спеціяльні кляси для дорослих аматорів музики. Дільниці з більшою скількістю зголошень будуть мати філії на місці. — **Оплати дуже доступні.** Знижки для дітей урядовців, вдівців, а незаможних. 1612 1—5

Доротеум

Львів, Браєрівська 3.

комісова меблева галя купує, — приймає в коміс — продає.

МЕБЛІ всілякого рода за готівку і на сплати.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавниче Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 139 (14.037). Львів, середа 29. травня 1935. Pocztowa opłatę opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. ощадн. 504·060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Надзвичайна сесія сойму 4. червня.

Конституційні групи ББ вінчать уже наради над новою виборчою ординацією до сойму і до сенату і над проектом закону про вибір президента. Від вівторка будуть радити ще конституційні групи над устійненим тексту згаданих проектів. В суботу 1. червня п. р. відбудеться словарне засідання клюбу ББ під проводом прем. Славека. На цьому засіданні ареферує оба проекти виборчої ординації до сойму і до сенату пос. Полоський, проект вибору президента віцемаршал Пар.

Сойм скличуть на надзвичайну сесію на 4. червня ц. р.

Військове летунство загрозою Европи.

ЛЬОНДОН, 28. 5. ПАТ. Вчора віцепрем. Болдуін виголосив велику промову на публичних зборах в Льондоні про збірну безпеку. Болдуін заявив, що Европа виступить рішуче проти війни. І якщо якавебудь держава, розпічне війну, цю державу вважатимуть напасником і проти неї виступлять інші держави, щоб приневолити державу напасника перервати війну. Цю ідею здійснив локарненський договір. Тепер наші зусилля зводяться до того, щоб поширити рямці цього договору і підписати спеціяльний летунський пакт, який доведе до обмеження зброєнь. Причиною страху в Европі не є тепер ніяка армія зі мариварка, але військове летунство. Обмеження або приниження летунських зброєнь є дуже важливою проблемою. Треба дуже багато часу, щоб змобілізувати армію, але зате не треба багато часу, щоб змобілізувати летунство. Зменшення летунських сил навіть при доволі високім паритеті припинилоб перегони зброєнь у летунстві. Далі віцепрем. Болдуін висловив жаль, що Злучені Держави не є членом Ліги Націй і виявив, чому В. Британія мусіла збільшити свої летунські сили. Тепер трапляється найкраща нагода, щоб розглянути справу летунства. Покищо нема ніодного народу в Европі, який не хотів би вжити всіх своїх зусиль, щоб побороти труднощі, які виринають перед ним. Тому необхідним є конференція представників великих держав, щоб довести до обмеження або приниження деяких зброєнь. Головним завданням британського уряду вдержати за всяку ціну безпеку британських островів і гармонійну співпрацю з усіми народами, щоб довести до зменшення зброєнь та запевнити безпеку европейським народам.

Чергова поразка през. Рузвельта.

ВАШИНГТОН, ПАТ. Найвищий трибунал рішив одноголосно, що повновласти, які признав конгрес през. Рузвельтові з уповажненням створити „Найру" суперечать постановам конституції. Трибунал рішив, що кодекси, які накинула „Найра" приватному промислові в метою управильнити умовини праці і платень, теж суперечать постановам конституції. Провідник „Найри" Річберґ відмовився дати журналістам якінебудь вияснення. В урядових колах вважають не рішення повною поразкою уряду.

ГОЛОСИ АНГЛІЙСЬКОЇ И АМЕРИКАНСЬКОЇ ПРЕСИ.

ЛЬОНДОН, 28. 5. ПАТ. Англійська преса прикладає велике значіння до вчорашнього рішення найвищого трибуналу у справі „Найри". Преса пише, що през. Рузвельтові не залишиться нічого іншого як предложити конгресові деякі зміни в теперішнім законі про організацію „Найри", щоб узгіднити його з конституцією і не наражувати на майбутне на такі прикрі несподіванки. Преса підкреслює, що рішення трибуналу є великим захитанням авторитету през. Рузвельта та ослаблює його становище на майбутнє.

НЮ ЙОРК, 28. 5. ПАТ. Дирекція щоденника „Ню Йорк Геральд Трібюн" доручила зняти зі свого будинку емблеми „Найри", щоб солідаризуватись з рішенням найвищого трибуналу в справі „Найри". „Ню Йорк Таймс" пише, що рішення трибуналу сходиться з переломом публичної опінії до през. Рузвельта.

ВАШИНГТОН, 28. 5. ПАТ. По нараді з през. Рузвельтом провідник „Найри" Річберґ заявив, що згідно з рішенням найвищого трибуналу негайно припинять виконання постанов кодексів „Найри".

Пять міліярдів внутрішньої позички.

ВАШИНГТОН, ПАТ. Секретар скарбу Моргентав оголосив, що в найближчому часі появиться емісія 3 прц. облігацій на загальну квоту 5 міліярдів долярів. Облігації будуть платні в 1946. р. Одночасно з емісією 5 міліярдів долярів кружляють поголоски про нову інфляцію долара у Злучених Державах. Одночасно слід підкреслити, що новий банковий закон, який приняла палата послів, дає змогу льокувати в банках державні папери.

Дальша інфляція доляра.

НЮ ЙОРК, ПАТ. Преса пише про можливість дальшої інфляції доляра. Вправді през. Рузвельт є рішучим противником інфляції у формі друкування банкнотів у більшій кількости, але в конгресі є великий гурт прихильників емісії банкнотів без покриття і за ухваленням проектів законів, після приняття яких збільшилась би емісія банкнотів. Крім того існує інша небезпека. Банки в Злучених Державах мають надвишку коло 2 міліярди долярів, яких не можуть нікому позичити, бо тяжко знайти солідних довжників. Ці запаси є теж великою потенціяльною силою за введенням кредитової інфляції.

Як виглядатиме новий британський кабінет.

ЛЬОНДОН, 28. 5. ПАТ. Англійська преса пише, що зміна британського кабінету відбудеться уже при кінці чергового тижня. Премієром буде Болдуін, його заступником міністер Саймон. Болдуін, його заступник міністер Саймон. Макдональд буде лордом приватної печатки і буде засідати в кабінеті. Іден буде міністром закордонних справ і ввійде до кабінету. Міністер копалень Бровн буде міністром праці, теперішній міністер праці Стенлей буде міністром освіти. До кабінету ввійде теж син Макдональда 34-літній Мелькольм, який буде міністром колоній. Лістер буде міністром летунства.

Залізнича катастрофа коло Харкова.

27 ОСІБ РАНЕНИХ.

МОСКВА, 28. 5. ПАТ. На залізничому шляху між Ростовом і Харковом особовий поїзд упав з насипу внаслідок неправильного наставлення зворотниці. 27 осіб ранених.

Без грошей як без очей!

навчає українська приповідка.

Тому складайте свої гроші на вкладкову книжечку Ощадности

в Кооперативному Банку „Дністер"

у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

Наша передвоєнна політика й Англія.

Відвідини Сетона Вотсона у Львові.

Два англійські імена вяжуться дуже тісно з історією розгрому Австро-Угорщини. Є ними довоєнний англійський кореспондент у Відні Стід і дослідник славянської проблеми у довоєнній Австро-Угорщині, зокрема у самій Угорщині, д-р Сетон Вотсон, що писав під псевдонімом Скотус Віятор. З військовою справою не мали вони оба нічого спільного і не мали безпосереднього впливу на рішення Англії у перших днях серпня 1914 р. щодо її участи у світовій війні на боці Франції і Росії проти Німеччини і Австро-Угорщини. Були це незвичайно бистрі обсерватори подій в Австро-Угорщині в останніх довоєнних роках і свої помічення подавали до прилюдного відома, Стід як публіцист в англійській пресі, Скотус Віятор в окремих студіях. Вони оба мали рішальний голос як безсумнівні знавці австро-угорської проблеми в міністерстві закордонних справ у Льондоні. Це доказали воєнні і повоєнні політичні події, особливо в часі мирової конференції, коли на руїнах Австро-Угорщини, а по части і Росії, творилися нові державні організми.

Ролі Стіда і Сетона Вотсона були поділені. Стід цікавився головно Австрією, коли Сетон Вотсон пильно стежив за національним питанням в Угорщині і на Балкані. Президент Чехословаччини д-р Т. Г. Масарик часто згадує у своїх спогадах Стіда, як великого приятеля чехів і чеської державної самостійности; для цієї справи положив справді історичні заслуги. Всюди, де тільки могло дійти його могуче слово, виступав Стід в обороні чеської державної самостійности і де тільки міг, допомагав проф. Т. Г. Масарикові у його заходах у часі його воєнної політичної еміграції у самій Англії і в інших державах. Оцінюючи ці великі заслуги Стіда для чеського народу, Масарик називає його слушно співтворцем чесько-словацької держави, якого імя буде тривко з нею звязане. На жаль, наша довоєнна Укр. Парляментарна Репрезентація у Відні — наскільки знаю — не зацікавилася зовсім особою англійського кореспондента у Відні п. Стіда і не навязала з ним ближчих взаємин. Можливо тому, що наші тодішні парляментарні керманичі були під непереможним впливом пок. Миколи Василька у справах закордонної політики, а Василька вважав політичний світ — у цьому і віденські кореспонденти впливових закордонних часописів, виключно за маклера австрійського уряду. Зрештою віра як не у всемогучість Австрії, то в доцільність і потребу її існування була тоді загальна серед нашого громадянства в Австрії, то й не диво, що і політичні його керманичі не кидали свого зору далеко поза австрійські кордони.

Проф. Сетон Вотсон вже з титулу свого фаху, учений у питаннях практичної політики не впливав тоді безпосередньо на хід політичної тактики англійського міністерства закордонних справ. Збирав тоді всесторонній матеріял для акту обвинувачення угорського уряду в його екстерминаційній політиці супроти немадярських народів. Свої перші кроки бистрого обсерватора дослідника розпочав Сетон Вотсон від Відня і вислідом його студій появилася в 1907 р. його перша праця „Майбутність Австро-Угорщини", що свого часу мала чималий розголос у політичному світі. З Відня перенісся Сетон Вотсон

до Будапешту. І там як у Відні студіював він на університеті і вивчив незнану англійцям мадярську мову, а крім неї московську, як ключ до російської політики серед славян і сербсько-хорватську. Пильно цікавився вже тоді і словаками, а теж подекуди долею чи властиво недолею наших земляків на Закарпатті. Навязав він і особисті зносини зі славянськими діячами в Угорщині, від яких мав безпосередній матеріял щодо їх становища в угорській державі. Ці досліди дали нову студію „Расова проблема на Мадярщині" (1908) та „Південно-славянське питання і габсбурська монархія" (1911). Обі студії не були дуже приємні ні для мадярів і їх внутрішньої національної політики, ні для керманичів австро-угорської політики на Балкані, що йшла в цілости під кутом інтересів Мадярщини.

Нині проф. Сетон Вотсон, один з нечисленних людей з авторитетним голосом в англійському міністерстві закордонних справ у політичних справах славянства, як член Англ.-Українського Клюбу в Льондоні зможе нам віддати великі політичні послуги, може хоч у дечому подібні як колишні заслуги Стіда для чехів.

Варт при цьому згадати про першу стрічу проф. Сетона Вотсона з галицькими українцями. Було це в червні 1914 р. у Львові. Приїхав до Львова гурток англійських журналістів, між ними і Рафалович, з походження російський жид, що видав гарну книжку про Україну. Хотіли познайомитися ближче з нашими відносинами. Цікавило їх передовсім наше становище до поляків і до москалів. Звернулися вони до мене як тодішнього секретаря Народнього Комітету і я постарався облекшити їм їхню місію, запізнав їх з нашими передовими діячами, з нашою пресою і нашими установами у Львові і дещо на провінції та влаштував більші сходини представників нашого громадянства при вечері в „Народній Гостинниці" у Львові.

Зовсім окремо і без ніякого звязку з приїздом згаданого гуртка приїхав у червні 1914 р. — тільки не рівночасно — до Львова проф. Сетон Вотсон і побув тут майже тиждень. Під час його побуту у Львові мав я з ним кілька разів довші розмови на тему наших тодішніх національно-політичних відносин і нашого становища до Австро-Угорщини, Росії і до польського питання. Цікавило його дуже москвофільство в Галичині, відношення наших і москвофільських сил у краю та сила і становище українського громадянства за Збручем на випадок воєнного конфлікту між Австро-Угорщиною і Росією. Від себе розказав мені проф. Сетон Вотсон дещо про закарпатських українців, яким дуже співчував і яких уважав за пропащих, якщо і надалі залишиться там мадярський режим. На українську справу в цілости дивився скептично з огляду на нашу дуже маленьку національну свідомість і активність на Наддніпрянщині, брак свідомої української інтеліґенції і повну відсутність державницьких змагань. Радив ближче зацікавитися словаками й українцями на Мадярщині, а навіть сербо-хорватами, навязати з їх діячами особисті звязки, передовсім з нашими сусідами словаками і з нашими земляками на Закарпатті. Подав мені навіть деякі адреси поодиноких дівчів і радив звязатися з ними ще в часі ферій, бо це може нам колись стати в пригоді. А був це час, коли ми про Угорську Україну знали у Львові дуже небагато і знали з імени всього кілька одиниць як д-ра Стрипського, д-ра Бращайка і двох-трьох священиків, що побували у Львові. Я і мав намір покористуватися порадою і вказівками проф. Сетона Вотсона і в серпні 1914 р. виїхати на тиждень-два на Мадярщину, головно на наше Закарпаття. Одначе невдовзі вибухла світова війна і мої наміри не здійснилися.

В часі свого побуту у Львові проф. Сетон Вотсон зазнайомився теж з представниками і керманичами нашого громадянства. Відвідав голову Укр. Парляментарної Репрезентації д-ра Костя Левицького, говорив з ним довше, а навіть дав йому на спомин свої твори в німецькій мові. Був у редакції „Діла", у „Народньому Комітеті", в деяких наших найважніших установах і музеях, був і у св. Юрі і взагалі старався пізнати нас можливо якнайосновніше. У його честь влаштовано окрему вечеру в ресторані Левицького (давніше Лясоцького) при вул. Рутовського. Були там: пос. д-р Кость Левицький, пок. пос. Іван Кивелюк, пок. радник Юліян Січинський, пос. д-р Льонгин Цегельський, з редакції „Діла" д-р Михайло Лозинський, д-р Василь Панейко, М. Рудницький як знавець західньо-европейських мов і ще хтось, — кого я певне сьогодні призабув. І там говорилося про наші національно-політичні справи і наші сподівання, що їх уважно слухав учений англійський обсерватор. На присутніх зробив він якнайліпше враження і неодин з них пізніше про нього згадував.

З проф. Сетоном Вотсоном бачився я ще раз і після згаданої вечері. Згадував мені тоді, що в часі свого побуту у Львові відвідав теж і поляків — мешкав у готелі Жоржа, — а саме говорив з провідниками польської народової демократії і польських соціялістів. Що від них чув, зокрема про нас, я очевидно не розпитувався.

На кінці ще одно порівнання. В часі всеславянського конґресу академічної молоді в Празі в кінцем червня 1908 р. мав я нагоду говорити кілька разів з теперішнім президентом Чехословаччини проф. Томою Масариком на тему наших національно-політичних змагань. На цьому конґресі, якого дуже пильним слухачем і обсерватором був проф. Т. Масарик, мав я реферат про положення українців в Австрії і їхні національно-політичні і культурні змагання (між ін. порушив я і справу українського університету у Львові). Дещо пізніше мав я мати окремий реферат про положення українців в Угорщині.

Подібні реферати про положення своїх націй в Угорщині мали виголосити представники словацького, хорватського і сербського студентства і такі реферати вони заздалегідь згодосили. Багато мороки мав тоді проф. Іполит Бочковський, що на конґресі був незрівняним перекладчиком на чеську мову всіх нечеських промовців. З усіх славянських мов найбільше зрозумілою для учасників і представників преси була наша українська мова, яку майже в цілости розуміли і ті славяни, що крім своєї, не знали іншої славянської мови. Зближався останній день конґресу, а що була ще ціла низка інших рефератів, доручено мені замість чотирьох виголосити один спеціяльний реферат про положення всіх славянських народів в Угорщині і про екстерминаційну політику Угорщини супроти них. Такий реферат я мав і про нього подала преса обширне звідомлення. Невдовзі по виголошенні згаданого реферату мав я нагоду довше говорити з проф. Т. Масариком, що чув оба мої реферати, на тему наших національно-політичних змагань. Наш безсумнівний прихильник, проф. Масарик, ставився до наших змагань і дальше ідучих досягнень у найближчій майбутності доволі скептично, саме менше-більше з тих самих причин, як це шість літ пізніше висказався проф. Сетон Вотсон у розмові зі мною.

На жаль, наша революційна історія оправдала багато скептицизм обох учених.

Д-р Степан Баран.

Звязок зі світом
дає „ДІЛО"
за 5 зол. місячно.

Політична подорож мін. Геса до Скандинавії.

МОСКВА, ПАТ. Большевицька преса подає голоси закордонної преси про поїздку прем. Геринґа до Будапешту і задуману подорож мін. Геса до скандинавських держав.

ГЕРМАН ШТЕР. 8)

ҐОНТАР.

Бо, як він міг знати, що до ґонтаря повернуло його загублене життя? Воно виявлялося в голосних вигуках, в міцній, певній ході; у свобідним, буйним поглядові. — Франц підімав палицю вище як звичайно й сильніше вдаряв нею об землю.

Його душа була схвильована, наче розбурхане море.

А коли пів години пізніше, він, як звичайно, сплів на твердій бельці й своїм возом струтав широкі, вчерняві глибівки та коли обняв його в стодолі мрячне світло й самота, трохи вспокоївся й почав роздумувати, як це властиво сталося, що це загублене життя знов девятої шкіри ще раз у нім пробудилося.

Ніщо інше лише цьому винна весна.

Все так із ним бувало: як весняні вітри повіють зимові мряки з далеких вершків гір, а крізь глибокий яр видно невиразні простори долин, в ньому глибокий біль прокидається, займаючи місце звичайного, спокійного отуплення. Однак це було лиш безсильне роздумування над сумними обставинами його невідрадного становища. Родилася лише наново його нерішучість, його боязке невдоволення.

Відчував в травні, що в його тілі кружляють нові сили. Однак ця сила лише прилавлювала його, як прикре потвердження його немочі.

— Га, ви слабі, віссохлі старці, як вам добре! Моя сила, це моя вещаста!

Бо ніяке рішення, що звільнило би його, не потрясло тою силою, ніякий плян не проводив нею. Життя, дійсне життя з його надіями та бажаннями пішло в крій разом з його дружиною. Його мужеська душа втікла з тіла разом з гарячим віддихом жаху в хвилині, коли побачив свою дружину мертвою.

Прийшлося лише тупо животіти й чекати на смерть.

Однак цієї весни біль став дошкати більш, як звичайно. Головно одна подія вказувала на це ясно.

Одної неділі дивився рано крізь своє мале віконце на дорогу. Здебільша не йшов туди ніхто впродовж цілих дванацити годин дня. Однак дивитися на сліди ледви ще видні в піску на доріжці є всетаки розривкою. Можна видумувати всілякі історії.

Так і він дивився на дорогу й читав зі слідів. Властиво він не робив цього сам з власної волі, але щось у його душі наказувало, поглянути на світ „у життя", у світло; тоді позбудеться того враження, що якісь невидні пястуки стискають взаду його голову.

З трудом вичитав з них історію.

Посередині доріжки білів в рівній відділі сліди, втиснені неуважно в глибокий пісок. Все довга, вузька стопа й заглиблення, що походило від руху пальців.

„Га-га", вагозорили думки старого, до незвичних слідів. „Думаєш, рибко, що Господь каже рости шишкам для всіх так, як у небі. Ну, так, так! — Але не треба було так багато їх красти з дерева, що аж розсувалися тобі ноги під тягарем.

— Ти могла два рази по них прийти. — Враз задавонили під горою ніжні молоді голоси. Плили скоро щораз ближче й за хвилину видно було на горі чотири дівчатка у барвистих суконках.

— Оттут будете мати з чого пекти бабки, тут пісочок білий, мов мука.

Діти заметушилися. Врадувані вигукують весело й не запримічують старого.

Зараз розділили ролі між себе. Одна може семилітня дівчинка робить патичком масло в піску, якась груба, мов кулька, мала сміє бляху на тістечка й волить старанно ручкою по камінчиках. Інша знову місить тісто

Господиня, ясноволосе дівчатко з хати Ганіґа, сидить при печі, сперши на руках невинне, всміхнене личко. Її темноголубі очі сяють щастям.

Як ця громадка гуде, сміється, сварниться й розумно говорить... Однак старому ґонтареві не так серце від такої милої картини. Вид дітей був йому нестерпний, а всеж стежить уважно за кожним рухом малих рук, за кожним кроком швидких ніжок, — підчас того переходить його неадовілля в муку. Вибігти, вхопити такого смаркача й потрясти ним — потрясти — щоби — щоби Вкінці стало йому так болаче, що мусів крикнути. — Його шерсткий голос упав у розбавлену громадку дітей. Вони розскочилися й зникли.

Однак, коли дорога була знову порожня й ніхто на ній не бавився, лише тихе недільне світло сонця, відчув цілу порожнечу свого життя, свою самітність, свою туґу так глибоко, як ще ніколи досі.

Картина розбавлених дітей залишилася у ньому мов ясне полумя.

На тім блискучім тлі бачив у своїх гірких роздумуваннях в цілою болісною докладністю всю нерадчність, жорстокість, цілу свою самотність, все те, чим його господарі зломили йому життя.

Тисячу розгубленими голосами домагалася його розхитана, втомлена душа, якогось кінця.

І весна принесла йому спасення.

Коли сонце підносилося щораз вище, хмари тікали щораз дальше; ціла природа прибралась у коліри, а спів птиць став більше пристрасний; вкінці добулася з мертвого отуплення його душі, перший раз ясно зображена, туга. Вчора ввечір, як він вертався до дому, він висказав її зорям.

Усе це перекочувалося перед внутрішнім зором старця, мов низка незрозумілих картин, а їхній помотаний зміст тратив щораз більше свою мрячність і переходив у настрій тихого спокою.

(Далі буде.)

Роля німців у Ч. С. Р.

Враження й настрої після виборчої перемоги Конрада Генляйна.

Прага, травень 1935.

Як випали вибори до чехословацького народнього представництва, читачі вже знають зі статтей „Діла". Їх вислід поданий зовсім точно, а наші передбачування, що ці вибори не принесуть істотних змін в дотеперішнім укладі політичного життя Чехословаччини, в загальному сповнилися.

Одначе тільки настільки, наскільки йде про чехословацькі партії. Бо що торкається виборчого висліду для німецького табору, то такого висліду не сподівався взагалі ніхто в Чехословаччині. Величезна перемога Генляйнівської партії — це просто сенсація. Сорокчотирма здобутими мандатами, що вийшли з 1,250.000 голосів і розгромом дотеперішніх активістичних німецьких партій, що співпрацювали з урядом, Генляйн досягнув своєї мети: сконсолідував німецький табор у Чехословаччині під гаслом „тотальности" німців у цій країні.

Нема де правди діти, що ця перемога Генляйна мусить мати свій вплив на дотеперішній уклад політичного життя Чехословаччини. На сам склад коаліції і на її еманацію, на міністерський кабінет, вона не буде мати якогось надзвичайного впливу, скрім хіба деяких труднощів при самому складанні коаліції. До коаліції і до влади судето-німецька партія не піде, її не візьмуть. Замість неї візьмуть кого іншого, хочаб це навіть вимагало деяких уступок та концесій.

Та з другого боку не можна заперечити, що перемога Генляйна може мати вплив не лиш на настрій народніх мас чсл. республики — деякі прояви цього вже даються завважити, — але вона може вплинути і на деякі зміни вирішних державних чинників супроти німецької меншини взагалі. З цієї точки погляду перемога Генляйна несе з собою багато негативного, а може й небезпечного як для самих чеських німців, так і для чехословацької держави, але з другого боку вона має в собі і багато позитивного. Сильна коаліція німецького табору, і то ще в такій партії, як судето-німецька, змушує і чехословацький табор до тіснішої консолідації та до скріплення демократичної системи правління. Очевидно — Генляйнівська перемога є пророчистим доказом на те, якими широкими можливостями вияву своєї політично-громадянської волі користуються національні меншини в Чехословаччині. Коби тільки вміли всі цим правом користуватись!

В перемозі Генляйна можна добачити теж і загально-політичне значіння. Таке значіння приписує їй головно закордонна преса. І так „Таймс" уважає її перемогою гакенкрайцлеризму, а її джерело добачує в зростаючій військовій силі Німеччини. „Морнінг Пост" дивиться на перемогу Генляйна, як на велику перешкоду в дальшому нападнанні німецько-чехословацьких відносин, бо вона скріпить змагання Гітлера до зєдинення усіх німців. „Морнінг Пост" навіть гадає, що це буде мати вплив і на змагання при закріплюванні европейського мира. Подібні думки можна подибати також у французькій пресі, а преса Німеччини не скриває зовсім своєї радости з перемоги Генляйна.

Наша думка на цю перемогу Генляйна така: Тверезі й реальні чехословацькі політики найдуть і надалі можливости до якогось співжиття з німецьким табором, так само, як його найшли розумною політикою в таких тяжких часах, які молода чехословацька держава переживала зараз після її зродження. Зрештою вже нині, кілька днів по виборах, прийшло до вспокоєння умів після першого великого вражіння. Тепер ви з обох боків можете почути спокійні і тверезі голоси та погляди на ролю німців у ЧСР.

М-н.

„Українська справа — це одна з найбільших проблем Европи".

У травневому числі місячника „Нейшенел" (Льондон) появилася велика передова стаття, яку написав один з визначніших політиків консервативного табору, бувш. посол Сер Ворден Чілкот. До статті додана мапа українських етнографічних земель.

„Українська справа, це одна з найбільших проблем, яка в скорому часі виставить на пробу европейських дипльоматів у всіх державних радах — каже Сер Ворден Чілкот.

Стаття заступає думку поважної консервативної групи, тому буде цікаво для українського загалу з нею познайомитися. Подаємо витяги зі статті.

„Політику Петра Великого — пише автор — продовжали його наслідники з таким завзяттям, що старалися вимазати з мап навіть само імя України, а разом з тим витерти його з памяти европейських народів; отже не диво, що дуже мало в наших громадян ясно уявляє собі, що це Україна. (Ще дуже недавно тому навіть такий поважний твір як „Енциклопедія Брітаніка" присвячував всього чотири рядки цьому краєві, поверхнею більшому від Німеччини, більш урожайному від Франції та з численнішим населенням від Польщі)"

Потім автор переходить до опису України, яка „не є ні такою малою, ні такою далекою, бо в дійсності всього пятьдесять годин їзди експресом, або дванацять годин літаком ділить її від самого серця Льондону".

„Україна це великий і привітний край. Він богатий у природні скарби, а його населення це приязний та гарний нарід".

Слідує короткий огляд історії України. Автор переповідає коротенько героїчні змагання українців у боротьбі за самостійність і доходить до найновших подій.

Вичислюючи нові держави, які повстали на руїнах царської Росії, автор питає: „Чому помінено далеко більшу українську націю? Вона заслуговувала найбільше на увагу. Українці бажають свободи, лучби з цивілізацією та ненавидять комуністичного ярма. Повстання незалежної і вільної української держави було не тільки в інтересі сорока міліонів українців, але і в користь всієї Европи...."

„Слово „Україна" означає „граничний край". Добро всієї цивілізації Західної Европи вимагало, щоб у граничній полосі від Балтику по Чорне Море були повстали дві незалежні, густо заселені держави, які творили б звязок зі Заходом та які були б заборолом проти варварського Сходу. Такими державами могли бути і повинні були бути Польща і Україна. Польщу визволено, зате ще важнішу Україну залишено під совітською кормигою..."

„Як я згадав, українці це нарід, який від століть боровся проти перемагаючих сил за свою незалежність. Він не піддасться так легко і не прийме без спротиву на свої плечі тої влади, яка у всьому суперечить його традиції, цілям і змаганням. Поняття незалежности та культури стоїть в українців у діяметрільному противенстві до тої політики, яку ведуть теперішні совітські правителі на Україні. Українці змагають до демократизму, такого, як ми його знаємо, зате їхні російські гнобителі пересякли засадами, які в суті є азійськими а спосіб російського думання веде до реакції та екстремізму; їхня ідея це перемога інтернаціоналізму а не самоозначення; у них комуніам замість вродженого в українців індивідуалізму, атеїзм — замість релігії.

„Поза сильно береженими кордонами переводиться вже від вісімнадцяти літ кріваві масакри, ведеться боротьбу і переслідування. Що навіть ми, які маємо в Каналі пів міліона українців, так мало поінформовані про цей могутній конфлікт, це тільки доказ, як успішно ведеться це переслідування. Українці ще ніколи впродовж своєї повної болю історії не боролися так героїчно за свою незалежність як тепер. А проте мало людей, хіба ті що спеціяльно займаються студіями европейських справ, знають про цю боротьбу, хоч вона коштує незлічені жертви та спричинює невисказану нужду".

Обговорюючи німецькі аспірації на Сході Европи, каже автор: „Причина, чому німецькі та російські диктатори наперегін збroяться, не лежить тільки у тому, що політика „націй" є протилежна комунізмові, але тому, що обі сторони дуже живо передбачують події на Україні та хочуть до них підготовитися".

Богато є доказів на те, що Гітлер дуже зацікавлений українським питанням, пише Сер Ворден Чілкот:

1) „Гітлер вибрав собі за найближчих дорадників людей, які дуже добре знають Україну і які віддавна були за тим, щоб Німеччина її анектувала.

2) „У Берліві засновано окремий відділ в університеті, який займається студіями українського устрою та історії.

3) „Німеччина підпомагає фінансово й іншими способами групу українських авантурників, які їй служать і які раді віддати свій край під її руку, коли тільки дістануть змогу занять вигідні посади. Їм байдуже, яку над ними поставлять владу".

„Нема сумніву, що коли прийшлосяб вибирати поміж двома лихами, то українці волілиб вже німецьку владу над собою, ніж большевицьку". Але понад усе, українці бажають стати незалежними, каже автор.

Далі обговорює він коротенько положення українців у Польщі, яка мірить двома мірами: те, чого не можна стосувати супроти неї, вона стосує до інших.

Про британський погляд на українську справу каже він так:

„Треба відразу на цьому місці отверто сказати, що така політика, яка хоче видістати Україну з під совітського ярма тільки в тій цілі, щоб її негайно знов поділити поміж дві держави, або причепити на постійно до одної, рішуче противиться британським засадам та інтересам.

„Через Україну веде найкоротший шлях із Заходу до Індій; чорноморське побережя надає їй ще більшого значіння. Дуже можливо, що коли котрась зі сильних держав перемінить Україну на свою базу, то стане таким самим, або ще й більшим, чинником, який веде до заворушень на Сході, ніж є ним большевики під цю пору. З тої вже одної причини треба рішуче опрокинути всякі претенсії Німеччини. Ми ніяк не хочемо відбудовувати того небезпечного положення, яке повстало було перед війною в наслідок алярмів та інтриг з проектованою багдадською залізницею"...

„Так виглядає коротко українське питання і не можна того промовчати, що найти мирний спосіб полагоди його це дуже трудна справа. Як перевести визволення України та оминути повновного її поневолення?

„Ще в році 1932, висказав я у своїй книжці „Політичне спасення" думки, які торкаються і українського питання.

„Большевицький страшак" це вже щось більше як сама темна тінь, що лише впереду, це вже жива небезпека, яка зростає з години на годину у кожній державі.

„Чи може хто заперечити тому, що большевики дійсно загроза для всієї цивілізації? Деякі держави, от як наприклад Фінляндія, енергійно забрались до зберження походу большевизму, але інші придержуються ще струсиної методи. Лякаюся, що наша батьківщина належить до тих останніх.

„Спільна акція всіх цивілізованих націй у хрестоносному поході проти большевизму було найважнішою запорукою тривкого миру".

„Ви маєте повне право до своєї спадщини", каже автор до українців. „Ви повинні її здобути і держати в своєму посіданні і цим зробите велику прислугу людству, поможете справі світового мира та охоронite цивілізацію".

(УКБЮРО ЛЬОНДОН.)

Тільки освітою, культурою і вихованням здобудемо кращу долю. Не жаліймо датків на скріплення освітних змагань.

В Туреччині святкуватимуть неділю.

АНКАРА, 28. 5. ПАТ. Законодатні збори ухвалили проект закону, який рішає про те, що тепер у Туреччині святочним днем буде неділя, а не пятниця, як дотепер.

Вибори на Литві.

БЕРЛІН, 28. 5. ПАТ. Одна агенція повідомляє з Ковна, що в тамошніх політичних колах кружляє поголоска про близьке скликання литовського парляменту. Вибори мають відбутися цього року.

Вільномулярі або масони.

ЩО ТАКЕ МАСОНСТВО І ЗВІДКИ ВОНО ВЗЯЛОСЬ?

(Продовження.)

У XVII. ст. прийшло деяке внутрішнє переформування під впливом введення ренесансового стилю. Мулярі приймали на своїх патронів особи з аристократичного „high-life"-у, які то односторонні особи щораз більше інтелектуалізували брацтво, щоби згодом викинути цілком мулярську штуку і перемінити брацтво в політично-суспільну установу під назвою „брацтва вільних і прийнятих мулярів", що наступило по скінченні будови церкви св. Павла в Лондоні. Таке зінтелектуалізоване брацтво займалося актуальними суспільними проблемами Альбіону, диспутувало над політичними і релігійними проблемами дня і схилялося все до ліберальних і радикальних поглядів. Тоді брацтва злучилися з сектою гностиків, яка укривалася під сектою альхемічного товариства розіклюшіятів. Ця фузія „брацтва вільних і прийнятих мулярів" із гностиками у плащі альхеміків наступила на спільних загальних зборах дня 24. червня 1717 р. в день св. Івана Хрестителя в шинку „під Яблінкою" на „Charles Street" у Лондоні. І це є саме день народин масонерії, перша історична хвиля в житті цієї організації. Корифеями її були тоді альхемік Іван Теофіль Дезагіліє і протестантський пастор Яків Ендерсон.

Тепер почалася в Европі велика пропаганда вільномулярства, а їхні льожі повставали там як гриби по дощі. Ця армія гностицизму вирушила на підбій світа і в короткім часі в першій половині XVIII. ст. позакладала свої організаційні клітини у всіх культурних державах. У 1747 році француз François Longchamps закладає льожу „Трьох Богинь" у Львові. Вільномулярство стає резервуаром всяких сект, які зродилися на почві гностицизму і всяких пантеїстичних, матеріялістичних і деїстичних доктрин, а навіть атеїстичних у злуці з египетською магією, доктриною Зороастра, індійською символікою і кабалою талмуду.

Розвій вільного будівництва ішов ріжними шляхами і нікому не вдалося ствердити в цій суматосі якогось єдиного пляну. Витворилися ріжні системи, щось на взір християнських віроісповідань, як напр.: герменетики, кабалісти, сен-мартіністи, іллюмінати, египетські масони й еклектики. Хемісти є наскрізь пантеїстами. Єгова кабалістів є дуалістичним єством, первнем добра і первнем зла ін уно. Мартіністи змішали моніхейський дуалізм з метампсихозою і спіритизмом. Свенденборгіянізм є матеріялізмом культу сонця і грубим атеїзмом. Кожну соціяльну революцію вважає за очищений вогонь. Єгипетські масони прямували до ушляхотнення людини через фізичне і моральне відродження. До тих останніх належав знаний авантюрник Йосиф Бальзамо граф Каліостро, злий дух французької революції, якого дуже добре представив у своїх історичних повістях Олександер Дюма-батько. Врешті еклектики були, такби сказати, індиферентними у границях масонерії, не привязувалися до ніякої з вичислених систем, а лише кожний з них витворював своє власне релігійно-політичне „credo". Ці всі відміни масонерії мають одну спільну рису, а саме, вони твердять, що розвязування всяких фізичних і метафізичних загадок може відбуватись виключно при допомозі людського розуму, з відкиненням усякої догми, авторитету із зовні та обявлення. Тут власне є схожість вільнмулярів із гностиками. Коли масон не може собі чогось пояснити, то шукає помочі в розумі індійців, сирійців, египтян або в кабалі жидів. Щоби зрозуміти ідеольогію вільномулярів, треба задержатися дещо над гностицизмом.

Батьківщиною цієї секти була Сирія. Побіч досконалого Бога, який згідно з їхнім віруванням був двополовий, було богато духів айонес, які були лише еманацією божества. Бог разом з айонами, творить повноту божества, звану „плерома". Побіч неї існує від віків, як злий сераень, мертва матерія. Один із айонів підніс бунт проти Бога, упорядкував матерію, збудував з неї світ і ним править. Цей архитект світа, званий демюргос, як злий дух не дозволяє людям, в яких є частина плероми, себе удосконалювати і тому видав декальог, який обмежує свободу людського духа так, що людина не в силі розвинути свого божого первня. Вправді один з айонів, званий сотер, приняв людське тіло і хотів визволити людство з під влади демюрга. Одначе архітект світа, демюрг перешкодив цьому і велів жидам замордувати сотера, через що акція спасення не вдалася. Ці гностики власне продовжують діло сотера, щоби відділити духові добрі первні від злих матеріяльних. Отже хто опирає свою метафізику на місенітницях цього сирійського гностицизму, то тим самим прямує до повалення християнства. Що так власне є з вільномулярами, доказує і безіменний автор праці: „La maçonerie pratique". Він був тоді в 33. ступені за шотляндськими обрядами. В II-гому столітті по Христі в Александрії (в Єгипті) описаний сирійський гностицизм підпав деяким метаморфозам. Тут головна ріжниця є та, що демюргом є добрий дух, який править світом і формує людей на основі добрих і злих первнів. Людина, як „mixtum compositum" доброго і злого є або психікос, або снеуматікос, або гілікос, відповідно до того, чи переважає в ній злий первень, чи добрий, чи обидва первні рівноважаться. Щоби спасти людство через розділ первня добра від первня зла, Бог зіслав на землю доброго айона Ісуса, який злучився з правдивим чоловіком з Христом, робив у ньому чуда, а в часі мук відлучився знову від нього. — Ось на таких то концепціях будує вільномулярство свою догматику. Цей гностицизм перейшов до Західньої Европи в формі альбігенсів, вальденсів, катарів і т. д., дістався до Англії, скриваючися під покришкою згаданого альхемічного товариства, щоби опісля захистити себе певно в організації вільномулярства.

В другі роковини смерти

Іллі Кокорудза

незабутнього Голови, Члена-Добродія, Директора і Фундатора гімназії Рідної Школи відбудеться в суботу, 1-го червня 1935 в годині 8-30 рано

Поминальне Богослуження

в Архикатедральній Церкві св. Юра, на яке своїх Членів, Прихильників, Шкільну Молодь і всіх Громадян запрошує

Головна Управа Рідної Школи і Заряд Фундації Рідної Школи ім. І. і І. Кокорудзів.

Характеристичною прикметою вільномулярства є його позірний брак ексклюзивізму для світа і для символічних ступенів, про що я вже вище згадав. Масони дозволяють своїм членам визнавати свою релігію, а в катол. краях поручають навіть виконувати релігійні практики. Виразно говорить про те статут Французького Великого Сходу, який наказує шанувати релігію і політичні переконання кожного члена, але виразно забороняє на своїх зібраннях всяку дискусію в справах релігії і політики. Тим власне є вільномулярство небезпечне, що воно вправді в своїй символіці християнські знамена, як хрест, постать Христа в гробі і в хвилині воскресення, але воно має там цілком інше значіння. Хрест означає перехрещування рас, родження, генерацію, Христос у гробі, це символ зими і людства закостенілого в обскурантизмі і пересудах християнства; воскресший Христос, це символ весни і людства, освобожденого завдяки вільномулярам. Їхня ера не зачинається від народження Христа, лише від сотворення світа; їхній рік починається 1. березня, а місяці означуються лише числами!

Д-р Петро Мінко.

(Продовження буде.)

Ревеляції з нашого минулого

п. н.

Сторінки з мого життя

Д-ра ЕВГЕНА ОЛЕСНИЦЬКОГО

можна дістати у Видавничій Спілці „Діло".

Ціна зол. 1·90, порто 30 сот.

Вибори до краєвих і повітових соймиків у Чехословаччині.

ПРАГА, 28. 5. ПАТ. Висліди недільних виборів до краєвих і повітових соймиків, коли йде про чеський табор, виказують у порівнанні з парляментарними виборами з 19. ц. м. головно великий приплив голосів, відданих на листу аграрної партії. Інші партії назвал задержують стан посідання, бо здобутки чи втрати є незначні.

В німецькомуж таборі зачітний дальший сильний зріст німецької судетської партії Конрада Генляйна. Та партія здобула 71 відсотків усіх німецьких голосів, а у виборах до парляменту 67 відсотків і таким чином є вона найсильніша у краєвих чеських і моравсько-шлеських соймиках.

На Підкарпатській Руси найсильнішою партією залишились комуністи, як і при виборах до парляменту й сенату.

—o—

Німецько-британські морські розмови.

ПАРИЖ, 28. 5. ПАТ. Льондонський кореспондент Аваса повідомляє, що німецько-англійські розмови у морських справах зачнуться в Льондоні 4. червня. Їх характер буде консультативний і технічний, бо йде про те, щоби вилімінувати справи, які могли б викликати політичну дискусію. Крім того Авас повідомляє з Берліна, що німецька делеґація представить у Льондоні свої погляди на розвій німецької морської фльоти, приймаючи за підставу заяву канцлера Гітлера, що Німеччина хоче мати 35 відсотків англійської фльоти. Німецькі делеґати спрецизують, якому саме тонажеві відповідатиме тих 35 відс. та в який спосіб треба поділити ріжні морські одиниці. В Берліні очікують, що англійський уряд зі свого боку предложить теж свої погляди на німецькі пропозиції. Загально здогадуються, що по теперішніх англійсько-німецьких розмовах дійде до вимін поглядів між Англією, Францією й Італією, потім в осені ц. р. скличуть загальну морську конференцію з участю Англії, Франції, Італії та Німеччини.

Перед бурхливою нарадою французького парляменту.

ПАРИЖ, 28. 5. ПАТ. На вчорашнім засіданні кабінетової ради міністер фінансів Жермен Мартен склав звіт про валютове положення. Опісля міністри дискутували над проектом уряду у справах економічних і фінансових повновластей. У вівторок вранці предложили проект раді міністрів, пополудні мін. Мартен зреферує його в палаті послів.

Авас повідомляє, що уряд не зложить у парляменті ніякої заяви. Міністер фінансів Мартен реферуючи у палаті послів проект закону про повновласти обмежиться тільки до обговорення фінансової ситуації. Опісля проект перешлють негайно до фінансової комісії. Дискусія над проектом у палаті послів відбудеться щойно 3. червня ц. р. і тоді мабуть візьме теж участь у дискусії прем. Фляйден.

—o—

За заяву довіря для уряду.

ПАРИЖ, ПАТ. Міродатні кола запевняють, що міністер фінансів Жермен Мартен обмежиться тільки до зясування урядового проекту про повновласти. Одночасно зясує теперішню монетарну, фінансову і економічну ситуацію і довше спиниться над акцією міжнародніх спекулянтів. Міністер зложить заяву, що рівноважи буджетової не осягнеться, якщо парлямент не переведе основні зміни податкової системи. Від приняття проекту з повновластями узалежнює уряд своє істнування. І тому міністер Жермен Мартен буде домагатись заяви довіря для уряду.

Хто фабрикує декларації за польською мовою навчання?

Допис з Підгаєччини.)

Зпоміж кількох шкіл з українською мовою навчання в Підгаєччині, що ще до нинішнього дня якось збереглися, зутраквізовано в цьому році школу в чистому українському селі Котузові, в якій то школі є всього 2 дітей не-української народности. Громадяни зі здивуванням читали це рішення і внесли рекурс до міністерства освіти, в якому заявили, що хтось мусів пофальшувати підписи, бо ніхто з них ніяких декларацій за польською мовою навчання не підписував.

На днях прийшло до громади **Мозолівки** письмо від шкільного інспектора в Бережанах, адресоване до п. Тимка Багрія з Мозолівки, в якому його повідомлено, що Кураторія Львівської Шкільної Округи не прихилилась до домагань мешканців громади Мозолівки в справі зміни української мови навчання з Мозолівці на державну мову тому, що не внесено декларацій за 20 дітей у шкільнім віці.

Таке письмо п. Тимка Багрія дуже здивувало, бо він твердить, що ані не має дитини в шкільнім віці, ані не підписував декларації за польською мовою навчання. Якщо так, то хтось мусів сфальшувати його підпис, подібно, як це сталося в Котузові.

Можеб п. куратор і п. прокуратор допомогли громадянам обох тих сіл вишукати тих, що пофальшували підписи?

—o—

Сьогодні у Великім Театрі
в год. 7·30
„СТУДЕНТКА“ Зікі Бавм
з Іреною Айхлерівною
на гостинних виступах у титуловій ролі.

Сьогодні
в Театрі Ріжнородностей
в год. 7·30 „Перша пєса Фанні“
Капітальна комедія Г. Б. Шова.

Серед нових книжок.

Д-р А. Річинський: ПРОБЛЄМИ УКРАЇНСЬКОЇ РЕЛІГІЙНОЇ СВІДОМОСТИ. — По конфіскаті наклад другий.

Дивна історія цієї книжки. Написана у Володимирі Волинському появилась друком у Тернополі, де й підпала конфіскаті. По конфіскаті появилася вона другим накладом і тому стала значно дорожчою. Це був один удар для цієї книжки. Але прийшов ще й другий у формі заборони варшавської православної митрополії поширювати книжку між студентами православної теольогії.

Коли я доволі пізно берусь про цю книжку писати, то роблю це тому, що вона, на жаль, ще мало ввійшла у свідомість українського громадянства. Ця обставина є дуже вимовною для процесу нашого національного визволення зпід впливів російської культури. Недавно в „Мегі“ Г. К. висловив дуже глибоку думку про те, що наш національний грунт вже очищений від ідейних впливів польської культури, але ще густо вкритий московською хоптою.

Це є вірне особливо відносно православного духовенства. Тай не дивно, бо саме через Православну Церкву найсильніше впливала Москва на українську душу. Нині на Волині ми є свідками українського руху в церковному житті. Якщо ближче приглянутись до нього, то набирається враження, що в народніх масах змагання до українізації не є глибоке та скорше продиктоване національним інстинктом, ніж національно-релігійною свідомістю. Щож до духовенства, то воно, перейняте в російській школі чужою культурою, затратило навіть інстинкт української національности.

Дивним є, що на загал духовенство навіть не розуміє глибшого звязку між релігією та національним почуттям. А вже до голови йому не приходить думка про те, як московсько-царське православя скривило саму ідею православя так, як воно руйнувало Українську Церкву й українську душу. Духовенство відчуває, що нині Православна Церква переживає грізний та тривожний стан, але не здає собі вповні справи з того, на що воно має опертися в обороні своєї церкви та як оздоровити церковне життя. Вищаж церковна влада або просто живе з дня на день, ні про що не думаючи, або провадить короткозору політику. Ціла й надія дочекатись спасення із зовні, зі сторони з-оїй царської Росії. А вже очевидно ворожо ставиться до українського відродження ця церковна влада московської культури та духа. Чиж дивно, що замість зробити обовязковою лектуру книжки д-ра Річинського для кандидатів священства, вона заборонила її. А само духовенство спролетаризоване та цілковито безправне і відносно світської влади і щодо своєї церковної не може тай не відважиться купити собі цю книжку д-ра Річинського, бо на загал боїться, що це могло би пошкодити йому в очах його подвійного „начальства“.

Однак книжка Річинського все більше буде знаходити собі дорогу до бібліотек православних пастирів в міру того, як буде рости національна свідомість у народі й особливо в самому духовенстві та як буде ставати все ясніщим для духовенства, на чім оперти церковне життя на українських землях під Польщею та яким способом найкраще оборонити власні права та гідність.

Прийде час, коли православне духовенство не буде побоюватись, що у нього в хаті находиться книжечка д-ра А. Річинського чи їй подібна, а навпаки признання цієї книжки своєю рідною буде найкращою обороною і церкви та прав і чести самого духовенства. Словом, книжка А. Річинського має запевнену будучність та відограє в процесі національного українського відродження велику роль.

Було би помилковим думати, що книжка А. Річинського повинна знайти своїх читачів лише в кругах духовенства та тих світських, що цікавляться церковно-релігійними питаннями. Цю книжку повинен би прочитати кожний український свідомий інтелігент, бо вона виясняє багато проблем, які є цілковито незнаними серед інтелігенції, а мають для нас велике значіння. Взяти хоч би проблему взаємовідношення між націоналізмом і релігією.

Нині бачимо в цілому світі великий та постійний зріст націоналізму. Подекуди націоналізм хоче на переріст та сам намагається стати релігією або нормою етики. Це бачимо передовсім у Німеччині. Належите вияснення взаємовідносин між релігією та національним питанням стає тому життєвою конечністю. Книжка д-ра А. Річинського дає ясну відповідь на це питання. Вона санкціонує український здоровий національний рух, вказуючи на ролю, яку призначило провидіння відограти українському народові в житті людства.

В звязку з тим виясняється і друга проблема, що повстала в нашому народі наслідком історичного минулого та вже і нині є актуальним питанням нашого життя. Це взаємовідносини між православною та греко-католицькою церквою.

Виясненє основно книжка Річинського і нове явище нашого національно-церковного життя — повстання української автокефальної церкви на Великій Україні.

Ще з іншого погляду книжку А. Річинського в майбутности все більше будуть читати. Обсерватор сучасного світового життя може помітити цікаве явище оживлення релігійного життя. Цей процес іде в двох напрямках. Збільшується зацікавлення справами релігії і росте сама віра, а з другого боку прибрала надзвичайну силу активна боротьба проти релігій. У Совітському Союзі, Еспанії та Мексику атеїзм став нечувано активним та дуже агресивним, як ще ніколи перед тим. Словом цілий світ все виразніше ділиться на сторонників Христа та Антихриста.

Не трудно передбачити, що в звязку з упадком большевизму в Совітах та визволення України зпід московського ярма, на Україні наступить розквіт релігійного життя, а це у свою чергу приведе до оживлення релігійних питань і в цілій Европі. Писав про це в „Мегі“ в ряді знаменитих історіософічних статтей о. Г. Костельник. Також відчуває це своїм слухом і зором надхнення сучасний поет Ю. Косач. Він бачить на обрії вершинки на чолі з самим Христом — знамена Божих кар, — бо з Христом прийде визволення.

С. Хрущкий.

Лет довкола Німеччини.

БЕРЛІН, 28. 5. ПАТ. Нині в год. 8. рано відбудеться на летовиші у Темпельгофі старт більш як 150 літаків, які беруть участь у цьогорічнім леті довкола Німеччини, т. зв. „Дойчландфлюг“. Траса лету веде через Шлезьк і Східну Прусію, північну Німеччину до західної і південної Німеччини, звідти буде поворотний лет до Берліна. Час перелету обчислюють на 6 днів.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Авас повідомляє: З твердині Ледедель на Фльориді міліонер Лед, який у неділю виїхав з Міямі на рибацькім кораблі і був пропав, повернувся здоровий і цілий на сушу. Як відомо, вислали були стежний гидроплян шукати Леда.

— На Азорських островах вчасного дополудня відчували сильні землетруси.

— Мин. тижня дійшло у Мінхен до протижидівських виступів, підчас яких група молодих людей у цивільних убраннях змушувала замикати жидівські крамниці. На деяких крамницях виписували олійною фарбою „жид“. Поліція негайно арештувала багато осіб.

— У Галє виконали присуд смерти на Фрайші Ільгенштайні, якого засудили на смерть за вбивство залізничого урядовця.

— Франц. радикальний депутований Роляк заголосив у палаті інтерпеляцію в справі розброєння і розвязання т. зв. ліг.

— З Женеви повідомляють, що СССР приступив до ветеринарійних конвенцій.

— У Москві розстріляли трьох бандитів, засуджених за збройний напад на мешкання одного залізничника, вбивство його жінки і 14-літнього сина.

— У Данціґу арештували сектантів т. зв. дослідників св. Письма, що на ділі під тією покришкою займалися комунізмом та антигітлерівською пропагандою. Арештували 16 осіб. З того приводу гітлерівська преса домагається, щоб розвязати організацію дослідників св. Письма.

— З Чен-Те (столиця Джеголю) повідомляють, що відділ китайських партизанів напав на військовий японський самохід, в якім їхали два японські старшини й один підстаршина. Старшини убили, важко раненого підстаршину перевезли до шпиталю, де він помер.

— У Валенсії колишній премієр Авана взивав ліві партії, щоб обєднались і критикував уряди Леру і Саммера за їх господарську діяльність.

§ 19.

Starostwo Powiatowe Jaworowskie.

L. BP. 12/9222/35. Jaworów, dnia 27. maja 1935.

Do
Szanownej Redakcji „Dila“
do rąk odpowiedzialnego redaktora
P. Aleksandra Kostyka
we Lwowie
ul. Rynek 10.

Odnośnie do artykułu umieszczonego w „Dile“ p. t. Administracyjnyj reżim w Jaworowie № 136 z dnia 25. maja 1935 na podstawie § 19 ust. pras. z 7. XII. 1862 Dz. P. P. № 6. z r. 1863 proszę o umieszczenie w najbliższym numerze powyższego czasopisma załączonego sprostowania w sposób zarówno co do miejsca umieszczenia jak i druku zupełnie identyczny z tym, w którym wydrukowano powyższy artykuł.

Starosta powiatowy:
D-r Łoś

SPROSTOWANIE.

Nieprawdą jest, jakoby Komendant Posterunku P. P. w Jaworowie otrzymał rozkaz rozwiązania Walnego zgromadzenia członków Stowarzyszenia „Filja Sojuzu Ukrainok“ w Jaworowie, odbywającego się legalnie dnia 19. maja br. w Jaworowie.

Natomiast prawdą jest, że tenże Komendant rozwiązał z urzędu to zgromadzenie, gdyż stwierdził udział w niem także kobiet, które, co zresztą sama zwołująca to zgromadzenie p. Joanna Paarowa przyznała, nie są członkiniami Stowarzyszenia „Filja Sojuzu Ukrainok“, a co sprzeciwia się postanowieniom art. 31. prawa o stowarzyszeniach z dnia 27. C. 1932 Ds. U. № 94 poz. 808. Rozwiązanie zatem tego Zgromadzenia znajduje uzasadnienie ustawowe i nie można je nazwać nielegalnem.

Nieprawdą również jest, jakobym polecił Policji rozwiązać niepubliczne zebranie zwołane przez J. Paarową dnia 20 maja br. w Jaworowie, które nie wymaga ani zezwolenia władzy ani zgłoszenia. Natomiast prawdą jest, że zebranie to zostało przez Policję rozwiązane z tego powodu, że nie było ono walnem zgromadzeniem członkiń „Filji Sojuzu Ukrainok“, jak to tego samego dnia P. P. Milena Rudnicka i Joanna Paarowa zgłosiły u mnie. Na zebraniu tem bowiem zastała Policja znowu osoby, które nie są członkami „Filji Sojuzu Ukrainok“, co sprzeczne jest z postanowieniem art. 31. prawa o stowarzyszeniach.

Rozwiązanie zatem i tego zebrania znajduje również uzasadnienie ustawowe i nie można je uważać za nielegalne.

Starosta:
D-r Łoś

Від Англо-Українського Комітету.

З тої причини, що 22. травня мала відбутися в Палаті Послів велика дебата про охорону держави, пересунено український відчит на середу дня 29. травня, про що повідомлено всіх послів та лордів.

(УКБЮРО ЛЬОНДОН.

Вакації і новий шкільний рік.

Шкільний рік кінчиться 15. червня ц. р. І цьогож дня роздадуть шкільні свідоцтва. Новий шкільний рік почнеться 1. вересня ц. р. і скінчиться вже не 15. червня, як цього року, але 28. червня 1936. р. Цьогорічні вакації будуть найдовші, бо треватимуть два і пів місяця.

(„Всхуд".)

Три нові ліцеї у Східній Галичині.

Міністерство освіти рішило створити три нові ліцеї у південно-східних воєвідствах. І так створять ліцеї: хліборобський, лісовий і деревного промислу. Незабаром вирішать місця осідку для згаданих ліцеїв. Їх відкриють у шкільнім році 1936-37.

Німеччина домагається кольоній.

ПАРИЖ, 28. 5. ПАТ. Авас повідомляє з Льондону, що німецький уряд, відповідаючи на квестіонар Фіпса, висунув домагання звернути Німеччині кольонії, як передумовину повороту Німеччини до Ліги Націй. Німецький уряд дотепер не відповів на англійський демарш. Та Льондон сподіється, що небавком дістане німецьку ноту, в якій буде спрецизована інтерпретація деяких уступів останньої промови Гітлера в райхстагу.

Прем. Ґерінг в Югославії.

БІЛГОРОД, 28. 5. ПАТ. Пруський премієр Ґерінг, що тепер перебуває у Софії, по дорозі у Болгарію задержався на летовищі в Білгороді. Премієр має небаром приїхати до Скоплів у південній Сербії, звідти поїде до старовинного монастиря Високі Дечани. Пізніше німецький гість поїде до Дубровніка.

НОВИНКИ

— **Найкращі лиси,** пелеринки, краватки виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Капітульна 3. Журнали на 1936 р. надійшли.

— **Абстрактні й конкретні солодощі.** „Абстрактні" це значить: відтягнений, відірваний, тільки подуманий. От прим. — „я хотів би зїсти щось солодкого". Приналежність до цього це конкретний, як прим. — „Піду до крамниці „Фортуни Нової" у Львові, Руська 20 і куплю собі там цукорків". 1587

— **„День хорих".** Український Комітет допомоги хорим у Львові улаштовує у вівторок дня 4. червня ц. р. „День хорих". Цього дня в год. 8. рано в церкві св. Успення при вул. Руській хорі, яких затяжна недуга прикувала до ліжка, будуть мати нагоду прияти св. Тайни і вислухати Службу Божу, яку відправить Преосвящений Кир Іван на їх наміреня. Просимо хорих, в тім їх спільнім Богослуженні взяти участь. Хорі, що не всилі самі прибути на Богослуження хай дадуть точні свої адреси Комітетові в „Доставі", вул. Руська ч. 20, Комітет уможливить їм прибути до церкви і з поворотом відставить до дому. За Український Комітет Допомоги Хорим у Львові: **М. Біленька, А. Кондратова.**

— **Як виглядає правдива Франція?** Під таким наголовком відбудеться **в четвер 30. травня** ц. р. (а не 30. червня, як це помилково було видруковане в „Ділі") в салі „Української Бесіди" відчит д-ра Юрія Студинського. Відчит уладжує Т-во Письменників і Журналістів ім. Ів. Франка. Початок в 7. год. вечора.

— **Іспити зрілости** розпочалися цього року раніше між попередними роками, щоби всі праці, звязані з матурою, скінчилися не пізніше, ніж шкільні заняття. Письменні іспити зрілости розпочалися 13, устні 27. ц. м.

— **Українська вишивка за границею.** Як повідомляють „Ізвестія", в Києві, Харкові, Полтаві і Виннищі зорганізовано домовий промисл вишивальниць. Стверджено, що на українську вишивку є щораз більший попит за границею.

— **Польське Радіо** мало в дні 1. травня ц. р. 722.777 абонентів.

— **Громадські шкідники.** Перед стрийським судом як виїздовим у Скольому відбулася розправа проти 6. війта Миколи Дмитрова і громадського писаря Мих. Хомина з Камінки за спроневірення 105 зол. з громадської каси. Дмитрова засуджено на один рік, Хомина на 6 місяців вязниці з припиненням на 4 роки.

— **Отруївся вином домашнього виробу.** При вул. св. Мартина 26. у Львові помер трагічною смертю 23-літній Здз. Гарновський. Власник дому Мокшицький почастував Гарновського вином, яке сам сфабрикував із жита. Гарновський випив дві склянки та зараз почув сильний біль у голові. Лікар рятункової стації старався рятувати Гарновського, тому дав йому інекцію, та вже було запізно. Смерть наступила мабуть тому, що жито було затроєне якимись хемікаліями.

— **Львівська хроніка.** На д-ра Гіляра Шрама, ем. професора львівського університету, напали в сінех камяниці, де він мешкає, три бандити і зрабували йому портфель з готівкою 60 зол. — З мешкання Стан. Ріпки при вул. Янівській вкрали злодії гардеробу, витягнувши її в ночі крізь вікно при помочі вудки. Подібним способом окрадено Фр. Гарку при вул. Каспровича.— Студент медицини Леон Зайонц наїхав мотоциклем на вул. Стрийській на 61-літнього Павла Пушка, який тяжко зготовся і перевезений до шпиталю бореться зі смертю. — У понеділок 27. травня ц. р. у 18 кінах висвітлювали фільму з похоронів марш. Пілсудського. Вступ до кін був безплатний. Кіна відвідало 170 тисяч осіб, між ними коло 50.000 дітей. Перед кінами стояли довгі черги публики, яка годинами ждала на доступ до кіна.

— **Судовий скандал в Ярославі.** Велику сенсацію в Ярославі викликало арештування ем. начальника місцевого суду Едмунда Галіка, колишнього бурмістра цього міста й посла до австрійського парляменту, у звязку з грошевими зловживаннями в касі городського суду. Зловживання зводилися до того, що не записувано до касових книг деяких депозитів, які вжито на приватні цілі. Знав про це секретар суду Зелінський, що вів касові книги і довголітній начальник суду Галік. Зачалося від того, що начальник Галік позичив у судовій касі 3.000 зол. і мав незабаром звернути. Позички не занотовано, тому що була взята на кілька днів. Тимчасом зворот її проволікся, а тимчасом, як заледвие Зелінський, до судової каси вломилися злодії й забрали коло 20 тисяч зол. Зелінський не повідомив про це зверхної влади, боячись, щоби не виявилася теж незаконна позичка 3.000 зол. Він що крадіж затушував і латав касову діру тим способом, що затягав ріжні позички і платив високі проценти, отже при люстрації все було в порядку. Згодом касові браки почали рости, бо Зелінський не міг платити процентів від позичених грошей, а тимчасом начальник Галік пішов на емеритуру. Колиж страти дійшли до суми 28 тисяч зол. і Зелінський не міг уже дати собі ради з дальшим тушуванням, він зголосився у президента перемиського окружного суду й оповів йому все. Переведено люстрацію каси й остаточно арештовано не тільки Зеелінського, але й Галіка. Арештований Галік має 71 літ і перейшов на емеритуру перед трома роками.

— **Два смертні присуди.** Розправа проти Архипа Борчука і Дмитра Лопущака перед чортківським судом за вбивство родини Вайксельблятів скінчилася 27. ц. м. Обох душогубів засуджено на кару смерти на шибеннці.

— **Спір за 10.000 долярів.** У Станиславові закінчилася розправа львівського лікаря д-ра Овчарського проти гр. кат. еп. курії в Станиславові. Д-р Овчарський домагався від курії 10.000 долярів у звязку з продажю дому, який свого часу купив у нього станиславівський еп. Хомишин. Суд відкинув претенсії д-ра Овчарського та признав епископству кошти спору в сумі 2.500 зол.

— **Краєва хроніка.** У Калуші різники та мясарі грозять страйком, коли не знижать їм оплат від зарізаної худоби. — У Ярославі намагалася покінчити з життям 90-літня Царинова. Скочила з даху своєї хати, високої на 8 метрів і поранилася тяжко. — У Станиславові згинув поражений електричним струмом вахмайстер 6. п. уланів Віктор Ансін. Він хотів відлучити антену від електричного проводу м. електрівні, що припадково злучилася з ним. Вдова по вахмайстрі домагається від електрівні по 200 зол. місячної ренти.

— **Рабін фальшівником свідоцтв.** Окружний суд у Перемишлі засудив рабіна Багада на 8 місяців вязниці за те, що виставив фальшиве розводове свідоцтво і взяв за те 270 зол.

— **Стихійні катастрофи.** Над келецьким повітом перейшов знову великий хмаролім і наробив знищення на території кількох громад. Луківський повіт люблинського воєвідства навістила буря з градом і громами, що спричинила кілька пожеж. Крім того були хмароломи в західній Галичині та на Шлеську.

— **Хрестоносний похід у фільмі.** Славний німий режисер Сесіль де Міль, автор „Знаку Хреста" і „Клеопатри", приготовляє фільму „Хрестоносні походи", про яку заговорила вже світова преса. Фільмове підприємство Парамаунт рішилась на величезні видатки у звязку з виведенням цієї фільми. Задля морських сцен побудовано великий середновічний корабель, що гине опісля на морі. Крім того побудовано віндзорський замок, де Петро Пустинник благословить короля Ричарда Львине Серце на хрестоносний похід проти невірних, дальше середневічний Марсель, де під знаком хреста зібрадися Ричард Фридрих Барбаросса Филип Август і Конрад Монфера зі своїми армиями. Фільма показує сам похід, облогу Сан-Жан-д'Акра (1191 р.), атаки сарацинів і т. п.

— **23 вбивств і 39 нападів.** Як довідується „Знамя Россії", в промислових районах свердловської (єкатеринбурської) і челябінської округи проявляється щораз більший низовий терор проти представників совітської влади й партійної управи. В березні ц. р. в обох округах доконано 23 убивств і 39 нападів. У звязку з тим з Москви вислано у квітні на Урал заступника у ряду Агранова. Ця поїздка довела до масових арештувань серед робітників і комсомольців, до зміни провідних адміністративних органів, яких обсаджено досвідченими чекістами з Москви, одначе все те не дало ніяких успіхів. Навіть підчас побуту „міністра внутрішніх справ" Арганова на Уралі терор не припинився. В Алапаєвську вбито Грачева, районового уповноваженого професійного союзу папірників.

— **Таємниця будуару.** Пані Олена Л. мала за собою вже давно „бальзаківський вік", а проте подивляки її королеву великомістських сальонів, довкола неї крутилися мужчини, засипували її словами подиву, загортали її подихуючою алябастровою перою, що не мала ніяких плям ні веснянок. Коли приятельки питали її про тайну такої молодечої цери, не хотіла виявити цієї тайни. Аж одного дня підчас її неприсутности її приятелька пні В. З. ввійшла до її будуару і найшла розяснення цієї загадки: серед ріжних дрібниць жіночої косметики знайшла вона так чудовий косметичний засіб проти веснянок та недостач нечистої цери, а саме крем і мило Лешніцера, що їх виробляє фірма Аптикар Драч і Спілка у Бельську. Можна дістати в усіх аптиках і дрогеріях.

Буржуазна ідеольогія в большевицьких університетах.

МОСКВА, 28. 5. ПАТ. Ленінградська партійна організація відбула спеціяльне засідання у справі ситуації у вищих школах. Провідник ленінградської організації, наслідник убитого Кірова, член політ. бюра Зданов, виголосив довгу промову, вказуючи між ін. на великі недостачі у ділянці ідейно-виховної праці у вищих школах. Він підкреслив, що до багатьох високих навчових заведень закралася ідеольогія ворожих кляс, а комуністи і комсомольці не завжди організують спротив і нищення цієї ідеольогії.

Почесна вязниця за двобій.

БЕРЛІН, 28. 5. ПАТ. Згідно з оголошеним комісією карного закону комунікатом новий націсоціялістичний карний кодекс передбачуватиме за двобій почесну вязницю (твердиню). Постанова 210. статті давнього карного кодексу, що передбачувала безкарність студентських цензур, буде задержана та поширена на всі круги населення. За пробокування до двобою будуть карати вязницею.

През. Рузвельт відкличеться до конгресу.

ПАРИЖ, 28. 5. ПАТ. Авас повідомляє з Вашінґтону, що уряд Злучених Держав задумує відкликатися до конґресу або до народу у звязку з рішенням найвищого трибуналу у справі „Найри". Вийшов приказ, щоб припинено слідство проти осіб, які не придержувались постанов „Найри". Здогадуються, що конґрес підтримає през. Рузвельта. Між през. Рузвельтом і провідниками демократів у конґресі дійшло до порозуміння в справі продовження діяльности „Найри" на два роки.

Дописи.

ЛЬВІВ-ЛИЧАКІВ.

Свято Матері в Захоронці і Рідній Школі на Личакові. Неділя 26. травня — Свято Мами на Личакові. І Захоронка наша святкує і „Союз Українок" — батьківський кружок місцевої школи. Наші найменші під проводом п. Юлії Мициківної ходили в суботу на прохід до ліса. Там назбирали багато-багато квіток, щоби в неділю пристроїти власноручно свої мамусі. По Сл. Божій чині вислухали всі діти зі своїми мамами та по вислуханні відповідної проповіди о. Чемеринського діточки запросили своїх мам до своєї захоронки. Там відбулися продукції дітвори під проводом найбільшої дбачинки Оксанки Лобачевської. Мами, обдаровані квітками, зі сльозами радости в очах розходилися домів, жалуючи, що свято тревало так коротко, а це головно тому, що брак місця не дозволив дітворі віддати як слід усіх своїх прекрасних танків. З педагогічного погляду підготова свята була дуже добра, а саме подобалось усім те, що кожна дитина мала свою ролю. Ніодна не чулася гіршою перед іншими. Популярні було у нас друге свято в „Рідній Школі". Свято відбуто виключно дитячими силами. Молодші діти підготовила до свята проф. Зацерковна. Було там безліч деклямацій, співів, вправ лентами, серпами і т. ін. Програма була суцільно підібрана і добре виведена. Шкода тільки, що брак місця не давав дітворі свобідно рухатись на сцені. А ще більше шкода, що сцена, хоч невеличка, помістила тільки дітвору і родичів. Публики зпоза школи було доволі мало. Найкращі були продукції хору старших дітваків, ведені дир. Гаврищуком. Відспівані тим хором пісні, доволі трудні, вийшли прегарно завдяки дуже солідній підготові хору. От коби так до цього хору ще й відповідна сцена і сала — то справді варто би було його послухати! **Ванька.**

ПЕРЕМИШЛЬ.

Загальні збори Музею „Стрийгір". В Перемишлі істує четвертий рік обласний Музей „Стрийгір". Постав тихо заходом таких фанатиків, як пані Олена й Ольга Кульчицькі, д-р І. Шпитковський, проф. Б. Загайкевич і кількох інших. Музей має в четвертому році істування в самому городі Перемишлі й у цілій області 19 (дев'ятнадцять!?) членів. Signum curiosae. На збори прийшли 9 членів: Олена й Ольга Кульчицькі, Клементина Кульчицька, О. Греголинська, проф. Волянська, М. Савицька, Б. Загайкевич, д-р Шпитковський, Пащак, Гнатишак, Зубрей, Марко, Заяць, Леонід Бачинський. Збори відкрив голова проф. Б. Загайкевич, згадуючи померлого члена Т. Гозу та ті труднощі, що їх мав музей у звітовому році. Найбільшим клопотом у минулому і попередніх роках була справа приміщення музейних збірок. Ці заходи назвав голова з видимим сумом і соромом „хожденіями по муках". Бо це були дійсні муки: протекторату ніхто із „званних" не хоче приймити, кімнатки навіть найменшої ніхотра установа не хоче відступити, в члени 19 люда вписалося, чиж нема над чим плакати? А є у нас з установ гр.-кат. капітула, духовна семінарія, Народній Дім, два інститути й усюди є вільні, прегарні, просторі кімнати, але музею у свої мури не приймуть! Тут усяка тямуча людина опускає очі й головою крутить, бо серед сорому й болю не находить ні оправдання ні вирозуміння. По довгих муках виділові вдалося виклопотати темну, недоступну (сторожену злим псом слуги з „Віри") нору — на приміщення Музею. Правда, через собаку ніякий злодій до „такого" музею не зайде, але й цікавих пес не пустить. На зборах такий пригноблюючий сум огортав присутніх, що якби не були побачили деякі наші громадяни, то таки — думаємо — їх серця скрушилисяб напевно. По звідомленнях видно було, що виділ зробив усе, що тільки м'г, тому на внесення контр. комісії ухвалено йому абсолюторію. Новий виділ вибрано в тому самому складі: голова проф. Б. Загайкевич, зост. гол. п. Олена Кульчицька, куратор проф. д-р І. Шпитковський, секретар проф. І. Заяць, скарбник проф. М. Пащак, виділовий проф. Леонід Бачинський. До контр. комісії вибрані: проф. Волянська, проф. Гнатишак, дир. Зубрей. — Головним завданням поставив собі новий виділ вишукати відповідну домінку на збірки музею, приєднати нових членів, уладнати виставу експонатів, видати список, інформувати про Музей громадянство через відчити і пресу, популяризувати серед молоді збірництво, навязати контакт з іншими музеями. Під цю хвилину має музей у „паках" понад дві тисячі експед, а найвідрадніший, надійним явищем є те, що збірками займаються діти школи ім. Шашкевича, молодь обох українських гімназій, дівчата учительської семінарії та селяни, инр. Пелешок з Малковичі. Працюйте теж дальше, фанатики доброго діла, з дітей і селян прийдуть ті, що матимуть більше розуміння для важної культурної ділянки української нації! Вони вам колись полягають невлим, тихим словом. **Я. ой.**

БОРИСЛАВ.

Громадянство Борислава — свому парохові. Дня 12. ц. м. святкувало бориславське громадянство, передовсім робітники, 25-ліття громадянсько-душпастирської праці свого пароха о. Івана Ліщинського. Ювілят має великі заслуги для Борислава. Його заходами і п. Ю. Сапіги повстав у Бориславі величавий „Народній Дім" мурований, з кіновою салею, де містяться всі українські товариства. Його старанням побудовано на Мразниці „Народній Дім" у гуцульському стилі і дуже величаву церкву на основі проектів архіт. Тимошенка в 10 вітражами проекту пок. Холодного. о. Л. упорядкував і прикрасив церкву в Бориславі і навіть приходство відновив та розширив своїми грішми. Найбільша його заслуга для Борислава — це Українська Захоронка, яку за його старанням побудувала „Христіянська Громада" й уладила з найбільшим комфортом, а таксамо „Порадня Матерей", Українську Захоронку, в якій є приміщених постійно 30 сиріт та до якої ходить около 100 робітничих дітей, ведуть СС. Служебниці. При тій Захоронці ведуть Сестри також 3-літню концесіоновану школу шиття і крою, з якої користає тепер 70 учениць. Хто знає зіпсуття в Бориславі, як фабричній місцевости, той найлішше оцінить вартість цієї школи в Бориславі. о. Л. не забув також і за Дрогобич, бо разом з д-ром Ільницьким в Дрогобича постарався у громади Мразниця за субвенцію 12.000 зм. дол. на Українську Гимназію. Решту коштів будови гімназії (около 50.000 зол.) покрило Товариство українських бруттовців „Підойма", одним з директорів якого є також о. Л. Бориславські робітники, з яких у більшій частині складається парохія, завдячували від о. Л. немало помочі. Завдяки великим його впливам у нафтових фірм неодному вистарав він працю, для бідних безробітних, як член Курателі „Христіянської Громади" роздавав підмоги кілька разів до року, а за української влади від кухню для бідних, з якої користало 500 робітників денно. Грошево підпомагав не лиш одиниці, але й ріжні наші товариства. Тому не диво, що робітництво взяло численну участь в ювилею свого пароха, що, не зважаючи на перешкоди деяких одиниць, вийшов дуже величаво. — Рано в 10. год. церковна процесія з участю вірних прибула на приходство і спровадила о. Ювилята до церкви на співану Службу Божу, підчас якої співав хор під управою п. Дуба. По Службі Божій відспівав хор многоліття, коло церкви відбулася спільна знимка, після чого вібране громадянство перейшло на святочну академію до Народнього Дому. Появу Ювилята, якого ввровадили до салі пп. дир. Р. Левицький і робітник Ф. Кульчицький, привитала переповнена сала повставнням з місць і рясними оплесками, а хор відспівав кантату „Витай нам, душпастирю!" Опісля йшли привіти від українських установ у Бориславі і в Дрогобичі. Привіти виголосили: дир. Яворський, д-р Ковальський, М. Штіглян і ф. Кульчицький від робітництва, д-р В. Ільницький з Дрогобича від Української Школи і від Товариства бруттовців „Підойма", Іван Лейбич від Мразниці, Н. Кивацький, о. М. Паславський від Понеків де о. Л. працював півтора року, Т. Наминанин, Д. Семіонік від громадян Бані Котівської, а В. Унятицький від громадян Унятич, де перед 25 роками о. Л. душпастирював. Були також деклямації малих дітей із Захоронки. На кінці зложив привіт президент міста К. Россовський від громадської ради і фундації „Христіянської Громади" та дир. Залуський від нафтового промислу. Опісля дир. Яворський відчитав велику силькість телеграм і письменних привітів від ріжних священників та світських громадян. о. Ювилят зі слізми радости подякував сердечно всім за численну участь (около 1000 осіб), а хор закінчив це свято многоліттям. Свято було наглядним виявом вдячности населення для свого довголітнього пароха й добродія. **Гість.**

—o—

СПОРТ.

СЯН — КОРОНА 2:1 (1:).

Після завзятого й тяжкого змагу здобув „Сян" 26. ц. м. два пункти в Самборі, перемагаючи місцеву „Корону" в розгривках за містецтво А-класи 2:1. Виграна „Сяну" на розмоклому й хвилькому терені грища, в тяжких умовинах атмосферичних та ще тяжчих умовинах психічної атмосфери, що її створювала розфанатизована самбірська публика, — заслуговує на окреме підкреслення.

Вірна своїй тактиці „Корона" припускає в перших 15 хвилинах штурм у напрямі воріт „Сяну". „Сян" приймає цю тактику й обмежується майже виключно до дефензини, яку переводить з великою дозою вмілости, спокою і щастя. Після 15 хвилин темпо атак „Корони" слабне; „Сян" починає атакувати і вже в 19 хв. добуває зі стрілу Партики перші ворота. Гра вирівнюється й одночасно загострюється. Кілька небезпечних моментів і вільних до „Сяну", стріляних Штаєрманом, воротар „Сяну" боронить з бравурою і в прекрасному стилі. Чергова серія атак „Сяну" доводить до здобуття других воріт зі стрілу Федоровича II, при помочі Партики й Вінницького. З ближче невідомих причин судія не признає цих воріт. На початку другої половини має „Корона" двічі можливість вирівняти, а „Сян" підвищити вислід. Ці можливості ліквідує в останній хвилині оборона одної і другої дружини, будьто марнує напад нецільними стрілами. Щойно в 62 хв. випущений Дигдалевичем Турко добуває далеким приземним стрілом другі (чи пак треті) ворота для „Сяну". „Корона", що ввесь час грала брутально, чіпляється, не без впливу публики, тактики фізичного ліквідування поодиноких змагунів „Сяну". Одначе не тактика цієї тактики паде вона сама. Судія виключає з грища лівокрилового „Корони". Грачі „Корони" під проводом Штаєрмана і розфанатизована публика відповідають бурею криків і визовів у бік судді, намагаючись стерроризувати його. Жертвою того терору паде в 73 хв. змагун „Сяну" Федорович II, якого судія виключає без причини з грища (мабуть для рівноваги — Примітка складача). Одначе це не заспокоює ані гра-

ДОБРІ РЕЦЕПТИ

ШИКОВНІ МОДИ

в журналі

GARTENLAUBE

Кожний знає його веселу частину. GARTENLAUBE відоме своїми визначними співробітниками.

Дає дуже багато практичних порад, що влекшують працю господині. Перегляньте раз один зшиток гарного німецького журналу для родин.

Verlag Scherl Berlin SW. 68.

ція „Корони", ані публики. Змагання приймають характер крикливо-вокальної імпрези, яка триває без перерви до кінця розгривки. Під таким акомпаніяментом диктує судія на 10 хв. перед кінцем змагань одного карного до „Сяну", що його не використовує „Корона" (Барбарський перестрілює), а в 7. хв. перед кінцем другого карного, що його перемінює Штверман в одинокі почесні ворота для „Корони".

„Сян" виступив до змагань з „Короною" з трьома резервовими, а саме: обидвома оборонцями й лівокриловим. У наслідку перемоги над „Короною" опинився „Сян" на першому місці в табелі дотеперішніх розгривок за мистецтво А-класи Перемишсько-Підкарпатської Округи, добуваючи у двох змаганнях на чужих грищах 4 пункти й відношення воріт 5:1.

ЦЬОГОРІЧНІ ЛІТНІ РОЗГРИВКИ „СЯНУ" В КОШІВЦІ Й ВІДБИВАНЦІ.

В суботу 25. травня ц. р. зустрілися дружини кошівки й відбиванки „Сяну" зі сильними дружинами Г. С. К. „Сянової Чайки", відбуваючи на грищі Української Держ. Гімназії змагання тренінгового характеру. З огляду на те, що перед змаганнями „Сяну" з „Сяновою Чайкою" відбулися розгривки у спортових грах поміж репрезентаційними учениць та учнів шкільних клас Української Держ. Гімназії та школи ім. М. Шашкевича, стали ці тренінгові змагання спортовою імпрезою у привабности значної скількости глядачів, головно учениць та учнів перемиських шкільних заведень та їхніх родичів.

У кошівці переміг „Сян" — „Сяновну Чайку" у відношенні 31:12, натомість у відбиванці перемогла „Сяногва Чайка" — „Сян" у відношенні 2:1.

На маргінесі цих змагань годиться підкреслити, що секція спортових гор У. С. К. „Сян" проявляє значну рухливість, маючи ок. 50 членів, у цьому 16 жінок. Жіночі дружини кошівки й відбиванки У. С. К. „Сян" представляються дуже добре та будуть брати цього року участь у змаганнях за мистецтво Перемишля в спортових грах, а участю таких самих секцій усіх визначніших перемиських клюбів.

СПОРТОВЕ ЖИТТЯ СТАНИСЛАВОВА.

Пролом — Станиславовія 1:2 (0:1). Ворота для Пролому добув Куліба з гарного подання Демянчука. До приятельського змагань з лідером станисл. А-класи виступив Пролом у найсильнішім складі: Андрейшин І, Моклович, Андрейшин ІІ, Гаврилів ІІІ, Бриндаєй, Чаплинський, Демянчук, Коровайчук І, Керницкевич, Якібчук І і Куліба. Змагання ці програв Пролом зовсім незаслужено, маючи ввесь час велику перевагу, що наглядно показується у відношенні рогів 9:2 для Пролому. Лише „лех", а передовсім брак рішучого стрілу у трійки нападу не позволили перевагу удокументувати. В Проломі грали всі добре, найслабше може Коровайчук, який дуже скоро внеохочується і цим псує гру. — По минулонедільній виграній Пролому з Пірюю 2:0 ця незначна й незаслужена програна зі Станиславовією висуває Пролом усеж таки в ряди найкращих дружин станисл. округи. Тут слід зазначити рівночасно, що перед Проломом ще багато праці, бо майже всім грачам бракує старту й фізи. кондиції, що можна надробити лиш солідним і раціональним тренінгом, якого досі, на жаль, Проломові бракує.

Бельведер — Ямниця 2:2 (0:2). (Мист.). Змагання закінчились неприємними авантурами внаслідок усунення з грища аж 4 грачів. Сама гра мало цікава й хаотична. Судіював незле п. Клонь, мусить тільки вистерігатися непотрібних дискусій з грачами.

У. С. К. — Отинія 6:0 (6:0). (Мист.). Пенна й заслужена програна У. С. К-у, який краще пристосувався до болотнистого терену. **Б. Л.**

ЧЕРНІВЦІ. МУНЧІТОР — ДОВБУШ 2:0.

Знову програна Довбуша у змаганнях за мистецтво Буковини.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Д-р Осип Назарук: ВИБІР ЗВАННЯ. Накладом Української Католицької Організації. Стор. 80, ф. 16-о.

25-ЛІТТЯ УКРАЇНСЬКОГО ЛІКАРСЬКОГО ТОВАРИСТВА І МЕДИЧНОЇ ГРОМАДИ. Львів 1935. Стор. 134, ф. 4-о. Зміст: О. Козакевич: Як повстало наше лікарське товариство. І. Горбачевський: З моїх споминів. Т. Е. Бурачинський: Лікарська комісія Наук. Т-ва ім. Шевченка. Ю. Кордюк: Історія У. Л. Т. за 25 літ існування. Спис голов У. Л. Т. Спис членів У. Л. Т. Е. Кобринський: Українці-лікарі на Буковині. А. Т. Кібзей: Українські лікарі в Америці. Б. О.: Сьвідомі завдання. Л. З. Беч: Начерк історії Медичної Громади. Спис голов Медичної Громади. Б. О.: З історії „Білої Палати". В. Кархут: Бувші дні. І. Гнідець, Б. Одесинський: Культурно-освітні змагання Медичної Громади. Л. З. Беч: Бібліотека Медичної Громади. Ю. Т.: Товариське життя в Медичній Громаді. Р. Копач: Медики в українському підпільному русі. В. Шуровський: Лікарі і медики у визвольній війні. Спис лікарів і медиків учасників визвольної війни.

ЖУРНАЛИ.

ЗВІДОМЛЕННЯ З ДІЯЛЬНОСТИ ТА ЗАМКНЕННЯ РАХУНКІВ за 1934 рік. „Карпатія" Товариство Взаїмних Обезпечень на життя у Львові. Ст. 18, ф. 4-о

ГОСПОДАРСЬКО - КООПЕРАТИВНИЙ ЧАСОПИС. Львів, неділя 26. травня 1935. Р. XV. Ч. 21.

ВІДРОДЖЕННЯ, ілюстрований журнал українського протиалькогольного й протинікотинного руху. Львів, травень — червень 1935. Р. VIII. Ч. 5 — 6.

ЛІКАРСЬКИЙ ВІСНИК, орган Лікарської Комісії Наук. Т-ва ім. Шевченка і Українського Лікарського Товариства у Львові. Львів, 1. квітня 1935. Р. XIII. № 2. Зміст: Т. Бурачинський: Новіші погляди в науці про пістряка. Ю. Добрилівський: Шкурові зміни на тлі проявів чинности жіночих половиx органів. І. Ортинський: Dermatitis herpetiformis Duhring. Р. Осінчук: Короткий перегляд і казуістика хронічних суглобових захворювань при купальниному лікуванні в Черні. Загальні Збори У. Л. Т. Хроніка сходин У. Л. Т. Посмертні згадки. Кооперативна „Лікарська Самопоміч". З медичної преси. Новинки.

SLOVANSKY PREHLED, sbornik pro poznavani zoliickeho zivota slovanskych statu a narodu. Praha, kvetan 1935. Cis. 3. R. XXVII.

PŁOMYK, tygodnik, dla dzieci i młodzieży. Warszawa 27. maja 1935. R. 19. № 37.

PŁOMYCZEK, tygodnik dla młodszych dzieci. Warszawa 27. maja 1935. R. 19. № 37.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Середа, 29. V. год. 7·30 веч. „Студентка".
Четвер, 30. V. год. 7·30 веч. „Студентка".

Театр Різнородностей.

Середа, 29. V. год. 7·30 веч. „Перша леса Фанні".
Четвер, 30. V. год. 7·30 веч. „Перша леса Фанні".

Кіна.

АДРІЯ: „Распутін — злий дух Росії".
АПОЛЬО: „Не хочу знати хто ти".
АТЛЯНТИК: „Хлопці з пл. Зброї" (за есн. Фр. Модьнара).
ВАНДА: „Ніч кохання" та „Небесні стахи".
ГРАЖИНА: „Азбука кохання".
КАСІНО: „Шукачі золота".
КОЛІСЕЙ: „Надя", та ревія „Цвітучі бози".
КОПЕРНИК: „Катюша" (Анна Стен).
МАРУСЕНЬКА: „Жид Зіс" (Конрад Файт).
МІРАЖ: „Під твою оборону".
МУЗА: „Людина, що продала голову".
ПАКС: „Годгофта".
ПАЛЯС! „Капітан Коркоран" (Вларта Буріан).
ПАН: „Молодий діс".
РАЙ: „Антко поліцмайстер" (Димша).
СВІТ: „Нана", „Серце володюги".
СОНЦЕ: „Людина - малпа", ревія „100 відсотків для вас".
СТИЛЕВЕ: „Рено-Сатан" (Тигр-убийця) і ревія „У темпі вальса".
УТІХА: „Чортівський ковбой" і ревія.
ХИМЕРА: „Дівча з хмар" (Хозе Мохіка).

Закордонне радіо.

Середа, 29. травня 1935.

Відень (506,8) 16·35 Твори Г. Ендерса й Г. Гофмана (Сантера сопр.), 19·35 Концерт, 21·00 Віденська музика, спів, **Мор. Острава** (269,5) 18·10 Пісні, **Прага** (470,2) 19·15 Сальон. концерт, 19·25 Дуети на гармоніях, 20·00 Нар. пісні в укл. Новотного, **Париж** (1648) 17·45 Всячина, 21·05 Літер. авд., 23·35 Танц. музика, **Білгород** (437,3) 20·00 „Дівча з Голландії" оп. Кальмана, **Берлін** (356,7) 12·30, 20·45 Концерт, 18·00 Музика, спів, **Франкфурт** (251) 16·00 Пісні, 24·00 Солісти (муз., спів), **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·30 Пісні Шумана й Раша, **Ляйпціг** (382,2) 13·15 Інстр. група, 16·00 Давня форт. музика, 20·15 Нок. вечір, **Мінхен** (405,4) 13·15, 15·20 Спів, 16·10 Соната на альт. і форт. а-дур Юона, 21·00 Твори Р. Штранса, **Бреслява** (315,8) 16·00 Форт. твори Баха, 21·10 Пісні Бетовена, Шуберта, Шумана, Вольфа (Гайдерсбах сопр.), **Будапешт** (550,5) 17·30 Скрипка, 19·30 Концерт оп. орх., 21·30 Цн. музика, **Мілляно** (221,1) 11·30 13·05 Легка музика, 20·35 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 17·05 Легка музика, 20·55 Вечір грецької пісні.

Четвер, 30. травня 1935.

Відень (506,8) 10·20, 17·00, 0·15 Спів, музика, 12·00 Симф. концерт, 15·30 Камер. музика, 18·35 Пробовники, 21·00 „Норма" оп. Белінія (трансм. із Фльоренції), **Кошиці** (259,1) 17·30 Жарт і гумор у слов. пісні, **Прага** (470,2) 9·30 Рел. пісні, 19·05 Військ. орх., **Париж** (1648) 16·45 „Хорий в уродника" ком. Моліера в вик. арт. „Одеону", 20·45 Симф. концерт, **Берлін** (356,7) 12·15 Солісти, 19·00 Вечір. танці й пісні, 20·00 Коли співає соловейко вес. муз. авд., **Кенігсвустергавзен** (1571) 11·30 Квартет оп. 18 а-дур Бетовена, 18·30 Вес. музика, **Кельн** (455,9) 16·00 Муз.-вов. концерт, **Ляйпціг** (382,2) 18·10 Спів, цитра, **Будапешт** (550,5) 17·35 Танц. музика, 18·50 Мадярські пісні в супр. циг. орх., 21·50 Військ. орх., **Мілляно** (221,1) 11·30, 13·05, 19·15 Легка й танц. музика, 17·05 Вок. концерт, **Рим** (420,8) 17·05 „Кавалєрія" оп. Піетрія.

Львівське радіо.

Середа, 29. травня 1935.

6·30 Ранішня авд., 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 8·05 Авд. для новобранців, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольогічні вістки, 12·05 Музика з гр. пл., 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. дзвінок, 13·05 Музика з гр пл., 13·55 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Семестет, 16·05 Весна в Мазовецькій низині, 16·35 Жіночі справи в міжнар. організаціях праці, 16·50 Музика з гр. пл., 17·00 Здобутки суч. воєдьогії, 17·15 Сучасна російська музика на еміграції в гр. пл., 18·00 Вок. тернети в супр. фортепяну, 18·15 Театр Уяви: „Перстень великої дами" Кипр. Норвіда, 18·30 Техн. скрипка, 18·40 Сільна рерум, инст. життя, 18·45 Музика з гр, пл., 19·15 Прогулька до Сх. Прусії, 19·25 19·29 Спорт. вістки, 19·35 Сп. ресіталь, Шимоновича (тенор), 19·50 Акт. фейл., 20·00 Музика з гр. пл., 20·15 Каспровичівський вечір, 20·45 Веч. дзвінок, 20·55 Як працюємо, 21·00 Шопенівський концерт, 21·30 Репітиції творів Г. Бальва, 21·40 Л. М. Ружицький: Рапсодія д-моль оп. 53, 22·00 Реклам. концерт, 22·15 Концерт орхестри.

Четвер, 30. травня 1935.

9·00 Ранішня авд., 10·00 Богослуження, гр. пл., 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеор. вістки, 12·05 Театр. і кіновий огляд, Сільна рерум, 12·15 Муз. поранок; Театр Уяви! „Яків Ясінський" Анд. Міцкевича, 14·00 Музика з гр. пл., 15·45 Гуторка у фр. мові, 16·00 Весна на Поліссі, 16·30 Концерт орх., 16·50 Фейлетон, 17·00 Форт. ресіталь, 17·30 Авд. для дітей „Наші клопоти із стінною газеткою, 17·50 Спорт. порадник, 18·00 Концерт солістів (муз., сп.), 18·00 Резерва, 18·55 Література в суспільній службі, 19·08 Музика з гр. пл., 19·45 Життя на Вислі, 20·00 Концерт орх., 21·00 Театр. Уяви: Місто Санта Круз, 21·30 Музика з гр. пл., 21·35 Акт, фейлетон, 21·45, 21·47, 22·00 Спорт. вістки, 22·05 Реклам. концерт, 22·15 Концерт симф. орх., 23·05 Концерт малої орх.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долляр у Львові у приватних оборотах 5·30—5·35 зол.

Нім. марка 1·72—1·78, фр. франки 34·90—35·00, шв. франки 171·20—171·85, фунти стерлінги 25·90—26·20, австр. шилінги 98·00 — 101, чеські корони 22·00—22·25, рум. леви 30·00—32·00, ліри 42·00—44·00.

Золото: Долярн 9·13—9·18, Франки фр. 34·80—35·60, Дукати 83·00—84·00, Корони 37·00—37·50, Рублі 4·75 — 4·85. 1 гр. зол. 5·923.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50, Фльорени 0·85, 1 гр. ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 43·00—44·00, 5 проц. дол. Б. Г. 51·00—53·00, 4 проц. Зол. Б. Г. 43·00—44·50, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 46·00—48·00, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 52·00—55·00, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позички м. Львова 46·00—47·50.

Премійки.

Долярівки 52·00 — 53·50, Інвестиційна 104·00—107·50, Будівельна 42·00—44·00.

ЗБІЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська	Львів від	Львів до	Львів від	Львів до
Пшениця одноп.	18·25	18·50	19·50	19·75
Пшениця збірна	17·25	17·50	18·50	18·75
Жито одноп.	14·75	15·00	16·75	17·00
Жито збірне	14·25	14·50	16·25	16·50
Ячмінь одноп.	13·50	13·75		
Ячмінь на мливо	13·00	13·25	15·00	15·25
Овес од. незам.	17·00	17·75	19·25	19·75
Овес од. легко зам.	16·50	16·75	18·75	19·00
Овес зб. легко зам.	16·00	16·25	18·25	18·50
Овес одноп. зам.	15·75	16·00	18·00	18·25
Овес збірн. зам.	15·25	15·75	17·50	18·00
Гречка на мливо	17·00	17·25		
Крупи гречані	29·00	31·00		
Просо краяне	23·00	24·00		

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що ціп на масло не ставить в приводу вичікуючої тенденції; в дні 28. травня п. р. кооперативи платив за:

	Львів.	Львів.
1 л. молока	0·15	зол.
1 л. сметани	0·70	„
1 к. яець	2·35—2·40	„

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 24 сот.

Тенденція на масло вичікуюча, на молоко і сметану вдержана, на яйця сидьна.

Маслосоюз повідомляє, що від 28 V. п. р. платить своїм достанцям за 1 кг. живої ваги птиці, дьоко подвіря птахомасарні „М. С." у Львові, (вул. Деверта ч. 4):

Курята від 40 дкг.	за 1 кг.	1·50	зол.
Мол. однор. кури І. кл.	„	0·90	„
Старі кури	„	0·80	„
Пантарки	„	1·50	„

Птицю приймає в сільности визначеного приділу для кожного доставця.

Когутів, качок, гусей, індичок та індиків з огляду на кінець сезону не приймає.

ПОДЯКА.

Вважаю своїм щирим і глибоким обовязком подякувати всім, що підчас моєї довгої недуги опікувались мною і допомагали мені, а саме Вп. П. д-р Е. Дурделлі, д-р Т. Бурачинському, д-р Софії Паньківич і д-р Штайнові за їх щиру та безкорисну лікарську поміч, Вп. апт. Терлецькому за ліки, зокрема д-р П. Цимбалістові, що із подивугідною терпеливістю довгими тижнями доглядав мене та якому головно завдячую своє видужання. Дякую теж за проявлені докази прихильности Вп. Н. Нижанковським і М. Лотоцьким, п. В. Вічковській, О. Залозецькій, д-р Ст. Федакові, д-р Ю. Савчакові, Р. Купчинському, дир. Ю. Шепаровичеві, крім цього установам і товариствам: редакції „Діла", клюбові „Нової Хати", „Кооперативі Український Театр", громадянству м. Городок Ягайдовський і всім тим, що у важких хвилинах не забували за мене.

Л. Криніцька.

„Діло" і „Неділя" в Познані.

Читачам наших часописів у Познанщині подаємо до відома, що „Діло" і „Неділю" можна дістати у таких кіосках в Познані:

1) Брунон Подольські, бюро щоденників, За Брамков 7.
2) Ріг Фоша і Сядецьких.
3) Міст Театральний.
4) Перацкого ч. 13.
5) Перацкого ч. 16.
6) 27. грудня ч. 7.
7) Вяздова, напроти замку.
8) Вул. Нова при Музею, ріг Марцінковського.
9) Вул. Нова в брамі готелю Базар.

ОПОВІСТКИ.

Філія Союзу Українок повідомляє що в четвер 30. п. м. в год. 18-ій в домівці С. У. при вул. Сикстуській ч. 44 відбудеться реферат д-р Стефанії Туркевич Лісовської п. з. „Наставлення слухача до сучасної музики". 1612

Дирекція гімназії СС. Василіянок у Львові (вул. Длуґоша 17 а), яка істнує від 29 літ, подає цим до відома, що в шк. р. 1935/36 буде мати в себе такі класи: а) І., ІІ. і ІІІ. клясу гімназії нового типу, до яких зголошення вже приймає; **оплата за шк. науку в тих клясах така сама, як у державних школах.** б) VI. і VII. клясу гімназії гуманістичного типу, в) VI., VII. і VIII. клясу давнього клясичного типу. Плян науки такий самий, як у державних школах. **Завдяки доборові учительських сил дає гімназія молоді вимагане знання і здорове вихованнє.** Вступні іспити до вищих клас зачнуться 10. червня ц. р. При гімназії є Інститут, де учениці найдуть вигідне приміщення та фахову опіку. За Дирекцію гімназії: о. В. Лициняк. 1607 3—3

Звичайні Загальні Збори Філії Т-ва Просвіта у Коломиї відбудуться 9. червня 1935 р. в салі Українського Народнього Дому в год. 11-ій передпол. з таким денним порядком: 1) Отворення Зборів. 2) Відчитання протоколу з попередніх Загальних Зборів. 3) Звіт з діяльности Виділу за останній рік (секретаря, організаційний, скарбника, бібліотекаря і господаря). 4) Звіт контрольної комісії з внеском на ухвалення абсолюторії уступаючому Виділові. 5) Вибір нового Виділу, заступників і контрольної комісії. 6) Вибір делегатів на Збір Годовного Т-ва „Просвіта" у Львові. 7) Внески і запити. Коли б не було відповідного числа членів, Збори відбудуться того самого дня в год. 12-тій без огляду на число членів.
1615 Виділ.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Ворохта, пансіон „Черемшина" (вілля „Італія"), на горі, здалека від курявн, серед лісів, з прегарним видом. Вдома радіо, ситківка, саля. За зголошенням гістьми висилаємо коні. Сезон від 1. червня. — Зголошення: Наталя Семенюкова, Ворохта. 1588 3—3

Новітня робітня обуви Івана Івасівки при вул. Личаківській 18, виконує найновіші зразки мужеської, люксусової обуви. Спеціяльність ортопедична обувя. 1580 11—10

Хто прийме на час вакацій ученицю „Труду" без матері і даху над головою. Ласкаві зголошення на адресу батька в рахун. старшина УГА Іван Заремба, невиличмо хорий у міському заведенні, Львів, вул. Бізінських ч. 9. 2—2

Тренчкоти імпрегновані жіночі, мужеські, дитячі, найдешевше джерело „Плащом", Гетманська 22, побіч музею. 6—5

Шукаю на час літніх ферій заняття без винагороди, знаю куховарство, кравецтво і бідмашерство, можу виручити в господарці на приходстві, занятися дітьми чи хорим. Зголошення до Адміністрації під „Працьовита". 1611

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО".

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.35
„ одношпальтовий в тексті і новинках	„ 0·60
„ на першій сторінці	„ 0·80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по купно, продаж, винаєм і т. п.	зол. 0.15 „ 0·10
шукаючі праці	„ 0·07

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	зол. 480·—
„ „ 1/2	„ 250·—
„ „ 1/4	„ 130·—
„ „ 1/3	„ 70·—

За реклямію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 140 (14.038). Львів, четвер 30. травня 1935. Poststown opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Основна зміна виборчої ординації до сенату.

ПЕРЕД ДИМІСІЄЮ ТРЬОХ МІНІСТРІВ?

У вівторок 28. травня п. р. конституційні групи закінчили дискусію над проектом закону про вибір президента, після того почалась дискусія над проектом виборчої ординації до сенату. Проект змінили так, що сенаторів зможуть вибирати всі громадяни, які скінчили середню школу. Таким чином змінили засаду первісного проекту, що сенаторів можуть вибирати тільки заслужені і відзначені громадяни, себто „еліта". Здогадуються, що підчас дискусії в соймі введуть дальші зміни до проекту виборчої ординації до сенату. Зате залишаться вже головні засади проекту виборчої ординації до сойму, які відбирають політичним партіям змогу ставити кандидатів на послів. У найближчу суботу відбудеться пленарне засідання клюбу ББ, на якім радитимуть над проектами, що їх перединскутували вже конституційні групи ББ. На засідання прибуде теж прем. Славек, який є одночасно головою клюбу ББ. Дотепер невідомо, чи проекти виборчих ординацій і закону про вибір президента предложать соймові як урядові проекти, чи як посольські внески.

Кружляють поголоски, що з уряду уступлять міністри: промислу і торговлі Райхман, справедливости Міхаловський і скарбу проф. Завадський.

Адміністратор Лемківщини у папи Пія XI.

ЧИТА ДЕЛЬ ВАТІКАНО, КАП. Папа Пій XI. прийняв на приватній авдієнції о. д-ра Василя Масцюха, апостольського адміністратора для Лемківщини.

Протест проти переслідування релігії в СССР.

ЖЕНЕВА, КАП. Представники всіх релігійних віроісповідань, заступлених у Женеві, вислали до членів Ліги Націй відкритий лист, в якім звертають увагу на послідовне переслідування християнства в СССР. Це переслідування відбувається згідно з ідеольогією нинішніх володарів СССР і спирається на заявах Сталина та постановах комуністичної партії у справі боротьби з релігією. Цей факт не може бути байдужим для Ліги Націй, бож визнавці всіх релігій не можуть згодитись на те, щоб уряди держав, заступлених у Женеві, спокійно приглядались переслідуванням віруючих у СССР. Ліга Націй повинна мати на увазі теж інтереси віри і повинна зобовязати своїх членів, щоб на просторах їхньої діяльности вільно було голосити евангеліє і визнавати релігію.

Склад сенату в Чехословаччині.

Скільність голосів, що їх здобули поодинокі партії до чсл. сенату і його склад подає „Прагер Прессе" щойно в числі з 29. ц. м. Ось ті урядові цифри: чсл. аграрна партія 1,042.934 гол. і 23 мандати (досі 24); чсл. соц.-демократична партія 910.252 гол. і 20 мандатів (20); чсл. нац.-соціялістична партія 672.126 гол. і 14 манд. (16); комуністи 740.696 гол. і 16 манд. (15); чсл. християнсько-народня партія 557.684 гол. і 11 манд. (13); нім. соціял-демократична партія 271.097 гол. і 6 манд. (11); словацька нар. партія о. Глінки (в союзі з Куртавіцями і поляками) 495.166 гол. і 11 манд (9); нім. аграрна партія 129.562 гол і 0 манд. (9); нім. христ.-соціальна партія 155.284 гол. і 3 манд. (8); чсл. партія ремісників і промисловців 393.732 гол. і 8 манд. (6); мадяри (і більок нім. нар. партії) 259.832 гол. і 6 манд. (6); судето-німецька партія Генляйна 1,092.255 гол. і 23 манд. (0); Нар. Обєднання (Крамаржа-Отржібрни-Фенцик) 410.095 гол. і 9 манд. (9); чсл. фашисти д-ра Гайди 145.125 гол. і 0 манд.

Найцікавіше в цьому виборчому вислідї те, що без мандатів залишились такі партії, як нім. аграрна партія (129.862 гол.) та чеські фашисти (145.125 гол.). Причина та, що ні одна ні друга партія не осягнула в поодній виборчій окрузі потрібної виборчої цифри, яка при сенатських виборах була доволі висока (у другій скрутинії: 48.265). З тих голосів, згідно з виборчим законом, скористали у третій скрутинії найсильніші партії, а саме голоси нім. аграрної партії пішли в користь німецьких (і взагалі меншинних партій), голоси чсл. фашистів — у користь чеських партій. Тому, що в 3-ій скрутинії було до обсадження 6 мандатів, коштом голосів нім. аграрної партії збільшили число своїх сенаторів на 1 мандат: судето-нім. партія, нім. соц.-демократи і мадяри: коштом голосів фашистів д-ра Гайди придбали по 1 мандатові; чсл. республиканці, чсл. соціял-демократи і комуністи.

Масове заслання на Сибір.

БЕРЛІН, 29. 5. ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє з Москви: На основі розпорядку комісаріату внутрішніх справ (ГПУ) СССР відобрали право побуту 600 особам у містах Ленінград, Харків, Київ, Калінін, (колишній Тверь), Горкій (колишній Нижний Новгород) тільки за їх буржуазне походження. Всім тим особам приказали враз із родинами покинути згадані міста до сімох днів і визначили їм на місце побуту різні місцевости в середущій Азії. Деякі з виселених займали урядові посади.

Колхозники саботують засіви.

МОСКВА, 29. 5. ПАТ. Большевицька преса заговорила вперше цього року про акти саботажу підчас засівної кампанії. Преса пише, що цього року актів саботажу є куди менше, ніж минулими роками. „Ізвестія" приписують акти саботажу куркам або петлюрівцям.

Десятиліття зукраїнізованого щоденника „Червона Армія".

Дня 24. травня минуло 10 років від зукраїнізування щоденника „Червона Армія". З цього приводу заступник команданта військової округи на Сов. Україні І. Дубовий видав приказ, підкреслюючи, що десятиліття існування цього щоденника є, мовляв, найкращим доказом правильности національної політики, яку веде комуністична партія.

Мемельські німці проти співпраці з литовцями.

РИГА, 29. 5. ПАТ. З Мемеля повідомляють, що по довшій нараді відбулось засідання мемельської міської ради, на якім вибрали управу міста Мемель. Члени колишньої управи сидять у вязниці у звязку з присудом у відомім процесі мемельських німців. Литовці, члени ради, заголосили бажання співпраці з німцями і домагаються, щоб литовець був заступником президента ради. Німецькі радні перешли до дальшої черги нарад і всі становища в раді придїлили тільки німецьким радним.

Фабрика хемічних виробів
О. Левицька і С-ка
У ЛЬВОВІ, вул. КОРДЕЦЬКОГО ч. 51.
Телефон 60-04. ПКО. 503-881
поручає власні вироби найкращої якости
Пасту до взуття „Елегант" терпентин.
Пасту до взуття „Елегант" воскову
Пасту до підлоги „Французька маса"
Віск комбінований до підлоги
Вазеліну до шкіри
Синку до білля
помадкову і коронову
1387
Шварц до чобіт. — Віск шевський. — Смолу шевську.

Загрозлива хвилина.

Вже 54 роки існує Рідна Школа, але її матеріяльне становище не було ще ніколи таке важке, як цього року. Що правда, воно стає важче в кожним днем від повоєнних років починаючи. У довоєнному часі мав український нарід у Галичині тисячі державних українських вселюдних шкіл. Лише міста не мали українських народніх шкіл і середніх українських шкіл було мало. Тому діяльність тодішньої Рідної Школи обмежувалася до кількох приватних шкіл, до видавництва книжечок, дитячого журналика й педагогічного часопису. Галицький сойм та центральний віденський уряд давав на кожне рідношкільне підприємство поважні допомоги.

Сьогодні відносини зовсім інші. При зрості свідомости українського народу, при його тязі розбудовувати рідну культуру — мусить Рідна Школа виповнювати всі прогалини в ділянці виховання. Сама акція суспільної опіки в дитячих садках вимагає на цей рік коло 100 тисяч зол. Організація **дорасту** теж вимагає вкладу на виховні матеріяли. А вже державних українських шкіл стало так мало, що вони ніяк не в силі заспокоїти виховної вимоги щодо української молоді. Вистане пригадати, що напр. **державного українського фахового шкільництва зовсім нема.** Все це мусить у сьогоднішніх умовинах дати Рідна Школа коштом цілого українського громадянства.

Видатки Рідної Школи обчислені загалом на півтора мільона зол. на цей рік, з того видатки самої Головної Управи на її зобовязання обчислені **на цей рік на чверть мільона зол.**

Малу частину видатків покривають у часі шкільного року батьки дітей невеликими шкільними оплатами. Решту мало би дати громадянство добровільними датками. Одначе з ріжних причин — за виїмком січня — в ніякому місяці не прийшло до Головної Управи стільки грошей, скільки було на конечні видатки призначених. Очевидно, що такий стан збільшує грошевий недобір Товариства. Постійна матеріяльна недостача обмежує діяльність Рідної Школи і вяже Головну Управу в її плянах.

Надходить місяць червень, коли то кінчається наука у школах Р. Ш., а тим самим відпаде на час майже 3-ох місяців шкільна оплата. Але вчителів Рідної Школи, що ввесь рік виконували по громадянськи із самозабуттям свої обовязки, треба конче оплатити. За свої труди для української дїтвори мають і вони право на заслужений відпочинок, щоби набрати свіжих сил до ще видатнішої пошані і серед

наших невідрадних обставин. Якийже це буде відпочинок, коли й у часі шкільного року вони часто мусіли працювати „на кредит!"

В найважніших хвилинах національного лихоліття всякі чинники звертаються до сумління, до серця українського громадянства, й ніколи ще не завелися. Рідна Школа також уже нераз користала з обильної надзвичайної допомоги в найважніших хвилинах своїх моральних чи матеріяльних труднощів. І цим разом ми приневолені звернутися з покликом до всіх українських товариств, установ, організацій і і цілого українського громадянства:

Допоможіть Рідній Школі перетрівати найтяжчий для неї час, час її передпівку; дайте їй змогу заспокоїти її грошеві зобовязання принайменше супроти тих, що стоять виключно на її службі: не допустіть до того, щоби збільшувався недобір, бо це може мати надзвичайно шкідливі наслідки. **Нехай кожний громадянин і кожна духова чи світська установа зложить ще в червні надзвичайний даток на ритунок Рідної Школи.** Нехай в кожній громаді відбудеться принайменше одно представлення концерт, фестин, чи що іншого з виключним доходом на потреби Рідної Школи. **Нехай кожний член Р. Ш. вплатить решту своєї членської вкладки.** У кожній громаді певне найдеться такий громадянин, що займеться зорганізуванням негайної якнайвизначнішої допомоги Рідній Школі. Нема й не може бути такої причини, що могла би виправдати чиюсь нехіть дати пожертву на потреби тієї Рідної Школи, що на неї нарід стільки надій покладає і що своєю діяльністю в ділянці шкільництва й виховання ті народні сподівання вповні оправдує. Сьогодні повинні розкрити свої серця й ті, що ввесь рік лише приглядалися, чи Рідна Школа перебореться крізь усі труднощі, накопичувані з усіх боків.

В час сьогоднішньої національної скрути, в час загального зубожіння важко нам звертатися з таким покликом. Але мусимо це зробити, щоби освідомити громадянство про запровлиний стан Рідної Школи, якої долю воно поклало в наші руки. А вже нехай собі кожний сам відповість, що діялось би в нас на шкільному відтинку, якби сьогодні не було Рідної Школи. Кидаємо цей поклик, бо вважаємо українське громадянство за найпевніше джерело самодопомоги. Віримо, що цей чинник і цим разом не заведе наших сподівань.

Всі датки посилати на адресу: Рідна Школа, Львів, вул. Словацького 14/III.

ГОЛОВНА УПРАВА РІДНОЇ ШКОЛИ:

Іван Галущинський, голова, д-р Мирон Коновалець, секретар, о. Олекса Базюк, І. заст. голови, д- Іван Раковський, ІІ. заст. голови, дир Орест Радловський, д-р Юліян Кордюк, проф Микола Ластовецький, Микола Атаманюк, д-р Володимир Бемко, д-р Степан Біляк, о. Северин Бараник, Дмитро Великанович, д-р Іван Волянський, Володимир Кузьмович, Дмитро Куллатий, Константина Малицька, Іван Олексин, Іванна Скоплякова, д-р Яким Ярема.

МАТЕРІЯЛИ НА УБРАННЯ
ПЕРШОРЯДНІ БЕЛЬСЬКІ ГАТУНКИ
Найнижчі ціни поручає
Тадей Цветлер
Львів, Марійська Площа 3.
11/91 (Дім Шпрехера) тел. 238-43. 21—21

Два економічні конґреси.

Паневропейський конґрес у Відні та економічний конґрес Европи у Брюселі.

Брюсель, в травні 1935.

Цілком спокійно, без великого розголосу та реклями, за виїмком малих нотаток в пресі, відбувся минулого тижня у столиці Бельгії — Брюселі — европейський економічний конґрес. У тому самому часі, в другій европейській столиці — Відні — відбувався IV. конґрес паневропейської єдности, під почесним головуванням канцлера Шушніґа.

Як один, так і другий конґрес все своє вістря звернув проти надмірного примінювання суверенности держави в економічній політиці, загально відомій під іменем протекціонізму. За точку виходу поставив собі віденський конґрес реалізувати дотеперішню теорію паневропейської програми. При помочі великого економічного бльоку, на думку конґресістів, буде можна „запобігти війні і дефінітивній руїні континенту". Тому засновано у Відні постійний центральний комітет під керманичанням д-ра Гейнля, бувшого австрійського міністра торговлі, який краще зможе зорганізувати економічну співпрацю европейських держав. Головним завданням комітету буде старатися за місце збуту для рільничих і промислових продуктів різних країн, як рівнож збільшувати торговельні виміни між державами.

Однак бельгійці, користаючи з факту, що світова виставa у Брюселі в повному ході, скликали до Брюселі европейський економічний конґрес. На ньому були зарепрезентовані майже всі краї Европи, що вислали спеціяльних делегатів а також заокеанські, репрезентовані своїми дипльоматичними представниками. Так само тут, як і у Відні, ціла програма конґресу охоплювала низку проблем, при помочі яких буде можна поліпшити економічний стан Европи, що підупав через існуючу кризу і надмірні митні тарифи.

Протекціонізм, як такий, нічого нового і в давнину чи тепер він завсіди служив засобом боротьби проти недобору в державній касі. Той дефіцит платив усе імпортатор, якщо хотів продати свій крам у даному краю. Франція за часів Людвика XIV. мала Кольберта, що своєю так зв. меркантилістичною політикою високо підніс престіж Франції на економічному полі. Англія при кінці XVIII ст. видала Кромвеля.

Сама в собі ця доктрина, що каже більше вивезти як ввезти не є поганою, бо дуже часто вона одна була заборолом проти надмірної конкуренції на національних ринках, залитих чужими товарами. Декотрі творці протекціонізму твердять, що головно малі держави повинні, ба навіть мусять триматися такої напрямної, одначе Бельгія на собі вижазує щось цілком противного. Хоч вона мала держава, проте вона все змагала до вільної вимінн. і якщо деколи примінювала протекціоністичну політику, то лише в самооборонним характері проти „дампінґу" европейських чи заморських держав, що спричинював безпотрібну паніку.

Тягар протекціонізму затяжів тепер на всій Европі у нестерпний спосіб, бо неможливо змінити віковічного правила, що не дозволяє творити якунебудь економіку в замкненому крузі. Тимчасом сепарування себе є характеристичним явищем у повоєнному часі. Всі більші країни, не кажучи вже про Англію, що традиційно замикає свої ворота перед чужим товаром, почали вести одну егоїстичну економічну лінію, не дивлячися на наслідки, які вона приносить. Ця рівновага, що колись була між „продуктами землі і індустрії", є захитана в своїх основах і представляє небезпеку міжнароднього значіння.

Увесь світ бачить, що стан анормальний, що економічний протекціонізм не може втримагись. Одначе ніяка держава не хоче сама зачинати протинакції, вичікуючи на почин свого сусіда та виправдуючи митні баріери інтересами рідного промислу.

І ось брюсельський конґрес поставив вимогу, щоби вже починаючи від Подунайської конференції всі політичні договори консолідувати і скріплювати торговельними. М. і. італійський делегат у своїх палких виводах доказував конечність принятя принципа корпоративізму, не лише як проблему внутрішнього характеру, а міжнароднього. Члени конґресу мабуть вперше по війні виступили проти абсолютних понять суверенности держави в міжнародніх взаєминах, бо така престіжева суверенність суперечить практичним можливостям господарської співпраці. Щоби повернути до давнього ладу, треба мати забезпечені капітали, себто мати повне покриття номінальної вартости грошей. Тому відразу кидається увічі, що перехід до золотого підкладу необхідний. Треба привести рівновагу і звязок між паперовою монетою та її покриттям у золоті. У тому дусі висловився конґрес.

Чи може мати який вплив цей конґрес на практичне будуче? Важко про це казати. Бо всі наради і висновки, це були звичайні лише побажання, а сам конґрес не має найменшої сили, щоби ввести в життя свої ідеї.

М-р Б. Казимира.

Американські робітники погрожують страйком.

ВАШИНҐТОН, 29. 5. ПАТ. Рішення найвищого трибуналу про „Найру" було несподіванкою для широкої суспільности. Перші труднощі виринуть тоді, коли промисловці схочуть скористати з рішення трибуналу, скасують кодекси „Найри", які управильнюють тепер умовини праці і платень та схочуть привернути умовини праці і платні, які існували перед уведенням кодексів „Найри". Два найбільші робітничі союзи вуглекопів і ткачів погрожують страйком, якщо підприємці привернули би колишні умовини праці і платні. Зате фінансові кола Вол-Стріту вдоволені рішенням найвищого трибуналу. Деякі банкірі вважають це рішення найважнішою подією, яка склалась в останніх роках.

Всеж таки у Вашинґтоні переконані, що кодекси „Найри" будуть бодай покищо далі обовязувати.

Голова союзу праці Ґрін та інші провідники союзу відбули нараду над тим, як вести далі політику. Річберґ, провідник „Найри" звернувся з покликом до підприємців і робітників, щоб далі співпрацювали над вдержанням дотеперішніх здобутків „Найри". Інші члени „Найри" теж висловились, щоб підприємці вдержали теперішні умовини праці і платень. Голова організації продуцентів бавовни Веб підпержує ці поклики провідника „Найри". Алькоголевий промисл не знає, як рішитись.

НАРАДИ ПОЛІТИЧНИХ ПРОВІДНИКІВ.

Вчора пополудні відбулась нарада політичних провідників палати репрезентантів і сенату. Темою нарад була справа, як змінити проекти законів для фармерів згідно з рішенням найвищого трибуналу.

ПРЕЗ. РУЗВЕЛЬТ НЕ ПІДЕ НА УСТУПКИ.

Кола зближені до Білого Дому переконані, що през. Рузвельт рішений вдержати збірні договори між підприємцями і робітниками, устійнити найнижчі платні, найбільшу кількість годин праці і скасувати працю дітей. Дорадники през. Рузвельта переконані, що нема ніяких виглядів, щоб політичні провідники повели негайну акцію. Сумніваються теж, щоб конґрес приняв закон про введення кодексів праці до цілого промислу.

ЯК ДОВГО ВДЕРЖИТЬСЯ „НАЙРА"?

Річберґ заявив, що „Найра" буде існувати покищо до 16. червня ц. р. Дальше існування залежить від рішень конґресу.

ОБНИЖУЮТЬ ЦІНИ.

ВАШИНҐТОН, 29. 5. ПАТ. Деякі крамниці в Нюйорку скористали з нового положення після рішення найвищого трибуналу й обнизили вже ціни на папіроски та деякі роди горівок.

Протестаційні віча проти ширення поганства.

БЕРЛІН, 29. 5. ПАТ. У вівторок відбулись у Берліні два великі протестаційні віча проти новопоганської пропаганди, яку поширює „Німецький віроісповідний рух". Віче скликали молоді евангелицькі богослови. На одним вічу, яке відбулося у великій церкві в західній дільниці, промовці протестували проти того, що новопоганський рух присвоює собі назву „німецького руху" підкреслюючи, що канц. Гітлер вважає християнство головною підпорою національного самопочуття. Пантеізм нового поганського руху — говорили промовці — має своє джерело у монгольських культах, в ліберальній освітній епосі і в поглядах жидівського фільософа Спіноци. Все те, що нові погани висміюють як елементи жидівської релігії у християнстві, є саме арійськими елементами.

У Східній Прусії продовжили військову службу.

БЕРЛІН, 29. 5. ПАТ. Офіційно повідомляють, що німецьке міністерство війни продовжило військову службу для Східної Прусії до 55 року життя. Одночасно покликали до війська 1910. річник, крім покликаного до активної служби 1915. річника. Поодинокі команди корпусів цілої німецької армії будуть набирати поповнення тільки у своїх округах.

Гнів комсомольців на Літвінова.

(РО) „Соціялістическій Вестнік" пише так про зміну настроїв, яку викликала у Москві нова міжнародня політика большевицького уряду. Частина молоді радіє, що Франція шукає приязни з СССР. Зате ідейні комсомольці почуваються упокореними, добачуючи в політиці влади уряду засад ленінізму. Дуже не люблять Літвінова, який на право і на ліво підписує договори з капіталістичними державами, що большевики не будуть вести комуністичної пропаганди. Обмеження діяльности Комінтерну, яку підтримував Ленін навіть підчас наладнання взаємин між СССР і капіталістичними державами, викликує серед комсомольців внутрішній спротив, не згадуючи вже старих большевиків. Критично настроєні комсомольці намагаються наладнати взаємини зі старими членами партії, які попали в неласку. Ці останні бояться не тільки говорити, але навіть слухати критичних завваг. Вкінці згадавий щоденник пише, що багато політичних засланців уже відбуло свою кару, але влада боїться їх випустити на волю. Тому тим засланцям продовжують час кари, звільнених негайно арештують і карають. Слід згадати, що політичні заслянці не мають права заробляти на прожиток.

Вільномулярі або масони.

ЩО ТАКЕ МАСОНСТВО І ЗВІДКИ ВОНО ВЗЯЛОСЬ?

(Продовження.)

Словом, вільномулярі опираються лише на своєму розумі, а все, що його обмежує, що признає вищу повагу понад розум, відкидають і поборюють це найбільше прозовий культ природи, який визнавали колись старі єгиптяни у своїх містеріях, а греки й римляни в їхній міфології. Мораль є на їх гадку наукою, яка опирається на людському розумі і прямує до перемоги розуму й чесноти. Чеснота сапачує силу робити те, що є безглядно добре і виповнювати свої обовязки. Словом: ніякого сліду християнства.

Передовсім визнають вони культ родження. Хрест, кут, циркель, горіюча заіада з великим латинським „Г" або з єврейською йотою посередині — це все символи двох полів і їх получення. За зразком ґностиків навіть божество є у них якимсь двополовим бством, гермафродитом, а сотворіння лише продуктом акту родження. Як такі теорії можуть виглядати у практиці, особливо від часу принимання жінок до т. зв. адопційних льож, можна собі легко уявити. Отже цей масонський культ природи є пантеїзмом у теорії, а грубим матеріялізмом у практиці.

Вільномулярі мають також свою літургію, яку відправляють у своїх льожах. І там вівтар з молотком, циркілем, мечем і трупячою головою на вівтарі; свічки означають вільномулярські ступні. Їхні шурі з особливими церемоніями мають заступати Службу Божу. Вільномулярі поминають на своїх сходинах смерть своїх членів промовами, обходженням посмертної, владженої ал гок піраміди, сипанням цвітів на горіючий огонь і т. д. Замість фелонів та епатрихилів убирають майстри в льожах білі шовкові дальматики, а „брати" фартушки, шарфи, рукавички й евентуально маски на лице.

Мають вільномулярі також свою ерархію. Папою є у них великий майстер Великого Сходу, „найсвітліший і найвеличавішим"; єпископами майстри капітульних льож, парохами майстри звичайних льож. Звичайні символічні льожі підлягають капітульним, а ці останні начальній льожі, званій Великим Сходом. Побіч шумних титулів мають вони величні декорації і формалістично дрібничкову етикету.

Вільномулярство є на цілій лінії аморальною установою. Вже сама присяга, якої зразок навів я вище, є наскрізь неетична. Той, що вступає, не знає ще нічого, а вже зобовязуєть'ся дотержати тайни, яку6 вона не була; зобовязується до безоглядного послуху, хочби йому наказали поповнити найогидніший злочин. Член льожі може дістати приказ убити другого члена, коли той не повинується їхнім приказам. Отже вільномулярська ерархія присвоює собі безправно право життя і смерти над своїми членами, хоч божі й людські права це заборонюють. Правда, не все вільномулярська влада карала своїх членів за говірливість і непослух смертю, але в такому разі уміщування в тексті присяги чогось, чого не беруть поважно, є також неетичне.

Як я згадав вище, вільномулярі в поодиноких краях беруть участь як такі в політично-суспільних рухах, а навіть часом осягають монополь у проводі таких рухів. Не даром французькі енциклопедисти Вольтер, Руссо, Дідро, Далямбер, Ляметрі й інші як також провідники французької революції, як напр. Мірабо, Сіє, Ляфает, Талейран, вийшли з масонських льож. Вони приготовили французьку революцію, яка здійснила львину частину вільномулярських ідеалів. За часів першого цісарства вільномулярі підтримували у Франції свого „брата" Наполеона Великого, це втілення революції, бо знали, що він понїс на своїх штиках вільномулярські засади з памятного 1789.р. в Европу.

Вільномулярство підтримує підчас великої революції культ найвищої істоти, яка проявляється в розумі й чесноті. Масонія пропагує галіканізм і янсенізм, бо в той спосіб ослаблює церкву. Підчас Віденського Конґресу в 1815. р. французький Великий Схід в особах екслуховних Талейранд і Фуше зраджує огидно свого великого командора Наполеона, щоб перейти на сторону коаліції і зараженого вільномулярськими ідеями Людвика XVIII. Опісля масонія конспірує, мріє про викликання світової революції і тому закладає в Парижі комітет під назвою „Аліянс космополіт", де увійшли Лафает, Банжамен, Констан та інш. По приході Наполеона III. до влади вони помагають витворити ліберальний цезаризм, бо знають добре, що при цьому спечуть свою печеню, а саме, маючи вплив на круги при владі, можуть тим успішніше поборювати церкву й релігію. Одначе те, що Наполеон III. їм повинувався, не перешкоджує їм зараз по перемозі німців під Седаном причинитись до скинення Наполеона з престолу і до введення уряду національної оборони, зложеного переважно з масонів, як Ґамбетти й інших. Рівночасно французька масонерія допомогла членам соціялістичного інтернаціоналу викликати в Парижі комуну, яка короткий час уладжувала свої дияволські кріваві герці, церкви заміновала в доми розпусти, або зачиновала їх з написом на дверях: **Fermée par la cassation du commerce.**

Дальші уряди Франції стояли і стоять під диктатом вільномулярів. Що акції помершого президента міністрів у Франції Барту для притягнення большевиків до Ліги Народів допомогли масонські льожі, це буде певне.

Подібне становище займають масони також в інших краях. Вже в половині XVIII. століття численні вільномулярські льожі в Італії перейняли на себе монополь здійснити ідеали італійської нації, а саме здвигнути соборну італійську державу на землях, заселених італійцями і зро-

При слабім травленні, малокровности, худощавости, блідниці, недугах залоз, шкірних висипках і чиряках природна гірка вода **Franciszka-Józefa** регулює таке важне діланння кишок. — Поручають її лікарі

МИХ. РУДНИЦЬКИЙ.

Дивні форми пошани для Франка.

У 19-ті роковини смерти письменника.

В останніх роках щораз частіше появляються у нашій пресі статті з нагоди роковин Франка, за прикладом традиційних Шевченківських. Можна би у цьому добачувати зріст зацікавлення письменником, прояв пошани для його праці, якби на це не відповідали деякі факти, що попросту глузують з таких здогадів.

Гарний це звичай бодай раз у рік пригадати собі письменника, заглянути до його книжок, хочби на один день. Підходиш до полиці з книжками і вибираєш — найближчий останньому настроєві або такий, що подобався колись найбільше і приблід від сутінків буденщини.

Та замість творів читаєш заголовки статтей. Тільки заголовки.

Статті з нагоди роковин та ювилеїв — лінія найслабшого опору, а коли вони — часописні, знаємо, як їх пишуть і чому. Преса останніх десятиліть спопулярнизувала методу „роковин": — гляпнеш у календар і маєш готову тему.

Кілька загальних фраз про Франка ввійшло вже у словник панегіристів; „каменяр" мабуть одинокий епітет, що дає відріжнити його від одинокий епітет, що дає відріжнити його від Шевченка, Мазепи або Грушевського (читайте недавні некрольоги). А водночас серед тої самої суспільности, що устами своїх красномовних доречників так гарно вміє зворушуватись над долею Франка, незрозумілого і покривдженого за життя (теж вигідна фраза) — не появляється ні одно нове видання його кращих творів, не кажу. чи вже про збірне видання, якого ми від смерти Франка не маємо.

Правда: деякі твори Франка ввійшли вже у шкільну лектуру. Навіщо старшим цікавитись тим, що призначене на науку літвори та молоді? Підросте нове покоління і знатиме Франка, як нинішне знає напр. — Шевченка. Що робить школа з живими письменниками — знаємо. Що вона мусить робити з такими, яких половина творів залишається поза лектурою — може і не знаємо, і таки краще не знати.

Єдиний авторитетний голос про значіння Франка для галицького громадянства мають книгарі; вони можуть сказати нам, що Франкові твори зазнають долі неодного архитвору та неодної макулятури, предивно зрівняних у братських обіймах на полиці українських книгарень. Чи став Франко вже класиком? — ось цікаве питання. При його нагоді можна би може розяснити, чи „класик" однозначний з нудним, нечитанним уже твором, якого призначення — збогачувати історію літератури своїм почесним місцем.

Від смерти Франка не появилась у Галичині ніодна студія про його творчість; навіть ті „причинки та матеріяли", що заступають як-небудь аналізи творів та ідей такі бідолашні, що наводять сльозу спочування. Большевики зробили з Франка свого „ударника" і почали величезне збірне видання його творів. Ми поставили йому надгробник і від часу останньої відспіваної там панахиди маємо спокійну совість.

Вряди-годи чуємо, що Франко це не тільки — письменник, але і суспільний діяч, один із провідників нашого культурного руху. Після таких фраз падають теж інші: про шкідливий вплив Франкового світогляду. Дуже характеристичне це явище — відношення деяких публіцистів до людини, що присвятила своє ціле життя, щоб виробити собі погляди на життя та умови людського розвитку. Нехай би ті, що кидають на Франка каменем зза угла спробували перейти головні етапи його думання, щоб зрозуміти, чому він одні ідеї приймав, інші відкидав. Навіть найбільше негативна критика, що йде від джерел до гирла з усіма його відгалуженнями спонукує і тих, що її переводять і ті, що беруть у ній участь — брати в руки твори письменника і ті інші над якими мусів він схилятись довгими роками, щоб засвоїти собі їх здобуток.

Чи нема в нас ще сміливости для критики великих письменників, чи нема даних, щоб її вести, чи нема попросту для кого? — кожне з тих питань могло би стати актуальне, якби література належала в нас бодай до таких товариських забав як ювилей або ювилейна вистава.

Ювилейний і „роковинний" пієтизм для Франка йде у нас у парі ще з одним цікавим явищем. Так немов би ще за мало написав за свого життя Франко і все те, що дав він найкращого не вистачало нам для лектури, починаємо порпатись у його ріжних паперах і добувати на день. не світло неодно таке, чого він сам за життя не хотів показати. Відомо, що Франко заробляв пером і мусів дуже часто давати до друку звичайну публіцистику, яка не виходила поза межі злободенної потреби.

Наше літературознавство не розмежувало досі звичайної популярної та публіцистичної полови від літературного зерна. Франко більш як інші наші письменники може зазнати великої кривди, коли схочемо збільшувати його літературну спадщину кількістю в користь якости стоючи на тому, що все, що писав визначний письменник — цінне і цікаве. Матеріяли для характеристики особи можна найти теж у приватних домашніх записках про фінансові клопоти, у листах до адвоката, кравця або лихваря — хоч це мало літературні твори. Часописні статті для заробітку, принагідні переклади, рукописи засуджені автором на вогонь — витворюють хаос, коли появляються як літературна спадщина письменника. Франко не потребує для своєї слави такої посмертної допомоги.

Ми потребуємо більше нині його помочі, ніж він нашої, але спеціялісти від ідеольогії твердять, що Франкові ідеї перестарілись разом з цілим XIX-им шкідливим ліберальним століттям.

бити з Адріятику „Маре ностро". Під впливом масонів повстала в Італії революційна організація вуглярів „карбонарії", яка є властиво відлосом вільномулярства: вона з ним тісно співпрацює і ріжниться від нього лише тим, що у вуглярів є політичні ідеї на першому місці, в есенціональном рисові, а всяка метафізика є чимсь побічним, а що-найбільше засобом до цілн. Недаром казали карбонарії, що вільномулярство є їхнім передпокоєм. Вільномулярі вряд із карбонаріями перейняли на себе завдання об'єднати Італію в одну державу, зрабувавши „Patrimonium Sancti Petri". Масони, як граф Кавур, Ратацці й інші кепкували собі з протестів і клятви папи та на загарбаних папських посілостях здійснили свій ідеал.

Д-р Петро Мінко.

(Продовження буде.)

Виборчі чудасії в Підгаєччині.

(Як українське населення позбавлено належного йому представництва.)

Перед громадськими виборами утворено в повіті Підгайці **нових 38 громад**, замешкалих переважно польськими колоністами і в той спосіб змайоризовано число наших радних в утворених 12 волостях.

В часі громадських виборів усі громади, в яких не дійшло до компромісу, ділено на виборчі округи, щоб по „інтенції" закону запевнити представництво в громадських радах кожній „меншині". Таким чином тільки в одній волости, добули ми більшість радних українців, у двох волостях рівне число з поляками, в 9 волостях залишилися в меншости.

Тепер відбуваються **вибори до повітових рад.** В дотеперішнім повітовім представництві з номінації мали ми наших радних 8 (на 24) і 2 членів Виділу (на 6). При виборах на повіт. радних обкроєно нам те число радних через получення двох волостей в одну виборчу колегію, а саме Вишнівчика і Голгіч. У Вишнівчику на 20 членів виборчої колегії маємо 7 наших, отже певний мандат, у Голгочах таке саме число, також певний мандат. Через получення обох тих волостей на 40 членів виборчої колегії було 14 українців і тимсамим ми втратили один мандат. Те сполучення не дивувалоб нас, якщо булиб злучені в одну виборчу колегію такі волости, в яких українці на території волостей мають більшість, а не мають її в радах і будуть цілковито позбавлені представництва, напр. у волостях Золотники й Семиківці, чи Горожанка й Товстобаби і т. д. Чейжеж говорено в соймі, що ділення громад чи пак повіту на виборчі округи має на цілі забезпечити належне представництво кожній меншости!

В такий спосіб у нас число повітових радних українців з виборів буде тепер менше, як колись з номінації, бо будемо мати **всього 6 радних** на 19 поляків та 1 жида. *Очевидно* — стратимо також один мандат у повітовім виділі...

Ще про „Сліди перших славян на нашій землі".

Вичитавши в „Ділі" з 22. з. ц. р. ч. 132 у статті п. Ярослава Пастернака під довгим наголовком згадку про тілопальні лізноримські могили в Надвірнянщині з побитими горшками, шербами, склами і т. п. пригадав я собі подібну могилу в Корсові, бріського повіту над річкою Солонівкою (допливом Стира), про яку випадково ось як я торік довідався. В „Ділі" з 1-го серпня 1932. р. була коротка новинка, що в Корсові, моїм родинним селі, натрапили на якийсь старинний мур. Зацікавлений такою новинкою, відніс я до п. д-ра Володимира Бирчака в Ужгороді, якого дружина походить з Корсова, за вияснением тої справи. У відповідь дістав я такого листа:

„Підчас мого побуту на вакаціях 1913. р. у Корсові почали брати пісок до підсипання дороги з горба, що стоїв за селом на схід між дорогами до Комарівки і до Шнирева і знайшли в глибині двох метрів під поверхнею багацько потопленого скла, черепя і т. п. Я ті річи сам розкопував і знаходив цілі купи стопленого скла, тарелів скляних, разом стоплених. Це свідчило або, що була якась пожежа, або, що була колись склярня. Був тоді в Корсові д-р І. Раковський (нинішній голова Наукового Т-ва ім. Шевченка — П. Д.) і разом зі мною порпався у тих грузах, — однак ми оба не розумілись на археольогії — і лиш бажали, щоб тією справою занялось Т-во ім. Шевченка. Але швидко прийшла війна. Хто тепер, у 1932. р. розкопував той горбок, не знаю, може від Т-ва ім. Шевченка д-р Ярослав Пастернак. Можу про те розпитатись в Корсові".

На жаль, не дістав я від п. Бирчака дальшої вістки. Однак я припускаю, що розкопаний горбок — це могила подібного типу, як то п. Пастернак в ч. 132. „Діла" описав, бо перед 40 літами подібний горбок розкопав був дідич села Городинський також на направу дороги в Корсові.

Потап Дольницький.

УКРАЇНЦІ!
КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

Закон про охорону авторських прав.

II.

ОБМЕЖЕННЯ АВТОРСЬКИХ ПРАВ.

Журналістика і література.

В часописах вільно передруковувати — покликуючись на джерело й автора — актуальні, дискусійні статті на економічні, політичні, релігійні теми, хіба що їх заборонено передруковувати.

Покликавшись на джерело й автора вільно: 1) **передруковувати** в часописах або призначених до цього творах промови, які виголошено на зборах або прилюдних розправах; 2) **наводити** у творах, які становлять цілість, невеличкі уступи з викладів, промов та інших літературних і наукових творів. З дрібних творів можна навести найбільше три уступи з одного твору. В антольогії можна передруковувати по смерти авторів уривки з чужих творів, які видруковано в книжках або в часописах; 3) **подавати** короткий зміст оголошених або виставлених творів; 4) **поширювати** виданий твір виймаючи примірники, виголошувати виклади і рецитації (але не для зарібку), хіба що автор виразно заборонив. Сценічні твори можна виставляти, але не в театрі і не для заробітку; 5) оголошені поезії або уривки поетичного твору можна підкладати під ноти, на інструменти. (Стаття 13.)

МУЗИЧНІ ТВОРИ.

З музичних творів можна тільки переносити на інший тон, на інший голос або інструмент. У наукових і літературних творах або в підручниках можна наводити невеличкі уступи музичних композицій або дрібні твори в цілости, якщо їх вже оголошено. Музичні твори можна поширювати: позичаючи примірники виголошувати виклади виконуючи сам твір, але без оплати або іншої матеріяльної користи. Ця заборона не обовязує, якщо виконання музичного твору входить у програму національного свята, або якщо музичне товариство виконує твори виключно для своїх членів. Одначе не вільно виконувати сценічного твору в театрі. (Стаття 14.)

МИСТЕЦТВО.

Рисункові, малярські, графічні, різьбарські, архітектонічні твори можна (навіть змінити щодо величини і перевести необхідні зміни при відтворюванні): 1) виставляти публично, але не для користи; 2) поміщувати репродукції в наукових творах, підручниках і музейних каталогах, або вживати їх до пояснення викладів, якщо твори видано або виставлено і кожний може їх оглядати; 3) у святинях і музеях можна копіювати твори, що їх вдалось придбати безпосередньо від творця, але слід придержуватись приписів правильника управи музею, 4) відтворювати довільною мистецькою або репродукційною технікою твори мистецтва, які виставлені постійно на публичних шляхах, вули-

М. ГНАТИШАК.

Ще про світогляд у літературі.

М. Рудницький уважав за відповідне, три тижні після відомої прилюдної диспути між ним і мною, дещо прецизніше і повніше сформулювати на сторінках „Діла" свої погляди на справу світогляду в літературі, ніж він це зробив підчас самої диспути. Цей запізнений причинок до згаданої диспути знову актуалізував цілу справу, та притягнув до дискусії нових учасників. Я не мав наміру нічого додавати до формулацій свого становища, поданої підчас самої устної диспути, та в рефераті про неї, поміщеному у Великодньому числі „Мети". Але М. Рудницький у статті „Чи письменник мусить мати світогляд?" („Діло" з 5. і 7. травня ц. р.), мабуть мимоволі, поставив справу так, що читач, який не слухав самої диспути, міг виробити собі фальшивий погляд на моє становище в цій справі. Згадавши на вступі про мене як свого опонента, автор далі бореться з деякими поглядами, зовсім мені чужими. Таким чином читач міг би відносити до мене деякі епітети про „крикунів", що „не загикуючись, відмовляють права" називати письменником великого європейського письменника, коли він не має „їх світогляду" і т. д.

Поважний критик — я думаю, що лише про таких варто писати — не то, що ніколи не „відмовляє права називати письменником" талановитого „світоглядового" противника, — але навпаки, навіть високо оцінює мистецькі й літературні вальори його творів. Лише, що висновки з такої оцінки робить інші, ніж ліберальна критика. Бо саме висока мистецька вартість неодного розкладового в релігійно-моральному, національному чи громадському огляді твору робить цей твір тим небезпечнішим для загалу — і обовязком поважного критика є на цю небезпеку вказати і такий твір поборювати, — але не з літературно-мистецьких причин. Це я казав підчас самої диспути — це зафіксовую й тут на письмі.

Зясоване вгорі становище не є, як могло би на перший погляд здаватися, нелітературне, позаестетичне. Не вважаю за найліпшу ту критику, яка оперує виключно лише етичними, національними чи громадськими критеріями. Бо головна річ у літературі — це її формально-естетичні вартости. Але ці вартости не можна трактувати абстрактно, як щось відірване від життя; естетичні критерії людини, як суцільної індивідуальности, розвиваються в тісному звязку з іншими сферами її психічного життя. Для людини, яка органічно сприймала означені релігійно-етичні, національні чи громадські засади, вже тимсамим і естетичні вартости твору з протилежними ідеями будуть мати інший характер, ніж для прихильника ідеольогії даного автора. Це незаперечний психольогічний факт. Так само, як незаперечний фікт, що кожна здорова людина з обридженням відкине навіть найгарнішу своїми формами й кольорами квітку, якщо та квітка напр. видаватиме зі себе сильний трупячий сопух. Чи цей здоровий відрух не має нічо спільного з естетикою? Думаю, що має, і то дуже багато. І не мусить при цьому така людина цій квітці „відмовити право" називатися чудово гарною щодо форм і кольорів. Саме тому вважаю можливим злучувати етичну, національну й громадську оцінку твору —з чистим естетизмом, і таку форму критики вважаю за найправильнішу.

Коли річ іде про інші питання, зачеплені в цій описаній дискусії, — то обмежуся тут до коротенького зясування головних своїх думок, висловлених в устній диспуті. Світогляд має кожна людина, а тимсамим і письменник. А що людина тим вартісніша, чим більше вироблений і морально позитивний її світогляд, — то й письменник з виробленим світоглядом є ідеалом кожної літератури. Вироблений світогляд обмежує творчі можливости письменника лише тоді, коли він не є органічно вріслий в душу письменника, але насильно форсований у творі. Основні елементи, без яких ніякий письменник не може піднестися на вершини творчости, є: вироблений, високо-моральний світогляд, великий поетичний талант і опанування літературної техніки.

Напружінці ще одно: згадана прилюдна диспута, не вважаючи на всі свої недомагання, дала поважний вислід. Загальна опінія слухачів, що забирали голос у ширшій дискусії, показала, що релятивістичне й морально індиферентне розуміння завдань літературної критики належить уже безповоротно до пройдених етапів на шляху нашого культурного розвитку. Це безперечний факт, — яким не захитали навіть зайві, на мою думку, спроби, звести диспуту до рівня фарси-

цях, площах або публичних городах, але не в тих самих розмірах і не такого самого вжитку. При архітектонічних творах можна відтворювати тільки зверхну фасаду, у святинях і публичних будівлях — теж із середини; 5) можна відтворювати малярські або графічні твори і навпаки; 6) можна будувати на основі виданих планів, описів, моделів і будівельних рисунків, хіба що автор застеріг тільки для себе право будови; 7) можна відтворювати фотографічні знимки, але не фотографічно. (Стаття 15.)

КОПІЇ.

Можна кожному скопіювати або відтворити чужий твір виключно для власного вжитку. Ця постанова не торкається будови домів на основі чужого архітектонічного твору. (Стаття 18.)

ПОРТРЕТИ.

На виконування авторських прав до ріжних портретів треба мати дозвіл портретованої особи, якщо вона не дістала від мистця заплати. Дозволу не треба: 1) якщо йде про портрети загально-відомих осіб і вони при портретуванні не висловлювали ніякої заборони; 2) якщо портрети осіб є тільки частиною образу, який представляє свято, збори, краєвид і т. п. (Стаття 19.)

ЛИСТИ.

Авторські права на чужі листи можна мати тільки за дозволом особи, до якої писалось листи, якщо її прізвище має або може бути вигадане. По смерти цієї особи треба до **трицяти** років від тої смерти; дозволу на це її подруга, хіба що вони жили в сепарації; якщоб не було подруга, треба дозволу батьків; не було батьків — дозволу дітей покійної особи; якщоб не було дітей — дозволу ріжних братів і сестер. (Стаття 20.)

ВИЩЕ ДОБРО.

Міністер освіти може з оглядів на вище добро (ужиточність) дозволити, щоб виданий твір поширити при допомозі радія або радіовізії, хочби автор або та особа, що набула авторські права не дали свого дозволу. Одночасно міністер у своєму рішенні устійнює відповідне відшкодування для автора або тих осіб, які придбали авторські права. Це відшкодування виплачують авторові або зацікавленим особам, або складають призначену квоту до судового депозиту (тепер до скарбового уряду). Невдоволений автор або зацікавлена особа можуть до **одного місяця** від доручення рішення внести позов до окружного суду, але позов не припиняє рішення міністра. (Стаття 16.)

ЯК ДОВГО ОБОВЯЗУЮТЬ АВТОРСЬКІ ПРАВА?

Авторське право вигасає аж після **50 років** від смерти автора; при спільних творах (опера і лібретто, мельодія і текст, повість та ілюстрації) після 50 років від смерти його автора, який пережив інших.

При посмертних творах, себто не виданих за життя автора, авторське право вигасає після **50 років** від його смерти. Якщо посмертний твір появиться у першім десятиліттї, час авторського права продовжується на 10 років.

Авторське право правних осіб (напр. видання Видавничої Спілки „Діло" — прим. Ред.) вигасає після **50 років** від часу видання твору або іншої форми, в якій його оголосили. Цей самий речинець обовязує теж при анонімах або псевдонімах, якщо автор перед вигасненням права відкрив прилюдно своє авторство.

Авторське право до фотографічних творів вигасає після **10 років** від зроблення знимки; до кінематографічних творів — після **20 років** від зладження фільми; до перерібок музичних творів на механічні прилади (напр. грамофонові плити) після 20 років від виконання перерібки.

Авторське право до серій фотографічних знимок, які мають мистецьке або наукове значіння, кінчиться після **50 років від смерти видавця.** (Стаття 21.)

Якщо твір появляється в окремих частинах (томах, зшитках), час числиться для кожної частини окремо. Одначе якщо окремі частини своїм змістом не творять цілости, час числиться від видання останньої частини.

Час авторського права числиться роками, починаючи від 1. січня чергового року від смерти автора, від видання твору і т. д. (Стаття 23.)

ПЕРЕХІД АВТОРСЬКИХ ПРАВ.

Автор може подарувати, відступити або продати свої права; може теж передати їх у заповіті. Якщо нема заповіту — права автора переходять на законних спадкоємців. Договори про перехід авторського права слід згадати на письмі. (Стаття 24.)

Ідеально чисте білля -- це прикмети цього мила

Господиня є горда своїм свіжо випраним біллям, яке відзначається винятковою білиною. Бо вжила до прання чистого, ядерного мила, яке усуває всілякий бруд, а одночасно не дає жовкнути біллю.

До мочення Порошок Шіхта.

Мило Олень Шіхт

Як довго авторське право придбуговує авторові не може воно бути предметом екзекуції на покриття зобовязань, якщо автор спротивиться екзекуції. (Стаття 25.)

ПОДІЛ ЗИСКУ ПРИ ВІДПРОДАЖІ ТВОРІВ МИСТЕЦТВА.

Якщо продавець продає оригінальний твір пластичного мистецтва за ціну на половину більшу від ціни купна, автор і його спадкоємці мають право до 20 прц. участи у згаданій надвижці понад половину. Напр. громадянин купив гарну картину за 300 зол. і опісля відпродує її за 450., тоді мистець або його наслідники можуть домагатись 20 прц. участи в зиску 150 зол. (450=300+150), хочби навіть раніше зреклися цього свого права. Одначе мистець і його наслідники мусіли би доказати, що його картину відпродано зі зиском.

Висліди вибор'в пов. радних в Золочівщині.

У золочівському повіті покінчилися вибори повітових радних. Вислід такий: на 31 повітових радних вибрано поляків 22 (у цьому хліборобів 16, учителів, 2, священик 1, ем. скарбовий службовник 1, ремісник 1, промисловець 1), старорусинів 3 (хліборобів 2, мельник 1), українців 5 (хліборобів 3, священик 1, промисловець 1), жидів 1, адвокат. Ніяких протестів не зголошували. (АІ. ВСХУД).

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

З ОРГАНІЗАЦІЙНОГО РУХУ.

Повітовий Народній Зїзд У. Н. Д. О. в Жовкві.

Заходом Повітового Нар. Комітету відбувся у вівторок 28. травня ц. р. в Українськім Повітовім Домі в Жовкві Повіт. Нар. Зїзд, на який прибуло поверх 250 членів і прихильників партії УНДО майже зі всіх сіл Жовківщини, між ними поважне число священників і світської інтеліґенції та міщан з самої Жовкви. В год. 12.30 вполудне отворив нараду *д-р Іван Романків*, адвокат у Жовкві, дотеперішній секретар і головний керманич організації на терені Жовківщини від часу уступлення голови Повітового Народнього Комітету, радн. Володимира Даниловича. До Президії Зїзду увійшли: радн. В. Данилович, о. декан Іван Бирка, парох Желяця, Теодор Кривлюк з Пристані і д-р Степан Сеґер, канд. адвокат, з Кошелева, як секретар.

Як перший зложив д-р Романків звідомлення з діяльности уступаючого Повітового Народнього Комітету за час від грудня 1932. р. дотепер. На внесок о. дек. Бирки Зїзд однодушно приняв до відома предложене звідомлення з праці уступаючого ПНК й ухвалив йому абсолюторію.

Після цього соймовий посол Жовківської округи *п. Лукко Лисий*, виголосив двогодинний політичний і господарський реферат, у якому обговорив усі актуальні для нашого народу, зокрема для жовківського повіту, справи.

Над рефератом вивязалася жива й річева довша дискусія, яка дала багатий матеріял, що ілюструє нечувано важкі політичні й господарські умовини по селах Жовківщини. Дискусія покінчилась тим, що Зїзд висловив Проводові Українського Національно-Демократичного Обєднання та Української Парляментарній Репрезентації признання, поляку й повне довіря.

В склад нового Повітового Народнього Комітету увійшли: 1) о. Матвій Павлик, парох Боянця, 2) радн. Володимир Данилович, скарб. рядник у Жовкві, 3) д-р Іван Романків, адвокат у Жовкві, 4) Пилип Креховецький, рільник у Замочку, 5) Михайло Була, рільник у Вязові, 6) Теодор Кривлюк, рільник у Пристані, 7) Костя Пушкар, рільник у Дорошові Великім, Павло Хомяк, рільник у Кошелеві, 9) о. Шилітка ЧСВВ в Жовкві, 10) о. Евген Боднар, парох Мостів Великих, 11) д-р Степан Коновалець, лікар у Куликові, 12) д-р Малко Іван, адвокат у Мостах Великих, 13) о. Іван Томашівський, парох у Глинську, 14) д-р Степан Сеґер, канд. адвок. у Кошелеві, 15) інж. Іван Чернич, власник дібр у Дальничу, 16) Марія Пелеґська в Жовкві, 17) Іван Бесик, рільник у Сопошині. Вкладку ухвалено у висоті від 30 сотиків до одного золотого.

На зїзді був місцевий повітовий староста Емерик Враз із референтом бецнеки Тарнавським.

Відспіванням національного гимну покінчено Зїзд, що його підготовив посол І. Лисий враз із секретарем Пов. Народнього Комітету д-ром Романковим, які відбули в цій справі цілу низку конференцій з представниками поодиноких сіл і скликали цілу низку політичних та господарських віч у повіті. Між іншим відбулося дня 31. березня ц. р. політичне віче в селі *Пристань* при участи около 400 місцевих громадян та громадянок з політичним і господарським рефератом посла І. Лисого. Дня 7. квітня ц. р. політичне віче в селі Любеля при участи поверх 400 осіб з політичним рефератом посла І. Лисого. 14. квітня ц. р. господарська нарада в селі *Любеля*, в якій взяло участь також поверх 400 осіб. Господарський реферат виголосив пос. І. Лисий. На чергове політичне віче, яке скликав посол І. Лисий на день 21. квітня п. р. в Кошелеві, не дозволило повітове староство під замітом, що місцеві відносини можуть викликати в часі віча неспокої.

В год. 7·30 **Великий Театр** В год. 7·30
Сьогодні гостинний виступ Ірени Айхлерівної
„СТУДЕНТКА" Зікі Баум
10 глубоко зворушливих образів.

Сьогодні в год. 7·30
Театр Ріжнородностей
„Перша пєса Фанні" комедія
Г. Б. Шов стає по стороні молодих проти старих

Нові члени повітової ради в Жовкві.

Членами повітової ради в Жовкві вибрані: М. Борак (Мервиця), М. Бродик (Мокротин), В. Данис (Бетлин), о. М. Доложицький (Куліш), Ф. Дуда (Глинсько), о. В. Гоцький (Колодне), В. Кирфовський (Куліш), о. М. Конколінський (Колодно), о. Р. Кокотайло (Турник), д-р З. Копистянський (Куліш), м-р І. Краве (Мости В.) д-р І. Лашкевич, бурмістр (Жовква), Ст. Мацьків (Передримихи Малі), Ст. Михалюк (Желдець), І. Мурин (Гутиське), І. Панек (Сквариа Нова), Мойсей Мехель Руди (Жовква), В. Рудзіковський (Пристань), Е. Равський (Станислав), о. Л. Рись (Жовква), А. Сокальський, бурмістр (Мости В.), Константина Стажинська (Деревня), І. Токар, (Мервиця), А. Вісько (Борова), І. Завада (Воля Зисоцька). (Аг. Всхд.)

Західно-европейський летунський пакт.

ЛЬОНДОН. 29. 5. ПАТ. Дипльоматичний кореспондент „Ню Кроніль" Джермен Бартлет, який тепер є у Берліні, надіслав телеґраму до редакції свого щоденника, що ще цього тижня німецький уряд перешле В. Британії проект західно-европейського летунського пакту. В найближчих днях Німеччина дасть відповідь на питання британського амбасадора в справі вияснення деяких уступів промови канц. Гітлера. Бартлет пише, що британський уряд ніколи не мав кращої нагоди, як тепер наладнати щирі розмови про обмеження зброєнь. Одначе якщо ці розмови мають закінчитися успішно, британський уряд повинен з довірям ставитись до канц. Гітлера, як до чесної людини і зробити всякі заходи, щоб притягнути Німеччину вернутись до Ліги Націй.

БЕРЛІН. 29. 5. ПАТ. Морські наради між Німеччиною і В. Британією починаються у вівторок 4. червня н. р. У склад німецької делеґації, якій проводитиме фон Рібентроп, входять: контр-адмірал Шустер, аташе мариварки у Льондоні капітан мариварки Васпер і капітан фон Кідерлен.

Збирайте датки і дарові книжки для заспокоєння духових потреб наших заточенців і шліть на адресу Т-ва „Просвіта" у Львові, Ринок 10 І.

Кл. Грабик редівівус.

У сьогоднішньому числі „Курієра Львовского" (з 29. V.) находимо на першій сторінці велику заяву, з якої виходить, що встановлений судом, на вимогу віриteлів того часопису, примусовий управитель, колишній ендек адв. Блажейовський, тепер „бебізуючий", — усунув цілу редакцію (Рояка і тов.) та впровадив туди назад усіх недавніх ендецьких сецесіоністів з пп. Вл. Свірським і Грабиком на чолі. Нові редактори, видно, відчувають незручність ситуації, — вертатися на старі редакційні крісла у тому часописному видавництві, з якого їх недавно викинули, завдяки судовому примусовому управителеві, — віриться кажучи: завдяки санації. — бо стараються виправдати себе в очах ендецьких читачів. Роблять це по старому шабльоні: беручи відразу у свій наче засадничо-програмовій заяві найвищі протижидівські і протиукраїнські тони. Це той коник, на якому все їздили й робили найкращі гешефти всі народово-демократичні патріоти, — чомуб на такому самому коникові не збивати капіталу й пп. Свірським та Грабикам, що вважали за доцільне помазати себе трохи санаційною фарбою, тим більше, що чейже національна політика післятравневих літ дав їм чимало аргументів, що признаватися до таких гасел і проповідувати їх — це діло насвріз „льояльне".

Реєструючи сьогодні факт нової події на львівському пресовому ґрунті — що офіціяльна ендеція після втрати „Слова Польского" втратила знову свій щоденник, — ближчому розглядові проголошеної „програми" нових володарів „Курієра Льв." присвятимо окремі уваги. Вони вяжуться теж найтісніше з проблемою вічних бінкроцтв ріжних польських щоденників у Львові та з проблемою повного упадку польської преси у Східній Галичині. З того погляду спроби пп. Грабиків регабілітуватися і притягнути ендецьку публіку до „Курієра Льв." — дуже примітивні і наївні: ніщо інше, тільки саме ті методи ендецької публіцистики стали одною з головних причин запропащення цілої галицької преси, бо вони спримітивізували всі проблеми, обнизили інтелектуальний рівень часописних читачів і вкінці зогидили читачеві ґазету

На пляжу поручаємо:
найн. жін. пижами 6·90, гарні купелеві костюми з суконі морехованої вовни 9·50, грубі купелеві плащі 9·50, понадто: чепурні жін. блюзи і колірові сорочки 1·50—2·50, шовкові комбінації, найн. фасони 6·20, нічні жіночі сорочки з гарних фасонів довгі 3·50—4·50. Дитячі білля у великім виборі. Фабрика білля „МОДА", Львів, Сикстуська 2.

Переполох у Франції.

Втеча золота до В. Британії.

ПАРИЖ, 29. 5. ПАТ. На вчорашнім засіданні палати послів міністер фінансів Жермен Мартен відчитав в імени уряду заяву, в якій навів мотиви, чому уряд домагається від парляменту признати йому закон про повновласти. Уряд заявив у цій декларації, що міжнародні спекулянти, які хочуть осягнути зиски з обнижки чужих валют, в останньому часі виконали наступ на девізи держав, які мають покриття золотом для своїх валют. Голяндія і Швайцарія видали охоронні розпорядки і спараліжували ці заходи і тоді спекулянти звернулись проти французького франка. Деякі фінансові кола і деякі закордонні часописи повели кампанію проти франка.

Внаслідок цього з Французького Банку відпливає масово золото. Одночасно грошевий ринок корчиться і тому дійшло до звишки короткоречинцевого кредиту. Одночасно на біржі вартісні публичні папери впали, промислові акції підскочили вгору. Тому треба було підвищити дисконтову стопу Французького Банку, відсотки від скарбових бонів і від бонів національної оборони.

НЕДОБІР БУДЖЕТУ.

Одначе уряд не бачить причини до паніки, бо франк має на 80 відсотків покриття у золоті. На жаль не вдалось припинити недобору бюджету вже через 4 роки. Зріст недобору щороку збільшує борги держави і спричинює недовіря, яке підважує довіря до валюти. Цей недобір в очах громадян і закордону доказує, що Франція вдержує видатки на рівні, який не відповідає платничій спроможности її мешканців. Одночасно може довести до вичерпання кредитів. Згадуючи про заходи уряду, щоб опанувати це грізне положення міністер додав, що навіть підвищенням дисконтової стопи не осягнено мети.

В останніх трьох днях з Франції відплило золото вартости трьох міліярдів франків. Тільки одного дня 27. травня н. р. відплив золота досягнув аж 1.160 міліонів франків. У таких умовинах уряд мусить повести скору акцію, щоб зменшити недобір. Міністер висловився проти девалюації, яка не розвяже господарської проблеми.

Одначе навіть зрівноваження видатків держави не вистане до фінансового уздоровлення. Тому уряд домагається від парляменту повновластей, які обнялиб не тільки фінансову ділянку, але цілість господарського уздоровлення.

Уряд поробить заходи, щоб довести до стабілізації валют і оживити торговлю. У внутрішній політиці дійде до обнижки дисконтової стопи, обниження публичних видатків і зменшення податків, якщо вдасться виконати програму фінансового уздоровлення.

Вкінці міністер предложив парляментові законопроект про повновласти.

В дискусії пос. Блюм, провідник соціялістів, гостро скритикував програму уряду кажучи, що золото втікає з Франції ще від подій, які відбулися в лютому м. р.

Блюмові відповідав пос. Анріо, який доказував, що саме Блюм і „спільний блок" соціялістів з комуністами підорвав довіря загалу. Опісля урядовий проект переслали до фінансової комісії.

ЕКСПОЗЕ ПРЕМ. ФЛЯНДЕНА.

Опісля члени фінансової комісії зійшлися в будинку ради міністрів, де прем. Фляндена виголосив експозе про положення, вияснюючи причини, задля яких уряд домагається спеціяльних повновластей.

Ревеляції з нашого минулого
п. н.
Сторінки з мого життя
Д-ра ЕВГЕНА ОЛЕСНИЦЬКОГО
можна дістати у Видавничій Спілці „Діло".
Ціна зол. 1·90, порто 30 сот.

НОВИНКИ

— **Магазин постелі** Р. Джала, Львів, Хорущини 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 639 71-100

— **Податки — це турбота** не тільки для купця і промисловця, але теж для адвоката, лікаря, дентиста, інжиніра, та для домовласника. Зменшує податкові турботи упрощене книговодство. Вичерпне це докладно книжка **інж. Володимира Несторовича „Упрощене книговодство і податки"**. Ціна 3.— зол. з почтовою пересилкою ПКО 504.284. Союз У. К. і Пр., Львів, Ринок ч. 10, II.

— **У. С. К. ім. сот. Ф. Черника** уладжує в суботу 1. ґ. 1935. ДАНСІНҐ у салях Народньої Гостинниці. Початок год. 9-а вечір. 1619 1—1

— **„Лис Микита" — на сцені.** Повітовий староста у Бібрці рескриптом з дня 7. січня ц. р. дс. ч. Б. П. 10/698/1934 дав дозвіл на прилюдні театральні вистави інсценізації Франкового „Лиса Микити". Пригадуємо, що дозвіл староства на допущення пєси на театральну сцену має обовязуючу силу не тільки на области дотичного староства, але й на всіх інших областях. Треба тільки в поданнях за кожний раз покликуватися на цей рескрипт старости, подаючи його дату та число.

— **З Українського лікарського Товариства.** В пятницю, 31. травня в год. 19. відбудеться у домівці Товариства при вул. Підвалля 7, І. відчит д-ра Т. Бурачинського: Про німецький стерилізаційний закон. 1622

— **Наша Служба Божа в радіо в Франкфурті н. М.** Частини з нашої Служби Божої, які співатиме хор питомців філ.-теол. академії у Франкфурті н. М. з німецькою допевідю о. д-ра Вергуна можна буде чути в неділю, 2. червня від години 9. рано.

— **Рільні осередки вязнів.** Цього року відбудуться перші жнива в пробних рільних осередках, зорганізованих міністерством справедливости на Шлеську і Поморі. На рілі осаджено 600 вязнів, що працюють під проводом спеціяльних інструкторів.

— **Реставрація Софійського Собору.** Українська рада народніх комісарів призначила 135.000 рублів на вступні роботи у звязку з реставрацією Софійського Собору в Києві. До роботи покликано московських спеціялістів від мозаїки і фресків, проф. Фролова, Юкина, Кіплінга (?) і архитекта Могилевського. Передбачується теж реставрація Андріївської церкви.

— **Вкрали 41 перстенів.** До крамниці ювілірів. Яжини при Марійській площі у Львові прийшли дві жінки й один мужчина та казали показати собі найдешевший рід брошок. Як вийшли, ювілір ствердив, що пропала йому касетка з 41 перстенями вартости 10.000 зол. Поліція є вже на слідах злодіїв, що є з бувш. Конгресівки.

— **Власник реальности злодієм.** Перед окружним судом у Львові станув 22-літній Ян Замроєвич, власник реальности на Знесінні, під закидом 33 мешканевих крадіжей, яких допустився в часі від липня до трудня п. р. Обвинуваченний вичитував в аконсах адреси осіб, що мають до винайму кавалєрські кімнати і приходив там, представляючись за студента університету або політехніки. Кінчилося на тім, що Замроєвич, користаючи з неуваги ломіяників, крав, що попало йому під руку. На розправі боронився безробіттям і недостатком.

— **Напад на кондуктора.** У трамваєвому возі ч. 10 на вул. Зибликевича придержано Влад. Шевчика, що пробував видерти кондукторові торбу з грішми.

— **„Доми людові" на Поліссі.** На українському Поліссі перестали істнувати „Просвіти", тепер зникають також українські кооперативи. Населення позбавлене національного виховання та задоволення своїх культурних потреб. Це використовують польські організації та інші чинники й започаткували широку акцію будування „домів людових". Полісся сильно загрожене!

— **Велике заворушення** вибухло в селі Несуловичах біля Олькуша. Три гаєві заскочили на краю ліса кількох хлопців, що стрясали з дерев хрущі. На вид гаєвих хлопці почали тікати, а гаєві пустилися вздогін. Нараз заступив їм дорогу господар Баран і запротестував, щоби гаєві толочили йому засіяне поле. Прийшло до сварки, при чому збіглися люди і поставилися грізно до гаєвих. Вони теж не злякались і дали до людей кількакацять стрілів, ранячи трьох хлопців і одну дівчину. На гук стріляниною прибігло зі села коло 150 людей і давай напирати на гаєвих, які мусіли схоронитись до ліса. На щастя, рани, які зазнали хлопці, не є тяжкі, бо походять від шроту.

— **Повітряна труба** перетягла в понеділок вечір над долинянським повітом і наробила великої шкоди в садах і будинках. Сила вихру була така велика, що зривала дахи з домів і завалила багато господарських будинків. Найтяжче потерпіло село Витвиця, де буря ушкодила м. і. церкву, на яку впало дерево, вирване з корінем.

— **Краєва хроніка.** В Бузі біля Сокаля втопився 24-літний пекарський помічник Мозес Фінкель з Любачева, що приїхав до свояків і поїв коні в ріці. — Перемиський суд засудив на 8 літ вязниці Стефана Гавришка зі Судової Вишні за грабунковий напад на млин.

— **Сушив стрільний порох.** Василь Петрик із Колодрібки біля Заліщик назбирав на полі військові стрільна, що залишились із світової війни та хотів видобути з них стрільний порох. Добутий порох сушив на кухні. Порох вибухнув і попарив дитину. Дитина на другий день померла. Петрика арештували.

— **Ціле село хоче перейти на жидівське.** До варшавського рабінату прийшла делегація білоруських селян зпід Пинська і заявила, що їхнє ціле село хоче перейти на жидівську віру. Рабінат відповів, що може сповнити їх бажання тільки тоді, коли на це згодиться адміністраційна влада. Тоді делегати звернулися до адміністраційної влади, але стрінулися з відмовою. Вони робили дальші заходи в Данцігу, але теж без успіху. Перед кількома днями вони знову приїхали до варшавського рабінату, щоби приняв їх на юдаїзм, і заявили, що святкують суботу, виконують всі жидівські обряди, а тепер хотіли би ще дати себе обрізати. Секретар рабінату сказав делегації, що їх прохання возьме рабінат під розвагу на найближчому засіданні. Як показується, збаламучені селяни належать до секти суботників, яка приняла багато обрядів зі старого завіту.

— **З Польщі.** У Варшаві хотять влаштувати в спеціяльному цирку небувалу досі імпрезу — боротьбу биків. — В Ряшеві засуджено Йосифа Барана з Високої на 2 роки вязниці за те, що застрілив Софію Боронь, яка, мовляв, кинула на нього чари.

— **Самогубство через корову.** Селянин Вінцент Турек у Поврознику під Мушиною купив у сусіда Войтіха Барновського корову за 193 зол. Коли завів її до дому, ствердив, що корова була хора. На другий день відвів корову до попереднього власника і зажадав звороту грошей. Одначе Барновський заявив Туркові, що грошей не зверне, а коли він обставав при своїм домаганні, Барновський сказав: „За моєю стодолою є груша, йди і повісся". Турек послухав ради і справді повісився на груші. Справою занялася влада.

— **Півтора мілярда спадщини.** З Австралії прибула вістка, що в липні м. р. помер у місті Сідней мільонер Абе Корнберг. А що він не лишив ніякої рідні, австралійська влада звернулася до польського уряду, бо небіжчик походив з Польщі, щоб евентуальні кревні зголосили претенсії до спадщини. Показалося, що найближча родина небіжчика, який походив зі Збаража, живе тепер у Тернополі і находиться в біді. Маєток Корнберга оцінюють на 60 мільонів фунтів штерлінгів т. є. півтора мілярда золотих.

— **Найшвидші кораблі світа здобувають стяжку.** В 1817 р. два малі кораблі вирушили з Міннесоти, щоб осягнути найшвидше свою ціль: Новий Орлеан. Їхали зі швидкістю 8 морських миль на годину і осягнули ціль рівночасно. В 1838 р. англійський корабель „Сіріюс" уперше переїхав простір з Квінстовн в Англії аж до Нового Йорку в Зл. Державах. Їхав 17 днів. Уже 2 роки пізніше корабель „Британія" зменшив час подорожі з Европи в Америку на 14 днів. У 1879 р. обіцяно вперше найшвидшому кораблеві „синю стяжку", яка мала властиво символічне значіння. Це відзначення основане на англійському ордері „стяжки з підвязкою". 20 років боролися англійці між собою за першенство. Але вже в 1870 р. німецький корабель „Фірст Бісмарк" перевищив їх. Опісля побив його корабель „Вільгельм Великий". Три роки пізніше осягає „Німеччина" 23 вузли на годину супроти давніших 20 вузлів на годину. Це рекорд. В 1901 р. „Кронпринц Вільгельм", а в 1903 р. „Цісар Вільгельм" є найшвидші. В 1906 р. був французький корабель „Провенс" найшвидший, тільки не додержувався для пасажирських кораблів наміченого і доступного шляху. Опісля здобуває „Мавританія" синю стяжку Англії назад. 20 років була ця стяжка в посіданні Англії. Потім здобуває її знову Німеччина, а саме корабель „Бремен". Французький корабель „Нормандія", який саме будують, буде найбільшим кораблем світа (80.000 тон містоти — 16.000 кінських сил). Також англійський корабель „Квін Мері", що його будують англійці, не лишиться позаду. Ці кораблі мають намір відібрати „Бремен" рекорд, себто символічну синю стяжку.

— **Меншинне вчительство в Румунії.** Як повідомляє черновецька преса, румунський уряд заманіфестував знову практично вороже відношення до національних меншин. Минулої осени іменовано в державних народніх школах меншинних учителів, що покінчили вчительські семінарії. В останньому часі шкільна влада одержала наказ повидалювати цих учителів з державної служби. З того видно, що ніякий учитель ані учителька, які покінчили професійну освіту, не мають тепер виглядів на посади в державних школах.

— **Стерилізація під Москвою.** В єринському шпиталі московської округи, як повідомляють „Ізвестія", піддано стерилізації 34 жінки у віці від 22 до 37 літ. Операцію переводив лікар Тургенев при помочі лікарки Перевезенцевої.

— **Телевізійні салі в Берліні.** В останньому часі відкрито в Берліні чотири телевізійні салі, доступні для публики тричі в тиждень. Вхід безплатний.

— **Електрика на службі виноградників.** Ненормальна погода цьогорічної весни причинилася до дуже невідрадних виглядів для виноградників. Врожай на виноград заповідається дуже погано. Маючи це на увазі, німецькі власники винниць над Реном пробують ратуватися при помочі електрики. Вони влаштували спеціяльні електричні проводи здовж і поперек своїх винниць і огрівають виноград електричними струмами. Покищо не знати, чи ця спроба вдалася. Але вже на око видко, що електризовані виноградні культури розвиваються краще.

— **Нові джерела нафти в Совітах.** В околиці Краснокамска пермської округи викрито нові нафтові джерела, що на думку геольогів належать до найбільших в Европі. Скількість нафти оцінюють на 12—15 мільонів тон.

— **Листи поїхали на полудневий бігун і назад.** Американська почта видрукувала окремі марки, присвячені Бирдові. Муж довіря почтового уряду Андерсен поїхав на Антарктиду, де в таборі Бирда остемплював 40.000 листів з марками Бирда. Тепер їде до дому. Тисячі збирачів марок чекають нетерпеливо його повороту.

— **Драма в Голівуді.** Голівуд є осередком багатьох видуманих фільмових сенсацій. А раз став він осереддям правдивої драми. З досі невияснених причин ранено тяжко Гольдвіна, директора великого кінового підприємства „Метро-Гольдвін Маєр". Втаємничені твердять, що в цьому причасна Анна Стен, улюблена і славна фільмова артистка, родом з Киева, яку зрештою саме Гольдвін зробив великою „зорею". Вона сперечалася з ним напередодні його поранення за висоту гажі. 260.000 долярів не здавались їй досить великою сумою, а також роля їй не відповідала. В суперечці подерла Стен контракт і відгрожувалась директорові. Ці відгрожування викликали підозріння, буцімто Стен ранила Гольдвіна. Доказів на це нема. Все овіяне строгою таємницею. Анна Стен живе у Голівуді. Її віллю береже поліція. Гольдвін лежить у санаторії і нікого до нього не допускають. Його стан не є грізний.

— **Відбирають землі морю.** Німецький міністер земельних справ перевів проект закону про осушення земель, покритих Північним морем, що посувається постійно в напрямі суходолу. На території, здобутій від моря, можна буде створити 2.000 фарм. Роботи потревають кілька літ і при них буде занятих кілька тисяч безробітних. Кошти робіт обчисляють на 85 мільонів марок. Осушуватимуть землі на гольштинському побережі, які заляло море в середніх віках.

— **Населення Німеччини росте.** Як стверджує статистика за 1934 р., населення Німеччини з кінцем тогож року дійшло до 66 мільонів 640 тисяч. На увагу заслугує значний зріст уродин у порівнянні з 1933 р. Коли в 1933 р. уродилося 227 тисяч дітей, то в році наступному було уродин 464 тисяч, отже зросли більше як удвоє. На кожну тисячку мужчин припадає 1058 жінок, отже Німеччина має майже два мільони жінок більше ніж мужчин.

— **Противники нового календаря.** В румунському селі Кукова департаменту Путна вісім селян, противників нового календаря, забарикадувалося в місцевій церкві і побили двох селян, що хотіли з церкви вийти. Поліцію, що хотіла вивести забарикадованих, також побито. Тому що інтервенція прокуратора в супроводі кількох жандармів завела, мешканці села напали на церкву і знищили її. Дві особи вбито, 8 ранено. Арештовано багато осіб і привернено спокій. Інцидент мав релігійний підклад.

— **Розладдя шлунка і кишок.** Спеціялісти недуг шлунка виказують поклад, що природну гірку воду „FRANCISZKA-JÓZEFA" можна горячо поручити як дуже успішний домашній засіб.

З нових видань.

ГОЛОС ПАСТИРЯ. Пастирські листи, наукові й популярні розвідки, статті й промови Й. Е. Високопреосвящ. Митрополита Андрея гр. Шептицького. І-ий том. Львів 1935, стор. 252. За дозволом і апробатою автора новий текст здалив о. Петро Дзедзик.

Перший том містить пастирські листи до духовенства та вірних (зокрема до гуцулів) Станиславівської Епархії (1899—1901)—(1904), як друге видання збірника започатковного з нагоди 35-ліття Й. Е. Митрополита на львівському престолі.

Хто колинебудь працював над життєписами наших владик, знає, як тяжко зібрати їх „послання", такі важні для їх праці і духа часу. З незвичайним трудом удалось нам при праці над вп. П. Білянським зібрати мало не комплет послань, незнаних навіть у бібліографії. Війна понищила парохіяльні бібліотеки, а комплет пастирських листів нашого Митрополита бачив я минулого року в Лаврові, де їх збирають культурні ігумени. Знаю, як такі листи Митрополита (як колишній капелян для вязнів при вул. Баторія у Львові та у військовім шпиталю в Бережанах) розхапували. Те саме у львівськім шпиталю. Це теж знаменита лектура для інтелігенції, світського духовенства і для взірця покори у черців.

Тому велика дяка трудолюбивому о. П. Дзедзикові, що дав нам їх у новій, повній книжковій формі. Деякі мовні чи друкарські помилки треба виправдати. Зате думаємо, що будоб ліпше пастирські листи до духовенства (аж до цьогорічних, знаменитих включно) дати в окремім томі, а окремо писані для вірних. Усі вірні приймуть це видання з великою пошаною і вдякою.

о. д-р Й. Застирець.

—o—

З театру.

ВЕЛИКИЙ МІСЬКИЙ ТЕАТР: *„СТУДЕНТКА"*, пєса на 10 аґ *Вікі Баум.*

Пєса з доброї повісти, відомої німецької авторки, що здобула великий успіх „Людьми у готелі". Історія боротьби молодої бідної студентки, яка надибує на своїй дорозі якнайбільші перепони та розчарування. Талановита дівчина, повна енергії має у душі промінь віри в красу життя. Не є це радість життям або потреба використати його пянкими порівами, а напів несвідомий інстинкт здорової, зрівноваженої розумної людини.

Приходить мент, коли треба рішитись: іти навпрямки чи довкільною дорогою? зректись улюбленої праці чи здобувати іншу, легшу? Питання це не поставлене в пєсі ні як теза, ні так виразно. Вачимо довкола головної особи цілий ряд інших більш-менше звязаних з нею чи привязаних до неї. Пєса розгортається відорваними картинами; не всі з них необхідні для цілости. Сильно драматичні (ці переважаються) чергуються з погіднішими. Глядач забуває, що на сцені і за сценою падають жертви; вся увага посереджена на дві головні особи, що на кінці подають собі руки у спільнім сильнім почуванні.

Пєса цікава, сильна, добре виведена і може мати довший успіх. Айхлерівна у заголовній ролі прегарна; решта артистів супроводить її гру гармонійним акордом.

м. р.

—o—

Із судової салі.

ЩЕ ОДИН ПРОЦЕС К. П. З. У. В ЛУЦЬКУ.

Недавно в луцькому окружному суді відбулася розправа проти мешканців с. Ярмолина **Ніканора Олексюка, Бориса Максимчука, Омельяна Корнелчука, Артема Супронюка та Гриця Супронюка,** яким акт обвинувачення закидав, що вони розповсюджували протидержавні комуністичні летючки й вивісили в селі комуністичний транспарент. У висліді розправи суд видав такий присуд: **Н. Олексюка — 3 роки вязниці, Р. Максимчук, Ом. Корнейчук і Ар. Супронюк — по 2 роки вязниці, Гриць Супронюк — до дому поправи;** як малолітньому кару завісили на 3 роки й віддали під догляд батьків.

ЖІНКА-КОМУНІСТКА.

Луцький окружний суд на виїздній сесії в Комлі засудив за комуністичну діяльність на 2 **років вязниці** мешканку с. Маневичі сарненського повіту **Христину Шишолик.** Х.

Зв'язок зі світом

дає „ДІЛО"

за 5 зол. місячно.

Дописи.

РІВНЕ.

Новий скандал у рівенському православному Соборі. Як загально відомо, українське рівенське громадянство не може добитись української Служби Божої. Доходило до того, що перед Великоднем збиралася українська рівенська гімназія виїздити до Луцька, щоб ученики могли говіти бодай вже під проводом владики Полікарпа, бо тутешній настоятель собору протоерей Яковлев не хотів гімназії на ту ціль відступити навіть пильничної церквички-катакомби на відправу Служби Божої. Щойно під загрозою аж такого скандалу остаточно сам о. Яковлев запропонував, щоб українська рівенська гімназія говіла в катакомбі під рівенським Собором, при чому дав запевнення, що для гімназії ця катакомба й на майбутнє буде до диспозиції. Хоч українська рівенська суспільність мала вже доволі нагоди переконатись, як чорна сотня дотримує приречень, остаточно згодилась і хотіла повірити у правдомовність прот. о. Яковлева. І ось не минуло й кількох тижнів, а вже кацапська чорна мафія показує знову своє праве обличчя. Отож у неділю 26. травня прийшла українська рів. гімназія та народня школа до Собору на гімназійну Службу Божу. І на диво, вхід до катакомби застали зайнятий на молодку. Хоч повідомлено про прихід обох шкіл прот. Яковлева, що саме служив у Соборі, протоерей не позволив відчинити церкви для учнів. І так прийшлось українським дітям, молоді та громадянству простояти дві години перед зачиненою святинею. Щойно гостра постава батьків та управи гімназії після виходу о. Яковлева зі Собору приневолила його відчинити церкву для молоді. При цьому о. Яковлев позволяв собі говорити до громадян підвищеним тоном, що тутешня, мало вироблена суспільність, на жаль, без протесту прийняла. На кожний випадок помислові люди вспіли поробити знимки, як то українська молодь перед українським Собором на своїй землі мусить годинами вистоювати, добиваючися вступу до своєї — неєвоєї святині. На кожний випадок не приносять усі ці сумні прояви й факти найменшої чести й українському громадянству, що з браку самопошани і розуміння ваги релігійного виховання у рідній церкві, а заразом через безхребетність і політичне невироблення не здобулося й досі на рішучі заходи супроти малоросійсько-кацапсько-безбожницької мафії, що панує у православній церкві.

Національну свідомість ширить українська книжка і преса, тому жертвуйте датки на купно книжок для наших братів на заході.

Спорт.

Ужгород. С. К. „РУСЬ" — Ф. Т. Ц. БЕРЕГІВ 2 : 0.

Із перенога знаменитої ужгородської одинадцятки забезпечила їй мистецтво підкарпатсько-словацької дивізії. Тепер буде „Русь", змагатись за мистецтво цілої Словаччини з мистцем словацької дивізії, Ч. С. Ц. „Братислава".

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

О. Пастернак: ПОЯСНЕННЯ ТРИЗУБА, ГЕРБА ВЕЛИКОГО КИЇВСЬКОГО КНЯЗЯ ВОЛОДИМИРА СВЯТОГО. Накладом „Учительської Громади" в Ужгороді. Стор. 44., вел. 8-ий. Ціна зол. 1·50.

Автор зібрав усі дотепер знані тризуби, виділив ім спільні знаки та пояснив їх значіння. О. Пастернак перший у нас подав позитивну розвязку нашого тризуба. Ця розвязка гостроумна і льогічна та виповнює прогалину в нашій літературі. Передне слово, що є властиво історичним введенням до цієї праці, написав проф. С. Шелухин. Книжка видрукована на гарнім папері, оплавлянка жовта з синім дружком.

ЖУРНАЛИ.

ДЗВІНОЧОК. Рік V., ч. 44 за червень.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Четвер, 30. V. год. 7·30 веч. „Студентка".

Пятниця, 31. V. год. 7·30 веч. „Студентка".

Театр Різнородностей.

Четвер, 30. V. год. 7·30 веч. „Перша весна Фанні".

Пятниця, 31. V. год. 7·30 веч. „Перша весна Фанні".

Кіна.

АДРІЯ: „Распутін — злий дух Росії".

АПОЛЬО: „Не хочу знати хто ти".

АТЛЯНТИК: „Хлопці з пл. Зброї" (на осн. Фр. Мольнара).

ВАНДА: „Ніч кохання" та „Небесні птахи".

ГРАЖИНА: „Азбука кохання".

КАСІНО: „Шукачі золота".

КОЛІСЕЙ: „Надя", та ревія „Цвітучі бони".

КОПЕРНИК: „Катюша" (Анна Стен).

МАРУСЕНЬКА: „Жид Зіс" (Конрад Райт).

МІРАЖ: „Під твою оборону", „Коханню все прощає".

МУЗА: „Людина, що продала голову".

ПАКС: „Голгофта".

ПАЛЯС: „Капітан Коркоран" (Власта Буріян).

ПАН: „Молодий ліс".

РАЙ: „Антко поліцайштер" (Дитина).

СВІТ: „Нана", „Серце полоцюги".

СОНЦЕ: „Людина - малпа", ревія „100 відсотків для вас".

СТИЛЕВЕ: „Ремо-Сатан" (Тигр-убійник) і ревія „У темпі вальса".

УТІХА: „Чортівський ковбой" і ревія.

ХИМЕРА: „Дівча з хмар" (Хозе Моліна).

Закордонне радіо.

Четвер, 30. травня 1935.

Відень (506,8) 10·20, 17·00, 0·15 Спів. музика, 12·00 Симф. концерт, 15·30 Камер. музика, 18·35 Пробоевини, 21·00 „Норма" оп. Белінія (трансм. із Фльоренції), **Кошиці** (259,1) 17·30 Жарт і гумор у слов. пісні, **Прага** (470,2) 9·30 Рел. пісні, 19·05 Військ. орх., **Париж** (1648) 16·45 „Хорий в уроснии" кон. Молієра в вик. арт. „Одеону", 20·45 Симф. концерт, **Берлін** (356,7) 14·15 Соністи, 19·00 Весн. танці й пісні, 20·00 Коли співає соловейко вес. муз. авд., **Кенігсвустергавзен** (1571) 11·30 Квартет оп. 18 а-дур Бетовена, 18·30 Вес. музика, **Кельн** (455,9) 16·00 Муз.-нов. концерт, **Ляйпціг** (382,2) 18·10 Спів, цитра, **Будапешт** (550,5) 17·35 Танк. музика, 18·50 Мадярські пісні в супр. циг. орх., 21·50 Військ. орх., **Мілянo** (221,1) 11·30, 13·05, 19·15 Легка й танк. музика, 17·05 Вок. концерт, **Рим** (420,8) 17·05 „Казамія" оп. Пістрія.

Пятниця, 31. травня 1935.

Відень (506,8) 12·00, 15·40, 22·10 Концерт, 14·00 Спів, 17·40 Соністи, 20·00 Вес. віденські мельодії, **Братислава** (298,8) 18·00 Вальси славних композиторів, 18·35 Словацькі нар. пісні, **Кошиці** (259,1) 19·00 Шуманові пісні, **Прага** (479,2) 20·00 „Король Вячеслав" поема Двожака, **Париж** (1648) 20·00 Пісні, 21·30 Вок. концерт, **Білгород** (437,3) 13·15, 16·40 Пісоньки, 21·30 Оп. арії, **Берлін** (356,7) 17·00 Вес. полудне, 19·00 Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·50 Скрипка, 20·10 Вес. муз. авд., **Кельн** (455,9) 16·00 Соністи (муз., сп.), **Ляйпціг** (382,2) 16·00 Форт. ресіталь, 20·00 „Дер Вафеншмід" оп. Льорцінга. **Мінхен** (405,4) 14·40 Форт. ресіталь, 17·00 Конперт, **Будапешт** (555,5) 17·30 Спів, 21·00 Симф. концерт, 22·20 Циг. музика, **Мілянo** (221,2) 11·30, 13·25 Легка музика, 20·35 „Фрасіта" оп. Легара, **Рим** (420,8) 17·05 Вок.-інстр. концерт, 22·30 Аргенські пісоньки.

Львівське радіо.

Четвер, 30. травня 1935.

9·00 Ранішня авд., 10·00 Богослуження, гр. пл., 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеор. вістки, 12·05 Театр. і кіноний огляд, Сільва рерум, 12·15 Муз. поранок; Театр Уяни! „Яків Ясінський" Авд. Міцкевича, 14·00 Музика з гр. пл., 15·45 Гутірка у фр. мові, 16·00 Весна на Поліссі, 16·30 Концерт орх., 16·50 Фейлетон, 17·00 Форт. ресіталь, 17·30 Авд. для дітей „Наші клопоти із стінною газетою, 17·50 Спорт. порадник, 18·00 Концерт соністів (муз., сп.), 18·00 Резерва, 18·45 Література в сусп. службі, 19·08 Музика з гр. пл., 19·45 Життя на Висні, 20·00 Концерт орх., 21·00 Театр. Уяни: Місто Санта Круз, 21·30 Музика з гр. пл., 21·35 Акт, фейлетон, 21·45, 21·47, 22·00 Спорт. вістки, 22·05 Реклям. концерт, 22·15 Концерт симф. орх., 23·05 Концерт малої орх.

Пятниця, 31. травня 1935.

6·30 Ранішня авд., 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 8·05 Авд. для новобранців, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольогічні вістки, 12·05 Музика в вик. малої орх., 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. дениик, 13·05 Гр. пл.: З ріжних країн, 13·55 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Пісні в вик. Целіни Наді (сопр. у супр. форт.), 16·00 Весна в горах, 16·50 Листи під дітей, 16·40 Арії та пісні в вик. Юрія Мосаковського (барит.), 17·00 Дискутуймо: Заведення чи родина, 17·15 Концерт із циклю: Пять століть камер. музики, 17·40 Авд. для хорих, концерт орх., 18·10 Фрагмент із пєси Фр. Шілєра „Димитрій", 18·30 Реклям. концерт, 18·45 Музика з гр. пл., 19·15 Театр. фейлетон, 19·25, 19·29 Спорт. вістки, 19·35 Арії та пісні в вик. Гавр. Матінсика, 19·50 Акт. фейлетон, 20·00 Турист. куток, 20·05 Муз. гутірка, 20·15 Симф. концерт, Іг. Дигас (спів), 22·30 Фрагм. „Одисеї" Гомера в перекл. Вітдіна, 22·45 Наукові методи викривання простуцків, 23·05 Концерт малої орхестри.

БІРЖА.

ГРОШ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·30—5·35 зол.

Нім. марка 1·72—1·78, фр. франки 34·90—35·00, шв. франки 171·50—171·85, фунти стерлінги 25·90—26·20, австр. шілінги 98·00 — 101, чеські корони 22·00—22·25, рум. леви 30·00—32·00, піри 42·00—44·00.

Золото: Долари 9·13—9·18, Франки фр. 34·80—35·60, Дукати 83·00—84·00, Корони 37·00—37·50, Рублі 4·75 — 4·85, 1 гр. зол. 5·924.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50, Фльорени 0·85, 1 гр. ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 43·00—44·00, 5 проц. дол. Б. Г. 51·00—53·00, 4 проц. Зол. Б. Г. 43·00—44·50, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 46·00—48·00, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 52·00—55·00, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позична м. Львова 46·00—47·50.

Премійки.

Долярівки 52·00 — 53·50, Інвестиційна 104·00—107·50, Будівельна 42·00—44·00.

ЗБІЖЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська дьоко Львів

	від	до	від	до
Фасоля біла	17·00—		21·00	

Інші курси незмінені.

ШИНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що ціни на масло не ставить з приводу нижкуючої тенденції; в дні 29. травня п. р. кооперативам платив за:

	дьоко Львів.
1 л. молока	0·15 вод.
1 л. сметани	0·70 „
1 к. яєць	2·35—2·40 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 24 сот.

Тенденція на масло нижкуюча, на молоко і сметану вдержана, на яйця сильна.

Маслосоюз повідомляє, що від 29. V. п. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, дьоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята від 40 дкг.	за 1 кг.	1·50	вол.
Мол. однор. кури І. кл.	„	0·90	„
Старі кури	„	0·80	„
Пантарки	„	1·90	„

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

Когутів, качок, гусей, індичок та індиків з огляду на кінець сезону не приймає.

ОПОВІСТКИ.

В жіночій гімназії Українського Інституту для дівчат у Перемишлі в класах нового типу обовязують такі самі оплати за науку, як у держ. гімназіях. Для незаможних учениць передбачені знижки. Школа має повні права державної гімназії. При гімназії зразково уладжений інтернат. Речинець вступних іспитів до кляси І. і кл. II., III. нового типу та VI. — VII. гуманістичного типу оголосять пізніше. Подання для допущення до іспиту вносити до 8. червня п. р. до Дирекції гімназії, вул. Татарська 6. 1618 1—2

На Рідну Школу зложив Вп. П. Степан Паладійчук 10 зол. замість вінка на могилу Дорогої Матері Своєї бл. п. Анни Паладійчук, померш. 4. травня п. р. в с. Шупарні, Бориславського повіту. 1623

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Пані, Панове! Першорядне укр. фризерське заведення Кузика, Городецких 4, біля апт. Терлецького. **Для Пань тревала ондуляція пар.** 1611 2—10

Перероблює ковдри по зол. 2·50, пухову зол. 4·—, матраци зол. 5·—, в один дні. S. Скібінський 3-го Мая 4. 1550 4—4

Наука писання на машинах, місячна оплата пять золотих. **Переписку і відбитки** — приймає Романська, Зиблікевича 5 1562 8—10

Фортепіян короткий, приємний у знаменитім стані продає Бартошевський, Пекарська 15. I. п. 1553 9—10

10.000 мужеських сорочок продає від зол. 2·25 Новочасна вирібня **„Ренома"**, Львів, Сонішна 9. 1510 16—22

Приймy одну особу на літнисько в Сямбірщині на червень, зол. 2·50 денно, — близько ліса і ріки. Близші інформації Администрація „Діла" „Літнисько". 1—2

На Зелені Свята

Хто прийме на час вакацій ученицю „Груду" без матері і даху над головою. Ласкаві зголошення на адресу батька б. рахун. старшини УГА Івана Заремба, невиліченно хорий у міському заведенні, Львів, вул. Білінських ч. 9. 3—3

Вітрівки імпрегновані, найдешевше дзеркало: „Палюм", Гетманська 22. побіч Музею. 1452 6—7

Новітня робітня обуви Івана Іваськи при вул. Личаківській 18, виконує найновіші зразки мужеської, люксусової обуви. Спеціяльність ортопедична обуви. 1580 12—30

ОГОЛОШЕННЯ.

Вирібня музичних інструментів

Фр. Невчик

Львів, вул. Городецька ч. 25. — Телєфон 225-76

поручає всілякі музичні інструменти, приладдя і виконує направи по конкуренційних цінах.

Цінники на бажання. 41/91 2—20

ПЯНІНА першорядні по знижених цінах на догідних умовинах. Купно продажа. Заміна уживаних інструментів

Новацкий, Пілсудського 17. 698 49—50

АЛЬФОНС ДОДЕ.

МАЦІЦЬКИЙ

Переклад із французької мови М. Рудницького. — Ціна 1·— зол., з почтовою пересилкою 1·30 зол.

ГОРДІЙ БРАСЮК.

БЕЗПУТНІ

Ціна 0·50 зол., з почт. перес. 0·65 зол.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 141 (14.039). Львів, пятниця 31. травня 1935. Pocztowa opłatę opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Добрі відсотки
Найбільшу певність
Інтратний інтерес
Спокійну голову
Тривке опроцентування
Естетичну книжечку
Резерву на старість

будете мати — складаючи свої ощадности в Кооперативному Банку „ДНІСТЕР", у Львові, вул. Руська ч. 20.

Українська делєґація у міністерстві внутрішніх справ.

Дня 29. травня 1935. прийняв міністер внутрішніх справ п. М. Зиндрам-Косцялковський українську делєґацію у складі пп. ред. Василя Мудрого, посла Остапа Лущького і секретаря Володимира Целевича. Делєґація обговорила актуальні проблеми з ділянки суспільно-господарських, культурних і самоуправних справ.

Делєґація Наукового Товариства ім. Шевченка у міністра освіти.

Дня 29. травня п. р. прийняв міністер освіти п. Вацлав Єнджеєвич делєґацію Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові в особах голови Т-ва проф. д-ра Івана Раковського і членів Виділу радн. інж. Ю. Мудрака та інж. д-ра Е. Храпливого. Делєґація обговорила справи, звязані з діяльністю Наук. Т-ва.

Того самого дня була та сама делєґація й у міністра внутр. справ п. М. Зиндрама-Косцялковського.

Перед переворотом у Франції?

ФІНАНСОВА КОМІСІЯ ВІДКИНУЛА ПОВНОВЛАСТИ ДЛЯ УРЯДУ.

ПАРИЖ, 30. 5. ПАТ. Вчора відбулось у гревиді ради міністрів засідання фінансової комісії палати послів під проводом пос. Мальві тому, щоб недужий прем. Фляндєн міг виголосити експозе. Прем. Фляндєн у довшій промові подав мотиви чому уряд домагається від палати послів широких повновластей. Уряд хоче рятувати кредити і валюту та зломити фронт міжнародніх спекулянтів. Акція спекулянтів тепер не грізна, але може бути грізною, коли обхопить маси громадянства і викличе недовіря серед громадянства до стабілізації франка. Повновласти можуть перешкодити девалюації. На питання чи проект уряду не суперечить конституції премієр пригадав прецеденс в 1926 і 1934 р. додаючи, що проект уряду вповні згоджується зі засадами конституції. Уряд не мав дотепер змоги, щоб хопитись засобів, якими зломив би акцію спекулянтів. Покищо уряд не може подати подробиць тих заходів, яких задумує вхопитись. Одначе може запевнити, що не обнижить нагально видатків, головно платень державних урядовців і службовців, які і так мають дуже обмежені засоби істнування. Зате уряд зреформує закон про суспільні обезпечення. Далі уряд поробить заходи, щоб ожинити господарське життя. Премієр домагався, щоб перевести дефляцію податків.

Авас повідомляє, що фінансова комісія відкинула проект про надзвичайні повновласти для уряду більшістю 25 голосів проти 15, один здержався від голосування.

Опісля комісія одноголосно приняла внесок, щоб уряд видав розпорядки проти внутрішніх і зовнішніх спекулянтів.

НЕРВОВА АТМОСФЕРА.

Ліва преса б'є в дзвін на тривогу, що праві організації і т. зв. „фашистівські" союзи підготовляють збройний переворот у Франції під проводом колишнього префекта поліції Шіапа і ген. Вегана. Права преса обвинуачує знову соціялістичні і комуністичні напіввійськові організації, що вони плянують державний переворот. Ці поголоски ще більше поширюють недовіря серед громадянства, тимбільше, що фінансове положення Франції дійсно погане. Деякі кола побоюються, що коли слабий уряд прем. Фляндєна далі залишиться при влади, крайні ліві елементи зможуть за цей час сконсолідуватись.

ПРЕМ. ФЛЯНДЕН УСТУПИТЬ?

Кружляють поголоски, що прем. Фляндєн добровільно уступить з цілим урядом і цілу відповідальність за майбутні події скине на своїх противників у парляменті і таким чином стягне на них напади широких мас.

НАГЛИЙ ВІДПЛИВ ЗОЛОТА З ФРАНЦІЇ.

Англійська преса пише, що панічна втеча золота з Франції до В. Британії тревае далі. Кораблі перевозять навіть 5-тоннові посилки золота. Подорожні перевозять зі собою багато золотих грошей і золоту біжутерію. Поштовий корабель з Бульон перевіз до пристані Фолькстон посилку золота, вартости пів мільона стерлінгів.

Кораблі, які в найближчих днях відідуть до Злучених Держав, заберуть теж більші посилки золота. Французький корабель, великан „Нормандї", який в середу їде до Ню Йорку, забере зі собою теж більшу посилку золота.

ПЕРЕД ДЕВАЛЮАЦІЄЮ ФРАНКА.

ЛЬОНДОН, 30. 5. ПАТ. Банкові кола лондонської Сіті вважають, що вістки англійської преси про девалюацію франка перебільшені. Покищо не дійде до девалюації франка тому, що французький уряд покищо не вичерпав усіх засобів оборони франка. Одначе банкові кола Сіті переконані, що франка не вдасться вдержати на довшу мету на теперішнім рівні і скоріше чи пізніше дійде до його девалюації.

Німеччина змагає до порозуміння з Італією.

ПРЕМ. ҐЕРІНҐ ПОЇДЕ ДО РИМУ?

Прем. Ґерінґ, який відбуває тепер подорож по Балкані, задумує приїхати до Риму. Німецький уряд робить заходи, щоб зміцнити свої політичні впливи в полудневій і східній Европі, які зменшились після світової війни. Німецький амбасадор у Римі з доручення свого уряду робить заходи, щоб Мусоліні призначив з візитою прем. Ґерінґа. До Риму виїхав би прем. Ґерінґ не безпосередньо по закінченні своєї подорожі по Балкані, але щойно з кінцем червня ц. р. Німеччина робить заходи, щоб дійти до порозуміння з Італією. Його має підготовити в Римі прем. Ґерінґ. Підчас візити в Римі прем. Ґерінґ обговорить участь Німеччини у наддунайській конференції і австрійську проблему.

МАТЕРІЯЛИ ДО НАШИХ ВИЗВОЛЬНИХ ЗМАГАНЬ

найдете у книжці Михайла Галущинського п. наг.

З Українськими Січовими Стрільцями,

що подає багато подробиць з життя нашого Січового Стрілецтва. 216 сторін друку на дуже гарному папері.

Ціна зол. 1·90. Порто 30 сот. Замовляти в „Ділі". 3—7

Знову зріст радянофільства на північно-західних землях.

Волинь, 29. V. 1935.

I.

Після розвязання партії „Сельроб-Єдність" на північно-західних землях настало деяке затишша. Причинився до того й розгром важніших клітин КПЗУ. Але ми вже тоді казали, що комуністична робота на цих землях не спинилася. Навпаки, вона зміцнилася, лише набрала інших форм: законспірувалася, звузила свій безпосередній людський обект і від роботи назовні, демонстраційної перейшла до підмінування життя з підпілля.

Декому, а навіть політичним чинникам здавалося, що комуністичний та комунофільський рух на наших землях заломався й спинається. Дехто набірав переконання, що фізична сила цілковито вистачає до знищення комуністичних вогнищ та до спинення комунофільської пошести чи правильніше — психози серед селянських мас.

Було це в 1932 р. в часі закриття всіх ще істнуючих „Просвіт" на Волині. Комуністи дотримуються тактики влізати в легально істнуючі організації. Нема нічого дивного, що намагалися вони втиснутись і в „Просвіти". Але вина в тому була не „Просвіт", а в унеможливленому розвитку контрокомуністичних первнів — національної свідомости й національної культурно-освітньої практики. Не організм винен, що в ньому розвиваються хороботворчі мікроби, а все те, що не дало розвинутися відпорности цього організму.

Тимчасом рішаючі чинники допустилися суттєвої помилки: щоб знищити комуністичні зарази, вищилося саме те, що було наче антисептичним заходом — український національний рух та українські організації, що мали на меті оздоровлення життя.

В висліді — подвійне ослаблення духа мас. Українські діячі Волині звертали увагу вказаних чинників на їхню помилку.

— Панове гадають, — було сказано одній делєґації в 1932 р., — що не дамо собі ради з комуністами?

— Так, — була відповідь, — ми лише, національні групи, можемо дати собі раду. З ідеєю можна боротися лише контрідеєю.

Ця відповідь нічого не змінила. Зате події, які підтвердили її, здається, вплинули на актуалізацію проблеми в ширшому масштабі. Але помітної зміни в тактиці й засобах не видно.

Комуністи й їхні практиканти-сельробівці не дуже плакали, коли щезали „Просвіти" й кооперативи й не попадали в розпуку, коли найбільш ворожі їм національні українські партії не мали змоги робити ніяких нарад, а „Сільський Господар" основувати кружки і т. д. Обрахунок комуністів був ясний і зрозумілий: по-перше, не буде української протиакції, а по-друге, на незадоволенні мас найлекше жирувати.

Сприяло їм ще одно психольоґічне явище в утраквістичних і спеціяльно творених україн-

ських організаціях вони були ще незнані. Там не було ще необхідної чуйности. І вони почали туди залазити — в ріжні кулка, хати, союзи. Відомий факт, що вони опанували й розклали робітниче обединання „Волиньске Зєдночене Праци". Відомо й те, що вони масово зголосилися закладати „Просвітянські хати", що, зрештою, їм не вдалося.

Настрої сел, позбавлених національних організацій та національно виховної праці, законспіровані комуністи використали дуже широко. Навіть уважали за потрібне заманіфестувати свою силу й успіхи. Зробили вони це як у минулому, так і в цьому році на 1. травня. Про минулорічні надзвичайні заходи проти них у деяких повітах була свого часу голосно мова. Потреба таких заходів виринула й у цьому році. Ясно, що ті, які використали для протидержавної роботи часто-густо темних, малосвідомих поліщуків, самі встигли добре заховатися і зі своїх нор придивлялися наслідкам своєї акції.

Організатори комуністичних першотравневих виступів використали лише господарську кризу, особливо дошкульну для Полісся, й огірчення з приводу унеможливленого національно організованого життя.

Але — помилкою було б думати, що ті сільські маси, що їх на кожному кроці називають „комуністами" й комунізуючими, в дійсности є ними.

Ні, це здебільша лиш люди бідні, сварителячені та реагуючі почуваннями. До того ще ці люди темні, в стадії національного пробудження й мук духових народин, що легко переходить у фермент. У легальних українських національних організаціях під кермою одиниць, що докладно визнаються в людському матеріялі і його потенціяльних можливостях, ті люди займались би дозволеною культурною роботою і ніччим більше. Коли ж вони не мають змоги такою роботою займатись, вони йдуть на гачок гасел, що там над Дніпром і в степах існує цілком вільне національне життя та стають через те щонайменше — радянофілами.

Не комунізм, як такий, а саме тута за цим національним життям (почасти й злидні) викликує знову серед наших волиняків і поліщуків — зріст радянофільських настроїв.

Чим пізніше буде виправлена згадана вище помилка, тим гірше для обох сторін: і польської державної і української національної.

Selex.

Отруя для Европи.

(Кореспонденція з Риму.)

Рим, 24. V. 1935.

Ті правдиво великі світочі европейської цивілізації до самої глибини серця обурюються, що Франція з Совітами підписала військовий договір. В їх голові ніяк не може поміститися думка, що Франція, одна з посестер старої латинської культури, підтримує і зміцнює Совітський Союз, який із мефістофільськи скритим, глумливим усміхом приготовляє Европі останній удар.

До цих палких і відданих оборонців Европи належить Франческо Конполя. І писання його і виклади мають завсіди одну, ясну провідну думку: світом мають правити чотири потуги — Англія, Італія, Німеччина, Франція.

Большевизм, який є отруєю для Европи, вилекала сама Европа, головно в добі іллюмінізму. Цей іллюмінізм перейшов у XIX. ст. в Злучені Держави. І не дивно, що ті Злучені Держави стали чинником антиевропейським. Найбільший антиевропеєць був Вільсон, який своїми чотирнацятьма точками кинув Европу в той стан, у якому й сьогодні бачимо.

Та про ці цікаві, і то дуже цікаві думки Франческа Конполі ми, може, іншим разом ширше розкажемо. Тепер хочемо переповісти його останню статтю п. н. „Лявель у Москві". Появилася вона знову передовицею в щоденнику „Газетта дель Пополло" з дня 18. травня 1935. ч. 119. Написана в тім самім острім тоні, в тім самім рубнім стилі, що й стаття „Сила „ладу", яку ми в одній із наших останніх кореспонденцій передавали.

Стаття „Лявель у Москві" починається:

„Франко-совітський договір, це, з першим травнем, уже факт доконаний. Міністер Лявель, завязаний наслідництвом із Барту, який особисто всетаки вагався, — був примушений уступити під подвійним складним натиском — і легко це сказати — з нутра і зовні. З нутра — мусів піддатися волі Еріо і соціял-радикал-масонерії, від яких парляментарно залежить міністерство Фландена, і які знову, після Ставіського і після 6. лютня, залежать, щодо їх виборчої фортуни і їх судової недоторкальности, від солідарности „антифашистівської" барона Блюма і від Front commun, який врешті, як про це всі знають, через комуністів маневрує Москва. Зовні — мусів піддатися примірним методам дипльоматії товариша Літвінова... і, з другого боку, приказаним напорам і застрашуванням — теж легко сказати — Малої Антанти, а особливо Бенеша і ще особливіше, Тітулеску. Ці панове, що вже від довшого часу привикші командувати в Ке д'Орсей, як це кожному відомо, — категорично загрозили саботувати всякими способами франко-італійську співпрацю для оборони надунайської Европи перед націстичним германізмом, якщо франко-совітський договір не був би негайно підписаний.

„...Тепер міністер Лявель... поїхав у Москву, щоби там зібрати квітучі вінки найновішої товариської багатомовности народніх комісарів. Які овочі достигнуть із цих квітів, побачимо дещо пізніше. Тимчасом французька публична опінія, в широкій мірі, і то в колах вищих і тих, що бачать справу ясно, не є вдоволена, і не піддається. Більша частина преси й то найповажнішої — як „Квотідіен", „Матен", „Журналь" — не перестає вперто говорити про абсурдальність і про небезпеку договору. І не вагається уживати гострих слів проти „уряду (московського), який прийшов на місце зрадників Берестя Литовського, який заходиться викликати революцію в усьому світі"... Що саме закидає французька преса? Дехто каже: відома „автоматичність" обовязку кожного контрагента негайно виступити з війною, якщо другий є заатакований, існує, чи не існує та „автоматичність"? Як не існує, — як хотять витолкувати, майже виправдуючись, офіційники, — то договір, у дійсности, нічого не означає, а цей союз, розуміється, обридливий, не надається до вічого. Гірше — надається лише на те, щоб акредитувати і консолідувати монструальний совітський режим, здегустувати зовсім Польщу і викликати безрадність в опінії Англії та Італії... і врешті заколисати і приспати французьку опінію в новій фальшивій омані безпеки. Ще гірше, бо цей пакт служить на те, щоби практично розброїти „французький уряд перед комуністами в нутрі і додати їм відваги до всяких задиркуватостей. Якжеж „автоматичність" істнує, то є війна. Війна (слід розуміти) якою Франція піде на Німеччину, як Німеччина заатакує Совіти, але якою Совіти не підуть проти Німеччини, як Німеччина заатакує Францію. А не підуть Совіти війною поперше тому, бо внутріщньо не можуть; по друге, бо між кордонами російськими та німецькими находиться Польща, — себто вісімсот кільометрів території і держава і військо, які за ніщо не допустять, щоби туди перейшов хочби один большевицький вояк; по третє, бо відома вже льояльність наслідників Берестя Литовського напевно не буде вагатися пірвати договір, коли цей договір накладає невигідний обовязок.

„Деякі французи ще більше кажуть. „Автоматичність" певна, а й не менше певною, бодай по інтенціям Москви, є війна. Бо Москва захотіла того договору саме, як провокаційного інструменту, щоби викликати вибух нової франко-німецької війни, а вслід за тим, фатально, нову европейську війну: війна, по надіям Москви, підбехтувачка й матір загальної революції; війна, в якій Совітський Союз участи не візьме, а як і візьме участь, то лише тоді, коли буде йому здаватися вигідною хвилина, щоб зброєю підперти загальну соціяльну революцію, яка по ній, Москви, планам, зродиться з війни. Поглибити ріжниці між західними европейськими націями, викликати війну між західними европейськими потугами, щоб ця війна приспішила загальну революцію, — це один із обявлених канонів большевицької доктрини. Так написано в святих книгах комуністичної релігії Москви: свого часу сказав це Ленін, повторив це й Сталін, а ще з більшою енергією проголосив це Ворошилов. Врешті, саме в цих днях, потвердив це жидівський сатрап соціялізму Франції Леон Блюм і комуністичний „Юманіте": перший — коли говорить, що як Совіти заатакують, то Франція „в кожному випадку мусить піти війною"; а другий („Юманіте") коли кричить, що договір не ослаблює, а додає відваги і посилює революційну комуністичну акцію у Франції. І це виявляє вверху протирічність, що ті самі люди з Москви від Совітів просять міліторного союзу у Франції, а від Третього Інтернаціоналу піддержують і підюджують у Франції антимілітаристичний комунізм. Нехай ніхто не думає виясняти нам, — додають ті французи, — лякаючи нас дилемою: або небезпека російська, або небезпека німецька. Ця дилема фальшива. Російська небезпека, яку ми самі сконсолідували і зміцнили, не виключає німецької небезпеки, а підсумовує їх... Ні, з другого боку, нехай нас ніхто не переконує страхопудом можливої злуки російсько-німецької, яка обминається саме договором. Бо, або націзм і большевизм — які є, найперше, двома містичними, а як такі, незближальні (intransigenti) — є справді протилежними і між собою не згідними, а тоді вони лишаються противниками і без договору; або матимуть інтерес дійти до згоди, а тоді погодяться проти договору, — навпаки: погодяться ще догідніше і корисніше і з небезпекою для нас у тіні договору.

„...У всякому випадку три речі для нас відомі. Перша, що большевицька Росія заключила з Францією договір, не відмовившись ні трішки від своєї містичної програми соціяльної всесвітної революції, ні від своєї діяльности руїнного розкладу; себто договір підписала зі злою вірою. Друга річ, що тому з таким запалом, і можна сказати, так нагально захотіла договору, бо чується у небезпеці, а знаючи, що сама вона не зможе робити війни, то волить, щоби подлі і прокляті буржуйські потуги билися тимчасом для неї. Трета річ, і послідовна, це та, що якби казус федеріс мусів справдитися, то Франція, що ще зберігає буржуйський забобон національної чести, дотримає честь свого підпису, а Росія, що вже позбулася таких низьких забобонів, добре буде гляділи, щоби не пхатися, де не треба. І це справді жахливе, що Франція, а з Францією фатально й ми, себто західна Европа, а бодай латинська Европа, може одного дня бути втягнена у війну, проливати кров своїх синів — наших синів, — щоби захистити істнування московського большевизму, себто оборонити найгіршого свого ворога і своєї цивілізації, а в кожному випадку *оборонити найжахливіше і нелюдське колективне божевілля, яке нравістило людство*" (Підкр. М. З.)

„Справді ніяк не можна зрозуміти задля якої фатальної „ідея фікс" Франція опирається, щоби за всяку ціну покласти перепону ексклюзивному німецькому ферментові навіть на шляху російського Сходу. „Як не хочемо, щоби зачинений котел кипятку, доведений до високого тиснення, не вибухнув із нашого боку, треба йому допустити шрубку з противного боку. І не треба говорити, що Німеччина, поконавши Росію, одного дня ще сильніша і певна себе, знову загрожувала б західові. Росія завсіди імпотентна вести побідні війни поза своїми кордонами, на своїй території, від Карла XII. до Наполеона, завсіди вишила своїх найздників..."

Тут ми скінчимо, як бачимо, дуже цікаву статтю Фр. Конполі. Щодо непереможности Росії на її території, то автор підходить до цього питання не так із боку історичного, як радше з політично-стратегічного. А саме: вже ось у другій його статті помічається ледви-ледви помітна симпатія до Німеччини. Не лише у нього: і в урядових офіційних колах помітне втихомирення дотично Німеччини. Тому, доказуючи Франції непереможність Совітів на її території, автор може мати ціль, мовляв, лишіть, нехай німці йдуть туди, де заносить небезпекою, то й нічого боятися Німеччини. Хоч сама Італія здає собі справу, що Німеччина, коли піде на Совіти, то на те, щоби осягнути свою ціль.

Треба ще зазначити, що всі думки в наведеній статті, як бачимо, мають свою підставу, вони не зловлені з повітря...

М. Завамський.

Ширіть наш часопис!

В год. 7·30 **Великий Театр** В год. 7·30
Нині **„СТУДЕНТКА"** Віки Баум
пєса в 10-ох образах
гостинний виступ Ірени Айхлєрівної.

Сьогодні в год. 7·30
Театр Ріжнородностей
„Перша пєса Фанні" прізвище
Г. Б. Шова завсіди дає гарантію доброї забави

Ще про приріст польського населення у Львівщині.

I.

З великою цікавістю читав я статті в „Ділі" про стан населення у Львові та львівському повіті і зміни, що серед нього зайшли за останніх 50 літ. Ті зміни, особливо у львівському повіті, йдуть без сумніву у нашу некористь.

Думаю, що не від речі буде, коли зверну тут увагу на ще одну причину зросту польського населення у Львівщині, про яку у згаданих статтях „Діла" не було згадки. А тою причиною є польська парцеляція, яка ведеться у львівському повіті здавна та пособляє щораз більшому напливові польського елементу з заходу у цей повіт.

Львівщина є мені близька по походженні і по колишній у ній праці. Тому памятаю добре парцеляцію маєтків дідича Стшелецького в *Куликові*, *Деперові* та *Руданцях* між 1902—1905 роками, коли в тих місцевостях осіло найменше 100 польських родин, які переселились туди із польських повітів західної Галичини. Число тих родин нині через природний приріст певно вже подвоїлося.

Дальше знаю, що по війні пішли під частинну парцеляцію, себто польську кольонізацію, також маєтки дідича Кшечуновича з *Ярчова Нового* та *Підлісок Великих*. Мабуть подібні парцеляції переведено і в інших селах львівського повіту, що теж дістали гостей із заходу, мазурських кольоністів.

Ось ще одна причина зросту польського населення у Львівщині. *І. П.*

II.

Слідкую здавна за розвитком міжнаціональних відносин у львівському повіті, тому статті „Діла" про статистику населення в цьому повіті прочитав я дуже уважно та з величезним зацікавленням. Гадаю, що не від речі буде, коли подам тут статистику українських культурно-освітніх та економічних установ у Львівщині, бо ця статистика вчить вас хіба найкраще, як стоїмо та що з себе уявляємо в цьому повіті.

Отже на 128 громад маємо у Львівщині: 78 читалень „Просвіти", з того 11 мертвих; кружків „Рідної Школи" 83, з того 8 мертвих і 8, що проявили дуже слабу діяльність; кооператив ріжного роду понад 80; кружків „Сільського Господаря" 38, з того 8 мертвих; „Лугів" (на нових статутах) 38, з того 8 мертвих; „Соколів" ок. 10 і кружків „Союзу Українок" 9, з того 4 мертві. Ось і ввесь наш дорібок у повіті, що окружає своїми місцевостями столицю краю, до якої посилає щорічно частину свого населення в характері домашньої служби, всякого роду робітників тощо. З тих цифр, що їх я подав вище, видно також найкраще, як багато поля у нас лежить іще облогом і скільки праці ще перед нами.

Тому всі свідомі наші люди повинні забратись до праці на цьому загроженому терені з подвійною енергією та з найбільшим запалом. Мусимо не тільки втримати й розбудувати існуючі тепер українські установи, але й позакладувати їх всюди там, де їх ще нема, а де повинні конче бути! Тільки витревалою, зідливою та плянovою працею всіх українських громадян (ок) зуміємо поставити таму польонізації та відперти наступ на душі нашого населення у Львівщині. *Б.*

Національну свідомість ширить українська книжка і преса, тому жертвуйте датки на купно книжок для наших братів на заході.

Д-р Андрій Чайковський проти євангеликів.

Лист до Редакції.

Від сеніора українських письменників, Вп. д-ра Андрія Чайковського, ми дістали такого листа:

Високоповажаний Пане Редакторе!

Прошу не відмовити мені прислуги і помістити у Вашому цінному часописі слідуючу мою заяву:

В числі 4. часопису „Віра і Наука" за квітень 1935 р. у статті п. пастора В. Кузіва під заголовком „Тому десять літ" згадано моє призвище в такий спосіб, що виходило наче я був протектором евангельського руху в Коломиї.

Заявляю, що з евангельським рухом я нічого спільного не мав і не маю, бо вважаю його шкідливим для нашої Церкви і Народу.

Згаданих у статті англійських громадян я прийняв у своїй хаті як гостей, що хотіли мене особисто пізнати та поінформуватися про наше життя.

Прошу прийняти від мене сердечну подяку за цю прислугу, з належним поважанням

Д-р А. Чайковський.

24 німих адвокатів.

НЕБУВАЛІ ІСТОРІЇ У ПРАКТИЦІ ТЕРНОПІЛЬСЬКОГО СУДУ:

Небувала судова практика. Визначення 24 оборонців з уряду, хоча всі обвинувачені мають оборонців з вибору.

В „Ділі" ч. 138 з 28. травня ц. р. у статті під наг. „Перед великим політичним процесом в Тернополі" була вже згадка, що в днях від 5. до 15. червня ц. р. відбудеться перед судом присяжних в Тернополі карна розправа проти 24 українців з тернопільського, теребовельського і збаразького повіту, обвинувачених у приналежности до ОУН (Організації Українських Націоналістів) — отже за злочин державної зради зі ст. 97 § 1 карного кодексу. Предсідник розправи віцепрез. окружного суду в Тернополі д-р Леонард Вендриховський визначив у повищій карній справі проти Олександра Стешина і тов. до II. К. 384/35 постановою з 10. травня 1935 для кожного обвинуваченого окремого оборонця з уряду зпоміж місцевих адвокатів, отже разом 24 оборонців, у цьому 5 українських, 2 польських і 17 жидівських адвокатів. Між визначеними оборонцями є теж посол д-р Степан Баран. Всі обвинувачені до одного мають вже оборонців з вибору, а тим самим не потребують цілковито оборонців з уряду. Одного обвинуваченого боронить місцевий адвокат м-р Осип Гринкевич, а оборону 23 обвинувачених розділили між себе м-р Володимир Старосольський і д-р Степан Шухевич, адвокати зі Львова, що прийняли оборону, перестудіювали акти і конферували вже з обвинуваченими у слідчій вязниці.

Обовязуючий кодекс процедури карної (к. п. к.) знає інституцію конечної оборони обвинуваченого на розправі, а саме зі ст. 87 на розправі перед судом присяжних і зі ст. 88 взагалі у слідстві і перед городським судом, якщо обвинуваченій а) не укінчив 17 літ, б) є глухий або німий і в) заходить узасаднений сумнів його осудности. У повищих випадках оборонця з уряду назначує предсідник суду, але тільки тоді, коли обвинуваченій не має оборонця з вибору (ст. 89 а) кпк.). З постанови ст. 89 а) кпк. видно ясно, що у випадках, де вже обвинуваченій має оборонця з вибору, суд не може йому визначити ще також і оборонця з уряду, якщо визначив його перед тим, то має його звільнити з оборони. Очевидно, не можна тоді змусити оборонця з уряду до того, щоби проти своєї волі брав участь безперервно у цілій розправі.

Установлений оборонцем з уряду у повищій справі пос. д-р Баран вніс дня 25. травня ц. р. просьбу до окружного суду в Тернополі, щоби звільнили його від обовязку оборонця з уряду обвинуваченого Василя Пастушенка, мотивуючи це тим, що в часі від 5. до 15. червня ц. р. має бути скликана надзвичайна сесія сойму, у котрій він як посол є обовязаний взяти участь і дальше що Начальна Рада Адвокатів у Варшаві ще минулого року заборонила всім адвокатам, що є послами або сенаторами, взагалі виступати в суді в характері оборонця у всіх карних справах, де обвинуваченій відповідає за злочини державної зради або шпіонажі. Заміту з ст. 89 а) кпк. д-р Баран не підніс, бо тоді не знав ще, чи обвинуваченій за злочин з ст. 97 § 1 кк. Василь Пастушенко має вже оборонця з вибору, а про це довідався щойно пізніше.

На повищу просьбу дістав пос. д-р Баран таку судову постанову:

Sąd Okręgowy w Tarnopolu. Wydział II. karny dnia 27. maja 1935. Sygn. akt. II. K. 384/35.

Do Pana D ra Stefana Barana w Tarnopolu.

Na prośbę Pańską z dnia 25/5 1935 — II. K. 384/35 o zwolnienie go z obrony oskarżonego Wasyla Pastuszenki przed Sadem Przysięgłych, zawiadamiam Pana Obrońcę, że prośby jego nie uwzględnia się dla braku przyczyn ustawowych, a nadto zawiadamia się, że wyznaczenie obrony z urzędu nie koliduje z sumieniem i przekonaniem Pana jako Obrońcy i Posła na Sejm, ileże nie jest to obrona z wyboru, lecz spełnienie obowiązku urzędowego, nałożonego po myśli art. 89 kpk.

Dr. L. Wędrzychowski wr. Wiceprezes Sądu Okręgowego. L. L. S.

На повищу постанову вніс пос. д-р Баран зажалення у так званому ході надзірної процедури просто до президії апеляційного суду у Львові, прохаючи скасувати повищу постанову та звільнити його від обовязку оборонця з уряду у наведеній вгорі справі з причин, поданих вже в його просьбі до окружного суду в Тернополі, та крім того тому, що інкримінована постанова є суперечна з приписом ст. 89 а) кпк., бо обвинуваченій В. Пастушенко — як зрештою і всі інші обвинувачені — має вже оборонця з вибору.

В узасадненні своєї скарги підніс пос. д-р Баран колізію між його обовязком посла на сойм, котрого виконання другому не може передати, і обовязком оборонця з уряду, що його може виконати замість нього кожний інший місцевий адвокат, а таких в Тернополі є понад 60. Обовязок посла брати участь в засіданнях сойму є обовязком публичним і конституційним, що його він мусить виконати під загрозою утрати мандату, і цей обовязок має першенство перед обовязком, наложеним на посла адвоката як оборонця з уряду по думці ст. 89 кпк.

У скарзі піднесено дальше, що відомо нині кожному громадянинові в Польщі, що з початком червня ц. р. має бути скликана надзвичайна сесія сойму для полагоди проектів виборчої ординації до сойму і сенату та законопроекту про вибір президента держави. Назначення на цей час посла адвоката оборонцем з уряду є фактично позбавленням його можливости виконати його найважніший конституційний обовязок взяти участь у працях сойму. Трактуючи справу в цей спосіб, як трактує її окружний суд у Тернополі, можна би позбавити кожного адвоката в Польщі, що є послом або сенатором, його обовязкової участи в легіслятиві, назначуючи його на час пленарних чи комісійних засідань сойму чи сенату оборонцем з уряду, що противиться теж засадам, принятим у цілому світі. Цей мотив окр. суд в Тернополі поминув зовсім у своїй відмовній постанові.

Щодо другого мотиву, піднесеного у просьбі д-ра Барана, а саме, щодо заборони Начальною Радою Адвокатів брати участь адвокатові послові чи сенаторові в обороні обвинуваченого у державній зраді чи шпіонажі без огляду на характер оборони, то окр. суд в Тернополі дає пос. д-рові Баранові диспензу від тієї заборони. Давати таку диспензу суд не є компетентний, бо адвокат відповідає дисциплінарно тільки перед дисциплінарним судом при Раді Адвокатів і в даному випадку лише Начальна Рада Адвокатів може змінити свою згадану вгорі постанову, або дати адвокатові диспензу.

Вкінці у скарзі д-ра Барана до президії Апеляційного Суду піднесено, що віцепрез. д-р Вендриховський завів у Тернополі практику, незнану зовсім у інших судах у Польщі, що визначує завсіди в усіх політичних процесах перед судом присяжних оборонця з уряду для кожного обвинуваченого зокрема, хоча з актів справи знає, що обвинувачений має вже свого оборонця, — отже всупереч виразній постанові ст. 89 а) кпк. В додатку визначений ним оборонець з уряду мусить бути присутній безперервно на цілій розправі, хоч обвинувачений має на розправі свого оборонця з вибору і противиться виразно участі оборонця з уряду в його процесі, що — як сказано — нарушує постанову ст. 89 а) кпк.

Не знаємо, як вирішить президія Апеляційного Суду у Львові скаргу посла д-ра Ст. Барана. Якщо не вирішить її позитивно згідно з його просьбою, то згадана вище карна розправа перед судом присяжних в Тернополі проти обв. Олександра Стешина і тов. в днях від 5. до 15. червня п. р. буде справдішнім вічем адвокатів, бо крім трьох згаданих вже оборонців з вибору, що боронять всіх обвинувачених, на залі

Новий Самоуправний Закон

(Друге справлене і доповнене видання)

Ціна тільки: зол. 0·80

(з почтовою пересилкою 0·95 зол.). —

Хто надішле належність складанкою П. К. О. 504.064 тому негайно вишле книжечку Адміністрація „Діла", — Львів, Ринок ч. 10.

оборонців в салі розправ засяде ще **24 оборонців з уряду,** що на підставі дотеперішньої тернопільської судової практики мали ба сидіти як фактично **німа оборона** у салі розправ впродовж часу від 5. до 15. червня ц. р. У цьому часі були би вони позбавлені в цілості якогонебудь заробітку і то серед небувалої матеріяльної кризи, що її переживає тепер галицька адвокатура.

На випадок скликання соймової сесії у згаданому часі справа оборони з уряду, визначена пос. д-рові Баранові, буде творити свою окрему сторінку.

Згаданий інцидент з оборонцями з уряду у такій небувалій досі масі є вже сам по собі цікавий, а це поширює у публики зацікавлення самим процесом.

Економічний огляд.

Українська хроніка.

ЕКОНОМІЧНА ОРГАНІЗАЦІЯ КАНАДІЙСЬКИХ УКРАЇНЦІВ.

Не тільки тут, у старому краю, господарська розбудова стала гаслом дня. Нещодавно основано у Вінніпегу організацію „Ланцюг", яка має „поставити тяму загальному зубожінню" українських переселенців у Канаді, працюючи над розбудовою рідної торговлі і промислу та підтримуючи вільні професії. Як довідуємось із „Торговельно-Промислового Провідника", що появляється у Вінніпегу, нова організація повела вже широку акцію, відбула около 20 всенародніх віч, пропагуючи господарську активність і гасло: „Свій до свого по своє".

Польська хроніка.

ВАЛЮТОВИЙ НЕСПОКІЙ НА ЗАХОДІ І ДОЛЯ ПОЛЬСЬКОГО ЗОЛОТОГО.

Валютова горячка у Франції тощо, про яку пишемо докладніше у „Світовій хроніці", висуває теж питання, що буде з польським золотим, коли Франція і решта держав із золотого бльоку переведе в себе девалюацію. Це питання дуже „делікатної натури" і писати на цю тему доволі важко. Зрештою показалося, що у справах валюти всяке передбачування не веде до цілі. Не важаючи на те, п. Ф. Ц. (відомий економіст Ферд. Цвайг) пробує на сторінках „J. Kurjera Cz." розглянути майбутню долю польського золота. Він висказує думку, що Польща, хочби одинока, встоїться при золотому стандарті в теперішній реляції. Він ставить питання, що моглаб дати Польщі девалюація і відповідаючи на нього, переходить усі справи (з винятком буджету), які девалюація нарушилаб та в усьому добачує її непотрібність. Маємо враження, що не все воно так є, як це зясовує п. Ф. Ц. І справа віддовження має свою Ахілеву пяту (платности йдуть дуже пияво) і дефляційний курс має свої небезпечні нерівности, та врешті справа експорту є більше скомплікована, бо Польщі все залежати буде на активности торговельного білянсу, а до цього все таки потрібна конкуренційність. Та треба признати, що польська валюта із нутра найменше загрожена. Зате поважним мотивом для девалюації в майбутньому моглаб бути все таки загально-світова стабілізація на новому (нижчому) рівні, після того, коли не встоїться золотий бльок зі своїми повновартісним грошем.

ГОСПОДАРСТВО ОЧІКУЄ ПРОГРАМИ.

Під таким наголовком помістив консервативний „Час" передовицю. Він доказує, що відірвані акти господарської політики можуть по суті бути дуже щасливі, проте, якщо вони не будуть звязані з собою, рахуючись із залежністю всіх господарських явищ, можуть у наслідках бути негативні. „Розвязки господарських завдань очікує громадянство перш за все від уряду і майбутнього сойму. Сміла госп. програма зустрінеться із зичливою співпрацею всього громадянства. Господарські справи висуваються тепер на перший плян суспільного життя і від їх розвязки зависатиме в найбільшій мірі теж майбутній розвій політичних відносин у Польщі"

СЕЛЯНИ ПРО КРІЗУ НА СЕЛІ.

Інститут Сусп. Господарства у Варшаві видав книжку п. н. „Записки селян" (Пяментнікі хлопув). Матеріял до неї зібрав він при помочі конкурсу серед польських селян. В „Записках" змальована нужда села яскравими фарбами, а вартість цього малюнку підносить безпосередність і життєва правда. Глибокий песимізм і боязнь завтрішнього дня, коли доведеться ділити невеличке майно поміж діти, резигнація і надія на Божу поміч — ось враження, що залишаються після прочитання 600 сторінок книжки.

Світова хроніка.

ВАЛЮТОВІ СПРАВИ У ФРАНЦІЇ, АНГЛІЇ І В НІМЕЧЧИНІ — ПОМІЖ ДЕВАЛЮАЦІЄЮ І СТАБІЛІЗАЦІЄЮ.

Нема дня, щоб газети не займались валютовою проблемою Франції у звязку з важкою ситуацією її буджету. „Еко де Парі" помістило характеристику теперішнього господарського положення Франції. Підкреслюючи свою об'єктивність, газета стверджує, що: 1) франц. валюта спирається на фундаменті, якого сила не допускає ніяких сумнівів; 2) банкова ситуація є зовсім здорова і не пригадує відносин в інших державах, які мусіли недавно перевести девалювацію; 3) серед ріжних бранж слідна тенденція до посилення активности; 4) рільництво переживає момент, що є початком виходу із тяжкого положення. В цій загалі добрій ситуації існує одна справа, яка **може показатись небезпечною. Це недобір у буджеті: 7—8** міліардів у загальному і 4 міліярди у залізничому буджеті.

Треба згадати ще одну справу, якої не порушує „Еко де Парі", а яка тепер дещо небезпечна: Франція стратила в останньому часі поважну кількість золота. Відплив він тільки за півтора місяця (квітень і половина травня) у кількости 3 і пів міліярда франків! Що правда, це не захитало технічних засобів оборони франка. Покриття його все ще сягає 80 відс. Проте Франція старається спинити цю втечу капіталів (підвищуючи дисконт, тощо), бо на дальшу мету воно все таки не ворожить нічого доброго.

Буджет є теж невральгічним пунктом Італії. В зах. Европі говорять уже щораз голосніше, що італійська валюта небавком заломиться, якщо уряд заздалегідь не переведе її девалюації, чи іншої радикальної валютової операції. Покищо уряд бореться з небезпеками, загострюючи все більше девізову контролю.

Годиться зазначити, що перш за все в **Англії** дуже песимістично дивляться на валюту держав, яка ще тримається на старому рівні. Там є переконання, що **Франція буде змушена кинути золотий стандард.** Також заповідь емісії нового льокаційного паперу, т. зв. **„соля векслів", у Німеччині** приняла Англія як перший сигнал інфляції. Проти цього дуже сильно запротестував д-р Шахт, запевнюючи, що німецький гріш здоровий і що йому ніщо не грозить.

У звязку з безупинною загрозою, що стоїть перед державами з ненарушеною вартістю гроша, Франція особливо заходиться коло того, щоб Англія й Америка згодилися **стабілізувати** свої валюти. Переговори в цій справі йдуть увесь час і хоч ведуть їх приватні банкірі, то зацікавлені уряди мають теж із тим півофіційні звязки.

НЕБУДЕННІ ФАКТИ.

З уваги на дуже поважну господарську, валютарну і фінансову ситуцію в Китаю у звязку зі „срібною політикою" Вашингтону, нанкінський уряд впровадив **кару смерти за недозволений експорт срібла.** — У варшавських господарських і фінансових колах велике враження викликало те, що турецький тютюневий монополь в умові з Францією зажадав сплати належних сум **у польській валюті.** — В Англії заповідають **реформу старого права,** яке дозволяє замикати до вязниці довжників, що не можуть заплатити свого довгу. На основі цього права рік-річно йде відсиджувати кару около 25 тисяч довжників. Ці „санкції" втримались, не зважаючи на різке поборювання їх як варварської спадщини середньовіччя. — Великий приплив французьких капіталів до Англії спричинив те, що англійські банки платять відсотки **(і то пів прц.!)** тільки від грошевих депозитів, сплатних за виповідженням, а за пливкі рахунки... **обтяжують клієнта.**

БЕЗРОБІТТЯ В ІТАЛІЇ І КОНФЛІКТ З АБІСИНІЄЮ.

Воєнна небезпека у сх. Африці, яка — до речі — в останньому часі значно послабшала, вплинула на поважне зменшення безробіття в Італії. Великі тисячі робітничів зголосились до робітничих кольон і до міліції з виїздом до сх.-африканських кольоній Італії. Також „конюнктура" у воєнному промислі в Італії дала працю багатьом безробітним.

В. Н-вич.

Присилайте передплату!

За онучу зняли бучу.

„Нова Зоря" найшла собі сензаційну тему. Уже в третім з черги числі зводить бої за пісу „Посла до Бога". Пісу що вважає вона великою літературною подією мабуть тому, що всі інтелігентні глядачі, і знавці і ляїки, погодились на тому, що це було жалюгідне видовище і звичайний скандал. Полеміка, яку почав редактор „Н. Зорі" з „Ділом" і о. Кладочним, що мав сміливість просто та ясно висловити те, що всі повторяли собі нишком — має всі характеристичні прикмети суперечки провінціяльного процесованча, який хоче всім наперекір показати, що „доге буде наверха".

Отвертий лист до редакції „Нової Зорі" у справі „Посла до Бога" невідомого молодця п. З Тарнавського, що є поленікою з рецензією о. Кладочного у „Ділі" — міг би опинитись тільки в одинокім місці інтелігентної редакції: у коші.

Фразу, що з о. Кладочного „нині сміються разом з редактором „Діла", який помістив його рецензію можна вважати хіба звичайним нахабством; усім відомо, що всі сміються з автора „Посла до Бога", який після скандалу на сцені має другий скандал — на сторінках „Нової Зорі".

„Н. Зоря" рекомендує свого нового конципієнта, (якого грн у „Послі до Бога" на жаль, ніхто не відзначив), що це „один з замітніших представників сучасного молодшого покоління нашої інтелігенції".

Бідне було би це покоління якби мало „замітніших представників" з такою саламахою в голові, як і бідна булаб релігійна література, що мусіла би воювати за таку тандиту як „Посол до Бога".

З НАШИХ ЛІТНИЩ.

Космач коло Коломиї.

Наближаються літні ферії. Багато людей виїжджає на відпочинок: хто до родини, хто до знайомих, хто на літнища, які здобули розголос та рекляму. Але є в наших горах, особливо на Гуцульщині, місцевости, куди варта виїхати, хоч ніхто про них не пише, не реклямує, як голосні і знані села в долині Рибниці, Прута, Лімниці та Стрия з Опором.

До таких кліматичних місцевостей належить Космач за Коломиєю. Мало відомий широкому загалові нашого громадянства. Причиною мабуть тяжкий досі доступ до Космача. Але від 1934 р. комунікаційні відносини зовсім змінилися. Комунікація наладнана як слід. З Коломиї зі стації два рази денно виїжджає туди автобус і за годину їзди ви вже в центрі села, у Космачі. Автобус з Коломиї до Космача коштує 3 зол. і має безпосереднє сполучення без пересідання.

Космач, це по Жабю найбільша гуцульська громада. Простір Космача виносить 40 км.² Населення доходить до 4500 душ. Положений в широкій долині над Пістинькою та її гірськими допливами. Окраїнні оселі-громади — Рушір, Мел, Дощіний, Багна, Бані, Ставник, Завоєла, Буковець — розкинені по сумежних верхах та мають чудові гірські краєвиди. Чудовий також краєвид при вїзді до села з Рунку. Як на долоні перед вами неначе писанка гуцульського села.

Має Космач і своє корисне кліматичне положення, бо сягає до 640 м. понад рівень моря, у долині, що її хоронять гори від західних та півн. вітрів. Має сильне соняшне насвітлення та відсвіжуючі купелі в бистрій Пістинці. Є тут кілька сильних джерел солянок та джерела залізної води, досі ніким не використані.

Кімнати на літо можна винаймити у місцевих гуцулів за дешеву ціну. Заможніші гуцули мають просторі, чисті та вигідні хати. Кімната з кухнею місячно від 25—35 зол. Паливо до кухні вичисляється у вимаєм кімнати. Родини, що ведуть кухню у власній управі, можуть на місці дістати всі продукти в місцевій кооперативі, а ярину довозять огородники з долів. Можна також дістати дешеві обіди у ресторанах та домашні у приватних родин.

На місці є лікар, дентист, почта, телеграф, телефон, стрижій, фотограф — чого ще душа бажає?!

Із Космача можна організувати кількагодинні прогульки на Мел, Дощіний, Клифу, до Брустур, Акрешор; однодневні на Грехіт, Лисину, Ротило; кількадневні на Писаний Камінь, в долину Білого і Чорного Черемоша, на Говерлю.

Найбільшою атракцією Космача це гарна ноша гуцулів, не знищена ще впливами міста. В неділі і свята, коли гуцулія стягнеться з верхів на доли до церкви, око не може відірва-

ватися від багацтва колірів і краси вишивок. Кожна річ, що її носить гуцул чи гуцулка це тонко, по мистецьки виконана річ; постоли, тайстри, мережані сорочки, кептарі, капелюхи, це незвичайні зразки народнього мистецтва. Космач здається у вишивках не має рівні поміж іншими гуцульськими селами.

Має Космач і інші особливости. Є тут старенька церква з XIII. ст., до якої молитися заходив Довбуш; недалеко церкви показують місце, де стояла хата Дзвінчуків, в якій так трагічно скінчив життя Довбуш. Є тут величава, простора нова церква в центрі села, прибрана внутрі вишиваними рушниками, обрусами, ліжниками, хоругвами в гуцульському стилі, так що уявляє собою в мініятурі етнографічний гуцульський музей. На цвинтарі біля старої церкви на видному місці при дорозі могила молодого Кіфяка: аж тут відпочиває той невтомний спортовець-лещетар.

Найбільшою цінністю це те, що гуцули з Космача не калічать перед кожним „сурдутовцем" своєї мови польською мовою, якої не знають. Які прикрі та пригноблюючі факти з долини Прута, Рибниці та Чорного Черемоша; гуцули назагал не мають почуття особистої та національної гідности. А й багато поляків хотіло би почути їхній цікавий говір та вивчити його. Гуцули з Космача, особливо молодь, це національно свідомий елемент, про що свідчить величавий Народній Дім та будови в різних кутах будинків під приватні Рідні Школи (Рушір, Ставник та інші). Гуцули з Космача з природи дуже інтелігентні, ввічливі, а при цьому підприємчиві.

Про красу та своєрідність краєвидів свідчить от хочби фáкт, що кілька літ тому був тут зі своєю школою артист Новаківський зі Львова. Деякі його учні ще й тепер тут проживають та студіюють.

Цього року Т-во Опіки над Молодю організує коло Космача табор-оселю для молоді. І вибрало добре місце, бо досі наша молодь бокує від Гуцульщини, тоді коли таборами польської молоді вкрита ціла Гуцульщина.

З українських літників приїзджають сюди майже постійно: пп. Колесси, Герасимовичі, Тарновецькі зі Львова, Заяці з Перемишля, Добрянські з Кракова, Николишини з Коломиї. Для інтеліґенції з Покуття і Поділля найкраще і найближче місце для відпочинку і підкріплення здоровля. Ближчі інформації щодо помешкання можна дістати в сарохіяльному уряді в Космачі.

Літник.

Вільномулярі або масони.

ЩО ТАКЕ МАСОНСТВО І ЗВІДКИ ВОНО ВЗЯЛОСЬ?

(Продовження.)

Цей всемогучий вплів масонів на ціле публичне життя в Італії трівав увесь час аж до приходу чорних сорочок до влади. Поширення лібералізму, розділ Церкви від держави, введення безконфесійних шкіл і викинення з них науки релігій, примусова військова служба для духовних, примус заключувати подружа в цивільній формі перед державним урядовцем, деґрадація подружа до цивільно-правної умови, — ось вислід панування вільномулярства в Італії. Не даром кажуть італійці: **Nella casa d' un massone anche i gatti sono liberali** Оскільки мені відомо, теперішній „дуче" Мусоліні оперся вільномулярам та усунув їх від проводу.

В Німеччині відгравали вільномулярі також велику ролю, особливо коли Фридрих Великий і його наслідники були великими майстрами німецьких льож. Князь Бісмарк, як ревний масон використовував своє визначне становище канцлера держави для добра не тільки Німеччини, як передовсім німецької масонії. Численні закони, звернені своїм вістрям проти католицької Церкви, „Культуркампф", і підбурювання Віктора Емануеля II. до його протикатолицької діяльности, — це все була робота обдумана в німецьких льожах і лиш виконана їхнім подвижником, зачіпним канцлером Бісмарком. Служили німці масонам, які опісля в пімсти за відступство від них Вільгельма II. зладили їм Версай у 1918. р.

Не інакше було в дідичних краях Габсбурґів, себто опісля в Австрії й Угорщині. Февроніянізам у формі Йосифінізму зі своїм „Ius circa sacra", численні реформи Йосифа II., — ось діло масонів. Зміцнення ліберального курсу в кругах, що кермували Австрією, самовільне зірвання конкордату в 1855. р., видання травневих законів, — усе те сталося завдяки заходам вільномулярів.

Не інакше є в Анґлії. Члени пануючої ганноверської династії, як напр. кожночасний князь Валлі, є членами вільномулярства. Провідники партій, навіть протилежних собі, ведуть свою політику по диктату Великого Сходу. Таким патроном анґлійської масонерії був відомий політик Пельмерстон.

Часто змагаючися, почав проявлятися в Еспанії крайній лібералізм, т. зв. радикалізм, тоді, коли визначні впливові одиниці почали гуртуватися біля вільномулярського фартуха. Міністри граф Аранда, Кампоманес, Ховеллянос були вільномулярами. Навіть духовні, як Льоренте, секретар св. Інквізиції, Естелля і багато інших були масонами. Через них кермували льожі Еспанією і бачили добро краю в поборюванні Церкви. Одначе слід, зазначити, що там цей вплив вільномулярів на правління не був постійний. Що тепер за кулісами еспанської революції тупцюють задоволені вільномулярі, це не улягає ніякому сумнівові.

Великий вплив на політичне життя осягнули масони і в деяких державах Америки. Можна сміло твердити, що особливо в Бразилії від часів цісаря Дон Педра II. і в Мексику панують всевладно вільномулярі. Каллес, недавній президент мексиканської республики і вождь у війні проти церкви й релігії є вірним сином вільномулярства.

Навіть до Росії зайшли масони за часів панування Катерини II. Позакладали льожі в усій великій державі. Вступили туди князі Щербатов, Ґаґарін, Голіцин, Волконський, ґраф Салтиков та інші. Вправді бистроока Катерина II. скоро пізналася на цім товаристві і своїм указом з 1772. р. замкнула всі льожі в Росії, одначе вони працювали дальше в підпіллі і чекали на хвилину, коли то їх „брат" Павло вступить на престіл. Надії їх не здійснились, бо Павло І., як великий майстер мальтанського ордену, замкнув усі льожі в своїм цісарстві. Інакше було в початках панування Олександра І. Цей незрівноважений містик, вразливий на всякі модні течії, вступив сам до вільномулярів і підтримував їх. Одначе, коли побачив, що вільномулярство дійшло почин до повставання революційних організацій, виступив сам з вільномулярства та серпневим указом з 1820 р. заборонив громадянам своєї держави і як польський король також у Конґресовім Королівстві брати участь у діяльности вільномулярських льож і туди належати. Від того часу працювали вільномулярі вправді не в підпіллі, але також і не так дуже явно аж до жовтневої революції в Росії. Слід згадати, що такі провідники декабристів, як Пестель, Рилєєв, Бестужев, князь Оболенський і Трубецкой вийшли саме з вільномулярських льож.

У старій Польщі розмножилась вільномулярія за королів Сасів, а за короля Станислава Августа Понятовського процвітала вона добре. Була це, таки сказати, модна епідемія, на яку хворували тоді численні світські, а навіть церковні достойники. Сам король як „брат" Сальвеґіпус" був членом одної варшавської льожі, а побіч нього багато державних достойників, міністрів і магнатів. Також примас Польщі Подоський і багато духовних служило двом богам. У Вильні суфраґан князь Пузина був великим майстром льожі „Ревний Литвин" і як такий мав під своєю владою половину капітули, а між членами її й запеклого вільномуляря пралата Длуського. Держалася там масонія до 1820. р., коли то згаданий указ Олександра І. задав цій організації смертний удар. Від тоді не відгравала вона вже визначної ролі. Тепер зачисляють у Польщі 11 льож.

Д-р Петро Мінко.

(Продовження буде.)

Арештування большевицького старшини у Фінляндії.

Фінляндська поліція арештувала старшину большевицької армії, який недавно прибув з СССР до Фінляндії. Підчас ревізії поліція забрала багато документів, які кидають світло на протидержавну діяльність комуністів у Фінляндії. Арештованого старшину, якого прізвища дотепер не виявили, перевезли до арештів до Вази. По дорозі арештований старшина намагався втечи. В окрузі Ювіяскуля арештувала поліція 15 комуністів, які належали до організації, що вдержувала взаємини з арештованим старшиною.

Волинська хроніка.

Панахида по С. Петлюрі. В неділю 26. 5. в луцькому катедральному Соборі відбулась урочиста літургія, а після неї панахида за душу бл. п. головного отамана Симона Петлюри. Собор виповнило українське населення міста і близьких сіл, але не в такій кількості, як можна було сподіватися. Можливо, що перешкодила тут зимна погода. Правив єпископ Полікарп в асисті численного духовенства. Виголошено дві проповіді, присвячені памяти С. Петлюри — першу соборний протоєрей о. Грушка, другу свящ. Мількув, син б. протоєрея. Проповідь о. Мількова щодо змісту й техніки стояла невисоко і не зовсім відповідала рівневі зібраних у Соборі. Підчас богослуження відбулася спеціяльна збірка на бібліотеку ім. бл. п. С. Петлюри в Парижі. На панахиді були присутні віцевоєвода Годлевський і староста Нецьонґевич в окруженні урядовців. Збірку переводив ген. Алмазов. Росіяни вийшли з Собору на початку богослуження і перейшли до Покровської церкви. Співав братський хор, бо соборний співати по українськи не вміє, а властиво не хоче.

„Хата команданта". Урядовці Рільного Банку в Луцьку переказали „стшельцам" 1.073 зол. 50 сот. на ремонт і консервацію селянської хати в українському селі Старосілля біля Колок, у якій мав квартиру комендант Йос. Пілсудський підчас операцій на Волині.

Люди-звірі. В с. Милець на Ковельщині мешкали обіч, як добрі сусіди, Іван Рудницький і Гітля Хіпка. Відносини погіршилися від тоді, як Рудницький завважив, що сусідка вириває з його городу ярину. Перед кількома днями побив її за це так міцно, що жінка вмерла від ран по кількох годинах.

Великий процес контрабандистів. У рівенському суді незабаром відбудеться процес 53 осіб із Рівного, Лодзі й інших місцевостей, що складали добре зорганізовану банду контрабандистів, яка переводила людей через кордон до Большевії. Банда „працювала" в 1931—32 рр. і перекинула до „совітського раю" ок. 1.200 осіб, переважно ріжних комуністів і сельробів. Досі всі члени банди були на волі за кавцією. Тепер, по закінченні слідства, всіх арештували.

За землю. Мешканець с. Відинок дрогичинського повіту на Поліссі Петро Мучальський дістав у спадщині від батьків 6 га землі, яка мала перейти в його руки по осягненні 21. р. життя. До того часу землею опікувалися родичі й опікуни. Коли Мучальський осягнув повноліття і хотів перейняти землю, почалися сварки й бійки. Одного разу родичі В. Мучальський, Ів. Кривецький і К. Несторук напали на парубка в лісі де він пас худобу, накинули йому на голову мішок, звалили на землю, й позбавили його мужеських органів. На страшний крик Мучальського збіглися сусіди й перевезли його до шпиталю в безнадійному стані. „Опікунами" зайнялася поліція. — Між шварґрами Як. Багуном і Макс. Скоруком із с. Черемошна на Ковельщині вибухнула бійка через майно, до якої встряв 67-літній Л. Скорук, щоб їх помирити. Розюшені шварґри кинулися на старого й задушили його руками.— До селян с. Теклина коширського пов. на Поліссі належить пасовисько, яке намагається загарбати власник маєтку Бузаки і забороняє селянам пасти там худобу. Перед кількома днями до пастухів підійшли ґаєві маєт. Бузаки, щоб зігнати з пасовиська худобу. Счинилася бійка. Один з ґаєвих, панський прислужник А. Олексюк, дав до пастухів 6 стрілів із револьвера і тяжко зранив у пахвину Василя Юрчика.

Приємна та цікава лєктура

це збірка оповідань

ВАСИЛЯ СОФРОНОВА

ЛИПНЕВА ОТРУТА

Ціна: 1·40 зол., з пересилкою 1·70 зол.

Замовляти в Адміністрації „Діла" Ринок 10.

Чи п'єте
заквашене
чистими культурами
пастеризоване молоко
Маслосоюзу?

Смак його спеціяльний
Якість високовартісна
Виживність велика.

На шляху розбудови м. Львова.

Підсумки інформативної, пресової конференції в львівськім магістраті.

В понеділок, 27. ц. м. відбулася в салі засідань львівського магістрату пресова конференція в справі розбудови Львова. Конференції проводив і референтував през. міста п. Дрояновський.

Слід ствердити, що пляни розбудови міста є дуже цікаві і якщо будуть здійснені, то причиняться не лише до прикрашення Львова, але й зменшать помітно сильне безробіття в місті.

Учасників конференції повідомлено, що вже в найближчих дня приступає магістрат до кладення фундаментів під великий будинок Міських Електричних Заведень на розі вулиць Кадецької та Пелчинської та переговорює з П.К.О. в справі будови великого кільканацятьповерхового хмародеру. Цей хмародер мав би стануги або при вул. Сикстуській 10, або на розі вул. Романовича та Академічної або врешті на вул. Коперника між палатою Потоцьких та Осолінеум. Розбірка старих будинків на одному з тих місць почнеться вже в цьому сезоні, а до будови приступлять в 1936 р. Зокрема актуальною є будова великого „Дому жовніра", будинку „Нафтового концерну" та двох будинків мешкальних з фонду Військового Кватирунку. Все це малиб бути дуже великі будівлі, що далиб працю тисячам людей.

В ділянці вже розпочатої будови нових дільниць на Залізній Воді, за личаківським двірцем та на Сигнівці мали члени конференції нагоду познайомитися вже з більш реальними досягненнями.

Як виходить з офіційного звіту, розбудова Львова за час останніх 10 літ коштувала вже разом з приватними вкладами, около 90 мільонів зол., з чого з Держ. Фонду Розбудови прийшло 27 міл. зол. та З.У.П. около 10 міл. Плянову акцію розбудови віз міський комітет розбудови під проводом през. Дрояновського, при допомозі спеціяльного субкомітету в складі: дир. Бембновича, інж. Бернацького, інж. Мацке, м-ра Олеха та референта преси д-ра Купчинського. Практичні досягнення згаданого субкомітету бачили члени конференції на місці.

На Зал. Воді побудовано тепер 31 мешкальних будинків в заряді субкомітету і 27 індивідуальних будинків. Дальша розбудова є в пляні, при чому магістрат віддає на ту ціль решту парцель на Зал. Воді по дуже низькій ціні 19—25 зол. за сяжень. Величина парцель, — приблизно 220 кв. сяжнів. На рахунок ціни купна парцелі має покупець зложити 20 проц., а решта платна в 20 піврічних ратах при опроцентуванні 3 проц. річно. Крім цього той, що будує, може користати з 50 проц. кредиту з Б. Г. К. на викінчення будинку на 25 літні сплати з опроцентуванням 4 і 3/4 та 4 і пів проц. Будову переводить субкомітет, або сам будуючий приватно, але під технічною контролею субкомітету.

Дуже цікаві були оглядини Робітничої Оселі на Сигнівці. Побудовано там вже кільканацять робітничих домиків з поверхнею забудування 43.21 м. кв. та обемом 213 м³. Такий домик має мешкальну кімнату з освітленою нижею, кухонку, сіни і кімнатку на піддаші та коштує разом з ґрунтом, кльозетом, огорожею та причинком на будову дороги, студні і т. д. — 6.700—6.900 зол. Щоби купити такий домик, треба готівки півтора тисячі зол. Решту покриє гіпотечний кредит зі сплатами около 16 зол. в місяць.

Будову на обох міських ґрунтах, на Зал. Воді та Сигнівці, дійсно солідну та технічно бездоганну, веде підприємець інж. Л. Гюркович.

Загальне враження з конференції та оглядин на місці — добре. Представники преси мали нагоду ствердити, що львівський магістрат дійсно стремить до оживлення будівельного руху у Львові в міру всіх доступних йому можливостей. Нагодою дешевої будови власної хати та громадянство Львова.

Р.

Знишка промислових паперів на нюйорській біржі.

ПРОТИ ДАЛЬШОЇ ІНФЛЯЦІЇ ДОЛЯРА.

НЮЙОРК, 30. 5. ПАТ. Рішення найвищого трибуналу у справі „Найри" викликало знижку промислових паперів на нюйорській біржі, які впали від 1—6 точок. Цю обнижку пояснюють надпродукцією і конкуренційною боротьбою між поодинокими підприємствами, яка доведе до знижки цін. Крім того рішення трибуналу витворило атмосферу проти дальшої інфляції доляра і тому доляр почав звишкувати.

МОВЧАНКА ПРЕЗ. РУЗВЕЛЬТА.

През. Рузвельт далі мовчить у справі рішення найвищого трибуналу про „Найру" і покищо веде наради зі своїми співробітниками. В нарадах бере участь теж колишній провідник „Найри" ген. Джонсон. На нараді опрацюють нову програму у звязку з новим положенням, яке повстало після рішення найвищого трибуналу. Покищо невідоме становище през. Рузвельта, зате говорять про дві пропозиції: 1) далі вдержати добровільно постанови кодексів праці, які обовязують у ріжних ділянках промислу і 2) уповажнити уряд, щоб означив платні і години праці в промислі.

Проти рішення найвищого трибуналу організують спротив. Правнича комісія палати репрезентантів розглядає 9 проектів щоб обмежити або скасувати права найвищого трибуналу, який може уневажнювати постанови конгресу. Крім цього уряд задумує зладити проект закону, який вдержав би основні реформи „Найри", зажидаючи всі примусові засоби і санкції.

Зате підприємці невдоволені реформами „Найри" самовільно перестають придержуватись кодексів праці і погрожують, що виступлять з позвами до суду домагаючись відшкодування від уряду.

Промова канц. Шушніга.

ВІДЕНЬ, 30. 5. ПАТ. Вчора на засіданні парляменту виголосив канц. Шушніг велику промову, яку передавали всі австрійські радіостації. Канц. Шушніг довше спинився над закидами націонал-соціялістів проти австрійського уряду. Підкреслив, що Австрія вважає націонал-соціялізм внутрішньою справою Німеччини, зате австрійський націонал-соціялізм є внутрішньою справою Австрії. Проти пропаганди націонал-соціялістів за переведенням плебісциту в Австрії промовляє плебісцит з 25. липня 1934. Тоді то полилась кров в обороні незалежности Австрії. Зрештою нельогічним є, щоб перевести плебісцит на домагання тих, які самі поборюють завзято парляментарну демократію.

Австрія прийме простягнену руку Німеччини і тоді взаємини між Австрією та Німеччиною наладнаються під умовиною, що Австрія сама рішатиме про свою долю.

Австрія теж підпишеться під тим, що говорив канц. Гітлер про вдержання миру. Заяву канц. Гітлера, що не думає вмішуватись до справ Австрії ні анектувати її, приймаємо з вдоволенням до відома. Запевнення, що устрій Австрії не відповідає бажанням народу, не мають ніякої основи, зрештою це наскрізь внутрішня справа. Австрія мусить відкинути дискусію на цю тему.

Опісля канц. Шушніг згадав про політичні домагання Австрії формулюючи їх так: Домагаємось рівної поведінки, рівноправности і рівної пошани.

З черги канц. Шушніг обговорив взаємини між Австрією та іншими державами.

Літературна чрезвичайка.

(Політичний фейлетон).

...І промовив Ленін, і сказав свого часу: „Кожний большевик повинен бути чекістом". І сталося так. А тому що совітські письменники мусять бути большевиками, поробилися вони шпигунами. І завелись по школах юнкори, по фабриках робкори, а по селах селькори. По сільському, коротко — короста.

Всяку вони мають долю. По школах юнкорів трохи бють, та й щож більше з дітьми робити? Смертну кару на дітей запровадили недавно, та й деякі юнкори молодші дванацяти років.

По фабриках робкорів бють поважно, часом навіть убивають. Селькорів і вбивають і палять. Тому минулого літа Постишев счинив великий шум, кричав і писав, що прокураторів, які не карають винних, треба самих покарати (Вісті, 14. 6. 34). Жадав, щоби біля селькорів ставили вартових, а біля вартових військових. І справді на Україну посунула тоді нова хмара галапасів.

Від того часу минув майже рік, за який Сталін наказував кілька разів, щоби всі колхози поробились большевицькими, а всі колхозники заможними. Треба булоб думати, що так воно й є. Про це свідчив свого часу й Еріо. Можливо, що це посвідчить і Ляваль, коли випив з Літвіновим не якогось там жовтавого шампана, а справжнього червоного, яким дивував уже чужинців Іван Жахливий.

І раптом підносить свій голос пан Радек і голосить, що так воно зовсім не є. В „Ізвестіях" зявилась його стаття „Куля й перо", очевидно символістичного напрямку, хоч взагалі наказано писати махорочним реалізмом (махорка це тютюн найнижчої якости, з якого крутять цигарки, уживаючи для цього „Ізвестія"). Символи пана Радека можна розуміти так: перо робкора, селькора чи якого іншого пресового шпигуна пише, а куля агента Наркомвнуделу переривае життя нещасливої жертви цього доносу. Але можливо, що сам пан Радек розуміе свої символи трохи інакше, а саме так, що й автори небезпечних дописів дістають за них инколи кулю, і то навіть досить часто. Бодай пан Радек вимагае уваги для „десятків тисяч робкорів і селькорів, боевого відділу, що перебуває під об. стрілом".

Безпосередньою спонукою до поетичного твору пана Радека була смерть не одного з цих тисяч робкорів і селькорів, а „знатної людини", Григорія Семьоновіча Бикова, одного з авторів книги „Билі гори Високой". І з цього приводу лле він крокодилячі сльози і блудословить справжне московське каяття, бо належить до тих, які „живуть спокійно, пишуть і дістають добру платню", тимчасом як „низовому письменникові з робітників загрожують переслідування, засідка, а в останнім рахунку може й куля".

Висока моральна якість мук каяття пана Радека не підлягае найменшому сумнівові, також як і зріст його слави в „масі десятків тисяч робкорів і селькорів". Але слава піднесеться на належну височінь очевидно аж тоді, коли він як новітній Лев Толстой обтрусить редакційний порох із своїх черевиків і піде в масу низових шпигунів пера.

„Совітський письменник не може ні на хвилину заспокоїтися на лаврах. У середині країни клясова боротьба ще не скінчилась", пише він. Це незвичайно цінне признання. Може пан Радек виявив це і Лявалеві, ще перед підписанням франко-московської угоди...

Отже булоб найкраще, колиб пан Радек пійшов таки „в народ". Може тоді пійшов би слідом за ним і Постишев, просто таки у Золотоношський район на Київщині, „де селькорів переслідували безкарно цілий рік, де куркульські агенти убили селькора Павла Гвоздя, де голова колхозу, Вітер, бив селькорів, а голова другого колхозу, Козюра, не давав їм їсти".

Може Постишев переконався би тоді, що національна боротьба скінчилась ще менше ніж клясова. Може якийсь Биков чи Гвоздь малиб тоді нагоду повідомити світ, що пани Радек і Постишев упали жертвами фатального получення пера з кулею...

Так чи інакше, але виміна сил між верхами та низами літературної чрезвичайки, якої так уперто і талановито вимагає пан Радек, мусить статися, бо без цього на Олімпі пресових шпигунів зробиться за тісно, а низові „герої" без надії дістатися до неба „знатних людей" перо почнуть замість доносів милити очі начальства оптимістичними дописами. Тоді символи пана Радека дістануть і третє значіння — кулі агентів Наркомвнуделу почнуть трапляти і самих власників брехливих пер.

М. Данько.

НОВИНКИ

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".

— Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Калітуульна 3, І. пов., тел. 54-56. Приймає футра до перехову на літо. 1138 9-7

— Негайна допомога „Рідній Школі" на рідношкільний переднівок себто на час шкільних вакацій — необхідна. Таку допомогу найвигідніше переслати почтовою складанкою „Рідної Школи" П.К.О. ч. 503.624. Щоби Ваша совість була чиста в почуванні, що Ви сповнили свій національний і громадянський обовязок, не марнуйте складанок, але пішліть негайно свій даток. Два рази дає, хто зараз дає!

— В Українському Наук Інституті в Берліні відбудеться 31. ц. м. виклад доц. В. Леонтовича про новий статут хліборобських колективів у Совітах.

— З радіо. Радіостація в Міляні (221,2) передаватиме в суботу 1. червня концерт українських і російських народніх пісень у виконанні У. Липовської. Початок концерту в год. 21.30.

— Податки — це турбота не тільки для купця і промисловця, але теж для адвоката, лікаря, дентиста, інжиніра, та для домовласника. Зменшує податкові турботи упрощене книговодство. Вияснює це докладно книжка **інж. Володимира Несторовича „Упрощене книговодство і податки".** Ціна 3 зол. з почтовою пересилкою ПКО 504-254. Союз Українських Купців і Промисловців, Львів, **Ринок ч. 10. II.**

— Небезпека хрущів. Цього року припадає черговa пора (що четвертий рік) рійки хрущів, що роблять великі шкоди в ростинности. Рійка припадає звичайно в травні, одначе з причини цьогорічних холодів вона виступить в цілій повні аж у червні. Тому треба заздалегідь зорганізувати боротьбу з цим шкідником.

— Арештування комуністів. В мешканні Григорія Мигаля на Клепарові під Львовом поліція накрила тайне засідання комуністів. Побачивши поліцію, зібрані числом 7 осіб, поховали швидко комуністичні папери по кутах і взяли до рук карти до гри. Арештовано Станислава Лавку (теслю), Михайла Бунду (шофера), Льва Грінберга (кравця), Мехля Гірша (прив. уряд.), Анну Фельд (прив. учит.) і Зіслю Файнтух (швачку). Арештованих відставлено в руки судової влади.

— Львівська хроніка. Служниця Магдалина Литвин, занята у лікаря, напилася сулїмату. Причиною самогубства була любовна невдача.— На вул. Сикстуській отроїлася 25-літня Марія Баран, дівчина легких обичаїв. — На останках Стрийського цвинтаря загніздилися злодії, що ограблюють прохожих.

— Краєва хроніка. В Тенятисках пов. Рава Руська хтось застрілив у ночі Петра Гука, коли він коня на пасовисько. — На Розалію Вишинську в Яворові напав у її мешканні Михайло Флис і зваливши її на землі, зрабував з кишені кількадесять зол.

— Залізо в переворському повіті. На теренах сіл Гженска, Горлічин, Халупки і Горжиці відкрили поклади залізної руди. Експльоатація відбувається примітивним способом. Селяни возять руду фірами до Переворська, де якийсь купець платить по 60 зол. за вагон і висилає до гути на Горішній Шлеськ. Досі вислано туди 36 вагонів. Для плянової експльоатації має повстати акційна спілка.

— Згоріло 86 будинків. В Супранівці пов. Копель вибухла пожежа в загороді Андрія Ткачука. Вогонь перекинувся на село і знищив 31 хат та 55 господарських будинків. У вогні впало кільканацять штук худоби. Шкоди величезні.

— Японські старшини у Варшаві. До Варшави приїхало 10 японських старшин, підполковників і полковників, під проводом ген. Іто. Вони подорожують по Европі. До Варшави приїхали із СССР. Були вже в Берліні й знову поїдуть із Варшави до Берліна, відтам до Франції, Бельгії, Англії та інших европейських столиць. У Варшаві відвідали державні летунські заведення, летовища, заведення Шкоди й ін.

— Пімста зредукованого робітника. До директора фабрики „Круше і Ендер" у Пабяницях, інж. Каненберга, зредукований робітник Йосиф Тисяк дав пять револьверових стрілів, з яких два спричинили смерть. Тисяка арештовано.

— Летуська катастрофа склалася в Демблїні. Підчас вправ один літак дістався в коркотаж і впав на летовище. З розбитого літака добули двох тяжко потовчених старшин, Латвіса і Островського, які в дорозі до шпиталю померли.

— Згорів колхоз. Як повідомляють з Москви, в Іванові з причини необережности з вогнем згорів колхоз імени Будьонного, що складався із 54 домів. Дві жінки згоріли живцем. Погибло теж багато худоби.

— Катастрофальна градова буря перейшла над околицею Кечкемету на Угорщині. Вулиці і поля вкрилися градом на висоту 15 ц. м. В місті вибило 30 тисяч шиб. Ратуш і одна церква знищені. Багато дахів завалилося під тягарем граду. Сто тисяч га. засівів зрівнало з землею. В околиці міста град убив тисячі курей і качок. Буревій поперевертав на дорогах селянські вози. Багато осіб град потовк до крови.

— За два роки мультіміліонером. Евген Періс це мабуть найбогатший бідак світа. Справа має ться так. Він унаслідив від свого вуйка мільйонний спадок під умовинною, що буде три роки жити надальше бідним робітником і не затягне ніяких позичок. Тепер він міксером в якомусь барі. Він інтересується теж спортом, плаває знаменито, а що їздить добре на ровері, вибереться ровером кругом світу. Чи виконує точно клявзули, назначені тестаментом, за тим стежить нотар Анкр з Парижа. За два роки будуть Періс і його жінка, готелева покоївка, мільонерами.

— Нагорода за найкращу усмішку. В Парижі відбувся недавно конкурс найкращої усмішки. Тревав два вечорі і був доступний для жінок і мужчин. Участь у ньому взяло кількасот учасниць. Дві головні нагороди по 2.000 франків і покриття коштів подорожі до одної з французьких купільних місцевостей одержали — одна торговельниця квітами та один комінар.

— Перегони на морю. „Синю стяжку океану" здобув корабель „Рекс", що переплив простір з Генуї до Нюйорку в рекордовому часі, з пересічною швидкістю 28.92, з максимальною швидкістю 29,61 морських миль на годину. Дотеперішній власник „синьої стяжки" корабель „Бремен" осягав пересічну швидкість 28.51 морських миль на годину.

— Чоловік упав з неба у ванну. В одному місті стейту Пенсільванії купався у своїм мешканні пан Берг-Філіпс. Нагло заломилась скляна стеля і з гори впав якийсь мужчина просто у ванну. Показалось опісля, що він упав з третього поверху на скляний дах і звідтам просто в купіль. На щастя ані йому ані Філіпсові не сталось нічого. У стейті Індіяна був подібний випадок. Якийсь Білл Гопкінс вийшов з ванни і поховзнувся на мокрій долівці так нещасливо, що полетів коміть головою крізь вікно на двір. На щастя упав на пісок і йому нічого не сталося.

— Також рекорд. В Евенстоні (Зл. Держави) якийсь Рой Кочрен проковтнув у 20 мінутах 61 курячих яець, попиваючи їх опісля пятьма куфлями пива. В нагороду за те дістав 3 доляри.

— 56.244 стерилізованих. Німецький уряд оголосив статистичні дані у звязку з законом про стерилізацію. Торік у Німеччині стерилізовано 56.244 осіб, з того 42.203 мужчин. Всі операції переведено на основі судових рішень і в порозумінні з лікарями.

— Серум проти розводової горячки жінок. Один лікар з Бермінгем в стейті Алабама доктор Сіл Герріс запевняє, що винайшов знаменитий середник проти розводової горячки жінок. Вони терплять на неврастенію, каже він, і мають за багато інзуліни в обігу крови. Ліком проти цього є серум, яке дає, як каже цей лікар, знамениті наслідки. Найбільш уперті жінки стають лагідні і добрі господині та мами.

— Чорна тринацятка. Від пів року нападали замасковані бандити на гостей у клюбах гри і відбирали їм виграні гроші. Цими днями впав їх жертвою італійський артист Габріель Панутті. Його затягли в авто, захльороформували, а коли він збудився, був уже увязнений і без грошей. Але Панутті акробат і силач. Він висунувся крізь крати і зліз фасадою дому на землю. Перечекав у сховку аж до білого дня. Опісля пішов на поліцію і повідомив про все. Там передав теж срібну пудерничку, яку знайшов перед домом. Чорна тринацятка, як показалось опісля, складалися зі самих жінок, що походили з найліпших шікагівських родин. Зрабованими грішми вони удержували захист для бездомних жінок. Влада занялася не так жінками як клюбами гри.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Урожай на слухи.

Вже то на що, як на що, але на поголоски, вістки, помисли, замисли і тим подібні слухи останніми часами нарікати не можна. Не кажу про Абісинію, промову Гітлєра, відступ Муссоліні, чи французько-совітський „шітвес" (Ерїо ! Літвінов — два жиди!), але про наші внутрішні справи, точніше: про наші внутрішні галицькі справи.

Кожний день несе щось нового і заправду будуючого. Думаю, що тому незле булоб змінити герб Галичини на кельню і молоток, як символ будівництва.

— — — — — — — — —

Ви чули? Полупанський організує нову партію!?...

— Де? З ким?

— Де може. Зі мною також говорив... Каже, що незадовго видасть програму. Має, каже, вже кільканайцять моцних голів.

— А одного голову має?

— Він, здається, сам кандидує на голову.

— І що будуть робити?

— В першу чергу всі партії — в пух і в прах!

— А потім?

— Не знаю, не говорив мені про те

Хотів я запитати: Ну, добре, моцні голови має, а як з характерами?, але мій інформатор вже був далеко.

— — — — — — — — —

Знаєте, з цим видавництвом треба вже раз покінчити!

— В який спосіб?

— Заложити нове з тим самим завданням.

— Чому?

— Бо управа недобра!

— То змінити управу..

— Пощо?... Нехай собі пе, що наварила. Зрештою — буде мати научку...

— Але подумайте, що видавництво має вже виробленну фірму. Шкода... Закн нове виробить собі імя...

— Напевно швидко виробить.

— А чи ви певні, що управа нового видавництва поведе справу ліпше?

— Переконаний на сто відсотків. Хоч... Щодо одного маю деякі застереження.

— А не вийде часом з того таке, що старе впаде, а нове не піднесеться?

— Ах, ви непоправний песиміст. Чому саме брати найгірше?

— Найгірше берете ви, а я беру середину...

— — — — — — — — —

— Слухайте, чи то правда, що пан Палажкевич і пан Пелешкевич посварилися?

— Правда.

— І що тепер один другому публично закидає нельояльність... розкриваючи нельояльні тайни противника з часів приятелювання?...

— На жаль, правда!

— Шкода, дурно марнують енергію... А оба злібні люди...

— Так-так. Я все то кажу: нам талантів не бракує...

— — — — — — — — —

Врешті вчора:

— Подумайте! Приходжу колйсьтут до кавярні, сідаю, чую — за стінкою нарада. Зібралася нічого собі компанія: Василяк, Бабевич, Кранка, Запутовський і ще котрийсь... Чую радять якби перевернути виділ „Нашої Сили"... І що ви на це скажете?

— Хочу на вакації!

— Що-що ви кажете?

— Хочу на гвалт на вакації.

— Не розумію!?...

— Чоловіче! Лягти деінебудь над потоком, синява, сонце... і тільки ліс і тільки річка говорить... А людей ні на лік...

Галактіон Чіпка.

З кіна.

КІНО „ПАЛЯС": „КАПІТАН КОРКОРАН"

Останні фільми Власти Буріяна тримаються головно ним самим і то виключно його грою. Він продовжує свій первісний тип своєрідного „ревізора", чванька і недотепу в одній особі, що завдяки ласкавій долі та її примхам виходить з усіх найбільше клопітливих ситуацій з успіхом. Має Буріяновий тип одну характеристичну рису різну від інших таких типів у кіні: це представник вищої суспільної кляси, міщанської, напів освічений, більше хитрий, ніж інтелігентний, а манерами, що різко відбивають від людей того товариства, в яке він преться. У тій фільмі, що має бути легкою сатирою на представників чехословацької фльоти, бракує звязкої акції та доброї інтриги. Тільки у тих сценах, де грає сам Буріян, можна сміятись з його пребагатого репертуару рухів і міміки.

Дописи.

СТАНИСЛАВІВ.

Жалібна академія з приводу смерти проф. д-ра Станислава Дністрянського. Заходом Делегатури Союзу Українських Адвокатів і Виділу „Товариства українсько - руських правників" у Станиславові відбулася у нас дня 25. травня ц. р. в год. 8. веч. жалібна академія. Салю виповнили члени Союзу Українських Адвокатів, Товариства українських правників, Союзу українських адвокатських аплікантів, бувші старшини УГА., репрезентанти українських товариств та українського громадянства Станиславова. Всі явилися в чорних, святочних одягах, так, що вже на перший погляд видно було, що тут відбувається жалібна маніфестація. Академію отворив делегат Союзу Українських Адвокатів і голова Тов. українських правників д-р Юдій Олесницький, представивши діяльність Покійного як громадянина, посла до австр. парляменту, професора університету і правника європейського значіння. Після того заряднв у пошану памяти Покійного однохвилинну мовчанку. З черги м-р Бараболяк виголосив дуже рівневий реферат про життя й наукову діяльність бл. п. д-ра Станислава Дністрянського. Президент зібрав дбайливо й усистемізував увесь матеріял, який про Покійного у Станиславові можна було в такім короткім часі зібрати і дав просто знаменну характеристику пок. вченого. Коротенькою промовою голови устроюючих академію товариств закінчилося свято, полишаючи на всіх присутніх відповідне враження. З нагоди академії переслала Делегатура СУА і Президія Т-ва українських правників у Станиславові спочування дружині Покійного. **Учасник.**

ЛОПАТИН.

З діяльности Т-ва „Луг". „Луг" у Лопатині, пов. Радехів, заложено при кінці листопада 1934 р. Зараз по заг. зборах зорганізовано при „Лузі" аматорський гурток і хор, крім цього старшина постановила вести культурно-освітню працю поміж своїми членами при помочі рефератів. Розуміється, не забували також і про руханку. З початку серед членів було велике напруження, а в місточку тертя з причини „Лугу', що спиняовало на якийсь час працю. Відчити відбувалися, при чому один відчит виголосив голова Товариства о. д-р М. Дідушин, другий д-р Кушик. Аматорський гурток відіграв „Назара Стодолю", а тепер підготовляє виставу „Мати найманичка". У недіну пятницю і суботу держали луговики почесну сторожу при плащаниці, що всім людям дуже подобалось. Почесна сторожа стояла аж до воскресної утрені, яка зачалася в год. 2. по півночі. Підчас Великодних Свят у часі Служби Божої співав луговий хор у церкві. У провіду неділи заходом усіх Товариств в Лопатині відбувся кооперативне свято, на якому співав луговий хор а луговики і луговички виконали вправи. На закінчення цього свята виконали луговички вправи до пісні: „Боже великий, Творче всесильний". Луговички робили ті вправи на сцені, а луговий хор, уставлений довкола сцени, співав до вправ. — Участь „Лугу" в кооперативному святі викликала признання у громадян Лопатина і гостей з Радехова, які були на цьому святі. Хором проводив І. Коритко, вправами Дмитро Бідик.

—o—

Спорт.

ЛЕХІЯ — УКРАЇНА.

В неділю 2. червня ц. р. відбудуться змагання зі мистецтво Окружної Ліги між дружинами Лехія — Україна. Початок в год. 3·30 пополудні на границі Чорнівки. В год. 1·30 відбудуться змагання дружин молодших. В год. 1·30 відбудуться змагання дружин молодших.

СОКІЛ (Бібрка) — БУРЕВІЙ.

Змагання цих дружин за першенство У. С. С. відбудуться дня 2. червня ц. р. Початок в год. 3. попол. на границі Т. Ш. Л. в Левандівці (Львів). З огляду на добру форму згаданих клюбів змагання заповідаються дуже цікаво.

Революції з нашого минулого

П. Н.

Сторінки з мого життя

Д-ра ЕВГЕНА ОЛЕСНИЦЬКОГО

можна дістати у Видавничій Спілці „Діло", Ціна зол. 1·90, порто 30 сот.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Пятниця, 31. V. год. 7·30 веч. „Студентка".

Субота, 1. VI. год. 7·30 веч. „Студентка."

Театр Ріжнородностей.

Пятниця, 31. V. год. 7·30 веч. „Перша леса Фанні".

Субота, 1. VI. год. 7·30 веч. „Перша леса Фанні".

Кіна.

АДРІЯ: „Распутін — злий дух Росії".

АПОЛЬО: „Не хочу знати хто ти".

АТЛЯНТИК: „Хлопці з пл. Зброї" (за осн. Фр. Мольнара).

ВАНДА: „Ніч кохання" та „Небесні очахи".

ГРАЖИНА: „Азбука кохання".

КАСІНО: „Шукачі золота".

КОЛІСЕЙ: „Надя", та ревія „Цвітучі дози".

КОПЕРНИК: „Катюша" (Анна Стен).

МАРУСЕНЬКА: „Жид Зіс" (Конрад Файт).

МІРАЖ: „Під твою оборону", „Коханим все прощає".

МУЗА: „Вондер Бар".

ПАКС: „Голгофта".

ПАЛЯС: „Капітан Коркоран" (Власта Бурівн).

ПАН: „Молодий ліс".

РАЙ: „Антко поліцайштер" (Димша).

СВІТ: „Нана", „Серце вовкоюги".

СОНЦЕ: „Людина - малпа", ревія „100 відсотків для вас".

СТИЛЕВЕ: „Рекс-Сатан" (Тигр-убійник) і ревія „У темні пальса".

УТІХА: „Острів скарбів" і ревія.

ХИМЕРА: „Дівча з хмар" (Хозе Моліка).

Закордонне радіо.

Пятниця, 31. травня 1935.

Відень (306,8) 12·00, 15·40, 22·10 Концерт, 14·00 Спів, 17·40 Солісти, 20·00 Вес. віденські мельодії, **Братислава** (298,8) 18·00 Вальси славних композиторів, 18·35 Словацькі нар. пісні, **Кошиці** (252,1) 19·00 Шуманові пісні, **Прага** (479,2) 20·00 „Король Вячеслав" поема Дворжака, **Париж** (1648) 20·00 Пісні, 21·30 Вок. концерт, **Білгород** (437,3) 13·15, 16·40 Пісоньки, 21·20 Оп. арії, **Берлін** (356,7) 17·00 Вес. пополудне, 19·00 Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·30 Скрипка, 20·10 Вес. муз. авд., **Кельн** (455,9) 16·00 Солісти (муз., сп.), **Лайпціг** (382,2) 16·00 Форт. ресіталь, 20·00 „Дер Вафеншмід" оп. Льорцінга. **Мінхен** (405,4) 14·40 Форт. ресіталь, 17·00 Концерт, **Будапешт** (555,5) 17·30 Спів, 21·00 Симф. концерт, 22·20 Циг. музика, **Мілянo** (221,2) 11·30, 13·25 Легка музика, 20·55 „Фраскіта" оп. Легара, **Рим** (420,8) 17·05 Вок.-інстр. концерт, 22·30 Аргенські пісоньки.

Субота, 1. червня 1935.

Відень (306,8) 12·00, 13·10, 22·10 Концерт, 17·30 Соната н-дур Шпрінгера, **Братислава** (298,8) 17·15 Слов. нар. пісні, 18·00 Пісні різних народів, **Брно** (325,4) 17·45 Пісні Шуберта й Малера, **Прага** (470,2) 10·15 Садьон. музика, 17·15 Чеські нар. пісні, 18·10 Триста літ форт. музики, **Париж** (1648) 12·15 Концерт, 20·00 „Ришард Львине Серце" ком. оп. Гретрія, **Білгород** (437,3) 13·15, 16·20 Пісоньки, 18·30, 20·00 Популярні мельодії й оп. арії, 21·15 Концерт із Любляни, **Берлін** (356,7) 14·15 Легка музика, 19·00 З трубами та сантавками — пісні й оповідання Рашке, 20·15 Вес. вечір, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. вступ, 18·20 Мадярські пісні, **Мінхен** (405,4) 11·00 Нар. пісоньки, 15·15 Любовні пісні Бетовена, 18·30 Пісні Туліє, 19·05 Симфонія з ударами в литаври Гайдна, 19·30 Два фортепіяни, 20·10 „Бригіта" оп. Месажера, **Штутгарт** (522,6) 18·30 Вок. концерт, **Будапешт** (550,5) 17·45 Циг. музика, 21·30 Концерт, **Мілянo** (221.1) 11·30, 17·05 Легка й танк. музика, 21·30 **Нар. російські й українські пісні в вик. У. Липовської. Рим** (420,8) 13·10 Популярна музика, 20·55 „Пуритани" оп. Белінія.

Львівське радіо.

Пятниця, 31. травня 1935.

6·30 Ранішня авд., 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 8·05 Авд. для новобранців, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольогічні вістки, 12·05 Музика з вик. малої орх., 12·30 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. денник, 13·05 Гр. пл.: З різних країн, 13·55 Експорт, 15·25 Біржа, 15·45 Пісні в вик. Целіни Наді (сопр. у супр. форт.), 16·00 Весна в горах, 16·30 Листи від дітей, 16·40 Арії та пісні в вик. Юрія Мосаковського (барит.), 17·00 Дискутуймо: Заведення чи родина, 17·15 Концерт із цикля: Пять століть камер. музики, 17·40 Авд. для хорів, концерт орх., 18·10 Фрагмент із пєси Фр. Шілєра „Димитрій", 18·30 Реклям. концерт, 18·45 Музика з гр. пл., 19·15 Театр. фейлетон, 19·25, 19·29 Спорт. вістки, 19·35 Арії та пісні в вик. Гавр. Матінська, 19·50 Авт. фейлетон, 20·00 Турист. хуток, 20·05 Муз. гутірка, 20·15 Симф. концерт, Ігн. Дигас (сп.в), 22·30 Фраги. „Одисей" Гонера в перекл. Вітліна, 22·45 Наукові методи викривання проступків, 23·05 Концерт малої оркестри.

Субота, 1. червня 1935.

6·30 Ранішня авд., 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 8·05 Авд. для новобранців, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольогічні вістки, 12·05 Музика з гр. пл., 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Подудн. денник, 13·05 Концерт орх., 13·50 Польська морська торговля, 13·55 Експорт, 14·00 Шубертова хвилинка з гр. пл., 14·35 Біржа, 14·45 Концерт солістів (Мишковський Вят. баритон), 15·30 Фраги. із книжки Ельги Керн: „Мати Маршала", 15·45 Концерт орх., 16·30 Техн. скрипька, 16·45 Еспанська музика з гр. пл., 17·50 Столиця хелм. єпископства Хелмжа, 18·00 Театр. Увин: „Повість про Роляндa" авд. для ст. дітей, 18·30 Про шкільний спорт, 18·40 Сільва рерум, мист. життя, 18·45 Музика з гр. пл., 19·15 Репортаж-фейлетон із мист. відділу держ. технічної школи у Львові, 19·25, 19·25 Спорт. вістки, 19·35 Прелюдія Дебісі, 19·50 Про Червоний Хрест, 20·00 Концерт жаб і соловейків (автентичний фономонтаж), 20·45 Веч. денник, 20·55 Як працюємо, 21·00 Авд. для поляків за кордоном, 21·30 Симф. концерт, 22·00 Реклям. концерт, 22·15 Еліта жінок у повоєнній літературі, 22·30 Літ.-муз. авд., 23·05 Концерт малої орх.

ОПОВІСТКИ.

Триденні замкнені реколекції для Пань зачнуться дня 29. червня у вечорі при монастирі С. С. Василянок у Станиславові. Оплата 10 зол. Згодошення просимо рішуче подати до дня 20-го червня. — **Ігуменат С.С. Василянок у Станиславові,** вул. Петра Скарги ч. 17. 1625 1—2

ШИНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що ціна на масло не ставить з приводу вичікуючої тенденції; в дні 30. травня ц. р. кооперативам платив за:

		льоко Львів.
1 л.	молока	0·15 зол.
1 л.	сметани	0·70 „
1 к.	яєць	2·35—2·40 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 24 сот.

Тенденція на масло вичікуюча, на молоко і сметану вдержана, на яйця сильна.

Маслосоюз повідомляє, що від 30. V. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомисарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята від 40 дкг.	за 1 кг.	1·50 зол.
Мол. однор. кури І. кл.	„	0·90 „
Старі кури	„	0·80 „
Пантарки	„	1·50 „

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

Когутів, качок, гусей, індичок та індиків з огляду на кінець сезону не приймає.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

На продаж одно - поверхова каменица з городом у Львові — вільна ніе податків, банковий довг 23.800 зл., річний прихід 3.200 зл. вклад готів. 24.000 зл. Інформації в темности у адв. Д-р Евина Блягарська ч. 8. Львів, 2—3 год. поп. — Посередництво виключене. 1628

На літній сезон одіяла і нагортки з власних і принесених матеріялів по найнижчих цінах поручає кравецька робітня В. Хомин, Львів, ул. Домініканська ч. 11. 1624 1—2

Зараз до винайму 4 покої з кухнею при вул. Чарнецького 26. Зголошувати ся в канцелярії Наукового Товариства ім. Шевченка, вул. Чарнецького ч. 26. 1626 1—3

Прийму одну особу на літнисько в Самбірщині на червень, зол. 2·50 денно, — близько ліса і ріки. Бліщі інформації Адміністрація „Діла" „Літнисько". 2—2

Найдодніші жіночі плащі по зол. 27·—, 35·—, 47·—, 53·— і вище, жіночі костюми по зол. 43·—, 48·—, 55·— і вище, шовкові і вовняні сукні по зол. 19·—, 24·—, 32·— і вище продає відома фірма И. ПОСАМЕНТ, Львів, Академічна ч. 2. 1627 1—3

Комбінезони непошкідні найдешевше джерело „Палюм", Гетманська 22, побіч музею. 1452 6—7

Новітня робітня обуви Івана Іваєвки при вул. Личаківській 18, виконує найновіші взори мужеської, люксусової обуви, Спеціяльність ортопедична обува. 1580 13—30

Пропуклинові бандажі гумові черевні, ниркові, проти усуванню матиці під гарантією виконує відоме **Ортопедичне Заведення УГРИНА,** — Львів, вул. Ормінська ч. 15. 1629 1—30

Доротеум

Львів, Браєрівська 3.

комісова меблева галя купує, — приймає в комісе — продає.

МЕБЛІ всілякого рода за готівку і на сплати.

„Діло" і „Неділя" в Познані.

Читачам наших часописів у Познанщині подаємо до відома, що „Діло" і „Неділю" можна дістати у таких кіосках в Познані:

1) Брунон Подольскі, бюро щоденників, За Брамков 7.
2) Pir Фоша і Снядецьких.
3) Міст Театральний.
4) Перацкого ч. 13.
5) Перацкого ч. 16.
6) 27. грудня ч. 7.
7) Вяздова, напроти замку.
8) Вул. Нова при Музею, ріг Марцінковського.
9) Вул. Нова в брамі готелю Базар

СЕНЗАЦІЯ ЛЬВОВА!!!

Надзвичайно дешева продажа літніх матеріялів шовкових, вовняних і білизняних у фірмі

„Галицький Маґазин Новин" Львів, Галицька 15

Для прикладу кілька цін:

Перкаді і муслїни	0·65	Полотно	0·55
Вовнїни	0·75	Сирий зефір	0·55
Панама	0·90	Димка на підштанці	0·65
Крепони	0·85	Зефір на сорочки	0·70
Штучний шовк	1·00	Колірова перкалїна	0·70
Маркен на шлафроки	1·20	Пошеліна на сорочки	1·20
Сирий шовк	1·15	Рожевий вспн	1·05
Шовк сатина	1·35	Полотно на простирала	1·25
Найновіший епонж	1·95	Атлас на постіль	1·40
Креп - Монголь	2·25	Мережковані пошевки	1·90
Шовк на блюзки	2·60	Простидала	2·00
Креп - Маркен у десені	3·75	Обруси з метра	1·90
Шотцька вовна	1·30	Капи і обруси	2·50
Вовна на сукні	1·60	Ручники вафлеві	0·30
Англійські шевіоти	2·80	Ручники кушелеві	0·50
Вовна на плащі	3·00	Стирки до начинки	0·45
Вовна на комплї	5·50	Простирала на ковдри	4·90

У В А Г А: Великий вибір останніх весняних і літніх новостей. — Замовлення з провінції полагоджуємо відворотною почтою.

За редакцію відповідає Олександер Костюк. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 142 (14.040). Львів, субота 1. червня 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік L. VI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Ювилейне лугове свято у Львові в 10-ліття оснування Лугової Орґанізації.

КОМУНІКАТ.

Цього року минає 10 літ, як почала істнувати Лугова Організація. З цієї нагоди відбудеться у Львові **ювилейне лугове свято в неділю 23. червня ц. р.**

В програму свята увійдуть: полева Служба Божа, промова представника „Великого Лугу" з нагоди 10-ліття, похід вулицями Львова і вправи луговиків та луговичок.

Свято відбудеться в Луговому Городі у Львові при вул. Вулецькій і ген. Івашкевича. На свято приїдуть лугові товариства з краю.

Упадок уряду Фляндена.

БУРХЛИВІ НАРАДИ ФРАНЦУСЬКОГО ПАРЛЯМЕНТУ.

ПАРИЖ, 31. 5. ПАТ. Вчорашне засідання палати послів почалось в год. 3-ій пополудні. Перед нарадами над повновластями для уряду пос. Обер з радикальної лівиці зголосив внесок, щоб парлямент окремо радив над справою оборони франка і розглянув одночасно податкові справи. Податки дають державі 90 міліярдів франків, з інших джерел осягає держава ледви 200 міліярдів франків. Тому слід було би зменшити податкові тягарі. Внесок піддержав мін. Еріо, спротивились міністри Мандель і Роя. Пос. Теліє домагався, щоб перед дискусією над повновластями для уряду кабінет заявив, яких вживе заходів. Одначе пос. Обер взяв назад свій внесок і палата послів приступила до дискусії над повновластями.

ХІД НАРАД.

Справу референував пос. Барет пригадуючи прецендепс з 1926 р. Повновласти для уряду необхідні внаслідок відпливу золота з Банку Франції. Цього року збільшився недобір буджету на 5—6 міліярдів. Фінансова комісія висловилась за охороною франка і негайним веденням слідства проти спекулянтів.

Пос. Льорен з незалежної лівиці критикував уряд зате, що довів до недобору. Висловився проти девалюації франка і проти повновластей для уряду.

Пос. Ренод висловився теж проти девалюації саме тепер, коли дійшло до паніки. Єдиним виходом з цієї ситуації створити негайно новий уряд, до якого увійшлиб представники всіх партій. Палата повинна теж признати повновласти. Неосоціяліст Діт критикував дефляцію, яка може довести до внутрішніх суперечок.

ДИМІСІЯ МІНІСТРА ФІНАНСІВ.

Підчас промови пос. Діта міністер фінансів Жермен Мартен пішов до президії ради міністрів і зголосив прем. Фляндепові димісію, бо не хоче, щоб його участь у кабінеті приносила урядові клопоти.

Соціяліст Міш домагався енергійної боротьби зі спекулянтами, але висловився проти повновластей.

ПРЕМ. ФЛЯНДЕН НА ТРИБУНІ.

По перерві в год. 7-ій вечором до палати послів приїхав прем. Фляндеп і негайно пішов на трибуну. Недужого премієра піддержували возні. Премієр виголосив довшу промову взиваючи, щоб менше балакали, більше працювали. Багато осіб покищо не відчуває наступу спекулянтів проти франка, але слід зрозуміти суть наступу. Причини цього наступу не тільки в краю, але і за кордоном. Спекулянти бажають негайно збогатитися коштом французької валюти. Уряд Франції вжив усіх зусиль у Льондоні і в Нюйорку, щоб переконати ці уряди про необхідність стабілізації валюти. З хвилиною коли нема надії на стабілізацію почався наступ на франка. І тепер йде про те, чи франк виявить і з цьому випадку таку силу, яку виявив підчас війни і зуміє зберегти свій престіж та непорушність.

Прем. Фляндеп гостро критикував прихильників девалюації та осудив їх пропаганду. Валюта тісно звязана зі скарбом. Пропаганда за девалюацією викликала паніку. Тепер уже не йде про те, щоб банки викуповували штаби золота, але йде про льокування дрібних ощадностей у золотій валюті. Щоб опанувати паніку міністер фінансів видав низку доцільних розпоряджень. Одначе уряд домагається повновластей, щоб міг з успіхом боротись зі спекулянтами. Тільки відрух загалу може привернути довіря; поширення повновластей вжне уряд проти спекуляції і до поборювання тих, які не вірять у французького франка. Тому премієр звернувся до палати, щоб ясно заявилась за або проти девалюації франка.

Премієр висловив довіря міністрові фінансів Мартенові, який подався до димісії і заявив, що сам тимчасово буде виконувати обовязки міністра фінансів.

Опісля полемізував зі закидами деяких партій, буцімто признання повновластей для уряду загрожує парляментарному устроєві. Запитує, чи уряд, де входить мін. Еріо, може бути диктаторським.

Якщо теперішній уряд упаде, новий уряд не зважаючи на повновласти переведе девалюацію. Інші держави, де перевели девалюацію, дістали теж повновласти. З двох лих слід вибирати менше.

Треба ясно відповісти собі, чи хочемо девалюації, чи ні. Не можна сказати робітникові, який складав сотик до сотика, щоб його ощадности безкарно загорнув спекулянт. Тому прем. Фляндеп звернувся до палати з покликом: рятуйте французьку валюту, рятуйте працю і ощадности перед наступом спекулянтів.

Прем. Фляндеп був такий вичерпаний, що зі своїм братом лікарем негайно відїхав. Становище уряду боронив мін. Еріо.

Після того засідання перервали до год. 9.30 вечором.

ПАНІЧНА ВТЕЧА ЗОЛОТА.

ПАРИЖ, 31. ПАТ. З Дієпе відплив до Нью Гав корабель з посилкою золота вартости 225 міліонів франків, яке призначене для льондонських банків.

„Парі Міді" пише, що в останніх шістьох днях відплило з Банку Франції золота на 25 міліярдів франків. Учора Банк Франції не оголосив свого тижневого звіту, як це бувало дотепер.

ВАШИНҐТОН, 31. 5. ПАТ. През. Рузвельт відбув нараду з губернатором федерального банку у Нюйорку у справі фінансового положення у Франції.

ДИМІСІЯ УРЯДУ ПРЕМ. ФЛЯНДЕНА.

ПАРИЖ, 31. 5. ПАТ. На нічнім засіданні палати послів по дискусії над внеском уряду про повновласти почалось голосування в год. 1.30 вночі. Одночасно уряд зажадав від палати послів заяви довіря. За заявою довіря для уряду голосувало 202 послів, проти уряду 353 послів і тому уряд прем. Фляндена упав.

ОБУРЕННЯ НА СОЦІЯЛІСТІВ.

ЛЬОНДОН, 31. 5. ПАТ. Англійська преса висловлює глибокий жаль після упадку уряду прем. Фляндена, який тішився великою популярністю у В. Британії. Преса гостро критикує французьких радикальних соціялістів, які кермуються партійними інтересами в такій критичній хвилині для Франції. Преса здогадується, що новий кабінет буде творити предсідник палати послів Буасон, який буде старатись притягнути до співпраці соціялістів.

Упадок польської преси у Львові.

Львів, 31. травня 1935.

Упадок старих, найповажніших, здавалось би вічних — часописних видавництв — це явище в історії світової преси аж надто добре відоме. Так само відомі зміни ідеольоґічного обличча газет, получені чи то зі зміною власників, чи наслідком зовнішніх політичних обставин. Відомі ті господарські й політичні впливи, від яких залежна безпосередньо екзистенція преси. Преса — це така ділянка прилодного життя, яка залежна у найтіснішому звязку від обох чинників: матеріяльного і морального, та при кожному конфлікті тих чинників мусить автоматично зазначуватись потрясення преси. Все це речі старі, відомі, в усіх країнах світа вони трапляються і находять свій практичний вислів, а останніх кількамацять літ доставили аж надто багато найяскравіших прикладів на ці правди: адже на наших очах припиняли свій вихід часописи зі столітньою традицією і колишніми мільйоновими накладами, — і це діялось не лише в Росії після большевицької революції, в Італії і „гляйхшальтованій" Німеччині, але й Америці (історія „Ню Йорк Таймсу") і Франції (історія пресового підприємства Коті). Однак те, що діється у Львові з польською пресою — це справді рідке явище в історії преси: воно характеризує чудово, як **мусить** упасти преса, коли вона затрачує одночасно **обидва** підставові чинники — матеріяльний і моральний.

Пригадуємо назви газет, які були газетами безперечно поважними, з приємним кому або неприємним ідеольоґічним напрямком, а проте ідеями на тодішні часи живими, що боролися за вплив і поширення. Пригадуємо ті назви, з якими звязана не лиш історія польської преси, але й історія Львова та навіть цілого краю. Наприклад: великий щоденник „Пшеґльонд" з Масловським славним польським критиком Вомелею і живим ще членом Ак. Літератури Іжиковським; „Курер Львовскі" Реваковіча; „Газета Народова" „подоляків" (Цеґельського); „Слово Польске" великого польського демократа Романовіча; з новіших „Газета Поранна" й „Газета Вечорна" Роджера Баттаґлії. Той список можна би ще доповнити кількома назвами, підкреслити і підсумувати, та як суму виписати 0. Зеро: ні одного з тих часописів уже нема, та — що найважніше — змінилося засадниче обличча існуючої преси. Нахил до тієї зміни став теж головною причиною загинення польської преси у Східній Галичині.

Річ у тім, що коли раньше можна було казати про боротьбу ідей, як моральну підвалину тієї преси, то згодом такою підвалиною постепенно ставала 1) **нагінка проти українців** (подекуди проти жидів) і 2) **плоска брукова „сен-**

Поминальне Богослуження
за спокій душі бл. п.
Григорія Грозика
відбудеться в суботу 1-го червня ц. р.
в Успенській церкві в год. 7-ій рано
ЖІНКА.

зація". Таку тенденцію почала защіплювати львівській польській пресі польська ендеція. Під натиском тої акції деякі часописи стали офіціяльно ендецькими („Слово Польске"), деякі позбулися давнього демократично-толеранційного характеру і щораз частіше сідали на коника протиукраїнського та „сензаційного". З повстанням польської держави і польською перемогою над ЗУНР—ті дві „засадничі напрямні" стали безапеляційно у Львові обовязувати і в жертву їм принесено навіть перше найголовніше завдання щоденної преси — інформацію.

Нагінка проти українців (і подекуди проти жидів, оскільки редакційний склад даних часописів не був майоризований співробітниками-жидами, як ось напр. обох нинішніх „польських" пополудневок, що не пропускають ні одної нагоди, щоб копнути українців, — бодай у наголовку, як не можна інакше), та нагінка з посмаком скандалістики і брудна вулична скандалістика в буквальному розумінні — могли справді на деякий час зеднювати кадри читачів. Але на довшу мету це показався засіб дуже кепський. Публіка, що хоче протиукраїнської нагінки, воліє вже краківського „ІКЦ" з його обемом і матеріялом загально-інформаційним, інша передплачує деякі часописи варшавські (зрештою дуже мало), найбільша частина зогидила собі всяку пресу. Польські читачі, які зайшлись при галицькій пресі, це передовсім вулиця (вулична кольпортажа), бо мінімальні кадри польських східно-галицьких постійних передплатників (основа часопису) не вистачають, щоб втримати — буквально — **один ранішній щоденник у Львові.** Долучується тут, очевидно, господарська криза, при якій кожний громадянин радіє, коли дістає аргумент, щоб не видати грошей навіть на найпотрібнішу справу. Рівень польської львівської преси таких аргументів дає безліч.

Польська преса у Львові вражає ідейольогічною пусткою: яку ідею вона пропагує, з якої ідеї зробила атракційну силу для польського громадянства у Східній Галичині? Чи вона старалася взагалі якусь позитивну ідею витворити? Чи вона вийшла поза межі демагогії і цькування або — у найкращому випадку — принагідної статті чи огляду преси у справі, яка є найбільш живучою, найістотнішою справою цілого цього краю і всіх його мешканців, у справі взаємин двох народів? Чи існує бодай один польський орган у Галичині, який поважно й систематично займався би тією проблемою, який боровся би з ігноранцією свого громадянства у цій справі, який виховував би своє громадянство до будуччини, що чейже не може спиратися на вічному цькуванні, на програмах „на знищене Русі", на ігноранції „ін ребус україніціс", на легковаженні і промовчуванні одної з найбільших проблем Східної Европи! Ідея польської державности з одної сторони та українських змагань з другої на сторінках польської галицької преси є інтерпретована виключно у площині репресій, бісмарківських метод або залякування українською „експансією", якій треба протиставити „змоцнене живйолу" (це модне останне формулювання). Життя доказало, що так само як із запевнюванням про ефемеридальність українського руху („видумка німців"), так само теорії про всесилу асиміляційної експансії польського елементу („за 25 літ не буде українців у Галичині й української проблеми") — це блеф. (Порівняй хочби становище чеської преси супроти чеських німців). Життя ані часописні читачі блефів не люблять. Замало теж таких поляків у Галичині, які погоджуються з тими представниками львів. польської преси, що на одній недавній пресовій конференції у городському старості як найбільший крімен місцевих властей підкреслювали те, що ті власти не подають до преси найточніших подробиць про саинства і скандали з поліційної хроніки (Як зраділи духи „Гоньца Польского" Брандовського і „Газети Цодзенної" Тумена!).

Сьогодні у Львові така ситуація, що єдиним самовиплатним поважним щоденником у польській мові є сіоністично-жидівська „Хвіля", найкращий теж часопис з інформаційного боку. Решта — це полудневик і пополудневки та урядова „Газета Львовска", що існує для офіціяльних оповісток. До недавнього часу читали ми про величезні кадри читачів „Курієра Львовского". Показалося, що борги того часопису довели до встановлення примусової управи з суду, яка з черги ввела туди до редакції назад недавніх найбільших україножерів, кумпанію Клявдія Грабінка, що помазалась легенько під сенсаційний колір. Програмова заява тої нової редакції проголошує старі протиукраїнські та протижидівські тези, гадаючи, що спасе ними існування захитаного часопису. Причинитись до цього має м. і. імя... Ст. Грабського, одного з найбільших винуватців існуючого національного напруження у Галичині, одного з винуватців маразму, до якого мусіла дійти польська галицька читаюча публика, вихована такими ідеольогами.

Поляків у Східній Галичині взагалі менше, ніж треба би їх на втримання стільки часописів, скільки їх вряди-годи родиться у Львові. А проте й тих, які є, замало, щоб могли вигодувати такі часописи. Три числа відновленого „Курієра Львовского" доказують безнадійність ситуації польської галицької преси: вперту нехіть польського галицького видавничого часописного світа признаватися до помилок і на помилках учитися.

Звязок зі світом
дає „ДІЛО"
за 5 зол. місячно.

Нова ситуація в Америці.

ВАШИНҐТОН, 31. 5. ПАТ. През. Рузвельт відбуває цілоденні наради з правниками, промисловцями, політиками і робітничими провідниками у справі ситуації, яка витворилася через оречення найвищого трибуналу. Говорять, що президент тепер не задумує звернутися із зазивом до американського народу, бо нема відклику від оречення найвищого трибуналу і президент не багато сподіється по добровільнім продовженні кодексу Найри. Рузвельт хоче, щоб нарід переконався сам про наслідки оречення найвищого трибуналу, заки він рішиться виступити з новим проектом.

ВАШИНҐТОН, 31. 5. ПАТ. До Білого Дому присилають безліч листів, у яких просять президента, щоб відновив функціонування системи Найри. Але сподіваються, що президент у своїй завтрішній проклямації заявиться, що ніяке федеральне право не дозволяє зробити будьщо, що було би незгідне з ореченням найвищого трибуналу. Мабуть Рузвельт порадить працедавцям і працівникам, щоб заключували добровільні умови і в той спосіб задержали систему Найри. В міродайних колах думають, що така добровільна умова без санкцій уряду на дальшу мету не вдержиться.

ГЕРМАН ШТЕР. 9

ҐОНТАР.

Давно забув уже про роботу. Сперши тяжко руки на колінах, силів неповорушно в стодолі на бальці й дивився широко отвореними очима на купу габлівок.

Саме переходив Кронер біля напів-відчинених дверей стодоли й як побачив, що гонтар сидить так неповорушно, всунувся незамітно в стодолу й причаївся коло стіни.

— Я цікавий, як довго він так буде сидіти, — думав.

Враз старий гонтар стрепенувся і вхопив поспішно свій ніж. Побачивши Кронера, дивився на нього блудними, задуманими очима. Потому всміхнувся з таємною радістю, потакуючи поважно головою.

Вкінці промовив поволі, голосом придавленим зі зворушення: — Так, так, Кронер, поглянь на мене; я інший вже нині як учора, я знову живу. Нині вночі перейшла біля мене смерть, мов чорне рядно, тиха як стіна. І тепер або ще все мусить змінитися, або все буде добре.

VI.

Отже так обвилося старому гонтареві загублене життя, вертаючись знову до нього. Казками молодих літ воно спливло на його плечі, мов покріпляюча роса спокою; на його бурхливий заклик відповіло радісним відгомоном, від якого він зовсім прочунявся; і вкінці вперше по стількох літах, віднайшла його мужеська воля свою придавлену силу, щоби проявитися в очайдушнім ділі. Перед його гнівом заломилася лють Параньки в безпомічних сльозах.

Усе це повстало в дивний спосіб: здебільша з його самітної туги за смертю, що обхопила його вчора, коли вертався домів, а також з багатьох ран, завданих йому в його пониженні. Тепер відчував це своє пониження, що тяглося цілими літами не так яскраво.

В першій радости, що віднайшов себе самого, забув зовсім, що він ще не цілком видужав.

Ввечір, як заходило сонце, вертався Франц Тоне до дому. Однак не ніс у червоній хустині свого засохлого хліба, бо зїв його на полуденок спокійно й зрівноважено, як ніколи раніше. Дикий неспокій, що мучив звичайно його розхитану душу, зник зовсім. Ішов, як зазвсіди, однак його хід був повільний і спокійний. Його голова, хоч похилена дещо перед себе, начеб шукав за чимось, не звисала втомлено, як давніше. Очі блистіли рівномірним, гарним світлом, а ціле лице було надхнене.

Ішов так, не звертаючи уваги на ніщо довкола. Думками бачив лише світло своїх почувань. Коли дійшов до закруту дороги, побачив, що літи завели тут забаву й заступили цілу дорогу. Крутилися в коло й співали:

„Іван, Іван,
Спав сім літ мов пан.
Як той час проминув,
Іван ся обернув".

Тепер не прийшло йому й на гадку крикнути до дітей, щоби вступилися з дороги, як він це робив давніше; навпаки, станув за сливкою, щоб його не було видно та приглядався з цікавістю літворі.

Тимчасом день догаряв у солодкім омлінні. Западав вечір, землю оповивали що-раз густіші тіни. На дорозі перед ним танцювали діти і співали зі солодкою одноманітністю про воскресшого Івана, а сонце ховалося за гори.

Цікавість, з якою старий гонтар приглядався дітям, перемінилася в глибоке зворушення.

„Іван ся обернув!"

Закричали діти ще раз свавільно, почали перегонятися й роздавати собі „останнього стусаня", аж зникли у близьких хатах, звідкіля вже кликали за ними. Стало тихо. Над лісом стояла вже ніч.

Старий гонтар отрясся зі задуми. При звуках дитячої пісні в його душі зродилося якесь рішення. Зачав іти далі. Дійшовши до того місця, де діти танцювали, мимоволі станув і подивився кругом. Похитав головою та всміхнувся вдоволено: — Як діти все знають. Так, але не розуміють ще нічого. Це приходить щойно пізніше. Бо з котра дитина на світі любить квасне?

Зачав іти далі; одначе з його рішучої постави видно було, що це рішення, яке перед хвилиною повстало в ньому, ввійшло в нього глибше та вяжеться з усім тим, що в нім воскресло.

Минув село, що лежало під горою, вже оповите нічними мряками і перед першою хатою за селом ще раз станув.

Його рішення набирало ясности. — Іван, Іван, спав сім літ як пан... бачиш, Франц, все годиться. — Сім літ, і той час проминув... у мене також. — Іван обернувся... ні, так ні: обернувся й поклався на лівий бік, бо передше лежав на правім. — Думаю, на смереці, сильні гилі... але: Слухай! — Іван, як встає, вдягає чисту сорочку, йде до заметеної кімнати; дивиться крізь чистеньке вікно; їсть, що хоче і спить у чистій постелі, як перед семи роками.

Те все говорив старий гонтар невиразним півголосом, що ним висказуємо те, що в нас найглибше сидить. Воно тому так тихо звучить, бо відзивається вже тоді, як його сила збирається щойно в ядрі нашої волі.

Старий гонтар, подумавши ще й над цим, зачав бадьоро йти під гору, наче щойно тепер скінчив остаточно тяжку працю.

Бо його душа дійшла вкінці до ясного рішення, на яке він ждав так довго у своїй тупій журі у своєму горю та в болючому безсиллі.

Чим дальше йшов, тим тепліший ставав воздух, начеб перепливала ним струя гарячих людських молитов у дорозі до Бога.

Небо було темне без зір, а десь з гори неслися в літню ніч якісь урвані голоси, мов розвіяний стогін.

Зі землі не було ніякої відповіди, лише сонний ліс мріяв здержливим шумом. (Д. б.)

З ЖИТТЯ НАШИХ УСТАНОВ

Звичайні Загальні Збори Товариства Взаїмних Обезпечень і Кооперативного Банку „Дністер".

В четвер, дня 30. травня ц. р. передполудневим відбулися *42 Звичайні Загальні Збори Товариства взаїмних обезпечень „Дністер"* при участи численних представників членів, які прибули навіть з найдальших округ краю, що свідчить про живе зацікавлення громадян тією найбільшою і одною з найстарших наших економічних установ.

Перед Зборами відбулася в церкві Успення Пр. Д. М. Служба Божа, в намірінні Товариства, що її відслужив *о. крил. Д. Лопатинський* і Панахида за померших членів „Дністра".

Збори відкрив заступник президента Надз. Ради *о. прал. Алексій Пясецький*, що в короткій промові привитав усіх приявних представників і гостей та підніс великі заслуги для Т-ва пок. довголітнього президента Надз. Ради „Дністра" надрад. *Романа Сосновського*, який помер у 1934. р. Тій частини промови вислухали приявні стоячи. Головою Зборів вибрано дир. *Миколу Заячківського*, секретарював дир. д-р *Іван Гижа*.

Звіт з діяльности Т-ва за діловий рік зложив завідуючий директор *Ярослав Колтунюк*. В 1934. р., не зважаючи на всі заходи Управи в цілі поправи стану Т-ва, не зважаючи на зменшення адміністраційних видатків, посунених до найдальших границь, важке положення „Дністра", що тревае від ряду літ, не поліпшилося, а то через дальше загальне погіршення господарських відносин в краю, велике збільшення шкід в тому році, а також через дальшу обнижку оціночної вартости будинків Загальним Заставом Взаїмних Обезпечень (ПЗУВ). Як відомо, „Дністер" не може вести своєї самостійної обезпеченевої політики, бо висота обезпеченевої вартости, а в слід за тим і висота премій залежить по закону не від „Дністра", а від ПЗУВ. Однак Управа робила всі можливі заходи, щоб таки це одиноке українське Товариство обезпечень від огню й від крадежі з вломом зберігти при житті. В тій цілі збільшено організаційний апарат Товариства і складено відповідний плян праці, щоб таким способом приєднати для Т-ва якнайбільше нових членів, в переконанні, що тільки значним збільшенем числа нових членів можна буде на дальше втримати Т-во. У висліді скріпленої організаційної праці прибуло в 1934. році *20.000 нових обезпечень*, так, що під цю пору має „Дністер" *162.049 членів*. Слід зазначити, що впродовж останніх 4-ох літ приєднано понад 90.000 нових членів. Більянс Т-ва замкнено вправді недобором 104.213.22 зол. Однак коли зважити, що рівночасно прихилило Т-во до резерви на сумнівні належности 92.717.53 і що резервовий фонд зріс на 27.157.86 зол., то треба признати, що в звітовому році Т-во вийшло ще оборонною рукою.

У відділі обезпечень від крадежі з вломом осягнено незначну *надвишку* в сумі 727.57 зол. Цей відділ розвивається повільно тому, що ідея обезпечувати своє майно від влому не находить ще належного зрозуміння серед ширших кругів громадянства. Всетаки слід завважити, що передовсім наші сільські кооперативи починають розуміти свою користь з цього обезпечення і обезпечуються від влому вже численніше.

У дискусії над звітом, в якій забирали голос радн. д-р Копач, інсп. І. Федак, пос. Вахнюк, агенти Деревенка, Богайський, Гупало й інші, порушено м. ін. те сумне явище, що богато українців власників будинків не почуває ще своїм національним обовязком обезпечити в дозволеній законом 1/3 частину вартости своїх будинків в „Дністрі", що опинює його розвиток.

З черги Загальні Збори затвердили рахунковий звіт й дали Дирекції абсолюторію за 1934. р.

На місце вильосуваних членів Надзірної Ради вибрано членами Ради сен. д-ра *Івана Мокуха* з Товмача, о. прал. *Алексія Пясецького* зі Львова, пос. *Гриня Тершаківця* з Якимчиць і адв. д-ра *Степана Федака* зі Львова. Заступниками членів Надзірної Ради вибрано о. Степана Онишкевича, пароха в Куповичах, інж. Олександра Пежанського зі Львова та інж. д-ра Евгена Храплівого зі Львова.

Вкінці Загальні Збори висловили для Управи Товариства подяку й признання за її важку працю в таких невідрадних відносинах.

Того самого дня пополудні відбулися *39 Звичайні Загальні Збори Кооперативного Банку „Дністер"*. Із предложеного звіту з діяльности і з замкнення рахунків виявилося, що Банк, не зважаючи на дальше погіршення господарського положення та заломання долярової валюти, зумів не тільки вдержати рівновагу і збільшити значно свої резервові фонди, але також замкнути більянс *новажною надвишкою в сумі 21.650.32 золотих*.

Згідно з внесками Надзірної Ради Загальні Збори призначили цю надвишку на дотацію резервових фондів, уділення 2 прц. дивіденди членам та на добродійні і загально пожиточні цілі.

Вечором відбулося засідання Надзірної Ради, на якому на місце бл. п. Романа Сосновського вибрано *президентом Ради пана Остапа Луцького*.

З найліпших найдешевші і свої рідні
ці ПАПЕРЦІ і ТУТКИ
150 шт. за 30 гр. „КАЛИНА"
фабрика в Тернополі. Фабричний склад: Львів, ул. Бляхарська 11.
Можна дістати в кожній крамниці!

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— *Прем. Геріо*, що перебуває в Дубровніку, перенісся з готелю Імперіяль до спеціяльно для нього винайнятої віллі. Відмовив представникам преси інтерв'ю.

— Румунський шеф гол. штабу ген. Самсоновічі виїхав на запрошення французького уряду до Парижа, щоби взяти участь у маневрах французької армії.

— У Барцелюні засудили колишнього прем'єра і членів каталюнського повстанчого уряду на 10 років вязниці кожного.

— Вчора пополудні прибула на московське летовище делегація чехословацького військового летунства під проводом ген. Файнера. Гостей витав на летовищі шеф большевицького летунства Алиніс, представники комісаріяту закордонних справ і персонал чехословацького посольства.

— Перед будівлю губернатора у Тянь-Тсін заїхали панцирним автом два японські жовніри та віддали 6 сліпих стрілів. Думають, що ту маніфестацію спричинила апробата губернатора на ухвалу магістрату, що є вороже наставлений до японців.

Самоврядні вибори у Станиславівщині.

Станиславівський повіт поділило староство на 11 збірних громад (волостей), а саме: Блюдники, Деліїв, Маріямпіль, Єзупіль, Боднарів, Черніїв, Угорники, Пасічна, Лисець, Старі Богородчани, Ляхівці.

З винятком волости Маріямпіль і Старі Богородчани, що вибирали по 16 волосних радних, всі інші волости вибирали по 20 волосних радних, так, що всі волости вибирали разом 212 радних. Під оглядом національним вибрано до всіх волостей 141 українців та 71 поляків (разом з жидами).

І так у Блюдниках вибрано 14 українців, 6 поляків; у Делієві 10 українців, 10 поляків; у Маріямполі 6 укр., 10 пол.; у Єзуполі 7 укр., 13 пол.; у Бодварові 12 укр., 8 пол.; у Черніеві 17 укр., 2 пол., 1 жид; у Угорниках 13 укр., 7 пол.; у Пасічній 14 укр., 6 пол.; у Лисці 14 укр., 6 пол .; у Старих Богородчанах 15 укр., 1 пол.; у Ляхівцях 10 укр., 1 пол.

З 11-ти волостей вибрано війтами 7 українців і 4 поляків. Отсі волости вибрали війтів українців: Блюдники, Боднарів, Черніїв, Угорники, Пасічна, Старі Богородчани і Ляхівці. В інших громадах є українці заступниками війтів, з винятком волости Єзупіль, де і війт і заступник війта є поляки. Завинили тут самі українці, що через невміле поведення здержались від голосування, внаслідок чого само місто Єзупіль вибрало 8 радних поляків, хоч запевнений був вибір 4 українців і чотирьох поляків.

До волосної управи (війт, підвійт, лавники) вибрано в усіх волостях 32 українців та 21 поляків. А саме в Блюдниках вибрано до управи 3 укр. і 2 пол., у Делієві 2 укр. і 3 пол., у Маріямполі 2 укр. і 2 пол., у Єзуполі 1 укр. і 4 пол., у Боднарові 3 укр. і 2 пол., у Черніеві 4 укр. і 1 пол., в Угорниках 3 укр. і 2 пол., у Пасічній 4 укр. і 1 пол., у Лисці 3 укр. і 2 пол., у Старих Богородчанах 4 укр., у Ляхівцях 4 укр. і 1 пол.

Майже у всіх волостях вибори на війтів відбувалися двічі, а навіть тричі, тому, що староство не затвердило вибраних війтами і щойно за другим чи третім разом вибори на війтів затверджено. Ані одного протесту в справах виборів на війтів староство не взяло під увагу.

Вибори до Повітової Ради відбулися в той спосіб, що на 26 членів Повітової Ради вибрано 12 українців і 14 поляків. Ні одного протесту проти неправильних виборів до Повітової Ради староство не приняло. — Українські радні в волости Єзупіль зробили карне донесення до прокуратури на членів виборчої комісії тому, що 10 українських радних голосувало картками на українського кандидата, а підчас обчислення голосів комісія знайшла тільки сім голосів, унаслідок чого вийшов поляк до Повітової Ради. — З волости Лисець виборча комісія екзамінувала українського кандидата Івана Стефанишина письменно з польської мови, даючи йому задачу, в році: „Далби Буг, жеби бук пшеплинол пшез Буг"; „хшонщ баенчи в чціне" і т. п. Не зважаючи на те, що український кандидат, довголітній війт села Креховець, володіє поправно польською мовою, виборча комісія визнала, що український кандидат написав задачу недостаточно...

До Повітового Виділу вибрано трьох українців і трьох поляків. З українців вибрані до Повітового Виділу: Іван Шепарович, радник до Рільничої Палати у Львові і власник Колодіївки, Осип Шумський, кооператор з Угринова Долішнього та Андрій Терпилак, власник садівничих заведень у Залуквї коло Галича.

Для організації виборчої акції вибрано Повітовий Український Виборчий Комітет, у проводі якого станув адвокат д-р М. Вих. Крім Повітового Комітету вибрано окружний комітет на судову округу Богородчани з головою д-ром О. Когутом, котрого вибрано з міста Богородчани радним до Повітової Ради. Повітовий Виборчий Український Комітет відбув поверх пятнадцять повітових і волосних нарад та анкет у виборчих справах. Назагал українські виборці досить здисциплінувано пішли до виборів. Були, щоправда, невеличкі винятки, коли то деякі одиниці повели виборчу акцію на свою руку і, розуміється, ганебно провалилися та принесли лише шкоду загально-українській справі.

Зміна адреси 1 зол. Можна прислати почтовими марками.

Всі навчаймося своєї літературної мови!

Хто хоче навчитись доброї української літературної мови,

ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ НА 1935 РІК

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА"

присвячений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО. — ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річно, 3 зл. піврічно, 1.60 чвертьрічно. За границею: в Европі 9 зл., поза Европою 2 амер. доляри. Зразкове число 50 сот. Конто чекове П. К. О. число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації: Warszawa IV., ul. Stalowa 25 m. 10.

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУРНА МОВА!

Японський міністр війни в Манджу-Ко.

ГСІН-КІНҐ 31. 5. ПАТ. Японський міністр війни ген. Ґаяші приїхав нині до Гсін-Кінґ. На дворці витав його міністер війни Манджуко. Потім цісар Манджуко Канґ-Те прийняв ген. Ґаяші на двогодинній авдієнції.

—o—

Серце марш. Пілсудського
у Вильні.

ЗЛОЖЕНЕ В УРНІ В ОСТРОБРАМСЬКОМУ КОСТЕЛІ.

З Варшави виїхав уночі на пятницю спеціяльний потяг, що повіз урну зі серцем марш. Пілсудського. Урну уміщено у спеціяльному вагоні. Попрощали її на двірці члени уряду з премієром Славеком, представники сойму й сенату та військової влади.

В год. 7.20 ранком потяг приїхав до Вильна, де привитали його чільні представники влади, здебільша родом з Вильна. З вагону винесено урну на лектиці до рецепційної салі, перед якою уставлено два обеліски з палаючим вогнем. За урною ступала п. Олександра Пілсудська з Адамом Пілсудським, двома доньками і дальшою родиною пок. маршала. В дальшому поході йшли члени уряду, генерали, представники різних цивільних і військових установ і ін. Похід ступав вулицями Залізничою та Остробрамською до Острої Брами. Шпалір творили діти, вбрані на біло і місцеве населення. Здовж дороги повівали жалібні хоругви з високих щоглів, вулиці були вистелені смереччиною. Перед каплицею дожидав жалібного походу єпископ Міхалкевич з духовенством.

Коли лектика з урною задержалася перед Острою Брамою, духовенство відправило молебен, а офіцири внесли лектику до каплиці. Тут біля урни робили почесну варту полковники. Жалібне богослуження відправив єпископ Міхалкевич. Опісля похід рушив до Остробрамського костела. По лівій стороні святині уставлено триметрове підвищення, на якому офіцири зложили лектику з урною. П. Олександра Пілсудська зняла урну з лектики й умістила в окремій ніші, кладучи теж китиці цвітів. Опісля нишу зажмнули сталевою плитою, а на неї вмуровано камінну плиту зі знаком хреста.

На тім скінчилася врочистість зложення серця марш. Пілсудського в Остробрамському костелі. Урна зі серцем буде там спочивати до часу, коли перевезуть тління останки матери Пілсудського з Литви і тоді разом з тими останками матері урна спічне на цвинтарі на Росі, як цього бажав собі марш. Пілсудський.

УКРАЇНЦІ!
КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

Німецький проєкт повітряного Льокарна.

БЕРЛІН, 31. 5. ПАТ. Урядово повідомляють, що німецький уряд переслав англійському урядові на його бажання проект договору повітряного Льокарна, так, як це передтим зробили теж уряди французький та італійський.

ЛЬОНДОН, 31. 5. ПАТ. „Морнінг Пост" і „Ню Кронікль" твердять, що німецький проект повітряного Льокарна приймає засаду взаємної помочі, устійнену у французько-англійському комунікаті з 3. лютого. В цей спосіб ця засада обмежувалася би тільки до льокарненських великодержав, отже обовязувала б тільки на випадок конфлікту з іншою великодержавою, що не приступила до договору в Льокарно. Німеччина домагається летунського паритету з західними великодержавами (Францією). Пропонує теж заключити спеціяльну конвенцію про забезпеку цивільного населення перед бомбардуванням та контролю летунства.

Газети подають, що британський уряд по заключенні франко-совітського і чехословацько-совітського договору стоїть тепер на становищі, що можна приступити до переговорів за повітряне Льокарно не конче у рямах інших порозумінь.

Новий курс Сталіна проти колєктивізації.

Офіційний орган большевицького уряду „Ізвестія" помістив вступну статтю, яка кидає світло на новий курс Сталіна, щоб приєднати собі невдоволених селян після переведення насильної колєктивізації. Большевицький уряд рішився перевести свою нову політику „деколєктивізації" села з такою самою енергією, з якою переводив насильну колєктивізацію на селі. Автор статті гостро виступає проти керманичів поодиноких колєктивів, які „саботують" рішення уряду і не дозволяють побільшити приватної власности на селі. Ця стаття стоїть у суперечности з дотеперішньою нагінкою на селянство, яке довший час ставило завзятий опір колєктивізації села. „Ізвестія" обвинувачують в державній зраді всіх керманичів колєктивів, які противляться деколєктивізації.

—o—

Перемиря між Болівією і Параґваєм.

БУЕНОС АЙРЕС, 31. 5. ПАТ. У звязку з переговорами, що мають розпочатися у справі полагодження конфлікту за Чако, Параґвай погодився на 30-денне перемиря.

БУЕНОС АЙРЕС, 31. 5. ПАТ. Посередники у конфлікті за Чако мабуть осягнули деякі успіхи. Тепер переговорюють, щоб негайно припинити воєнні ділання. Параґвай погодиться на перемиря, якщо достаточно запевнять його, що на випадок неуспіху медіяційної акції воєнні ділання під ніяким застереженням не будуть відновлені. Болівія теж погодилася з тим, щоб, коли посередництво не доведе до цілі, спір переказати розсмчому судові. Мін. закордонних справ Аргентини усіми способами старається довести обі сторони до згоди.

ПАРИЖ, 31. 5. ПАТ. Авас повідомляє з Ля Паз (Болівія), що болівійський уряд погоджується на пропозицію перемиря у війні з Параґваєм.

ПАРИЖ, 31. 5. ПАТ. Авас повідомляє з Асунціон (Параґвай), що параґвайський міністер закорд. справ заявив, що його край погодиться за мир, коли таку пропозицію поставить група держав-посередників.

Військова акція Японії в Китаю.

ШАНГАЙ, 31. 5. ПАТ. Китайська влада затривожена військовою акцією Японії в північнім Китаю. Акція Японії була несподіванкою тому, що токійський уряд недавно перемінив посольство в Китаю на амбасаду. Тепер йдуть переговори між головним штабом кантонської армії та японським міністром війни. В Китаю побоюються акції японських мілітаристичних кол, які викликують несподіванки, щоб погіршити взаємини між Японією і Китаєм, не зважаючи на прихильне становище токійського уряду.

ТВЕРДІ ВИМОГИ ЯПОНІЇ.

ЛЬОНДОН, 31. 5. ПАТ. Райтер повідомляє з Шангаю: Переговори між командантом японської армії і китайським міністром війни припинились. Командант японських сил у північним Китаю ген. Такаші-Сакаї заявив, що Японія не відступить від своїх домагань. Додав, що якщоб китайська влада не могла здійснити японських домагань, японські війська переведуть їх замість китайців.

Японські військові кола домагаються, щоб китайський уряд відкликав всі свої військові відділи з околиць Пекіну і Тієн-Тсіну. Невідомо теж, чи квантунська армія буде домагатись виконання цих вимог чи відступить від них, якщо китайський уряд розвяже деякі політичні організації, звільнить деяких китайських урядовців і припинить протикитайську діяльність у північнім Китаю. Офіційні кола в Пекіні зберігають мовчанку. Здогадуються, що квантунська армія невдоволена з примирливої політики японського міністра закорд. справ до Китаю і тому повела цілу цю акцію.

Катастрофа манджурського пароплава.

ГСІН-КІНҐ, 31. 5. ПАТ. З японських джерел із Харбіна повідомляють, що на манджурськім пароплаві, який плив по ріці Сунгарі, прийшло до вибуху кітла. 19 осіб згинуло на місці. Решту пасажирів і членів залоги врятували.

НАШІ ЗАУСТРІЧІ

Вже вийшло 11-те число ілюстр. двотижневика

Невідома повість Франка, поезія В. Гюго, найдавніші українські водевілі, Архипенко різьбить Шевченка, Шевченкові листи, новий український гравер в Америці, дві новелі, стаття про психоаналізу в літературі, „Летіло 40 сорок"—

Ціна числа 50 сот.

АДМІНІСТРАЦІЯ, ЛЬВІВ, РИНОК 10, II. п.

Домагайтесь зразкових чисел.

Закон про охорону авторських прав.

III.

(Докінчення.)

ДОГОВІР З ВИДАВЦЯМИ.

На основі договору накладчик чи видавець має виключне право видати письменний або мистецький твір у відповідній формі. На видавця накладає закон обовязок дбати за духові і матеріяльні інтереси автора (ст. 35).

Накладчик не може без дозволу автора передавати своїх прав іншим особам, хіба що переносить їх враз з видавництвом. Але і тоді автор може заборонити, щоб його невиданий твір видавали інші особи, як щоб це видавництво пошкодило поважно добрій славі автора. В кожному випадку накладчик мусить повідомити автора, що відступає своє підприємство іншій особі. І якщо автор до двох місяців не дасть ніякої відповіди, закон каже здогадуватись, що автор годиться відступити свій твір. Якщо автор заборонить накладчикові відступити видання свого твору іншій особі, обовязаний він звернути гонорар, який дістав за свій твір.

РОЗВЯЗАННЯ ДОГОВОРУ З ВИДАВЦЯМИ.

Якщо автор не передасть накладчикові свого твору до означеного часу, накладчик може визначити додатковий речинець і опісля договір розвязати. Автор може теж відступити від договору, якщо накладчик не видає його твору. Накладчик може позивати автора до суду за відшкодування, а ніколи, щоб вимінчив свій твір (ст. 38).

Може теж звільнитись від обовязку видання твору, але тоді мусить заплатити умовлений гонорар і звернути твір, хіба що був інший договір. З цього права не може скористати накладчик, якщо вже шість місяців тримає в себе твір автора. Зате накладчик може відмовитись від видання твору автора, якщо твір пошкодив би загальному добру або добрій славі накладчика (ст. 39).

ГОНОРАР АВТОРА.

Якщо в договорі не означено висоти гонорару, накладчик платить гонорар на основі засад слушности негайно після віддання твору до друку, хіба що раніше в договорі означено інший речинець платности.

При відсотковій винагороді від цілого накладу процент обчисляють від ціни, по якій продається примірники публіці. Накладчик обовязаний виплатити його авторові після закінчення друку.

Якщо гонорар платить накладчик від числа проданих примірників обовязаний переводити що три місяці розрахунки з автором. Автор або уповажнена ним особа може з тією метою переглядати книжки і фактури накладчика (ст. 41). Продажну ціну творів означує накладчик і повідомляє про неї автора. На підвишку ціни мусить накладчик виєднати згоду автора, хіба що вона не перевищає зросту коштів видавництва. При підвищці ціни гонорар у відсотках платиться від примірників, які залишились до продажі (ст. 46).

ВИСОТА НАКЛАДУ І ПЕРЕВИДАННЯ ТВОРУ.

Якщо в договорі не означено висоти накладу, при першім виданні накладчик може видати тв р найбільше у 2.000 примірниках, ноти в 1.000 примірниках. Автор дістає безплатно по одному примірникові від кожної сотні, найбільше 100.

Цієї сотні не вчисляється до згаданого числа 1.000 чи пак 1.000 примірників.

Дарові примірники не належаться авторам статтей у часописах (ст. 43). Автор або його правонаступник може перевіряти в друкарні, скільки друкується примірників твору, переглядати книгу замовлень, фактури в накладчика і в друкарні (ст. 45).

Автор має право перевидати твір, як тільки розійдеться наклад. У кожній хвилині може викупити від накладчика нерозпродані примірники по ціні, по якій продає накладчик книгарням. По **пятьох роках** від першого видання автор може приступити до нового видання своїх творів, крім шкільних підручників і наукових творах щойно по 10 роках (ст. 47).

При збірнім виданні своїх творів автор може перевидати теж такі твори, щодо яких право накладу відступив іншим особам, якщо від їх появи минуло вже 5 років, але не може їх окремо продавати (ст. 48).

ПЄСИ.

Автор пєси дістає гонорар негайно по заключенні договору; якщо має доставити рукопис, негайно по його передачі підприємцеві. Якщо гонорар обчислюється від зиску (тантієма), тоді авторові слід випхатити його по кожнім замкненні каси (ст. 49).

Автор пєси може розвязати договір, якщо пєсу виставляє підприємець у невідповідній формі, невідповідними силами або вводить зміни, яким противиться автор (ст. 50).

АРХІТЕКТОНІЧНІ ПЛЯНИ І НОТИ.

Хто дістав за винагородою невидані архітектонічні пляни може скористати з них тільки при одній будові (ст. 51).

Якщо автор дозволив підложити свій твір під інструменти і якщо договір не постановляє інакше, закон каже здогадуватись, що дозвіл не дає ще права виконувати цей твір прилюдно за заплатою або іншою матеріяльною користю (ст. 52).

Зате дозвіл автора на сфільмування твору управнює на випадок іншого договору, теж висвітлювати цю фільму (ст. 53).

НАРУШЕННЯ АВТОРСЬКИХ ПРАВ.

Автор або його правний наслідник може домагатись від того, що безправно нарушує його права, винагородити всяку шкоду (ст. 59).

При виконанні будови на основі чужих пляній не можна припинити будови, зате архітект має право домагатись гонорару і крім того відшкодування (ст. 60).

НАРУШЕННЯ ОСОБИСТИХ ПРАВ АВТОРА.

Особиста кривда для автора буває тоді: коли хтось присвоює собі авторство, прізвище автора або його псевдонім; коли не подає у своїм творі автора або джерела, з якого взяв зміст або виписки або подає фальшиво автора або джерело; коли оголошує твір, якого автор не призначив до публікації; коли в публікації вводить зміни, додатки, скорочення, які викривлюють зміст або нарушують повагу і вартість твору; коли видають твір у невідповідний спосіб; коли в оригіналі твору вводять зміни, оригінальний твір мистецтва підписують прізвищем мистця всупереч його волі або в інший спосіб виявляють його авторство; коли в критиці обнижують вартість твору навмисне фальшиво представляючи факти і т. п.

Автор може домагатись крім відшкодування і т. д., щоб все те публично відкликали, зложили прилюдно заяву, оголосили присуд у часописах або теж іншої сатисфакції. Незалежно від того суд може признати ще покривдженому авторові відповідну грошеву квоту (покутне), якщо свідомо нарушено його права (ст. 62).

КАРНІ ПОСТАНОВИ.

Хто нарушує права автора або його правного наслідника підлягає карі арешту до 6 місяців або гривні до 10.000 зол. або разом обом цим карам (ст. 68).

Накладчик, який без згоди автора видає твір або видає більший наклад підлягає карі арешту до 2 років або гривні до 50.000 зол. або обом цим карам (ст. 69).

Хто присвоює собі чуже авторство підлягає карі арешту до одного року або гривні до 10.000 зол., або обом цим карам (ст. 70).

Ці справи розглядають окружні суди.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО“
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

Кав'ярня-Бар „Трокадеро“
Львів, Легіонів 27, І. п.
збірне місце для купців і інтелігенції, щоднія першорядна орхестра, — поручає добірну кухню та всілякі напої в найліпшім доборі. — Численно відвідати просить УПРАВА.

Поет із суспільною карієрою.

(З нагоди 50-ліття смерти В. Гюго.)

Франція святкує цими днями 50-ліття смерти свого найбільшого поета: святкує, як личить країні, де шанують іще свобідну думку і не лякаються її; поруч свят з нагоди цих роковин франц. критика ставить руба питання: чи становище Віктора Гюго не перебільшене? Спочиває він у Пантеоні серед найбільших; якийсь час йшла навіть кампанія, щоб добути його з темної крипти на денне світло. Та те світло, яке паде на його творчість цікавить усіх куди більше, як справа формального місця для безсмертних: на фотелі Французької Академії чи в домовині Пантеону.

Мав В. Гюго життя вкрите рожами та тернями, якби зразково заранжоване на національного поета. Але рож. мав за багато і тому нині критика хоче їх трохи зрівноважити тернями.

Сам життепис В. Гюго (1802—1885) блистить усіма кольорами романтичної карієри. Предивно в ньому поєднані ті два елементи „романтизм“ і „карієра“: їкареві пориви з практичним хистом, протести речника покривджених з систематичною працею людини, що любить усі вигоди спокійного міщанського затишка.

Як 14-літній хлопчина 10. червня 1816 р. записує він собі домагання: „Хочу бути Шатобріяном або нічим“. Від цієї хвилини родяться як з Амальтеєвого рога вірші, драми, мельодрами, перекладн. У 15 р. життя перша почесна згадка від Академії за поему, у 17 р. перша нагорода і лавровий комплімент Шатобріяна „чудесна дитина“, у 20 р. перша збірка поезій — 1500 примірників, проданих за 4 місяці; король читає її зі сльозами в очах і дає йому приватну пенсію. Того самого року В. Гюго жениться, на другий рік дебютує „страховинним оповіданням“, у 22 р. життя засновує журнал і літературний гуртож, має вже ордер почесної легії, бере участь у коронації Карла X, у 25 р. пише славний маніфест романтичного напрямку, зриваючи майже водночас з класицизмом і монархією. В одному 1829 році (27-літній) дає том поезій „Орієнталія“, „Останній день засудженця“, пєси „Маріон де Льорм“ і „Ернані“, частину „Нотр-Дам“ і частину збірки „Осінні листки“. На одному спробовику „Ернані“ заробляє 15.000 фр.

За Людовіка Филипа завоює собі славу одного з найбільших французьких поетів, головно завдяки поезіям „Осінні листки“, „Пісні сутінків“, „Внутрішні голоси“, „Проміння і тіні“. У 1831 р. величезна повість „Нотр-Дам“, у 1832 пєса „Король забавляється“, у 1833 нові „Люкреція Борджія“, „Марія Тудор“ і „Анджельо“, у 1838 „Рюі Бляс“, у 1843 „Бургграфи“ — здебільша дуже сумнівні сценічні успіхи, але кожний — гомінкий. У 37-ім році кандидує до Академії і в 39-ім (тричі переповши) засідає на фотелі безсмертних, у 43-ім має вже найвищу почесть „пера Франції“, довічного члена найвищої законодатної установи.

До революції 1848 р. кандидує (з великою невдачею) на президента республики, у 1851 веде пропаганду проти нововведеної монархії і мусить утікати на чужину. У Гернсі купує собі дім, де 17 літ жде на поворот республики. На вигнанні повстає його памфлет „Малий Наполеон“, віршовані сатири „Бичування“, найкраща збірка „Роздумування“, перша частина велитенської епопеї „Легенди віків“, повісті „Нуждарі“, „Морські працівники“, „Людина, що сміється“, поезій „Вуличні та лісові піснеьки“.

5-го жовтня 1870, коли німці починають облогу Парижа, вертається він туди разом із республикою. Вибирають його членом Національних Зборів; за комуни виїзджає до Бельгії; після повороту стає сенатором. У 80-ім році життя ще видає свіжі поезії і приймає чолобитню від 600.000 своїх земляків. Його похорони — це величня всенародня маніфестація, більша як на похоронах короля. Його літературна спадщина велитенська: десятки томів поезії, повістей, драм, споминів, листів, промов, маніфестів.

Популярність В. Гюго у Франції не можна було рівнати за його життя з популярністю якого іншого поета; він створив з поезії інструмент, що промовляв до якнайширшої маси, без огляду на те, чи вона розуміла як слід слова цієї музики. Легкість, з якою він уміє перенести у поезію суспільні та фільософічні проблеми — захоплювала й приголомшувала. Сила та багатство слова в нього майже неперевершені, а проте він сорив маси такою скількістю ріжних ідей, що поважні критики сумніваються, чи мав він взагалі якісь ідеї.

У французькій літературі з великою фільософічною традицією ясність — одна з найсуворіших аксіом. Хоч би письменник мав таку солідну освіту як Гюго і так легко засвоював собі чужу лектуру, як він, коли починає кидати ідеї справедливости, свободи, рівности, братерства — не може переплутувати понять, затемнювати їх, брати їх „зверху“. Великі сучасні критики погоджуються з тим, що великий національний поет не мусить бути глибокий, не дуже ясний і не мусить відповідати суворим домаганням фільософа, але нехай не силкується ним бути.

Ясно, що маємо тут до діла з подвійним значінням „величини“ — одного для знавців-суддів, другого для загалу. В. Гюго пориває, осліплює, розбуджує хмару почувань і думок, але не треба в них шукати фільософічної суцільности, занадто великої оригінальности, дуже індивідуального переживання.

Все це подобає на парадокс. Та взаємини літератури і життя складаються з таких парадоксів: цей могутній поет з несамовитою уявою попадав у нетри банальности, коли хотів бути чимось більше як поетом. Мав він своєрідну наївність масового трибуна, якого запаморочує надто легкий вплив на масу, що любить голосні гасла та енциклопедичні ідеї.

м. р

Цей 1935. рік є ювилейним роком десятиліття Музею Визвольної Боротьби України

УВАГА!

МУЗЕЙ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ УКРАЇНИ
ЗБІРАЄ ПОЖЕРТВИ НА

УКРАЇНСЬКИЙ ДІМ У ПРАЗІ

ДАЙТЕ Й ВИ СВОЮ ЦЕГЛИНУ!
ПОШЛІТЬ СКОРІШЕ ВАШУ ПОЖЕРТВУ!
ЗРОБІТЬ ЗБІРКУ У ВАШІМ ТОВАРИСТВІ! НЕ ВІДКЛАДАЙТЕ!
ЖЕРТВУЙТЕ ВСІ
НА УКРАЇНСЬКИЙ ДІМ У ПРАЗІ
ХТО СКІЛЬКИ МОЖЕ!

ГРОШІ СЛАТИ НА АДРЕСУ ДИРЕКТОРА МУЗЕЮ:
Prof. D. Antonovyč, Praha-Nusle 245, Czechoslovakia

НЕ ЗАБУВАЙТЕ!

Імена всіх і тих найменших жертводавців (хто подасть своє прізвище розбірно) Музей збереже Україні в своїх памятних книгах; хто ж дасть відразу або частками 10 долярів, буде записаний в окремій памятній книзі Фундаторів Українського Дому; а хто дасть 25 дол. буде записаний у золотій памятній книзі Добродіїв Музею Визвольної Боротьби України; імена всіх жертводавців, хто дасть по 100 дол., помістять на окремій почесній стіні Українського Дому; а імена всіх, хто дасть по 500 дол., випишуть золотими літерами на окремій мармуровій таблиці при вході. — 1000 цеглин коштує 10 дол., 100 цеглин коштує 1 доляр. — Не спізніться з своєю жертвою на Український Дім у Празі і Не будьте останній; хто жертвує в час — помагає вдвоє.

Жертви можна складати через Земельний Банк у Львові на поштову складанку ПКО 500170 з допискою МУД Музей, Український Дім).

В Чехословаччині треба посилати по поштове конто Музею 80940 Praha.

В Румунії жертви приймає Адміністрація часопису „Час“, Чернівці, ул. Петровича ч. 4. та п. Д. Геродот — D. Herodot, Str. Delea Veche, 45. Bucuresti IV.

В Аргентині: Asociacion ukrainiana „Prosvita“, Gurruchaga 2371, Buenos Aires.

В Злучен. Держ. Америки можна посилати через Об'єднання Українських Організацій в Америці: „Obyednanye“, P. O. Box 122, Hudson Terminal. — New York N. Y.

В Канаді через П. І. Лазаровича: P. J. Lazarowich, P. O. Box 456, Edmonton, Alberta.

В Китаю через О. Мельника: O. Melnyk. C. M. Customs Shanghai, China.

Буасон творить новий уряд.

ПАРИЖ, 31. 5. ПАТ. Авас повідомляє: Після голосування в год. 1.30 вночі міністри зголосили димісію на руки президента Лєбрена, який теж димісію прийняв і негайно відбув нараду з предсідником палати послів Буасоном, з міністрами: маринарки Піетрі і війни Манделєм та з провідниками соціялістичних партій.

През. Лєбрен доручив створити новий уряд Буасонові, який прийняв цю місію.

Французька преса пише, що парляментарна більшість голосувала проти повноважень для уряду, а не проти засади оборони валюти.

—o—

Ревізії у французьких банках.

ПАРИЖ, 31. 5. ПАТ. У звязку із спекуляцією проти франка, яку закидують ріжним меншим установам, учора перевели ревізії та опечатали ряд банків.

ПАРИЖ, 31. 5. ПАТ. Після конференції в м-стві справедливости слідчий суддя приказав перевести ревізію в банку „Тюмен е Комп.". Нині переведуть дальші ревізії у звязку з акцією проти спекулянтів.

Пожежа большевицького корабля.

ЛЬОНДОН, 31. 5. ПАТ. Ar. Райтера повідомляє з Азербейджану, що на большевицькому кораблі-цистерні вибухла пожежа, що дуже скоро охопила весь корабель. У катастрофі згинуло 27 людей. На чердаку корабля було 25 людей залоги та 4 члени їх родин. Врятували лише дві особи.

З відчитової салі.

Т-во письменників і журналістів ім. Ів. Франка. Д-р Юрій Студинський: „ЯК ВИГЛЯДАЄ ПРАВДИВА ФРАНЦІЯ". Саля „Української Бесіди", 30. V. год. 7. веч.

Прелєгент після кількалітнього побуту у Парижі, де скінчив студії, поділився своїми особистими враженнями і загальними відомостями про Францію, які, на його думку, необхідні, щоб спростувати зовсім фальшиві погляди про одну із передових сучасних країн, погляди, що залишились у нас досі під впливом німецької пропаганди.

Найзагальніший у нас погляд, про Францію — що вона здеґенерована, вимирає і що в ній панує страшний хаос. Чужинець оцінює мораль Франції на підставі вуличних вражінь: вічний гомін і нічні забави завдячує Париж чужинцям. Француз живе тихим, мирним життям ощадної людини. За останні два століття населення Франції зросло вдвоє: на 20 міліонів. Живучість Франції — величезна, у середині краю і в кольоніях. Чужинці у другому поколінню стають французами, завдяки дивній силі перетоплювати в собі чужі раси (навіть рідня А. Міцкевича сфранцузилась). З 60 міліонами населення в кольоніях дає вона собі легко раду — не насильством, а культурними впливами.

На тип француза склалось багато рас у минулому і складаються ще й досі домішки всякої крови. Але французи не люблять терміну „раса" у значінні вищости. Теорію про расу свого Гобіно відступили німцям, теорію про насильство свого Сореля — італійцям.

Французька культура витворює окремий тип людини з ясно зарисованим обличчям, дарма, що має вона в собі стільки рас. Багатство природи, що має всі підсоння, склалось на тип, що не любить екстремів, зрівноважений, рефлексійний.

Часто чуємо про анархію у франц. політиці; цей помилковий погляд іде в того, що франц. преса має повну свободу критикувати кожний крок уряду і цю критику беруть у нас за факти. Француз читає одночасно щоденно кілька органів, у кожному шукаючи інших інформацій; мільонові наклади фр. денників — відомі; навіть малі сільця мають свої денники. І книжок читають французи д. багато; відомі автора друкують видання за виданням.

Франція країна — власників; тимто загроза комунізму там мінімальна. Комунізм має проти себе багато сильніше зорганізовані фашистівські організації, які загал підтримує своєю симпатією як противагу комунізму. А проте назвати француза — демократ, пацифіст. Поруч цього має він расу „войовничу" в тім значінні, що легко запалюється і хоч настроєний не імперіялістично, любить гостро реаґувати на те, що його обурює. Цим пояснюються часті вражі вуличні сутички.

Французи бережуть своє домашнє життя і не допускають до нього чужинців. Увійти можна куди тільки завдяки спеціяльним порученням, та коли хто раз увійшов до франц. рідні — стає її приятелем і може рахувати на її поміч. Погляд на веморальність француженки теж невірний. Деякі вчені кажуть, що саме французькій жінці завдячує Франція свою расову однорідність і силу. Хоч і не має вона досі виборчих прав, її впливи при помочі товариських звязків куди сильніші на політичні та культурні справи, ніж жінок в інших краях.

Франція знає більше про нас, ніж ми про неї. Міністерства і великі організації мають потрібні інформації про наші установи та наших людей, навіть важніші статті перекладають на франц. мову.

Прелєґент застерігався проти всяких політичних гороскопів і ділився тільки своїми безпосередніми обсерваціями, нераз дуже дотепними, які ілюстрував численними фактами. Закінчив він висновком, що в інтересі нашої майбутности є мати якнайбільше одиниць у високих франц. школах, що могли б у відповідний мент нам допомогти і притягти такі потрібні нам впливи одного з найсильніших сучасних народів.

Виклад добре підготовлений, нечитаний, мав легку французьку форму товариської гутірки, давав багато цікавого матеріялу, сухі факти оживляючи дрібними поміченнями і залишив якнайкраще вражіння між добірною публікою.

м. р.

Із судової салі.

ГОСПОДАРКА В „ЗАЩИТІ ЗЕМЛІ" ПЕРЕД СУДОМ.

Уже четвертий день йде перед трибуналом окружного суду у Львові розправа проти директорів „Защити Землі", яка кидає погане світло на господарку в цій установі. Прокуратор притягнув до відповідальности директорів: 1) Якова Солука, 2) Йоселя Шайовича і 3) касієра М. Островського. Акт обвинувачення каже, що підсудні директори: 1) легкодушно признавали дуже високі кредити особам, які не давали достаточних гарантій; 2) самі брали і давали високі зачети своїм родинам і брали готівку з каси на безвартісні боні; 3) вкінці векслі **„in bianco"**, які давали довжники, здебільша наші селяни, підсудні виповнювали на вищі квоти і продавали їх по інших банках. Далі акт обвинувачення каже, що підсудні попродали теж акції, які треті особи передали до депозиту „Защиті Землі" і гроші вжили до обороту. Такою господаркою довели підсудні „Защиту Землі" до руїни.

Трибунал переслухав цілий ряд свідків, які потверджують закиди акту обвинув. І так св. **Мирон Заяць** зізнав на розправі у пятницю, що підсудні директори всупереч забороні Надзірної Ради давали позички вищі ніж по 1.000 зол. Дуже часто селяни давали векслі на пролонгату свого довгу і ці векслі виповнені на вищі квоти, передавали директори до польських банків, які зачислювали ці векслі на загальний довг „Защити Землі" у тих банках. Тому нині селяни мають клопоти з процесами за векслі, платять кошти судових процесів, запротестованих векслів і т. п. — словом директори „Защити Землі" наразили їх на дуже великі втрати. Крім того селяни, які затягнули довг у „Защиті Землі" і підписали уділи до цієї кооперативи, тепер з приводу відповідальности уділами платять по 200 зол. на покриття довгу цього банку.

Розправа наглядно виказала, як вірно і правильно „Русскій Ревізійний Союз" у Львові переводив ревізії в цім кооперативнім банку „Защита Землі", що підсудні довели своєю безконтрольною господаркою „Защиту Землі" до руїни, а членів, здебільша наших селян, наразили на великі втрати.

Присуд западе мабуть у суботу 1. червня ц.р.

—o—

НОВИНКИ

— **ПРИЙМАЮ ПАЦІЄНТІВ у моїм заведенні вул. Сикстуська 17 в сезоні літнім від 9—1 і від 3—6.30. В неділю і свята за попереднім зголошенням. НАСС.** 1637 1-4

— **У. С. К. ім. сот. Ф. Черника** уладжує в суботу 1. б. 1935. ДАНСІНҐ у салях Народньої Гостинниці. Початок год. 9-а вечір. 1619 2—2

— **Ямне біля Яремча,** дім Павлюка Михайла, кімнати з цілоденним удержанням, а також поодинокі снідання, обіди й вечері по уміркованих цінах поручає **Володимира Зарицька.** Зголошення до 15. червня. Львів, Жулінського ч. 6, а відтак на місці. 1636 1-2

На пляжу поручаємо:
найн. жін. піжами 6·90, гарні купелеві костюми з сухої імпрегнованої вовни 6·90, грубі купелеві плащі 9·56. Понадто: чепурні жін. білі і колорові сорочки 1·50—2·90, шовкові комбінації, найн. фасон 6·26, нічні жіночі сорочки з гарних фасонах довгі 2·90 — 4·90. Дитяче білля у великім виборі. Фабрика білля „АСТРА", Львів, Сикстуська 2.

— **Маю честь повідомити Вп. Громадянство,** що бюро посередництва купна і продажі рухомостей веду під фірмою **„ТРАНСАКЦІЯ"** при вул. **Коперника ч. 7,** перший поверх, ч. т. 263-36. Бюро відчинене цілий день і має саме на продаж ріжного роду обекти (камениці, вілли, доми, ґрунти) як у середмісті, так і на передмістях по ріжних цінах. Рівночасно приймаю у фахову управу реальности у Львові. Дякую за дотеперішні довіря, поручаюсь і в майбутньому. — **Стах Ігнат.** 1633

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хоружини 3,** поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 639 72-100

— **До пансіону „Маковиця" в Ямнім** поїде кожний, хто хоче здорово і приємно провести час літніх ферій. Дешеві ціни, вибагливий харч та метка служба дають запоруку вернутись кожному додому в кріпкім здоровлі, вдоволенні та бадьорім настрої. Зголошення приймає І. Смолинський, Станиславів, Матейка 11а — від 10. VI. „Маковиця", Ямне коло Яремча. 1631

— **Вислів культури XX. віку.** Танок не менше як кожне інше мистецтво виявляє культурність народу. І тому відчит, що його виголосить Вп. п-і **Марія Пастернакова** в суботу 1. червня в год. 6. попол. в салі „Української Бесіди", вул. Рутовського 22, певне зацікавить широкі кола нашого громадянства. Він буде богато ілюстрований **світлинами.** „Народини танку і його розвій у перспективі віків" — це тема, що може **зацікавити і старших і молодих.** Дохід призначений на Т-во „Українська Захоронка", яке його влаштовує і сподіється, що і цим разом задоволить уповні своїх прихильників.

— **Зїзд Товаришів абітурієнтів львівської академ. гімназії з 1900 року** відбудеться в четвер **дня 20. червня ц. р.** (лат. Боже Тіло) у Львові. Збірка: Головна гімназія (вул. Сапіги ч. 14) год. 8. рано. Зголошення слати на адресу: Д-р Ярослав Гординський, Львів, вул. Листопада 40. — Роман Барвінський, Володимир Іванець, Лев Петрушевич, Роман Цегельський.

— **Черчанська боровина і цілющі мінеральні зоди** поможуть і Вам! Спокійне приміщення і дієтична кухня пансіону „Надія" дають запоруку успіху Вашого лікування. Інформації вишле дуже радо: „Надія", Черче, п. Рогатин, або устні у Львові: Льва Сапіги 67, цукорня „Добротка".

— **На вакаційні оселі.** У звязку з недавньою оповісткою пригадують, що гроші на оплати до осель К. В. О. М-у слід надсилати на адресу Земельного Банку у Львові на конто П. К. О. 500.170. Зголошення на всі оселі приймається тільки до дня 15. червня ц. р.

— **Соловки на театральній сцені.** Український театр „Цвіркун" виставить у найближчих днях нову театральну новинку в 5-ьох картинах, пера Романа Сливки. В драматичних картинах п. н. „Боротьба на руїнах" змальовані страхіття та знущання, що їх в останніх роках переживали мільони на Совітській Україні та на Соловках.

— **Гоголівську виставу** в Національному Музею (вул. Мохнацького 42) можна оглядати в неділю 10—14 год. Потрібними поясненнями обслужить гостей м-р Е. Ю. Пеленський.

— **Вистава памяток У. С. С.** перенесена до Перемишля. У неділю 2. червня відбудеться в год. 12. святочне її відкриття у салях „Бесіди" при вул. Косцюшка.

— **Тиждень української дитини** влаштовує Т-во Охорони дітей й Опіки над молодю у Львові в днях 2—9. червня ц. р. з такою програмою: 2. червня, год. 15, День Матери в домівці т-ва, вул. Холоровського 15; 3. червня, год. 16. Діточа ревія в гімназії при вул. Льва Сапіги; 4. червня год. 17. Діточі казки, тамже; 6. червня, год. 15, Закінчення шкільного року Захоронок на „Святезі"; 7. червня, год. 12, Кіно для дітей (Стилеве).

— **Ради для тих, що хотять женитися.** Нюйоркський психольог д-р Артур Пейн дає тим, що хотять женитися, такі ради: Женися молодо, з любови, але не забувай про розум при виборі. Жінкам радить вибирати мужчину сильнішого, старшого й інтеліґентнішого від себе. Десять літ ріжниці віку не шкодить. Не брати одинака, привязаного до своєї мами, ані фанатика у справі релігії, політики і т. п., хіба що жінка теж ма

замилування до цього. Розмовся з мужчиною докладно про життя і любов, але перед вінчанням, і вибирай того, хто має такі самі погляди як ти. Не виходи ніколи замуж за 40-літнього кавалера. Якщо жінка з темпераментом, нехай оминає вчених. Не вяжися з чоловіком, про якого думаєш, що він аж під твоїм впливом зміниться. Мужчинам д-р Пейн дає інші ради: Обдумати основно, який тип жінок їх притягає а який відпихає. Не брати жінки, що терпить на почування меншевартности. Не женися з тою, що є противенством до тебе. Коли любиш сидіти вечорами дома, не женися з жінкою, що любить товариство. Не треба бути за мягким, інакше жінці здається, що все так мусить бути. На думку психольога є 57 ріжних причин подружих невзгодин, а тільки 15 з них повстає на сексуальному підкладі. Молодим жінкам радить скріплювати довіря чоловіків до себе, а це вийде тільки на добро домового господарства. Вкінці звертається до молодого чоловіка з радою, щоби старався запевнити своїй жінці відповідне суспільне становище, так щоби вона могла бути горда на нього та на свій дім.

— **Два велитні повітреплавства**. Дві держави, Німеччина і Америка будують найбільші повітреплави на світі. Американський велитень буде 287 метрів довгий і 52 метри широкий. Німецький повітреплав типу Цепеліна буде тільки 250 метрів довгий а 41 і пів метрів широкий. Скелети обох велитнів будуть з алюмінія, форма більше ніж досі подовгаста. Цепеліни наповнять газом геліем. Гелій примістять у 16 зовсім від себе відокремлених збірниках, які кожний зокрема матиме для безпеки вентилі. Американський Цепелін дістане силу 2200 коней. Німецький буде мати силу на 400 коней менше. Кожний мотор окремо вбудований в спеціяльній гондолі, оливо забезпечена від експльозії. На обох Цепелінах буде місце на 60 пасажирів. Німецький Цепелін може взяти зі собою дві тони питної води, 10 тон пакунків і листів, 70 тон палива, американський возьме далеко більше матеріялу. 25 кабін збудують в самому кадовбі Цепеліна. Басени до купання, бари, кіно і навіть сальони для курців це найновіші здобутки новочасної повітреплавної техніки.

— **Сагара росте**. Французьке кольоніяльне міністерство має з приводу Сагари поважні клопоти. Рікрічно піскові бурі поширюються на північ і засипують тисячі кільометрів урожайної землі. За тисячоліття Сагара дістанеться аж до Середземного моря. Французький уряд хоче тепер великим коштом створити вегетаційну смугу, яка здержувала би піскові бурєвії.

— **Зять Антона Дворжака помер**. В місті Бенешові помер 29. травня ц. р. на серцевий параліж д-р Йосиф Сук у віці 61 років. Сук був маркантною і визначною постатю в чеському мистецькому житті. Написав декілька визначних оторій, низку хорових творів, з мистецького боку дуже цінні симфонії і твори для камерної музики. Сук був зятем композитора Дворжака.

— **Велика висильна радіостація**. Поблизу Софії в місцевости Бакрел повстане болгарська висильна стація, на зразок подібних стацій біля Берліну і Відня. Стація буде мати телефонічну силу сто кільоватів. Висильна вежа буде вся з металю як у Відні. Каблі лучитимуть висильну стацію з оперою, катедрою і великими кавярнями.

— **Корова перед судом**. Один селянин з Кавказу заскаржив перед судом свою корову, що дає за мало молока. Дивним дивом суд не відкинув цієї скарги. Корову боронив адвокат знаменито. Селянин домагався кари для неї. В присуді йому звеліли кормити і доглядати корову краще, а тоді вона даватиме більше молока.

— **Ріжні вістки**. На дорозі між Чан-Ган, столицею провінції Гунан в Тсі-Ян-Ші згорів китайський корабель наслідком вибуху кітла. В часі пожежі згинуло 100 пасажирів і частина залоги. — В Йоахімсталі в Чехії, де находяться відомі копальні радіоактивних руд, добули сотний з черги грам раду. — В Румунії були минулого понеділка чотири летунські катастрофи, при чому два летуни згинули й один тяжко потовкся. — На сибірській ріці Ангарі перевернувся човен, при чому втопилося 10 осіб. — В Берліні засудили за девізові переступства Отта Гертлера (патера Епіфара) на 10 літ вязниці, втрату громадських прав на 5 літ, 350 тис. марок грошевої кари, а на випадок незаплачення на дальших 27 місяців вязниці. — У Вадаш біля Араду підпалювач селянин Степан Ковач тричі школу з пімсти за те, що його син дістав у школі недобру ноту. — Совітська агенція Тасс повідомляє, що Український Збіжевий Інститут у Дніпропетровську відкрив спосіб добувати цукор і алькоголь зі со-

В год. 7·30 **Великий Театр** В год. 7·30
Знаменита пєса Зікі Бавм
Нині **„СТУДЕНТКА“**
гостинний виступ Ірени Айхлєрівної — капітальна гра акторів — пєса повна артистичних емоцій.

Сьогодні в год. 7·30
Театр Ріжнородностей
одна з останніх вистав **„Перша пєса Фанні“**
одна з найкапітальніших комедій Г. Б. Шова

ВІДГУКИ ДНЯ.

За жебрами.

Маю великий сентимент до жебраків. Стоять покулені в заломах мурів, снуються як тіни вулицями Львова і витягають руку.

— Прошеи пана пенц ґроши! — каже один.

— Єдиного ґросіка для бєдного калєкі! — каже другий, більше скромний, чи... ліпший пспольог.

Третій стоїть мовчки, четвертий співає, пятий ґра̀є за катарииці...

Ріжними способами стараються потрясти сумлінням прохожих, щоби ті в свою чергу потрясли калитков.

Коли мені дуже зле на світі, коли маю клопіт, або не маю грошей — вид жебрака потішає мене. Ось — думаю — ще біднішний чоловік! Чогож попадати в анєвіру?!...

Коли хтось із моїх знайомих нарікає за малу платню — показую йому на скуленого жебрака: „А що цей має сказіти?“...

І направду часто даю милостиню. Небагато, бо тяжкі часи, але даю. Може тих моїх 5 грошів поможе йому пережити день. Може дома чекає на кусень хліба мала дитина і тих 5 грошів — саме той кусень хліба...

Вулиці, якими ходжу до редакції густо обставлені жебраками. Знаю вже їх і з лиця і зі способу жебрання і навіть їхній поділ годин. Ось, той, що стоїть коло „Зборів Охоровіча“ на Осолінських — старий, рижий дідок, до полудня дрімає, щойно пополудні починає ґрати на катарииці. Тамтой високий сліпець, рано стоїть коло латинської катедри, в полудне коло віденської кавярні, а вечором знову коло катедри. Сивий дідусь, що ростаборився коло пошти, не має обід каву. Приносить йому їжу мала дівчинка, може внучка, жде на посудину і поки старий їсть — урядує в його імени.

Але найбільше хапає мене за серце старець, що крутився по Сикстуській. Лице занищене, поморщене як у Рокефелера, одно плече підняте високо в гору, рука спаралїжована, очі сумні-сумні.

— Єдиного ґросіка, мілосьцівий пане! — і хитає ріденькою борідкою.

Жаль не дати. Видно — колись десь чимсь був, може „заборчий“ емерит, може бувший закоханий касієр банку, може картяр з „пехом“...

Іду недавно Сикстуською зі знайомим і балакаємо. Мій знайомий — інсталятор електричних дзвінків, ламп і радія.

— Собачі часи! — нарікає. — Цента заробити як воду з каміня добути.

— Але все таки якось живете! — відповідаю.

— Живу!... Чиж то життя, коли чоловік заробить 50 злотих місячно?! Одно, що з голоду не вмре, але... спухнути може.

— Щож має казати оцей! — і показую на дідуся.

— Хто? — вдивірився в мене знайомий. — Цей?!

— Так, цей дідусь! Чи збере він бодай половину того, що ви!?...

— Ха-ха-ха-ха! — зареготався мій знайомий. — Ото ви добре вцілили. Як кулею в пліт.

— Гей, дідуню, ходіть сюди! — кликнув до жебрака.

Дідусь кинувся в його сторону, але підніс очі і прикипів до місця.

— Ну, ходіть, дам пять грошів.

Але дідусь скрутився і в першу браму — як миш у діру. Тільки ми його й бачили.

— Що за диво?! — питаюся.

— Ніяке диво, тільки пізнав мене. Я, бачите, недавно переводив інсталяцію у його віллі.

— В віл...

— Так, у віллі! Чотири кімнати, фортепіян, гарні меблі, город...

— Не може бути.

— Може, може. Дам вам слово. Російський емерит, 140 золотих місячно і з жебранини дещо... Може ще якусь давну біжутерію має. Був я в нього. Закладав електричне світло. Готівкою заплатив. І плече просте і рука зовсім добре рухається і дочку має — нічого собі жінка.

— Але, чи напевно той самий?

— Бачите, що той самий. Утік, як пізнав. Ну, бувайте, спішуся.

Знайомий відійшов, а я сховався за примурок і ждав.

Не минуло й пять мінут, як з каменниці випова дідусь і знову:

— Єдиного ґросіка, мілосьцівий пане!

Галактіон Чіпка.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

ОЛЬГА З РОШКЕВИЧІВ ОЗАРКЕВИЧЕВА.

Дня 30. травня ц. р. померла у Миклашові коло Львова, в домі свого зятя, о. И. Іванця, **Ольга з Рошкевичів Озаркевичева,** вдова по парохові Березова о. Володимирі, в 78. р. життя. Покійна належала до наших жінок піонірок, що започаткували організаційну працю між українським жіноцтвом. Молодою дівчиною цікавилась етнографією та літературою. У Лолині, в домі свого батька, зібрала між іншим перші матеріяли до бойківських обрядів та зладила перші переклади з французького письменника Е. Золі. В часах своєї молодости була близькою співробітницею Ів. Франка та Н. Кобринської. Похорони відбудуться дня 1. червня в Миклашеві. В. Їй Пам!

Дописи.

ГОРОДОК.

Свячене в Городку коло Львова. Заходом читальні „Просвіти“ в Городку уладжено дня 26. 5. в салі „Помочі“ традиційне свячене, на яке прибуло, на жаль, дещо менше осіб, як минулих років. Серед спільної приємної розмови гості вислухали цілої низки пісень мужеського хору під упр. п. Е. Мельника і прегарних промов оо. д-ра Шегельського і Шараневича, по котрих вимагалась оживлена дискусія, в якій забирали голос пп. Кравчевський, Ст. Лаптута, Т. Писарівський, М. Вездєнко і Чабак. Головним предметом дискусії було намічення шляхів для оживлення діяльности всіх культурно-освітніх і господарських установ, зокрема організації молоді. Пані Лаптутова, Плешкевичева, дві Левковичеві і Мельникова як представниці Філії „Союзу Українок“, помагали в уладженні того свяченого. На зазив п. Антона Фасовського принесли зложили 10.88 зол., які вислано по половині на інвалідів та на допомогу голодним.

Писанка для Рідної Школи. За дозволом городського староства і заходом кружка „Р. Ш.“ в Городку уладжено збірку писанки в городецькому повіті для Рідної Школи в часі від 24. до 30. квітня з таким висліком: Річчани квоту 6.87 зол., Завидовичі 10, Добряни 6.32, Любінь Великий 3.50, Любінь Малий 2.71, Малковичам і Страдчу влада не видала позволостей, Мшана 16,05, Волчухи 6.77, Артищів 1.95, Керниця 14.21, Братковичі 3.65, Тучапи 14.40, Дроздовичі 8.66, Ставчани 16.31, Зашковичі 3.88, Бартатів 14.80, Оброшин 7.84, Мальчиці 2.08, Добростани 0, Лісновичі 6.40, Залуже 0.78, Суховоля 8.02, Ставки 4,65, Сторона 0, Угерці Незабитівські 10.72, Цунів 7.24, Великополе 3.60, Каменобрід 8.45, Понирно 1.65, Янів 10.85, Зушиці 0, Годовиця 6.59, Городок 41.65 зол. Збірка відбулася в 30 місцевостях та принесла загальну квоту 246 зол. 78 сот., яку по потручені коштів переведення збірки в сумі 5.30 зол. переслано до каси Головної Управи „Рідної Школи“ у Львові. Старшина Кружка „Р. Ш.“ в Городку оцінює складає всім збірщикам, що доложили труду та всім жертводавцям щиру і глибоку подяку. — За Старшину: о. **Е. Роздольський,** голова; **м-р Евсевій Пащак,** секретар.

Повітова конференція виділів читалень городецького повіту. Старанням Філії „Просвіти“ в Городку запрошено на день 29. травня на год. 9. до салі „Помочі“ в Городку виділи всіх читалень „Просвіти“ в городецькому повіті на нараду в справі масового членства і бібліотек. Прибуло 66 відпоручників. Не явився ніхто тільки від читальні в Цуневі і Повітні. Нарадою проводив делегат Матірнього Тва „Просвіта“ п. Корецький, секретарював п. Онуфрій Когут. Делегат Корецький референтував про масове членство „Просвіти“ і загальні просвітянські справи та про проект бібліотечного закону і взивав присутніх у найкоротшім часі закупити бібліотеку та вибрати відповідних бібліотекарів. П. Онуфрій Когут обговорював суто організаційні справи, а м-р Евсевій Пащак торкнувся справи основування дитячих садків по зимові у всіх селах. По оживленій дискусії призначених відпоручників рішено влаштувати від 5. 6. 1935. курс для бібліотекарів у Городку, а по селах безумовно зорганізувати дитячі садки.

Національну свідомість ширить українська книжка і преса, тому жертвуйте датки на купно книжок для наших братів на заході.

Спорт.

РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ ЛЬВОВА — Л. К. С.

Доцінчення ситківкових змагань між репрезентацією Львова і Л. К. С. відбудеться в неділю 2. червня на тонах при вул. Войтіха з такою програмою: год. 10. рано: Маруняк — Романковський В.; год. 11: Ліщинська, Маруняк — Струмінська, Хамуда; год. 3·30 попол.: Сасик — Романковський Яр.; год. 4·30: Ліщинська — Струмінська; год. 5·30: Сасик, Маруняк — Романковський Яр., Хамуда.

Дотеперішній стан розгривок є 1 : 1. Висліду недільних стріч не можна передбачити, бо сили змагунів дуже різнорядні і за виграну йтиме дуже завзята боротьба. Прихильники ситківкового спорту матимуть нагоду подивляти гру найчільніших наших ситківкарів у неділю 2. VI. від год. 10 та 3·30 на тонах при вул. Войтіха. На випадок непогоди змагання відбудуться у понеділок в год. 3-ій попол.

МИСТЕЦТВО ЛІГИ.

Краків. Гарбарня — Шлеськ 5 : 1 (2 : 1).
Варшава. Л. К. С. — Легія 1 : 0 (1 : 0)

По цих змаганнях веде у табелі Рух (8 п., в. 17 : 7). На другому місці є Гарбарня (8, 13 : 7), на третьому Л. К. С. (8, 11 : 10), на четвертому Варта (7, 11 : 2), на пятому Погонь (7, 11 : 8), на шестому Вісла (6, 14 : 11), на семому Шлеськ, (4 6 : 15), на восьмому Легія (3, 4 : 7), на девятому Варшавianка (2, 3 : 6), на десятому Краковія (2, 6 ; 14), на одинадцятому Польонія (1, 2 : 11).

МИСТЕЦТВО ОКРУЖНОЇ ЛІГИ.

Львів. Гасмонея — Лехія 2 : 1 (1 : 0).
Перемишль. Чувай — Погонь Л. Б. 3 : 0 (1 : 0).
Ярослав. Огнісько — Другий Сокіл 6 : 3 (2 : 2).
Ряшів. Ресовія — Чорні 2 : 1 (2 : 1).

По цих змаганнях веде в табелі Гасмонея (9, 10 : 2). На другому місці є Польонія (8, 11 : 12), на третьому Чувай (8, 14 : 18), на четвертому Чорні (7, 17 : 4), на пятому Лехія (7, 17 : 11), на шестому Погонь Л. Б. (6, 9 : 10), на семому Огнісько (4, 15 : 16), на восьмому Другий Сокіл (4, 8 : 13), на девятому Ресовія (4, 8 : 15), на десятому Україна (3, 7 : 12).

Присилайте передплату!

Нові книжки й журнали.

А. Гаврилко: РЕВІЗОРИ ТА РЕВІЗІЯ КООПЕРАТИВ. Ст. 16, ф. 8-о.

Брошурка та вийшла як ч. 11 „Кооперативної Бібліотеки“, виданої автором від ряду літ власним накладом. Порушує вона справи, які досі не були предметом обговорення в кооперативній літературі, а саме: чи є, а радше чи має бути ревізор кооперативів, як він повинен приготовлятися до ревізій, на що звертати увагу підчас ревізій, який ужиток робити з висліднів ревізій, і т. п. Брошура займається вказівками для органів кооперативів, як вони повинні вести діловодство і поступати підчас ревізій, щоб ревізія дала найкращі висліди і для ревізора і для кооперативів. Тема обговорена з широкого, суспільного становища, виклад живий, займаючий. Брошура призначена „для всіх, що працюють у кооперації“, отже не тільки для ревізорів і дослідників, але і для членів управляючих органів кооперативів, щоб вони також усвідомили собі, якими є, чи повинен бути ревізор, чого від нього треба чекати і чого вимагати. Ціна брошури 30 сотиків. Замовляти можна у автора: Львів, Міцкевича 12, Ревізійний Союз Українських кооперативів.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Субота, 1. VI. год. 7·30 веч. „Студентка.“
Неділя, 2. VI. год. 3·30 попол. „Таємне конто“.
Неділя, 2. VI. год. 7·30 веч. „Студентка“.

Театр Різнородностей.

Субота, 1. VI. год. 7·30 веч. „Перша леса Фанні“.
Неділя, 2. VI. год. 7·30 веч. „Перша леса Фанні“.

Кіна.

АДРІЯ: „Распутін — злий дух Росії“.
АПОЛЬО: „Не хочу знати хто ти“.
АТЛЯНТИК: „Хлопці з пл. Зброї“ (на осн. Фр. Мольнара).
ВАНДА: „Ніч кохання“ та „Небесні птахи“.
ГРАЖИНА: „Азбука кохання“.
КАСІНО: „Обожена“.
КОЛІСЕЙ: „Боротьба за правду“, рев'я „Каролина наївна дівчина“.
КОПЕРНИК: „Катюша“ (Анна Стен).
МАРУСЕНЬКА: „Жид Зіс“ (Конрад Файт).
МІРАЖ: „Під твою оборону“, „Кохання все прощає“.
МУЗА: „Вондер Бар“.
ПАКС: „Голгофта“.
ПАЛЯС! „Капітан Коркоран“ (Власта Буріян).
ПАН: „Молодий ліс“.
РАЙ: „Антко поліцмайстер“ (Димша).
СВІТ: „Нана“, „Серце полоцюга“.
СОНЦЕ: „Людина - малпа“, рев'я „100 відсотків для нас“.
СТИЛЕБЕ: „Імператриця“ (з Марленою Дітріх) і рев'я.
УТІХА: „Острів скарбів“ і рев'я.
ХИМЕРА: „Дівча з хмар“ (Хозе Мотіка).

Закордонне радіо.

Субота, 1. червня 1935.

Відень (506,8) 12·00, 13·10, 22·10 Концерт, 17·30 Соната ц-дур Шпрінгера, **Братислава** (298,8) 17·15 Слов. нар. пісні, 18·00 Пісні різних народів, **Брно** (325,4) 17·45 Пісні Шуберта й Малера, **Прага** (470,2) 10·15 Сальон. музика, 17·15 Чеські нар. пісні, 18·10 Триста літ форт. музики, **Париж** (1648) 12·15 Концерт, 20·00 „Ричард Львине Серце“ ком. оп. Гретрія, **Білгород** (437,3) 13·15, 16·20 Пісеньки, 18·30, 20·00 Популярні мельодії й оп. арії, 21·15 Концерт із Любляни, **Берлін** (356,7) 14·15 Легка музика, 19·00 З трубами та саксофонами — пісні й оповідання Рашке, 20·15 Вес. вечір, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. всячина, 18·20 Мадярські пісні, **Мінхен** (405,4) 11·00 Нар. пісеньки, 19·15 Любовні пісні Бетовена, 18·30 Пісні Тулів, 19·05 Симфонія з ударами в литаври Гайдна, 19·30 Два фортепіяни, 20·10 „Бригіта“ оп. Месажера, **Штутгарт** (522,6) 18·30 Вок. концерт, **Будапешт** (550,5) 17·45 Циг. музика, 21·30 Концерт, **Міляно** (221,1) 11·30, 17·05 Легка й танк. музика, 21·30 Нар. російські й українські пісні в вик. У. Липовської, **Рим** (420,8) 13·10 Популярна музика, 20·55 „Пуритани“ оп. Белінія.

Неділя, 2. червня 1935.

Відень (506,8) 11·45, 20·00 Концерт, 15·40 Камер. музика, 17·10 „Книжка чарівна“ оп. Кальмана, 19·15 Арії та пісні **Прага** (470,2) 9·00 Легка музика, 9·45 Сальон. квартет, 20·05 Нар. пісні, 21·25 „Русалка“ оп. Двожака, **Париж** (1648) 12·15, 17·00 Концерт, 20·05 „Інспектор Грей“ леса Граньона, **Білгород** (437,3) 13·15, 16·30 Різні пісеньки, **Берлін** (356,7) 14·15 Солісти, 20·00 „Фатініца“ оп. Супе, **Кенігсвустергавзен** (1571) 12·40 Муз. всячина, 15·30 Шопенові твори, 18·00 Верховинські мельодії, **Кельн** (455,9) 15·45 Концерт, 20·00 „Цар і тесля“ ком. оп. Льорцінга, **Лайпціг** (382,2) 14·20 Вечірні пісні, **Мінхен** (405,4) 16·00 Вок.-муз. концерт, **Будапешт** (550,5) 12·30, 15·50 Концерт, 18·00 Циг. музика, **Міляно** (221,1) 17·00 Легка музика. 20·55 „Пір гаумвиців“ оп. Двожака, **Рим** (420,8) 17·00 Вок.-інстр. концерт, 20·55 „Каза м'я“ опера Піетрія.

Львівське радіо.

Субота, 1. червня 1935.

6·30 Ранішня авд., 7·30 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 8·05 Авд. для новобранців, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольогічні вістки, 12·05 Музика з гр. пл., 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. дениик, 13·05 Концерт орх., 13·50 (Польська морська торговля, 13·55 Експорт, 14·00 Шубертова хвилинка з гр. пл., 14·35 Біржа, 14·45 Концерт солістів (Мишковський Вит. баритон), 15·30 Фраги. із книжки Ельги Керн: „Мати Маршала“, 15·45 Концерт орх., 16·30 Техн. скринька, 16·45 Еспанська музика з гр. пл., 17·50 Стодниця хелм. епископства Хелмжа, 18·00 Театр. Уяви: „Повість про Роланда“ авд. для ст. дітей, 18·30 Про шкільний спорт, 18·40 Сільва веруи, мист. життя, 18·45 Музика з гр. пл., 19·15 Репортаж-фейлетон із мист. відділу держ. технічної школи у Львові, 19·25, 19·25 Спорт. вістки, 19·35 Прелюдія Дебісі, 19·50 Про Червоний Хрест, 20·00 Концерт жаб і соловейнів (автентичний фономонтаж), 20·45 Веч. дениик, 20·55 Як працюємо, 21·00 Авд. для подніїв за кордоном, 21·30 Симф. концерт, 22·00 Реклям. концерт, 22·15 Еліта жінок у повоенній літературі, 22·30 Літ.-муз. авд., 23·05 Концерт малої орх.

Неділя, 2. червня 1935.

9·00 Ранішня авдиція, 9·20 Музика з гр. пл., 9·50 Ранішній дениик, 10·05 Богослужения, музика з гр. пл., 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Сільва веруи, репертуар театрів і кін, 12·15 Муз. поранок; у перерві ок. 13·00 фраги. із Виспянського, 14·00 Найгарніша гр. пл., 14·35 У рибальській пристані в Гдині, 15·00 Чвертьгодина жінки хліборобки, 15·15 Елег. польонез із гр. пл., 15·22 Огляд ринків рільних продуктів, 15·35 Кардович: Концерт із гр. пл., 15·45 Кдопіт із коровами, 16·00 Музика малої орхестри, 16·40 У джерел потуги (розмова кн. Гінтулта з Сулковським) фраги. із „Поїйохів“ Жеромського, 17·00 Концерт солістів (Лозінська спів), 17·20 Музика з гр. пл., 18·00 Муз. імпресії, 18·45 До якої школи післати дітн, 19·05 Спорт. вістки, 19·30 Ґріг: Форт. концерт а-моль із гр. пл., 19·45 У княжестві епископа-поета на Вармії, 20·00 Веч. дениик, 20·10 Як працюємо, 20·15 У годину смерти, 21·30 Що читати, 21·45 21·46 Спорт. вістки, 22·00 Реклям. концерт, 22·15 Концерт подьської музики, 23·05 Концерт малої орхестри.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долляр у Львові у приватних оборотах 5·30—5·32 зол.

Нім. марка 1·72—1·78, фр. франки 34·90—35·00, шв. франки 171·50—171·85, фунти стерлінги 25·90—26·20, австр. шілінги 98·00 — 101, чеські корони 22·00—22·25, рум. леви 30·00—32·00, ліри 42·00—44·00.

Золото: Доляри 9·13—9·18, Франки фр. 34·80—35·60, Дукати 83·00—84·00, Корони 37·00—37·50, Рублі 4·75 — 4·85, 1 гр. зол. 5·924.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50, Фльорени 0·85, 1 гр. ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 43·00—44·00, 5 проц. дол. Б. Г. 51·00—53·00, 4 проц. Зол. Б. Г. 43·00—44·50, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 46·00—48·00, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 52·00—55·00, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

Премійовки.

Долярівки 52·00—53·50, Інвестиційна 104·00—107·50, Будівельна 42·00—44·00.

ЗБІЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська дьоко Львів

	від	до	від	до
Пшениця одноп.	18·25	—18·50		
Пшениця збірна	17·25	—17·50		
Сім'я конопляне			27·00	
Лубін синій	7·75	—	8·00	
Висівки житні	9·00	—	9·25	
Висівки пш. мілкі	9·75	—10·25		

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

Маслосоюз повідомляє, що від 30. V. п. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, дьоко подвіря птахомисарні „М. С.“ у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята від 45 дкг.	за 1 кг.	1·40	зол.
Мол. однор. кури І. кл.	„	0·90	„
Старі кури	„	0·80	„
Пантарки	„	1·30	„

Птицю приймає в скільности визначеного приділу для кожного доставця.

Когутів, качок, гусей, індичок та індиків з огляду на кінець сезону не приймає.

ОПОВІСТКИ.

В жіночій гімназії Українського Інституту для дівчат у Перемишлі в класах *нового* типу обовязують такі самі оплати за науку, як у держ. гімназіях. Для незаможних учениць передбачені знижки. Школа має повні права державної гімназії. При гімназії зразково уладжений інтернат. Речинець вступних іспитів до класи І. і кл. II., III. нового типу та VI. — VII. гуманістичного типу оголосить пізніше. Подання для допущення до іспиту вносити до 8. червня п. р. до Дирекції гімназії, вул. Татарська 6. 1618 2—2

Тридення замкнені реколекції для Пань начнуться дня 29. червня у вечорі при монастирі С. С. Василіянок у Станиславові. Оплата 10 зол. Зголошення просимо рішуче подати до дня 20-го червня. — **Ігуменат С. С. Василіянок у Станиславові**, вул. Петра Скарги ч. 17. 1625 2—2

Жіноча Гімназія С. С. Василіянок у Станиславові (вул. Петра Скарги ч. 17) приймає зголошення до **вступних іспитів до I. II. і III. кл.** Долучити треба: метрику, останнє шкільне свідоцтво, посвідку щеплення віспи та картку на відповідь, на якій подамо своєчасно речинець іспиту. — **При гімназії є інтернат,** де учениці найдуть вигідне й дешеве приміщення і дбайливу опіку. — **Дирекція.** 1632

„Народини танку і його розвій у перспективі віків“ — це відчит (ілюстрований багатьома світлинами) що його виголосить Вп. Пані **Марія Пастернакова** в суботу дня **1-го червня** в годині 6-ій попол. у салі „Української Бесіди“, вул. Рутовського 22, на користь Т-ва „Укр. Захоронка“. 1630

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Пані, Панове! Першорядне укр. фризерське заведення Кузика, Городіцких 4, біля апт. Терлецького. **Для Пань тревала ондуляція пар.** 1611 3—10

Печатки каучукові та металеві для парохіяльних урядів, читалень, кооператив та ін. виконує найдешевше Макс Глязерман, Львів, Сикстуська 19, телефон 215-03. 1358 8—12

Палиці -- парасолі, наймодніші парасольки. Нова вирібка, Ягайлонська ч. 16. 1567 5—15

Наука писання на машинах, місячна оплата пять золотих. **Переписку і відбитки** — приймає Романська, Зибликевича 5. 1562 9—10

10.000 мужеських сорочок продає від зол. 2·25 Новочасна вирібня **„Ренома“,** Львів, Сонішна 9. 1510 17—2

Новітня робітня обуви Івана Івасівки при вул. Личаківській 18, виконує найновіші зразки мужеської, люксусової обуви, Спеціяльність ортопедична обува. 1580 14—30

Зараз до винайму 4 покої з кухнею при вул. Чарнецького 26, Зголошувати ся в канцелярії Наукового Товариства ім. Шевченка, вул. Чарнецького ч. 26. 1626 2—3

Наймодніші жіночі плащі по зол. 27·—, 35·—, 47·—, 53·— і вище, жіночі костюми по зол. 45·—, 48·—, 55·— і вище, шовкові і вовняні сукні по зол. 19·—, 24·—, 32·— і вище продає відома фірма И. ПОСАМЕНТ, Львів, Академічна ч. 3. 1627 3—3

Тенісові штани найдешевше джерело „Падіюм“, Гетьманська 22, побіч музею. 1452 6—7

Фортепіян — ученика „Bösendorfer-a“ хрестовий з причини виїзду продам дуже дешево. Академічна 24 м. 9. 1638 1-1

Оказійна продаж одноповерхової камениці нової вільної 14 літ від податків і належитости під перенесення права власности, з комфортом, городом при вул. Стахевича 4 у Львові (бічній Листопада). Дохід річний 2.400 зол. Ціна 19.500 зол. Вклад 8.000 зол. Відомість в канцелярії адв. д-ра Бабія, Львів, вул. Саніги 65.

Візки дитячі найновіші від 18 зол. поручає **КІК,** Жовківська 17. 1576 3—3

ОГОЛОШЕННЯ.

ЗАТВЕРДЖЕНИЙ МІНІСТЕРСТВОМ

„Приватний львівський МУЗИЧНИЙ ІНСТИТУТ“

вул. куркова 4., тел. 259-66.

приймає

В П И С И

щодня в год. 9—13 і 16—18 з винятком неділь і свят. **Наука гри на інструментах,** співу і теоретичних предметів, приготовні курси до державного іспиту, курси акомпаніяменту, легкої музики (джеззової) та наука гри на струнних інструментах (мандоліна, гітара тощо). **Найвизначніші педагічні сили. Спеціяльні кляси для дорослих аматорів музики.** Дільниці з більшою скількістю зголошень будуть мати філії на місці. — **Оплати дуже доступні.** Знижки для дітей урядовців, здібних, а незаможних. 1612 2—3

„Діло“ і „Неділя“ в Познані.

Читачам наших часописів у Познанщині подаємо до відома, що „Діло“ і „Неділю“ можна дістати у таких кіосках в Познані:

1) Брунон Подольскі, бюро щоденників, За Брамков 7.
2) Pir Фоша і Снядецьких.
3) Міст Театральний.
4) Перацкого ч. 13.
5) Перацкого ч. 16.
6) 27. грудня ч. 7.
7) Вяздова, напроти замку.
8) Вул. Нова при Музею, pir Марцінковського.
9) Вул. Нова в брамі готелю Базар.

Читайте „Діло“!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“ З друкарні Вид. Спілки „Діло“: Львів. Ринок 10.

Ч. 143 (14.041). Львів, неділя 2. червня 1935. Pocztowe opłatę opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Роздор серед грецької церкви.

АТЕНИ, 1. 6. ПАТ. Цікавий конфлікт вибух у грецькій православній церкві. Частина грецького духовенства з трьома єпископами з місцевостей Дімітріне, Занте і Фльоріна виступила з домаганням, щоби з грецької церкви усунути календар нового стилю, принятий перед кількома роками, і привернути назад старий стиль (юліянський). Це домагання предложено урядові, але він заявив, що рішення в цій справі лишає синодові. Атенський архиепископ і синод грецької церкви заявилися проти домагання невдоволеного духовенства, маючи за собою решту духовенства. На засіданні синоду невдоволених епископів, які надіслали заяви про виступлення з грецької церкви і проголошення схизми, усунено з їхніх становищ.

„Антіпайка Неа" пише, що причиною схизми є „махінації чужинної пропаганди, які хотять розбити єдність грецького народу, якого символом національної єдности є церква." Як виходить з голосів преси, по стороні невдоволених епископів стоїть значне число нижчого провінціяльного духовенства, зате клір вищий держить зі синодом.

Летунська дискусія у британському парляменті.

ЛЬОНДОН, 1. 6. ПАТ. Вчорашня дебата у справі політики уряду щодо летунського договору, яку започаткували ліберали, не принесла нічого нового. Мін. сер Джон Саймон, не зважаючи на очікування, не виявив у своїй промові подробиць проекту, присланого Німеччиною, тільки мимоходом згадав, що такий проект дістав. Не згадав він навіть, що дістав-французький проект, хоч підкреслив, що британський уряд провірить можливости, висунені в промові Гітлера. Мова Саймона була дуже холодна і здержлива до Німеччини. Міністер підкреслив солідарність з Лявалем, зазначуючи тим, що створений 3. лютого франко-британський фронт далі існує і є підставою ведених тепер переговорів. Становище Саймона підтримали: сер Чемберлєн і Черчіль.

На домагання опозиційної лейбур парті, щоб уряд зараз виступив з широко закроєною ініціятивою обмеження повітряних зброєнь, відповів мін. Ідєн. Він категорично відкинув сугестії соціялістів та заявив, що ініціятива британського і французького уряду на підставі ухвали з 3. лютого, яка обмежує летунський пакт тільки до льокарненських держав, є одиноко практична. Всі інші помисли загальних пактів є нереальні. Заявив теж, що уряд не припинить розбудови своїх повітряних сил. Британський уряд обстоює й надалі, як і інші великодержави, систему збірної безпеки та хоче використати можливости, що містяться у промові Гітлера.

Німецькі кола прийняли промови представників уряду, головно Саймона, з розчаруванням. У кулюарах здогадувалися, що мін. Саймон, який мав уступити, не хотів будьякими задалеко посуненими обіцянками вязати свого наслідника.

Британська інтервенція у Римі.

ЛЬОНДОН, 1. 6. ПАТ. „Таймс" повідомляє з Риму, що британська амбасада у Римі інтервенювала в італійського уряду у справі особистого нападу італ. щоденника „Тевере" на міністра Ідена. Кореспондент „Таймсу" підкреслює ворожі настрої, які поширюють у Римі до Вел. Британії та стверджує, що становище, яке недавно зайняла в Женеві Франція і головно Вел. Британія, викликало у великій частині італійського громадянства переконання, що спільний фронт великодержав, устійнений у Стрезі, задомився. У звязку з цим, думає кореспондент, багато осіб переконані, що Італія теж старається попрявити своє відношення до Німеччини.

Японські війська заведуть лад у Китаю.

ТОКІО, 1. 6. ПАТ. На засіданні кабінетової ради мін. Гірота заявив, що збройні сили з Кван-Тунґ заведуть у північнім Китаю порядок. Японія мусить домагатися димісії ген. Ю-Ченґа, перенесення команди китайських військ з Тієн-Тсіну до Пао-Тінґ на південь від Пей-Пінґ, розвязання всіх протияпонських і протиманджурських орґанізацій, а також орґанізації голубих сорочок і виділу політичної пропаганди, що є відповідальний за останні події. Інцидент буде ліквідований, — заявив Гірота — коли виконають усі ті домагання.

Литва хоче добрих відносин з усіми сусідами.

РИГА, 1. 6. ПАТ. З Ковна повідомляють, що мін. закорд. справ Лозорайтіс виголосив у старшинським клюбі відчит про закордонну політику, що мав бути відповідю на промову Гітлера. Питання закордонної політики — говорив — є звязане з питанням безпеки. Приступлення СССР до Ліги Націй причинилося до її консолідації. Справа безпеки є тепер найважнішим питанням і при його вирішенні не можуть не зважати на балтійські держави. Це має своє значіння, коли Німеччина не усунула Литву з системи безпеки. Литва хоче задержати мир з усіми державами, також і з Німеччиною. Тому буде старатися вияснити всі спірні питання з Німеччиною. Також з Польщею хоче знайти спосіб наладнання відносин.

На відчиті мін. Лозорайтіса були присутні всі провідники литовської армії і багато представників старшинського корпусу.

Катастрофальний землетрус у Белюджистані.

СІМЛЯ, 1. 6. ПАТ. У місті Кетта і його околиці був сильний землетрус. Ціле місто зруйноване. Жертви в людях дуже великі. Обчислюють, що згинуло 1.000 осіб. На військовім летовищі згинуло 43 англійських жовнірів з летунських військ. Величезна скількість будинків знищена. Землетрус тревав від 30 секунд до мінути. Збереглися тільки військові касарні і бюра агента губернатора Белюджистану. Начальний вождь військових сил марш. Четвуд приїзжає особисто, щоб допильнувати акції помочі, яку веде військо.

ЛЬОНДОН, 1. 6. ПАТ. Міністерство летунства повідомляє, що жертвою землетрусу в Белюджистані впало 34 англійців, у тім числі один старшина з британського військового летунства.

Райтер повідомляє з Кетта, що крім того згинуло 30 інших англійців. Землетрус був дуже сильний головно здовж залізничого тору. Між Калята і Кетта згинуло 4/5 населення. Всі будинки знищені. Загальне число жертв доходить до 30.000 осіб.

—o—

Присилайте передплату!

Центральний Кооперативний Банк

„Краєвий Союз Кредитовий" у Львові,

вул. Третого Мая 15.

приймає вкладки ощадности і як централя кредитова для українських кооператив всіх видів уділяє кредити на піднесення господарства і промислу.

КООПЕРАТИВНИЙ БАНК „ДНІСТЕР"

Львів, Руська 20, видає

премійні ощадностеві книжечки

для яких призначені нагороди від 25 — 100 золотих. — Подробиці в окремих проспектах, які на бажання Банк висилає безплатно.

Франція на вулкані.

Львів. 1. червня 1935.

До кабінетових криз у Франції — світ уже давно привик. Досить сказати, що за часів III Республики, себто від кабінету Тіера у 1870 році, маємо нині у Франції 98-у з черги зміну ради міністрів, іншими словами — акуратно на кожні два роки приходять три кабінети. Правда, глибоко закорінена в психіці кожного француза державна традиція, така сама традиція мабуть найбільшої у світі свободи преси, якої найгостріші атаки не вспіли спричинити потрясення, — вкінці вміле користування демократичним устроєм як вентилем для партійних пристрастей, — все це каже оцінювати кризи урядів Франції інакше, ніж деінебудь инде. Так само вдача французів, людей надзвичайно роботящих і ощадних завдяки якій у Франції могла витворитися специфічна кляса дрібних капіталістів (рентієрів) поруч з великим капіталом, не бере трагічно пливкости міжпартійних спорів і компромісів, будучи підставою тривких цінностей. Всеж — політичні відносини у Франції дійшли до тої границі, за якою находиться велике невідоме: а ризикувати у невідоме є найбільшим ризиком, яке грозить державі.

Про вибуялий надмірний французький парляментаризм і партійне доктринерство була вже на цьому місці мова при нагоді частеньких змін кабінету в останніх роках. Пригадуємо, що від літ стоїть у Франції на черзі дня проблєма не тільки кризи парляментаризму, але й цілого устрою, побудованого на такому розумінні демократизму, яке треба зревідувати. Саме боротьба за цю ревізію, боротьба поміж потребами економіки з одного боку та старими демократичними засадами і доктринами лівих соціялістичних партій з другого, творить суть французької кризи. Річ ясна, що з внутрішньополітичними відносинами у найтіснішому звязку стоїть міжнародня господарська криза і закордонно-політичні справи.

Коли в лютому мин. року полилась на вулицях Парижа кров і Франція відчула передсмак революції — прийшов до влади кабінет національної єдности колишнього президента Республики Думерґа, людини з великим особистим авторитетом та прегарним знанням відносин і людей своєї батьківщини. Франція і ввесь світ були потрясені жахливою правдою про деморалізацію, яка вкралася у ряди державної адміністрації, включно з поліцією і судівництвом, деморалізацією, яку дехто готов був уже утотожнювати з моральною гангреною III Республики та співати Республиці „реквієм". Це була т. зв. афера Ставіського. Повстав тоді т. зв. кабінет бувших міністрів, — чільних представників партійної коалиції від правої

групи Маренa починаючи та на соціялістах-радикалах Еріота кінчаючи; поза коаліцією залишилися лише соціялісти Блюма і їхні союзники комуністи. Але ця опозиція вистарчала, щоби кабінет Думерга впав у моменті, коли зажадав від парляменту зміни конституції бодай у кількох точках: ввести право уряду до розвязання парляменту без його згоди, заборону деяким категоріям як державних урядовців брати активну участь у політиці, встановити преклюзійні терміни для парляменту щодо щорічного буджетового закону і т. п. Ще один раз взяв верх страх, щоби соціялістично-комуністичний блюк не пошкодив демагогічними закидами — „зрадникам" соціялізму — соціялістам радикалам, без яких знову не може втриматися ніякий уряд.

Кабінет Фляндена залишив на боці засадничу справу реформи парляментаризму й устрою та рятування республики, а обмежився до вужчого завдання — буджету і фінансів. Це друга болячка Франції, на перший погляд досить парадоксальна: адже Франція не тільки держава з внутрішнім найбільшим добробутом громадян у цілій Европі, але й із найбільшими запасами золота, — через те й вірний оборонець засади золотого валютового паритету. А всеж, ціла довга низка французьких урядів провалилася саме на буджеті. Очевидно, це надзвичайно складна проблема, в якій точно орієнтуються хіба одиниці зпоміж фахівців-економістів, а проте засадничу причину тих буджетових труднощів можна в упрощений спосіб висловити у двох, точках: 1) будова післяверсайського буджету Франції на величезних вплинах з німецьких репарацій і 2) нехіть до необхідних редукцій, головно надмірного адміністраційного апарату та соціяльних установ, які необхідно перевести для втримання рівноваги буджету, захитаної після того, як припинився доплив німецьких репараційних грошей. Та ситуація витворила того рода явище, що вправді французький франк має все ще до 80 проц. покриття у золоті, але зате цьогорічний буджетовий дефіцит дійшов до суми шість і пів міліярдів франків. Загальна господарська криза у світі, зріст безробіття, боротьба за хліб у досить драстичних формах (масове вилюдження чужинецьких робітників) — витворили атмосферу неспокою й остраху за завтрашній день. Коли до того прилучилась власна й міжнародня спекуляція — почався панічний відплив золота, який за кільканацять останніх днів дійшов до суми міліярдів.

У тій ситуації премієр Фляндeн зажадав надзвичайних уповноважень. Хоча він уживав усіх переконливих аргументів, хоча уповноваження мало сягати лише до 1. жовтня ц. р., а до трьох місяців потім мусіла прийти остаточна ратифікація парляментом прийнятих у міжчасі постанов уряду, хоча виводи премієра викликали оплески, а його особиста самопожертва загальне признання (Фляндeн приїхав до парляменту поважно хворий і після своєї промови лежав пів години без памяти) — проте у голосуванні заявилася проти повноважень для уряду величезна більшість 151 голосів. Чому аж така велика більшість заперечила здоровому розумові — це вже тайна міжпартійних та особистих суперечок і інтриг.

Новий французький уряд творить довголітній голова французького парляменту, недавній „поміркований" соціяліст — Буіссон. Чи вдасться йому скласти кабінет — ще невідомо. У найкращому випадку той кабінет буде спіратися на тій самій коаліції, що кабінет Думерга, бо соціялісти вже відмовилися від активної співпраці. Ворожити тому урядові довше животіння і більші практичні успіхи ніж їх мали Думерг і Фляндeн — річ дуже ризикована.

Тимчасом з одного боку внутрішня фінансова і політична ситуація у Франції вимагає негайних поважних заходів, — з другого боку замітний там величезний зріст комуністичних вливів, які до таких радикальних заходів напевне не допустять. Все це разом складається на відносини, які можна назвати без перебільшення вулканом. Чи скінчиться лише на димі, чи спалиться сам у собі підземний вогонь заздалегідь розумно здушений, чи він продістанеться назверх і перетвориться у стихію, що потрясе основами держави — це вже покаже найближча будуччина. Але вже само істнування такої можливости є величезною небезпекою, яка нарушує спокій держави внутрі і її престіж назовні.

Ціла Польща купує льоси

в найщасливішій колектурі

„ЩАСТЯ"

Львів, Сикстуська 12,

де впали виграні 100.000 зол. на ч. 156.488, по 20.000 зол. на ч. 40.712, 160.620, 168.801, по 15.000 зол. на ч. 73.262, 90.228 і 99.736, по 10.000 зол. на ч. 15.665, 34.203, 110.228, 164.414, 178.599, крім величезної скількости нижче 10.000 зол.

Головна виграна зол. 1,000.000 (міліон).

Щасливі льоси І. кл. вже можна дістати.

Тягнення І. кл. починається вже 19-го червня 1935 р.

Замовлення можна полагодити при помочі чекового бляннету П. К. О. на ч. 500.420 „Szczęście", почтовим переказом, або писемно. 16 0

Вибори до краєвих соймів у Чехословаччині.

Прага, травень 1935.

В неділю 26. травня, тиждень після парляментарних виборів, відбулися в Чехословаччині вибори до краєвих соймів. Передвиборча агітація, зацікавлення населення та участь виборців у цих виборах не були зовсім слабші, як при виборах парляментарних, а може й навпаки, бо до представництва у краєвих соймах населення поодиноких країв держави прикладає більшу практично-політичну, головнож господарську вагу. До того ще ці вибори були безпосереднім продовженням та завершенням гострого бою між партіями коаліції й опозиційними партіями з парляментарних виборів. З особливим напруженням ждали всі на вислід виборів у чеській та моравсько-шлеській землі, де чехословацьким партіям ішло теж про те, щоби в представництві цих земель удержати примат перед сильною судето-німецькою партією Конрада Генляйна. Але цього чехословацьким партіям не вдалося досягнути. Ніодна з численних чехословацьких виборчих ліст не здобула такої кількости голосів, що, таки мовити, всеобіймаюча партія Генляйна. Знохочені великою і просто несподіваною перемогою до парляментарних виборів, **генляйнівці повели ще сильнішний наступ на своїх земляків і здобули при цих виборах ще більше голосів.** Перевагу над судето-німецькою партією могли чехословацькі виборці вдержати при цих виборах лиш тоді, коли б були віддали свої голоси на якусь одну, найсильнішу чехословацьку партію. Але так не сталося; перемогли чисто партійні інтереси, які не могли противажити „тотальности" генляйнівців. І таким чином судето-німецька партія в краєвих соймах чеської і моравсько-шлеської землі буде мати в порівнанні з поодинокими чехословацькими партіями найбільше представників.

Вислід виборів у поодиноких краях такий:

Чехи (Богемія): аграрії 11 мандатів, як і досі; чсл. соц.-дем. 10 мандатів, як і досі; чсл. нар. соціялісти 10 манд., на 2 менше; комуністи 7 манд., на 3 менше; католики 5 манд., як і досі; нім. соц. дем. 4 манд., на 3 менше; нім. аграрії 2 манд., на 3 менше; нім. христ. соц. 1 манд., на 3 менше; чсл. купці і промисловці 5 манд., на 1 більше: судето-німецька партія Генляйна 18 манд.; Народне Обединання 6 манд. — досі мали нар. демократи 4 мандати, а ліга Стржібного не мала досі ніодного мандату; фашисти 1 манд. Інші дрібні партії вийшли з виборів без мандатів. Таким чином з вибраних 80 представників буде чехословацьких 48, німецьких 25 і 7 комуністів. Одну третину представників, себто дальших 40 до загального числа 120, призначить згідно з законом влада.

Моравія і Шлеськ: аграрії 6 манд., досі 5; чсл. соц.-дем. 6 манд., як і досі; чсл. нар. соц. 4, досі 3; комуністи 4, досі 3; католики 8, досі 7; нім. соц. дем. 1, досі 2; нім. христ. соц. 1, досі 2; чсл. купці і промисловці 3, досі 2; судето-німецька партія 8 манд.; Народне Обединання 1, як і досі. Отже з вибираних представників будуть мати чехословаки 27, німці 10 і комуністи 3.

Словаччина: З 36 вибираних представників дістали: католицька партія Глінки 11 манд., досі 9; аграрії 8, як і досі; соц.-дем. 4, досі 3; нар. соц. 1, як і досі; купці і промисловці 1, досі 0; комуністи 5, як і досі; зединені мадярські опозиційні партії 5, досі 6; словацька народня партія 1, як і досі. Дотеперішній уклад сил у словацькім краєвім соймі тимсамим майже не змінився.

Підкарпатська Русь: На Підкарпатській Руси краєве представництво складається усього з 18 членів, з того виборних є лише 12. Дістали: аграрії 4, комуністи 3, мадяри 1, куртяківці 1, соц.-дем. (зі сіоністами) 1, Народне Обединання (Фенцик) 1, мад. христ.-соц. партія 1. Краєві вибори на Підкарпатській Руси не принесли тільки несподіванок, що парляментарні. Правда, аграрії дістали на всіх трьох своїх листах, себто чехословацькій, українській та жидівській 77.156 голосів, себто 15.718 більше, ніж при парляментарних виборах і тимсамим є знову найсильнішою партією на Підкарпатській Руси. Але ця ніби перемога аграрної партії по суті ослаблюється такими двома моментами: жиди аграрії кандидували окремо і дістали майже саме стільки, скільки втратили аграрії в парляментарних виборах, при чому замітне тут те, що в деяких околицях жидівські аграрії дістали більше голосів, ніж загальне число жидівських виборців; далі окрема **українська аграрна ліста дістала 11.704 голосів.** Є це пророчистий доказ зросту й сили національно-свідомої української опозиції в аграрній партії на Підкарпатській Руси. Як будуть розділені 4 аграрні мандати, покищо ще не знаємо. Дуже замітним явищем при краєвих виборах на Підкарпатській Руси є наглий упадок голосів куртяківської ліст. При виборах до парляменту мали куртяківці 46.044 голосів, до краєвого соймy здобули лише 25.902. Натомість зросли голоси мадярського опозиційного блюку з 34.247 на 37.928. Багато втратила християнсько-католицька партія (о. Волошин), бо аж 3.000 голосів і партія купців та промисловців — 5.000 голосів. Комуністи в порівнанні з парляментарними виборами задержали свої позиції.

В цілій Підкарпатській Руси вибори дали такий вислід: коаліційні партії дістали 124.624 голосів, опозиційні 165.346 гол., так, що опозиція буде мати у краєвому соймі 7, а коаліція лише 5 мандатів. Для внрішних державних чинників є над чим призадуматися і справді — як пишуть „Лідове Новіни" — „нема з чого тішитися".

М-н.

P. S. — Українці матимуть своїм представником у краєвому представництві з вибору п. Федора Ревая, власника друкарні в Ужгороді, що вийшов, як і посол Юліян Ревай, із соц.-дем. ліст. Крім цього в тому представництві засідатимуть два робітники українці з комуністичної ліст: Іван Балега з Мукачева та Матій Русняк з Вел. Бичкова. Українська група в аграрній партії, на жаль, мандату не здобула.

Жадайте всюди! найкращу рідину, пасту і порошки до чищення металів і посуди — та смар ло лещат. 440 27—? **„СІЛЬВА"** Львів, Бандурського 3.

Кого Закарпаття вислало до Праги.

НОВІ ПОСЛИ ДО ПАРЛЯМЕНТУ.

1. Юлій Ревай, шкільний інсп. (соц.-дем.). 2. Д-р Павло Коссей, надкомісар політ. управи (аграр). 3. Йосиф Заїц, секретар аґр. партії (аґрар, чех). 4. Андрій Бродій, був. учитель (АЗС, куртяківець). 5. Емануел Плугарж, урядовець (чсл. нар. соц. — чех). 6. Іван Локота, робітник (комуніст). 7. Павло Терек, швець (комуніст. мадяр). 8. Д-р Андрій Корлат, адв. (мадяр. нац. партія, мадяр). 9. Д-р Стефан Фенцик, був. проф. богословія (Русск. Нац. Авт. Партія). 10. Д-р Хаїм Кугел, проф. гімназії (сіоніст, жид).

НОВОВИБРАНІ СЕНАТОРИ:

1. Д-р Едмунд Бачинський, надрадник суду (аграр). 2. Юлій Фелдешій, власник друкарні (куртяківець). 3. Василь Поповнч, селянин (комуніст). 3. Петро Барла, бувш. заліз. (соц. дем. мадяр). 4. Армін Дезев, секретар кельнерів (комуніст, жид).

При початках звапнення кровоносних посуд, якщо вживаємо природної гіркої води **Franciszka - Józefa,** дістаємо регулярне випорожнення й обниження високого тиснення крови. — Поручають її лікарі. 1—1

Женевські наради й европейська кріза.

Женева, 30. травня 1935.

Закінчена перед кількома днями сесія Союзу Народів відбила в собі виразно нове загострення політичної кріза в Европі. Особа президента, що проводив цією сесією, є незвичайно характерним симптомом сучасних наскрізь хоробливих політичних відносин Европи. Франко-московські намагання створити „колективне забезпечення мира" в Европі, себто допровадити до цілковитої ізоляції Німеччини, викликали належні результати скорше, ніж того можна було сподіватися. Вони зруйнували взагалі кожну можливість взаємного порозуміння та якоїсь солідарної акції решти держав Европи.

Лише при такім стані могло статися, що конфлікт між Італією та Абісинією прибрав розміри кріза між самими великими державами. Отверте поріжнення вдалося справді омминути. Італія не лише лишилася в Союзі Народів, а й пристала до відомої резолюції Ради, що торкається справді лише розмірно незначної частини спірних справ між Італією та Абісинією. Швайцарська преса проголошує скріплення авторитету Союзу Народів, а льорд Іден виявляє своє вдоволення в нагоди щасливого полагодження конфлікту.

Але в дійсности конфлікт зовсім не полагоджений, а відсунений до початку вересня, до кінця періоду дощів у східній Африці, що роблять майже кожні воєнні операції неможливими. У дійсності з конфлікту між Італією та Абісинією виріс конфлікт між Італією та Англією, яка в багатьох причин противиться рішучо збройному виступові Італії проти Абісинії.

Намагання французького та московського уряду ізолювати Німеччину причинилися в значній мірі до того, що Муссоліні пішов слідами Гітлера та проголосив у своїй останній великій промові, що „Італія готова перебрати на себе і найтяжчу відповідальність". А це можна зрозуміти так, що Італія готова провадити свою зовнішню політику на власну руку. Про цю промову пише „Нае Ціріхер Цайтунг" між іншим таке: „У вічі кидався її дещо зимніший тон супроти Франції та значно тепліший супроти Німеччини. Не є вже таємницею, що франко-російський пакт викликав у Римі велике невдоволення, бо він значно обмежив політичні можливости Італії в південно-східній Европі, а особливо в межах Малої Антанти... З огляду на французький звязок з Росією та намір Англії замкнути кольоніяльну політику Італії в простір позбавлений повітря, починає вабити Італію садія, що Німеччина не розпічне у найближчім часі нової авантюри в Австрії та дасть можність відновити звязки між північчю та південем Европи".

Коли Францію дуже непокоїть як поріжнення між Англією та Італією, так і можність нового зближення між Італією та Німеччиною, то Москву тішить як кожне поріжнення між великими державами, так і можність того, що сили Італії будуть звязані в східній Африці протягом ближчих років, бо й одно і друге збільшує московський вплив на осамітнену Францію. Провокаційний тон женевського кореспондента „Ізвестій" вражує виразно прямування Москви збільшити поріжнення між великими державами, між іншим п. Бобрищев телефонував до свого часопису: „Тут уважають, що поступування Італії в італійсько-абісинськім конфлікті та її мало не ультимативне жадання, щоби не лише Союз Народів, а й безпосередньо заінтересовані держави усунулися від цієї справи, буде поважним іспитом тривкости італійсько-французької та англійської солідарности, осягненої в останнім часі".

Так сама „Н. Шір. Ц." порівнює східно-африканський конфлікт із далеко-східним конфліктом, що скінчився виходом Японії з Союзу Народів. Порівнання назагал культове, але як одно так і другий конфлікт повстали без сумніву на ґрунті поріжнення та розбиття сил великих держав Европи. Не є випадком також, що Японія розпочала акцію на власну руку в Манджурії та виступила з Союзу Народів по принятті Москви на конференцію розброєння, а Італія розпочала на власну руку акцію проти Абісинії, хоч і лишається ще формально в Союзі Народів, по принятті Москви до нього. Тіж самі причини викликали тіж самі наслідки, допровадили до тогож самого висновку — коли Москва бере якусь участь у спільноті великих держав, вони робляться нездібні до якоїсь спільної акції та спонукують тим самим одну велику державу по другій провалити їх зовнішню політику, не оглядаючись на інших. По Японії та Німеччині приходить черга на Італію.

Нове загострення політичної кріза в Европі тим більше небезпечне, що воно відбувається в супроводі поважного загострення фінансової кризи. На державах золотого блоку розпочався знов гострий наступ. По Голяндії та Бельгії прийшла черга на Швайцарію і Францію. Золоті резерви Швайцарії зменшились мало не на 15 відсотків протягом кількох тижнів. Французьке золото відпливає за Атлянтійський Океан. Французький уряд робить розпучливі зусилля здобути буджетову рівновагу і жадає необмежених уповажнень для цього*). Але большевицько-соціяліст. фронт ані трохи не поспішає дати їх йому. Московська небезпека у Франції викликає нову консолідацію патріотичних організацій. „Посюлєр" та „Евр" репетують, що колишній президент поліції, Шіяп, та колишній генераліссимус, Вейган, стануть на чолі всіх організованих по військовому „фашистських" товариств та готують переворот. У Швайцарії соціялістично-большевицькі партії жадають заведення планової господарки, так званої, кризової ініціятиви, а в дійсности прямують згідно з московськими вказівками до руїни швайцарських фінансів та до захоплення державної влади. Москва, що прирекла помсту „альпейському карликові" за демонстрацію при принятті московського уряду до Союзу Народів, додержує свого приречення.

Отже весняна сесія Союзу Народів з п. Літвіновим на чолі зазначила нове рекордове піднесення хвилі світової кріза. Великі держави, що запросили Москву до Союзу Народів, дістали належну політичну заплату за це скорше, ніж того можна було сподіватися. Мабуть справді кожний промах мститься. Очевидно, що переступати закони розвитку поодиноких націй та міжнародніх відносин в Европі безкарно не можна, як не можна переступати і звичайних карних законів.

Закінчення сесії Союзу Народів дало добру науку і нову осторогу великим державам Европи, і коли вони з цього належних висновків не зроблять, дістануть очевидно в найближчім часі ще більше дошкульну науку. П. Літвінов безперечно метка людина і має цілком слушність, коли говорить, що світ творить цілість та що східньої Европи від европейського заходу відокремити не можна. Не можна міряти одною міркою Абісинію, а другою Україну, Грузію, Туркестан та інші недавно ще самостійні, а тепер поневолені нації СССР. Не впорядкувавши міжнаціональних відносин на сході Европи солідарною акцією великих держав проти Москви не можна братися за колективне впорядкування справ у східній Африці. А полишивши вільну руку Італії в Абісинії доведеться може незабаром полишити вільну руку деяким державам і для впорядкування відносин на теренах між польським кордоном та Тихим Океаном.

Великі держави заходу Европи дістали добру осторогу може в останній годині, отже скористати з неї мають часу небагато.

М. Домко.

*) Допис написаний ще перед упадком уряду Фляндена. — РЕД.

Ревматизм і артретизм -- найуспішніше лікує **ШКЛО** -- воєв. львівське
Живець сірчано - боровиновий.

Вільномулярі або масони.

ЩО ТАКЕ МАСОНСТВО І ЗВІДКИ ВОНО ВЗЯЛОСЬ?

(Докінчення.)

Подібно поширилось вільномулярство також в інших краях. Нині вже ціла земська куля є ним обмотана. Масонів начисляють під цю пору понад 4 мільони. Отже вони відгравали і відграють спеціяльно в політиці значну ролю. Вправді тепер значіння цього чина дещо підупало, одначе все таки правдиві є слова, що їх висказав масон Маляпер у 1864. р.: Почавши від XVIII. століття не відбулося ніщо без дозволу вільномулярства.

Головна роля масонства — це ширення лібералізму і тому сміло можна сказати, що відношення вільномулярства до лібералізму є таке, як Церкви до релігії. Масонство дало почин також до засновування різних протирелігійних товариств, як напр. товариства атеїстів-сатаністів, особливо в Італії, під назвою: „Соціета дей діспеполі ді сатана", клюбу вільнодумних і т. д. Цікавий є союз „солідарних", які зобовязувалися під присягою ані за життя ані по смерти ні до себе, ні до інших не допустити священика як такого. Згідані атеїсти або т. зв. антидеїсти поставили собі як ціль усунути зі всіх мов світа слово „Бог". Ці напрями, особливо сатаністів, перейшли до літератури, де їхніми представниками є між іншими Еверс і Пшибишевський.

З початку вільномулярі не приймали у свої ряди жінок, бо як конспіративна організація, боялися зради своїх таємниць. Одначе з часом повстали самостійні жіночі льожі. Почин до цього дав князь-архиепископ і курфірст з Кельна Климентій Августа. Щоб догодити своїм жіночим симпатіям, заложив він у Відні у 1738 р. першу жіночу льожу, спершу без ступнів і без обовязку складати присягу. Назвали цю льожу з французька „Л'ордре де Моисес" тому, що церемоніял при принятті у члени наказував дамі поцілувати воскову або випхану фігурку пса-моисса під задертий хвіст. У короткому часі закон моисів поширився по цілій Німеччині, опісля і в Франції. Там за часів Людвика XVI. перемінився цей чин моисів у формальну льожу з трьома ступнями і з присягою берегти таємницю. Праці в льожі називаються „таємною забавою" („амісементс мистерія"), а назви льож були все алюзією до любови й розкоші. З початку панувала там атмосфера сальонового еротизму, щоб опісля перемінитися в оргію розпусти. Належали туди княжна Лямбаль, п-і Сталь, Мадам де Тіліян та інші, в сальонах, яких масони-достойники держави продумували й обговорювали державні і публичні справи. Жінки-вільномулярки, називані „сестрами", мали служити для окраси понурого льожового життя, для „братів" і для субвенціювання льожових кас. Одначе жінки не були рівноправними членами. Не вчать їх знаків, діткнень, гасел і таємниць мужеської масонії, лиш зовсім інакших. „Брати" масони вимучували жіночих церемоній, гасел і таємниць. Отже „брати" знали, що діється в льожах „сестер", але „сестри" не знали, що діється в льожах „братів. Так отже „брати" були спокійні за свої таємниці, вони заганяли часто розкоші в льожі „сестер" та помножували касу і число приятелів.

За первісними жіночими льожами появляються такі самі інші, а тепер є одна з них в кожнім більшім місті Европи й Америки. До цих льож вводять події, фіґурки й образи з біблії, щоб віруючі жінки бачили в масонії щось поважне і святе та не мали докорів совісти, навпаки, щоби приєднували адептів серед інших. Філософки і деістки бачили знову тім легковаженням біблії та евангелія і тому поручали масонію серед своїх однодумців. Загально жіночі льожі називаються ахоціяйними. У Польщі належали до масонок ґрафиня Тишкевич, княжна Любомірська, Ржевуська й ін.

Розуміється, Церква не могла бути рівнодушна супроти вільномулярства, вона пятнувала і пятнує його досі. Перший папа, який виступив проти вільномулярства, був Климентій XII. Буллею „Ін емінентї" з 27. квітня 1738. р. зпятнував він вільномулярство з ось таких мотивів: 1) Коли б вільномулярі нічого злого не робили, то не було б такі законспіровані; 2) Тайні союзи є суперечні зі світськими й церковними законами і тому приналежність до вільномулярства та взагалі його підтримування заказується під загрозою клятви „ипсо факто инкурренда". Розгрішення цієї клятви застеріг папа сам собі. Венедикт XIV. буллею „Провідас Романорум Понтіфікум" з 18. III. 1751. потверджує попередню буллю, бо туди належать одиниці всяких релігій і сект, тому, що обовязком вільномуляра є зберігати таємницю і т. д. Проти італійських вульярів виступив Пій VII. буллею „Екклезіям а Єзу Христі фундатам" з 13. X. 1821. р. Дальше проти вільномулярів появилося 5 булль, а саме за Льва XII. булля „Кво граніора" з 13. III. 1826. р., за Пія VIII. булля „Традіті" з 24. V. 1832. р., за Григорія XVI. булля „Мірарі" з 15. VIII. 1832. р., за Пія IX. енцикліка „Етсі мульта люктуоза" з 21. VIII. 1832. р. Врешті пала Лев XIII. у буллі „Гуманум генус" з 20. IV. 1884. р. подає цікаву характеристику масонів, а саме: Від півтора століття масонія значно поширилася, впхалася безличністю і підступом у всі ступні суспільної єрархії, опанувала її та зайняла в новочасних державах майже найвищу владу.

Хоча вільномулярство по своїй природі є міжнародньою установою, то все таки можна говорити про англійські, французькі, німецькі і т. д. льожі, себто льожі національні, беручи як критерій цієї оцінки національність членів у даній льожі, урядову мову в ній, її національну атмосферу і т. д. В цьому значінні українських

самостійних льож не було і нема, принайменше мені про це нічого невідомо. Були на землях, заселених українцями, вільномулярські клітини, але були це російські, польські або французькі льожі, як напр. згадувана у Львові „Трьох богинь". Лиш поодинокі українці вступали до чужих льож як члени, себто до льож російських, польських або французьких. Останній гетьман України Розумовський був масоном та одним з перших основників *першої польської* льожі у Варшаві в 1745 р. Наш фільософ Григорій Сковорода оперся принаді і не хотів приступити до цієї страшної організації. Взагалі українці як масони є явищем майже незнаним. Вправді один дослідник вільномулярства, Борис Телепнер, каже, що перед 1919 р. були нібито українські льожі в Києві, Одесі, Полтаві і Житомирі, але в це тяжко повірити.

Подаючи всі ці відомости про цей своєрідний інтернаціонал вільномулярства, цікавився я ним як міжнародньою організацією з власним релігійним, етичним і державницьким світоглядом, що заважив багато на державній силі Заходу. Видається мені тепер, що з повільним упадком лібералізму клониться до долу й вільномулярство. Новоповсталі течії, по своїй натурі догматичні, не терплять вільномулярства як джерела лібералізму. Вільномулярство як відродження гностицизму хотіло зайняти місце Церкви, ще й тепер про це мріє, а тимчасом стало лише кльовном Церкви. Отже мимоволі нагадується українська приповідка: „Коваль коня кує, жаба ногу наставляє".

Д-р Петро Мінко.

З ЖИТТЯ НАШИХ УСТАНОВ

XVII. Звичайні Загальні Збори „Карпатії".

В пятницю, 31. травня ц. р. відбулися в год. 5.30 вечором у власній домівці (Ринок ч. 38) сімнаціяті з черги звичайні загальні збори „Карпатії", Товариства взаємних обезпечень на життя у Львові.

Наради відкрив голова Надзірної Ради д-р **Ст. Федак.** Він ствердив, що збори скликані правильно, згідно із вимогами статуту та помянув померших членів Т-ва, память яких учасники вшанували повстанням із місць. Потім Збори вибрали провідником нарад дир. **І. Мартюка.**

Обнявши провід дир. Мартюк покликав на секретаря Зборів **дир. Пащака Он.,** а до скрутаційної комісії **посла О. Луцького і ред. Василя Мудрого.** Потім дав слово завідуючому директорові „Карпатії" **д-рові І. Гижі** для виголошення звідомлення з діяльности Т-ва за минулий діловий рік. Після звідомлення прийшов до слова представник Контрольної Комісії **д-р Юл. Савчак,** який у своєму звіті поставив внесок на прийняття всіх рахунків та на уділення абсолюторії завідуючим органам Т-ва.

Над обома звітами розвинулася ділова дискусія, вислідом якої було голосування над внесками Контрольної Комісії, що їх Збори на внесок д-ра К. Трояна приняли одноголосно.

З черги дир. І. Гижа зреферував два внески Надзірної Ради, а саме в справі приділу біляншової надвишки за 1934 р. і в справі затвердження особливих умовин на заключування договорів про обезпечення на підкладі „Народової позички". Оба внески Надз. Ради ухвалено.

На порядок нарад прийшла 6. точка, а саме вибір 4-х членів Надз. Ради на 3 роки і 3-х заступників на 1 рік. Голосування відбулося картками. Членами Надзірної Ради на три роки вибрані: **д-р Михайло Волошин, д-р Маркіян Дзерович, Володимир Кузьмович і Еманоїл Чесник.** Заступниками членів Надз. Ради на один рік стали: **Ярослав Скопляк, о. Микола Галянт і пос. Ілько Лисий.**

Поладнавши ще кілька дрібних справ провідник закінчив Збори.

Точніші інформації про саму установу, її життя та розвиток подамо окремо в найближчих числах нашого щоденника.

РЕФОРМАЦЬКІ ПІҐУЛКИ з маркою **ЧЕРНЕЦЬ**

(ZAKONNIK)

ВЖИВАЄМО:
ЯКО РЕГУЛЮЮЧІ ШЛУНОК
ПРИ ТЕРПІННЯХ ПЕЧІНКИ
НАДМІРНІЙ ОПАСИСТОСТИ
ЛАГОДЯТЬ ГЕМОРОЇДИ
І ПРИ НАХИЛІ ДО ОБСТРУКЦІЇ
Є ЛАҐІДНИМ ПРОЧИЩУЮЧИМ ЗАСОБОМ

Вживати 1 до 2 пігулки на ніч.

Академія в честь пок. Сим. Петлюри в Парижі.

Офінор повідомляє з Парижа, що в 9-ті роковини смерти головного отамана Симона Петлюри відбулися урочисті свята та академії. В дні його смерти на цвинтарі зібралися заступники Бібліотеки імени Симона Петлюри та ріжних українських організацій, які вкрили могилу цілою горою квітів в українських барвах. Потім відбулися поминки в помешканні Бібліотеки, а ввечорі велика академія, влаштована місцевою громадою, з участю заступників ріжних народів та з пригарним концертом. Промови виголосили ген. Богомолець та проф. Шульгин, які чуло нагадали зібраним образ та ідеї Симона Петлюри. Це вражіння скріпило мистецьке виконання жалібних пісень подвійним квартетом під орудою А. Чехівського. Присутні склали щедрі жертви на Бібліотеку.

Правдиво гарне срібло

ФАБРИКА СРІБНИХ ВИРОБІВ

Д. Л. Найман Львів, Кохановського ч. 21. (Рік осн. 1880). — Тел. 6-74

Можна дістати у всіх більших ювелірських магазинах в цілім краю. 313 38—50

Німецька нота до великодержав.

ЛЬОНДОН, 1. 6. ПАТ. З добре поінформованого джерела повідомляють, що нім. амбасадор бар. фон Геш вручив мін. Саймонові крім проекту летунського договору також німецьку ноту, що відноситься до франко-німецького пакту. У ноті, яку нім. уряд вислав до 5 локарнеських великодержав та до большевицького уряду, звертає той уряд увагу на суперечність, що може зайти з постановами Локарна з приводу франко-большевицького договору. Нім. документ основно розглядає правний радник Форін Офісу сер Уіліям Мелькен.

Радіослухачі в ЧСР

Число радіослухачів у ЧСР постійно росте. З кінцем травня ц. р. концесіонованих радіослухачів у ЧСР було 744.227. З того Прага 404.696, район Пардубиці 73.558; район Брно 124.636, Опава 56.460, братиславський район 56.887, кошицький район 20.698, Підкарп. Русь 7352.

Отже для 7.000 радіослухачів на Закарпатті є постійні години в українській мові, що їх надає радіо в Кошицях. А як заспокоює потреби й вимоги своїх українських радіослухачів львівське радіо?

ГЕРМАН ШТЕР 10

ҐОНТАР.

Гонтар застав у хаті відчинені двері, але всюди було тихо і здавалося, що всі сплять.

Застукав до дверей своїх господарів, бо пригадав собі, що вже й учора не дістав вечері:

— Паранько! Паранько! Іване!

Ніхто не відзивався. Порухав скоблем і ще раз закликав, але й це було безуспішне. Здавалося лиш йому, що чує придавлений сміх, коли ще хвилину постояв під дверми.

— Сміються. Нема що пробувати ще раз, — сказав спокійно і пішов до своєї кімнати.

— Смійтеся, смійте... але пождіть!

Висказав своє рішення в глуху ніч, заки заснув, усміхаючись самопевно.

*

Було ще зовсім темно й довго ще сонце не сходило, як старий Франц уже встав і натягнувши скоро недільний одяг, вийшов з кімнати.

Ввесь час до снідання був на дворі.

Ульріх перейшов біля нього з косою і малим візком. Їхав по траву для коров, але не зволив глянути на нього. Старий гонтар подивився за ним байдуже. Також і Паранька входила й виходила з хати, але вдавала, що не бачить старого.

Однак усе це ні трохи не бентежило його.

За яку годину, як Ульріх вернувся з травою і ввійшов до хати, пішов і він певною ходою до кімнати господарів, поздоровив їх спокійно і сів на своє звичайне місце.

Ульріх та його жінка невдоволено скривились. Однак гонтар зустрів їхні ворожі погляди таким спокійним поглядом, що це збентежило їх. Вони вийшли з кімнати й довго не показувалися.

Франц усміхнувся і розгостився вигідно в кімнаті; повісив шапку на кілок, розіпняв загортку й розсівся широко на лаві при столі.

По хвилині відчинилися двері і Паранька заглянула до середини. Побачивши, що старий сидить собі преспокійно на лаві, кинула йому грізний погляд і зникла, тріснувши дверми.

Плили чвертьгодини за чвертьгодинами.

В горшку, де варилися бараболі, почало свистати. З другого горшка википала вода на кухню.

Франц сидів собі спокійно далі.

Вкінці зявились обоє.

Жінка перейшла кілька разів безцільно по кімнаті, вкінці приступила до печі і зняла горщок з бараболею, а воду на каву відсунула бік.

„Що робиш?" — спитав Ульріх, удаючи здивування.

„Не бачиш? Беру все геть з печі. Не можу нічого їсти, я вчора надто розсердилась".

„Я також не буду їсти", — повторив за нею Ульріх своє вивчене слово.

„Але я буду їсти", — загримів нараз старий, вдаряючи пястуком об стіл і піднісся.

„Тут, зараз, давай мені снідань, чекаю вже півтора години! Але тепер вже досить, — докинув по хвилині з погрозою, поступаючи крок вперед.

„Дай йому!.. Дай йому!" — вирвалось Ульріхові, що зі страху зовсім не знав, що робить. Зате Паранька аж тряслася зі злости. Ульріх крутився по кімнаті, підносив з обуренням свої сухі плечі й кидав на старого розсіяні погляди, однак гонтар стояв далі випрямлений і держав затиснений пястук на столі.

„... Дай йому... дай йому... дай йому", — повторяв безнастанно зовсім безрадний Ульріх. Але коли побачив, що Франц сів знову спокійно, обхопила його дика відвага. Не тямлючись зі злости, підбіг до старого і плюнув, закричавши храпливим голосом: „Ось тут... це... дай йому... цьому, цьому... чортові!

І вибіг скоро з кімнати.

Паранька, побачивши, що вона сама, не відважувалася вже противитися старому. Поставила з люттю їду на стіл і почала йти до дверей. Однак тут таки не видержала. Обернулася й зареготалася з їдким глумом:

„Га, га! — диви, диви! — Як стара малпа вбралася — — в недільний стрій — — нині — — гм! — гм! — аж, Господи! Що за джигун мені з нього! — — Кудиж то понесе?"

У своїй злости забула про обережність. За кожним вигуком приступала крок ближче і стояла вже при столі, де старий їв з повною байдужністю далі.

„Кудиж то понесе?" — повторила. „Ти, старий псе, поздоровi там від мене свою..."

Але не могла вже докінчити.

Франц кинувся лискавкою і вхопив її сильно за рамя.

„Іване! — Христе Боже! — Рятунку!"

Ульріх влетів до кімнати і підскакуючи мов у божевільні, викрикував погрози:

„Що? Що? Що? — пусти її, кажу! Пусти! — Що? Ти хочеш мою жінку..."

„Замкни писок — — ти боягузе!" — Гонтар перевиває йому різко з погордою і рівночасно легко пускає руку Параньки.

Потім, лагідно всміхаючись, дивиться довший час мовчки то на одно, то на друге і його мягке серце отрясається зі заверюхи гніву. Ввічливо похитуючи головою, промовляє: Я ніколи! — Ну, так, так! — Якіж ви нерозумні! — Франц Тоне, старий гонтар, що відколи жие, не діткнувся навіть дитини ніколи пальцем, вдарив би тебе, Паранько, тепер, як під твоїм серцем зачинає бити вже інше маленьке серце? — Ніколи! — Ні; але бережіться, я не тонкий прутик, однак і дубовий патик зломиться. Так, на тепер досить. — Що далі буде, побачимо. В дванацятій прийду на полуденок. — — — А тепер останьте з Богом!"

Король Юрій хорий.

ЛЬОНДОН, 1. 6. ПАТ. Ar. Райтера повідомляє: Король Юрій занедужав на легку переступу. Для обережности поручили, щоб король не виходив із хати.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— В Женеві зачалася нині сесія адміністраційної ради міжнароднього бюра праці.

— Плебісцит у Греції у справі устрою Греції, що має відповісти на питання, чи привернути монархію, відбудеться у другій половині липня т. р.

— Поголоски про перемиря у абройнім конфлікті за Чако покищо не справджуються.

— Німецька преса гостро осуджує промову австрійського канцлєра Шушніґа.

— Канц. Гітлєр іменував повновласника до розброєневих нарад фон Рібентропа надзвичайним і повновласним амбасадором до спеціяльних поручень.

— До американської палати репрезентантів вплинають внески, які домагаються уневажнити всі умови, оперті на Найрі.

— В останніх днях у Румунії мали місце дві експльозії у військових магазинах зі старою муніцією. Один магазин находився недалеко столиці, другий в околиці Крайова

РАДІОН

хоронить шовк у пранні

ВИСТАРЧИТЬ:
1. Розпустити Радіон у зимній воді
2. У зимній воді прати
3. У зимній воді полоскати

RADION sam pierze

VI. ТОРГИ В КАТОВИЦЯХ.

Коли порівняти „львівську виставову площу з катовицькою, аж дивно стає, яке це порівнання для Катовиць некорисне. Не тільки невеликий шмат землі, призначений на ці торги, але й мала кількість павільонів та її ярмарковість, яку підчеркують карузелі, рішають про враження. Тоді коли львівська площа протягла, переривана живоплотами і кльомбами, дає змогу відповідно умістити рекляму, поділити експонати й заокруглити враження кожного, то в Катовицях усе згущене на кількадесяти квадратових метрах і стає одним великим ярмарком.

Одначе ярмарком добірним. Власне тому, що місце обмежене, що нема можливости розгорнутись, примушує кожного обміркувати свій виступ якнайдокладніше. Тимбільше, що на невеликій віддалі, часом навіть у близькому сусідстві, примістилися дві або й більше конкуренційних фірм. Щодо вмілости реклями та декораційних вимог, то Катовиці безумовно ведуть перед. Коби нам тут така площа, як у Львові, говорили. Тоді повставлиб торги. Повторяється давня історія. Якби тут мали їхне вміння, а вони таку площу, як у Львові, то може би щось із торгів вийшло.

А так катовицькі торги **назовні нецікаві.** Це й нічого дивного. Торги, чи там ярмарок улаштовують країни-продуценти (Відень), або країни перерібки (Липськ). Катовиці продукують тільки вугілля. На вугіллі вони збудовані, вугляним порохом припали в них будинки, в повітрі летить сажа. Хіба вугілля треба виставляти? Шлеське вугілля має свою якість, свій відсоток коксу і свою категорію на світовій вугляній біржі. Його не треба бачити, чи важити в руці, як воно буває з іншим товаром.

Але тепер Катовиці мають свій ярмарок. Це вже було мабуть амбіцією шлеського воєвідства не відстати за іншими. Тому й катовицький торг має свій **окремий характер.** Це торг, у якому торгуюча країна нічого не виставляє.

Дійсно. Шлеськ не продукує, окрім вугілля, нічого такого, що могло би зацікавити купця з інших частин Польщі. Тому й виставці напливають сюди звідусіль. Бо Шлеськ, що так однородно наставився на одну продукцію, є знаменитим консументом усякого привозного матеріялу.

Поміж усім цим привозним матеріялом, серед якого одно з перших місць займає наше село (як відомо, Маслосоюз має в Катовицях аж дві крамниці), мають можливости збуту також вироби нашого домашнього промислу. В суто промисловій країні, де вже віддавна зникли сліди питомого народнього мистецтва, може барвність наших вишивок і килимів зробити своє враження. Тим паче, що ці вироби вже так далеко пристосовані до модерного вжитку, що навіть серед найтіснішого помешкання знайдуть собі місця.

І збут цей справді є. На катовицьких торгах було сім виставців із виробами нашого домашнього промислу, з цього **пять українців.** Багато з них відвідує торг уже другий, третій, а то й четвертий раз. Значить: успіх матеріяльний є. Одначе тільки він. Бо досі ніодин з українських виставців не виставляв свій товар, як український, як вироби українського домашнього промислу. Виступаючи анонімно, щонайвище регіонально (гуцульські килими), стягав, що правда, чужий гріш у наші руки, але з кривдою для слави нашого народнього мистецтва. Вислідом цього є, що **український** килим, **українська** вишивка як така на Шлеську невідома. Поодинокі предмети, як деревна різьба, крайки, килими дуже популярні й поширені під назвою гуцульських чи навіть „малопольських".

Щойно цього року вперше виставляє на торзі в Катовицях кооп. **„Українське Народне Мистецтво"** зі Львова. Займаючи великі дві стійки в павільоні народнього мистецтва, показала там усі роди нашого домашнього промис-

Зв'язок зі світом

дає **„ДІЛО"**

за 5 зол. місячно.

Вписи до Центрального Інституту
Фізичного Виховання.

Подання на приняття до Інституту Фізичного Виховання у Варшаві (адреса: Варшава, почтовий уряд 32. Беляни, ЦІВФ) треба вносити до дня 5. червня ц. р. До Інституту приймають жінок і мужчин у віці від 20—25 літ життя, що мають гімназійну або семинарійну матуру. Кандидати-мужчини обовязані відбути військову службу, а вже щонайменше мати другий ступінь у військовому приспосібленні.

До подання на приняття треба долучити: 1) свідоцтво громадянства, 2) метрику уродження, 3) свідоцтво зрілости. У випадку спізненого складання іспиту зрілости долучити відповідну посвідку шкільної влади, 4) свідоцтво здоровля, видане урядовим лікарем, 5) свідоцтво моральности у випадку, коли між укінченням школи і внесенням подання до Інституту минув щонайменше один рік, 6) свідоцтво посідання „Паньствовей Одзнакі Спортовей", 7) посвідку з відбуття таборів, курсів, військового приспосібления вглядно відбуття військової служби з укінченим другого ступня військового приспосібления, праці в суспільних організаціях і т. п., 8) зобовязання (у випадку неповнолітности кандидата — від родичів чи опікунів), що в разі приняття до Інституту кандидат буде правильно вплачувати належні оплати як також, що в часі студій у Інституті буде удержуватися на власний кошт, 9) життєпис, написаний власноручно, 10) фотографії не наклеєні з власноручним підписом.

По розгляненні подань Дирекція Інституту вишле кандидатам покликання до елімінаційного табору, який буде тревати від 27. червня до 28. липня 1935. і в якім будуть попереджувати лікарські досліди переводжувані на місці в Інституті від 24. червня. Неузгляднені подання разом із прилогами Дирекція Інституту зверне петентам до 20. червня ц. р.

Кандидати (-ки), приняті на елімінаційний курс мусять піддатися: а) лікарським і психотехнічним дослідам, б) писемним іспитам з обсягу загальних відомостей, набутих у середній школі, з окремим узгляднением природознавства і суспільних наук, в) пробі фізичної справности, в якій кандидати (-ки) мусять виказатися відповідними мінімумами. (Докладно про це можна довідатися в Українській Порадні для вибору заняття у Львові, вул. Словацького 14, III. пов.).

З елімінаційного курсу будуть усунені всі ті кандидати (-ки) яких здоровля не буде відповідати поставленим вимогам. Візвані на курс кандидати (-ки) вносять оплату за курс і повне удержання в таборі в сумі 50 зол. При тім мусять зі собою привезти власну постіль і комплетний гімнастичний стрій. Із заголошених кандидатів (-ок) будуть приняті до Інституту 30 мужчин і 30 жінок. Наука в Інституті треває два роки. Місячна оплата виносить 125 зол. на рахунок повного удержання включно зі всіми шкільними оплатами і лікуванням. Крім того треба вплатити 220 зол. на закупно комплетів спортових приладів.

Укінчення Інституту дає управнення до навчання тілесних вправ у середніх школах, керовництва у фізичному вихованню в товариствах і клюбах і т. п. — Виділи фізичного виховання існують також при університетах в Познані і Кракові.

Клопоти зі створенням нового уряду у Франції.

ПАРИЖ, 1. 6. ПАТ. По зложенні протокольарних візит деп. Буісон продовжував учора до полудня розмови з провідниками угрупувань у справі створення майбутнього уряду. До полудня деп. Буісон відбув конференції з такими політиками: з кол. премієром Фляндєном, з віцепредсідником палати депутованих Анрі Патом, з неосоціялістом Ляфонтіє, з ген. референтом буджету деп. Бареті та з мін. Еріо.

В год. 13-ій деп. Буісон заявив журналістам, що пополудневі наради зачне щойно тоді, коли знатиме становище, яке займали поодинокі угрупування.

Пополудні деп. Буісон по черзі прийняв соціялістичного деп. Фросарга, кол. премієра деп. Делядіє, предсідника фінансової комісії палати деп. Мальві і предс. радикальної групи дел. Дельбоза. Потім Буісон відбув конференції з сен. Кайо та з мін. Піетрі.

ПАРИЖ, 1. 6. ПАТ. Збори делегацій парляментарних груп не дали позитивних вислідів. На закінчення нарад делегатам припоручили поінформувати про їх хід своїх груп і домагатися прецизій на тему умов, у яких можнаб порозумітися.

ПАРИЖ, 1. 6. ПАТ. У кулюарах сенату кружляє поголоска, що сен. Кайо погодився взяти участь в уряді, як державний міністер. Говорять теж, що марш. Петен також погодився на пропозицію ввійти до нового уряду як державний міністер.

ПАРИЖ, 1. 6. ПАТ. Фернанд Буісон звернувся за співпрацею до Еріо. Група соціяльних радикалів розгляне пропозицію Буісона на пополудневім зібранні. В кулюарах палати говорять, що міністром фінансів буде кол. губернатор Франц. Банку за часів Пуанкаре' Шарль Ріст.

ПАРИЖ, 1. 6. ПАТ. Ф. Буісон по конференції з мін. Еріо і Дельбо пішов в год. 21. до президента республики. Журналістам заявив, що увечорі устійнить склад кабінету.

ПАРИЖ, 1. 6. ПАТ. В год. 1-ій вночі Авас подав, застерігаючись, що можуть бути зміни, таку неофіційну листу членів кабінету: президія ради міністрів і міністер внутрішніх справ Фернанд Буісон; державні міністри без теки: Йосиф Кайо, Еріо, Марен, Петен. Міністер закорд. справ Лявaль, справедливости Перно, національної оборони ген. Морен, маринарки Піетрі, промислу і торговлі Льорен Ейнак, фінансів Пальмад, освіти Моріяк Рустан, публичні роботи Паганон, кольоній Ролен, праці Фросар, рільництва Рой, здоровля Ляфон, почти і телеграфу Мандель, держ. підсекретар у президії ради міністрів Каталя. Премієр предложить склад кабінету през. Лебренові нині рано.

ПАРИЖ, 1. 6. ПАТ. Пальмад зрікся теки фінансів, тому це становище обіймає Кайо. Відмовився теж узяти участь в уряді Анрі Рой, тому теку хліборобства поручили Жакієрові, який в кабінеті Фляндена був міністром праці.

Нині у Великім Театрі дві вистави
В год. 3·30 популярна вистава по найнижчих цінах
„Таємниче конто“ комедія Бернавера й Естерайхера вперше як попол. вистава.
В год. 7·30. Знаменита пєса Вікі Баум
„Студентка“ сценічна перерібка Козловської і Моджеєвської з повісти під цим самим заголовком. — Гостинні виступи Ірени Яйхлерівної.

У Театрі Ріжнородностей
в год. 7·30 передостанній раз
„Перша пєса Фанні“
незрівняного Бернарда Шоа
у чоловій обсаді артистів Міських Театрів.

лу до кошикарства включно. На стінах висять килими й завіски, на декоративних сходах полотняні сукні та блюзки, на довгій лаві вишивки, деревна різьба гуцульська й яворівська, плетінки з Вічьшаниці, кераміка з Кут, народні взори та листівки видання „Нової Хати“. А серед усього синіми буквами напис „Українське Народне Мистецтво

Показалося, що для катовичан ця назва є новістю. Треба відповідати на запити, пояснювати, доказувати. Але це зайняття не таке трудне, як здавалось би. Треба тільки перемогти в собі відвічну нашу хибу — „почуття меншевартности“. Тим більше, коли воно на торговельних оборотах зовсім зле не відбивається. **Л. Бурачинська.**

Скликання сойму та сенату.

ВАРШАВА, 11. 6. ПАТ. Нині вполудне прийшов до соймового будинку шеф правного бюра президента ради міністрів Володислав Пачоський та доручив маршалові сойму й сенату розпорядок президента держави такого змісту:

Розпорядок Президента Річипосполитої про отворення надзвичайної сесії сойму. На основі уст. 12. пкт. ц. конституційного закону отвираю з нинішнім днем надзвичайну сесію сойму для полагоди таких справ: **закону про вибір президента Річипосполитої, виборчої ординації до сойму та виборчої ординації до сенату.**

Варшава, 1. червня 1935.

Президент Річипосполитої Мосціцький.
Президент ради міністрів В. Славек.

Такий самий розпорядок оголошено про скликання надзвичайної сесії сенату.

Єп. Будка на візитації у Теребовельшині.

Єп. Будка почав 1. червня візитацію парохій у теребовельському повіті. Візитація потребує кілька тижнів.

Єп. Будка по дорозі у Теребовельщину був на авдієнції у воєводи Гінтовта-Дзевалтовського.

СКАНДАЛЬНА СПРАВА.

ГРЕКО-КАТ. ВІРНІ В ЗАМАРСТИНОВІ НЕ МОЖУТЬ ПРИЙТИ В ПОСІДАННЯ ПЛОЩІ, ПРИЗНАНОЇ НА ЦЕРКВУ ЩЕ В 1928 РОЦІ!

В пятницю 31. травня, як довідуємося, львівська міська управа радила в справі площі під будову церкви св. Йосафата на Замарстинові. Площу під будову церкви на Замарстинові призначила тамошня громадська рада ще в 1928. році разом з величезною кількаморґовою площею під будову костелу. І костел на дарованій громадою площі вже давно готовий та сповняє своє завдання, а грек-кат. вірні не можуть ніяк прийти в посідання площі, хоч комітетові виходили в цій справі до магістрату не одну пару чобіт, а члени міської ради українці виговорили вже свої горла, щоб переконати міську більшість про потребу додержати слова і виконати прийняте на себе зобов'язання.

Всі аргументи й переконування не здались на нїщо. Львівська міська рада, переємниця прав та обовязків колишньої гром. ради в Замарстинові, відкладає цю справу а місяця на місяць, з року на рік, при чому винаходить все нові й нові притоки, щоб тільки не полагднати позитивно прохання греко-кат. вірних із Замарстинова.

Вчора за таку „оригінальну“ притоку послужив якийсь протест проти церкви на Замарстинові, підписаний рїжними польськ. установами з того передмістя. Ті, що підписали той „протест“, пишуть у ньому, що греко-кат. церква на Замарстинові непотрібна, тимбільше, що вона може стати осередком... політичної агітації!

Слухайте, люди, і дивуйтесь! Бо такий оригінальний „протест“ виявився, щоб управа столичного міста Львова відложила знову справу тої площі на неозначений час, себто по-простому й погребала. І замарстинівське грек-кат. населення в числі кількох тисяч душ мусить далі мучитись у маленькій богослужебній каплиці, що міститься від більше, як чвертьстоліття у читальняному домі.

Не хочуть пускати письменників до Совітів.

НЮ ЙОРК, 10-го травня. (Вл. кор.) Американський критик, редактор та письменник, Едмунд Вилсон, що перед 4 роками отверто проголосив себе комуністом на велике здивування своїх приятелів, мав виїхати вчора до Совітської Росії від фондації Гуґенгайма, що призначила для нього стипендію на таку поїздку. Але в останній хвилині совітський консуль відмовився дати йому візо. Для пояснення сказав, що це тому, бо Вилсон підписав разом з іншими американськими письменниками протест проти неорозбірчивого переслідування російських інтелігентів після вбивства Кірова. Дехто здогадується, що тепер Совіти стали дуже обережні в допусканні до свого краю американських інтелектуалів, щоб не дати нагоди на такі ревеляції, які друкує тепер Герст у своїх виданнях зпід пера інших письменників, що відвідали Росію давніше.

НОВИНКИ

— **ПРИЙМАЮ ПАЦІЄНТІВ у моїм заведенні вул. Сикстуська 17 в сезоні літнім від 9—1 і від 3—6.30. В неділю і свята за попереднім зголошенням. НАСС.** 1637 2-4

— **Ямне біля Яремча,** дім Павлюка Михайла, кімнати з цілоденним удержанням, а також поодинокі снідання, обіди й вечері по уміркованих цінах поручає **Володимира Зарицька.** Зголошення до 15. червня, Львів, Жулїнського ч. 6, а відтак на місці. 1636 2-2

— **Найкращі лиси,** пелеринки, краватки виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Капітульна 3. Журнали на 1936 р. надійшли.

— **Видавництво „Політична Бібліотека“** просить усіх тих Вп. Громадян, яким вислано книжку Володимира Целевича, **„Нарід. Нація. Держава“** і які досі за неї не заплатили — прислати належитість і зол. складанками ПКО на конто „Дністер“ ч. 143.961 для „Політичної Бібліотеки“, або на адресу Видавництва: Львів, Підвалля 7/III. 1649

— **Повідомляємо,** що кооп. пекарня „Золотий Колос“ у Львові, вул. Янівська ч. 77, тел. 292-17 перевела власним коштом механізацію пекарні. 1654

— **Як пересвяткувати наші Зелені Свята?** Багато господинь має підчас Зелених Свят найбільше клопоту з одним: Чим би то принятн гостей? Найбільш елегантно вивяжеться з цього питання господиня, що купить першорядні торти, тіста, печиво і помадки „Фортуни Нової“. 1587

— **Мясарні Центросоюзу у Львові.** Ринок ч. 2, Жовківська ч. 178, Личаківська ч. 50. 1-30

— **В горячі дні** найліпше смакують зимні справи. Тому на лакомінку добре приладити будинь, або ще краще овочевий дриглець „Ароза“ — знамениту винну галяретку, що загасить Вам спрагу і залишить приємний смак по обіді. 1554

— **Вільний вступ дітям до Музею НТШ.** З нагоди „Тижня Дитини“ Управа Музею Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові повідомляє, що в часі від 2.—9. червня можуть діти під проводом старших оглядати Музей НТШ. **безплатно.**

— **Вечір камерної музики** відбудеться в середу б. ц. м., год. 20. в малій салі Муз. Т-ва ім. Лисенка у Львові. В програмі тріо Моцарта, квартет Шуберта і квінтет Дворжака. Дохід з розпродажі програмок призначений на бідних учнів Вищого Муз. Інст. ім. Лисенка.

— **У справі записів до школи ім. Шашкевича у Львові.** Народня Організація Українців м. Львова на засіданні голов Д. Н. О. і голов кружків Р. Ш. вирішила спільну постанову, що діти українців м. Львова повинні піти до шкіл Р. Ш. Однак Н.О. є тої думки, що неменше важною справою є існування школи ім. Шашкевича, одинокої 7-миклясової державної школи з українською мовою навчання. Школи Р. Ш. і державна школа ім. Шашкевича далеко не вичерпують контингенту городецької дільниці. Стверджено, що поважна скількість нашої дітвори городецької дільниці ходить до неукраїнських шкіл. Народня Організація закликає українське громадянство у Львові посилати своїх дітей до шкіл Р. Ш. та до державної школи з українською мовою навчання ім. Шашкевича у Львові. — **Народня Організація Українців м. Львова.**

— **Гуцульська вистава у Львові.** Управа львівського відділу польського Т-ва Прихильників Гуцульщини відчинила в салі старшинського гарнізонового касина при вул. Яблоновських 30. виставу гуцульського промислу. На отворенні виставн ректор львівського університету д-р Ад. Фішер виголосив реферат про Гуцульщину та про справу гуцульського промислу, та пояснив подрібно експонати, що є на виставі. **(Аг. Всхуд.)**

— **Страйк у Львові.** Робітники, заняті при дорогових, канальових і плянтаційних роботах у Львові, застрайкували вчора, домагаючись підвищення платні та корисніших умовин праці. Міська управа, що веде ті роботи коштом Фонду Праці, поставилася до цих домагань відмовно, не розпоряджаючи грішми фонду самостійно.

— **Про українську клієнтелю не дбає.** Як пишуть нам з Тернополя, на розі вулиць Міцкевича і Третього Мая отвирається нова аптика. Власником її є аптикар Мангайм, жид. Нічого дивного, бо і так більшість тернопільських аптик в руках жидів. Колиж згадуємо про п. Мангайма, то тому, що він не дав на своїй аптиці ані одного українського напису, хоч знає, що українське населення в місті а тимбільше в повіті творить великий процент. На інтерпеляцію в тій справі відповів, що він про українську клієнтелю не дбає. Зате дав написи попри польські також в німецькій а навіть французькій мові. Українське громадянство повинно витягнути з того відповідні висновки.

— **Большевицька історія української літератури.** Дня 21. травня ц. р. відбулося засідання літературної комісії УАМЛИН-у, яка приступила до виконання рішення ЦККП(б)У про видання підручника історії української літератури. Науковий секретар літературної комісії і співавтор підручника І. Йосипчук виголосив реферат про Котляревського. В дискусії взяли участь Смілянський, Колесник, Костенко, проф. Филипович, проф. Попов, проф. Когутнович, прелегенти Лебедев і Курилюк. Реасумуючи дискусію, председник зібрання С. Щупак стверднв, що ревізія поглядів на Котляревського, якої доконав Йосипчук, забезпечила очищення того періоду української літератури з буржуазно-націоналістичних налетів. (ВУ).

— **Львівська хроніка.** При вул. Замарстинівській пробувала відобрати собі життя 23-літня Стан. Матлях, пробившись ножем у груди. — При вул. Коперника отроїлася сільним квасом служниця Кат. Дзвоньчик, завівшись у любов. — Під памятником Міцкевича Людвика Войдило напилася денатурату, пращаючись теж зі світом.

— **Самогубство зредукованого.** На Янівському цвинтарі застрілився 45-літній Олександер Грушецький, приватний службовець. Тому два роки Грушецького зредукували, а що не міг вижити з жінкою та двоє дітьми, рішився покінчити самогубством.

— **Будова туристичних захистів у Карпатах.** У найближчому часі розпічнеться будова цілої низки нових туристичних захистів у Карпатах, м. і. у Біщадах на Климці, в Горганах на Вишківському просмику, в долині Голоди, на Сущині, в пасмі Чорної Половини, в Чорногорі на Кукілю і в Чивчинських горах на Копилясі, Попадинці та Балтасулі.

— **Хмаролім над Рогатинщиною.** Над Рогатинщиною перейшла нагальна хуртовина з хмароломом над селом Княгиничі. Хуртовина заподіяла великі шкоди в засівах і знищила почасти багато будинків.

— **Асентерункова афера.** У косівському повіті викрили велику асентерункову аферу. Арештували в звязку з аферою кілька осіб.

— **Арештували директора.** Люстраційна комісія викрила в касі городського суду в Богородчанах великі надужиття. У звязку з цим арештували директора каси Антона Германа та відставили до вязниці в Станиславові.

— **Комуністичний процес.** Окружний суд у Луцьку на виїздовій сесії в Ковлі оголосив присуд у процесі проти 10 обвинувачених у комуністичній діяльности. Всіх засуджено на кару вязниці від 2 до 10 літ.

— **Краєва хроніка.** Городський суд у Надвірній засудив коморника Вольного на півтора року вязниці за чинну зневагу портіра залізничого двірця. — Зі Сяну під Перемишлем добули труп 22-літної Марії Бенько, що пропала була без вістки ще в січні ц. р. — В Старій Солі пов. Самбір грім убив 76-літнього Івана Буковського. — На шляху Тернопіль-Ходорів потяг переїхав 4-літню Людмилу Рибінську з Юзефівки. — На дім Рифки Цайзель в Андріївці пов. Сокаль напали в ночі три озброєні опришки і зрабували 115 вол. та ріжні річи. Поліція дігнала їх у лісі в горохівському повіті і після довшої стрілянини вловила Михайла Ройка, Платона Лушина і Влад. Коцюка. Всі походять зі Сокальщини. — У Вовкові біля Львова невідомі злодії розбили касу Стефчика, що була в місцевій школі, та забрали 70 зол. — У Загірю біля Львова злодій украв у шевця Серанта ялівку та її відібрали вже недалеко Львова. Злодій утік. — До львівського шпиталю привезли 40-літнього управителя школи у Збоїсках під Львовом, що посварившись з жінкою, наложив на себе руку, стріливши собі в серце.

— **Велика градова туча** навістила громаду Пустків пов. Ропчиці і наробила великого знищення. Пропало поверх 200 моргів озимини.

— **Люди палять власні будинки.** Як повідомляє польська преса, в повіті Заверце були в останніх часах у ріжних селах великі пожежі, що спричинили величезні шкоди, які йдуть в сотки тисяч. Стверджено, що всюди вогонь був підложений. Впадало теж в очі, що пошкодовані селяни приглядалися пожежам байдужно і зовсім не мали охоти рятувати своє добро. Це навело на здогад, що селяни самі підпалюють свої будинки, щоби запротестувати цим робом проти комасації, яку переводять в тих селах.

— **Зловили перебіжчика.** До прокураторії в Чернівцях доставили Ісака Гроса, збанкрутованого купця з Польщі за недозволений переступ кордону. Погранічники в Крещатику біля Заліщик завважали, що якийсь чоловік хотів з польського боку переплисти через Дністер на румунський бік. Як він побачив жовнірів, почав удавати, що купається. Погранічні жовніри сховалися в кущі й чекали. Тоді Ісак Грос завязав своє вбрання в клунок і переплив з ним на румунський бік. Погранічники зловили його й повели до поліційного комісаріяту в Крещатику.

— **Бурі в Німеччині.** В багатьох сторонах Німеччини перейшли великі бурі з громами, від яких згинуло багато осіб. Біля Ізерльону грім ударив у камінелом, викликуючи експльозію динаміту. Наслідки вибуху були катастрофальні. Цілий барак з мешканням сторожа вилетів у повітря. Сторожа вбило, один робітник тяжко ранений. Біля Нідертайнбаху грім ударив у деревляну вежу, на якій було двох туристів. Один із них згинув, другого тяжко поразило.

— **60 тисяч пільотів має тепер Німеччина.** В місцевости Котбус є спеціяльна школа, де 2000 пільотів посвячується тільки нічним летам. Ціла організація німецьких спортових союзів станула на службу військового летунства.

— **12.000 поліцистів шукають дитини.** Як відомо, 9-літнього сина американського короля дерева Ваегавзера, вхопили гангстери. Дитина покинула критичного дня школу скорше і шофер надармо чекав на неї з автом. Тоді шофер повідомив телефонічно свого пана, а цей поліцію. Стверджено, що хлопець всів у 12. год. в червоноляковане авто. Сиділа там пані з двома малючками та двома мужчинами. Хлопця приманили мабуть тими звірятами, бо він любив дуже дресовані звірята. Тепер гангстери домагаються 200.000 долярів окупу. Заборонюють під загрозою вбивства дитини, щоби шукала за ними поліція. Батько дійсно просив поліцію не шукати дальше, але вона робить своє, змобілізувавши 12.000 поліцистів. До своїх цілей вжила чотири літаки.

— **Карієра королевої краси.** Мало котра з вибираних останніми часами королев краси мала таке щастя, як панна Драгіза Угарковіч, признана найбільшою красунею в Югославії. Вона була бідною машиністкою й тяжко заробляла на своє удержання й мами. Тому два роки припадково взяла участь в конкурсі краси, який зорганізував один білгородський щоденник. Як королева краси виїхала в подорож до Еспанії і кілька тижнів уживала життя, яке знала тільки з повісти або фільми. Але остаточно мусіла вернути до дому і засісти знову при машині. Аж одного дня дістала лист з Америки, а саме з Мексику. „П. Драгіза Угаркович, міс Югославії, Европа". Адреса недокладна, а проте лист дійшов до її рук. Писав Дінко Габеліч, власник залізних гут з Вера Круз. Мексиканець писав, що її фотографічна знимка в газеті зробила на ньому велике вражіння і тому просить її прислати оригінальну знимку з власноручним підписом. Опісля вивязалася між ними переписка, яка довела до любовних зізнань. Показалося, що мексиканець є з походження серб, якого батько вимігрував до Америки і доробився там мільонового маєтку. З посередництвом югославянського консуляту він прислав нареченій більшу грошеву суму на подорож. Перед кількома днями міс Югославії виїхала разом з мамою до Мексику по щастя.

— **Як з тисячу й одної ночі.** Молодому королеві Іраку, Газе та його жінці Алії вродився синок. Мешканці Багдаду святкують цю подію шумно вже другий тиждень. Місто чудово освітлене, маніфестації й паради відбуваються без упину. Перед малим королевичем, що лежить у золоченій колисці, висаджений діямантами, дефілює військо.

— **Автом по суходолі і воді.** Німецький інжинір Яков Бавліг переїхав своїм автом, збудованим для суходолу і води, канал Ля Манш. Виїхав в супроводі французького корабля в годині 11-10, приїхав в год. 19-30 до Доверу. Отже переїзд тревав 8 годин і 20 мінут.

— **Скарбниця на дні моря.** В тунелі Мерзей, який лучить Ліверпуль з Біренгедом, збудували цікаві панцирні тресори, що мають служити за сховок для значних грошевих сум, зібраних з рогачкових оплат за переїзд тунелем. В часі війни можуть тресори служити за сховок скарбів і золота Англійського Банку. Там будуть безпечні перед нападами літаків.

— **Ріжні вістки.** На острові Формозі був знову землетрус, але слабший ніж у квітні ц. р. — Особовий потяг з Білгороду переїхав віз з родиною циганів, що були на торзі. Ціла родина згинула. — В західній Болгарії лютилася перед кількома днями страшна буря, що знищила багато домів і дерев та перервала всяку комунікацію.

— **Запертя.** Свідоцтва лікарських повіт стверджують успішність дїдання природної гірної води „FRANCISZKA-JÓZEFA".

Фортуна любить молодь.

Молодь не може нарікати на брак щастя в грі у державній льотерії. Писали ми вже про виграні, які припали Полюсі Швайцерівній зі Сосновця і Ромцеві Рихлевському з Торуня.

Тепер презентуємо п. Емілію Р., якої розсміяні очі споглядають в фотографії. А має з чого тішитись, бо є вона власничкою чвертки льосу ч. 109,975, на який у IV-тій класі 32-ої Льотерії впала виграна 50.000 зол.

Очікуючи безплатного тягнення на ялинку, п. Емілія купила вже льос до І-ої класи 33-тої Льотерії, бо може вдасться їй також виграти в котрійсь з нормальних чотирьох класс.

З кіна.

КІНО „КАСІНО": „ОБОЖАНА".

Шкода, що фільму не попереджує інформація для публики, хто це дівві особи цієї історії. Можливе, що і для американської публики трохи старомодний заголовок „Баррети з вулиці Вімполь" не каже нічого. Але там напевне преса напередодні виставн поясніое, що рідня Барретів славна не тільки батьком із Рію де Жанейро, а головно найстаршою донькою Елисаветою, пізніше жінкою Бравнінга, що була, як і її чоловік, одним (не одною!) із найбільших англійських поетів. Сценарій фільми бере за головну основу любовну історію Елисавети і Роберта Бравнінгів на тлі рідні Барретів, де панує всевладно тиранствует батько Баррет. Для драматичного ефекту сценарист не рахується зовсім із правдивими фактами життєпису Елисавети Бравнінг, яка за життя батька таки підтримувала знайомість з неодним чільним письменником, як напр. Уердсвортом і Ляндором. У фільмі зовсім не підкреслена її велика, майже вилиткова, літературна освіта і слава поетки. А вже найболючіше те, що у фільмі бачимо Елисавету Баррет зовсім молодою

В перші роковини смерти бл. п.
Ірини Софії з Шухевичів РОЖАНКОВСЬКОЇ
відбудеться у вівторок 4. червня в 7-ій год. рано, в церкві Успенській (Волоській)
Поминальне Богослуження
на котре Своїків, Приятелів і Знакомих просить РІДНЯ.

жінкою, всупереч біографічним даним: вона мала 40 літ, коли вийшла заміж за Роберта Бравнінга, а він був на 6 літ молодший.

Головні ролі грають Норма Ширер, Фредерік Марч і Чарльз Ляфтон, дуже дібрана трійка.

—o—

Спорт.

СЯН — РУХ 1:0 (1:0).

Розіграні у Перемишлі в четвер 30. травня треті з черги змагання за мистецтво А-кляси а перемиським „Рухом" дали „Сянові" дальші два цінні пункти в таблиці. „Сян" грав цим разом слабо, що можна пояснити хіба сильним нервовим і психічним вичерпанням української дружини у змаганнях з „Короною" кілька днів тому. Одиноким повноварті́сним грачем у „Сяні" був Лозинський на воротах.

Календарик розгривок „Сяну" в червні: 9. червня грає „Сян" з „Кадімахом" у Перемишлі, 23.6. зі „Стшельцом" у Борнславі, 30. 6. з „Рухом" у Перемишлі.

С. К. РУСЬ — Ч. С. К. БРАТИСЛАВА.

Як ми вже повідомляли, С. К. Русь в Ужгороді здобула мистецтво східнословацько-підкарпатської дивізії і змагається тепер за мистецтво Словаччини з мистцем західної Словаччини, Ч. С. К. Братиславою. Перші змагання з Братиславою розіграє Русь у себе в неділю 2. ц. м., відплатні змагання відбудуться в найближчу неділю 9. ц. м. у столиці Словаччини Братиславі. Все громадянство Закарпаття без ріжниці партій слідкує з найбільшим зацікавленням за ходом цих змагань, які вирішать, чи Русь і надалі затримає титул мистця цілої Словаччини, що його має ще від 1933-го року.

СПОРТ ЗА КОРДОНОМ.

Австрія здобуває чашу Відня.

ВІДЕНЬ, Австрія — В.А.Ц. 5:1 (4:0). Фінальові змагання за чашу відбулися в минулий четвер 30. м. м. у віденськім Стадіоні. Не зважаючи на зливний дощ, було 22.000 вилців, які подивляли високотехнічну гру „фіолетних звіздарів", як звуть жимерну дружину „Австрії". Гра переможців могла захопити навіть найзавзятіших знавців копаного м'яча. Тяжко сказати, хто грав краще в нападі, старий інтернаціонал Сінґлер чи молодий Штрог. В помочі найкращий правий Адамек, під цю пору найкращий бічний помічних Відня. Оборона не мала багато до роботи. На тлі „Австрії" В.А.Ц. випав слабше, найкраще грали оборона і Талер в помочі. Ворота здобули для переможців Штрог і Сінґлер по 2 і Брузал-лем, для В.А.Ц. Шілінг. По змаганнях президент міста передав капітанові „Австрії" чашу і одинадцять золотих медалів для грачів, грачі В.А.Ц. дістали срібні медалі.

Дотепер чашу здобула „Австрія" 6 разів, дальше Адмірал і Рапід по 3 рази, Вієнна 2 рази, В.А.Ц. Спорт клюб і В.А.Ф. по одному разові.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

ЖІНОЧА ДОЛЯ, часопис для українського жіноцтва. Ч. 11. Зміст: Ми для кооперації, чи кооперація для нас. Над чим радили на районових радах? Здочни д-ра Конаревського (оповідання). Як буде виглядати „Свято селянки?" З мандрівок по рідному краю. Зі словянського жіночого світу. Сільсько-господарська організація жіноцтва. Що їсти. З жіночого руху. Новинки.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ, популярно-науковий місячник Т-во „Просвіта". Львів, червень 1935. Рік VIII. Ч. 6. Зміст: Володимир Дорошенко: Михайло Драгоманів (з нагоди сорокліття смерти — з порт.). — М. Драгоманів: Служба людей з теперішнього панства мужицьким громадам. — Іван Франко: Михайлові Драгоманові (вірш). — В. Пачовський: „Історичні пісні" видані М. Драгомановим. — С.: „Міст" через Атлянтик. — Іван Романюк: Драгоманів на галицькому грунті. — Іван Филипчак: Про музейництво та про наші музеї (4 обр. + 2 порт.). — Термометер захоплення. — Панас Феденко: Томас Мор. — А. Лястовецький: Що таке матерія? (4 обр.). — Антін Лотоцький: Біда жінка серед африканських людоїдів (8 обр. + 1 мапка + 1 порт.). — Д.: Розкопи в Картагіні. — В. О. Бережанський: Звідкіля взялися арабські числа. — В. Романович: Чому ми сонко? — М. Заклинський: Залізниця Конго — Океан (1 мапа). — Фр. Коковський: Припинення виконання кари. — Г. Бобик: Сирові ростини як хорі і ліки (1 мапа). — С.: Статистика смертности в Польші. — Микола Бажалук: Азалея (1 обр.). — Б. Ліщинський: Дві музичні композиції до вірша Драгоманова. — Б. Р.: Вісті зі цілого світу. — Л.: Винахід проти ворожих літаків і підводних човнів. — В. М-ий: Смерть виконника польського народу (маршал Юзеф Пілсудський). — С. Русова: На еміґрантському кладовищі. — Ті, що відійшли: (проф. Станислав Дністрянський — порт.). — Бібліографія. Додаток: Павло Аленський: Подорож патріярха Макарія (1 мапка — далі). — Нові журнали й книжки.

МІСІОНАР пресвятого серця Ісусового. Ч. 6. Річник 38. Жовква, червень 1935. Видавництво О.О. Василіян.

ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ. Р. II. ч. 7. Львів, червень 1935

Театри.

Великий Міський Театр.

Неділя, 2. VI. год. 3·30 попол. „Таємне конто".
Неділя, 2. VI. год. 7·30 веч. „Студентка".
Понеділок, 3. VI. год. 7·30 веч. „Студентка".

Театр Різнородностей.

Неділя, 2. VI. год. 7·30 веч. „Перша леді Фанні".
Понеділок, 3. VI. год. 7·30 веч. „Перша леді Фанні".

Кіна.

АДРІЯ: „Распутін — злий дух Росії".
АПОЛЬО: „Не хочу знати хто ти".
АТЯНТИК: „Як у семому небі".
ВАНДА: „Пожежа над Волгою" і „Королева Богеми".
ГРАЖИНА: „Азбука кохання".
КАСІНО: „Обожана".
КОЛІСЕЙ: „Боротьба за правду", ревія „Кароліна навіжена дівчина".
КОПЕРНИК: „Катюша" (Анна Стен).
МАРУСЕНЬКА: „Жив Зіс" (Конрад Файт).
МІРАЖ: „Римські скандали" (Еді Кантор).
МУЗА: „Вондер Бар".
ПАКС: „Годгофта".
ПАЛЯС: „Капітан Коркоран" (Вжаста Буріян).
ПАН: „Молодий ліс".
РАЙ: „Антко поліцмайстер" (Димша).
СВІТ: „Вірли в оковах", „Пепінка Райнгольцона".
СОНЦЕ: „Людина - малпа", ревія „100 відсотків для вас".
СТИЛЕВЕ: „Імператриця" (з Марленою Дітріх) і ревія.
УТІХА: „Острів скарбів" і ревія.
ХИМЕРА: „Дівча з хмар" (Хозе Моліна).

Закордонне радіо.

Неділя, 2. червня 1935.

Відень (506,8) 11·45, 20·00 Концерт, 15·40 Камер. музика, 17·10 „Книжка чарівна" оп. Кальмана, 19·15 Арії та пісні **Прага** (470,2) 9·00 Легка музика, 9·45 Самозн. квартет, 20·05 Нар. пісні, 21·25 „Русалка" оп. Дворжака, **Париж** (1648) 12·15, 17·00 Концерт, 20·05 „Інспектор Грей" пєса Граньона, **Білгород** (437,3) 15·15, 16·30 Різні пісоньки, **Берлін** (356,7) 14·15 Солісти, 20·00 „Фатініца" оп. Супе, **Кенігсвустергавзен** (1571) 12·40 Муз. всячина, 15·30 Шопенові твори, 18·00 Верховинські мельодії, **Кельн** (455,9) 15·45 Концерт, 20·00 „Цар і теслі" ком. оп. Льорцінга, **Ляйпціг** (382,2) 14·20 Весн. пісні, **Мінхен** (405,4) 16·00 Вок.-муз. концерт, **Будапешт** (550,5) 12·30, 15·50 Концерт, 18·00 Циг. музика, **Мілямо** (221,1) 17·00 Легка музика, 20·55 „Пир глумливців" оп. Дворжака, **Рим** (420,8) 17·00 Вок.-інстр. концерт, 20·55 „Каза м'я" опера Піетрія.

Понеділок, 3. червня 1935.

Відень (506,8) 11·30 Сільська музика, 17·05 Віольончеля, 20·00 Карнтнські, тирольські, зальцбурські й ін. мельодії, 22·45 Легка музика. **Братислава** (298,8) 16·30 Словно-нов. авд., 21·55 Пісні й танки, **Прага** (479,2) 15·00 Концерт, 21·15 Давні англ. мандригали, **Париж** (1648) 12·15, 20·00 Концерт, **Білгород** (437,3) 17·00 Пісоньки, **Берлін** (356,7) 22·30 Пісні й арії (Турнтані солр.), **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. всячина, 15·00 Давні нім. нар. пісні (лютня, спів) **Кельн** (455,9) 14·15 Цитристи, **Ляйпціг** (382,2) 20·10 Квінтет на арфу та смичк. квартет п-моль Гофмана, **Мінхен** (405,4) 19·20 Пісні (Фір, баритон), **Будапешт** (555,5) 17·30 Реціталь на контрабасі, 19·15 Циг. муз., **Мілямо** (221,2) 11·30 Легка муз., 22·00 Камер. концерт, **Рим** (420,8) 17·05 Вок.-інстр. концерт.

Львівське радіо.

Неділя, 2. червня 1935.

9·00 Ранішня авдиція, 9·20 Музика з гр. пл., 9·50 Ранішній денник, 10·05 Богослуження, музика з гр. пл., 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Сільва рерум, репертуар театрів і кін, 12·15 Муз. поранок; у перерві ок. 13·00 фраг. із Виспянського, 14·00 Найгарніша гр. пл., 14·35 У рибальській пристані в Ідині, 15·00 Чвертьгодина жінки хліборобки, 15·15 Елег. подьонез із гр. пл., 15·22 Огляд ринків рільних продуктів, 15·35 Кардович: Концерт із гр. пл., 15·45 Клоніт із хорованн, 16·00 Музика малої орхестри, 16·40 У джерел потуги (розмова кн. Гінтулта з Сулковським) фраг. із „Попіхолів" Жеромського, 17·00 Концерт солістів (Лозинська спів), 17·20 Музика з гр. пл., 18·00 Муз. імпресії, 18·45 До якої школи післати дітн, 19·08 Спорт. вістки, 19·30 Ґріг: Форт. концерт а-моль із гр. пл., 19·45 У княжестві єпископського на Вармії, 20·00 Веч. денник, 20·10 Як працюємо, 20·15 У годину смерти, 21·30 Що читати, 21·45 21·46 Спорт. вістки, 22·00 Реклям. концерт, 22·15 Концерт польської музики, 23·05 Концерт малої орхестри.

Понеділок, 3. червня 1935.

6·30 Ранішня авд., 7·30 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 8·05 Авд. для новобранців. 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольогічні вістки, 12·05 Різні мельодії з гр. пл., 12·45 Болгарська жінка, 12·55 Полудн. денник, 13·05 Концерт солістів (Ольга Ільницька сп.), 13·55 Експорт. 15·35 Біржа, 15·45 Концерт орх., 16·30 Лекція нім мови, 16·45 Спів (Кав. Віктор сопр.), 17·00 Для мол. дітей: Кухар над кухарі. 17·15 Резерва, 18·00 Фільм. огляд, 18·10 Пісні, 18·25 Суспільна хвилинка, 18·30 На тоновиці тетерваків, 18·40 Сільва рерум, мист. життя, 18·45 Леонід Собінов з гр. пл., 19·15 Ігнорант серед генїв, 19·25, 19·29 Спорт. вістки, 20·00 Концерт малої орхестри, 20·45 Веч. денник, 20·55 Гутірка: Ми потрібні, 21·00 Симф. концерт, 22·00 Реклям. концерт, 22·15 Концерт малої орхестри.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Доляр у Львові у приватних оборотах 5·30—5·32 зол.

Нім. марка 1·72—1·78, фр. франки 34·90—35·00, шв. франки 171·50—171·85, фунти стерлінги 25·90—26·17, австр. шіллінги 98·00—101, чеські корони 22·00—22·25, рум. леви 30·00—32·00, ліри 42·00—44·00.

Золото: Доляри 9·20—9·30, Франки фр. 34·80—35·60, Дукати 83·00—84·00, Корони 37·00—37·50, Рублі 4·75—4·85, 1 гр. зол. 3·924.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50, Фльорени 0·85, 1 гр ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 43·00—44·00, 5 проц. дол. Б. Г. 51·00—53·00, 4 проц. Зол. Б. Г. 43·00—44·30, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 46·00—48·00, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 52·00—55·00, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позична м. Львова 46·00—47·50.

Премійовки.

Долярівки 52·00—53·50, Інвестиційна 104·00—107·50, Будівельна 42·00—44·00.

ЗБІЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська льоко Львів

	від	до	від	до
Пшениця одноп.	18·25	18·50		
Пшениця збірна	17·25	17·50		
Сіяна конопляне			27·00	
Лубін синій	7·75	8·00		
Висівки житні	9· 0	9·25		
Висівки пш. мілкі	9·75	10·25		

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що ціп на масло не ставить в приводу вичікуючої тенденції; в дні 1. червня п. р. кооперативам платив за:

		льоко Львів.
1 кг.	молока	0·15 зол.
1 л.	сметани	0·70 „
1 кг.	яєць	2·50 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 24 сот.

Тенденція на масло вичікуюча, на молоко вдержана, на сметану і яйця сильна.

Маслосоюз устійнив дефінітивні ціни: 1 кг. дес. масла 20. V. 2·10, 21.—25. V. дес. 2·00, експ. 2·05, 27.—31. V. дес. 1·90 експ. 1·95 зол.

Маслосоюз повідомляє, що від 1. VI. п. р. платить своїм доставцям **за 1 кг.** живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята від 45 дкг.	за 1 кг.	1·40	зол.
Мол. однор. кури І. кл.	„	0·90	„
Старі кури	„	0·80	„
Пантарки	„	1·30	„

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

Когутів, качок, гусей, індичок та індиків з огляду на кінець сезону не приймає.

ОПОВІСТКИ.

В дівочій гімназії „Рідної Школи" ім. І. й І. Конорудзів у Львові вступні іспити до клас II.—VIII. відбудуться 11. і 12. червня, до 1. класи 18. і 19. червня у власнім будинку, вул. Моджевської 9. Оплати в новій гімназії такі самі, як у державних школах.

Вписи до трилітньої жіночої фахової гімназії С.С. Василіянок у Львові при вул. Длугоша 17 приймає управа від 1. червня п. р. кожного дня передполуднем. Вступні іспити відбудуться 14. і 15. червня. При школі інститут під доглядом дбайливої управи. **Управа.** 1646 1—3

Замісць квітів на могилу бл. п. Ганусі Струтинської складає Батьківський Кружок при гімназії СС. Василіянок, Длугоша 17 а, 5 зол. на добродійну секцію при Марійській Дружині Студенток у Львові.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Пані, Панове! Першорядне укр. фризірське заведення Кузика, Городіщких 4. біля апт. Терлецького. **Для Пань тривала ондуляція пар.** 1611 4—10

Корсети найновіші моделі, бедрівки, нагрудники виконує солідно „Крайопшеника", Львів, Боїнів 1. 1521 5—9

Пансіон „Яблонських Мароко" біля залізничого двірця **у Гребенові під управою п. М. Блавацької** поручає від 1. червня сонячні кімнати одно- дво- і три особові з особними балконами та видом на горн. Здорова й добірна кухня на бажання дієтична. Ціни помірковані. 1585 3—8

Фортепіян короткий, кришковий у знаменитім стані продає Бартошевський, Пекарська 15. І. п. 1553 10—10

На літній сезон одіння і нагортки з власних і принесених матеріялів по найнижчих цінах поручає кравецька робітня В. Хомин, Львів, ул. Домініканська ч. 11. 1624 2—2

Палиці -- парасолі, найновіші парасольки. Нова виробня, Ягайлонська ч. 16. 1567 6—15

Наука писання на машинах, місячна оплата пять золотих. **Переписку і відбитки** — приймає Романська, Зиблікевича 5 1562 10—10

10.000 мужеських сорочок продає від зол. 2·26 Новочасна виробня **„Рекома"**, Львів, Сонішна 9. 1510 18—22

Новітня робітня обуви Івана Івасівки при вул. Личаківській 18, виконує найновіші зразки мужеської, люксусової обуви, Спеціяльність ортопедична обувя. 1580 15—30

Зараз до винайму 4 покої з кухнею при вул. Чарнецького 26, Зголошувати-ся в канцелярії Наукового Товариства ім. Шевченка, вул. Чарнецького ч. 26. 1626 3—3

Найновіші жіночі плащі по зол. 27—, 35·—, 47·— 53·— і вище, жіночі костюми по зол. 43—, 49·—, 55·— і вище, шовкові і повнині сукні по зол. 19·—, 24·—, 32·— і вище продає відома фірма Н. ПОСАМЕНТ, Львів, Академічна ч. 3. 1627 3—3

Фортепіян — ученика „Bösenderfer-a" хрестовий з причини виїзду продам дуже дешево. Академічна 24 м. 9. 1638 2-3

Плащ і охоронне убрання найдешевше джерело „Палюм", Гетьманська 22. побіч музею. 1452 6—6

Літнище Забродє - двір над Сяном; віс, купелі, лодка, риболовля, ситківка,; добірний харч. Адреса: о. р. Solina, via Ustrzyki Dolne. 1652

Пропуклинові бандажі гумові черевні, ниркові, против усуванню матиці під гарантією виконує відоме **Укр. Ортопедичне Заведення Івана УГРИНА,** Львів, вул. Ормінська ч. 15. 1629 2—30

ОГОЛОШЕННЯ.

ПІДЛЮТЕ

найвище положений чинний живець **в наших горах, купелеве заведення і літнище** в Горганах над Лімницею в чудовій лісистій околиці, 700 м. понад рівень моря.
Мінеральні питні води і сірчано-солові купелі. Електричне освітлення, водопроводи і центральне огрівання.
Лічничі вказівки: хороби органів кровообігу, віддихових шляхів (з винятком туберкульози), органів травлення, печінки, жовчених і сечених доріг, суглобів, миснів і кісток, хороби обміну речовин, стани виснаження з надмірної праці або після перебутих хоріб.

Початок сезону 15. червня.

Західнича станція: БРОШНІВ на лінії Стрий — Станиславів, а звідти на замовлення автомотором на місце за 1 1/2 години. Зі Львова їзда на місце 4 1/2 години.

Інформації:

до 1-го липня: Львів, Клушинська 3., тел. 243-87. Від 1-го липня: **Живець ПІДЛЮТЕ, почта Перегінсько.**
1648 1—3

Тревала ондуляція
Станислав РИКЕР, Баторія 14
одиноний спеціяліст — парова ондуляція від 7 зол. Електрична від 10 зол. (закордонний плян). — Миття голови 80 сот., манікір 50 сот. Стриження а ля Гарсон 50 сот. Фарбування брів і вій (генною зол. 1·30). 1647 1-5

Щоби усунути нагнітки і згрубілий наскірок вживати

Еттінгера БАЛЬСАМ

на нагнітки

склад і виріб: **Аптика М. Еттінгера**
1581 **Львів -- за Великим Театром.** 3-4

Виробня музичних інструментів
Фр. Невчик
Львів, вул. Городецька ч. 2 Б. — Телефон 225-76
поручає всілякі музичні інструменти, приладдя і виконує направи по конкуренційних цінах.
Цінники на бажання. 41/91 5—26

ПЯНІНА

першорядні по зниженій ціні на догідних умовинах. Купно продажа. Заміна уживаних інструментів
Новацкий, Пілсудського 17.
698 50—55

ЗАТВЕРДЖЕНИЙ МІНІСТЕРСТВОМ
„Приватний львівський
МУЗИЧНИЙ ІНСТИТУТ"
вул. куркова 4., тел. 259-66.
приймає

В П И С И

щодня в год. 9—13 і 16—18 з винятком неділь і свят. **Науки гри на інструментах, співу і теоретичних предметів, приготовні курси до державного іспиту, курси акомпаніяменту, легкої музики (джеззової) та науки гри на струнних інструментах (мандоліна, гітара тощо). Найвизначніші педагічні сили. Спеціяльні кляси для дорослих аматорів музики.** Дільниці з більшою скількістю зголошень будуть мати філії на місці. — **Оплати дуже доступні.** Знижки для дітей урядовців, вдібних, а незаможних. 1612 3—3

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Т-ва Охорони Воєнних Могил у Львові

відбудуться в четвер 13. червня 1935 р. в домівці Т-ва „Молода Громада", вул. Коснюшки 1 а (I. поверх).

Порядок нарад:

1. Відкриття Зборів.
2. Відчитання протоколу з попер. Загальних Зборів.
3. Секретарський звіт за рр. 1933/4.
4. Звіт Контрольної Комісії з внесенем абсолюторії.
5. Вибір голови, 9 членів Ради, 3 заступників і 3 членів Контр. Комісії.
6. Внески й запити.

Початок Загального Збору назначений на год. 5·30 попол. На випадок браку відповідного комплету — на одну годину пізніше. До участи в Зборах управнені: відпоручники філій, які висилають одного відпоручника на своїх 30 членів, члени опікуни та звичайні члени.

За Головну Раду Товариства:
Д-р Павло Кривушський, голова. **Ол. Карпінський** секретар.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Союзу українських бруттовців і власників нафтових теренів

„Підойма" в Дрогобичі

відбудуться дня **22. червня ц. р.** в год. 11 рано у салі „Народнього Дому" в Дрогобичі з таким порядком дня:

1) Відчитання протоколу з попередніх Загальних Зборів.
2) Звіт Дирекції і Контрольної Комісії за діловий рік 1934 й уділення абсолюторії.
3) Вибір 4-ох членів Надзірної Ради.
4) Внески й запити.

На випадок браку комплету, вимагального статутом, Загальні Збори відбудуться того самого дня, в тім самім льокалі годину пізніше, себто в 12-ій год. вполудень з тим самим порядком дня.

1642 **НАДЗІРНА РАДА.**

ПОСТІЙНО обнижуємо ціни. Відома фабрика білля
„Пав" Львів, Сикстуська 1.
поручає: Гарні жін. жовк. піжами по 8·90, мужеські попел. 10·90, спортові сорочки, знаменити гатунки 4·90, підштанці сир. шовк 2·95, хлопячі сорочки, знаменитий фасон від 2·60, коротні підштанці 1·60 і по та гарне жіноче білля. **ПОЗІР!** Спец. відділ постелевого білля. Робимо всілякі білля на міру. 1—8

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів Ринок 10.

Ч. 144 (14.042). Львів, понеділок 3. червня 1935. Pocztowa opłatę opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504·060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 3·00 зол., Чвертьрічне 15·00, Піврічне 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Д-р Андрій Чайковський,

адвокат, відомий український письменник і діяч, помер по довгій недузі у Коломиї в неділю 2. ц. м. в 9. год. рано. Похорони відбудуться у вівторок 4. ц. м.

І знову велика втрата. Нестало в живих Андрія Чайковського, визначного українського діяча й письменника, автора повістей з галицько-українського життя (головно з життя т. зв. хлібчикової шляхти): „Олюнька", „В чужім гнізді", „Своїми силами", „З лісків родини" та повістей історичних: „За сестрою", „Козацька помста", „Сагайдачний", „Корнієнко" й багатьох інших, в яких розчитувались у нас залюбки всі: від молодого покоління почавши на широких народніх масах скінчивши.

Андрій Чайковський уродився 1857 року. Вже як студент працював у народовецьких установах та в студентському товаристві „Дружній Лихвар". Співпрацював теж при виданнях „Діла", якому зберіг вірність до кінця свого життя. В „Ділі" помістив теж більшість своїх повістей з народнього життя та силу оповідань, гумореск і пригадних статтей на всякі актуальні справи нашого життя.

Відбувши військову службу та воєнну кампанію в Босні (1878. р.), про яку лишив дуже цікаві спомини, покінчив опісля у Львові правничі студії та отворив адвокатську канцелярію в Бережанах. З Бережанами теж звязав у великій мірі долю свого життя. Там основував філію Т-ва „Просвіта", співацьке товариство „Бережанський Боян", касу „Налія", Повітову Січ (був довгі роки повітовим кошовим), Т-во „Відродження" і т. д. Був теж повітовим організатором і головою Повітового Комітету Нац.-Демократичної Партії. Працював в Рідній Школі і в інших українських повітових установах, стараючись підняти бережанський повіт можливо на найвищий рівень, що йому в значній мірі і вдалося. За його працю й заслуги на культурно-освітньому полі вибрало його Т-во „Просвіта" у Львові своїм почесним членом. До того в його гостинному домі збиралися завжди гуртки української студ. молоді, користуючи не тільки з його порад і вказівок, але й із великої, добірної бібліотеки.

Короткий час А. Чайковський вів адвокатську канцелярію у Рогатині і Скольому, щоб потім знову вернутись до Бережан. А в 1914. р. перенісся до Самбора, де перебув тяжкі часи світової і визвольної війни. За української влади був повітовим комісаром у Самборі й видавав там повітовий український прес. орган. Про ті часи видав у „Червоній Калині" цінні спомини під наг. „Чорні рядки".

В травні 1918. р. перенісся вже на постійне життя до Коломиї, де вів адвокатську канцелярію, не переривавши аж до останніх днів своєї улюбленої літературної праці. Ювілей тої праці святкувало перед кількома роками українське громадянство у Львові та в Коломиї.

Земля пером заслуженому Письменникові і Діячеві!

Одноголосно ухвалили виборчу реформу.

Прем. Славек про виборчу ординацію.

На суботнішньовому засіданні Клюбу ББ ухвалили одноголосно проекти виборчої ординації до сойму та сенату, а також проект закону про вибір президента держави. В засіданні взяло участь понад 300 послів і сенаторів. Пос. Санойца (бурмістр Коломиї) сказав, що хоч у ньому все бунтується проти такої виборчої ординації, то він таки є думки, що в теперішню хвилину не пора на дискусію та поправки, тому радить якнайскорше принять проект. Пос. Братва завважив, що при виборах переможе цей, хто матиме більше грошей та хто буде найголосніше кричати. Пос. Польковський питався, яка тепер доля жде ББ. Прем. **Славек** сказав, що на його думку треба би радше вибирати того, хто менше кричить, а коли б клюб дс діла з ґевалтом адміністрації, то треба повести боротьбу проти адміністраційних лизунів, щоби суспільність могла без натиску висловити свою волю. ББ, що сповнив своє завдання, буде й далі істнувати, та перейде деяку еволюцію.

Після того відбулося одно голосування „за", друге „проти". Проти не заявився ніодин голос.

Опісля на засіданні президії Клюбу ББ, ствердили, що розглядатимуть усі поправки, зголошені послами та сенаторами ББ, як і технічні поправки послів із опозиційних груп.

Основні поправки, приняті конституційною грубою та одобрені прем. Славеком, є такі: 1) Збільшення скількости посольських мандатів до 208. 2) Згодилися на те, щоби група 500 громадян могла делегувати одного представника. 3) Наслідком того, що виборче право до сенату признано особам, які мають покінчену середнешкільну освіту, збільшиться значно скількість сенатських виборців. 4) Жіночі організації могтимуть делегувати свої представниці до виборчих колегій. 5) Кандидат на посла мусить здобути принайменше 10.000 голосів, щоб одержав мандат, а не як передтим проектували 15.000 голосів.

Нова виборча ординація.

СОЙМ.

Згідно з ухваленим проектом ББ сойм буде складатися з 208 послів. Чинне виб. право до сойму має кожний громадянин без ріжниці полу, який перед днем розписання виборів скінчив 24-ий рік життя. Вибрати послом можуть кожного громадянина, який перед розписанням виборів скінчив 30 літ.

Вся держава ділиться на 104 виб. округи. На кожну округу припадає два мандати. В кожній окрузі листу кандидатів на послів устійнять збори округи, яких председником буде окр. виб. комісар. Окружні збори мають такий склад:

I) Делегати територіального самоврядування, вибрані пов. радою по одному делегатові на 20.000 населення даного повіту. Громадські ради дають двох делегатів на громаду, що має понад 5.000 мешканців, а по одному делегатові на 4.000 мешканців міста, виділені з пов. самоврядного союзу, а на 6.000 мешканців інших міст.

II) Делегати господарського самоврядування та професійних організацій, вибрані пром.-торговельними палатами, ремісничими палатами та хліборобськими палатами. Крім того в округах, що мають повід 65.000 міського населення, до окр. зборів увіходять делегати лікарської палати (до 3 на округу), по двох делегатів адвокатської палати на округу та по одному делегатові нотаріальної палати. Крім того делегати Польського Союзу Технічних Товариств (по 3 на округу), делегатки жіночої організації (по 5 делегаток на округу). Крім того до виб. зборів увіходять делегати, зголошені по одному бодай пятьсотьма виборцями, які живуть у виб. окрузі. Підписи на зголошення кандидатів мусять бути нотаріяльно потверджені за оплатою по 10 сот. від кожного підпису. В округах, де є акад. школи, до окр. зборів увіходять кандидати акад. шкіл (по 3 кандидатів від багатовиділових шкіл, по одному кандидатові від одновиділової школи).

Право зголошення кандидатів має кожний учасник окр. зборів. Коли на зборах зголосять лише 4 кандидатів, то всіх 4 вишлють на листу. Коли зголосять більше кандидатів, відбудеться голосування, а на листу вишлють тих кандидатів, які здобули бодай 1/4 голосів учасників окр. зборів. Так само устійнюють листу заступників кандидатів. Кандидувати може кандидат лише в одній виб. окрузі. У висліді голосування пос. мандати одержать два кандидати, які здобули найбільше голосів, а не менше як 10.000. Голосують так, що кожний виборець дістає у виб. локалі урядову картку голосування, а видруковано листою кандидатів, а на ній визначені назвища двох кандидатів, на яких виборець хоче відати голос.

СЕНАТ.

Проект передбачує 96 сенаторів; 1/3 іменує президент держави, 2/3 воєвідські колегії, що складаються з кандидатів, вибраних громадянами, які мають виборче право до сенату з титулу особистої заслуги, або довіря, яке до них мають громадяни.

Виб. право з титулу особистої заслуги мають громадяни, відзначені орденом Білого Вірла, Віртуті Мілітарі, Хрестом або Медалем Незалежности, Хрестом Хоробрих, Орденом Відродження Польщі, Хрестом Заслуги.

З титулу освіти мають виб. право громадяни, які скінчили середню школу або фахову школу ліцейного типу або старшинську школу, чи підхорунжих і громадяни, які перед введенням нового шк. устрою скінчили одну із вище згаданих сер. шкіл або мають старшинський степень.

З титулу довіря громадян мають виб. право: а) громадяни, що займають становище з вибору в територіяльному самоврядуванні, себто члени воєвідських, повітових, громадських і сільських рад та члени сільських управ, б) громадяни, що займають становище з вибору в госп. самоврядуванні та в управі господарських союзів, звязаних із цим самоврядуванням, в) председники управ працівників проф. союзів, г) председники клюбів місц. товариств вищої ужиточности, г) члени управ вищих організаційних щаблів згаданих вище союзів.

Виборчого права не мають громадяни, що не скінчили 30 літ життя. Сенатором може бути вибраний кожний громадянин, який має виб. право до сойму, що скінчив 40 літ життя перед днем розписання виборів. Кандидувати можна тільки в одному воєвідстві. Кожний повіт ділиться на виб. обводи, що мають 120—150 виборців до сенату, кожний обвід вибирає одного делегата до воєвідської виб. колегії. Делегатів вибирають на два тижні перед днем виборів до сенату на обв. зборах. Делегати збираються в неділю після дня голосування до сойму.

Виб. колегія укладає листу кандидатів, потім переводить голосування так, що кожний делегат має право віддати голос на стільки кандидатів, скільки сенаторів вибирає дане воєвідство. Із заг. числа 64 сенаторів, покликаних так, припадає на Варшаву, келецьке та львівське воєвідство по 6 сенаторів, на волинське, краківське й познанське воєвідство по 4, на вилєнське білостоцьке, тернопільське та шлеське воєвідство по 3, на поморське, новгородське, полісське та станиславівське воєвідство по 2 сенаторів. Після оголошення висліду виборів до сенату до 7 днів 32 сенаторів покличе президент держави.

Увязок зі світом дає „ДІЛО" за 5 зол. місячно.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— У кремлівському шпиталі в Москві помер турецький амбасадор СССР Вашф Чинар.

— У двох останніх днях у Ленінграді й околиці впав сніг.

— У неділю скінчився окружний лет німецьких літаків. На темпельгофському летовищі перебуло 139 літаків, що вилетіли були вівторок 28. травня. Переможцем вийшла данцігська ескадра. Лет відбувся без нещасливих випадків.

— Стан здоровля короля Юрія поправився.

Ґерінґ на Балкані.

Чеська преса про поїздку пруського премієра.

Прага, травень 1935.

Подорож пруського премієра генерала Герінга на Балкан — до Болгарії та Югославії, викликала багато ріжних коментарів та комбінацій, в яких слідно признаки занепокоєння на французько-совітсько-малоантантському фронті. Ось як дивиться на поїздку Герінга до Софії берлінський кореспондент „Лідових Новин". У дописі „Герінг хоче втягнути Болгарію до політичної співпраці з Німеччиною" він пише дослівно таке: Герінг поїхав до Софії на те, щоби особисто передати королеві Борисові німецькі пропозиції, про які йде розмова вже декілька місяців. Представники німецької закордонної політики в Льондоні, Парижі, Римі, Будапешті, а також у Білгороді та Софії докладають усіх зусиль, щоби з огляду на порушення европейської рівноваги з боку Совітів, ослабити протинімецький фронт. При недавному упадку Георгієвого уряду в Болгарії велику ролю відіграли теж німецькі впливи, які особливо сильні є в болгарських банкових та фінансових кругах. Однобоке зброєння Німеччини поставило Болгарію в дуже тяжке положення. Болгарська армія нарікає на малу фінансову підтримку, головно коли йде про моторизацію армії та про охорону перед летунськими нападами і про розбудову військового летунства. Болгарські уряди не мають грошей на зброєння, бо навіть фінансові претенсії Болгарії в Німеччині не можуть заспокоїти і найскромніших домагань армії. Лише це було головною причиною, чому Болгарія не могла погодитися на німецьку пропозицію і собі приступити до однобокого зброєння. Герінг приїхав тепер особисто до Софії з реальними пропозиціями: Німеччина дасть Болгарії літаки, машини до виробу военного матеріялу і тяжчих гармат і то все на кредит на протяг десяти років.

На думку згаданого кореспондента ледви чи Герінг мав успіх у Софії, бо в Софії — мовляв — мають вже деякий досвід, на який так скоро не забувається. „І хоча німецького генерала приймали в Софії дуже приязно, то все таки покищо не можна твердити, що його поїздка увінчається рівноцінним успіхом у його военно-дипльоматичній місії".

Ще більше занепокоєння викликує поїздка Герінга до Югославії. У цих самих „Лідових Новинах" читаємо з цього приводу такі міркування:

Ми маємо багато доказів на те, як то в останньому часі німецька пропаганда збільшила свої зусилля, щоби поширити німецькі впливи в Югославії. Ці зусилля не вчорашні. Німеччина зараз таки по війні старалася навязати добрі взаємини з Югославією. В цьому напрямі працювали не лише зручні дипльомати, на полі культурної пропаганди, але навіть і торговельні агенти, які старалися всіми силами німецької витревалости разом з репараційним довозом обновити і поширити взагалі німецьку торговлю в Югославії. Спершу в цих засобах пропаганди не було ні сліду політичних елементів. Зміна прийшла щойно зі зміною режіму в Німеччині. Гітлерівська Німеччина скріпила свою дотепершню пропаганду, приваблюючи югославян і на свої політичні гасла, а працю в цьому напрямі облекшували в Німеччині головно напружені відносини між Югославією та Італією.

Як доказ на те, що ця німецька пропаганда не була без успіхів, „Лідове Новіни" наводять такий цікавий цитат із „Югославянського Льойду" з 21. травня т. р.: „Ми з отвертою симпатією ставимося до зусиль навязати тісні приятельські взаємовідносини між Німеччиною і Югославією і то не лише на словах, але і на ділі у всіх ділянках співжиття. З особливою симпатією витаємо факт, що ці зусилля запустили своє глибоке коріння не лише в рядах політичних, культурних і господарських представників обох сторін, але і в найширших народніх масах обох держав. Які великі, природні і щирі є ці зусилля до зближення обох народів найкращим доказом є факт, що навіть в історії двох найбільше запризнених народів не маємо прикладів на те, щоби так скоро можна було побороти ріжні сумніви та антагонізми, як це сталося за останніх шіснацять років між німецьким і югославянським народами". У цитованих словах „Лідове Новіни" добачують наглядний доказ на те, що німецька пропаганда має дійсно неабиякі успіхи і грозить небезпекою дальшого поширення і закорінення в деяких германофільських колах Югославії. За те „Лідове Новіни" висловлюють переконання, що офіційна югославянська політика не підпадає під впливи цієї пропаганди і що кожний відповідальний югославянський політик ясно освідомлює собі, яке небезпечне ризико брав би на себе, якщо дав би себе піддурити німецьким приманам. „Югославянські політики є за реальні, щоби не бачили ріжниці між певною приязню Франції і Малої Антанти і непевними німецькими обіцянками. Та це — пишуть далі „Л. Н." — не дозволяє ще нам замикати очей на небезпеку. Не треба забувати, що все таки німецька пропаганда поширюється, робить своє і таким чином поглиблює труднощі при забезпеці і консолідації відносин на Балкані і в краях дунайського басейну. Ніхто не сміє забувати, що те, що роблять німці своєю пропагандою в Югославії і взагалі на Балкані, це т. зв. дипльоматичне вникання. Це є нинішня метода Німеччини, якої вона вживає всюди там, де не може своєї волі і своїх плянів перевести штурмом. Німецькі методи вміють пристосовуватися до відносин, а ціль лишається та сама, при чому вона є — так як це було і давніше — німецька „Міттельевропа". Тож і Герінгову пошлюбну подорож до Югославії треба — на думку „Лідових Новін" — належно оцінювати.

М-н.

У львівській електрівні.

Вживаючи сьогодні щоденно електричного світла, ми, міщухи, так дуже звикаємо до нього, що навіть на думку не приходить нам, звідки береться цей електричний струм, що в кожній порі дня і ночі готов до наших послуг: чито до освітлювання наших кімнат, чито до огрівання електричних печей та горшків, чито до порушування електричних моторів у фабриках, варстатах та трамваях. Зацікавлюємося цією справою щойно тоді, коли читаючи або пишучи ввечір при електричній лямпі, несподівано побачимо (на щастя не дуже часто), що електричне світло починає блимати, відтак темніше щораз більше, щоби за кілька хвилин зовсім погаснути. Ми сидимо ще кілька хвилин у темноті, вижидаючи повороту ясности. Та коли вона не приходить, посилаємо, людським звичаєм, проклони цілій електрівні, заки дуючи їй, здебільша безосновно, неввдарність, недбайливість, лихе відношення до відборців електричної енергії тощо. Бо нам, ляїкам, видається, що пустити в рух нову, запасову, величезну машину в електрівні замість, скажім, ушкодженої, яка своїм ушкодженням викликала тимчасову перерву у доставі електричного струму, так само легко, як задзвонити електричним дзвінком до помешкання знайомого. Таким оптимістам-ляїкам радимо при першій ліпшій нагоді відвідати львівську електрівню і приглянутися зблизька її праці.

Чи тямите погоду минулої неділі? Вставши рано не можна було передбачити, що буде за чверть години. Навіть заповідь „Державного Метеорольогічного Інституту" — була на цей день менш категоричка, ніж завсіди. На якусь дальшу прогульку за Львів не було в мене з цього приводу найменшої охоти. На щастя десь коло 10. год. пригадую собі, що група студентів з математично-природничого виділу львівського університету уладжує саме цієї неділі прогульку до львівської електрівні. Не бачив я її усередині ще ні разу, хоч малим хлопцем вистоював біля неї нераз цілими годинами і зверха обсервував, як порушувані електричним струмом звисні візки-черпаки набирали „самі" вугілля, транспортували його кількасот метрів дальше та „самі" висипували це вугілля там, де його було треба. Отже в дорогу!

Зараз за вхідовою брамою електрівні стрічає нас дижурний інжинір і веде нас усіх до великих куп міленького чорного вугілля. Та він не всюди чорний. Є й цілі верстви рудавого коліру. Питаємо інжиніра про причину: каже, що це домішка брунатного вугілля, що його добувають десь біля Жовкви. Це брунатне вугілля теж добре надається до опалювання котлів у електрівні. Бачимо вблизька, як заїзджають звисні візки-черпаки, спускаються вділ, заглиблюються у купи вугляного мілу, наповняються ним, підносяться вгору, їдуть з ним дальше та висипують його до збірників, звідки він дістається просто до печей. Усіми рухами цих візків керує лиш один чоловік при помочі відповідних електричних моторів.

Цей мілкий уголь дістається відтак до печей. Високі на поверх, а то й більше, вони збудовані з шамотової цегли. Їхня температура вища від 1000 ступнів Цельзія. Крім вугілля (приблизно 10 залізничих вагонів денно) вживають у львівській електрівні до огрівання печей у 50 відсотках земного газу, який доходить сюди просто з Дашави під значним тиском. Усі печі збудовані так, що рівночасно можна в них палити вугіллям і газом. У цих печах огрівають до високої температури відповідно очищену воду так, що вона замінюється на перегріту пару з температурою приблизно 500° Цельзія. Ця пара має досить велику розпряжність, бо приблизно 50 атмосфер.

З кітлівні переходимо до другого великого будинку, де приміщені генератори електричного струму, себто машини, що витворюють електричний струм. Перед нашими очима ціла історія електрівні: на ліво парова машина, якої вживали давніше до порушування динамомашини. Вона дуже велика розмірами, хоч й потужність, порівнюючи, невелика. Чим дальше на право тим новіші бачимо машини і то щораз більшої потужности. Тому, що це неділя вранці, ніякі промислові підприємства не працюють та запотребування електричного струму мінімальне, в електрівні працює тільки один турбогенератор. А саме витворена в кітлі пара великої розпряжности діставться маленькими отворами („лицами") до парової турбіни, себто колеса, що має на своїм обводі малесенькі лопатки. І саме гаряча пара вдаряє об ці лопатки і порушує таким робом цілу турбіну. Вісь турбіни спряжена безпосередньо з тою частиною динамомашини, яка порушується. А саме: у динамомашинах львівської електрівні обертаються електромагнети перед звоями цівок і таким робом індукують у цих цівках перемінний електричний струм з напругою 5 тисяч вольтів.

Отже заки ще цей струм високої напруги дійде до львівських споживачів електричної енергії, мусять його перетрансформувати. Знаємо, що напруга електричного струму у львівських мешканнях рівна 110 вольтам, а витворений у електрівні електричний струм має напругу аж 5 тисяч вольтів. Трансформація 5 тисяч вольтів на 110 вольтів при помочі відповідних трансформаторів відбувається у відомих трансформаторних будках, що розсипані по цілім місті. Зновжеж із цих трансформаторних будок проводять електричний струм підземними каблями до поодиноких домів Львова.

Питаємо дальше, яким струмом порушуються львівські трамваї. Отже електромотори львівських трамваїв працюють постійним електричним струмом з напругою 500 вольтів. Для взяття трамваїв трансформують високу змінну напругу 5 тисяч вольтів, яку дає нам електрівня, на постійну напругу 500 вольтів у двох місцях Львова: при вул. Вулецькій та Замаротинівській, (біля залізничого шляху). Притім на вул. Вулецькій (давня реміза) маємо до діла з перетворюванням високої змінної напруги на постійну меншу при помочі електромоторів та додаткових динамомашин, а при Замаротинівській вул. при помочі ртутяних протівників.

Відомо, що львівська електрівня постачає електричний струм довколичним селам та містечкам. Плянують теж м. ін. перевести електрифікацію львівських околиць у промірі 80 км. Якжеж доставляють електричний струм зі Львова на провінцію? Якщоб витворювану львівською електрівнею напругу 5 тисяч вольтів передати надземними проводами напр. до Жовкви, то така передача електричної енергії на відаль була б дуже неекономічна. Значно менше електричної енергії тратиться тоді, коли напруга струму ще вища. Отже електричний струм, що призначений зі Львова на провінцію, має напругу не 5 тисяч вольтів, а тільки 30 тисяч вольтів. Цю трансформацію з 5 тисяч на 30 тисяч виконують уже в електрівні. Відтак цю напругу 30 тисяч вольтів передають проводами, завішеними у повітрі на стовпах, до підльвівських сіл та містечок, а там уже на місці перетрансформовують ці 30 тисяч вольтів на 220 вольтів, яких уживають відтак до освітлювання, порушування моторів тощо.

З галі машин переходимо до машинової салі, де відбувається розділювання електричної напруги. Бачимо там розділні таблиці: для львівських трамваїв, для власних цілей електрівні, для освітлення Львова, для провінції і т. д. На кожній з цих таблиць світиться зелена лямпочка: знак, що все працює якслід. Якщож зелена лямпочка згасне, засвічується червона й тоді доглядаючий службовик негайно знає, де повстала перешкода у доставі струму. У цій салі маємо теж прилади, що самі у даній хвилині записують тиск пари в парових турбінах, кількість витворених генератором вольтів та кількість змін на секунду перемінного струму.

Розуміється, що електричний струм високої напруги, витворюваний у львівській електрівні, треба від часу до часу, як зайде потреба, переривати та знов залучувати. Підчас таких перерив повстає сильний світлявий лук між пово-

Нині у Великім Театрі
Гостинні виступи Ірини Яйхлєрівної
у пєсі Вікі Баум
в год. 7·30. „СТУДЕНТКА"

у Театрі Різнородностей
Нині в год. 7·30
„Перша пєса Фанні"
Знаменита комедія Бернарда Шоа.

дами, які перериваємо. Щоби цю небезпеку змен-шити, переривають у львівській електрівні елек-тричний струм високої напруги в олію при помо-чі т. зв. олійних вилучників.

При кінці нашої прогульки ми побачили ще збірники з водою, якої електрівня потребує без-упинно. Воду цю достарчають львівській елек-трівні помпи, приміщені при кінці вул. Дверн-іцького, біля „Залізної Води". Вони набирають воду з потока, який дає теж воду „Залізній Воді", аж нагору до електрівні, що положена значно вище на Персенківці. Цю воду, як ми вже згадували, перед уживанням ще відповідно очищу-ють у самій електрівні.

Ця мандрівка по львівській електрівні трива-ла повних 2 години. Виходили ми з неї не зму-чені нашим провідником: усе ним подане було для нас цікаве. Їдучи назад трамваями, кожний з нас знав уже, кілько вольтів електричної на-пруги треба, щоби зрушити трамваєві мотори.

Андрій Ластовецький.

Вживають федеральних допомогових фондів на науку комунізму.

НЮ ЙОРК, 10-го травня. (Вл. кор.) В Злуче-них Державах поз'кладано ріжні робітничі шко-ли в часі депресії. Студенти таких шкіл дістають по 8 дол. тижневої допомоги на прожиток. А професори по тих школах вчать учнів: Як ви-кликувати страйки; як перебрати промислові за-води Злучених Держав, головно фабрики муніції в руки комуністів; як завалити уряд Злучених Держав і завести на його місце совітизм. Отакі інформації подає для вжитку сенатської будже-тової комісії у Вашингтоні Джеймс Барнет, голо-ва товариства тих людей, що служать як при-сяглі федеральні судді на Гренд Джюрі в пів-денним дистрикті стейту Ню Йорк. Барнет каже, що він знає про це із зізнань ріжних свідків в часі їх служби при федеральній судейській ла-ві. Таких шкіл більше ніж 20, а таких студентів, що побирають допомогу в часі студій, є яких 20.000. Це просто школи комунізму, удержувані федеральним коштом — каже Барнет.

Закінчення совітських ревеляцій.

НЮ ЙОРК, 15. травня. (Вл. кор.) В осьмій статті Р. Сангера в „Івнінг Джернал" розбирає большевицьку противоєнну агітацію в чужих краях з одночасним воєнним підготованням в Совітах. Противенства такі: „Підготова до вій-ни викликує війну" кличуть Совіти в капіталі-стичних державах. А в себе роблять найбільші зусилля для розбудови воєнного промислу. На-селення нехай гине міліонами, але треба спа-сати большевицьку батьківщину перед „воро-том". Тепер істнує в Совітах армія з 900.000 людей, але з резервою можна її перемінити на 3.000.000. Кажуть, що вона готова боронити Совітів, але її вживають на винищення власно-го народу в Совітах. Цю армію вислано свого часу проти Польщі, але її дрягувала Франція. Червону армію висилається до китайських про-вінцій для завалення тамошнього уряду.

Протимілітаристична пропаганда Совітів,— як сказав один високий військовий урядовець Сангерові — є большевицькою важкою артиле-рією в чужих краях. Хай капіталістичні держа-ви будують свої танки, кораблі — все те в свій час опиниться в руках большевиків під коман-дою Москви.

Жіноче населення в Совітах є таксамо вишколене у військовому ремеслі, як і мужеське. В кожній фабриці є „червоний куток", де в означених годинах учать воєнного діла. Вчать між ін. як найшвидше витягати багнети з тру-пів. Міріяди літаків будує уряд. Командантів підводних лодок учать нищити ворожий кора-бель без огляду на це, скільки червоноармійців згине разом з командантом.

Гітлер відповів Англії.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Форін Офіс одержав звіт амбасадора в Берліні Фіпса про вияснення, які дістав від німецького м-ства закордонних справ, як відповідь на запит британського уряду, з яко-му цей уряд просив дати йому вияснення в спра-ві промови Гітлера, а саме 1, 6, 8, і 10. точки про-мови. 1-ша точка торкається відношення Німеч-чини до Ліги та чи Гітлер має на думці права Німеччини до кольоній. Відповідь Німеччини на цю точку дуже загальна та не зясовує виразно справи кольоній. Справу 6-ої точки (плани Ні-меччини щодо справи пактів неагресії з сусіда-ми) вияснено вчасти меморандумом, яке доруче-но державам, учасникам локарненського пакту в тему суперечностей, яка є між фр.-большевицьким пактом і Локарном. Теперішня німець-ка відповідь стверджує, що становище Німеччи-ни до багатосторонного пакту неагресії на сх. Европу мусить залежати від вияснень на тему згаданих вище ім. сумнівів. У справі 8. точки Англія домагалася вияснень, чи Німеччина не задумує обмежити односторонньо означеного для себе війська, котингенту у висоті 550.000 вояків. Німецька відповідь вияснює, що така скількість вояків не конечне мінімум у відношенні до насе-лення Німеччини та що Німеччина не згодиться на зменшення, хоч ім. уряд готов згодитися на зменшення військового лаштунку, головно з ца-рини офензивних зброєнь.

НАДУЖИТТЯ В КОМІСАРІЯТІ ХЛІБОРОБ-СТВА УКРАЇНИ.

МОСКВА, ПАТ. У нар. комісаріяті хліборо-бства України викрили великі надужиття при за-купні коней. Надужиття доходять до величезних сум, бо доходи учасників доходили до тисячу рублів на одному коні. Притягли до відповіталь-ности 60 вищих службовиків із заступником ко-місаря хліборобства України Оґієвом.

Національну свідомість ширить українська книжка і преса, тому жертвуйте датки на купно книжок для наших братів на заході.

ТЛІННІ ОСТАНКИ МАТЕРІ МАРШ. ПІЛСУД-СЬКОГО У ВИЛЬНІ.

ПУСТИЛКИ, 2. 6. ПАТ. Вчора перевезли тлінні останки матері марш. Пілсудського Ма-рії з Білевичів Пілсудської із Сугінт на Литві до Вильна. Зложать їх в Остробрамському ко-стелі, пізніше в мавзолеї на цвинтарі на Россі.

Рівночасно ексгумували та перевезли до Польщі тлінні останки півторалітньої марша-лової сестри та його брата Петра, що померли в 1884 р.

НІМЕЦЬКА ДЕЛЕҐАЦІЯ В ЛЬОНДОНІ.

ЛЬОНДОН, 2. 6. ПАТ. Нині веч. приїхала тут німецька делегація з амб. Рібентропом, Аг. Най-тера зазначує, що англійсько-німецькі розмови матимуть неофіціяльний характер. У понеділок делегацію прийме мін. Саймон. При цій нагоді прем. Мекдональд стрінеться з Рібентропом. У понеділок буде теж стріча Рібентропа з першим лордом адміралїції сером Ірсом Мосліем. Пер-ша урядова стріча буде вівторок. Розмови ма-тимуть інформаційний характер, а вважають їх вступом до пізніших заг. морських переговорів.

МОСКВА, ПАТ. Большевицька преса й далі виявляє побоювання з причини переговорів над лет. пактом. „Ізвестія" називають переговори ті „троянським конем" німецької дипльоматії, я-ким вона хоче знищити вирнаючу систему евр. безпеки. Всі большевицькі часописи виявляють затривоження в звязку з німецьким меморанду-мом і вказують на незгідність фр.-большевиць-кого пакту зі зобовязаннями локарнського трактату.

ХОРВАТСЬКА ОПОЗИЦІЯ БОЙКОТУЄ СКУП-ШТИНУ.

Надзвичайна сесія нової скупштини (пар-ляменту) зачинається 3. червня. Хорватська опозиція на зборах у Загребі ухвалила не брати участи в працях скупштини. Проект цієї резолюції предложать до підпису провід-никам сербської та боснійської опозиції. Бой-кот скупштини пояснюють умовинами, в яких відбувалися вибори.

НОВИНКИ

— **Мясарні Центросоюзу у Львові**, Ринок ч. 2, Жовківська ч. 178, Личаківська ч. 50. 2-30

— **Самогубство купця в бруховицькому лісі.** У лісі біля Брухович застрілився лодзький 32-літній купець Іре Ернст, з причини торговельних надужить. Ернста пошукувала варшавська та лодзька поліція. Ернст навязав був тому три ро-ки торговельні звязки з робітнею килимів Марка Шнеберга в Косові біля Коломиї, якого заступ-ство дістав на всю Польщу. Та Ернст обманював фірму Шнеберга цілі три роки й за його кошти жив гулящим життям. Заподіяв Шнебергові шко-ди на 200.000 зол.

— **Львівська хроніка.** Робітники друкарні Ге-гедіса закінчили страйк, списавши умову на рік на дотеперішніх умовинах. — Поліція арешту-вала муляря И. Воловського та Андр. Баран-ського, службовця магістрату, що по-пяному би-ли прохожих на вул. Казимирівській. — На Кай-зервальді якийсь наколесник, їдучи ровером зра-нив ножиком у руку Сол. Фрухта. — Арештува-ли Ст. Боцеховського з вул. св. Михайла 7, що в трамваю вкрав якомусь пасажирові золотий годинник, а Вільг. Фербера в хаті Гавр. Райзне-ра при вул. Казимирівській 13, заки ще зміг ви-нести щонебудь із хати.

— **Окрадали літників.** Перед львівським судом стануда шайка злодіїв, що окрадала літників у Бруховичах під Львовом. До шайки належало кільканацять осіб, переважно сторожі віль або їх родини. Крадені річи продавали на спільний рахунок пасерам. Обвинуваченних засуджено на кари вязниці від пів до одного року.

— **Розграбили зерно на засів.** В селі Вязівниці пов. Ярослав прийшло до бурхливих подій при розділі збіжа під засів, признаного їм з причини граду. Не могучи дочекатися повороту війта зі староства, селяни кинулися на транспорт зі збіжем і почали його розбирати. Самоволю припи-нила поліція, даючи для пострашку кілька стрілів у повітря. В часі метушні вкрали з транспорту 300 кг. зерна.

— **Плямистий тиф у Снятинщині.** Пошесть плямистого тифу, що шириться на Покутті, ді-сталася теж до Снятинщини. В селі Хлібичині Пільнім захоріло на цю недугу 10 осіб, з яких три вмерло. Переведено дезінфекцію у всіх домах.

— **Експльоатація каоліну на Волині.** В косто-пільському повіті на Волині розпочали експльо-атацію каолінової глини на берегах ріки Слу-біля громад Бележаки і Берманка. Верства ско-алізованого грунту переходить місцями 15 ме-трів грубости. Річна продукція має доходити до 10 тисяч тон вартости коло пів міліона золотих.

— **„Мертві душі" в одному полку.** Перед вій-ськовим судом у Люблині відбулася розправа проти 30-літного сержанта Генрика Заблудов-ського, рахункового підстаршини 7 п. п. легіо-нів з Холму, за величезні грошеві зловживання. Він уладився дуже спритно, ведучи в евіденції полку фікційних підстаршин, за яких брав гро-ші. Впродовж десятьох років перевів крізь ка-сові книги кільканацять таких „мертвих душ" і взяв за них поверх 100 тисяч зол. Не вдоволяю-чись самими пенсіями фікційних підстаршин, він женив їх на папері, велів родитись дітям і при-знавав їм ріжні грошеві додатки, які ховав до своєї кишені. У своїх рахунках був такий точ-ний, що потручував фікційним службовцям ріж-ні драчки в користь скарбу та полкової каси, а навіть місячні рати на народову позичку. Тре-вало все те десять літ, аж врешті зловживання виявилися. На розправі пробував ратуватися, спихаючи вину на рахункового поручника Тим-кевича, що не контролював його якслід. Заблу-довського засуджено на 6 літ вязниці, видален-ня з війська і 20 тисяч зол. гривни. Пор. Тимке-вич дістав 5 місяців арешту.

— **Ґангстери віддали сина міліонерові.** Син ба-гатого американського будівельного промисло-ця Вайсенгавзера, якого тому кілька днів схопи-ли ґангстери, щоб вимусити на батькові окуп 40.000 долярів, найшовся. Гроші ґангстери, ма-буть, дістали, після чого поліція в Такомі діста-ла телефонічну вістку з Айсакегу (стейт Вашинг-тон), що дитина найшлася жива та здорова на вулиці. Особа, що повідомила поліцію, привела дитину до комісаріяту.

— **Полковник Льоренс не оставив майже ні-якого майна.** Як отворили завіщання полк. Льоренса, який згинув наслідком мотоциклевої катастрофи, переконалися, що все покійникове майно це 200 фунтів стерлінгів, хатина біля Мортона, мотоцикль, книжки, документи та хатня обстановка. Остало лише небагато неви-кінчених рукописів, які мають велику вартість, а оригінальний рукопис Льоренсової книжки

„Сім степенів мудрости" є вже від кількох літ в Окфордській бібліотеці. Славний фільмовий режісер Ол. Корда одержав від покійного дозвіл сфільмувати „Сім степенів мудрости". Є це фільмова книжка, писана під постійною контролею самого Льоренса. Та тимчасом Корда відложив фільмування на неозначений час.

СПОРТ.

ЛЕХІЯ — УКРАЇНА 6:0 (4:0).

Україна: Микитин (Босий); Міськів, Олійник; Андрійчук, Якимів, Цимбала; Підлісецький, Краєвський, Мікльош, Воробець, Лисяк. Змагання дуже цікаві, цілий час велися в доброму темпі. Лехія заслужила вправді на виграну, та не в цім відношенні. Напад України, який у полі працював дуже добре, мав страшного пеха під воротами, коли тимчасом нападові Лехії вдавалися всі акції. Слід згадати, що ціла дружина грала дуже амбітно і з посвятою, але цілком без щастя. В Україні дається відчувати брак рутинованих, добрих грачів, яких вона саме втратила. Сама амбіція і запал далеко не вистарчає, щоб перемогти противника вищої класи. На згадку заслуговує в Україні Воробець і Олійник, в Лехії права сторона нападу з Шустерщіком на чолі і воротар. Судив п. Пшибильський. Видів около 500.

УКРАЇНА II — ЛЕХІЯ II 3:3 (1:1).

Змагання за мистецтво А-класи. Ворота здобули для України Н. Крушельницький, Микитин II і Лісікевич.

МИСТЕЦТВА ЛІГИ.

ЛЬВІВ. Погонь — Вісла 3:1 (1:1).
КРАКІВ. Краковія — Рух 0:0.
ВАРШАВА. Легія — Варшавянка 3:2 (0:1).
ЛОДЗЬ. Л. К. С. — Варта 4:1 (2:0).

МИСТЕЦТВА ОКР. ЛІГИ.

ЛЬВІВ. Чорні — П. Сокіл 3:0 (2:0).
ПЕРЕМИШЛЬ. Польонія — Гасмонея 3:0 (3:0).
ЯРОСЛАВ. Огнісько — Ресовія 0:0.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Понеділок, 3. VI. год. 7·30 веч. „Студентка".
Вівторок, 4. VI. год. 7·30 веч. „Студентка".

Театр Ріжнородностей.

Понеділок, 3. VI. год. 7·30 веч. „Перша леса Фанні".
Вівторок, 4. VI. год. 7·30 веч. премієра „Шведський сірник".

Кіна.

АДРІЯ: „Распутін — злий дух Росії".
АПОЛЬО: „Не хочу знати хто ти".
АТЯНТИК: „Як у семому небі".
ВАНДА: „Пожежа над Волгою" і „Королева Богемії".
ГРАЖИНА: „Азбука кохання".
КАСІНО: „Обожана".
КОЛІСЕЙ: „Боротьба за правду", ревія „Кародина наївна дівчина".
КОПЕРНИК: „Катюша" (Анна Стен).
МАРУСЕНЬКА: „Жих Зіс" (Конрад Файт).
МІРАЖ: „Римські скандали" (Еді Кантор).
МУЗА: „Вондер Бар".
ПАКС: „Голгофта".
ПАЛЯС! „Капітан Коркоран" (Нзаста Буріан).
ПАН: „Московські ночі".
РАЙ: „Антко поліцмайстер" (Дінша).
СВІТ: „Вірди в оковах", „Пепінка Райнгольцова".
СОНЦЕ: „Пильнуй свого чоловіка", ревія: „Ой, жіночки!"
СТИЛЕВЕ: „Імператриця" (з Марленою Дітріх) і ревія.
УТІХА: „Острів скарбів" і ревія.
ХИМЕРА: „Дівча з хмар" (Хозе Моліна).

Закордонне радіо.

Понеділок, 3. червня 1935.

Відень (506,8) 11·30 Сільська музика, 17·05 Віолончелі, 20·00 Каринтські, тирольські, зальцбурські й ін. мельодії, 22·45 Легка музика. **Братислава** (298,8) 16·30 Словно-вок. авд., 21·55 Пісні й танки, **Прага** (479,2) 15·00 Концерт, 21·15 Давні англ. мандригали, **Париж** (1648) 12·15, 20·00 Концерт **Білгород** (437,3) 17·00 Пісоньки, **Берлін** (356·7) 22·30 Пісні й арії (Тридцятилітні сопр.), **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. всячина, 18·00 Давні нім. нар. пісні (лютня спів) **Кельн** (455,9) 14·15 Цитристи, **Ляйпціг** (382,9) 20·10 Квінтет на арфу та смичк. квартет g-moll Гофмана **Мінхен** (405,4) 15·20 Пісні (Рір, баритон), **Будапешт** (555,5) 17·30 Ресіталь на контрабасі, 19·15 Цит. муз., **Мілляно** (221,2) 11·30 Легка муз., 22·00 Камер. концерт, **Рим** (420,8) 17·05 Воєн. інстр. концерт.

Вівторок, 4. червня 1935.

Відень (506,8) 12.00, 13.10 Концерт, 17.55 Форт. ресіталь, 19.35 „Юда Макавей" ор. Гендля (сп., муз.), 22.10 Розр. музика, **Братислава** (298.8) 16.10 Юг. нар. пісні, 20.50 Форт. ресіталь, 21.30 Нт. арії та пісні, **Кошиці** (259,1) 21·50 Скр. ресіталь, **Прага** (470.2) 18.35 Діт. хор, 19.25 Військ. орк., 21.50 Два форт., **Париж** (1648) 20.45 Легка музика, **Білгород** (437,3) 13.15 Пісоньки, **Берлін** (356.7) 16.00 Вес. вокальна авд., 19.00 Брамсові твори, 21.00 „Лявочка в парку" вес. кабарет. 23.00 Нар. музика, **Кеніґсвустергавзен** (1571) 14.00 Муз. всячина, 17.30 Нім. кантата, **Кельн** (456,9) 14.15 Солісти, 16.000 Давня музика, 19.00 Нім. нар. танки, 21.30 Вечір нім. нар. пісні, **Мінхен** (405,4) 16.10 Пісні кохання, 17.00 Концерт, **Будапешт** (550,5) 12.05, 23.15 Цит. музика, 17.30 Дівочий хор, 18.40 Сальон. музика, 22.20 Спів, **Мілляно** (221.2) 11.30, 13.10 Легка музика, 20.55 Концерт у честь Чімарози, **Рим** (420,8) 17.15 Квінтет, 19.15 Легка музика.

Львівське радіо.

Понеділок, 3. червня 1935.

6·30 Ранішня авд., 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 8·05 Авд. для новобранців 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольогічні вістки, 12·05 Ріжні мельодії з гр. пл., 12·45 Болгарська жінка, 12·55 Полудн. дзенник, 13·05 Концерт солістів (Ольга Ільницька сп.), 13·55 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Концерт орх., 16·30 Лекція нім. мови, 16·45 Спів (Каз. Віктор сопр.), 17·00 Для мол. дітей: Кухар над кухарі, 17·15 Резерва, 18·00 Фізьк. огляд, 18·10 Пісні, 18·25 Сусп. хвилинка, 18·30 На токовищі тетеряків, 18·40 Сільва рерум, мист. життя, 18·45 Леонід Собінов з гр. пл., 19·15 Ігнорант серед геніїв, 19·25, 19·29 Спорт. вістки, 20·00 Концерт малої орхестри, 20·45 Веч. дзенник, 20·5 Гутірка: Ми потрібні, 21·00 Симф. конперт, 22·00 Рекдям. конперт, 22·15 Конперт малої орхестри.

Вівторок, 4. червня 1935.

6.30 Ранішня авд., 7.50 Практ. вказівки, 8.00 Авд. для новобранців, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Метеорольогічні вістки, 12.05 Мала орх., 12.60 Хвилинка для жінок, 12.55 Полудн. дзенник, 13.05 З польської преси — із гр. пл., 13.50 З ринку праці, 13.55 Експорт, 14.00 Р. Штравс „Із життя героя" симф. поема з гр. пл., 15.35 Біржа, 15.45 Концерт, 16.30 Листи від дітей, 16.45 Сп. ресіталь, 17.00 Скринька ПКО, 17.15 Орхестра, 17.50 Шахи колись і сьогодні, 18.00 Офенбах: Казки Гофмана з гр. пл., 18.15 Театр. фраґм., 18.30 Реклям. конперт, 18.45 Музика з гр. пл., 19.15 Акт. гутірка, 19.25, 19.29 Спорт. вістки, 19.35 Бетовен: Соната ас-дур оп. 26 із жал. маршем, 19.50 Діти вулиці, 20.00 Музика з гр. пл., 20.12 Конперт із наг. 125 уродин Шумана, 21.00 Веч. дзенник, 21.10 Зїзд Морськ. Ліги в Гдині, 21.20 У бер. конперт, 21.45 Мала орх., 22.30 Бюро студій розмовляє зі слухачами, 22.45 Музика з гр. пл.

ОГОЛОШЕННЯ.

Новітня робітня обуви Івана Івасівки при вул. Личаківській 18, виконує найновіші зразки мужеської, люксусової обуви. Спеціяльність ортопедична обувь. 1580 16—30

ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ „ДНІСТЕР"

Білянс на день 31. грудня 1934 року.

	ЧИННИЙ СТАН.	Обезпечення від огню зол.	с.	Обезпечення від крадіжки з вломом зол.	с.
I.	Каса	36.195	75	1.143	23
II.	Кредитові інституції	35.644	26	39.120	57
III.	Вартісні папери з біжучими купонами	64.870	37	20.913	55
IV.	Недвижимости	352.792	38		
V.	Агенти	342.514	43	13.966	23
VI.	Товариства обезпечень	477.147	11	6.585	82
VII.	Инші довжники	33.781	50		
VIII.	Инші активa	30.000	—		
IX.	Канцілярні льокатн	377.095	06		
X.	Білянсовий недобір	104.213	22		
		1,854.254	08	81.629	40

	ДОВЖНИЙ СТАН.	Обезпечення від огню зол.	с.	Обезпечення від крадіжки з вломом зол.	с.
I.	Власні фонди Товариства	960.073	09	33.965	93
II.	Капітал основний			30.000	—
III.	Фонд обезпечеиеаий	261.018	94	7.249	25
IV.	Технічні резерви	25.352	20	3.350	—
V.	Фонди на амортизацію вартости недв.	27.356	72		
VI.	Агенти	30.373	30	5.821	13
VII.	Товариства обезпечень	34.674	18	70	25
VIII.	Невплачені податки й оплати	7.471	59	444	57
IX.	Инші пасива (ріжні фонди)	107.878	12		
X.	Каущї	377.095	06		
XI.	Фонд пенсійний	22.960	58		
XII.	Білянсова надвижка			727	57
		1,854.254	08	81.629	40

Рахунок зисків і страт за 1934. рік.

	Зиски.	Обезпечення від огню зол.	с.	Обезпечення від крадіжки з вломом зол.	с.
I.	Чистий дохід з маєтків Товариства	23.995	69	4 110	18
II.	Зиск на курсі чужих валют	1.964	63	989	14
III.	Инші зиски, необняті подрібними рах.				
	1) ріжниця курсу на варт. паперах з фонду на ріжницю курсу	3.406	—	1.121	63
	2) ріжниця курсу: а) з резерви премій	198	86	32	05
	б) з резерви на невипл. шкоди		36		
	3) відписані претенсії з давніше відписаних			343	15
	4) з резерви на сумнівні належн.			1 030	69
	5) зиск на проданих недвижимостях	123.295	73		
IV.	Білянсовий недобір	104.213	22		
		257.077	48	7.626	86

	Страти.	Обезпечення від огню зол.	с.	Обезпечення від крадіжки з вломом зол.	с.
I.	Білянсовий недобір у звітовому році на рахункові обезпечень	139.673	66	6.867	24
II.	Страта на курсі чужих валют	199	22	32	05
III.	Инші відписи й страти необняті подрібними рахунками:				
	1) відписано з вартости недвижим.	3.528	—		
	2) відписано на резерву на сумнівні належности	92.717	53		
	3) ріжниця курсу на варт. папєрах	3.406	—		
	4) відписано нестягаємі претенсії	17.553	07		
IV.	Білянсова надвижка			727	57
		257.077	48	7.626	86

Львів, дня 30. травня 1935. р.

ДИРЕКЦІЯ:
Володимир Децикевич, Інж. Юліян Мудрак, Ярослав Колтунюк.

КОНТРОЛЬНИЙ ВИДІЛ:
Остап Луцький, Михайло Стефоніяський, Д-р Кость Левицький,
Бухгальтер: І. Моров.

Покриття білянсового недобору відділу обезп. від огню (§ 57. стат.) зол. 104.213·22 з капіталу запасного відділу обезпечень від огню.

Розділ білянсової надвижки відділу обезпечень від крадіжки з вломом зол. 727·57 До капіталу запасного відд. обезпеч. від крадіжки з вломом ціла надвижка по думці § 55. т. б. статута.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10

Ч. 145 (14.043). Львів, вівторок 4. червня 1935. Pocztową opłatę opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щади. 504.060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічне 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

† Андрій Чайковський.

* 15. V. 1856 — † 2. VI. 1935.

ЖИТТЯ І ПРАЦЯ.

У вчорашній наоспіх складеній згадці про смерть сеніора галицьких письменників не мали ми ні часу ні місця подати точні дані про життя і працю А. Чайковського.

Уродився він 15. травня 1856 р. у Самборі. Першим його вчителем був дяк із села Гординя-Закуття, де тоді жили його батьки. У 1877 р. скінчив гімназію в Самборі. Ще на гімназійній лавці зробили на нього величезний вплив поезії Шевченка, прокинувши в ньому літературний хист. У гімназії належав до потайного товариства „Студентська Громада", що підтримувала тоді зв'язки з іншими такими товариствами у Львові, Тернополі, Станиславові та Бережанах. А. Чайковський заснував самбірську „Громаду" при співпраці М. Мальчевського.

Скінчивши гімназію, вступає на рік до війська і вписується на фільософічний факультет. У 1878 р. стає урядовцем „Просвіти" у Львові та вписується на правничий факультет; у „Просвіті" працює до 1882 р., коли покликують його до війська з його полком, що їде до Босні, де вибухло повстання босняків. Враження з тієї виправи зібрав він у своїй книжці „Спомини зперед 10 літ", що вийшли у „Ділі" 1891 р.

Адвокатську канцелярію отворив А. Чайковський у Бережанах і там розвинув живу громадську діяльність. Перше своє оповідання „Образ гонору" написав для „Просвіти". Ось спис головних творів А. Чайковського: „Вуйко" у „Зорі" 1895 р., „Бразилійський гаразд" 1896 р., „Кураторія" у „Ділі" 1897 р., „Рекрут", оповідання у „Ділі" 1897 р., „Олюнька", оповідання з життя ходачкової шляхти, Львів 1895 р. (Бібліотека „Діла"), „В чужім гнізді", повість з життя ходачкової шляхти, Львів 1896 р., „Оповідання" (Українсько-Руська Видавнича Спілка, 1904 р.), „З ласки родини", 3 частини, Львів-Чернівці, 1910-1911 рр., „Оповідання", „Малолітній", повість з життя малоземельної шляхти, вид. Бистриці, Станиславів, 1920 р., Історичні оповідання: „З татарської неволі", „Одарка", „Віддячився", „За сестрою", „На уходах", 2 томи, „Побратими", „Панич", повість з галицького життя, Львів 1927 р., „Не було виходу", „Історія одної парцеляції", оповідання з галицького життя, Львів 1927 р., „Корніенко", іст. повість, I—III томи, 1929 р., „До слави" 1929.

А. Чайковський був першим головою заснованого 10 літ тому „Т-ва письменників і журналістів ім. І. Франка" у Львові і став першим його почесним членом. З ментом оснування Союзу Українських Адвокатів став головою Делегатури СУА в Коломиї.

Як громадський діяч брав А. Чайковський якнайживішу участь у наших політичних організаціях, у просвітних і культурних установах, перебираючи скрізь ініціятиву у свої руки. Визначувався громадською сміливістю та рішучістю, не дивлячись на те, чи при обороні своїх поглядів не наробить собі ворогів. Його незалежну думку вміли цінити навіть вороги.

ПИСЬМЕННИК НА ГРОМАДСЬКІЙ РОБОТІ.

Відійшов від нас письменник, що в нього літературна праця була якнайтісніше звязана з громадською. Не тільки тому, що першим обов'язком літератури вважав він службу суспільним потребам, але й тому, що вся його вдача і зацікавлення тягнули його до громадської роботи.

А. Чайковський нагадує нам покоління наддніпрянських письменників з доби Нечуя-Левицького та М. Старицького — тип у нас рідкий, майже не галицький. Мав він у собі щось козацького у вигляді та в поведінці, войовничого, *щирого і бадьорого*. У часі, коли почав він писати, галицька література теж стояла під непереможним впливом суспільних ідей, що нагадували письменникам потребу давати твори для якнайширшої маси — розбуджувати національну свідомість, відроджувати ясні моменти забутої бувальщини. Але разом із суспільними ідеями, проходили теж нові літературні течії та гасла. Франко, *що так сильно* відгукувався на суспільні ідеї, дав своїми творами доказ, як ріжно можна їх розуміти та відтворювати у літературній формі.

Для А. Чайковського літературна праця залишилась на все життя громадським обовязком у дослівному розумінні. Ще в цих часах, коли адвокатура була одною з найдохідніших професій, занедбував він її систематично для повістей та оповідань, що не сходили ніколи з його адвокатського бюрка.

У першій добі своєї праці дає він легкі оповідання, гуморески, побутові повісті з життя ходачкової шляхти. Всі вони визначаються живою обсерваціею, гумором і здоровим поглядом на життя; це приємна лектура, що не томить і вміє підтримувати увагу читача оповідною інтригою. Читачі цих перших його книжок жалують і досі, що він покинув суспільну сатиру та суспільну хроніку з галицького побуту для історичних повістей.

Історична повість притягала А. Чайковського з думкою відобрати нашій молоді з рук чужу книжку. Приклад Крашевського та Сенкевича не залишився без впливу. Лектури для широких мас мали ми в Галичині так мало, що батьки вихователі та організатори читалень мусіли допомагати собі популярними розвідками та звичайною педагогією, дуже мало привабливою.

Коли А. Чайковський раз рішився заповнити прогалину у виховній літературі, постановив цій присвятив усе своє життя. Треба подивляти його скромність і працездатність у цьому ділі. Пишучи, не уявляв він себе ніколи у лавровому вінку ані не потішав себе, що зможе жити з повістей, хоч і яких популярних. Сучасности бракувало свіжішої крови і за нею шукав Чайковський у нашій минувшині.

Цей вічно здоровий, зрівноважений діяч, що мав час і на засідання, і на комітети, і на зїзди, і на подорожі в організаційних справах, любив усе просте, ясне, добре передумане. Його історичні постаті та інші дієві особи — це не поетичні зяви або нереальні марева, а люди з крови та кости, не дуже далекі від тих, що їх подибуємо щодня.

А. Чайковський не намагає фантазією там, де іншим авторам рветься нитка фабули і коли вони приневолені допомагати собі ліричними вставками. Він має завсіди ясно зарисований плян і знає, чого хоче. Найцінніші в його повістях діяльоги — живі, гострі, часто з великою дозою гумору. В них відчуваємо полеміста та правника, що має завсіди готовий живий аргумент і льогічним доказом уміє приперти противника до стіни.

Праця А. Чайковського наводить на думку неодне порівняння з літературною працею інших галицьких письменників, що дуже скоро закінчили її, гнічені обставинами або розчаровані, що не мали вже за життя сподіваних успіхів. Саме у тих роках, коли більшість наших письменників замовкала або припиняла свій розмах, Чайковський у розквіті зрілого віку починає якраз якнайживіше працювати. Здоровий критичний хист не дозволяв йому виходити по-

Всі розумні мами і господині порадять своїм дітям і своїй домашній прислузі складати свої ощадности на **премійні книжечки**

в Кооперативному Банку „Дністер"

ЛЬВІВ, вул. РУСЬКА ч. 20, на які по році можуть припасти нагороди від 25—100 зол.

за межі свого таланту і запускатись у ті жанри та форми літератури, в яких почував би себе ніяково. Писав він як говорив та оповідав у приватному житті — віддаючи свій життєвий досвід літературі, що розливалась у громадсько-освітній праці.

м. р.

ЖАЛІБНЕ ЗАСІДАННЯ РАДИ Т-ВА ПИСЬМЕННИКІВ І ЖУРНАЛІСТІВ.

На вістку про смерть свого першого голови і почесного члена д-ра Андрія Чайковського Рада Т-ва письменників і журналістів ім. І. Франка у Львові зібралася в понеділок 3. ц. м. в год. 12. ополудне на жалібне засідання. По промові голови Т-ва ред. Р. Купчинського і вшануванні памяти покійного 1-хвилинною мовчанкою Рада рішила видати клепсидри з повідомленням громадянства про важку втрату та вислати свого голову на похорони до Коломиї.

Клепсидри на мурах Львова появилися також від Т-ва „Просвіта", на домі якої висить на знак жалоби чорний прапор.

На сході мир.

МУКДЕН, 3. 6. ПАТ. Начальна команда квантунської армії повідомляє, що на приказ японського міністра війни всі військові дїлання у здемілітаризованій смузі мають припинити, начинаючи від год. 18. дня 1. червня. Далі нач. команда квантунської армії подає, що китайські повстанці частинно вже покинули здемілітаризовану смугу

Фабрика хемічних виробів

О. Левицька і С-ка

У ЛЬВОВІ, вул. КОРДЕЦЬКОГО ч. 51.

Телефон 60-04. ПКО. 503-881

поручає власні вироби найкращої якости

Пасту до взуття „Елєгант" терпентин.
Пасту до взуття „Елєгант" воскову
Пасту до підлоги „Французька маса"
Віск комбінований до підлоги
Вазелїну до шкіри

Синку до білля

1387

помадкову і коронову

Шварц до чобіт. — Віск шевський. — Смолу шевську.

З приводу десятиліття
Лугової Організації.

Неначе осторонь від нашого вередливого щоденного життя розвиває в затишші свою конструктивну й багатонадійну працю Лугова Організація. Бореться вона з незаслуженими моральними ударами від частини рідного громадянства та ще тяжчими матеріяльними злиднями. Вірять у дійсну вартість тільки власних внутрішніх сил і досягнень. Вірить, що тільки та група чи покоління українського народу поверне колесо історії, що зможе самотужки зорганізувати національні сили народу та здобутися на найвищі жертви праці й життя для рідної батьківщини.

Про Лугову Організацію знає наше громадянство небагато. А те, що „знає"... краще, щоб і не знало! Знає наш громадянин „Луг" із непристойних пашквілів на лугових провідників, із невідповідальних наклепів, із підозрінь. Інсинуацій і... цим заспокоює своє громадянське сумління! Бо наш політично невироблений громадянин найчастіше тим і вдоволений, якщо знає найменше правди про справи, що сягають у саму кров нашних національних питань.

Киньмож на цьому місці жмут світла правди на цю національну організацію, що тоне до самозабуття в атмосфері сірої творчої праці буднів з високими ідеями в серцях і на устах та великою свідомістю відповідальности за свої вчинки й долю народу перед його історією.

Лугова Організація вродилася з непропащої сили нашої геройської традиції недавнього минулого. З традиції Січового Стрілецтва!. „Луг" — це спортова організація, що ставить своїм завданням плекати в молодого дорослу його фізичні й духові сили та вести його шляхом організованости, дисципліни й послуху. В дійсності-ж наші сучасні луговики (-чки) — це носії ідеалів і мрій тих, що пам'ятають і Маківку, і Лисоню, і Крути, і тугу золотоверхого Києва, і трагедію чотирокутника смерти!

Провідники Лугової Організації подекуди мрійники й поети, але разом із тим люди з тверезим, практичним розумом. Вони зрозуміли вже давно, що сам пієтизм для геройської традиції нашого недавного минулого, сама свята пошана для пам'яток учасників визвольних змагань, саме захоплення стрілецьким мистецтвом чи піснею не виведуть українського народу на ясний шлях незалежности, державництва. Вони зрозуміли, що українському народові треба дати нових носіїв січових ідеалів, треба підготовити нові кадри героїв — не слів, але жертвенних, організованих чинів.

У цьому напрямі веде Лугова Організація свою національно-виховну працю. Вчить своїх членів чесно й реально думати та поступати в дійсному житті; вчить любити будучі вчинки та відкидати руйницькі, анархічні експерименти; вчить своїх членів дивитися критичними очима на всі явища суспільного й політичного життя та відрізняти самостійно правду від неправди, добро від зла. Заставляє їх при щоденній сірій праці вчитися ставити національні інтереси вище особистих, громадські перед індивідуальними.

Найбільша може заслуга Лугової Організації в тому, що вона поставила собі найвищою виховною ціллю — засвоювати своїм членам національні інстинкти, думання і світовідчування. На власній, рідній традиції та на зразках сучасних державних народів намагається вона познайомлювати їх із найдоцільнішими засобами й методами національного будівництва. Таким чином думає вона підготовити нові кадри молодого українського громадянства, що зможе все й усюди відчувати, думати та працювати для української нації. Розуміється, спеціяльної якоїсь політичної пропаганди Лугова Організація серед своїх членів не веде, але створює таку атмосферу щоденної праці, що в ній повинні виховуватися громадяни патріоти.

Вся дотеперішня тактика й метода праці Лугової Організації йшла послідовно по лінії цієї ідеольогії!

Нині в десятиліття своєї роковини „Луг" повинен бути гордий. Під його національними прапорами обєдналися вже десятки тисяч нашої селянської й робітничої молоді. В останніх часах починає й наша інтеліґенція жвавіше цікавитися „Лугом". Вона зодягнена не тільки в зверхній лугівий однострій. Її звязує міцно також внутрішня духова сила — любов ідеалу, любов батьківщини та бажання послужити їй своєю організованістю, дисципліною й послухом!*)

*) ВІД РЕДАКЦІЇ. — В найближчих днях подамо основніший оглях розвитку Лугової Організації на основі автентичних матеріялів, оголошених у „Вістях з Лугу".

Замах на президента Уругваю.

ЛЬОНДОН, з. 6. З Монтевідео повідомляють, що на президента Уругваю Терру виконано замах. През. Терра був присутній на кінних перегонах, спеціяльно влаштованих з нагоди приїзду президента Бразилії д-ра Варґаса. Коли обидва президенти йшли до буфету, до Терри підійшов його політичний противник з незалежної народньої партії Ґарція і вистрілом з револьверу, ранив президента легко в ногу. През. Терра сам зловив замаховця та відібрав йому зброю. Ґарція хотів у вязниці позбавити себе життя, але це йому не вдалося. През. Терра, перервавши раду, взяв участь у вечірнім бенкеті на честь президента Бразилії.

Франція за стабілізацією валюти.

РАЙМС, 3. 6. ПАТ. Вчора у Раймс святкували традиційне „свято вина". На це торжество приїхав президент Лебрен, який у своїй промові підкреслив, що Франція рішена боронити засади стабілізації валюти, без якої торговельні трансакції не можуть відзискати давної сили. Франція готова почати розмови, щоб оживити міжнародні торговельні обороти.

Большевики розбудовують летунство.

ПАРИЖ, 3. 6. ПАТ. З Москви повідомляють, що секретар центрального виконавчого комітету Уншліхт, промовляючи на зборах інжинірів і техніків, заявив, що Совітський Союз будує тепер 8 зовсім нових типів легких літаків, з яких чотири будуть готові вже на початку червня.

Німецький міністр справедливости про стерилізацію.

БЕРЛІН, 3. 6. ПАТ. Німецький міністер справедливости др Франк, промовляючи у Кеніґсбергу на зібранні нац.-соц. провідників організації німецьких правників, між іншим обговорив розпорядок про стерилізацію. Міністер підкреслив значіння стерилізаційного закону в акції очищування нім. нації. Міністер візвав усіх правників, щоб подрібно поінформували німецьке населення про значіння цього закону, який зродився виключно з любови до німецького народу. Потім міністер говорив про судову процедуру, яку треба зреформувати. В ділянці права треба загострити санкції проти злочинности.

—o—

М. ВОЗНЯК.

Невже невідомий поет з-перед Шашкевича?

Перед своєю смертю передав львівський купець Михайло Димет одному з львівських українців польський рукопис п. з. „II. „Ruś galicyjska". В українському перекладі надрукувало текст рукопису „Діло" з 1892 р. в фейлетонах чисел 26, 28—30, 32, 34, 35, 38, 40, 41 п. з. „Молода Русь в роках 1860—1866". Збиваючи абсурдний погляд у декого з поляків, що в східній Галичині створив Стадіон українську справу, писав автор польського рукопису між іншим осьтаке:

„Уже 1834 року видав Йосип Левицький свою українську (руську) граматику по-німецькому. Лозинський видав „Ruskoje wesile" польськими черенками. Найдужче поштовхнув той рух Маркіян Шашкевич, переслідуваний за це австрійським урядом. (Свої поезії мусів дати друкувати аж у Буді). Писали й друкували брошурками вірші Левицький і Мох. А коло 1840 року о. Могильницький як вихованець семінарії виголосив прилюдно свій вірш „Колись русин з-перед віка". Писали Устіянович, Головацький, Вагилевич, а Зубрицький і Добрянський почали заходитись коло історії Руси. **Давно-давно перед ними укладав поезії пречудної красоти й простоти о. Лісковацький, бо ще перед роком 1830. — о. епископ Сйгурський хотів велїти друкувати їх по смерті автора, та саме цілий збірник згорів при пожежі й пропав навіки. Полишились тільки деякі чудові пісні ураз з арією укладу самого о. Лісковацького.** В 1846 році видали рід альманаха „Вінок" — одну частину, а за рік другу, де вже бачимо споре число письменників. У 1847 році задумували вже видавати часопис у Львові в українській мові. Отже був рух давно перед Стадіоном"...

Перекладач рукописного тексту для „Діла" мав слушність, признаючи одержаний від Димета рукопис за другу частину тієї цілости, першу частину якої надрукував **„Przyjaciel domowy"** з 1867 р. в чч. 6—12 п. з. **„Pogląd historyczny na sprawę ruską pod rządami austrjackim i rosyjskim. I. Ruś zakordonowa"**. Гірше стоїть справа з його твердженням, що рукопис „походить безперечно з пера котрогось діяча з Молодої Руси". Автор такого твердження або не читав першої частини „Історичного погляду на українську справу" в **„Przyjacielu domowym"**, або не звернув уваги на слова: **„Jeden z tej szlachty, przyjaciel mój osobisty, autor broszury „Podole Wołyń i Ukraina"** (с. 76), себто під таким заголовком у Львові в 1862 р. виданої брошури Стефана Бушанського.

Хто був автором статті, розкриття цього належить до майбутнього. Певне, що він був шляхтичем, еміґрантом із-поза галицького кордону, а далі, що автором не був Павлин Свенціцький. Останнє можна говорити на підставі замітки в четвертому зшитку **„Sioła"**, яке редагував Свенціцький, а саме: „Чого може найменше треба було сподіватись, — це сталося: **„Przyjaciel domowy"**, той невичерпаний порадник у всіх семейних і господарських журбах приніс своїм читачам, що привикли шукати в ньому „певних" засобів на магнітки, кінські залози або скаженину, широку історичну розвідку п. з. „Закордонна Русь". — У цій розвідці, відчитання якої поручаємо публіці, находимо неодну цікаву подробицю, яка також може послужити до прояснення української справи в Галичині. — Чому річ такого поважного змісту надрукована в найнеповажнішому часописі? — **„Przyjaciel domowy"** з статтею „Закордонна Русь" виглядає як церковний слуга, що взяв на голову мітру пралата". Може заразом виясню є ця замітка й причину, чому не появилась друком друга частина статті невідомого шляхтича, а саме про „Галицьку Русь", яку в скороченому перекладі надрукувало „Діло" з 1892 р.

Порушена справа авторства статті не є без значіння для ходу думок у цих рядках. Коли галицький автор міг захоплюватись і якимсь язичієм, закордонний автор, клав натиск на справжню народню мову й український напрямок, якщо розуміти під цим національну окремішність. Словом, захоплення автора віршами невідомого Лісковацького лучать у собі й поетичність і народню їх мову.

В наведеній вище цитаті звертає увагу добра поінформованість автора про культурний рух українців перед 1848 р. у Галичині. Не дописала йому тільки память у наведенні першого рядка вірша Антона Могильницького „Згадка": він назвав: „Колись русин з-перед віка", а дійсно вірш починається: „Колись русин з-під Бескидів". Згадка, що єпископ Іван Снігурський задумував видати збірник віршів Лісковацького по його смерті, промовляє за за тим, що автор був священником. Єпископ Снігурський помер 1847 р. Таким робом тут може бути мова або про Миколу Лісковацького, пароха Лісковатого устрицького деканату, або про Василя Лісковацького, пароха Гаїв у Дрогобиччині. Микола Лісковацький народився 1781 р., висвятився 1807 й помер 1836 р., а Василь уродився 1791 р., висвятився 1819 й помер 1843 р. Кого з них двох мав на думці автор рукописної статті, перекладеної в „Ділі" з 1892 р., можуть вияснити родинні традиції й у першій мірі єпископський і капітульний архів у Перемишлі.

Чи знайдеться хтось, хто в це питання внесе трохи світла?

Совітська шпигунська система.

НЮЙОРК, 10. травня. (Вл. кор.). В 6-ій статті Р. Г. Сангера, поміщеній в „Нюйорк Джернал" займається автор основно положенням американських робітників в Совітах і каже, що цих робітників заманюють туди підступом і багато з них попадає там у лапку. Коли зійдуть на нужду, а їм „хтось" вкраде американський пашпорт, вони не можуть вже звідтам видістатись і пропадають разом із російськими робітниками. Сангер розбирає методи совітського шпигунства для закриття правди. Цю систему характеризує Сангер так: „Ще ніколи в історії світа не було так високо розвиненої техніки, придуманої для гноблення більшости населення. Ця зручна та безоглядна техніка дала Совітам спромогу закрити найбільшу катастрофу голоду в модерній історії не перед світом, але й перед населенням Росії, доки вона не покінчилася".

Дехто з американців не вірить, щоб це було можливе — каже Сангер. А прецінь воно так є! Це робиться через червону армію, поліцію ОГПУ та комуністичну партію. Партія виродилася в найбільш рафіновану систему для затримання влади. Добрі місця запевнені лише комуністам. Вибирається найздібнішу молодь і її заправляється оправдувати найгірші злочини, сповнені в ім'я революції. Півтретя міліона комуністичної молоді стали орудям безоглядної влади над 165 міліонами населення.

Найбільш розвинена шпигунська система, що сягає в кожну ділянку життя. Позатим є ще Сибір. Це такий пострах, що навіть примираючий робітник збирає ще рештки сил, щоб туди не попасти. В 10 більших таборах праці на Сибірі померло 40 відс. з голоду, недуги, виснаження. Щоби страшити людей, совітський уряд перевозить часом через якесь село над залізничим шляхом кілька вагонів засланців. Це такий пострах для мешканців, що вони не можуть його забути.

Весною 1933 р. в однім заводі померло 12 відс. робітників. Продукція впала. Москва вислала авідунів, управителі викручувалися, аж один урядовець заводу сказав, що це через голод. Зате цього урядовця позбавили його праці, й дали на спід, до найгірших упосліджених робітників.

Чужих кореспондентів, або чужинців, що хвилево перебувають в Совітах, застрашують чим іншим. Дають їм до помочи добрих дівчат, а коли чужинці хочуть опісля писати правду, агенти ОГПУ грозять чужинцям, що їх вірну служницю покарають за те, що то від неї дістали такі інформації. Чужинці, щоб ратувати нещасних від нехибної смерти, мовчать. Російські піддані, коли виїдуть за границю, залишають в застав урядові свою родину, як забезпеку, що вони не будуть писати ні говорити правди. А американських інжинірів, що виїздять з Росії, вони клевечуть як нездарів, коли ті хочуть щось написати про неможливість утопійних планів совітської системи.

Телефон є все підслухуваний. Сангер змінив раз чотири рази мову в часі розмови і за кожним разом телефон переривано, знак, що спрямовано підслухування до іншого департаменту. Коли він почав говорити по абісинськи, а такого департаменту там не було, телефон цілком відтяли. Туристів возять лише там, де все приладжено наперед як на сцені.

Як виглядає самоуправа у Тернопільщині?

Вибори до повітової ради у Тернопільщині.

Вибори до повітової ради в тернопільському повіті вже укінчені за виїмком настасівської волости, звідки внесено протест проти вибору нашого кандидата о. Яримовича, пароха в Настасові. Повітова рада в Тернополі буде складатися з 32 радних по двох з 15 волостей і з місточка Микулинці. До цього прийде ще 6 членів повітового виділу — отже разом буде 38 членів повітової ради під проводом старости. Самоуправні вибори випали для нас в тернопільському повіті якнайгірше. При виборах до громадських рад діялися найріжнородніші історії, тому у цілій низці промад з українською більшістю або з дуже поважною скількістю українського населення ми зовсім не маємо ніякого представництва. Проти здовживань внесено всюди виборчі протести з наведенням фактів і свідків, але староста Маліцький не признав ніодного протесту. Так фатально як у тернопільському повіті, не випали вибори до громадських рад ні в одному повіті у Східній Галичині. Не помогли пілковито особисті інтервенції в справі виборчих протестів у старости Маліцького.

Маючи майже всюди абсолютну перевагу у громадських радах, або навіть повних 100 відсотків напр. у Байківцях і т. д. з українською перевагою населення, поляки перевели відповідно і вибори до волосних рад. На 15 волостей українці здобули поважніше число тільки у волостях Бірки Великі. Настасів і Янківці і тільки там була можливість вибору одного повітового радного. В інших 12 волостях нема у волосній раді ні одного українського радного, або по одному чи двох. Війтами у всіх волостях є виключно поляки, а таксамо тільки виключно поляками обсаджено місця урядовців у волостях. Не маємо теж і своїх лавників за винятком двох чи трьох волостей (по одному). Солтисами є теж у великій більшости поляки так, що ціла сільська самоуправа в тернопільському повіті, з перевагою українського населення, опинилася у польських руках завдяки відповідній систематичній акції тернопільського старости, що безнастанно автом об'їжджав повіт і особисто всюди пильнував висліду виборів. Як це для нас випала ця особиста старостинська інтервенція по селах — вже сказано вище. Йшла акція згори, щоби до громадських і волосних рад не вибирано українських інтелігентів, а де такі кандидати знайшлись на листі, там ті листи найчастіше уневажнювано напр. при волосних виборах в Янівці. Від 1. квітня ц. р. нові волосні управи обняли урядування і у волосних урядах засіла ціла хмара волосних урядовців поляків, що будуть творити незнану досі в Галичині сільську бюрократію. Очевидно зростуть кількакратно в порівнанні до теперішніх кошти самоуправної адміністрації, що вже наглядне з ухвалених волосних бюджетів.

Як сказано, тільки у трьох волостях на 15 тернопільського повіту була для нас можливість вибору по одному повітовому радному. Так було у Бірках Великих. Там поляки мають 16 голосів (12 радних і 4 членів управи), а українці 9 (8 радних і одного лавника). Вибір українського кандидата був певний. Наші радні зголосили кандидатуру бувшого соймового посла п. Антона Кунька, господаря в Чернилеві Руськім і члена волосної ради. Польська більшість хотіла за всяку ціну не допустити до вибору п. Кунька — була тенденція взагалі не допустити до повітової ради ніодного українця — і перші вибори саботувала. Ті вибори відложено і в міжчасі була делегація під проводом посла д-ра Ст. Барана у воєвідському уряді в Тернополі, де сам кандидат представив цілу справу. Польська сторона робила усі можливі заходи, щоби приднати для себе два наші голоси, або щоби два наші волосні радні остали дома і не прийшли до голосування. Тоді була можливість повалення кандидатури п. Кунька і евентуального вибору другого поляка. Наші не далися взяти на обіцянки, як теж не далися залякати. В середу 29. травня ц. р. приїхав на вибори староста Маліцький і по конференції з п. Куньком і поляками велів відбути вибори. Всі наші члени волосної ради (9) явилися до голосування і до протоколу подали кандидатуру п. Антона Кунька. Поляки зголосили кандидатуру дідича з Чернилева Мазовецького п. Подлевського. Супроти цього, що зголошено тільки дві особи, без голосування проголошено їх вибір на радних до повітової ради, а усі присутні зреклись права вносити протест проти тих виборів.

Дуже можливо, що о. Яримович не буде вибраний при повторних виборах в Настасові. Проти нього виступає і агітує проти нього місцевий солтис Іван Бичек, колишній комунізуючий сельроб і головий кандидат на сенатора з листи Сельроб-лівиця ч. 19 в 1928 році, що накоїв лиха в громаді, поширюючи там комунізм серед молоді. Кількох зі звербованих ним молодиків арештовано свого часу і вони навіть відповідали перед судом. Нині він виконує накази влади на 105 відс. і проявляє власну особливу ревність, щоби нам шкодити на кожному кроці. Отже не виключене, що на 32 повітових радних ми будемо мати тільки одного радного (п. Кунька), якщо вибори в Настасові випадуть для нас некорисно, а з других волостей не виберуть нікого.

Невдовзі відбудуться вибори шістьох членів повітового виділу. Одно місце на наше конто староста хоче дати дотеперішньому наказному членові повітового виділу п. Петрові Цебровському, греко-католикові, власникові фільварку в Романівці, відзначеному недавно золотою медалею заслуги для Польщі. Є це близько 70-літній схорований немічний старець, що з немочі і старости навіть оглух і він був би очевидно тільки номінальним членом повітового виділу, якщо справді цей вибір прийняв би.

Так представляється сьогодні самоуправна ділянка у тернопільському повіті, одному з найбільше активних наших повітів у Східній Галичині.

Пів міліона шпигунів в Европі.

НЮ ЙОРК, 15. травня. (Вл. кор.) „Новое Русское Слово" приносить допис із Фінляндії про відкриття великої шпигунської організації на цілу Европу. Дописувач І. С. каже, що перед европейською війною завданням шпигунів було діставати вісти про воєнні укріплення та плани, а тепер вони займаються цілком іншими розшуками. Для них важне знати, з чого складається який метальовий матеріял, яка є конструкція мотора при автомобілі, які є і над чим працюють хемічні лабораторії по фабриках. Про все те пише фінляндська газета „Гельсінскін Саномат". Вона також каже, що в Европі є тепер цілі мільйона шпигунів, між ними 300.000 жінок. Ті вісти припадково вийшли на яву через славну шпигунку, Лілію Освальд, звану „Зеленим Сфінксом".

Жінки-шпигунки працюють всюди: по бюрах, по фабриках, по ресторанах. Між ними є молоді дівчата, але є й старшихи. Жінок вживають тому, що вони хитріші від мужчин. Хоч іноді вони мають до розпорядження великі гроші, то дуже часто не дбають за гроші, а більше займаються шпигунством з цікавости. Це професійні шпигунки і тому більш небезпечні ніж ті, що працюють за гроші.

Вибір козацького отамана.

НЮ ЙОРК. 15. травня. (Вл. кор.) Донські козаки, що розбрилися після большевицького перевороту по цілому світі, приготовляються до вибору свого отамана. Вони рознесені в 19 краях і всюди відбудеться голосування. Отаманом на Америку є тепер полк. Петро Антонович Аврамів, що має під собою біля 300 козаків у Злучених Державах. Тепер він є шефом у Ню Йорку. В розмові з кореспондентом „Геральд Трибюн" Аврамів заявив, що вони хочуть відбудови якогось постійного ладу в Росії, але головне їх завдання знищити большевизм. Кореспондент завважав, що Аврамів говорив по російськи з українським акцентом. Крім донських козаків живуть ще в Ню Йорку кубінські козаки, але вони тримаються окремо і не беруть участи у виборі козацького отамана. Місцевим отаманом кубанців у Ню Йорку є сот. Петро Гулдів. Він належав колись до армії Врангля, а тепер є дверником мешкального будинку при 42 вул.

Присилайте передплату!

Свято культу традиції.

Десятиліття Товариства Музей Визвольної Боротьби України у Празі.

Прага, 30. травня 1935.

Святочною Академією і виставою експонатів українці у Празі святкують ювилей найбільш улюбленого свого Товариства. Минуло десять років з того часу, коли наші емігранти, б. військовики, дали почин до заснування цієї культурної установи, де найшлиб приміщення святі для кожного українця памятки наших визвольних змагань.

Ще перед визначеною годиною з усіх кінців Праги і з провінції починають сходитися українці до великої університетської салі на Береговій вулиці. Перед дверима салі — черга. Представники організацій передають секретаріятові свої привіти та складають скромну лепту — ювилейний дар Т-ву на Український Дім у Празі. Одні намагаються не відстати від других. Бідне з бідних товариств Мистецька Студія цим разом веде перед: складає свій дар у сумі 300 чк.

Саля прикрашена мистецькими плякатами з закликами до дальшої жертвенности. Ці заклики відносяться не тільки до присутніх, які в міру своїх сил уже виконали свій національний обовязок, але й до всього культурного та організованого громадянства, що, як видно з масових привітів, бере участь у цьому святі.

Святочну академію відкрив голова Т-ва **академік С. Смаль-Стоцький,** промовою, в якій ясував історичний розвиток боротьби українського народу за його життєві права, починаючи з княжої доби аж до кінця світової війни, коли то повстала наша держава...

Щоб остання наша визвольна боротьба не лишилася на марно, щоб залишила слід у душах українців, повстав у Празі Музей ВБУ. „Перший раз — казав проф. С. Смаль-Стоцький — українська думка дозріла до такої культурности, що обєднала усе наше громадянство. Музей, де бережеться памятки наших визвольних змагань, є запорукою нашої волі. Де традиція завмирає, там заникає і культура. Нашою традиціею є Музей. Без музею наші культурні цінности затрачуються, або їх привласнюють собі чужинці та обертають їх у свідоцтво некультурности тої нації, яка їх витворила..."

Далі проф. С. Смаль-Стоцький привітав присутніх гостей-чужинців і представників українського громадянства, як і всіх українців на рідних землях і на еміграції, закликаючи його допомогти Т-ву довершити велике діло — будову Українського Дому в Празі.

Секретар Т-ва **проф. Сірополко** подав коротку історію розвитку Т-ва за 10 літ, при чім зазначив, що Т-во **Музей ВБУ. є установою культурно-науковою і понадпартійною.** За час свого існування Т-во мало досить клопотів матеріяльного характеру аж поки не прийшов зі своєю допомогою на утримання Музею меценат і патріот п. **К. Лисюк** з Америки. Впродовж останніх пяти років п. К. Лисюк покриває видатки за приміщення Музею, що досі дало близько 50.000 чк.

Заст. голови Т-ва **проф. А. Яковлів** здав звіт про збіркову акцію на будову Українського Дому. Він підкреслив, в якій мірі причинився до збільшення збірок і популяризації самої акції визначний український діяч і патріот п. **Я. Макогін. У збірці приймає участь усе наше громадянство:** старі і молодь, а навіть і діти; заможніші і ті, що перебувають на громадській опіці; пожертви вливають до каси грішми і натурою — позичка праці, барильце меду з Закарпаття... Парцелю під будову Т-во вже має.

Збіркова акція почалася 2. X. 1932. До кінця того року вплинуло 39 пожертв на суму 2.983.20 чк. 1933 р. 395 пожертв на суму 23.452.70 чк. 1934 р. пожертв на суму 63.360.86 чк. і за неповних пять місяців 1935 р. пожертв 452 на суму 46.460.03 чк. Коли до цього додати пожертву п. Я. Макогона 1200 ам. дол. (26.731 чк.) та відсотки, то досі **1828 жертводавців** пожертвувало суму 166.260.69 чк. Зголошених зобовязань Т-во має на суму 22.560 чк. Таким чином загальний стан виносить **188.820.69 чк.** (ок. 38.000 зол.)

Директор Музею **проф. Д. Антонович** подав короткий огляд тих цінних збірок, які хороняться в Музеї з таких відділів: військового, політичного, мистецького, культурного, пресового і т. д. Самих газетних назв Музей має 1277, які охоплюють українську пресу усіх континентів. Музей не користувався чужою допомогою. Живе і розвивається завдяки жертвенності українського громадянства. А через те — говорив проф. Д. Антонович — **Музей є ділом і власністю усього українського народу.**

Золоту і срібну книжку членів-жертводавців відчитав скарбник Т-ва **Є. Вировий.** Тут поруч себе записані наші чільніші громадяни-жертводавці з усього світа. Перше місце займає европейська еміграція, а відтак — Америка, Канада, Галичина, Буковина, Закарпаття, Далекий Схід, Аргентина, Бразилія, Палестина тощо.

З браку часу не відчитувано привітів. Їх наспіло стільки, що для їх прочитання й днини мабуть було мало. Секретар проф. С. Сірополко відчитав тільки список, від кого вони наспіли і з яким датком на ювилейний дар. Датки були різні; від кількох корон почавши, кінчаючи телеграфічним переказом з Америки на суму 155 ам. дол.

Після Академії відбулося урочисте відкриття виставки Музею ВБУ. Виставлена розмірно невеличка скількість експонатів з відділів військового, дипльоматичного, мистецького тощо. Влаштована вона з великим смаком і любовю. Публика, яка вщерть заповнила салю, почуває себе неначе на молитві у храмі. Пливуть солодко-болячі спогади. Не один виставлений предмет — цеж частина душі глядача...

На знак того, що в Мистецько-Промисловому Музею, який міститься напроти парляменту, відбувається українська виставка, коло будинку повівають жовто-блакитні барви.

Д. М-ч.

Засідання сойму.

ВАРШАВА, 3. 6. ПАТ. Маршал сойму д-р Світальський визначив пленарне засідання сойму на 6. червня ц. р. в год. 16-ій.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Подорож короля Юрія з великим воєводою Михайлом до Бесарабії відбулася, як пише румунська преса, в атмосфері великого ентузіязму населення. На станції Нова Соуліца десятки тисяч селян витало короля. Села, через які переїздив король прикрасили квітами і нац. прапорами. В багатьох місцевостях були тріюмфальні брами.

— Німецький посол у Боготі (в Колюмбії) впав жертвою нападу бандитів в околицях Боготи. Посла тяжко ранили, але його життю не загрожує небезпека. Уряд Колюмбії висловив по слові спочування. Бандитів зловили.

— В околицях Ленінграду здовж фінляндського, естонського й латиського кордону устійнили пограничну смугу, що місцями входить на 70 км. у глиб краю. Дістатись у ту полосу можна тільки за спеціяльними перепустками.

Приємна та цікава лектура

це збірка оповідань

ВАСИЛЯ СОФРОНОВА

ЛИПНЕВА ОТРУТА

Ціна: 1·40 зол., з пересилкою 1·70 зол.

Замовляти в Адміністрації „Діла" Ринок 10.

Ревізії й арешти в Равщині.

Дня 21. V. постерунок поліції в Гійчу перевів у неприсутнього дома секретаря кружка „Рідної Школи" *Притули Василя* ревізію. Підчас ревізії забрали у нього всі обіжники Повітового Кружка „Рідної Школи" і Філії Т-ва „Просвіта" та журнал „Шлях Нації". Тогож дня арештували Притулу на дорозі, як він вертався з Рави Руської до дому і відставили його до судових арештів у Рави Руській. Звідти по переведених доходженнях прокуратор звільнив Притулу і він дня 31. V. вийшов на волю. Поліція закидала Притулі, що він, переходячи дорогою в Гійчу в часі урочистости з приводу похорону маршала Пілсудського, нібито плюнув у сторону портрету маршала, який висів на шкільнім будинку (5 м. від землі). Це нібито зауважила 8-літня дівчина, донька постерункового Паліжа.

Дня 25. V. арештувала равська поліція на двірці в Раві Руській студ. *Возняка Володимира*, як він вертався від знайомих з Ульгівка. По двогодинному переслуханні на поліції в Раві Руській Возняк вийшов на волю.

В середу 29. V. вернувся з Берези Картуської м-р *Петришин Володимир*, канд. адв. з Угнова, вивезений туди ще 17. VII. 1934.

Повіт Рудки у світлі статистики.

На підставі загального перепису населення з 9. XII. 1931.

Поверхня повіту — 669.9 км. Всього населення 79.170, мужчин 38.129, жінок 41.041, на 1 км² живе 118.2 осіб. Міських гмін (волостей) 2, сільських волостей 6, громад сільських 68, місцевостей 189 (на 1 км² 28.2 місцевостей).

Віроісповідна статистика повіту Рудки виглядає так: у містах на 9.263 мешканців римо-католиків — 2.519, *греко-католиків* — 2.381, мойсеєвого віроісп. 4347, інших — 13. Як польську рідну мову подало (у містах) 3.510 осіб, *українську — 1.832, „руску" 214,* жидівську — 3.659, іншу — 3.

Село: взагалом 69.907 людей. З того римо-католиків — 25.155, *греко-католиків — 43.361,* мойсеєвого віроісп. 1.049, інших 274. За польською мовою заявилось 34.907 осіб, *українською 23.417 „руською" 10.763,* жидівською 588, іншою 28.

Як бачимо, згідно з віроісповідною статистикою українців (греко-католиків) *в у* пов. Рудки 45.742 осіб. Тимчасом українську мову, як свою рідну признало ледви 25.249 осіб, а коли додамо до цього й „руску", то — 36.454 осіб. 9.288 греко-католиків зараховує статистика до польської національности!...

Свято Шевченка в Лодзі.

Лодзь, 27. травня.

Шевченківські роковини, злучені з академією в 9-і роковини трагічної смерти бл. п. Симона Петлюри, відсвяткувала українська колонія в Лодзі дня 26. м. м. Після відспівання „Вічної пам'яті" виголосив промову-реферат на тему „Вага Т. Шевченка для України" інж. Михайло Гвідець. Хор під умілою батутою п. Мих. Ярощького відспівав Роздольського „Сонце заходить" та Лисенка „Тумани хвилями", після чого проф. Степан Степів відеклямував вірш Шевченка „До мертвих і живих". Арію султана з опери „Запорожець за Дунаєм" Артемовського з великою умілістю та бальорістю відспівав п. О. Мельників. Заслуговують ще на увагу деклямації: О. Кромодра „До Основяненка", маленької 7-літньої К. Солишко „Іван Підкова" та „Вечір" і Н. Дашкевичівної „Покліп Тарасові". Першу частину програми закінчив хор відспіванням Нижанківського „Гуляли, гуляли".

В другій частині, присвяченій бл. п. гол. отаманові С. Петлюрі, довший реферат виголосив ген. П. Шандрук, що приїхав на свято спеціяльно з Варшави. По відіграннї п. Езерським на фортепіяні „Жалібного маршу" Шопена відспівав хор „Вкраїно мати" Стеценка. П. І. Немоловський відспівав Заремби „Минають дні". Свято закінчено отсими хоровими точками: Стеценка „Ой, бурлака молоденький", Нєдільського „Засіяло сонце золоте", Ніщинського „Закувала та сива зозуля" й гимну „Ще не вмерла Україна".

До піднесення урочистости дуже причинилася знана артистка з труни Садовського п. Лебедів-Валінська своїм богатим репертуаром, що на жаль, не був точно поміщений у програмах. На фортепіяні акомпаніював проф. Езерський.

У великій салі Співацького Товариства обзнайомились в цьому дні численні вісті заточенці, емігранти з Великої України та українці-вояки, що відбувають свою службу в лодзькім гарнізоні. Серед чужих гостей переважали німці, які були дуже задоволені.

Свято зробило на всіх добре враження своєю підготовленістю навіть у подробицях.

Вислід виборів на париських передмістях.

ПАРИЖ, 3. 6. ПАТ. У вислідї другого голосування до генеральних рад на передмістях Парижа комуністи матимуть назагал 29 мандатів. Соціялісти втратили одинокий свій мандат. З уваги на те генеральна рада деп. Сенвани матиме правдоподібно більшість з представників „спільного фронту", а міська рада Парижа втримає національну більшість.

Памяти великого рідношкільника

В другі роковини смерти Іллі Кокорудза.

В суботу, 1. червня 1935 р. заповнився по береги архикатедральний святоюрський собор у Львові молодю враз із учительством всіх шкіл Рідної Школи, представниками Головної Управи Р. Ш., Управи фундації Р. Ш. ім. І. і І. Кокорудзів, українських культурних і економічних товариств, представниками Старшин Кружків Р. Ш., учительського збору й молоді української академічної гімназії, батьків і громадянства, щоби віддати пошану памяті великого рідношкільника, яким був пок. Ілля Кокорудз.

Поминальне Богослужение відправив **о. мітрат Базюк.** До панахиди станули **о. мітр. Базюк, о. Громницький, о. Горчинський, о. Каштанюк й о. Василів.** У часі Служби Божої та панахиди прегарно співав хор жіночої гімназії Р. Ш. ім. І. і І. Кокорудзів під проводом проф. Іляріона Гриневецького.

Масова участь українського громадянства з усіх верстов суспільности, була не конвенціональна, але випливала з глибокого почуття і внутрішньої потреби. Вона була наглядним доказом тої пошани і вдячної памяти, на яку заслужив собі Покійний.

Бо пок. Ілля Кокорудз як довголітній керманич рідношкільного корабля відзначався прикметами, якими повинна відзначатися людина на такому високому й відповідальному суспільному становищі. З широким знанням, з великим життевим досвідом і почуттям громадянської відповідальности, непохитний в засадничих справах національного виховання і там, де йшло про права, честь та престіж української нації, а при цьому все зрівноважений і вирозумілий, Ілля Кокорудз здобув признання й пошану в усіх верствах української суспільности без огляду на всілякі їхні ідеольогічні світогляди та політичні ріжниці.

І ще одна велика та рідка прикмета, якою відзначався цей довголітний керманич Р. Ш.: Ілля Кокорудз мав непохитну віру в високе післанництво Рідної Школи, віру в успіхи її праці і ніколи не зражувався хочаб і найтяжчими труднощами. Ніколи не попадав у депресію, не зневірювався у високе післанництво Рідної Школи, з ніяких позицій не уступав, а навпаки постійно поширював терен рідношкільної діяльности і здобував нові ділянки. Словом, високо і твердо держав рідношкільний прапор.

Ілля Кокорудз вірив твердо, що найпевніший шлях до кращої долі української нації іде через Рідну Школу і тому для неї віддав усе, що міг і таким чином зготував собі вічний памятник грядучих українських поколінь.

Чи буде перемиря між Болівією і Параґваєм.

БУЕНОС АЙРЕС, 3. 6. ПАТ. Болівія погодилася на пропозицію так зв. медіяційної групи щодо перемиря у спорі за Ґран-Чако. Остаточна відповідь Параґваю поки що невідома.

АСУНСІОН, 3. 6. Пресове бюро повідомляє, що Параґвай погоджується запереставти воєнні ділання під умовиною, що зараз зачнуть переговоровати про всі питання щодо Ґран-Чако. На кінці комунікат вказує, що уряд військо і нарід є однодушно рішені не уступити Болівії на дипльоматичній дорозі нічого, що здобули кровю у боротьбі.

Чи Італія порозумілася з Німеччиною.

В міжнародній політиці зайшов знаменний зворот. Мусоліні не спішиться вже заключити наддунайський договір і переговорює з Німеччиною. Хоч офіційно заперечують, всеж кружляє в політичних колах поголоска, що Берлін і Рим порозумілися щодо нац.-соціялістичного режіму у Відні на випадок гітлерівського пучу. Канц. Шушніґ на випадок пучу не може сподіватися нічиєї помочі. Водночас Мусоліні розпочав кольоніяльну експанзію. Приготовив 400-тисячну армію та хоче вести кольоніяльну війну аж до повного розвалу Абісинії. Пертінакс в „Еко де Парі" так характеризує теперішню політику Німеччини: 1) присипляти Францію до невтральности на випадок німецько-російського конфлікту, 2) мати вільну руку в розв'язці австрійського питання на випадок гітлерівського пучу, 3) саботаліжувати акцію проти партії Генляйна в Ч. С. Р.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-25.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

МАТЕРІЯЛИ ДО НАШИХ ВИЗВОЛЬНИХ ЗМАГАНЬ
найдете у книжці Михайла Галущинського
п. наг.
З Українськими Січовими Стрільцями,
що подає багато подробиць з життя нашого Січового Стрілецтва.
216 сторін друку на дуже гарному папері.
Ціна зол. 1·90. Порто 30 сот.
Замовлятн в „Ділі". 9—

Боротьба з повстанцями.

БАҐДАД, 3. 6. ПАТ. Наслідком летунського бомбардування піддалася остання твердиня в долині середущого Евфрата, місто Сух-Еш-Шуюх. Відступаючі повстанці знищили греблю на Евфраті, тому околиця перемінилася в одно велике озеро.

Жертви повені.

ОКОФОРД (Небраска), 3. 6. ПАТ. Жертвою останнього виливу рік і повені в 6-ох західних стейтах згинуло 124 людей. В цьому в стейті Небраска 86, в Колюрейдо 19 осіб.

Краків грає щасливо.

Серед мешканців Кракова, яких доля обдарувала в VI-ій класі 32-ої Державної Льотерії, находиться теж п. Софія С., якої фотографію нижче помішуємо.

Панна С. є урядничкою, отже 10.000 зол., які дістала завдяки цьому, що була власничкою чвертки льосу ч. 181.917, на який випало 50.000 зол., є для неї великою поміччю і запевнить їй спокійну будучність.

Щоб ця будучність була ще яснішою, п. С. пробує ще щастя у 33-ій Льотерії, яка дає крім звичайних виграшів у чотирьох нормальних класах також додаткове тягнення на одинку. Придбала теж льос до I-ої класи, бо тягнення розпочинається 19. ц. м.

ГЕРМАН ШТЕР. 10

ГОНТАР

Поважною ходою вийшов старий гонтар з кімнати.

— Що ти на це, Іване?

— Га-га.

— Ну!

— Гм, гм.

— Баба з тебе, щоб ти знав.

— А ти?

В цей спосіб боролися Ульріх і його жінка зі збентеженням, що обхопило їх по спокійній, рішучій розмові стфоро. Потім пішли мовчки, кожне до своєї роботи.

Пройшла може година, як Ульріх вряд перервав своє заняття:

— Чуєш, — заговорив він до жінки, дотикаючись її плечей, — мені здається, що старий збожеволів.

— Ах, щоб це була правда і щоб то було таке божевілля, що він скоро здохне. Але де там, він не з таких то. Ми обходимося з ним надто по доброму. — докінчила зажурено.

Почали далі щось робити, але були прибиті.

•

Люди, що живуть у високих горах, провадять нелегку гру, управляючи свої поля. Весною нищать засів нічні приморозки, то знову влітку нападе за скоро, або за пізно. А навіть і тоді, як урожай добрий і збіжжа стоїть уже в копах, находять зливи, такі часті в горах.

Тоді одиноким виходом з тої біди є голод або сроші.

Тому в тих самітних хатках, положених так близько неба, люди плачуть цілими тижнями за одною шісткою. Як зимні, то йде до крамниці купити цикорій, виховається в ручки одна сотик і заховається між камінням, що не відшукаєш його ніколи, то бють її немилосерно і батько і мати, а рідня дивиться на неї довший час кривим оком, начеб тяжіло на ній тавро.

А все таки згубили тут раз в одній родині цілий карбованець. Усі мешканці гори говорили про це „нещастя". Батько тої родини смертельно занедужав і хоч вправді по кількох тижнях піднявся з постелі, то був цілком зломаний. Його обгорнуло таке пригноблення, як по втраті чогось, чого вже ніколи більше не набуде. Майже завжди мовчав, а як відізвався, то були це лиш жалісні зітхання: „Ах, ну так, так!" — „Ну ну." — „Боженьку-ж мій любий!" — „Господи, Господи!"

Тільки тоді, як розмова велася про загублений карбованець, змінялось ціле його єство.

Чекав на те, щоб могти про нього говорити, все інше не існувало для нього.

Тоді отрясався зі свого отупіння; його очі починали блистіти, витягав руки і ставав туго по середині кімнати та зачинав оповідати про свій перестрах, як запримітив, що згубив карбованця. При дальшім оповіданні заломлювався в собі знову й бурмотів уже лише непотішно про свою згубу, що ніколи не вернеться.

Тут звичайно вривав, брав тремтячою рукою свою люльку зі столу, що вже потасла й ішов до дому глибоко зворушений.

Аж Господь змилосердився над його недолею.

Одного разу заблукав якийсь мандрівник у лісі і той відолаха вивів його на дорогу. Мандрівник, багатий пан, не маючи дрібних, дав провідникові карбованця.

Затремтів цілим тілом з несподіваного щастя, але перечекав у лісі аж до ночі й щойно тоді пойшов тихенько на пальцях до хати. Тут сів мовчки на лаву, а його душа, вирвана з безодні, не відважилася довгий час навіть ворухнутися.

Переконавшися докладно, що всі діти сплять, згасив світло і приклинув здивовану жінку та казав їй діткнутися своєї долоні, де був карбованець.

— Карбованець?! — вистогала вона в щасливому збентеженні.

— Правдивий... срібний... карбованець, жінко! — жінко!! Діткнися! Ах, Господи, Господи! —відповів пошепки в захопленні.

На другий день рано найшли його мертвого у постелі. На його лиці грав усміх щастя, а закостеніла рука тримала сильно карбованець.

Помер з надміру щастя.

Ця жалюгідна людина була батьком Параньки. Вона одідичила по нім його гарячу любов до трошей. Однак не мала його спокійної вдачі і те, що було в нього лише слабістю, стало в неї пристрастю, посуненою до скупарства. Її скупарство було гостре, мов ніж, і кололо, як терня. Безнастанно кричала вересливо, начеб окружали її все злодії, яких лише криком можна сполошити.

А тепер вона мала стати матірю.

Цей стан, що так глибоко вливає завжди на єство жінки, робив її ще більше дикою, ще скупішою і безоглядніщою

Її чоловік, якому природа поскупила сильної будови тіла, підпорядковувався й волі.

Він пересувався обережно та тихо мов гусільниця й усюди кидав солодкі погляди, що чатували на добичу.

А коли його безсиле тілю надто вже опадало в тихе вдовілля, тоді голосний вереск його жінки, мов удар тростини, побуджував знову його продажеву захланність. Тоді поставали плани та рішення, що тихо й холодно ворушилися в його душі, мов тіла голодних гадюк. *(Д. б.)*

З ВІДЧИТОВОЇ САЛІ.

Народини танку і його розвиток.

Заходом Т-ва „Українська Захоронка у Львові" відбувся в суботу 1. ц. м. у салі „Бесіди" у Львові відчит п. *Марії Пастернакової* на тему: *„Народини танку і його розвій у перспективі віків"*.

Прелєгентка подала історію розвитку танку від тих прадавніх часів, у яких людина ще говорити не вміла, а свої почування висказувала рухами тіла та криком. Підкреслила велике значіння релігійної хореографії у всіх народів Сходу, високий мистецький рівень грецьких танків та найбільше увагу присвятила оцінчим танкам, т. зв. балетові. Ілюструючи свій відчит прегарними світлинами, пояснювала прелєгентка ріжницю між класичним балетом, що опирається на абсолютній руховій дисципліні та незрівняній техніці ніг, і балетом новочасним, що має удуховлене обличчя та у спосіб субєктивно-експресіоністичний висловлює почування й відкриває внутрішнє життя танечниці.

У світляній ревії (65 образків) поруч світової слави мистців танку пересунулися на екрані і наші молоді танечниці, чим дали доказ, що й ця ділянка мистецтва має у нас невелику, одначе вже надійну репрезентацію.

У певності та добрій дикції, з якою прелєгентка виголосила свій відчит, та фахово пояснювала усі світлини, пізнати, що у цей предмет вложила вона багато основної праці та вповні його опановує.

На салі переважала молодь, хоча незвичайна та у нас зовсім нова тема відчиту зацікавила й кількох поважних наших громадян, яких ми бачили у перших рядах. *Ла.*

Німецькі знавці у Льондоні.

ЛЬОНДОН, 3. 6. ПАТ. Сер Джон Саймон прийме завтра в год. 10. рано німецьких знавців у мистві закорд. справ. Здається, що теперішній міністер буде тільки при початку розмов, які йтимуть між знавцями. Нині пополудні фон Рібентроп відвідав прем. Мекдональда, мін. Саймона та першого льорда адміралїції.

ПАРИЖ, 3. 6. ПАТ. Льондонський кореспондент Аг. Аваса повідомляє, що тамошні урядові кола далі запевняють, що завтрішні розмови в морських справах матимуть чисто технічний характер. Одначе неймовірним є, щоб у тих розмовах не заторкнули справи глєобальної тоннажі.

НОВИНКИ

— **ПРИЙМАЮ ПАЦІЄНТІВ у моїм заведенні вул. Сикстуська 17 в сезоні літнім від 9—1 і від 3—6.30. В неділю і свята за попереднім зголошенням. НАСС.** 1637 3-4

— **ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".**

— **Робітня футер Юліяна Глушевського,** Львів, пл. Капітульна 3, І. пов., тел. 54-56. Приймає футра до перехову на літо. 1138 20-?

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хоружини 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 639 73-100

— **Мясарні Центросоюзу у Львові,** Ринок ч. 2, Жовківська ч. 178, Личаківська ч. 50. 3-30

— **Зїзд товаришів абітурієнтів** перемиської української гімназії з року 1905 відбудеться в Перемишлі у четвер 20. червня 1935 р. (лат. Боже Тіло). Зїзд розпічнеться Службою Божою в год. 8-ій рано (дня 20. 6.) в катедральній церкві. Зголошення перед зїздом прошу присилати під адресою: Константин Котис у Перемишлі, вул. Владича 19. 1657 1—3

— **Вечір камерної музики** відбудеться в середу б. ц. м. в год. 19.30 веч. в малій салі Муз. Т-ва ім. Лисенка у Львові. Виконавцями є елеви класи камерної музики проф. П. Пшенички: Лідія Шпитковська, Богдан Перфецький, фортепян, Володимир Цісик, Лев Гуменний, скрипка, Роман Согор, віоля, Орест Березовський, віольончеля. В програмі: Моцарт: тріо Ес-дур Оп. 14 ч. 2. Шуберт: Квартет Д-моль (Смерть і дівчина) і Дворжак: Квінтет А-дур Оп. 8. Дохід з розпродажі програмок призначений для незаможних елевів Вищого Муз. Інст. ім. Лисенка у Львові. 1—2

— **Вже тепер зарезервуйте собі побут в Черчі.** В пансіоні „Надія" найдете спокій, дієтичний харч, дбайливу обслугу. Інформації: Львів, Льва Сапіги 67, цукорня „Доброткa", або: „Надія", Черче, почта Рогатин. 1389

— **Засідання У. П. Р.** відбудеться в середу б. 6. ц. р. в Народній Канцелярії у Львові. Приявність членів конечна. — **У. П. Р.**

— **Позір Личаків!** На оживлювання вбогої дітвори влаштовує батьківський кружок при школі ім. кн. Льва (вул. Крупярська ч. 15) в середу 5. червня в год. 7. веч. **чайний вечір** при ласкавій співучасти Вп. п. Савойкової Люби, п. Олі Сімко, Петра Будніва і інших. В програмі багато милих несподівонок. Побажане численна участь громадянства.

— **Франція у Львові.** Д-р Ю. Студинський поділиться своїми враженнями з побуту у Франції у вівторок, дня 4. червня в год. 6. веч. на черговіх сходинах кружка Союзу Українок на Личакові (вул. Крупярська 15). Гостям рада. Вступ вільний.

— **Недуга Вас. Стефаника.** До Львова приїхав наш письменник Василь Стефаник, щоби засягнути лікарської поради в справі своєї недуги.

— **Дипльомовий іспит на учителів народніх шкіл** зложили в держ. учит. семінарії в Тернополі: Безкоровайний Григорій, Годовський Теодор, Завадівський Осип, Жолинський Павло, Люшняк Василь, Проць Михайло, Стефанів Осип, Стойко Роман, Шегедин Мирослав, Шкільнюк Т., Шумило Олександер.

— **Шевченківське свято в Берліні.** Українська Громада в Німеччині влаштовує 13. ц. м. в салі Бетовена в Берліні (В. 9, Кетенерштр. 32) свято в память Т. Шевченка. В програму входять продукції мужеського хору, сольоспіви тенора Кл. Андрієнка, фортепянова гра п. Любки Колесси, деклямація німецького перекладу й тріо Бетовена на фортепян, скрипку й віольончелю. Початок в год. 20.

— **Панахида по бл. п. С. Петлюрі в Празі** відбулася у православнім храмі чсл. православної церкви 25. V. Серед значного числа громадян були представники всіх угрупувань української еміграції в Празі. Співав церковний хор під диригуванням п. Россінович-Щуровської. На бібліотеку ім. Петлюри в Парижі зібрано кч. 233.25.

— **Праська радіостація** 30. V. передавала реферат п. П. Кршічки на тему „Весна в славянській народній поезії". В рефераті між іншим згадано і про українські коляди, щедрівки й весняни та народні звичаї святкування весни. Хор під диригуванням п. Россіневич-Щуровської виконав як ілюстрацію до реферату низку українських пісень „Ой на горонці" і „Зпід гір, зпід долин" Стеценка, „Ой, черчику" — ар. Леонтовича, „Ягіл-Ягілочка", „Царівна" і „Перепілка" — ар. Кошиця.

— **Будова доріг у Львові.** Технічний виділ львівського магістрату приступає на днях до перебудови поверхні вулиць: Томіцького (давня горішня Коперника), горішної Стрийської та Янівської (від цвинтаря до рогачки). Крім того передбачена перебудова вулиці Коперника. При всіх тих роботах буде занятих кількасот робітників.

— **Ціни трамваєвих білєтів будуть знижені.** З днем 25. червня а найпізніше з 1. липня обовязуватимуть у Львові нові тарифи за їзду у трамваях. Заведуть т. зв. відтинкові білєти в ціні 15 сот., які уповажнюватимуть переїхати 4 перестанки не вчисляючи умовних перестанків. Дальші пільги заведуть т. зв. 10-разовими білєтами. Досі такі білєти були важні тільки два тижні, тепер їх важність продовжать на 1 місяць. Місячні карти на 60 їзд дотепер важні були тільки два рази в день, тепер карта важна на 60 їзд буде мати важність 60 білєтів. Діти до трьох літ їдуть трамваєм безплатно, діти від 3—7 літ платять 10 сот. за білєт, а не як досі повну ціну. Пільги ухвалив магістрат на вчорашньому засіданні.

— **В справі „Защити Землі"** (див. „Діло", ч. 138 і 142) запав присуд у суботу 1. ц. м. в ночі. На основі того присуду засуджено б. директора „З. З." Якова Солука на один рік вязниці і б. дпр. „З. З." Йосифа Шайовича на пів року вязниці. На підставі амнестії суд дарував Солукові і Шайовичеві по пів року, а решту (6 місяців) припинив Солукові на 4 роки. Третього обвинуваченого п. Миколу Островського, б. касіера „З. З., суд увільнив від вини і кари.

— **Львівська хроніка.** Наслідком ліквідації міських автобусів, які не оплачувалися, міська управа зредукувала 38 службовців. — У 30 жидівських купців сконфісковано шість вагонів неоподаткованого цукру. Наложено на них кару 150.000 зол. — До головного шпиталю привезено служницю з вул. Кордецького, Катерину Саннчак, що з причини нещасливої любови напилася сільного квасу. — У магістоашь-

Прегарні жіночі білі і колірові сорочки 1·50—2·90, з наносунку дуже стрійні 3·25—3·90, гафтовані комбінації 2·75, шовкові найновіші 5·90, нічні в квіти, довгі 2·90—3·75, рококо 4·90, шовкові фіги, мотильки і реформи 1·95—2·75, як теж всяке мужеське і дитяче білля у величезному виборі. — **Фабрика білля „АСТРА", Львів, ул. Сикстуська ч. 2.** 1538

кому чиншовому домі при вул. Білінських повісився 26-літній касіер житної агенції на гол. двірці Іван Вальтер. Причина самогубства нервовий розстрій.

— **Краєва хроніка.** На лінії Краків-Львів придержано в особовому потязі кільканацятьлітнього хлопця, що відтинав ремінні пояси від вікон і продавав по 20 сот. за штуку. — Багатий колись купець із Перегінська Юда Дрімер утратив усе майно. З розпуки підпалив свою хату. Дрімера арештували. — У громадському арешті в Товмачику повісився на шнурівці від черевиків 21-літній Микола Лисанюк, якого були арештували за крадіж збіжа. — Управа міста Турки в найближчому часі починає будувати народню середню школу.

— **Демонстрація проти єпископа.** На вістку про приїзд єпископа Лозінського зі Келець на лікування до Трускавця зорганізували польські комбатанти велику демонстрацію. Кількасот осіб з Трускавця, Бориславa і Дрогобича рушило походом крізь місто і задержались перед будинком лікувальної управи, вислали делєгацію з домаганням, щоб кс. біскупа Лозінського викинути з Трускавця. Одночасно на мурах Дрогобича, Бориславa і Трускавця появились клєпсидри, що повідомляють про моральну смерть цього біскупа. Все те є з відомим його становищем супроти смерти марш. Пілсудського.

— **Спілка душогубів перед судом.** Перед судом присяглих у Станиславові відбулась розправа проти родини Лучовів, що вбили 23-літнього сина, щоби захопити його маєток. На основі вердикту лави присяглих засуджено Івана Лучова на кару смерти, його жінку на 9 літ вязниці, а братів Чоліїв, що піднялись спрятати свою жертву зі світа, по 5 літ вязниці.

— **З Польщі.** В лодзькому суді злодій Мечислав Пшевозняк у приступі скажености кинувся на суддю, так що сторожа мусіла його звязати й зробити йому інєкцію задля втихомирення. — За урядовцем Кредитового банку в Гнезні, Стельтером розписано стежні листи у звязку з дефравдацією 20.000 зол. — В Пабяніцах арештовано начальника залізничої стації, Ст. Вестерського за зловживання. — В Старогарді на Поморі кат Браун виконав 1. ц. м. екзекуцію на Вісневським, якого засуджено на смерть за грабункове душогубство. — При будові виробництва телєграфічних і телефонічних апаратів у Грохові ствердженo зловживання на 328.000 зол. на шкоду державного скарбу.

— **Німецькі студенти в Польщі.** До Кракова приїхала делєгація німецьких студентів вищої технічної школи в Шарльотенбурзі, числом 18 осіб. Гості зложили вінок на домовині Пілсудського на Вавелі, причому один студент виголосив коротку промову. Опісля звідали місто і саліни у Величці. Прогулька побуде в Польщі 14 днів, причому звідає Львів, Варшаву, Лодзь, Торунь, Гдиню і Данціг.

— **Таємниця російських урядів.** При земельних роботах під будову при вул. Налевкі у Варшаві робітники знайшли у глибині півтора метрів багато людських кистяків. Про находку повідомлено владу, яка звеліла зберегти кости. Виконано кількадесять кістяків. Стверджено, що перед війною находилися в цьому місці ріжні російські уряди. Крім того знайшли круглe бетонове обмурування 2 метри завширшки. Нема сумніву, що кістяки це останні познаки якихсь таємних містерій, що скрилися колись в цьому місці.

— **Проти дичіння молоді в Совітах.** Рада народніх комісарів видала декрет у справі дітей, що дичіють у Совітах масово без ніякої опіки. Декрет загострює відповідальність родичів і опікунів за проступки малолітних. Дітей, позбавлених домової опіки, влада буде приміщувати на їхній кошт у державних виховних заведеннях. Крім того заборонено для молоді всякі фільми і видавництва з криміналістики.

— **Жертви землетрусу в Белюджистані.** З останніми неофіціяльними обчисленнями на цілому терені Белюджистану згинуло від землетрусу 40.000 гіндусів, з того в самому Кветі 25.000 осіб. Багато трупів уже похоронено або спалено. Тисячі раненых, що находилися під звалищами, згинули від води, яка добулася із земних щілин і западин.

— **Ріжні вістки.** В місцевости Маврер під Віднем самохід ударився з трамваєм, причому згинуло 5 осіб, а 4 є ранених. — Совітський

пароплав „Сибір" з Охотська дістався в сильну бурю і затонув з załогою 21 осіб. — На Волзі біля Ярослава перевернулася пасажирська моторова лодка, причому втопилось кільканацять осіб. — Папа Пій XI. святкував 31. травня ц. р. 78-і роковини своїх угодин.

— **Велика людська мандрівка** відбувається здовж західних берегів Зл. Держав. Десятки тисяч фармерів з родинами переселюються з південних і південно-західніх стейтів, які засипав останніми часами піскový буревій і перемінив на пустиню. Всі вони дістали від уряду нові кольонізаційні терени на півночі здовж обох берегів ріки Мантанука в Адасці. Кожна родина дістає від уряду матеріяловий кредит на суму 3.000 долярів, яку мають звернути, коли відповідно загосподаряться. Кожній родині признано 20 гектарів. Досі осіло в долині Мантинука поверх 8.000 родин, а має осісти поверх 30.000 родин.

—o—

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Дня 30. V. ц. р. відпровадило громадянство Рави Руської на вічний спочинок тихого, доброго і щирого громадянина, бл. п. **Теодора Панькевича,** вислуженого начальника скарбової каси і довголітнього члена усіх наших установ у Рави Руській. На вістку про смерть Покійного на всіх установах у Рави Руській вивішено чорні прапори і по цілому місті розліплено клепсидри від усіх установ. У похороні взяло участь 7 священиків, представники всіх культурно-освітніх та економічних установ з вінками, дітвора місцевої захоронки „Р. Ш." та все місцеве й доокольичне міщанство. Над могилою прощав Покійного від парохії о. д-р Ф. Масляник, від товаришів д-р Куниів Іван, від установ і громадянства о. декан Михайло Дороцький.

Теодор Панькевич уродився 1. V. 1859 р. в Циперові коло Яричова в селянській родині. По скінченні народньої школи у Львові записався до академічної гімназії у Львові. Там покінчив 6. клясу і як ученик 7. кляси зголосився до війська. По відбутті 3-літньої військової служби пробував студіювати ветеринарію, але тому, що той стан йому не подобався, покинув його і зголосився на практику до скарбового уряду в Рави Руській. Там працював до 1929 р.

Мало у равському повіті є між старшим громадянством таких, яким був Покійний. Нема установи, у якій Покійний не був би членом, і то не паперовим, але дійсним. Навіть тоді, коли вже хороба не дозволила йому встати з ліжка і він не міг особисто позаплачувати членських вкладок на 1935 рік, він через тих громадян, які відвідували його, просив, щоби поодинокі скарбники товариств зголошувалися по належні членські вкладки, щоби в цей спосіб сповнити і перед смертю свій національний обовязок. Не було також випадку, щоб він відмовився, колись від грошевого датку на культурно-освітні чи кооперативні цілі. В останніх роках свого життя працював в „Українській Торговлі" як член її Дирекції та в Повітовому Кружку „Рідної Школи" як скарбник. Був довголітнім передплатником усіх видань Т-ва „Просвіта" і щоденника „Діло". Був це дійсно приклад тихого робітника, патріота і громадянина. Повний великих надій, ніколи не заломлювався і ніколи не скидав відповідальности з себе. Умів жити і хотів жити та працювати для свого народу. За це від українського громадянства нехай буде Йому Вічна Память!

Микола Загульський, член Повітового Народнього Комітету в Золочеві, помер дня 30. травня в Розважі, золочівського повіту в 73 році життя. Покійний був від своїх наймолодших літ чільним членом нашої партійної організації і всіх культурних установ та клюв підвалини під поширення української політичної, освітньої, господарської і культурної організації Золочівщини. Своє рідне село поставив на рівень зразкової зорганізованости, а беручи участь у всіх повітових організаціях світив прикладом праці й патріотизму для цілого повіту. Покійний був першим і останнім виборним послом Золочівщини у часах ЗУНР., а опісля членом Повітового Народнього Комітету від часу заснування УНДО. Кандидував до сойму в 1928 році та до сенату в 1930 році. Похорони цього чільного і зразкового громадянина відбулися в Розважі дня 1. червня. Крім великого числа селян з околиці взяло участь у похоронах 6 священиків та 7 представників усіх наших організацій та установ із Золочева, в яких Покійний працював, хор з Білого Каменя й орхестра. Прощальні слова над домовиною виголосили о. Дацько, місцевий парох, о. Давидович із Закомаря, д-р Ваньо і проф. Мартинюк із Золочева. В. Й. П

Нині в год. 7·30 у Великім Театрі
Гостинний виступ Ірини Айхлєрівної
„СТУДЕНТКА" Зікі Бавм
в капітальній і повній емоцій пєсі в 10-ох образах.

у Театрі Різнородностей
Сьогодні прем'єра, початок в год. 7·30
Здавна очікувана комедія А. Гіршфельда
„Шведський сірник"
Гумор і принада правдиво віденські!

З дороги життя.

Сьогоднішні діти.

Пятилітній Сяхо, син кравця, що живе в сутеринах, був для нашої камяниці жайворонком, соловієм, косом, сороком, катаринкою, грамофоном і рідіевим голосником.

Цілий день було його чути на сходах, у вході вій клітці, на подвірю, в огороді та на вулиці.

Співав, говорив, викрикував, вичинював монольоги й діяльоги, а нераз перекрикував цілу громаду дітей.

Та від деякого часу Сяха не чути. В його сімї зайшла радісна подія. Бузько приніс йому сестричку. З того часу не сила хлопчика вдержіти в хаті ні коло хати. Демонстраційно абсентується. Лазить з дітьми по подвірях, городах, на близькі цегольні, запускається навіть в недалекі дебри і то в товаристві дівчат-однолїток.

Стара бабуня, що приїхала зі села для виручки своїй доньці, Сяховій мамі, тільки має й роботи, що весь день шукає Сяха.

Після довгих днів невидання стрінув я вчора хлопчину перед камяницею.

Всалютерувався чепурно, як галовецький улан: Чесьць!

— Та що з того — зачинаю по батьківськи. „Чесьць" у тебе на язиці, а до мене доходять чутки, що ти не тримаєшся хати.

Зробив великі очі.

— Волочишся, вганяєш за дівчатами. Бідна бабуня цілими днями шукає тебе.

— Ні, плосу пана — боронїться хлопчина — то хтось наблехав. Я все є коло хати.

— Але з дівчатами — кажу поважно. — Водиш їх по цегольнях, над калабаню Нахта, навіть у дебри...

— Та де, де; то вони мене водять.

— То ще гірше — не спускаю з тону. Будуть тебе водити, а колись зведуть.

— Ну тай що? — вибалушив ще більше очі.

— Та добра не буде. Або поліцай, або коминяр тебе вхопить і мамі гірко заплаче. Ти не знаєш, який тепер світ і люди. Стережися, поліцая, коминяра й... дівчат.

— Аво, я їм всім показав би...

Вхопив камінь у ручку, жбурнув ним у переходячий гурт дівчат та поцілив у голову моєї доньку, учениці шестої кляси...

Тиберій Горобець.

Дописи.

БРОДИ.

Ювилейне свято „Українського Кооперативного Банку". Одною з найстарших економічних установ у Бродах є Україн-Банк, який дня 30. травня ц. р. відсвяткував 40-ліття своєї діяльности. Свято почалося в год. 9-ій рано богослуженням у церкві св. Юрія та панахидою за померших членів банку, до якої стало 13 священників. Співав хор під дирегентурою п. Е. Тиблючинського. Принагідну, дуже змістову проповідь виголосив о. Куссий Л., парох з Поникович Малої. У своїй проповіді згадав про 21 членів-основників, які дня 2. травня 1895 р. заложили цей банк під фірмою Повіт. Т-во Кред. „Самопоміч"; з них живуть ще о. Демчинський М., парох у Бродах, о. Гр. Кармаліта, парох у Стрілках та о. І. Давидович, парох у Бабинцях Дол. Вполудне в год. 1.30 почалася святочна академія, яку отворив голова Н. Ради д-р Жолнірчук Теодор коротким вступним словом. До почесної президії ввійшли: членоосновник о. М. Демчинський, посол З. Пеленський, п. Мих. Біленький, господар з Ясенова, п. С. Левицький, довголітній директор банку, п. О. Вислоцький, б. посол і господар з Гаїв Дитковя. та д-р Т. Жолнірчук. Відтак міш. хор Муз. Т-ва „Боян" відспівав кооперативний гимн. Велике вражіння та одушевлення і бурю оплесків викликало складання привітів. Привіти складали представники читалень, кооператив. кружки „Рідної Школи" і „Сільського Господаря" і всі інші установи в повіті та всі товариства з Бродів, крім Т-ва „Основа". Привіт виголосив також представник жидівського „Банку Гендльового" дир. Куттін. Опісля дир. Павлюк відчитав надіслані привіти і телеграми з центральних установ зі Львова та з краю. Найбільше оплесків зібрав привіт-телеграма Україн-Банку в Почаєві, привіти Гол. Т-ва „Просвіта", о. Ю. Дзеровича зі Львова й о. Штокалка з Кального, Маслосоюзу, Центросоюзу, Дністра й Українбанків з краю та дві телеграми кооператорів Брідщини, які були того дня на Зборах ПСК у Золочеві. Привіт від Центробанку зі Львова надійшов щойно по святі дня 31. 5. Всіх привітів виголошено і відчитано 81; на другий день надійшло ще 6 привітів. Реферат про 40-літню діяльність банку виголосив дир. С. Левицький. Опісля посол З. Пеленський зложив привіт від РСУК. у Львові та виголосив реферат про значіння кредитової кооперації в національному господарстві. Крім цього хор Муз. Т-ва „Боян" відспівав „Зазвенімо" і „Побратався сокіл". Знаменито виведені хори під умілою дирегентурою о. проф. М. Е. Осадци та фортепіановім дострою молодої піністки Ст. Осадцівної захоплювали слухачів. Настрій свята був дуже поважний і всі гості розходилися з вдоволенням. Хоч це був будний день і що того дня багато кооператорів виїхало на Збори ПСК у Золочеві, сала була заповнена і то переважно селянством. При цьому слід згадати Вп. пп. Жолнірчукову Марію, О. Дідиківну та п. Ст. Туркевича, які дуже гарно прибрали салю та сцену в освітлених жовто-блакитними транспарентами рр. 1895—1935, що теж зробило своє вражіння. Свято закінчилося в год. 4.15 попол. відспіванням національного гимну.

Звязок зі світом
дає „ДІЛО"
за 5 зол. місячно.

СПОРТ.

ІНСТРУКТОРСЬКИЙ КУРС СПОРТОВОГО СОЮЗУ.

Спортовий Реферат Українського Спортового Союзу організує курс інструкторів-пропагандистів. Метою курсу приготовити кадр теоретично і практично вишколених спортових провідників, котрі могли би опісля організувати і вести працю по клюбах у цілім краю. В тій цілі запрошено наших кращих фахівців, при чому Управа курсу робить усі старання, щоб цей перший курс інструкторів увінчався найкращими успіхами.

Програма курсу поділена на дві частини: на практичні вправи й покази і на теоретичні виклади й лекції. Вправи і виклади будуть відбуватися на площі, на одній з купелевих басенів і в салі. Ціліть курсу обіймає около 70 годин праці і розложена на час від 6. до 30. червня ц. р.

Загально програма складається з таких груп викладів: 1) Історія українського тілювиховання, 2) Теорія фізичного виховання, 3) Методика спортового проруху, 4) Гігієна, психольогія і лікарський догляд, 5) Організація і праця спортових клюбів, 6) Легкоатлетика, теорія і практика, 7) Копаний мяч, теорія і практика, 8) Спортові гри, теорія і практика, 9) Наколесництво, теорія і практика, 10) Водний мяч, теорія і практика. Можливе є ще зорганізування викладів і вправ у ключництві.

Початок курсу дня 6. червня ц. р. в год. 5. попол. у домівці Українського Спорт. Союзу.

ОКРУЖНІ ЛЕГКО-АТЛЕТИЧНІ ЗМАГАННЯ.

Цьогорічні окружні легко-атлетичні змагання Львівщини відбудуться в суботу 8. (попол.) і в неділю 9. червня (рано й попол.) на площі С.-Б. Буде це безперечне найбільша й найцікавіша імпреза перед Запоріжськими Ігрищами. Програма, як щороку, богата, обіймає численні мужеські й жіночі конкуренції. Між іншими вперше відбудуться мужеські гінці 4 × 1500 м. До змагань стають усі передові товариства: Стріла, Черник, У. С., С. К., Плай і Сокіл-Батько. Виставлять вони своїх найкращих змагунів, щоб випробувати їх перед Запоріжськими Ігрищами. Завдяки цьому окружні легкоатлетичні змагання Львівщини набирають цього року спеціального значіння й атракційности.

КОПАНИЙ МЯЧ.

ЛЬВІВ. Кам'янки — Святогор 6:2. Змагання тов.

Нові книжки й журнали.

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ ДЛЯ ДІТЕЙ. Часть IV. Україна в неволі. Ілюстрації Михайла Фартуха. Львів 1935. Накладом Видавництва „Світ Дитини". Серія: Дїточа бібліотека ч. 167. Стор. 96. форм. 16°. Ціна 80 сот. Замовляти в Видавництві „Світ Дитини", Львів, вух. Зіморовича ч. 3.

Театри.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 4. VI. год. 7·30 веч. „Студентка".

Середа, 5. VI. год. 7·30 веч. „Студентка".

Театр Різнородностей.

Вівторок, 4. VI. год. 7·30 веч. прем'єра „Шведський сірник".

Середа, 5. VI. год. 7·30 веч. „Шведський сірник".

Кіна.

АДРІЯ: „Распутін — злий дух Росії".
АПОЛЬО: „Не хочу знати хто ти".
АТЯНТИК: „Як у семому небі".
ВАНДА: „Пожежа над Волгою" і „Королева Богеми".
ҐРАЖИНА: „Азбука кохання".
КАСІНО: „Обожана".
КОЛІСЕЙ: „Боротьба за правду", ревія „Каролина навіжена дівчина".
КОПЕРНИК: „Катюша" (Анна Стен).
МАРУСЕНЬКА: „Жид Зіс" (Конрад Файт).
МІРАЖ: „Римські скандали" (Еді Кантор).
МУЗА: „Вондер Бар".
ПАКС: „Голгофта".
ПАЛЯС! „Капітан Коркоран" (Власта Буріян).
ПАН: „Московські ночі".
РАЙ: „Антко поліцайштер" (Дитина).
СВІТ: „Вірли в оковах", „Пепінка Райнгольцова".
СОНЦЕ: „Пильнуй свого чоловіка", ревія: „Ой, жіночки!"
СТИЛЕВЕ: „Імператрица" (з Марлевою Дітріх) і ревія.
УТІХА: „Острів скарбів" і ревія.
ХИМЕРА: „Дівча з хмар" (Хозе Мохіка).

Закордонне радіо.

Вівторок, 4. червня 1935.

Відень (506,8) 12.00, 13.10 Концерт, 17.55 Форт. ресіталь, 19.35 „Юда Макавей" ор. Генделя (оп., згуз.), 22.10 Розр. музика. **Братислава** (298.8) 16.10 Юг. нар. пісні, 20.50 Форт. ресіталь, 21.30 Ін. арії та пісні, **Кошиці** (259.1) 21.50 Скр. ресіталь, **Прага** (470.2) 18.35 Діт. хор, 19.25 Військ. орх., 21.50 Два форт., **Париж** (1648) 20.45 Легка музика, **Білгород** (437,3) 13.15 Пісоньки. **Берлін** (356,7) 16.00 Вес. вокальна авд., 19.00 Брамсові твори, 21.00 „Лавочка в парку" вес. кабарет, 23.00 Нар. музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00 Муз. всячина, 17.30 Нім. кантата, **Кельн** (455.9) 14.15 Солісти, 16.000 Давня музика, 19.00 Нім. нар. танки, 21.30 Вечір нім. нар. пісні. **Мінхен** (405,4) 16.10 Пісні кохання, 17.00 Концерт, **Будапешт** (550,5) 12.05, 23.15 Циг. музика, 17.30 Дівочий хор, 18.40 Сальон. музика, 22.20 Спів, **Мілянo** (221,2) 11.30, 13.10 Легка музика, 20.55 Концерт у честь Чімарози, **Рим** (420,8) 17.15 Квінтет, 19.15 Легка музика.

Середа, 5. червня 1935.

Відень (506,8) 12.00, 13.10 Симф. концерт, 14.00 Сп. ресіталь, 17.05 Твори Фр. Кери (спів), 20.00 Година в Фалі, 22.10 Он. вечір, **Прага** (470,2) 16.30 Військ. орх., 19.40 Автокаром довкола Праги, **Париж** (1648) 12.15 Симф. концерт, 17.45 Всячина, 20.00 Радіотеатр, **Білгород** (437,3) 20.00, 22.00 Спів, **Берлін** (356,7) 14.15 Легка музика, 18.00 Музика та спів, **Франкфурт** (251) 20.45 „Панна" оп. Леонкавала, **Гамбург** (331,9) 21.00 Міжнар. свято музики: оп. „Тригранний капелюх", **Кенігсвустергавзен** (1571) 15.10 Пісні й форт. твори, 16.00 Вес. попол. (сп., анекдоти), 18.45 Виступ Елі Ней (форт.), **Кельн** (455,9) 16.00 Твори Конр. Ранрата (сп., муз.), 19.00 Легка віденська музика, **Мінхен** (405,4) 16.10 Вес. вок.-муз. авд., 17.40 Концерт, **Будапешт** (550,5) 17.30 Флят, 18.30 Концерт трія, 20.40 Циг. муз., 22.15 Концерт оп. орх., **Мілянo** (221,1) 11.30 Тріо, 13.15, 19.15 Легка муз., 20.55 „Пуритани" оп. Белінія, **Рим** (420,8) 17.05 Квінтет, 22.15 Танк. музика.

Львівське радіо.

Вівторок, 4. червня 1935.

6.30 Ранішня авд., 7.50 Практ. вказівки, 8.00 Авд. для новобранців, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Тетеорольогічні вістки, 12.05 Мала орх., 12.60 Хвилинка для жінок, 12.55 Полудн. дзенник, 13.05 З польської книги — із гр. пл., 13.50 З ринку праці, 13.55 Експорт, 14.00 Р. Штраус „Із життя героя" симф. поема з гр. пл., 15.35 Біржа, 15.45 Концерт, 16.30 Листи від дітей, 16.45 Сп. ресіталь, 17.00 Скринька ПКО, 17.15 Орхестра, 17.50 Шахи колись і сьогодні, 18.00 Офенбах: Казки Гофмана з гр. пл., 18.15 Театр. фрагм., 18.30 Реклям. концерт, 18.45 Музика з гр. пл., 19.15 Акт. гутірка, 19.25, 19.29 Спорт. вістки, 19.35 Бетовен: Соната ве-дур оп. 26 із жал. маршем, 19.50 Діти вулиці. 20.00 Музика з гр. пл., 20.12 Концерт із наг. 125 уродин Шумана, 21.00 Веч. дзенник, 21.10 Зізд Морськ. Ліги в Гдині, 21.20 Камер. концерт. 21.45 Мала орх., 22.30 Бюро студій розмовляє зі слухачами. 22.45 Музика з гр. пл.

Середа, 5. червня 1935.

6.30 Ранішня авд., 7.50 Практ. вказівки, 8.00 Авд. для новобранців, 8.05 Авд. для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Метеорол. вістки, 12.05 Концерт секстету, 12.50 Хвилинка для жінок, 12.55 Полудн. дзенник, 13.05 Шуман-Шуберт із гр. пл., 13.55 Експорт, 15.35 Біржа, 15.45 Під італ. небом — із гр. пл., 16.00 Гостина в Нордавіському городі. 16.30 Останнє клюбове засідання. 16.45 Скавтівський хор, 17.00 Здобутки суч. зоольогії, 17.15 Суч. музика для недовірків із гр. пл., 17.50 Історія мистецтва, 18.00 Дуети на 2 сопр. (Софія Темницька, Ірина Барда),

18.15 Театр Уяви: „Дзяди" Ад. Міцкевича (фраґм.), 18.30 Техн. скринька, 18.40 Сільна рерум, 18.45 Форт. ресіталь, 19.15 Прогулька до ск. Пруссії, 19.25, 19.29 Спорт. вістки, 19.35 Вільонч. ресіталь, 19.50 Авт. гутірка, 20.00 Симфонія — спів із гр. пл., 20.45 Веч. дзенник, 20.50 Як працюємо, 21.00 Шопенівський концерт, 21.30 Літ. хвилинка, 21.40 Пісні польських композиторів (Йос. Волінський тенор), 22.00 Реклям. концерт, 22.15 Мала орх.

ПОДЯКА.

Невблагана смерть забрала мені Найдорожчого Мужа **Теодора Панькевича.** Прибита смутком складаю на сторінках часопису, якого Покійний у всьому свому житті був постійним передплатником, найширшу подяку всім Вп. Громадянам, що взяли участь у похоронах та всім, що вписали своє співчуття з приводу невиджалованої втрати. Зокрема складаю найширшу подяку місцевому парохові о. зап. Твердохлібові Антонові й о деканові Дороцькому Михайлові за провід у похоронах, о. проф. Лещукові, о. д-рові Ф. Масляникові, о. В. Мигалеві, о. Чернінчакові за горячі молитви, особливож о. деканові Дороцькому, о. д-рові Масляникові, п. д-рові Іванові Кунцевові за щирі і прегарні прощальні слова над могилою Покійного. Одночасно щире спасибіг Проводові і членам Повітового Кружка „Рідної Школи", філії „Просвіти", Українбанку „Віра", Української Торговлі, Читальні „Просвіта", філії Т-ва Охорони Военних Могил, Українського Народнього Дому, П. С. К., Рух. Т-ва „Сокіл", Управі Української Захоронки „Р. Ш." за участь з дітьми, за те, що віддали останню прислугу Покійному при похоронах. Щиро дякую диригентові хору п. Божикові Евгенові і всім членам хору. Вкінці дякую і всім Вп. Знайомим та Приятелям, що численною приявністю дали доказ своїх почувань для мене та пошани для Покійного.

Усім їм щире від душі Спасибіг.

Амалія Панькевичева, дружина.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Доляр у Львові у приватних оборотах 5·27—5·30 зол.

Нім. марка 1·72—1·78, фр. франки 34·90—35·00, шв. франки 171·50—171·85, фунти стерлінги 25·90—26·20, австр. шілінги 98·00 — 101, чеські корони 22·00—22·25, рум. леви 30·00—32·00, діри 42·00—44·00.

Золото: Доляри 9·20—9·30, Франки фр. 34·80—35·60, Дукати 83·00—84·00, Корони 37·00—37·50, Рублі 4·75 — 4·85. 1 гр. зол. 5·924.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50, Фльорени 0·85, 1 гр ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 43·00—44·00, 5 проц. дол. Б. Г. 51·00—53·00, 4 проц. Зол. Б. Г. 43·00—44·50, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 46·00—48·00, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 52·00—55·00, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що ціп на масло не ставить в приводу нинішньої тенденції; в дні 3. червня ц. р. кооперативам платив за:

	льоко Львів.
1 к. молока	0·15 зол.
1 л. сметани	0·70 „
1 к. яєць	2·50 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 24 сот.

Тенденція на масло нинішня, на молоко вдержана, на сметану і яйця сильна.

Маслосоюз повідомляє, що від 3./VI. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята від 45 дкг.	за 1 кг.	1·40 зол.
Мол. однор. кури І. кл.	„	0·90 „
Старі кури	„	0·80 „
Пантарки	„	1·30 „

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

Когутів, качок, гусей, індичок та індиків з огляду на кінець сезону не приймає.

ОПОВІСТКИ.

Вписи до трилітньої жіночої фахової гімназії С.С. Василіянок у Львові при вул. Даугоша 17 приймає управа від 1. червня ц. р. кожного дня передполудием. Вступні іспити відбудуться 14. і 15. червня. При школі інститут під доглядом дбайливої управи. **Управа.** 1646 2—3

Виділи „Львівського Бояна" і „Сурми" запрошують членів обох хорів явитися на проби у вівторок (Боян" і Сурма) та в середу (Сурма) в год. 19-тій з огляду на повторення концерту в четвер 6. червня п. р. в год. 12·15 в полудне. 1662

На голодних Яворівщини зложила п. Марія Ленницька, Дитятин, зол. 5·—

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Трикотин імпрегновані жіночі, мужеські, дитячі, найдешевше джерело „Палієм", Гетманська 22, побіч музею. 7—7

Небувалий успіх!

Усі домагаються камери „Kodak" BB

(Baby Brownie)

бо вона дає знамениті знимки 4×6½, миттєві і продовжні, вона проста і вигідна, а коштує тільки

зол. 15.-

Домагайтеся плівок Verichrome 28°

Kodak Sp. z o. o. — Warszawa, pl. Napoleona 5

За показом цього купону в кожнім фото-складі камеру

'Kodak" BB

зол. 12.50

Важний до дня 15. VI. 1935.

Пані, Панове! Першорядне укр. фризерське заведення Кузина, Городницких 4, біля апт. Терлецького. **Для Пань** тревала ондуляція пар. 1611 5—10

Пансіон „Яблонських Мароко" біля залізничого двірця **у Гребенові під управою п. М. Блавацької** поручає від 1. червня сонячні кімнати одно- дво- і три особові з особними балконами та видом на горн. Здорова й добірна кухня на бажання дієтична. Ціни помірковані. 1585 4—8

10.000 мужеських сорочок продає від вол. 2·25 Новочасна вирібня **„Ренома"**, Львів, Сонішна 9. 1510 19—22

Новітня робітня обуви Івана Івасівки при вул. Личаківській 18, виконує найновіші зразки мужеської, дюксусової обуви, Спеціяльність ортопедична обува. 1580 17—30

Фортепіян — ученика „Bösenderfer-a" хрестовий з причини виїзду продам дуже дешево. Академічна 24 в. 9. 1638 3-3

Здібну спіу до нравецтва жіночого шукає робітня. Сержинського 18. дв. 11, 1656 1—2

Приймаю як шороху на літнисько в найгарнішій гірській околиці. Ціни крізові! Подати вимагання. Марка на відповідь. Е. Могетич в Нягрині, почта „Weldzirz," повіт Долина. 1663

Обовязки возного, портієра, інкасента, прийме солідна, оборотня людина. Ласкаві письма до Адміністрації „Діла" під „Обовязковий".

Наука сентантів і Католицька Церква Гр. Дворянина вийде з кінцем червня ц. р. Експедиція з початком липня. Ціна ¼ зол. Передплату 2·70 зол. можна ще присилати до 15. червня ц. р. на адресу: Видавництво „Релігійна Бібліотека", Львів, вул. Ольшевського 11. 1-2

Продам або вимаренду віллю в Гребенові (14 убікацій) з городом. Близчі подробиці: Львів, вул. Ольшевського 11, Гр. Марусин. 1659

Каменицю двоповерхову вул. Театинська 40.000 зол. — **віллю** поверхову з двома мешканнями по чотири кімнати, комфорт, 200 сяжнів городу за 45.000 зол. готівкою 25 000, — **дім** партеровий 10 убікацій 180 сяжнів парцелі, бічна Санїги, за 20.000, — **парцелю** бічна Листопада 150 сяжнів за 5.000 продасть **„Трансакція"**, Львів, Коперника 7. 1663

Віллю з 14 кімнатами, умебльовану, чверть морга городу - саду в середині Гребенова над рікою дуже окозийно продасть „Трансакція", Львів, Коперника 7. 1663 a

Доротеум

Львів, Брацерівська 3.

комісова меблева галя купує, — приймає в комісі — продає.

МЕБЛІ всілякого рода за готівку і на сплати.

„Діло" і „Неділя" в Познані.

Читачам наших часописів у Познанщині подаємо до відома, що „Діло" і „Неділю" можна дістати у таких кіосках в Познані:

1) Брунон Подольскі, бюро щоденників, Za Брамков 7.
2) Pir Фоша і Снядецьких.
3) Міст Театральний.
4) Перацкого ч. 13.
5) Перацкого ч. 16.
6) 27. грудня ч. 7.
7) Виздова, напроти замку.
8) Вул. Нова при Музею, pir Марцінковського.
9) Вул. Нова в брамі готелю Базар.

ПОСТІЙНО обнижуємо ціни. Єдина фабрика білля **„Пав"** Львів, Сикстуська 1.

поручає: Гарні жін. кошв. піжами по 8·90, мужеські попел. 10·90, спортові сорочки, знамениті гатунки 4·90, підштанці сир. шовк 2·95, хлопячі сорочки, знаменитий фасон від 2·60, короткі підштанці 1·60 і пр. та гарне жіноче біля. **ПОЗІР!** Спец. відділ постелевого білля. Робимо всілякі білля на міру. 2—2

Молитвенники

на „НАГОРОДИ ПИЛЬНОСТИ" — для сільських школярів має на складі видавництво „СВІТ ДИТИНИ". — Молитвеники обему 8 арк. друку в гарній полотняній оправі з витисками на палітурках, коштують по 75 сот. Висилаємо найменше 20 примірників за ціну: **10 зол.** вже з коштами пересилки. Замовлення посилати грошевими переказами на адресу: **Видавництво „Світ Дитини"** Львів, Зіморовича ч. 3. 1660 1—2

Пансіон „Зелемін" ГРЕБЕНІВ

У найгарнішому положенні, подальша від гостинця, гамору і курявн. Просторі, сонячні кімнати з балконами. Річні і сонячні купелі. Знаний зі смачного, здорового харчу. — Ціни пом.рковані. Відкриття 1. червня г. 1661 1—11

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Рило" 10

Ч. 146 (14.044). Львів, середа 5. червня 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щлдн. 504.060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Виклад про українську справу в Палаті Послів у Льондоні.

Дня 29. травня ц. р. відбувся в Палаті Послів у Льондоні дуже цікавий виклад про українську справу, влаштований заходом послів впс. дост. *Дж. В. Гіллса* (консерв.), який теж був предсідником сходин, п. *Джофрея Мендера* (ліберал.) і впс. дост. полк. *Джосая Веджвуда*, членів Англо-Українського Комітету.

Виклад на тему „Українська справа і її велике значіння для Великої Британії" виголосив п. *Лямсельот Льотон*, знаний економіст та письменник, автор книжки „Економічна історія Совітської Росії" й ін.

П. Льотон у незвичайно річевий спосіб представив присутнім вагу української справи, від якої у великій мірі залежить мир цілої Европи. Велика Британія бажає незалежности України; існування України є також в інтересі світового мира. Далі переповів коротко історію України, підчеркуючи, що історія України не починається від світової війни, але сягає до грецьких часів перед Христом. Докладніше переповів історію змагань українського народу до незалежности, про його важке положення під Совітами, згадав теж про положення українців у Польщі, Румунії та Чехословаччині.

Після виступу виявилася широка і прихильна нашій справі дискусія, в якій брали участь присутні посли та інші гості. *Лорд Денбі* (той, що брав участь у великій дебаті про голод на Україні в Палаті Лордів дня 25. липня мин. року), який був присутній разом з дружиною графинею Денбі, жалував, що такий річевий та корисний виклад був виголошений тільки перед запрошеними гістьми, а не перед широкою публикою, яка повинна б далеко більше знати про українські справи. Дуже влучні спостереження подав проф. Сітон-Вотсон, знавець центрально- та східньо-европейських справ. Він висловив між іншим думку, що лекція п. Льотона заслуговує на те, щоб її видати друком, бо в англійській мові є дуже мало літератури про українську справу.

Між численними гістьми і послами, що брали участь у дискусії, були: *генерал Кліфтон Бровн*, *сер Біліям Дейвісон* та інші. Присутні були також посол княгиня Атоль, лорд Далкейт і ін.

(УКБЮРО ЛЬОНДОН.)

„Україна і большевизм".

Під цим заголовком подав льонд. денник „Таймс" з дня 31. м. м. новинку про виклад на українські теми, який відбувся дня 29. травня ц. р. в Палаті Послів. Новинка звучить: „В середу відбулися в Палаті Послів сходини недавно заснованого Англо-Українського Комітету. Цей комітет засновано в цілі слідкування за українськими справами і щоб у потребі робити такі заходи, які будуть потрібні. П. Лямсельот Льотон (який мав виклад) сказав, що більша частина українських земель знаходиться під Совітами, частина в Польщі, а мала частина в Чехословаччині. Українці прямують до того, щоб створити свою незалежну державу. Коли б вони осягнули свою ціль, то стали б у тій частині світа сильним заборолом проти большевизму, бо їх зробили большевиками проти їхньої волі".

Повідомлення про виклад у Палаті Послів подали й інші часописи.

(УКБЮРО ЛЬОНДОН.)

ЯВОРІВЩИНА ГОЛОДУЄ!

ПОКЛИК ФІЛІЇ „СОЮЗУ УКРАЇНОК" У ЛЬВОВІ.

Все ще приходять вістки з Яворівщини, що голод там не минув. Цілі села того повіту не мають ані відповідної кількости харчів ні одягу. Понад дві тисячі дітей, ця найбільша надія нашого народу, нидіють буквально в голоді й холоді. Зокрема ми, українське жіноцтво, не виявши ще достаточної уваги для фатальних умовин, в яких прийшлося жити соткам українських родин у голодуючих місцевостях. Щоб підкріпити акцію допомоги, Союз Українок рішив звернутися цим шляхом до нашого свідомого жіноцтва із закликом: Кому матеріяльні умовини не позволяють спішити з грошевими жертвами, хай обмежиться хоча до надіслання нашим голодним сестрам і їхнім дітям виношеного старого одягу, білля, черевиків то-що.

Хай не буде між нами ні одної жінки, для якої цей зазив був би пустим звуком!

Жертви просимо надсилати на адресу: Філія „Союзу Українок" у Львові, Сикстуська 44, партер, між годиною 10—13 рано.

Ще про Степана з „Послєдніх Новостей".

Степан із „Послєдніх Новостей" удостоївся в нас уже двічі пильної уваги. Сталося це тому, щоби всіх наших земляків перестерегти перед тим небезпечним провокатором і проходимцем. Степан це криптонім п. Кароля Шиманського, що подавав себе вже в різних часах і обставинах то за українця, то за поляка, то за москаля.

Для викінчення й заокруглення сильветки цього небезпечного авантюриста і провокатора ми подаємо нині додатково ще деякі причинки до його біографії. Отже Кароль Шиманський (Степан у „Посл. Новостях") уродився в східньо-галицькому селі Постолівці, коничинецького (давніше гусятинського) повіту. Він римо-католик. Вироком окружного суду в Тернополі з 6. червня 1931. р. сигн. акт. II. К. 462/31 був засуджений за шпигунство на три роки тюрми. Від того вироку відкликався до Апеляційного Суду у Львові, який вироком із дня 27. лютого 1932. сигн. акт. КА 748/31 вирок тернопільського суду щодо вини затвердив. Натомість знизив йому вимір кари з 3-ох на *два і пів* року тюрми.

Перед зміною британського кабінету.

ЛЬОНДОН, 4. 6. ПАТ. Реконструкція британського кабінету в найближчу пятницю 7. червня б, як загально думають, певною річю. „Таймс", який дотепер здержувався подати ту вістку, нині твердить, що правдоподібно в пятницю Макдональд вручить королеві свою димісію і зараз зголосять Болдуїна занятя становище премієра. Загально здогадуються, що Болдуін у найближчих днях предложить королеві листу членів нового уряду. Є поголоски, що приймають чимраз конкретнішу форму, що міністром закордонних справ стане дотеперішній міністр для справ Індії сер Самуель Гор. Говорять теж, що Болдуін матиме два уряди: уряд премієра і мін. закорд. справ, залишаючи більшість справ мін. Ідена, що затримав би дотеперішнє своє становище.

Комуністичний заговір у Болгарії.

СОФІЯ, 4. 6. ПАТ. Поліція арештувала у Пльовдіві (Філіппополі) 40 осіб, обвинувачених в участі у комуністичній змові. В арештованих знайшли склади комуністичних летючок.

Новий Самоуправний Закон

(Друге справлене і доповнене видання)

Ціна тільки: зол. 0·80

(з почтовою пересилкою 0·95 зол.). —

Хто надішле належність складанкою П. К. О. 504.066 тому негайно вишле книжечку Адміністрація „Діла", — Львів, Ринок ч. 10.

Для Совітів небезпечні ... піоніри большевизму!

Львів, 4. червня 1935.

Майже незамітно майнула крізь пресу звістка, що у Москві розвязалась (ніби сама себе, як звичайно все у Совітах діється „добровільно"!) організація з цікавою назвою: „Товариство старих большевиків". Цікава назва і цікавий характер організації, — та найцікавіше те, що саме ту організацію постигла нині доля „самоліквідації".

„Товариство старих большевиків" гуртувало справжню російську комуністичну еліту, справжню аристократію московського большевизму. Засноване у 1922 році мало у своєму статуті кляузулю, що можуть належати до нього лише особи з 18-літнім партійним стажем, себто ті, які творили фактично окрему радикальну соціялістичну групу від розколу на міжнароднього соціялістичному конгресі у Брюселі в 1903 році. Формальною притокою до розвязання тієї організації стала саме та точка статуту. Але московський кореспондент „Газети Польскої" Отмар (зрештою один з найбільш „льояльних" тамошніх кореспондентів, який нераз уже ставав у своїх дописах просто адвокатом совітського режіму і був навіть з цього приводу дезавуований у власній газеті) слушно зауважує, що офіціяльний аргумент, наче організація грозить перетворитись у партію в партії, бо на підставі статуту треба би внедовзі прийняти до неї кількадесять тисяч нових членів, що той аргумент зовсім нестійний і справи не вичерпує: бо можна би дещо просто змінити ту точку статуту, означуючи рік, від якого треба рахувати партійний стаж членів організації. Той сам п. Отмар твердить, що „Товариство старих большевиків" стало неприємне через цілу будову статуту, опертого на принципі внутрішньої демократії. „Камінем преткновення" — впевняє п. Отмар — став зокрема той зворот статуту, в якому говориться, що однією з цілей Товариства є „впливати на широкі маси молодших товаришів (робітників, студіючої молоді, „комсомольців" і т. п.) в дусі старих товариських традицій": саме ці традиції йдуть в розріз із новою тактикою нинішньої володіючої совітської верхівки, яка протегує теп „безпартійного совітського патріота"...

П. Отмар завжди дуже (інколи занадто) обережно виминає точки над „і". У даному випадку з делікатности промовчує він висновок, який кидається сам у вічі: коли до організації „старих большевиків" належить і Сталін і Молотов і Каганович поруч із Крупською (вдовою Леніна), Ярославським, Невським і Стасовою, і коли не вважаючи на той склад організації вона стає для уряду невигідною і небезпечною, то видно поміж „старими большевиками" настала така яскрава ріжниця поглядів, що ті, які мають у своїх руках адміністраційний апарат, волію заздалегідь позбавити своїх опонентів всяких організаційних підстав для якоїнебудь діяльности. Іншими словами — ані усунення Троцького від влади, ані всі дальші „чистки" включно до висилки на заслання Зіновєва і Каменєва, не усунули найбільш загрозливого явища внутрішнього російсько-комуністичного вічних гострих суперечок внутрі самої комуністичної еліти.

Вбивство Кірова доказало, що спосіб, в який хто „впливає на маси", грає велику ролю, бо наслідки того впливу можуть бути аж надто кон-

кретні. Цитований вище Отмар, який безумовно чимало речей із совітського життя знає (поміж тими справами, яких не знає, є — на жаль — відносини на Сов. Україні), згадує мимоходом, що колись „старі большевики" хотіли продовжувати свою екзистенцію у новій організації конспіративного характеру, то вони не мали би за собою широких мас громадянства, — щонайвище „може" мали би кількадесять тисяч ліво-настроєної „студентерії". Проречисті натяки: 1) що поміж колишніми піонірами з 1903 року дійшло вже до такого розходження, що не виключена є конспірація одних проти других (конспірація групи Троцького туди не зарахована) і 2) що кривавi репресії проти „ленінградського" та „московського центру" не зліквідували ворожих режимові настроїв серед комуністичної студентської молоді. Таким робом маємо парадоксальну ситуацію: з одного боку проти нинішнього совітського уряду маємо великий гурт комуністичної еліти, маємо справжню стару гвардію російського комунізму, співтворців большевицької революції та найстарших боєвиків, — з другого боку ворожо насторожена стоїть еліта комуністичної молоді, студенти висових шкіл, які не знають іншого життя, як у комуністичному режимі, та були змалку виховувані у комуністичній ідеольогії. Поруч із ними маємо десятки міліонів громадян, які ненавидять режим та його первісних творців (нинішніх опозиціонерів) і сучасних виконавців. А понад усіми стоїть гурток людей, який має у своїх руках державну адміністрацію, ГПУ, армію і державну скарбницю, та тримає ввесь край, міліони громадян і власних партійців у терорі, послугуючись терором, як єдиною певним і єдино тривким засобом влади.

Очевидно, що опозиція опозиції не рівна. Про характер опозиції групи Каменевa-Зіновєва, згаданих „центрів" у Ленінграді й Москві та студентської молоді, зпоміж якої вийшли вбивники Кірова, ми писали при нагоді тодішніх подій. Це течія безкомпромісовців вірних „духові старих товариських традицій", традицій боротьби за світову комуністичну революцію, боротьби проти гнилого капіталістичного заходу і всіх його буржуазних установ. Ми вказували свого часу, що психольогічним джерелом опозиційних настроїв комуністичної молоді є заведені надії на рай, який мав прийти після переведення пятирічки, — є зневіра у правдомовність офіціяльних головачів партії і влади та у правильність їхньої практичної політики. Вистрілюючи масово людей, зовсім невинних і до ленінградського вбивства непричасних, сов. уряд неначе прийняв становище тієї лівої опозиції про корисність методи воюючого комунізму, — але одночасно він шукає вентилю для опозиційних настроїв у зміні совітської конституції (безпосередні вибори до рад і т. п.), у частинному і скромному повороті до НЕП-у (скасування хлібних карток, дозвіл на продаж хлібних надвишок і т. п.) та у „ставці на безпартійного совітського патріота".

Річ ясна, що таке лявірування виявляє вічні зигзаки і навіть парадоксальні суперечности. Таким парадоксом є позбавлення вентилю для опозиційних настроїв — найстаршої большевицької еліти. Цей вентиль видно став уже сам собою аж такий небезпечний, що краще було його закрити. Нічого й казати, що ніяке закриття вентилю не зупинило процесу невдоволення та не зліквідувало опозиції. Чи зліквідує ту опозицію ставка на „безпартійного сов. патріота" — грубо сумніваємося. Цей внутрішній останній совітський експеримент тісно звязаний з експериментом зовнішнім — перефарбовуванням себе на оборонця версайщини, Л. Націй, ненарушности европейського статус кво та французького капіталізму й мілітаризму. Одно і друге накинула Совітам гірка конечність, накинув страх за фізичну екзистенцію совітської держави і її режиму. Очевидно, що ані держава ані тим більше ідея не може спіратися на нісенітних парадоксах і не може довго жити виключно завдяки багнетам спеціяльних військово-поліційних карних частин. У таких обставинах засіб рятування своєї екзистенції є черговим актом дискредитації, яка ту екзистенцію підриває. Розвязання „Товариства старих большевиків" є новим доказом слабости совітського режиму, є одним із таких чергових актів його дискредитації.

З української преси.

ПО ВИБОРАХ НА ЗАКАРПАТТІ.

У передовій статті під наголовком „Наш підрахунок" зводить ужгородське **„Українське Слово"** підсумки недавно переведених виборів на Підкарпатській Руси. У статті читаємо:

Вибори скінчені, для нас, українців, вони не принесли перемоги. Отже поставмо питання, які причини цього. Знайшовши причину, шукаймо ліку.

1. **Назви партій.** Українські кандидати були на листах ч. 2 (соц.-дем.), ч. 5. (христ.-нар.) і до краєвого виділу крім 2. і 5. — ч. 20 (укр. аграри). Соц.-дем. партія мала назву: „Чесько-словенска соц.-дем. партія робітнича", а не мала піднаголовку, що це партія Підкарпатської Руси. Крім цього ця партія заключила союз із сіоністами, які видрукували свої відозви по жидівськи. Протинагітація мала по селах легку працю: показати жидівські відозви й чеський наголовок листи ч. 2. — Ліста ч. 5. мала назву: „Чел. партія людова", без додатку, що це християнсько-народня партія П. Р. — Опозиційна партія, ліста ч. 7, мала ясну назву: Автономний Блок, ліста ч. 16 мала теж піднаг.: „Русская Національно-Автономная Партія" і „Руская Народная Партія". — Декому це може видаватися дрібним, але це важна річ, чи якась партія має вже в своїй назві свою ідею, чи загалом не має навіть своєї назви, яка відмічувалаб хочби й місцевий характер.

2. **Організація.** Ми вже відмічували брак організації особливо християнсько-народньої партії. Ця партія не мала наладнаного партійного й агітаційного апарату. Річей знаних не будемо повторяти.

3. **Наша інтеліґенція.** Яку ролю відіграла вона в часі виборів? Зачнемо від молоді. Наша молодь у виборах участи не брала, не помагала, як кацапська, яка вся знайшлася на терені виборів. Що більше! Частина нашої молоді, що шумно називається націоналістичною — відіграла сумну ролю. В „Українськім Слові" підносили ми нераз питання самостійної української партії, доходячи до висновку, що покищо ми до того не підготовані. Молоді націоналістичні політики нас лаяли в „Пробоєм" і, не зважаючи на наші остороги, щоб не компромітувати української справи, дехто з них став творити самостійну українську партію. Скликано „Народне Обєднання", широко заповіджено конґрес і скликано його в — Бичкові, де „Народне Обєднання" — обмежено на селянську українську партію з бувшим комуністичним сенатором як головою. А все скінчилося тим, що заступник голови, д-р Юзьків, на свою руку став торгувати партією, ще й не зорганізувавши її. Аранжери аж тепер побачили, що виїхали в сліпу вулицю і деякі з них стали проголошувати: „Ми при виборах кидаємо білі картки, бо не маємо на кого голосувати!" — І самі, спричинивши багато смороду, позатикали собі носи й сіли в льожах дивитися, що то буде...

Наше учительство. На конґресах бачили ми около 1300 учителів — у виборчій агітації брало найбільше 150 участь. Деж решта?! Решта спосібна до гучних громів, решта вміє проголошувати патріотично-революційні резолюції, але не спосібна до реальної праці, нічого не читає, не знає, що в світі діється. Отже не дивно, що в село прийде агітатор комуністичної партії, роздає ліси, маєтки, обіцює рай, такий самий, як в Україні, а учитель стоїть особоронний — не знає, що сказати, і село переходить над ним до порядку.

Наше духовенство. Більша його частина індолентна, політично теж невироблена, вона виявила при цих виборах свою повну безсильність і повний брак впливу на село. Ця більша частина ще й нині культурою і мовою народові чужа. Старим треба дати вмерти, а молоді? Приїздить у село суспендований священик д-р Фенцик, агітує проти унії, обіцяє збудувати в селі православну фару і церкву. Молодий уніятський священик у тому селі певно виступив проти Фенцика? Ні, він серед народу за Фенциком агітує... Деякі беруть відозви християнської партії, кажуть себе іменувати мужами довіря і кандидують в інших партіях та голосують на іншу партію — не християнську.

Гроші. При висліді виборів треба взяти під увагу й фінансову сторону. Д-р Годач, секретар чесько-німецького промислового союзу, заявив, що партія д-ра Крамаржа і союзників видала 12 міліонів і вибрала 17 послів, отже пересічно на вибір одного посла пішло 706 тисяч чк. Кілько грошей видали інші партії?!

Яку моральну силу поставимо ми проти чужого, ворожого капіталу, що розкладає наш народній організм, ширить деморалізацію, пянство, купує голоси? Грошей у нас нема, за це тим більше мусимо працювати, тим сильніші характери мусять бути в нас і тим більша свідомість, тим кріпша воля, щоб завтра перемогти на цілій лінії. Це в наших силах і це мусимо осягнути!

*

В замітці п. н. „Український напрям переміг" ужгородський соц.-дем. **„Вперед"** пише таке:

Підкарпатські русотяпи чомусь почали доказувати, що український напрям на Підкарпатті в цих виборах потерпів поразку. Яка підстава такі вигадки ширити, про це знає тільки патріотична русотяпська голова з „Р. Народн. Голосу", де в ч. 116. про це пише: „Українські списки зібрали 31.145 голосів".

Панові, що написав таку нісенітницю, радимо взяти олівець до рук і коли він знає додавання, то хай додасть кількість голосів, які здобули партії, що стоять за український напрям.

Це партії отсі: соц.-демократична, комуністична, народно-християнська й частина аграрів.

Соц. дем. дістали	29.749	голосів
Комуністи дістали	78.994	„
Христ. нар. дістали	7.321	„
Укр. агр. дістали	12.000	„
Разом	128.064	голосів

В комуністичній і соц.-демократичній партії є членами й інші народности, але це справи не зміняє, бо й ті боронять культурно-національні позиції своїх партій, борються за здійснення своїх програм.

Отже український напрям кількісно росте. Іншу біду переживає тепер українська людність — це розбиття. Наші люди розлізлися по ріжних партіях і забрили навіть до тих, які нам безперестанно шкодять та руйнують нас. Національна свідомість почала пробиватися в гущавину населення, але воно політично та культурно ще відстале і дає собою крутити всякими запроданцями.

Звязок зі світом дає „ДІЛО" за 5 зол. місячно.

Новий чеський кабінет Маліпетра.

ПРАГА, 4. 6. ПАТ. Згідно з приватними інформаціями президент республики одобрив листу нового кабінету, яку предложив йому премієр Маліпетр. Номінація відбулась би завтра і завтра уряд зложив би присягу. Здогадуються, що до кабінету ввійдуть: премієр — Маліпетр (аґр. партія), Бенеш (нац.-соц.) — закорд. справи; національна оборона — Махник (аґр. пар.); внутрішні справи — Черни (аґр. пар.); справедливість — Шрамек (чеський католик); уніфікація — Дерер (соц.-дем.) освіта — Крчмар (урядовець); торговля — Нейман (провідник партії промисловців, що досі був в опозиції); хліборобство — Годжа (аґр. пар.); публичні роботи — Досталєк (чеський католик); почта — Франке (чесь. нац.-соц.); залізниці Бехине (чеськ. соц.-дем.); скарб — Трапль (урядовець); здоровля — Чех (нім. соц.-дем.); суспільна опіка — Нечас (чеськ. соц.-дем.); міністер без теки — Спіна (нім. аґр.).

З дотеперішніх міністрів відходять в кабінету Майснер (чеський соц.-дем.) і Брадач (аґр. парт.), який має зайняти становище председника палати.

Чи Найра обовязуватиме й надалі?

ЛЬОНДОН, 4. 6. ПАТ. З Вашинґтону повідомляють, що през. Рузвельт дуже енергійно підійметься оборони Найри. Нині скликали у цій справі спеціяльне засідання кабінету. Пополудні Рузвельт відбуде в Білім Домі конференцію з деякими членами уряду та з кількома провідниками кабінету. На конференцію запрошені ген. прокуратор Кунінґс, міністер праці пані Перкінс, мін. скарбу Моргентав та сенатори Робінсон, Гарісон і Вагнер.

Уступаючий президент Найри Річберґ заявив, що през. Рузвельт припоручив йому не зголошувати праці персоналові організації на 16. червня, коли то скінчиться законний речинець теперішньої Найри.

Розвиток і праця „Карпатії".

Огляд діяльности за минулий рік із приводу відбутих Загальних Зборів „Карпатії".

Як уже було згадано в 143 числі „Діла", дня 31. травня ц. р. відбулися сімнацяті з черги Звичайні Загальні Збори „Карпатії" Товариства взаїмних обезпечень на життя у Львові.

На основі звіту з діяльности і рахункових замкнень за рік 1934, предложених до затвердження Загальним Зборам слід з приємністю ствердити дальший гарний розвиток цієї нашої економічної установи. Цей розвиток унаглядню.еться як у зрості числа обезпечень, так і в поважному зрості капіталів Товариства. Зокрема завважується поважний зріст обезпеченевого фонду.

В році 1934 здобуло „Карпатія" 569 нових безпосередніх обезпечень на суму зол. 1,558.105. Відкинено 249 внесків на обезпечення на суму зол. 720.495. Посередніх обезпечень прибуло у звітовому році 28 на суму зол. 62.555. У тому самому часі убуло обезпечень із власної аквізиції внаслідок смерти, упливу речениця, відкупу, уневажнення, неплачення, знижки курсу валют тощо 246 на суму зол. 969.010. З принятих до реасекурації було 38 обезпечень з обезпеченим капіталом зол. 108.920.

По узглядненні всіх цих змін мала „Карпатія" з днем 31. грудня 1934 р. 1933 обезпечення з обезпеченевим капіталом зол. 6,112.945, у тому 250 посередніх обезпечень на суму зол. 419.812.

Пересічний обезпеченевий капітал одного безпосереднього обезпечення виносив зол. 3.383, а посереднього обезпечення зол. 1.638. Між обезпеченими дають: священики 37.14 прц., народні учителі 16.68 прц., приватні урядовці 12.72 прц., середньо-шкільні учителі 4.80 прц., лікарі 3.92 прц., купці й промисловці 3.33 прц., ремісники 3.21 прц., рільники 3.21 прц., державні урядовці 2.80 прц., адвокати 2.50 прц., інжиніри 2.50 прц., державні емерити 1.96 прц., инші 5.23 прц.

Вік обезпечених вагається між 21—71 літ. Найбільший відсоток обезпечених було у віці між 41—45 до 20.7 проц. усіх обезпечених. Обезпечені находяться у всіх повітах Галичини, а також у тешинській частині шлеського воєвідства. На північно-західних землях „Карпатія" не працює, бо мимо всіх заходів досі не одержала ще дозволу на поширення діяльности на ці землі. З посередніх обезпечень, то є відданих „Карпатії" до реасекурації, було в Австрії 94, Німеччини 41, ЧСР 36, Румунії 27, Угорщини 10, Швеції 4, Англії 3, Еспанії 3, Америки 3, Італії 2, Туреччини 1, Єгипту 1, Югославії 1, Франції 1, Швайцарії 1, инших країв 24.

Премій зібрано у звітовому році зол. 240.490.16. Смертних випадків було у звітовому році 14 на загальну суму зол. 52.800 і два доживотня на суму зол. 1.892. Дійсна смертність була нижча ніж сподівана, а саме сподіваних було 19 випадків смерти на суму зол. 60.185. Померло 5 священиків, 2 учителів середніх шкіл, 2 учителів народніх шкіл, 2 суддів, 1 адвокат, 1 нотар, 1 емер. поштовий урядовець. Вік померших вагався між 39 і 70 літ. Причиною смерти були в 5 випадках недуги легенів, в 4 недуга серця, в 2 — рак, у 2 — скрут кишок і в 1 — параліж мізку.

Відкупів виплачено на зол. 14.136.99. Кошти аквізиції винесли зол. 63.868.21, а кошти завідування зол. 57.040.21.

Власні фонди Товариства, що складаються з основного капіталу, запасного капіталу, спеціяльного резервового капіталу, фонду на ріжницю курсу валют і вартісних паперів та резерви на сумнівні належности, зросли у звітовому році на зол. 21.117.25 і виносять зол. 242.880.87. Резерва премій зросла на зол. 62.506.81 і виносить зол. 440.151.68. Вальоризаційний фонд зріс на зол. 7.500 і виносить зол. 21.873.25. Фонд на амортизацію вартости нерухомости виносить зол. 10.365.29. Всі фонди й технічні резерви з днем 31. грудня 1934 р. виносили зол. 723.609.74, а в р. 1933 зол. 631.731.99, себто зросли в звітовому році на зол. 91.877.75. Всі фонди мають повне законом приписане покриття, зокрема обезпеченевий фонд обчислений згідно з вимогами розп. През. РП. з дня 26. січня 1928 р. про контролю обезпечень, що виносить зол. 463.679.32, є покритий у нинішньому дні приписаними вартостями до зол. 472.831.99, себто покриття є на зол. 9.152.66 вище ніж вимагають правні приписи. Звітовий рік замкнуло Товариство білянсовою надвишкою зол. 9.789.28, з котрої Загальні Збори придільли згідно з внеском Надзірної Ради до запасного капіталу 80 прц., то є зол. 7.831.42, до спеціяльного резервового капіталу 10 прц., то є зол. 978.93 та до фонду на ріжницю курсу валют і вартісних паперів 10 прц., то є зол. 978.93. Повище зясовані висліди праці „Карпатії" за 1934 рік є наглядним доказом, що ця наша установа мимо важких часів щораз краще розвивається, і стає поважним чинником у нашому господарському житті. Зріст числа обезпечень та обезпеченого капіталу засвідчує рівночасно, що вкінці й серед української суспільности відчувається потреба й конечність життевих обезпечень, що у всіх культурних народів грають передову ролю в індивідуальному й народньому господарстві.

Треба лише побажати, щоби всі ті, що мають змогу обезпечитися, обезпечалися виключно лише у своєму Товаристві „Карпатія" і таким чином причинилися до розвитку цієї важливої установи. На жаль ще й тепер багато українців дається втягати чужим агентам до обезпечення в чужих товариствах, хоч ці товариства не дають і не можуть дати ніяких інших умовин обезпечення, ані більшого забезпечення як дає „Карпатія" — бож обезпеченеві закони й приписи є однакові для всіх товариств. Так само й оплати від обезпечень у Карпатії, не є вищі ніж в інших товариствах, бо тарифи „Карпатії" затверджені в минулому році Державним Урядом Контролі Обезпечень є так зв. „мінімальні".

Другою причиною, що гальмує розвиток „Карпатії" це обмеження терену діяльности Товариства до території львівського, станиславівського, тернопільського, краківського і частини шлеського воєвідства. Не зважаючи на старання „Карпатія" не одержала ще дозволу на поширення своєї діяльности на північно-західні землі або на цілу державу.

Праця „Карпатії", як підчеркувала у звіті її Управа, є працею екстенсивною, а не інтенсивною з причини браку достаточного числа відповідних агентів. Факт, що в часі загального безробіття не можна знайти відповідних людей до праці, не дуже добре свідчить про нас самих. Тисячі молодих людей чекає на „посади", а не може чи не хоче взятися до реальної праці, що безумовно дала би їм змогу влаштувати життя. Це свідчить про непідготованість нашої молоді до практичних занять, про їх неспосібність до твердої життєвої боротьби.

Аквізиція життєвих обезпечень дає у чужих народів тисячам людей не лише заробіток на життя, але й заможність, а в нас люди бояться посвятитись цьому купецькому званню. Воно вправді вимагає високої інтеліґенції і культури, багато енергії і завзяття та й вкінці по найновішим законам і відповідної освіти (найменше 6 кляс середньої школи), але дає велике поле до розвитку власної підприємчивости й можливих заробітків.

В. ЗАЛОЗЕЦЬКИЙ.

Мистецтво і світогляд.

Дискусія, яка ведеться ось на сторінках „Діла" про те „Чи письменник має мати світогляд" має ширше значіння і тому питання, які насуваються у звязку з тим, повинні найти всебічне освітлення. І хоч автор цих рядків не брав участи в своїй дискусії — то спонуканий цікавістю й актуальністю теми, яка йому по духу і фаху дуже близька, хотів би і зі свого боку, омиваючи всякої полеміки, висвітлити питання, які мають першорядне і то не тільки академічне значіння.

Ліберальна доба, якої кризу ми власне переживаємо, проявилася в тім, що окцидентальна культура на наших очах клониться через цілковитий занік творчих та провідних ідей до цілковитого упадку. Не довго треба ще чекати, щоби вовсім стехнізований, замериканізований і вмеханізований окцидент перемінився в безформну, бездушну масу, порушувану ще тільки якимись найбільш примітивними гаслами, штучно, масовою пропаґандою викликуваних, часто біольоґічних потреб. До цього довів цілковитий хаос т. зв. повне перемішання всіх понять у громадсько-політичному, етичному, релігійному та мистецькому житті. І власне відсутність світогляду, з якому житті. І власне відсутність світогляду, з якому дорадне лібералізмом вилекане вільнодумство довело до цілковитого занепаду провідних ідей окцидентального людства, а разом з тим до затрачення духової єдности окцидентальної культури.

Не можемо тут застановлятися над всіма явищами цієї жахливої апостазії духа окцидентальної культури. На аналізу цих явищ треба би посвятити ряд статтей. Ми хочемо занятися тільки одним відтинком цієї сумної главп „окциденту в розкладі" — а саме ролею мистецтва і його відношення до світогляду.

Неопанування всіх проявів людської творчости сталим світоглядом витворило деякі модерністичні явища в мистецтві, позбавлені в меншій або більшій мірі всіх вищих провідних ідей. Тут перейдемо тільки коротко всі ці модерністичні течії в мистецтві: формалістичний пуризм, який проявляся в напрямі „ль'арт пур ль'арт", де переоцінював мистецьку форму, мистецьку самовистарчальність і естетичний автаркізм; згодом повстала реакція в протилежнім напрямі в натуралізмі. Він находив джерело творчости в позбавленій всілякої духовости природи, та ідентифікував натуралістичну вірність (веризм) з мистецтвом, або відлдавав тільки скорі імпресії з тої природи (імпресіонізм). Вкінці наспіла реакція против натуралізму в експресіонізмі, який є наслідком крайнього субективізму т. зв. шукання вправді чогось духового в мистецтві, але позбавленого деяких обективних загальних духових норм, деяких усталених загальних ідей...

Те все, що пробивається в сучаснім мистецтві, є відбиткою того, що діється в сфері духовій західно-европейської культури. Відсутність провідних ідей в мистецькій творчости, довела до висказу, що „добре намальовані буряки є вартіші, ніж образ Мадонни" — і шукання сурогатів тих загублених духових цінностей то в формалізмі, то у втіленні природи, то в чистому субективізмі чи там конструктивізмі — це все є відбитка тої самої відсутности ідей і тої пустки, яка запанувала над позбавленою якогось глибшого життєвого сенсу окцидентальною людиною, яка біжить сліпо як Амок на власну загибіль...

Хаос, панування парадоксів, анархія в найнебезпечнішій сфері, бо у сфері духа, примітивний біольоґізм, повне те брутальне панування льоґосу ділом (щось германського в тім пробивається, коли навіть Ґете, цей величник античного льоґосу вкладає в уста Фавста слова: „Ам Анфанґ вар ді Тат...") і повний сумерк ясних провідних ідей — ось картина духової руїни західної людини. Змальовує це в драстичних барвах німецький фільософ О. Шпенґлер, одначе не може нова фактами біольоґічного порядку дати лік на вратування західної культури, а не вміючи апокаліптичній візії того упадку протиставити візію відродження — дає новий доказ духової безплодности нашої доби..

Тому саме питання „чи письменник або мистець" має мати світогляд могло виринути тільки в добі, яка захитала у своїх духових основах взагалі, бо всі інші доби не могліб собі письменника чи мистця без світогляду взагалі подумати. Мало цього: у всіх інших добах розквіту західно-европейської культури мистецькі твори були властивими виразниками світогляду. Власне ціла функція мистецтва (як далеко це відбігає від поняття „мистецтво для мистецтва") полягала на вціплюванні, на символізуванні кожночасних провідних ідей, які те людство через установлення певного порядку річей не тільки вело, але те людство духово виховували.

І звідси випливало велике та глибоке значіння мистецтва: *воно було могутньою духовою школою людства.* Розуміється, не в раціоналістичному слова того значінні, також не лежало його значіння в тім, що називається „Шульмайстертум", але в тім, що воно дбало про збереження духової єдности, що воно на кожнім кроці цього духа проявляло і пригадувало, уможливлювало, що людиною кермують не тільки природно-біольоґічні пристрасти, — але і певні ці природно-біольоґічні пристрасти, що кермують духові цінности, духові потуги. (Докінчення буде.)

Підготова до Всеукраїнського Нац. Конґресу.

Міжорганізаційний Конґресовий Комітет у ЧСР ухвалив звернутися з відозвою до української еміґрації в ЧСР із закликом взяти якнайактивнішу участь у підготовчій конґр. праці. Комітет просить усі ґром. орґ. у ЧСР надіслати відомости про загальну скількість своїх членів та приступити до збирання загального конґр. податку (не менше 5 кч. від кожного члена). В місцевостях, де українські еміґранти не обединані в організації, вони можуть утворити місцевий комітет, скласти список еміґрантів, що мешкають у їх районі і про все це повідомити М. К. Комітет. Тимчасова адреса К-ту для листування: **Jidelna, Kongr. Komitet, Praha, Lazarska 8.**

При Підготовному Конґресовому Комітеті за кордоном 28. 5. розпочали працю 4 комісії: політична, організаційна, фінансово-господарська і культурно-освітня з участю компетентних представників громадянства для виготовлення рефератів на Конґрес, а також проектів резолюцій та постанов Конґресу.

Канонічна візитація теребовельського деканату.

З доручення Митроп. Шептицького розпічнеться невдовзі канонічна візитація теребовельського деканату, яку буде переводити Преосв. Никита Будка. В дні 7. червня ц. р. єпископ Будка приїде до Струсова і переведе канонічну візитацію тої парохії; опісля буде візитувати всі дочірні церкви. У згаданій канонічній візитації буде постійно асистувати єпископові теребовельський декан о. Степан Мохнацький, парох Теребовлі і найближчі священики.

Як довідуємось, єпископ помічник Преосв. о. д-р Іван Бучко, котрий в 1933. р. перевів канонічну візитацію скалатського і грималівського дек. в 1934. р. мусів перервати наслідком відомих подій у Нов. Селі візитацію новоселецького деканату, у цьому році не виїде взагалі нікуди на канонічну візитацію.

Французькі маневри.

В районі Ніор-Сент-Анґулєм розпочалися 4. ц. м. маневри французької армії і потревають пять днів. Маневрами керує шеф ґенерального штабу ґен. Жорж з ґен. Ґамелєном. Командантами двох армій, що беруть участь у вправах, є ґенерали Більот і Геринґ, члени найвищої военної ради. Очевидцями маневрів будуть ґенеральний інспектор чеської армії ґен. Сіровий, шеф ґен. штабу румунської армії, ґен. Самсонович і шеф ґен. штабу югославянської армії ґен. Марліч.

Чи Ґерінґ є в Італії?

ПАРИЖ, 4. 6. ПАТ. Авас повідомляє з Риму, що там урядово заперечили вісткам про приїзд Ґерінґа. Водночас Авас повідомляє, що дати подорожі прем. Ефтича до Італії ще не устійнили. Говорять, що Ефтич приїде 9. червня, але це не потверджено урядово.

Німецько-британські розмови.

Німеччина вичікує на реконструкцію британського кабінету.

ЛЬОНДОН, 4. 6. Пат. Делеґат нім. уряду фон Рібентроп відвідав вчора пополудні міністра закорд. справ Саймона і відбув з ним півґодинну конференцію. Потім фон Рібентроп склав візиту прем. Макдональдові та міністрові маринарки і першому льордові адміралїції Ейрес Мослелеві. Обі візити були короткі і мали радше характер формальний.

Розмова Робентропа з мін. Саймоном мала характер загальний, але, як підкреслюють, і з німецького і британського боку, не говорили про ніякі конкретні питання, що виплили з дипльоматичної вимінн думок, яка відбувається тепер між Берліном і Льондоном на тему 13 точок програми Гітлера.

В німецьких колах у Льондоні, зближені до Рібентропа, підкреслюють, що не треба рахуватися з тим, щоби з приводу необовязуючих німецько-британських розмов у справі морських зброєнь мали відбутися будьякі наради, що довелиб до узґіднення поґлядів на тему загальної міжнародньої ситуації. Ті кола твердять, що Рібентроп не отримав від Гітлера ніяких ширших повновластей. Бо німецький уряд не уважає за відповідне вести з британським урядом розмови, що виходилиб поза рями властивої теми морських зброєнь, тепер, коли з приводу реконструкції британського кабінету зайдуть зміни на становищі брит. міністра закордонних справ.

Повіт Бібрка у світлі статистики.

Центральний Статистичний Уряд опублікував статистичні дані про повіт Бібрку, виготовлені на основі загального перепису населення в Польщі з дня 9. грудня 1931. р. У світлі цих даних повіт Бібрка обіймає поверхню 890.9 кільометрів квадратових. Всього населення є на тому просторі 97.124, в тому 47.603 мужчин і 49.521 жінок. На один кв. кільометер припадає 109 мешканців. Повіт має 2 міські громади і 10 сільських волостей (ґмін). Всіх сільських громад є там 90, а всіх місцевостей 272.

У містах живе взагалі 12.978 мешканців, у тому 4.757 римо-католиків, 4.262 греко-католиків, 3.913 жидівської віри і 36 інших. Польською мовою послуговується 6.180 мешканців міст, українською *1.813*, руською *1359*, жидівською 2.961, іншими мовами 25. Читати і писати вміло 8.327, тільки читати 40, не вміло ні читати ні писати 1.307 (13.3 прц.).

По селах повіту Бібрка жило 84.146 мешканців. У тому було 18.063 римо-католиків, себто 21.5 прц., 61.815 греко-католиків, себто 73.4 прц., 4.059 жидівської віри або 4.8 прц., іншої віри було 146. Ще сільське населення подало за матірну мову: польську 23.952 або 28,5 прц., українську *47.165 або 53,7 прц.*, руську *12.107* або *14.4 прц.*, жидівську 2.572 або 3 прц., іншими мовами 2141 Вповні грамотних було по селах Бібреччини 49.564 (70.9 прц.), неграмотних було 11.431 (18.4 прц., таких, що вміли лише читати було по селах 329 (пів прц.).

Населення Бібреччини удержується з таких джерел: із рільництва 75.115 (77.4 прц.), з тому в містах 2.400, на селі 72.718 (86 прц.); в промислу і ремесла живе 9.174 (9.4 прц.) населення, в тому по містах 4.373, а по селах 4.801 мешканців; з торговлі й убезпечення живе 4.279 (4.4 прц.), у тому 2.422 (18.6 прц.) по містах, 1.857 (2,2 прц.) по селах. З комунікації й транспорту живе 3.493 (3,6 прц.), у тому по містах 1.661 (12.8 прц.), по селах 1.832 (2.2 прц.).

Стан рільної господарки в повіті представляється так: всіх рільних господарств є в повіті 11.721, з того менше двогектарових 5021, від 2—5-гектарових 4.125; від 5—10-гектарових 1.054, від 10—15-гектарових 97, від 15—50-гектарових 50; від 50 гект. і вище 12.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

Приємна та цікава лєктура
ВАСИЛЯ СОФРОНОВА
ЛИПНЕВА ОТРУТА
Ціна 1·40 зол., з пересилкою 1·70 зол.
Замовляти в Адміністрації „Діла" Ринок 10.

ГЕРМАН ШТЕР. 12

ҐОНТАР.

— Заплати мені, — сказав просто. — Нині не прийду до роботи і перед четвергом на другий тиждень не надійся мене.

— Ну, добре, й так буде неділя. Але чому саме аж у четвер?

— Так ліпше буде з обрахунком, буде саме пів тижня — відповів Франц, вминаючи. Однак зараз таки вже занепокоївся своєї нерішучости й додав голосно і сердито: — В середу мої уродини, все буде інакше.

— Думаєш про Ульріха і його жінку? — сказав недовірливо Кронер.

— Так і взагалі все.

— Га, старий, коби це було правдою. Лише не перерахуйся!

— Кронер!... Друже!...

Ці слова старого гонтаря зазвучали різко і це вразило його, бо всією силою старався бути спокійний.

— Так, так, — потакнув добряче Кронер, — бажаю тобі цього з усієї душі, також усі в селі... але... ну, ти ліпше знаєш, а тепер... належиться тобі вісім марок, так?

— Ага!

— Ось вони. — А прийди до мене у второк, приладжу гостинець на твої уродини. Всього найкращого, старий! Іди з Богом!

— Дякую красно. Оставай з Богом!

Гонтар відійшов. Не мав ніякого сумніву, що його намір удасться.

З тихим усміхом самопевности ішов знову під гору.

*

Було по обіді. Старий гонтар витер свій ніж, що ним обирав бальболі, поволи попробував пальцем вістря, подивився допитливо на своїх господарів і знову хвилину задумався та приглядався вістрю ножа. Нараз замкнув ніж голосно і сховав у кишеню камізольки, потім відсунув зперед себе порожне начиння, сперся ліктями на стіл і промовив зі стогоном: — Ні!

Іван і Паранька приглядалися з цікавістю дивній поведінці старого Франца. Підсміхалися під носом і штуркалися під столом ногами, хоч сиділи вибито поважно і тихо. Щоб показати жінці свою відвагу, Ульріх підносив брови вгору, аж до половини чола.

— Саме минає тепер сім літ, як ви тут мешкаєте на горі, — говорив гонтар.

— Ах, справді?! — перервав йому Ульріх з насміхом, удаючи здивування.

— „...Однак ви не мали навіть того, що...

— Іване! Смійся також, смійся, смійся... гага, гагага! — зареготалася Паранька, перериваючи старому, а її чоловік заіржав послушно за нею.

— ...що висить ось там, на кілку...

— Покажи, що ти там маєш? — сказав Ульріх і поглянув, чи старий не встає.

Гонтар мовчки схилив голову, віддихаючи голосно.

— Знаєш, Паранько, завтра неділя і в Гаміґа буде забава, — перервав Ульріх мовчанку.

— Замкни писок, не бачиш, що дядько будуть зараз лютитися, — перервала йому жінка, надуваючи губи на знак свого обурення.

Тимчасом старий гонтар підніс знову очі і примикаючи їх легко, приглядався їм хвилину. Щось роздумував і холодно підсміхався.

Змінивши свій попередній плян, зачав знову діловито. Однак слова виходили з його уст так, начеб натрапляли там на якусь перешкоду: „Приведіть сюди купця!"

— Чуєш, Іване! Хоче купця. Біжи! Господи мій любий, Матінко Божа, купця! Дожити чогось такого. Скоро, Іване, біжи, біжи! Я вмру ще з жури.

Паранька ломила руки, начебто дуже налякалася.

— Зараз, Паранько.

Ульріх кинувся прожогом до стіни, віддер з полиці кусник старої подертої газети і поклав її перед гонтарем.

— Ось є, вельмишановний пане. Антона Франце з Ешбергу та Кальтенбаху.

Він приступив до старого, ніби кланяючись.

Гонтар різко відсунув колінко, що його Ульріх діткнувся. Його очі розширилися, й загорілн. Низьке чоло поблідло. Поглибилися всі морщки на лиці. Але опанувався ще цілою силою волі.

— Чи це справді купець, Іване? — запитав тихо.

— Так, прошу пана, — повторив запитаний удаючи дурного.

— Чи це купець? — повторив старий, а його голос тремтів з люти.

— Так, прошу пана, прошу вас, — сказав Ульріх, загикуючись зі страху і хотів зникнути.

Але Франц вже вхопив його за обшивку.

— То це купець, сучий сину? — Ти?

Його лють перейшла межі його терпеливости. Слова звучали глухо, хрипливо, мов розтерті між двома каменями.

Ульріх тремтів усім тілом і незручно пробував видобутися з рук старого. Але, як подивився в його лячні очі, то, не памятаючи вже нічого, зачав божевільно кричати: — Так, чоловіче, купець, так, так... ах — Паранько...

З обридженням шпурнув старий Ульріхом, мов стоногою, так, що той полетів аж до стіни, де стояла полиця з начинням. Одна миска впала з лоскотом на землю й розбилася.

З організаційного руху.

Повітовий Народній Зїзд УНДО в Перемишлі.

Дня 31. травня ц. р. відбувся в Перемишлі Пов. Нар. Зїзд у приявї около 150 представників і відпоручників місцевих організацій повіту. Зїзд отворив пос. д-р *Загайкевич*, витаючи зібраних та передаючи на руки приявного делеґата Центрального Комітету УНДО, інсп. В. Кузьмовича, привіт для проводу партії. Окрему згадку приобятив д-р Загайкевич бл. п. Павлові Холоровському ,господареві з Болестратич, видатному ділячеві УНДО, що помер осінню м. р. Збори вшанували память померщого повстанням з місць. На внесок пос. д-ра Рибака збори вибрали предсідником посла д-ра Загайкевича, а до президії покликали о. дек. Андрія Борисевича, п. Леонтину Менцінську, п. Михайла Ноджака з Борщевич і п. Івана Чупеля з Рожубович. Секретарював п. Степан Микита. Політичний реферат виголосив п. *В. Кузьмович*, організаційний пос. д-р *Загайкевич*, звіт з діяльности ПНК склав п. *О. Семечко*.

Після короткої дискусії Зїзд вибрав новий склад Повітового Народнього Комітету. Вибори відбулися під знаком консолідації всїх місцевих націоналних сил. До ПНК увійшли: як голова о. *декан Малецький Онуфрій* і як члени: пос. д-р В. Загайкевич, о. дек. А. Борисевич, о. дек. П. Войтович, п. М. Зятикова, д-р Рибак, проф. Д. Ґреголинський, д-р М. Хробак, дир. Станимір, д-р Степан Біляк та інші.

—o—

Одинокий вихід із безробіття жінок!

Важне для батьків шкільних дітей.

Вигляди мати шматок хліба з укінчення гімназії, а опісля університетських студій, стають щораз то менші. Дістати посади державні, а то й приватні, що до них дає право університет, може вже лиш дуже малий гурт вибранців долї, що мають впливових опікунів. Наша молодь стає безробітною, а наш нарід через те убожіє і слабне.

Одначе з усякої важкої ситуації є вихід. Треба вміти лише його знайти. Одинокий можливий вихід з безробіття нашої молоді, це спрямувати наших дітей до **фахових шкіл**, а то тим більше, що своїх фахівців маємо дуже обмаль, а в деяких ділянках взагалі їх не маємо. Нація без своїх фахівців, своїх ремісників без середнього продукуючого стану і міського населення не може бути сильною. Стан людей з вільними фахами — це тривкий хребет нації, бо дає їй незалежність і силу. Отже так в опановуванню вільних фахів збігається інтерес особистий з інтересом загально-національним. Коли інші народи можуть спрямувати свій надмір населення до кольоній, то для нас такими кольоніями мусять стати промисл і торговля.

Одначе молодь мусить дістати солідну освіту не лише фахову, але і загальну, потрібну для **інтелігентної** людини, а то тим більше, що до фахів слід забиратися теж дітям інтелігентних батьків. В тій цілі істнують якраз **фахові гімназії**, які оба завдання совісно сповняють.

Українська фахова гімназія під цю пору істнує лише одна, а то **приватна жіноча фахова гімназія СС. Василіянок** у Львові, при вул. Длуґоша 17, з усіми правами державних шкіл і з кваліфікованими учительськими силами. Приймають до неї учениць по окінченню 6-кл. вселюдної школи. Наука в ній триває три або чотири роки. Вчать в ній з фахових предметів **кравецтва і бідизнярства**, а дальше бухгальтерії, товарознавства, писання на машині, куховарства і домашнього господарства, а крім того всіх тих загально-освітних предметів (а виїмком класичної фільольоґії), що і в звичайній гімназії.

Цього року затвердила Кураторія для школи власну комісію для іспитів, що дають право працювати в данім фаху, до чого треба відбути ще 2-річну практику, звичайно вже платну (при школі є власна робітня, де ученици відбувають платну практику). По практиці ученици здають майстерський іспит і можуть вже самостійно вести робітню або перейти до **фахового ліцею** (2 роки), скінчення якого дає право дістати посаду вчительки в фаховій гімназії. (З кожної кляси фах. гімн. можна перейти до звичайної гімназії по доповненні латинської мови, як теж по доповненні латинської або грецької мови, залежно від роду ліцею, можна вступити до звичайного, нефахового ліцею, а потім на університет).

Як бачимо, фахова гімназія дає великі можливості зарібку, а також загальну середню освіту, а зокрема освіту, потрібну для кожної жінки. Тож наші батьки повинні забезпечити будуччину своїх дітей і будуччину Української Нації, посилаючи їх до фахових гімназій. (Вступні іспити дня 14. і 15. ц. м., а вписи до згаданої гімназії відбуватимуться від 1. ц. м.).

П. І.

Заборона оснувати Філію „СУК. і ПР." у Луцьку.

Союз Українських Купців і Промисловців поробив заходи, щоб відчинити першу філію на Волині. На це дістав з волинського воєвідства з датою 2-го травня ц. р. ось-таку відповідь:

Do Panów Założycieli Oddziału Związku Ukraińskich Kupców w Łucku, na ręce Pana Al. Mikołajewskiego, ul. im. Hołówki 7.

W załatwieniu odwołania od decyzji Starosty powiatowego w Łucku, z dnia 14. stycznia 1935 r. Nr. B—8, zakazującej założenia oddziału Związku Ukraińskich Kupców w Łucku — Urząd Wojewódzki Wołyński opierając się na art. 93. i 94. rozporządzenia z dnia 22. marca 1928 r. o postępowaniu administracyjnem (Dz. U. R. P. Nr. 86 poz. 341) w brzmieniu zmienionem w art. 2. rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28. XII. 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 110, poz. 976) — odwołania powyższego nie uwzględnia i zaskarżoną decyzję utrzymuje w mocy z motywów w tejże decyzji przytoczonych, oraz z uwagi, iż zgłoszenie o założeniu oddziału wbrew art. 41 pkt. 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27. X. 1932 r. — prawa o stowarzyszeniach (Dz. U. R. P. Nr. 94, poz. 808) nie zawiera adresu lokalu, w którym ma się mieścić oddział. Dalszych motywów uzasadnienia Urząd Wojewódzki nie podaje ze względu na postanowienia art. 75 ust. 2 powołanego wyżej rozporządzenia o postępowaniu administracyjnem (Dz. U. R. P. Nr. 36, poz. 341, z r. 1928). Decyzja niniejsza jest ostateczna w administracyjnym toku instancji.

Za Wojewodę M. Jasiński, naczelnik wydziału.

Новий французький уряд підготовляє урядову декларацію.

ПАРИЖ, 4. 6. ПАТ. Перше засідання ради міністрів нового уряду відбудеться завтра в год. 10.30 рано. Перед засіданням ради міністрів відбудеться рада кабінету (з віцеміністрами), на якій обговорять урядову декларацію. Її зміст остаточно одобрять на засіданні ради міністрів. Урядова декларація буде коротка і обійматиме 3—4 сторінки машинового письма. В першій частині уряд підкреслить охоту продовжувати діло фінансового відродження і приливання спекуляції та гарантії стабілізації валюти. Потім премієр зазначить, що думає задержати співпрацю партій, яка є конечна, щоби покінчити начате діло і вести закордонну політику, оперту на ідеї мира й безпеки.

Китайці нарушили перемиря.

МУКДЕН, 4. 6. ПАТ. Японський міністер Гаяші, що відбув чотироденну інспекційну подорож над північною Манджурією, задержуючись між ін. у Харбіні і Цицікарі, вчера пополудні приїхав до Мукдену. В пресовім інтервю мін. Гаяші заявив, що у звязку з тим, що китайці нарушили перемиря, заключене у Тан-Ку, провідник японського гарнізону у північнім Китаю остеріг китайську владу. Покищо японська влада не думає розпочати ніяких драстичних кроків, як напр. приступити до военних ділань в Півн. Китаю.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Берлінський сенат карного трибуналу відкинув ревізію, згодошену п. Інеман, яку недавно засудили на смерть. Як відомо, п. Інеман спричинила смерть своїх трьох малих дітей, заморивши їх голодом.

— Уряд Маджу-Ко урядово оголошує, що манджурська поліція викрила тайну організацію Куомінтанґу в різних містах Манджу-Ко. Організація задумувала спричинити повстання та повалити уряд Манджу-Ко. Арештували більш як 200 осіб. Викрили склади зброї і бомб.

— З Неаполю і Ґенуї виплили вчора до Східної Африки два кораблі. На них вислали 1000 артилеристів, 70 підстаршин, 34 старшин і 500 викваліфікованих робітників.

— Стейтові Небраска загрожує нова повінь. Загрожене місто Оксфорд. Дотепер втрати виносять більше як 12 мілїонів долярів. Жертв у людях більше як сто.

— Французький гарнізон у Джібуті мали в останніх часах збільшити, а згідно з американськими повідомленнями британський уряд задумує вислати до Бербера (в Судані) 20.000 індійських стрільців.

— Міністер Лявель приймав вчора амбасадора СССР Патьомкіна й німецького амбасадора Керстері.

— Число безробітних в Анґлії дня 20. травня ц. р. виносило 2.044.752.

Добрі Романи

багато історій

в місячнику

GARTENLAUBE

GARTENLAUBE є славне своїми визначними авторами і мистецькими співробітниками. — Чи знаєте його практичні сторони: смачні рецепти, моди для домашнього кравецтва. Поради для хатнього господарства і плекання квітів — також важні вказівки про обезпечення від нещасть і на випадок смерти? Переглянь останній зшиток гарного німецького журналу для родин.

VERLAG SCHERL BERLIN SW. 68.

На Сході -- ми!

ІВАНА ЧЕРНЯВИ.

Книжка змальовує по мистецьки боротьбу України з Москвою у недалекому прийдешньому. Окладинка роботи мистця П. Андрусева. 200 сторін друку. — Ціна зол. 1.50.

Дістати можна в друкарні „Демос", Львів, Ринок 10 і у всіх книгарнях.

Сьогодні у **Великім Театрі** в год. 7·30

„СТУДЕНТКА“

пєса в 10-ох образах на підставі повісти Зікі Бавм
Гостинний виступ Ірини Айхлєрівної

Сьогодні у **Театрі Ріжнородиостей** в год. 7·30
другий раз

„Шведський сірник“

знаменита комедія А. Гіршфельда, повна правдиво віденської привабн.

Невикористана ділянка торговлі і промислу.

(Допис із Гребенова.)

Йде літо, а з ним виїзди на літні оселі. Не помилюсь, коли скажу, що половина мішухів переноситься літом у гори, в ріжні лічничі чи відпочинкові пансіони. Між тими „перелетними птицями“ знаходжусь і я, бо від 6 літ їду рікрічно до Гребенова.

Маленьке те гірське село, що має около 100 „нумерів“ постійних мешканців, гостить у себе літом у найгіршому сезоні 3.000 літників. А в довколичних селах, як Тухля, Славсько, Коростів, є теж тьма-тьменна літників, так, що в цілій Скільській Верховині є їх десятки тисяч.

Часом приливаюся до апровізаційного апарату Гребенова та його околиць і бачу, що він у деяких ділянках „шванкує“. Завдяки Маслосоюзові є одно постачання набілу поставлене як слід, але довіз мяса, ярин та овочів дає багато до побажань. Раз того всього є доволі, а раз зовсім нема, а як є, то рікші спекулянти, використовуючи кон'юнктуру, деруть шкіру з літника.

І що мені приходить на думку... Читаю в пресі, що Центросоюз отворив у Львові мясарські крамниці, що торгує полудневими овочами. Та чи не булоб для Центросоюзу тут у Гребенові широкого поля до праці й заробітку? Ось, якби так купив собі Центросоюз реальність у Гребенові (почта, стація, телефон, телеграф у місці) та улаштував тут централю постачання: мяса, ярин та овочів літникам Гребенова й околиці? З одного боку мав би Центросоюз тут літню оселю для своїх урядовців з другого свої магазини — і я певний, що торгував би більше, ніж у самім Львові! Бо коли гарно поставити доставу мяса, то Центросоюз буде такий безконкуренційний, як безконкуренційний є Маслосоюз зі своїм набілом. А треба взяти й те під увагу, що напр. у такому Гребенові є кому їсти! На 3.000 літників — половина є в пансіонах, а половина сама веде кухні. І одні й другі консумують багато мяса.

А чому саме я звертаю увагу Центросоюзу на Гребенів, а не на інші літниця? Тому, що в Гребенові є багато ділянок апровізацій зовсім невикористаних. Візьмім такий Трускавець: там є лікувавців втрое більше, але поля до праці та інтересів є десять разів менше, бо Трускавець поставлений на европейську міру й апровізація його вже налагоджена. А в Гребенові та околиці апровізація хенська і дає поле до визиску ріжним гінкам; тому Центросоюз не лише зробить „бізнес“, але й заслужить собі подяку та симпатії літників, як це є з Маслосоюзом! Не схоче чи не зможе зробити Центросоюз, хай зробить хто інший, але кажу щиро, що поле до праці й заробку тут невикористане. *Гр. Гребенівський.*

Анґлійсько-німецькі морські наради.

ЛЬОНДОН, 4. 6. ПАТ. Нині рано в м-стві закордонних справ почалися анґлійсько-німецькі наради над морськими збройними. Німецьких делеґатів привитав мін. Саймон, потім приступили до нарад. У них взяли участь від Анґлії держ. підсекретар у м-стві закордонних справ Крейґл, заступник шефа штабу марини-рки контр-адмірал Літл і кап. Денкворте, від Німеччини фон Рібентроп, адм. Шустер, кап. Кіделєн і аташе марини-рки в Льондоні кап. Васнер.

Пополудні дальші наради.

ЛЬОНДОН, 4. 6. ПАТ. Аґ. Райтера повідомляє: У справі анґлійсько-німецьких нарад над морськими збройними обі сторони держать усе в якнайбільшій тайні. В окруженні обох делеґацій підкреслюють, що це не переговори, а лише вимина інформацій. Нинішне передполудневе засідання приватили для вислухання експозе Рібентропа на тему причин, задля яких Німеччина домагається для себе 35 прц. тоннажі В. Британії. Рішаюча розмова буде тоді, як делеґати пічнуть дискусію про перестарілі кораблі, яких В. Британія має дуже багато. Думають, що сигнатарів вашинґтонського та льондонського трактату будуть повідомляти про хід розмов.

НОВИНКИ

— **ПРИЙМАЮ ПАЦІЄНТІВ у моїм заведенні вул. Сикстуська 17 в сезоні літнім від 9—1 і від 3—6.30. В неділю і свята за попереднім зголошенням. НАСС** 1637 4-4

— **Мясарні Центросоюзу у Львові,** Ринок ч. 2, Жовківська ч. 178, Личаківська ч. 50. 4—40

— **Зїзд товаришів абітурієнтів** перемиської української гімназії з року 1905 відбудеться в Перемишлі у четвер 20. червня 1935 р. (лат. Боже Тіло). Зїзд розпічнеться Службою Божою в год. 8-ій рано (дня 20. 6.) в катедральній церкві. Зголошення перед зїздом прошу присилати під адресою: Константин Котис у Перемишлі, вул. Владича 19. 1657 2—3

— **Відчит д-ра Володимира Залозецького** заходом Українського Т-ва Прихильників Мистецтва у Львові відбудеться у суботу 8. ц. м. в год. 8-ій веч. у салі „Бесіди“ на тему „Византійське та окцидентальне мистецтво“ (спроба порівнання). Відчит буде ілюстрований світлинами.

— **Рада Секції Українських Студентів Абстинентів** повідомляє своїх членів, що 6. червня ц. р. в год. 6 вечір в домівці Т-ва „Відродження“ (Домініканська 11) відбудуться IV. Загальні Збори Секції.

— **На Вознесення** в четвер 6. червня львівська радіостація передаватиме Службу Божу з Волоської церкви у Львові. Співає хор проф. Прокоповича-Орленка. Початок в год. 10. передполуднем.

— **До Ворохти** виїде популярний потяг зі Львова 8. червня вечором а поверне в ночі 10. ц. м. Карту їзди геть і назад у ціні 11 зол. можна дістати в бюрах Орбісу і Вагон Літ. Кук.

— **Цінне виявнення.** Самочинно скваснілє молоко, якщо воно не є відомої, гарантованої якости і є заражене бактеріями сухіт, тифу і т. п., наражує нас на ті самі небезпеки, які нам загрожують, коли пємо солодке молоко в неперевареному стані. Томуто „Маслосоюз“, дбаючи в першу чергу не про зиск, а про якість продукту і здоровля покупця, впровадив у продаж **пастеризоване** молоко, **заквашене** чистими культурами. Воно, крім спеціяльного смаку, дає ще певність що покупець дістає не тільки повновартісне, але й гарантовано здорове молоко.

— **Користайте з порад та інформацій Української Порадні для вибору звання.** Питання вибору звання і відповідної школи є одною з найважніших проблем в житті людини. Тому є вказаним порадитися і добре застановитися над тим, яке звання і яку школу вибрати для своєї дитини. В цій важній справі на зустріч батька й молоді приходить Українська Порадня для вибору звання при Р. Ш. у Львові вул. Словацького 14. Порадня відчинена кожного будного дня від год. 10. до 13. і кожного віторка та пятниці (крім свят) в годинах 15—17. Для писемних інформацій треба долучити почтову марку на відповідь.

— **Образці святих** на основі картин проф. Ю. Магалевського й О. Кульчицької вийшли у пєтарному виконанні (гравюра) накладом К-ту будови церкви СС. Василіянок у Львові. Перша серія має 20 ріжних образців, які заслуговують на увагу тим, що відповідають усім вимогам нашого східнього обряду. Образці ті повинні бути масово розповсюджені, особливо підчас відділювання шкільної літвори „нагородами пильности“, підчас ріжних релігійних обходів, місій і т. д. Їх повинні роздавати священики підчас перших Служб Божих, бо це свої образці, гарні, дешеві, а при цьому дохід з їх розпродажі призначений на будову церкви. За образцями треба питати по наших книгарнях, торговлях церковним приладдям, або звертатися просто до СС. Василіянок, Львів, Потоцького 95.

— **Появилося** друге число місячника „**Шлях Нації**“ за червень ц. р. На число складається низка цікавих статтей, здебільша на українські політичні і суспільні теми. Число формують імена таких авторів, як Омелян Терлецький, Любомир Макарушка, М. Гнатишак, М. Творидло, Зенон Пеленський і ін. Гарно зредаговане число має богатий рецензійний відділ, цікаву українську хроніку і ріжноманітний матеріял на міжнародні теми. Друге число „Шляху Нації“ варте зацікавлення і пильної уваги. До обговорення цього журналу в найближчому часі ще вернемось.

— **Зїздовий Комітет** повідомляє всіх абсольвентів (ок) торговельної школи Т-ва Р. Ш. (ваніше Просвіти) у Львові, що перший зїзд відбудеться в днях 9. і 10. червня ц. р. в будинку школи (вул. Хшановської 9). У справі нічлігів і приміщень зголошуватись в суботу, 8. ц. м. від 3. год. попол. в домівці СУК і Просвіти (Ринок 10, II) у дижурного, а в день зїзду в комітеті. — За Комітет: **Мих. Юськів,** голова, **Евгенія Савчуківна,** секретарка.

— **Служба Божа для недужих.** Зворушливу картину уявляла собою вчора церква Св. Успення Пр. Діви при вул. Руській. На 9 год. було заповіджене Богослуженя для недужих. Церква заповнилася. Багато хорих зійшлося, деяких доставив комітет в дорожках. Службу Божу відправив Преосв. Іван в сослуженні о. кан. Лопатинського й Дзеровича. Співав хор Малої Семинарії під управою Котка.

— **Літературний Вечір** Асоціяції Молодих Письменників, що мав відбутися в салі „Бесіди“ у Львові в четвер в год. 6. веч., з технічних причин не відбудеться. У пресі буде поданий черговий речинець вечора.

— **Автоматичні телєфони.** З днем 1. вересня ц. р. буде влаштована у Львові телефонічна станція, що обслугує абонентів автоматично. У звязку з тим майже 90 проц. телефоністок стратить заняття. Автоматичні телефони заведено з днем 1. ц. м. вже в Дрогобичі і Борславі.

— **Чи за два тижні вибухне війна?** Чи буде війна за два тижні, або навіть і два місяці, цим цікавиться небагато українців. Зате велика більшість нашого громадянства сліжує незвичайно точно за тим, які зпоміж 150 родів цукорків „Фортуни Нової“ є найкращі. Більшість заявляє, що вони кращі у смаку, ніж вироби інших фірм.

— **Вийшли на волю.** З Берези Картуської випустили на волю Ростислава Волошина з Озерян і студ. Теодора Панаса з Леженівки скалатського повіту. Перед звільненням були довший час у лічниці.

— **Перше враження** є часто рішальне, а впливає на нього у великій мірі стан зубів людини. Гарні, здорові зуби і чистий віддих, це великі прикмети. Одоль є цим властивим засобом до раціонального піклування устної ями і зубів. Одоль є антисептичний і ощадний в ужитті. Кілька краплин вистане. Отже Одоль є дешевий.

— **Вистава стрілецьких памяток у Перемишлі.** В неділю, 2. ц. м. в год. 12. відкрито виставу стрілецьких памяток у Перемишлі в салях „Бесіди“ при вул. Косцюшка ч. 5. Виставу відкрив промовою голова місцевого виставового комітету, б. сотн. УГА д-р Микола Хробак. У своїй промові зясував він значіння традиції, її береження та плекання, схарактеризував історичне значіння пориву УСС для створення Української Галицької Армії. Подякував дир. А. Артимовичеві та мец. С. Навроцькому за їх ініціятиву спорядити виставу до Перемишля. Опісля о. А. Пшепюрський б. пол. дух. УСС, в сердечних словах згадав минуле, привитав гостей та представив впорядчика виставн д-ра І. Іванця зі Львова, що давав пояснення до поодиноких експонатів, згадував про події, бої та поодинокі особи. Вистава стрілецьких памяток у Перемишлі, четверта з черги в краю, тревatиме два тижні. Перемишляни має одиноку нагоду побачити у себе цю живу і барвну історію УСС в картинах і прегарних світлинах, та піддержати її численними відвідинами. Ми певні, що знайдуться ініціятори, які зорганізують збірні прогульки.

— **Розвязали читальню „Просвіти“.** Сяніцьке староство розвязало читальню „Просвіти“ в Межиброді, на яку часто нападали місцеві кацапи. Майно читальні староство передало війтові з Мриголоду, а цей переніс його до читальні Качковського.

— **З Польщі.** У Кракові застрілився адвокат д-р Стан. Рихлевський з невідомої причини. — У Кракові постерунковий поліції застрілив Зигмунта Раглевича з Перемишля, який ограбивши мясарню Дембіцького при вул. Шепанській, втікав з добичею на дахах і зіскочивши на землю, змірився на поліцая з каменем. — В Кракові арештовано директора Польського т-ва торговельного, Стеф. Райхефа під закидом спроневірення 386 тис. зол.

— **Українські спадкоємники мільонового папського майна.** У звязку зі статейкою, поміщеною в 109-му числі „Діла“ (з 25. квітня ц. р.) п. з. „Українка з Буковини спадкоємницею папи Пія XI“ одержуємо з добре поінформованих кол таке виявнення: „Бл. п. Іван Стрільбицький був ротмістром наполеонських військ і в цьому характері мав вступ на двірський баль у Барцельоні, де познайомився зі сестрою папи Пія XI, Марією Доротеєю, з якою й оженився. Був українцем з Галичини. Вернувши з Франції доживав з дружиною (сестрою папи Пія XI) свій вік у Галичині та вивчив свого сина Миколу на священика, що був парохом Текучі пов. Коломия. Там він помер у 1880 р., залишаючи трьох

синів та одну чи дві доньки. Один з тих синів о. Миколи Стрільбицького, внук ротмістра Івана Стрільбицького і сестри папи Пія XI. Марії Дороте́ї, а саме Лев Стрільбицький, 86-літній старець, що живе, перебуваючи у сина Володимира, державного лісничого в Микуличині Чернігівській Поляниці. Донька того ще живучого Льва Стрільбицького є п. Ольга Федоровичева із Чернівців, якої чоловік був суддею у Вижниці на Буковині. Родина Стрільбицьких є дуже розгалужена, начисляє може зі сотню осіб, тому п. Федоровичева не є одинокою спадкоємницею мілібнового папського маєтку.

— **Що діється в колгоспах.** „Українське Слово", орган Народного Союзу у Франції, переповідає за „Пролетарською Правдою" таку подію. В колгоспі села Мельниківка рядила „ударниця" Зінаїда Керекез. За вірну службу совітському урядові мала ріжні відзначення і ступінь „бригадира". З Марією Шаповал, яка перебувала в тому самому колгоспі, жила в незгоді. Донесла на неї, що вона є „куркулькою" та ворогом робітничої влади. Марію Шаповал виключили з колгоспу і позбавили її тим самим всяких засобів до життя. Тоді Шаповал змовилась з трома селянками і прийшла з ними до Зінаїди Керекез. В суперечці селянки вбили її та знущались над її тілом. В процесі примушено членів колгоспу села Мельниківки підписати „добровільну заяву", яка жадала смерти „куркульки" Шаповал. І справді Шаповал розстріляно, а співучасниць нападу засуджено на високі вязничні кари.

— **Найвища кав'ярня у Відні.** На днях отворено у Відні найвищу кав'ярню. Вона приміщена на 14-ому поверсі. Можна до неї дістатися трьома віндами за 26 секунд. Кав'ярня міститься на плоскому даху, частина під склянною покрівлею перед негодою, частина на вільному повітрі.

— **Після землетрусу в Белуджистані.** З найновіших вісток виходить, що в місті Кветта вибухла пожежа, яка утруднює похорони жертв. В цьому місті є поверх 30.000 трупів, із того 100 европейців, 70 осіб з летунських відділів, а решта діти. Відкопано знову 50 европейців. Майже вся поліція міста Кветта згинула. Англійські летуни згинули теж.

— **Трагедія фільмової артистки.** Фільмова артистка, що грала головну ролю в африканській екзотичній фільмі „Трейдер Горн", 22-літня Едвін Бут, сталась жертвою таємної африканської недуги. Набавилась цієї недуги, стоячи годинами серед страшної спеки перед апаратом, або бігаючи босо в дівичих лісах. Вона дістає час до часу параліж, тратить мову або сліпне, щоби за якийсь час почуватися знову здоровою. Про дальшу артистичну карієру не може очевидно й думати. Вона одержала від фільмового підприємства відшкодування у висоті мільона долярів, одначе це мала для неї потіха. На днях приїхала з Америки до Льондону, щоб лікуватися в інституті для тропікальних недуг. Подорож відбувала кораблем у темній кабіні, днями і ночами не опускали її доглядачки. На беріг винесли її на ношах, бо саме розпочалась атака параліжу.

— **880 км. на животі.** Два гіндуси, Мукчат і Вукамаль, вибралися з Ню Дельгі на прощу до святого місця Бадрінат у Гімалаях, віддаленого на 880 км. Вони надіються, що відбудуть цю дорогу протягом 8 місяців. Найцікавіше, що не будуть іти ані їхати, але повзти по землі як вужі.

— **Бущинського Стефана,** автора виданої 1862 р. у Львові брошури „Podole, Wołyń i Ukraina", перемінила в Бущанського друкарська помилка в другій шпальті фейлетону на другій сторінці попереднього числа „Діла"

Ясний луч в копальні.

П. Іван Рамза і його двох товаришів, що працюють в хітдінні копальні „Моджеюв" в Нівці під Сосновцом, а котрих фотографію осьтут уміщуємо, купили до спідки чвертку лісу ч. 143170.

На цей ліс виграли в IV-ій клясі 32-ої Державної Льотерії 50.000 зол. Трьох приятелів не зрезигнували з дальшої можливости і набули ліс до І-ої класи 33-ої Льотерії, яка крім звичайних шанс дає ще можність виграти у безплатнім різданнім тягненню Тягнення І-ої класи вже 19-го ц. м.

Дописи.

ЛЬВІВЩИНА.

Як іде праця в Руданцях. Село Руданці належало донедавна до темніших сіл львівського повіту. Читальня „Просвіти" була тільки на папері, а молочарську кооперативу мусів Р. С. У. К. виключити з членів за непослух і злу господарку. Молодь була здемораліована, пиячила та дуже часто розбивала собі голови, а деколи не обходилося й без трупів. Але часи, на щастя, змінились. Тепер тут гарно розвивається читальня „Просвіти", кружок „Р. Ш.", кружок „Союзу Українок", Т-во „Луг", кооп. „Любов" та сметанкова збірня Районової Молочарні в Ременові. Кооп. „Любов" при помочі інших товариств вибудувала гарний мурований дім, в якім міститься велика сала читальні та збірня Р. М. в Ременові. Старші господарі зорганізовані при чит. „Просвіти", кооп. і сметанковій збірні, де сходяться що вечора й обговорюють усі свої справи. Жіноцтво зорганізоване у кружку „Союзу Українок", якого головою є діяльна п. Демчукова, жінка місцевого пароха. Молодь має своє т-во „Луг", якого старшина вкладає багато праці, щоби всю молодь при т-ві зорганізувати та виховати її на здорових тілом і душею громадян. Кружок „Р. Ш." вже третій рік організує і власними силами веде дитячий садок та в чисті душі наших найменших вливає здорову ідею національної свідомости. Нема просто неділі, чи свята, щоб котрась з товариств не уладжувало якоїсь імпрези, в якій бере участь звичайно загал громадян. — Дня 5. травня ц. р. кружок „Союзу Українок" уладив у салі чит. „Просвіти" спільне свячене, на яке прибуло понад 100 осіб. О. Демчук, місцевий парох, довершив посвячення та виголосив промову, в якій взивав жіноцтво до масового членства в своїм кружку та до освітньо-виховної праці. Хор відспівав кілька народніх пісень. Вкінці дир. Іван Фур у своїй довгій промові вказав на завдання таких і подібних імпрез та взивав жіноцтво до активної праці на всіх ділянках нашого життя. Поза тими гарними, додатніми сторонами загалу громадян є в нас ще кільканалять одиниць, які хотіли би все знищити, повалити та дальше спокійно дивитися, як у нинішній крізі-біді наша молодь і старші сидять у жида, замість у своїй кооперативі й читальні. Вони й нині ще підтримують приватну жидівську молочарню та ведуть брехливу агітацію против Районової Молочарні. Одначе таких темних, здемораліованих людей в селі щораз менше. Прийде час, що їх зовсім не буде. **Місцевий.**

СПОРТ.

СИТКІВКОВІ ЗМАГАННЯ.

Перервані минулої неділі змагання наших ситківкарів у „Дні Українського Спортовця" між репрезентацією Львова та Львівським Клюбом Ситківкарів закінчилися 2. червня ц. р. Всі три ігри виграла репрезентація Львова; Сасик переміг Рожанковського Я.; Марунин — В. Рожанковського; Ліщинська — Струмінську; пара Ліщинська, Маруняк перемогла пару: Струмінська, Хамула; у двійній грі мужчин Маруняк, Сасик перемогли пару Рожанковський, Хамула.

БОГУН — БУРЕВІЙ.

Дружини копаного мяча Богун і Буревій розіграють дня 6. червня ц. р. змагання на площі Сокола-Батька. Початок в год. 2.30 пополудні. Це дві кращі дружини копаного мяча, тож можна сподіватися, що буде багато цікавих поглянутися на гру наших змагунів

СОКІЛЬСЬКИЙ ТРИЗМАГ.

В четвер 6. ц. м. відбудеться на площі Сокола-Батька сокільський тризмаг для всіх гнізд Львова. Початок: год. 10-а передпол.

ПЕРЕД ОКРУЖНИМИ ЛЕГКО-АТЛЕТИЧНИМИ ЗМАГАННЯМИ.

Жінки на легко-атлетичних змаганнях.

Програма окружних легко-атлетичних змагань Львівщини (8, і 9. б.) обіймає, крім мужеських, ось-такі жіночі конкуренції: біги 60, 100, 800 м., гінці 4×75, 200 + 100 + 75 + 60, мети диском, кулею і ратищем, скоки вздовжінь та увисочінь. На старті побачимо всі знані змагунки, як Орисю, Чайківську з Плаю, Ніжанковську зі Стрілки, Якубівну з УССК-у, Повзанюківну з Тризубу. Крім цього всі товариства зголошують до змагань цілий гурт нових змагунок, між котрими певно найдуться й такі, що схочуть відібрати дотеперішнім мистцям їх перші місця. На змаганнях є установлена дружнова пунктація за 5 перших місць у кожній конкуренції. Це дає запоруку, що за кожне місце буде дуже завзята боротьба, щоб добути для свого товариства дорогоцінні точки та дружинове першенство.

— **Довгі біги.** —

Серед муж. конкуренцій на окружних легко-атлетичних змаганнях Львівщини найбільше зацікавлення викличуть гінці 4 × 1500 м. і біг 3000 м. Є це конкуренції, що на всіх легко-атлетичних змаганнях все приковують до себе увагу видців. У нас вони мають своє особливе лице, з огляду на те, що є найкраще поставлені і під оглядом кількости стартуючих, і під оглядом їх рівня. До цього треба ще додати, що між передовими нашими довгодистансовцями нема великої ріжниці. Через те біг 3000 м. буде знову терном завзятої боротьби між Варгабою, Добрянським (Плай), Сайком, Гаврилюком (Чернник), Матвійчуком, Марунином (УССК). Ще більше зацікавлення викликали гінці 4×1500 м., тому, що вони підбудуться на окр. легкоатлетичних змаганнях вперше і що тут стрінуться не поодинокі змагуни, але дружинні репрезентації товариств. Хто переможе, побачимо ми на змаганнях, бо з уваги на рівнорядність передових дружин цього передбачити не можна.

—o—

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

ВІСТНИК, місячник літератури, мистецтва, науки й громадського життя. Львів, червень 1935. Кн. 6. Рік III. Зміст: Ю. Клен: Софія. Терцини; Е. Маланюк: Спогад; О. Теліга: Безсмертне; М. Підлужний: L'art pour l'art. Самен: Мертве місто; К. Мансфільд: Молода дівчина; І. Каюк: Очима заходу; Ю. Клен: Ще раз про сіре, жовте і про Вістникову кваринту; Редярд Кіплінг; Огнива. Чи можлива мобілізація в Росії?; К. Винько: Завершення „українізації"; Д. Чортомлик: Стара й молода Англія; Л. М.: Дівочі господарства в Англії; М. Гоца: Інтелігенція професійна і духова; Р. У.: Ще про малівніям, З рази вождів; О. В.: Десять років; З пресового фільму. Бібліографія.

ЛІТОПИС ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ, ілюстрований журнал історії та побуту. Річник VII. Ч. 6. Львів, червень 1935. Зміст: Я. Курдидик: Воєнське кохання; Яр. Шрамченко: Українські морські міністри 1917—1921; Гр. Главай: Січові Стрільці (СС); Геройська боротьба і лицарська смерть четаря Юрка Мельника; Дм. Палій: Зимовий похід; С. Гайдучок: З минулих днів; Сторінка з Альманаху „УСС"; Ол. Миколаєвич: З мотикою на сонці; Махно та його військо; др І. Карпинець: Історія 8-ої Галицької Бригади; Бібліографія.

ЖІНКА, двотижневик, орган зорганізованого жіночого руху. Львів, 1. червня 1935. Ч. 11. Рік І. Видає жіноча видавнича Кооперативна „Союз Українок", Львів, вул. Сикстуська ч. 44. Зміст: Л. Горбачова: Рідна мова; о. д-р Э. Кладочний: У жіночій вязниці; Шар. Джільман: Пришити; Українок не виключили з міжнародного Жіночого Союзу; Жіночий рух на чужині; О. Кульчицька: Саморекляма; Нат. Сас: Кленове квіття; Померла Джен Адамс; Л. Б.: Драматична студія; При громадській роботі; Наші будні.

НАЗУСТРІЧ, двотижневик, Література, мистецтво наука, громадське життя. Ч. 11 (35) з 1. 6. 1935. Зміст: Марія Деркачева: Невідома повість Івана Франка. Віктор Гюго: Піду... (поезія). Д. Антонович: Український водевіль з 1817 року. Ярослав Курдидик: Мініятури. В. Лаєвський: Архипенко різьбить Шевченка, Ірина Вільде: Психольог. Богдан І. Антонич: Поезії. З листів Шевченка. М. Рудницький: Усьому винен Фройд. Анрі Дівернуа: Революція. М. Чапельська: Український гравер в Америці. З чужих книжок. Коби літературу так легко робити... Ювілей артиста. Інтимний вечір. Летіло 40 сорок. 14 ілюстрацій.

ТОРГОВЛЯ І ПРОМИСЛ, ч. 11 (17) з 1. червня п. р. Зміст: В обличчі фанатизму. Школа і життя. „Сцілення" промислового податку від обороту. Що могліб дати Польщі девалюація. Не форма, а зміст. Кілька порад для купців споживчої бранжі. Посмертний фонд. Свята патрона українського купецтва (Станиславів, Надвірна). Заборона основування філій СУК і Пр. у Луцьку. Податкова амнестія. Дещо з товарознавства. Видавничі новини (велика рецензія на III. Статист. Річник). Комунікат зїздового абсольвентів торг. школи. Фейлетон: З фахової літератури (В. Несторович: Упрощене книговодство податки). Біржа.

НАША КУЛЬТУРА, науково-літературний місячник травень 1935. Кн. 2. Варшава. Зміст: Проф. В. Щербаківський: Українська протоісторія І. Вступ, ІІ. Доба Геродота. Проф. Л. Білецький: Критичні моменти в ранній творчості Т. Шевченка. Митрополит Діонісій: Археологія Християнського культу. Д-р Д. Олянчин: З життя й діяльности Мануїла Михайла Козачинського. Проф. С. Сірополко: М. Грушевський як історик освіти в Україні та освітній діяч. Проф. др К. Студинський: Кара за участь у святі чеського театру. З історії українсько-чеських взаємин. М-р І. Коровицький: Свята Софія Київська, історичний нарис. С. Черкасенко: Нашим поетам. С. Черкасенко: Померлі душечки. Щось ніби символічне. Б. І. Антонич: Поворот. Вільхи. Уривок. Б. Лепянський: Весна. Ю. Вухналь: Трудовий день комсомольця Федька Гуски. Д. Фальківський: Трагедія України. Рецензії й оглядн. Хроніка наукового й культ.-освітнього життя. Бібліографія. Від Редакції й Адміністрації.

ГОСПОДАРСЬКО-КООПЕРАТИВНИЙ ЧАСОПИС, орган Р.С.У.К., центрального обєднання української кооперації. Ч. 22. Рік XV. Львів, неділя 2. червня 1935. — Зміст: Господарські новини. Для науки й розваги. Правне положення кооператив.

РІДНА ШКОЛА, Ч. 11. Рік IV. Львів, 1. червня 1935. Виходить двічі в місяць. Зміст: М. Лімницький: Юзеф Пілсудський. Роля матері в його житті (фейлетон). Д. Коренець: За будучість наших дітей. Л. В.: Літо української молоді. З життя Рідної Школи. Рідні вісти.

КООПЕРАТИВНЕ МОЛОЧАРСТВО, ілюстрований місячник, орган „Маслосоюзу". Рік X. Ч. 6. Львів, 1 червня 1935.

НАШ ПРИЯТЕЛЬ, місячник для молоді. Львів, червень-липень 1935. Ч. 11-12.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Середа, 5. VI. год. 7·30 веч. „Студентка".

Четвер, 6. VI. год. 7·30 веч. Вечір Г. Ордонівної та Іга Сима.

Театр Різнородностей.

Середа, 5. VI. год. 7·30 веч. „Шведський сірник".

Четвер, 6. VI. год. 7·30 веч. „Шведський сірник".

Кіна.

АДРІЯ: „Распутін — злий дух Росії".

АПОЛЬО: „Не хочу знати хто ти".

АТЛЯНТИК: „Як у семому небі".

ВАНДА: „Пожежа над Волгою" і „Королева Богеми".

ГРАЖИНА: „Азбука кохання".

КАСІНО: „Обожена".

КОЛІСЕЙ: „Боротьба за правду", ревія „Каролина навіжена дівчина".

КОПЕРНИК: „Катюша" (Анна Стен).

МАРУСЕНЬКА: „Жид Зіс" (Конрад Файт).

МІРАЖ: „Римські скандали" (Еді Кантор).

МУЗА: „Вондер Бар".

ПАКС: „Гокгофта".

ПАЛЯС: „Капітан Коркоран" (Вдвста Буріян).

ПАН: „Московські ночі".

РАЙ: „Антко поліцайстер" (Димша).

СВІТ: „Вірли в оковах", „Пепінка Райнольцова".

СОНЦЕ: „Пильнуй свого чоловіка", ревія: „Ой, жіночки!"

СТИЛЕВЕ: „Імператрица" (з Марлевою Дітріх) і ревія.

УТІХА: „Герой із Ріо Ґранде" та ревія.

ХІМЕРА: „Дівча з хмар" (Хозе Мохіна).

Закордонне радіо.

Середа, 5. червня 1935.

Відень (506,8) 12·00, 13·10 Симф. концерт, 14·00 Сп. ресіталь, 17·05 Твори Фр. Кери (співи) 20·00 Година в Фадя, 22·10 Оп. вечір, **Прага** (470,2) 16·30 Військ. орх., 19·40 Автопарон довкола Праги, **Париж** (1648) 12·15 Симф. концерт, 17·45 Вечірня, 20·00 Радіотеатр, **Білгород** (437,3) 20·00, 22·00 Співи, **Берлін** (356,7) 14·15 Легка музика, 18·00 Музика та співи, **Франкфурт** (251) 20·45 „Паяци" оп. Леонкавалл. **Гамбург** (331,9) 21·00 Міжнар. свято музики: оп. „Тригранний капелюх", **Кенігсвустергавзен** (1571) 15·10 Пісні й форт. твори, 16·00 Вес. попол. (сп., анекдоти), 18·45 Виступ Ехі Ней (форт.), **Кельн** (455,9) 16·00 Твори Конр. Рамрата (сп., муз.), 19·00 Легка віденська музика, **Мінхен** (405,4) 16·10 Вес. вок.-пуз. авд., 17·00 Концерт, **Будапешт** (550,5) 17·30 Фдет, 18·30 Концерт трія, 20·40 Циг. муз., 22·15 Концерт оп. орх., **Мілано** (221,1) 11·30 Тріо, 13·15, 19·15 Легка муз., 20·55 „Пуритани" оп. Белліні, **Рим** (420,8) 17·05 Квінтет, 22·15 Танк. музика.

Четвер, 6. червня 1935.

Відень (506,8) 12·00, 13·10 Популярна муз., 17·45 Солісти, 21·05 Симф. концерт, 22·40 Легка музика, **Кошиці** (259,1) 16·30 Концерт, 17·40 Для Закарпаття (мк. хор), 20·00 „Кармен" оп. Бізета, **Мор. Острава** (269,5) 20·50 Пісні, 21·15 Легка музика (у прогр. Український відділ — Леопольда), **Прага** (470,2) 11·05 Сальон. музика, 22·30 Легка музики, **Париж** (1648) 20·45 Симф. концерт, **Білгород** (437,3) 17·00 Пісонька, **Любляна** (569,3) 19·00 Нар. музика, 20·00 Пісоньки, **Берлін** (356,7) 14·15 Оп. мельодії, 16·30 Форт. ресіталь, **Кенігсвустергавзен** (1571) 16·00 Вес. муз. пополудне, 18·00 Нім. пісні, **Кельн** (455,9) 13·15, 23·00 Поп. й суч. музика, **Ляйпціг** (382,2) 17·00 Муз. пополудне, 20·10 Довкола Європи, концерт анга., фр., рос., мадяр., нім. музики, **Мінхен** (405,4) 15·20 Шість пісень на сопр. і форт., 16·10 Суч. камер. музика, 19·35 „Борис Годунов" оп. Мусоргського, **Будапешт** (550,5) 13·30 Пісні й дуети, 18·25 Мад. пісні, 20·10 Концерт, **Мілано** (221,1) 11·30 Легка муз. 17·05 Вок. концерт, 20·55 Орх., **Рим** (420,8) 13·10 Легка муз., 20·55 „Пир гаумлицій" оп. Джордана.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

Львівське радіо.

Середа, 5. червня 1935.

6·30 Ранішня авд., 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для новобранців, 8·05 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорол. вістки, 12·05 Концерт секстету, 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. денник, 13·05 Шуман-Шуберт із гр. пл., 13·55 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Під італ. небом — із гр. пл., 16·00 Гостина в Йорданівському городі. 16·30 Останне клюбове засідання, 16·45 Скавтівський хор, 17·00 Здобутки суч. зоольогії, 17·15 Суч. музика для недовірків із гр. пл., 17·50 Історія мистецтва, 18·00 Дуети на 2 сопр. (Софія Темницька, Ірина Барда), 18·15 Театр Уяви: „Дядя" Ад. Міцкевича (фраг.), 18·30 Техн. скринька, 18·40 Сільва рерум, 18·45 Форт. ресіталь, 19·15 Прогулька до сх. Прусії, 19·25, 19·29 Спорт. вістки, 19·35 Віольонч. ресіталь, 19·50 Акт. гутірка, 20·00 Симфонія — спів із гр. пл., 20·45 Веч. денник, 20·50 Як працюємо, 21·00 Шопенівський концерт, 21·30 Літ. хвилинка, 21·40 Пісні польських композиторів (Нос. Волінський тенор), 22·00 Рекдям. концерт, 22·15 Мала орх.

Четвер, 6. червня 1935.

6·30 Ранішня авд., 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 8·05 Авд. для новобранців, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеор. вістки, 12·05 Нові поети, 12·30 Муз. поранок, 13·50 З ринку праці, 13·55 Експорт, 14·00 Найгарніша гр. пл., 15·35 Біржа 15·45 З давніх сут, 16·30 Гутірка у фр. мові, 16·45 Музика з гр. пл., 17·00 Життя на Вислі — плаваючі шпихлірі, 17·15 Театр Уяви „У яруці" японська драма Інузи Ямамота, 17·50 Спорт. порадник, 18·00 Твори Баха на форт., 18·15 За корабельною борозною (з морянської літератури), 18·30 Листи та програми, 18·40 Сільва рерум, мист. життя, 18·45 Оп. музика з гр. пл., 19·15 Перед великим літер. зїздом у Львові (літ. фейл. К. Курилюка), 19·25, 19·29 Спорт. вістки, 19·35 Пісні в нім. М. Мокрицької в супр. форт., 19·50 Акт. фейлетон, 20·00 Тріо а-моль оп. 50, 20·45 Веч. денник, 20·55 Крізь польську джунглю (Черв. Хрест), 21·00 Бетовенові твори (орх.), 22·00 Рекдям. концерт, 22·15 Концерт малої орх., 23·30 Музика з гр. пл.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·27—5·30 зол.

Нім. марка 1·72—1·78, фр. франки 34·90—35·00, шв. франки 171·50—171·85, фунти стерлінги 25·90—26·20, австр. шілінги 98·00—101, чеські корони 22·00—22·25, рум. леви 30·00—32·00, ліри 42·00—44·00.

Золото: Долари 9·18—9·22, Франки фр. 34·80—35·60, Дукати 83·00—84·00, Корони 37·00—37·50, Рублі 4·75—4·85, 1 гр. зол. 5·924.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50, Фльорени 0·85, 1 гр ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 43·00—44·00, 5 проц. дол. Б. Г. 51·00—53·00, 4 проц. Зол. Б. Г. 43·00—44·50, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 46·00—48·00, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 52·00—55·00, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

Преміївки.

Долярівки 52·00—53·50, Інвестиційна 104·00—107·50, Будівельна 42·00—44·00.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що ціни на масло не ставить в приводу вичікуючої тенденції; в дні 4. червня ц. р. кооперативи платили за:

	Львів.	
1 л. молока	0·15	зол.
1 л. сметани	0·70	„
1 к. яєць	2·50	„

Пастеризоване молоко з достановю до дому у Львові 1 літра 24 сот.

Тенденція на масло вичікуюча, на молоко здержана, на сметану і яйця сильна.

Маслосоюз повідомляє, що від 4. VI. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомасарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята від 45 дні.	за 1 кг.	1·40	зол.
Мол. однор. кури І. кл.	„	0·90	„
Старі кури	„	0·80	„
Пантарки	„	1·30	„

Птицю приймає в скільности визначеного приділу для кожного доставця.

Когутів, качок, гусей, індичок та індиків з огляду на кінець сезону не приймає.

Працюй Бережи Збирай

а ощадности складай в Повшехному Банку Зайонзковому на вкладкові книжечки іменні або на предявника, які безоглядно забезпечують тайну вкладу. Вклади платні на кожне домагання або за виповіджениям у централі і у відділах. Оприцентовання від 5% до 6 1/2 % річно.

POWSZECHNY BANK ZWIĄZKOWY W POLSCE S.A

Львів, Варшава, Бельско, Цешин, Дрогобич, Гдиня, Краків, Перемишль, Станиславів, Тарнів. 17/5 2—4

Гарні й дешеві книжки

Видавничої Спілки „Діло"

		ціна		почтова пересилка
Др. Е. Олесницький:	**Сторінки з мого життя І.**	1·90	зол.	0·30
Василь Софронів:	**Липнева отрута**	1·40	„	0·30
Евген Чикаленко:	**Спогади Частина І. II. III.** Окрема частина по зол 1·50	4·50	„	0·50
Ст. Левинський:	**З японського дому**	1·50	„	0·30
М. Рудницький:	**Між ідеєю і формою**	1·50	„	0·30
Е. Бронте:	**Бураверхи,** переклав М. Рудницький	1·50	„	0·30
Проспер Меріме:	**Блакитна кімната та інші оповідання,** переклав Василь Софронів	0·95	„	0·25
Альфонс Доде:	**Маціцький,** із французької мови переклав М. Рудницький	1·00	„	0·30
Володимир Островський:	**Сміх землі**	0·80	„	0·15
Микола Матія Мельник:	**Крізь дим і згар**	0·50	„	0·15
Гордій Брасюк:	**Безпутні**	0·50	„	0·15
Михайло Возняк:	**Шевченко і княжна Репніна**	0·80	„	0·15
Михайло Возняк:	**Белей і Кониський**	0·50	„	0·15
Др. Ст. Баран:	**Новий самоуправний закон**	0·80	„	0·15

Дістати можна у Видавничій Спілці **Діло" Львів, Ринок 10** та у всіх книгарнях.

ОПОВІСТКИ.

Вписи до триклясової жіночої фахової гімназії С.С. Василіянок у Львові при вул. Длугоша 17 приймає управа від 1. червня ц. р. кожного дня передполудням. Вступні іспити відбудуться 14. і 15. червня. При школі інститут під доглядом дбайливої управи. **Управа.** 1646 3—3

Б. Лепкий складає 25 зол. на „Просвіту" замість вінка на домовину незабутнього А. Чайковського. 1668

Замісць квітів на могилу бл. п. д-ра Андрія Чайковського зложили адвокати-українці в Коломиї квоту 25 (двадцять пят) золотих на місцевий Повітовий Кружок Т-ва Рідна Школа в Коломиї. 1666

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Новітня робітня обуви Івана Івасівни при вул. Личаківській 18, виконує найновіші зразки мужеської, люксусової обуви, Спеціяльність ортопедична обува. 1580 18—30

Здібну силу до крамництва жіночого шукає робітня. Скржинського 18. дв. 11. 1656 2—2

Наука сектантів і Католицька Церква Гр. Дворянина вийде в кінцем червня ц. р. Експедиція з початком липня. Ціна 3 зол. Передплату 2·70 зол. можна ще присилати до 15. червня ц. р. на адресу: Видавництво „Релігійна Бібліотека", Львів, вул. Ольшевського 11. 2-2

Вітрівки імпрегновані, найдешевше джерело: „Палюм", Гетманська 22. побіч Музею. 1452 7—7

Пропускнові бандажі гумові черевні, пахові, проти усуванню матиці під гарантією виконує відоме **Укр. Ортопедичне Заведення Івана УГРИНА,** Львів, вул. Вірменська ч. 15. 1629 3—30

За 1 золотий переробляємо жіночі, мужеські капелюхи. Найновіші фасони. Увага: **Шапіра, Ринок 17.** 1667 1-6

Сикстуська 14. Мешкання 3, 4, 5 кімнат, комфорт, до винайму. 25/56 1-2

Машини до писання Адлер, Мерцедес, польсько-українські продасть „Машинотин" Подвеского 2. 1—1

Ширіть наш часопис!

ОГОЛОШЕННЯ.

Молитвенники

на „НАГОРОДИ ПИЛЬНОСТИ" — для сільських школярів має на складі видавництво „СВІТ ДИТИНИ". — Молитвенники обсягу 8 арк. друку в гарній полотняній оправі з витисками на палітурках, коштують по 75 сот. Висилаємо найменше 20 примірників за ціну: 10 зол. вже з поштами пересилки. Замовлення посилати грошевими переказами на адресу: **Видавництво „Світ Дитини"** Львів, Зіморовича ч. 3. 1660 2—2

Дирекція Приватної Коедукаційної Гімназії ім. кн. Володимира Великого в Рогатині — розписує оцим

Конкурс

на стипендію ім. Івана Гиктора на студії в Рогатинській Гімназії на шк. рік 1935—36.

1. Стипендія в сумі 350 (триста пятьдесять) золотих річно, платна в 10 ратах по 35 (тридцять пять) золотих кожного місяця, призначена на шкільну оплату в гімназії.

2. Стипендію може одержати кожна учениця й учень Прив. Коед. Гімназії в Рогатині.

3. Першенство в одержанні стипендії мають:

а) учениці й учні, що їх батьки були Українськими Січовими Стрільцями або служили в Українській Армії;

б) уроженці Золочівщини.

4. Стипендія є цілорічна, одначе може її втратити стипендист(-ка), що занедбався в поведенці та науці.

5. Стипендію признає з уповноваження Фундатора Дирекція Гімназії.

Прохання в справі признання стипендії ім. Ів. Гиктора вносити до Дирекції Гімназії до дня 30. червня 1935.

До прохання долучити:

1) Шкільне свідоцтво з останнього шк. року.

2) Свідоцтво незаможности.

Рогатин, 30. травня 1935.

Омелян Бачинський
директор гім.

1665 1—2

S. 5|31|209. У конкурсовій справі Тов. Заїдткової Каси у Щирці визначено розправу над обрахунком допдат — на день 2. 3. 4. 5. 6. 8. 9. і 10. липня 1935 завсїди година 9. у тут. Суді, бюро 105, вул. Судова. — **Окружний Суд W. II.** Львів, дня 4. V. 1935. 34/18

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.35	Дрібні оголошення від слова: натримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15	Остання сторінка 1/1	зол. 480·—
1 „ одношпальтовий в тексті і новинках	„ 0·60	купно, продаж, винаєм і т. п.	„ 0·10	„ „ 1/2	„ 250·—
„ на першій сторінці	„ 0·80	шукаючі праці	„ 0·07	„ „ 1/4	„ 130·—
		слова товстим друком подвійно.		„ „ 1/8	„ 70·—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 147 (14.045). Львів, четвер 6. червня 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504·060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Знову кабінетова криза у Франції.

УРЯД БУІСОНА ДИМІСІОНУВАВ.

ПАРИЖ, 5. 6. ПАТ. Авас повідомляє: На засіданні групи послів соціяльних радикалів Еріо подав мотиви, для яких група повинна голосувати за довірям для уряду. Тому, що проти його виводів виступило досить багато послів, Еріо нагло покинув салю нарад, заповідаючи, що зрезигнує з проводу гідности партії. Всеж приятелі переконали його, щоб повернувся на салю, де він знову доказував своє твердження.

ПАРИЖ, 5. 6. ПАТ. Авас повідомляє: В год. 15.15 зачалося засідання палати депутованих. Комуністи Лямет і Торер, соціялісти Вінсент Оріоль і Леон Блюм, зголосили інтерпеляцію до уряду. Прем. Буісон домагався відложити дискусію над інтерпеляціями і при голосуванні над цією справою поставив квестію довіря.

ПАРИЖ, 5. 6. ПАТ. Уряд Буісона дістав довіря в палаті депутованих більшістю 3990 голосів проти 192. Цією більшістю палата відложила дискусію над зголошеними інтерпеляціями комуністів і соціялістів.

ПОВНОВЛАСТИ ДЛЯ УРЯДУ.

ПАРИЖ, 5. 6. ПАТ. Авас повідомляє: По ухваленні палатою довіря для уряду премієр Буісон предложив проект закону про повновласти. Пленарне засідання перервали, щоб у перерві над проектом могла радити фінансова комісія палати.

ПАРИЖ, 5. 6. ПАТ. Авас подає: Фінансова комісія палати ухвалила більшістю 19 проти 18 проект закону про повновласти. В год. 17.20 зачалися знову пленарні наради палати.

ПАРИЖ, 5. 6. ПАТ. Нинішне засідання кабінетової ради було коротке. Головним предметом нарад була урядова декларація, про якої зміст Буісон повідомив членів уряду. Потім відбувся засідання ради міністрів, на якім текст урядової декларації одноголосно одобрили. Рада прийняла теж текст закону про спеціяльні повновласти для уряду. Потім мін. Лявалъ поінформував членів уряду про можливі дальші переговори, що тепер ведуться.

Авас подає, що в добре поінформованих кругах підкреслюють, що проект закону про повновласти для уряду в інтерпретації прем. Буісона має на меті, як запобігти зловживанням. Відноситься він до оздоровлення фінансів, оживлення господарського життя та консолідації публичного життя.

264 ПРОТИ 262.

ПАРИЖ, 5. 6. ПАТ. Урядовий проект у справі поширення повновластей відкинули 264 голосами проти 262.

Зараз по оголошенні висліду голосування **міністри зредагували лист з димісією**, з яким прем. Буісон піде до президента республики.

ПАРИЖ, 5. 6. ПАТ. Буісон, покидаючи елізейську палату, заявив: Думаю, що я свій обовязок виконав.

ЗА НОВИЙ УРЯД.

ПАРИЖ, 5. 6. ПАТ. Президент Лебрен зачав розмови у справі створення нового кабінету. В 21·40 президент відбув конференцію з першим віцепредсідником палати деп. Шамардом. В год. 22 до елізейської палати прибув предсідник сенату Жанненей.

ПАРИЖ, 5. 6. ПАТ. Деп. Буісон не приняв пропозиції президента Лебрена створити новий уряд, та порадив поручити місію створення уряду предс. сенату Жанненей.

ЛЯВАЛЬ СТВОРИТЬ НОВИЙ УРЯД?

ПАРИЖ, 5. 6. ПАТ. Парляментарний звітодавець агенції Авас думає, що през. Лебрен ще нині доручить створити уряд якомусь визначному парляментаристові.

В політичних колах думають, що міністер Лявалъ був би найвідповідніший розвязати цю вийняткову урядову кризу.

ПАРИЖ, 5. 6. ПАТ. Нині в год. 9. рано през. Лебрен прийняв предс. сенату Жанненея, що відмовився створити уряд, оправдуючись слабим станом свого здоровля. По тій конференції запросили мін. Лявалъ, який у засаді погодився створити новий кабінет.

Організація німецького летунства.

БЕРЛІН, 5. 6. ПАТ. Згідно з урядовим комунікатом організація нім. летунства представляється ось так: Летунством керує нім. міністерство летунства під проводом мін. летунства і головнокомандуючого повітряної фльоти ген. Ґерінґа. Його приналежність до армії як головнокомандуючого ніяк не доторкає його компетенцій в обсягу мін. летунства. Як армія на округи корпусу, так і летунська фльота ділиться на 6 летунських команд з місцями осідку в Кольонії, Мінхені, Мінстері, Дрездені, Берліні і Кенігсберґу, які мають владу військових команд під проводом комендантів у ранзі ґенералів. Управа летунської комунікації має 15 летунських урядів з місцями осідку в Кенігсберґу, Штеттині, Кільонії, Берліні, Магдебурзі, Бреславі, Дрездені, Ганновері, Вайморі, Франкфурті н. М., Мінстері, Кольонії, Норимберзі, Мінхені і Штутгарті.

Шість років головою уряду.

ЛЬОНДОН, 5. 6. ПАТ. Нині минуло 6 років від часу, коли Рамсей Меклональд обняв становище премієра В. Британії в другім уряді лейбуристів. Від того часу Меклональд безперервно аж дотепер був премієром, дарма, що платформа британського уряду основно змінилася. Нинішне засідання кабінету під проводом Меклональда буде останнім і прощальним, бо він уже позавтра покидає свій уряд.

Чи Австрія збереже незалежність?

ПАРИЖ, 5. 6. ПАТ. „Ле Матен" повідомляє, що цього тижня продовжуватимуть вимяну поглядів між нім. амбасадором та італ. держ. підсекретарем Сувічем щодо положення в середній і східній Европі. Італія хоче довідатися, чи можна з Німеччиною порозумітися щодо форми і суті договору про невмішування в австрійські справи. Як відомо, Гітлер відкинув у своїй промові ідею „аншлюсу", одночасно заповідаючи, що австрійський нарід має право про це сам рішати.

В Еспанії заборонили політичні збори.

МАДРИД, 5. 6. ПАТ. З причини деяких інцидентів у Норалес між політичними противниками, в часі яких забили 2 особи та 5 ранили, уряд зажадав від прокураторів республики, щоб видали негайно заборону політичних і всіх зборів з загальним характером.

Реконструкція югословяжського кабінету.

БІЛГОРОД, 5. 6. ПАТ. В найближчих днях прийде до реконструкції кабінету Єфтича. Можливе, що міністер освіти Чічіч обійме становище предсідника скупщини.

Національний обовязок

наказує Вам перенести обезпечення дозволеної законом 1/2 частини вартости своїх будиннів з ПЗУВ. до

Товариства взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР"

у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

Окружне Свято Молоді у Станиславові,

заповіджене на 8. і 9-го червня н. р., через незалежні від Комітету Свята причини, відбудеться невідклично 29. і 30-го червня ц. р., з незміненою програмою. — Усі місцеві і районові Комітети Свята взиваємо, щоби не перериавали праці, а навпаки з більшою завзятістю взялись до організації участи у Святі.

КОМІТЕТ.

Сила і слабість Гітлера.*)

Львів, 5. червня 1935.

Справа Гітлера — це справді небувале історичне явище. Чи радше так: бували вже в історії випадки, що якийсь великий „демагогос" — вождь юрби, вождь мас, очаровував їх, доводив до стану цілком непритомної гарячки. Появу таких людей як Гітлер можна розуміти лише зі студій психольогії маси. Ці студії стверджують, що всяка маса, всяка юрба є здібна піддаватися найбільш нераз неймовірній гіпнозі. Отже це річ бувала, що можна маси захоплювати. Очаровувать гіпнотизувати. Чим справа Гітлера й гітлеризму історично справді небувала, це безприкладною натугою розточуваної довкола себе гіпнози.

Непроглядні німецькі людські маси фанатично вірять у свого „фірера". Дивляться в нього, як в ікону. Щонебудь цей їхній „фірер" зробив би, щонебудь сказав би, вірять з місця, вірять твердо й фанатично, що є саме так, як сказав „фірер". Показували свого часу цікаву німецьку фільму п. н. „Д-р Мабузе". Виступав там великий гіпнотизер, не то штукар, не то факір, який вмів робити з людьми дивні штуки. Ставав перед численною авдиторією і показуючи пальцем на цілком порожну сцену, казав: Тепер іде по сцені каравана верблюдів. І люди бачили пустинний краєвид, а на ньому караван верблюдів... і потім таке: А ось тут є місто, а в ньому крутиться церковна вежа. На диво — людям зразу починала крутитися в очах справжня церковна вежа.

Вражіння ось-такого політичного д-ра Мабузе робить Гітлер. Каже бачити німцям найбільш неймовірні речі і німці вірять, що їх бачать. З обективною дійсністю ця віра не має нічого спільного. Кажуть, що віра переносить гори. Але тільки хіба хороблива віра може „перенести" з пустині і вичарувати на сцені караван верблюдів. Отакі політичні каравани верблюдів крутяться вже від довшого часу німцям перед очима.

Республиканська демократична Німеччина почувалася глибоко нещасливою. Почувалася пониженою, ограбленою, несправедливо осудженою. Ненавиділа повоєнний міжнародній європейський лад. Розуміла його, як лад свого національного обезсилення і закріпощення. У висновку Німеччина зненавиділа і знищила своє республиканське, демократичне правління, як оте, що казало німцям іти з цим міжнародним ладом на компроміси. „Ні" — кричала післяверсай-

*) Поміщуємо цю статтю з уваги на безумовно цікавий її підхід і правильні деякі думки, однак зазначуємо, що ш. автор оцінює нац.-соціялістичний рух, його потенціяльні вартости і практичні наслідки надто односторонньо та промовчує суттєві історичні зміни, переведені за час панування Гітлера. До цієї теми, ще вернемося. — **Прим. Ред.**

Фабрика хемічних виробів
О. Левицька і С-ка
У ЛЬВОВІ, вул. КОРДЕЦЬКОГО ч. 51.
Телєфон 60-04. ПКО. 503-881
поручає власні вироби найкращої якости
Пасту до взуття „Елєгант" терпентин.
Пасту до взуття „Елєгант" воскову
Пасту до підлоги „Французька маса"
Віск комбінований до підлоги
Вазеліну до шкіри
Синку до білля
1387
помадкову і коронову
Шварц до чобіт. — Віск шевський. — Смалу шевську.

ська Німеччина і — робила дорогу Гітлерові. Адже він обіцював, що переверне цей лад до гори дном!...

В цей спосіб Гітлер прийшов до влади. Чи змінилося наслідком цього щонебудь засадничого в обективній німецькій внутрішній і зовнішній ситуації? Чи змінив Гітлер щонебудь з того, що складалося на т. зв. „німецьку національну ганьбу"? Гітлер пішов у своїм програмово-пропагандивнім ставленні справ так далеко, що зробив зміну попереднього німецького демократичного режиму і зміну міжнародного німецького положення справою національної чести! Мовляв: нація мусить собі повернути свою втрачену честь. Це не станеться так довго, доки не буде переведена радикальна зміна дотеперішньої німецької ситуації.

Чи з приходом Гітлера ця зміна наступила? Саме починається дивовижна гра, велике політичне чарування. Наприклад, одним з джерел цього почуття ганьблення Німеччини було те, що версайський пакт накладав на Німеччину моральну вину за „спровокування" війни і цим морально узасаднював страхітливі німецькі воєнні контрибуції, чи пак „репарації". Гітлер послідовно називав ним, республіканський демократичний уряд — „урядом національної ганьби і зради" через те, що цей уряд пактував і переговорював з переможцями Німеччини і старався з ними дійти до якогось „модусу вівенді", дарма, що переможці не хотіли анулювати ані тої точки обвин. вачення німців за вибух війни, ані теж матеріяльних репарацій. Це було так довго, доки Гітлер сам не прийшов до влади. На ділі, репарацій позбулася ще демократична Німеччина. Коли за демократичної Німеччини існувала формально ця точка обвинувачення Німеччини за вибух війни — то це була „ганьба Німеччини". Існує ця точка і втримується формально також за режиму Гітлера. Коли тепер Гітлер переговорює і йде на якнайбільш неймовірні компроміси з погромцями Німеччини та хоча надалі втримується теза про вину Німеччини за вибух війни, його політика компромісів це вже не є „ганьба Німеччини", але це вже є „Бефраюнг", визволення, привернення німцям їхньої чести.

Таких прикладів можна би навести до схочу. Скажім таке: Вчора „ганьбою Німеччини" було те, що Польща зайняла т. зв. „коридор" і що від Німеччини відділено Данціг. Гітлер заявив, що Німеччина так довго не відзискає своєї чести, доки коридору і Данціга не відбере. Респ.-демокр. уряд тому був урядом „національного запроданства і зради", що волею-неволею толерував цей стан розшматування Німеччини. Коли ж запанував Гітлер, то перший пішов на якнайдальше порозуміння з Польщею. Коридор і справа Данціга взагалі зникла з дискусії. Давний стан цих річей залишився в повній силі, але ніхто з німців того фактичного стану більше не квестіонує.

Вчора за демократичного ладу, були в Німеччині — порівнюючи до передвоєнних часів — досить поважні господарські злидні. Але людям жилося матеріяльно без порівнання краще, як за гітлерівського режіму. Йдучи до влади Гітлер ще вчора говорив німцям: дивіться, на яких жебраків звела вас оця ганебна республика! Геть з нею! Зі мною прийдуть кращі часи! І Гітлер прийшов. А часи? Прийшли теж, але обективно гірші, матеріяльно куди біднїші. Але німецький нарід, задивлений у свого вождя, вірить, щиро, без пресії згори вірить, що йому тепер краще.

Здавалося наприклад Гітлерові, що ввійде в союз з Англією й Італією, що розторощить наслідком цього Францію і піде хрестоносним походом на большевиків. Таке було написане й обіцяне в його книзі: „Моя Боротьба". На ділі, як досі, всі спроби реалізації цієї концепції цілковито заломилися. Але зате здійснилося багато дечого цілком протилежного. Англія не йде вправді проти Німеччини, але й не йде на ніякі союзи з німцями. Більше ще: наслідком зброєнь наближується до Франції мілітарно настільки, що шляхом т. зв. „летунського пакту" робить з Франції свого мілітарного союзника, робить з Франції мілітарного гаранта своєї власної безпеки та гарантує Франції її безпеку. Як звідси ще далеко до осамітнення Франції і союзу з Англією. Гітлер обіцював німцям союз з Італією. На ділі повів таку австрійську „аншлюсову" політику, що відштовхнув від себе Італію — і здійснив справжнє чудо — погодив її з Францією! Таких чуд є більше! До його приходу Мала Антанта й Італія були завзятими ворогами. Гітлер спричинив між ними перші спроби порозуміння. Він остаточно погодив Францію з большевиками — і замість хрестоносного походу на большевиків, Большевія опинилася... в Лізі Націй. Бесарабський конфлікт був одною зі запальних точок Европи. Гітлер цей конфлікт зліквідував, бо румуни й большевики погодилися. Чехія десятками літ не хотіла признати большевиків; за два роки влади Гітлера ЧСР не тільки Совіти признала, але й пішла з ними на тісний союз. Він переконав світ у слушність французької тези безпеки. Своїм летунським зброєнням зблиза і у. сунув з Англії від впливу приязних собі міністрів Макдональда і Саймона, зате допоміг прийти до влади франкофільським консерватистам. Він вправді перечеркнув V розділ версайського пакту про обезброєння Німеччини, завів у Німеччині загальну військову службу, але з тим висліДом, що друга сторона теж почала загально зброїтися і дійсне відношення нім. сил до закордону не багато змінилося.

Сьогодні міжнародне положення Німеччини важче і непевніше, ніж було колинебудь. Все одно, Гітлер каже своїй авдиторії, що міжнародне положення Німеччини щораз краще, що німці визволяються. І розуміється, авдиторія вірить.

Щоправда, міжнародня політика є занадто завжди мінлива аби можна було на підставі сучасного міжнародньо-політичного положення Німеччини видавати дефінітивний осуд успіхів чи невдач Гітлера. Ще замало мав часу, аби показати і доказати, що зуміє. Але нині з Німеччиною зле. Міжнародні „чуда" — крім негативних, Гітлерові не вдаються. Система европейських держав і окремі нації це не мітинг і не авдиторія, яку можна сугерувати. Тут рішає суворий закон обективної гри сил і супроти нього Гітлер наразі безрадний.

Одно тільки вмів Гітлер доказати, а саме, що можна силою сугестії опанувати якусь людську масу, навіть цілий нарід до такої міри, що він просто затрачує своє „я". Гітлер має цілий німецький нарід у своїй руці, під безастережним і всесильним впливом своєї волі. Тримає його цупко і веде куди хоче. Чи матиме силу й здібність опанувати так само обективну політичну дійсність особливо німецьке міжнародне положення, як опанував субективізм німецьких душ? Важко це вже сьогодні сказати. Це покажуть щойно дальші літа.

Якщо Гітлер виявить оту силу і здібність, щоби опанувати европейську дійсність так, як опанував самих німців — буде політичним генієм, якого ще наша земля не носила. Так чи сяк — перед нами людина небуденного масштабу. Наразі „чаруе" і тримає світ в напруженні. Що вийде з цього на кінці: велика історія чи великий невдалий експеримент, це покаже щойно дальша будучність.

З. П.

При обструкції, забуреннях нарядів травлення, згаї, ударенних крови до голови і загальному недомаганні заживайте рано натще склянку природної гіркої води **Franciszka-Józefa.** Поручають її лікарі.

ВАСИЛЬ БАЧИНСЬКИЙ.

Чортківський пролом.

Спомин учасника з нагоди 16-их роковин.

Дня 7. червня минає шіснацять літ, як Українська Галицька Армія, яка здавалось, була у безвихідній ситуації, силою волі і незрівнаною хоробрістю розпочала славний та памятний у нашій визвольній боротьбі „чортківський пролом". Я був тільки учасником та свідком подій на маленькому відтинку та міг бачити тільки те, що діялось в мому курінні, а найбільше в полку. Та мав я те щастя, що саме 7-ма бригада УГА, в якої склад входив курінь сотн. Рибачевського та над яким зараз другого дня чортківського пролому я обняв команду, перша взяла активну участь в чортківському проломі, зокрема наш курінь був одним з перших, який розпочав цей пролом.

Ми дістали приказ занятн містечко Ягольницю. Наші стежі зголосили, що та місцевість обсаджена ворогом. Ми почали підготовлятись до наступу. Зближався вечір. Низько похилені постаті, тихо та безшелестно мов тіни зближались до перших домів містечка. Тут і там почали падати крісові стріли. З черги понеслось тарахкотіння скорострілів, а їх відгуки губились у розлогих полях. Наша розстрільна розсипалась поміж домами містечка. Фабрика тютюну вже в наших руках. За пів години ми вже заняли цілу Ягольницю. В напрямі противника ми вислали сильні стежі. Пішов і поручник Утриско. І судилось, що він перший зазначив кіявим слідом чортківський пролом. Ворожа куля забрала славного товариша-вояка як першу свою жертву.

Зараз слідуючого дня ми брали наступом залізничу стацію Білобожницю. Перед нами розлогий рівний терен, який легко підносився в напрямі стації. По широкому полі розсипалась наша розстрільна. За нами батерія сотн. Кречківського чи Когута. Падуть перші гарматні стріли. А наша лава плила вперед під тихий шум хвилюючих ланів, тріскіт крісових куль і клекіт скорострілів. Кулі бреніли мов рої ос. Я ішов у розстрільній поруч сотн. Рибачевського. Раптом він припав до землі. Куля прошила йому ногу. Санітарі порались біля ранених, а ми чимраз більше наближувались до стації. Здавалось, що розстрільною керує машинерія, яка викидає людські манекіни, що мчаться вперед, припадають до землі, схоплюються і знову — вперед. Цей наступ подобав на пописові вправи. А гарматчики начеб хотіли переганяти піхоту. Підїздили під саму розстрільну і пражили з вільного поля. Ми добули стацію, санітарі перевязували ранених полонених, стрільці збирали покинену зброю та набої. І наче жаль ставало, що противник подався, що наступ скінчився.

Зближався вечір. Цілий наш курінь заквартирувався на ніч у великому селі Біла Чортківська. На просторому майдані гуділо мов у казані. Кухні розділювали їжу, стрільці та сільська молодь співали пісень. Неслись вигуки радости. Бо йшла радісна вістка, що наші війська заняли Чортків, що противник на цілому фронті вступається перед нашим напором.

Наша Армія, хоч голодна та холодна та що найгірше — без запасів стрілива, неслась грізною лявіною на захід. Вона виказала безприкладну хоробрість та саможертву для добра батьківщини. Населення тих сел, коїзь які переходили наші побідні курені, плакало з радости, віддавало останню сорочку національним героям. Наші ряди густо доповнялись добровольцями.

Опісля прийшла Переволока, Трибухівці, Бучач, Потутори, Дикі Лани, Лисоня, Бережани, Гологори... А там — здивовані й збентежені постаті, одягнені в новенькі сині однострої. Їм ще у далекій Франції, та ген за морем говорили, що противник, це незорганізовані хлопські банди...

Ніхто з нас не тямив военних трудів та небезпек, бо радість та гордощі грудь розпирали. А перші підвищення старшинських ступенів, які нам признано за хоробре поведення на фронті?! Це була для нас найвища та найбільша нагорода. Тільки одна настирлива та грізна думка не сходила у нас з голови: набої! Вичерпувались останки, а кожний набій, кожне гарматне стрільно ішло на вагу золота. І прийшло те, що мусіло прийти. Відворот. Але чесний, вояцький. Прикладами крісів, вістрями багнетів, мозолистими руками здержувала Українська Галицька Армія ворожий наступ. Здержувала його зеднана, злучена, сцементована великою ідеєю. І ця ідея дала змогу нашій Армії після переходу через Збруч іти в побідному поході на золотоверхий Київ.

Хто пережив цей славний похід, який почався чортківським проломом, той до кінця життя уважатиме його за найкращий період свого життя. Він неодному з нас не дає падати духом, не дає вкрадатись гіркій зневірі. Чортківський пролом, це одна із найсвітліших сторінок боєвих дій у наших визвольних змаганнях. На жаль та подія жде ще мемуаристів, які випрацюють та подадуть його історію, щоби грядучі покоління мали перед очима не лише невдачі і катастрофи, але й успіхи та світлі моменти визвольної боротьби.

За океаном.

ВІДСЛОНЕННЯ БЮСТУ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА В АМЕРИКАНСЬКІМ ІНСТИТУТІ МИСТЕЦТВА В ДІТРОЙТІ МИШИГЕН.

В неділю 12. травня в Інституті Мистецтва в Дітройті, Мишиген, що є одним з найповажніших музеїв в Америці, відслонено бюст Кобзаря України Тараса Шевченка **роботи нашого славного земляка Олександра Архипенька.** Бюст виконаний з терракоти, представляє Шевченка як суворого пророка, що показує шлях своєму народові. Мистецький замисл бюсту влучний. Виконаний він із силою, питомою творам Архипенка. Що правда, борода не годиться із звичайним нам уявленням постаті Шевченка і можливо, що без бороди та з питомим Шевченкові вусом товстань Кобзаря булаб нам рідшою. Одначе для чужинців бюст так, як він представляється, є твором не лиш високо мистецьким, але також викликує бажане враження, що Шевченко був пророком, учителем та ідейним батьком українського народу.

Почин та уладження свята — **це заслуга хору „Думка"**, що існує в Дітройті від кількох років. Цей хор замовив бюст Кобзаря у п. Архипенка, зібрав перші гроші, подарував бюст дітройському Інститутові Мистецтва та вкінці уладив свято передачі бюсту згаданому Інститутові і торжественного відслонення його.

Ідея памятника Шевченка в Дітройті повстала ще в 1928 році з нагоди концерту Саломії Крушельницької у Дітройті. Почин до концерту й ідею поставлення памятника Кобзареві України у Дітройті дав **о. Лев Сембатович**; до комітету належало 30 українських товариств з Дітройту й Гемтрамеку. На прохання комітету управа міста Дітройту зарезервувала місце під памятник Кобзареві України в пречудним парку на острові Бел-Айл поруч памятника Гетого, Дантого й інших. На жаль, частинно через екон. депресію і через розбиття дітройтських українців на кілька непримирних груп справа памятника в публичному парку заснітилася, хоч не можна сказати, щоб пропала. Дітройські українці мають ще спромогу виконати цей проект. Місце чекає. Треба лиш, щоб люди доброї волі обєднались, а гроші тоді найдуться. Розуміється, що мусить це бути памятник з тривкого матеріялу і тимсамим дорожчий, ніж бюст з терракоти, призначений для музею.

Всіх мусіло зворушити само відслонення бюсту та передача його містові й музеєві. Іменем міста промовляв радний п. **Келлі** в заступстві мейора п. Кавенса, що виїхав до Вашингтону, в імени Інституту Мистецтва говорив його головний секретар п. **Борровс.** Він вказав з натиском на те, що українська імміграція належить до тих, що вміють плекати свою культурну традицію тут, на землі Вашингтона і через те приносять свої цінності в загальне русло молодої американської культури. Промовляв ще англ. мовою український уроженець Канади, адв. **Іван Яців** з Віндсор. Під кінець виголосив знаменитий реферат ред. д-р **Лука Мишуга.**

Дуже гарно також виглядало, коли на сцену винесено цвіти та вінки від ріжних організацій і складано у стіп бюсту. Грошева збірка дала понад пятьсот долярів, які призначені на відлиття того самого бюсту з бронзу, як дарунок українців Дітройту для Українського Національного Музею у Львові. Свято закінчилось відспіванням американського й українського гимну.

Похорони д-ра Андрія Чайковського.

(Жмут вражінь із Коломиї).

Ідучи з двірця до „Народнього Дому". На мурах українських установ чорніє ціла низка клепсидр. З гори сумно звисають чорні хоругви. Вже коло 1-ої години пополудні збираються люди, інтелігенція, міщанство, селянство, мужчини й жінки, старі й молоді. Впорядчики тримають лад. Ганок „Народнього Дому" вкритий чорним сукном, на ньому портрет Покійного. На жаль, винос тіла припізнився чогось понад пів години, а на долині ждуть нетерпляче.

Почалося. Виносять вінки, вистелюють середину ридвану квітками. Чоло походу з молодю, делегаціями читалень та інших установ як місцевих, так і сільських з вінками вже в ринку. Виносять домовину, за нею уставляється горем прибита рідня, починаючи від Дружини Покійника, кінчаючи внуками. За родиною стає делегація краєва, в якої перших рядах бачу сен. Кисілевську, голову Матірнього Т-ва „Просвіта" д-ра І. Брика, сеніора адвокатів д-ра Ст. Федака, сенатора д-ра Горбачевського, в другому ряді посла З. Пеленського, д-ра М. Волошина, ред. Р. Купчинського і посла Чукура. А далі адвокати, судді, делегації товариств і непроглядні ряди громадянства. Похорони ведє о. декан Русин в асисті поважного числа духовенства. Полилися звуки похоронної пісні. З бальокону прощає Покійника, може за довго, проф. Николишин від коломийського громадянства, д-р Волошин від Союзу Українських Адвокатів і від Союзу Польських адвокатів місцевий товариш Покійного по польськи.

Під жалібний спів і звуки орхестри повагом посувається похід вулицями міста, де панує взірцевий порядок. Перед парохіяльною церквою похід задержується, вносять домовину до церкви серед шпаліру делегацій з вінками. Молитва, пригарний спів, останне цілування і прощає о. декана Русина. Серед дуже поважного настрою жалібний похід іде далі. Йде безумовно за повільно, бо в брамі цвинтаря спинюється щойно в год. 6.30. Це й було причиною, що делегати зі Львова, що мусіли вертатися в год. 7-ій, не могли вже попрощати Покійника на цвинтарі. Встиг це зробити тільки ред. Купчинський від Т-ва Письменників і Журналістів, який того дня не вертався до Львова. Через те мусіла відпасти промова й голови Матірнього Т-ва „Просвіта", промова, для якої аранжери жалібної хвилини повинні були передбачити інше місце й час.

Прощальні промови виголосили ще: д-р Михайло Західний від Бережанщини, д-р Новодворський з Коломиї, д-р Кирило Трильовський що згадав заслуги Покійного для Січової Організації як кошового передвоєнної Повітової Січи в Бережанах, двох селян, представник молоді та сен. Кисілевська.

Поза тими недотягненнями відпровадження тлінних останків Покійного на місце вічного спочинку та прощальні слова на цвинтарі мали характер дуже поважний і робили могутне враження. Ще раз, як при кожній такій сумній нагоді, наш нарід і громадянство дали доказ, що вміють працю шанувати і для народніх робітників носять у своїм серці сердечні почування глибокої вдяки.

„Нехай Тобі та наша українська земля легкою буде".

СТ. 18. ЗАКОНУ ПРО ПРОСТУПКИ. КАРА 200 ЗОЛОТИХ АБО 10 ДНІВ АРЕШТУ.

Присуд окр. суду в Тернополі.

Дня 15. грудня 1934 р. помер нагло на удар серця при виході з грималівського поїзду біля залізничої стації в Тернополі грималівський лікар д-р Ізидор Мізес. Тіло його привезли до Грималова і дня 17. грудня 1934 р. відбувся його похорон при участи около 1.000 людей місцевого жидівського, українського і польського населення. Покійний д-р Мізес жив у Грималові понад 30 літ і вся околиця знала його й цінила як совісного лікаря, що кожному радо йшов з лікарською допомогою. Лишив по собі загальний жаль і місцеве населення дало цьому свій вислів, беручи громадну участь у його похороні. Був там і наш заслужений місцевий діяч та колишній український державний секретар почт і телеграфів п. **Олександер Пісецький** з Грималова, що від українського громадянства виголосив на цвинтарі коротку прощальну промову, яку закінчив словами: „Нехай Тобі та наша українська земля легкою буде!"

Між присутніми на цвинтарі був теж і місцевий бурмистр, емеритований поручник, що походить десь з далеких західних сторін Польщі і якого мин. року скалатське староство надало тут на бурмистра. Учувши повищі слова п. Пісецького, зробив він негайно донесення до поліції, а поліція до староства в Скалаті. Староство доглянулось у згаданих словах проступку зі ст. 18. закону про проступки й **укарало п. Пісецького гривною 250 зол. або десятиденним арештом.** Від цього присуду відкликався п. Пісецький до окружного суду в Тернополі. Дня 15. травня ц. р. відбулася в тернопільському окружному суді карна розправа, на котрій обвинуваченого п. Пісецького боронив м-р Володимир Палашевський, аплікант адвоката д-ра Степана Барана. Він підніс, що тут нема єства каригідного вчинку, бо п. Пісецький не мав наміру внизити нехіть чи легковаження для польської держави, і то в демонстраційний спосіб, а висказані інкриміновані слова самі по собі не є теж каригідні; інтерпретація тих слів, наведена самим обвинуваченим, є правдива і тому старостинське орічення слід скасувати й обвинуваченого в цілости увільнити.

До року 1932 обовязував у Галичині так званий гумовий патент, себто австрійський цісарський патент з 20. квітня 1854 р. про адміністраційні проступки, що відповідає нинішній статті 18. польського закону про проступки з 11. липня 1932. Ця стаття, якої карну санкцію відчули вже тисячі наших громадян, звучить: „Хто на публичному місці демонстраційно виявляє нехіть або легковаження для польської держави або державних інституцій, підпадає, якщо за вчинок не грозить гостріша кара, карі арешту до двох тижнів або гривні до 500 золотих".

Згадана стаття має дуже широкий обіг передовсім на терені тернопільського воєвідства. Минулого року староство в Збаражі і Скалаті на основі тієї статті покарало десятки наших громадян, між ними й декана о. Теофіля Копистянського з Клебанівки, пов. Збараж, з нагоди канонічної візитації епископа д-ра Івана Бучка в новоселецькому деканаті у травні 1934 р.

Статтю 18. закону про проступки відчув уже на собі і п. Олександер Пісецький, котрого староство у Грималові укарало гривною 300 (триста) золотих або десятиденним арештом за промову на академії в честь епископа д-ра Бучка в його присутности дня 7. липня 1934 р. в Колодіївці, повіт Скалат, а окружний суд у Тернополі вироком з 19. квітня ц. р. цей присуд потвердив. Проти цього вироку вніс адвокат д-р Степан Баран касацію і справа є тепер у Найвищому Суді. Всі задані вироки ферує молоденький суддя д-р Ігнаци Чирський. Його останній вирок у справі п. Пісецького звучить:

Sąd Okręgowy Wydział II. w Tarnopolu, dnia 15. maja 1935 roku. Sygn. akt. II. Kad. 199/35.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej!

Sąd Okręgowy Wydział II. karny w Tarnopolu przez S. O. D-ra Ignacego Czyrskiego w obecności delegata Starostwa powiatowego w Tarnopolu D-ra Czajkowskiego i protokolanta apl. Madeyskiego po przeprowadzeniu rozprawy głównej dnia 15/5 1935 w Tarnopolu przeciw oskażonemu Aleksandrowi Pisecklemu na skutek oskarzenia Starostwa powiatowego w Skalacie z dnia 19. kwietnia 1935 l. cz.

Більшовицька „хліборобська освіта".

У центральному комітеті комуністичної партії України в Київі відбулися наради представників усіх наукових хліборобських установ та дослідних стацій. Взяло в них участь коло 90 членів академії наук, професорів і співробітників хліборобських установ. Проводили нарадами секретарі ЦК партії: Косьор, Постишев, голова української ради народніх комісарів Любченко і комісар земельних справ України Папірний. Звідомлення з тих нарад, поміщене „Ізвестіями", вказує, що справа наукових хліборобських установ стоїть дуже погано. М. і Постишев сказав, що „колхози в 1931. р. були кращі, ніж хліборобський інститут тепер". (Відома річ, що колхози тому чотири роки находилися в дуже поганому стані). Звертає теж увагу опосіб, ставлення запитів професорам. Напр. Косьор з причини недостачі конкретних даних про науковий висліл плекання худоби, спитав директора: „Невже вема їх зі страху перед відповідальністю?" — й дістав притакуючу відповідь. Всі управителі наукових установ нарікають на недостачу людей, недостачу сільської інтеліґенції та недбале становище комісаріяту земельних справ до наукових установ. Про рівень наукових праць свідчать дві анекдоти з реального життя, наведені комісарем хліборобства Папірним. Інститут плекання дробу між іншими науковими темами виладив і таку: „Обтяження одного когута в залежности від вимірів курки", що має значити: „Скільки курок може запліднити один когут?" В бюльогічному інституті справу боротьби з рільними шкідниками розвязано так: розпорювали котам животи і зі скількости пільних мишей, знайдених у їхніх шлунках, дошукувались даних про знищені шкідники...

Мирові маніфестації в Анґлії.

ЛЬОНДОН, 5. 6. ПАТ. З міродатних джерел повідомляють, що Льойд Джордж небаром розпічне національну кампанію в користь мира. На неділю заповіли в Льондоні величезну маніфестацію. Такі самі зібрання відбудуться в цілім краю.

K. 100 o przekroczenie z art. 18 ust. z dnia 11. VII. 1932 Dz. U. R. P. № 60 poz. 572 wydał dnia 15. maja 1935 r. w Tarnopolu w obecności stron następujący

WYROK.

Oskarzony Aleksander Pisecki, ur: 27. marca 1869 w Brodach, zamieszkały w Grzymałowie, wdowiec, emeryt. urzędnik pocztowy, rel. gr.-kat. winien jest, że dnia 17/XII. 1934 na cmentarzu żydowskim w Grzymałowie, a więc miejscu publicznem, wygłosił przemówienie żałobne przy zwłokach błp. D-ra J. Miesesa w obecności zebranych około 1000 osób, w którem użył słów „nechaj tobi ta nasza ukraińska zemla łehkoju bude", czem demonstracyjnie okazał niechęć i lekceważenie do Państwa Polskiego i narodowości polskiej. Czynem tym dopuścił się wykroczenia z art. 18 ust. z 11. VII. 1932. Dz. U. R. P. № 70 poz. 572, za co skazuje się go po myśli art. 18. powoł. ustawy na grzywnę w kwocie 200 (dwieście) zł., którą w razie nieściągalności zastąpi areszt 10-(dziesięcio) dniowy. Zarazem zasądza się oskarzonego na zapłatę Skarbowi Państwa po myśli art. 578 E 1 i 584 kpk. kosztów postępowania, zaś po myśli art. 73, 74 i 75 przepisów o kosztach sądowych na opłatę sądową w kwocie 20 złotych.

UZASADNIENIE.

Na podstawie otrzymanych aktów postępowania karno-administracyjnego ustala się, że w dniu 15. XII. 1934 odbył się w Grzymałowie na cmeztarzu żydowskim pogrzeb błp. I. Miesesa.

Na pogrzebie zebrało się około 1.000 osób narodowości polskiej, ruskiej i żydowskiej. Oskarzony wygłosił przemówienie, w którem wypowiedział podyiesionym głosam „Nechaj Tobi ta nasza ukrajińska zemla łehkoju bude".

Na skutek tych słów powstało niezadowolenie wśród zebranej ludności polskiej, tembardziej, że wygłoszone zostały na cmentarzu żydowskim. Słowami temi oskarzony na miejscu publicznem okazał demonstracyjnie niechęć i lekceważenie dla Państwa Polskiego, wyrażając się o terytorjum polskiem, że jest ziemią ukraińską, a zatem dopuścił się wykroczenia z art. 18 prawa o wykroczeniach i na tej podstawie ukarano go stosownie do winy.

Przy wymiarze kary przyjęto jako okoliczność obciążającą powtarzanie przestępstwa z art. 18 prawa o wykroczeniach przez oskarzonego, fakt, że jako emeryt pobiera emeryturę ze Skarbu Państwa, a zatem jest tem bardziej obowiązany do wierności dla Państwa Polskiego, oraz że jako człowiek inteligentny działał świadomie ze złą wolą, gdyż wiadomo mu z historji, że ziemia ta nigdy nie była ukraińską, lecz polską.

Grzywnę wymierzono przy uwzględnieniu stosunków majątkowych oskarzonego. Sąd nie uznał obrony oskarzonego, że zwrotu tego nie użył w sensie politycznym, lecz etnograficznym, chcąc wyrazić wdzięczność ziemi, zamieszkałej przez lud ukraiński, dla którego błp. D-r Mieses jako lekarz za życia zdziałał wiele dobrego, oraz, że określenie „ziemia ukraińska" względnie „zachodnio ukraińska" w prasie i publikacjach ukraińskich jest powszechnie używ ne, a używanie tego określenia nie jest ścigane, jako wykrętnej i bezpodstawnej.

Niema bowiem w Polsce terytorjum etnograficznie ukraińskiego, a jest tylko terytorjum etnograficznie polskie, zamieszkałe na wschodzie Państwa przez ludność mieszaną, w skład której wchodzą obywatele wyznania gr.-kat. którzy się różniczkują na polaków gr.-kat. wyznania, rusinów i ukraińców. Oskarzony zalicza siebie do narodowości ukraińskiej, co jest jego dobrem prawem, nie ma jednakże żadnych podstaw faktycznych i prawnych do twierdzenia, że ziemia ta jest etnograficznie ukraińską, a twierdzeniem takiem ujawnia jedynie swe szowinistyczne ustosunkowanie się do Państwa Polskiego. Również bezpodstawna jest obrona oskarzonego, że pojęcie „ziemia ukraińska" względnie „zachodnio ukraińska" jest rozpowszechnione w publikacjach ukraińskich w sposób uznany przez władze, gdyż pomijając, że obrona ta jest zupełnie gołosłowną, użycie takiego określenia jest czynem karygodnym, a zatem nigdy nie może być ulegalizowane.

Pozostałe części sentencji polegają na powołanych przepisach ustawowych.

D-r I. Czyrski w. r. sędzia Sądu Okręgowego.

Proti powyższego wyroku obrońca obwinuvaczonego d-r Ст. Баран заповів касацію до Найвищого Суду.

Засідання польського сенату.

ВАРШАВА, 5. 6. ПАТ. Маршал сенату скликав на день 6. червня, год. 16.30, засідання сенату, на якім сенатори зложать чолобитню памяті маршала Й. Пілсудського.

Китайці виконали домагання японців.

ПЕКІН, 5. 6. ПАТ. Згідно з домаганнями японської військової влади головнокомандуючий китайських збройних сил у Півн. Китаю ген. Ю покинув своє становище. Водночас уступили зі своїх становищ: командант нанкінської жандармерії та директор військового вишколу. В той спосіб китайці виконали найсуттєвіші домагання японців.

Французька відповідь на німецький меморіял.

ПАРИЖ, 5. 6. ПАТ. Французька відповідь на німецький меморіял буде вислана, як подав Авас, до Берліна правдоподібно завтра або післязавтра.

Повіт Мостиська у світлі статистики.

Статистичний уряд у Варшаві системізує тепер підсумки загального перепису населення, переведеного в цілій Польщі дня 9. грудня 1931 р. Поволі публікує ці підсумки повітами. В цьому році прийшла черга і на східньо-галицькі повіти. Кілька повітів у світлі статистичних підсумків Центрального Статистичного Уряду із львівського воєвідства ми вже представили на сторінках „Діла". Нині подаємо статистичні відомости про повіт **Мостиська**, львівського воєвідства.

Мостищина обіймає 754,7 квадратових кільометрів поверхні. На ній живе 89.460 населення, в тому 43.490 мужчин і 45.970 жінок. На квадр. кільометер припадає 118.5 мешканців. Повіт має дві міські громади, сім сільських волостей (гмін), 76 сільських громад і 222 місцевости.

По містечках Мостищини живе 10.015 мешканців, з того 3.836 римо-католиків (38,3 проц.), 2.731 греко-католиків (27,3 проц.), 3.428 жидівської віри (34,2 проц.) і 13 інших віроісповідань (0,1 проц.). По селах повіту Мостиська живе всього 79.445 мешканців, у тому 30.783 (38.7 проц.) римо-католиків, 46.490 (58,5 проц.) греко-католиків, 2.000 (2.5 проц.) жидів та 87 інших віроісповідань.

По містах населення подало про свою матірню мову такі відомости: 7.120 міських мешканців (71.1 проц.) заявило, що говорить по польськи, 403 (4,1 проц.) по українськи, 1.007 (10,1 проц.) по руськи, 1.475 (14.7 проц.) по жидівськи і 4 іншими мовами. По селах справа розговірної мови представляється так: **42.869 (53,9 проц.) подало польську** мову за розговірну, **8.484 (10,7 проц.) українську, 27.302 (34,4 проц.) руську,** 689 (0,9 проц.) жидівську і 23 інші мови.

Джерела утримання населення в Мостищині такі: з рільництва живе 74.979 мешканців, у тому 2.843 по містах і 72.136 по селах; з промислу і ремесла проживає 4.597 мешканців, у тому 2.576 по містах і 2.021 по селах; з торговлі й обезпечення живе 3.315 мешканців, у тому 2.217 по містах і 1.098 по селах; з комунікації і транспорту живе 2.625 мешканців, у тому 547 по містах і 2.078 по селах.

Найбільше мешканців повіту живе з рільництва. Якже представляється стан земельного користування і власности в повіті? Отже є там у загалі 12.543 господарства. В тому є 6.345 по нижче двогектарових господарств, 4.897 від 2—5 гектарових, 762 від 5—10 гектарових, 59 від 10 до 15 гектарових, 20 від 15—20 гектарових і 27 понад 50 гектарових. На самостійну рільничу людність, що утримується з землі припадає взагалі 65.723 мешканців. На одно господарство випадає 5,2 проц. Господарств, які користуються наємною робочою силою зпоза власної родини є 936. Зате господарств, які до праці на ріллі не наймають ніяких чужих сил і не користуються взагалі наємними силами є 11.607.

В. ЗАЛОЗЕЦЬКИЙ 2)

Мистецтво і світогляд.

(Докінчення.)

Властиве значіння мистецтва лежало в тім, що воно стояло на сторожі цих духових цінностей і тим причинювалося до встановлення космічного порядку річей не раціоналістичним, а ірраціональним способом. Поляк напр. схоластику, яка строгістю розумового абстрактного думання встановляла ясність та усталеність духових норм — находимо втілення цих самих духових правд в західно-европейськім середновічнім мистецтві так само в архітектурі та пластиці готицьких катедр, як і в памятниках письменства, як ось напр. в „Божественній комедії" Данта, тім великій епопеї середновічного духа. /Тут не абстрактна ratio, а ірраціональний, мистецький засіб лінії, фарби, світла і тіни, або ритм передає світ надприродних ідей. Виявлювання тих духових основ космічного порядку річей в ірраціональних образах-вісіях, або символах пластичного мистецтва — було головною ціллю тодішнього мистецтва.

Тим мистецтво відограло велику ролю в історії окцидентального людства. Воно встановляло взаємозв'язок між загалом (для якого раціоналізм схоластики не був доступний), а втіленням провідних ідей тодішнього людства. Воно сповнювало тоді важну виховну функцію, бо воно власне виховувало захід у дусі одного пануючого світогляду...

Нині мистецтво стратило зовсім ту видатну ролю духової функції в житті народів. Воно стало заборолом не духової єдности, унормованости, а стало заборолом духової анархії та розкладу або таки апостасії духа. Мистецтво, як легка гра форм, як люксус, як пересичення змислів, як обготворення природи, як субєктивізація духовости — це все, що ми нині під мистецтвом розуміємо — минається з властивими цілями мистецтва: з цілями порядкування космічного ладу річей, яке вважеться все з примату духа, з примату світогляду над аморфною, по собі хаотичною матерією...

Міг би хтось закинути, що в такому розумінні мистецтво є тенденційне та доктринерське. Очевидно з погляду ліберальної апостасії духа воно таким і є. Але на такий спосіб кожне мистецтво, яке є овіяне потугами духа є тенденційне: тоді і Данте, Шекспір і Ґете, Мікельанджело, Леонардо і Рембрандт спираються на тенденціях. Бож не можна ні одного з наведених мистців поставити поза скобки тодішніх духових течій, що ділали, — бож вони саме найчутливіше ці духові течії репрезентували, ба навіть творчо їх передсказували... Ніякий з наведених мистців не ділав в якімсь „безсвітоглядним просторі", — бо, напр. так як Данте вріс з духа середновічного світогляду, так Шекспір і Рембрандт з духа доби протиреформаційної. І коли ці мистці заступали в творчих образах той чи інший „дух часу", то не можна вбачати це якоюсь тенденцією, бо в той спосіб найбільші твори мистецтва не булиб вільні від тенденції.

Але тенденція може проявитися ще в доктринерстві, напр. тоді, коли мистецька творчість піддається певільничо якійсь доктрині. Нпр. на таким доктринерстві є оперті проби витворення пролетарської культури в совітській Росії. Такий спосіб знищення якогось світогляду мистецтву згори — *не має нічого спільного з мистецькою творчістю, як явищем духового порядку.* Бо кожний механічний примус до творчости є для неї так само вбивчий, як цілковита „своволя духа".

І власне між тими двома напрямами: між колективістично-механічним примусом і між анархічним індивідуалістичним лібералізмом оспорює нинішня західно-европейська культура, а з нею і ціла західно-европейська мистецька творчість.

Коли заступаємо погляд, що мистецтво є вправою духовости і виявом означеного світогляду — то тимсамим відкликуємо так ліберальний як і колективістичний погляд. Ліберальний тому, що він вагує взагалі ясність означеного світогляду, колективістичний тому, що він згори механічно накидає цей світогляд без огляду на можливости його індивідуального виявлення.

Велике мистецтво, яке є творчою потугою є можливе тільки як вислів людського духа т. зн. означеного світогляду. Воно містить у собі передумовини всілякої заплідняючої духової творчости: воно є заєдно експонентом якихсь провідних універсальних ідей, як і їх індивідуальним вираженням.

Від того розуміння мистецтва сучасність найдальше відділилася і власне ця відірваність від джерел мистецької творчости пімстилася на ній самій: апостасія духа повела до занику творчих ідей у мистецтві. Воно не в силі опанувати хаосу, бо воно само перестало бути виразником якогось духового порядку річей.

Тільки зворот до властивих завдань і цілей мистецтва т. з. до творчого заплодняння означених ідей може повести до повільного оздоровлення мистецьких проявів у сучасности.

З організаційного руху.

Нарада радних у Ходорові.

Повітовий Народній Комітет у Ходорові скликав дня 30. травня ц. р. нараду радних із пятьох волостей ходорівської судової округи. На нараду прибуло 60 громадських і волосних радних, між ними кількох солтисів і членів волосних управ з 18-ти громад волостей Бортники, Ходорів-Село, Острів Чорний з осідком у Бориничах і Бездідниці. Не було представників лише з одної волости Стрілиська Нові, яка підчас волосних виборів виломилася зпід загальної організації. В президії наради засіли громадяни: Ілько Данчевський, Михайло Деркач та Андрій Микитей і секретар Микола Дрогомирецький під головуванням х-ра *Трояна*. Від Центрального Комітету УНДО був на нараді ред. *Гриць Гладкий*, від УПР *посол Юра Чукур*.

Д-р Троян здав звідомлення з ходу виборів і їх висліду, про що напишемо окремо.

Ред. *Гладкий* в довшому рефераті зазував на ще політичне й господарське положення і на тому тлі представив значіння й завдання громадської самоуправи, зокрема українських радних і членів управ самоуправних органів. У дискусії по тому рефераті забирали голос: гром. Микитей з Городища, о. Мельничин з Демидова, Ілько Данчевський з Вербиці й інші. З черги забрав слово посол *Чукур*, який спинився докладніше над потребою організованости. Його прості, щирі, переплітані прикладами й переконливі слова просто захопили слухачів, які уладили йому справжню овацію.

Нарада протягнулася повних 5 годин. Висліом наради були такі резолюції:

1) Зібрані на нараді висказують повне довіря Українській Парляментарній Репрезентації і Проводові Українського Національно-Демократичного Обединання та дякують Центральному Комітетові УНДО, що займався справою самоуправних виборів у краю. Зокрема дякують Редакції „Свободи" за те, що в пору й докладно інформувала про самоуправні вибори та містила виборчі регуляміни, без яких трудно, а то й неможливо булоб переводити вибори.

2) Зібрані представники громадських і волосних радних-українців висловлюють довіря і складають подяку Повітовому Народньому Комітетові в Ходорові за провід у всіх самоуправних виборах та просять його й дальше займатися і вести самоуправні справи в повіті.

3) Зважившн висліл виборів, зібрані висказують жаль з того приводу, що деякі громади повіту виломилися зпід загальної організації і цим причинились до зменшення нашого виборчого успіху.

4) Зібрані закликають усіх українців радних і членів управ самоуправних органів виступати у самоуправних справах організовано в цілому повіті. В тій цілі громадські ради по громадах, волосні ради по волостях і повітові ради в повітовій раді мають зорганізувати свої клюби, які мають підготовляти справи, що будуть на порядку нарад рад.

5) Зібрані закликають усіх радних, а) щоби ставилися до самоуправних справ і своїх обовязків у самоуправі з найбільшою повагою, щоб до нарад над кожною справою належно приготовлялися і дбали про те, щоби праця самоуправи йшла по лінії потреб та інтересів громад і громадян. Зокрема, щоби дбали, щоби при конечному обтяжуванні громад і громадян публичними тягарами не обтяжували їх понад міру їх спроможности; б) щоби господарка органів громадської самоуправи була якнайоцільнішо й ощадна та щоб у витратах на громадянські цілі була забезпечена участь українським громадянським цілям; в) щоби громадська самоуправа звернула свою спеціяльну увагу на нахлинний стан доріг у повіті; г) щоби громадські й волосні ради а по змові й повітова приняли ухвали про права української мови в самоуправі.

6) Зібрані закликають радних і членів управ-українців, щоби в самоуправних справах інформували громадянство про доконані й намірені праці самоуправи і таким чином старалися втягнути все українське громадянство в круг зацікавлення і турбот громадською самоуправою.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Большевицький корабель „Чернишевський", ушкоджений недавно підчас бурі на Білім Морю, загинув без вістки разом з залогою з 47 людей. На розшуки вислали три гольовники. Один з них вже повернув та привіз трупи 15 людей залоги. „Чернишевського" найшли на безлюднім острові. Шукають далі. Та сама буря поважно ушкодила латвійський корабель „Павла Мавальбаамс".

— В Женеві розпочалася 19-та міжнародня конференція праці при співучасти представників 45 держав, в яких три: Афганістан, Злучені Держави П. А. і СССР є репрезентовані вперше. В конференції бере участь 83 урядових делегатів, 34 делегатів працедавців, 34 делегатів працівників та 237 технічних дорадників.

— 4. червня обмінялн у Варшаві ратифікаційні документи додаткового договору до торговельної конвенції між Польщею і Швайцарією.

— Недалеко міста Мексіко у селах Актопан Сан Педро і Сан Грегоріо стихійний вилив гірських потоків спричинив смерть від 150—200 осіб. Між іншим повінь залила зовсім церкву і Актопан і всі вібрані там на молитві згинули.

„Свято Молоді" у Станиславові.

В днях 29. 30. червня ц. р. відбудеться у Станиславові велике „Свято Молоді", яке організує Т-во „Сокіл" і Філія Т-ва „Просвіта". У дозволі, що його дістали організатори від воєвідства, сказано, що участь у святі можуть взяти усі товариства й установи з повітів: Станиславів, Калуш, Товмач і Надвірна. Організатори хотіли дістати такий дозвіл, щоб не обмежуватись до самого станисл. повіту та щоб участь у святі взяло як найбільше повітів і тимсамим воно мало імпозантний характер. Метою свята (як зазначено в обіжнику, виданім комітетом свята) є в першу чергу: 1) активізувати молодь нашої округи, 2) звязати її з нашими змаганнями на ріжних ділянках українського життя, 3) поставити їй перед очі низку завдань, до яких здійснення повинна ця молодь прямувати, 4) дати їй повний образ нашої суспільної праці і дальше 5) масовим святом, яке буде водночас переглядом наших сил і провіркою наших спроможностей, підбадьорити молодь до дальшої праці. Очевидно, що таке масове, маніфестаційне свято є також прегарним засобом для поширення й поглиблення національної свідомости.

Організацією свята занявся зложений для тої цілі комітет. Програма в загальному виглядає так: Перший день свята буде мати характер конгресу. Програма того дня така: 1) Відкриття конгресу. 2) Привіти від усіх товариств та установ округи. 3) Реферат Мик. Дужого, секретаря Т-ва „Просвіта" у Львові: „Освіта дорослих"; дискусія: резолюції. 4) Реферат д-ра Карла Коберського, заст. гол. Т-ва „Просвіта" у Львові та редактора „Кооперативної Республики": „Кооперативна ідея"; дискусія; резолюції. 5) Обідова перерва підчас якої оглядання гігієнічної виставки, на якій найбільший натиск буде поставлений на пропаганду нової гігієнічної хати й лазні. 6) Реферат м-ра Ір. Гладкої: „Українська жінка у громадянському житті"; дискусія: резолюції. 7) Реферат інж. Ан. Рілія: „Фізичне виховання і спорт"; дискусія; резолюції. 8) Реферат д-ра Яр. Хмілевського: „Гігієна щоденного життя й боротьба за новий побут села"; дискусія; резолюції. 9) Закриття конгресу. В год. 8.30 святочна академія з добірною програмою, виконана силами сільської молоді. Другий день: масове маніфестаційне свято відбудеться на спорт. площі Каси Ощадности. Розпічнеться свято в год. 9. рано полевим богослуженням, на якому співатимуть усі станисл. хори. Опісля інавгураційна промова м-ра М. Кушніра. Дальше вправи вільноруч, до яких стає близько 2.000 людей, вправи на приладах, легкоатлетичні змагання, мячеві змагання і т. д., продукції злученого хору (ок. 1.000 людей) і масова інсценізація.

Подрібною програмою займаються відповідні секції.

Як вступ на всі імпрези свята служити буде гарна відзнака, вибита на основі проекту арт. інж. Яр. Фартуха; відзнаку продають по ціні від 0.50 зол. Досі розпродано 12.000 відзнак. На кілька днів перед святом вийде однодівка, на яку повинні звернути увагу всіші купці, ремісники та промисловці, поміщуючи в ній свої анонси, тим більше, що однодівка буде видана в кількасотцять-тисячному накладі, тому буде знаменитою рекламою та пропагандою укрбізніських фірм. (За інформаціями звертатися на адресу: Дир. О. Трач, Станиславів, Собіського 28, Маслосоюз).

Свято заповідається імпозантно й коли ніщо не стане на перешкоді, то напевно сповнить своє завдання, яке тому святові організатори приписують. Одначе комітет свята мусить конечно подбати про *те, щоб у святі взяла участь уся українська молодь, без огляду на свої переконання й політичні угрупування*, бо лиш тоді таке свято сповнить дійсно свою ціль. Існуючі у комітеті тенденції елімінувати зі свята рух.-спорт. т-ва „Луг" чи т-во „Протом" можуть поставити цю імпрезу та її організаторів у фальшиве світло і зробити тільки медвежу прислугу справі нашого фізичного виховання. Віримо, що комітет відмовиться зі свого завдання як слід і дні 29. й 30. червня запишуться золотими буквами в серцях молоді, в історії творчої праці молодого українського покоління у станиславівській кругі.

Б. Л.

Ціла Польща купує льоси

в найщасливішій колєктурі

„ЩАСТЯ"

Львів, Сикстуська 12.

де впали виграні: 100.000 зол. на ч. 156.488, по 20.000 зол. на ч. 40.712, 160.620, 168.801, по 15.000 зол. на ч. 73.262, 90.228 і 90.736, по 10.000 зол. на ч. 15.665, 34.203, 110.228, 164 414, 178.599, крім величезної скількости нижче 10.000 зол.

Головна виграна зол. 1,000.000 (міліон).

Щасливі льоси І. кл. вже можна дістати.

Тягнення І-ої кляси починається вже 19-го червня 1935 р.

Замовлення можна полагодити при помочі чекового блянкету П. К. О. на ч. 500.420 „Szczęście", почтовим переказом або писемно. 1630 2—3

Стан колєктивізації на Совітській Україні.

Як звідомляє „Соц. Земледєліє", від початку цього року до колхозів у Київщині приступило поверх 34 тисяч індивідуальних господарств. У Вінницькій окрузі прийнято до колхозів 54 тисяч нових господарств, харківській 35 тисяч, чернігівській 27 тисяч, дніпропетровський 20 тисяч, у Молдавії 12 тисяч.

Нім.-анґлійські морські розмови відложили.

ЛЬОНДОН, 5. 6. ПАТ. Німецько-анґлійські морські розмови відложили до середи рано. Одна німецька особа, що стоїть близько до німецької делеґації, заявило представникові Райтера: Дискусія мала занадто поверховний характер, щоб можна було щось сказати про теперішню фазу справи.

Рузвельт заповів систему нової Найри.

ЛЬОНДОН, 5. 6. ПАТ. На пресовій конференції, що відбулася у Білому Домі пізно вночі, през. Рузвельт начеркнув програму нової змінної Найри, яку задумує перевести через конґрес. Нова програма має на меті задержати механізм Найри без приморювання кодексів.

ВАШИНҐТОН, 5. 6. ПАТ. Заповіджена през. Рузвельтом нова програма Найри викликала здивування. Деякі обсерватори твердять, що Рузвельт відступає в Найри більше справ, як треба було би по думці оречення найвищого трибуналу.

Араби дражнять жидів свастикою.

Аґенція Пал-кор. приносить вістку, що палестинські жиди, поселені там неравно як утікачі з Німеччини, і там не мають спокою перед нацистичною емблемою: тобто свастиков. Недавно ціхав залізничий потяг з Гайфи до Дамаску, а на якому хтось причепив велику вивіску із свастиков напістів та написом в арабській мові: „Німеччина понад усе". Жидівські поселенці зважали вже від кількох тижднів, що ворожі їм араби послуговуються тим кличем, очевидно, для подразнення жидів. Думають, що це діло гітлєрівців, щоби вдяль у Палестині дошкулити жидам.

Заговір совітських володарів на винищення населення України.

НЮ ЙОРК, 16-го травня. (Вл. кор.) Повище зазначений наголовок помістив сьогоднішній „Ню Йорк Джернал" над фотографічною знимкою листу Центрального Комітету Українських Національних Організацій міста Ню Йорку, висланого видавцеві „Джернала" В. Р. Герстові з признанням за його відважне клеймування большевицьких катів. Лист містить деякі сильні місця і згадує, що українські організації міста Ню Йорку мають листи та свідоцтва очевидців про голод на Україні.

Перед двома тижнями помістив „Джернал" відбитку листу, висланого Герстові нюйорським відділом Національної Гвардії українського походження, а зараз після цього почали надходити письма від різних совітських оборонців на адресу цього відділу.

Жнива в Совітах під знаком запиту.

В міру як наближається пора, коли достигає збіжа, совітська преса щораз більше присвячує місця справам, що звязані з цією працею. Тон преси вказував би на те, що засівна кампанія відбулася справніше, ніж попередніми роками, хоча можна про це сумніватися. Час дозрівання збіжа виявляє багато недостач. Перш усього поля сильно зачепчищені хонтою і бурянами. В сторонах, засаджених бурянами і бавовною, не використано як слід механіки при управі рілі. Колхози легковажать працю тракторів. Взагалі в цій ділянці панує великий хаос, бо досі нема ані планів праці, ані теренів, визначених для тракторів. Преса лоучує селян колхозників про „любов до рілі і потребу старатись за врожай". Недостача особистого заінтересування колхозників висліпами жнив проявляється найкраще в таких намовах.

Корупція большевицьких достойників.

МОСКВА, 5. 6. ПАТ. У СССР зачалися масові процеси проти директорів совхозів і фабрик, голов хліборобських колективів та президій льокальних совітів за велетальну емісію грошевих бонів, які подекуди доходили до кільканацяти тисяч карбованців. Дотепер тільки в самій московській окрузі засудили за вязниць около 30 осіб.

МОСКВА, 5. 6. ПАТ. В Ленінграді розстріляли головного касіера товарової стації та агента одної більшої фабрики за грошеві зловживання, що доходять до 150.000 карб. Кількацять інших достойників, обвинуваченних у крадежі, засудили на довготревалу вязницю.

НОВИНКИ

— **Найкращі лиси,** пелеринки, краватки виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Капітульна 3. Журнали на 1936 р. надійшли.

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хоружин 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 639 74-100

— **Мясарні Центросоюзу у Львові,** Ринок ч. 2, Жовківська ч. 178, Личаківська ч. 50. 5—3

— **Зїзд товаришів абітурієнтів** перемиської української гімназії з року 1905 відбудеться в Перемишлі у четвер 20. червня 1935 р. (лат. Боже Тіло). Зїзд розпічнеться Службою Божою в год. 8-ій рано (дня 20. 6.) в катедральній церкві. Зголошення перед зїздом прошу присилати під адресою: Константин Котис у Перемишлі, вул. Владича 19. 1657 3—3

— **Академічний Хор „Бандурист"** виїзджає в неділю 9. 6. з концертом до Самбора. 1676

— **З Українського Лікарського Товариства.** В пятницю 7. червня в год. 19-ій відбудеться у домівці Товариства при вул. Підвалля 7, I. відчит д-ра Т. Бурачинського: Практичний лікар у боротьбі з пістряком. 1677

— **В Народній Організації Українців м. Львова** відбудуться в четвер, 6. ц. м. чергові сходини з з рефератом м-ра М. Хомяка. Початок в год. 17.

— **Гоголівська вистава** отворена до 9. ц. м. включно що-дня від 10—14 год. Закриття в неділю 9. 6. в год. 14.

— **Українські пісні в мілянському радіо.** Дня 1. ц. м. в год. 21.30 відспівала артистка У. Ліповська у мілянському радіо українські і російські пісні. З українських пісень співала артистка: „Думу про Ничая", „Ой Морозе, Морозенку", „Ой не ходи Грицю на вечерниці" і „Час до дому час". Мілянський радіовий заповідач виразно зазначував, що це українські пісні (canzone ucraine). — **Ольга Стефанович, Самбір.**

— **Члени долинської повітової ради.** В Долині відбулися вибори до повітового виділу. Тому що зголошено тільки одну компромісову листу кандидатів, до голосування не прийшло, і членами виділу стали кандидати зголошені на листі: Маріян Погорецький, ем. нач. суду; Роман Терлецький, власник дібр; Мих. Тутур, господар; інж. Стан. Мишковський, упр. фабрики; Тарас Сімків, господар; Йосиф Регнер, господар. По національности повітовий виділ складається з 3 українців і 3 поляків.

— **Українка.** Пята книга міс. „Сьвоанскі Пшеглєд" містить закінчення розвідки проф. О. Мицюка „М. П. Драгоманів та український рух у XIX ст.". В хроніці зреферовано (В. Харват) інтервю „Тигодніка Ілюстр." з митрополитом Шептицьким на теми кризи і впливу її на життя молоді, статтю д-ра Ст. Барана у великоднім числі „Діла" „Від максималізму до реалізму" та виступи гетьманців проти Всеукраїнського Національного Конгресу. В рецензіях відмічено вихід у світ 1. ч. „Українсько-Болгарських Вістей", про які прихильно пише Г. Б. Щоденник „Народні Політіка" (веч. вид. ч. 143. 24. V.) присвятила більшу статтю „селянському пов-

о. Степан Сенишин

сотрудник у Щирці к. Львова і бувший старшина У. Г. Я.

прийнявши Найсвятіші Тайни, упокоївся дня 4. червня ц. р. по короткій і тяжкій недузі в 41 році життя. — Похорони відбудуться в четвер 6-го червня в год. 11-ій з парохіяльної церкви у Щирці. РОДИНА.

— **Ендецькі порахунки.** Подьський Комітет Кресовий скликав до Тернополя віче під гаслом консолідації польського громадянства. Віче відкрив д-р К. Свірський, редактор „Курєра Львовского", реферат виголосив проф. д-р Ст. Грабський зі Львова. Коли референт скінчив свою промову, на салі явилася ендецька боївка, зложена з кількадесятьох молодих людей, що під проводом Маріяна Роїка приїхала зі Львова. Боївкарі спричинили авантуру, наслідком чого присутний на салі представник староства розвязав наради.

— **Ще жертви війни.** У селі Свидовичах біля Сморгоня хлопці виловили з озера старе гарматне стрільно, яке вибухло. Наслідки були страшні. Одного хлопця вбило, пятьох тяжко ранило. В дорозі до шпиталю один хлопець умер, а в шпиталі трьох дальших. Разом згинуло від вибуху пять хлопців.

— **Шакалі нападають на місто.** Як повідомляють з Белюджистану, в неділю почули в Кветті три дальші сильні потрясення землі, які знищили всі залізничі двірці між Сіді і Кветтою. Тисячі шакалів і псів нападають на місто Кветта і на поблизькі села. Їх вбивають вояки. Мерції падять по двацять нараз, щоби запобігти пошестям. Тисячі автохтонних мешканців мусять в найближчих днях покинути свої оселі де не можливо мешкати.

— **Бандитизм у Совітах.** Біля Саратова арештовано провідника бандитської шайки, що доконала кількадесять грабункових нападів. Провідник цієї шайки, Лижник убив у дніпропетровській окрузі представника слідчого виділу Коврігу. Арештований мав багато фальшивих особистих документів.

— **Боротьба Фенцика з Заїцем.** Праський орган крамаржівців дуже нападав на аграрного посла інж. Заїца. З приводу цього нападу інж. Заїц видав таку відозву: Д-д Стефан Фенцик видав проти мене памфлет. Не хочу тою справою по суті займатися, але пристаю на те, щоб на провірення моїх маєткових відносин вислати комісію під головуванням д-ра Фенцика. Колиб ця комісія встановила, що я здобув маєток на Підк. Руси, я готов витягнути з цього консеквенції і цілковито відтягнутись від політ. життя. Але вимагаю також, щоб д-р Фенцик доказав, звідки бере гроші, потрібні на пресу й на удержання партійного апарату. — Цікаво, що скаже на це Фенцик.

— **Що може заздрість.** В чехословацькому містечку Смршитці арештовано молодця, що вкрав почтову скриньку. Він залюбився безнадійно в гарну булочницю, яка відкинула його залицяння. Молодець почав заздрісно за нею слідити і недавно побачив, що вона вкинула лист до почтової скриньки. Бажання довідатись, до кого вона пише, було сильніше від голосу розуму. Він скористав з того, що на вулиці не було прохожих, зняв скриньку з гачків і заніс до дому, щоби витягнути лист і прочитати. На нещастя хтось бачив його при тій роботі і він мусить тепер відповідати за нарушення почтової тайни.

— **Земля бачена з Марса.** Директор обсерваторії в Льовель в Арізоні, проф. д-р Весто Сліпер показує мешканцям землі здогадний образ землі, бачений з Марса. Він користується до цього спеціяльною світляною драбинкою (апаратом, який працює з спектроскопійними засобами) і дає образ землі, який видко з Марса. Передусім бачили видиці, здебільша члени американського фільософічного т-ва, що земля є синя і кругом неї все сине. Д-р Сліппер пояснює, що земля, бачена з Марса, виглядає далеко більша, ніж Марс і Венус, бачені нами із землі. Вона далеко синіша ніж Венус. З Марса краще обсервувати зміни пір року. Наші океани і ліси видаються тільки синявими майже темними плямами. При добрих атмосферичних умовинах можуть мешканці Марса бачити долину Нілю. Про зміни пір року в цій долині можуть знати приблизно те, що ми знаємо про Марсові канали. Сагара і арабські пустині займають з Марса бачені одну третю ширини. Решта будуть темні місця. Широкі порослі площини нашої землі виділи би тільки залежно від пори року так, як ми бачимо Марсові поля. Найхарактеристичніше для землі це хмари.

станцеві України" — Н. Махнові, знайомить читачів з його рухом, що був скермований проти всіх і вся.

— **Львівська хроніка.** Міська управа рішила закупити грунти Маєрівку за личаківською рогачкою, які розпарцелює під розбудову міста. — У ждальні на головному двірці отруївся якийсь мужчина. — До шпиталю привезли служницю Яніну Сенюк, що напилася якоїсь отрут. — Експертиза ствердила, що 26-літній Зд. Грановський помер при вул. св. Мартина 16 не наслідком того, що випив вино домашнього виробу, а отруївся метилевим алькоголем. Ще невідомо, чи йому хто підсунув отрую, чи він сам отруївся. — Поліція арештувала власника „Вінімпорту" при вул. Гетьманській А. Фішера, тому що не дав функціонарям скарб. контролі переводити в себе контролі та стріляв з револьвера. — Поліція арештувала возного дільницевого комісаріяту Йос. Слімаковського, тому що протратив 250 зол., які одержав до депозиту зі спадщини митного касіера Ів. Вальтера, який покінчив самогубством при вул. Білінських. Слімаковський боронить, що йому ті гроші вкрали в шинку. — На Замарстинові арештувала поліція Володимира Кухара та трьох його спільників, що у львівському повіті обкрадав кооперативи. Суд засудив Володимира Кухаря на 2 роки вязниці, а його спільники дістали від 2 літ до 8 місяців вязниці. — В трамваєвому возі ч. 5. вкрадено з кишені Павла Вільха з Борислава портфель з готівкою 860 зол. і щадничою книжечкою на 2.500 зол.

— **Краєва хроніка.** До арешту делятинського суду приставлено колишнього війта, а тепер солтиса Дмитра Шовгенюка і його сина, що був громадським писарем Івана Шовгенюка з Потока Чорного. — Біля Маркович по. Рівне хтось застрілив постерункового поліції Бернацького, як вертав у ночі з Хомутів. — У Станіславові електричний провід убив 13-літнього ученика Юл. Шмерцлера, який придивлявся як уставляли цирк Станєвських. — Золочівський суд засудив на кару смерти Онуфрія Здановича за вбивство та грабіж. — Біля Сокаля переїхав залізничий потяг із Володимира вартівника Андрія Звоновського, що сторожив мосту на Бузі.

— **Грошеві зловживання в ярославському суді** приймають фантастичні розміри. Ревізійна комісія зі Львова ствердила досі, що грошеві браки перевищають 100 тисяч зол. Пропали судові депозити, якими орудував дуже спритно судовий секретар Зелінський. Висота сповневірених грошей буде певно більша.

— **Присуд на комуністів.** Окружний суд у Луцьку засудив за комуністичну діяльність (приналежність до КПЗУ) Арона Тинне на 12 літ вязниці, Андрія Жолтанського на 10 літ, трьох обвинуваченних по 8, двох по 6, одного на 5 а одного на 4. Всі втратили громадянські права на 10 літ.

— **Приморозки в Познанщині.** В останніх днях зазначився в цілій Познанщині великий спадок температури. Приморозки в ночі доходять до 3 ст. Всяка ярина, особливо помідори вимерзли. Знищені також полуниці і молода бараболя. В деяких сторонах пропали засіви пшениці та збіжа. Хліборобські втрати величезні.

Людей з Марса не виділи би. Зате земля видавалась би марсіянам цікавіша і небезпечніша ніж Венус. Марс асе дуже захмарений і не знає літа. У нас хмари сягають тільки висоти 8000 м., на Марсі вони значно вищі, бо майже тричі. На Марсі ми не могли би дихати; нам здавалося би, що живемо в дуже високих горах. Ранком і вечором на Марсі все мряка. В ночі там ще більше хмар ніж у день.

— **Ріжні вістки.** Танець як предмет науки введено в американському університеті Веселіян. Студенти танцю вичучують кілька літ теорію і практику танцю. Докторат танцю теж можливий, але тільки з теоретичної частини. — Купцеві Л. Андрю вкрадено перед сорока роками значну суму грошей. Злодій, який є тепер матеріяльно добре забезпечений, почувся до обовязку звернути цю суму з процентами власникові. Сума зросла до 35 тисяч франків. — В Шикаго хотять збудувати парки і пливаєвні все на дахах домів. Фінансова сторона пляну забезпечена. — В Калієнтес, в мексиканській частині Каліфорнії стверджено, що якраз в терені, покритому морем, є найбільший процент золота. Створили спеціяльну копальню золота під морем з найновішими апаратами, що сягає до 20 м. морської глибини. — У французькій східній Африці згинули чотири автомобілісти, що вмерли зі спраги. — В Ленінграді розстріляно головного касіера товарової станції та агента одної фабрики за спроневірення 180-000 зол. — В Кольонії умерло кілька осіб, затроївшись хлібом, до якого домішано отруту на щурі. — Міжнародній зїзд антифашистських письменників відбудеться 23. червня ц. р. в Парижі. Із Совітів вибираються на зїзд Горкий, А. Толстой, Шолохов, Вс. Іванов і Киршон. По французької делегації увійдуть Андре Жід, Ромен Ролян і Андре Махоро. — Турецька влада заборонила продажу одинадцяти французьких часописів і журналів, що пропагують порнографію.

— **У вчорашньому фейлетоні В. Залозецького** треба справити в останньому реченні друкарську помилку; друга половина цього речення повинна виглядати так: „але і певні духові цінности, духові потуги, які ці природно-біольогічні пристрасти нормують".

— **Запір.** Провідні клініки посвідчають, що природна гірка вода FRANCISZKA-JÓZEFA є тим для невластивців, які уиовно працюють і для жінок скорим чинником засобом на прочищення.

З театру.

Театр „Ріжнородностей": „ШВЕДСЬКИЙ СІРНИК", комедія на 3 дії Л. Гіршфельда.

Л. Гіршфельд — віденський письменник відомий загально, коли не своїми літературними творами, то бодай тижневими дотепними хроніками у „Ное Фрае Прессе". Його комедія у стилі паризьких з легким натяком на добу міжнародніх конгресів. Герой — відомий німецький драматург переживає один небезпечний момент небезпечного віку: хоче женитись з молодою дівчиною. Нелегка це справа; не з огляду на повну його безвладність, а з огляду на всевладність його господині. А коли ще вкрине жива примара давніх днів у подобі колись законної і нині занадто енергійної жінки — атмосфера в домі письменника аж кишить гумором.

Комедія не переходить у фарсу, а дає добрі типи, що самі викликують погідну усмішку. Гра деяких артистистів вища, ніж пересічна. **м. р.**

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

о. Степан Сенишин, сотрудник у Ширці к. Львова і б. старшина УГА, помер 4. червня ц. р. по короткій і тяжкій недузі в 41. році життя. Похорони відбудуться в четвер б. ц. м. в год. 11. з парохіяльної церкви у Ширці. В. Й. П.!

СПОРТ.

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО СПОРТОВЦЯ В ПЕРЕМИШЛІ.

Дня 2. червня відбулося в Перемишлі заходом Окр. Ком. Перемиської Округи щорічне весняне свято „День Українського Спортовця" при численній участи змагунів усіх клюбів Округи. Погода була гарна, публики дозолі. У святі взяло участь 13 товариств Округи, а саме: Беркут, Лев, Луг, Плай і Спартак з Перемишля, Степ — Бушковичі, Батурин — Бушковички, Кармелюк — Коровники, Довбуш — Негрибка, Запорожець — Нижанковички, У. С. К. — Сираківці, Вігор — Військо й У. С. К. — Добромиль. На старті не явився лиш Сокіл — Перемишль. У програму свята увійшли показові легко-атлетичні конкуренції, лискавковий турнір у коп. мячі і турнір у відбиванці жінок.

Нині в Театрі Ріжнородностей **год. 7·30 веч.**
Весела повна привабу і розмаху віденська комедія Л. Гіршфельда
Добірна обсада — гарні декорації
знаменита гра артистів
„Шведський сірник"

З дороги життя.

Громадські промисловці.

Важкі часи настали, то й не дивота, що не лиш „богачі", як то співається в „Гірській Олені", але й звичайні людці „беруться на способи". Комбінують, калькулюють, видумують, промишляють і, де власться вкрасти, то вкрадуть.

Недавно прогомоніла справа „Спілдзельчого Банку Людового"; директори за невинне окрадення селянських капіталів вифасували по кілька років криміналу, що обманеним на сотки тисяч людям нічого не помогло і не поможе, але справедливості віби догоджено.

Або така прекрасна установа, як „Зявінзек оборонцуф кресуф всходніх". Лицарське братство з шумною назвою, що замикає в собі і шпедмуже християнства, і заборола перед заливом дикого сходу і т. д. і т. д. — одного дня зліквідоване, а управа станула перед перспективою Іванової хати.

А шкода! Ті „оборонці" робили шум і в Варшаві й у Львові, навіть у Тернополі. Вербували членів, збирали вкладки, видумали собі гарні, навіть фантастичні однострої, брали участь у всяких обходах, походах, хороводах і наводах, продавали титули й почести. За марних 100 зол. можна було дістати (в уяві) дистинкції поручника, за 200 зол., як хто хотів, міг у той самий спосіб моментально стати сотником, полковник коштував 1.000 зол., а обіцянку стати генералом після довших торгів можна було дістати „лише" за 2.000 зол. І чиж це кому шкодило? Адже всі держави збroяться на суші, у воді й повітрі...

Та недискретне око влади, переглянувши та провіривши господарку, книги й касу, прийшло до переконання, що кількадесять тисяч зол. десь заподілось.

І знову прокуратор покликав управу з начальним вождом Обтуловичем на чолі — до карного рапорту...

Або оборонці оборонять себе, або ні.

Правдоподібніше підуть у прокураторський полон. **Тиберій Горобець.**

І. Лискавковий турнір у коп. мячі.

Участь бере 8 дружин. Про рівень гри годі щось сказати, бо тревала вона коротко, а ришальні ворота дружини добували звичайно в догривках. У змаганнях перемагали Б-клясові дружини А-класу і це було немалою сенсацією. Висліди:

Спартак — Запорожець 1:0 (0:0). Суд. п. Ходань І.
Батурин — Беркут 1:0 (0:0). Суд. п. Федак О.
Вігор — Степ 1:0 (0:0). Суд. п. Ходань І.
Кармелюк — У.С.К. (Сираківці) 1:0 (0:0). Суд. п. Федак О.

В півфіналі стрінулись:

Спартак — Вігор 2:0 (1:0). Суд. п. Ходань І.
Батурин — Кармелюк 1:0 (1:0). Суд. п. Федак О.

У фіналі змагались: Спартак — Батурин 2:1 (1:1). Суд. п. Гук С.

Поза турніровими розгривками відбулися ще показові змагання двох найкращих Б-кл. дружин Округи: Лев (Перемишль) — У.С.К. (Сираківці) 3:0 (2:0), Суд. п. Полянський В.

II. Турнір у відбиванці жінок.

Стартує 6 дружин. Ця частина програми свята була може найцікавіша і випала надзвичайно гарно. Рівень гри високий за малими винятками. Найсильнішими дружинами показались У.С.К. — Добромиль і Степ — Бушковичі. Висліди:

Степ — Луг 2:0 (15:9, 15:4).
У. С. К. — Запорожець 2:0 (15:4, 15:1).
Беркут — Кармелюк 2:0 (15:10, 15:7).
Півфінал: Луг — Запорожець 2:0 (в. о.). У. С. К. — Степ 2:1 (8:15, 15:8, 15:10).
Фінал: В групі переможених: Луг — Кармелюк 2:0 (15:16, 15:2). В переможній групі: Беркут — У. С. К. 2:0 (15:5, 16:14).

Ці останні змагання відбулись пополудні і були найгарнішою стрічою. У. С. К. показав гарну гру, але в ришальних сеті забракло йому рутини. Перемігши краще опановний нервово Беркут, чим зробив милу несподіванку своїм симпатикам. Суддювали: д-р Несторович Р., Гаєчук С., Фіцик В. і Полянський В.

III. Легко-атлетичні змагання.

Біг 100 м. мужчин. Стартує 9. В І. передбігу: 1) Роман (Кармелюк) 13,2, 2) Мартинович (Беркут), 3) Гарабач (Довбуш — Негрибка). В II. передбігу: 1) Опока (Беркут) 12,4, 2) Семчишин (Беркут), 3) Генгало (Батурин). У фіналі: 1) Семчишин (Беркут) 13 сек., 2) Мартинович (Беркут), 3) Опока (Беркут).

Біг 60 м. жінок. Стартує 9. У І. передбігу: 1) Гусар Аля (УСК — Добромиль) 9,2. 2) Мудра І. (УСК), 3) Солган С. (Кармелюк). У II. передбігу: 1) Фаберська (Запорожець) 9,6, 2) Стефа (Беркут), 3) Гусар (УСК). У фіналі: 1) Гусар Аля (УСК) 9.6. 2) Солган С. (Кармелюк), 3) Стефа (Беркут).

Скок удалечінь жінок. Стартує 10. 1) Гусар Марійка (Беркут) 4,14, 2) Мудра І. (УСК) 3,90, 3) Оля Колодій (Беркут) 3,76.

Біг 1500 м. мужчин. Стартує 6. 1) Солган І. (Кармелюк) 4:49,2, 2) Жовнір О. (Спартак), 3) Матвій (Беркут).

Вийшів рано 200, пополудні ок. 500.

Приємна та цікава лєктура
це збірка оповідань
ВАСИЛЯ СОФРОНОВА
ЛИПНЕВА ОТРУТА
Ціна: 1·40 зол., з пересилкою 1·70 зол.
Замовлятн в Адміністрації „Діла" Ринок 10.

СПОРТОВЕ ЖИТТЯ У СТАНИСЛАВОВІ.

Пролом — Сьвіт (Монастириська) 3:1 (1:0). Ворота здобули: Якібчук, Зубик і Керняжевич. До тов. змагань у Монастириськах виступив Пролом у складі: Андрийшин І., Моклович, Андрийшин II, Куліба, Бриндзей, Чапличський, Демянчук, Зубик, Керняжевич, Якібчук І і Ліськевич Б. Дружина Сьвіту — це дружина фабрична, яка стягає грачів з усіх усюдів і представляється дуже добре. Пролом грав добре й гарно, але без завзяття, а напад з пехом, бо більшість стрілів цілої пятки трапляла в стовпи. Гра велась у незлому темпі і з Перевагою Пролому, який заслужив своєю гарною трою на кращий висліл. З Пролому слід вирішити цілий напад, де найслабший був Зубик. Бриндзей на сер. помочі й обох Андрийшинів.

У. С. К. — Богородчани 4:1 (Мист.) Несподівана висока програна Богородчан, програну яких у великій мірі завинив воротар.

Рипне — Станиславовія 5:1 (2:0). Сенсаційна програна лідера А-кл. на горячім грунті Рипного.

Гірка — Ревера 4:3 (2:2). Несподівана програна Ревери. Б. Л.

УЖГОРОД. С. К. РУСЬ — Ч. С. К. БРАТИСЛАВА 3:1.

Змагання за мистецтво Словаччини, розіграні в неділю 2. ц. м. в Ужгороді, вирішила ужгородська одинадцятка певно у свою користь. Перемогу „Руси" приняла 3-тисячна публика з величезним ентузіязмом. Сварінам не було кінця.

В цю неділю (9. б.) відбудуться відплатні змагання між цими самими дружинами у столиці Словаччини, Братиславі. „Русь" виступе вже ремісовий висліл щоб зберегти й надалі почесний титул мистця Підкарпаття і Словаччини.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

ШЛЯХ НАШІ, місячник української національної політики і громадського життя. Ч. 2. Рік І. Львів, 1. червня 1935. Зміст: З, П.: Схід чи Захід Україні? Ом. Терлецький: Наша традиція. Л. Макарушка: Політичні партії і партійництво. М. Гнатишак: Одно завдання сучасної української літератури. М. Творидло: На суспільнотворчих подарських роздоріжжях. З. Пеленеський: Отамнія. Рецензії. Українська хроніка. Міжнародні справи. З пресових стовпців. Видає Видво „На Сторожі", Адреса: Львів, вул. Скарбківська 35, І. Піврічна передплата 5 зол. чвертьрічна 2.50.

РІДНА МОВА, науково-популярний місячник. Варшава, червень 1935. Рік III. ч. 6. Зміст: І. Огієнко: Методи вивчення складні: 6. Новограматична метода. М. Гнатишак: Артизм творів С. Руданського. С. Черкасенко: Наша твердиня, поема: 5. Письменникові. І. Огієнко: Мова Богдана Ігоря Антонича. Є. Грицак: Новотвори в сучасній українській мові. І. Огієнко: Сучасна українська літературна мова. В. Гуркевич: Назвище й прізвище. І. Крипякевич: Татарська українщина. В. Жуковецька: Як говорять по-українському селяни, а як ми. І. Белігорський: Словничок слів о. Серафинці. Чистота й правильність української мови: відповідь на запитання наших читачів. Дописи прихильників рідної мови. Розділ для самоуків і дітей: „Рідне Слово", Початкова Граматика укр. літературної мови.

СВІТЛО Й ТІНЬ, ч. 6. за червень 1935. Фотографічний журнал. Зміст: Ю. Іванів: Чому фотографуємо. А. Красівський: Негативний матеріял. Нові камери. С. Кравців: Про розчинювання фотохемікалій. З новин фотопромислу. Наші ілюстрації.

РІДНИЙ КОЛОС. Ч. 3 (23). Рік III. Луцьк, травень 1935.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Четвер, 6. VI. год. 7·30 веч. Вечір Г. Орловської та Ігн. Сяма.

П'ятниця, 7. VI. год. 7·30 веч. „Студентка".

Театр Різнородностей.

Четвер, 6. VI. год. 7·30 веч. „Шведський сірник".

П'ятниця, 7. VI. год. 7·30 веч. „Шведський сірник".

Кіна.

АДРІЯ: „Распутін — злий дух Росії".

АПОЛЬО: „Не хочу знати хто ти".

АТЛЯНТИК: „Як у семому небі".

ВАНДА: „Пожежа над Волгою" і „Королева Богеми".

ГРАЖИНА: „Азбука кохання".

КАСІНО: „Обожана".

КОЛІСЕЙ: „Боротьба за правду", ревія „Каролінна навіжена дівчина".

КОПЕРНИК: „Катюша" (Анна Стен).

МАРУСЕНЬКА: „Жид Зіс" (Конрад Файт).

МІРАЖ: „Римські скандали" (Еді Кантор).

МУЗА: „Вондер Бар".

ПАКС: „Голгофта".

ПАЛЯС: „Капітан Коркоран" (Власта Буріян).

ПАН: „Московські ночі".

РАЙ: „Юзіка" оперетка з Густ. Фрелєном і Джітою Альпар.

СВІТ: „Їх експелєція пішла", „Гопля" (Кл. Бов).

СОНЦЕ: „Пильнуй свого чоловіка", ревія: „Ой, жіночки!"

СТИЛЕВЕ: „Імператриця" (з Марлєною Дітріх) і ревія.

УТІХА: „Герой із Ріо Гранде" та ревія.

ХІМЕРА: „Дівча з хмар" (Хозе Моріка).

Закордонне радіо.

Четвер, 6. червня 1935.

Відень (506,8) 12·00, 13·10 Популярна муз., 17·45 Солісти, 21·05 Симф. концерт, 22·40 Легка музика, **Кошиці** (259,1) 16·30 Концерт, 17·40 Для Закарпаття (шк. хор), 20·00 „Кармен" оп. Бізета, **Мор. Острава** (269,5) 20·50 Пісні, 21·15 Легка музика (у прогр. Український відгомін — Леопольда), **Прага** (470,2) 11·05 Сальон. музика, 22·30 Легка музика, **Париж** (1648) 20·45 Симф. концерт, **Білгород** (437,3) 17·00 Пісоньки, **Любляна** (569,3) 19·00 Нар. музика, 20·00 Пісоньки, **Берлін** (356,7) 14·15 Оп. мельодії, 16·30 Форт. ресіталь, **Кенігсвустергавзен** (1571) 16·00 Вес. муз. пополудне, 18·00 Нім. пісні, **Кельн** (455,9) 13·15, 23·00 Поп. й суч. музика, **Ляйпціг** (382,2) 17·00 Муз. пополудне, 20·10 Довкола Європи, концерт англ., фр., рос., мадяр., нім. музики, **Мінхен** (405,4) 15·20 Шість пісень на сопр. і форт., 16·10 Суч. камер. музика, 19·35 „Борис Годунов" оп. Мусоргського, **Будапешт** (550,5) 13·30 Пісні й дуети, 18·25 Мад. пісні, 20·10 Концерт, **Мілянo** (221,1) 11·30 Легка муз. 17·05 Вок. концерт, 20·55 Орх., **Рим** (420,8) 13·10 Легка муз., 20·55 „Пир глумливців" оп. Джордана.

П'ятниця, 7. червня 1935.

Відень (506,8) 12·00, 13·10 Легка музика, 27·25 Концерт на віолю й арфу, 18·55 „Отелло" оп. Верді, 23·35 Віденська нар. музика, **Прага** (470,2) 15·00 Концерт сальон. орх., 20·15 Легка музика, **Париж** (1648) 20·00 Оп. арії й мельодії, **Білгород** (437,3) 18·30 Пісоньки, **Берлін** ((355,7) 16·00 „У цукорні" вес. радіообразень, 21·30 Твори Баха й Гендля, **Кенігсвустергавзен** (1571) 18·00 Форт. ресіталь, Кельн (455,9) 16·00 Світські арії Баха, Ляйпціг (382,2) 19·00 Нар. музика, пісні, **Мінхен** (405,4) 15·40 Нар. пісні (Шмід-Ергард, сопр.), **Будапешт** (550,5) 13·40 Сюїта, 17·20 Концерт, оп. оркестри, 19·20 Форт. ресіталь, 22·40 Циг. музика, **Мілянo** (221,2) 11·30 Легка музика, 17·05 Тріо, 21·35 Симфонована музика, **Рим** (420,8) 17·05 Солісти, 20·55 Концерт.

Львівське радіо.

Четвер, 6. червня 1935.

6·30 Ранішня авд., 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 8·05 Авд. для новобранців, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорол. вістки, 12·05 Нові поети, 12·30 Муз. полудень, 13·50 З ринку праці, 13·55 Експорт, 14·00 Найгарніша гр. пл., 15·35 Біржа 15·45 З давніх суїт, 16·30 Гутірка у фр. мові, 16·45 Музика з гр. пл., 17·00 Життя на Вислі — плаваючі шпихлірі, 17·15 Театр Уяви „У мряці" японська драма Іцуан Ямамота, 17·50 Спорт. порадник, 18·00 Твори Баха на форт., 18·15 За корабельною бороздою (з морської літератури), 18·30 Листи та програми, 18·40 Сільва рерум, мист. життя, 18·45 Оп. музика з гр. пл., 19·15 Перед великим літер. віздом у Львові (літ. фейл. К. Курилюна), 19·25, 19·29 Спорт. вістки, 19·35 Пісні в вик. М. Мокрицької в супр. форт., 19·50 Акт. фейлетон, 20·00 Тріо з-модь оп. 50, 20·45 Веч. денник, 20·55 Крізь подьську джунглю (Чера. Хрест), 21·00 Бетовенові твори (орх.), 22·00 Реклам. концерт, 22·15 Концерт малої орх., 23·30 Музика з гр. пл.

П'ятниця, 7. червня 1935.

6·30 Ранішня авд., 7·50 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для новобранців, 8·05 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорол. вістки, 12·05 З різних країн — гр. пл., 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. денник, 13·05 Концерт діточої орхестри, 13·30 Музика з гр. пл., 13·55 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Концерт орх., 16·30 Чародійна мушля — опов. для дітей, 16·45 Арії та пісні в вик. Св. Орловської, 17·00 Кара в житті дитини, 17·15 Концерт: Пять століть намер. музики, 17·40 Авд. для хорих, концерт орх., нар. пісні, 18·10 Театр. Уяви: „Мігуель Манара" містерія Ося. Милоша, 18·30 Реклам. концерт, 18·45 Чайковський: Увертюра „Рік 1812" із гр. пл., 19·15 Красіцькі, рід варшівського ґн. 19·25, 19·45 Спорт. вістки, 19·35 Вагнер: „Вальхірія" з гр. пл., 19·50 Акт. фейлетон, 20·00 Куток краєзн. т-ва, 20·10 Муз. гутірка, 20·20 Симф. концерт; Веч. денник, Як працюємо, 22·30 Героїські вірші, 22·45 Поборювання венеричних недуг у нас і деінде, 23·05 Музика з гр. пл.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·27—5·30 зол.

Нім. марка 1·72—1·78, фр. франки 34·90—35·00, шв. франки 171·50—171·85, фунти стерлінги 25·90—26·20, австр. шілінги 98·00 — 101, чеські корони 22·00—22·25, рум. леви 30·00—32·00, діри 42·00—44·00.

Золото: Долари 9·18—9·22, Франки фр. 34·80—35·60, Дукати 83·00—84·00, Корони 37·00—37·50, Рублі 4·75 — 4·85. 1 гр. зол. 5·92.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50, Фльорени 0·85, 1 гр ср. 0·07—0·08.

ЗБІЖЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська дньоно Львів

	від	до	від	до
Пшениця одноп.	17·75	18·00	19·00	19·25
Пшениця збірна	16·75	17·00	18·00	18·15
Жито одноп.е	14·25	14·50	16·25	16·50
Жито збірне	13·75	14·00	15·75	16·00
Овес од. незам.	16·75	17·25	19·25	19·75
Овес од. легко зам.	16·00	16·25	18·25	18·50
Овес зб. легко зам.	15·50	15·75	17·75	18·00
Овес одноп. зам.	15·25	15·50	17·50	17·75
Овес збірн. зам.	14·75	15·25	17·00	17·50
Кукурудза красна	21·50	22·00		
Бобик	15·00	15·50		
Гречка на мливо	16·50	16·75		
Крупи гречані	29·00	30·00		
Мука пш. І. А.	31·00	31·50		
Мука пш. І. Б.	29·00	29·50	33·50	34·00
Мука пш. І. Ц.	27·00	27·50	32·00	32·50
Мука пш. І. Д.	26·25	26·75	30·50	31·00
Мука пш. І. Е.			29·50	30·00
Мука пш. ІІ. Ц.	24·50	24·75		
Мука пш. ІІ. Д.	22·50	23·00		
Мука пш. ІІ. Е.	22·00	22·50		
Мука пш. ІІ. Ф.	20·00	20·50		
Мука пш. ІІ. Г.	19·50	20·00		
Мука пш. ІІІ. А.	15·00	15·50		
Мука пш. ІІІ. Б.	12·50	13·00		
Мука житня І. кат. до 55%	23·00	23·50	27·75	28·25
Мука житня І. кат. до 65%	22·50	23·00	26·50	26·75
Мука житня рав. до 95 %	17·25	17·75		
Мука житня посл. понад 70%	13·50	14·00		
Висівки житні	8·50	8·75	9·00	9·25
Висівки пшен. гр.	8·75	9·00		
Висівки пшен. сер.	8·50	8·75		
Пшоно			42·00	44·00

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що ціп на масло не ставить з приводу вичікуючої тенденції; в дні 5. червня ц. р. кооперативам платив за:

	льоко Львів.
1 л. молока	0·15 зол.
1 л. сметани	0·70 „
1 кг. яєць	2·50 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 24 сот.

Тенденція на масло вичікуюча, на молоко вдержана, на сметану і яйця сильна.

Маслосоюз повідомляє, що ві 5. VI. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята від 45 дкг.	за 1 кг.	1·40 зол.	
Мол. однор. кури І. кл.	„	0·90	„
Старі кури	„	0·80	„
Півтарки	„	1·30	„

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного достання.

Когутів, качок, гусей, індичок та індиків з огляду на кінець сезону не приймає.

ОПОВІСТКИ.

Реколекції для Священників. Реколекції для священників під проводом Їх Експеленції Високопреосвященого Митрополити Кир Андрея підбудуться в Гр. Кат. Духовній Семінарії у Львові, Коперника 36, в днях від 24. — 28. червня ц. р. Перша наука починається 24. VI вечером. Сповідь — 27. VI., реколекції кінчаться 28. VI. рано Службою Божою та Св. Причастіям підчас неї. Удержання за весь час реколекцій виносить зол. 10·—. Львівські учасники реколекцій складають зол. 2·— на покриття коштів організації реколекцій. В ціли зарезервування місця Всі священики, що намірюють користати з реколекцій, згодосять до 21. VI. свою участь в реколекціях на адресу: Дирекція Т-ва ім. св. Андрея у Львові вул. Японська ч. 7. II. пов. Спізнені зголошення остільки будуть приняті до відома, оскільки будуть вільні місця. Учасники реколекцій привезуть постіль зі собою (подушку, простирало, ковдру чи коц). — **Дирекція Т-ва ім. св. Андрея у Львові.** 1680

Філія Союзу Українок повідомляє, що в пятницю 7. ц. м. в год. 19. відбудеться в домівці С. У. при вул. Сикстуській 44 реферат п. Л. Горбачевої під наголовком „Плекання рідної мови".

Подання в справі допущення до вступних іспитів до I., II. і III. класи нового типу гімназії та VI., VII. й VIII. кл. давнього класичного типу в **Прир. Коед. Гімназії Р. Ш. ім. кн. Володимира Вел. в Рогатині** вносити з усіми приписаними документами до дня 15. червня ц. р. до Дирекції Гімназії. Речинець вступних іспитів оголосимо пізніше. Омелян Бачинський, упр. 1669 1—2

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Пані, Панове! Першорядне укр. фризірське заведення Кузика, Городецких 4. біля авт. Терлецького. **Для Пань тревала ондулєція пар.** 1611 6—10

Корсети найновіші моделі. бедрівки, нагрудники виконує солідно „Крайопшеница", Львів, Бобмів 1. 1521 6—9

10.000 мужеських сорочок продає від зол. 2·26 Новочасна виробна **„Ремома"**, Львів, Сонішна 9 1510 20—22

Новітня робітня обуви Івана Івасівки при вул. Личаківській 18, виконує найновіші зразки мужеської, люксусової обуви, Спеціяльність ортопедична обува. 1580 19—30

За 1 золотий переробляємо жіночі, мужеські капелюхи. Найновіші фасони. Увага: **Шапіра, Ринок 17.** 1667 2-6

Комбінезони мотоциклеві найдешевше джерело „Палюн", Гетманська 22. побіч музею. 1452 7—7

Пропукнинові бандажі гумові черевні, ниркові, проти усуванню матниці під гарантією виконує відоме **Укр. Ортопедичне Заведення Івана УГРИНА,** Львів, вул. Вірменська ч. 15. 1629 4—30

Сикстуська 14. Мешкання 3, 4, 5 кімнат, комфорт, до винайму. 25/56 2-2

Млин моторовий, 2 пари вальців, каспер, камінь, просяк, електрика з будинками, станція в місці в сусідстві Львова, ціна 25 000 золотих, продасть українське бюро „Трансакція", Львів, Коперника 7.

Новий дім з мансардами, 11 убікацій, при Личаківській, увесь вільний за 14.500 зол., готівкою 12 000, продасть „Трансакція", Коперника 7.

фортепіяни короткі, продає, одинока нагода, значна знижка цін. Ганак, Підсудського 21. I. пов. 4/28 1—5

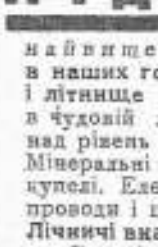
Початкуючий адвокатський аплікант (зі 7-дітньою практикою та іспитом нотаріяльним) шукає патрона. Ласкаві зголошення до Українбанку „Віра" в Раві Руській з поданими умовин. 1-3

Продам камяницю нову, люксусовий комфорт, річний дохід зол. 9.420. Ціна 105.000, вклад 70.000. Зголошення: фірма Ляхман Пекарська 1, тел. 238-77. 1672 1-3

Вічні пера направляє „Прецизія" Ринок 29, Рутовського 12. 1679 1—20

Дора (Карпати) Пансіон „Малина" — гарне положення — поручає сонячні кімнати зі здоровим харчем по приступних цінах. 1675 1—8

ОГОЛОШЕННЯ.

Виробна музичних інструментів

Фр. Невчик

Львів, вул. Городецька ч. 25. — Телефон 225-76

поручає всілякі музичні інструменти, приладдя і виконує направи по конкурепційних цінах.

Цінники на бажання. 41/91 4—20

ПЯНІНА першорядні і по зниженій ціні на догідних умовинах. Купно продажа. Заміна уживаних інструментів **Новацкий, Пілсудського 17.** 698 51—57

Пансіон „Зеленій" ГРЕБЕНІВ

У найгарнішому положенні, подальше від гостинця, гамору і куряви. Просторі, сонячні кімнати з бальконами. Річні і сонячні купелі. Знаний зі смачного, здорового харчу. — Ціни помірковані. Відкриття 1. червня ц. р. 1661 2—10

Доротеум

Львів, Брацрівська 3.

комісова меблева галя купує, — приймає в комісе — продає.

МЕБЛІ всілякого рода за готівку і на сплати.

ПІДЛЮТЕ

найвище положений чинний **живець** в наших горах, купелеве заведення і літнище в Горганах над Лімницею в чудовій лісистій околиці, 700 м. понад рівень моря.

Мінеральні питні води і сірчано-содові купелі. Електричне освітлення, водопроводи і центральне огрівання.

Лічничі вказівки: хороби органів кровообігу, віддихових шляхів (з винятком туберкульози), органів травлення, печінки, жовчевих і сечевих доріг, суглобів, м'язів і кісток, хороби обміну речовин, стани виснаження в надмірній праці або після перебутих хоріб.

Початок сезону 15. червня.

Комунікація:

Залізнична станція: БРОШНІВ на лінії Стрий — Станиславів, а звідти або музкоторовою залізницею, яка удержує регулярну комунікацію або на замовлення автомотором на місце за 1½ години. Зі Львова їзда на місце 4½ години.

Інформації:

до 1-го липня: Львів, Кдушинська 5, тел. 248-82. Від 1-го липня: **Живець ПІДЛЮТЕ, почта Перегінсько** 1648 2—3

На Сході -- ми!

ІВАНА ЧЕРНЯВИ.

Книжка змальовує по мистецьки боротьбу України з Москвою у нецалєкому прийдешньому. — Окладинка роботи мистця Андрусева. 200 сторін друку. — Ціна зол. 1·50.

Дістати можна в друкарні „ДЕМОС", Львів. Ринок ч. 10. і у всіх книгарнях.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . . зол. 0.35
„ „ одношпальтовий в тексті і новинках „ 0·60
„ „ на першій сторінці . „ 0·80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . „ 0·10
шукаючі праці . . . . . „ 0·07
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 180—
„ „ 1/2 . . . . . „ 250—
„ „ 1/4 . . . . . „ 130—
„ „ 1/8 . . . . . „ 70—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло" В друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10

Ч. 148 (14.046). Львів, пятниця 7. червня 1935. Pocztowa opłatę opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 504.060, 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло". Львів. — Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. — Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічне 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Вписи до Українського Хліборобського Ліцею в Черниці.

Куратор львівської шкільної округи Гадомський зарядив вписи до Українського Хліборобського Ліцею в Черниці пов. Жидачів на шк. рік 1936-7 до І. кляси, яку попередить практика в господарствах від вересня 1935.

До І. кляси можуть бути приняті кандидати, які в 1935. р. скінчать повні 17 літ, а не перейдуть 21 літ. Мусять мати скінчених шість клас середньої заг. освітньої держ. школи, або з правами прилюдности та мати відповідний фіз. розвиток, потверджений пов. лікарем. До подання мають долучити власноручно написаний опис життя, свідоцтво моральности, метрику, шкільне й лікарське свідоцтво та згоду родичів або опікунів по вступ до ліцею, а також письмену згоду на 1-річну практику в господарстві в одній з хліборобських шкіл, в часі якої кошти практики місячно виносять 30—40 зол., які має покрити кандидат.

Подання вносити до шк. кураторії від 15. до 30. червня 1935.

Приняті ученики одержать повідомлення до 15. серпня, на річну практику підуть 2. вересня 1935 і будуть там до 15. серпня 1936.

Ученики ліцею платять іспитову таксу 10 зол. і адміністраційну таксу 220 зол. річно. Наука в ліцею тревае три роки.

Засідання сойму та сенату.

ВШАНУВАННЯ ПАМЯТИ МАРШ. ПІЛСУДСЬКОГО.

У четвер відбулося засідання сойму та сенату. Чотири хвилини мовчанки присвятили для вшанування памяти марш. Пілсудського. Міністри, маршали, віцемаршади та головні провідники клюбу ББ. зявилися в чорних жакетах. Опозиційні партії, не виключаючи ендеції взяли повну участь.

Ніяких промов не виголошували. Спроби комуністичних послів окликами заколотити жалобу, проминули без відгомону.

Опісля маршал сойму повідомив, що вплинули три проекти законів клюбу ББ. і соціялістів про виборчу ординацію. На цьому засідання замкнули.

Кілька хвилин опісля відбулося подібне засідання сенату.

СОЦІЯЛІСТИЧНЕ ВНЕСЕННЯ В СПРАВІ ВИБ. РЕФОРМИ.

Внесення соціялістичного клюбу в справі виборчої реформи, основується на виб. реформі з 28. липня 1922, до якої внескодавці вводять ріжні зміни. Виборче чинне право повинен мати кожний горожанин без ріжниці полу, що скінчив 24 роки. Військо не голосує. В третьому уступі вичислені випадки, що відбирають виб. право наслідком. суд. присуду. М. ін. теж проступки службовців на тлі виб. надужить, лихві та визиску. На кожних 25.000 повних голосів в одній виб. окрузі припадає один посол. Із зісумованої решти голосів понад 25.000 голоси з усіх округ припадають на мандати з держ. листи кандидатів. Виборча комісія не має права уневажнювати також листи або кандидатів, про якої недомагання повновласника листи не повідомили впору згідно з уст. 53. Уст. 105 говорить про розглядання Найв. Судом запротестованих виборів. Уступ цей має дістати додаток: „найпізніше до пів року від дня внесення виб. протесту". Внескодавці домагаються вставлення нового XV. розділу п. з. „Карні приписи", які виразно передбачують карні санкції за виб. фальшування та надужиття.

Зголошене соціялістами внесення про виб. ординацію до сенату основується на законі з 28. липня 1922. Найважніша зміна соц. внескодавців така: Сенат складається із сенаторів, покликаних в 1/3 президентом держави, а в 2/3 із виборів. Уст. 4. має звучати, що виборці з усієї держави вибирають 60 сенаторів, поміж 30 покликаних президентом. 53 мандати припадає на окружні листи, 7 на державні листи.

Поділ сен. мандатів на основі соц. внесення має бути такий: поморське воєвідство 2 мандати, познанське 4, шлеське 3, краківське 4, львівське 5, лодзьке 5, тернопільське 3, люблинське 3, келецьке 3, станиславівське 2, білостоцьке 2, поліське 2, новгородське 2, виленське 2, варшавське 4. Варшава 3.

Виборче право до сенату, чинне й пасивне мають всі громадяне, які мають таке саме право до сойму

Кабінетний хаос у Франції.

ДЕМОНСТРАЦІЇ. АРЕШТУВАННЯ.

ПАРИЖ, ПАТ. Гурт молоді вибив шиби в редакції „Пті Журналь" і в осідку масонської льожі Великого Сходу. „Пті Журналь", орган, що відзавна пропагує девалюацію франка. Інший гурт, більше як 20 королівських камельотів демонстрував на Великих Бульварах. Поліція розігнала маніфестантів. 8 осіб арештувала.

ПАРИЖ, ПАТ. Вечором на Великих Бульварах був незвичайний рух. Гурт молоді з „Аксіон Францез" продавав нада. додатки цього щоденника з докладним списом повалення Буісонового кабінету. Часопис вернувся до гасла з часів подій у лютому, а на чоловому місці часопису товстим друком помістив оклик: „Геть зі злодіями!"

ХТО ПОВАЛИВ БУІСОНІВ УРЯД?

„Евр" невдоволена становищем парляментарної радикальної групи, якої половина членів голосувала проти уряду, проти свого власного провідника мін. Еріо. Радикальний посол-опозиціоніст у щоденнику „Конкордія" пояснює, що радикальна опозиційна група голосувала проти уряду тому, що не хотіла на-сліпо ухвалювати недовласти для уряду. У парляментарних кулуарах кажуть, що загадка голосування проти уряду Буісона міститься в невдоволенні бувш. радикальних міністрів, які були при владі уряду 6. лютого 1934. Ці міністри з кабінету Думерга, Фландена й Буісона вважають себе жертвою фашизму. Ділом тих міністрів, головно Даладіера, Шотана та Фрота було останне повалення Буісонового уряду.

ЛЯВАЛЬ ЗРІКСЯ МІСІЇ.

Президент Лебрен поручив мін. Лявалеві створити уряд. Лявль (таксамо як і Фландея і Буісон) для направи фінансового положення та злагодження спекуляції вважає конечними широкі повновласти для уряду. І він натрапив тут на трудноші з боку соціялістів і радикалів, бо вони зявилися проти таких повновластей. Тому Лявль заявив през. Лебренові, що зрікається місії створення уряду. Радикальна група в резолюції висловила жаль з приводу того, що Лявль не хотів згодитися на обмеження повновластей будучого уряду виключно до поборювання валютової спекуляції. Резолюцію ухвалили 31 голосами проти 21.

МІСІЮ СТВОРИТИ УРЯД ОДЕРЖАВ ПІЄТРІ.

Бувш. міністра маринарки Піетрі візвали до Елізейської салати і його негайно приняв президент республики Лебрен. Як Піетрі вийшов із Елізейської палати, сказав журналістам, що президент поручив йому створити уряд, та він застерігся, що дасть окончну відповідь щойно як порозуміється з політичними провідниками, головно із радикалами, Еріотом і Дельбосом. Еріотові сказав, що зрічеться домагатися від парляменту спец. повновластей, а дасть буде домагатися, щоб ухвалили закон про поборювання спекуляції фраком. Вечором Піетрі довідався, що деякі партії не піддержать його в парляменті. Тому Піетрі зрікся місії створити уряд.

КАБІНЕТ ЛЯВАЛЯ ДЛЯ РЯТУВАННЯ ФРАНЦІЇ.

Президент Лебрен поручив председникові рад. групи Дельбосові створити уряд. Дельбос відмовився. Тому президент поручив цю місію вдруге Лявалеві. Лявль місію прийняв. Журналістам сказав Лявль, що попередню місію мусів відкинути, як розглядався в положенні та перевів наради. З причини поважного положення не має тепер зрікся відмовлятися від створення. Тепер говорить уряд рятування Франції. Ще вчера почав негайно розмови з політиками

—o—

ЯКИЙ БУДЕ НОВИЙ АНГЛІЙСЬКИЙ УРЯД.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Лондонська преса обговорюючи склад нового англійського уряду здогадується, що мін. Саймон буде іменований міністром внутрішніх справ і заступником премієра, а дотеперішній міністер Індії Говр одержить теку закордонних справ. Іден останеться мабуть на дотеперішньому становищі сторожа прив. печаток, одначе його іменують членом кабінету, яким досі не був. Іменування це булоб у звязку з постійною офіціяльною делегатурою Ідена в Лізі Націй та на всіх конференціях, уладжуваних під покровом Ліги.

ПОКРАЩАННЯ НІМЕЦЬКО-ІТАЛІЙСЬКИХ ВЗАЄМИН.

Мусоліні вплинув на заяву Гітлера.

ПАРИЖ, ПАТ. Повідомляють із Риму, що відпряження, до якого прийшло у німецько-італійських взаєминах дозволило Італії піднати ста. новище Німеччини супроти евент. наддунайської конвенції. Німечина візьме участь у римській конференції лише під умовиною, що зобовязання до невстрявання у внутрішні справи поширять на всіх сигнатарів і коли крім багатосторонних умов не буде двосторонних пактів про взаїмну поміч.

Підчас розмов німецького амбасадора Гаселя із Сувічем і Мусолінієм доповнять заяву Гітлера в цій справі.

НАРАДИ КОНСТ. КОМІСІЇ НАД ВИБ. ОРДИНАЦІЄЮ.

Председник соймової конституційної комісії віцемаршал проф. Міковський визначив на пятницю в год. 11. передпол. засідання соймової конституційної комісії. На денному порядку є справа приділу референтів про виборчу ординацію до сойму й сенату та про вибір президента держави.

НАЙРА ПРОДОВЖЕНА ДО 1. КВІТНЯ 1936.

ВАШИНГТОН, ПАТ. Председники груп сенату та палати репрезентантів на нараді з представниками уряду дійшли до порозуміння в справі ухвали, на основі якої існування Найри продовжують до 1. квітня 1936. Рівночасно касують всі повновласти президента у справі кодексу праці.

ШВЕДСЬКИЙ МІНІСТЕР ОСВІТИ У ВАРШАВІ.

ВАРШАВА, ПАТ. У четвер в год. 17.30 прилетів літаком із Берлїна до Варшави шведський міністер освіти і віроісповідань Артур Енгберг із держ. підсекретарем того міністерства Боре Кнес. На летовищі ждали на шведського міністра міністер освіти Єнджеевич, держ. підсекретарі, шведський посол у Варшаві Богеман, шведський ген. консуль Герсльов, куратор варшавської шкільної округи Питляковський і ін. Після привитання міністер Енгберг відїхав до Европейського готелю.

60 ТИСЯЧ ЖЕРТВ ЗЕМЛЕТРУСУ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Скількість жертв землетрусу в Белюджистані обраховують на 60.000 осіб. Територія, знищена землетрусом, є на 200 км. довга та 30 км. широка. Матеріяльні втрати виносять кілька мілїонів фунтів.

Зміна адреси 1 зол. Можна присилати почтовими марками.

Проблєма французького франка.

Атака й оборона. — Формальне і фактичне підложе подій. — Нові люди при старих труднощах.

Франція стала тепер тереном нечувано завзятої боротьби за золоту вартість франка. За перипетіями цієї боротьби слідкує весь світ, вважаючи слушно, що евентуальна капітуляція Франції булаб переломовим фактом у теперішній валютарній непевности, і що стабілізація пливких курсів сталаб тоді вже питанням днів, чи найближчих тижнів. Франція — це передовик в турі „золотих держав", це моральний опікун „старого валютарного режиму", це ворог експериментування грошем. Коли вона відійде від „золотого блоку", то це буде рівнозначне з ліквідацією цього блоку.

Вісти, що йдуть із Франції, щораз більше алярмуючі. Тижневі білянси, що їх оголошує Банк Франції, зазначують усе сильніший відплив золота поза кордони держави, дисконтова стопа росте, боротьба зі спекуляцією загострюється. Формальним підложем завзятущих атак на франка є буджет з його 12 чи навіть 15 міліярдовим дефіцитом. Це невралгічний пункт, якого вся безрадійність лежить у внутрішньополітичних відносинах Франції і в божевільнім остраху перед німцями, що примушує Францію невпинно збройтись та втримувати величезну армію. Спроби фінансово-господарської санації відпокутував уряд Фляндена димісією. Бо санація господарства, в першу чергу буджету, вимагає деякої посвати громадян, а до цього в ніякому разі не хоче допустити парляментарна демократія. Ось і прийшли нові люди, та труднощі залишились по старому — і кабінет Буїссона відразу на них провалився. Ліпиця ставить свої вимоги і їх мусять приймати. Ці вимоги — це саме і є пеприфікація існуючого стану річей. Господарський зміст боротьби прикриває зміст другий, властиво міродайний, зміст політичний. Тому ми назвали вище буджет формальним підложем атак на франка. Фактичним їх підложам є політична боротьба, бо вона не допускає до необхідних господарських реформ, жируючи на господарському хаосі. Що з нього водночас користає і рідна та чужа спекуляція та стає природним сокзником у тій грі — це річ очевидна.

Зрозумінням ось такого справжнього змісту подій у Франції можемо собі власнити курйозний по своїй суті факт появи „проблеми франка" і захитання у великому стилі довіря серед французьких мас, що виявляється просто у паніці. Багата в золото Франція, маючи на 75 прц. широволотого покриття свого франка, мусить переживати трівожні дні і тремтіти перед ситуацією, коли всі заходи можуть оказатися безуспішні. Ніхто мабуть не сумнівається в тому, що Франція є в силі втримати непорушену вартість франка, що вона має настільки ресурсів, аби встоятися атакам всіх, що з політичних чи егоїстично-спекулятивних мотивів підкопують престіж валюти. Та разом із тим виринає питання: якою ціною це може статися і на як довго? Смертельно-хворий буджет, відплив такої скількости крови — золота— з організму Франції, величезна тезаврізація недовірливих громадян при дальших політично-партійних суперництвах унутрі і зовнішні події господарського, зокрема валютарного характеру, — те все ставить поважний знак запиту на кінцевий вислід сучасних подій у Франції.

В. Н—вич.

МАТЕРІЯЛИ
ДО НАШИХ ВИЗВОЛЬНИХ ЗМАГАНЬ

найдете у книжці Михайла Галущинського

п. наг.

З Українськими Січовими Стрільцями,

що подає багато подробиць з життя нашого Січового Стрілецтва.

216 сторін друку на дуже гарному папері.

Ціна зол. 1·90. Порто 30 сот.

Замовляти в „Ділі". 9—1

Що думати про коедукацію в гімназії?

Дискусійна стаття з фахових кол.

На цю тему була недавно в однім товаристві довга і палка дискусія.

Одна з приявних пань сильно боронила коедукації (має доньку в коедукаційній гімназії), а мотивувала м. і. тим, що навіть у школі СС. Василіянок при вул. Потоцького 95 у Львові є коедукація і показалася в практиці дуже доброю; вкінці звернулася до мене, щоб я, як довголітній педагог, висловив свій погляд на цю справу.

Це правда, щодо школи СС. Василіянок, відповів я, там дійсно є коедукація, хлопчики і дівчатка ходять разом до одної кляси і СС. Василіянки дуже гарно ведуть цю школу, однак треба також додати, що ця коедукація в їх школі тревае тільки від 1—4 кляси, отже від 7—11 року життя дітей; по скінченій 4-тій клясі відходять хлопці до мужеських шкіл і хоча, бувало, дівкі батьки робили сильні заходи, щоби їх хлопці скінчили у СС. Василіянок ще 5 і 6 клясу (ходили навіть в депутації до Ексцел. Митрополита), то СС. Василіянки на основі досвіду таки станули на тім становищі, що коедукація від 12 року життя вгору є з виховних і етичних оглядів для молоді безумовно шкідлива!

Зрештою справа коедукації була перед роком однією з точок нарад VI. Міжнароднього Конгресу Виховання у Кракові, викликала надзвичайно палку дискусію і — перепала. Переповім погляди обох сторін.

Прихильники коедукації підносили, що:

а) це система найбільше зближена до виховання в родині;

б) є справедлива, бо рівно трактує оба поли;

в) є конечна, бо в суспільнім житті нема поділу осіб по полах;

г) спільне виховання витворить здорову етичну атмосферу між обома полами і причиниться до піднесення морального рівня, так дуже тепер обниженого;

ґ) забезпечить тривкість подружжа й родини;

д) коедукація це постулят повного управнення жінки і допущення її до науки нарівні з мужчиною.

На жаль, ті аргументи, хоча непозбавлені деякого ідеалізму, не мають доказової сили, а декотрі є навіть дуже наївні.

Передовсім не треба мішати коедукації з рівноправністю жінок та зокрема з їх правом до рівної з мужчиною освіти.

Рівноправність домагається признати жінці рівні права з мужчиною, але рівні права не кон-

С. ГАЙДУЧОК.

Мандрівниками забуті.

Околиці на полудне від Львова нашими мандрівниками забуті. Задивлені в далеке, не поцікавились ними. А всеж вартні того, щоб бодай раз туди заглянути. Тож закидьте наплечник та слідом за мною.

Так просто стрийським шляхом на Сокільники. Старики в недалеких селах згадують цей шлях приповідкою: „Паменгайце, хлопці, як сипано коще". Так їм передавали їхні батьки, що сипали кінці при фантичуванні траси шляху та вздовж обірвав по двацять буків. А мені, молодому малювали вони у своїх оповіданнях кумецькі брики, чередя рогатої худоби, що йшли ним в Угорщини до Львова, поки не збудовано залізниці на Стрий.

А що придорожних коршем не стало, то скоротіть собі дорогу споминами про Сокільники в 1918. р. За ними звернете легко на схід на полеву дорогу. Нею і Франко ходив, як відвідував Ржегожа у Волкові, що на хуторі газдував та етнографічний матеріял між нашим народом збирав. Сам-же Франко, маніжаючи пішки, монотонну дорогу собі скорочував. Знайшов гереґу, пускав перед собою по дорозі то у Волкія скорше добився.

Перед вами будуть ховатися з правої руки обі Солонки. Від одної в початках боїв 1918. р. підписав воєнну умову, яку знайдете в Мончинського „Бої львовскіе". Зарослі сітником трасовиська попри дорогу — сорок літ тому з таком джерела доходу солончак: ловили в них жаби і у Львові продавали. Для львовян жабячі ніжки були присмаком.

Минувши дубрицький ліс, чи — як кажуть — „під дубрецьким", не йдіть на Жиравку, а звертайте дальше на полудне. Засвітять перед вами далеко на обрію ліси Погоцьких, оком киньте в сторону Волкова, де майже сто літ тому Миколя Устіянович свою священичу карієру зачинав і де на світ Корнило приїшов. Образ ним мальований нераз приковує вашу увагу у Преображенській церкві у Львові.

Не оглянетесь, як дорога поведе вас у глибокий яр, а він опинить ся в селі Загірю. Там ні церкви ні костела. Парубки тільки роботи в неділю мають, щоб один одному „камізельку зробити" (себто живіт згори вниз вожем розпанахати). На зиму будете лєщатарську мандрівку туди обмірковувати. Захопить вас горбоватий краєвид, ноги занесуть у поблизький Кугаїв. Станете там біля стрінької церковці, що памятає часи Мазепи. А було таких церков почавши від Сихова вздовж річки Зубрі до самого Миколаєва над Дністром стільки, що й ставів. По ставах полишилися сіножати за „стависких", а церкви тому пятьдесять літ порозбирали і поклали нові в Підтемнім, Раківці, Красові.

Якщо запізнилися ви, в Кугаєві заночуйте. А в кого — то у львівськім „Турі" спитайте. Вони тут полювання держали, звірину страшили, тож знайомих мають доволі.

Може тут ще стрінете старників, що волосся на боярський лад підтинають, деякі в неділю в очіпчах парадують. Та велика то вже рідкість. Колись усі так носились. Стануть у неділю, бувало, в церкві поваром поклони бити, то траплялося, що передній поспішився встати тай задньому патли призлотав. Намучився нераз той задній, зїжки з землі підвівся. Траплялося часом і таке, що збиточні хлопчиська в „богородицю" до опанчі бобу під неділю насиплять. Заходить газда поваром у церкву, попілує хрест, розламиться праворуч та ліворуч, поклони бе, а біб по підлозі церкві розсипається.

За кооперативою, читальнею не питайте. Були спроби — та хтож має привільнувати?

Другої днини на зорях встаньте, йдіть дальше у Підтемне. Обступили його ліси зі всіх сторін. Перейдіть мостом річку, то опинитесь біля церкви на Заставю. До середини заглянете. Хоча з дерева, вся розмальована ще за бл. п. б. Пелеха. Св. Володимир та Ольга на вас поглянуть, на дальшу мандрівку поблагословлять. Можете йти або кучерявими лісами, або безмежними сіножатями понад ріку від села до села. Пять джерел зпід гір бє, а вода зимна, як під Хомяком. Тай на очі має помагати. Промийте й ви очі, то бистріше побачите, яка нужда в тих усіх селах, що їх ви минули і минете будете. Нужда матеріяльна і моральна. Читальню аж десь у Бродках стрінете. Довкруги ліси, що дещо поповнюють прибуток по селах. За квітом можна малини чи суниць на продаж назбирати тай до Львова завезти, а як того нема, то дерево в лісах купують та у Львів перепродують. Заробляють стільки, що за фірманку вертається. Колись у лісах дещо заробляли, тепер дешевші гущули їх звідти виперли.

Правда, я й забув, що ви без снідалку, а вже за Підтемне зайшли. Сядьте ж на часочок над річкою. На жабу половіть раків, розложіть огонь, послухайте лісів, а там уже раками поживитеся і швидко й у Раківці будете. Місточком колись був. Середина села ринком зветься і має вигляд мотирокутника. У Завуличів образ св. Миколая оглянете. Лишили його москалі ще в 1848. році на памятку, як в Мадярщини вертались. Недалеко „твердих" тут богато було, а проф. Свистун до війни на ферії сюди добаджав та ще більше їх „утверджував", аж поки більшість села не стала римо-католиками... І Медвеже ліс оглянете. Розказували, що там медведя стрічали. Тому сторіччя літ. Вік йому простріляли, а він траву рвав і кров тамував. Очевидно — мисливим не повірите, але „Медвеже" воно зветься.

У Новосілці чудотворне джерело оглянете. Над ним мурована капличка. На Маковея і Спаса відпусти бувають. Аж від Рудок паломники сюди найджають.

Красова навіть лісами не вимінете. Або на двір Абрамовича натрапите, де останній австрійський цісар, ще будучи сотником, зі своєю жінкою, чи не в 1912. р. перебував на довший по-

не мусять бути спільними правами, тому виховання і освіта дівчат не мусять бути оперті контом рівноправности жінок, а завзятим противником коедукації. Отже не треба мішати питання еманципації жінок з коедукацією.

Також порівнання коедукації з вихованням в родині є нестійке, бо в родині є брат і сестра, а при коедукації двоє собі зовсім чужих осіб. В родині є відношення **родинне**, його основа є внутрішня і природна, ще випливаюча зі спільноти крови, а в коедукації вона зовнішня і штучна, чисто **товариська**.

Учителі і виховники не заступлять батька й матери дитині, а коедукація не заступить родинного **виховання**.

Зрештою знаємо, що й у численних родинах, які дбають про моральний стан дома, старших донька і синів виховується таки окремо.

Наївний є також погляд, що коедукація вплине додатньо на етичну атмосферу і забезпечить подружжя й родину.

Якщо це було би правдою, то в такім разі етичний рівень Америки, класичного краю коедукації, повинен би представлятися незвичайно корисно, а тимчасом в ніякім краю — поза совітською Росією — нема стільки злочинів серед молоді, що в Америці. Як доказ можуть послужити американські часописи з приводу недавнього скандалу на сексуальнім тлі в коедукаційній школі в Бруклині.

А Кльод Жане в книжці „Сучасна Америка", пишучи про коедукацію, стверджує, що: **„...її висліком є вастрашаюча деморалізація молоді".**

Однак оборонці коедукації покликуються на додатні висліди того виховання у деяких школах.

Не перечимо, що в деяких швайцарських, голляндських і норвежських школах добуто гарні висліди з коедукаційним вихованням доріваючої і старшої молоді до літ 18, але не забудьмо, що ті оборонці самі признають, що для такої системи треба конче:

1) спеціяльно здібних і відданих своїй праці виховників;

2) треба старанно дібраної молоді і то вихованої тією системою від наймолодших літ;

3) треба спеціяльної атмосфери, — словом, треба під виховним оглядом ідеальних умовин, про які у нас покищо не можна й думати.

Тому докази „за" коедукацією показуються нестійними і не можна їх приняти у виховній практиці.

Якже виглядають аргументи „проти" коедукації? (Докінчення буде).

Педагог.

стині, або на село попадете, де в 1919. р. УСС перебували на відпочинку. Богацьке село, бо від поблизьких німців-кольоністів господарити навчилося. Якжеж розгорнете мапу, то задивуєть вас назви недалеких сіл, як: Гутиско, Щирець-на Гута, Міняки. Дитяча лайка в тих селах вас зацікавить „майстраками" себе прозивають. Це ніщо іншого, як „ти магістрацька дитина". Взялось воно звідти, що халупники по тих всіх селах, якими ви йшли, діти на прожиток брали (й беруть) за оплатою від стидливих львівських панянок.

У Бродках памятник поляглим оглядьте і вступіть до поблизьких каменоломів Іванонька. Плиту там під фундамент памятника Міцкевича вирубали, та таку, що в дванацять пар коней ледве везли. Більше вас буде цікавити, що й камінь Волоської церкви з цих околиць походить, бо А. Барвінський у Збірнику львівської Ставропигії за 1921. р. ось що пише: „Церква Успення Пр. Б. збудована з тесового каменя, копаного в каменоломах гори Красова, в добрах львівського старости Миколая Гербурта".

Тут у Бродках пільводу найміть і спішіть на стацію в Миколаїв. Треба вчас до праці вернутись у Львів, тож приглянутися ганчарам у Миколаєві вже не зможете.

На Зелені Свята в ті сторони вибирайтеся. Два вільні дні вкупі і ще два образи в мандрівці душу розпогодять. Рогата худоба, замаєна вінками а листя буде вертатись з лєсовиська, і полудні священик з процесією буде обходити поля і їх благословити та молебен за добрий урожай правити.

А може розчаруєтесь і може ті звичаї в часах загальної моди пропали тоді, як парубок у лякерках ходить, а в чуприні дамський гребінець носить...

Переконайтесь самі й іншим свої помічення розкажіть, підльвівським селом зацікавте! Про краєвид я вищене мало писів. Описувати його тяжко, бо звуть його: „підльвівська Швайцарія". Це нехай вам за цілий опис краєвиду буде.

Літвінов у Женеві або миротворець з примусу.

(Політичний фейлєтон.)

Сумний жарт на 1 дію. Час дії гавєбний, друга половина травня 1935. р. Місце дії беріг Женевського озера біля впливу Рони. Погода сумівна. Біза віє. Сонце світить. Хвилі плюскотять. Боз і каштани цвітуть, магнолії відцвітають. З південної Африки насувається темна хмара.

Численні пресові кінури і нечисленні качки ківкають у кулюарах і позіхають у салі засідання. Президує пан Літвінов. Дехто не вірить, твердить, що це Маєр, інші кажуть, що він Валах. Зрештою це не має значіння — не ім'я робить людину, а людина робить ім'я. Не місце прикрашує людину, а людина прикрашує місце, хочби це й був стілець президента Союзу Народів.

Чергова промовець говорить про невільництво, про торг невільниками, про розбишацтво, винищення цілих племен. П. Літвінов, що дуже але розуміє французьку мову, червоніє, жовтіє, надувається і сичить час від часу крізь зуби — протисовітська кампанія, лається по московськи. Пресова качка, що подорожувала разом із Лявалем до Москви і засвоїла собі деякі найбільш уживані московські вирази, соромливо втрачає притомність на кілька хвилин.

Перекладчик перекладає на англійську мову. П. Літвінов веселішає, показується, що промовець промовляв про сучасні відносини не в СССР, а в Абісинії: але подібність відносин кинулась у вухо очевидно не тільки п. Літвінову.

Слово забирає сам президент п. Літвінов і пропонує докладний план пацифікації Абісинії, пропоную післяти туди розмину комісію з трьох — Акулова, Ягоду і Криленка. Під зарядом Постишева абісинські кулькулі мають вибудувати канал між озером Тана і озером Чад. За браком північних лісів, чорні саботажники мають насадити платанові алеї від Аліс-Абеби до морського берега для вигідного переїзду ударних бригад червоних пропагандистів Тих, що плянів на сто відсотків не виконають, ставити за браком стінок під екелі. Поза тим Абісинія повинна дістати повне право на самоозначення аж до неприлучення до Італії. Культура має бути чорна по формі, але червона по змісту.

Представник Франції не висловлюючись у пасаді проти плянів, жадає лише, щоби пропагандистами післати до Африки французьких комуністів з Еріо на чолі.

Представник Англії жадає, щоби замість каналу до озера Чад збудовано лише тому на осері Тана.

Представник Італії жадає в найбільш рішучий спосіб, щоб інші дотично Абісинії нічого не жадали, як непокликані до цього. Політична атмосфера все більше напружується. Здалека чути бряжчання зброї.

Чорна хмара над східною Африкою все більше набухає... І раптом вибухає потоками лаву. Абісинський цісар є недурно нащадком пещтібного сина царя Соломона і царині з Саби. Сухі річища, якими італійські воїни мали маширувати до столиці Абісинії, перетворюються в рвучкі річки. Мир забезпечений... до вересня.

П. Літвінов випростовується і заявляє будлюдно, що СССР на чолі миротворних держав Европи урятував світ від нової війни. Сесія Союзу Народів призвичаєні до різних промов тервоніють. Підлога валомлюється, п. Літвінов провалюється з великим гуком.

Делегати всіх держав беруться за руки, танцюють навколо провалля і співають: „Де взяла в семействі..."

М. Данько.

З природи й техніки.

ХЕМІЧНІ ПЕРВНІ ТА ІЗОТОПИ.

Недавно мав славний лавреат Нобля Астон відчит про хемічні первні та ізотопи (себто хемічні первні, що мають ріжний атомовий тягар, але ті самі хемічні прикмети). Отже досі вдалося викрити на 92 первні аж 247 ізотопів і то головно при помочі Астонового спектографу мас. Цікаво, що хемічні первні, які займають в укладі первнів паристі місця, обмежуються тільки до 2 ізотопів, зате первні з непаристим атомовим числом мають більше ізотопів, як нпр. цина аж 11 ізотопів. Сьогодні можна при помочі модерних апаратів зміряти масу ізотопів із докладністю одної десятитисячної.

КОРАБЛЕМ ІЗ ЛЕДОВОГО ДО ЧОРНОГО МОРЯ.

Світова війна виказала, що замкнути Чорне та Балтійське море дуже легко. Отже, щоби мати безпосередній доступ до моря, російський уряд велів тоді побудувати залізницю півостровом Кольо до Мурманська. При цій будові вигинуло чимало австрійських та німецьких полонених. Зате перед двома роками совітський уряд відкрив канал між онежським озером і Білим морем так, що сьогодні істнує безпосереднє водяне получення фінського заливу через Ленінград, ладожське, онежське озеро та озеро Виг із Білим морем, куди цей канал вливається біля міста Сороки. При будові цього довгого на 227 км. каналу працювало впродовж 21 місяців 20 тисяч політичних і звичайних вязнів, що мусіли усунути приблизно 21 міліонів шестистінних метрів скали та покласти 400 тисяч шест. метрів бетону. На захід від озера Виг збудували ці вязні величезний збірник води (з двох інших озер) поємности 20 міліонів шест. метрів. Цієї води треба, щоби побороти ріжницю рівнів у 7 шлюзах між онежським озером і озером Виг, яка рівна приблизно 103 м. Усіх шлюз на каналі 19.

1933 р. переїхало каналом 110 тисяч осіб та 900 тисяч тон вантажу. Хоч зимою каналу вживати не можна, всетаки його економічне значіння велике, бо ним можна сьогодні дістатись до неексплюатованих ще скарбів землі на побережжі Ледового моря. Побіч апатиту, якого там дуже багато і який постачає нам дуже важного навозу — квасу фосфорового, — є там багато покладів залізної руди та величезні ліси. Крім цього можна цим каналом спроваджувати вибу з Ледового моря. Велика кількість води та великий спад вможливлює будову гидроелектрівень здовж каналу. Велика гидроелектрівня є сьогодні біля Толомской. Вона має постачати електричний струм північному відтинкові мурманської залізниці.

Якщо вірити запевненням совітської преси, то ще більше економічне значіння буде мати канал від Волги до Москви, що його недавно розпочали будувати. Цим каналом Москва буде получена з Балтійським, Ледовим та Чорним морем. Досі веде з Ленінграду канал до Волги через ладожське озеро, південний кінчик онежського озера та ріками до Рибінська над Волгою. Цей канал лучиться в онежськім озері з каналом до Білого моря. А якщо буде викінчений канал з Сталінграду над Волгою до Дону, то і Чорне та Каспійське море будуть получені зі згаданими водяними шляхами. З цієї причини ясно, чому совітському урядові залежить на полученні Москви з Волгою. Майбутній канал вийде з волги біля міста Іваново і звідси збудують його прямо на південь до Москви. Цей канал буде мати 9 шлюз. Він безперечно причиниться до ще більшої централізації Совітщини.

ПОКЛАДИ МАРМОРУ НА ГРЕНЛЯНДІЇ.

Данські геольогічні експедиції ствердили на північнім березі фйорду Уманак на Гренляндії грубі на 300 метрів поклади мармору. Ці поклади покриють запотребування цілого світа. Якість гренляндського мармору знаменита.

ПОШИРЕННЯ ХРУЩИКА „КОЛЬОРАДО" У ФРАНЦІЇ.

Привезений з Америки кількадесять бульби хрущик „кольорадо" поширився досі у західних та південно-західних провінціях Франції. В останніх днях запримітили його вже у Провансії (південно-східня Франція), що є осередком продукції помідорів.

АВТОМОБІЛЬНА ШОСА ДОВКОЛА БАЛТІЙСЬКОГО МОРЯ.

Зєднині „Туристичні товариства нордійських держав" плянують будову автомобільного шляху довкола Балтійського моря. Цей шлях буде вести через вісім держав. Його мають збудувати продовж 4 років. Зі Стокгольму можна буде переїхати цим шляхом до Осльо в Норвегії або до Північної Швеції, а звідси до Петсамо у Фінляндії над Ледовим морем. З Петсамо автомобільний шлях поведе на північ

до Гельсінгфорсу, Ленінграду, Таліну, Риги та через Литву, Східну Прусію польський коридор до Берліна.

БЕЗМОТОРОВИЙ ЛЕТ ІЗ ЛЬОНДОНУ ДО ПАРИЖА.

Славний австрійський летун на безморових літаках Кронфельд перебуває на такім літаку дорогу з Льондону до Парижа. Його літак мав тільки маленький мотор потужности 5 коней. Кошт лету обчислено на 6 шілінгів. **А. Л.**

НОВИНКИ

— **Мясарні Центросоюзу у Львові,** Ринок ч. 2, Жовківська ч. 178, Личаківська ч. 50. б—30

— **На похоронах д-ра Андрія Чайковського** (див. „Діло" ч. 147) промовляв на цвинтарі перший сен. д-р Антін Горбачевський, що у нас через помилку пропущено.

— **Для навіщених повінню.** М-ство внутрішніх справ прилюмило для населення львівського воєвідства навіщеного повінню, 7.000 тон жита і 360 тон разової муки. Здібні до праці селяни відробляють вартість одержаних продуктів при дорогових роботах, інші дістають їх задармо. Крім того населення повітів, знищених повінню, одержало на засіви 1.170 тон жита, 380 тон пшениці, 426 тон вівса, 360 тон ячменю і 100 тисяч кг. бараболі. Грошева допомога досягла суму 700 тисяч зол., за яку повітові комітети закупили харчеві продукти. На доживлення дітей вжито 150 сотнарів цукру і 8.250 квінталів каково-цукрової мішанки та роздано 8.000 пар обуви. Вкінці відписано податки на суму 180.000 зол.

— **Львівська хроніка.** Гранична сторожа арештувала на вул. Соняшній купця Бльоха, його жінку та Каца, в яких найшла 20 кг. перепачкованої сахарини та 2 кг. камінців до запальничок. — Поліція арештувала Сабіну Ружицьку, Тад. Домбровського та Карла Кляренбаха, що від довшого часу обкрадали мешканців Богданівки та Левандівки. В останньому часі вирали в Бальбіни Конечної річей на 1200 зол. — На горбі напроти Святохресної вул. дві учениці 16 та 17-літня напилися денатурованого спірту з причини родинних невзгодин. Рятункова стація відратувала їх. — На вул. Сапіги авто поранило ем. службовця Вол. Александровича.

— **Градові тучі.** Над бобрецьким повітом лютувала в четвер чверть години нагальна буря. Падав великий град. Буря перейшла над Бібркою, Ернстдорфом, Луками, Рефельдом і Сернками. Град заподіяв великі шкоди. Також над ліманівським повітом перейшла хуртовина. У гр. Калина буревій вивернув кілька будинків, згинув господар Б. Корнас. Також у селі Високе й Совирчина буревій знищив кілька будинків, а засіву на 60 пр. Буря зі зливою перейшла теж над краківським і надовицьким повітом.

— **Безосновне обвинувачення.** Дня 3. червня ц. р. відбулася перед волочиським судом присяжних розправа проти Ярослава Шумінського, дяка із Закомаря, обвинуваченого в приналежности до ОУН (арт. 97 кк.). Присяжні судді 8 голосами заперечили вину обвинуваченого і на основі такого вердикту трибунал обвинуваченого увільнив. Боронив адв. д-р Безпалько.

— **Краєва хроніка.** В Перемишлі розпочалася судова розправа проти громадського писаря зі Стрільчищ пов. Судова Вишня, Михайла Куця, за сороневірення. Розправу відложено задля переслухання нових свідків. — У Валяві пов. Перемишль обікрали церкву, з якої забрали м. і. три золоті чаші. — Підчас розправи перед львівським судом присяжних проти 9 осіб з Любачева під закидом комунізму арештовано свідка Вольфа Кеншмідта за фальшиві зізнання.

— **Алюміній над Дніпром.** В Кічкасі над Дніпром, оподалік Дніпростроєю віддано до експльоатації нове велике заведення алюмінія. В місті відбулися великі маніфестації в прияві партійної влади під проводом Косьора і Петровського. Над містом відбулася ревія літаків. Косьор у своїй промові підкреслив воєнне значіння нового заведення.

— **Вовки нападають на колхози.** У вороніжській окрузі появилися масово вовки, що нападають у білий день на колхози. Большевицька преса наводить багато випадків, де вовки роздерли багато коней, корів, безрог і т. п. Колхози безсильні, бо не мають пальної зброї.

— **150 людей добули з болота.** Повінь, яка навістила околиці Мексико Сіті, заливаючи величезні простори, потягла за собою багато жертв у людях. Рятункова акція дуже важка, бо мусять витягати людей з болота 2 метри заглибшки. Досі видобули 150 трупів, одначе багато жертв находиться ще в землі.

— **Дивні звичаї** мало в Берліні одно старенське подружжя, що жило високо на мансарді і і майже ніколи не виходило на вулицю. Вони мали песика, якого висилали з кошичком на карку в діл, а добрі знайомі брали його на прохід. Тою самою дорогою пес вертався в гору. Вивішували теж стяжечки в вікні. Червона означала: „ми дома і раді гостям". Синя стяжечка мала сказати: „ми спимо або ми вийшли". Зелена: просимо принести тютюну, який нам вийшов".

— **Звеличники „божого бича".** В городі школи Сопрон у Будапешті відкрили памятник Атилі. На педесталі памятника написано тільки одно слово „Атиля" і дату: 435—1935.

— **Ріжні вістки.** В околиці Сталінграду снігова завируха спричинила смерть кількох людей і наробила шкоди в засівах. — На озері Ханці втопилося 80 китайців, що збирали морські ростини, які є для них пожывою.

—o—

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

о. Методій Максим Журкевич, новик ЧСВВ. помер 27. травня ц. р. у Крехові к. Жовкви. Перед смертю зложив за дозволом наставників Чина звичайні чернечі обіти і професію. Похоронили його на васил. цвинтарі на горі Побійній у Крехові.

Максим Журкевич ур. 1873 р. в Головні (Польське Королівство) і хоч родичі його були уніяти, був охрещений в костелі. Гімназію скінчив у Хирові в оо. Єзуїтів, римо-кат. дух. семінарію в Перемишлі. Ставши в 1899 р. священиком, працював в Добжехові, Яслі, Липинках, Переворську, а від 1905 р. в селі Монастирі біля Переворська (давно колись греко-католицькім, тепер чисто польським!), де сповняв уряд римо-кат. пароха від 1. III. 1906 р. За ревну працю і великі християнські чесноти дістав ріжні відзначення і став крилошанином рим.-кат. капітули в Перемишлі.

Пок. о. Журкевич був незвичайно культурною та освіченою людиною. Мав свою велику бібліотеку. В ній, крім книжок богословського змісту, найбільше було класичних авторів грецьких і латинських, багато видань мистецьких (особливо німецьких) і великий відсоток українських („Записки Н. Т. Ш.", „Л.-Н. Вістник", книжки „В-ва ЧСВВ", „Доброї Книжки" й ін.). Свою бібліотеку подарував василіянському Чинові. До Чина СВВ хотів вступити ще давніше. Та здійснив це щойно в мин. році, коли то за дозволом Риму приймив греко-кат. обряд і 23. липня 1934 р. вступив до василіянського новіціяту у Крехові, де по 6-міс. пробі приймив ім'я Методія. На жаль, не довелось йому працювати для рідного народу, про що мріяв довгі роки від часу, як прийшов до національної свідомости, бо важка недуга скосила його в силі віку.

Була це наскрізь благородна душа, великий добродій своїх парохіян у Манастирі, зокрема сиріт. Був теж м. ін. довгі роки тихим добродієм Бібліотеки Н. Т. ім. Шевченка у Львові.

Про його горячу любов до рідного українського народу і твердо віру в його кращу будучність свідчить найлипше обставина, що вже на старости літ рішився він, капітул рим.-кат. капітули в Перемишлі, повернутись до віри своїх батьків і дідів. Ця любов і віра супроводили всі його добрі вчинки з усього його житті.

Рідна земля нехай Покійному пером буде!

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Пятниця, 7. VI. год. 7·30 веч. „Студентка".

Субота, 8. VI. год. 7·30 веч. „Студентка".

Театр Ріжвородностей.

Пятниця, 7. VI. год. 7·30 веч. „Шведський сірник".

Субота, 8. VI. год. 7·30 веч. „Шведський сірник".

Кіна.

АДРІЯ: „Распутін — злий дух Росії".

АПОЛЬО: „Не хочу знати хто ти".

АТЛЯНТИК: „Як у семому небі".

ВАНДА: „Пожежа над Волгою" і „Королева Богеми".

ГРАЖИНА: „Азбука кохання".

КАСІНО: „Обожана".

КОЛІСЕЙ: „Боротьба за правду", ревія „Каролина навіжена дівчина".

КОПЕРНИК: „Катюша" (Анна Стен).

МАРУСЕНЬКА: „Жид Зіс" (Конрад Файт).

МІРАЖ: „Римські скандали" (Еді Кантор).

МУЗА: „Вондер Бар".

ПАКС: „Годгофта".

ПАЛЯС! „Капітан Коркоран" (Власта Буріян).

ПАН: „Московські ночі".

РАЙ: „Юзіка" оперетка з Густ. Фрелєном і Дитою Альпар.

СВІТ: „Їх ексцелєнція цілує", „Гопля" (Кл. Бов).

СОНЦЕ: „Пильнуй свого чоловіка", ревія „Ой, жіночки!"

СТИЛЕВЕ: „Імператриця" (з Марленою Дітріх) і ревія.

УТІХА: „Герой із Ріо Ґранде" та ревія.

ХИМЕРА: „Дівча з хмар" (Хозе Мохіна).

Закордонне радіо.

Пятниця, 7. червня 1935.

Відень (506,8) 12·00, 13·10 Легка музика, 27·25 Концерт на віолю й арфу, 18·55 „Отелло" оп. Вердія, 23·35 Віденська нар. музика, **Прага** (470,2) 15·00 Концерт сальон. орк., 20·15 Легка музика, **Париж** (1648) 20·00 Оп. арії й мельодії, **Білгород** (437,3) 18·30 Пісоньки, **Берлін** ((355,7) 16·00 „У цукорні" вес. радіообразець, 21·30 Твори Баха й Гендля, **Кенігсвустергавзен** (1571) 18·00 Форт. ресіталь, **Кельн** (455,9) 16·00 Світські арії Баха, **Ляйпціг** (382,2) 19·00 Нар. музика, пісні, **Мінхен** (405,4) 15·40 Нар. пісні (Шмід-Ергард, сопр.), **Будапешт** (550,5) 13·40 Скрипка, 17·20 Концерт, оп. орхестри, 19·20 Форт. ресіталь, 22·40 Циг. музика, **Міляно** (221,1) 11·30 Легка музика, 17·05 Тріо, 21·35 Синхонізована музика, **Рим** (420,8) 17·05 Солісти, 20·55 Концерт.

Субота, 8. червня 1935.

Відень (506,8) 14·00 „Аіда" оп. Вердія (фрагм.), 20·30 Оп. й оперетові мельодії, 22·10 Симф. концерт, **Братислава** (298,8) 20·15 Скр. ресіталь, 20·45 „Паппавдова" оп. Н. Мори, **Брно** (325,4) 15·00 Славянські ритми (муз., сп.), **Прага** (470,2) 16·30 Концерт, **Париж** (1468) 20·00 „Ле Демон ді Віляж" оп. Ж. Ж. Руссо, **Берлін** (356,7) 14·15 Легка музика, 19·00 Вес. авд., **Кенігсвустергавзен** (1571) 12·00 Концерт, 14·00 Муз. всячина, **Кельн** (455,9) 18·10 Діт. хор, 19·00 Концерт, **Ляйпціг** (382,2) 20·10 „Постільон де Льонжімо" ком. оп. Шретера, **Мінхен** (405,4) 20·10 Опера чотирьох народів: Італія, Росія, Франція, Німеччина (сп., муз.), **Будапешт** (550,5) 12·05, 22·20 Концерт, 17·55 Хор, 18·40 Солісти, **Міляно** (221,1) 11·30 Камер. музика, 20·55 „Іль бріхіно ді Паріджі" оп. Монтанарія, **Рим** (420,8) 14·00 Легка музика, 20·55 „Любовний напиток" оп. Доніцетія.

Львівське радіо.

Пятниця, 7. червня 1935.

6·30 Ранішня авд., 7·30 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для новобранців, 8·05 Авд. для шкіл, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорол. вістки, 12·05 З ріжних країн — гр. пл., 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Полудн. дениик, 13·05 Концерт діточої орхестри, 13·30 Музика з гр. пл., 13·55 Експорт, 15·35 Біржа, 15·45 Концерт орх., 16·30 Чародійна мушля — опов. для дітей, 16·45 Арії та пісні в вик. Сл. Орловської, 17·00 Кара в житті дитини, 17·15 Концерт: Пять століть камер. музики, 17·40 Авд. для хорих, концерт орх., нар. пісні, 18·10 Театр. Уявн: „Мігуель Манара" містерія Оск. Мілоша, 18·30 Реклям. концерт, 18·45 Чайковський: Увертюра „Рік 1812" із гр. пл., 19·15 Красіцькі: рід варміньского еп. 19·25, 19·45 Спорт. вістки, 19·35 Вагнер: „Валькірія" з гр. пл., 19·50 Акт. фейлетон, 20·00 Куток краєзн. т-ва, 20·10 Муз. гутірка, 20·20 Симф. концерт; Веч. дениик, Як працюємо, 22·30 Героїські вірші, 22·45 Поборювання венеричних недуг у нас і деінде, 23·05 Музика з гр. пл.

Субота, 8. червня 1935.

6·30 Ран. авдиція, 7·30 Практ. вказівки 8·00 Авд. для шкіл, 8·05 Авд. для новобранців, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Російська музика з гр. пл., 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Веч. дениик, 13·05 Брамс: Секстет б-дур оп. 18, 13·50 Польська морська торговля, 13·55 Експорт, 14·00 Фантазія з опер. Пучінія — гр. пл., 14·35 Біржа, 14·45 Найновіші гр. пл., 15·30 „Кохання Марії" із пов. Гоянічинської „Дівчата з Новодвиря", 15·45 Концерт малої орх., форт. 16·30 Почт.-техн. скринька, 16·45 Муж. хор, 17·00 Браслав, 17·10 Концерт, 17·50 Боротьба зі ржою — природнича гутірка, 18·00 Авд. Черв. Хреста, 18·30 Летунська авд., 18·40 Сільва рерум, мист. життя, 18·45 Муз. обрапці (форт.), 19·15 Промінь Львова, 19·25, 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Орг. твори, 19·50 Акт. фейл. 20·00 Солісти — муз., сп., 20·45 Веч. дениик, 20·55 Відня плине здоровля, 21·30 Форт. концерт а-мольШумана, 22·00 Реклям. концерт, 22·15 Літер. нарис: На янівському оннді, 22·30 Театр. Уявн: „Прикаа" Шредера, 23·00 Комунікати, 23·05 Ситківковий меч Дейнісону чашу Польща—Півд. Африка, 23·25 Мала орхестра.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·28—5·31 вод.

Нім. марка 1·72—1·78, фр. франки 34·90—35·00, шв. франки 171·50—171·85, фунти стерлінги 26·10—26·40, австр. шилінги 98·00 — 101, чеські корони 22·00—22·25, рум. леви 30·00—32·00, ліри 42·00—44·00.

Золото: Долари 9·27—9·28, Франки фр. 34·80—35·60, Дукати 83·00—84·00, Корони 37·00—37·50, Рублі 4·75 — 4·85, 1 гр. зол. 5 924.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Новітня робітня обуви Івана Івасівки при вул. Личаківській 18, виконує найновіші зразки мужеської, дюксусової обуви. Спеціяльність ортопедична обува. 1580 20—30

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів Ринок 10.

Ч. 149 (14.047). Львів, субота 8. червня 1935. Pocztowa opłatę opłacono ryczałtem. Рік L.VI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504·060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Православні в Галичині рухаються.

Місійний комітет варшавсько-холмської дієцезії по нарадах у днях 30. і 31. травня рішив поділити православний деканат у Галичині з адміністраційних оглядів і з огляду на його величину на два деканати. Один з осідком у Львові залишиться далі під керою архимандрита Фільотея, другий буде утворений для Лемківщини і ним буде керувати о. Григорій Павлишин, відомий православний діяч і колишній редактор митрополичого „Слова" у Варшаві. Одночасно рішено заснувати православний монастир для лемків. Де буде його осідок, ще не знати.

Пятий унійний зїзд у Пінську.

ПІНСЬК, КАП. В днях 5., 6. і 7. вересня п. р. відбудеться пятий унійний зїзд у Пінську в будинку лат. духовної семинарії. На зїзді виголосять реферати о. Урбан, редактор місячника „Оріенс", о. Неманцевич, професор папської семинарії в Дубні, о. Я. Воронецький і проф. о. Свірський, один з професорів греко-католицької Богословської Академії у Львові та о. Кирило Іван Терновцен, проф. духовної семинарії в Пінську.

Зараз по зїзді епископ д-р Микола Чарнецький, апостольський візитатор для византійсько-словянського обряду, посвятить церкву оо. капуцинів східного обряду в Любешові к. Пінська.

Україна не признає договорів, які підписує в її імені наїздник.

Знаменна заява през. А. Лівицького.

„Журналь де Женев" поміщує таку заяву президента Андрія Лівицького:

„Тепер дуже часто у міжнародніх переговорах згадують імя України, ще більше у пресі, при чому не беруть під увагу суттевих аспірацій цієї нації та її поглядів на події, що заходять у наслідку політики великодержав. Новий договір з СССР підписали 2. травня. Не вважаючи на модифікації, введені французьким урядом до тексту того дипльоматичного інструменту, його моральні користи для Совітів залишились так само поважні. Україна завжди протестувала проти співпраці, яка після підписання договору в Рапалльо запанувала між большевиками і Німеччиною та яка тривала 10 літ. Протестуємо теж проти всякої моральної і матеріяльної підтримки, яку далаб яка-небудь інша велика держава Москві. Протестуємо проти підтримки режіму, що тримає під військовою окупацією Україну. Кавказькі країни, Туркестан, Карелію, Білорусь і інші неросійські краї.

Совітський уряд має на своїй совісті найбільші здочини, які колинебудь який уряд зробив підчас усієї історії людства. Його жертви — розстріляні, померлі в жахливій каторзі Північної Росії, знищені майже перманентним голодом сягають числа мілїонів.

Коли договори, які підписує СССР, приносять Совітам безперечні користи, то дуже сумнівне, чи вони дадуть якунебудь союзницьку користь другому контрагентові.

Після кожного порозуміння з Совітами у краю, який шукав зближення з большевиками, слідує негайно ожилена комуністична пропаганда. З другого боку на випадок агресії, спрямованої проти союзника Совітського Союзу, ледви чи большевики будуть спішитись з допомогою, бо вони засадничо не признають зобовязань супроти „капіталістичних держав".

Врешті мусимо пригадати, що Україна, як і інші поневолені Совітами народи, не признає договорів, які в їх імені заключує уряд наїздника. На випадок збройного конфлікту совітський уряд ніяк не може рахуватись з помічю тих народів, які шукають тільки відповідної нагоди до повстання і відзискання своєї незалежности.

Україна гаряче хоче співпрацювати при устійненні засад світового мира для загального добра людства. Але, щоби можна рахувати на сили нашого краю, треба спершу повернути йому назад свободу та порозумітись з його власними представниками, свобідно вибраними народом. Всі підписи, які його гнобитель кладе в його імені, до нічого не зобовязують". (ВУ.)

Посвячення власного дому чит. „Просвіти" в Голоску Вел.

Яке значіння для нації має посідання міст, не треба писати. Воно величезне і нація всіми зусиллями старається на цьому відтинку дійти до якихсь здобутків. Боротьба за місто та — що для нас під теперішню пору може ще важніше — за передмістя повинна бути метою тих, що працюють на національній ниві на терені міст.

Українське передмістя Голоско Велике, колись ціле українське, нині вже напів спольщене — це обект, яким варт зацікавитись найширшим кругам львівського громадянства. Тимбільше, що є там люди, які розуміють вагу ратування загрожених національно мешканців Голоска. Кріпавим потом, важкими трудами та жертвенністю тропили і праці збудували голощани свій Народній Дім.

Доцінюючи „Просвіту", як товариство, що веде працю від основ (а такої праці треба головно на Голоску!) основали голощани 25 літ тому читальню „Просвіти" а цього року викінчили свій „Просвітянський Дім". В неділю 9. ц. м. від будеться торжественне посвячення власного дому читальні „Просвіти" в Голоску Великім. Після посвячення буде святочна академія, на якій голощани докажуть громадянству, що вони щось роблять.

Виділ читальні в Голоску Вел. сподіється, що львівські українці оцінять як слід його зусилля і громадно являться на тім великім для українського Голоска святі. Бо це не звичайне посвячення дому! Це доказ, що живемо і працюємо для спільної мети навіть там, де ми вже думали, що наші позиції на завжди втрачені.

Нехай-же посвячення дому „Просвіти" в Голоску Великім буде національною маніфестацією львовян, обєднаних одною просвітянською ідеєю і обратаних спільними почуваннями з усіми ідейними громадянами того передмістя Львова!

В Америці створять нову „Найру".

ВАШИНҐТОН, 7. 6. ПАТ. Виконавча рада Федерації праці, розгалоблена рішенням Рузвельта, повідомляє, що від хвилини оголошення присуду найвищого трибуналу будай одному міліонові робітників зменшили заробки та збільшили час праці. Рада додає, що приложить зусиль до створення нової „Найри".

Сьогодні у Великім Театрі в год. 7·30
„СТУДЕНТКА"
на підставі повісти Віки Баум. Перерібка: Козловська і Моджевська. Гостинні виступи Ірини Айхлєрівної!

Сьогодні у Театрі Ріжнородностей в год. 7·30
„Шведський сірник"
забавна віденська комедія А. Гіршфельда
Концертова гра артистів. Безжурний гумор.

СУПРОМ
Вечір Нової Української Музики,
1691 субота, 8. ц. м. дня. новинку.

Господарські знаряди, збіжжа, паша і святочна одіж — це велике майно кожного господаря, тому обезпечуйте його від огню й від крадежі з вломом у
Товаристві взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР",
у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

Як працює Український Національний Музей.

Розмова з дир. Іл. Свенціцьким.

Тихо й непомітно, здалека від реклями й часописних статтей працює на культурному нашому фронті установа, про яку заговорили щойно з нагоди її ювилею — Національний Музей у Львові. В звязку з тим доручено мені поінформуватись про працю того Музею на місці — в заслуженого керманича тієї установи, дир. Іляріона Свенціцького.

Дир. Свенціцький працює у своїй канцелярії. Коли заявляю йому чого прийшов, бере мене до окремої кімнати і там — знаю, що забираю йому дорогий час — за папіроскою йде розмова. Не офіційне інтервю, бо дир. Свенціцький має усміхнене обличчя і своєю ввічливістю нагадує скоріше доброго друга, як людину, якій ювилят — Національний Музей — так багато завдячує та в якого я маю зробити інтервю.

— В цій будівлі, де сидимо, — каже дир. Свенціцький — під виставою є 3 кімнати. Крім цього 7 кімнат займає книгозбірня й архів (недоступні для публики) та 9 кімнат магазинів. Не такий то він малий музей, як вам здається. Є ще в ньому і два службові мешкання, а в новому крилі Музею є 7 саль під предметами, з чого 2 може вже відвідувати публика.

— Чи Музей має аж стільки експонатів, що постійно говориться про його тісноту?

— Тісно, бо тісно — сміється дир. Свенціцький. — Отут виставлених для оглядин є яких 2500 предметів, а знаєте, що більш як 50.000 їх стоїть здепонованих та зложених відповідно до родів, у магазинах. Крім цього в нас є й велитенська бібліотека й архів, з якої 25.000 чисел упорядкованих та скаталюгованих.

— Що це за бібліотека, пане директоре?

— Це ме ужитково бібліотека. Вона відноситься головно до книгомовства, отже до історії книги, історії мініятури та мистецького виконування книги. В ній найдете не тільки рукописи та стародруки, книжки до історії мистецтва та спеціяльних питань (нар. мистецтво), але й безліч гравюр, деревориту, графік і то українських і чужих, що звязані з нами. Є в ній рукописи від 12—15 віку, на папері від 15 в., кириличні стародруки від 1491 р. та архів історичних актів і грамот від кінця 15 в. Отже акти до історії церкви, багато до козаччини, історії господарства від 16 в., акти поодиноких місцевостей, економічні та судові акти, крім цього акти братських організацій від кінця 16 в. Якщо вам цікаво, то є ще й бібліотека до спеціяльних питань, головно до тих, з яких робимо виставки, отже франкіяна, мазепіяна, до світової війни і т. д.

— Ця бібліотека тільки відділ Музею — правда? А якийже головний відділ Музею?

— Наш Музей призначений головно під українське мистецтво; отже під твори мистецтва історичного, штялюгового від 14 в., мініятури й орнаментики в рукописах від 17 в. та металевого з княжої доби, а теж архітектурної різьби княжих часів Галича, побуту і нар. типів.

— Чи Нац. Музей, пане директоре, збираючи зразки нар мистецтва та іншого, не входить в дорогу іншим нашим музеям, чи може для цього є окремий поділ праці?

— Ні. Кожний наш музей працює для себе, хоч поділ праці між ними та взаїмне порозуміння повинно бути і я був завжди за тим. На жаль не вдалося такої співпраці зрештою звичайної за кордоном, наладнати. А чейже археольогічні і природничі збірки та збірки до матеріяльної культури українського народу ми могли б радо відступити в заміну за що інше. Щож, коли в нас музейництво розуміють так, що напр. такий спеціяльний музей як: „Покуття", збирає експонати навіть у Теребовельщині.

— Які були початки Національного Музею і як він розвивався в ході літ?

Дир. Свенціцький іде до своєї канцелярії і за хвилину вертає з кількома — пізнаю з вигляду — канцелярійними книжками.

— Зараз скажу вам це докладно. В лютім 1905 р. митрополит Шептицький рішив скласти зі своїх приватних збірок церковний музей і доручив це діло мені, може бути тому, що я мав уже під тим оглядом довшу практику. Цей завязок музею, що находився у 4 кімнатах теперішньої школи ім. Грінченка, мав не цілих 2 тисячі експонатів. Я почав ним завідувати, збирати нові експонати і ось, як виказує цей інвентар з 1907 р., було в ньому 2629 чисел. Очевидно, число нерівнозначне з кількістю предметів, бо це число впливу, а під нього приходять нераз цілі збірки, скажім грошей, писанок, книжок. В 1912 р. Музей перенесено до палати при вул. Мохнацького, а 13. грудня 1913 р. віддано його до загального вжитку. Тоді Музей мав уже, ось вам катальог, 15.003 чисел. У часі війни Музей не мав втрат і працював далі. Тепер, у ювилейному році, катальог Музею виказує, як оце бачите, 30.256 чисел.

— Як розбудовується Музей?

— Вже в 1918 р. задумано розбудову Музею, бо не ставало місця для збірок. Ця розбудова мала йти коштом залізного фонду Музею, який створив фундатор його, митрополит Шептицький, і який основувався на чиншових каменицях при вул. Міцкевича, Земялковського, та Петра Скарги — вартістю загалом 153.000 корон. В цей залізний фонд входить і цей будинок Музею при вул. Мохнацького, вартости 234.000 корон. Будову нового будинку почали під пров. інж. О. Пежанського, але нова будівля, що коштувала вже 159 тис. зол. і на викінчення якої треба ще яких 25 тис. зол. — це тільки частина пляну розбудови: Потрібне ще і друге крило, якого будова коштуватиме около 100 тис. зол. та надбудова цього центрального будинку. Щойно тоді міг би наш Музей сяк-так відповідати своєму завданню.

— Як відсвяткує Музей своє 30-ліття?

— Щож? Відсвяткуємо в межах можливости. Влаштуємо ретроспективну виставку, більшу, як звичайно досі. Віддамо теж до загального вжитку новий будинок зі збірками історичного та народнього мистецтва, а якщо стане нам грошей — видамо якусь публікацію Музею, ювилейну.

— Отже Музей видає ще й свої публікації?

— Так. Ми видали досі 22 такі публікації. Оце вам покажу.

Дир. Свенціцький зникає знову на хвилину і приносить стирту важких та грубих книг. Це не звичайні книжки: ось така „Книгопечатання на землях України" — це книга з безлічю ілюстрацій, зразків письма та рисунків зі старих книг — европейська книга. Інші такі самі, а більшість з них має автором дир. Свенціцького.

— Які є взаємини Музею з громадянством і чужинцями?

— Взаємини? Річно відвідує Музей яких 2.000 осіб, у тому 10 проц. чужинців. Звязки маємо не тільчи з музеями Польщі, музеями славянських народів, музеями мистецтва та беремо участь у міжнародніх конгресах мистецтва і книгознавства.

— А теперішня Гоголівська вистава?

— Відвідують потрохи. Це вже 54 наша вистава спеціяльна. Першу, Шевченківську, влаштували ми у 1914 р. Від того часу щороку є 1—2, але назагал наш громадянин такими виставами мало цікавиться.

— Скільки персоналу працює в Музею?

— Всіх 8.

Тема рветься. Менш-більш знаю усе. Прошу ще дир. Свенціцького, щоб показав мені бібліотеку. Йдемо. Входимо в низку кімнат, заставлених знизу до гори грубими книжками. Це все книжки до історії мистецтва, книгознавства й передруки стародруків. В одній кімнаті самі білі кruки: евангелія й інші церковні книги, писані рукою, перший Апостол, видрукований у Львові, біблія Острозька. І е тих книжок. А оце в панцирній касі, яку відчиняє дир. Свенціцький — справжні скарби: княжі грамоти на пергаміні з грубезними печатками, козацькі письма та книжки-стародруки, що мають неоцінену вартість. Від них б'є полиском старовини, дорогої й безсмертної.

Всюди чисто, лад і порядок. Коли довідуюся з розмови, що 30-ліття Музею є водночас 30-літтям праці дир. Свенціцького в ньому і що рівно половина його життя минула в ньому — розумію, чому Музей звязують часто з іменем дир. Свенціцького.

На всьому тут пізнати руку його, руку батька, що цю установу любить, як своє життя...

Анатоль Курдидик.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26,
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

Що думати про коедукацію в гімназії?

Дискусійна стаття з фахових ко

II.

А тепер приглянемося доказам „проти" коедукації.

Наперед пригадаймо собі загально знаний і такий важний у вихованні факт, яким є **процес фізіольогічного дозрівання**, що в інших літах переходить у хлопців, а в інших (вчасніших) у дівчат і який має ріжний в обох полів ритм і інше темпо.

Тому: чи є сьогодні розумний педагог, який би не домагався брати основно під увагу ту ділянку при вихованні і навчанні?

І чи в тім часі є вказана і можлива коедукація, себто спільне виховання хлопців і дівчат? Не забуваймо також, що в тім часі хлопці і дівчатка інстинктовно від себе відсуваються, ставляться взаємно до себе недовірливо, а навіть вороже, — отже чи не зважаючи на це лицює легковажити голос природи й інстинкту та конче змушувати їх до спільного перебування?

Дальше — наука стверджує **іншу психіку** у хлопців і дівчат, особливо в часі дозрівання. Ельза Кронер, доц. берлінського універс., у своїй студії „Психіка жіночої молоді" стверджує, що психічний розвиток дівчат між 12—18 роком життя виглядає зовсім інакше ніж у хлопців, бо між одними й другими є відмінні сфери заінтересувань.

Як це погодити при коедукації?

Та вкінці памятаймо, що **етика** перестерігає перед дуже поважними небезпеками такої виховної системи.

У нас до швайцарських і голяндських відносин ще дуже далеко, а численні випадки в деяких місцевостях і школах, в яких аж влада мусіла інтервенювати, повинні отворити нам очі на небезпеку коедукації.

Не зашкодить також почути погляди інших вчених на ту справу:

Німець Г. Генінг кинув свого часу своїй суспільності таку перестерогу: **„Якщо хочете довести до дегенерації молоді, то дайте їй коедукацію!"**

В Ліверпулі в Англії по 20-літній практиці на домагання заслуженого директора й учительського збору розділили одну з найбільших тамошніх коедукаційних шкіл: **„Holt secondary School".**

На конгресі батьків і педагогів у Парижі 1933 р. славний америк. педагог, проф. Геннін ствердив, що **„коедукація впровадила мораль молоді в оплаканий стан".**

Тої самої гадки було багато інших вчених світової слави. Надзвичайно цікаво читати опінію самої молоді про коедукацію; обширний матеріял зібрав А. Дрийскі в книжці п. з. „Загадненя сексуалізму дзецка і млодзежи школьней". Годі наводити тут всі голоси, але подам бодай два: учень VIII. кл. так пише: „Приязнь з часу перед дозріванням переходить в чисто змислову, яка веде молодь до гріху і проступків". А ученица VIII. кляси так висловлюється: „Доки дівчина є мала, так між 11—15 роком, коедукація впливає на неї відємно; вироблюється в ній претенсіональність, яка ціхує її потім ціле життя. **Дівчата, якщо винесли з дому сяке-таке виховання, то серед хлопців остаточно його тратять".**

Отже житева практика й наука кажуть нам, що вплив коедукації на молодь, особливо в часі дозрівання, є погубний, бо у хлопців приспішує й загострює полову побудливість, а у дівчат нахил до еротичних диспозицій і до затрачення цінних прикмет правдивої жіночости. Це є під оглядом суспільним і культурним великою шкодою; не вільно жінці затрачувати своїх відрубних прикмет чи провадити їх до знівелювання; навпаки, треба їх розвивати і удосконалювати, бо тільки тоді жінка внесе нові свої вартости в культуру, яка досі була занадто мужеською, отже однобічною.

Тому нове, правдиво поступове виховання домагається всестороннього виховання хлопців і дівчат, але не ідентичного, окремого а не спільного, бо не в тому річ, чи кожний пол зуміє ту саму річ робити однаково добре, але в тому, щоб кожний з них зуміє творити згідно зі своєю психічною організацією і своїми питомими цілями.

Впадає також в око, що у Львові є так багато польських державних і приватних середніх шкіл, а ні одна не ввела у себе коедукації. Ще цікавіше, що польське громадянство у Кракові запротестувало проти спроб вводити коедукацію в середніх школах, так, що цей експеримент переводиться покищо тільки на українських дітях у головній мужеській гімназії у Львові і в українській гімназії у Перемишлі. (У Львові є дві жіночі гімназії СС. Василіянок і одна „Рідної Школи").

По першім році тієї нової практики я спитав був покійного дир. Бабія, що він думає про коедукацію; небіщик відповів мені такими словами: **„Якщо б воно від мене залежало, то я до 24 годин все розігнав би! Коедукація рішуче шкодить і дівчатам і хлопцям!".**

Тому можна не дивуватися н. пр. перекупці з Ринку, чи з Замарстинова, що вона посилає свою доньку між хлопців на виховання (вона думає, що донька цим способом скорше заміж вийде), але мені страшенно дивно, що навіть деякі інтелігентні мами виявляють яскраву неграмотність у справах виховання своїх доньок, посилаючи їх до коедукаційної гімназії! Видко, що на цю тему ніколи нічого не читали, ані не чули і не здають собі справу, яку погану прислугу роблять вони своїй власній дитині!

Справа заповажна, щоби її легковажити і відкладати, вже тепер мусимо піднести клич: **геть з коедукацією в середніх школах!**

Педагог.

Ляваль створив уряд.

ПАРИЖ, 7. 6. ПАТ. Ляваль предложив президентові Лебрен таку листу кабінету: президія ради міністрів і міністер закорд справ Ляваль; міністри без теки: Ерio, Марен, Фляндeн; справедливість: Берар; внутрішні справи: Паганон; м-ство війни: Фабрі; маринарка: Піетрі; летунство: Денен; торговля і промисл: Бонне; фінанси: Реніе; освіта: Маркомб; публичні роботи: Льорен Ейнак; кольонії: Ролен; торг. маринарка: Рустан; праця: Фросар; ренти: Моповаль; хліборобство: Катала; публичне здоровля: Ляфон; почта і телеграф: Мандель; держ. підсекретар у президії ради міністрів і міністер до справ Ельзасу й Льотерингії: Блєсо.

До нового кабінету входять 4 сенатори: Ляваль, Берар, Реніе і Рустан. Один міністер ген. Денен є членом палати депутованих. 13 міністрів було вже в кабінеті Буісона. Новими членами є Фляндeн і Фабрі з групи лівих республиканів.

Міністри зберуться нині в год. 17 в Елізейській палаті, щоб устійнити текст урядової деклярації, яку відчитають у палаті в год. 18.

ФРАНЦ. ПРЕСА ПРО УРЯД ЛЯВАЛЯ.

ПАРИЖ. 7. 6. ПАТ. Нинішня преса з глибокою полекшою пише про успіх місії Лявая. Сама особа нового уряду спричинює спеціяльне задоволення щоденників, які висловлюють переконання, що відтепер для Франції стелиться певніша дорога.

Ляваль є без сумніву великий дипльомат, пише „Матен", і вміє вести внутрішні перегвори так само витревало і зручно, як їх веде на зовнішнім терені. Треба сподіватися, що вся палата зуміє відповісти на його заклик.

„Ле Пті Парізієн" пише: Край відітхне спокійніше нині рано. Здається, що всяка небезпека віддалена, бо Ляваль є тепер певний, що скоріше добється до мети, як його попередники. „Ле Попюлер" і „Л'Юманіте" домагаються, щоб розвязати палату.

З нашої кооперації.

ЗІЗД ОКРУЖНИХ СОЮЗІВ І ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ЦЕНТРОСОЮЗУ У ЛЬВОВІ.

Дня 9. червня ц. р. відбудеться в год. 11.30 в салі „Української Бесіди" у Львові зїзд Окружних Союзів, скликаний Центросоюзом. На порядку нарад стоять такі справи: 1) Відкриття зїзду (голова НР. ЦК. пос. О. Луцький). 2) Загальний огляд організ. та матеріяльного стану підбудови Центросоюзу, плян праці та відношення до інших видїлів кооперації і до приватного світу (дир. Ю. Шепарович). 3) Ситуація і політика цін на ринку: а) спож. товарів, б) артикулїв домашнього господарства (референтами провідники відділів). 4) а) Експорт і б) Збут на внутрішнім ринку: а) яець (дир. Мартюк), б) живин (дир. Радловський), в) збіжа, стручкових ростин, насіння (дир. Творидло). По закінченні зїзду відбудеться в салях „Бесіди" спільна вечера всіх учасників зїзду. Дня 10. червня відбудуться Загальні Збори Центросоюзу.

ПЕРШИЙ ВАКАЦІЙНИЙ КООПЕРАТИВНИЙ КУРС.

Рев. Союз Українських Кооператив проголосив записи на перший вакаційний кооперативний курс, який відбудеться в одній з наших гірських літниськових місцевостей у першій половині серпня ц. р. В програму курсу увійдуть: а) щоденні дообідні товариські сходини з дискусіями на заініціовану коротким рефератом, активну тему (передовсім з ділянки загальної кооперативної ідеольогії, як також на важні організаційні теми); б) щоденні товариські прогульки і розваги; в) відвідини кооператив в околиці. Як референти виступлять чільні діячі нашого коопер. руху з центру і з місць. Курс треватиме 10—14 днів. РСУК подбає про замовлення домівки й сезонт. прохарчування для бажаючих. Кошти проїзду і харчу покриває сам учасник курсу, інші видатки покриває РСУК. Зголошення учасників приймає РСУК до 15. червня.

РІЛЬНИЧО-КООПЕРАТИВНА ПРОГУЛЬКА ДО ШВЕЦІЇ.

Ревіз. Союз Українських Кооператив і Т-во „Сільський Господар" дістали на днях запрошення від „Центрального Т-ва Кулек Рольничих" у Варшаві взяти участь у прогульці до Швеції, яка відбудеться в днях 27—31. серпня ц. р. з Гдині. У попередній прогульці цього Т-ва до Данії в травні п. р. взяло участь 8 наших кооператорів. Зголошуватися до РСУК можуть усі ті, що цікавляться рільництвом і кооперацією та хотять притім переїхатися морем і побачити Стокгольм. Прогульковці оглянуть поза Стокгольмом взірцеві рільні господарства, кооперацію та рільничі школи. Кошти прогульки від особи 140 зол. і 3 зол. вписового, числячи від Гдині.

РСУК СУПРОТИ ЗРОСТУ БОРГІВ ПО КООПЕРАТИВАХ.

Дирекція РСУК загрозила на днях 12 кооперативам равського району виключенням з членів РСУК за те, що ті кооперативи не тільки не здержали боргування, а ще й в останнім часі борги побільшили.

КРАВЕЦЬКА КООПЕРАТИВА В МОСТАХ ВЕЛИКИХ.

У Мостах Вел. заснували місцеві кравці в жовтні 1933 р. свою ремісничу кооперативу „Стрій". Кооператива має 28 членів, з того 16 кравців. Кооператива має свій льокаль, де кравці працюють на своїх машинах. Тому, що в кооперативі згуртувалися найліпші фахівці того містечка, кооператива дістає багато замовлень і розвивається гарно. Крім шиття одягів кооператива веде продажу текстильних товарів і регулює на них ціни в містечку. **В. Л.**

Приємна та цікава лєктура

це збірка оповідань

ВАСИЛЯ СОФРОНОВА

ЛИПНЕВА ОТРУТА

Ціна: 1·40 зол., з пересилкою 1·70 зол.

Замовляти в Адміністрації „Діла" Ринок 10.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Міністер Бенеш виїхав до Москви.

— Совітський уряд переслав генеральному секретареві Ліги Націй суму 400 тис. рублів, на першу членську вкладку.

— 5. червня в ночі над Кореєю лютувала жахлива буря. Згідно з дотеперішніми вістками у порт Генеан хуртовина знищила 500 домів. Рибацька фльотиля з 80 суден, що була на морі, не повернула до пристані. Корабель „Кашо-мару" разом з 25 членами залоги затонув.

— Палата лєрдів прийняла проект закону про реформу конституційного устрою Індії та відложила засідання до 17. ц. м.

З української преси.

Москвофільський провід і релігія.

Найновіше число „Гром. Голосу" (ч. 21. з 8. червня) приносить цікаву статейку під поданим вгорі наголовком. У тій статтейці читаємо:

На зболілім тілі українського народу є багато болячок. Одна з таких ран — це останки москвофільського руху, котрий основується виключно на національній несвідомості частини нашого народу.

Інше діло з так званим політичним проводом москвофільського руху. Провідники — це вчені люди і дуже добре знають, що їх ціла робота йде на шкоду свого рідного народу. Про причини їх поведінки нема що говорити, бо ці причини відомі.

Що з себе уявляє цей москвофільський провід, може показати такий приклад: Москвофільський провід навонні формально належить до уніятської католицької церкви, але рівночасно робить „око" до православної церкви. Але це ще не кінець дволичности, котра дозволяє москвофільським редакторам належати до католицької церкви, а дописувати до православних газет і вести пропаганду за православєм. Ці провідники, як показується, є трьохличні. Як довідуємося приватно від учасників *конгресу методистів*, що відбувся у 1930. р. в Кляжеві б. Варшави, москвофільська делегація явилася на конгрес методистів і там заявила, що цілий москвофільський („русский") рух переходить до секти методистів. У делегації були два чолові редактори „русских" газет зі Львова (під проводом ред. С. Б.). Вони між іншим говорили також імєнем „общества Качковского" та запропонували імєнем його членів перехід 350.000 осіб (?) до методистів разом з домівками читалень, котрі можна перемінити на церковні святині методистів і т. д. Від себе москвофільський провід просив тільки відповідних фондів на дальший розвиток та удержання „движения".

Методисти показалися все таки тактовними людьми. Вони не захотіли мішатися в сїдкопну „працю" москвофільського проводу і пропозицій відкинули.

З цієї причини цей провід лишився далі формально греко-католицьким, а фактичним пропагатором православія.

Так розуміють ці пани своє відношення до релігійних справ.

Національну свідомість ширять українська книжка і преса, тому жертвуйте датки на купно книжок для наших братів на заході.

Д-Р ІВАН КОПАЧ.

Про людський світогляд.

14. квітня п. р. відбулася в „Товаристві українських письменників і журналістів" у Львові прилюдна дискусія на тему: „Чи письменник мусить мати світогляд?" Д-р М. Гнатишак заступав становище „так", д-р М. Рудницький становище „ні". Про виспід дискусії пише сам п. Рудницький у фейлетоні „Діла" ч. 115. так: „Спроба дискусії скінчилась повною невдачею". Я був на тій дискусії скінчилась повною побідою позитивного становища. Бо всі промовці заявились ва п. Гнатишаком, а навіть сам п. Рудницький, як то можна було запримітити, став почувати себе дуже ніяково, коли деякі бесідники почали себе дуже ніяково, коли деякі бесідники почали звертатися до нього, як до „типа без світогляду", очевидно, у тім переєвідченню, що він чейже не заступає тези „ні" проти свого власного ліпшого „я". Отже „невдача" справді була „повна", але тільки для негативного становища п. Рудницького. В тім факті нема, очевидно, нічого дивного. В тім факті нема, очевидно, нічого дивного. То був тільки простий висновок вже докірливого. То був тільки простий висновок вже докірливого. Із даної ситуації. Бо хто ставить питання: „Чи Із даної ситуації. Бо хто ставить питання: „Чи письменник мусить мати світогляд?", той тим письменник мусить мати світогляд?", той тим самим допускає логічно собі відповіді „так" самим допускає логічно собі відповіді „так" також відповідь „ні". Інша річ, чи ту негативну відповідь можна оперти на даних із дійсного людського життя.

Д-р М. Рудницький старається ратувати те своє негативне становище ще й по світі публічною дискусії у фейлетонах „Діла" чч. 115. і 117. В тій дискусії він різко відділює від себе: 1) „письменників" від інших людей, ба навіть від „публіцистів" і „критиків літератури"; 2) „думки та ідеї" чоловіка від його „уяви"; 3) „ясний, твердий, непохитний світогляд", мовляв, „фільосо фічний", від звичайного людського „світогляд-ка, склеєного по домашньому". Приймаючи, що „думки та ідеї" можуть повстати і держатися у чоловіка й без його „уяви" як його світогляд, а „письменник орудує образами, не поняттями", він твердить дальше, що „сотні великих письменників і творів не дають нам ніякого світогляду тому, що самі його в собі не мають". Але — дивним-дивом він рівночасно виключує від тих своїх сотень великих письменників без світогляду Канта, Гетого і Шекспіра, а назагал стверджує: „Нам усім ніяково признатись, що ми не маємо світогляду, тимто світоглядом радо називаємо свої погляди на всі життєві справи..." Ба, він вкінці й самих письменників не хоче звільняти від обовязку „боротись за світогляд, старатись його мати". „Але" — додає — „мати світогляд і шукати його не два ріжні психольогічні стани".

Так виглядає в коротких словах відповідь п. Рудницького на питання: „Чи письменник мусить мати світогляд?" Очевидно, він списав її і видрукував у „Ділі" не для себе, а для нас грішних, читачів „Діла", щоби нас поучити й освітити щодо тої так дуже важної соціольогічної проблеми. Що ж думати нам про неї? Чи можна нам нею вдовольнитися? На мій погляд: ні! Чому? Бо вона: 1) ігнорує факти з дійсного людського життя; 2) навіть як чиста теорія має в собі багато суперечностей. Таж таких розрізів і комірок, як їх собі тут своєрідно й самопевно установляє п. Рудницький, у дійсним людським житті взагалі нема. Людський письменник не перестає бути чоловіком. А хоч психольоги з методичних оглядів і говорять окремо про враження і почування та емоції чоловіка, то всяк памятають добре про те, а часто навіть і читачам те виразно пригадують, що ті, т. зв. психічні елементи, то тільки теоретичні абстракції, які не мають у дійсности жадного свого окремішного буття, лише належать взаємно до себе як неодмінні сторінки чи атрибути одиноко дійсних у житті цілостних проявів душі, тобто проявів душі як цілости. Немає прецінь у дійсності вражінь без почувань, а почувань без емоцій і навпаки. І коли п. Рудницький пише: „суцільний погляд на світ протиставляємо враженням, настроям, навіть цілій уяві", то треба якнайрішучіше стверднти, що таке „протиставлення" є в дійсності взагалі неможливе. Бо люди із світогляду вилучити вражіння, настрої та уяву, то не було би вже й світогляду тому, що він-же із тих саме елементів і складається. І так само без жадної реальної вартости є й твердження п. Рудницького, що „мати світогляд і шукати його не два ріжні психольогічні стани". Бо дійсне людське життя не знає жадного психічного стану без якогось, хочби найменшого, світогляду, а стан шукання за світоглядом є вже тимсамим і сам світоглядом, і то власне нормальним людським світоглядом. Таж світогляд не є якимсь мов би мячиком поза чоловіком, що можна його взяти до рук або й ні, тільки він є саме інтегральним, і то конечно присущим, змістом всякого нашого психічного стану. І тим власне й пояснюється той факт, що, коли я на дискусії звертався до присутних із запитом, чи є хто між ними без світогляду — а було їх там бодай двісті люда обох полів, а між ними, як посвідчає п. Рудницький, „теж письменники" та одиниці, які розуміли вибрану тему" — ніхто не зголосився, навіть і п. Р. ні, хоч і заповів на початку дискусії дуже рішучо, що буде заступати тезу „ні".

Отже я думав і думаю дальше, що письменник мусить мати світогляд, бо кожний живий чоловік мусить мати — все одно: ширший чи вужчий, вищий чи нижчий, ясніший чи темніший і т. д. Світогляд, тобто „погляд на світ" є для чоловіка немовби дороговказом чи там компасом у його зносинах з окружаючим його світом. А будучи він його собі від приходу на світ аж

Процес 24 українців у Тернополі за приналежність до ОУН

НЕМА НІМИХ АДВОКАТІВ.

У середу 5. ц. м. розпочався в Тернополі перед лавою присяжних процес 24 молодих українців, обвинуваченних у приналежності до Організації Українських Націоналістів (ст. 97 § 1 кк.), що має покінчитися щойно 15. ц. м. Обвинуваченими є: 1) **Олександер Стешин,** син Івана й Евдокії, літ 22, греко-кат., нежонатий, столяр; 2) **Василь Тимків,** син Івана й Анни, літ 23, греко-кат., нежонатий, рільник; 3) **Василь Волинець,** син Михайла і Магди, літ 22, греко-кат., нежонатий, рільник; 4) **Дмитро Умриш,** син Михайла й Анастазії, літ 33, греко-кат., жонатий, рільник; 5) **Евген Круговий,** син Дмитра й Евдокії, літ 21, греко-кат., нежонатий, рільник; 6) **Ілько Фридрих,** син Михайла і Керинії, нежонатий, рільник; 7) **Дмитро Гавриш,** син Ілька і Юлії, літ 24, греко-кат., нежонатий, рільник, у хвилині арештування канонір при полку легкої артилерії в Золочеві; 8) **Михайло Гавриш,** син Ілька й Юлії, літ 23, греко-кат., нежонатий, рільник, у хвилині арештування стрілець при 28. полку піхоти в Лодзі; 9) **Юліян Круговий,** син Петра і Ксені, літ 25, греко-кат., нежонатий, рільник — всі обвинувачені від 1) до 9) уродилися і замешкалі в Березовиці Великій, повіт Тернопіль; 10) **Антін Констанкевич,** син Миколи й Анни, літ 20, греко-кат., нежонатий, кімнатний маляр, уроджений і замешкалий у Теребовлі; 11) **Володимир Гринів,** син Івана і Марії, літ 24, греко-кат., нежонатий, студент І. року прав, уроджений в Куликові, повіт Жовква, зам. у Теребовлі; 12) **Фелікс Кордуба,** син Петра і Юлії, літ 27, греко-кат., нежонатий, студент економії, уродж. і зам. в Тернополі; 13) **Петро Джус,** син Петра і Параскевії, літ 23, греко-кат., нежонатий, уродж. і зам. в Тернополі, у хвилині арештування стрілець при 28. полку піх. в Лодзі; 14) **Василь Пастушенко,** син Романа й Анни, літ 25, греко-кат., нежонатий, торговельний поміч ник, уродж. і зам. в Шилах, пов. Збараж; 15) **Теодозій Сірант,** літ 22, син Івана і Марії, греко-кат., нежонатий, абсольвент торговельної школи, уродж. і зам. в Березовиці Великій, пов. Тернопіль; 16) **Степан Ярослав Крукіївський,** син Івана і Юлії, літ 22, греко-кат., нежонатий, бувший студент прав, тепер без заняття, уродж. і зам. в Теребовлі; 17) **Орест Гринів,** син Івана і Марії, літ 22, греко-кат., нежонатий, без заняття, уродж. в Куликові пов. Жовква, зам. в Теребовлі; 18) **Павло Штик,** син Василя і Магди, літ 22, греко-кат., нежонатий, кравецький челядник, уродж. і зам. в Теребовлі; 19) **Осип Гончар,** син Івана і Тереси, літ 25, греко-кат., нежонатий, рільник, уродж. і зам. в Лошневі, пов. Теребовля; 20) **Осип Пасіка,** син Андрія і Тереси, літ 23, греко-кат., нежонатий, зарібник, уродж. і зам. в Лошневі; 21) **Павло Федчишин,** син Сотера і Катерини, літ 23, греко-кат., нежонатий, столярський термінатор, уродж. і зам. в Лошневі; 22) **Михайло Фриз,** син Данила й Оксани, літ 23, греко-кат., нежонатий, торговельний поміч ник, ур. і зам. в Теребовлі; 23) **Степан Пророк,** син Михайла і Юлії, літ 25, греко-кат., жонатий, рільник у Підгірянах, уродж. і зам. в Теребовлі і 24) **Семен Гончар,** син Івана і Катерини, літ 30, греко-кат., жонатий, зарібник, уродж. і зам. в Лошневі.

Всі обвинувачені за те, що в 1934 р. на території полудньово-східних воєвідств, зокрема у тернопільському воєвідстві, беручи участь в організації під назвою „Організація Українських Націоналістів", допустилися цим злочину державної зради зі ст. 97 § 1 кк. Обвинувачених арештували ще в жовтні м. р. і від цього часу сидять вони всі досі у слідчій вязниці тернопільського окружного суду. Деякі арештовані у хвилині арештування відбували чинну військову службу, а обвинувачені **Юліян Круговий, Володимир Гринів, Фелікс Кордуба й Василь Пастушенко були в ізоляційному таборі в Березі Картузькій,** звідки після виявлення конспірації перевезли їх до тернопільських арештів.

Розправу веде віцепрез. окружного суду **д-р Вендриховський;** вотують окр. суддя **Герман** і начальник городського суду **Карчевський;** обвинувачує віцепрокуратор **Венцковський;** боронять адвокати зі Львова: проф. **д-р Волод. Старосольський** (6 обвинуваченних), **д-р Ст. Шухевич** (9 обвинуваченних) і **д-р Лев Ганкевич** (7 обвинуваченних) та місцеві адвокати: **д-р Погорілес** (обв. Стешина) і **м-р Гринкевич** (обв. Сіранта). Лава присяглих складається у величезній більшости з польських селян; з українців у лаві присяглих нема нікого. Німа оборона, яку предсідник д-р Вендриховський визначив з уряду і яка після уведеної ним практики мала сидіти безперервно до кінця розправи, всупереч виразній постанові ст. 89. уступ а) кодексу карної процедури, звільнена цілковито (24 тернопільських адвокатів, між ними і пос. д-р Степан Баран) і, здається, на будуче вже більше в Тернополі її не буде.

На нинішній розправі відчитано обширний акт обвинувачення. Зачинається він довгою історією про повстання і формування Організації Українських Націоналістів, якої початок виводить від групи старшин УГА і Корпусу Січових Стрільців, що у липні 1920 р. утворила Колегію Український Військових Організацій, поставивши собі за мету — як каже її приказ з 2. вересня 1920 р. — викликати у відповідному часі збройний виступ в цілі освобождення українського народу. Це були перші початки Української Військової Організації (УВО). Конгрес Українських Націоналістів, що відбувся у Відні в днях від 29. січня 1929 до 3. лютого 1929, покликав до життя як одиноку Організацію Українських Націоналістів (ОУН), що творила зпочатку політичну прибудівку до УВО і приняла на себе працю з обсягу рефератів: організаційного, політичного і розвідчого. УВО задержала тільки боевий реферат, але з ходом часу, а саме в 1930 р., ОУН приняла і цей реферат, так, що відтоді УВО залишилась тільки організаційною одиницею ОУН, задержуючи лиш свою давню назву з огляду на деякі свої транції.

Виконавчим органом ОУН є т. зв. Провід Українських Націоналістів з осідком за кордоном, що має за завдання кермувати цілою діяльністю організації. Цей орган складається з голови і референтів, що стоять на чолі окремих референтур, а саме: організаційної, політичної, військової, ідеольогічної, пропаганди, звязку і фінансової.

Адміністраційно ділиться ОУН на краї, округи, повіти і райони, а кожна з тих одиниць підлягає т. зв. екзекутиві краєвій, окружній, повітовій чи районовій під проводом коменданта даної екзекутиви. Найнижчою одиницею є т. зв. пятки, зложені з пятьох членів ОУН під проводом коменданта. Якщо йде про вступ до ОУН, то не вимагають ніяких формальностей, тим більше, що навіть не заприсягають членів нижчих організаційних ступнів.

Дальше акт обвинувачення обговорює докладно діяльність ОУН, що веде і терористичну акцію, а головно ідеольогічно-пропагандову своїми видавництвами „Розбудова Нації", що виходить у Празі та іншими публікаціями, які контрабандою пересилаються до краю в цілі кольпортажі. Краєва екзекутива ОУН видає „Бюлетин", „Юнака", „Наше Становище" „Сурму", різні комунікати, приказ й інструкції для своїх членів та летючки для поширювання серед українського громадянства. Краєвий провід ОУН звертає теж велику увагу і на пресу і під його впливом були зліквідовані державною політичною адміністрацією часописи „Наш Клич" і „Наш Фронт".

По цьому великому вступі, з якого подано тут тільки найважніші уступи, переходить акт обвинувачення до характеристики діяльности поодиноких обвинувачених, серед яких виріжняє три головні місцеві групи: березовицьку (10 членів), теребовельську (7 членів) і лошнівську (4 члени). Крім цього є двох обвинувачених з Тернополя (Фелікс Кордуба, що мав бути окружним комендантом ОУН і Петро Джус) та Василь Пастушенко з Шилів, що по словам акту обвинувачення займався організацією ОУН у збаражському повіті, а літературу ОУН діставав від обв. Евгена Кругового, котрого акт обвинувачення вважає за коменданта ОУН у Березовиці Великій. Діяльність обвинувачених на думку прокуратора сягає ще кілька літ назад, коли то дехто з них, головнож обв. Фелікс Кордуба, стояв у звязках з Василем Турківським з Вікна біля Грималова в Скалатщині, засудженим вже у Львові за приналежність до ОУН. Літературу ОУН доставлювано теж до Теребовлі, а у проводі теребовельської організації стояли обв. Гринів та обв. Констанкевич, що передавали її дальше до Лошнева та постаралися про організацію там відділу ОУН.

Цілу організацію розконспіровано по словам акту обвинувачення зовсім припадково після арештування обв. Олександра Стешина.

У звязку з убийством мін. Перацького у Варшаві і директора гімн. Івана Бабія у Львові літом м. р. влада розвела дуже сильну обсервацію над всіма особами про котрих знала

З найліпших найдешевші і свої рідні це ПАПЕРЦІ і ТУТКИ

150 шт. за 30 гр. „КАЛИНА"

Фабрика в Тернополі. Фабричний склад і Львів, ул. Бляхарська 11.

Можна дістати в кожній крамниці!

до гробової дошки. До тої будови він бере передовсім свій власний досвід, але ніяк не може обійтися й без досвіду інших людей, який приймає на віру або перевіряє. Деякі елементи того світогляду (особливо т. зв. математичні та фізикальні) є розмірно прості й легкопонятні (напр., що два і два є чотири; що восонь пече, а вода тече; що цукор солодкий, а полин гіркий і т. д.); інші ж (особливо т. зв. соціольогічні) є складніші і більше непевні (напр., що добре, а що зле; що корисне, а що шкідливе і т. д.) Для устійнення правди і вартости перших вистарчить часто навіть одиничний досвід чоловіка; для перевірки других треба іноді досвіду навіть цілого ряду людських поколінь і то впродовж довгих віків, а то й тисячоліть історії людства. Тому то Ґете й каже:

> Wer nicht von dreitausend Jahren
> sich weiss Rechenschaft zu geben,
> bleibt im Dunkeln unerfahren,
> mag von Tag zu Tage leben.
> (West-Östlicher Divan)

т. зн. „Хто не вміє здати собі справи із 3000 літ (Ґете має тут на думці історію людства від Гомера почавши), той може собі в день за день жити, але залишиться без ширшого досвіду в темряві".

Що і як бере собі чоловік із свого і чужого досвіду до свого світогляду та як ним орудує відтак у світі, то залежить уже від вродженого йому характеру і таланту, а заразом становить про силу і вартість його особи між людьми. І різниця тут не скільки матеріялу, тільки ступінь панування чоловіка над матеріялом. Чим вищий той ступінь, тим вища особовість чоловіка*) А пізнаємо її не тільки з того, що чоловік говорить, але — і то є річ головна! — з цілої його поведінки у світі; у письменників, очевидно, також з того, що і як вони пишуть. Найвижніший момент тої особовости Ґете засвоює раз так: „Жаден чоловік не дивиться на світ зовсім так само як другий; а різні характери будуть часто різно прикладати у житю одну і ту саму засаду, яку згідно разом признають. Ба навіть і той сам чоловік не все в згідний у своїх поглядах і судах: давніші пересвідчення мусять відступати місце пізнішим. Та нехай собі поодинокі думки і погляди навіть і не видержують усіх проб, коби тільки чоловік на своїй дорозі був вірний собі самому й іншим". (Вступ до Пропилеїв). І той момент вірности (т. зн. правдивости, щирости, ретельности) супроти себе самого й інших є власне й головним критерієм вартости всякого людського світогляду. Його вимагав від людей також Ісус Христос, коли каже: „Ваше слово нехай буде: так, так! ні, ні! (Євангеліє Матея 5, 37). І тому саме найслабшою сторінкою становища п. Рутницького до питання про письменницький світогляд я уважаю саме оте його безпастанне хитання між „так" і „ні", яке вражає ще тим більше, що виступає під гомінним гаслом і прапором рішучої самопевности. Не можнаж прецінь тому самому чоловікови до тої самої справи під тим самим оглядом займати рівночасно становище „так" і „ні", бо такі два становища взаїмно себе виключають. А як не вирішив ще чоловік якоїсь справи для себе самого, то очевидно не може, а тим самим і не повинен вирішувати її й для інших.

(Докінчення буде.)

*) Ґете пише: „Die neuere Zeit schätzt sich selbst zu hoch wegen der grossen Masse Stoffes, den sie umfasst. Der Hauptvorzug des Menschen beruht aber nur darauf, in wiefern er den Stoff zu behandeln und beherrschen weiss". (Zur Farbenlehre).

УКРАЇНЦІ!

КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

Всі навчаймося своєї літературної мови!

Хто хоче навчитись доброї української літературної мови,

ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ НА 1935 РІК

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА"

присвячений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — Головний Редактор і Видавець проф. др IVAN OГІЄНКО. — ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річно, 3 зл. піврічно, 1.60 квартьрічно. За границею: в Европі 9 зл., поза Европою 2 амер. доляри. Зразкове число 50 сот. Конто чекове П. К. О. число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації: **Warszawa IV., ul. Stalowa 25 m. 10.**

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУРНА МОВА!

конфіденціонально, що є членами ОУН. Ця обсервація довела до арештування у Львові 20. серпня м. р. обв. Стешина на організаційному контакті з членом ОУН Дмитром Сусиком, арештованим тоді під замітом співучасти в убивстві дир. Івана Бабія. Стешина вислав до Львова по літературу ОУН обв. Евген Кругович і дав йому „грипс" до передачі. Стешин зійшовся у Львові зі Сусиком, від якого на стрийському цвинтарі дістав літературу. Дмитра Сусика — він тепер у львівській слідчій вязниці — слідила ввесь час тайна поліція і приарештувала його безпосередньо по контакті зі Стешином, якого теж тоді арештувала та забрала при особ. ревізії у Сусика „грипс" Е. Кругового з домаганням достави літератури ОУН, а у Стешина відобрала доставлену йому у Львові Сусиком згадану літературу. Арештований Стешин при поліційному переслуханні видав обвинувачених Кругових, Гавришів, Умриша, Тимкова, Волинця, Пастушенка й інших, котрих арештовано, а вони знову видавали дальших. Так дійшла поліція до Константкевича в Теребовлі і нитка по нитці виарештувала всіх, що нині засіли на лаві обвинуваченых, бо один засипував другого. Вправді більшість з обвинуваченых відкликала свої перші зізнання, при чому дехто з обвинуваченых подав, що поліція вимусила ті зізнання биттям, але акт обвинувачення не дає цьому віри і їх оборону вважає викрутом. Раз відкликав свої зізнання й обв. Стешин, але вже чергового дня перед слідчим суддею підтримав у цілости свої первісні обтяжуючі зізнання. До розконспірування лошнівської групи причинився найбільше Нестор Миськів з Лошнева, що був теж арештований, а тепер буде зізнавати як свідок.

До розправи покликує прокуратор 17 свідків, між ними — як звичайно у таких справах — багатьох поліційних функціонарів.

Розпочалося переслухування обвинуваченых по черзі. Оборонці щойно після цього поставлять внески на допущення доказів з переслухання деяких відводових свідків на факти оборони обвинуваченых.

—o—

Вияснення.

В „Ділі" ч. 19 з дня 28. І. 1933 та ч. 346 з дня 24. XII. 1934, помістили ми статтю п. н. „Як господарять москвофіли" і „Розгул і розвал", у яких м. і. нарушено честь Вп. Семена Білинкевича, віцесеніора Ставропігійського Інституту.

Громадський Суд у повищій справі пп. інсп. В. Кузьмовича й адв. А. Павенцького ствердив по докладнім перевіренні дійсного стану і дотичного автентичного протоколу, що зміст названих статтей, у яких закинено С. Білинкевичеві, що „знав про зловживання в „Защиті Землі", а проте не запобіг, щоби Ставропігія дала 40.000 зол. гарантії для „Защити Землі", та що „виступав проти проектованої умови в справі корисної віддачі друкарні Ставропігії церковним кругам на засіданнях Виділу" — є незгідний з правдою.

З уваги на те, закиди, зроблені Вп. С. Білинкевичеві, є безпідставні та кривдячі.

У Львові, 28 травня 1935 р.

Володимир Кузьмович, Александер Павенцький.

*

ВІД РЕДАКЦІЇ: Поміщуючи оце вияснення громадського суду, тимсамим даємо сатисфакцію Вп. С. Білинкевичеві за мимохіть зроблену нами йому кривду.

За моральне й національне виховання.

При кінці кожного шкільного року батьки звичайно є на роздоріжжі: вони не знають, до котрої школи записати дитину. Дбайливі батьки ставлять сьогодні до шкіл великі вимоги: вони хочуть, щоб: 1) виховати молодь у моральному дусі і виплекати в неї сильні лицеві характери; 2) розбудити в учнів національні почування та патріотизм і 3) щоб учні з свідоцтвом школи мали доступ до фахів, що дають хліб у руки. Є це розбіжні вимоги і рідко котра школа їх одночасно сповняє. Всеж таки існує вже від 5-ти літ одинока школа цього роду, що справді вдоволяє всі три вимоги батьків. Тією школою є *гр.-кат. Мала Семінарія*, яку осуває ще в 1930. р. Ексцеленція Митрополит.

Це середня школа, що підготовляє учнів до вищих богословських студій, виховує їх на тривких морально-релігійних засадах, поглиблює релігійне життя та різьбить непохитні характери, такі дуже потрібні українській нації. Ця школа залежна від Митрополичого Ординаріяту (на основі конкордату) і має змогу дати направду християнське виховання. Одночасно згідно з вимогами сучасної педагогіки школа намагається відповідними методами виробити у молоді самостійність та активність і розвинути всі її психічні здібности, як теж скріпити фізичне здоровля.

Врешті справа значіння свідоцтв школи. З її свідоцтвом зрілости приймають на теольогію всіх греко-католицьких богословських факультетів. Одначе абсольвенти школи не мусять вступати на теольогію; вони мають право записатися на котрийнебудь факультет в університетах у Граці, Відні, Лювені (Бельгія) і Загребі. Дальше в програмі навчання є все те, що і в державних школах, так, що учень може легко перейти до державної гімназії, або здати державний іспит зрілости.

В найближчому шкільному році будуть отворені I.—V. кл. гімназійного класичного типу. I. і II. кл., в яких учні вчаться латинської мови, одночасно мають такий план навчання, щоб учні по їх скінченні могли перейти до I. кл. гімн. нового типу (давніше III. кл.), а III., IV., і V. кл. відповідають теж програмі I., II. і III. кл. нового типу (давніше III., IV. і V.)

Вступні іспити до всіх клас перед феріями відбудуться 14., 15. і 19. червня н. р.

Всі батьки, що хбають про моральне й національне виховання, повинні післати своїх синів до одинокої цього роду школи на українських землях, а то тим більше, що оплати в школі не є вищі, як у державних школах.

—o—

Головний комітет для вшанування памяти Пілсудського.

У Варшаві повстав Комітет для вшанування памяти марш. Пілсудського. Комітет складається з поверх сто представників політичних, військових, церковних, культурно-освітних і суспільних кол польського громадянства і має на меті згармонізувати всі проекти, що виринули в найріжнороднійших формах у ріжних сторонах Польщі. Ствердженo, що є їх за багато, і тому більшість з них не може бути зреалізована. Для успішнішого виконання свого завдання в комітеті вибрано президію під проводом голови ради міністрів В. Славека та виконний комітет під проводом ген. Длугошевського.

З організаційного руху.

Повітовий Зїзд УНДО в Камінці Струмиловій.

Дня 30. травня п. р. відбувся з ініціятиви Повітового Комітету УНДО повітовий зїзд при співучасти около 100 членів у великій салі „Народнього Дому" в Камінці Струмиловій. Зїзд відкрив короткою промовою о. шамб. *М. Цегельський*, який запросив до президії пп. *Р. Пекарського і П. Хімку* та до протоколування п. *О. Мулькевича*. Опісля о. Цегельський представив присутнім посла д-ра С. Білика, який приїхав на зїзд від Ц. К. УНДО зі Львова. *Д-р Білик* представив у 2-годинній промові ядерно теперішнє політичне положення українського народу на тлі міжнародньої кон'юнктури, зокрема наше положення в Польщі. Промову виголосив з питомою краснорічивістю, так, що присутні слухали з великим зацікавленням і не опамятались, як промовець скінчив свій реферат.

Опісля вивязалась дискуся, в якій забрали голос: о. шамб. Цегельський, д-р Мінко, д-р Лемішка, д-р Сайкевич, м-р Сагай, Чипчар, Михайлишин, о. Лиско, о. Сивенький та інші, яким відповідав д-р Білик. Порушувано всякі актуальні справи з політичної ділянки і з інших, вязаних з політикою, передовсім засовувано повищі справи на тлі місцевих і повітових відносин.

По дискусії приступлено до вибору Повітового Комітету, до якого увійшло сімнадцять осіб з правом дальшого кооптування (в потребі). До Комітету увійшли: о. шамб. Цегельський, Осип Мулькевич, д-р Мінко, Кортяк, д-р Лемішка, інж. Черняк, о. Пашківський, М. Малаховський, П. Хімка, С. Рогоцький, І. Гуньовський, м-р Ю. Ванько, Ю. Гавлюк, В. Кондюк, К. Мацюк, о. Артимишин і М. Туркевич.

По виборі д-р Білик пригадав нововибраному Комітетові його обовязки і побажав йому якнайуспішнішої праці.

Вкінці за внесення п. Осипа Мулькевича збори ухвалили отсі резолюції:

Повітова нарада в Камінці Струмиловій в дня 30. травня 1) стверджує, що лише Українська Парляментарна Репрезентація, вибрана однозгідним фронтом селян, робітників та інтеліґенції у 1930. р., є одиноко покликана репрезентувати український нарід у Польщі і ніхто не може їй того права оспорювати: 2) висловлює Українській Парляментарній Репрезентації УНДО повне довіря за оборону прав українського народу та одобрює її дотеперішню діяльність: 3) закликає українське громадянство до консолідації всіх національних сил для спільної праці на всіх ділянках національного життя.

Збори замкнув короткою промовою п. шамб. Цегельський, дякуючи всім присутнім за участь та навчаючи й заохочуючи до реальної праці й організації на політичній, просвітній та економічній ділянці.

Політична нарада УНДО і вибори до Повітового Виділу в Заліщиках.

Дня 2. червня відбулась у Заліщиках політична нарада членів УНДО, на яку явилося 5 замісцевих священників та около 20. найвизначніших селян повіту.

Сен. д-р *А. Горбачевський* у тригодинній промові засував політичне положення українського народу на всіх землях, спинився довше на новій конституції та проекті нової виборчої ординації до законодатних палат у Варшаві, звернув увагу на резолюції ЦК та візвав до відновн Пов. Нар. Комітету.

До реферату і дискусії, в якій забирали голос о. *дек. Саврій*, *б. сен. Баранник*, *д-р Трегук і ін.*, ставилися з дуже тут невиданим зацікавленням учасники-селяни.

По вияснениях сен. д-ра Горбачевського, який тішиться у повіті повним довірям і високою пошаною, замкнув наради голова Повіт. Нар. Комітету *д-р Стефанович*, назначуючи день на збори в цілі перевибору і віднови Пов. Нар. Комітету.

Самоврядні вибори в повіті, в яких визначилась нечувана, просто хороблива манія кандидування по громадах (напр. Іване Золоте), завершились дня 5. червня вибором до Повітового Виділу двох членів УНДО: б. сенатора В. Баранника з Заліщик і Маркіяна Гальки, господаря з Печерної.

На Сході -- ми!

ІВАНА ЧЕРНЯВИ.

Книжка змальовує по мистецьки боротьбу України з Москвою у недалекому прийдешньому. Окладинка роботи мистця П. Андрусева. 200 сторін друку. — Ціна зол. 1.50.

Дістати можна в друкарні „Демос", Львів, Ринок 10 і у всіх книгарнях.

Присилайте передплату!

Вибори до повітової ради в Надвірній.

Дня 20. травня відбулися в Делятині вибори до повітової ради в Надвірній. Всі три національности виставили своїх кандидатів. Голосування було тайне. Всі три кандидати дістали по 7 голосів, бо громадська рада враз з управою має 21 осіб, а саме: 7 українців, 7 поляків і 7 жидів. Кандидатами були: д-р Навроцький, інж. Тилька (поляк. ББ) і д-р Шерф (сіоніст).

Прийшло до льосування внаслідок якого повітовими радними вибрані: д-р Остап Навроцький і д-р Пінкас Шерф. Поляк інж. Тилька перепав. ББ внесло проти цих виборів протест.

Староство цей протест приняло, бо, мовляв, вибори почалися 20 мін. пізніше, як було назначено. А почались вони пізніше тому, що один польський виборець спізнився і на нього чекали, поки не прийшов.

Дня 3. VI. відбулися вдруге вибори на двох радних Делятина до повітової ради в Надвірній. Безпосередньо перед виборами поліція притримала без ніякої причини одного українського виборця і завела його до магістратської вязниці, звідки зараз по виборах його випустили. Але у виборах він вже не міг взяти участи.

Всеж таки на українського кандидата впало знову 7 голосів, хоч було тільки 6 голосуючих українців; кандидат жидів дістав теж 7 голосів; кандидат поляків 6 голосів. Вибрані: д-р Навроцький і д-р Шерф з Делятина.

Побачимо, чи староство уневажнить знову ці найлегальніше в світі переведені вибори.

Виборчі округи в Галичині.

У пятницю, 7. червня, роздали послам сеймові друки з проектом виборчої ординації до сойму та сенату.

Проект ББ у закінченні містить виборчі округи до сойму. Виборчих округ до сойму є 104. У Галичині є такі округи, а саме від ч. 61 до 87.

Округа 61. Тернопіль, повіти тернопільський, збаразький і скалатський.

Округа 62. Золочів, повіти золочівський, камінецький, радехівський і брідський.

Округа 63. Бережани, повіти бережанський, перемишлянський і заборівський.

Округа 64. Бучач, повіти бучацький, теребовельський, підгаєцький.

Округа 65. Чортків, повіти чортківський, копичинецький, борщівський і заліщицький.

Округа 66. Станиславів, повіти станиславівський, товмацький і надвірнянський.

Округа 67. Коломия, повіти коломийський, городенський, снятинський і косівський.

Округа 68. Калуш, повіти: калуський, рогатинський і долинський.

Округа 69. Стрий, повіти стрийський, жидачівський і бобрецький.

Округа 70. і 71. Львів ділиться на дві округи, поділені комісаріятами поліції. До першої округи належать комісаріяти поліції: II, III, V, VIII. і IX. До другої округи належать комісаріяти поліції I, IV, VI, VII. і X.

Округа 72. Львів-Повіт, повіти львівський, городецький, мостиський.

Округа 73. Сокаль, повіти: сокальський, жовківський, равський і любачівський.

Округа 74. Перемишль, повіти перемиський, ярославський і яворівський.

Округа 75. Дрогобич, повіти дрогобицький і рудецький.

Округа 76. Самбір, повіти самбірський, добромильський і турчанський.

Округа 77. Сянік, повіти сянішький, ліський, коросненський.

Округа 78. Ряшів, повіти березівський і кольбушівський.

Округа 79. Ланьцут, повіти переворський, нїжанський і тарнобжеський.

Округа 80. і 81. Краків, I. округа комісаріяти поліції: I, II. і III. — II-га округа комісаріяти IV, V, VI.

Округа 82. Краків-повіт, повіти краківський, хшанівський.

Округа 83. Бохня, повіти бохненський, ліманівський і вєєський.

Округа 84. Тарнів, повіти тарнівський, домбровський і мелецький.

Округа 85. Ясло, повіти ясельський, ропчицький і горлицький.

Округа 86. Новий Санч, повіти Новий Санч, Новий Торг.

Округа 87 Вадовиці, повіти: Вадовиці, Живець, Мисьленіци.

На Волині є такі округи: від 56 до 60, а саме:

Округа 56 Луцьк, повіти: Луцьк, Горохів.

Округа 57 Ковель, повіти: Ковель, Любомль, Володимир.

Округа 58 Сарни, повіти: Сарни і Костопіль.

Округа 59 Рівне, повіти: Рівне і Здолбунів.

Округа 60 Кремянець, повіти: Кремянець і Дубно.

Новий уряд в Анґлії.

Агенція Райтера повідомляє, що склад нового англійського кабінету буде такий: Болдуїн — премієр, Макдональд — віцепремієр, внутр справи — Саймон, канцлер скарбу — Чемберлен, лорд канцлер-Гейлшем, загр. справи — сер Самуель Гоар, лорд печатки — Ілен, міністер війни — лорд Галіфакс, міністер для Індій — Зетленд, міністер доміній — Томас, міністер колоній — син Макдональда, міністер летунства — Лайстер, міністер марінарки — Монзель, міністер торговлі — Рансімен, міністер хліборобства — Еліот, міністер здоровля — Гуд, міністер праці — Бравн, міністер освіти — Стенлі.

НОВИНКИ

— **Робітня футер Юліяна Глушевського,** Львів, пл. Капітульна 3, I- пов., тел. 54-56. Приймає футра до перехову на літо. 1138 21-?

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хорущини 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матераци по 7 зол.** 639 75-100

— **Мясарні Центросоюзу у Львові,** Ринок ч. 2, Жовківська ч. 178, Личаківська ч. 50. 7—30

— **Замість повідомлення** родини і знайомих про смерть у Бересті н. Б. мого мужа **Юрія Будза,** уродженого в Старих Кутах, складаю на Рідну Школу 15 зол. — Анна Будзова, Береть н. Б. 1682

—**Нові твори** наших композиторів уперше виконають на вечорі С. У. Пром-у у суботу 8. ц. м. у малій салі Муз. Т-ва ім. Лисенка з поясненнями Василя Барвінського. Виконають твори З. Лиська, М. Колесси і Н. Нижанківського. Вступ вільний за програмками. Початок в год. 8. вечором.

— **З нагоди 74-ліття патрона Товариства** Виділ Наук. Тов. ім. Шевченка влаштовує в неділю 9. червня в год. 11. вранці в салі музею Т-ва (вул. Чарнецького 24) святочні сходини з такою програмою: Вступне слово голови Товариства д-ра Ів. Раковського; д-р Я. Гординський: Т. Шевченко й старе українське письменство, д-р В. Сімович: До архаїзмів у Шевченковій мові.

Тревала нагорода пильности

практичний фотографічний апарат від зол. 8·50 у найбільшому виборі

„Фото-Радіо-Паляс“

Львів, Марійська пл. 8. (Дім Шпрехера).

Поспішна Робітня Аматорських Робіт. 43/91 1—10

— **Відділ Т-ва „Український Центральний Комітет** у Львові повідомляє громадянство, що доброділйна льотерія, яка була призначена на день 9. червня ц. р., з технічних причин відкладається на осінь п. р. Про день льосування оголоситься в пресі. — **Управа Товариства.**

— **Про виїзд до оселі Т-ва Письменників і Журналістів у Камені Довбуша.** Оселя Тов. Письменників і Журналістів у Камені Довбуша має на червень вільні чотири кімнати. Харч по 1.80 зол. від особи (три рази денно) можна замовляти в господині Оселі. Хто хоче виїхати мусить зголоситися в ред. Кедрина в „Ділі“, або ред. Коновальця в „Новім Часі“ — за посвідкою. На мешкання можуть рефлектувати й особи зпоза Товариства.

— **Приклад гідний наслідування.** Українське Т-во охорони дітей та опіки над молодю дістало таке письмо: „У відповідь на заклик п. Константини Малицької в справі допомоги нашій молоді в організації літніх таборів осель зголошую **дві стипендії ім. пок. д-р Ларії Лежогубської-Чубатової** — одну для хлопця, гімназійного учня, в оселі на Соколі, другу для дівчини, ремісничої учениці, в оселі Рожанці. Квоту 65 зол. рівночасно вплачую на конто осель до Земельного Банку у Львові. — **Проф. д-р Микола Чубатий, Львів**“.

— **Врочистий концерт** для вшанування 30-літньої праці проф. Софії Козловської відбудеться у вівторок 11. ц. м. в салі Польського Музичного Т-ва. Участь у концерті возьме 17 колишніх учениць ювілятки, м. і. Дарія Бандрівська та Іванна Шмериковська-Приймова.

— **Весняна вистава у Львові.** В палаті штуки на площі Східних Торгів відкрито весняну виставу, що обіймає виставу портрету, загальний салон, фотографіку, металопластику і килими. Зібрано праці понад 70 артистів. Вистава стоїть на високому рівні і користується великою фреквенцією публики. В неділю 9. ц. м. в год. 1. впол. виголосить про цю виставу проф. Стан. Махневич, автор книжки „Естетика щоденного життя“, відчит. Доїзд на виставу трамваями ч. 10.

В перші роковини смерти незабутнього мого Мужа

бл. п. Романа Сосновського

радника Суду Апеляцій у Львові,

відбудеться дня 9. червня 1935 в год. 12 вполудне в Успенській Церкві

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ

на яке запрошує

Жінка.

— **Вписи до гімназій.** Шкільна кураторія розпорядила, щоб у випадках, коли перші класи гімназій нового уладу не можуть помістити зголошеної молоді, відкривали рівнорядні класи. Кандидати до першої класи мають здати вступний іспит при чому мусять мати до 20. серпня ц. р. скінчених бодай 12 літ, а не можуть бути старші над 16 літ. До молоді, яка зголошується до гімназій зі свідоцтвом скінчення 6 відділів вселюдної школи, можна цього року не держатися постанови щодо долішної границі віку.

— **Купецька гімназія** буде відкрита з початком нового шкільного року у Львові. Є це новий тип фахової школи, що має вчучувати теоретично працівників для господарського промислу. Нова гімназія, що міститься при пл. Стрілецькій, складається з чотирьох класів і призначена тільки для хлопців. Вписуватися можуть ученики з укінченою VI класою вселюдної школи у віці від 13 до 16 літ. Перед приняттям мають зложити іспит.

— **Хуртовина з громами** перейшла над Ярославом і повітом. Від громів згоріло кількана цять господарств, м. ін. у Шівську згоріли дві стодоли з мертвим інвентарем власність М. Дмитруся та В. Булянського.

— **Свідок щез зі суду.** Перед судом присяглих у Станиславові розпочалася розправа проти Івана Шляхтича, Корнила Чорного, Олекси Кривого, Юрка Мельничука і Сид. Федорняка, яким закинено, що були членами ОУН і вели на терені села Крилос біля Галича терористичну акцію, домагаючись під загрозою смерти окупів. Між свідками, яких покликано на розправу, находилася Анна Федорняк, покинена любовниця обв. Шляхтича. Безпосередно перед розправою вона щезла зі судового будинку. Якісь два мужчини підійшли до неї на коридорі і після довшої розмови повели її кудись. На основі вердикту суддів присяглих суд засудив Ів. Шляхтича на 4 роки вязниці, Корн. Чорнія на 3 роки, інших увільнив.

— **Душогубство в лісі.** Біля Єзуполя знайшли в лісі жіночу хистку, яку передано поліції. Одночасно повідомлено владу, що перед кількома днями зі села Сільці вийшла господиня Марія Байдак на судову розправу до Галича і більше не вернулась. Занепокоєний тим син її пішов до адвоката в Галичі і ствердив, що його мати в Галичі зовсім не була. Почали шукати за нею в лісі й остаточно знайшли її тіло в стрілецькому розі, що залишився ще з часів світової війни. Сліди на тілі вказували на те, що вбита звела з душогубом завзяту боротьбу. Байдакова знана була в селі з безнастанних процесів, які вела зі своїми сусідами. Нема сумніву, що хтось убив її для пімсти. Мала 48 літ. Чоловік її виїхав ще перед війною до Канади і не дає знаку життя.

— **Обовязком родичів** є дбати про молочні зуби своїх дітей. Молодь, що підростає, повинна кілька разів денно полокати уста Одолем. Одоль є антисептичний, милий у смаку, ароматичний і є охороною зубів, устної ями й мігдалів. Одоль — це сконцентрований плин до уст. Кілька каплин вистачає. Одоль дуже ощадний в ужитті отже **Одоль є дешевий.**

СПОРТ.

ЛЕХІЯ — УКРАЇНА.

В неділю 9. ц. м. відбудуться відплатні змагання за мистецтво Окружної Ліги копаного мяча між дружинами: Лехія — Україна. Початок в год. 11. передполудням на гриші 40. п. п. (Погулянка).

ГАСМОНЕА — УКРАЇНА.

В понеділок 10. ц. м. відбудуться товариські змагання копаного мяча між дружинами: Гасмонея — Україна. Початок в год. 11 передпол. на гриші 19. п. п. (Цитаделя).

СОКІЛ III — ТРИЗУБ.

В неділю 9. ц. м. відбудуться змагання цих дружин за мистецтво У. С. С. на гриші Р. К. С. (Богданівка). Початок: год. 4.30 попол.

СОКІЛЬСЬКІ ЛЕГКО-АТЛЕТИЧНІ ЗМАГАННЯ У ЛЬВОВІ.

В четвер 6. 6. відбулися серед несприятливих умовин деякі конкуренції сокільських легко-атлетичних змагань, а саме: тризмаг членів, членинь та учасників і скоки узносчінь членинь та учасників. До змагань ставуло 51 змагунів (21 побр., 17 посестер і 13 учасників).

Учасники: в бігу на 60 м.: 1) Лідчин 8.1, 2) Винський 8.2, 3) Павлюк 8.5; у скоці удовжінь: 1) Лідчин 4.57 м., 2) Павлюк 4.40 м., 3) Остап і Гавур по 4.24; у меті ратишем обіруч: 1) Павлюк 40.30 (27 + 13.30) м., 2) Остап 32.74 (21.50 + 11.24) м., 3) Олесь 31.90 (20 + 11.90) м., по за конкурсом „Ляля" 54 м. (37.50 + 16.50). У скоці взносчінь: 1) Гавур, 2) Остап і 3) Лідчин по 1.33.5 м., 4) Калинюк, С. IV, 1.27. В тризмагу занив І. місце Павлюк 16.6 т., 2) Лідчин 14.7 т., 3) Остап 13.4 т., 4) Гавур 12.7 т., 5) Винський 11.6 т.,6) Олесь 10.3 т., 7) Калинюк (С. IV) 8.8, 8) Пастух (С. Клеп.) 8.2, 9) Всеволод (С-Б) 7.5. 10) Сидорак (С. Кл.).

Посестри: в бігу на 60 м.: 1) Гатум (С-Б) 9.3, 2) Чорна (С-Б) 9.6, 3) Горбачев (С. Клеп.) 9.8; у скоці вдовжінь: 1) Гатум 3.77 м. 2) Горбачев 3.63 м.,) 3) Писарівська (С-Б) 3.55 м., 4) Чорна 3.50 м.; в меті мячем з вухом півтора кг. 1) Чура (С. IV) 29.07 (попереднього року Оглів, С.-Б., 28.28 м.), 2) Горбачев 26.70 м., 3) Писарівська 26.25, 4) Гатум 26.05; у скоці взносчінь: 1) Гатум 1.27.5 м., 2) Горбачев 1.17 м., 3) Оглів і Писарівська по 1.12 м., 5) Гуменюк (С. IV) 1.07 м. В тризмагу осягнули 1) Гатум (С-Б) 22.7 т., 2) Горбачев (С. Клеп.) 20.8 т., 3) Писарівська (С-Б) 19.4 т., 4) Чура (С. IV) 17.8 т., 5) Чорна (С-Б) 17.6 т., 6) Оглів 17.1 т., 7) Гуменюк (С. IV) 15.5 т., 8) Лутчин С. (С-Б) 14.7 т., 9) Семчук (С. IV) 13.9 т., 10) Славецька М. (С.IV) 13.5 т.

Побратими: В бігу на 100 м.: 1) Роман (С. III) 12.6, 2) Семенюк (С-Б) 12.7, 3) Козачок (С-Б) 12.8; у скоці вдовжінь: 1) Козачок 5.44 м., 2) Роман 5.09 м., 3) Семенюк 4.99 м.; у меті диском обіруч: 1) Семенюк 67.37 м. (37.42 + 29.95), 2) Круль (С. Клеп.) 57.54 (31.24 + 26.30), 3) Жирко М. (С. III) 44.92 м. (26.94 + 17.98), 4) Мельник (С. IV) 44.87 м. (25.57 + 19.30), 5) Тихоліз В. (С-Б) 41.74 м. (25.09 + 16.65). В тризмагу осягнув 1) Семенюк 23.1 т., 2) Круль 21.2 т., 3) Козачок 20 т., 4) Роман 15.1 т., 5) Копач Р. II. 13.2 т., 6) Тихоліз і Когут по 12,7 т., 8) Мельник 12.6 т., 9) Жирко М. 12.5 т., 10) Лебішак (С. IV) 10.8 т.

Інші та інші конкуренції не відбулися з причини дощу та злив.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Яремче перед сезоном.

Всі знають Яремче і всі на звук цього слова уявляють собі чудову природу і страшний рейвах.

Природа..

Сині, маестатичні гори вінцем обложили Яремче. Шумливий Прут обвязав його зеленою крайкою, а чудовий віадукт як дорогоцінна пляшра зіпнув цю крайку. З синявою неба злетів он золоте сонце, а білі хмарки мов лебідки тріпочуть крилами над шпилями гір.

Рейвах...

Всюди він: на вулицях, по ресторанах, над рікою.

На вулицях рої вишелеганто́ваних жилівочок і їхніх нареченых, чи наміченых. На лавках при вулицях стиск старшого покоління обох полів, що вдоволеним оком оглядає „наші діти", а невтомним язиком обробляє всі теми і проблеми літнища. Серединою вулиці валка яремчанських фіякрів таскає „на спацер" тих, які не мають кого доглядати, а хочуть усіх оглядати. Візники кричать на коней, гості на візників, а публика перекликується і з гостями і з візниками.

В ресторанах пищать грамофони, пикварчать радія, ріже мулінка. Прийде вечір, уляжеться порох на вулицях — тоді вся публика заповнить ресторани, щоби... далі дихати гірським воздухом.

Над рікою тамір як на ярмарку. Хто досить напроходжувався по вулиці — йде купатися. На пляжі тісно як у божниці на судний день. Прут виступив з берегів, берег вкривається старими газетами, лушпинами з помаранч і рештками помідорів. Коли появиться аріель — оглядають його як білого крука.

Ярмурче живе, бавиться, разів, відпихає.

Якже інакше виглядає Яремче тепер!...

Був я тому два дні в ньому — містечко як вимерле. Навіть шум Прута чути аж на вулицю... Фіякри дрімають на „козлах" і треба добре потрусити, щоб один з другим повірив, що хтось десь хоче поїхати. Крамарі щойно устівляють за виставами товари, а ресторани щойно запускають підлоги. На А—Б блукає обдертий гуцул-жебрак, снується якийсь непевний тип з гітарою і... аж тяжко сказати...

Вечоріло. Попри лавку, на якій я сидів і думу думав, перейшла гуцулка. Вишивана сорочка, фоти і... лакерки на ногах. Йшла коливаючись і підспівувала:

.....Кажуть мені люди
Що я учинив..."

Той хід, той спів, ціла її поведінка видалися мені якби знайомими, ніби десь баченими... Ах знаю вже! На Академічній у Львові, по півночі коли на хвилинку опинитесь — перейде попри вас такою самою ходою і з піснею на устах... Тільки, що не в гуцульськім одінні...

До міських типів кожний привик, то й вражіння не роблять. Але гуцулка...

Перейшла, постояла, знову вернулась і знову:

.....Кажуть мені люди..."

Не було сумніву щодо її професії, тільки щодо причин. Біда чи лінивство?!

— На кого так чекаєш, дівчино?

Заговорила швидко, немов хапаючись, щоб не пізнати було брехні:

— На одного панича. Пішов до ристпраці, але зараз має вийти...

— А ти на нього ждеш?! Треба тобі його?

— Такий файний, делікатний...

— А звідкиж ти?

— З Делятина.

— З Делятина!? А щож тут робиш?

— Я тут на свіже повітря приїхала.

— Їдь дівчино назад і берися до якоїсь роботи. Не для тебе повітря в Яремчі.

Махнула рукою і пішла далі.

Задуднів поїзд, ніхто не приїхав і пустився дорогою до Каміня Добошна.

Яремче — тихе і опущене не ділилося і нині гостей...

Галактіон Чіпка.

З ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТИ СПОРТ. СЕКЦІЇ Т-ВА „ПЛАЙ".

В цьому сезоні літнього мандрівництва с. с. „Плай" поставила собі за завдання пізнати околиці Львова. З тою метою уладила дотепер кілька прогульок. Початок дала дня 29. 4. традиційна вже Чортівська Скала — поворот крізь Марунъку; учасників 5. дня 5. 5. відбулася прогулька від Персенківки крізь Сихів і сихівський ліс до Винник та поворот через Чорт. Скалу; учасників 5. Чергова прогулька (19. 5.) йшла на Голобско-Михайлівщину-Грибовичі Малі і поворот через ставки на „Сагарі"; учасників 7. Остання прогулька дня 30. 5. йшла через Рясну Польську-Домажир до Страдча і по оглядинні печер поворот через Вороців-Рудно; учасників 7; прогулька півтораденна.

МИСТЕЦТВО У. С. С.

ЛЬВІВ. Буревій — Богун 1:0 (0:0). Одинокі ворота добув Буревій з карного.

ЛЬВІВ. УРСК — Українська Реклама 8:0 (3:0). Гра Української Реклами була брутальна, тому суддя вихимував аж 3 її гравців з гриша. В УРСК найкращий Марунък.

СПОРТ ЗА КОРДОНОМ.

ПРАГА. Мистецтво Чехословаччини здобула четвертий раз підряд Славія, здобуваючи 36 пунктів перед Спартою 35 пунктів, дальше Жіденіце і Вікторія Пільзно. До другої ліги спадають Богеменс і Вікторія (Пільзно) Мистецтво завдячує Славія С. К. Колін, який в середу 5. н. м. переміг несподівано Спарту 2:1 (1:1). Були це останні змагання І. ліги.

РИМ. Мистецтво Італії здобув четвертий раз Ювентус (Торіно) 44 пункти перед Амброзіяна (Мілано) 42 Фльоренціна 39 і Рома 37 пунктів; до другої ліги спадає Про Верчеллі і Ліворно.

ВІДЕНЬ. Мистецтво здобув Рапід 40 пунктів перед Адмірою і Віенною. До другої ліги спадає Фаворітнер Сп. К. Гакоаг, який був довший час на останньому місці встів у останній хвилині врятуватися.

БУДАПЕШТ. І тут мистецтва вже покінчені. Перше місце добув Уйпешті 35 пунктів, дальше Ференцварош 33, Гунгарія і Шегед А. Ц. До другої ліги спадає Сомогі

—o—

„Карпатія" Товариство Взаїмних Обезпечень на життя у Львові

Білянс на день 31-го грудня 1934 р.

Чинний стан			Довжний стан		
I.	Каса	12.220.11	I.	Запасний капітал	10.996.17
II.	Кредитові установи	24.189.65	II.	Інші капітали та власні фонди Товариства	11.884.70
III.	Вартісві папери з біжучими купонами	494.068.64	III.	Основний капітал	220.000.00
IV.	Нерухомости	131.107.97	IV.	Обезпеченевий фонд	463.679.32
V.	Позички під застав власних поліс	68.325.12	V.	Резерва на неполагоджені платні суми	5.584.00
VI.	Агенти	12.391.93	VI.	Інші фонди й технічні резерви	1.100.26
VII.	Різні з титулу залеглих премій	31.154.35	VII.	Фонд на уморення вартости нерухомости	10.365.29
VIII.	Товариства обезпечень	4.105.16	VIII.	Агенти	1.441.14
IX.	Інші довжники	1.544.72	IX.	Товариства обезпечень	27.211.84
X.	Бюрові рухомости	1.00	X.	Інші вірителі	2.041.13
XI.	Інші активи	314.21	XI.	Незаплачені податки й оплати	3.037.97
			XII.	Інші пасиви	9.291.78
			XIII.	Білянсова надвишка	9.789.28
		776.422.88			776.422.88

Рахунок зисків і втрат за рік 1934.

Зиски			Втрати		
I.	Чистий дохід з майна Товариства	17.909.46	I.	Недобір у звітовому році на р-ку обезпечень	38.739.58
II.	Зиск на курсі чужих валют	45.947.86	II.	Відписано з вартости нерухомости	2.622.16
III.	Рівниця курсу на вартісних паперах	3.870.50	III.	„ з р-ку агентів	203.96
			IV.	„ на резерву на сумнівні належности	9.576.56
			V	Рівниця курсу на вартісних паперах	2.796.28
			VI.	Доповнення вальоризаційного фонду	5.000.00
			VII.	Білянсова надвишка	9.789.28
		68.727.82			68.727.82

Поділ білянсової надвишки 1934 року:

1) На запасний капітал	7.831.42
2) На спеціяльний резервовий капітал	978.93
3) На фонд на рівницю курсу валют і вартісних паперів	978.93
	9.789.28

УПРАВА:
Ярослав Колтунюк в. р. Інж. Юліян Павликовський в. р.
Д-р Іван Гнжа в. р.

КОНТРОЛЬНИЙ ВИДІЛ:
Микола Заячківський в. р. Володимир Кузьмович в. р.
Д-р Юлій Савчак в. р. 1671

Театри.

Великий Міський Театр.

Субота, 8. VI. год. 7·30 веч. „Студентка".

Неділя, 9. VI. год. 3·30 поп. „Фрайляйн доктор".

Неділя, 9. VI. год. 7·45 веч. „Помста".

Театр Різнородностей.

Субота, 8. VI. год. 7·30 веч. „Шведський сірник".

Неділя, 9. VI. год. 7·30 веч. „Мій хоцяний дурнику".

Кіна.

АДРІЯ: „В обороні закону", „Манджурія горить".

АПОЛЬО: „Не хочу знати хто ти".

АТЛЯНТИК: „Як у сенону небі".

ВАНДА: „Ревізор з Петербурга".

ГРАЖИНА: „Капітан Корморан" (Вл. Буріян).

КАСІНО: „Тарзан неустрашимий".

КОЛІСЕЙ: „Нічний експрес", ревія „Самоцвіти Львова".

КОПЕРНИК: „Поворот Франкенштайна (Борис Карлов).

МАРУСЕНЬКА: „Поворот Франкенштайна" (Борис Карлов).

МІРАЖ: „Римські скандали" (Еді Кантор).

МУЗА: „Вондер Бар".

ПАКС: „Голгофта".

ПАЛЯС: „Пані та шофер" (віденська комедія).

ПАН: „Любовна мрія" („Leise flehen meine Lieder").

РАЙ: „Юдіка" оперетна з Густ. Фрьолєом і Джітою Альпар.

СВІТ: „Їх ексцеленція цілує", „Гонля" (Кл. Бов).

СОНЦЕ: „Пильнуй свого чоловіка", ревія: „Ой, жіночки!"

СТИЛЕВЕ: „Тепер і завсіди" (Шерл Темпл, Гейрі Купер), ревія: „Весела бревері".

УТІХА: „Герой із Ріо Гранде" та ревія.

ХІМЕРА: „Дівча з хмар" (Хозе Моєіка).

Закордонне радіо.

Субота, 8. червня 1935.

Відень (506,8) 14·00 „Аіда" оп. Вердія (фрагм.), 20·30 Оп. й оперетнові мелодії, 22·10 Симф. концерт, **Братислава** (298,8) 20·15 Скр. реціталь, 20·45 „Паннадова" оп. Н. Морн, **Брно** (325,4) 15·00 Славянські ритми (муз., сп.), **Прага** (470,2) 16·30 Концерт, **Париж** (1468) 20·00 „Ле Девен ді Віляж" оп. Ж. Ж. Руссо, **Берлін** (356,7) 14·15 Легка музика, 19·00 Вес. вид., **Кенігсвустергавзен** (1571) 12·00 Концерт, 14·00 Муз. вступна, **Кельн** (455,9) 18·10 Діт. хор, 19·00 Концерт, **Лейпціг** (382,2) 20·10 „Постільон де Льонжімо" ком. оп. Шретера, **Мінхен** (405,4) 20·10 Опера чотирьох народів: Італія, Росія, Франція, Німеччина (сп., муз.), **Будапешт** (550,5) 12·05, 22·20 Концерт, 17·55 Хор, 18·40 Солісти, **Мілано** (221,1) 11·30 Камер. музика, 20·55 „Ін брікіно ді Парідкі" оп. Монтанарія, **Рим** (420,8) 14·00 Легка музика, 20·55 „Любовний напиток" оп. Доніцетія.

Неділя, 9. червня 1935.

Відень (506,8) 13·00 Концерт, 15·30 Форт. тріо, 16.50 Мельодії Штравса-Шрера й Конзака, 19·15 Два фортепіяни, 20·05 „Лебідь" ком. Модьнара, **Прага** (470,2) 9·15 Хор, 10·00 Тріо дуларів, 14·15 Сальон. квартет, **Париж** (1648) 12·15 Концерт, 14·15 Пісоньки, **Білгород** (437,3) 11·15 Концерт, **Берлін** (356,7) 14·15 Солісти, 20·00 Концерт. **Кенігсвустергавзен** (1571) 16·00 Вес. пополудне, 20·00 Лямпіони й пісні — фестин, **Мінхен** (405,4) 15·05 Веселі пісні, музика, 18·50 Смичк. квартет ес-дур Бетовена, **Будапешт** (550,5) 13·00 Концерт оп. орх., 15·50 Форт. реціталь, 18·15 Циг. музика, 19·50 „Балетниця" оп. Сірмая, **Мілано** (221,1) 17·00 Легка муз., 21·00 „Адріяна Лекуврер" оп. Чілея, **Рим** (420,8) 20·50 Симф. концерт.

Львівське радіо.

Субота, 8. червня 1935.

6·30 Ран. авдиція, 7·30 Практ. вказівки, 8·00 Авд. для шкіл, 8·05 Авд. для новобранців, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Російська музика з гр. пл., 12·50 Хвилинка для жінок, 12·55 Веч. денник, 13·05 Брамс: Секстет б-дур оп. 18, 13·20 Польська морська торговля, 13·55 Експорт, 14·00 Фантазія з опер. Пуччіні — гр. пл., 14·35 Біржа, 14·45 Найновіші гр. пл., 15·30 „Кохання Марії" із пов. Гоявічинської „Дівчата з Новодвиня", 15·45 Концерт малої орх., форт., 16·0 Почт.-техн. скрипка, 16·45 Муж. хор, 17·00 Брасван, 17·10 Концерт, 17·50 Боротьба зі рижою — природнича гутірка, 18·00 Авд. Черв. Хреста, 18·30 Летунська авд., 18·40 Сільна реруп, инст. життя, 18·45 Муз. образки (форт.), 19·15 Проміси Львова, 19·2[illegible], 19·30 Спорт. вістки, 19·35 Орг. твори, 19·50 Акт. фейл. 20·00 Солісти — муз., сп., 20·45 Веч. денник, 20·55 Відки пання здоровля, 21·30 Форт. концерт а-моль Шумана, 22·00 Реклям. концерт, 22·15 Літер. парис: На виленському овиді, 22·30 Театр Уяви: Приказ" Шредера, 23·00 Комунікати, 23·05 Ситнівковий меч Дейвісону чашу Польща—Півд. Африка, 23·25 Мала орхестра.

Неділя, 9. червня 1935.

8·30 Ранішня авд., 10·00 Музика з гр. пл., 11·57 Сигнал часу, 12·03 Над берегами Чорного Моря, 12·20 Муз. поранок, 14·00 Концерт із гр. пл., 15·00 Нар. обрядовий рік „Червень", 15·22 Огляд ринків рільних продуктів, 15·39 Росіні „Севільський цирульник" увертюра, 15·45 Рільнича гутірка, 16·00 Трансм. з Висли. Свято бескидської весни, 16·45 Літ. життя Познані, 17·00 Концерт, 18·00 Трансм. з Осередна праці для дітей у Сандомирі, 18·15 Музика з гр. пл., 18·30 Концерт поморського хору, 18·45 Життя на Висді, 19·10 Рекл. концерт, 19·25 Фрагм. із ситк. мечу Польща-Півд. Африка, 19·50 Фейл.: Перед літер. вівдом ім. Красінського, 20·00 Веч. денник, 20·10 Образці з давн. та суч. Польщі, 20·15 У годину смерти, 21·30 Літер. вечір (словно-муз. авд.), 22·00 Фрагм. із мечу коп. мяча Краків — Берлін, 22·20 Концерт орх. военної мар. в Гдині, 23·05, 23·20 Спорт. вістки, 23·25 Музика з гр. пл.

ПОДЯКА.

Волею Божою відійшла на вічний супочинок **Гануся Струтинська,** абсольвентка медицини і членка Марійської Дружини Студентов. Похорони на Янівський цвинтар відбулися 17. травня п. р. при видатній співучасті українського старшого громадянства й молоді. Усім тим, що вшанували в якийнебудь спосіб память Померлої, чи несли їй поміч у недузі, у першуж чергу Впр. оо. Протоігум. Решетилові та ігум. Лучинському, що приготували Покійну на останню дорогу Св. Тайнами, від усього серця подяка. Щиро дякуємо теж о. кан. Лабі, о. ігум. Лучинському, о. Балеві, о. през. Назаркові та о. проф. Жданові за провід у похоронах; зокрема о. ігум. Лучинському, п. м-рові Дорі Біденькій, як представниці шк. тов. і п. Гальці Захарясевич, як голові Марійської Дружини Студенток, за прегарне прощальне слово над могилою; Мар. Дружині Студенток, Медичній Громаді, Товаришам, що несли домовину, Товаришкам, Друзям по ліві, Вп. п. О. Бачинській та Панам з Мар. Тов. і Комітету допомоги хорим. Зокрема дякуємо Впр. о. дир. Лицинякові, СС. Василіянкам, Вп. п. дир. Литвиненко, членам Учительського Збору й молоді обох василіянських заведень за участь у похоронах, вияви поваги для Покійної чи вислови співчуття для родини; усім Кревним і Знайомим щире Спасибі!

Рідня.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·28—5·31 зол.

Нім. марка 1·72—1·78, фр. франки 34·90—35·00, шв. франки 171·50—171·85, фунти стерлінги 26·10—26·40, австр. шілінги 98·00—101, чеські корони 22·00—22·25, рум. леви 30·00—32·00, діри 42·00—44·00.

Золото: Долари 9·27—9·28, Франки фр. 34·80—35·60, Дукати 83·00—84·00, Корони 37·00—37·50, Рублі 4·75—4·85, 1 гр. зол. 5·924.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50, Фльорени 0·85, 1 гр. ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 43·00—44·00, 5 проц. дол. Б. Г. 51·00—53·00, 4 проц. Зол. Б. Г. 43·00—44·50, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 46·00—48·00, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 52·00—55·00, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

Премійки.

Долярівки 52·00—53·50, Інвестиційна 104·00—107·50, Будівельна 42·00—44·00.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що ціп на масло не ставить з приводу вичікуючої тенденції; в дні 7. червня п. р. кооперативам платив за:

	Львів. Львів.
1 л. молока	0·15 зол.
1 л. сметани	0·70 „
1 к. яєць	2·50 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 24 сот.

Тенденція на масло вичікуюча, на молоко здержана, на сметану і яйця сильна.

Маслосоюз повідомляє, що ві 7. VI. п. р. платить своїм доставцям **за 1 кг.** живої ваги птиці, Львів. подвіря птахомасарні „M. C." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята від 45 дкг.	за 1 кг.	1·40 зол.
Мол. однор. кури 1. кл.	„	0·90 „
Старі кури	„	0·80 „
Пантарки	„	1·30 „

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного достанця.

Когутів, качок, гусей, індичок та індиків з огляду на кінець сезону не приймає.

ОПОВІСТКИ.

На голодних Яворівщини зложив д-р Роман Могильницький, Рівне 5 зол. — На Рідну Школу зложив п. Михайло Ковальчук, Затор 3 зол.

Легко -- Добре -- Дешево

фотографуєш лише камерою

"Kodak" BB

(Baby Brownie)

і дістаєш знамениті знимки у форматі 4×6 см., миттєві або продовжні, без наставлювання гостроти. Коштує тільки

зол. 15.-

Домагайтеся плівок Verichrome Ч. 127

Kodak Sp. z o. o. — Warszawa, pl. Napoleona 5

За показом цього купону в кожнім фото-складі камера

'Kodak" BB

зол. 12.50

Важний до дня 15. VI. 1935.

З Українського Технічного Товариства. В суботу 8. ц. м. в год. 19 товариські сходини з рефератом д-ра інж. І. Фещенка-Чопівського в салі Музею Н. Т. Ш., Чарнецького 24/II. 1686

Комісія Виховних Осель Українського Краєв. Т-ва охорони дітей та оп. н. м. повідомляє, що зголошення й оплати до обох осель у Старяві м. Хирова можна висилати також на руки дир. Леоніда Бачинського, Перемишль, вул. Татарська 4. Провід осель обіймають: **хлопячої:** дир. Л. Бачинський, **дівочої:** проф. Марія Чиж-Маринякова. При хлопячій оселі буде один дівочий гурток і при дівочій один хлопячий гурток. 1688

Дня 16. червня ц. р. відбудеться зїзд матуристів гімназії в Стрию, котрі в р. 1895 здавали матуру. Просимо до участи всіх живучих Товаришів, як також Товаришів інших річників, що хотіли б побачити ще одинокого живучого проф. Шірмера. Збірка в год. 9·30 коло гімназії. Зголошення висилати на адресу: Інж. Володимир Дутка, Станиславів, Голуховського 46. **Комітет.** 1689 1-3

Вписи до Торговельної Школи Т-ва „Рідна Школа", Львів, вул. Хшановської 9, приймають до дня 1. липня п. р. щоденно в годинах 11—13. **Управа школи.** 1693 1-2

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Панї, Панове! Першорядне укр. фризірське заведення Кузика, Городецких 4, біля апт. Терлецького. **Для Пань** тревала ондуляція пар. 1611 7—10

Пристійна панна, з освітою бодай середньою, знайде заняття. Ближче під гаслом „Поза Львовом" в Адміністрації „Діла". 1687

Одноповерхова каменица нова з мансардою, горішний Личаків, пять разів по 2 покої кухни, без танси, 25.000, готівкою 13.000. „Трансакція", Львів, Коперника 7.

Ділок над Прутом. Пляжа, ліс. Удержання 3·50—4·00. Гуменюкова, Микуличин. 1683 1—6

Літнище Забороде двір над Сяном (о. р. Salina v.a Ustrzyki Dolne) ліс, купелі, лодка, риболовля, ситнівка, радіо, електрика; добірний харч; ціна від 3 зол., родинам знижка. 1685 1-2

Ясновид Фараду ворожить надзвичайно, в трансі відгадує імена, стан, скільки осіб в родині, життєві тайни — бачить особи на віддаль. Показує заінтересові особи в дзеркалі. Львів, Коханівського 37. 1695 1—2

Печатки навчукові та металеві для парохіяльних урядів, читалень, кооператив та ін. виконує найдешевше Макс Глязерман, Львів, Сикстуська 19, телефон 215-03. 1358 9—12

Палиці -- парасолі, найновіші парасольки. Нова вирібня, Ягайлонська ч. 16. 1567 7—11

Пансіон „Яблонських Мароно" біля залізничого дворця **у Гребенові під управою п. М. Блавацької** поручає під 1. червня сонячні кімнати одно- дво- і три особові з особними балконами та видом на гори. Здорова й добірна кухня на бажання дієтична. Ціни помірковані. 1585 5—8

10.000 мужеських сорочок продає від зол. 2·26 Новочасна вирібня **„Ренома"**, Львів, Сонішна 9. 1510 21—22

Новітня робітня обуви Івана Івасівни при вул. Личаківській 18, виконує найновіші зразки мужеської, люксусової обуви, Спеціяльність ортопедична обува. 1580 21—30

За 1 золотий переробляємо жіночі, мужеські капелюхи. Найновіші фасони. Увага: **Шапіра, Ринок 17.** 1667 3-6

Продам камяницю нову, люксусовий комфорт, річний дохід зол. 9.420. Ціна 105.000, вклад 70.000. Зголошення: фірма Ляхман. Пекарська 1, тел. 258-77. 1672 2-3

Тенісові штани найдешевше дожерем „Палюм", Гетьманська 22, побіч музею. 1452 7—9

Дора (Карпати) Пансіон „Малява" — гарне положення — поручає сонячні кімнати зі здоровим харчем по приступних цінах. 1678 2—7

Фортепіяни короткі, продає, одинока нагода, значна знижка цін. Ганак, Пісудського 21. І. пов. 4/28 2—4

„УНІВЕРСУМ" Пасаж Міколяша : Комісовий склеп оказійно продає і приймає в комісі футра мужеські і жіночі, убрання, куртки плащі, сукні і т. п. 1606 2—3

Криниця -- Здрій

буцший лікар клінік і шпиталів краківських

Д-р мед. Смолинський Іван

ординує в недугах внутрішніх і жіночих — **„ШКОЛА"**

1692 біля боровинових лазничок. 1-2

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10

Ч. 150 (14.048). Львів, неділя 9. червня 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 504.060, 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло". Львів. — Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Нова фондація.

Ремісничо-промислова школа під управою оо. Студитів у Дорі.

Мин. року віддано до вжитку новий шкільний будинок гімназії „Рідної Школи", фондації ім. Іллі й Іванни Кокорудзів у Львові. Цього року входить у життя нова фондація тих самих фундаторів. Бл. п. **Ілля Кокорудз** залишив у заповіданні половину своєї реальности в Дорі, а п-і **Іванна Кокорудзова** записала нотаріяльним актом другу половину цієї реальности, зложеної з двох мешкальних домів (19 кімнат), будинку економічного та городу на **ремісничо-промислову школу** під управою оо. Студитів у Дорі. Брати Студити будуть вести у згаданій фондації науку столярства, кушнірства і шевства та берегти гуцульське мистецтво.

П-і Кокорудзова як співфондаторка вивінувує фондацію **в поле, живий і мертвий інвентар та будує для оо. Студитів каплицю в гуцульськім стилі.** Є повна надія, що фондація під управою оо. Студитів буде хосенною культурною станицею для Гуцульщини.

Засобом удержання фондації, крім господарки і виробництва буде також **сезонове ведення пансіону для літників**, які знайдуть там не лиш вигідне приміщення і добрий харч, але й милу атмосферу. Пансіон отворений вже від 15. червня, а ремісничі курси увійдуть в життя вже з початком нового шкільного року по феріях.

Дай Боже, щоби сповнилися надії благородних фондаторів, **щоб фондація стала осередком освідомлення й економічного двигнення Гуцульщини!** Побажатиб лише, щоб наші гуцули, такі дуже похопні переймати „модні", крикливі гасла, такі скорі втішатися данайськими дарунками, — зрозуміли значіння фондації і тих цінностей, які та фондація має їм принести.

Центральний Кооперативний Банк
„Краєвий Союз Кредитовий" у Львові,
вул. Третого Мая 15.
приймає вклади ощадности і як централя кредитова для українських кооператив всіх видів уділяє кредити на піднесення господарства і промислу.

Перед І. зїздом католиків Чехословаччини у Празі.

Прага, червень, 1935.

У днях від 27. до 30. червня ц. р. відбудеться в Празі І. зїзд католиків Чехословаччини. Має не бути могутня маніфестація католиків в цілої державі без огляду на народність, а її завданням, як пишуть „Лідове Лісти", орган чехословацької „лідової партії" (католицької), має бути між іншим показати світові силу католиків в Чехословаччині і переконати чужину про кінець протикатолицького курсу в державі.

Зїзд почнеться дня 27. червня з полудня гомоном дзвонів зі всіх католицьких церков по цілій республіці і богослуженням „Вені Санкте" в церкві св. Віта на Градчанах у Празі. Це богослуження буде спільне для учасників зїзду всіх національностей. Дня 28. червня будуть по всіх церквах Праги відправлятися Служби Божі, в часі яких учасники зїзду приступлять до св. Причастія. До кульмінаційної точки дійде зїзд вечором дня 29. червня і в неділю дня 30. червня. І так в суботу дня 29. червня відбудеться на центральній площі св. Вацлава перед памятником св. Вацлава величаве евхаристичне богослуження. Ціла площа буде на те спеціяльно прилаштована і прибрана. Перед памятником буде стояти понтифікальний вівтар, а над ним 30 м. високий хрест, освічений веоновим світлом. Для визначних учасників зїзду будуть тут побудовані великі трибуни. На них будуть окремі місця для високого духовенства: кардиналів, епископів і т. д. В часі цього богослуження учасники складуть відповідну присягу. Буде її складати кожний нарід зокрема у визначеним порядку. Це свято закінчиться благословенням папського легата, паремського кардинала Вердіє.

В неділю, 30. червня відбудеться на новому великому празькому стадіоні понтифікальна Служба Божа, що її відправить кардинал Вердіє. В часі Служби Божої співатимуть хори римо-католицьких і грекo-католицьких богословів, кирило-методіївських братств і католицьких співочих товариств в супроводі великезних, для цього спеціяльно змонтованих на стадіоні органів. Евангеліє буде читатися в шести мовах. Після Служби Божої епископи відчитають у всіх церквах учасників пастирські листи до всіх католиків Чехословаччини. Зїзд скінчиться благословенням епископів поодиноких обрядів і націй і відспіванням „Тебе Бога хвалим".

На зїзд зголосилася велика скількість наших братів з Підкарпатської Руси і зі східної Словаччини. Більше і докладніше про зїзд напишемо у свій час.

М—к.

Чи справді за Гітлера нічого не зміжилось?

Історичне значіння націонал-соціялістичної революції.

Львів, 8. червня 1935.

Сила Гітлера полягає на його сугестивному впливі на німців; Гітлер уміє засугестіонувати своїх земляків і вони вірять у все, у що він вірити їм скаже; однак на ділі речі, в які сьогодні німці вірять, є витвором їхньої „зачарованої" уяви, бо від часу приходу до влади Адольфа Гітлера нічого суттевого не зміжилося, не змінилося бодай — на краще; живеться німцям під матеріяльним оглядом инші гірше, ніж жилось перед Гітлером, а в міжнародній ситуації можна казати лише про зміни найбільше для Німеччини некорисні.

— Такий короткий зміст статті п. н. „Сила і слабість Гітлера" („Діло" ч. 147 з 6. ц. м.), яку ми подали з уваги на її цікавий підхід і деякі думки, та яку ми проте назвали односторонною, бо не можна промовчувати істотних великих історичних змін переведених за теперішньої влади, що прийшли як безпосередній наслідок перевороту Адольфа Гітлера. Видрукувавши ми ту статтю п. З. П. і поміщуємо нинішні уваги, писані з іншого становища, тому, що не лише вузький гурт робітників пера та громадських і політичних діячів, але й найширші кола громадянства цікавляться вже у нас тими великими суспільно-політичними процесами, що йдуть у широкому світі й до яких належить національно-соціялістичний німецький рух; ніде правди діти — зацікавлення поднімці в Німеччині зросло завдяки ворожій протигітлерівській соціялістичній і жидівській міжнародній пресовій кампанії. Та кампанія спричинила теж примітивізацію поглядів на національний соціялізм і його переломово-історичне значіння для німців і Німеччини.

Коли кажеться про переродини німців завдяки націонал-соціялізмові, то це не пуста фраза. Явище націонал-соціялізму може бути зрозуміле тільки на тлі того психічного потрясення, яке зазнав німецький нарід після програної війни, і тих внутрішніх відносин, які виросли на тому психічному ґрунті. Листопадова революція 1918 року (залишаючи на боці її причини і безглуздя режіму Вільгельма II.) була першим яскравим доказом заломання німецької психіки,— 100 комуністичних мандатів і 6 міліонів комуністів під кінець 1932 року, з 5-ти міліонами безробітних, це вислід 14-літньої екзистенції веймарської республіки. Від віри у кайзера і в себе — скочив німецький нарід у пропасть звіверіння — в себе і якунебудь вищу силу, що кермує долею народу. Ідейної пустки не зуміла заповнити у німців ідея демократії. Молоду німецьку демократію відразу почав розкладати інтернаціональний большевизм. І німецька соціял-демократія з січня 1919 року, коли Шайдеман і Носке топили у крові Либкнехта і Рози Люксембург комуністичну революцію, підлягала щораз більше ідеї „єдиного робітничого фронту": ідейну пустку виповнювала щораз щільніше ідея комунізму. Разом із тим поглиблювався процес інтернаціоналізації німецького духа, а всі дайнтересування німців зосереджувались виключно на журбі за хліб і боротьбі за хліб, згідно з теорією марксівського матеріялізму. Постепенна загибель на-

Британсько-німецькі морські розмови відложені.

ЛЬОНДОН, 8. 6. ПАТ. Англійсько-німецькі морські наради відложили на невизначений час. Німецькі делегати відїжджають завтра до Берліна. Дальші розмови начнуться в найближчім тижні.

Новий британський кабінет.

ЛЬОНДОН, 8. 6. ПАТ. Вчора в год. 16.55 Болдуїна закликали до бекінгемської палати, де король доручив йому створити новий кабінет. Болдуін предложив королеві листу своїх співробітників, потім міністри пішли до королівської палати, щоби віддати монархові печатки, що є емблемами їх дотеперішніх функцій. (Склад кабінету подали ми вже в учорашному числі.)

Британський кабінет має тепер 22 членів. Двох більше, як дотепер. Згідно з партійним ключем у кабінеті є 15 консерватистів, 4 лібералів і 3 нац. лейбуристів.

Монархісти в Австрії.

ВІДЕНЬ 8. 6. ПАТ. Число громад Австрії, що задали почесне громадянство архикнязеві Оттонові, зросло з початком червня до 749. Зріст в останніх двох місяцях є 100 громад.

Уряд Лявалля дістав довіря і повновласти.

ПАРИЖ, 8. 6. ПАТ. По двотодинних нарадах у палаті громад та виясненнях мін. Лявалля вїдали в год. 1-ій вночі під голосування проект закону про повновласти для уряду, щоб побороювати спекуляцію та боронити франка.

В год. 1.30 оголосили вислід голосування. За внеском голосувало 324 послів, проти 160. В такий спосіб уряд дістав довіря і повновласти.

Сьогодні в обох театрах знижковий день! У Великому Театрі Найнижчі ціни!
1·30 Сензаційна віднова Гостинний виступ Ірени Айхлєрівної „Фрайляйн Доктор" Юрія Тетмн.
7·45 Архитвір польської літератури „ПІМСТА" Фредра
Вечірня популярна вистава по найнижчих цінах.

В Театрі Ріжнородностей
7·30 Останній раз у цьому сезоні!
„Мій коханий дурнику"
надзвичайно забавна комедія Нерца і Маєра.
Популярна вистава по найнижчих цінах.

РЕФОРМАЦЬКІ

ПІҐУЛКИ з маркою **ЧЕРНЕЦЬ**

ВЖИВАЄМО; (ZAKONNIK)
ЯКО РЕГУЛЮЮЧІ ШЛУНОК
ПРИ ТЕРПІННЯХ ПЕЧІНКИ
НАДМІРНІЙ ОПАСИСТОСТИ
ЛАГОДЯТЬ ГЕМОРОЇДИ
І ПРИ НАХИЛІ ДО ОБСТРУКЦІЇ
Є ЛАГІДНИМ „ПРОЧИЩУЮЧИМ
ЗАСОБОМ

Вживати 1 до 2 пігулки на ніч.

ціональних первнів та поступ морального розкладу — це не пустий згук. Ми, українці, знаємо такі періоди з недавньої нашої історії, коли тисячі-тисячі молодих здорових парубчаків з цікавістю первісних людей приглядалось, як керувалась невеличка армія за волю рідного краю, — коли у розпалі бою цілі полки проголошували „невтралітет", — коли й тут у нас, у Галичині, після воєнної і дипльоматичної програної зазначилась страхітлива організаційна і моральна розтіч.

Корупція і спекуляція перестали бути в Німеччині того періоду спорадичними, виїмковими й одиничними випадками. Афери Бармата, Кутіскера і безліч їм подібних розкривали гниль, яка жерла нарід і державу до споду: якже інакше можна би пояснити такий факт, що корупція найшла доступ до недавнього канцлера держави (Бауер) або надбурмістра Берліна (Бес)?! Гітлер не пропагував гасла боротьби з режімом і находив успіх у мас не тому, що йому і тим масам не подобався той чи інший уряд або й ввесь демократично-републиканський устрій. Він пропагував гасло „боротьби за німецьку душу", а нарід ішов за ним з року на рік у щораз більших масах, бо бачив щораз більше яскравих доказів — жахливих практичних наслідків звихненого устрою і режіму. 25 точок програми, проголошеної 24. II. 1920 року у Мінхені, це не програма будучого канцлера: це світогляд, який впоював у нарід віру в себе та давав йому ідеальну ціль перед собою. Боротьба націонал-соціялізму з соціял-демократією і комунізмом це не була боротьба одної партії з другою за владу в державі: це було в буквальному розумінні змагання за душу народу, змагання поміж відродженим німецьким націоналізмом та здегенерованим німецьким інтернаціоналізмом. Успіх націонал-соціялізму полягає теж не в тому, що Гітлер казав вірити в правильність нац.-соц. тез, тільки у тому, що німецький націонал-соціялізм зумів найти для німців таку саму синтезу націоналізму і соціялізму, як італійський фашизм найшов її для італійців.

І саме ця зміна німецької психіки, перевелена націонал-соціялістичним рухом і його творцем, дозволила Гітлерові перевести ту реформу, якої не міг перевести й Бісмарк: **уніфікацію німецької держави.** Ледви 30. січня 1933 прийшов до влади Адольф Гітлер та наче в далеку давнину пірнув уже той німецький правно-устроєвий стан, який, здавалося, буде тривати вічність: сепаратизм німецьких країв. І разом із уніфікацією держави, щезла розбіжність у психіці німців, які до того часу були баварцями, прусаками, саксонцями, меклембурцями, — та при першій спробі звести їх на спільну німецьку платформу — скакали собі взаємно до очей. Пригадаймо собі небезпеку громадянської війни, яка грозила ще за Брінінга через надзвичайну вразливість провінціонального патріотизму баварців, заздрих за свої автономні права. Чи сьогодні ця найболючіша німецька державна проблема взагалі існує?!

Уніфікація німецької держави пішла в парі з **уніфікацією німецького народу,** — не тільки громадян Ш. Республики, але всіх німців у діяспорі. Спільнота німців обмежувалась виключно до спільноти мови. З хвилиною, коли німець опинювався поза межами своєї держави і ставав громадянином другої держави — ставав відразу найподатливішим матеріялом під асиміляцію. Це річ майже небувала, щоб німець відірваний від рідного грунту і більшого кольоніяльного середовища, вже в другому поколінні не засимілювався. Податливість німців на чужинецьку асиміляцію була просто подивугідна, — найбільші теж патріоти поміж москалів, французів, поляків — це німці. Чи треба пригадувати прізвища всіх Фредериксів, Реннекампфів, Ліхтенбергів, Башів, Кнолів, Цолів, Зайдлерів і імя їм легіон? Колиж німецькі кольонії зберігали свою окремішність, завдяки мові, то проте не відчували ніякої потреби якогонебудь звязку з рідним краєм і були для нього фактично втрачені. Якже инакше виглядає справа сьогодні, коли існує не лише чуттєва спільнота всіх німців у світі, але просто одна центральна організація для всіх німців, яка дає їм спільну ідею та керує їхньою тактикою, потрібною материкові. Що значить єдність німецького народу, яка повстала з переродин його духа, це вчать останні вибори у ЧСР: мілїон двіста тисяч на листу Генляйна.

Чи нічого в Німеччині не змінилось? Просто нема ділянки прилюдного життя, яка до два не зреформована, яка не пристосована до націонал-соціялістичної ідеольогії. Передовсім грандіозне аграрне законодавство з уведенням дідичности дворів, внутрішньої кольонізації, твердих цін — величезне соціяльне законодавство з застосуванням принципу продуктивної праці всупереч попередньому принципові державних безкомпенсаційних допомог безробітним, організація народнього господарства на принципі фаховости, — могутня організація молоді, — уніфікація протестантської церкви, в якій панував такий сам сепаратизм кільканацяти самостійних церков, похожих через те радше на секти, що у державному устрою, — врешті повне внелімінування з державного і громадського життя чинника міжпартійної боротьби, який до гітлерівського перевороту був єдиним змістом того життя і найбільшим його розкладовим моментом.

Чи комунізм щез у Німеччині наслідком репресій? Ніколи цього не булоб, колиб не перемогла марксівську ідею ідея націонал-соціялістична. Слабість протигітлерівської опозиції полягає саме у слабості ідей, якими та опозиція оруднує та які були в очах німців здискредитовані передгітлерівською практикою. Бо найбільші прихильники і звеличники демократії признають, що сама демократія себе в Німеччині вбила (як вбиває себе сьогодні у Франції) і не є сьогодні ніякою противагою націонал-соціялізмові, що доконав таких величезних глибоких реформ у такому короткому часі.

Закид поважний: закордонна ситуація Німеччини. Так, ексклюзивізм націонал-соціялізму і ноторійна незручність німецької дипльоматії насторожили закордон, штовхнули Францію у бік Совітів, відштовхули Італію, довели до спроб реактивування бльоку Антанти. У величезній мірі пошкодила теж Німеччині інтернаціоналістична та жидівська міжнародня преса. А проте не забуваймо, що з довгої черги практичних проблем німецької післяверсайської закордонної політики на першому плані стояли такі справи: 1) Надренія, 2) репарації, 3) Сара, 4) зброєння. Дві перші проблеми розвязала Німеччина передгітлерівська, головно завдяки двом справжнім державним діячам на велику мірку — Штреземанові й Брінінгові. Але блискучу розвязку справи Сари і зброєнь по лінії максимальних німецьких вимог перевів таки уряд Гітлера. Не забуваймо теж, що міжнародні відносини у післяверсайській Европі страшенне пливкі і змінливі, що

Сукна на убрання
на літній сезон
поручає **Тадей Цветлєр** (Дім Шпрехерів) тел. 238-43.
Львів, Марійська Площа 3.
11/91 1—12

годі вже сьогодні робити поділ міжнародньої ситуації за останні два роки на періоди, — що поруч із боротьбою за найближчі безпосередні цілі, яка характеризувала закордонну політику передгітлерівського періоду, головно політику Штреземана (читай: його „Спомини та документи"), щойно Німеччина Гітлера висунула й дальшу ясну ціль, яка внесла у міжнародній політичний світ безумовно величезний фермент: боротьбу з комунізмом, як явищем міжнародньо-політичним, і його організаційним осередком. Не забуваймо теж, що так як у внутрішньому житті націй не можна обійтись без ідеї, так само у зовнішніх звязках без — престіжу. Треба бути хіба фанатичним ворогом гітлерівського режіму і заперечувати безсумнівні факти, щоб не признати, що престіж Німеччини Гітлера у міжнародньому політичному світі є багато вищий, ніж Німеччини періоду 1919—33: бо щойно Гітлер зумів гостро підкреслити момент **самостійности** німецької політики, доброї чи кепської, але самостійної, себто такої, без якої не можна мати ніякої пошани й авторитету.

Безумовно: від приходу до влади Адольфа Гітлера сталося в Німеччині чимало неприємного, несимпатичного головно нам, членам народу, вихованого на традиціях демократії, якої і нині не маємо потреби відцуратись. Але відкидаючи все те, з чим не можемо солідаризуватись, мусимо проте з подивом глядіти на справжні чуда, чуда вичаровані не з хоробливої уяви, існуючі не у світі міражів, але в „дійсній дійсности", які за такий короткий час створив Адольф Гітлер. Загадка, у чому полягає магічний вплив, що його має кожна велика індивідуальність на своє оточення і маси, є саме змістом індивідуальности. Можна теж казати про безкритичні маси, але годі казати про безкритичність кадрів найчільніших фахівців, які віддають себе на послуги даній індивідуальності. Правда, існує теза, що инколи саме ті фахівці чи якась камарилля використовує для своїх цілей популярність провідника. Але в такому випадку треба ставити дилему: індивідуальність, яка кермує, або маріонета у чужих руках? Щодо особи Адольфа Гітлера дилеми тієї нема: без огляду на час тривання етапи розвитку чи упадку Ш. Німеччини — Адольф Гітлер вже записаний до історії як одна з найбільших індивідуальностей XX. століття. Тому може не слід такої індивідуальности прирівнювати до штукарів-гіпнотизерів.

ік.

Даймо молоді фахове господарське знання!

Чергові вписи до Хліборобського Ліцею в Чернівцях.

Часто стрічаємо тепер у пресі статті на тему, який фах має вибрати молодь, що кінчить середні школи. Багато у цих статтях гарних думок та добрих порад. Одначе звичайно ці поради дуже загальні і сходяться приблизно у тому, щоби молодь вибирала ті фахи, які зараз у нашому житті потрібні і конечні. Одначе такі загальники мало орієнтують нашу молодь та її батьків і в дійсности не треба дивуватися, що молодь все заповнює своєю масою такі школи, які колись давали виглядн на працю і заробіток, а сьогодні не дають ніякого запевнення для можливости праці й удержування на майбутнє.

Розвиток господарського життя по війні зробив у нас те, що на добрих фахівців усяких ділянок господарства маємо тепер добрий попит. Коли у інших ділянках нашого життя є хронічне безробіття, то на добрих, належно вишколених господарських фахівців є всетаки місце. Доказом цього є те, що таких фахівців у нас бракує й ті, які були, працюють сьогодні у своєму фаху, хоч і треба підкреслити, що в часі загальної господарської скрути не можуть бути вони так винагороджені, як цього заслуговують своєю освітою та студіями. Коли переглядати оповістки у наших часописах за останні місяці, то подибуємо тільки конкурси на агрономів, а місяцями не добачуємо ніяких інших оголошень про запотребування фахівців з інших ділянок.

А до того розвиток господарського життя ставить перед нами великі вимоги до чимраз основніших приготовань цих фахівців, які мають у нас дати для народнього господарства чималі користи. Колись перед війною було в нас 2—3 агрономів. Сьогодні на самих тільки місцях повітових агрономів є вже 35 осіб, а коли взяти агрономів з інших ділянок життя, які працюють по інших установах у своєму фаху, чи займаються практично господарюванням у себе, чи в інших, то їх маємо уже поверх 70, а мимо цього життя з кожним днем приносить нове запотребування, але підкреслюємо — на **добрих фахівців.** Стоїмо перед розвитком різних галузей нашого господарського життя, які до сьогодні ще не рушені: збут сільсько-господарських продуктів, їх переробка, розвиток садівництва, городництва, пасічництва, сільсько-господарського промислу, далі усі ділянки сільсько-господарської продукції, які і досі не охоплені належно нашими фахівцями.

Таке то сучасне положення нашого господарського світу каже нам школити у господарських ділянках фахівців, які могли би своїм знанням повести цю справу дальше, розвинути її, зробити своїми власними руками для себе варстати праці, а далі створити ще і варстати праці для інших. Тому, коли мова про вибір

Правдиво гарне срібло
ФАБРИКА СРІБНИХ ВИРОБІВ
Д. Л. Найман Львів, Кохановського ч. 21. (Рік осн. 1880). — Тел. 6-74.
Можна дістати у всіх більших ювілерських магазинах в цілім краю. 313 39—50

звання, то не треба забувати, що вишкіл у господарському, агрономічному фаху, є один із тих, на який молодь мусить звернути свою пильну увагу. Бо фаховий вишкіл у цьому напрямку може дати не тільки хліб у руки одиниці, але може змінити наше господарське змагання, яке для нас є сьогодні найважнішою ділянкою праці.

Саме ці мотиви казали нашим господарським установам стратися про створення такої господарської школи, яка відповідала би вповні тим вимогам, що їх ставить до наших господарських працівників сучасне наше життя. Таку школу створено, і є нею Хліборобський Ліцей з українською мовою навчання в Чернівцях. Жидачів. Саме тепер проголошено другі з черги вписи до І. кляси цієї школи. Перші вписи були проголошені пізною осінню попереднього року і кандидати, які тоді вписалися, докінчують саме практику і з осінню пічнуть правильну науку в Чернівці. Навчання в Хліборобським Ліцею тревае три роки, після закінчення гімназії нового типу, або 6 кляс гімназії старого типу. Вільний вступ є теж абсольвентам теперішньої 7 кляси, чи абітурієнтам, якщо вони не переступили 21 літ життя. Навчання в Ліцею є попереджене 1-річною практикою у господарських школах, яку кожний кандидат на агронома мусить перейти, щоби сам собі міг дати відповідь, чи він надається до цього фаху та чи цей фах буде любити. Ця практика є необхідною. Практику краще тому відбувати перед теоретичними студіями, бо практика вкаже багато цікавих сторінок хліборобства, на які потім зверне увагу кандидат при дальших своїх студіях. На таку практику звертають надзвичайно велику увагу за кордоном. І так у Німеччині для осягнення ступня учителя в господарській школі треба перейти після матури аж 4-літню господарську практику, щойно тоді перейти 4—5 років агрономічної школи, а потім 1—2 роки педагогічного семинара. Це на те, щоби кандидат міг свій фах опанувати, міг його знати й міг бути певний, що зі своїм знанням він буде не тільки цінним фахівцем, який сам знайде заняття, але також сам зможе створити собі варстат праці і бути незалежним від нікого господарем.

Оплати в Ліцею є такі, як у звичайних середніх школах. На рік виносить це 220 зол., але за рік практики не платиться ніякої оплати. Удержання так на практиці, як і підчас 3 років навчання коштує біля 30 зол. місячно в інтернаті з повним удержанням і забезпеченням учня. Одначе від шкільної оплати можуть бути білші учні звільнені, як це є тепер у середніх школах.

Як видно, ця школа не є дорожча від загальнообразуючих шкіл, а зате дає кандидатові добре фахове знання. Коли сьогодні абсольвент 6. кляси гімназії відбуде рік практики, а 3 роки навчання у Ліцею, то це так, якщоби він скінчив сему і осьму клясу гімназії, а за дальших 2 роки навчання дістає додатково повне фахове, агрономічне образование. Є це безпосереднє щадження часу та щадження коштів.

Навчання в Ліцею будуть переводити наші найкращі фахівці запрошені туди з краю та з поза кордону. Ліцей міститься у зразково уладженому маєтку, а до цього будується там ще відповідні мешканеві будинки. Є це школа уладжена на зразок колишніх німецьких шкіл „технікумів", яких абсольвенти так високо поставили німецьку техніку під кермою своїх старших у студіях фахівців-інжинірів.

Тому тепер під кінець шкільного року, коли приходиться батькам вибирати фах для своїх дітей, найважніше буде призадуматися над тим фахом, до якого чуємо замилування усі, себто над агрономічно-господарськими науками. Тому батьки та студенти 6, 7 і 8 кляси повинні звернути увагу на вписи до Хліборобського Ліцею в Чернівці, які проголошено на час від 15. до 30. червня ц. р. та використати цю школу собі на добро і для нашого господарського життя на користь.

Загроза війни.

ПЕКІН, 8. 6. ПАТ. Нині відбулася військова японська нарада у Тієн-Тсіні. Сподіються, що японці ще нині виставлять Китаєві ультімат. Японці домагаються розв'язання протияпонських організацій, евакуації всіх збройних сил з Пекіну і Тієн-Тсіну. Японські гарнізони в північнім Китаю дістають поміч з Осаки, так, що число японського війська у Китаю поросте.

Д-Р ІВАН КОПАЧ. 2)

Про людський світогляд.

(Докінчення.)

Отже перша і найважніша річ у світогляді кожного чоловіка — то субєктивна його правдивість (ретельність). Поза тим світогляди людей можуть бути менше або більше ріжні залежно від обсягу кожночасового їх досвіду. Д-р Рудницький пише („Діло" ч. 117): „Письменник не мусить мати світогляд, коли світоглядом називаємо зуцільнений, передуманий, гармонійний погляд на світ". Зовсім справедливо. Письменник (а я додам: і жаден чоловік взагалі) навіть і не може мати такого світогляду, як його брати в абсолютнім значінню т. зн. як світогляд збудований раз на все і для всіх. Такий всебічний „ясний, твердий, непохитний світогляд", якого бажав би також п. Рудницький „для сучасного українця", є і буде завсіди лише недосяжним ідеалом, присущим хіба тільки одному Богові. Бо тільки один Бог, як казав Сократ, є вповні мудрий (софос), а ми, люди, то хіба тільки — менше або більше — любителі мудрости (філософи, „любомудрці"). І тому п. Р. зовсім неоправдано протиставляє так ріако т. зв. „фільософічний світогляд" немов би якесь повне совершенство взагалі, людському „світоглядикові, склеєному по ломашньому", бо в грунті річи навіть і найславніші фільософічні системи були, є і будуть завсіди теж тільки малими і більше або менше похибними людськими „світоглядиками" перед маєстатом Найвищої Божої Мудрости.

Чоловік може тільки змагати до того ідеалу, а не посідати його як якийсь раз на все виключений петрефакт. Правда, та недосяжність ідеалу може чоловіка також томити й мучити, але в сили його змагання до ідеалу лежить саме і вартість та щастя чоловіка. І тому-то й співають у Гетого ангели над душею померлого Фавста: **„Wer immer strebend sich bemüht, den können wir erlösen".**

А також розумів ту справу й Лессінг в оттім своїм славнім афоризмі про правду: Коли б (каже) Бог держав у Своїй правій руці правду, а в лівій тільки щире змагання до правди, то я вхопив би його за ліву руку і просив би Бога, щоб дав мені змагання до правди, а саму правду полишив би Богові. Ту потребу і вартість змагання відчуває — зовсім природно — також п. Рудницький, коли каже, що „письменник повинен боротись за світогляд, повинен його мати" — очевидно, повинен його мати тим більше, що вінже як не як, а вже з самої природи річи також якийсь поводатор своїх читачів. Але щож, коли п. Р. заразяже таки й звільняє письменників від того обовязку, твердячи, що „сотні великих письменників не мали світогляду". Бо й хтож у такім разі схоче трудитися над здобуттям собі високоцінного світогляду, коли й без того — за апробатою авторитету п. Р. — може бути великим письменником?

Ну, то й пишуть-же тепер у нас, коби здорові, ріжні наші письменники, що хоч за голову хапайся. От приміром Богдан І. Антонич п. н. „Ярмарок" („Назустріч" 1935. ч. 4.):

Мій брат — кравець хлопячих мрій
вішав з землею небо.
Горять хустки у крамарів,
немов стобарвний гребінь.
Співають теслі, бубни б'ють,
Розкрию темницю:
Червоне сонце продають
На ярмарку в Горлицях.

Або п. з. „Вишні" (тамже ч. 6.):

Антонич був хрущем і жив колись на вишнях,
на вишнях тих, що їх оспівував Шевченко.
Моя країно зоряна, біблійна й вишнева,
Квітчаста батьківщино вишні й соловейка!
Де вечори з євангелій, де світанки,
де небо сонцем привалило білі села,
шелестять надхнені вишні кучеряво й пишно,
як за Шевченка, знову п'ють пісню хмелем.

Так пише наш свіжий „лавреат". А я читаю, дивуюся і питаю: Що те все має значити? Тай чим ті дві купи, змістово неповязаних зі собою слів, заслужили собі на почесну назву поезії і на друк? Чи сам рим і ритм тут уже вистарчають? Чиж не є першою і найважнішою справою кожної правдивої поезії піднесений (нехай навіть сіру буденщину — ми кажемо: натхнений — стан душі поета, якого вібрації, переходячи якимось тайним способом на читачів і слухачів, підносять і їх у ту вищу понадбуденну атмосферу настрою, в якій перебував поет у хвилині творення? Шевченко пише (над Аралом 1848. р.):

Ну, що-б здавалося слова?
Слова та голос, більш нічого!
А серце б'ється, ожива,
Як їх почує. Знать од Бога
І голос той і ті слова
Ідуть між люди.

В наведених Антоничевих словах я, признаюся, не находжу жадного такого вищого настрою і тому думаю, що його по правді не було й у самого Антонича при складанню тих „поезій". Отже бракує мені тут у нього оного найважнішого моменту великого людського світогляду: субєктивної правди. А він і сам вимагає її від інших у статті п. з. „Становище поезії" („Назустріч" 1935. ч. 4.): „Знаю добре (пише), що крики й бунтарство, котрими й сурма пачить чистих — це дешевизна, вексель без покриття"...

Проти таких письменницьких „векслів без покриття" є в засаді, як бачу, також і сам п. Рудн. Бо от у статті з нещасної виставки пісні Меріям Лужницького п. з. „Посол до Бога" він остерігає письменників з приводу „натхнення не сказів, ідеї не приймаєш на замовлення" („Діло" ч. 118.). І тому й нерадо він бачить, як „від довшого часу ріжні наші публіцисти вважають своїм обовязком пригадувати нашим письменникам, які вони повинні мати світогляд..." („Діло" ч. 115.). І тому то й на книжку Юрія Липи п. з. „Бій за українську літературу" він пригадує ще раз: „але виняткових одиниць не вплекаємо теоріями та доктринами" („Діло" ч. 126). Так зовсім справедливо. Бо в тих справах рішало, рішає і буде завсіди рішати тільки те, що так дуже влучно висловив раз на все св. апостол Павло в першім своїм листі до Корин-

Ґерінґ на Балкані.

БІЛГОРОД. 8. 6. ПАТ. Агенція Авала повідомляє: ген. Герінґа, пруського премієра і німецького міністра, відзначили великою стяжкою Білого Орла. Вчора ввечір премієр Ефтич з жінкою приймали Герінґа з жінкою на обіді в старшинському клюбі. Були присутні князь Гескький, його жінка кн. Мафальда, князь регент Павло, члени уряду та особи з дружини ген. Герінґа.

Політичні арештування в Болгарії.

СОФІЯ, 8. 6. ПАТ. Нині поліція викрила авторів летючок, спрямованих проти членів уряду Тошева і проти короля. Арештували 10 осіб. Між арештованими є визначні політики. Між ін. перевели ревізію у кол. голови політичної поліції Мітова та в інспектора лісового видїлу в м-стві господарства Куманова.

Підморський тунель у Японії.

ТОКІО, 8. 6. ПАТ. Агенція Ренго повідомляє, що кабінет прийняв проект будови тунелю, який лучитиме Японію з островом Кію-Сію.

Жадайте всюди! Найкращу рідину, пасту і порошки до чищення металів і посуди — та смар ло лещат. 440 28—? „СІЛЬВА“ Львів, Бандурського 5.

Смерть ґенерала Лінзінґена

В Ганновері помер у 82 році життя генерал фон Лінзінґен, один з німецьких вождів зі світової війни. Як 21-літній старшина брав участь у німецько-французькій війні 1870/71. р. і швидко опісля посувався в гору на драбині військової карієри. З початком світової війни був командантом корпусу, що входив у склад німецької армії, яка здобула Бельгію. В 1915. р. командував південною, австро-нім. армією, що випирала російські війська з Карпат. Брав теж участь у великій проломовій офенаиві, що почалася під Горлицями, опісля став командантом мішаної армійської групи (австро-німецько-турецької) на фронті Золотої Липи і відбив російську офенаиву ген Брусілова. Під конець світової війни був командантом прусської мархії й губернатором Берліна. Після війни дожив віку у Ганновері.

АПОЛЛЬО Премієра казочної музичної комедії, нового фільмового пробою, повного гумору і пікантерії п. н. **„ВІКТОР ЧИ ВІКТОРІЯ“** В головних ролях: ГЕРМАН ҐІМІТ, Рената Міллер, Адольф Вольбрік. Режисерія: РАЙНГОЛЬД ШІНЦЕЛЬ. Знижки вільного вступу неважні!

Дійсність у Головній Управі Рідної Школи у Львові.

Навязуючи до статтей, що появилися в двох останніх числах орґану Союзу Укр. Прив. Службовиків „СУПРУҐА“ — „Службовику“ — (за квітень і травень), почуваюся до обовязку висловитися дотично справ, що порушені у тих статтях.

Зарядження Президії Гол. Упр. Р. Ш. щодо виповідження праці службовикам при Гол. Упр. Р. Ш. у Львові, хоч бракувало йому законом вимаганої форми, все ж таки випливало з докладно передуманого й умотивованого становища, що правно-службові відносини між Т-вом Р. Ш. і його службовиками, а ще більше матеріяльне положення Гол. Упр. Р. Ш. у Львові, вимагають негайного діяння, упорядкування, а в тому і значного обмеження й персональних видатків, та що кожна проволока в цьому напрямі погіршує лише положення Т-ва.

Дійсно й не диво, що це зарядження Президії схвилювало рідношкільних учителів у Львові, які є на етаті Гол. Упр., а ще більше схвилювало воно службовиків канцелярії Гол. Упр. Р. Ш., що є членами Союзу Укр. Прив. Службовиків „Супрута“, — отже ті круги, які повищим зарядженням Президії були особисто заторкнені. Правда, й організації службовиків інших львівських установ, чи то в почутті товариської солідарности, чи то з огляду на станових інтересів прилучилися до загрожених і до наступу на Президію Т-ва Р. Ш., але загал громадянства станув на тому самому становищі, що й Головна Управа Р. Ш., яка на своєму засіданні в дні 16. квітня 1935. р. *недвозначно* вирішила, що „...признаючи потребу упорядкування службового відношення вчителів і службовиків Р. Ш., погоджується з усіми дотеперішніми зарядженнями Президії Г-ви“.

Йдучи по думці цієї ухвали Головної Управи, Президія Т-ва зараз на своєму найближчому засіданні рішила знову виповісти службу службовикам Гол. Упр. Р. Ш. у Львові, але вже із задержанням усіх форм вимаганих законом.

Після цього засідання, розглядаючи ще раз різні можливости й наслідки реалізування службовиків канцелярії Гол. Упр. Р. Ш. на це повторне зарядження Президії, і спираючись головно на письмі службовиків до Гол. Упр. та на обидливу й неправдивими фактами тенденційно насвітлену статтю в офіційному орґані СУПРУҐА „Службовику“ (за квітень), п. н. „На поміч товаришам в Р. Ш.“, на наставлення й авторів, та на інші моменти, я на скликаному зараз на другий день засіданні Президії заявив, що виконання повищого зарядження Президії припиняю до часу найближчого засідання повної Гол. Управи Р. Ш.

На цьому засіданні, повідомляючи Гол. Управу про припинення ухвали Президії, між іншими мотивами я заявив, що „...в справі способів переведення ситуації Т-ва погоджуюся в цілости зі становищем, намірами й річевістю аргументів членів Президії, але вважаю, що виконання цього рішення Президії не дасться ще зараз послідовно перевести, а то з огляду на ті чинники, під впливом яких стоять службовики канцелярії Гол. Упр. Р. Ш. у Львові, чинники, що своїм дотеперішнім поступованням й способом відповіді дали доказ, що вони готові вище ставити станові справи осіб над добро Т-ва, й тому то з тактичних причин уважав я за вказане припинити виконання ухвали Президії аж до часу ефективного ухвалення службової прагматики.

Що така оцінка була правильна, про це свідчать отсі слова, взяті з другої статті „Службовика“ (за травень). „...Так чи інакше — ми цієї справи не спустимо з ока й не дамо скривдити наших товаришів, хоч би навіть в ім'я (!) так дорогої нам установи (!!)...“

Рівночасно в цій-же статті написано далі також:

> Не можемо поминути мовчанкою ще одного нетактичного вчинку Президії Р. Ш., який — по правді — навіть не лицює такій громадській установі. Львівські Секції СУПРУҐА по всіх наших установах, що брали участь в акції оборони альокованих службовиків Р. Ш. і надіслали були через СУПРУҐА до Рідної Школи протолошені в нашому часописі застереження проти того льокауту — одержали такі письма від голови Рідної Школи:
>
> „Світла Радо!
>
> У звязку з письмом Світлої Ради до Головної Управи Р. Ш. у Львові в справі виповідження праці службовикам Головної Управи Р. Ш. у Львові, з доручення Президії Гол. Управи Р. Ш. вічливо прохаю Світлу Раду скликати ширші сходини Ваших членів і ласкаво дозволити делеґатові Президії на тому зібранні вияснити становище Президії Р. Ш. в вище згаданій справі.
>
> Перед означеним місцем, а особливо часу таких сходин прохаю дїскаво порозумітися зазвалегідь зі мною (Тел. 277-52) кожного дня год. 10...1 крім неділь і свят.
>
> З правдивим поважанням
> *І. Голущинський*
> голова Рід. Школи.

Подібне запрошення одержала також „Самопоміч Народної Торговлі“. Але сама централя професійної організації, себто Головна Рада СУПРУҐА — *також запрошення не одержала.* Президія Рідної Школи не визнає службовицької централі й волїла звернутися понад її голову, безпосередньо до самого „народу“. Тактика, про яку ми перше чули з високих трибун. Але тоді воно але й неморальне! Тендеенція такого поступку очевидна: внести замішання у ряди нашої центральної організації, що ясним поставленням справи генеральної виповіді праці може й спричинила деяку неприємність Президії Р. Ш. Колиб такий підхід голови чи Президії Р. Ш. був удався, то цього випадку можна би було вважати за доказ, що централя СУПРУҐА не є виразником думок службовицького загалу.

Для виясснення цієї справи зазначую, що Президії Гол. Упр. Р. Ш. й на думку не могло прийти „понад голову звертатися до „народу“...“, бож Президія Р. Ш., маючи вже й так стільки клопотів зі своїм „народом“ ніяк не має охоти ні часу встрявати в справи, які лежать поза кругом її діяльности. Президія Т-ва Р. Ш

тая: „Колиб я — каже — говорив навіть (усіми) людськими тай ангельськими язиками, але не мав любови, то був би тільки як звенячa мідь або бренячий кимвал“. Очевидно, любови не можна нікому силоміць накинути. І тому о. д-р Костельник („Діло“ ч. 128) ролю письменника ясовує словами: „Автор повинен сам себе обмежувати — своїм почуванням, своєю совістю, своїми етичними святими максимами й ідеалами. Таке внутрішнє зобовязання може давати тільки *релігія*“. Так, дуже добре, релігія, але й вона лише як любов і правда і повне власне життя, а не як сама тільки зверхня форма і чужа доктрина.

І нехай ніхто з людей — письменник він чи ні — не думає, що ту свою життєву правду він може колись заступити самим тільки зверхнім жестом і тупетом. Перед собою самим він того, очевидно, ніяк не годен зробити, бо вже сама його власна совість пильнує йому тут вірно тої його правди. А перед іншими людьми — бодай на довшу мету — також ні. Бо у всякого чоловіка є крихітка з тої сили, яку Лермонтов приписує своєму „Пророкови“:

С тех пор, как Вечный Судія
Мне дал всеведенье пророка,
В очах людей читаю я
Страницы злобы і порока...

Ба, вже Шевченко догляднув й раз навіть у маленької дитини:

Хоч дитина немовляща:
І воно вгадає
Твої думи веселії —
Сам Бог розмовляє
Непорочними устами. (Оренбург 1849.)

Такто й славний англієць Тома Карлайль, не вірив у тривкість сили обмову, любачивши, як вона звела й одурила навіть великого Наполеона.

Оперувати „векслями без покриття“ на довшу мету ніхто не зможе. Правда скорше чи пізніше таки вийде наверх. І п. Рудницький — навіть всупереч протилежним суґестіям п. Липи — побачить, що „твори з великими ідеями, бодай повним гомоном, страшною тугою за чином — дуже часто плід духової порожнечі, вічевої діялектики, декадентської неврастенії“ („Діло“ ч. 126). Ба, він навіть і самій науці п. Липи так тільки на слово не дуже повірить. Бо каже: „Коли звяжити, що не можна напр. говорити про Бергсона, не знаючи всіх його творів, і про багато інших, не знаючи бодай найважніших — тоді 100 самих чужинних імен, які надибуємо в книжці Липи, вимагало-б довгих літ неабияких студій“ („Діло“ ч. 127). Так, добре. Ба, але шож у такім разі думати нам про оті „сотні великих письменників і творів“ самого п. Рудницького, які по його свідоцтву „не дають нам ніякого світогляду тому, що самі його в собі не мають“? Д-р Р. не каже, кільки саме тих сотень, але читач за його висловом мусить думати бодай про яких 500 до 600. Ну, то й насувається зараз питання: Кількож то літ тай яких студій мусів знову присвятити сам п. Р. оптим своїм цілим сотням письменників і творів, щоби ствердити, що вони всі „великі“ тай що в них „нема ніякого світогляду“? Чиж таке питання не мав би права поставити п. Рудницькому п. Липа?

Вкінці ще одно. Д-р Рудницький виступає гостро проти „недовчених публіцистів“ — а ставить побіч них також „крикунів“ і „всезнайків“ та „непокликаних критиків літератури“ — і кінчить свої виводи так: „При такому інтелектуальному рівні дискусія кінчиться просто — публіцистичною пустомельщиною, де можна почути все з винятком одної нової думки на вибрану тему“ („Діло“ ч. 117). Я не знаю, чи п. Р. зачисляє й себе також до публіцистів. Як так (а здається мені, що так), то тим більше ціню йому ту його вимогу, щоби публіцистика не була лише пустомельщиною. Не можу тільки ніяк згодитися на те, мовби одиноким критерієм вартости думок чоловіка була їх новина. Бо — сомніваючи проблему доказу тої новини — „нова думка“ може бути також похибна і зовсім безвартісна. Свою вартість вона — зовсім таксамо як і „стара“ — мусить доказати щойно у дійсній життєвій практиці. А надмірна погоня за новиною може саме легко продукувати і саме вона лійоло й продукує у нас тепер сотні „недовчену пустомельщину“, яку так остро і справедливо осуджує отсе в засаді також і сам п. Рудницький.

свідомо поминула службовицьку Централю тому, що, як із одної сторони *не личювало* Президії Т-ва Р. Ш. *не відписувати* тим організаціям службовиків, які не зважаючи на особисту інтервенцію делегації своєї централі у Президії Гол. Упр. Р. Ш., ні на устні вияснення, які цій делегації дав голова Т-ва Р. Ш., ні на протестуюче письмо Головної Ради СУПРУГА, все ще вважали за вказане зі своїми застереженнями окремими письмами звернутися до Гол. Упр. Р. Ш., але зробили це вони в спосіб пристійний, так із другої сторони Президії Т-ва *не личювало відповідати* службовицькій централі, що не торкнена Президією Т-ва Р. Ш. у своєму офіційному органі „Службовику" напинулася на неї в такий спосіб, на який декотрі громадяни в Европі реагують так, що, щоб не наразитися на можливість ще більшої обиди, воліють не являтися там, де їх стрівула незаслужена зневага. І думаю, що не тільки теперішній Президії Т-ва Р. Ш. з цього приводу не є можливе входити в якінебудь взносини зі службовицькою Централею, але й майбутнім Президіям це не буде можливе, доки службовицька Централя цей поступок свого офіційного органу не постарається у відповідний спосіб направити.

Становище й особисті почування не дозволяють мені вжити таких висловів, що могли би в цілій наготі уявити оцінку форм ужитих „службовиком" у його статтях, — на кінець додам лише, що Президія Т-ва Р. Ш. готова є витривати на своєму відповідальному становищі й робити те, що вважатиме за корисне єдино для Т-ва, — не зважаючи на кидані обиди й особисті прикрощі, — саме, *в ім'я цього Т-ва*, цієї *національної*, не приватної (!!) установи, до проводу якої українське громадянство покликало членів Президії.

Вірю, що це громадянство, розуміючи тяжке й прикре становище Президії Т-ва Р. Ш., матеріально й морально допоможе Президії проводити далі розпочату санацію Т-ва.

Іван Галущинський.

Перед Загальними Зборами Т-ва Охорони Воєнних Могил у Львові.

Кілька уваг про працю Т. О. В. М. для закріплення культу Полеглих.

У квітні ц. р. скінчило Т-во Охорони Воєнних Могил у Львові восьмий рік своєї діяльности. В 1927 р. за ініціятивою рухливіших громадян м. Львова переведено вмілу пропаганду в краю за утривалення культу Полеглих. До одного року від основання Головного Товариства повстало в краю 29 філій, які поставили собі за задачу заняття могилами Полеглих у визвольній війні, закріпленням місць, у яких спочили тлінні останки Полеглих, упорядкуванням і реєстрацією їх могил у своїй окрузі, реєстрацією Полеглих у визвольних змаганнях взагалі і вкінці влаштовуванням поминальних відправ по Полеглих.

Сьогодні Т-во Охорони Воєнних Могил та його філії в краю можуть почванитись поважними успіхами. Опущених або занедбаних могил нема, рухливіші осередки закріпили дорогі місця тривалими памятниками, по багатьох церквах уфундовано пропамятні таблиці. Зокрема у Львові Т-во зареєструвало 2.890 назвищ Полеглих з ріжних місцевостей краю.

Оголошений у травні 1933 р. закон про опіку над воєнними могилами сильно обмежив діяльність філій Товариства, не кажучи вже про те, що деякі органи влади неохоче гляділи вже й передше на їх статутову роботу. Сьогодні не легко дістати дозвіл на будову памятника навіть на місцевім цвинтарі, а про дозвіл на публичне місце на ту ціль нема й мови. При оголошенні будови памятників чи курганів, тривалої опіки над цвинтарем, улаштування богослужебних відправ з церковними процесіями треба боротися з ріжними формальностями, або такі старання взагалі не мають успіху. Богослужебні відправи в місцевостях, які ставали місцем прощі загалу громадянства, поважно обмежено в їх величі, або вкінці їх зовсім заборонено, з додатком судових кар та інших неприємностей на їх учасників чи організаторів.

Хоч минуло вісім літ діяльности Т-ва Охорони Воєнних Могил, праця його ще далеко не закінчена. 2.890 зареєстрованих назвищ Полеглих ще далеко не покривають числа дійсних наших страт. У кожній громаді повинна найтись особа, яка зібрала би дати про Полеглих з даної місцевости та подала їх до зареєстрування Головному Т-ву у Львові. Подання імени й назвища, дати уродження, військового ступня і — як можливо — обставин смерти й місця поховання — це найменша прислуга живого громадянина полеглому воїнові, прислуга, яка крім крихітки доброї волі не вимагає ніяких інших жертв. Т-во Охорони Воєнних Могил у Львові постановило в десятиліття свого існування закінчити реєстрацію Полеглих та видати пропамятну листу страт. Вона служитиме доказом, наскільки ми зрілі та чи наші визвольні змагання не коштували нас більше крови, як декого з нинішніх повновладних володарів.

До сьогодні зареєстровані лиш могили, які є під опікою філій Т-ва Охорони Воєнних Могил. Одначе відомо, що є ще стрілецькі могили в багатьох місцевостях, в яких нема філій, а опікується ними місцеве громадянство доривочно, при нагоді заупокійних відправ. Кілько їх, ніхто не скаже, бо про їх існування довідуємось лише принагідно з доривочних часописних комунікатів то-що. Слід і з цим в найкоротшім часі скінчити! Т-во Охорони Воєнних Могил, чи його філії повинні бути остаточно повідомлені й мати докладну евіденцію, в якій місцевості і скільки там стрілецьких могил, хто в них похований і серед яких обставин згинув, коли відбуваються заупокійні богослуження та хто могилами піклується. В такім випадку може помогти й віддати історії добру прислугу лише добра воля місцевої української установи, або одної ідейної одиниці.

Ще далеко не всі церкви мають у себе пропамятні таблиці з виписаними назвищами Полеглих своєї парохії. Рідня переважно не знає, де спочивають тлінні останки Полеглого. Спис назвищ, уміщений у церкві на видним місці, заступить рідні належну память. Пропамятних таблиць з кожним роком більше по наших церквах, одначе певно ще дуже багато в краю таких громад, які згадані таблиці повинні уфундувати, бо їх ще в себе не мають.

Праці, звязані з культом Полеглих, обняті законом оголошеним у Деннику Законів ч. 39. з 30. травня 1933 р. З приписами того закону повинні запізнатися всі, що бажають приложити свою руку до упорядкування воєнних могил, а певно омину́ли б неодної прикрости від органів адміністраційної влади. Згідно зі згаданим законом опіка над воєнними могилами застереження державним чинникам, одначе за дозволом влади кожна суспільна установа — хочби цього в своїм статуті не мала застереженого — може воєнними могилами займатися. З наведеного виходить, що в наших відносинах одиноким помічним чинником у працях Т-ва Охорони Воєнних Могил мають стати саме місцеві громадяни, які повинні з Головним Товариством чи з найближчими його філіями навязати тривалий контакт. Це тимбільше вказане, бо з кожним роком меншає число живих свідків нашого величного минулого і ми залишимось лише з німими памятками, яких вже не доповнить живе слово очевидця.

В четвер 13. ц. м. відбудуться Загальні Збори Товариства Охорони Воєнних Могил у Львові в льокалі „Молодої Громади". Зацікавлені особи, головнож відпоручники філій Т-ва, повинні численно явитись на цих Зборах, де запізнаються з дотеперішнім дорібком Товариства Охорони Воєнних Могил, почують про дальші напрямні його праці, як також про обовязуючі тепер приписи при виконуванні своєї статутарної діяльности. В усіх справах, звязаних з культом Полеглих, слід звертатись до Товариства Охорони Воєнних Могил у Львові, вул. Словацького 14 (льокаль Земельного Банку Гіпотечного).

Японсько-китайські розмови.

ШАНҐГАЙ, 8. 6. ПАТ. Японський військовий аташе Ісогаі, що з припоручення генерального штабу перебуває тепер у Північнім Китаю, перевів з тамошніми міродатними військовими чинниками розмови. Згідно з вістками, що продісталися до публичної опінії, Японія має до Китаю дуже широкі вимоги. Ісогаі старався у своїх виводах скинути відповідальність за теперішню напружену ситуацію на марш. Чанг-Кай-Шека, який тепер сам займається розвязкою спірних питань, що існують між Китаєм і Японією.

Ґерінґ у югославянського регента.

БІЛҐОРОД, 8. 6. ПАТ. Повідомляють, що регент князь Павло прийняв вині на авдієнції премієра Геринга, а потім прийняв його снідання.

Плекання цери є не до подумання без доброго мила!

Треба це сказати всім жінкам, що не бачать вислідів плекання цери. Причиною є невідповідний вибір мила. Добре мило 7 квітів завдяки своїм косметичним прикметам є конечною умовиною плекання цери. Незвичайно лагідне, досліджене і поручене спеціялістами, робить церу гарнішою, чистішою, делікатнішою.

ELIDA 7 КВІТІВ МИЛО

Досліджене дерматольоґічно!

СЕКРЕТАРЯ ВИКЛЮЧИЛИ З КОМПАРТІЇ.

МОСКВА, 8. 6. ПАТ. Від 5—7. червня відбувалися плєнярні засідання Центрального Комітету комуністичної партії. М. і. обговорювали подрібно діяльність секретаря ЦВК. СССР. Енукідзе. У цій справі приняли резолюцію, на основі якої виключили Енукідзе з Центрального Комітету партії та з рядів партії, тому що ствердили розхитання політичних і особистих обичаїв.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Президент еспанської республики підписав ратифікаційні документи еспансько-польського торговельного договору.

— Фінансова комісія французької палати ухвалила внесок, щоби розпочати слідство над діяльністю тих, що счинили паніку на грошевій біржі.

— Еспанський міністер внутр. справ заборонив відбувати політичні зібрання соціялістичній партії, теж монархістам-традиціоналістам і партії Обнови Еспанії.

— Вчора в північній Болґарії була велика буря. Вбила 3 особи, 20 поранила.

— В Каселі запав присуд у голосному процесі 87 комуністів з Ганав за терористичні атентати. 42 обвинувачені одержали загальну кару 132 роки тяжкої вязниці, 31 обвинуваченим 32 роки і 3 місяці звичайної вязниці, 11 увільнено.

При ішіяс (запалення кульшового нерву) після зажитої зранку натще склянки природної гіркої води **Franciszka-Józefa** приходить легке повне випорожнення, яке дає приємне самопочуття. — Поручають її лікарі.

Совіти протестують.

МОСКВА, 8. 6. ПАТ. Посол СССР у Софії Раскольніков склав протест проти протисовітської діяльности російських еміґрантів у Болґарії, що недавно зранили урядовця посольства СССР та закликають у пресі до дальших актів терору. Пос. Раскольніков домагається від болґарської влади, щоб вона зліквідувала діяльність еміґрантів.

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

Зміна адреси 1 зол. Можна присилати почтовими марками.

Кожний може розбагатіти,

хто купить льос І. Кляси 33. Державної Льотерії в щасливій Колектурі

„РУНО“ Равіч і С-ка

ЛЬВІВ, вул. АКАДЕМІЧНА ч 3.

Головна виграна

1,000.000 (міліон) золотих

Загальна сума виграних майже 23,000.000 золотих.

Около 60% льосів виграє. Льоси які в цій льотерії не виграють беруть безплатну участь у додатковому різдвяному тягненню.

ТЯГНЕННЯ І-ої КЛЯСИ ВЖЕ 19-го ц. м.

Земісцеві доручення полагоджуємо відворотною почтою.

ЦІНИ ЛЬОСІВ: чвертка зол. 10·—, половина зол, 20·—, цілий зол. 40·—

Економічний огляд.

Українська хроніка.

З ПРИВОДУ ВІДКРИТТЯ МАНГАНОВОЇ РУДИ НА ГУЦУЛЬЩИНІ.

В Чорногорі найдено поважні поклади манганової руди. Перевезено 5 вагонів до Ворохти для дальших дослідів. Наукова експедиція львівської техніки ствердила доцільність експльоатації.

Така вістка промайнула в пресі. Господарське значіння того факту покищо трудно устійнити. Величина покладів та справжня можливість технічного їх використання є ще у стадії імпровізації. В те, що розбудова манганового промислу спричинилаб великі зміни в економіці Гуцульщини, нема що сумніватись. Манган як чистий металь так і в численних його сполуках має у промислі велике примінення. Згадаємо тут, що українські манганові руди головно зпід містечка Никополя (Дніпропетровщина, давніше Катеринославщина) грали у світовій продукції (Сх. Індії, Бразилія. Зл. Д.П.А.. Куба) уже до війни дуже поважну ролю (до 15 проц.) і були дуже поважним експортовим артикулом. Як подано у III. У. Статистичному Річнику за рік 1933 (ст. 98), в р. 1932 УСРР зайняло у світі як продуцент манганової руди перше місце. Тоді, коли в никопільському родовищі вилобуто в 1913 р. 275.9 тисяч тон, то в 1931 р. аж 1.604 тисяч тон.

Польська хроніка.

ПІСЛЯ УРЯДОВОЇ ЗАЯВИ В СПРАВІ СТІЙНОСТИ ПОЛЬСЬКОЇ ВАЛЮТИ.

Заяву мін. скарбу Завадського на пресовій конференції 3. ц. м. (тема: інвестиційна позичка і її успіх) про тверді заміри уряду втримати непохитність польського золотого, прийняла преса як енунціяцію першорядного значіння. Це не дивниця, коли зважити, що девалюацію перевели вже в себе 32 держави, що Франція і деякі інші держави ведуть просто розпучливу боротьбу з зазіханням на їхню валюту, що майбутня необхідність стабілізації висуває потребу нового взаїмного відношення валют на значно нижчому золотому рівні, тощо. Польща ізолюється від того всього, не добачуючи ніяких для себе користей із цього, колиб вона обнизила вартість свого гроша. Це зрештою акцентує вже навіть проф. Кржижановський, який признався вже голосно до зміни своїх поглядів. Очевидно — валютарна політика залежить від того, як укладаються господарські відносини і які їхні вимоги. Як тепер справи в Польщі стоять, то мін. Завадського, як автора згаданої енунціяції, не можна підозрівати в нещирості

ПУБЛИЧНІ РОБОТИ В ГАЛИЧИНІ І НА ВОЛИНІ.

Фонд Праці преліміновав на публичні роботи на теренах воєвідств: львівського, станиславівського, тернопільського і волинського 4,748.700 зол. для затруднення безробітних. З цієї суми на биті шляхи (державні і самоуправні) призначено 2.877 тис., на водно-регуляційні роботи 150 тис., на меліораційні і забезпеки рік 851 тис. та врешті на міські інвестиції 870 тисяч. Досі виплатив Фонд Праці 1.546.400 зол. З праць, що їх уже розпочали, треба назвати биті шляхи, водопроводи в Луцьку і Сяноці, розбудову каналізації у Перемишлі, регуляцію Полтви і меліорацію її долини, будову мосту на Стирі у Маюничах, а також таку будову в Нижневі, Кристинополі і Перемишлі, відбудову дороги Жабє Косів, тощо.

Світова хроніка

МОЖЛИВІСТЬ НОВОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ.

У пресі появилась звістка (цим разом ніби поважніша, бо й раніше такі вісти появлялись), що внедовзі відбудеться чергова всесвітня конференція. Настоює на неї Вашингтон, при чому европейські великодержави сприяють цій ідеї. Змістом конференції малиб бути валютові справи (стабілізація?) і внормування міжнародньої торговлі. Минуле зовсім не дозволяє вязати з такою конференцією, хочби вона і дійсно відбулась, надій на краще.

РУЗВЕЛЬТ НЕ ДУМАЄ ПОСТУПИТИСЬ У СВОЇХ ПЛЯНАХ. — ДВА ТАБОРИ.

Відомий присуд Найвищого Трибуналу, який ствердив суперечність діяльности „Найри“ і її кодексів з американською конституцією, є безумовно великим ударом у накреслену Рузвельтом реформу американського господарства. Два табори, які уформились після оснування Національного Уряду Промислової Відбудови (Найри), все різко відмежовувались. Та проте тепер ей поділ став виразніший, бо противники великого експерименту Рузвельта, який підрізав індивідуальність господарки, впроваджуючи до неї пляновість, чують підтримку історичного присуду і не кривять своїх поглядів. Яскравіше зарисувалось тепер те, хто за „Найрою“, а хто проти неї. І як не дивно — за „Найрою“ є не тільки робітництво, але теж поважна скількість підприємців, які признають їй великі регулятивні прикмети.

Рузвельт не піддається і шукає способів, аби втриматись зі своєю грандіозною перебудовою господарського устрою. Сприяє йому загальне розуміння небезпеки, яка виросла після нагальної ліквідації Найри й уневажнення її розпорядків.

Треба зазначити, що 567 кодексів „Найри“ і 201 додатків, що регулюють у сумі платні і час праці, торкаються 22 міліонів робітників і 3 міліонів працедавців.

КУРІОЗИ „ПЛЯНОВОЇ ГОСПОДАРКИ“. — В МОСКОВЩИНІ РОБІТНИКИ ВТІКАЮТЬ У СЕЛА. В УКРАЇНІ НАВПАКИ.

В Сов. Союзі багато куріозів; це всім добре відомо. На один із актуальніших куріозів звернув тепер увагу Отмар на сторінках „Газети Польської“. В не дуже віддалених від себе країнах Сов. Союзу можна бачити зовсім протилежні господарські прояви. І так коли на Україні селянин утікає ще — як тільки має змогу — до міста, а через те міські середовища перевантажені людським елементом і подача рук до праці є велика, то на півночі є навпаки. Робітництво Московщини тікає на села, вважаючи, що там проживе лекше. Перш за все спекується воно „опіки“ трьох бюрократій: фабричної, партійної і союзно-професійної, що важким тягарем давить фабричного робітника.

Джерелом згаданих диспропорцій між Україною і Московщиною є те, що поправа ситуації українського села куди повільніша, ніж поправа села московського.

В. Н-вич.

Національну свідомість ширить українська книжка і преса, тому жертвуйте датки на купно книжок для наших братів на заході.

НОВИНКИ

— **ПРИЙМАЮ ПАЦІЄНТІВ** у моїм **заведенні вул. Сикстуська 17 в сезоні літнім від 9—1 і від 3—6.30. В неділю і свята за попереднім зголошенням. НАСС** 1637 1-3

— **Мясарні Центросоюзу у Львові,** Ринок ч. 2, Жовківська ч. 178, Личаківська ч. 50. 8—30

— **Довідуємося,** що з кінцем червня ц. р. виїзджає Укр. Студентський Хор Ревелерсів Евгена в велике артистичне турне по більших містах Східної Галичини. В першу чергу вибірається через Золочів-Тернопіль на Поділля, а опісля по літнищах. 1696

— **Торжественне посвячення дому чит. „Просвіти“ в Голоску Великім** відбудеться в неділю 9. червня ц. р. Програма свята: год. 10. рано Служба Божа в місцевій церкві; год. 12.30 по-свячення дому; год. 13.30 святочна академія у новій домівці. Виділ читальні в Голоску Великім просить усе львівське громадянство на це свято. Доїзд 10-ою. Від останнього перестанку 10 хвилин ходу.

— **Жалібне богослуження за бл. п. д-ра А. Чайковського у Станиславові.** В середу 5. ц. м. в год. 8. рано стараннєм філії „Просвіти“ відправилося в катедрі у Станиславові богослуження з панахидою за покійного А. Чайковського. Богослуження відправив о. кан. Лободич. Підчас панахиди співав хор „Думка“. Слід а прикрістю зазначити, що громадян у церкві було дуже мало й колиб не учениці й ученики з „Р.Ш.“, то церква булаб порожня. Деж ті наші чільні громадяни, що не вважали за відповідне прийти до церкви? **Б. Л.**

— **Відчит у Львові.** Заходом Українського Т-ва Прихильників Мистецтва відбудеться у вівторок 11. ц. м. в год. 7. вечором в салі „Бесіди“ (вул. Рутовського 22) відчит артиста маляра Василя Дядинюка на тему: „Сучасне мистецьке життя у Парижі і українські малярі“.

— **Під увагу батькам.** Серед практичних фахів, які нині доволі корисні й потрібні на наших землях, є городництво. Бачимо, що чужинці болгари ведуть під більшими містами на наємній землі городничі господарства і на них якось добре виходять. Отже моглиб і наші селянські сини основувати подібні городничі заведення під містами на власній землі. До цього треба теоретичного і практичного вишколу. Українських городничих шкіл у нас нема, тому мусимо користати з польських. У Кіянах під Люблином є польська приватна городнича школа, в якій учать усіх городничих предметів. Наука тревае три роки, четвертий рік призначений на практику у взірцевих городничих заведеннях, торговельних садах, заведеннях перероблки овочів і под. По скінченні школи дістає абітурієнт дипльом городничого техніка. Умовини приняття: скінчена народня школа (7 кляс) або три кляси давньої гімназії. Річна оплата 190 зол. (можлива знижка), місячна оплата за цілковите удержання в інтернаті 30 зол. Хто хотів би ближче поінформуватись, нехай звернеться до управи школи: Кіяни, п. Спічин біля Люблина.

ЯПОНСЬКИЙ ПОРОШОК

КАТО ВБИВАЄ КОМАХИ І ХРОБАКИ

AZUMI & Co. Ltd. OSAKA

1—20

— **Сучасний стан норманської теорії.** На таку тему виголосив д-р М. Антонович 7. ц. м. виклад в Українськім Науковім Інституті в Берліні.

— **Над чим працюють українські письменники у Совітах.** „Прагер Прессе“ повідомляє: Максим Рильський, лірик і перекладчик „Пана Тадеуша“, викінчив збірку поезій „На знак волі“ і поему „Марина“. Тепер працює над перекладами з російського та над збірками поезій „Київ“ і „Літо“. Іван Ле творить новий історичний роман „Україна“, що має показати різницю між давним і теперішним поколіннями. Петро Панч виконує оповідання з німецької окупації на Україні і роман з життя української інтеліґенції в Совітах. Оповідач Олександер Копиленко пише роман „Дуже добре“. Це повість для дорослих з життя школярів і дітей. Івон Кулик викінчує роман в віршах „Софійка“ і готовить переклад поезій грузинського лірика Борабошвіллі. Крім того виладжує фільмовий сценарій за Шевченковим „Назаром Стодолею“.

— **Куди сягатимуть майбутні кордони України?** На згадане питання згорі дамо дуже коротку і влучну відповідь: „Це залежатиме виключно від того, як широко в Европі продаватиме свої вироби одинока українська фабрика цукорків і солодощів „Фортуна Нова“ у Львові.

— **За перебудову залізниць.** На засіданні комунікаційної комісії торговельно-промислової

палати у Львові обмірковувано справу перебудови залізничої лінії Львів-Рава Руська-Люблин Варшава. Рішено домагатися перебудови цієї лінії, щоби пристосувати її до поспішних потягів. Крім того ствердженo потребу перебудувати львівський залізничий вузол.

— **За зневаження портрету марш. Пілсудського.** В городському суді у Львові розпочалася карна розправа проти студента політехніки, Льонгіна Плюцінського, за зневаження портрету марш. Пілсудського. Дня 21. лютого Плюцінський увійшов з кількома товаришами до лябораторії й підійшовши до портрету Пілсудського, що висів над столом, зняв його, подер і кинув на землю. Обвинувачений боронить тим, що хотів взяти собі портрет на памятку, а спінувшись з опором власника, подер його підчас сіпанини. Розправу відложено задля покликання нового свідка.

— **Присуд на комуністів.** Перед судом присяглих у Львові відбулася розправа проти 9 членів комуністичної партії з Любачева. Засуджено Ш. Блянка на 5 літ вязниці, Переца Надля на 4, М. Пеха і Прокопенка по 3, Бенціона Надля на 2 і пів, С. Цімермана на 2 і Клоса на 1 рік. Обвинувачених Пука і Гофмана увільнено.

— **Львівська хроніка.** Арештовано на вулиці Стефана Тиховецького, що ніс у течці комуністичний транспарент, який мав розвісити в придюдному місці. — Арештовано львівського промисловця і б. міського радного Стан. Цвінгерського за ошуканства при продажі реальности. — Страйк 400 робітників, занятих при будові доріг, скінчився компромісово. — Францішка Лущак, служниця при вул. Гофмана, повідомила поліцію, що якийсь мужчина, представившись торговельним агентом, вимантив від неї 300 зол. — Петрові Тимків з Голодович пов. Бібрка, який заснув у кіні Коперник украли з кишені 20 зол. і ріжні документи.

— **Нові члени повітової ради в Золочеві.** На засіданні повітової ради в Золочеві вибрали 6 членів повітового виділу, двох українців і 4 поляків. Вибрані: Стан. Костгайм, власник дібр Підлипці, Волод. Островський, управитель дібр Ожидів, інж. Еміль Веклюк і хлібороби Йосиф Загурський, Василь Дзюба та Панько Литвин. Голосування не було, тому що зголосили лише одну листу.

— **Під закидом комуністичної агітації.** В Любичі Королівській пов. Рава Руська арештовано Мих. Крупу, Івана Кицака і Мих. Тиктора під закидом комуністичної агітації. Арештованих відставлено до слідчої вязниці у Львові.

Добре свідоцтво – Практична нагорода

ФОТОГРАФІЧНИЙ АПАРАТ

Найновіші моделі всіх фабрикатів поручає

13/91 а **найдешевше** 1—10

у найбільшому виборі

„ФОТО-РАДІО-ПАЛЯС“

Львів, Марійська площа 8 — (Дім Шпрехера).

— **Загадочне душогубство.** В Манаєві, пов. Зборів, убито в ночі на 30. травня ц. р. 26-літнього селянина Антона Галушку. Під вікно хати, де спав Галушка, підійшли три особи і застукавши, кликали його на двір. Коли він встав і глянув до вікна, впав стріл з кріса і поціливши його в голову, вбив на місці. Душогуби втікли. Загально думають, що вбивство доконано на підкладі партійних порахунків.

— **Судова розправа в горах.** У самбірським окружнім суді розпочався процес деревних промисловців між фірмою Годул і гірськими громадами Гусне Вижне і Кривка за власність кількох сот моргів ліса. Тому що зайшла потреба перевести розправу на місці, суд з правними заступниками обох сторін виїхав у недоступні гірські сторони турчанського повіту. Розправа розписана на 10 днів, ведеться на висоті 1.200 метрів, у підніжя Пікуя, найвищого верху в цій частині Карпат.

— **Смертний присуд.** Перед трибуналом присяжних суддів у Тернополі станув опришок Іванович, що вбив селянина Штика, Іванозича засуджено на кару смерти.

— **Виключені із Стронництва Людового.** На засіданні виконуючого комітету Стронництва Людового ухвалили виключити з партії посла Доброха, Конст. Паца й Ів. Котарського.

— **Кравва хроніка.** У Львові засуджено за крадіж на два роки вязниці парубка Антона Гутника із Зашкова, який заявив: „Кари не приймаю, заповідаю голодівку“. — В Білці Шляхотській пов. Львів ударив грім у стодолу Йосифа Кубова. Сильний вітер переніс вогонь на сусідні будинки, наслідком чого згоріли три стодоли вартости 2.000 зол. — Станиславівський суд засудив на два роки вязниці з припиненням 22-літню Едв. Готворт, яка втопила свою незаконну дитину. — У тартаку Глезінгера в Брошневі застрайкувало 400 робітників, тому що управа виповіла працю 158 робітникам, а тим, що заробляли понад 4 зол. денно, заповіла 10 пр. знижку. — У Яремчі вигинуло 30.000 карбінку пстругів в державній саджавці, тому що зіпсувалися шлюзи. — В Залужу біля Рогатина вибухла нічю пожежа, що тревала кілька годин. Завдяки пожежній сторожі пожежа не вспіла поширитися. — Суд присяжних у Золочеві засудив на 11 літ вязниці різника Унрайха, що тому 10 літ убив у Бродах російського емігранта. — В Тернополі занедужало 300 вояків, затрувшись нездоровим мясом. — До мешкання о. Грилецького, православного священика в Любачу пов. Луцьк, добулися грабіжники і зрабувавши два кишеневі годинники, втікли. — Із Мукачева на Закарпатті переїхав на Сколе рабін-чудотворець Спіро, що буде подорожувати по Польщі. — М. Шишканець із Лавочного кинувся з причини родинних невзгодин під поїзд близько польсько-чеського кордону. — У Дідушицях Малих повісився 23-літній М. Нимів. — У звязку зі смертю 13-літнього ученика Юл. Шмерлера в Станиславові наслідком ураження електрикою, поліція арештувала електромонтерів цирку Станевських Антона Кризу й Теод. Шуберта. — Невідомий злодій вкрав із церкви в Миловані (Товмаччина) пушку з 75 зол.

— **Дитина в клітці медведя.** В зоольогічному городі в Кракові наблизилася дитина занадто до клітки медведя. Звір затягнув дитину крізь дозволі широкі відступи крат у свою клітку. Ратуючи дитину, видці відвертали увагу медведя від неї тим, що поштовхували його патиками. Тимчасом явилась огнева сторожа, облила медведя зимною водою і він пустив перелякану дитину.

— **З Польщі.** У Варшаві перестав виходити жіночий тижневик „Блюш“, одне з найстарших польських тижневиків. — В днях 8—10 червня відбудеться у Плоцку зїзд польських психіятрів, 15-ий з черги.

— **Стихійна катастрофа.** Над Кореєю перейшов страшний тайфун і знищив тільки в одній місцевости коло 500 домів, 89 рибацьких суден, що находилися на морі, не вернулись до порту. Корабель „Кайша Мару“ з 28 членами залоги затонув.

— **Самосуд над комуністкою.** У Кримській Станиці колхозники вбили визначну комуністку Ірину Школьну, що була делегаткою на недавний зїзд у Москві. Хоча вбито її в білий день, слідча влада не може викрити винуватців, бо мешканці колхозу відмовляють зізнань.

— **Большевицькі спекуляції.** В Київі розпочався процес проти 29 обвинувачених, між ними 12 урядовців, за співучасть у мільйонових зловживаннях. Вони два роки управляли ріжні спекуляції, виступаючи під покришкою кооперації. Обороти перевищували мільйон рублів річно.

— **Розладдя в травленні.** Спеціялісти світової слави стверджують задовільні успіхи діяння природної гірької води „FRANCISZKA JÓZEFA“.

Хто хоче помогти „Рідній Школі“, нехай при всяких закупнах домагається „Провірних бльочків Рідної Школи“.

. . . ДВІЧІ ДЕННО ДЛЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ ВРОДИ.

Із судової салі.

УЧЕНИКИ ЯВОРІВСЬКОЇ ГІМНАЗІЇ ПЕРЕД СУДОМ ПРИСЯГЛИХ У ПЕРЕМИШЛІ.

До сотки політичних процесів за приналежність до ОУН. прибув на днях ще один такий процес, а саме перед судом присяглих у Перемишлі. Процес відбувся у днях 3—5. червня ц. р.

За злочин головної зради відповідали: селяни 16-літній **Іван Михаліха**, уч. VI. кл. приват. гімназії в Яворові та старший від нього на 2 роки **Василь Малко**, уч. V. кл. тієї ж гімназії. У першого найдено в листопаді 1934 р. летючки ОУН. і „Сурму“ та зладжений ним особисто спис учеників цілої гімназії з характеристикою поодиноких учнів, їх генералівми та даними щодо розположення постерунків пожежних сторожей і „стшельців“ по селах їх батьків; у другого в тім самім часі більше число протидержавної бібули, виданої Юнацтвом ОУН. З огляду на малолітність обв. Михаліхи розправу ведено при замкнених дверях, при допущенні тільки мужів довіря, вказаних обороцями і прокуратором.

Розправу проводив віцепрез. окр. суду **Гащин**, обвинувачення вносив прок. **д-р Мітана**, боронили (обв. І. Михаліху) **адв. м-р Навроцький**, (обв. Малка) **адв. д-р Рибак**.

Ще в слідстві признав суд без заслягнення опінії знавців, що обв. Михаліха, хоч нелітній, ділав свідомо; в слід за тим і трибунал на головній розправі не допустив, не зважаючи на внесок оборонця Михаліхи, ні знавця-педагога, ні знавця-лікаря до розправи, обосновуючи свою відмову тим, що Михаліха виказує небуденну інтелігенцію та що й так присяглі судді дістануть до вирішення також спеціяльне щодо Михаліхи додаткове питання, чи він ділав з повною свідомістю.

По триденній розправі, що мала свої драматичні моменти, поставив трибунал лаві присяглих (до речі: зложеній із самих майже військових і поліційних емеритів) щодо обох обвинуваченних головні питання в напрямі злочину головної зради з арт. 97. §. 1. к. к., а згодом на обосновані внесення оборони, також евент. питання в напрямі арт. 155. §. 2. к. к. (розповсюджування чи пак переховування летючок ОУН).

По довгій гострій довгій промові прокурата д-ра Мітани промовляли оборонці. Д-р Рибак у дуже річевій, правно гарно передуманій формі збивав тезу прокурата про мнимe уявнення приналежности обвинуваченних до ОУН. та цікавим підходом і міркуваннями переконав про нестійність конфіденціональних відомостей у цій справі. Оборонець м-р Навроцький мав спеціяльно важке завдання боронити клієнта, що хоч не мав 17 літ, відповідав за злочин з розмислом, а підчас розправи виявив велику інтелігенцію й очитаність. Тут мало було опертись на знанні карного закону. Оборонець мусів сягнути до джерел з педагогічної і медичної літератури. Тому його промова, як теж промова д-ра Рибака зробила на лаву присяглих помітне вражіння.

У висліді лава присяглих заперечила обом головні питання щодо злочину головної зради 9-ма голосами, а потвердила тільки евент. питання з арт. 155. §. 2. к. к.

На основі цього вердикту трибунал засудив: 1) нел. **Івана Михаліху на поміщення у виховнім заведенні**, завішуючи рівночасно виконання кари на 2 роки та віддаючи його під надзір батька о. Андрія Михаліхи; 2) **Масиля Малка на 1 рік вязниці** із завішенням виконання кари на 3 роки.

Вислід процесу викликав у Перемишлі свого роду сензацію, бо такого легкого вимíру кари, вдобавок із завішенням виконання кари, в Перемишлі від літ вже не було. М. Л.

Ще одна товариська спілка.

На фотографії бачимо останню із серії товариських спілок — власничок поодиноких чвертьок ч. 143.170, на яке в IV-тій класі 32-ої Льотерії впало 50.000 зол.

Спільниками є три урядовці староства в Катовицях. Першою їх чинністю по зреалізованні виграної, було закупно льосів до 33-ої Льотерії, щоби взяти участь в тягненні I-ої класи, яке розпочинається 19. п. м., а також у безплатному різдвяному тягненні, яке дали цієї льотерії передбачує незадовго від порожальних чотирьох класс.

Присилайте передплату!

Театри.

Великий Міський Театр.

Неділя, 9. VI. год. 3·30 поп. „Фрайлайн доктор".

Неділя, 9. VI. год. 7·45 веч. „Поміста".

Понеділок, 10. VI. год. 7·30 веч. „Студентка".

Театр Різнородностей.

Неділя, 9. VI. год. 7·30 веч. „Мій коханий дурнику".

Понеділок, 10. VI. год. 7·30 веч. „Шведський сірник".

Кіна.

АДРІЯ: „В обороні закону", „Манджурія горить".

АПОЛЬО: „Віктор чи Вікторія?"

АТЛЯНТИК: „Зулу" (Джозефина Бейкер).

ВАНДА: „Ревізор з Петербурга".

ГРАЖИНА: „Капітан Корноран" (Вл. Бурін).

КАСІНО: „Тарзан неустрашимий".

КОЛІСЕЙ: „Нічний експрес", ревія „Самоцвіти Львова".

КОПЕРНИК: „Поворот Франкенштайна (Борис Карлов).

МАРУСЕНЬКА: „Поворот Франкенштайна" (Борис Карлов).

МІРАЖ: „Римські скандали" (Еді Кантор).

МУЗА: „Вондер Бар".

ПАКС: „Годгофта".

ПАЛЯС: „Пані та шофер" (віденська комедія).

ПАН: „Любовна пісня" („Leise flehen meine Lieder").

РАЙ: „Юліка" оперетка з Густ. Фрелісом і Джітою Альпар.

СВІТ: „Їх ексцеленція пішуе", „Гопля" (Кл. Бов).

СОНЦЕ: „Пильнуй свого чоловіка", ревія: „Ой, жіночки!"

СТИЛЕВЕ: „Тепер і зависіди" (Шерлі Темпл, Гейрі Купер), ревія: „Веселі б; сверії".

УТІХА: „Герой із Ріо Ґранде" та ревія.

ХІМЕРА: „Дівча з хмар" (Хозе Мойва).

Закордонне радіо.

Неділя, 9. червня 1935.

Відень (506,8) 13·00 Концерт, 15·30 Форт. тріо, 16·50 Мельодії Штравса-Шірера й Конзака, 19·15 Два фортепіяни, 20·05 „Лебідь" кон. Мольнара, **Прага** (470,2) 9·15 Хор, 10·00 Тріо дударів, 14·15 Сальон. квартет, **Париж** (1648) 12·15 Концерт, 14·15 Пісоньки, **Білгород** (437,3) 11·15 Концерт, **Берлін** (356,7) 14·15 Солісти, 20·00 Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 16·00 Вес. понодуднє, 20·00 Лянпіони й пісні — фестин, **Мінхен** (535,4) 15·05 Веселі пісні, музика, 18·50 Смичк. квартет ес-дур Бетовена, **Будапешт** (550,5) 13·00 Концерт оп. орх., 15·50 Форт. реціталь, 18·15 Циг. музика, 19·50 „Балетниця" оп. Сірмая, **Міляно** (221,1) 17·00 Легка муз., 21·00 „Адріяна Лекуврер" оп. Чілея, **Рим** (420,8) 20·50 Симф. концерт.

Понеділок, 10. червня 1935.

Відень (506,8) 11·45 Тирольські композитори, 15·15 Квартет Сметани, 19·10 Спів (Бацке, баритон), 19·45 „Віденська кров" оп. Й. Штравса, 22·30 Концерт у честь Шумана, **Братислава** (298,8) 17·30 Остапчук-Наумейкова співає рос. пісні, **Брно** (325,4) 11·00 Легка музика, 17·30 Два форт., 18·00 „Предки" оп. Фалєра на Штравсові теми, **Прага** (470,2) 9·15 Концерт, 10·05 Дуети Бендля на сопр. і альт, 19·30 „Кармен" оп. Бізета з Німецького Театру, **Париж** (1648) 14·00 Антильська орхестра й пісоньки, 20·45 Камер. концерт, **Білгород** (437,3) 13·15, 16·20 Пісоньки, 18·30 Концерт церк. хору, 20·00 Опера зі Загребу, **Берлін** (356,7) 14·15 Моцартові твори, 19·00 Форт. реціталь Клавдія Араса, **Франкфурт** (251) 20·00 Вагнерівський концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 16·00 Вес. подорожі — орх., 18·00 „Шах королеві" оп. В. Гена, **Кельн** (455,9) 12·00 Ніи. оп. музика, 18·20 Смичк. квартет а-дур Шумана, **Мінхен** (535,4) 14·00 Музика для дітей, 15·05 Солісти, 18·00 Спів, **Будапешт** (550,5) 13·05 Концерт орх., 18·30 Камер. музика, 19·30 „Жмут перед" нар. мельодії, 22·20 Форт., **Міляно** (221,1) 11·30 Легка музика, 20·50 Концерт суч. муз., **Рим** (420,8) 17·05 Солісти, 20·50 „Ілі вагабонді де ле Соеле" оп. Діна Рухіа.

Львівське радіо.

Неділя, 9. червня 1935.

8·30 Ранішня авд., 10·00 Музика з гр. пл., 11·57 Сигнал часу, 12·03 Над берегами Чорного Моря, 12·20 Муз. поранок, 14·00 Концерт із гр. пл., 15·00 Нар. обрядовий рік „Червень", 15·22 Огляд ринків харчових продуктів, 15·35 Росіні „Севільський цирульник" увертюра, 15·45 Різдвяна гутірка, 16·00 Трансм. з Вислу. Свято бескидської пісні, 16·45 Літ. життя Познані, 17·00 Концерт, 18·00 Трансм. з Осередня праці для дітей у Сандомирі, 18·15 Музика з гр. пл., 18·20 Концерт поморського хору, 18·35 Життя на Вислі, 19·10 Рекл. концерт, 19·25 Фраги. із симф. поему Польща-Півд. Африка, 19·50 Фейд.: Перед літер. вічором ім. Красінського, 20·00 Вечірні денник, 20·10 Образці з давньої та суч. Польщі, 20·15 У годину смерти, 21·30 Літер. вечір (словно-муз. авд.), 22·00 Фраги. із поему кон. мяча Краків — Берлін, 22·20 Концерт орх. воєнної мар. в Гдині, 23·05, 23·30 Спорт. вістки, 23·25 Музика з гр. пл.

Понеділок, 10. червня 1935.

8·30 Ранішня авд., 10·00 Оп. трупа Ля Скалі з гр. пл., 10·30 До нового життя (проповідь із кост. Св. Хреста в Варшаві), 11·58 Сигнал часу, 12·03 Екзотична країна — Полісся, 12·20 Концерт орх., співи, 13·00 „Князь Незломний" фраги. із траг. Словацького Кальдерона, 13·20 Концерт, 14·00 Фраги. із театральної Р. Вагнера з гр. пл., 14·57 Метеорольог. вістки, 15·00 Різьн. сирінька, 15·10 Фоп. „Ле Рано" (Зед. Сяята) Поль Плянкон із гр. пл., 15·22 Господарство-клопіт, 15·35 Музика з гр. пл., 16·00 На подвірю — для дітей, 16·15 Концерт орх., 16·50 Щоденний відтинок прози, 17·00 Концерт: Бранс, 17·30 Фраги. з маловідомих фр. опер із гр. пл., 18·00 Астроном. відчит, 18·15 Співи, музика, 18·30 Спорт. фейд.: Як сухопутні тварі стають моряками, 18·40 Куток краєзн. т-ва, 18·45 Співи (Арт. Бічо бас) і супр. форт., 19·15 Рекл. концерт, 19·30 Мандрівка мікрофону, 19·50 Що читати — бездітр. мовини, 20·00 Симф. концерт, 20·45 Вечірні денник, 20·55 Образці з давньої та суч. Польщі, 21·00 Концерт, 22·00, 22·15 Спорт. вістки, 23·20 Концерт, 23·05 Музика з гр. пл.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·27—5·29 зол.

Ніи. марка 1·75—1·85, фр. франки 34·90—35·00, шв. франки 172·50—173·50, фунти стерлінги 26·00—26·20, австр. шілінги 98·00—101, чеські корони 22·00—22·25, рум. леви 30·00—32·00, ліри 42·00—44·00.

Золото: Доляри 9·18—9·20, Франки фр. 34·80—35·60, Дукати 83·00—84·00, Корони 37·00—37·50, Рублі 4·75—4·85, 1 гр. зол. 5·924.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50, Фльорени 0·85, 1 гр ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 43·00—44·00, 5 проц. дол. Б. Г. 51·00—53·00, 4 проц. Зол. Б. Г. 43·00—44·50, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 46·00—48·00, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 52·00—55·00, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляе, що ціи на масло не ставить з приводу вичікуючої тенденції; в дні 8. червня ц. р. кооперативи платили за:

	льоко Львів	
1 л. молока	0·15	зол.
1 л. сметани	0·70	„
1 кг. яець	2·50	„

Пастеризоване молоко з достакою до дому у Львові 1 літра 24 сот.

Тенденція на масло вичікуюча, на молоко задержана, на сметану і яйця сильна.

Маслосоюз повідомляе, що від 8. VI. п. р. платить своїм доставцям **за 1 кг.** живої ваги птиці, льоко подвіря птахомисарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята від 45 дкг.	за 1 кг.	1·20	зол.
Мол. однор. кури І. кл.	„	0·90	„
Старі кури	„	0·80	„
Пантарки	„	1·30	„

Птицю приймае в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

Когутів, качок, гусей, індичок та індиків з огляду на кінець сезону не приймае.

ОПОВІСТКИ.

Подання в справі допущення до вступних іспитів до I., II. і III. класи нового типу гімназії та VI., VII. й VIII. кл. давнього класичного типу в **Прир. Коед. Гімназії Р. Ш. ім. кн. Володимира Вел. в Рогатині** вносити з усіми приписаними документами до дня 15. червня ц. р. до Дирекції Гімназії. Речинець вступних іспитів оголосимо пізніше. **Омелян Бачинський, упр.** 1669 2—2

Вписи до Торговельної Школи Т-ва „Рідна Школа", Львів, вул. Хшановської 9, приймають до дня 1. липня п. р. щоденно в годинах 11—13. **Управа школи.** 1693 2-2

Дня 16. червня ц. р. відбудеться зїзд матуристів гімназії в Стрию, котрі в р. 1895 здавали матуру. Просимо до участи всіх живучих Товаришів, як також Товаришів інших річників, що хотіли б побачити ще одиноких живучого проф. Ширмера. Збірка в год. 9·30 коло гімназії. Зголошення висилати на адресу: Інж. Володимир Дутка, Станиславів, Гонухівського 46. **Комітет.** 1689 2-3

Філія Союзу Українок повідомляе, що у вівторок 11. ц. м. в год. 19-тій у домівці С. У. при вул. Сикстуській 44, відбудеться реферат д-ра Стефанії Туркевич-Лісовської на тему „Наставлення слухача до сучасної музики". 1702

За жертву 13·50 зол. з нагоди імпини п. дир. К. Малицької на ремісничу оселю дякує ученицям V. і VI. класи шк. Шевченка у Львові КВОМ. 1709

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Корсети найновіші моделі, бедрівки, нагрудники виконуе солідно „Крайопшеничка", Львів, Бойків 1. 1521 7—9

Початкуючий адвокатський аплікант (зі 7-літньою практикою та іспитом нотаріяльним) шукае патрона. Ласкаві згодошення до Українбанку „Віра" в Раві Руській з поданнями умовин. 2-3

Пропуклинові бандажі гумові черевні, ниркові, проти усуванню матиці під гарантією виконуе відоме **Укр. Ортопедичне Заведення Івана Угрина,** Львів, вул. Вірменська ч. 15. 1629 5—30

Вічні пера направляе „Прецизія" Ринок 29, Рутовського 12. 1679 2—20

Палиці -- парасолі, найновіші парасольки. Нова вирібня, Ягайлонська ч. 16. 1567 8—15

10.000 мужеських сорочок продае від зол. 2·25 Новочасна вирібня **„Рекома",** Львів, Сонїшна 9. 1510 22—22

Новітня робітня обуви Івана Івасівки при вул. Личаківській 15, виконуе найновіші взори мужеської, люксусової обуви. Спеціяльність ортопедична обуна. 1580 22—30

За 1 золотий перероблюемо жіночі, мужеські капелюхи. Найновіші фасони. Увага: **Шапіра, Ринок 17.** 1667 4-6

Літнище Забродє двір над Сяном (o. p. Salina via Ustrzyki Dolne); ліс, купелі, лодка, риболовля, ситківня, радіо, електрика; добірний харч; ціна від 3 зол., родинам знижка. 1685 2-2

Ясновид Фараду ворожить надзвичайно, в трансі відгадуе імена, стан, сьвільки осіб в родині, життєві тайни — бачить особи на віддаль. Показуе заінтересовані особи в дзеркалі. Львів, Кохановського 37. 1695 2—2

Найновіші жіночі плащі по зол. 27·—, 35·—, 47·—, 53·— і вище, жіночі костюми по зол. 43·—, 48·—, 55·— і вище, шовкові і вовняні сукні по зол. 19·—, 24·—, 32·— і вище продае відома фірма И. ПОСАМЕНТ, Львів, Академічна ч. 3. 1699 1—3

Фортепіяни, піяніна світових вирібней на складі, Марецький, Баторія 7. 1698 1—13

Заняття возного, портіра, магазинера а теж якінебудь фізичної праці шукае кваліфікований фабричний робітник, довірена, совісна людина. Адміністрація „Діла" для „Вирука". 1—2

ОГОЛОШЕННЯ.

Проф. Д-р Соловій

мешкае тепер при

вул. РОМАНОВИЧА Ч. 3.

і ординуе від 12—1 і від 3—5.

1702 1—3

КОНКУРС.

У звязку з проектом організації Ткацької Школи Головна Управа РШ. оголошуе конкурс на кандидатів:

1) управителя та

2) двох інструкторів Ткацької Школи.

Від кандидата на управителя вимагаи: найменше середня освіта, фахові научні кваліфікації та відповідна практика; від інструкторів — фахові кваліфікації з практикою.

Зголошення враз з власноручно написаними життєписами та з удостовіреними відписами свідоцтв надіслати **найпізніше до 18. червня ц. р.** до Головної Управи Рідної Школи у Львові, вул. Словацького 14.

Умови праці з принятими кандидатами будуть заряджені окремо.

Головна Управа Рідної Школи.

КОНКУРС.

Головна Управа Рідної Школи розписуе конкурс на учительські посади в середніх школах РШ. в саме до:

1) Німецької мови (жін.),

2) практичних занять (м. і жін.),

3) руханки (м.).

Прохання вносити до 18. червня. Львів вул. Словацького 14. III. п.

Під увагу читальням!

Старші типи радіоприймачів змодернізовані з повною гарантією. 4-тиро лямповий з голосником, батерією і акумулятором зол. 120·—.

„EKRA VOX"

1697 1-3 **АКАДЕМІЧНА 11.**

Щоби усунути нагнітки і згрубілий наскірок вживати

Еттінґера БАЛЬСАМ

на нагнітки

склад і виріб: **Аптика М. Еттінґера**

1581 **Львів -- за Великим Театром.** 4-4

Дирекція Приватної Коедукаційної Гімназії ім. кн. Володимира Великого в Рогатині — розписуе оцим

Конкурс

на стипендію ім. Івана Тиктора на студії в Рогатинській Гімназії на шк. рік 1935—36.

1. Стипендія в сумі 350 (триста пятьдесять) золотих річно, платна в 10 ратах по 35 (тридцять пять) золотих кожного місяця, призначена на шкільну оплату в гімназії.

2. Стипендію може одержати кождий ученик й ученик Прив. Коед. Гімназії в Рогатині.

3. Першенство в одержанні стипендії мають:

а) ученики й учні, що їх батьки були Українськими Січовими Стрільцями або служили в Українській Армії;

б) уроженці Золочівщини.

4. Стипендія є пізорічна, одначе може її втратити стипендист(-ка), що занедбаваєсь в поведенні та науці.

5. Стипендію признае з уповноваження Фундатора Дирекція Гімназії.

Прохання в справі признання стипендії ім. Ів. Тиктора вносити до Дирекції Гімназії до дня 30. червня 1935.

До прохання долучити:

1) Шкільне свідоцтво з останнього шк. року.

2) Свідоцтво незаможности.

Рогатин, 30. травня 1935.

Омелян Бачинський
директор гімн.

1665 2—2

Вирібня музичних інструментів

Фр. Невчик

Львів, вул. Городецька ч. 2 Б. — Телефон 225-76

поручае всілякі музичні інструменти, приладдя і виконуе направи по конкуренційних цінах.

Цінники на бажання. 41/91 3—26

ПЯНІНА

першорядні по знижених цінах на догідних умовинах. Купно продажа. Заміна уживаних інструментів

Новацкий, Пілсудського 17.

698 32—33

ПІДЛЮТЕ

найкраще положений чинний **живець в наших горах, купелеве заведення** і літнище в Горганах над Лімницею в чудовій дикстій околиці, 700 м. понад рівень моря.

Мінеральні питні води і сірчано-соляні купелі. Електричне освітлення, водопроводи і центральне огрівання.

Лічничі вказівки: хороби органів кровообігу, віддихових шляхів (з виняткоп туберкульози), органів травлення, печінки, жовчевих і сечевих доріг, суглобів, м'язів і кісток, хороби обміну речовин, стани виснаження в надмірній праці або після перебутих хоріб.

Початок сезону 15. червня.

Комунікація:

Залізнича станція: БРОШНІВ на лінії Стрий — Станиславів, а звідти або вузькоторовою залізницею, яка улержуе регулярну комунікацію або на замовлення автомотором на місце за 1 1/2 години. Зі Львова їзда на місце 4 1/2 години.

Інформації:

до 1-го липня: Львів, Клушинська 3, тел. 248-82. Від 1-го липня: **Живець ПІДЛЮТЕ, почта Перегінсько.**

1648 1—1

Пансіон „Зелемін" ГРЕБЕНІВ

У найгарнішому положенні, подальше від гостинця, гамору і куряви. Просторі, соняшні кімнати з балконами. Річні і соняшні купелі. Знаний зі смачного, здорового харчу. — Цінн помірковані. Відкриття 1. червня ц. р.

1661 5—10

Криниця -- Здрій

бувший лікар

клінік і шпиталів краківських

Д-р мед. Смолинський Іван

ординуе в недугах внутрішніх і жіночих — **„ШКОЛА"**

1692 біля боровинових лазничок 2-2

За редакцію відповідае Олександер Костик. Видае Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 151 (14.049). Львів, понеділок 10. червня 1935. Рік LVI.

Рідкісний образ ерітасоно гусканем.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-61. „ Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Посвячення дому читальні „Просвіти" в Голоску Великім.

Львів, 9. червня 1935.

Саме в 25-ліття основання читальні „Просвіти" в Голоску Великім спромоглись її члени на власну хату, посвячення якої відбулося в неділю 9. червня. Погода була дуже гарна, немов уся природа радувалась разом з ідейними громадянами Голоска, щоби діждатись у себе такого великого свята.

Почалося це свято торжественною Службою Божою в місцевій парохіяльній церкві. Правив о. крил. *Дзерович* в асисті о. *Ломчини* й о. *Корби* (Чина Ізбавителя зі Збоїськ). Співав хор церкви св. Миколая під проводом п. Сидорака. Добре обдуману проповідь, навіяну горячою любовю до рідної церкви й народу, виголосив з запалом о. *Гамар*, парох Збоїськ. Після богослуження двинувся з церкви довгий процесійний похід до новозбудованого дому читальні „Просвіти", що лежить у самій середині села. В поході йшли діти з місцевої захоронки (всі в народніх строях) хор, духовенство, за ним представники рідних львівських установ та української преси, а далі довгі ряди голощан обох полів.

Чину посвячення довершив о. крил. *Дзерович в асисті оо. Ломчини, Гандера, Яценкова з Клинарова, двох оо. Редемптористів та місцевого пароха о. Жовнірчика.* Після посвячення дому, в якому покищо вміщена тільки велика театральна сала вріг із господою, виголосив пригарну промову о. крил. *Дзерович*, що зробила на всіх учасників свята глибоке враження. В щирих сердечних побажаннях голощанам з приводу довершеного ними діла виголосив у палких словах голова Т-ва „Просвіта" проф. *др Іван Брик.*

По одногодинній перерві почалася у власній сали читальні святочна академія. Започатковував її мішаний хор під проводом радн. *Т. Кучинського* „Просвітянським гимном", після чого змістовну святочну промову виголосив п. *Евген Лазор.* Промовець схарактеризував працю читальні в Голоску Вел. та обставини, в яких вона велася і змалював сильними словами подвиг голощан, які поборовши труднощі й перепони, таки здвигнули власну хату.

В дальшій частині програми виступили знову хори під пров. радн. Кучинського (Торжественна Кантата — С. Людкевича, Вязанка давніх нар. пісень — гарм. Т. Кучинського, Засяло сонце — І. Незільського, Живем, живем — А. Вахнянина й ін.) і діти з захоронки та жіночий дорість. Діти вивели на превелику радість родичів гагілки, жіночий дорість — вправи хустинами і віночками. Діти вивчила п. *С. Женчур*, дорість — п. *М. Тисовичівна*. Гарно декламувала маленька *С. Чужгай* „До ясних зір" Б. Лепкого. Другу деклямацію („Просвіті") виголосив п. *О. Шевчук.*

Велику несподіванку зробив учасникам свята спільний мішаний хор з Ясениськ, що прибув на свято вже в час виконування програми. Той хор відспівів під дириг. п. *Семена Мельника* „Чого мені тяжко?" Волошина та бовдурне „Стелися, барвінку". Хор, у якому всі хористки в народніх строях, співав наскрізь поправно і збирав не менші гучні оплески, як хор під пров. радн. Кучинського.

Перед закінченням свята промовив ще кількома словами п. *А. Добрянський* від Організації Українців м. Львова. На закінчення був *живий образ*, що представляв просвітянську ідею, після чого всі присутні відспівали гаївковий гимн і з найбільшим вдоволенням розійшлись домів.

Свято посвячення власного дому читальні „Просвіти" в Голоску Вел. буде для всіх його учасників гарним спомином на все життя. При нагоді свята члени чит. і запрошені гості вписувались до „Золотої Книги" і складали добровільні ленти на завершення будови.

Перед виїздом на вакації

не забудьте обезпечити свойого мешкання від крадежі із вломом в

Товаристві взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР",

у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

Українська пісня у пражській радіостації.

В четвер 30 травня мали ми нагоду чути дуже цікаву авдицію радіостації у Празі: реферат п. П. Кржічки „Весна в словянській народній поезії". Авдиція була цікава не лише тим, що референт досить багато місця у своєму рефераті присвятив нашим народнім звичаям при святкуванні весни, але головно тим, що реферат ілюстровано українськими піснями. Відспівав їх український хоровий ансамбль під диригуванням п. Россиневич-Шуровської. Хор відспівав шість пісень: Стеценка „Ой на горищі" і „Зпід гір, зпід долини", Кошиці „Царівна", „Перепілка" та „Гагіл-гагілочка": Леонтович „Ой черчику — та голубчику". Хор, хоч складом невеликий, звучав в радіо пригарно: повно і вирівнано, а факт, що хором диригувала п. Шуровська, вже сам говорить про те, що інтерпретація пісень була бездоганна. Що хор співав дійсно добре свідчить найкраще те, що радіостація в Празі запросила цей хор на два дальші виступи, які відбудуться вже в найближчому часі. Шкода, що „Український Тиждень", який подає звичайно дуже точно всі події з нашого еміграційного життя, цим разом чомусь — видно через недогляд — не оголосив наперед цього виступу нашого хору, а через те багато наших земляків, які певно з великою радістю були б послухали нашої пісні на хвилях радія, дізналися про цей виступ вже аж після нього. **М-н.**

Сьогодні у Великім Театрі в год. 7·30
Гостинні виступи Ірини Айхлєрівної
„СТУДЕНТКА" Зікі Бавм
у сценічній переріб. П. Козловської і З. Моджеєвської

Сьогодні у Театрі Ріжнородностей в год. 7·30
Переповнена безжурним гумором віденська комедія А. Гіршфельда
„Шведський сірник"
Концертова гра артистів.

Японсько-китайська війна?

ПЕКІН, ПАТ. Найближча середа буде важним днем для півн. Китаю, бо нові японські війська приїдуть до Тієн-Ціну та з військами, що вже там є, нараховуватимуть 4.000 вояків.

ТОКІО, ПАТ. Із порту Артура (Талієнвану) повідомляють, що відтам відплили до Тієн-Ціну два японські контрторпедовці для вдержання ладу й порядку в провінції Го-Пеї.

ТОКІО, ПАТ. Японський ген. штаб. як повідомляє „Асагі Шінбун" дав командантові ян. армії в Тієн-Ціні генералові Умецу вказівки, щоб сам означив речинець, у якому мають виконати домагання японської військової влади про ліквідацію всіх протияпонських організацій в півн. Китаю.

ПЕКІН, ПАТ. Кореспондент Райтерової агенції телеграфує, мібито японська влада відкликала ультімат, бо команда китайської армії вже видала приказ про розв'язання протияпонських організацій.

ТОКІО, ПАТ. Команда японських військ у півн. Китаю переслала м-ству військових справ у Пекіні ультімат, у якому домагається евакуації з провінції Го-Пеї двох китайських дивізій та ліквідації відділів куомінтану в усій провінції Го-Пеї. Ультімат дає Китаєві 2-тижневий речинець.

ТОКІО, ПАТ. Тут думають, що нанкінський уряд прийме японські домагання, бо не має іншого виходу. Зате японські військові кола дивляться на справу скептично, бо досі нема урядової відповіди Китаю, а Японія домагається повного виконання ультімату.

ГОНГ-КОНГ, ПАТ. Вірогідні джерела повідомляють аг. Райтера, що зєднання північного й південного Китаю під управою нанкінського уряду буде прискорене наслідком ост. японсько-китайського конфлікту в півн. Китаю. Провідник локального уряду в Кантоні Го-Нан-Мін, що від 1931 р. повстав проти Чан-Кай-Шека, відїхав кораблем „Конг-Верде" до Італії. Це рівнозначить, що кантонський уряд не буде вже більше противитися нанкінському урядові.

Припинили „Русскій Вістник".

МОРАВСЬКА ОСТРАВА, 9. 6. ПАТ. Краєвий уряд в *Ужгороді* припинив на 6 місяців „Русскій Вістник", орган автономної русскої партії Куртяка, яка до парляментарних виборів ішла у блюку славянської опозиції (словаки, поляки та „русскі").

Бенеш у Москві.

МОСКВА, ПАТ. Аг. Тасс повідомляє: Під час гостини мін. Бенеша у комісаря Літвінова обмінялися ратифікаційними документами пакту взаїмної помочі, торговельної умови й інших умов, заключених між СССР і Чехословаччиною. Потім ішла приязна гутірка між Літвіновим і Бенешом.

МОСКВА, 9. 6. Бенеш відвідав нині московське метро та Ленінів мавзолей. Вполудне був у Молотова, був тоді теж і Сталін. Говорили на заг. європейські теми, головно про большевицько-чеські взаємини.

Опісля Молотов видав у честь Бенеша снідання в участю всіх пар. комісарів.

Підписали й конвенцію про вимінну почтових посилок та почали переговори в справі умови про культурну співпрацю.

Енукідзе контрреволюціонер?

МОСКВА, ПАТ. Виключення з партії довголітнього секретаря ЦВК СССР Енукідзе не велика політична сенсація. Згідно з неофіціяльними вістками в березні п. р. після іменування Енукідзе головою ЦВК закавказьких республік викрили в нього в Москві контрреволюційну організацію троцькістського характеру. Організація ця мала вдержувати зв'язок із опозицією за кордоном. Згідно з тими чутками справа Енукідзе є теж у звязку з викритою подібною організацією серед робітників бібліотеки Леніна в Москві під проводом проф. Невського і зі ліквідуванням Т-ва старих большевиків, між якими мали виявити опозиційні настрої.

ФРАНЦІЯ ВТРАТИТЬ НЕБАРОМ ЗНАЧІННЯ В ЕВРОПІ.

„Національ-Цайтунг" твердить, що події останніх у Франції, себто часті кабінетні кріси, це доказ внутрішнього ослаблення Франції. Це мусить вплинути на ослаблення становище Франції на міжнародньому терені. Вже незадовго прийде день, у якому Франція втратить дотеперішнє становище в Европі, перестане грати на першій скрипці серед европейських великих держав. Европейські держави, які проти своєї волі й охоти призвичаїлися до того, що Франція рішала про долю Европи, мусітимуть відзвичаїтися від того.

ПОРОЗУМІННЯ У СПРАВІ ГРАН ЧАКО.

БУЕНОС АЙРЕС, ПАТ. Міністри закордонних справ Болівії та Парагваю приняли формулу порозуміння в справі Гран Чако, яку предложили держави, що посередничили в конфлікті. Думають, що після цієї словної ратифікації затвердять умову президента Болівії та Парагваю.

БУЕНОС АЙРЕС. Посол Парагваю сказав, що конфлікт є на шляху до повного залагодження. Умова передбачує демобілізацію, демілітаризацію й арбітраж.

Ширіть наш часопис!

Американська „НРА“ й московська політична поразка.

Женева, дня 8. червня 1935.

Плянова господарка зазнала тяжких поразок в Евразії, в серці Европи і в Злучених Державах Америки. В СССР зазначився в останнім часі виразно занепад колективізованого хліборобства та поворот до приватної власности. У малій Швайцарії, що бере зрештою в світовім товаровім русі процентово майже рівну участь з СССР, відкинули загальним голосуванням „кризову ініціятиву“, удержавлення боротьба проти господарської кризи під проводом соціяло-комуністів. У Злучених Державах Америки Найвищий Трибунал завдав тяжкий удар Н. Р. А., оголосив неконституційними і незаконними постанови, на яких збудовано плянову господарку в Зл. Д. А. По думці цього рішення Трибуналу федеральна влада законодавча та виконайча має право кермувати господарськими відносинами між поодинокими стейтами, але не мішатися до їх внутрішнього законодавства.

Отже Білий Дім і Капітоль переступили межі своїх уповноважень. Всі 567 постанов торговельних та промислових ідуть до коша. Тимсамим шляхом помандрують мабуть і сільсько-господарські розпорядження президента Рузвельта.

Рішення девятьох суддів Найвищого Трибуналу не було очевидно вислідом їх особистої фантазії. Спротив проти примусового стосування постанов Н. Р. А. помітно зростав в останнім часі. Зрештою постанови Н. Р. А. можуть лишитися і далі в силі там, де їх ствердить чи змодифікує законодавство окремих стейтів. За вдержання устійнених відносин між підприємствами та робітниками виступає і могутня американська Федерація Праці, а навіть погрожує загальним страйком в разі невиконання її вимог. Але зорганізоване робітництво Зл. Д. А. не є ані трохи засадничо за плянową господаркою. Навпаки, саме Федерація Праці є найбільш ворожа всяким московським впливам в Америці.

Н. Р. А. очевидно скінчить своє істнування вже в дуже короткому часі. Нові постанови для регулювання господарського життя Америки, які виготовить Білий Дім та Конгрес будуть пристосовані до актуальних потреб життя.

Тимчасом можна лише ствердити поразку спроби плянової господарки, переведеної у величезнім масштабі з притягненням безмежних фінансових засобів. Безпосереднє значіння цього факту треба міряти передовсім вирішним значінням Злуч. Держав Америки для економічного життя цілого світу. Не підлягає сумнівові, що Америка стоїть перед поважною боротьбою між капіталом та працею, перед поважними подіями на терені господарського життя, які не лишаться без поважних впливів на цілу світову господарку.

Коли упадок господарського пляну Рузвельта причинюється до загострення світової кризи, то це підкреслює особливо яскраво, що плянова державна господарка не є ніяким засобом для побореня світової кризи, що перемогти світову кризу в межах поодиноких держав, зусиллями поодиноких урядів цілком неможливо.

Було б справді хибним оптимізмом припускати, що керманичі великих держав прийдуть безпосередньо до цього переконання та розпічнуть спільні заходи проти класичної країни „плянової господарки“, проти економічної деспотії в межах СССР, джерела світової кризи. Але не підлягає сумнівові, що відворот плянової господарки в країні, що мала для її переведення мало не безмежні засоби, є й поворотним пунктом у розвитку цілої світової господарки. Дальше загострення світової кризи може дати почин до її поборювання у площині, що безпосередньо заторкує міжнародню політику.

За цим поглядом промовляє дещо та обставина, що поразка господарського пляну Рузвельта йшла в парі з поразкою його політики. зближення з Москвою. Поразка його зовнішньої політики формально навіть попередила сучасну поразку його господарської політики. Раптове охолодження американсько-московських відносин, що виявилося в поважнім зменшенні дипльоматичного та консулярного представництва З. Д. А. у СССР кілька місяців тому, було виразним доказом того, як марні були надії президента Рузвельта на те, що торговельні звязки з СССР викличуть поправу американського промислу. „Торгувати можна і з канібалями“, сказав один англійський політик кілька років тому, відновляючи торговельні звязки своєї держави з московською деспотією. Але очевидно лише в тім випадку, коли цей торг дає відповідний зиск. Тимчасом торг з СССР поза збільшенням большевицького руху в Америці ніяких інших замітних наслідків для З. Д. А. не дав.

На превеликий жаль Европа з американської науки не скористала. Коли мала Швайцарія відбила новий большевицький наступ, то у Франції натиск Москви іде по цілому фронті. І большевицько-соціялістичний блюк дасть французькому урядові уповаженнє перевести „плянову господарку“ державних фінансів очевидно раньше, ніж буде вважати забезпеченим свій вирішальний вплив у тому уряді.

Але золото не любить ані Москви ані московської „плянової“ господарки. Звіти паризьких кореспондентів американських часописів про катастрофальний зріст большевицьких сил у Франції викликали справжню паніку між власниками американських капіталів у Франції та спричинили дуже значний відплив американського золота до батьківщини. Отже золото, що втікало від Н. Р. А. з Америки до Франції, повертається тепер назад з упадком плянової господарки в Америці.

Не помогло нічого ані бучне буржуазне прийняття Лявала в Москві, ані всі московські намагання втримати добрий „капіталістичний тон“ та вспокоїти Францію і Европу, ані лайки пана Сталіна по адресі французьких соціяло-большевиків, ані урочисте накладання кагання на III. Інтернаціонал... Французьке золото замість того, щоб поплисти до Москви, поплило по той бік великого ставу. Швидкість „Нормандії“ робить дуже поганy прислугу французьким банкам.

Відворот золота є найкращим показчиком відвороту „плянової господарки“. Перевести цей відворот у Московщині — цілком неможливо, бо там надто багато мостів спалених. Здоганати й перегнати Европу на шляху голодових „соціялістичних експериментів“ плянової господарки не було тяжко, але додержати кроку на шляху відвороту до капіталістичної господарки буде для московського уряду, що має проти себе 70 мільонів поневоленого населення неможливо.

Поразка „плянової господарки“ невільницького капіталізму в Америці й Европі є міжнародньою поразкою московського уряду.

М. Данько.

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

Зміна адреси 1 зол. Можна прислати почтовими марками.

ГЕРМАН ШТЕР. 13

ГОНТАР.

Паранька побачивши, що це не жарт, схопилася зі свого місця і пустилася бігти до дверей.

Однак старий заступив їй дорогу: „Тут лишишся. Хто винен, що це сталося? — Смійтеся, з кого хочете, але не з мене!“

Тимчасом Ульріх уже піднісся з землі. Уста тремтіли йому зі злости, лице було бліде, а очі блестіли. Що хвилини дотикався коліна і сипав тихими проклонами.

Ця трусливість чоловіка приводила Паранъку до скаженої люти:

„На сміття викинутиб тебе, ти недоноску! Що там крутишся? — чому не візьмеш кусника розбитої миски й не переріжеш жил старому дияволові!“

З затисненими пястуками йшла до Ульріха.

Але старий Франц відсунув її.

„Тихо“, — перервав грізно. Потім підійшов до стола і висипав там свої гроші. „Ось тут! — є вісім марок“.

„Чому ти не сказав цього скорше?“ — заговорила скоро Паранька вже зовсім по доброму, кидаючи Ульріхові погляд, що мав означати: Твоя правда, він збожеволів, і приступаючи до стола, додала:

„Однак не треба було кидати моїм чоловіком... Одна, дві три“, — зачала по хвилині числити, дотикаючи пальцем кожної марки. „Годиться!“ — й хотіла згорнути гроші, бо була переконана, що „стара малпа“ хоче в цей спосіб перепросити їх за свою поведінку.

Але Франц відсунув її захланну руку і подивився на неї, похитуючи головою.

„Гов! Це не так, як ти собі думаєш, дурна бабо!“

Потім випрямився в цілу свою висоту. Глибока, свята повага розлилася по його суворім лиці. Так поважно виглядають гірські скелі, коли вечір розпорошить свої мряки над мовчазною суворістю їхніх розколин.

І зачали ті сірі, тугі морщки святочно говорити:

„Скупий, то так, як пияк: його впивають гроші. Вони відбирають йому розум так само, як пиякові горівка.

„Колиб я був не записав тобі мого газдівства, а могло так бути, то ти булаб донині дівкою у дворі, а він поганячем“.

Ображені порушилися з гнівом. Але Франц помахав успокоюючe рукою і говорив далі:

„Добре, добре! — Це вже минулось... минулось...“

Враз голос заломився йому проти його волі. Його опанував непоборний сором за свою глупоту. Однак це тревало лише хвилину. Поборов себе скоро при помочі своєї відродженої сили волі й говорив далі:

„Цих вісім марок — це чотири дні, включно з нинішнім. У второк їх дістанеш. Даю тобі чотири дні часу, Паранько. Приведи все до порядку в моїй кімнаті. Вишуруй долівку, випери постіль, обмети порох і павутиння зі стін і вікна. Моє білля нехай буде чисте.

„Мусить бути інакше, все, все, все!

„Я спав і мені снилося, що я вже мертвий... а може дійсно? — я поглянув за себе, а там манило мене мрячне світельце восьми зірок — — і враз — — я прокинувся й побачив, що лежу, мов старий осел, у куті на смітнику.

„Все в мене до гори ногами... однак до біса... раз... В середу моє уродини... це мусить змінитись... мусить?... мусить?... му—у—сить!!“

Говорив з перервами, спершу загикуючись, опісля тремтячим голосом, повним останього, гарячого бажання.

Висказавши так свою розпуку, подивився уважно на них обоїх. Тремтів зі зворушення, як невилічимо хорий, що взяв трутину, як останній свій рятунок, і сидить тепер на ліжку та чекає з тремтячим серцем на її наслідки.

Однак Ульріх і його жінка мали серця, що вже віддавна вистигли в самолюбстві. На його допитливі погляди вони відповіли лише глумом, що виднів на їх збентежених лицях. Їх душа не зворушилася ні трохи.

Потрясений до глибини їхньою впертою зазятістю, заговорив знову, впадаючи в покірний тон прохання:

„Бачиш, Паранько, — Іване, — супроти мене ви ще діти — прошу вас, будьте для мене ліпші. Не відноситься до мене так, як до старої непотрібної речи. Залишіть сварку й незгоду. Хай буде трохи веселости і сміху в хаті. Знаєте, так, як було колись... як моя жінка...“

Урвав, не маючи сили докінчити речення. Лице посіріло йому з жаху.

Паранька всміхнулася з полекшою: він таки справді збожеволів.

Старий був безрадний: О! Шкода всього; вони лише висміють тебе.

Однак за хвилину зібрала в ньому злість.

„Гммм...“ заговорив скаженим голосом. „Га!“ І підняв голову в розпучливій люті. „Прокляття! — Боже, не карай мене — воліете бути як пси? Добре, будете його мати!

„До вівтірка не прийду до хати. Опісля це не є ще все — подивіться на ті розбиті кусники миски, так буде з усім, кажу вам, це правда, так як є правдою, що називаюся Франц Тоне.“

Тремтячою рукою згорнув гроші зі стола і вийшов без слова прощання грімким кроком з хати.

„Він дійсно збожеволів“, — засміялась за ним жінка.

„Ну, я це казав“, — потвердив Ульріх з вдоволенням.

•

На горі, вище хати, там, де росли вже перші дерева й кущі, лежали здавен-давна на луці три великі відломки скелі. Два менчі, посередині один більший. Вони сторчали глибоко в землі покриті денеде мохом та травою.

Старий гонтар звернув свій хід у напрямі більшої скелі. Підійшов до неї і станув на хвилину, роздумуючи над чимось. Мав враження що якийсь різкий, непередбачений удар розпорошив його думку й відвернув від простої дороги його рішення і він не може відшукати її знову.

(Далі буде.)

Вступайте до фахових шкіл!

Фахова освіта з відповідною практикою потрібна нині кожній молодій людині, що хоче стати життєздатною і творчою одиницею сеод суспільства.

Найкращу життєву підготову дають **фахові школи,** в яких крім загальної освіти молодь набуває ще знання того чи іншого вибраного фаху.

Фахові школи обіймають багато різнородних професій. Вибирати треба школи таких фахів, до яких найкраще надається дитина своїми вподобаннями та здібностями. В засаді до фахових шкіл повинна йти найздібніша молодь!

ДО УКРАЇНСЬКИХ ФАХОВИХ ШКІЛ!

В першу чергу українська молодь повинна заповнити українські фахові школи, а саме

ШКОЛИ РІДНОЇ ШКОЛИ:

I. **Хлопячі фахові доповняючі школи** для шлюсарів, бляхарів, електромонтерів, столярів, токарів, кравців, шевців, фризієрів, пекарів, цукорників, мисарів і т. п. у **Львові** (вул. Городецька 95), в **Перемишлі** (вул. Смольки 10), в **Станиславові** (вул. 3. Мая 18) і **Тернополі** (вул. Качали 13).

II. **Дівочі фахові школи** (кравецтво, білизнярство, трикотарство і крім того загальноосвітні предмети) у **Львові — фахова доповняюча школа** (вул. Моджеєвської 9) і в **Перемишлі** (Український Інститут для дівчат) **3-літні шкільні кравецько-білизнярські варстати.**

До фахових доповняючих шкіл, де наука є **безплатна** і ведеться у пополудневих годинах, приймають учнів(ниць), що по скінченні найменше 4 кляс нар. школи знайдуть собі працю в ремісничих робітнях як практиканти(тки), термінатори(рки). По скінченні фахової доповняючої школи і практики (засадничо 3 роки) здають челядничий іспит і по челядничій практиці стають кваліфікованими ремісниками-майстрами, що мають право вести свої підприємства.

III. **Середня Торговельна Школа** з кооперативним напрямком у Львові, вул. Хшановської 9, для хлопців і дівчат, що скінчили найменше другий щабель вселюдної школи. Крім необхідної загальної освіти ця школа дає грунтовне практичне знання з галузі торговлі й економіки.

IV. **Однорічний Торговельний Курс для абітурієнтів у Львові,** вул. Хшановської 9. На цей курс приймають молодь обох полів, що скінчила повну середню школу. Крім усіх тих фахових наук, що вчать в інших прилюдних того роду курсах на Одноріч. Торг. Курсі Р. Ш. зокрема беруть на увагу економічно-торговельне знання у пристосуванні до наших господарських умовин.

V. **Захоронкова Семинарія Р. Ш. у Львові** приймає учениць у віці 14—18 літ по скінченні вселюдної школи. Наука тревае 4 роки. Вписи переводить Головна Управа Р. Ш. Вступні іспити 21. червня ц. р.

ІНШІ УКРАЇНСЬКІ ФАХОВІ ШКОЛИ:

VI. **Жіноча фахова школа кооперативи „Труд" у Львові,** Ринок ч. 39. 1) До трилітньої школи кравецтва на перший рік приймають дівчат у віці 14—18 літ по скінченні 7 кляс вселюдної школи або 5—6 кляс за вступним іспитом. Абсольвенток середніх шкіл приймають відразу на другий рік. 2) На однорічний курс домашнього господарства і кравецтва приймають кандидаток, що скінчили найменше 4 кляси вселюдної школи. Крім того кооперативна „Труд" у Львові уладжує від дня 15. вересня ц. р.: 1) 3-місячний курс крою і шиття жіночих і дівочих одягів, 2) 3-місячний курс крою і шиття білля, 3) 2-місячний курс моднярства, 4) 2-місячний курс трикотарства і 5) 3-місячний курс куховарства і домашнього господарства.

VII. **Жіноча фахова школа СС. Василіянок у Львові** (вул. Длугоша 17) — (кравецтво і білизнярство), до якої приймають дівчат по скінченні 7 кляс вселюдної школи.

VIII. **Жіноча 3-літня школа крою і шиття в Бориславі** при Українській Захоронці (вул. Нарутовича). До школи приймають учениць по скінченні 7 кляс вселюдної школи.

IX. **Господарсько-садівнича школа в Милованні** (п. Стриганці н/Дн.). Наука триває один рік. Початок 1. листопада. Приймають учнів у віці 15—24 літ по скінченні найменше 4 кляс нар. школи. Вписове 15 зол., за науку 5 зол. місячно. При школі ведеться зразкове господарство, вчать усіх ділянок сільського господарства.

X. **Дволітні Рільничо-Господарські Курси для хлопців і дівчат у Шибалині,** п. Бережани. На курси приймають хлопців і дівчат по скінченні вселюдної школи. Крім необхідної теоретичної і практичної науки з усіх найважніших ділянок сільського господарства, на Курсах учать зокрема для дівчат домашнього господарства, крою і шиття. Шкільний рік починається з початком листопада.

XI. **Захоронкова Семинарія СС. Василіянок у Львові,** вул. Потоцького 95. До цієї школи приймають учениць по скінченні 7 кляс вселюдної школи у віці 14—18 літ. Наука триває 4 роки.

Зголошуватися до всіх шкіл до 20. червня.

Молодь, що бажає вивчити таку ділянку праці, для якої ще нема відповідних українських шкіл, повинна старатися вступати навіть і до чужих фахових шкіл. Важніші інформації про ці школи будуть подані в найближчому числі часопису.

КУДИ ЗВЕРТАТИСЯ ЗА ІНФОРМАЦІЯМИ?

За інформаціями можна звертатися безпосередньо до управ шкіл. Хто хоче одержати докладні інформації про українські і неукраїнські школи, може звертатися до Української **Порадні для вибору звання при Р. Ш. у Львові вул. Словацького 14.** На письменні відповіди треба обовязково долучити почтову марку на 50 сот.

Хто хоче мати перегляд фахового шкільництва та інформації про нього може купити собі книжечку-порадник **„Фахові Школи"** в Книгарні Р. Ш. у Львові при вул. Сикстуській ч. 20. за 60 сот. разом з пересилкою.

Українська Порадня для вибору звання при Р. Ш. у Львові.

З музичного життя у Станиславові.

ВЕЧІР ЕВРОПЕЙСЬКОЇ ТАНКОВОЇ МУЗИКИ У СТАНИСЛАВОВІ.

Дня 1. червня ц. р. заходом Музичного Інституту ім. М. Лисенка — філія в Станиславові — відбувся вечір европейської танкової музики в салі українського „Сокола". Програма стилева і на станиславівському ґрунті неознана.

Ф. Шопен: Вальс цісмоль і е-моль — п-і *Юзьвякова;* Дворжак: Словянські танці ч. II. і III. на 4 руки — п-і *Кривонівська і Снігуровичева:* Рубінштайн: „Русская" і трепак — п-і *Кривонівська.* Учительки Музичного Інституту вивязались із своїх завдань незвичайно солідно і прецизно.

Седерман: „Шведський весільний танок" та Й. Штраус: „Над гарним, синім Дунаєм" виконав мішаний *хор „Станиславівського Бояна"* під умілою і зправною кермою дир. Муз. Інституту *П. Недільського.* Своїм співанням, певністю себе, голосовим зредукованим складом, прецизністю виконання викликав у слухачів захоплення та здивування. Хоча і досі вправдали в хор багато зусиль диригент та Виділ, проте хор часто чогось недомагав. Наглядний це приклад, що не скількість, а якість співаків та їх охота до праці, точність у виконанні припятих на себе обовязків дають запоруку, що вложена праця дасть гарні вислідн.

Кульмінаційною точкою програми були два виступи відомого скрипака п. *Евг. Перфецького,* проф. Вищого Музичного Інституту у Львові. Він відіграв: 1) Е. Шітт: Суіта оп. 44: 2) Двожак-Крайслер: Словянський танок г-дур; Брамс-Йоахім: Мядярський танок д-моль і Сіхард: Українські танці при незвичайно вмілім та дискретнім акомпаніяменті п. Богд. Перфецького. Тут треба підвести, що в Суіті оп. 44. де обидва інструменти виступають рівночасно і рівнорядно як сольові, грав молодого пяніста п. Б. Перфецького, якого ми мали змогу почути у Станиславові вперше, переконувала кожного, що маємо перед собою талановитого пяніста-віртуоза.

Наш віртуоз проф. Е. Перфецький своєю грою на скрипці просто чарував слухачів, тік, що по кожній точці не жалував ніхто оплесків. А вже справжній ураган оплесків посипався по виконанні українських тонів, після чого наш артист мусів виступати ще з двома надатками.

На жаль, публика була частинно німецька, частинно жидівська і тільки вечисленна українська. Цікаво, якою програмою можна би нашу громадянство города Станиславова зацікавити?! Бо поважні музичні твори — кажуть — за тяжкі, танкові за легкі і невідповідні. А якби так середні — то й на такі зикрут найлеться... Пей гарний вечір приніс товариству поважний дефіцит. Мібуть видали Музичного Т-ва ім. М. Лисенка і Стан. Бояна, що борються і тан в тих критичних часах з матеріальними недомаганнями, мусітимуть у майбутньому добре застановитися, чи для нїчного громадянства у Станиславові варто улаштовувати якінебудь музичні імпрези.

І. С.

ПОПИС ЕЛЄВІВ ПЕРЕДШКІЛЛЯ І КЛЯСИ ПРОФ. Т. ЮЗЬВЯКОВОЇ.

В неділю 2. ц. м. відбувся в салі „Сокола" попис елєвів передшкілля і кляси проф. Т. Лепкої-Юзьвякової. На програму попису зложилося 15 точок, у чому 6 з передшкілля. На перше місце зпоміж елєвів передшкілля вибилась Тася Голіната, яка має всі дані на те, щоб стати

З природи й техніки.

МОРСЬКІ ПОРОМИ.

Балканські держави задумують збудувати пором для залізниці через Босфор. Таким робом виконалиб дуже давний комунікаційний плян. Кошти цієї будови рівні приблизно 4 міліонам турецьких фунтів. Зате між донською пристаню Фредеріксгави та одним із східньонорвежських міст мають збудувати пором для авт коштом 1 міліона корон. Цей пором має помістити 100 авт. а подорож ним має тревати 5 до 7 годин.

ВАНТАЖНЕ АВТО НА 12 ОСЯХ.

Англійська автомобільна фабрика Лайленд збудувала на замовлення англійського кольоніяльного уряду вантажне авто, що складається з одного трактора та двох причіпок. Кожний із цих возів може перевезти 15 тон. Це вантажне авто випробували наперед на лихих дорогах в Англії довжини 9 тисяч км.: щойно відтак заладували його на корабель, який завіз авто до кольонії Золотого Побережжа над Гвінейським заливом. Продовж 1933 р. це авто переїхало там без закиду 13 тисяч кільометрів. Кожний з возів має 4 осі, причім осі трактора можна пускати в рух тільки усі разом, зате керувати і гальмувати можна кожний зокрема.

ФОТОЕЛЄКТРИЧНА КЛІТИНА ПОРУШУЄ МОТОР.

Фотоелектрична клітина себто прилад, що переміняє енергію світляних промінів на електричну енергію, відома вже відлавна. Одначе щойно недавно вдалося одній поважній американській фірмі збудувати таку клітину, що насвітлена світлом сонця або сильної жарівки, може витворити електричний струм, потрібний до порушування дуже маленького мотора. Клітина збудована з селену, покритого дуже тоненькими верствами платини. Безпосереднє світло сонця може викликати 40 обертів мотора на мінуту. Якщо злучити 4 такі клітини разом, можна зрушити мотор потужности чотирьох десятьміліонових парового коня.

ГІПСОВА ПЕЧЕРА ПІД ЧОРТКОВОМ.

У селі Укритю на горбі „Лиса" 6 км. від Чорткова відкрили невідому досі гіпсову печеру. Біля входу до печери добували досі та палили гіпс, одначе глибше положені частини печери лишились неторкнені. Від входової печери ведуть у ріжних напрямах коридори, яких довжина сягає й 200 метрів.

ЯПОНСЬКІ ЖАРІВКИ.

Фабрикація жарівок у Японії розвинулась незвичайно скоро: 1926 р. експорт японських жарівок був 30 міліонів штук, зате 1932 р. уже 273 міл. Покупцями японських жарівок є підрядянські Індії, Америка, Німеччина та Австрія. Ці держави силкуються здержати залив японських жарівок охоронним митом, одначе вони дуже пошукувані тому, що дуже дешеві. Дешевість їх викликана великою подачею робочих рук у Японії. Цікаво, що жарівок не виробляють в Японії фабрично ні серійно (як напр. у Філіпіна), а радше у малих підприємствах, що мають невелику кількість робітників часто дитячими руками.

А. Л.

доброю піаністкою. Гарно теж заповідається Любця Никифоряківна. Школа, що в підписі не взяла участи Ляля Трачівна (хора), найздібніша учениця проф. Юзьвякової, що на недавньому святі матері дала себе пізнати з якнайкращих сторін. З вищих років на перше місце слід поставити О. Ястрембську, яка при дальшій солідній праці повинна дійти до гарних висліпів. Загальне враження з полису дуже гарне й корисне. На всіх клясах слідно поступ і руку проф. Юзьвякової, яка вміло керує своїми учнями. Полис цей доказав, що Муз. Інст. ім. Лисенка в нічім не гірший від чужих муз. шкіл (як дехто хоче громадян переконати) та що Інститут має первопальних учителів. Публики мало — аж прикро.

Б. Л. —

НОВИНКИ

— **Найкращі лиси,** пелеринки, краватки виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Капітульна 3. Журнали на 1936 р. надійшли.

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хоружизи 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матераци по 7 зол.** 639 76-100

— **Мясарні Центросоюзу у Львові,** Ринок ч. 2, Жовківська ч. 178, Личаківська ч. 50. 9—30

— **Перед реформою вибору папи.** Як повідомляють з міродатних ватиканських кол, заноситься на реформу способу вибирання папи. Апостольська столиця хоче улекшити східнокатолицькому духовенству вплив на вибір папи. Воно мало би висилати своїх делегатів на конклаве. Побіч кардиналів мали би засідати в конклаве: патріярх Антіохії сирійського обряду з Байруту, патріярх маронів в Антіохії з осідком у монастирі Берке у східному Ливані патріярх мельхітів у Дамаску, вірменський патріярх з Киликії і коптійський патріярх з Александрії. Крім того обмірковують можливість відновити звичай з початків християнства, а саме покликати до конклаве архиєпископів і митрополитів. Коли будуть приняті нові приписи папського вибору, слід рахуватися з редукцією числа кардиналів.

— **Сонішне ураження.** У неділю спека доходила у Львові до 30 ст. Ц. Вчора теж занотували перші випадки сонішного ураження. Вечором уже захмарилося та впав дрібний дощ.

— **Громовиця в Перемисчині.** Над Перемишлем і околицею перейшла сильна громовиця. Один грім ударив у дім Катерини Полянської в Грушатичах і знищив цілу загороду.

— **Новий лавник у Бориславі.** На засіданні міської ради в Бориславі вибрали на місце уступившого лавника інж. Романа Кулицького п. Когута.

— **До повітового виділу в Заліщиках** вибрали Стан. Левандовського, Й. Вартановича, Ів. Майдака, о. Теод. Касперського, Василя Бараника і Маріяна Гальку.

— **Ще граната.** На полях у Голоску Малому біля Львова Іван Маршалок найшов артилерійську гранату. Коли став маніпулювати граната вибухла та покалічила Маршалка й відірвала два пальці. Раненого відвезли до львівського шпиталю.

СПОРТ.

ЛЕХІЯ — УКРАЇНА 2:1 (2:0).

Україна: Микитин І; Олійник, Воробець; Підлісецький, Якимів, Цимбала; Микитин ІІ, Мікльош, Лисик, Краєвський, Стахевич.

Неописаний пех переслідував Україну на цих змаганнях. Майже цілий час мала вона перевагу, часами пригнітаючу, а мимо цього зійшла переможена з грища. Перші атаки ініціює Лехія, але не довго, бо чорно червоні беруть ініціятиву в свої руки і натискають, але стрільи нападу боронить дуже добрий воротар противника. В 42 хв. Крук центрує, Микитин ловить необачно за лінією і 1:0 для Лехії; ще в тій самій хвилині добуває Лехія другі ворота зі стрілу Крука з вправного „офсайду", якого судля не хотів зауважити. В другій частині Україна і дальше має перевагу, воротар Лехії все ловить. У 21 хв. Лисик добуває одинокі ворота для України. За 5 хвилин Лисик „викладає" ідеально Мікльошеві, який з певної позиції фатально перестрілює. Під кінець Лехія часто атакує і Микитин з успіхом боронить. Україна грала добре, але цілком без щастя. Кожний грач дав зі себе що міг, Микитин І завинив перші ворота, але грав взагалі добре. В обороні дуже добрий Воробець, поміч вдоволила. В нападі найкращі Лисик і Краєвський. Мікльош не є у формі. Микитин ІІ на правім крилі заповідається дуже добре, повинен остатися на цій позиції. Стахевич ліпший на крилі як на лучнику. В Лехії найкращий воротар, добра і оборона. Суддював слабо п. Курцвайль. Видців около 500.

ОКРУЖНІ ЛЕГКО-АТЛЄТИЧНІ ЗМАГАННЯ У ЛЬВОВІ.

В суботу 8. і неділю 9. ц. м. відбулися на площі Сокола-Батька окружні легко-атлетичні змагання, що згромадили на старті 12 змагунок і 35 змагунів з УССКу, Черника, Плаю, Стріли і Сокола-Батька. Погоди була прекрасна, тому всі осяги були добрі, між ними один український рекорд (скок з жердкою — Щербицький УССК 3,25 м.). Подаємо поодинокі висліди:

ЖІНКИ: **60 м.** фінал по двох перебігах: 1. Кобзар („Орися") (Плай) 8,7; 2. Чаківська (Плай); 3) Цьонка (УССК); 4. Балицька (Плай). **100 м.:** 1. Кобзар 14.4; 2. Чаківська; 3. Цьонка; 4. Балицька. **800 м.:** Сорока (УССК) 3.11. 2) Михаленич (УССК). **Гінці 4 × 75:** 1) Плай 45.4. УССК здиск. 200+100+75+60: 1) Плай 1:08. 2) УССК. **Скоки вдовжінь:** 1) Кобзар (Плай) 4.79, один з найкращих осягів. 2) Чаківська (Плай) 4.37. 3) Павлишин (УССК) **Вгору:** 1) Кобзар 1,26. 2) Чаківська 1.29. 3) Фірманівна 1.14 (всі з Плаю). 4) Сорока (УССК). **Мети: куля:** 1) Ніжанковська (Стріла) 8.48. 2) Чаківська (П) 8.47. 3) Кобзар (П) 8.06. **Диск:** 1) Ніжанковська 26.81. 2) Колтунюк (УССК) 21.93. 3) Чаківська (Плай). **Ратище:** 1) Ніжанковська 21,39. 2) Чаківська. 3) Кобзар.

В дружиновім точкуванні жінок (за 5 місяць) 1) Плай 83 т. 2) УССК 30 т. 3) Стріла 15 т.

МУЖЧИНИ: **100 м.:** 1) Мартинович (УССК) 11.5. 2) Гомза і 3) Крупка І обо з Черника. **200 м.:** 1) Мартинович 24.8. 2) Гомза. 3) Мороз (УССК). **400 м.:** 1) Сліпко (Черник) 56.6, 2) Соколовський ІІ (УССК). 3) Крупка І (Черник). **800 м.** з невідомих причин не відбулося! **3000 м.:** 1) Варцаба (Плай). 2) Соколовський І. 3) Мельничук обо з УССК-у. **Гінці 4 × 100:** 1) УССК 48.6. 2) Сокіл-Батько. 3) Плай. **4 × 1500:** 1) Плай, 2) УССК, 3) Плай ІІ. **Скоки вдовжінь:** 1) Крупка І (Черник) 5.92, 2) Сліпко (Ч) 5.86 3) Гнатейко (УССК) 1.57, 3) Бойцун (Плай) 1.52. **Триском** 1) Захарків (УССК) 11.85. 2) Мартинович (УССК) 11.76. 3) Крупка І (Черник) 11.68. **Скок з жердкою:** 1) Щербицький (УССК) 3.215 **укр. рекорд.** 2) Сліпко (Черник) 2,70. 3) Козачок (С-Б). **Мети:** Куля: 1) Гнатейко (УССК) 11.17. 2) Сліпко (Ч) 10.58. 3) Мартинович (УССК) 10.51 **Диск:** Семенюк (С-Б) 36.63. 2) Гнатейко 33.06. 3) Щербицький 31.92. **Ратище:** 1) Березовський (УССК) 45.14 2) Щербицький (УССК) 47.74. 3) Паюк (УССК) 43.94.

Дружинове точкування мужчин: 1) УССК 108 т. 2) Черник 43 т. 3) Плай 41 т. 4) Сокіл-Батько 18 т.

Головний суддя п. Глібовицький. Видців в обох днях небагато.

МИСТЕЦТВА ЛІГИ.

ВАРШАВА. Польонія — Легія 1:0.

МИСТЕЦТВА ОКР. ЛІГИ.

ЛЬВІВ. Чорні — П. Сокіл 5:2 (2:1).
ПЕРЕМИШЛЬ. Польонія — Чувай 2:0.
ЛЬВІВ. Гасмонея — Погонь І Б. 2:1 (1:1).

МІЖНАРОДНІ ЗМАГАННЯ.

ЛЬВІВ. ВАЦ — Погонь 7:2 (2:1).
КРАКІВ. Берлін — Краків 2:0 (1:0).
ЛОДЗЬ. Вікторія (Берлін) — ЛТСГ 3:2 (3:2).
ТЕШИН. ВАЦ — ДСК 3:2.

*

ВИЛЬНО. Краковія — Огнісько 3:1.

СИТКІВКА.

ВАРШАВА. У змаганнях за чашу Девіса Південна Африка перемогла Польщу у відношенні 3:2. Пункти для Польщі здобув львівський ситківкар Гебда у сінглі з Кірби 4:6, 6:4, 4:6, 6:2, 6;2.

ВІДЕНСЬКИЙ ГАКОАГ У ЛЬВОВІ.

У серпні приїжджає до Львова віденська жидівська дружина Гакоаг, яка розіграє два мечі 14. і 15. серпня з львівською Погонею.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Понеділок, 10. VI. год. 7·30 веч. „Студентка".

Вівторок, 11. VI. год. 7·30 веч. „Студентка".

Театр Ріжнородностей.

Понеділок, 10. VI. год. 7·30 веч. „Шведський сірник".

Вівторок, 11. VI. год. 7·30 веч. „Шведський сірник".

Кіна.

АДРІЯ: „В обороні закону", „Манджурія горить".

АПОЛЬО: „Віктор чи Вікторія?"

АТЛЯНТИК: „Зузу" (Джозефіна Бейкер).

ВАНДА: „Ревізор з Петербурга".

ГРАЖИНА: „Капітан Коркоран" (Вл. Буріян).

КАСІНО: „Тарзан неустрашимий".

КОЛІСЕЙ: „Нічний експрес", ревія „Самопвіти Львова".

КОПЕРНИК: „Поворот Франкенштайна (Борис Карлов).

МАРУСЕНЬКА: „Поворот Франкенкенштайна" (Борис Карлов).

МІРАЖ: „Римські скандали" (Еді Кантор).

МУЗА: „Вондер Бар".

ПАКС: „Голгофта".

ПАЛЯС: „Пані та шофер" (віденська комедія).

ПАН: „Любовна мрія" („Leise flehen meine Lieder").

РАЙ: „Юдіна" оперета з Ґуст. Фрелїхом і Джітою Альпар.

СВІТ: „Їх експеленція цілує", „Гопля" (Кл. Бов).

СОНЦЕ: „Пильнуй свого чоловіка", ревія: „Ой, жіночки!"

СТИЛЕВЕ: „Тепер і завсіди" (Шерлі Темпл, Ґейрі Купер), ревія: „Веселі бреверії".

УТІХА: „Герой із Ріо Ґранде" та ревія.

ХИМЕРА: „Дівча з хмар" (Хозе Мохіка).

Закордонне радіо.

Понеділок, 10. червня 1935.

Відень (506,8) 11·45 Тирольські композитори, 15·15 Квартет Сметани, 19·10 Спів (Ванне, баритон), 19·45 „Віденська кров" оп. Й. Штрауса, 21·30 Концерт у честь Шумана, **Братислава** (298,8) 17·30 Остапчук-Науменкова співає рос. пісні, **Брно** (325,4) 11·00 Легка музика, 17·30 Два форт., 18·00 „Предни" оп. Фалієра на Штраусові теми, **Прага** (470,2) 9·15 Концерт, 10·05 Дуети Бендля на сопр. і альт, 19·30 „Кармен" оп. Бізета з Німецького Театру, **Париж** (1468) 14·00 Антильська орхестра й пісоньки, 20·45 Камер. концерт, **Білгород** (437,3) 13·15, 16·20 Пісоньки, 18·30 Концерт церк. хору, 20·00 Опера зі Загребу, **Берлін** (356,7) 14·15 Моцартові твори, 19·00 Форт. реціталь Клявдія Араса, **Франкфурт** (251) 20·00 Вагнерівський концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 16·00 Вес. подорожі — орх., 18·00 „Шах королеві" оп. В. Гета, **Кельн** (455,9) 12·00 Нім. оп. музика, 18·20 Смичк. квартет а-дур Шумана, **Мінхен** (405,4) 14·00 Музика для дітей, 15·05 Соністи, 18·00 Спів, **Будапешт** (550,5) 13·05 Концерт орх., 18·30 Камер. музика, 19·30 „Жнут перед" нар. мелодії, 22·20 Форт., **Міляно** (221,1) 11·30 Легка музика, 20·50 Концерт суч. муз., **Рим** (420,8) 17·05 Соністи, 20·50 „Іль вагабонді де ле Соель" оп. Діна Рулїн.

Вівторок, 11. червня 1935.

Відень (509,8) 17·45 Спів (Ерб, сопр.). 20·30 Фр. оп. музика, 22·10 Служба Божа ф-моль Брікнера, **Прага** (470,2) 19·00 Салъ. музика, спів, 18·30 Смичк. квартет, спів, **Париж** (1648) 12·15 Легка музика, 20·00 „Норма" оп. Белліні, **Білгород** (437,3) 13·15, 18·30 Сербські й англ. пісоньки, **Берлін** (356,7) 16·00 Соністи, 20·15 „Аріядна на Наксосі" оп. Р. Штрауса, **Кенігсвустергавзен** (1571) 16·00 Вес. пополудне, 19·00 Вес. мельодії, **Кельн** (455,9) 17·00, 18·00 Сучасна й камер. музика, **Мінхен** (405,4) 12·00, 13·15 Концерт, 16·10 Соната оп. 39 ц-моль на скр. Бетовена, **Будапешт** (550,5) 17·30 Цит. музика, 18·50 Арфа, 21·50 Спів, 22·30 Симф. концерт, **Міляно** (221,2) 11·30, 17·05 Популярна й легка музика, 20·50 „Ля Кава Іямората" оп. Льонбарда, **Рим** (420,8) 14·00 19·15 Легка музика, 22·00 Соністи.

Львівське радіо.

Понеділок, 10. червня 1935.

8·30 Ранішня авд., 10·00 Оп. труна Ля Скалі з гр. пл., 10·30 До нового життя (проповідь із кост. Св. Хреста в Варшаві), 11·58 Сигнал часу, 12·03 Екзотична країна — Полісся, 12·20 Концерт орх., спів, 13·00 „Князь Невлонний" фраги. із траг. Словацького Кальдерона, 13·20 Концерт, 14·00 Фраги. із театрольогії Р. Вагнера з гр. пл., 14·57 Метеорольог. вістки, 15·00 Рільн. скринька, 15·10 Фор. „Ле Рано" (Зел. Свята) Поль Плянкон із гр. пл., 15·22 Господарство-клопіт, 15·35 Музика з гр. пл., 16·00 На подвірю — для дітей, 16·15 Концерт орх., 16·50 Щоденний відтинок проз, 17·00 Концерт: Брамс, 17·30 Фраги. з маловідомих фр. опер із гр. пл., 18·00 Астроном. відчит: 18·15 Спів, музика, 18·30 Спорт. фейл. Як сухопутні щурі стають моряками, 18·40 Кутох краєзн. т-ва, 18·45 Спів (Арт. Бічо бас) і супр. форт., 19·15 Рекл. концерт, 19·30 Мандрівка мікрофону, 19·50 Що читати — бекстр. мовлин, 20·00 Симф. концерт, 20·45 Веч. денник, 20·55 Образці з давньої та суч. Польщі, 21·00 Концерт, 22·00, 22·15 Спорт. вістки, 22·20 Концерт, 23·05 Музика з гр. пл.

Вівторок, 11. червня 1935.

6·30 Ранішня авд., 8·25 Прант. вказівки 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог вістки, 12·05 Полудн. денник, 12·15 Бівея із гр. пл., 13·00 Хвилинка для жінок, 13·05 Пісоньки старої Варшави співають сестри Бурські, 13·30 З ринку праці, 13·35 Дворжак: Симфонія з Нового Світа — гр. пл., 15·15 Біржа, 15·25 Експорт, 15·30 Сакьон. тріо, 16·00 Скринька ПКО, 16·15 Фр. популярні пісні й бержерети з 18 ст. у вик. Сес. Венгжиновської з супр. форт., 16·30 Муз. з гр. пл., 16·56 З легенд давнього Єгипту, 17·00 Концерт, 18·00 Природнича гутірка: Нічні танцюристи, 18·10 Хв. поезії: „Акерманські степи" Ад. Міцкевича, 18·15 Спів, 18·30 Техн. скринька, 18·40 Сільва рерум, культ. життя, 18·45 Хор, 19·15 Реклян. концерт, 19·50 Акт. гутірка, 20·00 Наші внсячі городи, 20·10 Соністи (Завадзька спів, Фамілія - Геппнер форт.), 20·45 Веч. денник, 20·55 Образці з давньої та суч. Польщі, 21·00 Симф. концерт, 22·00 Концерт Данового хору, 22·30, 22·35 Спорт. вістки, 22·40 Концерт малої орх.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Пані, Панове! Першорядне укр. фризієрське заведення Кузина, Городіцких 4, біля апт. Терлецького. **Для Пань тревала ондуляція пар.** 1611 8—10

Новітня робітня обуви Івана Івасіяки при вул. Личаківській 18, виконує найновіші зразки мужеської, люксусової обуви, Спеціяльність ортопедична обувь. 1580 23—31

Ділок над Прутом. Пляжа, ліс. Удержання 3·50—4·00. Гуменюкова, Микуличин. 1683 2—6

Ширіть наш часопис!

За редакцію відповідав Олександер Костик Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10

Ч. 152 (14.049). Львів, вівторок 11. червня 1935. Pocztowa opłatę opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Гостра промова Мусолінія.

МИ САМІ І ТІЛЬКИ МИ Є СУДДЯМИ НАШИХ СПРАВ.

РИМ, Стефані. 8. червня в год. 9.15 рано до Порто Ельмас (на Сардинії) прилетів тримоторним літаком, яким сам керував, Мусоліні в товаристві секретаря партії та двох державних підсекретарів Байстроккі, Чіяно і Кале. Населення гаряче його вітало, потім дуче зробив перегляд дивізії „Сабавда" і виголосив таку промову:

„Чорні сорочки з Каліярі! Ви є присутні при маніфестації сили і дисципліни, під кожним оглядом гідні героїської і войовничої раси Сардинії. Війська „Сабавди" мають у своїй назві найкращий приказ. Ми маємо вирівняти старі і нові рахунки і їх вирівняємо. Не зробимо нічого з того, про що говорять за нашим кордоном, бо ми самі і тільки ми, а не хто інший, є суддями у наших справах, рушіями наших інтересів у майбутньому! Зробимо точно так, як і ті, що хочуть нас повчати. Бо тоді, коли йшло про створення імперії або її оборону, вони дали нам каві, що не рахуються з опінією світа. Коли фашистівський устрій закликає молодь під зброю, то робить це тому, що такий його обовязок і тому, що це найвища конечність. Ввесь італійський нарід і то цілий нарід готовий стануги як один мур, коли йде про силу і славу батьківщини".

Ціла фашистівська преса повитала ту промову Мусолінія ентузіястично. Підкреслюють, що ця промова — відповідь на недавні італ.-абісинські дебати у брит. палаті громад.

ВРАЖІННЯ В ЛЬОНДОНІ.

Відомість про протианглійську промову Мусолінія у британських офіційних колах зробила дуже прикре враження. Побоюються, що є можливість отвертого конфлікту між Абісинією й Італією, який поважно зашкодив би престіжові Ліги Націй.

Це побоювання найшло відгук у дискусії в палаті громад.

Винародовлюють Совітську Україну.

В Москві відбулося заснування президії центрального виконного комітету СССР, на якому секретар т. зв. меншинної ради, Хацкевич, звясував працю над „забезпеченням усім народам Совітського Союзу змоги розвитку своєї національної культури". Хацкевич зазначив, що на Україні виділено райони, де українське населення не творить абсолютної більшости. Тому на території України повстала автономна молдавська республика і 28 „меншинних районів", виділених із загальної адміністрації. Між тими районами є 9 російських, 8 німецьких, 3 жидівські, 3 болгарські, 2 грецькі та один польський.

Большевики здеморалізували молодь.

МОСКВА, 9. 6. КАП. Всупереч запереченням преси, що симпатизує з комуністами, про введення в Совітах кари смерти також для малолітніх, появився такий декрет ще 7. квітня ц. р. Свідчить про це офіційний орган Совітів „Правда", що пише: „Новий розпорядок наказує стосувати всі приписи карного кодексу без огляду на молодечий вік злочинців. Це одинокий спосіб припинити злочинність дітей".

Цікаве, що „Правда" в тій самій статті признає отверто, що відповідальність за злочинність серед малолітніх спадає на комунізм. „Свобода, пише „Правда", повна рівноправність дітей дома, в школі й на вулиці, лагідність, з якою ставляться до них дорослі, заохочують дітей до бешкетів, самоволі і почування безкарности при всяких провинах".

Отже наперед большевики ввели до шкіл самоволю і розпущаність, а тепер здеморалізовану собою молодь лякають карою смерти.

Як большевики дбають за культуру.

МОСКВА, 10. 6. ПАТ. В Ленінградськім Ермітажі спав образ славного фляндського маляра Снайдерса з 15. століття. Відломки скла ушкодили в кількох місцях архитвір.

Через занедбання ремонту впали саль у галерії образів і памяткам, які там находяться, загрожує вогкість.

Крівава совітська юстиція.

Большевики карають смертю за грошеву допомогу із заграници.

Як повідомляє „Берлінер Тагеблят", у Штрасбурзі біля Одеси большевицька влада розстріляла на днях чотирьох дальших німецьких кольоністів. М. і. згинули селяни Севастіян Кляйн і Сімон Реріх, оба католики. Совітська преса назвала Реріха гітлерівським агентом, тому що писав листи до фашистівських організацій в Німеччині, Польщі, Швайцарії та інших краях, представляючи своє положення в чорному світлі та просячи допомоги. І справді дістав через Торгсін шість грошевих посилок на суму 49 німецьких марок. Кляйна арештовано й засуджено на смерть теж як „агента фашистівських організацій" в Німеччині та Литві. Він теж писав „брехливі листи" за границю і був засуджений на 7 літ вязниці, а проте його покарано смертю, коли наспіло до нього через Торгсін 18 нім. марок.

Німцям не вільно їхати до Совітів.

МОСКВА, 9. 6. ПАТ. Совітські джерела повідомляють з Берліна, що німецька влада заборонила вивішувати реклямові афіші совітського бюра подорожі „Інтуріст". Заграничні пашпорти видають німецьким громадянам з написом, важні на всі держави з виїмком СССР.

Чутки про реформу конкляве.

ЧІТТА ДЕЛЬ ВАТІКАНО. КАП. Чутки, що їх принесли деякі часописи, про те, нібито папа задумує зреформувати конкляве так, щоб у його склад увіходили теж патріярхи східного обряду, є — як заявляє Ватикан — звичайною журналістичною спілкою, яка не має ніяких основ.

Сензаційна заборона книжки.

Спомини вдови Конрадової заборонені в Австрії.

Австрійський уряд заборонив поширювати книжку „Моє життя з Конрадом ф. Гецендорфом", яку написала вдова Ліна Конрад, спираючися теж на листах і спомнах свого покійного чоловіка. За нарушення цієї заборони передбачена грошева кара 5.000 шіллінгів або три місяці арешту. Є це перший наслідок оголошеного дня 6. ц. м. нового закону про охорону поваги Австрії.

На основі цього закону уряд має право заборонити поширювання книжки, в якій події представлено так, що це є знеславленням, нарругою або пониженням памяти заслуженої особи. Частина віденської преси називає книжку пані Конрад дуже несмачною й гостро осуджує авторку за невірне представлення історичних подій та неоправдані напади на останнього цісаря Карла.

„Чорні круки" на вулицях Москви.

Львів, 10. червня 1935.

Ледви кілька днів тому писали ми на цьому місці про те, що „для Совітів небезпечні піонірами большевизму" („Діло" з 5. ц. м.), освітлюючи трагі-гумористичну подію: що для істнуючого совітського режиму небезпечною стала така організація, як „Товариство старих большевиків", яке мусіло „самоліквідуватись". Сьогодні наспіли звістки, які на цілій лінії потверджують наші твердження про глибокі розбіжности, що істнують в одному комуністичному таборі, і про те, що ті розбіжности не доводять до позитивного вирівнювання поглядів і творчої співпраці всіх ідейних комуністичних одиниць, лише вносять глибокий фермент наскрізь розкладового характеру. Офіційна телеграма ПАТ-а повідомляє з Москви про усунення з Центрального Виконавчого Комітету (ЦИК) та виключення з партії дотеперішнього секретаря ЦИК-а Єнукідзе за „захитання політичних і особистих обичаїв". „Захитання" те видно було таке велике, що не можна було його затушувати і треба було виявити справжній скандал, яким для цілого світа і себе самих є признання, що навіть центральна організаційна комірка є вже пережерта бацилем опозиційної вороживчі, що проявляється у формах — конспірації. Так, щодо того нема вже нині сумніву: у самому секретаріяті ЦИК-а находилась конспіраційно-опозиційна ячейка, яка втримувала тісний звязок з „розгромленим" Троцьким і троцькістами. Арештовано не лише могучого ще який тиждень тому партійного достойника, але й 15 інших членів секретаріяту ЦИК-а: всі вони мають станути навіть не перед судом (большевицький суд!), але перед „довірочною колегією" ГПУ. Можна їм їхньої долі не завидувати.

Коли пригадаємо, що чейже Єнукідзе був старим і найбільше довіреним приятелем Дугашвілі-Сталіна, який його разом із собою перевіз із Кавказу до Кремлю, і що ще перед арештуваннями у секретаріяті ЦИК-а арештовано (це вказує щойно тепер на верх) директора бібліотеки ім. Леніна проф. Володимира Невського, колишнього найближчого особистого приятеля Леніна, — то бачимо, що джерело цієї останньої кризи серед московських большевиків найнебезпечніше, як тільки може бути: упадок особистого авторитету і впливу нинішнього диктатора Совітів Сталіна, на його найближчих співробітників і на найстарших однопартійців. Безпосереднім наслідком того явища є явище друге: брак беззастережного довіря Сталіна до його оточення, „скрізьдна чуйність" ГПУ, яка бачить ворогів режиму скрізь довкола себе, і тому перенесення терору з терену „білогвардейців" чи „дегтюрівців" — вже таки на терен 100 пр. комуністів. Іншими словами — цілою парою іде процес са-

ЛЕЩКІВСЬКІ САМОРОБИ

у нововідкритому складі у Львові,
вул. КОПЕРНИКА 4. — тел. 258-88.

Запрошуємо до оглядин найновіших **десенів матеріялів на убрання, костюми, плащі** і т. п. з чистої краєвої овечої вовни. 1709 1—3

мовинищування — іде взаємна боротьба клік, котерій і осіб у найвищій володіючій комуністичній верхівці, і коли у тій боротьбі кажеться про боротьбу на тлі ріжної інтерпретації заповітів Маркса, Енгельса чи Леніна, на тлі іншого розуміння доцільности партійно-політичної тактики, то це щораз більше подобає на ідеольогічний параван.

Так, чи інакше, а в Москві і мабуть на всьому терені СССР, головнож на Кавказі, шаліє сьогодні знову терор. Нема сумніву, що лише мотиви закордонної політики (візита Бенеша!) кажуть переводити той терор тайком, але його факт стає настільки голосний, яскравий і дошкульний, що й найобережніші кореспонденти чужинецьких часописів у Москві пересилають своїм газетам в Европі алярмуючі кореспонденції. „Буря на Кремлі" — так не менше ні більше називається остання стаття п. Отмара у „Газеті Польській", писана в червні у Москві. Він реєструє поголоски про масові арештування в Москві і виселювання „класово-чужих елементів" та зокрема студентів і заявляє, що „ті поголоски находять частинне потвердження у досить інтенсивному кружлянні по вулицях Москви традиційних „чорних круків" — вязничних автомобільних кариток". Крім того Отмар наводить цілу низку доказів (впадок цін на антикваріятах на випродувані речі, що вказує на масову втечу людей з Москви, — ізолювання чужинців від місцевого населення і репресії проти місцевих людей, які в якомунебудь звязку стояли з чужинцями), що „щось діється" і то щось такого, що вказує на просто переломовий момент в історії російської революції (яка чейже вічно не трівае!). Польський кореспондент наводить теж цитати з московської „Правди" з погрозами всім, хто „хоче боротьби" і характеризує ту статтю, як гістеричний крик „революція в небезпеці!.."

Очевидно Сталін може і тепер і неодин ще раз окрутити голову цій і неодній ще черговій палатній чи якійнебудь іншій революційній спробі опозиції, але нема теж сумніву, що в історії істнує теж своєрідне „право серії": коли починається забава з конспірацією і палатними революціями у диктаторському режимі наслідком упадку беззастережного особистого авторитету диктатора, то ніякий терор того диктатора і його режіму зберігти не зможуть. Здається, що і в закордонній і внутрішній ситуації Москви почались дуже важкі часи і що не врятують їх ані бенкети на честь деяких залізненних чужинецьких паломників до московської Мекки, ані „чорні круки" на московських вулицях.

Сукна на убрання
на літній сезон
поручає
Тадей Цветлєр
Львів, Марійська Площа 3.
11/91 (Дім Шпрехера) тел. 238-43. 2—13

Німці в Чехословаччині.

Інформаційний огляд, що насуває українцям деякі аналогії.

Прага, червень 1935.

В Чехословаччині живе понад 2 і пів мільона німців. В житті молодої держави відіграє ця сильна національна меншина дуже важну і то не лише економічну та національно-культурну ролю. Вона має теж великий вплив на цілий уклад політичного, а навіть і державного життя ЧСР, а це її значіння набирає ще особливої ваги через безпосереднє сусідство двох суцільно-німецьких держав: Австрії і Німеччини.

Останніми часами прийшло між чехословацькими німцями до значного пересунення сил. Останні вибори до народнього зібрання (сойму і сенату) і краєвих соймів Чехословаччини показали — як ми вже мали нагоду про це писати в „Ділі" — величезний зріст опозиційного німецького націоналізму і величезне ослаблення поміркованого, т. зв. активістичного німецького табору, себто тих німецьких політичних партій, які досі співпрацювали з урядом.

Чи і яке значіння буде це мати на становище вирішних державних чинників супроти німецької меншини і чи тимсамим воно змінить дотеперішне положення німців в Чехословаччині, про це годі нині ще щось більш певного сказати. Радше треба сподіватися, що дотеперішня розумна система реальної чехословацької державної політики супроти німців найде й цим разом можливости співжиття з німецьким табором. Всеж не можна заперечити, що велика побіда судето-німецької партії Конрада Генляйна добута під гаслом „тотальности" німців у цілій чехословацькій державі, витворила нову і під нинішню пору дуже цікаву ситуацію, цікаву зокрема для кожного, кому не є байдуже питання співжиття державного народу з його меншинами, співжиття пануючого і непануючого народу.

Ця нововитворена ситуація спонукує Вашого кореспондента основніше спинитися над справою німецької меншини в Чехословаччині і дати, хоч правда короткий, але можливо всебічний огляд цього питання. Робимо це в тому переконанні і в тій вірі, що воно може насунути деякі аналогії з політичною ситуацією українців поза УСРР. Порівнання мають усе велике навчальне значіння.

Найновіші наукові досліди і то не лише чеських, але і німецьких істориків доказали, що стара історична теорія про автохтонність німецького елементу в Чехії і чесько-німецький мішаний, національний характер старої чеської держави, що та теорія невірна. У перших століттях істнування старої чеської держави не було на цілій її території автохтонного німецького населення, а цілий простір цієї держави, поскільки не був взагалі пустий, був заселений лише славянським племенем. Правда, вже й тоді зустрічаються тут німці, але їх було ще тоді небагато і вони являлися тут лише переходовим елементом. Були це головно дружини німецьких княгинь, жінок деяких тодішніх чеських володарів, вище духовенство та монахи і мандрівні купці. Громадно і постійно німці почали осідати на землях нинішньої Чехословаччини щойно в 12-ому столітті. Сталося це не з політичних, але з чисто господарських причин. Німецьких кольоністів манили сюди величезні, ще незаселені, а природою щедро вивінувані простори та ті привілеї і вигоди, які їм давали чеські володарі, як елементові, що мав державі принести великі господарські користи. І дійсно. Німецька кольонізація вже дуже скоро виявила великий вплив не лише на господарські, але і на соціяльні відносини у Чехії. Німецькі селяни, користуючись ріжними привілеями і вольностями, жили в кращому правному положенні ніж чеські. Їхне „німецьке право" було в порівнанні до старого „славянського" великим поступом, тож і не диво, що воно дуже скоро поширилося і між чеським селянством і тим поліпшило його стан. Ще більше значіння мала німецька кольонізація для чеських міст, бо щойно з неї зродилися в Чехах міста з вільним міщанством.

Німецька кольонізація змінила теж різко національні відносини на землях чеської держави. І так міщанство тих міст, що тоді закладалися, було здебільша німецьке і в його руках була вся управа міста. Чеськими були лише нижчі верстви населення тих міст. Далі німці компактною масою заселили великі й досі майже пусті простори здовж границь; так само внутрі держави повстало чимало то менших, то більших німецьких островів. Від того часу повстає в Чехії сильна німецька меншина, яка користувалася всіми громадянськими правами та рівночасно починаються теж культурні та політичні змагання і боротьба між обома народами, боротьба, яка ведеться цілі століття, приймає ріжні форми і надає специфічної закраски цілій дальшій історії чеського народа. Спершу ця боротьба мала чисто економічний підклад. Автохтонам-чехам було важко погодитися з тим, щоб „зайди"-німці користувалися більшими правами і вольностями ніж вони. Особливо тяжко відчувало це чеське міщанство. Але далі в міру того, як зростала національна свідомість серед чеського елементу, ця боротьба ставала теж національно-політичною. Такі риси носить вона вже на початку XV. ст. напр. у боротьбі за празький Карловий університет, за високі духовні уряди, за опанування монастирів і т. п., а ще різкіші форми набирає вона в гуситській добі.

Довгі і завзяті гуситські війни принесли деякі зміни у чесько-німецьких відносинах, бо ослабили силу німецького елементу. Багато німців мусіло покинути чеські землі, що були терном воєн, особливож у періоді перемог гуситських військ. Німці стали тут тепер зникаючою меншиною, яка що правда користувалася ще широкими правами, але не мала вже того рішаючого значіння, як до того часу. У свої повні автохтонні права вступає назад чеський елемент. Але такі відносини не трівали довго. Як тільки минулися війни і відносини знову стали більш нормальними, почали до чеських земель напливати нові й сильні хвилі німецької кольонізації, так, що вже під кінець XV. ст. ми бачимо у чеських землях особливо у містах і на теренах винищених війною новий сильний німецький елемент. Вислідом цієї нової кольонізаційної хвилі є між іншим не лише розквіт, але і понімчення деяких більших просторів ще перед білогорською добою.

До особливо великої сили і значіння приходить німецький елемент на землях нинішньої Чехословаччини з початком XVI. ст. з приходом Габсбургів на чеський престіл (1526 р.). І це зовсім зрозуміло, бо й нова династія була німецька і вона всіми засобами підтримувала німців. Але це тодішне посилення німців не доводило ще до різких конфліктів між ними і чехами і взаємини обох народів аж до білогорської доби проявляли себе у зовсім коректному, а навіть і приятельському співжитті. Чехи вже надто закріпили були свої політичні і культурно національні позиції, щоб німці могли ними якнебудь сильніше потрясти, та й самі німці зовсім не намагалися цього досягти. Одначе вирішне значіння для тодішнього мирного співжиття обох народів мала без сумніву релігійна реформація. Чеські німці більшістю приняли науку Лютра і таким чином наблизилися на релігійному полі до тої більшої частини чеського народу, яка трималася науки Гуса і підпадала сильним впливам нових реформаторських гасел, що проникали з Німеччини і скоро тут поширялися. Релігійні ріжниці між обома народами зникли тепер майже зовсім. Тепер католицька династія Габсбургів була вже спільним ворогом для обох народів і тому то в боротьбі за права віри оба народи йдуть часто рука в руку, а це дуже позитивно впливає на їх співжиття. Безпосередньою причиною вибуху чеського повстання 1618 р. було насилля над протестантами двох німецьких міст у Чехах — Гробу та Броумова.

Про змінливу долю дальшої історії взаємин обох народів від катастрофи під Білою Горою — завтра. М-н.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

В Букарешті відбулося снідання, в якім взяли участь: король Карло II., воєвода Михайло, патріярх Мирон Крістеа, члени уряду, цивільного і військового дому короля. Прем. Татареску виголосив промову, в якій зложив від краю бажання королеві з приводу річниці обняття королівського престола.

— В Греції відбуваються вибори. Участь у виборах значна. Інцидентів покищо не було.

— Летун Козуля побив під Харковом свій власний світовий рекорд, зіскакуючи з легкопадом без кисневого апарату з височини 7445 м.

— У Відні видали приказ літати літакам на височині бодай 2 тис. м., щоби не зчинити гуркоту.

Заслання Єнукідзе.

БЕРЛІН, 9. 6. ПАТ. Німецьке Інформаційне бюро довідується з Москви, що комісаріят внутрішніх справ заслав Єнукідзе до Бодайбо в іркутській губернії, в дорічці Лени. Речинець заслання не означений.

Японці відкликують ультімат.

ПЕКІН, 10. 6. ПАТ. Аг. Райтера телеграфічно повідомляє, що японська влада відкликує ультімат, бо команда китайської армії вже видала приказ розвязати протияпонські організації.

Кадрові маневри.

ПАРИЖ, 10. 6. ПАТ. Агенція Аваса повідомляє з Сент-Жан д' Анжелі, що тисячу старшин, в тім 500 вищих старшин і генералів з 3000 саперів беруть участь у великих кадрових маневрах, що мають головно показати нові способи комунікації і пересуву війська в полі.

Італія доповнює армію.

РИМ, 10. 6. ПАТ. Покликали до чинної військової служби старшин і вояків летунів річника 1909, монтерів-механіків річника 1918, теж деяких фахівців річників зперед 1909. р.

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

Чудасії статистики.

Під цим наголовком читаємо в перемиському „Українському Бескиді" на тему віроісповідної та національної статистики населення в мостиському повіті такі уваги:

Головна статистична установа у Варшаві видала в останніх днях статистику **повіту Мостиська.** Ця статистика виказує 89.460 населення, з чого 10.015 живе по містах і 79.445 по селах. По містах населення щодо віроісповідання ділиться так:

римо-католиків	3836
греко-католиків	2731
мойсеєвого віроісп.	3428
інших віроісп.	13
Разом	10.008

Виходить, що мешканців по містах є не 10.015, але 10.008. Отже помилка на 7 осіб. Така помилка зрештою не є дивницею, бо до загального списку населення д. 9. грудня 1931. р. уживано часто навіть гімназистів — отже юнаки можуть помилитись. Але шкода, що в головній установі не сконтрольовано додавання і не викрито помилки.

Щодо матірної мови, то населення міст мостиського повіту ділиться так:

польська мова матірна	7.120
українська (руська)	1.410
жидівська з єврейською	1.475
інші	4
Разом	10.009

Тут знову інше число виходить, а саме що по містах є населення 10.009 голов, а не 10.015 чи 10.009. Отже, що крок, то помилка!

По селах живе 79.445 населення. Щодо віроісповідання воно ділиться так:

римо-католиків	30.783
греко-католиків	46.490
мойсеєвого віроісп.	2.000
інших віроісповідань	87
Разом	79.360

Тут знову помилка в додаванні, бо замість 79.360, статистика подає суму 79.445 — отже 85 осіб більше!

Щодо матірної мови населення по селах ділиться так:

польська матірна мова	42.869
українська (руська) мова	35.776
жидівська з євр. мовою	689
інші мови	23
Разом	79.367

Тут знову помилка, бо виходить число 79.367, яке ріжниться від двох попередніх. Значить — **нема ані одної колюмни чисел, якіб додано без помилки!**

Тому не треба нам дивуватись, що статистика виказує в цілім повіті 49.989 греко-католиків, а лише 37.196 українців (русинів). Коли при додаванні 4 і 5 чисел вийшли помилки, то якіж помилки мусіли вийти, коли треба було додати довжезні колюмни по селах!

З греко-католиків мешкає по містах 2731, але з них всього 1.410 виказано як таких, що їх матірна мова українська (руська), а решту зачислено під рубрику: польська матірна мова. Мостиський повіт має всього 1 місто — Мостиська і 3 містечка — Гусаків, Крукеничі, Судова Вишня. Отже легко провірити віроісповідну статистику, бо гр.-кат. парохіяльні уряди дотичних міст мають одинокі міродайні документи — метрики. Тому будемо дуже вдячні дотичним парохіяльним урядам, коли зволять подати до загального відома число гр.-кат. душ у дотичних містах.

По селах подає статистика 46.490 греко-католиків, з чого лише 35.786 українців (русинів) — значить 10.704 голов менше, ніж греко-католиків. У цілім повіті на число 49.989 греко-католиків подано тільки 37.196 українців (русинів) — отже **12.793 менше українців (русинів) ніж греко-католиків.**

Тяжко повірити такій статистиці!

Речинець тягнення наближається

Листівка вистане на замовлення.

Четвертка лісу класової лотерії **10 зол.** Половина коштує 20 зол., а ціла лос 40 зол.

Просимо не гаяти із замовленнями. П. К. О. 500.222.

БАНКОВИЙ ДІМ SCHüTZ i CHAJES

Львів, Марійська пл. 7. (Пір Коперника). 2/91 1-2

Реконструкція уряду.

ЛЬОНДОН, 10. 6. ПАТ. Начальний прокуратор сер Томас Ерскін заявив на зборах консерватистів, що реконструкція уряду є напевно прелюдією до загальних виборів, які відбудуться за 6 до 10 місяців.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"

Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.

Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи

по найдешевших цінах!

Темпо зросту мілітарної сили Німеччини.

Прага, червень 1935.

Штрасбурська кореспонденція ЕПК принесла цікаві дані про темпо зросту мілітарної сили Німеччини. Переповідаємо їх нашим читачам:

З 12 армійських корпусів із 36 дивізіями, з яких має складатися мировий стан німецької армії, нині вже доканчується організація 9 корпусів, поділених на 21 піхотних, 3 кінноті і 1 легку моторизовану дивізію.

Кожна з німецьких дивізій має 3 полки піхоти, полк артилерії, курінь саперів і помічні відділи. Піхотний полк складається з 3 курінів по 4 сотні, одна з них кулеметна, а одна протитанкова. В полку є 84 легких і 36 тяжких кулеметів, 8 мінометів і 9 протитанкових гармат.

Артилерійські полки нової німецької армії мають 4 відділи, 3 легкі і 1 тяжкий. Кожний відділ має 3 батерії 7.5 цм. полевих гармат, 6 батерій 10.5 цм. полевих гавбиць, 2 батерії 15 цм. тяжких гавбиць і 1 батерію ще тяжчого калібру.

Рівночасно з цією організацією йде організація доповнень армії новими формаціями, які вже не належать до дивізій, а безпосер. до арм. корпусів і творять запас. Є це ріжні моторизовані формації, гарматні та протилетунські відділи, протитанкові куріні і спеціяльні обози.

Чисельна сила цих 21 дивізій виносить 400.000. Кожна піхотинна сотня в німецькій армії має в часі мира 4 старшин, 32 підстаршин і 110 стрільців — отже на кожних двох стрільців один підстаршина. В майбутньому всі підстаршини мають бути довгослужачі.

Крім цієї армії вже від початку цього року існує ще в Німеччині свого рода міліція, яка вишколює в прискореному темпі рекрутів перед їх вступленням у ряди правильної армії. Цей вишкіл триває 8 тижнів і цього року покликано вже до вишколу 100.000 людей. Кожного року мають вишколити 600.000 людей.

Далі йде військова поліція в 4.000 старшин і 100.000 мужви. Вже від 1933. р. ця поліція є дійсною армією з піхотою, кіннотою, саперами та розвідчими відділами. Полк пішої поліції складається з 3 курінів і 1 куріня мінометів. Кожна дивізія поліції — її назві є „інспекція" — має командантом генерала.

І на тім ще не кінчиться дійсна сила німецької армії. Бо є ще т. зв. „гвіда армія" в кількости найменше 500.000. Половина з цього це добре вишколений, молодий здоровий матеріял — т. зв. еліта. Найменше 50.000 із них перебуває постійно в поготівлі в касарнях.

До армії треба теж зачислити 300.000 робітничих таборів, які переходять тут теж військовий вишкіл. Таким чином, згідно з законом з 16. березня ц. р. находиться в касарнях Німеччини 1,050.000 людей.

Німецьке військове летунство має вже нині 1050 літаків, але німецький воєнний промисл є вже нині так зорганізований, що може збільшити

ВАСИЛЬ С. ЛЕВИЦЬКИЙ.

Кілька вражінь із Данії.

На морі. Копенгаген. Вулиця і ровери.

Ми виїздили з Гдині з неякнайкращими видами. Віяв острий вітер, море прибрало темно-зелений колір і тут то там блискали на його поверхні білі гребені хвиль як вовчі зуби. Коли ми вийшли по першім корабельнім обіді на покład, він рівномірно то западався під нашими ногами, то підносився. Ці легкі хитання і цей зимний, північний вітер хвилювали нас трохи. Буде буря, чи не буде? Але наші побоювання не здійснилися. Годин плавби минали. Хоч холодний, пойманочий вітер не втихав, але видно треба було ще багато більшої його сили, щоби розбурхати морські хвилі і розхитати корабель на добре.

Море. Не вистарчить сказати: воно прегарне і могутне. Це слабі, пусті слова, без відгуку в душі, в якій море лишило покору перед маєстатом стихії, чар безмежньої, соняшньої синяви, том стихії, чар безмежньої, соняшньої синяви, візію білих мев і музику надбережнього прибою. Ніде так могутньо і так переконливо не відчуває людина величі і краси природи, як на крикій, тендітній шкаралупі корабля, серед безмірних просторів синього плеса морських вод. Ще тільки в обличчі мовчазних, надхмарних шпилів відчувається той сам чар краси, вічності і стихії.

Товариство на кораблі було переважно молоде і веселе. Цеж самі прогульковці, що вирвалися на кілька днів з обіймів сірого буденя і їхали у чужий край. Задивлені в далеку синяву, стояли годинами на чердаках, сперті на облавок і наставляли лиця на гострі подуви морського вітру. Ось над самим обрієм вирнуло аза хмар сонце як червона вогняна куля. Море, засіялося дрібними хвилями у безлічі відтіней від опалю до червені і золота, якби вбралося у мінливі золоті пера. Пасажири як мухи обліпили чердак. Сонце вже давно пірнуло у море, а ніхто не сходив у каюти ні до читалень. Шкода було моря, хоч вітер морозив до кісток. Западала ніч. Червоним світлом палали на чердаках ліхтарні. Шуміли хвилі, розбиваючись об стіни корабля.

Після 20-ти годин плавби, над ранком замайоріли у сонці понад гладкою синявою моря береги Данії. Вітру не було. Погода була чудова. Рівно і маєстатично як лебідь по ставі, плив тепер наш білий корабель і широкими грудьми поров холодні, спокійні хвилі безмежних водних мас. Його могутне біле тіло легко здрігалося від праці машин, що стугоніли глибоко у його нутрі і зі силою 4.900 коней гнали його вперед. У звійних закрутах кружляли за кораблем у повітрі білі чайки. Вони супроводили нас від польських берегів далеко аж на повне море і тепер зявилися знад берегів Данії, щоби нас повитати. Летіли за кораблем цілою зграєю, високо підлітаючи в гору, то низько понад морем, черкаючи білими грудьми воду. Здавалося, що це душі морських погибельників летять за кораблем. Білі, широко розіпняті крила підставляли під вітер як вітрила і кидали за кораблем своє коротке кавиління. Зелений данський беріг і Копенгаген, розкинений на ньому червоними будівлями на просторі довгих кільометрів, наближалися.

Перше знайомство, яке ми зробили, висівши з корабля на данську територію, був — поліцай, що стояв на роздоріжжі у порті. Треба було бачити цю незабутню картину, як десятки світлинців окружили в одній хвилині пього представника влади і порядку, що стояв на роздоріжжі у порті і одні просто від ока, а другі навіть з порозкладаних статівів фотографували його. Треба було бачити добродушно задоволене обличчя цього поліцая і геройську поставу, яку він старався зробити. Після того можна було відразу набрати симпатії навіть до данської поліції.

Першого дня ми перш за все завиділи автокарами місто. А що кидається в очі в Копенгагені? Легка архітектура будівель, багато площ, багато високоартистичних памятників, жива різноманітність барв будинків, дахів, реклямових вивісок, багатство парків, ставів і зелені. До того незвичайна чистота і погідні вдоволені обличчя добре одягнених прохожих наче підчеркують цей загальний приємний вираз міста. Копенгаген ще перед 50 літами мав лише 300 тисяч мешканців, себто розбудувався на мільонове місто в останніх 50 літах. Тому місто майже ціле нове і модерне. Поза більше скупченим у собі великоміським центром розбудоване у своїх садах на дуже великих просторах у промірі 50 км.

Копенгаген має свою особливість, а саме ровери. Ніяке інше місто не має стільки наколесників, що оце. На 800 тисяч мешканців є 300 тисяч роверів, себто кожний третій мешканець має свій ровер. Їздню для роверів тяжче перейти на другий бік, як їздню для авт. В ранніх і пополудневих годинах, коли урядовці і робітники їдуть або вертаються зі своїх занять, вулицями по ро-

кількість німецького летунства на 150—200 літаків місячно.

Що торкається збройної сили Німеччини на морі, то згадана кореспонденція стверджує, що тут збройня йде таким темпом, що вже за кілька літ Німеччина буде мати перевагу над Францією.

М—н.

Засідання Центрального Комітету УНДО.

Центральний Комітет УНДО на своєму засіданні дня 8. червня 1935. р. приняв слідуючі постанови:

1) Приняв до одобрюючого відома політичний звіт, зокрема з останніх подій, який зложила Президія.

2) Присутньому на засіданні голові д-рові Дмитрові Левицькому висловив повне довіря і на його бажання, з огляду на стан здоровля, згодився на дальшу його відпустку аж до повної поправи здоровля.

3) На час відпустки голови д-ра Дмитра Левицького дальше доручив виконування функцій урядуючого заступника голови редакторові Василеві Мудрому.

За океаном.

ДИСКУСІЯ ПРО УКРАЇНСЬКІ СПРАВИ В ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНОМУ ІНСТИТУТІ.

В неділю 12. V. відбулася в Нюйорку в Інтернаціональному Інституті при 1ст 17. вул. дискусія над українськими справами. Там що неділі відбувається підвечірок заходами „Секції актуальної історії" і на нього приходить переважно студіююча молодь. Є це рід товариських сходин, получених із рефератами про актуальні справи. Дня 12. V. відбувся реферат про Україну і про Мексик. Про українські справи говорив д-р С. Демидчук, згадуючи про положення і діяльність українців на рідній землі та на еміграції. Після реферату ставлено до прелегента ріжні запити, на які він давав вичерпуючі відповіди. Це тревало одну годину. На другому пляні була дискусія над положенням в Мексику. Реферував голова мексиканського клюбу в Нюйорку Лев Гельгера. Опісля відбулася дискусія на такий самий лад, як над українською справою. Дискусію попередили продукції музично-вокальні.

ПРОСВІТЯНСЬКИЙ РОБІТНИК В АМЕРИЦІ.

Михайло Дудра, уроженець Лемківщини і б. студент фільософії у львівському університеті, що свого часу вів освітню діяльність на Лемківщині з доручення Матірного Т-ва „Просвіта" у Львові і серед цього був арештований польською владою, прибув перед кількома тижнями до Америки на постійний побут. Він по батькові американський громадянин. В Злучених Державах хоче займитися спеціяльно познайомленням лемків із положенням у рідному краю.

верових їздних котиться в обі сторони дві непереривані кольони наколесників. А й у кожний інший час від роверів аж кишить на вулицях.

Копенгаген має для роверової комунікації дуже пригідний терен. Лежить на ідеальній рівнині як на тарілці. Для найновішої, ще невикінченої церкви Грундвіка вибрано найвище положене місце. Це місце підноситься понад рівень моря на цілих 3.600 міліметрів. Така ідеальна рівнина Копенгагена, до того знаменитні окремі їздні сприяють їзді на роверах, тимбільше, що місто розкинене на великих просторах і ровер дає змогу скоро і дешево переноситися з місця на місце. Їздять справді всі. Від малих дітей до бабусь, яким здається йти тяжче, ніж їздити на колесі. Їздять мами з дітьми, посадженими між ручками колеса, коминярі, почтиліони і навіть поліцаї. І ніколи нїякого випадку, мабуть тому, що ровери мають у вуличнім русі першенство перед автами.

Не диво, що при такім масовім уживанні роверів і при досить оживленім русі прекрасних авт бачимо дуже мало трамваєвих ліній, а якщо вони є, то трамваї як і автобуси ходять дуже рідко. А й пішоходів у день по тротуарах стрічаємо обмаль. Все на роверах. Тротуари в день відпочивають. Зате оживають увечір і кишать до пізна в ніч. В дванадцятій, першій годині в ночі вулиці ще повні прохожих.

Говорили нам, що часто можна стрінути на головнім бульварі Копенгагена данського короля Христіяна X. як проходжується і кажуть, „робить око до дівчат". Пізнати його дуже легко, бо має два метри висоти. На жаль, нам не вдалося його стрінути.

(Далі буде.)

Вислови співчуття з приводу смерти Андрія Чайковського.

Товариство Письменників і журналістів ім. І. Франка дістало письмо такого змісту: „Іменем громадянства міста Яворова і яворівського повіту складаємо заяву глибокого жалю з причини смерти д-ра Аандрія Чайковського — передового Громадянина і Письменника, першого почесного члена „Т-ва Письм. і Жури ім. І. Франка", Людини великих моральних і національних засад.

Яворів, 4. 6. 1935.

Кружок Українського Педагогічного Товариства, Читальня „Просвіти", Філія Муз. Т-ва ім. Лисенка, Повітовий часопис „Українське Слово", Т-во „Яворівщина", Район. Молочарня, Промислово-Торгов. Спілка „Гарбарня", Повіт. Торг. Спілка, Руханкове Т-во „Сокіл", Задаткове Т-во в Яворові, Український Кооп. Банк „Народний Дім".

Нове джерело приходів для Рідної Школи.

Час до часу появляються в українській пресі наші поклики до громадянства. Вони мають на меті звернути увагу того громадянства, в якому положенні найшлося українське приватне шкільництво та що Рідна Школа потребує помочі на те, щоб могла вдержати свій дотеперішній стан посідання, перетрівати важкий час кризи і ще й розбудовуватися. Цю поміч діставала Рідна Школа досі зі збірок і добровільного оподаткування окремих одиниць чи установ. Одначе, не зважаючи на загальний зріст свідомости й жертвенности, ця поміч не вистачає навіть на покриття біжучих видатків, а не то на сплату давних зобовязань. Відси початок справді загрозливого положення. Шукаючи шляхів виходу, Головна Управа мусіла звернути увагу ще на один спосіб матеріяльного порятунку.

На наших очах твориться самостійний український промисл як кооперативний, так і приватний. Повстають щораз-то нові промислові підприємства, що стануть не тільки основою нашої національної економічної самовистарчальности, але й твердою підставою всебічного культурного і духового розвитку українського народу.

Тому вже тепер обовязком тих підприємств зі свого боку дбати про те, щоб наші культурні, в тому числі на першому місці рідношкільні установи, були в спромозі без перепон виконувати свої обовязки. Бо чиж користаючи з підтримки українського громадянства, не приняли вони на себе обовязку зі свого боку підтримувати те, що є всенаціональне, що є добром і ціллю нашого свідомого загалу?

Одначе як хочемо в рішучій формі поставити таке домагання до наших підприємств, то в першу чергу мусимо подбати, щоб ті підприємства не були слабким проминаючим явищем, але щоб вони мали змогу розвинутися, зміцніти і стати сильними господарськими станицями.

Переводячи в життя новий плян постійної допомоги від українських промислових підприємств на цілі українського рідного шкільництва, Головна Управа вже ввійшла в порозуміння з одинокою українською фабрикою солодощів „Фортуна Нова". Ця фабрика зобовязалася окремою умовою підпомагати Рідну Школу постійними місячними датками у висоті, залежній від збуту своїх виробів.

Тому звертаємось до всіх наших кружків „Р. Ш." у краю, до всіх українських кооператив і крамниць, до свідомого і патріотичного українського жіноцтва, врешті до всього укр. громадянства, щоб помогли здійснити цей плян. Масовою підтримкою виробів „Фортуни Нової" дамо змогу поправити теперішнє положення такій важливій культурно-виховній установі, якою є Рідна Школа. Чим більший буде збут тих виробів, тим більше користи для Рідної Школи.

Нехай кожний свідомий і доцінюючий рідне шкільництво громадянин при своєму хочби найдрібнішому запотребуванні купує тільки вироби „Фортуни Нової"! Нехай домагається ті виробів у кооперативах, складах Народньої Торговлі та кожній крамниці! Бо цим робом всі вони причиняться до вдержання і розбудови українського шкільництва.

В першу чергу нехай цією справою перейметься українська молодь, особливо тепер у часі вакацій. Кожний сотик, спрямований кудись инде, має тут значіння, кожний сотик, заплачений за виріб „Фортуни Нової" — це одночасно жертва на Рідну Школу.

Зазначуємо, що вже в недалекому часі вироби „Фортуни Нової" будуть марковані інціялами „Рідної Школи" (Р. Ш.). Це буде найкращою контролею, чи крамниці справді тримають у себе ті вироби.

Сподіємося, що українське громадянство привитає цей плян і з цілим запалом, гідним доброї справи, поможе його перевести в життя та скріпити матеріяльно Рідну Школу.

Головна Управа „Рідної Школи".

ЯПОНСЬКИЙ ПОРОШОК
КАТОL ВБИВАЄ
КОМАХИ І ХРОБИ
A. UMI & Co. Ltd
OSAKA
2—20

Зїзд абсольвентів Торговельної школи.

В днях 9. і 10. ц. м. відбувся зїзд абсольвентів трирічної торговельної школи Р. Ш. (колись „Просвіти") у Львові з пляном оснування постійної організації. Почався зїзд торжественним Богослуженням у церкві св. Спаса, відправленим б. катехитом школи о. П. Хомином в 9-ій год. рано.

Після 10-ої години заповнилась велика саля торговельної школи при вул. Хшановської 9. Зявилось 96 абсольвенток і абсольвентів, які репрезентували **16 річників** шкільного випуску. Зявились теж усі вчителі школи на чолі з дир. Д. Коренцем, представники промислово-ремісничих кругів (пп. Галібей і Чорній), купецтва, преси (торговля і промисл, Діло, Новий Час, Нова Зоря) і посторонні гості.

Зїзд отворив **дир. Д. Коренець** невеличкою промовою, в якій вказав на недалекий 25-літній ювилей школи, що її покликав до життя великий організатор і творець **інж. Залозецький**. Дир. К. привитав пристунього на зїзді сина творця школи, **д-ра В. Залозецького,** привитав усіх присутніх, побажав зїздові найкращих успіхів та запропонував вибрати діловий провід. До цього проводу покликано пп.: Мих. Юськова (голова), Мацієвського, Дуткевича, Горішного і паню Пилатову (абсольвентка першого випуску).

Голова зїзду п. Юськів приступив відразу до мериторичної частини, віддаючи голос п. референтові д-рові І. Витановичеві. Виголошений ним реферат п. н. „Сусп.-господарське завдання абсольвентів торг. школи" був глибоко продуманий і зробив, особливо в II-ій половині на присутніх помітне враження. Як другий прелегент виступив абсольвент школи **п. Богдан Ніжанковський**, обговорюючи справу „добування нових джерел заробітку". Третій прелегент, провідник зїзду, п. **Мих. Юськів**, занявся безпосередньо „організацією абсольвентів".

Відтак виголошено кілька устних та відчитано більшу кількість письмених привітів.

Після знимки почалась дискусія над виголошеними рефератами. Започаткував дискусію дир. Д. Коренець і тревала вона до год. 14.30.

Вечором відбулась спільна вечера. Ухвалено теж ряд резолюцій і рішено оснувати власну орагнізацію при торг. школі.

Чергового дня, 10. ц. м., учасники зїзду зібрались ранком у школі, де відчитано катальоги. Після того проднскутовано ще й остаточно оформлено свою сталову орагнізацію. Відтак учасники зїзду оглянули спільно фабрику О. Левицької (Елегант), Фортуну Нову і закінчили в Маслосоюзі, де їх гостинно приняли.

Слід ще підкреслити, що зїзд висказав подяку кооперації, зосередженій у Ц. Союзі за постійне прихильне її відношення до школи.

Фотографувати на феріях
53/91 б найдешевше апаратами і матеріялами 1—10
З „Фото-Радіо-Палас" Львів
Марійська площа ч. 8. (Дім Шпрехера)
Поспішна Робітня Аматорських Робіт

Американська ґазета про св. Софію в Києві.

„Нью Йорк Сан" з 3-го V. присвячує одну з редакційних статтей церкві св. Софії в Києві, згадуючи про погрозу її збурення більшевиками. Згадує про протест британського архітекта сер Вільяма Мільвера та про кореспонденцію свого дописувача з Києва, в якій згадано, що церкву замкнено 23-го лютого 1934. Від себе згадує редакція, що церква була заложена в 1037. р. і що її 900-літніх роковин. Описи коротко передає зміст мистецьких скарбів церкви, виготовлений перед світовою війною і з ватиском згадує про мозаїки в числі 535. Вони представляють особи в цілій природній висоті. Крім того 346 образів голов до плечей. Вона також згадує „про найбільш незвичайні фрески, які колинебудь можна подибати у християнських церквах", котрих ніхто не міг досі пояснити. Зате в здогади, що ці незвичайні образи не були мальовані на стінах самої святині, але на стінах терему князя, що притикав до святині і був відділений лише сходовою клітков, так, що після збурення сходової клітки стіну з палати прилучено до церкви і в той спосіб урятували давні образи. На кінці Каже ґазета, що збурення такої святині було б великою втратою для світа.

—o—

САМОУПРАВНІ ВИБОРИ У ПОВ. РУДКИ.

ВИСЛІД ВИБОРІВ ДО ГРОМАДСЬКИХ РАД І СОЛТИСІВ.

Самоуправні вибори в пов. Рудки відбулись на підставі компромісу. На 70 громад у повіті вибрано 1.232 радних, з того українців 788, „русинів" 19, разом 887, поляків 410, німців 12 і жидів 3, разом 425. При виборах радних до громадських рад і солтисів противна сторона не додержала умови в чотирьох громадах, у виділі чого вибрано 8 т. зв. „поржондних русінуф" та не затверджено 4 свідомих українців на солтисів. Загалом вибори переведено легально з винятком кількох випадків.

ВОЛОСНІ РАДИ, ВІЙТИ Й ЛАВНИКИ.

Вол. Комарно 20, з того українців 7, поляків 13; війт поляк, підв. українець, лав. 2 п., 1 українець. Вол. Підзвіринець 20, з того українців 18, пол. 2; війт українець, підв. українець, лав. 2 п., 1 укр. Вол. Погірці 20, з того українців 12, пол. 8; війт українець, підв. пол., лав. 2 пол., 1 укр. Вол. Купновичі 16, з того українців 12, пол. 2, нім. 2; війт українець, підв. українець, лав. 1 нім., 1 укр. Вол. Конюшки Сем. 16, з того українців 7, пол. 9; війт пол., підв. українець, лав. 1 пол., 1 укр. Вол. Гошани 20, з того українців 10, пол. 10; війт. пол., підв. укр., лав. 1 п., 2 українці.

Разом: волосних радних 112; з того українців 67, поляків 44, німців 1. Війтів: українців 3, поляків 3; підвійтів: українців 5, поляків 1; лавників: українців 7, поляків 9.

Вибори до волосних рад пересунулись у користь українців на 2 поляків і 4 „поржондних русінуф", а до волосних управ на двох лавників. Не зважаючи на виборче невмішування в партійні справи українців, урядовець пов. виділу (інспектор-люстратор) п. Ольпінський висунув у волості Підзвіринець листу „поржондних" і „старорусінуф" з поляками на чолі з інж. Івасівкою (москвофіл з Монастиря) та при помочі прихильних урядові чинників довів шалену агітацію проти листи УНДО. Та листа осягнула все таки меншість, але з неї увійшов до волосної ради більше 1 поляк і 4 „поржондних русінуф", а до управи 1 поляк більше.

Склад війтів: 3 українців — 1 інтелігент, 1 б. посол, 1 селянин; 3 поляків — 1 поміщик і 2 селян. З підвійтів: українців є 1 інтелігент і 4 селяни. Лавники українці і поляки всі селяни.

ВИБОРИ ДО ПОВІТОВОЇ РАДИ І ПОВІТОВОГО ВИДІЛУ.

Вибори до Повітової Ради відбулися при кінці квітня. Українців вибрано у 6 волостях 7-ох і поляків 5. Містечка вибрали 3 поляків та 1 жида. Склад українців — 3 священиків і 4 селян (7), з поляків є 22 священиків, 2 учителів, 1 нотар, 1 адвокат (жид), 2 поміщиків, 1 урядовець (9). При виборах до повітової ради у волості Гошани замість кандидата Пов. Українського Виборчого Комітету в Рудках о. Гуля, пароха з Дубаневич, вибрано при помочі поляків одного українського селянина, щоб тільки від українців увійшло якнайменше інтелігенції.

Вибори до Пов. Виділу відбулися 15. V. Вже сам склад Пов. Ради (7 на 9) з пересуненням одного голосу давав непевність 3 на 3. На основі регуляміну і виборчої ординації до Пов. Виділу мають голос при виборі старі члени Повітового Виділу в числі 6 голосів, з котрих один через смерть відпав і то українець (бл. п. о. Кульчицький). Поляки мали 9+5 голосів на 7 українців. Вибори без порозуміння не далиб українцям 3 мандатів, але мали вони їх дістати згідно з умовою. Тимчасом склалося не так. Поляки, маючи зі старим Виділом 14 на сім українських голосів, зломили умову й поставили 4 своїх кандидатів. Українці пішли окремою листою до виборів і всіми своїми 7-ми голосами вибрали 2 членів Пов. Виділу. Польська ліста на 14 управнених (9 радних і 5 старих членів Пов. Виділу) дістала 13 голосів і вибрала 4 членів Пов. Виділу. З українців увійшов до Повітового Виділу 1 священик та 1 селянин, з поляків 2 обшарників, 1 нар. учитель та 1 селянин.

Загальний вислід у повіті для українців при всіх виборах, коли навіть ми дещо стратили, якостево (з винятком кількох одиниць) представляється корисно. Коби лиш наші люди не зражувалися хвилевими перепонами та політичними інтригами ріжних людців у своїх громадах, волостях і повіті та боронили гідно прав і задержали свою національну гідність! Цим дадуть доказ, що українці вміють також розумно й гідно адмініструвати поручені їм ділянки.

Спеціяліст жіночих недуг і акушерії

Д-р мед. Олександер Лаврівський

ординує від 1-го липня

у Черчі Вілля „Амата".

З відчитової салі.

Д-р В. Залозецький: „ВИЗАНТІЙСЬКЕ Й ОКЦИДЕНТАЛЬНЕ МИСТЕЦТВО". (Заходом Укр. Т-ва Прихильників Мистецтва. 8-го VI., сала „Бесіди" год. 6.).

Прелегент пояснює, чому цю тему можна вважати актуальною. Західно-европейська культура переживає духову кризу, відчуваємо в ній шукання нових доріг — стан такий, що нагадує добу, коли валився античний світ у переході до нового. Коли йде питання про поворот до здорових моральних основ, то воно звязане теж тісно з проявами мистецтва. Напруження між романсько-античним мистецтвом і германсько-північним ще й нині актуальне явище.

Ці два протилежні типи мистецтва можна ствердити в архітектурі, малярстві та різьбі. Коли входимо у византійську церкву маємо враження нематеріяльного свобідного простору, містично притьмарене враження. Розмальовані стіни, мозаїка, будова копули, що зосереджує всі проміні, дає враження ілюзіоністично-кольористичного просторю. Цей простір переживаємо як замкнене в собі буття, відчуваємо в ньому якийсь абсолютний спокій, завдяки могутній копулам.

ГЕРМАН ШТЕР. 4

ҐОНТАР.

Зовсім не знав, чому він стануа перед тою скелею і на що чекав, дивлячись у гору на неї. А все таки, все таки він прийшов сюди під впливом якогось підсвідомого наказу: що тут саме зійде щось до нього. Тому стояв і чекав. Але воно не приходило.

По хвилині виліз на скелю і сів на ній так, щоб можна бачити цілу рівнину. І далі чекав, але воно не приходило до нього.

Усе те, що говорив Параньці та Іванові, він хотів сказати ввічливо, мягкими словами. І що воно так буде, ця думка ворушувала його вже воно так буде, ця думка ворушувала його вже наперед, мов солодка мельодія пісні. Однак усе сталося інакше. Вони привели його своїми насміхами до скаженої люти і він бачив у цім потвердження невдачі свого наміру.

Ах, ті бліді зі злости лиця, повні глуму! Той тихий, злосливий сміх Ульріха, що ніс за ним, як виходив з хати!

Образ, вичарований у його нутрі, був ще трівкий, однак він відчував, що наближається до нього завируха, яка розпростирається мов мряка над його душею. Гаряча, хороблива фимря тремтить і заливає все так, що в ній розпливаються його думки й наміт.

„Ах, ні", — потішав себе, — „це лише з горячі". І далі сидів і чекав.

Сонце припікало, було вже добре зполудня. Мав спрагу: однак далі сидів.

Робітники, вертаючись із каменолому домів, кликали його: вдавав, що спить, і не рухався.

З гарячковою витревалістю поборов голод. Дещо побальорів, приглядаючись, як приміщують вечірні сутінки по рівнинах. І щойно солодка музика вечірніх дзвонів успокоїла трохи його закрівавлене нутро.

Тоді зійшов скоро зі скелі. Старався не дивитись на хату під самітною смерекою, бо знав, що колиб це зробив, то моглаб повернути його попередня нерішучість.

Тому скорою ходою, мов тікаючи, пішов у поле, щоб не втратити знову своєї слабої самопевности.

VII.

„Чи спати в лісі?

Знав глибоко в лісі одну колибу лісних робітників.

Чи йти до сусіднього села?

Чи переночувати тут у коршмі?

Чи так ходити цілу душну ніч аж до ранку?

Міг би переночувати також у котрогось зі своїх товаришів.

Роздумуючи так, зійшов у село, не завважаючи, що вже запала ніч.

Враз заясніло перед ним світло, перетинаючи нічну темряву тоненькою, блискучою стрілою.

Відскочив, начеб натрапив на перешкоду. Праворуч від нього горіло червоне світло, розсіваючи тисячі промінів. Кущі засланяли і втягали в себе ці тремтячі світляні ниточки, крім тої одної, що саме засвітила перед ним у темряві.

Кругом червоного світла танцювала тьма порошинок. Вони наступали ворожо на світло, начеб хотіли його здушити. Деколи вдавалося їм прожерти вже навіть ніжну світляну пряжу, бо світло зовсім зникало, але за хвилину показувалося все знову і тремтячи проникало мряку далі.

Кождий старий гонтар дивився на це світло, в його душі відбувалася подібна подія. З метушні безділля й нерішучости несміло повставала постанова. Вона ніяким чином не випливала з його повної свідомости. Байдуже розсвітила цю постанову в його перетомленім тілі затуркана воля.

Що він міг ліпшого зробити? Ніч була темна, як смола.

„Мушу лишитися в селі", — думав лінивo.

В тій хвилині відчинилися там за кущами двері. Застукали чоботи. Опісля почувся грубий голос:

„Погана була горівка сьогодні! — А тут темно, як у мішку, що?"

„Так, справжня гнила березнева мряка", — відповів хтось, піючи мов когут.

„Ну, виграв ти що?"

„Ах", — заговорив високий голос, — „коли б Данило не вліз був зі своїм королем! — Сполокав мене порядно, проклятий! А потім сидів над грішми як півень!"

„О, той ніколи не програє", — відповів бас широко сміючися.

Двері замкнулися знову і знову лишився гонтар з малим світельцем сам у мертвій тиші.

Вкінці схопився люто. „До чорта, який в мене дурень. Що то буде в середу, як тепер через таку дурницю стою нерішений і не знаю, де й куди йти. Цеж ясне, треба зайти до коршми".

Придержуючись деревляного поруччя, перейшов скоро сад і станув під коршмою.

За хвилину був уже в середині. Три грачі під цю пору одинокі тут гості, поглянули на нього від свого стола.

„Також тут?" — „Добрий вечір!" Певно мряка пригнала тебе сюди, Тоне?" — заворила всі три нараз.

Відповідав, як міг найлучніше, і сів обережно при неосвітленім столі.

Коршмар, подібний до жаби, що ходить на задніх лапках, поставив перед ним світло. Але Франц свічку згасив і зачав їсти сухий хліб зі салом, що собі замовив. За хвилину, випивши ще склянку пива, приказав коршмаря і спитав тихо, чи він не міг би його тут переночувати.

(Далі буде.)

Те саме маємо і в образах. Византійська ікона напр. із Богородицею це антитеза природного зображення; сцена діється в ідеальнім просторі, нема реально переданої перспективи, — особа та дія не належать до якогось означеного дійсного моменту, а находяться поза часом і середовищем. Таким робом увесь настрій надиханий надземною ідеєю, незалежною від реальних обставин даного часу.

Готицька будівля, як зразок західно-европейського духа ,має більше рис динамічних у противежності до естетичної статики византійської святині: ряд її кольон тягнуть нас углиб і вверх, підкреслюючи динамічне змагання; вся будівля розбита на площі і ріжні форми; вага її у вертикалізмі; тоненькі, видовжені мережива, немов би хотіли перемогти матеріял, ведуть нас поза церкву, око в глибині її та вгорі губиться. Те саме і в готицькому малярстві. Коли глянемо напр. на Мадонну Ван Айка бачимо реальні стовпи, світло, як дійсне, сцену мало ідеалізовану якогось одного моменту і маємо таке враження, якби жива особа зійшла між звичайних людей; видко це в її одязі, рухах, поставі. Мистець не вагається підкреслювати свого субєктивного враження, не підпорядкований якомусь загальному духовому понадособистому канонові краси.

Ті два підходи до мистецва мають своє джерело у двох ріжних типах культури: одно на середземно-морській, друге на культурі народів північних. В одному перемагає чисто духовий понадіндивідуальний момент, майже містичного піднесення, у другому індивідуальний елемент, з нахилом до субєктивного динамізму.

Прелєгент вийшовши від дуже спеціяльної теми закінчив свій виклад кількома загальними міркуваннями про ту боротьбу, яка вирина'е перед сучасною культурою. На його думку все те, чого шукають нині мистці у византійськім мистецтві є висловом потреби найти давню, затрачену гармонію. Сучасне західно-европейське мистецтво не має одного виразного обличчя, ані одного духового типу; тимто наслідувати його дуже небезпечно. Наслідувати византійське мистецтво не значить копіювати його, а шукати в ньому таких духових засновків, що дали би спонуку до нової обнови його. Можливе, що правдивою є ідея великого італійського фільософа Віка про т. зв. поворотні хвилі культури, які переживає людство і що саме ми нині находимось у стадії такого духового „рікорсі".

Відчит був ілюстрований знимками і не важаючи на спеціяльну тему, зібрав досить слухачів

м. р.

Літом

пийте якнайбільше пастеризованого молока МАСЛОСОЮЗУ

заквашеного чистими культурами

Воно прискорює й вленшує травлення! І усуває нездорові для організму субстанції.

Святочні сходини у Наук. Тов. ім. Шевченка

З НАГОДИ 74-ЛІТТЯ ПАТРОНА ТОВАРИСТВА.

Сходини ці відбулись у неділю 9. ц. м. у салі Музею Наук. Т-ва маючи у програмі два наукові відчити. Попередило їх вступне слово голови Т-ва **д-ра І. Раковського,** який у кількох поетичних реченнях звязував імя і працю нашого великого поета з тим ідеалом, який поклало собі наукове товариство і віддавна наука: боротьбою за правду.

Д-р Ярослав Гординський подавав у коротким рефераті висліди своєї давної праці п. н. „Т. Шевченко й старе українське письменство". Ту саму тему обробляли вже д-р В. Щурат і д-р І. Свєнціцький, але тільки загально; д-р Гординський перейшов усі творн Шевченка, шукаючи за джерелами, з яких міг він черпати сюжети, звороти, образи та ідеї, що їх находимо у нашому старому письменстві. Шевченко виховувався у дяка, в якого читав церковні книги; його основна знайомість Псалтирі, Служебника, Акафиста, Апостола, Сковороди — безсумнівна. На засланні, де його головною лектурою було св. Письмо і коли він багато роздумував про дитячі роки спомини із тих ранніх літ вирнули перед ним із незвичайною силою. Після заслання звернувся він до сюжетів на теми св. Письма, з якого, як відомо, запозичив чимало. Зате мало відомо, як сильно цікавився Шевченко ріжними творами нашого старшого письменства, які були тоді популярні і які належали до найранніших впливів на його творчість. Сюди належать не тільки всякі церковні книги, популярні памятки нашого письменства — гагіографічна література, популярні апокрифи, старі вірші та вертепні драми, але і перевидані за його життя старо-українські памятки та літописи, як Несторовий, Величка, Самовидця тощо. Дуже можливе, що підчас своєї подорожі з експедицією „Етнографічної Комісії" мав він велику нагоду познайомитись ближче з мало відомими творами XVII і XVIII в. Д-р Гординський завдав собі сильки труду, що у поодиноких поезіях Шевченка і його повістях повіднаходив цілі фрази з таких мало відомих джерел, на які досі наші дослідники не звернули уваги. Ця недосліджена сторінка впливів на творчість Шевченка дає зовсім новий матеріял для дослідників.

Д-р В. Сімович говорив „Про архаїзми в Шевченковій мові" маючи на увазі головно ті слова та форми, що їх Шевченко вживав свідомо всуміш з народніми, вважаючи їх за українські і надаючи їм окрему вагу незаступних засобів вислову. Шевченко свідомо і з великим тактом користувався архаїзмами там, де не мав на це вироблених літературних термінів у тодішній мові, коли хотів підкреслити повагу предмету, надати святочний тон поезії і коли хотів протиставити звичайним світським поняттям — так мовити — поняття „вищого порядку".

Шевченкові архаїзми дуже численні і дуже ріжноманітні. Вони мають свої окремі функції: формальні, мовні, стилістичні, поетичні, значеневі. Мовні брав у тих випадках, де тодішня літературна мова не знала іншого слова. Для поетичного враження він зберігає чимало старославянських церковних форм; часто вживає їх як засіб контрасту, алітерації, асонанси, для повноти звука, зазначуючи давнину предмету, для старозавітнього стилю. Всі функції Шевченкових архаїзмів звязані з християнським, етичним його світоглядом, нерозривним із Біблією в її старо-українському одязі. Біблія була для Шевченка ще більшим джерелом цих архаїзмів, ніж літописи, там, де він говорив про пишноту, розкішність, урочистість панів чи царів. Такі форми як „втрата на запорі", „град Господній", „возстають", „панство у серебрі та алаті", „царі войну вихналювали" підкреслюють цей настрій. Д-р В. Сімович розмежував у своїй аналізі приклади чисто поетичних функцій від значеневих, при чому підкреслив уперше такі засоби поетичного вислову Шевченка, які повторяються у нього свідомо у всіх його творах. Дуже цікаві були ті приклади, з яких бачимо, що Шевченко вживав тих самих слів у двох ріжних формах, коли хотів передати два ріжні поняття. Сучасний і архаїчний (напр. „батьку" до Основяненка, а „отче" до Гуса, „церква" козацька, але „церков" Божа, „матір" звичайну, а „матер Божу").

Зокрема звернемо увагу на функцію іронії, що переходить інколи у сарказм і парафразу, якою Шевченко користується залюбки уживаючи архаїзмів. Реферат цей теж був витягом із більшої праці проф. Сімовича, що вказував на трудноші студіювання мови Шевченка, коли нема досі устійненого тексту Шевченкової поезії.

У сходинах брали головно участь члени Т-ва; публики булоб напевне більше, якби не одночасний зїзд музейників і отворення читальні в Голоску.

м. р.

фабрика хемічних виробів

О. Левицька і С-ка

У ЛЬВОВІ, вул. КОРДЕЦЬКОГО ч. 51.

Телефон 60-04. ПКО. 503-881

поручає власні вироби найкращої якости

Пасту до взуття „Елегант" терпентин.
Пасту до взуття „Елегант" воскову
Пасту до підлоги „Французька маса"
Віск комбінований до підлоги
Вазеліну до шкіри

Синку до білля

1587

помадкову і коронову

Шварц до чобіт. — Віск шевський. — Смалу шевську.

XXXIV. Загальні Збори „Центросоюзу".

Союз Кооперативних Союзів „Центросоюз" відбув свої річні загальні збори 10. ц. м. у салі т-ва „У. Бесіда" у Львові. Відчинив їх голова Надз. Ради **пос. О. Луцький.** У своїй промові вказав він на теперішній стан кооператив, обєднаних в Ц. С. і на трудноші, які зустрічав і зустрічає Ц. С. і з якими щасливо дає собі раду. Він привитав сеніора кооперації д-ра К. Левицького, сучасного її провідника інж. Павликовського, і як гостя сен. Макуха, а також репрезентантів центр. установ та преси. З уваги на широке обговорення діяльности Ц. С. й Окружних Союзів **попереднього дня на окремій анкеті,** в якій взяли участь присутні на зборах делєгати, залишилось тільки обговорення рахункового звіту. Предсідник зборів віддав голос нач. директорові Ю. Шепаровичеві. На його запит учасники зборів згодились, щоби перевести тільки невеличку аналізу білянсу і рахунку втрат і зисків, бо ширше рахункове звідомлення всі дістали до рук в окремій друкованій брошурі.

Аналізу білянсу і рахунку втрат і зисків дав дир. **І. Мартюк,** вияснюючи поодинокі позиції. (Рахунковими успіхами Ц. С. займемось на днях окремо, тому не будемо тут над ними спинятися.)

Звідомлення контрольного комітету відчитав **д-р Свістель,** після чого поставив іменем комітету внесок на затвердження рахункового звідомлення за 1934. рік й уділення абсолюторії Дирекції та Надзірній Раді.

Предсідник зборів пос. Луцький повідомив, що згідно з даними секретаріяту на збори явились представники всіх Окружних Осередків числом 42 з виїмком Підгаєць, а також заступлені: РСУК, Ц. Банк, Нар. Торговля, Маслосоюз, Дністер, С. Господар, Будучність, С. Промисл і Зоря та підльвівські кооперативи.

Інсп. В. Ольховий відчитав просторий звіт із його ревізії, в якому докладно обговорені були всі ділянки діяльности Ц. С. та висказані критичні завваження. Безпосередньо після того відчитав п. Луцький поревізійне письмо президії РСУК-а, де між іншим були зазначені такі побажання під адресою дирекції Ц. С.:

1) відмороження претенсій;
2) дальша розбудова власного виробництва;
3) скріплення власного уділового капіталу;
4) скріплення торговельного інструування Окр. Союзів.

Дискусія, яка вивязалась над звітами (пп. Дорота — Жовква, Новосельський — Дрогобич і Рубчак — Калуш) була розмірно дуже коротка і торкалась майже виключно деяких позицій білянсу. Нециферні справи порушив **інж. Дутка** зі Станиславова (дешевше зерно для підгірських Союзів і внесок про подяку Ц. С.) і **дир. Берлад** з Коломиї, що підніс потребу більшої освітної праці над народом і ще тіснішої співпраці з Сіль. Господарем. Дискутантам відповіли члени дирекції.

Після ухвалення абсолюторії провідним органам і внеску про подяку їм за правильну господарку, приділено білянсову надвишку з квоті 9.687.74 зол. до запасного фонду, а з біжучих прибутків ухвалено 1.500 зол. на добродійні цілі.

КОМІСІЯ-МАТКА,

яку вибрано в міжчасі на внесок дир. Воробця, запропонувала на місце 3-ох уступаючих членів Нада. Ради (пп. Кузіва, Станимира і Миговича) пп. **І. Кузіва** (Стрий), інж. **Семянчука** (Станиславів), д-ра Чумака (Тернопіль), а на заступників пп.: Я. Рубчака (Калуш), А. Тертеку (Скалат), М. Фікташа (Гряда), д-ра В. Гамаля (Збараж). До Контрольного Комітету запропоновано: д-ра Свістеля, о. І. Кашубинського, дир. Р. Петрицького, інж. Семкова і Р. Дуткевича. Всіх кандидатів комісії-матки збори приняли.

Ухвалено дальше крайну границю задовження Ц. С. (3 і пів міл.) і кредитування одного члена (170 тис.), прелімінар буджету (приходи 239 тис., розходи 232 тис.), тощо. В моменті, коли віддаємо наше звідомлення для друку, збори ще тревають.

НОВИНКИ

— ПРИЙМАЮ ПАЦІЄНТІВ у моїм заведенні вул. Сикстуська 17 в сезоні літнім від 9—1 і від 3—6.30. В неділю і свята за попереднім зголошенням. НАСС. 1637 2-3

— **Мясарні Центросоюзу у Львові,** Ринок ч. 2, Жовківська ч. 178, Личаківська ч. 50. 10-30

— **Попис елевів** нижчих і середніх років філії Вищого Муз. Інституту ім. М. Лисенка на Личакові відбудеться в салі „Просвіти" вул. Крупярська 15 в четвер 13. червня в год. 6.30 веч. 1707

— **Засідання Комісії нової історії України при Історичній Секції НТШ** відбудеться в четвер, дня 13. червня в 6-ій годині вечором у Бібліотеці НТШ.

— **Завалився польський павільон у Брюселі.** Польський павільон на світовій виставі в Брюселі завалився, тому що долівка не видержала тягару експонатів. Цей павільон збудував для Польщі генеральний консуль Річпосполитої в Брюселі Вокселер, тому що Польща не бажала взяти офіційної участи в виставі з причин ощадности.

— **„Сучасне мистецьке життя в Парижі й українські малярі".** На цю тему виголосить у вівторок 11. ц. м. в 7. год. веч. у салі „Української Бесіди" відчит артист-маляр Василь Дядинюк заходом Українського Т-ва Прихильників Мистецтва.

— **Гімназія Рідної Школи в Городенці** улаштовує в неділю 23. червня ц. р. свято з приводу 25-літнього ювилею. Програма свята: 1. Богослужения з панахидою за померших учителів, учнів і членів Старшини Кружка в 8. год. 2. Відкриття пропамятної таблиці в гімназії в 10. год. 3. Святочна академія в 11. год. 4. Великий фестин. 5. Товариський вїзд учителів та учнів, що вчили і вчилися в городенській гімназії за останніх 25 літ. — **Ювилейний Комітет.**

— **Кампанія за газету.** До друкарні „Курера Львовского" вломилися в часі Зелених свят якісь люди, але не задля грабунку. Вони розумілися видко на лінотипах, бо відмонтували деякі складові частини й зробили їх незданими до вжитку. Через те дальше видавання „Курера Львовского" получене з технічними перешкодами. Є це очевидно нова фаза боротьби, яка ведеться довкола цього щоденника між давними його власниками з ендецького табору та новими, що орієнтуються на ББ.

— **Українсько-жидівський скандал чи ігноранція „Курера Львовского?"** Львівський „Кур. Львовскі" хорує видавна на одну поважну недугу: українську та жидівську манію. Кажуть, що це необхідний спосіб удавати варіята, щоб затримати давніх передплатників при зміні орієнтації. У ч. 8 ц. м. находимо прекумедну статейку п. з.: „Мистецький скандал у Львові". Трапилося страшне нещастя. Один львівський денник помістив інтервю з головою „Професійного Союзу Мистців" у Львові Л. Ліллем на тему будови памятника марш. Пілсудського у Львові. „Курер Львовскі" у крик: Як сміє Лілле жид забирати голос у такій національно польській справі? Що більше: у „Проф. Союзі Мистців" сидять українці „в ролі Левицького". Гей, маестро Левицький, покажіться, хто ви такий, бо ми нічого не чули про такого львівського мистця? Не чули теж і про те, що польський „Проф. Союз Мистців" має жидівсько-українську більшість!... Дивне, чому „Курер Львовскі" попросту не протестує проти чутки, що той „Союз" має ввійти цілий до сойму на підставі виборчого жидівсько-українського порозуміння!

— **Буря з громами** перейшла в неділю в полудне над львівським повітом. Один грім ударив у хату Івана Гнатова в Глуховичах і спричинив пожежу, яка перекинулася на сусідні будинки. — Над перемиським повітом перейшла в неділю градова туча. Град величини гусячого яйця понищив багато стріх, а навіть дахів покритих гонтами. Шкоди в плодах великі.

— **Львівська хроніка.** У фабриці жарівок при вул. Львівських Дітей ч. 56, злодії розбили касу та вкрали 240 зол. — Із хати адв. д-ра Вен. Гарфункля при вул. Вінк. Поля ч. 8, злодій вкрав срібну столову заставу та дві золоті бранзолетки, вартости 2.490 зол. — 22-літня Марія Гонсівна кинулася під поїзд, що їхав із Підзамча та локомотива відтрунула її, одначе колеса відтяли їй праву стопу. Рятункова станція забрала нещасну до шпиталю. Причина: матеріяльна нужда. До шпиталю привезли теж якусь жінку, що втроїлася на Кульпарківській вул. невідомі дорозі. — На Клепарівській вул. невідомі опришки поранили ножами Йосифа Кузняра та його жінку. Рятункова станція відвезла раненних до шпиталю. — З Оброшина привезли до шпиталю Карла Климчака, якого невідомий чоловік вік пострілив у коліно. — Поліція арештувала Андрія Шахтера з Маєрівки ч. 10, що вломився був до каси семинарії ім. Асника при вул. Сакраменток. — Елеонорі Вельцеровій принесла до хати при вул. Піярів якась жінка немовля, а сама втікла. — До шпиталю забрали Юл. Кухарську з вул. св. Анни ч. 5., що затроїлася світляним газом. — На залізничому двірці Підзамча потовкся сильно залізничник Карло Громик, під яким заломилися сходи товарового магазину. Громика забрали до шпиталю. — У спортовому гаражі при вул. Зеленій ч. 50 шофер Вол. Коритко направляв резервуар і при цьому спричинив пожежу. Згоріла одна стіна гаражу. — До ставку в Стрийському парку скочила 24-літня Евдокія Малиновська, заріблиця. Її видобули при помочі шнура. Це вже пятий раз старалася вона покінчити самогубством і за кожним разом у цьомуж ставку.

— **Краєва хроніка.** У Ходорові занотували випадок пятнистого тифу. — У Печеніжині вибухла пожежа в фабриці деревного промислу „Піляк" наслідком короткого зіпняття електрики. Шкоди є на 25.000 зол.

— **Гадюка покусала вояків.** Військовий відділ, що робив вправи в околиці Повірська пов. Ковель, натрапив підчас відпочинку в лісі на кілька гадюк. Заки вояки розскочились, гадюки покусали шість осіб. Один з покусаних, підхор. Скурпський, син нотаря з Ковля, помер у шпиталі.

— **Шахове мистецтво Польщі.** У Варшаві відбувся шаховий турнір за мистецтво Польщі. Першу нагороду одержав д-р Тартаковер з Парижа, здобувши 12 пунктів, другу Найдорф з Варшави (11), третю Фридман з Варшави (11), четверту Фрідман зі Львова (11), пяту Фридман з Лодзі (9 і пів) і т. д.

— **Протижидівські ексцеси** були вчора, пятниці в Гродні. Почалось від того, що у школі таких два жиди поранили ножем Владислава Куща, наслідком чого він умер. Після похорону юрба кинулася на жидівські доми та склепи, повибивала вікна і понищила двері. Крім того побито кільканацять осіб. Поліція арештувала винуватців.

— **15-ліття совітсько-польської війни.** Комуністичні організації Совітської України рішили зорганізувати 12. ц. м. врочисте 15-ліття польсько-совітської війни. У врочистостях мають підкреслити національний момент. Будуть влаштовані відчити про розвиток української культури в СССР. День 12. червня проголошено днем відпочинку.

— **Зловживання в наркомземі.** В Київі передали верховному судові 60 службовців в українському наркомземі за фальшиві рахунки і крадежі. Між арештованими находяться: заступник наркому Огій, начальник кінської управи Дулнак і начальник виділу замовлень Сосленко. Всім закидують, що вони не тільки не не вели боротьби зі зловживаннями, але й самі брали в них участь, піддержуючи більших мальверсантів.

— **Конгрес европейських** буддистів відбувся у Льондоні при участи 500 делегатів з Англії, Франції, Німеччини, Італії, Польщі, Совітів, скандинавських і балканських країв. Делегати стверднли у своїх промовах, що на їхню думку тільки буддистична віра може спасти Европу від морального банкрутства.

— **За продовження нашої молодости.** Д-р Воронов переводить у своїй новій лабораторії у Вентімілія дальші проби, що мають продовжити молодість на 5 літ, а не як досі на 2 до 3. Воронов вірить, що його нова метода не тільки продовжить час молодости, але й причиниться до поборювання органічних недуг. Досліди, переведені на малпах, дали успішний вислід.

— **Практична Америка.** В Америці є різні звання. Одно з них є уміти пакувати куфри. На телефонічний заклик являється пані, яка вміє фахово спакувати хочби цілий дім. Друге звання це бути дублем фільмової звізди, виконувати за неї небезпечні скоки і т. п. Коли сходить зірка з горизонту, пропадає й каріера дубля. Що плекають і дресують звірів, псів, котів, львів, не новість, однак одна пані занялась тресурою пацуків. На бажання пацук розкидає перед камеру свою сіть. Теж виходжувати іншим людям нові черевики дійсно американське звання.

— **12 смертних присудів у Совітах.** Найвищий суд у Москві засудив на смерть 9 бандитів, що нападали на потяги і грабували людей. При цьому 4 особи вбили. Чотирьох обвинуваченних засуджено на кару смерти, інших на вязничні кари від 3 до 10 літ. В подібних процесах у Харкові, Ворошилові (давніше Ставрополь), Сімі-та Таїзі (Сибір) засудили багато осіб, що займалися бандитизмом.

— **Продав своє тіло.** Борис Тотшев, тяжко хорий чоловік (поранення хребетного стовпа) не мав надії на видужання, а що був без засобів до життя, то продав професорові медицини свого майбутнього трупа. Одначе згодом стан здоровля Тотшева поліпшився. З малою сумою, яку одержав від професора, зачав торгівлю меблями і навіть одружився. Тимчасом професор переслідував його, пригадуючи йому постійно обовязок дати йому по смерти своє тіло. Тоді Тотшев заскаржив професора до суду, мотивуючи тим, що їх умова була проти основ людської моралі. Тотшеву позволено вернути професорові одержану суму і він заплатив її з відсотками. Але професор не переставав переслідувати його. Коли одного разу професор явився у Тотшева серед ночі, цей убив його в самооборонї перед нападом, як зізнавав опісля перед судом. Тотшева увільнено, бо суд повірив його твердженню, що професор був ненормальний та що Тотшев убив його у самооборонї.

— **Різні вістки.** Відома мадярська фірма І. Паліодій, що експортувала вино, збанкротувала, наслідком чого її маєток виставлено на ліцитаційну продаж. — Японська наукова експедиція в Манджурії знайшла скаменіле яйця величезних птахів, яких вік означено 200 тисяч літ. — З тихого Вевей над женевським озером наспіла вістка, що помер відомий німецький критик мистецтва Меер-Грефе у 69 р. життя. — В совітському Азербейджані помер 138-літній Ібрагім Баві, що був, як виходить з документів, 78 разів жонатий. — В Харкові розстріляно інж. Малишева, що впродовж півтора року убив 20 жінок. — В Сурі під Лерідою згоріла церква, причому згинуло 5 осіб, а 8 тяжко попеклося.

— **Чи Ваш чоловік з приємністю вертається додому?** Чи є може такі дні, коли робите порядок, яких він панічно боїться? Від часу, коли є РАДІОН, так нелюблений колись день пранія перестав бути морокою господаря дому. Радіон сповнює кожне завдання. Пере не тільки все, але що важніше — пере сам. Без труду будете мати білля чисте, гарніше, ніж перед пранієм. А при цьому Радіон хоронить білля у пранні. Чи можна більше вимагати від порошку до пранія? Треба тямити, що Радіон продається в оригінальному опакуванні, а ніколи без опакування.

—o—

Із судової салі.

ЗА ОБРАЗУ ПАМЯТИ БЛ. П. МАРШАЛА ПІЛСУДСЬКОГО.

В городськім суді у Новім Селі відбулася карна розправа до Кг. 153/35 проти обвинуваченого о. Івана Яцишина з Терпилівки за провину з арт. 127. к. к., поповнену в той спосіб, що о. Яцишин мав сказати при приготовленнях до поминального богослуження в церкві в Терпилівці слова: „Богослуження за бл. п. маршала Пілсудського не відправлю, бо він помер несповіданий, з молодих літ не сповідався і т. п. Свідки не потвердили в цілости акту обвинуваченння. Суддя скваліфікував провину о. Яцишина як проступок з арт. 170. к. к., а саме як розповсюднювання неправдивих відомостей і засудив о. Яцишина **на півтора року арешту** без завішення кари та на триста золотих гривни. Оборонець д-р Сеник заповів апеляцію.

Добрі думки.

Підставою добре ровиненого підприємства є добра і нова думка. Розуміються купні і промислові і тому **купують нові думки на вагу золота.**

Держава Льотерія не є новою думкою, але не всі признають, що це думка добра, а нові думки находиться в плані гри, який дирекція Льотерії опрацювала для 33-ої Льотерії.

Такою новою капітальною думкою, яку з найбільшим признанням приймуть найширші кола грачів, є зорганізоване додаткове, безплатне тягнення дня 20. грудня „на ялинку" для тих, які у всіх чотирьох класах нічого не виграли. Участь у цьому тягненні, — повторюємо, нічого не коштує. Просто, коли скінчиться тягнення IV-тої класи, задержуєте далі лос цієї класи і предявивши його підіймаєте різдвяну виграну.

Що це за приємна несподіванка, якто в передсвятковому періоді, коли найбільше треба грошей, нагло, без жадних нових вкладів, виграєте двацять, чи хоча би пять тисяч золотих, або хоча би тільки дві чи одну тисячку. Взагалі є в цьому тягненні 1 617 виграних на суму 370.000 зол.

Одначе крім цього є в цій Льотерії всі дотеперішні атракції. Отже в 1-ій класі, якої тягнення розпочинається 19. п. м., годовна виграна — 100.000 зол., в повній дальшій класі на одну стотисячну виграну більше і найбільша виграна в IV-ій класі — мілїон.

—o—

Сьогодні у Великім Театрі в год. 7·30
Гостинні виступи Ірини Яхлєрівної
в пєсі повній змістом і емоцією Вікі Баум
„СТУДЕНТКА"

Сьогодні у Театрі Різнородностей в год. 7·30
Правдиво віденський гумор
на львівській сцені
А. Гіршфельда „Шведський сірник"

СПОРТ.

ГАСМОНЕЯ — УКРАЇНА 2 : 1 (2 : 1).

Товариські змагання розіграні в полудне серед спеки дали численно зібраним глядачам досить емоцій, бо гра була цікава і жива, обі дружини випробували резервових грачів.

В Україні бачили ми резервових Андрійчука у помочі, Микитина II. і Крушельницького в нападі. З наведених вдоволив лише Микитин II., який вміє грати добре обома ногами і має добрий біг, він повинен зайняти місце правого чи лівого крайника в першій дружині. Два інші слабі. В Гасмонеї подобалася помічі і воротар, в Україні Микитин І., Лисяк який теж здобув одинокі ворота і як звичайно знаменитий Воробець. В 30' другої половини внесли з грища поважно розбитого Олійника по ударі з грачем Гасмонеї. Суддював добре п. Тарчинський.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

DZIENNIK POZPORZĄDZEŃ Gminy król. stol. m. Lwowa Nr. 11. z dnia 1-go czerwca 1935 r. приносить: Obwieszczenie Zarządu Miejskiego o wyznaczeniu organów urzędowego badania zwierząt rzeźnych i mięsa. Protokół z posiedzenia Rady Miejskiej z dnia 14, 20 i 23 maja 1935 r. Protokoły z posiedzeń Magistratu z dnia 20 i 21 maja 1935 r. Sprawozdanie z posiedzeń Komisyj Rady Miejskiej. Komunikat Zakładów Wodociągowych m. Lwowa o zużyciu wody z centralnego wodociągu. Ogłoszenie przetargu na wykonanie studzien wierconych. Ogłoszenie przetargu na roboty rekonstrukcyjne rampy na terenie Rzeźni miejskiej. Ogłoszenie przetargu na roboty konserwacyjne w budynkach miejskich szkół powszechnych. Ogłoszenie przetargu na wykonanie kanalizacji szkoły M. K. O. P. w Brzuchowicach. Ogłoszenie przetargu na roboty drogowe w ul. Jagiellońskiej, 3-go Maja oraz 29-go Listopada.

ORIENS. dwumiesięcznik poświęcony sprawom religijnym Wschodu Kraków, 1935. Rocznik 3, zeszyt 3. za maj—czerwiec.

MORZE, organ Ligi Morskiej i Kolonjalnej. Warszawa, czerwiec 1935. R. XII. №. 6.

PŁOMYK, tygodnik, dla dzieci i młodzieży. Warszawa. R. 19. № 39.

PŁOMYCZEK, tygodnik dla młodszych dzieci. Warszawa. R. 19. № 39.

Зв'язок зі світом
дає „ДІЛО"
за 5 зол. місячно.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 11. VI. год. 7·30 веч. „Студентка".

Середа 12. VI. год. 7·30 веч. „Студентка".

Театр Різнородностей.

Вівторок, 11. VI. год. 7·30 веч. „Шведський сірник"

Середа, 12. VI. год. 7·30 веч. „Шведський сірник".

Кіна.

АДРІЯ: „В обороні закону", „Манджурія горить".

АПОЛЬО: „Віктор чи Вікторія?"

АТЛЯНТИК: „Зузу" (Джозефина Бейкер).

ВАНДА: „Ревізор з Петербурга".

ГРАЖИНА: „Капітан Коркоран" (Ві Бурінн).

КАСІНО: „Тарзан неустрашимий".

КОЛІСЕЙ: „Нічний експрес", ревія „Самопвіти Львова".

КОПЕРНИК: „Поворот Франкенштайна (Борис Карлов).

МАРУСЕНЬКА: „Поворот Франкенштайна" (Борис Карлов).

МІРАЖ: „Римські скандали" (Еді Кантор).

МУЗА: „Вондер Бар".

ПАКС: „Голгофта".

ПАЛЯС: „Пані та шофер" (віденська комедія).

ПАН: „Любовна мрія" („Leise flehen meine Lieder").

РАЙ: „Юзіка" оперетка з Густ. Фрелікон і Джітою Альпар.

СВІТ: „Їх експедиція цілує", „Гопля" (Кл. Бов).

СОНЦЕ: „Пильнуй свого чоловіка", ревія: „Ой, жіночки!"

СТИЛЕВЕ: „Тепер і завсіди" (Шерлі Темпл, Гейрі Купер), ревія: „Веселі бревері".

УТІХА: „Герой із Ріо Гранде" та ревія.

ХІМЕРА: „Дівча з хмар" (Хозе Мойза).

Закордонне радіо.

Вівторок, 11. червня 1935.

Відень (509,8) 17·45 Спів (Ерб, сопр.). 20·30 Фр. оп. музика, 22·10 Служба Божа ф-модь Бріннера, **Прага** (470,2) 15·00 Сальн. музика, спів, 18·30 Смичк. квартет, спів, **Париж** (1648) 12·15 Легка музика, 20·00 „Норма" оп. Белліні, **Білгород** (437,3) 13·15, 18·30 Сербські й англ. пісеньки, **Берлін** (356,7) 16·00 Солісти, 20·15 „Аріядна на Наксосі" оп. Р. Штравса, **Кеніґсвустергавзен** (1571) 16·00 Вес. полудневе, 19·00 Вес. мельодії, **Кельн** (455,9) 17·00, 18·00 Сучасна й камер. музика, **Мінхен** (405,4) 12·00, 13·15 Концерт, 16·10 Соната оп. 39 ц-модь на скр. Бетовена, **Будапешт** (550,5) 17·30 Циг. музика, 18·50 Арфа, 21·50 Спів, 22·30 Симф. концерт, **Мілянo** (221,2) 11·30, 17·05 Популярна й легка, музика, 20·30 „Ля Кала Іяамората" оп. Льонбарда, **Рим** (420,8) 14·00 19·15 Легка музика, 22·00 Солісти.

Середа, 12. червня 1935.

Відень (506,8) 12·00, 13·10 Музика, 18·25 „Зиґфрид" оп. Вагнера, **Братислава** 20·50 Хор. пісні, **Прага** (470,2) 16·30 Концерт. військ. орх., 17·20 Хор, 20·20 Югославянські нар. пісні, **Париж** (1648) 12·15 Симф. музика, 17·45 Радіова всячина, **Берлін** (356,7) 14·15 Серенади й танці, 18·00 Музика, спів, **Кеніґсвустергавзен** (1571) 16·00 Вес. полудне, 19·10 Форт. ресіталь, **Мінхен** (405,4) 16·10 Соната на скр. і форт. ф-дур Ґріга, 17·00 Концерт, 23·00 Суч. музика, **Будапешт** (550,5) 12·05 Циг. музика, 17·30 Сольо на цимбалах, 20·10 Симф. концерт, **Мілянo** (221,1) 11·30 Легка музика, **Рим** (420,8) 17·05 Легка музика.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

Львівське радіо.

Вівторок, 11. червня 1935.

6·30 Ранішня авд., 8·25 Практ. вказівки, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Полудн. денник, 12·15 Бізет із гр. пл., 13·00 Хвилинка для жінок, 13·05 Пісоньки старої Варшави співають сестри Бурські, 13·30 З ринку праці, 13·30 Двожак: Симфонія з Нового Світа — гр. пл., 15·15 Біржа, 15·25 Експорт, 15·35 Сальон. тріо, 16·00 Скринька ПКО, 16·18 Фр. популярні пісні й бержерети з 15 ст. у вик. Сес. Венгжиновської в супр. форт., 16·30 Муз. з гр. пл., 16·50 З легенд давнього Єгипту, 17·00 Концерт, 18·00 Природнича гутірка: Нічні танцюристи, 18·10 Хв поезії: „Акерманські степи" Ад. Міцкевича, 18·15 Спів, 18·30 Техн. скринька, 18·40 Сільва рерум, культ. життя, 18·45 Хор, 19·15 Реклям. концерт, 19·50 Акт. гутірка, 20·00 Наші висячі городи, 20·10 Солісти (Западська спів, Фамілє - Гепнер форт.), 20·45 Веч. денник. 20·55 Образці з давньої та суч. Польщі, 21·00 Симф. концерт, 22·00 Концерт Данового хору, 22·30, 22·35 Спорт. вістки, 22·40 Концерт малої орх.

Середа, 12. червня 1935.

6·30 Ранішня авд., 8·25 Практ. вказівки, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Полудн. денник, 12·15 Кам. концерт; ок. 13·00 Хвилинка для жінок, 15·15 Біржа, 15·25 Експорт, 15·30 Муз. романтики з гр. пл., 16·00 Лялька сукня, ост. крик. моди, 16·15 Суч. музика для недовірків ілюстр, гр. пл., 16·50 Птахи, 17·00 Для дітищ і здоров. місцевостей, 18·00 Театр Уяви: фрагм. із Виспинського: „Болеслав Сміливий", 18·15 Хор, 18·30 Раорт: "Виправа на індіян" (для дітей), 18·40 Сільва рерум, культурне життя, 18·45 Фортепіяновий ресіталь Електоровичівни - Вітешакової, 19·15 Рекламовий концерт, 19·30 Шуманові пісні в вик. Ст. Аргасінської в супр. форт., 19·50 Інж. репортаж: Будуємо греблю, 20·00 В 20-ті роковини битви під Рокітною, 20·15 Під італ. небом, гр. пл., 20·45 Веч. денник, 20·55 Образці з давньої та суч. Польщі, 21·00 Шопенівський концерт, 21·30 Літ. фейлетон, 21·40 Пісні, 22·00, 22·05 Спорт. вістки, 22·10 Концерт.

ОПОВІСТКИ.

Дня 16. червня ц. р. відбудеться зїзд матуристів гімназії в Стрию, котрі в р. 1895 здавали матуру. Просимо до участи всіх живучих Товаришів, як також Товаришів інших річників, що хотіли б побачити ще одинокого живучого проф. Шірмера. Збірка в год. 9·30 коло гімназії. Згодошення висилати на адресу: Інж. Володимир Дутка, Станиславів, Годуховського 46. **Комітет.** 1689 3-3

Вступні іспити до I., II. і III. кл. гімн. та на 1. і II. курс захоронкарського семін. СС. Василіянок у Львові при вул. Потоцького 95, відбудуться 18. і 19. дня червня ц. р. **Управа.**

Ігуменат СС. Василіянок у Львові, Потоцького 95. подає до відома що: 3-денні замкнені реколекції для пань почнуться дня 19. червня вечором. Умовини такі як у минулому році!

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Золото, срібло, годинники, бриліянти. Вл. Бушек, Львів, Академічна 6., тел. 218-48. 1708 1—15

Яремче — у вілі прегарно подожений сонячні кімнати з харчем або без до винайму, ціни помірковані. Згодошення до 18. червня: Перфецька, Львів, Терези 2 „С"/1., відтак Яремче, власна вілля. 1710 1—3

Зараз до винайму двопокосове мешкання з повним комфортом, Львів, вул. Строма 2. (бічна Жовківської) чинш місячний 65 зол. 1711

За 1 золотий перероблюємо жіночі, мужеські капелюхи. Найновіші фасони. Увага: **Шапіра, Ринок 17.** 1667 5-6

FLIT нищить комахи безслідно.

Омінайте небезпеки і докучливости від комах!

Пристосовуючи слабші від ФЛІТУ комаховбивчі засоби, не можна охоронитись від небезпеки, яка грозить від комах. ФЛІТ не усипляє, так як інші комаховбивчі засоби, але нищить комахи безслідно й успішно хоронить перед цими розносниками хороботворчих заразнів. Розпилений ФЛІТ не плямить. Треба вистерігатись наслідувань і домагатись тільки ФЛІТУ в жовтих бляшанках з чорною опаскою і жовніриком. Герметичне замкнення бляшанок унеможливлює наповнювати їх фальсифікатами.

Пансіон „Яблоньских Мареко" біля залізничого двірця **у Грабенові під управою п. М. Блавацької** поручає від 1. червня сонячні кімнати одно- дво- і три особові з осібними бальконами та видом на горн. Здорова й добірна кухня на бажання дієтична. Ціни помірковані. 1585 6—8

Дора (Карпати) Пансіон „Малина" — гарне подоження — поручає сонячні кімнати зі здоровим харчем по приступних цінах. 1678 3—8

Початкуючий адвокатський аплікант (зі 7-літньою практикою та іспитом нотаріяльним) шукає патрона. Ласкаві згодошення до Українбанку „Віра" в Рані Руській з поданням умовин. 3-3

Вічні пера направляє „Прецизія" Ринок 29, Рутовського 12. 1679 3—20

Наймодніші жіночі плащі по зол. 27·—, 35·—, 47·—, 53·— і вище, жіночі костюми по зол. 43·—, 48·—, 55·— і вище, шовкові і вовняні суні по зол. 19·—, 24·—, 32·— і вище продає відома фірма И. ПОСАМЕНТ, Львів, Академічна ч. 3. 1699 2—3

Новітня робітня обуви Івана Івасівни при вул. Личаківській 18, виконує найновіші зразки мужеської, люксусової обуви, Спеціяльність ортопедична обува. 1580 24—30

Заняття возного, портіра, магазиніра а теж вколінебудь фізичної праці шукає кваліфікований фабричний робітник, довірена, совісна людина. Адміністрація „Ліда" для „Вирука". 2—2

Фортепіяни, піяніна світових виробів на складі, Марецький, Баторія 7. 1693 2—13

ОГОЛОШЕННЯ.

Дороteум

Львів, Брацерівська 3.

комісова меблева галя купує, — приймає в комісе — продає.

МЕБЛІ вспякого рода за готівку і на сплати.

Під увагу читальням!

Старші типи радіоприймачів змодернізовані з повною гарантією. 4-тиро лямповий з голосником, батерією і акумулятором зол. 120·—

„EKRAVOX"
1697 2-3 АКАДЕМІЧНА 11.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло" В друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів. Ринок 10.

КОНФІСКАТ ВИПАД ДРУГИЙ

Ч. 153 (14.050). Львів, середа 12. червня 1935. Рік LVI.

Рукописи не вертаються. Оплачено ryczałtem.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічне 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-28. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Розвиток українського економічного життя

прискорює кожний громадянин, що обезпечує свої будинки в 1/, частині, а інше майно в повній вартости у

Товаристві взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР", у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

Жахливі явища на Волині.

В останніх днях Волинь струхнута до глибини душі. Сталися події, від яких холоне кров і душу наповнює жах. Покищо подаємо перші відомости.

Дня 9. 6. (в неділю) ок. 7. год. ранку перед відходом до церкви на Службу Божу невідомий молодий чоловік стрілами з револьверу поклав трупом священика православної церкви в с. Піддубцях на Луччині о. Павла Пятаченка. Пятаченко походив із В. України. По закінченні війни опинився в таборі, звідки спровадили його в моменті українізації богослуження парохіяни церкви в с. Жидичині біля Луцька. Потім ті самі жидичани змусили його відійти від них. Небіжчик був спокійної вдачі й досить тактовний. Він старався бути поза боротьбою поодиноких груп у Жидичині і цим не догодив нікому. Врешті відома вже подія з підкиненням йому листа, в якому хтось вимагав від нього 50 зол. на політичну роботу. П. Пятаченко, приймаючи, що це звичайний шантаж, листа віддав поліції. Та зробила засідку й у висліді двох рубків засуджено по кілька років вязниці. Після цього церк. влада перевела о. Пятаченка до Піддубців (20 км. від Луцька). І тут він згинув від кулі. Покищо нічого не можемо сказати, які були причини вбивства і хто його доконав так зухвало — біля парохіяльних будинків.

У той самий день у с. Боголюбах (8 км. від Луцька) хтось наніс 5 ран б. голові філії „Просвіти" та кружка „Сільського Господаря", кооператорові Федорові Чмелюкові. Чмелюк у моменті, коли подаємо цю вістку, бореться зі смертю в повітовому шпиталі в Луцьку.

Ці револьверові й різунські розправи українців з українцями на Волині, що стають щораз частіші, глибоко пригнітили українське громадянство.

М. М.

Чесько-большевицьке порозуміння.

МОСКВА. 11. 6. ПАТ. Про розмови Бенеша зі Сталіном, Молотовом і Літвіновом оголосили офіційний комунікат, який підкреслює атмосферу повного порозуміння, що була в часі розмов. Обі сторони висловили вдоволення з теперішнього стану чехословацько-совітських взаємин та з взаїмного зближення. Підписані в останньому часі договори створюють тревалу підставу до дальшої співпраці, головно в господарській і культурній ділянці. Реалізацію культурного зближення рішили припоручити відповідним організаціям. Комунікат стверджує ідентичність поглядів обох сторін у справі системи збірної безпеки.

Чи в Греції привернуть монархію?

АТЕНИ, 11. 6. ПАТ. Вибори до парляменту відбулися в порядку та принесли урядові повну перемогу. Голосувало понад 70 пр. населення, хоч венізелісти здержались від участи у виборах. Опозиційна монархістична група Метаксаса здобула лише 7 мандатів на 287 мандатів уряду здобула партія. Всеж висліл виборів не пересуджує ще справи монархії у Греції, бо уряд, хоч сприяє засадничо віднові монархії, у цій справі зарядить іще спеціяльний плебісцит.

АТЕНИ. 11. 6. ПАТ. Атенська агенція повідомляє: Вчорашні вибори виказали деякий зріст комуністичних голосів, бо венізелісти голосували на комуністів. Кол. диктатор Пангальос перейшов в окрузі Драма.

Балачки про мир і... війна.

БУЕНОС АЙРЕС, 11. 6. ПАТ. Згідно зі звітом ген. Естігарібія парагвайські війська розбили під Інгаві, по 11-денній боротьбі, до-решти 6-ту дивізію болівійських військ. Комендант 6-ту дивізії з усім штабом попав у неволю. В цій дивізії з усім штабом попав увесь запас муніції та артилерійський полк. Ця перемога дає Парагваєві нову перевагу над Болівією у війні за Гран-Чако. Парагвайський посол у Буенос Айрес заявив, що не зважаючи на ту велику перемогу, становище Парагваю у спорі за Гран-Чако не зміниться.

На Сході теж загроза війни.

ТОКІО, 11. 6. ПАТ. Агенція Ренго повідомляє: Японський уряд вислав китайському урядові новий ультимат, у якім говориться, що коли китайська влада відмовиться прийняти умовини, що містяться в ультиматі, то японські війська негайно перейдуть до Північного Китаю. Текст ультимату держать у гострій тайні.

Найбільший шкідник польсько-українських відносин.

Львів, 11. червня 1935.

Нема сумніву, що при аналізі кинішнього польсько-українського напруження на першому місці стоїть — польська преса. Ані крівава війна 1918/19 р. з її історичними наслідками, ані заведені надії на дипльоматичні успіхи, ані всі акти польської офіційної національної політики з 1930 роком включно не спричинили такого спустошення в ділянці польсько-українських взаємин і не викопали такої прірви між обома народами, як польська преса. Також уся робота українського націоналістично-революційного підпілля з убивствами й саботажами та всією пропагандивною літературою — не засіяла зерен такої взаємної ненависти і так гостро не протиставиться практичним можливостям якоїсь нормалізації відносин поміж обома народами і поміж польською державою та українським народом у її межах, як це робить польська преса. А на її чолі постійно і непохитно — краківський „ІКЦ."

Можемо почути докір: а преса українська? Відповідаємо: колиб якийнебудь український легальний часопис дозволив собі у сотій частині на те, що на ввесь український нарід, на всю його інтелігенцію, греко-католицьку Церкву й українське духовенство від найнижчих ступнів ерархії до найвищих виписує „ІКЦ", — колиб собі дозволив у сотій частині писати таке про польський нарід, про польську інтелігенцію, про римо-католицьку Церкву і польський клир, то той часопис був би негайно закритий, а його видавці і редактори дісталиб багатолітню вязницю. Тимчасом супроти польської преси взагалі не існує цензура, коли річ іде про статті і замітки на українські теми. До вересня 1932. року на терені краківського апеляційного суду обовязував старий австрійський кодекс з 302 ст. кк., який казав про того злочинця, що „...проти ріжних національностей... проти себе взиває, спонукує або звести намагається"; від того часу досі обовязує новий кодекс зі 152 ст. кк., що каже про того, що „прилюдно зневажає або висміває нарід або Польську Державу" (інтерпретація Пайпера, що під „народом" слід розуміти загал громадян). Чи колинебудь прокуратура поцікавилася змістом і наслідками діяльности „ІКЦ" у ділянці міжнаціональних взаємин у Польщі?!

Бувало, що та діяльність виводила з рівноваги й польську публіцистику, і то не лише опозиційного, але й навіть проурядового санаційного табору. Найближчий сусід, краківський „Час", писав свого часу: „...„ІКЦ" це найбільш націоналістичний і шовіністичний часопис у Польщі". („Час" з 27. VIII. 1932, вступна стаття). Санаційний журнал „Пшелом" (група з колишнього „Звйонзку Направи Ржечипосполітей" і подекуди „Партії Праці") як мотто під наголовком часопису помішував таке: „Злобні кажуть, що видавець „Тайного Детектива", напятнований державним судом за „явне посередництво у діяльності розпусти" і „запродування для потреб моменту власних переконань" — є ще послом". Вкінці й львівське „Слово Польске", як проурядовий орган, теж окрему передову статтю присвятило

раз „комерціяльному пресовому підприємству у Кракові":

„...Чи треба ближче доказувати і пояснювати, яке спустошення, хаос, дезоріентацію, дефетизм і викривлені, наскрізь неправдиві поняття та свідомість витворює той часопис в умі й уяві пересічного читача, коли йому найтовстішим друкарським цицером день по дні вкладає до голови пайку безумовно брехливих, у найкращому разі страшенно роздутих і перебільшених вісток про те, що діється на нашому терені, або, що щойно буде діятися...

...Криміналістичні методи публіцистичної праці „ІКЦ" роблять з того часопису на нашому терені смолоскип, який безупинно знімає і підсичує вогні націоналістичних ненавистей, будить найбільше нездорові ферменти, каламутить і цькує, підюджує і ятрить, створюючи невтомно щораз нові перешкоди для позитивної праці і політики уряду, якої успіх вимагає передовсім якнайбільшого успокоєння умів у терені, та національних і партійних пристрастей...

...Метод „Тайного Детектива" не вільно стосувати до політичних справ на галицькому терені. Звертали вже на це у Варшаві увагу політичним редакторам „ІКЦ", але, на жаль, без успіху..." („Сл. Польске" з 18. VI. 1932., втсуп п. н. „ІКЦ".

Видно, що „звертали увагу" не дуже енергійно, — у кожному разі і „Тайний Детектив" закінчив своє безславне життя ледви шість тижнів тому а дика та безглузда україножерна політика „ІКЦ" не змінилася ані на мить. Маріян Домбровський, якому й „Роботнік" присвятив був раз цілу вступну статтю, стверджуючи, що „Домбровський є не лише послом державної партії, але й морально-виховною Пітією" („Роботнік" з 27. VII. 1932., вступ п. н. „Домбровський")' — перестав уже бути видавцем „ІКЦ". Зміняв теж той ославлений часопис нераз своє „ідейне" обличчя: адже був він наче ляйб-органом Вінкентія Вітоса і головним трабантом пянцкоронського блъоку Хієно-Пяста, — став він потім на 105 прц. звеличником післятравневого режиму, — але своїй протиукраїнській кампанії у тоні і формах людей зі скельної епохи ніколи не спроневірився. Чи причиною цього є сила переконань получена з примітивною ненавистю, та специфічна хоробрість, що каже накидатися все на слабшого, чи може — українська бідність?!

Велика газета, з величезним кадром співробітників, із широким закордонним інформаційним апаратом, з першорядними референтами фахових ділянок, як справи господарські, спорт, туристика, фейлетон і т. п. — у порушуванні українських справ та справи польської національної політики стоїть на рівні 3-рядної провінціональної забріханої газетки, яка друкує все, що хто до редакції принесе, не відріжнює інформації від видумки, всуміш переплутує найпростіші речі і друкує з поспіху вченого найбільші дурниці. Ось нпр. зразком такої нісенітної саламахи, друкованої на першому місці на першій сторінці товстим друком є стаття, яку приносить нинішнє число „ІКЦ" (з 12. ц. м.). Вже сам наголовок каже за себе: „Треба визволити Гуцульщину зпід українських впливів". Вся стаття це одно велике цькування і один великий донос на всіх українців та зокрема на ввесь український клир зі станиславівським владикою включно. Як лік на „рятування Гуцульщини зпід українських впливів" (як то гарно звучить: нпр. „рятування Кракова від польських впливів) поручає „інтелігентний" автор тої статті — подбати за окрему Апостольську адміністратуру для Гуцульщини; звідки привезти туди духовенство, коли нинішнє, що вийшло зі станиславівської духовної семинарії, погане, — того там не довідуємося. Зате чуємо ріжні інші ревеляції: що гуцули „не мають нічого спільного з рускими племенами", що вправді вони мають спільну з українцями мову і релігію, але до українського народу зовсім не належать, но і що це інтерес польської держави каже творити на Гуцульщині окремий гуцульський нарід...

Інтерес польської держави — це той параван, яким прикриті всі злочинні тенденції і сугестії того часопису: вони цькують державу, державний адмін. апарат та польський нарід проти українців, а українців безперервними найглибшими зневагами ображують, дразнять і настороюють проти держави. В той спосіб „ІКЦ" переводить безупинно подвійно-провокаційну роботу і є тривким чинником найбільшого загострення відносин.

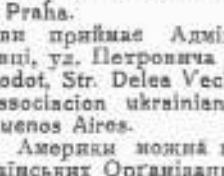
Ми казали на вступі про цілу польську пресу. Бо хоча велика скількість польських часописів відмежовується від „ІКЦ", то проте той польській прилюдній опінії у національних справах надає саме „ІКЦ". Орудуючи теж аргументами „державного інтересу" та виступаючи під фірмою проурядового впливового часопису своїми поглядами „ІКЦ" сугерує ввесь адміністраційний апарат і безпосередньо впливає на політичну практику на терені 7-ми воєвідств із мішаним населенням. Як довго теж нема у польській пресі такого спротиву проти тієї політики „ІКЦ", щоб повстала противага тому часописові і його погубним впливам — так довго погана слава того часопису паде на всю пресу.

Не ми маємо вчити польських відповідальних діячів і керманичів, що таке польський державний інтерес, чого він вимагає і що для нього найбільше шкідливе. Одначе здається нам, що коли „ІКЦ" шкодить нам, українцям, то в даному випадку приносить ще багато більшу шкоду інтересам польської держави. Бо як довго відповідальні за національну політику польські чинники не покладуть краю тій злочинній роботі „ІКЦ", так довго не може бути мови про якунебудь, навіть у найскромніших розмірах, нормалізацію польсько-українських відносин, які творять і будуть творити один із найбільше запальних і хворих пунктів у польському державному організмі.

Цей 1935. рік є ювилейним роком десятиліття Музею Визвольної Боротьби України.

УВАГА!

МУЗЕЙ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ УКРАЇНИ ЗБІРАЄ ПОЖЕРТВИ НА

УКРАЇНСЬКИЙ ДІМ У ПРАЗІ

ДАЙТЕ Й ВИ СВОЮ ЦЕГЛИНУ!
ПОШЛІТЬ СКОРІШЕ ВАШУ ПОЖЕРТВУ!
ЗРОБІТЬ ЗБІРКУ У ВАШІМ ТОВАРИСТВІ! НЕ ВІДКЛАДАЙТЕ!
ЖЕРТВУЙТЕ ВСІ
НА УКРАЇНСЬКИЙ ДІМ У ПРАЗІ
ХТО СКІЛЬКИ МОЖЕ!

ГРОШІ СЛАТИ НА АДРЕСУ ДИРЕКТОРА МУЗЕЮ:
Prof. D.Antonovyč. Praha-Nusle. 245. Czechoslovakia

НЕ ЗАБУВАЙТЕ!

Імена всіх і тих найменших жертводавців (хто подасть своє прізвище розбірно) Музей збереже Україні в своїх памятних книгах; хто ж дасть відразу або частками 10 доларів, буде записаний в окремій памятній книзі Фундаторів Українського Дому; а хто дасть 25 дол. буде записаний у золотій памятній книзі Добродіїв Музею Визвольної Боротьби України; імена всіх жертводавців, хто дасть по 100 дол., помістять на окремій почесній стіні Українського Дому; а імена всіх, хто дасть по 500 дол., випишуть золотими літерами на окремій мармуровій табліці при вході. — 1000 цеглин коштує 10 дол., 100 цеглин коштує 1 доляр. — Не спізніться з своєю жертвою на Український Дім у Празі: Не будьте останній; хто жертвує в час — помагає вдвоє!

Жертви можна складати через Земельний Банк у Львові на поштову складанку ПКО 500170 з допискою МУД Музей, Український Дім).

В Чехословаччині треба посилати на поштове конто Музею 80940 Praha.

В Румунії жертви приймає Адміністрація часопису „Час", Чернівці, ул. Петровича ч. 4. та п. Д. Геродот — D. Herodot, Str. Delea Veche, 45. Bucaresti IV,

В Аргентині: Associacion ukrainiana „Prosvita", Gurruchaga 2371, Buenos Aires.

В Злучен. Держ. Америки можна посилати через Об'єднання Українських Організацій в Америці: „Obyednanye", P. O. Box 122, Hudson Terminal. — New York N. Y.

В Канаді через П. І. Лазаровича: P. J. Lazarowich, P. O. Box 456, Edmonton, Alberta.

В Китаю через О. Мельника: O. Melnyk, C. M. Customs Shanghai, China.

Німці в Чехословаччині.

Інформаційний огляд, що насуває українцям деякі аналогії.

II.

Хоча у битві на Білій Горі 1620 р. були розбиті не лише самі чехи, але і їх одновірці-союзники німці, то всетаки всі страшні й глибокосягаючі та довготрівалі наслідки цієї катастрофи впали лише на чеський нарід. Тих малих втрат, що їх понесли по Білій Горі ті німці, що стояли по боці чехів, не можна і порівняти з розгромом цілого чеського народу. Навпаки. Німці в Чехах — беручи в цілому — з білогорської битви скористали. Їх значіння в державі зросло, а їх позиції так тепер закріпилися, що вони стали тут домінуючою, пануючою нацією. Вплинув на це головно факт, що по Білій Горі прийшло в чеських землях до великих змін в укладі сил обох народів. Масова втеча за кордон чехів перед переслідуваннями, конфіскати їхніх маєтків у користь чужинців, здебільша німців, і могутній вплив німецького пануючого двора не тільки ослабили чеський елемент чисельно і економічно, але — що головне — ослабили і його національну відпорність. Сталося тепер тут те, що в подібному історичному моменті сталося і у нас: стара чеська шляхта, носій давніх чеських народніх і державних традицій, відчужилася від свого народу, а далі покинула його, понімчилася. Німчилися теж і економічно залежні, нижчі верстви чеського народу, головно на просторах заселених в більшості німцями, а передовсім німчилися міста. Крім цього чеський елемент ослабився ще припливом нової сильної німецької колонізації. Все те довело до того, що німці на чеських землях, не дивлячись на те, що були тут всетаки національною меншиною, перейшли зачасом на позицію пануючої нації.

Цю свою володіючу позицію чеські німці закріпили і відповідно використали головно в часах терезіянських і йосифинських, в добі свідомої германізації, що випливала зі зусиль привести населення габсбурської монархії до одномогности і національної єдности. Ріжні засоби, яких для досягнення цієї цілі тоді вживалося, вже в дуже скорому часі довели до того, що в досі чисто чеських околицях виросли сильні німецькі національні меншини, а в землях, які вже мали німецьку більшість, решткки чеського населення занікли зовсім, проковтнені сильнішим німецьким елементом. Цим пояснюється це на перший погляд нібито незрозуміле явище, що деякі частини чеських земель, які зуміли аж так довго вдержати свій чеський національний характер, втратили його щойно у 18. а то й на початку 19. століття.

До закріплення становища німців в чеських землях причинилися чимало теж господарські відносини. До великих господарських змін, го-

Зв'язок зі світом

дає „ДІЛО"

за 5 зол. місячно.

ловнож на промисловому полі, дійшло у чеських землях саме в часах найбільшого національного упадку чеського народу. Домашній промисл, розділений досить рівномірно по всіх землях, сходить поволі на друге місце перед наростаючим фабричним промислом, а цей зосереджується головно у гірських прикордонних землях, заселених здебільша німцями, бо тут було для нього найбільше природніх і економічних даних. Саме цей новий промисл став головною основою пізнішої німецької господарської сили і причиною безперечної переваги німців над чехами в багатьох галузях народнього господарства на всіх чеських землях.

Цікаво, що в історичнім 1848 році чеські німці не відіграли тої ролі, яку могліб були відіграти відповідно до свого дотеперішнього положення в чеських землях. Вони, як на це вказують і чеські і німецькі історики тої доби, вступили до нового політичного життя, яке зі собою ніс цей переломовий 1848 рік, без власної політичної думки. Р. Маршан у своїй праці „Чехи і німці 1848 року і боротьба за Франкфурт" (Прага 1898) пояснює це тим, що чеські німці не мали у своїй власній минувшині тої опори, яку чехам давала їх велика й багата традиція. Сила цієї традиції вплинула на те, що чеські німці навіть в часі найбільшого національного упадку чехів, духово чехізувались. Але як воно й не було, фактом є, що 1848 р. чеські німці станули на бік чеських політичних домагань, обіцюючи і собі з цього користи.

Ця німецько-чеська єдність з 1848 року заломилася щойно тоді, коли до Чех звалилася сильна хвиля могутнього асенімецького руху, коли то в боротьбі за Франкфурт населення чеських земель стануло перед питанням: яке становище заняти супроти змагань перетворити німецький союз, до якого належали теж чеські землі, в національну німецьку державу. Для чехів це питання було зразу ясне, а погляди чеських німців на це питання поділилися. Одні, і їх була меншість, погоджувалися з негативним становищем чехів, бажаючи мирного співжиття обох народів на спільній території, а другі були загорілими приклонниками франкфуртської концепції. Таким чином зродилася — можна сказати щойно тепер — серед чеських німців велика політична ідея, яка відтепер відділяла їх від їх чеських земляків: ідея-туга за єдинення з великим німецьким народом.

(Далі буде)

За обективізм в оцінці історичних фактів.

ЩЕ ПРО УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ КОНГРЕС У КИЇВІ В 1917. Р.

Незнаний мені особисто п. Василь Бачинський вмістив у „Ділі" з 18. квітня статтю про Український Національний Конгрес, що відбувався в Києві в квітні 1917. р. Ще не прийшов час для повної і всебічної оцінки подій української революції „без гніву упередження" (сіне ira et studio, писав колись Корнелій Тацит).

Але і в теперішніх обставинах історик і публіцист має повинність, пишучи про ці недавні події, подавати лише згідні з правдою твердження і освітлювати минулі події та вчинки діячів того часу не теперішніми поглядами й настроями автора (чи авторів), а брати людей і події в комплексі цілої минулої доби. Бо інакше цілу історію людства можна, при бажанні, звести до нотацій модерного всезнайка римлянам за те, що свого часу не вигадали пороху, грекам, що не збудували електричних машин, Богданові Хмельницькому, що не взяв Львова й Варшави вже в осени 1648 року, Наполеонові Першому, що пішов 1812. року на Москву, а не на Україну і т. д. без кінця.

Ця метода „історичного досліду", на жаль, дуже модна в українській публіцистиці. Модерні „доктори Бессервіссери" зі своєї дзвінниці ухвалюють безапеляційні присуди для минулих епох, не вглибляючися в обставини, в яких відбувалися ті або інші історичні події.

Стаття п. Бачинського майже „екземпляр-ня" щодо методи освітлення минулої епохи української революції. Автор статті пише про Український Національний Конгрес з 1917. р.:

„Загал конгресу, зрештою так, як і загал українського народу був розентузіязмований, захоплений здобутками революції, ставив може не належно оформлено, а більше чуттєво та відруховo максимальні політичні домагання. Натомість відповідальні чинники йшли тоді на компроміси, оглядалися на гасла міжнароднього братерства, боялися, щоби, борони Боже, не стягнути на себе пятна зрадників революції і т. п. Тому й не диво, що конгрес проходив під знаком домагання автономії й федерації з Росією та виявляв велику увагу до справ національних меншин".

Кожне речення тут треба зважити й оцінити — згідно з історичними фактами. П. Бачинському подобається думка, що, мовляв, українські народні маси вже в квітні 1917. р. ставили „максимальні політичні домагання", але на перешкоді виявленню цієї народньої волі були „відповідальні чинники"... Я не знаю, чи міг бути п. Бачинський в 1917. р. на В. Україні. Колиб він там був, то міг би знати, що не народні маси, запаморочені довгими століттями царської неволі, а таки оті немилі декому „відповідальні чинники" ставили політичні домагання, тягли наперед несвідому масу, вказували українським робітникам і селянам, що проголошених із Петербурга здобутків революції замало, бо Україна мусить мати ще й свої **національні права.** Кожний, хто хоч трохи знає обставини на Великій Україні в перший період революції 1917. р., погодиться з тим, що колиб Центральна Рада в перших місяцях революції проголосила незалежність України, то вона булаб у тойже день знищена російською військовою силою при байдужности українських народніх мас.

Нарід анальфабетів, без рідної школи, без політичної організації, без національної свідомости не міг відразу поставити „максимальні політичні домагання". Бо це булоб **суспільне чудо.** Потрібний був час на дозрівання свідомости в процесі революції. Бо ті маси наші на Наддніпрянщині (головно селянські) в багатьох губерніях України навіть гасла автономії боялися. Наприклад, на Катеринославщині, відомій мені більше з досвіду, нам пощастило перевести домагання автономії України на селянськім губерніяльнім зїзді тільки у вересні 1917. р.!

На всіх попередніх зїздах наші селяни йшли **за російськими партіями** і кричали — „не треба ахтономії"! П. Бачинському та іншим до нього подібним „історикам" треба ці факти знати і не робити скороспілих висновків.

Коли історик дає своє субєктивне освітлення минулого, кидає прихильне світло на одних і ставить у тінь інших, то це ще не смертельний гріх. Такі виступи можна пояснювати „темпераментом", недостачею документального матеріялу і т. п.

Але гірше, коли історик **фальшує** документи. Таке бачимо у п. Бачинського. Цей суворий критик діяльности українських революційних партій з 1917. р. наводить цитату ніби то з постанови Центрального Комітету Української соціял-демократичної робітничої партії перед Національним Конгресом у квітні 1917. року таке місце:

„Скликати міжпартійну конференцію всіх соціялістичних організацій, які працюють на Україні, щоб обміркувати справу про сепаратистичні змагання Української Центральної Ради, яка скликає в скорому часі Український Зїзд — Українські Установчі Збори". Кожний українець, що хоч трохи знає події і людей з доби революції 1917. року, признасть, що така резолюція УСДРП була би неможливою річю. Адже ініціяторами Центральної Ради та Національного Конгресу були в першій мірі чільні діячі Української соціял-демократії, що були в президії Центральної Ради та в президії Національного Конгресу і були головними референтами на самім Національнім Конгресі. Очевидячки п. Бачинський рахував, пишучи свою „історичну" статтю, на **незнання** молодших людей. Щоби вияснити, відкіля він узяв що „резолюцію", дивелося мені заглянути в збірник „1917 й год на Киевщине", виданий 1928. р." В цім збірнику находимо хроніку подій, як вони відбилися в пресі в Києві. Орган УСДРП „Робітнича Газета" з 13. квітня 1917. р. пише:

„Наша злука з Центральною Радою є для того, щоби разом бити ворогів автономії України" (с. 25). Конференція УСДРП з 19. квітня в Києві ухвалила — домагатися автономії для України, „як першої, невідкладної, пекучої справи сучасного моменту" („Роб. Газета"). Большевицька партія проголосила боротьбу українським соц. демократам „з огляду на те, що у. с. д. піддержують буржуазну Українську Центральну Раду". (с. 28.).

Деж узяв п. Бачинський свою „резолюцію" Ц. К. У. С. Д. Р. П.? Таки справді, на сторінці 26. цитованої книги находимо щось подібне. Це була не резолюція, а слова з доповіді російського большевика Крейсберга, на засіданні київського комітету **російської** большевицької пар-

Літом найздоровіша пожива
це легкостравний, повновартісний і гарантованої якости набіл
„МАСЛОСОЮЗУ"

ВАСИЛЬ С. ЛЕВИЦЬКИЙ 2)

Кілька вражінь із Данії.

Літні робітничі домики. — Данський краєвид. — Селянські хутори. — Культура і кон'юнктура. — Народні університети і рільничі школи.

Виїхавши з центру міста, ми довший час їхали широко розбудованими передмістями. Ці передмістя скорше можнаб назвати дільницями урядничих і робітничих віль. Це пречарні домики в городах і садах по обох сторонах дороги. Тут мешкають урядовці і робітники — так пояснюють нам наші провідники. А це знову цілі великі простори літних робітничих домиків, де робітники мешкають у літі, якби на селі. Довго їдемо попри ці незвичайні мініятурні оселі, що тягнуться по обох боках дороги. Виглядають як один сад, тепер саме у повнім цвіті, поперегілюваний дротяними огорожами на малі парцельки. На кожній парцельці мініятурний деревляний домок, як дитяча забавка, кілька овочевих дерев, кілька грядок з яриною і гарно утриманий цвітник. Це місто будує і винаймає за дешеві гроші для робітників такі літні домики, щоби вони могли літні місяці провести зі своїми родинами на свіжім повітрі, в гігієнічних умовинах. Ровер лучить робітника щоденно з фабрикою.

— Добре бути в Данії робітником — говоримо і зачинаємо розуміти, чому в Данії нема комунізму. Але безробітні всеж є, хоч небагато. Вони дістають від уряду допомогу в грошах і в зямі чини за помешкання.

Врешті виїздимо за місто на поле і перед нами простягається краєвид Зеляндії. Зелена, управна рівнина, тільки деде схвильована невеличкими горбиками. То тут то там блищить озерце і зеленіє густий буковий ліс. Характеристичної закраски додають краєвидові вітраки, яких досить багато при господарствах. Поля не поділені на вузькі смуги як у нас, а в більших квадратових кусняк, засіяні у великій більшості травами й околовими рослинами, головно бураками. Жита небогато, пшениці зовсім невидно. То тут то там на управних луках, на яких трава по коліна, видніє ряд, перез і кількадесять червоних данських корів. Поприпинані на ланцах до вбитих у землю кілків пасуться без пастуха, вискубуючи гладко довкола себе круг трави, як далеко ланцюг позволяє їм засягнути.

Все поле старанно оброблене. Весняні роботи вже давно покінчені і на полі не стрічаємо майже ніодної людини. Дорогою ніде не минаємо ні одного воза, хіба вантажне авто зі свинями спішить до кооперативної мясарні у містечку, або з баньками молока до молочарні. І людей не видно по дорогах. Хіба вряди-годи проїде хтось попри нас ровером. Зате в суботу часто стрічали ми гурти пластунів, що з прогульковим вирядом, пішки або на роверах, маршрували в глибину краю. Вони весело витали нашу валку, привітно киваючи нам руками.

Сіл, скупчених в одному місці так як у нас ми не бачили. Невелике число хат у самому осередку при церкві і школі, а решта розкинені хутори по полях. Вже в переїзді можна було стверднти одну обставину, характеристичну зрештою для Данії у всім. Менш-більш однаковий, високий рівень культури піль, господарства, вигляду хат, садів, городів. Були такі серед наших прогульковців, головно агрономи, які оглядаючи якесь управлене поле, чи стайню двацятьгектарового господаря, чи курячу господарку семигектарового господаря казали: У нас можна стрінути кращі! Це можливе, що можна стрінути кращі, але річ у тім, що це у нас корисні винятки, тоді, коли в Данії це звичайна пересіч. Нам не показували зразків господарства, а показували перші в краю пересічні господарства і ми бачили, що могли так само добре зайти до сусіда одного чи другого і будьмо стрінули всю господарку на тій самій висоті.

Само від себе тиснеться на думку питання: з який спосіб данці дійшли до такого високого рівня культури і до такого добробуту, який ми там бачили? Чому всі ті уліпшення господарки чи форми кооперативної організації, які так тяжко прищіпити у нас, там приняв нарід у своїх найширших масах, яка була причина, що данський хлібороб так легко зрікся хліборобського консерватизму, піддався всім законам хліборобської науки і всім правильникам організації, у висліді чого прийшов загальний добробут. Причинилася до цього загальна, а передовсім хліборобська освіта, поширювана народніми університетами і рільничими школами, вроджена працьовитість і солідарність данців і власна, дуже дбайлива державна влада. Але дуже велике значіння у поступі данської культури мало і те, що всі зміни господарки чи всі форми кооперативної організації, які данці заводили в себе, а місця їм добре оплачувалися. Вже перші початки раціональної управи рілі та в часах після наполеонських війн принесли зараз побільшений експорт збіжа до Англії і великий зріст цін. В 1860 роках, коли ціни на данське збіжа знову обизвилися через те, що Англія почала імпортувати збіжа зі своїх кольоній, Данія до двох літ перекинулася на господарку молочну і тваринну. І знову негайно здобула собі експорт на бекон, масло і яйця до сусідних країв, так що ця переміна і кожне дальше уліпшення приносили їм нові великі зиски. В таких обставинах і наш селянин уліпшував би, що лиш міг би у своїй господарці і горнувся би до кожної організації, яка приносилаб йому стільки користи, що данська кооперація.

Ми мали такий випадок: Ми оглядали господарство 20-гектарового господаря, який мав між іншим загороду 150 курей. Коли ми запитали його, як його курки несуться, він відповів, що в останнім часі перестав вести контролю тому, що куряча господарка при теперішних низьких цінах на яйця перестала йому оплачуватися. Отже данський селянин, який напевно довгі літа досі вів контролю несности своїх курей, перестав це робити, себто занехав раціональну господарку зі злости, що курі перестали йому оплачуватися. Якже мусимо подивляти тих наших селян, які при всій непоплатности і безвиглядности нинішної господарки все-таки не тратять віри, вчаться і пристосовують уліпшення,

тії 15. квітня 1917. р. про проєкти „скликати міжпартійну конференцію" і т. д., як це цитує п. Бачинський. Отже наш „історик" бере слова **російського большевика,** пише над ними „резолюція Укр. Соц. Дем. Роб. Партії" і кличе після такої „трансакції" — „розпни його"! Дуже легка публіцистична метода!

П. Феденко.

За океаном.

ІЗ СВЯЧЕНОГО НА РІДНУ ШКОЛУ В СТАРОМУ КРАЮ.

На свяченім, уладженім у провідну неділю в Українськім Народнім Домі в Джерзи Сіті парохією св. Петра й Павла, зібрано між гістьми 30 дол. на Рідну Школу в краю на зазив „товстмастра" Володимира Вагнера. Після посвячення великодних дарів і промови місцевого пароха о. Володимира Лотовича промовляв ще о. М. Марків та д-р С. Демидчук. На сцені вивела гагілки п-і С. Галичин і низку пісень відспівав дитячий хор під орудою учит. А. Гелі. Ролю господині переняла на себе п-і А. Вагнер. Гостей було більш ніж 200. Був веселий настрій і сердечна розмова.

УСПІШНИЙ ДЕВЯТИЙ ВЕЧІР ПРИЯТЕЛІВ УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИКИ.

Дня 8. травня в Інтернаціональному Інституті при 17. вулиці в Ню Йорку відбувся девятий концерт заходами Приятелів Української Музики. Саля була майже виповнена українськими й неукраїнськими гістьми. В концерті виступив уперше проф. М. Гайворонський із своєю смичковою орхестрою. Це була мила несподіванка, бо досі виступав лиш український квартет. Проф. Роман Придаткевич відіграв 8 ріжних композицій, а п-і Ем. Корнатова, сопран, відспівала кілька більших творів класичної і народньої української музики. Загалом учасники мали нагоду почути композиторів: Бортнянського, Гайворонського, Лисенка, Нижанковського, Акіменка, Артимовського, Печеніги-Углицького і Придаткевича. П-і Фльоренс Кессиді у своїй промові про товариські та музичні симфонії звернула увагу публики, що треба запізнатися з українськими композиторами, коли хто хоче показати себе приятелем української музики, а не „лиш говорити на вітер про прихильність до неї. Вечір залишив миле враження у слухачів.

які у реальнім висліді приносять їм покищо дуже малу користь.

Зовсім правильно наші перші відвідини у данському селі ми спрямували до народнього університету і рільничої школи. Це ті дві установи, яким Данія безумовно у великій мірі завдячує свій добробут. В першій половині 19. століття, коли данський селянин народний діяч, педагог, поет, історик і єпископ Грундвік кидає гасло народньої освіти серед селянства.

Народні університети це інтернати на селі. Учениками є хлопці і дівчата від 18—25 року життя. Хлопячі курси тривають 5 місяців в зимі, а дівочі 3 місяці в літі. Тепер у Данії є около 60 таких університетів, де вчиться річно около 8 тисяч молодих данських селян. Окрім того є в Данії 3 окремі робітничі університети. Всі ці школи приватні, але держава дає їм субвенції. Метою народніх університетів поставив Грундвік плекати в молоді охоту і зацікавлення до духового життя і будити високі життєві ідеали. З тою метою проведені теж лекції і сам побут молоді в інтернаті. Учні почувають себе в інтернаті як серед родини, свобідно і без усякого примусу. Директор, його жінка і діти, учителі, всі перебувають увесь день разом з учнями і їдять з ними при спільнім столі. Побут в університеті і виклади є для учнів приємністю, про яку вони мріють цілими літами. Виклади відбуваються у формі розмов. Головний предмет це історія в розумінні історії великих постатей людства. Окрім того вчать ще рідної мови, рахунків, рисунків, географії, економії, тощо. Велику вагу прикладають до співу. Співом зачинають учні день, кожний виклад і кожну роботу. Щодня відбуваються лекції гімнастики. Зате ніяких іспитів і ніяких свідоцтв. Зерна науки, кинені в душі молодих людей, хоч їх спершу і не видно, хоч здається чоми загубилися безслідно з часом зійдуть і видадуть свої плоди. Цікаве те, що в народніх університетах нема зовсім ніяких викладів з домашнього господарства для дівчат чи рільного для хлопців. Ці практичні відомости дають молоді т. зв. рільничі і господарські школи і народні університети не входить в їх обсяг діяння.

(Далі буде.)

Український політичний місячник.

„Шлях Нації" — місячник української національної політики і громадського життя. Ч. 1 (за травень) і ч. 2 (за червень 1935 р.). Місячник виходить у Львові, його редагує колегія, а головним редактором є п. Зенон Пеленський.

Перед нами два числа нового українського місячника, що є незалежним органом української національно-політичної думки. Своїми розмірами (перше число обіймає три, а друге чотири аркуші друку поважного журнального формату) і своїм змістом місячник робить серіозне враження. Має він цілу низку теоретичних статтей на політичні, громадські та громадсько-культурні теми, має хроніку наших українських і міжнародніх подій. Крім того має і відділ рецензій на політичні, публіцистичні та соціольогічні наші й чужомовні публікації.

В редакційні статті першого числа читаємо про цілі й завдання місячника таке: „Не появляємося як орган якоїсь означеної політичної організації чи групи. Будемо трибуною **загальнонаціональною,** присвяченою на те, аби висловлювати і програмово розбудовувати ідею і справу якнайширшої української світоглядової та організаційної національної концентрації. Сходяться і будуть зі собою співпрацювати на цих сторінках українські громадяни з ріжних організаційних громадських і політичних таборів, але всім їм є щось одно спільне, всіх їх єднає одна і та сама глибока засновна життєва тенденція: українська національна ідея".

Наведені слова є ключем не тільки до зрозуміння завдань місячника, але й до належної оцінки його змісту. Щойно в світлі цих слів кожному стане ясно, чому в журналі бачимо між авторами побіч Володимира Целевича Василя Кучабського, побіч Л. Макарушки М. Демковича-Добрянського, побіч М. Творидла й Омеляна Терлецького М. Гнатишака. Само поставлення наведених імен побіч себе у журналі є дуже вимовне. Воно булоб може й дивне, якщо журнал був би викладником теоретично-політичних міркувань якоїсь секти чи засліпленої своїм політичним „вірую" групи. Тимчасом „Шлях Нації" є „загально-національною трибуною" і тому таке явище ні не разить ні не дивує. А тому ми не думаємо входити в оцінку й аналізу змісту поодиноких статтей, за який відповідають поодинокі автори. Тим ми не хочемо сказати, що за них не відповідає редакція. Навпаки, вона за них у найбільшій мірі відповідальна, але ця її відповідальність набирає своєрідної, наскрізь специфічної вартости в світлі цитованих вище слів, що зясовують практичні завдання місячника.

За поважну заслугу редакції місячника треба вважати факт, що вона в нинішних наших складних часах не тільки висунула таку платформу співпраці живих національних сил, але й зуміла згуртувати біля тієї платформи поважних і відповідальних людей, дарма, що з відмінними соціяльно-політичними світоглядами.

Саму появу такого журналу, що хоче бути загальнонаціональною трибуною для теоретичного обгрунтування необхідности якнайширше подуманої концентрації національних сил, вважаємо наскрізь додатнім явищем. Віримо, що ця трибуна принесе нашій національно-політичній думці багато корисного, зокрема ми певні, що вона виконає гідно й певно відповідальну та вдячну ролю в підготові найширших кол нашого громадянства до практичного проводження в життя консолідації всіх живих і творчих національних сил. Тому то ми щиро поручаємо „Шлях Нації" нашим читачам і прихильникам та віримо, що вони будуть із нього задоволені.

На основі двох чисел цього місячника можемо ствердити, що він не хоче пропагувати виключно політичні абстракти, чи умотивовувати якісь ексклюзивні політичні доктрини, чи розгортати перед читачами якийсь екзотичний, небувалий політичний світогляд. Ні! Стоючи непохитно на національних українських позиціях, проголошуючи інтереси і добро нації найвищим наказом для кожного українського патріота „Шлях Нації" старається теоретично обгрунтувати необхідність політичного реалізму, як передумови для доцільної та відповідальної національної політики. Ця риса нового місячника особливо цінна і вона кваліфікує його якнайкраще на лектуру для нашого політично маловиробленого громадянства, зокрема вона ставить місячник на високий рівень противаги всяким шкідливим у нас утопійним і екстремістичним гаслам та світоглядам.

Головним редактором місячника є п. Зенон Пеленський, колись берлінський кореспондент нашого щоденника, потім редактор перемиського „Українського Голосу". Його статті в „Шляху Нації" цікаві й оригінальні як змістом так і тематикою, але вони мають у собі може за багато патосу. П. Зенон Пеленський **талановитий,** але **молодий** публіцист і тому не мав ще змоги отрясти себе від надмірного патосу в публіцистиці! Цей патос у нього ширий та безпосередній, але не зважаючи на те, витворює хвилинами в читача ілюзію якоїсь штучної пози. Та це дрібничка, яку легко можна усунути і найти свій питомий, зрівноважений стиль. Ми переконані, що цю щиру товариську заввагу прийме п. Пеленський дружньо до відома і не візьме нам її за зле та не догляне в ній ніяких слідів фальшивого менторства. Під кінець ще одна замітка: Треба більше звертати увагу на мову в журналі, зокрема ваги надіновати і мову і правопис усіх авторів.

Поза тим бажаємо новому місячникові як найкращих успіхів.

М. Н.

Приємна та цікава лєктура

це збірка оповідань

ВАСИЛЯ СОФРОНОВА

ЛИПНЕВА ОТРУТА

Ціна: 1·40 зол., з пересилкою 1·70 зол.

Замовлятн в Адміністрації „Діла" Ринок 10.

Протимарксистський інтернаціонал.

ЖЕНЕВА, 11. 6. ПАТ. Оснували тут міжнародній протимарксистський інститут, який уставив собі за мету поборювати марксизм і державний соціялізм на моральнім, господарськім і соціяльнім грунті.

В організаційнім зібранні, якому проводив Теодор Обер, взяли участь представники або обсерватори Німеччини, Австрії, Швайцарії, Бельгії, Голяндії, Греції, Португалії, Злуч. Держав П. А. і Бразилії.

Репресії проти німецької католицької преси.

БЕРЛІН, 11. 6. ПАТ. Проти багатьох відповідальних редакторів католицьких видань у Німеччині розпочали дисциплінарні доходження у звязку з оголошенням у католицьких органах відомої деклярації бреславського архієпископа. Водночас завісили їх в урядових чинностях. Ті заряджения діткнули теж між ін. декілька передових німецьких органів, як „Франфуртер Цайтунг", „Берлінер Тагеблят" і „Райніш-Вестераліше Цайтунг".

Плян державного перевороту в Естонії.

ТАЛІН, 11. 6. ПАТ. Дня 12. ц. м. розпічнеться перед військовим судом у Таліні політичний процес проти 39 провідників фашистівської організації, б. комбатантів під назвою „Вабсід", обвинуваченим в участі у товаристві що мало на меті єчинити державний переворот у Естонії. Трьох провідників утікло за кордон. Плян перевороту був подрібно опрацьований. Заговірники щораз більше осмілювалися, отверто заповідаючи збройне повстання і кривавий розправу з політичними провідниками.

Китайці хочуть мира з Японією.

МУКДЕН, 11. 6. ПАТ. З урядових японських джерел повідомляють, що китайська поліція в Кальгані перевела ревізію у всіх китайських організаціях, що стоять на чолі протияпонського руху. Головно в організації „голубих сорочок". Арештували 11 осіб.

Шевченкові листи.

Т. Шевченко: ЛИСТИ. Т. XI. За редакцією Павла Зайцева. Український Науковий Інститут, ст. 400.

Листи одного з найбільших поетів. Листи, про які десь там колись чули ми, задишаючи їх долю і зміст спеціялістам. Входять вони до літературної спадщини поета, як усе, що написав автор „Кобзаря", без огляду на те з якою метою і серед яких обставин. Його виняткове життя та геній надали всьому привабу виняткових документів; кожний його крок та кожний вислів цінні для нас, коли хочемо звязати чітки між подіями його життя і творчістю.

223 листів прибизно до 60 осіб. Більшість із них — сповідь самотнього засланця. Мало хто з нас має таке широке коло знайомих! Краще не рахувати своїх приятелів у вязниці...

Пошта доходить до засланця так рідко, що місяцями жде Шевченко відповіди — тим більше, коли лежать вони на ріжних урядових „пунктах" недоручені. Мусить писати він по трохи до кожного про те самє: ніколи не знає, хто і коли обізветься. Є й такі, що з огляду на своє становище не рискують листуватись із політичним засланцем, засудженим за державну зраду.

Три головні теми як рефрени мелянхолійної пісні надихують усе листування Шевченка, що дійшло до нас: недоля каторжника, радість із виходу на волю і мрії про подружжя.

Найобширніша тема — перша. Почування страшної криади та самоти — розпука, що не вільно писати, ні малювати, потреба невпинної надії на волю пхали поетові в руки перо, щоб найти звязок із світом. Нехай пишуть і не забувають за нього, нехай присилають книжки, олівці та фарби, нехай уживають заходів, щоб зняли з нього тавро злочинця, якому не вільно навіть малювати! — ось настирливий рефрен у листах із заслання.

Коли приходить давно сподівана воля, тоді хотів би з усіма найближчими побачитись, погуторити, висповідатись живим словом. Листи тратять свою епічну ширину, стають більше нервові, звязкіші, ділові. Тоді вплітається до них і третій мотив: подружжя. Шевченко втомлений життям бурлаки; його серце, що так само зазнало взаємности, стає щораз вражливіше на прикмети жіночої вдачі; довгі мрії самотника про Музу, що не покидалаб його — виткали рожевий серпанок крізь який кожна жінка, на якій зупиниться його зір має приваби Музи.

Маємо всього 24 листи до жінок; ледви половину з них можнаб зарахувати до любовних. Закоханий Шевченко сповідався із своїх почувань у поезії. Не мав він змоги листуватись нормально — підтримувати діялог, що невпинно спонукує до відповідей.

Усі його листи повстали більше під напором буденних потреб його скрутного становища, ніж як плоди уяви, розбудженої під впливом самих почувань. Це листи писані наосліх, часто нишком, не у ті хвилини дозвілля, коли можна важити слова, добирати їх і гратись ними. Багато із них у російській мові, відповідно до листувачів, деякі мішаною мовою; у душі Шевченка поезія у рідній мові змішувалась з чужою мовою буденної прози — мовою порозуміння на засланні чи у російських столицях. Відомо, як слабо володів Шевченко російською літературною мовою; у листі до Аксакова каже щиро: „Тяжко мені мову великоруську опанувати; вона в мене неначе фарби на палітрі, які я мішаю без усякої системи". Це не авторська скромність а чемности. Навіть українська проза Шевченка дуже далека від його поезії, що виблискує всіма кольорами самоцвітів; ця проза — тільки мова товариського порозуміння, а не засіб для вислову думок і почувань великого поета.

Зате як життєвий документ Шевченкові листи цінніші та цікавіші за неодин літературний твір. Подивляєте скромність, ніжність і безмежну доброту людини, що не має жалю до приятелів, коли мовчать і не йдуть назустріч його просьбам. Подивляєте теплоту, з якою вміє Шевченко промовляти до кожного так, начеб стежив за тим, що його цікавить і болить. Який великий хист у нього підтримувати настрій, що переходить інколи навіть у стиль свого листувальника!

А яка широка сфера зацікавлення! Шевченко хоче мати під рукою деякі літературні новини, не забуває за давні архитвори, які хотів би оживити свіжою лектурою, розпитує, хто над чим працює і чим живе.

Найцінніша в цих листах простота, безпосередність. Ні на хвилину не відчуваєте, що поет пишучи їх — бачив у дзеркалі свою величну і під впливом цього образу попадав у позу, в якій любувались романтичні поети. Нема широких жестів ні гомінких фраз, хоч є оклики болю та розпуки. Нині звикли ми неодин такий тон зарахувати до сентименталізму тодішньої доби. Та письменник, який на фотелі за бюрком умирає з туги і вважає себе мучеником дуже мало подібний до того, що сидить на каторзі і має досить сили волі, щоб думати про звичайне скромне життя, за яким тужить.

Прирівняти листи Шевченка з листами поетів тої самої доби — дуже привабна і свіжа тема.

м. р.

Присилайте передплату!

Ціла Польща купує льоси

в найщасливішій колектурі

„ЩАСТЯ"

Львів, Сикстуська 12.

де впали виграні: 100.000 зол. на ч. 156.488, по 20.000 зол. на ч. 40.712, 160.620, 168.801, по 15.000 зол. на ч. 73.262, 90.228 і 90.736, по 10.000 зол. на ч. 15.665, 34.203, 110.228, 164 414, 178.599, крім величезної скількости нижче 10.000 зол.

Головна виграна зол. 1,000.000 (міліон).

Щасливі льоси I. кл. вже можна дістати.

Тягнення I-ої кляси починається вже 19-го червня 1935 р.

Замовлення можна полагодити при помочі чекового блянкету П. К. О. на ч. 500.420 **„Szczęście"**, почтовим переказом або писемно. 1630 5—1

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Держ. секретар Гуль, промовляючи на торжестві надання йому гідности д-р гонорис кавза заявив, що пакт Бріян-Кельог є підставою закордонної політики Зл. Держав.

— До Ленінграду приїхав вчора чехословацький міністер закорд справ Бенеш.

— „Амі де Пепль" повідомляє, що в часі Зелених Свят, згідно з дотеперішніми обчисленнями, згинуло 20 осіб, а 60 важко ранені у самоходових випадках.

— „Таймс" повідомляє з Адіс-Абеба, що абісинський цісар по місячній неприсутності повернув до столиці з провінції Гарар. Вістку про здогадний замах на цісаря Абісинії урядово заперечили.

— Згідно з повідомленнями преси грецький кандидат на депутованого Тсіклітірне, що провалився при виборах у своїй виборчій окрузі, скінчив самовбийством.

— Італія дальше постійно висилає війська до Східної Африки. Вчора відплив пароплав „Цезаре Батісті" з 500 жовнірами, самоходовими відділами й амуніцією.

—o—

Снігові.

ЛЬОНДОН, 11. 6. ПАТ. У лат. Зелені Свята південну частину Нової Зеляндії навістили нагальні снігові. Маси снігу перервали телєграфічну й телефонічну комунікацію між південною та північною частиною острова.

ГЕРМАН ШТЕР. 15

ГОНТАР.

„Хочеш ліжка?"

„Що коштує?"

„Пять шусток".

Від освітленого стола закликав один з грачів пискливим голосом:

„Що ви там шепчете?"

„Ну, Франц Тоне хоче..."

Перелякний гонтар ухопив коршмаря так міцно за руку, що він урвав речення і сміючися, збрехав: „Він сповідається мені".

„Ну, не багато злого ти там почуєш", — добродушно докинув бас.

„Добре", — сказав гонтар ще тихше, як перше. „Куди йти?"

„На гору, кажу там постелити".

„Дякую".

Коли грачі по хвилині зачали голосно над чимсь сперечатися, вийшов гонтар непомітно з кімнати.

Була ще темна ніч, як збудився.

Відчував милу втому в цілім тілі. Вигідно простягнувся в постелі.

Враз підірвався скоро, начеб здовив себе на якімсь проступку.

„Лежить хтось так спокійно, що має велике діло перед собою?" — думав лютий на себе. „Коли хтось мягко лежить собі, залишиться мягким".

І зараз встав з постелі, вбрався поспішно, пішов у стодолу й ляг там на твердій соломі.

Обезсилений заснув вчорашний день. Хворий встав рано. Огорнений бідними мряками, лежав непорушно над горами. Втомлено підняв з розбурханих подушок нічних тіней своє бліде, змучене лице. Тихенький, горячковий віддих ішов від нього та розпростирався духотою над землею, що припала до його ніг і гляділа на нього в мовчазній пристрасті. Яка сумна вона була супроти вчорашнього ранку, коли заносилася сміхом веселих ранніх вітрів! І найлекші думки, птахи, насупились мов у сільцях. Зачали співати; але враз непривітно вривали свою пісню.

*

Глухо відзивалися дзвони.

У хвилинах великого болю, що не має відваги на голосне ридання, глухо видобувається крізь затиснені зуби з розгорячкованим віддихом пісня. Її тони нерівні. Стогоном зачинаються і стогоном кінчаться. А поміж ними лежать довгі павзи болісної мовчанки.

Таким безпомічним риданням звучала по горах рання пісня хворого пропасницею дня.

*

„Навіть роси цієї ночі не було". — говорив при сніданні коршмар до гонтаря, що сидів проти нього.

„Навіть роси", — повторив гонтар глухо, мов закид Провидінню, перестаючи жувати.

Його огорнула знову ця безналійна туга, що тяжіла на ньому сім літ.

„О, вони не зроблять мені нічого... нічого..." — сплила сонна думка в його мрячній свідомості.

„Тобі певно за гарячо було в постелі?" — балакав далі коршмар.

Але ціла увага старого звернена була на його внутрішні думки: „А тоді... що? Га?" — і він був уже зовсім певний, що так буде.

„Так, так!" — повторив голосно і поглянув твердо на коршмаря.

„Ну", сказав коршмар, думаючи, що це відповідь на його запит, — „то не треба платити".

„Правда, що ні". — говорив далі гонтар, занятий цілковито своїм горем. „Але... але..." він хотів грозити, сваритися, а тимчасом це був лише крик болю. Всі рани, завдані йому за час семилітнього його пониження, відновилися й кололи його душу тисячкою ігол.

Нараз зірвався з крісла, що з лоскотом перевернулося.

„Знаю зовсім певно, ти, знаю зовсім певно. Але... але...

„Агі, Франц, що з тобою?"

Однак його обурення не минуло.

„Іван обернувся!.. Ні! Ні!" — сміявся хрипко. „Іван встане, встане!" — і почав неспокійно ходити по кімнаті.

„Алеж, Тоне!" — говорив з викидом коршмар і вхопив його за руку.

„Так, так, правду кажеш".

Опісля прийшов дещо до себе і налякано глянув на коршмаря. Але за хвилину обхопив його знову біль: „Що за багато, то за багато. Далі не витримаю!"

Тепер зрозумів уже коршмар усе.

„Ходи", — заговорив, щоби звернути на щось інше його увагу, — „кава тобі вистигне. Нема чого сердитись, бо це нічого не поможе".

„Не можу. Відхотілося вже мені їсти", — заперечив старий.

„Ну, то вбери свій сурдут, підемо разом до церкви: вже небавком восьма. Заки дійдемо, саме буде час".

„Добре, підемо. Хочу з Богом зачинати".

(Далі буде.)

Нова школа, що має велику майбутність.

ЗАХОРОНКОВА СЕМИНАРІЯ Р. Ш.

Закон про новий устрій шкільництва з 11. березня 1932. Д. З. Р. П. з 7. V. 1932. ч. 38, поз. 389. передбачує дошкільні установи (захоронки, передшкілля) для дітей у віці від покінчених 3-ох літ життя до шкільного обовязку, себто до 7-го року життя. Досі таких передшкіль (захоронок) у нас дуже мало, головно з тої причини, що не було в нас законом передбачених семинарій для виховниць в установах дошкільного виховання і нема фахових дошкільних виховниць.

Кількалітні заходи Головної Управи Р. Ш. у справі концесії для захоронкової семинарії увінчалися вкінці успіхом, бо Кураторія ЛШО рішенням з дня 21. травня 1935. р. ч. II. 10.045/35 дала Рідній Школі таку концесію.

На тій підставі Рідна Школа відкриває з початком 1935/36 шкільного року **4-літню захоронкову семинарію.**

Зголошення до вступного іспиту кандидаток до захоронкової семинарії Р. Ш. **приймає вже тепер Шкільна Референтура при Головній Управі Р. Ш. у Львові, вул. Словацького ч. 14. III. п.** у годинах від 8—14, або письменно.

Кандидатки мусять мати скінчену народню школу і рахувати 14—18 літ життя. Ті, що покінчили вже 18 літ, можуть внести подання через Головну Управу Р. Ш. до Кураторії Львівської Шкільної Округи на дозвіл приняття.

До подання, що його вносять батьки чи опікуни кандидаток, треба долучити: 1) метрику або метрикальний витяг; 2) останнє шкільне свідоцтво або посвідку зі школи, яку кінчить кандидатка в біжучому році; 3) свідоцтво щіплення віспи.

Вступні іспити відбудуться ще перед феріями, **дня 21. червня 1935.**

На велике запотребування фахових виховниць дошкільного виховання вказує факт, що в нас уже тепер є напр. пів тисячки дитячих садків. До дитячих садків приймають покищо кандидаток із середньою освітою, що покінчили короткоречинцеві курси. Одначе можна надіятися, що зчасом вимагатимуть також від кандидаток на провідниць дитячих садків фахової освіти дошкільного виховання. (Деякі старости уже тепер жадають від кандидаток покінчення захоронкової семинарії). Зрештою при відповідному заінтересуванні і доцільній організації на місцях можна такий сезоновий дитячий садок легко поширити й перетворити у постійну захоронку.

При цій нагоді слід звернути увагу нашого загалу, що 4літня захоронкова семинарія не ставить межі дальшій освіті абсольвенток. Вони на рівні з абсольвентками загально-освітніх гімназій чи фахових середніх шкіл мають право і змогу перейти до педагогічного ліцею, а опісля й на високі школи.

Таким чином у наших обставинах цей новий тип середньої школи: **4-літня захоронкова семинарія дає абсольвенткам ще найскорше заняття, а тим, що хотіли би продовжувати педагогічні студії, не ставить ніяких перепон.** — З огляду на те, наші дівчата повинні масово зголошуватися до захоронкової семинарії Рідної Школи.

За Головну Управу Рідної Школи:

Д-р Іван Раковський заст. голови. **Д-р Мирон Коновалець** секретар.

Японія годиться на збільшення нім. фльоти.

ТОКІО, 11. 6. ПАТ. Міністерство закордонних справ повідомило японського амбасадора в Льондоні, що Японія не має ніяких застережень, щоб Англія признала Німеччині 35 відс. британського тонажу.

—o—

НОВИНКИ

— **ПРИЙМАЮ ПАЦІЄНТІВ у моїм заведенні вул. Сикстуська 17 в сезоні літнім від 9—1 і від 3—6.30. В неділю і свята за попереднім зголошенням. НАСС.** 1637 3-3

— **Робітня футер Юліяна Глушевського,** Львів, пл. Капітульна 3, І. пов., тел. 54-56. Приймає футра до перехову на літо. **1138 22-?**

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хорущини 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матераци по 7 зол.** 639 77-100

— **Мясарні Центросоюзу у Львові,** Ринок ч. 2, Жовківська ч. 178, Личаківська ч. 50. 11-30

— **III. Зїзд українських музеольогів у Львові.** В недлю 9. ц. м. відбувся в Національному Музею у Львові третій зїзд українських музеольогів. У праці зїзду брали участь зі Львова: д-р І. Свенціцький (Нац. Музей), д-р Я. Пастернак (Музей НТШ), д-р М. Драган (Музей Богословської Академії), м-р Е. Ю. Пеленський та м-р Я. Рудницький; з Самбора (Муз. „Бойківщина"): д-р В. Кобільник, д-р М. Скорик та інж. В. Кордуба; зі Стрия (Муз. „Верховина"): проф. В. Котович; з Сянока (Муз. „Лемківщина"): д-р Ф. Коковський; з Коломиї (Муз. „Гуцульщина"): радн. А. Кобринський та м-р М. Кобринська; з Яворова (Муз. „Яворівщина"): д-р М. Фільц і п. В. Турянська та з Перемишля (Муз. „Стрийгір"): проф. Б. Загайкевич. Про цей цікавий та з багатьох оглядів важливий зїзд напишемо небаром обширніше.

— **Львівська хроніка.** Анна Цепелівна з вул. Куркової ч. 5 з нужди напилася сільного квасу. Забрали її до шпиталю. — На вул. Жовківській Павло Зайдель зі Знесіння поранив тяжко ножем Петра Панчишина, з яким мав суперечку за жінку. Панчишина забрали до шпиталю. — Поліція арештувала міжнароднього злодія Карла Лінарда, без постійного місця замешкання, що вкрав Павлові Вовкові з Борислава 2.400 зол. у львівській Галицькій Касі Ощадности.

— **Краєва хроніка.** У надлісництві Мушина вбито старшого побережника Івана Дзюбінського. Слїдство виявило, що вбивники, це бандити, які втікали лісом, а Дзюбінський хотів їх вилеґітимувати. — У Бродах на Шпитальних Валах зарубав шаблею Анну Шатову її чоловік, капраль 22. полку, що застав її там із якимсь мужчиною. — У Мальчицях пов. Городок Яг. кількох парубків заколото ножами 19-літнього Івана Воробія.

— **Мілїонер самітно вмирає.** Знаний мультимілїонер Армстронг Шаґьонер помер в американському місті Ворчестер. Написав він чимало драм і романів з життя з американських домів для божевільних. Тому, що викидав гроші повними руками його дали під курателю і перетримали три роки в домі для божевільних. Звідтам втік при помочі служащого і зрегабілітував себе перед громадянством в 1919 р. Жив і вмер самітно.

— **Курс журналістів у Женеві.** У Женеві відбудеться курс журналістики, улаштований „Міжнароднім Студентським Союзом". Має він протекторат президента Масарика, письменника Рабіндраната Тагор та рїжних ученых. В першій мірі буде цей курс призначений для англїйських студентів, але дасть теж европейським студентам нагоду пізнати психольогію англьосаксонського та американського читача та денникарську організацію тих країн.

— **Твердиня-авто.** Автомобілева фабрика в Буфальо випустила цими днями два панцирні авта, які назверх не показують, що вони озброєні. Всередині воза збудований скорострїл, який можна автоматично пустити в рух. Стїни авта та його шиби безпечні від куль, бо зроблені з відповідного матеріялу. Власники цих авт през. Рузвельт і Едгар Гувер, директор криміналістичного відділу. Найбільша їх скорість 180 км. на годину.

— **Вїдень можна переїхати тільки на висоті 2000 метрів.** Останніми часами літали літаки доволї низько над Віднем. В першій мірі, щоб дати пасажирам змогу оглянути це гарне місто, німецькі літаки теж хотіли пишатися своїми свастками. Тепер заборонено з огляду на безпеку міста і його спокій літати нижче 2000 метрів.

— **Фотографія Юлія Цезара.** Професор нюйорського університету Кремер займається від довшого часу відтворюванням фотографій знаменитих людей старини. На днях американські журнали опублікували фотографію Юлія Цезара, що вийшла з лябораторії проф. Кремера. Він уживає синтенічної методи. Зібравши всі зображення даної особи (бюсти, релєфи на монетах, медалі і т. п.), він фотографічним способом приводить їх до тих самих розмірів, фотографує одно на друге, ретушує, знову фотографує це збірне лице і повторяє операцію досі, аж дістане дуже правдоподібний образ, що мало відріжняється від сучасного фотографічного портрету. Таким чином проф. Кремер одержав синтетичні фотографії Ґлікура, Цезара, Клеопатри, Марка Аврелія, Лївія, диктатора Марія і ін.

— **Бідні знаходять золото.** З мадярських часописів довідуємося, що досї одна бідна родина Формаєрів стала багата через одиську стару золоту монету. Ця монета з 1806 р. [illegible] вартости. На ній вириті написи „Французька республика" на одній стороні, на другій „Імператор Наполеон". Цю помилку на інших монетах справили, а на одній вона залишилася. Шегедінський банк оцінив вартість цієї монети, яку Формаєр одідичив від свого батька давнішого фабриканта домовин, — теперішнього мешканця дому для старців. Хочуть її продати англїйським збирачам рідких монет.

— **Адоптувала 26 дітей.** У Новім Порті, головнім місті острову Вайт поховали жінку, яка адоптувала за своє довге життя (мала 87 літ як умерла) 26 дітей і всіх вивела в люди і виховала на корисних громадян англїйської держави. Вона померла бідною, бо віддала весь маєток на виховання чужих дітей.

— **Рїжні вістки.** У Харкові засудили на смерть инжиніра Степановича, якого назвали „совітським Ляндрі"; він убив за 2 місяці 20 жінок. — У Гамбурзі припинили працю „Товариства свобідних христіян", признавши його небезпечним для суспільного ладу. — У Відні видали декрет, що карає громадян, які висміюють Австрію і громадян, що вмерли в обороні батьківщини. — У Німеччині було за минулий рік 42.485 розводів; найбільше осіб розводиться після 5-літнього подружа. — Комітет боротьби з опіюм при Лізі Націй рішив почати енергічнішу боротьбу з тим наркотиком, що з Китаю переходить щораз сильніше до Европи. — З огляду на недостачу лікарів у Совітському Союзі рішили приняти цього року на медичні виділи нових 16.000 студентів, у цьому 7000 з „комсомольців". — У Києві відчинили новий зразковий театр для дітей; 200 найкращих місць буде призначених для тих, що вчаться дуже добре. — Паризький денник „Журналь" розписав конкурс на дві статї про теперішню виставу італійського мистецтва у Парижі; нагорода по 5000 фр.; писати можуть усі.

— **Музей Наук. Т-ва ім. Шевченка у Львові,** вул. Чарнецького 24, мав у місяці травні 57 катальогових чисел приросту до ч. 25401 включно. В поодиноких відділах прибуло: археольогія 24, побутова старовина 1, історичні памятки 7, етнографія 25, портрет олійний 1, рисунок воєнний 1, графіка 1, топографічних видівок 7, топографічний альбомик 1, фотографій портретових та етнографічних 74, монет 10, печатка 1. Жертводавцями були пп.: проф. Боберський І., Бойко І., Вахнянин Б., Вахнянин Л., дир. Дорошенко В., Дудик І., Костик С., Купка А., о. Козак М., д-р Левицький В., дир. Мигович П., Меншінська В., Микитка Я., Ніжанковський Т., д-р Паньківський К., Посецька Я., Ривак Р., т-во „Сокіл-Батько", інж. Сірий І., радн. Сопотницький О., Стародуб І., Тимяк С., д-р Федів І., учит. Черевко Н., Шаравара П., проф. Щербаківський В., Юрківський В., дир. Андрохович А. Управа Музею складає всім щиру подяку. Гостей було 234, у цьому 5 шкільних прогульок та прогулька кооператорів Жовківщини. Для оглядин Музей відчинений щодня від 8—13, в неділї і свята від 10—12 год.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

З кіна.

КІНА: „КОПЕРНИК" і „МАРУСЕНЬКА": „НАРЕЧЕНА ФРАНКЕНШТАЙНА".

Є це друга частина страховинної фільми „Франкенштайн" про штучну людську потвору, зроблену вченим у лябораторії. Потвора стає загрозливою несподіванкою для самого винахідника, який не може передбачити її несамовитих учинків. Фільма починається сценою з Байроном і Шеллїм; жінка Шеллі, Мері, оповідає сюжет своєї фантазії на тему штучної людини. Ясно, що хоч романтики мали дуже буйну уяву, сюжет із Франкенштайном зовсім не відповідає цій добі. Бачимо перед собою модерну лябораторію, вивінувану у всі новітні наукові апарати з електрикою і хемічними ретортами. Думка добути ефект з лябораторійної людини використана у фільмі не вперше, згадати хочаб „Метрополіс", Тем Гарбу, виведене Лянгом „Голема".

Ця друга частина Франкенштайна цікавіша за першу і можна на неї дивитись, не знаючи першої. Дуже добре використані мотиви впливу на первісну людину — вогню та музики. Сам Карлов, що грає головну ролю велитня, робить могутне враження штучної, нелюдської істоти. Є у фільмі моменти, що проймають жахом постать.

КІНО КАСІНО: „НЕУСТРАШЛИВИЙ ТАРЗАН".

Знаємо відданна Тарзана — первісну людину, виховану серед звірів у джунглях, рідного брата Кіплінгового Мовглі. Доказує він чудес між львами, дикунами та білими людьми, що приїхали шукати смарагдових скарбів. У такій фільмі маєте все, що було в перших сензаційних фільмах: боротьбу людини із звірюками, неймовірно щасливий рятунок дієвих осіб із неймовірних ситуацій, чорні характери протиставлені янгольським душам, а головне самого Тарзана, що скаче як малпа, бється краще, ніж лев, плаває зручніше, ніж крокодиль, чує ліпше, ніж деякі мешканці джунглів. Фільма ідеальна для дітей: індіяни, хвилини жаху, боротьби, перемоги доброго над злим і багато сензацій.

КІНО „ПАЛЯС": „ПАНІ ТА ШОФЕР". —

Погідна віденська комедія з добре придуманою інтригою. Є така популярна письменниця, що пише легкі романи до подушки; вона переконана, що знає життя і людей і робить „велику психольогію". Звичайний фабричний робітник, прочитавши один такий її твір, напише одного дня їй правду і від цього листа піднеться зворот в її житті. Вона схоче пізнати справжнє життя. До її особи причеплений шофер, що попав на цю службу зовсім випадково; актор з професії, хоч і провінціяльний, він не може погодитись із своїм низьким становищем і грає ролю великого пана, маючи під рукою ввесь час... авто. З цього виходять прекомічні сцени. Голосні ролі грають: дуже добрий комік Бресар і відома німецька акторка Суза. Приємна фільма, ідеальна на літній сезон.

Сьогодні у Великім Театрі в год. 7·30
Повна емоціонального змісту
„СТУДЕНТКА"
Знаменитої письменниці Вікі Баум
Гостинні виступи Ірини Айхлєрівни!!

Сьогодні у Театрі Ріжнородностей в год. 7·30
Капітальна комедія
А. Гіршфельда
„Шведський сірник"
Концертова гра артистів. — Гумор правдиво віденський. — Чолова обсада.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Образа.

Авто сунуло доброю битою дорогою. Над головами блакить неба, довкола хвилясті лани збіжа, на горбах гайки, в далечині темно-синя смуга ліса. Минаємо села, присілки, брудне містечко. Нецікаво нам як звуться села, як зветься містечко, ми вирвались зі Львова для сонця і воздуху. Горяч, перша цього року, не має приступу до авта. Швидкий рух холодить воздух, вітер хвилями бє в лице, купає нас немов у гірській воді.

Ось вигулькнула ізза горба церковця, засміялась до нас білими стінами эпоза зелених лип. Синява бань і синява неба зливаються в одно, тільки хрест золотом грає до сонця.

Недільне пополудне. Ціле село на вулиці, старші обсіли рови, молодші походжають. Наше око ледви встигне зловити якусь вишивку, якусь квітчасту хустку, якусь мазепинку, якийсь сивий вус.

Ось-ось скінчиться село і зачнеться знову поле, гайки і левади.

Коло одної хати більший гурт людей. Не сидять, не проходжуються а стоять на подвірю і раду радять, чи ждуть на щось.

— Весілля — здогадується мій товариш, — Станьмо.

Ми пристанули і наставляємо вуха — не чути музики.

— Що то весілля? — питаємо.

— Ні! То хлопець хлопця забив — відповідає хтось з гурту і нам стає ніяково, що так але здогадувались.

— За щож?

— Образив один одного, а той не стерпів.

— А тяжко образив?

— Ой, дуже таки.

— Хату підпалив?!

Наш розмовець махнув рукою, мовляв, багато гірше.

— Батька вдарив?!

Знову кивок руки з тим самим значінням.

— Дівчину звів?!

— І то ні.

За щож їм пішло?

Інформатор підійшов ближче до авта і врешті зрадив нам страшну причину смертельної образи:

— Один на одного сказав, що як той ходив у свати, то позичав грошей, а тепер гризеться звідки віддати...

Галактіон Чіпка.

Відозви й комунікати.

ПОКЛИК ДО ГРОМАДЯНСТВА ВІД Т-ВА ВАКАЦІЙНИХ ОСЕЛЬ.

Вже ввійшло в звичай, що весняні й літні місяці приносять зі собою десятки відозв у справі опіки над нашою дітворою на час вакаційних ферій. Усі, що дбають про її фізичну силу, розуміють потребу, дати тій молоді, яка цілий рік гробувае в гаморі міста, в низьких, вохких, задущливих сутеринах, дати їй хоч на кілька тижнів спроможність відітхнути свіжим, сільським воздухом, нагрітися до сонця, викупатися в чистій річній воді і.-. дещо обильніше попоїсти. Дітям треба багато молока, хліба, масла, цукру, а того всього дома звичайно нема.

Заспокоїти ті природні вимоги молодого організму, помогти тим найбіднішим взяло на себе Т-во Вакаційних Осель, яке цього року святкує вже 30-ліття своєї діяльности. Тридять літ під його крилами сотні-тисячі львівських дітей, хлопців і дівчат, виїздило на село — на відпочинок для скріплення здоровля, для підбадьорення духа в гуртку ровесників і ровесниць під дбайливою опікою старших провідників.

Правда, вже чути голосні нарікання громадянства на перетяжения усякими збірками й народніми пожертвами, бо наша преса майже щодня приносить нові заклики в справі якоїсь інституції чи організації, видвигає нові цілі, нові запотребування.

Але — до кого мають звернутися за допомогою наші освітні й гуманітарні установи, як не до Своїх, для яких ці установи істнують, для яких працюють.

Більше двох сотень наймолодшої й найбільшої нашої шкільної дітвори зголосилось цього року на вакаційні оселі до Милування і Коршева. Всі вони сподіються дістати там місце, бо цей рік — ювилейний рік Товариства. Ювилейний рік, але ще мабуть ніколи не було наше товариство у такім тяжкім положенні, як саме тепер. Від трьох уже літ львівський магістрат не дає субвенції, Суспільна Обезпечальня звертає кошти удержання лише за 11 дітей, а на завершення лиха Городське Староство не дозволило цього року на вуличну збірку. Коли зважити, що 60 прц. оселян це півсиротки або й круглі, а 30 прц. діти безкруглі сироти або й круглі, а 30 прц. діти безробітних родичів, то чиж можна їм відмовити прийняття на оселю, відібрати їм ту крихітку відради, якої вони цілий рік тужливо дожидають.

Свій ювилей бажало би Товариство звеличати фактом висилки на оселі усіх зголошених дітей і це могло би перевести в діло, якщо ли дітей і це могло би перевести в діло, якщо ли 1000 ще вдалосяб йому приєднати в свої члени 1000 громадян. Чи це не смішно мале число на 40-000 громадян. Чи це не смішно мале число на 40-000 львівських українців при цілорічній мінімальній вкладці 3 зол.!

За цією вкладкою-жертвою звертаємося до всіх українців-львовян, іменем українських львівських дітей — наших дітей, нашої майбутности.

Оселі виїздять на липень і серпень. Дівочі найдуть приміщення в Милованні та Коршеві, хлопяча в Милованні. Опіка над оселями спочиває в руках кваліфікованих управителів(ок) та їх помічників (иць). Часу до виїзду небагато, тому прохаємо всіх, хто розуміє вагу й потребу того роду помочі дітворі, дати її негайно, а ніодин гріш і даток не пропаде марно, кожна найменша жертва повернеться стократно здоровлям і силою молодого покоління — української дітвори. Її треба рятувати, бо вона має нас колись заступити в рядах народніх робітників.

Жертви і членські вкладки просимо слати на адресу скарбника: інж. Богдан Паньківський, Львів, вул. Чарнецького ч. 26.

За Управу Т-ва Вакаційних Осель у Львові:
Ольга Бачинська, голова. **Марія Ліщинська**, секретар.

—o—

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

о. Максим Зятик, парох у Міротині, лежайського дек., уродж. 2. лютого 1852. р., помер дня 9. червня ц. р. в 57. році священства. В. П. П!

—o—

Дописи.

ЛЬВІВЩИНА.

Як іде праця в Сороках Львівських. Сороки Львівські — це одно з кращих підльвівських сіл. Можна це пізнати вже по одних відвідинах села в таку пору, коли його можна бачити при громадянській праці. От хочби в неділю 2. червня ц. р. По середині села маленька хата, в якій міститься читальня „Просвіти" і кооператива. А побіч гарний новопобудований поверховий мурований будинок, який вже виправляють ізнутра. Це будинок кооперативи, в якому вже незабаром приміститься всі товариства села. Біля хати читальні невелике подвіре. На ньому саме виправляють луговики — приготовляються до свого ювилейного свята у Львові. А крізь відчинені двері читальні чути гарне голосне читання. Якийсь поважний громадянин читає політичні відомости з тижня. Біля нього слухачі. За довгим столом три партії шахів. На той день назначена в селі довірочна політична нарада членів Українського НаціональноДемократичного Обєднання. Досі такі наради були лише приватні і присутніми на них бували ті, кому була охота послухати наради. Це в селі була перша політична нарада, на яку не мали доступу принагідні люди, а в якій брали участь лише члени партії. На нараду приїхав ред. Гриць Гладкий зі Львова. Зібрані з зацікавленням вислухали реферату про значіння політичної організації, зокрема про значіння та завдання Українського Національно-Демократичного Обєднання. Село Сороки Львівські подає найкращі надії дальшого розвитку українського громадянського життя.

ЗОЛОЧІВ.

Загальні збори Філії „Сільського Господаря". Дня 30. травня ц. р. перевела Філія „С. Господаря" в Золочеві свої загальні збори при малій участи членів. Зі звіту слідно, що число членів і кружків у повіті збільшилось: приходи рівнялись приблизно видаткам. Дуже мало позицію становлять у приходах членські вкладки, бо всього 200 зол. Засідань Ради було 14, поїздки по повіті заняли разом 104 дні, основано 11 збіжевих шпихлірів. Предсідник зборів о. Пришляк поставив внесок на признання похвали агрономові інж. Р. Мамчинові за його велику працю і заразом ухвалення видільові абсолюторій. Присутні члени ухвалили абсолюторію, вибираючи заразом виділ у майже незміненому складі. В часі зборів перечитано ще два реферати, а саме др-а Вані про випасання грунтів та о. Пришляка про спільове молочарство.

Загальні збори Повітового Союзу Кооператив. Дня 30 травня відбулися загальні збори П. С. К. у Золочеві, що обединює також кооперативи давнього бріського Районового Союзу. Явилися представники майже всіх низових кооператив. Серед дискусії підносились нарікання на високі ціни товарів у Союзах Кооператив, що присутні директори належно вияснювали, вказуючи на якість продаваного товару, який є виробом рідного промислу. З річного білянсу, що його представили зборам дир. Мисик і дир. Казимира, довідались заг. збори, що білянс П. С. К. замкнено надвишкою 1.158 зол., з чого 200 зол. призначено на культурно-освітні цілі, решту приділено до запасного фонду. Слід зазначити, що господарка П. С. К. була дуже обережна та ощадна, не зважаючи на несприятливі господарські відносини та переживання значних зобовязань ліквідованого Районового С. К. у Бродах. Для більшого суцільного обеднання обох районів вибрано із Бріщини двох представників до Надзірної Ради та одного представника до Ревіз. Комісії. Щодо майбутньої злуки К. С. К. Зборова із Золочевом порушено Надзірній Раді і рекції із представниками Зборівщини спільно справу злуки обговорити. З признанням треба відмітити, що хід самих зборів виявив велике зацікавлення діловими справами кооперації, виказуючи наявно зріст кооп. свідомости у низових представників.

Рідно-шкільне спортове свято. В неділю 2. червня заходом обох шкіл „Р. Ш." улаштовано на площі Філії „Просвіти" великий шкільний руханково-спортовий похід. При гарній погоді почалося свято виходом молоді у трійковій колоні із колоною дівчат по середині та гримким привітом. Оригінальною постановкою були вправи вільноруч усієї молоді, де ряди виправляючого мужеського дорослу перегороджували ряди дівочого дорослу, виконуючи рівночасно інші комбіновані рухи, що разом гармонізуючи творило прекрасну й ефектовну цілість. Пяткові і трійкові вежі гімназійного дорослу і народньої школи виявили велику справність та дисципліну. Шеститактові вправи тінку дівчат хустинками під звуки пісні „Зажурилась галичанки" вийшли теж дуже влучно. Дуже добрі були руханкові вправи на приладах старшого гімназійного дорослу. Гарно опрацьовані і викінчені були вежі в чотирьох групах рівночасно на дручинках, поручах, коні та крілах. Це осяг великого спортового духа та мистецької вправи. Львина заслуга за це гарне спортове свято належиться проф. Юркевичеві, який, як бувший старшина-вроджений спортовець з великим комбінаторським хистом, зумів із невиробленої ще спортово молоді при великій своїй енергії видобути те, чого ніхто в Золочеві не міг досі виконати. Виспів свята був би значно кращий, якщо могляб була взяти в ньому участь соціяльська дута орхестра. При співі самих вправляючих ритміка вправ дещо терпіла. В співі вправляючих відчувався примітивізм хорового співу, що можна поясняти тим, що управи обох шкіл менше чи мусь звертають увагу на хоральний спів. Але поза тим ціле свято пройшло якнайкраще.

СПОРТ.

ПЕРЕМИШЛЬ. СЯН — КАДІМАХ 5 : 1 (2 : 1).

Четверті з черги змагання за мистецтво А-кл. поміж Сяном і бориславським Кадімахом відбулися в Перемишлі 9. червня ц. р. Четвертий раз під-ряд нагинає Сян волю противника і накидує їм свою волю переможця. Змагання з Кадімахом належали до одних з найтяжчих, бо Кадімах — не одна із тих провінціональних дружин, що вспіли записати ще мінімум року на своїй карті революційні перемоги над ліговими Чорнивим і перемишською Польонією в товариських зустрічах.

Гру починає Кадімах і накидає зразу гостре темпо. Використовуючи свою легку перевагу, добуває Кадімах вже в 5 хв. перші і останні ворота. Це спричинює хвилеве захитання рівноваги української дружини, з чого вона дуже швидко отрясається і починає інтенсивно атакувати. Атаки Сяну йдуть щораз плавніше, в акціях видно щораз більше доцільности. На перешкоді до вирівнання стоїть очевидний стрілочний нех нападу Сяну. Щойно 37. хв приносить ріг до Кадімаху, битий Турком, з котрого Федорович II, гарною головкою добуває перші ворота для Сяну. В 39 хв. другий ріг, битий Гібалевичем, що його знову Федорович II. заміняє в другі ворота. Від цієї пори гра має в більшості вид тренінгу на ворота Кадімаху. В II. половині гру починає Сян і вже в 6-ій секунді (!) добуває Дигдалевич І. прекрасною головкою треті ворота з прецизійного горішнього подання Гібалевича. Бурею оплесків нагородила публіка добуття цих воріт, бо й справді від початку змагання аж до сітки жодин грач Кадімаху не вспів дітикнути мяча. Кадімах замовляється після цього цілковито. Починається бомбардування воріт Кадімаху і коли лише дальших два з тих безчисленних стрілів опинилися в сітці, то це може завдячувати він тільки незвичайному сліпому щастю. Стрільцями двох останніх воріт для Сяну були: Ленчаковський II. і Федорович II. Суддював п. Ребен добре. Видпів ок. 700.

По цих змаганнях Сян веде далі в табелі, добуваючи в 4-ох грах 8 пунктів і відношення воріт 11 : 2.

Дня 23. червня грає Сян у Бориславі з тамошнім Стшельцом.

ТЕРНОПІЛЬ. КРЕСИ — ПОДІЛЛЯ 3 : 1.

Змагання за мист. кл. А., розіграні в неділю 9. VI.

ЛЬВІВ. Каменярі — Льот 2 : 1 (1 : 1).
ЛЬВІВ. Каменярі II. — Льот II. 3 : 3 (1 : 1).

ЛЬВІВ. ВАЦ — ПОГОНЬ 2 : 2 (2 : 0).

Понеділкові змагання між віденськими гістьми і Погонею покінчились ремісовим висліком.

РЯШІВ. РЕСОВІЯ — ОГНІСКО 3 : 0 (1 : 0).

Змагання за мистецтво Окружної Ліги.

ПЕРЕМИШЛЬ. ГАРБАРНЯ — ПОЛЬОНІЯ 4 : 1 (2 : 1)

—o—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Л. Месенд: ШТАЙН, ІДЕЯ й ХАРАКТЕР. Львів 1935. Книгозбірня „Вістника" ч. 2 (6). Стор. 96. формат 16-о.

о. Роман Лукань, ЧСВВ.: ВАСИЛІЯНСЬКІ МОНАСТИРІ В СТАНИСЛАВІВСЬКІЙ ЕПАРХІЇ. Львів 1935, стор. 16, ф. 8-о. Бібліотека Центр. Василіянського Архіву, ч. 1.

Д-р Іван Огієнко: РІДНЕ СЛОВО. Початкова граматика української літературної мови. Частина І. Жовква 1935. ст. 159.

ЖУРНАЛИ.

ВІСТИ З ЛУГУ, письмо присвячене луговим і сільським справам, просвіті і науці. Львів, травень 1935. Ч. 5. Р. X. Зміст: Приготовляйтеся до ювілейного Лугового свята у Львові. Маршал Пілсудський і початки українських збройних сил. Що має Луг тепер робити. Вирівнайте довги. Лугова організація в роках 1925—1935. Дописи.

НОВА ХАТА, двотижневий журнал для плекання домашньої культури. Рік XI. Ч. 11—12. Львів, червень 1935. Зміст: Ір. Наріжна: Поезія. С. Падіїма: Таборування. К. Малицька: На Соколі. Ул. Старосольська: Іта в оселі. О. Залізняк: Ремісничий табор. Галка: Одна ніч. Н. О.: Лист із Праги. В. Січинський: Перевезення будівництво. С. Коржинський: Виговські оселі і здорова молодь. Д. Старосольська: Клюб. О. Залізняк: Памяти Мар. Липи. І. П.: Гоголь і його мати. Р. Калинський: Городові меблі. Всячина. Ілюстрації.

BULLETIN MENSUEL de Renseignements Economiques et Sociaux. Видав: Institut international d' agriculture. Ч. 5. Рим, травень 1935. Рік XXI.

УКРАЇНСЬКИЙ СОКІЛ, часопис Союзу Українського Сокільства за кордоном. Рік II., ч. 6. (12) за червень 1935.

ПЛАСТУН, часопис пластової молоді. Ч. 6. 1. червня 1935.

МОЛОДА УКРАЇНА, місячник незалежної думки. Травень—червень 1935. Париж. Ч. 1—2.

СВІТ МОЛОДІ Ч. 6. Рік III. Червень 1935, ціна 30 сот. Журнал для українських дівчат.

УКРАЇНСЬКИЙ ПАСІЧНИК, Ч. 6. Рік VIII. Червень 1935.

ФЕЛЬКЕРБУНД (Völkerbund, La conference de desarmement). Розброєнева конференція. Ч. 131—132. 28. травень 1935.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Середа 12. VI. год. 7·30 веч. „Студентка".
Четвер, 13. VI. год. 7·30 веч. „Студентка".

Театр Різнородностей.

Середа, 12. VI. год. 7·30 веч. „Шведський сірник".
Четвер, 13. VI. З причини відпусток вечинний.

Кіна.

АДРІЯ: „В обороні закону", „Манджурія горить".
АПОЛЬО: „Віктор чи Вікторія?"
АТЛЯНТИК: „Зузу" (Джозефина Бейкер).
ВАНДА: „Ревізор з Петербурга".
ГРАЖИНА: „Капітан Коркоран" (Вл. Буріян).
КАСІНО: „Тарзан неустрашимий".
КОЛІСЕЙ: „Нічний експрес", ревія „Самоцвіти Львова".
КОПЕРНИК: „Поворот Франкенштайна (Борис Кардов).
МАРУСЕНЬКА: „Поворот Франкенштайна" (Борис Карлов).
МІРАЖ: „Передмістя" з Водесом Бірі і шанхайська комедія „Розвід на швидку руку".
МУЗА: „Вондер Бар".
ПАКС: „Голгофта".
ПАЛЯС: „Пані та шофер" (віденська комедія).
ПАН: „Любовна мрія" („Leise flehen meine Lieder").
РАЙ: „Юдіна" оперетка з Густ. Фрелічом і Джітою Альпар.
СВІТ: „Їх ексцеленція цілує", „Гопля" (Кл. Боя).
СОНЦЕ: „Пильнуй свого чоловіка", ревія: „Ой, жіночки!"
СТИЛЕВЕ: „Тепер і завсіди" (Шерлі Генна, Гейрі Купер), ревія: „Веселі фреварі".
УТІХА: „Жовтий детектив" і ревія.
ХІМЕРА: „Я довіряла тобі".

АЛЬФОНС ДОДЕ.

МАЦІЦЬКИЙ

Переклад із французької мови М. Рудницького. — Ціна 1·— зол., з почтовою пересилкою 1·50 зол.

Закордонне радіо.

Середа, 12. червня 1935.

Відень (506,8) 12·00, 13·10 Музика, 18·25 „Зигфрид" оп. Вагнера. Братислава 20·30 Хор. пісні, Прага (470,2) 16·30 Концерт. військ. орх., 17·20 Хор, 20·20 Югославянські нар. пісні, Париж (1648) 12·15 Симф. музика, 17·45 Радієва всячина, Берлін (356,7) 14·15 Серенади й танці, 18·00 Музика, співи, Кенігсвустергавзен (1571) 16·00 Вес. пополудне, 19·10 Форт. ресіталь, Міхен (405,4) 16·10 Соната на скр. і форт. ф-дур Гріга, 17·00 Концерт 23·00 Суч. музика, Будапешт (550,5) 12·05 Циг. музика, 17·30 Соло на цимбалах, 20·10 Симф. концерт, Міляно (221,1) 11·30 Легка музика, Рим (420,8) 17·05 Легка музика.

Четвер, 13. червня 1935.

Відень (506,8) 12·00, 13·10 Концерт, 17·10 Пісні, 22·10 Літо — муз. авд., Братислава (298,8) 18·00 Співи, Прага (470,2) 11·05 Сальон. муз., 19·25 Концерт військ. орх., 20·30 Вес. авд., Париж (1468) 12·15 Камер. музика, 20·45 Муки св. Севастіяна містерія Д' Анунція, муз. Дебісі, Білгород (437,3) 14·15 Пісоньки, Берлін (356,7) 16·30 Давні й нові нар. пісні, 19·00 Сп. турнір, 19·20 Хор, 20·10 Танк. вечір, Кенігсвустергвазен (1571) 16·00 Вес. пополудне, 23·00 Суч. музика, Ляйпціг (382,2) 17·00 Вес. муз. пополудні, 20·10 Оп. мельодій, Мінхен (405,4) 10·15 Нар. пісоньки, 15·20 Вок. дуети, 20·50 Симф. концерт, Будапешт (550,5) 13·30 Симф. концерт, 17·35 Пісоньки, 22·20 Концерт, Мілянo (221,1) 11·30 Легка музика, 20·50 Концерт, Рим (420,8) 17·05 Концерт, 20·50 „Адріяна Лє Куврер" оп. Чілеї.

Львівське радіо.

Середа, 12. червня 1935.

6·30 Ранішня авд., 8·25 Практ. вказівки, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Полудн. денник, 12·15 Кам. концерт; ок. 13·00 Хвилинка для жінок, 15·15 Біржа, 15·25 Експорт, 15·30 Муз. романтики з гр. пл., 16·00 Львівна сукня, ост. крик. моди, 16·15 Суч. музика для недовірків ілюстр. гр. пл., 16·30 Птахи, 17·00 Для дітвиць і здоров. місцевостей, 18·00 Театр Уяви: фрагм. із Виспянського: „Болеслав Сміливий", 18·15 Хор, 18·30 Раорт: "Виправа на індіян" (для дітей), 18·40 Сільва рерум, культурне життя, 18·45 Фортепіяновий ресіталь Електорович - Вітешакової, 19·15 Рекламовий концерт, 19·30 Шуманові пісні в вик. Ст. Аргасінської в супр. форт., 19·50 Інж. репортаж: Будуємо греблю, 20·00 В 20-ті роковини битви під Рокітною, 20·15 Під італ. небом, гр. пл., 20·45 Веч. денник, 20·55 Образці з давньої та суч. Польщі, 21·00 Шопенівський концерт, 21·30 Літ. фейлетон, 21·40 Пісні, 22·00, 22·05 Спорт. вістки, 22·10 Концерт.

Четвер, 13. червня 1935.

6·30 Ранішня авд., 8·25 Практ. вказівки, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Свято пісні в радіо, 12·30 Полудн. денник, 12·40 Концерт, 13·00 Хвилинка для жінок, 13·30 Природа в музиці з гр. пл., 15·15 Біржа 15·30 Концерт малої орх., 16·00 Для дітей: Червень на небі і на землі, 16·15 Вок.-муз. концерт (Моцарт), 16·50 Шоденний відтинок прози, „Жид" Кадена-Бандровського, 17·00 Концерт, 18·00 Про книжку Обрі. Свята Оденя, 18·10 Хвилинка поезії, 18·15 Пісні в вик. муж. хору, 18·30 Сьогоднішній Грунвальд, 18·40 Сільва рерум, мист. життя, 18·45 Сп. ресіталь Ольги Лепкової (сопр.) в супр. форт. — російські пісні, 19·15 Реклям. концерт, 19·30 Орг. ресіталь, 20·00 Театр. фейлетон, 20·10 Концерт славних апокріфів (співи, муз.), 20·45 Веч. денник, 20·55 Образці з давньої та суч. Польщі, 21·00 Симф. концерт, 21·30 Театр Уяви: „Катаринка" Бол. Пруса, 22·00, 22·06 Спорт. вістки, 22·10 Концерт малої орх., 23·05 Італ. пісня в гр. пл.

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

а ощадности складай у Повшехнім Банку Звйонзковім на вкладкову книжечку поіменну або на покажчика, що гарантують безоглядну тайну вкладу. Вкладати можна платню на кожне бажання або за виповідженням у централі і відділах. Опроцентування під 5 % до 6 ½ % річно.

POWSZECHNY BANK ZWIAZKOWY W POLSCE S.A

Л ь в і в, Варшава, Бельсько, Цешин, Дрогобич, Гдиня, Краків, Перемишль, Станиславів, Тарнів

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долляр у Львові у приватних оборотах 5·27—5·29 зол.

Нім. марка 1·75—1·85, фр. франки 34·90—35·00, шв. франки 172·50—173·50, фунти стерлінги 26·00—26·20, австр. шіллінги 98·00 — 101, чеські корони 22·00—22·25, рум. леви 30·00—32·00, діри 42·00—44·00.

Золото: Доляри 9·18—9·20, Франки фр. 34·80—35·60, Дукати 83·00—84·00, Корони 37·00—37·50, Рублі 4·75 — 4·85, 1 гр. зол. 5·924.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50, Фльорени 0·85, 1 гр ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 43·00—44·00, 5 проц. дол. Б. Г. 51·00—53·00, 4 проц. Зол. Б. Г. 43·00—44·30, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 46·00—48·00, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 52·00—55·00, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

Премійки.

Долярівки 52·50 — 54·00, Інвестиційна 104·00—107·50, Будівельна 42·00—44·00.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що ціни на масло не ставить з приводу вичікуючої тенденції; в дні 11. червня ц. р. кооперативи платив за:

		львівська Львів.
1 л.	молока	0·15 зол.
1 л.	сметани	0·70 „
1 к.	яєць	2·50 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 24 сот.

Тенденція на масло вичікуюча, на молоко вдержана, на сметану і яйця сильна.

Маслосоюз повідомляє, що від 11. VI. ц. р. платить своїм достанцям за 1 кг. живої ваги птиці, львівська подвірна птахомисарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята від 45 дкг.	за 1 кг.	1·20 зол.
Мол. однор. кури І. кл.	„	0·90 „
Старі кури	„	0·80 „
Пантарки	„	1·30 „

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного достанця.

Когутів, качок, гусей, індичок та індиків з огляду на кінець сезону не приймає.

ОПОВІСТКИ.

Текля з Балабанів і Тома Водяні з Тернополя заміж повідомлень про своє вінчання складають на МУД у Празі 10 зол.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Пані, Панове! Першорядне укр. фризієрське заведення Кузика, Городніцких 4, біля апт. Терлецького. **Для Пань тревала ондуляція пар.** 1611 9—10

Фортепіяни коротні, продає, одинока нагода, значна знижка цін. Ганак, Підсудського 21. І. пов. 4/28 3—5

Пропуклинові бандажі гумові черевні, пирхові, проти усуванню матиці під гарантією виконує відоме **Укр. Ортопедичне Заведення Івана УГРИНА,** Львів, вул. Вірменська ч. 15. 1629 6—10

Ділок над Прутом. Пляжа, пісок. Удержання 3·50—4·00. Гуменюкова, Микуличин. 1683 3—6

Новітня робітня обуви Івана Іваськи при вул. Личаківській 18, виконує найновіші зразки мужеської, люксусової обуви, Спеціяльність ортопедична обувя. 1580 25—30

За 1 золотий переробляємо жіночі, мужеські капелюхи. Найновіші фасони. Увага: **Шапіра, Ринок 17.** 1667 6-6

Наймодніші жіночі плащі по зол. 27·—, 35·—, 47·—, 53·— і вище, жіночі костюми по зол. 43·—, 48·—, 55·— і вище, шовкові і вовняні сукні по зол. 19·—, 24·—, 32·— і вище продає відома фірма И. ПОСАМЕНТ, Львів, Академічна ч. 3. 1699 3—3

ОГОЛОШЕННЯ.

Проф. Д-р Соловій
мешкає тепер при
вул. РОМАНОВИЧА ч. 3.
і ординує від 12—1 і від 3—5.
1703 2—3

Пансіон „Зелемін" ГРЕБЕНІВ
У найгарнішому положенні, подальше від гостинця, гамору і курявн. Просторі, соняшні кімнати з балконами. Річні і соняшні купелі. Знаний зі смачного, здорового харчу. — Ціни помірковані. Відкриття 1. червня ц. р. 1661 4—10

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 154 (14.05'). Львів, четвер 13. червня 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. ощадн. 504·060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Квартально 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

За повагу і спокій
у часі зеленосвяточних поминок.

КОМУНІКАТ ТОВАРИСТВА ОХОРОНИ ВОЄННИХ МОГИЛ У ЛЬВОВІ.

Рік-річно відвідує українське львівське громадянство в Зелені Свята могили полеглих воїнів Української Галицької Армії на обох львівських цвинтарях. В останніх двох роках невідповідальні чинники заколочували повагу заупокійних богослужень. У моменті найбільшого скупчення учасників розкидано протидержавні летючки, або співано небажані владою пісні. Це давало притоку присутнім поліційним органам розганяти причасних і непричасних у цій справі, через що тратили ці поминки всю свою повагу й велич.

Астрагуючи від здогадів про особи, які своєю дотеперішньою поведінкою на цвинтарях свідомо йшли на те, щоб позбавити українських громадян м. Львова традиційних зеленосвяточних відправ, пригадуємо, що Т-ву Охорони Воєнних Могил і його філії у Львові вдалося завдяки жертвенности всього громадянства привести на цей рік могили українських Полеглих до треба валого й гідного упорядкування. Цьогорічна відправа буде получена з посвяченням заведених на могилах уладжень. Тому булоб невимовно прикро, якщоб і цього року з дорогих кожному українцеві місць, на які виложено немало заходів і гроша, проганяла учасників поліція, викликуючи у них замість душевної звязи з жертвами визвольних змагань — гіркий несмак.

В цьмоу році — подібно, як і в попередніх роках — збираються українці города Львова в Зелені Свята у своїх парохіяльних церквах, звідки разом вибираються на стрілецькі могили та будуть пильно глядіти, щоб не дійшло до будь-якого заколочення спокою небіщиків та поваги заупокійних відправ.

ЗА ГОЛОВНУ РАДУ
Т-ВА ОХОРОНИ ВОЄННИХ МОГИЛ У ЛЬВОВІ:
Д-р Павло Кривуцький, голова. **Ол. Карпінський**, секретар.

Нова Українська Торговельна Школа.

З початком шкільного 1935/36 року у Яворові буде відчинена однорічна Торговельна Школа Рідної Школи.

Знання економічно-торговельної ділянки є під теперішню пору конечно потрібне кожному, хто не хоче нидіти на безробітті, хто бажає знайти працю й бути життєздатною і творчою одиницею серед суспільства. На нашій землі є ще безмежні можливости творчої праці — головно в торговельній і промисловій галузі господарства. Торговельна освіта дає ключ до здобуття цієї освіти!

Вписи до однорічної Торговельної Школи в Яворові відбуваються до кінця червня ц. р. Приймають хлопців і дівчат по скінченні найменш 6 кляс гімназії або іншої рівновартної школи. Школа буде міститись у прекрасному будинку гімназії Р. Ш. Оплати за науку і повне удержання (мешкання з харчем) около 45 зол. Бідні, але пильні учні зможуть користати зі знижок в оплатах. Зголошуватися треба зараз до Кружка Рідної Школи в Яворові.

Характеристичний зворот Англії супроти Німеччини.

ВІЗИТА АНГЛІЙСЬКИХ КОМБАТАНТІВ У БЕРЛІНІ.

ЛЬОНДОН. 12. 6. ПАТ. На щорічнім зїзді кол. комбатантів у т. зв. „Британськім легіоні" виголосив почесний голова „Британського легіону", престолонаслідник кн. Уельський цікаву промову:

Коли кілька днів тому — говорив він — розмовляв я з головою „Британського легіону", він подав проект, який мені дуже подобався, а саме, щоби представники легіону виїхали в майбутньому до Німеччини. Мені здається, що нема відповіднішої організації, щоб простягнути приязну руку до Німеччини, як ми, колишні комбатанти, які в великій війні проти них боролися і які про те все забули".

Цю заяву князя Уельсу збори колишніх комбатантів прийняли з великим ентузіязмом. По конференції з управою „Британського легіону" виявилось, що пороблені вже приготування до візити в Німеччині предсідника виконавчої ради майора Ґодлея і колишнього предсідника, тепер члена виконавчої ради полк. Гросфільда. Вони в найближчих тижнях виїдуть до Берліна як офіційні репрезентанти „Британського легіону".

МОРСЬКІ ПЕРЕГОВОРИ.

Німецькі делегати для морських переговорів з Англією вертаються під проводом Рібентропа у найближчий четвер до Льондону, щоби продовжувати розмови.

„Морнінг Пост" всупереч давнішим інформаціям твердить, що в мин. пятницю безпосередно перед відїздом німецької делегації дійшли до порозуміння, бо Англія погодилася на домагання Німеччини признати їй у теорії глябальний тонаж — 35 відс. англійської фльоти.

Якщо це було би так, то договір пятьох великодержав з Льондону і Вашінґтону був би скреслений і треба було би доконче скликати нову морську конференцію, в якій участь взяла би теж Німеччина як морська великодержава.

Японсько-китайська війна скінчилася.

ТОКІО, 12. 6. ПАТ. Агенція Ренго повідомляє з Тієн-Тсіну: Після ліквідації спору за Північний Китай, тому, що Китай приняв усі японські умови, відбулася вчора пополудне у Тієн-Тсіні конференція штабу японського гарнізону у Півн. Китаї під проводом ген. Уметсу, команданта японського гарнізону. В тій конференції взяли участь: штабові старшини японського гарнізону, шеф японської військової місії в Муклені ген. Доігара та двох старшин головного штабу, що спеціяльно приїхали з Токіо.

Темою конференції були такі справи: 1) домогтильнувати, щоби Китай виконав японські умови: 2) означити дату евакуації японського гарнізону; 3) означити речинець, коли відтягнути кватунґську армію, що тепер сконцентрована здовж кордону між Північним Китаєм і Манджу-Ко і 5) забезпечити співпрацю між Китаєм і Японією.

ТОКІО. 12. 6. ПАТ. Агенція Ренго повідомляє: Премієр Окада заявив на засіданні кабінету, що полагодження справи японсько-китайського конфлікту є на добрій дорозі. Китайський міністер війни ген. Го-Ґінг-Чін повідомив японську військову владу, що Китай приняв усі домагання Японії.

Фабрика хемічних виробів
О. Левицька і С-ка
У ЛЬВОВІ, вул. КОРДЕЦЬКОГО ч. 51.
Телефон 60-04. ПКО. 503-881
поручає власні вироби найкращої якости
Пасту до взуття „Елєгант" терпентин.
Пасту до взуття „Елєгант" воскову
Пасту до підлоги „Французька маса"
Віск комбінований до підлоги
Вазеліну до шкіри
Синку до білля
помадкову і коронову
1387
Шварц до чобіт. — Віск шевський. — Смолу шевську.

Памятник Шевченкові
у Харкові.

Від кого вийшла ідея памятника?

Відкриття у Харкові величезного памятника Шевченкові — подія незвичайної ваги, особливо коли пригадаємо цілу історію памятників Шевченка на Україні. Та не зважаючи на цю важливість, українська преса, порівнюючи, мало уділила місця цій події, а ще менше оцінці самого памятника. В місцевій харківській пресі і почасти київських газетах, появилося кілька сухих, офіційних комунікатів без ширшого обговорення і мистецької критики монументу. Знова львівська преса обмежилася даними харківських газет, а мистецька оцінка була дуже утруднена браком добрих фотографій памятника.

До речі треба пригадати, що „Програма" міжнарнього конкурсу на проект памятника була видана прегарно з численними знаменитими репродукціями. Це видання у формі книжки остільки визначне, що було відмічене Українським товариством прихильників книги в Празі під числом 5-ним серед 20 найкращих українських бібліофільських видань 1928—1932 років. Та таке видання було можливе у Харкові в 1930 році; тепер зі зміною уряду на Україні, не спромоглися дати бодай достаточних репродукцій вже побудованого памятника.

Про мистецьку вартість нововідкритого памятника писалося загалом мало і якось невиразно. Ось напр., в одному з львівських ілюстрованих часописів читаємо, що памятник не уявляє собою звязаного, гармонійно-скомплікованого твору, що ідея памятника накинена згори. З другого боку говориться, що „памятник скомпонував і перевів заслужений російський різьбар, проф. Академії" і т. д. і що автори „зробили все можливе„ аби дати монумент якнайкращий" і що нарешті „памятника ми не можемо вважати за досягнення української мистецької культури". („Назустріч", Львів 1935, ч. 9.).

В дійсности справа мається далеко не так! Уважно слідкуючи за цілою справою памятника та численними конкурсами, що відбувалися в останні роки, автор тих рядків аналізуючи це і відомі проекти памятника Шевченка, хоче стверднти факт, що відкритий памятник у Харкові дуже схожий на проект памятника Шевченкові нашого відомого різьбаря Михайла Бринського. Подібність є у загальній концепції, ідейному змісті, матеріялі і основних формах!

Проект памятника М. Бринського був на міжнародньому конкурсі проектів памятника Т. Шевченкові, який відбувся у Харкові 8. грудня 1930 року. Заразже після оцінки журі, була влаштована виставa усіх надісланих проектів, що нараховували понад 100 різних девізів. Виставу відкрили з великою урочистістю з репрезентантами чужих держав, у приміщенні Товариства культурного звязку, дня 25. січня 1931 року.

Сукна на убрання
на літній сезон
поручає **Тадей Цветлєр** Львів, Марійська Площа 3.
11/91 (Дім Шпрехера) тел. 238-43. 3—13

З приводу конкурсу і виставки проектів одна з перших з'явилася стаття Миколи Скрипника в газеті „Комуніст" з дня 1. січня 1931 р. (отже майже за місяць до відкриття самої виставки) під заголовком „На виставці проектів памятника Шевченкові". З цієї статті довідуємося, що „Експертна комісія" (с. т. жюрі) намітила проектові під девізом „Галичина" (ч. 18) другу премію. В недовзі після цього у львівських газетах з'явилися звістки, що на міжнародньому конкурсі проектів памятника Шевченка у Харкові другу премію під девізом „Галичина" одержав М. Бринський. Натомість у харківських виданнях ніде не було подано імен двох авторів проектів (ч. 18 і 24), які одержали другу премію. (Першої премії зовсім не приділено).

Залишається загадкою — чому „не були відчинені" коперти з девізами відмічених проектів і з яких мотивів це зроблено?*). Очевидна річ, що у міжнародніх правилах таке поступування є недопустиме і неоправдане. Треба відмітити, що на чолі жюрі конкурсу був голова Всеукраїнського Виконавчого Комітету Г.Петровський, а в склад жюрі входило 48 осіб, переважно визначних мистецтвознавців і мистців Харкова, Києва, Ленінграду, Москви та ріжних офіційних представників. Тим більшої ваги набирає вибір проекту саме М. Бринського.

Вертаючись до статті пок. М. Скрипника, відмітимо, що хоч автор зазначує, що він „ділком ніякий спеціяліст у скульптурі і взагалі мистецтві", всетаки треба вважати думки М. Скрипника за поважну обгрунтовану критику усіх конкурсових проектів і то критику не тільки ідеольогічну, але навіть чисто мистецьку. Серед усіх проектів М. Скрипник особливо відмічає проект під девізом „Галичина" (Бринського) як „найвидатніший" і говорить про нього в першу чергу. За поглядами, а навіть за характеристикою Скрипника пішли всі інші автори, що писали в харківських і київських часописах про виставу конкурсових експонатів. До них належить також і Д. Грудина, що в „Критиці" (1931 р., ч. 3, ст. 130—140) теж особливо відзначав проект „Галичина", на кожному кроці покликуючись на М. Скрипника і підкреслюючи, що „погоджується" з думками Наркомпроса. В цьому самому числі „Критики", серед інших репродукцій проектів памятника, уміщено також дві фотографії проекту М. Бринського під девізом „Галичина" (ч. 18).

Користуючись цими репродукціями подаємо нижче опис, характеристику та аналізу проекту М. Бринського та порівнання зі збудованим памятником у Харкові. Цей останній, як подавали московські і харківські газети „скомпоновано і переведено професором Академії Мистецтва у Ленінграді М. Манізером і ленінградським архітектом Лансбаргом".

Отже, проект-модель М. Бринського представляє собою досить високий чотирогранний постумент простої, але могутньої і монументальної форми. На постументі стоїть фігура Шевченка з піднесеною майже до висоти голови рукою. Постать Шевченка легка, динамічна з енергійним рухом руки, що вказує на одну ясно означену ціль; при тім у різьбі захована монументальність, без зайвого натуралізму і „традиційної" вульгаризації постаті й обличчя поета. У ніг Шевченка уміщено голу фігуру гарної жінки, що сидить на постументі з опущеною ногою. Погляд жінки спрямований у тому самому напрямку, куди вказує рука Шевченка, що ясно дивиться у майбутність. Жінка символізує Україну.

При основі постумента, майже повним кільцем навколо нього, розміщено у багатій і суцільній композиції, ріжні фігури, що мають представляти з одного боку окремі характеристичні персонажі з творів Шевченка, з другого боку — цілу історію української національної і соціяльної визвольної боротьби. Отже тут бачимо селянина, кріпака, гайдамаку, повстанців, червоноармійця, робітника та ін., крім того дві жінки, що символізують Буковину і Бесарабію та згорбленого підлітка — Закарпаття. Всі постаті розміщені на великих підставах, що ступнево підвищуються в міру того, як оточують середній високий постумент. Особливістю проекту Бринського в цілому — це прекрасне розвязання проблеми пластики і простору, коли кожний пункт глядача є однаково добрий, с. т. памятник з кожного боку дає добре враження суцільности і підпорядкованости одній ідеї.

Вже з цього загального опису можна переконатися, що побудований памятник у Харкові нагадує проект М. Бринського. Правда, проведено там цілий ряд змін, одначе підрядних, які не міняють загального замислу, характеру і форм проекту Бринського.

І так у харківському памятнику підвищено середній постумент. Стояча фігура Шевченка, на постументі зі спущеною рукою. Одяг Шевченка, зам. звичайного европ. (у Бринського), замінено на якусь чудернацьку не то свитку, не то тогу. Замість черевників дали Шевченкові тяжкі чоботи. Ту саму вульгаризацію під „малоросійський" тип бачимо і в обличчю поета.

Загально кажучи, замість монументальної і маєстатичної постаті з енергійним рухом і певним поглядом Шевченка в проекті Бринського, у Харкові бачимо метушливу позу Шевченка з якимсь досадним рухом правої руки, що ніби говорить:

„Оттаке-то на сім світі
Роблять людям люди!" (Шевченко).

Далі на постументі бракує постаті жінки — символу України. Це зовсім відповідає зауваженню Д. Грудини, який в цитованій статті писав: „Чи потрібна тут жінка?" Вирішили — непотрібно і зняли „Україну". Шевченко залишився без України!

Ціла композиція ріжних персонажів внизу у харківському памятнику розташована як і в проекті Бринського, майже повним кільцем навколо постументу, з тою ріжницею, що спіральність підстав тут більше підкреслена з більше розвиненим архітектурним оформленням. З дівних осіб залишилися ті самі постаті селянина-повстанця, невільника, червоноармійця та ін., але додано ще „матроса", „комсомольця", „колхозника", „салдата Миколаївських часів".

Цікаво відмітити, що матеріял памятника: постумент із сірого лабрадору, а фігури з бронзи — виконано так само, як це проектував Бринський.

Загально можна сказати, що коли проект українця Бринського дає більше суцільні, звязані в одну монументальну цілість маси з мягкими і живими формами, то у харківському памятнику маси тяжкі, лінії засушені і штивні, форми різкі, а натуралістичне трактування відбилося фатально на монументальности.

Оця штивність, різкість і сухість ліній і форм є, зрештою характеристичною для російських мистців і особливо „петербурської школи".

Щодо натуралізму і реалізму, то як відомо, є це найновішим „вірую" совітського офіційного напрямку.

Часи міняються. Ще в рецензіях на проекти харківського конкурсу 1930 р., „марксистські" рецензенти закидували деяким авторам, у тому числі і Бринському, що вони надто притримуються реалізму і „голого натуралізму" — як вияв відсталости буржуазного світогляду, етнографізму і „просвітянства". Та не проминуло і чотирьох років, як проголошено реалізм за одинокий „правильний", „совітський" світогляд мистців!...

Окремі фігурові різьби харківського памятника виконані дуже нерівномірно, не тільки щодо формальних досягнень, але навіть технічної справности. Деякі фігури у більше монументальних формах — наприклад „Катерина", інші зраджують грубий колірований натуралізм (особливо додані постаті, порівнюючи з проектом Бринського). А вже сидяча фігура „Звязаного запорожця" є просто огидна своєю „малоросійщиною" в дусі анекдотичних постав „русскіх художніков". Знова одна з найкращих різьб побудованого памятника — „Катерина" виконана зовсім в характері різьби „Делегатки" визначної української різьбарки Ж. Діндо (гл. „Каталог ювілейної виставки", Харків 1927, т. III).

*) Цікаво, що також в друкованих умовах конкурсу під ч. 10 і 12 виразно говориться, що після вибором жюрі премійованих проектів, оголошуються прізвища премійованих авторів (гл. „Програм", Харків 1930, ст. 14).

Тревала нагорода пильности
практичний фотографічний апарат від зол. 8·50
у найбільшому виборі
„Фото-Радіо-Паляс"
Львів, Марійська пл. 8. (Дім Шпрехера)
Поспішна Робітня Аматорських Робіт. 43/91 2—10

Як бачимо, „історія" новозбудованого памятника є досить складна, але не грішить оригінальністю і своєю винятковістю...

Треба відмітити, що на всіх попередніх конкурсах, які вже нераз були теж міжнародніми, премії або відзначення одержували все українські мистці: на 1-му конкурсі 1910 р. — Беклемішів, на 2-му 1911 р. — Балавенський, на конкурсі 1912 р. — Левандовський, на індивідуальному конкурсі 1914 р. — Шеврун. З цим останнім конкурсом була ціла історія. Жюрі вибрало проект українського різьбаря Шеврука, але „Об'єднаний комітет" не погодився з таким рішенням. Справа перейшла на обговорення „Міської думи" м. Киева, що складалася у великій частині з росіян і русофілів, далі до Міністерства внутрішніх (!) справ... Це останнє не вважаючи „малоросів" компетентними вирішати високі мистецькі проблеми, передало цілу справу „на погодження" російській Академії мистецтв у Петербурзі. Та тут прийшла війна і пізніше самостійність України...

Зовсім подібна історія трапилася і тепер. Жюрі відзначило проект українця М. Бринського, але в той же час, як пише „Критика" (1931 р., ч. 3, ст. 140), жюрі „не могло взяти на себе права рекомендувати хочаб один з цих (відзначених) проектів для безпосереднього здійснення". Далі обговорювалася справа „ширшим колективом". Що і як тут обговорювали — не знаємо, тільки пізніше ціла справа з памятником Шевченка покотилася „звичайною" бюрократичною дорогою — опинилася в руках славнозвісного Постишева (теж свого роду представник московського міністерства внутрішніх справ для боротьби з „внутрішнім ворогом" на Україні). Нарешті несподівано „Урядова комісія приняла проект скульптора Манізера й архитекта Ланґбарда („Черв. Шлях", Харків 1934, ч. 1). Перший є професором тої самої петербурської (чи то ленінградської) Академії Мистецтв, другий — петербурський архитект!

І так знова (котрий раз?) хотіли накинути Україні зразок „вищого" російського мистецтва з „самого" Петербурга. Взялися за це петербурські професори та виконали памятник не самостійно! Північний, холодний „дух" у вигляді сухих, штивних ліній і грубого натуралізму ніби російський, та форма і основна ідея залишилася таки українська — українського різьбаря!

Михайло Бринський — мистець сильного виразу, майстер закінчених форм, завершеної техніки і строгого рисунку. Різьбар, що щасливо поєднав реалізм із синтетичною, монументальною формою — як наслідок „твердої" життєвої школи, працюючи довший час як звичайний робітник долотом і молотом над твердим гранітом і мармуром. М. Бринський не є експериментатором, він давно „знайшов себе" та виробив свій виразний стиль — стиль поважного монументального реалізму. Одні з найкращих його творів — відомий памятник — надгробок у Відні на могилі забитих робітників 17. вересня 1911 р. портрети, фігури робітників і селян і дуже інтересний проект надгробного памятника І. Франкові у Львові.

Але у Львові вибрали проект памятника надніпрянця Литвиненка, тоді як у Києві — галичанина Бринського. Теж свого роду символіка.

В. Каміненко.

Національну свідомість ширить українська книжка і преса, тому жертвуйте датки на купно книжок для наших братів на заході.

Англійський транспорт війська до Африки.

РИМ, 12. 6. ПАТ. Агенція Стефані повідомляє, що згідно з вістками із Александрії, великий арабський щоденник „Агром" твердить, що британська військова влада в Єгипті всупереч запевненням з Льондону, що заперечують збройним на англійсько-абісинським кордоні в Африці, дожидає на приїзд транспортів війська в числі 100.000 людей. Їх висилають до Єгипту, щоб бути готовими на кожну евентуальність на кордоні Судану.

Большевики не мають чим виплачувати платень.

МОСКВА, 12. 6. ПАТ. З міста Куйбишев (давніше Самара) повідомляють, що багато учителів у куйбишевській окрузі від лютого не дістали платень. Вістки про ріжні банкноти, видані місцевою владою вказують, що в СССР є поважні фінансові трудноші.

За океаном.

50-ЛІТНІЙ ЮВИЛЕЙ О. КАН. МИКОЛИ СІМИНОВИЧА.

В неділю 26. травня вся українська громада в Шікаго, Ілліной, відсвяткувала торжественно 50-літній ювилей священства о. кан. Миколи Сіминовича. Ювилейна відправа була у Василіянській церкві св. Миколая при Райс стріт у Шікаго. Там ювилят відправив при участи дияконів торжественну Службу Божу. Сполудня відбувся в честь ювилята бенкет у церковній салі.

ВИСТАВА УКРАЇНСЬКОГО МИСТЕЦТВА У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ.

Недавно була в салі Т-ва Горожан у Філядельфії вистава українського народнього мистецтва, колекції Сестри Северини ЧСВВ зі Львова. Багато публики приходило оглянути зразки нар. мистецтва України з ріжних сторін і з ріжних часів. Між гістьми крім українців були й американці. Сестра Северина сказала короткий, але дуже цікавий і фаховий виклад про українське народне мистецтво. На другий тиждень та вистава була в Дітройті.

ВИСТУП УКРАЇНСЬКИХ ТАНЦЮРИСТІВ НА ВИСТАВІ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ.

Недавно була велика вистава технічного поступу й мистецтва у Філядельфії під назвою „Філядельфія в параді" в Конвеншен Голл. В суботу 11. травня вечором була там програма народностей, між якими була й українська. Це був виступ українських танцюристів з Філядельфії під проводом п. Василя Авраменка. Відтанцювали „Катерину", „Коломийку" й „Гопака колом" при народній музиці. Десятьтисячна публика грімко оплескувала українські танки, а провідник „вечора націй" сказав, що українська програма вийшла найкраще. Також співали малі сестри Шиманські, котрих теж публика рясно оплескувала.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Повідомляють з Хартуму, що в нубійській пустині згинуло зі спраги 2 французьких колоніяльних урядовців. Вони хотіли переїхати автом простір Декар-Червоне море.

— Японські відділи, що мають змінити відділи гарнізону в Тієн-Тсіні вже приїхали на місце. Їх число невідоме.

— З міродатних кол повідомляють, що посольство Зл. Держав перенесуть з Пекіну до Нанкіну тому, що піднесуть посольство до ранги амбасади.

— Згідно з вістками болівійський уряд прийняв умовини перемиря, предложені групою держав-посередників.

— Два головні мадярські провідники опозиції: гр. Бетлен і Тібор Екгарт по довшій ворожнечі погодилися та говорили про засадничі політичні проблеми. Мадярська преса вважає цю розмову за подію, що матиме величезне значіння для внутрішньої політики Мадярщини.

— Наслідком високої температури у півд. східній частині Франції в деп. Савоя неждано почали танути сніги. Води в ріках піднеслися і побоюються повіней.

— Китайська сторона при міжнароднім мості не хотіла перепустити японського контрторпедовця „Фуджі", що плив з Танску. З того приводу між японською владою і китайською сторожою повстав конфлікт.

Довіря у власні сили.

Одинока дорога в житті людини — це віра у власні сили. Те, що можна зробити власною енергією і власною запопадливістю, не йому залишиться. Але є ділянки, які можна і треба довірити випадкові, в яких треба вдатися на щастя, чи щасливу хвилину.

Якщо хтось купить льос Державної Льотерії, то цим зовсім не відступає від засади, що треба вірити, тільки у власні сили. Це просто шукання дрібки щастя в житті поза власною працею. Якщо вдасться і якщо чоловік виграє — які величаві перспективи! Кожний покинув би не вдасться і не виграє, це не зведе його в нічім з засадничої лінії, якої головний дороговказ — праця. Але чи щастя у формі великих грошей, може до нього попасти, якто ніж не має льосу? Ніщо в житті не діється само зі себе. Щастю також допомогти треба.

Ці рефлексії дуже на часі напередодні тягнення 1-шої кляси 33-тої Льотерії, що починається 19. червня. В цій льотерії можливости виграти дуже збільшують. Не обмежуються вони тягненням чотирьох класів. Для тих, що у всіх чотирьох класах нічого не виграли, відбудеться дня 20-го грудня додаткове тягнення, на „Ялинку". Участь в цім тягненні не коштує нічого. Виграні будуть виплачувати тім, що предявлять льос. Виграні будуть виплачувати тім, що предявлять льос. Виграні будуть виплачувати тім, що предявлять льос зберегти і після четвертої кляси, тому треба ці льоси зберегти і після тягнення.

Німці в Чехословаччині.

Інформаційний огляд, що насуває українцям деякі анальогії.

III.

Туга за зєдиненням з Німеччиною зродила у чеських німців їхню першу ясно спрецизовану політичну програму. Коли в боротьбі за франкфуртську концепцію початковий згідливий настрій обох народів у Чехах уступив перед пристрасною боротьбою за мовні і національні права, зродилася у поміркованих німців думка поділу Чехії на дві частини: чеську і німецьку. Думка ця викликала рішучий спротив у всенімецькому таборі і викликала в ньому протилежну концепцію: прилучення Чехії до Німеччини. Але вже дуже скоро показалося, що цю концепцію годі здійснити, головно коли всенімецький рух не осягнув сподіваних успіхів ані в самій Німеччині, ані в Австрії. На порядок дня виринає тепер знову думка поділу Чехії на дві національні частини. Але і на цей раз вона мусіла скоро заникнути разом з іншими домаганнями чеських німців під режімом обновленого абсолютизму після 1848—49. рр., а віджила вона знову щойно після бахівської ери та після т. зв. дипльому з 1860. р. Найбільш конкретних форм набирає німецьке домагання поділу чеських земель на дві національні частини 1883. р., коли то німці втратили більшість у чеському соймі. Від того часу це домагання стає постійною, тривкою складовою частиною політичної програми чеських німців.

Само собою розуміється, що це німецьке домагання стрінуло сильний відпір чехів, які в ньому добачали найбільшу перешкоду до майбутнього здійснення їх мрій: повного відзискання політичної волі. Між обома народами країни прийшло до завзятого національно-політичного бою. Боєві сили були менш більш рівні й тому то не могло прийти до ніякого вирішного висліду для котроїсь з воюючих сторін: німці не могли досягти поділу, а чехи знову не тільки, що не добилися признання своїх державних аспірацій, але навіть не досягли основнішого поширення краєвої автономії.

У цій завзятій боротьбі, дуже подібній до передвоєнної національної політичної боротьби між українцями та поляками в Галичині, лише з деякою заміною ролі, захопила оба народи світова війна.

Австрійські німці вже після перших воєнних успіхів центральних держав надіялися, що прийшов час, коли можна закріпити на майбутнє надвладу німців в цілій Австрії, отже й у Чехії.

Вже в липні 1915. р. вироблено нову німецьку програму. Ця програма, якої авторами були відомий історик і журналіст Фрідюнг, пізніший президент Австрійської Республики Гайніш та професори віденського університету Филипович і Іберсбергер, жадала крім тісної господарської та політичної співпраці з Німеччиною, відділення Галичини від Передлитавії, проголошення німецької мови загальною урядовою мовою в цілій Передлитавії, а далі домагатися поділу судових і політичних повітів чеських земель за національним принципом та витворення нового краєвого устрою в усіх краях теж на принципі такого поділу.

Весною 1916. р. австрійські німці прийняли цю програму в цілости, загостривши її ще відповідним додатком і на полі культурнім, головно на полі шкільництва.

І дійсно віденський центральний уряд почав цю програму поволі переводити в життя. Вже Клям-Мартініц, призначений на президента міністрів в грудні 1916. р., задумував вирішити чесько-німецьку боротьбу переведенням поодиноких точок тієї програми шляхом октроювання (декретів), але до цього тоді не прийшло і щойно в останньому році світової війни уряд Зайдлера та головно уряд Гуссарека взялися за виконання тої програми. У травні 1918. р. видав уряд Зайдлера загальний розпорядок про заведення двох краєвих управ у Чехах, а відтак вже детальний розпорядок, що ці управи мають розпочати працю вже 1. січня 1919.

Ще навіть безпосередньо перед розвалом Австро-Угорщини віденський уряд не покидав основної лінії тієї програми, бо ще 26. жовтня 1918. р. вийшов цісарський розпорядок, який розділював краєвий виділ Чехії на два: чеський і німецький.

Але незабаром прийшов розвал Австро-Угорщини, кінець війни і зродилася нова, самостійна чехословацька держава, а це відразу змінило положення чеських німців у самих основах.

Чеські німці зараз таки ясно зрозуміли, що в новій самостійній чехословацькій державі не можуть вдержати тих позицій, які собі здобули за австрійського панування на чеських землях і що їх ролі тепер замінилися. Щоби до цього не допустити, політичні провідники німецького народу на чеських землях рішили змагати до прилучення німецьких просторів чеської землі до нової республики „Німецької Австрії". З тою метою повели навіть в німецькій частині Чехії, Моравії та Шлеська німецькі краєві влади, які піддалися під зверхність центральної влади нової Австрії. Німецькі частини чеських земель мали теж дістати своє заступництво в „німецько-австрійськім парляменті". Але ці їх зусилля були даремні. В тій загальній політичній ситуації, яка тоді витворилась була вже в цілій Европі, здійснення усіх тих замислів було згори засуджене на невдачу. Чеським німцям не лишалося нічого іншого, як признати нову чехословацьку державну владу, стати громадянами Чехословацької Республики і далі співжити зі своїми чеськими земляками.

Якже уложилося це нове співжиття обох народів чехів і німців у новій державі? М—н.

Розвиток українського музейництва.

Зїзд представників українських музеїв у Галичині.

Зїзд представників українських музеїв відбувся дня 9. червня 1935. р. у Львові в салях Українського Національного Музею. Заступлені були зі Львова **Український Національний Музей** (др Іл. Свенціцький, Е. Ю. Пеленський), **Музей Наукового Т-ва ім. Шевченка** (д-р Я. Пастернак), **Богословський Музей** (д-р М. Драган), з Коломиї **Музей Народнього Дому** (радн. Кобринський і д-р Марія Кобринська), з Сянока **„Лемківщина"** (радн. Франц Коковський), з Перемишля **„Стривігор"** (проф. Б. Загайкевич), зі Стрия **„Верховина"** (дир. Волод. Котович), з Яворова **„Яворівщина"** (д-р Фільц і В. Турянська) і зі Самбора **„Бойківщина"** (д-р Волод. Кобільник, інж. Кордуба Волод., д-р Мих. Скорик). Музей з Тернополя прислав письменний звіт та оправдання своєї неприявности.

Вибраний голова зїзду **д-р Іл. Свенціцький** отворив наради та подав до відома добру новину, що рухливий музей **„Бойківщина"** видав в останніх днях пятий том „Літопису Бойківщини", зразково зредагований. Дальше голова перейшов коротко діяльність комітету Секції Українських Музеїв, зазначуючи, що представники музею „Бойківщина" відвідали музеї в Перемишлі, Яворові та Сяноці. Сам д-р Свенціцький виїзджає тільки на виразне заїрошення поодинокими музеями.

Після зясування перспектив розвою музею в Коломиї зазначує д-р Свенціцький, що сьогоднішні наради скликано з ініціятиви д-ра Фільца з Яворова для намічення одностайности праці в українському музейництві.

Звіти з поодиноких музеїв виказують, що **Богословський Музей** у Львові побільшився на одну кімнату (разом три та коридорі). Музей збирає памятки до історії української церкви, має дуже цінні ікони. Досі той Музей не вступив до Союзу Музеїв у Польщі, але справа та вирішиться в найближчому часі. Д-р Свенціцький є за вступленням Музею в члени С. М. у П. з огляду на загальне заступство.

Представник музею „Стривігор" з Перемишля, **проф. Загайкевич** виказує труднощі в справі наладнання музейної справи в Перемишлі. Музей міститься в одній кімнаті, є надія дістати більше приміщення в Народньому Домі.

Предсідник завважує, що всякі виступи в пресі про музейні справи повинні мати офіціяльний, зрівноважений характер.

Дир. Котович („Верховина") зі Стрия подає до відома ,що музей перенісся до двох кімнат, є надія дістати 4 комнати. До теперішнього приміщення перенесено всі експонати, які досі були в ріжних місцях. Особливо гарно представляється збірка вишивок. Музей старається збирати матеріяли з діяльности визначніших людей в терену. (**Д-р Скорик** звертає увагу на призабутого діяча Дубравського). Жалюгідним явищем є, що богато старовини пропадає підчас пожеж церков, або через неознайомлення поодиноких людей.

Музей „Лемківщина" в Сяноці **(радн. Коковський)** міститься в одній кімнаті. Є надія, що за три роки музей дістане приміщення в Народ. Домі. Замітна є збірка ікон. Громадянство ставиться до музею прихильно. В найближчому часі управа зверне увагу на етнографію.

Музей в Коломиї **(радн. Кобринський)** перенісся до трьох комнат в Нар. Домі, є надія, що незадовго побільшиться ще на 4 комнати. Музеєм цікавиться в першій мірі молодь і селянство. Радн. Кобринський звертає увагу на виховне значіння музею та пропаганду народньої ноші.

Музей „Яворівщина" в Яворові **(д-р Фільц)** підчеркує раціональну збірку виробів домашнього промислу своєї области та етнографічну збірку. Музей міститься в просторій кімнаті будинку „Рідної Школи". Д-р Свенціцький з признанням висловлюється про працю „Яворівщини".

Музей в Тернополі (письменний звіт **д-ра Я. Яреми)** існує при кружку Р. Ш., досі не дістав затвердження статутів.

Звіти Наш. Музею, Музею Наук. Т-ва ім. Шевченка та „Бойківщини" в Самборі були оголошені друком.

Всі музеї інвентаризують свої збірки та ведуть відповідний реєстр експонатів.

В дискусії над звітами **д-р Кобільник** (Самбір) висказує думку, що наші обласні музеї завелику увагу звертають на ікони та церковні експонати. Треба більшу увагу звернути на етнографію; археольогічних розкопок не можна самим переводити, а радше задоволитися попадинами знахідками. Треба велику увагу звернути на комплетування народньої ноші, котра на очах вигибає. Обласні музеї повинні переводити збірки тільки в своєму терені. Треба не тільки збирати експонати, треба їх також науково опрацьовувати та праці публікувати. На провінції можна також науково працювати. Треба також видавати звіти з діяльности музеїв. Між обласними музеями повинен бути тісний контакт. Тому пропонує основати комітет обласних українських музеїв. Комітет цей має давати напрямок для збірок і праці в терені, повинен заступати інтереси обласних музеїв, старатися за фонди, перевести організовану працю обласних музеїв та бути лучбою з львівськими музеями. Завданням комітету булоб зреалізувати думку бл. п. Чачковського та подбати про заложення музею в Станиславові, де започатковане ним діло так безславно пропало.

Дальше піддає д-р Кобільник думку, щоби довести до основання природничого музею в резерваті Ексц. Митрополита А. Шептицького в Карпатах. Накінець ставить внесок (прийнятий і зараз зреалізований), щоби зїзд вислав привіти Меценатові українського музейництва Ексц. митроп. А. Шептицькому.

Д-р Свенціцький підтверджує думку організації обласних музеїв. Однак радить не занедбувати справи комплєтувань ікон, горячо підтримує справу збірок народньої ноші. Кожний обласний музей повинен мати збірку ноші своєї околиці.

Обласні музеї повинні повідомляти про свої збірки, котрі могліб доповнити вистави загального характеру (ікони, воєнні памятки і т. д.). Звертає увагу на правильне інвентаризування збірок. Представники українських музеїв на Зїздах Союзу Музеїв у Польщі своїми річевими виступами повинні нейтралізувати деякі негативні прояви супроти українських музеїв у Польщі. Для наладнання співпраці між українцями радить уладжувати частіші зїзди.

Д-р Фільц (Яворів) підтримує думку створити комітет обласних музеїв. Комітет цей повинен дати товчок до творення музеїв у тих містах, де їх дотепер ще нема. Комітет цей повинен видати летючки-пояснення, що треба збирати до музею.

Д-р Свенціцький звертає увагу, що статутового союзу обласних музеїв не можна створити через перегони правного характеру. Думає, що осередком для обласних музеїв може стати „Бойківщина" в Самборі, котра при своїх виданнях може містити і звіти обласних музеїв.

Бережанщина вшанує 23-го дня червня 1935 р. в Бережанах на площі Українбанку в год. 12-ій в полудні

Память Письменника Андрія Чайковського Прилюдними Жалібними Поминками

з програмою:

1) Відкриття, 2) Ой Морозе, Морозенку — хор, 3) Андрій Чайковський — громадянин - письменник, 4) Засумуй трембіто — хор, 5) Похорон громадянства, 6) Видиш брате мій — хор, 7) Реценгація з творів, 8) Чорна рілля іорана, 9) Ой у у лузі — хор, 10) Національний гимн.

Філія Тов. „Просвіта". Кружок „Рідної Школи". Дедегатура Союзу Українських Адвокатів Українбанк. Українська Бурса. Філія Тов. „Сільський Господар". Товариство „Сокіл". Філія Тов. „Союз Українок". Філія Тов. „Охорони Воєнних Могил". Бережанський Боян. Українська Бесіда. Народний Дім. Міщанська Читальня Просвіти. Районова Молочарня. Складниця ПСК. Взаїмна Поміч Українського Вчительства. Учительська Громада УСК. „Лисоня". Захист СС. Службовиць „Пр. Д. М. Н. Зач.". 1720

Д-р Пастернак не радить творити надто великої кількости музеїв а радше закладати експозитури істнуючих вже музеїв. Щодо збірок бл. п. Чачковського подає до відома, що вони опинилися здебільша у Гр. Кат. Єпархії, де має повстати музей. У висліді дискусії рішено: Основати **комітет обласних музеїв**. Комітетом на 1935/6 рік має стати Виділ Т-ва „Бойківщина" в Самборі. Комітет цей має працювати зі Секцією українських музеїв при С. М. у Польщі. Представниками Секції українських музеїв є заступники Нац. Муз., Муз. Н. Т. Ш., Богосл. Музею, Бойківщини зі Самбора та Музею з Коломиї.

Черговий зїзд українських музеольогів рішено скликати до Сянока в травні 1936 р., на котрому має бути виголошений реферат у звязку з тереном.

Висказано дезидерат, щоби на щорічних зїздах С. М. у П. поодинокі представники українських музеїв зголошували свої реферати. Рішено признати „Літопис Бойківщини" органом обласних музеїв.

Рішено висловити подяку українській пресі за прихильне становище до українського музейництва та безкорисне поміщування справ, звязаних з нашим музейництвом.

На закінчення **д-р І. Свенціцький** звертає увагу на значіння мистецької фотографії як матеріялу для етнографа, а також просить звертати увагу наших мистців-малярів на епізоди побуту, схоплені в мистецькому малюнку.

Цілий Зїзд залишив по собі додатне вражіння. Розбудова Нац Музею, поширення домівок обласних музеїв, наукова праця у Львові та провінції вказує, що українське музейництво є на добрій дорозі. Без фондів, без субвенцій росте, бо має фанатиків музейництва. **Д-р М. Скорик.**

З українського життя в Чехословаччині.

—Загальні Збори Пласт-прияту.

У Празі відбулися 31. V. загальні збори Пласт-прияту при СУПЕ. Після більше ніж дворічної перерви відновив Пласт-прият при СУПЕ свою діяльність у травні минулого року. Зі звіту поодиноких функціонарів видно, що плянова праця Пласт-прияту принесла крім моральної і досить значну, як на теперішні часи, поміч матеріяльну. Управа Пласт-прияту асигнувала на цілі СУПЕ суми: 1) на мандрівний табор і таборову оплату для двох пластунок у 1934 р. кч. 651.60; 2) на „Пластові Вісти" кч. 450; 3) на організаційні цілі кч. 126.40; 4) ржевницьким частинам дар на Миколаївське свято кч. 400; 5) СУПЕ на закупно одностроїв кч. 1005. Крім того управі народньої школи в Синевірі на Закарпатті післано чистий прибуток з „дитячого равту" у Празі кч. 265.30 на закупно одягів для найбідніших верховинських дітей.

Членів Пласт-прияту є 114 осіб. Збори відмітили заслуги голови Пласт-прияту д-ра Нестора Білика, який не щадив ні коштів ні праці, щоб полекшити Команді СУПЕ виконання її завдань. Загальні збори висловили теж сестрі Тирсі (д-р Леонтовий-Пачесовій) щиру подяку та признання за її невтомну й тяжку працю та поміч у всіх підприємствах Пласт-прияту. Головою на цей рік вибрано аклямацією д-ра Н. Білика, а до нової Управи ввійшли: д-р М. Гончаренко — заст. голови, інж. Р. Каратницький — секретар, п-і М. Захарченкова — скарбник та д-р Леонтович-Пачесова — член Управи.

Зв'язок зі світом
дає „ДІЛО"
за 5 зол. місячно.

— З Української Драматичної Студії.

Вечерниці Української Драматичної Студії, що відбулися 4. VI., привабили до „Міщанської Беседи" чимало публики. В програмовій частині, яку почав п. Цегельський (сольо на скрипку) в супроводі п. Приходька (форт.) (Самуель де Фалля — Еспанський танець), звернули на себе увагу: гуртова деклямація „Шумки" — М. Вороного, дуже гарний комічний дует (М. Манжула, Лисенко), деклямація М. Антонович (Л. Українки — „Перемога"). Програму закінчили веселими хоровими співами хору Студії під диригуванням П. Лисенка („Ой, гиля, гиля", „Ченчик"). Щира, дружня забава тревала до пізної ночі.

Збори Історично-Фільольогічного Т-ва.

В Історично-Фільольогічному Т-ві відбулися 4. VI. річні збори, якими Т-во розпочало XIII. рік своєї діяльности. В Істор.-Філ. Т-ві тепер 54 членів (45 дійсних і 9 чл. співробітників). З них у Празі й околицях постійно перебуває 28 чл., в інших місцях — 3; решта за кордоном ЧСР, а саме: у Львові 7, Варшаві 6, Берліні 2, Галле н. З., на Волині, в Америці, Фінляндії і СССР 1. Наукових засідань у минулому році Т-во мало 27, на яких обговорено 41 працю. Всього за 12 років істнування Т-во відбуло 327 наук. засідань із 508 рефератами. Управа Т-ва на новий рік ви-

брана в такому складі: проф. Д. Антонович — голова, проф. Д. Дорошенко — заст. голови, доц. С. Наріжний — секретар, проф. Ф. Слюсаренко — скарбник; до Ревізійної Комісії увійшли: проф. С. Сірополко і проф. А. Яковлів. На річних зборах, крім звітів вислухано ще спогадів проф. Д. Дорошенка про життя і громадську діяльність В. О. Біднова. Цей спогад має увійти в публікацію памяти проф. В. Біднова, що її Т-во ухвалило видати друком.

З українського життя в Літомержицях.

Наші земляки в Літомержицях гостро відчувають недостачу рідної школи. Діти, що походять переважно з мішаних родин (батько — українець, мати — чешка або німкиня), часто-густо зовсім не говорять по українськи. Щоби запобігти лиху, вирішено закласти „Курс української грамоти" для дітей, а також для неписьменних дорослих. З огляду на конечну потребу ознайомлення з німецькою мовою, закладають ще й курс німецької мови. Українці в Літомержицях — це бувші вояки Української Галицької Армії тепер робітники, що не мають ані постійної праці, ані заробленого гроша. Кличемо всіх, у кого знайдеться зайвий підручник початкової української граматики та німецької мови, — пожертвувати їх для літомержицьких українців. Книжки надсилати до адміністрації „Українського Тижня", Прага XII., Шумавска 16.

За 500 цегол власна хата!

Під увагу Українському Громадянству.

Думаємо, що сам наголовок повинен би нас зелектризувати і то всіх, без винятку всіх: починаючи тими, що зачинають читати газету від анонсів і кінчають новинками, через тих, що вибирають з неї самі тільки „грозинки", аж до тих, що читають „від дошки до дошки". Думаємо, що справою зацікавляться не тільки ті, що не мають хати, а вже прямують до здобуття її, але й ті, що не можуть мати навіть надії на її здобуття, а навіть ті, що вже мають власну хату, котру здобули таким тяжким нераз зусиллям. Нам дуже залежить на тому, щоб ви всі зацікавилися справою, одначе просимо дуже — не переривайте читання до самого кінця. Саме на тому кінці ціла суть справи.

Отже — вже в людській психіці вироблене віками дрімає таке нестерпне бажання „приватної власности", а перш усього власного даху над головою; особливож у людей, що вже створили собі рідню, те бажання сильно зростає. Кожний мабуть бажав би стати власником відповідного дому, в якому мав би запевнений захист для себе і рідні на ціле життя. Оскільки сильніше проявляється це змагання до здобуття **власного** куточка у одиниць збірних!

Комітет будови власного дому при кружку Рідної Школи ім. кн. Льва на Личакові вже другий рік придумує всіляких способів, щоби здобути на ту ціль відповідну готівку. Праця, форсована досить інтенсивно ідейними одиницями нашого громадянства, дала досі всетаки не дуже великі наслідки. Щоб не натягати занадто людей у часах такої великої кризи, Комітет рішив „збудувати школу зі сміття", себто звернувся до всього громадянства з проханням складати до Комітету (Львів, Крупярська ч. 15) непотрібні пляшки, коробки, папір, і т. п. Врешті збирали ми теж помаранчеву скірку та продаємо солодощі шкільній дітворі. Крім цього підготовляються теж інші імпрези, про котрі ще не час говорити, та все те ніяк не вистачає на те, щоб взятися до будови.

Правда — площу маємо тай зі „сміття" назбирали вже понад тисяч золотих, а далі... далі сходимось, радимо, придумуємо всякі способи, щоб якось цей наш капіталик помножити. Все йде якось надто повільно. Аж врешті... на останньому засіданні Комітету попросив слова безробітний масар п. Черник і заявив, що він, хоча безробітний і власної хати не має, а так працею власних рук пробивається через життя, — всетаки декларує від себе **одну тисячку цегол на будову домівки „Рідної Школи"**, під тою умовою, що власники домів на личаківському передмісті жертвують принайменше по пів тисячки цегол. Зваживши, що на Личакові є понад двісті українських громадян, які мають у цілості або частинно власні доми, виглядало би, що цей проект приблизить надзвичайно здійснення нашого пляну будови домівки.

І от, уявім собі день, великий для нас довго жданий день посвячування будинку цієї школи. Скількиж нас там буде на тому святі? А кожний з нас матиме право сказати: Отсе моя школа, отсе я відмовив собі неодної приємности, а на будову школи дав свою лепту. Отже не оглядайтесь на інших! Не кажіть, що ви вже тоді поможете, як побачите, чи інші це зроблять. **Два рази дає, хто скоро дає!**

Тому до діла, дорогі Громадяни! Декларації просимо пересилати на руки голови нашого Комітету, Вп. п. професора Панчишина Марія-на, Львів, вул. Клушинська ч. 12. Викази декларуючих поміщуватимемо у щоденній пресі. Час звожения цегол подамо до відома кожному зокрема. Якщо кому тяжко приходиться жертвувати цеглу, то приймаємо теж еквівалент у грошах. **Комітет будови дому Р. Ш. на Личакові.**

ДОБРІ РЕЦЕПТИ

ШИКОВНІ МОДИ

в журналі

GARTENLAUBE

Кожний знає його веселу частину. GARTENLAUBE відоме своїми визначними співробітниками.

Дає дуже багато практичних порад, що влекшують працю господині. Перегляньте раз один зшиток гарного німецького журналу для родин.

Verlag Scherl Berlin SW. 68.

Англійські мотоциклі B. S. A.

найновіші моделі на складі

ВІТОЛД ТРАНДА

ЛЬВІВ, АКАДЕМІЧНА 7.

e/28 1—3

З організаційного руху.

Сесія війтів борщівського повіту.

Дня 20. травня ц. р. відбулася в Борщеві сесія нововибраних війтів. Між постановами тої сесії були деякі рішення, а саме, щоби зорганізувати по волостях (збірних громадах) молочарні, каси Стефчика і „кулка рольніче". Очевидно, що кожда з тих організацій повинна мати свою централю в Борщеві. На організатора, згідно з тими постановами, вибрано одного з війтів, а саме війта зі села Глубічок Громницького. Такі постанови сесії війтів повинні зацікавити не лиш наших вибраних людей в органах самоуправи, але й усе наше громадянство.

—o—

ВАСИЛЬ С. ЛЕВИЦЬКИЙ. 3)

Кілька вражінь із Данії.

У народнім університеті. — На сімгектаровім господарстві. — Приватне життя хлібороба.

Нас привитав у народньому університеті у Лінгбі, його директор, худощавий, честарий ще чоловік, який впровадив нас до гімнастичної салі університету і в коротких словах списав нам історію і суть данських народніх університетів, а також подав нам деякі дані про свою школу. 25 народніх університетів є власністю інституцій, 35 власністю приватною. Усі вони дістають державні субвенції. Народній університет у Лінгбі, який є власністю інституції, дістає 6.000 кор. річно. Учні платять за науку і утримання 65 кор. місячно (1 кор. = 1.15 зол.). Це дуже дешево. При тім майже половина на різних стипендіях. В народнім університеті у Лінгбі застали ми саме дівочий курс. Було в ній покищо тільки 20 учениць, бо курс щойно почався. Незабаром ми познайомилися з тими милими, русявими дівчатами, серед яких звертала особливу увагу ескімоска з Гренландії у своїй мальовничій народній одежі зі шкіри й прикрашеній широким взористим коміром з пацьорків. Дівчата заспівали нам кілька своїх пісень. Слухаючи їх, ми, українці, з гордістю могли думати про нашу народню пісню, якій нема рівні.

Потім оглянули ми сам інтернат, себто кімнатки, де по дві або три мешкають учениці. Тут перший раз звернула нашу увагу одна цікава риска. Це пошана для індивідуальности кожного учня, кожної людини. В помешканнях учнів кидається в очі брак усякого шаблону і педантерії, які прикроювали би душу і уподобання людини до якогось згори накиненого зразка. Кожна кімнатка і кутик кожної окремої ученици в кімнаті уладжений і удекорований оригінально і індивідуально по вподобі даної дівчини. Повна свобода і навіть плекання індивідуальних добрих нахилів. Ніякого касарняного, стандаризованого порядку, якому так покланяються німці. Ця пошана індивідуальности, особистого смаку і волі одиниці замітна в Данії на кожнім кроці і вона виховує саме те, у чім лежить сила Данії: високу вартість кожної окремої людини.

Рільничі школи це наче фахове доповнення народніх університетів. Є їх в Данії 22. Це здебільша власність приватних осіб, але всі вони дістають державну субвенцію і є під контролею держави.

Рільнича школа у Лінгбі, яку ми відвідали, це власність приватної людини, яка віднаймає її теперішньому директорові школи. Це найстарша рільнича школа в Данії. При школі є 15 га поля, одначе учні на тім полі зовсім не працюють. У школі побирають учні тільки теоретичну науку, яку пізніше доповнюють собі практикою у зразкових господарствах. Школа у Лінгбі дістає 6.000 корон річно субвенції від держави. Учнів має 50—80. Вони платять місячно за науку і утримання в інтернаті 80 корон. Половина з них має стипендії. Учителів має школа 4 постійних і 6 позашкільних. Наука поділена на два курси: І-ий курс триває 9 місяців, ІІ-ий 5—6 місяців. У школі нема ніяких іспитів і ніяких свідоцтв. Учні розуміють, що вчаться для своєї користи.

Так у загальних нарисах виглядає організація тих двох найважніших осередків масового виховання і фахової освіти данського селянина, якими є поза вселюдною школою народній університет і рільнича школа. Досить сказати, що в Данії кожний другий селянин був колись учнем народнього університету або рільничої школи. Цю обставину треба нам узяти під увагу, коли хочемо зрозуміти, звідки береться у данського навіть малоземельного рільника та висока культура і те фахове знання, які дозволяють йому удержати своє господарство і особисте життя своєї родини на такім високім рівні.

Ми відвідали одно сімгектарове господарство з державної парцеляції, якого власник 30-кількалітній господар давав нам вияснення що до своєї господарки. За свої 7 га сплачує він державі 120 корон річно (1 кор. — 1.15 зол.) як рату. Ці рати має він сплачувати сто літ. Зате він звільнений від державних податків, платить тільки самоуправний податок 240 корон річно. Він є власником господарства і може його кожної хвилини продати. Скінчив окрім звичайної семиклясової школи народній університет і рільничу школу, а його жінка народній університет. Є членом кооперативної молочарні і різні. Передплачує два часописи, один професійний орган союзу хліборобів, другий фаховий годівельний. Має малу бібліотеку, але звичайно користає з бібліотеки громадської. Його господарство складається з 6 коров, пари коней, 25 свиней і 100 курей. Тримає служницю. Має троє малих дітей. Корови дають пересічно по 4.000 літрів молока річно при 4.2 проц. товщу. При теперішніх дуже низьких цінах на хліборобські продукти замкнув свій господарський буджет на 0.

Ціни на господарські продукти в Данії справді тепер дуже низькі, в дечім навіть нижчі як наші. Тільки доброму загосподарюванню з ліпших часів і дуже раціональній господарці завдячують данські хлібороби те, що покищо не допла чують до своїх господарств. Притім за найменшу працю платять досить високо. Нпр. наймит бере місячно 70-100 корон і харч.

Про вибори до сойму і сенату.

Перше засідання конституційної комісії сойму в справі нової виборчої ординації.

ПРОЄКТ ББ (УРЯДУ).

Вчора у вівторок, соймова конституційна комісія приступила до розгляду зголошених проєктів виборчої ординації, яких є три: ББ, ППС і людовців. Засіданню проводив посол ББ **проф. Маковський.** Referував один з головних співавторів виборчої ординації **пос. ББ Подоський.**

ВИБОРИ ДО СОЙМУ.

Проєкт нової виборчої ординації, зголошений ББ (урядом) має 22 частини. Він устійнює число послів 208; право вибирати має кожний громадянин без ріжниці полу, який перед кінцем виборів скінчив 24 роки, пасивне виборче право мають громадяни (-нки), що скінчили 30 літ. На один мандат припадає ок. 315.000 голосів.

Більшу скількість мандатів мають міста: Варшава, Лодзь, Краків, Познань, **Львів** і Вильно. З загального числа 104 округи — 22 округи будуть чисто міськими і промисловими, 8 з переважною скількістю міського населення, решта — округи сільські. Зпосеред сільських округ 19 мають домішку міського населення, 55 чисто сільських. Referент твердить, що це створює рівновагу заступництва в соймі сільського і міського населення.

Вибори мають відбутися в коротшому, ніж досі, терміні, бо не скорше, як в 54 та не пізніше, як в 60 днів після оголошення розпорядку про вибори. На чолі окружних виборчих комісій має стояти, як досі, суддя. Списки виборців будуть вивішені прилюдно для ев. реклямацій лише 7 днів.

Листи виборців у кожній окрузі устійнюють окружні виборчі збори. Приписи про ті збори мають (впевняє referент) на увазі, щоби в окружних зборах найшлись люди, які мають довіря загалу громадян, так, щоб могли їх заступити при устійнюванні кандидатів. Дві третини будуть покликані територіяльною самоуправою, одна третина іншими організаціями. У більших містах у комісіях буде ок. 40 пор. представників територіяльної самоуправи на 60 пр. інших організацій. В округах сільських навіть до 80 пр. представників територ. самоуправи. Крім того кожних 500 виборців має право делегувати свого представника до окружних зборів. Окружні збори зберуться в 30 днів після оголошення виборів для устійнення кандидатур, в одному дні в цілій державі. Листа кандидатів має мати щонайменше 4 прізвища. На листу входить кандидат, який має за собою 1/4 голосів виборчих зборів. Кандидувати можна тільки в одній окрузі.

Комісія признає мандат тим, які дістали найбільше голосів, згідно з системою, практикованою в Англії. Однак скількість голосів є обмежена до мінімум 10.000. Якщо вона є менша, комісія мандату не признає, а міністер внутрішніх справ оголосить нові вибори.

Дальші виводи referента торкалися прав державних функціонарів щодо пасивного виборчого права, щодо виборів на Шлеську і т. д.

ВИБОРИ ДО СЕНАТУ.

Сенат буде складатися з 96 сенаторів, з яких 1/3, себто 32 покликує президент. Решту 64 покликують з вибору громадяни, але не безпосередньо, лише через своїх делегатів у воєвідських виборчих колегіях. Право вибирання і бути вибраним належить до окремого закону, який щойно треба скласти.

Інтенія внескодавців така, що на першому місці право вибору повинні мати громадяни відзначені за особисті заслуги, на другому місці стоїть титул освіти, на третьому довіря громадян. Право вибирати належить до тих, які покінчили високу школу, фахову ліцейного типу, старшинську школу, або школу підхорунжих.

ПРОЄКТ ППС.

Referент внеску ППС **пос. Недзялковський** виступив проти засади протиставляти собі засаду представництва села і міста. Звертає увагу, що при відповідній поведінці адміністраційної влади, пропонована ординація ББ, національні меншини, які мають у державі понад одну третину населення, можуть опинитися зовсім без представництва. Пропонує не устійнювати твердого числа послів, лише узалежнити його від волі виборців, конкретно — на кожних 25.000 голосуючих — 1 мандат. Протестує проти монополізації народнього представництва одною групою ББ.

ПРОЄКТ ЛЮДОВЦІВ.

Проєкт людовців обмежується до кількох поправок, з яких найважніша та, що означує скількість мандатів будучого сойму не на 208, а на 306 мандатів. Далі облекшує делегування представників від неорганізованих виборців та облекшує легалізацію підписів.

Над двома зголошеними проєктами, ББ і ППС, відбудеться спершу генеральна дискусія, потім детальна.

—o—

З відчитової салі.

В. Дядинюк: „СУЧАСНЕ МИСТЕЦЬКЕ ЖИТТЯ У ПАРИЖІ Й УКРАЇНСЬКІ МИСТЦІ". (Заходом Українського Т-ва Прихильників Мистецтва, 11. VI., саля „Бесіди".)

Prelegent, що двома навиротами перебував у Парижі, ділився своїми враженнями та інформаціями про працю мистців у тому великому кітлі, де переварюються таланти мистецькі цінности та біржеві ціни, великі карієри, модні, популярні, вуличні та справді високі гасла.

Були це здебільше враження маляра, що зустрічається постійно із товаришами у кавярні, оглядає вистави, знає ринок збуту й умовини праці. Широко оповідав prelegent про ту своєрідну професію мистецького паризького ринку, якою є „маршан" — торговець талантами й образами. Такий посередник між мистцем, публікою і пресою утримує мистця, стараючись за збут всіх його образів, уміє штучно роздути його імя, підкупити пресу, влаштувати штучні прилюдні ліцитації, підшукати модний „ізм" і зробити з нього „останній крик" мистецької моди. Відоме в Парижі явище, як змінюється мода на якийсь напрямок, ціни на деякі твори або імена, як ті, що заробляли великі гроші, попадають у нужду й забуття, інші перелетні таланти — добиваються несподіваних успіхів. Ясно, що вся ця закулісова гра малярської біржі інтриг, підкупств і вуличної реклями не має нічого спільного із справжнім мистецьким рухом та поважною мистецькою критикою.

Становище чужих мистців у Парижі тепер винятково важке. Франція за прикладом інших держав обмежує права заробітку для чужинців; багаті американці, що були найкращими покупцями на мистецькі твори, приїжджають не так масово і не розкидають уже так грошей. Навіть франц. мистці бідують. Найкращим джерелом заробітку стало для них тепер декоративне мистецтво ,на послугах промислу й торговлі. Мистецька рекляма (афіші великих фірм) сильно обмежена і виключно в руках французів, що здобувають замовлення завдяки своїм професійним союзам і партійним організаціям. Більшість мистців заробляє ужитковим мистецтвом і ті з наших, що ледве пробиваються крізь життя, мусять спеціялізуватись у дуже обмежених ділянках. Загал малярів сподівається, що вистава декоративного мистетва у 1937. р. дасть їм працю і заробітки.

Криза сильно відбилась на праці наших мистців у Парижі, яких є кільканацять. Часто сам той факт, що мистець признає себе за українця, вистачає, щоб він утратив замовлення. Наші мистці не мають своєї організації на площині мистецькій або товариській. Розбіжні інтереси й темпераменти стоять на перепоні такого порозуміння, а нема одної людини поза ними впливової, авторитетної, з організаційним хистом, що моглаб їх згуртувати. Prelegent давав ближчі інформації про рід праці та заробітки більшости наших мистців, підкреслюючи їх важке матеріяльне становище. У деяких своїх revelяціях пішов він таки може трохи за далеко, торкаючись занадто особистої справи прожитку людини. Можна це хіба поясинити занадто великим темпераментом prelegента і тим, що занадто часто основував свої загальні відомості на чисто приватних інформаціях.

м. р.

—o—

НОВИНКИ

— **Мясарні Центросоюзу у Львові,** Ринок ч. 2, Жовківська ч. 178, Личаківська ч. 50. 12-30

— **У червні будуть спеки і морози.** Метеорольоги в цілій середущій Европі заявили одногідно, що в другій половині червня ц. р. будуть панувати сильні спеки, а вночі в деяких околицях температура впаде знову понижче зера. На випадок спеки і морозу можна буде дістати між виробами „Фортуни Нової" такі роди цукерків, що на випадок обниженої температури — будуть огрівати організм, а інші на випадок спеки, будуть знову охолоджувати. 1715

— **Заг. Збори Т-ва Охорони Воєнних Могил.** Пригалуємо, що Заг. Збори Т-ва Охорони Воєнних Могил у Львові відбудуться в четвер 13. ц. м. в домівці „Молодої Громади". Початок: год. 5.30 попол.

— **Українська співачка в львівському радіо.** В четвер 13. ц. м., в год. 6.45 (18.45) попол. виступить вперше в львівському радіо меццосопрано-містка п-і **Ольга Лепкова,** яка саме кінчає свої студії в Муз. Інституті ім. Лисенка. В програмі авдиції: Римський-Корсаков: Арія Любави з оп. „Садко", Чайковський: Арія Поліни з оп. „Пікова дама", Рахманінов: Полюбилася. Степовий:

Господар воднв нас по своїм господарстві. уладженім дуже доцільно і взірцево. Агрономи цікавилися ще плодозмінами його господарки та погноями, яких уживає, а інші пішли оглянути помешкання. Сама хата велика, мурована під дахівкою, складається з трьох кімнат, кухні і малої кімнатки для служниці. Перед домом сад і старанно плеканий город з квітами Уладження в кімнатах таке як у нас в міщанських домах. Притім незвичайна чистота, телефон. підлоги вкеровані, багато вазонових квітів.

Побіч цього господарства бачимо друге таке саме, навіть для перевірки оглядаємо його, а далі раз-у-раз переїздимо мимо сотень таких чистих, багатих, веселих домів, де у таким самім добробуті живуть данські хлібороби, що зовсім не мають багато більше поля як наші пересічні подільські господарі.

Ще кілька слів про поділ дня данського господаря. Праця в данськім господарстві зачинається точно в 6. год. ранку, а по 6 год. ввечір він вже нікого не побачите на полі, чи в господарстві дома. Так само крамниці по містах відчинені тільки до 6 год. ввечір. Всі роботи в господарстві мають бути до 6 год. веч. чи зимою чи літом покінчені, решта дня призначена на відпочинок. На снідання це хліборобська родина звичайно каву з хлібом і якимсь товщем, звичайно з маргарином і в 6 год. йде до роботи. Коло 10 год. півгодинна перерва на друге снідання, на яке пють відтовщене молоко, або безалькогольне пиво і їдять хліб з зимним вудженим мясом. Між год. 12—2 перерва на обід, звичайно з 3 страв, в год. 4 підвечірок: кава з хлібом. Після праці обовязково всі перебираються у святочні одяги і засідають до вечері.

Господиня ніколи не займається пільними роботами. Вона варить і має під своєю опікою городець перед хатою. Хліб беруть з кооперативних пекарень, також білля майже ніколи не перуть дома, а дають прати до пралень. Часом належить до господині також куряче господарство, але лиш тоді, коли його не ведуть на більшу скалю. Корови доять мужчини і то на два подої: в год. 6. рано і 5 ввечір. Обіди цілий рік мясні. Служба їсть завжди разом з господарями. Коли треба, працюють усі також у неділю. Молоко до молочарні виставляють у баньках при дорозі, а вантажне авто збирає їх, залишаючи пусті баньки на зміну. Так само для почти кожний господар має скриночку при дорозі, в якій почтар двічі денно залишає листи і часописи, причім забирає ті листи, які лишив там господар для висилки. Вільний по праці час данці зужівають для себе на спорт, відвідини, купіль у морі, часто роверами їздять на проходи, до міста і т. п.

Господарство у більших розмірах побачили ми у власника 25-гектарового господарства. Це господарство складається з 22 корів, 150 курей і 4 коней. У власника 200-гектарового господарства оглянули ми прегарну, на велику скалю зародову обору свиней данської раси.

(Докінчення буде.)

•

ПОХИБКИ ДРУКУ.

У попередньому числі поза іншими коректорськими недоглядами, пропущено в четвертій шпальті цього фейлетону у двох місцях половину речення. Це місце має звучати: „В першій половині 19. століття, коли данський селянин **був темний, а загальна нужда придавила край,** великий данський народній діяч, педагог, поет, історик і єпископ Грундвік кидає гасло народньої освіти і **сам закладає перші народні університети для широких** освіти серед селянства.

Недомагання органів травлення
у багатьох випадках можна усунути споживаючи щодня заквашене спеціяльними, чистими культурами пастеризоване молоко МАСЛОСОЮЗУ.

„Розвійтеся з вітром", Січинський: „Не співайте мені цеї пісні", Монюшко: Арія з оп. „Графиня".

— **Порада для Вашого здоровля.** Дієтичне лікування квасного молока відоме від давна. Головна його вартість лежить у тому, що крім своєї відживної вартости — спиняє воно, завдяки молочному квасові, розвиток бактерій, які спричинюють гниття в наших органах травлення. Особливо мешканці міст, через недостачу руху терплять на хронічні недомагання травлення. Внаслідок того багато шкідливих субстанцій дістається до кровообігу й спричинюють загальне ослаблення, виснаження, болі голови, нервовість і вкінці у своїм висліді **передчасне старіння.** Тому головно мешканцям міст **треба споживати** якнайбільше квасного молока!

Розладдя шлунка і кишок, напади болів черева, черевна застоїна, загальне подразнення, нервовість, памороки, несупокійні сни, загальне вле самопочування заникають якщо вживати щодня одну склянку природної гіркої води **Franciszka-Józefa.** Поруч. й лікарі.

— **Посвячення костела.** Архиепископ Твардовський посвятив костел у Питликівцях Старих біля Бучача. Опісля архиепископ Твардовський відвідав Питликівці Нові, де — як повідомляє Аг. Всхуд — 25 „народовців" вернулося до католицької церкви.

— **Велика крадіж.** До контори виміни Гріса при вул. Легіонів у Львові зайшов Мих. Гайнберг з Дрогобича і в часі, коли стояв перед віконцем, маючи перед собою гроші, накриті капелюхом, якийсь злодій витягнув йому ті гроші, а саме 90 фунтів штерлінгів вартости 2.300 зол. Коли Гайнберг зміркував недостачу грошей, за злодієм слід застиг.

— **Львівська хроніка.** Перед судом станули два жиди й одна жидівка під замітом комуністичної діяльности. Одного з них, Юну Шенфельда засудили на 3 роки вязниці, інших увільнили. — У львівському шпиталі померли: Олена Мальчикова й Анна Цепелівна, що напилися перед кількома днями карболевого квасу. — Минулої ночі були чотири випадки намаганого самогубства. З життям хотіли покінчити 22-літня Анна Пристайко, 22-літня Катерина Дзяник, Марія Халабут і Карло Кармюк. Всі напилися денатурату, йодини або інших отруй.

— **Подвійне душогубствво в лісі.** З містечка Березова вибралася до Динова 50-літня вдова Катерина Хухрова, щоби продати на ярмарку корову. З нею пішов 15-літній син Казимир. Коли продали корову, обоє пропали без сліду. Аж після кількох тижнів побачили в лісі під Дубрівкою людські ноги, що виставали зпід землі. Стверднли, що в землі була закопана Хухрова, а біля неї син. Доходження викрили, що їх убив ножем Андрій Баран із Гути Порубної, зрабувавши Хухровій 95 зол., які вона дістала за корову. Арештований, припертий доказами, спрямованими проти нього, признався до вини.

— **Окрадають церкви.** До церкви в Раківці пов. Городенка зломилися злодії і вкрали зі скарбонок кількадесять зол. Спосіб влому такий самий, як підчас двох останніх вломів на Покутті, що свідчить, що в тих сторонах бушує по церквах та сама шайка.

— **Бурі на Волині.** Над повітами луцьким і рівенським перейшла сильна градова буря зі зливенським перейшла сильна градова буря зі зливою і громами. З причини хмаролому злива привою і громами. З причини хмаролому злива принесла незвичайні розміри. В кількох місцях запанувала незвичайні розміри. В кількох місцях запанувала темрява. Біля Олики грім лились від громів сільські хати. Біля Олики грім лився від громів сільські хати. Біля Олики грім лився від громів сільські хати. Біля Олики грім лився

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Четвер, 13. VI. год. 7·30 веч. „Студентка".

Пятниця, 14. VI. год. 7·30 веч. „Студентка".

Театр Ріжвородностей.

Четвер, 13. VI. З причини відпусток вечинний.

Пятниця, 14. VI. З причини відпусток вечинний.

Кіна.

АДРІЯ: „Трійка", „Доглядачка в неволі".

АПОЛЬО: „Віктор чи Вікторія?"

АТЛЯНТИК: „Зузу" (Джозефина Бейкер).

ВАНДА: „Пісня пісень", та „Зле кохання!"

ГРАЖИНА: „Капітан Коркоран" (Вл. Буріян).

КАСІНО: „Тарзан неустрашимий".

КОЛІСЕЙ: „Нічний експрес", ревія „Самопомічи Львова".

КОПЕРНИК: „Поворот Франкенштайна (Борис Карлов).

МАРУСЕНЬКА: „Поворот Франкенштайна" (Борис Карлов).

МРАЖ: „Передмістя" з Волесом Бірі; шанхайська комедія „Розвід на швидку руку".

МУЗА: „І тож далі сіра людино?"

ПАКС: „Голгофта".

ПАЛЯС: „Пані та шофер" (віденська комедія).

ПАН: „Любовна нрія" („Leise flehen meine Lieder").

РАЙ: „Юліка" оперетка з Густ. Фрелізон і Джітою Альпар.

СВІТ: „Їх експеленція цілує", „Гопля" (Кл. Бов).

СОНЦЕ: „Пильнуй свого чоловіка", ревія: „Ой, жіночки!"

СТИЛЕВЕ: „Тепер і завсіди" (Шерлі Темпл. Гейрі Купер), ревія: „Веселі бреверії".

УТІХА: „Жовтий детектив" і ревія.

ХИМЕРА: „Я довіряла тобі".

Закордонне радіо.

Четвер, 13. червня 1935.

Відень (506,8) 12·00, 13·10 Концерт, 17·10 Пісні, 22·10 Літо — муз. авд., **Братислава** (298,8) 18·00 Спів, **Прага** (470,2) 11·05 Сальон. муз., 19·25 Концерт військ. орх., 20·30 Вес. авд., **Париж** (1468) 12·15 Камер. музика, 20·45 Муки св. Севастіяна містерія Д'Анунція, муз. Дебісі, **Білгород** (437,3) 14·15 Пісоньки, **Берлін** (356,7) 16·30 Давні й нові нар. пісні, 19·00 Сп. гурнір, 19·20 Хор, 20·10 Танк. вечір, **Кенігсвустергавзен** (1571) 16·00 Вес. полудне, 23·00 Суч. музика, **Ляйпціг** (382,2) 17·00 Вес. муз. пополудне, 20·10 Оп. мельодії, **Мінхен** (405,4) 10·15 Нар. пісоньки, 15·20 Вок. дуети, 20·50 Симф. концерт, **Будапешт** (550,5) 13·30 Симф. концерт, 17·35 Пісоньки, 22·20 Концерт, **Мілянo** (221,1) 11·30 Легка музика, 20·50 Концерт, **Рим** (420,8) 17·05 Концерт, 20·30 „Адріяна Ле Куврер" оп. Чілеї.

Пятниця, 14. червня 1935.

Відень (509,8) 12·10, 13·10 Попул. музика, 17·30 Віольончеля, 19·30 Симф. концерт, 20·05 Музика, спів, 22·30 Орк. концерт, **Братислава** (298,8) 20·10 Спів, **Прага** (470,2) 16·30 Концерт, 19·55 Діточі пісні, **Париж** (1648) 17·00 Концерт. **Берлін** (356,7) 12·00 Вес. концерт, 22·30 Літ. авд., форт. твори, **Кенігсвустергавзен** (1571) 16·00 Вес. попол., 20·00 „Месія" ор. Гендля, **Кельн** (455,9) 14·15 Легка муз., 16·00 Шуманові пісні, 17·00 Новіша орх. музика, **Ляйпціг** (382,2) 16·00 Пісні Шуберта й Моцарта, **Мінхен** (405,4) 13·15 Розр. концерт, 15·40 Пісні, **Будапешт** (550,5) 12·05 Музика, спів, 18·30 Гітара, 19·30 „Мадам Батерфляй", оп. Пуччіні, **Мілянo** (221,2) 11·30. 17·05 Легка музика, 22·00 Камер. концерт, **Рим** (420,8) 13·20 Легка музика, 17·05 Концерт, 21·30 „Ля Реджіна Соле" муз. фантазія Сіври.

Львівське радіо.

Четвер, 13. червня 1935.

6·30 Ранішня авд., 8·25 Практ. вказівки, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Полудн. денник, 12·15 Концерт, 13·30 З ринку праці, 15·15 Біржа, 15·25 Експорт, 15·30 Шуберт: Квартет а-моль із гр. пл., 16·00 Ідемо на літні кольонії, 16·15 Авд. для хорих, концерт, 16·30 „Котик" Вацл. Грубінського, 17·00 Концерт: пять століть камер. музики, 17·30 Суч. фр. симфонія, 18·00 Краса й погань польського містечка, 18·15 Авд., спів, 18·30 Листи та програми, 18·40 Хто будує школи, 18·45 Хвилинка Пінавера з гр. пл., 19·15 Рендям. концерт, 19·30 Форт. рецітель, 19·50 „Король Дух" фраги. із поезії Словацького в вик. Ст. Ярача, 20·00 „Тандита" фейл., 20·10 Мала орх., 20·45 Веч. денник, 20·55 Образки з життя давньої та суч. Польщі, 21·00 Симф. концерт, 22·00 22·15 Спорт. вістки, 22·10 Мала орхестра.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долляр у Львові у приватних оборотах 5·27—5·29 зол.

Нім. марка 1·75—1·83, фр. франки 34·90—35·00, шв. франки 172·50—173·50, фунти стерлінги 26·00—26·20, австр. шілінги 98·00 — 101, чеські корони 22·00—22·25, рум. леви 30·00—32·00, ліри 42·00—44·00.

Золото: Доляри 9·18—9·20, Франки фр. 34·80—35·60, Дукати 83·00—84·00, Корони 37·00—37·50, Рублі 4·75 — 4·85. 1 гр. зол. 5·924.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50, Фльорени 0·85, 1 гр ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 43·00—44·00, 5 проц. дол. Б. Г. 51·00—53·00, 4 проц. Зол. Б. Г. 43·00—44·50, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 46·00—48·00, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 52·00—55·00, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

Преміївки.

Долярівки 52·50 — 54·00, Інвестиційна 104·00—107·50, Будівельна 42·00—44·00.

ЗБІЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська дьоко Львів

	від	до	від	до
Пшениця одноц.	17·00	—17·25	18·50	—18·75
Пшениця збірна	16·00	—16·25	17·50	—17·75
Жито одноліте	13·75	—14·00	15·75	—16·00
Жито збірне	13·25	—13·50	15·25	—15·50
Кукурудза краєва	20·50	—21·00		
Бобик	14·00	—14·50		
Вика чорна	25·00	—26·00		
Вика сіра	23·00	—24·00		
Гречка на мливо	16·75	—17·00		
Крупи гречані	30·00	—31·00		
Мука пш. І. А.	30·50	—31·00		
Мука пш. І. Б.	28·50	—29·00		
Мука пш. І. Ц.	26·50	—27·00		
Мука пш. І. Д.	25·75	—26·25		
Мука пш. ІІ. А.	23·50	—24·00		
Мука пш. ІІ. Ц.	24·00	—24·25		
Мука пш. ІІ. Д.	22·00	—22·50		
Мука пш. ІІ. Е.	21·50	—22·00		
Мука пш. разова	18·00	—18·50		
Висівки житні	8·00	— 8·25		
Висівки пшен. гр	8·25	— 8·50		
Висівки пшен. сер.	8·00	— 8·25		
Висівки пш. мілкі	9·25	— 9·05		
Висівки ячмінні	8·25	— 8·75		

Інші курси незмінені.

ШИНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що ціп на масло й молоко не ставить з приводу вичікуючої тенденції; в дні 12. червня п. р. кооперативам платив за:

	льоко Львів.
1 д. сметани	0·60 зол.
1 к. яєць	2·45 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 24 сот.

Тенденція на масло вичікуюча, на молоко, сметану і яйця сильна.

Маслосоюз устійнив дефінітивні ціни: від 1.—10. VI. за 1 кг. дес. масла 1·90, експорт. масла 1·95 зол.

Маслосоюз повідомляє, що від 12. VI. п. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, лькоо подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята від 45 дкг.	за 1 кг.	1·20	зол.
Мол. однор. кури І. кл.	„	0·90	„
Старі кури	„	0·80	„
Пантарки	„	1·30	„

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного достання.

Когутів, качок, гусей, індичок та індиків з огляду на кінець сезону не приймає.

ПОДЯКА.

З доручення Зпч. Загальних Зборів Т-ва Український Фонд Военних Вдовиць і Сиріт з дня 24. V. 1935 р. Управа підписаного Тов-а почуває своїм милим обовязком зложити цією дорогою шпру подяку Високопреосвященому Митрополичому Ординаріятові у Львові та Преосвященим Єпископським Ординаріятам в Перемишлі і Станиславові за ласкавий дозвіл на збірку під церквами у квітні ц. р. й усім Впр. ОО. Парохам, що тою збіркою займалися. Рівночасно щиро дякуємо за успішну інтервенцію у воєв. урядах Вп. пп. д-р Ю. Одеському в Станиславові і д-р С. Бриковичеві в Тернополі. Вкінці щиру подяку складаємо всім П. Т. філіям „Союзу Українок" в краю й тим приватним особам, що організували і переводили збірку за дозволом влади та всім П. Т. Жертводавцям, що зложили жертви на українських военних вдів і сиріт по членах У. Г. А.

Управа Товариства Український Фонд Военних Вдів і Сиріт у Львові.

ПОДЯКА.

Комітет допомоги хорим у Львові почувається до милого обовязку зложити сердечну подяку від себе і хорих всім, що причинилися до уладження „дня хорих", яке відбулося 4-го червня п. р. в церкві св. Успення.

А саме дякуємо хорові малої семінарії за прегарний спів, що причинився в великій мірі до піднесення святочної хвилини, заведенню „Харіс" за підводи до перевозу хорих, питомцям ремісничої бурси і членам „Волі" за допомогу при переношенню хорих, а також усім, що чимнебудь помогли Комітетові в уладженні того святочного дня в користь тяжко недужих.

Комітет допомоги хорим.

ОПОВІСТКИ.

В жіночій гімназії Українського Інституту для дівчат у Перемишлі вступні іспити до І. кл. відбудуться 18. і 19. червня, до кляс ІІ.—ІІІ. нового типу й VI. VII. гум. типу 19. і 20. червня ц. р. Початок іспитів в год. 8. рано. 1719

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Вічні пера направляє „Прецизія" Ринок 29, Рутовського 12. 1679 4—20

фортепіяни, піяніна світових вирібней на складі, Марецький, Баторія 7. 1698 3—13

Яремче — у віллі прегарно положений сонячні кімнати з харчем або без до винайму, ціни помірковані. Згодошення до 18. червня: Перфецька, Львів, Терези 2 „С"/І., відтак Яремче, власна вілля. 1710 2—3

Новітня робітня обуви Івана Івасінки при вул. Личаківській 18, виконує найновіші зразки мужеської, люксусової обуви, Спеціяльність ортопедична обува. 1580 26—30

Плянети, жетони, спортові нагороди Вирібня Вл. Бушек, Львів, ул. Академічна ч. 6, тел. 218-48. 1708 а 1—15

До винаймлення вілля 4 покої кухня. Город серед гір прегарної долини ріки Мізунки в Мізуні Новім почта Вигода. Ціна низька. Згодошення: Дорожинський, Львів, Косинярська ч. 18. Від 26. червня в Мізуні. 1723

філія „Просвіти" в Сколім приймe негайно урядовця-організатора, енергійного, красномовного, з практикою в просвітинській праці, управного дириґента хору і режисера драм. гуртка. Платня за умовою. Зголошення слати до кінця червня п. р. на адресу: Головний Видїл Т-ва „Просвіта", — Львів, Ринок ч. 10. 1724 1—3

ОГОЛОШЕННЯ.

АЛЬФОНС ДОДЕ.

МАЦІЦЬКИЙ

Переклад із французької мови М. Рудницького. — Ціна 1·— зол., з почтовою пересилкою 1·30 зол.

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

УВАГА. — За 50 сот. направа слухальців, даю новий шнур, магнетизую і регулюю. „Radjodźwięk" ЛЬВІВ, КРАСІЦКИХ 17. 1722 1—10

Вирібня музичних інструментів

Фр. Невчик

Львів, вул. Городецька ч. 2 Б. — **Телєфон 225-76**

поручає всілякі музичні інструменти, приладдя і виконує направи по конкурепційних цінах.

Ціпники на бажання. 41/91 6—20

ПЯНІНА першорядні по знижених цінах на догідних умовинах. Купно продажа. Заміна уживаних інструментів

Новацкий, Пілсудського 17.

698 53—55

Під увагу читальням!

Старші типи радіоприймачів змодернізовані з повною гарантією. 4-типо лямповий з голосником, батерією і акумулятором зол. 120·—.

„EKRAVOX"

1697 3-3 **АКАДЕМІЧНА 11.**

50-ті Надзвичайні Заг. Збори Членів „Народної Торговлі"

Крайового Союзу Споживчого

Кооперативи з відповідальністю уділами у Львові

відбудуться 29. червня 1935 р. (субота) в годині 10-тій рано в салі Т-ва „Сокіл" у Львові при вул. Руській ч. 20., з оським порядком дня:

1) Відкриття Надзвичайних Загальних Зборів Членів (§ 93 ст.),
2) Зміна статуту Народної Торговлі, згідно з постановами § 157 уст. і стат.
3) Вибір уповажнених на 3-літтє 1935, 1936 і 1937 (§ 100, 101 і 102 стат.),
4) Закриття Надзвичайних загальних Зборів.

Згідно з постановою § 91 стат. Загальні Збори членів Народної Торговлі осягають правосильний комплет, коли в них возьме участь така скількість членів, яка репрезентує 5 % суми уділів, або 10 % числа членів Народної Торговлі.

Якщо до одної годпини після часу, на який Загальні Збори членів скликано — такий комплет не явиться, Загальні Збори членів є правосильні рішати всі справи, поставлені на порядку дня, без огляду на висоту заступленої на них суми уділів і без огляду на кількість присутних членів.

ЗА НАДЗІРНУ РАДУ
НАРОДНОЇ ТОРГОВЛІ, Крайового Союзу Споживчого
Кооперативи з відповід. уділами у Львові

Д-р Кость Левицький, вр. президент. Володимир Целевич, вр. секретар.

Львів, дня 11. червня 1935. 1721 1-3

„Українське Товариство Допомоги Інвалідам" у Львові

розписує оцим

КОНКУРС

на проєкт обгортки до календаря „Український інвалід" на р. 1936.

Назва календаря не обмежовує свободи в виборі сюжету рисунку.

Обгортка може бути що найбільше в трьох колірах. Розмір 290 × 210 мм. Проекти надсилати до кінця червня п. р. на адресу „Українське Товариство Допомоги Інвалідам" у Львові, вул. Потоцького 48.

Нагорода за принятий проект 100 зол. Проект стає виключно власністю УКТОДІ з правом репродукції.

Неприняті проекти автори дістануть негайно назад.

Для обговорення подробиць проекту слід звертатися до Управи УКТОДІ, Львів, Потоцького 48. Телефон 252-14.

ГОРДІЙ, БРАСЮК.

БЕЗПУТНІ

Ціна 0·50 зол., з почт. перес. 0·65 зол.

ПРОСПЕР МЕРІМЕ

БЛАКИТНА КІМНАТА

ТА ІНШІ ОПОВІДАННЯ

Переклад із французької мови Васяя Софроніа. — Ціна 0.95 зол., з почт. пересилкою 1.20 зол.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10

Ч. 155 (14.052). Львів, пятниця 14. червня 1935. Pocztowa opłatę opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504·060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Морські переговори.

ТОКІО, 13. 6. ПАТ. „Нічі-Нічі" пише, що згода Японії, щоби признати Німеччині 25 відс. тонажу британської фльоти, ніяк не свідчить про тиху згоду Японії взяти участь у морській конференції разом з Німеччиною або іншими державами, що не є сигнарями лъондонського і вашингтонського договору.

ЛЬОНДОН, 13. 6. ПАТ. Радник американської амбасади в Льондоні відвідав нині британське м-ство закорд. справ і у відповіді на повідомлення британського уряду про німецькі морські пропозиції, заявив, що уряд Зл. Держав сформулує своє становище у справі зброєнь на морі згідно зі зобовязаннями вашингтонського договору. Беручи за підставу постанови тих договорів уряд Зл. Держав не зголошує ніяких застережень щодо пропозицій німецького уряду.

Американська відповідь, хоч у засаді одобрює німецькі пропозиції, повна дуже великої резерви, що вказує на обережність през. Рузвельта, який не хоче встрявати в европейські справи.

ВАШИНГТОН. 13. 6. ПАТ. Державний підсекретар Філіпс заявив між ін. на тему англійсько-німецьких розмов осьо:о: „Уряд Зл. Держав у своїй відповіді В. Британії зазначив, що має надію, що вислід тих розмов узгіднить погляди головних европейських морських великодержав на справу відношення між їх фльотами та що причиниться до загального порозуміння головних морських потуг щодо нового обмеження і редукції морських зброєнь.

ЛЬОНДОН, 13. 6. ПАТ. Завтра сподіваються приїзду амбасадора фон Рібентропа. У звязку з тим відновлять англійсько-німецькі розмови. Як довідується агенція Райтера, минтижня перед виїздом німецької делегації з Льондону дійшли до порозуміння на тій підставі що жадана німцями пропозиція 35 відс. британських морських сил буде торкатись кожної категорії кораблів. Це відношення між британською і німецькою фльотою буде незмінне себто збільшення морських сил якоїсь іншої поза В. Британією не дасть Німеччині права збільшувати свої морські сили. Вел. Британія мала на ті умовини погодитися, коли ніхто з сигнатарів версайського договору не матиме застережень.

Чого хоче Італія в'д Абісинії.

ЛЬОНДОН, 13. 6. ПАТ. Напруження італійсько-британських відносин викликує по обох сторонах тенденцію офіційних чинників до полагоди теперішньої ситуації. Хоч нема ще ніяких офіційних пропозицій, всеж є можливість компромісу. Італійський амбасадор у Льондоні Гранді у Римі робить зусилля у тому напрямі. Заходи з італійського боку у британського амбасадора сер Еріка Друммонда мали йти в тім напрямку, щоб британський уряд погодився на італійську залізничу концесію через Абісинію, щоби получити італійське Сомалі з Еритреєю. Така залізниця йшла би зі столиці італійського Сомалі Могаліячіо через західну частину Абісинії до Масової в Еритреї над Червоним Морем. Був би це проект на зразок давньої російської концесії на східно-китайській залізниці, т. зн. італійські залізниці залишились би під контролею у сфері, яку зайняло італійське військо. Ціла залізнична адміністрація була би в руках італійців. Водночас італійський уряд дасть гарантії В. Британії щодо повного невстрявання Італії у справу джерел Нілю, головно озера Тсана.

Японія хоче заволодіти Китаєм.

ШАНГАЙ, 13. 6. ПАТ. В добре поінформованих колах побоюються, що конфлікт за Гопеї, який полагодили, повстане знову з причини нових японських домагань. Ті домагання є предметом нарад центрального політичного комітету, що скликав спеціяльне засідання. Думають, що японський амбасадор Аріоші, який у пятницю має вручити листи з уповноваженням, буде за тим, щоб дійшло до порозуміння, яке булоб підставою японсько-китайської економ. співпраці.

ТОКІО, 13. 6. ПАТ. Міністер закордонних справ Гірота прийняв нині британського й американського амбасадора та поінформував їх про мету японської політики у північнім Китаю. Водночас запевнив їх, що Японія перестерігатиме міжнародні договори.

ЛЬОНДОН, 13. 6. ПАТ. Агенція Райтера повідомляє з Пекіну: Тут мають переконання, що нові японські домагання, на випадок, коли їх приймуть, перемінять величезну частину північного Китаю в японську провінцію. Багато китайських урядовців висказує думку, що домагання Японії відкликати Сун-Че-Йана є першим кроком до анексії монгольської провінції Чагар гротесковим урядом Манджу-Ко. Провідники китайської політики постійно нараджуються над ситуацією. Одні обстоюють за тим, щоб получитись з СССР і протиставитись теперішній ситуації, інші твердять, що хоч японські домагання незаконні, а проте Китай мусить їх прийняти.

Нац.-соц. організації молоді в Австрії

ВІДЕНЬ. 13. 6. ПАТ. „Телеграф" повідомляє про облаву, яку перевела жандармерія і Гаймвер в часі Зелених Свят у лісі коло Родавн на полудне від Відня. В цім лісі таборували численні відділи австрійського товариства молоді. Та їх відділи австрійського товариства свідчили про безпідзнаки і частини однострою свідчили про безсумнівні нац.-соціялістичні переконання. Ті відділи робили у лісах вправи, а навіть у впорядкованих лавах перемашерували село Родавн з прапорами німецької барви. У висліді облави арештували 120 молодих людей в одностроях С. А. і С. С. На думку газети той інцидент вказує, що серед членів офіційно признаного товариства молоді є багато зорганізованих націонал-соціялістів.

У Греції привернуть монархію.

АТЕНИ. 13. 6. ПАТ. Преса поміщує лист Левідіна, секретаря кол. короля Юрія, заадресованого в Атенах. В листі між ін. пише Левідіпутованого в Атенах. В листі між ін. пише Левідін: Король з великим зворушенням слідкує за проявами монархістичних почувань грецького населення і готовий повернутись до Греції не як провідник переможної партії, але як безсторонній арбітер, що годить усі партії.

БРЮСЕЛЬ. 13. 6. ПАТ. В інтервю з атенським кореспондентом щоденника „Ле Соар" міністер без теки Мароміхалідіс заявив, що поразка виборів Метаксаса не є програною для ідеї монархії, але особистою невдачею Метаксаса. Я переконаний, додав міністер, що у Греції привернуть монархію.

—o—

Спалені господарські знаряди, хатня обстановка й живий інвентар — представляють для селянина на випадок пожежі більшу втрату як погорілі будинки. Це знає кожний добрий господар і тому обезпечує від огню свої рухомости в Товаристві взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР", у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

ЩО ДУМАТИ
ПРО КОЕДУКАЦІЮ В ГІМНАЗІЇ.

Голос із фахових кол за коедукацією.

(Дискусійна стаття.)

Перші коедукаційні школи повстали у Швеції, Норвегії і Фінляндії в першій половині 19. століття. Потім впровадили коедукацію в деяких школах в Англії, Франції, Голяндії, Данії Швайцарії і Німеччині. У другій половині 19. століття почалася в педагогії палка дискусія про вартість коедукації в школі. Думки педагогів поділені. Є дуже поважна скількість педагогів за коедукацією, є багато і проти коедукації. Але треба ствердити, що коедукація має серед педагогів більше прихильників. Проти коедукації в гімназіях виступає католицька церква. Справа коедукації в середніх школах ще не в цілості простудіована і розглянена і правдивий педагог не повинен кидати вічевих гасел: „Геть з коедукацією в середніх школах впродовж 24 годин"; або „Замінюймо всі гімназії на коедукаційні".

Пригляньмося, як ставиться життя до коедукації, що говорить про неї молодь, що говорять учителі, що вчать в коедукаційних гімназіях.

В цілій Европі істнує коедукація в народніх школах від 1 до 7 кл. включно, є теж коедукація в університетах. Всі вважають це за нормальне явище. З традиції не було коедукації у середніх школах, ніби тому, що тоді припадає пора полового дозрівання, коли то хлопці і дівчата повинні бути від себе відділені. Чи в житті, у поодиноких родинах переводиться таку сепарацію між хлопцями та дівчатами? Чи спільна наука в одній салі хлопців і дівчат впродовж 5—6 годин може приспішити полове дозрівання? Здається, що кіно, образи, невідповідна лектура, погане товариство поза школою, на що батьки дуже часто не звертають уваги, приносить дітям більше шкоди, ніж коедукація в школі.

Нестійний є закид, що молодь в коедукаційній гімназії може деморалізуватися. Досвід учить, що в коедукаційних гімназіях є менше проступків на еротичнім тлі, як у хлопячих. Анкети, переведені в коедукаційних школах Німеччини і Польщі стверджують, що моральний рівень молоді там вищий, ніж в інших школах. А чи в наших українських коедукаційних гімназіях може син священика, інтелігента, селянина або реміснка може здеморалізувати доньку інтелігентної мами? Вона в коедукаційній школі певно не почує соромітської пісні, ані новомодного танга, ані дотепів на тему її дівочої чести, які чує кожної днини, переходячи дальшими вулицями Львова і інших більших міст, чи навіть підміських сіл. Чи не кращий невинний флірт в коедукаційній гімназії під оком учителя, ніж „рандки" вихованків хлопячих і дівочих гімназій по парках, гайках, поза містом, або втеча через вікно з інтернату на „рандку"?

Правда, в коедукаційних школах дівчата тратять дещо зі своєї жіночої ніжности. Але чи дотеперішне виховання в дівочих гімназіях відповідало вимогам життя? Теперішня нова школа має виховати молодь здібну до життя, загартовану. В коедукаційній школі дівчина ліпше пізнає реальне життя, ліпше загартується до тяжкої життєвої боротьби. Світова війна навчи-

на нас, що жінка мусіла стати до тяжкої боротьби за істнування, мусіла нераз з крісом в руці побіч мужчини стати в боєвій лаві, мусіла станути до праці з мужчиною, а нераз і його заступити.

Коедукація не впливає на дегенерацію нації. Громадянства, де істнують коедукаційні гімназі, є моральні і здорові. (Швеція, Фінляндія, Норвегія, Голяндія, Німеччина, Швайцарія), а упадок моралі в Америці треба приписати таємним спеціяльним відносинам і світоглядові американців.

Молодь в коедукаційних гімназіях ставиться до коедукації в більшості прихильно. Вправді чути голоси і проти коедукації, але тих є яких 10—20 прц. Як аргумент проти коедукації підносить один ученик брак свободи у розмовах, стид перед дівчатами. Другий ученик пише: В хлопячій гімназії замовкають неетичні розмови, коли надходить товаришка. А учениця коедукаційної школи пише: З товаришами живемо в згоді, помагаємо собі в науці, працюємо спільно в шкільних організаціях.

Проти коедукації висказуються головно ті ученици (-ки), що прийшли з дівочих і хлопячих гімназій, де привикли до іншого шкільного життя. Молодь, що ходить до коедукаційної гімназії від І. кляси, є вдоволена з коедукації. Управителі і вчителі, що вчили в коедукаційних гімназіях, висловлюються прихильно про коедукацію. Анкета про коедукацію, переведена між директорами польських коедукаційних середніх шкіл, виказує 76 прц. прихильників коедукації. Взагалі можна сказати, що люди, які вчили в коедукаційних школах, або стрічалися в житті з коедукацією, ставляться до неї прихильно.

Дещо зі статистики коедукаційних гімназій.

Частинна коедукація в галицьких гімназіях була вже перед війною, коли то краєва рада шкільна позволила ходити до кляс приватисткам, яких було 5—10 прц. в державних, а в приватних 10—20 прц. По війні повстала в Польщі поважна скількість приватних коедукаційних гімназій, а з часом і державних. Нині такий стан, що майже у всіх гімназіях на провінції заведена коедукація. На 356 приватних гімназій з правом прилюдности є 101 коедукаційних, крім того є богато коедукаційних гімназій, котрі не мають права прилюдности.

На 12 гімназій „Рідної Школи" є 8 коедукаційних та 4 дівочі. На Волині є три приватні українські коедукаційні гімназії.

В державних українських гімназіях є коедукація в Перемишлі й у Львові.

Чи коедукація в гімназіях з національного становища для нас шкідлива?

Майже 20-літня практика з коедукаційними гімназіями не виказує злого впливу на нашу молодь. Молодь виходить з коедукаційних гімназій з певними моральними й етичними засадами. Дівчата не марнуються. По скінченні гімназії часто виходять заміж, студіюють в університетах, працюють радо у громадянських установах, по селах. Менше у них кокетерії та більше поваги.

З національного погляду на провінції треба завести в деяких наших гімназіях коедукацію, щоби врятувати їх перед самоліквідацією через брак фреквенції. (Коломия). Розуміється, батьки і громадянство мають право домагатися, щоби навчання і виховання в коедукаційній гімназії було поставлене як слід. Це можна осягнути при добрій волі директора і вчительського збору.

Очевидно, коедукаційна гімназія вимагає більше праці і здайливости, як хлопяча або дівоча гімназія. У нас брак учителів-виховників. Головно відчувається великий брак жіночих сил. Наші дівочі гімназії обсаджені здебільша учителями мужчинами.

На основі досвіду з українськими приватними коедукаційними гімназіями можна поставити такі вимоги, щоби коедукаційна гімназія добре просперувала:

1) Коедукаційна школа потребує більшої опіки директора і вчительського збору, в котрім мусить бути кілька жіночих учительських сил. Учительський збір повинен ставитися прихильно до коедукації.

2) Молодь повинна бути так дібрана, щоби між хлопцями та дівчатами не було великої ріжниці віку. Одиниці, що не надаються до коедукаційної школи, усунути.

3) Між учительським збором та родичами мусить бути постійна співпраця. Обі сторони повинні часто себе інформувати і негайно спільно виступати проти доглянених промахів молоді.

4) Дівчата повинні приходити до школи скромно убрані, а не без панчіх, або в блюзках без рукавів, як це водиться у деяких дівочих гімназіях.

5) Всілякі спільні сходини хлопців і дівчат в школі і поза школою повинні відбуватися під надзором учителів.

6) Відповідно уладжений шкільний будинок.

М. К.

Зміна адреси 1 зол. Можна приєднати почтовими марками.

Анґлійські мотоциклі B. S. A.
найновіші моделі на складі
ВІТОЛД ТРАНДА
ЛЬВІВ, АКАДЕМІЧНА 7.
3/25 2—3

Чи побачить демократична Бельґія диктатора?

Брюсель, в червні 1935.

Живемо в часах змінливих і бурхливих. Щойно впав у Франції кабінет Фляндена, провалився новий Буіссона, нині володіє центро-лівий уряд Пера Лявеля — і ніхто не вірить, щоб він довго втримався та вирятував Францію з хаосу.

Ідеї щораз змінюються, а час змінює людей. Ще недавно широко казалося про парляментаризм і про демократію, як лік проти абсолютизму й автократії, тимчасом сьогодні щораз голосніше вирінають голоси ріжних визначних теоретиків, що національна диктатура має рятувати держави від парляментарно-демократичного хаосу.

Під цим оглядом треба признати Бельгії також одно з почесних місць, бо вона не залишається позаду, не тримається давніх метод, а керме своїм життям так, як вимагає хвилина і загально істнуючі обставини.

Найбільше радикальним бельгійським урядом за весь післявоєнний час можна певно вважати теперішній кабінет Ван Зелянда, що дістав спеціяльні привілеї на один рік і постепенно переводить свою програму в життя. Вже тепер чимраз більше чути поголоски, що на випадок невдачі (і то завдяки соціялістам) Бельгія може сподіватися диктатури — воєка-короля Леопольда III. й економіста Ван Зелянда, людей, що можуть взяти долю бельгійської держави в свої руки і довести державу до наміченої цілі. Тому не диво, що тільки малий відсоток давньої опозиції противиться радикально-експериментальній політиці уряду, решта чекає практичних висліджів.

Давніше була ще мова про трипартійну диктатуру в Бельгії — католиків, соціялістів і ліберальів, — однак „малі бельгійці" мають наглядний доказ вартости міжпартійних спорів і компромісів на своїй сусіді, тому ідея диктатури в такій формі відпадає. Остається найправдоподібніша концепція — надпартійної диктатури короля і економіста.

Коли теперішній уряд проголосив інфляцію, то головно потерпіла бідніша суспільна верства, але тоді вже соціялістичні лідери не думали боронити „клясових інтересів" і заступатися за своїми членами, лише боронили власної шкури, щоби самим якнайменше потерпіти.

Вправді інфляція не нанесла Бельгії шкоди, але навпаки збільшила вивіз, звязки з закордонними фірмами та приплив чужої валюти. (Ту штуку треба завдячувати хистові експертів, що зуміли, не вважаючи на обнижку вартости франка на 28 прц., — втримати старі ціни на всі кра-

ВАСИЛЬ С. ЛЕВИЦЬКИЙ. 4)

Кілька вражінь із Данії.

(Докінчення.)

Кооперативна різня у Рескільде. Конкуренція. Місто старців. Розривка для всіх.

Це тривало може 15 хвилин як із забитої свині приготовили руки данського робітника на наших очах беконові половинки і вложили у сільний розчин для консервації. Ось свиню парять у великих кадях, потім вона причеплена задними ногами до проводів під стелею мандрує від рук одного робітника до другого і кожний з них з незвичайною скорістю виконує при ній якусь свою роботу: той обшкрабує рештки шерсти, той патрошить, той відрізує голову, той висмалює ноги, той перерізує солонину здовж хребта, той перерубує цілу свиню на дві половини, той випалює штемпель різні, там ветеринар переглядає і дає свій штемпель і ось уже готовий бекон іде до солярні на консервацію, а з солярні мандрує по кількох днях, запакований у відповідний мішок до Англії. 80 робітників відправляє що тижня в той спосіб 3.000 штук свиней у цій повітовій кооперативній різні в Рескільде.

Бекони це побіч молочних продуктів і яєць найважніший експортовий продукт Данії. Таких кооперативних різень як у Рескільде в Данії 50. Належить до них 70 проц. господарів, які годують свині, а забивають там і перероблюють на готовий продукт 75 проц. усіх свиней Данії. При різнях є звичайно й збірні яєць.

Тепер, коли чимраз більшу конкуренцію данському бекону, данським яйцям і данському маслові на заграничних ринках робить той сам продукт з Польщі, нам було справді дивно, що данці всеж хочби і так поверховно схотіли показувати нам свої уряджения. При цій різні ми бачили і кооперативну збірню яєць, бачили, як їх сортують, як опаковують. Кооперативну молочарню ми з браку часу оглянули за яких 10 хвилин, а всеж дир. Мудрик зумів привезти собі звідти одно мале уліпшення при центрифузі і як скарб зберіг фунт масла, який купив для розслідження у лабораторії „Маслосоюзу". Правда, наш провідник з гори упередив нас, що минув уже час, коли данці дуже радо показували, а то й учили всіх, як треба уліпшувати свої продукти і організувати їх збут та свою працю. Тепер, коли колишні учні показали їм роги і зовсім поважно загрожують відібрати їм хліб, данці вже тільки нерадо годяться навіть на побіжні оглядини їхніх станиць, а до таємних уліпшень уже зовсім чужинців не допускають.

Незвичайна дбайливість у данців про виховання та освіту дитини і велика пошана до людини в її старости, наповнили нас подивом і зворушували. Дітвора, молодь, це скарб народу, його будучність. Її треба до життя як слід підготовити, щоби вона гідно сповняла колись свої обовязки супроти себе і народу. А після довгої праці в житті жде данця заслужена любов і пошанівок у родинним колі, або в суспільній установі, яка займеться ним неменш дбайливо і з любовю та пошаною як найближча родина.

Було гарне недільне пополудне. Нас впровадили через велику браму у просторий парк, де розкинені потопають у зелені поверхові будинки копенгагенського „міста старців". Здовж доріжок у парку проходжувалися, або стояли гуртами, або сиділи на лавочках, грієчись до молодого веснянного сонця, старенькі жінки і чоловіки. Їх білі погідні обличча і сині, старістю *прислонені* очі з цікавістю проводили нас і усміхалися.

Данський закон постановляє, що особи понад 65 літ, які ніколи не були карані, мають право до старечої ренти, коли самі не мають ніякого маєтку, з якого могліб утриматися. Ця рента дає яких 120 корон місячно. Її виплачують звичайно готівкою, але коли старенька особа не має ніякої родини, або волить мешкати самостійно, тоді замість ренти може спровадитися до оселі старців, де дістає помешкання, повний харч, одіж, лікарську поміч і всі інші вигоди. Як усюди в Данії, так і в цих оселях панує повна особиста свобода. Старець чи старушка можуть кожної хвилини виправдитися з оселі та дістати готівкову ренту і кожної хвилини, коли захочуть, можуть назад туди вернутися.

„Місто старців" це оселя старців Копенгагену. Є тут місце на 1500 осіб, окрім того понад 200 осіб самої прислуги. Бо мешканці цього міста нічим не журяться і не мають ніякої примусової роботи. Навіть за порядок і чистоту у їх мешкальних кімнатах дбає служба. Вони справді відпочивають тут по тяжких трудах життя і займаються лише тим, що їм подобається. Мешкають звичайно по чотири особи в одній кімнаті, лише подружа мають менші кімнати на двоє осіб. Часто буває так, що двоє стареньких жениться тут. Тоді є велике свято і обоє дістають окрему кімнату.

Довгим шнурком ми переходили чистесенькими коридорами будинків і заглядали до кімнат, які гостинно отвиралися нам назустріч. Направду ніяка річ в Данії не викликала у нас такого однодушного захоплення, як ті чисті, просторі, гарно умебльовані кімнати, повні цвітів і образів і ті сиві бабусі, що так радісно кивали

еві продукти, та що найвище допустили до підвищки на 2 прц.). Іншими словами, ціна на життя залишилась та сама, зате державний скарб значно побільшився.

Однак цілком ясно, той стан мусить змінитися, якщо Франція також зменшила би вартість своєї валюти, і колиб прийшли нові валютові реформи в Німеччині. В тому випадку і Бельгія мусілаб ті зміни відчути. Покищо бельгійський уряд переводить послідовно намічений план. Щоби запобігти кризі, установив більшу контролю банків, даючи гарантію депонентам, що їх заощаджений гріш не буде виставлений на небезпеку спекуляції та можна його відібрати без ніяких застережень. Тому королівський декрет установив строгу контролю, у формі щомісячного, тотожного для всіх, звідомлення про грошевий стан і трансакції банків. Тому розпорядкові всі як один повинуються і ніде не зачувати ніяких застережень.

Найбільше радикальним кроком Ван Зеландта, не було проголошення конверсії. Вона одним рухом знизила процентову стопу державного довгу з 6 чи 7 проц. на 4. На тій реформі Бельгія заробляє 620 мілїонів річно і цілком добре може їх зужити на найбільш пекучі видатки.

Передтим державний буджет був дефіцитовий. Уряд не міг ніколи найти рівноваги. Головною позицією дефіциту було безробіття (запомоги). За останні два місяці безробіття зменшилося на 20 проц., себто приблизно на 30.000 людей найшло працю. Найбільший закид реформам Ван Зеландта той, що уряд спутує свободу громадян розпоряджатися своїм майном на свій лад. Чи реформи того рода втримаються і притягнуть державні доходи — покаже недалека будучність.

М-р Б. Казимира.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Атенська преса повідомляє, що плебісцит в справі устрою Греції відбудеться при кінці вересня або на початку жовтня.

— Болівія і Парагвай, між якими тревав збройний конфлікт за Гран-Чако, підписали перемиря та припинили збройні діяння.

— Після останньої промови Муссоліні в Барі, італійська преса заперестала гострих полемік і нападів на Англію.

— У Празі мала відбутися виставка „спалених книжок", себто книжок, які спалили в Німеччині. Дві години перед відкриттям поліція заборонила виставу, мотивуючись, що „виставка могла би спричинити заколот порядку і публичного спокою та пошкодилаб добрим взаєминам зі сусідньою державою".

— Румунія повідомила американський державний департамент, що не заплатить рати воєнного довгу, що мала бути заплачена 15. ц. м.

Засоби й можливости розбудження і плекання людської енергії.

Стаття відзначена на конкурсі „Діла".

Людська енергія — це та творча сила, що виявляється у праці, у працездатності.

Не всяку силу можна назвати енергією. Можна собі уявити професійного силача з надзвичайною тілесною силою, непереможного у змаганнях, але позбавленого всякої енергії у психольогічному того слова значінні*), слабовільного та для свого оточення малокорисного. Але буває й навпаки: Слабосила, хирлява, своїм зверхнім виглядом зовсім непоказна одиниця може виявити незвичайну енергію, що мусить викликати зачудування не тільки у прихильників, але навіть у ворогів тієї людини. І так сильні, енергійні акорди з уст кволої Лесі Українки мусять захопити навіть апатичних людей до чину, до вияву своєї життєздатности:

Ні, я хочу крізь сльози сміятись,
Серед лиха співати пісні,
Без надії таки сподіватись,
Жити хочу! Геть думи сумні!

І так енергія — це та животворна й життєрадісна сила, що побуджує людину до творчої праці, кидає її у вир життя, порнває навіть інертні одиниці до великих подвигів, необхідних для створення скромного варстату праці чи могутньої держави.

З енергією тісно звязана сила волі, послідовність у вчинках, систематичність у змаганні до наміченої мети; джерелом енергії мусить бути охота до творчої праці, вислідом енергії — користь. Некорисне витрачування сил може викликати знеохочення до праці, апатію і тимсамим притуплення енергії.

Коли читаємо спостереження природознавців про творчу, зорганізовану працю муравлів чи бджіл, про мистецьке будування гнізд деякими птахами, напр. ластівками, то чи можна тим малим створінням відмовити енергії? Ба, навіть більше! Енергія тих животин повинна б застидати млявих людей та заохотити їх до енергійної творчости. А відлет птахів у вирій — чи це не такі самі зусилля, що їх подивляємо у переможців океанів, чи це не той самий вияв невичерпаної енергії, властивої людям із залізними нервами, незвичайною силою волі та незахитною послідовністю? Такою силою духа відзначаються всі великі одиниці в усяких ділянках творчої праці.

Приклади з давнішої й сучасної історії дозволять нам на деякі висновки. В історії давньої Греції захоплюємось героїчними подвигами дрібних військових частин, що в боротьбі з численними полчищами перських наїзників доказали справжніх чудес своєю невсипущою енергією та любовю рідного краю. Не зважаючи на суперечки між собою, уміли давні грецькі племена в переломових хвилинах, коли рішалась доля спільної батьківщини, спромогтися на велитенські чини та збентежили нераз наїзників, що числом переважали їх кілька разів. Не бракувало їм тоді славних вождів та державних діячів у роді Мільтіяда, Темістокля, Аристида, Перікля, Демостена і т. д., що своєю енергією, вірою в перемогу довели своїх земляків до незабутньої слави. Коли не стало тих енергійних одиниць, упала давня слава непереможної Греції. Вона втратила своє політичне значіння та стала залежною від волі сусідніх держав.

В історії давнього Риму, що з малих початків став могутньою всесвітньою імперією, подивляємо енергію державних діячів у роді Цезаря, Августа та ін., що так само силою своєї залізної енергії, своєю могутньою індивідуальністю, часто навіть жорстокістю вміли накинути неслухняним чи несвідомим масам свою волю, організуючи, систематично розбудовуючи та доцільно довершуючи почату будову держави. Одначе коли вичерпалась енергія, здебільша тому, що не стало відповідальних, духово сильних та енергійних провідників, розпалася велика римська імперія.

Але й новіша історія може нас дечого навчити. Поневолений нарід, що змагає до незалежного культурно-економічного життя, до збудування самостійної держави, не повинен рахувати виключно тільки на щасливий збіг історичних чи міждержавних обставин, але завдалегідь систематичною організацією мас, економічним розвитком, твореннем варстатів праці згуртувати капітали, необхідні для будування держави для створення тої сили, що з нею мусять рахуватися сусіди-конкуренти. Клясичним прикладом можуть бути для нас чехи, що в часах австрійської неволі зуміли своєю муравлиною економічно-культурною працею приготовити відповідний грунт для власної держави. Масарик, Бенеш та ін. ніколи не зражувались початковими невдачами. Вони своєю енергією витворили в чужих державах прихильний для чехів настрій. Постійним накликуванням зуміли пірвати за собою чеський нарід до остаточної боротьби з австрійцями, до створення таких цінностей, без яких не можна собі уявити державної нації.

Серед українців було і є теж чимало енергійних одиниць, що своєю невтомною працею, силою духа та організаційним хистом прислужилися для української культури: На економічному полі пок. Е. Олесницький, на полі науки М. Грушевський, на полі рідного письменства великий І. Франко, на полі спорту І. Боберський. Чи можна в цій статті вичислити всіх тих невтомних працівників, що їх енергії завдячуємо стільки досягнень? Усеж таки їх було розмірно дуже мало!...

Нехай-же кожний працює у своїй робітні чи установі якнайенергічніше для української нації! Учитель нехай защіплює в серця молоді зерна правди й науки. Але щоб його праця могла принести користь, мусить він виявити необхідну енергію: поблажливість і млявість витворюють лінощі у дітей, неввічливість і жорстокість знеохочують молодь до праці. Тільки рішучість, получена із прихильністю, витворює ту милу атмосферу, що в ній діти загартовуються до праці.

Систематичність, послідовність і справедливість в оцінці дитячої праці викликують у дітей замилування до творчости і тимсамим розбуджують енергію, що така потрібна в дальшому житті молоді.

Подібної тактики повинні придержуватися всі, що мають організувати людей до праці. З енергійних одиниць твориться й енергійний колектив. Розвинути енергію у інших можна передовсім тим, що ми їх переконаємо в користі вислідів їхньої енергії.

Організація праці в якійсь установі вимагає відповідного розподілу. На чолі установи, що має успішно працювати, мусять стояти такі енергійні одиниці, що вміють доцільно розділити

*) Ми тут, розуміється, абстрагуємо від т. зв. кінетичної та взагалі від усякої механічної або динамічної енергії.

до нас головами і говорили щось до нас по данськи. А коли найшлися дві, які уміли по німецьки, то не було меж їхній радости, що вони уміють з нами порозумітися.

Радіо, фортепіян, бібліотека, окремі читальні і клюби для сходин, раз на два тижні кіно, це засоби, якими проганяють нудьгу з життя цих старців. Окрім того кожний мешканець має повну волю щодо свого заняття і щодо виходу до міста, коли кому захочеться. Маленький гріш на дрібні видатки, який дістають, придається при таких виходах. Є тут багато старців, які мають заможних дітей, але волять жити спокійно у цій тихій оселі. Цього недільного пополудня стрінули ми багато таких дітей і внуків, що прийшли сюди відвідати своїх і принести стареньким китиці цвітів.

Ми оглянули ще церкву, велику салю зі сценою на вистави і шпиталь. Процент хорих тут справді великий, коли зважити, що пересічний вік тутешніх мешканців 75 літ для мужчин і 77 для жінок. На стінах мешкальних кімнат і саль висить багато мистецьких образів. То артисти малярі дарують свої образи для міста старців на знак пошани для тих, які там мешкають. Дуже часто великі співаки, або актори дають для старців свої концерти і вечорі. Аматорські гуртки уважають собі за честь дати виставу у місті старців.

Потім повели нас у задню частину парку, де ми побачили малі городці і садки з дімками, подібні до альтанок як на парцелях літних робітничих помешкань. Бабусі і дідусі ходили поміж грядками цвітів як господині, горді на свої статки. Це літні дімки для стареньких подруж, що бажають у літі скорочувати собі час працею у маленьких городинних господарствах. Направду, заворушливий був той вигнаний песик-кукла на припоні коло маленької будки і та миска з водою при нім. Деякі старички вже здитинніли. Їм не вільно мати при собі живих котів ні псів, здається одиноке, що їм не вільно, і вони заступають собі їх куклами як діти.

„Місто старців" у Копенгагені назавжди задержалося у нашій памяти як зразок великої щирости і справедливости, до якої можна підвести суспільний порядок у культурній державі при добрій, рідній владі.

Ще хотів би я поділитися своїм враженнем з розривкових місць у Копенгагені. Чи багато ми їх відвідали, але всюди звертало на ну увагу одно: тут розривка спокійна для всіх. Чи Тіволі, цей величезний, прегарно уладжений розривковий парк, де кожного дня, головно в суботу і неділю бавляться за смішно дешевий гріш десятки тисяч данців, чи люксусові каварні, в яких при музиці, знаменитій програмі і дансінгу бавляться люди в смокінгах і спортових убраннях, у балевих сукнях, і скромних блюзочках. Кожному доступна забава завдяки луже низьким цінам у льокалях, через те й льокалі переповнені. При великих оборотах можливі такі дешеві ціни і навпаки при дешевих цінах кожний може взяти участь у забаві. Культурна, великоміська розривка в Копенгагені це не привілей багатих, так як у нас, це фізична і духова буденна потреба мас.

Скоро як сон минули три дні в Данії*). Був вечір, як затрубіла корабельна сирена і тихо відчалив корабель від пристані. Чимраз більше меркли в далині світла Копенгагена. Перед нами знову хвилювало море.

*) Ми їхали кораблем лінії Гдиня-Америка, яка кожного літа улаштовує низку таких прогульок до північних країв, без пашпортів і за дешевими цінами.

У четверті роковини смерти бл. п.
Вячеслава Липинського
відбудеться 14. червня 1935 р. в Архикатедральній Церкві св. Юра
Поминальне Богослужение
в год. 8-ій рано, а в год. 18·30
ПАНАХИДА
які відправлять Їх Преосвященство Кир Іван у сослуженні Всч. Духовенства.
КОМІТЕТ.

працю. Виконання якоїсь праці мусить відповідати умінню та силам кожної одиниці. Виконавці дорученого їм діла мусять бачити корисність своєї праці не тільки для себе, але й для загалу. Організатор мусить їх постійно заохочувати, він не повинен їх зражувати, коли в початках трапиться невдача. Щоб розвивати і плекати енергію серед колективу, мусить організатор передовсім своїм особистим прикладом, обовязковістю і солідністю здобути собі довіря й пошану серед довірених йому працівників.

Виховний момент корисно впливає також на старших. Тому організаторові доводиться часто заохочувати до праці та в тій цілі вказувати на зразкову працю визначних людей, напр. Едісона чи Марконі, що довели до епохальних культурних досягнень. Але скільки енергії витратили ці винахідники, скільки недіспаних ночей треба було їм пожертвувати на те, щоб осягнути свою ціль!

Керманичеві праці треба часто боротися з т. зв. диссипацією, себто розсіянням, обезцінюванням та затратою енергії. Він мусить бути тонким знавцем людських душ, уміти викресати огонь, де завважить занепад енергії, ласкавим словом, прихильністю та добрим прикладом підбадьорити до творчого чину.

Дослідники (Протті та ін.) твердять, що впорснення молодої крови в організм людини в середньому віці впливає на краще самопочуття, на життеву бадьорість та приплив енергії. Не беруся поручати цієї ще може за мало випробованої методи. Всеж таки люди в середньому віці не повинні відмежовуватися від молодих ідеалів, але старатися зрозуміти молодь, наслідувати її в спортових змаганнях.

Гігієнічним життям, стриманістю від алкоголю, розумними розвагами повинні старші люди відмолоджуватися, себто старатися бути „вічно" молодими. Здоровля і погідний настрій, можливий навіть і в нинішніх скрутних умовинах — це важні чинники для плекання енергії. Радість є товчком до всякого творчого почину. Пригноблення притуплює енергію людини.

Нераз якесь нещастя вбиває енергію навіть загартованої людини, але буває навпаки: недоля чи скрутне положення, в якому нараз опинилась безрадна досі особа, виявляє дивну енергію, ще й інших захоплює за собою до енергійної боротьби з несприятливими життевими умовинами. Все залежить у значній мірі від індивідуальних властивостей одиниці. Одначе обовязком зорганізованого українського громадянства є нести матеріяльну й моральну поміч тим одиницям, що з незалежних від них обставин опинились раптом у безвихідному положенні. Треба викресати у тих, що затратили енергію, новий вогонь, треба безпощадно викорінювати апатію серед нашого суспільства.

Український нарід мусить відновитися. В народній організм треба впорснути свіжий приплив енергії, новий запал до праці. Він жити хоче й мусить жити — всім гробокопателям наперекір! Геть думи сумні!...

Володимир Орленко.

Архів міста Львова.

Свого часу наробили багато шуму в пресі звідомлення з доповіді віцедиректора Архіву міста Львова д-ра Кароля Бадецького в Польському Історичному Товаристві у Львові про сучасний стан і потреби Архіву міста Львова. Слідом за своєю доповідю видав д-р К. Бадецький у Варшаві 1834. р. й окрему працю, присвячену тому самому питанню, п. з. „Archiwum miasta Lwowa, jego stan obecny oraz potrzeby reorganizacyjne i wydawnicze". Як автор зазначив у передмові, його праця має за ціль „основно змалювати сучасний стан цієї найстаршої львівської наукової інституції й річево дослідити чи при своїй організації вона відповідає прийнятим засадам і вимогам архівістики взагалі". Відповідь на це питання дає почасти вже посвята книги „родинному місту Львову в журбі про долю його памяток і історичних джерел".

За давніх польських часів ділились міські акти на два великі відділи: 1) адміністраційно-судові акти й 2) т. зв. льонгерські акти (Lohnherr — будівничий, міський урядовець, що управляв будинками. Для пильнування направи домів, шляхів, мостів тощо існував окремий льонгерський уряд, відділи якого розростались у міру зросту міст). Такий поділ актів, документів і книг до історії Львова проіснував аж до 1787. р., до часу скасування автономічної влади Львова й утворення магістрату, складеного з трьох сенатів, двох судових і одного політичного. Заки Львів отримав 1870. р. самоуправу, 1848 рік злагіднив дещо абсолютну владу магістрату, бо тимчасовий закон увів Міський Виділ, що від 1862. р. називав себе Міською Радою. Таким робом виросла в рр. 1787—1870. друга верства, а від 1870. р. ще новіша верства львівських архівних матеріялів.

Під наглядом політичного сенату львівського магістрату лишився тільки один відділ давнього архіву Львова, а саме льонгерський. Потрібні при закладанні міської табулі адміністраційно-судові акти давнього архіву віндексували в рр. 1792—1804 20 діюрністів і вони увійшли в склад новозорганізованої міської табулі, а 1856. р., коли звинули міський суд, до краєвої табулі при краєвому суді. Таким робом до 1870. р., коли вилучили адміністраційно-судові акти давнього архіву Львова з краєвої табулі й віддали їх львівському магістратові, властивим львівським міським архівом був лиш його т. зв. льонгерський відділ, дуже здезорганізований, коли львівська губернія мусіла часто пригадувати магістратові, щоб упорядкував свій архів. З бідою тільки відшукували різні привілеї й документи, правне значіння яких треба було інтабулювати в нових грунтових книгах, або які вимагали найвищої санкції.

Заслуга сякого-такого впорядкування льонгерського архіву й інвентаризації його припала Денисові Зубрицькому, що протягом півтора року зладив грубий, однотомовий списаний в латинській мові інвентар, поділивши його на вісім розділів: перші два, які становлять азбучні індекси до дальших, і шість основних розділів, що „на жаль мали рішаючий і некорисний вплив на майбутню організацію й інвентаризацію цьогож архіву". Зубрицький довершив такої інвентаризації архіву, на яку спромігся; не диво, що вона не була ні методична, ні не давала ні азбучного ні хронольогічного укладу книг і документів; до того, позакладавши фасцикули, він не забезпечував пергамінів і окремих актів від запропащення.

„Щодо останнього — пише автор — найбільшу криваду зробив у цьому часі львівському Архівові сам Зубрицький, що, бажаючи влегшити працю над укладанням тоді „Хроніки міста Львова", забирав цінніші документи до свого приватного помешкання. А коли ця історична його праця появилась накладом автора в 1844. р. друком, тоді з прикрістю ствердили, що багато цитованих у ній фасцикулів і навіть книг не можна було відшукати в міському Архіві". Навіть звільнення Зубрицького з архівної посади з днем 25. жовтня 1839. р. поставив автор у звязок із тим, що Зубрицький „в архіві господарював так самовільно, що уряд із поважних причин був приневолений у короткому часі усунути його зі становища, яке займав". Зубрицькому ж приписує автор і брак рахункової книги з 1414—1459 рр. в архіві, яку він „мав переслати для наукових цілей професорові московського університету Михайлові Погодінові". Ще в 1862. р. зверталась міська рада Львова до родини пок. Зубрицького за зворотом документів, які він забрав, пишучи хроніку, а не звернув.

Нова організація й інвентаризація льонгерської частини Архіву міста Львова відбулася в рр. 1862—1872. Роботу поручили трьом особам. Зпоміж них керма справи була в руках Івана Вагилевича, бо він мав вправу в відчитуванні документів із ріжних віків. За 60 ренських місячної плати й обіцяну ремунерацію у висоті 1000 ренських по скінченні порядкування архіву Вагилевич укладав зміст документів в інвентарі, керував азбучним і хронольогічним індексом і мав займатися приготуванням важніших документів до друку. Від закінчення розпочатої праці відірвала Вагилевича смерть дня 10. травня 1866. р.

До речі, про Вагилевича написав автор, що він „по скінченні теольогічних студій у Львові в 1839. р. віддався науковій праці над повірями (демольогією) словянських народів, за що виключили його з листи кандидатів духовного стану". У дійсності щойно 14. червня 1842. р. Григорій Яхимович, суфраган митрополита Михайла Левицького, повідомив Вагилевича, що його виключили зпоміж кандидатів духовного стану 1) за участь у виданні „Русалки Дністрової" і 2) за удержування звязків із російськими вченими. Одначе видання граматики „języka małoruskiego" в 1845 р. примирило Вагилевича з львівською консисторією: він оженився і, висвятився, дістав адміністрацію капелянії Нестанич, де від 1838. до 1841. р. голодував Маркіян Шашкевич. 1848. р. перервав душпастирські обовязки Вагилевича й посадив його на редакторському стільці „Дневника рускаго". По швидкому упадку „Дневника" лишився Вагилевич без шматка хліба, бажав вернутись до Нестанич, але митрополича консисторія зажадала, щоб за самовільне покинення капелянії відбув реколекції при святоюрській церкві. Під намовами знайомих Вагилевич не згодився і вибрав злидні замість упокорення.

Три роки й десять місяців працював Вагилевич у львівському Архіві. Діло, яке він розпочав, докінчили інші. Нова організація льонгерського архіву оперлася цілком на інвентарі Зубрицького. Сумою інвентаризаційних зусиль організації в рр. 1862—1872 є хронольогічний індекс, з якого Вагилевич задумав зробити „немов цілу історію міста, змістово зібрану в хронольогічному порядку". Для реалізації задуму він списував на листочках зміст пергамінів, фасцикулів, книг і листів, успівши до своєї смерти обхопити щойно четвертину льонгерських джерел. Продовження праці Вагилевича довело до чотирьох поважних томів „Recestu dokumentów", на жаль, з виключенням найцінніших адміністраційно-судових книг і актів через пізній їх поворот до Архіву.

Не треба бути навіть архівістом, щоб по перечитанні книги д-ра Бадецького, по ствердженні, як він, будучи довгі роки урядовцем і тепер віцедиректором Архіву, опанував його засоби, повідкриваших неодно, укрите перед тим перед очами тих, що порядкували й інвентаризували його, не можна було не погодитися із автором, що „до організації й інвентаризації львівського Архіву треба забратись від фундаментів". Копись входили до архіву й музейні предмети, що перейшли до окремого Музею, створення якого це безперечна заслуга директора д-ра Александра Чоловського, й друковані книги, що стали завязком міської бібліотеки, яка повинна не лиш стати підручною бібліотекою для тих, що студіюють в Архіві Львова, і для дослідників історичного минулого Львова взагалі, але й по змозі зібрати всі львівські друки. Черга зробити порядок із Архівом міста Львова відповідно до тих архівальних норм, які обовязують тепер увесь архівальний світ. І саме реорганізаційними, інвентаризаційними й видавничими потребами Архіву міста Львова займається автор в останньому розділі своєї книги, відбитки з „Archeonu" присвяченого фаховим розвідкам із поля архівістики, під редакцією директора державних архівів д-ра Вітолда Суходольського й директора Архіву публичної освіти у Варшаві д-ра Вінкентія Лопаціньского. З цього ясно, що на авторську програму реорганізації Архіву міста Львова погодились найвищі компетентні чинники в державі.

М. Возняк.

З організаційного руху.

Політична нарада в Борщеві.

Дня 29. травня ц. р. відбулося в Борщеві засідання Пов. Нар. Комітету УНДО, в якому взяло участь 27 осіб. На засіданні був сен. **д-р Антін Горбачевський**, який виголосив відповідний реферат. У дискусії, яка вивязалась після реферату, Комітет сприняв такі резолюції:

1) Повітовий Народній Комітет у Борщеві взиває всіх активних українців у повіті вступити в члени Українського Національно-Демократичного Обєднання і приступити до політичної праці.

2) П. Н. К. висказує подяку Проводові УНДО й Української Парл. Репрезентації за їх гідну оборону прав українського народу. Зокрема висказує подяку сен. Горбачевському за його діяльність.

Крім того Комітет постановив скликати в найближчому часі нараду громадських, волосних і повітових радних.

Ширіть наш часопис!

25 процент!

СПРАВА ВЕЛИЧЕЗНОЇ ВАГИ.

Що року подає статистика точні дані про школи. Подає, кілько записалося нових студентів, кілько їх взагалі, кілько покінчило студії і т. д. На основі цих сухих статистичних табель можна робити дальші обчислення, які дають нераз дуже цікаві й корисні інформації. Візьмім приклад.

З досвіду знаємо, що не всі студенти, записані до високої школи, кінчать науку. Але скільки їх губиться по дорозі, цим ніхто не журиться і певно кожний батько, посилаючи дитину до школи, сподіється, що вона її покінчить.

Тимчасом життєві умовини, ніким не контрольовані, пересівають студентів через густе сито. І то далеко густіше, як ми думалиб. Вистане сказати, що з тих студентів, які записуються на фільософію, **кінчить студії лиш около 25 прц.** Решта, себто 75 прц., губиться. Вони щойно підчас науки переконуються, що даний фах не відповідає їх здібностям, що він не дає виглядів на заробіток, словом, що він невідповідний.

Тоді не лишається нічого іншого, як покинути студії, або перенестись на інші.

Слабі висліди науки не дадуться пояснити труднощами. Відомо, що на медицині праця тяжка і студії тревають пересічно 7 літ, але проте кінчить там 80—90 прц. записаних. Кінчать вони саме тому, що на медичний факультет важко дістатися, що їх у школі тиснуть і врешті тому, що по закінченні мають ще виглядн на сякий-такий прожиток.

Вправді ми подали крайні приклади, бо інші виділи представляються краще від фільософії, але беручи під увагу розподіл студентів по фахах, можемо сказати дотично українців, що половина зі записаних відпадає. Приймаючи найкращий випадок, що вони відпали вже по першім році студій, маємо що року около 200 людей, які втратили марно рік праці та принайменше по кілька сот готівкою. В сумі дає це **принайменше 100.000 зол.** Ось скільки коштують грошей щорічно необдумані проби та пошукування за відповідним фахом.

Чиж не краще було би ще перед вписом точніше поінформуватися? Чиж це такий труд чи кошт?

Як хтось сам чує покликання до якогось звання, то добре. Добре є також, як він розпитав знайомих, досвідчених людей про їх дружку. Але навіть такому молодому чоловікові мусимо пригадати, що краще є тричі зміряти, а раз втяти, ніж навпаки.

Поголовне дорадження в пресі не приносить користи, бо не може брати під увагу здібностей кандидатів і веде до переповнення тих фахів, які були досі ще рентовні. Тому за порадами найкраще звертатись особисто і то до, компетентної в цих справах установи, до **Української Порадні для вибору звання при Рідній Школі** (Львів, Словацького 14/III.). Завданням Порадні є зменшити скількість невдачників та збільшувати ряди продуктивних, вдоволених зі своєї праці людей.

С. П-ак.

На які ще фахові школи слід звернути увагу?

Молодь, що бажає вивчити таку ділянку праці, для науки якої нема ще відповідних українських шкіл, повинна старатися користати і з неукраїнських фахових шкіл.

Для прикладу наводимо деякі важніші польські фахові школи:

ШКОЛИ, ДО ЯКИХ ПРИЙМАЮТЬ УЧНІВ ПО СКІНЧЕННІ ВСЕЛЮДНОЇ ШКОЛИ (4—7 КЛ.)

1) 4-літня хемічно-гарбарська школа в Радомю.

2) Державна промислова школа в Билгощі: а) хемічний відділ (цукроварство і газівництво), б) **млинарство.** Наука 4-літня. Приймають по скінченні 7 кляс вселюдної школи.

3) Державна коедукаційна ткацька школа в Стрию.

4) Середня технічна школа в Дрогобичі. Відділ електромеханічний.

5) Державна технічна школа у Львові, Снопків ч. 47. При цій школі істнує механічна гімназія — себто школа нового типу, що має завдання вишколювати працівників для промислу металевого. Дальше при школі істнують відділи: а) дорогово-водний, б) електромеханічний, в) відділ прикладного мистецтва й артистичного промислу (на останньому відділі наука тревае 5 років, на трьох перших — по 4 роки). Крім того при технічній школі істнують: 1) державна школа будівельних майстрів з відділами для мулярів, теслів і каменярів; 2) державні фахові курси при державній технічній школі, а саме: 5-місячний вечірній курс для обслуги кітлів і парових сталих машин, 6-тижневий курс для керманичів паровозів; річний курс для радіотелеграфії і радіотелефонії; річний вечірній курс електротехнічний і курс для інструктурок килимкарських підприємств.

6) Державна коедукаційна школа прикладного мистецтва й артистичного промислу в Кракові, Алея Міцкевича 5.

7) Така саме школа істнує також у Познані.

8) Городнича школа, Львів-Замарстинів, Вулька Капітанська. Наука 2-літня. Приймають учнів по скінченні 7 кляс народньої школи. Оплати за науку й кошти удержання є розмірно досить низькі. В школі беруть під увагу головним чином городництво в пристосуванні до потреб міста.

9) Однорічний курс городничої практики в Заліщиках. Наука тревае 11 місяців. Початок науки 15. січня. Приймають абсольвентів рільничих шкіл. (Школа коедукаційна). Кошти удержання 10—20 зол. місячно.

10) Державна колодійсько-ковальська школа в Камінці Струміловій. Відділи: лякерничо-ковальський і тапіцерський та відділ **музичних інструментів.**

11) Державна середня годівельно-рільнича школа в Грудзьондзу.

12) Кошикарська школа в Бережанах.

13) Державна школа будівництва з Ярославі.

14) Державна школа деревного промислу в Яворові. Відділи: різьбарський і столярський.

15) Державна хемічно-промислова школа у Варшаві (вул. Гожа 88). Відділи: хемічний, що вишколює техніків-хеміків — головно для великого хемічного промислу і відділ керамічний, що вишколює техніків-кераміків головно в ділянці цеглярства і будівельної кераміки.

16) Державна школа підофіцерів летунства для малолітніх в Билгощі. Наука трилітня. Приймають учнів по скінченні 7 кляс нар. школи у віці 16—18. Удержання і наука безплатно. Батьки зобовязуються післати своїх дітей по скінченні цієї школи до війська як добровольців-летунів.

ШКОЛИ, ДО ЯКИХ ПРИЙМАЮТЬ УЧНІВ ПО СКІНЧЕННІ 6 КЛЯС ГІМН.

1) Інститут Торговельно-Господарських Наук у Вильні. Наука 3-літня. Відділи: 1) загально-торговельний, 2) рільничо-торговельний і 3) самоврядний. Школа коедукаційна.

2) Державна школа городництва в Познані, вул. Снядецьких 54/58. Наука 3-літня. Відділи: городничої продукції й артистичного городництва.

3) Державна морська школа у Гдині. Наука 4-літня. Відділи: навігаційний і механічний. (З школи виходять офіцири корабельні й офіцири корабельні механіки).

4) 3-літній коедукаційний Торговельний Ліцей у Гдині. Відділ морської торговлі.

5) Коедукаційний Інститут адміністраційного господарства в Кракові, вул. Капушинська 2. Наука 2-літня. Відділи: адміністрація державна і комунальна, залізниця, почта і торговельний відділ.

ЖІНОЧІ ШКОЛИ, ЯКІ ПРИЙМАЮТЬ УЧЕНИЦЬ ПО СКІНЧЕННІ 6 КЛЯС ГІМН.

1) Державна Ґотеляpсько-Промислова Школа в Закопанім. Школа веде два відділи: 2-літній відділ для управительок пансіонів, готелів і т. п. та однорічний курс домашнього господарства для дівчат. (На однорічний курс приймають учениць по скінченні 7 кляс нар. школи).

2) Суспільна промислово-господарська жіноча школа в Лодзі. В цій 2-літній школі виховують учениць на управительок пансіонів, шпиталів, бурс, інтернатів та інших суспільних установ.

3) Школа Суспільних Робітниць у Варшаві, вул. Ясна 17. Наука 2-літня. Школа поділена на два відділи: 1) бібліотечно-книгарняний і 2) секретарський, на якому ученині студіюють не тільки стенографію, писання на машині, але й цілу техніку канцелярійного діловодства і книговодства.

4) Університетська Школа Доглядниць і Гігієністок у Кракові, вул. Коперника 23. Наука тревае 2 і пів року.

ЖІНОЧІ ШКОЛИ НИЖЧОГО І СЕРЕДНЬОГО ТИПУ.

1) Державна Жіноча Промислова Школа в Лодзі, вул. Нарутовича 67. Наука 3-літня. До школи приймають учениць по скінченні 7 кляс нар. на відділи: а) **артистичне ткацтво**, б) білизнярство, в) гафтярство і коронкарство, г) переплетництво книжок зі шкіряною галантерією і г) ювілерством.

2) Однорічний курс галантерійних виробів при Жіночій Фаховій Школі у Львові, вул. Зелена 8.

3) Державна школа положництва у Львові, вул. Піярів 4. Наука 2-літня. Приймають дівчат і замужних жінок у віці між 18—35 роком життя, що скінчили найменше народню школу. Школа вичує фахових акушерок.

Хто хоче дістати докладніші інформації про школи й умовини приняття, може звернутися до Порадні для вибору звання при Р. Ш. у Львові, вул. Словацького 14. На письменні відповіди треба долучити марку за 50 сот.

Українська Порадня для вибору звання при Р. Ш. у Львові.

Японія хоче геґемонії в Азії.

ПЕКІН, 13. 6. ПАТ. На завтра заповіли над Пекіном японську летунську демонстрацію, в якій візьме участь від 12—17 літаків. Рух японських військ тревае далі.

В Шанґаю приготовані є на те, що Японія створить в провінції Квантунґ нову буфорну державу.

ПЕКІН, 13. 6. ПАТ. Один член китайської воєнної ради заявив предсідникові Райтера, що японці не домагалися від китайської влади, щоб вона зверхалася із-зазивом до Злучених Держав або до европейських держав, але можливо, що з таким домаганням звернулися до нанкінського уряду. Число японських військ у Півн. Китаю постійно збільшується. Японський гарнізон у Тієн-тсіні збільшили на нових 700 вояків. Сповіщають, що в пятницю приїдуть нові японські відділи до Чін-Ванґ-Тао, а до Ганґку в суботу. В тім часі число японських відділів зросте у провінції Чілі до 4 тисяч. Від понеділка через Шанґ-Гой-Кван перейшло 12 панцирних поїздів з японськими військами. Японці приготовляються до демонстрації, подібної до тої, що була в 1933 р. Китайців повідомили, що нині або завтра ескадра 17 японських літаків перелетить з Пекіну до Джеголю, щоби справдити рух військ, що евакуюють Пекін.

Нині від самого ранку китайці поспішно покидають Пекін. Всі поїзди, що відходять з Пекіну, переповнені.

ЛЬОНДОН, 13. 6. ПАТ. Райтер повідомляє з Шанґаю: Останні події в Північнім Китаю не вискочили більшости чужинців, бо перші вістки про полагодження спору були занадто добрі, аби були правдиві. Цілий Китай дожидає з великим напруженням розвою подій і не буде несподіванкою, коли дійде до удару. Дехто думає, що квантунґська армія хоче присилувати Китай прийняти японський режим у Півн. Китаю, щоби в той спосіб промостити шлях для міжнародного признання упривілеєної позиції Японії на азійськім континенті.

Стрілянина на совітсько-манджурськім кордоні.

ХАРБІН, 13. 6. Японська військова влада переслала совітському урядові протест у справі інциденту на південно-західній границі, де совітська військова стежа ввійшла на територію Манджу-Ко та остріловала японську стежу, яка відповідаючи вогнем, убила одного жовніра совітської стежі, другого взяла в полон.

Присилайте передплату!

Становище Українського Клюбу до проєктів виборчої ординації.

Із соймової конституційної комісії.

Соймова конституційна комісія скінчила в четвер ген. дебату над проєктами виборчої ординації.

Як останній промовляв представник Укр. Кл. пос. **Хрушький.** Бесідник зазначив, що ББ, як автор виборчого проєкту — заповідає боротьбу партійництву та поширить її теж на український нарід. Це політична помилка. В Польщі українці повинні мати спеціяльні права, а саме на основі міжнародніх умов і обовязуючих меншинних трактатів. Для українців не булоб страшне, як не булоб політичних партій, колиб українці могли свобідно вибирати своїх представників до парляменту. Та в світлі проєкту виборчої ординації до сойму й сенату українці могтимуть дістатися за згодою й голосами поляків. Положення буде таке, що український кандидат не найде при виборах до сойму у виб. колегії 1/4 частини голосів, потрібних для переведення української кандидатури. Двомандатні округи мають служити до того, щоб ніхто не був покривджений на теренах із мішаним населенням. Одначе в практиці воно буде так, що не українці, а поляки матимуть вплив на вибір українського посла.

Вся техніка голосування промовляє за цим, що українських кандидатів покривдять, бо при відомому анальфабетизмі на сх. землях багато голосів усе впаде за кандидатами, що будуть на двох перших місцях листи, а це будуть усе кандидати власні, м. н. завсіди буде поляк.

Концепцією проєкту є, щоб на мішаних теренах запевнити вибір поляків. Доходить до того, що на Поліссі не буде взагалі українського представництва, а на Волині українці матимуть рівну скількість мандатів із поляками, зате на Холмщині та Лемківщині українці не матимуть ніякого представництва. Виборча ординація, що її хоче створити ББ, це фантастична фікція. На основі проєктів ББ нема для українців спромоги свобідно вибрати своє представництво. Українці будуть голосувати за проєктом ППС, одначе будуть рахуватися з тим, що за основу дальших нарад приймуть проєкт ББ,а тоді українці зголасять до нього низку поправок.

Опісля промовляли: пос. Недзялковський (ППС), як референт соціялістичного проєкту та пос. Полоський (ББ), як референт проєкту клюбу ББ.

Подрібна дискусія, яка пічнеться ще мабуть в четвер, потреває до половини найближчого тижня.

Добре свідоцтво -- Практична нагорода

ФОТОГРАФІЧНИЙ АПАРАТ

Найновіші моделі всіх фабрикатів поручає

43/91 а **найдешевше** 2—19

у найбільшому виборі

„ФОТО-РАДІО-ПАЛЯС“

Львів, Марійська площа 8 — (Д м Шпрехера).

— **Міжнародні Східні Торги** у Львові відбудуться в днях від 31. серпня до 15. вересня ц. р. Зачувати, що цьогорічні торги, з черги пятнаяті, заповідаються в більших розмірах, ніж досі бувало, бо вже тепер багато европейських держав зголосило свою участь офіціяльно.

— **Обнижку цвинтарної тарифи** у Львові вирішила фінансово-господарська комісія міської ради. Висоту оплати т. зв. вічної за вдержання гробу в незайманому стані за весь час істнування цвинтаря за один кв. метер залежно від району встановлено в границях від 50 до 150 зол.

— **Магазинір не є умовним службовцем.** Найвищий суд рішив, що нагляд над магазином не надає особі, яка виконує цю службу, характеру умового працівника, хочби та особа не працювала фізично при вношенні і видаванні річей, тільки робить це приділений їй до помочі фізичний робітник.

— **Відчит про городових шкідників.** Польське Городниче Т-во уладжує 16. червня в неділю в год. 18. в салі Промислового Музею при вул. Гетьманській 20 у Львові безплатний відчит, який виголосить проф. іван Сметанський п. з. „Про найважніших городових шкідників із звіринного світа та їх поборкування“. Відчит поясняваний буде практичними показами, світляними образами, а після відчиту, роздаватимуть ростини та цвіти за звротом коштів достави

— **Ще у справі аптики п. Мангайма.** У звязку з новинкою п. н. „Про українську кліентелю не дбає“, поміщеною на основі інформацій з Тернополя в ч. 143 „Діла“, інтересований м-р Лесь Мангайм, власник аптики на розі вулиць Міцкевича і Третього Мая в Тернополі (передтим Красуського) просить нас зазначити, що ця аптика має три написи: польський, український і французький, тому ніхто не інтерпелював його, чому нема на аптиці українського напису і тому він не міг перед ніким сказати слів, які свідчили би про його легковаження української кліентелі. П. Мангайм рішучо заявляє, що все ставився досі прихильно до кліентелі, яка говорить в його

НОВИНКИ

— **Найкращі лиси,** пелеринки, краватки виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Капітульна 3. Журнали на 1936 р. надійшли.

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хорущини 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 639 78-100

— **Мясарні Центросоюзу у Львові,** Ринок ч. 2, Жовківська ч. 178, Личаківська ч. 50. 13-30

— **З „Молодої Громади“.** В суботу перед Зеленими Святами відбудеться як що року **Святочне Поминальне Богослуження** в катедрі св. Юра в год. 10.30, панахида в год. 12. В неділю і понеділок збірка членів „Молодої Громади“ на подвірю катедри св. Юра в год. 14.30.

— **З Українського Лікарського Товариства.** В пятницю 14. червня в год. 13-ій відбудеться у домівці Товариства при вул. Підвалля 7, І. відчит д-ра Лукіяновича: Екзогенні і ендогенні чинники у злочинности психічно хорих.

— **В Укр. Наук. Інституті в Берліні** відбудеться 14. ц. м. виклад проф. інж. Соковича з Праги на тему: Майбутня комунікаційна політика на Україні.

— **Панахида по С. Петлюрі в Берліні.** Заходами Українського Національного Обєднання відбулася в православній церкві в Берліні 26. м. м. після Служби Божої врочиста панахида, яку відправив епископ Тихон в асисті духовенства. На панахиду прибрало у великому числі українці, що проживають у Берліні, представники поневолених народів і значна скількість німців.

— **Ще тільки короткий час!** Пригадуємо, що **тепер є час,** коли **ціни** на масло **є найнижчі** впродовж цілого року. З огляду на це тепер **найдогідніше** закуповувати в крамницях Маслосоюзу столове й кухонне **масло до топлення** на зимовий запас. Звертаємо увагу, що **найнижчі ціни гревати будуть вже недовгий час.** Тому треба користати з нагоди й **поспішитися** у власному інтересі зі закупном. При цьому слід згадати, що, не зважаючи на виїмково низькі ціни, масло в крамницях Маслосоюзу є, як все, тільки **гарантованої якости** без чужих домішок.

— **Воєвідства матимуть власні герби.** М-ство внутрішніх справ, у звязку з виданим розпорядком про відзнаки для новопокликаних громадських установ у сх. галицьких воєвідствах, заповіло, що на будуче всі воєвідства в Польщі одержать власні герби. Герби ці устійнять після переведення окончного адміністраційного поділу Польщі.

Нині у ВЕЛИКІМ ТЕАТРІ в год. 7·30 веч.

Перший з останніх трьох разів
Знаменита пєса Вікі Баум

„Студентка“

Гостинні виступи Ірини Айхлєрівної.

ГЕРМАН ШТЕР. 16

ГОНТАР.

Але в церкві не найшов того, чого шукав.

Священик говорив проповідь за Матеєм, 16, 24.

„Хто хоче бути зі мною, хай відречеться себе самого, хай візьме свій хрест і піде за мною“.

Розсіяно слухав старий гонтар тих слів про терпеливість та покору, про вибачливість і лагідність. Вони наказували йому вернутися знов в його нестерпну неволю. Господь Бог, замість його поблагословити в намірі, відвернувся від нього.

„Він не буде спокушувати вас понад ваші сили“, — закликав проповідник.

„Однак він не вислухав мене ніколи, а я вже довше терпіти не можу“, відповів собі гонтар.

Священик своїм співучо-плаксивим голосом не переставав накликати далі до покори. Одноманітно вирінали з лінивого русла його безсилих думок слова проповіди, мов баньки на воді, що гнило тріскають. Громада дрімала. В промінних світла, що мов величезне віяльце падало скісно крізь вікно до церкви, грався безжурно порох; безглузні людські слова у вічно живім світлі.

Старий ставав щораз неспокійніший.

Кашляв, утирав ніс, шоб себе хоч дещо вспокоїти. Тихо плили з проповідниці лагідні слова — - - — і все: „Хто хоче йти за мною...“

Гонтар шукав чогось по всіх кишенях. Ледви міг видержати.

Йому здавалося, що він висміяний на очах цілої громади і стоїть, як відкритий грішник. Ах! А „вони“ були може тут також; солодкі слова з проповідниці усвячували їхню ненависть та заохочували їхне брудне скупарство... враз почав він зовсім тілесно відчувати всі ті безчисленні малі їдкі рани своєї душі, що їх вони йому завдали.

О, а ті слова, що голосно кружляють кругом нього, розятрюють його біль лише ще більше так, що він довше не годен вже всидіти.

Вкінці: Амінь!

Священик зійшов з проповідниці. Люди стрепенулися й отворили очі. Хвилину дивилися кругом себе, не розуміючи нічого, опісля нахилялися над лавкою і хрестилися: „В імя Отця і Сина і Святого Духа. Амінь“.

Також і гонтар зробив тремтячою рукою крест на грудях, спізьовуючи при цьому злісно і подумав: „З книжки говорить; але розуміти щось з життя — нічого не розуміє. Бо вкжеж инакше міг би так говорити?“ — З полекшою сів знову в лавку й радів, що його рішення було непохитне, не зважаючи на проповідь. Опісля влав у подяці на коліна; вкінці вийшов останній з церкви.

На дворі не було вже нікого. Лиш горобці підскакували лінивo на піску, збираючи окрушинки хліба. Розпалене сонце стояло високо на небі, сильно припікаючи. Довкола гір колихалася мряка. Далекі предмети виглядали дивно видовжені; здавалося, що дерева стоять на пальцях, хати мають неприродно високі комини. А міжтим начеб нетерпеливою рукою діжноманітно покроєні поля.

Геть далеко видніла гора Ешберг, мов згорблена спина носія тягарів, а на ній хатка біля хатки, подібні до нерівних купок каміння: одна, дві три... аж вісім. За останньою в бік ліворуч скала під чорним обрієм гори, це там!

— — А над тим усім, за блідою смугою, півколесом ліс.

„Цікаво, чи побачу вікна? — Або щось біле? — Вона мусіла вже давно зачати робити порядки в моїй кімнаті, оскільки схотіла мене послухати“.

Гонтар дивився на псний клаптик там у відалі так довго, що аж очі зачали його боліти, але не побачив нічого і в його душі закипіло знову: хоробливе бажання, нездійснені надії, ненависть і дике обурення... а в розятрені провідю рани вливалася їдка отрута, капля за каплею.

Тимчасом дорогою, що була рівночасно гостинцем, проходили люди сюди й туди; їхали, поскрипуючи фіри: помчалась повозка.

З протилежного дому долітала крізь широко відчинене вікно весела гра на фортепяні; ревіли корови; брехали пси.

Усе це переплівало біля нього, мов незрозумілий шум. Його увага, звернена була лиш на те, що в ньому діється. Тільки час до часу добувалася його душа з великим напруженням крізь змисли назовні, щоби знову всісти в свій глухий смуток: тоді далі корчилася з болю або пінилася з люти; аж ставала, мов закам'яніла в вічнім пізнанні... але лиш на те, щоб наново перейти цілу низку попередніх потрясень.

(Далі буде)

аптиці по українськи і тому він не міг ужити перед ніким приписуваних йому слів, які ображують людину, а по друге були би нельогічними і недудрими зі становища чисто купецького. Будучи аптикарем у Гвіздці, як пише п. Мангайм, він завжди жив у найкращій гармонії з українським громадянством і нераз підпомагав бідніших селян даровими ліками. — Не маємо причин не вірити запевненням п. Мангайма і подаючи їх до прилюдного відома, хочемо направити кривду, зроблену йому непоінформованим як слід дописувачем.

— **Політичний процес.** Перед судом присяжних у Станиславові розпочався процес за вбивство солтиса громади Угринів Старий пов. Калуш, Ількова. Дня 23. березня ц. р. вечором, коли Ільків клався спати, впав крізь вікно кріссвий стріл і положив його трупом. Під закидом цього вбивства арештовано Гриня Перегиняка, який признався до вини, мовлячи, що піместився на солтисі за зроблену йому кривду. Прокуратура звязала його вчинок з акцією ОУН, що видала на Ількова смертний присуд за його прилюдні виступи проти цієї тайної організації. Тому процес набирає політичної закраски.

— **Судові дефравданти.** Перед карним трибуналом у Львові розпочалася розправа проти урядовців городського суду в Ширці. б. судового секретаря Йосафата Колодія, адюнкта Михайла Вовка і судової уряднички Марії Харак за грошеві спроневіріння. Четвертий обвинувачений в цій справі начальник Ян Грубський відібрав собі тому кілька тижнів життя в парку Йордана у Львові. Головним винуватцем зловживань був Колодій, який використовуючи родинні й грошеві клопоти свого шефа, так опанував його морально й матеріяльно, що він був справжнім начальником суду, а не Грубський. Почалось від того що Колодій позичив Грубському кілька тисяч золотих здефравдованих грошей, а тоді вже робив у суді, що хотів. Йому не руку йшли залежні від нього Вовк і Хараківна, що була до того його шваґровою. Сума спроневірених грошей доходить до 30.000 зол. За спроневірені гроші вів розгульне життя і грав на кінських перегонах у Львові. До розправи, що потребує коло 10 днів, покликано 63 свідків.

— **Львівська хроніка.** Поліція арештувала Михайла Омеляна з Мшани, що вимантив від якоїсь наймички 1.200 зол. на віно. — Затроїлася мороженим 13-літня Анна Коман з Богданівки, яке купила на вулиці. — Трамвай наїхав на Казимирівській вулиці на авто Ів. Гебгардта, управителя дібр із Богухвали, та заподіяв шкоди на 1.500 зол.

— **Грім ударив у церкву.** Над Сокальщиною перейшла в ночі на 10. ц. м. сильна буря з громами. В Жужелі вдарив грім у церкву і спричинив пожежу, що знищила цілий дах. Згоріла теж захристія.

— **Катастрофальна пожежа** млина. В селі Дорогуча, пов. Люблин згорів млин гр. Скоморовського, видержавлений М. Веркманом. Під час пожежі згинули два дозорці Мошко Зихман і М. Кореншгайн. Млин згорів до тла. Поліція веде доходження.

— **Невдача конекрадів.** У Скоморохах пов. Сокаль на подвірю господаря Стефана Гнатюка закрадися два злодії і хотіли вкрасти коні. Господар збудив сусідів, які сполошили злодіїв і пустилися за ними в погоню. Сусід Очабрук вибіг за злодіями з рушницею і дав два вчучні стріли. Один злодій згинув на місці, а другий, ранений в лице, втік. Убитим показався Отекта Кизь із Здвар пов. Володимир. Його спільника теж арештовано. Є це Василь Соловій із Гребінки пов. Жовква.

— **Дитина під поїздом.** Поїзд на шляху Запитів Дубляни потрутив 2-літнього Федя Кіндрата, що був на шляху. Дитину, якій тріс череп, відставили до шпиталю.

— **Загадочний кривавий напад.** Гостинцем, що веде із залізничної станції Миколаїв-Дроговиже до Розвадова, ішов перед кількома днями управитель місцевої школи Стодор з кількалітньою донькою. В їхньому товаристві находився молодий чоловік Клименко. Нараз приступило до них трьох молодих людей і добувши револьверів, почали до них стріляти. Стодор з донькою відскочив на бік, а тоді напасники дали кілька стрілів до Клименка, ранячи його в обидві ноги і руки. Думаючи, що він не жие, напасники втікли. Сталося це перед вечором на очах багатьох людей, що верталися зі станції. Справою зайнялася поліція, яка й вислідила незабаром одного з напасників, Федора Максимова з Верині, а згодом арештувала другого, Михайла Горяка з Устя. За третім глядають.

— **Десять вказівок для радіослухачів.** Радіослухач, можна назвати ці 10 вказівок: 1) радіо треба реєструвати перед набуттям і закладенням; 2) треба реєструвати право посідання радія, не дивлячись на те, чи воно використовується чи ні; 3) закладати радіовідбірник і відгалуження можна в обсязі одного помешкання в довільній кількості пунктів, однак слухавкові або голосникові відгалуження від основного апарату до кімнат субльокаторських підлягають реєстрації, не дивлячись на те, чи вони використовуються чи ні; 5) у випадку вимельдування радіостації треба цілковито усунути антену, уземлення і всю радіову інсталяцію; 6) у випадку перенесення відборчої радіостації до іншого помешкання, інсталяцію в попередньому помешканні треба усунути, а про перенесення завідомити властивий поштовий уряд; 7) в літньому часі на випадок виїзду поза місце постійного замешкання інсталяцію слід усунути (або помешкання замкнене й інсталяція забезпечена назовні помешкання). Інакше треба реєструвати інсталяцію постійну і тимчасову; 8) уповаженення на відборну радіостацію є важне тільки на особу, що замешкує під вказаною адресою; 9) за радіову інсталяцію в розумінні обовязуючих приписів вважається не тільки апарат, а й саму антену або уземнення; 10) за нарушення обовязуючих приписів і розпоряжків винні наражуються на карні репресії, а посідання нелегальної відбірної радіостації гальмує розвиток радіофонії.

— **Два смертні присуди в Ленінграді** виконано на 26-літнім Олександрі Лабудгіні і його 22-літній жінці Марії. Ця жінка робила знайомости з богатими мужчинами і заманювала їх до ліса, де чекав на них її чоловік. Він убивав заманені жінкою жертви і забирав від них гроші. Маму Лабудгіні засуджено на 10 літ вязниці, бо вона переховувала у себе зрабовані предмети.

— **Німеччина проти есперанта.** Німецький міністер виховання видав шкільній владі заборону користування есперантською мовою. Розпорядок стверджує, що в національ-соціялістичній державі нема місця для штучно створених мов у роді есперанта. Хто вживає цієї мови, ослаблює вартість національних ідей. Шкільній владі не вільно пропагувати есперанта ані давати школи до навчання цієї мови.

— **Місто на вулкані.** Індійський уряд рішив вибудувати нове місто у віддалі 8 км. від міста Кветта, знищеного останнім землетрусом у Белюджистані. Відчули там в останньому часі вже четвертий з черги землетрус. Знавці кажуть, що в тій околиці не повинні жити люди, бо вона є місцем, де сплять вулкани.

— **Корабель затонув.** Японський корабель „Якомару" затонув по дорозі із Сахаліну біля Кореї. Залога з 89 осіб згинула. Причиною катастрофи була буря.

— **Тікають з большевицького раю.** Тому, що в Совітах почали забирати молдаванців та інших людей до примусових пільних робіт, повстало між ними велике занепокоєння. Група молдаван, зложена з 20 осіб, чоловіків, жінок і дітей, перейшла щасливо Дністер до Румунії й зголосилася у румунської влади.

— **Різні вісти.** В Москві завалився тунель в нововибудованій підземній залізниці, наслідком чого припинено рух. — В Будапешті застрілився 75-літній емер. генерал Мартин Парупка, з причини матеріяльних клопотів. — Голяндська поліція переловила шайку пачкарів, що перевозила крізь кордон наркотики в олівцях. — На Білому Морі затонув корабель „Чернишевський", причому згинула залога з 53 осіб. — Біля Авгсбурга впав пасажирський літак, причому згинув пілот і кількох пасажирів. — В Румунії й Чехословаччині лютували великі градові бурі. Зерна граду доходили до 400 грамів ваги. — В пустині північного Судану знайшли тіла чотирьох французьких кольоніяльних урядовців, які хотіли, тому, що зіпсувався їх самохід, дістатись пішки до горішнього Нілю і згинули від спраги.

—o—

Із судової салі.

Апеляційна розправа у Львові за провину з арт. 26, 165. і 170 к. к.

В дні 4. червня відбулася перед Апеляційним Судом у Львові карна розправа проти **Павла Химича** з Дрогомишля внаслідок апеляції обвинуваченого від вироку окружного суду в Перемишлі, яким признано його винним провини з арт. 26. і 165. к. к., як також провини з арт. 170. к. к., поповнених тим, що намовляв треті особи до творення тайної організації та заповідав, що в майбутності вищі організаційні одиниці надішлють поручення та вказівки в цілі викликання повстання і відірвання українських земель від польської держави. За подані вище провини окружний суд у Перемишлі засудив обв. Павла Химича на загальну кару 1 року вязниці.

Речинець тягнення наближається

Листівка вистане на замовлення.

Чвертка льосу клясової льотерії **10 зол.** Половина коштує 20 зол. а цілий льос 40 зол.

Просимо не гаяти із замовленнями. П. К. О. 500.222

БАНКОВИЙ ДІМ SCHüTZ і CHAJES

Львів, Марійська пл. 7. (Pl. Коперника). 2/97 2-1

Апеляційний суд у Львові при згаданій розправі взяв під увагу апеляцію обвинуваченого і **знизив йому кару вязниці до 7 місяців,** при зачисленні слідчої вязниці, в якій перебув обвинуваченій. Таким чином обвинуваченій має ще відсидіти 20 днів вязниці.

Апеляцію іменем обвинуваченого обосновував при апеляційній розправі адвокат д-р Од. Марітчак.

З концертової салі.

Ювилейний концерт в 30-ліття педагогічної праці проф. С. Козловської.

Дванацять співачок і співаків, між ними вже деякі з відомими іменами признаних артистів — віхалися з ріжних сторін краю і заграниці, щоби своєю співучастю в ювилейному концерті вшанувати працю своєї колишньої вчительки Софії Козловської, професорки консерваторії П. Т. М. Думку такої саме форми цього ювилею треба вважати незвичайно щасливою, бо ученики, які не тільки вивчають своє мистецтво, але ще й здобувають завдяки ньому славу і признання, це найкраще свідоцтво для їх вчителя.

Числено зібрана публика дуже тепло поставилась до всіх учасників, а після першої частини концерту зробила ювилятці овацію. Годі зупинятися на виступах поодиноких виконавців; відмітимо тільки окремі успіхи відомих співачок Шимановської та Ліповської, прегарний мецосбрановий голос Канерової та врешті участь у концерті двох українських співачок, п-і Дарії Бандрівської, яка дуже музикально і стилево відспівала важку арію Бетговена „Ах! перфідо", та п-і Іванни Шмериковської-Приймової, яка піснями Шумана, Фрімана і головно — Барвінського („Ой, поля, ви, поля") загально дуже сподобалася. Зразковим акомпаніятором цілого вечора був д-р Штайнбергер.

—o—

СПОРТ.

УЖГОРОДСЬКА „РУСЬ" НЕ ЗДОБУЛА МИСТЕЦТВА СЛОВАЧЧИНИ.

Вчора ми повідомляли про недільну програну „Руси" у відплатних змаганнях з „Братиславою" з таким самим вислідом (3:1), з яким „Русь" у себе дома виграла. Через те прийшло до третьої, рішальної стрічі між обома дружинами в Братиславі вчора у понеділок 10. ц. м. По тяжкій боротьбі виграла „Братислава" 2:0 (2:0) і здобула тимсамим мистецтво Словаччина, яке мала „Русь" від 1933-го року.

ПОДІЛЛЯ — КРЕСИ 3:1.

„Діло" ч. 153 принесло вислід цих змагань фальшивий, бо такий допис дістало з Тернополя. Тепер зі стали ми справлення помилки і тішимося, що можемо подати до відома загалу, що ті тяжкі змагання Поділля виграло з вислідом 3:1, при чому Креси стрілили свої одинокі ворота в карного.

—o—

Нові книжки й журнали.

УСМІШКИ. Вибір сучасної української гуморески. Упорядкував Є. Ю. Пеленський. Львів 1935. „Українська Бібліотека", ч. 29. ст. 128.

Сійва і жниво.

Хто хоче користати з привілеїв, не може легковажити обовязків. Хто хоче користати зі жнива, не може занедбувати сійби. У грі на Державній Льотерії сійба — це купити льос. Хто не посіє — не збере. Хто не купить льосу, той очевидно не виграє. Виграна це жнива. Оці жнива представляються в першій класі, якої тягнення починається 19. червня, дуже привабливо, бо передбачає вона 13.000 виграних, а серед них такі як: 100.000 зол., 50.000 зол., 20.000 зол і т. д.

Але поза звичайними жнивами в чотирьох класах є у 33-тій Льотерії ще одні додаткові жнива. А саме для тих, що не виграють в жодній з чотирьох клас вдаштовує Генеральна Дирекція Державної Льотерії безплатне тягнення дня 20. грудня „на жнивку". До участи в цім тягненню не треба буде купувати нового льосу. Виграні будуть виплачені тим, що представлять льос IV-тої класи, тому після скінченого тягнення треба льос, який ще не виграв, добре сховати. — Різдвяних виграних є 1617 на суму 370.000 зол.

Тому, кого заведуть перші жнива, нехай не тратить надії, що дозріває для нього збір підчас найближчих жнив.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Пятниця, 14. VI. год. 7·30 веч. „Студентка".

Субота, 15. VI. год. 7·30 веч. „Студентка".

Театр Різнородностей.

Пятниця, 14. VI. З причини відпусток нечинний.

Субота, 15. VI. З причини відпусток нечинний.

Кіна.

АДРІЯ: „Трійка", „Догадачка в неході".

АПОЛЬО: „Віктор чи Вікторія?"

АТЛЯНТИК: „Зузу" (Джозефина Бейкер).

ВАНДА: „Пісня пісень", та „Зле кохання".

ГРАЖИНА: „Капітан Коркоран" (Вл. Буріян).

КАСІНО: „Тарзан неустрашимий".

КОЛІСЕЙ: „Чібі", ревія „Серце і вальчик".

КОПЕРНИК: „Поворот Франкенштайна (Борис Карлов).

МАРУСЕНЬКА: „Поворот Франкенкенштайна" (Борис Карлов).

МІРАЖ: „Передмістя" з Волесом Бірі і шампанська комедія „Розвід на швидку руку".

МУЗА: „І щож далі сіра людино?"

ПАКС: „Голгофта".

ПАЛЯС: „Пані та шофер" (віденська комедія).

ПАН: „Любовна мрія" („Leise flehen meine Lieder").

РАЙ: „Юзіка" оперетка з Густ. Фрелігом і Джітою Альпар.

СВІТ: „Їх експеленція цілує", „Гопля" (Кл. Бов).

СОНЦЕ: „Пильнуй свого чоловіка", ревія: „Ой, жіночки!"

СТИЛЕВЕ: „Чотирьох джентельменів" і ревія Волівського.

УТІХА: „Жовтий детектив" і ревія.

ХІМЕРА: „Я довіряла тобі".

Закордонне радіо.

Пятниця, 14. червня 1935.

Відень (509,8) 12·10, 13·10 Популя. музика, 17·30 Віольончеля, 19·30 Симф. концерт, 20·05 Музика, спів, 22·30 Орх. концерт, **Братислава** (298,8) 20·10 Спів, **Прага** (470,2) 16·30 Концерт, 19·35 Діточі пісні, **Париж** (1648) 17·00 Концерт, **Берлін** (356,7) 12·00 Вес. концерт, 22·30 Літ. авд., форт. творів, **Кенігсвустергавзен** (1571) 16·00 Вес. попол., 20·00 „Месія" ор. Гендля, **Кельн** (455,9) 13·15 Легка муз., 16·00 Шуманові пісні, 17·00 Новіша орх. музика, **Ляйпціг** (382,2) 16·00 Пісні Шуберта й Моцарта, **Мінхен** (405,4) 13·15 Роар. концерт, 15·40 Пісні, **Будапешт** (550,5) 12·05 Музика, спів, 18·30 Гітара, 19·30 „Мадам Батерфляй", оп. Пучіні, **Мілянo** (221,2) 11·30, 17·05 Легка музика, 22·00 Камер. концерт, **Рим** (420,8) 13·20 Легка музика, 17·05 Концерт, 21·30 „Ля Реджіна Соле" муз. фантазія Сіерп.

Субота, 15. червня 1935.

Відень (506,8) Авдиція в честь Дольфуса, 12·00, 13·10 Музика, 15·45 Хор, 16·45 Спів (Віля сопр.), 19·10 Що будемо танцювати в літі (муз., сп.), 20·00 „Віденський комедіянт" ком. Фріденана, **Брно** (325,4) 21·45 Слов. нар. пісні, **Мор. Острава** (269,5) 18·40 Танк. музика, спів, **Прага** (470,2) 16·10 „Казка про піскю" діточа опера Пухольта, 18·20 Хор, 19·30 „Гарна Саскія" оп. Недбала, **Париж** (1648) 12·15 Концерт, 20·00 Гавайська орк. Рози Кормаз. 20·45 „Коршма під Гусячою Ніжкою" на осн. Анат. Франса, муз. Левада, **Білгород** (437,3) 12·20, 17·00 Пісоньки, 20·00 „Орлов" оп. Граніхштедтена, **Берлін** (356,7) 14·15 Легка музика, 18·15 Пісні й арія Шяночі, 20·10 Симф. концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. вечірка, 18·45 Два фортепіяни, 19·00 Військ. марші, **Ляйпціг** (382,2) 16·00 Вес. пополудне, **Мінхен** (405,4) 15·15 Вок. концерт, 18·40 Пісні, 19·05 Вес. камер. музика, **Будапешт** (550,5) 17·00 Форт., 19·20 Сп. ресіталь О. Шведа, 22·45 Концерт оп. орк., **Мілянo** (221,1) 11·30 Легка музика, 13·10 Тріо, 20·50 „Цирано де Бержерак" гер. поема Ростанда, **Рим** (420,8) 17·10 Солісти, 20·50 „Тангайзер" оп. Вагнера.

ПРОСПЕР МЕРІМЕ

БЛАКИТНА КІМНАТА

ТА ІНШІ ОПОВІДАННЯ

Переклад із французької мови **Василя Софроніва.** — Ціна 0.95 зол., з почт. пересилкою 1.20 зол.

Львівське радіо.

Пятниця, 14. червня 1935.

6·30 Ранішня авд., 8·25 Практ. вказівки, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Полудн. денник, 12·15 Концерт, 13·30 З ринку праці, 13·15 Біржа, 15·25 Експорт, 15·30 Шуберт: Квартет а-моль із гр. пл., 16·00 Ідемо на літні кольонії, 16·15 Авд. для хорих, концерт, 16·50 „Котик" Вацл. Грубінського, 17·00 Концерт: пять століть камер. музики, 17·30 Суч. фр. симфонія, 18·00 Краса й погань подьського містечка, 18·15 Авд., спів, 18·30 Листи та програми, 18·40 Хто будує школи, 18·45 Хвилинка Пікавера з гр. пл., 19·15 Реклям. концерт, 19·30 Форт. ресіталь, 19·50 „Король Дух" фрагм. із поеми Словацького в вик. Ст. Ярача, 20·00 „Тандита" фейл., 20·10 Мала орх., 20·45 Веч. денник, 20·55 Образки з життя давньої та суч. Польщі, 21·00 Симф. концерт, 22·00 22·15 Спорт. вістки, 22·10 Мала орхестра.

Субота, 15. червня 1935.

6·30 Ранішня авд., 8·25 Практичні вказівки, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Комунікати, 12·05 Полудн. денник, 12·15 Музика з гр. пл., 13·00 Хвилина для жінок, 13·05 Орх. мандоліністів, 13·30 Найгарніша гр. пл., 14·30 Нов. з гр. пл., 15·15 Біржа, 15·25 Подьська морська торговля, 15·30 Для дітей: „Молодший моряк" Марчинського, 16·00 Техн. скринька, 16·15 Мала орх., 16·50 „Страхіття моря" Иос. Коварда, 17·00 Концерт орх., 17·45 Прелюдія Дебіссі (форт.), 18·00 Спорт. порадник, 18·10 Дві поезії Л. Стаффа, 18·15 Хор. пісні, 18·30 Огляд періодників, 18·40 Сільна рерум, мист. життя, 18·45 Органи з гр. пл., 19·15 Рекл. концерт, 19·30 Пісні (Шлемінська) в супр. форт., 19·50 Акт. гутірка, 20·00 Вчімся дискутувати, 20·10 Концерт катедр. хору з Познани, 20·45 Веч. денник, 20·55 Образці з давньої та суч. Польщі, 21·00 Авд. для закорд. поляків, 21·30 Ліс у музиці — концерт орх., 22·05, 22·05 Спорт. вістки, 22·10 Муз.-словна авд., 22·30 Мала орхестра.

БІРЖА.

Від 15. червня ц. р. в вакаційний час засідання комісії для устійнення курсів грошевої та збіжевої біржі будуть відбуватися **в понеділки, середи, пятниці**, тому офіціяльні біржеві комунікати будуть появлятися лише в повищі дні.

ГРОШІ.

Доляр у Львові у приватних оборотах 5·27—5·29 зол.

Нім. марка 1·75—1·85, фр. франки 34·90—35·00, шв. франки 172·50—173·50, фунти стерлінги 26·00—26·20, австр. шілінги 98·00—101, чеські корони 22·00—22·25, рум. леви 30·00—32·00, ліри 42·00—44·00.

Золото: Доляри 9·18—9·20, Франки фр. 34·80—35·60, Дукати 83·00—84·00, Корони 37·00—37·50, Рублі 4·75—4·85, 1 гр. зол. 5·924.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50, Фльорени 0·85, 1 гр ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 43·00—44·00, 5 проц. дол. Б. Г. 51·00—53·00, 4 проц. Зол. Б. Г. 43·00—44·30, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 46·00—48·00, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 52·00—55·00, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

Преміївки.

Долярівки 52·50—54·00, Інвестиційна 104·00—107·50, Будівельна 42·00—44·00.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що ціни на масло й молоко не ставить з приводу вичікуючої тенденції; в дні 13. червня ц. р. кооперативи платив за:

	льоко Львів.
1 л. сметани	0·60 зол.
1 к. яець	2·45 „

Пастеризоване молоко з достановою до дому у Львові 1 літра 24 сот.

Тенденція на масло вичікуюча, на молоко, сметану і яйця сильна.

Маслосоюз устійнив дефінітивні ціни: від 1.—10. VI. за 1 кг. дес. масла 1·90, експорт. масла 1·95 зол.

Маслосоюз повідомляє, що від 13. VI. ц. р. платить своїм достанцям **за 1 кг.** живої ваги птиці, льоко подвірп птахомисарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята від 45 дкг.	за 1 кг.	1·20 зол.
Мол. однор. кури 1. кл.	„	0·90 „
Старі кури	„	0·80 „
Пантарки	„	1·30 „

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного достанця.

Когутів, качок, гусей, індичок та індиків з огляду на кінець сезону не приймає.

Ширіть наш часопис!

Подяка.

Подобалося Всевишньому забрати нам ненадійно з цього світа нашу найдорожчу, дочку і сестру Марійку. У невимовному нашому болю зазнали ми богато помочи і потіхи від наших знайомих і приятелів. Сердечну подяку складаємо на цім місці Всім тим, що поспішили нам з заявами щирого співчуття, а в першу чергу: Преосвященому Кир Никиті, Високопреподобним Отцям Крилошанам о. Мітратові Олексієві Базюкові, о. Прадатові Леонтієві Куницькому, о. Совітникові Іванові Мацакові, Вп. Пані Зеновій Дяковій, Вп. Панові Модестові Каратницькому, Вп. Панам Директорам Земельного Банку, Вп. Панові Лесьові Кульчицькому, Вп. Паньству Каштанюкам, Вп. Панові Дмитрові Хомякові і Вп. Паньству Лобазам. Шире Спасн-Бігтеж усім Впр. Отцям за проводи тлінних останків покійної Марійки на місце вічного спочинку, а саме: Стефанові Рудеві, Евгенові Дуткевичові, Миколі Яросевичові, Антонові Каштанюкові, Д-р Осипові Кладочному, Осипові Годунькові і Осипові Куницькому, а з окрема о. Годунькові за гарні прощальні слова над гробом покійної.

Немала подяки належиться від нас і нашим парохіянам Панам Михайлові Стецикові і Василеві Войцішинові, які занялися спровадженням тлінних останків Покійної з місця трагічної смерти.

Вінці дякуємо Миколі Каганові, дякові і хорові за гарний похоронний спів, хлопцям і дівчатам за несення тлінних останків і вінців, всім Парохіянам за потіху в горю, поміч і участь у похоронах і всім Вп. Гостям за звеличання своєю присутністю похорону.

Анна і о. Тимотей Ковалюки, родичі, Володимира, сестра, Богдан, брат.

ОПОВІСТКИ.

Вступні іспити в прив. дівочій гімназії Рідної Школи в Станиславові при вул. Перацького 82 до I., II. і III. класи нового устрою та VI. VII. і VIII. кл. гуманістичного типу відбудуться 18. і 19. червня ц. р. До подання у справі приняття долучити: метрику, останнє шк. свідоцтво і посвідку щіплення віспи. 1729 1—3

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Пані, Панове Першорядне укр. фризієрське заведення Кузика, Грохівських 4. біля апт. Терлецького. **Для Пань тревала ондуляція пар.** 1611 10—10

Фортепіяни короткі, продає, одинока нагода, значна знижка цін. Ганак, Підсудського 21. I. пов. 4/28 4—5

Пропускникові бандажі гумові черевні, ниркові, проти усуванню матиці під гарантією виконує відоме **Укр. Ортопедичне Заведення Івана УГРИНА,** Львів, вул. Вірменська ч. 15. 1629 7—10

Ділок над Прутом. Пляжа, ліс. Удержання 3·50—4·00. Гуменюкова, Микуличин. 1683 4—6

Новітня робітня обуви Івана Івасівки при вул. Личаківській 18, виконує найновіші зразки мужеської, люксусової обуви, Спеціяльність ортопедична обува. 1580 27—30

Філія „Просвіти" в Сколім приймe негайно урядовця-організатора, енергійного, красномовного, з практикою в просвітянській праці, вправного диригента хору і режисера драм. гуртка. Платня за умовою. Зголошення слати до кінця червня ц. р. на адресу: Головний Виділ Т-ва „Просвіта", — Львів, Ринок ч. 10. 1724 2—3

Шукаю гарної кімнати з умеблюванням в здоровій частині Львова з цілим утриманням. Прошу подати ціну. — Зголошення адміністрації „Діла" для судді. 1726 1—3

Камяницю передвоєнну, вільне 3 кімнатне мешкання, вулиця Личаківська при трамваю та церкві св. Павла, чинш 5.000, за готівку 22.000 зол. продасть **„Трансакція",** Коперника 7, Львів.

Великий неумебльований покій при вул. Потоцького 58 зараз до винайдення. Інформації у сторожа. 1733

Літнище Заброди двір над Сяном (o. p. Soline vis Ustrzyki Dolne); ліс, купелі, ходка, риболовля, сітківка, радіо, електрика; добірний харч; ціна від 3 зол., родинам знижка. 1685

Робітня футер Карпяка. Лукасінського 4. коло Народного Дому. 1731 1-3

Кімната коло парку (елегант. з умеблюванням кухні) до винайму на літо у Львові. Адміністрація „Дешево". 1732 1—2

Продам каменицю нову, люксусову, комфорт, річний дохід 9.160, вклад 65.000. Зголошення Адміністрація під „А". 1737

Діти до Риманова. Хто хотів би дати під опіку дітей до Риманова на місяць липень — запевняю солідну опіку і совісно занятися дитиною. Зголошення приймаю до 25. червня, умовини подаю відворотно за залученням почтового значка. Олександра Кишакевичева, Перемишль вул. Пельчара 4.

ОГОЛОШЕННЯ.

Виказ жертв

на українських военних вдів і сиріт за міс. лютий — травня 1935.

Бережани: о. Е. Бачинський зб.: 41·70 І. Видойники, Посуїв 3·27, Ф. Фанцар, Шибалин 1·79, Р. Лупиніс Потік 2·25, П. Мрочко Гиновичі 11·05, И. Хвалупа Цепів 11·49, В. Сухарський Потутори 3·50, А. Стець Козівна 20·10, о. П. Онійник Августівка 4·43, Я. Кобилюха Хоростець 7·10, о. П. Джулинський Мичнищів 5·85, В. Петрович Ляшшин 1·39, Л. Наконечний Урмань 14·86, С. Чорний Вел. Плотича 11·39, М. Борицький Рибники 3·15, С. Синишин Лісники 3·61, І. Бунин Саранчуки 11·80, Г. Федечко Дзірки 0·50, Ф. Мандзій Вільховець 2·63, М. Гринишин Жуків 1·10, М. Костів Зол. Свобода 6·15, І. Бай Нараїв-місто 3, Ю. Комарницький Куряни 2·69, М. Завойовський Баранівка 1·50, П. Федорів Криве 6, І. Вовк Куропатники 2·25, І. Бабій Комарівка 3·43, В. Лещишин Вел. Плауча 9·31, Лапшин 5·40, А. Хлопась Жолківка 3·51, Т. Гайдук Бишки 1·20, М. Абрагамовський Дібще 10·44, парох. уряд Козова 5, Вінсе 1·19, о. Г. Кубай Тростянець 2·50 і о. К. Сосенко Конюхи 8·30. (Д. б.)

50-ті Надзвичайні Заг. Збори Члена в „Народної Торговлі"

Краєвого Союзу Споживчого

Кооперативи з відповідальністю уділамн у Львові

відбудуться 29. червня 1935 р. (субота) в годині 10-тій рано в салі Т-ва „Сокіл" у Львові при вул. Руській ч. 20., з осьяким порядком дня:

1) Відкриття Надзвичайних Загальних Зборів Членів (§ 93 ст.),
2) Зміна статуту Народної Торговлі, згідно з постановами § 157 уст. і стат.
3) Вибір уповажнених на 3-літня 1935, 1936 і 1937 (§ 100, 101 і 102 стат.).
4) Закриття Надзвичайних загальних Зборів.

Згідно з постановою § 91 стат. Загальні Збори членів Народної Торговлі осягають правосильний комплет, коли в них возьме участь така скількість членів, яка репрезентує 5% суми уділяв, або 10% числа членів Народної Торговлі.

Якщо до одної години після часу, на який Загальні Збори членів скликано — такий комплет не явиться, Загальні Збори членів є правосильні рішати ві справи, поставлені на порядку дня, без огляду на висоту заступленої на них суми уділяв і без огляду на кількість присутних членів.

ЗА НАДЗІРНУ РАДУ
НАРОДНОЇ ТОРГОВЛІ, Краєвого Союзу Споживчого
Кооперативи з відповід. уділяви у Львові

Д-р Кость Левицький, пр. президент. — Володимир Целевич, пр. секретар.

Львів, дня 11. червня 1935. 1721 2-3

Тревалу ондуляцію на пів року

Найліпше можна зробити у фризієрськім сальоні „БРІСТОЛЬ" Антона Піца у Львові, вул. Клементини Танської ч. 3, напротив кавярні „Жоржа", бо має новочасні апарати і низькі ціни. 1734

Доротеум

Львів, Браєрівська 3.

комісова меблева галя купує, — приймає в комісе — **продає.**

МЕБЛІ всілякого рода за готівку і на сплати.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів. Ринок 10.

Ч. 156 (14.053). Львів, субота 15. червня 1935. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060, 144.324. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: місячно 5·00 зол., тріюстьмісячно 15·00, півроку 30·00, рік 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: в Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-43. Друкарні: 29-28. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Зелені свята — дні українських інвалідів і стрілецьких могил.

Зелені Свята стали на українських землях традиційним святом шанування культу наших борців, тих борців, що для найвищого добра Нації жертвували своїм найцінніщим скарбом: одні своїм життям, другі здоровлям.

Зеленосвяточні походи на стрілецькі могили, розкинені по всіх українських землях, мають нам пригадати той благородний обовязок, за котрий наші воїни заплатили молодим життям, і про обовязок громадянства супроти наших інвалідів, котрі за посвяту і терпіння, за кров і рани ждуть вині скромної відплати.

У дні Зелених Свят жертвує рік-річно українське громадянство на вдержання і консервацію стрілецьких воєнних могил та на допомогу українським інвалідам.

Нехай і цього року не буде нікого, хто не дав би хоч дрібного грошевого датку на утрезалення стрілецьких цвинтарів!

Нехай ніхто не відмовиться від жертви на українських інвалідів!

Відкликуючись як що-року до жертвенности громадянства, ми свідомі того, що без зайвих переконувань усі розуміють важке положення Товариства Охорони Воєнних Могил та Українського Товариства Допомоги Інвалідам. Діяльність обох Товариств оперта виключно на жертвах нашої суспільности.

Не маючи змоги підійти до кожного громадянина зокрема, взиваємо і просимо всіх, до кого дійде наше слово, зложити з нагоди Зелених Свят жертву на цілі обох установ.

До висилки жертв розсилаємо з пресою поштові складанки УКТОДІ. Не марнуйте їх! Із дрібних жертв — велика поміч нашим інвалідам. Жертви зложені з нагоди Зелених Свят розділимо між оба Товариства.

Сповніть свій національний обовязок!

Українське Товариство Допомоги Інвалідам у Львові.

Товариство Охорони Воєнних Могил у Львові.

Процесійні походи на оба львівські цвинтарі.

З компетентних кругів дістаємо такі інформації в справі процесійних походів на оба львівські цвинтарі в часі цьогорічних Зелених Свят:

Процесії з усіх 12 львівських церков вирушать в означеній годині у неділю 16. ц. м. на Янівський цвинтар, у понеділок 17. ц. м. на Личаківський цвинтар. Кожна процесія йтиме визначеними їй вулицями так, що всі процесії зійдуться на цвинтарі коло год. 4-ої. В год. 4-ій буде відправлена в обох днях на українських воєнних могилах спільна панахида, получена з проповідю і посвяченням нових памятників та уладжень. По закінченні цього торжества йтимуть відправи на могилах визначних громадян та взагалі всіх померших.

Звертаємо увагу, що в процесійних походах на виразне домагання влади не вільно буде в цьому році нести вінків. Вінки можна складати просто на цвинтарях.

Просимо все Українське Громадянство зберігати безумовно спокій та повагу в часі усіх зеленосвяточних торжеств, зокрема не датися нікому й нічим спровокувати.

Загроза війни між Японією і Китаєм.

ПЕКІН, 14. 6. ПАТ. Дві дивізії китайських урядових військ покинули нині Пекін, дві інші евакуювали Тієн-Тсін. Північний Китай займуть 2 дивізії ген. Чан-Шека і 7 дивізій ген. Ван-Фу-Ліна, яких евакуації не домагалася японська військова влада.

ПЕКНІН, 14. 6. ПАТ. Комунікат команди квантунської армії у справі інциденту у Чагар ствердже, що всупереч заявам китайської сторони, японських старшин придержували в арешті пять днів у страшних умовинах, хоч мали вони всі потрібний дозвіл і пропуски. Коли нині передполуднем зголосився в японського військового аташе в Пейнінг Такагаші, цивільний комісар провінції Чагар, щоб прохати вибачення в Японії від уряду цієї провінції, дістав відповідь, що тепер уже запізно. Згідно з поголосками, японські відділи в провінції Чагар скорим маршом ідуть уперед. Подекуди дійшло вже до зударів з китайцями.

ТОКО, 14. 6. ПАТ. Перший японський амбасадор у Китаю Акіра-Аріоші приїхав нині з Шангаю до Нанкіну, де вітав його на двірці китайський міністер закордонних справ. Завтра амбасадор Аріоші складе свої грамоти з уповноваженнями.

ТОКІО, 14. 6. ПАТ. Цісар прийняв нині прем'єра Окаду і шефа головного штабу марш. Камісра Окаду і шефа головного штабу марш. Камісра Окаду і шефа головного штабу марш. Каміс

ти є частинним здійсненням тих заходів, співрозмовці потвердили тверде бажання держав Москви і Праги зробити все, що від них залежить, щоби перемогти перешкоди, які стоять на шляху колективної організації мира".

У тому комунікаті справді сказано все суттєве, що торкається нинішньої політики СССР і ЧСР. — сказано все так, як воно на ділі є. Обидві держави живуть у найбільшому остраху за свої границі, за стан свого територіально-політичного посідання. Обидві держави вбачають головних противників у тих самих державах третіх, бо для обидвох зворотною точкою політики був польсько-німецький пакт, який усунув вигідний для обох сторін польсько-німецький антагонізм. Вкінці, під натиском того остраху обидві держави мусіли зреагінувати з дотеперішніх своїх засадничих ідеольогічних напрямних, — оскільки взагалі така резигнація можлива: СССР мусів зректися (бодай тимчасово і на словах) мрій про світову революцію і вічну боротьбу з „гнилим Заходом" та европейською буржуазією, — Чехословаччина спроневірилась ідеї панславізму та завдала важкий моральний удар своєму культові чистої демократії. Справді ані комуністичній совітській державі не приносить чести боронити недоторканности версайського договору і підтримувати французький мілітаризм аж до того ступня, щоб дискретитувати прилюдно емісарів III. Інтернаціоналу у Франції, ані Чехословацькій Республиці з традицією великих борців за волю народів не приносить слави союз із новітньою, найгіршою у всьому світі, тюрмою народів.

У розмові з представником французької агенції Аваса у Москві Бенеш заявив, що зближення Чехословаччини з СССР це „логічна еволюція наших взаємин: ми відновили традиції, але в иншій формі". Справді, логіка геополітичної ситуації Чехословаччини каже їй плекати-

ся всіми можливими засобами і шляхами всякому ревізіонізмові. Для Чехословаччини смертельною справою є однаково гін Мадярщини відзискати втрачені у Тріяноиському трактаті провінції, як австро-німецька концепція аншлюсу, як теж польсько-мадярські тенденції встановити між собою безпосередню границю. Чехословаччина це буквально острів, оточений морем, який грозить затопити державу, коли виступить з котрогонебудь берега. Та геополітична ситуація примусила чехів відразу звязатися військово-політичним союзом із Францією, активно співпрацювати при створенні блоку трьох т. зв. малоантантських держав та взагалі стати найпалкішим оборонцем т. зв. версайської европейської системи, що полягає на спутанні Европи сіткою союзів, що фактично запевнюють Франції військово-політичну гегемонію. Постепенна відбудова німецької великодержавницької потуги, завершена націонал-соціялістичним переворотом та відродженням німецької збройної сили й експансивних амбіцій, з другого боку визволення себе Польщі зпід французької гегемонії, задемонстроване у 10-літньому порозумінні з Німеччиною та маніфестаціях польсько-мадярської приязни, казало Чехословаччині гарячково шукати нових гарантій і нових гарантів своєї ненарушности. Найшла вона таку гарантію у концепції східнього пакту. Було ноторійно відомо, що міп. Бенеш був одним із завличників і дипльоматичних співробітників покійного Барту, так само ноторійно відомо, що ніхто інший, тільки міністер Бенеш був співтворцем франко-совітського союзу, коли розбилася стара концепція східнього пакту. Сьогодні „Прагер Прессе", орган чеського міністерства закордонних справ, видає спеціяльне совітське число у найвищих суперлятивах для совітської дипльоматії, господарської політики, культурних осягів і всього „раю", — сьогодні Чехословаччина має з Совітами військово-політичний союз із клявзулею „негайної взаємної допомоги" і — летунськими полями для совітських ескадр, що мають право перелету понад румунською територією. Сьогодні міністер Бенеш розїзджає по території Совітського Союзу, як найавторитетніший представник союзницької держави, яка не тільки сама вбачає у червоній армії гаранта своєї безпеки, але й своєму совітському союзникові дає моральну опору своєю доброю фірмою культурної, середне-европейської держави та — промощує шлях до встрявання Совітів у наддунайську проблему. Сьогодні міністер Бенеш як гість московського уряду подорожує теж і по Україні та відвідує Харків і Київ, слухаючи офіціяльних „чічеронів" і — напевне — відвзаємнюючись окликами захоплення. Сьогодні Чехословаччина, це вже не тільки панславістичне чуттєве русофільство, але й один з реальних чинників московсько-совітської великодержавницької потуги.

Кавярня і Бар „Уніон"

Львів, Коперника 1. (під кермою визначних фахових сил!)
В кожну суботу і неділю товариські дансінги. — Вибагливі страви в кожній порі! — Найнижчі ціни!
По півночі постійно „куражійний борщ" даром!
Льокаль відчинений до рана. 1741

Такий є фактичний стан справи, який ми, українці, мусимо виразно собі засувати. Той стан створює для нас дуже делікатну і дуже важку ситуацію. З одного боку не можемо забувати, що стрижень всеукраїнської національної політики — це боротьба з Московщиною в усіх видах і формах, що все, що скріплює Совіти, йде на нашу шкоду, є звернене проти нас. З другого боку у Чехословаччині находиться до 700.000 наших конваціоналів, які без огляду як їх називають та як вони самі себе називають, є дітьми одного з нами українського народу, та які зазначили могутній процес свого національного відродження саме від їх добровільної прилуки до Чехословацької Республики. Ситуація справді парадоксальна: ввесь український нарід у спорі за Карпатську Русь стоїть на становищі чехословацького антиревізіонізму, бо маючи до вибору: Мадярщина чи Чехословаччина — всі заявляємось **проти** Мадярщини, на підставі дотеперішньої історичної досвідної лекції. Тимчасом в обороні свого етану посідання Чехословаччина лучиться з явним найбільшим ворогом українців! Ми, українці, не є сьогодні чинником, який міг би Чехословаччині гарантувати її безпеку і тому вона сама мусить шукати таких гарантів, як це вказує їй її розуміння міжнародньої ситуації і власного інтересу. Не має теж для чужинців практичного значіння наше глибоке переконання, що всі держави, які сподіваються користей із союзу з большевиками, гірко заведуться. Можемо мати тільки одно бажання в ім'я збереження українсько-чехословацької приязни, незалежно від нинішньої, чехословацької політичної лінії: не переносити совітсько-русофільського закордонно-політичного наставлення на терен внутрішніх відносин у ЧСР, гостро відмежувати внутрішню національну політику в ЧСР від всяких московських тенденцій, і триматися у внутрішній політиці тієї засадничої тези, що у закордонній орієнтуватися на реальну силу. Якщо ЧСР вбачає таку реальну закордонно-політичну силу, корисну для свого антиревізіоністичонго фронту у Совітах, то повинна добачити таку реально-політичну антиревізіоністичну силу внутрі своєї держави — в українському народньому підкарпатському русі. І того руху не тільки не спинювати і не робити йому ніяких перепон, але підтримувати його — у власному і нашому спільному інтересі.

БОГДАН І. АНТОНИЧ.

Сто червінців божевілля.

До дискусії про світогляд і розуміння поезії.

Вже більш місяця ведуть у нас оживлену дискусію на тему „Чи письменник мусить мати світогляд?" Сама дискусія виявилася назагал безплідною, тупцюючи на одному місці, зайшла у сліпу вулицю й не може з неї вилізти. Обмежуються до того, що один за одним заявляють дискутанти: я за потребою світогляду, я теж за світоглядом, і я теж! Але набрала дискусія неабиякої ваги — і то з зовсім несподіваної причини. Мимохіть і так сказатиб по дорозі виявила вона бодай найслабшу сторінку нашого літературного руху, розкрила мабуть найболючіше місце нашого мистецького життя. Саме в тому річ, що так завзято й пристрасно сперечаються за світогляд мистця — і тільки за світогляд.

На само поставлене питання відповідаю банально, як усі інші, позитивним „так". Ідy за звичайним, популярним розумінням слова „світогляд": якийсь світогляд має кожна людина, ну а письменник чейже також людина! Властиво зайво за це сперечатись. Тільки в тому справа, що світогляд для мистецької творчости письменника зовсім не найважніша річ. Далеко важніші: творча індивідуальність, світовідчування, світосприймання, чи як це там назвете.

М. Гнатишак почав дискусію такою казкою: Раз зійшлися звірята, звязали орла й почали надумуватись, чи він мусить мати крила. У цьому часі орел розірвав пута й полетів собі. Тоді всі зрозуміли, що орел ніщо інше, тільки птаха, а кожна птаха має крила ,щоб на них літати. Порівнання влучне, але не до самого кінця. Саме найбільше лихо в тому, що в нас кажуть письменникові літати на крилах... світогляду, а в дійсності кожне справжнє мистецтво, кожна справжня поезія виростали з емоції і зі світовідчування. Світогляд — як ми не будемо його там розуміти — належить до царини розуму; це вартість інтелектуальна, це завжди якась система думок, „поглядів", якась більше або менше оформлена система розуміння дійсности. Зате враження, що їх викликує мистецтво, чи це будуть враження творця чи сприймача, мають завжди характер передовсім чуттєвий, емоційний. Це ніяка нова думка, це здавна відома й признана правда, але в нас майже десяток критиків і так званих прихильників мистецтва свариться тільки за світогляд!

Тут ядро справи. У нас майже нема критиків, що дійсно відчували би літературу, щоб справді вміли сприймати мистецькі спонуки й відповідно на них реагувати. В історії літератури майже самі бібліографи, списувачі, приміткарі, довготексти або знов дослідники розвитку таких чи інших ідей, в критиці це здебільша інтелектуалісти, розумовці, „світоглядники". Навіть тоді, коли вони застерігаються і кажуть про надхнення, „внутрішню правду", субєктивізм, тощо, шило вилазить з мішка. Говорять про „вогонь в одежі слова", а насправді думають про „думки в одежі слова".

Ось кілька прикладів! Уявім собі таку сцену: на відкриття малярської виставки приходить якийсь Доктор Дальтоніст (це збірна назва, їх багато), стає перед публикою і говорить: „Пані й Панове! Малярство це мистецтво барви. Вартість малярського образу в силі, красі й доборі барв. Це найважніший критерій оцінки". По цих словах підходить до стіни, де висять образи, стає перед найбарвнішим, найяскравішим з них, показує на нього й пояснює: „Цей образ, бачите, якийсь „модерний". Я його зовсім не розумію. Він сірий, брудний, безбарвний. Дивуюсь тільки що дозволили якомусь претенсійному мазунові його тут повісити". Публика похитує головами, щось їй не йде до тямки, адже бачить: червінь, зелень, тощо, але цеж Доктор Дальтоніст, поважна людина, учений, знавець. Глядачі здезорієнтовані не знають, кому вірити, чи „знавцеві", чи своїм очам.

Доктор Дальтоніст говорить про надхнення в поезії, про „субективну правду", про внутрішню красу", а згодом бере вірш молодого поета О. Ольжича й цитує з нього:

„Напинайте рогожі вітрила!
Океан прокидається злим."

Доктор Дальтоніст не „розуміє" цього. Це якийсь „дадаїзм" чи „футуризм". За всяку ціну старається осмішити поета. Протираємо очі з дива. Приходить інший доктор і цитує:

„Співають теслі, бубни бють.
Розкрию таємницю:
Червоне сонце продають
на ярмарку в Горлицях".

Можу заложитись з докторами дальтоністами, що прочитаю цей вірш якомунебудь аналфабетові з глухої закутини — хочби з моєї далекої Лемківщини — чи той не „зрозуміє" вірша краще від нашого доктора?

„Де вечори з евангелій, де світанки,
де небо сонцем привалило білі села,
цвітуть надхнені вишні кучеряво й пянко,
як за Шевченка, знову поять пісню хмелем".

Доктор знову цього не „розуміє"; на його думку це „купа змістово неповязаних зі собою слів". Тут немає „жадного вищого настрою". Критика завжди субєктивна, але є також і якісь межі „субєктивізму". Інший „світоглядник" на-

Ювилейне Лугове Свято у Львові дня 30. червня 1935 р.

КОМУНІКАТ.

Ювилейне Лугове Свято пересунене на один тиждень пізніше, себто на неділю 30. червня 1935. Програма свята лишається та сама. В Луговому Городі відбудеться в год. 10.30 полева Служба Божа, а в год. 12. рушить з Лугового Городу похід Луговиків і Луговичок через місто. Пополудні в год. 3.30 показ дугових вправ. Програма свята і похід через місто вже дозволені владою, так, що свято 30. червня відбудеться напевно.

Підсумки загального перепису населення.

ПОВІТ ЖОВКВА У СВІТЛІ КОНСКРИПЦИЙНОЇ СТАТИСТИКИ.

Центральний Статистичний уряд у Варшаві випустив у світ чергові аркуші з підсумками статистичних даних, зібраних у Польщі в день загального перепису населення, що відбувся ще 9. грудня 1931. р. Тим разом маємо дані про Жовківський повіт.

У світлі цих даних **Жовківщина** займає 1.111 квадратових кільометрів. На цьому просторі живе 95.507 душ населення, в чому 45.993 мужчин і 49.514 жінок. На один квадр. кільометер припадає пересічно 86 мешканців. У повіті є **три** міські громади, **девять** (9) сільських волостей, 68 сільських громад і 288 місцевостей.

По містах живе 18.070 мешканців, у тому 4.938 або 27.3 прц. римо-католиків, 6.835 або 37,8 прц. греко-католиків, 6.229 або 34.5 прц. жидів і 57 інших. По містах за рідну мову подало: польську мову 12.398 мешканців (68.6 прц.),

українську	1.290 (7.1 прц.)
руську	1.794 (9.9 прц.)
Разом українську мову за розговірну подало:	3.084 (18 прц.)

Не забуваймо, що греко-католиків є там по містах 6.835 душ. Жидівську мову за розговірну і матірну подало 2.549 або 14.1 прц. По містах уміло читати і писати 11.753 мешк., тільки читати 79, а не вміло ні читати ні писати 2.511 душ, себто 17.5 прц.

По селах Жовківщини живе 77.437 душ населення. У тому є 15.341 римо-католиків, або 19.8 прц., далі 59.949 греко-католиків, або 77.4 прц., крім того 1.619 (2,1 прц.) жидів і накінець 502 інших віроісповідань. Матірню мову польську подало по селах Жовківщини за свою 23.418 (30,2 прц.), жидівську мову подало лише 795. Зате українську мову за матірну подало:

а) українську	22.677 (29,3 прц.)
б) руську	30.299 (39,1 прц.)
Разом:	52.976 (68,4 прц.)

Словом на 59.949 душ греко-католиків подало українську розговірну мову тільки 52.976. Решта 5.973 подала польську мову за матірну і розговірну. Є в повіті ще й 139 душ, які не подали за свою розговірну мову жадної з названих мов. Грамотність по селах Жовківщини представляється так: уповні грамотних є 41.111 (70.1 прц.), напів грамотних, що вміють лише читати є 513 (0.9 прц.), зовсім неграмотних є 16.873, або 28.8 прц.

Джерела утримання населення представляються так: з хліборобства жие 76.173 або 79.8 прц., з промислу і ремесла 8.508 або 8.9 прц., з з торговлі і убезпечення 3.749 або 3.9 прц., з комунікації 1.001, з інших джерел 6.076 або 6.4 прц. З того по містах жие з рільництва 4.585 мешканців, або 25.4 прц. населення, з промислу й ремесла 5.888 або 32.6 прц., з торговлі 2.926 або 16.2 прц. із комунікації 566 або 3.1 прц.

Найбільше, бо кругло 80 відсотків населення повіту живе з хліборобства. Якже представляється в світлі статистики цей хліборобський варстат праці? Взагалі всіх більших самостійних господарств було в повіті 12.781, а в тих господарств жило 65.206 мешканців. Решта хліборобського населення жила з наємної праці в хліборобстві. У повіті було аж 11.914 господарств, що не користали з наємної сили в хліборобстві. Зате було лише 867 таких, що користувалися наємною працею. Поділ усіх господарств з уваги на скількість грунту представляється в Жовківщині так: господарств, що мали менше двох гектарів землі було 4.681, а на них жило 20.323 душ населення; господарств, що мали від 2 до 5 гектарів землі, було 5.317, а на них жило аж 28.451 душ; господарств, що мали від 5 до 10 гектарів було в повіті 1.535, а на них жило 9.078 душ; господарств, які мали від 10 до 15 гектарів, було 180, а на них жило 1.107 душ населення; господарств, що мали від 15 до 50 гектарів, було 47, а на них жило 281 душ; вкінці господарств, що мали 50 гектарів і більше було в повіті 26, а на них жило 73 душ населення.

Як мешкало населеня повіту? Отже по містах було 2538 мешканевих нерухомостей, у тому мешкальних будинків було 2.566, з того дерев'яних 2.179, мурованих 384, з огнетревалим покриттям 1178. Крім того по містечках є ще 33 замешканих будинків, хоч вони не були мешкальними. **По селах** Жовківщини було 14.124 мешкальних будинків, при чому на сто будинків припадало 104 мешканців.

УКРАЇНЦІ В ПОВІТАХ ЛАНЬЦУТ І ПЕРЕВОРСЬК.

Із статистичного аркуша, в якому подані підсумки загального перепису населення з 1931 р. у повіті **Ланьцут**, довідуємося, що там на 97.676 душ населення було по містах 393 (3 проц.) греко-католиків, а по селах 4.388 (5.2 проц.). У тому по містах подало українську мову за матірну 135 мешканців, а по селах 1.575; руську мову за розговірну подало по містах 20 душ, а по селах 960 душ. Таким чином у ланьцутському повіті жие на основі польської державної статистики 4.781 душ греко-католиків, а в тому лише 2.690 українців.

У повіті **Переворськ** (Пшеворск) на 61.388 душ населення є: по містах 107 греко-католиків а по селах 2.922 греко-катол. У відділі „рідна мова" на цьому аркуші вже нема зазначено ні української ні руської мови. Зате у рубриці „інші мови" є по містах 32, а по селах 389 мешканців. Треба додумуватись, що між тими іншомовними є й українці.

Візита колишніх британських комбатантів у Берлині.

ЛЬОНДОН, 14. 6. ПАТ. Кореспондент Райтера в Берліні повідомляє, що запрошення, щоби делегація Британського легіону кол. комбатантів відвідала німецьких кол. комбатантів у Берліні, вишлють до Льондону нині пополудне або завтра рано.

БЕРЛІН, 14. 6. ПАТ. Союз німецьких старшин вислав до князя Уельсу таку телеграму: „Старшини старої армії вважають задуману візиту кол. британських комбатантів у Німеччині доказом товариського відношення і прихильности".

Смерть французького міністра.

ПАРИЖ, 14. 6. ПАТ. Вчора рано помер нагло міністер Маркомб. Смерть заскочила міністра перед годиною 10, коли він ішов до Елізейської палати на засідання ради міністрів.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

зивае автора цих віршів „безрозсудним поганином самого почування" („Дзвони"). Цей, хоч також спрощує, але бодай не дальтоніст. Тепер автор у клопоті, бо не знає чи в нього надмір почування, чи брак. Але справа не в цьому. Обидва критики говорять про „почування", „надхнення", а хочуть просто „глибоких думок", що потверджувалиб їхні власні переконання. Колиб у цих віршах були якісь науки, заави, гасла, трохи абстрактного туману, все булоб у порядку. Доктор Дальтоніст не „розуміе" цих віршів тому, бо вони зовсім ясні і прості, а відчувати їх не може, бо нате він дальтоніст. За звичкою старого емерита звик щоденно по обіді розвязувати шаради, а тому, що згадані вірші не є шарадами, а тому, що багато уступів з другої частини „Фавста", „Божеської комедії", а навіть і „Слова про Ігорів похід справді зовсім незрозумілі й їх ніхто не вміе вияснити, це нічого не шкодить. Його навчили в школі, що має ці твори вважати за геніяльні. Але багатьох віршів сучасних поетів він не „розуміе", бо цього ще в школі за його часів не брали і вірші читає він раз на рік, коли пише статтю про поезію.

Так між мистцями та громадянством стають усякі „критики", інтелектуалісти, розумовці, дальтоністи, на мистецьку емоцію, „світоглядники", трутні в літературному вулику, вчать письменників, як мають писати, а читачів, що мають „не розуміти". Повстає заворожене коло. Публика каже, що не має що читати, письменники, що не мають для кого писати. Щасливіші малярі й різьбарі, бо можуть бодай відкликатися до оцінки чужинців. Яке це дивовижне, але щойно тоді місцевий Доктор Дальтоніст починає злегка „розуміти".

Тиранія розумового „світоглядництва" викикує ще й інші лихі наслідки. Коли я недавно писав про „векслі без покриття" деяких наших поетів, то стояв на становищі, що мистецька творчість повинна мати подвійне „покриття": в оцій „внутрішній правді" творця і в правді дійсности. Може письменик писати про Китай, коли має якесь — хочби тільки емоційне — відношення до Китаю й коли цей Китай справді існує. Але буває: живе собі молодий поет, симпатичний юнак, до речі ще з дуже хитким й невиробленими поглядами, а вірші складає за зразком: „Іду крицевий і залізний, а за мною мільйони таких, як я, крицевих і залізних". Це світоглядницьке акторство, а ним не заступити правди мистецтва й правди життя. „Партія веде" Тичину й Рильського, але нераз і навпаки поет хоче вести партію. Коли знецінюється „чисту" чи „незалежну" поезію, амбіцією письменника стає становище партійного пігги, супроголосого кольпортера. Коли бачить, що позиція його партії захитана, за тиждень переходить в іншу і в ній робить тесаме. Можна такий „трік" повторити кілька разів. Тоді світоглядницька критика пише про „шукання світогляду".

Ніхто не виступає проти „ідеї" в мистецьких творах. Навіть агітка в деяких випадках може бути і потрібна і талановита. Але кожний, хто розуміе і відчуває вартість літературного твору мусить бути проти примітивного, розумового світоглядництва та його диктатури. Велика творчість родилась завсіди з великих емоцій. Не можемо вірити у мистців і поетів, що для них творчість це тільки справа світогляду, що не зумілиб для свого мистецтва посвятити самих себе, виректися для нього так званого особистого щастя, не спати ночей і будитись серед сну в сяйві нових задумів. Бо своє мистецтво треба таки протерпіти. Справжнім мистцям дає на дорогу найясніший бог Діоніс коли вже не „сто червінців божевілля", то бодай одного.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Американський сенат продовжив тимчасово обовязуючу силу постанов „Найри" до дня 1. квітня 1936. За продовженням голосувало 41 сенаторів проти 13 сен.

— В найближчому часі офіційно підпишуть у Берліні німецько-голяндську умову у справі перевозів.

— Міністер Бенеш вернув вчора з Ленінграду до Москви. Пополудне відїхав до Києва звідси безпосередньо відїде до Праги.

— Італійська влада видалила з території Італії кореспондента „Шікаго-Трібюн" Давида Даррага за тенденційні статті.

— По Берліні кружляли поголоски, що колишнього посла Торглера випустять на волю.

— В Уй-Пешт (передмістя Будапешту) страйкує 1000 робітників деревного промислу. Домагаються обмеження часу праці та означення мінімума плати.

— У Греції урядово оголосили такі висліди виборів: З 1.074.620 виданих голосів урядова партія здобула 665.670 голосів, монархісти Метаксеса 147.240, комуністи 94.140, незалежні 74.000, уневажнених голосів 64.000.

— Естонська преса повідомляє, що Естонія не заплатить рати воєнного довгу Зх. Державам на 15. ц. м.

— Фінляндія заплатила Зх. Державам рату воєнного довгу 15. ц. м.

„Наші прихильники, члени законодатних уставів Чехословаччини".

У Чехословаччині відбулися, як відомо, вибори до парляментарних палат. Серед вибраних є кількох послів і сенаторів, яких нам, українцям, цікаво пізнати ближче. У минулих роках вони часто виступали у наших справах, а деякі з них і пером боронили нашу справу або прихильно освітлювали її перед чехами.

Д-р Іван Дерер (нар. 2. III. 1884) — „великий словак", як його називають. Ще перед революцією був відомий як визначний словацький політичний і соціяльний діяч. Тепер він вже семий раз засідає у раді міністрів. За його міністрування у ресорті освіти були введені украньскі підручники на Підкарпатській Русі. Ще в 1920. р. була призначена комісія при Чеській Академії Наук, що мала вирішити питання мови для навчання в школах на Підкарпатській Руси. Ця комісія 4. XII. 1920. р. прийняла таке рішення:

„Розвязка питання про літературну мову для якогось народу має належати перш усього тому народові. А тому чеські фахівці можуть висловитися про літературну мову Підкарпатської Руси, але зі застереженням, щоб їх поглядові не надавати більшої ваги, ніж волі населення Підкарпатської Руси.

Творити штучно нову літературну мову для населення Підкарпатської Руси з наукового погляду булоб помилкою, а з погляду чеської і славянської політики річю небажаною. Окремої мови для Підкарпатської Руси витворювати також непотрібно, як і для окремих племен у чесько-словацького народу, як, наприклад, для ганаків. Через те, що місцеве, русинське, наріччя на Підкарпатській Руси є безумовно наріччям малоруським, треба як літературну мову тамошнього населення взяти літературну мову малоруську, яку вживають найближчі його сусіди й однопліменники, себто галицькі українці. Признанням літературної української мови як мови навчання у школах на Підкарпатській Русі основно влекшується відкриття нових шкіл і працю у школах на Підкарпатській Русі, бо буде можна використати книжки, а може й учителів з Галичини. Побоювання, щоб через те не підтримувалася українська ідента на Підкарпатській Руси, не має підстави", (Франтішек Тіхи: „До мовної політики нашої влади на Підкарпатській Руси. Дереровi в пятидесятиліттям". 1934).

Переводити в життя ту ухвалу Чеської Академії Наук почав міністер д-р Іван Дерер. Були складені для шкіл підручники українською мовою і введені у школах на Підкарпатті, усуваючи зі шкіл підручники на російській мові, що панували там до того часу.

Це викликало гострий спротив москвофілів на Підкарпатті. Досить вказати, що в деяких місцевостях москвофіли аранжували навіть шкільний страйк, але міністер Дерер витримав той натиск. І коли сьогодні на Підкарпатті запанував правдивий український напрямок в шкільництві, то це завдяки д-рові Дерерові, що правильно зрозумів національні змагання підкарпатського населення.

Д-р Іван Дерер став міністром освіти, коли вже почалося звужування праці еміграційних культурних установ. Але відомо, що емігрантські школи, особливо Український Високий Педагогічний Інститут і гімназія, не один раз щасливо виходили з наміченого ліквідаційного пляну, лише завдяки д-рові Іванові Дерерові, тодішньому міністрові освіти. В попередньому і сучасному кабінеті д-р Дерер є міністром юстиції.

Інжинір **Яромір Нечас** (народ. 17. XI. 1888. р.) наймолодший міністер в новому чеському уряді Але це старий приятель українців. Вже сам список його книжок на українські теми приємно вражає нас: „Українське питання" 1918., „Ширe слово про чесько-українські взаємини", 1919. „Прошу за один славянський нарід", „Східноєвропейська трагедія та Україна", „Підкарпатська Русь та чеська журналістика" і т. д.

У своїй праці „Щире слово про чесько-українські взаємини" інж. Нечас робить закиди чеській політиці, що про українців думала лише на підставі одного гуртy зпоміж українців з Галичини. А з ними у чехів, правда, було багато непорозумінь. Інж Нечас пропонує поставити великий хрест над цими непорозуміннями і ніколи їх не згадувати, тим більше, що український нарід в Галичині в цілому не мав ніякого відношення до цих непорозумінь. „Найчастіше вони виникали на парляментарному тлі, де галицькі і буковинські посли так часто підтримували австрійську владу і ставилися проти нас"... Але кілька рядків нижче інж. Нечас пише, що всеж таки українські посли у віденському парляменті „ніколи не голосували проти чехів в основних національно-політичних питаннях, цілком інакше, ніж це робили поляки".

У тій книжці інж. Нечас наводить авторитетні думки чеських піонірів Ригра, Палацького, що від щирого серця визнавали законність державних аспірацій нашого народу, всупереч панівній на це опінії росіян і поляків. Інж. Нечас кидає слово осуду чехам, що хотять виступати в ролі менторів і приписувати українцям їх державну форму і державні взаємини з своїми сусідами. У своїх працях інж. Нечас указує причини, чому українці не можуть бути надхнені славянською ідеєю, коли вони саме найбільш терпіли від славян, російського царизму і польської шляхти. В сучасній владі інж. Нечас є міністром соціяльної забезпеки. Д-р Іван Дерер і інж. Нечас є послами від чеської соціял-демократичної партії.

Франтішка Пламінкова (народ. 5. II. 1875) сенаторка. Фр. Пламінкова, бувша інспекторка жіночих промислових шкіл, голова чеської Жіночої Національної Ради і державного союзу учительок, заст. голови союзу учительства в ЧСР., діяльний член багатьох освітніх і соціяльних організацій і т. д. Від 1926 р. член сенату з партії чеських народніх соціялістів.

Коли жінки хотять мати живий образ жінки людини, що вміє боротися за права жінки, хай студіюють життя і працю п-і Пламінкової! П-і Пламінкова ще в 1905 р. основала „Комітет за виборче право жінки". Партія народніх соціялістів цілком оцінила її працю, як політичної діячки, бо вибрала її заступницею голови партії. Без прибільшення можна твердити, що п-і Пламінкова це одна з найвпливовіших жінок в чеському громадянстві. й найбільше відома на міжнародньому форумі. Дуже часто жінки інших держав, де жінки не мають політичних прав, запрошують п-і Пламінкому на виклади між їх політичними чинниками про потребу дати жінкам політичну рівноправність, бо її слово авторитетне і на чужині.

Становище п-і сен. Пламінкової до української еміграції в ЧСР. і до українського народу дуже добре змальоване видатними українськими жінками панею С. Русовою і панею З. Мірною у статтях у чеському часописі „Жіноча Рада" чч. 3 і 4 та в ювилейному збірничку „Франтішка Пламінкова", що видало В-во „Чесько-Українська Книга", Прага 1935, випуск 10.

„Чи загрожена українська гімназія, чи українська молодь опинилася в розпучливому стані, чи українкам, як емігранткам, тяжко дістати візу за кордон — у всіх цих справах радо допомагає п-і Пламінкова. І українська еміграція, головно жінки, так часто турбують п-ю Пламінкову. І п-і Пламінкова, хоч і тяжко зайнята своїми державними справами, ніколи не відмовляла в цих дорогих для нас побаченнях". Від українців залежить, щоб п-і Пламінкова ще більше проявила свої симпатії до нашого народу.

Д-р Франтішек Совкуп (нар. 22. VIII. 1871 р.). Голова сенату, один з найвизначніших членів чеської соціял-демократичної партії. Д-р Фр. Совкуп — старий чеський політичний діяч. Революціонер — „трибун чеського народу", — під такою назвою виданий збірник у його честь з нагоди 60-літнього ювилею. Революційну діяльність почав ще зі студентської лавки. Декілька разів був послом до віденського парляменту. Автор майже пятидесяти творів більшого і меншого обему. Більша частина з них це огненні брошури-розвідки, зі статистичними даними, про злочинність австрійсько-угорської влади. Д-р Совкуп один з головних творців чеської соціял-демократичної партії, що сьогодні, після аграрників, є найбільшою партією в Чехословаччині. Він один з тих, що вниє на своїх раменах, безплатно працюючи десятки років, видання партійного часопису „Право Ліду", „Ощадно-позичкової каси", що сьогодні має оборот на грубі мільони в ріжних самостійних партійних підприємствах.

Заслуги д-ра Совкупа для чеського народа на міжнародньому полі підкреслив мін. **Бенеш**, який заявив, що грунт для міжнародньої політики чеського народу підготовив д-р Совкуп своєю працею.

Д-р Совкуп одна з головних осіб чеських революційних подій 28. жовтня 1918 р. Устами Совкупа чеський нарід усував австрійську владу, йому, як гарному стилістові-правникові, доручали писати всі поклики до народу в бурхливі дні революції і всі акти революційної конституанти.

Д-р Совкуп, як щирий демократ, сильно відчуває кривди, від яких страждають поневолені кляси його народу і недержавні народи. Кожний емігрант, якоїбудь нації, завжди находить у д-ра Совкупа моральну, часто і матеріяльну або правну підтримку. Д-р Совкуп старий парляментарист, приятель д-ра Кирила Трильовського. Огненні промови д-ра Совкупа у віденському парляменті в обороні поневолених народів викликали у д-ра К. Трильовського похвальні репліки.

Українська еміграція за 15 років свого перебування в Чехословаччині нераз находила правну і моральну підтримку у д-ра Совкупа. При всякій зручній нагоді д-р Совкуп виявляє свої симпатії до українського народу. Напр., на виставі у Шикаго д-р Совкуп відвідав український павільон і бажав українцям осягнути свої ідеали.

Маємо серед чеського народу ще багато прихильників українського народу, наших змагань і прагнень, але на жаль, мало хто про це знає з широкого громадянства.

Прага, в червні 1935.

Григорій Омельченко.

Яка буде німецька морська фльота?

ЛЬОНДОН, 14. 6. ПАТ. Японський амбасадор заявив у британському міністерстві закорд. справ, що Японія не має ніяких застережень, щоби признати Німеччині право розбудувати свою воєнну фльоту до 35 відс. тонажу фльоти В. Британії. Теж амбасадор Зл. Держав повідомив британський уряд про погляд свого уряду, що, як здається, не матиме засадничих застережень, щоби так обмежити розбудову німецької фльоти.

БЕРЛІН,, 14. 6. ПАТ. Німецька делегація до морських переговорів під проводом фон Рібентропа виїхала вчора з Берліна до Льондону, де дня 14. червня мають розпочатися дальше англійсько-німецькі переговори.

ЛЬОНДОН, 14. 6. ПАТ. Агенція Райтера повідомляє: Фон Рібентроп приїхав туди літаком з Мінхену, де відбув конференцію з канцлером Гітлером.

РИМ. 14. 6. ПАТ. „Ляворе Фашіста" обговорюючи хід німецько-англійських морських розмов передбачує, що нова німецька фльота, що матиме 35 відс. тонажу британської фльоти могла би мати такий склад: 5 лінійних кораблів або великих кружляків, більше як 20.000 тон кожний, 3 одиниці по 10.000 тон кожна, 3 авіоматки по 15.000 тон. 17 кружляків по 6.000 тон. 50 контрторпедовців по 1500 тон. 20 до 30 підводних човнів від 600 до 800 тон кожний.

Чехословаччина не може забути приповідки про жабу і вола.

ПАРИЖ, 15. 6. ПАТ. Публіцист Ст. Бріс, обговорюючи в „Ле Журналь" візиту мін. Бенеша в Москві, пише, що між цією візитою і візитою мін. Лявалля є щось більше, як маленька ріжниця. Міністер Лявалль виїхав до Москви як представник великої західньої нації, яка доцінює значіння совітської помочі, але не думає йти сліпо в напрямі політики Кремля. Чехословаччина це маленька держава, що може нарazитися на поважну небезпеку, якщо забуде про приповідку на тему жаби і вола.

Щоденник звертає увагу, що комунікат в висліді розмов мін. Бенеша, підкреслює визначну ролю, яку большевики приписують собі як головному чинникові миру. Це підкреслення на думку Ст. Бріса тим більше характеристичне, що між подорожю мін. Лявалля і мін. Бенеша є ще одна різниця. Мін. Лявалль перед візитою в Москві зупинився у Варшаві, щоби ясно вказати, що Франція спирає свою політику на сході головно на Польщі. Мін. Бенеш у Варшаві не говорив з ніким. Це дуже характеристичне.

Подрібна дискусія над виборчою ординацією.

Соймова конституційна комісія закінчила загальну дискусію над проектами виборчої ординації і приступила до детального розгляду. Як останні промовляли референти обох проектів. **Пос. Недзялковський** (ППС) вимагав передовсім, щоб йому зясували, як можна проектовану ординацію ББ помістити в рямах нової конституції, з якою вона не погоджується. Протиставився теж творенню фікцій в політичному житті.

Пос. Подоський (ББ) відповідав на всі зголошені закиди. Спростовував, наче східні воєводства числом мандатів упривілеєні в порівнянні з західними. Щодо проекту ППС, щоб число мандатів було плинне, промовець зазначує, що коли голосуватиме імовірно 16 і пів мільйона виборців, то послів було тоді аж 660. Повага сойму залежить не від скількости, а якости послів. Це не відповідає правді, що територіяльна самоуправа находиться виключно в руках ББ. До окружних виборчих зборів допущені й опозиційні організації, напр. професійні організації, що находяться у сфері впливів ППС. Дальше широко виступає речник ББ проти партій і т. зв. партійництва, вповаюючи, що внескодавцям залежить на тому, щоб виборець міг „свобідно висловитися", що було неможливо при попередній системі зголошування кандидатів.

Заки почали подрібно розглядати зголошені проекти, **пос. Стронський** (нд) зголосив внесок, щоб над проектом виборчої ординації ББ перейти до денного порядку, бо він не згоджується з конституцією. Внесок — очевидно — більшість ББ відкинула. Та сама більшість рішила в основу дискусії прийняти проект ББ.

До кожної статті проекту ББ ріжні посли зголошують ріжні поправки. М. і. **пос. Ратай** вніс, щоб збільшити число послів до 300, **пос. Шиделъський** до 312. **Пос. Біляк** домагався тримандатових округ для земель з мішаним населенням, в той спосіб число послів зросло до 214. Зголошено поправку, щоб підкреслити „правосильність присуду", який позбавляє права голосування. **Пос. Хруцький** домагається іншого розподілу виборчих округ. **Пос. Ротенштрайх** був за збільшенням і виділенням міських округ. **Пос. Біляк** вніс скреслити постанову, що членом комісії може бути тільки виборець, що добре володіє польською мовою.

Пояснення давав пос. Полоський. На черговому засіданні будуть продовжувати детальний розгляд постанов проекту, при чому мабуть закінчать його.

—u—

НАШІ ЗАУСТРІЧІ

Вже вийшло 12-те число з 15-го червня ілюстр. двотижневика

З репортажем про Дрогобич, статтею про Чайковського і гумореской Л. Чайковського, образком про побут Стефаника у Львові, статтею про „баталіста поневолі" І. Іванця, зі спомінами Кропивницького, — анекдотами, замітками і т. п.

Ціна числа 50 сот.

АДМІНІСТРАЦІЯ, ЛЬВІВ, РИНОК 10. II. п.

Загальні Збори Товариства Охорони Воєнних Могил у Львові.

Отворення. — Звідомлення з діяльности. — Дискусія. — Вибір нового Виділу.

В пятницю 14. ц. м. відбулися в льокалі „Молодої" Громади" у Львові Загальні Збори Т-ва Охорони Воєнних Могил при дуже слабій фреквенції членів. На салі було всього 21 присутніх — включно з делегатами філій: Станиславів (п-і Мелянія Грушкевичева), Сколе (о. Микола Притуляк), Угнів (м-р Іван Скрипчук) та Городок (інж. Роман Паламарчук).

Збори отворив голова Т-ва **д-р Павло Кривуцький**, що привитавши присутніх, присвятив теплу згадку пок. Стахієві Стеблецькому, що був членом-основником, опісля членом Контрольної Комісії ТОВМ, для якого поклав трева лі заслути. Тої частини промови вислухали учасники Зборів стоячи.

Після того голова схарактеризував теперішню працю ТОВМ, як більш стабільну. По початковім розмаху, що зазначився м. ін. широким актуалізуванням ідей і завдань Т-ва, розбудовою філій у краю та масовою жертвенністю на потреби Т-ва, прийшли часи, в яких приходиться нам вести працю чімраз важче. Причини тих трудноші загально відомі. Нині дуже важко добитись якогобудь дозволу не то на памятник у честь полеглих, але й на похід на могили.

З черги голова згадав про реєстрацію могил укр. полеглих, яке Т-во переводить від часу свого оснування. Досі є в Т-ві зареєстрованих понад 2.800 полеглих — число в порівнанні до наших жертв дуже мале. Через це й годі приступити до видання спису полеглих, яке Т-во має здавна в проекті. Дуже слабо йде теж акція в краю за будовою памятників полеглим та уфундовуванням по церквах памяткових таблиць зі списом полеглих з дотичної парохії. Помники в честь полеглих відбуваються і нині в ріжних околицях краю дуже величаво.

В дальшому згадав голова коротко про працю централі у Львові, зокрема про тревале упорядкування українського цвинтаря полеглих на Янівськім та про долю українських воєнних могил на Личакові, знану вже громадянству з виданого свого часу комунікату Т-ва. При всіх роботах для упорядкування могил полеглих треба представникам наших філій порозуміватися з органами компетентної владі.

При кінці згадав ще голова коротко про українські воєнні цвинтарі і їх долю на Маківці, Ключі, Лисоні, в Семиківцях, Вівсю й ін.

Після прийняття протоколу з попередніх Заг. Зборів зложив секретар Т-ва п. **Олександер Карпінський** звідомлення з діяльности Т-ва за 1933 і 1934 рр. Виділ Т-ва відбув у тому часі 8 засідань, зрештою всі важніші й пильні справи полагоджувала Президія, яка збиралася не раз і двічі в тижні. Не вичисляючи обіжників до філій, вислано з централі 146 описем. Звязок з філіями, яких є 33, був добре наладнаний. Дані філіями, яких є 33, був добре наладнаний. Дані філіями, яких є 33, був добре наладнаний. Дані

брики. Родини убитих діставатимуть зарібки аж до часу, коли дістануть відшкодування від товариств обезпечень.

Міністер пропаганди д-р Ґебельс вислав комендантові залоги в Раймсдорфі кондоленційну телеґраму, в якій заявляє: „Жертви цієї страшної катастрофи впали як вояки праці на полі слави. Німецький нарід додержить їм вірности в памяти".

За останніми вістками добули досі тіла 22 жертв катастрофи. Під румовищами находиться ще 30 робітників, щодо яких нема надії, щоби вони жили. Крім того начислено 75 тяжко і 300 лекше ранених. Лікарська поміч запевнена, бо в рятунковій акції беруть участь не тільки місцеві лікарі, але й з дальших околиць, а навіть з Ляйпціґу та Берліна. В околицях Раймсдорфу і Вітенберґу вибухи наробили тільки матеріяльні втрати, не потягаючи за собою жертв у людях.

Українці!

В днях 29. і 30. червня 1935. відбудеться в Станиславові

СВЯТО МОЛОДІ

Уся Станиславівська земля, а разом із нею Галич, Калуш, Товмач, Тисьменица, Отинія, Надвірна, Солотвина, Богородчани, — громадянство, товариства й установи — візьмуть у цьому Святі масову участь

СВЯТО МОЛОДІ

має активізувати молодь цілої округи, звязати її з нашими змаганнями на ріжних ділянках українського життя, поставити її перед очі низку завдань, до здійснення яких повинна ця молодь прагнути та дати їй цілообраз нашої суспільної праці.

СВЯТО МОЛОДІ

має бути одночасно переглядом наших сил і перевіркою спроможностей, воно має підбадьорити молодь до дальшої праці та бути засобом поглиблення і поширення національної свідомости широких мас округи.

Виділи читалень „Просвіти", кружків „Р. Ш.", кружків „Союзу Українок", кооперативи, кружків „С. Господаря", „Соколів", Українського Спортового Союзу, „Каменярів" на терені цілої округи — **організуйте своїх членів до масової, корпоративної участи у**

СВЯТІ МОЛОДІ.

Хай між учасниками цього Свята не бракує ніодного свідомого українця.

Старі й молоді, жінки і мужчини, дівчата і хлопці — всі у великий для нас день

СВЯТА МОЛОДІ

станьте солідарно у ряди зорганізованого українського громадянства!

Купуйте вже відзнаки на

СВЯТО МОЛОДІ

які є одночасно карткою вступу на всі імпрези злучені зі „Святом Молоді".

Молодь майбутнє нації. Усі лицем до молоді!

Усі на СВЯТО МОЛОДІ!

Комітет Окружного Свята Молоді у Станиславові

Станиславів, у червні 1935.

НОВИНКИ

— ПРИЙМАЮ ПАЦІЄНТІВ у моїм заведенні вул. Сикстуська 17 в сезоні літнім від 9—1 і від 3—6.30. В неділю і свята за попереднім зголошенням. НАСС- 1741 1-3

— **Мясарні Центросоюзу у Львові,** Ринок ч. 2, Жовківська ч. 178, Личаківська ч. 50. 14-30

— **Річні пописи Вищого Музичного Інституту** ім. Лисенка у **Львові** відбудуться 17. VI. в год. 11.15 передпол. у великій салі Муз. Т-ва, вул. Шашкевича 5 (середні і вищі роки), дня 18. VI. в год. 5. попол., в малій салі Муз. Т-ва (нижчі і середні роки), дня 19. VI. в год. 8. вечір. у великій салі (вищі роки і курс концертовий) і дня 21. VI. в год. 8. веч. у великій салі (вищі роки, концерт. курс, оперова клясa і орхестр. Вищого Муз. Інституту). Виконають твори Баха і Гендля, а в другій частині першу дію опери „Фавст" Гуно. Вступ за програмкою. Ціна програмки 50 сот. Вступ вільний. 1742 1-2

— **Засідання Фільольоґічної Секції НТШ.** відбудеться в суботу 15. червня 1935 в год. 6. веч. у бібліотеці Т-ва. Програма сходин: 1) І. Свенцицький: Масарик як фільольоґ. 2) вибір нових дійсних членів.

— **Народні мельорії Карпат, Буковини й ін.** Концерт під повищим наголовком передає з Авґсбурґа радіостація в Мінхені (405.4) в неділю 16. червня. Початок в год. 15.05.

— **Порядок зеленосвяточних богослужень у катедрі св. Юра такий:** у неділю 16. ц. м. архиєрейська Служба Божа в год. 9-ій; в понеділок 17. ц. м. Служба Божа, як і підчас інших свят. В оба дні процесійний похід на цвинтарі Янівський і Личаківський в год. 2.30 попол.

— **Вступні іспити до гімназій.** Дня 17. ц. м. розпічнуться вступні іспити до державних гімназій з польською мовою навчання. Іспити повторні тревають три дні. В державних гімназіях з українською мовою навчання вступні іспити в причини Зелених Свят розпічнуться один день пізніше, т. зн. 18. червя і потрівають два дні.

— **Українська співачка в радіо.** 13. ц. м. у львівському радіо відспівала п. Ольга Лепкова ряд оперових арій і пісень. Передача була дуже добра, без атмосферичних змін. Голос п. Лепкової радіофонічний мав приємну звукову барву. Дикція і інтонація були чисті. Співала оперові арії Чайковського, Римського-Корсакова і Моніюшки, пісні Рахманіцова і Степового.

— **Хто тратить відложення військової служби.** М-ство внутрішніх справ видало важний обіжник у справі відложення військової служби, яким користуються студенти вищих і середніх шкіл та молодь, що відбуває науку в ремеслі. На випадок перервання науки перед часом відложення, що кінчиться для студентів при скінченні 23 літ, відложення стається відразу неважним. Досі студенти діставали таке відложення військової служби згори на час до скінчення 23 р. життя. Крім того обіжник передбачує потягнення до карно-адміністраційної відповідальности тих осіб, що перервали студії й користають дальше з відложення, не повідомивши про це військову владу. Особи, карані за такі провини, будуть мати утруднені шанси в часі військової служби, а також прилід до спеціяльних формацій або передречинцеве звільнення.

— **У справі відпочинкових відпусток.** Найвищий суд рішив, що хто розпочав у службовім відношенні календарний рік, набуває тимсамим право до повної відпочикової відпустки.

— **Як старатися за особисту виказку?** У звязку з вакаційним виїздом багато осіб старається за особисті виказки (довід особисти). Щоби цей документ дістати, треба предложити: метрику уродження, евент. вінчання, документ про відношення до війська, тюпередню особисту виказку і дві фотографії 4×5 на білому підкладі. Особисті виказки видаються в магістраті.

— **Вистава Стрілецьких памяток у Перемишлі** буде відчинена ще на Зелені Свята. Хто не мав іще нагоди бачити цієї цінної історичної збірки памяток, що щасливим припадком збереглися, нехай користає з останніх днів.

— **Ярославщина знову знищена.** В перший день лат. Зелених свят над цілим ярославським повітом перейшла градова буря і наробила в кільканацятьох громадах величезної шкоди. Град величини курячого яйця знищив землеплоди на просторі 4.000 моргів. Особливо потерпіли громади: Ляшки, Зарічська Воля, Лази, Дуньковичі, Гавловичі, Мунина, Собечин, Маковиско і Лежахів. Інші громади мають менші шкоди. У вичислених селах град знищив не тільки жито і пшеницю, але й віви, буряки, коноплі та инші засіви. Тільки бульба може ще відродитися. Населення в розпуці, бо ще не прийшло до себе після торічної катастрофи довготревалої слоти і повені.

— **Жертви матури.** В Новому Санчі кинулася з мосту до ріки Попраду 18-літня Стефанія Зайонц, абітурієнтка монастирської семинарії в Стар. Санчі, і втопилася. Причиною самогубства була невдача при матурі. — У Варшаві скінчила самогубством 20-літня матуристка Марія Камінська, перепавши при іспиті зрілости. Вона напилася оцтової есенції й вмерла заки наспіла поміч.

— **Додаткові жертви війни.** В селі Бабю пов. Луцьк кількох селян викопало в полі гарматне стрільно з часів світової війни і спричинили експльозію. Одного з них вбило на місці, а трьох тяжко ранило. — В селі Корчево, пов. Новгород, згинуло в подібний спосіб трьох селян від стрільна, що не вибухло в часі війни.

— **Жертви громовиці.** Недавна хуртовина, яка перейшла над радехівським повітом і його сусідніми околицями, наробила багато шкід. На кольонії Грищихах коло Стоянова грім влетів крізь маленьку дірку над вікном і вбив на смерть жінку господаря Андрущака та матір його жінки. Дітям, які бавилися в хаті, нічого не сталося. Крім того грім убив стареньку бабу і спалив будинки недалеко Грищихи на волинському боці. У Друшкополі оглушило старшого господаря, якого вдалося відрятувати, а хлопця забило. Того самого дня громи попалили багато будинків у горохівському повіті: спалили господарські будинки на Сабанівці коло Стоянова і господарські будинки в Радехові. Конче треба повести акцію, щоби селяни ставили громозводи, які небагато коштують.

— **Львівська хроніка.** Дороговий виділ міської управи розпочав перебудову Стрийської вулиці на відтинку від вул. Домбровського до вул. Кадетської. Об'їзд відбувається тепер вул. Кадетською і Понятовського. — На Цитаделі власник торговлі вина Штадмілєр поранив жінку з якимсь Евстахевичем і став стріляти до них із револьвера, одначе не поцілив. Евстахевич теж стріляв і теж не поцілив. Поліція арештувала Штадмілера й Евстахевича.

З найліпших найдешевші і свої рідні це ПАПЕРЦІ і ТУТКИ

150 шт. за 30 гр. „КАЛИНА"

фабрика в Тернополі. — Фабричний склад і Львів, ул. Бляхарська 11.

Можна дістати в кожній крамниці!

— **Краєва хроніка.** В Станиславові застрілився Вл. Гупаловський, плютоновий 48 п. п., з причини нервового розстрою. — В Угнові пов. Рава Руська відобрала собі життя Марія Магура, урядничка міської управи, з причини нещасливої любови і родинних невзгодин. — На двірських полях біля села Стаїв пов. Рава Руська знайшли тіло ґаєвого Михайла Заворотюка, якого хтось убив ударом по голові. Зробили це мабуть злодії, що крали бульбу з двірських кіпців. — Нотар із Яблонова біля Коломиї д-р Ігн. Вайс підріаав собі горло бритвою. Забрали його до шпиталю. Рішився покінчити з життям тому, що його дисциплінарно перенесли з Коломиї.

— **Ошукував лікуванням.** Окружний суд у Рівному займався справою якогось Стефанковського, що ошукував людей, вдаючи лікаря. По війни він осів у Мирогощі і подаючи себе за головного лікаря петлюрівської армії, розпочав лікарську практику. Як колишній санітар з часів війни він мав деякі загальні поняття про лікування, якими тепер так спритно користувався, що в короткому часі здобув собі між народом славу „доброго лікаря". А що при тім умів теж нагнати страх людей на гроші, то попри славу придбав собі незлий маєточок. Одному селянинові притожив до голови якусь скриньку, ніби то рентґенівський апарат, і запевняв його, що випромінює йому з голови „склянку води". Селянин повірив і почувався нібичо здоровшим. Одній жінці перевів недозволений ґінекольоґічний захід, але так нещасливо, що вона вмерла. Справа оперлася об суд, який розкрив всі ошуканства Стефанковського. Зате дістав тепер 5 літ вязниці.

— **У статті про „Архів міста Львова"** в попереднього числі „Діла" треба справити на 4 ст. шп. 1 р. 52 знизу: 1834 на 1934, шп. 2 р. 37 „влегшити" на „влегшити собі", шп. 3 р. 19 згори „видаванні" на „виданні", р. 23 „висвятився на „висвятившися", р. 49 „Regestu" на „Regesta" (2 відм. „Regestów"), р. 76 „Archeonu" на „Archelonu", р. 82 „авторську" на „авторову".

ВІДНОВЛЯЄМО ВІД 1. ЛИПНЯ Ц. Р.

популярний літературно-науковий часопис, що давніше виходив у Варшаві.

„Наш Світ"

Рік видання V.

„НАШ СВІТ" — журнал для всіх — для міста й села, виходить 15. кожного місяця й містить повісти, оповідання, вірші, спогади, статті з ріжних ділянок знання, рецензії на книжки, новинки й т. ін.

ДОДАТОК: Бібліотека „Нашого Світу", яка виходить неперіодично: повісти, оповідання, спогади.

ПРЕМІЇ. Видавництво призначило дві премії — 20 й 10 зол. для тих Передплатників, які по виході ч. 1. „Нашого Світу" надішлють найцінніші поради щодо дальшого видавання його.

ПЕРЕДПЛАТА: на 3 місяці (від 1. липня) — 1 зол., на 6 місяців (до кінця року) — 2 зол. Оказове число „Наш Світ" — 35 сотиків. Кожний том бібліотеки „Нашого Світу" для передплатників 40 сот. (за 1 том згори разом з передплатою на часопис).

Надіємося, що всі наші численні Вп. Передплатники й Читачі негайно передплатять „Наш Світ".

АДРЕСА: **„НАШ СВІТ", Луцьк, Ягайлонська 31.**

Редактор-видавець В. Островський

ВИБУХ АРСЕНАЛУ.

ГЕЛЬСІНҐФОРС, 14. 6. ПАТ. У Лягденсофі коло Ладожського озера вибухли військові муніційні склади, що були під землею. Згинув один вояк, кількох було ранених. До катастрофи прийшло у звязку з пожежою дому, під яким був склад муніції. Злогадуються, що це большевицька робота.

З концертової салі.

Концерт кляс співу консерваторії ім. Шимановського.

Рухливий і амбітний провід консерваторії ім. Шимановського представив на своєму останньому концерті вислід праць кляс співу проф. Татарчухової та Улуханової. З учеників першої почули ми п-у Бертерівну (яка з арією Моцарта „Ілъ ре пасторе" не могла справитись ні з вокального, ні з технічного, ні з виконавчого боку), п. Уму і п. Меца ,який виказав чимало музикальности і гарний (хоча й невеликий), голосовий матеріял, яким вже доволі вміло володіє, врешті п. Гардуляка, який дуже музикально і певно відспівав (з орхестрою) партію Фавста в прольогу цієї опери. Совісна праця учительки замітна у всіх учеників. Решта виконавців була ученицями відомої у Львові знаменитої професорки п-і Улуханової (до речі: вона є м. ін. і професоркою нашого Муз. Інституту ім. Лисенка). На першому місці зпосеред її учнів (і взагалі з цілого вечора) треба назвати п. Вайсера; має він басовий голос прегарного тембру та соковитого звуку, небуденну музикальність і помітний драматичний талант, так, що можна ворожити йому карієру оперового співака. „Готовою" співачкою є вже тепер і п-а Астаманівна, яка мусить ще звертати пильну увагу на чистоту інтонації високих тонів. Також п-і Рогатінер і Шехтер виявили якнайкраще свій талант і передовсім: правду над ними їх учительки, яка, як бачимо на примірі Вайсера, в короткому часі робить правдиві чуда. До її найкращих прикмет належить: навчити молодих адептів вокального мистецтва природного співу, без зайвих (а таких неприємних для ока і шкідливих для самого співу) викривлювання рота і губ, висування зубів і т. п. засобів, які дехто з учителів співу вважає „есенцією" співацької штуки. Цей природний спосіб ставлення голосів і в сполученні з ним: музикальний і культурний спосіб виконування можна було замітити у всіх учеників п-і Улуханової, яка може бути вдоволена овочами своєї праці.

Мельоман.

Історичний концерт у Дрогобичі

Філія Музичного Інституту ім. М. Лисенка і „Дрогобицький Боян" заготовили 2. VI. ц. р. тим небагатьом одиницям, що шукають духової наснаги в музиці, справжній бенкет і вповні підтримали свою дотеперішню, добре заслужену репутацію історичним концертом, на який складалася така програма: 1) Кл. Жанекен: „Русалка", Орляндо ді Лясео: „Злий чоловік" і „Ехо" (обидва композитори з XVI. ст. в перекладі П. Карманського у виконанні „Дрогоб. Бояна" (батута в руці управителя Муз. Інст. п. Б. Пюрка); 2) А. Кореллі: Ля фолія (XVII. ст.) — у виконанні знаменитого скрипака, вчителя Муз. Інст. Ст. Огродніка, і Й. С. Баха: Прелюдія — у виконанні пп. Ст. Огродніка і Б. Пюрка; 3) Фр. Качіні: „Пісня пастушка" і М. А. Честі: Арія з опери — у виконанні п-и Покотилівної; 4) Г. Ф. Гендля: Соната на скрипку і фортепіян Д-дур; 5) Тогож: Кончерто Гроссо Г-моль (на два фортепіяни) у виконанні управит. Муз. Інст. в Бориславі п-і Нат. Кулицької і п. Б. Пюрка; 6) Тогож: Аллилуя з ораторії „Месія" — у виконанні хору „Дрогоб. Бояна" під батутою проф. Пюрка.

Не будучи спеціялістом, всеж таки не можу не виповістися в кількох словах про цей концерт, бо він без сумніву заслуговує на те, щоб відмітити його як замітнішу подію в нашому музичному житті, не тільки самого Дрогобича.

Найважніша риса цього концерту — це дбайливе його підготування, добір програми, на яку вдержали пробу довговічности, і те, що виконання програми попереджували річеві, ядерні референти (про першу частину програми п. Огродніка, про другу п. Пюрка), які давали змогу навіть ляїкові увійти в духа авторів і їх творів та давали перспективу розвитку музики.

Це був концерт на европейську міру і тільки жаль, що так мало зпоміж дрогобицької інтелігенції схотіло його використати для збагачення своєї музичної освіти й естетичних переживань. Бо справді не було ні одної точки програми, якій можна би було зробити поважніший замір, а деякі з них, як відтворення п. Огродніком твору Кореллі і Баха, „Дрогоб. Бояном" Орляндо ді Лясео „Ехо", Гендля „Кончерто Гроссо" і старинних пісеньок Фр. Качіні та М. Честі (солоспіви п-и Покотилівної) були приняті зібраними з правдивим захопленням.

Кульмінаційною точкою концерту було виконання Гендля „Аллилуя", яке справедливо треба записати на рахунок найкращих успіхів добре угрунтованої слави „Дрог. Боян" і його диригента проф. Пюрка, що вклав усю свою інтелігенцію і нерви у досконалу підготову великого хору.

Нині у Великім Театрі в год. 7·30
Передостанній раз! Знаменита і повна змісту
„СТУДЕНТКА" Зікі Бавм
Гостинні виступи Ірини Айхлєрівної!

Завтра в неділю у Великім Театрі
3·30 **„Фрайляйн Доктор"** ціни зниженні
7·30 **„Студентка"** востаннє.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Живі гроби.

Гроби, гроби, гроби... Великих наших днів, світляних наших сподівань німі, але проречисті свідки. Таке вже споконвічне в світі право, що кожний питає: „Ви хочете чогось? А деж ваші докази на те, де ваші гроби?"

Де їх, де тих наших гробів нема! Як зір на небі — на Рідній Землі. А поза нею... І Сибір, і Мурмань, і Донський Край, і Румунія, і Чехословачина... Є всюди ці свідки, свідки великої любови, великої віри і велнкої посвяти.

Лежить у них українське лицарство, приспане на вічний сон — одні гарматами, другі великою тугою. Але однакові вони перед народом, чи влучила їх у серце сталева куля, чи поцілила розпука заведених надій.

Гроби, гроби, гроби... Не всюди вони видні, одні позападалися, других чужа рука зарівняла, але всюди вони є! Бо знищити вже їх ніхто не зможе, хочби розкопав до самого споду.

Адже гроби Черника і Загаєвича далі стоять над Дніпром у Києві, адже братська могила в Базарі далі істнує, хочби ще раз стільки ніг затоптувало її і ще десять разів стільки літ пройшло над нею! Те, що там поховане — не може зникнути ніколи, а те, що їх вкриває — рідна земля — було і буде всюди, куди не глянемо. Звідкиб її не взяти — вона одна і та сама, що на могилах.

Зелені Свята. Зелений гимн природи, розвівіялої на ввесь ріст, розспіваної на ввесь голос. Румяні ранки, блакитні ночі, золоті дні...

В найвищий розцвіт краси літа приходить думка про гроби.

Глибокий змисл у цім: гроби життя не кінчать, а тільки змінюють його. А ще гроби тих, які поклалися туди не примушені ні старістю, ні хоробою, самі такі розцвілі, розкішні як природа в Зелені Свята. Пішли, бо обовязок їх заїдикав, лягли, бо були в перших лавах.

І дали живому народові — живі гроби

Галактіон Чіпка

На закінчення годиться підкреслити щасливу думку проф. Пюрка влаштовувати у такій формі концерти европейської музики, бо вони справді можуть причинитися до музичної освіти занедбаного під цим оглядом нашого загалу і викликати живіше зацікавлення музикою, яка в житті культурних народів грає сьогодні таку важну ролю.

П. К.

З кіна.

КІНО „АТЛЯНТІК": „ЗУЗУ".

Мабуть уперше виступає славна мурінська танечниця Джозефіна Бейкер як акторка. Досі вона тільки танцювала; тепер грає ролю чутливої, закоханої дівчини, що для добра свого вибраного йде на сцену мюзік-голю. Фільма досить пересічна із засобами дуже поширеними в американських популярних фільмах, де так часто повторяється мотив із премієрою великої ревії, в якій виступає зовсім випадкова артистка — завтрішня світова зірка. Крім кількох ефектовних сцен балету із славних „Фолі-Бержер" у Парижі варт послухати голосу Д. Бейкер, зовсім іншого, ніж відомі жіночі голоси: — глибокого, металевого, що йде із глибини грудей. Цікаві теж її рухи, наче освоєної малпочки з довжезними ногами і руками, звинної, пружної і наскрізь дитячої.

Відозви й комунікати.

ДО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА!

Надходять літні ферії і нам треба памятати про тих дітей, що разом зі своїми батьками опинились як вигнанці на чужині і серед чужих людей та обставин тратять звязок з рідним народом. Нашим обовязком є допомогти цим дітям і дати їм змогу побути на рідній землі. Нашим обовязком є підкріпити цих дітей і духом і тілом.

Союз Українок вже й попередніми роками вів акцію за приміщенням дітей емігрантів з Великої України підчас літніх ферій у Галичині і ця акція все мала добрий успіх і давала добрі наслідки. Віримо, що й цього року при допомозі всього нашого добросердечного громадянства нам пощастить знайти місце для кількох десятків цих найменших наших братів і сестер. Віримо, що зустрінемо зрозуміння серед усього нашого свідомого громадянства і що на цей наш заклик відгукнуться охочі взяти таку дитину до себе на село, де діти матимуть відповідні умовини до відпочинку та найдуть тепло і привіт в українській родині.

Йде про помешкання та прохарчування дитини. Дорогу і в один і в другий бік платить або еміграитські установи, або батьки дітей.

Дайте змогу дітям наших братів побути в українській родині!

Дайте змогу цим дітям у рідному оточенні скріпитися духово й тілесно!

Не дайте в чужім оточенні і серед чужих людей цим дітям забути свою мову, забути, якої Матері вони діти!

Не дайте нагоди, щоб вам могли колись дорікати, що ви занедбали свій обовязок перед найменшими нашими вигнанцями!

Не дайте нагоди, щоб у вашу лушу міг колись закрастись домір самим собі, що ви не виконали свого обовязку перед своїм народом!

Просимо зголошення слати на руки референтки суспільної опіки при Головному Виділі Центрального Жіночого Товариства „Союз Українок" (Львів, Сикстуська 44).

Тих, що не мають змоги взяти дитини до себе, а хотіли би причинитись посильною жертвою до того, щоб деякі діти могли побути в оселях, просимо слати жертви на туж саму адресу.

ЗА ГОЛОВНИЙ ВИДІЛ ЦЕНТР. УКР. ЖІНОЧОГО Т-ВА „СОЮЗ УКРАЇНОК" У ЛЬВОВІ:

Мілена Рудницька, голова. **Марія Колтунюк,** референтка суспільної опіки.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Іван Давидович, купець і заслужений міщанин Камінки Струм., співосновник місцевого „Нар. Дому", довголітний виділовий філії Т-ва „Просвіта", член багатьох українських товариств, помер після довгої та тяжкої недуги 14. ц. м. в 63 році життя. Українська громада Камінки Струм. втратила в Покійнім чесного, карного та жертвенного члена, а опечалена рідня доброго та дбайливого батька й опікуна. В.П.П.

Дописи.

КАЛУЩИНА

Кінцеві змагання хорів і драм. гуртків у Войнилові. В неділю 2. б. ц. р. уладила філія „Просвіти" у Войнилові кінцеві змагання хорів і драм. гуртків за мистецтво 1935 р. філіяльної округи. У змаганнях взяло участь 6 передових хорів і 5 драм. гуртків читалень: Войнилів, Цвітова, Долпотів, Лука, Сілце і Томашівці. Реферат про завдання хорів і драм. гуртків читалень виголосив урядовець філії п. Олійник Теодор. Оціночна комісія філії, в якої склад увійшли: о. дек. Заришкий Л., ред. Мартинович, Тисовський В., Люпуль В., Ремезовський О., Цимбалістий П., признала мистецтво хоровії чит. Цвітова та драм. гурткові чит. Долпотів. По змаганнях відбувався просвітянська забава.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Василь Свистун: ДОГМАТИЧНО-КАНОНІЧНЕ СТАНОВИЩЕ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ. Winnipeg, Man. 1935. Стор. 36.

Л. Редкевич: ПРО ПОГОДУ, МАГНЕТИЧНУ СИЛУ ТА ПРО ГОЛОСОВІ ФИЛІ. III. частина науки фізики. З образками. Ціна 35 сот. „Самоосвіта" Львів, червень 1935.

ЖУРНАЛИ.

ЖІНОЧА ВОЛЯ, часопис для сільських господинь ч. 12. за червень 1935. Рік IV. Коломия 15. червня 1935.

ГОСПОДАРСЬКО - КООПЕРАТИВНИЙ ЧАСОПИС. Орган Ревізійного Союзу Українських Кооператив. ч. 13. 9. червня 1935.

ГОТОВІ! Часопис Українського Спортового Союзу, Львів, 11. червня 1935, Ч. 11.

КОМАР, ч. 24. 16. 6.

УКРАЇНСЬКЕ ЮНАЦТВО, ч. 6 (26) 1935, червень 1935. Рік видання III.

НОТИ.

ЗАПОВІТ Т. ШЕВЧЕНКА „Як умру, то поховайте" (на мішаний хор). Музична Накладня „Торбан" у Львові. ч. 270. Ціна 50 сот. Музика І. Омельського.

ХРОНІКА Муз. Накладні „Торбан" від 1. вересня 1934 до 13. травня 1935.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Субота, 15. VI. год. 7·30 веч. „Студентка".

Неділя, 16. VI. год. 3·30 поп. „Фрайлайн Доктор".

Неділя, 16. VI. год. 7·30 веч. „Студентка".

Театр Ріжнородностей.

Субота, 15. VI. З причини відпусток зачинений.

Неділя, 16. VI. З причини відпусток зачинений.

Кіна.

АДРІЯ: „Трійка", „Доглядачка в неволі".

АПОЛЬО: „Віктор чи Вікторія?"

АТЛЯНТИК: „Зузу" (Джозефіна Бейкер).

ВАНДА: „Пісня пісень", та „Зле кохання!"

ГРАЖИНА: „Капітан Коркоран" (Вл. Буріян).

КАСІНО: „Я збігаець" (Павло Муні).

КОЛІСЕЙ: „Чібі", ревія „Серце і мальчик".

КОПЕРНИК: „Марнотратний син".

МАРУСЕНЬКА: „Поворот Франкенштайна" (Борис Карлов).

МІРАЖ: „Передмістя" з Волесом Бірі і шампанська комедія „Розвід на швидку руку".

МУЗА: „І шож далі сіра людино?"

ПАКС: „Голгофта".

ПАЛЯС: „Пані та шофер" (віденська комедія).

ПАН: „Любовна нрія" („Leise flehen meine Lieder").

РАЙ: „Юліка" оперетка з Густ. Фрелітом і Джітою Альпар.

СВІТ: „Каналькада".

СОНЦЕ: „Пильнуй свого чоловіка", ревія: „Ой, жіночки!"

СТИЛЕВЕ: „Четирьох джентельменів" і ревія Волінського.

УТІХА: „Жовтий детектив" і ревія.

ХИМЕРА: „Я довіряка тобі".

Закордонне радіо.

Субота, 15. червня 1935.

Відень (506,8) Авдиція в честь Дольфуса, 12·00, 13·10 Музика, 15·45 Хор, 16·45 Спів (Відя сопр.), 19·10 Що будемо танцювати в літі (муз., сп.), 20·00 „Віденський комедіянт" ком. Фрідемана, **Брно** (325,4) 21·45 Слов. нар. пісні, **Мор. Острава** (269,5) 18·40 Танк. музика, спів, **Прага** (470,2) 16·10 „Казка про пісню" діточа опера Пухольта, 18·20 Хор, 19·30 „Гарни Саскія" оп. Недбаля, **Париж** (1648) 12·15 Концерт, 20·00 Гавайська орх. Рози Корнав. 20·45 „Коршма під Гусячою Ніжкою" на осн. Анат. Франса, муз. Левада, **Білгород** (437,3) 12·20, 17·00 Пісопьши, 20·00 „Орлов" оп. Граніхштедтена, **Берлін** (356,7) 14·15 Легка музика, 18·15 Пісні й лірика Півночі, 20·10 Симф. концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Муз. всячина, 18·45 Два фортепіяни, 19·00 Військ. марші, **Ляйпціг** (382,2) 16·00 Вес. пополудне, **Мінхен** (405,4) 15·15 Вок. концерт, 18·40 Пісні, 19·05 Вес. камерн. музика, **Будапешт** (550,5) 17·00 Форт., 19·20 Сп. реціталь О. Шведа, 22·45 Концерт оп. орх., **Міляно** (221,1) 11·30 Легка музика, 13·10 Тріо, 20·30 „Сирано де Бержерак" гер. поема Ростанда, **Рим** (420,8) 17·10 Солісти, 20·30 „Тангайзер" оп. Вагнера.

Неділя, 16. червня 1935.

Відень (506,8) 12·15 Симф. концерт, 13·20 Легка музика, 15·15 Смичк. квартет, 18·25 „Трістан і Ізольда" оп. Р. Вагнера, **Братислава** (298,8) 10·30 Нар. пісні, **Кошиці** (259,1) 16·00 Вок.-муз. концерт, **Прага** (470,2) 7·00 Концерт, 9·35 Рел. музика, 19·15 Хор. пісні, 20·25 Концерт фільгарм. орхестри, **Париж** (1468) 14·00 20·00 Пісні, **Білгород** (437,3) Югосл. пісеньки, **Берлін** (356,7) 22·45 Танк. муз., **Кенігсвустергавзен** (1571) 16·00 Вес. мельодії (муз., сп.), 18·00 Св. отворення театр. тижня, промова мін. Гебельса, „Льогенгрін" оп. Вагнера, **Мінхен** (405,4) 15·05 Нар. мельодії Карпат, Буковини й ін., **Будапешт** (550,5) 12·30 Циг. орх., 15·50, 17·00, 21·30 Концерт, 19·25 Спів, **Міляно** (221,1) 20·45 „Тутті ін маскера" оп. Педроніо, **Рим** (420,8) 17·00 Вок.-муз. концерт, 21·00 Юв. концерт Ол. Веселія.

Львівське радіо.

Субота, 15. червня 1935.

6·30 Ранішня авд., 8·25 Практичні вказівки, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Комунікати, 12·05 Полудн. денник, 12·15 Музика з гр. пл., 13·00 Хвилина для жінок, 13·05 Орх. мандоліністів, 13·30 Найгарніша гр. пл., 14·30 Нов. з гр. пл., 15·15 Біржа, 15·25 Польська морська торговля, 15·30 Для дітей: „Молодший моряк" Мар'янського, 16·00 Техн. скринька, 16·15 Мала орх., 16·50 „Страхіття моря" Йос. Конрада, 17·00 Концерт орх., 17·45 Прелюдія Дебіссі (форт.), 18·00 Спорт. порадник, 18·10 Дві поезії Л. Стаффа, 18·15 Хор. пісні, 18·30 Огляд періодників, 18·40 Сільва рерум, инст. життя, 18·45 Органи з гр. пл., 19·15 Рекл. концерт, 19·30 Пісні (Шлемінська) в супр. форт., 19·50 Акт. гутірка, 20·00 Вчімся дискутувати, 20·10 Концерт катедр. хору з Познання, 20·45 Веч. денник, 20·55 Обрапці з давньої та суч. Польщі, 21·00 Авд. для закорд. поляків, 21·30 Ліс у музиці — концерт орх., 22·05, 22·05 Спорт. вістки, 22·10 Муз.-словна авд., 22·30 Мала орхестра.

Неділя, 16. червня 1935

8·30 Ранішня авд., 8·50 Музика з гр. пл., 9·50 Спорт.-турист. гутірка, 11·57 Сигнал часу 12·03 Фейл.: Кочінілько — мекс. Венеція цвітів, 12·20 Муз. поранок; у перерві в год. 13·00 Театр Уяви фраг. із драми Виспянського „Данція", 14·00 Біг на 1.500 м. із участю Ліндгрена, 14·15 Найгарн. гр. пл., 15·00 Лісова скринька, 15·10 Музика з гр. пл., 15·22 Огляд ринків рільних продуктів, 15·35 Діка: Учепик чорнокнижника з гр. пл., 15·45 Ветеринарійні поради, 16·00 Концерт солістів, 16·45 Чи автобіографія може бути шпра, 17·00 Концерт орх., 18·00 Із відпочинкового табору, 18·20 Р. Штравс: Дует і терцет із оп. „Кавалір срібної рожі", 18·30 Авд. „Вся Польща співає", 18·45 Без помочі пари та вітрил, 19·10 Рекламовий концерт, 19·25 Форт. твори в вик. А. Букіна, 19·50 Бюро студій розмовляє зі слухачами, 20·00 Веч. денник, 20·10 Образці з давньої та суч. Польщі, 20·15 В годину смерти, 21·30 Форт. реціталь, 22·00 Фрагм. із матчу воп. м'яча Польща — Мадярщина, 22·20 Концерт орхестри воєн. маринарки в Гдині, 23·05, 23·20 Спорт. вістки, 23·25 Хвилинка Кетельбі з гр. пл.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Доляр у Львові у приватних оборотах 5·27—5·29 зол.

Нім. марка 1·75—1·85, фр. франки 34·90 —35·00, шв. франки 172·50—173·50, фунти стерлінги 26·00—26·20, австр. шілінги 98·00 — 101, чеські корони 22·00—22·25, рум. леви 30·00—32·00, діри 42·00—44·00.

Золото: Доляри 9·18—9·20, Франки фр. 34·80—35·60, Дукати 83·00—84·00, Корони 37·00—37·50, Рублі 4·75 — 4·85. 1 гр. зол. 5·924.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50, Фльорени 0·85, 1 гр ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 43·00—44·00, 5 проц. дол. Б. Г. 51·00—53·00, 4 проц. Зол. Б. Г. 43·00—44·50, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 46·00—48·00, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 52·00 —55·00, 4 проц. В. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

Преміївки.

Долярівки 52·50 — 54·00, Інвестиційна 104·00—107·50, Будівельна 42·00—44·00.

ШИНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що ціп на масло й молоко не ставить з приводу вичікуючої тенденції; в дні 14. червня п. р. кооперативам платив за:

	льоко Львів.
1 д. сметани	0·60 зол.
1 к. нещ	2·45 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 24 сот.

Тенденція на масло вичікуюча, на молоко, сметану і яйця сильна.

Маслосоюз повідомляє, що від 15. VI. п. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомисарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята від 45 дкг.	за 1 кг.	1·00	зол.
Мол. однор. кури І. кл.	„	0·90	„
Старі кури	„	0·80	„
Пантарки	„	1·30	„

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

Когутів, качок, гусей, індичок та індиків з огляду на кінець сезону не приймає.

ОПОВІСТКИ.

Вступні іспити в прив. дівочій гімназії Рідної Школи в Станиславові при вул. Перацького 82 до І., II. і III. класи нового устрою та VI. VII. і VIII. кл. гуманістичного типу відбудуться 18. і 19. червня п. р. До подання у справі приняття додучити: метрику, останне шк. свідоцтво і посвідку щеплення віспи. 1729 2—3

Ученики V. кл. хлопячої школи ім. Тараса Шевченка, Супінського 23, складають 22 зол. на вакаційні оселі для найбідніших товаришів у доказ вдячности для п. проф. Степана Похмурського.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Печатки каучукові та металеві для парохіяльних урядів, читалень, кооператив та ін. виконує найдешевше Макс Глязерман, Львів, Сикстуська 19, телефон 215-03. 1358 10—12

Палиці -- парасолі, найновіші парасольки. Нова вирібка, Ягайлонська ч. 16. 1567 9—15

Дора (Карпати) Пансіон „Малява" — гарне положення — поручає сонячні кімнати зі здоровим харчем по приступних цінах. 1675 4—8

Золото, срібло, годинники, бриліянти. Вл. Бушев, Львів, Академічна 6., тел. 218-48. 1708 2—15

Фортепіяни, піяніна світових вирібней на складі, Марецький, Баторія 7. 1698 4—13

Новітня робітня обуви Івана Івасівки при вул. Личаківській 18, виконує найновіші зразки мужеської, люксусової обуви. Спеціяльність ортопедична обува. 1380 28—30

Філія „Просвіти" в Сколім приймє негайно урядовця-організатора, енергійного, красномовного, з практикою в просвітянській праці, вправного дириґента хору і режисера драм. гуртка. Платня за умовою. Зголошення слати до кінця червня п. р. на адресу: Головний Виділ Т-ва „Просвіта", — Львів, Ринок ч. 10. 1724 3—3

Кімната коло парку (евент. з уживанням кухні) до винайму на літо у Львові. Адміністрація „Дешево". 1732 2—2

Робітня футер Карпяка. Лукасінського 4. коло Народного Дому. 1731 2-3

За 1 золотий переробляємо жіночі, мужеські капелюхи. Найновіші фасони. Увага: **Шапіра, Ринок 17.** 1745 1—6

Цикльостиль, ротаційний автомат, машину кравецьку Singer оказійно продає „Ренова" Чарнецького 10.

Інтеліґентна, симпатична, скромна панна, українка, одиначка, має гарну реальність з грунтом більшої вартости і більшу готівку, вийде заміж за вчителя або урядовця на державній посаді у віці 35 літ. Зголошення до кінця червня до Адм. „Діла" під „Чорноброва".

Абсольвентка універс. з як найкращими свідоцтвами, шукає праці бюрової, склепової, може підготовити до шкіл усіх типів і матури, занятися вихованням дітей, домашньою господаркою, давати лекції музики (форт.), чужих мов (нім., чеська, рос.). Ласкаві зголошення до Адм. „Діла" під „Краше завтра".

За помешкання приймуть домову при-Скарбківська 29. І. пов. на ганку.

50-ті Надзвичайні Заг. Збори Членів „Народної Торговлі"

Краєвого Союзу Споживчого

Кооперативи з відповідальністю уділами у Львові

відбудуться 29. червня 1935 р. (субота) в годині 10-тій рано в салі Т-ва „Сокіл" у Львові при вул. Руській ч. 20., з осьяними порядком дня:

1) Відкриття Надзвичайних Загальних Зборів Членів (§ 93 ст.),
2) Зміна статуту Народної Торговлі, згідно з постановами § 157 уст. І стат.
3) Вибір уповажненних на 3-ліття 1935, 1936 і 1937 (§ 100, 101 і 102 стат.).
4) Закриття Надзвичайних загальних Зборів.

Згідно з постановою § 91 стат. Загальні Збори членів Народної Торговлі осягають правосильний комплет, коли в них возьме участь така скількість членів, яка репрезентує 5% суми уділів, або 10% числа членів Народної Торговлі.

Якщо до одної години після часу, на який Загальні Збори членів скликано — такий комплет не явиться, Загальні Збори членів є правосильні рішати всі справи, поставлені на порядку дня, без огляду на висоту заступленої на них суми уділів і без огляду на кількість присутних членів.

ЗА НАДЗІРНУ РАДУ
НАРОДНОЇ ТОРГОВЛІ, Краєвого Союзу Споживчого
Кооперативи з відповід. уділами у Львові

Д-р Кость Лезницький, вр. президент. Володимир Целевич, вр. секретар.

Львів, дня 11. червня 1935. 1721 3-3

Проф. Д-р Соловій

мешкає тепер при

вул. РОМАНОВИЧА Ч. 3.

і ординує від 12—1 і від 3—5.

1703 3—3

Пансіон „Зелемін" ГРЕБЕНІВ

У найгарнішому положенні, подальше від гостинця, гамору і курявп. Просторі, соняшні кімнати з балькопами. Річні і соняшні купелі. Знаний зі смачного, здорового харчу. — Ціни помірковані. Відкриття 1. червня ц. р.

1661 5—16

Виказ жертв

на українських воєнних вдів і сиріт за міс. лютий — травня 1935.

Бібрка: парох. уряд Ходорів 40, Підмонастир 5, Стареселo 3·70, Девятинка 7·50, Селиська 4, Залісці 5·20, Шоломия 8·60, А. Федор Городиславичі 6·58, о. З. Кузьмович Соколівка 4·45, о. Е. Бартків Підгородище 2, церква 2, чит. Просвіти Підсосинів 10·80, Філія Союзу Українок зб. С. Відоняк 14·16, І. Малькут 5·61, Т. Чмир Бертетів 4·59, А. Федорів Заг. Брикп 2·10, С. Романишин Будьків 7·20, А. Сорокоміта Вибранівка 2·66, О Рура Воднини 6·46, М. Корж В. Глібовичі Гор. 4·41, Д. Люзняк Дол. 4·29, О. Гула Гринів 3·20, В. Микневич Девятинки 3·22, О. Дзюбак Звенигород 7·32, І. Саприка Жабокруки 2·07, О. Телішевський Кодогури 3·15, О. Паливода Лани 4·06, В. Наконечний Любешка 6·10, С. Бялий Миколаїв 4, С. Луш Підмонастир 4, Д. Лелюх Підгородище 12·47, І. Карпа Підрясів 7·36 П. Головчук Пятничани 1·80, О. Гриць Селиська 5·35, М. Працьовитий Сенів 2·51, М. Хоміцький Серники 13·06, М. Пишула Соколівка 2·66, В. Фіцик Суходіл 3, Д. Палій Репехів 1·65, О. Гриновець Роминів 15·50, М. Гаражівь Ходерківці 1·39, Е. Мацьків Чижичі 174, М. Вирста Ятвяги 3·71.

Богородчани: Е. Когутова зб. Союзу Укр. 31.37, парох. уряд Глубоке 2·95, о. І. Корсан Старуня 2.60, С. Капровська Солотвина 8.10.

Борщів: о. О. Боярський Кост. Новосілка 4, о. М. Маковійчук Бабинці Зб. 6, парох. уряд Пшатківці 8, Турильче О. 50, о. В. Попадюк Горошова 11 50, о. В. Е. Райд Королівка 5, о. І. Харук Стрілківці 5, М-р Я. Дроздовський зб.: Іванків 27.20, Пшатинці 3.33, Гуштин 3.09, Озеряни 16.16, Королівка 5, Юрківці 4·52, Слобідка Мушкат. 2.46, Верхнянські 2·75, Шишківці 3.55, Борщів 35.17, Дубівка 1.65, Турильче 3.61, Кривче Гор. 3.03, Жизниці 7.21, Вербівка 2.78, Іванє Пусте 14, Глубічок 7.60, Шупарка 3.39, Бідьче Зол. 4,25, Скала н/Збр. 12.27, Лосяч 5.58, Мушкарів 1, Сапогів 10.42, Доброкут 4, Сковятин 2.10, Ланівці 4, Козаччина 3.02, Салуче 2, Цигани 2.54, Вовківці 3.52, Гуштинка 3.42.

Броди: Д-р М. Сірко 2, Парох. Уряд 2 о. В. Оберишин Пеняки зб. 6, парох. ур. Смільно 4.56, Літовисько 2, о. З. Новаківський, Кутище 1, М. Жолнівчук зб.: Броди 48.30, Старі Броди 16.12, Фільварки Вел. 18.07, Дітківці 7.91, Старобрід. Гаї 22.55, Клекотів 15.19, Заболотці 9.88, Біляиці 5, Ражнів 8.23, Ясенів 14.01, Лешнів 11.51, Болдури 4.49, Високо 11.81, Язлівчик 16.88, Дубе 23.07, Волохи 3, Бучина 15.80, Смідьно 18.30, Суховоля 21·50, Боратин 19.60, Конюшків 15.10, Поникна 6.60, Дітков. Гаї 30.57, Поникновиця 7.98, Суходоли 18.12, Монастирок 10.95, Голосковичі 5, Корсів 9.02, Станиславчик 11.37, Шнирів 1.66, Смолен. Гаї 6.25.

Бучач: В. Петриневич 2, С. Хоминський Трибухівці о. А. Гавришан Устє Зел. 3, нар. ур. Трибухівці 2.50, ем. учит. о. Бабіцька Стінка зб. 16.10, о. М. Метрипула Новосілка Язл. 1, о. І. Настюк Беремяни 2, Е. Манастирський Кійданів 4.10; коон. Космирин 3, пар. ур. Заварів 4.25, С. Біліпська Монастириська зб.: 29.52, Григорів 3.69, Гор. Слобідка 6.59, Чехів 1.57, Бортники 4.80, Філія Союзу Укр. Бучач зб. 41.04, Нагірянка 19·30, Сороки 4.46, Цвітова 12.40, Потік Зол. 5.33, Коропець м. 15.33, Коропець Луги 2.75, Коропець Перевіз 6.91, Переволока 8·50, Рінепці 9.37, Скоморохи 7.72, Пожирні 5, Біляиниці 6.20, Бобулиниці 8.10, Доброполе 10.11, Жизномир 10.43, Залішики Малі 5.67, Зубрець 5, Оссівці 6.59, Ст. Петликівці 2.99, Порхова 4, Рукомиш 2.75, Русилів 1.87.

Городенка: Філія Союзу Укр. 16, нар. ур. Незвиська 1.50, М. Когутова Обертин 5, С. Волчукова Олій, Королівка 2, ем. учит. В. Дорош Корнів 2, Філія Просвіти зб. місто 21.87, Фільварки 4.23, Серафинці Возн. 2.26, Серафинці Ник 3.37, Топорівці 8·50 Торговиця 2.95. (Д. б.)

Ширіть наш часопис!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів. Ринок 10.

Ч. 157 (14.054). Львів, неділя 16. червня 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

БОГОСЛУЖЕННЯ ЗА ПОЛЯГЛИХ У СВ. ЮРІ.

Львів, 15. червня 1935.

В суботу перед Зеленими Святами відбувається рік-річно торжественне богослуження за полеглих українських вояків в архикатедральному хрмі св. Юра. Таке богослуженея відбулося і нині, при чому церкву виповнила найдобірніша публика Львова.

Точно в год. 10.30 почалася торжественна Служба Божа, яку відправив о. мітрат Базюк при співучасти о. нав. Томовича й о. канцлера Ґалянта та в асисті кількох молодших священників і питомців. Діяконували два молоді священики, оба з дуже дібраними теноровими голосами. Співав прегарно мішаний катедральний хор під управою п. Ів. Охримовича.

Після Служби Божої все духовенство, до якого долучилися ще о. прал. Кузницький, о. радн. Семчишин, о. Капланюк, о. Чемеринський та ін., відправило панхиду перед чудово прибраною цвітами могилою з березовим хрестом на середині церкви. В часі панахиди співав сильний мужеський хор, що закінчив свято могутнім „Вічная памят" і гимном „Боже великий".

На богослуженні явилися члени колишнього Уряду ЗУНР, далі представники УГА, представники Української Парляментарної Репрезентації, делегати українських центральних установ і преси та багато визначних українських громадян (-ок). Жаль, що це богослуження відбувається в пору, коли всі люди заняті працею, через що свято не виходить так імпозантно, якби воно повинно бути.

Ситуація у північнім Китаю.

ТОКІО, 15. 6. ПАТ. Згідно з піваурядовими інформаціями японський амбасадор у Злучених Державах Саіто говорив у держ. секретаріяті закордонних справ про політичну ситуацію в Півн. Китаю. Він поінформував уряд Зл. Держав про військові розпорядки, які японці видали, щоб обороняти японські інтереси у Китаю. З американського боку не зайняли у тій справі ніякого становища аж до часу, коли дістануть звіти американських амбасадорів у Токіо і Нанкіні

ТОКІО, 15. 6. ПАТ. Залізничу лінію, що лучить Пекін з Тієн-Тсіном будуть ступнево обсаджувати японські війська на припорученя шефа штабу японської армії у Квантунг. Обсаду тієї лінії мають покінчити до 23. червня. У всіх місцевостях, які займають японські війська, розв'яжуть усі організації Куоміntангу. Розв'язання тих організацій мотивують тим, що партія Куоміntангу стоїть на чолі протияпонського руху в Китаю.

НОВІ СИЛИ ЯПОНЦІВ.

ПЕКІН, 15. 6. ПАТ. Нині приїхав до Чінг-Ванг-Тао і Танг-Ку дальший контингент японських військ у числі 1700 людей, щоби змінити частину відділів гарнізону у Півн. Китаю. Нові сили японців обчисляють загально на 2.400 людей.

ПЕКІН, 15. 6. ПАТ. В інтервю з представником Райтера японський військовий аташе полк. Такагаші, який поставив китайській владі нові японські домагання, заявив, що японські відділи зайняли Ку-Пеї-Коу і тепер дійшли вже правдоподібно до Міяут на 30 миль на полудне від Ку-Пеї-Коу.

ЛЬОНДОН, 15. 6. ПАТ. Аг. Райтера повідомляє: Китайський уряд звернувся у наглій дорозі до західних великодержав з приводу останніх подій у Півн. Китаю, демонструючи проти ділань японської військової влади, що є насильством договору 9 великодержав. Китайський амбасадор у Льондоні відвідав кілька разів англійське мін-ство закорд. справ. Китайський уряд виразно заявив, що більше не може зробити вже ніяких уступок.

В китайських льондонських колах говорять, що китайський амбасадор вивідувався у британського уряду чи є можливість британської підтримки проти японської акції в Азії. Так само перевірювали опінію у Вашинґтоні. Здається, що китайський амбасадор не дістав бажаних запевнень.

МУКДЕН, 15. 6. ПАТ. У звязку з поважною політичною ситуацією у Півн. Китаю японський міністер війни ґен. Ґаяші призначив ґенерала Ітагакі начальним вождем збройних сил у Пекіні і Тієн-Тсіні.

До Шанґай-Кван прийшло вчора 6 японських контрторпедовців, що прямують до Чі-Ку.

Ідеольоґічні загострення в СССР.

МОСКВА, 15. 6. ПАТ. „Ізвестія" стверджують, що в давнішім апараті центрального виконавчого комітету Єнукідзе через свою політичну сліпоту призбирав контрреволюціонерів, кол. міністрів, аристократів та аґентів Троцького, Зінов'єва і Каменева. „Ізвестія" звертають увагу, що вбивство Кірова теж було виспідом ослаблення революційної обережности.

Центральний комітет комуністичної партії наказує продовжувати пропаґандивну працю без лівих ферій, підкреслюючи, що конечно треба загострити боротьбу з меншевицькими есерівськими і ліво-комуністичними теоріями.

„Ізвестія" називають усіх опозиціонерів прихильниками Термідора, твердячи, що їх союзниками є „ліберальні деґенерати".

Нова морська конференція в осени.

ЛЬОНДОН, 15. 6. ПАТ. Райтер повідомляє, що виглядя скликати на осінь морську конференцію, в якій разом зі сигнатарями вашинґтонського договору взяли би участь Німеччина й СССР, постійно зростають. Коли до Льондону повернеться Рібентроп, можна буде в загальних обрисах ствердити зміст наміреного англійсько-німецького порозуміння щодо того, щоби призначити Німеччині 35 відс. тонажу Вел. Британії, якою той відсоток буде торкатись усіх категорій кораблів. Тепер у переговорах устійнять головно цифри тонажу і зброєнь ріжних категорій. Покищо невідоме ще становище до такого договору Франції й Італії.

66 югословянських послів не бере участи у праці парлямекту.

БІЛҐОРОД, 15. 6. ПАТ. На нинішній засіданні скупштини затвердили урядово 303 мандати листи Єфтич і один мандат опозиційної листи Мачека. Решта 66 мандатів належать до опозиційних депутованих, які рішилися не брати участи у працях палати і не предложили своїх мандатів до затвердження.

Шпигунська афера в Мадяршині.

БУДАПЕШТ, 15. 6. ПАТ. Викрили тут широко розгалужену шпигунську організацію, у якій розташовану шпигунську сітку вели аґенти, вислані з-за кордону. Між ними одного директора з товариства пароплавів на Дунаю. У тій сітці замішаний один священик і жінка. Розправу назначили на 18 червня ц. р.

—o—

Центральний Кооперативний Банк
„Краєвий Союз Кредитовий" у Львові,
вул. Третого Мая 15.
приймає вкладки ощадности і як централя кредитова для українських кооператив всіх видів уділяє кредити на піднесення господарства і промислу.

Добро нації
залежне від сповнювання громадянами всіх національних обовязків. Таким обовязком кожного Українця є обезпечити в дозволеній законом 1/3 частині вартости своїх будинків
Товаристві взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР",
у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

Поклін нашим Могилам.

Львів, 15. червня 1935.

Зелені Свята були завжди Святом Могил. Серед розцвілої у всій повноті природи і гону до сонця, що й людину будня поривав та опянював, якась сила мимохіть повертала людську думку до тих, що вже не бачать ні шовкової зелені, ні вимитого неба, ні золотого сонця. Так у днях найбільшого захвату життям звязувалися ми частиною нашої істоти з тими, з яких ми взяли життя і яких існування, працю і змагання продовжуємо та несемо на наших раменах далі — відчували ми нашу безсмертність і тимчасовість. Бо й справді, ми — ланка великого життєвого ланцюга, кільце звязане з минулим і майбутнім, яке за кількинадцять літ буде пересунене руками Історії в минуле, щоб зробити місце новому.

В культі могил є культ вічности, що додає нам сил вірити не в тучасність, а в те, що прийде. Містерія смерти розбуджує в нас думки про містерію народин — і в цьому велике значіння гробів наших предків, дідів і батьків, в цьому значіння Зелених Свят.

Але коли ще кількинадцять літ тому ми ходили на цвинтар одинцем, кожний до гробу своїх найближчих — то тепер йдемо з іншою метою. Кількинадцять літ тому ми ще не мали на цвинтарях могил, що були б дорогі нам усім, що всіх нас вязали з минулим і всіх надихували думкою про нашу збірну безсмертність, усім давали віру в майбутнє. Ми заздрили сусідам, що мали такі могили й вертались з них іншими, як ішли до них: з розясненими очима, з піднятим чолом та почуванням, що його дає свідомість невмирущости народньої спільноти. Були тут і там і наші дорогі могили — великих наших політників, мистців і провідників, але це були могили діячів слова, від якого до діла було далеко і може бути тому й ніколи про діло ми не мріяли та не вірили, що одиноку вартість при перевірці історичних цінностів має Діло.

Так було кількинадцять літ тому в Зелені Свята, що теж були ясні сонцем і небом, теж заквітчані татарським зіллям і деревиною, теж були Святом Могил.

Нині цвинтар притягає усіх. Є між тими, що нині й завтра йтимуть на цвинтарі у чвірнях, багато таких, що не мають на тих цвинтарях нікого з родини. А проте вони йтимуть туди й вер

Правдиво гарне срібло
ФАБРИКА СРІБНИХ ВИРОБІВ
Д. Л. Найман Львів, Кохановського ч. 21. (Рік осн. 1880). — Тел. 6-74
Можна дістати у всіх більших ювілерських магазинах в цілім краю. 313 40—50

татимуться звідтам іншими, переміненими на душі, з подихом віри у безсмертність духа, за яке лягли ті, що їм поклоняємось.

У наші цвинтарі та могили влився навіть зміст, що ділає на нас не індивідуально, а збірно, по громадськи, всенаціонально. На тих цвинтарях ніби хтось поставив вівтарі з вогнями, що в наші душі кинуть нові іскри, пригаслі уже попелом буднів та притахлі під тягарем гіркої сучасности. Вівтарі ці маленькі, приземні, тихі і спокійні, як маєстат смерти, але якаж велика, крилата й небосяжна їх сила!...

Це — Могили Поляглих!...

Стоять вони сірими рядами, оправлені й оцементовані, з кількома непомітними квітками — як непомітна плямка крови на вояцькій шинелі. Стоять з однаковими хрестами, як однаково було життя, труди і смерть усіх Тих, що лежать під ними і скривають у собі наше найцінніше, все, що могли ми найдорожчого вирвати в Історії — тліючі останки Апостолів Чину. Так! Чину, що не знає фраз, рант, похвал, а такого, що знає саможертву, самозаперечення і кидає все у жертву Тому, що прийде, Великому, Ясному, Безсмертному і Новому. І може саме тому, що поховані в цих могилах лягли в імя Прийдешнього, може тому стали вони безсмертні, як Прийдешнє і розвязалися з тою сучасністю, яка минає, бо й є межею тільки між Минулим і Майбутнім. І може тому мають вони силу передавати і нам щось з Прийдешнього.

Ідемож на Могили Поляглих! Не тому, що там цього чи того з нас син, брат, батько чи друг щирий. На цих могилах і так небагато буде рідних. Десь на якомусь сидітиме стара мати, що затерпла з болю, або клячатимуть діти, цього року більші, як минулого. Зате будемо на тих могилах ми всі. Сини, батьки і брати великого Народу, що отими могилами дав доказ, скільки може і що може жертвувати, коли йде про його найвищі і найсвятіші Ідеали.

Будемо з цих могил вертатись окрилені новою іскрою безсмертности — вірою в наші кращі дні, у вартість і доцільність нашої, теперішньої праці, що напрямована на ці дні і йде серед громами й тучами обважнілої сучасности, твердим і впертим кроком.

А. К.

Сукна на убрання
на літній сезон
поручає
Тадей Цветлєр
Львів, Марійська Площа 3.
11/91 (Дім Шпрехера) тел. 238-43. 4—13

Французько-московський союз.

I.

ІСТОРИЧНІ І ГЕОПОЛІТИЧНІ ПІДСТАВИ.

Франція і Москва лежать на двох протилежних окраїнах Европи. Ще в добі панування Людвика XIV. (1643—1715) Франція й Росія жили й ділали в двох цілком протилежних історично-геополітичних кругах, між якими не було майже ніякої взаємозалежної стичности. Тоді ще було можливо, що в двох протилежних геополітичних кругах Европи, на північному сході і на південному заході розігравалися майже рівночасно і без генетичного взаємного звязку два великі комплекси воєнно-політичних процесів, у яких йшло про панування означених місцевих европейських потуг на цих обмежених і тоді ще політично відділених від себе просторах европейської землі.

І так, на південному заході Европи в куті поміж Францією-Еспанією-Італією-Німеччиною і Нідерляндією йшло завзяте і затяжне змагання між Францією та Еспанією — чи радше, між Бурбонами і Габсбургами — за перевагу на цім відтинку Европи. Своє найвище напруження це змагання осягнуло в останніх літах панування Людвика XIV, у часі т. зв. **еспанської сукцесійної війни** (1701—1714). Це змагання кінчиться побідою Франції. У висліді, Еспанія була зіпхнута на другий плян, Габсбурги були змушені постійно відступати, зате Бурбони осадовлювалися на престолах Еспанії і південної Італії. В той спосіб Франція стала на крайнім заході Европи вирішною потугою, щоби відтепер обернутися сконцентровано лицем до сходу, особливож у сторону Німеччини.

Докладно в тому самому часі на північно-східнім відтинку Европи йшло тоді завзяте змагання між Москвою і Швецією за панування над балтійським геополітичним простором. Тереном цього змагання було ціле балтійсько-чорноморське межиморя, отже в його орбіту входили Швеція - Бранденбургія - Польща - Волощина-Україна-Московщина. Висловом цього змагання була т. зв. **нордійська війна** (1700— 1721), у якій головними противниками були Швеція і Москва, а головними партнерами у змаганні шведський король Карло XII і московський цар Петро Великий. Тенденцією Швеції було вже від десятиліть створити шведсько-бранденбурсько-польсько-українську східньо-европейську політичну систему, в якої обсяг входив би комплекс земель балтійсько-чорноморського межиморя. Генеральною розвитковою напрямною тієї політики було створення могутньої балтійсько-чорноморської баріери, яка відтинала би натиск Москви із сходу на европейський захід. Цей саме змисл мають перипетії тодішньої шведсько-бранденбурської політики, далі намагання шведської династії Вазів опанувати польський престол (польсько-шведські династичні війни) і далі, політика шведсько-українських союзів за Хмельницького, Виговського і Мазепи. Цій тенденції протиставились напрямні московської експанзії зі сходу на захід. Москва змагала до того, щоби за всяку ціну проломити цю, відділюючу її від Европи шведсько-польсько-українську баріеру. Петро Великий за всяку ціну рішив виломити собі в цій баріері „вікно до Европи". Це змагання покінчилося перемогою Москви. Велика протимосковська баріера прорвалася найперше у її найслабшому місці, на Україні, в бою під Полтавою, в 1709 р. Вслід за тим пішло поневолення України Москвою, далі зломання і поділи Польщі, вкінці зіпхнення Швеції до значіння другорядної то й третьорядної держави.

Подібно як французи по побіді над Еспанією і Габсбургами звертаються лицем **на схід**, отже проти Німеччини й Австрії, так теж від побіди Москви над Швецією-Польщею-Україною. Москва звертається лицем у сторону европейського заходу, щоби натискати на Европу в трьох напрямках. Головна велика „ударна лінія" йде в напрямку Балтику. За кілька десятків літ Москва опановує майже ціле східне балтійське побережжа, дістає доступ до моря і вривається таким чином на великий світовий економічно-політичний і торговельний шлях, що починається від Англії, біжить через північний Атлянтик, далі через Середземне Море, Червоне Море, Індійський Океан і кінчається нині в Японії. Друга напрямна московської експанзії мірить у балкансько-чорноморський простір, щоби через тамошні проливи видобутися на Середземне Море і також тут влучитися до цієї великої міжконтинентальної океанічної дороги. В тій цілі Москва веде сім воєн із Туреччиною, інтригує без-

---

ГЕРМАН ШТЕР. 17

ҐОНТАР.

Зачав зовсім тратити панування над собою. Його воля стала наче божевільна від усіх тих ударів та потрясень його зломаного життя.

Але в глибині його душі, зовсім далеко, ясніло в непорушнім спокою бліде світло, його одиноке здоровля. Над ним піднімався тремтячий відгомін, мов дотик мертвої руки; блакит неба, подібний до солодко завмираючих зіниць. І коли звичайне, щоденне єство його душі корчилося в отруйній люті, все, що було у ній святого, перебувало там у тій непорочній тиші.

Подібно граються весняні світла на диких филях розбурханого потока.

Коли сходив з площі перед церквою, не знав знову, куди йому йти. В село вертатись не хотів, бо на саму згадку про це робилось йому недобре. Але, що робити? — —

„Бігти — — — бігти — — до Р., там іде заліниця; можна чекати на поїзди й дивитися, хто висідає... піти поглянути на залізні гути в А., чи йти дорогою просто себе й дивитися на фіри, що їдуть... Боже мій! — Боже! — Ясні громи побили би це! А як прийду до хати, а там все по старому..."

Село В. було вже далеко за ним, а кругом нього море тихого колосся. Мрява зійшла з гір у низ, розпечене небо нависло над землею і мало ясно-сіру краску жеврійочого заліза. Повітря, що його старий гонтар вдихував, було мов пекучий напій. Насуплені гори стояли наче в памороці. Деневде на сивьо-зеленій рівнині неповорушного колосся сторчав кущ, один як погрожуючий пястук, інший знову мов шукаюча помочі рука з болісно затисненими пальцями. А над усім тремтяча, придавлююча спека... Ніяка страшна буря?

Страшна лють і погрози, тремтіння й гарячі мольби, розпруження всіх приспаних сил було в нім і кругом нього. Хотів утекти від того стану, але стрічав його всюди, де лиш повернувся.

Як так ішов скорою ходою, відчував хоч те, що він безпечний у шорсткій поволоці свого сильного тіла.

Тому тікав у самооборонї далі крізь села й поля, по лісних дорогах.

Деколи причалював до коршем, де було повно людей. В гаморі, що приглушував одноманітний біль його душі, находив спокій. Аж якесь слово, що падало від котрогось стола, підривало його й гонило знову далі.

І знову мандрував.

Раз був певний того, що все добре піде: тоді гладив по личках стрічні діти й давав їм гроші; другим разом здавалося йому, що ніщо не вдасться: тоді шкандибав втомлено і бурмотів тихо до себе; то знову находило на нього обурення: тоді спльовував щохвилини і відповідав на поздоровлення прохожих хрипким сміхом.

Дуже часто ставав на гостинці, обертався в сторону гори Ешберг і дивився туди на самітну хатину, чи не повівав коло неї вивішене білля. Знав, що це безцільне і що нічого не побачить там у далечі, в тих розпарених мряках, а все таки оглядався щохвилини в болісно-тужнім бажанні згоди.

У вівторок рано був у В., чотири милі від свого села.

В коршмі загитав шинкарку, що мала довге лице зі самими прямовісними моршками, як далеко ще до Б.

„Добрих вісім годин ходу. Хочете ще нині зайти туди?"

Він притакнув.

„Ну, то нема що зволікати. Нині буде певно страшна буря."

Заплатив жінці й пішов.

З душних мряк зробилися чорні хмари з брудно-червоними берегами. Вони присіли майже на землі. Охляле листя висіло на деревах і кущах. Ластівки літали низько над землею. Втомлені коні воліклися зі спущеними головами по гостинцях у хмарах пороху та сміття. Коли візник підганяв їх лінивo батогом, то махали невдоволено хвостами, але ні трохи не поспішали. Зяблики свистали протяжно болісним свистом. Духота стала нестерпна.

Але це підбадьорювало старого лише ще більш. Чим рясніший піт обливав його тіло, тим більш уперто йшов далі.

Мов зі замкненими очима, не чуючи нічого, йшов твердою ходою до своєї цілі.

„Я мушу, мушу!"

Лиш ті слова. Вони були всім у його душі. Все його життя зосередилося в тих двох словах.

Вполудне відпочав кілька годин і рушив далі.

В хмарах почувся перший гуркіт. Зірвався вітер. Закрутив стовпами пороху. Листя на деревах стало трівожно тремтіти. На тихих водах піднімалися филі. В хатах гасили вогні. Перелякані люди говорили пошепки. День скоро погасав і тікав у далечінь. Дріжучи надходили вечірні тіни.

Гонтар входив на гору Ешберг.

Його серце било голосно й перші великі каплі дощу стукали в деревляні дахи хаток, наводячи жах.

Він прискорив ходу.

„Але, як не є, але, як не є". — тремтіло в нім усе зі страху перед тим, що тоді мусить статися.

„Ах, ні! — Ах, ні!"

Однак його ноги ставали мов деревляні, чим ближче приходив до хати.

Чи знає елєґантна жінка.

що фризуру індивідуально дібрати до лиця може тільки у фризієрському сальоні **Антона Піша** „БРІСТОЛЬ", КЛЕМЕНТИНИ ТАНСЬКОЇ 3, у Львові. Сальон відомий тим, що має новітні апарати до тривкої як теж водної ондуляції. — Низькі ціни.

настанно на Балкані, роздуває славянофільський рух, щоби через Галичину, Чехію, Болгарію і давню Сербію забезпечити собі „з фланки" ретерріяльне панування над Чорним Морем і проливами. Врешті третя лінія московської експансії вдаряє своєрідною „фронтовою атакою" на самий центр Европи, отже передовсім на Польщу, яку роздавлює, щоби врешті у 1914 р. зудатрятися безпосередньо з Німеччиною.

Осьтак на передомі XVII. і XVIII. ст. на двох протилежних собі окраїнах Европи виростають рівночасно дві величезні політичні потуги, які виявляють природну тенденцію ділати зі своїх окраїнних позицій концентрично на середину Европи, виявляють намагання стискати і гнобити усе те, що находиться поміж ними посередині. Від того часу континентальна Европа находиться постійно у своєрідних французько-московських обняттях; ці дві потуги, це немов би молот і ковало, між якими оце вже через два століття кується історична доля цілого середньо-европейського геополітичного комплексу. **Саме тенденція цих двох потуг, Франції і Москви, ділати зі своїх позицій концентрично на середину Европи є найглибшою політичною підставою французько-московського Союзу.**

В противенстві до того, та середина Европи, тиснена у французько-московському обнятті, виявляє від середні, **ексцентричні** політичні тенденції, отже природне стремління розгортатися з нутра на зовні. Звідси бачимо природну тенденцію Німеччини опанувати Балтик зокрема аж своє Північне Море, щоби цією морською дорогою мати вихід у „світ широкий"; далі бачимо тенденцію Німеччини ломити силу Франції у безпосередньому змаганні; далі, німецько-австрійську союзну тенденцію пробивати собі дорогу через Балкан — чорноморські протоки — Малу Азію та Індійський Океан („лінія Берлін-Багдад"). Далі у звязку із того роду відосередніми прямуваннями, що виходять із центру Европи на зовні, бачимо природну тенденцію України та Польщі, при опертю плечима на середущу Европу, поширюватися на Схід, а протимосковському напрямку. Те, що Німеччина, Австрія, Мадярщина, Туреччина, почасти Україна і Польща творили підчас минулої великої війни по суті один великий спільний політичний комплекс (т. зв. політичний комплекс „Центральних Потуг") не було випадковим. І також те, що напр. нинішна Польща відірвалася політично від Франції і почала шукати спільної мови з Німеччиною, Мадярщиною, тощо — також не є річчю припадку. В основі всіх того роду середньо-европейських політичних процесів лежить природна тенденція концентрувати тутешні сили для ділання і поширювання себе з центру на зовні.

Таким чином французько-московський союз не є лише справою кон'юнктури; це не є союз, що його заключують для якоїсь хвилевої, часово і тематично обмеженої потреби. Він є явищем **потенціяльним**, чимось, що зроджується, відроджується і постійно втримується немов би „само зі себе". Коли дивитися на справу з чисто **політичного** становища, то цей союз є річчю природною, **органічною**, дарма, що напр. зі **соціольоґічної** точки погляду може бути явищем наскрізь штучним і неприродним.

Зенон Пеленський.

В плеканні цери найважнішим є мило

Не осягнете, Пані, добрих висліднв в плеканні цери, якщо будете вживати невідповідного мила. Навіть більше: лихе мило представляє поважну небезпеку для шкіри. Добре мило Еліда 7 цвітів, завдяки своїм косметичним властивостям є необхідною умовинною плеканні цери. Незвичайно лагідне, досліджене і поручене спеціялістами, робить церу гарнішою чистішою, делікатнішою.

ELIDA 7 КВІТІВ

МИЛО

ДОСЛІДЖЕНО ДЕРМАТОЛЬОҐІЧНО

Страхіття большевицького заслання на Соловках.

НЬЮ ЙОРК, 25. травня, (Вл. кор.) Покінчивши з описом страхіть на Україні та в інших частинах на півдні Совітів, почали ґазети Герста містити інші описи. На чергу прийшли Соловки.

„Нью Йорк Америкен" передруковує брошуру російського місійного товариства, видану в Льондоні п. з. „Соловки живий цвинтар". Брошуру написав письменник, що скривається під псевдонімом „Ерастус". Виїмки з цієї брошури помішує „Нью Йорк Америкен" для засування страхіть на Соловках.

Ерастус каже, що соловецький табор нараховував яких 30.000 вязнів, переважно інтелектуалістів, яких підозрівали у неприхильности до совітського уряду. Між інтелігенцією значну частину творять єпископи, священники та псаломщики.

Крім інтелектуалістів засилають на Соловки також злодіїв. „З огляду на теперішнє положення в Совітах — пише „Ерастус" — там краде кожний, від комісарів до нужденрів. Цілу Росію ограбовують і вже не стало нічого. Уряд конфіскував усе населенню, а ті що конфіскували, також потратили".

З Франції вивозять золото.

ПАРИЖ, 15. 6. ПАТ. Вчора з летовиска Ле Бурже забрали літаки поважну скількість золота ваги 12.000 кг. і вартости 20.000.000 фр. Золото призначене до Льондону і Брюсселі.

Національну свідомість ширить українська книжка і преса, тому жертвуйте датки на купно книжок для наших братів на заході.

Франція і німецько-анґлійські морські розмови.

ПАРИЖ, 15. 6. ПАТ. Згідно з даними ради міністрів нині, як подає агенція Аваса, відповідні департаменти мін. маринарки працювали над текстом французької відповіді на комунікат британського уряду у справі німецько-анґлійських розмов. Можна здогадуватися, що текст французької відповіді буде згіднии з означеннми учора тенденціями і що поставлять умовні застережения щодо признання Німеччині за відс. британської фльоти. Французьку відповідь перешлють до Льондону щойно вівторок.

Здається, що в цій справі мала місце вимина думок між італійським і французьким урядом. Треба зазначити, що тільки ті дві велико-держави з сигнатарів вашинґтонського уряду не висловили ще своєї опінії у морській справі.

Візита анґлійських комбатантів у Берліні.

БЕРЛІН, 15. 6. ПАТ. На запрошення німецьких союзів комбатантів, делеґація „Британського Леґіону" приїде до Берліна 13. липня. Це перша візита британських комбатантів у Німеччині від війни.

СОВІТСЬКІ ТРІЮМФИ.

15-роковини залишення Київа польськими військами.

Київська преса з 10. і 11. ц. м. переповнена статтями й споминами, присвяченими здобуттю Київа совітськими військами 12. червня 1920 р. Звертають на себе увагу такі кличі, друковані грубими буквами: „Через погром польських окупантів трудове населення Совітської України й цілого СССР показало, як уміє боронити своєї соціялістичної батьківщини". („Вісті"). „Ніяким Радзівілам, Сангушкам, Шептицьким (?) і Левицьким (?) не вдасться вкрасти ні пяди української колхозної землі" („Комуніст"). „Ані пяди чужої землі не хочемо, але й ані пяди своєї землі не віддамо нікому". („Комуніст"). М. і. часописи містять такі статті: С. Лазоверт: „Хай тямлять панове Радзівіли". С. Вядро: „Памятні дні". (Про побут польських військ у Бердичові). Е. Шайдеман: „Поразка III. польської армії". (ВУ.)

Німецька книжка про голод у Совітах.

Появилася книжка д-ра А. Ляйбенгаймера п. з. „Унд ду зіст Совет ріхтіг" — „І ти бачиш Совіти як слід", видану в 1935. р. накладнею Нібелюнген Ферляґ в Берліні та Ляйпцігу.

Вона обіймає 350 сторінок і страшними красками малює відносини в Совітах. Третина книжки це фотографічні знимки різних сцен та предметів. Є між іншими фотографічна знимка одного цвинтарища, а на ньому ціла гора трупів замерзлих і непохованих. Не було кому викопати для них спільного гробу і вони переležали цілу зиму.

Описи доведені до другої половини 1934 р.

Книжка обіймає в більшій частині описи німецьких кореспондентів з усього Совітського Союзу. Як мотто подані на вступі слова: „По плодах їх пізнаєте, хто вони".

Деякі картини були вже використані часописами Герста при описі голоду на Україні.

Зміна адреси і зол. Можна присилати почтовими марками.

Йому здавалося, що йде по розмоклій землі і він в ній грязне. Мусів твердо ступати, щоб не впасти. І враз загремів його хід під освітленим вікном.

Парэнька й Іван сиділи при столі.

Вони чули, що старий прийшов, але не відчинили дверей від своєї кімнати.

Гонтар стояв тихо в темних сінях і віддихав тяжко й нерішуче.

Вкінці пішов мов у памороці до своєї кімнати... — —

Затухле повітря, як звичайно!!! —

Хотів засвітити сірник. Але руки дрожали йому так, що коробка зі сірниками впала на землю. Зігнувся зі стогоном, щоб її пошукати, але пальці його були мов мертві і як її на долівці намацав, не міг замкнути руки.

Вкінці-вкінці заблимало світло...

— Буря зачала греміти.

В кімнаті було все так, як він лишив: розкинена постіль смерділа брудом; по кутах висіло павутиння, вкрите грубою верствою пороху; долівка чорна мов у стайні; під столом його содерте, брудне білля.

Жадібно дивився на все. Голодними очима проникав ще раз і ще раз правдиву дійсність. І пив її мов шумуючу трутину. Від цього давило його внутрі: душився.

Буря на дворі росла. Заревів ліс. Перша блискавка! І грім, що аж ціла хата затремтіла. Це був удар у груди старого, мов різкий приказ.

Гонтар поблід ще більше і хвилину задумався. Але тепер розшалілася природа: струї дощу били безнастанно мільонами батогів по филяк вітру, що той мов божевільний гонив просторами ревучи й сіяв вогнем блискавок. Скелі стогнали гострими провалами, води сміялися мов у божевіллі.

(Докінчення буде.)

З української преси.

У путах фрази.

(Як реагує наш „націоналістичний" світ на теперішню ситуацію?)

Під таким наголовком находимо в останній „Літі" з 16. ц. м. статтю, яку передаємо у широких витягах:

В одній з наших попередніх статтей висловили ми погляд, що нова виборча ординація, парляментарні вибори, які відбудуться на її підставі й уся звязана з ними практика, буде для нас першою справді поглядовою лекцією сучасної державної методики правління. Вона примусить нас не лише теоретично, але й практично, не лише на малих відтинках громадського життя, але й у його цілості пізнати докладно теперішню державну дійсність і заставить те життя відповідно до тієї дійсности достосовуватися...

...Безумовно є обовязком усіх груп і громадських чинників, навіть тих, які ведуть опозицію, також означити себе в створеній політичній ситуації, виявити своє становище до цих важливих актів, які просто врізуються в наше живе тіло. Булоб це нездорове явище, колиб така реакція була однобічна, коли національний організм у цілости поставився б — всеодно негативно чи позитивно — але однаково до зовнішнього натиску. Тому, з перспективи цілости нашої політики, важне не лише те, як реагує, скажім, реальний табор напр. на нову виборчу ординацію, але й ті групи громадянства, що деклямують про новий світ, нові сили, нову добу українського націоналізму, вважаючи себе його творцями.

Послухаймо двох голосів двох українських політичних груп, які ведуть кампанію постійно на два фронти: проти себе і проти теперішнього конструктивного українського табору, лаючи його просто „угодовецьким".

Перший голос даймо „Рідному Ґрунтові", органові, що хоче „оформлювати ідейно й політично великі зусилля широких кругів українського громадянства — того, що на всіх ділянках життя творить нові вартости, здійснює нові, великі почини". Цей орган неначе радіє, що українські політичні партії не могтимуть ставити, а за тим вибрати до парляментарних тіл незалежних кандидатів. Він пише:

„Польський сойм стане безпартійним. Ті з опозиційних польських і українських партій, що втиснулися до нього, пристосуються старанно до нових умовин парляментарної боротьби. Вага і роля державної польської влади і адміністраційного апарату зросте. У внутрішньо-польському відношенні буде це дальшим показчиком ідейно-політичного вирівняння суспільних процесів на ґрунті політичної безідейности, в межах безпартійности.

У внутрішньо-українському відношенні зміна зайде настільки, що нові умовини так звані парляментарної боротьби на терені польського сойму змусять опортуністичних партійних представників до них основно пристосуватися. І вони це зроблять. Але якаб не була їх тактика і в якім би імені вони не пробували говорити — це всеодно не відповідатиме реальному укладові сил в українській суспільности"

Другу виписку робимо зі знайомої нам уже не від нині „Батьківщини". Ось її становище:

„Як з цього видно нова виборча ординація замикає до сойму і сенату вступ політичним партіям, а тимсамим і вступ українським політичним партіям. Від тепер не буде вже ніяких умандатованих репрезентацій народу, за яких себе вважали наші партійники. Тепер вже не можна буде говорити про провід нації, що повстав із того роду виборів, так як не можна проводом народу назвати на місцях всю військово-лавничьку кумпанію. Світ партійництва входить в небуття, йому на зміну мусить прийти новий світ, — світ творчої національної праці. І провід народу треба творити на інших засадах, як досі. Проводом будуть не ті, що заслужилися партіям, але ті, що заслужилися нації".

Може це буде видаватися для наших читачів парадоксом, коли напишемо ми, отже окричані вже партнери української реальної політики, що нам справді жаль, коли наша політична „опозиція" вміла здобутися лише на такий вияв своєї політичної мудрости. Політичний примітивізм якихсь груп громадянства йде не лише на їх виключний рахунок. Він обтяжує, на жаль, також ціле громадянство. Це вагання українського ніби-націоналістичного табору поміж комплексами дітвацької зарозумілости і зле укритого почування маловартности чи незадарности, коли йде про відповідальні, справді далекосяглі справи — вказує на щораз більший упадок, просто примітивізацію українського політичного життя. Сьогоднішний український забріханий примітив не вміє піднестися на вищий щабель громадського відлору. Він не розуміє як узагалі можна вести боротьбу за свої національні права також у нутрі якоїсь чужої установи, також серед чужих умовин. Такий примітив допускає в політичній боротьбі лише дві можливости: або збунтуватися, або схрунити. Третьої він не бачить. І тому сам він, або просто втікає від справжньої боротьби — або — бунтується. Та в обох випадках при тому лається. На право й на ліво і до схочу, а найважніше для нього, що — безкарно. Нагадується один український, просто безсмертний тип, про якого народня поговірка каже, що він сидить на стерні й хоч його стерня коле, то він її просто лає.

Стоїмо перед поважною загрозою ліквідації дорібку цілих поколінь. Не маємо сили, щоби умовини, серед яких живемо, змінити. В таких часах годувати націю фразами не можна. Тим менше можна її фразами вести. Коли нема оригінальної думки, не то почину, то треба мати відвагу бодай мовчати. Втекти за окопи забріханости й лайки, це значить поглиблювати хаос..."

Всі навчаймося своєї літературної мови!

Хто хоче навчитись доброї української літературної мови,

ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ НА 1935 РІК

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА"

присвячений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО. — ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річно, 3 зл. піврічно, 1.60 квартьрічно. За границею: в Европі 9 зл., поза Европою 2 амер. доляри. Зразкове число 50 сот. Конто чекове П. К. О. число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації: Warszawa IV., ul. Stalowa 25 m. 10.

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУРНА МОВА!

По широкому світі.

— В місті Овальде у стейті Техас вилили ріки. Досі ствердили 8 випадків смерти серед жертв повені. Страт около 2 мільони долярів.

— У Спрінгфільд у стейті Іліноіс дійшло до зудару між страйкарями і поліцією Три особи ранені. Поліція, розганяючи юрбу з 500 робітників, ужила слізних бомб.

— В Еспанії кортеси ухвалили внесок про кредити у сумі 200 мільонів песетів на боротьбу з безробіттям. Проект передбачує публичні роботи через 18 місяців.

— През. Рузвельт підписав учора ухвалений конгресом закон про продовження змодифікованої „Найри" до квітня 1936. р.

— У місцевості Мадаро недалеко Барцельони скажений пес покусав 23 особи. 13 з них померло. Епідемія скаженини поширюється у Кордобі.

— В пятницю точно в пол. 12-ій послідувало перемиря на фронті Ґран-Чако.

— Уряди Мадярщини, Латвії і Литви повідомили державний департамент Америки, що рати за 15. ц. м. воєнного довгу не заплатять.

— Вчора над Парижем і околицею перейшла нагальна буря, що заподіяла великі шкоди.

— В Мецу відбулася маніфестація організації „Кроа де Фе" з 4.000 учасників. Полк. Де Ля Рок виголосив довшу промову. Не зважаючи на погрози спільного комуністично-соціялістичного фронту збори відбулися без інцидентів.

— До Данціґу прилетів літаком президент німецького державного банку д-р Шахт, який вечором виголосить відчит.

Тревала нагорода пильности

практичний фотографічний апарат від зол. 8·50 у найбільшому виборі

„Фото-Радіо-Паляс"

Львів, Марійська пл. 8. (Дім Шпрехера).

Поспішна Робітня Аматорських Робіт. 43/91 3—10

З польської преси.

„Бюлєтин" про Українську Загальну Енцикльопедію.

В останньому числі „Бюлєтину Польсько-Українського" з 16. ц. м. находимо на першому місці статтю п. н. „Перша Українська Енцикльопедія", в якій підкреслено справжній культурний подвиг, що в нинішніх найважчих книгарсько-видавничих обставинах українці спромоглися видати великий твір на 4042 півсторінок, та ще й такого солідного змісту і в такому мистецькому виданні, що заслуговує на найбільш річеву оцінку найсуворіших критиків.

Після інформаційного огляду „Бюлетин" підкреслює особливе значіння УЗЕ для поляків своїми „українїками" та зокрема частиною „Україна", що творить книжку в книжці. Навівши наголовки всіх статтей у відділі „Україна" Редакція „Бюлетину" пише таке:

„Ми навели навмисне подібний список статтей, що складаються на відділ „Україна" в Енцикльопедії, щоби самими наголовками доказати, що та книжка необхідна для кожного поляка, що займається з тих або інших причин українською проблемою і має стичність з українським населенням. Поява Енцикльопедії в такому вигляді і характері перекреслює теж аргумент що його нераз можна почути з польських уст, що ділове пізнання українських справ знеможливлює відсутність синтетичного інформаційного огляду всіх найважніших відомостей в одному творі. Українська Енцикльопедія, особливо її частина „Україна", дає такий ідеальний збір відомостей з ділянки українознавства, „хемічно випраний" з усіх тенденційних домішок, з усіх „краснорічивих" фраз, виготовлений найбільш фахово і совісно.

Справді: Українська Енцикльопедія повинна надзвичайно допомогти не лише польській публіцистиці і науковцям, але також, а може у ще більшій мірі, людям, які з титулу виконування своєї професійної праці змушені стрічатися з українцями й українськими справами, забірати про них голос та вирішувати їх. Маємо на увазі адміністраційний апарат, політичну адміністрацію, яка не може обійтись без великого обсягу знання предмету, що творить проблему величезної ваги і для держави і для цілого польського народу. Українська Енцикльопедія, як джерело теоретичних відомостей про українців, їх край, їх змагання і питомености, культурні вартости, їх історію і людей, — та Енцикльопедія може і повинна відіграти велику роль для ревізії цілого ряду поверховних або зовсім помилкових поглядів, які для обох народів, для справи і для держави нераз вже видали і можуть видати жалюгідні практичні наслідки.

Англійські мотоциклі B. S. A.

найновіші моделі на складі

ВІТОЛД ТРАНДА

5/28 ЛЬВІВ, АКАДЕМІЧНА 7. 3—3

По катастрофі у Райнсдорфі.

100·000 мр. для жертв катастрофи.

БЕРЛІН, 15. 6. ПАТ. У звязку з катастрофою у Райнсдорфі німецький канцлер Ґітлер переслав до заряду фабрики кондоленційну телеґраму і водночас призначив 100.000 мр. на поміч для жертв катастрофи.

БЕРЛІН, 15. 6. ПАТ. Німецький міністер пропаганди д-р Ґебельс був нині у Райнсдорфі, де відбув конференцію з представниками влади та дирекції фабрики „Bazar".

БЕРЛІН, 15. 6. ПАТ. У звязку з катастрофою експльозії у Райнсдорфі висловили нині кондоленції німецькому урядові: папський нунцій, Орсеніго, шарж д'афер французької амбасади Арноль, шарж д'афер польської амбасади Любомірський, шарж д'афер італійської амбасади Діяна та посли Чехословаччини, Данії, Австрії і Болівії.

Жадайте всюди! Найкращу рідину, пасту і порошки до чищення металів і посуди — та смар до лешат. 440 29—9 **„СІЛЬВА"** Львів, Бандурського 2.

Ще про дитячі оселі.

Оселі для дітей — уладжувані рік-річно Т-вом Охорони Дітей і Опіки над Молодю у власних відділах у Старяві к. Хирова і на Остородорі к. Підлютого здавна здобули собі вже повне признання родичів. Батьки з найбільшим довірям віддають свої діти під опіку управителям і впорядчикам оселі.

Гарні гірські та підгірські околиці, багаті в чагинні ліси, здорове повітря — все те вплинає корисно на здоровля дітей. Не менше корисний вплив має відповідне приміщення у вілях, добайлива постійна педагогічна та лікарська опіка, добрий пятикратний харч, цілоденні організовані забави та розривки.

Учасники поділені на маленькі гуртки, кожний під опікою свого впорядчика проводить весь час на забавах, відповідних для віку кожного учасника. Витворюється гарне й миле для учасників співжиття. Через забави вчаться слухняности й карности, звикають до ладу і самостійности. Всі учасники виносять з оселі найкращі спомини, діти літами згадують про неї. Того доказом є численні зворушливі листи дітей до опікунів осель.

Оселя більше як якийнебудь інший спосіб переведення ферій може дати дітям те, що надають психольоги повнотою дитячої радости та здоровля. Майже всі діти прибувають за один місяць оселі на вазі від 0.50 до 2.50 кг., набувають відпорности на недуги, гартуються.

Т-во Охорони Дітей і Опіки над Молодю веде цього року крім осель для молоді чотири оселі для дітей: від 19. червня до 16. липня в Старяві для хлопчиків і дівчаток під проводом довголітніх керманичів осель: гп. дир. Л. Бачинського з Перемишля, проф. Т. Білостоцького і І. Кліща зі Львова. На Остородорі від 21. червня до 19. липня для дівчаток під проводом: п. проф. Савини Сидорович. У другому сезоні (липень-серпень) на Остолорі для хлопчиків. До перших осель є ще декілька місць, тому треба спішитися зі зголошеннями (приймає: І. Кліщ, Львів, вул. Хлопіцького 26), тамже ближчі інформації.

Ще про український Національний Конгрес у Київі 1917 р.

Незнаний мені особисто п. П. Феденко помістив у „Ділі" з дня 12. червня ц. р. статтю „За об'єктивізм в оцінці історичних фактів", яка відноситься до моєї статті про „Український Національний Конгрес у Київі 1917. р." про що я писав у „Ділі" з дня 18. квітня ц. р.

Приходячи до місця, в якому я писав, що „загал конгресу, зокрема так, як і загал українського народу був розентузіязмований, захоплений здобутками революції, ставив може ненależно оформлено, а більше чуттєво та відруховано максимальні політичні домагання. Натомість відповідальні чинники йшли тоді на компроміси, оглядалися на гасла міжнароднього братерства, боялися, щоби, борони Боже, не стягнути на себе пятна зрадників революції і т. п. Тому й не диво, що конгрес проходив під знаком домагання автономії й федерації з Росією та виявляв велику увагу до справ національних меншин".

Пан П. Феденко каже, що „кожне речення треба тут зважити й оцінити згідно з історичними фактами. П. Бачинському подобається думка, що мовляв, народні маси вже в квітні 1917. р. ставили „максимальні політичні домагання", але на перешкоді виявленню цієї народньої волі були відповідальні чинники". Дальше говорить п. П. Феденко, що тодішня маса, це „нарід анальфабетів", „без національної свідомости" і т. д. і тому не міг ставити „максимальних політичних домагань, „коли б Центральна Рада в перших місяцях революції проголосила незалежність України, то вона булаб у тойже день знищена російською військовою силою (якою?) при байдужности українських мас".

Пан П. Феденко наводить ще й інші факти, які мають свідчити, що тодішній провід робив добре.

Дотично Українського Національного Конгресу, то вправді я в ньому участи не брав, (не знаю, як п. П. Феденко), але всеж таки історик п. Дмитро Дорошенко, каже: „Перші Українські Зїзди, а особливо Національний Конгрес, **проходили під знаком справжнього національного ентузіязму, але провідники руху,** починаючи з самого Грушевського, мабуть не вірили, що при помочі чисто національних гасел можна потягнути за собою народні українські маси". (Історія України 1917—1923. рр. І. том, стор. 75.).

„Дуже рано — читаємо далі в Дорошенка — було піднесено подекуди гасло **самостійности України.** Так уже на першій українській демонстрації в Києві було несено більше десятка прапорів з написом: „Хай живе самостійна Україна", або „Хай живе самостійна Україна з Гетьманом на чолі". Український військовий рух у **перші часи,** доки провід не захопили у ньому **соціялісти,** розпочався і йшов виразно під самостійницькими гаслами. Але про самостійність України **самі офіційні представники українського руху** говорили як про щось **непотрібне".**

„Салдатська **маса дуже охоче йшла на національні гасла** і залюбки приймала історичні назви при творенні рідного війська. Повстають полки Б. Хмельницького, Полуботка, Дорошенка". (Дорошенко.).

„Ішла стихійна і самочинна українізація війська. В Умані салдати 14. піхотного полку зажадали переіменувати їх в український полк ім. Гонти. В Житомірі піхотний полк переіменував себе на полк ім. Петра Сагайдачного. В Ростові на Дону утворився полк ім. П. Полуботка, до якого зразу вписалось 5000 салдатів українців з місцевої залоги. В Саратові утворився полк ім. Мазепи, а в Москві „Український Запоріжський Полк". Так само у Пензі, Казані й інших містах („Січ" 1929. ч. 16).

Полонені у Фрайштаті на вістку про революцію уложили петицію до Тимчасового Правительства з 20. тисячами підписів, в якій домагались, щоби український нарід дістав повні національні права на своїй власній землі".

Шоб піддержати **самостійницькі** настрої й течії, полонені рішили вислати на Україну свого уповноваженого, доручили йому „наказ", який підписало понад 18. тисяч вояків-українців. У Київі офіційні круги не хотіли його навіть прияти. А був ним член Президії Союзу Визволення країни, Ол. Скоропис-Йолтуховський. (Історія України. Д. Дорошенко, стр. 36).

Дотично „фальшування" документів, що бачить п. П. Феденко у мене, а саме, де я написав, що Центр. Комітет Української Соціял-демократичної робітничої партії, перед Українським Національним Конгресом у квітні 1917. р. рішив: „Скликати конференцію всіх соціялістичних організацій, які працюють на Україні, щоб обміркувати справу про сепаратистичні амагання Української Центральної Ради, яка скликає в скорому часі Український Зїзд — Українські Установчі Збори" — то таку постанову справді внесено, але на зборах „Київського Комітета соціял-демократів большевиків, а не на зборах Центр. Ком. УСДРП.

Але я думаю, що ні УСДРП, ні п. П. Феденкові ніяка кривда не сталась. Бо таких квіток, подібних до ухвали Київського Комітета соціял-демократів большевиків, по сторочі Української Соціял-демократії, та її визначних членів, було цілі десятки та сотні. І ось щось „нефальшованого" для п. П. Феденка: „І саме в часі Українського Національного Конгресу, появилася в „Робітничій Газеті" (ч. 7, з дня 8. IV. 1917) стаття п. В. Винниченка, яка виразно показала, як дивляться круги, які заступав Вин-

ЯПОНСЬКИЙ ПОРОШОК
КАТОL
ВБИВАЄ КОМАХИ І ХРОБАКИ
AzUMI & Co. Ltd OSAKA
1—20

Арештували вдову по Лєніні.

Варшавські часописи принесли вістку з Москви, що після останніх посунень у відношенні до опозиції видали приказ арештувати вдову по Лєніні. Її посадили в домашньому арешті під строгим наглядом.

При невадовільному функціонуванні кишок, терпіннях печінок і жовчевих доріг, опасистости, артретизмі, катарі жолудка і кишок, опухлині грубої кишки, терпіннях відходової кишки природна гірка вода **Franciszka-Józefa** скоро усуває застійові прияви і болі в підчерев'ю. Поручають її лікарі.

Арешти фашистів в Еспанії.

ВІҐО, (Еспанія), 15. 6. ПАТ. Поліція приловила делегальні збори фашистів. Арештували 41 осіб, при яких найшли револьвери, кинжали й ґумові палки.

Вистава при фаховій ґімназії Василіянок.

Пишуть у нашій пресі чимало про те, щоби наше теперішне молоде покоління посилати до фахових шкіл. Приготовити наш доріст на життєву дорогу практичним званням стає одиноким доцільне. Довголітні дуже коштовні студії ко доцільне. Довголітні дуже коштовні студії не дають звичайно у наслідку безробіття. Помимо вже звичайно у наслідку безробіття. Помимо вже звичайно у наслідку безробіття. Помимо вже

Промислові заведення Р. Журовського

у нововідкритому складі у Львові, вул. КОПЕРНИКА 4. — тел. 258-88.

Запрошуємо до оглядин найновіших **десемів матеріялів на убрання, костюми, плащі** і т. п. з чистої краєвої овечої вовни. 1708 1—3

ниченко, на організацію війська. Стаття висміювала, що „на кінчиках багнетів можуть маяти не тільки червоні стяжки свободи, а й чорні ласма реакції“, насильства абсолютизма“... З некритою злістю глузувала стаття з пробудження української історичної традиції: „Заниготіли в очах червоні жупани, контуші, запахло димом гармат, свіжою кров'ю, гнилим трупом (а це, здається, що п. Винниченко того всього на війні мало нюхав, прим. складача). Бунчуки, булави, дипльомати, пани-державці“.

А знова „Робітнича Газета“ (ч. 10. з дня 12. IV. 1917) подає статтю за підписом того самого автора: „Не своєї армії нам соціял-демократам і всім щирим демократам треба, а знищення всяких постійних армій“.

Певно знає п. П. Феденко і те, що в 1917 році на одному із з'їздів укр. соціял-демократичної партії референт М. Ткаченко говорив: „Що українська демократія повинна виступати тільки під гаслом федерації, яка веде до розвитку продукційних сил і наближає її до соціялізму“. А коли на цьому з'їзді М. Порш вказував, що між Україною і Росією існують протилежности економічних інтересів, радив не зрікатись на завжди самостійности України, то Б. Мартос рішуче виступив проти нього. Він казав, що **Українська соціял-демократія як партія інтернаціоналістична** повинна змагати до тісних звязків, до солідарности народів. І остаточна мета федералізація Европи, але не шляхом самостійности окремих держав, а шляхом поширення і розвитку федерації“.

Або хай загляне п. П. Феденко до Історії Д. Дорошенка, стор. 157, де кажеться, що в „Народній Волі“, ч. 157, була стаття Грушевського під наголовком: „Рятуймо російську федерацію!“ У ній читаємо: „Коли великоруський центр не спроможе більше організувати своїми силами революційного соціялістичного правительства — то народи й области, які стоять на федеративнім принципі повинні прийти в поміч великоруській демократії... Федеративна Росія для нас цінна і потрібна і ми мусимо її порятувати всіма силами...“

І не лише я думаю, що ставка на **націоналізм** була би не завела України у московську неволю, але Д. Дорошенко в своїй Історії на стор. 185 думає, що „справді можна було одушевити людей образом незалежної, самостійної України, але кого могла одушевити добровільна федерація з державою, яка 250 років гнобила Україну і душила український національний рух?“

А знова С. М. Шемет каже: Наш тодішний провід змарнував весь національний порив у військах, пропустив найвручніший момент для сформування української армії і в той спосіб підготовано всі будучі катастрофи наших державних змагань“.

В одному має п. Феденко рацію. А саме, що я пишучи мою статтю в „Ділі“ з дня 18. IV. 1935. рахував не **незнання** молодших людей. Так. Я хотів їм вказати ті хибні шляхи, на які вступив був тодішний провід, я бажав вказати, що нам не був по дорозі соціялізм та федерація і що змарновано національний зрив українського народу.

Василь Бачинський.

IX. Вистава гуртка „Спокій“ на Волині.

Варшавський український Мистецький Гурток „Спокій“ переніс свою IX. виставу на Волинь. Уже відбулася вона в Луцьку (26. 5.—2. 6.), відбувається в Рівному (9. 6.—16. 6.) і буде перенесена до Кременця від 23. до 30. 6. У виставі взяло участь 14 молодих мистців, у тому числі: з Волині 5, Галичини 4, Холмщини 2 і Великої України 3. Головним організатором на місці є Н. Хасевич, інші волиняки помагають йому. Всього виставлено 180 праць. Бракує з попередньої вистави й останньої в Варшаві — праць пп. Холодного, Васьківського й Шаткіського.

Згадана мистецька вистава на Волині, явище дуже корисне. Волинь живе занадто буденним життям та всякими впливами мистецтва. Вистава трохи схвилювала це сонне життя й викликала зацікавлення мистецькою творчістю. Майже всі твори черпають з джерел народнього мистецтва або надихані пахощами рідних форм і кольорів, хоча й не мають характеру етнографії.

Пересічний відвідувач, що ніколи не був на ніякій мистецькій виставі, приємно здивований красою рідної природи, мертвої натури, рідними сюжетами.

НОВИНКИ

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла“.

— ПРИЙМАЮ ПАЦІЄНТІВ у моїм заведенні вул. Сикстуська 17 в сезоні літнім від 9—1 і від 3—6.30. В неділю і свята за попереднім зголошенням. НАСС. 1744 2-3

— **Робітня футер Юліяна Глушевського,** Львів, пл. Капітульна 3, І. пов., тел. 54-56. Приймає футра до перехову на літо. 1138 23-?

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хоругви 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матраци по 7 зол. 639 79-100

— **Мясарні Центросоюзу у Львові,** Ринок ч. 2, Жовківська ч. 178, Личаківська ч. 50. 15-30

— **Рідна Школа матиме нове джерело доходів.** Як відомо Р. Ш. борикається постійно з матеріяльними клопотами. Недавно тому прийшла відома фабрика солодощів „Фортуна Нова“ з неабиякою допомогою. Отож зі заяви згаданої фабрики виходить, що з продажі своїх виробів ділитиметься вона зисками з Р. Ш. Це повинно Громадянство взяти під увагу і заняти до цього таке становище, щоб усі купували виключно вироби Ф. Н. 1716

Ще в місяці лютім ц. р. вніс Повітовий Кружок Р. Ш. в Сокалі до староства в Сокалі прохання, щоби дозволило основати в літніх місяцях діточі садки по селах. В дні 5. квітня ц. р. подано старостві імена й прізвища кандидаток, які мали би вести ці садки. Не зважаючи на всякі інтервенції, староство цих подань не полагоджувало. Аж в останніх днях, коли деякі села хотіли вже дати свої діти до садку, дало староство відповідь. На 20 внесених подань дано дозвіл 4 селам 6 заборонено, а решта дотепер не полагоджена.

Новий Самоуправний Закон

(Друге справлене і доповнене видання)

ціна тільки: зол. 0·60 (з почтовою пересилкою 0·95 зол.). —

Хто надішле належність складанкою П. К. О. 504.066 тому негайно вишле книжечку Адміністрація „Діла“, — Львів, Ринок ч. 10.

— **Особисті вісти.** З днем 15. ц. м. виїхав на 1-місячну відпустку член нашої Редакції д-р І. Німчук.

— **Засідання статистичної комісії** Наук. Т-ва ім. Шевченка у Львові буде 21. ц. м. (пятниця) в бібліотеці т-ва зі звичайним денним порядком.

— **Шевченківські поминки в Берліні** влаштувало 13. ц. м. Українське Т-во в Німеччині в салі Бетовена при Кетенерштр. На програму зложилися ми і. продукції піяністки Любки Колеси, тенора Кзима Андріенка, піяніста Вілі Нормана, віолініста Скоропадського, Кат. Норман та українського мужеського хору під проводом Евг. Цимбалістого. Шевченкові вірші в німецькому перекладі виголосив д-р Густав Шрехт. Свято мало на меті підсилити німецько-українські культурні взаємини. До почесного комітету належали з німецького боку м. і.: баронова Кармен ф. Мірбах, баронеса Маімі ф. Мірбах, п-і Карнап, п-і Фалькенгайн-Гребен, п-і Еріка ф. Гельдерн-Кріспендорф, п-і Марія ф. Гаген, п-і д-р Ліст, п-і Олена ф. Ностіц-Вальвіц і ін.

— **З упадком хліборобства банкротують фабрики.** В дуже критичному положенні знайшлися фабрики рільничих машин і знарядів. Наслідком загальної господарської кризи та безвихідного положення хліборобства, яке нічого не купує і не платить довгів, фабрики втратили свій оборотовий капітал і мусіли припинити продукцію. Деякі з них не продукують взагалі нічого.

Приємна та цікава лєктура

це збірка оповідань

ВАСИЛЯ СОФРОНОВА

ЛИПНЕВА ОТРУТА

Ціна: 1·40 зол., з пересилкою 1·70 зол.

Замовляти в Адміністрації „Діла“ Ринок 10.

— **Стихійна катастрофа в Перемисчині.** Над деякими громадами перемиського повіту перейшла 13. ц. м. градова буря, залишаючи за собою велике знищення. В районі збірної громади Міжинець град знищив засіви до тла. Подібно в громаді Підмойстя. В короткому часі це вже друга градова катастрофа, що навістила Перемисчину, одна жахливіша від другої. Засіви знищені декуди так основно, що поля треба вдруге переорювати. Величезні простори зовсім пусті, якби витолочені тисячами кінських копит. Від граду згинуло багато бузьків, по лісах лежать убиті заяці. В Руському Селі від грому вибухла пожжа й знищила кількадесять будинків. Населення, що знайшлося в безвихідному положенні, потрібує негайної допомоги.

— **Зловживання в старостві.** Секретареві староства в Мостиських, Фр. Рабейові доказано, що брав хабарі за звільнення новобранців від військової служби при полагоджуванні т. зв. рекламацій. Наслідком того його арештовано і відставлено до карно-слідчої вязниці в Перемишлі. Крім того припинено в урядуванні двох інших урядовців мостиського староства.

— **Стрілянина на Цитаделі.** Власник винярні у Львові Ришард Штадмілер оженився зі своєю склеповою панною собі на біду. Вона познайомилася з польським письменником Болеславом Евстахевичем і сходилася з ним потайки. Минулої пятниці п. Шт. стежив здалека свою жінку, що вибралася на прохід. Зайшов за нею аж на Цитадельну гору, де серед дерев дожидав уже її Евстахевич. На його вид п. Шт. добув револьвера і почав до нього стріляти. Заатакований Ев., б. військовий старшина, почав відповідати теж револьверовими кулями. Збоку стояла налякана жінка, не знаючи кого рятувати. Аж прохожі, заманені стрілянином, повідбирали обом противникам зброю. Ніодин з них не був ранений, бо стріляли до себе досить здалека. Надбігла й поліція і завела обох на комісаріят. Після списання протоколу оба вийшли на волю.

— **Львівська хроніка.** Із хати Ем. Гліксмана при вул. Під Дубом 15 невідомі злодії вкрали крізь відчинене вікно гардеробу та срібло вартости 4.000 зол. Зараз потім придержали Фр. Тихоліза з вул. Львівської ч. 5, а при ньому найшли срібло та гардеробу (крім футра) з повищої крадежі. — Мойс. Сігаль із вул. Берка Йосельовича 6 повідомив поліцію, що наймичка Маданка Лучків украла йому 250 зол. готівкою та дві щадничі книжечки й документи. — Возний політехніки Тад. Баран напився йодини, щоб покінчити з життям, тому що опалюючись на сонці зазнав сонішнього удару. В шпиталі Баранові випомпували йодину. — Професор львівського університету д-р Абрагам перейшов на емеритуру.

— **Краєва хроніка.** У Рипному біля Сколього застрайкувало 14 робітників копальні нафти

Ревеляції з нашого минулого

п. н.

Сторінки з мого життя

Д-ра ЕВГЕНА ОЛЕСНИЦЬКОГО

можна дістати у Видавничій Спілці „Діло“

Ціна зол. 1·90, порто 30 сот.

„Унія", яким не виплатили платні від лютого. — У Лавочному арештувала поліція вісім молодих хасидів із Чехословаччини, що ще в 1934 році прийшли нелегально відвідати белзького рабі-чудотворця, а тепер хотіли без пашпортів пешурі перейти назад до Чехословаччини. — В Угринові на. — У Яремчу злодії обікрали мешкання З. Ваза на літнище. — У коломийському суді відбувається розправа проти службовця староства Вл. Путковського, що допустився ріжних надужить і украв 2410 зол.

На прогульку не забувай взбрати зі собою **плити** з фірми 3/92
ЛЕОПОЛЬД ГУТТЕРЕР
Львів, вул. Сикстуська ч. 19, телефон 107-83.

— **З хроніки пожеж.** В селі Гора пов. Сокаль в шопі Микити Петрівського вибухла в ночі пожежа, що перекинулася на сусідні будинки і знищила 5 хат, 4 стоколи і 4 стайні. Підчас пожежі двоє людей тяжко попеклося. Підчас бурі в околиці Білостоку грім запалив село Клевиново. Вогонь поширився дуже швидко і в короткому часі знищив 91 будинків. Тогож дня в селі Кривокінна згоріло 14 хат і 23 господарські будинки. Втрати величезні.

— **Кара за нечитку рецепту.** До аптики в Рівному зголосився пацієнт з рецептою від д-ра С. Коли заживлікарство, він дістав страшні болі. Покликаний д-р С. перевірив лік і ствердив, що зайшла помилка. Один із складників був інший, хоч назвався подібно. Подужавши, пацієнт заскаржив аптикаря до суду, а цей знову заскаржив д-ра С., мовлячи, що рецепта була написана нечитко і тому помилка була можлива. За нечитку рецепту д-ра С. засуджено на два тижні арешту з припиненням.

— **Земля з України на копець Пілсудського.** До Кракова приїхав керманич польського консуляту в Києві, радник Каршо-Седлецький. Він у присутності президента Кракова та шефа штабу ДОК V. зложив на кінці маршала Пілсудського урну з Києва із землею з побоєвищ на Україні.

— **Трагічні військові вправи.** На Вислі біля Торуня вправлявся відділ саперів, яких заскочила сильна буря. Велика хвиля затопила два сплави і змила трьох вояків, Фр. Рихлика, Мар. Левицького і Стан. Геса. Всі три втопилися. Інших вояків, що находилися на сплавах, урятували рятункові човни.

— **Чому було таке зимно?** Англійські метеорольоги подають сензаційну причину цьогорічного зимна, що панувало впродовж травня і з початком червня. Вони кажуть, що на сонці мусіла статися якась катастрофа. Крізь телескоп видко виразно величезну пляму на сонці, що займає простір понад 670 міліонів кв. миль. Повна цієї плями зменшила силу соняшних променів і викликала небувалі атмосферичні явища не тільки на землі, але й на інших планетах. Ніколи ще не стверджено на Марсі в тій порі таких величезних ледових мас в околиці північного білуна, як цього року. Видко запанувала на Марсі нова ледова епоха. Один з визначніших англійських метеорольогів д-р Робінзон каже, що наслідком тих явищ може бути холодне літо. Тільки на другу половину червня передбачуються спеки. Зате липень і серпень мають бути на думку д-ра Робінзона холодні і дощисті.

— **Для панни Гітлер перейшов на жидівське.** Сталося це в Тернополі, де якийсь Біленко, б. адміністратор Подільського готелю, залюбився на смерть в панні Гітлер, донці державця ресторану в цьому готелі, розуміється, жида. Жидівочка згодилася стати його жінкою, але під умовиною, що Біленко перейде на жидівську віру. Не надумуючись, він на це згодився і одержав ім'я Авраам.

— **Летунська катастрофа** склалася над військовим летовищем у Букарешті. Два літаки вдарили на себе і наслідком експльозії бензини стануло у вогні. Один апарат упав на дім, що стоїть біля летовища, і запалив його. Оба летуни згинули серед згарищ. Залога другого апарату пробувала ратуватися легкопалами, але теж згинула. Разом погибли 4 летучи.

— **Відзначення Л. Писаревського.** У звязку зі 40-літтям наукової діяльности члена Української Академії Наук, Л. Писаревського, центральний виконавчий комітет СССР відзначив орденом Леніна. Крім того рада народніх комісарів УСРР надала академікові Писаревському титул заслуженого вченого і нагородила самоходом. (ВУ.)

— **Мадяри навертаються до поганства.** Один мадярський часопис приніс опис свята, влаштованого в Геделе в честь старинного мадярського божка, званого Гадуром. Свято влаштувала секта, що проголосила недавно мадярську погибель.

Великий Театр год. 7·30
Нині востаннє знаменита пєса Вікі Баум
великий успіх сезону **„СТУДЕНТКА"**
Гостинні виступи Ірини Лйхлерівної!

В понеділок 17. червня Великий Театр
Початок дешевого тижня Міських Театрів
На інтервенцію публики привернена на афіш
7·30 **„Студентка"** по найнижчих цінах.
Гостинні виступи Ірини Лйхлерівної.

ську прарелігію. Ісповідники цієї секти розпочинають рахубу часу від дати вступлення на престіл Атилі. Отже тепер числять 1501-ий рік.

— **Повітряна труба.** Коло Безансон повітряна труба знищила 80 гектарів смерекового ліса. Майже всі дерева повирувало з корінням або поломило.

— **Другий Ірод.** Прилюдну опінію сильно схвилювали жахливі подробиці, що виявились при ревізії, яку переведено в міських добродійних заведеннях в Атенах. Як повідомляє „Елевтерос Антропос", з 11.786 дітей переданих до міського заведення для немовлят, залишилось при житті тільки 683, а померло 9.341. В р. 1921. віддано до заведення 1.300 немовлят, з яких при житті залишилась тільки одна дитина. В р. 1922. залишилося при житті тільки двоє дітей з 1.170. Для ощадности ховали по двоє дітей в одній домовині. Часопис називає заведення „різнею немовлят". Голова союзу лікарів Влявіянос у письмі до президента міста назвав заведення „іродеоном", а його директора „другим Іродом. Справою занялася судова влада

ВАЖНЕ ДЛЯ ПАНЬ!

Звертаємо увагу, що тепер прийшов час, коли ціни на масло є найнижчі з цілого року. З огляду на те, тепер найдогідніше закуповувати в крамницях Маслосоюзу дешеве столове й кухонне масло до топлення на запас. Звертаємо увагу, що найнижчі ціни втримаються тільки ще кільна днів. Тому треба поспішитися у власному інтересі як найбільше. При цьому слід згадати, що не зважаючи на виняткво низькі ціни, масло в крамницях Маслосоюзу є, як усе, тільки гарантованої якости без чужих домішок.

— **Кадриль вертається.** З нагоди ювилейного свята відбувся на англійському дворі баль. Там звернули загальну увагу на те, що на танковій карті зазначено „кадриль". Кадриля ніхто з молодших не вміє вже танцювати; в останній хвилині мусіли запрошені брати лекції у старих балетових майстрів. Від тепер будуть танцювати кадриля на всіх великих англійських балях. Впровадили його на спеціяльне бажання англійської королеової.

— **Подарована спадщина.** Містер Фергузон, бідний мешканець ірійського сільця. Його дочка замужня в Америці за богатим фармером, померла при операції. Вона записала батькові все своє майно. Фергузон втішився, попробував всіх модерного життя в Деблині два тижні, але розчарувався і все своє майно розтав кредиторам. Тепер живе бідно як досі.

— **Заздрісний чоловік викидає жінку через вікно.** 35-літній робітник Ріденбахер з Ліпцу вернувся пяний до дому. Він підозрівав, що його жінка зраджує його і ховає десь в хаті Йосифа Арера. В злости викинув жінку з вікна першого поверху. Арера, який фактично ховався в помешканні визволила поліція.

— **Дволітня дитина міліонером.** Франц Льонай, дволітня дитина з Будапешту, одідичив від свого вуйка Ернста де Докуса міліони. Докус згинув підчас катастрофи, але залишив заповіт, щоб виплатити малому сестрінкові міліон у 22 році життя. І на своїх кревних Докус не забув. Проценти з міліонового його майна за 20 літ дадуть новий міліон.

— **Опій на кораблях.** В Китаю забороняють курити опій. Прихильники цього трійла видумали оригінальний спосіб, як закурювати свою улюблену опіюмову люльку. На китайських кораблях побудовано курильні. Туди треба їхати пів дня моторовим човном і курення коштує чимало. А всеж богаті китайці борються з невигодами, щоби дістати потрібний опій.

— **Португальська княжна сестрою милосердя.** В Відні при Фльоріянігассе є державна школа суспільної опіки. Там практикує тепер сестричка милосердя, яку звуть сестрою „Браганца". Це Марія Аделгейда, браганська княжна, португальська інфантка. Тут приготовляється вона до свого нелегкого звання. В літі перебуває із братом, наслідником португальського престолу, Дон Дуарте у замку Зебенштейн, який є їх власністю.

— **Недуги кишок.** Лікарські поваги посвідчають, що природна гірка вода FRANCISZKA - JÓZEFA лікує навіть при подразненні кишок приємно і безболісно.

З кіна.

Кіно „Аполльо": „ВІКТОР ЧИ ВІКТОРІЯ?"

Віденська комедія — весела, дотепно складена. У головних ролях Герман Тіміг, відомий із „Чібі" і Рената Міллер, дуже привабліва артистка, що нагадує в неодному Фр. Ґааль. Маємо не перший (і не останній!) раз історію про карієру молодої артистки, яка виступає — цим разом не на сцені, а в житті — як хлопець. Інтрига з тією переміною полів добре поплутана; також любовна історія не така проста, як ми собі це уявляємо від першої хвилини. Тіміг має прегарні сцени, коли є пяний і коли виступає в жіночій ролі. Рената Міллер виправдує свої успіхи серед обох полів і в наших очах — на сцені і в щоденній поведінці. Кабарет апашів дає сильну, повну життєвої правди картину. Є й невідступний балет великої ревії столичного театру.

ДИВОГЛЯДИ.

15.000 АВТОВИХ ТРУПІВ НА ВУЛИЦЯХ АМЕРИКИ.

Американську статистику цікавить кількість авт, які звуть трупами, себто вже недовжитку і які звичайно власники залишають по просту на вулиці. Приблизний вислід обчислено так: у 1934 році було 15.000 автових трупів. Майже вдвоє сільки, як у 1928/1929 роках. Факт цей можна пояснити тим, що тепер купують мало нових авт і є багато старих авт, які скорше нищаться.

ПОРОХОЇДИ.

В американських середнозахідніх стейтах запровадили цікаву новину машину-пороховіда. Там панують вічно піскові бурі. Нововинайдені машини — величезних розмірів накидають з подивугідною скорістю зібраний з піль порох на вантажні авта. Вони чистять поля, але не нарушують землі. Таким способом хотять американці частинно відратувати загрожені поля.

СПОРТ.

БУРЕВІЙ — ТРИЗУБ.

В понеділок, 17. ц. м. в год. 10. рано на площі Р. Ю. С. на Богданівці відбудуться змагання в ноп. мячі за першенство У. С. С. між Буревієм і Тризубом. Попередні змагання резерв в год. 8.30.

БРЕСЛЯВ — ЛЬВІВ.

Змагання між репрезентаціями Бреслява і Львова відбудуться у неділю 16. ц. м. на гриші Погоні. Початок: год. 5-а попол. В репрезентації Львова грає в обороні змагун Українця Воробець.

Нові книжки й журнали.

НАЗУСТРІЧ. Література, мистецтво, наука, громадське життя. Ч. 12. Зміст: Михайло Зварич: Дрогобич — місто сімох церков. Сава Голованівський: Лірика. Марко Вороний: Земля. Микола Матіїв-Мельник: Улюблений автор молоді. М. Р.: Стефаник у Львові. Андрій Чайковський: Моя перша любов. Володимир Ласовський: Баталіст поневолі. Марко Кропивницький: Театр у Бобриці. Василь Барвінський: Маємо нову пяністку. М. Рудницький: Давні характери — нові ідеольогії. Нові книжки. Будь ласка... Горобці на дротах. Летіло 40 сорок... Ціна 50 сот.

Мрії і дійсність.

Щастя складається з хвилин радости, а радість треба вміти все добути в найкрасших періодів життя, з його дрібних частин.

Цю правду добре розуміють ті, що грають на Державній Льотерії. Вже сам факт придбання льосу наповнює людину радістю і вірою. Ховаючи льос до кишені, радісно підбадьорений зачинаєш мріяти, що зробиш, якщо виграєш таку суму грошей, а що, коли іншу.

Але незадежно від цього починаєш холодно розумувати, які є тої дійсні виглади на виграну. І чисанш: у першій класі є тринадцять тисяч виграних, у другій десять, у третій шість, учетвертій 76·139. Зберігаючи найбільше холоднокровість доходиш до непохитного висновку, що нема ніякої причини, щоби серед великої повені виграних льосів, не найшовся тій льос, щоби на тебе не впало менша чи більша виграна або принайменше не вернувся то кошта грн.

У тридцять третій Льотерії, якої тягнення першої класи зачинається 19. червня, виглядн грача, не зросли. Ліи тих, які нічого не виграли в жадній з чотирьох класс, уряджує Льотерія додаткове тягнення дня 20. грудня „на пляшку". Участь у цьому тягненні нічого не коштує. Виграні в цьому будуть виплачені тим, що представлять льос четвертої класи; отже треба цілосн, коли і скінчиться тягнення цієї класи надалі зберігати.

Театри.

Великий Міський Театр.

Неділя, 16. VI. год. 3·30 пол. „Фрайкайн Доктор".
Неділя, 16. VI. год. 7·30 веч. „Студентка".
Понеділок, 17. VI. год. 7·30 веч. „Студентка".
Вівторок, 18. VI. год. 7·30 веч. „Фрайкайн доктор".

Театр Різнородностей.

Неділя, 16. VI. З причини відпусток нечинний.
Понеділок, 17. VI. З причини відпусток нечинний.
Вівторок, 18. VI. год. 7·30 веч. „Подружній метч".

Кіна.

АДРІЯ: „Трійка", „Доглядачка в неволі".
АПОЛЬО: „Віктор чи Вікторія?"
АТЛЯНТИК: „Наші хлопці моряки" (комедія).
ВАНДА: „Пісня пісень", та „Зле почала!"
ГРАЖИНА: „Капітан Коркоран" (Вл. Буріян).
КАСІНО: „Я збіглець" (Павло Муні).
КОЛІСЕЙ: „Чібі", ревія „Серце і вальчик".
КОПЕРНИК: „Мармотратний син".
МАРУСЕНЬКА: „Поворот Франкенштайна" (Борис Карлов).
МІРАЖ: „Передмістя" з Волесом Бірі і шампанська комедія „Розвід на швидку руку".
МУЗА: „І тож далі сіра людино?"
ПАКС: „Голгофта".
ПАЛЯС: „Пані та шофер" (віденська комедія).
ПАН: „Любовна мрія" („Leise flehen meine Lieder").
РАЙ: „Юліка" оперетка з Густ. Фрелїхом і Джітою Альпар.
СВІТ: „Кавалькада".
СОНЦЕ: „Спритна дівчина", ревія: „Кохання не біф".
СТИЛЕВЕ: „Четирьох джентельменів" і ревія Волінського.
УТІХА: „Жовтий детектив" і ревія.
ХИМЕРА: „Я довіряла тобі".

Закордонне радіо.

Неділя, 16. червня 1935.

Відень (506,8) 12·15 Симф. концерт, 13·20 Легка музика, 15·15 Смичк. квартет, 18·25 „Трістан і Ізольда" оп. Р. Вагнера, **Братислава** (298,8) 10·30 Нар. пісні, **Кошиці** (259,1) 16·00 Вок.-муз. концерт, **Прага** (470,2) 7·00 Концерт, 9·35 Рел. музика, 19·15 Хор. пісні, 20·35 Концерт фільгарм. орхестри, **Париж** (1468) 14·00 20·00 Пісні, **Білгород** (437,3) Югосл. пісеньки, **Берлін** (356,7) 22·45 Танк. муз., **Кенігсвустергвазен** (1571) 16·00 Вес. мельодії (муз., сп.), 18·00 Св. отворення театр. тижня, промова мін. Гебельса, „Льогенгрін" оп. Вагнера, **Мінхен** (405,4) 15·05 Нар. мельодії Карпат, Буковини й ін., **Будапешт** (550,5) 12·30 Циг. орх., 15·50, 17·00, 21·30 Концерт, 19·25 Спів, **Мілляно** (221,1) 20·45 „Тутті ін маскера" оп. Педронія, **Рим** (420,8) 17·00 Вок.-муз. концерт, 21·00 Юв. концерт Од. Веселія.

Понеділок, 17. червня 1935.

Відень (506,8) 11·30 Нар. музика, 14·00 Спів, 17·40 Легка двофорт. музика, 20·00 Віденська музика, 21·00 Комп.-вок.-муз. концерт Франкенштайна, 22·10 Давня віденська музика, **Брно** (325,4) 19·25 Сальонова музика, спів, 20·35 Пісеньки, **Прага** (470,2) 15·00 Легка музика, 17·00 Еспер. година, 19·30 „Чорт і Катруся", оп. Двожака, **Париж** (1648) 20·45 Музика, спів, рецитації, **Білгород** (437,3) 14·15, 18·30 Пісеньки, **Берлін** (356,7) 14·15, 20·10 Вес. вечірка, 21·45 Тріо Гайдна на скр., альт. і віолонч., **Ляйпціг** (382,2) 17·00 Муз. пополудне, **Мінхен** (405,4) 13·15 Камер. квартет, **Будапешт** (550,5) 13·30 Орх., 19·30 „Гуніяді Ласльо" оп. Еркеля, **Мілляно** (221,2) 11·30 Легка музика, 20·50 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 13·10 Легка музика, 20·30 „Царевич" оп. Легара.

Вівторок, 18. червня 1935.

Відень (506,8) 12·00, 13·10 Попул. музика, 17·25 Солісти (сп., арфа), 19·30 „Місса Солемніс" Д-дур оп. 123 Бетовена, 21·25 До танку — симф. орх., **Братислава** (298,8) 18·00 Спів, 20·20 Скрипка, 21·20 Словацькі танк. мельодії (муз., сп.), **Брно** (325,4) 21·20 „Арміда" оп. Двожака, **Прага** (470,2) 18·30 Твори Регера та Бранфельда (муз. сп.), 21·40 Концерт, **Париж** (1648) 12·15 Популярна музика, 20·45 Давні й нові пробоєвики, **Білгород** (437,3) 16·20 Пісеньки й мельодії, 20·00 „Орлов" оп. Граніхштедтена, **Берлін** (356,7) 16·00 Твори живучих композиторів, 20·10 Концерт, **Кельн** (455,9) 17·00 Музика Півночі, **Ляйпціг** (382,2) 22·30 Дуети, **Мінхен** (405,4) 12·00, 13·15 Симф. концерт, 16·10 Солісти, **Будапешт** (550,5) 12·05 Сальон. музика, 17·30 Гарогато, 19·35 Спів, 21·30 Симф. концерт, **Мілляно** (221,2) 11·30 Легка музика, 20·30 „Джове а Помпеї" оп. Франкетія та Джордана, **Рим** (420,8) 22·00 Камер. концерт.

Ширіть наш часопис!

Львівське радіо.

Неділя, 16. червня 1935

8·30 Ранішня авд., 8·50 Музика з гр. пл., 9·50 Спорт.-туристи. гутірка, 11·57 Сигнал часу 12·03 Фейл.: Кочімілько — мекс. Венеція цвітів, 12·20 Муз. поранок; у перерві в год. 13·00 Театр Уяви фраг. із драми Виспянського „Данніа", 14·00 Біг на 1.500 м. із участю Ліндгрена, 14·15 Найгарм. гр пл., 15·00 Лісова скринька, 15·10 Музика з гр. пл., 15·22 Огляд ринків рільних продуктів, 15·35 Діка: Учениk чорнокнижника з гр. пл., 15·45 Ветеринарійні поради, 16·00 Концерт солістів, 16·45 Чи автобіографія може бути щира, 17·03 Концерт орх., 18·00 Із відпочинкового табору, 18·20 Р. Штравс: Дует і терцет із оп. „Кавалір срібної рози", 18·30 Авд. „Вся Польща співає", 18·45 Без помочі пари та вітрил, 19·10 Рекламовий концерт, 19·25 Форт. твори в вик. А. Буяна, 19·50 Бюро студій розмовне зі слухачами, 20·00 Веч. денник, 20·10 Образці з давньої та суч. Польщі, 20·15 В годину смерти, 21·30 Форт. реціталь, 22·00 Фраги. із матчу воп. мяча Польща — Мадярщина, 22·20 Концерт орхестри воєн. маринарки в Гдині, 23·05, 23·20 Спорт. вістки, 23·25 Хвилинка Кетельбі з гр. пл.

Понеділок, 17. червня 1935.

6·30 Ран. авд., 8·25 Практ. вказівки, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Полудн. денник, 12·15 Мала орх., пісеньки, 15·15 Біржа, 15·25 Експорт, 15·30 Секстет, 16·00 Для дітей: Гдиня, 16·15 Концерт солістів (сп. Зенон Дольницький), 16·50 Легенда про танок Готфрида Келлера, 17·00 Концерт творів Ант. Штольпе, 17·45 Чайковський: Капріче Італіен із гр. пл., 18·00 Від Гутенберга до лінотипу, 18·15 Пісні хору, 18·30 Фейл. Білий спорт, 18·40 Сусп. хвилинка, 18·45 Форт. реціталь Оксани Цурковської, 19·15 Реклям. концерт, 19·30 Воєцька авд., 19·50 Бедетр. новини, 20·00 У Чернівцях — столиці Буковини, 20·10 „Леді" оп. Шопського, 23·10 Комуніката, 23·15 Опера Гунода з гр. пл.

Вівторок, 18. червня 1935.

6·30 Ранішня авд., 8·25 Практ. вказівки, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Полудн. денник, 12·15 Концерт орх., спів, 13·35 З рідних країн — гр. пл., 15·15 Біржа, 14·25 Експорт, 15·30 Муз. казка з гр. пл., 16·00 Скринька П. К. О., 16·15 Пісні в супр. форт., 16·25 Концерт, 16·50 Відтинок прози „Адольф і Маріян" Од. Богушовської, 17·00 Концерт сальон. орх., 18·00 Астрон. відчит „У сонішньому літі", 18·10 Шелест весен Бод. Лісинна, 18·15 Сп. авд., 18·30 Теки скринька, 18·40 Сільва рерум, мистецьке життя, 18·45 Мендельсон: Сон літньої ночі — симф. поема з гр. пл., 19·15 Реклям. концерт, 19·30 Форт. реціталь, 19·50 Авт. гутірка, 20·09 А можеб турнір спорт. поезії, 20·10 Фраги. снтя. мечу Польща — Японія, 20·25 Концерт малої орх., спів, 20·45 Веч. денник, 20·55 Образці з давньої і суч. Польщі, 21·00 Під хвилями Балтику, трансм. з підводного човна, 21·25 Симф. концерт, 22·30. 22·35 Спорт. вістки, 22·40 Концерт малої орх.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долляр у Львові у приватних оборотах 5·27—5·29 зол.

Нім. марка 1·75—1·85, фр. франки 34·90—35·00, шв. франки 172·50—173·50, фунти стерлінги 26·00—26·20, австр. шилінги 98·00—101, чеські корони 22·00—22·25, рум. леви 30·00—32·00, ліри 42·00—44·00.

Золото: Доляри 9·18—9·20, Франки фр. 34·80—35·60, Дукати 83·00—84·00, Корони 37·00—37·30, Рублі 4·75—4·85. 1 гр. зол. 5·924.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50, Фльорени 0·85, 1 гр ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 43·00—44·00, 5 проц. дол. Б. Г. 51·00—53·00, 4 проц. Зол. Б. Г. 43·00—44·50, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 46·00—48·00, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 52·00—55·00, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

ОПОВІСТКИ.

Вступні іспити в прив. дівочій гімназії Рідної Школи в Станиславові при вул. Перацького 82 до І., II. і III. класи нового устрою та VI. VII. і VIII. кл. гуманістичного типу відбудуться 18. і 19. червня ц. р. До подання у справі приняття документи: метрику, останнє шк. свідоцтво і посвідку щіплення віспи. 1729 3—3

Реколекції для священників під проводом Екс. Митрополита Андрея відбудуться у Львові в днях 24—28. червня ц. р. Зголошення приймає до дня 21. ц. м. Дирекція Т-ва св. Андрея, Львів, вул. Японська 7. Оплата на ухерження 10— зол. Точніші інформації подамо пізніше. **Дирекція Т-ва св. Андрея.**

На голодних Яворівщини зложили: п. Марія Пілешкевич, Львів 5 зол., п. Іванна Ціховська, Львів 5 зол.

Вже кінчиться шкільний рік!

Вимріяна нагорода за пильну цілорічну працю!

"Kodak" BB

(Baby Brownie)

легка, проста і певна фотографічна камера дає знамениті знимки 4×6½ цм., і коштує лише

зол. **15.-**

Домагайтеся високочулих плівок

Verichrome 28°

Kodak Sp. z o. o. — Warszawa, pl. Napoleona 5

За показом цього купону в кожнім фото-складі камера

'Kodak" BB

зол. **12.50**

Важний до дня 15. VI. 1935.

Найелеґантніша Пані

задоволить свій смак у нововідчиненій українській фірмі

„М А К"

Для пань капелюхи, — рукавички квіточки.

Для панів рукавички

вул. Чарнецького ч. 10.

Заява. Оцим відкликую обіду нанесену п. Хміденському Евгенові дня 6. V. 1935 в Станиславові і даю йому на ній дорозі повну сатисфакцію. **Омелян Шепарович.**

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Корсети найновіші моделі, бедрівки, нагрудники виконує солідно „Крайопшеничка", Львів, Боїнів 1. 1521 8—9

Пансіон „Яблонських Мароко" біля залізничого двірця **у Грабенові під управою п. М. Блавацької** поручає від 1. червня совнішні кімнати одно- дво- і три особові з осібними балконами та видом на гори. Здорова й добірна кухня на бажання дієтична. Ціни помірковані. 1585 7—8

Вічні пера направляє „Прецизія" Ринок 29, Рутовського 12. 1679 5—20

Яремче — у вілі прегарно положеній сонячні кімнати з харчем або без до винайму, ціни помірковані. Зголошення до 18. червня: Перфецька, Львів, Терези 2 „С"Л., відтак Яремче, власна вілля. 1710 3—3

Фортепіяни короткі, продає, одинока нагода, значна знижка цін. Ганак, Підсудського 21. І. пов. 4/28 5—5

Пропукринові бандажі гумові черевні, ниркові, проти усуванню матиці під гарантією виконує відоме **Укр. Ортопедичне Заведеккя Івана УГРИНА,** Львів, вул. Вірменська ч. 15. 1629 8—30

Ділок над Прутом. Пляжа, віс. Удержання 3·30—4·00. Гуменюкова, Микуличин. 1683 5—6

Жабе-Ільця. У вілі Кіселевського е до винайму від зараз. Кімнати для літників з урядженням і харчем або без. 1751 1-2

За 1 золотий перероблюємо жіночі мужеські капелюхи. Найновіші фасони Увага: **Шапіра, Ринок 17.** 1745 2—6

Новітня робітня обуви Івана Іваськи при вул. Личаківській 18, виконує найновіші зразки мужеської, люксусової обуви, Спеціяльність ортопедична обува. 1580 29—30

Робітня футер Карпяка. Лукасінського 4. коло Народного Дому. 1731 3-5

ОГОЛОШЕННЯ.

Б. лікар лікарні в Празі

Д-р Петро Онуфрик

ординує в Живці „ЧЕРЕЧ" поруч „Палатки"

АДВОКАТ

Василь ГРИЦИНА

відчинив адвокатську канцелярію

в Чорткові, Ринок 7, І. пов.

(Дім друкарні Маргулеса).

Виробня музичних інструментів

Фр. Невчик

Львів, вул. Городецька ч. 2 Б. — Телефон 225-76

поручає всілякі музичні інструменти, приладдя і виконує направи по конкуренційних цінах.

Цінники на бажання. 41/91 7—20

ПЯНІНА

першорядні по зниженій ціні на догідних умовинах. Купно продажа. Заміна уживаних інструментів

Новацкий, Пілсудського 17.

698 54—55

УВАГА. — За 50 сот. направа слухальців, даю новий шнур, магнетизую і регулюю. **„Radjodźwiek"** ЛЬВІВ, КРАСІЦКИХ 17. 1722 2—10

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 158 (14.055). Львів, вівторок 18. червня 1935. Рік LVI.

Рукописи не вертаються, оплачено гуртом.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504-060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-43. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Львів у поклоні Поляглим.

Як відбулися Зеленосвяточні походи на могили.

У програмі цьогорічних традиційних походів на цвинтарі героїв у днях Зелених Свят намічувався в неділю 16. ц. м. похід з усіх церков на Янівський цвинтар, в понеділок 17. ц. м. на Личаківський цвинтар.

Несподіваний дощ та хуртовина, що знялася в мин. неділю на пів години до рушення походу і тривала аж до 6. год. вечором, не дозволила відбути на Янівському цвинтарі Свято Поляглих так врочисто, як це було мин. роками. Щоправда, на означену годину вийшлися на Могилах Героїв процесії з усіх львівських церков з винятком процесії зі собору св. Юра, що й відправили на обтинених віками могилах спільну панахиду, але відпала проповідь та взагалі громадянства було небагато. Процесія зі св. Юра вибирається на Янівський цвинтар окремо в найближчу неділю.

Зате врочисто відбувся похід на Могили в понеділок. На Личаківському цвинтарі вийшлися всі процесії в год. 4. поп. і в асисті духовенства о. прал. Куницький відправив панахиду за душі Героїв та виголосив відповідну зворушливу проповідь. Співав хор питомців, що м. ін. зробив велике вражіння своїм „Вічная память" на арію „Ой, та зажурились". На панахиді були представники б. уряду ЗОУНР, корпоративно б. вояки УГА та представники товариств з прапорами. Після панахиди духовенство відправило ряд панахид на могилах наших визначних громадян на цьому цвинтарі.

Громадянства було на цвинтарі на Личаківві багато, а свято відбулося гідно, без будьяких зайвих виступів, як мин. роками.

Мандати нац. меншин у будучому соймі.

На суботньому засіданні конституційної комісії йшли наради над залучником до проекту виборчої реформи до сойму, що містить поділ на округи. Обговорювали округу за округою.

Пос. *Хрущький* зголосив поправку, щоб деякі округи були більше однорідні з національного боку.

Опісля йшла довша дискусія на тему загального упривілеювання східних воєвідств коштом західних. Пос. *Padziei* стверднв, що годі говорити про якесь упривілеювання населення сх. воєвідств.

Пос. *Біляк* предкладає, щоб луцьку та рівенську округу, які мають разом понад 900.000 населення, поділити на три виборчі округи. Вказане булоб теж увести подібні поправки у львівському воєвідстві. Сяніцька округа повинна складатися лише з двох повітів, себто з повіту сяніцького й ліського, зате бориспянський повіт треба би злучити з бережанським і стрижівським повітом.

Пос. *Ратай* стоїть на становищі, що є два способи забезпеки національних інтересів: перший це курії, другий це творення великих округ, які змогли би польському населенню ввести до сойму своїх представників.

Пос. *Хрущький* зазначив, що українці не хочуть ніде майоризувати польського населення, де воно є меншістю, тому предкладає тримандатові округи з пропорціональністю. Українці готові згодитися на створення виборчого кітастру або на голосування лише на одного посла.

Ще промовляв пос. *Римар* у справі шлеського воєвідства й на цьому закінчилася подрібна дискусія над цілістю проекту виборчої ординації до сойму разом із залучниками. Ще мають зголосити деякі поправки в справі округ. Над поправками будуть голосувати після перединскутування виборчої ординації до сенату.

У понеділок соймова конституційна комісія скінчила подрібні наради, над проектом ББ виборчої ординації до сенату. Дальші нарадиівторок. У цих нарадах візьмуть участь уже й представники Українського Клюбу, які не були на понеділковім засіданні з причини Зелених Свят.

На вівторок предсідник комісії проф. Маковський заповів голосування над обома проектами законів і над усіми зголошеними досі поправками.

Розпучливе положення хорватів.

Польська Пресова Агенція повідомляє:

Велике вражіння в цілій Югославії викликав приїзд до Білгороду старенького архиепископа зі Загребу о. д-ра Антона Бавера, який незважаючи на дуже погане здоровля поїхав до Білгороду з греко-кат. епископом о. Нарадіем з Крижевців, щоб передати міродатним чинникам меморіял про жахливе становище у Хорватії і страшний терор.

Становище в Хорватії найкраще ілюструє той факт, що до Білгороду вибрався недужий 80-літній старець, якого в Загребі мусіли переносити до поїзду. Старенький архиепископ дуже сумнівався чи доїде до Білгороду живий. Делегація передала меморіял князеві регентові Павлові подаючи факти про страшний терор, який переводять адміністраційні чинники, поліція і жандармерія супроти спокійного хорватського і дальматинського населення. Місцева влада цькує населення на кожному кроці буцімто на приказ центральної влади, переводить масові арешти, над арештованими не тільки органи безпеки знущаються, але навіть люди убивають. У Крапарсько в загребській епархії жандарми почали стріляти 19. травня ц. р. до юрби біля церкви вбиваючи дві особи і багатьох ранили. Подібні випадки діються у багатьох інших місцевостях у Хорватії і Дальматії. Меморіял кінчиться так: Насильства державних органів хвилюють кожну людину, кожного християнина. Хоч у деяких випадках інтервенція влади була потрібна, але не можна виправдати жорстоких засобів жандармерії, які нарушують не тільки державні закони, але теж суперечать поняттям моралі і культури. Як архиепископ і хорватський митрополит, оборонець християнської культури і цивілізації, сторож Божого й одночасного державного авторитету вважаю своїм обовязком поінформувати Вашу Високість і прохати, щоб припинено насильства державних органів.

За події у Хорватії в першу чергу відповідають регенти д-р Перович, д-р Станкович і міністер внутрішніх справ Попович.

Регент кн. Павло, схвильований до краю змістом меморіялу, приобіцяв церковним достойникам задовольнити їх бажання.

Шпіонська афера в Румунії.

БУКАРЕШТ, 17. 6. ПАТ. Викрили тут велику шпіонську аферу в користь Мадяршини. Провідником організації був директор мадярського т-ва плавби на Дунаї Франц Путнік. В аферу вмішаний теж пор. Антонеску із полку стаціонованого в Джурджу. Арештували ряд осіб вмішаних в аферу.

Присилайте передплату!

Події в Китаю.

ТОКІО, 17. 6. ПАТ. М-ство війни оголосило півофіціяльний комунікат, у якому заперечує чутки про створення нового незалежного уряду в півн. Китаю, про заключення нової військової умови та про створення політичного блюоку з чотирьох провінцій півн. Китаю.

ПАРИЖ, 17. 6. ПАТ. Авас повідомляє з Льондону: Згідно з рапортами британського амбасадора в Токіо японський міністер закордонних справ стверднв, що японська військова влада почала акцію без його ініціятиви та що щойно постфактум апробував домагання японської військової влади в справі відкликання кит. військ із провінції Гопей і переведення змін в адміністрації цієї провінції.

Зате міністер закордонних справ не апробував пасобів, що їх використував гол. штаб у провінції Чагар.

ГСІН-КІН, 17. 6. ПАТ. Команданта манджурської дивізії Чань-Сін-Ваня, який переводив інспекцію кордону а віцегубернатором Джеголю обстрілювала китайська сторожа. Генерального шофера вбили. Це була сторожа військ ген. Сюн-Че-Юна. Японська й манджурська влада виступила з гострим протестом.

ТОКІО, 17. 6. ПАТ. Аг. Ренго повідомляє, що китайська влада виконує в дійсності всі домагання японської військ. влади.

ТІЄН-ЦІН, 17. 6. ПАТ. Преса повідомляє, що Японія для управильнення конфлікту в провінції Чагар поставила такі домагання:

Перепросити команданта 132. дивізії, покарати начальника военного суду цієї дивізії та загарантувати свободу рухів Японії внутрі Монголії. Коли ці домагання приймуть, у китайсько-японських взаєминах наступить справжнє відпряження.

МУКДЕН. 17. 6. ПАТ. Японська влада обсадила телефонічні лінії Шанхай Кван-Тієн-Цін. Крім того всю радіову комунікацію в півн. Китаю підпорядкували японським військовим відділам.

МАРШ. ПІЛСУДСЬКА В ЧЕРНІВЦЯХ.

ЧЕРНІВЦІ, 17. 6. ПАТ. Вчора була тут марш. Пілсудська, що їде до одної із здоровних місцевостей над Чорним Морем із дочкою. Її товаришить ген. д-р Руперт. Доньки відвідали Рарнчу й Рокітно. Нічю марш. Пілсудська відїхала в дальшу дорогу на Кишенів.

СТРАШНА ЗАЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА.

ЛЬОНДОН, 16. 6. ПАТ. На передмісті Льондону почт. поїзд зударився з особовим. Згинуло 14 осіб, 60 було ранених.

ЛЬОНДО, ПАТ. Подробиці великої катастрофи такі: На дворці у Велвин експрес із Льондону зударився з експресом, що їхав до Ню Кастлю. Кілька вагонів і льокомотива перемінилися в масу заліза. Зудар спричинив вибух, якого гук стягнув на місце катастрофи багато мешканців. Негайно явилися відділи вогневої сторожі, а з Льондону виїхали лікарі та санітарки.

Страшні крики ранених, темрява та дощ збільшували страхіття положення. При світлі карбідових ламп взялися добувати ранених і вбитих зпід румовища вагонів. Ранених відвозили негайно до шпиталю. Досі нарахували 14 вбитих, у цьому 6 жінок і двоє дітей, та 30 ранених, у цьому кілька тяжко. Одну вбиту дитину найшли в руках тяжко раненої матери.

Для влекшення рятункової акції підпалили румовища розбитих вагонів. Щойно на світанку виявилося ціле страхіття катастрофи. Побоюються, що вбитих буде більше, ніж досі стверднли.

ЛЬОНДОН, 16. 6. ПАТ. Нині приключилася друга більша залізнича катастрофа. Прогульковий поїзд із Глезгова впав на зударяк на станції Гюрок біля Глезгова. Було 29 раненних.

ЛІТВІНОВ ПРИЇДЕ ДО ПРАГИ.

КИЇВ, 16. 6. ПАТ Міністер Бенеш виїхав нині з Києва вертаючись до Праги. Урядово звідомляють, що мін. Бенеш запросив до Праги ком Літвінова, а цей запрошення прийняв.

Французько-московський союз.

II.

ЙОГО СОЦІЯЛЬНІ СУПЕРЕЧНОСТИ.

„Політичні союзи мають свою питому льогіку. Коли йде про досягнення означених цілей, ми бачимо впродовж цілої „модської історії, що зі собою лучаться дуже часто сили, про які можна би думати, що їх радше усе дімять, але ніщо не лучить. Особливо Франція ніколи не вагається входити на холодно в союзи з найбільше суперечними собі силами. Це вмів робити на велику скалю понурий Людвик XI; у ще більшій мірі вмів це робити Рішеліе".

Так пише англійський письменник Гілер Бельок у своїй знаменитій біографії: **„Рішеліе"**. І справді! Ми слідкуємо в цій вартній читання книзі, як всемогучий правитель Франції у XVII. ст., архикатолицький кардинал Рішеліе входить в дуже тісний довголітній союз із антихристиянською Оттоманською Імперією і з усіх сил допомагає туркам і арабам нищити і підривати зі Сходу архикатолицьку династію Габсбургів.

Французи є по нинішній день вірні цій своїй традиції. Ніякі ідейні, соціяльні чи устроєві **внутрішні** суперечности, які їх віддільюють від їхніх договірних партнерів не перешкоджують їм заключувати ті чи інші **політичні** союзи. Це потверджує у всій ширині історія останніх 45 літ французько-московського єднання (1890—1935). Знаменним є у тому відношенні отщо: Коли в 1890 р. прийшло до чергового в історії **формального** заключення французько-московського союзу, **соціяльно**-політичний стан річей був такий, що Франція репрезентувала в тому часі елемент крайне радикального, демократично-ліберального республиканізму. Це був у Франції час, коли після провалу в 1871 р. цісарства Наполеона III., закріплювалася французька **Третя Республика,** яка — до речі — існує устроєво по сьогодняшний день. Її творцями були т. зв. „Останні Якобіїни" в стилі Клемансо і Барту. Натомість Росія тодішнього часу була крайною клясичною якнайбільше автократичного суспільно-консервативного монархізму. Ще на початку 1890 р. цар Олександер III. запевнював гарячими словами консервативного пруського дипльомата Бісмарка, що взагалі виключає можливість, аби Росія могла увійти колинебудь у союз із якоюсь **республикою,** та ще до того **французькою** „якобінською!" Але вже незабаром після цієї заяви, Росія затрівожена напором Німеччини-Австрії на Схід (скоро по тім, цей напір прийняв відому формулу: „Берлін-Багдад"), — і далі, занепокоена, що Німеччина-Австрія перетнуть осьтак на Балкані і над чорноморськими проливами лінію московської чорноморсько-середземноморської експанзії, щоби цьому запобігти, заключила союз із „якобінською" республиканською Францією! До цього часу **Марсельеза** вважалася в Росії останнім виразом якнайбільше радикальної революційности. Але оце вже в 1891 р., в липні, бачимо таку картину: французька военна фльота відвідує Кронштадт. Йдуть при цій нагоді офіційні французько-московські заприязнювання і братання і приходить до ситуації, що Олександер III., „единодержавний цар православний" з нагоди привітання тієї фльоти, вислухує „на позір" — з відкритою головою оту *саму революційну Марселезу, що її — до речі* — грає орхестра російських матрозів. Те саме видовище повторюється у ще грандіозніших розмірах у 1914 р., коротко перед вибухом великої світової війни, з нагоди візити тодішнього президента Французької Республики Пуанкаре у царя Миколи II.

Сьогодні маємо відвернену ситуацію. Сьогодні саме Франція репрезентує у світі консервативний принціп збереження европейського суспільного демоліберального порядку, а комуністична Москва є — чи теж **хоче** бути — висловом якнайдалі йдучої суспільноустроєвої революційности. Ще перед кількадесятьма літами „останній якобін" Клемансо намагався оточити большевицьку Росію кільчастим дротом санітарного кордону, щоби комуністична зараза не передісталася з цього зачумленого табору на міщанську, демоліберальну, власницьку, у французькій революції зроджену Европу. Кількадесять літ пізніше всі ідейні, соціяльні та устроєві внутрішні суперечности поміж тими потугами сходять на цілком задній плян. Затє французький міністер закордонних справ п. П. Лаваль, при нагоді своєї недавної візити у Москві, після підписання найновішої правної форми французько- московського союзу (дня 2. V. 1935), вислухує „на позір", з відкритою головою звуків протибуржуазного комуністичного „Інтернаціоналу".

Здійснюються осьтак в історії парадоксальні ситуації. Вчора „единодержавний цар православний", заключуючи союз із французькою республикою допоматав закріпленню у Франції антимонархістичного, антиавтократичного, республиканського устроєвого ладу. Нині консервативна республиканська демоліберальна Франція допоматає закріплюватися в Росії антивласницькому, комуністичному, автократично-диктаторському режимові. Вчора французька республиканська армія, входячи в союз з царською Росією допомагала підтримувати в Росії напів феодальний, найбільше в тому часі революційний суспільно-устроєвий російський лад. А нині на зміну червона московська армія, „красота і гордость красной ревалюції", та сама, що мала на своїх „штиках" повести у світ „красную ревалюцію", на ділі підтримує суспільно-політичний устрій французького каліталістичного рентіра. Паризькі міщухи сплять від якогось часу спокійніше. Над їх рентами, купонами і урегульованим травленням сторожить чуйно Ворошилов, „перший красний офіцер". А „сам" Сталін суворо заборонив французьким комунарам і пролетаріятові в якійнебудь формі революціювати проти істнуючого французького суспільного режіму; заборонив комуністичну агітацію, казав різної масти французьким соціялістам голосувати за военними будженами і велів їм допомогти капіталістичному французькому урядові перевести закон про введення у Франції дволітньої військової служби.

Правда: вчора, коли в 1890. р. заключено початкові акти французько-московського союзу (цей союз розвивався й поглиблювався у кількох етапах, щоби в 1907. р. осягнути своє остаточне завершення), — і у Франції і в Росії відзивалися голоси, які вказували на соціяльні неспівмірности і суперечности, які віддільюють обидвох партнерів і які ставлять вартість того роду союзів під знак запиту. Але як каже цитований вже тут Гілер Бельок: „Політичні союзи мають свою питому льогіку". Перші початкові акти тодішнього французько-московського союзу ще розгортали безліч можливостей отой союз у разі потреби так чи інакше інтерпретувати, ще сяк-так в його рямцях лявірувати., включно до права обидвох сторін при відповідних умовинах із цілої тієї імпрези вицофатися. Словом: почалося політичним фліртом. Але саме того роду „фліртити" не при допомозі квітів, але при допомозі гармат і скорострілів мають „свою питому льогіку". Такий флірт має те до себе, що втягає партнерів у себе щораз глибше і не дозволяє стриматися, доки не осягне свого завершення. Саме з льогіки того роду ситуацій писав „Фіґаро" в 1892. р.: „Флірт чи союз" і вимагав: „Доволі фліртів, ану тепер давайте повний подружий контракт!" Від тієї хвилини почали переговорювати зі собою з обидвох сторін шефи генеральних штабів. Але коли ті люди починають зі собою говорити, всякий політичний флірт мусить дійти до своїх останніх еволюційних послідовностей.

Французько-московський союз із 2. V. ц. р. є — дивлячися на справу юридично — якраз в отакій початковій „фліртовій стадії". Його нинішні правні формули відкривають ще безліч інтерпретативних можливостей, дають дипльоматам можливість у рямцях отих сформульованих довільно лявірувати. В такій стадії їхній союз в ще о

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

Зміна адреси 1 зол. Можна присилати почтовими марками.

ЕВГЕН ТКАЧУК.

ПОСАДА.

Десь давненько вже вичитав я був в останньому в останніх чисел бл. п. гумористичного журналу „Жорна" веселий фейлетон Череваня, (мого суперника на полі гумореск та гумористичних фейлетонів) на цю саму тему. Писав він про те, як дістав посаду портіера в підрядному готелі та як дуже гордо носив голову з того приводу.

Я дістав теж посаду, але в дещо вищому ресорті і в тому бодай перевищаю свого товариша — став державним (!) урядовцем скарбового уряду. Ніколи я не припускав, що ця звичайненька собі на око подія, наробить стільки шуму в моєму середовищі. Дістати нині посаду — це така недоступна річ, що просто, кажуть, чарів на те потреба, а побожні люди під носом мигукають про якесь „куманьо з чортом".

Нічого дивного, що коли розійшлася по моєму містечку неправдоподібна вістка про мою посаду, миттю стала моя скромна особа предметом зацікавлення цілого громадянства. Стали кружляти неправдоподібні історії на тему, як до цього дійшло та хто мавав у цій темній інтризі своїми сильні пальці.

І так одна радникова знає з достовірного джерела, що якийсь високий урядовець у міністерстві внутр. справ є чоловіком доньки мого стрийка, жінка вечерницю запевнювала, що перша сестра моєї бабуні по першій мамі вийшла за кузина директора скарбової палати, а ще одна радникова зуміла десь „винюхати", що я хитро і зрадливо зумів розкохати в собі пенсіонеру доньку якогось високого урядовця з акцизи, але їй, (радниковій, а не доньці), відомо, що моя суджена сліпа мабуть на ліве око, має затяжний іспіяс і ведугу св. Валентія.

Зате інакші гороскопи поставили-представники сильнішого, хоч і поганого полу. Одностайно вирішили вони, що зі мною „щось неясне", себто, що я мусів чимось прислужитися десь, де краще не мати доброї марки. Один посол бачив на власні очі (!), як я два роки тому переходив особисто(!) двічі крізь місто зі сестрою другої жінки комісаря поліції, місцеві „приятелі" ставили мою кандидатуру на помічника коменданта Стшельця на цілу повітову округу, а врешті всі разом вирішили, що я мусів перейти на чужу віру.

Зараз полудні першого дня мого „урядування" завізвалася у мене в хаті якась поважна пані з провінції, прохаючи ввічливо поради, як підтримати подання її одинокого сина, що по абсолюторії права подався на посаду ключника у вязниці на Вронках.

За нею прийшов один недокінчений „фільософ" (бракувало йому ще пів триместра), колишній мій приятель (це з тих часів, коли я був „нічним") і просив „увічливо шановного пана" довідатися, чи можнаб дістатися на постійну посаду возного в „уряді шановного пана..."

А коли я другого дня ранком ішов до бюра „надувшись як тритіття сова на катарині з льосами" (це підглянула жінка першого адвоката в місті), я сам бачив як один фотограф-аматор присівся за вуглом будинку уряду, цокнув фільмовим апаратом і зробив оригінальну знимку „найбільш атракційної особи в місті".

Щастя, що нема в нашому другому Парижі (це почесна назва міста, устійнена на окремому засіданні пожежної сторожі) ніякого часопису, бо на другий день напевно був би поміщена моя ілюстрація на першій сторінці.

Щоби врешті всім і всім виявити тайну моєї кар'єри, подаю нижче докладний опис моїх зусиль і вчинків, себто докладну рецепту, що і як треба робити, щоби дістатися на посаду. Це для тих всіх, що мають ще замір просити в мене поради та вказівок. Отже: Вчасти подання з усіми належними залучниками до уряду, де петент бажає ласкаво працювати. Третього дня від дати надання посилки на пошту йти три кільометри на схід від своєї хати вранці, найкраще перед сходом сонця і обернувшись тричі довкола себе, чихнути на всі чотири сторони світа. За тиждень від цього обряду треба триматись стислої діети і пильно студіювати і комунікати державного Інституту Метеорольогічного. Відтак треба писемно виректи всіх тет, братанниць та сестріниць, що вліз би вам на пенсію від першого дня посади, замовити собі вертгаймівську кісу на гроші та повіломити всіх віриттелів, що виїжджаєте в невідомім напрямку. Врешті (це найважніше) треба конче найти собі якесь постійне джерело доходу, що дозволяло би безжурно жити і запинатись у якийсь глухий куток (я особисто від себе дорадляю чудесне село Рудники коло Заболотова). Ждати на відповідь. Досвідчені твердять, що прохання у справі посади не пропадають ніколи, хіба, що переходять до інших бюр та на інші столи. Той, хто таке прохання вміє найти за шість місяців або рік, має забезпечений прожиток, бо знає пів тисячі нелишових урядовців. За якийсь час ті урядові починають шукати протекції у вас.

пертий на Ліґу Націй і її договірну „систему безпеки". Тимчасом шефи штабів обидвох сторін уже зговорюються зі собою і як завжди в таких випадках, такий „флірт" мусить льогічно і далі ся ціла велика міжнародня система союзів і альянсів, яка покінчилася світовою війною. Нині стоїмо саме на початку аналоґічного процесу. Нині важко сказати, які остаточні форми прибере дальша міжнародня політична будова світа. У всякому разі досвід 200-літньої історії каже, що в аспекті континентальної европейської політики Франція і Москва належать до себе не дивлячися на те, які внутрішні устроєві суперечности їх від себе не відділювали б.

Зенон Пеленський.

Затроювання атмосфери.

При ріжних святочних нагодах падають від часу до часу з польського боку гарні слова про потребу наладнання польсько-українських взаємин, точніше про потребу встановлення за спільним порозумінням сяк-так нормальних передумов польсько-українського життя. На ту тему появляються міркування ба навіть розвідки поважних осіб в деяких теоретичних ідеольоґічних польських органах, як напр. „Бюлетин Польско-Українські", „Бунт Млодих", „Проблеми", „Нове Часи" і т. д.

Одночасно з другого польського боку, з кол, пройнятих якимсь дивним українофобством іде у пресі безупинна нагінка на українську школу й українське виховання та українських учителів, на українську церкву й українське духовенство, на передових українських громадян, на українську молодь, словом на ціле українське, економічне, освітне, культурне та політичне життя. Демагоґією і провокацією розбуджують найнижчі інстинкти серед польського громадянства до всього що носить українське імя і накликують володіючі чинники й цілий польський загал до хрестоносного походу проти всього українства.

Провід у тих протиукраїнських оргіях ведуть справжнім і санаційним миром помазані ендеки, як носії вшехпольської ідеї збільшення польського етнічного стану посідання асиміляцією українців.

Такі змагання не нинішні. Вони мають свою традицію та перейшли у своєрідний месіянізм, а навіть в поезію. Перший же після Міцкевича польський поет Красінський писав: **Lud wasz się dostał naszemu ludowi na krew i pokarm.** Не менш отверто заявив в 1886 р. в галицькому соймі польський посол граф Антоні Ґолеєвський, звертаючись до українського представництва: „Робіть собі що хочете, того ніколи не усунете; ми завсіди будемо польонізувати українців, бо инакше бути не може!" Цю незвичайно аж до цинізму щиру промову-сповідь приняла польська соймова більшість френетичними оплесками й овацією, що увіковічнено в стенографічному протоколі: **„Brawa. Liczne głosy: Bardzo dobrze!"**

Які могли бути взаємовідносини чи сусідське співжиття серед таких витворених вшехполяками обставин — легко догадатися.

Наслідники Ґолеєвських, Малецьких, Тороевичів та інших дівчів з 1890-их років не спроневірилися вшехпольській ідеї у відношенні до українців. Навпаки і напрямні і методи стали більш безпосередні і безоглядні та набрали конкретних організаційних форм.

В часі від 15. до 18. травня 1908 р. відбулася в Кракові конференція т. зв. „Правіци Народовей". Не завадить пригадати дещо з цікавої дискусії на тій конференції*). І так: Конференцію отворив д-р Станіслав Смолька, проф. краківського університету і член австрійської палати панів. Він говорив:

„Українці-русини як також росіяни й білорусини не є словяни — тільки мішанці ріжних диких азійських племен. Про це свідчить чорне волосся гуцула, якого не мають інші словяни та яке вказує на дикий характер цілого руського роду... Селяни на Русі, як ті, що належать до римо-католицького обряду, але говорять по українськи, так і ті, що належать до греко-католицького обряду, — отже одні і другі — це поляки і їх треба рятувати від зрущення".

Д-р Фелікс Конечни, редактор місячника „Сьвят Словяньскі", давав такі ради:

„В українських школах заводити утраквізм, але українське зіпхнути на самий зад, а підтримувати польське. Окремого університету не домагати українцям за ніщо в світі. Треба видати тяжку статистику, з якої виходило би, що поляків у Східній Галичині є так багато, що українці не мають права вважати її українською землею".

Д-р Людвік Колянковський, підносячи великий вплив польських та утраквістичних шкіл, стверджує, що є вже місця, де йде до ліпшого: „...Селяни починають навертатися до Польщі. Маємо села, де старі говорять ще по українськи, але діти вже по польськи. Це треба з вдячністю признати патріотичній роботі польської інтеліґенції на Русі. Отже кажу ще раз: шкода треба поутраквізувати, посад українцям не давати а на місці обсаджувати уряди тільки вшехполяками. Швидко до праці! Я думаю, що Русь треба знищити!"

Після світової війни вшехпольський лідер проф. Станіслав Грабський маючи вже безграничну волю в самовільній поведінці супроти українців, заявив, що то 25 літ злі свідує українське питання в Польщі, себто впродовж того часу засимілює зовсім українців у Польщі. З тією метою вводить закон про утраквізацію українських шкіл і фактично їх полонізує й утраквізує, українських учителів усуває з посад або переносить в коріннo польські области, а нових учительських кандидатів не приймає до служби.

По сля травневого перевороту в 1926 р. чимало ендеків з таборичних оглядів помазало себе злегка санаційним миром, але крайне ворожого свого відношення до українців очевидно не змінило. Явно ендецька і санаційно-ендецька преса затроює воздух нездоровими випарами ненависти, клевети й провокації. Перед веде краківський „Іл. Курієр Цодзенни", про який кілька днів тому була в „Ділі" вступна стаття, а за ним всілякі львівські, варшавські та інші „Курієри" і ріжні інші сателіти.

Йдучи за практичною порадою д-ра Ф. Конечного препарують статистику відповідно до цілей, які хоче осягнути обговорювана стаття. І так напр.: Якщо хотять доказати, що Східна Галичина є польська, тоді найдеться під руками відповідна статистика, що це циферно докаже. А схоче підюдити польський загал до наступу, тоді під руками є вже інша статистика, яка докаже як на долоні, що польське шкільництво, польські посілости, польські душі загрожені, що йде постійна українізація польського елєменту, що треба мобілізувати всі польські сили, щоби поширювати й закріплювати польщину на східних окраїнах. Кожна цеголка масла з „Маслосоюзу" кидає в лють вшехпольських тромтадратів, кожний дитячий садок Рідної Школи викликує скаженину. Зокрема справу заснування сезонових дитячих садків для полишених без опіки найменших у часі сезонових робіт в полі називається українським наступом („Заповєдзь нового атаку українського"), бо це „нова скріплена кампанія українського сепаратизму серед дітей передовсім на селі". Отже того толерувати не можна, себто: не можна допустити до того, щоби опікункою дитячого садка була українка, щоби з українськими дітьми говорила вона по українськи, співала з ними українські пісні, по українськи молилася й т. п.

І накликує „Народову Організацію Кобет", щоби закладала по селах Галичини польські літні півкольонії з польськими виховницями, з польською розговірною мовою, польською піснею, польським танком. І вшехпольська преса подає численні приклади такої праці по українських селах, де цукорками та ріжними дарунками заохочується українських дітей, щоби не тільки в півкольоніях говорили по польськи з виховницею, але й опісля на вулиці і дома між собою взагалі. Це очевидно не є ніякий наступ на українські душі, це „по нього".

Або аларм, мовляв „зрущилося" півтора мільона поляків в Галичині. Річ виглядає зовсім инакше. О. прелат Вобіпаровський у своїм творі п. з. **„Das Schicksal des ukrainischen Volks unter polnischer Herrschaft"** цитує польського автора: **„Franc. Siarczyński „Wiadomości o m. Jarosławiu"**, де віроісповідні відносини представлені ось як: „Як численні були тут русини у відношенні до мешканців римо-кат. віроісповідання можна заключати з того, що в 1660 р. римо-кат. дієцезія числила 150 парохій з 140.000 душ та одночасно руська дієцезія мала 3.400 церков і 3,000.000 душ. Тепер гр.-кат. дієцезія в Перемишлі має 1.200 церков і 1,144.190 душ, зате римо-кат. дієцезія 1,138.918 душ і від неї відділена римо-кат. дієцезія в Тарнові 808.042 душ, разом 1,946.960 душ. Отже в середній Галичині стратили українці півтора мільона душ в користь поляків".

Очевидно це не перешкоджує всіляким „Курієркам" горлати про „рущене" польського населення і накликати до закладання косциолків і римо-кат. парохій по українських селах.

Також іде скріплений наступ на українську Гуцульщину, а саме: після відділення Лемківщини від перемиської дієцезії планується відділення Гуцульщини від дієцезії станиславівської а це все в імя „рятування" гуцулів перед... українізацією!!

Очевидно **такими** засобами не можна створити якогось **„modus-y vivendi"**, між обома народами. І якщо в кермуючих польських колах справа наладнання нормальних польсько-українських взаємин не є голословним гаслом, а річ подумана поважно, то треба поставити край такому перманентному затроюванню атмосфери.

Треба мати на увазі, що таке безоглядне нищення української культури й українських дотеперішніх осередків взагалі — викликує природно реакцію, яка не бажана ані одній ані другій стороні. Не без того, що й „добрий сусід" за Збручем, відомий з пропагандивних здібностей, використовує це на свій спосіб не тільки у себе, але також через своїх добре платних агентів таки тут здобуваючи прихильників. Якщо міродайні чинники думають, що адміністраційні репресії чи судові кари — це одинокий лік на ті нездорові відносини — то дуже помиляються. До цього треба зміни передумов, а щойно тоді прийде нормалізація відносин. Лякатися можна тільки, щоб „запаморочення від успіхів" не дало спокійно і тверезо оцінити ситуацію і зробити своєчасно те, що конче, необхідне для прочищення атмосфери.

І. Г.

*) Цитати беремо з сучасної брошури п. з. „Новий проект на знищене Русі" Львів, 1909

Культурно-освітнє життя Новоселеччини.

Освітні курси. — Дитячі імпрези. — Національні свята. — Спільне свячене.

Культурно-освітнє життя новоселецької округи було з причини відомих подій владою припинене або зовсім або на якийсь час. Одначе не зважаючи на ріжні перешкоди, товариства Нового Села виказували в році 1934 і 1935 досить живу діяльність. І так:

Заходом кружка Рідної Школи в Новім Селі відбулися з початком року 1934 освітні курси для 42 учасників-селян, на яких були 6 тижнів виклади на ріжні освітні теми, як література, історія, право, кооперація, гігієна, географія, математика, педагоґіка й економія при великім зацікавленні слухачів. На курсах тих викладали пп. Сеникова, Зварунова, д-р Сеник, д-р Яворський, м-р Зварун, м-р Пащук, М. Малюца і М. Нагаджин.

Аматорський дитячий гурток при кружку Р. Ш. в Новім Селі, який істнує від 1925 року, вела від початку його істнування п. Ст. Сеникова, а від року 1934 веде його з молодечим запалом та енергією п. Іза Малюцівна. В р. 1934 дав цей гурток дві вистави: „Лісова казка" і „Ніч під св. Миколая". Гра дітей була безлогавна, а костюми грибів, русалок та цвітів знайшли загальне признання публики. Чистий дохід з вистави „Лісової казки" призначили діти на позичку Рідній Школі.

Дня 2. лютого п. р. відбулася дитяча забава враз з ялинкою. Перед відслоненням ялинки промовляла п. Сеникова до дітей, вказуючи на ідеї, які проповідує Р. Ш. як опікунка дітей і молоді. Забава продовжилася до пізного вечора. При ялинці роздавано дітям цукорки, дар місцевої кооперативи.

Дня 13. січня п. р. відбувся заходом кружка Р. Ш. і читальні „Просвіти" в Новім Селі концерт у століття уродин О. Фельковича, получений зі святом „Просвіти". В програму свята входив реферат п. Сеникової промова м-ра Пащука, деклямації і вокальні твори. Диригував хорами д-р Сеник.

Дня 24. лютого п. р. відбулося заходом кружка „Союзу Українок" у Новім Селі свято в честь Лесі Українки. В програму входили: реферат п. Сеникової, деклямації поезій Л. Українки (О. Гловінська, М. Лубінська, О. Мокрицька, О. Сениківна). Частину вокальну виповнили точкою „Українська баркарола" С. Людкевича та „Ой урву я рожу-квітку", що їх виконав жіночий квартет. „Марусенька по саду ходила", що її виконав мішаний квартет; мужеський хор читальні „Просвіти" в Новім Селі під орудою д-ра Сеника відспівав нар. пісню „Чорна ріля ізорана" і Білинковського „Гамалію".

На другий день Великодня ц. р. філія „Просвіти" в Новім Селі уладила районове свято в честь князя Ярослава Мудрого, котре стягнуло численну публику з цілої Новоселеччини. Це перше того роду свято, яке дозволило нам бодай на хвилинку забути про всі теперішні тяжкі переживання та перенестися в світлі часи нашої славної давнини. Свято це почалося промовою м-ра А. Пащука про київського князя Ярослава Мудрого, в якій промовець ілюстрував барвистими картинами цілу велич і могутність Української Держави за княжих часів. Деклямації учениць С. Шуранівної (Олеся „Князь Ярослав Мудрий") та С. Сенківної (А. П. „До князя Ярослава Мудрого") були виголошені добре і публіці загально подобались. У святі брали участь хори читалень з Гниличок, Нового Села і Шельпак. Хор з Нового Села під управою д-ра Сеника відспівав: „Ой, пущу я кониченька" та Вербицького: „Широкий луг". Хор з Гниличок під проводом п. Гриця Осадчука відспівав: „Ой, шож бо тай за ворон" і „Їхав стрілець на війноньку". Хор з Шельпак під проводом інж. Атаманюка відспівав: „Ой, Морозе, Морозенку".

Всі хорові точки були під музичним оглядом виконані бездоганно і викликали серед публики бурю оплесків, особливож дума про Морозa. При кінці свята зібрався на естраді в комплеті виділ Т-ва Філії „Просвіти" в Новім Селі, при чому заст. голови м-р Зварун виголосив коротку, але богату змістом промову про історичний розвій та значіння „Просвіти". Після промови роздавано присутнім історичні картини з портретом князя Ярослава Мудрого, кисти маляра А. Малюци, які прислало Головне Т-во для своїх членів.

В провідну неділю, 5. травня ц. р., відбулося в салі Народнього Дому в Новім Селі спільне свячене заходом кружка „Союзу Українок" і всіх інших місцевих культурно-освітніх т-в. Свячене мало на меті сконсолідувати сили до праці на полі культурно-освітнім. Справа ця доволі трудна, бо серед громадян Нового Села відчувається брак гармонійної співпраці в місцевих товариствах. Приготовленням „снідів" занялося місцеве Т-во „Союз Українок", декорацією салі члени Т-ва „Сокіл" і читальні „Просвіти". По посвяченні місцевий парох о. Малюца Іван виголосив коротку промову, в якій взивав до згоди і єдности та при кінці висловив побажання, щоби слідуюче свячене згуртувало вже всіх членів культурно-освітніх т-в. Дальше промовляв голова читальні д-р Данило Сеник. По тій промові голови всіх місцевих товариств ділилися зі своїми членами свяченим яйцем, складаючи собі взаємно побажання. До веселого настрою причинялася музика з села Шельпак, яка грала майже цілий час народні пісні. Учасники розійшлись аж вечором домів, а ініціятори спільного свяченого ствердили, що воно сповнило своє завдання. Дохід зі свяченого висланo на голодних Яворівщини. По свяченім відбулись вечерниці заходом кружка „Рідної Школи". Дохід з вечерниць призначено на цілі дитячого садка, що його вводить у життя кр. „Р. Ш." і кр. „С. У." підчас жнив.

С. С.

НОВИНКИ

— **Найкращі лиси,** пелеринки, краватки виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Капітульна 3. Журнали на 1936 р. надійшли.

— **Мясарні Центросоюзу у Львові,** Ринок ч. 2, Жовківська ч. 178, Личаківська ч. 50. 1--30

— **Іспит зрілости в жіночій гімназії Українського Інституту для дівчат у Перемишлі** відбувся у днях від 8. до 13. червня ц. р. під проводом директора Степана Бобеляка. Іспит здали: 1. Войтович Антонія, 2. Вороневич Софія, 3. Заячківська Лідія, 4. Карпяк Степанія, 5. Качмар Марія, 6. Кміш Анна, 7. Козак Марія, 8. Копко Марія, 9. Котис Іванна, 10. Крупа Любов, 11. Лаврівська Ольга, 12. Левицька Ярослава, 13. Мусейовська Теодора, 14. Мухнацька Евгенія, 15. Неофіта Ірина, 16. Оробець Лідія, 17. Паар Володимира, 18. Пеленська Софія, 19. Прокурат Дарія, 20. Пухалик Пелагія, 21. Рочняк Ярослава, 22. Савка Ольга, 23. Сенета Софія, 24. Ставка Стефанія, 25. Трибала Марія, 26. Фединяк Павлина, 27. Хомяк Ярослава, 28. Ціховляс Ярослава, 29. Чайковська Мирослава, 30. Шепарович Ольга, 31. Шостаківська Марія, 32. Яворська Марія. При письменнім іспиті репробовано одну абітурієнтку, устний іспит здали всі допущені.

— **Буревій у Струсові.** Дня 12. червня ц. р. в год. 5. пополудні зірвався у Струсові нагальний буревій, який за три хвилини спричинив великанські шкоди і то майже тільки в осередку місточка вздовж гостинця. Буревій поломав столітні тополі, в парку гр. Борковської повиривав з корінням столітні дерева, позривав бляшані дахи з церкви, костелів і багатьох домів, понищив статую Матері Божої біля церкви і на ринку, яку наша читальня поставила в 1884 р. в перше 10-ліття істнування. Крім того знищив громадський дім, зірвав цілий дах синагоги і на костелі готицьку вежу. Церкву щойно вибудували і то без конкуренції, а дуже тяжким трудом. В неділю 9. червня ц. р. саме перед буревієм посвятив п. Преосв. єпископ Будка, який саме тепер відбуває канонічну візитацію в нашім деканаті. Замітне, що буревій зачепив тільки середмістя Струсова, дальші його частини і поблизькі села зовсім не потерпіли. Шкоду обчислюють на десятки тисяч золотих.

— **Буревії у Зборівщині та Золочівщині.** Селами Підберізці, Загіря та Панасівкою перейшов буревій з градом і знищив на великому просторі засіви майже зовсім. На фільварку в Підберізцях вихор виверунв стодолу. Буревій навістив теж Золочівщину та понищив збіжа й городовину, головно в селі Фільварки, Бенів і Зазулі. Рвучка вода із гір Вороняки ушкодила дороги. Вихор повивертав у кількох місцях стайні та стодоли, позривав дахи.

УКРАЇНЦІ!
КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

СПОРТ.

МІЖНАРОДНІ ЗМАГАННЯ.

ЛЬВІВ. Львів — Бреслав 3:0 (1:0). Заслужена перемога репрезентації Львова, в якій грав також оборонець України Воробець.

ЛЯЙПЦІГ. Репр. Саксонії — Репр. Польської Ліги 5:1 (2:0).

БИДГОЩ. Репр. Поморя — Спортклюб (Відень) 2:1 (1:1)

ВАРШАВА. Ліга Польська — Ліга Мадярська 1:1.

МІСТЕЦТВА ОКР. ЛІГИ.

ЯРОСЛАВ. Погонь І Б. — Огнісько 3:0 (2:0).

ПЕРЕМИШЛЬ. Ресовія — Чувай 1:1 (1:0).

ЗМАГАННЯ В КРАЮ.

ДРОГОБИЧ. Підгіря — Д. К. С. 34 4:2 (1:1). Тов. змагання.

ХОДОРІВ. Вія — Цукровня 1:0 (1:0). Мист. кл. ІІ.

БРОДИ. Гакада — Богун 3:0 (1:0).

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 18. VI. год. 7·30 веч. „Фрайлейн доктор".

Середа, 19. VI. год. 7·30 веч. „Студентка".

Театр Ріжнородностей.

Вівторок, 18. VI. год. 7·30 веч. „Подружній метч".

Середа, 19. VI. Нечинний.

Кіна.

АДРІЯ: „Трійка", „Догляднча в пехові".

АПОЛЬО: „Віктор чи Вікторія?"

АТЛЯНТИК: „Наші хлопці моряки" (комедія).

ВАНДА: „Пісня пісень", та „Зле кохання!"

ГРАЖИНА: „Капітан Коркоран" (Вл. Буріян).

КАСІНО: „Я збігнець" (Павло Муні).

КОЛІСЕЙ: „Чібі", ревія „Серце і мальчик".

КОПЕРНИК: „Мариотратний син".

МАРУСЕНЬКА: „Поворот Франкенкенштайна" (Борис Кардов).

МІРАЖ: „Симфонія життя" й Бастер Кітон як „Професор у кабареті".

МУЗА: „І може далі сіра людино?"

ПАКС: „Голгофта".

ПАЛЯС: „Пані та шофер" (віденська комедія).

ПАН: „Любовна мрія" („Leise flehen meine Lieder").

РАЙ: „Юлька" оперетка з Густ. Фрелігом і Джітою Альпар.

СВІТ: „Кавадькада".

СОНЦЕ: Збешешена" та ревія.

СТИЛЕВЕ: „Чотирьох джентельменів" і ревія Волінського.

УТІХА: „Останній отаман Анненков", ревія „Ідь на схід".

ХИМЕРА: „Я довіряла тобі".

Читайте „Діло"!

Закордонне радіо.

Вівторок, 18. червня 1935.

Відень (506,8) 12·00, 13·10 Попул. музика, 17·25 Соліcти (сп., арфа), 19·30 „Місса Солемніс" Д-дур оп. 123 Бетовена, 21·25 До танку — симф. орх., **Братислава** (298,8) 18·00 Спів, 20·20 Скрипка, 21·20 Словацькі танк. мельодії (муз., сп.), **Брно** (325,4) 21·20 „Арміда" оп. Двожака, **Прага** (470,2) 18·30 Твори Регера та Браунфельда (муз. сп.), 21·00 Концерт, **Париж** (1648) 12·15 Популярна музика, 20·45 Давні й нові пробоєвики, **Білгород** (437,3) 16·20 Пісеньки й мельодії, 20·00 „Ордон" оп. Ґраніштедтена, **Берлін** (356,7) 16·00 Твори живучих композиторів, 20·10 Концерт, **Кельн** (455,9) 17·00 Музика Півночі, **Ляйпціг** (382,2) 22·30 Дуети, **Мінхен** (405,4) 12·00, 13·15 Симф. конверт, 16·10 Соліcти, **Будапешт** (550,5) 12·05 Сальон. музика, 17·30 Тарогато, 19·35 Спів, 21·30 Симф. конверт, **Міляно** (221,2) 11·30 Легка музика, 20·50 „Джове а Помпеї" оп. Франкетія та Джордана, **Рим** (420,8) 22·00 Камер. концерт.

Середа, 19. червня 1935.

Відень (506,8) 17·05 Соліcти, 21·05 Твори Фр. Легара, **Брно** (325,4) 18·45 Пісні, **Кошиці** (259,1) 19·00 Спів, **Прага** (470,2) 20·30 Музика. 21·00 Квартет, **Париж** (1648) 18·00 Муз. авд. для молоді, **Білгород** (437,3) 18·30 Пісеньки, **Берлін** (356,7) 14·15, 19·20 Легка музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·00 Скрипка та форт., 18·00 Пісні й дуети Шуберта, **Ляйпціг** (382,2) 20·45 „Дон Хуан і Фавст" траг. Граббе, муз. Льорцінга, **Мінхен** (405,4) 16·10 Давні конц. етюди, 20·45 „Ондина" оп. Льорцінга, **Будапешт** (550,5) 13·30 Симф. орх., 19·05 Форт. реціталь, 22·00 Спів, **Міляно** (221,2) 11·30 Тріо, 20·50 „Тангайзер" оп. Р. Вагнера. **Рим** (420,8) 17·05 Легка музика.

ПРОСПЕР МЕРІМЕ

БЛАКИТНА КІМНАТА

ТА ІНШІ ОПОВІДАННЯ

Переклад із французької мови **Василя Софронія.** — Ціна 0.95 зол., з почт. пересилкою 1.20 зол.

Львівське радіо.

Вівторок, 18. червня 1935.

6·30 Ранішня авд., 8·25 Практ. вказівки, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Полудн. денник, 12·15 Концерт орх., спів, 13·35 З ріжних країн — гр. пл., 15·15 Біржа, 14·25 Експорт, 15·30 Муз. казка з гр. пл., 16·00 Скринька П. К. О., 16·15 Пісні в супр. форт., 16·25 Концерт, 16·50 Відтинок прози „Адольф і Маріян" Ол. Богушовської, 17·00 Концерт сальон. орх., 18·00 Астрон. відчит „У сонішньому кітці", 18·10 Шедевр весел Бод. Лесмяна, 18·15 Сп. авд., 18·30 Техн скринька, 18·40 Сільва рерум, мистецьке життя, 18·45 Мендельзон: Сон літньої ночі — симф. поема з гр. пл., 19·13 Реклям. концерт, 19·30 Форт. реціталь, 19·50 Акт. гутірка, 20·09 А можеб турнір спорт. поезій, 20·10 Фрагм. симф. метчу Польща — Японія, 20·25 Концерт малої орх., спів, 20·45 Веч. денник, 20·55 Образці з давньої і суч. Польщі, 21·00 Під хвилями Балтику, трансм. з підводного човна, 21·25 Симф. концерт, 22·30, 22·35 Спорт. вістки, 22·40 Концерт малої орх.

Середа, 19. червня 1935.

6·30 Ранішня авд., 8·25 Практ. вказівки, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольогічні вістки, 12·05 Полудн. денник, 12·15 Музика; в перерві 13·00 Хвилинка для жінок, 15·00 Біржа, 15·10 Експорт, 15·15 Ідемо на кольонії, 15·40 Цитра й п'сонька, 16·00 З малими дітьми на селі, 16·15 Музика з гр. пл., 16·50 „Рене й Ніні" (Дві сироти) Людвіґ Піранделя, 17·00 Концерт орх. мандолінїстів (рос. музика), 17·35 Концерт: Пять століть камер. музики, 18·00 Псальми Красінського — поет. муз. монтаж, 18·15 Хор дітей, 18·30 Листи від дітей, 18·40 Сільва рерум, культ. життя, 18·45 Форт. реціталь Марії Калужної, 19·15 Реклям. концерт, 19·30 Пісні Шумана (Аргасінська) в супр форт., 19·50 Репортаж, 20·00 Літ. авд., 20·10 Концерт сальон. орх., 20·45 Веч. денник, 20·55 Образці з давньої та суч Польщі, 21·00 Шопенівський концерт, 21·30 „Іспит" Зельми Лягерлеф, 21·40 Сев. Барбаг: Соната на віольончел і форт., 22·03 Із сітк. метчу Польща — Японія, 22·15, 22·21 Спорт. вістки, 22·25 Мала орхестра.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долляр у Львові у приватних оборотах 5·27—5·29 зол.

Нім. марка 1·75—1·85, фр. франки 34·90—35·00, шв. франки 172·50—173·50, фунти стерлінги 26·00—26·20, австр. шілінги 98·00—101, чеські корони 22·00—22·25, рум. леви 30·00—32·00, ліри 42·00—44·00.

Золото: Доляри 9·18—9·20, Франки фр. 34·80—35·60, Дукати 83·00—84·00, Корони 37·00—37·50, Рублі 4·75—4·85, 1 гр. зол. 5·924.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50, Фльорени 0·85, 1 гр ср. 0·07—0·08.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Пляшети, жетони, спортові нагороди Виробня Вл. Бушек, Львів, ул. Академічна ч. 6, тел. 218-48. 1708 а 2—15

Фортепіяни, піяніна світових виробней на складі, Маретський, Баторія 7. 1698 5—13

Новітня робітня обуви Івана Івасінки при вул. Личаківській 18, виконує найновіші зразки мужеської, люксусової обуви, Спеціяльність ортопедична обувa. 1580 30—30

Шукаю гарної кімнати з умебльованим в здоровій частині Львова з цілим утриманя. Прошу подати ціну. — Згодошення адміністрації „Діла" для судді. 1726 2—3

Дора (Карпати) Пансіон „Малина" — гарне положення — поручає соняшні кімнати зі здоровим харчем по приступних цінах. 1678 5—8

Пансіон „Зелемін" ГРЕБЕНІВ

У найгарнішому положенні, подальше від гостинця, гамору і куряви. Просторі, соняшні кімнати з бальконами. Річні і соняшні купелі. Знаний зі смачного, здорового харчу. — Ціни помірковані. Відкриття 1. червня ц. р. 1661 6—17

За редакцію відповідає Олександер Костик Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 159 (14.056). Львів, середа 19. червня 1935. Pocztowa opłatę opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-43. „ Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

У справі Національного Конґресу.

Комунікат другої конференції Підготовного Комітету для справ Українського Національного Конґресу.

В днях 15. до 16. червня 1935 р. відбулася друга конференція Підготовного Конґресового Комітету. Представники львівського і закордонних відділів Підготовного Конґрес. Комітету złożили звіти з діяльности обох відділів. Одноголосно стверджено, що підготовна праця правильно поступає наперед. Передискутовано проект статуту Українського Національного Комітету в першому читанні і вирішено, що остаточне його зредагування наступить по порозумінні з організаціями, які належать до Підготовного Конґресово Комітету. Устійнено головні точки конґресового маніфесту і доручено обом відділам скласти остаточний проект. Передискутовано програмовий зміст Всеукраїнського Національного Конґресу, намічено головні теми рефератів та затверджено відповідні комісії для їх підготовки. Устійнено прелімінарний дневний порядок нарад Всеукраїнського Національного Конґресу та спосіб його організації. Прийнято заяви нових організацій з Европи та з-поза Океану, які підписали платформу Всеукраїнського Національного Конґресу, прийняту першою конференцією, та устійнено доповнений склад Підготовного Конґресового Комітету. Передискутовано й вирішено низку біжучих справ. Йдучи на зустріч домаганням ріжних організацій, особливо заморських, вирішено пересунути термін скликання Всеукраїнського Національного Конґресу на початок 1936 року. Одноголосно вирішено, що Всеукраїнський Національний Конґрес має відбутися у Швайцарії; одначе колиб з фінансових причин це було неможливе, то в іншій нейтральній державі центральної Европи.

Свято закінчення академічного року в Богословській Академії.

У понеділок 17. червня п. р. другого дня Зелених Свят відбулося свято закінчення академічного року в греко-католицькій Богословській Академії, яке відсвятковано разом з празником церкви св. Духа. З цієї нагоди відправив архиєрейську Службу Божу Преосвященний Кир Николай; глибоко обдуману проповідь виголосив з великим темпераментом Високопреосвященний Митрополит Андрей, який хоч недужий, прибув до церкви св. Духа на це свято.

Після Богослуження відбувся спільний обід, на якому виголосив тост у честь привяних архиєреїв о. ректор мітрат Сліпий. Він пригадав у промові, що цього року святкуватимемо 70-ліття уродин і 35-ліття митрополитування Високопреосвященого Кир Андрея. Відповідав Преосвященний Кир Николай.

По обіді відбулася спільна фотографія обох архиєреїв, професорського збору і всіх питомців. Ціле свято пройшло дуже культурно і залишило в усіх учасників незатерте вражіння.

Новий політичний атентат у СССР.

БЕРЛІН, 18. 6. ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє з Москви: У Новоросійську вбили одного з найстарших членів партії Антонова провідника місцевої ради. Це нове вбивство на політичному тлі викликало велике вражіння у СССР. Справників убивства не схопили.

Франція проти німецьких зброєнь на морі.

ЛЬОНДОН, 18. 6. ПАТ. Французький амбасадор у Льондоні Корбен вручить нині британському міністрові закордонних справ ноту з відповідю Франції у справі домагань Німеччини щодо зброєнь на морі. Франція вважає збільшення німецької фльоти до 35 прц. містоти британської фльоти грізним обявом для сусідів Німеччини в Европі. На думку Франції признання Німеччині права збудувати фльоту у висоті 35 прц. містоти британської фльоти захитає рівновагу, яку створили великі держави. Франція ставиться до обмежень морських зброєнь згідно з постановами договору й одночасно залишає собі вільну руку у справі розбудови морської фльоти. Нота підкреслює звязок між зброєннями на суші, на морі і в повітрі так, як це означила розбройна конференція. Вкінці Франція заявляє, що згодиться на дозброєння Німеччини під умовою, що Німеччина приступить до збірної організації безпеки, як про це мовиться у заяві з дня 11. грудня 1932. р. Опісля нота пригадує спільне становище Франції і В. Британії, висловлене в льондонській заяві з дня 3. лютого ц. р. і в рішеннях у Стрезі та висказує надію, що цих постанов не захитає рішення Німеччини дозброїтись на морі. Ця справа торкається усіх держав, які підписали версайський договір.

Нова організація Найри.

ВАШИНҐТОН, 18. 6. ПАТ. Дня 17. червня п. р. уконституувалась нова організація Найри на основі розпорядку през. Рузвельта. Як відомо, найвищий суд Злучених Держав осудив тільки деякі кодекси Найри. Постанови, яких не затвердив присуд найвищого суду, зібрано в окремий закон. Цей закон приняв уже конґрес. Обнові кодекси Найри будуть обовязувати до 1. квітня 1936. р.

През. Рузвельт призначив тимчасовим адміністратором Найри Джемса О'Нея. Крім того створено окремий виділ до співпраці з тими промисловими і торговельними підприємствами, які добровільно погоджуються придержуватись постанов, відкинених кодексів праці у справі платень та умовин праці для робітників. Керманичем цього виділу призначили Кулєя. Згідно з розпорядком през. Рузвельта покликали ще дорадників, щоб допомогали у реалізації Найри.

Тайний договір між Німеччиною і Румунією.

Французька преса пише, що Німеччина і Румунія підписали тайний договір, який є складовою частиною торговельного німецько-румунського трактату. На основі цього договору Румунія віддала Німеччині всі свої нафтові терени в оренду на довгі роки. Зате Німеччина виплатила Румунії негайно 100 мілїонів марок зачету за цю оренду. Крім того німецькі банки придбали більшу скількість акцій румунських банкових установ, щоб Німеччина могла мати великий вплив на господарку Румунії. З цього приводу мін. Ляваль гостро накинувся на мін. Тітулеску, який заявив, що договір підписали без його згоди. Одночасно додав, що рішуче не згодиться на ратифікацію цього договору.

До цього договору довів син мін. д-ра Шахта, який постійно перебуває у Букарешті.

Вакації чи відпустка

буде для Вас відпочинком і приємністю тільки тоді, якщо обезпечите своє мешкання від крадежі з вломом — в однокому українському

Товаристві взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР",

у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

Тихий ювилей

поважної установи.

З НАГОДИ 30-ЛІТТЯ „ВЗАЇМНОЇ ПОМОЧІ УКРАЇНСЬКОГО ВЧИТЕЛЬСТВА".

I.

Тихо й непомітно зустрічає „Взаїмна Поміч Українського Вчительства" 30-літній ювилей свого істнування й своєї діяльности. „Учительське Слово" (ч. 6. за червень 1935), орган ВПУВ, принесло коротеньку на 2 сторінки 8-ки згадку пера редактора Івана Ющишина п. з. „Наше 30-ліття", а в днях 18. і 19. червня 1935 р. відбудеться 30-ий Звичайний Загальний Збір членів ВПУВ у Львові, а саме 18. б. конференція відпоручників Відділів (Комісія Матка) в домі „Української Бесіди" при вул. Рутовського ч. 22 і 19. б. властивий Загальний Збір в домівці „Ремісничої Палати" при Стрілецькій площі. Ось і все. А чейже тої міри установа як ВПУВ, що гуртує в собі учителів молодого покоління і мала великий вплив на доцільність та інтензивність їхньої праці в школі й поза школою, заслугує на те, щоби з нагоди її 30-ліття присвятити їй дещо більше уваги.

Вартість ВПУВ можна оцінити тільки тоді, якщо порівнати жахливі часи незавидного положення українського вчителя перед 1905 роком, себто перед заснуванням ВПУВ і після того. Для орієнтації не завадить пригадати дещо з минулих літ.

Польська шляхетська більшість галицького сойму докладала всіх зусиль, щоби рівень освіти народніх, а в першу чергу українських селянських мас як найбільше обнизити. Нпр. на соймовій шкільній анкеті в половині 1880 р. ставив граф Мечислав Рей такі домагання:

„Школи, навчальні програми й книжки повинні бути інші на селі, а інші для міст. Школи по селах повинні бути так подумані, щоби учні, що з них виходять, не мали охоти прощатися з селом. Навчальних програм не треба так складати, щоби в кожній здібнішій дитині викликувати охоту шукати іншої долі як у селянській хаті. Час шкільної науки в сільських народніх школах повинен бути скорочений, а вакації треба продовжити".

Домагання д-ра Шуйського на тійже соймовій анкеті:

„Треба знизити літа обовязкової науки в народній школі із шести до чотирьох літ, а також знизити вчительську кваліфікацію, бо хто по двох літах науки в семінарії вистане для сільського народнього вчителя".

Маршалок Зиблікевич говорив у 1883 р.:

„Замісць організувати статові школи з статовими учителями, треба закладати початкові школи, в яких вчитимуть особи без кваліфікацій. В істнуючих школах треба припинити побільшування числа вчителів".

Граф Станислав Тарновський писав у 1889 році:

„Виховувати вчительських кандидатів так, щоби народній вчитель був трошки більше освічений від свого брата-селянина, не вироставав понад нього, не бажав кращого життя від нього, не відставав від нього".

Павло Попель не стидався в 1889 р. ставити такі домагання:

„Ніхто не має права змушувати народ до освіти. Шкільний обовязок — це злочин! Наука не сміє бути безплатна й обовязкова".

В 1893 р. згідно з тими домаганнями розділено народні школи в Галичині на міські і сільські, а в 1906 р. заборонено міським школам приймати сільських дітей.

фабрика хемічних виробів
О. Левицька і С-ка
У ЛЬВОВІ, вул. КОРДЕЦЬКОГО ч. 51.
Телефон 60-04. ПКО. 503-881
поручає власні вироби найкращої якости
Пасту до взуття „Елегант" терпентин.
Пасту до взуття „Елегант" воскову
Пасту до підлоги „Французька маса"
Віск комбінований до підлоги
Вазеліну до шкіри
Синку до білля
1387
помадкову і коронову
Шварц до чобіт. — Віск шевський. — Смолу шевську.

Якщо галицька шляхта так відноситься до народньої освіти, то можна уявити собі, як ставилася вона до носія тієї освіти — українського народнього вчителя. Її змаганням було держати його в страшній економічній нужді і в повній залежності не тільки від інспекторської волі, але й від дідича, від війта-кручя, від жандарма, від громадського писаря, від панських офіціялістів, від польського ксьондза, від москвофіла-священика і т. д. і т. д. Всі вони разом і кожний зокрема були панами життя і смерти нещасного українського вчителя, що не знав ні дня ні години, коли і за що його перенесуть або зовсім звільнять з посади.

Оскільки безоглядно поступали супроти свідомих ідейних вчителів, працівників на народній ниві, то плазунам і всілякім чорним типам жилося навіть незле.

Українські учителі, не маючи власної організації, шукали захисту в Українськім Педагогічнім Товаристві (теперішній Рідній Школі) та в „Товаристві Педагогічнем" (пізніше Польським Т-ві Пед). Поміч У. П. Т. мала в тих часах характер більше філянтропійний, ніж станово оборонний, а польське „Т-во Пед." скермовувало увагу тодішнього учительства в бік педагогічних зацікавлень і тим самим відвертало увагу від суттєвих справ.

Хоча галицькі верховоди вживали всіх засобів, щоби понизити інтелектуальний рівень учителя, щоби його суспільно здеморалізувати і національно здеправувати, — це вдалося тільки частинно. Бо серед українського учительства не бракувало людей великого ума й серця, непоправних ентузіястів й оптимістів, що працювали з одушевленням і пожертвуванням не тільки в школі, але й поза школою. Бракувало тільки об'єднання усіх тих позитивних, творчих сил в організаційні форми.

Почин до заснування професійної організації українського вчительства дав „Промінь", орган українського вчительства, що від початку 1904 року виходив у Вашківцях над Черемошем на Буковині і був речником не тільки буковинського вчительства, але передовсім учительства галицького. Річ ясна — до такого великого діла треба було відповідно підготовити грунт, треба було витворити відповідне ідеольогічне й психічне підложа. Цей грунт підготовляв „Промінь" низкою статтей, дописів і доброзичливих полемік. Впродовж пів року, отже в розмірно короткому часі — удалося „Проміневі" здобути в самій Галичині поверх 1.500 передплатників серед українського вчительства і тим самим ідеольогічно об'єднати їх для великої мети.

В ч. 13. „Проміня" з 1. липня 1904 р. появляється вже „Відозва до Впов. Товаришів Учителів Русинів в Галичині і Буковині", яка скликує перше віче українського вчительства на 18. липня 1904 р. до Львова. Віче відбулося при участи 1.392 учителів і закінчилося маніфестаційним походом до ринку перед домом „Просвіти", де вічевики відспівали патріотичні пісні і розійшлися спокійно домів. Резолюції, що їх винесло й одноголосно ухвалило віче (зі поділом шкільної адміністрації на польську й українську, проти переношування та звільнювання з посад укр. учителів, за поверненням учителів-заточенців, за українізацією народніх, середніх шкіл і учит. семинарій та заснуванням укр. університету, за введення укр. мови у внутрішньому урядуванні і т. п.) держані в рішучій, але дуже поважній формі. Та найважніше: віче ухвалило заснувати професійну організацію українського вчительства і вибрало статутову комісію, а „Промінь" признало своїм органом. Таким чином „Промінь" став „організаційним промотором буковинського й галицького українського народнього учительства"*).

Не дивлячись на інтенсивну працю статутової комісії тільки після року можна було зреалізувати організаційний постулят. Перші загальні збори „Взаімної Помочі Галицьких Учителів і Учительок" відбулися 28. серпня 1905 р.

*) Ювилейна книга „ВПУВ 1905—1930" стор. 27.

Такий був почин професійної організації українського вчительства: ВПУВ, що таку велику роль відограла не тільки в житті самого українського вчительства, але посередньо також в житті цілого українського народу. Із безправних, безрадібних, залякання, понеріряних чужими й недоцінюваних та часто-густо й легковажених своїми розпорошених одиниць повстала тисячна армія зорганізованого, свідомого учительства, що викликує пошану у своїх і чужих.

Українське вчительство дало наглядний доказ, що має організаційний змисл, має великі засоби моральних цінностей, а що найважніше, провідну ідею, яка велить не засклеплюватися в кастовості і творити якесь специфічно учительське гето, але мати постійний і живий зв'язок із загально-національним життям. „Від нас зависить будучність і щастя нашого народу, — від народу зависить наша доля!" Це гасло було дороговказом перших піонірів-каменярів ВПУВ і цим гаслом вони перемогли.

А праця серед народу й для народу? Тиха, постійна і багата в успіхи праця учителя, хоча не криклива, але слідна на кожному кроці. Прямо не було читальні, кооперативи, чи молочарні, чи важнішого підприємства, щоби український учитель не піддав ініціятиви, чи не був членом виділу або й поза виділом душею товариства чи організації. Ба не тільки в місцевих і повітових товариствах працює учительство, але й у центральних установах, як „Просвіта", „Рідна Школа", „Сільський Господар", „Маслосоюз", і т. п. Рівнож у політичному житті народні вчителі здали іспит політичної зрілости а ті, що їх громадянство наділило довірям, не завели надій та стали гідними того довіря.

II.

Який теперішній стан ВПУВ? Про це довідуємося зі звідомлення за 1934 рік поміщеного в ч. 6 „Учительського Слова" за червень 1935. Білянс за 1934 рік виказує поважне майно: 2 камениці у Львові, оселя у Ворохті і реальність у Мушині загальної вартости 195.410.45 зол., нерухомости (уладження бюр, Захисту й Учит. Оселі) заг. вартости 13.490.14 зол., ріжні фонди (допомоговий, запасний, посмертний, ощадностей, поширений допомоговий, стипендійний, віритслів) на загальну квоту 104.257.80 зол., рахунки: касової готівки 7.036.11 зол., довжників 9.000 зол. і льокацій 44.763.88 зол., чисте майно 165.442.78 зол.

Дуже цікаві дані про фонд посмертних допомог від 1. І. 1928 по 31. XII. 1934. В приходах було звичайних вплат 188.002.40 зол. і надзвич. вплат 21.480.00 зол., отже разом 209.482.40 зол. З того виплачено 84 повних підмог на 154.562.30 зол. і 5 неповних підмог на квоту 4.059.24 зол., враховано до запасу 39.634.08 зол. і залишено депозитово на евентуальну виплату спірних справ 6.000 зол.

З економічною розбудовою ВПУЗ. створено ще: „Фонд помочі на основування варстатів праці, „Стипендійний фонд" та „Добровільний фонд емеритальних допомог".

Видавництва ВПУВ: „Учительське Слово", місячник з „Методикою і шкільною практикою" та квартальник „Шлях виховання і навчання"; крім того ВПУВ видала перший раз „Учительський календар на 1935 р.".

У звязку з новою шкільною реформою Провід ВПУВ опрацював „Наукові програми в народніх школах третього ступня для дітей української національности" з головною увагою на предмети українознавства (українська мова, історія і географія). Ці програми передав Провід ВПУВ. Куратор'ї Т. Ш. О. і Міністерству Освіти та видрукував у 1. книжці „Шляху виховання і навчання" з 1934 р. У звязку зі зміною устрою шкільництва живу діяльність вела Педагогічна Порадня ВПУЗ.

При ВПУВ. існує Правна Порадня, що уділяє письменних чи устних порад, виготовляє відклики, зажалення, прохання та інтервеніює у справі своїх членів у всіх інстанціях шкільних та скарбових властей, а посол Великанович також на парляментарній арені. „Зрозуміла річ — читаємо у звідомленні — що не все можна бачити безпосередній успіх тих інтервенцій і виступів, але того роду контакт із владою своє робить і постійно переконує покликані чинники про слушність наших домагань".

ВПУВ має Центральну Педагогічну Бібліотеку у Львові, зложену з 1035 томів і Бібліотеку-Читальню в „Оселі" у Ворохті зложену з 1403 томів белетристичного змісту. Крім того на власність ВПУВ перейшла Бібліотека-Архів колишньої Видавничої Спілки Укр. Вчительства в Коломиї, що числить 428 томів.

Якщо зважимо, що ВПУВ числить 37 Відділів, які мають свої місцеві допомогові фонди, підручні каси, а навіть незалежні учительські каси, що в деяких Відділах є гарні бібліотеки, які влаштовують періодичні товариські сходини з доповідями на загально-педагогічні, програмові

Сукна на убрання
на літній сезон
поручає
Тадей Цветлєр
Львів, Марійська Площа 3.
11/91 (Дім Шпрехера) тел. 238-43. 5—13

чи методичні теми, то можна сміливо сказати, що ВПУВ не змарнувала 30 літ, але може пов'еличатися — як на наші відносини — величезними успіхами.

А всеж таки — це тільки половина дороги; половина успіхів, бо — оскільки не помиляємося — заледви половина українського учительства належить нині до ВПУВ.

Та пригляньмося справі ближче. Звідомлення ВПУВ виказує 2.052 членів, згуртованих у всіх Відділах Т-ва та 171 членів на терені рідного краю і 223 членів на області інших земель Польщі під безпосередньою управою Дирекції, отже разом 2.446 членів. Число безумовно дуже поважне. Але скільки учителів-українців лишається нині поза бортом власного професійного корабля ВПУВ? На це питання можна дати тільки приблизну відповідь.

На підставі „Rocznika Statystyki Polskiej з 1926-31" і *Tymczasowych obliczeń Gł. Urzędu Statyst.** в Польщі було 4.964 нар. учителів української народности. Цікаво, що в тому було 4.538 греко-католиків, 35 римо-кат., 387 православних і 4 евангеликів. Натомість із загального числа 5.139 учителів гр. кат. віроісповідання в Польщі причислялося до українців тільки 4.538, до поляків 568, до білорусинів 2, до росіян 2 і до невідомої національности 28. Від 1931 р. по нинішний день число учительських етатів зменшилося і очевидно число учителів українців загально зменшилося і переважно зредуковано. Одначе, якщо те зменшення числити би на десятки, а навіть на сотки, то всетаки ще є дуже поважне число учителів у чинній службі, що повинні бути членами ВПУВ, а ними не є! З тими учителями, що признаються до української народности, а не є членами ВПУВ треба безумовно навязати контакт і за всяку ціну приєднати їх у члени, щоби з часом не пропали для нації так, як пропали сотки гр.-католиків, що зачислюють себе вже не до українців, але до інших націй.

Також у ділянці позашкільної праці можна би мати багато побажень. Пригадаю, що на Заг. Зборах ВПУВ. 3. липня 1932 р. тодішній заст. голови ВПУВ. ред. Таранько у своїй інавгураційній промові зазначив згідно з фактичним станом річи, що „в професійній і громадянській праці Окружних Відділів ВПУВ. замітний упадок, а серед українського громадянства відзиваються голоси, що учительство відчужується від народу, від праці в його економічних і культурних установах".

Нині ця справа не стоїть краще. Звідомлення згадує про це одним реченням і то дуже нечасно: „В ділянці позашкільної праці стараються наші члени орієнтуватися в нинішніх умовинах життя та засвоювати відповідну тактику й засоби..." — Що це значить? Це значить, що Провід ВПУВ. погодився з таким станом річи як природним наслідком „в нинішніх умовинах життя". Можливо, що Проводові чи офіціозові ВПУВ. невигідно займати яснішого становища, одначе це не значить, що не треба поборювати такої демобілізації духа серед нашого учительства. І на це треба найти шляхи, щоб в інший спосіб запобігти тому лихові. Бо нині навіть великі матеріяльні досягнення тоді тільки матимуть значіння, якщо в парі з тим і дух стоятиме відповідно на високому, непохитному рівні.

Також справу оборони українського вчительства не можна полагоджувати тільки в чотирьох канцелярійних стінах, але треба зробити її всенародньою, бо це не тільки особиста справа, потерпівших учителів, але й усенародня. Кожна стрічена позиція українського учителя — це одночасно величезна національна страта. І тут треба найти відповідні шляхи оборони у загально національному масштабі. Український учитель мусить бачити, що він не є відосібнений і зданий на ласку чи неласку своїх противників, але, що за ним стоїть твердо весь український нарід. Тоді й певніше буде почуватися на своїй позиції і не так легко піддасться депресії.

Усі ці життєві справи першорядної ваги і над ними повинні застановитися нотаблі українського вчительства, що прибудуть на сього річні XXX. Загальні Збори ВПУВ. Застановитися і вирішити щось конкретного в інтересі українського вчительства і всім нам дорогої і заслуженої учительської організації ВПУВ.

Івась Герасимович.

Палкі слова без практичної вартости.

Враження з дебати над проєктом виборчої ординації до сойму

Варшава, 17. червня 1935.

Цілий минулий тиждень ішла гарячкова праця в конституційній комісії над проєктом виборчого закону до сойму.

Як то звичайно буває, в памяті спочатку найсильніше врізався спомин про те, як довго, без перерви, зранку до вечора відбувались дебати. Тільки в міру того, як проходить фізична та нервова втома, все ясніше виступає враження про глибину та палкість дискусії. Маю можливість порівняти дискусію над зміною конституції і тепершню про виборчу ординацію. Живіша, глибша та цікавіша була безперечно ця остання.

Три польські партії брали активну участь у боротьбі за виборчий закон — ендеція, людовці і ППС. Якось так само собою зложилось, що в дебаті не забирали голосу дрібні партії (хаденція і народово-робітнича партія), не кажучи вже про різні маленькі соймові групи. З національних меншин тільки одні українці (УНДО) були рівнорядним чинником у тій парляментарній боротьбі за виборче право. Білорусів та німців цілком не було, а один з жидівських послів Ротенштрайх був присутній в комісії на правах госпітанта. Це не значить, що не було мови в комісії про жидів і німців, але говорилось за них без них.

В останній день, коли обмірковувались виборчі округи, все бідкав посол Римар з ендеції, що жиди таки здобудуть мандати у більших містах: Варшаві, Лодзі, Львові, Кракові і Вильні. А коли про Шлеськ говорилось, все питав він, чи не зуміють німці здобути там мандати. І не могли його заспокоїти запевнення референта виборчого законопроєкту Полоського про те, що у всіх округах на Шлеську поляки мають перевагу над німцями. Не вірив посол Римар і офіціяльній статистиці, що виказує цю перевагу поляків.

Цей посол Римар був наче референтом Народового Клюбу у справах національних меншин, а саме, як виборча ординація трактує ці національні меншини. П. Римар очевидно спеціяльно цікавився питанням, чи зможе польська меншість у Східній Галичині здобути більшість (всі?!) мандатів. У виступах посла Римара, іншого навіть річевих, два моменти заслуговують на увагу. Твердив він, що теперішня ординація не дає взагалі можливости полякам добути мандати у виборчих округах на галицькій землі без... натиску адміністрації або без виборчих надужить. А говорячи про засадничу концепцію виборчого законопроєкту, про своєрідний виборчий утраквізм, кинув між іншим знамениту фразу: „Краща є чесна боротьба, ніж гнилий компроміс".

Головним речником ендеків в комісії був проф. Ст. Стронський, як завсіди — не стільки глибокий, що блискучий і дотепний. В його промовах цим разом вражала різкість і гострота. З інших ендеків віриим собі лишився старий колишній маршал Тромпчинський, що склав присягу боротися з виборчими зложиваннями і не пропускає для цього ні одної методи.

Проф. Ст. Стронський мав у комісії грізного суперника щодо критики нового виборчого законопроєкту. Це був — трибун людовців, колишній маршал Ратай. В його промовах вичувалось, що людина говорить від душі, з глибокого переконання, та що це діяч з великим парляментарним досвідом. Він палко боронив демократичних засад. Цікавий був його зудар з кн. Радзівілом.

Князь Радзівіл критикував мою пропозицію, щоб можна було виборцям приносити зі собою з дому картки до голосування в той спосіб, щоб аналфабетам могли ці картки написати їх політичні чи особисті приятелі, або сини чи донька. У своїй промові почав князь злегка глузувати, як можуть аналфабети мати політичних приятелів. З правдивою приємністю слухалось, як гостро і влучно відповів Радзівілові Ратай. Видно було, що його сива голівина, до живого запекла згірдлива увага польського магната. А врешті п. Ратай не дарма був і в душі залишився членом „Пласта", союзником шовіністичної ендеції. Характеристичним виступом була його оборона старої виборчої геометрії, яка — як відомо — страшенне кривдила своє наші українські землі. П. Ратай пішов слідами ендеків та силкувався разом з ними доказати, що нинішня виборча ординація „фаворизує" східні та південні виборчі округи в порівнанні із західніми та центральними. Це змусило представника Українського Клюбу цифрами виказати, що нинішня виборча ординація значно кривдить наші землі в порівнанні зі західніми і центральними воєвідствами, хоч може вже не в тій мірі, як попередня ординація кс. Лютославського (з ендеції) та проф. Бубека (з „Пласта").

Речники польських соціялістів — Недзялковський та Чапінський — обмежились лише до виступів при загальній дискусії, а в детальній вже не брали участи. Недзялковський говорив, як звичайно, у культурному але блідому стилі своєтних статтей. Тільки кінцеві виводи були справді палкі й переконливі виступи.

Наші виступи відрізнялись від критики польської опозиції, з природи річи, іншим підходом. Ми розглядали проєкт нової виборчої ординації з погляду, які можливости він дає нам вибрати своє представництво власними силами без інтеренцій влади та польської сторони. І в тому напрямі йшли всі наші поправки до законопроєкту. При цій нагоді дозволимо собі спростувати непорозуміння, яке — як зачуваємо — викликала одна тєка поправка. Річ у тім, що я вніс поправку скреслити жіночі організації з тих, що мають право посилати своїх делегатів до окружної колегії. Передовсім одно пояснення: Щодо окружної колегії, то засадничо наша поправка

ЯПОНСЬКИЙ ПОРОШОК
КАТОL
ВБИВАЄ КОМАХИ І ХРОБИ
AzUMI & Co. Ltd OSAKA
4—20

Добрі Романи
багато історій
в місячнику
GARTENLAUBE
GARTENLAUBE є славне своїми визначними авторами і мистецькими співробітниками. — Чи знаєте його практичні сторони: смачні рецепти, моди для домашнього кравецтва. Поради для хатнього господарства і плекання квітів — також важні вказівки про обезпечення від нещасть і на випадок смерти? Перегляньте останній зшиток гарного німецького журналу для родин.
VERLAG SCHERL BERLIN SW. 68.

ГЕРМАН ШТЕР. 18

ҐОНТАР.

(Докінчення.)

Ця втіха природи при ділі нищення вирвала зі задубілих грудей старого кислу гаморoку і розбудила його лють.

„Гага!"

Засміявся й кинувся до дверей.

Його сміх звучав пронизливо мов свист поїзду в хвилину, коли машина вилетить з рейок.

В сінях стояв коло дверей залізний молот, що його вживають робітники в каменоломах. Вхопив його. І коли його рамя вивинало в повітрі тяжким молотом, обняла його, мов дике захоплення, повна свідомість його неприборканої сили.

„Гага", сміявся голосніше від громів, що звеніли мов залізні штаби. „Бийте! — Бийте! — Січіть! — Січіть!

„Більше! Ще, ще. — — Все розібємо, правда, все, все! — Поможіть мені, поможіть! Вони мусять стати бідними!"

Так заклинаючи підніс руки до обуреного неба. Опісля, кроками божевільного танцюриста, вийшов з кімнати. Двері господарів були далі замкнені.

„Отворіть!" — закричав, вдаряючи об них ногою.

„Старий, залишись там, раджу тобі!" — грозив зі середини Ульріх, тремтячим голосом, вдаючи відважного.

Однак два удари молота й розбиті двері полетіли до кімнати.

„Ну, але тепер геть!"

Паранька готова до бійки зірвалася з проклонами з лавки. Ульріх з ножем у руці кинувся на гонтаря. Але старий вхопив його миттю за обшивку й вдаривши ним кілька разів до стіни так, що той лише здушеним голосом зойкнув, викинув його на двір у громовицю. Заводячи, гримнув покараний там у глибоку борозду з водою.

Одуріла Паранька припала до стола, цілуючи в божевільнім перестраху дерево.

Тимчасом старий Франц вилетів за Ульріхом на двір і не вважаючи на його голосіння, гонив його грізними проклонами геть від хати. Бо старому урвався увесь терпець. Він біг великими кроками за втікачем, а його душа пінилася лютими думками; кожна частина, кожний нерв тіла шалів для себе. Хапав землю й зі свистом кидав за Ульріхом, стогнав. Однак ніякий крик не був досить голосний та різкий, ніякий прокляття досить дикий, ніякий рух досить скажений, щоби обхопити цілу спрагу помсти його душі. Він кинувся би найрадше на землю й ревів би та кусав би довкола.

Враз пригадав собі, що хата ще стоїть і налякався. Прожогом кинувся туди.

Коли Паранька почула грюкітливі кроки гонтаря, схопилася. Почала просити, бігати по хаті. Вкінці зловивши чобіт свого чоловіка вилетіла на двір, божевільно заводячи.

„Геть! вже найвищий час. Хто ще раз поважиться тут увійти, задушу, як кріпика!" — горлав за нею лютий старий.

І зачав у хаті все нищити: розбивав вікна, посуду й всю обстанову. Зі скрині вибрав одежу й дер її на кусні. Враз опритім випав мішочок, наповнений грішми. Старий побачивши гроші став ще більш божеволіти. Кинув мошонку на долівку й спльовуючи топтав її ногами так довго аж тріскла, а гроші покотилися по долівці.

„Прокляті гроші!" — вигукував, вдаряючи разураз запятком по срібних монетах. „Тричі прокляті гроші! Жидівськими найманцями будете паршиві пси! Ви, пявки, що випивали мою кров"

І він зігнувся та викинув гроші на двір.

Опісля забрався дальше нищити. Невблинний грюкіт громів підбадьорював старого в в його ділі, а блискавки присвічували мов смоляскипи. Товк і розбивав все кругом себе мов у божевіллі. Його лице було страшне. Час від часу сміявся дико.

В хаті було вже все знищене. — Гордо й спокійно дивився хвилину на своє страшне діло.

Враз!

„Ще дах! дах!" — закликав втішно й полетів на горіще.

Валив молотом у дах, що гонти купами розліталися, а вихор з дощем влітав крізь діри. Крокви зачали скрипіти.

„Дери! — Дери!" кричав нетерпеливо гонтар. Але крокви ще держались. Тоді зачав старий викидати дошки з поперечних стін.

Це не була вже людина, але частина сліпих сил природи.

Руштування даху зачало гойдатися.

„Далі! — Далі! — Зірви його проклятий! Зірви!" — наглив захоплений гонтар і побіг на долину. Вкінці зі страшним грюкотом заломилася покрівля і вихор вхопив її зі собою, щоби жбурнути нею об недалеку скелю. З комина посипалося каміння на долівку. Крізь діри в стелі текла вода й заливала все в хаті.

„Гага!"

Гонтар скакав між звалищами, плескав у долоні й сміявся щасливий.

„Бідними мусять стати. Те, що я дав, можу й відібрати знову. Гага!"

Але ще було щось — збіжа й садовина.

Посвистуючи вхопив за косу й пішов у поле.

Що буря й дощ не знищили, це він скосив. Його коса вилискувала у світлі лискавок. Мокре розбурхане волосся звисало на лице. Одіж

була та, щоб у складі цієї колегії 1/6 частина делегатів творила окрему групу, яка мала би право сама висувати своїх кандидатів на послів. На випадок тієї поправки, зголосив я як евентуальні, цілу низку інших, що мають за ціль збільшити число наших українських делегатів та зменшити число польських делегатів в окружній колегії, а саме зголосив я пропозицію, щоб великі сільські громади, які мають понад 10.000 мешканців (таких волостей в Галичині є 54, а з них 46 чисто українських) мали право висилати 3-ох, а не 2-ох делегатів. Далі, щоб зменшити число польських делегатів, запропонував я, щоб всякого роду професійні інституції („Izby") та організації висилали одного делегата не на 500, а на 1000 своїх членів, та, щоб палати нотарів та технічні польські товариства, а також польські жіночі організації не мали права висилати своїх делегатів до окружної колегії (жіночі організації аж 5 делегаток.)

Треба зазначити, що перед тим, коли я зголосив свою поправку щодо жіночих організацій, я тричі запитував референта, чи „Союз Українок" фігурує серед тих організацій, що мають право висилати своїх делегаток, і не дістав по-ангельськи відповіди. Вкінці покликувся на факт, що і пос. Ратай і пос. Неволяковський дуже різко виступили проти того, щоб жіночі організації вважати більш покликаними до устійнювання польських кандидатур, ніж політичні партії. Виступ, який був звернений проти польських жіночих організацій та який був радше демонстрацією у користь „Союзу Українок", промовченого у списку упривілейованих установ — той виступ інтерпретувати, як якесь бажання підкопати інтересам організованого українського жіноцтва — це просто смішно.

Представники ББ цілковито не відповідали опонентам. Ясним було для всіх, що проти себе віч-увіч стоять два протилежні табори, два світогляди, між якими не може бути ніякого компромісу. І не було сутнім змістом тільки одної короткої репліки автора нової конституції п. Царя.

Справа, очевидно, згори рішена й усі протести на нічо. А проте навіть практично безплідна дискусія, як от в конституційній комісії, дає підставу відбитку настроїв польського й непольського громадянства та стає цікавим причинком до пізнання процесу творення нинішньої дійсности в Польщі. І тому не дивно, що 2 посли-комуністи, хоч ні словом не відізвались, ні на мить ввесь час не підійшли засідання!...

С. Хруцький.

була подерта й брудна; з покалічених рук текла кров, однак він не згадував у праці.

У віддалі чути було голосіння прогнаних.

*

Дощ утихав. Небо продерли ще кілька разів бліді лискавки й воно прояснилося. Ліс відітхнув з полекшою. Вкінці стало так тихо, як у серці дитини підчас сну, й не було нічого чути, лише свист коси.

Гонтар клав поволі покіс за покосом.

Він зовсім успокоївся й випрямившися повів тяжкою рукою по чолі начеб хотів стерти відтам щось болючого.

*

Світало. Червоне світло на сході діткнулося своєю горіючою стопою ліса.

Під рукою старого гонтаря впав останній зелений колос.

Він кинув косу й пішов до хати.

Як ішов, зникла цілковито навіть й ця крихітка жалю, що ще в його нутрі залишилась й він сміявся цілою душею.

Відчував, що він сильний і що видужав із ран свого упокорення.

Своїм ділом він змив цілий тягар дражливого отупіння й пониження.

Ясне світельце в глибині його душі присвічувало йому ще більше солодко й приманчиво.

Його душа витягала рамена в гарячій, тужній просьбі до того невпійманого світла.

А туга плила просторами свобідно, мов гірський орел; бо ціле його єство видобулося з тут понижуючого життя.

З усміхом дитини на устах, таким питомим його вдачі, пішов на зустріч смерти.

В куті хати, там де померла його жінка сторчав грубий цвях у стіні. Тут він закинув шнур.

„Жінко, тепер і я йду!" — шептав повний тривожного щастя й поклав голову в петлю.

А сходяче сонце замкнуло йому очі.

Переклала **Олена Яворівська**

Що пише робітник комуніст

про теперішні відносини в Совітах.

НЮ ЙОРК, (Вл. кор.) В різних статтях, поміщених в нюйоркських часописах, головно в Герстових виданнях, є описані страшні сцени голоду в Совітах, зокрема на Україні. Але всі ці відомости відносяться до часу перед останньою зимою.

Щойно Андрій Сміт, американський комуніст, який після свого трилітнього побуту в Совітах вернувся у березні п. р., тепер описує свої враження: Він каже буквально таке:

„Я перебув три повні роки в Росії серед праці і боротьби ввесь час. Я був там в тому часі, коли згинуло 6.000.000 людей з голоду. Трагедія Росії це не трагедія наглого голоду, не трагедія небіщиків, а трагедія постійно виголоджуваного на смерть населення в кайданах. Отже трагедія живих людей. Я залишив Росію більш ніж два місяці тому. За ти роки я був свідком повільного погіршання життєвих умовин великих мас. Остання зима була тяжча, ніж попереднього року. А в 1934. р. вона була гірша, ніж в 1933. р. Як безробітний, без ніякого засобу до життя в Америці, я можу посвідчити, що люди на роботі в Росії рало помінялись би в безробітними в Америці. Російські робітники вважалиб відпалки, найдені в американських смітярках за королівський харч в порівнанні з тим, що вони дістають у себе".

Це все пише Сміт у другій своїй статті у „Нью Йорк Джернал". Спомиж безлічі цікавих вісток у ній, замітна така: Коли Смітові налоїла капіталістична система в Америці і він рішився виїхати в Совіти, зараз зголосився до головної квартири Американської Комуністичної Партії, тобто до редактора газети „Дейлі Воркер", „товариша" Амтера, щоб його переніс із американського відділу партії до російського. На це Амтер сказав, що він має боротись за революцію тут, в Америці. І відмовився виполнити його бажання. Тоді Сміт удався до совітської торговельної агенції „Амторгу" і там заявив, що дає на будову совітської машинерії 3.000 дол. із своїх ощадностей, нате нехай його впустять до совітського „раю".

Цей поступок зробив чудо. Другого дня Амтер вже телефонував до Сміта, щоб до нього зголосився, за кілька днів славили його в Нью Йорку і в Ньюарку його „товариші" як героя. Коли ж почули, що він роздає свої гроші, тоді різні місцеві і краєві комуністичні організації почали просити грошей для себе. Сміт роздав ще тисячку із своїх ощадностей на місцеві комуністичні цілі, думаючи, що в большевицькому раю гроші йому непридатні, і виїхав.

Ледви вступив на совітську землю, почалось його розчарування, яке перемінилось в ненависть до „найбільш облудної та перфідної системи, що колинебудь існувала у світі; системи, що тримає під каменем усіх робітників; що здушує найменший окрик; що карає немилосердно; що тримає мільони населення у кліщах добре голованих урядовців паразитів, справжньої касти панів у неволю, шпигів, катів".

Отак характеризує комуніст-робітник свій недавній ідеал.

Добре свідоцтво – Практична нагорода

ФОТОГРАФІЧНИЙ АПАРАТ

Найновіші моделі всіх фабрикатів поручає

43/91 а **найдешевше** 3—10

у найбільшому виборі

„ФОТО-РАДІО-ПАЛЯС"

Львів, Марійська площа 8 — (Дім Шпрехера).

Французько-московський союз.

III.

ЙОГО ВІДНОШЕННЯ ДО УКРАЇНСЬКОЇ СПРАВИ

Не дивлячися на всі внутрішні ідеольогічно-соціяльні й устроєві суперечности, — французько-московський союз не переводиться. Після того, як зговорилися зі собою французько-московські політики, тепер говорять зі собою тихо, але інтенсивно їхні військові штаби і мілітарні знавці. Обговорюють засоби, що при їх допомозі ці обидві потуги могли би тримати незадоволену середину Европи — особливож Німеччину — в рямцях бажаного собі порядку. Але знову, в обіймах цього московсько-французького обруча в середині Европи назрівають нові сили і їхні союзні комбінації заінтересовані в тому, аби цей обруч розірвати.

Французько-московський союз в його останньому виданні є чинником закріпощення Европи, є чинником політичної реакції. Цей їхній союз намагається закріпити в Европі існуючий у ній теперішній міжнародньо-політичний порядок. І через те, він є для української визвольної справи наскрізь ворожий. Наша державотворча ідея може бути тільки в тому заінтересована, щоби цей обруч на його московськім відтинку розірвати. Генеральна лінія наших державотворчих намагань може йти **передовсім в протимосковськім напрямку.** Тому нашим природним союзником не є Франція, але завжди відосередньо спрямовані сили центральної Европи, отже конкретно: Німеччина і Польща. Польсько-німецький союз не є в своїй основній ідеї суперечний українським державотворчим інтересам, подібно, як не була цим інтересам суперечна колишня шведсько-польсько-українська силовополітична концепція.

Річ ясна, що основною передумовою української політики в звязку зі силами і потугами середущої Европи є те, що в системі середньо-европейських держав і союзних політичних сил, українство найде як **політична союзна сила** своє належне, визнане місце. Саме в цій точці виступають якнайяскравіше всі ті політичні можливости і завдання, які лежать перед західніми українськими землями, що не входять до московської державної системи. Ми мусимо і ми повинні найти в центрально-европейській політичній системі, якої головні обриси поволі виступають щораз виразніше, своє місце, як визнана самостійна політична сила. Петро Великий прорвав шведсько-польсько-українську баріеру в її найслабшому місці — на Україні. Без сильної України, без сильної організації українства, як самостійної політичної сили, організація протимосковського відпору є на ділі неможлива. В такому аспекті ослаблювання українства з боку Польщі вкінці завжди обертається проти неї самої. Не треба забувати, що після упадку України і після зломання політичної сили Швеції прийшов і мусів прийти також державний упадок Польщі. У бою під Полтавою рішилася не тільки доля України, але також співвирішувалася політична доля Польщі. Москва йшла і завжди буде йти на Европу чи — як це по їхньому зветься — завжди пробувала і завжди буде пробувати „прориватися в Европу". Нехай нікого не ошукує її теперішня „миролюбивість" і всілякі її „пакти неагресій". На ділі вони тільки збирають сили, організуються, монтують черговий раз в історії свій страхітливий „паровий валець". Скорше чи пізніше цей валець рушить у дорогу, в напрямку на захід. Тому, коли поляки ослаблюють українство на його західніх землях, коли не дають йому якслід організуватися і ось-так впливати політично-регенеративно також на східні українські землі, то очевидно, такою політикою створюють постійно передумови не тільки нової української але й своєї Полтави; це є політичні закономірности тутешніх земель і перед льогікою цих закономірностей нема ніякої вречі.

Дивлячися на перспективи дальшого розвитку польської міжнароднього політики, Польща стоїть нині перед складною зовнішньо-політичною ділемою: вона може або ввійти позитивно в систему французько-московського політичного обруча і стати в тій силовополітичній комбінації на ділі тільки політичним васалем Москви, або може триматися центра Европи і звідси ділати в своєму природному протимосковському напрямку. Не можна сказати, аби французько-московський союз був джерелом бодай мінімального польського політичного ентузіязму. Дійсність є радше така, що вже при перших симптомах тривкішого французько-совітського наближення, пок. маршал Пілсудський круто повернув керму і не чекаючи на формальне заключення цього союзу почав звязувати Польщу тісніше з Німеччиною. Це було його останнє велике зовнішньо-політичне потягнення. І зрозуміло. Як ніхто інший у Польщі, то саме він знав, хто і що таке історично Росія і які є її природні експансивні тенденції. Не робив собі щодо „миролюбивости" Москви ніяких зайвих ілюзій. На ділі, лише при опертті на центрально-европейську політичну систему має Польща виглядн свого державного забезпечення. З власних своїх сил ніякої такої самовистарчальної системи, яка за безпечувалаб її перед московським натиском й

сходу і натиском Німеччини із заходу сама Польща не є в силі створити. Тому мусить лучитися або зі сходом, або із заходом, чи ще докладніше: з центром Европи. Справа звязку Польщі з центром Европи зводиться по суті до питання польсько-німецького життєвого компромісу. Він у всякому разі є скорше можливий, ніж нейтралізація польсько-московських історичних змагань. Московщина ніколи не перестане „прориватися в Европу" — а на цій її дорозі завжди перші лежать Україна і Польща.

Такою була б чиста **льогіка** існуючої політичної української і **польської** ситуації — в аспекті французько-московського союзу. Але ота чиста льогіка не завжди руководить політичними чинами людей і також цілих суспільностей. Багато дечого діється в історії націй усупереч чистій льогіці і всупереч найбільш очевидним людським інтересам. Величезну ролю грають тут означені психічні навики, традиційні упередження і... національні уроєння. Важко сказати, яку зовнішньо-політичну лінію візьмуть поляки по смерти маршала Пілсудського. Важко сказати, яку можливість виберуть для себе з окресленої ловище їхньої дилеми, отже чи виберуть звязок зі сходом, чи теж — з центральною Европою. Чи теж, будуть може ще деякий час пробувати лявірувати самостійно між тими двома можливостями. Проте, дивлячися на дальшу мету всежтаки **доведеться** вибирати. Але — сюди чи туди, то не є виключене, що відношення Польщі до українства на західно-українських землях ні трохи не зміниться і що поляки будуть далі по лінії вкорінених ендецьких уроєнь і традицій зберегати вартість і субстанціяльність українства, як рівнорядного **союзного політичного чинника**. Таке бувало й раніше в польсько-українських історичних взаєминах. У висліді історії негація українства ні трохи не входила на користь і на здоровля Польщі. Але таке продовжується ще й до нині. Тимчасом, без сильно зорганізованого українства **нема** можливости покінати Москву і в корінних підірвати її безнастанну, на захід спрямовану політичну експансію!

Нема сумніву: союз, що його большевики заключили з французами незвичайно скріпив їхню світову політичну позицію. Правда, сила московської комуністично-революційної агітації тепер у світі постійно слабне. Але зате тим більше кріпшає у нутрі СССР. сила патріотичного, сутомосковського **націоналізму**. Саме цей обновлюючий себе московський націоналізм є політично для нашої справи тепер куди більше загрозливий, ніж їхня революційна доктрина. Цей московський націоналізм відзискав оце свого давного французького союзника. Франція завжди волить мати на сході Европи до діла з 170-міліонною державною потенцією, ніж із тими чи іншими польськими чи польсько-українськими союзними комбінаціями. Від хвилини заключення французько-московського союзу, союзна вартість Польщі значно для французів обнизилася. І Польща не втіче перед своєю великою зовнішньо-політичною дилемою. Пок. Пілсудський надав Польщі в останній добі свого життя виразний курс на центральну Европу. Але по лінії цього курсу лежить кардинальна вимога грунтовної і наскрізь позитивної перебудови польсько-українських життєвих взаємин. **Зенон Пеленський.**

Книжка-несподіванка.

ІСУС ХРИСТОС. Його життя, наука й чуда. Згармонізований переклад чотирьох Євангелій на основі грецького тексту з поясненнями. Зладив **о. Михайло Кравчук**. 42 образи з Богородчанського Іконостасу. Львів 1934. Видання Національного Музею. Ст. 296. Ціна 6 зол.

Наші книжки рідко коли роблять нам приємні несподіванки. Коли вони фахові, наукові— відкладаємо їх машинально на бік, часто з почуванням остраху, щоб не заглянути ненароком до середини. Ясність і літературна мова не обовязують їх авторів: вони звертають виключно увагу „на предмет".

Як воно не сумно ствердити, але навіть книжки, призначені до найбільшого поширення — книжки релігійні: молитвенники, проповіди, занадто ще сильно звязані з традицією своєрідної церковщини. Церковно-славянська мова мішається тут із тими напів народніми висловами та зворотами, що не належать ані до чисто літературної мови, ані до чисто народньої. Це досить незясований плід книжників, що нагадує ще деякі залишки нашого правничого жаргону — зрозумілого для спеціялістів тільки тому, що вони перекладають його собі в думці на чужу мову — ту, якою писані закони не нашої держави.

Опинилась на моєму столі книжка, яку напевно мусив відсунув я, як лайк, що не може і не повинить відсунув я, як лайк, що не може і не повинен забирати голосу щодо неї. Та якась виняткова цікавість, чи підзаголовок „переклад" звернув мене перегорнути кілька сторінок. Несподіванка була незвичайна! Чиста, літературна мова без тої безлічі помилок проти складні та духа мови, що пристали до офіціяльного книжкового жаргону галицької інтелігенції. Розпитавши: хто такий автор, я не міг з диву зійти: Парох, що живе на селі не користувався ніякою помічю фаховців від мови — все зробив сам.

Щодня чуємо нині фразу, що з огляду на постійну суперечку між різними знавцями у справах мови, важко стороннього розібрати: що правильне, загальне, а що тільки особиста примха того чи іншого „знавця". А проте поруч тисячі спірних питань у нашій фільольогії, так самo як у мовах інших великих народів, позначились у нас віддавна напрямні, якими йде природний розвиток нашої сучасної літературної мови. Ось переклад зроблений людиною, що живе на селі, далеко від столичних осередків, де сидять учені та письменники і де видають фахові журнали. Побажатиб більшости тих учених і письменників, щоб володіли такою чистою і ясною мовою, як останній наш переказ чотирьох Євангелій.

Хто знає дотеперішні переклади Св. Письма, мусів нераз відчувати, що сучасна літературна мова випередила їх і що вони потребували обновити. І досі існує спір про необхідність зберегати у Св. Письмі деякі архаїзми. Архаїзми мають ті, що вживають всякому настрою, пригадувати, що маємо перед собою святу книгу. Спір цей тому дуже складний, що літературна мова у своєму розвитку вводить щораз-то нові слова та звороти, які заступають давні, навіть вікові. Та коли йде про книги призначені для якнайширшої маси читачів, без огляду на їх рівень освіти, якнайпростіша, жива сучасна мова бере верх.

У переказ о. М. Кравчука ляг в основу зразковий наддніпрянський переклад Морачевського з 60-их років. Уже сам вибір такого зразка вказує на велике зрозуміння автора, за ким іти в такій праці. Переклад переданий у формі переказу має тут саме ту прикмету, що стара книжна спадщина церковщина не спокусила перекладачів до барокової стилізації, часто небезпечно зближеної до „наївін". Він не має в собі штучної маніжливости ані псевдосвяточного патосу, в який попадають дешеві красномовці. Беремо якийнебудь приклад: „Після цього настановив Господь ще й инших сімдесять і послав їх по двох перед Собою у кожний город і місце, куди мав Сам іти. І промовив до них: Жнивo велике, та робітників мало. Отже просіть Владику жнива, щоби послав робітників на Своє жнивo. Ідіть! Ось Я посилаю вас як ягнят між вовків; тому будьте мудрі як змії, а прості як голуби".

Такий текст може читати однаково легко дитина і мало освічений простолюдин, як і той книжник, що схоче перевірити його з грецьким текстом, що заступав тут оригінал. В о. Кравчука рішав дуже чутливий такт у доборі слів і зворотів. Хто загляне до найновіших перекладів Св. Письма в інших европейських мовах побачить, що зусилля перекладчиків ідe здебільша на те, щоб літературну і живу мову погодити з якнайбільшою простотою та ясністю. Кожний може перевірити на собі, як сильно заважує на ньому... вплив готових зворотів засвоюваних роками у школі; звороти ці рідко коли помагають нам шліфувати свою думку — частіше затемнюють її схоластичними арабесками.

Святе Письмо перекладене чи переповідженe живою, простою мовою зберігаючи там, де треба архаїзми, дає змогу не тільки краще зрозуміти висловлені там думки: простота його стилю вчить нас, що нема таких глибоких правд, які втратилиб свою глибину від своєї ясности.

м. р.

Герстові часописи помістили протест американських українців проти визнання большевицького уряду.

НЮ ЙОРК. (Вл. пор.) — Герстові газети помістили фотографію листа Українського Комітету із Шикаго з висловленням признання Герстові за його оборону України.

При цій нагоді наші шикаґовські громадяни вислали йому також копію меморіялу висланого ще в жовтні 1933. р. президентові Рузвельтові, з протестом проти визнання совітської Росії. Цей меморіял підписали головні українські центральні організації, Обєднання, УНСоюз, Провидіння та інші.

Меморіял помістили тепер повністю Герстові часописи, на знак, що він ще тепер актуальний і що президент мав у руках матеріяли свого часу та був поінформований про положення на Україні.

Фотографія листа Центрального Комітету із Шикаго та передрук меморіялу займає більше як половину газетної сторінки. Над усім тим наголовком „Висвітлені алочинни над Україною".

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

Зміна адреси 1 зол. Можна присилати почтовими марками.

Всі італійці покидають Абісинію.

ЛЬОНДОН, ПАТ. „Таймс" пише: Італійський уряд видав розпорядок, щоб до 15. липня ц. р. всі італійські громадяни покинули Абісинію. Райтер повідомляє з Джібуті, що туди приїздять італійці з Адіс-Абеби й опісля відїздять до Масауа в Еритреї.

До Відня надійшли такі вістки: Тому, що в найближчому часі сподіються збройного конфлікту з Абісинією чужі держави видали розпорядки з метою охорони своїх громадян. І так американський уряд задумує зліквідувати своє дипльоматичне представництво в Адіс-Абебі. Місіонарі чужинці одержали приказ негайно вернутись до Адіс-Абеби.

Сила Німеччини спирається на армії і партії.

БЕРЛІН, ПАТ. Міністер пропаганди Німеччини д-р Ґебельс виголосив промову на сходинах націонал-соціялістів у Гамбурґу гостро осуджуючи всіх невдоволених. Маю відвагу — заявив міністер — признатися не тільки до наших успіхів, але також до помилок. Молодий націонал-соціялістичний уряд, який крім великих успіхів у внутрішній політиці здобув Німеччині національну суверенність, має право теж зробити і помилки. Опісля міністер підкреслював, що необхідно здержати крім армії, яка береже Німеччину перед зовнішнім ворогом, теж націонал-соціялістичну партію, яка береже нарід перед внутрішньою війною. Армія і партія є тими двома стовпами, на яких спирається націонал-соціялістична держава.

Банки за боротьбою з валютовими спекулянтами.

БЕРН, 18. 6. ПАТ. Швайцарська телєграфічна агенція повідомляє, що в Базель відбувся з'їзд губернаторів емісійних банків. З'їзд виголосив велике вдоволення в боротьби держав золотого блоку з валютовими спекулянтами. Ґубернатор банку Франції змусував монетарне положення у Франції. Заявив, що французький уряд уже в найближчому часі оголосить закони, які дозволять зліквідувати недобір будвету і привернути довіря громадянства до валюти. Ґубернатор висловився за вдержанням валюти зі золотим покриттям.

Міські Театри у Львові, на середу 19-го червня 1935.
Нині у Великім Театрі в год. 7·30
Передостаннім раз
по найнижчих цінах „Студентка"
Ще тільки 3 виступи Ірини Айхлєрівної.

Дискусія над виборчою ординацією до сенату.

ВАРШАВА, 18. 6. ПАТ. Вчора закінчила соймова конституційна комісія наради над проєктом виборчої ординації до сенату.

ПІВ МІЛІОНА ВИБОРЦІВ ДО СЕНАТУ.

На питання посла Рітая референт проєкту пос. Подоський заявив, що покищо годі подати точну кількість виборців до сенату. Тепер може подати приблизне число. І так виборче право до сенату матимуть за особисті заслуги коло 60—70 тисяч осіб; коло 200 тисяч з титулу своєї освіти; коло 80 тисяч осіб, які здобули довіря громадянства при виборах до самоуправних установ; коло 50 тисяч членів господарських організацій і працівників. Крім того коло 50 тисяч членів товариств вищої ужиточности.

По цій заяві референта пос. Ратай зазначив, що людовці не приймуть концепції ВБ у справі виборчого права до сенату. Запропонував, щоб права голосування до сенату признати всім громадянам, які мають право вибирати до сойму і скінчили 30 років. Зате заслуженим особам радить признати додатковий голос.

Пос. Римар (енд.) і пос. Недзялковський теж виступили проти концепції ВБ. Пос. Чераїцький пропонував, щоб право голосування до сенату призвано усім тим громадянам, які скінчили 40 років життя.

Промовцям відповідав референт Подоський.

У вівторок комісія радила над проєктом про вибір президента. Пополудні або в середу рано голосуватимуть над поправками до проєкту.

В. Британія не буде інтервенювати проти Японії в Китаю.

„Сандей Експрес" повідомляє, що британський уряд не буде негайно інтервенювати у конфлікті Японії з Китаєм. Члени нового кабінету відбудули нараду, на якій обговорювали справу японсько-китайського конфлікту. Відповідну заяву в цій справі складе в палаті громад міністер закордонних справ Самуель Гор.

—o—

Італійський письменник перелетів півн. бігун.

ОСЛЬО, 18. 6. ПАТ. Італійське посольство одержало телеграму з Йокомок, у якій італійський письменник і летун Беоніто Боккері повідомляє, що він із жінкою перелетів повз полярним кругом на літаку типу „Амфібія"

—o—

Троцький в Ослю.

ОСЛЬО, 18. 6. ПАТ. Приїхав тут із Франції Лев Троцький.

Нові виборчі округи тернопільського воєвідства.

Згідно з проєктом нової виборчої ординації тернопільське воєвідство мають поділити на пять виборчих округ. Тернопіль — 298.000 мешканців. Золочів — 362.000 мешканців, Бережани 349.000 мешканців. (Вехуд.)

ПОКЛІН ПОЛЯГЛИМ.

З причини несподіваного дощу і хуртовини, яка лютувала в неділю 16. червня ц. р. ціле пополудне в соборі св. Юра відбулась панахида тому, що процесія не могла взяти участи у традиційним поході на Янівський цвинтар на Могили Полеглих. На панахиді був ген. *Мирон Тарнавський* з б. старшинами УГА, який склав на могилі, що стояла серед церкви, китицю червоних маків, шедревязану жалібною стяжкою. Церкву виповнило в щерть нище громадянство. В церкві і на цвинтарі співали обєднані хори: питомців і „Бандуриста" під проводом дир. Плешкевича.

НОВИНКИ

— **ПРИЙМАЮ ПАЦІЄНТІВ у моїм заведенню вул. Сикстуська 17 в сезоні літнім від 9—1 і від 3—6.30. В неділю і свята за попереднім зголошенням. НАСС.** 1714 3-3

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хорущини 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матераци по 7 зол.** 639 80-100

— **Мясарні Центросоюзу у Львові,** Ринок ч. 2, Жовківська ч. 178, Личаківська ч. 50. 17-30

— **Річні пописи Вищого Музичного Інституту ім. Лисенка у Львові** відбудуться дня 19.6. в год. 8. веч. у вел. салі (вищі роки і курс концертовий) і дня 21. 6. в год. 8. веч. у вел. салі (вищі роки, концерт. курс, оперова кляса і орхестр. Вищого Муз. Інституту). Виконають твори Баха і Гендля, а в другій частині першу дію опери „Фавст" Гуно. Вступ за програмкою. Ціна програмки 50 сот. Вступ вільний. 1742 2-2

— **Реколекції для священиків.** Пригадуємо, що в понеділок 25. червня ц. р. починаються реколекції для священиків, які вестиме Високопреосвящений Кир Андрей. Подробиці в оголошеннях.

— **Міжнародне положення та українці.** На таку тему відбудеться у четвер, 20. ц. м. заходом Союзу Українських Студентів у Берліні виклад у ресторані Льоренца (Гервіндштр. 25). Початок в год. 20.30.

— **Новий академічний рік.** Міністерство освіти видало розпорядок щодо записів і занять на вищих школах у академічному році 1935-6. Записи нових студентів мають розпочатися 2. вересня ц. р. Конкурсові іспити на виділи лікарський, фармацевтичний, ветеринарійний і політехніку відбудуться в другій половині вересня ц. р. Виклади в новому академічному році розпічнуться 1. жовтня ц. р.

— **Ревізії й арешти.** У звязку з убивством свящ. П. Пятаченка в с. Піддубцях на Волині переведено гострі ревізії в деяких українців околичних сіл і арештовано: в Піддубцях 1, Луцьку 1, Киверцях 5 і Жидичині 4 (одного випущено). Решта відправлена до вязниці. Ходили чутки, що дехто мав бути висланий до Берези Картуської. При цьому треба звернути увагу на дивне явище, очевидно непорозуміння. В Киверцях арештували й умістили в вязниці члена УНДО Прокопа Пилипюка, якого, як він каже, якісь націоналісти, в минулому році за негативне ставлення до ріжних вибриків так сильно побили, що він два дні пролежав у ліжку. Подібне сталося й в Піддубцях, де арештовано Сергія Крутюка, який найбільше приклав старань до українізації церкви й до переходу в Піддубці бл. п. свящ. Пятаченка. Можеб на ці непорозуміння звернула увагу відповідна влада.

— **Контрактові учителі після 40-го року життя.** Аг. Вехуд повідомляє: Куратори шкільних округ мають право, признане їм міністром освіти, давати зайняття контрактово на учительських становищах у випадках, що заслугують виїмково на увагу особам, які скінчили 40 літ життя.

— **Двомовні написи в громадському самоврядуванні.** Міністерство внутрішніх справ оголосило розпорядок у справі знаків на урядах новостворених громадських одиниць на терені Сх. Галичини. Всюди будуть мати написи в двох мовах: польській та українській.

— **Латинізація.** В часі від 1. січня 1934 р. до 1. травня ц. р. змінило на терені станиславівського воєвідства гр. кат. обряд на латинський обряд 801 осіб. В тім самім часі перейшло з римо-кат. на гр. кат. обряд 15 осіб.

— **До повітової ради в Сокалі** вибрано з двох міст і 8 збірних громад: 13 поляків, 7 українців і 1 жида.

— **Фабрика овочевих перетворів у Заліщиках.** Як зачувати, в Заліщиках мають ц. р. вибудувати фабрику овочевих перетворів коштом фонду праці. Заведення вплине без сумніву на управильнення раціонального збуту овочів теплого поділля і дасть заробок місцевому населенню.

— **Град убив дівчину.** В околиці Дублян і Дорошева впав град величини курячого яйця, що знищив 200 моргів засівів. Градова туча навістила Сяніччину, де знищила засіви в селах Загутині та Сторожах Великих і Малих та Семушовій. Град убив 11-літню дівчину, згинуло теж багато курей і псів.

— **Жертви грому.** Підчас бурі, яка перетягнула в неділю попол. над львівським повітом, ударив грім у хату Андрія Москви в Підберізцях, запалив її та вбив корову, що находилася в сусідному хліві. Згорів тільки дах дому, решту врятовано. В тім самім часі вдарив грім у хату Василя Колодія в Зеленій пов. Городок Яг. і поразив його жінку. Хата згоріла.

— **В память Пілсудського.** В неділю, в тридцятий день від смерти Пілсудського польські прикордонники запалили в память маршала 2.000 вогнищ здовж границі Польщі.

— **Пліонь** нищить консерви і тому до консервування овочів, мармолядів, галяретов, овочевих соків, огірків і т. д. треба вживати **консервуючого засобу Дра Еткера.** Популярні приписи на консервування можна безплатно дістати у кожному складі, який веде вироби Дра Еткера або безпосередньо від фірми Dr. A. Oetker, Warszawa, Rakowiecka 23.

Із судової салі.

ПРОЦЕС 24 УКРАЇНЦІВ У ТЕРНОПОЛІ ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО ОУН.

Як нашим читачам уже відомо, перед судом присяглих у Тернополі почалась у середу 5. червня ц. р. розправа проти 24 молодих українців, яких прокуратор притягнув до відповідальности за злочин державної зради за статті 97 § 1. к. в. (приналежність до ОУН) та поширювання нелеґальної літератури.

По 10 денній розправі на основі вердикту суддів присяглих трибунал видав такий присуд: пізо. *Юліяна Кручового*, 25-літнього селянина з Березовиці Великої і *Василя Пастушенка*, 25-літнього торговельного помічника з Шилів засудив трибунал по *9 років* вязниці; *Фелікса Кордубу*, 27-літнього студента економії і *Петра Джуса* обох з Тернополя по *8 років* вязниці; *Евгена Кручового*, 21-літнього селянина з Березовиці Великої на *7 і пів року* вязниці; *Михайла Гавриша*, 23-літнього селянина з Березовиці Великої на *7 років* вязниці; *Степана Ярослава Крушельського*, 22-літнього б. студ. прав в Теребовлі на *6 і пів року* вязниці; *Антона Константкевича*, 20-літнього кімнатного маляра з Теребовлі на *5 років* вязниці; *Володимира Гриневa*, 24-літнього студента прав з Теребовлі на *4 роки* вязниці; *Теодозія Сіпанта*, 22-літнього абсольвента торговельної школи та *Ілька Фридрика*, рільника обох з Березовиці Великої по *2 роки* вязниці; *Василя Волинця*, 22-літнього селянина і *Дмитра Умрина*, 33-літнього селянина — обох з Березовиці Великої по *півтора року* вязниці; *Дмитра Гавриша*, 24-літнього селянина з Березовиці Великої та *Ореста Гриневa* з Теребовлі на *8 місяців* вязниці. Всім засудженим зачислили слідчий арешт. Сімох підсудних звільнили.

Підсудних боронило трьох оборонців зі Львова: проф. *д-р В. Старосольський*, *д-р Л. Ганкевич* і *д-р Ст. Шухевич* та *м-р Гринкевич* і *д-р Погорілес* з Тернополя.

—o—

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

о. Іван Володимир Павлусевич, парох Довгої Войнилівської, відзначений крилошанськими відзнаками, церковний, громадський і економічний діяч Калущини, помер 14. червня 1935 в 49 р. життя і в 25 священства, на клініці, похований на Янівськім цвинтарі у Львові 16. червня, у перший день Зелених Свят, про що Суспільність, Рідню, Товаришів і Знайомих повідомляють залишені у глибокій печалі Мати, Дружина і Дочка.

Рівночасно складає Рідня найщирішу подяку всім тим, що з правдивою християнською любовю піклувалися Дорогим Покійником підчас його недуги на клініці, занялися похороном, а також і тим всім, що потрудилися віддати йому останню прислугу в його останній земній дорозі. 1752

о. Михайло Захарчук, гр. кат. парох в Ярчівцях, озірнянського деканату, упокоївся 15. червня ц. р. по короткій недузі, проживши 61 літ. Похорон відбудеться в вівторок 18. червня ц. р. В. Пр. П. 1753

—o—

Дописи.

КАЛУЩИНА.

Кінцеві змагання хорів і драм. гуртків за мистецтво 1935 р. Філіяльної Округи. Після закінчення районових змагань читалень „Просвіти" за першенство хорів і драм. гуртків у лютім і березні ц. р. філія „Просвіти" допустила вирізнені хори читалень: Угринів Сер., Підгорки, Завадка, Хотінь, Тужилів і Камінь та драм. гуртки: Новиця, Підгорки, Верхня, Голинь, Ясень і Загіря до кінцевих змагань за мистецтво 1935-рік Філіяльної Округи, що відбулися в неділю 26. V., в год. 1-ій попол. у битком набитій салі Нар. Дому в Калуші. Не зважаючи на зливний дощ, сала виповнилась по береги цікавими глядачами та змагунами. Через повінь не всіли прибути на змагання хори подальших читалень: Камінь, Завадка, Угринів Сер. та драм. гурток чит. Ясень. Змагання отворив голова філії д-р Сохацький Іван, після чого урядовець філії п. Король Іван виголосив річевий відчит про значіння та завдання хорів і драм. гуртків читалень. Перед виділегованою філією „Просвіти" комісією, зложеною з пп. С. Чорпітової, І. Решетиловичевої, м-ра Аронця та С. Бартка, виступали хори читалень: Підгорки — хор ч. 1 (мужеський) під дириг. Смольського Д. і хор ч. 2 (мішаний) під дир. Смольського В., Тужилів (мішаний) під дир. Яцишина, хор чит. Хотінь (мішаний) під дир. Ліщинського Р. та драм. гуртки читалень: Новиця І., Загіря, Підгорки, Голинь і Верхня. В перервах виграваля дута оркестра читальні Підгорки. Домінуюче місце над хорами заняв хор чит. Підгорки (мужеський) який своїми продукціями захопив слухачів. Виконані ним пісні: „Широкий Луг", „Занувала", „Дума про зруйнування Січи" були дійсно по мистецьки відспівані. Хор цей старий, віспіваний, з гарною мінусшиною на змаганнях не мав собі рівних. В цілі підсилення й заохоти молодших хорів (зокрема мішаних) та підбадьорення їх до дальшої праці й вишколу оціночна комісія була змушена хор чит. Підгорки ч. 1 (мужеський) взяти поза скобки змагунів, признаючи мистецтво на 1935 р. молодому мішаному хорові тіж читальні ч. 2. — У висліді змагань драм. гуртків за виконання пєси „Жених з міста" комісія признала мистецтво на 1935 р. драм. гурткові чит. Підгорки. Із драм. гуртків вирізнилися ще гуртки: з Новиці (за вдалу інсценізацію І. дії „Вифлеємської ночі") та Верхня (за гарне віддання рідної мови з твору „Назар Стодоля"). Змагання покінчено товариською забавою, що протягнулася пізно у ніч, полишаючи у зібраних миле, незатерте вражіння. Змагання ці доказали, що наше село вміє цінити та плекати пісню і драматичне мистецтво.

ЧОРТКІВШИНА.

Лугове свято у Шманьківчиках. Дня 12. травня ц. р. відбулося в селі Шманьківчиках лугове свято, в якім взяли участь Луги зі Шманьківчик, Струсівки і Росохача та Т-во Сокіл з Угриня. На святі були присутні голова Повітового Луга з Чорткова мґр Василь Шкварок, члени Повітової Старшини д-р Петро Синенький і голова Повітового Лугу з Копичинець д-р Василь Бабій. Свято почалось Службою Божою, що її відправив о. Кришталович, парох Чорнокінець, проповідь виголосив о. Степан Оробець, парох Росохача. Пополудні відбувся на громадській площі фестин з вправами Лугів і Сокола, до яких стануло 254 осіб. Після вправ відбулась дефіляда поодиноких товариств перед Луговою старшиною. Всі товариства виявилися якнайкраще зі свого завданим, за що видці нагородили їх рясними оплесками.

Панахида по д-рові Андрієві Чайковському. Заходом Філії „Просвіти" в Чорткові відбулася дня 9. червня ц. р. панахида за упокій душі бл. п. д-ра Андрія Чайковського, що її відправив о. Теодор Чубатий, парох Чорткова, в асисті оо. Черника, Добрянського і Дзьоби в парохіяльній церкві на Вигнанці. Підчас панахиди співав хор місцевого „Бояна". Після панахиди відбулась жалібна академія в салі залізничої організації. В програму академії входили: реферат д-р Хичія про життя і творчість Чайковського, рецитація уривків з творів Чайковського та продукції чортківського мужеського хору і „Бояна". Підчас панахиди церква на Вигнанці була виповнена по береги як також сала в часі академії. Треба завважити, що дуже немило пражала в часі академії недбало прибрана сала, на що у майбутньому слід звертати пильну увагу, бо гарно прибрана сала підносить повагу свята.

СТАНИСЛАВІВ.

Зелено-святочні врочистости. Традиційним звичаєм шанував Станиславів величаво роковини смерти Тих, що віддали своє життя за кращу долю народу. Зелено-святочні врочистости зачалися в суботу вечором панахидою, яку в катедральній церкві відправив о. кан. Лободич в асисті кількох священиків. Співав мужеський хор „Думка". Гарну проповідь виголосив о. Микитюк. Святочний і поважний настрій викликувала величезна могила по середині церкви. В неділю в год. 11. рано в салі „Сокола" відбулася врочиста академія, влаштована філією т-ва „Просвіта". На програму зложились: хорові продукції „Станиславівського Бояна" й „Думки", деклямація п. Ліди Каратницької, промова м-ра М. Куцпіра й інсценізація уривку Яр. Андруховича. Закінчилась академія відспіванням національного гимну. Кульмінаційною точкою свята був, як звичайно, похід вулицями міста на міський цвинтер, який цього року перейшов вскі сподівання. Такого взвигу народу Станиславів давно не видів. Завдяки взірцевому порядкові, якого стерегли впорядники з проф. Заславським, похід відбувся без інтервенції поліції і спокійно. Участь в поході взяло щонайменше 15.000 осіб, не числячи маси осіб, що приглядалися походові з хідників. Похід проводило 20 священиків з о. кан. Лободичем на чолі. Вінків несли около 200. Штафета У. С. К-у несла землю з Макіївки. Підчас походу пригравало пять орхестр, співали три хори. Похід тревав три й пів години. Підчас панахиди співав хор „Думка". Промовляв зпше о. кан. Лободич. Промова та була така високопатріотична й повінна безмежною любов до Укр. Січ. Стрільців, що жінки плакали зі зворушення як діти. Свято закінчив хор „Думка" відспіванням „Видиш брате мій", а орхестра „Зорі" відіграла національний гимн.

Б. Л.

Розвязана загадка.

Люди мають в житті на ню саму справу найріжнороднішні погляди. Цьому не можна дивуватися, бо не залежить від інтеліґентної людини, її досвіду, темпераменту, віку, вдачі того. Найбільше є невірних Томів, які пальцем мусять дітикнутися, щоби повірити. — Це люди, які думають, що власне „випадає" не вірити, бо не більше відповідає їх гідности.

Були такі невірні Томи також щодо виграної на Державній Льотерії, але з кожним тягненим їх кількість маліє у спосіб, який видається у вічі. Перед кожним тягненим щораз більше показується брак льотерійних льосів, щораз більша кількість колектур пишпує перед тягненим карточку з написом: всі льоси випродані.

Чому і як це діється? Відповідь проста. Ці невірні до недавна Томи на кожному кроці стрічають людей, що виграли, або просто виграють самі. Реальна дійсність змушує їх позитивно поставитись до справи. Досвідом переконуються вони, які великі є шанси виграння на льотерії і що всі мають рівні виглади.

В теперішній 88-ій Льотерії, якої тягнення І-ої класи починається 19-го червня, шанси виграння ще незмірно зросли. — Для тих, які не виграли в ніякій з чотирьох кляс, буде влаштоване додаткове тягнення дня 26-го грудня „на вдачу". Участь у цьому тягненні нічого не коштує. виграні виплачуватимуть тому, хто представить льос четвертої класи, отже по закінченні тягнення пісї класи треба льоси належі зберігати. У рідному тягненні є 1.617 виграних на суму 370.000 зол. Виплата виграних відбудеться зараз на другий день по тягненні, на засаді, хто скоро дає, двічі дає.

До консервованя

25/30 Dr. A. Oetker.

СПОРТ.

УКРАЇНА — СОКІЛ ДРУГИЙ.

Мичеві змагання за мистецтво відбудуться між ними дружинами у четвер 20. червня ц. р. в год. 11-ій передполудням на грищі „Чорних"

—o—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

СКАСУВАННЯ ГРЕКО-КАТОЛИЦТВА. Станиславів 1935, Накладом У. Є. А. М. Р.

ПОПИСОВІ ЛУГОВІ ВПРАВИ НА РІК 1935 і 1936 ДЛЯ ЛУГОВИЧОК І ЛУГОВИКІВ. Накладом Ред. „Вісти з Лугу", Львів, Коперника 5. Стор. 20., вел. 8°.

CATALOGUS ORDINIS BASILIANI S-TI JOSAPHAT PROVINCIAE SS. SALVATORIS ineuvte anno 1935. Жовква, 1935, стор. 64. вел. 8-ий.

ЖУРНАЛИ.

ДЗВОНИ, літературно-науковий журнал. Львів травень 1935. Р. V. Ч. 5. Зміст: Б. Лисяиський: Весні. О. Печеніг: Вікном мені доніс. Д. Фальківський: Зійшлись обоє на багнетах. Десь за стіною вітер стеле. М. Зерон: Тягар робочих літ. Князь Ігор. Р. Дурбак: При гробі друга. Лчерда Медина Чалі: Гахарин. Н. Королева: Чернець-партівець. С. Шелухин: Критика нового наукового підручника історії України Д. Дорошенка. Д-р Б. Кудрик: Гендель і Бах. Д-р В. Пачовський: Проблеми української літератури й мистецтва. Д-р К. Чехович: До проблеми народніх ритмів у Шевченка. Н. Кочубей: Декільна увап з приводу статті М. Л. Добрянського: Фашистівський корпоративізм і становий принцип В. Липинського. Хроніка. Рецензії.

КООПЕРАТИВНА РЕСПУБЛІКА, економічно-суспільний місячник. Львів, червень 1935. Р. VIII. Ч. 6. Зміст: На окраю днів. К. Мацієвич: Один з етапів аграрної революції в Україні. Ю. Гадзевич: Народня торговля як осередок споживчої кооперації. П. Панченко: Виховання чи деморалізація. Небувалий в кооперації скандал. Кооперативна чи приватне підприємство. Додаток: І. Витанович; Волод. Навроцький.

ЛІТОПИС БОЙКІВЩИНИ, записки присвячені дослідам історії, культури й побуту бойківського племени. Рік V., ч. 5. Самбір 1935. Зміст: М. Смішко: Вістря та спис із рунічним написом з Розвадова. Д-р В. Кобільник: З археольогії Бойківщини. Ян Фальковсеї: Село Волоське, ліського повіту. Д-р І. Максимчук: Домашня й кухонна посудина в Старім Самборі; О. Р. Лукань, ЧСВВ: Бойківські приказки й назви; о. Ю. Кміт: Народні „Папірьи"; М-р Я. Рудницький: Кульчиці чи Кільчиці? Д-р Мик. Сворик: Походження назви міста Самбора; Новинки.

КОМАР. 9. VI. Ч. 23.

Ширіть наш часопис!

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Виказ жертв

на українських воєнних вдів і сиріт за міс. лютий — травня 1935.

Городок: Філія С. У. зб. в місті 52.51, Артищів 3, Добряни 6.30, Дроздовичі 1.20, Бартатів 10.2½, Братковичі 6.20, Галичанів 5, Керниця 2.25, Янів 5.39, Мшана 20. Тучапи 4.90, Інж. Р. Паламарчук 1, пар. ур. Любінь Великий 6, Домажир 2, Лозина 1.50, Великополе 2.20, церков Ясениська 1.40, Н. Кутельмах зб. Ставчани 3.42, о. В. Паславський Угерці Нез. 1, О. Питлик Лозина 2.

Добромиль: о. Ю. Боберський Тарнава 2.60.

Долина: Гринай 1. М. Івасьневич 2. пар. ур, Тростянець 4.70, Чолганя 2, церква Полянниця 4.65, Рожнітів 5, філія Союзу Укр. 24.94, о. Т. Депутат 1.70, о. І. Жовтанецький Сухолія 3, о. О. Шуровський Рахиня 3, П. Особа Людвинівка 1, Ф. Бідозор Содухів 1, філія Союзу Укр. Болехів зб. 30.2½ і Гошів 5.72, Союзу Укр. Долини зб. 29.28, Мізунь 19.37, Вендж 7.60 і 1.88, Тростянець 1, Лощинка 6.75, Новошин 3.15, Пашнів 3.88, Пшеничник 1.50, Княжолука 13.86, Рахиня 6.80, Тячне 4.81, Якубів 1.99, Туя Вел. 12.04 і Белеїв 7.33.

Дрогобич: Е. Залеська 3.20, С. Ніжанковська 1, прив. шк. ім. Т. Шевченка 7.05, Союз Укр. Мрацинці 11.75, Ю. Карпінський Гаї Ниж. 1, студ. Л. Беч Улично зб. 10.20, о. М. Іванусів Вапенниці 4.26, Союз Укр. Гукова Гора 12.50, К. Стеценко Борислав 52.52, Котів Банк 5.23, Попелі 6.56, Союз Укр. Дрогобич зб.: місто 7.8.54, М. Жирин Болехівці 3.59, В. Балажневич Воля Якуб. 24.47, А. Скоропад Гаї Вниж. 4.76, О. Хомич Дедина 1, В. Фещак Заліснть 3.20, В. Тарнавський Конюшь 4.07, М. Збігла Ст. Кропивник 2.40, В. Червінський Ласківці, 3.10, М. Кіцилівна Мшанки Шк. 5.83, П. Білинка Модрич 5.09, Г. Ступницька Оп0ка 6.38, О. Филипівна Підбужпиця 10.50, Н. Вихрищак Родів 4.55, О. Валюхова Стебник 10, С. Сницова Східниця 18.34, А. Зачкевичева Трускавець 8.17, П. Веприкова Тустановичі 37.16.

Жидачів: Д. Морох 2, пар. ур. Стідько 2.50, Новошин 1.75, Розвадів 5.38, Дубравна 3, о. Ю. Бодпар Яйківці 8.04, В. Фіцала Верпич 3, Союз Укр. Миколаїв/Дн. зб. 27.33, Розвадів 9.80, Устє 5.20, Надітичі 6.79, Верпич 4.52, Воля Вел. 4.27, Черпиця 5, Пісочна 4.85, Роздія 25.40, А. Юркін зб. 3.60, Нчани Ст. 2.57, Ганівці 1.40, Іванівці 4.06, Гніздичів 3.92, Дежків 3.16, Денсика Нашп. 3.57. Жидачів 31.66, Заболотівці 2.62, Волиця Гніздичів 1.21, Руда 3.08, Журавків 4.27, Туради 2.20, Волцків 4.11.

Жовква: пар. ур. Артасів 3.60, Звертів 3.30, о. Я. Мухпацький Мокротин 4, о. О. Гоцький Дівірці збірка 4.50, читальня Просвіти Дівірці-Заріка, 2, Л. Фпякевич Любеля 2, А. Вовкун Артасів 3, М. Педевська збірка Жовква 48.15, Бутини 14.78, Воля Висоцька 2, Глинсько 6.26, Замочок 9.37, Зіболки 6.51, Желдець 2.02, Куликів 12.15, Куники 3.50, Липина 0.38, Мерачі 0.90, Мокротин 4.40, Мацошин 1.70, Опалтина 2.07, Пристань 3.70, Мости Вел. 22.30 і Провала 0.45.

Заліщики: М. Гавинський 1.50, М. Баранин зб. 117.09, о. І. Кошик Цапівці 2, сем. учит. І. Курівець Синьків 12.23.

Збараж: Філія С. У. зб. в місті 33.16, Лубинки Нижні 9.52, Стрілка 10.22. Красносільці 4.78, Лисичинці 5.10, Вернпки 3.52, Лубинки Вижні 8.51, Чорний Ліс 0.35, Тарасівка 0.75, Добромірка 19.36, Чернихівці 25.61, Капустинці Ліс 1.70, Іванківці 1.82, пар. ур. 10, Чубаті Добриводи 2, пар. ур. Чернихівці 3.50, Шпили 3.25, о. П. Ніжик Лубинки Вижні 5.24.

Зборів: В. Кулик 2, зб. з чаш і коло церкви 15.60, К. Куликова зб.: А. Яворський Славна 3.10, С. Кузь Футори 3.15, І. Богач Ярославичі 3. Я. Баліцька Заліщиці, Нов. 6.40, Л. Олійник Білківці 4.23 В. Коваль Розгадів 5.35, Тростянець Вел. М. Боженко 1.65, В. Чехович Гаї за Рудою 3.24, І. Гунька Присівці 5.04, М. Кацапей Озерянка 2.20, О. Горинь Нестюки 1.65, Н. Песик Жуківці 2.03, М. Гнатів Кальне 3.11, М. Сукота Горгів 2.07, М. Косецький Озірна 5.40, М. Савчук Кабаріанці 9.37, М. Ксенчин Мшана 2, О. Барвінський Тустоголови 5.15, Г. Будник Метенів 6.90, пар. ур. Озірна 7, Махнівці 2.75, Ярославичі-Монилівна 7.20, Нестоївці 1.44, Пресівці 4.50, Бзовиця 6.76, о. В. Корчинський Мильно 15, о. С. Хабурський Беремівці 2.50, церква Поморяни 3, О. Держко Товстоголови 3.50.

Золочів: О. Затик 5, пар. ур. Скварява 9.93, Струтин 2, Підтричі 1.67, Ожидів 3, Підлисе 5.40, Бужок 1.90, церква Переволочна 8, Жуличі-Городиців 5.42 о. Л. Нестор Ремезівці 18.50, о. А. Шуневич Білий Камінь 2.

Калуш: суд. М. Стронціцький 5.10 І. Пігулик 2, М. Рубчак 10, філія Союзу Укр. зб. в місті 68.37, в повіті 52.39, учит. Ю. Гумінідович Станькова 4.10, Т. Сінпів 1, пар. ур. Лдіяе 2.40, Голинь 13, Негівці 5, Завадна 4, Красна 7, Петранка 1 Вістова 3, о. Д. Березовський Угринів Стар. 4.

(Далі буде)

ПРАЦЮЙ БАГАТІЙ ЗБИРАЙ

в ощадности складай у Повшехному Банку Звйонзковім на вкладкові книжечки іменні або на предявника, які гарантують безоглядну тайну вкладу. Вклади платні на кожне домагання або за виповідженням в централі і відділах. Опроцентування від 5% до 6½% річно.

POWSZECHNY BANK ZWIĄZKOWY W POLSCE S.A

ЛЬВІВ, Варшава, Бельско, Цешин, Дрогобич, Гдиня, Краків, Перемишль, Станиславів, Тарнів.

18/5 4—6

Театри.

Великий Міський Театр.

Середа, 19. VI. год. 7·30 веч. „Студентка".

Четвер, 20. VI. год. 7·30 веч. „Фрайляйн доктор".

Театр Різнородностей.

Середа, 19. VI. Нечинний.

Четвер, 20. VI. год. 7·30 веч. „Я вбю П".

Кіна.

АДРІЯ: „Трійка", „Доглядачка в неволі".

АПОЛЬО: „Віктор чи Вікторія?"

АТЛЯНТИК: „Наші хлопці моряки" (комедія).

ВАНДА: „Пісня пісень", та „Зле кохання!"

ГРАЖИНА: „Муту бути молодий".

КАСИНО: „Я збіглець" (Панно Муні).

КОЛІСЕЙ: „Чібі", ревія „Серце і вальси".

КОПЕРНИК: „Марнотратний син".

МАРУСЕНЬКА: „Поворот Франкенвенштайна" (Борис Карлов).

МІРАЖ: „Симфонія життя" й Бастер Кітон як „Професор у кабареті".

МУЗА: „І шож далі сіра людино?"

ПАКС: „Голгофта".

ПАЛЯС: „Людина є грішна".

ПАН: „Любовна мрія" („Leise flehen meine Lieder").

РАЙ: „Юлія" оперетка з Густ. Фрелітом і Джітою Альпар.

СВІТ: „Канавалкада".

СОНЦЕ: Збещещена" та ревія.

СТИЛЕВЕ: „Чотирьох джентельменів" і ревія Волінського.

УТІХА: „Останній отаман Анненков", ревія „Їдь на схід".

ХИМЕРА: „Я довіряла тобі".

Закордонне радіо.

Середа, 19. червня 1935.

Відень (506,8) 17·05 Соністи, 21·05 Твори Фр. Легара, **Брно** (325,4) 18·35 Пісні, **Кошиці** (259,1) 19·00 Спів, **Прага** (470,2) 20·30 Музика. 21·00 Квартет, **Париж** (1648) 18·00 Муз. авд. для молоді, **Білгород** (437,3) 18·30 Пісоньки, **Берлін** (356,7) 14·15, 19·20 Легка музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·00 Скрипка та форт., 18·00 Пісні й дуети Шуберта, **Ляйпціг** (382,2) 20·45 „Дон Хуан і Фавст" траг. Граббе, муз. Льорцінга, **Мінхен** (405,4) 16·10 Славні конц. етюди, 20·45 „Ондина" оп. Льорцінга, **Будапешт** (550,5) 13·30 Симф. орх., 19·05 Форт. ресіталь, 22·00 Спів, **Міляно** (221,2) 11·30 Тріо, 20·50 „Тангайзер" оп. Р. Вагнера, **Рим** (420,8) 17·05 Легка музика.

Четвер, 20. червня 1935.

Відень (506,8) 9·05 Орг. твори Регера, 11·35 Велика Служба Божа г-моль Бахв, 18·00 Шубертіяда (солісти, хор), 19·25 Арії (Бавн, тенор), 20·35 Довкола кохання, симф. концерт, 22·25 Суч. австр. музика, **Кошиці** (259,1) 13·45 Югосл. пісні, 17·55 Для Закарпаття (Діточий хор), **Прага** (470,2) 9·00 Сальон. квартет, 21·40 Концерт, **Парнж** (1648) 20·45 Симф. концерт, **Білгород** (437,3) 13·15 Пісоньки, 20·00 Концерт, **Берлін** (356,7) 14·15 Відень - Будапешт, розр. концерт. 19·20 Мандрівні пісні Дреєля до слів Улянда, **Франкфурт** (251) 16·00 Пісні Шуманна та Брамса (Шмідт-Карлен баритон.), **Кенігсвустергавзен** 14·00 Від другої до третьої нес. на світі, 17·40 Швайц. композитори, 20·10 Дівчата співають, **Кельн** (455,9) 9·15, 10·15 Інстр. й камер. музика, 16·00 Баляди (сп., муз.), **Мінхен** (405,4) 12·00, 15·05 Концерт, **Будапешт** (550,5) 15·25 Діточі пісоньки, 18·30 II. дія з „Тангайзера", 22·00 Військ. орх., **Міляно** (221,2) 12·00, 17·05 Легка музика, 20·50 „Стабат Матер" Скарлятія, **Рим** (420,8) 13·40 Легка музика, 21·00 „Тутті із маєстро" оп. Педротія.

Львівське радіо.

Середа, 19. червня 1935.

6·30 Ранішня авд., 8·25 Практ. вказівки, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольогічні вістки, 12·05 Полудн. денник, 12·15 Музика; в перерві 13·00 Хвилинка для жінок, 15·00 Біржа, 15·10 Експорт, 15·15 Демо на кольонії, 15·40 Цитра й піснька, 16·00 З надими дітьми на селі, 16·15 Музика з гр. пл., 16·50 „Рене й Ніні" (Дві сироти) Люїджі Піранделя, 17·00 Концерт орх. мандолінистів (рос. музика), 17·35 Концерт: Пять століть камер. музики, 18·00 Псальми Красінського — поет. муз. монтаж, 18·15 Хор дітей, 18·30 Листи від дітей, 18·40 Сільва рерум, культ. життя, 18·45 Форт. ресіталь Марії Калужної, 19·15 Реклям. концерт, 19·30 Пісні Шумана (Аргасінська) в супр форт., 19·50 Репортаж, 20·00 Літ. авд., 20·10 Концерт сальон. орх., 20·45 Веч. денник, 20·55 Образці з давньої та сучасної Польщі, 21·00 Шопенівський концерт, 21·30 „Іспит" Зельми Лягерлеф, 21·40 Сев. Барбаг: Соната на віольонч. і форт., 22·00 Із синтк. метчу Польща — Японія, 22·15, 22·21 Спорт. вістки, 22·25 Мала орхестра.

Четвер, 20. червня 1935.

8·30 Ранішня авд., 8·50 Муз. з гр. пл.; у перерві ок. 9·15 Поранний денник, 9·50 Спорт.-турист. гутірка, 10·00 Музика з гр. пл., 10·30 Фейл.: У Рудницькій пущі, 10·45 Боже Тіло в Ловічі, 12·15 Муз. поралок, спів; у перерві ок. 13·00 Авд. фрагмент, 14·00 Музика з гр. пл., 15·00 Гебрайський театр, 15·10 Кончіта Велескез із гр. пл., 15·35 Музика з гр. пл., 16·00 Для дітей: Про сп., що писав байки, 16·19 Форт. ресіталь, 16·50 „Чорний нарід" (варш. образець) М. Кунцевичевої, 17·00 Концерт, 18·00 Про книжку Незабітовського: Польські ссавці, 18·10 Хвилина поезії „Тиші, ах тиші" К. Завістовської, 18·30 Берегами Пруту до Гонерді, 18·40 Сільва рерум, мист. життя, 18·45 Моцартова хвилина з гр. пл., 19·15 Реклям. концерт, 19·30 Музика з гр. пл., 19·50 Авт. гутірка, 20·00 Симф. концерт, 20·45 Веч. денник, 20·55 Образці з давньої та сучасної Польщі, 21·00 Третя Остробрамська літанія з муз. Монюшка (сп., орх.), 21·30 Театр Улян „Кейстутові похорони" В. Гулевича, муз. Шелігівського, 22·00 Фраги міжнар. синтк. метчу Польща — Японія, 22·20 Мала орхестра.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·27—5·29 зол.

Нім. марка 1·75—1·85, фр. франки 34·90—35·00, шв. франки 172·50—173·50, фунти стерлінги 26·00—26·20, австр. шіллінги 98·00 — 101, чеські корони 22·00—22·25, рум. леви 30·00—32·00, діри 42·00—44·00.

Золото: Долари 9·18—9·20, Франки фр. 34·60—35·60, Дукати 83·00—84·00, Корони 37·00—37·50, Рублі 4·75 — 4·85, 1 гр. зол. 5·924.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50, Фльорени 0·85, 1 гр ср. 0·07—0·08.

Преміївки.

Долярівки 52·50 — 54·00, Інвестиційна 104·00—107·50, Будівельна 42·00—44·00.

ЗБІЖЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська дьоко Львів

	від	до	від	до
Мука пш. І. Б.			32·50	—33·00
Мука пш. І. Ц.			31·00	—31·50
Мука пш. І. Д.			29·50	—30·00
Мука житня І. кат. до 55%	22·50	—23·00	26·75	—27·25
Мука житня І. кат. до 65%	22·00	—22·50	25·50	—25·75
Висівки житні	7·50	— 7·75	8·00	— 8·25
Висівки пшен. гр	7·75	— 8·00		
Висівки пшен. сер.	7·50	— 7·75	8·50	— 9·00

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що ціп на масло й молоко не ставить з приводу вичікуючої тенденції; в дні 18. червня ц. р. кооперативам платив за:

	льоко Львів.
1 л. сметани	0·60 зол.
1 к. яєць	2·45 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 24 сот.

Тенденція на масло вичікуюча, на молоко, сметану і яйця сильна.

Маслосоюз повідомляє, що від 18. VI. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомисарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята від 45 дкг.	за 1 кг.	1·00	зол.
Мол. однор. кури І. кл.	„	0·90	„
Старі кури	„	0·80	„
Пантарки	„	1·30	„

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

Когутів, качок, гусей, індичок та індиків з огляду на кінець сезону не приймає.

Вже кінчиться шкільний рік!

Вимріяна нагорода за пильну цілорічну працю!

"Kodak" BB

(Baby Brownie)

легка, проста і певна фотографічна камера дає знамениті знимки 4×6½, цм., і коштує лише

зол. 15.-

Домагайтеся високочулих плівок

Verichrome 28°

Kodak Sp. z o. o. — Warszawa, pl. Napoleona 5

За показом цього купону в кожнім фото-складі камера

"Kodak" BB

зол. 12.50

Важний до дня 30. VI. 1935.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Золото, срібло, годинники, бриліянти. Вл. Бушек, Львів, Академічна 6., тел. 218-48. 1708 4—15

Пансіон „Яблонських Мароко" біля залізничого двірця **у Гребенові під управою п. М. Блавацької** поручає від 1. червня сонячні кімнати одно- дво- і три особові з особними балькономи та видом на гори. Здорова й добірна кухня на бажання дієтична. Ціни помірковані. 1585 8—8

Вічні пера направляє „Преципія" Ринок 29, Руговського 12. 1679 6—20

Пропукливові бандажі гумові черевні, ниркові, проти усуванню матиці під гарантією виконує відоме **Укр. Ортопедичне Заведення Івана УГРИНА,** Львів, вул. Вірменська ч. 15. 1629 9—30

Ділок над Прутом. Пляжа, ліс. Удержання 3·50—4·00. Гуменюкова, Микуличин. 1683 6—6

За 1 золотий переробляємо жіночі мужеські капелюхи. Найновіші фасони Увага: **Шапіра, Ринок 17.** 1745 3—6

фортепіяни, піяніна світових виробней на складі, Марецький, Баторія 7. 1698 6—13

Жабє-ільця. У віллі Кісєлевського є до винайму від зараз. Кімнати для літників з урядженим і харчем або без. 1751 3-2

Шукає праці до всього молода, працьовита і порядна. Стрийська бічна 3. Чипр.

Кімната дуже гарна, сонішна з балькоиом до винайму: Кадецька 4./II. 1758 1-3

Сикстуська 14. Комфортове мешкання 3, 4, 5 покоїв — бюра, робітні, варстати, 4 покої — великий льокаль на фабрику до винайму. 1757/56

Мурований дім на горішнім Личакові на продаж. Інформації в Адміністрації. 1755 1—2

ОГОЛОШЕННЯ.

Б. лікар лікарні в Празі

Д-р Петро Онуфрик

ординує в Живці „ЧЕРЕЗ" поруч „Палатка"

УВАГА. — За 50 сот. направа слухальців, даю новий шнур, магнетизую і регулюю. **„Radjodźwięk"** ЛЬВІВ, КРАСІЦКИХ 17. 1722 5—10

На дощ чи погоду

вигідна тревала ондуляція на пів року, зроблена у фризерському заведенні „БРІСТОЛЬ" **Антона Піша** у Львові, вул. Клементини Таньської ч. 3, напроти кавярні Жоржа. — Спеціяльність сальону: водна ондуляція і тревала на пів року, виконана новітніми апаратами. — Ціни низькі. 1734

ПРОСПЕР МЕРІМЕ

БЛАКИТНА КІМНАТА

ТА ІНШІ ОПОВІДАННЯ

Переклад із французької мови Василя Софронів. — Ціна 0.95 зол., з почт. пересилкою 1.20 зол.

АЛЬФОНС ДОДЕ.

МАЦІЦЬКИЙ

Переклад із французької мови М. Руднянського. — Ціна 1·— зол., з почтовою пересилкою 1·30 зол.

Тревала ондуляція,

виконана членом Міжнародиього Союзу Фризіерів у Парижі, Бистроиен, Львів вул. Фредри 6, тел. 251-51, дає найбільше задоволення підчас побуту на лоні природи. Одноразова проба, щоби переконатися про досконалість і тревалість. Ціни приступні. 1754 1—3

Читайте „Діло"!

По розвязанні спілки відкрито в новому льокалі

СКЛАД і РОБІТНЮ ВЗУТТЯ

О. БЕРЯК, вул. Руська ч. 18

напроти церкви. 1756 1-10

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 160 (14.057). Львів, четвер 20. червня 1935. Pocztową opłatę opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060, 148.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

До Картуської Берези.

З Кремянця вивезли 11. ц. м. до Картуської Берези лікаря д-ра Василя Кархута, молодого українського письменника. Перед роком він осів у Кремянці і займався лікарською практикою.

Панахида за Полеглих Української Армії в Празі.

Прага, червень 1935.

В неділю, дня 16. ц. м., отже в той самий день, коли цілий Рідний Край молився на могилах наших дорогих борців за волю і українська кольонія в Празі поклонилася їх памяти на панахиді в місцевій гр. кат. церкві. Панахида відбулася заходами укр. т-ва „Єдність", т-ва Укр. Інжинірів у ЧСР, Українського Старшинського Клюбу, т-ва укр. „Сокіл" і Союзу Українських Пластунів-емігрантів. Співав мужеський хор. Присутніх багато, але всежтаки не стільки, скільки повинно на такій панахиді бути. Прикро вражало, що на панахиді не було одного поважного відлому української еміграції. І ще на один неприємний для нас факт мусимо з приводу цієї панахиди звернути публично увагу. Служив її місцевий парох русофіл о. Гопко, який заповідаючи панахиду сказав, що її „замовили собі" українські організації, але за кого служиться ця панахида не згадав ні словечком. І в самій панахиді ми не чули за кого вона служиться. Може це сталося з того великого поспіху, з яким правив о. парох панахиду, щоб якнайкоротше затримувати нею своїх „русских вірників"? А поспіх о. пароха був такий великий, що він навіть не дочекав до кінця відспівання „вічної памяти", а пішов переодягатися на вечірню, яка мала зараз після панахиди відбутися. Він вже й оголошуючи панахиду оправдувався перед своїми „русскими вірниками", що панахида буде коротенька, яких 10 мінут. Це вже не перший такий виступ о. пароха супроти своїх парохіян-українців, а це примушує нас поставити собі такий запит: невжеж українська кольонія в Празі яка творить подавляючу більшість тутешніх гр. католиків, не може постаратися про те, щоби дістати такого священика, який не тільки не боявся б оголосити, що править панахиду за полеглих Української Армії, але щоби сам, зі своєї власної ініціятиви правив її, а не шоб українські організації мусіли її у нього щорічно „замовляти". Ми чуємо, що о. парох часто зазріває, що українці не ходять до церкви. Вони й не будуть туди ходити, коли парох буде так відноситися.

„Укр. вірник".

Згода Б. Британії на морські зброєння Німеччини.

ЛЬОНДОН, 19. 6. ПАТ. Райтер повідомляє, що вчора дійшло до порозуміння на засіданні британсько-німецької делегації у справі морських зброєнь Німеччини. В найближчих днях радитимуть над технічними справами. Основою нарад була теза, що морські сили Німеччини не перевищать 35 пр. містоти цілої британської фльоти, при чому В. Британія заступить кораблі старого типу новими. Найважнішою подробицею оголошеного порозуміння є зрівнання підводних човнів В. Британії і Німеччини. Тепер В. Британія має 54 підводних човнів і теоретично таку саму скількість признано Німеччині. Німеччина згодилась, що з цього признаного контингенту збудують 45 пр. себто 24 до 25 підводних човнів. Зате Німеччина зрікласъ збудувати дві авіоматки по 22 тисячі тон містоти кожна. Ці авіоматки творили безпосередню небезпеку для В. Британії. Мировий жест Німеччини довів до уступок В. Британії в справі будови підводних човнів. Сподіються, що морське порозуміння В. Британії з Німеччиною викличе спротив Франції та інших континентальних держав.

Італія в ноті до британського уряду застерігає собі право висловити свою опінію в цій справі.

В. Британія заспокоює Францію.

МІН. ІДЕН. ІДЕ ДО ПАРИЖА.

ЛЬОНДОН, 19. 6. ПАТ. Райтер повідомляє, що дня 21. червня ц. р. мін. Іден відбуде нараду з французьким урядом у Парижі. Головною метою візити мін. Ідена в Парижі виявнити значіння британсько-німецького порозуміння. В Льондоні сподіються, що французькі знавці приїдуть до Льондону і розглянуть технічні справи цього морського порозуміння. Одночасно британські політичні кола переконують Берлін, шоб не перецінював надто цього порозуміння, бо британська політика далі спирається на приязни з Францією та Італією.

ГОЛОСИ АНГЛІЙСЬКОЇ ПРЕСИ.

ЛЬОНДОН, 19. 6. ПАТ. Англійська преса висловлює задоволення з закінчених морських розмов з Німеччиною. Одночасно подіється, що мін. Іден переконає французький уряд, щоб відкликав свої заарази.

Крім того мін. Іден переконуватиме Францію, щоб зрезигнувала з дальшої розбудови підводних човнів, бо це довелоб до дальшої розбудови підводних човнів у Німеччині, як це застережено в британсько-німецькім порозумінні.

По розмовах мін. Ідена з прем. Лявалем і мін. Піетрі приїдуть до Льондону мабуть французькі знавці, опісля італійські і большевицькі, щоб устійнити програму морських зброєнь. З цього плану виходить, що В. Британія скличе на осінь морську конференцію при участи сімох держав.

Черговий успіх політики канц. Гітлера.

БЕРЛІН, 19. 6. ПАТ. Підписання морського договору між В. Британією і Німеччиною назвав націонал-соціялістична пресова кореспонденція черговим успіхом політики канц. Гітлера. Першим успіхом було порозуміння Німеччини з Польщею. Пресова кореспонденція підкреслює, що канцлер Німеччини признав виразно перевагу В. Британії на морі.

Чехословаччина бажає близьких взаємин з Україною.

МОСКВА, 19. 6. ПАТ. В останніх днях підчас свого побуту в СССР мін. Бенеш відвідав колхоз „Комуніст" коло Києва. Мін. Бенеш заявив представникові „Ізвестій", що бажає близьких взаємин з Україною тому, що Чехословаччина сусідує територіяльно і споріднена мовою. Одночасно підкреслив, що національний український рух дуже подібний до чеського.

Дальша мобілізація в Італії

РИМ 19. 6. ПАТ. Урядовий дениик оголосив декрет про мобілізацію воїків і підстаршин лекарів і радіотелеграфістів з 1900 річника.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

ВОЛИНСЬКІ ЕНДЕКИ.

Волинь, 17. VI. 1935.

При слові „ендек" кожний легко уявляє собі людей цієї категорії. Але волинські ендеки це особлива відміна. Де в них кінчаються національні ідеї і починається власна кишеня; коли в них у голові бувають проблиски світла й коли там панує мрячний хаос; на якій точці в них межує честь з гнучкістю гідности, — хіба ніхто цього не дослідить. Коли ми займаємося цією невдячною справою, то лише тому, що всі ці риси волинської відміни ендеків особливо різко виступають у відношенні до українського народу.

В перших вісьмох роках по закінченні війни всі справи — адміністраційні, господарські, культурно-освітні, релігійні й т. д. — були в їхніх руках. У своїй „цивілізаційній" праці на нашому українському сході розпоряджали вони великим і сильним апаратом. До нього доходили — двори й плебанії. Не зважаючи на всю владу й засоби, підійти до українських мас і взяти їх під свій вплив їм не вдалося. Їхня політична організація та їхні культурно-освітні й інші установи не притягнули до себе буквально ні одного українця. Винятком є хіба рідкі випадки для немовлят і малих несвідомих дітей.

Пояснити це явище дуже легко: українські маси не лише зрозуміли, але й інстинктовно відчули денаціоналізаційну мету ендеків. Почуття самозбереження робило решту — відштовхувало від них. Ця невдача змінила становище ендеків супроти українців на ще гірше.

Мали вони передтим старий традиційно-шляхетський погляд на українські маси, як на своїх хлопів, а подекуди й як на „бидло", та стару зарозумілість: за кілька років усіх засимілюється. Головне — не дати українцям здобути свою-таку освіту.

— Хлоп добрий, поки темний. Волинський хлоп навіть дуже добрий. Ми з ним живемо в згоді.

До такого погляду прилучувалось те, що ендеки-поміщики воліють мати за сусідів українських селян, ніж своїх кольоністів та осадників, — не з любови до перших, а з неохоти до останніх. І з цим вони не скриваються. Зрештою добросусідські відносини з нашими селянами передовсім є для них матеріяльно корисні. Наші люди більше шанують чужу (панську) власність і є ввічливіші. Ендецькі земляки далеко не такі.

Але стихія національного відродження українських мас та зрозуміння ендецької асимілаційної політики (м. ін. поміщики перестали балакати з селянами по українськи) відносини значно змінили.

І ось волинські ендеки почали раптом лякати себе і всіх своїх земляків українською небезпекою, про яку раніш не було мови. Небезпечними стали українські книжки і часописи. Розлігся крик про „корчення польскости", про потребу спинити всякий рух, про рєвіндикацію церков, збереження від парцеляції і ліквідацій польських маєтків і т. д.

Очевидно, що власні інтереси й апетити ідентифікують ендецькі поміщики з добром держави і навіть сучасну національну політику на Волині проголошують, як шкідливу й небезпечну для Польщі, домагаючись припинення тої „українофільської політики".

Змінивши тактику супроти українців, змінили й супроти влади.

В 1930 році волинські ендеки пережили переломовий момент. Дістявши сильний удар підчас виборів і переконавшись, що дальше їм існувати під маркою опозиції неможливо, дуже швидко переформувалися і влилися до „блоку співпраці з урядом", залікідувавши свої явні політичні станиці, між іншим свій орган „Земя Волиньска".

Цього переформування доконано під гаслом необхідности одного польського фронту на Волині. Це високопатріотичне гасло вчорашніх опозиціонерів залегалізувало їх, відкрило їм двері до всіх організацій і установ та уможливило збереження свого впливу на життя, навіть на проурядову пресу, в яку вони ввійшли, особливо — на практичну сторону „українофільської політики".

Ендеки добре розуміють, як багато залежить від того, хто виконує дані „згори" накази. Тому теж особливу увагу звернули на виконавчі урядові функції. Завдяки своїй зручності стали швидко останнім рішаючим чинником щодо українських справ. Кожне розпорядження, що випливає з теорії співжиття та співпраці, вони вміють при виконанні „унешкідливити", знівечити, спрямувати **проти** українців.

Це бачимо в усіх ділянках нашого життя на місцях, у кожній дрібничці. „Низовий" ендек навіть „певному" таборові скрізь підставляє ногу, унеможливлюючи розвиток ВУО, існування „хат", організацію спортовиків, кліборобських клітин, основання бібліотек, українізацію церкви й так до безконечности. Там вони дають некорисні інформації, там налякають „лівого" діяча, а там знайдуть іншу загрозу стану. А щож казати про інших українців.

Всі це бачать, усі це відчувають, але мовчать, бо боротьба з тим явищем небезпечна. На жаль ті, що стоять на верхах, здається досі не доглянули цієї роботи замаскованих ендеків, що всюди балакають і роблять, як чистокровні проурядовці.

На один момент аналізо шило з мішка. Але не завважено того кінчика, що є спрямований в український бік.

Замасковані чинні ендеки живуть надіями на швидкі зміни, що знову винесуть їх наверх. Смерть маршала Пілсудського чомусь вони оцінили, як початок таких змін. І — зарухались.

Навіть орган епископської курії „Жите Католицке" був сконфіскований за занадто сміливий тон. Відразу пустили по наших селах поголоску, що „йде Галлер". А злі язики навіть кажуть, що останні ревізії в українців, арешти й навіть висилання декого — це робота впливових і всесильних у виконному й інформуючому апараті ендеків. Чи це так на ділі, сказати не можемо. Імовірне воно тому, що „скріплену активність" табору, якому смерть маршала додала відваги, найлекше проявляти — на противукраїнському відтинку.

Senex.

Нова виборча ординація.

Промова посла Сергія Хрущького дня 13. червня 1935 р. на конституційній комісії в справі виборчої ординації.

Проект виборчої ординації до Сойму як говориться в його обосновании, прямує до того, щоби Посольську Палату оперти на засаді репрезентації загалу громадян без посередництва політичних партій та щоби Сойм звязати ближче з громадянством через заступлення системи голосування на листи, системою голосування на особи. Не підлягає сумнівові, що обидві засади є зі собою льогічно звязані і система голосування на особи є подиктована намаганням усунути посередництво політичних партій при виборах. Не викликує також ніяких сумнівів ціль, що присвічує новим проектам виборчої ординації. Ті проекти мають бути реалізацією засади омніпотенції уряду, що лежить в основі нової конституції. В суспільності як у польській, так і непольській згідно з цією концепцією непожадане істнування політичних партій. Роля політичних партій має перейти лише на урядовий апарат, отже й цей урядовий апарат має стати неначе одинокою політичною партією у Польщі.

Сойм у тій концепції має бути неначе опініодатним, дорадним органом, який уявляв би собою найріжніші погляди й змагання, що панують у суспільности, та був речником найріжніших потреб населення. Це не значить, щоби сойм мав бути виразником укладу політичних і суспільних сил у державі. Сойм має бути радше конгльомератом осіб політично незорганізованих, світопогляднво зріжничкованих, або з невідомим нікому політичним „вірую", або політично індиферентних. Словом, розпорошкований сойм, як представник політично розпорошеної суспільности — така здається ціль присвічує новій виборчій ординації до сойму. Бо ціла влада в державі має перейти до рук уряду, він має зосередити в своїх руках кермування, працю й енергію цілої польської суспільности. Здається, що така є концепція, що лежить в основах так нової конституції, як і нових проектів виборчої ординації до сойму й сенату. Є річю дискусії, чи для Польщі є корисна така концепція державного устрою. На всякий випадок одно є певне понад усякий сумнів, що колиби навіть зникли з овиду польські політичні партії, то всеж далі істнуватиме чинник, що кермуватиме життям польського народу. Отже боротьба з польським партійництвом, колиб навіть вона вповні повелася, утворилаб лише нову устроєву форму держави і польського народу. Інакше мається ця справа боротьби з партійництвом у відношенні до нєпольських народностей передовсім до територіяльних народів, як український.

У віднесенні до українського народу змагання усунути політичні партії при виборах значить ні менше ні більше, лише негацію істнування у польській державі українського народу, як окремого національного організму з питомими йому змаганнями та політичними правами. Під тим оглядом поза всякими сумнівами є те, що проекти виборчої ординації до сойму й сенату в дуже яскравий спосіб намагаються підкреслити засаду, що польська держава є державою національно одноцілою. Саме змагання до політичного розпорошення української суспільности може довести в льогічній консеквенції до далеко йдучого утруднення діяльности українських політичних партій. Одначе боротьба з українським партійництвом не може осягнути повної мети, бо не можна цілковито вбити політичного життя у народі, що є свідомий своїх політично-національних прав. У найкращому випадку можна лише занархізувати політичне життя українського народу та загнати його в підземелля. Не кажемо, що вже тепер грозять нам такі перспективи. При добрій волі, навіть при теперішній конституції з її змаганнями до омніпотенції держави, був би можливий до деякої міри свобідний розвиток українського народу на всіх ділянках життя. Бо в рямцях нової конституції могла би найти місце автономія для українських земель. Ясна річ, що в рямцях тої конституції зовсім добре міг би поміститися і проект виборчої ординації до сойму й сенату, зголошений польськими соціалістами. Адже ніхто не буде твердити, щоби цей проект ППС стояв у суперечності з новою конституцією. Однак навіть з БССР як у конституції, так і в нових проектах виборчої ординації станули на становищі, що не признають істнування у польській державі окремого національно-політичного організму, яким є український нарід, і тому т. зв. боротьбу з партійництвом розтягнули і на український нарід. Вважаємо це політичною помилкою та обмеженням наших природніх прав. Можемо на тому місці стрінутися з закидом, що жадаємо для себе привілеїв. Отже бажаємо виявнити, що нам не йде про ніякий привілей, але про трактування українського народу фактично, а не лише формально, рівно з польським народом.

Я сказав передтим, що колиби зникли польські політичні партії, то останеться всесильний польський уряд, як речник змагань польського народу й організатор його праці та істнування. А що сталось би, колиб з поверхні землі згинули українські політичні партії, оскільки це було би дійсно можливе? Адже це було би анархізацією українського народу. Отже про ніякий привілей не може бути мови, коли ми, українці жадаємо, щоби признано нас в цілій повноті як окремий політично-національний організм. Ми повинні прислуговувати в Польщі спеціяльні права. Це не є лише наш особистий погляд, подиктований якоюсь манією великости, але на такому становищі стоять і держави Антанти, чому дали свій вислів у дискусії на форумі Союзу Народів з рації внеску польської держави, яким вона виповіла трактат про охорону т. зв. національних меншин. Адже тоді міністри закордонних справ Англії, Франції та Італії, полемізуючи з представником Польщі підчеркували, що не можна перейти до денного порядку над фактом, що в склад Польщі входять народи, які на своїй території творять більшість населення і яким внаслідок того повинні бути загарантовані права до всестороннього розвитку їх національного життя.

Як я сказав, предложені нам виборчі проекти не числяться з тим фактом і українське політичне життя трактують в той сам спосіб, що й польські партії. Отже виборча ординація до сойму усуне посередництво політичних партій при виборах. Це формальне усунення українських політичних партій від виборів не було би страшне, колиб український нарід міг мати можливість свобідного вибирання своїх представників. Одначе проекти виборчої ординації до сойму й сенату не дають нам такої можливости. Що до сенату, то це є таке ясне, що доказування тієї тези зовсім непотрібне. Українець може стати сенатором лише з волі й голосами польських виборців. Своїми голосами не можемо ані поставити свого кандидата до сенату, ані тимбільше вибрати свого сенатора. Але й до сойму посли української національности можуть бути вибрані лише з волі поляків. Позірно може видаватись, що українці мають повну свободу вибирання своїх послів. Не маємо певности, чи в окружних колегіях матимемо 1/4 своїх делегатів, потрібних для зголошення свого кандидата на посла.

(Продовження буде.)

Збирайте датки і дарові книжки для заспокоєння духових потреб наших заточенців і шліть на адресу Т-ва „Просвіта" у Львові, Ринок 10/1.

Настрій робітництва в Совітах супроти уряду.

НЬЮ ЙОРК, (Вл. кор.) В 9-тій статті Андрія Сміта, американського комуніста словацького роду, що перебув три роки в СССР і вернувся до Злучених Держав, а тепер описує свої переживання в Герстових газетах, читаємо точніші інформації про настрої робітництва до уряду. Він подає розмови зі совітськими робітниками. Один з них каже: „Дивіться на мое вбрання. Я не маю взуття. В моїй хаті нема хліба. В часі революції я боровся по стороні большевиків. От до чого я доборовся! — А оті пани, він показав в сторону мешкання урядовців, проживають знаменито. Ми, робітники, загибаємо від голоду. Ах, коби так вибухла війна! Ми знали б, проти кого воювати!"

— Чи ви не боїтесь так говорити? — запитав Сміт.

— Ні! — клинув він. — Хай вони нараз мене вхоплять, я не дбаю. Я не можу довше видержати. Таких як я повно по вязницях. Вони вже позбулися багато таких робітників, як я. Хай нас усіх заберуть!"

В місяць пізніше цього робітника вхопили і він щез без сліду.

Дальше оповідає Сміт: Патріотизм в Россії загинув. Виголодкування та терор вбили любов до батьківщини. Коли йшла загроза від Японії, скликали комісарі віче робітників з нашого заводу. Багато виголошено промов з нападами на Японію. Все те роблено для розголосу. Після віча один із некомуністичних промовців сказав таїком до Сміта: „Як Японія виповість війну проти Росії, робітники будуть задоволені".

Останього грудня, коли розійшлася вістка в „Електрозаводі" в Москві, про вбивство всемогутнього Кірова в Ленінграді, робітники раділи. Вони бажали такої самої долі Сталінові. А коли робітники приймали резолюції, приготовані комісарями, з висловом обурення проти вбивства Кірова, „улюбленого провідника робітників", велика більшість трудового народу бажала смерти тим провідникам".

Дальше описує Сміт люксусове життя большевицьких урядовців і порівнює його в люксусом американських мільонерів. Його жінка служила колись в домі одного мільонера в Пітсбурґу і тому вони обоє знали мільонерську життєву стопу. Сміта запросив раз його приятель в ГПУ в гостину до совітського урядовця. Його там приняли як американського „спеца". Гостина й мешкання совітського урядовця без порівнання більш виставні, ніж в американського мільонера. Урядовець мав молоду бездітну жінку, а вони обоє мали дві служниці. Мешкання пристроєне всякими орієнтальними і російськими дорогими річами. Кожну страву подавали на іншім срібнім сервісі.

Нова залізнича катастрофа.

65 ОСІБ РАНЕНИХ.

ВІДЕНЬ, 19. 6. ПАТ. На станції у Брік ан дер Мур у Стирії особовий поїзд наїхав на поспішний поїзд, який стояв на станції. До катастрофи дійшло внаслідок помилки зворотничого. 65 осіб ранено

Боротьба проти колхозного ладу.

Основною прикметою як старої Росії так і сучасного СССР є те, що їх зовнішня політика не була логічним висновком розвитку внутрішніх відносин країни, а навідворот її міжнародне становище все примушувало уряд до того чи іншого курсу внутрішньої політики. Всі головні реформи в старій Росії були наслідками поразок у кримській, далекосхідній та світовій війні.

Сучасний московський уряд скористав остільки з науки свого царського попередника, що намагається відвернути „реформами" майбутні поразки. З огляду на те, що ворожість населення, особливо чужонаціонального, відбирає йому фактично всяку можність змінити поважно сучасні відносини, обмежується Кремль спробами облурити населення та заспокоїти його. Але план цей наскрізь безпадійний, бо московське населення не має довіря до уряду, а поневолені нації безмежно ворожі проти Москви.

Походження сучасних совітських „реформ" зраджує цілком та обставина, що в найбільших розмірах і фактично переведено їх передовсім у далекосхідній краю. Там звільнено населення від примусового постачання збіжа та інших засобів пожиття. Єдиною справжньою реформою могло би бути лише поширення звільнення селянства від примусової господарки на цілому просторі СССР. Що така реформа неможлива, цілком очевидно, бо навіть розвиток колишньої „нової економічної політики" вже загрожував розкладом СССР на його складові національні частини та упадком московського уряду. А всякі інші „реформи" лише заохочують населення до дальшої боротьби проти цього уряду.

Метою заведення взірцевого артільного статуту, що дозволяє селянській родині мати кавалок землі та худобу з дробом, було заохотити селян до праці в колхозах та до виконання їх „обовязків супроти держави". По оголошенні дотичного указу на цьому місці було завважено, що частинне скасування колхозного ладу заохотить населення лише до пожадливої боротьби за цілковите його скасування. Як бачимо з повідомлень самої совітської преси, так воно дійсно і сталося.

Боротьбу проти колхозного ладу загострює у значній мірі те, що московський уряд в останньому часі поважно втратив владу над місцевими сатрапами більшого та меншого калібру. Що робиться в СССР на терені колхозного урядування, можна собі легко уявити на підставі того, що робиться на терені совітських фінансів, де ряд совітських господарських працьовників, замість того, щоби скріплювати фінансову основу країни, завались випущенням різних незаконних позичок та грошевих сурогатів. Ця діяльність ішла всупереч інтересам держави. Вона була злочинна". („Ізв. 29. 5. 1935.). Притягнення винних до кари відповідальности згідно з постановою партійної контролі розуміється нічого не змінило.

Так-же мало змінює дійсні відносини на селі і похід московського уряду з самим Сталіном на чолі проти „перекручувань" постанов про залишення селянського володіння селянам кавалком грунту та кількома штуками худоби. Місцеві сатрапи та галапаси всякого гатунку з партійними білетами в таким-же запалом боронять недоторканість колхозного ладу, з яким вони його впроваджували. І совітська преса повна скарг на те, що місцеві органи скоолективізованого сільського господарства не доводять до відома населення постанов про приватне володіння землею, стримують виділення грунтів, обмежують дозволену кількість худоби, „брутально порушують совітську демократію" і т. д.

Московський уряд, а спеціально сам Сталін, виступає розуміється дуже радо в ролі „царя баришників", що боронить себе перед проти надужить „малих урядовців". Але на Україні переводити цю комедію тим тяжче, що на плагідження колхозного ладу населення відповіло рішучим наступом на самі основи колективізації, намагаючись зруйнувати самі колхози. А в таких випадках солідарність між Москвою та місцевими урядами є цілковита.

Факти гострої боротьби проти колхозного ладу в Україні московська преса вже розуміється не замовчує, але подає їх в своєму спотвореному освітленні. Але деколи вони є зовсім правдивим описом того, що робиться також на Україні.

„Поруч з даними матеріали Надзвичної Прокуратури України про злочинне використання хлопців, доводиться до того, що в час підготування до весняного посіву в колхозі ім. Леніна, Острополіського району, Вінницької области, перед самим весняним засівом за час кількох днів здохло 11 коней. Дослід хемічно-бактеріольогічної лабораторії стверднв затроєння аршеніком та мідяним купоросом. Винуватець — активний учасник петлюрівських банд, В. Корчемний, який свідомо мотився на колхозі. Отрую переховував магазинер, також колишній петлюрівець, Онуфрійчук.

Ось приклад більше „досконалої" роботи. У колхозі ім. Комінтерну Голо-Пристанського району (Одеська область) загинула масово худоба внаслідок годування кепським „сілосом" (бур'яном), який нарочито хибно склали, щоби скомпромітувати цю справу в очах колхозників та винищити худобу перед засівом.

У колхозі „Червоний Перекоп", Роздільський район, (Одеська область) у сівалках перерозтягнули регулятори, щоби зменшити кількість висіву, а „модернізоване" збіжа, понад 110 сотнарів продали.

Колишні петлюрівці Гевко та Дикий пробили в бригадири колхозу „Новая Жизнь" Могилівського району (Вінницька область), напували вночі коней самогонщиками та почали постачати їм збіжа. Група куркулів (Галушко, Шолоток та ін.) намагались організувати в колхозі ім. Калініна, Тульчинського району, масовий невихід колхозників на поле.

Директор 1-майської МТС, М. Український, розвалив цю машинотракторну станцію. Також блискучі результати осягнув і директор Михайловської станції, А. Гриворучко, який розгавив вірних робітників та заступав їх петлюрівцями.

Це лише частина фактів, вибраних з матеріалів прокуратури. В усіх цих справах як краплою рисою переходить звіряна ненависть решток куркульства та петлюрівства до колхозного ладу..." („Ізв." 28. 5.).

Те, що московський часопис називає куркульством та петлюрівщиною, є розуміється, переважна більшість українського селянства, що слушно ненавидить колхози як органи московського визиску на Україні. Ця ненависть виявляє виразно, як даремні є заходи московського уряду облурити українське селянство та прихилити його до себе на випадок можливої війни.

Перебудова суспільного ладу в державі загроженій війною є завжди дуже небезпечним експериментом. До зовнішньої небезпеки московський уряд придбав і внутрішню, боровши безпадійний колхозний лад, а разом з тим обіцяючи його реформувати. Колхозний лад, який на останніх збіжах був проголошений основою совітського ладу, очевидно валиться, а разом з ним може завалитися і московська тюрма народів. До цього спрямує і сучасна боротьба українського населення проти колхозного ладу.

М. Данько.

Сукна на убрання
на літній сезон
поручає
Тадей Цветлєр
Львів, Марійська Площа 3.
11/91 (Дім Шпрехера) тел. 236-13. 6—11

Український пласт на чужині.

Українське пластунство на чужині має багато завдань. Крім праці в самих відділах, участи в різних власних пластових виступах, крім культурно-просвітньої діяльности серед земляків, велику вагу має репрезентація українського імени на чужині й зав'язування зносин з чужим пластунством того краю, де нашим пластунам і пластункам доводиться жити.

З початком червня ц. р. дівочий скавтінг Чехословаччини святкував 20-ліття свого існування. З цієї нагоди 2. VI. відбулася в Празі святочна академія з участю чільних осіб проводу чехословацького Пласту та місцевого й позамісцевого пластунства. Гурток Старших Пластунок „Україна" в Празі вислав на цю академію своїх трьох представниць. А в дні 9—10. червня він зорганізував участь у зїзді чехословацьких скавток, що відбувався з нагоди 20-ліття дівочого скавтінгу Чехословаччини у пластовій резервації під Ніжбором.

Усіх учасниць зїзду було понад 150, з них 8 українок. Кульмінаційною його точкою була святочна ватра, що її підпалила в перший день зїзду увечорі начальниця дівочого скавтінгу ЧСР проф. Мілчікова, колишня організаторка пластового руху. (Українські пластуни пам'ятають її ще з її виступу на святі 20-ліття Українського Пласту, що було в Празі в 1932 році, коли проф. Мілчікова привітала українське пластунство з цим ювілеєм в імені Союзу чеських скавтів у палкій промові. Провідниця Гуртка Ст. Пластунок „Україна" привітала на ватрі чеських сестер із 20-літнім ювілеєм їхньої праці та побажала багато успіху на дальшому пластовому шляху. Відтак українки заспівали український пластовий гимн, що всі присутні вислухали стоячи й віддаючи гимнові пошану пластовим поздоровленням. Програма ватри складалася з виступів різних пл. відділів. Українки затанцювали танець „Катерину" (3 пари) й „Коломийку" (сольо). Наші народні пісні мусіли вони співати не лише задчас ватри, а й впродовж цілого їхнього побуту при різних нагодах. Увагу притягали також народні одяги, в яких українки виступали на вечорі. Українська пісня й танець здобули собі в чужинок правдиве признання й подив.

В перший день зїзду відбулася нарада пластових провідниць і старших пластунок, що на неї запрошено також українських пластунок.

На зїзді, де вибралися пластунки з різних частин Чехословаччини, була добра нагода навязати взаємини з чеськими сестрами, а також поновити знайомства з попередніх зустрічей (ще з часу всеславянського пл. зїзду 1931 р. і ін.). На зїзді в Ніжборі українки придбали знайомих з різних околиць Чех і навіть зі Словаччини. Чеські пластунки виявили супроти українок багато прихильности й доброго відношення. 1. і 2. дівочі відділи з Пльзня запросили гурток ст. пластунок „Україна" у свій табор, що вони улаштовують цього літа, як цілком самостійну українську частину того табору. І вже тепер умовляються, щоб їх навчити українських танців і пісень, які їм дуже сподобалися.

Зїзд відбувався у гарній лісистій околиці на місці, де Союз чеських скавтів улаштовує щороку для своїх членів провідницькі курси (т. зв. Лісова Школа). Наші пластунки оглядали з цікавістю таборові побудування: чудове капличка з мініятюрною дзвінницею, гарна брама, будиночки з прикрасами на пластові мотиви та ряд шатер на підсадах творили образ звірцевого пластового табору.

Два дні побуту на лоні природи серед веселого пластового товариства дали учасницям зїзду відчути усю принаду пластового таборування.

Фотографувати на феріях
3/91 б найлєпшевше апаратами і матеріялами 3—10
з „Фото-Радіо-Палас" Львів
Марійська площа ч. 8. (Дім Шпрехера)
Поспішна Робітня Аматорських Робіт

Завдання нового чехословацького парляменту.

ПРАГА, 19. 6. ПАТ. Вчора відбулось конституюче засідання нового парламенту. Нові посли і сенатори склали присягу і після того вибрали президію обох палат. Председником палати послів вибрали посла з аграрної партії Брадача, дотеперішнього міністра національної оборони, председником сенату відомого соціял-демократа Сокола.

Прем. Міністер виголосив в обох палатах вступне експозе, в якім обговорив внесені вибори. Підкреслив, що тяжка господарська скрута і загострення взаємин зведи до непорозумінь в прикордонних областях Чехословаччини. Цим явищам слід присвятити багато уваги і довести до тривкого налагодження взаємин. Опісля прем'єр ласував програму дальшої внутрішньої консолідації держави. У закордонній політиці уряд Чехословаччини буде придержуватись дотеперішніх напрямних. Вкінці прем'єр вказав на необхідність збільшення внутрішньої консумції і вивозу промислових виробів за кордон.

УКРАЇНЦІ!
КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ

З польської преси.

Як працює комуністична пропаґанда у Франції?

У варшавській „Ґазеті Польскій“ з 17. ц. м. находимо широку кореспонденцію з Парижа тамошнього заступника того часопису Генрика Кораб-Кухарського п. н. „Два конґреси“. Річ іде про дуже цікаві збори, що кидають надзвичайно характеристичне світло на большевицьку пропаґанду у Франції та ту пригідну почву, яку та пропаґанда находить у французів: їх снобістичний аналфабетизм у справах Сходу Европи. Кореспонденція написана живо й цікаво, так, що переймаємо її у витягах.

Автор припадково наткнувся на юрбу, що товпилась перед одною з великих саль Парижа. Запитаний поліцівят бойдуже відповів, що це „якийсь конґрес“, — а з вигляду надзвичайно ріжнородної публики годі було збагнути, який характер того конґресу.

„Ведений цікавістю, я ввійшов до середини. Було вже гітно: щонайменше яких 3.000 осіб. Над естрадою пишались дві бандеролі з написами: „Товариство приятелів СССР“ і „Триденний конґрес приязни супроти Совітської Росії“. Я розглянувся: повно знайомих лиць: п. Пер Кот, б. міністер летунства, п. Іво Дельбо, голова радикальної ґрупи в парляменті, повістярі Мальро і Андре Жід, маляр Франціс Журден, трохи фахових французьких большевиків, а також гарна маркіза, якої багатий сальон дає постійну гостину всіляким політичним іновацїям.

„Коли я ввійшов (оповідає п. Кухарський), рясні оплески були нагородою для якогось п. Фрідмана, який оповідав справжні чуда про висліди совітської науки. Ніде, на його думку, не стоїть вона так високо, як у Совітах, ніде пролетаріят не має такої змоги перейти всі щаблі освіти, що повинно викликати почування сорому у заскорузлій Франції. Його ентузіязм перейшов на слухачів, які видно зовсім забули в тому моменті, що ш. Ліваль і Лебрен є синами бідних селян, що не перешкодило одному скінчити право і стати премієром, другому перейти політехніку і стати президентом республики. Ще більше аливувала мене снобістична ігнорація того парадоксально змішаного зборища людей, коли промовець викликав бурливу овацію такою явою:

„Комуністичний уряд впорався зі страшною язвою, яку йому у спадщині залишив цїрат, а язвою покинених дітей, „безпрізорних“, яких сотки тисяч блукали за царських часів по селах і містах“.

Потім поплила з трибуни похвальна проповідь, в якій все, що совітське, було представлене як найкраще, найдосконаліше, найблагородніше. П. Мігліолі, італійський емігрант, оповідав нам про „рекордовий добробут“ російського мужика; проф. Коніоль про небувалі поступи червоної армії; Пер Кот, що перевів цілих 48 годин у Москві, про завороті поступи летунства; проф. Перрен про визначні висліди у науковій ділянці: Мальро про пишний розквіт літератури; Жан Пенлеве про ніде недосяжне кінематографічне мистецтво; Ґзель про найкращий театр і т. д.

Публика била браво без кінця. Але я мав враження, що п. Соколін, делікатний радник пропаґанди совітської амбасади у Парижі, підсміхався під вусом. Особисто він певне не відважився би так переборщити у своїх відчитах чи брошурах. Гадаю, що він мав охоту сказати тим розперезаним буржуям: дуже дякую, але цього справді забагато. ...Я мав враження, що це якесь добровільне дурманення себе чи запаморочування себе словами в виразною нехіттю до всякої контролі, до конфронтації з дійсністю. Хтож належить до „Товариства приятелів СССР“? Я поглянув на листу і поза сальонно-артистичними смішками дорахувався аж 54-ох радикально-соціялістичних послів (найсильніша у Франції політ. партія, без якої не вспіли істнувати ні один уряд, — тепер у кабінеті Лявеля має більшість портфелів, — літер: міністер Еріо, ославлений комівояжер по Совітах. — Прим. Ред.) Не ті самі, або сини тих, 35 літ тому змокали в захоплення перед величю царської Росії. Та сама омана географічної безкрайности і та сама ігнорація...“

Автор наводить свою розмову з одним із учасників того „конґресу“: його розмовець на всі річеві пояснення відповідь неохоче одно: „Ми краще знаємо Росію, бо ми безсторонні“... Однак цікаво, що на другий день з усіх паризьких газет в одній тільки комуністичній „Іманіте“ був звіт з того шумного „конґресу“: зрештою не! загадки. Автор пояснює це свідомою тактикою большевицької пропаґанди, що не хоче допускати до прилюдної дискусії, яка остаточно мусіла б розкрити торочені про Совіти брехні. З другого боку така „конспіративна“ пропаґанда більш подобається французьким снобам типу письменника Жіда, для якого совітоманія втратила всяку принаду, коли стала власністю мас, а не „вибранців“. Зате всі промови на тому „конґресі“ були стенографовані: який чудовий матеріял для виборчої кампанії комуністичних кандидатів!

Автор запевняє, що сьогодні не лише комуністи, але взагалі всі люди II. Інтернаціоналу у Франції глядять на всі внутрішні справи, національні французькі, крізь призму Совітської Росії. На доказ наводить слова Блюма (лідера франц. соціялістів. — Прим. Ред.) на соц. конґресі вперед кількох днів: „Треба зрозуміти, що коли б Франція потерпіла поразку, тимсамим наразив би на поразку батьківщину пролетаріяту, себто Совітську Росію. Тому ми не повинні противитися власній національній обороні“. Іншими словами: оборона Франції потрібна французьким соціялістам виключно через те, щоб не потерпіла Совітська Росія, — зрештою треба би пропаґувати національну зраду й дезерцію!

ПОДЯКА.

Оцим почуваюся до обовязку зложити подяку Товариству взаїмних обезпечень на життя „Карпатія“ у Львові за скору і без зайвих трудноцїв виплату повної обезпеченої суми по моїм мужеві бл. п. Д-рові Степані Галаєві, адвокатові в Копичинцях.

Скора й акуратна виплата обезпеченої суми уповажнює мене поручити це одиноке українське Товариство обезпечень на життя „Карпатія“ у Львові найширшим кругам української суспільности.

1761 **ОСИПА ГАЛАЄВА**

Економічний огляд.

Українська хроніка.

НАШІ ФІРМИ НА ТОРГАХ У КАТОВИЦЯХ.

Про наш національний експорт доводиться говорити не тільки тоді, коли наші вироби йдуть поза державні межі. Наша заграниця є теж у державних межах Польщі, на великих обширах етнографічно-польських. „Торговля між земляками — сказав колись австрійський маркантиліст Шредер — є тільки забавкою“. Практично розуміють це деякі наші підприємства і шукають чужого ринку збуття не тільки на місці, але й на заході та на півночі Польщі. До них належить у першу чергу метка фірма „Українське Народне Мистецтво“. Її постійна вистава-сальон у Варшаві, а також її участь у цьогорічних торгах у Познані та в Катовицях свідчить про це найкраще.

„Ілодз. Ґазета Ґандльова“ в числі з 13. ц. м. присвятила дещо уваги теж участи українців у катовицьких торгах. Захоплюється вона нашим народнім мистецтвом, репрезентованим згаданою вище фірмою, а також глиняними килимами ф-ми Хамула. До моральних успіхів наших виставців треба зарахувати теж успіхи матеріяльні, які — як довідуємось — є доволі поважні.

Польська хроніка.

РЕФОРМА ЗБІЖЕВОЇ ПОЛІТИКИ.

Останні ухвали економічного комітету міністрів зміняють радикально інтервенційну акцію уряду, яка досі дотичила збіжа. Найзамітніша зміна, яку введе новий плян, що його в подробицях тепер опрацьовують, буде та, що не тільки збіже буде предметом дальшої інтервенції. Спеціяльна увага буде звернена на вивіз годівляних артикулів, а саме на **масло, яйця, дріб, безроги, худобу, коні,** тощо, а також на вивіз стручкових рослин і продуктів хліборобського промислу. Суми призначені на інтервенційну акцію рішено значно збільшити. Реформа збіжевої політики має на цїли — як завважив міністер хліборобства у пресовому інтерв'ю вдержати хліборобам ріжнородність у продукції і зривае з односторонністю інтервенційної акції.

НЕБЕЗПЕЧНІ ПРОЯВИ В ТОРГОВЕЛЬНОМУ БІЛЯНСІ.

Торговельний біляне Польщі, цей важний фундамент незахитаности польської валюти, виявив в останніх двох місяцях небезпечні моменти. **В квітні і в травні він пасивний.** До того пасивність зростає: у квітні не сягала ще чверть мільона, а у травні не далека вже від двох мільонів (1 818 тис.). Це — очевидно — можуть бути прояви тимчасові і найближчі місяці можуть відробити страти тих обох місяців. Але може бути теж інакше і це малоб рішальний вплив на дальший стан господарських відносин у Польщі.

Б. МІНІСТЕР ҐЛІВІЦ ЗА ГОСПОДАРСЬКОЮ ДИКТАТУРОЮ В ПОЛЬЩІ.

Ліга Праці влаштувала цикль викладів про „планову господарку“. Останній з референтів, б. мін. Ґлівіц, автор цінних екон. праць, підкреслив, що Польщі рішуче потрібна планова господарка, але без етатизму. Госп. плян повинен бути до того, щоб осягнути рівновагу поміж селом і містом, упромінювати край і вивінувати землю. У своїх планах Польща мусить рахуватись з тим, що госп. самовистарчальність — неможлива і що капіталів вона з закордону не дістане (Франція дає політичні позички, Англія — колонїя, Америка не має довіря до Европи). Тому мусить Польща звернути увагу на те, що не потребує закордонних капіталів, а саме на публичні роботи. Ґлівіц радить зосередити господарський провід в одній особі, створити одно „Міністерство господарки“ на місце 4-ох з диктаторськими повновластями. Польщі потрібна господарська диктатура, так, як була в армії і в закордонній політиці диктатура маршала Пілсудського.

ПРОФ. КАРО І НАЦІОНАЛЬНІ МЕНШОСТИ. З ПРИВОДУ ЮВИЛЕЮ.

Однодумці, прихильники й учні д-ра Юлія Каро, 71 літнього професора суспільної економії на львівській політехніці, святкують тепер 45-ліття його наукової праці. Проф. Ю. Каро є одним із найвизначніших сучасних польських економістів. Він — відомий автор багатьох наукових творів, президент Поль. Економічного Т-ва у Львові, тощо. Перенятий **доктриною солідаризму,** промощує він їй шлях у Польщі словом і письмом та, як послідовний представник цього напрямку, ювіляят мав сміливість висловлювати думки також мало популярні у польській дійсности. Маємо на думці його статтю в урядовому журналі „Пшемисл і Ґандель“ (тепер „Польска Господарча“) з 1. грудня 1928 р. п. н. „Майбутні шляхи нашої господарської і суспільної політики“. Ми її у свій час зреферували широко на сторінках „Діла“ („Активізація білянсу Польщі і питання соціяльне та національне“, ч. 5 з 1929 р.). Проф. Каро рекомендував у цій статті польському урядові поважно взятись не тільки до розвязки соціяльного питання, але теж і **національного питання** в усій його ширині. Підходячи до цього з господарського боку, автор підкреслив конечність зацікавити національні меншини у державних інтересах, **витворити атмосферу солідарности всіх народів,** які мешкають у Польщі, а через те конечність зміни політики у відношенні до національних меншин. Він домагався признання їм **широкої автономії** в культурній царині, щоправда поступово, „в міру зросту могутности і добробуту держави“ та під умовою, що автономія не виключає відосередних, не безпечних для Польщі примувань.

Звичайно — навіть ці скромні уступки проф. Каро в користь нац. меншин залишились у сфері теоретичних бажань. Та до них варта вернутися думками з нагоди ювилею цього вченого.

Світова хроніка.

НА ВАЛЮТОВОМУ ФРОНТІ. — СТАБІЛІЗАЦІЯ У БЛУДНОМУ КОЛЕСІ.

Останній тиждень замітний деяким успокоєнням на валютовому ринку. Урядова криза у Франції закінчилась щасливіше, ніж це передбачувати за кордоном і міжнародній спекуляції усунувся дещо грунт зпід ніг, не прийшло до політичного хаосу, в якому ця спекуляція найкраще працює. Також у Швайцарії після відомого всенароднього голосування над т. зв. „кризовою ініціятивою“ замітне успокоєння. Щоправда меншість (426 „за“ на 992 голосуючих) таки поважна і з нею доведеться урядові рахувати.

Як бачимо — минулий тиждень міг радше ослабити, ніж міцнити надії тих, що чекають на дуже скоре заломання французького і швайцарського франка. Минулий тиждень не причинився також нічим до збільшення надій на скору стабілізацію валют. Справа стабілізації все ще в блудному колесі і нема такої сильної руки, що вміла би це колесо зупинити.

В. Н-вич.

Нині в кіні
Атлянтик
З години сміху! — Найновіша совітська музична комедія з життя сучасної Росії п. н. „Гармонія“
В надпрограмі прекрасна з небуденною виставою, американська комедія п. н.
„Світ є залюблений“
Білєти вільного вступу і знижки в І-шім тижні неважні. 1766

Проєкт закону про вибір президента.

ВАРШАВА, 19. 6 ПАТ. Вчора радила соймова конституційна комісія над проєктом закону про вибір президента. Засади проєкту обговорив у довшій промові віцемарш. Шир хажучи, що основні засади вибору президента Польщі містить конституція. І так на основі постанов конституції нового президента вибиратимуть 15 днів перед закінченням урядування президента, що відходить. З цією метою законодатні установи, себто сойм і сенат вибирають кожна зокрема електорів на три дні перед зборами електорів. Найпізніше на 22 дні перед своїм відходом президент видає розпорядок про збори електорів.

ВИБІР ЕЛЄКТОРІВ.

Елєкторів вибирає окремо сойм і сенат голосуючи на листи. Листу з кандидатами на електорів може зголосити 8 послів або сенаторів. Якщо зголосили тільки одну листу з 50 електорами у соймі і 25 у сенаті — тоді не буде вибору і вибраними вважають зголошених кандидатів. До вибору електорів не дійде теж тоді, коли зголосять дві або більше лист, які обіймуть тільки 50 електорів зі сойму і 25 електорів зі сенату. Голосування відбувається на випадок зголошення більшого числа кандидатів на електорів. Кожний посол або сенатор може віддати один голос на одну листу.

ВИБІР ПРЕЗИДЕНТА.

Електори складають обіт такого змісту: „Святочно присягаю і заручую словом чести, що при виборі президента матиму на увазі тільки добро польської держави“.

На зборах електорів ніхто не може бути присутній крім електорів. Загальне число електорів 80 осіб. Найменше 8 електорів може зголосити одного кандидата на президента. Таким чином може бути найбільше 10 кандидатів. Президентом стає той кандидат, який дістав безоглядну більшість голосів. Якщо ніодин кандидат не дістав безоглядної більшости голосів, тоді голосування йде далі. Одночасно поступнево скреслюють тих кандидатів, які дістали найменшу кількість голосів аж до хвилини, коли залишиться вже тільки двох кандидатів. Якщоб оба кандидати дістали рівну кількість голосів, рішає жеребок.

Про вислід виборів повідомляє президента провідник зборів електорів. Вибраного кандидата на президента повідомляє прем'єр ради міністрів. Якщо вибраний кандидат до трьох днів не прийме вибору, прем'єр ради міністрів повідомить провідника зборів електорів, який скликує вдруге збори електорів. Якщо останній президент не визначить другого кандидата на президента, тоді прем'єр ради міністрів проголошує негайно кандидата зборів електорів вибраним президентом.

Одначе, коли президент скористає зі свого права і вкаже другого кандидата, відбувається загальне голосування. Право голосування мають усі громадяни, які вибирають послів до сойму і скінчили 24 років. Виборці дістають легітимації з купоном і можуть голосувати в якімнебудь районі. Якщо підчас війни опорожниться місце президента, тоді його наслідник негайно перебирає уряд президента і виконує аж до часу, що його передбачує конституція після підписання миру.

До проєкту закону опозиційні посли зголосили цілу низку закидів. Їм відповідав референт віцемарш. Цар і після того закінчилась дискусія над проєктом закону про вибір президента.

Великий Театр нині в год. 7'30 веч.
Останній раз
ІРИНА АЙХЛЄРІВНА
в головній ролі пєси.
„Студентка“
Вікі Баум

Внески до проєкту виборчої ординації до сенату.

Перед закінченням нарад конституційної комісії представник Української Парляментарної Репрезентації пос. д-р От. Біляк забрав слово у справі проєкту закону про виборчу ординацію до сенату. Воєвідські виборчі колегії і районові збори так складені, що буде тяжко, щоб знайшлося стільки українців, які могли би вибрати сенатора. Одначе навіть при цім проєкті при незначних поправках можна булоб направити ще великих кривд. Треба булоб направити ще великих поправках можна булоб направити ще великих кривд. Нашим бажанням булоб, щоб можна було змінити цілу конструкцію і тому зголосили ми відповідний внесок з основними змінами. Покищо запропонував такі поправки до першої статті: Число сенаторів збільшується до трьох і щоб тернопільському та станиславівському воєвідству долано по одному сенаторові. Згадані воєвідства мають два мандати, населення цих воєвідств домагається приділу трьох мандатів. Третій мандат залишає за собою до диспозиції президента з тим, щоб президент, покликуючи сенаторів, взяв під увагу теж представників непольського населення. Таким чином загальне число сенаторів сягалоб до 99, а не 96, як це передбачує проєкт.

До другої статті запропонував поправку, щоб право вибору признали всім матуристам. До тої статті запропонував поправку такого змісту, щоб українці, які працюють у кооперації і т-ві „Сільський Господар“ мали право висилати своїх представників до виборчих колегій. Решту поширити представництво територіальної самоуправи теж на членів громадських рад. До цієї статті пос. Біляк зголосив ще новий уступ, щоб право вибору признати священикам усіх признаних вероісповідань. — Пос. Черніцький (люд.): Священик до церкви, посол до політики.

Уже найвищий час. — кінчить пос. Біляк — щоб українцям не пригадували, що в 1919. р. програли і в переможені. Пос. От. Стронський (ендек.): Ви забудьте, то і ми забудемо!

Ми щиро бажаємо того, щоб про це вже забути. Якщо нині рішальні чинники змітатимуть до того, щоб злікві дувати антагоніям, то не треба нам цього постійно пригадувати. Комісія повинна зазначити, що не вважає менше гідними тих українців, які в переломових хвилинах сповнили свій національний обов'язок. Запропонував, щоб право вибирати сенаторів мали ті українці, які мають українські військові відзначення. Пригадує, що сойм рішив признати ренту тим інвалідам, які були в українському війську. Тут йде про гарантовану конституцією засаду рівности. Висловом цієї рівности буде признання рівного права кожному громадянинові без огляду на національність.

Пос. Хрущинський зголосив поправку, щоб виборча ординація до сенату мала таку саму конструкцію, як виборча ордінація до сойму. Тоді виборчі воєвідські колегії могліб тільки устійнювати листу кандидатів на сенаторів а загал громадян вибирав би цих сенаторів.

На цьому закінчилось засідання.

Відкинули поправки до виб. ординації.

ВАРШАВА. 19. 6. ПАТ. Нині відбулось голосування соймової конституційної комісії над зголошеними поправками до проєкту виборчої ординації до сойму і до сенату. Комісія привяла обидві ці ординації до сойму і до сенату. Комісія привяла обидва проєкти тільки з поправками референта пос. Подоського, поправки опозиційних послів відкинула.

Опісля комісія відкинула теж усі поправки до проєкту закону про вибір президента.

Пос. *С. Хрущинський* іменем Української Парляментарної Репрезентації, пос. Сайонтковський (ППС) і пос. Римар (ендек.) зголосили, що поправки до проєкту виборчої ординації до сойму і сенату зголосять на пленарнім засіданні сойму як внески меншости.

Пленарне засідання сойму відбудеться у вівторок 25. червня ц. р. в год. 10-ій рано.

—o—

Присилайте передплату!

ВСІ
НАСОЛОДЖУЄМОСЯ
ЦУКОРКАМИ:
MLEKO-OWOC
MLEKO-OWOC
MLEKO-OWOC
Suchard
100 gr. – 50 groszy

Атентат на японського мін. війни.

ШАНГАЙ, 19. 6. ПАТ. Китайська преса пише, що підчас подорожі японського міністра війни ґен. Гаяші до Манджу-Ко намагались виконати атентат. З цього приводу арештували 20 осіб.

З Чен-Те повідомляють, що там розстріляли 8 китайців на основі присуду полєвого суду за вбивство полковника японської поліції Мазуката.

Сутички в Чагарі і Джеголі.

МУКДЕН, ПАТ. Начальна команда японської армії у Кван-Тун оголосила такий комунікат:

Упродовж останніх 72 годин на кордоні провінції Чагар і Джеголь дійшло до численних сутичок. Воїни китайської прикордонної сторожі стріляли зі скорострілів без ніякої причини. Ґен. Суя відкинув усі остороги японців, щоб китайські війська відсунути від кордону. Тому начальна команда мусіла вислати японські війська до провінції Чагар. Шеф штабу квантунської армії ґен. Ітаґакі повідомив уряд Мандшу-Ко, що японська команда бере на себе охорону провінції Джеголь і Чагар. У цій останній провінції будуть тільки японські війська.

—o—

Китай сповнив домагання Японії.

ПЕКІН, ПАТ. У північнім Китаю настав спокій, прикордонні сутички в Чагар припинені тому, що Китай приняв японські домагання. На успокоєння впливає вийзд з Тієн-Сіну японської залоги 2.400 вояків і вістка, що домагання Японії підпишуть у Нанкіні. Покищо японські літаки літають над провінцією Чагар і обсервують рухи китайських військ.

Звязок зі світом
дає „ДІЛО“
за 5 зол. місячно.

Троцький на лікуванні в Норвегії.

ОСЛЬО, ПАТ. Прибуд Троцького до Норвегії держать у великій тайні. Троцький з жінкою негайно відїхав зі стації в Ослю до Тенефос до санаторії для сухітників. Його побут у Норвегії тревatиме 6 місяців під умовиною, що не буде вести політичної діяльности.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ

— До воєнного порту у Кільонії приїде дня 24. липня ц. р. два воєнні польські контрторпедовці в візитою.

— Дирекція поліції у Міяхані видала приказ, щоб дня 28. червня в роковини підписання версайського договору припинено всі танкові забави і прилюдні розривки.

— Плян робіт през. Рузвельта дасть працю 3.500.000 безробітним.

— Палата репрезентантів приняла закон, на основі якого в американській фльоті втратить працю 30.000 чужинців-моряків, головно еспанців, англійців і німців. Закон постановляє, що на американських кораблях можуть бути моряками тільки американські громадяни.

— У стейті Канзас 380 вакиїв, які працювали уо копальні вугля у Лянсінг, забарикадувались у копальні на знак протесту проти лихого харчування. Одночасно придержали 10 сторожів як заручників. Вакиї заявляють, що будуть боротися аж до остаточного і вмруть разом зі заручниками. Вязнична сторожа здобула по завзятій боротьбі копальню.

— В Асумпціон палата послів ратифікувала одноголосно підписаний договір у Буенос Айрес у справі миру між Парагваєм і Болівією.

Промислові заведення Р. Журовського

у нововідкритому складі у Львові, вул. КОПЕРНИКА 4, — тел. 258-88.

Запрошуємо до оглядин найновіших десенів матеріялів на убрання, костюми, плащі і т. п. з чистої краєвої овечої вовни. 7018 2—3

НОВИНКИ

— **Робітня футер Юліяна Глушевського,** Львів, пл. Капітульна 3, І. пов., тел. 54-56. Приймає футра до перехову на літо. 1138 24-?

— **Мясарні Центросоюзу у Львові,** Ринок ч. 2, Жовківська ч. 178, Личаківська ч. 50. 18-30

— **Ямне біля Яремча,** дім Павлюка Михайла, кімнати з цілоденним удержанням, а також поодинокі снідання, обіди й вечері по уміркованих цінах поручає **Володимира Зарицька.** 1765

— **З Українського Лікарського Товариства.** В пятницю 21. червня в год. 19-ій відбудеться у домівці Товариства при вул. Підвалля 7, І. відчит д-ра Я. Малиса: Апендицит. 1760

— **Захоронкова семинарія Р. Ш.** Вступні іспити відбудуться в пятницю 21. червня ц. р. в 8. год. рано в дівочій школі ім. Шевченка при вул. Мохнацького 12, II. Дальші заголошення приймає референтура шкіл Р. Ш. у Львові, вул. Словацького 14. Другий речинець вступних іспитів визначиться пізніше. **Головна Управа Р. Ш.**

— **Дирекція державної школи повитух** у Львові (вул. Піярів 4) оголошує вписи на шк. рік 1935-6. Наука тревае два роки. Вимагається: 7 клас вселюдної школи, скінчених 18 літ і непереступлених 35 літ життя. Зголошувати подання до 31. липня ц. р. Першенство мають кандидатки, поручені громадами і повітовими виділами. Кандидатки зі Львова не приймаються. Наука безплатна.

— **Приїзд Б. Лепкого до Кремянця.** 1. ц. м. приїхав до Кремянця проф. д-р Богдан Лепкий, витаний овацийно місцевим українським громадянством. Нашого славного письменника запрошено прочитати реферат на академії, присвяченій гетьманові І. Мазепі, яка відбулася в Кремянці 2. ц. м.

— **Українка.** Загребський щоденник „Обзор" з 14. червня ц. р. ч. 137 приніс фейлетон про смерть д-ра Андрія Чайковського п. з. „Смрт нестора украйскіг књижевника" (Смерть нестора українських письменників). Автор фейлетону д-р Іван Есіх.

— **Нові документи про Шевченка.** Біля Орска при гляданнях за золотом знайшли 13 документів, що відносяться до часу, коли Т. Шевченка держали в орській твердині як салдата (1847—1850 р.). Між документами є приказ міністерства внутрішніх справ „держати Шевченка під дуже строгим наглядом, щоби від нього не виходили обурюючі й пашквільні твори". Документи переслали до Києва до Постишева.

— **Що повинен кожний українець зробити підчас ферій.** Підчас ферій повинен кожний свідомий українець пропагувати вироби „Фортуни Нової", бо в роспродажі її солодощів дістає Р. Ш. відповідний відсоток. А чейже кожному українцеві повинно залежати на тому, щоб черговий шкільний рік розпочала Р. Ш. не з матеріяльними клопотами, тільки з якнайбільшою готівкою, що покриє необхідні перші видатки.

— **Хто виграв на льотерії.** В нинішнім тягненні держ. кляс. льотерії впали виграні на такі числа: 20.000 зол. на ч. 164991. 10.000 зол. на ч. 122930. 5.000 зол. на ч. 44781 19696. 2.000 зол. на ч. 87834 121780 170126. 1.000 зол. на ч. 63711 82540 84440 280 21735 64379 117156. 500 зол. на ч. 63180 167458 182876 32648. 400 зол. на ч. 18155 55597 79922 184756 50501 54221 78071 130241 131895 157129 162286.

— **Філія „Просвіти" в Ярославі** відсвяткує в четвер. 27. ц. м. 25-літній ювилей свого істнування. Після богослуження в Соборній церкві при співі просвітянських хорів (поч. 9.30) відбудеться в салі „Яд Харузім" просвітянська академія з промовою голови матірного Т-ва, проф. д-ра Івана Брика та привітами. Від год. 14 в салях „Родини" (Церковна 4) комерс (спільний обід).

— **Львівська хроніка.** Апеляційний суд припинив ексмісію залізничих емеритів із домів при вул. Городецькій, побудованих емеритальним фондом залізничників. — За комуністичну діяльність засуджено Саломона Шпандорфера на пять літ вязниці. — Ізидор Бас, торговець дробом при вул. Полтавській, вдарив каменичного сторожа Василя Савку так сильно залізом по голові, що той втратив свідомість і перевезений до шпиталю помер. — Із хати Ст. Сідорського при вул. Янівській 35, здолії вкрали дерева й білля вартости 610 зол. — Суд засудив студента політехніки Льва Плющінського на 100 зол. кари або 20 днів арешту за те, що в салі політехнічної лябораторії подер портрет марш. Пілсудського. Не засудили Плющінського на вищу кару тому, що свідки не потвердили, начеб він оплював і потоптав портрет. — Пекар Іван Болух повідомив поліцію, що його візник Михайло Саган украв 442 зол.

— **Арештування у звязку з ушкодженням лінотипів.** Як відомо до друкарні сенаційного тепер „Курера Львовского" вломилися недавно якісь люди та забрали деякі складові частини лінотипів. Видавництво „Курера Львовського" розписало було нагороду 300 зол. за зловлення або вказання винуватців влому до друкарні. Тепер під повищим закидом арештували студента університету Лешка Бобовського, який свого часу працював в експедиції „Куріера Львовского", а потім його відправили. Бобовського разом із речевим доказом віддали до розпорядження слідчого судді.

— **Присуд у розправі за надужиття.** У середу закінчилася розправа проти службовців ширецького суду, обвинуваченых у касових надужиттях. Всіх обвинуваченых засудили. Старший судовий секретар Колодзей за надужиття в рр. 1924 до 1933 дістав чотири роки вязниці, Михайло Вовк, бувший адюнкт городського суду в Ширці півтретя року, а бувша судова практикантка Марія Харак півтора року вязниці.

— **Присуд на війта дефравданта.** В Коломиї відбулася розправа проти Петра Антоновича, війта громади Годи за спроневірення 1.333 зол. на шкоду громади. Антоновича засуджено на рік вязниці з припиненням виконання кари на 5 літ під умовиною, що зверне громаді гроші до двох літ. Одночасно позбавлено його громадянських прав на 3 роки.

— **Пожежі.** В селі Дмитрі пов. Львів вибухла грізна пожежа в загороді Стан. Бабяка. При сильному вітрі вогонь перекинувся на сусідні будинки і в короткому часі згоріло 30 домів. Причиною пожежі була необережність з вогнем. — В Запитові пов. Львів згоріли два будинки. Вогонь був підложений.

— **Хитрун.** В Торговиці пов. Товмач згоріла загорода господаря Теодора Ценявського. На другий день він зголосився на поліції і предложив картку в українській мові, знайдену, мовляв, на подвірі, такого змісту: „Ти погорів за те, що держиш у хаті ворога українського народу, який забрав наш край". Ценявський пояснив, що ці слова торкаються образу одного державного достойника. За кілька днів одержали управитель школи, солтис і підсолтис картки з погрозами підпалу за те, що є льояльними громадянами. Підчас поліційного доходження Ценявський поводився так загадочно, що підозріння щодо авторства карток звернулося проти нього. При енергійних допитах Ценявський признався не тільки до авторства карток, але й до того, що то він сам підпалив свою загороду, щоби дістати асекураційну премію. Його арештовано.

— **Крівава хроніка.** На залізничому шляху Коломия-Станиславів сільські пастушки накладли зі сваволі на шинах купу каміння, на яку наїхала дрезина. На щастя обійшлось без трагічних наслідків. — В Добрівлянах пов. Залішики Іван Олійник зарізав свого 5-літнього синка з жалю до матери, що обіцяла йому ціле господарство і не додержала слова. — Коломийський суд засудив палестинського громадянина Елья Шульмана на 3185 зол. кари за перепачковування шовкової жіночої гардероби. — Станиславівський суд засудив цигана Христіяна Жучка на рік вязниці за знахорство та переводження жінкам недозволеної операції. — У Пасічній та Гатарові були пожежі ліса. Шкода невелика. — В Рунгурах біля Печеніжина три гуцули, Іван, Федь і Юра Прокопи побили тяжко цепами Михайла Уздудяка, так що він незабаром помер. Душогубів арештовано. — До львівського шпиталю привезено з Городка Яг. 34-літну Іру Лівчманову, жінку купця, яка посварившись з чоловіком, облила себе денатуратом і підпалила. Нещасна вмерла. — На залізничому шляху Ходорів-Рогатин біля стації Потік-Черче найшли камінну брилу, що впала з дорогового віядукту. Слідство виявило, що камінь упав із воза, який віз каміння. — Над Рогатином перейшла хуртовина зі зливою та заподіяла великі шкоди, позривала дахи в домів, багато дерев вирвала з корінням. — Почтового службовця в Долині, Малярського, приличили в урядуванні за обкрадання американських листів. — Суд у Станиславові засудив купця Мойс. Шехтера-Бльомка на два роки вязниці за підпал крамниці задля одержання асекураційної премії. — У Кадюбній біля Калуша грім убив селянина Савчука, який підчас бурі сховався був під дерево.

— **Крівавий грабунок у потязі.** У вагоні особового потягу, що приїхав перед двома тижнями зі Станиславова, знайшли на головному двірці у Львові пасажира з розбитим черепом. Біля нього лежав на лавці великий камінь. Стверджено, що пасажиром був Йосиф Єзьолович, залізничий урядовець з Бидгощі, який провів відпустку в Татарові, одначе з причини нарушення мозку він утратив свідомість і не міг дати ніякого вияснення. Тимчасом поліція викрила, що критичного дня на станції Ходорів вискочив з цього потягу якийсь чоловік і втік. Дальше викрито, що до судової вязниці зголосився 27-літній Роман Ластовецький, родом з Ворохти, щоби відсидіти три тижні за якусь провину. Вязня зконфронтовано з побитим Єзьоловичем, який справді пізнав у ньому чоловіка, що перед Ходоровом увійшов був до його переділу, де нікого більше не було, і вдарив його каменем по голові, заломлюючи череп. Притиснений до стіни, Ластовецький признався тепер, що зрабував своїй жертві 5 зол. готівкою, срібний годинник, сцизорик, вічне перо і стягнув з пальця золотий перстень. Злочинець пробував опісля відобрати собі в арешті життя, але вязнична сторожа до цього не допустила.

— **Загадочне самогубство.** В Кремянці повісився 10. ц. м. 75-літній емерит Шайдицький, б. професор холмської духовної семинарії. Причина самогубства невідома.

У людей, що терплять на шлунок, кишки і лиху переміну матерії, вживання природної гіркої води **Franciszka-Józefa** побуджує правильність функцій нарядів травлення і спрямовує відживчі для організму соки до обігу крови.

— **Бувш. посол обвинувачений в ошуканствах.** Перед варшавським карним судом почалася розправа проти бувшого соймового посла та бувшого голови неістнуючого вже антисемітського „Розвою" Димовського. Акт обвинувачення закидає Димовському сфальшування векселя на 50 зол. та виставлення чека без покриття на 23 зол.

— **Стежні листи за видавцями-шантажистами.** Прокуратория у Варшаві веде слідство проти пресових шантажистів, які закинули свої сітки майже у всіх містах Польщі. Якийсь Рапапорт зявлявся у фірмах і заявляв, що начальний редактор тижпису „Кшик" у Львові та його приятель Йосиф Менкес мають матеріял, який торкається даної фірми. За недрукування „матеріялу" фірма мусіла оплачуватися. Коли яка фірма не хотіла заплатити, містили на неї напастливу статтю. Одна така справа опинилася у львівському суді. Так натягнуло ошуканче видавництво кількадесять фірм. За обома ошуканцями Менкесом і Рапапортом влада розіслала стежні листи.

— **Трагічна пригода спортовців.** Мячева дружина Макабі з Холму верталася автобусом зі змагань у Люблині. За Ястковом автобус перевернувся в рів і всі члени дружини тяжко потовкліся. Їх перевезено до люблинського шпиталю, де один із них помер.

— **Всюди бурі та громи.** Над Любартовом і околицею перебігла мин. неділі вечором сильна буря з градом і зливою. Вихор поперевертав будинки, дерева та телеграфічні стовпи. Засіви знищило на 70 прц. — Жертвою бурі з хмародомом стала теж Виленщина. Цілі ліси поклало покотом, як траву. — Катастрофальні бурі були в північній Італії. Під Бресчією грім ударив у череду і вбив 12 коров, кілька кіз і свиню.

— **Смерть від копаного мяча.** На спортовому грищі в Бобрівнику біля Соснівця підчас мечу копаного мяча воротар Станислав Тоболік, уларений мячем у груди, упав і незабаром помер. Всяка лікарська поміч була безуспішна.

— **Різні вістки.** В часі німецьких маневрів біля Регенсбурга погибло від сонішного удару пять вояків. — В місцевости Матаро в провінції Барцельони скажений пес покусав 23 особи, з яких 13 померли. — На самоходових перегонах у Чехословаччині на віддаль 1000 км. шофер Турек вїхав на дерево і розбив самохід на дрізки, причому сам тяжко потовкся. — Над Москвою скочило шасливо з легкопадами

В перші роковини смерти незабутнього нашого Сина і Брата
Інж. Антона Барщівського, сотн. УГА.
відбудеться в суботу, дня 22. червня ц. р. в год. 7·30 рано в церкві св. Петра і Павла
Поминальне Богослуження
про яке повідомляють МАТИ і СЕСТРА

шістьох студенток з висоти 6.700 метрів, бючи світовий рекорд студентки Фйодорової 6.350. — Населення Льондону зросло від 1885 р. вдвоє й нараховує тепер 8 міл. осіб. — Французька летунка Марізі Гільш побила дотеперішній рекорд висоти для жінок, осягнувши літаком висоту 11.800 метрів.

— **Як прати делікатне білля?** Дорогі мережки при делікатнім біллю, гафти при вражливих тканинах, словом все ліпше білля повинно перебути довгий час. І кожний може це осягнути, якщо пратиме його на зимно в Радіоні. Це річ таке просте. Поодинокі штуки вимакати в зимному розтворі Радіону, а опісля полокати в зимній воді. Цього досить, щоби білля було сніжнобіле і виглядало як нове. Треба тямити, що Радіон продають тільки в оригінальних упакуваннях, але ніколи без означування.

— **Гемороїди.** Визначні хірурги стверджують, що перед і по операції вживали їх пацієнти природну гірку воду FRANCISZKA-JÓZEFA з найкращим успіхом.

З МУЗИЧНОГО ЖИТТЯ.

ПОПИС В МУЗИЧНОМУ ІНСТИТУТІ ІМ. ЛИСЕНКА.

Вищий Муз. Інст. ім. Лисенка дає перегляд цілорічної своєї муз. праці в пописах. Вівторок 18. VI. в год. 5. попол. виступили наші найменші, у середу і пятницю (19. і 21. VI.) найвищі роки і концертовий курс. (І. акт опери „Фавст" Ґунода.).

17. цього місяця відбувся перший попис, на якому пописувались учні середніх і вищих років. З фортепіянових кляс грали елеви професорів: В. Барвінського, Г. Левицької, Н. Нижанківського, Р. Савицького, Д. Стіросольської і Т. Шухевича. Із скрипкової кляси учні Е. Перфецького, О. Москвичева і К. Гладиловича. Співрепрезентувала класа співу проф. М. Сокіл. З приємністю можна ствердити, що рівень попису був мистецький, високий. Програма тревала тільки дві години. Дібрали й ріжноманітно. Слідно, що професори ставляться з любовю до своїх учнів і присвячують їм чимало часу і поза приписаними годинами науки. Деякі з виконавців вибивались своєю артістичною грою понад пересічність і грали справді концертово.

М. Н.

З кіна.

КІНО „КАСІНО": „Я ЗБІГЛЕЦЬ".

Фільма ця дивує нас своєю жорстокістю і безсоромністю. Серед американських — вона рідкісна тією своєю рисою і дуже зближена до тих сюжетів, де змальоване знущання царського уряду над революціонерами, часто, людьми зовсім непричасними до революційного руху. Що більше дивує нас тенденція всієї фільми — як Америка могла пустити її у світ. Якщо вірити тому, що бачимо, то на американських каторгах панують досі звичаї середньовічної доби; там не тільки карають людей за їх злочини, але знущаються над ними з садистичною насолодою. А як дивитись на такий факт, що уряд одного із стейтів дає святочну обітницю урядові другого стейту і шанованому там громадянинові, щоб тієї обітниці свідомо не дотримати і поместитись на своєму давному вязневі за те, що він подіявся у пресі ображливим з покр. каторжан?

Дві втечі невинного втікача хвилюють. Глядач мусить мати сильні нерви, щоб стежити за ним — всіма образами. Головний актор Поль Муні, — творить сильний трагічний тип.

КІНО АТЛЯНТИК: „НАШІ ХЛОПЦІ МОРЯКИ".

Апотеоза хоробрости американських моряків. Для нас не зависті зрозуміла, бо найбільше місце займає заповзята ненависть двох суперників, що самі собі шукали „зачіпки" і посварились на звичайну дурницю. Коли у гру починає тут входити дівчина, ця ненависть іще заміняється. Деякі сцени конфлікту означаються своєрідним найвищим гумором, а інші переходять навіть у військову брутальність. Фільма проголить думку, що у хвилинах, коли загрожено загальному життя — у справжнього моряка бере верх шляхетна риса хоробрости. Фільма дуже пересічна на тему вже багато разів оброблювану

ВІДГУКИ ДНЯ.

ДУХ СВОБОДИ.

Оповістка в часописі:

„Взиваємо всіх наших членів узяти участь у похоронах бл. п. Созонта Миленького"...

Хтось подумав:

„І певно ніхто не прийшов!"...

Отже ні. Хто з членів мав час, кожний послухав взвання.

Друга оповістка: „Завтра піде похід на площу „Сокола-Батька". Просимо всіх громадян збиратися коло Святого Юра, звідки вулицями".. і т. д.

Хтось подумав: „І певно було мало людей".

Ні. Людей було більше як аранжери сподівалися.

Але...

— В першім випадку (Созонта Миленького) члени товариства прийшли щоправда на похорони, але ні в гадці їм було станути разом. Голова і два три виділові станули при купі, кілька членів і виділових розсіялись між іншими учасниками, а решта станула опосалік на тротуарі.

В другім випадку (походу на площу) було дуже багато людей, але: 1) не всі зібралися в назначенім місці і в назначеній годині, 2) ті, що зібралися — не слухали впорядчиків, 3) ті, що слухали — стидалися за мізерний виглял походу. На взгал пішло на площу 10 тисяч людей, стануло до походу 500, по дорозі долучилося 500, а решта...

— Прошу панів ставати в чвірки!

— Дякуємо. Там страшний порох. Тротуаром ліпше.

І йшли тротуаром аж до кінця Стрийської, а як не стало тротуару, то стежками.

Були в нас недавно Зелені Свята і були традиційні походи на цвинтарі.

Серединою вулиці в порядку одна пята людей, по боках черелом — чотири пяті.

Трохи в тім хитрунства: коли щось до чогось — шмиг у бічну вулицю. Але більше в тім нічого рідного, давного і невикорінення отаманства. Глянеш на похід і ціла історія народу став перед очима.

Чиж княжі походи за татар виглядали інакше?! Одна пята йшла в поході — чотири пяті навіть не боком, а тільки приглядалося.

А козацькі повстання, а Полтава, а Визвольна Війна!...

А наше село на рідних чорноземах! Ішло військо „довчок невеличок", а з боку гурми „обсерваторів" з обрізками під полою. Мовляв „не знать ще чия візьме".

А наша слотлива новоєнщина... Чиж не йдемо тільки частинно серединою в поході, а решта... тротуаром. Цілі групи, ба цілі партії тротуаром ходять.

Біда тільки, що в історії, не так, як у поході на площу: тротуаром не зайде до цілі.

Зате як приємно не вбатися ніякими законами. Що хочеш — то й робиш.

Наприклад у поході на Зелені Свята:

Йдеш серединою вулиці — тримай порядок, менше говори, про папіроса ні гадки.

А в боку! Хочеш їсти — хочеш пристанеш, високо в горлі — содова вода, скучно — закурив. Не потребуєш іти вздовж, а перетинаєш дорогу і знов ти разом з походом, хоч далі в боку. Вигода аж любо. Ніхто тобі не накаже — хіба твоє власне тисячлітнє „я".

Воно, те „я", свободолюбне як ніяке інше на світі. Колиб трохи менше — давно малоб... свободу.

Галактіон Чіпка.

Тільки направду чисте мило робить білля сніжнобіле
Мило Олень - Шіхт

ДИВОГЛЯДИ.

ДВІ КОРОВИ ПОЧЕСНИМИ ГОСТЯМИ.

Недавно відбувся в Новім Йорку дійсно оригінальний бенкет. Брали в ньому участь дві корови, які відбули подорож на південний бігун разом з експедицією Бирда. Називаються вони „Ледова гора" і „Майдлі" і були вірними приятелями експедиції. Засобляли вони членів виправи у свіже молоко. При бенкеті, який давав Ґерцвей Кентл у честь Бирда були присутні теж корови, яким дали свіжу траву і свіжу воду.

УНІВЕРСИТЕТ ВЛОМНИКІВ.

Празька поліція викрила недавно дивну наукову установу, де заарештувала професорів і учнів. Касовий вломник Карло Ченик заснував „злодійський університет" на передмісті Праги. Викладав не тільки теоретично, але робив з учнями і практичні екскурсії. Власник шкільного будинку Ґавзер позичав цілий ряд інструментів, призначених для вломників учням цього університету. Заарештовано окрім Ченика і Ґавзера ще Семберу. За учнями-злодіями шукає поліція. Професори й учні робили напади на один банк і крамницю з радіовим приладдям. Вкрали 15.000 чеських корон.

Дописи.

ПЕРЕМИШЛИНА.

Будова нового читальняного дому в Пралківцях. Дня 9. ц. м. відбулось у Пралківцях під Перемишлем посвячення угольного каменя під будову нового читальняного дому. Поставлений перед війною читальняний дім показався за малим, а деякі його частини збутніли. І спромоглися наші громадяни в Пралківцях на місце старої, розібраної, на нову, більшу будівлю, в якій найде приміщення і крамниця. Торжественного посвячення угольного каменя довершив місцевий парох о. Дмитро Онишко з попереднім парохом Пралківець о. Гурою, який приїхав на це торжество зі своєю дружиною з теперішньої своєї парохії в Торках. Між запрошеними особами і установами з Перемишля, явився посол др Вол. Загайкевич, сердечно витаний місцевими громадянами. Після відправленого молебня промовив о. Гура, дальше гр. Дучинський, переповідаючи коротко історію будови старого і нового дому і згадуючи тих, що в цій праці положили найбільші заслуги. Опісля промовив посол др Загайкевич на тему, що ніяка праця марно не гине, що нові, кращі надбання є можливі, коли кожне покоління і кожна одиниця виконає свій обовязок. Відтак вложив посол Загайкевич і вмурував під угольний камінь святочну грамоту. Свято закінчив парох о. Онишко подякою для учасників свята і заохотою до дальшої праці.

СПОРТ.

„ЗАГРОЖЕНА ДІЛЯНКА НАШОГО СПОРТУ".

На цю тему відбудеться заходом „Молодої Громади" в порозумінні із Львівським Клюбом Ситківкарів, дискусійний реферат п. Інж. А. Палія, дня 22. ц. м. в год. 19.30 в домівці „Молодої Громади" (Коперника 1а). Вступ за реферат вільний за запрошеннями. Після реферату відбудеться Дансінг в салях Народньої Гостинниці.

В неділю дня 23. ц. м. відбудуться на токах при ул. Супінського 21 показові ситківкові гри з поясненнями засад гри. Точну програму тих гор подамо завтра. Початок гор в год. 3-ій.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Олександер Цинкаловський: КНЯЖИЙ ГОРОД ВОЛОДИМИР. Львів 1935. Накладом фонду „Учітеся, брати мої" ч. 2 (18). Стор. 112. ф. 8°.

Едвард Жарський: НАШІ ВОРОГИ ГАЛАПАСИ. Львів 1935. Накладом Т-ва „Просвіта". Стор. 64. ф. 8°.

ЖУРНАЛИ.

РІДНА ШКОЛА. Ілюстрований часопис для всіх. Львів 15. червня 1935. Р. IV. Ч. 12. Зміст: Ярослав Кузьмів: Більше уваги дітворі в дошкільному віці. Марія Струтинська: Дім родини Чайковських у Бережанах. Захоронкова семінарія Р. Ш. Думки з приводу різношкільних анкет. Мелянія Нижанківська: Дитячі бібліотеки. Промислова школа оо. Студитів в Дорі. † Андрій Чайковський. Степан Конрад: Чеське шкільництво в краях Европи. Запікавлений: Малий початок — велике діло. Перший Товариський Зїзд Абсольвентів Торговельної Школи Р. Ш. Українські діти в Бельгії. Вихованнє учителів у сучасній Німеччині. На які ще фахові школи слід звернути увагу. З життя Рідної Школи. Різні вісти.

ЖІНКА, двотижневик. Львів. 15. червня 1935. Р. ? Ч. 12. Зміст: М. Р.: Чотири колиски — одна домовина. Заклик Головного Виділу С. У. Х. К.: Чужі діти як свої. Ізя Мошинецька: „Дністровичка". Марія Пеньковська: Софія Наліпинська-Бойчукова. Ганна Чикаленко. Одна жінка відроджує літературу. Марія Пастернакова: Страйк. Вакації разом чи окремо. При громадській роботі. М. Білікова: Районові наради. Ірина Домбчевська: Суспільна опіка над дитиною у Львові. І. Гн: З вічної салі. Жіночі одяги. Д-р Софія Парфанович: Важний закон для заміжніх жінок. Наші будні. Конфітюри. Всячина. Малий фейлетон.

КАМЕНЯРІ. Львів. травень 1935. Р. III. Ч. 5.

НОТИ.

Ярославенко: СТРІЛЕЦЬКІ ПІСНІ на мішаний хор. Музична Накладня „Торбан" Львів. Ціна випуска 2 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Четвер, 20. VI. год. 7·30 веч. „Фрайталїн доктор".

Пятниця, 21. VI. год. 7·30 веч. „Студентка".

Театр Ріжнородностей.

Четвер, 20. VI. год. 7·30 веч. „Я вбю її". Пятниця, 21. VI. Нечинний.

Кіна.

АДРІЯ: „Трійка", „Доглядачка в неволі".

АПОЛЬО: „Вітор чи Вікторія?"

АТЛЯНТИК: „Наші хлопці моряки" (комедія).

ВАНДА: „Пісня пісень", та „Зле котана!"

ГРАЖИНА: „Мушу бути молодий".

КАСІНО: „Я збіглець" (Павло Муні).

КОЛІСЕЙ: „Котячий пазур", ревія „Роскішні дітвахи".

КОПЕРНИК: „Мармотратний син".

МАРУСЕНЬКА: „Поворот Франкенкенштайна" (Борис Карлов).

МІРАЖ: „Симфонія життя" й Бастер Кітон як „Професор у кабаретї".

МУЗА: „І тож далї сіра людино?"

ПАКС: „Голгофта".

ПАЛЯС: „Людина є грішна".

ПАН: „Любовна мрія" („Leise flehen meine Lieder").

РАЙ: „Азбука кохання" з Диншою та Круковським.

СВІТ: „Кавальєада".

СОНЦЕ: Збещещена" та ревія.

СТИЛЕВЕ: „Панї і шофер" та ревія Волінського.

УТІХА: „Останній отаман Анненков" ревія „Їдь на схід".

ХІМЕРА: „Я довіряла тобі".

Закордонне радіо.

Четвер, 20. червня 1935.

Відень (506,8) 9·05 Орг. твори Регера, 11·35 Велика Служба Божа г-моль Бахв, 18·00 Шубертіяда (солісти, хор), 19·25 Арії (Банм, тенор), 20·35 Довкола кохання, симф. концерт, 22·25 Суч. австр. музика, **Кошиці** (259,1) 13·45 Югосл. пісні, 17·55 Для Закарпаття (Дїточий хор), **Прага** (470,2) 9·00 Сальон. квартет, 21·40 Концерт, **Париж** (1648) 20·45 Симф. концерт, **Білгород** (437,3) 13·15 Пісоньки, 20·00 Концерт, **Берлін** (356,7) 14·15 Відень - Будапешт, розр. концерт, 19·20 Мандрівні пісні Дреєля до слів Уланда, **Франкфурт** (251) 16·00 Пісні Шумана та Брамса (Шмідт-Карлен барит.), **Кенігсвустергавзен** 14·00 Від другої до третьої вес. на світі, 17·40 Швайц. композитори, 20·10 Дівчата співають, **Кельн** (455,9) 9·15, 10·15 Інстр. й камер. музика, 16·00 Балади (сп., муз.), **Мінхен** (405,4) 12·00, 15·05 Концерт, **Будапешт** (550,5) 15·25 Дїточі пісоньки, 18·30 II. дія з „Тангайзера", 22·00 Військ. орх., **Мілляно** (221,2) 12·00, 17·05 Легка музика, 20·50 „Стабат Матер" Скарлатті, **Рим** (420,8) 13·40 Легка музика, 21·00 „Тутті їн маскера" оп. Педротті.

Пятниця, 21. червня 1935.

Відень (506,8) 15·40 Жін. хор, 17·25 Пісні (В. Качмар, бас), 19·30 Симф. концерт, **Брно** (325,4) 19·25 **Нар. пісні, Прага** (470,2) 11·35 Чеські нар. пісні, 21·05 Концерт, **Париж** (1648) 16·00 Камер. музика, 20·00 Давні творн на віоляончелю, **Білгород** (437,3) 13·15 Пісоньки, **Берлін** (356,7) 17·00 Вес. пополудне, 20·45 Орх. концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 15·10 Дїточі пісоньки, 20·45 У дитній час, орх., **Кельн** (455,9) 12·00, 13·15 Дуэт орх., **Ляйпціг** (382,2) 16·00, 19·00 Нар. пісні (муз., сп.), 21·20 Орх. концерт творів Баха, **Мінхен** (405,4) 15·40 Спів, 22·30 Бетовенів вечір, **Будапешт** (550,5) 12·05 Пісоньки, цит. орх., 18·10 Танк. музика, 20·30 Хор, **Мілляно** (221,2) 11·30 Популярна музика, 17·05, 22·00 Концерт, **Рим** (420,8) 13·20 Легка музика, 21·30 Орг. ресіталь.

Львівське радіо.

Четвер, 20, червня 1935.

8·30 Ранішня авд., 8·50 Муз. з гр. пл.; у перерві ок. 9·15 Ранковий денник, 9·50 Спорт.-турист. гутірка, 10·00 Музика з гр. пл., 10·30 Фейх.: У Рудницькій пущі, 10·45 Боже Тїло в Ловічі, 12·15 Муз. поранок, спів; у перерві ок. 13·00 Авд. фрагмент, 14·00 Музика з гр. пл., 15·00 Гебрайський театр, 15·10 Кончіта Велєскез із гр. пл., 15·35 Музика з гр. пл., 16·00 Для дітей: Про сп., що писав байки, 16·15 Форт. ресіталь, 16·50 „Чорний наріг" (варш. образець) М. Куцевичевої, 17·00 Концерт, 18·00 Про книжку Незабітовського: Польські ссавці, 18·10 Хвилина поезії „Тишї, ах тишї" К. Запітовської, 18·30 Берегами Пруту до Гочерлі, 18·40 Сільва ререум, инст. життя, 18·45 Моцартова хвилина з гр. пл., 19·15 Реклам. концерт, 19·30 Музика з гр. пл., 19·50 Акт. гутірка, 20·00 Симф. концерт, 20·45 Веч. денник, 20·55 Образкі з давньої та сучасної Польщі, 21·00 Третя Остробрамська літанія з муз. Монюшка (сп., орх.), 21·30 Театр Уяви „Кейстутові похорони" В. Гулевича, муз. Шелїговського, 22·00 Фрагм міжнар. ситк. метчу Польща — Японія, 22·20 Мала орхестра.

Пятниця, 21. червня 1935.

6·30 Ранішня авд., 8·25 Практ. вказівки, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Полуди. денник, 12·15 Концерт; у перерві ок. 13·00 Хвилинка для жінок, 13·30 З ринку праці, 15·15 Біржа, 15·25 Експорт, 15·30 Ліст із гр. пл., 16·00 Як відживляється в літі, 16·15 Авд. для хорих, концерт, 16·35 Гутірка для хорих, 16·50 „Лайдак" оп. Ст. Пйотун-Новшовського, 17·00 Концерт камер. музики, 17·30 Концерт орх., 18·00 Підмїське літнище, 18·15 Вся Польща співає, 18·30 Листи та програми, 18·40 Сусп. хвилина краезн. т-ва, 18·45 Музика з гр. пл., 19·15 Реклям. концерт, 19·30 Твори на віольончелю, 19·50 Літер. нарис: Гутірка з Лєхонем, 20·00 Фейл.. Пять хвилин перед авдицією, 20·10 Із творчости Лук. Марчевського (муз., сп.), 20·45 Веч. денник, 20·55 Образкі з давньої та суч. Польщі, 21·00 Симф. концерт, 22·03, 22·05 Спорт. вістки, 22·10, 23·05 Серенади з гр. пл.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долїр у Львові у приватних оборотах 5·27—5·29 зол.

Нім. марка 1·75—1·85, фр. франки 34·90—35·00, шв. франки 172·50—173·50, фунти стерлінги 26·00—26·20, австр. шілінги 98·00 — 101, чеські корони 22·00—22·25, рум. леви 30·00—32·00, ліри 42·00—44·00.

Золото: Долярн 9·18—9·20, Франки фр. 34·80—35·60, Дукати 83·00—84·00, Корони 37·00—37·50, Рублї 4·75 — 4·85. 1 гр. зол. 5·924.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублї 1·50, Фльорени 0·85, 1 гр ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 43·00—44·00, 5 проц. дол. Б. Г. 51·00—53·00, 4 проц. Зол. Б. Г. 43·00—44·50, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 46·00—48·00, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 52·00—55·00, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—63·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

Премївки.

Долярівки 52·50 — 54·00, Інвестиційна 104·00—107·50, Будівельна 42·00—44·00.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що цїн на масло й молоко не ставить з приводу вичікуючої тенденції; в дні 19. червня н. р. кооперативам платив за:

		львоко Львів.
1 л.	сметани	0·60 зол
1 кг.	яєць	2·45 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 24 сот.

Тенденція на масло вичікуюча, на молоко, сметану і яйця сильна.

Маслосоюз повідомляє, що від 19. VI. н. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, дьоко подвіря птахописарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята від 45 дкг.	за 1 кг.	1·00	зол.
Мол. одвор. кури І. кл.	„	0·90	„
Старі кури	„	0·80	„
Півтарки	„	1·30	„

Птицю приймає в свідьности визначеного приділу для кожного доставця.

Когутів, качок, гусей, індичок та індиків з огляду на кінець сезону не приймає.

ОГОЛОШЕННЯ.

Мешкання 2 і 3 покоєві з повним комфортом і льокаль на крамницю при вул. Потоцького 108 до винайму від 1. липня. Відомість у дозорця. 1762 1—2

За 1 золотий переробляємо жіночі, мужеські капелюхи. Найновіші фасони. Увага: **Шапіра, Ринок 17.** 1745 4—6

Фортепіяни, піяніна світових виробней на складі, Марецький, Баторія 7. 1698 7—13

Муроване дім на горішнім Личакові на продаж. Інформації в Адміністрації. 1755 2—2

Сикстуська 14. Комфортове мешкання 3, 4, 5 покоїв — бюра, робітні, варстати, 4 покої — великий льокаль на фабрику до винайму. 27/56

Годинникар - українець направляє різнородні годинники і біжутерію. — Львів, Домінїканська 7, — бічна брама. 1763 1—2

Вічні пера направляє „Прецизія" Ринок 29, Рутовського 12. 1679 7—20

Гарна, сонячна, умебльована кімната дешево до винайму. — Уліц Люблинської 21., Вербицька. 1759 1—3

Винайму покій і кухню для емерита за місячний комірник. Коць, Львів 23, вул. Штарка 9. 1767 1—1

Адвокатський аплїкант з правом субституції шукає місця. Ласкані згодошення: М-р Володимир Постригач, Тернопіль, Котлярівського 5. 1769 1—3

Двопокойове мешкання з лазничкою шукаю в околиці Юра. — Адреса на „Діло" для „Ш."

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Вирібня музичних інструментів

Фр. Невчик

Львів, вул. Городецька ч. 2 Б. — **Телефон 225-76**

поручає всїлякі музичні інструменти, приладдя і виконує направи по конкуренційних цінах.

Цїнники на бажання. 41/91 8—20

УВАГА. — За 50 сот. направа слухальців, даю новий шнур, магнетизую і регулюю. **„Radjodźwiek" ЛЬВІВ, КРАСІЦКИХ 17.** 1722 4—10

Відновляємо від 1-го липня ц. р.,

популярно літературно-науковий часопис, що давніше виходив у Варшаві

„НАШ СВІТ"

Рік видання V.

„НАШ СВІТ" — журнал для всіх — для міста й села, виходить 15. кожного місяця й містить повісти, оповідання, вірші, спогади, статті з рїжних ділянок знання, рецензії та книжки, новинки й т. ін.

ДОДАТОК: Бібліотека „Нашого Світу", яка виходить періодично: повісти, оповідання, спогади.

ПРЕМІЇ. Видавництво призначило дві премії — 20 і 10 зол. для тих Передплатників, які по виході ч. 1. „Нашого Світу", надішлють найцїннїші поради щодо дальшого видавання його.

ПЕРЕДПЛАТА: на 3 місяці (від 1. липня) 1 зол. на 6 місяцій (до кінця року) — 2 зол. Оказове число „Наш Світ" — 35 сотиків. Кожний том бібліотеки „Нашого Світу" для передплатників 40 сот. (за 1 том згори, разом з передплатою на часопис.

Надіємося, що всї наші колишні Вп. Передплатники й Читачі негайно передплатять „Наш Світ".

Адреса:

„Наш Світ", Луцьк Ягайлонська 31.

Редактор - видавець В. Островський.

Конкурс на посади агрономів.

1) Філія „Сільського Господаря" в Зборові прийме з днем 1. липня н. р. повітового агронома, спеціяліста у ділянці годівлї й молочної господарки. — Вимагана кількалїтня практика. Платня після умови.

2) Філія „Сільського Господаря" в Самборі прийме від 1. липня н. р. повітового агронома. Платня після умови.

Подання в обох випадках вносити через Головне Т-во „Сільський Господар" у Львові, Ринок 10. 1768

Виказ жертв

на українських воєнних вдів і сиріт за міс. лютий — травня 1935.

Камінка Стр.: Чит. Просв. зб. 1·77, Фіхія С. У. зб. в місті 41·82, А. Мареничь Добротвір 5, В. Куровський Дерпів 0·62, О. Бревіцька Язенниця 5·13, Л. Праскіана Лани 2·61, І. Яськів Спас 7·90, Деревляни 10, Бодівський Батятичі 4·40, Малиновський Стрептів 4·05, філія С. У. Буськ зб. в місті 23·04, Рабокути 5, Гуцинська 0·64, Журатини 1·99, Побужани 3·38, Полонична 15, Кізлів 16·21, Чанник 15·42 Кунче 3·65, Дідилів 9·20, Убині 2·60, Стар. Мидятичі 8·52 і Новосілки 1, Д-р А. Кокодинський 1, С. Кужіль Побужани 2, пар. ур, Убині 4·95, Грабова 2, о. М. Сивенький Дерпів 10, І. Віхапська Гуцинська 2.

Коломия: ек. упр. шк. В. Лонич 2, ек. упр. шк. І. Савків 2, М. Мельникова зб. в місті 75·01, Ключів Мал. 1·02, Королівка 1·45, Сопів 2·85, Перерів 1·24, Шепарівці 2·02, Замулинці 1·85, Вербіж Ниж. 3·83, Княжидвір 4·68, Ліси. Хлібичин 5·84, Печеніжин Молодятин 4·17, Киданче 0·70, Камінки Вел. 1·34, Княжидвір Бани 1·61, Ключів Вел. 1·52, Ліски 2, о. О. Волинський Соколівка 5, А. Шкондеюк 4·05, парох. ур. Березів Середн. 3, Воскресінці 2, Турка 4·66, Люча 2·04, о. М. Кейван Брустури 4, о. С. Михайлів Товмачик 10, С. Петрицька 10.

Копичинці: Філія С. У. зб. 93·66, о. С. Поддашецький Улицька 5, парох. ур. Кривеньке 18, Круж. С. У. Гусятин 7·65, В. Остапчук Кривеньке 1.

Косів: В. Вальчикевич 2, М. Тимків Жабе 5, Д-р С. Савочко Пістинь 3, філія С. У. Кути 30, в місті 40·51, Старі Кути 13·58, Тюдів 14·80, Ферескуля 13·56, Білоберезка 2·70 і Кобаки 5.

Львів-місто: збірка під церквами 494·37, церква Богданівка 19·16, Марійська Дружина Пань Студ. зб. 7·98, Союзний Базар 20, Союз Укр. Вла[н. Реальностей 6, о. Д-р. Рудь 5, Д-р М. Панчишин 5, І. Знесінський 1. **Повіт:** А. Хомицький Бродки 4·52, Т. Дуфанець Вербіж 1·97, І. Царівна Винники 32·55, В. Бахор Висококи 0·90, пар. ур. Вовків 5, о. І. Сохоцький Гаї 5·18, Д. Гуль Германів 0·80, М. Дацко Глуховичі 2·45, І. Дропа і І. Шур Вел. Грибовичі 10·48, зб. в церкві 7·31, В. Миньо Дмитрів 4·42, пар. ур. Дмитровичі 3·60, пар. ур. Добряни 3·50, М. Тимунь Жидятичі 9, Т. Гладун с. Гр. Журавники 3, І. Сеница Запитів 8·30, М. Мотинь Зашків 11, І. Дзюбик Каменопіль 1·05, П. Ладика Кузьків 4·70, С. Карпик Лісневичі 7·65, Тов-о Луг Малехів 10·10, о. В. Коновалець 2, церква 2, В. Вавринин Мидятичі і М, Курилас Містки 4·30, І. Сех Острів 1·35. М. Дембіцький Пикудовичі 5·04, пар. ур. 2, о. П. Пилипець Підбірці 11, О. Москва Підберізці 29·07, І. Верхівський Полина 3, о. І. Березюк 5, Г. Дорош с. Мих. Поцелини 3·65, пар. ур. Ременів 8·50, М. Сушко 11·50, В. Алексевич Польська Рісна 5, О. Кучер Рудно 6·46, К. Загайкевич 3·60, проф. І. Левицький 0·50, М. Завидівський Сердиця 4·55, пар. ур. Сихів 2·05, М. Дулеба Льв. Сорок 3·37, О. Воробець Стронятин 6, П. Панкевич с. Март. Цеперів 4, П. Машталір і П. Дацко Черепин 4, пар. ур. Чижиків 5, П. Рибак Щирець 11·10, пар. ур. Нов. Яричів 6, грохадяни 10·30, о. М. Земпинський Ст. Яричів 6·25, К. Бугрин Яструбків 3.

(Далї буде).

ПЯНІНА першорядні по зниженій цінах на догідних умовинах. Купно продажа. Заміна уживаних інструментів

Новацкий, Пілсудського 17.

698 55—57

Гарні й дешеві книжки

Видавничої Спілки „Діло"

	ціна		почтова пересилка
Др. Е. Олесницький: **Сторінки з мого життя І.**	1·90	зол.	0·30
Василь Софронів: **Липнева отрута**	1·40	„	0·30
Евген Чикаленко: **Спогади Частина І. II. III.** Окрема частина по зол 1·50	4·50	„	0·50
Ст. Левинський: **З японського дому**	1·50	„	0·30
М. Рудницький: **Між ідеєю і формою**	1·50	„	0·30
Е. Бронте: **Буреверхи,** переклав М. Рудницький	1·50	„	0·30
Проспер Меріме: **Бланжина кімната та інші оповідання,** переклав Василь Софронів	0·95	„	0·25
Альфонс Доде: **Маціцький,** із французької мови переклав М. Рудницький	1·00	„	0·30
Володимир Островський: **Смік землі**	0·80	„	0·15
Микола Матіїв Мельник: **Крізь дим і згар**	0·50	„	0·15
Гордій Брасюк: **Безпутні**	0·50	„	0·15
Михайло Возняк: **Шевченко і княжна Репніна**	0·80	„	0·15
Михайло Возняк: **Белей і Конїський**	0·50	„	0·15
Др. Ст. Баран: **Новий самоуправний закон**	0·80	„	0·15

Дістати можна у Видавничій Спілці **Діло" Львів, Ринок 10** та у всіх книгарнях.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 161 (14.059). Львів, пятниця 21. червня 1935. Poczтowe opłatę opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щодн. 504.060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Франція обурена на В. Британію.

ПАРИЖ, ПАТ. Прилюдна опінія приняла з жалем і дуже холодно морське порозуміння між В. Британією і Німеччиною. Французька преса пише з цього приводу про кінець спільної політики між Францією і Б. Британією. „Ле Журналь" підкреслює, що Франція мусить числити тільки на себе. „Птіт Парізієн" пише, що морське порозуміння В. Британії і Німеччини є однозначне з тривким договором і має характер двосторонній, себто дуже побажаний для політики канц. Гітлера. „Ле Матен" передбачує, що політика союзів мін. Лявала не буде тепер дуже легка. Якщо В. Британія йде власними шляхами, то годі брати під увагу тісну співпрацю на майбутнє. Ця співпраця головних великих держав була одною з найкращих гарантій миру. „Еко де Парі" називає британсько-німецьке порозуміння кінцем спільної політики Франції і В. Британії, про яку згадувала лєндонська заява з 3. лютого ц. р. і яку потвердили на нарадах у Стрезі 17. квітня ц. р. врав з Італією.

ЖИВИЙ ВІДГОМІН В ІТАЛІЇ.

Британсько - німецьке морське порозуміння викликало живий відгомін в італійській пресі. „Газета дель Пополо" пише, що В. Британія вже від якогось часу швидко повертається до Німеччини. В. Британія рішилась вернутись до своєї традиційної політики дбати про рівновагу в Европі.

АНГЛІЙСЬКА ПРЕСА РОЗВИВАЄ ЗАКИДИ ФРАНЦІЇ.

„Таймс" пише, що відношення німецької фльоти 35 проц. до загальної містоти британської фльоти дає Франції постійну перевагу над німецькою фльотою. Якщо Франція рішилась би тепер підвищити свої зброєння на морі, це викликалоб зброєння В. Британії й автоматично зброєння Німеччини. Одначе підписуючи договір з Німеччиною В. Британія не думає змінювати свого становища до Франції та Італії.

„Дейлі Телеграф" запевнює, що британська опінія дуже високо оцінює уступку Німеччини, погоджуючись не відступити від устійненого британсько-німецького відношення фльот без огляду на розвиток фльот інших держав. Здогадується, що делегати Німеччини дістали в Лондоні запевнення, що В. Британія збільшить свою фльоту, якщо одна з держав теж зміцнить свою фльоту, що Німеччина буде почуватись загроженою.

НІМЕЧЧИНА РАДІЄ.

„Фелькішер Беобахтер" пише, що переговори вели з обох боків у зрозумінні взаємних потреб національної оборони. Устійнене постійне відношення фльот Німеччини і В. Британії ліквідує на майбутнє перегони у морських зброєннях між обома державами. Таким чином вдалось зробити вилім у дотеперішній загальноєвропейській політиці зброєнь.

Військовий союз між Румунією і СССР.

БУКАРЕШТ, ПАТ. Французький щоденник „Ле Тан" подав ревеляційну вістку про підписання військового союзу між СССР і Румунією. Цієї вістки дотепер не потвердили ні не заперечили міродатні чинники у Румунії. Румунський щоденник „Курентул" передрукувавши ці ревеляції пише: Цю вістку слід приняти обережно. Добрі взаємини Румунії з СССР каже здогадуватись, що теперішня ситуація виясниться після того, як СССР займе рішуче становище у справах середущої Европи.

Шпигунська афера у Франції.

У найбільшій воєнній французькій пристані Тульон викрила влада велику шпигунську аферу, арештуючи двох підстаршин летунської марінарки. Оба підстаршини передавали фотографії уладження порту молодій жінці, агентці чужої держави. Поліція стверднла, що підстаршина Павло Ролян жив над стан. Підчас слідства виявилось, що Ролян бував часто в одній кавярні, де залишав грубу коперту, яку пізніше забирала невідома жінка. Вона заїздила під кавярню гарним самоходом, на якім виднів чужий реєстраційний знак. Інколи підстаршина Ролян зустрічався зі своєю спільничкою на площі зброї. Тому агенти поліції скрились на цій площі, бажаючи арештувати шпигунів на гарячому вчинку. Заїхав самохід і підстаршина підійшов туди, витягаючи руку з копертою. В цій хвилині вибігли агенти й арештували Роляна, який виявив свого спільника. Жінка вхопила коперту і встигла втекти, самоходом так, що за нею слід пропав.

Пов'нь фальшивих банкнот'в у Н'меччині.

Німецька преса бє у дзвін на тривогу з приводу масового напливу до обігу фальшивих 50-маркових банкнотів, здебільша у південній і західній Німеччині. Фальшиві банкноти так добре підроблені, що тільки спеціялісти можуть пізнати їх як фальсифікати.

Вже в січні ц. р. влада стверднла в Дісельдорфі в обігу кількасот фальшивих 50 маркових банкнотів. В останнім часі фальшиві банкноти явились формально місті Мангайм, Штутгарт і Мінхен. Невикрита ватага фальшівників друкує свої підроблені 50 маркові банкноти на оригінальним банкнотовім папері на зразок банкнотів з дати 11. жовтня 1924. р. Тому, що дотепер не вдалось викрити фальшівників, дирекція німецького банку призначила 3.000 марок нагороди на вказання сліду фальшівників. Якщо слідство не доведе до цілі, німецький банк стягне всі 50-маркові банкноти з датою 11. жовтня 1924. р.

Б'йми з комун'стами у Парижі і в Мадрид'.

В ночі зі середи на четвер дійшло до завзятої боротьби між комуністами і фашистами. Двох комуністів і трьох їх противників тяжко ранили, поліція арештувала кількох учасників.

У Мадриді дійшло до бійки між комуністами і поліцією. Комуністи уладили велику демонстрацію, щоб заманіфестувати свої симпатії до 65 учасників жовтневої революції, яких тепер судить військовий суд в Овіедо. Коли поліція почала розганяти демонстрантів дійшло до стріляниии, підчас якої тяжко ранили трьох поліцаїв. Їх стан безнадійний. Поліція перевела численні арештування в Мадриді.

ПАРИЖ, ПАТ. Підчас бійки поліції з безробітними, які вторглися до польського консуляту в Ліль, тяжко ранили двох безробітних поляків.

Вибори до сойму у Польщі?

Польська преса пише, що вибори до сойму відбудуться в неділю 8. вересня ц. р. Парламент розвяжуть і розпишуть нові вибори між 10 і 16. липнем ц. р. Тому вже тепер приняв клюбу ББ

[illegible] ББ в теперішній формі перестане існувати, зате постане нова організація під назвою „Союз суспільної праці"

Разом з будинками горить хатня обстановка і господарські знаряди, тому

обезпечуйте від огню

ввесь свій живий і мертвий інвентар на повну вартість тільки в одинокому українському

Товаристві взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР",

у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

Австрійська проблема

в міжнародній політиці.

(Від нашого кореспондента.)

Хоч від самого повстання австрійської республики її міжнародне становище стало „проблемою", то ледви коли виявилася ця проблематичність так яскраво, як тепер. Версайський чи радше Жерменський диктат з 1919 року проти очевидної волі самого австрійського населення проголосив „незалежність" Австрії. Завжди та „незалежність" була примха, але ніколи ще не була така загрожена, як тепер, коли безліч міжнародних з'їздів і нарад маніфестувало свою готовість станути в її „обороні". Загально відомий ще зїзд керманичів італійської, австрійської та мадярської держави, що відбувся у травні у Венеції для приготовки т. зв. наддунайської конференції. Не вважаючи на всі оптимістичні заяви й заповіді — до тієї конференції ще дуже далеко. Німеччина, без якої напічений „наддунайський пакт" був би гадовбом без ніг і без голови, виразно заявила свої застереження та сумніви. І всяка спроба сяк-так погодити суперечне італійське та німецьке становище, від якого залежить така чи інша залагода австрійської справи, досі не вдалася.

Диктатор італійської опінії і влади Мусоліні заявив в одній із своїх останніх прилюдних промов, що питання австрійської самостійности не є австрійською чи німецькою проблемою, а загально-европейською. Ця його теорія „европеїзації" австрійського питання ледви чи закриє перед ким чисто односторонній інтерес Італії зберігати т. зв. незалежність її північного сусіда в нинішній формі. Сучасна слаба, обезброєна, внутрішньо-політично і господарсько у великій мірі залежна від Італії, австрійська республика давно, бо вже від часів канцлера Шобера, перестала брати активну участь в европейській політиці. Вона є лише пасивною „буферною" державою між Німеччиною та Італією. Але для Італії вона має величезне значіння: саме тепер, коли італійська воєнна імпреза в Абісинії ослаблює міліторну відпорність Італії в північних провінціях (річ іде про німецький Тироль) небезпека безпосереднього сусідства з Німеччиною чи навіть з національно-соціялістичною Австрією мусить італійців хвилювати. Далі, теперішня християнсько-суспільна й гайм-вервська Австрія є найважнішим політичним та господарським „шпрунгбреттом" (відбивною) для італійських аспірацій в дунайському районі. Памятаймо тільки, що мадярсько-італійська приязнь викристалізувалась чи не до характеру тайного союзу. Памятаймо далі, що родинні звязки італійської династії з болгарською зовсім не маловажні, та що крім того (що загалові менше відомо) Італія в останніх роках сильно заангажувалася в господарстві Румунії, де особливо у нафтовому промислі (що такий важний для військових цілей!) бере тепер значну участь. Отже бачимо цілу низку важних італійських позицій, сягаючи від Тиролю Інсбруку аж до заливу Лунаю в Чорне Море. Вже тільки з огляду на евентуальну загрозу цьому широкому поясові італійських інтересів в середній та східній Европі, до яких Австрія є географічним ключем та до котрих

Присилайте [illegible]!

долучаються ще сліпо протинімецькі інтереси Франції і Чехословаччини, теорія Муссоліні про „европеїзацію" проблеми австрійської незалежности не є пустим словом. Є воно гаслом, під котрим Італія та її однодумці готові за всяку ціну не допускати до австрійсько-німецького зближення. Адже в останніх днях навіть Совіти набрали охоти (за підшептами т. Бенеша) „гарантувати" Австрії „незалежність".

Протиставив тій італійській теорії провідник Німеччини, Гітлер, свою теорію „невмішування" до австрійської політики. Це „невмішування", суть котрого була недавно предметом гострої реторичної суперечки між головами німецького та австр. уряду, не має нічого спільного з колишнім гаслом „невтралізації" Австрії на зразок Швайцарії. Навпаки, у своїй останній промові Гітлер виразно відріжнив Швайцарію і Австрію, звертаючи увагу, що перша як історично так навіть і мовно нині вже надто віддалилась від спільного німецького материка. Зате для Австрії Гітлер вимагає права самоуправи подібно, як у Данціґу, самоуправи в противенстві до пануючого тепер нібито „авторитативного", на ділі самозванного уряду. Нема сумніву, що рахує він на те, що такий вибраний народом майбутній уряд Австрії буде би національно-соціялістичний та тим самим ціла Австрія сталаб хоч не формально, але фактично німецькою провінцією.

Годі сказати, чи такий рахунок щодо внутрішніх партійних відносин Австрії показався би правильний. Правда, що до слабенького уряду Шушніґа ставиться більшість населення вороже байдуже та кепкує собі з теперішнього ладу. Та не знати, чи всетаки не переважилиб у масах традиційні, з часів соціялістичного панування, гасла соціялізму та лібералізму над усякими націоналістичними гаслами. Інша річ, що розкоші післяверсайської „самостійности" дались у знаки австрійцям настільки, що ідея „аншлюсу" сьогодні ще сильніша, ніж була тут колись. Приклад плебісциту у Сарщині виявив теж, що без огляду на той або інший сучасний партійний режим, свідома, велика нація не дасть себе на віки поневолити ані накинути собі дивоглядний режім, а бере в свої руки сама свою долю.

Віденець.

Нова виборча ординація.

Промова посла Сергія Хрущького дня 13. червня 1935 р. на конституційній комісії в справі виборчої ординації.

(Продовження.)

Тепер, розпорошуючи ваші побоювання говориться, що всюди на т. зв. мішаних територіях будемо мати належне число делеґатів до окружних колеґій. Отже теоретично всюди матимемо можливість десигнувати своїх кандидатів на послів. Стверджуємо, що в практиці буде або унеможливлене або дуже утруднене скупчення голосів евентуальних українських делеґатів довкола своїх кандидатів, хочби в окружній колеґії дійсно було приписане число 1/4 українських делеґатів. Передовсім українські делеґати не зможуть порозумітись між собою, бо, як поставляє виборча ординація, в окружній колеґії голосування буде відбуватися без попередньої дискусії. Поза цією технічною трудністю ще важніше, що ціла система вибору делеґатів до окружної колеґії є побудована на змаганню, щоби українські делеґати не ставили в ній одного, зорганізованого й сконсолідованого національно-українського представництва. Як відомо, виборча система до сойму балується у головній мірі на територіяльній самоуправі. Якими були тенденції виборчих реґуляміїв до органів територіяльної самоуправи та якою була практика самих виборів, говорено про те тут так ясно, що я не міг би тут того так сказати.

Але абстрагуючи від тих прикрих виборчих речей, є фактом, що на наших землях витворилася у територіяльній самоуправі перевага польської меншости над українською більшістю. Крім того територіяльна самоуправа була створювана з думкою запевнити мирне співжиття національностей на т. зв. мішаних територіях. Однак вибирано до тої самоуправи з українського боку особи або мало національно освідомлені, або зі специфічним психічним наставленням. Не хочемо через те сказати, що в територіяльній самоуправі нема правдивих та чесних українських патріотів. Стверджуємо тільки те, що територіяльні самоуправи, а в них навіть волосні, з яких має вийти більшість наших делеґатів до окружної колеґії, не дадуть нам стільки делеґатів до окружної колеґії, якби це нам належалося, і не про всіх тих людей можна сказати, що дійсно будуть вони боронити національно-українських інтересів. Адже українськими делеґатами до окружної колеґії від волостей стати можуть здебільша лише ті особи, на яких погодиться і польська сторона тих волостей.

Ще сильніший буде вплив поляків на евентуальний вибір українських делеґатів від повітових рад, від міських рад і від ріжних палат рільничих, ремісничих, промислово-торговельних і т. д., коли взагалі такі будуть. Отже, коли і є правдоподібне, що в окружних колеґіях найдеться 1/4 українських делеґатів, то проте зовсім не є певне, чи зможуть делеґати українці лише своїми голосами перевести свого кандидата на посла. Адже окружна колеґія складатиметься з 3/4 польських делеґатів, а лише 1/4 делеґатів української національности. Чи не застановила панів та величезна диспропорція між числом польських делеґатів та числом українських делеґатів в окружному зібранню, і то на територіях, де українське населення творить значну *більшість населення?!*

На що ця перевага польської сторони над українською?! Адже для запевнення полякам вибору свого кандидата на посла вистарчилоб, щоби в складі окружної колеґії польські делеґати становили 1/3 часть зібрання, а 2/3 становили українці. У цій відверненій ситуації вся тайна виборів. Ця перевага польських делеґатів над українськими в окружній колеґії і та ціла концепція окружного зібрання має бути знаряддям, при помочі якого можна буде робити виборчі „чуда" на наших землях! Є напр. ясно, що через такий штучний склад окружного зібрання з польською більшістю не може перейти той кандидат українець, на якого не дала би дозволу адміністраційна влада, або не хотіла би зголитися польська рішаюча частина окружного зібрання. Отже в найкращому випадку український паріл буде мати можність голосувати лише на таких кандидатів української національности, які перейдуть крізь попередню політичну польську цензуру. Невідомо, скільки кандидатів української народности та яких устійнить окружне зібрання. Коли в окружному зібранні рішаючий голос матимуть польські делеґати, то лише від їх вибору буде залежати, чи тих українських кандидатів на листі буде один чи більше, а що важніше, польська частина окружного зібрання буде рішати, хто має бути тим українським кандидатом на посла.

До того твердження уповажнює мене також і провідна ідея виборчої концепції на наших землях, яку хочу тут обговорити. Тою начальною ідеєю є запевнення мирного співжиття на нашій

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

Зміна адреси 1 зол. Можна присилати почтовими марками.

БАРБЕЙ Д' ОРЕВІЛІ.

Поза партією віста.

— Чи ви не глузуєте собі з нас, пане, оповідаючи таку історію?

— Пані! чи немає тюю, звяного „тюлем-ілюзією"?

(На вечорі у князя Т...)

Минулого літа був я якось в один вечір у баронової Маскранні, однієї з тих паризьких жінок, що найбільше люблять дотеп, та такий, якто його мали колись люди, — однієї з тих жінок, що відкриває обі половинки своїх дверей, хоч і одної булоб досить для тих нечисленних зпоміж нас, у кого цей дотеп іще залишився. Чи останніми часами дотеп не перемінився у ту претенсійну тварину, яку звемо інтеліґенцією людини.

Баронова Маскранні належить за своїм чоловіком до дуже давнього і славного роду, що виводиться з Ґрізон. Завдяки своєму дотепові і манерам зробила вона із свого сальону щось що нагадувало чарівний Кобленц, де колись найшла захист товариська розмова — остання слава французького дотепу, що мусіла втікати перед утилітарними звичаями нашої вічно занятої доби.

Там, що-вечора той дотеп, заки замовкне навіки, затягає надхнено своєї лебединої пісні. Там, як у нечисленних паризьких сальонах, де збереглась іще славна традиція товариської розмови, ніхто не виголошує фраз і монольоґу майже не знають. Ніщо не нагадує там газетної статті або політичної промови — двох готових шабльонів думки з XIX-го віку. Дотеп задоволняється тут чарівними, змістовними блисками слів, інколи самими інтонаціями, і навіть іще чимось меншим — дрібним геніяльним відрухом. Завдяки цьому щасливому сальонові я краще зрозумів вагу — щодо якої я ніколи не сумнівався — вагу односкладових слів.

Цього вечора винятково настрій не сприяв односкладовим словам. Коли я ввійшов до баронової Маскранні було там уже досить гостей, яких вона зве „близькими" і розмова йшла жваво, як завсіди. Як екзотичні квіти, що прикрашають ясписові вази її консоль, ці близькі походять з усіх усюдів. Є серед них англійці, поляки, росіяни, але всі вони французи — мовою, своєрідним дотепом і манерами, як це буває скрізь у людей на деякому товариському рівні.

Не знаю, з чого почали вони розмову, що зайшли аж так далеко; коли я ввійшов, говорили про романи. „Говорити про романи" це те саме, що оповідати про власне життя. Чи треба зазначити, що в такому товаристві ніхто педантично не кликав на поміч літератури? Тут важна була суть питання, а не форма. Кожний із тих моралістів вижчого ступня, тих практиків усяких пристрастей і життевих щаблів, що приховував поважний досвід легкими словами і байдужим виглядом, добачав у романі тільки проблєму людської вдачі, звичаїв та історичної перспективи. Ніщо більше. Та чи це не все?

Незапримічений серед дискусії, я заховався за блискучо-оксамитні плечі ґрафині Дамналія, що кусала кінчик свого складеного віяльця, вся заслухана, як усі в тому товаристві, де вміли слухати з насолодою. Коли я пізнав того, хто говорив, я не здивувався ні цій уважності слухачів що слухали не з ласки, ні сміливості того, хто залишав за собою слово довше, ніж звикли це робити гості у цьому вибагливому сальоні. Справді, то був найблискучіший розмовник у цьому королівстві розмови.

„...Найкращі романи в житті — говорив він — це ті дійсні події, які ми зачепили ліктем або ногою мимоходом. Усі ми їх бачили. Роман звичайніший, ніж історія. Про роман часто можна сказати те, що Моліер сказав про чесноту: „Де до біса він ховається?" Там, де найменше цього сподіваємось, находимо його. Я бачив за дитячих своїх літ, ні, не бачив, а відгадав, передчув одну з тих жорстоких, жахливих драм, що їх не грають прилюдно, дарма, що публика бачить її акторів щодня, одну з тих кривавих комедій, як казав Паскаль, що їх виставляють при зачинених дверях, за рухомою завісою приватного життя.

„Виховали мене на провінції у батьківському домі. Батько мій мешкав у маєтку, що розкинувся недбало над річкою, у підніжжя гори, не скажу де, в околиці одного містечка, яке відразу відгадаєте, коли скажу, що воно є, або бодай було у тих часах найбільше, завзятуще аристократичне місто цілої Франції. Це містечко притягало англійців, нагадуючи їм деякі місця їх ґрафств. Любили вони його за його мовчазність, суворість, за холодно-високий тон його звичок, за ту близину на чотири кроки від моря, що викидало їх сюди і також за можливість подвоїти — з огляду на низький рівень тамошнього життя — недостатні доходи з маєтків у власному краю.

(Далі буде.)

територіях обидвох національностей польської й української „взаємним порозумінням обох національностей", як говориться в інтерв'ю правдоподібно з авторами виборчих проектів, що появилося на сторінках „Краківського Ілюстрованого Курієра". До цього має служити двомандатовість округ. Говориться: хочемо, щоби на мішаних територіях ні одна національність не почувала себе у виборах покривдженою, чого не можна би оминути при існуванні одномандатових округ; тому свідомо хочемо через введення двомандатових округ забезпечити вибір польського кандидата, вам, українцям, залишаємо тіку саму можливість, а в додатку ще даємо вам можливість рішати своїми голосами, хто з поляків-кандидатів є вам найменший і хто тому може стати послом. Дійсно, коли б у кожній виборчій окрузі був виставлений лише один такий кандидат, на якого могли би голосувати українці, то існувала би для українців можливість вплинути своєю другою криском-голосом на вибір посла між кандидатами поляками. Але та можливість має радше теоретичний характер, бо психологічно вона є неможлива й український виборець своїм голосом належне не зможе рішати, хто має стати польським послом. Для нас теж багато важніше те, що на засаді рівности прав і *польський* виборець може рішати між *українськими* кандидатами, а ті кандидати можуть бути і будуть належне різного роду, більше і менше бажані.

(Далі буде.)

Німці в Чехословаччині.

IV*).

Прага, червень 1935.

Напружені, а то й ворожі відносини між чехами й німцями в останніх роках існування австро-угорської монархії мусіли — розуміється — мати свій безпосередній вплив теж на уклад взаємовідносин між ними в перших початках існування нововідродженої чехословацької держави. Чехам тяжко було відразу забути їх тяжке національно-політичне положення в Австрії, спричинене між іншим теж політикою їхніх співземляків — німців, а німцям знову тяжко було відразу забути їх тяжке національно-політичне положення пануючої нації. Тому не диво, що в початках існування Чехословаччини, як самостійної держави, відносини між обома народами були теж не тільки напружені, але й ворожі. Зрозумілий патріотичний підйом чехів, що зродився зі стихійної радости над відзисканою державною самостійністю та супроти німців виявляв себе деколи навіть в різко шовністичних поступках, ті взаємини ще загострював. Втрати, які з цього винікали, несли нарівні обі сторони. Чехи багато сил, так дуже потрібних на закріплення і розбудову молодої держави, витрачували дармо на внутрішньо-політичну боротьбу з німцями, а німці, ставши на негативному становищі до чехословацької держави, самі вибивали собі з рук усі можливости впливу на уклад державного життя країни, якої громадянами прийшлось їм тепер бути. Навіть конституція Чехословацької Республики повстала без участи чехословацьких німців.

Але час минав і робив своє, а над національними пристрастями і „давніми розрахунками" почали поволі брати верх розвага і реальна дійсність. Чесько-німецькі відносини почали поволі вирізнюватися. Головною передумовою цього був факт, що в молодій державі вже відразу запанував здоровий дух правдивої демократії. Немало причинився до цього ще й той факт, що на чолі нової держави станув не хто інший а проф. Масарик, який так глибоко і просто з релігійною вірою розуміє поняття справедливости. Головнуж ролю в наладнанні німецько-чеських відносин відіграла здорова реальна державна політика ЧСР. Чільні реальні чехословацькі політики скоро побачили, що молода держава в сучасній загально-політичній ситуації не може досягти потрібної внутрішної консолідації і зовнішньої позиції, коли до державної співпрації і — що найважніше — до співвідповідальности не притягнеться ці і в господарсському і культурному розумінні, сильну національну меншину. Крім того для реальних чехословацьких відповідальних чинників стало ясно, що і внутрішні умовини молодої держави не дають багато даних підсилити свої позиції коштом поважного противника. І чільні чехословацькі політики будучи цілком свідомі того, станули не лише на становищі заспокоєння прав німецької меншини, але і на становищі притягнення демократичної частини німецького табору до співпраці у кермі держави. Сталося це, правда, досить пізно, бо аж після пяти років існування самостійної чехословацької держави, але сталося. 1926 р. головні німецькі політичні партії — розуміється демократичні — вступили до т. зв. парляментарної коаліції, а в міністерському кабінеті засіли від того часу два міністри-німці і то в поважних ресортах, напр. судівництва та соціяльної опіки. Ця подія змінила відразу основно співжиття обох народів, бо від цієї хвилини політична боротьба чехословацьких німців сформувується вже виключно в площину боротьби за обсяг участи у кермі державою, за вплив на державну політику. Однак не треба думати, що такі відносини привели вже до ідеального, тихого співжиття обох народів. Зовсім ні; і далі між обома народами існують тертя та змагання, але вони набирають тепер іншого характеру, а що найважніше на них тепер вже зі зовсім іншого погляду дивляться й самі чехи. Ось що про це пише мін. Каміль Крофта у своїй відповіді на анкету: „Чи є можливе спокійне співжиття німців і чехів і під якими умовинами", що її проголосив пражський журнал „Пржітомност": „Я дуже сумніваюся в тому, щоби співжиття між німцями й чехами могло колинебудь бути „тихе", бо гадаю, що два народи з такою життевою силою і з такою могутньою народньою свідомістю не можуть жити побіч себе тихо-спокійно і що навпаки їхне співжиття мусить приводити до постійних змагань (боротьби), які були, є і будуть все завзяті і „гучні". Але це ще не каже боліти над цим, бо такий стан є зовсім природний і криє в собі чимало додатнього. Нема де правди діти, що якраз ці відвічні змагання між обома народами були між іншим головною причиною високого, культурного, господарського і соціяльного рівня обох народів нашої країни; на цей високий рівень піднесли їх здорові зусилля не дати перевищити себе іншим народам. Треба тільки дбати про те, щоб ці змагання були дійсно шляхотні, щоб їх гостроту злагіднювати зрозумінням правовости та справедливости, що випливає із засади не робити другому того, чого не хочемо, щоб він нам робив, і радо признаючи цінности і заслуги другого, а помилки і недостачі свої власні. Коли так будемо дивитися на наше співжиття з німцями, то воно — хоч і як не булоб „тихе" — буде приносити стільки користи, що всі неприємности, які при таких змаганнях мусять все зроджуватися, відійдуть само собою на другий плян". На іншому місці цей відповідальний і розважний чехословацький державний діяч каже знову таке: „Наша національна політика є дуже далека від думки винищення чи зденаціоналізування наших німців. Навіть наші найбільш радикальні націоналісти не носяться з такими думками. Такі думки буває і — дасть біг — будуть й надалі чужі нашому народові. Народ, якого найбільшими національними героями й учителями були такі мужі, як Гус, Хельчицький, Коменський, Палацький і Масарик, народ, який так болюче відчував чужинецьке ярмо і який так геройськи боровся за свою волю, не може хотіти поневолювати інші народи. Наші німці можуть бути зовсім спокійні за своє майбутнє. Спокійні за майбутнє наших німців можуть теж бути і їх закордонні брати".

(Далі буде.) **М-н.**

*) Гл. „Діло" з 13. ц. м. З незалежних від Редакції причин друк циклю статтей на цю тему ми мусіли на кілька днів перервати. — Ред.

З польської преси.

Наївність чи цинізм?

Наша недавня стаття про упадок польської преси у Львові та його сутні причини, зокрема про українофобські подвиги „відновленого" „Курієра Львовского", — не здостоїлися ні слова відповіди ні в одній львівській польській газеті: що й було казати, коли все те правда! Те саме торкається вступної статті, присвяченої „І. К. Ц." і його сателітам та „заслугам" тих часописів для польсько-українських взаємин. Аж чергова стаття на ту саму тему про загроювання атмосфери польською шовністичною та українофобською пресою викликала репліку „Курієра Львовского". Та репліка („Хай „Діло" розгляне, „К. Льв." з 20. ц. м.) є характеристична для підходу до українських („рускіх") справ її автором, п. Кл(явдієм) Гр(абиком), — про що ми вже писали нераз. Отже: утотожнювання революційного підпілля з цілим українським громадянством з одного боку та утотожнювання ролі, яку виконує державна поліція супроти підпілля, з ролею, яку — на думку п. Грабика, людини вихованої в атмосфері вуличних подвигів ендецької молоді, — має виконувати ціле польське громадянство супроти громадянства українського; дальше: оперування такою фразеологією, як „змагання до закріплення польського стану посідання" на закриття цілком простого поняття асиміляційної денаціоналізаційної політики; переконання, що українцям діється тепер і завсіди у Польщі діялось чудово та що всякі нарікання і застереження та всяка українська боротьба за зміну того стану на краще, — це звичайне українське нахабство, що безпосередньо бє в цілість і безпеку польської держави. І т. д. і т. п.

З такими аргументами і таким засадничим підходом полеміка цілком неможлива. Коли хтось заявляє, що „почуття історичної місії польського народу" наказує пропагувати полонізацію українців та через те підписується обома руками під відповідними заявами графів Голеевських з 80 р.р мин. століття, — то де тут місце для якоїнебудь дискусії? Яка теж може бути дискусія з політиком, для якого „найсвятішим і найпершим обовязком" є дбати і пропагувати, „щоб земля (земля на етнографічній українській території — Прим. Ред.) в можливо найбільшій скількості находилась у руках польського хлопа"?

П. Грабик вважає, очевидно, що його розуміння польського інтересу покривається зі справжнім інтересом Польщі. В даному випадку досвід історії не має для нього ніякого значіння, бо й історію він розуміє так, як розумів її і відчував Заглоба. Національні й соціяльні рухи для нього не існують, ані в минулому ані теперішньому, — так само, як не існує звязок поміж такими явищами, як українське підпілля та історичні, соціяльні й політичні умовини хай лише останніх 20-ти літ. Для того роду публіцистики існують лише старі, анахронічні, але прості й вигідні доктрини, які заступають ввесь світогляд.

Менторський тон, в який попадає п. Грабик та його відклик до совісти української преси це теж один з привичних „тріків" ендецької публіцистики. Тої публіцистики, яка юдить, цькує, ширить ненависть, одурманює читачів, робить більшу шкоду, ніж ціле українське підпілля, — справі нормалізації українсько-польських взаємин. Наївність не є складовою частиною тієї публіцистики, — не наївність а цинізм каже проповідувати речі, з якими справді полеміка неможлива.

За океаном.

ІТАЛІЙСЬКЕ КУЛЬТУРНЕ ТОВАРИСТВО У КЛІВЛЕНДІ ВІДЗНАЧУЄ ОЛЕКСАНДРА КОШИЦЯ.

Організатора Українського Національного Хору, проф. Олександра Кошиця, відзначили італійці у Клівленді. Є це подекуди у звязку з рухом, започаткованим Джоном Д. Рокфелером у Клівленді (Огайо), що виник думку створити ціли ряд національних парків.

Такого парку діждався вже й українці у Клівленді і його відкриття відбулося в День Пямичок 30. травня.

Та скоріше дістали такий город італійці у Клівленді і вони вже його увідпили як „національний культурний город". Відкрили його у 1930 році у 2000-і роковини народження римського поета Віргілія. Тоді уставлено в тому городі пре гарне погруддя Віргілія, на колюмні привезеній з римського форуму. Удадженням того городу занялось Італійське Товариство Культурного Городу.

Воно звернулось цими днями до проф. Олександра Кошиця з таким замітним письмом: „Мі рішені розвинути наш город згідно з нашою культурною спадщиною, що збогачує цілий цивілізований світ і переступає границі національ

лости. Ми надіємося, що до цього руху приєднаються ті, що сьогодні причиняються до розвитку цивілізації. Признаючи Вашу участь в поступі культури цілого світу, осміляємося присвоїти собі привілей іменувати Вас, Достойний Пане Професоре, почесним досмертним членом нашого Товариства. Робимо це через п. Омара Малицького, предсідника Українського Культурного Городу. Ми вважатимемо собі за честь дістати від Вас згоду на поміщення Вашого імени на нашій листі почесних членів побіч Гуліема Марконі, Гуга Екенера та інших визначних мужчин і жінок".

Гром. Омар Малицький, пересилаючи лист і грамоту почесного члена проф. Кошицеві, радить йому прийняти цю почесть і повідомляє, що після цього імя проф. Кошиця буде вирізане на бронзовій плиті побіч інших славних світових імен в Італійськім Культурнім Городі у Клівленді, на вічну памятку.

Почесна грамота це артистично оздоблена картина з іменем проф. Олександра Кошиця, а в ній сказано: „У признанні Ваших заслуг для культурного та мистецького поступу, як приватного так і громадянського, Італійське Товариство Культурного Городу віддає Вам найвищу почесть, призначаючи Вас почесним досмертним членом з повними правами повного членства — Филип Гарбо, президент".

ПОВОРОТ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ ДО РІДНОЇ ЦЕРКВИ.

30 травня ц. р. відбулося святочне приєднання церкви св. ап. Петра й Павла, у Вест Айслін, Льонг Айленд, Нюйорк, у приявї доволі численно зібраних вірних, що довгий час дожидали цієї радісної хвилини.

З цієї нагоди відбувся чин примирення, якого довершив Впр. о. совітник Володимир Лотович, парох з Джерзи Сити, Н. Дж., з припорученя Українського греко-католицького Ординаріяту. Він також виголосив відповідну проповідь. Відправлено соборну Службу Божу при співучасти Впр. о. Мирона Даниловича, пароха з Нюарку, Н. Дж., і Всч. о. Івана Дороговича, нового душпастиря для тієї церковної громади.

СВЯТО ПОКРОВИТЕЛЯ У СТЕМФОРДСЬКІЙ ШКОЛІ.

3 червня ц. р. відбулось рідке свято в Українській Вищій Школі у Стемфорді, Коннетікат.

Того дня припадали іменини покровителя школи, Високопреосвященого Кир Константина. З цієї нагоди відправив ректор школи, Впр. о. Павло Процько Службу Божу на інтенцію солізанта, у шкільній каплиці, у ній взяли участь всі питомці й учителі.

Після цього відбулась архиерейська Служба Божа, відправлена Ексц. Кир Константином, опісля свято учнів. У програму свята ввійшли такі точки: Привіт у поетичній формі, укладу проф. Андрія Никитяка, виголосив учень Василь Шеремета, після привіту „Многая літа", виконане хором учнів; деклямації учнів: Володимира Олеся і Емілія Монастирського; промова Ексц. Кир Константина із закликом до праці над собою; „Ще не вмерла Україна". У святі взяли участь учні, учителі та поважна громада гостей з міста й околиці.

У святочному обіді у малім рефектарі взяли участь також сусідні священики. Серед гутірки обговорювано різні актуальні народні справи.

З орган'зац йного руху.

Повітова нарада представників УНДО в Копичинцях.

Дня 10. ц. м. відбулась в Копичинцях повітова нарада представників УНДО при участи 68 представників, що заступали 37 громад. Центральний провід партії і Українську Парляментарну Репрезентацію заступав сенатор д-р Антін Горбачевський.

Нараду відкрив м-р Олександер Зеленецький, адвокат в Копичинцях. Політичний та організаційний реферат виголосив сенатор д-р Горбачевський, який представив політичне положення українського народу в злуці зі світовими подіями і засував жахливе положення на Совітській Україні під кривавим терором московських наїзників. Обговорюючи положення українського народу під Польщею, пояснив проекти нової организації до сойму і сенату, яка може позбавити нас національного заступництва. Представив ділянність всіх національних політичних партій в Галичині, доказуючи, що одиноке УНДО обіймує всі верстви націй, заступає інтереси всіх кругів націй і несе відповідальність за всі свої вчинки і діла.

В дискусії забирали голос представники різних громад повіту і закликали до повернення непорозумінь, яких повно в повіті, осудили роботу тих, що викликують непорозуміння між містом і селом, між інтеліґенцією і селянством, що ділять нас на панів і хлопів, та одноду шно стверділи, що такою демаґогічною роботою розбивають наші національні сили, сіють зневіру і ослаблюють відпорність нації.

М-р Зеленецький подав до відома, що на засіданні Повітового Народнього Комітету 25. травня ц. р. голова Комітету б. посол Іван Заваликут зрезиґнував, а також зрезиґнували інші члени комітету. Після дискусії резиґнацію голови б. пос. Заваликута прийнято до відома, зате не прийнято до відому резиґнації членів комітету і поручено дотеперішньому комітетові під проводом м-ра Зеленецького вести провід політичної організації аж до скликання Повітового Народнього Збору, який вибере новий комітет.

Ухвалено такі резолюції: Повітова нарада представників УНДО в Копичинцях: 1) висловлює повне довіря Центральному Проводові Партії і Українській Парляментарній Репрезентації за її працю і боротьбу в обороні прав народу; 2) висловлює спеціяльне признання і подяку сенаторові д-рові Антонові Горбачевському за його працю, який на кожний заклик являється на всі наші збори і наради; 3) рішає підчинитися вказівкам і зарядженням Центрального Проводу Партії в справі виборів до сойму і сенату; 4) взиває всіх свідомих і активних громадян повіту вступити в члени партії і вести освідомляючу політичну роботу в повіті.

Поезія під лавкою.

„СВІТ ПЕРЕД НАМИ". Журнал української середньошкільної молоді. Станиславів. Квітень 1935. Ч. І.

Маємо перед собою 1. число журналу української середньошкільної молоді із заголовком, що підкреслює цю молодість — „Світ перед нами". Видає його станиславівська громада гімназистів під доглядом когось з учителів. 32 сторінки на доброму папері, навіть з ілюстраціями; неодин журнал „для старших" не має такого зверхнього вигляду.

Є тут поезії, поезії прозою, публіцистика, спроби наукових розвідок і гумор. Журнал нагадує всі колишні гімназійні журнали в тому, що вони мали з наївних перших спроб пера і відбиває впливи нинішнього менту — літературні та суспільні.

Вставай, гей хто живий!
Нового змагу час настав!
Там світ новий, світ праці! Волі! Гей
Тут світу владарі — це молодь.

У першій строфі першої програмової статті маєте у мініятурі ввесь цей „сучасний мент". Колись, як ми писали вірші, то знали, що вірші складаються з ритму і рим — нині панує „верлібр"; колись ми не були б відважились вірити, що від нас починається новий світ, ще й світ праці і що владарі цього світу це ми. Хіба повторюючи іронію Гарборга: „Молодь — будучина народу, коли вона.., постаріється".

Вірші і поезії прозою у „Світі перед нами" вагаються між тоном „Дивний сум і туга моє серце пройма і морочить його безупину" і „Перед нами море ясної зелені й дні сахучі (!) свіжокутою (!) крицею (!)". Молоді автори зависіди хотять напереміну вмирати, коли пишуть: з незясованої туги або для якогось завзятущого ідеалу.

Колись, коли ми писали вишком під лавкою або цілими годинами поза школою, замість учитись, то це була тільки „література". Ніхто з нас не був би зважився вважати твором статтю про соціялізм (тут маємо статтю про фашизм), кооперацію, Шевченка, про народню пісню або лїричну поезію. Адже такі найкращі твори йшли до шкільної вправи. Станиславівські середнешкільники вирішують навіть таку проблему як „мистецтво для мистецтва" і то не лінії думок наших 80-их років! Що більше: є вже між ними навіть кандидати на педагогів і духовників, бо пишуть повчальні проповіди.

Поступ чи реакція? — це залежить від погляду на тему: чи література і культура розвивається чи занепадає від масової педагогії?

Можливе, що гімназійний журнал має таке преповажне обличча тому, що виходить під покровом учителів, бодай завдяки їх „санкції". Живемо у добі офіціяльщини і не диво, що навіть молоді революціонери прибирають позу достойників, що подають готові правди своїм товаришам.

Найкраща в журналі річ „Еротика", справжній малий фейлетон. Є теж нотки щирого гумору в рецензії на виставу „Ясні зорі". Дотепи в кутку „Між нами" вказують на те, що є між редакторами „Світу перед нами" хлопці, що мають гострий язик і обсерваційний хист.

Неодин із них хотів би напевно знати: чи має талант. Навіть на підставі цілої збірки молодого поета не завсіди можна йому виворожити будуччину. Є на шкільній лаві „вундеркінди", що стають пересічними хлібоїдами після матури; є таланти, що доєрівають пізно у зовсім іншій царині, ніж та, в якій почали.

Нехай станиславівським гімназистам вистане комплімент, що неодин із них пише краще,

Студії у Високій Технічній Школі в Данціґу.

Данціґська політехніка має такі виділи та відділи:

I) Виділ загальний: а) фільософічний, б) математично-природничий, в) хемічний.

II) Виділ загально-будівельний: а) архитектура, б) загальна інжинерія (водна й сухопутна інжинерія, будова мостів, залізних доріг і т. п.).

III) Виділ: а) машиновий (механічний); б) електро-технічний; в) будови кораблів і кораб. машин і г) будови літаків.

Умовини приняття такі:

1) Матуральне свідоцтво (свідоцтво зрілости) з осмиклясової гімназії всіх типів. Признається також із гімназій Р. Ш. та Малої Семинарії в оригіналі та леґалізований переклад у німецькій мові.

2) Свідоцтво моральности, підписане урядом дивільним та парохіяльним (в разі неможливости обох — принаймінше одним урядом) в оригіналі та леґалізований переклад у німецькій мові, якщо між уділенням гімназії та внесенням подання чи у випадку перервання студій минуло більше ніж пів року.

3) Курікулюм віте (Лебенсляуф) у німецькій мові.

4) Посвідка в відбутої тіярічної безперервної практики у фабриці машин або більшім технічнім заведенні. (Потрібна лише для тих, що хочуть студіювати якийнебудь фах з III. виділу, гл. як вище.)

Оплати виносять: одноразово вписове — 35 зол. і шкільна оплата семестрально около 350 зол. — Члени СУС „Основа" можуть користати з допомоги на заплачення семестральної оплати до висоти 150 ґульденів (1 ґульден — 1 зол. п.). Крім цього у вищих семестрах є можливе частинне звільнення від оплат на основі свідоцтва добрих поступів у науці та свідоцтва незаможности. — Життєве мінімум — 100 зол. місячно.

Студії можна скінчити найскорше по 8-ох семестрах т. є. по 4-ох роках.

Подання на приняття на зимовий семестер 1935-36 треба надіслати найдалі до 15-го жовтня ц. р. на руки СУС „Основа" — **Verein Ukrainischer Studenten „Osnowa" — Danzig Langfuhr, Technische Hochschule.**

Виклади починаються 1. листопада.

Виділ Союзу поручає абсольвентам технічні студії в Данціґу те уділює радо ближчих інформацій. Передовсім радить тим, що відбувають тепер практику і хочуть студіювати на тутешній політехніці, зверутись вже тепер по ближчі інформації щодо способу практики.

ВИДІЛ СУС „ОСНОВА — ДАНЦІҐ.

МАТЕРІЯЛИ
ДО НАШИХ ВИЗВОЛЬНИХ ЗМАГАНЬ

найдете у книжці Михайла Галущинського

п. наг.

З Українськими Січовими Стрільцями,

що подає багато подробиць з життя нашого Січового Стрілецтва.

216 сторін друку на дуже гарному папері.

Ціна зол. 1·90. Порто 30 сот

Замовляти в „Ділі". 10—*

ніж „старші", навіть друковані автори. Застереження таке: такі автори, що не відповідають своїм іменем за твір і за яких повинні би відповідати редактори і — не друкувати їхніх літературних спроб. Писати треба, коли хто відчуває нахил до такої праці, але друкувати — небезпечно. Друкарська мазь пянить як спій і відбирає критичний хист неодному авторові.

Важко сказати, чи „Світ перед нами" зредагований самими учнями чи при допомозі вчителів. Як на учнів, то мова і стиль — дуже добрі, як на вчителів — ледви чи „достаточні". Це не тільки відбитка правописного хаосу з апострофами, „міньятурами" і „планами", але передовсім відбитка популярних мовних помилок. Та найсумніші в усьому журналі відгуки з нашої журналістичної барабанщини. Є такі діячі, що зробили собі з такої барабанщини професію, але 18-літки у ролі Мусолінія або Гітлера мусять нудити своїх читачів.

Молоді! не робіть товаришам того, що вчителі роблять вам: творіть, що хочете, але не нудьте їх педагогією!

М. р.

Справа церкви у Вишгородку.

На сторінках „Діла" вже подавалося, що адміністраційна влада має намір ревіндикувати православну церкву у Вишгородку на Кременеччині і перемінити її на латинський костел.

За останніх 12 років православні вишгородецькі селяни завзято боронили своєї церкви. Кілька разів відперли налади осадників, що хотіли забрати їм святиню. Але справа її ревіндикації не була формально полагоджена і церква до недавна залишалася за православними. Аж в останньому часі адміністраційна влада рішила передати церкву римо-католикам, обіцюючи в заміну за те асигнувати православним необхідну суму грошей на ремонт старенької церковці на кладовищі за містечком.

Поліція використала незадоволення частини парохіян своїм священником і до полагодження непорозуміння між парохіянами забрала до себе ключі від церкви. 14. червня прибуло несподівано до Вишгородка замобілізовані поліція разом з представником латинського духовенства з наміром перебрати церкву у свої руки. На голос дзвону стали збігатись православні, хотячи силою не допустити до відібрання церкви. Поліція, кидаючи слезні бомби, вмусила юрбу розійтися. Є багато потурбованих. Арештовано за опір владі 16 осіб, яких відставили до кремянецької вязниці. Церкву передано римо-католицькому клирові в порозумінні з православною митрополією.

—o—

Заг. Збори Взаїмної Помочі Українського Учительства.

30-ті з черги Загальні Збори професійної установи українського народнього учительства, які відбулися в середу 19. червня ц. р. в салі „Ремісничої Палати" при пл. Стрілецькій, стояли на доволі низькому рівні в порівнянні зі зборами мин. літ. Вражав брак технічної підготовки.

Збори почалися в 8. год. ранку поминальним богослуженням в Успенській Церкві за померших членів Т-ва. Ділові наради відкрив голова Т-ва п. *Іван Лилик* довшою промовою, в якій згадував усі дотеперішні надбання організації та подав плян праці на найближчі роки. Закінчив свою промову згадкою про померших членів, яку вислухали присутні стоячи. Після прийняття правильника нарад та верифікації протоколу з ост. загальних зборів Т-ва. відчитано протокол перших основних зборів Т-ва з 1905. р., після чого управа Т-ва склала доповняючий касовий та організаційний звіт. З нагоди 30-ліття Т-ва виголосив привіт проф. д-р Іван Раковський від Наукового Товариства ім. Шевченка і „Рідної Школи". Дискусія над звітами була взагал млява.

Після вислову абсолюторії та прийняття правильника для „фонду помочі на закладання вартатів праці", прийняття буджетового прелімінаря на 1935. р. та вирішення висоти членської вкладки на 1935-36. р., присутні приступили до вибору трьох членів Головної Управи на три роки, 4-ох заступників на один рік. 3-ох членів Контрольної Комісії й одного заступника на один рік, п'ять членів і 2-ох заступників Головного Мирового Суду на 1 рік.

Запропонованих Комісією Маткою трьох вилосованих членів до Головної Управи, а саме *Стельмаха Дениса, Коваля Генрика і Водяного Миколи* збори спершу не прийняли, але опісля таки вибрали їх в поіменному голосуванні. Було чути голоси невдоволення, що під голосування не піддали всіх поставлених кандидатів, тільки тих трьох. Зрештою Збори вибрали до Контрольної Комісії і до Мирового Суду всіх кандидатів Комісії Матки.

Після обговорення внесків Збори закінчилися коло год. 7.30 вечором.

—o—

Наша золота казка.

(З нагоди товариського зїзду абітурієнтів Академічної Гімназії з 1904-5 р. — дня 10. 6. 1935).

Золота казка це молодість наша. Колись вона була дійсністю, а тепер казка. Золота казка на незримих скрижалях серць наших!

Тридцять літ тому, як ми вилітали в світ широкий, записали ми ще спільно останні слова: „За десять літ злетимося разом прочитати нашу золоту казку".

Не довелося. Нахлинула буря страшна, світова. Схопила й нас у вир змагань за долю народу рідного.

Аж по двацятьох роках зійшлися вперше, читали разом нашу казку та сказали собі: „За десять літ знову читатимемо її".

І не оглянулися, як промчало десять літ. Зійшлися.

Та сама церква Преображення Господнього, що в ній ми востанне молились заки вилетіли в світ широкий. Ті самі лавки, що в яких ми що неділі й що свят сиділи горді „осьмаки" з золотими комірами.

Править Службу Божу наш катехит о. Леонтій Лужницький. Такий самий, як тридцять років тому. До панахиди стають із ним наші товариші-священики. А в них вже волос сріблом сріє.

Попереду нас стоять наші господарі класи: д-р Іван Копач, радник Сидір Громницький, стрийський уже та бодрий духом.

Лине під високі склепіння церкви дим кадила і спів, а з ними молитва наша та враз починає ткатися золотими нитками спогадів наша казка. З облаків диму виринають: добрі батьківські та розумні очі незабутнього директора Едварда Харкевича. А за ним: стрункa, елегантна постать катехита Діонісія Дорожинського, а ось обидва україністи проф. Ілля Кокоруда і д-р Михайло Пачовський. Останні три були ще живі та здорові на першому нашому зїзді. Приключається до них і наш тов. Грищь Кичун. Тепер і його нема вже в живих.

Входимо до кляси; не до своєї; її вже нема. Ідемо до головного будинку, колись „Академічної Гімназії". Гостинний теперішній директор Лещій відступив нам одну з саль на зїзд.

Сідаємо в лавках. „Стрівай, я біля тебе сидів". „Ми разом сиділи в третій лавці, тямиш?" — несуться голоси. Принесли наші катальоги. Ми обступили катедру, переглядаємо листок за листком, шукаємо своїх назвищ і назвищ тих, що їх уже нема в живих і тих, що їх тут нема, не приїхали.

Виходять: дир. Лещій, наш о. катехит і наші господарі кляс. Вітаємо їх встаючи із місць, як бувало колись.

Директор Лещій, як господар наведення, витає наших господарів кляс, о. катехита й нас.

Товариш Творидло складає в імени нашому подяку о. катехитові й своїм приявним господарям кляс і неприявному професорові Іванові Воробському за їх труд для нас, просить вибачити, коли тоді, на шкільних лавках не завжди вміли ми оцінити їх працю, їх посвяту як слід. Тепер із віддалі тридцяти літ знаємо їх вартість для нас.

Відповідає інспектор д-р Копач тепло й палко як завжди. Пригадує, що сказав на першому нашому зїзді й додає нові завваги. Потім відчитує катальог своєї кляси VIII. а. а за ним рад. Сидір Громницький своєї кляси VIII. б. І лунають у салі дорогі імення й назвища: директор Едвард Харкевич, господарі кляс: д-р Іван Копач, проф. Сидір Громницький, катехити о. Діонісій Дорожинський, о. Леонтій Лужницький, професори: Михайло Пачовський, Іван Боберський, Іван Казимир Шімерман, Василь Білецький, Юліян Левицький, д-р Омелян Савицький, д-р Тадей Мандибур і імення товаришів із VIII. а й VIII. б. Ах, при кількох назвищах товаришів чути відповіді: „Помер, погиб на війні!" І рисуються в нашій уяві постаті товаришів, що їх уже нема в живих: Тимко Шурак, Шур Яків, Коцко Адам, Дмитерко Микола, Кичун Грищь і інші й інші. А при інших назвищах чути: „Живе в Америці, живе на Радянщині, є старостою в Бургенляндї, є ветеринарним лікарем на Буковині, є на Закарпатті". А ще при інших: „Є в краю, не приїхав", а навіть: „Є ві Львові, не приїшов". А приявні кличуть голосно: „Є!", як колись бувало.

Кінець. Ідемо ще на гімназійне подвіря, фотографуємося разом з професорами й відходимо гуртками до кімнат Молодої Громади на спільний обід, що його приготовило т-во „Ззхоронка". Дякуємо п-і Раковій, голові товариства й панням: Гординській, Манастирській, Назаревій і Целевичевій за їх труд.

При обіді золота мережка споминів міниться вже різними відтінками. Веселі, смішні й поважні моменти миготять як у калейдоскопі. Найбільше цікавих, а й комічних пригод із життя наших професорів оповідає о. катехит. Інспектор д-р Копач пригадує одному нашому товаришеві, як він жалівся, що не може відповідати, „бо пан професор мене електризують" і що при стрічі по десяти роках дякував д-рові Копачеві за те, що був гострий для нього, бо хто зна, чи інакше булиб із нього люди.

По промовах і многоліттях відчитують привіти від проф. Івана Боберського з Югославії та від товаришів. Привіт проф. Боберського вітаємо рясними оплесками та відспівуванням соколського гимну. Рішаємо вислати йому подяку й побажання.

І дальше: спомини, спомини...

Час розходитися. Прощаємося з жалем. Так хотілосяб ще побути разом, дальше пригадувати собі те, що було й не вернеться вже ніколи. Молодощі наші, бодай в уяві побачити разом тих, що перейшли вже в кращий світ. Та дарма! Треба розходитися, кличуть обовязки.

Жалуйте, товариші, ті, що могли прибути й не прибули. Чи серця в вас проходоли, пилом припали? Шкода, булиб відмолодилися! Та до побачення, кому Всевишний дозволить, за пять літ!

Тямте, що золота казка вже молодість наша. Колись вона була дійсність, а тепер казка. Золота казка на незримих скрижалях серць наших.

А. Лотоцький.

Ревеляції з нашого минулого

п. н.

Сторінки з мого життя

Д-ра ЕВГЕНА ОЛЕСНИЦЬКОГО

можна дістати у Видавничій Спілці „Діло", Ціна зол. 1·90, порто 30 сот.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"

Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.

Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи

по найдешевших цінах!

Пів року вязниці за звязки з вязнями.

Перед окружним судом у Станиславові відбулася розправа проти Теодора Найдича студента прав, який відсиджує кару за поширювання нелегальної літератури. Акт обвинувачення каже, що підс. Найдич був звязковим між 16 арештованими за приналежність до ОУН та за плянований напад на почту в Надвірній і свідками яких покликали у цій справі. Підс. Найдич порозумівався з одним з арештованих при помочі абетки Морзе, яку вистукував до стіни. Суд призначив Найдича на пів року вязниці.

—o—

Опечатали протигітлєровський комітет.

У домівці жидівського протигітлєровського бойкотового комітету у Варшаві при вул. Сенаторській поліція перевела ревізію. Після ревізії опечатали домівку. Поліція забрала сите членів бойкотового комітету та листу провінціяльних відділів цього комітету.

Великому народньому робітникові.

Памяти пок. о. Григорія Грушки.

9. ц. м. в неділю пополудні в селі Пеняки, брідського повіту, відбулось посвячення памятника на гробі о. Григорія Грушки, що був там парохом від 1906 р. до смерти т. є. до 19. IV. 1913 р. Перед приходом до Пеняк перебував він довший час в Америці, де положив великі заслуги як редактор „Свободи" і організатор „Українського Народнього Союзу". І саме за ті заслуги „Український Народний Союз" в Америці постарався, щоби на гробі цього заслуженого піонера української еміграції поставлено коштом Союзу памятник, який в дні 9. ц. м. посвячено.

Цей день був великим торжеством не лише для села Пеняки, але й довколичних сіл, з яких населення громадно взяло участь у тому святі разом зі своїми душпастирями.

Само свято розпочалось по вечірні, після якої двигнувся з церкви довгий процесіональний похід під проводом сімох священників.

На переді несено вінці від місцевих установ, потім йшла молодь, за нею священики, а далі місцеве і позамісцеве громадянство, що масово прибуло на те свято.

На цвинтарі спинившись учасники свята перед могилою пок. о. Грушки, на якій виднів свіжо поставлений памятник з чорного граніту з відповідним написом. Форма цього памятника зовсім новітня. Сам памятник срецезійно виконаний в одній львівській фірмі і нею на місці уставлений, зробив на присутніх дуже миле враження.

Почалась відправа. Несамперед посвячено памятник. Чину посвячення довершив о. Андрій Іздрик, парох Підкаменя, в асисті о. Михайла Гаврилюка зі Старих Бродів, о. Ілії Куберича з Чепелів, о. Івана Клюса з Олеська, о. Василя Оберишина з Пеняк, о. Степана Пасічника з Літовищ і о. Миколи Рахмицького з Голубинця. Співав хор із Голубинця. По посвяченні памятника виголосив пригарну промову о. Іван Клюс про діяльність пок. о. Грушки як пароха Пеняк. Ту діяльність та її вплив на село добре знав о. Клюс, бо був в Пеняках адміністраторм якийсь час по смерти о. Грушки. Не диво, що вірні спомини викликали щирі сльози у бувших парохіян о. Грушки, які його досі не забули.

По цій промові відспівано панахиду, почім промовив о. Гаврилюк, що представив сильними словами діяльність о. Грушки в Америці. По промові о.Гаврилюка промовив ще делегат повітового кружка Р. Ш. і філії Т-ва „Просвіти" в Підкамені п. Богдан Теодат Садовський з Підкаменя, який з запалом говорив про жертвенну працю одиниць для народнього добра, причім представив пок. п. о. Грушку одним із тих, що ціле життя працювали у тому напрямі.

Уже смеркалось, як одушевлені учасники свята залишили цвинтар, щиро радіючи, що на місці вічного спочинку свояка української еміграції станув гідний памятник.

Звернім увагу на городництво.

Огородництво це одна з дуже важних ділянок господарства. Особливо важну ролю відіграє воно по більших містах. Дотепер найвизначнішими фахівцями-огородниками були болгари, які вміють на винайнятих сільських землях заробляти великі гроші. Коли ж їм оплачується вести городничу господарку на чужих землях, то чому наші люди, що мають свої землі близько міст, не можуть вести городничої промислової господарки? Очевидно для того треба відповідної фахової підготови, яку можна здобути у спеціальних городничих школах.

Мабуть не всі наші люди знають, що у Львові на Замарстинові в Вульці Капітанській існує дворічна державна городнича школа, яка теоретично і практично вишколює фахових городників, звертаючи особливу увагу на городничу продукцію для міст. До цієї школи приймають хлопців зі скінченими 6 клясами середньої школи. Наука в школі безплатна. Вписове 10 зол. Учні обовязані мешкати в шкільному інтернаті. Оплата за мешкання з повним удержанням 30 зол. місячно. Наука починається у вересні. До подання в справі приняття до школи треба долучити: метрику, останнє шкільне свідоцтво, свідоцтво моральности, оскільки проминув рік, коли учень опустив школу, лікарське свідоцтво здоровля і декларацію батька чи опікуна з дозволом на вступлення кандидата до школи та зобовязанням щодо точного вплачування належної такси за інтернат.

УКРАЇНСЬКА ПОРАДНЯ
ДЛЯ ВИБОРУ ЗВАННЯ ПРИ Р. Ш.

НОВИНКИ

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хорущини 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матераци по 7 зол. 639 81-100

— **Мясарні Центросоюзу у Львові,** Ринок ч. 2, Жовківська ч. 178, Личаківська ч. 50. 19-30

— **Сходини абсольвентів середніх шкіл Львова.** На суботу 22. ц. м. год. 4 попол. скликує Студентський Кружок „Рідної Школи" ім. П. Могили сходини-анкету абсольвентів 1935 річника. Сходини відбудуться у власній домівці, вул. Словацького ч. 18 м. 3 (подвіря праворуч). Справи важні, тому присутність всіх дуже бажана.

— **„Фавста" Гунода** у вийнятках можна буде почути в пятницю 21-го ц. м. на IV-му попису Вищого Музичного Інституту ім. Лисенка у Львові в год. 8-ій веч. у великій салі. Оперу співатимуть у супроводі орхестри Інституту під проводом М. Колесси.

— **Арештування гр. кат. священика.** В Черниці пов. Городенка арештовано місцевого гр. кат. пароха о. Юрія Мелимука. Арештування доконала поліція після ревізії, яку перевела в його домі. Арештованого відставлено до слідчої вязниці в Коломиї.

— **Смерть визначного польського публіциста.** У Трускавці помер 19. ц. м. Константин Сроковський, один з визначніших польських публіцистів, у 57 р. життя. Походив з української родини і спершу став писати по українськи, а саме в „Літературно-Науковому Вістнику", де Франко помістив одно чи два його оповідання. Згодом появилася збірка його оповідань, видана Українською Видавничою Спілкою. На цьому закінчив свою письменницьку діяльність як українець і від 1899 р. став членом редакції „Слова Польского", де писав спершу театральні рецензії. Опісля віддався економічним і політичним студіям і перенісся до Петрограду, заангажований до великого польського журналу „Край". Обговорював переважно українські справи, очевидно зі становища польського. З Петербурга перенісся незабаром до Кракова як член редакції „Нової Реформи". Давшись пізнати як польський суспільний діяч, при виборах до галицького сойму в 1913 р. став з листи польської демократичної партії послом, а дальше членом міської ради в Кракові. Після світової війни та упадку „Нової Реформи" перейшов до „Ілюстрованого Курера Цодзенного", де залишився аж до останніх часів. Одночасно писав до інших польських щоденників, м. і. до „Віку Нового". Попри звичайну публіцистичну працю написав кілька більших праць, м. і.: „У столиці Білого царя", „Упадок імперіялізму Австрії" і „Національна справа на Східніх окраїнах". В історії українського народу побільшив сумний ряд публіцистів перевертнів, що вирікшись своєї народности (Костецький, Мерунович Ревакович і ін.), посвятили свої сили польській справі.

— **Страйки в Польщі.** За обчисленнями головного статистичного уряду в Польщі було торік 954 страйків, що обняли 9.378 заведень праці. Страйкарів було 372.018, число втрачених робучих днів 2.365.631.

— **Львівська хроніка.** Магістратський службовець Маріян Міськевич повідомив поліцію, що жінка листаря Марія Кулаковська відгрожується йому а навіть хотіла його застрілити, тому що не хоче вдержувати з нею любовних зносин. — Поліція арештувала якогось Г. Райнера, що казав собі в крамниці Фіша при вул. Дзялинських 13 дати 5 кг. цукру та пустився втікати з ним.

— **Краєва хроніка.** Під залізничий потяг біля Кульпаркова кинувся 21-літній шлюсар Йосиф Лукасевич і згинув на місці. — В Бориславі втопився 19-літній ученик торговельної школи, Казимир Шуль, купаючись в ропній ямі, наповненій водою.

— **Донька судді комуністкою.** У варшавському окружному суді відбулася розправа проти 20-літної Анни Карпович, студентки вищої журналістичної школи, доньки варшавського судді, яку арештували під закидом кольпортування комуністичної літератури. При домовій ревізії знайшли у неї рукописи у справі одноцілого фронту робітничих партій в Польщі. Підчас слідства виринув сумнів щодо її умової осудности, одначе психіятри ствердили у неї умову нормальність, отже й здібність відповідати за свої діла. Обвинуваченій засуджено на два роки вязниці з припиненням виконання кари.

— **З Польщі.** Б. секретаря окружного суду в Кельцях, Антона Нідецького, засуджено на 3 роки вязниці та позбавлення громадянських і почесних прав на 5 літ за спроневірення 20 тисяч зол. судовими стемплями. — В Лодзі скінчив самогубством місцевий журналіст Антін Кшиви. — В Торуні засуджено 12 комуністів на 24 роки вязниці; поодинокі засуджені дістали від півтора до 5 літ. — В Познані засуджено на два і пів року вязниці б. урядовця прокуратури, Штрайха, за викрадання та нищення судових актів та хабарництво. — Підчас пожежі в селі Дубівка ілжецького повіту згинуло у вогні троє дітей господаря Партики, що спали на поді обори.

— **Розстріл за полеві шкоди.** Як повідомляє совітська преса, головний прокуратор Вишинський видав розпорядок приспішити судові розправи проти селян, що пускали худобу пастися на засіяні поля. В поважних випадках передбачений за таку провину розстріл.

— **400-ліття реформації** святкували в Женеві Врочистість розпочалася богослуженням у церкві св. Петра.

— **Приріст населення в Совітах.** Московський кореспондент „Обсервера" повідомляє, що за офіціяльною статистикою природний приріст населення Совітського Союзу дійшов торік до 4 і пів мільона душ.

— **Жарти грому.** З Праги повідомляють, що в часі бурі в Чехословаччині грім зірвав з одного дому електричний годинник, розбив у кухні всі горшки і всі скла в домі, зірвав частину даху і вбив пса, що сидів у буді на ланцюху.

— **Підкопана Москва.** Міська управа в Москві, незражена першими катастрофами, які склалися в підземній залізниці, рішилась на будову другої й третьої підземної лінії. Перед кількома днями розпочались уже підземні роботи. Нові тунелі підземних залізниць будуть перехрещуватись з давними під або над ними. В деяких місцях тунелі будуть поведені один над другим. Новий будівельний проект викликав серед населення в Москві поголоску про плянове підкопування міста.

— **Телеграфічна передача фотографій.** На основі розпорядку французького міністерства почт і телеграфів, від половини ц. м. на державних телеграфічних лініях почали передавати фотографічні знимки. Ця новина є дальшим розвитком передачі, т. зв. белінограми, що існує у Франції від 1924 р. Белінограмою називався досі рисунок, шкіц, автограф і т. д., які можна надати на спеціальнім блянкеті до якогонебудь почтового уряду. При помочі системи, придуманої французьким інжиніром Беленом, цей чорно-білий (штриховий) образок передавали дротом до місця призначення і доручували адресатові як звичайну телеграму. Від кількох днів цією дорогою можна передавати не тільки штрихові рисунки, але й фотографії, що повстає, як відомо, наслідком гри світла і тіни. Фотографію передають у виді дуже складної мозаїки, настільки дрібної, що її зернисту будову можна бачити тільки крізь лупу. Газетні кліші мають далеко грубшу сітку, яку можна бачити голим оком. Фотографію, призначену до передачі телеграфом, треба дати до почтового уряду в позитиві. Ціна передачі 10 фр. від кожної фотографії. Головними клієнтами цієї нової служби почтово-телеграфічних урядів будуть, очевидно, редакції газет і ілюстрованих видавництв.

— **Катастрофа повені в Америці.** Американські стейти Місурі, Ілінойс і Канзас нави ли великий хмаролім і наробив великого знищення. Від буревію зі зливою потерпіли теж стейти Дакота, а також Техсас, Небраска, Оклагома і Кольорадо, де виступила в додатку повінь. У стейті Канзас виляла ріка Арканзас і затопила кілька тисяч акрів управної землі. Тисячі людей покинули свої оселі. Матеріяльні втрати величезні.

— **48 літ у вязниці.** В Італії випустили на волю 74-літнього Деметрія Ванучі, помилуваного королем. Його засудили були в 1887 р. на досмертну вязницю за вбивство жінки, отже засуджений просидів у вязниці 48 літ. Весь той час провів на острові Піяноза. Випустивши на волю, його перевезли кораблем до Ліворно. Старець був незвичайно поражений видом трамваїв і самоходів, яких ще не було тоді, як його арештували.

— **Вязень утікає в кошику з біллям.** В олуцькій вязниці відсиджував кару кабаретоза різні мантійства і фабрикування фальшних грошей на три роки. Тіхи був худощавий і низький почав постити і зменшив свою вагу менше, ніж 40 кг. Товариші думали, що хоче дістатись до шпиталю і звідти втекти. Але його плян був інший. Він знав, що раз на два тижні виносять білля вязнів в кошах до пральні, яка лежить поза вязницею. В порозумінні з одним вязнем, який працював у пральні, сховався він у кошу з білизною і його винесли до пральні. Там перебув аж до ночі і втік. Аж над ранком спостерегли, що його нема.

Новий Самоуправний Закон

(Друге справлене і доповнене видання)
Ціна тільки: зол. 0·80
(з почтовою пересилкою 0·95 зол.). —

Кто надішле належність складанкою П. К. О. 504.065 тому негайно вишле книжечку Адміністрації „Д і л а", — Львів, Ринок ч. 10.

— **Як повстала найновіша менажерія Нового Йорку.** Мала американка Філіс Кляйн бажала мати диких звірів на уродини. Тато її, знаний мільонер, обіцяв створити по сусідству звіринець. Філіс настоювала на тім, щоб їй дозволили самій вибирати звірів. Одночасно повстав комітет визначних бруклінців, які хотіли утворити у Проспект парку звіринець. Предсідником був гувернер Сміт, а членом видїлу Кляйн. Сенсацією був чек на 5000 долярів, який вручив товариству Кляйн, як основний капітал підприємства. За це малій Філіс Кляйн признали право вибирати за порадою фахівців звірів, які їй будуть подобатися. Проєктовано замість клїток держати звірів у модерний спосіб. На таблиці з назвою звіра має бути його цілий життєпис. Удїли будуть дуже низькі, щоб кожний, хто любить звіринець, міг стати членом такого товариства. Треба 50.000 удїлів.

— **Кінець паризького Дон Жуана.** В малому франц. містечку Пресль жив фризієр Мітелет, власник безліч фризієрських крамниць у Парижі, великий скупар, але і великий любитель жінок. Пресль — була його відпочинкова осе ля. Там мав він на краю лісу гарну віллю і там гостив чимало жінок. Перебував там аж до пізної осени. Розповідали, що мав маєток кільна мільонів франків. Але його син мусів аж процесуватись, щоби дістати малу ренту від нього. З. п. м. знайшли його вбитого. Дійти на слід злочинця помогла старанно ведена картотека про всі приятельки Мітелета; було їх де вять. Поліція мала оригінальні листи жінок і відписи його листів до них. Усіх підозрілих жінок обсервувала поліція і ствердила, що п-і Магніє, його приятелька, має звязки з паном Лявріє, париським апашом. Їх арештували. Їм закидували злочин, не маючи жадних доказів. Але Лявріє заломився і признався, що на прикав п-і Магніє забив Мітелета.

— **Церковний хор із 5.500 голосів.** Перед двома тижнями відбулося діточе свято з нагоди американського Поминального Дня. З цієї нагоди католицька діецезія з Нюарку уладила богослужения на грунтах Сетон Голл в Саут Нюарком. На архиерейську Службу Божу під прибуло 22.000 людей. Співав хор із 5.500. Їх вибрали з поміж 92.000 учнів, що ходять до парохіяльних католицьких шкіл. Крім цього присутних було 300 священників, а між ними 25 прелатів та 1000 монахинь.

— **Англія-Африка за один день.** Конструктор літаків капітан Персівал стартував 17. червня з Англії до Африки. Він перелїтав за сім годин і 10 мінут 1400 миль. Він сподівається вернутись до Англії того самого дня. Ціль лету доказати надзвичайну спроможність модерних літаків.

— **Дослідження найбільшого ледовика світу.** Ісляндська експедиція під проводом д-ра Поліцера де Пелленгі хоче дослідити найбільший ледовик світу Ватнакул 8500 км. просторо. Експедиція осягнула вершок Барбаргнезура на 2050 метрів і відкрила три нові вулькани на ледовику.

— **Селянин-археольог.** Один селянин в Югославії зі с. Залаврацево мав сон. Він видів горбок, а на ньому церкву. Розповідають в селі, що на горбку стояв колись монастир і що там сховані скарби. Сон здавався селянинові натяком на ті скарби. Він почав разом з іншими селянами копати і докопався дійсно до великої будови, подібної до церкви. Повідомив владу, яка вислала директора музею д-ра Грутча на те місце. Він ствердив, що там була колись старословянська селянин. пізніше перемінена на церкву. Там знайдено фрески з 200 до 300 літ перед Христом неоцїненої вартости.

— **Хрестикові загадки предметом науки.** Американські часописи пишуть, що в стейті Огіо впровадили хрестикові загадки як шкільний предмет. Педагоги є того погляду, що при помочі розвязування загадок — діти лекше вчитимуться історії і географії. Та є й такі, що вважають це за далекосяглі експерименти.

— **Совіти звертають румунські скарби.** З Констанци виїде до Одеси румунський пароплав „Прінціпесса Марія", щоб взабрати 100 скринь золота і дорогоцінних камінів, які Румунія в часі світової війни, загрожена центральними державами, передала до переховування в Москві. Тепер Совіти, навязавши приязні взаємини з Румунією, рішили звернути їй ці скарби.

З дороги життя.

У львівській кавярні.

Про кавярню треба би писати димом з папіроски або цигара, замочивши їх у кущі попелу, якого повно при кожному столику, коли при ньому сидїло хочби короткий час — мішане товариство.

Чим більше жінок, тим більше попелу, мабуть тому, що мужчини у товаристві жінок більше курять, щоб дати змогу — жінкам виговоритися.

Має Львів історію своїх кавярень і мають львівські кавярні свою історію. Можна би сміло списати книжку. „Пекольце" Добровольського, кавярня Юзя Мілера, де то колись вродились „Утікачі", славна Монополька, (де нині хмародер Шпрехера), де бували щоденними гістьми Франко, Грушевський, Павлик, Труш, „Молода Муза" в комплєті з непочесними членами, далі „Метрополька", де засідали польські анархісти, як Брайтер з громадою своїх однодумців, далі кавярня Шпайдра (де сьогодні другий хмародер Шпрехера), а де в глибині сидїла „Молода Польща" з Пшибишевським (там доручили Пшибишевському телеграму про трагічну смерть його першої дружини Дагни). Каспрович. Стаф. Збожховський. Юлїй Герман...

Де, де, де? Тема не як малий фейлетон..

Уриваю. — Минулося. Перевелося. Вихрестилося.

Маю особливий сентимент для „Віденської кавярні". Старенька, брудна, вічно засмічена, як парубоцька кімната. Кавярня, що гостила колись серед своїх стін письменників, журналістів, політиків, акторів, музиків. За моєї памяти концертував там щоденно після обіду елегантний композитор „Купала" — на більярді.

З ходом літ кавярня змінювала власників, посесорів, орендарів, платничих, службу, але дорожила своєю метрикальною фірмою. Охрестили її „віденською" і небавком мабуть похоронять її магістратське й скарбове брацтво доброї смерти.

Віденська кавярня змінювала теж гостей, а з ними й характер.

Колись заходили туди діячі, на яких жадали різні посередники, фактори, пахтарі та інші комбінатори, опісля стала вона палатою торгівлї й промислу. Родилася від кущів, фабрикантів промисловців та ремісників.

В часі російської окупації була вона в противенстві до русофільської „Шкотської" єдиною флєґрамною агенцією а орієнтацією на надду найську державу і а незахитаною вірою у перемогу осередних держав. Як вернулась поміїна Австрія з Бем-Ермолїм, стала „Віденська Кавярня" знов ринком посередництва, шахрайства, гохштаплєрства (продавали вагонами заяцї — льоко „ліс"). Як знов обернулися сторінки історії, міняли там доляри, продавали вагонами мїрмоляду, бриндзю й різні відзнаки.

Нині скапціяла вона, як усе довкола. Старі емерити вичитують старі газети, старі приватні політики повторяють старі теорії. Часом вкипіть добродій із провінції висяде а трамваю при „віденській" і зайде спитати, де яка вулиця, або чи не бачив хто його тітки.

При цій нагоді довідається він про нову виборчу ординацію і про те, хто в якій годині свої приходить. Мало хто підносить тут голос, мало хто голову. Згадують часом Відень і думають, як довго може втримативсь така центральна установа. Тільки трамваї, що дзеленькотять під різними нагадують усім, що живуть у XX-ому вїці.

Можна би в такої кавярні зробити гарний музей палєонтольоґії та археольоґії. Яка би це була чудова посада для емерит-журналіста!

Тиберій Горобець.

З МУЗИЧНОГО ЖИТТЯ.

ВЕЧІР СУПРОМУ.

8. п. м. відбувся в малій салї Лисенка вечір Союзу українських професійних музик, секції композиторської і виконавчої. Вступне слово директора Василя Барвінського дало коротку характеристику виконуваних творів. Барвінський зазначив, що не всі відтворювані на цьому концерті композиції однаково характеризуватимуть духовий дорібок своїх авторів. Композицією наскрізь характеристичною для автора буде „Тріо" Нестора Нижанковського. Микола Колесса дає три прелюдії і лемківські пісні. Лиська знаємо на жаль за мало як композитора і для його характеристики декілька пісень, виконаних на цьому вечорі не вистарчає. Теж Наденєнка слїд би почути ще в інших, крім тих двох піснях.

Пізніше дасть „Супром" ряд вечорів, які не тільки покажуть нові твори, але і наскрізь для авторів питомі і характеристичні.

Виконавцями концерту були: Д. Лиськова, Д. Колесівна, Р. Савицький і тріо: фортепіян (Р. Савицький), скрипка (Р. Криштальський), чело (П. Пшеничка).

Започаткувала вечір Д. Лиськова. Деяка трема не дала їй змоги розвинути з початку свої голосові спроможности якслїд. Ствердили ми чисту дикцію й інтонацію та альтово забарвлений мецосопран гарного забарвлення. На початок відспівала три народні пісні Лиська з першої доби його праці. Дуже природно вийшли в неї своєрідні коротесенькі лемківські пісні М. Колесси. Три Прелюдії Миколи Колесси виконали Дарія Колессівна свіжо, гарним розмахом і питомою їй прецизною технікою. У піснях до слів Тичини показав себе Лиско модерним композитором. Нам ще незвично довга фортепіянова ілюстрація змісту, але сила цих творів у тому, що вони, хоч і модерні не затратили свого українського духа. Це зрештою характеристична прикмета всіх творів, виконаних на цьому вечорі; вони модерні й українські. Твори Наденєнка — дві пісні вміло композиційно написані — не дають відчути середовища; японська пісня не має тут нічого японського. Відспівала ці пісні вже розспівана Лискова чи не найкраще. Її верхи вийшли тут природно і милозвучно.

Тріо Нестора Нижанковського було дещо відмінне в порівнанні з іншими виконаними творами. Твір цей написаний під тяжким враженням смерти — технічно дуже трудний і скомплікований. Має він свіжу переконливу мельодику і глибоку силу відчуття. Головна друга частина „Со духи праведних" заграна Савицьким незрівнянно, робила сильне враження. Тріо з розмахом і темпераментом, з великою силою виразу. Вечір лишив дуже гарне враження. Бажано було б, щоб за ним пішли дальші подібні концерти, які збагатили би наші концертові сезони та навчили нас поволі, але послїдовно слухати мистецької музики.

З кіна.

Кіно „Паляс": „ЛЮДИНА Є ГРІШНА".

Французька фільма німецького режисера Фр. Лянга на підставі пєси мадярського драматурга Мольнара п. з. Ліліом. Головні ролі грають Шарль Боає, артистка Фльорель та Озере. Фільма більше наглядне сценічну річ; навіть темпо її зовсім не кінове, тільки драматичної пєси. Цікава вона тим, що її герой — царський ґалаш людина наскрізь аморальна та груба у поведінці виведений так, щоб зєднувати собі симпатію тими рідкими моментами, коли в ньому прокидається ніжність, лагідність та совість. Це психольоґічна студія, що зворушує нюансами і дає кілька добрих, живих типів.

ДИВОГЛЯДИ.

ЯК МАРКА СТАЄ БАРТІСНА.

Віденські філятелісти відкрили неабияку подробицю на нових почтових марках. А саме на одній з них запримітили, що зображений там селянин із Долїшньої Австрії має вуха у протилежному напрямку — взад. Коли це відкрили, філятелісти кинулись масово викуповувати ці рідкі марки. Водночас уряд рішив скопфіскувати ввесь наклад. За один день продали 200.000 штук такої 6-сотикової марки по дуже високих цінах.

ВЧАТЬ ГЕОГРАФІЮ НА ЛІТАКАХ.

Дві школи з Плімут купили спільно літак. Кожного тижня їде 16 учнів із своїми професорами над Англією. В той спосіб мають пізнати свою батьківщину і бачити її знад хмар. З винятком деяких болтунів діти захоплені тими лекціями.

СПОРТ.

УКРАЇНА II. В БРОДАХ.

В днях 15., 16. і 17. ц. м. гостила Україна II. в Бродах, де розіграла змагання з Ж. Т. Г., Богуном і Ґвяздою і все вийшла переможцем.

15. VI. Україна II — Ж. Т. Г. 5:2 (3:0).

Україна II мала весь час перевагу, напад комбінував добре і багато стрілив. В нападі добре грала середуша трійка, а помочі найкращий Андрійчук, рівнож подобався Гуцул на воротах. Ворота для України II здобули Крушельницький 2, Сін, Лісікевич і Юськевич.

16. VI. Україна II — Богун 5:3 (2:1).

Гості виграли заслужено, бо були технічно кращою дружиною. Богун грав амбітно і дуже „фер". Найкращою частиною є напад, головно Громих і правий крайник. В Україні II на перший плян вибився Андрійчук у помочі і трійка нападу. Ворота здобули Юськевич 2, Лісікевич, Крушельницький і Андрійчук, для Богуна правий крайник, лівий Лучник і чільник.

17. VI. Україна II — Ґвязда 2:0 (0:0).

Треті змагання розіграли гості з найсильнішим противником і перемогли заслужено. Гра йшла в живому темпі і була дуже цікава. В першій частині Ґвязда має легку перевагу, напад часто стріляє, але Гуцул боронить феноменально. Після зміни піль до голосу доходить Україна II. і раз-у-раз атакує. В 31 хв. здобуває Юськевич перші ворота і в 37 хв. Крушельницький другі. В Україні тяжко когось виріжнити. Ціла дружина грала дуже добре, одначе слід згадати дуже працьовитого Крушельницького і найкращого грача на гриші воротаря Гуцула. В Бродах виступила резерва України в складі: Гуцул; Бубела, Завадівський; Пазуняк, Андрійчук, Сушко; Лісікевич, Крушельницький, Сін, Юськевич, Микитин II.

УКРАЇНА — ДРУГИЙ СОКІЛ 2:2 (0:1).

Україна: Микитин; Зелінський, Воробець; Підлісецький, Якимів, Цимбала; Федун, Мікльош, Лисик, Краєвський, Юськевич. Ці незвичайно важні змагання для обох дружин закінчилися вислідом нерішеним, можна сказати заслуженим, бо Сокіл Другий мав цілком правда дещо більше з гри, натомість Україна багато більше догідних ситуацій, на жаль невикористаних. В Україні „не йшло" в нападі, всі потягнення середущих чи крайників „рвалися" і не було викінчення. Краєвський мав дві певні ситуації, які фатально перестрілив. Воробець на кілку тяжких стрілів. В Др. Соколі добра оборона і права сторона нападу з Фістровичом на чолі. Ворота для України здобув Лисик і Мікльош, для Другого Сокола лівий лучник і правий крайник. Судіював п. Земан. Видів 600.

— —

УКРАЇНА II — ДРУГИЙ СОКІЛ II 1:0 (0:0).

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Пятниця, 21. VI. год. 7·30 веч. „Студентка",
Субота, 22. VI. год. 7·30 веч. „Фрайляйн доктор".

Театр Різнородностей.

Пятниця, 21. VI. Нечинний.
Субота, 22. VI. год. 7·30 веч. „Мяуп".

Кіна.

АДРІЯ: „Трійка", „Доглядачка в неволі".
АПОЛЬО: „Віктор чи Вікторія?"
АТЛЯНТИК: „Гармонія" (большевицька муз. комедія) „Світ залюблений" (амер. комедія).
ВАНДА: „Пісня пісень", та „Зле кохана!"
ГРАЖИНА: „Мушу бути молодий".
КАСІНО: „Я збігець" (Павло Муні).
КОЛІСЕЙ: „Котячий пазур", ревія „Роскішні дівчата".
КОПЕРНИК: „Мариотратний син".
МАРУСЕНЬКА: „Поворот Франкенштайна" (Борис Карлов).
МІРАЖ: „Симфонія життя" й Бастер Кітон як „Професор у кабареті".
МУЗА: „І шож далі сіра людино?"
ПАКС: „Голгофта".
ПАЛЯС: „Людина є грішна".
ПАН: „Любовна мрія" („Leise flehen meine Lieder").
РАЙ: „Азбука кохання" з Диммою та Круковеським.
СВІТ: „Кавальєяда".
СОНЦЕ: Збешетена" та ревія.
СТИЛЕВЕ: „Пані і шофер" та ревія Волінського.
УТІХА: „Останній отаман Анненков" ревія „Ідь на схід".
ХІМЕРА: „Я довіряла тобі".

Закордонне радіо.

Пятниця, 21. червня 1935.

Відень (506.8) 15·40 Жін. хор, 17·25 Пісні (В. Качнар, бас). 19·30 Симф. концерт, **Брно** (325,4) 19·25 Нар. пісні, **Прага** (470,2) 11·35 Чеські нар. пісні, 21·05 Концерт, **Париж** (1648) 16·00 Камер. музика, 20·00 Давні твори на віолончелю, **Білгород** (437,3) 13·15 Пісоньки, **Берлін** (356,7) 17·00 Вес. пополудне, 20·45 Орх. концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 15·10 Діточі пісоньки, 20·45 У дітній час, орх., **Кельн** (455,9) 12·00, 13·15 Дута орх., **Пяпціг** (382,2) 16·00, 19·00 Нар. пісні (муз., сп.), 21·20 Орх. концерт творів Баха, **Мінхен** (405,4) 15·40 Спів, 22·30 Бетовенів вечір, **Будапешт** (550,5) 12·05 Пісоньки, инт. орх., 18·10 Танк. музика, 20·30 Хор, **Мілянo** (221,2) 11·30 Популярна музика, 17·05, 22·00 Концерт, **Рим** (420.8) 13·20 Легка музика, 21·30 Орг. ресіталь.

Субота, 22. червня 1935.

Відень (506,8) 19·20 Сп. ресіталь, 22·10 Форт. ресіталь, **Прага** (470,2) 12·30 Джез, 16·10 Військ. орх., 18·30 Пісні Шумана та Брамса. **Париж** (1648) 20·00 Вок. авд., 20·45 Вечір опер, **Білгород** (437,3) 18·30 Пісоньки, **Берлін** (356,7) 14·15 Оп. мельодій, 19·00 Нім. мельодії, **Кенігсвустергавзен** (1571) 12·00 Дута орх., **Кельн** (455,9) 20·10 Вечір танку й оперетки, **Мінхен** (405,4) 18·40 Форт. творн, **Будапешт** (550,5) 19·50 Популярні мельодії, **Мілянo** (221,2) 11·30 Легка музика, 13·10 Тріо, **Рим** (420,8) 17·10 „Солісти, 20·50 „Ля Нав Роза" оп. Сепілія.

Львівське радіо.

Пятниця, 21. червня 1935.

6·30 Ранішня авд., 8·25 Практ. вказівки, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Полудн. денник, 12·15 Концерт; у перерві ок. 13·00 Хвилинка для жінок, 13·30 З ринку праці, 13·15 Біржа, 15·25 Експорт, 15·30 Ліст із гр. пл., 16·00 Як віджиндятися в літі, 16·15 Авд. для хорих, концерт, 16·35 Гутірка для хорих, 16·50 „Лайдак" оп. Ст. Пйолун-Нойшовського, 17·00 Концерт капер. музики, 17·30 Концерт орх., 18·00 Підміське літнище, 18·15 Вся Польща співає, 18·30 Листи та програми, 18·40 Сусп. хвилина краєзн. т-ва, 18·45 Музика з гр. пл., 19·15 Реклям. концерт, 19·30 Твори на віолончелю, 19·50 Літер. нарис: Гутірка з Лехонем, 20·00 Фейл., Пять хвилин перед авдицією, 20·10 Із творчости Лук. Марчевського (муз., сп.), 20·45 Веч. денник, 20·55 Образці з давньої та суч. Польщі, 21·00 Симф. концерт, 22·00, 22·05 Спорт. вістки, 22·10, 23·05 Серенади з гр. пл.

Субота, 22. червня 1935.

6·30 Ранішня авд., 8·25 Практ. вказівки, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Полудн. денник, 12·15 Сал. музика, 13·00 Хвилинка для жінок, 13·05 Найгарніша гр. пл., 15·15 Біржа, 15·25 Польська морська торговля, 15·30 Для дітей: „Нові пригоди Мандрівничка" Б. Герця, 16·00 Техн. скринька, 16·15 Мала орх., 16·50 „Серпятко" опов. Цезара Петреску, 17·00 Концерт, 18·00 Спорт. поради, 18·10 Хвилина поезії: К. Вежинський „Амундзен", 18·15 Хор, 18·30 Огляд періодиків, 18·40 Сільва рерум. мист. життя, 18·45 Форт. ресіталь, 19·15 Рекл. концерт, 19·30 Спів, ресіталь Едв. Бендера, 19·50 Акт. гутірка, 20·00 Анкета про сунних людей, 20·10 У музикальній родині, 20·45 Полудн. денник, 20·55 Образці з життя давньої та суч. Польщі, 21·00 Авд. для поляків у закордоні, 21·30 Концерт симф. орх., 22·00, 22·05 Спорт. вістки, 22·10 Муз. словна авдиція, 22·30 Мала оркестра.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що ціни на масло й молоко не ставить з приводу вичікуючої тенденції; в дні 20. червня ц. р. кооперативам платив за:

		льоко Львів.
1 кг.	сметани	0·60 зол.
1 кг.	яєць	2·45 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 24 сот.

Тенденція на масло вичікуюча, на молоко, сметану і яйця сильна.

Маслосоюз повідомляє, що від 20. VI. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята від 45 дкг.	за 1 кг.	1·00 зол.
Мол. однор. кури І. кл.	„	0·90 „
Старі кури	„	0·80 „
Пантарки	„	1·30 „

Птицю приймає в скільности визначеного приділу для кожного доставця.

Когутів, качок, гусей, індичок та індиків з огляду на кінець сезону не приймає.

ОПОВІСТКИ.

На викупно площі Сокола Батька, зложив п. Макс Гнідець, Любича книзі 5 зол.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Плякети, жетони, спортові нагороди. Вирібня Вл. Бушек, Львів, ул. Академічна ч. 6, тел. 215-48. 1708 а 3—15

Пропуклинові бандажі гумові черевні, инркові, проти усуванню матиці під гарантією виконує відоме **Укр. Ортопедичне Заведення Івана УГРИНА,** Львів, вул. Вірменська ч. 15. 1629 10—30

Шукаю гарної кімнати з умебльованнам і цілим утриманнам у здоровій частині Львова. Прошу подати ціну. — Зголошення в Адміністрації „Діла" „Для судді". 1726 2—3

Рутинований диріґент виїде на вакації підучити хору або дутої орхестри за малою оплатою. Зголошення до Адм. під „Диріґент". 1770

Кімната дуже гарна, сонішна з балконом до винайму: Кадецька 4./II. 1758 3-3

Мешкання 2 і 3 покоєві з повним комфортом і льохаль на крамницю при вул. Потоцького 108 до винайму від 1. липня. Відомість у дозорця. 1762 2—2

Косів-Моєкалівка, Пансіон „Анна" положений над рікою в окруженню лісів. Одно і двоособові кімнати. Добірний **тарч.** Сезон від 1. червня. 1771 1-3

ОГОЛОШЕННЯ.

Пансіон „Зеленін" ГРЕБЕНІВ

У найгарнішому положенні, подальше від гостинця, гамору і куряви. Просторі, соняшні кімнати з балконами. Річні і соняшні купелі. Знаний зі смачного, здорового харчу. — Ціни помірковані. Відкриття 1. червня ц. р. 1661 7—10

Поручаємо у Львові

найліпший жіночий **фризієрський** салон „Брістоль" **Антона Піша,** Львів, Клементини Танської 3 (напроти казарні Жоржа). Спеціяльність салону тревала і водна ондуляція виконана новочасними апаратами. — Кваліфіковані працівники, ціни низькі. 1734

Виказ жертв

на українських воєнних вдів і сиріт за міс. лютий — травня 1935.

Лісько: Савула 1·50, о. В. Кончило 5, П. Панчишин 2, Т. Будзиновський зб. в місті 22·20, Лукавиця 11·42, Лукове 2·20, Загочене 5·70, Стежниця 5·28, Балигород 7·65, Ванькова 11·20, М. Негребецький Дол. Устрики 28·72, Береги 3·06, о. М. Гащак Хміль 1·50, о. Григорович Яворівці 1, церква Воля Міхова 2.

Любачів: Філія С. У. зб. в місті 22·06, Олешичі місто 6·29, Старі Олешичі 3·70, Щутків 5·45, Дахів 6·77, Чесанів 1·10, о. М. Н. Черкавський Дахнів 6, о. С. Метелля Нов. Люблинець 5, о. О. Козенка Коровиця 1, пар. ур. Лівча 1·50, Липовець 1·70, церква Плазів 4·45.

Мостиська: о. І. Петик Вяцковичі 2, о. А. Сдонський Явор. Ляшки 4·37, о. С. Коритко Радиничі 3, о. А. Брановський Волостків 1, о. С. Наконечний Віжомля 1, кооп. Зоря Судова Вишня 5, Філія С. У. 5 і зб. в місті 6·50, Тов. Сокіл 4·60, Філія Просвіти 1, Круж. Р. Ш. 2. Укр. Нар. Дім 1, Дмитровичі зб. 4·20.

Надвірна: О. Цибик 4, М. Заяць 2, І. Лилинова зб. в місті 35.71, Тарновиця 3,95, Стримба 3.20, Цуцилів 2.75, Грабовець 7.71, Фитків 2, Гвіздь 9, Молодьків 3.20, Волосів 5.70, Філія С. У. Делятин зб 40.81, Ф. Гриджук Глинки 3, учит. О. Пожеза Стримба 1.

Перемишль: о. Д-р В. Левицький 5, Мгр. Ю. Костюк 1, В. Гудз 5, М. Бордун 1, Б. Бзюй 1, К. Котис 2, К. Тацейко С. У. Медика 14.80, чит. Просв. Буців 4.05, о. С. Гарабач Мацьківичі 5, Е. Зитикова зб. в місті 35.74, Бушковичі 4.05, Валява 9.12, Вовче 9, Коровники 6.80, Кормаиичі 4.40, Негрибка 2.60, Ніжанковичі 5, Торки 7·60.

Перемишляни: Філія С. У. Глиняни зб. в місті 39.50, Янторів 22.66, Задвіря, 20.86, Перегноїв 7.24, Розворяни 5.25, Подухів 4.02, Кривичі 9.75, Підгайчики 3, Корол. Ляшки 7.71, Куровичі 5.78, Словіта 13.50, Полтва 11.70, Печенія 5.55, пар. ур. Біле 3, Корол. Ляшки 3.20, Перегноїв 6.24, Тучне 2.70, Свір. Гілбопичі 3, о. О. Ганас Печенія 4.60, о. І. Бобиляк Білка 3.

Підгайці: Пар. ур. 7.71, І. Данків зб 90, церков св. Юрія Старемісто 3.13 пар. ур. Литвинів 3.50, Заставні 3.26, Славятин 5.50, о. В. Головінський Зарваниця 6, о. Кабляк Боків 10.60.

Рава Руська: Філія С. У. зб. 109,76, Філія С. У. Угнів зб. в церкві 15, дошпики 13.95, Піддубці 10, Губинок 5.10, Річиця 1.98, Дивинська 1.30, Л. Дяковова Немирів 4. пар. ур. Верхрата 2, Салаші 1.57, З. і М. Махник Зел. Гута 6, учит. Т. Біленька Малі Мости 1.

Радехів: Філія С. У. зб. в місті 41.36, Бабичі 5, Дмитрів 9.20, Барил. Волиця 11.17, Ст. Витків 7, Нов. Витків 7, Криве 10, Куликів 8.02, Лозатин 4.53, Монастирок 3, Мукане 3.34, Нестаничі 10.14, Немилів 4.50, Нивиці 8.79, Огиздія 16.56, Опліцько 6.20, Павлів 6.42, Ператин 5.78, Полове 3.50, Середпільці 1.69, Станки 13.19, Стоянів 19.50, Сушко 5.93, Тетевичі 1, Холоїв 6.45, пар. ур. Ператин 1.50, Середпільці 3, Холоїв 6.50, Павлів 2.50, о. М. Дідунник Лопатин 10.62, чит. Просв. Сушно 2.30.

Рогатин: Мар. Дружина Пань 5, Філія С. У. зб. І. Антоняк 7.70, О. Кудрик 6.10, Олег Кудрик 10·15, В. Пиріг Бабинці 3.11, М. Кордуниський Чесники 9.92, В. Цок Залуже 4.01, Г. Мельник Дібринів 4.50, Д. Гнилиця Уїзд 4.79, Я. Бенів Деминів 13.50, А. Бедей Кліщівна 5.24, М. Щербатюк Вербилівці 5.37, Т. Дронь Помонята 11.48, К. Лотоцька Болтівці 4.10, В. Третяк Залипе 2.50, І. Семенів Липиця Гор. 5.07, В. Гавриляк Данильче 4.50, І. Бандура Пухів 12.50, М. Людкевич Липиця Дол. 3.05, В. Найда Свистільники 7, С. Матвіїв Підгороде 4, А. Польова Путятинці 3.22, С. Овчар Дегова 2.49, І. Стахура Руда 2.60, Ю. Мельник Пєари 8.71, І. Гаражевич Жовчів 3.20, С. Фенин Вишнів 2.30, В. Фарлига Бурштин 2.19, В. Данів 19.95, О. Чолій Черче 4.44, Д. Гривняк Данильче 0.50, В. Зарейко Потік 4.48, С. Слабіцька Підмихайлівці 8, УКРАЇНБАНК 2, Союз Укр. 1, О. С. К. 3, о. Л. Залужний Заланів 4, о. М. Лишинський зб. Журів 6.59, о. И. Яворський Лучиці 2, В. Кирилюк Дички 2, пар. ур. Свистільники 2.50, Стратин 1, Болшівці 2.93.

Рудки: пар. ур. Загірє 7·11, І. Добровольський Мідьчиці 2·50, Др. В. Канишин зб.: Г. Ваврін Кропильники 7·47, М. Чума Розділовичі 3·20, П. Іванишин Угерці вин. 1·50, І. Свідрик Погірці 1, Ф. Заяць Новосілки Гост. 0·87, Л. Ганишин 0·95, Ю. Рей і І. Демковський Костільники 2·42, Ф. Томашівський Куповичі Старі 3·23, С. Рибак Сім. Конюшки 3·02, І. Ковіцький і С. Баховський Колбаявичі 14·92, С. Сорока Гошани 1·30, М. Чайковський і М. Популіх Вощанці 2·32, И. Нирка і Г. Колиняк Бенькова Вишня 2·10, М. Чайківський Чайковичі 1·65, Я. Залуцька Рудки 8·62.

Самбір: Проф. В. Волянський 5, О. Стефанович 5, суд. І. Туркевич 1, о. П. Подлящецький Дорожів 5, пар. ур. Пруси 3, Волоща 1·50, Корналевичі 1·58, Галівка 2·40, Лопушанка Хомина 2·50, С. Чир Стар. Самбір 1·65, філія С. У. 24·21 і зб.: Страшевичі 5·50, Стара Ропа 8·60, Білич Гор. 3·01, Стрільбичі 5·75, Бачина 1·40, Др. Т. Соневицький 4, о. М. Полянський Дубляни 15·22, о. Горницький Білич Гор. 1·40, М. Козбур зб.: Оляринкова Кульчиці Руст. 5·10, Л. Кульчицька Кульчиці Шлях. 7·06, А. Сорока Торчиновичі 7·48, К. Ціта Ваньовичі 3, о. Бардахівський Татари 8·11, Грушкевичева Викоти 5·05, А. Пузик Бабина 3·30, М. Савдик Береги 2·12, зб. к. церкви 36·74.

(Далі буде).

На Сході -- ми!

ІВАНА ЧЕРНЯВИ.

Книжка змальовує по мистецьки боротьбу України з Москвою у нецалекому прийдешньому. — Окладинка роботи мистця Кндрусева. 200 сторін друку. — Ціна зол. 1·50.

Дістати можна в друкарні „ДЕМОС" Львів. Ринок ч. 10. і у всіх книгарнях

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів. Ринок 10.

Ч. 162 (14.059). Львів, субота 22. червня 1935. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504·060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00 „, Піврічно 30·00 „, Річно 60·00 „. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Летунський пакт пятьох держав.

ЛЬОНДОН, 21. 6. ПАТ. „Дейлі Геральд" пише, що прем. Болдуін обговорював з фон Рібентропом умовини повороту Німеччини до Ліги Націй. Німецький делегат домагався підписання західно-европейського летунського пакту, устійнення прихильної інтерпретації локарнєнського пакту після підписання французько-большевицького військового договору. В. Британія же — заявив Болдуін — що морське порозуміння буде першим кроком до дальшого порозуміння. Підкреслив, що сподіється дальших вилівів прихильности Німеччини, а не тільки з приводу підписання морського договору.

ПАРИЖ, 21. 6. ПАТ. Авас повідомляє з Льондону: Кружляють поголоски, що Рібентроп під час розмови з прем. Болдуіном обговорював справу признання мандату Німеччині на португальські кольонії. Офіційні англійські кола рішуче заперечили ці поголоски.

Спротив Франції та Італії.

ПАРИЖ, 21. 6. ПАТ. Французька преса пише, що місія Ідена не доведе до успокоєння, якщо В. Британія не зрівноважить поганих наслідків британсько-німецького морського порозуміння і не здійснить співпраці над безпекою в Европі. Відокремлення морських справ від безпеки насторожило вороже французьку пресу до переговорів у справі летунського пакту тому, що одночасно не розглядається усіх проблем, про які згадувала льондонська заява з 3. лютого ц. р.

Преса пише, що тільки одної частини програми з цієї заяви з 3. лютого ц. р. не вдасться зреалізувати. І якщо Іден запропонує окремо нараду у справі летунського пакту, стрінеться зі сильним спротивом у Парижі і в Римі.

Після того, що сталося дня 18. червня ц. р. — пише „Еко де Парі" — нова ситуація змушує вас завезати дискусії у справі летунського пакту не заторкуючи дискусій загально-европейських справ.

Комісія палати послів заявилась проти збільшування імпорту вугля зі Саршини. Резолюція пригадує, що уряд зобовязався не допустити до того, щоб імпорт вугілля зі Саршини перевищив 2 мільони тон.

Мін. Іден у Парижі.

ЛЬОНДОН. ПАТ. Розмова прем. Болдуіна з фон Рібентропом тягнулася 40 хвилин, підчас якої обоа державні мужі обговорювали різні політичні справи. По цій конференції прем. Болдуін розмовляв з мін. Іденом, якому дав необхідні вказівки у справі нарад з французьким урядом у Парижі.

Вчора пополудні мін. Іден виїхав до Паришка. Наради тягнутимуться у пятницю і в суботу. Метою поїздки мін. Ідена перевести розмови з французьким урядом у справі летунського пакту, до якого приступили би ті держави, які підписали договір у Льокарно.

Прем. Болдуін заявив, у палаті громад, що морський договір між В. Британією і Німеччиною буде творити основу у переговорах над підписанням загального морського договору.

МУСОЛІНІ ЗАПРОСИВ МІН. ІДЕНА ДО РИМУ.

ЛЬОНДОН. ПАТ. Британський уряд запропонував італійському урядові відбути негайно нараду між обома державами у міжнародніх справах і піддав думку, щоб мін. Іден поїхав до Риму.

Вчора надійшла телеграма від Муссоліні, який запросив мін. Ідена до Риму. Офіційно повідомляють, що темою розмов у Римі буде розвиток европейського положення, справа летунського пакту, наддунайська конференція і полагодження італійсько-абісинського конфлікту.

НЕБУВАЛА МАНІФЕСТАЦІЯ У ФРАНЦУСЬКОМУ ПАРЛЯМЕНТІ.

ПАРИЖ, 21. 6. ПАТ. На вчорашнім засіданні палати послів при устійнюванні порядку нарад пос. Рюкар заявив, що згоджується, щоб відбулася дискусія над рефератом Шовена у справі внутрішніх маніфестацій. Підчас його промови одна з пань зісунулась по мотузі з галерії для публики і сіла на лавці між послами. Возні мусіли силою усунути маніфестантку зі салі. Виявилось, що це була панна Бос.

При допиті панна Бос заявила, що прочитавши в однім з паризьких тижневиків статтю про небезпеку для Франції від зменшення народин дітей, хотіла таким чином звернути увагу послів на цю важливу проблему.

По перерві прем. Лаваль заявив, що палата може продовжувати наради доки схоче, але уряд не бажає дискусії над рефератами пос. Шовена і Рюкара. Премієр заявляв, щоб після пленарних нарад, яку устійнили на конференції провідників парламентарних груп. Якщо палата не згодилась би, заявив, що відчитає декрет про замкнення дискусії. Ця декларація викликала велику сензацію. Палата послів приняла чергу нарад 335 голосами проти 250.

150 послів вголосило внесок, домагаючись негайної дискусії над проектом виборчої ординації, яка опиралась би на засаді загального голосування. Соціалісти домагаються, щоб дискусія почалась уже вівторок.

ЯПОНІЯ ЗАВОЛОДІЛА ПІВНІЧНИМ КИТАЄМ.

ТІЄН-ТСІН, ПАТ. Полк. Матусуі, який перебував у Тієн-Тсін, заявив представникові Райтеро, що Японія буде мати гострий нагляд над північним Китаєм і тепер не передбачують північних воєнних військових операцій.

ШАНГАЙ, ПАТ. З міродатних китайських кол повідомляють, що китайський уряд звільнив ген. Сун-Че-Юана, колишнього губернатора провінції Чагар з його становища не чекаючи, аж японці будуть цього домагатись. Нанківський уряд уважає інциденти у Чагар і Гопей за ліквідовані.

ПЕКІН, ПАТ. Воєнна китайська рада рішила перекинути 132 дивізію з Чагар до Ян-Юєн у Шанхаї.

ТОКІО. ПАТ. Новий китайський амбасадор Кай-Тсо-Тін передав свої грамоти цісареві.

ТОКІО. 21. 6 ПАТ. У Тієн-Тсіні відбувся вчора з участю штабових старшин японської залоги у

Давно очікувана
друга частина
Споминів Олесницького
п. н.
Сторінки з мого життя
вже вийшла з друку.
Ціна 90 сот., порто 30 сот.
можна дістати у Видавничій Спілці „Діло"

Трійомф Гітлєра у Льондоні.

Найважніша міжнародня подія останнього десятиліття.

Львів, 21. червня 1935.

Які страшенно змінливі нинішні міжнародні відносини, як страшенне небезпечно будувати високі будівлі концепцій на підставі фактів сьогоднішнього дня у відірванні від можливостей завтрішньої днини, — про це яскраво оповідає подія, яка склалася два дні тому у Льондоні та яка притьмарила собою всі інші справи, сумніви і сподівання. Сталася подія мабуть найважніша в цілому останньому десятилітті, — така, яка справді перекидує коміть головою всі погляди про відносини в Европі і світі ще зперед тижня.

Велика Британія і Німеччина підписали двосторонній пакт про відбудову німецької збройної сили на морі. Подробиці того пакту відомі ш. читачам з телєграм, так само відомий його перший відгук у світі. Коротко, німці дістали право втримувати военну морську фльоту у силі 35 проц. морської британської сили та однакову скількість (на практиці 45 відс.) підводних човнів. У практиці це значить — чотирократне збільшення нинішнього стану німецької морської сили та нових 24 підводних човнів, разом 36 грізних „У-Бооте" (у 1914 році мала їх Німеччина тільки 26). Нинішня военна фльота Франції на яких 15 відсотків більша від тієї, яку Англія признала Німеччині. Але коли пригадати, що Франція мусить тримати свої военні кораблі на морях біля своїх африканських і азійських кольоній, виступає зовсім виразно факт, що Північне Море й Балтик стає безоглядною доменою німців. Адже нема сумніву, що навіть получені сили всіх інших балтійських держав не можуть суперничити з такою морською силою Німеччини.

Шож таке сталося, звідки такий раптовий зворот після погроз, які ще так недавно падали під німецькою адресою у Льондоні, Стрезі й Женеві, після спільного „рішучого" осуду нарушення німцями військових клявзуль версайського договору, після „урочистого" декларування спільного фронту трьох антантських европейських великодержав супроти збройневих замірів Німеччини? До історії давнього минулого належить сьогодні той „спільний фронт", — одностороннє й самочинне знасилування версайського трактату найшло сьогодні правну й моральну санкцію Великої Британії, до історії давнього минулого належить теза про „колективну організацію мира" і так само у безвісти давнього минулого канула вчорашня — ізоляція III. Німеччини. Все те сталося виключно завдяки практичному змислові реально думаючих англійців, які ніколи не цураються відкинути найбільш високопарну політичну доктрину для скромного але практичного і негайного успіху.

Таким успіхом для Англії є безумовно перекреслення всякої небезпеки зі сторони німецьких аспірацій на морі. Ті аспірації були однією із головних причин світової війни та страшних її наслідків для Англії. Жест Німеччини, що сама признала право Вел. Британії мати тричратно більшу морську фльоту від себе та сама зрекласть претенсії суперничити з Вел. Британією

щодо морської сили (читай: панування над морями) — мусів зробити на практичних англійців більше враження, ніж французькі аргументи про необхідність колективних пактів безпеки, зверених проти Німеччини, як найбільшого ворога цілої Европи. Французька преса недвозначно дає зрозуміти, що Англія ще чимало дечого заплатила Німеччині за її зречення з морського суперництва. З другого боку тісне звязання своєї долі з долею морської потуги Великобританії (право до автоматичного збільшування своєї фльоти на випадок збільшення її англійцями, завжди в устійненій пропорції 100:35, та право відкликатись до Англії за апробатою збільшити свою фльоту, якщо хтось третій — читай Франція або Совіти — збільшуватиме свою фльоту в небезпечний спосіб) та можливість негайного чотирократного побільшення своєї морської сили, — прорив антантського фронту й прорив останніх ворожих настроїв англійської прилюдної опінії, — все це для німців надто великі добра, щоб не вхопитись за них обома руками. В той спосіб і Англія і Німеччина надзвичайно з себе і свого контрагента вдоволені. У Льондоні істнує почуття зробленого наймудрішого діла, у Берліні почуття тріюмфу своєї закордонної політики і незломного прямування до відбудови великодержавницької сили.

Зате, очевидно, в інших европейських столицях настрої не такі райдужні. Париж зареагував відразу погрозою „вільної руки в організації мира" та зворотом у користь Італії в її конфлікті з Абісинією. Москва дістала новий жир для крику про монтування протисовітського інтервенційного бльоку. Італія гороїжиться з огляду на опозицію Англії у згаданому абісинському конфлікті, хоч одночасно не вгавають поголоски про тайні переговори з Німеччиною. Зате Вашингтон і Токіо трактують англо-німецьке морське порозуміння, як внутрішню европейську справу і не висувають ніяких застережень.

Голі, очевидно, передбачити дальші наслідки тої події. Міністер Іден їде до Парижа лагіднити тамошню атмосферу і впевняти французів, що Льокарно залишається ненарушене та що відбудова німецької фльоти в точно устійнених розмірах Франції не шкодить. Можливо, що Францію можнаб навіть переконати, що нічого злого не сталось, — але цього не можна зробити нині, коли Франція звязана союзом з Совітами і коли кожне скріплення Німеччини є збільшенням безпосередньої небезпеки для Совітів. Нема теж сумніву, що англо-німецький пакт і зворот англійської опінії у користь Німеччини, це страшенний удар для Совітів, — найбільший удар, який вони зазнали від моменту свого вступу до „рідні европейських держав".

Успіхи навчання у школі на Совітській Україні.

В осені 1934. р. Народній Комісаріят Освіти перевірив успіхи навчання в декількох початкових і середніх школах ріжних районів Сов. України. Перевірка йшла „контрольними" писемними та устними запитами. Про наслідки цієї перевірки інформує НКО у низці статтей, що їх вміщено в ч. 1. за ц. р. журналу „Комуністична Освіта", який тепер, з наказу НКО, є єдиним педагогічним органом для обслуговування усього вчительства на Сов. Україні; до речі, перше число „К. О." видано в кількости ...8940 примірників, як це зазначено на його окладинці.

Подам тут головні дані про успіхи навчання у школі Сов. України з поодиноких предметів.

І. Давиденко у статті „Арифметика в початковій і середній школі" вказує, що в школи, де в четвертій класі 30 прц. всіх учнів не знав нумерації. В шестій класі контрольна праця з арифметики складалася з примітивної задачі: пропорція одного невідомого. Цю вправу в цілому (в 19-ох класах) розвязало лише 31 прц. всіх учнів. Учні Вересоцької середньої школи цілком (0 прц.) не розвязали її.

Л. Лещенко та Д. Трубченко у статті „Успішність учнів середньої школи з фізики" зауважують, що в деяких школах (харківській, муровецькій, вересоцькій, червоно-слобідській) учителі мало звертають уваги, як учні формулюють і розуміють фізичні закони. Дехто з учнів напр. вдоволений, коли скаже: „Рівномірний рух — це рух такий, що весь час рухається рівномірно".

Про поступи учнів з фізики можуть свідчити також такі дані: писемну роботу в 6-ій класі київської 80-ої школи виконало вірно — 37.1 прц., а в харківській 18-ій — 25,3 прц.

В статті О. Жука „Про викладання історії" читаємо, що „деякі історичні факти учні уявляють собі в надто загальних рисах, без специфічности, характерної для тої чи іншої доби". Дуже зле стоїть справа з уживанням і розумінням імен і термінів. Напр., у хурханській школі слово „гіерогліф" учні пояснили так, що це такі вчені, які займаються астрономією.

Перекручення назв це звичайне явище в науці географії, як про це свідчить стаття А. Тер-Гевондяна „Якість навчання в школі".

Так напр. Беріпгове море обернулося в Берлінеське море, Колъоський півострів — у Польський півострів, Суецький канал — в Совецький канал, Сардинія — в Сардилію і т. п.

Наприкінці, О. Підгрушна у статті „Природознавство в школі" вказує, що перевірку переведено в 40 класах, при чому зібрано 1292 писемних задач і 187 устних відповідей. Успіх 6-ої класи у всіх даних школах напр. був такий: одеська 72-а середня школа: 31 правильних відповідей, чернігівська середня школа ім. Леніна — 17, винницька 1-а зразкова середня школа — 25,5.

Хоч большевики хваляться тим, що їхня школа справді „трудова", бо учень в ній, мовляв не стільки засвоює знання зі слів учителя, скільки добуває їх за допомогою самостійних вправ, однак в дійсності школа на Сов. Україні й досі залишається вербальною. Про це недвозначно свідчить така заувага О. Підгрушної: „Учні вже починають бачити те, що вивчають, але покищо самі *нічого не роблять*" (курсив оригіналу. С.)

„Демонструється здебільша таблиці, а не живі природні обекти. Так, напр., у щоденику природника винницької школи читаємо 4. вересня, що квітки й взагалі рослини демонструється таблицями". О. Підгрушна слушно ставить запит: „Хіба у вересні місяці не можна принести до класи живої рослини?"

У згаданій вище статті А. Тер-Гевондяна находимо цінне признання, що учителі при оцінці учнівських робіт і устних відповідей ставляться дуже поблажливо. Так, напр., „в десятій класі Дніпропетровської школи учитель оцінює роботу учня з математики, як дуже добру, в той час, коли в роботі нема ні одної правильно розвязаної вправи. Викладач чернігівської школи ім. Леніна вважає за цілком вірну таку відповідь учня: „Екватором звемо лінію, яка розділює глобо на дві рівні сторони"...

Той сам автор звязує причину цього явища. „Причина тут не тільки в ліберальному ставленні до учня. Викладач, що не має достаточної загально-освітньої і фахової підготовки, не ставить високих вимог до рівня знання учня".

Але А. Тер-Гевондян у своїй статті замовчує, хто саме завинив у тому, що учительство до цього часу не дістало достаточної загально-освітньої та фахової підготовки.

Отож не будемо дивуватися тому, що успіхи школи на Сов. Україні стоять все на низькому рівні, але вину за це нема чого перекладати на вчительство, коли большевицька влада вимагає від нього не стільки загальної та спеціальної освіти, скільки політичної, — очевидно: в розумінні теж большевицькому.

Ст. Сіропольо.

БАРБЕЙ Д' ОРЕВІЛІ. 2)

Поза партією віста.

„Вони були синами тих самих піратів, що й нормандці і вони дивились на те кормандське місто як на рід „континентальної Англії", зупиняючись у ньому на довший побут. За винятком таких побутів англійських родин, пересічно від 6 до 10 літ, після яких приїзджали на осідок інші, ніщо не каламутило одноманітности цього містечка. Ця одноманітність була жахлива.

„Діялось це у супокійну добу р. 182. Лібералізм, що зростав у тіні конституційних законів, наче цуценя у чужій стайні, не здушив іще роялістичних почувань, розбуджених аж до захоплення, завдяки поворотові прогнаних князів. Для молодого містечка, з яким вас тут знайомлю, був це час глибокого та зосередженого миру. Люди перестали танцювати. Балі були заборонені як смертельний гріх. Молоді дівчата носили на шиях хрести і засновували релігійні товариства.

Єдина річ — казав далі оповідач цієї історії — в цьому дивному середовищі, де у прозорих, нескаламучених душах молодих дівчат відбилась 90-літня нудьга, річ, що мала не скажу подобу пристрасти, а нагадувала рух, бажання, живіше переживання — це була гра — остання пристрасть пережитих душ.

Гра в карти це була преважлива справа для цих давніх шляхтичів, одягнених як колишні пани і бездільних як старі, сліпі жінки. Вони грали як нормани, предки англійців, найбільші картярі у світі. Їх спорідненість з англійцями, еміграція до Англії, повага гри мовчазної та зосередженої як вища дипльоматія — все це казало їм вибрати гру віста. Ним вони заповнювали прірву своїх порожніх днів. Грали вони після вечері щодня, аж до півночі, або до 1-ої годики — а це-ж, як на провінцію справжня вакханалія. Подією кожного дня була партія маркіза Сен-Альбанса.

Це був мистець у вісті; мав 79 літ. З ким не грав він на свому віці? З Морепа, графом Артоа, метким у вісті як у мячику, з князем Поліняком, єпископом Люї де Роганом, з Каліостро, з князем де-ля-Ліп, з Фоксом, з Дандесом, з Шеріданом, наслідником англійського престолу, з самим чортом, коли у найчорніші дні еміграції подався до сто чортів. Отже мусів він мати гідних суперників.

Одного вечора у пані Бомон пороскладали зелені столики. Чекали одного англійця, містера Гартфорда, для партії з великим маркізом. Був це промисловець, власник бавовняної фабрики у Тон-оз-Арш — до речі одної з передових у Нормандії. Він був улюбленець маркіза. І не диво: це був грач великої міри, людина, якої життя (справжня фантасмагорія) набирало значіння і реального змісту, коли він тримав карти у руках. Він повторяв невпинно, що перше щастя у житті це виграти в карти, друге — програти; цю чудову аксіому позичив він у Шерідана, але так умів її прикласти, що можна було йому відпустити гріх за цю крадіж. Крім цього грішка (за який Сен-Альбанс був би йому вибачив усі найблискучіші чесноти) мав Гартфорд славу людини з усіма фарисейськими і протестантськими прикметами, що їх англійці охоплюють одним вигідним словом honorability. Його вважали за бездоганного джентельмена.

Цього вечора всі, навіть маркіз, дивувались що точний і сумлінний англієць спізнявся.

Було це в серпні. Вікна були повідчинювані на прегарний сад, такий, як можна найти тільки на провінції. Панночки гуторили у вікнах, маркіз за картовим столиком морщив свої довгі білі брови. Нарешті слуга оповістив, що прийшов пан Гартфорд. Він увійшов, як завжди, бездоганно одягнений, у білизні, що блищала біллю, з перстенями на всіх пальцях.

„Увійшов він не сам. Підійшов привітатися з маркізом і представив йому — немов би хотів закритись щитом перед усяким докором — свого приятеля шотляндця, пана Мармора де-Каркоеля, що впав на його хату, як бомба підчас обіду — найкращого вістяра в усій Англії. Від цього пояснення бліді маркізові губи видовжились у найпривабнішу усмішку. Партію склали якстій. Каркоель так квапився до гри, що не скинув своїх рукавичок, які своєю досконалістю нагадували славні рукавички Браяна Бруммеля, краяні трьома спеціяльними майстрами, двома на руку одним на великий палець.

„Мармор Каркоель, мої пані, мав яких 28 років, але пекуче серце, невідома перевтома, чи може пристрасті наклали на його обличчя маску тридцятип'ятьлітнього. Не був він уродливий, але мав виразні риси. Мав чорне, дуже шерстке, трохи коротке наїжене волосся, яке відкидав він часто із висків узад. Була в цьому порусі якась справжня, хоч несамовита красномовність жесту. Виглядало це так, якби відкидав він якийсь докір совісти. Це вражало відразу і як усі глибокі речі вражало за кожним разом.

(Далі буде.)

Нова виборча ординація.

Промова посла Сергія Хруцького дня 13. червня 1935 р. на конституційній комісії в справі виборчої ординації.

(Продовження.)

Можливість для польських виборців вписати своїми голосами на вибір українського посла є тим більша, що кожний поляк виборець на наших територіях дійсно не має потреби голосувати на двох кандидатів поляків, бо двох послів поляків нема можливости вибрати в виборчій окрузі з українською більшістю, і то вреш виборчого утраквізму. При тому голосування на двох польських кандидатів могло би розбити польські голоси. Отже зовсім безпечно свій другий голос може польський виборець кинути на одного з українських кандидатів і тим вирішити, хто має стати українським послом. Отже існує маркантна односторонність впливання польських виборців на вибір і українських кандидатів на послів і самих послів. Імовірніша є та перша можливість впливу польської сторони на вибір українського кандидата в окружному зібранню.

При цьому окружне зібрання подвійно може зазначити той свій вплив: по перше при устійненні листи кандидатів та при устійненні черги тих кандидатів. А ця черга кандидатів на підставі виборчої ординації буде в великій мірі пересуджувати і сам вислід виборів. Бо на кандидатів, що займатимуть перше й друге місце на листі, автоматично впадуть голоси всіх байдужих виборців, а що головніше, всіх анальфабетів, і тих, що не вміють по польськи читати. А таких двоякого роду анальфабетів, які не зуміють виповнити виборчої картки, передовсім є багато в східніх воєвідствах; а серед жіноцтва їх процент жахливо великий, бо понад 80 проц. Отже можна припускати, що всюди на кандидатських листах на наших землях на перших двох місцях найдуться ті кандидати, яких буде форсувати адміністраційна влада. А вже певне те, що на першому або другому місці листи кандидатів управила буде стояти кандидат польської народности. Постанова про незаповнені картки виборців, що голос анальфабетів капіталізує для перших двох кандидатів на листі, здається буде дуже успішним засобом, щоб запевнити вибір у кожній окрузі на т. зв. мішаних територіях польського посла. Бо слушно каже п. проф. Римар, що сама двомандатовість округ до цього не вистарчає. А де ця постанова про невиповнені виборчі картки для тої цілі не вистарчила би, там правдоподібно на кандидатській листі найдеться лише один український кандидат такий, на якого могло би голосувати українське населення.

Річ ясна, це не виключає, що на кандидатській листі можуть видніти й інші кандидати української національности. Але ті кандидати будуть того роду, що їх організована українська суспільність не могла би признати за своїх кандидатів. У такому випадку український виборець зможе віддати свій голос лише на одного кандидата української народности, того, якого могла би українська суспільність признати своїм представником. А на інших кандидатів, негідних стати представниками українського народу, український виборець не зможе віддати голосу. Виборча ординація передбачує таку можливість в уст. 4. арт. 68, який говорить, що коли на виборчій картці є назначене прізвище одного кандидата, картка є важна, при чому признають, що виборець віддав голос лише на одного кандидата. При такій ситуації, коли український виборець зможе голосувати лише на одного кандидата, є запевнений вибір польського посла навіть в округах з такою більшістю українського населення, яка в нормальних умовинах дала би українцям можливість вибрати двох своїх послів.

Одним словом концепція призначати кандидатів на послів через окружне зібрання, в якому делєгати поляки матимуть рішальний голос, має служити знаряддям до того, щоби на всіх т. зв. мішаних територіях був запевнений вибір посла польської національности. Що більше, при помочі тієї інституції окружного зібрання може статися таке чудо, що території з величезною перевагою українського населення таки не дадуть ні одного посла українця. Це станеться зовсім певно в трьох округах на Поліссі. В інших воєвідствах, як напр. на Волині всі мандати до сойму й сенату будуть в рівній мірі обсаджені поляками й імпортованими українцями, хоча відсоток поляків на просторі Волині доходить ледви до 15 проц. Можна твердити, що й у всіх округах Східної Галичини поляки матимуть щонайменше по одному мандаті майже в кожній виборчій окрузі, хоч відсотково поляки ніколи не становлять понад 40 проц. населення. Зате цілком певно можна сказати, що кількасот тисяч українців на Холмщині й Лемківщині не добудуть ні одного мандату, хоч в окремих округах відсоток українців може сягати до 30 проц. і більше.

Так виглядатиме в практиці вислід виборів до сойму на т. зв. мішаних територіях на підставі тої концепції виборчої ординації, яка хоче застосувати своєрідний політично-виборчий утраквізм. А виборча ідилля, при якій поляки виборці зможуть вибирати через українських кандидатів найлюбіші їм особи, а український виборець зможе теж кинути на польського кандидата свій другий зайвий голос, бо на листі буде лише один кандидат українець, ця фантастична ідилля може в дійсності внести лише ще більше подразнення в теперішні, далекі від нормальних, польсько-українські відносини. Не зможе теж витворити атмосфери співжиття обох національностей потрійна виборча боротьба: перша при виборі делєгатів до окружного зібрання, друга в самому окружному зібранні, і третя при самих виборах підчас голосування. Напевно далеко скоріше могла би довести до норчалізації національних відносин на наших землях система тримандатових округ при рівночасному застосуванні пропорціональности виборів і річ ясна при можливості виставляти кандидатів безпосередньо самими виборцями без усякої інтеренції адміністраційної влади, та без посередництва якоїсь перед ніким невідповідальної групи осіб. Тоді на просторах етнічно чисто польських можна би створити одномандатові округи, що було би льогічним розвитком засади голосування на особи, на якій то засаді є побудований теперішній проєкт виборчої ординації до сойму.

(Докінчення буде.)

Фабрика хемічних виробів

О. Левицька і С-ка

У ЛЬВОВІ, вул. КОРДЕЦЬКОГО ч.

ПКО 503-891

Телефон 60-04.

поручає власні вироби найкращої якости

Пасту до взуття „Елегант" терпентин.
Пасту до взуття „Елегант" воскову
Пасту до підлоги „Французька маса"
Віск комбінований до підлоги
Вазеліну до шкіри

Сьнику до б'ляя 1387

помадкову і коронову

Шкарпи до чобіт. — Віск шевський. — Сьлу шевську.

За океаном.

УКРАЇНЦІ МАЮТЬ СВІЙ ПАРК У КЛІВЛЕНДІ ОГАЙО.

Джон Д. Рокфелер подарував усім національностям у Клівленді, Огайо, окремі городи під назвою „культурні городи", а між ними й українцям. Підготовну роботу для впорядкування городів мають виконати за федеральною грошовою допомогою. Також міська влада дає деревця і квіти із своєї ростильниці, щоб уладити парк. Але дальше уладження „культурних городів" належить уже до національностей.

„Український Культурний Город" у Вейд Парку при Іст Булевард і Сейнт Клер Евені, вже зачали впорядковувати. Українці із своїх складок поставлять хідники, сходи, фонтану, а також памятник Шевченка й інші. Це буде місце на літні свята, зібрання й забави для клівлендських українців.

Комітет Українського Культурного Городу у Клівленді скликає у цій справі всенародне віче дня 30. травня, на Меморіял Дей, в Українськім Народнім Домі.

БЛИСКУЧИЙ УСПІХ ПРОФ. ПРИДАТКЕВИЧА.

НЮ-ЙОРК, (Вл. кор.). Заповіджені виступи проф. Романа Придаткевича, як соліста в прилюдних концертах, 25. травня в Бруклінському Музею Мистецтва і 26. травня в будинку повітового суду в Бронкс, випали величаво для нашого артиста. Його сольові партії в супроводі симфонічної орхестри з Бронкс тревали більш ніж годину і стрінулися з оваціями публики. Суботнішній концерт був переданий через радіову стацію ВДЖЗ (міська стація Нюйорку), а анонсер заповів виразно виступ українського віртуоза Романа Придаткевича. Публики було понад півтора тисячки. Проф. Придаткевича вважає симфонічна орхестра з Бронксу за свого головного артиста.

НОВИЙ УРЯД СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

НЮ-ЙОРК (Вл. кор.). Друга конвенція, скликана з нагоди десятиліття Союзу Українок Америки, покінчилася 26. V. вибором нового уряду. У склад нього ввійшли: Анастазія Вагнер з Джерзі Сіті, голова, Юлія Ярема і Стефанія Абрагамовська з НюЙорку, Катерина Ділай з Клівленду, заступниці, Пелагія Дембицька з НюЙорку й Анна Кмець з Йонкерс, секретарки, Петронеля Костецька з Джерзі Сіті, скарбничка. Крім цього вибрано дві постійні комісії.

Наради тревали від пятниці 24. до неділі 26. травня в Українськім Народнім Домі. Делегаток з ріжних міст Злучених Держав прибуло 55. У суботу відбувся у Джордж-Вашингтон готелі бенкет при участи сотні гостей, в неділю на закінчення концерт силами Українського Хору при церкві св. Юрія під управою Теод. Онуфрика.

Напружені відносини у Франції.

Схвилювання у Франції тревае далі. Справді довіря до уряду прем. Лявали поволи зростає і положення на біржі покращало, але преса хвилюється далі. Оголошений тижневий білянс французького банку виявив уперше від кінця березня приплив золота замість відпливу. Тому французький банк знизив відсоткову стопу з 6 проц. на 5 проц.

Проте демонстрації на вулицях відбуваються щораз частіше. До соціялістів і комуністів приєднують теж радикальні соціялісти, хоча радикали засідають в уряді.

Парляментарні фракції трьох соціялістичних політичних партій а саме французьких соціялістів, соціялістів Франції і республиканських соціялістів рішили створити спільний секретаріят. Одночасно йдуть переговори, щоб довести до об'єднання цих партій в одну нову партію.

У прем. Лявалля явилась делегація радикалів з домаганням, щоб уряд розвязав напіввійськову організацію Вогнянного Хреста. Лявалль відповів, що уряд має куди важніші клопоти, але хоче ріпучих заходів, щоб здержати лад. Провідник „Вогнянного Хреста" полк. де ля Рок має дисциплінованну армію, зложену з 200 до 300 тисяч осіб. Крім того має летунську ескадру, зложену з 30 літаків.

УКРАЇНЦІ!

КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

Корупційна афера в Злучених Державах.

ВАШИНГТОН, ПАТ. Колишній державний підсекретар для справ торговлі Тома Мічель, якого през. Рузвельт усунув у минулу суботу, склав перед сенатською комісією сенсаційну заяву про корупцію у міністерстві торговлі. Мічель заявив, що уряд през. Рузвельта дав 1.720 тисяч долярів допомоги американським торговельним товаристам, щоб вони усунули корабель „Левіятан". Мічель запевняє, що в цю аферу вмішаний теж сини през. Рузвельта і тому домагався, щоб перевести слідство.

Генеральний прокуратор Камінґс заявив, що з причини закидів Мічеля про корупцію у департаменті для справ торговлі, ведеться строге слідство.

Абісинія протестує, Італія висилає військо.

ЖЕНЕВА, 21. 6. ПАТ. Генеральному секретаріятові Ліги Націй абісинський уряд надіслав ноту, заявляючи, що виконає точно приняті на себе обовязки. Одночасно протестує проти дальших збройнь Італії в Африці. Уряд запропонував вислати комісію, щоб на місці розглянула справу.

НЕАПОЛЬ, 21. 6. ПАТ. Корабель „Абація" відплив учора до східної Африки з воєнним матеріялом. У Каляярі корабель забере частину савойської дивізії. Нині відпливе до Африки корабель „Ганґа" з 2.000 вояків.

Німці в Чехословаччині.

V.

Прага, червень 1935.

Великий вплив на уклад відносин між німцями і чехами в Чехословаччині мав і має теж факт безпосереднього сусідства Чехословаччини з Німеччиною, а в ньому особливо той момент, що частина державної території чехословацької держави, заселена в більшості німецьким населенням, тягнеться саме здовж кордонів Німеччини. Реальні чехословацькі політики дуже добре зрозуміли, що чехословацькі німці при всій своїй політичній льояльності до держави, все-таки будуть гравітувати до свого матірного пня, до Німеччини, а далі вони зрозуміли й те, що стан відносин між німцями мусить мати рішаючий вплив і на уклад міждержавних взаємин між Чехословаччиною й Німеччиною. В нормуванні того співжиття чеські вирішні чинники кермуються такою засадою: дати німецькій меншині в Чехословаччині всі можливости їхнього політичного, культурного і господарського розвитку, звязати їхні життеві інтереси тісно з інтересами держави і таким чином можливо якнайуспішніше паралізувати цю сильну відосередню силу, з якою діла на всіх закордонних німців велика суцільно-національна держава. І дійсно, коли докладно приглянутися всім виявам національного життя чехословацьких німців, особливож на культурному та господарському полі, то легко можна завважити, що політика Чехословаччини супроти своїх німецьких громадян кермується вповні цією вижче згаданою, засадою. В цьому місці я знову зацитую слова мін. К. Крофти. Він каже: „Крім своєї власної великої сили мали і все будуть мати наші німці сильну природну опору, що випливає з їх приналежности до великого німецького народа. Здається ніхто інший як ми, які все були полишені на свої власні сили і не могли знівідки чекати якоїтоне булоб, навіть моральної підпори, не може краще зрозуміти того факту, яке значіння має для наших німців, для їх господарського і культурного життя, для їх мистецтва, науки і літератури можливість постійного, безпосереднього і ніким та нічим незагроженого звязку з цілим великим і культурним господарським німецьким світом. Яке це має бути величезне значіння для німецьких професорів, вчених, мистців, техніків і купців з Чехословаччини, що свою працю можуть проявляти і її здобутки поширяти по всіх областях німецького народу! Яке величезне значіння має для них теж те, що для праці у своїх наукових, культурних чи господарських установах та організаціях вони можуть закликати потрібних робітників з якоїнебудь німецької области! Вже це дає запоруку нашим німцям, що тут у нас не грозить їм ніяка небезпека ані винародовлення ані винищення". І ще на один дуже важний факт треба звернути увагу, коли йде мова про основи чесько-німецького співжиття в Чехословаччині. Чехословацька національна і державна політика дивиться на чехословацьких німців вище з вищої точки погляду, як на лучник між німецьким світом і його східними сусідами, славянами. В концепції широкої загально-европейської політики Чехословаччина вважає своїх німців елементом, що повинен і може відіграти велику роль в укладі політичних сил цілої середущої Европи, того терену, на якому саме сходяться стичні життевих інтересів обох тих світів. Отже в аспекті головних напрямних міжнародньої політики Чехословаччини чехословацькі німці відіграють роль чинника, який може відіграти незвичайно роль у збереженні і закріпленні загально-европейського мира.

Так у коротких рисах представляється нам розвиток чесько-німецького співжиття й аналіза тих елементів, які склалися на його нинішній стан. На кінець лишається ще нам відповісти на питання: як і чим конкретно виявляється нинішня форма співжиття між обома народами для самих чехословацьких німців, або іншими словами, як живеться німецькій меншині в Чехословаччині?

Заки, бодай теж в головних лише рисах, відповімо на це питання, мусимо ствердити, що Чехословаччина є майже одинокою державою в Европі, де меншинове питання є ще можливо найліпше розвязане, з своїх зобовязання щодо охорони меншин, які Чехословацька Республика приняла на себе б7 статтею Сан-Жерменського договору вона виконує ще найбільш ретельно. (Це не перечить, що не можна в усіх точках погодитися з національною політикою влади на Підк. Русі, з впливами москвофільських аграрників та проявами чехізації і словакізації. — Прим. Ред.). Засади тієї охорони меншин містяться теж у відповідних точках чехословацької конституції та в законі про охорону держави і в цілому ряді спеціяльних законів чи державних розпорядків. Цікаво може буде тут зазначити, що в Чехословаччині істнує напр. т. зв. Лекс Перек про охорону перед денаціоналізацією дітей народніми школами.

Положення німецької меншини в Чехословаччині зілюструємо лише кількома прикладами: Чехословацькі німці користуються передовсім широкими правами організування свого політично-партійного життя і можливостями вільного вияву своїх політично-партійних переконань. Проречистим доказом цього є останні парляментарні вибори в ЧСР. і величезна побіда в них т. зв. судето-німецької партії Конрада Генляйна. Далі чехословацькі німці вповні користуються всіми правами свобідного вибору своїх представників до державних законодатних палат і самоуправних установ. Число їх парляментарного заступництва відповідає цілком їхньому процентовому відношенню до загальної скількости населення ЧСР. Від 1926 р. засідає в міністерському кабінеті двох німців, а німецькі демократичні політичні партії є членами т. зв. державної коаліції, в якої руках є дійсна державна сила й управління державою. Німців приймається теж у процентовому відношенні до всіх установ. Широкі права дає теж чехословацьким німцям мовний закон і з нього чехословацькі німці, де лиш можуть, вповні користають. І так цей закон постановляє, що коли в якомусь судовому повіті при переписі населення найменше 20 проц. населення зголосилося до якоїсь національної меншини, тоді мова тої меншини має тут усі права нарівні з державною мовою. Навчання у всіх школах для національних меншин відбувається в їх рідній мові.

Дані з поля шкільництва ще різкіше зілюструють положення німецької меншини в Чехословаччині. Німці тут мають 3.170 народніх і 430 т. зв. горожанських шкіл. Далі істнує тут 96 німецьких середніх шкіл, а в цьому числі самих учительських семинарій 16. Коли йде про відсоткове відношення німецьких шкіл, то воно виглядає так: 23-36 проц. німців в ЧСР. має 25.46 проц. усіх середніх шкіл в державі. Торговельних шкіл мають німці в ЧСР: 9 академій з 7 абітуріентськими курсами і 27 торговельних шкіл. Крім того багато інших фахових шкіл. Високе шкільництво чехословацьких німців виглядає так: німецький університет у Празі, німецькі політехніки у Празі і Брні та німецька музична і драматична академія в Празі. Всі ці тут наведені числа торкаються, розуміється, державного шкільництва. На загально-освітньому полі користуються чехословацькі німці 3.047 прилюдними бібліотеками з 1.500.000 томів, а державні і краєві дотації на ці бібліотеки перевищують річно суму 3.000.000 кч. Великі субвенції з державних чи краєвих фондів дістають теж різні інші культурні та господарські німецькі установи*).

Цих кілька прикладів здається вистарчить, щоб загально схарактеризувати положення німецької меншини в ЧСР. Тому не диво, що німецька меншина Чехословаччини живо зацікавлена в усіх проявах державного життя ЧСР, а державні чехословацькі чинники мають знову право вимагати від німецьких громадян позитивного підходу до держави.

Можнаб тільки справді висловити бажання, щоб усі національно-мішані держави стосували супроти т. зв. національних меншин, особливо супроти територіяльно, суцільних чужонаціональних колективів, таку розумну політику, як її ведуть чехи супроти німців.

Останніми часами прийшло до деякого пересунення сил внутрі німецького табору, а його виявом була побіда при останніх парляментарних і краєвих виборах суто-націоналістичної судето-німецької партії під гаслом тотальности всіх німців в ЧСР. Це безперечно внесло деякий новий фермент до дотеперішнього чесько-німецького співжиття і викликало деякі можливости його погіршання чи взагалі будови на інших підставах. Повстала безперечно нова й дуже цікава ситуація, яка може мати далекосяглі не лише внутрішньо-політичне значіння. Але це вже зовсім окрема проблема. **М-н.**

*) Ці всі числа подані зі стану за 1927-28 р. себто з часів перед господарською кризою, коли ще не було ніяких редукцій, спричинених чисто фінансовими моментами, але ці вкорочення були рівномірно пристосовані так до німецької як і до чеської сторони.

З найліпших найдешевші і свої рідні це ПАПЕРЦІ і ТУТКИ

150 шт. за 30 гр. „КАЛИНА"

Фабрика в Тернополі. Фабричний склад: Львів, ул. Бляхарська 11.

Можна дістати в кожній крамниці!

УДАР ПО ВОЛИНІ.

Загроза ліквідації кремянецької духовної семинарії

Волинь, 19. VI. 1935.

В органі волинської духовної консисторії „Церква й Нарід" (ч. 5) находимо статтю п. Волиняка „Велика трівога православної Волині", в якій автор говорить:

„Остання біда — перенесення з Кремянця до Варшави духовної семинарії"... „Наша Волинь, через перенесення семинарії до Варшави позбавляється останньої середньої духовної школи"... „Сумно й те, що в такій поважній справі з нами-волинцями цілком не бажають рахуватися". „За залишення духовної семинарії чи ліцею в Кремянці висловлювалися: і наш високопреосвященніший Владика, і епархіяльне зібрання — в імені всього православного населення Волині, і посли до сойму й сенатори, і взагалі представники волинського суспільства"...

Виходилоб, що справа вже остаточно вирішена: волинську українську духовну семинарію зліквідувати й залишити тільки польську римо-католицьку в Луцьку й російську уніятську в Дубні. І супроти цього вже всі „сильні світу цього" є безсильні? Коли так, то навіщо вони грали роль сильних, коли в дійсности ними не є?

Головною темою в статті: хто є тим чинником, якому прийшла в голову ця лиха думка зліквідувати кремянецьку семинарію, себто започаткувати ліквідацію української православної церкви на Волині? І чи справді цей чинник такий всесильний, коли річ іде про протиукраїнський акт? З другого боку, сам факт промовчування того чинника й безрадний тон статті свідчать, що духовна влада Волині занадто нерішуче, по кабінетному й в білих рукавичках боронить цю справу величезної ваги.

Аджеж для кожного річ зрозуміла, що перед нами не перенесення кремянецької української духовної семинарії до Варшави, а її ліквідація та заснування в Варшаві іншої, мабуть, общеруської. Про викладову українську мову у Варшаві треба б забути. Виховний вплив буде україножерний. А контингент семинаристів — хто хочете, лише не українці. Волинь занадто далека й занадто бідна, щоб учила своїх синів (14 років) у Варшаві. Отже однаково можнаб було вибрати Краків, Познань чи Гдиню. А майбутні священики Волині будуть такі самі, як Рогальські, Павлюховські чи ті, що виходять з Дубна. Ми вже мали таку духовну семинарію в Холмі на початку XIX. ст., в якій українця треба було шукати „днем з вогнем".

Волинь мусить зрозуміти це й мусить оборонити свою кремянецьку семинарію від ліквідації та протиставити плянові продукування священників общерусскаво чи якогось іншого духа.

Щоб українському громадянству Волині було ясніше, які тут пружини діють явно чи тайно, нагадаємо дещо з історії тієї справи.

Було це в 1925 чи 26 році. Росіяни, що ведуть свою гімназію у Варшаві і мають замалу фреквенцію для її утримання, порозумілися з ендеками, що стояли близько до керми церковними справами, й виробили план „перенесення" кремянецької семинарії до Варшави під один дах та в одні руки зі згаданою російською гімназією. Вибрано момент, коли митр. Денис був за кордоном і підсунули затвердити це діло еп. Симонові, що заступав митрополита. Українці захвилювались. Один з їх імені зголосився до еп. Симона й запротестував в дуже рішучій формі. Маленький у церковній ерархії еп. Си-

жон побоявся приложити руку до такої важної справи і хмара розійшлась.

Маємо деякі відомости, що й сьогодні дійсними двигунами цієї справи є московсько-єнецька спілка. І тим і другим однаково залежить на обезсиленні української Волині й на неукраїнському духовенстві. Мета в них різна, але засіб спільний. Росіяни мають на оці спинити український рух і вибити арх. Олексієві з рук таке важне знаряддя, як виховування духовенства, а ендеки — обезголовити український нарід, позбавивши його кадрів інтеліґенції, що виросла з волинської землі і з нею звязана.

Отже й подали тобі руку. Чого росіяни не вроблять у своєму русифікаційному божевіллі! Але що на це митрополит Денис? Невже він благословив цей плян?

Якби там не було, волинська семинарія, що проіснувала понад 100 літ, мусить жити й надалі і в її оборону повинно стануги все населення. Ми певні, що впродовж кількох днів уся Волинь до останньої письменної людини відчасть підписи під протестом проти ліквідації кремянецької семинарії.

Але для цього треба не зітхати, а робити.

Senex.

Всі навчаймося своєї літературної мови!

Хто хоче навчитись доброї української літературної мови,

ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ НА 1935 РІК

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА"

присвячений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — Головний Редактор і Видавець проф. д-р ІВАН ОГІЄНКО. — ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річно, 3 зл. піврічно, 1.50 чвертьрічно. За границею: в Европі 9 зл., поза Европою 2 амер. долярн. Зразкове число 50 сот. Конто чекове П. К. О. число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації: Warszawa IV., ul. Stalowa 25 m. 10.

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУРНА МОВА!

З природи й техніки.

СПРАВА МАНГАНОВОЇ РУДИ НА ГУЦУЛЬЩИНІ.

У десятім томі „Річника Польського Геольоґічного Товариства" появилася обемиста праця проф. Ю. Токарського зі Львова, де він описує м. ін. відкриття манганової руди на Гуцульщині. А саме манганові руди відкрили в дикім ярі Маскатина та на полонині Прелужного над потоком Стримбою (на схід від джерел Чорного Черемоша над польсько-румунською границею).

Покищо не зроблено ніякої проби з цими рудами в гутничих печах. Крім цього відомий спеціяліст цього питання проф. Богданович дуже критично поставився у „Гірничо-Гутничім Перегляді" до вислідів праці проф. Токарського, яка небавом появиться, та до репліки на неї проф. Богдановича, щоби здати собі точно справу з ваги цього відкриття.

НОВІ ПЕРВНІ.

Відомо, що всіх первнів було досі 92 себто мусів істнувати найлегший і найважчий первень. Можемо назвати їх навіть по імени: першим і найлегшим первнем є водень, 92. себто останнім і найважчим є радіоактивний первень уран, протопляст раду.

Спитаймо тепер, чи не можна би витворити штучно такі первні, яких у природі нема, а які є ще важчі від урану? На це питання відповів потакуючо після довгих розслідів італійський фізик Енріко Фермі. Сьогодні знаємо, що первні не є незмінними зборищами атомів даного тіла, що „новітня альхемія" вміє перемінювати одні первні на другі. Маємо два способи таких змін. Один спосіб реалізує природа, а саме деякі первні (переважно найтяжчі, звані радіоактивними) перемінюються „самі зі себе" на інші первні. Людина не має на ці переміни найменшого впливу і може тільки обсервувати факт цієї переміни. Зате другий спосіб переміни первнів доступний людині. Ми самі можемо перемінювати одні первні на інші таким робом, що вміємо відповідними стрільнами вдертися до середини атому, до його ядра, вміємо здемолювати будову цього ядра себто вирвати йому його частини та витворити таким робом ядро нового первня.

Фермі враз зі своїми співробітниками розбиває від двох років ядра атомів поодиноких первнів відповідними стрільнами. Цими стрільнами є відкриті перед 3 роками неутрони. Ще 3 роки тому гадали, що вся матерія складається тільки з двох основних цеголок: електронів і протонів. Одначе нові експериментальні факти виявили нову елєментарну цеголку матерії: неутрон, що приблизно такий важкий як протон, одначе не має зовсім електричного наелєктризування. І саме цими неутроновими стрільнами Фермі та його співробітники бомбардували по черзі ріжні первні і досліджували наслідки ударів неутронів. Розуміється, що не вміли стріляти неутронами до цілі, а тільки наосліп, тамуючи багато муніції. Але завсіди між такими стрілами наосліп трапляються влучні неутронові стріли, що вдаряють у саме серце атому, в його ядро. І тоді такий влучний стріл перемінює нам поцілений первень на інший.

Таким робом поцілений влучним неутроновим стрілом найважчий 92. первень-уран перемінюється на 93. первень, що його в природі нема, а цей відтак імовірно на 94. і 95. первень. Ці в природі невідоми і такі штучні первні перемінюються зчерги самі на звичайні, відомі вже нам, радіоактивні первні, що самі вже переходять відомі нам переміни, які врешті переходять до нерадіоактивного первня — олова. Отже Фермі виказав, що можуть істнувати „тяжчі від найтяжчих" первнів. Вони живуть дуже коротко і після деякого часу обертаються знов у відомі нам первні.

Вислідн Фермія стрінулися спочатку з великим скептицизмом фізиків. Щойно тоді, коли ж ним скептицизмом фізиків. Щойно тоді, коли ж ними відома спеціялістка в ділянці радіоактивности Ліза Майтнер у Берліні потвердила його досліди, можемо сміло сказати, що маємо до діла дійсно з новими, невідомими на землі первнями, а не з мішаниною відомих радіоактивних первнів.

„НОРМАНДІЯ".

На днях відбув свою першу трансатлянтійську подорож новозбудований найбільший пасажирський корабель світа — „Нормандія". Є це поспішний люксусовий корабель власности французького товариства „Загальної трансатлянтійської компанії".

Цей корабель довгий на 313 метрів, широкий на 36 метрів; його місткота рівна 79 тисячам тон. Максимальна швидкість „Нормандії" рівна 59 кільометрам на годину. Шруби її порушуються електричними моторами, які побирають електричний струм з генераторів, порушуваних 4 турбінами потужности 40 тисяч парових коней кожна.

Після великих корабельних катастроф в останніх роках, власники кораблів подбали за забезпеку пасажирів головно перед пожежами. Моряцька і технічна залога „Нормандії" складається з 292 осіб. Крім цього належать до залоги 3 лікарі, 2 сестри милосердя, 30 електротехніків, 9 фризієрів та 16 музик, дальше кухарі, мясарі, пекарі, послугачі тощо.

„Нормандія" забирає зі собою у подорож 70 тисяч яєць, 16 тисяч кг. мяса, 7 тисяч кг. дробу та дичини, 24 тисячі літрів вина, 16 тисяч літрів пива, 80 тисяч кг. леду. На будову цього „плаваючого міста" видали приблизно 250 міл. золотих.

ПЕРША ЖЕРТВА АЕРОНАВТИКИ.

15. червня ц. р. минуло 150 років від трагічної смерти двох перших жертв аеронавтики: молодого французького аптикаря Пілятра де Розіе та товариша його подорожі Ромена. Де Розіе був взагалі першим, що враз з маркізом д'Арляид відбув лет свобідним бальоном із саду замку Ля Міетт 23. листопада 1783 р. Цей бальон держався у повітрі 25 хвилин і причалив у Бітт О Кай себто 10 км. від місця відлету. В цім бальоні маркіз д'Арляид огрівав постійно повітря, спалюючи під ним снопки соломи. Виповнений огрітим, себто легшим від зимнішого, повітрям бальон міг таким робом держатись у повітрі. Був це епохальний лет, бо доказав людству, що істнує нова, досить безпечна ділянка комунікації.

Одначе де Розіе не вдовольнився славою людини, що перша летіла в бальоні. Його мрією було перелетіти бальоном з Франції до Англії над каналом Ля Манш. На його думку до такого лету надавалася найліпше „монґольфієра" (себто бальон, наповнений огрітим повітрям) у получені з бальоном, виповненим воднем. І хоч проф. фізики Шарль перестерігав його перед комбінацією водня з подумом, всеж де Розіе приготовлявся старанно до лету, що мав відбутися з Бульонь сір Мер. День відлету визначено на 1. січня 1735 р. Одначе погода не сприяла і лет треба було відложити. Тимчасом 7. січня 1785 р. випередили де Розіера француз Блятшар враз з англійцем д-ром Джефрі, що перелетіли продовж 2 годин бальоном з Довру до Кале.

Де Розіе міг здійснити свій плян щойно 15 червня 1785 р. Враз з Роменом відлетів він в 7. год. вранці з Бульонь сір Мер, одначе за пів години скоїлася катастрофа: на висоті 500 м. показався на горішній частині бальону дим з вогнем. Хоч цей вогонь тревав тільки 15 секунд, всеж бальон почав опадати щораз скорше. Вкінці ударився з землею: де Розіе згинув на місці, а Ромен жив ще 10 хвилин.

Ріжно пояснювали собі цю катастрофу. Найімовірніше водень запалився від горіючого вугля, хоч Монгольфіе припускав також, що у бальон поцілила електрична іскра з хмари, що нависла біля бальона. Можливе теж, що матерія бальону була від початку ушкоджена і газ випливав нагально з нього щойно вгорі.

А. Л.

Збирайте датки і дарові книжки для заспокоєння духових потреб наших заточенців і шліть на адресу Т-ва „Просвіта" у Львові, Ринок 10/1.

Новий маніфест през. Рузвельта.

ВАШИНҐТОН, ПАТ. През. Рузвельт звернувся до конгресу з відручним письмом домагаючись підвишки доходового податку, від спадщини і від доходів товариств та спілок. Підвишка сягатиме від 10.75 прц. до 16.75 прц. У мотивах през. Рузвельт підкреслює, що великі багатства, які дістається як спадщину, дають погані вислідн для господарського життя краю.

Сенат приняв більшістю 76 голосів проти 6 проект закону про ренти для старців.

Бельґія признає СССР?

ПАРИЖ, ПАТ. Авас повідомляє з Брюсель: Міністер закордонних справ відповідаючи на питання одного з послів, чи Вандервельде конферував в останньому часі з Блюмом і большевицьким амбасадором Патьомкіном у справі дипльоматичних взаємин між Бельґією і СССР заявив, що покищо офіційні переговори в цій справі ще не почалися. Міністер підкреслив, що не може дати диляснень у справі півофіційних розмов, які відбулись на цю тему.

Димісія югославянського уряду.

БІЛГОРОД, ПАТ. Кабінет прем. Єфтича подався до димісії. Причиною димісії були непорозуміння міністрів у справі реконструкції уряду, яку запровадував прем. Єфтич. Чотирьох міністрів уступило. Регенційна рада прийняла димісію і доручила міністрові фінансів Стоядиновичеві утворити новий уряд.

Летунська і залізнича катастрофа.

ЛЬОС АНДЖЕЛЬОС, 21. 6. ПАТ. Підчас маневрів американської повітряної фльоти в околиці Льос Анджельос дійшло до катастрофи. Підчас осідання один з літаків ударився зі самоходом, яким їхало три особи і всі згинули. Три члени залоги тяжко ранені.

БЕРЛІН, 21. 6. ПАТ. На станції у Люнітценфен дійшло до залізничої катастрофи. Машиніст убитий, 7 осіб тяжко ранених.

Зміна адреси і зод. Можна присилати почтовими марками.

До статті „Дійсність у Гол. Управі Рідної Школи у Львові".

В „Ділі" з 9. червня 1935. року помістив проф. Ів. Галущинський за своїм підписом статтю п. з. „Дійсність у Головній Управі Р. Ш. у Львові". В тій статті він спрямував деякі заміти на адресу Союзу Українських Приватних Службовиків „СУПРУГА".

В зв'язку з тим підписана Президія названої організації вважає необхідним дати наступні пояснення:

Президія Рідної Школи виповіла була з днем 1. квітня 1935. р. працю поголовно всім рідношкільним робітникам у Львові. Тоді львівські секції „СУПРУГА", в яких зорганізоване службовництво українських установ, переслали до Рідної Школи через централю „СУПРУГА" писемні застереження проти генеральної виповіді праці. Ми передали ті заяви Рідній Школі враз з письмом, видержаним у тоні наскрізь річевому і спокійному. (Це письмо зрештою було видруковане в числі „Службовика" за травень 1935. року і громадянство має змогу його перевірити щодо змісту і форми). Тому натяк п. Ів. Галущинського на якийсь „непристійний" спосіб інтервенції нашої організації нічим не оправданий. Ніде й ніколи наша організація не „накидалася", як пише проф. Галущинський, на Президію Рідної Школи, а тим менше у такій формі, яка могла би тій Президії відібрати змогу „входити в якінебудь зносини зі службовицькою централею". Побоювання проф. І. Галущинського про „можливість ще більшої обиди" нас просто дивує. Що у наших виступах у справі льокавту львівських рідношкільних службовиків не було й тіні навіть якоїсь некоректности, про це можуть ш. читачі „Діла" переконатись хоч би лише з тих довгих виписків із нашого органу „Службовик", що їх навів у своїй статті проф. І. Галущинський. Підношення такого вимітку вимагало конечно скріплення хочби якимнебудь доказом.

Члени нашої організації, службовики українських національних установ, є найточнішими платниками національного податку у користь Рідної Школи, отже *ділом* дають щоденний доказ свого громадянського відношення до рідношкільної ідеї. Тому не можемо дозволити нікому вдавати під сумнів їхньої прихильности до Рідної Школи, як це дозволяє собі проф. І. Галущинський вставленими „окликами", передаючи в „Ділі" виписки статті „Службовика". Навіть у розпалі конфлікту за льокавт у Рідній Школі орган „Супруга" не забув завізвати своїх членів, щоби вони памятали за матеріяльну допомогу Рідній Школі. Тому п. І. Галущинський не мав ані основи, ані права так важко ображувати станове представництво українських службовиків.

Коли рішенням пленуму Головної Управи РШ був уневажнений генеральний льокавт персоналу, тоді наш орган стверднв позитивне значіння цього факту для РШ і для скріплення довіря до її проводу. Індивідуальний після того виступ проф. Галущинського, що є головою Рідної Школи, спрямований хіба на те, щоби, через понищення у громадській опінії вашої організації приготовити ґрунт для нового льокавту.

Підкреслюючи свої „особисті почування" проф. Галущинський зводить справу на ґрунт, тяжкий для дискусії, бож справа, про яку мова, не є чиюсь особистою справою і не може бути справою чиїхось амбіційного „хочу", але торкається екзистенції десятків родин, здебільшого довголітніх і заслужених рідношкільних працівників.

Метода льокавтів — осуджена нині навіть у найбільш реакційних країнах, заборонена законно у фашистівській Італії та у гітлерівській Німеччині, не може мати місця у нас, та й ще й до того у громадській установі. Такими методами не досягається не тільки гармонійної співпраці з персоналом, але навіть ніяких матеріяльних спадщостей. Навпаки — такими методами можна тільки пітронати саму установу. А цього супроти Рідної Школи не вільно нікому робити.

Одначе ми дуже сумніваємося чи для свого виступу мав п. проф. Ів. Галущинський яку повновласть від рішаючих чинників Рідної Школи. Зневажливі вислови на адресу центральної організації українського службовництва оставляємо його особистій громадянській совісти.

ЗА ПРЕЗИДІЮ ГОЛОВНОЇ РАДИ „СУПРУГА":
Д-р К. Коберський, д-р І. Федів, д-р Дм. Бречка,
І. заст. голови. ІІ. заст. голови. секретар.

ВИСОКА ШКОЛА ПОЗАОЧНИХ СТУДІЙ.
Український
Технічно-Господарський Інститут
продовжує записи на:
I. **Високошкільний Економічно-Кооперативний відділ**, по закінченню якого видають диплом з титулом економіста.
II. **Курси українознавства** — з широкою програмою,
III. **Фахові курси** — бухгальтерії, чужих мов (англійської, німецької і французької), пасічництва, садівництва, переробления садовини і городовини, оброблення шкіри, шиловарства, радіотехніки, фотографії. По закінченню курсів видається свідоцтво. — Передбачують відкриття й інших курсів.
Навчання кореспонденційною методою.
Проспекти і програми — безплатно. На першу відповідь прикладати міжнародню поштову марку.
ПОШТОВА АДРЕСА:
Ukrajinsky Technicko-Hospodarsky Institut Podebrady, Tchecoslovaquie — або Т-во „Сільський Господар", Львів, Ринок ч. 10/II. п. 1047

Сойм і сенат.

Засідання сойму, що збирається в найближчий тиждень, відбудуться мабуть у вівторок, середу та четвер. У пятницю проекти перейдуть до сенату. Скличуть сенатську конституційну комісію, а опісля пленарне засідання, що потребує два дні.

Процес за вбивство міністра Перацького.

Зачувати, що судовий процес проти учасників убивства міністра Бр. Перацького розпічнеться в половині серпня ц. р. в часі судових ферій. Процес мав відбутися в травні ц. р., одначе цей речинець пересунено з огляду на потребу доповнити деякі подробиці слідства. На лаві обвинуваченых засядуть, як повідомляють тільки спільники, бо сам атентатчик утік за границю. Розправа відбудеться у Варшаві. Покличуть до неї багато свідків з Галичини.

—o—

Перша гостина польської фльоти у Німеччині.

ҐДИНЯ, 21. 6. ПАТ. 25. червня відпливає в Ґдині до Кільонії на запросини німецької фльоти польський контрторпедовець „Бужа" і „Віхер". Побудуть у Кільонії три дні. Це перша офіціяльна гостина польської фльоти в німецькій пристані.

Розстріляли бандита Спаду.

БАСТІЯ, 21. 6. ПАТ. Відомого корсиканського бандита Спаду покарали смертю на ґільотині. Спада мав на совісти шість душегубств.

Новий Самоуправний Закон
(Друге справлене і доповнене видання)
Ціна тільки: зол. 0·80
(з почтовою пересилкою 0·95 зол.). —
Хто надішле належність складанкою П. К. О. 504.066 тому негайно вишле книжечку Адміністрація „Діла". — Львів, Ринок ч. 10.

НОВИНКИ

— **Найкращі лиси,** пелеринки, краватки виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Капітульна 3. Журнали на 1936 р. надійшли.

— **Мясарні Центросоюзу у Львові,** Ринок ч. 2, Жовківська ч. 178, Личаківська ч. 50. 20-30

— **Бережанщина бл. п. А. Чайковському.** В неділю 23. ц. м. вшанує Бережанщина память письменника Андрія Чайковського на площі „Україн-Банку" прилюдними поминками. В програмі: промова, хорові продукції і рецитація творів. Початок в 12 год.

— **Сходини абсольвентів середніх шкіл Львова.** На суботу 22. ц. м. год. 4 попол. скликує Студентський Кружок „Рідної Школи" ім. П. Могили сходини-анкету абсольвентів 1935 річника. Сходини відбудуться у власній домівці, вул. Словацького ч. 18 м. 3 (подвіря праворуч). Справи важні, тому присутність дуже бажана.

— **За піднесення городництва і садівництва.** В Заліщиках відбулося засідання городничо-садівничої комісії львівської рільничої палати. Предметом нарад були дальші праці над піднесенням городництва і садівництва на терені південно-східних воєвідств, заложення досвідного саду в Шутроминцях, уладження овочевого показу у Львові й підпержка закладання нових винниць на терені теплого Поділля й Покуття, які в найближчих роках повинні вкрити 1.500 гектарів.

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішнім тягненні держ. клясе. льотерії впали виграні на такі числа: 10.000 зол. на ч. 147357. 5.000 зол. на ч. 15432 53659. 2.000 зол. на ч. 36611 37235 112253 118667 160671 184121. 1.000 зол. на ч. 39026 62326 107071. 500 зол. на ч. 23266 30240 82278 175325 117133 150678 155179. 400 зол. на ч. 3240 5625 23286 40962 50703 145172 148865 159611 160853 164757 176609 63354 70282 76410 83439 138970 153761 175805.

— **Страйк у дрогобицькому тартаку,** що вибух перед тижнем, триває дальше. Робітники домагаються підвишки платні і знесення акордів. Цілий час страйкарі находяться на терені тартаку, а їхні родини збираються біля фабричних будинків.

— **Закриття кремянецької „Просвіти".** Рада „Просвіти" в Кремянці одержала 8. ц. м. повідомлення міністерства внутрішніх справ з 31. серпня 1933 р., про затвердження закриття кремянецької „Просвіти" волинським воєводою дня 17. X. 1932 р. Таким чином виходить, що повідомлення це йшло з Варшави до Кремянця 1 рік 10 місяців і 7 днів. Одночасно волинське воєвідство повідомляє раду „Просвіти", що воно визначило ліквідатором розвязаного т-ва п. Яна Сулковського, помічника самоврядного інспектора кремянецького повіту. На протязі року він має зліквідувати т-во на підставі статуту і одержаного розпорядку.

— **Краєва хроніка.** Над Розлучем і Туркою перейшла сильна буря зі зливою, наслідком чого піднеслася вода на Літмері й Яблінці. — До шпиталю в Стрию привезли в грізному стані 25-літню Марію Вальдшліхт з Дубини біля Сколього, яку вкусила гадюка підчас збирання суниць у лісі.

— **Діти згоріли живцем.** В селі Опові біля чехословацької границі один селянин, працюючи в полі, залишив троє своїх малолітних дітей у недалекій буді, яку поставив з тростини і шувару. Підчас праці оглянувся і побачив, що буда вже догаряє. Прибіг на місце і знайшов тільки обгорілі трупи своїх дітей. Подібна подія склалася в селі Нове Бано, де згоріла пільна хата, а в ній двоє дітей.

— **Назад на почтового посланця.** На 21-літню Вікторію Корек, що робила службу громадського почтового посланця і верталась з Макова до села Беньківка, напав із заду якийсь грабіжник і відрізавши ремінець від торби, втік з нею в ліс. В торбі була готівка 728 зол. з листами. В Беньківці нема постійного почтового посланця і на почту ходить по черві щодень хто інший. Критичного дня вислано на почту жінку, а часом ходять навіть діти.

МАТЕРІЯЛИ ДО НАШИХ ВИЗВОЛЬНИХ ЗМАГАНЬ
найдете у книжці Михайла Галущинського
п. наг.
З Українськими Січовими Стрільцями,
що подає багато подробиць з життя нашого Січового Стрілецтва.
216 сторін друку на дуже гарному папері.
Ціна зол. 1·90. Порто 30 сот.
Замовляти в „Ділі". 11—?

— **Канадійські українці на королів. ювілею.** В тижневику „Українські Вісти" з Едмонтону (Канада) читаємо: Англійська преса не помилилася, пишучи кілька днів перед королівським ювілеєм в Канаді, що український спів і танки будуть надзвичайною окрасою ювілейної програми. Бо дійсно виступ українського хору із 100 співаків та співачок під диригентурою П. Лазаровича, а також українські народні танки, виконані під проводом П. Ткачука, і похід української групи під проводом орхестри Українського Народнього Дому — були виконані по мистецьки. Не диво, що українську програму привитала десятьтисячна публика гучними оплесками. Не меншою приманою був також похід української групи під проводом своєї орхестри перед парляментом. Дванацять українських гарних дівчат, в пишних народніх строях і стільки ж мужчин, під проводом орхестри Народнього Дому, також в народніх строях — вся та група, освітлена рефлекторами, творила чи не найкращий з усіх відділів, що брали участь у дефіляді перед персоніфікацією Британії.

— **Українці Віннінеґу одержали музичні нагороди.** В музичнім фестивалі, що відбувся у Віннінеґу Манітоба (Канада), вибились українські музики. П-на Гонора Губіцька виграла першу нагороду в клясі концертових груп і другу в концертовій клясі (найвища нагорода в фестівалі). В клясі концертових груп вона

дістала 171 марок на 200. Мин. року вона виграла в грейді А пяно-форте сольо. П-на Губіцька походить з музикальної родини. Її найстарший брат Тарас є у Вінніпегу іспитованим учителем музики, а другий брат Богдан перебуває тепер на вищих студіях в Льондоні. Крім п-ни Губіцької відзначився на фестивалі Стенлі Ковальчук, скрипак, вигравши першу нагороду з кляси „інтермідіейт". Другу нагороду з тієї самої кляси на скрипці дістав Мирослав Лехів. Ковальчук належав також до переможців у молодшім музичнім клюбі, трофеєва класа, де було одно челло, одна скрипка і 2 піяніолі. Нагороди дістали теж дві сестри Білоуси.

— **Монети з X. століття.** При усті ріки Ловати в Ільменське озеро селянка Йохина знайшла цілий клад срібних монет. Ленінградські нумізматики ствердили, що монети походять з X. століття і зроблені в часі панування династії Бувейхідів у Персії та Іраку. На ріку Ловать вони попали мабуть ще в часах старинної торговлі між Персією та новгородцями.

— **Німецька телєвізія.** Спроби німецької почти передавати радіевою дорогою образи вдавалися досі на віддаль 25 км. Тепер удалася спроба передачі на віддаль поверх 70 км. з висильної стації у Віхтлєбені до відбірної стації у школі служби праці в Гільденгалі. На програму зложилися фільмовий тижневик і перше німецьке радіовізуальне видовище. Управитель німецького радія Гадамовський виголосив з приводу цієї трансмісії до мікрофону промову, в якій переслав привіт усім учасникам цього слуховища.

— **Большевицькі студенти бандитами.** Під Ленінградом напали два бандити на стацію і ранивши касіера вистрілами з револьвера, забрали 750 рублів. Обох зловлено. Показалось, що це студенти Шамакін і Скороходов.

— **Сім літ мокрих.** Американський астроном, д-р. Сі віщує, що найближчих сім літ будуть визначатися великим багатством атмосферичних опадів, а попередять їх буревії, хмародних опадів, а попередять їх буревії, хмародні, виливи рік і т. п. Свою прогнозу він устійнив на основі констеляції сонішніх плям.

— **Штучне сонце.** Французький фізик Боль здобув світильний апарат, який можна назвати штучним сонцем. Є це неонова лямпа, в якій газ находиться під дуже високим тисненням. Струм витворює в жарівці температуру на 2.000 ступнів вищу, ніж температура сонця (6.000 ст.). Світильна сила жарівки величезна. У звичайній жарівці припадає 1.400 свічок на один кв. центиметер, а лук світла має 19.000 свічок. Нова жарівка має фантастичну світлину силу. До аж 180.000 свічок на кв. центиметер. На думку фахових кол новий винахід робить революцію у світильній техніці.

— **Електричний угор може засвітити лямпу.** В нюйорським акваріюм можна побачити нове диво. Пить сіо довгий угор може засвітити електричну лямпу, типу неона, за кожним разом, коли випускає електрику зі свого тіла. Досліди з угром робив природознавець Ковтс два роки, поки не винайшов приладу, що ним можна зловити електрику угра. Електричний угор живе в Полудневій Америці. Він знаний з того, що поїдає другі риби, але заки їх дістане, поражує їх електрикою зі свого тіла. Коли така риба не дісталася в рот угра, відживає за 15 минут.

— **Ріжні вістки.** Суд присяглих у Магдебурзі засудив на 10 літ тяжкої вязниці жида Гіршланда, управителя приватної торговельної школи, за еротичні зносини зі своїми ученицями. — В Добой в Босні селянин Гасан Беговић купив за 7 тисяч динарів жінку і троє дітей від свого сусіда, хоча був уже женатий. Справою занялася судова влада. — Над островом Формозою перейшов сильний тайфун, причому вибашка фльотилля зложена з 56 суден. — На дні Білого Моря в глибині 30 метрів знайшли корабель „Чернишевський", що пропав без вісти перед кількома тижнями. Із залоги не врятувався ніхто.

— **Крадежі в королівській палаті.** Адміністраційна влада королівської палати в Бекінгем ствердила, що після кожного приняття пропадає з палати багато цінних річей. Хоча в палаті перебувають підчас приняття детективи, пропадає все після бенкетів частина срібної застави, а навіть тарілки. Виходило би з того, що королівські гості є або клєптоманами, або забирають зі собою „памятки". Тепер король Юрій, що є незвичайно ощадний, видав розпорядок, щоби перед кожним більшим приняттям списати наново інвентар срібла і столової застави, а спис предметів, уміщених на столі, предкладати йому до особистого перегляду, щоб опісля, після приняття, він міг сконтролювати, чи що бракує.

Великий Театр год. 7·30
останній прощальний виступ Ірини Айхлєрівної
у пєсі Н. Тепи **„Фрайляйн Доктор"**
Буде це 123 і остання вистава цієї так популярної песи.

Театр Різнородностей
в год. 7·30
льосована вистава комедії Давіса
„МЯКУН"

ВІДГУКИ ДНЯ.

Не даймо згинути!

В ситківці маю багато досвіду: дивлюся крізь вікно, як на токах Академічного Дому щороку починають щось робити і коли вже можна булоб від біди грати — покриває все сніг. Крім того й сам грав два рази: раз, як був у Черчі, а раз, як був залюблений. В Черчі не мав один з Надзірної Ради партнера, а у Львові — мій ідеал вимагав від мене три в ситківку.

— Не уявляю собі — казала — мужчини, що не вміє цього прекрасного спорту.

Я позичив ракету, вбрав пантофлі і пробував відбивати мячика.

Може був би дійшов до шпилів, на яких сидять різні Боротри, але моя Зузанна Ленґлєн зрезигнувала з мене, знайшовши собі молодшого партнера.

Всеж таки досвід і любов до „білого спорту" лишилася мені досі, так, як і позичена ракета, про яку власник зовсім забув.

Тому, як дир. Палій оголосив відчит про ситківку на „Молодій Громаді" — я рішив написати про „білий спорт" фейлєтон.

Гей, гей! Де ті часи, коли на токах „Академічного Дому" відбувалися краєві змагання! Сорок молодих а з десять старших грачів ставало до змагань.

Провінціональні міста присилали своїх чемпіонів і перідко вивозили перші нагороди. Був рух, було життя, була надія на українських мистців — коли вже не світа, то бодай Львова.

Кажуть мені ситківкарі — що ті часи минули і є небезпека, що цілого.

Громадянство не піддержало цього прекрасного спорту і добрих замислів аранжерів наших змагань. Чотири лавки, призначені для публики щоправда заповнені, але переважно... змагунами а стоячі місця (за дротом!) займали прихильні видці різних нєціональностей нижче 10 літ.

Аранжери змагань не вміли чи не могли у відповідний спосіб заохотити громадянство до участи і до датку.

Учасники змагань не мали потреби дати з себе все, бо не було кому їх подивляти. Ніде правда діти: в кожнім мистецтві амбіція грає немаловажну ролю.

І „білий спорт" у нас занепав. Лишні грачі перестали йти вперед, дорослу не було, а середняки, глянувши перед себе і позад себе — спинилися і стоять.

А школа! Тричі школа! Не знаю, чи є більш для нас потрібний спорт, як ситківка. Дарма, що трохи дорогий. Дає він не тільки рух для тіла не тільки радість для духа, але й...

„Під товариським оглядом ситківка стоїть найвище з усіх спортів. Там набираємо не тільки еластики мязів, але й елєганції рухів, а правила гри змушують до вайчливости".

Так зачну книжку про ситківку, коли буду її писати.

Тимчасом ситківковий спорт падає і тому добре, що люди бачать це.

Добре також, що старші і вже дещо мячкі ситківкарі уладжують у найближчу неділю показові гри.

Казав мені один пан:

— Можна буде насміятися.

Так, але... треба передтим прийти!

Галактіон Чіпка.

ДИВОГЛЯДИ.

СТАТИСТИКА ОБХОДИСВІТІВ.

Один англійський ілюстрований часопис „Магазин" публікує статистику світових мандрівників, не включаючи тут тих, які їдуть тільки для приємности. Тепер подорожують на підставі приблизних інформацій яких 25.000 осіб довкола світу, з того 300 жінок. Їдуть вони в більшости пішки. Часами їдуть роверем, а тільки рідко автом.

—o—

Дописи.

КРЕМЯНЕЦЬ.

Академія в память гетьмана Ів. Мазепи. Заходом української гімназії в Кремянці уладжено 2. ц. м. академію в память гетьмана Ів. Мазепи. Прикрасою академії був реферат, виголошений проф. Богданом Лепким, що приїхав задля цього до Кремянця. Зміст і форма реферату, а також спосіб виголошення зробили велике вражіння на присутніх. Хор учнів під орудою проф. Чижа виконав безоганно: „Ой горе тій чайці" — муз. Леонтовича; „Отамане, батьку наш" — муз. Леонтовича; „Видиш, брате мій" — муз. Ярославенка; „Ой три шляхи" — муз. С. Людкевича; „Накрила вічка" — муз. Ярославенка; „Закурилися ліси" — муз. Ярославенка. Далі в програмі були: фрагмент з „Мотрі" Б. Лепкого, сцена присяги старшини, інсценізація зі „Слова о полку Ігоревім" Плач Ярославни та інсценізація „Журавлів", а також деклямації „Вірша гетьмана Мазепи", уривок з поеми Байрона „Мазепа" і фрагмент з поеми Ю. Дараган „Мазепа". Академію розпочав хор співом гимну „Боже Великий, Єдиний", а закінчив національним гимном. Сала була переповнена глядачами, на яких академія зробила велике вражіння.

Тревала нагорода пильности

практичний фотографічний апарат від вол. 8·50
у найбільшому виборі

„Фото-Радіо-Паляс"

Львів, Марійська пл. 8. (Дім Шпрехера)
Посп'шна Робітня Аматорських Робіт. 43/91 5—10

СПОРТ.

ЛЬВІВСЬКИЙ КЛЮБ СИТКІВКАРІВ.

запрошує на показ ситківкових гор, що відбудеться в неділю 23. ц. м. в год. 3.30 на токах при вул. Супінського 21. В грах беруть участь: 1) год. 3.30: Олейнишин I — Олейнишин II (гра поод. юніорів). 2) Год. 4-а Сасик — Маруняк (гра поод. мужчин). 3) год. 4.30: інж. А. Палій — інж. Ол. Пежанський (гра подв. сеніорів). Год. 5-а: 4) Федаківна, Сасик — Ліщинська, Маруняк (гра мішана). Год. 5.30: Сасик, Маруняк — Рожанчовський, Хамуляк (гра подвійна). Перед грами пояснення дасть інж. А. Палій і судді поодиноких гор.

МИСТЕЦТВА ОКРУЖНОЇ ЛІГИ.

У четвер відбулись у Львові мячеві змагання між такими дружинами:

Гасмонея — Чуваї 3:0 (1:0).
Чорні — Огніско 3:1 (0:1).
Лехія — Погонь І Б 3:1 (2:0).
ПЕРЕМИШЛЬ. Польонія — Ресовія 4:2 (2:1).

По вчорашніх змаганнях черга у табелі мистецтв така:

1) Польонія	9	14	20:14
2) Чорні	8	13	28:7
3) Лехія	10	13	28:13
4) Гасмонея	8	13	15:6
5) Чуваї	11	9	15:24
6) Погонь І Б.	9	8	14:15
7) Ресовія	9	8	11:20
8) Огніско	9	5	17:26
9) Другий Сокіл	10	5	12:23
10) Україна	9	4	10:22

ЛІГОВІ МИСТЕЦТВА.

КАТОВИЦЬ. Шлеськ — Погонь 1:0 (1:0).
ВАРШАВА. Легія — Рух 6:0 (4:0).
ЛОДЗЬ. Л. К. С. — Польонія 2:0 (1:0).
КРАКІВ. Вісла — Варшавянка 3:3 (3:2).
КРАКІВ. Гарбарня — Варта 2:1 (1:0).

МІЖНАРОДНІ ЗМАГАННЯ.

БІЛГОРОД. Югославія — Мілянo 5:3 (2:1).
СВЕНТОХЛОВИЦЬ. Будапешт — Шлеськ 4:2 (0:2).

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Субота, 22. VI. год. 7·30 веч. „Фрайлякін доктор".
Неділя, 23. VI. год. 3·30 поп. „Мій коханий дурнику".
Неділя, 23. VI. год. 7·30 веч. „Шкода податників", комедія Бера й Вернея.

Театр Ріжнородностей.

Субота, 22. VI. год. 7·30 веч. „Мамуа".
Неділя. 23. VI. Нечинний.

Кіна.

АДРІЯ: „Трійка", „Доглядачка в неволі".
АПОЛЬО: „Фрасіта".
АТЛЯНТИК: „Гармонія" (большевицька муз. комедія) „Світ залюблений" (амер. комедія).
ВАНДА: „Пісня пісень", та „Зле кохання!"
ГРАЖИНА: „Мушу бути молодий".
КАСІНО: „Я збігленъ" (Павло Муні).
КОЛІСЕЙ: „Котячий пазур", ревія „Роскішні дітваки".
КОПЕРНИК: „Нічне життя богів" та „Добра порожна".
МАРУСЕНЬКА: „Поворот Франкенштайна" та „Марнотравний син".
МІРАЖ: „Симфонія життя" й Бастер Кітон як „Професор у кабареті".
МУЗА: „Сповнені нрії" та „Ворог жінок".
ПАКС: „Голгофта".
ПАЛЯС: „Людина є грішна".
ПАН: „Любовна нрія" („Leise flehen meine Lieder").
РАЙ: „Азбука кохання" з Димшою та Круковським.
СВІТ: „Кавалькада".
СОНЦЕ: Збетежена" та ревія.
СТИЛЕВЕ: „Пані і шофер" та ревія Волинського.
УТІХА: „Останній отаман Анненков" ревія „Їдь на схід".
ХІМЕРА: „Я довіряла тобі".

Закордонне радіо.

Субота, 22. червня 1935.

Відень (506,8) 19·20 Сп. ресіталь, 22·10 Форт. ресіталь, **Прага** (470,2) 12·30 Джез, 16·30 Військ. орх., 18·30 Пісні Шумана та Брамса. **Париж** (1648) 20·00 Вок. авд., 20·45 Вечір опер, **Білгород** (437,3) 18·30 Пісеньки, **Берлін** (356,7) 14·15 Оп. мельодій, 19·00 Нім. мельодії, **Кенігсвустергавзен** (1571) 12·00 Дута орх., **Кельн** (455,9) 20·10 Вечір танку й оперетви, **Мінхен** (405,4) 18·40 Форт. твори, **Будапешт** (550,5) 19·50 Популярні мельодії, **Мілано** (221,2) 11·30 Легка музика, 13·10 Тріо, **Рим** (420,8) 17·10 „Солісти, 20·50 „Ля Наве Роза" оп. Сепілія.

Неділя, 23. червня 1935

Відень (506,8) 11·45 Концерт, 15·30 Каверальна музика, 17·05 Австр. нар. свято (пісні, танки), 18·00 Авд. присв. творам Бетовена, 19·15 „Козацьке кохання" оп. Реміша, **Братислава** (298,8) 10·25 Увертюри відомих опер і оперетов, 21·00 Спів, **Прага** (470,2) 9·15 Сальон. квартет, 10·00 Ферстерові пісні, 21·10 Нар. пісні, **Париж** (1648) 12·15 Концерт, 17·30 Музика 20·45 Театр. авд., **Білгород** (437,3) 18·00 Хор, 22·20 Пісеньки, **Берлін** (356,7) 11·30 Форт. ресіталь Н. Штравса (Шуман, Шопен), 20·45 „Далімея" ром. оп. Бізета, **Кенігсвустергавзен** (1571) 12·00 Муз. всячина, 18·00 Легка музика, **Кельн** (455,9) 14·00 Шуманові творн, **Ляйпціг** (382,2) 11·30 Кантата Баха, 14·45 Форт. ресіталь, 16·00 Вок. концерт, **Будапешт** (550,5) 15·00 Пісні, 19·30 Концерт, **Мілано** (221,2) 17·30 Легка музика, 20·45 „Ляморе Деліцо" оп. Вольф-Феварія. **Рим** (420,8) 20·45 Симф. концерт.

Львівське радіо.

Субота, 22. червня 1935.

6·30 Ранішня авд., 8·25 Практ. вказівки, 1·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Полудн. денник, 12·15 Сал. музика, 13·00 Хвилинка для жінок, 13·05 Найгарніша гр. пл., 15·15 Біржа, 15·25 Польська морська торговля, 15·30 Для дітей: „Нові пригоди Мандрівничка" Б. Герца, 16·00 Техн. скринька, 16·15 Мала орх., 16·50 „Серпятко" опов. Цезара Пескеру, 17·00 Концерт, 18·00 Спорт. поради, 18·10 Хвилина поезії: К. Вежинський „Анундзен", 18·15 Хор, 18·30 Огляд періодників, 18·40 Сільва рерум. вист. життя, 18·45 Форт. ресіталь, 19·15 Рекл. концерт, 19·30 Спів. ресіталь Едв. Бенера, 19·50 Акт. гутірка, 20·00 Анкета про сумних людей, 20·10 У музикальній родині, 20·45 Полудн. денник, 20·55 Образки з життя давньої та суч. Польщі, 21·00 Авд. для подорожніх у закордоні, 21·30 Концерт симф. орх., 22·00, 22·05 Спорт. вістки, 22·10 Муз. словна авдиція, 22·30 Нада оркестра.

Неділя, 23. червня 1935.

8·30 Ранішня авд., 8·50 Музика з гр. пл., у перерві ок. 9·25 Ранішний денник, 9·50 Спорт.-турист. гутірка, 10·45 Муз. поранок, симф. орк., спів, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Субітнові вогні, 12·20 Театр Уяви: Виспянський „Весілє" (фрагм.), 12·50 Трансм. з Амстердаму фрагм. світової голяндської авд. (муз., сп.). 14·05 Найгарніша гр. пл., 15·00 Гутірка жінки-хліборобки, 15·10 Мандоліністи: у перерві ок. 15·22 Огляд ринків рільних продуктів. 16·00 Концерт солістів, 16·45 Літ. нарис „Ева Шельбург-Заремба", 17·00 Концерт малої орх., 18·00 Трансм. із жін. табору в Орлові, 18·15 Льоте Шене, ім. Кепура в оп. „Турандот" із гр. пл., 18·30 Спів. авд., 19·10 Реклям. концерт, 19·20 Скрипкові твори Вєнявського в супроводі форт., 20·00 Веч. денник, 20·10 Образки давньої та суч. Польщі, 20·15 У годину смерти, 21·30 Форт. ресіталь, 22·00, 22·15 Спорт. вістки, 2·20 Концерт оркестри парнярки в Гдині, 23·05 Музика з гр. пл., 23·15 У святоіванську ніч (трансм. із пл. св. Івана в Римі), 23·50 Музика з гр. пл., 24·00 Муз. фольклор. авд. „Собітка".

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долляр у Львові у приватних оборотах 5·27—5·29 зол.

Нім. марка 1·75—1·85, фр. франки 34·90—35·00, шв. франки 172·50—173·50, фунти стерлінги 26·00—26·20, австр. шілінги 98·00—101, чеські корони 22·00—22·25, рум. леви 30·00—32·00, ліри 42·00—44·00.

Золото: Доляри 9·18—9·20, Франки фр. 34·80—35·60, Дукати 83·00—84·00, Корони 37·00—37·50, Рублі 4·75—4·85. 1 гр. зол. 5·924.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50, Фльорени 0·85, 1 гр ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 43·00—44·00, 5 проц. дол. Б. Г. 51·00—53·00, 4 проц. Зол. Б. Г. 43·00—44·30, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 46·00—48·00, 4 1/2 проц. Кон. Б. Кр. 52·00—55·00, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—63·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

Премійки.

Долярівки 52·50—54·00, Інвестиційна 104·00—107·50, Будівельна 42·00—44·00.

ЗБІЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська льоко Львів

	від	до	від	до
Жито одноліте	13·50	—13·75	15·50	—15·75
Жито збірне	13·00	—13·25	15·00	—15·25
Висівки житні	7·50	— 7·90		

Інші курси незмінені.

ШИНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що ціп на масло й молоко не ставить в приводу вичікуючої тенденції; в дні 21. червня п. р. кооперативам платив за:

	льоко Львів.
1 к. сметани	0·60 зол.
1 к. яєць	2·45 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 24 сот.

Тенденція на масло вичікуюча, на молоко, сметану і яйця сильна.

Маслосоюз повідомляє, що від 21. VI. п. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята від 45 дкг.	за 1 кг.	1·00	зол.
Мол. однор. курн І. кл.	„	0·90	„
Старі курн	„	0·80	„
Пантарки	„	1·30	„

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

Когутів, качок, гусей, індичок та індиків з огляду на кінець сезону не приймає.

ОПОВІСТКИ.

Подяка. Оним складаємо щиру подяку Хвальній **Акційній Спілці Експльоатації Потасових Солей** у Львові, пл. Смольки 5. за щедрий дар для голодуючої Яворівщини, а саме 65 сотнарів потасових солей і калійту. Ті штучні напози придідили ми рільникам — членам „Сільського Господаря" у двох селах: Вільшанниця і Залуже та поучили їх про спосіб ужиття. — За Повітовий Комітет допомоги голодуючим і Філію „Сільського Господаря": голова Філії: н. К. **Ломницький**, голова Комітету: д-р М. **Фіцьц.**

Замкнені реколекції для студентов і абсольвентов середньої школи відбудуться у Львові в Інституті С. С. Василіянок, Длугоша 17. від 27. VI. — 1. VII. 1935. Збірка учасниць в реколекційнім домі 27. VI. в год. 18-тій. — Оплата за удержання 7·50 (епент. знижки). Згодошення приймає Видія Марійської Дружини Студентов — Львів, Длугоша 17.

Зелено-Святочна збірка, призначена на тенекту опіку стрілецьких гробів на львівськім і дрічанівськім цинтарі у Львові, принесла у висліді квоту зол. 776. Зокрема на ту саму ціль зложила фірма „КІР" у Львові зол. 50, а п. д-р Михайло Волошин адвокат зол. 20. Т-во Охорони Воєнних Могил у Львові складає отсим щиру подяку всім П. Т. Жертводавцям за память на цілі Т-ва, Кн. Членам Видавничої Кооперативи „Вогні", за успішне переведення збірки а Вп. Членам Львівських Сокільскнх Гнізд за перебрання служби впорядчиків підчас заупокійних відправ на обох цинтарах. **Т-во Охорони Воєнних Могил у Львові.**

На Кружок „Рідної Школи" ім. ин. Льва у Львові, зложила 10 зол. замість вінка на могилу Андрія Чайковського п. Марія Старжинська.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Технік дентист. найде негайно у мене працю. — Д-р Степан Грабар Мости Великі. 1774 1—1

Печатки каучукові та металеві для парохіяльних урядів, читалень, кооператив та ін. виконує найдешевше Макс Глизерман, Львів, Сикстуська 19, телефон 215-03. 1358 11—12

Палиці — парасолі, найновіші парасольки. Нова виробня, Ягайлонська ч. 16. 1567 10—15

Дора (Карпати) Пансіон „Малява" — гарне положення — поручає сонячні кімнати зі здоровим харчем по приступних цінах. 1678 6—8

За 1 золотий переробляємо жіночі, мужеські капелюхи. Найновіші фасони. Увага: **Шапіра, Ринок 17.** 1745 5—6

Фортепіяни, піяніна світових виробів на складі, Марецький, Баторія 7. 1698 8—13

Гарна, сонячна, неумебльована кімната дешево до винайму. — Уліі Любінської 21., Вербинська. 1759 2—3

Адвокатський аплікант з правом субституції шукає місця. Ласкаві згодошення: М-р Володимир Пострнгач, Тернопіль, Котляревського 5. 1769 2—3

ОГОЛОШЕННЯ.

Виказ жертв

на українських досвних вдів і сиріт за міс. лютий — травня 1935.

Скалат: Др. М. Медьник 3, церква Підволочиська 27, пар. ур. Бушики 10, Кокошинці 8, Товсте 3, Рожиська 3, Орішівці 5·50, Колодіївка 6, П. Коненко Коршилівка 7·40, о. Б. Цурковський Камінки 12·40, о. С. Вояковський Богданівка 9·90, М. Гораль Мислова 5·71, о. В. Тимик Супранівка 6·10, Росоховатець 4·87, Круж. С. У. Підволочиська зб. в місті 16·81, Мислова 5·81, Богданівка 10, Камінки 12·50, Коршилівка 7·50, Супранівка 6·10, Росоховатець 4·87, А. Ференц зб.: Г. Шевчук Городниця 10·35, Г. Забавський Жеребки Кор. 9·44, П. Верещак Жеребки Шлях. 9·25 Т. Заяць Іванівка 8·75, С. Мудрий 7·51, З. Гуменюк Колодіївка 7·50, Д. Ляхович 7·90, І. Саламапура Магдалівка 4·06, І. Кравчук Мовчанівка 6·95, В. Сельський Новосіка Сн. 9, Д. Заболотний Пізнавна Гнила 10·10, Р. Яцків Рожиська 3·95, В. Кужіль 6·35, О. Ярмолюк Скалат 12·93; Б. Хрущ 14·55, Е. Маритюк 19·43, І. Гайданака Качанівка 5·25, В. Стебельський Криве 15·45, М. Колісник Стар. Скалат 7·30, Антік Шер... 7·26, Г. Верещак Турівка 6·96, І. Гуменюк 11·21, А. Масло Хмелиська 9·02, Д. Кирилів Фащівка 12·06.

Сколе: Філія С. У. зб. 23·85, П. Рибчук 1, В. Устіянович Головецько 4, Г. Мосорова Синевідсько Виж. 4, о. И. Бабяк 3, о. Ю. Левицький 5, П. Поповнч Побук 2·34, о. К. Гавнущак Коростів 3, І. Глюз Гребенів зб. 9·35, пар. ур. Тухля зб. 5, о. парох 1, І. Масинець Козьова 4·50, о. Е. Карпинський Труханів 7·15, пар. ур. Плавє 4·50, о. С. Масяк Либохора 1, Е. Бобанич Синевідсько Ниж. 3, о. В. Еліяшевський 8·23.

Снятин: М. Фірманюк 2, філія С. У зб. 60·86, чит. Просв. Виктория Серединівна 0·30, пар. ур. Джурів 2. Заболотів 6·79, Демичче 1·90, Тулукія 5·03, НН. 0·28, о. Н. Гошнюк Залуче н/Пр. 3.

Сокаль: Філія С. У. зб. в місті 38·38, Первятичі 9·50, Шнитків 3·30, Андрієвка 3·10, Синтазів 2·79 Поторниця 7·71, Спасів 9·35, Завишня 12·62, Тартаківець 4·90, Комарів 4·65, Зубків 13·50, Войславичі 6·13, Стенятин 1·15, Мошків 7·20, Волиця Комар. 9·10, Пашхач 6·95 Кристинопіль 12, Гоголів 3·66, Корчин 9·79, Сіверь Вел. 11·39, Хоробрів 11·50, Тартаків 8·19, Шаповали 3·39, Лучиці 3·84, Теляж 4·51, Боратин 8·43, Ульвівок 4·31, Бишів 2·17, Філія С. У. Белз зб. в місті 28·02, А. Мельник Будинни 4, М. Мойсяк Гора 2·64, І. Новосад Хлопятин 7·04, М. Кісик Жабче 2·24, І. Кісіль Житин 2, Я. Дзвіс Жужіль 12·95, С. Копотівна Вербіж 5·64, Г. Притула Перемисів 1·45, С. Лукасівна Гільче 7·02, Т. Горпинюк Лівче 1·30, І. Тарасюк Переводів 2, І. Климчак Пиковщина 8·20, А. Юрииець Хохдів 3·63, Д. Павлюк Ванів 1·20, В. Петрашин Цебдів 9·11 Г. Приступа Махнівок 1·19, І. Кравчук Осердів 2.10, Г. Зінько Лещів 2.60, Круж. С. У. Нинівичі 4, А. Занько Кристинопіль 3, Круж. С. У Угринів 5, парох. ур. Лучиці 3·50, Розджалів 2, Круж. С. У. 5.30.

Станиславів: В. Подільський 3, упр. шк. О. Курдидик 1.15, о. П. Михайлів Угринів Дол. 5, Філія С. У. Галич зб. в місті 21.21, Залукна 4.79, Колодіїв 3·50, Дорогів 1.50, Філія С. У. збірка в місті 157.04, Крехівці 7.18, Яниниця 11.35, Павелче 8.37, Чернів 5, Хриплин 6.50, Боднарів 3.75, Пасічна 7.71, Побереже 4, Єзупіль 8.42, Угорники 4.78.

Стрий: Ю. Петринівна 2, О. Дорожинська 2, Д. Вепрів 1.52, В. Луців Славсько 3.16, пар. ур. Лисятичі 4, Пісочна 15, Лукавиця Вин. 2.44, М. Годинець Лавочне 1.89, В. Довгенко Тернавка 0.86, Тишовниця 4.45, С. Романець Підгородці 10.11, о. І. Каратницький Добряни зб. 1.57, церков Семигинів-Жулин 2, о. В. Дубицький Любінці 6, Д. Винницький Нежухів 3, о. П. Андрейчук Війське 4.

Сянік: о. Середович Репеди 8·70, о. М. Ковальчук Одрехова 3, о. В. Рабій Юрівці 1·50, пар. ур. Радошинці 3·80.

Тернопіль: Т. Терещук 10, філія УКТОДІ зб. 147·70, о. М. Куликич Покропивна 2·70, церква Бірки Вел. 5, Висниівці 2·32, пар. ур. Байківці 3·60 Дичків 1·50, Ступки 4, о. В. Ласовський Кізлів 7, о. Вонс Ігровиця 4·35, Філія С. Упр., Мар. Тов. Пань, перс. „Калина" зб. в місті 110·50, В. Козулик Березовиця Вел. 17·76, І. Варрів Біла 6·24, П. Заморя Бірки Вел. 4·56, о. Кестів Буцнів 11·23, К. Трачук Гаї Вел. 17·12, І. Романишин Глубічок Вел. 27·76, П. Рибак Денисів 12·08, П. Писаренко Дичків 9·50, Л. Сковронський Довжанка 2·40, В. Івахів Дубівці 12·80, І. Луців Заруде 1·68, І. Мацієвич Ігровиця 9·26, І. Небесний с. Ін. Кипячка 3, В. Чорній Кутківці 7·50, М. Гулька Красівка 2·27, М. Комар Лука Вел. 4, О. Свистун Лучка 2·35, П. Цимбалістий Людвиківка 4·02. П. Сотник Малашівці 12·80, Ф. Лазута Мишковичі 5, Г. Куріна Настасів 3, Т. Сковронський Цетників 1·62, П. Шуган Покропивна 5·50, В. Гайда Пронятин 6·06, П. Гарнин Прошова 7·77, В. Карачок Середниці 2·12, П. Грабар Скомороки 6·56, О. Бутковський Смиківці 8·10, Л. Бутрин Стегниківці 12·60, С. Роговська Ступки 1·34, П. Бриляк Товстолуг 10·23, М. Табака Ходачків Вел. 7·50, П. Носик Шляхтинці 1·92, М. Кудрик Янківці 5·26.

Товмач: Філія С. У. зб. 21·87, Т. Гдова Липина 1, Д. Красножон Тисьменниця 3, о. Г. Зінко Острини 1, о. К. Гробельний Милованє 1.

Турка: М. Татухова 5, о. В. Яремкевич Вовче 1, А. Добрянський Волосянка Вел. 1.

Доротеум

Львів, Брацрівська 3.

комісова меблева галя купує, — приймає в комісі — продає.

МЕБЛІ всілякого рода за готівку і на сплатн.

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

По розвязанні спілки відкрито в новому льокалі

СКЛАД і РОБІТНЮ ВЗУТТЯ О. БЕРЯК,

вул. Руська ч. 18

напроти церкви. 1756 2-10

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло" Львів, Ринок 10.

Ч. 163 (14.060). Львів, неділя 23. червня 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Промова Попова в 15 роковини відступу польських військ з Києва.

(ВУ) 11. червня ц. р. секретар центрального комітету КП(б)У М. Попов виголосив промову на плезірнім засіданні київської ради з нагоди 11. роковин відступу польських військ з Києва. Попов обговорив тезу, що „польські пани є історичними ворогами українського народу". Опісля обговорив положення на Волині під Польщею доказуючи, що більшість землі є в руках великих землевласників. Селяни тієї частини Волині, яка є в Совітах мають 1673 українські школи, де вчиться 281.000 учеників. Зате селяни Волині, яка є у Польщі, не мають ніодної української школи. Зясувавши мілітарну силу СССР Попов заявив,, що кожний новий напад на Совітську Україну відібють не тільки працюючі маси совітської України, але теж увесь сильний СССР.

Ґенеральний страйк як протест проти виборчої ординації.

Вуглекопи Домбровського басейну оголосили одноденний страйк на знак протесту проти проекту виборчої ординації БВ. У копальнях „Париж", „Фльора", „Яків", „Віктор" і „Кошелів" робітники не працюють Усі робітники в цих копальнях приступили до страйку. В копальнях „Дорота" і „Вікторія" страйк протягнувся ледви дві години, в копальні „Сатурн" годину. В інших копальнях дирекції припинили працю і тому до страйку не дійшло. В Сосніцї і Бендзіні страйкували теж носії і шевці.

Варшавські робітничі організації на конференції представників професійних союзів проголосили ґенеральний 24-годинний страйк на знак протесту проти проектів виборчих ординацій.

Окружний робітничий комітет ППС оголосив відозву з покликом щоб усі варшавські організації виконали це рішення. Комуністична польська фракція звернулась до соціалістів з пропозицією повести спільну акцію, але пропозицію відкинули. Президія ППС надіслала до послів комуністів письмо зі заявою, що ППС веде свою акцію проти фашистів в обороні виборчих прав самостійно і бере на себе повну відповідальність за цю акцію. У понеділок відбудуться у Варшаві конференції відділів союзу працівників самоуправних установ та товариств вищої ужиточности, щоб устійнити своє становище до ґенерального страйку.

Тайна контрреволюційна література в Москві.

Московська „Правда" приносить характеристичну вістку про тайну продаж контрреволюційної літератури в книгарні „Совітський письменник" в центрі Москви. Книгарня продає звичайно старі видавництва, рисунки, „білі круки" літератури і ін. В останньому часі почала потайки продавати книжки, писані опозиціоністами. Цікаве при тім, що московські громадяни за 10-копійкові книжки, не вважаючи на небезпеку, радо платять 10 рублів, щоби тільки прочитати статтю Троцького. (РО)

Маневри воєнної фльоти на Чорному Морі.

„Правда" з 19. червня ц. р. помістила кореспонденцію, надіслану з кружляка „Червона Україна" про маневри чорноморської фльоти, які тягнуться уже два тижні. Воєнні кораблі виконують бойові вправи при участи літаків і підводних човнів.

Наради мін. Ідена з Лявалем.

ПАРИЖ, 22. 6. ПАТ. Найважливішою подією вчорашнього дня була розмова мін. Ідена з Лявалем. Перша розмова відбулася на Ке д' Орсе в год. 11.30. Крім мін. Ідена при розмові був британський амбасадор Клерк, радник амбасади Кемпбел і шеф виділу Ліги Націй у британськім міністерстві закордонних справ. З мін. Лявалем був генеральний секретар французького міністерства закордонних справ Ляже, дир. Масілі і директор кабінету Роша. Мін. Лявель гостив мін. Ідена снїданням і після того наради затягнулись до год. 3.30 попівдні. По конференції мін. Лявель заявив, що з мін. Іденом щиро розмовляв про британсько-німецьке морське порозуміння. Наші особисті взаємини з мін. Іденом — говорив прем. Лявель — надали цій стрічі приятельський характер.

Підчас наради обговорювали теж інші проблеми, які торкаються обох держав. Мін. Лявель підкреслював необхідність безпосередньої співпраці обох урядів.

Підчас нарад з мін. Іденом мін. Лявель виявитнув застереження Франції в приводу підписання британсько-німецького порозуміння

Тільки студенти вищих шкіл можуть бути моряками.

БЕРЛІН, 22. 6. ПАТ. Влада видала обіжник, що служба в німецькій армії почнеться 1. листопада ц. р. і буде тревати цілий рік. Студенти вищих шкіл з річників 1910 до 1913, можуть зголошуватися як добровольці до 15. листопада ц. р. Кандидати мусять виказатися, що є німецькими громадянами, арійцями і неженатими. До маринарки можуть зголошуватись тільки студенти вищих шкіл у Гамбурзі і Кільонії.

Італія збільшує летунство.

РИМ, 22. 6. ПАТ. Рада міністрів рішила збільшити кадри повітряної армії від 1. липня ц. р. на 500 одиниць.

Дивізію чорних сорочок „Третього Січня", яка відїздить до східної Африки, зосередять у Палермо перед 30. червня.

Італія погрожує Лізі Націй.

РИМ, ПАТ. Півофіціяльні кола навіть не беруть під увагу можливости, щоб мін. Іден почав розмову з італійським урядом у справі італійсько-абісинського конфлікту. Ці кола переконані, що Ліга Націй помине мовчанкою пропозицію Абісинії, щоб вислати до Абісинії невтральних обсерваторів. У противному випадку італійський уряд дуже гостро зареагує супроти Ліги Націй.

Китайці до італійського війська.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Райтер повідомляє з Гонконг: Італійський уряд веде інтенсивний набір робітників в окрузі Чія-Чу у квантунській провінції. Італійський консулят не вважає нічого, чому переводять набір цих робітників.

Центральний Кооперативний Банк „Краєвий Союз Кредитовий" у Львові, вул. Третого Мая 15.

приймає вкладки ощадности і як централя кредитова для українських кооператив всіх видів уділяє кредити на піднесення господарства і промислу.

Не забудьте, що 1/2 частина вартости будинків кожного Українця мусить бути обезпечена — тільки в одинокому українському Товаристві взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР", у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

Неполітична політика.

Недовзі (13. липня ц. р.) мине два роки, відколи обовязує у Польщі новий уніфікаційний самоуправний закон з 23. березня 1933 р. Цей закон названо законом про частинну зміну устрою територіяльної самоуправи тому, що не касує він у цілості правної сили всіх дотеперішніх самоуправних законів, а тільки деякі з них (напр. в Галичині галицький громадський закон для містечок з 1896 р. — і то щойно від 23. липня 1934 р. — галицьку виборчу ординацію для громад з 1866 р. та галицький закон про повітову репрезентацію і виборчу ординацію з 1866 р.). У правній силі остаються і на дальше галицькі громадські закони для сіл з 1866 р. і для більших міст з 1889 р., очевидно з тими змінами, що їх уводить новий польський самоуправний закон з 1933 р. Містить він у собі не лише постанови матеріяльного громадського права (так сказавши — громадську конституцію), але рівночасно і засади виборчої ординації, полишаючи означення подробиць виборчої техніки міністрові внутрішніх справ, що їх він оголосив у цілій низці виборчих регулямінів обовязуючих при останніх самоуправних виборах.

Нову повну кодифікацію громадського права з увагою на залишені у правній силі давні громадські закони і постанови нового польського самоуправного закону, мав перевести президент держави шляхом декрету і то найпізніше до двох літ — себто до 13. липня 1935 р. Президента держави уповажнено теж видати у цьому часі (до 13. липня 1935 р.) розпорядок (декрет), що має мати силу закону для цілої держави абс поодиноких її просторів, оголосити текст законів про устрій волости, міста і повітового самоуправного звязку та узгіднити з новим законом дотеперішнє законодавство в царині устрою територіяльної самоуправи. При цьому президент держави має право вводити в обовязуючому законодавстві зміни, які вважатиме за конечні для кодифікування. Зокрема має він право устійнити у польській мові зміст постанов, що обовязують досі в чужих мовах (німецькій чи російській), лучити постанови ріжних законів в одну цілість, означити їх новими назвами і датами, як також увести зміни до укладу і редакції постанов, що містяться у тих законах. У звязку з повищими постановами президент держави має право видати приписи узгіднюючі і переходові, які будуть конечні для введення в життя нового тексту дотеперішніх законів, зокрема щодо пристосування їх до обсягу діяльности державних і самоуправних урядів.

Такий кодекс цілого громадського права у формі президентського декрету досі ще не вийшов. Це спричинило і спричинює велике і зрозуміле замішання у практичному пристосуванні громадського права, бо треба мати велику правничу ерудицію і практику, щоби визнатися у те-

Промислові заведення Р. Журовського

у нововідкритому складі у Львові,
вул. КОПЕРНИКА 4. -- тел. 258-88.

Запрошуємо до оглядин найновіших **десенів матеріялів на убрання, костюми, плащі і т. п. з чисто краєвої овечої вовни.** 7018 3—3

перішньому хаосі обовязуючих постанов у ділянці самоуправних законів.

Так є нині у царині самоуправного права, що може змінитися, якщо невдовзі появиться згадана вище кодифікація.

Автори нового польського самоуправного закону застерігалися в соймі, що хотять цілковито усунути всяку політику з територіяльних самоуправних установ. Тому не творять вони так званої адміністраційної двоторовости, як це було за австрійських часів в Галичині і для успішної праці лучать державний чинник з виборним самоуправним чинником в одну цілість, ставляючи перший чинник на чоло територіяльної самоуправи.

Та це була тільки гра слів. У дійсності установи територіяльної самоуправи вже на основі самого закону найшлися у цілковитій залежності від рішальної у всьому волі державних адміністраційних чинників. Поправді настав повний сумерк територіяльної самоуправи, що фактично опинилася в руках політичної адміністрації якраз в інтересі сучасної її політики, що послідовно зміряє до тотальности і омніпотенції держави у всіх ділянках життя. Від 1926 р. до хвилини ухвалення нової польської конституції та заголошення у соймі відомих проектів виборчої ординації до сойму і сенату, не було у Польщі закону з більш політичним характером як згаданий вище самоуправний закон з 1933 р., що у великій мірі скріпляє не громадянський чинник, але державну омніпотенцію.

Якраз тепер закінчено організацію самоуправних установ першого (громад, волостей і міст) та другого ступня (повітів). Вибрано громадські, волосні, міські і повітові ради та їх управи і вони вже діють на основі нового самоуправного закону. Цілої подрібної статистики щодо всіх тих виборів ще не оголошено і тому не можна покищо перевести на її основі повну аналізу того цікавого суспільного явища. На це ще прийде свій час, коли ввійде в життя воєвідська територіяльна самоуправа, яка ще не має навіть законного оформлення. Його переведе у найближчому часі новий сойм і треба сподіватися, що він продовжить дальше дотеперішню лінію у ділянці законів територіяльної самоуправи. Згори слід принятн, що не буде вона в нічім подібна до територіяльної самоуправи польського закону з 20. вересня 1922 (ВЗПР ч. 90. поз. 829), що проголосив автономію трьох східно-галицьких воєвідств теж виключно через хвилеву політичну кон'юнктуру і для відомого політичного ефекту у паризькій Раді Амбасадорів. Він виконав вже свою політичну місію, не ввійшов і очевидно не ввійде в життя.

Звичайно найбільше правди там, де надто голосно ту правду заперечують. При самоуправних виборах рішальні урядові чинники говорили, що вибори до самоуправних територіяльних установ мають бути зовсім вільні від якоїнебудь політики. Це були слова, а факти трохи інші. Вже самі виборчі регуляміни мають виразний політичний знак, який і витиснено на вибраних установах територіяльної самоуправи, до яких майже не допущено одиниці, що не тільки уміють самостійно думати, але й мають особисту відвагу самостійно виступати. Через те, у великій мірі погребано таку цінну у збірному житті громадянську **ініціятиву.**

Політику тут роблено справді, але „неполітичну". Кожного кандидата пересвітлено рентгенівськими промінями допитів і рапортів щодо його „льояльности" і багатьох інших прикмет і чеснот, без яких годі тепер займатися дорогами, каналами, світлом і ветеринарною службою. Остаточно змонтовано і пущено в рух новий самоуправний апарат.

Є він інший від давнішого. В Галичині створено нову установу — збірну громаду-волость. Властиву управу на місцях віддано в руки війтів і незнаного досі в Галичині волосного бюрократичного апарату, оплачуваних волостю, але залежних у всьому від старости. Збільшено кількакратно в Галичині кошти самоуправної територіяльної адміністрації, що лежуть непомірним тягарем на місцевому населенні. Зросла теж і бюрократична переписка, бо староства і повітові виділи комунікуються справила безпосередньо тільки з війтами у волостях, а ті щойно з селом чи пак солтисом. Звичайний сільський громадянин дістав нових наставників, необізнаних навіть як слід з обовязуючими законами, несамостійних, що найчастіше дивляться виключно на те, щоби приподобатися своїм зверхникам та яким громадські справи байдужі. Влада старости стала майже безмежною у територіяльній самоуправі. Найближча майбутність покаже, які це матиме наслідки.

На терені Східної Галичини є три воєвідства. Для пильного обсерватора впадають в очі деякі ріжниці у поведінці рішальних чинників на терені тих поодиноких воєвідств. Можуть про це сказати дещо з власної практики і наші центральні установи, яких тереном діяльности є ціла Східна Галичина. Чим ближче Львова, а навіть Карпат — тим краще, чим ближче Збруча, тим гірше. Але те все не політика!

Як випали для нас вибори до установ територіяльної самоуправи? Циферно розмірно найліпше при виборах до громадських рад, а це може і тому, що їхня компетенція є справді мінімальна, бо вона перейшла на волость. Але і тут — особливо на північному Поділлі та зокрема в тернопільському повіті — багато наших громад або позбавлено в цілости нашого заступництва у громадській раді, або зредуковано до зовсім незначної меншини. Більшість солтисів в громадах з українською більшістю теж неукраїнці, але поляки. Ще гірше у волостях. Тут у великій більшості волостей з українською більшістю населення повстала польська більшість у волосній раді. Ще менше є лавників, а з війтів українців у значній частині східно-галицьких повітів нема **ані одного.** Про міські ради і управи вже і не казати. Там українці білими кругами.

Остаточно про склад і вибір самоуправних територіяльних установ рішав староста, а внаслідок тих виборів є найкращим дзеркалом його тактики і політики в повіті. Клясичним прикладом тернопільський і станиславівський повіти, осідки двох воєвідських урядів. В тернопільському повіті з виключенням виділеного міста Тернополя українці мають фактично (не на підставі останнього офіціяльного перепису) велику абсолютну перевагу. Є там ціла низка сіл з **українською більшістю**, де нема зовсім **ні одного українця в громадській раді**, або один чи два. Солтисами небагато українців, величезна більшість поляки. **На 15 волостей нема ні одного** українця війта, а у волосних радах тільки у двох волостях українці творять поважнішу меншість, у значному числі волостей нема їх зовсім. Так само є всього кількох лавників. Одним словом, самоуправа на місцях майже у цілості у польських руках. У повітовій раді у Тернополі на 32 повітових радних є 27 поляків (84.4 проц.), 3-х українців (9.4 проц.) і два жиди (6.2 проц.). У повітовому виділі пятьох поляків і один 73-літній здитинілий зі старости наш селянин. Але те все рівнож не політика!

Для контрасту Станиславів. Велика більшість сільських громадських радних українці. У 11 волостях вибрано 212 волосних радних, з того українців 141 себто 66 відс. До волосних управ вибрано 32 українців і 21 поляків, на 11 війтів є 7 українців і 4 поляків. На 26 повітових радних є 12 українців і 14 поляків, врешті на шістьох членів повітового виділу три українці і три поляки.

Цей приклад навів я на доказ, що і як багато залежить від тактики і політики старости, бо Тернопіль від Станиславова не такий далекий, відносини назагал доволі подібні, а якщо йде про національну свідомість нашого сільського населення, то слід віддати першенство Тернополеві.

Ціи волосних і повітових радах утворено окремі комісії, що теж не мають вести політики, але займатися означеними господарськими, освітніми і суспільними справами. Мабуть не буде це політикою, як западуть такі рішення як на сесії війтів у Борщеві дня 20. травня ц. р., що треба організувати по волостях (з великою більшістю українського населення) молочарні (не Маслосоюзу), каси Стефчика і Кулка Рольніче — себто організувати похід **проти української кооперації**, що на терені борщівського повіту має свої значні заслуги. Але **те все рівнож не політика по думці декого з рішальних урядових чинників.**

У мене на те все одна назва — „неполітична" політика і доки вона буде, не можна і думати про якінебудь успіхи у тих ділянках господарського, культурного і суспільного життя, які має вести справдішня територіяльна самоуправа, дійсно вільна від суто політичних інтенцій і концепцій.

Д-р Степан Баран.

Сукна на убрання
на літній сезон
поручає
Тадей Цветлєр
11/91 (Дім Шпрехера)
Львів, Марійська Площа 3.
тел. 238-43. 7—13

„Боронім загрожений мир".

Брюселя, в червні 1935.

Минулого тижня, у великій салі Свята на світовій виставі в Брюселі відбувся, з ініціятиви Унії Товариств Ліги Націй вічник на повищу тему. Прелегенти, це політики й державні діячі з такими іменами, як Поль Бонкур, п-і Баккер ван Боссе (знана зі своєї прихильности українцям), лєрд Сесіль, Поль Гіманс і ін. Всі промовці, починаючи від войовничого італійця та кінчаючи на пацифістично наставленій представниці Голяндії, били у давін тривоги, що мир в Европі захитаний, що треба його рятувати, що співпраця з відпавшим Союзом Народів конечна. Це був один великий пеан під його адресою, а заразом вияв страху перед невідомим майбутнім.

Дивно було слухати промови голови зборів Італійця Джаніні, який стверджував факт, що атмосфера цілком невиносна, що треба переродити душу кожного громадянина зокрема, доконче „здобувати мир" та вести о-політичну працю з міжнародньою установою, якою саме є Союз Народів. І так говорив під оплески публики представник іль Дуче, що сам неодноразно висловлював глибоке розчарування до женевської установи, як інструменту мира. І навіть після того, як Мусоліні прийняв пропонований у Женеві арбітраж у конфлікті з Абісинією, — в останній своїй промові виразно зазначив, що „всі справи, які торкаються інтересів Італії, мусять бути виконані, бо того бажає собі залізна воля фашизму, що не знає перед собою ніяких перешкод".

Неприємне враження робив теж представник Франції в особі Поля Бонкура, що штудерними фразами старався виправдувати мілітаризм Франції. На його думку світовий стан поганий, однак попадати в депресію це велика помилка. Треба братися за муравлину працю, щоби мати вплив на історію. Трактати чисельно збільшилися від Льокарна, а два останні роки взяли під цим оглядом рекорд. А їхня запорука? Це Союз Народів без найменшої фізичної сили. Чи творити армію? Тоді замість розброєння треба казати про щось протилежне. Тому „слід освідомити публичну опінію, її переродити, вложити багато праці, а не голословних декларацій і переводити в життя мир".

Очевидно, таке звичайне крутійство нікого не переконало. Зате цілком іншу поставу до мира чи війни занявангліець лєрд Сесіль. Він підходив до справи з психольогічного боку. Лєрд Сесіль впевняє, що за війну нема тепер чого боятися, однак дух, психоза XX. ст. овіяна красою війни.

Гіманс, так би мовити господар дому, кількакратно зазначив, що Союзові Народів часто бракувало енергії. Европа на вулкані. Ненависти між державами, амбіції, великий арсенал культу сили і раси, а також атентати спільно собі товаришать. Але політика й однозгідність

РЕФОРМАЦЬКІ
ПІҐУЛКИ з маркою **ЧЕРНЕЦЬ**
ВЖИВАЄМО: (ZAKONNIK)
ЯКО РЕҐУЛЮЮЧІ ШЛУНОК
ПРИ ТЕРПІННЯХ ПЕЧІНКИ
НАДМІРНІЙ ОПАСИСТОСТИ
ЛАҐОДЯТЬ ГЕМОРОЇДИ
І ПРИ ЗВИЧАЙНІЙ ДО ОБСТРУКЦІЇ
Є ЛАҐІДНИМ ПРОЧИЩУЮЧИМ ЗАСОБОМ

Вживати 1 до 2 пігулки на ніч.

великих держав дають запоруку, що життя Европи буде забезпечене. Через співпрацю Англії, Франції й Італії сила Союзу Народів зросла (?!). Він повинен в першу чергу кожному напасникові дати відчути, що з найменшим наступом він зустрінеться з протинакцією всіх (?). Однак найголовніше — казав Гіманс — це необхідність „моральних переродин". „Право має взяти верх над насильством, а тоді вся праця буде служити цивілізації".

Вислухавши всіх тих промов слухач мав враження, що вибух війни неминучий. Чим більше держави збройться і роблять щораз новіші технічні винаходи для воєнного діла, тим голосніше дипльоматія балакає про мир, — сама в нього не вірючи.

М-р Б. Казимира.

—o—

Домагання Абісинії.

ЖЕНЕВА, ПАТ. Абісинський уряд надіслав ноту до Ліги Націй з такими домаганнями: 1) Рада Ліги вишле негайно до Абісинії невтральних обсерваторів, щоб перевести інспекцію прикордонної смуги, яка сусідує зі Сомалією та іншими італійськими кольоніями; 2) абісинський уряд заопікується обсерваторами і прийде їм з допомогою; 3) обсерватори переведуть анкету у справі всіх здогадних та дійсних інцидентів і предложать звіт Раді Ліги Націй; 4) абісинський уряд заплатить негайно всі кошти, звязані з виїздом обсерваторів, яких визначить Рада Ліги Націй. Одночасно абісинський уряд звернув увагу ,що положення значно погіршилося від останньої жалоби, яку уряд переслав до Ліги. Секретаріят Ліги Націй повідомив про цю жалобу абісинського уряду всіх членів Ліги.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Британський уряд відкинув плян Льойд Джорджа у справі господарської відбудови.

— Ґен. Дафі провідник синіх сорочок утворив нову національну республиканську партію на корпоративних і християнських основах. Метою нової партії боротьба з марксизмом і капіталізмом.

— Рібентроп відбув нараду з британським міністром заграничних справ Гором і лордом адміралиції Монселем.

— Болівійський конґрес ратифікував мировий договір з Парагваєм.

— До Гон-Конґу приїхало шість воєнних кораблів нанкінського уряду, щоб перевести блокаду Кантону і приневолити кантонський уряд звільнити адмірала Кіян-Тсі-Туана, приятеля Чан-Кай-Шека.

— У Ова-Тов покарали смертю 30 комуністів на приказ кантонського уряду, між якими було кілька молодих жінок.

Обовязок матери:

Білля дитини мусить бути спеціяльно дуже чисте.

Які чисті і мягкі будуть пеленки, коли їх виперуть в Радіоні! Радіон ощаджує багато часу і труду, а при цьому робить білля сніжнобілим. Надається до всілякого білля. Привертає йому первісний вигляд і надає милий свіжий запах.

Оце властивий спосіб ужиття:

1. Розпустити Радіон у зимній воді.
2. Варити бодай 15 хвилин.
3. Полоскати спершу у гарячій потім в зимній воді. 2/95

RADION

Пере все ідеально чисто.

Нова виборча ординація.

Промова посла Сергія Хруцького дня 13. червня 1935 р. на конституційній комісії в справі виборчої ординації.

(Докінчення.)

Але на таку природну, льогічну й справедливу виборчу систему — одномандатових округ на польських землях і тримандатових округ на непольських просторах, проектодавці не пішли для фікції національної одноцілости польської держави. Тому вони створили однакові в цілій державі двомандатові виборчі округи, при чому фікція одноцілости польської держави сплодила другу фікцію політично-виборчого утраквізму й виборчої ідиллі. Ця виборча ідилля, що цілковито може викривити волю українських виборців, є не менше фантастична: є це ноторійний шовіністично-боєвий настрій усіх проурядових організацій на просторі українських земель.

Про нечуваний аріст активізму польської сторони при виборах до органів територіяльної самоуправи говорив тут у соймі пос. Здзіслав Стронський і тим пояснював викривлення виборів на некористь українців. Яскравою ілюстрацією настроїв польсько-санаційної вулиці може послужити факт, що навіть у сумні дні похоронів маршала Йосифа Пілсудського на вулицях Львова появилися такі жалібні клепсидри, яких зміст і форма була образлива для українських національних почувань. І тут хочемо підкреслити одну дуже характеристичну рису запроектованої виборчої ординації. Кожному, хто знає теперішню польську дійсність, хіба ясно, що дійсно вибори будуть залежні від адміністраційної влади, хоча формально не можна найти ніякого розпорядку в виборчій ордина-

Гарні Львовянки

роблять ондуляцію, тривку на пів року і водну, тільки у фризєрському салоні „БРІСТОЛЬ"

Антона Піша,

Львів, вул. Клементини Танської 3, — напротив кавярні Жоржа. — Салон засоблений у новочасні апарати. — Низькі ціни. 1734 а

БАРБЕЙ Д' ОРЕВІЛЬ. 5)

Поза партією вістя.

„Я знав цього Каркоеля багато літ і можу впевнити, що цей неясний рух, повторений десять разів на годину, робив те саме враження і розбуджував у сотні осіб ту саму думку. Його правильне, хоч низьке чоло, було сміливе. Його голені губи (тоді не носили ще вусів як тепер) були такі непорушні, що могли б були довести до розпуки Ляватера і всіх тих, хто гадає, що таємниця людської вдачі краще записана у вотрушких лініях уст, ніж у вислові очей. Коли він усміхався, його погляд не всміхався і він показував тоді емайлю своїх перлових зубів, таких, які можна найти іноді ще в англійців — синів моря, коли вони не потонули або не почорніли від китайської звички — у хвилях жахливого чаю.

„Його обличчя — подовгасте, із запалими щоками, з природним коліром маслини, сильно загоріле і то певно не від отупілого сонця мряковинної Англії. Довгий та рівний ніс, що сягав понад горбик чола розділяв його Макбетівські чорні очі, — чорні, ні, ще темніші, ніж чорні, дуже наближені одне до одного, а це, кажуть, означає екстравагантну вдачу або якусь духову несамовитість. Одяг мав вибагливий. Коли сидів недбало за вістовим столиком, видавався через якусь недостачу пропорції у поставі вищим, бо був малий. Та за винятком цієї маленької недостачі він мав дуже гарну стать і якусь притаєну гнучку силу, наче той тигр під оксамитною шкурою.

„Чи добре говорив по французькому? Чи голос — той золотий різець, що ним різбимо наші думки в душах наших слухачів і вирізуємо в них привабу зливався гармонійно з тим рухом, якого мені сьогодні не згадувати без мрійливости? Знаю тільки достоменно, що того вечора від його голосу не здригнувся ніхто.

„У сальоні, повному гостей, де поява англійця не була незвичайною подією, ніхто крім грачів маркіза не звернув уваги на невідомого вістяра. Панночки навіть не повернули головами в його бік. Їм остогидли вже ці вічно імпортовані англійці та шотляндці. От, чоловяга, що так само як інші тут цікавляться тільки каровими та грефовими дамами! До тогож протестант, еретик!

„Каркоеля вибрали за партнера маркіза Сен-Альбанса; напроти Гартфорда сиділа графиня Ді Трабмле Де-Стассевіль, дочка якої Ермінія, найпривабніша квітка, що розцвіла в амбразурах сальону, розмовляла в той час з панною Ернестиною Де Бомон.

— Подивіться Ернестино — сказала вона півголосом — як цей шотляндець роздає карти!

Каркоель щойно зняв рукавички і роздавав карти, як у вісті, одну за одною, але з такою неймовірною швидкістю колового руху, якби мав пальці Ліста. Той, хто так умів орудувати картами, мусів бути в них мистцем...

„Спосіб гри Каркоеля дорівнював цьому незвичайному його хистові роздавати карти. Він показав себе на такому високому рівні, що запаморочив приємно маркіза: він дорівнював давньому партнерові маркіза, навіть йому самому. Кожна перевага приваблює нас непереможно, порває і втягає у свою орбіту; що більше: запліднює нас і потягає за собою.

Каркоель не тільки дав нове враження людині, що вже всі враження вичерпала: він підніс іще вище думку маркіза про себе самого. Шотляндця міг випробувати, оцінити і найти смак у його грі тільки дуже великий грач. Він грав так, немов би мав три пари рук, що тримали карти, не журячись, чиї це руки.

Останні вітри серпневого вечора обвівали хвилями леготів і пахощів тридцять непокритих дівочих голівок і втягнувши в себе нові пахощі та подихи з цього непорочного вінка променистого волосся розбивались об це мідяне, широке й низьке чоло — мармурову людську скелю без одної зморшки. Він нічого не помічав. Його нерви дрімали. У цій хвилині він заслужив зовсім на імення Мармор! Зайве і додавати, що він виграв.

Маркіз відходив звичайно додому перед 12-ою годиною. Завжди чемний Гартфорд проводив його до повозу.

— Цей Каркоель то бог шлемів — сказав маркіз із захопливим подивом — подбайте, щоб він не так скоро нас покинув.

Гартфорд приобіцяв і старий маркіз, не вважаючи на свій вік і пол, приготовлявся до ролі гостинної сирени.

(Далі буде.)

Пийте пастеризоване молоко Маслосоюзу
заквашене чистими культурами
Воно влекшує травлення є повновартісне і вижимне. Має спеціяльний, добірний смак.

ції, який вказував би на це. Отже стверджуємо, що уряд не хоче взяти на себе відповідальности за вибори, покриваючи себе сліпою й перед ніким невідповідальною польською вуличею.

У світлі моїх виводів важко говорити про якесь фаворизування східних і полудневосхідних округ, де живуть українці, про що говорили тут панове професори Вінярський і Станислав Стронський. Не оспорюю цифер, поданих п. проф. Вінярським. П. професор говорить, що округи на заході задержали свій попередній стан посідання із сили дотеперішньої виборчої ординації в 50 прц., а у краківській навіть 60 прц. мандатів. Одначе ті числа не доказують якогось покривдження західніх дільниць, і навпаки: фаворизування східних і полудневих, бо п. проф. Вінярський не взяв одного під увагу, а саме того факту, що попередня виборча ординація, створена товаришами п. гос. Вінярського, дуже сильно кривдила українські землі. Бо коли один мандат на заході припадає пересічно на 66.000 населення, то на українських землях один мандат припадає на Волині й на Поліссі на 90.000, а в станиславівському й тернопільському воєвідствах на 100.000.

Отже, хоч теперішня виборча геометрія поменшила нерівність, створену через дотеперішню виборчу ординацію, то таки ця кривда не є ще зовсім вирівняна. Тому бачимо, що й тепер неоднакове є становище до виборчих округ на заході і на сході держави, і то на користь сходу. Наведу числа. Виборчі округи мають: Вильно місто — 102 тисячі, Краків місто — 110, Варшава місто — 196. Панове скажуть, що це міські округи, свідомо упривілеєні. Але візьмім і сільські округи, в склад яких входять річ ясна й міста. Образ буде подібний. І так на Торунь — 127 тисяч, Катовиці — 230, Грудзьондз — 250; в центральних воєвідствах: Ловіч — 324 тисячі, Кольська округа — 326, Пйотрків — 334, Єнджеїв — 338. Зате території з більшістю українського населення мають далеко численніші виборчі округи. І так: Луцьк — 413 тисяч, Пінськ — 417, Коломия — 438, Станиславів — 450, Кремянець — 469 і Ковель — 490. Отже не можна говорити про якесь фаворизування виборчих округ на сході й на полудні, а зовсім навпаки. Зате годиться на слушну оцінку висліди соймових виборів у 1930 р. на сході, які то вибори іронічно назвав п. проф. Вінярський виборчими штучками.

Збираючи те все стверджую, що на підставі зголошених від ББВР проектів виборчої ординації до сойму й сенату, дійсно немає для українського народу можливості вибрати свого національно-політичного представництва ані до сойму ані до сенату. Вибір українських кандидатів в окружних зібраннях є зовсім залежний від доброї волі польської сторони чи адміністрації. Оба проекти виборчої ординації до сойму й сенату не лише не признають факту існування окремого українського народу з питомими йому правами й політичними змаганнями, але подекуди передають український нарід у виборчому акті під політичну курателю польської сторони, дарма, що на землях, де мешкає український нарід становить він значну більшість населення, та є він свідомий цілої повноти природжених йому національно-політичних прав.

Можна нині чути, передовсім серед української молоді, голоси про можливість виборчої абсенції. Не вважаємо за відповідні й справедливі проекти вищ. ординації до сойму й сенату зголошені ББВР. Отже голосуватимемо за тим, щоби за підставу нарад комісії взяти проект, зголошений польськими соціялістами. Всеж рахуючись з тим, що підставовим проектом признають таки проект Безпартійного Блюку, маємо намір зголосити до нього цілий ряд поправок з тою думкою, щоб українському народові дати можливість свобідного вибору свого національного представництва в польському парляменті.

Добре свідецтво — Практична нагорода
ФОТОГРАФІЧНИЙ АПАРАТ
Найновіші моделі всіх фабрикатів поручає
43/91 а найдешевше 4—10
у найбільшому виборі
„ФОТО-РАДІО-ПАЛЯС“
Львів, Марійська площа 8 — (Дім Шпрінгера).

Нова греко-католицька митрополія.

У звязку з владнанням взаємин між Ватиканом і Чехословаччиною чеська преса повідомляє, що в найближчому часі оголосять буллю про заснування двох архиепископств, одного римо-кат. в Братиславі для словаків, другого для українців греко-кат. обряду на Закарпатті в Мукачеві або Ужгороді. Крім того мають заснувати гр.-кат. епископство в Хусті. (КАП.)

Кемаль Ататурк їде до Москви.

Турецька преса пише, що президент Туреччини Кемаль Ататурк 5. серпня п. р. відїздить до Одеси, а звідтам до Москви. З президентом Кемалем поїде міністер закордонних справ Ружді Арас і шеф турецького генерального штабу. В СССР замишиться Кемаль 10 днів, опісля відїде в візитою до Букарешту і до Білгороду. Справа візити в Атенах покищо не вирішена.

Труднощі при творенні уряду в Югославії.

БІЛГОРОД, ПАТ. Вчора вночі по уступленні уряду регент кн. Павло запросив маршалів скупштини і сенату на нараду, щоб засягнути їх думки у справі створення парляментарного уряду. Нарада виявила, що неможливо створити такий уряд і тому регенти рішили утворити позапарляментарний уряд.

Політичні кола заявляють, що провідник хорватів д-р Мачек згодився взяти участь у новім уряді коли: 1) розвяжуть скупштину; 2) не допустять до кабінету міністрів, які засідали в теперішнім уряді крім ген. Жівковича і міністра фінансів Стоядіновича; 3) розпишуть нові вибори по 8 місяцях від створення нового уряду.

О. ЕВВЕВІЙ БАЧИНСЬКИЙ.

Двацять літ тому.

Спомин з останніх днів московської окупації Львова в 1915 р.

Присвячую мойій пок. Дружині-Олені.

Була червнева синя погідна ніч з 18. на 19. червня 1915 року. Офензива переможних австрійсько-німецьких військ поступала від початку травня вперед і зближалась до Львова, який від 3. вересня 1914 року був під окупацією російських військ. Від ряду днів було видно, що могутня російська армія, яка так бравурно заняла Львів і доходила вже до Кракова, відступає з занятого терену. Ми, львівські українці, по довгих місяцях неволі сподівалася скорої волі. Доходили нас вісти, друковані зрештою у львівських польських часописах, що головнокомандуючий австрійськими військами арх. Йосиф Фердинанд заборонив безпідставно арештувати українське населення в краю, як це було з початком війни, тим раніше чекали ми повороту австр. військ, між якими налічися побачити своїх українських Січових Стрільців, про відвагу яких у боротьбі з москалями згадували австрійські воєнні комунікати. Непокоїла нас тільки думка, чи при евакуації Львова, не вчинить окупаційна влада українську інтелігенцію, бо такі вісти поширювали особливо львівські москвофіли. Численні з львівських українців не ночували у своїх домах, або ховалися ночами на стрихах, бо зправила всі ревізії й арештування переводили москалі вночі.

Я був тоді сотрудником церкви св. О. Николая при вул. Жовківській. До тої церкви заюбки заходили московські салдати і побожно молилися, а навіть давали жертви на молебен за скорий кінець війни.

За ввесь час побуту москалів, мене не переслідували, бо церква св. Николая сусідувала з реальністю „Русской Матиці“, яку вважали за „русску“ твердиню. Аж згаданої ночі, коли я довго не міг заснути, бо вже доходили до хати виразні відгуки боїв недалеко Львова, дзвінок поставив мене на рівні ноги. Здивований, хто мене будить по півночі, заглянув я крізь шклянні входові двері московського салдата, який слитав мене:

„Чи ви ксьондз Бачинський, отвирайте, до вас телеграма“.

Я відчинив хатні двері, до середини війшло кількох озброєних салдатів з одним підстаршиною. Цей домагався показати йому всі мої листи. Були у мене „заказані“ листи, які я окружною дорогою через невтральну Швайцарію діставав завдяки чемности д-ра Льва Ганкевича з Відня від брата Володимира і з Астраханя від вивезеного з початком війни брата о. Івана, сотрудника зі Сновича. Тих листів мені не забрали, взагалі ревізія була дуже побіжна, пропала мені лише в часі ревізії срібна папіросниця. Та по хвилині, комендант, що переводив ревізію сказав до мене: „Ви арештовані, збирайтесь зараз, підемо разом на участок (пол. комісаріят). Не поміг ні плач жінки ні малої тоді дволітньої Оксани: я мусів послухати. Мене відвели на „участок“ при вул. Жовківській ч. 106 в реальности Кіселькі. Там застав я вже кількох серед ночі арештованих львовян; були це поляки, тямлю назвисько одного міщанина Шірмера. На участку нами ніхто не цікавився, ніхто не допитував, видно було, як урядовці хвилювались, пакували акти перед евакуацією Львова.

Цілу ніч пересидів я на лавці, в суботу рано 19 червня перевели мене з участка до арештів при вул. Казимирівській біля Бригідок. По дорозі дозволив мені салдат вступити до хати, щоби розрошатися з родиною і забрати невеличкий клунок з річами і харчами.

В арештах при вул. Казимирівській застав я у спільній просторій келії дир. „Дністра“ Сидора Бриттана і урядовця „Дністра“ Кузьмича. По мені привели до тої самої келії ще двох священників о. д-ра Дмитра Яремка, віцеректора духовної семинарії і о. шамбеляна Михейла Яцковського, тодішнього канцлера Митрополичої Капітули. В келії було гамно і душно; я вперше побачив арештантську „причу“ з брудними сінниками і славний „кібель“.

Около полудня виведено нас з келії на подвіря, де перевели реєстрацію вязнів і особисту ревізію, при якій відібрали від нас гроші і ножики. Була 4. год. пополудне, коли нас поставили в чвірки і вивели з вязниці в напрямі Жовківської рогачки. Арештованих було в поході яких 50 осіб, з видніших людей тямлю власника Клебанівки Федоровича і радника прокураторії скарбу Кунцого. В конвою були переважно політичні вязні, а додано до нас і звичайних бродяг і кілька підозрілої вартости жінок. Обступила нас піхотна сотня старих ополченців, дуже непривітних салдатів та 12 кінноточників-козаків. Нас пятьох українців три мало ся разом.

Коло 6. год. ввечір привели нас на станцію Дубляни. Цілісінький день не давали нам ніяких харчів, ані навіть скляники води; спрага дуже нам дошкуловала, так що пробували ми пити воду з ровів, однак цього нам не позволяли жовніри, обкладаючи прикладами опірних.

(Докінчення буде.)

Правдиво гарне срібло
ФАБРИКА СРІБНИХ ВИРОБІВ
Д. Л. Найман Львів, Кохановського ч. 21. (Рік осн. 1880). — Тел. 6-74.
Можна дістати у всіх більших ювелерських магазинах в цілім краю. 313 41—50

З організаційного руху.

Повітовий Народній Зїзд УНДО у Бучачі.

В четвер дня 20. червня ц. р. відбувся у Бучачі Повітовий Народній Зїзд УНДО при участі послів 70 делегатів зі судових округ Бучач і Зомає свою окрему повітову організацію УНДО.

Зїзд отворив голова Повітового Народнього Комітету УНДО адвокат *д-р Михайло Гринів* з Бучача, витаючи послів д-ра Степана Барана і м-ра Олексу Яворського, що прибули на нього від Укр. Парляментарної Репрезентації і Президії Центрального Комітету УНДО. Провід обрав д-р Гринів, покликуючи на секретаря д-ра Хомяка, а опісля взяв слово з діяльности Пов. Нар. Комітету за минулий рік. Діяльність ця обертала ся головно біля організації і переведення самоуправних виборів, що завдяки праці нашої організації випали для нас корисно, зокрема до громадських, рівнож на загал добре і до волосних рад, а вже значно гірше з причини сакової виборчої ординації до волосних управ і до повітової ради та повітового виділу. Перед нашою політично-партійною організацією є ще багато завдань у різних ділянках нашого життя, які мусить сповнити у нашому національному інтересі Повітовий Народній Комітет, що має взяти в найближчих виборів.

З черги посол *д-р Ст. Баран* виголосив політичний реферат про наше сучасне положення, передовсім у Польщі, вясуваши нашу політичну тактику Укр. Парляментарної Репрезентації і проводу УНДО та становище польського уряду і польського громадянства до нас. Обговоривши історію ухвалення нової польської конституції та й найважніші постанови д-р Баран переповів зміст проекту виборчої ординації до сойму і сенату. Зводить вона майже до нуля наше парляментарне застуупництво у Польщі, а навіть загрожує поважно нашому політичному життю взагалі. У звязку з тим д-р Баран виказав потребу оживлення якраз тепер у переломових часах нашого політичного життя і політичної організації в рямцях загально національної партії УНДО.

Опісля *пос. О. Яворський* виголосив організаційний реферат, навязуючи до реферату д-ра Барана, при чому доторкнувся і деяких політичних питань. При цьому обговорив пос. Яворський справу скликання Всеукраїнського Національного Конґресу, до котрого почин дав провід УНДО і він теж фактично веде майже цілу підготовну роботу. Вказуючи на історію боротьби поляків за свої національні права, напровадив бесідник цілу низку цитатів з твору Романа Дмовського „Мисли новочесного поляка", звернув увагу, що дещо з політичної тактики треба нам учитися і у нашого противника. Зтій, що йдуть на нас, не повинні нас відстрашувати від праці у політичній ділянці, бо тільки сильною і суцільною політичною організацією наших національних сил зможемо з успіхом відперти ті ватії.

З черги приступлено до вибору Повітового Народнього Комітету, який по переведеній дискусії вибрано у такому складі: голова — адв. д-р Михайло Гривів з Бучача і члени: 1) адв. д-р Роман Слюзар, 2) Сильвестер Винницький, директор Українбанку, 3) Микола Харкаліс, дир. Пов. Союзу Кооператив, 4) лікар д-р Остап Воронка, 5) міщанин Микола Кізюк, син Мирона — всі пять з Бучача, 6) б. пос. о. д-р Володимир Пелліх, парох в Острій, 7) о. Іван Галібей, парох у Скоморохах, 8) Прокіп Тихий, ліснічий капітульних дібр у Цвітовій, 9) Ілько Ксанра, селянин у Біляівцях, 10) Дмитро Мельник, селянин у Жваномирі і 11) Данило Салямасюк, селянин у Сороках.

Вкінці відбулася довша дискусія над виголошеними рефератами послів д-ра Барана і Яворського і над нашою тактикою і організацією, у якій промовляли пп.: *д-р Роман Слюзар, Воронюк, Слюзарева, Корнило Крушельницький* (кількакратно), *Андрій Букачевський і Тома Букачевський*. На запити п. Крушельницького щодо тактики Укр. Парл. Репрезентації, зокрема щодо проекту нової конституції, відповідав пос. Яворський.

При кінці голова нарад д-р Гринів поставив внесок признати довіря Укр. Парляментарній Репрезентації і проводові УНДО за їхню дотеперішню працю і оборону прав нашого народу, що вібрані єдиноголосно серед гучних оплесків.

Після кількагодинних нарад закінчено зїзд відспіванням національного гимну.

Мило є підставою плекання цери

Не дивуйтеся Пані, якщо Ваша цера лиця, хоча плекасте її старанно має поважні недомагання. Найчастіша причина цього є попросту в замалому критицизмі при виборі мила. Добре мило Еліда 7 квітів завдяки своїм косметичним прикметам є необхідною умовною плекання цери. — Визначно лагідне, досліджене і поручене спеціялістами, робить церу гарнішою, чистою, делікатнішою.

ELIDA 7 КВІТІВ

МИЛО

ДЕРМАТОЛЬОГІЧНО ДОСЛІДЖЕНЕ.

/95

Ферії почалися ..

Зпоміж найконечніших річей, які забираємо зі собою на літні ферії, не сміє забракнути Овомальтини. Та знаменита вітамінова пожива, що складається з повноварт'сних відживчих складників, зробить наші ферії періодом правдивого повороту до повноти сил. Овомальтину можна теж приладити на зимно, як знаменитий напій, що відсвіжує і зміцняє в часі спеки.

OVOMALTINE

Можна дістати в оптиках, аптичних складах і більших кольоніяльних крамницях.

САМОУПРАВНІ ВИБОРИ

Виборн до повітової ради і повітового виділу в Тернополі

Про самоуправні вибори до громадських і волосних рад у Тернопільщині була недавно обширна стаття у „Ділі", з якої читачі вже знають, що випали вони для нас найгірше з усіх повітів у Східній Галичині. Українці, що творять фактичну більшість населення тернопільського політичного повіту з вилученням міста Тернополя, яке вилучено з повітового звязку як г. зв. президентське місто, опинилися майже без всякого впливу на хід самоуправних справ. Повіт поділено на 13 збірних громад (волостей), 2 одиничні громади з правами волостей (жидівський) та одно містечко — Микулинці. Використовано усе так, щоби у волостях, а з черги і у повітовій раді запевнити полякам величезну перевагу. Спосіб переведення виборів до громадських рад був того рода, що у великій скількості громад навіть з українською абсолютною більшістю населення, або нема зовсім українського представництва, або є всього по двох-трьох напрасних радних. Проти виборчих зловживань внесено численні протести з поданням докладних законних причин. Інтервеніювала у тій справі окрема делегація під проводом посла д-ра Степана Барана у старости п. Томаша Маліцького, але мимо всього не принято під увагу ні одного протесту. Супроти цього вислід виборів до волосних рад був згори пересуджений, а тим самим і до повітової ради.

Повітова рада у Тернополі складається з 32 повітових радних, між якими є 27 поляків (численно заступлені там польські дідичі і ксьондзи), 2 жиди (з Кізлова і Микулинець) та 3 українці (б. посол Антін Кунько, господар з Чернилева Руського волости Бірки Великі, о. Йосиф Яримович, парох з Настасова настасівської волости і Дмитро Лиховик, господар з Янковець янковецької волости). Щодо націй процентово склад тернопільської повітової ради представляється так: поляків 84.4 проц., українців 9.4 проц. і жидів 6.2 проц.

Дня 12. червня ц. р. були вибори до повітового виділу. Кандидатів поставив сам староста Маліцький, відчитуючи їх імена і назвища з окремої карточки. Інших кандидатур, щоно не заголошував, бо все те ставаюся за згодою польської більшости і супроти цього проголошено такий склад повітового виділу: польські дідичі Маріян Несьоловський з Биківець, Анджей Плятер з Глубічка Великого, пс. Якубінський, парох з Настасова, кольоніст Врубель з Дичкова, польський селянин Смолінський з Плотиці і селянин Дмитро Дебельський з Березовиці Великої, що мав би репрезентувати українців. Дебельський, заможний і бездітний господар, був близько 30 літ війтом у Березовиці Великій і сліпо виконував всі накази кожночасної влади. Нині має він 73 літ і зі старости є вже умово здитиніліий та очевидно у повітовому виділі буде тільки манекеном. При соймових виборах в 1928 р. був Дмитро Дебельський кандидатом на посла з хлібоїдської листи УНС-а (Укр. Народнього Союзу) і при кожній нагоді старається про якийсь гонір або принаймення про панську ласку.

З черги на тому самому засіданні повітової ради ухвалено провізоричний буджет і вибрано комісії: ревізійну, рільничу, дорогову і суспільної опіки. З українців увійшли: Антін Кунько і Микола Маліцький, дідич зі Шляхтинець — останній з попова ради, — до дорогової Антін Кунько і о. Йосиф Яримович, останній теж і до комісії суспільної опіки.

Арештування націонал-соціялістичних провідників в Австрії.

ВІДЕНЬ, ПАТ. Поліція арештувала двох головних провідників націонал-соціялістів в Австрії інж. Нойбахера і колишнього посла Леопольда. Леопольд сидів уже в концентраційнім таборі у Велерсдорфі. Обо арештовані були дотепер на волі, бо влада не мала доказів вини.

ВІДЕНЬ, 22. 6. ПАТ. Оголошено розпорядок про розвязання товариства колишніх комбатантів Австрії і Німеччини, яке начислювало декільканадцять тисяч членів. Товариство було замаскованою організацією націонал-соціялістів.

Совітські письменники в Парижі.

До Парижа прибула перша група совітських письменників, делегатів на міжнародній конгрес оборони культури. Є між ними Павло Тичина, Корнійчук, Панферов і Лупол. Крім того мають приїхати Пастернак і Бабель. (РО.)

Большевики не мають грошей на виплату робітникам.

ПАРИЖ. ПАТ. Авас повідомляє з Москви: З провінції надходять вістки про великі клопоти тому, що в касах дуже мало грошей на виплату заробітків робітникам.

Жадайте всюди! Найкращу рідину, пасту і порошки до чищення металів і посуди — та мар ло лещат. 440 29—7

„СІЛЬВА" Львів, Бандурського 5.

Присилайте передплату!

Міські Театри в неділю дня 23. червня 1935.
Сьогодні у Великому Театрі дві вистави
3:30 Популярна вистава по найнижчих цінах комедії
„Мій коханий дурнику"
комічна проблема. Гра доньки з матірю за любов одного мужчини.
год. 7:30 веч. ПРЕМІЄРА!
Віддавна заповіджена і на яку нетерпляче ждемо
Бера і Вернея **„Школа податників"**
Незрівняний гумор! — Їдка іронія!
Передова обсада!

Ґен. Кондиліс за привернення монархії в Ґреції.

АТЕНИ, 22. 6. ПАТ. Атенська телеґрафічна аґенція повідомляє: Ген. Кондиліс заявив представникам преси, що особисто бажає, щоб плебісцит виявив корисно для монархістів, бо республіканський устрій не може запевнити державі нормального політичного життя. Якщо монархія запевнить нормальний хід політичного життя спасе Ґрецію. Ген. Кондиліс заявив, що це його особиста думка і про це не балакав з прем. Цалдарісом. Республіканські кола здивовані цією заявою ген. Кондиліса, якого дотепер уважали республиканцем.

Японці заняли летовище в Тієн-Тсіні.

Протест консуля Злучених Держав.

ПЕКІН, 22. 6. ПАТ. „Івінінґ Пост" повідомляє, що на летовище у Тієн-Тсіні, яке належить до китайсько-американського повітряного товариства, прибули представники японської начальної команди і заявили, що з огляду на події в Китаю, начальна команда змушена відобрати летовище від згаданого товариства. Летовище буде призначене відтепер на потреби японського військового летунства. Відділ японських вояків негайно обсадив летовище і радіостацію та на дві години перервав звязок з Нанкіном і Шанґаєм. Дві години опісля осіло на летовищі шість японських бомбовозів, на летовищі застромили японський прапор.

Консуль Злучених Держав у Тієн-Тсіні склав з цього приводу протест на руки представників японської влади тому, що в згаданім товаристві заангажовані американські капітали.

16 політиків перед судом.

ТОКІО, 22. 6. ПАТ. Нині почалась розправа проти 16 політиків і господарських діячів. На лаві обвинуваченых засіли: колишні міністри: торговлі Накашіма, залізниць Нічучі, віцем. скарбу Курода і директор міністерства фінансів у кабінеті Саіто, який уступив у липні м. р. Між обвинуваченими є теж голова японського акційного товариства фабрик штучного шовку. Політичне тло процесу викликує живе зацікавлення розправою.

Китай хоче вічної приязни з Японією.

Японія ставить пять домагань

ТОКІО, 22. 6. ПАТ. Агенція Ренго повідомляє: Китайський амбасадор Чанґ-Со-Пін зверкувся нині до міністра закордонних справ Ґіроти зі заявою, що хоче відбути наради у справі наладнання взаємин між Японією і Китаєм на основі вічної приязни. Наради відбудуться з початком липня ц. р. після повороту амбасадора з Нанкіну з інструкціями від свого уряду. Нинішна розмова є продовженням дипльоматичних нарад між Чанґ-Кай-Шеком і Ґіротою. Японія поставила китайському урядові, щоб виконав такі вимоги: 1) негайно припинив протияпонську агітацію у Китаю; 2) усунув чинники, які роблять перешкоди китайсько-японській торговлі; 3) наладнав між обома державами летунську та іншу комунікацію; 4) Китай перестав піддержувати вперти кореанців; 5) управильнив довги Китаю за війну з Японією.

Вибив шиби в німецькому посольстві.

КЕНІҐСБЕРҐ, 22. 6. ПАТ. Литовська преса повідомляє, що в німецькому посольстві в Ковні вибито камінням шиби. Виявилося, що зробив це 23-літній німецький громадянин, студент Карло Матензен, мабуть умово хорий. Поліція арештувала Матензена.

Перед розвязанням сойму і сенату.

Канцелярія маршала сойму розіслала послам письма про засідання сойму, яке відбудеться у вівторок 25. червня ц. р. На черзі нарад тільки дві справи: проекти виборчої ординації до сойму і до сенату. Здогадуються, що дискусія відбудеться спільно над обома проектами. Опозиційні посли зголосили 96 внесків як меншости. Соціялістичні посли домагаються, щоб сойм приняв їх проект виборчої ординації; ендецькі посли домагаються, щоб сойм відкинув проект виборчої ординації до сойму, який зголосили посли ББ. Зате не згадують ні словечком про проект виборчої ординації до сенату. Здогадуються, що сойм розвяжуть у половині липня, вибори до сойму відбудуться уже в вересні. В кожному випадку адміністраційні чинники вже підготовляються до виборчої кампанії.

У осіб пригнічених, виснажених, нездатних до праці природна гірка вода **Franciszka-Józefa** побуджує кровообіг. зміцнює думку і охоту до праці. 1—1

НОВИНКИ

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хоружини 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матераци по 7 зол.** 639 81-100

— **Мясарні Центросоюзу у Львові,** Ринок ч. 2, Жовківська ч. 178, Личаківська ч. 50. 20-30

— **Міліон сотиків для Р. Ш.** Відома українська фабрика цукорків і солодощів „Фортуна Нова" у Львові ділиться зисками з розпродажі своїх виробів з „Рідною Школою". Це повинно П. Т. Громадянство взяти під увагу й не забувати, що із кожного цукорка Ф. Н. припаде Р. Ш. якийсь сотик. 1716

— **Нова аптика у Тернополі** Повідомляємо, що в цих днях перенесено аптику Красуського в Тернополі до нового льокалю при вул. 3-го Мая. Аптику цю збудовано і устатковано на підставі найновіших вимог науки і техніки. Обстанова усередині і зверхня виправа аптики є виконані дуже естетично і сміло можна сказати, що аптика ця належить до обектів, які прикрашують місто. Вона засоблена в комплетну лабораторію, призначену до перевірювання доброти ліків. Запевнюють нас також, що зазвінували її у великий запас першорядних товарів краєвих і закордонних. Отже є повна надія, що аптика ця зорганізована за взірцями великих міст Европи доложить всіх старань, щоби забезпечити всіх мешканців нашого міста і околиці в потрібні ліки і тимсамим виконає якслід свій обовязок санітарної інституції. 1778

ЯПОНСЬКИЙ ПОРОШОК
КАТОЛ
ВБИВАЄ КОМАХИ І ХРОБИ
AZUMI & Co. Ltd OSAKA
5—20

— **Свято Бережанщини.** 29. і 30. червня відбудеться у Бережанах велике повітове ювилейне свято з нагоди 30-ліття Кружка „Рідної Школи" і 20-ліття заснованої нею вселюдної школи у Бережанах. Програма цього свята дуже ріжноманітна: 29. богослуження, панахида, складання вінків на гробах учителів і учнів школи, шкільна вистава і окрема Академія з рефератом, мішаний хор „Бояна", що відспіває „Полуботка" В. Безкоровайного, з привітами, виступом М. Голинського, що відспіває „Гетьмани, гетьмани" Шевченка-Лисенка і „Засумуй трембіто" Купчинського-Ніженковського, фортепіяновим сольом Ольги Бачинської. 30. червня така програма: Полева архиерейська Служба Божа, посвячення прапору школи, дефіляда учнів перед прапором і Академія. На Академії виступить збірний хор із гимном „Рідної Школи", промовить голова Кружка „Р. Ш.", після привітів чоловічий хор з Вербова відспіває пісні Бортнянського і Людкевича, пізніше учні відіграють партію живих шахів (балет склали Марія Масляківна й Теодозія Пересадівна, одяги проекту п-і Джулинської). Крім цього ритмічні вправи, поспи хорів і оркестр, танки, гри і змагання.

— **Прогулька-проща до Холі.** 22. липня ц. р. вибирається зі Львова до Холі на Підляші на храм св. Антонія Печерського прогулька-проща, яку організує відомий апостол унії Барвінський при допомозі ОО. Редемптористів. У прощі візьме теж участь хор зі Львова. Ближчі інформації дасть о. Краєвський, монастир оо. Редемптористів, Збоїска під Львовом.

— **Нові шкільні підручники.** Спеціяльна комісія міністерства освіти, покликана до оцінки шкільних книжок, займається тепер затверджуванням шкільних підручників для III. кл. середної школи нового типу. Нові підручники приноровлені до програми, яку передбачує шкільна реформа. Крім того комісія має затвердити підручники для V., VI. і VII. класи вселюдних шкіл, так що від нового шкільного року будуть обовязувати однакові підручники в цілій державі.

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішнім дні впали при тягненні Клясової Держ. Льотерії такі більші виграні: 10.000 зол. на ч. 58201 69288. 5.000 зол. на ч. 108600 116206. 2.000 зол. на ч. 23086 89945. 1000 зол. на ч. 3028 106332. 500 зол. на ч. 28008 69007 64982 76244 99026 155708 178513 182136. 400 зол. на ч. 35022 48008 76563 93747 94413 95372 145928 149792 По перерві: 10.000 зол. на ч. 78108. 2.000 зол. на ч. 173303. 1000 зол. на ч. 58136. 500 зол. на ч. 38306 41104 72216 122406 128978. 400 зол. на ч. 25675 39829 41908 51756 118459 120632 127349 132919 150322 169807 180288.

— **Іспит зрілости в державній українській гімназії в Перемишлі.** Цього року відбувалися устні іспити зрілости в гімназіях лише пополудни, щоби не гамувати правильної науки передполуднем. Тому в перемиській гімназії тягнувся цей іспит від 31. травня до 12. червня. Предсідником іспитової комісії був, як і в попередних роках, там директор заведення Степан Шах. До письменної частини іспиту приступило в обох відділах VIII а і VIII б — 52 абітурієнтів, з чого репробовано у відділі А — 4 абіт., у відділі Б — 2. Отже до устного іспиту допущено — 46. Зложили іспит зрілости: Александер Антін, Бача Роман, Брицький Степан, Вітошинський Олег, Волянський Богдан, Гірний Яким, Гомза Богдан Данилюк Евген, Децик Василь, Дзюбинський Святослав, Драньо Петро, Дрозд Григорій, Дуб Ярослав, Іваньо Любомир, Карпяк Богдан, Кебало Василь, Кіндрат Михайло, Когут Микола, Кравс Микола, Кріль Олекса, Крупа Микола, Лозинський Лев, Маселко Роман А., Маселко Роман Б., Масляник Олекса, Мельник Володимир, Нога Володимир, Парфенюк Степан, Пасічинський Теодор, Перейма Евген, Прокоп Іван, Середевич Михайло, Солтис Степан, Станько Степан, Трешневський Любомир, Гурчинський Роман, Шевчук Василь, Ших Роман, Шумелда Яків. Репробовано у відділі А — 3, у відділі Б — 4 абітурієнтів. Загально твердять, що в перемиській гімназії рівень знання під теперішнім твердим проводом значно підвисся й абітурієнти йдуть у світ підготовані та вироблені.

— **Львівська хроніка.** Апеляційний суд увільнив директора „Суперфосфату" Товарницького, якого суд І. інстанції за надужиття засудив був на три роки вязниці. — Поліцай арештував Меч. Вілевського, який ще з двома злодіями старався 3-метровою тичкою вкрасти крізь вікно одяг із хати Серафини Лібес при вул. Спадистій ч. 11. — На розі вул. Руської та Сербської трамвай наїхав на вантажне авто Огидзіка Віктора з Рогатина й ушкодив його. Шкоди є на 100 зол.

— **Збірний присуд на Маду.** Перед трибуналом львівського окружного суду відбулася розправа за збірний присуд на Северина Маду, засудженого наглим судом на досмертну вязницю за атентат на поліційного агента Тендая і судом присяжних на 12 літ вязниці за плянований замах на куратора Гадомського. Трибунал вимірив Маді за обі провини збірну кару досмертної вязниці з втратою всіх громадянських прав.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

— **Возний дефравдантом.** В окружному суді у Львові відбулася розправа проти возного львівського повітового виділу Йосифа Сеника, що перед кількома місяцями вкрав 8.000 зол. на шкоду цієї встанови. З вкраденої суми 7.000 зол. передав своїй жінці на сховок, а з рештою вибрався до Ґдині, щоби тікати за границю. Приїхавши до Торуня, зміркував, що за мало взяв грошей і вернувся до Львова, де його й арештовано. Тимчасом його жінка зложила гроші в депозиті у адвоката д-ра Корна. На розправі обоє признались до вини. Сеника засуджено на один рік вязниці без припинення, його жінку на 4 місяці з припиненням. Пошкодована встанова нічого не втратить, бо 7.000 зол. віддала Сеникова, а 1000 зол. мають звернути й урядовці, що не припильнували якслід возного.

— **Вибух приватного „арсеналу".** В мешканні Мочарського Йосифа при вулиці Краєучинській (Новий Львів) склалася сильна експльозія, що занепокоїла мешканців цілої околи-

пі. На місце прибула поліція і перевела дохо-
дження. Показалося, що Мочарський займався
нелегальною фабрикацією жабок, петард і набоїв
до стрільб, при чому помагав йому Ян Рудич з
Козільник. Наслідком необережности експлюо-
дували вибухові матеріяли, при чому Рудича ки-
нуло на землю, так що він під тяжкого попарен-
ня втратив свідомість. Ратункове поготівля від-
ставило його до шпиталю. Мочарського потягне-
но до відповідальности.

— **Краєва хроніка.** Самбірський суд засудив
Вод. Пастушка за приналежність до КПЗУ і
ді. — У станиславівському суді почалася роз-
права проти малолітніх синів, переважно за-
лізничників, які докопували вломів і окрадали
мешкання.

— **Палеонтольогічні находки в Україні.** Як по-
відомляє совітська преса, в никопольському па-
потопних звірів. Між іншим знайдено череп о-
ленія величезних розмірів, кістяк мамута і жубра.

— **Василіянська школа в Бразилії.** Управа мо-
настиря оо. Василіян у Прудентополі відкриває
при монастирі конвікт і середню школу (гімна-
зію) для хлопців, що хотять посвятитися духов-
ному званню і стати місіонарями.

— **Машини при жнивах заборонені.** Щоб об-
низити безробіття в Італії до найменших розмі-
рів, уряд заборонив уживати до праці при рілі
всякі машини. Збір цьогорічного жнива вільно
переводити тільки руками.

— **Змарнували 42 вагони цукру.** Горківське
бюро тресту „Сахаробит" одержало з тульської
цукроварні 42 вагони (732 тони) цукру. З при-
чини недостачі поміщень цей цукор зісипано до
барабольної ями, неочищеної зі сміття і незабез-
печеної відповідним накриттям. Весь цукор зі-
псувся. Комісія совітської контролі розпочала
доходження в цій справі.

— **Згорів монастир.** В канадійській місцевости
Желат вибухла в монастирі СС. Конвентуалок в
ночі пожежа. Монахиня Едмяна Десер і багато
прочан згинуло у вогні. Інші монахині і 53 дітей
що ще не спали, вдалося вирятувати. Мо-
настир згорів майже до тла.

— **Ріжні вістки.** В Едесі в Македонії згоріло
400 домів, при чому 3.000 мешканців осталось
без даху. — Як повідомляють з Америки, Герма-
на Валея засуджено на 45 літ вязниці за вхоп-
лення сина Веєргавзера— В лісі Ляні у Франції
впав військовий літак, при чому трьох старшин
згинуло у вогні, а один підстаршина врятувався
легкопадом. — В індійському місті Пешаварі
вибухла грізна пожежа, що знищила кілька ву-
лиць. Щоби припинити пожежу, висаджено кіль-
ка домів у повітря.

— **Справлення похибки.** У вчорашнім числі
„Діла" в огляді „З природи й техніки" випав о-
дин рядок в уступі „Справа манганової руди на
Гуцульщині", внаслідок чого ціле дотичне ре-
чення стратило зовсім сенс. Воно мало звучати
так: „Крім цього відомий спеціяліст цього пи-
тання проф. Богданович дуже критично поста-
вився у „Гірничо-Гутничім Перегляді" до висліду
праці проф. Токарського. Покищо треба за-
ждати на відповідь проф. Токарського, яка не-
вдовзі появиться, та до репліки на неї проф.
Богдановича, щоби здати собі точно справу з
ваги цього відкриття".

З МУЗИЧНОГО ЖИТТЯ.

ПОПИС УЧНІВ. В. МУЗ. ІНСТИТУТУ В СТРИЮ.

Вищий Музичний Інститут ім. Л. Лисенка у Стрию влаштував 13. червня попис учнів нижчих і вищих курсів.

З публики не було майже нікого, коли не рахувати безпосередньо заінтересованих. Шкода, що праця В. М. Інституту так мало будить зацікавлення серед громадянства. Плекаючи спів і музику могли би ми „співоча нація" піти бодай у хвості „неспівочих націй". У нас на буряках „усі дівчата" чудово співають, але з таким „буряковим" вишкодом у світ нема чого показуватися.

Програма попису була розділена на дві частини. 1) продукції річників, 2) продукції середніх і вищих річників.

Виступ нижчих річників просто дивував. Виходить на сцену дитина, гнеться на крісло, ноги високо від землі... ну щож? Вибачливо послухаємо, навіть оплески дамо... хіба не радіємо, не хвалимо, коли така дитина зуміє просилябізувати якесь слово? Тимчасом ця дитина як на дитину, концертово віддає твори Гурліт й Лешгорна? О. Миклясевич (І. р.) безумовно чудесна дитина.

Добре продукуються й інші діти як І. Лесик (IV. р.), І. Пацалуйко (IV. р.), Л. Вергановська (III. р.), М. Кокольська (III. р.), В. Повалячек (скр. II. р.) — це діти, що значно вибивалися, але й решта дітей знаменито вивязувалися зі своїх завдань дарма, що завдання мали таки доволі трудне.

Продукції 2. частини попису мали характер більше концертовий. Всі учениці й учні вміло вивязалися, але на перше місце треба поставити таких надійних як В. Кассареба (IV. р. сер.), Н. Цурковську (II. р. серед.), що відграла Бетовена та Гофмана з великим зрозумінням, Г. Герцівну (II. р. серед.). З. Савицького (концерт. курс). Всі вони показали, що багато вміють, але що О. Рудницький (І. р. вищ., грав на скрипці Бруха концерт г-моль) аж стільки вміє, аж так володіє тим чарівним інструментом, — перерослo сподівання кожного, хто його слухав. Музична память, техніка правої руки й інтерпретація в цього учня — великі! Колись повинен бути славний... Дай йому, Боже, тільки кращих обставин, бо серед таких як сьогодні, то багато талантів заснічується.

Виходимо після попису зі салі з великим душевним задоволенням. Це хай буде для Шан. Проф. Збору нашого Інституту найкращим познанням за велику працю. **М. Пойймак.**

Дописи.

ГЕРМАНІВ

Небуденне свято. На другий день Зелених Свят припадає в Германові львівського повіту празник, а в цьому році припало на цей день ще й особливе небуденне місцеве свято. З почину вишницького отця декана і при співучасти кондеканального духовенства уладжено в той день у Германові свято вшанування 50-ліття уродин та 50-ліття священства всіми шанованого пароха села Германова, о. Василя Бернацького. На це свято зїхалися парохи: о. декан Гірняк з Винник, о. Левицький з Чорнушович, о. Осташевський з Підберізець, о. Гайовський з Шоломиї, о. Пелехатий з Дмитровичі, о. Сохоцький з Гаїв, о. Роздольський зі Звенигорода, о. Кмінровський з Підсоснова, о. Школьник з Чижикова і о. Шуляк з Винник. Небуденне свято при гарній погоді стягнуло великий здвиг народу. Маленька тимчасова церковця не вмістила би всіх й тому збудували престіл в церковній загороді і відправили Службу Божу під голим небом. Правив Отець Ювилят в асисті чотирьох священників. Дуже гарно співав невеличкий, але добірний хор під орудою п. Олійника, відповідну до моменту гарну проповідь виголосив о. Гайовський. Підносячи заслуги Отця Ювилята проповідник підкреслив, що колиб не праця духовенства, то „зубате колесо історії давно взад посікло би". По Службі Божій Отець Ювилят щиро вітався і стискав голови учасникам небуденного свята. На порозі хати Отця Ювилята виголосили привітні промови о. декан Осташевський, о. декан Гірняк та голова Повітового Народнього Комітету Грищь Гладкий. Свято закінчилося спільним обідом у тісному колі панотців і гостей.

МОСТИСЬКА.

Повітова нарада УНДО. У вівторок 8. червня ц. р. відбулася в Мостиських повітова нарада. Радили над організаційними і самоуправними справами. На нараду прибуло 74 представників 17-ти громад повіту. Отворив нараду й проводив нею голова ПНК. о. декан Андрій Пшепюрський. Політично-організаційні й самоуправні справи референував представник Головного Секретаріяту із Львова ред. Грищь Гладкий. Реферат, що використовував досвід останніх самоуправних виборів, слухали зібрані з великим зацікавленням. Про місцеві повітові справи говорили пп. др Кульчицький і др Ломіянський. Зібрані одноголосно висловили щире довіря Українській Парляментарній Репрезентації і Проводові УНДО за їх діяльність, а зокрема за переведення самоуправних виборів. В дальших резолюціях взивають усе громадянство повіту гуртуватися в рядах Українського Національно-Демократичного Обєднання, а всіх громадських і волосних рядових організуватися в свої місцеві клюби та у всіх самоуправних справах виступати в цілому повіті одностайно. Заохочені до організації зібрані розкупили для кожної громади брошурки „Політична організація на селі".

В гарячі дні спеки наші
АНДРУТИ
відсвіжують і втишають спрагу
75/86 БРАНКА 1–4

З кіна.

КІНО „АТЛЯНТИК": „ГАРМОНІЯ".

Заголовок цей означає не вищу музичну гармонію, а звичайний інструмент, дуже популярний на російському селі. І це щось наче апостол Руси, що з'єднує парубкам і дівчатам пісні, що звеселяє народньої музики вгіленої у тому інструменті, що звеселяє парубкам і дівчатам після важкої праці — бійку та горілку. Фільма дає гарні побутові картини, краєвиди і жанрові сценки, звязані дуже простою інтригою. Совітське виробництво не забуває своєї теми, щоб показувати головно антирадієвість навіть тоді, коли маємо перед очима працю селян на полі. Нехай знає буржуазна Европа, де працюють у поті чола й наслідою і де збіжа пнеться вгору, наче очерет! У фільмі дуже добра пара артистів перемішана з звичайними селянами, щоб підібрати характеристичні типи. Саме так уявляємо собі добру українську совітську фільму, з життєвій ре-

СПОРТ.

ОКРУЖНІ ПЛИВАЦЬКІ ЗМАГАННЯ.

У неділю 23. червня ц. р. відбудуться на „Свїтезі" окружні пливацькі змагання. В програму змагань входять такі конкуренції: Мужчини: 100 і 400 м. стилем довільним, 200 м. стилем класичним, 100 м. навзнак, штафети 4 × 50 довільним і 3 × 100 стилем змінним.

Жінки: 50 і 200 м. стилем довільним, 100 м. класичним і 50 м. навзнак.

Юніори: 50 і 200 м. стилем довільним, 100 м. класичним і 50 м. навзнак.

Початок змагань в год. 15.30. Вступ за добровільними датками. Змагання відбудуться без огляду на погоду.

Нові книжки й журнали.

Д-р Евген Олесницький: СТОРІНКИ З МОГО ЖИТТЯ. II. частина (1890—1897). Львів 1935. Накладом Видавничої Спілки „Діло". Стор. 124, ф. 8°.

Омелян Квіт: БОЖІ СТЕЖКИ, оповідання. Вінета та рисунки Юрія Кирієнка. Львів 1935. Накладом Вид. „Наш Приятель". Стор. 80, ф. 8°.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Неділя, 23. VI. год. 3·30 пол. „Мій коханий дурнику".

Неділя, 23. VI. год. 7·30 веч. „Школа додатників", комедія Бера й Вернея.

Понеділок, 24. год. 7·30 веч. „Школа додатників".

Театр Ріжнородностей.

Незимний.

Кіна.

АДРІЯ: „Трійка", „Доглядачка в неволі".

АПОЛЬО: „Фраскіта".

АТЛЯНТИК: „Гармонія" (бодьшевицька муз. комедія) „Світ заполонений" (амер. комедія).

ВАНДА: „Пісня пісень", та „Зле кохання!"

ГРАЖИНА: „Мушу бути молодий".

КАСІНО: „Я збіглець" (Павло Муні).

КОЛІСЕЙ: „Котячий пазур", ревія „Роскішні дівчата".

КОПЕРНИК: „Нічне життя богів" та „Добра ворожка".

МАРУСЕНЬКА: „Поворот Франкенштайна" та „Марнотравний син".

МІРАЖ: „Симфонія життя" й Бастер Кітон як „Професор у кабареті".

МУЗА: „Сповнені мрій" та „Ворог жінок".

ПАКС: „Голгофта".

ПАЛЯС: „Людина є грішна".

ПАН: „Любовна мрія" („Leise flehen meine Lieder").

РАЙ: „Азбука кохання" з Диншою та Круковськими.

СВІТ: „Кавальєрада".

СОНЦЕ: Збешешена" та ревія.

СТИЛЕВЕ: „Пані і шофер" та ревія Волінського.

УТІХА: „Останній отаман Анненков" ревія „Їдь на схід".

ХИМЕРА. „Всі люди є ворогами".

Закордонне радіо.

Неділя, 23. червня 1935

Відень (506,8) 11·45 Концерт, 15·30 Кавалерська музика, 17·05 Австр. нар. свято (пісні, танки), 18·00 Анд. присв. творам Бетовена, 19·15 „Козацьке кохання" оп. Реміша, **Братислава** (298,8) 10·25 Увертюри відомих опер і оперетов, 21·00 Спів, **Прага** (470,2) 9·15 Сальон. квартет, 10·00 Ферстерові пісні, 21·10 Нар. пісні, **Париж** (1648) 12·15 Концерт, 17·30 Музика 20·45 Театр. авд., **Білгород** (437,3) 18·00 Хор, 22·20 Пісоньки, **Берлін** (356,7) 11·30 Форт. ресіталь И. Штравса (Шуман, Шопен), 20·45 „Далібег" ром. оп. Бізета, **Кенігсвустергавзен** (1571) 19·00 Муз. всячина, 18·00 Легка музика, **Кельн** (455,9) 14·00 Шуманові твори, **Ляйпціг** (382,2) 11·30 Кантата Баха, 14·45 Форт. ресіталь, 16·00 Вок. концерт, **Будапешт** (550,5) 15·00 Пісні, 18·30 Концерт, **Міляно** (221,2) 17·30 Легка музика, 20·45 „Ляморе Медіко" оп. Вольф-Ферарія. **Рим** (420,8) 20·45 Симф. концерт.

Понеділок, 24. червня 1935.

Відень (506,8) 17·40 Веселі арії й пісні Штукарт, сопр.), 20·00 Оп. вечір (симф. орх., спів), 22·10 Легка музика, **Братислава** (298,8) 19·25 Сп. ресіталь, 21·15 Форт., **Брно** (325,4) 18·25 Нар. пісні, **Прага** (470,2) 12·30 Концерт, 18·20 „Якобсфарт" оп. Фльотова, **Париж** (1648) 12·15 Концерт, **Білгород** (437,3) 16·30 Справка, 18·30 Пісоньки, **Берлін** (356,7) 16·00 Вес. авд., 19·00 Моцартові твори, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·45 Суч. пісні, 20·10 Оп. вечір, **Кельн** (455,9) 17·00 Вок.-муз. концерт, 20·10 Пісоньки, **Мінхен** (405,4) 17·00 Концерт, 20·10 „Кохання, війна та пантрика" оп. Тантса, **Будапешт** (550,5) 13·30 Сальон. музика, 20·30 Циг. музика, 21·50 Соната ц-моль на скр. і форт. Бетовена, 23·15 Спів, **Міляно** (221,2) 13·10 Легка музика, 20·50 Концерт у честь В. Гіго, **Рим** (420,8) 17·05 Вок.-інстр. концерт, 20·50 „Скуніца" оп. Маріо Коста.

Львівське радіо.

Неділя, 23. червня 1935.

8·30 Ранішня авд., 8·50 Музика з гр. пл., у перерві ок. 9·25 Ранішній денник, 9·50 Спорт.-турист. гутірка, 10·45 Муз. поранок, симф. орк., спів, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Субітконі вогні, 12·20 Театр. Уяви: Виспявський „Весілля" (фраг.), 12·50 Трансм. з Амстердаму фрагм. голяндської авд. (від 13·

Найгарніша гр. пл., 15·00 Гутірка жінки-хліборобки, 15·10 Мандоліністи; у перерві ок. 15·22 Огляд ринків рільних продуктів. 16·00 Концерт солістів, 16·45 Літ. нарис „Ева Шельбург-Заремба", 17·00 Концерт малої орх., 18·00 Трансм. із жнив. табору в Орлові, 18·15 Льоте Шене, Ів. Кепура в оп. „Турандот" із гр. пл., 18·30 Спів. авд., 19·10 Реклям. концерт, 19·20 Скрипкові твори Венявського в супроводі форт., 20·00 Веч. денник, 20·10 Образці давньої та суч. Польщі, 20·15 У годину смерти, 21·30 Форт. ресіталь, 22·00, 22·15 Спорт. вістки, 22·20 Концерт оркестри маринарки в Гдині, 23·05 Музика з гр. пл., 23·15 У святоіванську ніч (трансм. із пл. св. Івана в Римі), 23·50 Музика з гр. пл., 24·00 Муз. фольльор. авд. „Собітка".

Понеділок, 24. червня 1935.

6·30 Ранішня авд., 6·50 Музика з гр. пл.; у перерві ок. 7·20 Ранішній денник, Спорт.-тур. гутірка, 8·25 Практ. вказівки, 11·57 Сигнал часу, 12·05 Полудн. денник, 12·15 Концерт, 13·00 Хвилинка для жінок, 13·05 Муз. образці, 15·15 Біржа, 15·30 Концерт солістів, 16·00 Для дітей: Ігри та забави в повітрі, 16·15 Легка музика з гр. пл., 16·30 Боротьба проступку з людською легкодушністю, 17·20 Стилізовані танки з гр. пл., 18·00 Електричне око (зі світа великих і дрібних винаходів), 18·30 Гутірка про моди, 18·40 Суспільна хвилинка, 18·45 Легка музика з гр. пл., 19·15 Реклям. концерт, 19·30 Вонцька авд., 20·00 Ідемо до моря. 20·10 **Свято Купала, балет Л. М. Родовського.** 20·45 Веч. денник, 20·55 Образці з давньої та суч. Польщі, 21·00 Концерт симф. орх., 22·00, 22·06 Спорт. вістки, 22·10 Маза орхестра.

БІРЖА.

ГРОШ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·27—5·29 зол.

Нім. марка 1·75—1·85, фр. франки 34·90—35·00, шв. франки 172·50—173·50, фунти стерлінги 26·00—26·80, австр. шіллінги 98·00 — 101, чеські корони 22·00—22·25, рум. леви 30·00—32·00, ліри 42·00—44·00.

Золото: Доляри 9·18—9·20, Франки фр. 34·80—35·60, Дукати 83·00—84·00, Корони 37·00—37·50, Рублі 4·75 — 4·85, 1 гр. зол. 5·924.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50, Фльорени 0·85, 1 гр ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 43·00—44·00, 5 проц. дол. Б. Г. 51·00—53·00, 4 проц. Зол. Б. Г. 43·00—44·50, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 46·00—48·00, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 52·00—55·00, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

Премійки.

Подарівки 52·50 — 54·00, Інвестиційна 104·00—107·50, Будівельна 42·00—44·00.

ЗБІЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська льоко Львів

	від	до	від	до
Жито одноцізе	13·50	—13·75	15·50	—15·75
Жито збірне	13·00	—13·25	15·00	—15·25
Висівки житні	7·50	— 7·90		

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що ціни на масло й молоко не ставить з приводу вичікуючої тенденції; в дні 22. червня ц. р. кооперативам платив за:

	льоко Львів.
1 кг. масла дес.	1·90 зол.
1 кг. масла експорт.	1·95 „
1 л. молока	0·15 „
1 л. сметани	0·60 „
1 кг. ящь	2·60 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 24 сот.

Тенденція на масло, молоко і сметану вдержана, на яйця звишкова.

Маслосоюз устійнив дефінітивні ціни: за 1 кг. дес. масла 1·90, експорт. масла 1·95 зол. за час від 11. до 22. VI.

Маслосоюз повідомляє, що від 22. VI. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята від 45 дкг.	за 1 кг.	1·00	зол.
Мол. однор. кури І. кл.	„	0·90	„
Старі кури	„	0·80	„
Пантарки	„	1·30	„

Птицю приймає в скількости визначеного попідню для кожного достання.

Гогут и, качок, гусей, індичок та індичок з огляду на кінець сезону не приймає.

ОПОВІСТКИ.

30-літний товариський з'їзд товаришів-абітурієнтів І. гімназії в Тернополі з р. 1905 відбудеться в Тернополі 7. липня ц. р. Зголошення участи слати на адресу Д-ра І. Пататофа, вул. Сокола 3 а. о. Д-р В. Пелліх, Острав п. Коропець.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Корсети найновіші моделі, бедрівки, нагрудники виконує солідно „Крайошвейна", Львів, Боїмів 1. 1521 9—9

Золото, срібло, годинники, бриліянти. Вл. Бушек, Львів, Академічна 6., тел. 218-48. 1708 5—15

Вічні пера направляє „Преміяїн" Ринок 29, Рутовського 12. 1679 8—20

Годинникар - українець направляє ріжнородні годинники і біжутерію. — Львів, Домініканська 7, — бічна Ринок. 1763 2—2

Пропукликові бандажі гумові черевні, ниркові, проти усуванню матиці під гарантією виконує відоме **Укр. Ортопедичне Заведення Івана УГРИНА,** Львів, вул. Вірменська ч. 15. 1629 11—30

Косів-Москалівка, Пансіон „Анна" положений над рікою в окруженню лісів. Одно і двоособові кімнати. Добірний харч. Сезон від 1. червня. 1771 2-3

Палиці — парасолі, найновіші парасольки. Нова впрібна, Ягайлонська ч. 16. 1567 11—15

Адвокатський аплікант з правом субституції шукає місця. Ласкаві зголошення: М-р Володимир Постригач, Тернопіль, Котлиревського 5. 1769 3—3

Абсольвентка універс. з найкращими свідоцтвами, шукає праці бюрової, склепової, може підготовити до шкіл усіх типів і матури, занятися вихованням дітей, домашньою господаркою, давати лекції музики (форт.), чужинних мов (нім., чеська, рос.). Ласкаві зголошення до Адм. „Діла" під „Краще завтра."

Учителька літ 29, пізнає інтеліґентного мужчину. Зголошення до „Діла" під „Доля".

Яремче — у вілі при гарно положеній, сонячні кімнати з харчем або без до винайму ціни помірковані. Перфецька, Яремче, власна вілля. 1779

Продам дім партеровий деревляний — ул. Поштечна ч. 15 (бічна Кульпарківської) — від трамваю ч. 4 пять хвилин.

Продам оказійно 2 образи Новаківського за готівку, потрібну на виїзд зараз. Адреса в Адміністрації. 1781

Мурований дім, огород продам. Відомість Річна 19, Перемишль.

Ширіть наш часопис!

Кімната дуже гарна, сонячна з балькоком до винайму: Кадецька 4/II. 3-3

ОГОЛОШЕННЯ.

Виробня музичних інструментів

Фр. Невчик

Львів, вул. Городецька ч. 2 Б. — Телефон 225-76

поручає всілякі музичні інструменти, приладдя і виконує направи по конкуренційних цінах.

Цінники на бажання. 41/91 9—20

УВАГА. — За 50 сот. направа слухальців, даю новий шнур, магнетизую і регулюю. **„Radjodźwiek" ЛЬВІВ, КРАСІЦКИХ 17.** 1722 5—10

Пансіон „Зелемін" ГРЕБЕНІВ

У найгарнішому положенні, подальше від гостинця, гамору і курявн. Просторі, сонячні кімнати з балконами. Річні і сонячні купелі. Знаний зі смачного, здорового харчу. — Ціни помірковані. Відкриття 1. червня ц. р. 1661 8—10

Виказ жертв

на українських воєнних вдів і сиріт за міс. лютий — травня 1935.

Теребовля: Р. Мединичук Будзанів 1, учит. П. Дидіцас 5·10, пар. ур. Лошнів 3, Струсів 20, Дарахів 17, о. П. Воронич Вербовець 9·53, о. М. Манишевський Довге 3, філія С. У. зб. в місті 41·87, Бринуля Нова 3·75, Будзанів 13·31, Бернадівка 2·41, Винявка 6·49, Варваринці 7·35, Говилів Вел. 3·70, Говилів Мал. 2·60, Глашава 5·66, Гумниська 42·86, Деревінка 4·26, Заздрість Нова 10·20, Заздрість Стара 2, Застіноче 5·23, Заліве 3, Іванівка 10, Іванче 3·97, Кобиноводоки 7·28, Кульчини 2·11, Ласкавці 49·05, Малів 4·05, Могильниця Стара 16·38, Могильниця Нова 8·77, Мшанець 11·31, Рідушин 3·30, Романівка 4·14, Семенів 5·87, Сущин 9·60, Сорочько 8·05, Спобідна-Струс. 2·10, Слобідка Янів. 2·92.

Яворів: Др. С. Кушнір 3, о. Г. Мандзевич Порудно 5·21, о. Р. Цепинський Дрогомильль 1·50, пар. ур. Курники 2·25, філія С. У. зб. в місті 46·15, Наконечне 3·12, Мужиловичі 2·50, Завадів 0·90, Дрогомиль 3·34, Рогізно 7·68, Новосілки 3·05, Бунів 2·41, Залуже 4·88, Щепіоти 1·60, Підлуби 2·62, Вербляни 3·30, Нагачів 5·17, Вільшаниця 2, Шкло 2, Яжів Нов. 1·50.

Ярослав: пар. ур. Молодич 1, о. І. Рудавський Сосниця 6, о. С. Мазар Мяніш Нов. 1·50, о. В. Лях Пикоровичі 5, кооп. Радиня 5, Брусан Радимно 1, Д. Жук Павлова 2. (Далі буде).

ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

Гарні й дешеві книжки

Видавничої Спілки „Діло"

	ціна	почтова пересилка
Др. Е. Олесницький: **Сторінки з мого життя І.**	1·90 зол.	0·30
Василь Софронів: **Липнева отрута**	1·40 „	0·30
Евген Чикаленко: **Спогади Частина І. II. III.**	4·50 „	0·50
Окрема частина по зол 1·50		
Ст. Левинський: **З японського дому**	1·50 „	0·30
М. Рудницький: **Між ідеєю і формою**	1·50 „	0·30
Е. Бронте: **Буреверхи,** переклав М. Рудницький	1·50 „	0·30
Проспер Меріме: **Блакитна кімната та інші оповідання,** переклав Василь Софронів	0·95 „	0·25
Альфонс Доде: **Маціцький,** із французької мови переклав М. Рудницький	1·00 „	0·30
Володимир Островський: **Сміх землі**	0·80 „	0·15
Микола Матіїв Мельник: **Крізь дим і згар**	0·50 „	0·15
Гордій Брасюк: **Безпутні**	0·50 „	0·15
Михайло Возняк: **Шевченко і книжна Рогніна**	0·80 „	0·15
Михайло Возняк: **Валей і Кониський**	0·50 „	0·15
Др. Ст. Баран: **Новий самоуправний закон**	0·80 „	0·15

Дістати можна у Видавничій Спілці

Діло" Львів, Ринок 10

та у всіх книгарнях.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10

Ч. 164 (14.061). Львів, понеділок 24. червня 1935. Pocztowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504-060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Чвертьрічно 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-25. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Самогубство проф. Голоскевича.

З певного джерела довідуємося, що в ніч ц. р. (в ночі з 18. на 19. IV.) поповнив самогубство на заславині в Тобольську видатний український діяч і вчений проф. **Голоскевич.** Причиною самогубства були страшні моральні муки і злидні.

Смерть італійського мистця — нашого приятеля.

Рим, 18. 6. 1935.

Цими днями помер у Римі мистець різьбар Франческо Рандоне. Мав 73 роки. Висока постать, худощава, з худощавим обличчям, з довгою сивою бородою, двоє добрих, палких очей, — усе те робило його надзвичайно милим і викликало глибоку пошану, як до патріярха мистецтва.

Франческо Рандоне, скільки разів вас зустрів, завсіди докладно випитував про стан України. І це було в нього звичайно перше питання: „Розкажіть останні новини, події з життя вашої поневоленої батьківщини!"

Одного разу зайшла до нього наша земячка, теж різьбарка, яка живе тут у Римі. Вона ще, на жаль, душею дещо малороска. Рандоне питав її, звідкіля вона і хто по народности.

— Я — „русса"!

— А звідкіля ви? — спитав повічний.

— З Києва!

— А-а! то вже українка! — пожвавів й італієць.

— А я вся так і засоромилася! — оповідала мені різьбарка.

Тепер цього дорогого нам приятеля нема уже в живих.

Проходжу біля мурів Аврелійна, де жив мистець. Мовчазно і понуро глядить величня постать римської богині. Пустою мовчать великі арени, де гомоніло колись життя, де сотні молодих вчилось у маестра, як мармурові життя давати.

Тиша.

Лиш синє небо гордо палає.

Лиш квіти, що ростуть по мурах, у вітрі шепочуть:

— Приятеля у серці носимо і память про Нього не загине! *М. О.*

Жертви вибуху в Райнсдорфі.

БЕРЛІН, ПАТ. Згідно з останніми обрахунками смертних жертв у катастрофі в Райнсдорфі було 68, пропавших без вістей 34, у шпиталі є 96 тяжко ранених, а лекше ранених нараховують більше як 600. Гітлер був у Віртемберзі, де відвідав ранених у манастирському шпиталі та питався про стан їх здоровля.

Большевики далі усувають.

МОСКВА, ПАТ. Усунули з комуністичної партії директора педагогічного інституту в Саратові Левашова, який сфальшував партійні документи. В інституті викрили трьох професорів троцькістів, які поширювали опозиційні господарські та політичні теорії.

Крім Левашова протегував організаторів керманич партійної організації в інституті та голова студентського комітету, що від літ удержували тайні звязки з троцькістами.

Абісинія перепрошує.

РИМ, 23. 6. ПАТ. Абісинський міністер закордонних справ приїхав нині до італійського посольства в Адіс Абебі та перепросив в імені свого уряду за інцидент, що його викликав абісинський старшина, який зірвав прапорчик із авта італійського посольства. Міністер сказав, що в цій справі переведено слідство, а старшина є в арешті. Італійський посол прийняв заяву міністра до відома.

Італійське військо для Африки.

НЕАПОЛЬ. 23. 6. ПАТ. Корабель „Гандже" відплив нині до Африки з 29 старшинами, 50 підстаршинами та 1.300 вояками й воєнним матеріялом. Другий корабель „Конфідензіа" відплив до Сх. Африки з воєнним матеріялом і віяньми.

Скільки зброї привезли до Абісинії?

РИМ, ПАТ. Агенція Стефані повідомляє: 23.000 крісів, 700 скорострілів і 6 мільонів набоїв перевезли з Джібуті до Абісинії за останніх 18 місяців. Пише про це кореспондент „Матена" з Джібуті. Італійська преса подає ці цифри на доказ, що Абісинія зброїться.

Майно абісинського цісаря в Парижі.

РИМ. ПАТ. З Парижа звідомляють, що цісар Абісинії зложив усе своє майно (300 мільонів фр. франків) у паризьких банках.

Подяка прихильникам „Музею Визвольної Боротьби".

Лист до Редакції „Діла".

Управа Товариства „Музей Визвольної Боротьби України" просить шановну Редакцію не відмовити вмістити в своїй поважному часописі наступні рядки:

Не маючи можливости листовно подякувати окремо усім українським установам, організаціям та поодиноким землякам, що були такі ласкаві приватати Управу Т-ва „Музей Визвольної Боротьби України" в день ювілейного свята, Управа просить їх цією дорогою прийняти від неї найсердечнішу подяку. Глибоко оцінюючи довір'я, що його так щедрошно виявило українське громадянство не лише в дорогих словах привітань, але й в уділенні Т-ву „Ювілейного Дару", Управа черпає в цьому довірю спонуку для дальшої праці над завершенням розпочатої загальнонаціональної справи — будови Українського Дому в Празі.

З правдивою пошаною

Ст. Смаль-Стоцький, голова Товариства. *Ст. Сірополко,* секретар.

Просимо всі інші редакції передрукувати цей лист.

Міські Театри в понеділок дня 23-го червня 1935.

Сьогодні в год. 7·30 другий раз по вчорашній премієрі

„Школа податників" Берра і Вернея

Знамените забава. Фільмова ілюстрація.

ОФІЦІЯЛЬНИЙ АНГЛІЙСЬКИЙ КОМУНІКАТ ПРО МОРСЬКІ ПЕРЕГОВОРИ.

ЛЬОНДОН, 23. 6. ПАТ. Райтер оголосив такий офіціяльний комунікат: Німецько-британські розмови в справі морських збройонь від 18. червня ц. р., себто від хвилини оголошення нот, йшли в рямцях тих самих приязних напрямних, що попередні умови з представниками інших держав. Щиро обмінялися думками на тему зменшення морських збройонь і програми будови кораблів у будуччині.

Погляди Німеччини та сугестії британського уряду в справі заг. умови про зменшення морських збройонь офіціяльно подадуть до відома заінтересованим державам.

Думки, що ними обмінялися представники Німеччини та В. Британії мають пробний характер, бо остаточне рішення на міжнародній морській конференції залежить від становища, яке займуть морські держави.

ПОЧАТОК РЕАЛЬНОЇ МИРНОЇ ПОЛІТИКИ.

ЛЬОНДОН, 23. 6. ПАТ. Рібентроп у розмові з представником Райтера сказав, що німецько-британська умова це початок реальної мирної політики. Це перший етап на шляху до обмеження збройонь. Рібентроп сказав, що вважає інсинуаціями твердження, нібито Німеччина старається зробити незгоду між Англією та Францією. Я вірю, що ми є на кращій дорозі до тісної співпраці між Францією, Німеччиною та Англією, до якої то співпраці приступлять радо інші европейські держави.

ПРОВІДНИК ХОРВАТІВ НЕ ВІЗЬМЕ УЧАСТИ В УРЯДІ.

БІЛГОРОД, 22. 6. ПАТ. Д-р Мачек відїхав нині з Білгороду до Загребу. Сказав приятелям, що особисто участи в уряді не візьме. Коли б кабінет утворили при участи представників опозиції, то до кабінету ввійшли би представники блоку, а він задержав би для себе провід опозиційного блоку та провід хорватської партії.

БІЛГОРОД, 23. 6. ПАТ. Наради князя-регента з представниками політ. груп, як запевняють, закінчилися. Нині пізнім вечором або завтра рано регенційна рада визначить особу, який поручить створити кабінет.

МІН. ІДЕН В ІТАЛІЇ.

РИМ, 23. 6. ПАТ. Нині в год. 7.05 приїхав тут міністер Іден. Привитав його на дворці державний підсекретар Суміч, бар. Альойзі, британський амбасадор і вищі службовці італійського міністерства закордонних справ.

ПОЖЕЖА В ПАЛАТІ МИСТЕЦТВА.

СЕВІЛЯ, ПАТ. Наслідком короткого зіпнуття вибухла пожежа в палаті мистецтва. Втрати великі. Багато творів мистецтва неоціненої вартости впало жертвою вогню. Образи Рубенса врятували.

РІБЕНТРОП ЗДАВ ЗВІТ ГІТЛЄРОВІ.

БЕРЛІН, 23. 6. ПАТ. До Гамбурга приїхала німецька делегація для морських переговорів під проводом Рібентропа. Рібентроп зложив тут Гітлерові докладний звіт у присутності гол. команданта німецької фльоти адм. Редера.

НАЙБІЛЬШИЙ ВОРОГ ПІДДЕРЖУЄ ПРЕЗ. РУЗВЕЛЬТА.

ВАШИНҐТОН, ПАТ. Сенатор Лонг, найзавзятіший ворог през. Рузвельта, вислав до нього листа, в якому предкладає президентові повну піддержку в виконанні програми поділу багацтв, що є частиною нового додаткового проекту оподаткування. Лист відчитали на засіданні сенату.

СПОРТ.

МИСТЕЦТВА ЛІГИ.

КРАКІВ. Краковія — Гарбарня 1:1 (1:1).
ВАРШАВА. Вармія — Шлеськ 2:2 (1:1).
ПОЗНАНЬ. Варта — Польонія 6:2 (4:1).
КАТОВИЦЬ. Рух — Легія 1:0 (1:0).

МИСТЕЦТВА ОКР. ЛІГИ.

ЯРОСЛАВ. Огнісько — Україна 2:0 (1:0).
ЛЬВІВ. Чорні — Гасмонея 7:1 (5:0).
РЖІШІВ. Другий Сокіл — Ресовія 2:0 (2:0).
ЛЕГЕМЮЛЬ. Погонь І Б — Польонія 4:1 (3:1).

Абісинія і Европа.

Від нашого кореспондента.)

Рим, 11. червня 1935.

Етіопійське питання в останньому часі займає щораз більше місця у кольоніяльній політиці Европи. Англійська преса накинулася на італійський уряд за його войовничо заборчі наміри щодо Абісинії. Італійська преса почала відповідати на ці напади. І так розпалилася полемічна війна, яка витягнула на світло дня багато цікавого, нового, інколи й пікантного. Італійська, особливо римська, преса, гостро відбивала атаки англійців. Дійшло до того, що одно з чисел римського щоденника „Оттобре" за неперебірчивий тон влада мусіла сконфіскувати цілий наклад.

З цієї сварки ви довідуєтеся, що в теперішньому конфлікті Італії з Абісинією Англія підтримує сторону Абісинії. Дальше: що зброю для Абісинії доставляють майже всі держави Европи і то й ті, що палко проповідують пацифізм. Арнальдо Чіполля, який переїхав усі кольонії Австралії, Азії, Африки (який, м. ін., у 1919 р. був і в нас і писав до італ. преси прихильні нам статті та з великим піетизмом висказувався про нашу соборну армію, про її геройські подвиги та про геройську посрать гол. от. Петлюри), витягає тепер на денне світло, як то в англійських кольоніях у школах вчать, що напр. Дж. Гарібальді це англієць; як то італійських місіонарів у кольоніях Англії звуть австрійцями, лише тому, що вони переїхали до кольоній з округи Венеції перед 1859 р., себто, коли ще Австрія панувала на тих землях.

Ще пікантніші речі витягає щоденник „Оттобре" (ч. 190, з 8. 6. ц. р.). Каже просто, що Англія своєю дволичною політикою довела до того, що Японія, а потім Німеччина мусіла покинути Союз Народів. „Ще сьогодні, — каже згаданий часопис, — не всі собі здали справу, про вслиди, які рішили про постанову Гітлера.

Можнаб сказати закінченням полемічної війни була промова Мусолінія у Каліярі і в Сассарі у Сардинії. Та промова викликала серед населення Сардинії справжне захоплення. А за кордоном — безліч інтерпретацій. Слід зазначити, що народ Сардинії витав Мусолінія з нечуваним ентузіязмом. Сотки кільометрів здовж шляху, куди він переїздив, стояли селяни з довколичних сіл і вижидали, щоб побачити „вождя". Були випадки, що селянки-матері виходили на шлях, зупиняли авто, щоб сказати Мусолініеві: „Я тобі дала двох синів на війну — я їх дала в певні руки!" В Сардинії Мусолині поцікавився і роботами осушування багон. — 70 тисяч гектарів найкращої землі на півночі острову — — які почали минулої осени.

Головна суть промови Мусолінія: Італія від свого наміру щодо Абісинії не відступить.

За часів самостійности Італії це вже другий рішучий виступ Італії для добуття кольоній. Перший, як завершення процесу рісорджіменту, був за часів уряду Джіолітія у 1911—12 роках. Це було опанування Лібії та інших островів Туреччини. Тоді великі перепони в цій війні робила Італії її тодішня союзниця Австрія.

Другий виступ Італії за здобуттям собі нових кольоній, як вияв експансивної сили фашизму, це воєнні пляни супроти Абісинії. Ці пляни Мусолінія викликали те, що Абісинія з свого боку, при помочі таки Европи, мерщій зброїться, будує нові шляхи тощо. Сьогодні цей восьмимільоновий нарід може виставити двомільйонову армію. Ця армія по модерному озброєна, призвичаєна до нелегкого для европейця терену і підсоння, близька до всіх джерел забезпеки, з природним рідним запіллям та місцевими джерелами харчів. Зате абісинський фронт 3 тисячі кільометрів суходолом і морем віддалений від рідного грунту.

Сьогодні Італія примушена життевими обставинами продовжувати розпочате діло до опанування Абісинії. Чи воно буде частинне, чи повне, протекторат, чи окупація частини території, — це все буде залежати від дальшого розвитку подій. Але як за часів Джіолітія робила Італії пакости в опануванні кольоній її союзниця Австрія, так сьогодні ще спритніше пакостить Італії в тій самій справі її союзниця Англія. Як ця суперечка скінчиться? За часів диктатури цього передбачити не можна. Одно певне: Італія у своїх замислах і плянах не поступиться. Мусолінія пляни: за всяку ціну економічне істнування Італії мусить покращати.

Що головна увага італійського уряду звернена проти Абісинії, це тут виразно помічається. Бо щодо Німеччини — всяка ненависть раптом притихла! Ситуація тим цікавіша, що між Англією і Німеччиною дійшло до порозуміння і що союзницею Італії в абісинському конфлікті стає — Франція. Але чи допустить Італія, щоб через Францію і Чехословаччину голос у Середній Европі дістали — Совіти?!

Все це речі страшенне цікаві і тісно з собою звязані. Вони надзвичайно проречисто виказують, як якась далека африканська країна може зважити на укладі европейських сил і на способі вирішення найближчих нам европейських — також і східно-европейських — справ.

М. Зазамський

Ширіть наш часопис!

Українське питання на конґресі у Брюсселі.

Річний Конгрес Унії Т-ва для Союзу Народів. Українське питання в центрі уваги. Гостра сутичка українських делегатів.

У Брюселі відбувся під головуванням сенатора Джаніні, підсекретаря для закорд. справ Італії, річний Конгрес Т-ва для Союзу Народів, на якому українське питання заняло найповажніше місце. Треба відмітити, що ці конгреси були до цього часу єдиною міжнародньою трибуною, з якої українці та інші поневолені народи могли звертатися до світової опінії і де вони завжди знаходили співчуття та признання їх домагань, чого не могла їм дати з формальних причин Ліга Націй. Але з того моменту, як зачалися переговори про вступ до неї большевиків, обставини радикально зминилися. Вже в мин. році у Фолькстоні мало бути поставлене питання про приняття большевиків до Унії, але його відклали і мали відновити у цьому році. Рівнобіжно із зростом авторитету Москви українська позиція слабшала через вихід з Унії Японії, яка все ставилася якнайприхильніше до України, та через те, що відійшла цього року Німеччина, протестуючи проти Президії, що поставила на денний порядок жидівське питання, яке німці вважали не міжнароднім, а внутрішнім. Не виключене, що вона до Унії вже не вернеться, бодай до полагоди й становища в Женеві.

Без огляду на ці побічні ускладнення виявилася ще безпосередня загроза; совітська делегація в Женеві поставила своєю умовою вступу до Унії, виключити з неї заступників усіх поневолених народів, уважаючи, що вона всіх їх правно заступає і цей погляд здобув собі досить прихильників серед заступників народів, що нині ставлять свою гру на совітську карту.

Не вважаючи на такі сприятливі обставини, Президія Унії, з огляду на свій досить демократичний характер, а також приймаючи під увагу гострі протести мин. року, не відважилася поставити на денний порядок приняття Совітів

О. ЕВЗЕВІЙ БАЧИНСЬКИЙ 2)

Двацять літ тому.

(Докінчення.)

II.

Коли по короткім відпочинку мали ми йти в дальшу дорогу, бо на стації Дубляни не було потрібних для завагонування нас возів, побачив я мою дружину і п. Стефу Білинкевич, дочку пароха Знесіння, які приїхали повозом і допитувалися за комендантом конвою. Вручили йому якусь записку, з якою по короткій розмові наш комендант конвою віддалився до стаційного будинку. Вернувшись по хвилині звернув моїй дружині доручену записку і позволив мені виступити з конвою для 5 минутової розмови. Жінка показала мені записку, де було написано: „Комендантові конвою для проводу арештованих: ґенерал-майор барон Кнорінґ наказав освободити о. Бачинського і передати його жінці Олександрі Бачинській".

Історія тої записки така: моя жінка звернулася після мого арештування до п. Стефи Білинкевичівної з проханням інтервенції у влади. Ми жили дружно з родиною п. Білинкевичів зі Знесіння, я заступав старенького о. Білинкевича в парохії, бо ще в серпні 1914. року вивезли австрійські війська о. Білинкевича до Талергофу. Донька о. Білинкевича мала широкі знайомства серед російських чиновників, які щиро опікувалися родинами вивезених до Талергофу. Ті впливові знайомства використала п. Білинкевичівна так, що маючи білет ґенерала барона Кнорінґа, тодішнього голови Червоного Хреста, председника всіляких російських харитатівних установ на окупованих теренах Східної Галичини, вручила його молодому адютантові коменданта Львова, під неприсутність коменданта кажучи, що ґенерал Кнорінґ приказав мене звільнити. Молодий адютант не застановляючись, написав записку, до якої всеж скептично поставився комендант конвою і порозумівся телефонічно з самим комендантом Львова ґрафом Аллербергом.

По розмові написав на обороті: По настоящей записке освободить ксендза Бачинскаго изъ подъ ареста получилъ личное приказаніе отъ коменданта г. Львова графа Аллерберґа не освобождать до розпоряженія. Начальник конвоя прапорщик. Підпис нечиткий. Ст. Дубляни-Ляшки, 6. юнія 1915.

5 минутова розмова скоро скінчилася, конвой рушав у дальшу дорогу, тому я мусів попрощатись з жінкою і п. Білинкевичівною, яка обіцювала поробити ще раз заходи, щоб мене з неволі звільнити. І обіцянку дотримала.

Конвой рушив у дальшу дорогу в напрямі до Ляшок Мурованих. На стації в Ляшках Мурованих був уже приготований осібний поїзд, яким наш конвой мав виїхати до Росії. Нас пятьох українців я, д-р Яремко, о. шамбелян Яцковський, Сидір Бриттан і п. Кузьмич, заняло один передїл товарового вагону і ждали ми виїзду. Вже чути було протяжний гудок російської льокомотиви, коли до вагону сідіхав кінний городовий зі Львова і доручив мені письмо, яким з наказу Военного Ґенерал-Ґубернатора комендант Львова звільняв мене. Я не встиг з усіма товаришами недолі розпрощатися, бо поїзд уже рушив, коли я з нього вискочив і разом з посланцем пустився в поворотну дорогу до Львова. Недалеко від стації стрінув я знову жінку і п. Стефу Б., які виїхали назустріч. Від них довідався я, як це сталося, що мене звільнили.

Просто зі стації в Дубляни п. Білинкевич забрала жінку мою зі собою, поїхала до коменданта Львова гр. Аллерберґа і просила, щоб відкликав свій наказ, виданий телефонічно комендантові конвоя, щоби мене звільнити. Гр. Аллерберґ показався джентельменом і оправдуючись, що на власну руку того зробити не може, казав паням поїхати до будинку военного ґенерал-ґубернатора, де обіцяв також зараз явитися, щоби просьбу їх представити вищій інстанції.

У военного ґубернатора саме відбувався прощальний обід перед евакуацією Львова. Щасливим збігом обставин п. Білинкевичівна стрінула в будинку ґубернаторства ґенерал-майора барона Кнорінґа — призналася йому, що надужила його авторитету, однак для доброї справи, щоби помогти молодій жінці звільнити чоловіка від заслання і барон Кнорінґ разом з гр. Аллерберґом успішно інтервенювали у гр. Бобрінського, який приказав мене звільнити. На прохання п. Біл. вислано окремого посланця, який на щастя в останній хвилині перед відїздом поїзду привіз мені звільнення.

Поворот до Львова був повний пригод. Від сторони Львова вертались уночі російські табори, вертались недобитки всіляких відділів війська — втікачі — всі в напрямі Росії. Кінні патрулі виловлювали дезертирів, з яких багато утікало з фронту. Одна така кінна патруля козаків задержала наше ціле товариство разом з нашим конвоєм — російським салдатом.

Називаючи нас австрійськими шпигунами, патруля окружила нас і завела під ескортою на той самий участок, де я пересидів попередню ніч. Серед урядовців участку видно було велике схвилювання. Хоч була пізна ніч, рух панував як у день. А сильні вибухи від артилерійських боїв ставали чимраз виразніші. Видно було, що годинки москалів у Львові почислені.

Начальник участка (мабуть українець) показався для нас дуже ввічливим. Я показав йому документ підписаний гр. Аллерберґом і без труднощів мене звільнили. Тої ночі я довідався на певно, що москалі покидають Львів, бо коли я

та виключення поневолених народів, хоча це питання вже висіло в повітрі та його боронили деякі делегації.

Вибух прийшов підчас промови проф. Р. Смаль-Стоцького, який у дуже гарячій формі заявив, що після того, як Літвінов став членом, а навіть головою Союзу Народів українці не можуть покладати на цю інституцію великих надій, а те, що заступник уряду, який гнітить Україну, Кавказ, Туркестан, Карелію та інші народи став арбітром у справах меншин, то це вже справжній скандал».

Промова в англійській мові викликала рясні оплески і ніби то мала успіх серед цілої авдиторії, але причина в цьому полягала в тому що, як виявилося, деякі делегати не знали по англійськи. Коли перекладали промову на французьку мову і коли перекладчик дійшов до слів „скандал", несподівано заговорив голова французької делеґації проф. Борель, відомий учений, який у дуже гострім тоні заявив: „Скандал дійсно є, але він полягає в тому, що український делегат говорить від імени України, на що він не має ніякого права, бо він є емігрантом. До того тут обговорюємо питання меншости у той час, як українці на Совітській Україні не є меншістю, а повноправними власниками своєї держави".

Ця інтервенція, зроблена в дуже гострій формі, на здивування промовця не викликала апробації і для відповіді попросив слова другий український делегат проф. Шульгин. „Я дуже жалую, сказав він, що французький делегат говорив про те, що він не знає Наше Товариство було засноване тоді, коли наш уряд находився на своїй території і чи ви хочете позбавити нас права боронитися? Щож ви фактично обстоюєте: право чи силу? Правда, що проблема Совітської України не є справою меншостей, але і в Галичині і на Волині можна говорити про меншости лише умовно у відношенні до держави, бо на своїх землях вони складають більшість. Що до Сов. України, то я згоден, що формально це незалежна держава, яка находиться тільки в союзі з Москвою, але фактично населення її находиться під таким гнетом цієї держави, про який не має поняття ніяка меншість у світі. Щож робити, коли Москва ставить усі народи, які входять у „Союз" у такий стан, що вони мусять, як і меншости шукати захисту у Союзі Народів?" Репліку українського делеґата зустріли рясні оплески, що показало, що не вважаючи на загально-европейську політику порозуміння з Совітами, більшість робить це з великою відразою і де тільки можна витає всякі протисовітські виступи. Особливо це можна було відчути в кулюарах Конгресу, де після засідання деякі делегати оточили українську делеґацію

Хто хоче помогти „Рідній Школі", нехай при всяких закупнах домагається „Провірних бльочків Рідної Школи".

ще збирався вийти з участка, до канцелярії начальника ввійшов відділ городових, до яких сказав коротко начальник: „Сьогодні в 5. годині зранку всі до Києва".

Під тим враженням вертівся я з участка до дому, та на рампі коло аптики Зарицького, при вул. Жовківській, знову спинила нас військова патруля піхотинців. Поліцай, що нас проводив, показався цим разом дотепним, бо коли нас хотіли арештувати вдруге, він сказав, що ми вже арештовані, та що він нас веде до возівці. Патруля лишила нас у спокою, давши на дорогу грубими словами.

Вже ясно було надворі, коли я в товаристві своєї жінки і п. Стефи Білинкевичівної вернувся до хати.

Всю неділю і понеділок 20. і 21. червня я боявся перед арештуванням я з хати не виходив аж до 22. червня, коли вішли до міста перші австрійські патрулі армії генерала Бем-Ермолія, яка заняла Львів. Радість населення Львова була велика; особливо тішилися українці, які весь час окупації не мали віяких прав, ніолної своєї газети.

З моїх товаришів, що пішли разом у неволю живими вернулись: директор Силір Бриттан і о. шамбелян Михайло Яцковський. На заслання помер о. д-р Дмитро Яремко як єпископ, привічний Ексц. Митрополитом у часі заслання і п. Кузьмич інспектор „Дністра".

Цей особистий, надто особистий спомин, характеризує поведінку російської окупаційної влади, що так само легко арештувала і виконала на Сибір невинних людей, як і звільняла навіть найбільше винуватих (а й поглядів), коли тільки ця особа могла найти „протекцію". Система ця істнувала в Росії відвіку і після війни протягалась довго. Нема ніякого сумніву, що панує вона і досі у краю, де все побудоване на особистих зв'язках.

гратулюючи за сміливу оборону своїх і загальнолюдських ідеалів. Це враження ще збільшилося, коли на дальшому засіданні проф. Борель узяв слово, щоб виправдати свій напад на українців та говорив про традиційну симпатію до всіх поневолених народів і цей виступ збори приняли досить холодно.

Українська делеґація внесла спеціяльний додаток до резолюції для боротьби з терором, в якому зазначає, що для успішної боротьби необхідно знищити причини, які викликають терор, а саме звільнити поневолені народи, а до того, щоб усі постанови Ліги Народів у справах оборони прав людини прикладати не лише на Заході, але і на Сході Европи та щоб вони були обовязкові для її всіх членів. Резолюція була найбільше спрямована проти большевиків. Її, як і решту дразливих питань перенесли на другий конгрес.

Тимчасом, при сучасному стані европейської політики, можна вважати великим успіхом, що Совітів не запросили до Унії, а поневолені ними народи не втратили в ній свого місця. Те, що відклали всі ці справи показує, що більшість далеко ще не певна в сталости Совітського Союзу і поза офіційною політикою вважає незайвим провадити іншу не зриваючи звязків із заступниками поневолених Москвою народів.

Чи аґрономічна праця виплачується?

З нагоди Зборів „Сільського Господаря" в Коломиї.

Потрібні нам під цю пору агрономи при організаціях „С. Г.", чи виплачується утримувати їх, чи ні?

Оце питання завдаю часто у моїх поїздках по краю і різну відповідь чую на нього.

Переважно кажуть: господарка сьогодні так непопулятна, що поле праці для аґронома дуже невдячне.

Ради штучні погної, коли вони не виплачують себе. Подавай про уліпшення породи свиней та курей, коли ціна на свині та яйця така низька, що шкода всього заходу. І годівля худоби, краще племення корів з огляду на низьку ціну молока, масла, не виплатиться.

Щож тут порадить і найкращий аґроном?

Додають ще далі:

— Ми вже всього пробували: був аґроном, не зацікавив нікого, спроби не вдалися, мусіли цю ділянку припинити.

Таке чую часто й колиб на власні очі не бачила, що дійсно добрі, рухливі підприємчиві аґрономи можуть зробити, то може й повірилаб тим чорним песимістам.

На щастя, живу в коломийському повіті. Тут на власні очі маю нагоду бачити ці чуда, що їх в сьогодішніх часах може зробити на господарськім полі вмілий провід аґронома. Найкращий доказ цього мала я нагоду бачити на зборах філії „С. Г." 26. травня ц. р. в Коломиї. Для науки і заохоти інших повітів позволю собі подати цікавіші дані з цих зборів.

Приємно вражало вже це, що сала була повна відпоручників кружків „С. Г." Крім цього були численні заступники довколичних кружків „С. У.", голова і члени організаційної секції при коломийській філії „Союзу Українок" так, що майже четвертину присутніх творило жіноцтво.

Із звітів довідуємося цікаві речі, що заперечують всякі байки про те, що праця аґрономів при сьогоднішній господарці не може мати успіху.

Отже рухлива філія „С. Г." в Коломиї приєднала у склад своїх членів спершу повітові установи, як „Народній Дім", „Покутський Союз" (банк), „Окружний Союз Кооператив", далі кредитових кооператив дві, районових молочарень 6, С. Г. кооператив 7, кружків „С. Г." 49 і різні особи з Коломиї — 71. Щодо скількости зорганізованих кружків „С. Г." коломийська філія займає одне з перших місць у краю.

Для переведення організаційної та фахової роботи основано при філіях і кружках різні секції.

Поминаю організаційну секцію з її важким завданням нести організацію в село, а найголовніше здобувати матеріяльні засоби для переведення усієї праці.

Дуже визначається секція годівлі й плекання рогатої, молочної худоби, що працює вже четвертий рік. Її завдання навчити село доцільно годувати худобу, а також поширювати через селекцію молочну расу. Для цього секція організує контролю молочности. І тут займає перше місце в краю. У звітовому році кружкових секцій було 22, а контролю молочности вело 12 сіл з загальною скількістю 750 корів (це на 1071 корів, що були під контролею в цілому краю!). Дає це 74 прц. Пересічна молочність корів була 2377 кг. річно. А найголовніше, аж вражало таке порівняння: **корова, годована точно на підставі норми і вказівок контролєра річно** (в середньому) **дала 80—86 зол. зиску,** а корова, годована звичайно (в середньому) **виказала 7—44 зол. втрати.** Ось і доказ доцільности праці аґронома. Селяни зрозуміли вартість раціональної годівлі й усе більше приступають до тих, що годують за нормами. Для поліпшення раси є пять расових бугаїв.

У звітовому році працювало 6 контролєрів, але мали ще й курс для вишколу нових контролєрів.

Підкреслюю, що ця господарська галузь не тільки дуже важна, але й тяжка. І що в коломийському повіті дійсно гарно розвивається і дає щораз кращі наслідки, то це треба завдячувати досвідові і енергії організатора цієї справи, повітового аґронома „С. Г." інж. В. Дмитренка.

Гарно розвивається молода секція годівлі та плекання свиней (істнує 2-ий рік) та секція плекання та годівлі дробу.

Є ще й досвідчальна пасіка і секція охорони тварин у 10 селах.

Велику вагу надає філія „С. Г." в Коломиї **хліборобському вишколові молоді.** Тому, що ця ділянка праці в дуже короткому часі прибрала широкі розміри, філія запросила окремого референта, інж. Я. Зайшлого. Дуже мило вражає згідна й гармонійна праця цих двох енергійних аґрономів.

І ця праця над молодю дала вже прегарні наслідки. За звітовий рік працю хліборобського вишколу молоді закінчило 46 гуртків у 14 селах, а з того 30 гуртків конкурсових.

А висліди! Назагал впятеро кращі, як у батьків змагунів. Пашні буряки, кукурудза, капуста, лен, расові кури, крільки — над цим працювала молодь під управою своїх інструкторів. І в осени було що показати! ось як урожай 2223 кг. з одного ара пашних буряків, або окремий бурячок у 10 кг. і 20 кг. ваги. Або головка капусти ваги 7 кг. і 50 дека! Осінні покази в багатьох селах відбувалися святочно з концертовою частиною а то й з театральною виставою.

Багато гуртків дістало конкурсові нагороди в тому три від Хліборобської Палати).

Ось що можна осягнути навіть на наших покутських землях, що не належать до найкращих.

А які висліди могліб бути на Поділлі?

Час покинути вигідну, але шкідливу теорію не робимо нічого, бо воно нам не виплатиться.

Щоправда треба мати щастя, як Коломия, що має живу, рухливу філію „С. Г." з головою

радником Кобринським та знаменитими фаховими силами інж. Василем Дмитренком та інж. Ярославом Зайшлим. Дійсно їм, себто праці філії й праці цих агрономів завдячує Покуття те, що під оглядом господарським і молочарським стоїть на одним з найчільніших місць у краю.

Філії „Союзу Українок", яких обовязком нині й господарсько організувати сільське жіноцтво повинні стати з „Сільським Господарем" до роботи. Треба нам не дрімати, не опускати рук, а щиро хотіти, а рада на все мусить знайтися.

Олена Кисілевська.

НОВИНКИ

— **Робітня футер Юліяна Глушевського,** Львів, пл. Капітульна 3, I. пов., тел. 54-56. Приймає футра до перехову на літо. 1138 25-?

— **Безплатна подорож дітей залізницею?** Здогадуються, що польське м-ство комунікації, як і минулого року, введе в літньому часі безплатну подорож для дітей залізницями впродовж кількох тижнів. Проектують, щоб було це в перших днях липня та з кінцем серпня.

— **Вибух петарди.** У суботу в 6. год. веч. в Рынку у Львові в домі ч. 14 на I. поверсі вибухла петарда. Є там льокаль жидівського спортового т-ва „Ютшенка" і т-ва „Кадімаг". Вибух попарив двох жидівських хлопців, 13- і 14-літнього. Вибух не заподіяв значнішої шкоди, ушкодив трохи двері, шиби в кількох вікнах потріскали.

— **Будівельна катастрофа.** При будові збірника при вул. Зеленій-Горішній 5-метрова стіна землі присипала робітника Ол. Коваля. Інші робітники відкопали Коваля, та що він сильно поранився на тілі, відставили його до шпиталю.

— **Громовиця** перейшла в неділю в 12. год. вполудне над Борщевом і околицею. Один грім ударив у збірник нафти копальні „Гільда" в Борщеві та спричинив пожежу, що знищила 15.000 кг. кипячки та машинерію. Шиб урятували. Підчас ратунку попікся шибовий помічник.

— **Командант „Стшельца" душогубом і грабіжником.** Перемиський „Український Бескид" пише: „При кінці травня ц. р. вертали з торгу в Динові до Явірника Руського двоє людей, мати і син Хухри, обоє греко-католики. Продали на ярмарку корову. По дорозі прилучився до них селянин з Гути березівського повіту, командант „Стжельца", рим. кат. парохіянин Борівники, Баран і намовив їх на коротшу дорогу лісом. В глибині лісу повбивав обоє дручком, а трупи затягнув під смереку. По селу і околиці пішла поголоска, що в Явірнику син убив матір і десь трупа її закопав, а сам скрився. Тимчасом Баран, на другий день закупив в Динові вбрання для себе і для жінки з дітьми, а був бідний. То власне було підозріле, звідки взяв так нагло стільки грошей. Решту грошей дав жінці зі словами: „сховай добре ті гроші, бо я їх тяжко заробив, двоє людей вбив". З початку Баран відпекувався: казав, що нічого про вбивство не знає, але коли викрито по двох тижнях трупи нещасних жертв, Баран признався до вбивства і грабіжі 75 зол. Судово-лікарська комісія стверднла, що Хухриха ще дві доби жила в непритомному стані. Барана увязнено в Ряшеві. Дехто старається йому помогти і робить тепер з нього „варята".

— **Помер проф. Аскенази.** У Варшаві вмер у суботу професор Симон Аскенази. Покійний родився в містечку Завихвості в 1866 році. Від 1887—1914 був професором у львівському університеті, де викладав історію. Після війни переніся до Варшави. В 1920 р. маршал Пілсудський вислав проф. Аскенази в характері повновласного міністра при Лізі Націй. На цьому становищі був до 1923 р. В 1923 уряд Хіено-Пяста присилував його покинути цю станицю. Старався дістати до варшавського університету, та збір варшавських професорів не приняв його.

З МУЗИЧНОГО ЖИТТЯ.

IV-ий річний попис Муз. Інституту ім. Лисенка у Львові зібрав повнісінську салю публики: як на наші відносини, а тим паче шкільний попис, явище дуже рідке. Сталося це мабуть завдяки поміщеному в програмі сольогові з опери „Фавст", де вперше в історії нашого Музичного Інституту, продукувалися учні кляси співу в костюмах і характеризації і „з грою". Вивязалися вони зі свого завдання бездоганно — тим більше, що був це їх перший виступ „на сцені"! Партію Мефіста співав п. Матіяш, дуже музикально, володіючи собою і голосом. Памятаючи його з естрадових виступів у попередніх роках, мусимо стверднти великий поступ у його співі; розвинув теж і закруглив звук свого голосу і навчився ним краще володіти.

П. Шухевич у ролі Фавста мав вдячне поле до попису і жаль, що трема, якій він піддався підчас цілого виступу, не дозволила симпатичному співакові показати свій гарний і милозвучний голос у повній його силі і чистоті. Оба згадані учні вийшли з кляси п-ні Сокіл, яку в цьому році вела у заступстві знаменита проф. Улуханова. За працю над ними і успіхи, які вони зробили, належаться п. Улухановій слова найвищого признання. Їх можна висказати також на адресу Дирекції Інституту за щасливу думку виставити оперовий уривок.

Виступало ще кілька більше чи менше талановитих учнів з кляс фортепіяну — Цегельська, (класа п. Шухевича), Ганчерюк з кляси п. Санецького, (що володіє сильним, мужеським ударом) і Перфецький (учень Шухевича), який у концерті Баха представився майже готовим піяністом (не можна тільки погодитися на гру з нот на публичному попису, тимбільше, коли виконавець справді талановитий і музикальний!). Клясу скрипки (п. Москвичева) репрезентував Бак (чи не краще вибирати для учня на попис менш відповідальні твори, як концерт Брамса?!); клясу віольончелі (п. Пшевичка) Іван Барвінський, який зовсім заслужено відніс найбільший успіх з усіх виконавців вечора. Коли до цих прикмет, якими він уже нині володіє: мягкість тону, чистість інтонації і архимузикальна інтуїція прийде ще сила звуку і відповідна техніка, тоді можна по ньому сподіватися найкращого. Іванові Барвінському — постійна і справжня праця конче потрібна тому, що вона може принести незабаром овочі!

Орхестра Муз. Інституту під орудою проф. Колесси — в концерті Баха і „Фавсті" — і хор тримались знаменито.

При кінці одна заввага: чи до продукцій учнів мусять конче акомпаніювати вчителі? Існує чейже кляса ансамблю, якої завданням мусить бути м. ін. приготовлювати теж камерні твори учнями від сонат на два інструменти починаючи. Таксамо при акомпаніяменті сольового твору для скрипки, віольончелі чи співу треба би використовувати учнів з кляс фортепіяну. Деж їм учитися акомпаніяменту, як не при таких нагодах?!

Мельоман.

ВСЯЧИНА.

40-ліття прилюдної бібліотеки.

33. V. минуло 40 літ від злуки нюйоркських бібліотек в одну велику, що тепер звісна під назвою Прилюдна Бібліотека Міста Ню Йорку і має величавий мармуровий будинок при 42 вул. і 5 Евені. З цієї нагоди відбулася в коридорах будинку забава для бібліотечних робітників. Збудовано окрему сцену для виставн живих картин що зображували історію бібліотеки.

З них дізналися видці, що перша прилюдна бібліотека в Ню Йорку була основана в 1825. р. на передмісті Гарлєм, а коли зчасом повстали інші бібліотеки, вони всі злилися разом в одну в 1895. р. Головно три фундації дали підставу теперішній великій книгозбірні, а саме „Покровителі Астора Бібліотеки", „Покровителі Ленокс Бібліотеки" і „Гільден Трест". Основний капітал у тому часі був 3.567.000 дол. а через 40 літ він зріс до висоти 43,865.000 дол. Відділів бібліотеки було тоді 17, тепер є 58. Вартість будинків була перед 40 літами 1,702.000 тепер 14,578.000 дол. Число книжок зросло за 40 літ на 592 відсотків, тобто із 547.000 томів на 3,786.000 томів. Річний видаток на оплату бібліотечних робітників зріс із 68.000, на 2,242.000 дол. Утримання бібліотеки зросло із 164.000 дол. на 2,880.000 дол. річно.

З нагоди сорокліття приготовано в Прилюдній бібліотеці виставу книжок, картограм та рукописів, що буде тревати до 3-го липня.

При останньому святі директор Бібліотеки Френк Л. Полк приписав медалі двом бібліотечним помічникам, що працюють при цій установі 50 літ, 137-ом, що працюють понад 25 літ і 400 таким, що працюють понад 10 літ, без огляду на це, чи працюють в головнім будинку чи в філіях.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Понеділок, 24. год. 7:30 веч. „Школа солдатиків".

Вівторок, 25. VI. год. 7:30 веч. „Школа солдатиків".

Театр Різнородностей.

Нечинний.

Кіна.

АДРІЯ: „Трійка", „Доглядачка в неволі".

АПОЛЬО: „Фраскіта".

АТЛЯНТИК: „Гармонія" (большевицька муз. комедія) „Світ залюбленний" (амер. комедія).

ВАНДА: „Пісня пісень", та „Зле кохана!"

ГРАЖИНА: „Мушу бути молодий".

КАСІНО: „Я збігець" (Павло Муні).

КОЛІСЕЙ: „Котячий пазур", ревія „Російські дітвани".

КОПЕРНИК: „Нічне життя богів" та „Добра ворожка".

МАРУСЕНЬКА: „Поворот Франкенштайна" та „Мариотравний син".

МІРАЖ: „Симфонія життя" й Бастер Кітон як „Професор у кабареті".

МУЗА: „Сповнені мрій" та „Ворог жінок".

ПАКС: „Голгофта".

ПАЛЯС: „Людина є грішна".

ПАН: „Любовна мрія" („Leise flehen meine Lieder").

РАЙ: „Азбука кохання" з Димшою та Круковським.

СВІТ: „Кавадькада".

СОНЦЕ: Збещещена" та ревія.

СТИЛЕВЕ: „Пані і шофер" та ревія Волінського.

УТІХА: „Останній отаман Анненков" ревія „Ідь на схід".

ХИМЕРА: „Всі люди є ворогами".

Закордонне радіо.

Понеділок, 24. червня 1935.

Відень (506,8) 17·40 Веселі арії й пісні (Штуварт, сопр.), 20·00 Оп. вечір (симф. орх., спів), 22·10 Легка музика, **Братислава** (298,8) 19·25 Сп. ресіталь, 21·15 Форт., **Брно** (325,4) 18·25 Нар. пісні, **Прага** (470,2) 12·30 Концерт, 18·20 „Якобсфарт" оп. Фльотова, **Париж** (1648) 12·15 Концерт, **Білгород** (437,3) 16·30 Скрипка, 18·30 Пісоньки, **Берлін** (356,7) 16·00 Вес. авд., 19·00 Моцартові твори, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·45 Суч. пісні, 20·10 Оп. вечір, **Кельн** (455,9) 17·00 Вок.-муз. концерт, 20·10 Пісоньки, **Мінхен** (405,4) 17·00 Концерт, 20·10 „Кохання, війна та паприка" оп. Гантса, **Будапешт** (550,5) 13·30 Сальон. музика, 20·30 Циг. музика, 21·50 Соната ц-моль на скр. і форт. Бетовена, 23·15 Спів, **Міляно** (221,2) 13·10 Легка музика, 20·50 Концерт у честь В. Гіго, **Рим** (420,8) 17·05 Вок.-інстр. концерт, 20·50 „Скуліца" оп. Марію Коста.

Вівторок, 25. червня 1935.

Відень (506,8) 15·40 Концерт для дітей, 17·40 Соната на скр. і форт. г-моль Респігія, 18·55 Опера, **Братислава** (298,8) 18·00, 18·35 Форт., 19·25 Слов. нар. пісні, **Прага** (470,2) 18·30 Пісні австр. композиторів, 21·30 „Іполит у горах" ком. оп. Кірічки, **Париж** (1648) 19·20 Діяльог „Лефевр і Арлян", 20·45 „Ля газет де Монтнартр" вес. вок. вечір, **Білгород** (437,3) 13·15, 22·30 Пісоньки, **Берлін** (356,7) 10·15 Нім. нар. пісні 16·00 Образки з природи в пісні, 20·45 Форт. твори Шопена, **Кенігсвустергавзен** (1571) 16·00 Концерт, 17·50 Форт. ресіталь, **Кельн** (455,9) 17·00 **Ляйпціг** (382,2) 16·00 Форт., 19·00 Оп. мельодій, **Мінхен** (405,4) 12·00 Вок.-муз. концерт, 16·10 Солісти, 20·45 Симф. концерт, **Будапешт** (550,5) 12·05, 23·10 Циг. музика, 21·35 Оп. орхестра, **Міляно** (221,2) 11·30 Легка музика, 20·50 „Каза Іманората" оп. Льонбарда, **Рим** (420,8) 18·30 Популярний концерт, 22·00 Камер концерт.

Львівське радіо.

Понеділок, 24. червня 1935.

6·30 Ранішня авд., 6·50 Музика з гр. пл.; у перерві ок. 7·20 Ранішній денник, Спорт.-тур. гутірка, 8·25 Практ. вказівки, 11·57 Сигнал часу, 12·05 Полудн. денник, 12·15 Концерт, 13·00 Хвилинка для жінок, 13·05 Муз. образці, 15·15 Біржа, 15·30 Концерт солістів, 16·00 Для дітей: Ігри та забави в повітрі, 16·15 Легка музика з гр. пл., 16·30 Боротьба проступку з людською легкодушністю, 17·20 Стилізовані танки з гр. пл., 18·00 Електричне око (зі світа великих і дрібних винаходів), 18·30 Гутірка про моди, 18·40 Сусп. хвилинка, 18·45 Легка музика з гр. пл., 19·15 Реклям. концерт, 19·30 Воєнська авд., 20·00 Ідемо до моря, 20·10 **Свято Купала, балет Л. М. Родовського,** 20·45 Веч. денник, 20·55 Образці з давньої та суч. Польщі, 21·00 Концерт симф. орх., 22·00, 22·06 Спорт. вістки, 22·10 Мала орхестра.

Вівторок, 25. червня 1935.

6·30 Ранішня авд., 6·50 Музика з гр. пл.; у перерві ок. 7·20 Ранішній денник, Спорт.-тур. гутірка, 8·05 Авд. для новобранців, 8·25 Практ. вказівки, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Полудн. денник, 12·15 Тріо, 13·00 Хвилинка для жінок, 13·05 Мендельсон: Девять пісень без слів із гр. пл., 13·30 З ринку праці, 13·35 Сальон. музика з віденської орх. із гр. пл., 15·15 Біржа, 15·25 Експорт, 15·30 Мала орх., 16·15 Солісти (муз., сп.), 16·50 „Мандрівка Івашка Шельбург-Заремби, 17·15 Концерт, 18·00 Температура на місяці, 18·30 Технічна скринька, 18·40 Культ. життя, Сільва ревю, 18·45 Сп. ресіталь М. Пілявської (сопр.) в супр. форт., 19·15 Реклям. концерт, 19·30 Форт. ресіталь, 19·50 Акт. гутірка, 20·00 Про псих. тип Львова, 20·10 Музика Ірляндій (орх., спів), 20·45 Веч. денник, 21·35 Образці з давньої та суч. Польщі, 21·00 „Вербум Нобіле" оп. Ст. Моюшка, 22·30, 22·36 Спорт. вістки, 22·40 У літню ніч — серенади.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За 1 золотий переробляємо жіночі, мужеські капелюхи. Найновіші фасони. Увага: **Шапіра, Ринок 17.** 1745 6—6

Фортепіяни, піяніна світових виробів на складі, Марецький, Баторія 7 1698 9—17

Гарна, сонячна, неумебльована кімната дешево до винайму. — Уніі Любінської 24, Вербівська. 1759 3—3

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Дрнія. Ринок 10.

Ч. 165 (14.062). Львів, вівторок 25. червня 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504·060. 148.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-61. „ Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Справа полк. Василя Вишиваного.

У звязку з вісткою Польської Агенції Телеграфічної, що французька поліція розіслала стежні листи за архикн. Вільгельмом Габсбургом відомим під прізвищем полк. Василя Вишиваного, агенція „Видомосьці Українське" подає такі пояснення з Парижа: Афера, в яку вплутано архикнязя Вільгельма, має такий склад: Якась французького політика де Монзі, пізнала архикнязя у спільних знайомих. Від тоді, представляючись як його секретарка чи то як приятелька, почала позичати гроші буцімто для пропаганди, щоби привернути Габсбургів в Австрії і незалежність Україні, де засів би на престолі король з династії Габсбургів. Полєта Куіба поплутовувалась документами з фальшивими підписами бар. Ротшильда, англійського фінансіста Детердінга тощо. Арештована Куіба зізнала, що все те робила в порозумінні з архикнязем. У звязку з цією справою соціялістичний щоденник „Попюлер" почав вести завзяту кампанію, щоб скомпромітувати архикн. Вільгельма, який на думку українських кол у Парижі став жертвою шантажистки. Специфічної закраски набирає процес Полєти Куіби ще й тому, що її боронить шістьох адвокатів, здебільше комуністів, як нпр. донька відомого (комуністичного) посла Кашена. Єдиним свідком, який обтяжує архикнязя, є д-р Василь Панейко. (Ця поведінка зробумілася на тлі останніх яскраво москвофільських виступів д-ра В. Панейка).

Якщо йде про здогадану втечу полк. В. Вишиваного з Франції, паризькі українські кола запевняють, що архикн. Вільгельм перебуває від якогось часу у Відні і взагалі не скриється перед поліцією. Українська опінія у Франції заперечувала на обвинувачення доле. Вишиваного і вислала до слідчого судді протести, до архикнязя Вільгельма та до його адвоката листи з висловами симпатії. Протест до слідчого судді переслав теж голова союзу комбатантів української армії ґен. Удовиченко.

Архикнязь Вільгельм Франц Йосиф Габсбурґський уродився в 1895 р. і є сином архикн. Карола Стефана зі Жінки та архикн. Марії Терези Тосканської. На еміґрації мешкає у Парижі, займається історично-військовими студіями і стоїть осторонь від політики.

Якщо хочете причинитися до розвитку українських установ.

обезпечіть негайно дозволену законом 1/5 частину вартости своїх будинків в однокому українському

Товаристві взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР"

у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

Геройська боротьба хорватів.

Знову гостра кріза в Югославії з приводу сербо-хорватського конфлікту.

Львів, 24. червня 1935.

Нитки підсвідомої, інстинктової надзвичайної симпатії лучать нас, галицьких українців, з далеким від нас народом хорватів. Коли ж приглянемось ближче їхній долі — найдемо чимало аналогій із долею власною і тоді поруч із симпатією виступає подив для того народу, щире співчуття для його гірких переживань і свідомість, що ми, галицькі українці, можемо вчитися на прикладі хорватів, вчитися їхньої політичної мудрости та завидувати їм тих прикмет політичного вироблення, яких інколи такий брак — серед нас.

Аналогія, переконаємся ми, що обидва ці військові народи долею історичних і геополітичних умовин, в яких прийшлось обом тим народам жити, безперечно були під впливом найближчої західньо-европейської німецької культури, обидва належать до католицької Церкви й обидва — випили чашу горечі з рук славянських сусідів. Вся теж нинішня боротьба і хорватів і наша йде за збереження національно-політичної особовости, загроженої сусідами-славянами. Через те й ідея панславізму ніде так не скомпромітована, як у хорватів і українців.

Розчарування, яке стрінуло хорватів у „спільному" королівстві „сербів, хорватів і словінців" (згідно з номенклятурою т. зв. відовданської конституції з 28. VI. 1921 р., що лягла в основу новоствореної великої південно-славянської держави), найшло свій вислів у надзвичайно зручній, але впертій і безуспішній боротьбі хорватів проти централістичних тенденцій тієї конституції і проти всієї верховодницької політики сербських націоналістів зі старим Пашічем на чолі. Хорвати були в тому щасливому положенні, що мали як провідника політика тої мірки, що д-р Степан Радіч, — цей останній знову мав влекшене завдання через політичну здисциплінованість хорватського громадянства, яке йшло вірно за своїм лідером, не зважаючи на хитливість його політики. Чи їздив Радіч до Москви, демонструючи своє негативне становище супроти Білгороду, чи ставав у ряді Пашіча міністром, чи кидав явно сепаратистичні гасла й погрози, чи запевняв короля про вірність хорватів для державної єдности і для династії Караджорджевичів, — хорватський нарід усе незмінно стояв при своєму провіднику і за своїм провідником, ніколи не закидаючи йому „зради", ніколи не посуджуючи його в якихось непевних а національно-політичного боку інтенціях, і завжди вірячи, що **так треба.**

І тому ніяка централістично-уніфікаційна тенденція білгородських володіючих кол, що виходили з заложення: серби найбільше натерпілись на війні і тому у визволеній батьківщині сербам належиться першенство, — ніякі адміністраційні репресійні практики не ослабили хорватів, як національного колективу і як політичного чинника. І тому ненависть сербських націоналістів звертала головно проти хорватського політичного проводу, передусім його особою Степана Радіча. Дня 20. червня

Величина німецької фльоти.

ЛЬОНДОН, 24. 6. ПАТ. „Дейлі Експрес" повідомляє, що морські знавці Німеччини і В. Британії так устійнили технічні справи: місткість лащирників обмежено до 25.000 тон, крузлянів до 8.000 тон. Підводні човна може Німеччина будувати у розмірах 600 до 800 тон. Залога німецької военної маринарки має складатися з 35.000 осіб. Німеччина виконає свою програму розбудови военної фльоти в р. 1936. Німеччина побоюється, що підводні [illegible] проти торговельних кораблів.

В обороні республиканської Греції.

АТЕНИ, 24. 6. ПАТ. Провідник республиканців Папанастасію перед виїздом з Греції до Парижа і Злучених Держав заявив, що республиканці візьмуть участь у плебісциті у справі державного устрою в Греції, якщо уряд загарантує чесне переведення плебісциту. В противному випадку відповідальність за плебісцит скидають на уряд. Інший представник республиканців Кафандаріс виїхав до Парижа, де мабуть зустрінеться з Венізельосом.

Французько-італійські наради.

РИМ, 24. 6. ПАТ. Французький амбасадор де Шамбрен, який вернувся з Парижа, відбув нараду з віцемін. Сувічем. Французькі кола запевняють, що темою розмов було витворене положення по підписанні британсько-німецького порозуміння у справі морських збройнь. Підчас нарад ствердили спільне становище обох держав і рішили вдержувати тісні взаємини підчас побуту мін. Ідена в Римі.

Викрили комуністичну орґанізацію в Бесарабії.

БУКАРЕШТ, 24. 6. ПАТ. Поліція викрила у Гатарбунар у південній Бесарабії комуністичну орґанізацію і арештувала 35 осіб, між ними одного державного урядовця.

Німецькі пляни.

Виклад полк. фон Арніма.

„Штрасбургер Нойсте Нахріхтен" приводять подрібно зміст реферату, виголошеного полковником фон Арнімом у шарльотенбурській політехніці. „Наше завдання, сказав він, зводиться до цього, щоби відділити Англію від Франції й ізолювати Францію. На франко-совітський союз ми відповімо німецько-англійським союзом. У майбутньому не сміялиґмо пожинко довести до спільної акції англо-німецької фльоти і наші сили будуть непохитні".

Показавши на карті балтійські держави і границю СССР, фон Арнім говорив дальше:

„В цих сторонах розіграється найбільший бій майбутности. До цього бою нам потрібна могутня фльота, що бодай втрое перевищувала би фльоту совітську. Якщо Польща залишиться невтральною (а ф. Арнім цього певний), Німеччина справиться легко найперше з Литвою. Для німецької армії експедиція в Литву буде военною прогулькою, а якщо Литва буде продовжувати свою провокаційну політику, то такої прогульки прийдеться ждати не довго".

Про Чехословаччину фон Арнім сказав дуже грізно:

„Дикуни, що заселюють Чехословаччину, бояться Німеччини і тому шукають підтримки Совітів. Одначе їм не оминути приготованої їм долі. Мільони німців, що живуть у Чехословаччині стануть до боротьби з чеськими варварами, що гноблять німецьку культуру".

Три великі катастрофи.

БУДАПЕШТ, 24. 6. ПАТ. Самохід французького консула у Будапешті, який їхав з Відня до Будапешту зударився з другим самоходом. Дружина консула і братова згинули, донька консула тяжко ранена, сам консуль легко ранений.

ПАРИЖ, 24. 6. ПАТ. Туристичний літак, який вилетів з Діжон, упав коло Мальбот у департаменті Сени та Льоари і розбився. Три особи згинуло.

ОСТЕНДА, 24. 6. ПАТ. Німецький бальон Ессен І. упав до моря коло Остенди. Чотирьох членів залоги доплило до берега, двох інших, які зібрались коло бальону, врятував бельгійський човен.

Сукна на убрання
на літній сезон
поручає **Тадей Цветлєр** Львів, Марійська Площа 3.
11/91 (Дім Шпрехера) тел. 238-43. 8—13

1928 р. був катастрофальний для обох сторін: у тому дні у білгородській скупштині (парляменті) сербський посол Пуниша Рачіч застрілив Павла Радіча і Басарічка та смертельно ранив Степана Радіча, який кілька днів потім помер. Але цей атентат мав теж страхітливі наслідки для сербів, яких штовхнув на дорогу реформ, — цілком протилежних від тих, які треба було тоді перевести. Замість реалізувати дійсно федеративний принцип, прийнятий за підставу порозуміння трьох південно-славянських народів у т. зв. „Південно-славянському Клюбі" на Корфу, 20. червня 1917 року, — король Олександер припинив відовданську конституцію, що бодай у наголовку зазначувала триєдиність держави, та декретував нову конституцію з начальною ідеєю — тотальности югославянського народу та негацією окремішних національних і краєвих питоменностей. Сталося це в дні 5. січня 1929 і безперечно та дата, що започаткувала еру повної сербської диктатури, потягла за собою другу лиховісну дату — 9. жовтня 1934; кривавий день у Марселі. Не може бути двох думок, що тільки й виключно серби своєю короткозорою і нерозумною політикою загнали того самого д-ра Павеліча, що в Національній Раді хорватів, словінців і сербів із земель Австро-Угорщини („Народні віеча") в дні 21. листопада 1918 р. був одним із тих, що проголосили злуку з Сербією і Чорногорою під династією Караджорджевичів, що того хорватського патріота самі серби загнали до табору екстремістів, що не цуралися вхопитись за терор, як засіб оборони своїх справедливих прав.

Замість дійти на злагоду з наслідником Стелана Радіча д-ром Мачеком, Білгород виточив новому хорватському провідникові політичний процес і заторторив його на 3 роки до вязниці. Шойно згаданий вгорі трагічний епільог сербсько-хорватського ворогування спонукав сербів пробувати завернути з дотепереішньої дороги Д-ра Мачека, що в міжчасі відсидів вже півтора року у вязниці, звільнили та дозволили йому станути назад на чолі хорватської опозиції. Розписано вибори до парляменту, в яких з одної сторони станув сербський блок під проводом премієра Євтіча, з другого блок хорватів та демократів і аграрів (Прібіцевіч, Даєідовіч і Йовановіч). Однак тут і кінець розумній тактиці уряду. Розписано вибори, дано змогу опозиції брати в них загальну участь, але поведено самі вибори в той спосіб і в той спосіб сконструовано вибр. ординацію, щоб опозицію згнобити до решти. Всетаки опозиційний блок відніс світлу перемогу: на 1.746-982 голосів листи Євтіча — листа Мачека дістала 1.076.345 голосів. Штудерна виборча ординація признала урядовій листі Євтіча всетаки восьмикратно стільки мандатів, що листі Мачека. Одночасно згадані виборчі практики так страшенне подразнили й обурили хорватів і самих сербів-демократів, що опозиція у числі 67 послів рішила стриматись від участи у новому парляменті. Лише старенький хорватський архиепископ д-р Бауер та греко-католицький епископ Няради поїхали до Білгороду і представили князеві-регентові пануючий у Хорватії стан річей: терор сербської адміністрації, головно поліції, від якої терпіли не лише активні політики, але й аполітичний хорватський клир. У відповідь міністер внутрішніх справ Поповіч гостро заатакував архиеп. Бауера у скупштині та закинув Мачекові нещирість і сепаратистичні симпатії, ба навіть спільноту з убивниками короля Олександра. По тій самій лінії йшли і деякі інші промовці споміж сербських політиків. Ті виступи викликали гострий спротив не тільки хорватів, але й деяких сербів, членів кабінету, що бачили безвиглядність політики майоризації, що має за собою в державі половину території і населення. Вибухла кріза кабінету. Її вислід покищо невідомий. Фактом лише є, що князь-регент завізвав до столиці д-ра Мачека і що йдуть заходи для створення уряду „національної єдности". З свого боку загребська опозиція оголосила декларацію з низкою вимог, зокрема широку декларацію оголосила партія д-ра Мачека. Провідною думкою тих заяв є те, що теперішній нововибраний парлямент мусить бути розвязаний, що мусять бути розписані нові вибори на підставі нової виборчої ординації, що треба скасувати конституцію з 5. січня 1929 р. і перебудовувати державу на принципі федерації. „Хорватський нарід боронив свого права, щоби вільно йому було бути паном у себе дома. Того права, опертого на віковічній минувшині, боронив він протиставлючи свій моральний спротив брутальній силі і безправству. Загальна боротьба мусить вестися дальше, мусить бути скріплена і поширена; дальше існування цієї держави можливе тільки тоді, коли будуть заспокоєні слушні вимоги хорватського народу".

Таке своє „кредо" проголошують хорвати і примушують рахуватися з тим їх становищем. Хорватське громадянство відмежовується від табору екстремістів д-ра Павеліча і бачить кращий вихід із ситуації у злагоді з сербами на грунті спільної держави, але при широкій автономії Хорватії та при повній безпеці самостійности хорватської національної особовости. У цій боротьбі хорвати мають за собою опінію цілого культурного світа: пригадаймо недавні ревеляції краківського архиеп. Сапіги про сербський режім у Хорватії (вони підлягли конфіскаті). У ряді перших, які з найбільшим співчуттям слідкують за геройськими змаганнями хорватів за волю — находиться український нарід.

Фабрика хемічних виробів
О. Левицька і С-ка
У Львові, вул. КОРДЕЦЬКОГО ч. 51.
Телефон 60-04. ПКО. 503-81
поручає власні вироби найкращої якости
Пасту до взуття „Елєгант" терпентин
Пасту до взуття „Елєгант" воскову
Пасту до підлоги „Французька маса"
Віск комбінований до підлоги
Вазеліну до шкіри
Синку до білля
357
помадкову і коронову
Шварц до чобіт. — Віск шевський. — Смалу шевську.

Фотографувати на феріях
43/91 б найдешевше апаратами і матеріялами 4—10
З „Фото-Радіо-Палас" Львів
Марійська площа ч. 8. (Дім Шпрехера)
Поспішна Робітня Аматорських Робіт.

БАРБЕЙ Д' ОРЕВІЛІ. 4)

Поза партією віста.

Я спинився на цім першім вечорі Каркоелового побуту, що затягнувся на кілька років.

Четвертим партнером згаданої гри, графиня Де Стассевіль, програла свої гроші з тою аристократичною байдужістю, яку проявляла у всьому. Може підчас тієї партії віста рішилась її доля там, де записані призначення нас усіх. Чи розуміє хто хоч одно слово з цієї таємниці життя? Нікому тоді не було цікаво стежити за графинею. Сальон кипів тільки шумом жетонів і штонів... І булоб цікаво доглянути в тій жінці — яку вважали за гладкий і гострий кусник леду — чи те, чому пізніше повірили і що повторювали з жахом пошепки не почалось уже від тої хвилини.

Графиня Ді Тремблє-Де-Стассевіль була 40-літня жінка, дуже слабенького здоровля, бліда і худенька — така бліда і худенька, як ніодна, що й з роду я такої не бачив. Її бурбонівський носик, трохи видовжений, її ясно-каштанове волосся і дуже тендітні уста вказували на її расове походження і на те, що її гордовитість може легко перейти у жорстокість. Її жовта блідина була короблива.

Не вважаючи на блідоту графині, на те, що з її уст пропала рожевість — саме в цих ледве примітних, напружених і тремких як тятива луку губах, міг би проникливий спостерігач відчитати жахливий вираз придушеного пориву та волі. Провінціяльне товариство цього не завважувало. Воно бачило в суворості цих вузеньких і жорстоких уст тільки сталеве вістря, на якому вона безнастанно гострила свої епіграми.

Зеленкувато-сині очі (бо в очах графині були ті самі золоті іскорки, що на її гербі) освічували, наче дві непорушні зірки, її обличчя, не огріваючи його. Ці два смарагди у жовтій обстяжці, у рямцях біляво-безбарвних брів, були такі холодні, немов би вийняли їх із персня, добутого саме із черева Полікратової риби. Тільки її дотеп блискучий, вигострений як дамаскова шпада запалював часом у шибах її очей блискавки, наче той біблійний „меч обосічний". Жінки ненавиділи цей дотеп графині, так, як ненавидять вроду. І він справді був її вродою!

Вона мала велике майно. Чоловік, умираючи, залишив їй двоє дітей без великих клопотів: хлопчика, напричуд дурненького, що ним зовсім надаремне піклувався по-батьківському старий парох і Ермінію, вроду якої подивляли у найвибагливіших і мистецьких паріських колах. Дочку виховала вона бездоганно з погляду офіціяльного виховання. Ця її бездоганність завсіди мала у собі дещо з нахабства. З бездоганности зробила вона навіть свою чесноту і хто зна, чи це не була єдина причина, чому вона цієї чесноти трималась. Як не як, а була вона чеснотлива і ніякий зуб поговору не нащербив цієї пилки. Може із досади, що не можна було її торкнутись, почали закидати їй холод.

За винятком кількох днів узимку в Парижі, життя графині Стассевіль було таке рівномірне, як нотний папір нудної музики, званої „пристойне життя жінки на провінції". Пів року проводила вона у своєму домі, у тому місті, що я описав вам з „морального боку" і пів року сиділа у глибині свого замку, у гарнім маєтку чотири милі звідси. Щодва роки возила вона свою доньку до Парижа, залишаючи з початку зими під опікою старої тітки панни Тріфлєва.

Цікаво було знати, чи графиня має які примхи. Розум не уява. А розум мала вона ясний, з таким гострим дотепом, такий позитивний навіть у жарті, що це виключало примхуватість. Вона моглаб була, як льорд Байрон, обїхати світ з бібліотекою, кухнею і своїм голубником у повозі, але не мала до цього найменшої охоти. Вона була більш як безвільна — була байдужа; так само байдужа, як Мармор Каркоель, коли грав віста. Тільки, що Мармор не був байдужий до самого віста, а вона у своєму житті не мала віста: все було їй байдуже! Мала вона вдачу застоялої води — жінки-денді, як сказали би англійці.

Хоч мала вигляд хворої, лікар спантеличений заперечував недугу. Чи був він такий дуже дискретний, чи справді не знаходив у ній ніякої недуги? Вона ніколи не нарікала на фізичні або духові болі. Вона не мала тої мелянхолії, що майже фізичною тіню вкриває знеможені чола сороклітніх жінок. Здавалося, що вона заперечує своїй славі інтелігентої та дотепної жінки самою своєю поведінкою, не проявляючи у ній нічого з тих особистих нюансів, що їх звемо ексцентричністю. Вона природно і просто робила все те, що й інші жінки її верстви, ні більше і ні менше. Вона хотіла доказати, що рівність, оця мрія простолюддя, істнує поправді тільки між шляхтою.

Як інші жінки своєї касти, вона була надто великою аристократкою, щоб висовуватись уперед; виконувала назверх свої релігійні та світські обовязки з точною скромністю, тою скромністю, що заступає найвиші товариські форми у світі, де всякі пориви суворо заборонені. Ніщо з її внутрішніх переживань не освічувало її зверхньої поведінки і ніщо зверхнього не відбивалось в її душі! Люди на провінції, що з терпцем вязнів або рибалок над водою вміють стежити за іншими, коли хотять щось відкрити, втомлені довгим чатуванням над панею Стассевіль, нарешті покинули цю шараду, немов рукопис, що його неможливо відчитати. (Далі буде.)

Semper idem.

Протиукраїнська Москва в минулому й теперішньому.

Передвоєнна царська Росія прямувала до поневолення, до винародовлення, зглядно до цілковитої асиміляції підбитих народів, а в першу чергу українців; не задовольнялася тим, що вже панувала вже над 1/6 частиною земської кулі, але бажала загорнути ще більше землі під своє панування. Робила це або під покришкою панславізму по думці висловлений класично Пушкіну у славянському морі", яку то засаду застосовувано до нас в формі панрусизму, або під покришкою т. зв. „царгородського проекту", що, помовляв, Росія повинна заволодіти Босфором і Дарданелями, бо її царство є продовженням східно-римської імперії, чи то під іншими претекстами, релігійними, расовими, престіжовими, політичними, господарськими, тощо.

Московщина після переяславського договору поневолювала Україну систематично і послідовно. Наперед знищила політичну відрубність України, а опісля намагалася зрусифікувати цілковито наш нарід, вмовляючи в своїх і в чужих, що нема окремого українського народу („Украины не было, нѣтъ и не можетъ быть" сказав міністер Валуєв у 1863 р.), лише одна вітка великого російського народа, яка говорить „малорусскім наречіем". До тої цілі прямувала Московщина послідовно з залізною енергією і сильною волею, а апогеєм цих змагань був царський указ із 1876 р., коли то заборонено щонебудь друкувати в українській мові — навіть до музичних лібрет включно. Все це робила Москва тому, щоби зробити з України раз на все інтегральну частину своєї держави; вона памятала, що з далекої, незнаної Московії сталася вона щойно тоді европейською потугою, ввійшла щойно тоді, сказатиб стилем паризької конференції з 1856 р., до концерту европейських держав, коли загарбала нашу батьківщину. Що більше, Московщина пропонувала вже в 1681 р. Туреччині, яка тоді мала під своїм володінням полудневу частину Поділля, а опісля в р. 1686 Польщі, евакуювати цілком населення з Правобережної України і зробити з цього простору землі пустиню.

Словом, українці натерпілися багато через цілі століття від Московщини і тому, цілком природно, мали вони жаль і палали ненавистю до москалів як своїх відвічних гнобителів. Тому коли на початку XIX. століття почав серед москалів ферментувати революційний дух проти царату і всіх його підпор, як адміністрації, армії, православної церкви і т. д., коли появились ріжні конспіраційні організації як декабристи й інші, коли потворились ріжні поступові, революційні партії, які в своїх програмах подавали за ціль повалення абсолютистичного устрою з царем на чолі і введення демократично-парляментарної форми правління в федеративній республіці, або висували ще радикальніші постуляти, тоді поневолені українці витали радо ці рухи, тоді їх і підтримували. Вони були певні, спомагали їх і підтримували. Вони були певні, пересвідчені, що ці революціонери, прийшовши на звалищах царату до влади, будуть мати зрозуміння для наших політичних аспірацій, як ідеалісти підуть нам на зустріч і тоді щойно появиться на небосклоні зоря кращої будуччини для двох великих східно-европейських народів, українців і москалів. Такий був спосіб думання українців через цілі XIX. століття, а також у цьому столітті до жовтневої революції 1917 р.

Тимчасом, яке велике розчарування заскочило нас, коли ми завелися в наших надіях; вже минає 17 літ, відколи большевики є при владі, а ми досі не можемо всі якслід зрозуміти, що зміст зовнішньої політики большевиків (відношення большевиків до України є для цих перших зовнішньою справою, хоч, формально беручи, на осн. мильних понять Европи, є воно „внутрішньою квестією Росії") є ідентичний зі змістом царської політики, лише може дещо в відмінній формі. Ріжниця є також така, що тепер усе відбувається у значно коротшому часі, як колись. Дієві процеси, які колись потребували цілих століть, відбуваються нині майже вдесятеро коротшому часі, неначе дефілюють перед нами, а ми глядимо на це як на ревію, але, на жаль, з завязаними очима. Ось переведім паралелю: Зараз по заключенні переяславського договору з 1656 р. Москва мимо заприсяжения постійно його ломила, владу гетьмана обмежувала, свої полки гарнізонувала самовільно на Україні, самовільно впроваджувала свою адміністрацію і т. д. Словом, поступала супроти України не як супроти союзної суверенної держави, але як супроти кольонії. Вже в несповна 13 літ після нещасної переяславської конвенції Москва заключує андрусівський мир і диспонує в нім Україною як інтегральною частиною своєї власної території. В кількадесять літ опісля створює на Україні малоросійську колегію, як свій орган, віддає їй майже всю владу, а гетьмана лишає майже без влади. Врешті в XVIII. столітті зносить гетьманат, бурить Січ Запорожську, Україну ділить на губернії і таким чином доходить до наміреної цілі, до створення з неї інтегральної частини своєї імперії.

Деякі українці пізнавали вже відразу злочинні наміри Московщини супроти нашого народу, нашої Батьківщини. Вже Богдан Хмельницький в недовгий час після заключення переяславського договору жалував цього кроку і вмирав огірчений на московських царів, що вони вже тоді, отже відразу по переяславській конвенції, ломили її зобовязання на цілій лінії. Загал не розумів ще московської небезпеки, бо заслiплений спільнотою православного „благочестивія" бачив виключно своїх противників і ворогів у неправославних, католицьких сусідах. Гетьман Дорошенко як великий, український патріот і політик бачив уже ясно хижацькі пазурі москалів, звернені в сторону України як їх добичі, а не найшовши союзника на заході, хопився туркофільської концепції та бажав кращої долі для України під скиптром падишаха в формі васальної держави на взір тодішної Молдавії.

(Докінчення буде.)

Д-р Петро Мінко.

Цей 1935. рік є ювилейним роком десятиліття Музею Визвольної Боротьби України

УВАГА!

МУЗЕЙ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ УКРАЇНИ
ЗБІРАЄ ПОЖЕРТВИ НА

УКРАЇНСЬКИЙ ДІМ У ПРАЗІ

ДАЙТЕ Й ВИ СВОЮ ЦЕГЛИНУ!
ПОШЛІТЬ СКОРІШЕ ВАШУ ПОЖЕРТВУ!
ЗРОБІТЬ ЗБІРКУ У ВАШІМ ТОВАРИСТВІ! НЕ ВІДКЛАДАЙТЕ!
ЖЕРТВУЙТЕ ВСІ
НА УКРАЇНСЬКИЙ ДІМ У ПРАЗІ
ХТО СКІЛЬКИ МОЖЕ!

ГРОШІ СЛАТИ НА АДРЕСУ ДИРЕКТОРА МУЗЕЮ:
Prof. D. Antonovyč, Praha-Nusle, 245, Czechoslovakia

НЕ ЗАБУВАЙТЕ!

Імена всіх і тих найменших жертводавців (хто подасть своє прізвище розбірно) Музей збереже Україні в своїх памятних книгах; хто ж дасть відразу або частками 10 долярів, буде записаний в окремій памятній книзі Фундаторів Українського Дому; а хто дасть 25 дол. буде записаний у золотій памятній книзі Добродіїв Музею Визвольної Боротьби України; імена всіх жертводавців, хто дасть по 100 дол., помістять на окремій почесній стіні Українського Дому; а імена всіх, хто дасть по 500 дол., випишуть золотими літерами на окремій мармуровій таблиці при вході. — 1000 цеглин коштує 10 дол., 100 цеглин коштує 1 долар. — Не спізніться з своєю жертвою на Український Дім у Празі! Не будьте останній; хто жертвує в час — помагає вдвоє!

Жертви можна складати через Земельний Банк у Львові на поштову складанку ПКО 300170 з допискою МУД Музей, Український Дім).

В Чехословаччині треба посилати на поштове конто Музею 80940 Praha.

В Румунії жертви приймає Адміністрація часопису „Час", Чернівці, ул. Петровича ч. 4. та п. Д. Геродот — D. Herodot, Str. Doles Veche, 45. Bucaresti IV.

В Аргентині: Associacion ukrainiana „Prosvita", Gurruchaga 2371, Buenos Aires.

В Злучен. Держ. Америки можна посилати через Об'єднання Українських Організацій в Америці: „Obyednanye", P. O. Box 122, Hudson Terminal. — New York N. Y.

В Канаді через П. І. Лазаровича: P. J. Lazarowich, P. O. Box 456, Edmonton, Alberta.

В Китаю через О. Мельника: O. Melnyk, C. M. Customs, Shanghai, China.

Японці не мають з ким переговорювати.

ПЕКІН, ПАТ. Китайсько-японські переговори в справі поширення здемілітаризованої стрефи коштом провінції Чагар застрягли на мертвій точці наслідком впертости обох сторін.

З причини зречення ген. Чінь-Те-Чуня зі становища губернатора Чагару японці не мають із ким переговорювати. Положення починає бути затрівожуюче.

Голод на Бойківщині.

Недавно писалося у нас про голод у яворівському повіті — і це зворушило уми наших добрих громадян та численні поспішили з допомогою. А нині приходиться мені прилюдно заговорити про голод на Бойківщині, а зокрема у Турчанському повіті, де положення значно гірше, ніж денебудь інде. Згідно з одержаними інформаціями від духовенства, учительства і селян міра голодової катастрофи переходить там межі людських сил. Кожне село має по кількадесять, а то й кількасот хорих на тиф плямистий або черевний. Шпиталь у Турці завалений хорими, а дві санітарні кольони з воєвідства тільки частину хорих можуть обслужити. Це вже не звичайна епідемія, а т. зв. „голодний тиф". Богатші люди варять раз на день, а бідніші раз на три дні і то обчислюють штуки бульби — на скільки днів стане — так немовби вони жили на якій пустині, а не між людьми.

Священики з кожного села оповідають про передсмертну сповідь умираючих з голоду, а учительки з Вовчого й інших сіл розказують із сльозами в очах, що діти найкращі учні, запитані, чому не були в школі, відповідали: „був (ла) голодна і не мав сили зайти до школи". Недавно найшли за Туркою у фосі знеможеного чоловіка, який з голоду обезсилений впав і два дні не мав сили встати. Хтось здер із нього сірачину та викрав півтора золотого, що вижебрав у місті. Коли його хотіли відвезти на село до дому, то просив, щоби його відвезти до шпиталю, бо в хаті голі стіни, нема ні окрушини харчу і він там сконає з голоду так само як у фосі. Таких жахливих прикладів маємо там сотні з кожного села. Правда — деякі заробляють у деревному промислі або при дорозі, але там можуть заробляти тільки здорові і ситі — голодні вже працювати не можуть. Воєвідство дало цього року яких шість вагонів хлібних продуктів і кількадесять вагонів бульби з Виділу Суспільної Опіки та яких 30 вагонів з „фонду праці" на відробок, але це поміч за мала на таке масове нещастя в повіті, що має около 120 тисяч населення. Тому 3 роки станиславівське воєвідство дало 117 вагонів бульби крім муки і збіжа і це з трудом злагіднило катастрофу, а стан голодуючих був лекший ніж нині. На Бойківщині все люди не доїдали, але такого нещастя як тепер ще не було. Мов тіні волочаться голодуючі по місті й околиці та жебрають хліба, а з жахом приходиться глядіти на виблідлі лиця, спалені уста і висохлі постаті наших селян, які день у день сотнями вистоюють під дверима урядника суспільної опіки чи й самого старости в Турці та вичікують милостині для себе і рідні. Правда, маємо право домагатися помочі від влади, але й громадяни повинні поспішити на поміч. У нас ще є люди, що можуть жертвувати хочби в скромній мірі допомогу в харчах чи найменшій готівці. Коли в зорганізований спосіб дадуть всі з тих околиць, де цар-голод не доїхав, то не понесуть великих втрат, а усунуть нещастя.

Існує в Турці н. С. комітет допомоги голодуючим, в якому референтом є гр. кат. парох о. каноніх **Левицький Адріян** і на його руки апелюю до людей доброї волі слати жертви.

Пос. Дмитро Великанович

—o—

Большевицькі спеціялісти не знають

основних засад своєї праці.

(РО) Каганович скликав на засідання представників вищих наукових інститутів транспорту. Представники цих установ одноголосно стверділи, що науково-дослідна праця у вищих школах стоїть на дуже низькім рівні. Не згадуючи вже про рівень науки, ці школи не мають навчових матеріялів, лабораторій і т. д.; існуючі лабораторії не можуть нових уладжень. На засіданні гостро осудили теж методу навчання у вищих транспортових школах. І так інжинір шляхів по закінченні вищої школи не тільки не підготований до спеціяльної праці, але не має теж загальних понять про засади цієї праці.

Зміна адреси 1 зол. Можна присилати почтовими марками.

Вписи до Хліборобського Ліцею в Черниці.

Пригадуємо, що 30. VI. ц. р. минає речинець оголошень до Хліборобського Ліцею з українською мовою навчання в Черниці коло Жидачева на шк. рік 1936-37. — Зголошення слати до Кураторії Львівської Шкільної Округи у Львові. Точні дані про вписи були оголошені в попередніх числах „Діла". Про них можна довідатися в кожній Філії „С. Г.", Окружному Союзі Кооператив і Районовій Молочарні. Господарські і кооперативні повітові установи повинні подбати, щоби з їх району пішли кандидати до ліцею, бо вони по закінченні школи будуть добрими помічниками в сільсько-господарській і кооперативній праці.

З Української Академії Наук у Києві.

На днях відбулась сесія Академії, на якій вислухано звідомлення неодм. секретаря Палладіна з діяльности Академії в 1934. р. В дискусії забирало голос багато академіків. Рішено подбати за те, щоби для бібліотеки Академії вибудовано в 1936. р. новий величавий будинок, який має бути рівночасно окрасою столиці Сов. України. Секретар Палладін видвигнув проект основання Інституту Українського Мистецтва при Академії. Найстарший віком акад. Яворницький обіцяв віддати майбутньому Інститутові зібраних ним 1053 українських народніх пісень. Після того през. Богомолець закрив сесію. У вечорі відбувся концерт хору наукових працівників Академії. При цій нагоді подамо теж вістку про находку в палітурках бібліотеки Академії стародруків Гуттенберга з XV. ст. Має це бути перша находка поза кордонами Німеччини. (За радіопередачею Києва з 22. ц. м.).

Панахида на гробі Невідомого Стрільця У.Г.А.

на Янівському цвинтарі у Львові.

Як була вже у нас згадка з походів на гроби в Зелені Свята, в неділю 23. ц. м. на Янівському цвинтарі відбула панахиду процесія собору св. Юрія, яка через дощ не брала участи у святочнім поході 16. ц. м. Мин. неділі процесія тієї парохії пішла з усім парохіяльним духовенством на згаданий цвинтар вул. Шептицьких й на Болоньє. На цвинтарі парохіяльне духовенство з о. прал. Куницьким Л. на чолі відправило панахиду на символічному гробі Невідомого Стрільця УГА, який був просто закинений цвітами. Після панахиди, до якої дуже добре співав хор Дяківської Бурси, виголосив зворушливу проповідь про значіння тієї Могили о. прал. Куницький, а хор відспівав „Вічную память" і „Боже Великий" при похилених прапорах організацій, що брали участь у панахиді. З черги духовенство відправило панахиди над могилою єп. Боцяна, й інших визначних громадян. В поході та панахиді, яким сприяла чудова погода, взяло участь до 3.000 українців-громадян Львова.

Самооборона селян

перед грабунковим визиском большевиків.

Обнижування розмірів сподіваних урожаїв.

(РО). Визначний представник партії і комісаріяту хліборобства М. Брюханов помістив у „Правді" з 21. червня ц. р. спеціяльну статтю п. н. „Перед новим урожаєм". Стаття зраджує неспокій больш. влади, чи їй вдасться стягнути зі села таку скількість збіжа, яку передбачує плян. Преса нарікає, що хопта покрила збіжа. Найбільше бідкає преса на положення Совітської України, на яку припадає 70 проц. озимої пшениці та ячменю. Автор стверджує, що ніде не полять хабазя совісно; зате загально надсилають фальшиві звіти. Розріст хопти на полях доходить до великих розмірів. І так у Дніпропетровськім районі на одним квадратовім метрі скількість хопти перевищує вдвоє і втрое кількість пшениці та ячменю. Такі самі вістки надходять з усіх полудневих місцевостей. Другою пекучою справою, яка набирає політичної закраски, це обнижування розмірів недалекого врожаю. Фальшиві звіти надсилають не тільки управи колхозів, але також машиново-тракторні стації і місцеві партійні організації. (Обнижування розмірів сподіваних урожаїв є природним засобом боротьби села, щоб здобути таким чином необхідні засоби збіжа на прожиток). Брюханов звертає увагу на становище машиново-тракторних стацій, яке большевицька преса називає „протидержавним". Ця стаття насуває здогад, що опір села не тільки не зменшився, навпаки зріс.

381 залізничих катастроф за два тижні.

(РО) Бюро донецького районового партійного комітету видало відозву про необхідність боротьби зі залізничими катастрофами у Донецькій области. За 15 днів у червні було 381 нещасливих випадків на залізниці, між ними 90 великих катастроф. Партійний комітет стверджує, що комуністи залізничники не тільки не поборюють лих, але самі поносять відповідальність за ці катастрофи. Цю відозву оголосили на сторінках „Гудка" з 20. червня ц. р., як телеграму до Сталіна.

Перша нарада волосних радних

у Львові.

З уваги на великий простір, Повітовий Народній Комітет поділив львівський повіт на 3 організаційні райони: львівський із 6-ти волостями та винницький і щирецький з 4-ма волостями. У пятницю 21. червня ц. р. в год. 11-ій передполудньом відбулася у Львові перша нарада волосних радних львівського району. На нараді були представники всіх шести волостей, хід наради був незвичайно поважний і діловий. Між членами волосних рад були між ін. одинокий наш член повітового виділу *о. Микола Земляньский* зі Старого Яричева і голова Українського Клюбу повітових радних *о. Роман Ганас* зі Збоїськ. На черзі нарад був реферат про організаційні справи в звязку з громадською самоуправою.

Нарадою проводив і реферував голова ПНК *ред. Гриць Гладкий*. Не зражуючись незвичайно тяжкими умовинами, які витворюються для нас у звязку з новими напрямами польської внутрішньої політики; не зражуючись і тими труднощами і перешкодами, які ми мали у виборчій боротьбі за самоуправу, ми добиваємось до всіх ступнів рад і управ громадської самоуправи, в якій стоїмо на грунті позитивної, творчої праці для народнього добра. Колись зацікавлення загалу нашого громадянства самоуправними справами кінчилося на виборах. Наслідком того вибрані ради і члени самоуправних органів відбивались від громадянства й підпадали під всесильний вплив державної адміністрації. З другого боку громадські справи, якими займалась громадська рада й управа та громадянські справи, якими завідувало свідоме, зорганізоване громадянство у своїх громадянських установах як: читальня „Просвіти", Кружок „Рідної Школи", чи Кружок „Сільського Господаря" — це були в громаді два світи. Тепер все це основно змінюється. Самоуправні вибори це не закінчення, але підготова й початок боротьби за наші права в самоуправі. Ту боротьбу мусять зводити в буденній праці в самоуправі наші вибрані люди, спираючись у ній на довірю і співпраці так, як того вимагає час, змінені умовини й найживотніші потреби українського народу. Але, щоби подолати великі завдання, які стоять перед нами в самоуправній ділянці, мусимо поставити до себе великі вимоги, в першу чергу справної організованости й безоглядної дисципліни та підпорядкованости особистих і місцевих справ справам загально-народнім. Як висновок реферату голова ПНК запропонував зібраним волосним раднім прийняти такі постанови:

1) Волосні ради львівського повіту й району постановляють у всіх самоуправних справах виступати в цілому повіті зорганізовано. Тому радні-українці в кожній волости творять спільний Український Клюб волосних радних, своїм повітовим організаційним осередком признають Повітовий Народній Комітет у Львові, своїм пресовим органом часопис „Свободу".

2) Постановляють запізнатися й боронити існуючі права українського населення в самоуправі та добиватися рівних і повних прав. Зокрема постановляють добиватися прав рідної мови та обсадження самоуправних канцелярій українськими канцелярійними силами відповідно до числа населення.

3) Постановляють якнайдокладніше інформувати про самоуправні справи своїх виборців, щоби таким чином зацікавити самоуправними справами все українське громадянство та при його співпраці скріпити своє становище у боротьбі за права українського населення в самоуправі. Зокрема постановляють працювати в самоуправі з повною відповідальністю перед громадянством (своїми виборцями), а у важніших справах заслягати завдалегідь опінії громадянства.

По рефераті розвинулася дуже жива й незвичайно цікава дискусія. Започаткував її *о. Ганас* коротенькою інформацією про справи у малехівській волости. У тій волості не приняли буджету на першому засіданні, на якому він був на денному порядку, але передали його буджетовій комісії, для подрібного розгляду. Вийт тієї волості уступив і наслідком того там досі не устійнена ще волосна управа. У звязку з тим українські радні поставили внесення здержатись з приняттям буджету, доки не устійнять волосної управи. Крім того в звязку з буджетом зажадали, щоби при призначуванні районових писарів по громадах взяти на увагу писарів української народности. Гідна й солідарна постава українських радних викликала найкраще вражіння і вплинула на те, що українське внесення принято. Між ін. у буджеті узгляднено домагання українців і поставлено 200 зол. на „Рідну Школу" та 50 зол. на Т-во „Луг". Щодо організації зважує, що наша народня маса є добра, але бракує нам людей, що її організували б. Підносить організаційну працю підчас самоуправних виборів у львівському повіті й висказує погляд, що висліди самоуправних виборів випали би для нас в цілому краю краще, коли би всюди була така організованість.

У дальшій дискусії промовляли о. Землинський, о. Демчук з Руданець, ради. Михайло Файда з Ситіхова, ради. Сеница зі Запитова, ради. Думанський з Товщева, ради. Подвірний зі Селиськ, ради. Якимчук з Ременова й інші.

Голова ПНК сказав у рефераті, що мимо обіжника наші радні по волостях досі не зорганізувалися в Клюби. На це впали в дискусії цікаві голоси, а саме: що для сильної організованости й дисципліни ПНК повинен згори позначувати голов і секретарів Клюбів волосних радних. Інші пропонували намітити мужів довіря, які займуться зорганізуванням Клюбів, а ще інші, щоби получити одне з другим і призначити провід там, де до означеного часу його не виберуть.

Цікаві внесення були раднього *Подвірного:* 1) З огляду на нашу потребу щоб вчитися, як вести самоуправні справи, слід скликувати щомісячні сходини волосних радних? А щоб зощадити коштів на кожноразові запрошення, то намітити згори один день у місяці на такі сходини. 2) Українські Клюби волосних радних повинні щомісяця здавати Повітовому Народньому Комітетові звіт зі своєї діяльности. 3) Всі радні повинні оподаткуватися на потреби організації у висоті: селяни 50 сот., інтеліґенти 1 зол.

о. Землинський поставив внесення, щоби відвестися до Головного Секретаріяту, щоби при се-

НАШІ ЗУСТРІЧІ

Найближче число ілюстр. двотижневика

що появиться 1-го липня принесе між іншими інтервю з ілюстраціями про книгу Усусусів, веселі ілюстровані враження п. Софронова з краю Андерсена, враження Г. Смольського з життя наших мистців у Парижі, дві новелі, анекдоти, т о щ о.

Ціна числа 50 сот.

АДМІНІСТРАЦІЯ, ЛЬВІВ, РИНОК 10. II. п.

кретаріяті утворити спеціяльний самоуправний відділ.

Рада. *Якимчук* домагався, щоби по більших громадах скликувати районові наради громадських радних.

Дискусія була дуже цікава і стояла на високому рівні та виявувала, що наші волосні ради чибирячи їх радними.

По дискусії вибрані одноголосно приняли резолюції, запропоновані головою ПНК, а дальше вийшли з внесень у дискусії: 1) Українські ради волостях в Українські Клюби волосних радних. Коли до того часу не виберуть своїх клюбових управ, то Повітовий Народній Комітет призначить їх згори. 2) Управи Українських Клюбів волосних радних обовязані раз на місяць надсилати ви до ПНК звідомлення зі своєї праці. 3) Українські Клюби волосних радних мають обовязково сходитися на засідання перед кожним засіданням волосної ради в такому часі, щоби мати змогу приготовитися до справ, які будуть на порядку дня засідання ради. В інші часи Клюби сходяться на свої засідання в міру потреби. 4) Українські Клюби волосних радних мусять зацікавитися будже[т]ми всіх громад своєї волости й занятися справами тих громад. 5) Радні мають подбати, щоби громадські організації, які у своїх завданнях матимуть самоуправні справи по громадах, складали по 1.50 зол. місячно на потреби повітової організації.

Крім тих постанов поставлено ще низку побажань: 1) щоби скликувати районові наради, які на місці повинні покривати кошти подорожі референтів. Було теж побажання, щоби ті наради уладжували волосні ради; 2) щоби висловити догану тим радним, які не прийшли на цю першу нараду волосних радних.

На ці побажання дано вияснення голова ПНК. Повітовий Народній Комітет має на увазі такі наради, але не всюди зможе висилати референтів. Зате на випадок потреби висилатиме готові писані реферати, які будуть складатися між іншим на основі звітів Українських Клюбів волосних радних. Не можна починати праці з дога, тимбільше, що ми щойно вступаємо на новий шлях праці в самоуправі. Мусимо подбати про добру організованість волосних Клюбів, тоді ПНК не матиме потреби кожноразово тягнути на наради всіх радних; вистарчить запросити голов і секретарів.

Присутні забрали до громад по брошурці „Політична організація на селі" за 20 сотиків і в гарному настрою та з добрими надіями розійшлись. Ця незвичайно цікава нарада волосних радних подає надію, що праця українців у самоуправі львівського повіту заповідається якнайкраще.

До Впов. Передплатників

Складанки П. К. О.

помаранчевого коліру

розсилаємо з нин'шнім числом, якими просимо надсилати передплату на липень ц. р.

Висилка передплати цими чеками вільна від почт. оплати.

АДМІНІСТРАЦІЯ.

Японсько-китайські переговори.

ТОКІО, 24. 6. ПАТ. З Пекіну повідомляють що інцидент у Чагарі поладнали мирно. Японський ген. Доігара і генерал квантунської армії Чун-Те-Шун, теперішній губернатор цієї провінції. Тепер ведуться переговори над подробицями переговорів.

Присуд на членів каталюнського уряду.

БАРЦЕЛЬОНА, 24. 6. ПАТ. По закінченні процесу проти членів каталюнського уряду суд засудив усіх підсудних по 29 років і 4 місяці вязниці.

Згинуло 87 осіб.

НЮЙОРК, 24. 6. ПАТ. Завдяки гарній погоді, збільшились теж самоходові прогульки. Тільки одного дня згинуло в Злучених Державах під колами самоходів 87 осіб.

НОВИНКИ

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хоругви 3, поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матераци по 7 зол.** 639 83-100

— **Мясарні Центросоюзу у Львові,** Ринок ч. 2, Жовківська ч. 178, Личаківська ч. 50. 22-30

— **Основник українського друкарства.** В Українському Наук. Інституті в Берліні (університетська саля ч. 28) виголосить в середу, 26. ц. м. проф. д-р З. Кузеля виклад в німецькій мові на тему: Німець Свайполт (Святополк) Фіоль основник української штуки друкарства (1491). Початок год. 8. веч.

— **Краєзнавча прогулька.** З Надвірної вирушить в найближчому часі краєзнавча прогулька вчительства місцевої шкільної округи при участи 50 осіб. Прогулька потревае три тижні.

— **Румунізація.** Черновецька преса приносить вістку, що до місцевого шкільного інспекторату наспів з Букарешту розпорядок, який є новим ударом проти буковинських національних меншин. На основі цього розпорядку заборонено вчити в школах по українськи, німецьки, польськи та жидівськи. Заборона торкається тільки народніх шкіл у Чернівцях.

— **Відгомін польсько-української війни?** Підчас плянтаційних робіт коло громадської канцелярії у Вишенці пов. Городок знайшли кістяк польського вояка, якого закопали там ще в 1919 р. Біля кістяка знайшли військову відзнаку з шапки і ремінь. Під замітом убивства цього вояка в 1919 р. підчас польсько-української війни поліція арештувала мешканця цього села Івана Попеля.

— **Інформаційна акція.** Спілка студентів українців у Німеччині влаштувала 20. червня ц. р. в Берліні реферат про міжнародне положення у звязку з українською справою. На рефераті були присутні не тільки українці, але й чужинці, між якими видно було представників німецької преси та інших установ. Зацікавлення українською справою було велике, наслідком чого українське студентство в Німеччині рішило відновити систематичну інформаційну акцію в Німеччині.

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішньому тиженні держ. кляс. льотерії впали виграні на такі числа: 100.000 зол. на ч. 27573. 50.000 зол. на ч. 67790. 5.000 зол. на ч. 68365 110700 132685. 2.000 зол. на ч. 29441 30167 99308. 1.000 зол. на ч. 28025 121148 167495 56302 101667 183540. 500 зол. на ч. 77161 94129 126277 22574 87050 120806 125251 160112 166903 174875. 400 зол. на ч. 52375 57079 97880 108193 130758 132843 147976 149672 115284 160301 166038 167935 173167 180866 107365 126611 142083 150860 156216 157567 180534.

— **Львівська хроніка.** Арештовано злодійську шайку, що обікрала косметичну торговлю Ляк-

З польської преси.

Чи з п. Грабиком можлива дискусія?

На відповідь „Діла" свіжоспеченому головному публіцистові „Курієра Львовского", старому його референтові „справ руских" п. Кл. Грабикові на його поклик до совісти „Діла" („Хай „Діло" розгляне у совісті"), на нашу відповідь, що з п. Грабиком дискусія на польсько-українські теми важка а то й неможлива", п. Грабик обурився: „Діло", мовляв, викручується, не хотячи, чи не маючи що відповідати. П. Грабик обурюється і не розуміє (ніби то)

> чому дбайливість за забезпеку національної і польської державної сили на східних кресах, чому будування тут *всякими способами* (підкреслення наше — прим. Ред.) якнайсильнішої польської позиції має бути „старою анахронічною доктриною". Для нас інтерес Держави і Народу польського не тільки є, але й завсіди буде найсвятішою доктриною всіх поколінь Польщі. Для „Діла" це анахроніям.

Для „Діла" це зовсім не є анахронізмом, бо ніколи ми від п. Грабика не вимагали зречення ані на одну йоту з його польського патріотизму і ніколи ніхто з українців не мав ані не має претенсій до нікого з поляків за їхній польський патріотизм.. Річ основно змінюється, коли патріотизм приймає форми екстремізму та виявляється в акції винародовлення неполяків, конкретно — в протиукраїнській акції асиміляційного походу. Річ іде саме за те маленьке „всякими способами", — бо ми не можемо глядіти байдуже і без найрішучішого спротиву на „право", виправдуване аргументом патріотизму, — нас денаціонізувати і нашу, чи це подобається кому чи ні, але таки українську, бо з етнографічною безглядною більшістю галицьку землю перетворювати у землю польську, а польською більшістю, упривілеєвану у некористь українців.

І коли п. Грабик не розуміє, чому з ним дискусія на ці теми неможлива, то ми не розуміємо, як можна при такому своєму становищі мати що претенсії до дискусії. Пояснення цього находимо тільки у факті історійної примітивности, якою відзначається п. Грабик і його однодумці у національних проблемах. Суть у тому, що трудність розвязки проблеми польсько-українських взаємин полягає не конфлікті польських державних і українських національних інтересів. Коли український націоналізм ставить справу у площину фізичної боротьби до загину, винищення всіх поляків за Сян та вигнання в боротьбі супроти них „всяких способів", — то, очевидно, п. Грабик слушно вважає, що дискусії з прихильниками таких „всяких способів" не можна вести. Коли ж п. Грабик з свого боку признає засади майоризації більшости меншістю і таку політику, яка позбавила українців їх національної особовости і звела щонайвище до рівня „регіональної" меншини, політики, яка коштом українського стану посідання вперед часів прилучення Галичини до Польщі наслідком воєнної програної українців, коштом того стану посідання збільшувала стан посідання польський та відразу обертала його в протиукраїнський бастіон, — коли п. Грабик проповідує такі гасла і програму, то повинен зрозуміти, що українці глядять на нього акуратно такими самими очима, як поляки глядять на українське революційне підпілля. З *таким* становищем нічка дискусія неможлива.

Старою, анахронічною доктриною вважаємо не польський патріотизм і дбайливість за польський державний інтерес, — тільки доктрину асиміляції, без огляду на фразеольогічний оплашик, під яким та асиміляція скрита. Погляди п. Грабика доповнює напр. його редакційний товариш і — здається — шеф, п. В. С (віреький), що свій поворот до „Курієра Львоского" теж завдячує своєму однодумцеві, судовому кураторові того часопису, п. Блажейовському. Отож п. В. С. у передовій статті з 28. ц. м. о. з. „Динаміка польськости" ставить точку над "і„:

> „Існує для нас тільки одна справа, а саме справа такого посилення експансії Польського Народу, щоби довести до однородности польського національного організму",

при тому утотожнює „польський національний організм" з поняттям польської держави. Польська однородно-національна держава в нинішніх державних межах, — ось начальна ідея польської ендеції, ось червона нитка, що проходить крізь всі ендецькі закони і всю ендецьку ментальність, — ось той чинник, який ми зовемо „старою, анахронічною доктриною". Можемо дискутувати з польськими патріотами-державниками, але не можемо дискутувати з тими, які вперто й сліпо вірять у можливість переведення програми асиміляції неполь. народів, що опинились у Польщі, і вперто таку програму пропагують. Анахронізмом звемо ту програму, бо заперечив її на цілій лінії досвід історії м. ін. також на прикладі самих поляків, і заперечує далі на прикладі каталюнців, басків, хорватів, фламандців, і всіх інших менших і більших народів, що були обєктом таких рецепт і експериментів, які попучає п. Грабик.

Коли п. Грабик тицяє українцям, що вони не зрікаються свого національного самостійницького ідеалу, то не робить цим великої чести ані своєму загальному розумінню патріотизму й національної чести, ані політичному хистові. Він виявляється тут ще раз україножером і доктринером, який може свою доктрину використовувати для одурманювання політично примітивних читачів сілецької преси, але не може претендувати на розвязування національно-державних проблем, — найскладніших і найважких, які існують у XX. столітті.

Стоядіновіч творить новий уряд.

БІЛГОРОД 24. 6. ПАТ. Регент кн. Павло доручив створити новий уряд міністрові фінансів Стоядіновичеві.

З ТОМАСІВ

ВАЛЄРІЯ ҐОРЧИНСЬКА

Членниця Марійського Товариства Пань

по довгій й важкій недузі по принятю Найсв. Тайн упокоїлася в Бозі дня 23-го червня 1935 в 77 році життя.

Похорони відбудуться вівторок дня 25-го червня 1935 р. в годині 4 попол. з дому жалоби при вул. Підвалє ч. 9 на Янівський цвинтар. На цей сумний обряд запрошує свояків, знайомих і побожних христіян

СИН і ВНУКИ

Помінальне Богослуження за душу Покійної відправиться в середу дня 26. червня 1935 а год. 8 рано в Успенській церкві.

ВЕЛИКИЙ ТЕАТР

Нині в год. 7·30

Знаменита ком. Берра і Вернея

„Школа податників"

правдиво французький гумор і розмах.

Неустанний сміх на салі.

Хто фабрикує декларації з польською мовою навчання?

У звязку з заміткою під повищим наголовком у ч. 134 „Діла" з 29. 5. ц. р., дістаємо від городського староства спростування львівської шк. кураторії на підставі § 19. прес. закону, яке поміщуємо без ніяких змін, з усіми оригінальними квітками стилю і мови.

В справі мови навчання в публичній вселюдній школі в Мозолівці — повіт Підгайці.

До Городського Староства у Львові.

В звязи з заміткою, яка появилася на стороні 5-тій в ч. 139 часопису „Діло" з дня 29 мая 1935 р. п. н. „Хто фабрикує декларації за польською мовою навчання", прошу на основі розпорядку Міністерства Внутрішніх Справ з дня 26. 6. 1933. ПП. 333/31/2 про спричинення уміщення в часописі „Діло" на тім самім місци і тими самими черенками спростування слідуючого змісту по мисли § 19 пресового закона 1862 р.

Неправдою є начеби п. Тимко Багрій з Мозолівки (повіт Підгайці) як декларант за державною мовою навчання в місцевій школі одержав з Інспекторату шкільного в Бережанах повідомлення, що жадання мешканців громади Мозолівка в справі зміни руської мови навчання на мову польську не було узглядненє — натомісць правдою є, що в справі мови навчання в школі в Мозоліці наспіли декларації з жаданням державної мови і з жаданням руської мови, а між декларантами за руською мовою находиться п. Тимко Багрій, який декларації за державною мовою навчання не вносив.

Правдою є також, що коли згідно з § 12 розпорядку Міністерства Ісп. і ПО з дня 7 січня 1925 (В. З. Р. П. № 3, поз. 33) оречення Куратора в справі мови навчання в школі подаєся до відома одного зі складаючих декларації з жаданням державної мови і одного з жаданням не державної мови, отже оречення Кураторії з дня 9 березня 1935. Ч. 1763/35 удержуюче в школі в Мозолівці далі руську мову навчання, було подане до відома п. Антона Лоя як одного з деклярантів за державною мовою навчання а п. Тимка Багрія як одного з деклярантів за руською мовою навчання.

Твердження п. Тимка Багрія, що він не вносив декларації за державним язиком навчання є згідне з правдою, бо така декларація з його підписом не находиться і рівнож правдою є, що в актах Кураторії находиться декларація за руською мовою навчання, внесена через п. Тимка Багрія за його дочку Олену, роджену 26/11. 1921 р., до внесення якої не був він управнений, бо ця дитина в шкільнім році 1934/35 на який то рік його декларація була зложена, не є в шкільнім віку.

Коли отже п. Тимко Багрій згідно з правдою твердить, що не складав ніякої декларації за державною мовою, бо не має дитини в шкільнім віку, отже коли така декларація **не істнує, то не є правдою, щоби вона була сфальшована.** Однак коли в актах находиться декларація п. Гимка Багрія з дня 27 грудня 1933 р. за руською мовою навчання, зложена на дитину, яка не є в шкільнім віку, можна припускати, що тільки декларація за руською мовою могла бути сфальшована.

Справа мови навчання в Котузові є по причині внесеного відклику від оречення Кураторії предметом доходжень. Куратор.

Кадзвичайні розпорядки для східної Африки.

РИМ, 24. 6. ПАТ. Оголошено декрет з уповноваженнями для уряду, щоб видав розпорядки від травня 1935 р. до 31. грудня 1938 р. для східної Африки. Розпорядки торкатимуться зміцнення безпеки в італійських кольоніях, реорганізації публичних урядів і адміністрації в кольоніях.

Споминів Олесницького

той ждав певно нетерпляче

на II-гий том

який саме появився окремою книжкою.

— **Краєва хроніка.** Управа міста Тернополя знесла оплати за вїзд до міста, т. зв. копиткове. — У Станиславові арештували возного городського суду Казимира Прошка за грошеві зложивання. — В Болехові застрілилася Ґеня Ган, відома комуністична дівчка.

— **Ліси горять.** В гірській місцевости Женець біля Татарова пов. Надвірна вибухла в лісі пожежа від огнища, яке залишив робітник. Вогонь згасили інші робітники. В державному лісі в Розтоках почало горіти ріща від недокурка з папіроски. Пожежу згашено, заки поширилася на більші розміри.

— **Велика пожежа.** У Старому Чарториску пов. Луцьк вибухла в ночі пожежа і знищила 219 будинків на шкоду 117 господарів. На протязі двох років це вже третя більша пожежа, що навістила це село.

— **Арештували польського журналіста Ґертриха.** Минулої ночі арештувала поліція у Варшаві Єнджея Ґертриха, співробітника редакції „Варшавского Дзенніка Народового" і колишнього урядовця польського консулату в Ольштині, звідкіля його усунули. Ґертриха арештувала поліція за нелегальну діяльність в розвязаній організації О. Н. Р.

— **Польського священника припинили в урядуванні.** У карному суді в Ломжі почалася розправа проти священика з Тикоціна Антона Коханського, якому акт обвинувачення закинув, що противділав розпорядкам шкільної влади у звязку зі смертю марш. Пілсудського. Незалежно від розправи шк. інспектор припинив священика в урядуванні. „Варшавскі Дз. Народови" повідомляє, що в звязку з арештуванням кс. Коханського в Тикоціні дійшло до неспокоїв.

— **Висилання двох совітських німців.** Німецьке інформаційне бюро повідомляє: Як зачувати з Москви, німецьких евангелицьких священиків Зайба і Дойчмана, засуджених недавно большевиками на кару смерти, мають заслати по 10 років. Обох обвинувачено в недозволених звязках зі заграницею, а ці звязки зводилися до приняття запомоги із заграниці, щоби рятувати свою рідню від голодової смерти та щоби виконувати релігійні обовязки, загварантовані совітським урядом. Якщо вістка про припинення виконання смертного присуду має викликати сатисфакцію, то 10-літнє заслання над Біле Море або на Сибір є всетаки дуже жорстокою карою.

— **Кінематограф у школі.** З початком нового шкільного року у всіх вселюдних і середних школах на Мадярщині рішено ввести фільму як науковий засіб при деяких предметах, особливо при науці природи та фізики. Коли буде так у нас?

— **Орган Людендорфа.** З усіх німецьких часописів, що пропагують нову німецьку віру, найбільше поширений є двотижневик Людендорфа „При святому джерелі німецької сили" (Ам гайліґен Квель дойчер Крафт). Він має найбільший наклад, який у двох останніх роках подвоївся, бо із 26.700 скочив на 50.000. Зате часопис „Брунен", що ідеольогічно стоїть на тому самому ґрунті, в останніх трьох роках упав з 15.000 на 6.700.

— **Памятник невідомому коневі.** У всіх державах, що брали участь у світовій або визвольній війні поставили памятники „невідомому воякові", що заступає маси невідомих вояків, полеглих на війні. Мадярщина пішла дальше і рішила вшанувати теж память мільонів коней, що стали жертвою світової війни. За почином мадярського генерала кавалерії, Стефана Горті, в Будапешті відкрили памятник „невідомому коневі", що ляг головою у світовій різанині людей і звірят.

— **Хто найбільший фільмовий артист?** За прикладом Америки в Англії влаштовано плебісцит серед кінових аматорів, що голосуванням мали виказати, які фільмові зірки користуються у них найбільшим признанням. Вислід плебісциту приніс перемогу шведській фільмовій артистці Ґрета Ґарбо, що дістала 42 прц. всіх голосів. Друге місце заняв відомий фільмовий артист Кларк Ґебл, за яким впало 32 прц. голосів.

— **Модерні кавалери.** Молодий мексиканець їхав зі своєю нареченою автом. Хотів зробити декілька знимок і тому мав фотографічний апарат з собою. Коли стояв на мості, щоб робити знимку, побачив якогось незнайомого, що цілував його наречену. Він спокійно відфотографував свого суперника, опісля вніс скаргу до суду, домагаючись грошевого відшкодування. Маючи знимку під рукою, незнакомого легко пізнали і за нерозважний крок, що цілував чужу наречену, присуджено йому кару 2.000 долярів.

— **Місто безробітних.** Оподалік Буенос Айрес створили місто безробітних, куди зїзджались безробітні з цілої Південної Америки. Між ними багато є своїх надіях заведених чужинців. Більшість з них ходить на принагідні роботи. Зароблені грош дають до загальної каси. Єдність між ними подивугідна. А повага і гумор, з яким вносять свою важку долю, справді не бувалі.

— **Автоматична колискова пісня.** В Римі придумали діточі візки, в які вбудовано маленькі грамофони. Коли дитина неспокійна, треба тільки натиснути на товчок і грамофон всипляє дитину колисковою піснею. Такі грамофони можна теж вбудувати при діточих ліжечках. Вони дуже дешеві.

— **Різні вістки.** Мадярський уряд рішив, щоби все населення, почавши від 14 року життя, обовязково вправлялося в обороні перед нападами з повітря. — В дорозі з Берліна до Карльсбаду арештовано відому фільмову артистку Камілло Горн, що пробувала вивезти з Німеччини нелегально 1.500 німецьких марок. — В індійському місті Сімлі згоріло 1000 домів. Шкоди обчисляють на 50 міл. фунтів. — В Еспанії панує від дошого часу велика спека. Багато людей померло від сонїшного удару.

З театру.

Великий Міський Театр: „ШКОЛА ПОДАТНИКІВ“, комедія на 3 дії Бера і Вернея.

Податки — сумна річ; вічна недостача грошей у молодої заміжньої жінки — теж невесела, що лякається зради своєї жінки — ще сумніше справа. Ще такі три-чотири пресуйні факти кризової доби і парижанин робить комедію. Одна геніяльна думка і все поправляється: білянс, гумор і навіть трохи подружня атмосфери як жіноча вірність на паризькому ґрунті.

Уявіть собі, будь ласка, велику фірму, що боронить громадян перед податками і розвивається краще від міністерства фінансів. Уявіть собі старого паризького графа, що ледви ногами волочить, а не може жити без товариства молодих жінок і вони без нього теж... з огляду на його капітали. Далі: тестя пересварених з зятем, чоловіка, закоханого у своїй жінці, його приятеля теж у тій самій — усе це реальні події перемішані з неймовірними ситуаціями!

Можна щиро сміятись, заздрити паризанам таких пес у гарячі вакаційні дні, коли на столі дома лежать пригадки скарбового уряду.

Надзвичайний тип створив у цій комедії (відомої спільної фірми) Страхоцький.

м. р.

З кіна.

Кіно „Аполльо“: „ФРАСКІТА“.

На підставі відомої Легарової оперетки зробили сценарій, не забуваючи за самого Легара, що проводить симфонічною орхестрою. Пуста, але погідна комедія з добрими німецькими акторами — двома першорядними коміками і відомою акторкою Ярмілею Новотною. Починається ця історія веселим непорозумінням, якто один приятель виступає мимохіть другого у ролі нареченого. Наївне подружжя багатої пари беруть у свої руки два льокаї, згідно з традиційними правилами добре закрученої інтрити. Ніхто з нас не дивується, якто легко великі пани тратять серце і його віднаходять і як гарна циганка з голосом робить подвійну карієру. Фільма має кілька справді превеселих сцен і добрих дотепів.

6—20

Дописи.

БОРЩІВ.

Засідання повітової ради. Дня 13. червня п. р. відбулося в Борщеві засідання повітової ради. На ньому вибрано повітовий виділ і комісії: ревізійну, господарську, дорогову й санітарну. До повітового виділу увійшли від українців лише о. Іван Вальницький, декан з Озерян. До комісії увійшли: селянин з Окопів Михайло Федорів до господарської, о. Дрогомирецький з Дзвинячки до ревізійної і о. декан Вальницький до дорогової. В повітовій раді є всіх українців 11, з того на жаль 6-ох, які йдуть за польською стороною, а один лише 6-ох радних українців трекочатолик, так що на ділі є лише 6-ох радних українців. З поляків увійшли до повітового виділу і граф Бонавентура. З управителів дібр, а крім того борщівський рабін. Як бачимо, склад повітового виділу дуже знаменний.

Війти при праці. Війт у Волківцях Гартліб перше людовець, а віднедавна бебех, вічний кандидат на посла, вже намагається осягнути в своїй волості Касу Стефчика. Кулко Рольніче та молочарню. Вже тричі навертали скликав у тій цілі наших і польських селян, але наші селяни на це не підуть.

Бувші урядовці повітового виділу перед судом. Більше як тиждень велася в Борщеві розправа проти двох б. урядовців повітового виділу, а то жида Ебнера і поляка Камінського, які з податкових вплавів присвоїли собі мільканадцять тисяч золотих. Розправу провадив окружний суддя в Чортківі Тертіль, а обвинувачував прокурат Шофер. У запасі з тією справою перенесено з Борщева заступника старости Рудницького, а ходять чутки, що відійде також сам староста. В неділю 16. червня п. р. запав присуд, яким засуджено обох обвинуваченних по 6 років тюрми.

Большевицька військова місія у Борщеві. Дня 23. травня п. р. була в старостві у Борщеві надгранична большевицька військова місія: 1 генерал і 2 старшини. Для них заряджено через весь час їх побуту від 9 год. рано до 6-ої попол. почесну варту. При приїзді і відїзді витала і прощала їх почесна сотня. За весь час їх побуту в старостві староство було окружене всею борщівською поліцією і таїнними агентами, а попри староство ніхто не сміє переходити. Також мусіли бути заслонені вікна сусідніх мешкань. До Борщева прибула місія через Скалу, а назад відїхала через Окопи — там, де Збруч впадає до Дністра.

Смерть визначного громадянина-селянина. Дня 14. червня ц. р. поховали в Слобідці Мушкатівській селянина **Йосифа Матіящука.** Був це визначний кооперативний діяч, а зразом муж довіря УНДО. Помер, мавши щойно 33 роки, а його смерть спричинили прикрощі, які зустріли його в звязку з громадинською працею. Злі люди хотіли повалити кооперативу, яку він провадив. Хоч ту кооперативу тричі обкрадали, то завдяки його невтомній ідейній праці кооператива скоро приходила до себе і добре розвивалася. Це так озлобило противників кооперативи, що на протязі одного місяця вони вибивали покійному чотири рази всі шиби у вікнах. Коли й це не помогло, післали йому анонімного листа, в якому грозили, що коли не покине кооперативи, читальні і Кружка Рідної Школи, то його вбють. Все це так вплинуло на покійного, що він зійшов з ума і передчасно пішов у могилу. Похорон зібрав масу громадян. Над домовиною промовляли: місцевий парох о. Возняк, член повітової ради селянин Петро Поважний, ревізор Повітового Союзу Кооператив Олександер Зуляк, д-р Володимир Чировський і Петро Гораль. Останні три з Борщева. Хай неструдженому громадинникові покійному земля буде пером!

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

Білянсові клопоти.

Одної річі не люблю і признаюся щиро, що не визнаюся на ній. Це всякі білянси.

Хоч стільки раз бував я на загальних зборах ріжних промислових, торговельних спілок та банків, хоч „засідав“ тричі в Надзірній Раді, а твердого білянсового горіха таки ніяк не годен розкусити...

Наслухався я чимало дискутантів „за“ і „проти“, наоглядався стільки рахункових „зіставлень“, приходів, розходів, зисків, страт. Все те нічого не помогло.

Коли я раз у житті забрав слово на загальних зборах, перебив мені один з учасників: „Хто хоче говорити про білянс, нехай наперед добре вивчиться білянсу!“

Слушні слова. Я й взяв їх собі до серця. Накупив підручників і в поті чола став учитися. І у висліді дійшов до переконання, що це незбагнене мистецтво. А переконало мене про це те, що я читав у сусідських часописах:

Була собі філянтропійна спілка **„Spółdzielnia Banku Ludowego“**. Білянс по мистецьки виготовлений, все ідеально годилося, лиш не було згоди між членами й управою, а що гірше між прокуратором і директорами, так, що всі три дістали по три роки вязниці.

Була знов у Станиславові „Спілка Др Лякс, Курцер ет Комп.“ Теж мабуть усе було в порядку, навіть сотики годилися, лиш на фронті була дрібна ріжниця, що виказала брак пів мільона зол.

Це все сталося з причини недискретного вмішання в справу прокуратора і ось знов директори роздумують тепер у вязниці над дрібною помилкою.

А яких чудес доказувало підприємство Рудрофа!

Наскільки то тяжча — думаю нераз — справа з білянсами ріжних живцевих установ, де розпущені у воді кваси сильно й шкідливо діялають не лиш на папір, на чорнило, але й на шляхотні металі. Що то нпр. може зробити кислень, сірка... Знаю дещо хемію, тому потерпаю все за білянси в Карльсбаді...

Данило Пявка.

СПОРТ.

ОКРУЖНІ ПЛИВАЦЬКІ ЗМАГАННЯ.

В неділю 23. червня п. р. відбулися на „Світалі“ окружні пливацькі змагання. Участь у змаганнях взяли Т-ва К. Л. К. (4), Черник (4), Сокіл IV (2), УССК (1) і С-Б (1).

100 м. довільний стиль: 1) Блажкевич (Черник) 1.26,8. 2) Славецький (КЛК) 1,32,4. 3) Сенчина (КЛК).

400 м. довільний стиль: 1) **Блажкевич 6.38,3, 2)** Мельничук (УССК) 9.56,4.

200 м. класичний стиль: 1) Сліпко (Черник) 4.09,3. 2) Мельник (Сокіл I) 4.13,7.

100 м. горіличь: 1) Поліщук (КЛК) 1.49,8. 2) Сліпко 1.52,4. 3) Ганчар (Сокіл IV).

Гінці 4×50 довільний стиль: 1) Черник (Сліпко, Мудрик, Шухевич, Блажкевич) 2.39,3. 2) КЛК 2.40,1.

Гінці 3×100 змінний стиль: 1) КЛК (Поліщук, Сенчина, Славецький) 5.19,9. 2) Черник 5.37,6.

Юніори: 50 м. довільний стиль: Мудрик (Черник) 0.48,0. **50 м. класичний стиль:** Лідчин (С-Б) 0.59,6. **50 м. горіличь:** Лідчин (С-Б) 1.06,8.

МИСТЕЦТВА У. С. С.

ЛЬВІВ. **Чорноморці — Сокіл III. 2:0 (1:0).**

По кількох спробах відмолодженим першої дружини виступили Чорноморці тим разом у дещо кращому складі, бо з Палюхом і Рондяком в оборонї, які на тій позиції є певною незступні. Гра була назагал спокійна жом доволі гостра. Спершу більше ініціятиви виказує Сокіл, однак усі акції заломлюються на оборонї і воротареві. В нападі Чорноморців спершу нічого не клеїться. Петрівський і Чорній грають „содьо“ не затрудюючи як слід крил. Зрозуміння до комбінаційної гри виявили в першій половині тільки Кошко і Лунь, які теж витворювали гарні ситуації. На добро Луня треба записати, що йде він завзято на кожний м'яч, хочби безнадійний і атакує воротаря. Ліній крайник Сегор за довго придержує м'яч. Помічі за багато грала дефензивно. У Соколі найкращий воротар, хоч і має на сумлінні стрілені ворота. Оборона доволі добра, в другій половині втратила голову. В помочі працьовитий Тихоліз. Напад скорий у полі грав добре, але під воротами не мав успіху. В першій половині рівнорядна гра, у другій перевага Чорноморців. Суддював дуже добре п. Повалюк.

Буревій — У. Р. 12:0.

Без найменшого напруження переміг найповажнішій побіч Чорноморців і Тризуба кандидат на мистця, Буревій, славу дружину У. Р-у. Суддював п. Дяьоба.

Тризуб — У. Р. С. К. 3:0 (в. о.).

Тризуб не зрікається ще надії на мистецтво Львівщини і цілою парою надроблює стрічені точки.

Сокіл (Бібрка) — Богун 3:0 (в. о.).

Богун не виїхав до Бібрки, повідомивши передтим про те Субреферат. Тому Сокіл виграв без гри 3:0.

По недільних змаганнях представляється в чоловій групі ось-так стан після стрічених точок: Чорноморці 1 т., Буревій 4 т., Тризуб 5 т., УРСК 5 т.

Товариські змагання.

Каменярі — Сокіл (Рудно) 7:3. Товариські змагання між цими дружинами відбулися в Рудні в неділю 23. червня п. р.

ЗАКОРДОННИЙ СПОРТ.

Перша рунда за чашу середньої Европи.

ВІДЕНЬ. В цю неділю покінчилася перша рунда за чашу середньої Европи. У перших змаганнях Рапід програв з Жіденіце 2:3, відплатні змагання у Відні закінчилися 2:2 так, що Рапід відпав від дальших розгривок. **Австрія перемогла Амброзіяну в Міляно 5:2.** а у Відні 3:1 і грає у найближчій рунді. Адміра перемогла вправді Гунгарію (Будапешт) 3:2 у першій грі у Відні натомість у Будапешті програла 1:7, так що до другої рунди доходить Гунгарія.

Віенна — Спарта (Прага) 1:1 у Відні.

Спарта — Віенна 5:3 в Празі, переможець Спарта.

Фіорентіна — Уйпешті 2:0 в Будапешті.

Фіорентіна — Уйпешті 4:3 у Фльоренції, переможець Фіорентіна.

Рома — Ференцварош 2:0 в Римі.

Рома — Ференцварош 6:8 (!!!) в Будапешті, переможець Ференцварош.

Сегед А. Ц. — Славія 1:4 в Сегедині.

Сегед А. Ц. — Славія в Празі, переможець Славія.

Вікторія (Пільзно) — Ювентус (Торіно) 3:3 в Пільзні.

Вікторія (Пільзно) — Ювентус (Торіно) 1:5 в Торіні, переможець Ювентус.

Друга рунда відбудеться в неділю 30. ц. м. Грають: Славія — Австрія, Гунгарія — Ювентус, Жіденіце — Ференцварош, Фіорентіна — Спарта.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Józef Chmelar: POLSKA MNIEJSZOŚC NARODOWA W CZECHOSŁOWACJI. Praha 1935.

ЖУРНАЛИ.

NASZA PRZYSZŁOŚĆ, trybuna polskiej myśli państwowej. Warszawa, 1935.

DZIENNIK ROZPORZĄDZEŃ gminy król. stol. miasta Lwowa. Lwów, 15. czerwca 1935. Nr. 12. Treść: Zarządzenie Prezydenta w sprawie badania mięsa przywożonego do Lwowa. Protokół z posiedzenia Rady Miejskiej z dnia 5. czerwca 1935. Protokoły z posiedzeń Magistratu z dnia 31. maja i 3. czerwca 1935. Sprawozdania z posiedzeń Komisyj Rady Miejskiej. Sprawozdanie Dyrekcji Rzeźni miejskiej za rok administracyjny 1933/34. Sprawozdanie miejskiego Zakładu badania żywności i przedmiotów użytku za miesiąc maj 1935 r. Komunikat Zakładów Wodociągowych m. Lwowa o zużyciu wody z centralnego wodociągu. Ogłoszenie konkursu na starostwo i inżynierów architektów w Wydziale Technicznym Zarządu Miejskiego. Ogłoszenie konkursu na posagi dla dziewcząt z fundacji śp. Boczkowskich. Ogłoszenie konkursu na obsadzenie dziewięciu miejsc fundacyjnych w Bursie rzemieślniczej im. Dekerta z fundacji błp. Jakóba Hermana. Ogłoszenie przetargu na wykonanie ogrodzenia betonowego na Cmentarzu Janowskim. Ogłoszenie przetargu na sprzedaż wag pomostowych i decymalnych. Ogłoszenie o wynajmie 20 ubikacyj na szkołę powszechną. Komunikat Zakładu Gazowego Miejskiego o zmianie numerów telefonów Zakładu.

UKRAINISCHE KULTURBERICHTE des Ukrainischen Wissenschaftlichen Institutes Berlin. den 12. Juli 1935. J. III. Nr. 19

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Вівторок, 25. VI. год. 7·30 веч. „Школа молодників".

Середа, 26. VI. год. 7·30 веч. „Школа молодників".

Театр Різнородностей.

Нечинний.

Кіна.

АДРІЯ: „Трійка", „Доглядачка в неволі".

АПОЛЬО: „Фраскіта".

АТЛЯНТИК: „Гармонія" (большевицька муз. комедія) „Світ залюблений" (амер. комедія).

ВАНДА: „Пісня пісень", та „Зле кохана!"

ГРАЖИНА: „Мушу бути молодий".

КАСІНО: „Я збігець" (Павло Муні).

КОЛІСЕЙ: „Котячий пазур", ревія „Розкішні дітваки".

КОПЕРНИК: „Нічне життя богів" та „Добра ворожка".

МАРУСЕНЬКА: „Поворот Франкенштайна" та „Мармотранний син".

МІРАЖ: „Симфонія життя" й Бастер Кітон як „Професор у кабареті".

МУЗА: „Сповнені мрій" та „Ворог жінок".

ПАКС: „Голгофта".

ПАЛЯС: „Людина є грішна".

ПАН: „Любовна мрія" („Leise flehen meine Lieder").

РАЙ: „Азбука кохання" з Дишшою та Круковським.

СВІТ: Нечинний.

СОНЦЕ: Збешешена" та ревія.

СТИЛЕВЕ: „Пані і шофер" та ревія Волінського.

УТІХА: „Останній отаман Анненхов" ревія „Ідь на схід".

ХИМЕРА. „Всі люди є ворогами".

Закордонне радіо.

Вівторок, 25. червня 1935.

Відень (506,8) 15·40 Концерт для дітей, 17·40 Соната на скр. і форт. г-моль Респігія, 18·35 Опера, **Братислава** (298,8) 18·00, 18·35 Форт., 19·25 Схон. нар. пісні, **Прага** (470,2) 18·30 Пісні австр. композиторів, 21·30 „Іполит у горах" кон. оп. Крічки, **Париж** (1648) 19·20 Діяльог „Лефевр і Арлян", 20·45 „Ля газет де Монтмартр" вес. вок. вечір, **Білгород** (437,3) 13·15, 22·30 Пісоньки, **Берлін** (356,7) 10·15 Нім. нар. пісні. 16·00 Образки з природи в пісні, 20·45 Форт. твори Шопена, **Кенігсвустергавзен** (1571) 16·00 Концерт, 17·50 Форт. ресіталь, **Кельн** (455,9) 17·00 **Ляйпціг** (382,2) 16·00 Форт., 19·00 Оп. мельодій, **Мінхен** (405,4) 12·00 Вок.-муз., концерт, 16·10 Солісти, 20·43 Симф. концерт, **Будапешт** (550,5) 12·05, 23·10 Циг. музика, 21·35 Оп. орхестра, **Мілляно** (221,2) 11·30 Легка музика, 20·50 „Каза Інамората" оп. Льомбарда, **Рим** (420,8) 18·30 Популярний концерт, 22·00 Канер концерт.

Під увагу читальням!

Старші типи радіоприймачів змодернізовані з повною гарантією. — 4-тиро лямповий з голосником, батерією і акумулятором зол. 120·—

„EKRAVOKS"

АКАДЕМІЧНА ч. 11.

Середа, 26. червня 1935.

Відень (506,8) 12·00, 13·10, 22·10 Концерт, 16·05 Оп. мельодії Вагнера, 17·30 Романтові твори, 19·30 Пісні й арії (Авсель сопр.), 21·00 Симфонія ч. IV. ес-дур А. Брукнера, **Брно** (325,4) 19·10 Оп. мельодії, **Мор. Острава** (269,5) 18·30 Пів години вальсів, **Прага** (470,2) 11·05, 15·00 Сальон. музика, 16·30 Концерт, 19·30 „Цар Салтан" оп. Рімського-Корсакова, **Лятті** (1807) 18·15 Пісоньки, **Париж** (1648) 12·15 Легка музика, 20·00 Ґалевий вечір із Комедії, **Білгород** (437,3) 16·20, 20·00 Пісоньки, мельодії, **Берлін** (356,7) 14·15 Легка музика, 16·00 Нар. образки (співи, муз.), 20·45 Концерт присв. творам Чайковського, **Кенігсвустергавзен** (1571) 10·15 Оп. мельодії, 14·00 Від 2—3 весело в світі, **Кельн** (455,9) 16·00 Соната ас-дур на форт. Вебера, **Ляйпціг** (382,2) 20·45 Спів, **Мінхен** (405,4) 16·10 Тоната на два форт., 17·00 Концерт, **Бреслява** (315,8) 12·00 Вес. пісоньки, 16·00 Форт. твори Баха, 19·00 Танки давніх добрих часів, **Будапешт** (550.5) 18·15 Симф. концерт, 22·10 Форт., **Мілляно** (221,2) 11·30 Тріо, 17·05 Квінтет, 19·15 Муз. шсячина, 20·50 „Ля Наве Роза" оп. Сеніліа, **Рим** (420,8) 13·05 Легка музика, 21·30 Симф. концерт.

†

Поминальне Богослуження

за померлих почтовців відбудеться в суботу 29-го червня 1935 (лат. Свято Петра і Павла) в год. 9-тій рано в Архикатедральнім Храмі св. Юра, на яке запрошують Рідню Покійників, — Товаришів по званню і всіх Знайомих БЮРОВІ ТОВАРИШІ.

Львівське радіо.

Вівторок, 25. червня 1935.

6·30 Ранішня авд., 6·50 Музика з гр. пл.; у перерві ок. 7·20 Ранішній денник, Спорт.-тур. гутірка, 8·05 Авд. для новобранців, 8·25 Практ. вказівки, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Полудн. денник, 12·15 Тріо, 13·00 Хвилинка для жінок, 13·05 Мендельсон: Девять пісень без слів із гр. пл., 13·30 З ринку праці, 13·35 Сальон. музика віденської орх. із гр. пл., 15·15 Біржа, 15·25 Експорт, 15·30 Мала орх., 16·15 Солісти (муз. сп.), 16·50 „Мандрівка Іванни" Шельбург-Заремби, 17·15 Концерт, 18·00 Температура на місяці, 18·30 Технічна скринька, 18·40 Культ. життя, Сільва рерум, 18·45 Сп. ресіталь М. Пилявської (сопр.) в супр. форт., 19·15 Реклям. концерт, 19·30 Форт. ресіталь, 19·50 Акт. гутірка, 20·00 Про псих. тип Львова, 20·10 Музика Ірляндії (орх., співи), 20·45 Веч. денник, 22·55 Образки з давньої та суч. Польщі, 21·00 „Вербум Нобіле" оп. Ст. Моюшка, 22·30, 22·36 Спорт. вістки, 22·40 У літню ніч — серенади.

Середа, 26. червня 1935.

6·30 Ранішня авдиція. 8·25 Практичні вказівки, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольогічні вістки, 12·05 Полудн. денник, 12·15 Сальон. квінтет, 13·00 Хвилинка для жінок, 13·05 Настроєві муз. дрібнички, 15·15 Біржа, 15·25 Експорт, 15·30 Звичаї та обряди в білоруській пісні (білоруський хор), 16·00 Чи варто робити записи на плиту, 16·15 Суч. музика для недовірків, 16·50 „Мандрівка Іванни" Шельбург-Заремби, 17·00 Пісні в супр. форт., 17·15 Хвилинка Альбеніца з гр. пл., 18·00 Вес. скеч „Весна в місті" Бр. Вінаверя, 18·15 З вояцької долі — давні пісоньки (хор), 18·30 Оповідання для дітей, 18·40 Сільва рерум, Мист. життя, 18·45 Легка музика з гр. пл., 19·15 Реклям. концерт, 19·30 З ритмом нар. танків (альтівна, форт.), 19·50 Світ сміється — огляд закорд. гумору, 20·00 Літ. хвилинки, 20·10 Легка музика з гр. пл., 20·45 Веч. денник, 20·55 Образки з давньої та суч. Польщі, 21·00 Шопенівський концерт, 21·30 Про марш. Підсудського, 21·40 Шопен: Віольончедева соната г-моль оп. 65., 22·05, 22·11 Спорт. вістки, 22·15 Мала орхестра.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·27—5·29 зол.

Нім. марка 1·75—1·85, фр. франки 34·90—35·00, шв. франки 172·50—173·50, фунти стерлінги 26·00—26·20, австр. шілінги 98·00 — 101, чеські корони 22·00—22·25, рум. леви 30·00—32·00, ліри 42·00—44·00.

Золото: Долари 9·18—9·20, Франки фр. 34·80—35·60, Дукати 83·00—84·00, Корони 37·00—37·50, Рублі 4·75 — 4·85, 1 гр. зол. 5·924.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50, Фльорени 0·85, 1 гр ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 43·00—44·00, 5 проц. дол. Б. Г. 51·00—53·00, 4 проц. Зол. Б. Г. 43·00—44·50, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 46·00—48·00, 4 1/2 проц. Кон. Б. Кр. 52·00—55·00, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

Премійки.

Долярівки 52·50 — 54·00, Інвестиційна 104·00—107·50, Будівельна 42·00—44·00.

ШНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 24 червня н. р. кооперативні платив за дьоко Львів

1 кг. масла дес.	1·90 зол.
1 кг. масла експорт.	1·95 „
1 л. молока	0·15 „
1 л. сметани	0·60 „
1 к. яєць	2·60 „

Пастеризоване молоко з достановю до дому у Львові 1 літра 24 сот.

Тенденція на масло, молоко і сметану вдержана, на яйця звишкова.

Маслосоюз повідомляє, що від 24. VI. н. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, дьоко подвіря птахомасарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята від 45 дкг.	за 1 кг.	1·00	зол.
Мол. однор. кури І. кл.	„	0·90	„
Старі кури	„	0·80	„
Пантарки	„	1·30	„

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного достання.

Когутів, качок, гусей, індичок та індиків з огляду на кінець сезону не приймає.

ОПОВІСТКИ.

Виділ „Українського Інституту для Дівчат" у Перемишлі — приймає в шкільнім році 1935/36 — 200 інституток з ріжних шкіл у Перемишлі. Оплата місячна 60 зол. Подання в справі принятя вносять усі до 25. липня (Перемишль, Татарська 4). Відповідь про принятя і на яких умовах і то обовязкових на цілий рік, або відмову дістануть усі на письмі в перших днях серпня. Інституток, за які не вирівнано залеглостей до Інституту не будуть приняті. — **Виділ.**

За цілком безкорисне лікування моєї Матері складаю Висок. Д-рові Осипові Берестові щиру подяку. Спасибі! При тій нагоді складаю на Рідну Школу квоту 50 зол. **о. Омелян Горчинський.**

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Плякати, жетони, спортові нагороди. Виробня Бл. Бушек, Львів, ул. Академічна ч. 6, тел. 218-48. 1708 а 4—15

Дора (Карпати) Пансіон „Малина" — гарне положення — поручає сонячні кімнати зі здоровим харчем по приступних цінах. 1678 7—8

Вічні пера направляє „Прецизія" Ринок 29, Рутовського 12. 1679 9—20

ОГОЛОШЕННЯ.

Доротеум

Львів, Браєрівська 3.

комісова меблева галя купує, — приймає в комісс — продає.

МЕБЛІ всілякого рода за готівку і на сплати.

УВАГА. — За 50 сот. направа слухальців, даю новий шнур, магнетизую і регулюю. **„Radjodźwiek"** ЛЬВІВ, КРАСІЦКИХ 17. 1722 6—10

Тревалу ондуляцію на пів року

Найліпше можна зробити у фризірськім сальоні „БРІСТОЛЬ" Антона Піша у Львові, вул. Клементини Іванської ч. 3. напроти кавярні „Жоржа", бо має новочасні апарати і низькі ціни.

Ширіть наш часопис!

Виказ жертв

на українських воєнних вдів і сиріт за міс. лютий — травня 1935.

Чортків: І. Король 1, нар. ур. Клювинці 2·03, о. Я. Тарнавський Улашківці 2, фізія С. У. зб.: О. Струтинський Антонів 3·73, В. Сідляк, В. Баринський Базар 7·25, І. Чеховський, І. Боліховський Біле 12·69, І. Олійник, М. Драбинястий Бичківці 4·51, М. Гринчишин, С. Наконечний Давидківці 1·25, А. Сисак, С. Порховський Джурин 4·52, С. Сеньо, І. Кушнерик Долина 4·25, М. Братків, М. Вітів Заболотівка 4·86, П. Данюк В. Ослик Заліс 4, С. Гротко, С. Штогрин Звинич 4, Д. Сеньків, С. Плянський Калинівщина 2·25, В. Ковальчук, С. Цимбала Колиндяни 2, І. Мороз, Т. Швець Коссів 4·80, В. Лотоцький, М. Медьвицький Мшини 0·85, І. Кардинал, В. Олійник Мухавка 10, В. Конюлина, Г. Шевчук Нагоряни 11·70, І. Олійник, В. Червоняк Павлівка 5·50, І. Нагуляк, О. Токальський Поляки 1·42, П. Довбенька, Г. Цюпка Рядодуби 5, Г. Терожак, І. Кравець Росохач 6·32, Ф. Моспан Салівки 2·20, І. Боднарчук, М. Касюк Свидова 3·12, І. Йосифів Семаківці 1·10, А. Підгороденький, В. Шпитко 10·11, Д. Богайчук, І. Сапіщук Сосулівка 11·71, М. Совяк, І. Голяк Струсівка 0·80, інж. І. Рибак, М. Будняк Тарнавка 3·49, Г. Сташинський, В. Липовий Угринь 4·43, В. Богун, А. ЛаданУлашківці 5·70, Я. Макарушкова, Ю. Пігутова, О. Женкова, Н. Юрчинська, В. Семпрозумівна Чортків 68·78, М. Процьків Шманьківці 5·43, Ф. Глух, М. Багрій Шманьківці 1·68, В. Захарчук, М. Ушій Шманьківчики 2. 11 Опиханий, Федорцівна Шульганівка 9·23, А. Конох, С. Кропельницька Ягольниця місто 6·96, М. Тильний, А. Рудик Ягольниця Стара 3·72, І. Свідерський, Черкавщина 0·20, М. Скринник Слобідка Давидк. 2·37.

Лемківщина: Др. В. Кіндрачук Ланьцут 5, К. Панковський 3, П. Ковальчук Лежайськ 0·30, І. Патроник Ясьонка 2, парохія Седиська 1·08, о. І. Титар Ганчова 5, о. О. Калужницький Індебки 5, М. Копистинський Коросно 1, о. Р. Шумило Нов. Санч 2.

Волинь: Е. Кульчицький Кущки 1. А. Мандзій Чемерники 3, М. Теодорович Пинське 10, О. Теодорович Одеське 1, В. Дедик Молодятичі 0·30, М. Гнатів Нов. Вишнівець 5.

Польща: Н. Лівницька-Холодна Варшава 3, С. Врублевський 1, Р. Смальстоцький 10, С. Добрянський Краків 1·30, Д. Кабин 1, О. Сольчанин 1, Г. Зацерковний Грудзьонда 2, С. Заяць 2, Мгр М. Ольховий 2, В. Дзюбановський Казимир Дол. 1, Д. Горняткевич Седльце 2, П. Гудик Томашів Маз. 2, учр. І. Зельський Влощавок 1, Е. Кріпіно і М. Буняк Била 6, І. Вертипорох Кодо 2, К. Хевна Мариніно 2, Т. Созанська Борія 1·50, С. Лотоцький Пйотрків Трибунальський 1, А. Грицина Тарків Вел. 1, Г. Кутинська Лукув 2, Ф. Буйняк Висоценичі 2, В. Вадяк Кінське 1·50, М. Михайлів Чеховичі 3, К. Сухолитний Малкиня 2, П. Канюга Малець 2, М. Чолій Каліш 1, упр. каси В. Кіцак Тарнів 1, учит. З. Марак Целентинкі 2, М. Кішкевич Ряшів 1, А. Довбенко Грабів 1, М. Ковальчукова Затор 2. М. Блавацька Влощова 2, І. Мельник 2.

Заграница: Обеднання Ню-Йорк 75 дол., Тов. Зоря Ню-Йорк 16 акцій З. Б. Г. Український Союз Курітиба Бразилія 40·84 зол., Д. Васильківа Наместово Ч. С. Р. 4, Інж. В. Кулієвич Прага 20, Інж. А. Гладій Коциці 3·15.

Роспилячі, пудерничин направляє фірма **„ТЕМПО"** Львів, ул. Підсудського ч. 19. — Увага на адресу.

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

Правдивий милий відпочинок у найгарнішому літньому льокалі на вільному повітрі — у павільоні Архикн. Бровару в Живці на пл. Східніх Торгів де під управою відомої у Львові фахової фірми ІОСИФА НОВАКА, 1787 можна споживати найсмачніші і добірні **зимні і горячі страви,** а теж спробувати відоме в Польщі зі своєї високої якости пиво із

АРХИКН. БРОВАРУ В ЖИВЦІ.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол.	0·35	
1 „ одношпальтовий в тексті і новинних	„	0·60	
„ на першій сторінці	„	0·80	

Дрібні оголошення від слова:		
матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол.	0·15
купно, продаж, винаєм і т. п.	„	0·10
шукаючі праці	„	0·07
слова товстим друком подвійно.		

Остання сторінка			
1/1	зол.	480·—	
„ „ 1/2	„	250·—	
„ „ 1/4	„	130·—	
„ „ 1/8	„	70·—	

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

Ч. 166 (14.063). Львів, середа 26. червня 1935. Pocztowa opłata gotowką uiszczona. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щодн. 504.060, 143.324. Адреса для телеграм „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·60 зол. Чвертьрічно 15·90 „ Півроку 30·00 „ Рівно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Ячеиці і долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26.

З СПРАВ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Спільна політика Італії і В. Британії.

Наради Мусолінія з мін. Іденом.

РИМ, 25. 6. ПАТ. Мусоліні приняв учора мін. Ідена у венецькій палаті і розмовляв з ним яких дві години. Підчас наради обговорили морське порозуміння В. Британії з Німеччиною, проект летунського пакту та інші справи, які згадувала французько-британська заява з 3. лютого ц. р. Про хід наради оголошено сухий комунікат, який каже, що оба державні мужі обговорювали справу наддунайського пакту та організацію збірної безпеки в Европі. Мусоліні приймав мін. Ідена сніданням. Вечором мін. Ідена гостив Мусолінія обідом у британській амбасаді.

РИМ, ПАТ. Вчора в 5-ій год. пополудне Мусоліні вів довшу нараду з французьким амбасадором де Шамбреном. Амбасадор заявив опісля представникам преси, що між Італією і Францією панує однозгідність у справі вдержання миру в Европі.

ЛЬОНДОН, 25. 6. ПАТ. Дипльоматичний кореспондент щоденника „Дейлі Телеграф" повідомляє з Риму, що вчорашні розмови мін. Ідена з Мусолінієм зводяться до таких трьох справ: 1) В. Британія без клопоту устійнила з Італією спільну політику в усіх европейських справах. Ця політика буде згоджуватись теж з політикою Франції. 2) Італія не тривожиться підписанням німецько-британського морського порозуміння, але має застереження подібно як Франція до способу, яким осягнули це порозуміння. 3) Мусоліні ствердив, що вже дійшло до загального порозуміння у справі обмеження зброєнь Німеччини і тому є прихильником негайних переговорів у справі летунського пакту.

У справі Абісинії мін. Іден зясує Муссолінієві деякі пропозиції, розгляд яких може довести до позитивних висліпів.

Новий уряд в Югославії.

У понеділок пополудне оголошено офіційно листу нового югославянського кабінету, який створив Стоядіновіч, міністер фінансів. Премієром і міністром закордонних справ став Стоядіновіч, колишній сербський радикал; міністром війни — ген. Жівковіч; міністром внутрішніх справ Корошец, член словінської народньої партії, міністром комунікації Спаго, член партії мусульманів; міністром публичних робіт — Попич, радикал; міністром фінансів — Летіца; міністром суспільної опіки Прека, хорват; міністром хліборобства — Стенович; міністром справедливости — Авер, хорват; міністром торговлі — Вробанич, хорват; міністром фізичного виховання молоді — Коменович; міністром культури — Стошевич; міністрами без теки — Янкович і Бегмен.

Членів нового уряду заприсягнули в понеділок в год. 5-ій пополудні.

Мін. Єфтича призначають югославянським послом у Парижі. Політичні кола здогадуються, що мін. Єфтича відсунули від внутрішньої політики Югославії з огляду на його вороже відношення до хорватів.

БІЛГОРОД, ПАТ. Політичні кола вважають теперішній уряд тимчасовим, який до кількох місяців має підготовити вибори на інших засадах. Новий уряд є в дійсности урядом національної єдности і широкої концентрації, бо до кабінету ввійшли радикали, словінці, хорвати, мусулмани і представники югославянської народньої партії. Прилюдна опінія приняла уряд Стоядіновича прихильно.

ЗАЯВА ПРЕМ. СТОЯДІНОВИЧА

БІЛГОРОД, 25. 6. ПАТ. Прем. Стоядіновіч склав представникові агенції Авяса таку заяву: Кризу уряду, до якої довели відомі усім події з ділянки внутрішньої політики, вдалось щасливо поладнати після нарад регента кн. Павла з визначними представниками різних політичних течій. Новий уряд, який створено під гаслом об'єднання, складається нетільки з представників, які піддержували попередній кабінет, але також груп, які стояли осторонь. Таким чином поширено основи уряду. Новий уряд є кабінетом праці і сподіється, що парлямент буде з ним співпрацювати. Закордонна політика не входила в гру підчас подій минулого тижня. Закордонна політика Югославії на щастя не залежить від припадкових подій внутрішньої політики. Опісля премієр підкреслив, що Югославія буде далі співпрацювати зі своїми приятелями і союзниками з Малої Антанти та балканськими державами. Буде теж вести традиційну політику приязни з Францією.

Італія ставить нові вимоги Абісинії.

ЛЬОНДОН, 25. 6. ПАТ. „Дейлі Експрес" повідомляє з Адіс Абеби, що італійське посольство доручило вдруге, щоб італійські громадяни покинули Абісинію до 10 днів. Вчора італійське посольство переслало абісинському урядові ноту зі закидом, що Абісинія нарушила суверенність султанату Джіми.

В. Британія посередничить в італійсько-абісинськім конфлікті.

АДІС-АБЕБА, ПАТ. Цісар Абісинії заявив, що поголоски про непорозуміння між Абісинією і В. Британією є неправдиві. Взаємини між обома державами є дружні. Енергійне посередництво В. Британії в конфлікті з Італією на думку цісаря — є найкращим доказом приязни.

Поділ більших доходів з державою.

ВАШИНГТОН, 25. 6. ПАТ. През. Рузвельт висловив членам конгресу свої бажання, щоб конгрес ще на теперішній сесії приняв його проект закону про збільшення податків від спадщини і дарівзн. Сесію конгресу продовжать.

Проект закону про створення організації фінансової допомоги для фармерів приняв сенат більшістю 45 голосів проти 32. Проект передбачує створення товариства з основним капіталом 50 мілїонів долярів. Товариство має право видавати бони на суму одного мілярда долярів. Проект переслали до палати репрезентантів.

Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego! Sąd okręgowy Wydział VI. karny we Lwowie, w składzie wiceprezes S. O. Ł. Malicki, jako przewodniczący, S. O. W. Kwiatkowski i S. O. Ł. Dworzak jako głosujący w sprawie konfiskaty Nr. 153 czasopisma pt. „Dilo" z daty Lwów, 12. czerwca 1935, do Sygn. VI. I. Pr. 88/35, na posiedzeniu niejawnem w dniu 18. czerwca 1935 r. po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie, postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną 12. czerwca 1935. przez Starostwo grodzkie we Lwowie, konfiskatę czasopisma pt. „Dilo" Nr. 153 z daty Lwów, 12. czerwca 1935, zawierającego: 1). w artykule pt.: „Nowa powiń widstupstwa widhreko-katolyćkoji Cerkwy na Łemkiwszczyni" — znamiona występku z art. 170 k. k., zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21. ust. druk. z 17. grudnia 1862. Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863 tj. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. — Uzasadnienie. Ogłoszenie drukiem wymienionego wyżej artykułu ma na celu przez szerzenie fałszywych wiadomości o sytuacji religijnej na Łemkowszczyźnie szerzyć niepokój publiczny. Według §§. 447, 489, 493 p. k. oraz §§. 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący: Ł. Malicki w. r. Protokulant: apl. Durkot w. r. Za zgodność: Janowicz kier. sekret.

Давно очікувана

друга частина

Споминів Олесницького

п. н.

Сторінки з мого життя

вже вийшла з друку.

Ціна 90 сот., порто 30 сот.

можна дістати у Видавничій Спілці „Діло".

Ініціятива й енергія.

Що може і повинна зробити наша інтелектуальна верхівка для розбудження в нас енергії до промислу?

Від Редакції: Статтю містимо в порядку дискусії.

I.

У конкурсовій статті „Засоби й можливости розбудження і плекання людської енергії" я поставив тезу, а радше жадання до наших письменників і критиків, що вони повинні взяти на себе акцію розбудити в нас, у масі нації, енергію й охоту до праці над розбудовою нашого промислу. Тому я зобовязаний сказати докладніше, як це вони і що саме повинні робити. Тут буде теж міститися ближча мотивація того, чому якраз вони мають це зробити.

Наші письменники і критики вже багато зробили би для наміченої цілі, якщоби взагалі забрали прилюдно слово і заявилися в цій справі. Громадянство цікаве було би знати, що вони думають про промисл: чи він нам потрібний чи ні, чи важніше для розвитку нашої нації промисл чи література і про що ми нині наперед повинні дбати, про промисл чи літературу?

Ми знаємо, письменники і критики можуть сказати, що одно і друге є однаково важне, що одного не можна міряти другим і що для життя і розвитку нації є одно так само і рівнорядно конечне як друге. Одначе нам не йде про те, як воно є в засаді. Нам іде про те і нині є для нас важне, корисне і потрібне, **щоби вони заявили, що під сучасну пору** промисл є для нас таки важніший ніж література!

Inter arma silent Musae; коли війна, то всі змагання нації йдуть у тім напрямі, щоби вести війну, і тоді нема місця на літературу і мистецтво! Певно, письменники і мистці можуть собі в часі війни писати і творити і звичайно так діється, що підчас війни повстають найкращі твори, а бодай зависли до них. Але в часі війни письменники і мистці не приходять до прилюдного слова, а як приходять, то тільки на те, щоби загріти чи запалити націю до війни.

Вправді тепер у нас нема війни. Але можна сказати, є гірше ніж війна, бо йде про фізичне істнування нації. Якщо ми нині не подбаємо про те, щоби дати хліб нашій інтелігенції, і на майбутнє не запевнимо їй можности екзистенції, то легко може статися, що ми знов, уже не знати, який раз у нашій історії, стратимо свою еліту, вийді верстви і найдемося в тім самім положенні, що перед нинішнім нашим відродженням. І тому наші письменники і критики повинні признати і прилюдно заявити, що нині є для нас важніший промисл і взагалі якінебудь інші матеріяльні засоби, що ведуть до запевнення фізичного істнування нашій інтелігенції, ніж література і мистецтво. А вже, певно, коли наша збогатиться і скріпиться матеріяльно, то відбесеться, можна сказати, автоматично, література і мистецтво

Нічого казати, що така заява письменників, критиків і мистців викликала би велике враження серед громадянства і причинилась би у високій мірі до піднесення розуміння і свідомости ваги промислу для розвитку нації, а тим самим причинилась би до скріплення в нас охоти й енергії до промислу. Неодин наш юнак або і старший громадянин, що нині бродить у нетрях ідеалістично-абстракційного розуміння праці для народу, покинув би свій безплідний ідеалізм і взявся би до промислу, а бодай зрозумів би, що через піддержку рідного промислу він робить велику роботу для нації.

Письменники, критики і мистці можуть ще сказати, що це „дикі претенсії" вимагати від них заяви, це до них не належить, вони в тім нефахові, ніхто не буде покладатися на їхне некомпетентне слово і взагалі ніде, в ніякій нації на світі, таке не водиться, щоби письменники і мистці висловлювалися в справах промислу, які в цілости належать до економістів, промисловців, політиків і державних мужів.

Так, це правда, що ніде в світі не водиться, щоби письменники і мистці забирали прилюдне слово і то таке, щоби мало вплив, у справах промислу. Але чи дійсно, по інших націях, що мають свої держави, водиться, щоби письменники, критики і мистці мали таке особливе і вимкове **громадянське** значіння, як у нас? Чи по інших націях, у англійців, французів, німців і т. д. письменники і мистці мали, і мають, такий вплив на придбання державної сили, як наші письменники і мистці — Котляревський, Шашкевич, Шевченко, Лисенко, Франко і т. д. мали вплив на наше національне відродження? А крім того чи нині наші письменники і критики „не мішаються до політики?"

А тому якщо наші письменники, критики і мистці погоджуються з тим, щоби їм приписувати особливе й виїмкове значіння в громадянському житті і першорядну ролю в нашім національнім відродженні, то мусять погодитися також з тим, щоби від них, відмінно ніж у інших націй, жадати вияснень, директив і поучень у якихнебудь громадських справах, отже і в промислі. А про компетенцію слова не ходить, лиш про авторитет, який мають наші письменники і критики серед нашого громадянства і який — всеодно, з яких причин — є покищо більший ніж авторитет наших економістів, промисловців і політиків.

Другеж, якщо ми по 100 літах нашого національного відродження і життя дійшли до того, що маємо такий світогляд і психіку, що не вміємо реально оцінювати наше положення і не знаємо, що значіння нації залежить від придбання реальних сил, але думаємо, що це залежить від „ідеалізму", принципіяльізму і т. д., а через те так пониже йде ріст і розвиток нашої фактичної сили, то цьому в першу чергу винні — всеодно, що несвідомо — наші письменники і критики як творці нашої духовости. А тому є їхній **обовязок направити наш світогляд і психіку!** Дух ідеалістичного розуміння життя і життевої боротьби, якому дав початок або якого був найяркішим виразником в історії нашої духовости Сковорода, той дух, який потім у громадському житті проявлявся в ідеольогії Кирило-методіївських братчиків, пізніше, перед війною і підчас війни і революції, у наших соціялістів, а нині проявляється у наших ультранаціоналістів, — дарма, що всі ці напрямки видавалися, а нині ультранаціоналізм видається, вершком нашої духової творчости, нездійсненим фільософія Сковороди була невільничим наслідуванням візантійського духа, ідеольогія Кирило-методіївців польського месіянізму, а соціялізм і націоналізм західньо-европейських ідеольогій, — той дух, якщо ми хочемо дійсно політично виплисти наверх, мусить зникнути з нашого світогляду і нашої психіки! До цього мусять причинитися наші письменники, критики і мистці як наші духові провідники.

Та вже з цього останнього виходить, що на заяві наших письменників і критиків не може скінчитися. Вони мусять меритерично причинитися до того, щоби в нашім громадянстві збудити розуміння і свідомість ваги промислу для нашого національного розвитку.

Ми нині дивимося на фашизм і гітлеризм і на перший погляд нам видається, що це чисто духові течії як у фільософії або літературі чи мистецтві. Міжтим, коли підемо на дно справи, то бачимо, що ті течії випливають із зовсім матеріяльного джерела. Вони випливають з новочасної господарської скрути, а в Німеччині ще й з того, що ця остання була у війні побита. Щоби вирятувати свої нації з господарської, матеріяльної скрути, виступають в Італії Муссоліні, а в Німеччині Гітлер зі своїми ідеольогіями.

І ми, відчуваючи і розумівши те, що ці обоє великі мужі прийшли на те, щоби видобути свої нації зі скрути, а яка на нас налягла не менше, а навпаки, більше ніж на інші нації, відхаємо до того, щоби й у нас появився якийсь такий муж, як Муссоліні або Гітлер. Та ба! У нас ані не видко, щоби такий муж появився, ані в нас не такі відносини, щоби він міг появитися, ані не видко, щоби в нас взагалі можна було видумати таку програму, яка би була подібна до фашистівської чи гітлерівської, щоби нас вирятувала зі скрути. Усяким таким програмам і змаганням до реформ, які торкалися би тільки нас самих, українців, положила би край чужа влада, а наш „Муссоліні" чи „Гітлер" скорше зникнув би ніж появився.

А всетаки наша нація як живий організм і такий, що наперекір усім супротивностям хоче жити, найшла програму, не те щоби видобутися зі скрути, а просто, щоби заховати себе перед загибіллю! Це програма розбудувати власний промисл. Ясна, як на долоні, річ: якщо ті богатства, що виходять з нашої землі і творяться завдяки праці наших рук, вертатимуться за посередництвом промислу і торговлі назад до нас, а не будуть розпорошуватися по чужині, то ми і вирятуємося з матеріяльної скрути і заховаємо себе як нація при житті!

Одначе цю програму винайшла наша нація стихійно і несвідомо, якби відруховo й інстинктово. Ми навіть не можемо назвати імен тих людей чи одної тої людини, що перша кинула те гасло, якщо не віднесемо цього ще до передвоєнних часів і не скажемо, що ними були вічної памяти наш заслужений Е. Олесницький і О. Нижанківський.

Нам потрібно, щоби цю програму, раз, усвідомили собі і духово приняли всі наші верстви від першого інтелігента, чи якщо в нас є які більші земельні власники чи „капіталісти", до останнього селянина-хлібороба, халупника і пролетаря, і друге, щоби вона дістала своє теоретичне і психольогічне обгрунтування-мотивацію, свою ідеольогію. Тут було би відворотне явище до того, як було із фашизмом і гітлеризмом; ці останні мали наперед свої ідеольогії, а потім, коли прийшли до влади, переводили свої програми в життя, а наша програма наперед була переводжена в життя, якщо можна так про перші початки нашого промислу говорити, а потім повинна дістати свою ідеольогію. Якщо вона дістане свою ідеольогію, щойно тоді ми будемо її живіше й інтензивніше і з повною свідомістю цілей, засобів і метод переводити в життя і в нас зникне упередження і нехіть до промислу, навпаки, прийде любов до нього.

Іван Билина.

Нині в середу в холодних салях Великого Театру

В год. 7·30 веч. „Школа податників"

Берра і Вернея. Найдешевша із веселих розваг! — Три години сміху!

БАРБЕЙ Д' ОРЕВІЛІ 5)

Поза партією віста.

III.

Такий погляд про графиню Стассевіль панував загально, коли Мармор Каркоель — той, що може найменше з усіх повинен був попасти на життєвий шлях графині, приїхав з другого кінця світу, щоб засісти за той зелений столик, де бракувало партнера. Він походив з того краю, де проходить дія чудової повісти Вальтер Скотта „Пірат", яку Мармор хотів з деякими змінами пережити наново у маленькому забутому містечку над Ляманшем. Він вихований над берегами того моря, що його прорізував корабель „Клевеляид".

Мав він 15 літ, коли йому купили становище лейтенанта в англійському полку, що відїжджав до Індії і там 12 літ воював із маратами. Ось і це все, що довідалися від нього та від Гартфорда, — а ще й те, що був він споріднений із славетним шотляндським Дуглясом „Кривавим Серцем". Все інше залишалось назавжди невідомим...

Він не оповідав ніколи про свої пригоди в Індії, у тій велитенській та жахливій країні, де люди з розширеними грудьми навчилися так широко дихати, що на Заході не стає їм повітря. Ці пригоди були виписані таємними знаками на його мідяно-золотому чолі і проявлялись у гострих блискавках його очей, які він умів пригашувати, коли на нього хтось дивився та ще й проявлялись у блискавкових рухах, коли десять разів в черги відкидав він на висках своє волосся підчас віста або партії екаоте.

Та винятком цих гієрогліфів жесту та гри обличчя, доступних тільки для спостережливих, і що так само як гієрогліфи мають тільки невеличку кількість знаків, Каркоель був нерозгадний, як і на свій лад була нерозгадна графиня Трамбле. Всі молоді шляхтичі цього міста, цікаві як ті жінки і пролазливі як ті змії, горіли з нетерплячки, щоб почути щось від нього із його споминів молодости. Та в цьому вони ніколи не мали щастя.

Каркоель не пив вина як турок, що вірить у Коран. Я ніколи не бачив, щоб він уживав іншого напитку крім води та кави. Чи карти, як можна було міркувати, були його дійсною пристрастю, чи тільки прибраною? Адже-ж пристрасти можна так само набратись як недуги.

Столик до віста був у нього розкладений з самого ранку. Він уставав у 9-ій годині, пив чай з якимсь приятелем, що прийшов на віста, вони починали грати і кінчали аж у 5-ій год. сполудня. Тому, що на таких сходинах збиралось багато гостей, за кожним робром партнери мінялись, а інші побивались об заклад. Не сама-ж молодь приходила на ці своєрідні ранки, але найповажніші місцеві громадяни.

Навіть „батьки родин" — як мали звичку казати жінки у небезпечному віці — наважувались гайнувати цілі дні у цій печері гри і жінки виливали всі помиї на голову того шотляндця, що привіз із собою чуму і заразив нею їх чоловіків. Хоч вони й давно попривикали, що їх чоловіки грали, але-ж не в такій мірі і з таким завзяттям.

Десь коло 5-ої години люди розходились, щоб у вечір знову зійтись у товаристві і бодай на око взяти участь в офіціяльній грі, на послугах господині дому, а насправді, щоб грати далі початого ще вранці — Каркоелевого віста.

Можете самі уявити собі, як далеко зайшли ті люди, що не робили нічого іншого; вони підняли віст до висоти найважчого і найблискучішого фехтування.

Вплив Каркоеля, проти якого бунтувались розумні жінки, не тільки не меншав, а зростав. Це-ж і зрозуміле. Вплив ішов не так від Мармора та його своєрідних прикмет, як від тої пристрасти, що він найшов її там живою і яку він своєю присутністю та власним нахилом іще побільшив. Мабуть найкращий засіб володіти людьми це зачепити їх пристрасти. Як міг Каркоель не мати такої влади?

За ввесь час побуту у цьому місті його приймали однаково привітно і гарячково хотіли приймати в себе. Жінки, що його боялись, волілиб, щоб він приходив до їх хати, ніж, щоб їх сини чи чоловіки мали сидіти в нього і вони приймали його, як тільки жінки вміють приймати в себе людину, що є осередком загальної уваги, зацікавлення або якогось руху, навіть, коли він їм нелюбий. Влітку він виїжджав на два тижні або місяць на село. Маркіз Сен-Альбанс піклувався ним із своєрідним подивом, мало сказати піклувався. На селі, як у місті, вічно грали віста. Пригадую собі (я був іще школярем на вакаціях), як я брав участь у чудовій рибальчій виправі на лососі на криштальних водах Дуву. Каркоель у човні грав тоді віста „при двох небіжчиках" (double dummy) з одним місцевим шляхтичем. Колиб він був упав у воду, то і там мабуть був би грав!...

(Далі буде.)

Semper idem.

Протиукраїнська Москва в минулому й теперішньому

(Докінчення.)

Гетьман Іван Мазепа, на той час політик на непересічну європейську міру, рівний кардиналові Рішельє, одиниця знана тоді в Європі завдяки своєму політичному розумові, пізнав, що вибила 12. година визволення України з московського ярма, що треба використати хвилю, коли то Петро Великий був у війні зі шведами та стряс ярмо, бо в противному випадку наступить поневолення на століття. Тому получився з Карлом XII. і виступив війною проти „білого царя". На жаль, свої не зрозуміли ваги хвилі, не добачували історичности моменту, коли рішалося це страшне гамлетівське „бути або не бути" України. Придивлялися з заложеними руками, як горстка героїв із Мазепою на чолі в лучбі з хоробрими вікінгами Скандинавії керувалися за кращу долю нашої батьківщини у затяжній боротьбі з диким та жорстоким деспотом Московії, що тоді, завдяки своїй цивілізаційній політурі втішався у світі, як і тепер на справи Росії, Європи симпатією, як „Шерр ле Гранд" або що більше і гірше, як окаянні сини переходили за сторону ворога, щоби „катувати, знущатися над рідною матірю", говорячи словами Шевченка. Тому власне прийшло тоді до страшної трагедії під Полтавою в 1709. р., трагедії, яких всесвітня історія не знає богато, хіба битва на Косовому полі в 1389. р., або бій на Білій Горі в 1620. р., де доля сербів або чехів була припечатана на довші часи.

Граф Каніст як визначний ум, український патріот і людина з широким європейським виднокругом входив у другій половині XVIII. століття в дипльоматичні взаємини з двором прусського короля, щоби допомогти своїм перед московським нещастям. Найкращий висліз цій страшній трагедії України в міттях Росії дав наш незабутній кобзар Тарас Шевченко, який львину частину своїх творів присвятив Україні, поневоленій москалями, отже політичній проблемі, а в вірші „Розрита могила" не може по упливі майже двох сотень років простити Богданові Хмельницькому, що він заключив нещасний договір у Переяславі з московським царем; Шевченко уважав власне, що ця конвенція була зародком трагедії України.

Так виглядало відношення царської Росії до України. Якеж воно від хвилини жовтневої революції 1917. р., від хвилини, як у Росії прийшли до влади большевики, які, як декому видається, змінили все коріння та почали вести зовнішню політику, цілком відмінну від колишньої царської?!

Зараз по опануванні Петрограду і Московщини большевики творять штучно радянський уряд України в осідком у Харкові, який то уряд вже в часі мирових переговорів в осередніми державами при кінці 1917. р. і на початку 1918. р. в своєму суперництві з Центральною Радою кличе московських большевиків на Україну. Ці остаючі по остаточній перемозі антанти над осередніми державами, по упадку гетьманату Скоропадського, поневолюють в короткому часі весь простір і го, поневолюють в короткому часі весь простір і го, вже в 1920. р. стають твердою ногою над Збручем. Заключають у Ризі мир з поляками, який нагадує Андрусівський мир з 1667. р. На Україні знову большевики взяють приятелів української державности, в 1923. р. впроваджують у життя політичний устрій, на основі якого творять зі східної Европи щось на зразок Злучених Держав Північної Америки, в якому то конгльомераті, себто федерації Совітська Україна має творити самостійну політичну одиницю, рівну іншим совєтським республикам, як Московщина. До вправління цієї конституції покликує Ленін українців як напр. Скрипника. Виразно сказано в цьому законі, що Совітська Україна рішає сама про свою долю, в нічому не є залежна від Кремлю і може навіть сама рішити, що виступає цілковито із союзу совітських республик („вплоть до то із союзу совітських республик („вплоть до отделенія").

Отже маємо Переяслав у модерному виді. Заразпісля того почався на Україні навіть українізаційний курс, який завернув голову не одному свідомому українцеві з галицького загумінка. У Харкові були комісаріяти, себто міністерства всіх ресортів з головою ради народніх комісарів на чолі. Могло виглядіти, що в рамах совітського союзу та устрою є українська держава. Одначе це все було лише в теорії, бо в практиці все діялося на Україні з волі Кремлю. Тимчасом кілька літ опісля почнуть центральний уряд з Москви послідовно обмежувати „самостійність" України також правно, теоретично. Зносять більшість т. зв. незалежних комісаріятів у Харкові, а полагоджування їх справ передає такимже установам у Москві. Вводить назад російську мову в урядування, а всякий не то спротив, але навіть мимий брак ревности в праці для комуністичної і всеросійської ідеї уважає за контрреволюцію й карає смертю. Дійшло до того, що навіть українську національну свідомість у членів комуністичної партії санкціонується строгими карами до смертної включно як націоналний ухил, хоч такої методи не стосується у відношенні до комуністів, які під національним оглядом є і маніфестуються назовні як раві москалі. Нарешті в останніх роках постановив московський Кремль вигубити цілком фізично наш нарід умисне „ад гок" підготованим голодом. Чиж не повторяється знова те, що було предметом пропозиції зі сторони Москви до Туреччини підчас переговорів у Кучук-Кайнарджі в р. 1681, а саме, цілковите озорожнення Правобережжя з населення. Провідники большевицької партії, а заразом чужі стану СССР так у себе дома (Сталін) як також за границею (Чічерін) послуговуються щораз частіше терміном „Росія", замість „СССР". Стараються большевики слідами Валуєва навіть змосковщити нашу мову, викидаючи питомі українські слова, як „контрреволюційні", „буржуазні", а впроваджуючи натомість російські під покришкою що то буцім вони є „пролетарські" що відповідають пролетарській культурі.

Ось бачимо, що історичний процес з другої половини XVII. і цілого XVIII. століття повторився по світовій війні на цілій лінії, лише в дещо коротшому часі і в відмінній формі відно відно до значної зміни обставин. Не даром казали римляни „Нігіль нові суб соле".

На цьому порівнянні бачимо наглядно, що зовнішня політика большевиків у відношенні до українців є своїм змістом та сама, що була за царських часів, лише на значно більшу скалю закроєна. У інших народів бачимо те саме явище впродовж цілої історії, хоч би взяти за приклад взаємовідносини Франції і Німеччини, почавши від трактату у Вердея (Verdun) до сьогоднішнього дня. Можна сміло стверднти, що коли би нині запанували комуністи у Франції і Німеччині, то старий віковий антагонізм поміж тими двома народами не устав би.

Зі сказаного можна сміло видедукувати правило, засаду, емпіричною дорогою дійти до історіософічної і геополітичної конклюзії, що зміна внутрішнього порядку в даній державі, зміна соціального, суспільного і внутрішньополітичного устрою всякої держави не має на довший протяг часу нікого впливу на її зовнішню політику. Правду сказав один французький політик, що „dans la politique extérieure d'un Etat il y a toujours la même chose".

Д-р Петро Мімко.

Нова жертва
большевицького режіму.

Г. ГОЛОСКЕВИЧ.

Коротенька звістка в „Ділі" про смерть Григорія Голоскевича, звістка хоч і дуже спізнена, тяжко вразила всіх, що знали покійного. Ще зовсім нестарий, веселої вдачі, здебільша все усміхнений — не витримав нарешті тяжких мук заслання й покінчив із собою. Як покінчило з собою чимало свідомих українців, чудових народніх робітників, учених, діячів, людей, що багато вклали в скарбницю рідної культури, працювали серед найнесприятливіших умовин і давнього деспотичного царського режиму, й сучасного ще тяжчого — большевицького.

Царський режім, хоч і тяжко, але якось видержували, за большевицького, в багатьох не стає таки сили й вони накладають на себе руки...

Покійний Голоскевич належав до тих людей, що самотужки, вперто йдуть до наміченої мети. Син небагатого панотця з села Сопружківців на Поділлі (*1884), він пройшов ту освіту, яку звичайно проходили поповичі: духовна школа й духовна семинарія (в Камянці). Призбирані за час учителювання гроші дають йому змогу записатися на петербурзький університет, де на історично-фільольогічному факультеті студіює історію й діялектольогію під оком найвизначнішого тодішнього російського лінгвіста О. Шахматова. Закінчивши університет 1911 р., він іще лишається стипендіятом при катедрі Шахматова, а далі переходить на вчителя російської мови, спершу в Ризі, а далі в Петербурзі (1913—1917), не порвавши звязків із університетом і з наукою. В серпні 1917 р. ми бачимо Голоскевича вже в Києві — в колах українських письменників, учителів і фільольогів, від 1918 р. він уже є постійним співробітником Української Академії Наук при катедрі української мови.

Свідомий українець іще зі студентських часів, Голоскевич не брав активної участи в політиці. А проте 1929 р. його притягли до процесу „Спілки Визволення України" й хоч на процесі не могли йому доказати ніякої провини, засудили на вісім років вязниці, заміненої опісля на заслання. Свою кару відбував Голоскевич у Тобольську. Ясна річ, що з наукою і так із большевицького погляду зовсім непотрібною, контрреволюційною й шкідливою (деж таки — лінгвістика!) мусів порвати. Нудьга й безнастанне цькування влади зробили своє: у квітні цього року Голоскевич відібрав собі життя.

Був це дуже сумлінний і докладний робітник, тимто й не диво, що від 1910 р. надрукував він наукових праць небагато. Голоскевич був діялектольог, збирав матеріяли до говорів Поділля та опублікував тільки опис говору села Бодачівки (1910) — фонетичні його записи з цього села помістив 1913 р. у своїй хрестоматії української діялектольогії проф. Дурново (1913). Важливий для історії української мови є його розслід галицької т. зв. Євсевієвої евангелії з 1283 р. (1914), розслід, зроблений іще в дусі Шахматової теорії. З його концепцією т. зв. праруської мови (пор. його прикмети про розборі памятки: т. зв. „общеруські" й українські). Українська мова як система, як щось для себе окреме ціле в XIII. в. в цій праці губиться. Та це вже справа школи. Голоскевич тут ні при чому. Школа ця полишила свій вплив не на одному Голоскевичі...

Імя Голоскевича відоме взагалі в нас, бо звязане з його „Правописними словниками", які він почав видавати після революції в Києві й які відповідно до змін у правописі, він перероблював і доповнював раз-ураз новими матеріялами. Останне видання цього словника, сьоме з черги, появилося 1930 р. в Києві вже без участи Голоскевича.

З Голоскевичем сходить у могилу один із тих скромних учених, що цілими роками сидять над улюбленою роботою, все її доповняють, перероблюють, шліфують і раз-ураз накопичують нові матеріяли. Колиб не важка рука большевицької влади, з тих матеріялів (головно — діялектичних) повиходилиб гарні монографії, а так вони залишилися невикористаними, якщо взагалі не пропали підчас дуже сумлінних трусів чрезвичайки...

Як людина, був Голоскевич дуже лагідної вдачі, незвичайно товариський і милий у поведінці. В колі київських фільольогів, лінгвістів, літературознавців, критиків і істориків літератури — тішився великими симпатіями. Всі вони дуже близько жили, укладали плани праці, ділилися своїми думками. Та тепер вони, як іще живі, порозбивані, порозкидувані як не по вязницях цілого СССР, то далеких Соловках та Сибірах — може й не знатимуть, що вмер найкращий їх товариш, учасник їх літературних і наукових сходин. Алеж смерть Голоскевича викличе в них, як у всіх нас — глибокий сум.

В. С.

Нова морська конференція.

ЛЬОНДОН, 25. 6. ПАТ. Британський уряд вислав учора до Парижа ноту з відповідю на французьку ноту з 17. червня ц. р. у справі британсько-німецьких переговорів. В. Британія пропонує, щоб при кінці цього року відбулась нова морська конференція великих держав тому, що вашингтонський договір уже вигас.

Велика залізнича катастрофа в СССР.

МОСКВА, 25. 6. ПАТ. На залізничім шляху Оренбург—Орськ упав з насипу особовий поїзд. 9 осіб убитих, багато ранених. Рух поїздів на цім шляху припинили на 22 години.

Знеславлення історії нашої церкви.

„Вінець" целебатної реформи

I.

ЗЛОЩАСНА КНИЖКА

На бажання чи домагання Риму наші єпископи, крім Митрополита, завели целібат духовенства. В Америці, у всіх трьох наших тамошніх епархіях, завів целібат сам Рим. Живемо в часах великих змін, жахливих революцій, великих експериментів, кризи, нужди, немочі, безвиглядности — й тільки чекаємо: що з того буде? Все те прийшло на підмогу целібатній реформі. Невдоволені замовкли. Ми сподівалися, що ревнителі целібату ще не закінчили своїх писань (певне ніколи й не закінчать), що старатимуться утверджувати його й боронити. Але „est modus in rebus". Коли невдоволені замовкли, то сама тактика диктувала, щоб їх не дразнити й не провокувати. Одначе ревнителі целібату, штучною побожністю пяні, настільки затратили критичний змисл і справжнє розуміння християнської віри, що з насолодою фальшивої побожности **знеславляють цілу історію нашої Церкви і цілу грецьку Церкву ген від апостольських часів, церковну схизму кладуть в VII вік, відмовляють нам і всім нашим християнським предкам імени справжнього християнина** — все те з того приводу, що наше духовенство всі віки було жонате.

Невже можна уявити собі самогубство в більшому стилі? І якжеж ми могли би мовчати, коли кидають таку нечесть на нашу церкву і віру?

*

Вийшла собі книжка одного василіянина, о. Платона Мартинюка: **„Неподільне серце священика в службі Бога і церкви"**. Видавництво Чина св. Василія В. у Жовкві. Ледви вийшла, а вже має свою довгу і злощасну (чи підозрілу, чи як це назвати) історію. Її перше видання має сигнатуру: в Жовкві 1929 р. Воно мало випечатану поіменну апробату від Протоігуменату ОО. Василіян (з дня 15. жовтня 1928) і від перемиського гр. кат. Ординаріяту (з 17. жовтня 1928). Книжка друкувалася роками, бо вийшла з друкарні аж у 1934 р. (видно, що автор мусів її в часі друку щораз переробляти). Але як тільки появилася заразі її „посадили до арешту". Перелякалися її. Були там випади проти Митрополита, що нібито Митрополит не пішов за голосом Катол. Церкви, але за амбіцією своєї популярности, що справа целібату стала „ще одною мірою правдивої величі його духа і дійсної дбайливости про добро нашої Церкви". Посиділа собі книжка в арешті рік, автор переробив ті місця, де надто відкрито ганив Митрополита (13 і 14 аркуш), і в 1935 р. книжка народилася на божий світ вдруге. Та вже не виписали на ній поіменної апробати, тільки загально: „За дозволом духовних Властей". Значить: без огляду на всі перерібки видавцям ще залишився страх за цю книжку. Власне цей страх це наймудріша ознака, що її ця книжка носить на собі. Краще було йти за тим голосом — бо „добрий є страх, кому його Бог дав".

Це та злощасна книжка, що во ім'я целібату знеславляє цілу історію нашої Церкви.

II.

МАНІХЕЙСЬКА ЄРЕСЬ.

Книжка о. Мартинюка хоче бути „вінцем" целібатної реформи. Автор ніби пояснив цілу проблему целібату: його психольогічне й евангельське джерело, історію целібатної реформи в нашій Церкві, наводить і ніби опрокидує аж 14 закидів проти целібату (книжка має аж 395 сторінок). І все те ніби „науково", спокійно, обєктивно, ба навіть при помочі „особлившої Божої ласки". Ще щастя, що автор не написав, що його книжка це просто об'явлення з неба. У „Вступному слові" він наївно хвалиться: „При опрацюванню сего діла **відчували ми особлившу поміч Божої ласки** випрошувану нам молитвами побожних душ" (стор. 7—8). Мабуть та штучна, підозріла „ласка" помогла йому побороти ввесь страх видавців, щоб остаточно його твір дістав „перепустку" у світ.

Автор представляється нам (на самому кінці своєї книжки) як фаховець від знання целібату: „головним нашим наміром було подати **докладніше вияснення річи,** довкруги якої виявався у нутрі нашої церковної провінції голосний спір, бо нам здавалось, що причиною сего спору є в першій мірі — брак ясних понять тих річей, що суттєво входять в склад порушеного питання" (393)

До якихже висновків дійшов автор, що ніби має всі природні й навіть надприродні дані: і фахівство і „особлившу поміч Божої ласки?"

Прошу читати, що він написав:

„Але чиж і жонаті не можуть бути святими? Чи мало є таких у св. Божій Церкві? — Так, жонаті позістаючи у своєму жонатому стані, певно можуть бути святими, коли вони є лише звичайними християнами. Але чи таксамо й жонаті священики? — На нашу думку хиба тоді, як по приміру жонатих Апостолів покинуть жену й діти та по словам св. Ап. Павла: імущії жени, якоже не імущії будут. — Однак зовсім певно ні світські ні духовні, жонаті чи безженні, **не можуть бути не то святими, але навіть звичайними, добрими християнами чи священиками, якби обставали за засадою жонатого священства"** (121).

Жахливі речі! **Нова віра — відгребана маніхейська єресь,** що відлучує від Христа цілу нашу і грецьку Церкву ген від апостольських часів. Та дуже ми цікаві, чи в наших часах, коли агітація і демагогія взяла верх над тверезим розумом, хоч волос з голови спаде за це цьому найновішому еретикові?

Якщо це правда, що тут о. Мартинюк каже, то наша Церква, а і грецька, ніколи не була справжньою Христовою Церквою, наші священики ніколи не були не то добрими священиками, але навіть добрими християнами, ані наші міряни, чоловіки й жінки й діти, ніколи не були добрими християнами — значить не заслугували на назву „християнина", тільки її **надуживали** (бо не-добрий християн дійсно тільки надуживає назви „християнина"). Ясно чому: наше духовенство завсіди було жонате, вірні з тим погоджувалися (якби не погоджуавлися, то виступали би проти того звичаю), отже всі разом **„обставали за засадою жонатого духовенства".** Невже можна більшу зневагу нанести нашій Церкві, і духовенству і вірним?

Струя, що в нашій історії витворювала типи, які з насолодою зогиджували нашу Церкву, в наших часах витворила вже новий тип еретика, що відгребав маніхейську єресь, щоб мав чим зогиджувати святощі нашої історії.

Та на якій основі поважився о. М. посунутися аж так далеко? Його твердження виразно противиться св. Письму, церковні канони його анатемізують, а внутрішня теольогічна льогіка виказує, що те твердження є не тільки абсурдом, але розсаджує основні теольогічні поняття.

Щож це святий? Ми звичайно маємо на пригіті максималістичне поняття „святого": це християнин, що дуже відзначається своїм релігійно-моральним характером і може бути зразком для досконалішого боговгодного життя. Але є й мінімалістичне поняття „святого", а св. Письмо, коли всіх християн називає святими, власне це поняття має на увазі. Це християнин, **що любить Христа і служить Йому, а не має тяжкого гріха.** Ідеальні святі це рідкий тип, як взагалі геній. Зрештою святого, коли він не є пустинником, черцем-аскетом, або незвичайним подвижником, тяжко зілюструвати як святого — тому, що нема назверхніх, різких подій з його життя. Але при нагоді також незамітні святі можуть стати дуже замітними мучениками за віру. Про те не може бути сумніву, що між першими християнськими мучениками мусіло бути чимало **жонатих** епископів, ереїв та дияконів. Невже вони не є святими в ідеальному значінні? О. Мартинюк певне тут стане накручувати річ на своє і буде твердити, що ті жонаті ереї-мученики не жили зі своїми жінками? Та це буде тільки його вигадка, бо історичні памятники, як побачимо, інакше про це свідчать. А чи мало було в Росії і на Україні жонатих священиків, які в наших часах, за большевицької революції, померли як справжні мученики за Христову віру? Справді вони померли як православні, але якби колись їх Церква найшлася в унії з католицькою Церквою, чи не мали би вони всіх підстав, щоб їх канонізувати? А чи не було таких жонатих духовних і в грецькій і нашій Церкві, які були праведниками, добрягами, без тяжких гріхів? Певно було їх безліч. А за свідоцтвом св. Письма вони є святими в мінімалістичному значінні.

Отже на чому основує о. М. своє твердження? Він признає, що звичайні вірні можуть бути святими в жонатому стані. Чомуж священики не могли би бути? В нашій Церкві не було й нема ніяких таких канонів, що робили би подружже життя священика забороненим. Подружжя є так само св. Тайною для священика, як і для міряннна. Отжеж як те, що є св. Тайною, могло би робити священика нездібним до святости, до життя без тяжких гріхів? Нема ніякої іншої можливости, як тільки та, що о. Мартинюк **мовчки** приймає, що подружжя **плямить, оскверное** священика. Але це потягає за собою неминучу консеквенцію, що подружжя плямить також міряннна. А це значить, що **подружжя не є с. Тайною.**

Ось це маніхейська єресь. Або дійсна єресь, або соблазняюча черпеча зарозумілість. На нікейському соборі (325 р.) латинські делегати поставили були домагання, щоби священиків зобовязати до целібату (без сумніву на взір провінціонального еспанського собору в Ельвірі з 306 р., де зобовязано священиків, щоб не жили з жінками і „не родили дітей"). Але внесення перепало — І. вселенський собор **„обстав за засадою жонатого священства".** Значить, о. Мартинюк відмовляє Отцям нікейського собору, що вони були „добрими християнами".

Ще більше! Св. Письмо також **„обстоює за засадою жонатого священства",** бо на двох місцях пише: „Та епископ повинен бути без догани, **муж одної жінки,** тверезий, мудрий, стидливий, гостинний, до навчання спосібний... що своїм домом добре управляє, держить свої діти в послусі з усякою повагою... Диякони нехай будуть **мужами одної жінки,** що добре провадять свої діти і свої доми.

(І. Тим. 3, 2—12; аналъогічно до Тита 1, 5—9). Отже ані ап. Павло не був не тільки святим, але ані добрим священиком, ані навіть добрим християнином!! Ані св. Письмо Нового Завіту не є правдиво християнське!!

Хто в імени духовних властей, що дали апробату на цю книжку о. Мартинюка, рецензував цю книжку, хто під фірмою католицької науки пустив у світ ті дурощі, що розсаджують св. Письмо і цілу церковну традицію?

Справді о. Мартинюк на інших місцях накручує св. Письмо і нікейський собор, що ніби вони потверджують саме його науку. Та це на сміх людям!

Єремія Теольог.
(Далі буде.)

Хто хоче бути здоровим і свіжо виглядати, хай пє раз або два рази тижнево перед сніданням шклянку природної гіркої води **Franciszka-Józefa.** Поручають її лікарі.

Змова на життя Сталіна?

Арештування 20 чекістів.

Шведська преса пише, що недавно арештували в Москві відомого чекіста Петруса, одного з найвизначніших комуністичних діячів. Петрус відограваь велику ролю спершу у чека і опісля в ГПУ. Петрус довгий час належав до прибічної сторожі Сталіна. „Стокгольмс Тіднінґен" пише, що Петруса арештували у звязку з відкритою змовою на життя Сталіна. В цій змові брав участь теж Петрус. Кружляють поголоски, що з прибічної сторожі Сталіна на Кремлі арештували 20 осіб. Слідство виявило, що Петрус мав звязки з ворогами большевицького режиму і недавно приняв до прибічної сторожі кількох таких ворогів. Петрусові закидають контрреволюційну діяльність. На місце внарештованих членів ГПУ до прибічної сторожі покликали негайно нових найвіриніших чекістів. Як відомо, на Кремлі мешкають Сталін, Молотов та інші большевицькі достойники.

—o—

Арештування і репресії в СССР.

Большевицька преса не подала вістки про приїзд Троцького з Корсики до Норвегії. За те в дні приїзду Троцького до Норвегії в Москві арештували одного зі синів Троцького Сергія Седова. Кружляють теж поголоски, що в Москві арештували вдову Леніна Надежду Крупську, відомого члена комун. партії грузина Еліяву. Г. П. У. арештувало теж голову професійних союзів Лозовського, сестру відомого польського комуніста Уншліхта Софію та багато інших визначних комуністів під замітом, що арештовані підтримували звязки з Троцьким.

Большевики арештували двох кат. священиків.

РИГА, ПАТ. Большевицька влада арештувала о. Єроніма Карпентія, єдиного майже священика на Сибірі та о. Адольфа Кривіцького.

З нагоди одного Загального Збору.

В днях 18-го й 19-го червня ц. р. відбувся XXX-ий Загальний Збір „Взаімної Помочі Українського Вчительства", одної з поважніших наших установ, не останньої може на загальній мережі нашого організованого життя.

Завдяки доцільній господарці стала ВПУВ вона нічого про чужі капітали, бо орудує все й у всіх справах тільки власною готівкою. Деяка частина вдів і сиріт її членів не простягає до нікого своїх рук, бо їх обезпечила, як могла, їх мати — ВПУВ. Має Товариство свої власні домівки у Львові та власну винпочинкову оселю. Має також свою власну фінансово-кредитову інституцію, побудовану виключно на власному, внутрішньому оборотовому капіталі. В останньому часі приступила ВПУВ до організованої боротьби з безробіттям серед своїх членів і їх дітей та веде цю боротьбу вповні доцільно й успішно.

Харитативна діяльність Товариства така всебічна, що годі схарактеризувати її основно в коротенькій статті. Вистарчить сказати загально, що в найприкріших випадках родинного чи службового життя ВПУВ підтримає все морально й матеріяльно свого члена, та не відмовить потрібної помочі, як уміє і як може.

Позиція Товариства, як організуючого чинника, в загальному культурному бітьсі нашого народу поважна. Вона реальна тим, що має конкретну ділянку своїх завдань — педагогію, виховання, шкільництво. ВПУВ видає свій професійний орган („Учительське Слово"), що обединує на професійно-національній платформі свідомий загал нашого народнього вчительства. Її педагогічно-науковий тримісячник „Шлях виховання й навчання" репрезентує поважно українську націю на нашій внутрішній і міжнароднім педагогічній арені а місячник „Методика і шкільна практика" заспокоює по змозі своїх сил практичні вимоги членів із дидактики й методики в їх щоденній шкільній праці. Поза тим засвоюють собі члени новіші педагогічні ідеї й гасла при практичній організаційній діяльності на теренах своїх відділів, організуючи там систематичні виклади, відчити й показові лекції на періодичних членських сходинах.

Треба з признанням висловитись також і про організаційну тактику ВПУВ. Засвідчив це конкретно останній Загальний Збір. В день перед Загальним Збором відбулася кількагодинна Підготовча Конференція голов і делегатів відділів. Ця конференція полагодила всі ті формальні справи, що бувають звичайно „Ахилевою пятою" кожного нашого загального збору та спричинюють його „ожидьення". Отже конференція ця вислухала, перевірила й затвердила протокол із минулорічного загального збору, встановила склад Секретаріяту, Комісії-Матки та Комісій внесень і мандатової й визначила згідно кандидатів на членів усіх управних органів Товариства. Всі ці постанови Підготовчої Конференції затвердив Загальний Збір другого дня впродовж кількох хвилин і приступив до спокійних і позитивних нарад над усіми організаційними справами Товариства.

Про довіря в загалу членів до свого проводу, що працює такими методами, свідчить незаперечний факт, що в склад усіх управних органів Товариства ввійшли ті самі члени без виїмку, що засідали в них у минулому році.

У своїй внутрішній організації спирається Товариство на здорових основах організованого й дисциплінованого демократизму. Може це зілюструвати хоча би приклад кожнорічного складу Комісії-Матки. Туди входять усі голови відділів, обдаровані довірям своїх членів. Не дивно, що постанови такої Комісії-Матки зустрічають звичайно затвердження та вдоволення більшости.

Обсерватор.

ДОБРІ РЕЦЕПТИ

ШИКОВНІ МОДИ

в журналі

GARTENLAUBE

Кожний знає його веселу частину. GARTENLAUBE відоме своїми визначними співробітниками.

Дає дуже багато практичних порад, що влекшують працю господині. Перегляньте раз один зшиток гарного німецького журналу для родин.

Verlag Scherl Berlin SW. 68.

Дім для здоровля в Ужгороді.

Без огляду на господарську скруту міністерство здоровля в Чехословаччині та земський уряд в Ужгороді створили там Дім народнього здоровля. За зразок послужила подібна установа в Югославії. В Югославії має вона широкі обовязки. Ставить здорові публичні будинки, засновує господарські зразкові підприємства, контролює будову церквиць, приготовляє плани будов для громад і поодиноких громадян. Може вона користати з помочі урядництва суспільної опіки, лікарів, технічного і ремісничого персоналу. У Чехословаччині розділено працю дещо інакше. Про каналізацію, будови водопроводів тощо дбає міністерство. Дім народнього здоровля в Ужгороді має в першій мірі поборювати інфекційні недуги (тиф і т. д.) На Підкарпатті виступають часто різні епідемії. Створено там автову кольону, яка має завдання якнайскорше привезти інфекційно хорого до лічниці і там ізолювати його. При підозрілих випадках хороб роблять досліди крови у власній бактеріольогічній лабораторії. Друга частина дому здоровля це порадня протитуберкульозна для дітей і матерей, для поборювання полових хоріб, хотять доповнити ці поборювання полових хоріб, хотять доповнити ці порадні ще відділом для правильної відживи і зубною порадньою для малих дітей. Працюють там чотири лікарі і чотири гігієністки. На жаль, треба нераз тяжко боротися з несвідомістю людей, які ховаються перед лікарями.

—o—

Кара смерти на чотирьох повстанців.

МАДРИД, ПАТ. Воєнний суд в Овіедо видав чотири смертні присуди на повстанців в Астурії. В місті Тенеріфа на канарійських островах застрайкували робітники тютюнових фабрик і будівельні. В місті виконали кілька бомбових замахів на будівлі.

Китай відмовляється приняти вимоги Японії.

ШАНГАЙ, 25. 6. ПАТ. З Нанкіну повідомляють, що Китай відмовляється підписати вимоги, які признали японський армії. Одначе китайський уряд задумує виконати цілу зложені приречення.

Страшна летунська катастрофа.

ЛЬОНДОН, 25. 6. ПАТ. Нині в год. 5-ій рано на летовищі Меделін недалеко Панами вилетів літак з артистами аргентинської оперової трупи, між якими був відомий аргентинський тенор і фільмовий артист Гардель. Цей літак зударився з іншим літаком, який осідав. На летовищі Меделін згинуло 14 осіб, між ними тенор Гардель і відомий колюмбійський летун Ернесто Сампер, званий Ліндбергом Колюмбії. Сампер побив давніше один з рекордів Ліндберга. Обі літаки згоріли.

Передплатіть „Діло"!

Свято воєнної маринарки.

В днях 27. і 28. червня ц. р. відбудеться у Бресті велика концентрація французької воєнної фльоти у присутности міністра маринарки Піетрі. Концентрація має характер морського свята, в якім візьмуть участь багато людей і спеціяльні представники преси. До Бресту приїхало багато воєнних кораблів.

Гарантія незалежности Австрії.

ПАРИЖ, 25. 6. ПАТ. Авас повідомляє з Риму, що наддунайська конференція будеділитись на два етапи. Спершу висунуть формулу найменших вимог, на яку погодились би всі враз з Німеччиною у справі гарантії незалежности Австрії. Опісля переговори йтимуть далі у справі договору, який підписали би тільки деякі держави. Незалежність Австрії буде можна загарантувати в двосторонніх договорах, яку можна буде більше засувати в цій формі ніж в загальній заяві про невстрявання. Тоді теж не буде згадки про взаїмну допомогу, щоб не зразити Німеччини.

Страйк 30.000 робітників у Лодзі.

ЛОДЗЬ, 25. VI. ПАТ. В цілім лодзькім воєвідстві страйкувало нині 30.000 робітників на загальне число 140.000 робітників. Зате працювали всі робітники заведень прилюдної ужиточности. Пополудні робітники приступили до праці. В самій Лодзі страйкувало 25.000 робітників на загальне число 95.000 робітників. У Томашові Мазовецькім, Пйотркові, Руді Пабяніцькій і Радомську працювали всі робітники. Всюди панує спокій.

—o—

НОВИНКИ

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".

— **Найкращі лиси,** пелеринки, краватки виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Капітульна 3. Журнали на 1936 р. надійшли.

— **Мясарні Центросоюзу у Львові,** Ринок ч. 2, Жовківська ч. 178, Личаківська ч. 50. 23-30

— **„Українське Економічне Обеднання".** Цими днями відбулися у Львові й по всіх повітових містах перші збори „Українського Економічного Обеднання". Завданням У. Е. О. є вести пропаганду за консолідацією українських виробів, як цукорків і солодощів „Фортуни Нової" з продажі яких припадає „Рідній Школі" частина зисків. 1716

— **Евхаристійне свято у Львові.** В неділю, 30. ц. м. з приводу свята Пресв. Евхаристії відправиться в храмі Преображення св. Спаса архиерейська Служба Божа в год. 8.30 рано. Після богослуження в год. 10. відбудеться торжественний похід на Ринок до чотирох престолів. На це церковно-народне святкування запрошуються всі наші інституції, щоби прибули корпоративно, а також всіх вірних міста Львова. — **Парохіяльний уряд Св. Спаса у Львові.**

— **До Сколього і Гребенова** проектується зі Львова окремий прогульковий потяг на день 29. і 30. червня. Відїзд коло год. 6.30, поворот до Львова в неділю коло год. 22. Кошт їзди в обі сторони 6.50. Білєти продають бюра Орбісу і Вагон Лі Кук.

— **Зїзд соціольогів у Польщі** відбудеться в днях 1, 2 і 3. листопада ц. р. у Варшаві. Програмою нарад зїзду будуть: 1) соціольогічні досліди як підстава планування в обсязі організації суспільного життя; 2) проблеми населення; 3) соціольогічно-виховні проблеми.

— **Іспит зрілости в академічній гімназії у Львові** відбувся в днях: від 20. до 24. травня (письменний) та від 3. до 8. червня (устний). До іспиту приступили всі учні VIII. кл., з яких репробовано при письменнім трьох абітурієнтів, а при устнім одного. Свідоцтво зрілости одержали: Бабяк Роман, Барвінський Степан, Блащук Володимир, Бурачинський Нестор, Бреславський Ярослав, Бучецький Степан, Васьчишин Григорій, Вожний Василь, Гадупик Петро, Галькевич Роман, Гарбуз Іван, Городиський-Братко Зиновій, Дацко Олекса, Дачишин Іван, Жук Олександер, Залуцький Роман, Кузницький Богдан, Криса Василь, Крук Олег, Кульчицький-Цмайло Тарас, Лунь Володимир, Макух Василь, Мигоцький Маркіян, Михайлів Мирон, Пожарнюк Богдан, Свістель Юрій, Стольський Роман, Тарнавський Остап, Штайєр Іван, Шульга Зиновій.

— **Робітничі оселі.** М-ство шляхів рішило побудувати дві робітничі оселі при державних камінеломах в Івановій Горі на Волині та в Зажанську келецького воєвідства. В обох камінеломах працює тепер коло 4.000 робітників, що мусять шукати приміщення в околичних селах або мешкати дуже примітивно. План будови двох нових осель розложено на пять літ. Кожний самостійний робітник дістане домок з городцем і кошти будови буде сплачувати ратами. Передбачена теж будова церков чи там костелів, шкіл, шпиталів і т. п.

— **Пересторога.** 18. червня ц. р. зголосився в мене до лікарських оглядин якийсь панок середнього росту, сухирлявий брунет у вишиваній сорочці з дзвінким ясним голосом, розмовляючи добре по українськи. Подаючи себе за Михайла Репету, гімн. абітурієнта зі Збаража — розповів цілу історію як то його приарештувала поліція в адвоката Рондяка в Косові на донос колишнього посла Шикерика за приналежність до УВО. Нічого не доказавши випустили його по році з арештів у Коломиї і тепер прибув до Снятина відвідати знайомих товаришів. Опісля просив найновіших чисел часописів, щоб розглянутись у подіях. Діставши на день кілька чисел „Діла" і два числа „Шляху Нації" пішов нібито до знайомих, тимчасом був в українській захоронці, української гімн. Бурсі, в о. проф. Проця, дир. Тисяка і в інших українців, стараючись щось винюхати або матеріяльно натягнути помикуючись на загально знаних громадян, що йому частинно і вдалось. Натягнувши людей у Снятині зявився у Городенці, вкрадаючись у довіря наших людей. Тому на цім місці остерігаю громадянство перед цим панком з прикметами провокатора, його самого взиваю звернути мені всі числа „Діла", „Шляху Нації" і заплатити телефонічні розмови. — **Д-р Іван Подюк,** лікар у Снятині.

— **Львівська хроніка.** В районі „Власної Стрілки" біля міської електрівні нафтовий вертач з Бориславa Франц Мотика пробив на смерть ножем свою 26-літну жінку Францішку, що покинула його, щоби замешкати у Львові. — До львівського шпиталю привезли 24-літнього Михайла Горвіда зі Семянівки, якого пострілив на головному двірці залізничий сторож, тому що їхав без білету і хотів тікати.

— **Засудили польського священика.** Запав присуд у карній розправі о. Антона Коханського, який відповідав перед судом у Ломжі за це, що накликував до протиділяння розпорядкам шкільної влади, а саме, щоб діти носили жалібні опаски у звязку зі смертю марш. Пілсудського. О. Коханського засудили на 6 місяців вязниці без припинення її виконання.

— **Градові катастрофи.** В Сихові пов. Стрий впав град і знищив засіви. В деяких місцях нема сліду з ярих земледілів. Буревій перевернув дві стодоли і повиривав дерева з корінням. — В Перемишлянщині впав дощ з градом і знищив 200 моргів озимини біля села Залвіря.

— **Жертви громів.** Над Дрогобиччиною перейшла 23. ц. м. катастрофальна буря з громами та зливним дощем. В селі Літині під дах громадського уряду схоронилися актори мандрівного українського театру, Володимир Тригада, Волод. Свідерський і Матвій Сірняк. Грім ударив у будинок і вбив Волод. Тригаду. Сірняка тяжко поразило. В тім самім часі в селі Орів убив грім 35-літнього селянина Миколу Варгаса. — Також над Станиславівщиною лютилася сильна буря. В Крилові грім убив селянина Теодора Воротчака. В Горохолині згоріли від грому чотири загороди.

— **Всюди спроневірення.** Начальника громади в Одлях пов. Товмач, Івана Козоровського потягнено до відповідальности за спроневірення асекураційних оплат. Шкода доходить до 1.500 зол. — В почтовій аґенції у Свиржі пов. Перемишляни викрито спроневіреня почтових грошей на суму 6.874 зол. Урядовця Зигмунта Рубінґера та його жінку арештовано.

— **Згинула підчас купання.** У Слобідці біля Тернополя втонула підчас купелі ученица І. кляси народньої школи 9-літня Марія Домаралзька. Як батько довідався, що дитина тоне, прибіг рятувати, та добув уже неживу.

МАТЕРІЯЛИ
ДО НАШИХ ВИЗВОЛЬНИХ ЗМАГАНЬ

найдете у книжці Михайла Галущинського п. наг.

З Українськими Січовими Стрільцями,

що подає багато подробиць з життя нашого Січового Стрілецтва.
216 сторін друку на дуже гарному папері.
Ціна зол. 1·90. **Порто 30 сот.**

Сойм радить над проектами виборчої ординації

ВАРШАВА, 25. 6. ПАТ. Пленарне засідання сойму почалось нині в год. 10.15 рано. Головною темою нарад був проект виборчої ординації до сойму. В урядових лавках засіли члени кабінету з прем. Славеком, державні підсекретарі і вищі урядовці.

Після полагоди формальних справ сойм на внесок маршала виключив зі засідань на один місяць пос. Ігнасяківну і пос. Хенціńського (комуніст) за невідповідну поведінку на останнім засіданні сойму підчас вшанування памяти марш. Пілсудського.

Опісля референт пос. Подоський обговорив подрібно засади ординації і мотивував поправки, які приняла комісія. Нашим бажанням — говорив референт — оперти сойм на довірю суспільности без посередництва партій та ще більше звязати парлямент зі суспільністю завдяки системі голосування на особи. Проект вводить дві вовсім нові засади а саме: 1) засаду означеного числа голосів, які мусить дістати кандидат, щоб одержати мандат і 2) вибір кандидата окружною колегією. Закордонних зразків годі було приняти. Тому прийнято систему окружних колегій, до яких входитимуть громадяни, що користуються довірям громадянства. Завдяки цій елястичній системі зголошування кандидатів є можливість вибору для політичних та професійних груп. Найкращим репрезентантом населення є територіяльна самоуправа, бо походить зі загальних виборів. Тому окружні колегії матимуть 2/3 кандидатів з територіяльної самоуправи. Ця нова виборча реформа є така глибока, як глибокими є переміни у світі.

Дехто закине нам, буцім то ціллю ББ є здобути більшість у соймі. Референт рішучо цьому заперечує. Ця ціль можна скорійше осягнути на основі старої ординації. Але нам не йде про те, щоб у парламенті була тільки одна політична група. Нашим завданням зліквідувати засаду нової конституції — служби для держави і довести до співпраці всіх верств для збірного добра та до згідливого співжиття всіх національностей у Польщі. Нова ординація не відсуває поза скобки суспільного чинника, але дає громадянинові змогу безпосередньо висловитись у виборах без посередництва партій. Тому хочемо, щоби ці ідеї здійснили законодатні установи. Вкінці референт просить, щоб сойм приняв проект виборчої ординації.

Опісля промовляв пос. Мадейський (ББ) за приняттям виборчої ординації і зголосив дві поправки.

Пос. Недзялковський гостро критикував проект виборчої ординації ББ кажучи, що цей проект суперечний з конституцією і змагає до ліквідації партій у Польщі. Поставив запит, яке є становище уряду в цій справі. Цьому проектові протиставив проект виборчої ординації ППС.

Пос. Рибарський (енд.) піддержав становище пос. Недзялковського. Заявив, що ніхто з ендеків на основі цієї ординації не буде робити заходів, щоб одержати мандат. Пос. Ратай (люд.) піддержував поправки, які зголосив на комісії. Сойм, який виберуть на основі обговорюваного проекту ординації, не буде відзеркалювати настроїв суспільности.

По обіді йшла далі дискусія над проектом ординації.

— **Краєва хроніка.** На дорозі біля Свободи пов. Ярослав знайшли трупа 38-літнього Івана Нагірного, якого хтось убив ударом у голову. — В Камінці біля Сколього арештовано Івана Хомина і Петра Фольтина, що у вересні м. р. вбили купця Розенберга зі Сколього й забрали 1.500 зол. — В лісі біля Жовкви повісився 25-літний Йосиф Ліфшіц, студент політехніки. — Особовий поїзд, що їхав із Бродів до Радивилова, наїхав на рампі в Бродах Старих на вантажне авто гуртівні монопольних виробів із Рівного, що везло 1.500 л. горівки вартости 5.904 зол. Авто ушкоджене, вчасти й горівка. Проти зал. сторожа, що не замкнув рампи, ведуть слідство.

— **Рабін мав щастя.** В міському городі в Тернополі знайшли хлопці в землі пакет, в якому находилося коло 10 тисяч зол. Повідомлена поліція почала глядати за власником цих грошей. Показалося, що вони пропали тому рік одному рабінові і злодій сховав їх у парку. Тепер він відсиджує кару вязниці і був певний, що відбувши кару, буде мати гроші. Сталося інакше.

— **Асекураційне ошуканство.** Один виленський купець обезпечився на випадок смерти на 20 тисяч зол. і незабаром після обезпечення помер. Родина виступила до асекураційного т-ва з домаганням, щоби виплатило їй обезпечений капітал, але зустрілася з відмовою. Справа пішла на судову дорогу і тоді показалося, що родина діяла свідомо на шкоду т-ва. Небіжчик, що від довшого часу хорував на груди, вислав до лікарських оглядин іншу, здорову особу, а тимчасом він умер, як ствердили лікарі, на туберкульозу. Тому що обезпечений затаїв фактичний стан свого здоровля, суд відкинув домагання родини щодо виплати обезпеченої суми.

— **Ошукалися на большевиках.** До Букарешту приїхав нарешті транспорт з Москви, що мав бути зворотом румунських скарбів і архівів, які схоронив у своїх союзників румунський уряд перед німцями в часі світової війни. Транспорт складався із 17 вагонів, хоча підчас війни вивезено до Москви 35 вагонів матеріялів. Зараз на залізничому дворці румуни почали розпаковувати скрині і сильно розчарувалися. Добули тільки архівальний матеріял різних міністерств і установ, але не знайшли скарбу і дорогоцінних річей, вивезених до Москви. Румунська преса підкреслює з огірченням цей факт.

— **Братові Літвінова відібрали громадянські права.** З Москви прийшли вістки, що братові нар. комісаря закордонних справ Літвінова відібрали громадянські права за те, що як службовець большевицького представництва в Парижі, фальшував векслі.

— **Боротьба з катастрофами на совітських залізницях.** Центральний комітет КП(б)У приняв 18. ц. м. рішення, що наказ Кагановича в справі боротьби з катастрофами на полтавському відтинку південної залізниці не виконано як слід. Число ушкоджених і розбитих паровозів і вагонів у квітні і травні зросло в порівнянні з березнем ц. р. Професійні організації поставились бюрократично до пропозиції робітників, що має на меті обмежити число катастроф. У звязку з тим центральний комітет оголосив нагану для начальника політичного відділу Чайки, відкликуючи його з відпустки. (ВУ.)

— **15-ліття залишення Винниці польськими військами** святковано 18. ц. м. в цьому місті. Реферат виголосив заступник команданта корпусу Софронов. Пленум переслало повитальні депеші до Сталіна, Калініна, Молотова, Ворошилова, Косьора, Постишева, Петровського, Любченка, Якіра і Буденного. Опісля відбулися спортові змагання. (ВУ.)

— **Горять ліси.** З північної частини канадійської провінції Онтерії надійшли тривожні вістки про великі пожежі лісів. Найсильніше горять ліси в околицях Норт Бей. Хоч у загрожені околиці вислали 700 людей, ліси горять дальше. Ті, що працюють при гашенні вогню, кажуть, що ніяка людська сила не припинить вогню, якщо не впаде зливний дощ. Тому що телеграфічні сполуки перервані, не знати, що діється з поселенцями і копальняними робітниками в околицях, навіщених огнем. Поселенці повіту Монтреал Ривер є приготовані до втечі. Сильні вітри роздувають огонь, а від іскор і киданих вітром дерев і галузей запалюються ліси у різних місцях. Одночасно повідомляють, що недалеко селитьби Нортфілд, Н. С. також вибухла грізна пожежа ліса.

— **Пивом можна жити.** Громадянин міста Льос Анджельос (Каліфорнія) заложився, що 30 днів не буде нічого їсти, тільки пити пиво. Заклад виграв, випивши за місяць 1.080 склянок пива.

— **Клопіт з нудистами.** Мешканці в околицях озера Симко в Канаді, де находяться літниця, є дуже заклопотані на вістку, що там цього року закладається кольонія наших людей, членів культу нудистів в Онтерії, які забувають теперішню кризу, всі життєві клопоти, недалеку війну, скидають зі себе всяке одіння та вигрівають ся моя Ева з Адамом на сонці на пісках. Минулого року ті нудисти заложили собі кольонію в північному Онтерії, але ніхто не знав, де, хоч шукали за ними поліція і жадна новинок преса. Тепер нудисти рішили показатися світові. Вони уладилися біля містечка Кесвик, коло озера Симко. Це викликало обурення всього жіноцтва в околиці, яка на саму згадку про нудистів палене, знаючи, що між ними є багато гарних доньок Еви, а їхні чоловіки — як чоловіки... Мужеська раса в околицях Кесвін уже зацікавлена, коли отвориться кольонія нудистів. Поліція знов заняла становище „ждемо й побачимо". Аптикарі в околиці побільшують свій запас „масти з цитронелі", яку вживають на забезпечення тіла від комарів.

— **Різні вістки.** У Вірінсі (стейт Місісіпі) юрба, зложена з кількасот людей, злінчувала мурина, що напастував доньку фармера. — В Ніцці побила юрба місцевого громадянина Пітуа, подібного зовсім до Гітлера. — Турецький уряд рішив побільшити число військових літаків до 800 зі для оборони держави.

— **Фабрика мумій.** Цілий ряд американських музеїв і приватних колекціонерів стали жертвою незвичайного ошуканства. В останніх роках в Америці появились у продажі египетські мумії, за які платили великі гроші. Тепер спеціялісти ствердили, що ті мумії це дуже штучні фальси-

фікати. Поліція стояла перед трудною загадкою: як можна фальшувати мумії? Довгі дохолження завели американських поліцистів до Каіра. Тут відкрили фабрику мумій, що працювала вже пять літ і робила знамениті інтереси. Фабриканти за невелику плату підкуплали цивітарних сторожів, які викопували з гробів трупи бідних єгиптян. При помочі спеціяльного способу консервації, винайденого англійським учеським „мумії". Назверх ті мумії нічим не ріжнилися від справжніх. При ревізії у фабриці мумій знайшли сім спрепарованих небіжчиків. Усіх співробітників фабрики арештовано.

— **Сповнене бажання кожної господині.** Господарство займає кожній пані дому стільки часу, що візьме частину її праці на себе. Найліпшим помічником господині є Радіон. Радіон пере все, а, що найважніше, пере сам. До прання вовни, шовків та інших делікатних матеріялів вживаємо зимного розчину радіону, а все інше варимо і за кілька мінут дістаємо сніжно біле білля. Треба тямити, що Радіон продають тільки в оригінальному опакуванні, але ніколи без опакування.

З МУЗИЧНОГО ЖИТТЯ.

„ЛЬВІВСЬКИЙ БАНДУРИСТ" У САМБОРІ В ГОСТЯХ.

Справа музичної культури і дбайливого плекання її все мусить займати у нас поважне місце. Тимто мусимо вітати наші капелі і їних мистців диригентів, що своїм хистом оживляють цю музику.

Громадянство Самбора і Самбірщини з теплим почуванням гостило і прощало 9. червня Академічну Капелю „Бандурист" зі Львова під батутою молодого диригента п. Омеляна Плешкевича. Рано відспівав хор у церкві, виповненій побереги Службу Божу, увечір концертував при битком виповненій салі „Сокола". Капелю приймав обідом парох Самбора о. дек. Ю. Плешкевич, а після концерту самбіряни гостили хор комерсом і забавою до рана.

Мистецький рівень хору високий. Рано в церкві проявив він ніжність і легкість у поодиноких партіях, високу техніку хорового співу, добір голосового матеріялу і голосову витревалість. Так було і підчас концерту. Безперечно, що це все майстерний виспід праці диригента. Вечірний концерт українських пісень дав музичну синтезу української мельодії. Був це немаче огляд наших пісень від давніх, відомих творів до нових композицій, які в мистецькій інтерпретації хору набрали оригінальної свідомости і ніжности.

З наддатками хор відспівав понад 12 творів (не вчисляючи пісень в часі комерсу). З них переловсім виріжнилися Колесси „Козаки в народніх піснях", своєю гарною і небуденною модуляцією і знаменито виконаними „фугами", ефектовна пісня Людкевича „Козак на чужині" з теноровим сольом Шухевича при знаменитому оперуванні відтінями „форте" і „піано", яка заслуговує на окрему увагу з огляду на влумчиву, незвичайно вдячну реалізацію поетичного тексту, а надто Ф. Колесси „В горах грім гуде", якою вичарував диригент перед слухачами початки наших визвольних змагань. У кожній пісні було щось нового, оригінального і власного. Бравура, жаль і притлоблення, радість і щирий сміх, всі ці настрої, старанно передані, проявлючись у відповідних місцях творили в парі зі словами поезії високо-мистецьку цілість.

Диригент, не вважаючи на свій молодий вік, має глибоке зрозуміння для нашої пісні і хист передавати її.

Присутній.

З кіна.

Кіно Коперник: „ДОБРА ВОРОЖКА" і „НІЧНЕ ЖИТТЯ БОГІВ".

Перша з цих фільм узяла за сюжет легку повість Франца Мольнара. Гарна молода дівчина-сирота має живу уяву і дуже добре серце; у сирітському захисті навчилася вона оповідати казки дітям і тої засади, що ближнім треба помагати. При першій зустрічі з мільонером вона хоче допомогти якомусь бідному, саме тоді, коли цей мільонер хотів би допомогти їй — не безкорисно. Добра інтрига і дуже симпатична в головній ролі Маргеріт Сулівен. Її партнери дуже добрі артисти — Маршал і Морган.

„Нічне життя богів" — досить оригінальна фантазія на тему, як почували би себе грецькі боги, якби ожили в музею й опинились на вулицях і ресторанах Ню Йорку. Позейдон, Венера, Бакх, Аполльон — попадають у постійні конфлікти з публикою і поліцією.

ВІДГУКИ ДНЯ.

На відпочинок.

І кіт не перейшов мені дороги, хоч тепер стільки їх шляється по вулицях, і заяць не перебіг поперед коней, хоч тепер рушниці мисливих на кілках, і загалом не встав я в ліжка лівою ногою...

А все таки...

Нарешті маю змогу вирватись на село. Ох, як дуже треба вже мені було цього, як прагнула душа сільської тиші, а тіло сільської річки. Поїхати, забути одно, а пригадати собі друге, вирвути з головою в зовсім інше середовище, вражінял, обставини і воду.

І я поїхав.

Але, мов побоюючись чогось, не поїхав там, де зразу намірився, а оперщу скочив недалечко Львова, до знайомих.

Також село, хч і підльвівське, а кожного темного вечора видно заграву над Львовом, а в кожну годину дня і ночі видно львовян.

Все таки є там зелень, є річка і є клапоть ліса.

Розтаборився я, пішов на город, вибираюся вже навіть до ліса. От, думаю, яка благодать — посидіти кільна день поза Львовом, хоч би й під самим його несимпатичним носом.

Вечором уложив програму побуту на слідуючий (хто хоче, може вжити тут слова: наступний, або й слідувальний!) день і положився спати.

Десь чи протяг буа, чи на дощ збиралося — почав мене боліти зуб. Спершу злегка, так як кожна нїша національна прикрість починається, потім чимраз дужче, а вкінці таки зовсім добре.

Хто не знає болю зуба — той не досвідчив одної з вишуканих пекольних штук, що ждуть на грішників на другому світі.

Всі болі, з породовими включно (цитую за визначними теоретиками!) зібрались в одно велике слово: зуб. Свердлики, пилки, ножі і кліщі працюють у руках якоїсь нечистої, злої сили, щоби вам досолити до останніх границь.

Взявся я читати „Поза межами болю" — не помогло, вийшов на двір — ще гірше, вернувся до хати — гину.

Ледви дійшався ранку, попросив коней і ось я знову в коханому Львові.

Просто з двірця до зубаря.

А цей покрутив головою і каже:

— Треба лічити.

— Бійтеся Бога, як хотів відпочити.

— Відчинете, як вилічу зуба.

Сказав, не відкриваючи навіть на цю тему дискусії.

Маєш мене, кохана столице, назад. Тішся, що вирвала так швидко з селі одного зі своїх репертарів, але може Пан Бір дасть, що й тебе ще колись заболить зуб...

Галактіон Чіпка.

Із судової салі.

ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО ОУН І КРАДІЖ МАШИНИ.

В суботу 22. червня ц. р. почалась перед судом присяглих у Самборі розправа проти 13 молодих хлопців і дівчат з Дрогобича. Трибуналові проводить суддя д-р Купровський, обвинувачує прокуратор Зельонка.

На лаві обвинуваченних засіли: 1) **Юліян Михаць**, столяр, 2) **Василь Хован**, кравець, обо по 24 роки, за доконаний грабунок машини до писання у вересні 1934 р. в Дрогобичі з канцелярії адв. д-ра Ільницького; 3) **Микола Гальчак**, 18 років, без заняття з Унятич за допомогу в тім грабунку; 4) **Богдан Жвір**, 19 років, колишній гімн. ученик (7 клас) з Манастирця Дережецького, тепер без заняття і 5) **Нестор Постойко**, 24-літний столярський челядник з Дрогобича за допомогу при грабунку і вказівки, як його виконати; 6) **Мирослав Тураш**, абсольвент університету, без заняття з Борислава, за намову до грабунку; 7) **Василь Николяк**, 23-літний рівник, без заняття, з Дрогобича, за задуману крадіж машини до писання і цикльостилю в Народнім Домі у Дрогобичі. **Михаць, Постойко і Жвір** за допомогу в крадежі машини до писання і цикльостилю в Народнім Домі в Дрогобичі, Тураш за намову Постойка до цеї крадіжи. Крім них сидять ще на лаві підсудних: 8) **Степан Стапяк**, 24-літний кол. учень 5 кл. гімн. з Унятич; 9) **Яніна Степанія Грибовичіана**, 20 років з Губич; 10) **Магдалина Марунчаківна**, 20 років з Губич; 11) **Йосифа Еківна**, 17 років з Дрогобича; 12) **Василь Немидович**, 20 років, колишній ученик 6. кл. гімн. з Дрогобича та 13) **Богдан Мирон Іваніцький**, абсольвент гімн. і торг. школи, підпоручник 13. п. п. польських військ — всі за приналежність до О. У. Н., за злочин державної зради зі статті 97 § 1. к. з.

Підсудних Михаця і Постойка боронять з уряду — першого **д-р Горшовський**, другого — **д-р О. Діше**; Николяка — **д-р Рогуцький**; Богдана Жвіра — **адв. Іван Білинський**; Василя Хована — **д-р Волошин**; Миколу Гальчака — **д-р Гуркевич**; Степана Стапяка і Мирослава Тураша — **д-р Галущинський**; Яніну Степанію Грибовичівну — **д-р Гуркевич**; Магдалину Марунчаківну — **д-р Гельбер** з уряду; Йосифу Еківну — адв. м-р **Кульчицький Костин**; Василя Немиловича — **д-р Волошин**; Богдана Мирона Іваніцького — емер. радник **Іван Білинський**.

ЗІЗНАННЯ ПІДСУДНИХ.

Першого дня розправи відчитано акт обвинуваченння, який має 43 сторінки машинового письма. Переслухали теж першого підс. Юліяна Михаця, який признався до участи в грабунку машини з канцелярії адв. д-ра Ільницького, заперечив приналежність до ОУН. Признав тільки, що підс. Постойко, якого підозріває, що є провокатором, зорганізував гурток, до якого приступив підсудний, Миколяк і Жвір. Цей гурток сходився чотири рази, на сходинах були присутні дівчата, яких запросив Постойко і Михаць. Одначе дівчата не брали участи в нарадах про грабунок машини, всі три сиділи на боці і розмовляли про вишивки.

У понеділок, себто 24. червня п. р. зізнав підс. Нестор Постойко та інші підсудні. Розправа протягнеться цілий тиждень. На салі арін рідні підсудних, вилко тільки поліцаїв

Подяка.

Високоповажаному Пану Докторові Олександрові Барвінському (Львів, Хшановського ч. 10) складаю цією дорогою найщирішу подяку за уміле вилікування мене з тяжкої недуги. ОЛЬГА СПІВАКІВНА

Дописи.

ЛЬВІВЩИНА.

Українське Ремісниче Т-во „Зоря" в Підберезцях. В неділю 23-го червня п. р. підберезецька „Зоря" гостила в себе прогульковців, членів матірного Т-ва „Зоря" зі Львова. Вже рано прибули перші прогульковці наколесними, опісля піхотинці, за ними приїхали фірами зорянська музика зі Львова, а в год. 9-тій автобусом приїхали члени Видїлу з головою матірного Т-ва п. Ю. Сидоряком і секретарем Д. Хомяком. Прогульковці в числі около 60, висїдхали в церкві Службу Божу, яку відправив місцевий парох відомий та многозаслужений о. совітник Осташевський, який виголосив глибоко обдуману проповідь, вказуючи на велике значіння організації середнього стану і українського єдинства під сучасну хвилю. Зорянська орхестра зі Львова пригравала в перві в часі Служби Божої. В год. 3-тій пополудні розпочався фестин, підчас якого аматорський гурток львівської „Зорі" відограв пєсу Бобикевича під заголовком „Настоянці" (ком. в 1 дії). На фестині пригравали на перемїну орхестри підберезецька і львівської „Зорі". На спільній забаві та товариській гутірці прогульковці провели мило час, вечором вернулися фірами й автобусами з гарним спомином до Львова. Побажаймо, щоби львівська „Зоря" улаштовувала частіше таці виїзди, бодай у підльвівські села, до вдалось би розбудити та зорганізувати місцевих українських ремісників.

Присутній.

СПОРТ.

ЗМАГАННЯ ЗА МИСТЕЦТВО Б.-КЛ. СТАНИСЛАВІВ ПРОЛОМ — РИПНЕ 0 : 0.

В цих змаганнях виступив Пролом у складі: Андришин І. і ІІ., Моклович, Куліба, Іринцєй, Чапанінський, Демкичук, Зубик, Керницкевич, Якібчук І. і Лисьцевич. Висїд без воріт відповідає зовсім ходом змагань, хоч і один і другий напад могли добути ворота. Гра велась у слабому темпі, а легкою перевагою Пролому в першій половині і вирівнана в другій половині. У Пролом дуже добре боронив воріт Андришин І., добре грали оборонці і поміч. Напад грав не-зле, але мав пєта під воротами. Рипне — це дружина, з якою мусить числитися й найсильніша А-клясова дружина. Публики понад 1000 осіб дуже богато українською, яка цілий час заохочувала проломовців до виграної. Суддював п. Яр. Андрухович. Найцінніше з змагань те, що Строцька усунув судди з грища у першій половині, а вже в другій половині цей грач грубою на згодою судді. Що це за примхи?

БЕЛЬВЕДЕР — ПРУТ (ДЕЛЯТИН) 14 : 1.

СИТКІВКОВИЙ КОМУНІКАТ ЛЬВІВЩИНИ.

Подається до відома, що в днях 28, 29 і 30. червня ц. р. відбудуться змагання за першенство Львова для дорослих і старших в таких конкуренціях: 1) поодинока гра мужчин; 2) поодинока гра жінок; 3) подвійна гра жінок і мужчин; 4) гра мішана.

Вписове до змагань 1·50 зол. за поодинокі гри, 1·00 зол. за подвійну гру і 1·00 зол. за мішану гру від особи. Вписове платиться перед змаганнями. Згодошення слати на адресу У. С. С. вул. Русова 3. до четверта 27. червня ц. р.

Початок змагань у пятницю 28-го в год. 3·30 на тонях при вул. Супінського 21.

Перед змаганнями відбудеться льосування. Позаміснені змагуни мають заплачене приміщення.

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

ГОСПОДАРСЬКО-КООПЕРАТИВНИЙ ЧАСОПИС. Львів, 25. червня 1935. Р. XV. Ч. 25.

SLOVANSKY PREHLED, Praha. 1935. R. XXVII Cis. 6.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

ПРАЦЮЙ БАГАТІЙ ЗБИРАЙ

а ощадности складай у Повшехному Банку Звйонзковім на вкладкові книжечки іменні або на предявника, які гарантують безоглядну тайну вкладу. Вклади платні на кожне домагання або за виповідженням в централі і відділах. Опроцентування від 5% до 6½% річно.

POWSZECHNY BANK ZWIĄZKOWY W POLSCE S.A

ЛЬВІВ, Варшава, Бельско, Цешин, Дрогобич, Гдиня, Краків, Перемишль, Станиславів, Тарнів.

20/5 2—3

Театри.

Великий Міський Театр.

Середа, 26. VI. год. 7·30 веч. „Школа чоловіків".

Четвер, 27. VI. год. 7·30 веч. „Школа чоловіків".

Театр Різнородностей.

Нечинний.

Кіна.

АДРІЯ: „Трійка", „Доглядачка в неволі".

АПОЛЬО: „Фраснітя".

АТЛЯНТИК: „Гармонія" (большевицька муз. комедія) „Світ залюблений" (амер. комедія).

ВАНДА: „Пісня пісень", та „Зле кохана!"

ГРАЖИНА: „Мушу бути молодий".

КАСІНО: „Я збігець" (Павло Муні).

КОЛІСЕЙ: „Котячий пазур", ревія „Російські дітвани".

КОПЕРНИК: „Нічне життя богів" та Добра ворожка".

МАРУСЕНЬКА: „Поворот Франкенштайна" та „Мариотравний син".

МІРАЖ: „Весняна парада" з Фр. Гальс

МУЗА: „Сповнені мрій" та „Ворог жінок".

ПАКС: „Голгофта".

ПАЛЯС: „Несхопний" (на оск Ед. Волеса), „Людина без лиця".

ПАН: „Любовна мрія" („Leise flehen meine Lieder").

РАЙ: „Азбука кохання" з Димшою та Круковським.

СВІТ: Нечинний.

СОНЦЕ: Збещещена" та ревія.

СТИЛЕВЕ: „Пані і шофер" та ревія Волінського.

УТІХА: „На дні Океану" та ревія.

ХИМЕРА. „Всі люди є вор огани".

Закордонне радіо.

Середа, 26. червня 1935.

Відень (506,8) 12·00, 13·10, 22·10 Концерт, 16·05 Оп. мельодії Вагнера, 17·30 Романтові твори, 19·30 Пісні й арії (Ансель сопр.), 21·00 Симфонія ч. IV. ес-дур А. Брукнера, **Брно** (325,4) 19·40 Оп. мельодії, **Мор. Острава** (269,5) 18·30 Пів години вальсів, **Прага** (470,2) 11·05, 13·00 Сальон. музика, 16·30 Концерт, 19·30 „Цар Салтан" оп. Рімського-Корсакова, **Лятті** (1807) 18·15 Пісоньки, **Париж** (1648) 12·15 Легка музика, 20·00 Галевий вечір із Конедії, **Білгород** (437,3) 16·20, 20·00 Пісоньки, мельодії, **Берлін** (356,7) 14·15 Легка музика, 16·00 Нар. образці (спів, муз.), 20·45 Концерт присв. творам Чайковського, **Кенігсвустергавзен** (1571) 10·15 Оп. мельодії, 14·00 Від 2—3 весело в світі, **Кельн** (455,9) 16·00 Соната ас-дур на форт. Вебера, **Лайпціг** (382,2) 20·45 Спів, **Мінхен** (405,4) 16·10 Токата на два форт., 17·00 Концерт, **Бреслав** (315,8) 12·00 Вес. пісоньки, 16·00 Форт. твори Баха, 19·00 Танці давніх добрих часів, **Будапешт** (550,5) 18·15 Симф. концерт, 22·10 Форт., **Мілянo** (221,2) 11·30 Тріо, 17·05 Квінтет, 19·15 Муз. всячина, 20·50 „Ля Наве Роза" оп. Сепілія, **Рим** (420,8) 13·05 Легка музика, 21·30 Симф. концерт.

Четвер, 27. червня 1935.

Відень (506,8) 17·25 Невідомий Верді (спів), 20·00 Симф. концерт, 21·30 Сонати на віольонч. і форт., 22·30 Нар. пісні, **Прага** (470,2) 11·05 Сальон. музика, 21·15 Концерт, у програ. Симфонія ч 1. ц-моль Ірака, **Копенгаген** (255,1) 16·25, 21·35 Данські та сканд. пісні, **Лятті** (1807) 19·20 Спів, **Париж** (1648) 20·45 „Бенвенуто Челіні" оп. Берліоца, **Атльона** (531) 20·45 Спів, **Білгород** (437,3) 17·00 Пісоньки, **Ковно** (1935) 21·00 Музика, пісоньки, **Берлін** (356,7) 16·00 Оперетнові пісоньки, 16·30 Молоді композитори, 19·20 Шуманові пісні, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·40 Соната на віольонч. і форт. Ґріга, **Кельн** (455,9) 20·10 Бетовенівський фестиваль, **Мінхен** (405,4) 19·00 Мельодії ІІІ кабі, 20·10 Оп. фрагменти, **Ленінград** (1 224) 21·00 Українські пісні, **Будапешт** (550,5) 13·30 Циг. орх., 19·10 Скрипка, 22·00 Концерт, **Мілянo** (221,2) 17·05 Вок. концерт, 20·50 Орх. концерт, **Палермо** (331) 20·45 „Блакитний вазур" оп. Легара, **Рим** (420,8) 17·05 Вок.-інстр. концерт, 20·50 „Ліморе жедіко" оп. Вольф-Ферарія

Львівське радіо.

Середа, 26. червня 1935.

6·30 Ранішня авдиція. 8·25 Поакти чні вказівки, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольогічні вістки, 12·05 Полудн. денник, 12·15 Сальон. квінтет, 13·00 Хвилинка для жінок, 13·05 Настроєві муз. дрібнички, 15·15 Біржа, 15·25 Експорт, 15·30 Звичаї та обряди в білорусьскій пісні (білорусьский хор), 16·00 Чи варто робити запаси на зиму, 16·15 Суч. музика для недовірків, 16·30 „Мандрівка Іванни" Шельбург-Заремби, 17·00 Пісні в супр. форт., 17·15 Хвилинка Альбеніца з гр. пл., 18·00 Вес. сніч „Весна в місті" Бр. Вінавера, 18·15 З вольцької долі — давні пісоньки (хор), 18·30 Оповідання для дітей, 18·40 Сільва рерум, Мист. життя, 18·45 Легка музика з гр. пл., 19·15 Реклям. концерт, 19·30 З ритмом нар. танків (альтівка, форт.), 19·50 Світ сміється — огляд закорд. гумору, 20·00 Літ. хвилина, 20·10 Легка музика з гр. пл., 20·45 Веч. денник, 20·55 Образці з давньої та суч. Польщі, 21·00 Шопенівський концерт, 21·30 Про марш. Підсудського, 21·40 Шопен: Віольончелева соната г-моль оп. 65. 22·05, 22·11 Спорт. вістки, 22·15 Мала оркестра.

Четвер, 27. червня 1935.

6·30 Ранішня авд., 8·25 Практ. вказівки, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Полудн. денник, 12·15 Комічна опера з гр. пл., 13·00 Хвилинка для жінок, 13·30, 15·30 Легка музика з гр. пл., 15·15 Біржа, 15·25 Експорт, 15·30 Музика з гр. пл., 16·00 Для дітей: „Про бабусю Єву, дідуся та черешню, 16·50 „Мандрівка Іванни" Шельбург-Заремби, 17·00 Концерт орх., 18·00 Большевицька держава праці (про книжку Н. Медзінської), 18·15 Пісні в вик. хору, 18·30 Ярослав учора й нині, 18·40 Сільва рерум, мист. життя, 18·40 Спів (Слєповрон-Сонеєдзька сопр.) у супр. форт., 19·15 Реклям. концерт, 19·30 Авд.: Прелюдії та фуги С. Баха (гр. пл.), 20·00 Театр. фейлетон, 20·10 Концерт орх., 20·45 Веч. денник, 20·55 Образці з давньої та суч. Польщі, 21·00 Концерт симф. орх., спів, 21·30 Театр Уяви: „Паруси на вітер" Рихдінського, 22·00, 22·06 Спорт. вістки, 22·10 Концерт малої орх.

БІРЖА.

ЗБІЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська льоко Львів

	від	до	від	до
Пшениця одноц.	16·50	—16·75	18·00	—18·25
Пшениця збірна	15·50	—15·75	17·00	—17·25
Жито одноціле	13·25	—13·50	15·25	—15·50
Жито збірне	12·75	—13·00	14·75	—15·00
Ячмінь одноцільний	13·25	—13·50		
Ячмінь на мливо	12·75	—13·00	14·75	—15·00
Кукурудза краєва	19·50	—20·00		
Гречка на мливо	17·25	—17·50		
Льон	40·00	—42·00		
Крупи гречані	30·50	—31·50		
Мука пш. І. А.	30·00	—30·50		
Мука пш. І. Б.	28·00	—28·05		
Мука пш. І. Ц.	26·00	—26·50		
Мука пш. І. Д.	23·25	—25·75		
Мука пш. ІІ. А.	23·00	—23·50		
Мука пш ІІ. Ц.	23·50	—23·75		
Висівки житні	7·00	— 7·25	7·50	— 7·75
Висівки пшен. гр.	7·00	— 7·25		
Висівки пшен. сер.	6·75	— 7·00		
Висівки пш. міякі	8·75	— 9·00		
Висівки ячмінні	6·50	— 7·00		

Інші курси незмінені.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·25—5·27 зод.

Нім. марка 1·75—1·85, фр. франки 34·90—35·00, шв. франки 172·50—173·50, фунти стерлінги 26·00—26·20, австр. шіллінги 98·00—101, чеські корони 22·00—22·25, рум. леви 30·00—32·00, ліри 42·00—44·00.

Золото: Долари 9·18—9·20, Франки фр. 34·80—35·60, Дукати 83·00—84·00, Корони 37·00—37·50, Рублі 4·75—4·85, 1 гр. зол. 5·924.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50, Фльорени 0·85, 1 гр ср. 0·07—0·08.

FLIT Нищить комахи безслідно

Молі нищать одіж

Не осягаємо ніяких користей купуючи комаховбивчі засоби, які не нищать комах. Цього роду засоби не охороняють одежі від молів, бо тільки їх відстрашують, але не нищать. Зате ФЛІТ нищить безслідно молі і всякі інші комахи та є найбільшою забезпекою перед влізливими і небезпечними комахами. Розпилений ФЛІТ не плямить. Треба вистерігатися наслідувань і домагатися тільки ФЛІТУ в жовтих бляшанках з чорною опаскою і жовніриком. Герметично замкнені бляшанки не дозволяють наповнювати їх фальсифікатами.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 43·00—44·00, 5 проц. дол. Б. Г. 51·00—53·00, 4 проц. Зол. Б. Г. 43·00—44·50, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 46·00—48·00, 4 1/2 проц. Кон. Б. Кр. 52·00—55·00, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

Премійки.

Долярівки 52·50 — 54·00, Інвестиційна 104·00—107·50, Будівельна 42·00—44·00.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 25. червня п. р. кооперативам платив за:

	льоко Львів.
1 кг. масла дес.	2·10 зод.
1 кг. масла експорт.	2·15 „
1 л. сметани	0·60 „
1 к. яєць	2·60 „

Ціни на молоко не ставить.

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 24 сот.

Тенденція на масло і яйця сильна, на молоко і сметану вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 25. VI. п. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомисарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята від 45 дкг.	за 1 кг.	1·00	зод.
Мол. однор. кури І. кл.	„	0·90	„
Старі кури	„	0·80	„
Пантарки	„	1·30	„

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

Когутів, качок, гусей, індичок та індиків з огляду на кінець сезону не приймає.

ОПОВІСТКИ.

Заміжь повідомлення про своє вінчання складають 10 зод. на інвалідів і 10 зод. на найбідніших Степан і Ярослава з Чубатих Холодних.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Пропуклинові бандажі гумові черевні, ниркові, проти усуванню матиці під гарантією виконує відоме **Укр. Ортопедичне Заведення Івана УГРИНА,** Львів, вул. Вірменська ч. 15. 1629 12—30

Косів-Москалівка, Пансіон „Анна" положений над рікою в окруженню лісів. Одно і двоособові кімнати. Добірний харч. Сезон від 1. червня. 1771 3-3

Фортепіяни, пізніша світових виробней на складі, Марецький, Баторія 7. 1698 10—15

Українець - годинникар П. Карпінець, Домініканська 7, б. Ринок. 1789 1-2

Приймемо негайно панночку, інтеліґентну, з практикою в гастрономічнім заведенні до обслуги гостей. Забезпечення вимагане. Зголошення на письмі зі світлиною приймає кооператива „КОМА", вул. Б. Гнозацького 23. Подання відкинені залишаться без відповіди. 1791 1—2

ОГОЛОШЕННЯ.

Тревала ондуляція,

виконана членом Міжнароднього Союзу Фризієрів у Парижі, Бистроном, Львів, вул. Фредри 6, тел. 251-51, дає найбільше задоволення підчас побуту на лоні природи. Одноразова проба, щоби переконатися про досконалість і тревалість. Ціни приступні. 1754 2—4

Читайте „Діло"!

По розвязанні спілки відкрито в новому льокалі

СКЛАД і РОБІТНЮ ВЗУТТЯ

О. БЕРЯК, вул. Руська ч. 18 напроти церкви. 1756 3-10

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10

Ч. 167 (14.064). Львів, четвер 27. червня 1935. Poczt. wa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504.050, 145.322
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячна 3·00 зол.
Тритижнева 10·00 „
Шарічна 30·00 „
Річна 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЮ:
В Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ звертатися до адміністрації.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Комунікати Головної Старшини „Великого Лугу".

В 10-ліття існування Лугової Організації відбудеться
в неділю 30. червня 1935 року
ЮВИЛЕЙНЕ ЛУГОВЕ СВЯТО
в Луговому Городі у Львові при вул. Вулецькій і ген. Івашкевича.

Програма свята:

А) Неділя, 30. червня 1935.

В 11. годині передполуднем — Полева Служба Божа з проповідю. Промова відпоручника Великого Лугу.

В 4. год. пополудні лугові вправи в Луговому Городі.

1. Вправи Луговичок хустинами.
2. Вправи Луговиків палицями.
3. Мішані вправи малих Луговиків і Луговичок.
4. Година руханки львівських Луговиків.
5. Вправи Луговичок до молитви „Боже великий, Отче всесильний".
6. Мішані вправи Луговиків і Луговичок.
Роздача нагород.
7. Ритмічні вправи малих Луговичок.
8. Вправи львівських Луговичок кулями.
9. Вежі.

Вступ до Лугового Городу рано до 12. год. безплатний. Вступ на Лугові вправи пополудні — Сидячі місця на степениці по 2·50 зол., 2 зол. і 1.50 зол. Стоячі місця по 1 зол. і по 50 сот.

Б) Понеділок, 1. липня 1935, в 10. год. рано.

Легко-атлетичні змагання.
Вступ на ці змагання безплатний.

І. ПРИГОТУВАННЯ ЛУГІВ ДО СВЯТА.

На ювилейне Лугове свято у Львові повинні приїхати Луги з найдальших околиць. Їзду до Львова треба підготовити або фірами або пішки. Перед 30. червня пильних робіт у полі нема, крім сінокосів. Тож Луговики й Луговички можуть віджалувати навіть кілька днів, щоб приїхати чи прийти до Львова, бути на Святі, оглянути Львів та Луговий Город у Львові, що безперечно є гордістю Лугової Організації. Про нього стільки писали в часописах. Пляну їзди на Свято залізницею нехай ніякий Луг не робить, бо в нинішніх часах страшної скрути ніякий Луговик чи Луговичка не можуть видати по кільканацять золотих на купно залізничого білету. Ніяких залізничих знижок не буде. Приїзджати до Львова повинні Луги як на прогульку до Львова. Можна її владити на ріжний спосіб.

1) Їзда фірами до Львова. — Замовити фіри по одній на кожних 10 людей. Тим чином приїхалоб фірами ціле товариство до найближчих сіл під Львовом, де фіри можнаб лишити, а до самого Львова вже перейти пішки. Коло Львова майже в кожному селі є Луг; він дуже радо прийме Луговиків і Луговичок на квартири та примістить фіри. Така поїздка буде лаб не дорога, бо фіри під нинішній час навіть із дуже далека (яких 200 км.) не візьмуть більше, як по 20—30 зол.; так приблизно на кожного Луговика(чку) по 2—3 зол. за фіру. На такий випадок, щоб бути на ювилейному святі у Львові, оглянути Луговий Город, оглянути Львів, здобути на Луговому святі нагороду — варта спромогтися. Кожний Луговик і Луговичка можуть собі взяти на фіри харчів на дорогу і теплий одяг. Така поїздка булаб і весела й гарна. В попередньому році приїхав Луг в цей спосіб на Лугове свято аж з Григорова, бучацького повіту, віддаленого від Львова около 200 км. В цей спосіб майже всі Луги близько Львова все прибували на Лугові свята.

2) Луг їде пішки, але бере зі собою 1—2 фіри; на них складають Луговики й Луговички свої клунки, харчі, а також, наскільки хтось не може йти, то може присістися на фіру. Це буде ще дешевше, бо ціле Лугове Товариство, навіть яких 60 людей, малоб видаток тільки за одну чи дві фіри.

3) Всі Луговики й Луговички йдуть пішки. — Тут треба взяти кілька наплечників, щоб узяти харчів і тепліший одяг. Така дорога вже зовсім нічого не коштує, тільки що Луговики й Луговички більше змучаться самим ходом несучи речі.

Навіть найдальші Луги можуть одним із цих способів прибути до Львова на свято. Нічліг можна все найти в першому-ліпшому селі. Львівський Луг попередніми літами владжував подібні прогульки в Карпати; туди львівські Луговики й Луговички робили дорогу пішки до яких 300 км. — і то горами.

Це є вказівки про те, як прибути до Львова. Але передтим кожний Луг повинен пороби ти ще інші приготування.

ІІ. ЛУГОВІ ОДНОСТРОЇ.

Луговики мають прибути на свято в приписаних лугових одностроях. Без однострою лугове товариство не є Лугом! До тогож є це видаток не на Лугове свято у Львові. Кожний Луговик і так повинен мати луговий однострій. У ньому треба виступати і на місцевих фестинах-толисах і загалом на всіх виступах Лугу.

ІІІ. ЛУГОВІ ВПРАВИ.

На Луговому святі у Львові робимо Лугові вправи на 1935/36 р. названі в програмі, а видруковані в підручнику, що його рівночасно висилаємо. Наскільки якийсь Луг не дістав би підручника, нехай пише до нас, а вишлемо.

Вправи треба підготовити добре, щоб усі добре знали. Робити це в неділі і свята пополудні, або й у будні дні.

Коли Луг має дуту орхестру, то повинен узяти з собою на Лугове свято також орхестру, щоб і грала по дорозі та щоб грала у Львові в поході через місто. Орхестра повинна навчитися в першій мірі марші.

Якщо Луговики будуть уміти приписані лугові вправи, будуть мати лугові однострої та буде полагоджена справа з фірами, то Луг був би готовий до дороги. Кожний Луговик і Луговичка повинні взяти зі собою багато харчів на цілий час дороги і побуту у Львові. У Львові харчі дорогі; тож далеко краще взяти зі собою хліба, сира, маса й яудженини, щоб ніхто у Львові не був голоден і не потребував нічого купувати. Крім цього кожний Луговик і Луговичка — головно, наскільки йдуть із дальших околиць, — має взяти зі собою теплий одяг, бо якби падав дощ по дорозі, треба мати в що одягнутися, а дальше коц, щоб на нічлігах було чим накритися. Всі ті річи треба лишати на фірах, під опікою візників, а до самого Львова найкраще йти без нічого.

Про теплий одяг треба памятати, бо Лугове свято відбудеться без огляду на погоду. Тому, що Луги приїдуть із дальших околиць, ми не можемо оглядатися на погоду. Свято в нас усе відбувалося без огляду на погоду.

ІV. ПОРЯДОК НА ПЛОЩІ В ЧАСІ СВЯТА.

Неділя, 30. червня.

В год. 7. рано всі Луговики й Луговички мають бути в Луговім Городі у Львові при вул. Вулецькій і ген. Івашкевича. Там відбудеться загальна проба вправ. Кожний Луг повинен старатися бути вже перед 7. год., щоб міг здати звіт, поскладати свої клунки в гардеробах у Луговому Городі та в год. 7. стати до вправ. Луги — щоб уміли навіть найліпше вправи, мусять відбути спільну пробу; бо можуть у вправах бути недостачі або поодинокі Луги можуть деякі рухи робити інакше. — а це все треба справити, щоб ціла маса Луговиків і Луговичок робила вправи рівно й однаково.

В год. 10. зберуться в порядку всі Луги на майдані в Луговому Городі в лави. Почнеться полева Служба Божа. Буде співати мішаний хор львівського Лугу і грати орхестра. По Службі Божій буде проповідь.

Збіжжя і паша
висліди Вашої цілорічної праці і засоби на життя мусять бути обезпечені від огню тільки в одинокому українському
Товаристві взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР",
у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

Український Соймовий Клюб про виборчу ординацію.

Промова д-ра Степана Біляка на пленумі Сойму дня 25. червня 1935 р., виголошена в часі дебати над проектом виборчої ординації до Сойму.

Високий Соймe!

Українському народові, що живе в межах Польщі не є байдуже, як уложиться життя української суспільности, а зокрема, чи ця суспільність буде мати можність повного і свобідного розвитку своїх національних прямувань в усіх ділянках громадського життя. Тому то змагаємо до запевнення українському громадянству відповідного впливу на хід публичних справ. Опираючися на природних правах нації, та на постановах обовязуючої конституції, хочемо, щоби в будучому соймі та сенаті український нарід мав незалежне парляментарне представництво, яке було би викладником дійсних настроїв, потреб, та прямувань нашого громадянства. Щоправда, значіння і завдання сойму, по думці обовязуючої конституції, значно поменшені, але не зважаючи на те сойм і сенат повинні залишитися викладниками волі і змагань самого громадянства. Тому то виборча ординація парляментарної репрезентації є попри конституцію найбільше суттевою основою державного устрою, від якого залежить положення і розвиток суспільности.

Предложений проект виборчої ординації до обох законодатних установ не створює для українського народу можливости вибору такої репрезентації, яка була би виразом свобідної та дійсної волі українських виборців. **Ці проекти стараються в першу чергу зреалізувати засаду, що польська держава є одноцілою національною державою.** Через те й не признають вони живучого в межах польської держави українського народу окремою суцільною національною одиницею, якій прислугують управнення, що уможливлювали би йому свобідний розвиток національних питомостей.

ОКРУЖНІ ВИБОРЧІ ЗБОРИ.

Помимо, що в новій конституції пропорціональности виборчого права позбавлює нас можности здобути своє представництво в тих округах, де українське населення творить поважну числом меншість як приміром на Холмщині та Лемківщині. Зновуж введення до виборчої ординації інституції окружних зборів зі специфічним складом їх членів, унеможливлює українському населенню переведення самостійного та незалежного від волі польських членів окружних зборів вибору своїх кандидатів на послів і тимсамим і послів, навіть на тих територіях, де українці творять значну більшість населення.

Зокрема **склад тих окружних зборів** є для українського громадянства такий некорисний, що не маємо ніякої гарантії, що у виборчих округах, заселених навіть у подавляючій більшості українським населенням українці зможуть 1/4 часину делегатів, потрібну до вписання оголошених кандидатів на кандидатську листу, що буде підставою голосування загалу виборців. Система виборів делегатів до окружних зборів побудована на бажанні, щоби українські делегати не творили в них зорганізованого та самосвідомого українського представництва.

Окружні збори складаються з 45 делегатів, а відпоручників територіяльної самоуправи і відпоручників господарської самоуправи, та

Сукна на убрання
на літній сезон
поручає
Тадей Цветлєр
(Дім Шпрехера) тел. 238-43.
Львів, Марійська Площа 3.
11/91 9—13

професійних організацій. Відома є історія самоуправних виборів на землях заселених у більшості українським населенням. Вичерпуючо говорилось про неї попередньої сесії і тому повторяти її не буду. Твердж лише, що під покришкою аполітичности самоуправи введено до самоврядування установ зовсім непохвальними шляхами людей, що є радше мужами довіря ріжних органів державної адміністрації, ніж викладниками дійсної волі і потреб місцевого населення. Зазначую в ім'я правди, що і в самоуправах на нашій території найшлася поважна скількість свідомих і достойних громадян, які дбають про добро загалу, але на жаль, вони є в зникаючій меншості і лише нечисленні з них дістануться до окружних зборів, а на всякий випадок, зправила не зможуть вони створити 1/4 частини окружних зборів, потрібної для вписання свого кандидата на кандидатську листу. Відноситься це так до делегатів, вибраних громадськими радами, як і ще в більшій мірі до делегатів, вибираних міськими та повітовими радами, в яких заступництво українського населення є мінімальне. Про делегатів міських рад, які мають в окружних зборах майже упривілеєне становище, не хочу навіть згадувати, бо **вибори до міських рад** переведено направду під спеціяльним кутом бачення, чого доказом хочби вибори до міської ради у Львові. На основі урядових статистичних обчислень, українське населення нараховує у Львові 16 проц., а тимчасом до міської ради у Львові внаслідок щойно згаданих спеціяльних виборчих метод, з трудом удалося перевести одного радного українця на 72 членів міської ради. Тому передбачуємо, що серед делегатів міських рад не буде українців.

Також, якщо ходить про **делегатів господарської самоуправи** та професійних організацій, то трудно, щоби між ними найшлись незалежні українські громадяни. Адміністраційна влада мала майже рішаючий вплив на особовий склад тих організацій, а ще більший буде її вплив при визначуванні делегатів до окружних зборів.

СПОСІБ ВИБОРУ ДЕЛЄГАТІВ.

Спосіб вибору делегатів до окружних зборів не є подрібно означений у предложеному проекті. Отже нема ще постанови чи громадські і повітові ради, а також палати господарських самоуправ та професійні організації будуть вибирати своїх відпоручників звичайною більшістю голосів, чи на основі пропорціональности. Ці постанови залишено неістнуючому ще правильникові, який має щойно в майбутньому видати міністер внутрішніх справ. Поминення цієї постанови в законі, є дуже поважною його недостачею і на випадок неузгляднення при цих виборах системи пропорціональности, грозить нам ще поважніше вкорочення наших прав на терені окружних зборів.

У нинішньому звіті конституційної комісії назвав пос. Подоський у своїй промові членів окружних зборів „особами, що тішаться довірям громадян". З представленого мною стану не годимося з поглядом референта, а це тому, що не можемо признати предложеного способу устійнювання посольських кандидатур за відповідний національним потребам українців, а також уважаємо такий спосіб за незгідний з конституційною основою безпосередности виборчого права. Не вирівнає також дуже поважних ріжниць між дійсною волею українського громадянства і волею делегатів, що має безпосередній вплив на устійнення кандидатської листи, — постанова виборчої ординації, що передбачує можність безпосереднього зголошення відпоручників до окружних зборів, а це по одному відпоручникові через щонайменше 500 виборців, замешкалих у виборчій окрузі. Ці зголошення є під технічним оглядом так дуже утруднені, що про введення поважнішої скількости відпоручників для рівноваги виборчих делегатів територіяльної чи господарської самоуправи — не може бути й мови. Ця постанова лишиться лише паперовою постяновою.

СИСТЕМА ГОЛОСУВАННЯ.

Другою основною новістю, введеною до теперішнього проекту виборчої ординації до сойму, є система голосування. Голосування має відбуватися в цей спосіб, що виборець на урядовій карті до голосування, яку одержить від виборчої комісії безпосередньо перед відданням голосу, має означити чертками прізвища двох кандидатів, на яких бажає віддати голос. Запевнював нас у сьогодиншній своїй промові пос. референт Подоський, що ця постанова має на цілі забезпечити тайність голосування й охоронити виборця перед натиском на його волю. Це дуже сумнівне чи ощ власне дорога є властивою до здійснення повищих намірів. Натомість вважаю зовсім певним, що така система голосування містить у собі фактично позбавлення виборчого права великої маси виборців, що не вміють читати по польськи, а замешкують численно східні та полуднево-східні воєвідства, з переважаючим українським населенням. Трудно собі уявити, щоби виборець, який не вміє писати помістив чертку при тих двох прізвищах, які відповідають його бажанню, а це тим більше, що такий виборець, не маючи можности без порушення правил тайности, сконтролювати влучність своєї чертки, буде постійно в непевности. Це може спричинити нехіть до виборчого акту, а навіть і здержання від голосування численних мас виборців. А загрожує тут ще і та більша небезпека, що якщо виборець не виповнить картки до голосування, то на основі постанови ординації вважається, що виборець віддав голос на кандидатів, поміщених на листі на першому і другому місці, і тим самим часто буде зачислений голос виборця в користь тих кандидатів, на яких, входячи до виборчого льокалю, не мав наміру голосувати. Дуже невластивою є також постанова, що дає можність голосувати на двох послів. Ця постанова буде часто доводити до майоризації більшости виборців навіть дуже малою меншістю, все одно якої народности. Такий стан є і кривдячий і шкідливий.

НЕРІВНОМІРНИЙ ПОДІЛ ОКРУГ.

Слідуючою з черги справою, яка є вкороченням виборчих прав українського громадянства, це **нерівномірний поділ на виборчі округи.** Кілька прикладів докаже моє твердження. В торунській окрузі вибирає 2-х послів — 217.677 мешканців (беручи за основу висліди загальної переписі населення з 9. грудня 1931 р.)- в грудзьондській окрузі — 250.920 мешканців, в катовицькій окрузі — 230.490 мешканців, а в округах, положених у воєвідствах, в яких переважає українське населення, так само двох послів вибирає двократно численніша скількість мешканців. Наприклад у станиславівській окрузі — 452.417, у коломийській окрузі — 438.386, у сокальській окрузі — 415.629, в калуській окрузі — 355.699. Ще більше ярке є повище зіставлення цифрове з округами Полісся і Волині. Ковельська округа, яка вибирає так само лише 2-х послів числить — 490.651 мешканців, луцька — 413.057, ківська — 417.228, кремянецька — 409.297 мешканців. Повищі цифри заперечують погляд висказаний сьогодні послом-референтом що ніодна ділянка в державі не є покривджена при викроюванні виборчих округ, а вже грубою неправдою є нинішне твердження посла Рибарського, що „музикальні східні землі" (названі ним так з тої причини, що тамошні виборці йдуть до виборів у супроводі оркестри), одержали в теперішній ординації спеціяльні користи.

Вкінці треба піднести, що характеристичною рисою предложеного проекту, як цілости є те, що громадянський чинник є майже в цілости підпорядкований адміністраційній владі. Доказом цього є також інституція виборчого комісара, покликаного адміністраційною владою до виконування нагляду над чинностями окружних виборчих комісій. Влада цього комісара є дуже простора, а його зарядження не підлягають під час ходу виборчого акту ніякій окремій скарзі.

ВИСНОВКИ.

Наведені тут мною основи предложеного проекту спричинюють, що український нарід, як окрема політично-національна одиниця буде позбавлений права свобідного вислову своєї волі, буде дуже обмежений у своїх політичних правах, з яких хоче користати і яких ніколи не зречеться.

Сама виборча ординація до законодатних установ не управильнить і не може в цілості управильнити національних відносин у польській державі. Цю справу може управильнити лише відповідний правно-державний устрій, який рахувався би з фактом істнування у межах польської держави території історичної Галицько-Володимирської Держави. Таким устроєм може бути лише **перебудова польської держави** в напрямі признання цілости українських етнографічних земель **широкої територіяльної автономії.**

Цю справу підносили ми в минулій соймовій та сенатській сесії і будемо її підносити при кожній відповідній нагоді, бо лише надання етнографічним українським землям в межах польської держави широкої територіяльної автономії може розвязати українську справу в межах Польщі у теперішній дійсності.

Предложений проект виборчої ординації до сойму не узглядніює цих наших підставових домагань. Стоїть він на становищі національної одноцілости польської держави без узглядненя окремих, належних українському народові прав. **З тих то причин Український Соймовий Клюб заявляється проти предложеного проекту.**

Ініціятива й енергія.

Що може і повинна зробити наша інтелектуалістична верхівка для розбудження в нас енергії до промислу?

Від Редакції: Статтю містимо в порядку дискусії.

II.

Хтож має, що так скажу, доробити ідеольогію до нашої програми?

Безумовно, виробити технічну програму, як її перевести й уложити подрібний план мають наші економісти-теоретики, кооператори, промисловці і практичні політики та діячі. Але підготовити або, радше, створити **психольогічний грунт** для того, щоби ту програму приняла наша нація в цілій своїй масі, повинні наші письменники, мистці і психольоги, які на цьому, на нашій психіці і світогляді в звязку з нашими матеріяльними відносинами, найліпше розуміються і до яких це належить.

Тут було діло не лишень у тім, щоби взагалі на основі нашої традиції-історії, нашого побуту, матеріяльних відносин і нашої психіки і народньої фільософії винайти всі можливі аргументи, які би побивали і розбивали нашу *вроджену* селянсько-хліборобську натуру і наставляли нас до промислу і торговлі. Тут діло було би теж у тім, щоби перебудувати наш набутий у часі нашого найновішого відродження світогляд і психіку противні промисловій і торговлі і взагалі всякій органічній праці, на які складаються, як це я вже в одній зі своїх попередніх статтей підносив, наш соціялістичний, суспільницький світогляд, з яким вяжеться наша зависть і ненависть до кожного богатшого, вище уродженого і вище поставленого, наше абстракційно-ідеалістичне розуміння праці для народу і патріотизму, наш політичний максималізм і принціпіялізм і, вкінці, наше упередження до всього, що своє, а любо$_в$ і захоплення до чужого.

Особливу увагу мушу звернути на те, щоби ми не переймали без розбору чужих ідей та ідеольогій.

Наскільки шкідливі є для наших національних цілей чужі ідеї перещеплені живцем на наш грунт, ми переконалися наглядно на соціялізмі. Соціялізм міг бути і був для Заходу, там, де він повстав для націй, що мали і мають свої сильні державні організації, потрібний і корисний; він міг влити і влив свіжої крови до державних організмів тих націй, покликуючи до влади також елементи з нижчих верств і родів. Нам соціялізм зробив тільки шкоду: він ще більше розпалив наш клясовий антаґонізм і ненависть нижчих верств до вищих, навіть до тих, які зовсім не є визискувачами, звичайних інтеліґентів, і скріпив нехіть до всякої влади. Наш клясовий антаґонізм і ненависть нижчих верств до вищих і до влади вже були сильні і великі в давніших часах. Фактично вони, як відомо, використані зручно нашими ворогами, розвалили нам козацьку державу в 16—17. ст. Їх соціялізм у новіших часах ще більше скріпив і поглибив, а тому соціялізм є єдиною і найсправжнішою причиною нашої невдачі в рр. 1917—20. Наші соціялісти-ідеалісти наперед не допустили до створення своєї армії, а потім, коли прийшли до розуму й хотіли армії, вже було запізно: наша самостійність утопилася в морі большевизму.

Нині нам грозить заслив гітлєрівщини: деякі наші передові письменники і критики і то такі, що мають серед громадянства, особливо молоді, вплив, і самі є переконані і таке переконання стараються вщепити в наше громадянство, що гітлєрівщина може бути і буде ліком на всі наші національні болячки, в тім і на нашу оспалість і нехіть до промислу і до органічної праці. Це є велика помилка, яка знов може скінчитися руїною.

Поперше, гітлєрівщина це тільки зміненна форма соціялізму і вже через те саме може бути і буде для нас шкідлива і погубна. Коли в Німеччині гітлєрівщину влада і вищі верстви вже взяли в свої міцні карби і вона може бути і, певно, буде для Німеччини корисна і спасенна, то в нас наша питома гітлєрівщина, яка вічно і безпа-

ставно тільки вастрове ядро і невдоволених амбітників проти нашого верховного політичного проводу і проти подинових проводів у наших національних організаціях і інституціях, а нема ніяких таких наших національних чинників, щоби могли її взяти в карбу, тільки розвалює нам — і може прийти до того, що зовсім розвалить — наше вже й без того слабе національне життя і національну організацію.

Подруге, ті люди, що пропагують у нас гітлеріяну, беруть її тільки — і як таку подають між наше громадянство — як фільософічну ідеольогію, що має начебто обновити людину в моїм ґлерівім дусі, отже й повинна обновити і нашу психіку.

Між тим гітлеризм, як уже було згадано, це чисто соціольогічно-політична ідеольогія з політичними цілями, до якої тільки німецькі фільософи і психольоги дочіпили фільософічні ідеї, як колись соціялістичні ідеольоги дочіпали до марксизму філянтропійні ідеї.

Ми потребуємо такої ідеольогії, яка розбудила би в нас любов, охоту й енергію до промислу. А хіба до цього може нам служити гітлеризм?

Чи гітлеризм має на цілі в Німеччині розбудувати промисл? Алеж змагання до розбудови промислу це нині в Німеччині Ґерварцінґенер Штандпункт, темпі пассаті, до яких німці покищо не думають вертатися! — Німці сягають куди вище! Навпаки, німці нині стримують розвиток промислу, — очевидно, з виїмком воєнного, — а пропаґують хліборобство і ширять любов до нього, щоби колись, евентуально, коли будуть провадити нову війну, мали що їсти.

Чиж це не є якраз протилежне до того, до чого ми змагаємо: заступити хліборобство промислом? Якже можна мотивувати в нас занехання, а бодай нижче ставлення хліборобства, а підтримування промислу тою самою ідеольогією, що німці мотивують занехання промислу, а підтримування хліборобства?!

Щоби стримувати розвиток промислу, німецькі ідеольоги осуджують його в очах громадянства представляючи його як грубий матеріялізм, егоїзм і особисту наживу. Чи і ми будемо так представляти промисл в очах нашого громадянства, щоби розбудити в ім любов до промислу? А чи якраз, навпаки, не треба нам його представляти як найвищий ідеалізм, ідейність і патріотизм?!

З тої самої причини німецькі гітлерівські ідеольоги осуджують приватний капітал і капіталізм. А чи ми також маємо осуджувати капіталізм, коли він — сі парва кум магніс компараре ліцет — має нам бути помічний — ні, конечний! — при розбудові промислу?!

У зв'язку із сучасною німецькою програмою стримувати розвиток промислу і приватного капіталізму стоїть — тому, що жиди живуть головно з цих останніх — німецький антисемітизм, який буйно-евфемістично називається расизмом і який має своїх окремих теоретиків-ідеольогів. Названі і в практиці він проявляється в тім, що німці, просто викидають жидів поза межі своєї території і поза круг свого національного діяння, щоби не перешкоджали їм у їхній великополітичній роботі і великополітичних змаганнях. І наші гітлеристи хотять німецький антисемітизм перещіпити на наш ґрунт. Чи цього нам треба? Чи справді потрібно і воно для нас конечне?... А якби ми, навпаки, зговорилися з жидами і взяли їх до помочі в розбудові нашого промислу!... Можна зробити, що німці, викинути жидів поза межі нашої території, хочби від них дійсно виходило наше лихо?... Тим більше, що фактично жиди тут і там є нам уже помічні у розбудові нашого промислу!

Вкінці німецькі фільософи й ідеольоги, щоби розворушити німецькі уми й серця, держати їх у напруженні, сфанатизувати масу і запалити їх до великих, очевидячки, воєнних чинів, з другого боку, щоби викликати вражіння народу великого і непереможного між тими народами, яких вони, евентуально, вибираються йти війною, стараються винайти навіть нову етику і релігію. А чи нам цього *в сучасну пору* теж потрібно? А чи, навпаки, вам якраз для розбудови промислу не потрібно, а навіть конечно, якнайбільше внутрішнього спокою і рівноваги духа? І в дійсности ми нині обсервуємо в нас те явище, що наші люди, а власне інтелігенти, інстинктовно відчуваючи, що для нашої праці над організчною розбудовою нації треба внутрішнього спокою і рівноваги духа, покидають передвоєнний раціоналізм і атеїзм, ці головні джерела внутрішнього неспокою і вертають до давньої етики й релігії. Це найбільше відрадне явище в нашій духовости, бо воно доказує, що ми не думаємо спускатися на дно, але уповаємо на Бога і живимо тверду надію, що вийдемо з халепи. Це той самий змисл самозбереження, який виявився, можна сказати, геніяльно вже в тім, що ми винайшли для себе дошку рятунку — промисл.

А тому нам нічого йти за німецькими фільософами й ідеольогами і шукати нових етик і релігій, але поширювати і поглиблювати в громадянстві те дійсно нове в нас почування і свідомість, що нам не поможуть ніякі умові спекуляції, хочби вони були не знати які глибокі і напружуючі, а поможе економічна і взагалі організчна праця.

І в нас нині новий тип інтелігента не є шпенґлерист і вольонтарист, як у нас хотять вповні деякі наші письменники і критики, який по-правді є тільки відміною, дальшою еволюцією або епігоном передвоєнного раціоналіста і резонера, що „все бачив і все знає" і над усім чванькується диспутувати, до якого прямують нині німці і до якого теж нам кажуть прямувати наші доморослі шпенґлеристи і вольонтаристи-мусоліністи і гітлеристи. Але в нас справжній новий тип, який для нас є нині, в нинішніх наших відносинах потрібний, корисний і конечний, є той наш промисловець, економіст і кооператор, що не дбає про ніякі західньоевропейські ізми й ізми, але, не резонуючи і не опльовуючись на всі сторони за вольонтаристичне становище, вперто і завзято розбудовує нам „Масло"- і „Центросоюз", „Калину", „Суспільний Промисл" і т. д.

І тому наші письменники і критики, якщо дійсно думають серіозно і бажають добра нації, повинні допомогти нам до того, щоби в час той новий тип інтелігента якнайскорше скристалізувався, поширився й утвердився, бо від нього залежить наше майбутнє.

Тут конкретно стелиться поле до діяння перед нашими письменниками-мистцями слова і психольогами: у белетристиці представити той наш новий тип і нову людину. Той тип у нас не появився випадково і не впав з неба. Він творився помалу і постепенно і свідомо себе виховував, борючися зі собою і з зовнішніми супротивностями і перекидаючися від звання інтелектуала й урядовця до звання промисловця. Він мусів сам у собі перейти великий процес духової переміни, позбуваючись давних своїх і наших! — поглядів і психіки і набуваючи нові.

Представити і змалювати той процес у літературі, евентуально справити те, що треба і дасться справити, і поставити перед очі громадянства ідеал нашої нової людини, щоби ми знали, до чого маємо прямувати, було би завданням і обовязком наших письменників. Це вже річ, що безспірно до них належать і зовсім годяться з їхнім званням. Так до двох головних змагань нашої сучасної літератури змалювати буйну вдачу українця з козацької і дружинної доби і дати вислів порушенням і дрганням душі модерного українця прилучилося б оце третє.

Іван Билина.

На феріі

1. Хакі (Трамці) найпрактичніший літній черевик до спорту і на літній виїзд . . . w. 25-27 **2·—**
w. 25-26 . . zł. 2·70 w. 28-38 . . zł. 3·—
w. 39-46 . . zł. 2·90 w. 39-45 . . zł. 3·30

2. Вигідні сандалєти легкі продувні . . . . . w. 27-38 **6·90**
w. 25-26 . . . . zł. 7·90
w. 34-38 . . . . zł. 8·90
w. 39-46 . . zł. 10·—

3. Спортові з брон. горошинової шкіри w. 27-38 **9·90**
w. 25-26 . . . . zł. 11·90
w. 34-38 . . . . zł. 13·90
w. 39-45 . . zł. 16·90

Тенісові популярні . . . . . w. 24-27 **1·50**
w. 23-24 . . . . zł. 1·90
w. 25-27 . . . . zł. 2·20
w. 42-45 . . zł. 2·50

Дитячі й жіночі полотняні з гум. підошвою на літній виїзд . . w. 25-27 **1·90**
w. 20-24 . . . . zł. 2·50
w. 27-34 . . . . zł. 2·70
w. 35-45 . . zł. 2·90

До купелі і на плажу в різних кольорах 5·90, **3·50**

Дешда

Можна дістати у всіх філіях.

Українці у львівській повітовій раді.

Відповідно до вислідів волосних виборів у львівському повіті вибори до повітової ради випали для українців добре. Як відомо, львівський повіт поділений на 14 волостей, в чого лише в 6-ти волостях українське населення є в більшості. Але й у тих волостях так переведено волосні вибори, що українці є в більшости лише в одній волосній раді (Старий Яричів), а навіть у тій одинокій волости війтом є поляк з назначення. Зате до повітової ради вибрали українці своїх представників у 8-ми волостях, а крім того двох членів повітової ради вибрали з двох містечок повіту.

Наші повітові радні вийшли в таких волостей: Красів — *о. Максим Коверко*, Кривчиці — гром. *Семько Бубела*, Малехів — *о. Роман Ганас*, Наварія — гром. *Ілько Бенґер*, Острів — гром. *Іван Сех*, Чишки — *о. Петро Пелехатий*, Ярничів Старий — *о. Микола Земляницький*. Крім того у волости Черкаси вибрали повітовим радним попа з ББ українця фармацевта. В містечках вибрано повітовими радними: у Винниках — інж. *Ґвідо Еліяшевського* і в Ярничові Новому — гром. *Івана Потапа*. Таким чином, коли не рахувати повітового радного з Черкас, то українці мають у львівській повітовій раді своїх 9 членів. На загальне число 34 радних повітової ради є це безумовно надто мало, коли зважити, що населення львівського повіту ділиться майже по-половині на українців і поляків. Але в тій ситуації, яка витворилася по волосних виборах, то це є максимальне число, яке українці могли добути.

Дня 18. червня ц. р. відбулося перше засідання повітової ради. Того самого дня перед засіданням ради українські радні зібралися в домі ці Повітового Народнього Комітету на свою нараду. Проводив нарадою *о. Коверко*. Коротенький реферат про завдання повітових радних і значіння того ступня громадської самоуправи виголосив головний секретар *Володимир Целевич*. Потім збрані постановили створити в повітовій раді Український Клюб Радних, а до президії Клюбу

вибрали: головою *о. Ганаса*, заступником гром. Бубелу, а секретарем інж. *Еліяшевського*. До повітового виділу виднятково кандидатуру *о. Землинського*. Так і випав вибір. Бракувало ще одного голосу, щоби українці вибрали 2-ох членів пов. виділу.

Як свідчить проект нової виборчої ординації до сойму, то самоуправі припадає тепер дуже велика роля в публичному житті. Має вона бути виразницею думок і поглядів усього населення. Як виглядатимуть ті думки й погляди населення у вислові самоурави, хай посвідчить таке маленьке зіставлення цифр. По найновішій статистиці у львівському повіті є 68 тисяч римо-католиків і 67 тисяч греко-католиків. А в найвищому органі повітової самоуправи на 6 членів повітового виділу під проводом повітового старости є лише один українець.

Фабрика хемічних виробів
О. Левицька і С-ка
У Львові, вул. КОРДЕЦЬКОГО ч. 51.
Телефон 60-04. ПКО. 503-881
поручає власні вироби найкращої якости
Пасту до взуття „Елегант" терпентин.
Пасту до взуття „Елегант" воскову
Пасту до підлоги „Французька маса"
Віск комбінований до підлоги
Вазеліну до шкіри
Синку до білля 1387
помадкову і коронову
Шварц до чобіт. — Віск шевський. — Сиволу шевську.

Самоуправні вибори у Бучаччині.

У звязку зі статтею д-ра Барана під наголовком „Неполітична політика", що появилася в „Ділі" ч. 163. з 23. червня ц. р. з висвітленням загального висліду самоуправних виборів у Східній Галичині, подаємо подрібне зіставлення висліду самоуправних виборів у бучацькому політичному повіті, що представляється так:

Бучацький політичний повіт обіймає сьогодні 92 громади вже разом з новоутвореними. Збірних громад (волостей) є 11, дві одиничні громади з правами волостей (Потік Золотий і Усте Зелене) і три міста: Бучач, Монастириська і Бариш. Всіх громадських радних у 92 громадах є 1698, з того українців 970 (57.1 прц.), поляків 717, жидів 10 і один німець. Міських радних є: у Бучачі 24, з того два українці, в Монастириськах 16, з того 2 українці і в Бариші 16, з того 4 українці. В одиничних громадах з правами волостей є: в Потоці Золотім 4 українські радні і 1 лавник, в Язлівці 2 українські радні і один лавник.

В одинадцяти збірних громадах (волостях) є разом 160 волосних радних, з того 84 (52.5 прц.) українців, з 11 війтів є всього тільки один війт українець, з 11 заступників війтів (підвійтів) є 6 українців, врешті з 33 лавників є 14 (42.4 прц.) українців. Разом загальне число членів у волосних управах виносить 55, з того 21 (38.2 прц.) українців.

У повітовій раді є 31 повітових радних, з того тільки 8 (25.8 прц.) українців. На 6 членів повітового виділу є два українці (адвокат д-р Михайло Гринів з Бучача й один селянин).

Так представляється циферно вислід останніх самоуправних виборів у бучацькому політичному повіті, які переведено з малими виїмками на основі виборчого компромісу, при чому староста о. Федорович виказав позву обективність, зокрема при громадських виборах. Цей вислід цікавий тим, що чим вище, тим наше становище слабше. Між громадськими радними маємо 57.1 прц., між волосними радними 52.5 прц., але вже між членами волосних управ тільки 38.2 прц., врешті між повітовими радними лишень 25.8 прц. Солтисами є поважніше число українців, натомість з 11 війтів, в яких руках скупчена фактична влада у волості, є всього один українець. Тут нема ніякої ріжниці між бучацьким повітом і великою більшістю повітів тернопільського воєвідства, з яких у цілій низці волостей з українською більшістю населення війтами є виключно поляки. Ба що більше, у значній частині повітів тернопільського воєвідства у всіх без виїмки волостях не тільки війтами є виключно поляки, але й у цілій волосній управі українці не мають там ніякого заступництва.

Від Редакції: Як відомо, найгірше з цілої Сх. Галичини, а не тільки зі самого тернопільського воєвідства представляється справа самоуправних виборів в тернопільському повіті. Про причини фактичного позбавлення там українського населення якогонебудь впливу на місцеву територіяльну самоуправу, вже була згадка в українській пресі і на сторінках „Діла". Та точного образця останніх самоуправних виборів з більшости східно-галицьких повітів ми ще не маємо і тому наші місцеві діячі повинні піти за приміром Бучача і подати до публичного відома подрібне циферне зіставлення.

Присилайте передплату!

ФРАНЦІЯ ВИЯСНЮЄ.

НОТА ФРАНЦІЇ ДО НІМЕЧЧИНИ.

ПАРИЖ, 26. 6. ПАТ. Прем. Лявалль приняв амбасадора Німеччини, якому передав відповідь Франції на меморіял у справі взаємин між французько-большевицьким договором і локарненським договором. Французький уряд запевнює, що нема ніяких розбіжностей між обома цими договорами. Німеччина запевняє, що такі розбіжности існують. Текст французької відповіди переслали урядові В. Британії та Італії тому, що обі держави підписали договір в Льокарно. Французький уряд заявив, що оба ці уряди займають прихильне становище в цій справі.

З Совітської України.

(За радіем.)

СВЯТКУВАННЯ ПЕРЕНЕСЕННЯ СТОЛИЦІ ДО КИЄВА.

Дня 24. ц. м. святкував Київ перенесення до нього столиці з Харкова. Цей день признано вихідним, себто вільним від праці. Влаштована була парада, як теж великі спортові змагання, в яких узяли участь спортовці Совітського Союзу.

ЗМАГАННЯ ЧОТИРЬОХ МІСТ.

У Києві відбувається тепер спортове змагання чотирьох міст, а саме Києва, Харкова, Москви і Ленінграду. З цієї нагоди зіхались до Києва найкращі змагуни з цілого Союзу. Репрезентують вони всі можливі ділянки спорту. Київське радіо передає щоденно в год. 22.05 звідомлення з ходу змагань у російській мові для цілого С. Союзу.

ПРОФ. НЕЄДЛІ ПРИЇХАВ ДО КИЄВА.

До Києва приїхав 22. ц. м. із Праги проф. Неєдлі для навязання культурного звязку з Україною. Проф. Неєдлі відвідав м. і. Всеукраїнську Академію Наук, де приняли його президент Богомолець і секретар Палладін.

ФІЛЬМА ПРО ПЕРЕБУВАННЯ ПОЛЬСЬКИХ ВІЙСЬК У КИЄВІ.

На Україні накручують фільму в 15-ліття „звільнення Києва від білополяків". У фільмі представлена атака большевицької кінниці на польські війська, вивоження поляками всякого добра з України, тощо.

Подав В. Н.

Ширіть наш часопис!

БАРБЕЙ Д' ОРЕВІЛЬ. 6)

Поза партією віста.

Єдина жінка з усього цього товариства, що не приймала щоштляндця на селі і мало приймала в місті — це була графиня Стассевіль.

Хто міг цьому дивуватись? Ніхто. Вона була вдова і мала чудову доньку. На провінції, серед того тісного кола вліяливих людей, з яких кожний вдирається в чуже життя ніколи не можна було казати про зайву обережність, коли хто хотів оборонитись перед легкими здогадами, які люди робили на підставі того, що видко про те, чого не видко. Графиня була саме така обережна і не запрошувала ніколи Мармора, на свій замок, дуже рідко приймаючи його в місті і то тільки тоді, коли сходились у неї всі знайомі. Її чемність супроти нього визначувалась безвиразним холодом. Це вже виходило з доброго тону однакового для всіх, і то не так з огляду на дану особу як на свою власну.

Він відповідав їй такою самою ввічливістю: і робили вони це обоє без ніякої позн, так природно, що цим можна було дурити людей повні чотири роки. Я вже сказав раз, що поза грою Каркоель, якби і не жив. Говорив він небагато. Якщо мав він що скривати, то приховував це дуже добре своєю природною мовчанкою. Але графиня жила явищами зверхнього світу і мала гострий язик. Для такої вдачі, що вічно блискає дотепом і на щось нападає — важко стримуватись, ховатись. Чи ховатись це вже подекуди не зраджувати себе?

Часто, коли при ній розмовляли про Каркоеля, вона обкидувала його стрілами, що свищуть і пробивають. Коли це бувала й брехня, то ніколи не бувало брехні сміливішої. Чи той страшний хист маскувати себе мав якусь причину в тому, що вона була така суха, скорчена в собі? Та нащо це все їй здалося, їй, такій незалежній, завдяки своєму становищу і глумливо гордовитій вдачі? Коли вона кохала Каркоеля і він її, то чого ховалась вона з цим, обкидаючи його дурненькими дотепами, ховаючись за ці безбожні, зрадницькі, богохульні жарти, що зневажували обожуваного ідола?... Для чого це найбільше святотацтво кохання?

Мій Боже! Хто його знає? Може в цьому всьому знаходила вона своє щастя...

Якби хто вмів поглянути на графиню Стассевіль одним поглядом фізіольога, побачив би ясно, що всі вражіння цієї жінки мусіли „входити до середини", всотуватись, наче рожева ниточка її уст, коли вона зшилювала їх, наче її ніздря, що звужувались замісць розквітати, камяніли замісць хвилюватись, наче ті її очі, що іноді заглиблювались під дугами брів, немов западались у мізку.

Хоч назверх дуже тендітна і з виразними слідами фізичних терпінь, вона була різким прикладом сильної волі — того внутрішнього стрижня, де збігаються всі нерви. Коли вона кидала якийсь свій дотеп, тонкий і блискучий як затроєна стріла яничнів і облизувала рузеньні уста своїм гадючим язичком, ви мали таке вражіння, що ця крихка, а при цьому міцна жінка, вмілаб у рішальній хвилині свого життя, як негри, проглинути свій язик, щоб умерти. Коли ви дивились на неї, то не мали сумніву, що вона належала до тих організацій, які є в ріжних царинах природи, що свідомо або інстинктово шукають у всьому глибини, а не затримуються на поверхні; належала вона до створінь призначених до якогось окультного співжиття, що поринають у життя, наче славні нурці під воду або шахтарі, що вміють віддихати під землею — закохані в таємниці за саму її глибінь, вміють творити її довкола себе і кохають її аж до брехні; бо-ж брехня це подвійна таємниця, щільніше спущені завіски, темрява за всяку ціну!

Я переконаний, що деякі люди находять своє щастя ошукуючи. Є якась жахлива, опянлива насолода в тому, що кажеш неправду і ошукуєш, у свідомості, що ти тільки єдиний знаєш себе і що в товаристві граєш комедію, дуриш нею людей і всі витрати цієї гри відбиваєш собі всіма насолодами погорди до тих людей.

Слово „діявольський" або „божеський", якого вживаємо кажучи про натугу таких насолод, означає ту саму річ, себто переживання, що зростають до надприродних. Чи пані Стассевіль належала до таких душ? Я не обвинувачую її та й не виправдую. Я тільки оповідаю, як умію її історію, якої зрештою ніхто не знав якслід і пробую освітлити її за методою Кувіє.

(Далі буде.)

Внутрішні клопоти Франції.

ПАРИЖ, ПАТ. Авас повідомляє: Премієр Лаваль заявив делегації лівиці, що вжив всіх заходів, щоб не допустити до того, щоби повторилися маніфестації, як це було в останньою демонстрацією Кроа де Фе в Шіртр.

ПАРИЖ, ПАТ. У палаті від ранку був гарячковий настрій, кружляли поголоски, що Лаваль не погодиться на дискусію в нинішній політичній справі та якщо лівиця буде пробувати таку дискусію зачати, відчитає декрет про закриття сесії і початок парляментарних ферій. Всеж таки кількох послів заповіло інтерпеляцію в справі останніх маніфестацій Кроа де Фе і про зустріч міністра летунства ген. Денена з провідником Кроа де Фе полк. де ля Роком.

Крім того парляментарна група радикалів в неприсутности предсідника Еріо, що виїхав до Оксфорду, відбула нараду над ситуацією та при кінці з'явилась за тим, щоби уряд вирішив справу т. зв. „раціональних ліг". На внесок пос. Далядіє постановили створити зі всіх лівих груп постійний комітет, що провірював би політичні почини уряду підчас парляментарних вакацій.

На спільнім засіданні лівих груп внесок Далядіє прийняли. Зібрані вислали делегацію до прем. Лаваля, щоби познайомити його з рішеннями та запитати, яке становище займе уряд у справі національних груп.

Прем. Лаваль заявив, що в пятницю вечором в парляментарній трибуні зложить заяву, в якій розвіє побоювання та представить становище уряду у справі демонстрацій політичних організацій. Далі Лаваль заявив, що повновласти, які міститав від парляменту позволять йому боронити суспільного ладу. Премієр потвердив свої приречення, що рішуче перешкодить кожній акції, яка прямує до нарушення демократичних свобід краю. Коли йде про такі маніфестації як у Торгре і Монтре премієр додав, що зробить усе, щоби вони не повторилися. Переведуть теж слідство, щоби виявити, чи активні старшини теж беруть участь в акції Кроа де Фе та чи туристичні літаки Кроа де Фе, яких вживають для цілей пропаганди не підмагає держава.

Виявлення премієра довели до деякого відпруження в політичних колах.

—o—

Дальші наради мін. Ідена в Римі.

РИМ, 26. ПАТ. Кола зближені до британської амбасади повідомляють, що темою італійсько-британських розмов був між іншим британсько-німецький морський договір. Мін. Іден зясував Мусолінієві погляд свого уряду на цю справу доказуючи, що цей договір не суперечить становищу, яке заняли великі держави у Стрезі. Мін. Іден підкреслив, що В. Британія бажає далі солідарно працювати з державами згідно з устійненою програмою британсько-французької льондонської заяви з дня 3. лютого ц. р.

Мусоліні заявив, що теж бажає щоб між великими державами вдержалась солідарність і щоб ці держави придержувались засад, які приняли в Стрезі. Британські кола сподіються, що розмови мін. Ідена в Римі і в Парижі вплинять скликати міжнародню морську конференцію, можливо до Льондону. Одночасно велись би переговори над летунським пактом. Назагал британські кола вдоволені з римської візити мін. Ідена. Підкреслюють, що головною метою цієї конференції було би вияснити деякі морські й африканські справи.

ПАРИЖ, 26. 6. ПАТ. Авас повідомляє з Риму: В розмовах мін. Ідена з Мусолінієм обговорювали всі справи, які оголошено в льондонській британсько-французькій заяві з 3. лютого ц. р. Крім справи повороту Німеччини до Ліги Націй. Мусоліні висунув деякі застереження щодо східного пакту, але в засаді погодився на нього. Мусоліні підкреслив необхідність скорого підписання надунайського пакту.

РИМ, 26. 6. ПАТ. Мін. Іден відбув нині передполудньом останню розмову зі Сулічем і пополудні виїхав до Парижа.

Мусоліні не піде на ніякі уступки в справі Абісинії.

РИМ, 26. 6. ПАТ. В дипльоматичних і пресових колах висліди італійсько-британських розмов викликують живе зацікавлення з огляду на абісинські проблеми. Хоч італійські кола заявляли, що абісинська справа не буде темою нарад Мусолінія з мін. Іденом, офіційний комунікат ствердив, що цю справу порушував Мусоліні і мін. Іден. Здогадуються, що цю справу висунула В. Британія, як не потверджують британські кола. Мін. Іден не привіз зі собою ніяких конкретних пропозицій у цій справі. Тому одною з головних цілей візити мін. Ідена було довідатись про наміри Італії щодо Абісинії та підкреслення, що В. Британія не ставиться байдуже до таких вимірів. Дотепер програма Італії в справі Абісинії не була ясно означена і тому В. Британія не могла занять становища. Тепер по розмові мін. Ідена з Мусолінім британський уряд може як слід зясувати собі положення в східній Африці.

ПАРИЖ, 26. 6. ПАТ. В справі Абісинії Мусоліні говорив з великою щирістю, заявляючи, що ця справа мусить бути полагоджена згідно з бажанням Італії в цілій ширині.

АНКАРА, 26. 6. ПАТ. Турецький уряд рішив, що тепер повинен мати свого представника в Абісинії і призначив почесним консулем Туреччини шарж д'афер в Александрії.

—o—

Ідеально чисте білля оце користь з цього мила

Щойно коли усунемо найдрібніші сліди бруду, може білля бути сніжнобіле. Тому теж господиня вживає до прання чистого, ядерного мила, що усуває всякий бруд та при цьому не дозволяє біллю жовкнути.

Звідомлення з праці
Краєвого Комітету Допомоги Жертвам Повені 1933 р. у Львові.

Комітет основано дня 15. липня 1933 р. на нараді представників українських громадських та культурно-освітніх установ. Комітет вибрав Діловий Комітет, який мав вести усі справи звязані з його агендами у такому складі: 1) о. Василь Лициняк — голова, інж. Микола Творидло — заст. голови. 3) інж. Юліян Мудрак — скарбник, 4) інж. д-р Евген Храпливий — секретар та члени: 5) д-р Володимир Загайкевич, 6) Марія Колтуняокова, 7) д-р Любомир Макарушка, 8) д-р Осип Філяс.

Головою і патроном цілого Комітету і його праці вибрано Ексцеленцію Преосв. Кир Івана Бучка.

Комітет вніс подання на приняття до відома його істнування до воєвідських урядів у Львові, Станиславові, Тернополі і Луцьку. Львівське воєвідство зареєструвало Комітет письмом Староства гродського В. Р. 43/174/33 з дня 13. вересня 1933. Воєвідство тернопільське не узгляднило просьби Комітету і відмовило приняття до відома переводження збірок на його терені письмом В. В. 3/33 з дня 11. жовтня 1933. Станиславівське воєвідство також не приняло до відома праці Комітету на своєму терені, а то письмом Р. О. 47/21 з дня 22. вересня 1933 та Р. О. 47/21 з дня 30. листопада 1933. Воєвідство волинське відмовило права збірок у своєму районі письмом ВРР 6 з дня 1. грудня 1933.

Комітет зорганізував такі Повітові Комітети Допомоги Жертвам Повені в краю: Перемишль — голова д-р Володимир Загайкевич, Любачів — голова о. Михайло Гірняк. Жовква — голова о. Йосиф Галабарда, і Комарно — голова пос. Гринь Терпаковець. З тих Комітетів не проявив чинности Комітет у Любачові. Повітові Комітети в Галичі, Теребовлі, Стрию, Надвірній, Калуші, Рогатині, Збаражі і Косові, підготовані до праці не могли почати збіркової акції через відмовну відповідь дотичних воєвідських урядів, а Комітети в Галичі, Надвірній і в Калуші обмежились лише до розділу допомог, призначених Краєвим Комітетом.

Комітет зібрав відомости про шкоди від повені з 32 сіл у 14 повітах, яких запотребування на перебуття осені й зими заключалося в квоті около 200 тисяч золотих.

На заклики Комітету надходили грошеві жертви, які Комітет льокував у „Центробанку", а крім того перевели збірки на ціль Комітету Повітові Комітети в Перемишлі і Жовкві, як також прийшли жертви зі Злучених Держав Півн. Америки і з Канади.

Загалом Комітет зібрав жертви такі:

Через „Центробанк"	2.032.50 зол.
і 136.82 ам. дол.	725.14 „
Через Укр. Щадницю в Перемишлі	235.95 „
Через „Сіл. Господар" у Львові збірка Вп. Брилинського з Форт Вільям Канада 43 ам. дол.	262.30 „
З відсотків наросло	17.35 „
Разом сума приходів	3.273.64 „

З цієї суми виплачено допомогу потерпівшим жертвам повені до розділу через Повітові Комітети в Галичі 500.— зол.

в Галичі, з призн. для Устя Зел.	100.— „
в Комарні	400.— „
в Косові	400.— „
в Надвірній	450.— „
в Калуші	200.— „
в Калуші, з призн. для Медині	200.— „
в Калуші з призн. для Довгого	100.— „
Пос. Чукурові для розділу на Гуцульщину	600.— „
Крім цього виплачено одну індивідуальну підмогу в сумі	15.— „
Разом розділено запомог в сумі	2.965.— зол
на адміністраційні кошти видано	283.84 „
Разом сума видатків винесла	3.248.84 зол

Порівнуючи суму видатків 3.248.84 зол. з сумою приходу 3.273.64 зол. лишається решта 24.80 зол., які передано до диспозиції Ревізійному Союзові Українських Кооператив на „Поміч Лемківщині".

На цьому зліквідовано працю Комітету.

ЗА ДІЛОВИЙ КОМІТЕТ ДОП. ЖЕРТВАМ ПОВЕНІ 1933 Р.:

о. В. Лициняк вр. голова. **Інж. Ю. Мудрак** вр. скарбник.

Інж. д-р Е. Храпливий вр. секретар.

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"
Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.
Виконує швидко і солідно всілякого роду друкарські роботи
по найдешевших цінах!

З організаційного руху.

Нарада членів УНДО в Заліщиках.

З ініціятиви голови Повітового Народнього Комітету УНДО в Заліщиках д-ра Романа Стефановича і б. колишнього сенатора Василя Бараника відбулася в неділю 23. червня ц. р. в Заліщиках нарада членів УНДО судової заліщицької округи, щоб обговорити актуальні політичні й організаційні справи. На референта запросили посла д-ра Степана Барана. В нараді, якій проводив д-р Р. Стефанович, взяла участь місцева інтелігенція, гурт селян з повіту і чотирьох священиків з повіту під проводом о. декана Фльорчука. З тлустецької судової округи не прибув ніхто, бо якраз тоді відбувалися збори „Сільського Господаря" в Тлустім. До того велика злива і буря в неділю вполудне перешкодила декому приїхати до Заліщик.

Пос. д-р Ст. Баран referував про наше сучасне політичне положення у Польщі торкаючися при цьому і організаційних справ УНДО-я. Зокрема обговорив подрібно проекти виборчої ординації до сойму і сенату та спосіб переведення майбутніх виборів. Це викликало живе зацікавлення у присутніх, що після реферату обговорювали ще довго всякі можливі виборчі несподіванки. Самозрозуміло всі рішучо спротивились реформі виборчої ординації згідно з проектом ББ, бо вона фактично позбавляє наш нарід свобідно вибирати наше парляментарне заступництво до сойму, а зі сенату в дійсності виключає взагалі. На нараді рішили скликати ще другу нараду після жнив себто на першу половину серпня ц. р., щоб обговорити виборчі справи і наладнати якслід партійну організацію.

Довкола одного зїзду.

Як швидко втікає час, які зміни заводить як переіначує все свавільно, жорстоко — про те могли переконатися абітурієнти Академічної гімназії з 1900 року при нагоді свого товариського зїзду. У 1925 р. зїхалися вперше, тепер удруге. Тоді мали перед собою ще образ молодого цвіту, а тепер? Чуприна інеєм припала, а лице — пощербилося, покарбувалося.

Та ту прикру дійсність накрила радість, коли ці поважні люди 20. ц. м. в будинку Академічної гамназії засіли на свої місця у лавках VIII-ої кляси. Перед ними на катедрі сів їх єдиний при житті ще вчитель, 86-літній Ізидор Громницький. На його особу всі дивилися тепер зі зрозумілим піетизмом.

Всі, неначе застигли в ожиданні, як колись бувало, коли він мав відчитати вислід конференції, або „вирвати" когось до Горація або Антигони.

Він довго вдивлявся в пожовклі листи матуричного катальогу, принесеного з архіву шкільного. Перечитував абітурієнтів — усіх було тоді 57. Не всі тут знайшлися. Бракувало тих, що коло них з жалем довелося поставити хрестик і тих, що не пустила фізична перешкода.

„Років 35 тому — говорив достойний професор — як ми вас випустили з мурів шкільних у світ широкий, тай світ був дійсно широкий. Ворота високих шкіл стояли для всіх настіж, а хто їх скінчив, знаходив скоро працю в тому фаху, до якого приспособився. Нині є зовсім інакше, бо за той час зайшли великі зміни. Двері високих шкіл перед абітурієнтом замкнені, дістатися там може тільки мало хто. А як і скінчить і здобуде якийсь фах, все одно праці відповідної для себе не знайде..."

Далі пригадував, що Академічна гімназія була колись у Народньому Домі, де нині нема вже її зовсім, — що змінилась урядова назва школи, — і що перед нашими дітьми стоїть безвиглядна будуччина безробіття.

Пізніше теперішній заступник директора гімназії при вул. Сапіги — Йосиф Назар, одночасно товариш зїзду, привитав зїзд. Від учасників зїзду промовляв д-р Я. Гординський, теж учитель тої гімназії, складав сердечний поклін старому заслуженому педагогові і подавав характеристику покійних членів учительського збору: І. Кокорудза, В. Білецького, о. Д. Дорожинського, Е. Харкевича, О. Калитовського, О. Савицького, П. Огоновського, І. Верхратського, Мандибура, Ф. Конарського.

Після спільної фотографії відправили у Волоській церкві товариші-священики з о. І. Луциком, шамбеляном, Службу Божу і панахиду за покійних учителів і товаришів.

*

В 1900 році було в Академічній гімназії два відділи восьмої кляси, разом учнів в обох 57. Половина абітурієнтів може і більше вибрала духовний стан. З тої другої половини 2 вибрало техніку, 8 фільософію, решта право. Зокрема 57 вмерло 6 студентами університету. Нині не живе 12. Внеміґрувало: до Бразилії 1, до Півн. Америки 2, на Рад. Україну 1. Яка їх доля — невідомо. Крім того на Закарпатській Україні живе і працює 2, у Відні 1. Позатим є ще 2, щодо яких нічого невідомо, де поділися, а 1 інвалід. Всі інші займають становища в Галичині, з тих деякі вже на емеритурі.

При нагоді того зїзду хочемо порушити одну занедбану справу. Академічна гімназія, як показує сама її назва, належить до найдавніших культурних установ у Галичині, навіть історія її не зовсім відома. На всякий спосіб це перша школа нашого національного відродження. Звідти вийшла головна лава нашої інтелігенції. Там працювали великі вчителі, не лиш люди науки, але і великі діячі. Для ширшого загалу постаті ті дуже мало відомі, а деякі просто пропадуть у забутті. Рік-річно відбуваються подібні зїзди тої гімназії, однак ніякої памятки не лишають вони по собі. Чиж не вказаним було би, аби вихованці Академічної гімназії в доказ вдячности для своїх учителів списали свої спогади про них?

Д-р Й. Пеленський.

Вистава
„Українського Народнього Мистецтва" у Познані.

Деякі голоси преси

Цьогорічний виступ Кооп. „Українське Народне Мистецтво" на торгах у Катовицях викликав широкий вдгомін у торговельній пресі. З огляду на важність розвитку нашого домашнього промислу наводимо декілька голосів цієї преси в перекладі:

„Газета Гандльова", з 14. червня 1935 (ч. 134) пише:

„Українське народне мистецтво репрезентують на торгах три стійки, з яких особливо одна заслуговує на спеціяльну увагу. Дуже обширна й репрезентаційна належить фірмі „Українське Народне Мистецтво", Львів, Ринок 39. Стійка „Українського Народнього Мистецтва" дає нам багату картину мистецького промислу Східної Малопольщі (!) Бачимо тут прегарно вишивані блюзки й сукенки, обруси й серветки (виключно народні мотиви), деревляні тарілки й інкрустовані коробки, майстерно вибивані кораликами, пояски, палиці, килими, кошики, вкінці оригінальні керамічні вироби дуже вибагливих, нераз фантастичних форм. Є також великий вибір мальованих деревляних забавок. Стійка дуже гарна й незвичайно багата. Все, що нам дає народня творчість, повна фантазії й задумів, згромаджено на цій стійці в незвичайно умілому доборі. А стійку обслуговує гарна панночка типово української вроди, яка теж є подекуди живою виставою народнього мистецтва: волосся її перев'язане покутським герданом, блюзка вишивана чудовими покутськими взорами".

Катовицький часопис „Kupiec i Rzemieślnik", ч. 24 з 7. червня:

„Особливу увагу всіх, що відвідують катовицькі торги, звертає в другій галі стійка пром. кооперативи „Українське Народне Мистецтво" зі Львова. Стійка має дуже високий рівень під оглядом скількости й якости експонатів. Бачимо тут усі ділянки домашнього промислу як дитячі забавки, ручні роботи, вишивані сукні, блюзки, бріджсети і настільники, завіски, портієри, килими, деревні вироби і керамiку.

Всі ці експонати домашнього промислу, в першу чергу вишивки сільських жінок відзначаються неперечисленим мистецьким рівнем під оглядом композиції взорів та добору колірів. Зберігаючи подрібну етнографічну вірність, всеж достосовуються вони до сучасних модерних вимог. Гуцульську різьбу репрезентують гарно інкрустовані деревні вироби, касетки, топірці, тареллі, ножі, оригінальні деревляні коралі та гудзики.

Народню керамiку заступають гончарські гуцульські вироби та вироби керамічної робітні „Око" у Львові, при вул. Потоцького 58, яка виробляє гончарські вироби гуцульські й полтавські, видержані в людовому стилю, під оглядом форми і барви та рослинної чи геометричної орнаментики.

В цілості велика стійка українського народнього мистецтва робить враження незвичайно естетичне. На кожному місці пізнати руку гарячих прихильників власного народнього мистецтва. Низькі ціни гарних і оригінальних експонатів придбали стійці загальне признання всіх відвідувачів".

„Газета Польска" з 28. травня: Вражає особливо багато представлений домашній промисл. Поміж іншими вибивається на перше місце велика і треба признати пропагандово добре продумана стійка Українського Народнього Мистецтва.

Як бачимо із вище наведених голосів преси, загальне відношення до українського народнього мистецтва на торгах в Катовицях було прихильне, хоч як нас інформують не забракло і тих, для яких назва „українське" є все ще червоною плахтою. Було кілька випадків навіть дуже некультурних політичних випадів із сторони відвідувачів із „Кресув".

Обструкція, лихі функції травлення, розклад і ферментація в кишках, надквасні соки в шлунку, нечиста цера на лиці, плечох і грудях, чиряки, катар железної болони, уст, уступають скоро, коли заживати природну гірку воду **Franciszka-Józefa.** Поручають її лікарі.

Прийняли виборчу ординацію до сойму.

ГОРЯЧИЙ ДЕНЬ У СОЙМІ.

ВАРШАВА, 26. 6. ПАТ. Вчора пополудні йшла далі дискусія над проектом виборчої ординації. Її хід такий: Пос. Жулавський (ППС) гостро критикував засади, на яких спирається виборча ординація. Опісля пос. *д-р Степан Білик* склав заяву в імені Української Парляментарної Репрезентації, яку подаємо в цілости на іншому місці.

Пос. Темпка заявив, що проект не надається до дискусії. Пос. Бжезінський (НПР) заявив, що його клюб буде голосувати проти проекту. Пос. Міхалкевич (Стр. Хлоп.) каже, що всі повинні взяти участь у голосуванні. Пос. Готенштрайх (жид.) піддержує поправки, зголошені на комісії. Заявив, що жидівський клюб буде голосувати проти проекту.

Пос. *М. Матчак* (укр. рад.) заявив, що українські селяни і робітники не згодяться на позбавлення їх політичних прав і заявив, що українські посли радикали будуть голосувати проти проекту ББ, а вже голосуватимуть за проектом ППС. Якщо проект виборчої ординації ББ приймуть, тоді українські працюючі верстви не візьмуть участи у виборах.

Пос. Бітнер каже, що проект ББ суперечить конституції. Пос. Зенґер (нім.) заявив, що нова ординація не дає змоги німцям вибрати своє представництво. Тому німецькі посли будуть голосувати проти проекту. Пос. Доброх (люд.) заявив, що його клюб відключиться до селянських мас, щоб здержалися від голосування.

Довшу промову в оборонї проекту виборчої ординації виголосив пос. Цар. Полемізував з опозиційними послами, Енецьких послів критикував за їх тактику постійної негації. Гостро критикував теж проект виборчої ординації ППС.

По промові пос. Цара почалась подрібна дискусія. Промовляв ще цілий ряд послів.

ГОЛОСУВАННЯ НАД ПРОЕКТОМ ВИБОРЧОЇ ОРДИНАЦІЇ.

Нині відбулось голосування над проектом виборчої ординації. На вчорашньому засіданні склав посольське приречення новий комуністичний посол Калета, який увійшов до сойму на місце комуністичного посла Рожека. Пос. Станислав Стронський (енд.) заголосив формальний внесок, щоб сойм перейшов над проектом виборчої ординації ББ до денного порядку. В мотивах подав, що на основі цього проекту одна частина громадян головно маса має право тільки голосувати, друга частина, яка входить до виборчих колегій, має право вибирати і голосувати. Заявляв, що

проект виборчої ординації суперечить конституції, бо перекреслює засаду тайности виборів і передає право устійнювати кандидатів територіяльним і господарським самоуправним установам та відбирає право голосування тим громадянам, які не вміють ні читати ні писати.

В голосуванні вкесок пос. Стронського відкинули, голосами ББ. Зчерги приступлено до голосування над проектом виборчої ординації до сойму, який зголосили посли з ППС. На 320 голосів 70 голосувало за проектом, 214 проти проекту, 34 послів віддало білі картки. Це були ендецькі посли.

Опісля почалось поіменне голосування над проектом виборчої ординації ББ. Всі поправки, крім одної пос. Мадейського з ББ, відкинули голосами послів ББ. В голосуванні взяло участь 336 послів, дві картки були неважні. За проектом голосувало 227 послів проти проекту 114 послів. З цього виходить, що в соймі не було понад 100 послів.

Після того пос. Подоський почав референдувати проект виборчої ординації до сенату.

Події на Волині.

Підчас загальної дискусії над виборчою ординацією у вівторок вечором прийшло до бурхливого інциденту в часі промови комуністичного посла Розенберга. Промовець не говорив у справі виб. ординації, тільки про події на Волині. Коли ж пос. Розенберг не послухав маршалка і говорив далі про випадки на Волині, маршалок сойму приказав військом сторожам усунути посла з трибуни.

Хто виграв?

Льоси найбільших виграних І-ої кляси 33 Державної Льотерії рішилися дня 24. п. м. Виграна 100.000 зол. впала в одній з варшавських колектур на ч. 37.573.

Половина цієї суми припадає до Сєдлец бо власником двох четвертих є один з тамошніх лікарів. Другою половиною поділяться пекняні столиці: п. Ч. Б., урядовець одної технічної фірми і п. Т., кельнер.

Цього самого дня 50.000 впало на ч. 67.790, продане також в одній з варшавських колектур, одначе власниками є мешканці Радома.

Тягнення II-ої кляси починається дня 16. липня п. р. Воно має багато великих виграних, а саме: дві по 100.000 зол., тільки само по 50.000 і 20.000 зол., девять по 10.000 зол., тощо.

Пригадуємо, що плян 33-ої Льотерії поза тягненнями в звичайних чотирьох класах, передбачує ще додаткове різдвяне тягнення.

НОВИНКИ

— **Магазин постелі Р. Джала, Львів, Хорущини 3, поручає:** ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих, матераци по 7 зол. 639 84-100

— **Мясарні Центросоюзу у Львові,** Ринок ч. 2, Жовківська ч. 178, Личаківська ч. 50. 24-30

— **Звичайні Заг. Збори Вид. Кооперативи „Червона Калина"** відбудуться в пятницю 28. т. м. в год. 5 попол. в домівці т-ва „Молода Громада", у Львові при вул. Косцюшки ч. 1а. До громадної участи запрошує членів **Надзір' на Рада.** 1792

— **Українська Порадня для вибору звання при Рідній Школі у Львові,** вул. Словацького 14, відчинена для сторін до 5. липня ц. р. По вакаціях Порадня буде уділяти інформацій та переводити досліди від 16. серпня ц. р. в годинах від 10—13. кожного будня і крім того кожного вівторка і пятниці в пополудневих годинах від 3—5. На письменні інформації треба долучити значок за 50 сот.

— **З Українського Лікарського Товариства.** В пятницю 28. червня в год. 19. відбудеться у домівці Т-ва при вул. Підвалля 7/I, відчит д-ра Я. Малиса: Апендицит. (Продовження).

— **Матура в Малій Семинарії у Львові.** Іспит зрілости зложили: Бий Роман, Билинкевич Кипріян, Боба Осип, Ванджура Олекса, Зинник Петро, Вудкевич Іван, Гарнічук Кост., Гринчак Возд., Гвадуник Богдан, Гашпар Антін, Дуцнич Микола, Ілик Дмитро, Калиневич Іляріон, Канцірук Василь, Карпа Дмитро, Карчин Іван, Ковальчук Петро, Ковч Сергій, Когутяк Нестор, Козачок Осип, Комарницький Ярослав, Копач Роман, Котис Юрій, Кошик Іван, Кузич Богдан, Кухар Теодор, Лашків Омелян, Левицький Юрій, Лобяр Андрій, Лящкевич Ероним, Малюца Степан, Масляк Роман, Мельник Андрій, Мельничук Анатолій, Несляк Степан, Павликевич Евген, Пилипчук Іван, Пламида Роман, Поперечний Дмитро, Процик Теофан, Процюк Володимир, Романовський Віктор, Смицюк Теодор, Собашек Іляріон, Соколовський Юрій, Сорока Петро, Ставничий Методій, Степанин Богдан, Стирдика Михайло, Фалдій, Хомяк Мирослав, Фльорчук Кост., Чучленди Олександр, Цап Степан, Черній Методій, Чучман Іван, Шавель Микола, Шавель Петро, Штогринець Микола, Шумило Волод., Яворський Богдан і Яцишин Іван. Не допущено до матури 9, репробованих 8. Всіх абітурієнтів було 86.

— **Іспит зрілости** в приватній учительській жіночій семинарії „Рідної Школи" в Самборі відбувся в днях 21—24. червня ц. р. під проводом Й. Ястшембського, дир. держ. учит. семинарії в Самборі. Іспит зрілости зложили: Олександра Булківна, Михайлина Червецька, Осипа Листович-Чудовська, Анна Футала, Любомира Гадіяна, Іванна Гоцінська, Вікторія Глухівська, Мальвіна Івзнейко, Марія Пишкевич-Яворська, Ізабеля Кацан, Марія Штокайло-Кульчицька, Ольга Мицаківна, Ольга Сьокалівна, Марія Скиляєвич, Марія Сприс, Олена Стебельська, Марія Стециківна, Павлина Тхорикіївна, Олена Телещуківна, Юлія Темниківна, Марія Каганович-Турянська, Іванна Радзикевич-Винницька. До іспиту зголосилося 26 кандидаток, з того дипльом одержало 22, відступила від іспиту 1, репробовано 3.

— **На будову Українського Дому у Празі.** Закликаємо всіх читачів „Діла" складати пожертви на Український Дім у Празі. Музей Визвольної Боротьби України довершив у цьому році перше десятиліття своєї діяльности. Обовязком усього українського громадянства є підтримати цю нашу національну встанову щедрими пожертвами на будову Українського Дому в Празі. Хто скільки може, але в 1935 р. всі дадуть Музееві ВБУ ювилейний дар. Гроші посилати на адресу директора Музею проф. Д. Антоновича: **Prof. D. Antonowyč, Praha - Nusle 245, Czechoslovakia.**

— **Перебудова львівських вулиць.** Львівський магістрат рішив розпочати перебудову вулиці Казимира Великого (досі Казимирівської) коштом пів мільона зол. Буде це доповненням дорогових робіт, виконаних уже в продовженні цієї вулиці у двох напрямах, а саме вулиць Городецької і горішньої Янівської. Залишається ще докінчення перебудови долішної вулиці Янівської, що не має порядних хідників і загрожена похилими стовпами здовж військових магазинів. Одночасно рішено перебудувати вул. Ягайлонську та частину вул. 29. Листопада (на відтинку від вул. На Байки до вул. Шимоновичів).

— **Гостре стріляння на Замарстинові.** В днях від 1—31. липня з виїмком святочних днів будуть відбуватися вправи в гострому стріляннні на терені військової стрільниці. Загрожений терен буде обставлений охоронними стійками, що остерігатимуть прохожих.

— **Зїзд власників кін** з трьох східно-галицьких воєвідств відбувся 25. ц. м. у Львові. Обговорено низку організаційних справ, додаткових, зміну статута. Гарячу дискусію викликала справа оплат на Червоний Хрест і фонд праці та високих цін за фільми. Рішено відповідні резолюції.

— **Львівська хроніка.** У ставку біля млина Гома при вул. Янівській втопився в часі купелі якийсь мужчина, що міг мати коло 25 літ. Заки прибігли люди, хтось украв одяг топільника, полишений на березі. — На узгірях біля Вульки вжився сонішної купелі вовк 52 п. п. Ян Мос. Коли при цьому заснув, хтось украв йому військову блюзу з документами. — Те саме трапилося Марії Саморанській, якій вкрадено частину гардероби з ріжними річами. — Поліцай прирештував на вул. Замкненій на Замарстинові Яр. Волянського, що ніс крадені дошки. Коли Волянський хотів утікати, поліцай застрілив його в ногу. — Шимінська Олександра з вул. Малаховського ч. 1. найшла великий цвях у хлібі, купленому з пекарні Тобачинського. — Суд засудив повитуху Катерину Журило на рік вязниці за те, що перевела на пацієнтці недозволену операцію, після чого пацієнтка померла. — У ПКО при вул. 3-го Мая міжнародній злодій з Лодзі Бол. Гжибович украв 5.000 зол. приватному службовцеві Ізр. Дахсові. Злодія зловили.

— **Краєва хроніка.** У Коломиї шкільна влада хоче утворити середню технічну школу для столярів. — В окружному суді в Тернополі запав присуд на Макса Тененбавма й Ем. Ляверя за фальшування монет. Перший дістав 5 літ вязниці, другий 4, обом відібрали громадянські права на 10 літ і мають звернути судові кошти. — Міська управа в Тернополі скасувала побирання копиткових оплат від візду до міста.

— **Грім розсадив гранату.** В одному селі коло Білостоку вдарив грім у коршму і спричинив вибух артилерійського стрільна, яке зберіг собі на памятку зі світової війни власник дому. Дві особи згинули. Повстала пожежа, що перекинулася на сусідні загороди і знищила 21 будинків.

— **Градова буря** перейшла над частиною повіту Красностав і знищила засіви в громадах Сінниця Рожанська, Сінниця Королівська, Воля Сінницька і Бареки. Знищило теж кількавацять будинків, при чому згинуло кількадесять коней, коров і інших домових звірят. Збіже знищене на 40 до 100 проц.

— **Гадюка в дарунку.** Приватна урядничка в Познані, Янина Н. одержала на імянини кілька пакетів з дарунками. Коли отворила один із них, крикнула з жаху і зімліла. В пачці була гадюка, що вилізла швидко на верх і задержалася на сукні. Гадюку вбили, а за надавцем пачки глядає поліція.

— **Комунікація з Румунією без віз і митних оплат.** В Букарешті підписано порозуміння між управою польських державних залізниць і генеральною дирекцією румунських залізниць. Устійнено умовини, на яких буде орухомлена в найближчому часі особова і багажова комунікація, а також пересилка поспішних і звичайних посилок без митних віз і оплат, тільки на основі залізничих тариф між Кутами і рештою Польщі крізь Снятин-Залуче. Порозуміння уможливить комунікацію Польщі з Румунією в місцевости Кути-Вижниця після вибудування мосту на Черемоші.

— **Спека в Европі.** В цілій Европі та европейській Росії панують від кількох днів великі спеки. В Берліні доходить температура до 35 ст. Ц. Те саме у Варшаві, де вчора стверджено 42 випадки замедужань від сонішного удару. У Львові спека доходить до 35 ст. в тіні. Метеорольогічне бюро в Ленінграді заповідає, що спека потреває до 27. ц. м., причому в ріжних сторонах будуть бурі з електричними виладуваннями. Навіть у скандинавських краях панує незвичайно висока температура.

— **Вістки з Канади.** Ювилейне королівське відзначення з приводу 25-ліття панування англійського короля Юрія V одержали українці в Канаді: епископ Василь Ладика, сестра Гертруда із збору СС. Служебниць, головна норса в українському шпиталі в Мондері, домініяльний посол Михайло Лучкович і посли до провінціональних парляментів: в Альберті — пп. Мисько і Горецький, у Саскачевані д-р Драган, у Манітобі пп. Бачинський і Григорчук. — На медичному виділі Квінгс-університету осягнули докторати медицини три українці: Михайло Тюхтій з Гамільтону, Петро Венгер із Форт Вільяму і Ярослав Яремій з Канори Саск.

Приємна та цікава лектура

це збірка оповідань
ВАСИЛЯ СОФРОНОВА

ЛИПНЕВА ОТРУТА

Ціна: 1·40 зол., з пересилкою 1·70 зол.
Замовляти в Адміністрації „Діла" Ринок 10.

— **Жахлива летунська катастрофа** склалася біля Панами. На летовищі Меделін зударився літак, у якому находилася аргентинська оперова група, з іншим літаком що осідав. Оба літаки впали у вогні на землю. Наслідки зудару були страшні. Згинуло 17 осіб, між ними й славний аргентинський тенор і фільмовий актор Гардель. Погиб теж колюмбійський летун Ернесто Сампер, званий колюмбійським Ліндбергом.

— **Катастрофальна пожежа ліса.** В лісі біля Біфор (в північній частині стейту Кароліна) вибухла пожежа, якої жертвою впало коло десять тисяч чапель. Ці птиці, що доставляють знаменитих раєрів, перебували тут в охоронному резерваті. Згоріли коло 8.000 молодих та їхні родичі. Пожежа знищила крім того великі простори ліса. Вогонь спричинив робітник, що кинув необережно недокурок у суху траву.

— **Господарка Катерини II.** В давній літній резиденції російських царів, Петергофі, відкрили виставу історичних документів, що ілюструють буджет царів. Показується, що найбільший буджет царського двору припадав на часи цариці Катерини II. Видавано річно поверх три мільони золотих рублів, не числячи наглих видатків цариці. Велику позицію в цьому буджеті робили дарунки для її фаворитів. Катерина II. давала нераз своїм любимцям по 50 тисяч рублів золотом.

— **Сова в обороні гнізда.** Навіть сова має право на свій дім і боронить цього права завзято. Цієї правди дізнався 15-літній Ріхард Клеменсен, що виліз на дерево, щоби заглянути в родинне життя сови в її гнізді. Сова тому спротивилася, а коли хлопець хотів її зловити, вона дзьобнула його в око. Його відставили до шпиталю, де лікарі ствердили, що око страчене вже на все.

— **Різні вістки.** У Вильні повісився бідний бондар Владислав Юргелянець, одержавши з магістрату наказ заплатити податок у висоті 8 зол. — В Ташкенті, Магніторську й Орші скандинавських літаків.

— **Голівуд і весняники.** Тисячні маси читачок і читачів „Кіна" дізналися зі здивуванням, що всіма любдена. гарна артистка Голівуду Мирна Льой має весняники, що лице під гарнітурної „зіранці" є покрите золотими цяпками. Вона приневолена дбайливо плекати своє лице перед зеркалом, щоби закрити цю погану недостачу дня перед оком критичного глядача. Отже і гордого Голівуду не оминула ця новочасна пошесть гарних жінок. Весняники є страхітливою зморою для тисячів тих, що спрагнені сонячних купелів, а мусять закриватися парасолькою перед убивчим для вроди, а таким пожаданим для здоровля жалом ультрафіолетових сонячних промінів. В останньому часі стверджують косметичні інститути значний процентовий спад осіб з весняниками. Чому це приписати? Отже новітня медицина й хемія, які стоять на послугах модерної й доцільної косметики, найшли чимало косметичних охоронних засобів, серед яких на перший плян виступає „крем і мило Лешніцера" красний виріб відомої фірми Антинар Дранч і С-ка в Бельску, які можна дістати в усіх аптиках і дрогеріях. — Неодна з гарних читачок „Кіна", що вживає цього успішного засобу подумає про гарну Мирну Лісой, що на її місці знала би що робити, щоби зберегти себе перед весняниками.

— **Дитячі недуги.** В дитячих хвінях уживають природної гіркої води **„Franciszka - Józefa"** вже при жадному, але впертому запорі з добродійними успіхом.

З кіна.

Кіно „Паляс": „НЕВПІЙМАНИЙ".

Перерібка з кримінального роману Едгара Воллеса, що має хист вигадувати неймовірні конфлікти злочинців з поліцією ще й такі заплутані справи, над якими можна годинами ломити собі голову, не відгадавши правильної розв'язки. Чому той таємний герой цієї несамовитої історії взяв на себе ролю такого месника, що вбиває навіть сторонніх людей із гріхами на совісті? — ніхто з нас не питається, бо і так має цілий клубок фактів і цілу галерію типів, між якими блукає таємною тінню — „невпійманий". Цей клубок добре замотаний, деякі з виведених типів навіть цікаві. У головній ролі славний Фріц Расп, що вміє наводити страх на глядача і сам уміє чудово боятись. Одні беруть із собою на літнище до валізки кілька томів Воллеса, щоб не мучитись мудрими книжками, інші мучаться над такими шарадами у місті в кіні.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Четвер, 27. VI. год. 8 веч. „Школа податників".

Пятниця, 28. VI. год. 8 веч. „Школа податників".

Театр Різнородностей.

Нечинний.

Кіна.

АДРІЯ: „Долина тривоги", „Страшна ніч у Зоо".

АПОЛЬО: „Фраскіта".

АТЛЯНТИК: „Гармонія" (большевицька муз. комедія) „Світ залюблений" (амер. комедія).

ВАНДА: „Пісня пісень", та „Зле коханя!"

ГРАЖИНА: „Муму бути молодий".

КАСІНО: „Я збігленъ" (Павло Муні).

КОЛІСЕЙ: „Вбивство в Трініддді", ревія „Останній раз бавимо вас!".

КОПЕРНИК: „Нічне життя богів" та „Добра ворожка".

МАРУСЕНЬКА: „Поворот Франкенштайна" та „Мариотравний син".

МРАЖ: „Весняна парада" з Фр. Галь.

МУЗА: „Біді люди", „Все жарт".

ПАКС: „Голгофта".

ПАЛЯС: „Несхопний" (на осн. Ед. Волеса), „Людина без лиця".

ПАН: „Любовна ирія" („Leise flehen meine Lieder").

РАЙ: „Азбука кохання" з Димшою та Круковським.

СВІТ: Нечинний.

СОНЦЕ: Збешешена" та ревія.

СТИЛЕВЕ: „Пані і шофер" та ревія Вольського.

УТІХА: „На дні Океану" та ревія.

ХИМЕРА. „Всі люди є ворогами".

Закордонне радіо.

Четвер, 27. червня 1935.

Відень (506,8) 17·25 Невідомий Верді (спів), 20·00 Симф. концерт, 21·30 Сонати на віольонч. і форт., 22·30 Нар. пісні, **Прага** (470,2) 11·05 Сальон. музика, 21·15 Концерт, у прогр. Симфонія ч. 1. ц-мольІрака, **Копенгаген** (259,1) 16·25, 21·35 Данські та скавд. пісні, **Лятті** (1807) 19·20 Спів, **Париж** (1648) 20·45 „Бенвенуто Челіні" оп. Берліоза, **Ятльона** (531) 20·45 Спів, **Білгород** (437,3) 17·00 Пісоньки, **Ковно** (1935) 21·00 Музика, пісоньки, **Берлін** (356,7) 16·00 Оперетнові пісоньки, 16·30 Молоді композитори, 19·20 Шуманові пісні, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·40 Соната на віольонч. і форт. Ґріга, **Кельн** (455,9) 20·10 Бетовенівський фестіваль, **Мінхен** (405,4) 19·00 Мельодії Швабії, 20·10 Оп. фрагменти, **Ленінград** (1224) 21·00 **Українські пісні, Будапешт** (550,5) 13·30 Циг. орх., 19·10 Скрипка, 22·00 Концерт, **Міляно** (221,2) 17·05 Вок. концерт, 20·50 Орх. концерт, **Палєрмо** (331) 20·45 „Блакитний мазур" оп. Легара, **Рим** (420,8) 17·05 Вок.-інстр. концерт, 20·50 „Ляморе медіко" оп. Вольф-Ферарія.

Пятниця, 28. червня 1935.

Відень (506,8) 12·00, 13·10 Концерт, 14·00 Спів, 17·20 Суч. пісні на жін. хор, 19·30 Вінер Зенгерхнабен, **Брно** (325,4) 16·10 Дит. хор, **Кошиці** (259,1) 16·30 Мацярська музика, **Прага** (470,2) 12·30 Легка музика, 21·45 „Кавки" на адут і форт. Шумана, 22·30 Югосл. пісні, **Париж** (1648) 20·00, 20·45 Концерт, **Ятльона** (531) 20·45 Спів, **Білгород** (437,3) 22·20 Патріотичні пісоньки, **Рига** (514,6) 19·05 Лотиська музика, спів, **Берлін** (356,7) 14·15 Легка музика, 17·00 Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Від 2—3 весело на світі, **Кельн** (455,9) 20·15 Нар. пісні, 21·30 Славні оп. арії, **Будапешт** (550,5) 21·00 Давня музика на давніх інструментах, Базіліdес спів, 22·20 Циг. музика, **Міляно** (221,2) 11·30 Легка музика, 22·00 Камер. концерт, **Рим** (420,8) 17·05 Солісти (муз., сп.), 20·50 Одноактівка Піранделя, 21·20 Вок. концерт.

Ширіть наш часопис!

Львівське радіо.

Четвер, 27. червня 1935.

6·30 Ранішня авд., 8·25 Практ. вказівки, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Полудн. денник, 12·15 Комічна опера з гр. пл., 13·00 Хвилинка для жінок, 13·30, 15·30 Легка музика з гр. пл., 15·15 Біржа, 15·25 Експорт, 15·30 Музика з гр. пл., 16·00 Для дітей: „Про бабусю Єву, дідуся та черешню, 16·50 „Мандрівка Іванни" Шельбург-Заремби, 17·00 Концерт орх., 18·00 Большевицька держава праці (про книжку І. Медзінської), 18·15 Пісні в вик. хору, 18·30 Ярослав учора й нині, 18·40 Сільва рерум, вист. життя, 18·40 Спів (Слєповорон-Сонеедзька сопр.) у супр. форт., 19·15 Реклям. концерт, 19·30 Авд.: Прелюдії та фуги С. Баха (гр. пл.), 20·00 Театр. фейлетон, 20·10 Концерт орх. 20·45 Веч. денник, 20·55 Образці з давньої та суч. Польщі, 21·00 Концерт симф. орх., спів, 21·30 Театр Уяви: „Паруси на вітер" Рихлінського, 22·00, 22·06 Спорт. вістки, 22·10 Концерт малої орх.

Під увагу читальням!

Старші типи рад оприймачів змодернізовані з повною гарантією. — 4-тиро ляпповий з голосником, батерією і акумулятором зол. 120·—

„EKRAVOKS"

АКАДЕМІЧНА ч. 11.

Пятниця, 28. червня 1935.

6·30 Ранішня авд., 8·25 Практ. вказівки, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Полудн. денник, 12·15 Концерт, 13·00 Хвилинка для жінок, 13·05 Камер. оркестра, 13·30 З ринку праці, 13·35 Відїзд на каюкову прогульку, 15·15 Біржа, 15·25 Експорт, 15·30 Вальси в віртуоз. форт. транскрипціях, 16·00 Що пити в літі, 16·15 Авд. для хорих, концерт, 16·35 Гутірка для хорих, 16·50 „Мандрівка Іванни" Шельбург-Заремба, 17·00 Вес. авд.: Остання подорож самовара, 17·30 Концерт орх., 18·00 Гдиня в порівнаннях, 18·15 Авд., спів, 18·30 Листи та програми, 18·40 Суси. хвилинка тур. т-ва, 18·45 Музика з гр. пл., 19·15 Реклям. концерт, 19·30 Спів у супр. форт., 19·50 Авт. монольог, 20·00 Фейл. „Ах, ці нерви!", 20·10 Словно-муз. авд. „Бетоненове кохання", 20·45 Веч. денник, 20·55 Образці з життя давньої та суч. Польщі, 21·00 Концерт орх., 22·00, 22·05 Спорт. вістки, 22·10, 23·05 Легка й сал. музика з гр. пл.

АЛЬФОНС ДОДЕ.

МАЦІЦЬКИЙ

Переклад із французької мови М. Рудницького. — Ціна 1·— зол., з почтовою пересилкою 1·30 зол.

БІРЖА.

ГРОШ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·25—5·27 зол.

Нім. марка 1·73—1·85, фр. франки 34·90—35·00, шв. франки 172·50—173·50, фунти стерлінги 26·00—26·20, австр. шілінги 98·00—101, чеські корони 22·00—22·25, рум. леви 30·00—32·00, ліри 42·00—44·00.

Золото: Долари 9·18—9·20, Франки фр. 34·80—35·60, Дукати 83·00—84·00, Корони 37·00—37·50, Рублі 4·75—4·85. 1 гр. зол. 5·924.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50, Фльорени 0·85, 1 гр ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 43·00—44·00, 5 проц. дол. Б. Г. 51·00—53·00, 4 проц. Зол. Б. Г. 43·00—44·50, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 46·00—48·00, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 52·00—55·00, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

Премійки.

Долярівки 52·50—54·00, Інвестиційна 04·00—107·50, Будівельна 42·00—44·00.

ЗБІЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська льоко Львів

	від	до	від	до
Пшениця одноц.	16·50	16·75	18·00	18·25
Пшениця збірна	15·50	15·75	17·00	17·25
Жито одноціле	13·25	13·50	15·25	15·50
Жито збірне	12·75	13·00	14·75	15·00
Ячмінь одноцілий	13·25	13·50		
Ячмінь на мливо	12·75	13·00	14·75	15·00
Кукурудза красва	19·50	20·00		
Гречка на мливо	17·25	17·50		
Льон	40·00	42·00		
Крупи гречані	30·50	31·50		
Мука пш. І. А.	30·00	30·50		
Мука пш. І. Б.	28·00	28·05		
Мука пш. І. Ц.	26·00	26·50		
Мука пш. І. Д.	25·25	25·75		
Мука пш. ІІ. А.	23·00	23·50		
Мука пш ІІ. Ц.	23·50	23·75		
Висівки житні	7·00	7·25	7·50	7·75
Висівки пшен. гр.	7·00	7·25		
Висівки пшен. сер.	6·75	7·00		
Висівки пш. мілкі	8·75	9·00		
Висівки ячмінні	6·50	7·00		

Інші курси незмінені.

ШИНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 26. червня ц. р. кооперативам платить за:

	льоко Львів.
1 кг. масла дес.	2·10 зол.
1 кг. масла експорт.	2·15 „
1 л. сметани	0·60 „
1 в. яець	2·60 „

Ціна на молоко не ставить.

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 24 сот.

Тенденція на масло і яйця сильна, на молоко і сметану вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 26 VI. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята від 50 дкг.	за 1 кг.	1·00 зол.
Мол. однор. кури І. кл.	„	0·80 „
Пантарки	„	1·30 „

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

Когутів, качок, гусей, індичок та індиків з огляду на кінець сезону не приймає.

ОПОШІСТКИ.

Замісць квітів на могилу бл. п. Валерії Ґорчинської складає учительський збір дівочої школи ім. Шевченка 21 зол. на дожинкування дітей на львівських передмістях.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Яяна коло Яремча, пансіон Русадна приймає дітищів з ціни утриманням на догідних умовах. 1795 1—2

Дім партеровий, 4 покої, городець, при гостинці в Голоску Великім негайно дуже дешево продам. Відомість у п. Цобля в Голоску Великім ч. 145. 1794 1-3

Найкодніші жіночі плащі по зол. 25·—, 35·—, 45·— і вище, **сукні** по зол. 16·50, 19·—, 23·—, 32·— і вище, **комплети** й костюми окаяйно дешево продає тепер відома фірма **Й. Посамент,** Львів, Академічна 2. 1796 1—3

Мешкання 4 кімнати, передпокій, кухня (вул. Бельовського (недалеко готелю Жоржа) зараз до винайму. Відомість телеф. 225-21. 1796

Золото, срібло, годинники, бриліянти. Ва. Бушек, Львів, Академічна 6., тел. 218-48. 1703 6—15

Вічні пера направляє „Прецизія" Ринок 29, Руговського 12. 1679 10—20

Приймемо негайно панночку, інтелігентну, з практикою в гастрономічнім заведенні до обслуги гостей. Забезпечення вимагане. Зголошення на письмі зі світлиною приймає кооператива „КОМА", вул. Б. Гловацького 23. Подання відкинені залишаться без відповіди. 1791 2—3

ОГОЛОШЕННЯ.

Відновляємо від 1-го липня ц. р.,

популярно літературно-науковий часопис, що давніше виходив у Варшаві

„НАШ СВІТ"

Рік видання V.

„НАШ СВІТ" — журнал для всіх — для міста й села, виходить 15. кожного місяця й містить повісти, оповідання, вірші, спогади, статті з різних ділянок знання, рецензії та книжки, новинки й т. ін.

ДОДАТОК: Бібліотека „Нашого Світу", яка виходить періодично: повісти, оповідання, спогади.

ПРЕМІЇ. Видавництво призначило дві премії — 20 і 10 зол. для тих Передплатників, які по виході ч. 1. „Нашого Світу", надішлють найцінніші поради задо дальшого видавання його.

ПЕРЕДПЛАТА: на 3 місяці (від 1. липня) 1 зол. на 6 місяців (до кінця року) — 2 зол. Окозове число „Наш Світ" — 35 сотиків. Кожний том бібліотеки „Нашого Світу" для передплатників 40 сот. (за 1 том згори, разом з передплатою на часопис.

Надіємося, що всі наші колишні Вп. Передплатники й Читачі негайно передплатять „Наш Світ".

Адреса:

„Наш Світ", Луцьк Ягайлонська 31.

Редактор-видавець В. Островський.

Виробня музичних інструментів

Фр. Невчик

Львів, вул. Городецька ч. 2Б. — **Телєфон 225-76**

поручає всілякі музичні інструменти, приладдя і виконує направи по конкуренційних цінах.

Цінники на бажання. 41/91 10—20

Пансіон „Зелемін" ГРЕБЕНІВ

У найгарнішому положенні, подальше від гостинця, гамору і курявн. Просторі, соняшні кімнати з бальконами. Річні і соняшні купелі. Знаний зі смачного, здорового харчу. — Ціни помірковані. Відкриття 1. червня ц. р. 1661 9—10

УВАГА. — За 50 сот. направа слухальців, даю новий шнур, магнетизую і регулюю. „Radjodźwiek" ЛЬВІВ, КРАСІЦКИХ 17. 1722 7—10

На дощ чи погоду

вигідна тревала ондуляція на пів року зроблена у фризірському заведенні „БРІСТОЛЬ" **Антона Піша** у Львові, вул. Клементини Таньскої ч. 3, напротив кавярні Жоржа. — Спеціяльність сальону: водна ондуляція і тревала на пів року, виконана новітніми апаратами. — Ціни низькі 1734

ДО ВІДОМА

Українських Приватних Службовиків

членів „СУПРУГА",

Доводимо до відома Ш. Товаришів, членів „СУПРУГА", що Дирекція живня „ЧЕРЧЕ" погодилася на прохання Президії „СУПРУГА" й обіцяла дати знижки на лічення в „ЧЕРЧІ" тим Товаришам (-кам)-членам нашої організації, що виказуться відповідною посвідкою „СУПРУГА".

Ті Товариші (-ки), що хотіли би скористати зі зменшених цін на лікування в „ЧЕРЧІ", зволять перед виїздом узяти в бюрі „СУПРУГА" відповідну посвідку.

Заінтересовані обовязані подати свою останню місячну платню й родинний стан (скількість членів родини).

Президія Головної Ради „СУПРУГА"

Ширіть наш часопис!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів. Ринок 10

Ч. 168 (14.065). Львів, пятниця 28. червня 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060, 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол., Квартально 15·00, Піврічно 30·00, Річно 60·00. ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-43. Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Окружне свято молоді в Станиславові.

29. і 30. червня відбудеться в Станиславові свято молоді. Уся Станиславівська земля, разом із всю Галич, Калуш, Товмач, Тисьменицця, Отинія, Надвірна, Солотвина, Богородчани, — громадянство, товариства й установи — візьмуть у цьому святі масову участь. Свято молоді має активізувати молодь цілої округи, звязати її з нашими змаганнями на різних ділянках українського життя, поставити їй перед очі нашу завдань, до здійснення яких повинна ця молодь прагнути та дати її цілообраз нашої суспільної праці. Свято молоді має бути одночасно перегляд нашої сил і перевіркою спроможностей, воно має підбадьорити молодь до дальшої праці та бути засобом поглиблення і поширення національної свідомости широких мас округи. Виділи читалень „Просвіти", кружків „Р. Ш.", кружків „Союзу Українок", Кооператив, кружків „С. Господаря", „Соколів", „Українського Спортового Союзу", „Каменярів" на терені цілої округи — організуйте своїх членів до масової, корпоративної участи у Святі молоді.

Хай між учесниками цього свята не бракне ні одного свідомого українця.

Старі й молоді, жінки і мужчини, дівчата і хлопці — всі у великий для нас день Свята молоді станьте в ряди зорганізованого українського громадянства!

Купуйте вже відзнаки на Свято молоді, які є одночасно карткою вступу на всі імпрези, злучені зі Святом молоді.

Молодь майбутнє нації. Усі лицем до молоді!

Усі на Свято молоді!

КОМІТЕТ ОКУЖНОГО СВЯТА МОЛОДІ В СТАНИСЛАВОВІ.

Тайні переговори між Францією і Німеччиною.

Заява прем. Лявaля про закордонну політику.

ПАРИЖ, 27. 6. ПАТ. На спільних засіданні сенатських комісій закордонних справ і маринарки прем. Лявaль і міністер маринарки Піетрі давали вияснення у справі британсько-німецького порозуміння і головних напрямних французької закорд. політики. Експозе обох міністрів тягнулися дві години. По засіданні оголошено такий комунікат: Мін. Піетрі поінформував комісію про привезені завваги, які переслала Франція В. Британії у справі двостороннього німецько-британського морського порозуміння. Франція задержить у цих справах свободу акцій, щоб могла устійнити і виконати морську програму в найближчих роках тому, що цей договір нарушив всі давніші морські договори і загрожує Франції. Одначе Франція не перерве своїх розмов з В. Британією та іншими державами.

Опісля члени обох комісій ставили питання у справах: французько-большевицького договору, італійсько-абісинського конфлікту і розмови мін. Лявaля з прем. Герінгом у Кракові. Оба міністри Лявaль і Піетрі давали тільки деякі вияснення кажучи, що тайні дипльоматичні переговори ще не закінчені.

Загальне становище Франції в цих справах таке: Уряд є прихильником богатосторонніх договорів, які охоплюють цілість переговорів між державами у справі організації миру в Европі. Ліга Націй є для Франції необхідними рамцями для такої організації миру, яку устійнили: договір у Римі з 7. січня ц. р., британсько-французька заява з 3. лютого ц. р. і порозуміння в Стрезі з початком квітня ц. р.

Відповідаючи на критику, буцімто між договором у Льокарно і французько-большевицьким договором існує суперечність, мін. Лявaль заявив, що ця критика безосновна. Французький уряд погоджується зовсім у цій справі з британським та італійським урядом. У справі незалежности і непорушности Австрії та надунайського пакту мін. Лявaль заявив, що Франція придержується тісної співпраці усіх зацікавлених держав на випадок, якби незалежність Австрії була нарушена. Згадуючи про промову канц. Гітлера 25. травня ц. р. мін. Лявaль додав, що існує далі можливість порозуміння між Францією та Німеччиною. Одначе уряд Франції стоїть на становищі обовязку супроти загального миру та відбудови Европи.

Протилетунська оборона в Німеччині.

БЕРЛІН, 27. 6. ПАТ. Один з найважніших законів, які прийняв вчора кабінет Німеччини, є закон про протилетунську охорону. Закон постановляє, що охорона перед летунськими нападами належить до обовязків Німеччини і входить до агенд міністерства летунства. Закон каже, що до агенд міністерства летунства належать також закордонні громадяни і ті, які не мають нікого громадянства, але постійно мешкають у Німеччині, обовязані до всіх тих чинитьб, що німецькі громадяни, одначе ця постанова торкається тільки тих чужинців, які мають нерухомости у Німеччині і міжнародні договори не суперечать цьому законові.

Сензаційний декрет Сталіна.

Ліквідація невигідних організацій.

МОСКВА, 27. 6. ПАТ. Вчора пізним вечором оголосили сензаційний декрет про ліквідацію колишніх каторжан і політичних заслань. Офіційний комунікат каже, що ліквідацію організації рішила центральна рада організації на основі рішення загальних зборів. Як одну з головних причин ліквідації цієї організації подає комунікат, що головною ціллю організації була взаїмна матеріяльна допомога, яку переймає на себе держава. Таким чином з поверхні большевицького життя зникає остання організація, яка берегла традиції передреволюційної боротьби. Одначе нема сумніву, що правдивою причиною ліквідації організації каторжан і політичних заслань були ті самі мотиви, які довели недавно до розвязання товариства старих большевиків. Декрет підписав президент центрального комітету Калінін і секретар Акулов.

Японія силою зломить бойкот.

ТОКІО, ПАТ. У нараді в цісаря взяли участь міністри війни і закордонних справ. По нараді оголосили таку заяву: 1) Закордонна політика Японії і військова акція в Китаю кермуються самими намірами. Японська армія має за завдання розбити в Китаю протияпонські чинники, які протиставляться співпраці обох держав; 2) між Манджуко і Китаєм слід створити здемілітаризовану смугу, щоб запевнити Манджуко спокій та влекшити цій державі мирові взаємини з Китаєм; 3) Японія не думає творити в Китаю другої незалежної держави на зразок Манджу-ко; 4) Необхідно, щоб китайський уряд зазначив свою щиру волю до миру. Вона необхідна, щоб запевнити приязну співпрацю Японії, Китаю і Манджу-ко. Цісарська приватна рада доручила міністрам війни і закордонних справ, щоб між обома цими міністерствами існувала тісна співпраця.

Спеціяліст недуг жіночих і акушерії
Д-Р МЕД.
Олександер Лаврівський
ординує від 1. VII. у ЧЕРЧІ
вілля „АМАТА"

Пригадка.

Надзвичайні Загальні Збори Членів „Народної Торговлі"

для зміни статуту і вибору уповажнених відбудуться 29. червня 1935. в год. 10-тій зрана в салі „Сокола", Львів, Руська ч. 20. Участь у них беруть фізичні особи безпосередньо а правні особи через своїх повновласників.

1800 1—2 ДИРЕКЦІЯ „НАРОДНОЇ ТОРГОВЛІ"

За думками Кирило-Методіївців.

(Українська державна думка в Драгоманова*).

„До глибини душі зворушений, дякую всім, хто згадав мене в час спомину 30-літньої моєї літературної праці. Гарячі привіти ваші тим більше мене пронизують, що вони для мене в великій мірі не ждані. Похвали ваші моїм змаганням завидто великі. Коли я претендую на щонебудь, то лишень на те, щоб проповідати і пробувати прикладом до політичної практики ті провідні думки, до котрих дійшли в 40-ві роки славні братчики Кирило-Методіївські і котрі лежали в основі українського народолюбства мого і товаришів в наші молоді часи, в 60-ті і 70-ті роки, звісно, з одмінами, котрі принесла всесвітня наука і політика в новіші часи".

Такими словами розпочав Михайло Драгоманів свою подяку за привіти в часі ювилею його 30-літньої праці, уладженого в грудні 1894 р. у Львові. У черані найближчого року закінчив у Софії життя цей апостол згідности слова й діла. Таким робом його вище наведене признання до провідних думок Кирило-Методіївців і переводження їх у практичній політиці є просто передсмертним. У писаннях і листуванні Драгоманова часто згадуються провідні думки Кирило-Методіївців. Про його захоплення провідними думками Кирило-Методіївців свідчить найкраще його вірш, єдиний в його літературній спадщині, „Поклик до братів славян", написаний в Гайдельберзі в серпні 1871 р. на лад пісні „Гей, не дивуйтесь, добрії люди". Словами пісні навіть почав Драгоманів свій вірш:

Гей, не дивуйтесь, добрії люди,
Що на Вкраїні повстало,
Що Україна по довгій дрімоті
Голову славну підняла.
Гей, українець просить не много:
Волі для люду і мови.
Но не лишає він до всей Руси
І к всім славянам любови.

Таких строф 15. В них закликував автор Московщину не думати про зневажу душі зєднаних із собою народів, полякам признати „руське право на руську землю і мову", запевнюючи їх, що таким робом покладуть міцну основу „для власної волі", далі йшли поклики до чехів, сербів і східніх словян. Цілості „Поклику" Драгоманова відповідає і його закінчення:

Зберімося браття, в сімю **рівноправну**
І крикнем на братньому пиру:
„Ми хочем для себе й для цілого світу
Лиш волі, освіти і миру!"
Ой, мати Вкраїно, ой, Київ наш чесний
Колиб довелось серед тебе
Те слово почути і вольнее знамя
Славянське підняти до неба!

*) Статтю містимо з приводу 40-ліття смерти М. Драгоманова.

Як писав Драгоманів у 1873 р. до Володимира Навроцького, був він „готов на саму крайню опозицію і боротьбу", одначе за ідею, яку бачив ясно, бо з нього був політик-реаліст, що рахувався з кожночасними внутрішніми та зверхніми перепонами розвитку української справи. Одначе при всьому тому він був ворогом таких „чистих українських сепаратистів, — як писав до Навроцького, — які абсолютно нічого не роблять 10 годів і ждуть, що якось Алах завеле їм Україну самостайно".

Що Драгоманів не був неприхильним утворенню української держави уже в 70 рр. XIX в., доказують такі його слова з статті „Опізнаймося", надрукованої в 1 ч. „Друга" з 1877 р. у відповідь редакції „Правди". „Перед патріотами нашими дві дороги — або прямо вирватись укупі з своїм народом зпід держави російської, також австрійської і угорської: і я нічого не скажу проти тих, хто не язиком і не в чотирьох стінах, а ділом почне до того йти, — або користуватись усяким прогресивним ступнем тих держав і тих громад, з которими наш народ зв'язаний, особливо усякими інституціями і напрямками демократичними. Шановна редакція „Правди" не раз жахалась „сепаратизму" і „нельояльности", проти которих я... ex principio ніколи нічого не говорив".

У томуж часі він почав писати розвідку п. з. „Пропащий час", в якій бажав виказати докладно, чому уважав за пропащий час для України увесь час, який вона прожила під Московщиною-Росією. На жаль, Драгоманів написав тільки вступ до своєї розвідки, який видав Михайло Павлик у 1909 р. у Львові окремою відбиткою, в передмові до якої робив видавець із пропащости часу для українського народу до часу писання статті Драгоманова й після того під московським пануванням такий висновок: „Одно спасіння: вирватися з царства нашої пропащости, відділити й відгородити українську землю від Росії — якнайшвидше, за всяку ціну, поки ще час".

Драгоманів указував у вступі до задуманої розвідки, що плакати на старовину й бажати вернути її завжди даремне діло, але „оглядатися назад треба, щоби знати, через що тепер стало так гірко, щоб не помилитися знов, як колись помилялись. Українцям треба добре оглянутись назад і пригадати остатні дві сотні і два десятки років після того, як козаки українські за приводом Богдана Хмельницького піддались під руку „царя восточного, московського", у 1654 році". І розглядаючи питання, що „українці вибрали за остонні двісті років, як пропадали наші старі „негідні" порядки, а заводились нові, московські і петербурзькі, буцім то европейські", Драгоманів дійшов до висновку, що „за ті часи, як Україна пристала до московського царства, з його самовольним царем, з кріпацтвом, жившого без науки, — то царська самоволя забила вольности українські". На закінчення вступу подав Драгоманів такий свій погляд на Гетьманщину: „От через це усе після Хмельницького до самих часів Катерини ми бачимо, як замість того, щоб розростатись тому доброму, що було в козацьких українських порядках, воно топчеться царями, або схне, — а зле поливається, розростається".

Одначе Драгоманів перейнявся не тільки провідними думками Кирило-Методіївців, але й прудонівським анархізмом, наконечна ціль якого повна воля (а не сваволя) особи. На його думку відносини між людьми повинні опиратись на добровільних умовах, заснованих на глибокому особистому переконанні та сповнюванні якнайсовісніше. Основна одиниця в Драгоманова це вільна, добре впорядкована громада, одначе не відокремлена від інших громад, а навпаки зв'язана з ними якнайтісніше в спілку вільних громад. Драгоманів бажав переміни централістичних держав, в яких жив наш нарід, на вільні, федеральні держави, які держалисяб доброю волею й інтересами самих народів. Такою вільною, вповні автономічною частиною вільної Росії й вільної Австро-Угорщини уявляв собі Драгоманів і Україну.

За те він не вірив, що галицькі українці щось виграють на випадок війни Австрії з Росією, бо виключував можливість відірвати від Росії українські землі по Дін і Кубань, або навіть по Дніпро. Таку думку висловив він між іншим у статті „Неполітична політика", виводячи ось-що: „Увесь „поділ Росії", який можна припустити, може обійтись на тому, що від Росії відірвуть Царство Польське (Конгресівку), Бесарабію та яку блидочку землі на Волині й Поділлю. Так тоді власне національність русинів заплатить кошти сего поділу, бо в Бесарабії подністрових українців віддадуть на румунізацію, а коли Царство Польське злучать з Галичиною і назвуть новий галицький край Королевством Польським, то поляки стануть там в такій більшості против русинів, що русинам буде ще важче встоюватись за себе ніж тепер. Блидочка Волині й Поділля не зміннть пропорції".

За свого часу Драгоманів ніде не бачив „сили, грунту для політики державного відриву (сепаратизму) України від Росії", „окрім хіба частини польської шляхти". За найприродніших союзників українців у Росії він уважав усі недержавні народи й ті круги московського суспільства, які енергійно боролись із політично-адміністраційною централізацією й деспотизмом Росії, головно земства. До останніх привязував таку велику вагу, що в „Чудацьких думках про українську справу," писав ось-що: „Українські автономісти зроблять найрозумніше, коли рішуче звяжуть долю свою з долею земств на Україні і, значить, в усій Росії. В тій думці нема нічого нового, бо практично українолюбці, котрі щонебудь робили для освіти й добробуту нашого народу, де есть на Україні земські уряди (тобто на лівім боці Дніпра й у Новоросії), завше рахували на земство й получали від нього підмогу. Треба тільки поставити таку практику на грунт ясної і широкої теорії.

„Хто дав собі труд оглянути історію земських урядів у Росії за 25 років, той не може не вбачити однаковости напрямків ліпших земств на Україні й у Великоросії. Напрямки ті: демократизм і думка про децентралізацію, а також про натуральне групування повітів і губерній для практичних справ: економічних і просвітних, у країни, котрі відповідають натуральним поділам Росії географічно-етнографічним.

„Можна сказати, що політично-адміністративні ідеали російських земств, великоруських, як і українських, совпадають з програмою наших кирило-методіївських братчиків, звісно, без її занадто ідеального для теперішнього часу федерального американства".

Словом, Драгоманів, як сам писав до Павлика на початку лютого 1891 р., „багато потратив чорнила й нервів ради всяких федерацій, фратернізацій і т. д., поки не прийшов до виводу, що треба майже виключно занятись тим, щоб упорядкувати свій куток, звісно, ширючи в ньому думки й про фратернізації — а тоді „брати" самі прийдуть до нас стискувати нам руки, — а інакше вийде так, мов би то ми набиваємось на братство і всякі дурні нас же й одпихати будуть".

Маємо вповні вірогідне свідоцтво про те, що перед своєю смертю Драгоманів вірив у неминучість незалежної української держави. У переїзді через Львів до Киева задержався у Львові 29. квітня 1918 р. незіменований тоді болгарський амбасадор д-р Іван Шишманов, зять Драгоманова. З приводу того подало „Діло" в ч. 99 статтейку „Болгарський амбасадор на Україну проф. Шишманов". Непідписаний її автор, Володимир Дорошенко, подав у статтейці зміст своєї розмови з широкозвісним професором університету й колишнім болгарським міністром освіти. Хоч-не-хоч мусіла бути мова також про Драгоманова. Про останнього ось-що занотував автор у „Ділі": „Теплим словом згадує він (Шишманов) заслуги Драгоманова, який хоч і не брав безпосередньо участи в політичнім житті Болгарії, одначе в своїх викладах на університеті і приватних розмовах перестерігав болгар від тих помилок, які робили українці в часах гетьманщини. Тепер ці слова можна обернути навпаки; сучасна Україна не повинна повторяти помилок Болгарії, перед якими перестерігав їх саме український патріот Драгоманів.

„Згадував також д-р Шишманов, що Драгоманів ніколи не забував вказувати болгарським політикам на самостійність українського народу й відрубність його від московського та заповідав неминучість повстання української держави. Ці слова Драгоманова пригадав Шишманову цар Фердинанд, переглядаючи з ним перед відїздом його до Киева мапу України".

М. Возняк.

БАРБЕЙ Д'ОРЕВІЛЬ. 7)

Поза партією віста.

Я зрозумів цю жінку значно пізніше. Всесильна її воля, яку відкрив я в ній, завдяки рефлексії, від коли досвід навчив мене, якто тіло стає подекуди відливом душі — та воля схвильовувала життя тієї жінки, втиснуте у спокійне річище буденщини, не більше ніж хвиля розколихує море, оперезане берегами. Якби до нашого норманського містечка що заслугувало на назву англійського, не був приїхав той офіцир англійської піхоти — Каркоель заохочений товаришами, що можна там прожити за половину своєї військової платні, то та слабка і бліденька насмішниця, що її жартма звали Пані Паморозь, не взналаб ніколи, яку владну волю ховала вона у своїх грудях із розталого снігу, хоч з морального погляду усе сховзувалось із неї, як усе сховзується з найтвердішої підбігунової криги.

Що відчула вона, коли приїхав? Чи відразу зрозуміла вона, що для такої вдачі, як її — переживати щось глибоко, це значить хотіти? Чи своєю волею потягала вона за собою чоловіка, що поза картами, здавалось, нічого іншого не вмів любити? Як зуміла вона дійти до тої інтимности, повної небезпек, які на провінції так важко оминути?

Всі ті таємниці, що залишились таємницями на віки викликали підозри багато пізніше, а при кінці 182. року ніхто і не передчував, що вони істнують. Автім у тому часі, в одному з найсупокійніших будинків нашого міста, де найважливішою справою кожного дня й кожної ночі були карти, за мовчазними віконницями та мусліновими вишиваними завісками вже відавна мусів тягтися роман, для всіх неімовірний. Так, у цьому житті коректному, бездоганному, зрівноваженому, глумливому, до хоробливости холодному, де, здавалось, усе було справою розуму, а не серця — зародився роман.

У цьому часі був я в сальоні одного з моїх дядьків, бурмистра того самого міста, яке я вже описав вам як вороже всім пристрастям та пригодам. Там грали в карти. Вибачте, що проти доброго тону, говорю про себе, але тут мушу. Був я ще юнак, а проте завдяки винятковому вихованню я розумівся більше на пристрастях і людях, ніж інші у такому віці. Я менше скидався на тих непорадних школярів, що нічого не знають поза своїми книжками, ніж на тих цікавих молоденьких дівчат, що набирають освіти з підслухів під дверима і багато мріють про те, що почули.

Того вечора ціле місто збіглося до сальону мого дядька і як завжди — бо в цьому безсмертному світі мумії вставали з домовин тільки на те, щоб рухати картами — товариство поділялось на дві групи: на грачів і на дівчат, що не грали в карти. Ті дівчата — теж мумії, що одна за одною мусіли згодом спочити у катакомбах целібату, поваблювали мої голодні очі: їх личка сяяли колірами прогайнованого життя, наче ті квітки, яких ніхто не зірве.

Зпоміж них може одна лиш панна Ермінія Стассевіль могла завдяки своєму багатству вірити у таке чудо як подружжа з кохання. Я ще був занадто молодий, чи може вже занадто дорослий, щоб зважитись поринути у тому рою дівчат, що переривали своє шепотіння раз-у-раз то голосно-щирим, то тихо-стриманим сміхом. Я горів від тої несміливости, що буває водночас жагою і мукою, і втік від неї до „бога шлему" — сів біля Каркоеля, якого щиро я обожав.

Між ним і мною не могло бути дружби, але в почуваннях панує своя таємнича єрархія. Буває іноді, що ще у нерозвинених молодих людей прокидаються симпатії без реальних даних, незрозумілі і які доказують, що молодь так само як нарід, хоч і віковий, а завсіди у дитячому віці — потребує провідника. Моїм провідником став Каркоель.

Він часто заходив до мого батька, теж великого грача, як усі в цьому товаристві. Він часто приставав до моїх гімнастичних вправ і вправ мого брата і проявляв неімовірну силу та гнучкість. Каркоель отак знехочу перестрибував, як Енгієнський князь ріку на 17 стіп завширшки. Вже це одне мало для нас, майбутніх вояків, непереможну привабу. Він мусів впливати на мою уяву з такою силою, як виняткові одиниці впливають на виняткових людей, бо людська пересічність це щит проти вищого впливу, наче вовняний мішок проти гарматної кулі. (Далі буде.)

Похорон III-ої кляси.

(Від нашого кореспондента.)

Варшава, 26. червня 1935.

Увесь напрямок уніфікації й централізації з вістрям протигалицьким (територіяльної і протиукраїнським (національно) намічено, устійнено й поведено за часів „квітучої демократії" у відродженій Польщі. Пятиприкметник кове голосування, і конвент сеніорів, і всесильна влада парляментарної аритметики, — все було в часах будови устрою Польщі на принципах однородної національно-польської держави, було в часі кольонізаційних і мовних заведення фактичного остракізму в діяльності обжаваних та самоуправних посад і постепенного касування всіх давних автономічних прав Галичини. Справді: ніщо хіба так не могло згидити українцям демократії, як досвід вартости демократії польської — на нашій шкурі. Знаємо, що тут можна стрінутись із замітом, що поняття і зміст демократії теж дуже простяжні і що годі називати демократією ті польські групи, які на ділі були і є репрезентантами реакції. Відповідь проста: мусимо рахуватися з тією польською демократією — правдивою чи фальшивою — яка є, а не з тією, яка повинна би бути. Ось напр. треба рахуватися з фактом, що сьогодні одним із найпалкіших речників демократії в Польщі є проф. Станіслав. Стронський, який громи кидає на тих, що виборчою ординацією вбивають останні цвяхи у труну демократичного устрою: той сам посол Ст. Стронський рівно десять літ тому, як член „християнсько-народової" групи Дубановича, викладав (перед автором цих рядків) свою теорію, що всі українці повинні підтримувати в Польщі не демократичну ідею, а саме ідею абсолютистичної монархії, бо — мовляв — українцям далеко лекше було б найти доступ до польського короля і переконати його та малий гурт прибічників, ніж кількасот польських послів, задивлених у партійні доктрини. Не можна відмовити льогіки такому розумуванню, коли б знову не пригадалась практика останніх 9-ти літ — фактичної диктатури: той останній період чейже не достарчив нам багато доказів у користь єдиновластя. І тому сьогодні можна і без почуття злорадства, але й без почуття жалю бути присутнім на останній дії довгих, кількалітніх, похоронів польської державно-демократичної парляментарної системи.

Це похорон III-ої кляси: без ніякого врочистого настрою, без розпуки у сирітї і радости у спадкоємців, без зовнішніх церемоніяльних форм, що мають бодай у спомині свідків залишити той вагітний у наслідки момент. Старалася піднести похоронну клясу ППС. На дні 24—25. ц. м. мала — на похлик ППС — перекотитися по Польщі хвиля протестаційних страйків. Може й були одиниці, які в душі леліяли надію, що страйкуючі робітники не конче сидітимуть спокійно по хатах і скотять із власної пильности ще якось голосніше висловити своє обурення. „І надійде той час і повстане той люд і за своє право впімнеться" — під таким боєвим моттом „Роботнік" взивав до страйку та заповідав з емфазою: „Сьогодні страйкує Варшава і Лодзь!" Справді — це був добрий план накинути урядові, щоби похорон останнього парляменту, формально зродженого з демократичних засад, відбувся згідно з процесією церемоніялу 1-ої кляси.

На жаль, спроба не вдалася. Правда, тут і там страйки таки відбулися. Страйкувала частина великих фабрик у Лодзі, частина копалень у Домбровському басейні, частина будівельних робітників у Варшаві, страйкуючих підприємств сталоб на довгий список. Але все це далеко не зробило вражіння масового протесту. Можливо, що гасло протесту проти натрушення виборчого права було надто мляве. Можливо, що помисл демонстративного страйку з приводу виборчої ординації був пробним балоном для перевірки власних сил і що глядючи під таким кутом на ефект кінцевого похлику — лідери ППС мають підставу бути вдоволеними (вони вдоволені). Можливо, що дійсно ППС вдалося навязати звязок із робітничими масами і що ряди ППС більшають через те, що вертаються до них тепер усі ті, що відпали від них підчас ріжних санаційних диверсій в останніх роках. А всеж — вчорашній страйк, як демонстрація польських робітничих мас проти нової виборчої ординації — не вдався і на нікого не зробив вражіння. Бо і сірий громадянин і державний апарат довідується про масовий рух, про демонстрацію, про небезпеку заколоту, коли: 1) логано функціонує комунікація (залізниця, трамваї, автобуси, приватні шофери й візники, почта, телеграф і телефон), 2) коли не виходять часописи і 3) коли вмішується елемент сили й насильства. Коли з усіх тих можливостей сталось тільки те, що застрайкували друкарні варшавських **жидівських** газет (і то сіоністичний „Наш Пшеґльонд" появився зовсім нормально), то ясно, що ані Варшава в найменшій мірі страйку не відчула, ані обективно не можна назвати того страйкового руху таким аванґардом робітничої громадсько-політичної свідомости, солідарности й боєвої здатности, — щоб він міг вплинути на плани уряду і долю виборчої ординації.

Акція польської опозиції у найменшій мірі на долю виборчої ординації не вплинула і всі поголоски про евент. поважні зміни у II-му і III-му читанні закону — виявились виявом побожних бажань. Реферат співавтора ординації посла Подоського (ББ) був сухий і млявий, одну маленьку зміну введено у користь польських професійних спілок (під натиском Моравчевського, який зрештою своїм осягом дуже невдоволений), крім Подоського і головного винуватця посла Цара ББ нікого навіть на трибуну не вислав і в дискусію не вдавався. Уряд вдоволився змогою механічно змайоризувати опозицію голосами ББ і може хіба похвалитися тільки тим єдиним моральним успіхом, що зумів справді втримати дисципліну у тому ріжношерстному товаристві, в якому на 227 голосуючих „за" проектом, ледви чи 5 відсотків було і є дійсно тим проектом вдоволених.

Ясно, що така „перемога" не може бути причиною тріюмфального устрою. Навпаки: серед урядових кол і серед санаційних послів настрій мінорний, ніхто не глядить на переведення нової **такої** виборчої ординації як на щось більше, як лише експеримент, який може вдасться, але може й не вдасться! Ніхто не розуміє потреби такої виборчої ординації, бо аргумент збереження влади у руках нинішнього володіючого табору викликує контраргумент, що саме така ординація може потрясти режімом. Тут аж сама напрошується анальогія з останніми подіями в Югославії, де штудерна виборча ординація, побудована на принципі майоризації (назовні теж зберігано там вигляди широкого права виборця і „безпосереднього звязку кандидата з масами") — після „перемоги" урядових кандидатів — стала причиною упадку уряду та захитання цілої системи правління.

Була виголошена низка гарних опозиційних промов. Але й на цьому кінець. Ані саля засідань, ані варшавська вулиця, ані край ані самі посли не відчували, що ось кінчається остання дія польського демократичного парляментаризму, що ось ще день-два і кінець каденції, що ось поправді нема вже відвороту від експерименту, що подібає на скок у невідоме. Над новою виборчою ординацією висить той прокляв браку авторитету, який нераз ще болюче дасть себе відчувати у Польщі, в якій не стало Пілсудського: не можна переконувати людей, що нова виборча ординація добра, бо її хотів маршал, — тому, що відомо, що ту ординацію змінили вже поза маршалом і без нього. Не буде теж на новій ординації підпису Йосифа Пілсудського.

І тому нова виборча ординація не є боєвим ударом по демократії, не є грімким тріюмфальним окликом над трупом противника. Це тільки звичайна собі експериментальна „крячка", експериментальний кабінетовий „трік" для остаточного здомання опозиції. І тому цей похорон демократичного парляменту не приносить чести ані покійникові ані грабарям. ік.

Тревала нагорода пильности

практичний фотографічний апарат від зол. 8·50 у найбільшому виборі

„Фото-Радіо-Паляс"

Львів, Марійська пл. 8. (Дім Шпрехера).

Поспішна Робітня Аматорських Робіт. 43/91 9—10

Українські поправки до проекту

виборчої ординації до сойму і сенату.

На пленарному засіданні сойму в дні 26. червня ц. р. відбулось голосування над поправками до проектів виборчої ординації до сойму і сенату, що їх зголосили на засіданнях конституційної комісії поодинокі клюби. Оба українські члени конституційної комісії, посли д-р Біляк і С. Хрущкий, зголосили іменем Української Парляментарної Репрезентації разом 27 поправок до виборчої ординації до сойму, та 11 поправок до виборчої ординації до сенату. Ті поправки були частинно суто-політичного, частинно правничого і технічного.

Цілком за чергою розділів законопроекту про виборчу ординацію до сойму першою в черги українською поправкою була поправка, що домагалася створити на українських землях три нові виборчі округи скількістю 6 мандатів, а саме, щоб у волинському воєвідстві створити нову виборчу округу з осідком у Володимирі (повіти володимирський і горохівський), на терені станиславівського воєвідства розділити дві виборчі округи на 3, а то на станиславівську округу (повіти станиславівський і товмацький), надвірнянську (повіти надвірнянський і косівський), та коломийську (повіти коломийський, городенський та снятинський), вкінці щоби сяніцька округа обіймала лише повіти сяніцький і ліський а виключенням кросненського повіту. Цю поправку мотивував пос. д-р Біляк спираючись на статистичних даних, на підставі яких виборчі округи в західній і центральній Польщі мають пересічно по 250 тисяч мешканців, коли тимчасом ковельська округа має 490.651 мешканців, луцька округа 413.057 мешканців, станиславівська 452.417, а коломийська 438.386 мешканців. На випадок переведення пропонованої поправки повотворені округи мали би пересічно по 300.000 мешканців, так, що навіть і тоді були би на 50 тисяч більші від західних округ. При голосуванні на повному сеймі, ця поправка перепала. З українських поправок принято на конституційній комісії тільки поправки, які вводять також до окружних виборчих комісій мужів довіря, що їх визначили кандидати на послів; тим мужам довіря буде прислуговувати право присутности також при устійнюванні висліду голосування. Принято також поправки українських послів, які торкалися реклямаційних справ. Були це то правки технічного характеру.

До суто політичних поправок належать дві поправки: та, що домагалася счеркнути у ст. 16 законопроекту постанову, що членом виборчої комісії може бути лише виборець до сойму який володіє польською мовою в слові і письмі та поправка до ст. 44. законопроекту, котра домагалася, щоби у виборчих округах з мішаним населенням, члени окружного збору, які належать до будь якої національної меншини, а становлять бодай 1/6 частину членів збору, мали право в складі окружного збору творити виборчу колегію, на якої внесок можна би вписати на листу кандидатів 4 особи.

Перша з тих поправок мала на меті охоронити українських членів виборчих комісій перед евентуальними шиканами нібито з причини незнання польської мови. Друга поправка є в звязку з інституцією окружного збору, якого склад для українського населення некорисний і викликує побоювання, що українці не будуть мати 1/4 частини голосів збору, потрібної до встановлення власного кандидата.

Обі ті поправки при голосуванні перепали. За першою заявилися лише українці і соціялісти, за другою лише самі українці і одинокий польський посол, бувш. маршал сойму Ратай.

Дальші українські поправки торкалися головно окружного збору та системи голосування. Разом з опозиційними клюбами зголосили українські посли поправки, які мали на меті заступити інституцію окружного збору правом безпосереднього зголошування виборцями своїх кандидатів на послів, а то в такий сам спосіб, як це передбачує дотеперішня виборча ординація 1922. р. Самі українські посли зголосили поправки, які домагалися, щоби громадські ради висилали до окружного збору по одному відпоручникові в громадах, які мають до 6 тисяч мешканців, по 2-х відпоручників в громадах, що мають від 6.001 до 10.000 мешканців, а по 3-х відпоручників у громадах, що мають понад 10.000 мешканців. Ця поправка мала на цілі забезпечити українським громадам, які нормально щодо скількости населення є багато більші від громад з польським населенням, більшу скількість відпоручників в

окружному зборі. Законопроект не передбачує, в який спосіб мають відбуватися вибори відпоручників у громадах і повітових радах, чи більшістю голосів чи пропорціональною системою. Тому, що українці не мають більшости у громадських і повітових радах, домагалися українські представники, щоби це голосування відбувалося на основі пропорціональної ситеми. На поправка, як і більшість інших українських поправок, перепала.

Урядовий законопроект вводить поруч з інституцією окружного збору ще одну цікаву новину, а саме постановляє у ст. 73. і 74. ординації виборчої до сойму, що послом може стати лише той кандидат, котрий дістане не менше як 10.000 голосів. Якщо ні один з кандидатів на послів не дістав бодай 10.000 голосів, міністер внутрішніх справ накаже впродовж 3-х місяців нові вибори. Коли ж один кандидат дістав понад 10.000 голосів і став послом, а другий потрібних 10.000 голосів не дістав, то другий мандат у виборчій окрузі остає необсаджений. По думці арт. 86. ординації доповняючі вибори в округах, в котрих є обсаджений лише один мандат, відбудуться щойно тоді, коли склад сойму поменшиться більше ніж на 1/10 частину, себто бодай на 21 послів.

Посол д-р Ст. Біляк зголосив і мотивував від Українського Клюбу поправку, щоби доповняючі вибори були розписані впродовж 3-х місяців також на випадок, як що і другий кандидат не був вибраний з браку 10.000 голосів.

Ціла низка поправок, зголошених українськими членами конституційної комісії торкалася способу голосування, як напр., щоби виборці мали право голосувати лише на одного посла, а не на двох, та вкінці, щоби урядові картки до голосування були адресовані також українською мовою. І ці поправки стрінула доля загалу поправок.

Зазначити треба, що ці поправки були пропоновані на те, щоби бодай частинно злагіднити відемні сторінки законопроекту. Відкидаючи їх, сеймова більшість задокументувала, що не хоче поступитися навіть у найскромніших подробицях у користь українських громадян-виборців. Це було також причиною, що Український Клюб заявився проти того односторонного і шкідливого для нас законопроекту.

Комунікати Головної Старшини „Великого Лугу".

V. ПОПИС ЛУГОВИХ ВПРАВ.

У цій програмі вичислені всі вправи, що будуть виведені на майдані в Луговому Городі. Будуть виступати Луговики й Луговички, малі Луговики й Луговички будуть робити ті самі мішані вправи, що й Луговики та Луговички. Вправи поміщені в нашому підручнику на 1935/36 р. До вправ будуть Луги виступати формаціями сотень.

По мішаних вправах Луговиків і Луговичок наступить роздача нагород найкращим Лугам. Про ті нагороди повинен старатися кожний Луг, щоб її дістати, щоб цю нагороду привезти по Луговому святі до себе, до села і поставити в домівці Лугу на почесним місці; коли буде це образ — повісити його на стіні, щоб усі громадяни села знали, що їх Луг їздив до Львова на свято і здобув нагороду. Нагороди ці будуть різні — перші, другі, треті й четверті. Окрема комісія буде рішати про те, яку нагороду якому Лугові дати. Про нагороди на Луговому святі повинні старатися всі Луги; але задля цього треба вже тепер приготовляти вправи, щоб було якнайбільше Луговиків і Луговичок на святі, щоб усі Луговики були в лугових одностроях, а Луговички в гарних народніх строях.

По роздачі нагород відбудеться дефіляда Лугів із нагородами; по тій дефіляді Луги, наскільки схотять, можуть їхати додому.

По короткій перерві будуть виведені ще три вправи на святі львівських Луговиків і Луговичок. Луговики з провінції оскільки схотять, можуть лишитися ще й на тих 3 останніх вправах на Луговому святі.

Понеділок, 1. липня.

Лугові змагання в легкій атлетиці.

Цю справу треба підготовити так:

Кожний Луговик чи Луговичка, якщо впишеться до легкоатлетичних змагань, мусить станути до тризмагу — до бігу на 100 м. або 1000 м., скоку в далечінь або у височінь і мета кулею чи диском.

Ті Луговики(чки), що не встигли приготовитися (не заправилися) до тризмагу, можуть ставати до поодиноких змагань у бігу, скоку чи мету. Кожний Луг повинен якнайчисленніше вписатися до тризмагу або поодиноких змагань.

Після змагань, поданих на вступі, треба, щоб Луговики й Луговички вечорами чи в неділі й у свята вправляли (тренували) біги, скоки, мети. Щодо метів, то замість кулі, можна кидати 5 к. каменем, щоб кинути якнайдальше; щодо ратища, то можна витесати з дерева ратище чи спису і тим вправляти, щоб якнайдальше кинути. Щоб якнайскорше бігти й найвище або найдальше скочити чи кинути, треба вправляти, а не тільки думати собі, що от як я стану до самого бігу, то пережену якнайскорше, чи скочу чи кину. Старшина Лугу в [illegible] порадами по вправах нехай накаже такі [illegible] з легкій атлетиці пів чи годину і нехай [illegible] вправляють. До самих змагань у Львові Луги нехай ставлять тільки 2—6 своїх Луговиків чи Луговичок, саме тих, що будуть найліпше бігати, скакати чи кидати. Вправи в легкій атлетиці можуть показувати в кожному селі ті, що служили при війську, бо при війську це вправляють (тренують) і роблять змагання. До самих змагань у Львові будуть ставати змагуни босо або в руханкових мештах, в руханкових штанцях, щоб було легко змагатися.

Луги приготовлять цю справу в цей спосіб, що виберуть найкращих змагунів і, коли всі інші Луговики зараз у неділю відідуть додому, то Луг лишить своїх членів-змагунів; вони переночують у домівці львівського Лугу, а на другий день у понеділок ставатимуть до змагань. Змагання відбудуться в Луговому Городі; по змаганнях переможці дістануть нагороди-жетони.

Це ті всі вказівки, що ми мали їх дати до нашого ювилейного Лугового свята. Свято повинно бути величаве. Повинно зїхатися багато Лугів, щоб варта було побачити і свято і Луговий Город та оглянути Львів. Ті, що не стають до атлет. змагань, могли б оглянути музеї, інституції і т. д., та відїхати щойно в понеділок вечір. Найкраще булоб, якщоб Луги з дальших околиць дійсно вибиралися до Львова на два дні.

VI. ХАРЧІ.

Кожний Луговик і кожна Луговичка має взяти собі харчів на цілий час побуту у Львові. Ми пригадуємо це ще раз, бо з нашої дотеперішньої практики знаємо, що дуже часто приходять на площу Луговики й Луговички голодні, а пізніше просто слабнуть з голоду. Часто трапляється так, що Луговик возьме до Львова 50 сот. і думає, що маючи такі гроші, не потребує вже нічого брати з харчів. У Львові переконається, що за тих 50 сот. нічого не купить, бо тут усе дороге й при 50 сот. прийдеться весь час сидіти в голоді. Кожний Луговик і Луговичка повинен узяти зі собою досить хліба, масла, сира, варених яець. Це найкращий харч на прогульці. Треба взяти всього з дому багато, щоб у Львові нічого не куплювати. В Луговому Городі є криниця свіжої здорової води, вистане для всіх.

Остерігаємо Луговиків і Луговичок, щоб не купували у Львові по вулиці всяке морожене („льоди"), бо морожене на візках не добре трактується, що люди затроюються і вмирають, головно, коли людина попоїсть морожено го змучена й зігріта. На площі буде свіжа й зимна вода з криниці; можна її все без страху за здоровля напитися.

VII. ХТО МАЄ ПРИБУТИ НА ЛУГОВЕ СВЯТО?

На Лугове свято до Львова повинні прибути всі члени Лугу з ближчих повітів. Луговики в лугових однострояхЛуговички в народніх одягах. Коли в якому Лузі булиб Луговики, що не мають лугових однострояв повинні також приїхати на свято; до вправ малиб вони ставати в вишиваних сорочках, підперезані крайками. Дальше на свято повинні прибути й не вправляючі члени; вони візьмуть участь у поході через місто. Мають вони зодягнутися в темний одяг, щоб відділ виглядав однородно. Невправляючі, на всякий випадок мають уміти добре маширувати.

VIII. ФІРИ.

Ті Луги, що їдуть до Львова фірами, мають лишити фіри за рогачками. До міста йти пішки. В Луговому Городі на фірн нема місця.

IX. НІЧЛІГИ.

Ті Луги, що вибираються до Львова раніше, так, що до Львова прибудуть перед досвітком, нехай повідомлять Старшину Великого Лугу, щоб можна було приготовити для них нічліг. Луговики будуть спати в Луговому Городі в шопах, а Луговички в нашій домівці при вул. Коперника ч. 5. Всі інші Луги, що прибудуть до Львова досвіта мають йти просто до Лугового Городу, де можуть відпочати, а навіть переспатися.

X. КАСОВІ БОНИ НА ЛУГОВЕ СВЯТО.

Для вигоди тих Вп. Громадян міста Львова що випадково могли б опинитися в дні 30. червня без готівки, видаватимуть скарбники Лугу при вступі до Лугового Городу касові обони.

Бони виглядають так:

КАСОВИЙ БОН ЛУГУ	КАСОВИЙ БОН ЛУГУ
на .... зол. .... гр.	на .... зол. .... гр.
Ім'я і прізвище	
.....	
Точна адреса	
.....	

Хто при касі покаже цей бон, дістане білет вступу на ціле свято. На обидвох боках треба підписатися читко й подати свою адресу.

Відрізок касового бону може залишитися в касі, коли вже хто дістане білет, але можна затримати його при собі для зложення жертви при записі в памятковій книгу. Тоді на цьому відрізку треба виповнити квоту, читко підписатися й подати точну адресу.

В днях 3—6. липня обійдуть курсори Лугу власників бонів і заінкасують у них готівку.

Воєнний запал в Італії.

РИМ, ПАТ. „Джіорнале д'Італія" обговорюючи висліди інспекційної подорожі секретаря фашистівської партії Стараче по головних хліборобських і промислових осередках Італії запевняє, що Стараче ствердив всюди воєнний запал серед усіх громадян. Суспільність претеся взяти участь у великім національнім ділі і тому масово добровольці заголошуються до війська. Італійський уряд підготовляється до боротьби з вірою і великим ентузіязмом. Всі верстви італійського народу оживлені патріотичним духом.

—o—

Італія погрожує війною.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Райтер повідомляє з Риму, що Італія висуває до Абісинії такі вимоги: 1) Абісинія запевнить італійським кольоністам спокійний побут; 2) Італія матиме право свобідного доступу до Абісинії, щоб будувати дороги, залізничі шляхи і школи; 3) Італія впливатиме на цивілізацію Абісинії.

Італійські урядові кола стверджують, що мін. Іден у розмовах з Мусоліні не предложив ніяких пропозицій у справі поладнання конфлікту з Абісинією. Мія. Іден мав уповаження від свого уряду предложити Італії деякі пропозиції. Одначе по розмові з Мусоліні переконався, що Італія не згодиться частинно поладнати справу.

Італійсько-абісинська комісія радить.

ГАҐА. ПАТ. В Газі зійшлася італійсько-абісинська мирова комісія на основі 5. статті італійсько-абісинського договору. Якщо комісія не узгіднить своїх послідів до 25. липня ц. р., тоді призначать пятого члена комісії, який буде предсідником з вирішним голосом. Хоч комісія працює тільки над роз'ясненням суті італійсько-абісинського конфлікту зацікавлення її нарадами велике. Найкращим доказом цього зацікавлення прибув американських, англійських, італійських і німецьких журналістів.

не забувайте переплатити!

Знеславлення історії нашої церкви.

„Вінець" целібатної реформи.

III.

МАНЕВР ЗІ СВ. ПИСЬМОМ.

Характеристична річ, як о. Мартинюк збудував своє доказове руштування. Він зачинає свою книжку своєю (тенденційною) й односторонньою *метафізикою про стан* — значить: уже на вступі хоче заложити читачеві свої окуляри, щоб через них читав св. Письмо. Потім розглядає науку св. Письма, та поміж усіми його цитатами зі св. Письма в тих частинах книжки (стор. 1—72) *нема цитати* з листів ап. Павла до Тимотея і Тита, де він говорить про жінку й діти єпископа та в апостольських часах єпископи були тим, чим нині є парохи: льокальними душпастирями).

о. Мартинюк навів ту цитату аж під кінець книжки (стор. 315—316) в розділі, що відповідає на закид проти целібату: „Апостоли були жонаті". Так і видно, що автор взагалі не навів би тої цитати, якщоб не противники целібату. Замовчав би його, як замовчав ось це дуже важне місце: „Чи не маємо власти жінку, сестру водити, як й інші апостоли, брати Господні, і Кифа? Або один я і Варнава не маємо власти цього робити?" (І. Кор. 9, 5—6).

Про дівство (целібат) говориться в св. Письмі *загально, до всіх вірних, ніколи спеціяльно до священиків*. Але слова І. Тим. 3, 2—12 і Тит. 1, 5—9 „муж одної жінки" сказані *спеціяльно на адресу священиків* і то однаково на двох окремих місцях, з вичисленням ерархічних ступнів. Про апостолів ап. Павло тут не міг нічого говорити, бо їх число було раз на завсіди замкнене, отже які вони були, такі були, зрештою ап. Павло не старшував над апостолами.

Одначе на іншому місці (І. Кор. 9, 5—6) ап. Павло свідчить, що більшість апостолів мавіть на місіях мала коло себе свої жінки. (Адже леді приняти появлення деяких авторів, що ніби апостоли полишили свої жінки дома, а по місіях водилися з багатими панями, що їм послуговали. Цеж була би соблазнь!).

Отже о. Мартинюк, якщоб підходив до своєї проблеми вповні льогічно та щиро, повинен був зачати свою книжку не своєю дешевенькою метафізикою, (яка також „відносить" маніхеїзмом) і не сякими чи такими цитатами зі св. Письма, але цитатою „муж одної жінки", *бо це виразно сказане про священиків*. Годі, щоб о. Мартинюк учив ап. Павла, як він розумів свої вислови про дівство у відношенні до священиків; це ап. Павло краще сам знав і певне мав на увазі, коли писав про єпископа і діякона, що вони, *як тип*, повинні бути „муж одної жінки".

Замовчавши найкритичніше місце зі св. Письма, о. Мартинюк вигідує собі, як тільки хоче — свої власні вигадки довільно приписує св. Письму, як напр. те, що апостоли „остали безженними, себто жонаті почали жити в повній повздержности, а *безженні* остали такими" (70). На це ми мусимо широ сказати, що це інтимні речі, й нічого про них не знаємо, ані ніхто з людей не може знати. Але цілком певно можемо усталити, як ап. Павло розумів свої слова „муж одної жінки". Та про це небавом.

Вривати поодинокі речення зі св. Письма, підходити до них зі своєю метафізикою і зводити їх на й лад — це небезпечна метода, бо нею можна би доказати, що хто хоче. Так напр. о. Мартинюк наводить цитату: „І кожний, хто покине або сестри або батька або матір *або жінку* або діти або поля або дім задля мого імени, в сторіччя вічне наслідить". (Мат. 19, 29).

Зрийме і життя вічне наслідить". (Мат. 19, 29). підкреслив тут слова *„або жінку"*, але так само можна самовільно підкреслити котрінебудь з тих слів і можна би доказувати, що священики не повинні посідати нічого майна, не повинні признаватися до своїх родичів, сестер, дітей, бо (вже за тим метафізичним аргумент) це стид признаватися до такого гілесного уродження, яке є „звіриним законом", на лад звірини... Тільки трохи маніхеїзму підпустити до евангелія, а вже цілі євангелія вистигнуть!

Або візьмім ось ці вислови ап. Павла: „Та проти прелюбодійства кожний нехай має свою жінку, а кожна нехай має свого мужа" (І. Кор. 7, 2); „бо ліпше є женитися, ніж розпалюватися" (тамже ст. 9). Підправте це своєю метафізикою, що загалом усі люди розпалюються, всі (крім незвичайно виняткових одиниць) є нарівні на прелюбодійство, і вже вам випаде, що всі священики повинні бути жонаті і то завсіди (як жидівські рабіни): коли священикові умре одна жінка, зараз мусить женитися вдруге.

Якжеж собі о. Мартинюк дає раду зі словами ап. Павла „муж одної жінки"? Така зачаджена й кругом темна голова ні все має раду: вонаж оперує своїми вигадками. Ось що пише наш фаховець від целібату: „Але відклик до цих слів св. Письма має таку саму силу, як і відклик до жонатих апостолів, бо наведені слова св. Павла є якраз одиноким місцем св. Письма, з якого ясно виходить, що вже за часів апостольських була наче сама собою зрозуміла практика, що єпископи, пресвитері і діякони мають заховувати повну здержність, хочби були жонатими" (315). Доказ переводить автор ось як: „Апостоли, по свідоцтві традиції Церкви, були дуже уважні, щоби не положити на кого рук, що не давав запоруки, що буде жити повздержно" (317). А „по мисли св. Павла не можна легко сподіватися, щоби той, хто в минулому своєму життю повдовівши, шукав другого подружжя, був охочий і досить сильний *до повної повздержности*, яку по самозрозумілім (!) вже тоді завчені мали оберігати ті, що принималися священичих свячень". (317). Завважуємо, що це оригінальна інтерпретація нашого автора, невідома в богословській літературі. І лишує о. Мартинюк: „Отже і факт жонатих Апостолів і слова св. Письма „муж одної жінки" доказують якраз противне (!) ніж те, чого бажалиб оборонці священичих подруж. Тому на ці і подібні „клясичні" трудности, які противники обов'язкового целібату підносять зі св. Письма, можна коротко відповісти так, як відповів Ісус Христос садукеям, що жінчику вписали аж до неба. Він сказав їм: Преньшається много, не відуще писання ні сили Божія" (Мат. 22, 23—30).

Єремія Теольог.
(Далі буде.)

Економічний огляд.

Українська хроніка.

ДОЦІНЮВАННЯ ГОСПОДАРСЬКОГО ЗНАЧІННЯ ЛІТНИХ ВИЇЗДІВ І ТУРИСТИКИ ЗРОСТАЄ.

Більшаюче з кожним роком господарське наставлення починає теж (хоч дуже з проволо) закріплювати і в нас правильне розуміння матеріяльних користей, що їх нам може дати тяга міського елєменту до природи в літний відпочинковий час. В інших країнах услуги, звязані з туристикою, давним-давно оцінені як поважне джерело прибутків. Там туристика має своєрідний вплив навіть на господарську політику (в Швайцарії теж на валютову). Ми — не вважаючи на корисні здебільша умовини — досі були майже зовсім пасивні у тому так, що людина — навіть найбільш патріотична — не могла обійтись у горах без чужих услуг. І це тоді, коли з наших услуг повинні саме користати і чужі, бо це головний шлях збільшення нац. майна. Не зуміли використати атракції гір наші верховинці, не зуміла цього зробити й осіла в горах інтеліґенція. Ця пасивність — як зазначено вище — поволі минається і в останній час усе більше доказів зустрічаємо на те, що і в цьому напрямі дозріваємо. Та як воно ще далеко до повного розуміння того, що нам можуть дати літні виїзди міщухів і туристика під оглядом матеріяльним.

Польська хроніка.

ВІДНОСИНИ З ДАНЦІГОМ ЗІПСУВАЛИСЬ.

На чолі зовнішно-господарських справ Польщі появилась нечайно валютово-девізова політика Данціга. Недавно переведена девалюація гульдена — як відомо — стрінула прихильну оцінку в господарських колах Польщі. Повернена рівність у паритеті з польським золотим була інтерпретована як бажання Данціга ще тісніше звязати себе з природним запіллям, яким є для нього Польща. В польській пресі зароїлось від статтей, у яких обговорювано господарські взаємини з „вільним містом" і в тисячний раз викладано конечність для нього вростати в господарське життя Польщі до валютарної уніфікації включно. Але швидко після того прийшов дальший акт оборони гульдена. Данціг завів девізові обмеження (реґляментацію). Це польські політичні і господарські кола зрозуміли знову, як бажання Данціга відсепаруватись від господарства Польщі. Пішли докори за зломання паризької конвенції і варшавської умови. Трудно-ші, що виросли з девізової реґляментації Данціга, мусить Польща очевидно відчути, бо — не вважаючи на істнування Гдині — все ще мусить вона користуватись торговельним і портовим апаратом Данціга. Через те не дивно, що Польща вживає всіх заходів, з пресовою і радіовою акцією включно, щоби оборону гульдена спрямували на менше для неї невигідні рейки.

ДОЛЯРОВІ ПОЗИЧКИ ПІД ЗАСТАВ ПОЛІС.

Найвищий Суд видав присуд, у якому визначує курс перерахування долярів при обезпечевих зобовязаннях, що повстали як зачети чи позички під застав — 5.40 зол. за 1 доляр.

ДЕРЖАВА В ДЕРЖАВІ. — СПРАВА ПЛАТНОСТИ СОЦІЯЛЬНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ.

Велике обтяження господарського світу соціяльними обезпеченнями є одною із найбільше дискутованих і поборюваних справ. Нема майже одної торговельної чи промислової станиці, яка цього обтяження не відчувалаб і яка не малаб більших чи менших залеглостей. Про сплату тих залеглостей висказався вже закон, але досі нема виконавчого розпорядку до нього. Преса зазначує, що обезпечення інституції користають із платника, що тільки можуть. Система соц. обезпечень є одиноким виїмком, що не перейшов дефляційної операції. „Інституції суспільних обезпечень — пише „Ц. Газета Гандльова" — творять немов державу в державі і часто є в яскравій суперечности з інтересами всього суспільства".

НОВИЙ КООПЕРАТИВНИЙ УСТРІЙ ЗБІЛЬШИВ ОБТЯЖЕННЯ КООПЕРАТИВ.

Під наголовком „Етатизація кооп. руху збільшила обтяження кооперативи" вказує „Варш. Дзенник Народови" на погіршення під тим оглядом ситуації, зазначуючи рівночасно на конечність зробити це темою ширшої дискусії. Для прикладу подає газета одну кооперативу, яка колись як „дика" платила річно 342 зол. за ревізію, пізніше, як член познанського „Патронату" 105 зол., а тепер визначено їй 669.50 зол. (тоді коли 5 проц. дивіденди від уділів, яку кооператива вперше недавно виплатила, винесло 663.50 зол.). „В. Д. Н." вказує дальше на те, що вязання ставки за ревізію з оборотами є (на її думку) неслушне, бо при ріжних оборотах надзір вимагає здебільша ту саму працю, а потім кооперативи ріжного типу (споживчі, торговельні, кредитові, тощо) при рівних оборотах мають ріжні доходи брутто і нетто.

Світова хроніка.

ЗРЕДУКОВАНІ КОДЕКСИ НАЙРИ. — ДОБРОВІЛЬНІСТЬ І ПРИМУСОВІ ЗАСОБИ.

Американська метода поборювання кризи — своєрідна планова господарка — з сотнями реґляментаційних кодексів Найри, захиталась після відомого вже присуду Найв. Суду. Не тільки в Америці, але і в Европі почались застановляти над тим, яку форму матиме в дальшому американський експеримент, який вихід зі ситуації найде великий реформатор Америки, през. Рузвельт. Сенатор Льонґ, якого дехто вважає майбутнім Гітлєром чи Муссолінім Америки, здобувся на поверх 15-годинну обструкційну промову, а проте не зумів перешкодити продовженню Найри на нових 9 місяців до 1. квітня 1936 р. Щоправда діяльність Найри сильно звужена, її кодекси значно зредуковано. Проте добровільність респектування також непризнаних Найв. Судом кодексів, що дотичать умовин праці і платень, надає цій діяльности велику елястичність. Новостворений видїл промислової

Хто прочитав з цікавістю
І-ий том
Споминів
Олесницького
той ждав певно нетерпляче
на II-гий том
який саме появився окремою книжкою

Міський Театр на пятницю 28. червня 1935.

Сьогодні в холодній салі Великого Театру відпочинок по цілоденній спеці.

При найнижчих цінах безжурна розривка: комедія Бера й Бернея

„Школа податників"

Початок в год. 8-ій вечір!

співпраці має підтримувати підприємства, які добровільно приноровлятимуть дальше у своїх підприємствах „зліквідовані кодекси". Нема сумніву, що Рузвельт найде способи (напр. ризористичне применшування протитрустових законів, уділювання публичних робіт, тощо), щоби число тих „добровольців" відповідно збільшилось. Усе вказує на те, що през. Рузвельт не заміряє піддатись і шукає можливости продовжувати свій небувалий експеримент.

СВІТОВИЙ ЗАПАС МОНЕТАРНОГО ЗОЛОТА.

Найновіші підсумки мон. золота вказують на зріст його глюбальної суми в 1934 р. до 115.482 міл. зол. (в р. 1933 тільки 107.219). Коли йде про поодинокі держави, то „стан посідання" його представляється в міліонах зол. ось-так: Зл. Д. П. Америки — 43.367, Франція — 28.686, Англія — 8.361, Еспанія — 3.904, СССР — 3.771, Швайцарія — 3.280, Бельгія — 3.102, Голяндія — 3.013, Італія — 2.728, Аргентина — 2.122, Японія — 2.068, Швеція — 838, Румунія — 553, ЧСР — 538, **Польща — 503,** Німеччина — 321, Австрія — 241, інші держави — 8.036. Як бачимо з того — то найбільше зосереджене золото в Зл. Д. П. Америки й у Франції.

В. Н-вич.

Луговий город у Львові.

У минулому році писали часописи багато про те, що у Львові є другий український спортовий город — Луговий Город при вул. Вулецькій. Уладжено його в минулому році великим накладом праці і гроша. Не завадить згадати про Луговий Город при нагоді 10-ліття істнування Лугової Організації та Ювилейного Лугового Свята у Львові.

Майдан під Луговий Город — ще власність манастиря оо. Василіян. Вони винайняли його Луговій Організації на 10 років. Минулого року впорядкували львівські луговики (-чки) один рівненький великий майдан; на ньому може стати до вправ більше як 1.000 вправляючих. Уладжено також 3 гарні природні степениці; на них є місце на лавках для 600 осіб. Довкола майдану є лавки та стоячі місця. Крім того підготовили члени львівського Лугу малий майдан на тренінги, на відбиванки і кошиківки та обвели цілий город високою огорожею. Луговий Город положений найблизче з усіх спортових городів від центру міста; від вулиці Легіонів пішки усього 20 мінут дороги. Можна доїхати також трамваєм ч. 4. до вулиці Ісаковича, а від трамваю не більше 3 мінути ходу.

Луговий Город положений у дуже спокійній вулецькій дільниці, куди рідко їздять авта; рух тут невеликий так, що повітря чисте, порох ніколи туди не заходить.

Уже минулого року примандрував Луговий Город людей великою скількістю зелені, старих дерев та квітів, що їх львівські луговички засадили власними руками.

Та львівський Луг не спочав у праці, щоби Луговий Город зробити ще кращим. Передовсім засаджено в ньому около 3.000 дерев та корчів. Дерева найріжнородніші, що ростуть по наших лісах та городах. Із корчів засаджено бо́гато бозу, ясміну, агресту, порічок і т. д.

Правда, всі ці дерева і корчі не розрослися ще цього року буйно, бо щойно посаджені, тому й виглядають покищо бідно, з кількома листками; але є надія, що на другий рік дерева вже розпустять свої віти. Та всежтаки 300 корчів рожі вже цвіте.

І в цьому році львівські луговики й луговички вложили близько 400 днів праці в уладження дальших майданів та гардероб. Зрівнано один новий майдан, величини 150 кв. м., призначений на ріжні руханкові та забавові прилади. Великі насипи та виколи землі покладувано деревом. Цей новий майданчик також гарний, довкола обмежований грядками з квіт.

Викінчено майдан із будинок із гардеробами, де знову вклали на ним високий, обложений зеленим деревом, а сам майданчик обмежаний грядочкою квітів. На цьому майдані збудовано хату з 8 кімнатами, призначеними на мешкання господаря городу, буфет та 6 кімнат на гардероби для рухомків. Гардероби ще нескінчені, не тому, що нема охочих луговиків до праці, але тому, що браку́є матеріялу, дощок, дерева на вікна, двері. Лугова організація находиться в такому прикрому матеріяльному положенні, що не може купити потрібного матеріялу. Викінчено в цьому році також гарний тенісовий корт. Корт викінчений, але з причини браку грошей, не має він ще сіток. Дальше уладжено ще два малі майданчики на танці.

В Луговому Городі нині повно зелені, квітів, запаху рож. Лугова організація в своє 10-ліття може похвалитися гарним національним дорібком у Львові — Луговим Городом.

МАТЕРІЯЛИ

ДО НАШИХ ВИЗВОЛЬНИХ ЗМАГАНЬ

найдете у книжці Михайла Галущинського п. наг.

З Українськими Січовими Стрільцями,

що подає багато подробиць з життя нашого Січового Стрілецтва.

216 сторін друку на дуже гарному папері.

Ціна зол. 1·90. Порто 30 сот.

Замовляти в „Ділі". 11—?

Сойм приняв проєкт виборчої ординації до сенату.

ВАРШАВА, 27. 6. ПАТ. Вчора пополудні йшла далі дискусія над проєктом виборчої ординації до сенату. Промовляли посли Смола, Фавстиняк, кажучи, що проєкт обмежує права широких верств населення і дає привілеї вечисленним групам населення.

Пос. Сергій Хрущський зголосив в імени Українського Соймового Клюбу низку поправок до проєкту виборчої ординації до сенату. Цю залву друкуємо на іншому місці.

В подрібній дискусії промовляли тільки опозиційні посли: Щерковський, Верчак, Зелінський, Міколайчик і *Гриньок* (укр. рад.), підержуючи поправки до проєкту, які зголосили. Пос. Гриньок заявив, що проєкт кривдить український нарід і перекреслює національні гасла. Одначе український нарід буде вести далі боротьбу за свої гасла і народні права.

В голосуванні всі поправки опозиційних послів відкинули і проєкт виборчої ординації до сенату приняли в цілости в другім і третім читанні. Після того засідання перервали до четверга.

Нині в 4. год. пополудні відбудеться дискусія над проєктом виборчої ординації про вибір президента.

Припинили транспорти японських військ.

МУКДЕН. ПАТ. Комендант японської квантунської армії заявив, що після яп.-китайського порозуміння припинили транспорти японських військ до Тієн-Тсіну, Пекіну і Чагару. На основі розпорядку японського міністра війни телефонічну лучбу між Тієн-Тсіном і Чан-Гей-Кваном, яку обняло японське військо, віддали китайській владі. Зате японські війська не покинуть стратегічних пунктів тому, що ще не устійнили здемілітаризованої смуги.

Франція має перевагу над німецькою фльотою.

ЛЬОНДОН. 27. 6. ПАТ. Міністер Льондондері заявив учора у своїй промові в палаті льордів, що теперішні морські сили Франції сягають половини сил британської фльоти. Британсько-німецький договір дає Франції постійну перевагу у 43 пр. над Німеччиною, якщо йде про воєнну маринарку. Міністер підкреслив, що в дискусії не видвигнули ніяких аргументів, які доказували б, що положення Франції або Італії на морі було би сильніше, якби не дійшло до британсько-німецького морського порозуміння.

Горячкові зброєння Франції,

ПАРИЖ. 27. 6. ПАТ. Вчора радило 17. парляментарних комісій. Найбільше увати приклада́ють до нарад фінансової комісії палати послів над кредитами на оборону Франції. Підчас наради міністер війни Фабрі давав вияснення про діяльність німецького воєнного промислу. Парляментарний справоздавець Аваса обговорюючи внесок уряду у справі кредитів підкреслює, що ці кредити необхідні для безпеки держави. Мін. Фабрі запевняв членів комісії, що кредити призначать на вишкіл армії, фабрикацію модерної зброї і на оборону держави. По вияснениях міністра війни комісія приняла урядовий внесок у справі військових кредитів. По промові пос. Аршембо у справі додаткових видатків на оборону держави, комісія рішила вислухати ще вияснень міністра фінансів.

Комісія уповажнила пос. Штерна, щоб прихильно зреферува́в проєкт з уповаженнями для уряду робити видатки на воєнну маринарку. На засіданні летунської комісії по виголошенні відповідних рефератів приняли урядовий проєкт у справі протилетунської оборони. Комісія залишила міністрові летунства більшу свободу у справі етатів і віднови летунського приладдя.

—o—

Обовязкова служба в кадрах праці.

БЕРЛІН, 27. 6. ПАТ. На вчорашнім засіданні кабінет Німеччини приняв закон про обовязкову службу в кадрах праці для юнаків у Німеччині. Справу служби для дівчат упра́вильнять пізніше. Новий закон постановляє, що служба в кадрах праці є почесною службою, за яку не платиться ніякої винагороди. До служби покличуть тепер річник з 1915. р., якого перша половина зачне працю 1. жовтня ц. р., друга 1. квітня 1936. р. Від цієї служби в кадрах праці виключені особи, яких засудили на тяжку вязницю, позбавили громадянських прав, засудили за протидержавну діяльність або виключили з націонал-соціялістичної партії за нечесні поступки. Німецькі громадяни, які виїжджають на довший побут за кордон або там постійно мешкають, за випадок повороту до Німеччини перед скінченням 25. року життя, обовязані відбути службу в кадрах праці. Про провідників у кадрах праці закон каже: Провідники не є ані урядовцями ні підстаршинами ні старшинами. Зате творять окремий тип для спеціяльних завдань служби праці. Від служби праці виключені особи неарійського походження або одружені з жидівками за винятком тих неарійців, яким військовий закон признає право до служби в німецькій армії.

Дві противоєнні резолюції.

ВАШИНГТОН, 27. 6. ПАТ. Комісія заокордонних справ сенату приняла резолюції, щоб здержати громадян Злучених Держав від кожної війни у майбутньому. Перша резолюція уповажнює президента відмовити пашпортів американським громадянам, які їдуть до держав, що ведуть війну. Друга забороняє підчас війни давати приватні і публичні позички державам, які ведуть війну. Третю резолюцію, яка забороняє вивозити муніцію до держав, які ведуть війну, обговорюватимуть за два тижні.

—o—

Нова польська партія.

До маршала соймy надіслало кількох послів письмо з повідомленням про новий парляментарний клюб „Строництва Хлопского". До цього клюбу входять такі посли: Владислав Доброх, д-р Ст. Врона, К. Пац, Малґожата Шпрінґерова і Ян Которський. Головою клюбу є пос. Доброх, секретарем К. Пац.

НОВИНКИ

— **Робітня футер Юліяна Глушевського,** Львів, пл. Капітульна 3, І. пов., тел. 54-56. Приймає футра до переховy на літо. 1138 26-7

— **Мясарні Центросоюзу у Львові,** Ринок ч. 2, Жовківська ч. 178, Личаківська ч. 50. 25-30

— **Права державних шкіл** одержала жіноча гімназія СС. Василіянок у Львові, вул. Длугоша 17 а, рішенням Міністерства з 13. червня 1935 ч. II. — С. 1957/35. Подаючи це до відома українського громадянства, заявляє Управа гімназії, що без ніяких трудноцїв прийме ті учениці, які здали вступний іспит до І кл. мужеської державної гімназії у Львові, а не принято їх через брак місця. **Оплата за науку така сама, як у державній гімназії.** Тіж учениці, які з важних причин не зголосилися до вст. іспиту до І. кл. перед вакаціями, можуть здавати за дозволом Куратора по вакаціях; ближчі пояснення подасть на бажання інтересованих Управа. В днях 15.—21. червня відбувся під проводом директора заведення, о. крилош. Личиняка, іспит зрілости, до якого

з голоситься 21 учениць. Здали: Бріль Марія, Бутель Ірина, Вільчинська Марія, Гаврик Олена, Гладчинська Стефанія, Гураль Ірина, Жарська Ольга, Жизачек Марія, Куницень Стефанія, Можрицька Ольга, Мороз Марія, Пелинь Стефанія, Подлуська Наталія, Прокопович Марія, Терешаковець Стефанія, Тис Ярослава, Тимочко Ольга, Фіголь Дарія, Хміль Володимира, Хойнацька Ірина, Цап Марія, Чмир Катря і Шульга Пелагія; одна учениця відступила.

— **Протестаційний страйк.** На знак протесту проти ухваленої сеймом санаційної виборчої ординації оголошено в цілому нафтовому басейні в Бориславі однодневний страйк на 26. ц. м. Подібний протестаційний страйк оголосили робітники в Перемишлі, Сколім, Львові, Лодзі та в інших містах.

— **Ліцей деревного промислу.** Ліквідація лісного виділу львівської політехніки кінчиться всупереч протестам зацікавлених кол. З кінцем академічного року залишився тільки четвертий рік. Зачувати, що уряд приготовляє ліцею деревного промислу, що має повстати на місці зліквідованого лісного виділу і то вже з початком нового академічного року.

— **Міжнародня робітнича делегація** приїхала до Львова, щоби познайомитися з умовинами, серед яких живуть політичні в'язні і трудова кляса нашого міста. В склад делегації входять: п-і Орнель, професорка Сорбони в Парижі, американський адвокат Арко від Ліги оборони прав чоловіка і громадянина, що боронила 9 молодих мурчнів із Скотсбору, засуджених на смерть, польський робітник із Франції, український робітник з Канади, один журналіст і один письменник із Франції. Передтим делегація була кілька днів у Варшаві та Лодзі.

— **Спека,** яка панує від кількох днів, дужчає. У Львові було сьогодні 40 ст. Ц. на сонці. Подібно діється в інших містах.

— **Італійці про українське мистецтво.** Італійська агенція „Літераріо Артістіка" подала в пресі більшу замітку про українське мистецтво, зокрема про праці відомого українського артиста маляра В. Дядинюка. Автор висловлює велике захоплення намальованою недавно на замовлення відомого мецената П.Макогона серією історичних портретів і висловлює надію, що незабаром Італія буде мати нагоду побачити виставу українського мистецтва. Вістку повторили інші італійські часописи.

— **З Української Академії Наук.** Дня 22. червня відбулося останнє засідання ради Української Академії Наук у Києві. Директор бібліотеки академії, проф. Іванушкин відчитав звіт, з якого виходить, що бібліотека має тепер 4 мільони примірників.

— **Буря над Сокальщиною.** В ночі на 25. ц. м. перейшла над Сокальщиною незвичайно сильна буря з громами. Сильний вихор ушкодив будинки, повиривав старі дерева, кидаючи їх далеко. В Теляжі грім убив 11-літню Ксеню Яремчук, що сховалася перед дощем під ганок Зах. Чорнія. Другий грім спалив загороду Омеляна Штика. Одночасно над Бугом убив коня. В селі Бола. Одночасно над Бугом убив коня. В селі Бола. Одночасно буря знищила стодолу, в якій сховалобатині буря знищила стодолу, в якій сховалося пятеро осіб. Всіх тяжко потовкло. В Ільковичах грім ударив у стайню Волод. Шамборовського і вбив дві штуки худоби. Всюди буря ушкодила збіже.

— **Православіє в Коломийщині.** Мешканці села Мишина пов. Коломия ще в місяці квітні ц. р. заявили про своє бажання перейти на православний обряд. Як повідомляє „Русское Слово", справа їм удалася гладко. Чину приключення населення Мишина до православя довершив архимандрит Філофей, православний парох зі Львова при допомозі о. Апольона Новицького. Село Мишин відоме віддавна зі свого москвофільства.

— **Львівська хроніка.** До шпиталю привезено з безнадійному стані купця Хаїма Сігала, що в одній брамі при вул. Бляхарській стрілив до себе з револьвера. — На Високому Замку біля ребе Ландау тяжко занедужав 7-літній Бенью Розенберг, затроєний морозивом. — При вул. Кордецького 38 повісився 55-літній Михайло Оркіш. Яванги 38 повісився 55-літній Михайло Оркіш. Тому два місяці емеритований полковник-інжиніер. Тому два місяці емеритований полковник-інжиніер. Тому два місяці утратив посаду на почті, а що з емеритури вже міг удержати жінки та двох синів, рішився покінчити з життям.

— **Дальші жертви світової війни.** Три мешканці села Хомківці коло Станіславова, купаючись в ріці Гнила Липа, знайшли артилерійську гранату. Як звичайно, граната вибухла і двох із них, Ярецького та Загального рознесла на шматки, а третього, Леочка тяжко ранила. — Біля хутора Попас коло Ново-Вилейська, 15-літній Лев Прусаков знайшов на полі артилерійську гранату, що лежала там з часів світової війни. Хлопець заніс стрільно на подвір'я хутора і пробував його розібрати. Стрільно вибухло й тяжко покалічило хлопця. Перевезений до новоилейського шпиталю він незабаром помер. Перед двома тижнями в недалекій Сморгоні згинуло подібним способом 5 осіб.

Полекші для довжників
державного скарбу і публичних установ.

Від 8. червня ц. р. обовязує розпорядок ради міністрів з дня 23. травня ц. р. про полекші для довжників державного скарбу та установ публичного права при сплаті приватних довгів (Дзенник Законів з 8. червня 1935 ч. 41, поз. 278). Цей розпорядок признає полекші довжникам державного скарбу і публичних установ при сплаті їх приватних довгів (отже не податків чи інших публичних данин!) під двома умовинами: 1) **довг є хліборобський;** 2) **повстав перед днем 1. липня 1932 р.** Закон про відбудовання селянства з 24. жовтня 1934 р. постановляє, що хліборобським довгом є довг посідача сільського господарства, який повстав з: а) придбання, б) розпорядження, в) ведення сільського господарства, г) векслевої або ґ) іншої міри. Одночасно цей закон каже здогадуватися, що кожний довг посідача сільського господарства є хліборобським довгом. Далі закон постановляє, що сільськими господарствами є господарства: рільні, лісні, городові, пасінні, годівельні, бджільні і рибні.

Чи довг є господарський і чи повстав перед днем 1. липня 1932 р. — про це рішає дотичний міністр або уряди, які він вкаже. Згаданий розпорядок признає довжникам-посідачам сільського господарства такі полекші при сплаті їх приватних довгів державному скарбові або публичним установам: 1) устійнює речинець або речинці сплати довгу та розкладає довг на сплати; 2) обнижує або скреслює відсотки; 3) відписує частину або цілий довг з відсотками, коштами, адміністраційними додатками і т. п.; 4) обнижує висоту довгу при скоршій заплаті і дає змогу сплатити довг, відсотки і кошти цінними паперами по курсі, який устійнить міністер скарбу та 5) переміняє короткоречинцеві довги на довгоречинцеві і відступає гіпотечне місце при гіпотечних довгах.

Міністри **можуть признати згадані полекші** посідачам сільських господарств **при сплаті таких довгів.** І так **міністер скарбу** може признати згадані полекші **довжникам** при сплаті: 1) їх теперішніх довгів, які належаться державному скарбові на основі мирових договорів або які повстали з продажі майна колишніх чужоземських держав у звязку з викупованими Польщею цих мирових договорів; 2) позичок і запомог на відбудову будинків знищених або ушкоджених: війною і стихійними нещастями (повінь, пожежа); 3) інвалідських позичок; 4) належитостей гарантійного фонду за страти на штучних погноях в 1931-32 і 5) позичок на господарські цілі, якими адмініструє державний рільний банк.

Далі міністер скарбу може признати полекші довжникам, які купили маєтки, що перейшли **на власність** Польщі на основі версайського трактату.

Міністер хліборобства може признати полекші: а) довжникам адміністрації державних лісів. При сплаті залеглих чиншів з аренди міністер хліборобства може признати полекші у сплаті тих чиншів, які повстали по дні 1. липня 1932 р.; б) довжникам при сплаті позичок на підтримку тваринної і рослинної продукції; в) довжникам рентових позичок, які вони затягнули при творенні рентових господарств на основі закону з 17. лютого 1905 р. (Дзенник Зак. краєв. розп. ч. 40 стор. 117).

Міністер суспільної опіки може признать полекші при сплаті вірительностей суспільних обезпечалень.

Міністер внутр. справ може признати полекші при сплаті вірительностей самоуправи територіальної самоуправи (до волостей, повітових виділів і т. д.).

Згадані полекші можуть признати міністри довгам зі залеглими відсотками, коштами та іншими належитостями, які наросли до 1. липня 1934 р. або до 1. червня 1935 р.

—o—

— **Свиня загризла дитину.** В селі Дорожеві селянин вдовець Михайло Грушовський вийшов до праці в полі і на тоді в стодолі лишив в колисці 6-тижневу дитину під опікою 14-літнього сина. Хлопцеві знудилося пильнувати братчика і пішов бавитися на вулицю. Тоді прийшла до стодоли свиня, витягнула дитину з колиски і вирвала їй часть лиця та одну руку. Коли батько вернувся додому, найшов дитину мертву.

— **Залізнича катастрофа від спеки** склалася на лінії Лібава-Кайседе. Наслідком значного розширення шин частина вагонів вискочила на насип і так потяг переїхав ще 200 метрів. Одна особа згинула.

— **Згоріла фабрика.** В Руді Пабяницькій під Лодзею згоріла фабрика шовку, наслідком чого втратило працю 230 робітників. Шкоду, яка була обезпечена, обчислюють на 2 і пів мільйона золотих.

— **Жнива на Сов. Україні.** Як повідомляє совітська преса, жнива в південних округах Сов. України розпочалися 20. червня ц. р. — На зборах київського партійного активу С. Косьор виголосив промову, в якій зазначив, що цього року на Україні та в цілому Совітському Союзі надіються гарного врожаю. Одночасно закликав до боротьби зі саботажами, які появляються в колхозах. (ВУ).

— **Саботаж на Україні.** Як повідомляє совітська преса, хліборобський саботаж на Сов. Україні приймає щораз більші розміри. В рівних сторонах стверджено випадки нищення збіжа на полі. В районах херсонському, волосенському і голованевському місцеві селяни скосили значну скількість пшениці і сховали по своїх загородах. Колхозна управа арештувала багато людей, що стягали колосся пшениці. Засуджують їх по три роки вязниці. На полях виставлено сторожу, що пильнує збіжа. Докруги побудували окремі охоронні вежі для обсервації поль. (ВУ).

— **Не вільно кидати квітами на Гітлера.** Німецький урядовий комунікат пригадує оголошену свого часу заборону кидати на канцлера та інших державних достойників квітами. Комунікат стверджує, що цей звичай нетактовний і криє в собі небезпеку.

— **Рівні вістки.** Паріському лікареві, д-рові Водреме вдалось винайти сироватку проти прокази, що вважалася досі невилічною недугою. — Спека в Китаю доходить до 45 ст. Ц. в тіні. — Апеляційний трибунал у Будапешті затвердив смертний присуд на Матушку, що викликав замах на залізничий потяг.

— **Авантурничка власниця найбільшого діямантy.** Американка п-і Мак Кіней була вже чотири рази заміжня. Першим її чоловіком був дуже багатий власник плянтацій Бен Тіл. Цей мільонер заплатив чималу кавцію за те, щоб звільнити жінку із немилого обовязку сидіти в вязниці. Її засудили за фальшиву присягу на 6 місяців, але відсиділа тільки три місяці. Бен Тіл скоро помер і залишив жінці мільйонове майно. Згодом заручилась вона з американським фабрикантом, але той скоро згинув в автовій катастрофі. Весела вдова мала три віллі і велїла збудувати собі люксусовий яхт. Мала теж найбільший діямант світа. У Монте Карло програвала нераз 300.000 франків за ніч. Але грошеві засоби вичерпались, вона напробила довги і втікла до Відня. Там дігнав її стежний лист французької поліції. Вона відсиділа кару і поїхала до Льос Анжельос. Під іменем місс Педьофорд крала чимало. Але лікарі врятували її перед великою карою стверджуючи, що вона клептоманка. В Ніцці, куди вона поїхала під іменем місс Кіней вимінила цілу колекцію дорогоцінностей від ювілірів і робила неймовірно великі довги. Тим разом решетували її за смішно малий довг 14.000 франків.

—o—

Листування Редакції.

Вп. Б. Л. Ямна: Спростування нині помістити. Протягом застукати нашу Редакцію і „Неділі" на окружному суді в Ставиславові, яке відбудеться 29. і 30 червня ц. р. і надіслати нам своєчасно дуже докладний звіт зі Суду.

Дописи.

СТАНИСЛАВІВ.

Новинка на нашій сцені. Театр Тобілевича підготовляє виставу нової оригінальної оперети на три дії „Дівча з Маслосоюзу". Лібретто виготовив автор відомий вже з вистав фарси „Американка" проф. В. Павлусевич, а музику знаний в нашому музичному і театральному світі проф. Я. Барнич. Коли у світі оперетка має тепер такий успіх, то у нас після таких світлих початків, як „Запорожець за Дунаєм" Гулака-Артемовського оперета засипле сном блаженних. Тепер ідуть спроби відновити з меншим або більшим успіхом. А прецінь наш нарід спрагнений добрих оперет і жде, тож і не зле діло роблять ті, що маючи відповідний хист і рутину, стараються заспокоїти цей голод, даючи природним гумором нашому симпатичну річ з життя нашого народу, якої оригінальна, мельодійна і перетикана українськими мотивами музика дає повну запоруку, що оперета здобуде собі театр на довший час. Песу уложив станиславівський автор, музику станиславівський композитор, ставляє її у перше театр ім. Тобілевича, що завдячує своє повстання і найсвітлішу минувшину Станиславові. Ю. Е. О.

—o—

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

„МІ" — Весна 1935, літературний, неперіодичний журнал книга IV. Видавництво „Варяг". Варшава 1935. Стор. 180, форм. 8-о.

„МІСІОНАР", релігійний місячник. Жовква, липень 1935. Ч. 7. Рік XXXVIII. Видавництво ОО. Василіян.

—o—

СПОРТ.

ЗМАГАННЯ ЗА МИСТЕЦТВО ОКРУЖНОЇ ЛІГИ.

Відплатні змагання між дружинами **Україна — Польонія** (Перемишль) відбудуться в неділю 30. черв. ц. р. в год. 5-ій попол.

Ці змагання попередять в год. 3-ій попол. **Україна II. — Лехія II.**

ЧОРНОМОРЦІ — УРСК.

Змагання за першенство УСС. між обома дружинами відбудуться в неділю 30. ц. м. на площі Соколa-Батька. Початок змагань у год. 5. попол. Попередять змагання запасних дружин у 3-тій попол.

МИСТЕЦТВА ЗАПАСНИХ ДРУЖИН.

Уперше цього року відбудуться у Львові змагання за першенство УСС. других дружин. В тих змаганнях братимуть участь Тризуб II, Чорноморці II, УРСК. II., Буревій II. і Богун II. Перші мистецькі змагання запасних дружин починаються 7-го липня. Грають Чорноморці II. — Буревій II.

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ.

В репензії про змагання за мистецтво Б-яд. між дружинами **Пролом — Рипне** („Діло" ч. 166) зайшла тана прикра помилка: При кінці репензії додано помилково таке речення: „Найцікавіше зі змагань те, що Строцика (грач з Бельведеру) усунув судця з грища у першій половині, а вже в другій половині цей грач грав знову за згодою судді. Що це за примхи?" Цей випадок зайшов підчас змагань між дружинами Бельведер — Прут (Делятин) 14 : 1, а не на змаганнях Пролому з Рипнин.

—o—

Вже вийшло 13-е число ілюстрованого двотижневика

НАШ ЗАЗУЗАН

ЧІТРІТРІЧ

23 ілюстрацій!

Стрілецьким шляхом (розмова з редакторами книги У. С. С., М. Черемшина: На Купала, на Івана. — С. Гординський: Леонід Перфецький. — В. Софронів: З країни Андерсена. — В. Ласовський: Кармеладі й мистецтво. — Г. Смольський: З Космача до Парижа. — Із секретів доброго тону. — Летіло 40 сорок...

Ціна числа 50 сот.

АДМІНІСТРАЦІЯ, ЛЬВІВ, РИНОК 10. II. п.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

П'ятниця, 28. VI. год. 8 веч. „Школа податників".

Субота 29. VI. год. 8 веч. „Школа податників".

Театр Різнородностей.

Нечинний.

Кіна.

АДРІЯ: „Домина тріногн", „Страшна річ у Зоо".

АПОЛЬО: „Фраскіта".

АТЛЯНТИК: „Гармонія" (большевицька муз. комедія) „Сват залюблений" амер. комедія).

ВАНДА: „Пісня пісень", та „Зле кохана!"

ГРАЖИНА: „Мушу бути молодий".

КАСІНО: „Віденські ночі".

КОЛІСЕЙ: „Вбивство в Трінідаді", ревія „Останній раз бачимо вас!".

КОПЕРНИК: „Нічне життя богів" та Добра ворожка".

МАРУСЕНЬКА: „Поворот Франкенштайна" та „Мариотравний син".

МІРАЖ: „Весняна парада" з Фр. Галь.

МУЗА: „Білі люди", „Все жарт".

ПАКС: „Годгофта".

ПАЛЯС: „Несхопний" (на осн. Ед. Чохеса), „Людина без лиця".

ПАН: „Любовна мрія" („Leise flehen meine Lieder").

РАЙ: „Азбука кохання" з Диншою та Брунавським.

СВІТ: Нечинний.

СОНЦЕ: Збешещена" та ревія.

СТИЛЕВЕ: „Пані і шофер" та ревія Волінського.

УТІХА: „На дні Океану" та ревія.

ХИМЕРА. „Всі люди є ворогами".

Закордонне радіо.

П'ятниця, 28. червня 1935.

Відень (506,8) 12·00, 13·10 Концерт, 4·00 Спів, 17·20 Суч. пісні на жін. хор, 19·30 Вінер Зенгеркнабен, **Брно** (325,4) 16·10 Дит. хор, **Кошиці** (259,1) 16·30 Мадярська музика, **Прага** (470,2) 12·30 Легка музика, 21·45 „Кизиг" на альт і форт. Шуманн, 23·30 Югосл. пісні, **Париж** (1648) 20·00, 20·45 Концерт, **Атльона** (531) 20·45 Спів, **Білгород** (437,3) 22·20 Патріотичні пісеньки, **Рига** (514,6) 19·05 Лотиська музика, спів, **Берлін** (356,7) 14·15 Легка музика, 17·00 Концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00 Від 2—3 весело на світі, **Кельн** (455,9) 20·15 Нар. пісні, 21·30 Славні оп. арії, **Будапешт** (550,9) 21·00 Давня музика на давніх інструментах, Базілідес співа, 22·20 Цит. музика, **Міляно** (221,2) 11·30 Легка музика, 22·00 Камер. концерт, **Рим** (420,8) 17·05 Солісти (муз., сп.), 20·50 Одноактівка Піранделя, 21·20 Вок. концерт.

Субота, 29. червня 1935.

Відень (506,8) 11·40 Концерт орх., 12·55 Легка музика, 15·45 См. квартет, 22·25 „Пісня купця Калашнікова" муз. легенда (на осн. Лермонтова) Лефіта, **Братислава** (298,8) 20·45 „Хай чорти заберуть гроші" оп. Віліна, **Кошиці** (259,1) 10·00 Серенада Бетовена, 10·40 Нар. пісні, **Прага** (470,2) 7·00 Концерт, 10·05 Форт. реціталь, 18·00 Хлоп. хор, **Париж** (1648) 20·00 і о перт, 20·45 „Ле Гіля" літ. опов. з муз. і усе, **Атльона** (531) 21·15 Спів, **Білгород** (437,3) 13·15, 18·30 Пісоньки, **Любляна** (569,3) 9·00 Рел. пісні, 21·45 „Парсіфаль" оп. Вагнера (III. дія), **Берлін** (356,7) 18·55 Віден. мельодії, 22·30 Вес. програма, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·00, 16·00 Вес. програма, **Мінхен** (405,4) 19·05 Камер. концерт, **Будапешт** (550·5) 15·30 Легка музика, 18·20 Арфа, 19·20 Солісти (муз., сп.), 22·30 Концерт військ. орх., **Міляно** (221,2) 11·30, 13·10 Легка музика, Популярні мельодії, 21·30 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 17·10 Солісти (муз., сп.), 20·50 „Льодалега" оп. Масканія.

Львівське радіо.

П'ятниця, 28. червня 1935.

6·30 Ранішня авд., 8·25 Практ. вказівки, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Полудн. дзенник, 12·15 Концерт, 13·00 Хвилинка для жінок, 13·05 Камер. орхестра, 13·30 З ринку праці, 13·35 Відїзд на полудень прогульку, 15·15 Біржа, 15·25 Експорт, 15·30 Вальси в віртуоз. форт. транскрипціях, 16·00 Що пити в літі, 16·15 Авд. для хорих, концерт, 16·35 Гутірка для хорих, 16·50 „Мандрівка Іванни" Шельбург-Заремба, 17·00 Вес. авд. :Остання подорож самовара, 17·30 Концерт орх., 18·00 Єдина в порівняннях, 18·15 Авд., спів, 18·30 Листи та програми, 18·40 Сусп. хвилинка тур. т-ва, 18·45 Музика з гр. пл., 19·15 Реклам. концерт, 19·30 Спів у супр. форт., 19·50 Акт. хронольог, 20·00 Фейл. „Ах, ці нерви!", 20·10 Словно-муз. авд. „Бетовенове кохання", 20·45 Веч. дзенник, 20·55 Образці з життя давньої та суч. Польщі, 21·00 Концерт орх., 22·00, 22·05 Спорт. вістки, 22·10, 23·05 Легка й сал. музика з гр. пл.

Субота, 29. червня 1935.

8·30 Ранішня авд. 10·00 Великі марші з гр. пл., 10·15 Поморе Монюшці, 11·57 Сигнал часу, 12·03 За морями при берегах сонішньої Африки, 12·20 Муз. порянок. 13·00 Гутірки на тому світі, 13·20 Музика про море, 14·00 На контрторпедовці, 14·25 Найгарніша гр. пл., 15·00 З мікрофоном по старому Львові, 15·10 Твори на цитрі з гр. пл., 15·22 Що любить, а перед чим боронитьсн бджола, 15·35 Легка музика з гр. пл., 14·45 Для ст. дітей: Єдини, 16·15 Техн. скринька, 16·30 Прелюдія Дебісі (ост.), 16·50 „Мандрівка Іванни", 17·00 Концерт орх., 18·00 Спорт. порадник, 18·10 Хв. поезії: „У сумраку зір" Тад. Міцінського, 18·15 Пісні про море, хор, 18·30 Огляд видавництв, 18·40 Сідьма рерум, Мист. життя, 18·45 Концерт між. хору, 19·13 Реклям. конперт, 19·25 Одинадцятьлітний Івась Снатовнч із Волощини біля Підгаєць, лавреат дет. конкурсу, перед мікрофоном, 19·30 Пісні, 19·50 Акт. гутірка, 20·00 Пісні без слів, мала орх., 20·45 Веч. дзенник, 20·55 Образці з життя давньої та суч. Польщі, 21·00 Авд. для закордону. 21·30 З оп. Нововейськовою: „Легенда Балтику" симф. орх., 22·00, 22·01—22·15 Спорт. вістки, 22·20 Образці знад моря (муз., сп.).

АЛЬФОНС ДОДЕ.

МАЦІЦЬКИЙ

Переклад із французької мови М. Рудницького. — Ціна 1— зол., з почтовою пересилкою 1·30 зол.

ПОДЯКА.

Видержавши на стійці свого трудолюбивого життя — за Божою волею в дні 23. червня ц. р. перенеслася до вічности наша Мама і Бабуня **Валерія Горчинська.**

Совершилося! Боже Ім'я нехай буде благословенне!

У хвилині того тяжкого переходу завдяки ми співчуття від численних ближчих і дальших.

Щире Спасибіг усім за віддання останньої прислуги скромній, але великій характером Покійниці.

Перша подяка тим, що несли полекшу у хвилинах страшної передсмертної боротьби Покійниці.

Подяка Впр. о. Стефанові Василевому за кількакратне удільовання релігійної потіхи.

Дяка Впов. п. Д-рові Осипові Берестові і Пр. Сестрі Назарії Ч. С. Сл. за усипляння болів Покійної і повну самовідданої опіку над Нею.

Дякуємо дальше Їх Преосвященству Кир Іванові за відправу похоронних торжеств — Крилошанам і священству за проводи тлінних останків на місце вічного супочинку.

Дякуємо хорам Церковному і мужескому, як і їх дирігентам Впов. п. Романові Прокопоничеві і Радн. Купчинському за те, що своїм пригарним співом причинились до піднесення торжественности похоронних обрядів.

Рівночасно дякуємо ближчим і дальшим за висловні співчуття і за участь у похоронах.

Нехай Христос усім Вам заплатить, бо цього довгу сплатити ми не всиді.

У Львові, 27. червня 1935.

о. Омелян Горчинський, син,
Омелян, Пелягія Гадзевичі, внуки

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·25—5·27 зол.

Нім. марка 1·75—1·85, фр. франки 34·90—35·00, шв. франки 172·50—173·50, фунти стерлінги 26·00—26·20, австр. шіллінги 98·00 — 101, чеські корони 22·00—22·25, рум. леви 30·00—32·00, ліри 42·00—44·00.

Золото: Долари 9·18—9·20, Франки фр. 34·80—35·60, Дукати 83·00—84·00, Корони 37·00—37·50, Рублі 4·75 — 4·85, 1 гр. зол. 5·924.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50, Фльорени 0·85, 1 гр ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дох. Т. К. З. 43·00—44·00, 5 проц. дол. Б. Г. 51·00—53·00, 4 проц. Зол. Б. Г. 43·00—44·50, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 46·00—48·00, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 52·00—53·00, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

Премійки.

Долярівки 52·50 — 54·00, Інвестиційна 104·00—107·50, Будівельна 42·00—44·00.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 27. червня ц. р. кооперативами платив за: львівсько Львів.

1 кг. масла дес.	2·10	зол.
1 кг. масла експорт.	2·15	„
1 л. сметани	0·60	„
1 к. яєць	2·60	„

Ціп на молоко не ставить.

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 24 сот.

Тенденція на масло і яйця сильна, на молоко і сметану здержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 27. VI. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомисарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята від 50 дкг.	за 1 кг.	1·00	зол.
Мол. однор. кури І. кл.	„	0·80	„
Пантарки	„	1·30	„

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

Когутів, качок, гусей, індичок та індиків з огляду на кінець сезону не приймає.

ОПОВІСТКИ.

Учні 6. кл. хлопячої школи ім. Т. Шевченка у Львові занісць оплати за підготовчий курс до гімназії здожили на руки своєї опікунки класи п. С. Веберової 60 зол., які передано на Вакаційні Оселі.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Пропукликові бандажі гумові черевні, пахвові, проти усуванню матиці під гарантією виконує відоме **Укр. Ортопедичне Заведення Івана УГРИНА,** Львів, вул. Вірменська ч. 15. 1629 13—30

Дім партеровий, 4 покої, городець, при гостинці в Голоску Великім негайно дуже дешево продам. Відомість у п. Цобля в Голоску Великім ч. 145. 1794 2-2

Ямна коло Яремча, пансіон Русалка приймає літників з пілни утриманням на догідних умовах. 1795 2—2

Найподніші жіночі плащі по зол. 24·—, 35·—, 45·— і вище, **сукні** по зол. 16·50, 19·—, 23·—, 32·— і вище, **комплети** й костюми оказійно дешево продає тепер відома фірма **Й. Посамент,** Львів Академічна 2. 1796 2—3

Вдова, знає господарство і варити, добрі свідоцтва, шукає посади на вийзд Листи: вул. Кордоцького 46. у дозорця „Для Марії". 1802

ЯРЕМЧЕ, пансіон „Філя", в українськім заряді, сонячні кімнати, тераси городи. Здорово, спокійно, дешево. Добірне товариство, самохід до диспозиції. 1803 1—3

Фіранки прегарні, модельові. Фабричні ціни. Поручає вирібник **Фрайліха,** Сикстуська 21. 1804 1—2

ОГОЛОШЕННЯ.

Доротеум

Львів, Брацівська 3.

комісова меблева галя купує — приймає в комісе — продає.

МЕБЛІ всілякого рода за готівку і на сплати.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 169 (14.066). Львів, субота 29. червня 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ Львів, Ринок ч. 10, II. пов. 504-060. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зл. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голляндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

НЕВЖЕ ЦЕ ПРАВДА?

Частина площі „Сокола-Батька" переходить у посідання львівського магістрату?

З достовірного джерела довідуємося, що т-ву „Сокіл-Батько", у Львові може не вдатися викупити своєї площі у повнім обсягу 11 і пів моргів набутих від попередніх власників. Як відомо з дотеперішніх комунікатів, площу „Сокола"-Батька" набула в 1911 р. спілка заможніших львівських громадян, яка розділила поміж себе цілий закуплений обект на 20 рівних частин-паїв. Двацятьчотиролітньою збіркою на викупно „Українського Городу" вдалось „Соколові-Батькові" викупити 14 паїв, — себто з горою 8 моргів. Лишилось до викупна ще 6 паїв, які тепер у посіданні 4-ох фізичних осіб. Повільне сплачування паїв спонукало теперішніх 4-ох спільників навязати переговори з львівським міським урядом, які довели до того, що в найближчих днях має львівський магістрат перебрати з найгарнішої сторони, бо від Повстанової площі й стрийської дороги, невикуплених 6/20 частин площі, в заміну за уділений спільникам грунт подальше стрийської дороги. Паї — за виїмкою одного спільника — находяться у руках заможних, добре ситуованих, а загально знаних громадян. Тому й вістка про такий вихід справи є дуже прикра.

Цілковите викупно спортового майдану у Львові було амбіцією громадянства цілого краю. Тому булоб дуже побажаним одержати від заінтересованих кругів вичерпуюче в цій справі вияснення.

Ціжке археольогічне відкриття з княжих часів.

Минулого тижня перезв д-р Ярослав Пастернак при співучасти д-ра Михайла Драгана археольогічні розкопки на терені села Побережа коло Бзуполя. Розкопки дали сенсаційні висліди. Відкрито фундаменти романської ротунди (круглої церкви) з тесаного каміня. Місцевий переказ говорить, що це мав бути монастир св. Бориса і Гліба, зруйнований татарами. Д-р М. Драган, як історик мистецтва, означив час побудування цієї цінної памятки нашої церковної архітектури на XIII. ст. Звістка про цю церкву була в евіденції д-ра Драгана ще від 1928. р., але щойно тепер завдяки прихильній поставі о. мітр. Й. Сліпого, ректора Богосл. Академії, який сфінансував ці розкопки, можна було перевести розкопки. Досі відкопано головну наву, а частина вівтарна буде відкопана в осені, коли буде поле по зборах доступне до свобідних розкопок.

Інтересно різьблені і профільовані каміння, ріжні фрагменти та остатки оловяної крівлі вже привезено до Музею Богословської Академії.

ВІЗИТА ІДЕНА В ПАРИЖІ.

Розмови не мали рішального характеру.

ПАРИЖ, 27. 6. ПАТ. Авас повідомляє з Льондону: Тут думають, що відповідь, яку кабінетова рада постановила вчора переслати до Парижа, дозволить Іденові здожити заяву французькому урядові, що переговори у справі летунського Льокарна повинні вестися не інакше, тільки у тісному звязку з іншими точками договору з 3. лютого.

ПАРИЖ, 27. 6. ПАТ. Мін. Іден, що приїхав нині в год. 10. рано в товаристві шефа секції Форін Офіс Стренга до Парижа в год. 11-45 пішов до м-ства закорд. справ, де негайно зачалися розмови з прем. Лявалем і ген. секретарем м-ства закорд. справ Леже.

ПАРИЖ, 27. 6. ПАТ. Авас повідомляє: По закінченні нинішніх розмов прем. Лявель заявив представникам преси, що мін. Іден повідомив його про розмови з Мусолінім. „Ми, мін. мив його про розмови з Мусолінім. „Ми, мін. Іден і я — говорив Лявель — спільно хотіли узгіднити методи, яких повинні триматись обі наші уряди, щоби довести до програми з 3. лютого. Мін. Іден згадав теж про свої розмови з Мусолінім на тему абісинського конфлікту. Британський міністер виїде з Парижа правдоподібно нині пополудні.

ПАРИЖ, 27. 6. ПАТ. Думають тут, що розмови мін. Ідена з прем. Лявалем не були остаточні і що дальшу вимину думок вестимуть дипльоматичні посередники. Згідно з вістками з англійських джерел інструкції, які нині рано дістав мін. Іден по вчорашніх нарадах англійського кабінету у справі постулятів, зголошених Францією, зовсім не відповідають тому, чого дожидав Париж.

ПАРИЖ, 27. 6. ПАТ. Про хід розмови між Лявалем і Іденом відоме тільки те, що британський міністер поінформував французького премієра про свої розмови з Мусолінієм. Метою візити Ідена було те, щоби дати прем. Лявалеві відповідь британського уряду на запити, які поставив французький премієр підчас останнього побуту міністра в Парижі. Ішло про те, як здійснити британсько-французьку програму, устійнену 3. лютого. Заключення англійсько-німецького морського договору нарушило узгіднену раніше обома урядами процедуру.

Японсько-совітська конференція.

ПЕКІН, 27. 6. ПАТ. Міністер Гірота мав із совітським амбасадором Юреніевим конференцію у справі інциденту на совітсько-манджурському пограниччі. Гірота ствердив, що причиною інциденту було те, що совітські жовніри перейшли на манджурську територію. Міністер сказав, що конче треба створити граничну комісію, яка ліквідувала би такі вибухи. Крім цього Гірота звернув увагу, що Совіти сконцентрували 200 тисяч жовнірів на совітсько-манджурському кордоні та висловив домагання, щоби Совіти зменшили свої військові сили до 1/3 або до половини та відсунули в той спосіб притоку до загострення совітсько-манджурсько-японських відносин.

СССР відкинув німецьку позичку.

ПАРИЖ, 27.6. ПАТ. Авас повідомляє з Москви, що німецький уряд запропонував недавно совітському урядові фінансовий кредит на міліярд марок, з метою збільшити російські закупи в Німеччині. Сплачувати цей довг малиб спрівцями манганових і інших руд та нафтової ропи. Москва відкинула цю оферту, хоч Німеччина задумувала признати Росії якнайбільші полекші при сплаті довгу.

Летючки у французькім парляменті.

ПАРИЖ, 28. 6. ПАТ. На вчорашнім пленарнім засіданні палати послів пані Прево розкинувши з галерії жмут летючок. Виявилось, що зрештовала з особистою секретаркою одного панка, який перед кількома днями в подібний спосіб перервав хід нарад палати послів. Одночасно пані Прево є секретаркою товариства для охорони до винахідчивости.

Пригадка.

Надзвичайні Загальні Збори Членів „Народної Торговлі"

для зміни статуту і вибору уповажнених відбудуться 29. червня 1935. в год. 10-тій зрана в салі „Сокола", Львів, Руська ч. 20. Участь у них беруть фізичні особи безпосередньо а правні особи через своїх повновласників.

1800 2—2 ДИРЕКЦІЯ „НАРОДНОЇ ТОРГОВЛІ"

Національний обовязок

наказує Вам перенести обезпечення дозволеної законом 1/3 частини вартости своїх будинків з ПЗУВ. до

Товариства взаїмних обезпечень „ДНІСТЕР"

у ЛЬВОВІ, вул. РУСЬКА ч. 20.

На шляху

до тотальности і омніпотенції держави.

Намірена уніфікація хліборобських організацій.

Варшава. дня 27. червня 1935.

Остатня дискусія в соймі над проектами виборчої ординації до сойму і сенату не викликала надто великого заінтересування у громадянстві. Це і зрозуміле. Проекти нового виборчого права є цього роду, що громадянство, зорганізоване досі у політичних партіях, позбавлено всякого впливу на склад майбутніх законодатних установ у Польщі, а в додатку ще і дуже обмежено їх дотеперішню компетенцію. Не велике мабуть буде заінтересування і самими виборами до сойму і сенату.

Натомість інтересується громадянство господарською кризою, її причинами і способами її усунення, а щонайменше її злагіднення. У цьому напрямі працюють господарські організації і помітний сьогодні великий соціяльно-економічний рух у формі кооперації. Не без значіння є станові організації, що мають на меті оборону господарських інтересів дотичного стану та його доцільну організацію. Силою самих обставин економічні справи вибиваються на передове місце, бо багато з них має справді рішальний життєвий характер.

Господарська ділянка займає очевидно і сучасні чинники держави, що стараються щораз більше на неї впливати. Створено попри давніше існуючі станово-господарські установи (напр. промислово-торговельні палати) — нові — ремісничі палати і що для нас головне — хліборобські палати та різнородні синдикати з величезним впливом на них державного чинника. Все те говорю про Польщу.

Попри згадані щойно офіціяльні організації (промислово-торговельні, ремісничі і хліборобські палати) з правно публичним характером існують в Польщі ще і досі приватні добровільні організації для підтримки промислу і торговлі, ремесла, а передовсім хліборобства. Такою організацією у нас є товариство „Сільський Господар" з великими вже заслугами для підйому сільського хліборобства і самого хліборобського стану. Не нинішнє воно.

В довоєнних часах і в часі війни після уступлення російської окупації розвинув „Сільський Господар" широку і корисну діяльність між українськими хліборобами на терені Східної Галичини та дав почин до основання таких важних нині у нас господарських установ як Центросоюз і Маслосоюз загальнокрайового значіння та цілої низки різнородних господарських установ на ріжних місцях у краю. І по війні власними засобами без допомоги по-польської держави

Ярослава з Яскуляків

МАКАРУШКОВА

жінка лінаря в Чорткові

упокоїлася в Бозі по тяжкій недузі прийнявши Найсвятіші Тайни 28. червня ц. р. прожившн 28 літ.

Похорони відбудуться в неділю 30. червня ц. р. в годині 5 пополудні, з дому жалоби у Львові при вул. Богуславського ч. 14. на Личаківський цвинтар. — На цей сумний обряд запрошують всіх свояків і знайомих горем прибиті МУЖ, РОДИЧІ і РІДНЯ.

ПАНАХИДА відправиться в суботу 29. ц. м. в домі жалоби в годині 7 вечір, а **Поминальне Богослужения** за упокій душі Покійної в понеділок 1. липня ц. р. в годині 8. рано в Архикатедр. Храмі св. Юра.

і повітових виділів навпаки, стрічаючи часто великі перепони з боку обох згаданих чинників, перевів він відбудову і розбудову нашого економічного життя на селі, у першій мірі при піднесенні та організації хліборобства. Ні Малопольське Товажиство Рольниче ні повітові виділи, ні тим більше недавно зорганізована Хліборобська Палата у Львові не має ні частини тих заслуг господарського і організаційного характеру у нашому східно-галицькому селі, як їх має „Сільський Господар".

Якщоб не грали у нас рішальної ролі в поступованні офіціяльних чинників у господарській ділянці польські національно-політичні мотиви, а тільки суто економічні — то „Сільський Господар" повинен би мати як найширшу моральну і матеріяльну піддержку якраз тих офіціяльних і державних чи самоуправних чинників. Як знаємо, то дійсність не така і ті чинники трактують нераз як політичну акцію заходи „Сільського Господаря" чи його діячів напр. при організації збуту безрог, при організуванні розплодових станій бугаїв чи кнурів, а деколи і при роблені його агрономами досвідів на спеціяльних дослідних полях. Були і випадки роблення перепон навіть при влаштовуванні господарських анкет і курсів.

Але не тільки польські національно-політичні мотиви грали тут ролю. Не менше значіння мало і має тут і у хліборобській ділянці сучасне загальне господарсько-політичне наставлення польської держави. Як відомо, йде воно у цьому напрямі, щоби як найбільше провів збірного, а навіть частинно і приватного життя майже у всіх його ділянках, віддати під керму державну, що має рішати сама або при помочі створених нею і залежних від неї установ про те все, що досі належало до свобідного вирішення приватних людей чи установ. З цим вяжеться поширюваний що раз більше етатизм і тенденція монополізації в рямцях одної організації під рішальним впливом держави і під її контролею. Держава користає з цього щораз більше. Для приміру наведу відому державну курателю над кооперацією в Польщі, на підставі новелі до кооперативного закону, яку наша кооперація вже добре відчула хочби у тому, що обмежено значно і територіяльно і предметово діяльність Ревізійного Союзу Українських Кооператив. Використано і постанови нового польського закону про товариства про так звані товариства вищої ужиточности і про вже цього року на основі розпорядку міністра внутрішніх справ з 7. січня ц. р. змонополізовану пожежну службу в „Охотничих Стражах Пожарних".

Сьогодні приходить черга і на хліборобські організації та товариства з приватним характером. Найбільша вулична туба проти українських настроїв „Ілюстровани Курієр Цодзенни" приніс на днях вістку про те, що існує намір зуніфікувати всі хліборобські організації і товариства у Польщі. Про це хочу дещо сказати. На терені поодиноких воєвідств у Польщі існують окремі хліборобські організації і товариства, що були й є під політичним впливом ріжних партій чи навіть урядових чинників. Такий вплив мають у колишній прусській займанщині народові демократи, по части і людовці, у центральних воєвідствах і в Західній Галичині передовсім людовці, а на Волині воєвода Юзефський і його відомий режім. Людовці ріжних красок мали і мають теж вплив і на одну з найстарших польських хліборобських організацій — на Кулка Рольниче — та на їх централю. Давніше польські хліборобські організації і товариства одержували від держави величезні грошеві підмоги і майже виключно тими субвенціями вони і жили. Тепер по створенні й уведенні в життя одноцільних хліборобських палат згадані субвенції відпали і добровільна польська хліборобська організація знайшлася нагло у дуже скрутному матеріяльному положенні, а то і перед загрозою фактичної ліквідації, бо власними силами жити вона не може. Як великі були грошеві державні підмоги вказує хочби те, що ще перед кількома роками Центральне Товариство Організацій і Кулек Рольничих у Варшаві побирало 600.000, опісля 400.000 золотих річно, не кажучи вже про значні підмоги на поодинокі воєвідські організації. А було це в часі, коли наш „Сільський Господар" на свою акцію не одержував від держави ані одного сотика під ноги, хоч його акція не була менша, а то й не мала більша від аналогічних польських товариств.

Польська хліборобська організація досереджується у двох варшавських централях. Одною є Центральне Товажиство Організацій і Кулек Рольничих, якого низові установи є під рішальним впливом людовців і не завше хочуть йти по урядовому шляху та ставляться критично, а то й опозиційно до пануючого режіму. Вони не вірять у його силу і тривкість та творять господарсько-політичну відскочню для тих хліборобських діячів, що не належать до Безпартійного Блюку співпраці з урядом.

Другою організацією, де вже панує ББ, є Звйонзек Ізб і Організацій Рольничих у Варшаві, до якого належать і деякі польські хліборобські товариства. Недавно перевів цей Звйонзек зміну статутів з поділом на три секції: 1) хліборобських палат, 2) хліборобських організацій і 3) хліборобської кооперації та старається свою організацію поширити і на такі хліборобські організації і товариства, що стояли досі поза ним. На основі його концепції, наш Сільський Господар мав би належати до другої секції, а Ревізійний Союз Українських Кооператив до його третьої секції, при чому обі ці установи задержали би свою правну особовість.

Уніфікаційні тенденції виказують обі згадані вище польські варшавські централі. Вістка, подана недавно в „Іл. Курері Цодз." вийшла мабуть від Центрального Т-ва Організацій і Кулек Рольничих. Справді є заходи, щоби перевести повну уніфікацію всіх хліборобських товариств — отже теж українських і німецьких, — при чому мали би задержати деяку свою самостійність, але тільки як відділи централі, хліборобські товариства з діяльністю на одно воєвідство, пр. Познанське Т-во Рольниче, або теперішня хліборобська організація на Волині, створена Юзефським і Волошиновським. Та обставина подиктована виключно політичними мотивами.

Сам уряд покищо стоїть ще на боці, хоч уніфікаційна акція йому без сумніву симпатична, бо йде шляхом його основних господарських тенденцій. Уніфікацію бажає уряд бачити у рямцях згаданого вище відданого йому Звйонзку Ізб і Організацій Рольничих, при чому ця уніфікація мала би бути як найбільше суцільна. Уніфікаційні спроби є отже з обох сторін і тому вістка „Іл. Кур. Цодз." є правдива.

Існує тим самим небезпека, що намірена уніфікація відбилась би і на Сільському Господарі, а можливо і на Ревізійному Союзі Українських Кооператив — і то очевидно в відємному розумінні. Нині Сільський Господар, якого діяльність поширена не тільки на три східно галицькі воєвідства, але й на краківське (Лемківщина) та частинно і на волинське (повіт Луцьк), є найбільше життєздатним хліборобським товариством у Польщі і його праця для хліборобства є куди більша ніж цілої низки польських хліборобських товариств. Нині має воно 66.000 членів, що вплатили членські вклади за 1934 і 1935 роки, удержує 34 повітових агрономів, має 63 філій і 1440 кружків та розвинуло широку хліборобську видавничу діяльність.

Це, очевидно, декому не подобається і тут теж лежить один із мотивів уніфікаційних заходів на терені хліборобських організацій. Тих заходів не можна нам легковажити і наша хліборобська організація, у першу чергу сам Сільський Господар, а то й ціле наше зорганізоване громадянство повинно дати належний відпір усім уніфакаційним спробам і заходам, щоби і на майбутнє задержати повну самостійність цієї нашої дуже заслуженої і цінної установи.

Д-р Степан Баран.

Московські інтриґи проти української еміґрації.

Подробиці про останню міжнародню конференцію Унії для Ліги Націй.

Брюсель, у червні 1935.

Далеко від центру міста, за Лаекеном розкинувся величезний ярмарок світа. Розкішні модерні павільони ріжних націй скупчують зразки промислу і мистецтва всіх земель і народів (крім звичайно, поневолених). Збудовано ціле місто і входячи в його ворота людина опинюється десь у XV столітті. Старі майдани, маленькі шиночки з характеристичним середневічним виглядом, всі слуги у стародавніх одягах. Словом XV вік, і тільки публика, що заповнює ці вузенькі вулички, нагадує, що ми таки живемо у XX. столітю.

ПРИРОДА І НЕРВИ.

Серед галасу многотисячного натовпу, що густо вкривав всі широкі простори, всі павільони, всі безконечні ресторани і кавярні, вистави, засідав конгрес Унії для Ліги Націй.

На католицьку Трійцю чимало сел зявилося „in корпоре" на виставу, а в Бельгії майже кожне село має свою музику, отже ці музики з трубами і барабанами що хвилини дефілюють пова вікна того будинку, де засідав конгрес. Коли додати, що величезні вікна були у салі з усіх боків, що сонце гаряче, як у бельгійському Конго (що доречі широко було репрезентоване на виставі) заглядало по черзі то з одного, то з другого боку, то атмосфера, в якій відбувався конгрес, буде яснішою. Коли пригадати, що минулого року засідали ті самі люди в тихім Фолькстоні над Каналом Ля Манш і в перервах делегати могли, передумуючи справи, дихати свіжим морським повітрям та проходжуватись по мягких зелених лугах, які знає тільки Англія, коли згадати, що в 1933 році конгрес цей збірався у райській закутині в Монтре і тиша озера відбивалася на людських душах, а пристрасти їх мимохіть хололи при погляді на вічні сніги далеких і прегарних гір, коли перевести порівнання між попередніми й теперішніми обставинами, серед яких велися наради, то зрозуміло, що не дивлячися на цікаву виставу тяжко було найти належний спокій тим, що хотіли тут переглянути основні питання сучасних днів. Може цим пояснюється дещо більше нервова ніж звичайно атмосфера цього зібрання.

ВІДСУТНІСТЬ ЯПОНЦІВ І НІМЦІВ.

Головує **Амеде Джаніні,** сенатор Італії, з великою вмілістю і рішучістю. Характеристичною є відсутність японців, що постійно до 1935 року бували на всіх зібраннях Унії. Нині Японія вже остаточно вийшла з Ліги Націй. Очевидно, що й інтерес до всіх справ з нею звязаних мусів в Японії упасти. Але позатим постійні антияпонські резолюції, які приймала Унія, мусіли набриднути японцям. І на цій сесії Унія теж виявила скрайне китаєфільство, прийнявши резолюцію, що Китай мусить обовязково стати постійним членом Ради Ліги Націй. Покищо японці ще не подали заяви про вихід з Унії, але можна думати, що до цього прийде. Чи дуже втратять від того японці? Певне, що так, бо „відсутні завжди винні", але не менше втратить і Унія, бо через те зменшився безперечно її вплив. Не було цього року і другої делегації, що завжди грала першорядну ролю на конференціях Унії, а саме не було німців. Вони були незадоволені тим, що на денний порядок конференції поставлено жидівську справу у Німеччині. Цю справу делегація розглядала як внутрішню німецьку, а не міжнародню. Тепер, коли прийнято відповідну резолюцію, повстає питання, чи лишиться в самій Унії Німеччина. Такі події мусять погано відбиватися на престіжі Унії.

СОВІТИ НА ОВИДІ.

Зате... на її обрії являється СССР. Неофіціяльно у Женеві совітський делегат заявив, що в Москві охоче створять Товариство для Ліги Націй, але при умовині, що Унія виключить зі свого складу еміграційні товариства. Перед приятелями СССР, яких звичайно не бракує тепер і в Унії, виринуло питання, якже позбутися українців і грузинів. Ще минулого року у Фолькстоні на денному порядку конференції Унії фігурувала справа про позбавлення еміґрантських товариств права рішаючого голосу. Але енергійний спротив українців і грузинів, рішучі виступи французів (пп. Дюма і Прюдома), швайцарців, поляків, угорців і інших, примусили зняти зовсім цю справу з порядку денного Унії. Цього року офіціяльно цього питання вже не порушували, хоч у кулюарах за спиною наших делегатів, були деякі розмови, яких відгомін несподівано розлігся на самому пленумі.

ГОСТРИЙ ВИСТУП ПРОФ. Р. СМАЛЬ-СТОЦЬКОГО ПРОТИ СОВІТІВ.

Інцидент виринув у звязку з промовою проф. **Р. Смаль-Стоцького,** який виступив з промовою з приводу резолюції у справах меншин. Згадавши, що українська етнографічна терито-

рія у найбільшій своїй частині входить до складу СССР, що великі землі, заселені мільонами українців находяться у Польщі, Румунії та Чехословаччині, і що ніде становище українців не є задовольняюче, промовець заявляє, що Ліга Націй не принесла досі ніякої користи українським т. зв. „меншинам" та що особливо українці розчарувалися в Лізі Націй, коли до її складу прийнято СССР. Це зовсім новий факт: у Женеві засідає представник уряду, що привів Україну до голоду, що систематично зневажає українську культуру і науку, що без суду висилаючи на північ, що ще недавно після вбивства Кірова розстріляв десятки українських комуністів з Галичини, які емігрували до СССР. Невже цей уряд, що знищив не тільки Україну, але й Кавказ, Карелію, Інгрію, Дон, Кубань, Туркестан, татарські області, — невже він має бути тепер арбітром в Лізі Націй, невже він покликаний обороняти права українських меншин?! У нинішніх обставинах лекше говорити українцям безпосередньо з пп. Бенешом, Беком і Тітулеску, як з Літвіновим. Але без огляду на все, спираючися на інші народи, що входять до складу Ліги, ми — говорив проф. Стоцький — сподіваємося, що в Женеві буде збережена, поширена й узагальнена справа забезпеки не тільки меншин, але й усіх поневолених народів в СССР, у першу чергу України. Цього ми домагаємося від Ліги, позбавляючи разом з тим п. Літвінова всякого морального права бути арбітром у справі становища меншин в інших державах, тоді, як цілий український нарід стогне під совітським ярмом. Літвінов як арбітр в меншинових справах, це справжній скандал.

СКАНДАЛЬНИЙ ОКЛИК ФРАНЦУЗА.

Промова, виголошена англійською мовою з великим темпераментом, викликала оплески частини асамблеї і зробила безперечне враження. Під кінець перекладу промови на французьку мову саме й виник інцидент, за який ми згадували вище. Делегат Франції, п. Борель, б. міністер і всесвітньої слави математик, несподівано вигукнув з місця у відповідь п. Стоцькому: „Скандал полягає в тому, що ви на еміграції говорите за Совітську Україну. Ви на це не маєте права. Та до того тут обмірковується справа меншостей. Причому, тут Совітська Україна, яка меншістю не є!"

Як бомба впали ці слова серед великої салі, майже заповненої делегатами і публикою.

РЕПЛІКА ПРОФ. ОЛ. ШУЛЬГИНА.

Проф. Ол. Шульгин зажадав слова, яке й дістав негайно, поза чергою. При напруженій увазі присутніх голова Українського Т-ва так відповів п. Борелеві:

— Дуже жалкую, що впали тут такі слова і то з уст першого делегата Франції. Наше Товариство було засноване в той час, коли уряд УНР має свою територію. Насильством, військовою силою позбавлено нас нашої землі. Чи ви хочете позбавити нас навіть права обороняти нашу справу у світі? Пане Борель, чи ви тут бороните право чи силу? Ви дивуєтеся, чому ми при обмірковуванні справи меншин згадуємо Совітську Україну? Ви маєте одну рацію: меншістю ми там не є. Але й на Волині і в Галичині українську людність можна назвати меншістю тільки у відношенні до держави, бо в самому краю наша людність творить більшість. Совітська Україна, це правда, „де юре" є навіть незалежною державою, але що робити, коли „незалежні" совітські республики як Україна, Кавказ, Туркестан і інші живуть під таким режімом національного гнету, якого не знає ні одна меншина в Европі, хоч і тут становище бувае здебільша не зовсім веселе? Що робити, коли стан є такий, що захисту Ліги Націй потребують не тільки меншини европейські, але й цілі народи, що стогнуть під московським ярмом? Ще раз дуже і дуже шкодую, що ці слова вирвалися з уст першого делегата Франції".

МОРАЛЬНИЙ ЕФЕКТ ІНЦИДЕНТУ.

Промову п. Шульгина сали зустріла майже загальними оплесками. Ціла низка людей, що належали до ріжних делегацій, вважала за потрібне висловити українським делегатам щире співчуття і поздоровлення з влученою, на їх думку, відповіддю. Особливо були пригнічені виступом п. Бореля делегати Бельгії і то найповажніші, що випадково були одночасно сеніорами як Унії так і самої Ліги Націй. Цікаво, що французькі делегати не солідаризувалися з своїм головою, заявивши в кулюарних розмовах, що і сам п. Борель жаліе, що сказав ті слова. Зрештою він зажадав слова в особистій справі і заявив, що Франція зовсім не ставиться вороже до політичної еміграції та що навпаки вона гостинно відчиняе їй двері. Він не може тільки погодитися, щоб напр. Венізельос чи Нітті організували свої товариства і входили до складу Унії. Репліка ця була дуже слабою, її прийняли дуже холодно і без ніяких оплесків. Представник Грузії п. Гвазава хотів відповісти, але голова зберіг вважав, що це персональний інцидент і що після заяв одної і другої сторони справа вичерпана — тому грузинові голосу не дав. Зрештою в репліці українського делегата вже була відповідь і на пізнішу заяву п. Бореля. У висліді того інциденту можна тільки стверднти, що в Унії позиція українського і грузинського Товариства тільки зміцнилася і вони дістали стільки виявів симпатії, що про їх добровільний чи примусовий вихід з Унії поки що мови бути не може. Цікаво, як большевики боються зустрічатися на міжнародньому грунті з представниками тої нещасливої еміграції. Паризький досвід п. Еренбурга, коли йому довелося вислухати публичні обвинувачення від пп. Чхенкелі й Шульгина, був для них певно не дуже потішаючим.

БОРОТЬБА З ТЕРОРОМ ЧИ ПІДТРИМКА УРЯДІВ ТЕРОРУ?

Українське Товариство подало також резолюцію і меморіял про причини терору і методи справжньої боротьби з ним. Але ця українська пропозиція була так мовити тільки додатком до основної резолюції у справі терору, що її виробив окремий комітет. Остання резолюція мала на увазі організацію міжнародніх санкцій проти політичного терору, але вона викликала ріжні застереження, що вимагали доповняючих студій. Справу рішено відкласти на слідуючий рік; рішаючою була гаряча заява одного бельгійського делегата, який запротестував, що Ліга Націй скрізь і всюди має виконувати поліційні функції. Не треба забувати, говорив він, що існують і нині уряди, які створені насильством і тримаються терором. Коли ми може не покликані боротися з тими урядами, себто втручатися у внутрішні справи держав, то так само ніхто не може примусити нас обороняти скрізь і всюди уряди терору і насильства.

Відложення основної резолюції про терор механічно відсунуло на слідуючу сесію й українську резолюцію, яка таким чином має стояти на черзі дня найближчих загальних зборів, якщо внескодавці цього зажадають.

(Кінець буде.)

Добре свідоцтво — Практична нагорода
ФОТОГРАФІЧНИЙ АПАРАТ
Найновіші моделі всіх фабрикатів поручає
43/91 а. найдешевше 5—19
у найбільшому виборі
„ФОТО-РАДІО-ПАЛЯС"
Львів, Марійська площа 8 — (Дім Шпрехера).

БАРБЕЙ Д'ОРЕВІЛЬ. 6)

Поза партією віста.

Цього вечора, у кутку, де стояв картяний столик, віконниця була напів причинена. Партія наводила святочний настрій, наче те півсвітло, що падало на неї. Це був віст найсильніших змагунів. Метузалем усіх маркізів Сен Альбанс був партнером Мармора. Графиня Тремблє вибрала собі Де Тарсіса, офіцира провансальського полку перед революцією, одного із тих вимерлих нині дідусів, що мали за собою два століття.

Наразі підчас гри, коли графиня брала карти, діямант на її руці схрестився з промінем у щілині, відбитім на зеленім сукні столика і то у такій сполуці, що її людське мистецтво ніколи не зуміло би створити; із цього зудару бухнув сніп білого світла, наче від блискавки.

— Ого! а це що так блиснуло — спитав Тарсіс голосом тоненьким, як його ніжки.

— Хто так кашляе? — спитав одночасно Сен-Альбанс, пробуджений із задуми грача, повертаючись до Ермінії, що гаптувала комірець для своєї мами.

— Це мій діямант і моя донька — відповіла обом графиня усміхом своїх вузеньких уст.

— Боже мій! який ваш гарний діямант — сказав Тарсіс. — Ніколи я не бачив, щоб він блищав як сьогодні; навіть сліпий би погак бачив.

Саме закінчили партію і він узяв за руку графиню:

— Чи дозволите?

Графиня стягла охлялим рухом перстень і покотила його по столику до офіцира. Той обертав його перед очима, як калейдоскоп. Але світло вміє гратись і має свої примхи. Хоч як воно перестрибувало гранки самоцвіту, вже не добуло з нього тих нюансів, якими так несподівано спалахнуло.

Ермінія встала і відхилила віконницю, щоб світло краще падало на мамин перстень і щоб можна ліпше було оцінити його красу. Після цього сіла, спершись ліктем на стіл, задивившись у призматичний камінь, але від пронизливого кашлю вона зашарілась і її гарні блакитні очі вкрились прозірчастою сльозою.

— Звідки ви набрались такого страшного кашлю, моя дитино! — спитав маркіз Сен-Альбанс, більше зацікавлений живим діямантом, ніж каменем.

— Не знаю, пане маркізе — відповіла вона легковажно, як усі молоді, для яких оце життя триває вічно. — Може підчас вечірніх проходів над нашим ставом...

Я звернув тоді увагу на цю групу чотирьох осіб. Червець сонця на заході вливався крізь відчинене вікно. Тарсіс придивлявся діямантові, Сен-Альбанс — Ермінії, графиня — Каркоелеві, що блукав розсіяним зором по каровій дамі. Найбільше вразила мене Ермінія. „Стассевільська троянда" була бліда, ще блідіша за свою маму. Багрець останніх денних променів відбивався на її блідих лицях і голівка її була, наче відбита у дзеркалі жертва крови.

Якийсь нежданий мороз прошиб мої нерви і мимовільний образ осяяний блискавкою вирнув зпоміж споминів з такою силою, якби насилував мою думку.

Два тижні тому зайшов я одного ранку до Каркоеля і застав його самого. Не було в нього ще ніодного із звичайних грачів. Коли я ввійшов, він стояв перед своїм писальним столиком і майстрував над чимось дуже ніжно, з великою уважливістю, немов би рука не сміла схибнути. Я не бачив його, бо він нахилив голову. Він тримав у пальцях правої руки малий флякон, що нагадував кінчик зломаного кінжалу і переливав із нього до відчиненого персня якесь чорне, прозоре течиво.

— Що ви там робите? — спитав я, наближаючись, а він крикнув до мене, якби давав наказ:

„Не підходьте! зупиніться! моя рука могла б затремтіти, а те, що я роблю, важче й небезпечніше, ніж влучити із старої пістолі на сорок кроків у тягулець!"

Це був натяк на недавню приключку. Ми пробували для забави стріляти з якнайгірших пістолів, щоб людською зручністю надолужити недостачі машини і мало не порозчереплювали собі голів пістолею, яку розірвало.

Він накапав із шийки свого флякону кілька краплин невідомого мені течива. Після цього замкнув перстень і кинув його до шухляди, якби хотів його передімною сховати. Я побачив, що він має на собі шкляну маску.

— Від коли це — зажартував я — займаєтесь ви хемією? Чи ви може шукаєте способів, як не програвати в карти?

— Я не шукаю нічого — відповів він — але те, що є отут у середині (при цьому показав мені чорний флякон) це спосіб на все. Це гра при вначених картах, з якими можна певно виграти останню партію проти Призначення.

(Далі буде.)

Напередодні Лугового Свята.

Розмова з головою „Великого Лугу" д-ром Романом Дашкевичем.

Давно вже не стояла Лугова Організація так в осередку зацікавлення громадян, як нині. 10-ліття Лугу, заповіджене найбільше його свято і похід містом — перший похід містом луговиків в однострої — ці три елементи вложилися на те, що українці Львова і краю бажалиб уже нині знати: Як воно вдасться? Як вийде? Лугова організація відома з того, що кожний свій почин проводить послідовно та рішуче в життя, але — як вдасться це свято і цей похід?

Що лекше в таких випадках, як піти до канцелярії „Великого Лугу" й поінформуватись?

*

Коперника 5. Коридором на право, на ліво і ми вже під домівкою „Великого Лугу", тією самою, що у свій час гуртувала біля себе найсвідоміше громадянство, що була колискою Українських Січових Стрільців (є ще та сама шафа, в якій стояли перші кріси), що врешті в останніх літах витримала, як централя атаки ріжних „політик" і „прямолінійних" на змінений статут.

Д-р Дашкевич сидить при праці за столом. Хто знає цю надзвичайної енергії людину, з першого погляду добачить, що останні літа порізьбили гірше його обличчя і що волос його припав сивиною. А проте, коли стискає Вам руку, на устах і в очах його та сама усмішка, що була мабуть і під Мотовилівкою на Вел. Україні, що була підчас місової ліквідації Лугів у 1930. р. й у часі найбільшої протилугової кампанії — усмішка людини, що вірить у правильність своєї праці й віддана ціла Великій Ідеї. Поруч нього — найближчий його співробітник, невтомний організатор і мотор, Великого Лугу, дир. Ющишин. Від низки днів і ночей вони разом, а біля них штаб молодших співробітників, бо раз свято і похід — так свято і похід. У домівці на стіні великий тризуб з луговою відзнакою, історичні образи і під стінами картини, що їх призначено на свято в нагороду найкращим Лугам.

— Як заповідається свято, пане голово? — закурюємо простягнені папіроски, розсівшись вигідно в холодній канцелярії Лугової Централі.

— Дуже добре. Сподіємося яких 2.000 людей. Досі заголосило участь більш 50 Лугів. Це здебільша ближчі Луги, що прибудуть пішки й фірами, бо на селі тепер така криза, що з дальших не приїхалиб навіть на знижку. Тимто ми й не старалися навіть про неї.

— Можна від вас довідатися про подробиці програми свята й походу?

— Прошу. Луги прибудуть вранці 30 ц. м. В год. 11. відправить на нашій площі о. ігумен Лучинський Службу Божу, після чого еп. Бучко виголосить проповідь.

— Не буде на перешкоді вам свято Божого Тіла в Рнику?

— Ні. Воно відбудеться скоріше, а еп. Бучко прибуде негайно після цього, як відправить на Рнику. Похід вийде з Лугового Городу, піде вулицею Вулецькою, Коперника, де біля домівки Лугу відбере Лугова Старшина дефіляду луговних чет, потім вул. Легіонів, Сикстуською вгору і до Лугового Городу. В поході гратиме 5 лугових орхестр, що прибудуть з краю, а гадаю, що вдасться він добре, бо більшість його учасників буде в одностроях. Пополудні в год. 4. будуть вправи, а масові вправи луговиків і луговичок будуть справжньою атракцією свята.

— Чи багато сподіваєтесь з цього свята?

— Бачите, важко сказати. Свято робимо не для якоїсь маніфестації, а для себе. Правда, лугові лави вперше вийдуть на львівську вулицю, але не робимо того, щоби показати нашу силу чи що. Настрої громадянства до нас дуже добрі і сподіємося, що львівське громадянство на свято прийде масово, тимбільше, що степенниця наша — яких 1000 місць — затінена і в холоді.

— Якщо можна докинути кілька слів — каже дир. Ющишин — то серед громадянства завважується цікава зміна у відношенні до Лугу. Ми мали на це доказ м. ін. тим, що наших делегатів, яких ми висилали до ріжних визначніших громадян, прохаючи нагороди для кращих Лугів, зустрічали всюди дуже прихильно, а один з них купив спеціяльно два образи по 25 дол. для цього, кажучи: „Для Лугів — це тільки маленький датох. Він заслужив на вартісніші".

— Якіж настрої на селі і в Лугах?

— В Лугах — дуже добрі. Праця йде всюди живо й гожим темпом. Село теж зорієнтоване вже і йде нам назустріч — каже голова — хоч в останньому часі маємо знову вістки про завзяту й неперебірчиву кампанію націоналістів і комуністів проти нашого свята. Очевидно — вона без порожнечу і свято буде найкращою відповідю на неї.

— А який тепер стан Лугової організації?

— Маємо заснованих 450 Лугів на нових статутах. В 1934. році заснували ми яких 200, від початку ц. р. до сьогодні 150, тобто темпо на 100 вище більше. В Галичині нема повіту, де не було Лугів, але найкращий під тим оглядом львівський повіт. Далі чергою йдуть Количинці, Надвірна, Чортків, Мостиська, Бучач, Борщів, Городок. Роблять нам перешкоди в засновуванні Лугів на Лемківщині, але маємо Луги навіть у такому на схід висуненому повіті, як Стрижів. Так, не дивуйтесь. Навіть на свято прибудуть.

— Що зі старими Лугами?

— В нас пишуть, що їх ще яких 250. Це неправда. Коли в останньому часі почали їх ліквідувати, всі, що ще животіли з них та активніші заголосили зміну статуту. Ті, що ні — це Луги, що існують на папері й нікому з них користи немає.

— Як Луговий Город?

Д-р Дашкевич робить здивовані очі.

— Ви ще не були ц. р. в ньому? Підіть! Він потопає в зелені і квітах. Щоденно на ньому сотні людей, що приходять на сонішні купілі й туш. В кожну неділю є в нас фестин.

— Він уже виплачений?

— Город вже впорядкований і багато українців користає з нього. Маємо ще яких 12 тис. зол. довгу, але сподіємося — сплатимо своїми силами.

— Як львівський Луг?

— Це наша гвардія. Має яких 200 членів, вони напливають щотижня. Це найбільш ідейні члени лугової організації. Уявіть собі, що 120 з них відробило й цього року по 6 днів при порядкуванні Лугового Городу, тай взагалі і ті, що робітники і ті, що працюють інтелектуально посвячують цілі тижні, дні й ночі для нашої справи.

— Тобто, пане голово, праця йде?

— Йде. Спинає й трохи брак гроша. Наша домінка вже кілька місяців незаплачена. Не висилали ми теж ц. р. ніяких інструкторів, як щороку перед святом і взагалі свято ми робили якнайбільш ощадно. Але дасть Бог — і це покращає, може зі свята буде дохід. От радіо заповідає на неділю бурю — так напевно буде погода — всміхається голова.

В цьому моменті приходить листар. Приносить грубу пачку листів.

— Оце знову заголошення — бере й розтинає їх голова. — Ось Олеша, пов. Товмач заголошує своїх луговиків на свято. Оце знов з товмацького повіту — карткою 10 луговиків. Це по статути...

Я вже знаю менш-більш усе і знаю, що й так забрав дорогого часу чимало. Тепер ніколи на балачку, як свято за плечима, а члени організаційного комітету свята зійшлися і з чемности не перебивають мені в розмові.

Стискаю руку д-рові Дашкевичеві. Його очі знову усміхнені і лагідні. Ніхто й не сказав би, якби бачив тільки ці очі, що це очі одного з найкращих старшин УГА і голови великої Лугової організації — тепер.

Стискаю руку дир. Ющишинові і по черзі всім привітним.

*

Отже за два дні свято Лугу. По місті розліплено афіші, в часописах комунікати. Велика організаційна машина Лугу в повному ході, щоби це свято, одне з найбільших Лугових свят і похід через Льва-Город, вдалися якнайкраще.

Ми знаємо, що Луг завжди не любив заповідати й реклямувати себе наперед. Заскакував громадянство своїми доцільними ходами й великими успіхами та підсумками праці. Знаємо, що й цим разом буде також так. Бо вірнмо Лугові і його проводові.

А чи так буде справді — підемо перекопатись в найближчу неділю до Лугового Городу.

Анатоль Курдидим.

*

Похід вулицями міста Львова.

КОМУНІКАТ.

Львівське воєвідство дозволило вже на похід вулицями міста Львова, так що похід відбудеться певно. До походу стануть Луги у заздалегідь назначеному порядку. Попереду їхатимуть роверисти (але тільки в Лугових однострояхі в чорних штанах), дальше будуть машерувати луговики в однострояхвраз зі своїми орхестрами: члени орхестр мають бути також в лугових однострояхПохід відкриє чета львівських луговиків.

За луговичками в однострояхбудуть машерувати всі луговички у відділах. За луговичками помашерують ті луговики, що не мають однострої у вишиваних сорочках, підперезані крайками.

Дальше будуть машерувати невправляючі в звичайних темних одягах вразіз тими орхестрами, що прибудуть на свято у звичайних одягах.

Лугові орхестранти повинні прибути до Львова або в лугових однострояхабо всі в темних звичайних одягах або вишиваних сорочках, підперезані крайками. У поході мусить панувати якнайбільша дисципліна і повага. Це перший раз за 10 літ існування Лугової організації Луги перейдуть походом вулицями Львова.

Похід вийде з Лугового Городу, перейде вулицями Львова й вернеться назад до Лугового Городу. Підчас походу з чвірок виступити не вільно, лишатися в місті не вільно нікому. Хто лишився бу в місті чи відлучився бвід походу (в першій мірі ті невправляючі, що будуть у звичайних одягах) не матимуть вільного вступу на площу на свято, а мусять платити вступ. Звертаємо увагу, що хто не прийде на площу з походом у чвірках, цей мусить платити вступ на Лугове свято. Тож, щоб не було пізніше при вступах до Лугового Городу непорозумінь, доручуємо головам Лугів, щоб добре поінформували всіх луговиків, луговичок, а дальше й невправляючих, що в неділю, коли прибудуть до Лугового Городу, мусять цілий час бути в Луговім Городі, а підчас походу мусять бути в чвірках, бо інакше Старшина буде їх уважати не як луговиків чи луговичок, але за приватних людей, що мусять платити вступ.

У понеділок можуть собі луговики ходити по місті й можуть кожного часу вертатися на площу та не платити ніякого вступу, всеодно, чи стають до змагань чи ні, чи будуть у лугових однострояхчи в звичайних одягах, тільки, щоби мали лугові вказки на ствердження, що вони належать до Лугу.

Траса походу.

Після полевої Служби Божої і проповіди Преосв. Єп. Бучка вирушить в год. 12. похід Лугів з Лугового Городу і перейде такими вулицями: Вулецькою, Ленартовича, Потоцького, Сикстуською, Словацького, Маршалківською, Міцкевича на площу св. Юра, де відбудеться дефіляда Лугів. З площі св. Юра похід Лугів вернеться до Лугового Городу вулицями Карпінського, Листопада, На Байках, Мурарською, Шимоновичів, Ісаковича, Вулецькою.

Сподіємося, що львівське українське громадянство привітає Луговий похід на вулицях Львова і численно збереться на тих вулицях.

Полеву Службу Божу відправить в год. 11. передпол. Ігумен Чина СВВ. о. Лучинський, а проповідь виголосить Преосв. Єп. І. Бучко, повернувшись з походу з Божого Тіла.

Лугове свято, себто показ вправ у Луговому Городі почнеться в год. 4. попол. Оскільки хтось хотів би зарезервувати собі місця на ступениці, просимо замовляти рано при касі у Луговому Городі.

Одночасно відкликуємося до почуття національної гідности й солідарности — зберігати всюди на вулицях і прилюдних місцях підчас цілого Лугового свята зразковий спокій.

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

Зміна адреси 1 зол. Можна присилати поштовими марками.

Еріо в неласці.

ЛІОН, 27. 6. ПАТ. Ліонська секція Ліги Оборони Прав Людини й Громадянина рішила виключити з списку своїх членів колишнього премієра Еріо.

Амнестія в Югославії.

БІЛГОЮД, 28. 6. ПАТ. Міністер внутрішніх справ д-р Йорошец рішив скасувати всі кари, які адміністраційна влада наложила за політичну діяльність підчас виборчої ординації.

САМОВРЯДНІ ВИБОРИ В СОКАЛЬЩИНІ.

Вже самоврядні вибори до міських рад і управ в Сокалі і Белзі вказали наглядно, чого можна сподіватися і що нам дадуть також вибори до громадських, волосних і повітових рад та їх управ. Пошу перевагу незначної польської меншости над великою українською більшістю. Послужать з цього штудерні виб. правильники.

Здавши собі справу з того важкого для нас стану повітовий провід УНДО довів при міських громадських, волосних і повітових виборах до об'єднання всіх національних сил без огляду на партії. Це було той успіх, що накидувані адміністрацією компроміси і всілякого роду шикани не могли ребити збльокованих і сконсолідованих національних сил і до тих всіх рад і управ увійшов дібраний нашим проводом села і міста український елемент; на добір осіб мав наш повітовий провід відповідний вплив. Правда, всюди майже дістали менші процентово більше місць, ніж їм належалося. Адміністрація має ще силу і може уневажнювати листи. Штучна конструкція виборчих правильників спричинила, що чим вище вгору тим більша перевага польського елементу, бо в громадських радах назагал придбав польський елемент тільки незначно більше, як на це дозволяє процентове відношення польського населення в поодиноких селах.

Найгоріша була виборча боротьба при волосних виборах. Тут треба було переломлювати непримиренне становище старости Костоловського, який поставив засаду, що до волосних рад половина мандатів мусить припасти польській стороні, навіть не рахуючись із національним процентовим відношенням. Це становище старости вдалось у всіх волостях крім одної (кристинопільської, де уневажнено нашу листу) перебороти завдяки вчасному зорганізуванню волосних комітетів і дуже інтенсивній виборчій акції нашого повітового комітету та неменш активній праці волосних комітетів, як також завдяки рішучій поставі президії повітового комітету на рішальних в тій справі конференції зі старостою.

На 8 волостей в 5-ох волостях, у хоробрівській, тартаківській, пархацькій, корчинській і скоморохській (в тій останній, вчисляючи москвофілів) дістали українці більшість, у варяжській волости українці і поляки дістали рівне число мандатів, а в кристинопільській становлять українці незначну меншість через уневажнення української листи, причім протест не мав успіху і лише Адміністраційний Трибунал вирішить справу.

У скоморохській волости вдалося адміністрації згальванізувати москвофільського трупа і вибрати завдяки нечисленним давніше москвофільським темним селам, як 16 членів волосної ради 6 поляків, 5 москвофілів а українців тільки 5. І вже при виборах волосної управи мало це для нас негативні наслідки, а при виборах до повітової ради прийшло до повного блюку польських і москвофільських рядних. Таке саме намагання адміністрації позбавити нас у корчинській волости при помочі місцевих москвофільських недобитків більшости у волосній раді не вдалося.

Такий вислід виборів до волосних рад відбився пізніше на складі волосних управ. У белзській волости трапилось чудо: при виборі волосної управи хоча всі українські голоси на 20 голосуючих впали на українську листу, перемогла польська листа; протест староста відкинув. Також звичайно собі зломили солідарність волинські радні при виборах волосної управи в пархацькій волости, так у тих двох волостях стали війтами поляки.

В тартаківській волості при перших виборах вибрано українця м-ра Прокопчука, одначе староста його вибору не затвердив, а при других виборах українці вибираючи поляка, якому вибір самі запропонували, відкинули іншого кандидата та так поступили посередньо на те, що в [illegible] при повних виборах вибрали українця Михайла Шульгіна. У варяжській і скоморохській волости брак нашої більшости у волосній раді дав у висліді виборів до волосної управи тих волостей вибір війтів поляків. Всеж у двох волостях у хоробрівській і корчинській вибрали ми війтів українців, обох місцевих видніших селян, у хоробрівській Петра Воробця, в корчинській Шульгана.

У висліді всіх виборів до волосних рад і волосних управ вибрано:

1) у волости *Белз:* 11 українців і 1 українця непевного і 8 поляків. Війтом вибрано поляка, підвійтом українця, 1 лавника українця і 2 лавників поляків.

2) У волости *Варяж:* 10 укр. і 10 поль., війт поляк, підвійт і 1 лавник українці. 2 лавники поляки.

3) у волости *Хоробрів* вибрано 12 укр. і 2 пол., війт укр. і 2 лавники укр., підвійт і 1 лавник поляки.

4) у волости Скоморохи: 6 пол., 5 укр. і 5 москвофілів, війт і 1 лавник пол., підвійт москвофіл, 1 лавник укр.

5) у волости *Тартаків:* 11 українців, 1 укр. непевний і 8 поляків. Війт та 1 лавник поляк, підвійт і 2 лавники українці.

6) у волости *Кристинопіль:* 13 поляків, 2 жидів і 4 українців та 1 москвофіл. Війт, підвійт і 2 лавники поляки, 1 лавник українець.

7) у волости *Пархач:* 9 українців і 7 поляків. Війт і 1 лавник поляки, підвійт і 1 лавник укр.

8) у волости *Корчин:* 9 українців, 1 москвофіл і 6 поляків. Війт і 1 лавник українці, підвійт і 1 лавник поляки.

При виборах до Повітової Ради вибрано завдяки згаданому складові волосних рад і управ тільки 6 українців і 15 неукраїнців (поляків і жидів). Українські повітові радні такі: о. Кашубинський Іван з Угринова, о. Василь Олексин з Тартакова, о. Теофіль Чайківський з Сільця, о. Григорій Куликич з Рождялова, Омелян Васьків адвок. соліцитатор з Белза та селянин Юрко Тарас з Костяшина.

До Повітового Виділу вибрано одинокого українця адвоката д-ра Льва Хомінського зі Сокаля і 5 поляків.

Безпосередньо по висліді виборів до волосних рад скликав наш повітовий комітет нараду всіх волосних радних, на якій рішено створити в кожній волости українські клюби радних і вибрано повітовий самоврядний комітет, куди ввійшли голови всіх волосних українських клюбів. У Президії є пп.: д-р Лев Хомінський, голова, д-р Роман Перфецький заст. голови, Франц Козьолковський, секретар.

—o—

Боротьба за виборчу ординацію.

Короткий зміст промови пос. С. Хрущького на пленумі сойму дня 26. червня п. р. підчас дискусії над виборчою ординацією до сойму.

Стверджую з прикрістю, що на основі теперішнього проекту виборчої ординації український нарід у Польщі не має загарантованої можливости вибрати власними голосами своїх сенаторів. Цей нарід у Польщі великий числом, бо начислює тут майже 7 міліонів осіб. Територія, яку він замешкує, це колишня Галицько-Володимирська Русь. Недавно боровся за свою державну незалежність і свідомий вповні своїх правно-політичних прав. Позбавлення такого народу можливости вибрати своє представництво у сенаті, є не тільки великою кривдою, але і політичною помилкою. Тому ми зголосили низку поправок до виборчої ординації.

Ці поправки пошиpюють право голосування заслуженим воякам української армії, провідникам різних культурно-освітних, господарських і кооперативних українських установ як „Просвіти", „Рідної Школи", „Союзу Українок", „Сільського Господаря".

Число управнених громадян до виборчого акту, які здобули довіря, бажаємо поширити так, щоб активне виборче право надано теж членам громадських рад. Третім нашим домаганням надати виборче право всім тим, які скінчили загально-освітню середню школу. Щоб забезпечити собі вибір власними голосами сенаторів українців, ми внесли поправку такого засадничого змісту, щоб виборча ординація до сенату мала таку саму конструкцію, як виборча ординація до сойму. Тоді воєвідські виборчі колегії мали б тільки визначити кандидатів на сенаторів, бо саме голосування віддано би управненим до голосування.

Стан облоги і бої в Пекіні.

ЛЬОНДОН, 28. 6. ПАТ. З Токіо повідомляють: У Пекіні оголосили нині вранці стан облоги побоюючись заворушень китайського війська. Японські війська держать поготівля, щоб вберегти лад.

ТОКІО, 28. 6. ПАТ. Зі звіту японських військ виходить, що коло 1.000 китайських вояків намагалось здобути полудневу браму міста. По боротьбі з правильними військами ватага відступила у напрямі Фен-Кай, де захопила залізничну стацію і знищила залізничний шлях. Таким чином перервано комунікацію між Пекіном і Тієн-Тсіном.

ПЕКІН, 28. 6. ПАТ. Пополудні стан облоги знесли, провідників повстання увязнили. Неправильні китайські відділи, здається, останки армії Ю-Сен-Чуна намагаються на панцирних самоходах дістатись до Пекіну.

Поліція при допомозі військових відділів відбила наступ і одночасно вдарювила повстання в місті. Мешканці Пекіну приготовляються уже до евакуації, одначе лад приперено і влада видала відозву підкреслюючи, що нема причини побиратись.

Звязок зі світом дає „ДІЛО" за 5 зол. місячно.

Рукопашний змаг паріських радних.

ПАРИЖ, 27. 6. ПАТ. При виборах президії генеральної ради департаменту Сени дійшло до інцидентів між членами лівих і правих груп. Спричинив це внесок одного комуністичного радного, щоби розвязати фашистівські ліги. У своїй промові цей комуніст заявив, що 6. лютого був днем злодіїв, а коли предсідник ради міста Парижа запротестував проти цього, комуніст заявив: „Так, таких злодіїв, як ви". Це викликало велику метушню на салі. Один радний ударив у лице комуніста і це було гаслом до загальної бійки. Кидали кріслами й різними предметами. Префект Сени дістав у голову бляшаною скринькою. Бійка тревала кільканадцять хвилин, аж поліцких радних і вольні приперли спокій.

Знеславлення історії нашої церкви.

„Вінець" целібатної реформи

(Продовження.)

Та це так тільки в зачадженій і тісній голові автора, що взявся вчити інших, замість щоб вперед сам навчився справжньої історії християнства. 1) Аргумент о. Мартинюка був би тільки тоді стійний, колиб у св. Письмі було написане, що на священиків треба брати **вдівців**, які були тільки раз жонаті, а потім уже не женилися бодай через кілька років і жили у здержності, як це ап. Павло говорить про „вдовиці"-діяконіси (I Тим. 5, 10). Але коли хтось є мужем одної жінки, то **по чому можна знати:** чи він другий раз не женився би, якщоб йому жінка вмерла, і чи був би „охочий та досить сильний до повної повздержности"? Отже думка о. Мартинюка є вповні безкритична. Він чваниться розумінням св. Письма, та поправді повинен соромитися за те своє „розуміння". 2) В тій самій главі, де ап. Павло говорить про подружжя і дівство, сходить він аж ось до таких інтимних директив: „Не відмовляйте одно одному, хіба за згодою до часу, щоби віддатися молитві, і знову лучіться, щоб не спокушував вас сатана задля вашої нездержности. А це подаю як дозвіл, не як приказ" (I Кор. 7, 5—6). Якщоб ап. Павло так розумів свої слова „муж одної жінки", як йому сугеруе о. Мартинюк, то він на цьому місці рішучо мусів би **відокремити священиків** і сказати, що єпископи й діякони **завсіди** мають жити у здержности. Колиж такого відокремлення **ніде** в св. Письмі нема, а є „ад гок" директива, адресована до **всіх вірних, що жонаті**, то на якій основі в апостольських часах міг бути „самозрозумілий звичай", що ніби священики мають жити зі своїми жінками в повній здержності?

3) Синод в Ельвірі (в Еспанії) 306 р. видав такий канон для своєї краєвої Церкви: „Сподобалося приказати всім епископам, пресвитерам і діяконам, взагалі всім духовним, що є в службі, щоб здержувалися від своїх жінок і не родили дітей; а хто поступив би інакше, того мають усунути з духовної достойности". Зі стилізації канону ясно, що до 306 р. ані на заході не було „самозрозумілим звичаєм", що священики мають здержуватися від своїх жінок і не мати дітей. Без сумніву цей звичай на заході мусів бути поширений уже в перших трьох віках і саме його мусів вищий клир пропагувати та до ельвірського канону не був він ані загальний, ані обовязковий. Але якби первісна церква так розуміла слова „муж одної жінки", як о. Мартинюк каже їх розуміти, то звичай, про який мова, мусів би бути обовязковий і загальний уже від апостольських часів і то не тільки на заході, але й на сході. Тоді й ельвірський канон та рескрипти пап Сириція (384—398) і Інокентія (402—417), що говорять про те саме, мусіли би мати зовсім іншу стилізацію: покликувалися би на слова св. Письма: „муж одної жінки", **а вони власне ці слова обминають.** 4) Як треба розуміти слова „муж одної жінки", про це повчає нас **і нині жива традиція східної церкви.** Колиж о. Мартинюк не довіряє цій традиції нашої Церкви, то повинен був заглянути до історії, щоб з неї навчитися правди. Тоді зрозумів би, що слова „муж одної жінки" не є придумані спеціяльно для священиків.

В первісній церкві, чи то з уваги на Христові слова „що Бог звязав, чоловік нехай не розлучає", чи то через тодішні гостріші аскетичні вимоги, „муж одної жінки" це було **загальне правило** (постулят) **для всіх християн**, наскільки женилися, а не тільки для священиків та „святих вдовиць"-діяконіс. Друге подружжя вважалося за **пляму** навіть на мірянах, тому церква спершу ані не благословила його, а другоженців виключала від причастя на рік або й на два (4-те правило Василія Вел. в посланні до Амфільохія). Такий то сумний маневр о. Мартинюка зі св. Письмом. Не менше сумний його маневр зі соборами.

(Далі буде.)

Єремія Теольог.

З найліпших найдешевші і свої рідні це
ПАПЕРЦІ і ТУТКИ
150 шт. за 30 гр. „КАЛИНА"
Фабрика в Тернополі. Фабричний склад: Львів, ул. Бляхарська 11.
Можна дістати в кожній крамниці!

Сойм закінчив свої наради.

Приняли проект закону про вибір президента і виборчу ординацію до сойму.

ВАРШАВА, 28. 6. ПАТ. Вчора пополудні сойм радив над проектом закону про вибір президента, який референував віцемарш. Цар. Референт пригадав постанови конституції в цій справі, обговорив вибір лекторів, загальне голосування та інші технічні справи вибору президента. Вкінці домагався, щоб сойм відкинув усі поправки і сприняв проект закону. В дискусії промовляли посли: Ст. Стронський (енд.), Криса (люд.) і Свйонтковський (ГПС), які критикували проект закону.

По відповіди віцемарш. Цара сойм приняв проект закону про вибір президента в другім і третім читанні, відкинувши всі поправки опозиційних послів.

Нині засідання сойму почалось в год. 10. передполуднем. Темою нарад трете читання проекту закону про виборчу ординацію до сойму. Референт пос. Подоський заявив, що нова конституція і нові виборчі закони продиктовані не груповим інтересом і обхоплюють найглибше польську державну рацію. Тому просив, щоб сойм сприняв проект закону в третім читанні без змін.

По заявах, яку склали представники опозиційних клюбів, відбулось поіменне голосування. За проектом голосувало 216 послів, проти проекту 89, неважних голосів 7.

Маршалъ сойму замикаючи засідання заявив, що про чергове засідання повідомить послів на письмі.

З польської преси.

Про польську політику в Галичині і на Волині.

У консервативному „Часі" появилася 25. п. м. велика вступна стаття п. н. *„Дві окраїнні політики"*, яка зраджує перо непогано знавця відносин на українських землях у Польщі та ще кращого знавця нинішньої урядової політики на тих землях. Стаття писана цікаво й живо і проводить тезу, що польська національна політика зовсім фальшиво легковажить та поборює український національний елемент у Галичині та зате штучно витворює і підтримує гурт вірних місцевій адміністраційній владі українських інтелігентів на Волині. Фатальні наслідки такої політики автор виказує на прикладі існуючих відносин тут і там, при чому між рядками каже додумуватись про ті сумні явища й події з останнього часу на північно-східних землях, про які годі виразніше писати.

На вступі покликується на проурядовий часопис „Волинь", який пише про

„стан кипіння на волинському селі, про розчарування й оманні обіцянки, те помішує некрольоги попів, убитих невідомими винуватцями. Це не є речі на велику мірку, а проте остільки небезпечні, що постійно повторяються".

Дальше автор протиставить Галичину Волині, вказуючи на український сильний інтелігентський стан у Галичині, на політичні й культурні традиції, організованість українців у рямцях легальних установ та — всупереч офіціяльній формулці — тісний звязок української галицької інтелігенції з рідним селом, а через те переможний її вплив на життя цілого народу. На Волині, мовляв, усього того не було, зате уряд рішив все це „створити", наслідуючи подекуди спроби австрійського Стадіона, але — в інших часах, серед інших обставин та „в багато менше здібному виконанні".

„У висліді маємо сьогодні на Волині політичний „рух" тамошніх українців, що відноситься „льояльно" до Польщі. В тому самому часі кожну партію галицьких українців визиваємо ірредентою. Нишпмо політичний рух українців в Галичині, бо загрожує прилюдному спокоєві. Самі його творимо і підтримуємо на Волині, бо — згідно з плянами його творців — творить звязок мас населення з державою. Після кількох літ такої політики маємо спокій в Галичині і безупинний, хоч періодами потахаючий, стан неспокою на Волині. Вістки про ті неспокої перехрещуються з вістками про щораз нові заяви лояльности, які польській державі складають провідники українського волинського руху. Галицькі посли на такі заяви скупі, вони стануть речей на їх теренах значно ближчий поняття лояльности, ніж те, з чим стрічаємось на Волині. Можна гадати, що обидві групи поглядів не пянують над своїми теренами. Але участь політичних партій у культурному й господарському житті галицьких українців перечить цьому..."

Автор ставить точку над „і", заявляючи, що *„на Волині ми створили одну з численних нашої фікцій"*. Щодо Галичини, автор пояснює розмірний тутешній спокій двома причинами: упадком радянофільських та явно комуністичних впливів наслідком подій на Совітській Україні, та зміною міжнародніх відносин (польсько-німецьке порозуміння). Автор застерігається, що українські партії не були на німецьких послугах, а проте впевняє, що підпілля таки було в Німеччині звязане і що міжнародня кон'юнктура той звязок зірвала. Тих моментів не можна застосувати до волинського ґрунту. З притиском звертає теж автор увагу, що для полякiв галицький український *протиросійський* національний рух „не повинен бути непримиренний".

Закінчує автор свою статтю таким льогічним висновком:

„Можна мати різні погляди, коли річ іде про становище держави до національних меншин. Це безсумнівна справа, що треба дбати за те, щоб політичні партії меншин ставились до держави якнайбільш позитивно. Однак тільки з такими можна доцільно співпрацювати, які витворило з себе справді само населення та які мають у ньому сильну і життям створену опору. Супроти українських партій найкращою порадою буде: старатися співпрацювати з ними якщо тільки існує можливість тієї співпраці, та безоглядно поборювати всі ті, які стоять на протидержавному ґрунті. Але й також самому не творити нових партій з сумнівною, як бачимо, вартістю. З нинішнього досвіду слід винести саме таку науку".

— До повищого розумного висновку слід би додати ще хіба те, що й на Волині існує українська національна свідомість мас, але організувати її та оформлювати в установах і організаціях з програмою позитивної і творчої праці можуть тільки люди, які знають однаково народні маси, їх психіку й настрої, як теж саму ту творчу й позитивну працю, — люди, які не звужують всієї своєї „місії" і „праці" до — декларацій льояльности, потрібних для згаданої у „Часі" фікції та для особистих користей таких „діячів". Українські політичні партії в Галичині теж не беруть відповідальности за те, що сьогодні чи завтра можуть зробити *одиниці* з революційного підпілля. Але це залишаться акти одиничні, бо все громадянство і ввесь нарід стоїть під ідейним впливом і організаційним проводом громадян, що проповідують гасла творчої праці і під цими гаслами борються і за політичні права нації, за розбудову її політичних, культурних і господарських надбань. Фікції тут ніякої нема та і ніякі штучні заяви дійсне її не створять.

Погром японських кольоністів.

МУКДЕН, 28. 6. ПАТ. Начальна японська команда повідомляє: 50 англійських миль від Шан-Гай- Квану гурт китайців напав на японську кольонію і знищив її до тла. Пять осіб убили, багато ранили. Китайці забрали зі собою 20 осіб, між ними кілька жінок і дітей. Японські війська почали погоню на літаках.

ДО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Фінансова комісія французької палати депутованих прийняла нині 14 голосами проти 7 проект закону, щоби признати 300 міліонів франків як додаткові кредити на військо.

— Французький контрторпедовець „Верден" приїхав нині рано до пристані у Варні. Адмірал Рівс склав нині офіційні візити.

— Переговори між Манджу-Ко й урядом зовнішньої Монголії, що їх вели на двірці в Манджулі, по тридення спробах припинилися. Зовнішня Монголія відкинула манджурські домагання у справі визначення кордону між Манджу-Ко й зовнішньою Монголією.

— В четвер у вечорі у цілій Баденії чути було сильні підземні тремтіння. Шкід не було. Теж у Віртемберґії і Баварії слабі землетруси тревали яких 10 секунд.

— У білгородській пресі появилися вістки, що походять з хорватської опозиції, які заперечують подані раніше інформації про майбутню співпрацю між групою хорватів Мачека і демократом Давидовичем та хліборобською партією Йовановича. Притім зазначено, що таку співпрацю передбачали тільки на час виборів.

—o—

Клопоти з документами тотожности.

Пресова конференція у міськім уряді евіденції населення.

В пятницю 28. червня ц. р. у бюрі нач. Кшаковського при вул. Рутовського ч. 11. відбулася в год. 10.30 передполуднем пресова конференція з метою поінформувати представників преси про діяльність уряду евіденції населення. Громадяни, — говорив референт нач. Кшаковський — які перед виїздом зі Львова на відпустку або на збірні прогулки до чужих держав розбиваються за документами тотожности („доводами особистими") і їх негайно не можуть дістати з приводу великого натовпу перед бюром евіденції населення — нарікають безосновно на урядовців. В лінности трьох урядовців, які видають документи тотожности — не мають змоги поладнати тепер серед страшної спеки коло 100 справ. І тому зацікавлені громадяни — говорив нач. Кшаковський — здебільша самі завинили, бо за документи тотожности повинні подбати бодай декілька днів наперед і не відкладати до останнього дня свого виїзду зі Львова. В останніх днях перед відїздом прогулки до Ґдині зголосилось більше як 100 осіб. А тому, що кожний громадянин, який хоче придбати документ тотожности мусить привести зі собою ще двох свідків, натовп перед бюром дуже великий. Представники преси мали змогу стверднти оживлену і відповідальну працю цілого виділу V а магістрату, який примішується в будинку при вул. Рутовського ч. 11. Цей виділ складається з трьох бюр: статистичного, правно-адміністраційного та евіденції населення.

Статистичне бюро подає статистику населення Львова, яку оголошує у чвертьрічнику „Львув в цифрах", на жаль як сирі, як слід неопрацьовані причинки. Правно-адміністраційне бюро видає документи про громадянство, посвідки замешкання і цертифікати, себто карти приналежности. Бюро евіденції насел. поладнує зголошення замешкання (200 денно) і посвідки замешкання, необхідні до паспортів, дозволи на носіння зброї, свідоцтва моральности і документи тотожности (50). Мельдункове бюро вивнається від праці, бо коло 1000 осіб щоденно змінює адреси, місячно коло 30.000 осіб. В цілім виділі працює 87 урядовців. Представники преси оглянули ці бюра, де стверднли оживлену працю та завнайомились з технічними уладженнями (сегрегаторами), які влекшують працю урядовцям бюра евіденції населення. В дискусії представники преси звертали увагу на бюрократизм, погану поведінку урядовців з людьми. Відповідали нач. Кшаковський і Плонський, начальник президіяльного бюра.

НОВИНКИ

— **Магазин постелі Р. Джала,** Львів, Хоружини 3, **поручає: ковдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри по 5 золотих,** матраци по 7 зол. 639 85-100

— **Мясарні Центросоюзу у Львові,** Ринок ч. 2, Жовківська ч. 178, Личаківська ч. 50. 26-30

— **Подаємо до загального відома,** що ми відкрили Текстильну Централю, давніше Стахевич Абрисовський, Львів, Галицька площа 12а. Тел. 230-70. 1810

— **Іспит зрілости** у гр. кат. Малій Семинарії у Львові відбувся у днях 1—21. червня ц. р. під проводом делегата гр. кат. Митрополичого Ординаріяту, о. крил. Ю. Дзеровича. Видержало іспит 62 абітурієнтів (вичислені в 167 ч. „Діла). Не допущено до іспиту 9. не здало іспиту 12 кандидатів.

— **VIII. кляса в гр. катол. Малій Семинарії у Львові.** Подається до відома заінтересованим, які внесли прохання о приняття до VIII. кл. гр. катол. Малої Семинарії у Львові, що гр. катол. Митрополичий Ординаріят дозволив ще виїмково відкрити для них у шк. році 1935-36 VIII. клясу. Інформації в справі приняття до тої кляси подає Дирекція гр. катол. Малої Семинарії у Львові, вул. Сикстуська ч. 39а. Вступні іспити будуть дня 3. вересня ц. р.

— **Відгомін Зелених Свят.** Перед окр. суддею, д-ром Дворжаком у Львові стануло сьогодні шість українців, яким закинено, що підчас панахиди на Янівському цвинтарі в першому дні Зелених Свят брали участь в киданні каміння на поліцію. До обвинуваченних належать: 1) Богдан Петро Мулик, 24-літний електромонтер; 2) Іван Шимчишин, 21-літний учень гімн., 3) Михайло Возняк, 32-літній дозорець з Богданівки; 4) Петро Карабан, 27-літний технік; 5) Микола Павлишин, 23-літний студент теольогії; 6) Стефан Тринчук, 25-літний столярський челядник. Розправу відложено, тому що не явився обв. Карабан.

— **Народній промисл звільнений від промислових карт.** Останній розпорядок м-ства промислу та торговлі про пільги для народнього промислу звільнює сільське населення, яке займається виробом оздібних і ужиткових предметів, від усяких формальностей, яким підлягають ремісники згідно з промисловими приписами. Згідно з цим особи, які виконують народній промисл, необовязані викуповувати ремісничі карти, ні реєструватися.

— **Умови з контрактовими вчителями.** Дня 1. липня ц. р. входить у життя розпорядок міністерства осьвіти про умови з контрактовими вчителями в державних школах. Першу умову з контрактовим учителем, що має вчити один шкільний рік, робиться на 10 місяців від 1. вересня до 30. червня наступного року. На 12 місяців можна робити службові умови з контрактовими вчителями в деяких фахових школах, як рільничих, городничих і т. п., де вчительський персонал працює теж підчас ферій.

— **Спека.** Метеорольогічні вістки вказують, що в краях західної Европи настав у спеці вже перелім, який переноситься поволи на схід. Вчорашній день (четвер) був найгорячіший. Повисихали потоки та річки, вода в більших ріках сильно обнизилася. У Вислі та Варті втопилося кільканадцять осіб, що шукали в купелі прохолоди. Багато осіб по містах занедужало від сонішного удару. В Берліні вмерло від сонішного удару 12 осіб. У Варшаві від жахливої спеки казяться коні. На ратункову стацію зголосилося 5 осіб, покусаних скаженими кіньми. Наслідком спеки горять села. Сьогодні (пятниця) у Сх. Галичині слідне уже незначне захмарення несене північно-західним леготом. По містах хто може, пакується і їде в гори, на села і т. п.

— **Страйк 800 робітників у Сколім** тревае дальше. Застрайкували не тільки робітники в промислових заведеннях братів Гредель у Сколім, але й в електрівні в Демні, що доставляє світла фірмі Гредель. Всяка інтервенція влади не помогла, бо обі сторони обстають при своїх домаганнях.

— **Заквестіонована продаж.** В окружному суді у Львові стануди учора власник реальности і будівельний майстер Йосиф Делькевич, його жінка Юлія і донька, м-ра фармації Іванна під закидом ошуканства. На основі акту обвинувачення Делькевич і його жінка позбулися фікційно своєї реальности в Янові в користь доньки Іванни, щоби зробити шкоду своїм вірителям. Обвинуваченні заперечили, неначеб контракт купна і продажі в користь доньки був фікційний, і заявили, що є досить богаті, щоби покрити претенсії у висоті кільканацять тисяч зол. Розправу відложено задля покликання свідків.

— **Подружа трагедія** розігралася вчора у Львові в домі при вул. Гундулича. Колишній видавець брукової „Газети Ціодзенної", Мечислав Тумен, застрілив свою жінку трьома револьверовими кулями і зголосився на команді поліції при вул. Казимирівській, де його арештували. Тумен відомий у Львові не тільки зі своєї газети, яку видавав свого часу зі своїм батьком, але й як герой частих еротичних скандалів. Підчас війни як австрійський підстаршина Тумен викрав доньку одного гр. кат. священика в рудецькому повіті й оженився з нею. Опісля познайомився з донькою одного львівського журналіста, але стрінувся з рішучим спротивом родичів дівчини. Тоді розійшовся зі своєю першою жінкою й оженився з богатою панною, що мала грунти й парцелі під Львовом. Але і з нею не жив довго. Діставши розвід при помочі одного визначного політичного діяча, б. міністра, взяв вінчання в евангелицькій церкві у Львові зі старшою від себе, богатою вдовою по власнику бюра оголошень Якобім. Але й з нею не жив добре, живучи розгульно і жарнотратно, а врешті її застрілив. Справою занялася слідча влада

— **За образу держави.** Виленський окружний суд засудив литовського священика, Бенедикта Криштофаняка за образу польської держави на 500 зол. гривни з заміною на 2 тижні арешту.

—o—

Із судової салі.

ЗА НЕСОВІСНЕ ВИКОНАННЯ ОБОВЯЗКУ І ЗНЕВАГУ ПОЛІЦАЯ.

Перед апеляційним судом у Львові відбулась цікава розправа проти о. Ярослава Муровича, пароха в Нестаничах пов. Радехів, якого окружний карний суд у Золочеві засудив на півтора року вязниці за провину зі статтей 195, 286 і 132 §. 1 к. з. Провину зі статті 195 засуджений мав поповнити в той спосіб, що охрестив у греко-католицькому обряді Романа Гавптмана, якого вже скоріше охрестив римо-кат. парох в Холоєві. Отже підсудний поповнив провину зі статті 195 к. з., бо змінив безправно „цивільний" стан іншої особи.

Провину зі статті 286 к. з. мав поповнити підсудний в той спосіб, що вписав до метрикальних книг фальшиву дату уродин Романа Гавптмана а саме: дату 4. березня 1934 р., хоч Роман Гавптман фактично уродився 23. березня 1934 р.

Провину зі статті 132 §. 1 к. з. мав поповнити підсудний в той спосіб, що до полїцая Мроза, який домагався видати відпис метрики Р. Гавптмана, сказав слова: „Не видаю метрики першому ліпшому хлистикові".

Від згаданого присуду вніс засуджений апеляцію і в середу 26. червня ц. р. відбулася апеляційна розправа у Львові. Засуджений боронився щодо провини зі статті 195 к. з. (зміна цивільного стану), що хрестив Романа Гавптмана на домагання його матері, незнаючи, що ця дитина вже охрещена в римо-кат. обряді. Шож торкається уродження дитини, то записав її до метрикальних книг так, як це подали одностайно матір і баба дитини. Зате провину зі статті 132 §. 1 к. з., зневагу полїцая, підсудний заперечив вину.

Апеляційний суд увільнив о. Ярослава Муровича від провини зі статті 195 к. з. (зміна цивільного стану через друге охрещення), зате затвердив присуд щодо вини зі статтей 286 і 139 §. 1 к. з. Суд приймив, що обвинуваченний „не доповнив обовязку урядовця й ділав на шкоду публичного і приватного інтересу", бо не ствердив всіми можливими способами правдивої дати уродин Романа Гавптмана.

Вину за зневагу полїцая Мроза приняв суд на основі зізнань двох заприсяжених полїцаїв. За обі провини суд засудив о. Я. Муровича по 3 місяців вязниці, визначуючи спільну кару на 12 місяців і не припинив виконання кари. Засуджений зголосив апеляцію.

Трибуналові проводив суддя **Джевський,** вотували Ліндерт і Ягодзінський, обвинувачував прок. Гриневецький. Боронив адв. д-р **Семен Шевчук.**

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

В середу 26. червня ц. р. помер **о. Омелян Король,** совітник гр. кат. консисторії, парох Новиці, прийнявши Найсвятіші Тайни, в 70 році життя і 45 р. священства по довгій і тяжкій недузі. Похорони відбудуться з парохіяльної церкви в Новиці в суботу 29. червня ц. р. З Покійним сходить до гробу ревний душпастир і невтомний працівник на народній ниві. В молодих своїх літах побіч ревної душпастирської праці, яку поверх 25 літ сповняв у Бережанщині — найдовше в Сеанчуках — віддає теж себе з повною посвятою праці для народу в усіх ділянках його діяльности.

Переносить невигоди та скитання за часів світової війни. В 1916 р. стає переходово парохом у таборі виселенців в Ґмінді, де теж пізнає долю виселенців — підчас визвольних змагань скитається разом з армією УГА по широкій Україні. По повороті до краю підривають його здоровля післявоєнні переживання між іншим і „Бригідки". Змушений покинути Бережанщину в 1920 р. переноситься до Новиці, калуського повіту, де побіч душпастирської праці бере живу участь у відновленій праці на народній ниві. Вічна Йому Память!

СПОРТ.

ЗМАГАННЯ ЗА МИСТЕЦТВО ОКРУЖНОЇ ЛІГИ.

Відплатні змагання між дружинами **Україна — Польонія** (Перемишль) відбудуться в неділю 30. червня ц. р. в год. 5-тій поподудні на грищі Чорних.

Ці змагання попередять в год. 3-тій пополудни **Україна II. — Лехія II.**

Дописи.

ЧОРТКІВЩИНА.

Прогулька до найкращої кооперативи в чортківському повіті. За почином дирекції Окружного Союзу Українських Кооператив в Чорткові відбулася дня 23. червня н. р. прогулька кооператив, членів Союзу Кооператив, до села Базару в чортківському повіті, щоби познайомитись з досягненнями в кооперативній та культурно-освітній діяльності. В годині 10-тій рано зіхалося до Базару 115 громадян, в тому числі 6 жінок із Сосулівки і 1 з Калинівщини, що заступали 18 кооператив для загального закупу і збуту. — Всі представники взяли участь в богослуженні в місцевій церкві, опісля оглянули кооперативну крамницю з її 3-ма філіями, Районову Молочарню, рільничі машини, власність кооперативи для заг. закупу і збуту і дім чит. Просвіти. Інформації давали прогульковцям члени управи місцевої кооперативи, а в Районовій Молочарні начальник відділу Маслосоюзу в Чорткові, п. Теленко Василь. Опісля зроблено фотографічні світлини, а дальше зійшлися всі учасники прогульки у великій салі чит. Просвіти. Дир. ОСУК п. Василь Шмата, виголосив реферат про завдання кооперативної організації, про її матеріяльні і моральні користі, а зокрема звернув досягнення кооперативної організації в Базарі, що під оглядом освітньо-економічної роботи стоїть на першому місці в повіті. Кооператива для загального закупу і збуту в Базарі існує від 1922 р. При заміні маркової валюти на золотову остала тільки 3 тих маєтків, що був у товарах. Та це не зрахувало громадян. Під проводом ідейного гуртка господарів, забрались з повною посвятою до дальшої праці й довели до того, що в 1934 р. кооператива обертувала 95 проц. населення села, добула власного майна на суму 21.344.88 зол., торги її споживчими товарами давали 472.285.64 зол., продуктами 288.717.83 зол., машинами 18.496.33 золотих, а всі вклади за 10 років дали суму 73.611.67 зол. Кооператива для заг. закупу і збуту закупила для вжитку членів моторову молотілку, тріер, сівники і інші менші машини, купила дім від приватного купця, жида, та пристосувала там одну зі своїх філій, дала почини до основання кредитової кооперативи, помагала організувати молодь, даючи субвенції на оплату диріґента, що зорганізував та вишколив хор так, що в змаганнях за мистецтво повіту Базар дістав перше місце і нагороду. Кооператива дала дальше почин до закупу дуже гарної оркестри, даючи на те поважну суму грошей, а вкінці вибудувала своїм коштом мурований дім, в якому за почином ОСУК. приміщено Районову Молочарню, основану перед кількома місяцями. По рефераті дир. Шмати забрав голос о. Вигринський і обговорив значіння клича „Свій до свого" та клича „Народ собі". Вкінці голова наради подякував учасникам, що зволили прибути до Базару в гості, а після відспівання національного гимну, закінчив анкету.

ТЕРНОПІЛЬЩИНА.

Свято Могил. Першого дня Зелених Свят (6. червня н. р.) відбувся в Тернополі величавий процесійний похід тернопільського громадянства на могили, де спочивають укр. січові стрільці і члени УГА. Тернопільська філія Укр. Краєвого Товариства Охорони воєнних могил перевела вже давніше упорядкування стрілецьких могил та удержує їх в належному порядку. На могилах відправлено панахиду, в якій взяло участь усе наше місцеве духовенство. Цього року не було процесій зі сусідніх сіл, бо їх заказала влада, були тільки процесія з Гаїв Великих, що належать до тернопільської парохії. Яка була поведінка поліційних органів по селах, вказує на те факт, що дня 15. червня н. р. явився у пароха Заруде о. Петра Івахова посторонковий з Янковець зі солтисом із Зарудя Матвієм Мончаком і заявив йому, що з доручення тернопільського старости, котрий заказав всякі процесійні походи на цвинтар і на могили полеглих в часі Зелених Свят, а навіть правити за них панахиду в церкві — а то під загрозою потягнення до карно-адміністраційної відповідальности. Подібний заказ одержали і інші священики в тернопільському повіті. Крім цього на дорогах, що ведуть до Тернополя, в неділю 16. червня н. р. розставлено поліційні сторожі, які не пускали селян на свято могил в Тернополі. Так пр. два постеруночові на дорозі в Іванові Горішнім завернули того дня багато людей, що йшли до Тернополя, щоб взяти участь в процесії. Те саме було і в інших селах. Можна догадатися, яке вражіння в українських селян і селянок викликало згадане вище зарядження тернопільського староства.

Нові книжки й журнали.

о. Д-р Йосиф Сліпий: „ВІРА І НАУКА." Бібліотека „Дзвонів" ч. 12. Львів, 1935. Стор. 24. форм. 8-о.

Уляна Кравченко: „CARITAS", поезії. Видавництво Загальної Книгозбірні. Ч. 38. Стор. від 250—350. ф. 16-о

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Субота 29. VI. год. 8 веч. „Школа початківців".

Неділя, 30. VI. год. 8 веч. „Школа початківців".

Театр Різнородностей.

Нечинний.

Кіна.

АДРІЯ: „Година тривоги", „Страшна ніч у Зоо".

АПОЛЬО: „Фраскіта".

АТЛЯНТИК: „Гармонія" (большевицька муз. комедія) „Світ залюблений" (амер. комедія).

ВАНДА: „Пісня пісень", та „Зде покана!"

ГРАЖИНА: „Мушу бути молодий".

КАСІНО: „Віденські ночі".

КОЛІСЕЙ: „Вбивство в Трініґаді", ревія „Останній раз бавимо вас!".

КОПЕРНИК: „Нічне життя богів" та „Добра ворожка".

МАРУСЕНЬКА: „Нічне життя богів", „Добра ворожка".

МІРАЖ: „Весняна парада" з Фр. Галь.

МУЗА: „Білі люди", „Все жарт".

ПАКС: „Голгофта".

ПАЛЯС: „Несхопний" (на осн. Ед. Золеса), „Людина без лиця".

ПАН: „Не хочу знати хто ти".

РАЙ: „Азбука кохання" з Дишою та Круковським.

СВІТ: Нечинний.

СОНЦЕ: Збезчещена" та ревія.

СТИЛЕВЕ: „Ганна", Іна Беніта і ревія.

УТІХА: „На дні Океану" та ревія.

ХИМЕРА: „Місто під терором".

Під увагу читальням!

Старші типи рад оприймачів змодернізовані з повною гарантією. — 4-тиро лямповий з голосником, батерією і акумулятором зол. 120·—

„EKRAVOKS"

АКАДЕМІЧНА ч. 11.

Закордонне радіо.

Субота, 29. червня 1935.

Відень (506,8) 11·40 Концерт орк., 12·55 Легка музика, 15·45 См. квартет, 22·25 „Пісня купця Калішнікова" муз. легенда (на осн. Лермонтова) Ляфіта, Братислава (298,8) 20·45 „Хай чорти заберуть гроші" оп. Віліма, Кошиці (299,1) 10·00 Серенада Бетовена, 10·40 Нар. пісні, Прага (470,2) 7·00 Концерт, 10·05 Форт. ресіталь, 18·00 Хлоп. хор, Париж (1648) 20·00 Концерт, 20·45 „Ле Гіда" лір. оповід. муз. Руссо, Ятльона (531) 21·15 Спів, Білгород (437,5) 13·15, 18·30 Пісоньки, Любляна (569,3) 9·00 Рел. пісні, 21·45 „Парсіфаль" оп. Вагнера (III. дія), Берлін (356,7) 18·55 Віден. мельодії, 22·30 Вес. програма, Кенігсвустергавзен (1571) 14·00, 16·00 Вес. програма, Мінхен (405,4) 19·05 Камер. концерт, Будапешт (550,5) 15·30 Легка музика, 18·20 Арфа, 19·20 Солісти (муз., сп.), 22·30 Концерт військ. орк., Мілянo (221,2) 11·30, 13·10 Легка музика, Популярні мельодії, 21·30 Симф. концерт, Рим (420,8) 17·10 Солісти (муз., сп.), 20·50 „Іль одіссея" оп. Масканія.

Неділя, 30. червня 1935

Відень (506,8) 11·45 Симф. концерт, 15·30 Тріо Сметани, 22·25 Легка музика, Прага (470,2) 8·45 Форт. квінтет г-моль Сука, 11·00 Концерт, 21·25 Легка муз., Париж (1648) 12·15, 17·00 Концерт, 14·45 Вес. всячина, Берлін (356,7) 12·00 Концерт, 18·00 Пісні й дуети, 20·00 „Александро Страделя" ром. оп. Фльотова, Кенігсвустергавзен (1571) 14·40 Німецькі нар. пісні в Югославії, 15·10 Дитячі спогади Р. Шумана, 15·30 Вес. мельодія, Кельн (455.9) 17·40 Скрипка та форт., Ляйпціґ (382,2) 11·30 Кантата Баха, 14·25 Соната ф-моль на два форт. Брамса, Мінхен (405,4) 16·00 Вок.-муз. концерт, 15·00 Камер. концерт, 20·20 „Ді Шнайдер фон Шенау" ком. оп. Брандт-Буіса, Будапешт (550,5) 12·30 Концерт оп. орк., 18·30 Сальон. концерт, 20·10 „Королева краси" оп. Пашіні, Мілянo (221,2) 17·30 Легка музика, 20·40 „Іль Перголезе" оп. Ляндія, Рим (420,8) 17·30 Вок.-муз. концерт, 20·45 Орх. концерт.

Львівське радіо.

Субота, 29. червня 1935.

8·30 Ранішня авд. 10·00 Великі марші з гр. пл., 10·15 Поморе Моніюшці, 11·57 Сигнал часу, 12·03 За морями при берегах сонішньої Африки, 12·20 Муз. поранок, 13·00 Гутірки на тому світ, 13·20 Музика про море, 14·00 На контрторпедовці, 14·25 Найгарніша гр. пл., 15·00 З мікрофоном по старому Львові, 15·10 Гномі на цитрі з гр. пл., 15·22 Що любить, а перед чим борониться бджола, 15·35 Легка музика з гр. пл., 14·45 Для ст. дітей: Гадина, 16·15 Техн. скринька, 16·30 Прелюдія Дебісі (ост.), 16·50 „Мандрівка Іванни", 17·00 Концерт орх., 18·03 Спорт. порадник, 18·10 Хв. поезії: „У сумраку зір" Тад. Міцінського, 18·15 Пісні про море, хор, 18·30 Огляд видавництв, 18·40 Сільна реруз, Мист. життя, 18·45 Концерт міш. хору, 19·13 Реклям. концерт, 19·25 Одинадцятьлітний Івась Ґнатович із Волощини бідя Підгаєць, лавреат дет. конкурсу, перед мікрофоном, 19·30 Пісні, 19·50 Акт. гутірка, 20·00 Пісні без слів, мала орх., 20·45 Веч. денник, 20·55 Образці з життя давньої та суч. Польщі, 21·00 Авд. для закордону. 21·30 З оп. Нововейського: „Легенда Балтику" симф. орх., 22·00, 22·01—22·15 Спорт. вістки, 22·20 Образці знад моря (муз., сп.).

Неділя, 30. червня 1935.

8·30 Ранішня авд., 10·00 Опери Пуччіні: „Батерфляй", „Тоска" з гр. пл., 10·30 Репортаж, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Великопольське село танцює, 12·20 Муз. поранок; у перерві ок. 13·00 Театр Уяви: „З мужика король" (комедія П. Баріни з 1617 р.), 14·00 Найгарніша гр. пл., 15·00 Нар. обрядовий місяць: Липень, 15·10 Музика з гр. пл., 15·22 Огляд ринків рільних продуктів, 15·35 Вебер: „Запросини до танку" з гр. пл., 15·45 Пісня повороту з хліб. школи, 16·00 Концерт солістів (муз., сп.), 15·45 Перший польський письменник-маринїст, 17·00 Концерт малої орх., 18·00 З табору військ. радіотехн. приспосіблення, 18·15 Білді Маєрл вик. власні композиції (з гр. пл.), 18·30 Спів, 18·45 Давні й новочасні диліжанси, 19·10 Реклям. концерт, 19·25 Тріо, 19·50 У поліційному авті в Шикаго, 20·00 М. Підсудський як творець військ. сили, 20·10 Симф. концерт, 20·45 Думки И. Підсудського, 20·50 Веч. денник, 21·00 Ресіталь М. Садецького (тенор) в супр. форт., 21·30 Хата Жеромського, 21·45 Фр. пісонька з гр. пл., 22·01 22·15 Спорт. вістки, 22·20 Концерт орх. маринарки в Гдині, 23·05 Нар. музика і спів із гр. пл.

По розвязанні спілки відкрито в новому льокалі

СКЛАД і РОБІТНЮ ВЗУТТЯ

О. БЕРЯК,

вул. Руська ч. 18

напротив церкви. 1795 4-10

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·25—5·27 зол.

Нім. марка 1·75—1·85, фр. франки 34·90—35·00, шв. франки 172·50—173·50, фунти стерлінги 26·00—26·20, австр. шілінги 98·00 — 101, чеські корони 22·00—22·25, рум. леви 30·00—32·00, ліри 42·00—44·00.

Золото: Долари 9·18—9·20, Франки фр. 34·80—35·60, Дукати 83·00—84·00, Корони 37·00—37·50, Рублі 4·75 — 4·85. 1 гр. зол. 5·924.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50, Фльорени 0·85, 1 гр ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 43·00—44·00, 5 проц. дол. Б. Г. 51·00—53·00, 4 проц. Зол. Б. Г. 43·00—44·50, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 46·00—48·00, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 52·00—55·00, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

Премійовки.

Долярівки 52·50 — 54·00, Інвестиційна 104·00—107·50, Будівельна 42·00—44·00.

ЗБІЖЕ.

Ціни парітас	Підволочиська від	Підволочиська до	Львів від	Львів до
Пшениця одноц.	16·25	16·50	17·75	18·00
Пшениця збірна	15·25	15·50	16·75	17·00
Жито одноцінне	13·00	13·25	15·00	15·25
Жито збірне	12·50	12·75	14·50	14·75
Ячмінь одноцінний	12·75	13·00		
Ячмінь на мливо	12·25	12·50	14·25	14·50
Гречка на мливо	17·00	17·25		
Крупи гречані	30·00	31·00		
Мука пш. І. Б.			32·00	32·50
Мука пш. І. Ц.			30·50	31·00
Мука пш. І. Д.			29·00	29·50
Мука пш. І. Е.			29·00	29·50
Мука житня і. кат. до 55%	22·00	22·50	26·25	26·75
Мука житня І. кат. до 65%	21·50	22·00	25·00	25·25
Висівки ячмінні			7·75	8·00

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 28. червня н. р. кооперативам платив за:

	Львово	Львів.
1 кг. масла дес.	2·10	зол.
1 кг. масла експорт.	2·15	„
1 л. сметани	0·60	„
1 п. вершків	2·60	„

Ціна на молоко не ставить.

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 24 сот.

Тенденція на масло і яйця сильна, на молоко і сметану здержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 28. VI. н. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, львово подвіря птахомасарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята від 50 дкг.	за 1 кг.	1·00	зол.
Мол. однор. кури І. кл.	„	0·80	„
Пантарки	„	1·30	„

Птицю приймає в скільности визначеного приділу для кожного доставця.

Когутів, качок, гусей, індичок та індиків з огляду на кінець сезону не приймає.

ОПОВІСТКИ.

З нагоди вінчання складають на інвалідів зол. 25·— Анна Біла і Осип Нестор у Дрогобичі.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Печатки каучукові та металеві для парохіяльних урядів, читалень, кооператив та ін. виконує найдешевше Макс Глязерман, Львів, Сикстуська 19, телефон 215-03. 1358 12—12

Палиці -- парасолі, найновіші парасольки. Нова вирібка, Ягайлонська ч. 16. 1567 12—15

Плякети, жетони, спортові нагороди. Вирібня Вл. Бушек, Львів, ул. Академічна ч. 6, тел. 218-48. 1705 a 5—15

Дора (Карпати) Пансіон „Малява" — гарне положення — поручає сонячні кімнати зі здоровим харчем по приступних цінах. 1678 8—8

фортепіянн, пів'яніна світових вирібней на склад, Марецький, Баторія 7. 1698 11—15

Дім партеровий, 4 покої, городець, при гостинці в Голоску Великім негайно дуже дешево продам. Відомість у п. Цобля в Голоску Великім ч. 145. 1794 3-3

Найновіші жіночі плащі по зол. 24·—, 35·—, 45·— і вище, **сукні** по зол. 16·50, 19·—, 23·—, 32·— і вище, **комплєти** й костюми оказійно дешево продає тепер відома фірма **Й. Посамент,** Львів, Академічна 2. 1796 3—3

Мережки церковні до білля, ручної роботи, найдешевше **фрайліх,** Сикстуська 21. 1804 2—7

Прегарно положена вілля, сонячні кімнати, вибагливий харч по дуже приступних цінах. — ДОРА, пані Кокорудзова. 1807 1—2

Новий плащ з телят продам оказійно. Карпик, робітня футер. Лукасінського 4.

Прегарне літнище Радилів коло Миколаєва над Дністром, суха, гориста околиця, шпилькові ліси, радіо та інші розривки, мешкання, пять разів денно обильний харч, денно 3·— зол. Зголошення на місці або Львів, Сапіги 2, (вівальня). 1809 1—5

На Сході -- ми!

ІВАНА ЧЕРНЯВИ.

Книжка змальовує по мистецьки боротьбу України з Москвою у нецалекому прийдешньому. — Окладинка роботи мистця Андрусева. 200 сторін друку. — Ціна зол. 1·50.

Дістати можна в друкарні „ДЕМОС", Львів. Ринок ч. 10. і у всіх книгарнях.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло" З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів. Ринок 10.

Ч. 170 (14.067). Львів, неділя 30. червня 1935. Pocztowa opłatę opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504.060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед-полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Взаємини між Францією і В. Британією.

ЛЬОНДОН, ПАТ. По поверненні мін. Ідена з Парижа вийшли на яву деякі справи, що торкаються британсько-німецького морського порозуміння, які творять одне з найбільших клопотів у теперішніх французько-британських взаєминах. Перед закінченням переговорів у Льондоні Рібентроп зажадав від британської делегації, щоб морська програма Німеччини залишилась в тайні, якої не можна виявити третій державі. Коли британський уряд звернувся до Франції з проханням вислати морських знавців до Льондону у справі переговорів французької морської програми, Франція зажадала, щоб В. Британія виявила їй морську програму Німеччини. В. Британія відмовила домаганням Франції і висунула компромісову пропозицію, що після приїзду французьких знавців до Льондону і виявлення програми Франції В. Британія зясує програму розбудови німецької фльоти. Одначе Лявель і французький уряд не згодились на це і відмовились вислати до Льондону морських знавців. Наради мін. Ідена з прем. Лявалем не поладнали цієї справи. Французькі кола не скривають свого невдоволення, що британський уряд відмовився виявити програму розбудови німецької фльоти.

Британські кола запевняють, що морські збройння не входили безпосередньо до льондонської програми з 3. лютого ц. р. і Франція може домагатись виявлення морської програми Німеччини тоді, коли зясує свою програму.

Німеччина боїться, що якщо Франція знатиме її плян морських збройнь, французький уряд предложить у Льондоні куди вищий плян розбудови своєї фльоти від німецької програми і тоді Німеччина не буде могти вже змінити свого пляну. Тому німецька делегація не подала ще свого остаточного пляну В. Британії кажучи, що предложить його до двох тижнів, бо мусить порадитись ще з канц. Гітлером. Виїзджаючи з Льондону німецька делегація сподівалась, що в міжчасі відбудуться наради британських знавців з французькими і тоді Німеччина зможе доповнити свою програму.

Тісний військовий союз Франції з Італією.

РИМ, ПАТ. Французькі кола повідомляють, що в Римі перебував два дні шеф французького генерального штабу ген. Гамелін. Він відбув низку нарад з італійськими військовими колами та відбув нараду з Мусолінієм. Його візиту держали в тайні і тому вона викликала велике вражіння між журналістами. Французькі кола переконані, що ця візита є відповідю на британсько-німецьке морське порозуміння. Це зближення В. Британії до Німеччини затіснило військову співпрацю між Францією та Італією.

Перед зударом з французькими комуністами.

ШВИДКИЙ ЗРІСТ НАПІВВІЙСЬКОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ У ФРАНЦІЇ.

ПАРИЖ, ПАТ. „Пті Журналь" оголосив довше інтервю з полк. де ля Роком, провідником „Кроа де Фе" (себто напіввійськовою організацією „Вогняного Хреста"). Полк. де ля Рок заявив, що місячно зголошується до цієї організації пересічно 10—16.000 осіб. Дня 5. лютого 1934 р. організація начислювала 30.000 членів, нині сягає 320.000. Організація не боїться нічого, але не думає теж нікого провокувати. Живемо в неспокійних часах і сподіємося, що надійдуть критичні дні. Чи в таких умовинах маємо сидіти зі заложеними руками? Ми ніколи не нападали на соціялістів ні на кому містів або на робітничі організації. Ставимось з великою симпатією до членів цих організацій, хоч вони цього не розуміють. Одначе ці люди стоять ближче нас, ніж своїх фальшивих провідників. Виявимо свою силу рішуче і просто. Якщо на нас нападуть, здобудемось на оборону і докажемо, що ми сильніші. Правда, що вже незабаром надійде день, в якім — маю надію — наші ідеї переможуть. Якщо цього самого дня наші ідеї доведуть нас до влади, не завагаємось взяти на себе повну відповідальність. Тоді заведемо лад незважаючи на погрози, з якого боку вони не походилиб.

На сходинах провідників „Кроа де Фе" пол. де ля Рок заявив: Ті, що нападають на нашу організацію, не здають собі справи з нашої збірної сили. Хто не завагається напасти на нас, мусить числитися з програною. Хоч спільний фронт соціялістів і комуністів рішив перешкодити нашим сходинам, їх намір не вдався. Підчас нарад лад вдержували члени „Кроа де Фе" і до інцидентів не дійшло.

СТРАХ ЛІВИХ ГРУП.

ПАРИЖ, ПАТ. Група радикалів у палаті послів доручила послові Жерміє слідкувати підчас вакацій парляменту за діяльністю фашистівських ліг. Президія уповажнила скликати засідання фракцій лівих груп підчас парляментарних ферій, якщо зайде цього потреба.

Арештування генерала довело до кривавих боїв.

ПЕКІН, ПАТ. Причиною останніх заворушень у Пекіні було арештування генерала Тсао на приказ воєнної ради тому, що генерал перебував у провінції далі по 25. червня ц. р. На вістку про арештування генерала його вояки, які стояли залогою у Фенг-Тай, збунтувались і з панцирним поїздом почали наступати на Пекін. Китайські вояки почали обстрілювати ріжні частини Пекіну, але залога Пекіну, зложена з 2.000 вояків, відбила наступ, захопила залізничий шлях і тому повстанці покинули панцирний поїзд. Підчас бою згинула одна цивільна особа. В Пекіні панує вже спокій і брами міста вже відчинені.

Бої з повстанцями скінчились коло 10. год. передполудням. Одначе міродатні кола запевняють, що 2.000 повстанців находиться коло Пекіну і чужинці побоюються, що прийде до поважних випадків.

ПРОТЕСТ ЯПОНІЇ У ПЕКІНІ.

ТОКІО, ПАТ. Міністер Гірота уповажнив амбасадора у Нанкіні, щоб склав протест з приводу подій коло Пекіну. У протесті Японія домагається, щоб нанкінський уряд припинив напади китайських вояків на японців. Крім того Японія домагається, щоб генерала Вая-Ду-Ліна притягнули до відповідальности за ці події. На схід від Пекіну коло Ін-Туріг-Шу і на північ від Пекіну дійшло до нових сутичок між японськими і китайськими військами. Положення грізне. В боях коло Пекіну згинуло 30 китайців, багато ранених і багато попало в полон.

ПЕКІН, ПАТ. Офіційні японські кола заявили, що вдоволені з заходів китайської влади у справі подій у Пекіні і тепер не думають інтервеніювати. Події викликали збунтовані вояки, які відмовились покинути Пекін згідно з китайсько-японським порозумінням.

Міські Театри на неділю 30. червня 1935.

Сьогодні в холодних салях Великого Міського Театру — дуже забавна

Відпочинок по трудах горячого дня. — Найнижчі ціни.

„Школа податників"

Текстильна Централя

передше Стахевич і Абрисовський

Львів, Галицька площа 12а

Фабричні склади першорядних краєвих і заграничних фабрик. — Величезний вибір останніх новин

Низькі ціни! 1816 I-2 Низькі ціни.

ВІДКРИТТЯ 1-го ЛИПНЯ Ц. Р.

Центральний Кооперативний Банк

„Краєвий Союз Кредитовий" у Львові,

вул. Третого Мая 15.

приймає вкладки ощадности і як централя кредитова для українських кооператив всіх видів уділяє кредити на піднесення господарства і промислу

В 10-ліття Лугової Організації.

(З нагоди Ювилейного Свята „Великого Лугу")

Львів, 29 червня 1935.

У роках 1920-21, з програною на всіх боєвих фронтах і риським миром, переживав наш нарід трагічну переломову хвилину у своїй історії. Розбитий, обезсилений, обдертий із усіх надій, станув над берігом найгіршого лиха: звірі й розпуки. Надія на дипльоматичну виграну скривала в собі небезпеку — ще більшого заломання через невдачу, яку можна було вже тоді передбачити.

Треба було рятувати нарід перед духовим і фізичним заломанням. Треба було розбудити приспані й викресати в нього нові фізичні та духові власні сили, тим більше, що це був час, коли ще політичні партії ставили виключно на закордон, а поки появилося гасло „віри у власні сили", кинене УНДО-м у 1925 році, можна було втратити річ найціннішу: духовий звязок з недавнім світлим минулим.

За обнову фізичної організації і духового відродження від самих початків взялися колишні Січові Стрільці. Вони рішили у зміненій новій формі продовжувати національну епопею, перервану трагічним вислідом боїв. В історичній домівці при вул. Коперника ч. 5 у Львові там, де народився перший український легіон, відновили вони в 1922 році Повітову Січ. Їй доручили перевести обнову січових організацій у цілому краю. Січові дружини мали стати для нашої молоді організаційним прибіжищем, де та молодь могла б сходитися, виховуватися й учитися, як виконувати свої завдання супроти народу. Тут мали вони творити нові дисципліновані лави, незаражені повоєнною деморалізацією, що огортала в той час залізними кліщами всі наші міста й села.

Щаслива ідея стрінула податливий, вдячний грунт у серцях української молоді. На зазив львівської Повітової Січи виростали місцеві січові організації наче гриби по дощі. Радувалося серце, відживали в народі прибиті надії. До 1925 року відновлено кількадесять Січей, передовсім у ближчих до Львова повітах. Повітова Січ у Львові давала все почин та ініціятиву до кожної нової праці. Щороку влаштовувала вона курси для делегатів відновлених січових товариств. Відбувалися січові свята-лописи. Повітова Січ у Львові старалася поширити січову організацію в цілому краю, відновляючи головно передвоєнні Січи та старалася закладати нові, там, де їх не було.

Але тодішні часи, насичені повоєнною психозою, не сприяли такій суспільній організаційній праці. Перешкоди виринали з усіх сторін, го-

Сукна на убрання
на літній сезон
поручає **Тадей Цветлєр** Львів, Марійська Площа 3.
11/9і (Дім Шпрехера) тел. 238-43. 10—13

ЯПОНСЬКИЙ ПОРОШОК
ВБИВАЄ
КАТОL
КОМАХК І ХРОБИ
AZUMI & Co Ltd
OSAKA
7—20

ловно від органів влади. Влада почала масово розвязувати січові організації. Найважнішою причиною такої поведінки тодішньої адміністраційної влади з січовими організаціями була мабуть національно-історична їх назва.

Тодішні провідні кола в січовій організації постановили принести в жертву форму для змісту ідеї. Постановили змінити статути січових організацій, принести в жертву одну національно-історичну назву, щоб тільки не пропала ідея і праця.

Старшина львівської Повітової Січи опрацювала і внесла до затвердження три статути, під окремими назвами — „Товариство Луг", „Товариство Брацтво" і „Товариство Січ". Статути перших двох товариств влада затвердила, а третій відкинула. На місце „Січей" станули до праці „Луги". Перший „Луг" заложено в Підберізцях львівського повіту в дні 23. березня 1925 року. З того часу почалася праця й історія Луговой Організації.

Луги виростали по цілому краю, але зараз на самому початку впали на них нові злидні. Вони не мали одного законно-статутового центру, що обєднував би їх, кермував їх рухом та стояв на сторожі їх обовязків і прав. Львівській Повітовій Січі формально такі провідні права не прислугували.

Брак одного статутового проводу на цілий край став причиною нової трагедії лугової організації. Місцеві Луги, ведені не все зрілими й зрівноваженими чинниками, вступали, бувало, на шлях, що не зовсім відповідав основній ідеї такої організації. До того й влада стала масово розвязувати їх. Луговим рухом кермували в тих часах з браку законно-статутового центру, без формальних прав, на переміну Редакція „Вістей з Лугу", „Центральна Рада Лугів" через свій Виконавчий Комітет або львівська Повітова Січ. Але влада порозвязувала остаточно й ті центри — „Центральну Раду Лугів" у 1927 році, а львівську Повітову Січ у 1928 році. Лишилася при керовничій праці одинока Редакція „Вістей з Лугу". Але й вона виедовзі не мала ким кермувати, бо в 1930-му році шезли майже всі Луги з лиця нашої землі. Влада порозвязувала їх за те, нібы вони виконували недозволені військові зправи.

І знову перед провідниками Лугової Організації вирнуло вдруге настирливе питання змі-ни статутів. Треба було за всяку ціну добитися одного статутового проводу лугових товариств. на цілий край та дати цілій луговій організації таку законну підбудову, щоб омминути раз на все конфліктів із адміністраційною владою та захо-вати Луги перед несподіваними внутрішніми потрясеннями.

Тому провідники розвязаної Львівської Повітової Січи внесли до затвердження два проекти статутів — „Луг Батько" і „Великий Луг".

У 1932 р. затвердила влада статут „Великого Лугу". Цей статут побудований на законних компетенціях Державного Уряду Фізичного Виховання. Він дав „Великому Лугові" право основувати свої повітові й місцеві організаційні клітини та зобовязував Головну Старшину признати над собою контролю органів Державного Уряду Фізичного Виховання в такій мірі, як напр. наші приватні школи й установи признають контролю відповідних органів покликаної державної влади. Поза тим забезпечив собі і своїм клітинам „Великий Луг" повну незалежність праці й розвитку. Всі законодатні права в найвищій інстанції належать до Лугового Зїзду, а вибрана ним його Головна Старшина є найвищим кермуючим і надзірним чинником у цілій луговій організації.

Не вважаючи на цей фактичний, ніким і нічим незаперечений стан, частина незрівноваженого нашого громадянства почала нагінку на Провід Лугу. Віджила зі свіжою силою неперебірчива боротьба, що почалася була ще перед розвязанням львівської Повітової Січи в 1928 році. Цю боротьбу перенесли необережні одиниці в ширші суспільні шари та старалися настроїти все громадянство ворожо до Лугової Організації. На Луги й Луговий Провід посипались демагогічні закиди — до „зрадництва" включно! Та нагінка безперечно чимало пошкодила луговій організації та вплинула на зменшення лугових рядів: кому вийшла з цього користь що нині нема в „Лугах" стільки тисяч організованої української молоді, скільки їх могло бути?!

Але Луговий Провід не дав себе стероризувати гурра-патріотам і не кинув розпочатого твор чого діла. Не сплямив Лугового Прапору ні народньої чести та міг і може сміливо глядіти кожному в очі, бо зробив так, як треба було зробити.

Життя вже виправдало й винагородило Луговий Провід. Лугова Організація розвивається гарно, міцнішає чисельно (нині вже обєднує „Великий Луг" понад 450 місцевих Лугів), добуває щораз більше симпатій серед нашої молоді і старшого громадянства та веде дуже корисну національно-виховну працю серед українського дорасту. Цінна для нас уся Лугова Організація тим, що плекає серед своїх молодих членів здоровий національний ідеалізм і патріотизм та виховує в них практично такі громадянські чесноти, як дисципліна, послух проводові і любов до конструктивної національно-суспільної праці.

Сьогодня, в день Лугового Свята, треба вітати Лугову Організацію з її 10-літтям та бажати їй світлого розвитку.

Переговори між Німеччиною й Австр'єю.

Німецький посол у Відні фон Папен відбув двогодинну нараду з мужем довіря австрійського уряду д-ром Фунтером у справі австрійсько-німецьких переговорів. Фон Папен предложив такий план у справі наладнання взаємин. Німеччина пропонує перехиря на 10 років і припинить пропаганду проти суверенности Австрії. Обі держави підлишуть пресове порозуміння, щоб не затроювати далі політичної атмосфери. Німеччина збільшить вивіз дерева і худоби з Австрії, щоб злегіднити положення тирольських селян. Скасує теж таксу 1000 марок, яку оплачували німецькі туристи, які їхали до Австрії. Зате Німеччина домагалась, щоб до австрійського кабінету увійшов представник націонал-соціялістів. Одначе покищо в цій справі не дійшло до порозуміння і переговори перервано.

Затіснення польсько-німецької приязни.

БЕРЛІН, 29. 6. ПАТ. Вчора рано приїхала до Берліна делеґація пятьох старшин польської марінарки під проводом командора Франковського. Делеґацію привитав на летовищі сотник Віркнер зі штабу начальної команди німецької марінарки і заступник військового аташе польської амбасади у Берліні сотн. Стебник. Польські старшини склали візиту міністрові війни ґен. Бльомберґові та начальному командантові німецької военної марінарки адміралові Редерові. Пополудні зложили вінок на могилі невідомого вояка.

БАРБЕЙ Д' ОРЕВІЛЬ. 8)

Поза партією віста.

— Що це за отрута? — спитав я, зацікавлений дивовижною формою флякону.

— Це найкраща з індійських отрут — відповів він, скидаючи маску. — Понюхавши її можна вмерти та якнебудь її вжиєте можете бути спокійні — її вплив не тільки непримітний, але і певний. Вона просотується до джерел організму спроквола, майже нехотячи, але нестримно, пронизує їх і розвиває в органах відомі науці недуги і то такі, що якби і виринуло підозріння, що людину отруїли, то симптоми недуги зовсім їх розсіялиб. В Індії кажуть, що факіри-жебраки роблять їх з дуже рідких речовин, тільки їм відомих, які можна знайти тільки на тибетанських високорівнях. Ця отрута не розриває пут життя, а розвязує їх, підходить до апатичної, охлялої вдачі індійців, що люблять смерть як сон і падають в її обійми, наче на льотосове ложе. Дуже тяжко, майже неможливо, роздобути її. Якби ви знали, чим я рискував, щоб дістати той флякон від жінки, що казала, ніби то мене кохає!... Маю приятеля, теж офіцира англійської армії, що вернувся з Індії, де прожив сім років. Він шукав цієї отрути із скаженою завзятістю англійського фантаста, — зрозумієте, що це таке, коли поживете довше. І не міг її знайти. Він платив величезні гроші за нікчемні підроби. У рослущі прислав мені з Англії листа і один із своїх перстенів, благаючи влити туди кілька краплин цього нектару смерти. Ось що я робив, коли ви саме ввійшли.

Мене не здивувало його оповідання. Люди вже такі є, що без ніякого злого наміру ні небезпечної думки люблять ховати в себе отруту, так само, як зброю. Вони накопичують довкола себе засоби винищування, наче скупарі свої скарби. Одні кажуть собі: „Якби я хотів знищити!..." інші: „Якби я хотів мати приємність!..." Все це ті самі дитячі деї.

Я сам був тоді дитиною і вважав за зовсім природну річ, що Каркоель вернувшись з Індії може мати таку неосяжну отруту і між своїми кинжалами та стрілами на споді офіцирської валізи ту гарненьку цяцьку, вбивчий флякон із чорного каменя. Повертів я в руках цю дорогоцінність гладеньку як агат, яку якась Альмея може носила колись між топазами своїх грудей, надихуючи її золотим своїм потом — я кинув її до якоїсь вази на ватрані, і не думаючи більше про неї.

Та чи повірите, що я нараз згадав цей флякон!... Нездоровий вигляд Ермінії, її блідота та її кашель, що виходив якби не з легенів, а з губки, де може вже понатворювались ті отруйні заглибини, що їх медицина називає страховинно-мальовничим словом каверни; далі той перстень, що зовсім несподівано заблищав таким дивним блиском саме тоді, коли дівчина закашляла і то заблищав так, немов би вбивник блиснув очима радости, — подробиці з того ранку, що вже затерлись у моїй памяті і тепер знечевя виринули, все це струменем приплило до мого мізку! Я не мав нитки, що звязувалаб ті минулі обставини з тодішньою хвилиною. Звязок, що мимохіть повстав у моїй голові видався мені безглуздим. Я боявся власної думки. Я силкувався згасити в собі це фальшиве світло, це полумя, що спалахнуло в мені, наче блискавка діяманту над зеленим столиком!... Щоб зміцнити свою постанову і розсіяти божевільно-злочинну думку, я поглянув уважно на Каркоеля і на графиню.

В їх поведінці та обличчях я найшов відповідь, що те, що я зважився подумати — неможливе! Мармор був як завсіди мармуром. Він надалі вдивлявся у свою карову даму, так, немов би вона була образом його останнього, невідкличного кохання. На чолі графині, в її устах і в очах лежав той спокій, що не покидав її ніколи, навіть коли вона стріляла епіграмами; її жарти нагадували кулі, що вбивають сами не хвилюючись, тоді як шпада має всю пристрасть що передала їй рука.

Вона і він, він і вона, це були дві безодні, одна проти одної. Каркоель був чорний і похмурий, як ніч, а ця бліда жінка — ясна і непроглядна як просторінь. Вона дивилась на свого партнера байдужими очима, що блищали незворушким світлом. А що Тарсіс тримав надалі у своїх руках перстень з таємницею, яку я хотів розгадати, — вона за той час виняла з пояса свого пояса китичку резеди і почала нюхати з пристрастю зовсім несподіваною в такої жінки, що так мало вміла насолоджуватись мрією. Вона заплющила очі так, немов би вони зазнали у памороч-ному крутіжі невисловленої насолоди і жадібно вхопила своїми тоненькими та знебарвленими губами кілька стеблинок запашних квіток і розгризла їх зубами, впявши знову свої очі у Каркоеля з виразом дикого обожання.

(Далі буде.)

Московські інтриґи проти української еміґрації.

Подробиці про останню міжнародню конференцію Унії для Ліги Націй.

(Докінчення.)

Брюсель, у червні 1935.

Ще одна справа варта того, щоб на неї звернути увагу: це питання забезпеки прав емігрантів, важлива справа, що вперше була грунтовно порушена в Унії для Ліги Націй.

БЕЗРОБІТТЯ ЕМІҐРАЦІЇ.

Докладчик п. **Епштейн,** англієць і до речі наш великий приятель, нагадує зборам „трагічну проблему" біженства: більше мільона людських істот позбавлено тої підтримки, яку дає нормально своїм громадянам держава. Вони не мають певности ні щодо свого побуту в країні, ні щодо праці, яку вони можуть в кожній хвилині тратити в користь робітників місцевого походження. Ці люди живуть під вічною загрозою висилок за межі держави, не маючи ніякої можливости дістати дозвіл на побут в іншій державі.

У дискусії беруть участь льорд **Роберт Сесіль, п-і Малятер-Селіє** (Франція), п. **Ролен** (Бельгія). Останній особливо підкреслює соціяльну і політичну небезпеку лишати сотки тисяч людей у стані розпуки і вказує на те, що в такому осередку може виникнути ідея терору. Хто хоче з ним боротися, мусить звернути свою увагу на проблему політичної еміґрації.

Проф. Шульгин дякує докладчикові і попереднім промовцям за те, що вони сердечно поставилися до цієї справи. В характері голови Української Головної Еміґраційної Ради він має можливість ближче пізнати становище біженців. Але проблема ця ширша від справи тої чи іншої національної групи біженців: сучасний бурхливий час постійно творить нові хвилі еміґрації і ці справи мусить саме Ліга Націй узагальнити і урегулювати. Проф. Шульгин проводить звязок між меморіялом Українського Товариства в справі терору і його причин з останньою промовою п. Ролена. В кожній національній еміґрації помірковані елементи стримують людей незрівноважених, але цього впливу не досить, коли люди будуть лишатися в дійсно трагічному безвихідному становищі, про яке згадував докладчик. Допомога, що її дає біженцям Офіс Нансена, невистарчаюча. Її треба посилити і реорґанізувати. Раніше Женева могла найбільше допомогти біженцям переселяючи їх масово до Франції, де вони зустрічали гостинність і працю, яку можна було найти. Біженці пристосувалися до місцевого життя, утворили цілі колонії, щодо українців можу сказати, полюбили цю країну. Але від часу, коли прийшла криза, можливість для Женеви переселювати до Франції біженців відпала, більш того, в самій Франції появилося безробіття. Становище емігрантів і в цій країні стало дуже важке.

Тепер необхідно, щоби хоч частинно одкрито двері інших країн для біженців, і щоб їм дано право до праці. Це два основні жадання, які треба підтримувати. Але на кінці, додає проф. Шульгин, не можу не звернути уваги на становище старших людей, що працювати не можуть, що ніякої пенсії дістати не можуть. Що з ними робити? Ми представники одної з груп еміґрації не знаємо просто, як вирішити цю глибоко трагічну проблему. Скільки буває ситуацій, коли люди або кінчать самогубством, або живуть в стані повної розпуки. А серед тих старших людей трапляється багато інтеліґентних людей, високої культурної вартости. На ці проблеми треба звернути якнайбільшу увагу. Ще раз представник Українського Товариства, що має стільки до діла з цією справою, сердечно дякує докладчикові.

ІНТЕЛІҐЕНТСЬКІ БІЖЕНЦІ.

Довша промова проф. Шульгина була вкрита оплесками асамблеї. По цьому п. **Ролен** знов забирає слово і пропонує, щоб всі країни наслідували приклад маленького сусіда Бельгії, Люксембурга, де випущено спеціяльні марки у користь інтеліґентних біженців, яким особливо тяжко чи й неможливо знайти працю. Цю пропозицію прихильно зустріли делеґати.

Потім сприняли резолюцію, в якій асамблея зазначує, що більше мільона біженців потребує міжнародньої допомоги і що більше 200.000 посеред них не має праці або взагалі позбавлені будь якого засобу істнування. Чим далі, тим все тяжче стає емігрантам заробляти на своє життя. Отже XIX Асамблея Унії вважає неможливим припинити діяльність Офісу Нансена в 1938 році, як це рішила Ліга Націй.

Це річ неможлива, щоб надалі збільшувалося жалюгідне зростання людських страждань. Отже XIX асамблея поручає, щоб збережено центральну установу для забезпечення біженців і щоб вона находилася під протекторатом або й під безпосереднім кермуванням Ліги Націй. Ця установа має дбати за всіх біженців, які вже находяться під опікою, або яких має взяти під свою опіку Ліга Націй.

Резолюцію цю прийнято одноголосно. Льорд Сесіль і інші делеґати висловили при цьому побажання, щоб ця важлива справа більше не сходила з денного порядку засідань Унії.

МЕМЕЛЬ.

Дуже гарячі дебати виникали також в Брюселі справи Мемелю. Резолюцію в цій справі зголосила німецька делеґація. З огляду на її відсутність справа мала відпасти, але незалежну резолюцію внесла англійська делеґація і настояла на тому, щоб без огляду на відсутність німців, справа була розглянена. Литовці, які дуже гарячо боронили свою справу, доводили, що їх уряд готовий триматися статута, на якому має жити Мемель, але, що німецька пропаганда і терор не дає змоги втримувати нормальний порядок річей. Одначе англійці настоювали всеж на своєму, себто на необхідности строгого дотримування статуту. Ця справа хвилювала збори, бо відчулося, що довкола цієї маленької справи може вибухнути велика світова пожежа.

ХРОНІЧНІ БОЛЯЧКИ.

Нарешті обмірковувалося ріжні справи великої ваги, що ніколи не сходять з порядку денного Унії: мир, обезброєння і т. д. Обмірковувалося і справи дефініції напасника-„агресера". Цікаві були уваги льорда Сесіля і п. Ролена, які доказали, що важко найти загальну і точну дефініцію цього напасника. Але разом з тим збори прийшли до висновку, що на практиці в Лізі Націй труднощі повстають зовсім не від неможливости юридично встановити дефініцію напасника, а через те, що держави, які безпосередньо не хочуть втручатися в деякі справи, не бажають брати на себе відповідальність. Словом, принцип „моя хата з краю" домінує в Лізі Націй. Ми українці добре це пізнали на своїй власній шкурі.

Обороняючи основні ідеї Ліги Націй, Українське Товариство само теж переконане, що сучасні музиканти досить зле грають на тому „інструменті мира". Вони відсунули на другий плян високо моральні ідеї Ліги, заплющили очі перед найбільшими неправдами, які будь коли діялися в світі, а прийнявши до складу Ліги СССР тим самим подекуди санкціонували найстрашніший злочин сучасної доби: — окупацію і нищення України, Грузії, цілого Кавказу, Туркестану і всіх поневолених Москвою народів.

Всі навчаймося своєї літературної мови!

Хто хоче навчитись доброї української літературної мови,

ТОЙ МУСИТЬ ПЕРЕДПЛАТИТИ НА 1935 РІК

Науково-популярний місячник „РІДНА МОВА"

присвячений всебічному вивченню УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ. — Головний Редактор і Видавець проф. ІВАН ОГІЄНКО. — ПЕРЕДПЛАТА: 6 зл. річно, 3 зл. піврічно, 1.60 чвертьрічно. За границею: в Европі 9 зл., поза Европою 2 амер. доляри. Зразкове число 50 сот. Конто чекове П. К. О. число 27110. — Адреса Редакції й Адміністрації: **Warszawa IV., ul. Stalowa 25 m. 10.**

ДЛЯ ОДНОГО НАРОДУ — ОДНА ЛІТЕРАТУРНА МОВА!

Муравлина історично-виховна й культурна робота.

Загальні Збори Видавничої Кооперативи „Червона Калина".

„Червона Калина" має свою фірму: це не тільки мабуть найсимпатичніше і найпопулярніше у нас книжкове видавництво щодо характеру своїх видань і людьми, що в ньому від початку заснування працюють, але й установа, в основі якої покладена найблагороднішa ідея культу визвольної традиції. Святу правду казав на вчорашніх Загальних Зборах „Червоної Калини" її директор, що таке видавництво у державних народів користується державною субвенцією і тому годі трактувати ту установу, як будь-яку іншу, хоч яку корисну, кооперативу, ані теж як якенебудь інше видавництво без огляду на його заслуги. Тому й „Червона Калина" має право звертатись у важких хвилинах свого істнування до громадянства, а громадянство має обовязок втримувати найтіснійший звязок із „Червоною Калиною" і допомагати їй, коли від цієї помочі залежить бути чи не бути того видавництва.

Повстала „Червона Калина" з нічого: з невеличкої позички „Центробанку" і жертвенного почину кількох ідейних одиниць. Швидко видавництво стануло на сильних ногах і розвинуло метку діяльність. Заслуги в ділянці плекання літератури присвяченої рідному світлому минулому, зокрема мемуаристиці, такі великі, що серед них губляться ті замітки, які можнаб зробити редакції Видавництва. Від 1921 р. до 1930 р. — це час блискучого розвитку „Червоної Калини". Видано за той час 49 книжок у 65 томах. 11 вел. календарів, 19 календарів, ноти і т. д. Підрізали „Червону Калину", як усі наші установи, відомі тижні з осені 1930 року, а господарська криза доконала решти. Видавництво опинилось у небувало скрутній ситуації. Прийшлось обмежити свою діяльність виключно до видачі календаря, обмежити до мінімум всі адміністраційні кошти, знизити до третини, а то й четвертини ціни книжок, щоби тільки добути готівку і сплачувати найбільш пекучі зобовязання. Кульмінаційний рік кризи був 1933: на загальну білянсову суму 189.383 зол. 67 с. готівковий довг виказував тоді 76.991 зол., а дефіцит 27.965.88 зол. Той дефіцит зїв майже ввесь запасний фонд; і завдяки цьому, а також переведеним реформам, у білянсі за 1934 рік маємо вже зиск 101.79 зол. Хоча готівковий кредит з року 1932, розбитий у білянсі за рік 1934 на готівковий і векслевий, не зменшився, то проте загальна сума зобовязань зменшилася на 6.628.53. Нещастям „Червоної Калини" є (як в усіх книжкових та часописних українських видавництвах) довжники: їх було у 1933 році на суму 71.826.90 зол., у 1934 р — 76.679.60 зол. Великим тягарем є для видавництва запас старих книжок, виказаний у білянсі на 1934 рік ще на 68.679.41 зол. Одна і друга позиція — це замороженний капітал, який міг би не тільки поставити „Червону Калину" на ноги, але й перетворити її просто на періодичне книжкове видавництво з редакційним пляном відразу на довший час і більшу скількість книжок (адже нема ще у нас ані історії УСС, ані СС ані УГА!).

Незвичайно відрадне явище, це активний білянс „Літопису Червоної Калини", безперечно поруч із „Життям і Знанням" (хіба ще чисто літературні періодики „Ми" і „Назустріч") найкращий український журнал. Спирається він на невеличку скількість 1500 передплатників, яких проте досить, щоби при мінімальних коштах редакції та адміністрації і даровій співпраці щирих прихильників журналу втримати його на активному білянсовому рівні. Зате через надмір ріжних календарів традиційний Календар „Ч. К." перестав бути багатим дохідним щорічним джерелом і прелімінар на 1935 рік передбачує з нього ледви 760 зол. чистого зиску.

Рік 1935 є взагалі роком переломовим. Назовні видно це в тому, що управа передбачує видати до кінця цього року 4 книжки (в мин. році лише одна), з того у друку Спомини ген. Тарнавського; окремо в цьому році появиться пригарний Альбом УСС, редагований спеціяльно створеним Комітетом.

Загальні Збори „Червоної Калини", що відбулися вчора 28. червня, у домівці „Молодої Громади", зібрали як на літню відпусткову пору і страшну спеку та загальну байдужність наших людей до подібних зборів, розмірно дуже поважну скількість осіб: 42 крім Управи. Це свідчить, що дійсно членам Кооперативи „Червоної Калини" та установа лежить на серці. Головував голова Надз. Ради **д-р Степан Шухевич.** Широкий і дуже цікавий звіт склав **дир. Осип Навроцький:** з його звіту можна було довідатися про цілу мізерію сучасного українського книжкового ринку та про геройську муравлину роботу, яку ведуть наші видавництва, що глядять на свою працю, як на культурницьку місію. Особ-

ливо болюче вразила слухачів напр. така подробиця, що колишній американський ринок, який відбирав по 3.000 календаря „Червоної Калини" і по кількасот прим. книжок — майже зовсім відпав (бере яких 200 прим. календаря та й годі). Чи винувата тут лише американська криза, чи може й діяльність деяких чинників на українсько-американському терені, яка в наслідках довела до того, що наші громадяни в Америці стали байдужими до найкращих національних справ у краю... Широкий і надзвичайно прихильний звіт ревізійної Комісії, з ріжними діловими порадами і вказівками склав **дир. П. Кривуцький.**

У дискусії забирав м. і. кількакратно слово **д-р Лопатнюк,** який м. і. висловлював сумніви щодо реального характеру прелімінаря на 1935 рік, та який проте, після всіх отриманих вияснень, підтримав внесок на абсолюторію. Збори дали абсолюторію Управі одноголосно. Тому, що **д-р Вас. Лопатнюк** і **п. В. Лукашевський** зреклися членства в Надз. Раді, Заг. Збори вибрали на їх місце **дир. С. Магаляса** і **ред. І. Кедрина-Рудницького.**

РЕФОРМАЦЬКІ ПІҐУЛКИ з маркою **ЧЕРНЕЦЬ**

(ZAKONNIK)

ВЖИВАЄМО:
ЯКО РЕГУЛЮЮЧІ ШЛУНОК
ПРИ ТЕРПІННЯХ ПЕЧІНКИ
НАДМІРНІЙ ОПАСИСТОСТИ
ЛАГОДЯТЬ ГЕМОРОЇДИ
І ПРИ НАХИЛІ ДО ОБСТРУКЦІЇ
Є ЛАГІДНИМ ПРОЧИЩУЮЧИМ ЗАСОБОМ

Вживати 1 до 2 пігулки на ніч.

Знеславлення історії нашої церкви.

„Вінець" целібатної реформи.

IV.

МАНЕВР ЗІ СОБОРАМИ.

Ми вже згадали, що на І. вселенському соборі в Нікеї 325 р. латинські делегати поставили внесок про обовязковий і загальний целібат клиру, однак він перепав. Безсумніве, що Отці нікейського собору радо бачили між священиками безженних і здержливих, всетаки не пішли за приказом провінціонального ельвірського собору і не вважали за вказане проголосити целібат за обовязковий. Чому? з яких мотивів? Цілком певно з того мотиву, що його й висказав головний промовець проти внеску латинян єп. Пафнутій; о. Мартинюк також наводить його: „бо трудно сподіватися, щоби загал мав настільки моральної сили, щоби бути вірним своєму **обовязкови"** (80). — Пафнутій сказав: „щоб нести те **ярмо"** (так цитує історик Сократ з V. в.). Але той самий мотив мусів стояти перед очима також ельвірському соборові, а всетаки той мотив **не був** рішальний для цього собору. **Чому?**

Ось тут розстайна дорога між психічними реакціями латинян і греків, що так класично виявилася на соборах у Ельвірі і в Нікеї. В Ельвірі були зібрані самі латиняни, в Нікеї більшість собору складали східні єпископи, передовсім греки чи погречені (зеленізовані). Там прийшла до вислову **латинська вдача,** тут **грецька.** Коли з 12 присяжних суддів при голосуванні 7 каже „винен", а 5 каже „невинен", то та ріжниця спричинена ріжницею їх вдач, де приходить до вислову не тільки розум, але й чуття та совість. Не якесь інакше розуміння св. Письма і не якась відмінна апостольська традиція зробила те, що в західній Церкві прийнявся загальний і обовязковий целібат духовенства, тільки спричинила це **ріжниця у грецькій і латинській вдачі.** Власне нікейський собор дав перший наймогутніший і найбільш авторитетний вислів грецькій вдачі, коли відкинув внесок латинян, щоб зобовязати весь клир до целібату.

Та для о. Мартинюка не те міродатне, за чим нікейський собор **обстав,** тільки те, що собор **відкинув.** Льогіка навиворіт!

О. Мартинюк тріюмфує: „І дійсно, дуже великим се доказом, якої великої ваги є питання про міру повздержности в духовнім стані, коли його порушено зараз на першім і найславнішім вселенськім Соборі. А зі змісту предложеного до ухвали проекту виходить також ясно, як загальним і глибоким було переконання, що священичому станови не пристоїть супруже поняття. Бо якби в Церкві від самого її початку не було такого загального пересвідчення і якби те, що проект в собі містив, не було загальною в Церкві практикою, то певно ніхто з учасників сього великого Собору не був би посмів виступити з таким предложенням" (81). Та якщоб це дійсно так було, як о. М. аргументує, то чомуж нікейський собор не затвердив того „загального" звичаю? чому відкинув внесок латинян? О. Мартинюк, сугеруючи нікейському соборові свої вигадки, і тут ніби находить корисну для себе розвязку. По наведених словах зараз надовязує: „І се предложення дійсно не стрінулося зі замітом інновації, лише з гадкою розваги еп. Пафнутія, **що ще не пора** (підкресл. наше) санкціонувати повагою вселенського Собору сей існуючий в Церкві звичай" (81).

А для ельвірського провінціонального собору **вже була пора?** А якийже із пізніших вселенських соборів у І. тисячеліттї ухвалив те, що **перший** вселенський собор, за вигадкою о. Мартинюка, ніби відложив на пізніше? **Греки загсіли стояли на тому становищі в справі целібату духовенства, яке заняв був і нікейський собор.** Отже дуже собі фантазує о. Мартинюк, коли пише: „По наміркам св. Духа, як бачимо з дальшої історії св. Церкви, засадничою нормою у виборі кандидатів до священичого стану мав бути цілковито безженний їх стан, а тим самим вибір зі жонатих, згідних жити по рукоположенню в повній повздержности (як звучав зміст проектованого під ухвалу канону), мав бути в історії Церкви тільки переходовим і виїмковим. Не відповідало отже повазі сего першого вселенського Собору, щоби ухвалені і установлені ним канони мали в Церкві лише часове значіння — а на загальну норму безженности не позволяв ще тодішний стан Церкви. Бо був се час, коли Церква приймала раз-у-раз на своє лоно новонавернені поганські племена і для них треба було установляти священиків вибраних з поміж них самих. Серед таких обставин відповідних до справовання священичого уряду находила Церква звичайно між батьками поважних родин, котрих старший вік, життевий досвід, образовання і становище підпомагали молоду християнську громаду в пошанованню священичої гідности. А щоби й такі приняшися священичого уряду почувалися до обовязку відказатися від дальшого супружого пожиття, вистарчала загально знана під тим оглядом практика Церви, започаткований Апостолами звичай і увага епископів у приділених їм областях" (82).

Так о. Мартинюк **переговорив** єп. Пафнутія: для нікейського собору ніби не те було рішальне, що Пафнутій говорив, а те, що о. Мартинюк говорить!

Льогіка навиворіт! Але нові народи навертялися в Европі на христ. віру аж до XIV. віку, а всетаки латинська Церква весь час форсувала целібат — зовсім інакше ставилася до тої справи, ніж І. нікейський собор і грецька Церква. Значить, що той момент, яким о. Мартинюк хоче охоронити нікейський собор перед „нечестю" чи „неприличністю", в дійсності не був міродатний ані для Отців нікейського собору, ані для латинської Церкви. О. Мартинюк фантазує собі, що тип жонатого священика затвердив щойно трульський (царгородський) собор з 692 р., а це бере він за прояв схизми. Він пише: „Доки Схід і Захід були однаково католицькими, доти ідея священичої безженности жила і розвивалася однаково в обох сих Церквах (249). „Але як лише почав зарисовуватися роздор Сходу від Заходу, роздвоїлось також русло історії священичої безженности" (87). „Що зпід міри священичої чистоти, подиктованої приміром Апостолів і первісним християнським духом, виломлювалася догма клиру, факти, що, як сказано, трафлялися то тут то там однаково в цілій Церкві: у східній і західній, раз більше, раз менше в міру обниження живої віри і духа ревности. Але захитати сам звичай і потягнути за собою право, вибороти правосильне, **законодатне обниження первісної висоти міри священичої чистоти,** припало сумній долі Східної Церкви".

„Сего авторитетного, законодатного обниження міри що до повздержности у священичому стані, принятої правосильним звичаєм від апостольських часів у цілій Церкві, довершив Синод Трулянський" (87). „Хотяй Трулянського Синоду Апостольський Престіл, як сказано, не потвердив, то однак його постанови, особливо ті, що відносилися до подруж священиків, стали у практиці загальними на цілім Сході. Перепинити сеї практики Намісники Христові не мали змоги, бо хоч тоді Схід ще не був формально відірваним від Апостольського Престола, але духом схизми вже загально заносило на цілім Сході, як се слідно з поведення самого Трулянського Синоду" (92).

Яке це все тенденційне й ненаукове! Якщо вже о. Мартинюк завзявся посунути схизму аж там, де зачинаються канони, що виразно признають жонате духовенство, то повинен був посунутися значно ближче до апост. часів. Кан. 26 „Апост. Канонів" каже: „Приказуємо, щоб з тих які вступили в клир **безженними,** тільки четці і півці могли женитися, якщо схочуть". Значить, що **в клир вступали також жонаті, а канон не передбачує для них здержности.** Це ще ясніше видно з кан. 10-го анкирського собору з 314 р. (Анкира, нині Ангора в Малій Азії), який каже: „Ті, що поставляються (рукополагаються) на діякона, якщо при самому поставленні заявили і сказали, що вони будуть женитися і не можуть без того обійтися, такі, **коли потім оженяться,** нехай залишаються у своїй службі, бо мали дозвіл від епископа; але інші, які замовчали би про це і приняли рукоположення з тим, що будуть жити безженні, а потім оженилися, нехай будуть віддалені від діяконської служби".

Ось це справжній контраст до постанови ельвірського собору. Анкирський собор, хоч зрештою дуже ригористичний, дозволяє діяконам женитися навіть по рукоположенні (це опісля зніс трульський собор). А при такому каноні ані мови не може бути про загальний звичай здержаности у священичих подружжях. І це діялося в тому самому часі, коли ельвірський собор вирішив щось зовсім протилежне.

О. Мартинюк належить до тих „восточних", що відорвали своє серце від восточної церкви і думають, що будуть тим чистішими католиками, чим більше будуть знеславляти східну церкву. Як усі такі типи, він знає тільки одно декламувати: „Зі східним обрядом ми приняли і всі слабости Східної Церкви, між ними й установу трулянського собору про жонате священство, а згодом — і саму схизму" (155). Та по розвязці його вигадок справа виглядає зовсім інакше. Свої слова **„припало сумній долі"** о. Мартинюк повинен був висказати не на адресу Східної Церкви і трульського собору, **але на адресу св. Письма,** бо це в дійсності св. Письмо своїми словами **„муж одної жінки"** найбільш авторитетно і законодатно визначило міру щодо здержности у священичому стані. Значить, зі становища о. Мартинюка **схизма в церкві зачинається св. Письмом Нового Завіту!** Та годі, щоб через недоука о. Мартинюка вважали св. Письмо за схизматичне — схизматиком є о. Мартинюк.

Єремія Теольог

(Далі буде.)

При грипі, запаленні олегочної, запаленні міґдалків, катарі вершків легенів, закатаренні носа, горла й гортанки, недугах вух і очей треба тямити, щоби шлунок і кишки були докладно перечищені природною гіркою водою **Franciszka-Józefa.** Поручають її лікарі

Повітова конференція УНДО в Белзі.

Дня 27. ц. м. відбулася в Белзі повітова конференція УНДО. Наради відкрив о. декан *Ілярій Гела* та покликав до президії *о. Юрія Менціньского* на провідника, п. *Василя Коваля* на заступника і п. *Петра Дзіка* на секретаря. Відпоручник Центрального Комітету УНДО посол *Зиновій Пеленський* виголосив довший реферат, у якому представив сучасне положення в світі й у краю. Здав звідомлення з праць УПР та вказав на наші найближчі завдання. В своєму рефераті підніс в першу чергу вагу національного обєднання в теперішній хвилі. По рефераті вивязалася довша оживлена дискусія. Представники з місць давали запити так на справи загальні як також не меншу вагу звертали на справу самоврядування. На закінчення нарад вибрано Повітовий Народній Комітет, в якого склад увійшли слідуючі особи: о. Іляріон Гела, о. Юрій Менціньский, інж. Корнило Бородійко, о. Мирослав Рівецький, п. Андрій Федина і п. Муляка Іван. Комітет повезе дальше працю в своїому повіті.

25 літ на стійці.

(Ювілей Філії „Просвіта" в Ярославі.)

Дня 27. червня ц. р. почалося це свято *Богослуженням*, а потім панахидою за померших членів Т-ва „Просвіта" і прегарною змістовою проповідю про велике значіння Церкви і „Просвіти" в Ярославщині.

З черги прийшла Святочна Академія, яку відкрив коротким, сердечним словом основник і 25-літній голова філії о. каноник *Кипріян Хоткевицький*. По відіграні святочної пісні орхестрою з Ярослава, відповідну промову-реферат виголосив голова Матірної „Просвіти" *д-р Іван Брик*. У промові дав перегляд доперішньої праці „Просвіти", підчеркуючи її ясні й сумні хвилини, добрі сторінки й недостачі. Ствердивши добру волю та працьовитість усіх виділів філії, сильними, переконливими й сердечними словами візвав усе інтеліґентне громадянство Ярославщини помагати філії в її тяжкій праці, а головно розвивати й удосконалювати цю працю на місцях. Ярославщина має незалежної інтеліґенції дуже мало. Відсоток молоді у порівнанні з передвоєнними часами є теж незначний. Отож весь тягар праці паде в головній своїй частині на духовенство. Гарячим апелем до єдности і до сповнення громадського обовязку, закінчив голова свою промову, яка на присутніх зробила велике враження.

Дуже гарно вивязалися і хори, а саме мішаний хор з *Лежухова* під дирігентурою *Осипа Домчака* та мужеський хор з *Полнятич* під дирігентурою і фортепяновим акомпаніяментом енергійної *Над. Ярківної*. Ця точка викликала правдиве одушевлення, бо була виконана оригінально і під оглядом музичним зовсім добре. Зі зрозумінням і чуттям голова читальні в *Частковичах Осип Івоса* відеклямував вірш М. Старицького: „До молоді". Так само добре випав і концерт духової орхестри з Ярослава.

Устний привіт від *Парляментарної Репрезентації* виголосив *посол д-р Володимир Загайкевич*, віддав пошану праці та щирими словами візвав Ярославщину до дальшої завзятої, витревалої праці з вірою в кращу майбутність. Інші привіти, які наспіли від численних філій „Просвіти", від місцевих організацій і особисто від людей, що були колись звязані своєю працею з філією, були на святі відчитані і зробили помітне враження. Свято закінчила інсценізація вірша Юри Шкрумеляка: „Привіт „Просвіті". Інсценізацію виконав дуже ефектовно невтомний та ідейний освітній робітник, урядовець філії *п. Юрко Костянський*. Свято закінчилося обідом, на який прибула теж і Вп. сенаторка *Кисілевська*. Вона приїхала на це свято прямо аж зі Солотвини та на жаль із незалежних від себе причин на саму Академію не вспіла приїхати. У сердечній атмосфері промовляли гості і місцеві громадяни та доповнювали те, чого на Академії не було часу сказати.

Салю була виповнена бітком інтеліґенцією Ярославщини — головно духовенством та молодим поколінням зі сіл. І це є добрий знак. На жаль селян не було багато, бо свято випало у часі гарячих робіт коло сіна. Це сталося тільки тому, що староство не дало дозволу на свято в дні 29. червня з огляду на „свято моря" і ювилейний Комітет був змушений це свято пересунути на день досить недогідний.

З нагоди ювилею видала філія дуже цікавий, багато ілюстрований *Альманах*, в якому міститься коротка історія філії, статистика читалень, читальняних бібліотек, читальняних зборів, членства жінок, коротка історія Ярослава, посмертна вістка про дир. школи в Пилосьовій пок. *Юрія Шумського*, визначного, незвичайно діяльного члена філії, відповідно дібрані поезії й оповідання.

Коли зважити, яке велике значіння буде мати для Ярославщини оце Свято — треба справді висказати щире признання тим тим, що те Свято зорганізували і в ньому взяли діяльну участь.

ПРИСУД НА КОМУНІСТІВ.

БЕРЛІН, 29. 6. ПАТ. Перед трибуналом у Берліні закінчився вчора процес пятьох комуністів, які перед приходом до влади націонал-соціялістів кермували тайними комуністичними арсеналами зброї. Головним керманичем був Шімерліх, який відбув у Москві спеціяльний курс військового і політичного вишколу. Велику ролю відограв теж його помічник Льобер, член „спартаківців", який зорганізував і вдержував тайні магазини зброї і муніції в середущій Німеччині. Шімерліха і Льобера засудив трибунал по 10 років вязниці, двох інших по 8 років вязниці, одного на 7 років.

Присилайте передплату!

Лугове свято у Львові.

Останній комунікат Головної Старшини „Великого Лугу" в справі свята.

І. ПРОГРАМА СВЯТА.

В 11. год. передпол. Полева Служба Божа і проповідь.

Промова відпоручника Великого Лугу. — Все в Луговому Городі.

В 12. год. вполудне вирушить похід з Лугового Городу і перейде вулицею Вулецькою, Ленартовича, Потоцького, Сикстуською, Словацького, Маршалківською, Міцкевича на площу св. Юра, де відбудеться дефіляда Лугів і з поворотом до Лугового Городу вулицями Карпінського, Листопада, На Байках, Мурарською, Шимоновичів, Ісаковича, Вулецькою.

В год. 4 пополудні:

Лугові вправи в Луговому Городі:

1) Вправи луговичок хустинами.
2) Вправи луговиків палицями.
3) Мішані вправи малих луговиків (-чок).
4) Година рухавки львівських луговиків.
5) Вправи луговичок — Молитва.
6) Мішані вправи луговиків і луговичок.

Роздача нагород.

7) Ритмічні вправи малих луговичок.
8) Вправи львівських луговичок кулями.
9) Вежі.

В понеділок 1. липня 1935. Легко-атлетичні змагання. Початок в год. 15. попол.

ІІ. ПОЛЕВА СЛУЖБА БОЖА.

Полеву Службу Божу відправить Вс. о. ігумен Чина оо. Василіян о. Йосиф Лучинський в асисті запрошеного духовенства.

Проповідь виголосить Преосвященний Єпископ о. Іван Бучко та поблагословить Лугове Товариство.

ІІІ. САНІТАРНА СЛУЖБА.

Санітарну службу на час цілого Лугового Свята в Луговому Городі й у поході повнитиме член „Великого Лугу" разом із санітарним луговим персоналом д-р Мальчик Олександер, даючи до диспозиції своє власне санітарне авто й усі потрібні медикаменти.

ІV. ПРИЛЮДНА ЗБІРКА.

Підчас Лугового походу вулицями Львова збиратимуть уповноважені громадяни жертви на потреби Лугової Організації.

Сподіваємося, що наше жертволюбиве й патріотичне Громадянство не поскупить, хочаб і найменших пожертв для нашого національного Руханково-Спортового Товариства.

V. ВСТУП НА ЛУГОВЕ СВЯТО.

Пригадуємо ще раз нашому Вп. Громадянству, що вступ на Полеву Службу Божу, що відправиться в Луговому Городі в неділю 30. червня в 11-ій год. передполуднем, вільний. Таксамо вільний вступ на легко-атлетичні змагання, що відбудуться в понеділок 1. липня в Луговому Городі.

Вступи платні тільки на поліс луговних вправ, що відбудуться в неділю 30. червня в 4-ій годині пополудні.

Ціни місць оголошені в афішах.

VI. ПРИВІТИ.

Письменні привіти приймає Канцелярія „Великого Лугу" (Львів, вул. Коперника, ч. 5).

VII. КАСОВІ БОНИ НА ЛУГОВЕ СВЯТО.

Для вигоди тих Вп. Громадян міста Львова, що випадково могліб опинитися в дні 30. червня без готівки, видаватимуть скарбники Лугу при вступі до Лугового Городу касові боні.

Боні виглядають так:

КАСОВИЙ БОН ЛУГУ	КАСОВИЙ БОН ЛУГУ
на .... зол. .... гр.	на .... зол. .... гр.
Імя і прізвище	
Точна адреса	

Хто при касі покаже цей бон, дістане білет вступу на ціле свято. На обидвох боках треба підписатися читко й подати свою адресу.

Відрізок касового бону може залишитися в касі, коли вже хто дістане білет, але можна затримати його при собі для зложення жертви при вході в памятковий книги. Тоді на цьому відрізку треба виповнити квоту, читко підписатися й подати точну адресу.

В днях 3—5. липня обійдуть курсори Лугу власників бонів і заінкасують у них готівку.

Жадайте всюди! Найкращу рідину, пасту і порошки до чищення металів і посуди — та смар до лещат. 440 30—7 „СІЛЬВА" Львів, Бандурського 5.

Алькоголь і наше студентство.

Нарід, що сягає по прийдешнє — мусить бути здоровий і тверезий. Пропагатором ідеї національної тверезости й здоровля серед молодого покоління вже від кількох літ в СУСА. Секція ця тісно співпрацює з Централею Т-ва „Відродження" (кожночасний голова Секції засідає в Головній Раді Т-ва).

Тоді, коли численні села, — пізнавши зрадливість пияцького жалогу переводять у себе протикоршемні плебісцити, — визволюються з кайдан давнього ворога, коли вже гуцули й волиняки проводять місниці без алькоголю, важним завданням Відродження стало звернути увагу *на молодь* і то в першу чергу на провідні її ряди — на українське студентство. Для цієї акції створено перед 4 роками СУСА. Т-во це під умілим проводом молодих ідейних людей з енергією приступило до праці. Методи відродженецької пропаґанди серед студентської молоді були різнородні. СУСА впливала на студентський загал або безпосередньо — (популярні виклади, протиалькогольні курси та виставки, студентські анкети, плебісцитові листки й т. п.) або посередньо, себто навязуючи контакт і співпрацю з цілим рядом студентських ідеольоґічних і професійних організацій. Здорову відродженецьку ідею скоро спопуляризовано серед здорової української студ. громади, а вислідом живої пропаґанди були протиалькогольні резолюції на IV. Студентському Конґресі (1933). Між національними обовязками українського студента — найшов своє місце безастережний бойкот монополевих отруг. Друкованими відозвами, листами, обіжниками старалося СУСА поширити свої впливи на цілий край і покрити його мережею абстинентських гуртків при філіях студентських організацій у краю. Дальшим важним завданням СУСА це вишкіл і достава для „Відродження" відповідних студентів-прелеґентів, — свідомих і активних пробоєвиків відродженецької ідеї.

У перших роках діяльність СУСА була жива й різноманітна і мала очевидний успіх. Зате в останньому часі — врва із загальною павперизацією студентського життя — завмерло життя і в СУСА. Останні Звичайні Загальні Збори, що відбулися 6. червня ц. р. у домівці „Відродження" мали замісць 60 членів ледви 6-ох!

Звіт голови Т-ва т. Літинського дав сумний огляд повної байдужости студентського загалу для абстинентської проблеми. Цілком забулися резолюції конгресів і анкет. Люди безсоромно ламають свої заяви абстиненції, голосно подані колись у пресі. Слова і поклики тверезої пропаганди не находять послуху ані зацікавлення серед української молоді. На гарячі заливи і переконування більшість молодих людей позіхає. Одночасно члени СУСА властиво перестали бути членами, занедбали обовязок вплачування мінімальних вкладок (0.50 зол. річно), перестали цікавитися ідеєю, не шукають звязку з Т-вом.

ВИСОКА ШКОЛА ПОЗАОЧНИХ СТУДІЙ.
Український
Технічно-Господарський Інститут
продовжує виписи на:

I. Високошкільний Економічно-Кооперативний відділ, по закінченню якого видають дипльом з титулом економіста,
II. Курси українознавства — з широкою програмою,
III. Фахові курси — бухгальтерії, чужих мов (англійської, німецької і французької), пасічництва, садівництва, переробления садовини і городовини, оброблення шкіри, мидоварства, радіотехніки, фотографії. По закінченню курсів видається свідоцтво. — Передбачують відкриття й інших курсів.

Навчання кореспонденційною методою.

Проспекти і програми — безплатно. На першу відповідь прикладати міжнародню поштову марку.

ПОШТОВА АДРЕСА:

Ukrajinsky Technicko-Hospodarsky Institut Podebrady, Tchecoslovaquie — або Т-во „Сільський Господар", Львів, Ринок ч. 10/11. п. 1047

Провінціональні кружки нав'ть не відповідають на листи і не присилають звітів. Любовь закінчили своє існування. Зпоміж виділу Секції працював жертвенно лише голова й двох членів, решта виділових це *паперові фігуранти*, а через свою байдужість попросту шкідники для ідеї і Товариства.

Ролю реферагового пототівля для „Відродження" супроти інертности СУСА обняло в звітовому році й успішно держало Т-во Українських Студентів Медицини і Фармації „Медична Громада".

Невеселі думки викликав у присутніх звіт минулорічної діяльности. Мимохіть виринула в дискусії думка ,чи не кр'ще Секцію розв'язати, ніж має вона остаточно надалі лише паперовою організацією і бути зайвим балястом для кількох людей. Одн'че Збори станули на становищі, що саме тепер, саме в час загальної байдужости і безголовя — не вільно покидати праці, але енергією треба підсилювати відродженецький вплив на молоде покоління.

Головою СУСА вибр'но *Олесницького Богдана*, студ. медицини; у склад виділу ввійшли: Кузьмович М. студ. мед., Рогожа Р. студ. політехніки, Соловка В. студ. пр'в, Бережницький студ. філ., Домбровська Д., Пирожинський А. студ. мед. Зам. членів виділу: Колтуновіська Л. студ. політехніки, Літинський Я. абс. торг. акад.

Скл'д виділу, до якого увійшли представники поодиноких студ. товариств дає надію на оживлення діяльности й тіснішу співпрацю СУСА з іншими студ. організаціями. *б. о.*

—o—

Правні поради.

Поступування у випадках домагання евікції (відповідальности) при купні-продажі тварин.

Всім відомо, що тварина має велике значіння в сільськім господарстві не лише як необхідний інвентар при управі ріллі і постачанні поживи, але також як засіб для здобуття потрібного для хліборобa гроша на сплату довгів чи податків. Брак досвіду, незнайомість законів, а часто легкодушність селянина з одної сторони, а несовісність торговців худобою з другої, є причиною, що селянин замість сподіваного приходу, зазнає часто при торгівлі тваринами діймаючих втрат, а в додатку наражує себе ще на коштовні судові процеси. Щоби тих страт уникнути, треба при купні і продажі тварин зберігати слідуючі правила:

В першу чергу слід устійнити, хто зпосеред тих, що торгують з нами худобу на торзі — є дійсно купцем чи продавцем. Має це для можливого процесу рішаюче значіння. Відомо нам, що на торговиці крутиться ціла хмара ріжних посередників, які торгують ціну, захвалюють тварину, посередничать у підступних штучках обманства, а тимчасом дійсний купець чи продавець, стоїть із боку, незнаний для хліборобa. Часто-густо „прибиває" купно людина, що не є власником, а продає тварину за фальшивим (підставленим) пашпортом, щоби пропасти без сліду. Селянин, який набув на торзі хору штуку або з утаєною хибою (ганчем), не знає потім, кого має потягнути до судової відповідальности, — а нерав щойно під час процесу довідується, що заплював до суду посередника, а не дійсного продавця-власника худоби чи коня. Справа програна з коштами, а тимчасом пропав речинець, в якому можнаб доходити права проти дійсного продавця. Так само при продажі треба устійнити особу купуючого. Як у першім так і в другім випадку потрібно випитати, хто зпосеред тих, що торгують із нами, є купуючим чи продавцем і провірити це при помочі пашпорту, військової книжечки, „доводу" особистого, а то й через свідків. Все те записати собі на карточці і сховати. Відповідальність продавця за непридатність тварини до вжитку чи то з причини утаєної хороби чи каліцтва (ганчу) та інших недомог, називаємо **евікцією**. Значіння її полягає в тім, що продавець гарантує купуючому, що худоба чи кінь є до вжитку здатні і здорові, а в противнім випадку має обовязок звернути заплачену ціну і кошти.

Згідно із законом (кодексом зобовязань) продавець відповідає купуючому тільки за важні, головні недомагання (браки) і то лише тоді, коли вони покажуться в означеним законом часі. Час, інакше речинець (термін), протягом котрого можна судово доходити відповідальности продавця (евікції) тріває шість неділь і рахується від кінця речинця евікції, установленого законним розпорядком (Міністра Рільництва враз із Мін. Справедливости). Розпорядок цей видано 25. червня 1934 (Вістник З. Р. П. поз. 505). Вичислює він головні зворотні недуги тварин і час їх евікції, а саме:

а) **У коней:**

1. Підпалення або дихавиця	14 днів
2. Ликавість	14 „
3. Носатина (сап)	21 „
4. Місячна сліпота	14 „
5. Колер або дурійка (wartogłowienie)	14 днів

б) **У рогатої худоби:**

1. Сухоти (чахотка-туберкульоза)	21 „
2. Пешесть легенів (zaraza płucna)	28 „

В овець:

1. Пархи (świerzb)	14 „
2. Водна пухлина (wodnica)	14 „

г) **У безріг:**

1. Помір або чума свиней (pomór świń)	10 „
2. Червінка або рожа карбункулова (różyca)	3 „
3. Решетина (wągry szkodliwe dla ludzi)	14 „
4. Волосниця (włośnica trychinoza)	14 „

Час евікції (відповідальности) числиться від дня видання тварини через продавця купуючому. Нпр. для чахотки речинець евікції виносить 21 днів — то значить, що купуючий, від дня, коли перебрав корову від продавця, мусить найпізніше в часі 21 днів, установлених розпорядком і дальших 6 неділь, визначеннх законом, отже найпізніше до 9 (девять) тижнів заскаржити до суду продавця за зворот ціни купна під загрозою передавнення і утрати права до цього.

Придержання цього речинця, встановленого розпорядком і кодексом зобовязань, не вистарчає для збереження прав купуючого. Мусить він по думці арт. 335 кодексу зобовязань до тижня від виявлення недуги тварини, повідомити про це продавця під загрозою утрати права евікції, що є рівнозначне в даним випадку з утратою заплаченої ціни купна.

Тому, коли свіжо куплена тварина хворіє — корисно є звернутися до ветеринарного лікаря, щоби устійнив, чи тварина не захоріла на зворотну хоробу, передбачену в згаданім розпорядку і коли ветеринарійний лікар ствердить хоробу, то треба негайно, а найдальше до тижня, повідомити про це продавця, а найліпше рекомандованим листом, затримуючи лікарське свідоцтво у себе. В противному раві продавець буде могти у суді боронитися, що купуючий, мимо, що знав про хоробу тварини — не повідомив його про це до тижня, як це наказує закон.

Купуючий не тратить прав в евікції до продавця, хочби і не придержувався тих вимог і речинців, про які сказано вище, тільки в тім випадку, коли продавець підступно затаїв перед ним хоробу тварини, або коли купуючому не є знане місце замешкання продавця. Доказатиж комусь підступне затаєння є дуже тяжко; тому, щоби оминути ці небезпеки, слід конечно перестерігати всіх вище поданих речинців.

Розуміється, що найкраще всі ці справи полагоджувати мирним способом (угодово). Звичайно „відганяють" у нас продавцеві тварину по уявленні утаєної хиби по купні з загрозою, що внесуть позов до суду. Часто це помагає і продавець добровільно звертає гроші. Якщо мирний спосіб не поможе, слід звернутися до ветеринарного лікаря, а коли його свідоцтво не переконає продавця в обовязку звороту ціни купна і коштів, то необхідно вже внести позов до суду через адвоката свого чоловіка.

Д-р Маріян Стахурський,
ст. ветеринарний лікар.

Загадочне душогубство.

На розі вулиць Куркової і Чарнецького розігралася вчора коло год. 22. трагічна подія. Впало кілька револьверових стрілів, після чого прохожі знайшли на вулиці трупа молодого мужчини. Одночасно бачили, як другий мужчина втік у напрямі вищих губернаторських валів, де щез серед нічної темряви. На місце трагічної події прибула незабаром поліція і представники слідчої влади. Стверджено, що вбитим є Володимир Мельник, 20-літній студент прав у львівському університеті. Дальше слідство ведеться.

—o—

В першу річницю смерти
бл. п. Кирила Лаврова
купця і власника реал., члена Виділу Міщанського Брацтва, Сокола Батька, реміс. Бурси та інших Укр. Товариств, відправиться в четвер 4. липня 1935 р.
Поминальне Богослуження
в церкві св. Пятниць у Львові о год. 8 рано.

ТАЙФУН НАД ЯПОНІЄЮ І КОРЕЄЮ.

Над Токіо і полудневою частиною Японії лютував тайфун. У місті Фукуока на острові Кіюшію вода залила 25.000 домів, у Токіо 20.000 домів, в Осака 15.000 домів. Вода зірвала 14 мостів та всі телефони в Осака. В Токіо і Йокогамі відчули легкий землетрус. Всі школи позамикали. З допомогою населенню прийшло військо. В Кореї тайфун заподіяв теж багато шкоди. Тайфун захопив 60 човнів з 250 рибаками, які згинули.

В гарячі дні спеки наші
АНДРУТИ
відсвіжують і втишають спрагу
75/86 **БРАНКА** 2—2

НОВИНКИ

— **Похорон бл. п. Ярослави Макарушкової** відбудеться в неділю **в год. 4 попол.**, а не в год. 5. як помилково подано у вчорашньому числі.

— **Найкращі лиси,** пелеринки, краватки виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Капітульна 3. Журнали на 1936 р. надійшли.

— **Мясарні Центросоюзу у Львові,** Ринок ч. 2, Жовківська ч. 178, Личаківська ч. 50. 27-30

— **Поклади срібла коло Борщева.** В околиці Борщева, коло села Гермаківка натрафлено в полях тамошніх селян на руду, що має в собі багато срібла. Після точнішого розсліду, готові повстати в Борщівщині копальні срібла. Є це саме ті околиці, які не купують інших солодощів, лише вироби Фортуни Нової. 1716

— **Іспит зрілости в приватній коед. гімназії Р. Ш. в Рогатині.** В днях 12—22. червня ц. р. відбувся іспит зрілости в рогатинській гімназії під проводом п. Володислава Даєвського, директора державної гімназії в Рогатині. Іспит зрілости склали абітурієнти (-тки): Бігус Ірина Ярослава, Вишиваний Василь, Гармацій Михайло, Дорош Володимир, Кузьма Григорій, Ліуш Іван, Процик Олекса, Стойко Богдан, Теліщук Омелян, Шаравевич Григорій, Шафранський Богдан. При письменному іспиті репробовано 3, при устнім 4 учнів (-ниць).

— **Кравецькі гімназії.** Міністерство освіти ого досило розпорядок у справі організації фахового шкільництва та жіночих кравецьких гімназій. Вони мають 4-літню науку і в другім програмовим шаблем вселюдної школи. Програма обіймає кравецтво мужеське разом з жіночим (мужеські школи) або спеціяльне жіноче (школи жіночі).

Правдиво гарне срібло
ФАБРИКА СРІБНИХ ВИРОБІВ
Д. Л. Найман Львів, Кохановського ч. 21. (Рік осн. 1890). — Тел. 6-74.
Можна дістати у всіх більших ювілерських магазинах в цілім краю. 313 42—56

— **Реактивування суспільних опікунів.** На засіданні міської комісії здоровля і суспільної опіки рішено реактивувати вставову суспільних опікунів, наділяючи їх ріжними повновластями. Проектується у Львові 40 опікунів, між ними 12 радних, інші будуть покликані з ріжних суспільних і гуманітарних організацій.

— **Посвідки смерти безплатні.** З днем 1. липня входять в життя нові приписи про посвідки смерти, видавані лікарями та про стверджування причин смерти. Урядування, зязане з виставленням карти смерти, є безплатне, тому не вільно домагатися за це якоїнебудь винагороди.

— **Обниження іспитових оплат.** Міністерство освіти обнизило оплати для вчителів вселюдних шкіл при складанні іспитів. Оплату за практичний іспит для тимчасових учителів зменшено із 60 на 50 зол.

— **Радіеві голосники без дозволу.** Міністерство справедливости ствердило, що адміністраційна влада неоднаково ставиться в справі дозволів на радіеві голосники, бо деякі староства вимагають окремого дозволу на такий голосник. Тепер міністерство вияснило, що не можна утотожнювати поняття публичного льокалю з публичним місцем. Дозвіл на уставлення голосників потрібних в місцях публичних а не в льокалях. Тому не вільно вимагати дозволу на голосники в кавярнях, ресторанах, товариствах і т. п.

— **Як старатись про податкові полекші на випадок стихійних нещасть.** Часті градові бурі та інші стихійні катастрофи приносять хліборобам великі шкоди. Державний уряд обовязаний признати їм податкові полекші, одначе про це повинні памятати найперше ті, що потерпіли шкоди. Тому до вісьмох днів від часу, як повстала шкода, треба внести самому або збірно подання до скарбового уряду, зазначуючи точно коло (адреса), коли і яка постигла шкода. Коли питається збірне подання, треба навести дані від кожного окремо і кожний пошкодований мусить особисто це подання підписати. Треба подати, на котрих парцелях і в яких розмірах сталася шкода. Після жнив треба внести друге письмо до скарбового уряду і подати висоту шкоди, а саме: кілько пошкодований надіявся зібрати, а кільки справді зібрав, і просити уряд, щоби відписав податки. Уряд відписує податки тільки тоді, коли шкода доходить бодай до 20 прц.

— **Дальші редукції в обезпеченні.** У львівській суспільній обезпеченяльні звільнено з днем 1. липня ц. р. 20 лікарів і 80 службовців. Між звільненими лікарями є спеціялісти, тому редукції викликали загальне здивування. Про подібні редукції повідомляють з Варшави, Лодзі та інших міст.

— **Львівська хроніка.** В Алеї Фоша арештовано 29-літню вчительку Ітті Ліфшіц, що пробувала виголосити комуністичну промову до робітників, які вертали з варстатів. — Вязничний сторож застрілив на Пагулянці вязня Казимира Висоцького, що втік недавно з Бригідок і не дав зловитися. — Поліція розписала стежні листи за ем. ротмістром Стеваном Артвінським, що допустився грошевих зловживань.

— **Мандрівка грому.** Підчас бурі в бохенському повіті ударив грім у дім Влад. Лаха в Соболеві. Грім пробив дах, крізь стелю впав до кімнати, звідси по телефонічнім дроті дістався до шинкарської кімнати, де находилося 15 стрільців, окружив кімнату довкола, перейшов до кухні, звідтіль до сіней і крізь вистаючий цвях в підлозі щез у землі. З людей не потерпів ніхто.

Фотографувати на феріях

13/91 б **найдешевше апаратами і матеріялами** 5—10

з „Фото-Радіо-Палас" Львів

Марійська площа ч. 8. (Дім Шпрехера)

Поспішна Робітня Аматорських Робіт.

— **Знову коморник дефравдант.** У Варшаві арештовано коморника 8го реверу Теофіля Мечинського під закидом дефравдації. Вже давніше підчас контрольної ревізії ствердженo непорядки в його канцелярії й за те укарано його гривною. Однак непорядки тревали, наслідком чого Мечинського перенесено до іншого реверу, а на його місце прийшов коморник Станкевич. При дослідах касових книг новий коморник викрив грошеві зловживання. Досі стверджено брак 15.000 зол. Мечинського арештовано.

— **З Польщі.** В Радомі застрілив постерунковий Ян Длугош, переодітий по цивільному, якогось Януша Гадомського, що напав його на вулиці. — З причини великої спеки в Ряшеві вмерли дві особи на сонішний удар. — В Старнавіповв. Кельці до мешкання Станислави Качмаркової впали три бандити і під загрозою револьверів зажадали видачі грошей. Стрінувшись з опором, звалили її на землю і зрабували 2.350 зол.

— **Мусоліні молотить збіже.** Шеф італійського уряду виїхав 26. ц. м. на змеліоровані терени, щоб особисто взяти участь в першій молотьбі збіжа. Наперед приїхав до Літорії, положив вугольний камінь під нову цукроварню, опісля принял дефіляду 250 робітників, що зголосилися добровільно до армії, яку висилається до Африки. З Літорії Мусоліні поїхав самоходом до рільничої кольонії Борго-Пасубіо, де дві години подарував снопи до молотільні, яка в цьому часі змолотила 9 квінталів пшениці. Зжнив свідчив в товаристві кольоністів. Мусоліні відкрив горішнього міста Понтинії, що будується на терені, які доднедавна були багнами. Звіданим будівельні роботи, Мусоліні з супроводі кількох осіб удався до Сабавдії, де знову взяв участь у молотьбі. З причини страшної спеки зняв сорочку і півнагий працював до самого полудня. Опісля спожив обід у Сабавдії, де приймала його міська рада, і оглянув нові іригаційні інсталяції, призначені до наводнення рільних теренів. У всіх містах і оселях, що повстали на давних понтійських болотах, витали і прощали Мусолінія овацийно.

— **Жиди зібрали міліон долярів.** Голова жидівського обединання в Зл. Державах, Фелікс Варбург оголосив, що збірка на допомоговий фонд для жидів принесла перший міліон долярів. Варбург висловив надію, що збіркова акція в інших містах і державах принесе до кінця ц. р. преліміновану суму. Щодо положення жидів у Німеччині, то на його думку воно погіршилося, але й в Польщі живеться жидам тяжко.

— **Смерть генерала Фішера.** У Відні помер генерал давної австрійської армії, д-р Едвард Фішер, голосний в часі світової війни оборонець Буковини перед російською інвазією. Похорон відбувся 26. ц. м. з великою військовою парадою при участи всіх визначніших державних особистостей. Над могилою промовив ген. Данкль відомий теж австрійський вожд з початків світової війни.

— **Повітряна комунікація Европи з Півн. Америкою.** Фабрики цепелінів у Німеччині рішили вибудувати кілька величезних повітреплавів, що будуть удержувати комунікацію між Европою і Північною Америкою. Повітряна подорож з Европи до Нюйорку і назад треватиме тільки один день.

— **Нищать перли.** Одним з наслідків світової господарської кризи є нищення перел. Щоби вдержати добрі ціни, кілька підприємств рішило знищити досить велику скількість перел. Торговці перлами кажуть, що перли, коли за довго лежать, тратять вартість, зміняючи краску та блеск.

— **При колективістичній системі.** Московська „Правда" повідомляє, що до порту в Куйбишеві надійшло 400 тракторів, щоби їх відослати дальше залізницею до Казакстану. Вивантажували їх так недбало, що 20 тракторів зовсім знищено, а більшість втратила запасні частини і стала непридатною не тільки до вжитку, але й до транспорту.

— **Різні вістки.** У звязку зі страченням одного вязня в болгарській вязниці у Сливені збунтувалися вязні, виломили крати і хотіли тікати. Вязнича сторожа пострілила тяжко чотирьох вязнів, з яких один умер. — В Югославії розпочалися вже жнива. Врожай пшениці дуже добрий. — В університеті в Любені відбулася промоція кн. Оттона Габсбурга на доктора державних і суспільних наук. — Біля Кореї затонув японський корабель „Фусан Мару" разом з залогою 25 осіб.

— **Чи „мельомани" мають право публичної критики?** У „Ділі" з 24. VI. ц. р. появилася рецензія із IV. попису Муз. Інституту ім. Лисенка, написана якимсь аматором, чи радше „мельоманом", як він себе підписує. Поминаючи те, що тій рецензії далеко до фаховости, вразили мене слова, сказані під моєю адресою й мого вчителя проф. Москвичева: „Чи не краще вибирати для учня на попис менш відповідальні твори, як концерт Брамса?!" А я запитаюся „мельомана": Колиж має грати концерт Брамса учень, який саме кінчає Інститут? А вже якби й погодитися на думку „мельомана", що це ще за скоро, то чи я, як учень, не відповів вимогам школи? Моє виконання, а також те, чи твір був відповідальний чи ні, оцінювали не якісь аматори-„мельомани", але наші поважні музики й ані один із них не висказався про мене відемно, хоч я свідомий, що в моєму виконанні було багато недостатків і піч не є ще закінчена, зрештою з причини „віс майор" (брак часу, а також зміна акомпаніяторки, в останній хвилині). Міг би хтось сказати, що я не повинен був виступати, але я саме в тім році кінчив Інститут, а крім того решта учнів мого вчителя з різних причин не могла виступити, отже лишився тільки я один. Треба „мельоманові" знати, що я не є „мельоман", як автор, а крім того, що вчуся в Інституті, я є ще студентом музикольогії на університеті, отже не можу мовчки поминути іронічних уваг „мельомана" до писання критики є фахові музики, а не аматори-„мельомани". **Богдан Бак.**

Найбільша і тому найдешевша українська кооперативна

ДРУКАРНЯ „ДІЛО"

виконує в найкоротшому часі твори, брошури, афіші та всілякі інші друки. — Ціни дуже низькі.

АДРЕСА Львів, Ринок 10.

— **Запір.** Визначні представники медичної науки переконалися, що навіть найделікатніші діти радо зажинають і добре зносять природну гірку воду FRANCISZKA JÓZEFA.

—o—

Вияснення до одного звідомлення зі суд.-дової сали.

(Лист до Редакції.)

Високоповажаний Пане Редакторе!

У числі 169. Вашого цінного часопису поміщено справоздання з процесу о. Ярослава Муровича перед Апеляційним Судом у Львові, обвинуваченого за провину зі статтей 280 § 1., 195. і 132 § 1. к. з. під заголовком „За несовісне виконання обовязку і зневагу поліції".

Як оборонець о. Ярослава Муровича, знаючи докладно процесовий матеріял, уважаю, що сам титул статті є у високій мірі неслушний, о. Муровича сильно кривдить і зовсім необоснований процесовим матеріялом.

Нема ні сліду ні доказу в актах на те, щоби о. Мурович свідомо несовісно виконував свої обовязки, чи то як священик, чи то як урядник, що веде метрикальні книги, зокрема в даному випадку.

о. Мурович, хрестячи малого Гавптмана, вже раз охрещеного в римо-кат. обряді — ділав у тій добрій вірі, що Гавптман ще взагалі не хрещений, що також приняв Апеляційний Суд, звільняючи о. Муровича від провини з арт. 195. к. з. Вніс фальшивої дати уродин до метрикальних книг наступив також без сумніву лише тому, що сторони, це є мати і бабка заподали несвідомо о. Муровичеві фальшиву дату уродин. Врешті на судовій розправі докладно стверджено, що батько і мати, слухані під присягою в характері свідків, не памятали не лише дня уродження їх сина, але призабули навіть місяць уродин.

При такому стані річи не можна зовсім твердити, що о. Мурович у вище згаданому випадку *несовісно виконав свої обовязки*, бож заподання мильної дати уродин серед обставин, як вище, не має нічого спільного зі „совістю", вже хоч би для браку якогонебудь інтересу по стороні о. Муровича, а з вище наведеного стану річей виходить ясно, що о. Мурович ділав у блуді, якого серед даних обставин не міг оминути.

Приймість Пане Редакторе вислови мого правдивого поважання

Д-р Шевчук Семен.

*

Від Редакції. Признаємо, що заголовок, про який мова у повищому листі, був невмісний та неоправданий. Проскочив він до друку через недогляд.

Хто прочитав з цікавістю І-ий том

Споминів Олесницького

той ждав певно нетерпляче

на II-гий том

який саме появився окремою книжкою

З кіна.

КІНО „КАСІНО": „ВІДЕНСЬКІ НОЧІ".

Відень — місто вальсів, шницлів, штрудлів, веселих архикнязів і фіякрів. Сестрінок Франца Йосифа І., що має засісти на його престолі страх не має охоти женитись із якоюсь бридкою архикняжною. Він любить свободу і якусь мадярську аристократку. Сивий, досвідчений цісар, що розуміє 25-літнього молодця, продовжує йому його парубоцьку волю ще на 6 місяців тільки тому, що молодець закохався в молодій балетниці. Архикнязь бачить балетницю вперше і вибирає її собі як „покришку". Так починається весела любовна історія з ресторанниками, піснями, балетами, Пратером і кількома комічними дівними особами, необхідними у такій оперетковій забаві в престіл і кохання. Головну ролю архикнязя грає Рамон Новарро, солоденький і сентиментальний як закоханий студент; його партнерка Меркель має дуже гарні очі та добрий голос.

Дописи.

ЧОРТКІВЩИНА.

Лугове свято у Струсівці. Невеличке село Струсівка може похвалитися перед іншими селами своїм Лугом, що існує щойно рік. Вперта праця одиниць зробила те, що такого Лугу може Струсівці позаздрувати кожне село. Луг має тепер 70 вправляючих членів і вправляючих так, що хочеться дивити. Дня 23. п. м. уладила Струсівка районове Лугове Свято. Почалося воно Службою Божою, на якій проповідь виголосив о. Чубатий, парох Чорткова. Опісля відправилась панахида за померших членів Великого Лугу. — Пополудні відбувся на площі коло читальні Просвіти у Струсівці фестин з вправами Лугів, місцевих і доокольчних сіл. Після вправ була дефіляда Лугів перед Луговою Старшиною і священиками. В часі фестину виголосив голова Повітового Луга з Чорткова Василь Шиварок реферат про значіння і ціль Лугової організації. Свято полишило у всіх учасників дуже гарне враження.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Од. Цинкаловський: ВОЛИНСЬКІ ДЕРЕВЛЯНІ ЦЕРКВИ (XVII—XVIII СТ.). Львів, 1935. Відбитка з „Життя і Знання". Стор. 16. форм. 16-о.

Степан Перський: ПОПУЛЯРНА ІСТОРІЯ Т-ВА „ПРОСВІТА" У ЛЬВОВІ". З ілюстраціями та поіменним показчиком. Видання Т-ва „Просвіта" ч. 780. Стор. 268. форм. 8-о.

ЖУРНАЛИ.

ЛІТОПИС ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ, ілюстрований журнал історії та побуту. Річник VII. Число 7—8. Львів, липень — серпень 1935. Зміст: Прорив (Анатоль Курдидим). — З XIV. Бригадою на Вел. Україні (Яр. Гриневич). — Зимовий похід (Дм. Палій). — З мотикою на сонце (Ол. Николишин). — Сторінка з альбому УСС. — Ст. Морозовицький-Морозенко (Проф. Корчуба). — Втрати Бєлячини у визв. війні (С. І.). — Як розпізнавали бужське військо (С. Федорів). — 16 місяців у рядах київських Січових Стрільців (Ів. Висоцький). — Історія 8-ої Галицької Бригади (Д-р І. Карпинець). — Бібліографія.

ЖІНОЧА ВОЛЯ, часопис для сільських господинь. Р. IV. Ч. 13. Колонія, 1. липня 1935.

КОМАР, тижневик сатири й гумору. Рік III. Ч. 26. Львів, 30. червня 1935.

УКРАЇНЦІ! КУПУЙТЕ ТОВАР ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСІ.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.

Неділя, 30. VI. год. 8 веч. „Школа податників".

Понеділок, 1. VII. Нечинний.

Театр Різнородностей.

Неділя, 30. VI. Нечинний.

Понеділок, 1. VII. год. 8 веч. „Школа податників".

Кіна.

АДРІЯ: „Долина тривоги", „Страшна ніч у Зоо".

АПОЛЬО: „Фраскіта".

АТЛЯНТИК: „Гарконія" (большевицька муз. комедія) „Світ залюблений" (амер. комедія).

ВАНДА: „Пісня пісень", та „Зле кохана!"

ГРАЖИНА: „Мушу бути молодий".

КАСІНО: „Віденські ночі".

КОЛІСЕЙ: „Вбивство в Трініталі", ревія „Останній раз бавимо вас!".

КОПЕРНИК: „Упадок Дон Хуана" (Дуглас Фербенкс).

МАРУСЕНЬКА: „Нічне життя богів", „Добра воржка".

МІРАЖ: „Весняна парада" з Фр. Галь.

МУЗА: „Ліві люди", „Все жарт".

ПАКС: „Голгофта".

ПАЛАС: „Несхопний" (на осн. Ед. Волесу), „Людина без лиця".

ПАН: „Не хочу знати хто ти".

РАЙ: „Азбука кохання" з Диншою та Круковським.

СВІТ: Нечинний.

СОНЦЕ: Збешещена" та ревія.

СТИЛЕВЕ: „Ганка", Іна Беніта і ревія.

УТІХА: „На дні Океану" та ревія.

ХІМЕРА: „Місто під терором".

Закордонне радіо.

Неділя, 30. червня 1935

Відень (506,8) 11·45 Симф. концерт, 13·30 Тріо Сметани, 22·25 Легка музика, **Прага** (470,2) 8·45 Форт. квінтет г-моль Сука, 11·00 Концерт, 21·25 Легка муз., **Париж** (1648) 12·15, 17·00 Концерт, 14·45 Вес. всячина, **Берлін** (356,7) 12·00 Концерт, 18·00 Пісні й дуети, 20·00 „Алєксандро Страделя" ром. оп. Фльотова, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14·40 Німецькі нар. пісні в Югославії, 15·10 Діточі сцени Р. Шумана, 15·30 Вес. мельодія, **Кельн** (455,9) 17·40 Скрипка та форт., **Ляйпціг** (382,2) 11·30 Кантата Баха, 14·25 Соната ф-моль на два форт. Брамса, **Мінхен** (405,4) 16·00 Вок.-муз. концерт, 18·00 Камер. концерт, 20·20 „Ді Шнайдер фон Шенау" ком. оп. Брандт-Буса, **Будапешт** (550,5) 12·30 Концерт оп. орх., 18·30 Сальон. концерт, 20·10 „Королева краси" оп. Шешш, **Мілано** (221,2) 17·30 Легка музика, 20·40 „Іль Перголезе" оп. Лявдія, **Рим** (420,8) 17·30 Вок.-муз. концерт, 20·45 Орх. концерт.

Понеділок, 1. липня 1935.

Відень (506,8) 14·00 Вінер Зенгеркнабен, 17·35 Сп. реситаль (пісні Брамса та Малера), 20·00 Джез, спів, 22·10 З опер Верді та Вагнера, **Прага** (470,2) 19·30 „Гусялка" оп. Дворжака, **Париж** (1648) 15·00 Концерт, 20·45 Музика, спів, репризи, **Атльона** (531) 20·45 Пісні, **Білгород** (437,3) 13·15 Оп. арій, **Берлін** (356,7) 20·20 Берл. мельодії, 22·30 Молодечі мельодії Бетовена, **Кенігсвустергавзен** (1571) 13·00 Музика, 17·45 Соната на альт. та форт. Шасма, **Кельн** (455,9) 16·00 Твори Шумана (сп., форт.), **Ляйпціг** (382,2) 22·20 Квартет, **Мінхен** (405,4) 13·15 Концерт, 16·10 Пісні в супр. лютні та скр., **Бреслав** (315,8) 15·30 Спів, **Будапешт** (550,5) 17·30 Мадярські й болг. пісні, 18·40 Циг. орх., **Мілано** (221,2) 20·40 Симф. концерт, 22·00 Оп. мельодії, **Рим** (420,8) 17·05 Концерт солістів, 20·40 „Лявповскочки" ком. оп. Ганна.

Львівське радіо.

Неділя, 30. червня 1935.

8·30 Ранішня авд., 10·00 Опери Пуччіні: „Батерфляй", „Тоска" з гр. пл., 10·30 Репортаж, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Великопольське село танцює, 12·20 Муз. поранок; у перерві ок. 13·00 Театр Уяви: „З мужика король" (комедія П. Барини з 1637 р.), 14·00 Найгарніша гр. пл., 15·00 Нар. обрядовий місяць: Липень, 15·10 Музика з гр. пл., 15·22 Огляд ринків рільних продуктів, 15·35 Вебер: „Запросини до танку" з гр. пл., 15·45 Після повороту з хліб. школи, 16·00 Концерт солістів (муз., сп.), 15·45 Перший польський письменник-мариніст, 17·00 Концерт малої орх., 18·00 З табору військ. радіотехн. пристосіблення, 18·15 Біллі Маєрл вик. власні композиції (з гр. пл.), 18·30 Спів, 18·45 Давні й новочасні дуліжанси, 19·10 Реклям. концерт, 19·25 Тріо, 19·50 У поліційному авті в Шікаго, 20·00 Н. Пілсудський як творець військ. сили, 20·10 Симф. концерт, 20·45 Думки Ю. Пілсудського, 20·50 Веч. денник, 21·00 Рєсіталь М. Садецького (тенор) в супр. форт., 21·30 Хата Жеромського, 21·45 Фр. пісонька з гр. пл., 22·01 22·15 Спорт. вістки, 22·20 Концерт орх. варшавяки в Гдині, 23·05 Нар. музика і спів із гр. пл.

Понеділок, 1. липня 1935.

6·30 Ранішня авд., 8·25 Практ. вказівки, 11·57 Сигнал часу, 12·03 Метеорольог. вістки, 12·05 Полудн. денник, 12·15 „Мій коханий Августе" мельодії з давніх часів (орх.), 13·00 Хвилинка для жінок, 13·05 Концерт. 15·15 Біржа, 15·25 Експорт, 15·30 Адам: Увертюра з оп. „Колюб я був королем" з гр. пл., 15·40 Поміж емігранти! Паспорт на сходах, 16·00 Для дітей: Ігри та забави в повітрі, 16·15 Концерт (дуети, скр., форт.), 16·50 Мандрівка Іванни, 17·00 Концерт орх., 17·40 М. Глинка: Тріо д-моль на кларнет, фагот і форт., 18·00 Гутірка Бр. Вінавера, 18·15 Муж. хор, 18·30 А можеб турнір спорт. поезії, 18·40 Сусп. хвилина, 18·45 Концерт хору солістів під дир. Вол. Божика, 19·15 Реклям. концерт, 19·30 Воячька авд., 19·50 Що читати (Книжки про Лодзь), 20·00 Як треба ходити по світі, 20·10 Вечір віденських мельодій (муз., сп.), 20·45 Веч. денник, 20·55 Образки з давньої та суч. Польщі, 21·00 Симф. концерт, 23·00, 22·05 Спорт. вістки, 22·10 Концерт малої орхестри.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·25—5·27 зол.

Нім. марка 1·75—1·85, фр. франки 34·90—35·00, шв. франки 172·50—173·50, фунти стерлінги 26·00—26·20, австр. шіллінги 98·00—101, чеські корони 22·00—22·25, рум. леви 30·00—32·00, ліри 42·00—44·00.

Золото: Долари 9·18—9·20, Франки фр. 34·80—35·60, Дукати 83·00—84·00, Корони 37·00—37·50, Рублі 4·75—4·85, 1 гр. зол. 5·92½.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50, Фльорени 0·85, 1 гр ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 43·00—44·00, 5 проц. дол. Б. Г. 51·00—53·00, 4 проц. Зол. Б. Г. 43·00—44·50, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 46·00—48·00, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 52·00—55·00, 4 проц. Б. І. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. І. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

Премійки.

Долярівки 52·50—54·00, Інвестиційна 104·00—107·50, Будівельна 42·00—44·00.

ЗБІЖЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська льоко Львів

	від	до	від	до
Пшениця одноц.	16·00	16·25	17·50	17·75
Пшениця збірна	15·25	15·50	16·75	17·00
Жито одноліте	12·75	13·00	14·75	15·00
Жито збірне	12·25	12·50	14·25	14·50
Ячмінь одноцільний	12·50	12·75		
Ячмінь на млино	12·00	12·25	14·00	14·25
Гречка на млино	16·75	17·00		
Крупи гречані	29·50	30·50		

Інші курси незмінені.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 29. червня ц. р. кооперативам платив за:

	льоко Львів.
1 кг. масла дес.	2·10 зол.
1 кг. масла експорт.	2·15 „
1 л. сметани	0·60 „
1 в. яєць	2·60 „

Ціна на молоко не ставить.

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 24 сот.

Тенденція на масло і яйця сильна, на молоко і сметану вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 19 VI. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомісарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята від 50 дкг.	за 1 кг.	1·00 зол.
Мол. однор. кури І. кл.	„	0·80 „
Пантарки	„	1·30 „

Птицю приймає в скільности визначеного приділу для кожного доставця.

Когутів, качок, гусей, індичок та індиків з огляду на кінець сезону не приймає.

ОПОВІСТКИ.

Виказ збірок. На основі розпорядку Воєвідського Уряду у Львові Ч. Пол. В. 27/68/35, подаємо виказ збірок на культурно-освітні цілі переведених 1. тваня 1935 на терені львівського воєвідства: у Львові зібрано 72 зол., у Дрогобичі 64 зол., у Бориславі 64 зол., у Східниці 30 зол. **Головна Управа „Робітничої Громади" у Львові.** 1814

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Ковдри вовняні, пухові, ватові від зол. 11·— виробна **Фрайліха,** Сикстуська 21. 1864 3—7

Студент львівського університету (спец. математика і природничі науки) підготовляє до іспитів і до матури. Може на виїзд. Львів-Кдепарів' Янічна 4. Д. Горбачів. 1811

Футра на спідниці виконує робітня футер Карпяка, Лукасінського 4, побіч Народнього Дому. 1817 1—3

ЯРЕМЧЕ, пансіон „Філя", в українськім заряді, сонячні кімнати, тераси, городи. Здорово, спокійно, дешево. Добре товариство, самохід до диспозиції. 1803 2—3

Українець - годинникар П. Карпінець, Домініканська 7, б. Ринок. 1789 2—2

Вічні пера направляє „Прецизія" Ринок 29, Руговського 12. 1679 11—20

Пропуклинові бандажі гумові черевні, ниркові, проти усуванню матиці під гарантією виготовляє відоме **Укр. Ортопедичне Заведення Івана УГРИНА,** Львів, вул. Вірменська ч. 15. 1629 14—30

Яремче — у віллі прегарно положеній сонячні кімнати з харчем або без до винайму ціни поміркувані. Перфецький. Яремче власна ціна. 1775

Пелиці — пансолі, найновіші парасольки. Нова крамниця, Ягайлонська ч. 15. 1567 13—15

Прегарно положена вілля, сонячні кімнати, вибагливий харч по дуже приступних цінах. — ДОРА, пані Ковордяпова. 1807 2—2

Прегарне лісництво Радилів коло Миколаєва над Дністром, суха, гориста околиця, шпилькові ліси, радіо та інші розривки, мешкання, пять разів денне обильний харч денно 3·— зол. Згодошення на місці або Львів, Сапіги 2 (шевальня). 1809 2—3

ОГОЛОШЕННЯ.

Крамниця музичних інструментів

Фр. Невчик

Львів, вул. Городецька ч. 2 Б. — Телефон 225-76

Поручає всілякі музичні інструменти, приладдя і виконує направи по конкуренційних цінах.

Цінники на бажання. 41/91 11—20

Пансіонат „Зелений" ГРЕБЕНІВ

У найгарнішому положенні, подальше від гостинця, гамору і куряви. Просторі, сонячні кімнати з балконами. Річні і сонячні купелі. Знанний з смачного, здорового харчу. — Ціни помірковані. Відкриття 1. червня ц. р. 1661 10—15

УВАГА. — За 50 сот. направа слухальців, даю новий шнур, магнетизую і регулюю. **„Radjodźwięk"** ЛЬВІВ, КРАСИЦЬКИХ 17. 1722 8—

Поручаємо у Львові

найкращий жіночий **Фризєрський** салон „Бріоль" **Антона Пшибильського** Львів, Клементинки Таньского 3 (напроти кавярні Жорж). Спеціальність сальонова трвала і водна ондуляція виконана по новочасними апаратами. — Кваліфіковані працівники, ціни низькі. 1715

БЮРО ФІРМИ **„ОРІЄНТ"**

Репрезентація Транспортового Концерну

ШЕНКЕР і С-ка

перенесено до нового льокалю при

пл. Марійській ч. 8.

Телефон: Бюро 207-35. — Магазину 234-48.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.

490